GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PETI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG

ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PETI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

Recenzent:
Dr. Amir Ljubović

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

UDK 019. 9: 003. 33=411. 21=512. 1=222.1 (497. 6) (0. 032)
UDK 003. 33: 019. 9=411. 21=512. 1=222. 1 (497. 6) (0. 0032)

GAZI Husrev-begova biblioteka Sarajevo
Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa
/ Gazi Husrev-begova biblioteka Sarajevo. -
Sarajevo [etc.] : El-Kalem [etc.], 1999-. -Sv.
<5>; 25 cm

Tekst na bos., arap. i engl. jeziku. - Dosadašnji
sadržaj: Sv. 5: 1999. - XV, 518, [10] str.; faks.

ISBN 9958-23-013-5 (El-Kalem)
ISBN 1-873992-39-4 (Al-Furqan Islamic Heritage
Foundation)

1. Gl. stv. nasl. 2. Fajić, Zejnil

COBISS-ID 0

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijede.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 25
Al-Furqan Islamic Heritage Foundation

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME V

Prepared by
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

A catalogue record for this book is avaible from the British Library

ISBN 1 873992 39 4

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation;
Riasat of Islamic Community in B&H, 1999

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

فايش، زينل
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايبفو /
اعداد زينل فايتش = Catalogue of The Arabic, Turkish, Persian and Bosnian
لندن: مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي، سرايبفو: Manuscripts / by Zejnil FAJIĆ.
رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك، ١٤١٩ هـ = ١٩٩٩ م.

الجزء الخامس: ٥٤٢ ص، ٢٤ سم. – (منشورات الفرقان؛ ٣٩. سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية؛ ٢٥). 1. المخطوطات الاسلامية – فهارس. 2. المخطوطات البوسنوية – فهارس. 3. المخطوطات التركية – فهارس. 4. المخطوطات العربية – فهارس. 5. المخطوطات الفارسية – فهارس. ا. رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك. ب. مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن. جـ. العنوان. د. السلسلة.

1. Arabic manuscripts - catalogues. 2. Bosnian manuscripts - catalogues. 3. Islamic manuscripts - catalogues. 4. Persian manuscripts - catalogues. 5. Turkish manuscripts - catalogues. I. Al-Furkan Islamic Heritage Foundation - London. II. Riasat of Islamic Community in B&H Sarajevo. III. Title. IV. Series.

ISBN 1 873992 39 4

Published by Al-Furqan Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Riasat of Islamic Community in B&H. The Ghazi Husrev-Bey Library.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosnia & Herzegovina

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
FOREWORD XI
PREFACE XIII
UVOD 1
INTRODUCTION 3
IZVORI I LITERATURA 5
TRANSKRIPCIJA 9
1. FILOZOFIJA 11
  a) Filozofija
  arapski 13
  turski 57
  b) Logika
  arapski 61
  c) Disputacija (nauka o pojmovima) 227
2. ISTORIJA 337
  a) Sira
  arapski 339
  turski 347
  perzijski 353
  b) Istorija
  arapski 357
  turski 371
  djela čije vrijeme nastanka nije poznato 391

c) Biografije

arapski 405
turski 425
perzijski 433
3. GEOGRAFIJA 437

INDEKSI 445
Indeks naslova 447
Indeks naslova u transkripciji 461
Indeks pisaca 473
Indeks prepisivača 481
Indeks vakifa 487
Indeks bivših vlasnika 489
Indeks mjesta 493
Tabelarni pregled inventarskih brojeva rukopisa i rednog broja Kataloga 495
Pregled obradenih rukopisa po temama 499

UVODNA RIJEČ

Fondacija Al-Furqān se raduje da se Peta knjiga Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu predaje naučnoj i stručnoj javnosti. Do objavljivanja ove knjige došlo je zahvaljujući Uzvišenom Allahu i kao rezultat plodonosne saradnje Fondacije al-Furqān i uprave Gazi Husrev-begove biblioteke. Molimo Uzvišenog Allaha da nam omogući da ovu saradnju nastavimo do objavljivanja svih kataloga ove biblioteke.

U našoj Uvodnoj riječi za Četvrtu knjigu Kataloga spomenuli smo velike napore odgovornih u Gazi Husrev-begovoj biblioteci koje su uložili u spašavanju vrijednih rukopisa od neprijateljske vatre. Oni su uspjeli spasiti svoje rukopise od uništenja kakva su se desila drugim sličnim institucijama u Bosni i Hercegovini. Zbog toga mi ulažemo sve svoje napore da zajedno sa njima sačuvamo ove rukopise snimajući ih danonoćno na mikrofilm i CD-ROM kako im se ne bi desilo ono što se desilo drugim rukopisima u bosni i Hercegovini kada su namjerno zapaljeni i uništeni. Tako upotpunjujemo bibliografske i dokumentarne aktivnosti na očuvanju ovih rukopisa kako bi bili dostupni naučnim istraživačima i budućim pokoljenjima i u biblioteci Fondacije al-Furqān u Londonu.

Fondacija al-Furqān, takoder, želi da se rukopis u boji i sa posebnom umjetničkom dekoracijom snime i na CD-ROM kako bi se sačuvala i ova značajna komponenta mnogih rukopisa. Time bi se omogućila kompletnija istraživanja naučnih disciplina kao što su astronomija, veterina ili botanika a mogla bi se napraviti i diferencija izmedu originalnog teksta u rukopisu koji je ispisan crvenom tintom i komentara koji je napisan crnim mastilom.

Hvala Uzvišenom Allahu što smo u ovome uspjeli i molimo Ga da nam omogući da završimo ovaj započeti posao. Zahvaljujem se i svim odgovornim u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, a posebno gosp. Zejnilu Fajiću koji je pripremio ovu knjigu.

Ahmed Zaki Yamani
Predsjednik
Fondacija al-Furqān za islamsko naslijede

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo sa objavljivanjem Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke, sa željom da budu na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koji se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo prije svega Uzvišenom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Yamaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona, koji ne žaleći truda kontinuirano pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku, brinući za zaštitu i spas neprocjenjivih rukopisa koji se u njoj čuvaju, a u želji da nauka i umjetnost koje se nalaze među koricama ovih rukopisa svima budu dostupni.

Treba napomenuti da je Fondacije al-Furqān pomogla objavljivanje i Četvrte knjige Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u 1998. godini. Nije, međutim, prošlo mnogo vremna a ova nam fondacija pomaže da objavimo i Petu knjigu. Fondacija al-Furqān je na temelju instrukcija njegove ekselencije Šejh-Ahmeda Zeki Yamanija a prema nalogu generalnog direktora Fondacije dr. Kamala Arafata Nabhana nakon proučavanja stanja Gazi Husrev-begove biblioteke koje je na licu mjesta obavio dr. Mahmud as-Sayeid ad-Dugaym utvrdila probleme Biblioteke kao i načine njihova rješavanja. Nakon toga Fondacija je Biblioteci obezbijedila određenu količinu metalnih polica za knjige, zatim opremu potrebnu za snimanje rukopisa na CD ROM-u i jednu mikrofilmsku kameru. Pored toga, Fondacija al-Furqān je materijalno pomogla Biblioteku da bi se ubrzalo već započeto snimanje rukopisa na mikrofilmu, kako bi što veći broj rukopisa bio na raspolaganju naučnim istraživačima ove baštine a time se sačuvali i za buduće generacije, za one koje Svemogući Allah uputi da se bave njenim izučavanjem. Sve ovo realizirano je u svega nekoliko mjeseci protekle godine.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Yamaniju za svu brigu i pomoć koju pruža Gazi Husrev-begovoj biblioteci bez ikakvih drugih namjera, osim želje za očuvanjem, zaštitom i publiciranjem islamske kulturne baštine i nade u Božije zadovoljstvo.

Zato se ponovo zahvaljujući Njegovoj ekselenciji molimo Uzvišenog Allahu da mu trud i ono što daje bude zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu jer je On, uzvišeni Gospodar, pravi pomagač i Onaj na koga se može osloniti.

Mustafa Jahić,
direktor,
Gazi Husrev-begova biblioteka

FOREWORD

Al-Furqān Foundation is happy to present to the reader Volume V of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo. This work has been completed by the grace of God, and through the fruitful co-operation between al-Furqān Foundation and the authorities in the Gazi-Husrev-Beg Library. We pray that this co-operation may continue until all the volumes of this Catalogue are published.

In the Introduction to Volume IV we mentioned the great efforts of the staff of the Gazi-Husrev-Beg Library to save their invaluable manuscripts from enemy fire. They saved their manuscripts from the destruction that befell much else that was valuable in Bosnia, and today we are working with them to preserve these manuscripts. Not only are we publishing their catalogues, but also we work night and day to preserve the image of these manuscripts on microfilm and on CD-ROM. Thus the documentary and the bibliographic efforts complement each other and protect these manuscripts, keeping them safe and available for research and for posterity.

The Foundation is on its way to complete the imaging of manuscripts in which colour is used on CD-ROM. This will preserve the colour that has a function either in illustration, as in books on botany and veterinary medicine, or in differentiating between types of text as when the main text is written in one colour and the commentaries in another. .

I thank God first and foremost for our success, and I pray that He will guide us to the completion of this project. I also thank all those who work at the Gazi-Husrev-Beg Library, particularly Mr. Zejnil Fajic who compiled this volume.

Ahmed Zaki Yamani
Chairman,
al-Furqān Islamic Heritage Foundation

PREFACE

We are happy to continue the publication of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian MSS in the Gazi Husrev Beg Library with which we hope to continue serving the interests of scholars and academic institutions working in the field of Islamic Studies. This Catalogue has been published by the grace of God and with the support of His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, Chairman and Founder of al-Furq/n Islamic Heritage Foundation in London. Sheikh Yamani has made great and generous efforts to save the Gazi Husrev Beg Library and rescue its rich holdings and save its MSS.

It should be noted that al-Furq/n Foundation funded the publication of Volume 4 of the Catalogue in 1998 and is now funding the publication of Volume 5. Al-Furq/n Foundation, acting upon instructions from the Chairman and with the strong commitment of its Director General, Dr Kamal Arafat Nabhan, initiated a project to study the circumstances and condition of the Library which was kept on the floor after the war. Dr Mahmoud al-Saied al-Doghim was delegated to visit the Library and report back to the Foundation. The result of this was that the Foundation supplied the Library with shelving which has enabled us to raise our collection off the floor. The Foundation also supplied us with the necessary equipment to image our collection of MSS on to CD-ROM and to put it on Microfilm as well. It has supplied us with the necessary funding to carry out the imaging work on a '24-hours-a-day' basis, thus attempting to get the MSS and/or the CD-ROMs and microfilms into circulation as quickly as possible for the benefit of scholars and researchers.

Our imaging effort - started in 1998 - will also ensure that we are able to pass this MS heritage to coming generations, complete and in good shape, so hat it may be studied and enjoyed by future students in the field.

We present our thanks to His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani for the invaluable support he is giving to the Gazi Husrev Beg Library, a support born of his deep commitment to the cultural heri-

tage of Islam and his wish to see it once again in flower. May God in His wisdom bring this to pass.

Mustafa Jahic
Director
The Gazi Husrev Beg Library

UVOD

Peti svezak kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrevbegove biblioteke izrađen je, uglavnom, po istom sistemu i principima kao i treći svezak.

U ovom svesku obrađeni su rukopisi iz filozofije, logike, disputacije, historije i geografije. Osim ove tematike ovdje je obrađen priličan broj rukopisa i iz drugih područja, a to su oni rukopisi koji su se našli uvezani u istom kodeksu uz navedenu tematiku. Tako su urađeni i predhodni svesci (I - IV).

Osim tematskog rasporeda, rukopisi su poredani hronološki po jezicima (arapski, turski i perzijski), a unutar jezika za rukopise čije vrijeme nastanka je nepoznato obrađeni su u posebnom poglavlju.

Ovaj svezak sadrži 450 obrađenih kodeksa, odnosno 994 djela.

Važno je napomenuti da i u ovom svesku ima djela na arapskom i turskom jeziku od naših pisaca - Bošnjaka, što će korisnici uočiti, a to je naznačeno i u obradi tih rukopisa. Osim naših pisaca koji su zastupljeni u ovom svesku, značajan broj je i prepisivača iz naših krajeva, ne samo iz većih i manjih gradova, nego i iz manjih i nepoznatih sela. Sve ovo govori da se nauka, kultura i knjiga razvijala i njegovala u našim krajevima od dolaska Osmanlija u Bosnu pa do današnjih dana.

Izvore i literaturu navodili smo u skraćenicama. Prvenstveno smo koristili naše publikovane kataloge, kataloge Orijentalnog instituta i katalog iz Mostara, te ostale nama pristupačne kataloge, koji su navedeni poslije ovog Predgovora.

No, i pored izvora i literature, neka djela nismo mogli pronaći u nama dostupnim katalozima, pa smo takva djela obradili na osnovu onog što piše u rukopisu. Neka su, pak, djela nepotpuna na početku ili na kraju ili na početku i na kraju, što je otežavalo identifikacije naslova rukopisa i ime autora.

U nekim rukopisima niti autor niti prepisivač nisu navodili naslov djela, pa smo takvim rukopisima sami davali naslov djela i pisali ga u zagradama. Djela koja se samo spominju u ovom katalogu, a nisu obrađena, u indeksu su pored broja označena zvjezdicom.

U indeksu naslova djela za arapske rukopise nismo stavljali nikakav znak, a za turske rukopise stavljali smo slovo "t", a za perzijske slovo "p"

U indeksima pisaca, prepisivača, vakifa; bivših vlasnika redosljed je prema prvom imenu. Ovaj svezak je bogatiji u odnosu na prethodne za indeks djela u transkripciji, te pregledu djela po naučnim disciplinama i tabelarnom pregledu inventarskih brojeva rukopisa i rednog broja Kataloga.

Što se tiče transkripcije naslova, imena pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika, korisnici ovog kataloga uočiće da nismo bili uvijek dosljedni predhodnim svescima, a to se naročito odnosi na turska i naša imena.

I pored našeg nastojanja i želje da katalog bude dobar i zadovoljavajući, svjesni smo da će u njemu biti grešaka i nedostataka, pa molimo korisnike ovog kataloga da nam mnogo ne zamjere, s obzirom na težinu izrade ovakvih kataloga.

Bilo bi nam drago i to bi posebno cijenili kada bi nam ukazali na greške i manjkavosti u ovom svesku.

Posebnu zahvalnost dugujemo fondaciji "Furkana", koji je svojom pomoći omogućio da ovaj i predhodni svezak budu štampani.

Na kraju da kažem da ovaj svezak posvećujem svojim umrlim roditeljima (rahmetli Sulji i rahmetli Medini), uz znak zahvalnosti za sve ono što su učinili i žrtvovali za mene. Neka im Allah oprosti grijehe!

Sarajevo, 18. august 1998. godine Zejnil Fajić

INTRODUCTION

I am proud to present Volume 5 of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian Manuscripts in the Gazi Husrev Beg Library. This volume has been compiled mainly according to the same methodology as the third volume. It describes MSS in the fields of philosophy, logic, debate, literature, history and geography. It also describes a number of titles in other fields which have been included in this volume because they occur in compilations in which the first work falls within the fields mentioned above. This has also been the practice in the first 4 volumes.

This volume covers 450 MSS comprising 994 titles. MSS have been classified by topic, by original language of authorship (Arabic, Turkish and Persian) and by chronology based on date of copying. Undated MSS in all three languages have been collected in an independent section.

It should be noted that some works in Arabic and Turkish were written by Bosniak authors, as has been indicated in our description of those MSS. Besides these authors, many of the copyists mentioned in this Catalogue are also Bosnian. They came, not only from cities and towns, but from small unknown villages, proof that learning and culture found in this country a fertile soil in which to grow and develop from the time of the establishment of Ottoman rule in Bosnia until this day.

Sources and references have been indicated in abbreviated form although we have mostly confined ourselves to using our published catalogues, the Catalogue of the MSS in the Oriental Institute in Sarajevo, the Catalogue of the MSS of Mostar and other catalogues available to us. These have all been listed separately. There are some MSS however which we were not able to trace in any of the sources or references available. In these cases we have simply described the MS as we saw it and according to the information in the MS itself. Some MSS were missing the beginning or the end (or both) which made it very difficult to identify the title and the author. In some MSS the author (or the copyist) has not given the MS a title: this meant that we had to provide a title which we have al-

ways put in brackets. Works which we found impossible to catalogue or describe we have simply mentioned and placed an asterisk (*) above the relevant numbers in the Index of Titles.

In the Index of Titles plain numbers indicate that the language of the MS is Arabic, numbers accompanied by the letter 't' are in Turkish, numbers accompanied by the letter 'p' are in Persian.

The Index of Authors, Copyists, Endowers and Previous Owners of MSS is arranged alphabetically according to their first names. In comparison with the previous volumes this volume is distinguished by an Index for Latin Titles, a classified Index according to Field, an Index of Dates, and an Index for the Serial Numbers within the catalogue.

The spelling of the titles, authors, copyists, endowers and previous owners of MSS in Latin letters is not always consistent with the spelling as it occurs in previous catalogues. This is especially so in the case of Turkish and Bosnian names.

Despite our best efforts, this Catalogue will have some gaps and possibly some errors. We ask our readers to consider and make allowance for our circumstances and for the difficulties we have had to surmount to do this work, and we ask them to accept our grateful thanks in advance for any corrections or amendments they might care to suggest to us.

We present our most particular thanks to al-Furq/n Foundation, London, for funding the publication of this volume as well as the previous one.

Finally, I would like to dedicate this volume to my father, Suljo, and my mother, Medineh, as an expression of my gratitude and my appreciation. They brought me up and sacrificed much for my sake. May God have mercy on their souls and may their place of residence be in His Paradise.

Zejnal Fajic
Sarajevo, 18th August 1998

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	*Verzeichniss der arabischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin* I-X 1887-1899 (Die Handschriftverzeichnisse d. kfl.Bibliothek zu Berlin).
Ambrosiana	Salāḥuddīn al-Munaǧǧid: *Fihris al-maḫṭūṭāt al-'arabiya fi'l-Ambrosiana fī Milano* II. Kairo 1960.
AM	Ismā'īl-paša al-Bagdādī: *Hadiyat al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn* I-II. Istanbul 1951/1955.
Aumer	Aumer Joseph Aumer: *Türkische Handschriften - Verzeichniss der orientalishen Handschriften der K., Hof-und Staatsbibliotehek in München.* München 1875.
Aya Sofya	*Aya Sofya Defteri Kütüphanesi Aya Sofya.* Istanbul 1304/ 1886.
Babinger	Franz Babinger: *Die Geschictsschreiben der Osmanen und ihre Werke.* Leipzig 1927.
Bagdad	'Abdullāh al-Ğibūrī: *Fihris al-maḫṭūṭā al-'arabiya fī mektebe al-avqāf al-'āmme fī Bagdad.* Bagdad 1973/1974. Imād Abdussalām Reuf: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-maktaba al-qādiriya* I-V. Bagdad 1974-1980.
Bašagić	Safet-beg Bašagić: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912. *Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo 1917. *Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Blaškovič	Jozef Blaškovič, Karel Petraček, Rudolf Vesely: *Arabische, türkische und persische (Bratislava) Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Blochet t	E. Blochet: *Cataloque des manuschripts turcs, Bibliotheque Nationale* I-II. Paris 1913.

Ḍayl	Ismāʻīl-paša al-Bagdādī: *Īḍāh al-maknūn fī'ḍ-Ḍayl ʻalā Kašf aẓunūn* I-II. Istanbul 1945-47.
Dobrača	Kasim Dobrača: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.* Svezak I-II, Sarajevo 1963. i 1979. Izdanje Starješinstvo Islamske zajednice za Bosnu i Hercegovinu.
E. Wagner	(Wiesbaden) Ewald Wagner: *Arabische Handschriften.* Wiesbaen 1976.
Fajić	Zejnil Fajić: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.* Svezak III, Sarajevo, 1991. Izdanje Starješinstvo Islamske zajednice u Bosnu i Hercegovinu.
Fajić	Zejnil Fajić: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Izdanje Starješinsrvo islamske zajednice, Sarajevo 1982.
Flemming	(Wiesbaden) *Türkische Handschriften.* Band XIII 1, Teil I, beschericben von Barbara Flemming. Viesbaden 1968.
Flügel	Dr Gustav Flügel: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlichköniglichen Hofbibliothek zu Wien.* Band I-III. Wien 1865-1867.
GAL	Carl Brochelmann: *Geschichte der arabischen Literatur.* G I-II,S I-III. Leiden 1937-1949.
ḤḪ	Muṣṭafā b. ʻAbdullāh Ḥaǧi Ḫalifa Katib Čelebī: *Kašf aẓ-ẓunūn ʻan asāmī al kutub wa al-funūn* I-II. Istanbul 1941-1943.
Handžić	Mehmed Handžić: *al-Ǧawhar al-asnā.* Kairo, 1349/1930. *Književni rad bosanskohercegovačkih muslimana.* Sarajevo 1934.
H. Šabanović	Hazim Šabanović: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Kairo	*Fihris Dār al-kutub al-Miṣriya.* Kairo 1342/1924.
Kairo f	*Fihris al-kutub al-fārsiya al-mawǧuda fī Kutubḫāna al-ḫudaywiya.* Kairo 1306/1888.

Kairo t	*Fihris al-kutub at-turkiya al-mawǧūda fī Kutubḫāna al-ḫudaywiya.* Kairo 1306/1888.
Karatay p	Fehmi Edhem Karatay: *Topkapi Sarayi Müzesi Kütüphanesi Farsca Yazmalar Kataloğu.* Istanbul 1961.
Karatay t	Fehmi Edehm Karatay: *Topkapi Sarayi Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu.* Istanbul 1961.
Köprülü	Dr. Ramazan Şeşen, Cevat Izgi, Cemil Akpinar: *Catalogue of Manuscripts in the Köprülü Library.* Vol. I-III. Istanbul 1406/1986.
Loebenstein I	Helene Loebenstein: *Katalog der arabischen Handschriften der österreichischen Nationalbibiliothek Neurewebungen* 1868-1968. Teil I. Wien 1970.
Ljubović	Amir Ljubović: *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku.* Orijentalni institut (Posebna izdanja XVIII). Sarajevo 1996. Amir Ljubović: *Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Orijentalni institut. Posebna izdanja XVII. Sarajevo. 1995.
M. Götz	(Wiesbaden) *Türkische Handschriften.* Band XIII 2, Teil 1, beschrieben von Manfred Götz und band XIII 4. Wiesbaden 1968 und 1979.
Mostar	Hivzija Hasandedić: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Mostar Izdanja Arhiva Hercegovine. Svezak 2. 1977.
OI	Salih Trako: *Katalog perzijskih rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII. Sarajevo, 1986.
OI	Vančo Boškov: *Katalog turskih rukopisa, franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Sarajevo. Orijentalni institut. Posebna izdanja XV. 1988.
OM	Brusalī Meḥmed Tahir: *Osmanli müellifleri* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Pertsch (Gotha p.)	(Gotha), p Dr Wilheim Pertsch: *Die perisischen handschriften der herzöglichen Bibliothek zu Gotha.* Wien 1859.

Pertsch (Berlin t.)	(Berlin), p Dr Wilhelm Pertsch: *Verzeichniss der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Pertsch	Berlin t Wilhelm Pertsch: *Verzeichniss der türkischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1889.
QA	Šamsuddin Sāmi: *Qāmūs al-a'lām* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Rieu	Charles Rieu: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad* 3. Riyad, 1979.
SO	Mehmed Sureyya: *Sicili Osmani Tezkirei mešāhiri osmanīyye* I-IV. Istanbul 1308-1316/1890-1898.
Spaho	Fehim Spaho: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Zemaljskog muzeja.* Sarajevo. 1942.
Tüyatok	*Türkiye Yazmalari Toplu Kataloğu* 07 I-V. Istanbul 1982-84.
Wiesbaden	Soheila Divshali und Paul Luft: *Persische Handschriften.* Band XIV 2. Wiesbaden 1980. *Persische Handschriften.* Band XIV 1, Teil I, beschrieben von Wilhelm Heinz. Wiesbaden 1986.

TRANSKRIPCIJA

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č (ç)	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k
خ	ḫ	ك (ک)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š (ş)	ی	y, i
ص	ṣ		

Znakovi za duge vokale:

ا ā ی ī و ū

1. FILOZOFIJA

a) Filozofija

arapski

3245. 3453.

Zbirka (مجموع), 3

L. 264; 21,5 x 15. *Nasẖ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. U trećem djelu ove zbirke po rubovima ima dopuna, ispravaka i kratkih komentara. Istaknute riječi i poglavlja pisana su crvenim mastilom. Nekoliko prvih stranica obrubljene su sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijeli, deblji i tanji; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 140a

غرر الحكم ودرر الكلم
Ġurar al-ḥikam wa durar al-kalim

Djelo u kojem autor ističe da je Abū Oṯmān al-Ğāḥiz sakupio stotinu razbacanih mudrih izreka 'Alī b. Abū Ṭāliba, četvrtog halife, te ih je on proučavao i pridodao im nešto novo, izvršio izbor, sažeo i poredao abecednim redom. Napisao Abu'l-Fatḥ 'Abdulwāḥid b. Muḥammad b. 'Abdulwāḥid al-Āmadī, umro oko 550/1155.

Ahlwardt VII, 8661; Ḥ H̱ II, 1300-01; AM I, 635.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي هدانا بتوفيقه الى جادة طريقه وفضلنا بتوحيده على كافة عبيده ... وبعد فان الذي حداني على تحصيص فوائد هذا الكتاب وتعليقها ... وسميته كتاب غرر الحكم ودرر الكلم ...

Završetak:

آخره : ... يا ابن ادم اذا رأيت الله تعالى يتابع عليك نعمة فاحذره ياتي على الناس زمان لا يقرب فيه الا الماحل ولا يستظرف فيه الا الفاجر ولا يضعف فيه الا المصنف ...

Prepisano u mjesecu saferu 1155/1742.

Na kraju su stihovi na turskom jeziku i jedan zapis protiv zubobolje, pisan kasnije.

2. L. 140b - 144a.

سهام الربط فى المخمس خالى الوسط ترجمسى
Sihām ar-rabṭ fī al-maḫmas ḫālī al-wasaṭ tercemesi

Prevod, na turski jezik, risale sa područja okultizma. Risalu na arapskom jeziku, napisao je Muḥammad b Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥāmid b. Abu'l-Muḥsin al-'Arabī al-Magrībī al-Fāsī Abū 'Abdullāh umro 1052/1642.

Ismail-paša: Ḏayl II, 31; AM II, 280-81.

Brockelmann (S II, 715) navodi isti naslov od sasvim drugog pisca, ali naš rukopis, prema poglavljima koje navodi Ismail-paša, identičan je opisu Ismail-paše.

Djelo je preveo neki Meḥmed b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: حمد بى غايه وشكر بى نهايه اول ساز ارض وسمايه اولسونكى وجود انسنى حواس خمس ... بو فقير حقير قليل البضاعة محمد بن على ... مخمس خالى الوسط بياننده سهام الربط اسميله مسمى اولان رساله سى ...

Risala je pisana ta'līqom, rukom drugog prepisivača. Sastoji se iz uvoda, tri poglavlja i završetka.

مقدمة شروط وفق بيننده در

فصل اول تعمير وفق بياننده در

فصل ثانى تعمير وسط اتمنوك بياننده در

فصل ثالث اسماء وايتك هر بر حاجته مناسيين بياننده در

خاتمه وفقك طبايعى ازره بعد فقرائه وفقى وضع اتمنوك نياننده در

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

3. 146b - 164.

عقود منظومة من سنن سيد المرسلين
'Uqūd manzūma min sunan sayyid al-mursalīn

Djelo o hanifijskom fikhu, pisano u obliku vaza, a uglavnom se zasniva na mnogim hadisima, uzetih iz glavnih hadiskih zbirki. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Buḥrī, umro 537/1177. (v. III, 2038).

Prepisao ovo i djelo pod tačkom 1 Meḥmed aṣ-Ṣūfī u Toqatu, u mahali Ḥūğer Aḥmed, 1153/1740. (bilješka na kraju rukopisa).

Uvakufio Muḥammad-paša, valija Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3246. 6071.

Zbirka (مجموع), 2

L.150; 24,5 x 15,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst djelomično je nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, prva dva lista oštećena; povez kožni.

1. L. 1 - 143.

حل مشكلات الاشارات والتنبيهات
Ḥall al-muškilāt al-išārāt wa at-tanbīhāt

Komentar kraćem djelu "al-Išārāt wa at-tanbīhāt" iz filozofije i logike. Osnovno djelo napisano Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullāh Ibn Sīnā, umro 428./1036., a ovaj komentar Naṣīruddīn Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, umro 572/1273.

Komentar kojeg navodi Hadži Halifa i neki drugi katalozi koji navode ovaj komentar nije identičan s našim primjerkom, jer se njihov početak razlikuje od našeg. Ovaj naš primjerak identičan je s onim kojeg navodi Ahlwardt i s onim koji se nalazi u Vakufskoj biblioteci u Bagdadu. Ahlwardt, pak, kaže da je to drugi komentar istog autora, a 'Abdullāh al-Ğibūrī (Bagdad) uopšte ne navodi komentatora. Izgleda da je, stvarno, Tusija napisao dva komentara.

Ḥ Ḫ I, 94-95; Ahlwardt IV, 5049; GAL,G I, 454; Mu'ğam II, 1251; Bagdad-Vakufska biblioteka IV, 62.

Početak:

اوله: قال الشيخ هذه اشارات الى اصول وتنبيهات على جمل يستبصر بها من تيسر له ... ان هذين النوعين من الحكمة النظرية اعنى الطبيعى والالهى لا يخلوان عن انغلاق شديد ...

Završetak:

آخره: فهذا ما تيسر لى من حل مشكلات كتاب الاشارات والتنبيهات مع قلة البضاعة وقصور الباع ... ويجتنب طريق العناد والله ولى السداد والرشاد منه المبدأ واليه المعاد

2. L. 145 - 150.

رسالة فى العشق
Risāla fī al-'ašq

Naslov u rukopisu je: هذه رسالة فى العشق الى الفقيه ابى عبد الله محمد بن احمد المعصومى رحمه الله لافضل المتاخرين حجة الحق الشيخ الرئس ابى على الحسين بن عبد الله البخارى . . .

Kraća risala s područja tesavvufa. Napisao gore spomenuti Ibn Sīnā. Risala je podijeljena na sedam poglavlja (faṣl).

Ḥ Ḫ I, 877; Mu'ğam, I, 129; GAL,G I, 456.

Početak:

اوله: سالت اسعدك الله يا ابا عبد الله الفقيه المعصومى ان اجعل لك رسالة يتضمن ايضاح القول فى العشق على سبيل اليجار . . . وجعلت رسالتى اليك مضمنة فصولا سبعة . . .

Završetak:

آخره: واذ قد بلغت هذا المبلغ فلنختم الرسالة بحمد واهب القوة على ختمها كما هو اهله والحمد لله رب العالمين . . .

Oba djela prepisao Meḥmed Ṣāliḥ b. 'Alnīqī b. Meḥmed Taqī ad-Daḫwāriqānī(?), iz nahije Tibriz, godine 1095./1683.-84. (v. bilješku na kraju prvog djela).

Prvo djelo prepisano je iz primjerka koji je prepisan 662./1263., što se vidi iz bilješke na kraju djela.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, nalazi se naziv djela, imena i lični pečati ranijih vlasnika: Sayyid Aḥmad Ḥasib, kadija u Bagdadu, Sayyid Ibrāhīm i Sayyid 'Abdullāh.

Na naslovnoj stranici drugog djela nalazi se jedna bilješka, prenesena iz djela "الشكوى" (?) i Ḥāfiẓovi stihovi.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

3247. 2526.

شرح حكمة العين (لميرك)
Šarḥ ḥikmat al-'ayn

Komentar "Ḥikmat al-'ayn" - djela iz filozofije. Osnovno djelo napisao 'Alī b. 'Omar b. 'Alī Nağmuddīn al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276., a komentar Šamsuddīn Muḥmmad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫārī, umro 740/1340.

Ḥ Ḫ I, 685; Ahlwardt IV, 5081; Kairo 1 VI, 97.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله فاطر ذوات العقول النورية ومظهر خفيات الاسرار الربوبية . . . فان المولى العلامات . . . محمد بن مبارك شاه البخارى

L. 192; 18,5 x 13. *Ta'līq*, starinski. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel i žućkast, mjestimice dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na koricama i preklopu.

Prepisao Āmir b. Mūsā al-ḥāǧǧ Ilyās b. al-ḥāǧǧ Nuṣret b. Mursel, u Bakuu, pokrajina Širvan, godine 883/1479.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz filozofije, a na naslovnoj stranici je naziv djela, ime vakifa i navedena godina.

Uvakufio Gazi Husrev-beg. Rukopis spada u prvobitni fond ove biblioteke.

3248. 2007.

حاشية ميرزاجان على شرح حكمة العين
Ḥāšiya Mīrzāğān 'alā šarḥ ḥikmat al-'ayn

Glosa predhodnom komentaru. Autori osnovnog djela i komentara su isti kao u predhodnom djelu, a ovu glosu napisao je Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Šīrāzī, umro 994/1585.

K. Dobrača II, 876,4; Ahlwardt IV, 5083.

Početak:

اوله: قال الش الحكمة استكمال النفس اه الاستكمال مصدر والمصادر قد تطلق ويراد بها معانيها النسبية . . .

Djelo nije do kraja prepisano, ima sedam neispisanih listova.

L. 61; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dosta sitno pisanih bilježaka i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na većini listova obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski, noviji (preuvezan).

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707., što zaključujemo po prepoznavanju njegovog rukopisa i što se njegovo ime i pečat nalazi na naslovnoj stranici, kao vlasnika knjige. Na istoj stranici je ime drugog vlasnika Sayyid Muḥammad, muftija u Travniku, a na prvom zaštitnom listu je ime trećeg vlasnika Muḥammad b. Ṣadī ... (oštećeno).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3249. 849.

شرح هداية الحكمة (لميرك البخارى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisano Aṯiruddin Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663./1264, a komentar Šamsuddīn Muḥammad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫarī, umro 740/1340.

Ḥ Ḫ II, 2029; GAL,G I, 464, S I, 839-40; Riyad III, 136-7.

Saleh S. al-Hidždzi navodi da je pisac nepoznat, a naš primjerak je identičan s njihovim, ali u našem primjerku navedeno je i ime pisca, dok Hadži Halifa navodi i komentar i komentatora, ali mu, izgleda, navodi, pogrešan početak.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيدنا محمد وآله اجمعين وبعد فقد سالنى بعض احبابى ان اكتب لقسمى الطبيعى والالهى من كتاب الهداية للمولى العلامة افضل المتاخرين اثير الملة والدين مفضل بن عمر الابهرى

Završetak:

اخره: ... وهذه الهيات الخلق فى شدة الرداء وضعفها وفى سرعة الزوال وبطؤه ويختلف ما يكون منها من التعذب بحسب الاختلافين وليكن هذا اخر ما اردنا ان يكتب على سبيل الارتحال من غير ايجار مخل ...؟ واطناب تمل فى شرح هذا المختصر والحمد لله على الاتمام...

L. 41; 18,5 x 13,5. *Ta'liq*, starinski, teško čitljiv, često bez dijakritičkih tačaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Rukopis se čuva u kartonskoj futroli.

Prepis završen 867/1462.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3250. 5435.

شرح هداية الحكمة (لميرك البخارى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma

L. 39; 18 x 13. Nasḫ s nešto ta'liqa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir žut, oštećen: bez poveza.

Prepisao neki Muḥammad 1068/1657.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, ispisan je više puta naslov djela i imena ranijih vlasnika: Ṣāliḥ b. Aḥmad, godina 1278/1861. i Aḥmad b. al-marḥūm as-Sayyid 'Abdulḥayy b. as-Sayyid 'Alī al-Ḥusaynī al-Qudusī.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3251. 1493.

حل الهداية شرح هداية الحكمة
Ḥall al-hidāyat šarḥ hidāyet al-hikma

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisao Aṯiruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1265., a ovaj komentar Muḥammad b. Šarīf al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, umro 838/1434. Prema Hadži Halifi i Ismā'il-paši, to je sin poznatog Ǧurǧāniye ('Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413).

ḤḪ II, 2029; AM II, 189; Ahlwardt IV, 5071.

Početak:

اوله: هدايتك ربنا فى رواية والدراية وكفايتك فى البداية والنهاية ... اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى محمد بن شريف الحسينى اصلح الله باله وحاله ...

Završetak:

اخره: فتكون فى غصة وعذاب اليوم لكن هذا غير لازما كما ذكرنا ومن اراد الاستصقاء فى الحكمة والوقوف على مذاهب الحكماء فليرجع الى كتابنا المسمى بزبدة الاسرار وانا اقول من اراد الارتقاء الى ذروة التحقيق فى العلم

L. 45; 20 x 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdulqādir Ibn Tabīḫ at-Tarābulsī 1087/1676.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i imena ranijih vlasnika knjige: Ḥusayn al-Iḥsenčewi, nastanjen u medresi al-Ḥamīdiji i Ṣāliḥ b. Zulfikar al-Bosnavī.

3252. 3913.

شرح منلا زاده على هداية الحكمة
Šarḥ Manllāẓāde ʻalā Hidāyet al-ḥikma

Komentar djela "Hidāye al-Ḥikme" iz filozofije. Napisao Aḥmad b. Maḥmūd al-Herewī Monllāzāde (bio je živ prije 863/1458).

Ḥ Ḫ II, 2029-30; Kairo I VI, 99; GAL,G I, 464; Riyad III, 133.

Početak:

اوله: باسمك اللهم يا اهل الحمد والثناء ويا ذا العظمة والكبرياء . . . وبعد فهذه مخلة مشتملة
على شرح ما سوى المنطق من المختصر الموسوم بالهداية

Završetak:

اخره: هذا مع اعترافى بالعجز والقصور ولكن الله يمن على من يشاء من عباده بالفضل والانعام
ويدخل من يشاء فى رحمته بمزايا الطول والاكرام انه البر الرحيم والجواد الكريم

L. 98; 22 x 14,5. Nasḫ s nešto taʻlīqa, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijeli, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvoj nutarnjoj korici je jedna dova, sa objašnjenjem na turskom jeziku, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Muṣṭafā b. Muḥammad Mukīzāde (Mukić) al-Mostārī.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, jedan hadisi-šerif i tumačenje o spominjanju Božijeg imena i zahvale (hamdele) na početku svakog djela. Na posljednjoj stranici su razne bilješke na turskom jeziku.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3253. 2141.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Napisao Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Muʻīnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498.

ḤḪ II, 2029; Ahlwardt IV, 5065; Kairo II, 86; Bagdad-Vak.bibl. II, 289; Tüyatok I, 39.

Početak:

اوله: الهداية امر من لديه وكل شىء يعود اليه وله الحمد على ما انعم علينا سوابق النعم . . . وبعد
فيقول الفقير المعتصم بلطفه الابدى حسين بن معين الدين الميبدى اصلح الله حالهما . . .

Završetak:

اخره: ومن اراد الاستقصاء فى الحكمة والوقوف على مذاهب الحكماء فليرجع الى كتابنا المسمى
بزبدة الاسرار وظنى ان الواجب على طالب الحق مطالعة كتب الشيخين ابى على وشهاب الدين
المقتول قدس سرهما . . .

L. 70; 20 x 13,5. *Taʻlīq*. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja i komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥabīb b. Murād al-Būzāwaqī (? البوزاوقى), u nekoj Ali-pašinoj medresi, početkom zul-kadeta 1018/1611.

Na naslovnoj stranici je jedna dova, prenesena iz nekog komentara i jedna bilješka iz vaẓa, prenesena iz djela "Barīqa Šarḥ Ṭarīqa Muḥammadiyya". Na zadnjoj stranici je jedna bilješka iz fikha i stihovi na perzijskom jeziku, od Ǧalāluddīn Rūmī-je.

Uvakufio neki Džumhur (v. 2. list).

Na zadnjem zaštitnom listu je pečat Muhamed-age Aganagića, bivšeg trgovca knjigama iz Sarajeva.

3254. 1949.

Zbirka (مجموع), 2

L. 159; 21 x 13,5. *Taʻlīq* sitniji, od različitih prepisivača. Po rubovima, na nekim listovima, ima komentara i bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 67.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

Završetak ovog primjerka je drugačiji od predhodnog. Prepis je završen 1035/1625.

Listovi 68 - 71a su neispisani.

2. L. 71b - 159.

كليات ابى البقاء

Kulliyyāt Abil-Baqā'

Prepisivač nije do kraja prepisao ovo djelo, a ono je iz jezikoslovlja o svim vrstama znanosti, koje je autor poredao alfabetskim redom, a u kojem je skupio djela učenjaka iz različitih znanosti. Napisao Qāḍī Ayūb b. Mūsā al-Ḥusaynī al-Kafawī, umro 1093/1682. ili 1095/1684.

Ismā'il-paša: Ḏayl II, 380; Mu'ğam I, 293; Bagdad-Vakuf. biblioteka III, 249.

Početak:

اوله: خير منطوق بداء امام كل مقال وافضل مصدر به كل كتاب فى كل حال . . .

Prepis ovog djela potječe iz XVIII stoljeća.

3255. 1748.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 80; 21 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Po rubovima, naročito na prvim listovima, ima komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst;povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Prepisao Ḫalīl b. Aḥmad 1091./1680.

Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika rukopisa: Muḥammad Nūrullāh b. Derīzāde (?), Muḥammad Sa'īd Ḫayrīzāde, bivši kadija u Vidinu i Muḥammad Bāqī Džīnōzāde.

Uvakufio Muḥammad Bāqī Džīnōzāde.

3256. 1752.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 155; 21 x 14. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir žućkast i bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao 'Alī b. Ya'qūb b. Qārā Dāwūd u medresi Perwīzdād u Erzerumu, 1132/1720.

Na početku (na prva tri zaštitna lista) nalazi se odulja bilješka iz filozofije, prepisana rukom istog prepisivača.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, Aḥmad-efendī b. Muṣṭafā, muderris (v. bilješku na 1. zaštitnom listu).

3257. 1201.

Zbirka (مجموع), 3

L. 177; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, prvi listovi malo oštećeni; povez polukožni, s preklopom. Listovi skoro rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 139.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

2. L. 143b - 176a.

الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

al-Ḥāšiya al-Fardiya lir-risāla al-Ḥusayniyya

Glosa komentaru risale "al-Ḥusayniyya" o disputaciji. Osnovni tekst napisao je Šayḫ Ḥusayn-efendī al-Anṭāqī, umro 1130/1718. komentator nam je nepoznat, a glosu je napisao 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qayṣariyawī, umro 1127/1715.

K.Dobrača I, 703,2, str. 467; Ismā'il-paša: Ḏayl I, 389; AM I, 767; GAL, S II, 482.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فهمنا ما لم نفهم وعلمنا ما لم نعلم والصلوة والسلام على سيدنا صاحب العلم محمد الذى اولى الشريع والحكم . . . فيقول العبد الفقير الى رحمة ربه الرحمن . . . على الفردى بن مصطفى القيصريه وى . . . وسميتها بالحاشية الفردية للرسالة الحسينية . . .

Završetak:

اخره: لما اشار اليه بقوله لان متعلقاتها صادرة من المعرف البتة فاحتيج الى الاستثناء بخلاف الاعتراضات الموردة ههنا فانه لا مانع فيها من ذلك الحمل فلم يحتج الى الاستثناء تمت الكتاب

3. L. 176b - 177.

رسالة فى مقدمات العلوم
Risāla fi muqaddamāt al-ʻulūm

Kratka risala o uputama i metodama za sticanje nauke, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale, jer u rukopisu nije naveden ni naslov djela ni ime pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل مبادى العلوم وسيلة الى مقاصدنا والصلوة والسلام على محمد الذى ارشدنا بمقدمات الى مطالبنا ...

Završetak:

اخره: فعليك ايها الطالب المتبصرة معرفة مقدمات هذه الامور المذكورة وان اهملتها لا تنال مقاصدك ومطالبك فلا تغفل عن تقديمها وطلبها تمت الرسالة

Cijelu zbirku prepisao al-ḥāǧǧ Ḥasan b. al-ḥāǧǧ Walī. Prvo djelo 1133/ 1720, a druga dva 1130/1717.

Na 139 - 140. listu je tumačenje riječi al-wāsiṭa (الواسـطة) , na 143a. listu početak drugog djela, obrađenog u ovoj zbirci (obrnuto uvezan).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3258. 7017.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 48; 23,5 x 17. *Taʻlīq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo glosa. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepis završen 1181/1768.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz filozofije.

Poklonio neki Vereniković iz Travnika.

3259. 3591.

Zbirka (مجموع), 2

L. 166; 20 x 14,5. *Nasḫ-ta ʼlīq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Papir tamnobijel i žućkast, deblji i čvršći, glat; povez kožni, s preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1 - 110.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

2. L. 111 - 166.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya ʻalā šarḥ Qāḍī Mīr ʻalā Hidāyet al-ḥikma

Djelo je na početku nepotpuno. Nedostaje 43 lista, što se vidi po staroj folijaciji i bilješci na naslovnoj stranici o broju lista u ovoj zbirci.

Glosa komentara djelu "Hidāyat al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisao al-Abharī, komentar Qāḍī Mīr al-Maybadī (v. br. 3254), a ovu glosu Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn b. Ǧalāluddīn... Muṣliḥuddīn al-Lārī, umro 977/1569. u Amedu.

ḤḪ II, 2029; Ahlwardt IV, 5067; AM II, 251.

Početak u našem rukopisu:

اوله: ... فى ابتداء مخافة ولا يلزم من ذلك جواز كونها بعروضين ...

Završetak:

اخره: ثم عموا اعتبارها فى سائر الاجسام هذا الاعتبار مبنى على الامور الفرقية /الطرفية/ لا تحقيق فيه لان كرة الارض ليست لها من الجهات

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, imena ranijih vlasnika knjige: neki Ḥasan-efendī i Sayyid Muḥammad, te bilješka iz fikha. Na naslovnoj stranici je jedan hadis, jedna dova sa komentarom, bilješka iz fikha i neki biografski podaci Ibn Sīnā-a.

Uvakufio al-ḥāğğ Meḥmed-paša, sadriazam (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3260. 7018.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 30; 22 x 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, pomiješani. Po rubovima nema glosa, osim na četvrtom listu. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza, listovi prosuti.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na listovima 1 - 3a ima puno bilježaka iz raznih naučnih disciplina, prenesenih iz mnogih djela.

Poklonio neki Vareniković iz Travnika.

3261. 3608.

Zbirka (مجموع), 5

L.166; 18 x 12,5.*Ta'līq*, starinski, teško čitljiv i nasḫ, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima sitno pisanih komentara Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 20a.

حاشية على شرح مولانا زاده على هداية الحكمة
Ḥāšiya 'alā šarḥ Mawlāna-zāde 'alā Hidāyat al-ḥikma

Glosa komentaru (v. br. 3254) djela "Hidāyat al-ḥikma". Glosu je napisao Ḫawāğezāde Musliḥddīn Muṣṭafā b. Yūsuf al-Brusawī, umro 893/1487.

Köprülü III, 269, 1; ḤḪ II, 2029.

Početak:

اوله : قوله لما كانت الحكمة اقول شروع فى تقسيم الحكمة باعتبار الموضوع

Završetak:

آخره : اذا ضاق الصانع الى سمعة مقدار اخر من السمعة حصلت الريدة فى الافطار كلها

2. L. 24b - 55.

حاشية على مطالع الانظار شرح طوالع الانوار للاصفهانى
Ḥāšiya 'alā maṭāli' al-anẓār šarḥ Tawāli' al-anwār lil-Iṣfahānī

Osnovno djelo "Ṭawāli' al-anwār" o akaidu napisao je Qāḍī 'Abdullāh b. 'Omar al-Bayḍāwī, umro 685/1286. (v. I, 668, str. 436), komentar je napisao Šamsuddīn Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al-Iṣfahānī, umro 749/1348. (v. I, 670, str. 438), a ovu glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Köprülü III, 230.

Početak:

اوله : قوله بحسب تعلق الارادة لا باعتبار ان القدرة علة تامة لتخصيص ذلك البعض لانه لو كان كذلك . . .

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad 878./1478. (bilješka na kraju djela, pisana crvenim mastilom).

3. L. 60 - 117a.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ (lil-Kīlānī)

Komentar risale "as-Samarqandiye" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro 600/1203., a komentar Quṭbuddīn Muḥammad al-Kīlānī, umro oko 830/1426.

ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقناء . . . وبعد فهذه حواشى كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث

Završetak:

آخره : فيرجع الكلام الى الشق الاول من ترديد المذكور فى تقدير النكتة فيحصل بها المقصود

Prepis završen 872/1467.

4. 120b - 142.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥt wa almunāẓara (lil-Širwānī)

Drugi komentar istoj spomenutoj risali. Napisao Kamāluddīn Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, umro 905/1499.

K. Dobrača I, 691,15, str. 454; ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5275; Köprülü III, 537,1.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين وبعد فقد قال الامام المحقق . . . شمس الملة والدين محمد السمرقندى . . .

Završetak:

آخره : والا يلزم ارتفاع النقيضين وبه يحصل المقصود كما مر فى الشق الاول من الترديد المذكور تم بعون الله وكرمه

5. L.143b - 165.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'Imād al-Kāši 'alā šarḥ al-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥt wa almunāẓara

Naslov u rukopisu je: هذا حاشية عماد المسمى مسعود رومى a Ahlwardt (IV, 5277) navodi sljedeći naslov: كتاب عماد شرح على مسعود الرومى

Glosa predhodnom komentaru. Napisao 'Imāduddīn Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāši (živio u X/XVI stoljeću).

ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5277; Kairo I, 230; Tüyatok III, 2178.

Početak:

اوله : قوله المنة علينا سلك طريقة العمل بالحديث معنى لان حقيقة الحمد عند المحققين اظهار الصفات الكمالية. . .

Završetak:

(آخره :) فظهر ان الجواب عن امثال هذا المنع ليس الا بطريق الترديد اثباتا انه غير مضر كما سبق فى امثال المنع الغير المضر فى التنبيه السابق فليتذكر، تم بعون الله

Na 166. listu je kratka risala (komentar), od nama nepoznatog pisca, jer ni pisac ni naslov djela nisu navedeni.

Početak:

اوله : اما بعد حمدا لله على جميع نواله والصلوة على نبيه محمد واله فهذا شرح المعدلات العشر التى كتبت بالتماس بعض اخوانى

Cijela zbirka potječe iz XV i XVI stoljeća.

Između pojedinih djela ima raznih bilježaka i stihova koje nismo dešifrovali.

Iz Karadžoz-begove biblioteke u Mostaru.

3262. 1816.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 19,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst, u drugom djelu, nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ovog djela ima mnogo sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 47a.

حاشية على شرح هداية الحكمة (لقاضى مير)
Ḥāšiya 'alā Šarḥ Hidāyat al-ḥikma (li Qāḍī Mīr)

Glosa komentaru djela "Hidāya al-ḥikme". Komentar je napisao Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498. (v. br. 3254), a ovu glosu Naṣrullāh b. Muḥammad al-Ḫalḫālī, umro 946/1539.

ḤḪ II, 2029.

Početak:

اوله : قوله الهداية امر من لديه اى ناش من عنده اما بواسطة او بدونها سواء كانت بمعنى الدلالة على ما يوصل الى الحط . . .

Završetak:

آخره : . . . فتأمل لعل وجه التأمل ان الثابت البرهان امتناع صدور تحركات غير متناهية من القوة الجسمانية مطلقا سواء كان بواسطة او بدونها وليس فيه ما يحصل بالثانى فلا يكون هذا الجواب

2. L. 52b - 108.

شرح حكمة العين (لميرك)
Šarḥ Hikma al-'Ayn Li-Mīrek

(v. br. 3247)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.
Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu, al-ḥāğğ Aḥmad-efendī b. Muṣṭafā Dupničanin, muderis u spomenutoj medresi.

3263. 1502.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 180; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst, u prva dva djela, nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 80a.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

(v. br. 3252,2).
Prepisao Muḥammad b. 'Oṯmān b. Abū Bakr al-'Ādalğawāḏī 1087/1676.

2. L. 80b - 168.

شرح هداية الحكمة لاثير الدين الابهرى
Šarḥ Hidāyat al-ḥikma li Eṯīruddīn al-Abharī

(v. br. 3253).
Prepisao Muṣṭafā b. Ramaḍān 1068/1657.

3. L. 172b - 180.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف
Tarğama ar-Risāla al-Waladiya fī al-manṭiq lis-Sayyid aš-Šarīf

Prevod risale "al-Waladiye" iz logike. Osnovnu risalu, na perzijskom jeziku, napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413., a zatim ju je na arapski jezik preveo njegov sin Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, umro 838/1434.

ḤḪ I, 893; Kairo 1 VII, 106; GAL,G II, 216; Köpülü III, 334,3; Tüyatok III, 2346.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى لا يتم منطق الفصيح دون شكره وحمده ... وبعد فان الرسالة الشريفة التى الفها فى المنطق لاجل ولده الاكرم ...

Završetak:

آخره: ولكنه ليس لا حجرا فلا شجرا ولكن هذا اخر كلام

Prepis je, izgleda, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hadži Memiš-aga Kasumagić.

3264. 1943.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 178; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crveim mastilom. U drugom djelu ove zbirke osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih glosa, koje se odnose na dotični tekst, pisane rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo na mnogim listovima oštećeno, a neki listovi su prosuti; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 74.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Prepisao Muḥammad b. 'Omar u Sivasu, u medresi "Daru'š-Šifa", 1105/1693.

2. L. 76b - 178

شرح هداية الحكمة للميبدى
Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

(v. br. 3225).

Djelo je na kraju nepotpuno.

Na osnovu rukopisa, smatramo da je prepisivač isti kao i u prethodnom djelu.

3265. 3669.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Početak:

اوله: الحمد لله الذى تخلص بهداية حكمته حواشى قلوبنا عن غواشى لريوب والاوهام ... وبعد
فيقول ... محمد المدعو بمصلح الدين اللارى

L. 128; 20 x 15. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Neki dijelovi komentara nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, s preklopom, rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad b. Monllā Bakr 1110/1698.

Uvakufi 'Alī Gālib-paša (Stočević), za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842. - v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici.

Iz Karadoz-begove biblioteke.

3266. 958.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

L. 76; 21 x 16. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima takoder mnogo sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn, u kasabi Qara Ağaç (Turska), u medžlisu Šayh Sulejman-efendije, 1137/1724.

Na zadnjem zaštitnom listu je jedna dova, s upustvom za njeno učenje, na turskom jeziku i pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca i preprodavca knjiga iz Sarajeva.

3267. 1713.

حاشية الكفوى على حاشية اللارى على شرح قاضى مير على هداية الحكمة
Ḥāšiya al-Kafawī 'alā ḥāšiya al-Lārī 'alā
šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Superglosa predhodnoj Larijevoj glosi iz filozofije. Napisao Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ḥumayd al-Kafawī, umro 1178/1764.

O. M. II, 7; Köprülü III, 265.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة والسلام على نبيه وصحبه وبعد فيقول اضعف العبيد محمد الكفوى ابن
الحاج حميد عفى عنهما الحميد المجيد هذه كلمات حررتها اثناء المذاكرة على الحاشية اللارية فى
الحكمة ...

Završetak:

اخره: نحو قطبيه وكل فلك يتحرك الى المغرب كالرجل القائم وجهه نحو المغرب والله اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب.

L.194; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Riječi "qawluhu" pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Na početku je izraden lijep unvan u bojama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom zlatnom debljom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1178./1764. godine, dakle, iste godine kada je i pisac umro.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu, Aḥmed-efendi b. Muṣṭafā, muderis spomenute medrese. - v. bilješku na prvom zaštitnom listu.

3268. 874.

Zbirka (مجموع *), 2*

L.148; 18,5 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Prvo djelo je ranijeg datuma i pridodano drugom prilikom preuvezivanja djela. Drugo djelo je starijeg datuma, teško čitljiv ta'līq. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Komentar je nadvučen crvenom ili crnom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1 - 7.

لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Lawāmi' al-asrār fi šarḥ maṭal' al-anwār

Djelo je na kraju nepotpisano.

Komentar djelu iz filozofije i logike "Maṭāli' al-anwār". Osnovno djelo napisao Maḥmūd b. Abū Bakr al-Urmawī, umro 682/1283., a komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364.

Ḥ Ḫ II, 1715.-16.; Ahlwardt IV, 5087.

Početak:

اوله: الحمد لله فياض ذوارف العوارف ... وبعد فان العلوم على تشعب فنونها وتكثر شجونها ارفع المطالب وانفع المآب وعلم المنطق ...

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

2. L. 10b - 145.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Ḥašiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

Glosa predhodnom komentaru. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816./1413.

Ḥ Ḫ II, 1715.-16.; Ahlwardt IV, 5089; Kairo VI, 58; Köprülü III, 229.

Početak:

اوله: قال وحيد زمانه تغمده الله بغفرانه الحمد لله فياض ذوارف العوارف الفياض الوهاب من فاض الماء فيضا فيضوضة ...

Završetak:

(آخره:) فيكون اعرف وهذا جار فى الذاتى العرضى اذا كانت افراده محسوسة، تم

Prepis je veoma star i gledajući po papiru i pismu, smatramo da potječe iz XV ili XVI stoljeća.

Na početku i na kraju ovog djela ima bilježaka iz logike koje su teško čitljive.

3269. 2460.

Zbirka (مجموع), 2

L. 218; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U prvom djelu osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa i u proredu tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 129

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

(v. br. 3268,2)

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 132b - 218.

لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

(v. br. 3268,1)

Završetak:

اخره: وفيه ما عرفت ولنقتصر على هذا القدر من الكلام فى قسم التصورات حامدين لمفيض الكمالات والخيرات، تم

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 875/1470.

Na listovima 129b - 132a su razne bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu al-Ḥāǧǧ Aḥmed-efendija, muderris iste medrese (bilješka na prvom listu i pečati na više mjesta u rukopisu).

3270. 2605.

Zbirka (مجموع), 3

L. 146; 18 x 13,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, starinski, sitniji, bez dijakritičkih znakova. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 119a.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

2. L.119b - 145a.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3261,3)

Komentar "Risali as-Samarqandiya" iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203, a ovaj komentar Quṭbuddīn Muḥammad al-Kīlānī, umro oko 830/1427.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536;1

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقتناء الفضايل بالبرهان والدليل . . . فهذه الحواشى كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث

Završetak:

اخره: فليرجع الكلام الى الشق الاول من الترديد المذكور فى تقرير النكتة فيحصل بها المقصود، ثم الكتاب . . .

3. L.145b - 146.

عشر مغالطات
'Ašr muġālaṭāt

Kratka risala o deset mogugućih grešaka u logici, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله على نعمه وافضاله والصلوة على محمد واله وبعد فهذه عشر مغالطات حررتها بالتماس بعض الاخلاء . . .

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali vjerovatno u XVI stoljeću.

Na zaštitnim listovima i nutarnjim koricama su bilješke iz logike i filozofije.

3271. 2810.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

L. 196; 18 x 13. *Ta'līq*, stariji, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3272. 6329.

التعريفات للجرجانى
at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Definicije filozofskih, mističkih i dogmatskih riječi, fraza i pojmova, poredane abecednim redom. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. (v. III, 2159,3).

Početak:

اوله: الحمد لله حق حمده والصلوة على خير خلقه محمد وآله اجمعين وبعد فهذه تعريفات جمعتها واصطلاحات اخذتها من كتب القوم

Završetak:

اخره: ويوم الجمع وقت اللقاء والوصول الى يمين الجمع اليونسية وهو يونس بن عبد الرحمن قال الله تعالى على العرش تحمله الملائكة

L. 78; 18,5 x 13. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, samo na prvim listovima, ima kratkih komentara, pisanih sitnim slovima, rukom drugog prepisivača. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Fayḍullāh (Fejzullāh) b. Muḥammad b. Qāsim b. Yūsuf b. Aḫī, mjeseca zul-kadeta, 951./1545.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3273.

1757.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 78; 20,5 x 15,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i tumačenja dotičnih riječi. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis je završen 25. džumadel-ahira 959/1552.

Na naslovnoj stranici su razne bilješke iz pojedinih naučnih disciplina, a na zadnjoj stranici su većinom fetve.

Uvakufio Monllā Musa za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu.

3274.

2115.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 112; 21 x 16. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom crticom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica, rastavljen od listova i oštećen.

1. L. 1 - 73a.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na 73a. listu su bilješke: o svojstvu čovjeka i nekih životinja, vrstama i svojstvima duša, vremensko razdoblje objava pojedinim poslanicima i vremenski razmak između pojedinih poslanika.

Na listovima 73b - 75. su bilješke na arapskom jeziku iz fikha i tesavvufa, prenesene iz raznih djela.

Na listu 75b. je početak djela:

(اوله:) عقود منظومة من سنن سيد المرسلين او عقود الجواهر

(v. III, 2038).

2. L. 76b - 78.

لغة مثلثة مبينة باختلاف الحركات

Lugat muṯallaṯa mubayyina biḫtilāf al-ḥarakāt

Rad je na kraju nepotpun. Izgleda da nedostaje samo jedan list.

Kratak arapsko-perzijski rječnik, u kome su navedene arapske riječi istog oblika, ali se prvo slovo može čitati sa sva tri kratka vokala, od nama nepoznatog sastavljača.

(Hadž Halifa (II, 1586), Ahlwardt (VI, 7071), Köprülü (II, 1324,6) navode ovakve rječnike, ali naš primjerak nije identičan njihovim.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى انطق عباده بانواع اللغات . . . وبعد فهذه لغة مثلثة مبينة باختلاف الحركات
ولكنها وجدت غير مرتبة بحروف التهجى وارتبات الكلمات . . .

Na listovima 79 - 81a. su razne bilješke i stihovi na turskom i perzijskom jeziku.

3. L. 81b - 85a.

نزهة النظر شرح نخبة الفكر

Nuzha an-naẓar šarḥ nuḫba al-fikr

Kratko djelo o teoriji hadisa i njegov komentar. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar al-'Asqalānī, umro 852./1448. (v. I, 387, str. 237).

Na 85b. listu je bilješka sa područja jezika, a na 86a. listu je bilješka iz tesavvufa - sve na arapskom jeziku.

4. L.86b - 100.

فصول فى نحو القلوب

Fuṣūl fī naḥw al-qulūb

Skraćena prerada djela "Naḥw al-qulūb" iz područja arapske sintakse. Oboje napisao Abu'l-Qāsim 'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik al-Qušayrī, umro 456/1072. Naslov djela, koji je zabilježen na kraju, i ime pisca je prema rukopisu. U pristupačnim izvorima Kušejrini biografi ne spominju ovo djelo.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال الشيخ الامام زين الدين ابو القاسم عبد الكريم ابن هوازن القشيرى رحمه الله ... فصل الكلام اسم وفعل وحرف، جاء لمعنى وفى نحو القلوب الاسم هو الله ...

Završetak:

اخره: فمن كان صفاته وحصاله شريفة فجمعه جمع الكثير واختلاف احكامه اختلاف مقداره والله سبحانه اعلم هذا فصول فى نحو القلوب اثبتناها على وجه الايجاز والتوطية

Prepis je završen mjeseca džumadel-ahira 970/1563.
Na 101a. listu su vrste hadisa (Aqsām al-hadīṯ).

5. L. 101b - 112.

مختصر جامع لمعرفة علم الحديث
Muḫtaṣar ğāmi‘ li ma‘rifat ‘ilm al-ḥadīṯ

Kratko djelo iz teorije hadisa. Napisao as-Sayyid aš-Šarīf ‘Alī Ğurğāni, umro 816/1413.
Köprülü III, 715.3
Početak:

اوله: هذا مختصر جامع لمعرفة علم الحديث مرتب على مقدمة ومقاصد. المقدمة فى بيان اصوله واصطلاحاته...

Završetak:

اخره: ... ومات بنيسابور سنة ثمان وخمسين واربعمائة والله سبحانه اعلم، تمت الرسالة الشريفة.

Po rubovima ima dosta sitno pisanih komentara, a u proredu tumačenja pojedinih riječi, sve pisano rukom istog prepisivača.

3275. 4061.

Zbirka (مجموع), 5

L. 178; 21 x 15,5. *Ta‘līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

---

1. L. 1 - 46.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ğurğānī

Prepis je završen sredinom džumadel-ahira u Istanbulu 977/1569. Listovi 46b 50a. su neispisani

2. L. 50b - 98a.

حاشية القسطلانى على عقائد للتفتازانى
Ḥāšiya al-Qasṭalānī ‘alā ‘aqā’id lit-Taftāzānī

Glosa Taftazaninom komentaru priručnika o islamskom vjerovanju. Osnovno djelo napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ ‘Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1287., komentar Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftāzānī, umro 791/1389., a ovu glosu Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Qasṭālānī (al-Kastallī), umro 901/1495.
Ḥ Ḫ II, 1145; Ahlwardt II, 1973.
Početak:

اوله: قال بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله بدا، كتابه بالبسملة وعقبها بالحمدلة اقتداء بالكتاب المجيد المفتتح بالتسمية والتحميد ...

Završetak:

اخره: لا يدل الا على اكثرية فضائلهم وكمالاتهم لا على اكثرية ثوابهم عند الله تعالى ... (١) الذى يجتهد فى اثباته حققنا الله الفوز بهذا المرام كما وفقنا الاختتام الكلام ثم الحمد والشكر ...

Prepisao Muṣṭafā b. Emrullāh, sredinom Ramazana u Istanbulu, 954/1547.

3. L. 99 - 118a.

بحر الكلام
Baḥr al-Kalām

Djelo o akaidu. Napisao Abu'l-Mu‘īn Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, umro 508/1114. (v. I, 608,2, str. 400).

Prepisao gore navedeni prepisivač iste godine kao i predhodno djelo.

4. L. 121 - 158

شرح الكواكب الدرية فى مدح خير البرية
Šarḥ al-Kawākib ad-durriya fi madḥ ḫayr al-barriya

Komentar pjesmi u slavu Muhameda a.s. Pjesmu je napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, umro 694/1294. (v. I, 435, str. 268), a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad al-Bisṭāmī, Muṣannifek, umro 875/1470. U našem primjerku prepisivač je izostavio uobičajeni početak - hamdelu.

Ḥ Ḫ II, 1332; GAL,G II, 234

Početak:

اوله: وهو نعم المولى ونعم المعين ونصلى على رسولنا محمد سيد المرسلين وقائد الغرة المحجلين وعلى آله واصحابه الهادين والمهتدين امن تذكر . . .

Završetak:

اخره: وسكت فلان فما نغم بحرف اى ما تكلم بشىء وما ينغم مثله فلان حسن النغم اى حسن الصوت والنغمة فى عرف الناس صوت يقصد به الاطراب

Prepisao gore navedeni prepisivač 986/1578.

5. L. 160b - 178.

الفراسة لاجل السياسة (السياسة فى علم الفراسة)
al-Firāsa li ağl as-siyāsa, As-Siyāsa fī 'ilm al-firāsa

Djelo sa područja politike. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Abū Ṭalib al-Anṣārī aṣ-Ṣūfī ad-Dimišqī, umro 727/1327.

Ismā'īl-paša: Ḏayl II, 161; GAL,G II, 130; Köprülü II, 1601,13

Početak:

اوله: الحمد لمن يستحق الحمد لهويته (لعظمته) ويستوجب الشكر لالوهيته . . . اما بعد فهذه رسالة مشتملة على معاقد جمة من علم فراسة لاجل السياسة والكلام فيها مرتب على مقالات . . .

Završetak:

اخره: وقال الاول ليلة من ظهورها والاية فى ذلك شدة شهوة المريض الى الحلوى والله سبحانه وتعالى اعلم بذلك. تمت . . .

Prepis završen 957/1550.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3276. 3010.

التعريفات للجرجانى
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 193; 15,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, deblji; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis završen 1000/1592.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i nečiji lični pečat koji je namjerno zapackan crnim mastilom.

3277. 843.

التعريفات للجرجانى
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 94; 20 x 11,5. *Ta'līq*. Poglavlja su pisana na rubovima crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

Prepisao Kamāl Isma'il b. Muṣṭafā al-Aqḥiṣārī, u četvrtak mjeseca zul-kadeta 1026/1617.

Na kraju je jedna bilješka, prenesena iz djela (...) i stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio 'Abdullāh Kantamirija (v. bilješku na rubu prvog lista).

3278. 1974.

Zbirka (مجموع), 3

L. 186; 21 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara. Tekst u prvom djelu obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kartonski, noviji. Sva tri djela su nepotpuna.

1. L. 1 - 20

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 21 - 30.

معرب العوامل الجديدة

Mu'rab al-'awāmil al-ǧadīda

Fragment nekog komentara na Bergivijin "al-'Awāmil" - djela sa područja arapske sintakse.

3. L. 31 - 186.

الوافية فى شرح الكافية

al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfija

Djelo na početku nepotpuno.

Srednji (od tri koliko je napisao) komentar djelu "al-Kāfiye" iz arapske sintakse. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Šarafšāh (Ḥasan b. Šarafšāh) al-Astarābādī al-Ḥusaynī aš-Šāfi'ī Ruknuddīn Abū Muḥammad, umro 717/1315.

Ḥ Ḫ II, 1370; Ahlwardt VI, 6565; Flügel I, 174; GAL,G I, 304,8; GAL,S I, 532.

Završetak:

اخره: فانك اذا قلت فى يا زيدون اضربن اضربوا فى الوقت وفى امرأة اضربن اضربى فى الوقت لم يعلم انه يدل على النون وهو المحذوف المردود وليكن هذا اخر الكلام فى هذا الكتاب.

Prepis završen 1046/1636.

Uvakufio aš-Šayḫ al-Ḥāǧǧ Ḫalil-efendija Gradčaničewi.

3279. 6349.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 69; 20,5 x 15. *Ta'līq*, pisan nešto debljim perom. Po rubovima, na početnim listovima, ima kratkih komentara, pisanih rukom drugog prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao 'Abdulfattāḥ b. Ḥusayn, mjeseca ramazana, 1059/1649.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Muhameda, muftije u Travniku.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3280. 4240.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 105; 20 x 13. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Iskelbī, u petak 27. rebiul-ahira, 1081/1670.

Na prvom zaštitnom listu je jedna izreka Imami Šafije, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige (Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Hromozāde-Hromić).

Na drugom zaštitnom listu je ime drugog vlasnika knjige (Meḥmed-efendija Bosnalī) i jedna izreka Lokmana.

Na trećem zaštitnom listu su bilješke iz logike.

Na naslovnoj stranici je sadržaj djela. Na 103-104a listu je pregled poznatih gradova u svijetu po geografskoj dužini i širini, a na 104b 105. listu bilješka na turskom jeziku iz arapske sintakse.

3281. 6589.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 123; 17 x 10,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni.

Prepis završen sredinom ramazana 1085/1674. Ime prepisivača neko je namjerno izbrisao, pa nam je, nažalost, njegovo ime nepoznato.

Na kraju djela je nekoliko neispisanih listova, a na nekim od njih su bilješke iz jezika.

Uvakufio Hadži Muhamed-efendija Strnak.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

3282. 1377.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 53; 24 x 13,5. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka, pisanih rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullaṭīf Saračzāde, 21. muharrema 1108/1696.

Na prva dva zaštitna lista su razne bilješke iz pojedinih naučnih disciplina.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Mutevellizāde (Mutevelić) Aḥmed b. Meḥmed, kadija.

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1357/1938. (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

3283. 7095.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 80; 20 x 13. *Ta'līq*, pisan prilično uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst i margine na stranicama obrubljeni su sa po jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dosta dopuna i komentara, pisano vrlo sitnim slovima, od istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti i rastavljeni od poveza, a povez je kartonski.

Prepisano u Livnu 4. dž. ula 1137/1724.

Na posljednjim zaštitnim listovima ima kratkih komentara iz jezika, tefsira, fikha i drugo, pisano rukom istog prepisivača.

Uvakufio Emin Islamovski, neimar džamija i munara iz Struge.

3284. 3646.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 98; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja pojedinih riječi, ispravaka i komentara. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen, sa preklopom.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī 1163/1750.

Uvakufio 'Alī Gālib (Ali-paša Rizvanbegović) za biblioteku svoje tekije u Mostaru (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

3285. 2237.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 101; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ḥusayn b. as-Sayyid Ḥasan 1165/1752.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka o pozajmljivanju knjige, a zatim slijedi nekoliko neispisanih listova.

Na posljednjem zaštitnom listu je prepis jednog fermana, upućen valijama, muhafizima, kadijama i drugim funkcionerima Osmanske evropske carevine, datiran početkom safera 1164/1750.

3286. 957.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 157; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 38b - 129.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

2. L. 130 - 136.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف
Tarǧama ar-Risāla al-waladiya fī al-manṭiq lis-Sayyid aš-Šarīf

(v. 3263,3)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Listovi od 1 - 38a. i od 137 - 157. ne obuhvataju nikakvo djelo. Neki su neispisani, a na većini ima bilježaka iz raznih naučenih disciplina. Pisane su većinom rukom istog prepisivača. Izgleda nam kao da je prepisivač bilježio za sebe ove izvode iz raznih djela.

3287. 2313.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ǧurǧānī

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 97; 20,5 x 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta‘līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima ispravaka i kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom takom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Uvakufio aš-Šayḫ al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendija Gradčaničevī Trepanić (iz Gračanice) - bilješka na posljednjem listu.

3288. 4614.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 94; 20 x 12,5. *Ta‘līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Riječi koje se tumače nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvim zaštitnim listovima je naziv djela, prigodne dove, stihovi, popis nekih djela, bilješke iz logike, ime ranijeg vlasnika koje je nečitljivo i drugo.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3289. 2826.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 139; 18 x 12. *Ta‘līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač u Mostaru 1250/1834.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je neki Mula Alija Krehić umro 1251/1835.

3290. 5413.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 75; 19 x 13,5. *Ta‘līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan Fočevī (iz Foče), 1265/1848.

Njegov potpis na kraju djela je i kao vlasnik knjige.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3291. 3222.

التعريفات للجرجانى
at-Ta‘rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 87; 14,5 x 10. *Ta‘līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, u srijedu 16. zul-hidždžeta 1290/1874.

(كتبه الحقير الاضعف العباد كاليك صالح بن مصطفى غفر الله لهما ولاستاذهما يوم الاربعاء ١٦ ذى الحجة سنة ١٢٩٠)

3292. 6404.

التعريفات للجرجانى
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğāni

L. 145; 21,5 x 16. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, pisani rukom nevještog prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crvenom ili crnom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, pisanih rukom istog i drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji; prevoz polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na kraju su tri mala lična pečata, teško čitljiva, ali se u jednom od njih može pročitati ime Maḥmūd.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3293. 6704.

التعريفات للجرجانى
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 102; 21 x 14. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po šest tankih crnih linija, a na početku je neuspjeli crtež poljskog cvijeća. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, jedna izreka, zapis, neki računi, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika ('Oṯmān, ṣoḫta u Karadoz-begovoj medresi u Mostaru).

3294. 6317.

تهافت لخواجه زاده
Tahāfut li Ḫawāğezāde

Kritički osvrt na Gazalijino djelo "Tahāfut al-felāsifa" iz područja filozofije. Napisao Maulā Muṣṭafā b. Yūsuf Ḫawāğezāde al-Brusawi, umro 983/1487.

H Ḫ I, 513; Flügel II, 597.

Početak:

اوله: توجها الى جنابك وقصدنا نحو بابك يا واجب الوجود ويا مفيض الخير والجود واعتصمنا بحولك وتمسكنا بحبلك ...

Završetak:

آخره: ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب منك المبدأ واليك المآب.

L. 156; 17,5 x 9,5. *Ta'līq* složen, teško čitljiv, bez dijakritičkih tačaka. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, sa preklopom, također oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj djela, iz koga se vidi da djelo ima 22 poglavlja (faṣl).

Na naslovnoj strani je naziv djela i bilješka iz koje se razumije da je ovu knjigu kupio ḥāfiz Aḥmed, muderris u medresi sulṭān Gāzī Orhana, iz zaostavštine merhum Feraizi Meḥmed-efendije.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3295. 1599.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 52; 20 x 14. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 49.

ترتيب العلوم
Tartīb al-'ulūm

Enciklopedijsko djelo u kojem se autor žali na opadanje obrazovanja, tadašnjim načinom studiranja, a koje pripisuje pogrešnoj osnovi u obrazovanju. Napisao aš-Šayḫ Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sāčaklīzāde, umro 1140/1727. ili 1145/1732.

Ahlwardt I, 93.

Početak:

اوله : الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى ربنا آتنا من لدنك رحمة وهيئلنا من امرنا رشدا وبعد فيقول ... محمد المرعشى المدعو بساچقلى زاده ...

Završetak:

آخره : قد احتوت عليها كتب المتكلمين ... (؟) فى شغل وغنى عن مدارسة عقائد المشركين والاقتحام فى تخليطات الكافرين ومن يكفر بالايمان فقد حبط عمله وهو فى الآخرة من الخاسرين.

2. L. 50b - 52.

رسالة فى تجديد الايمان
Risāla fī taǧdīd al-īmān

Kratka rasprava o obraćanju vjeri nakon eventualnog otpada od nje, od predhodnog pisca. (v. I, 438,2, str. 269).

Početak:

اوله : بسم الله وبحمده وصلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده ...

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1128/1715.-16.

Uvakufio, za biblioteku Careve džamije u Sarajevu, Ḫalīl b. Ṣāliḥ iz kasabe Stolac, iz sela Ošanići (v. bilješku na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3296. 4268.

احكام الماهية
Aḥkām al-māhiyya

Kraće djelo o propisma suštine. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Yūsuf al-Ḥanafī al-Istānkawī 1198/1784.

Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu, jer pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov niti ime pisca, pa je, prema tome, ovo djelo rijetko.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل الشرايع بقوام بقاء العالم ... اما بعد فهذه رسالة تتعلق بالماهية ولما اردت ان اكتب جوابا لمطلق الماهية وكان هذه لازمة لكل من اراد معرفة الماهية وهذه ترجمتها باحكام الماهية ... وانا عبد الداعى حسن بن محمد بن يوسف الحنفى الاستانكوى ...

Završetak:

آخره : وهو حسبى الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وقد وقع الفراغ من هذه الرسالة فى غرة ربيع الاخر لسنة ثمان وتسعين ومائة والف من الهجرة النبوية

L. 9; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Ṣāliḥ Ṣidqī b. Ibrāhīm-efendija Hromozāde Istolčeli (iz Stoca), naziv djela i noviji pečat ove biblioteke.

3297. 828.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة
Is'āf al-minna fī šarḥ ithāf al-ğanna

Komentar djelu "Ithāf al-ğanne" o metodici nastave. Oboje napisao Aḥmad b. Aḥmad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Ḥayātī al-Albastāni, umro 1229./1813. Bio je muderris u Aya Sofiji, a jedno vrijeme i kadija u Sarajevu.

Ismā'il-paša: Ḏayl I, 78; A M I, 183.

Početak osnovnog djela:

(اوله :) حمدا لمن علم آدم الاسماء كلها وشكرا لمن عرضها على الملائكة ... وبعد فيقول احمد المدعو بالحياتى ...

Početak komentara:

(اول الشرح :) الحمد لمن علم الانسان ما لم يعلم والصلاة على صاحب اللوح والقلم ... اما بعد فلما كانت الحكمة العلية من بسط الوجود فى البرية

Završetak komentara:

(آخر الشرح :) وهى المائة الثالثة لان فى كل الف عشر مئات فكل منها عشر الالف من الالف الثانى وهو معلوم من الهجرة النبوية عليه وعلى آله افضل التحية

L. 80; 19 x 13,5. *Ta'līq* sitniji. Osnovni tekst i poglavlja na rubovima pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Rukopis je autograf, što se vidi iz bilješke na kraju djela.

(قد وقع الفراغ من الشرح عن يد مؤلفه وجامعه وشارحه فى تاريخ الثانى المذكور بعون الله الشكور فى القسطنطنية)

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime ranijeg vlasnika (ḥāfiẓ 'Oṯmān Nūrī). Tu je i bilješka iz koje se razumije da je rukopis bio vakuf Sīmzāde (Đumišića) medrese u Sarajeu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke

3298. 3316.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة
Is'āf al-minna fī šarḥ itḥāf al-ğanna

L. 111; 22 x 13. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Poglavlja na rubovima pisana su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po jednom debljom i tanjom zlatnom linijom, a ostale crvenom tankom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisano iz autografa 19. redžepa 1224/1809.

Na prvom zaštitnom listu napisan je sljedeći naslov:

اتحاف الجنة فى فن الدرس للفاضل النحرير السيد احمد حياتى افندى حضرتلرى

3299. 534.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة
Is'āf al-minna fī šarḥ itḥāf al-ğanna

L. 84; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom, kao i poglavlja na rubovima listova, a istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao iz autografa Muḥammad Bāqī (Džinozāde) sredinom rebul-evvela 1225/1810.

Na prvom zaštitnom listu je jedan hadisi kudsi, naslov djela i ime pisca, pisano rukom Hadži Mehmeda Handžića, bivšeg bibliotekara ove biblioteke.

Na ostalim zaštitnim listovima napisan je crvenim mastilom sadržaj djela, a na naslovnoj stranici su stihovi na arapskom jeziku iz etike, te bilješka i pečat vakifa i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Abdulbaki Džinozade.

---

a) Filozofija

turski

3300. 2152.

ترجمهء صد كلمات چهار يار كزين

Terceme-i sad kelimat cehar yar gezin

Turski prevod po stotinu izreka prve četvorice halifa. Prevod je sačinio, na zahtjev velikog vezira Ferhat-paše, Muṣṭafā b. Meḥmed Qasṭamūnī 978/1570.

Flügel I, 317; Karatay t I, 78.

Početak:

اوله: حمد فراوان وثناء بى پايان اول خدامى مستعان ... اما بعد بو عبد حقير ... قسطمونيدن اضعف عباد الله الصمد مصطفى بن محمد حضرت رسالت منزلتك هجرتلرى تاريخنك عددى طقوز يوز يتمش سكزه ادمش ايدى ...

Završetak:

آخره: اما احسن ترتيب ترجمه اولنان نسخه ترتيبدر حتى اكابر سلفدن اكثرى بو ترتيبى اختيار اتمشلردر.

L. 162; 19 x 11,5. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Izreke na arapskom jeziku pisane su crvenim mastilom i vokalizirane. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima, samo na nekim listovima, ima dopuna pisanih rukom istog prepisivača. Imaju kastode. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom, prilično očuvan.

Prepisao nepoznati prepisivač 1030/1620.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Derviš 'Abdullah Serdenkčedī Bektāšī, godina 1226/1811.

3301. 816.

تحفهء گوهر نظام (تحفة فى الحكمة)

Tuhfe-i gevher nizam (Tuhfa fī al-ḥikma)

Poema sa područja filozofije. Napisao neki turski pjesnik Fehmī 1141/1729. Navedeni podaci su prema rukopisu, jer u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovaj naslov niti smo mogli ustanoviti puno ime ovog pjesnika.

Početak:

اوله :

حمد مطلق ساکه ای فرد واحد

وار لغکدن ظاهر اشيا نيك وبد

Završetak:

آخره :

شويله کيم بذل ايليوب انعامنى

هم ميسر ايلدى اتنامنى

صد شکر بو تحفه کو هر نظام

بيك يوز قرق ايکيده اولدى تمام

Naslovi poglavlja:

١ – در بيان مطلع لغز

٢ – در بيان مفردات لغز

٣ – در بيان خزينها

٤ – در بيان ابوابها

٥ – در بيان هشت قوى

٦ – در بيان ده قوى

٧ – در بيان ارواحها

٨ – در بيان روح انسانى

٩ – در بيان مظهريت انسان کامل

١٠ – در بيان مناجات با خاتمه

L. 11; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

---

b) Logika

arapski

3302. 4439.

Zbirka (مجموع) *, 7*

L. 158; 19,5 x 14. *Nasẖ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst u prvom djelu obrubljen je jednakom također crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, različite debljine; povez polukožni.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

Kratko djelo o logici. Napisao Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1266. (v. II, 894,2-3).

Početak:

اوله : قال الشيخ الامام . . . اثير الدين الابهرى . . . اما بعد فهذه رسالة فى المنطق اوردنا فيها يجب استحضاره لمن يبتدئ فى شئ من العلوم . . . ايساغوجى اللفظ الدال بالوضع يدل على تمام وضع له بالمطابقة . . .

Završetak:

آخره : والمغالطة هو قياس مؤلف من مقدمات شبيهة بالحق او مشهور او مقدمات وهمية كاذبة والعمدة هو البرهان . . .

2. L. 9b - 63.a

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Mugnī aṭ-Ṭullāb - šarḥ al-Īsāġōġī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Maḥmūd b. ḥāfiẓ Ḥasan al-Magnisāwī, umro 1222/1807.

Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 153; O.M. II, 33; Köprülü III, 281,2

Početak:

اوله: نحمدك يا من جعل المنطق ميزانا لطريق التفهم والتحقيق ... اما بعد فلما كانت الرسالة المشهورة بايساغوجى ... فلما تيسر الاتمام بعون الله الوهاب سميته بمغنى الطلاب

Završetak:

آخره: وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق قال جامعه الحقير ... محمود بن الحافظ حسن المفتى ... وليكن هذا اخر ما اوردنا جمعه من الشروع والحواشى اعانة للطالبين ...

Na kraju djela je mali pečat u kome čitamo ime Ibrahim.

Prepis završen 1140/1727. Čudno! Mora da je neka greška, jer je pisac umro mnogo kasnije.

3. L. 68b - 95.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fi al-qawā'id al-manṭiqiya

Djelo takoder iz područja logike. Napisao Nağmuddin 'Alī b. 'Omar al-Qazwini al-Kātibī, umro 675/1276. (v. II, 884,9).

Ḥ Ḫ II, 103; GAL, 6 I, 466; GAL, S I, 845

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ابدع نظام الوجود ... وبعد فلما كان باتفاق اهل العقل ... وسميته الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية ...

Završetak:

آخره: واما محمولاتها فخارجة عن موضوعاتها لامتناع ان يكون جزء الشيئ مطلوبا ثبوته له بالبرهان وليكن هذا آخر الكلام فى هذه الرسالة

Prepisao 'Oṭmān b. Ḥusayn 1065/1654.

4. L. 96b - 105.

الغرة فى المنطق

al-Ġurraṭ fi al-manṭiq

Risala iz područja logike. Osnovnu risalu, na perzijskom jeziku, napisao je 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413, a kasnije je njegov sin Muḥammad b. 'Ali al-Ğurğānī al-Ḥusayuī (umro 838/1434.) ovu risalu preveo na arapski jezik.

Ḥ Ḫ II, 1198; A.M. I, 728-29, A.M. II, 189; Tüyatok III, 2165.

Početak:

اوله: منطق كل منطق ينشر محامد خليق وذكر محاده حقيق ... وبعد فيقول الفقير ... محمد بن شريف الحسينى ...

Završetak:

آخره: وان كانت مانعة خلو كان الحال على عكس ذلك لجواز اجتماعها صدقا وعليك بتفصيح الامثلة والسلام. تمت الكتاب المسمى بالغرة من تاليف امير محمد بن سيد الشريف.

Prepisao gore navedeni prepisivač u Gülšen Abadu 1064/1653.

5. L. 107b - 117a.

جام كيتى نما فى الحكمة

Ğām giti numā fi al-ḥikma

Kraće djelo, na perzijskom jeziku, iz filozofije. Napisao Qāḍī Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasani, umro 904/1498.

Ḥ Ḫ I, 533; A.M.I, 316; Köprülü III, 434,1.

Početak:

اوله: سپاس حكيمى را كه افكار حكما وانظار علما ... واين مختصر مسمى بجام كيتى نما ...

Završetak:

آخره: استحكام ورسوخ موصوف كردد وبدرجة يقين برسد ان شاء الله الرحمن. تمت الرسالة الموصوفة بجام كيتى نما.

Prepisao navedeni prepisivač 1061/1650-51.

6. L. 119 - 143a.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-fanāriya - Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanāri

Drugi komentar predhodnom djelu (al-Īsāgūğī). Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1430.

Ḥ Ḫ II, 207; Ahlwardt IV, 5237; Köprülü III, 333,1.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما لخصت لى من منح عوارف الافاضل ... اما بعد، فلما لم ينفعنى التعلل بلعل وعسى ...

Završetak:

آخره: ولكن هذا آخر الرسالة فى المنطق. تم.

7. L. 143b - 158.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'i 'alā šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

Glosa komentaru djela al-Īsāġōġi. Komentar je napisao Ḥusāmuddin Ḥasan al-Kātī, umro 760/1259, a ovu glosu Muḥammad b. Muḥammad al-Barda'ī at-Tibrīzī, umro 977/1521.

Ḥ Ḫ I, 207; A.M. II 229; Köprülü III, 334,1; Ahlwardt IV, 5232.

Početak:

اوله: الحمد (نحمد) لمن حمده حسن كل معقول وشكره باشرف ما يحتاج فى العقول ...

Završetak:

آخره: لان الجنس ايضا مقول بالعدد على كثيرين مختلفين.

Prepisao isti navedeni prepisivač (Oṯman b. Husayn) 1062/1651.

Na 6b - 8a. listu je bilješka, na turskom jeziku, iz fonetike arapskog jezika.

Na 63b - 64. listu je bilješka iz logike (هذا قياس جهة وحدة بودر)

Između pojedinih djela ima neispisanih listova, a na kraju su stihovi na turskom jeziku i vježbe u pisanju.

3303. 2319.

Zbirka (مجموع), 4

L. 83; 20 x 12,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst na većini stranica obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Po rubovima ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى
al-Īsāġūġī

2. L. 9b - 31a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

Komentar predhodnom djelu (al-Īsāġōġi). Napisao Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī, umro 760/1359. (v. II, 894,2).

Početak:

اوله: الحمد لله الواجب الوجود الممتنع نظيره الممكن سراه ... اما بعد فان كتاب الشيخ الامام قدوة الحكماء اثير الدين الابهرى ...

Završetak:

آخره: وليكن هذا آخر ما كتبنا من الاوراق لايضاح ما فى كتاب ايساغوجى. تمت الكتاب ...

3. L. 35b - 56.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

Djelo je na kraju nepotpuno. (v. br. 3302,7).

4. L. 74 - 83.

كتاب العروض
Kitāb al-'arūḍ

Fragment nekog djela iz metrike, od nama nepoznatog pisca.

Prepisao pod tačkom 1 i 2 'Abdullāh al-Qrīmī 1089/1678. a djela pod tačkom 3 i 4 potječu iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjim zaštitnim listovima su stihovi na turskom jeziku.

3304. 1861.

Zbirka (مجموع), 3

L. 126; 21,5 x 11,5. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Mnoge su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, sa preklopom. Korice i preklop ukrašeni utisnutim ornamentima. Rukopis je dobro očuvan i čuva se u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 7a.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 7b - 34.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2).

3. L. 35b - 126.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōġī

Glosa predhodnom komentaru. Napisao Muḥyiddīn Muḥammad b. Mūsā at-Tālišī, umro 887/1482.

H Ḫ I, 207; Ahlwardt IV, 5234; Köprülü III, 296.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره اقول افتتح كتابه بالحمد بعد الابتداء بالتسمية

Završetak:

آخره: لانه يدرك ان كل ما هو مشاهد محسوس فهو متخير والمراد من مغالطة تغليط الخصم ودفعه

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1125/1713.

Na prvom zaštitnom listu su nazivi djela u ovoj zbirci.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3305. 7015.

Zbirka (مجموع), 2

L. 10; 26 x 17. *Nasḫ - ta'liq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, u prvom djelu, ima sitno pisanih glosa od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

1. L. 1 - 8.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 9 - 10.

فرائد فوائد لتحقيق معانى الاستعارة

- الرسالة السمرقندية - (رسالة الاستعارة)

Farā'id Fawā'id li taḥqīq ma'āni al-isti'āra

- ar-Risāla ar-Samarqandiya - (Risāla al-isti'āra)

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Abu'l-Qāsim al-Layṯī as-Samarqandī (iz druge polovine IX stoljeća po H.). (v. I, 388,4, str. 238).

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, a na 8b. listu je bilješka iz metafore.

3306. 2248.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

L. 10; 19 x 13. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i objašnjenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

3307. 5704.

Zbirka (مجموع), 2

L. 51; 22 x 15. *Nasḫ - ta'liq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

2. L. 9b - 51.

فتح الاسرار (شرح الايساغوجى)
Fatḥ al-asrār (šarḥ al-Īsāġōğī)

Komentar predhodnom djelu. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Aḥmad al-Bosnavī al-Čaynavī (iz Čajniča) 1193/1779. Naslov djela, ime pisca i godina sastava su prema rukopisu.

M. Handžić: Književni rad... str. 105; A. Ljubović: Logička djela, str. 53-55.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ابتدع نظام العالم والوجود وعلم العاقلين المتبادى والمقاصد بمقتضى الحكمة والوجود ... وبعد فلما كانت هذه الرسالة مفتاح العلوم لمن كان خاليا عن الفنون ... وسميته فتح الاسرار للرسالة اللطيفة المسمات بايساغوجى ...

Završetak:

آخره: والحمد لله فى البكرة والعشية فرغ من تسويده مسوده ومؤلف الفقير محمد بن مصطفى بن مصطفى بن احمد البوسنوى الجاينوى غفر ذنوبهم الخالق البارى فى اليوم الثالث والعشرين من ربيع الاخر المشرف سنة ثنتين وتسعين ومائة والف ...

Oba djela prepisao ḥāfiẓ Oṯmān b. Muḥammad al-Ma'danī (iz Majdana) al-Bosnavī, godine 1222/1807.

(قد وقع الفراغ من تتميم هذه النسخة الشريفة المرغوبة عن يد العبد الضعيف الفقير المحتاج الى ربه الغنى الوهاب عثمان حافظ بن محمد المعدنى البوسنوى ... سنة ١٢٢٢).

Na naslovnoj stranici i listovima prije početka drugog djela nalaze se bilješke iz logike.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3308. 6913.

Zbirka (مجموع), 4

L. 75; 20 x 15. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima tumačenja koja se odnose na dotični tekst. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

---

1. L. 1 - 5.

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

Listovi od 5b - 9a su neispisani.

2. L. 9b - 38a.

الكافية فى النحو
al-Kāfiya fi an-naḥw

Djelo iz sintakse arapskog jezika. Napisao Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Omar Ibn Ḥāğib, umro 646/1248.

Ḥ Ḫ II, 1370; Ahlwardt VI, 6557.

Početak:

اوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف ...

3. L. 39b - 67.

اظهار الاسرار
Iẓhār al-asrār

Kratko djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgavī, umro 981/1537. (v. I, 151,6, str. 123).

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة فيما يحتاج اليه كل معرب اشد الاحتياج وهو ثلثة اشياء ...

4. L. 69b - 75.

عوامل البركوى
'Awāmil al-Birgawī

Kratka sintaksa arapskog jezika od predhodnog pisaca. (v. I, 143,7, str. 112).

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فاعلم انه لا بد لكل طالب معرفة الاعراب من معرفة مائة شيئ ...

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1234/1818.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, tadašnjeg imama iz Zvornika.

3309. 2830.

Zbirka (مجموع), 4

L. 96 - 2; 17 x 11,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača i iz različitih vremenskih perioda. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; prevoz polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 8a.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

Prepis završen 1250/1834.

2. L. 9b - 30a.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kāti

(v. br. 3303,2)
Prepisao 'Abdurraḥmān b. al-ḥāǧǧ Ḫalil (!) 1080/1669.

3. L. 32 - 39.

كلمات ونصائح مع الترجمة بالتركية

Kalimāt wa naṣā'iḥ ma'a at tarǧama bit Turkiyya

Izreke i savjeti, sa prevodom na turski jezik, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju.

Početak:

اوله: كل مدارة صدقة. هر بر يومشقلق صدقة . . .

4. L. 40b - 96.

صحاح العجم (الصحاح العجمية)

Ṣiḥāh al-'Ağam - aṣ Ṣiḥāh al-'ağamiyya

Manji perzijsko-turski rječnik. Napisao Hindūšâh Naḫcevânî oko 900/1494.

Ḥ Ḫ II, 1074; Karatay t II, 2045; Blochet S, 291.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى الهمنا اللغات والعبادات ويشرحنى بانها على الالسنة . . . وبعد فلما رأيت اكثر الكتب المعتبرة من مصنفات المشايخ المهرة

Prepis pod tačkom 3 i 4 potječe iz XVIII stoljeća.

3310. 6428.

Zbirka (مجموع), 2

L. 27; 24,5 x 17. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 5.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 6b - 27.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Favā'id al-Fanāriya - šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju su tri mala ista pečata u kojima se može pročitati ime Rāšid as-sayyid Ṣālih, godina 1257/1841.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3311. 2949.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

L. 9+2; 18,5 x 13. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepis završen 1262/1846.

Na drugom zaštitnom listu su bilješke iz logike i navedeni datum prepisa djela.

Uvakufio Hasan-efendija Boyozāde (Bojić).

3312. 2149.

Zbirka (مجموع), 4

L. 111; 20 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara, ispravaka i tumačenja poojedinih riječi. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 7.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

2. L. 9b - 64a.

توضيح الاعراب عن قواعد الاعراب
Tawḍīḥ al-'irāb 'an qawā'id al-'irāb

Komentar djelu sa područja arapske sintakse. Osnovno djelo napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1360. (v. I, str. 395), a ovaj komentar Mahmūd b. Ismā'īl b. Mīkā'il al-Ḫarparī, umro oko 915/1504.

Ḥ Ḫ I, 124; Ahlwardt VI, 6715; Am II, 412; GAL, S II, 665.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى رفع بدولة محمد كلمة الاسلام ونصب باسمه علوما يهدى الى فعل الجود
والاكرام ... اما بعد فيقول المفتقر محمود بن الشيخ اسماعيل بن عبد الله بن ميكائل الخربرى ...

3. L. 66b - 77.

الانموذج فى النحو للزمخشرى
Unmūḏaǧ fī an-naḥw liz-Zamaḫšarī

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Abu'l-Qāsim Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī, umro 538/1144.

Ḥ Ḫ I, 185; Ahlwardt VI, 6514.

Početak:

اوله: قال الاستاذ ابو القاسم محمود بن عمر الزمخشرى ... الكلمة مفرد اما اسم كرجل واما فعل
كضرب واما حرف كقد ...

4. L. 78b - 111.

شرح الاردبيلى على انموذج الزمخشرى
Šarḥ al-Ardabīlī 'alā Unmūḏaǧ az-Zamaḫšarī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Ǧamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulganī al-Ardabīlī, umro 647/1249. (v. II, 848,2)

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل العربية مفتاح البيان ... وبعد يقول العالم ... محمد بن الغنى
الاردبيلى ... لما رأيت مختصر الامام الهمام ...

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XIX stoljeća, pod tačkom 2 prepisao Ṣāliḥ b. Pīr 'Alī ... al-Huruštavi (Hrušto ?) 1017/1608. a pod tačkom 3 i 4 bilješke o prepisu su brisane, ali smo uspjeli pročitati i ustanoviti da je prepisivač Yūsuf b. derviš Muḥammad-efendija iz Livna (prezime nismo mogli pročitati), godina 1212/1797.

Na 9a. listu je brisana i teško razumljiva bilješka na turskom jeziku koju je napisao Yūsuf ar-Rāzī, kadija u Medini. Na 64b. listu je bilješka iz stilistike, prenesena iz neke glose "al-Muṭavval-a". Na kraju posljednjeg lista je prigodna dova.

3313. 4924.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 25; 20 x 13,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima tumačenja i objašnjenja pojedinih riječi. Papir bijel, tanji, treće djelo u zbirci upaskano mastilom, pa je i pismo oštećeno; bez poveza.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

2. L. 6b - 9a.

شرح رسالة الاستعارة السمرقندية
Šarḥ risāla al-isti'āra as-Samarqandiya

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. I, 388, 4. str. 238). Napisao Aḥmad b. 'Abdullāh aš-Šawqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1224/1809.

Isma'il-paša: Ḍayl I, 558; AM I, 183.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا سيد الاولين . . . وبعد فيقول العبد . . .

احمد الشوقى

3. L. 9b - 25.

بحر الكلام
Baḥr al-Kalām

(v. br. 3275,3)

Ovaj primjerak nije kompletan, prepisivač ga nije do kraja prepisao.

Prepis cijele zbirke potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, naziv djela i nekoliko malih pečata, vjerovatno ranijeg vlasnika, sa imenom Sayyid Muḥammad Šawqī.

3314. 5078.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

L. 5; 21 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se brojčana vrijednost slova (abdžad sistem), a na naslovnoj stranici je bilješka, na turskom jeziku, o sudbini.

3315. 5522.

Zbirka (مجموع), *19*

L. 123; 16 x 11. *Nasḫ i ta'līq*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst, a tekst je u većini djela obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

2. L. 7b - 10.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
- الرسالة السمرقندية - (رسالة الاستعارة)
Farā'id Fawā'id li taḥqīq ma'āni al-isti'āra
- ar-Rīsāla ar-Samarqandiya - (Risāla al-isti'āra)

(v. br. 3305,2)

3. L. 11b - 16a.

متن العلاقة (رسالة الاستعارة)
Matn al-ʻalāqa

Kratka risala o pravilima metafore (istiʻāra) u arapskoj stilistici. Napisao Maḥmūd b. ʻAbdullah, al-Anṭākī umro 1160/1747. (v. II, 884,2).

4. L. 16b - 27.

صدف البيان
Ṣadaf al-bayān

Kraća risala iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, jer pristupačni ne spokinju ovaj naslov, pa je, prema tome, risala vrlo rijetka.

Početak:

اوله: لله الصمد الاحد حمد لا يحيق به الحد . . . وبعد فهذه رسالة فى حل غوامض البيان وسميتها بصدف البيان وهى مرتبة على ثلثة عقود

5. L. 27b - 32.

السلم المرونق فى المنطق
as-Sullam al-murawniq fī 'l-manṭiq

Prepjevano (u redžez stihu) djelo *al-Īsāġūğī* iz logike. Prepjevao Abū Zayd aš-Šayḫ ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Aḫḍarī 941/1534.

Ḥ Ḫ II, 1534; Ahlwardt IV, 5191.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى قد اخرجا   نتايج الفكر لارباب الحجا

. . . .

سميته بالسلم المرونق يرقى به سماء علم المنطق

---

6. L. 32b - 40a.

رسالة الاداب فى المناظرة
Risāla al-ādāb fi'l-munāẓara

Risala o pravilima disputacije. Napisao Ismāʻī-efendī al-Kalanbawī, umro 1205/1790. (v. II, 884,8).

7. L. 40.

رسالة فى المنطق
Risāla fi'l-manṭiq

Kratka risala iz logike, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju risale, jer je nismo mogli pronaći u pristupačnim izvorima.

Početak:

اوله: الحمد كما امر والصلاة على محمد خير البشر . . . اما بعد فاعلم ان ترديد الانفصالى لا يشتبه بالتقسيم

8. L. 40b - 41.

ضبط ما غم نفعه
Ḍabṭ ma gamma nafʻahu

Rimovani kraći rad iz logike od nekog Ḥalabije, čija nam je biografija nepoznata. Naslov je također prema sadržaju, a ime pisca navedeno je na kraju rada.

Početak:

اوله: الا ان اولى منطق العبد حمده   لموليه احسانا اخيرا واولا
وبعد فهذا ضبط ما غم نفعه   ونسيانه فى سلك نظم ليسهلا

Završetak:

آخره: تمت تمام للحلبى الفاضل التحرير الكامل استاذى رحمه الله بلا نهايه

9. L. 41b - 42.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-ʻAḍudiya fi'l-waḍʻi

Risala o pojmovima. Napisao Qāḍī ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355. (v. I, 388,2, str. 237).

Početak:

اوله: هذه فائدة تشتمل على مقدمة وتقسيم وخاتمة . . .

10. L. 42b - 43.

رسالة فى المناظرة

Risāla fi'l-munāẓara

Kraća risala o disputaciji od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فاعلم ان المناظرة اذا نقل خبرا فللخصمه طلب الصحة فقط

11. L. 43b - 48a.

الرسالة الحسينية فى آداب البحث

ar-Risāla al-Husayniya fi ādab al-baḥt

Al-Husayniya o disputaciji. Napisao je Šayḫ Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, umro 1130/1718. (v. I, 145,8, str. 115).

12. L. 48b - 59.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fi fann al-munāẓara

Djelo je na kraju nepotpuno.

Risala o disputaciji za početnike. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sāčaklizāde, umro 1150./1737. (v. I, 300,3, str. 186).

13. L. 60b - 68a.

داب قاعدة مصنفين اولدركه

Da'b qā'ida muṣannifin oldurki

Izvadak iz nekog djela, na turskom jeziku, o tome šta je pisac dužan da spomene u svom djelu, od nepoznatog autora.

---

14. L. 68b - 69.

رسالة فى اداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fi ādāb al-baḥṭ wa'l-munāẓara li Taškӧprüzāde

Kratka uputa o pravilima disputacije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškӧprüzāde, umro 968/1560. Dobrača (II, 884,5) navodi istu risalu, ali on kaže da mu je pisac nepoznat.

Ahlwardt IV, 5323; Köprülü III, 549.2.

Početak:

اوله: احمدك اللهم يا مجيب كل سائل . . . وبعد فهذه رسالة لخصتها فى علم الاداب

Završetak:

آخره: لا يحسب المناظر الخصم حقيرا هذا غاية ما يراد فى هذا الباب ومن الله التوفيق والالهام الى
الصواب

15. L. 70b - 74b.

زبدة الاختلاف بين السلف والسكاكى
والخطيب فى تعيين الاستعارة المكنية

Zubdat al-iḥtilāf bayn as-Salaf wa as-Sakāki
wa al-Haṭīb fi ta'yīn al-isti'ara...

Rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao al-ḥāfiẓ Muḥammad Emīn al-Mavlawī b. al-ḥāfiẓ 'Omar Alūsī, čija nam je biografija nepoznata. Pritupačni izvori ne spominju ovog pisca, a naslov rada je prema sadržaju rasprave.

Početak:

اوله: يا من وفقنا لبيان تصريح الاستعارة بالقرائن التحقيقية . . . وبعد فيقول العبد . . . الحافظ
محمد امين المولوى بن الحافظ عمر الالوسى

Završetak:

آخره: اما الاول ففى موضع يراد بالتعريف تمييز المعرف عن بعض الاشياء لاشتباهه به كما اذا اشتبه
المثلث بالدائرة عند السامع

16. L. 74b - 77a.

آداب الكفوى
Ādāb al-Kafawī

Kratka rasprava iz disputacije. Napisao Muḥammad b. Ḥumayd al-Kafawī Aqkarmānī, umro 1168/1754.
Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 3; A M II, 332; O.M. II, 7.

Početak:

اوله: حامدا لله على نعمائه ومصليا على سيد انبيائه . . . وبعد فيقول العبد السيد محمد بن الحاج حميد الكفوى . . . هذه رسالة فى الاداب لخصتها من كتب هذه الفن

17. L. 77b.

شرح رسالة الاستعارة
Šarh risala al-isti'āra

Početak komentara Semerqandijinoj "Isti'ari" (v. br. 3305,2). Napisao neki Ismā'īl b. Ḫalīl, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فيقول العبد . . . اسماعيل بن خليل . . . وشرح مشكلاته سالنى بعض الاخوان . . . ان اكتب شرحا يوضح الغوامض

18. L. 79 - 113.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية
ar Risāla aš-Šamsiya fi'l-qawā'id al-manṭqiya

(v. br. 3302,3)

19. L. 114b - 123.

رسالة فى المنطق
Risala fi'l manṭiq

Risala o logici od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju, jer u rukopisu nema podataka o piscu i nazivu risala.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل النجوم للاهتداء واختار الشمس منها لاقتباس والاقتداء، . . . وبعد فان الاصحاب والاخلاء قد واطبوا ما لدى مما اخذت من كبار العلماء، . . .

Završetak:

آخره: و مثال التمثيل النبيذ حرام كالخمر لانه مسكر وكل مسكر حرام وهذا اخر ما اردت ترتيبه على اللبيب. تم بعون الله تعالى . . .

Djela pod tačkom 1 - 17 pisana su rukom istog prepisivača, a pod tačkom 18 - 19 su od drugog prepisivača - sve pisano, vjerovatno, u XIX stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3316. 5646.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

L. 5 + 3; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir, glat; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na šestom listu su bilješke iz logike.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3317. 3107.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarh al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

L. 19; 18,5 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na većini listova obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; poveza nema, ali ima druge rastavljene kartonske korice.

Prepisao Muḥammad b. Ya'qūb 954/1547.

Na početku i na kraju napisano je ime ranijeg vlasnika; 'Omar b. Sāfī. Na kraju je još jedna zagonetka.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3318. 2359.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarh al-Īsāġōġī lil-Kātī

L. 28; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na prvim listovima, ima sitno pisanih komentara. Tekst, na više od polovine listova, obrubljen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Buhram b. Muṣṭafā, za vrijeme sultana Murata-hana (vladao 1574 - 1595.).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3319. 2107.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 96; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 36.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

2. L. 37b - 43.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. 3302,1)

3. L. 44b - 54a

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiyya

Komentar djelu "aš Šamsiyya" (v. br. 3302,3). Komentator je Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. (v. II, 894,4).

4. L. 57b - 86.

شرح الايساغوجى للسرورى
Šarḥ al-Īsāġōġī lis-Surūrī

Komentar djelu pod tačkom dva (al-Īsāġōġī). Napisao Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561.

Ḥ Ḫ I, 208; Ahlwardt IV, 5255,10.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل المنطق خاصة الانسان . . . اما بعد فيقول العبد سرورى بن شعبان لما كان بعض الاخوان شارعا فى المنطق . . .

Sastav ili prepis iz 958/1551.

5. L. 86b - 96.

حاشية ديكقوز على شرح آداب البحث للسمرقندى
Ḥāšiya Dinqōz 'alā šarḥ ādāb al-baḥṯ lis-Samarqandī

Glosa komentaru risale o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī al-Ḥakīm (umro u drugoj polovini VII/XIII stoljeća), komentar Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širvānī ar-Rūmī (umro 905./1499.), a ovu glosu Aḥmad b. 'Alī Dīnqōz, umro oko 870/1465.

Ḥ Ḫ I, 39; Ahlwardt IV, 5283; O.M. I, 305; Köprülü III, 230,2; K. Dobrača II, 1266,6.

Početak:

اوله: ان احسن ما يستعان به فى الامور الحسان حمد الله الملك المنان . . .

Završetak:

آخره: هو تخلف المعلول عن العلة التامة نعم لو كان شيء ممكنا بالامكان الوقوعى لم يستلزم المحال. تمت الرسالة

Prepis završen 1108/1696.

Prepis ostalih djela u ovom kodeksu potječe također iz XVII stoljeća.

Između pojedinih djela ima dosta bilježaka iz raznih naučnih disciplina.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu.

3320. 3297.

Zbirka (مجموع), *13*

L. 102; 21 x 15,5. *Ta'liq-nasḫ.* Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na većini stranica obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 24.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

2. L. 25b-27.

شروط الصلوة (وهى ثمانية)

Šurūṭ aṣ-ṣālāt

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca. (v. II, Br. 991,3).

Početak ovog primjerka:

اوله : باب شروط الصلوة وهى ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق . . .

3. L. 29b - 34a.

مقدمة فى الصرف الفارسى (بالتركية)

Muqaddima fī aṣ.ṣarf al-fārisī

Kratka perzijska gramatika na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : ايا قرة العين اسعدك الله فى الدين كلمة اولا اوچ قسمه منقسمدر اسمدر وفعلدر وحرف كما ادوات ديرلر . . .

Na 35a. listu je bilješka na turskom jeziku o opisnom pisanju datuma nekog Kemāl-pašinog djela.

4. L. 35b - 44.

منظومة فى العروض

Manẓūma fī al-'arūḍ

Spjev na turskom jeziku iz metrike sa tumačenjima i primjerima, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : حمد اول الله كه بيتيله مكرمدر عروض
اولكه بوكوك چادرين قدرتله قوردبى عروض

5. L. 45b - 53a.

شرح الامثلة المختلفة

Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa

Komentar početne arapske gramatike "Amṯila" (Paradigme). Napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561. (v. I, 147,5, str. 117).

6. L. 55b -62a.

رسالهء قواعد خط

Risāla-i qawā'id ḫaṭ.

Risala, na turskom jeziku, o pravilima arapskog pisma. Napisao neki Meḥmed-efendi, živio za vrijeme sultana Murata IV (vladao 1623-1639.).

Karatay t II, 1990.

Početak:

اوله : حمد نامعهدر اول خالق اللوح والقلمه كه اول فضل نبى آدمك نور كرامتيله . . .

7. L. 63b - 72.

اظهار السر المودوع فى العمل بالربع المقطوع

Iẓhār as-sirr al-mawdū' fī al-'amal bir-rub'ī al-maqṭu'

Risala o kvadrantu. Napisao Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad Sibṭ al-Māridīnī, umro 902/1496.

GAL,G II, 168,8; Spaho 137,10

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام العالم ... ابو عبد الله شمس الدين محمد سبط الماردينى ... الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة مختصرة جامعة لاحكام الربع الشمالى المقطوع ... وسميته اظهار السر الموضوع فى العمل بالربع المقطوع ورتبته على مقدمة وعشرين بابا ...

8. L. 73b - 77.

رسالة فى الفرائض (بالتركية)

Risāla fi'l farā'iḍ

Risala, na turskom jeziku, o nasljednom pravu, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale.

Početak:

اوله: ميتك تركسنه حقوق اربعه مرتبه تعلق ايدر

9. L. 78 - 79a.

قصيدة ودعاء فى الخوف

Qaṣīda wa du'ā' fī al-ḫawf

Kasida i dova o otklanjanju straha. Uvod i objašnjenje je na turskom jeziku, a temelji se na predaji, od nepoznatog pisca.

Početak kaside:

اوله: انا الموجود فاطلبنى تجدنى وان طلبت سوائى لم تجدنى

10. L. 79b - 84a.

مولد النبى لسليمان چلبى

Mewlīd-in Nebīyy

Mevlud Sulejman Čelebije, umro 825/1422. (v. I, 149,5, str. 120).

11. L. 84b - 86a.

قصيدة بدء الامالى

Qaṣīda bad'u 'l-amālī

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṭmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. (v. I, str. 67).

12. L. 87b - 92a.

قيافت نامهء حمدى چلبى

Kiyāfet name-i Hamdi Čelebi

Rasprava u stihovima o fizionomiji. Napisao Ḥamdī Čelebī ar-Rūmī Qadīmī, umro 995/1586.

Rieu, 211b; A M I, 335

Početak:

اوله: ايلرم اول كريمه حمد سپاس يوقدرر نعمتينه حد وقياس

Završetak:

آخره: اول آخر چوسندن اولدى كرم سندن آخر سعادتن ديلرم

13. L. 93b - 102.

ابيات مع الترجمة التركية من تعليم المتعلم

Abyāt ma'a at-tarğama at-turkiya min ta'līm al-muta'allim

Stihovi, sa interlinearnim prevodom na turski jezik, iz djela "Ta'līm al-muta'allim", koje je napisao Burhānuddīn az-Zarnūğī (umro oko 600/1203.), a prevodilac je možda prepisivač.

Prepis djela od 1 - 8 i 10 - 12 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno iz XVII stoljeća, a djela pod tačkom 9 i 13 prepisao je u Istanbulu hadži 'Alī Bihkeli (iz Bihaća, Bišćak), 1118/1707-08. (bilješka na kraju djela pod tačkom 13).

3321. 3578.

Zbirka (مجموع), 3

L. 84; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu prvog djela ove zbirke ima sitno pisanih tumačenja i komentara.Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 26.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

2. L. 30 - 43.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
Al-fawa'id al-Fanāriye

Djelo je na početku nepotpuno. (v. br. 3302,6).

3. L. 45b - 84.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil Bosnawī al-Mostārī

Treći komentar u ovoj zbirci risali "al-Īsāġōġī" iz logike. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī al-Bosnavī, zv. Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707.

O.M. II, 31-32; AM II, 443; H.Šabanović: Književ. Musl... 403; A. Ljubović, Logička djela..., 42-45.

Početak:

اوله: نحمدك يا من فصل نوع الانسان بالمنطق عن جنس الحيوان ... وبعد فيقول العبد الفقير ... مصطفى بن يوسف الموستارى

Završetak:

آخره: (وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق) ختمنا الله بحسن الخاتمة وحشرنا فى زمرة اهل الاعمال الصالحة ... والحمد لله فى البكرة والعشية

Pisac je djelo završio 17. 8. 1682. godine u Carigradu i posvetio ga svome prijatelju 'Abdurraḥmān-paši. Sastoji se od devet poglavlja. Od svih njegovih djela samo je ovo štampano, takoder, u Carigradu, 1316/1898-99.

Prepis djela pod tačkom 1 potječe iz XVII stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao isti nepoznati prepisivač 1130/1718.

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju. Na 26b - 27a listu su bilješke iz logike i disputacije. Na 29.listu su imena ranijih vlasnika knjige: Muṣṭafā-efendi Milavić (!), godina 1168./1754. te stihovi na turskom jeziku.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3322. 5789.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

L. 16; 20 x 14. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa, pisane rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je pismo djelomično oštećeno; bez poveza.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3323. 6911.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 30; 21 x 12. *Ta'līq.* od različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, prva korica otkinuta i zagubljena sa nekoliko listova prvog djela ove zbirke.

1. L. 1 - 27a

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 27b - 30.

متن العلاقة (رسالة الاستعارة)
Matn al-'alāqa

(v. br. 3315,3).

Prepis prvog djela potječe iz XVIII stoljeća, a drugo djelo prepisano je 1243/1827. (prema jednoj nejasnoj bilješci, na turskom jeziku, koja se nalazi na kraju prvog djela, pisana istom rukom kao i drugo djelo).

Rukopis je donesen iz Sanskog Mosta.

3324. 6919.

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 20 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima na prvih nekoliko listova ima sitno pisanih bilježaka i komentara. Tekst i margine obrubljene su sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glast; povez polukožni, sa preklopom, oštećen, neki listovi su rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 17.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

2. L. 18b - 28.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsāġōǧī lil Kātī

(v. br. 3302,7).
Djelo je na kraju nepotpuno.
Oba djela prepisao 'Abdulqadīm Ṣāliḥ-soḫta b. Selīm al-Mostārī, u Novoj medresi u Sarajevu (Vjerovatno medresa na Bentbaši), bez oznake datuma ali u XIX stoljeću.
Iz Odbora Islamske zajednice - Travnik.

3325. 5444.

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 17,5 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 20.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

2. L 22b - 28

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1).
Prepis je završen 1257/1841.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3326. 947.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3).
L. 40; 21 x 15,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.
Prepisao Aḥmad b. Maulānā Sinān 951/1544.
Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. Ismā'īl b. Ḫalīl al-Uskudārī, a na kraju je jedna poučna izreka.

3327. 2395.

Zbirka (مجموع), 2

L. 43; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa jednom zlatnom debljom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez koži, sa preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 43a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

2. L. 43b.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Riṣāla al-Aḍudiya fi'l-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

Prepis završen 967/1559. (bilješka na kraju djela pod tačkom 1).

Na prvoj unutarnjoj korici je jedna izreka Imami Šafije, jedan hadis,stih,bilješka iz sintakse i jedna izreka.

Na prvom zaštitnom listu je jedna misao nekog Hasan Čelebije, ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad...(!) b. hadži Muṣṭafā Ḥrgozāde iz Sarajeva i naslov djela.

Na drugom zaštitnom listu je također naslov djela, jedna izreka, bilješke iz jezika, stih hazreti Alije, četvrtog halife i ime drugog vlasnika knjige: Sulaymān b. Ḥusayn b. Ša'bān Vižlozāde, nastanjen u Sarajevu, u Carevoj mahali i kaže da je knjigu kupio za 240 dirhema.

Uvakufio H. Zulfikar b. Muḥammad Spahizāde (Spahić), iz sela Čumel (Hercegovina) i predao ga muteveliji Ḫalīlu, sinu Ṣāliḥovu (bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3328 2975

Zbirka (مجموع), 6

L. 156; 16,5 x 10,5. *Ta'līq*, pisan nešto sitnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst: povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 68a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 68b - 81.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

Djelo je na kraju nepotpuno. (v. br. 3303,2)

3. L. 82 - 125.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد المنطقية على الشمسية
Ḥāšiya 'ala hāšiya as-sayyid 'ala taḥrīr al-qawā'id al-mantiqiya 'ala aš-Šamisiya

Prepisivač nije prepisao uobičajeni početak.

Superglosa Ğurğāninoj glosi Quṭbuddīnovog komentara djelu "aš-Šamsiyya". Osnovnu risalu napisao 'Alī b. 'Omar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, umro 675/1276. (v. br. 3302,3), komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. (v. br. 3319,3), glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413., a ovu superglosu 'Imād b. Muḥammad b. Yaḥyā b. 'Alī al- Fārisī, umro oko 900/1494.

Ahlwardt IV, 5263; Köprülü III, 307,5.

Početak u našem primjerku:

اوله: واعلم ان العوارض التى تلحق الاشياء لذواتها ١ ه اشارة الى دفع ما قبل من ان العرض التى تلحق بالشيء لذاته . . .

Završetak:

آخره: فيكون السكون اخفى لما ان الانعدام تعرف بملكاتها وانت خبير بانه لو قيل كالامرين المتضايفين لكان اولى هذا آخر ما اوردنا فى هذا الباب

4. L. 127b - 138.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف
Targāma ar-risala al-Waladiya fi'l-mantiq

(v. br. 3263,3)

5. L. 144b - 147a.

الايساغوجى
al-Īsāğōğī

(v. br. 3302,1).

6. L. 150b - 156.

المقدمة الاجرومية

al-Muqaddima al-Āǧurrūmīya

Gramatička početnica arapskog jezika. Napisao Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī Ibn Āǧurrūm, umro 723/1232. (v. III, 2091,6).

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 993/1585. (bilješka na kraju rukopisa).

Iz kolekcije Muhamed - Enveri Kadića.

3329. 1238.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn ‘alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

L. 76; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* - *ta‘līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥusayn b. Ramaḍān 1090 /1679.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju knjige i bilješka iz logike.

Uvakufio Hadži Aḥmed-efendija, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

3330. 1261.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn ‘alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

L. 62; 20,5 x 15. *Ta‘līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač u ‘Aṭabey medresi, 3. ramazana 1111/1699.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić

3331. 1594.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 103; 20 x 14,5. *Nasḫ* - *ta‘līq*, pomiješani, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 39.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn ‘alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

2. L. 40b - 49

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى

Ḥāšiya al-Barda‘ī ‘alā šarḥ al-Īsaġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)

3. L. 50b - 63.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarh al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

4. L. 66b - 69a.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

5. L. 70b - 87.

شرح الامثلة المختلفة بالتركية

Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa bit-turkiya

Komentar, na turskom jeziku, početne arapske gramatike "Amṯila" (Paradigme), od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : امثله مختلفه صيغه سنده قج الفاظ واره يكرمى طقوز لفظ وار

6. L. 89b - 103.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ risāla fi ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Traktat o disputaciji sa komentarom. Oboje napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde, umro 968./1560. (v. I, 3,2, str. 7).

Tekst na stranicama u ovom djelu obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije.

Prepis djela pod tačkom 1 - 5 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno iz XVII stoljeća, a djelo pod tačkom 6 prepisao je neki Oṭman 12. rebiul-evvela (12)61/(18)45!

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, jedan zapis i jedna poučna izreka, te stariji i noviji pečat ove biblioteke.

3332. 6923.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 30; 17 x 13. *Ta'līq*, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju, a na rubu prvog lista je pečat ranijeg vlasnika: Maḥmūd b. Aḥmad.

3333. 5170.

Zbirka (مجموع), 4

L. 96; 17,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je jednom crvenom, a rubovi crnom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez kožni, sa preklopom.

---

1. L. 1 - 61.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

2. L. 63b - 84.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Isāġōġī lil-Kāti

(v. br. 3303,2)

3. L. 85b - 91a.

الايساغوجى

Al-Isāġōġī

(v. br. 3302,1)

4. L. 91b - 96.

كافى فى المنطق (مختصر الكافى من المنطق)

Kāfī fi'l-manṭiq (Muḥtaṣar al-Kāfī min al-manṭiq)

Kratka risala iz logike. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān b. Dāwūd al-Aqḥiṣārī al-Bosnavī, umro 1025/1616.

O.M. I, 277; H. Šabanović: Književnost Musl. BiH..., str. 186. A. Ljubović: Logička djela..., str. 33-35, Prozna književnost...

Početak:

اوله: الحمد لله الذى علمنا الهداية والتوفيق . . . وبعد فانى لما رأيت طلاب زماننا الى المنطق يجدون والمطلوب منه لا يجدون . . . وسميته باسمى كافى راجيا العفو من المعافى . . .

Završetak:

آخره: . . . وينبغى ان يحرز فى التعريف عن استعمال الالفاظ العربية المشتركة المجازية

Cijelu zbirku prepisao u Bursi Ibrāhīm b. Ibrāhīm aš-Šayḥ al-Bosnavī b. Bāyazīd b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn b. Muḥammad al-Ḫorāsānī, 1115/1703. (bilješka na kraju djela pod tačkom 1 i 2).

(. . . ولنا افقر الورى ابراهيم بن ابراهيم الشيخ البوسنوى ابن بايزيد ابن الشيخ مصلح الدين بن محمد الخرسانى . . . فى تاريخ لسنة خمسة عشر ومائة والف . . . فى يوم الخميس فى غرة العام من شهر محرم الحرام)

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, ime i pečat ranijeg vlasnika: al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā, kadija i noviji pečat ove biblioteke.

3334. 1631.

Zbirka (مجموع), 3

L. 100; 21 x 14. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 65.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

2. L. 66b - 93.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3302,2)

3. L. 94b - 100

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

Djelo pod tačkom 1 prepisao Muḥammad b. Yaḥyā, hatib u ...(!) u gradu Qastamuni, u medresi Ya'qūb-age, 20. ša'bana 1122/1710. djelo pod tačkom 2 prepisao nepoznati prepisivač 1109/1697., a pod tačkom 3 Fayḍullāh b. Yaḥā, safera 1105/1693.

3335. 3174.

Zbirka (مجموع), 8

L. 157; 17,5 x 9,5. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka, dopuna i kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst u prva četiri djela obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 40.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

2. L. 42b - 62.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة للشروانى
Šarḥ ar-Risāla as-Samarqandiya fī
ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara liš-Širwānī

(v. br. 3261,4)

3. L. 63a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضد الدين
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li 'Aḍududdīn

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao Qāḍī 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355.

Ḥ Ḫ I, 41; Ahlwardt IV, 5293; Köprülü III, 332,13.

Početak:

اوله: لك الحمد والمنة وعلى نبيك الصلوة والتحية اذا قلت . . .

Završetak:

آخره: ان كلام لفى الفواد وانما جعل اللسان على الفواد دليلا

4. L.63b - 67a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية)
al-Ḥanafiya (Šarh ar-risāla al-ʻaḍudiya)

Komentar predhodnoj risali. Napisao Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1543.

H Ḫ I, 41; A M II, 218; Ahlwardt IV, 5296; Köprülü III, 551,6.

Početak:

اوله: لك الحمد جعل الله تعالى مخاطبا تنبيها على القرب ...

Završetak:

آخره: فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين. تمت ... بعون الملك الموجودية الرسالة المسمى بالحنفية ...

5. L. 72b - 83a.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ ʻalā risāla al-istiʻāra

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 3305,2). Napisao ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarāʻinī, umro 943/1536. (v. br. I, 388,5, str. 238-9).

6. L. 83b - 113.

حواشى على شرح عصام الدين على الرسالة السمرقندية فى الاستعارة
Hawāšī ʻalā šarḥ ʻIṣāmuddīn ʻalā ar-risāla as-Samarqandiya fiʻl-istiʻāra

Glosa gornjem komentaru. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Maymūnī, umro 1079/1668.

Ahlwardt VI, 7303.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان وجعله ذريعة الى معرفة دقائق القران ... اما بعد فهذه حواش على الشرح المنصوب ... مولانا عصام الدين ابراهيم

7. L. 114b - 128.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Taʻalīq ʻalā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

Glosa djelu "Ǧihat al-waḥdet" iz logike. Osnovno djelo napisao Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī, umro 1036/1626. Pristupačni izvori različito navode ime pisca osnovnog djela i glose. Neki izvori navode da je pisac glose gore navedeni Muhammad Emin, što je pogrešno. Mi smo, pak, ustanovili, kako to navodi Mehmed Tahir (O.M. I, 403) da je pisac glose Qara Ḫalīl-efendi, umro 1123/1711.

O.M. I, 403, II, 23; AM II, 275; Ahlwardt II, 2474; Bagdad - Qadiriyye V, 135; GAL,S II, 673, 1016; Köprülü III, 294,2.

Početak:

اوله: ان احسن ما يفتتح به المنطق والكلام ... وبعد فهذه تحقيقات شريفة بعبارات رائقة ... علقتها على البحث المتداول فيما بين المصلين الموسوم بجهة الوحدة بين المتعلمين ...

Završetak:

آخره: على ان هم المحصلين متقائدة وعزايهم متقاصرة حامدا لله ومصليا على رسول الله

8. L. 130b - 157.

حاشية على شرح الفرائض السراجية الجرجانى للعجمى
Ḥāšiya ʻalā šarḥ al-farāʻiḍ as-Sirāǧiya al-Ǧurǧānī lil-ʻAǧamī

Glosa komentara kratkom djelu as-Sirāǧiyya s područja nasljednog prava. Osnovno djelo napisao Sirāǧuddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. ʻAbdurrašīd as-Saǧawandī (u VII stoljeću po Hidžri), komentar ʻAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413, a ovu glosu Muḥyiddīn Muḥammad b. ʻAlī al-ʻAǧamī i posvetio ga sultanu Bāyāzīdu b. Meḥmedu b. Murātu (vladao 886-918/1481-1512).

Ḥ Ḫ II, 1248; GAL, G I, 379.

Početak:

اوله: الحمد لمن صير العلماء ورثة الانبياء وقدر من الاموات احياء الاولياء ...

Završetak:

آخره: . . . هذا اخر ما اورده امير حسن الرومى من كلام الفضلاء مع ما نسخ لخاطره والحمد لله اولا واخرا باطنا وظاهرا

Cijelu zbirku prepisao iti nepoznati prepisivač 1144/1731.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Ubaydullāh Haki, učenik nekog Mehmed-efendije. Tu je i šest naslova ove zbirke. Na naslovnoj stranici je ime drugog vlasnika knjige: 'Oṯmān b. Muḥarrem, muderris.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3336. 7033.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 79; 18,5 x 10,5. *Nasḫ* sa malom mješavinom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 49.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)

Djelo je na početku nepotpuno.

Prepis završen u Istanbulu, u medresu sultan Mehmeda-hana, 1155/1742.

2. L. 52b - 79.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Prepis ovog djela je od drugog prepisivača, čije ime i datum prepisa, koji su se nalazili na kraju, neko je namjerno izbrisao, ali djelo potječe iz XVIII stoljeća.

Na 81b. listu je početak osnovnog djela *Īsāġōǧī*.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. 'Oṯmān, godina 1236/1820. Na više mjesta u rukopisu nalazi se okrugli pečat u kojem čitamo ime Bešir, godina 1175/1761.

3337. 7046.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġūǧī

L. 69; 19 x 14,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo glosa, dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a margine tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; bez poveza.

Prepis završen 1208/1793.

Na posljednoj stranici su bilješke iz logike.

3338. 4109.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

L. 40; 16,5 x 11. Nasḥ, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3339. 4940.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 106; 18 x 12. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima ponegdje kratkih tumačenja. Na nekim listovima tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez polukožni, oštećen, listivi prosuti. Prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1 - 12.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

Ovdje je samo fragment (قطعة)ove glose, jer nakon 10. lista mnogi listovi su zagubljeni, a i prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

2. L. 13 - 116.

مفتاح العلوم
Miftāḥ al-'ulūm

Djelo je na početku nepotpuno.

Ovdje počinje: الفصل الباب فى علم البيان

Djelo je iz stilistike arapskog jezika. Napisao Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakākī, umro 626/1229.

Ahlwardt VI, 7184.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3340. 2321.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

L. 46; 21 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, na vrhu oštećen; povez polukožni, također, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3341. 5166.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 77; 18,5 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crnom ili crvenom linijom, a neke su pisane i crvenim mastilom / u drugoj polovici rukopisa/. Tekstna zadnjih sedam listova obrubljen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Papir tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1 - 52a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

2. L. 53b - 77.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya

Prepisivači i datumi prepisa nisu navedeni, ali smatramo da prepis oba djela potječe iz XVIII stoljeća.

Na 78b. listu je opšta hutba, a na 79. listu je bilješka iz medicine i jedna dova, sa tumačenjem na turskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3342. 6247.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 8; 19,5 x 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tanom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 3a.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)

Djelo je nepotpuno, ovdje ima samo pet stranica.

2. L. 3b - 8.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1).

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 962/1554-55.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3343. 2514.

حاشية على حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsāġōği

Superglosa predhodnoj glosi koju je napisao Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'il, umro 950/1532.

Ḥ Ḫ II, 207; GAL,S II, 630.

Početak:

اوله : الحمد لمن جعل جنس الانسان مميزا بالمنطق والكمال . . . وبعد فيقول العبد الذليل يحيى بن نصوح بن اسرائيل . . . جمعت هذه الحواش للمبتدئ الضعيف فى اثناء التحصيل من الكتب الشريف

Naš primjerak je na kraju nepotpun ناقص فى آخره.

L. 46; 19 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a na mnogim mjestima one nisu ni napisane, pa je ostao sam prazan prostor. Tekst glose nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3344. 3685.

Zbirka (مجموع), 3

L. 137; 19 x 13,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, pisani nešto krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 82.

حاشية على شرح الكاتى على الايساغوجى (للسرورى)
Ḥāšya 'alā šarḥ al-Kātī 'alā al-Īsāġōğī (lis-Surūrī)

Još jedna glosa Kati-javom komentaru risali "al-Īsāġōğī", umro 969/1561.

Ḥ Ḫ II, 208; A M II, 434; Köprülü III, 297,3.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل المنطق خاصة الانسان . . . اما بعد فيقول العبد سرورى بن شعبان لما كان بعض الاخوان . . .

Završetak:

آخره : فالجواب بمثل ما ذكر هنا لا يخفى ولكن هذا اخر ما اوردنا (اردنا) ذكره من الحواشى على شرح الايساغوجى . . .

Prepisao al-ḥāğğ Ṣāliḥ b. al.-ḥāğğ Ismā'il Gōlī (ili Gūlī) al-Mostārī 1172/1759. Iz primjerka kojeg je prepisao Ḍiyā'ī b. 'Alī al-Mostārī, koncem džumadel-ula 986/1578. To je poznati pjesnik iz Mostara. (V. H. Šabanović str. 92).

(كتبه الحقير الحاجى صالح بن الحاجى اسماعيل غولى الموستارى فى اوسط جمادى الاخرى من شهور سنة اثنى وسبعين ومائة والف)

2. L. 91b - 107a.

شرح الامثلة المختلفة
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa

Komentar početne arapske gramatike "Amṯila", od predhodnog pisca Sururije. (v. I, 147,5, str. 117).

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل الامثلة ميزان العلوم العربية . . .

Prepisivač i godina prepisa isto kao u predhodnom djelu.

3. L. 113b - 137.

كفاية المبتدى
Kifāyat al-mubtadī

Rasprava iz gramatike arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573.

Ahlwardt VI, 6842; Köprülü III, 598,5; Mostar, 123,2.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد واله اجمعين وبعد فان كل كلمة اشتقاقية ان تجرد ماضية المفرد المذكور الغائب . . .

Završetak:

آخره: وليرمين وليطوين ولم يغزون ولم يرمين ولم يطوين

Prepisivač i pismo kao i u predhodnim djelima.
Iz Karaddoz-begove biblioteke u Mostaru.

3345. 2400.

حاشية على حاشية لشرح حسام كاتى على الايساغوجى

Ḥāšiya ʻalā ḥāšiya li šarḥ Ḥisām Kātī ʻalā al-Īsāġōǧī

Superglosa Kātī-jevom komentaru djela "al-Isāgōǧī", od nama nepoznatog pisca. Nepoznato nam je također i ime glosatora. Inače, u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovu superglosu, a podaci u rukopisu nisu navedeni, pa nam je zasada ostala nepoznata.

Početak:

اوله: ق الحمد لله اق فى اللغة هو الثناء باللسان على الجميع الاختيارى قصدا مطلقا اى سواء كان قبل احسان او بعد احسانه . . .

Završetak:

آخره: لانه يتوصل به لا تحقق الاشياء وتدقيقها وبه يتوصل لما ادراك القدسية الاحكام النبوية ولكن هذا اخر ما اوردنا فى هذه الرسلة من المقاصد وما يتوقف هى عليه المقدمات

L. 47; 18 x 10. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao neki Ibrāhīm b. 'Alī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVII stoljeću.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3346. 5211.

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 14,5 x 9. *Nasḫ -ta'līq* pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama i margine obrubljen je po jednom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 50.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Favā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

Djelo je na početku nepotpuno.

Na kraju djela je bilješka prepisivača u kojoj se kaže da je autor završio ovo djelo 803/1400. godine.

Prepisao Masīḥ b. 'Abdullāh, 5. ramazana 991/1583.

2. L. 52b - 58.

تحقيق الكناية والاستعارة

Taḥqīq al-Kināya wal-istiʻāra

Kratka risala o metafori. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pašazāde, umro 940/1533.

Ahlwardt VI, 7321; GAL,G II, 453.

Početak:

اوله: اعلم ان اللفظ الذى اوريد به غير المعنى الموضوع له ان ان ترك استعماله فى المنقول عنه

Završetak:

آخره: . . . وكذا الاستعارة ابلغ من التشبيه از هى نوع من المجار والله اعلم بالصواب . تم .

Prepisivač je isti kao u predhodnom djelu.

Na 51 - 52. listu su bilješke iz jezika, pisane kasnije slabim rukopisom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3347. 3473.

Zbirka (مجموع), 2

L. 54; 20,5 x 12,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara, pisanih sitnijim slovima. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 26.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī)

2. L. 27b - 54.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)
Prepis oba djela završen je 994/1586.
Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka iz etike i arapske gramatike.
Uvakufio Muḥammad-paša (bilješka i pečat na 2. listu).
Iz Elčki Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3348. 6920.

Zbirka (مجموع), 5

L. 155; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst kod komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih komentara i glosa. Papir tamnobijel, tanji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 16.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī)

2. L. 17b - 60.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Glosa predhodnom komentaru. Napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, umro 950/1543.
Ḫ Ḫ I, 207; Ahlwardt IV, 5240.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما منحت به على من معارف الافاضل ... اما بعد فلما كانت الفوائد الفنارية مشتملة ...

Završetak:

آخره: والحمد لله رب العلمين والصلوة والسلام على رسوله محمد فى الباطن والظاهر ... تمت الكتاب الحواشى على الفنارية المسمى لمولانا قول احمد رحه.

3. L. 61b - 75.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

4. L. 76b - 135a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōğī

(v. br. 3304,3)

5. L. 138b - 155.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)
Cijelu zbirku prepisao neki Aḥmad b. Sulaymān 1083/1672.

3349. 1411.

Zbirka (مجموع), 8

L. 145; 20,5 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i glosa. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 13.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

Prepis je završen, mjeseca safera 1096/1685.

2. L. 15b - 18.

المحمودية (حاشية على ديباجة قول احمد على شرح الايساغوجى)
Maḥmūdiya (Ḥāšiya 'alā dībāğa Qūl Aḥmad 'alā šarḥ al-Īsāġōġī)

Superglosa predgovoru glose, koju je napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, umro 950/1543., predhodnom komentaru. Ovu superglosu napisao je neki Maḥmūd-efendī, živio u II/XVII stoljeću.
Ahlwardt IV, 5242; Köprülü III, 286,1; GAL,S I, 842.
Početak:

اوله: قوله من جملة المصادر هذا بحسب الظاهر واما بحسب التوجيه ...

Završetak:

آخره: حيث اشتغل بالكتب والتحرير عنده الى ان ضم فاشار الى انه رحمه الله اراد بختم الكتب مع اذان المغرب ختمه وقت غروب الشمس لا ختمه مع الاذان فافهم

3. L. 19b - 64a.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)
Prepisao Ḥusayn b. Aḥmad 1096/1684-85.

4. L. 67b - 82.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-Risāla al Aḍudiya fi'l-waḍ'ī

Komentar risali "al-'Aḍudiyye" o pojmovima. Osnovnu risalu napisao Qāḍī '-Aḍududdīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355., a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad 'Alā'udīn 'Alī Qušğī, umro 878/1474. K. Dobrača (I, 5.2. str. 8 i 388,2, str. 237/8) navodi isti komentar i kaže da je od dvojice različitih autora; Istina, na drugom mjestu naslućuje da je autor 'Ali-Qušğī-ja, ali u to nije bio siguran. Početak prve obrade naveo je početak uvoda, a u drugoj obradi početak kometara. Treba reći da su prepisivači u mnogim primjercima izostavljali početak uvoda i započinjali odmah prepise tekstom komentara. Turski izvori, također, isti komentar pripisuju i 'Ali Qušğī-ji i Abu'l-Qasimu as Samarqandiji (Köprīlū II, 1453. i III, 642,6). (Tüyatak 07. III, 1998/200 i V, 3936-3943). Čak i Hadži Ḫalifa (I, 898) navodi Semerqandijin početak komentara, a, u stvari, to je početak komentara 'Ali Qušğī-je. Samarqandi-jin komentar, vidi našu obradu br. 3502,1.
Ahlwardt IV, 5310.
Početak uvoda:

الحمد لله الذى خص الانسان بمعرفة اوضاع الكلام ومبانيه

Početak komentara:

قال المصنف رحمه الله بعد التسمية هذه فائدة المشار اليه بهذه العبارات الذهنية التى كتابتها وبيان اجزائها ...

Završetak (v. br. 3501,1).

5. L. 83a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضدالدين
Risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li 'Aḍududdīn

(v. br. 3335,3)

6. L. 84 - 90.

الحنفية (شرح الرسالة فى اداب البحث والمناظرة اعضدالدين)
- شرح الرسالة العضدية فى الاداب -
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya)

(v. br. 3335,4)
Završetak:

آخره: فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين. تمت ... بعون الملك الموجودية الرسالة المسمى بالحنفية ... فى بلدة خيران فى مدرسة الميدان.

Iz navedene bilješke nepoznatog prepisivača, vidi se da je djelo prepisano u gradu Ḫayrān (?), u medresi Maydan, vjerovatno u XVII stoljeću.

7. L. 91b - 97.

حاشية على شرح القطب على الشمسية
Ḥāšīya ʻalā šarḥ al-Quṭub ʻalā aš-Šamsiyya

Glosa Qutbuddinovom komentaru risale "aš-Šamsiyya" iz logike. Komentar je napisao Quṭbuddīn Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī umro 766/1364. a ovu glosu Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥamīd al-Bulgārī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 1063; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله : وبه وزرى متوكلا بكرمه العجم ومصليا على رسوله . . . وبعد فيقول . . . برهان الدين بن كمال الدين بن حميد عفا الله عنه كما كان صدر شرح الفاضل المحقق الرازى للرسالة الشمسية

Završetak:

آخره : قوله عن الخطل اى عن فساد الكلام او لاطراف عن طريق السداد والله اعلم بالمعاد

8. L. 98 - 145.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt

Komentar drugom dijelu risale "aš-Šamsiyya" iz logike, o premisama. Napisao gore spomenuti Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī. Ahlwardt (IV, 5258) obradio je dva djela kao jedno, tj. zajedno sa djelom "Tahrir al-qavā'id al-manṭiqiye"... dok drugi katalozi navode posebno kao dva komentara, a i u našim rukopisnim primjercima prepisivači su ih odvojeno prepisivali.

Ahlwardt IV, 5258; Tuyatok III, 2360.-66.

Početak:

اوله : قال المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اقول لما فرغ من مباحث القول الشارح شرع فى مباحث الحجة

Naš primjerak je na kraju nepotpun.
Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3350. 4068.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 106; 20,5 x 11. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst, pisane sitnim slovima. Tekst na stranicama i margine obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, listovi prosuti; povez kožni i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 15.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.
Prepisao 'Abdullāh b. Meḥmed al-Vardārī 1109/1697.

2. L. 17b - 43.

حاشية ابن العمادى على حاشية قول احمد على الايساغوجى
Ḥāšiya Ibn al-'Imādī 'alā ḥāšiya Qūl Aḥmad 'alā al-Īsāġōġī

Superglosa Qūl Aḥmedovoj glosi Fenarijeva komentara Abharine risale o logici ("al-Īsāġūġī"). Superglosu je napisao Ḥāfiẓ b. 'Alī al-'Imādī, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 287; GAL,S I, 847,14.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى تنزه عن الحد والرسم التام . . . وبعد فيقول الراجى هداية الهادى حافظ بن على العمادى

Završetak:

آخره : فى اقامة الدلالة على نفى ما علم تحققه بالضرورة ولكن هذا اخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد لله الواجب الوجود . . .

Prepisivač i godina prepisa isto je kao i u predhodnom djelu.

3. L. 44b - 45.

(رسالة) تحقيق الكليات
Risāla-taḥqīq al-kulliyāt

Traktat o univerzalijama (općim pojmovima). Napisao ʻAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Ahlwardt IV, 5134; GAL,G II, 216, S II, 305.

Naš primjerak, odnosno njegov početak, je nešto drugačiji od primjerka koga navodi Ahlwardt, ali poglavlja i završetak djela identični su s ovim primjerkom.

Ovo djelo neko je kasnije prepisao na listove koji su bili prazni između dva djela.

Početak:

اوله : الحمد لله تعادين دقايق حقايق المشكلات ومعين حقايق دقايق الكليات . . . فهذه رسالة فى تحقيق معانى الكليات على قواعد القوم . . . وهى مرتبة على خمس قواعد وخاتمة ووصية . . .

4. L. 47b - 75a.

الفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية (حاشية البرهان على الفنارى)
Al-Fara'id al-Burhāniya fī taḥqīq al-Fawā'id al-Fanāriya (Ḥāšiya al-Burhān ʻalā al-Fanārī)

Glosa Fenarijevom komentaru risali "al-Īsāġōğī" o logici. Napisao spomenuti Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥamīd al-Bulgārī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 207; Ahlwardt IV, 5239; GAL,G I, 465, S I, 842, 846.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى زين الاذهان باكتساب التصور والتصديق . . . وبعد فيقول المحتاج الى رضاء الملك المجيد برهان الدين بن كمال الدين بن حميد . . . وسميتها بالفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية

Završetak:

آخره : لا يلزم منه ان يكون ما اشارت اليه ليس بحيوان لجواز كونه فرسا عند انتفاء الانسانية فوله فالاستثناء اعم من الوضع اى الايجاب ومن الرفع اى السلب

Na listovima 75b - 77a. bilješke (primjeri) iz logike, na araskom i turskom jeziku.

5. L. 77b - 106.

الحواشى على الفوائد الفنارية
al-Ḥawāšī ʻalā al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. 3348,2)

Cijelu zbirku prepisao ʻAbdullāh b. Meḥmed al-Vardārī 1109/1697.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3351. 4432.

Zbirka (مجموع), 5

L. 134; 20,5 x 14. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Pismo u posljednja tri djela teško čitljivo. Po rubovima ima bilježaka i ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom ili crnomlinijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, oštećen.

1. L . 1 - 18.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī)

2. L. 19b - 43.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī ʻalā al-Fanāriya

Djelo je na kraju nepotpuno.

3. L. 44 - 92.

المطلوب فى شرح المقصود
al-Maṭlūb fī šarḥ al-maqṣūd

Djelo je na početku nepotpuno.

Komentar djela "al-Maqṣūd" iz arapske gramtike. Osnovno djelo pripisuje se Abū Ḥanīfi (umro 150/767), a komentar je od nama nepoznatog pisca.

Ahlwardt VI, 6800; Köprülü III, 637,2.

Početak u našem primjerku je:

اوله: ... وغيرها كما فى المعروف وبعدها الاتصال بهما يسكن فى الرباعى والمزيدات ما يسكن فى الثلاثى ...

Završetak:

آخره: ويرجع هذا الكلام منه الى عور واعتور وغير ذلك تامل. تم الكتاب بعون الملك الوهاب

4. L. 93b - 104.

الهارونية فى التصريف
al-Hārūnīya fi't-taṣrīf

Gramatika arapskog jezika. Napisao Naǧmuddīn 'Omar b. al-Harawī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 2027; GAL,S II, 924.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى صرفنا في نعمه وعرفنا فى مجده الكامل وكرمه

5. L. 105 - 134.

شرح الهارونية فى التصريف
Šarḥ al-Hārūnīya fi't-taṣrīf

Komentar predhodnom djelu. Napisao Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Niksārī, umro 901/1495.

Ḥ Ḫ II, 2027; Ahlwardt VI, 6758; AM II, 218.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى دل على وجوده الحق مشاهد العقل والانفعال ... وبعد فلما رايت المختصر الذى صنفه ... عمر بن الامام الفاضل الكامل الهروى

Prepis pod tačkom 1 i 2 je od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća, a prepisi pod tačkom 3 - 5 su od drugog nepoznatog prepisivača završeni 983/1575. (Bilješka na kraju 3. i 5. djela).

Iz bivše Zvorničke medrese.

3352. 5433.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanārīya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

L. 24; 18,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom, također, crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen na gornjem prerezu; povez kartonski, također oštećen, malo učadio.

Prepis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici napisan je naslov djela i naslovi drugih komentara i glosa na osnovu djela, bilješka iz filozofije, prenesena iz djela "Ta'rīfāt", bilješka iz dogmatike, te ime ranijeg vlasnika: aš-Šayḫ Abū Bakr al-Edirnevī i ime osobe koja je kupila knjigu (Muṣṭafā Vehbī).

Na kraju su također bilješke iz filozofije, prenesene iz gore navedenog djela (*Ta'rīfāt*).

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3353. 7044.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanārīya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

L. 20; 21 x 14,5. *Nasḫ* pomiješan sa *ta'līqom*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo učadio; bez poveza.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3354. 2788.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanārīya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

L. 28; 15,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisao Mešika Aḥmad b. 'Abdulmu'min Šayzāde (Šehović), iz okoline Kulen Vakufa, u medresi Husrev-begova Hanikaha u Sarajevu, 5. muharema 1242/1826.

(تمت الفنارى بعون الله البارى مشقه احمد ابن عبد المؤمن شيخ زاده عن سرحد قولن واقف نشين لطلب العلم في المدرسة خانقاه خسروى بمدينة سراى سنة ١٢٤٢)

Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu, softa Mula Muḥamed b. Ṣāliḥ-efendī Hadživehabović (bilješka na naslovnoj stranici).

3355. 4314.

Zbirka (مجموع), 2

L. 38; 19 x 12. *Ta'līq*, slab i teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima fima dopuna i ispravaka. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir žućkast; bez poveza.

1. L. 1 - 27.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

2. L. 29 - 38

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Bōsnawī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)

Oba djela prepisao 'Alī b. Mula Derviš Muḥammad-baša 1258/1842. (v. bilješku na kraju djela pod tačkom 1).

3356. 1373.

Zbirka (مجموع), 3

L. 71; 24 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, dobro učuvani i papir i povez.

1. L. 1 - 22.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

2. L. 25 - 57.

مغنى الطلاب

Muġnī aṭ-Ṭullāb

(v. br. 3302,2)

3. L. 60b - 71

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XIX stoljeću.

Uvakufio Salim ef. Muftić, 1938.

3357. 3937.

Zbirka (مجموع), 3

L. 99; 20,5 x 12,5. *Ta'līq - nasḫ*, pomiješani, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen, a neki listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 44.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Prepisao Muḥammad b. Islām 1084/1674.

2. L. 45 - 72.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

3. L. 73 - 99.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥt ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

Djela pod tačkom 2 i 3 prepisao Muḥammad b. 'Alī 1125/1713. (v. bilješku na kraju drugog djela).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3358. 5045.

الحواشي على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

L. 32; 19,5 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao 'Āriḍī (Arizi) Monllā Muṣṭfā b. 'Abdulkerīm-efendī, u medresi al-ḥāğğ Maqsūdzāde-efendī u gradu Sivasu, 1092/1681.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika Ṣādiq Monllā Muṣṭafā.

Rukopis je donesen iz Travnika, a pripadao je Elči Ibrahim-pašinoj (Fejzijji) medresi (v. pečat na početku i na kraju djela).

3359 880

Zbirka (مجموع), 2

L. 80; 20,5 x 12,5. *Ta'līq - nasḫ*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst (u drugom djelu) nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 55.

الحواشي على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

2. L. 56 - 79.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVII stoljeću.

Na 80. listu su bilješke iz logike, tefsira i stilistike.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3360. 7021.

Zbirka (مجموع), 2

L. 93; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih glosa. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1- 31.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

Djelo je na kraju nepotpuno, otkinuto i zagubljeno više listova.

2. L. 32 - 93.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

(v. br. 3304,3)

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa. Oba djela prepisao je isti nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je jedna dova i bilješka iz jezika.

Na više mjesta u rukopisu nalazi se pečat iz kojeg saznajemo da je ovaj rukopis uvakufio neki Muḥammad-efendī, zet merhum Dervīša, općeg vaiza srijedom poslije ikindije-namaza u džamiji sultan Bejazid-hana, godina 1102/1690.

Poklon Riđanović - Velagić

3361. 1208.

Zbirka (مجموع), 6

L. 207; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Kod komentara osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i skoro rastavljenn od listova.

1. L. 1 - 34.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Prepisao Aḥmad b. Yaḥyā b. 'Abdulwāsi'i al-Amāsī al-Ḫalqīrī, 1122/1710.

Na 35. listu je rasprava iz logike, pisana kasnije drugim rukopisom, a prepisivač na početku navodi ime pisca. Meḥmed Es'ad b. imam Aḥmad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله : قال الاستاذ محمد اسعد بن الامام احمد عفى عنهما . . . اقول وبالله التوفيق لا بد ان يشار
الى تحقيق بدفع الاشتباه

Prepis je završen 1227/1812.

2. L. 37 - 55.

الفوائد الفنارية
al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

3. L. 57 - 72a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

4. L. 72b - 75.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

5. L. 77 - 99.

مغنى الطلاب
Muġnī aṭ-ṭullāb

(v. br. 3301,2)

6. L. 101 - 207.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)
Prepis djela pod tačkom 2 - 6 potječu iz XVIII stoljeća.
Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3362. 5010.

Zbirka (مجموع), 2

L. 77; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, sa preklopom, rastavljen od listova.

1. L. 1 - 56.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī ʻalā al-Fanāriya

Prepis završen 1123/1712.

2. L. 57 - 77.

شرح الايساغوجى لعلم الدين
Šarḥ al-Īsāġōǧī li ʻAlemuddīn

Djelo je na početku nepotpuno.

Miješani komentar djelu "al-Īsāġōǧī". Napisao Sulaymān b. Ġarbī ʻAlamuddīn, živio oko 915/1509.

Ahlwardt IV, 5245.

Početak u našem primjerku je:

اوله: والعقود والاشارة والنصب كدلالة العلم على الصانع
واللفظية ان كانت بتوسط الوضع ...

Završetak:

آخره: ... والعمدة اى المعتمد عليه هو البرهان لا غير لان تحصيل العقائد الحقة وتنزيل العقد
الباطلة ليس الا به وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق الله تعالى بالعقائد الحقة وذوات العقد الباطلة
وحشرنا فى زمرة السعداء والصالحين ...

Prepisao Ḥusayn b. Ismāʻīl u Edirni 1122/1711.

Poredeći prvo djelo sa ovim, izgleda nam da je navedeni prepisivač oba djela prepisao.

3363. 6629.

Zbirka (مجموع), 2

L. 74; 20,5 x 14,5. *Taʻlīq*, pisan tanjim i debljim perom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto malo ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 31.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī ʻalā al-Fanāriya

2. L. 35b -71.

الفرائد البرهانية فى تحقيق اللفوائد الفنارية (حاشية البرهان على الفنارى)
Al-Farā'd al-Burhāniya fī taḥqīq al-fawā'd al-Fanāriya (Ḥāšiya al-Burhān ʻalā al-Fanārī)

(v. br. 3350,4)

Oba djela prepisao Ḥasan b. ʻAlī b. Muḥammad, nastanjen u Ohridu, 1157/1744. i 1159/1746.

(تمت الكتاب ... في يد اضعف العباد حسن بن على بن محمد الساكن فى الاخردى غفر الله له
... سنة تسع وخمسين ومائة والف)

Na kraju se poučne izreke, hadisi, bilješka iz gramatike, jedan zapis i jedna prigodna dova.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3364. 6505.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī ʻalā al-Fanāriya

L. 35; 23 x 17. *Taʻlīq*. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir tamnobijel, tanji; povez kožni, učadio.

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

3365. 4979.

حاشية ابن العماد على حاشية قول احمد على الايساغوجى
Ḥāšiya Ibn al-ʻImād ʻalā ḥāšiya Qūl Aḥmad ʻalā al-Īsāġōǧī

(v. br. 3350,2)

L. 129; 20 x 12,5. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih glosa i dopuna. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zelenkastom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Ni'metullāh al-Istanbōlī - 'Aṭṭārzāde, 1077/1666.

Na posljednjem listu je jedan recept na turskom jeziku.

3366. 3517.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار
Ğilā' al-anẓār fi ḥall 'awīṣāt al-afkār

Superglosa kraćem djelu "al-Īsāgūğī" o logici. Osnovno djelo napisao Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī (umro 663/1266), komentar Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī (umro 834/1431), glosu Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr (umro 950/1543), a ovu superglosu Qara Ḫalīl b. Ḥasan al-Barkilī, umro 1123/1711.

O.M. I, 403; AM I, 354; Köprülü III, 288; Tüyatok 07. I, 516.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما افضلت لى من الافاضل . . . فيقول افقر الخلق الى الله تعالى خليل بن حسن . . . وسميتها بجلاء الانظار فى حل عويصات الافكار

Završetak:

آخره: هذا آخر ما قصدنا ايراده لتوضيح الحاشية الدقيقة المشهورة . . . ثم قال جامع هذه الكلمات . تمت الحاشية

L. 90; 21 x 14,5. *Ta'līq*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad u Istanbulu 27. redžepa 1216/1802.

3367. 1144.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار
Ğilā' al-anẓār fi ḥall 'awīṣāt al-afkār

L. 102; 21,5 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa i ispravaka. Papir tamnobijel i bijel, popravljan; povez polukožni, zaštićen zelenim platnom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis, i stariji i noviji dio, potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika, napisano crvenim mastilom, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, godina 1290/1873., pa smatramo da je on prepisivač jednog dijela ovog rukopisa.

3368. 3879.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار
Ğilā' al-anẓār fi ḥall 'awīṣāt al-afkār

L. 81; 23,5 x 16,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama i margine obrubljene su sa po jednom takom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio 'Alī Gālib-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru.

Iz Karadoz-begove biblioteke.

3369. 4070.

Zbirka (مجموع), 4

L. 63; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani od različitih prepisivača. U prepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst u prvom komentaru u početku nadvučen je crvenom linijom, a kasnije je pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst na prvih nekoliko listova obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine; povez polukožni, sa preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 25.

المطلع (شرح الايساغوجى)
al-Maṭla' - šarḥ al-Īsāġōğī

(v. br. 3362/2)

Komentar djelu "al-Īsāguğī" iz logike. Napisao aš-Šayḫ Abū Yaḥyā Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1520.

Ḥ Ḫ I, 208; Ahlwardt IV, 5246.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى منح احبته باللطف والتوفيق . . . وبعد فهذا شرح لكتاب العلامة اثير الدين الابهرى . . . وسميته المطلع والله اسال ان ينفع به

Završetak:

آخره: هو البرهان لتركبة من المقدمات اليقينية ولكونه كافيا فى اكتساب العلوم التصديقية والله اعلم بالصواب

2. L. 27b - 52.

شرح السلم المرونق
Šarḥ as-sullam al-murawniq

Komentar prepjevanom djelu "al-Isāġūġī" iz logike. Oboje napisao Abū Zayd aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aḫḍarī, umro 941/1534. Ismā'il-paša (AM I, 546) kaže da je ovaj pisac umro 983/1575.

AM I, 546; Ahlwardt IV, 5192.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل قلوب العلماء سموات تتجلى فيها شموس المعارف . . . اما بعد لما وضعت الارجوزة المسماة بالسلم المرونق فى المنطق

3. L. 54b - 59

السلم المرونق فى المنطق
as-Sullam al-murawniq fi 'l-manṭiq

(v. br. 3315,5)

4. L. 61b - 63.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1)

Prepis pod tačkom 1 završen je 1168/1754. pod tačkom 2 1167/1753., pod tačkom 3 je iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 4 prepis je završen 1109/1697.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. Muḥammad.

Na naslovnoj stranici drugog djela u ovoj zbirci je naziv djela, ime pisca i ime drugog vlasnika knjige: Muḥammad b. Muḥammad Sayfuddin.

Na 54a. listu su stihovi na arapskom jeziku, a na 61a. listu je naziv četvrtog djela u zbirci, ime pisca i popis djela kojim se služio Aḫḍarija pri pisanju svojih radova, navedenih kod nas pod tačkom 2 i 3.

Na rubovima nekih listova krupno je napisana riječ: وقف

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3370. 3974.

Zbirka (مجموع), 2

L. 88; 20 x 14,5. *Ta'līq*, složen. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 23a.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Bōsnawī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)

Autograf iz 1093/1682.

2. L. 26 - 88.

شرح على حاشية شرح الآداب المسعودى للموستارى
Šarḥ 'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb al-Mas'ūdī lil-Mostārī

Komentar jednoj ili više glosa raspravi o disputaciji. Osnovnu raspravu napisao je Semerqandija. Komentar je napisao Kamāluddīn Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širvānī (umro 905/1488), glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Abū Sa'īd, a ovaj komentar predhodni pisac Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Pisac nije završio djelo. Izvori spominju ovo djelo pod različitim naslovima, ali mi smo se opredijelili za navedeni naslov koji je pisac napisao.

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 405; A. Ljubović: Prozna..., 46-48.

Početak:

اوله: قال المص المنة علينا اقول جرت عادة المصنفين على ان يفتتحوا كتبهم بعد التيمن بالبسملة

Završetak:

آخره: قوله ولو قال المانع عليه لا نم ذلك الانحصار

Uvakufio autor 1119/1707. dakle, iste godine kada je i umro (bilješka na početku oba djela).

Iz Karadozbegove biblioteke u Mostaru.

3371. 3575.

Zbirka (مجموع), 3

L. 60; 19,5 x 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 30a.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Bosnavī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić al-Mostāri, 1155/1742.

(فرغ من تسويده كاتبه الفقير صالح بن مصطفى الموستارى . . . فى اليوم الرابع والعشرون من ربيع الاخر سنة خمس وخمسين ومائة والف)

2. L. 33b - 51a.

شرح الايساغوجى للفنارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)

Prepis završen 1254/1838.

3. L. 53b - 60.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić, prepisivač prvog djela u ovoj zbirci.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3372. 2017.

Zbirka (مجموع), 2

L. 34; 20,5 x 14. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja. Papir žućkast; povez kartonski.

1. L. 1 - 27.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Bosnawī al-Mostārī

2. L. 28 - 34.

الايساغوجى فى المنطق

al-Īsāġōǧī fī al-manṭiq

(v. br. 3302,1)

Oba djela prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, 1289/1872.

3373. 4831.

Zbirka (مجموع), 6

L. 124; 20,5 x 14,5. *Nasḫ*. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovno djelo u prvom komentaru pisan je, također, crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel,glat, malo oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 46a.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

2. L. 47b - 52a.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302.1)

3. L. 53b - 68.

البناء (بناء الافعال)
al-Binā' (Binā' al-af'āl)

Djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, sa tumačenjem na turskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. II, 1957,7).

4. L. 70b - 83.

المقصود فى التصريف
al-Maqsūd fī at-taṣrīf

Djelo iz arapske gramatike, koje se pripisuje Abū Ḥanīfi, umro 150/767.

Flügel I, 179; Ahlwardt VI, 6796.

Početak:

اوله : الحمد لله الهواب للمؤمنين سبيل الصواب ... اما بعد فان العربية وسيلة الى العلوم الشرعية واحد اركانه التصريف ...

5. L. 83b - 95a.

العزى
al-'Izzī

(v. I, 604,9. str. 399)

Djelo, također, iz arapske gramatike. Napisao Abu'l-Faḍā'il Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, umro 666/1267.

6. L. 99b - 124.

الامثلة المختلفة مع شرحها
al-Amṯila al-muḫtalifa ma'a šarḥihā

Još jedno djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, sa terminološkim objašnjenjima na turskom jeziku. Djelo se pripisuje Bergiviji, umro 981/1573.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdullāh b. Muharrem 1195-97/1785-87.

3374. 2159.

فتح الاسرار
Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

L. 68; 20,5 x 14. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisivač i godina prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani je naziv djela, ime pisca i jedan kur'anski ajet, sve napisano kasnije, te pečati ove biblioteke i pečat Muhammeda Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3375. 3607.

الدر الناجى على ايساغوجى
ad-Durr an-nāǧī 'alā al-Īsāġōǧī

Još jedan komentar djelu "al-Isāġōǧī" iz logike. Napisao as-Sayyid 'Omar b. Ṣāliḥ at-Tōqātī al-Fayḍī ar-Rūmī, umro 1216/1801.

Ismā'īl-paša: Ḍayl I, 452.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى خلق الانسان وعلّمه المنطق والميزان ... اما بعد فيقول العبد الفقير ... السيد عمر بن صالح الفيضى التوقاتى ... وسميته الدر الناجى على متن ايساغوجى ليكون منجيا

Završetak:

آخره : هذا ما تيسر لى فى هذه المحلّ مستظهر بالملك العلام الوهاب الهادى الى سبيل الصواب وقد اتفق الفراغ من نظمها فى سلك التحرير وتصويرها على احسن التصوير بلطف القدير

L. 128; 18,5 x 13. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom zlatnomlinijom, a prva stranica ima neuspjeli i izblijedelji unvan. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Monallā Islām b. Yūsuf 1243/1827.

Uvakufio, za Karađoz-begovu medresu, Alajbegović Ṣāliḥ Ḥilmī.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3376. 7247.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġūġī)

(v. br. 3302,2)

Naslov u rukopisu na početku djela je: مغنة الطلاب

L. 46; 20 x 14. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis završen 1262/1845.

Na kraju komentara je ime ranijeg vlasnika: Salih Fojničali. Tu se još kaže da je knjigu kupio u Sarajevu za četiri groša.

Poklonio Muharem ef. Omerdić.

2277. 548.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

L. 44; 23 x 15. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, očuvan.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāvūd 'Ārif 1268./1851.

Poredeći pismo ovog primjerka sa onim pod brojem 3356, čini nam se da je prepisivač ista ličnost.

3378. 5159.

Zbirka (مجموع), 2

L. 32; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknfute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 28.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

2. L. 29b - 32.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3102,1)

Oba djela prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafa Čelić iz Stoca 1289/1872.

Iz kolekcije navedenog prepisivača.

3379. 4199.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

L. 45; 24,5 x 16. *Ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Po rubovima, na nekim listovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji; povez kartonski, također tanji.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3380. 5079.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

L. 53; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici nalaze se bilješke iz jezika.

3381. 7030.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

L. 36; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa i dopuna. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Na kraju je bilješka iz koje se razumije da je autor djelo završio 14. rebi'ul evvela 1194/1780. godine.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na kraju je napisao tri puta ime Mustafa Handžić, učenik Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, pa je on bio posljednji vlasnik ovog rukopisa.

3382. 7047.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

Djelo je na kraju nepotpuno ناقص فى آخـــره. Listovi koji su ovdje sačuvani oštećeni su u donjem lijevom uglu, miš ih oštetio.

L. 10; 21 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

3383. 6973.

شرح الايساغوجى (بالتركية)
Šarḥ al-Īsāġōġī

Anonimni komentar na turskom jeziku djelu "al-Isāgūġī" iz logike. Naš primjerak je manjkav poslije prvog lista, kao da je jedna laga otkinuta i zagubljena.

Početak:

اوله: الحمد لله خالق الاجناس والفصول الوهاب بمقتضى وجوده المناطق . . .

Završetak:

آخره: والعمدة علم منطقدن مقصود اولان هو البرهان بر برهان دركه ذكر اولندى احمالا واكر
تفصيل مراد اولنوركه . . . طب اولنه والله اعلم بتحقيقه وهو الموفق والمرشد. تمت تمام.

L. 44; 15,5 x 10. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije crvene linije. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XIX stoljeća.

Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz logike.

Na 46b. listu piše da je prepisao (vjerovatno navedene bilješke) Rustem b. Ibrāhīm Redžić 1328/1910. godine. Ne možemo usvojiti da je navedeni prepisivač ovog djela, jer nije isti rukopis, pero i mastilo kao kod rukopisa.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3384. 3474.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

L. 38; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a ponegdje i u proredu, ima kratkih tumačenja, pisanih sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, malo oštećen.

Prepis završen 1076/1665.

Uvakufio Elči Hadži Ibrahim-paša, muhafiz Bosne (v. bilješku i pečat na kraju rukopisa).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3385. 4071.

Zbirka (مجموع), 2

L. 43; 20,5 x 15. *Nasḫ* i *ta'līq*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih komentara i tumačenja. Papir tamnobijel, malo oštećen; povez polukožni, zaštićen zelenim platnom, oštećen.

1. L. 1 - 18.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepisao Muṣṭafā Yūsuf al-Mostārī - Šayḫ Yūyō 1099/1688. Prepisivač se nije potpisao, ali smo zaključili da je on prepisao ovo djelo prema njegovom prepoznatljivom rukopisu i bilješci o vlasništvu na prvoj stranici.

2. L. 21b. - 43.

تعليم المتعلم

Ta'līm al-muta'llim

Pouke o vjerskom-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhânuddîn az-Zarnûğî oko 600/1203. (v. I, 152,2, str. 124).

Prepisao Ḥasan-soḫta 'Ali Kalfazāde (Alikalfić), bez oznake datuma, vjerovatno početkom XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz fikha, naslov djela i imena ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī i Ṣāliḥ-soḫta b. Bayrām. Na 21a. listu je ime trećeg vlasnika knjige: Ismā'īl b. aš-Šayḫ Ibrāhīm.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3386. 2296.

Zbirka (مجموع), 4

L. 56; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 19a.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepis završen 1176/1762.

2. L. 20b - 26.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)

3. L. 28b - 32a.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

4. L. 33b - 55.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġūğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad Ḥāmid b. 'Ali-efendi 1175/1761.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3387. 1782.

Zbirka (مجموع), 3

L. 61; 20 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prvih dvanaest lista u drugom djelu ove zbirke neko je kasnije dopisao i kompletirao isto. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Tekst i margine u drugom djelu obrubljen je crvenom linijom, osim spomenutih dopisanih listova. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 31.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepisao Ḥasan b. Aḥmad koncem redžepa, bez oznake godine, vjerovatno u XVIII stoljeću.

2. L. 32b - 47a.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

3. L. 50b - 58.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1)

Poredeći posljednja dva djela sa prvim, izgleda nam da je isti navedeni prepisivač.

Na 48b - 51b. listu, te na kraju rukopisa nalaze se razne bilješke iz logike, filozofije, tefsira, fetve, dove i drugo.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendija Hromozāde.

3388. 7045.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 23; 21,5 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo glosa, dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3389. 5531.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 72; 16 x 11,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, aneke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom. Prvo djelo na kraju nepotpuno. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 40.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 41 - 72.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3203,2)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici drugog djela u ovoj zbirci napisano je olovkom ime ranijeg vlasnika Knjige: Sāliḥ b. 'Omar b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Alī al-Bosnavi.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3390. 1832.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 66; 21 x 12,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomješani, pisani rukom nevještog kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1 - 30.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 31b - 51a.

شرح الفريدة
Šarḥ al-farīda

Komentar djelu "al-Farīda" o metafori. Ko je napisao osnovno djelo, nismo mogli ustanoviti, a ovaj komentar napisao je Ibrāhīm-efenī Gözübüyükzāde, umro 1258/1842. ili 1253/1837.

Tüyatok III, 183; O.M. II, 8

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه وبعد فاقول ان فى جملة والصلوة على خير البرية اعتراضا . . .

Završetak:

آخره: يقول ما زاد على قرينة المصرحة لا يجوز ان يكون هذا افيد قيدا وقوعيا ... تمت هذه
التقريرات والتعبيرات والاستعارات للاستاذ ... بكوز، بيوك زاده

Iza ovog djela pa do početka slijedećeg (oko tri lista) nalaze se bilješke iz metafore.

3. L. 56b - 66.

حاشية على شرح جهة الوحدة
Ḥāšiya ʻalā šarḥ ğihat al-waḥdat

Glosa ili superglosa djelu "Ğihat al-waḥdat" iz logike (v. br. 3335,7) - Bagdad. Abdussalam Rauf (Kaderijska biblioteka) navodi da je komentator osnovnom djelu Muḥammad b. Ḥamzā al-Fanārī (umro 834/1430.), što je pogrešno, jer je on živio prije pisca osnovnog djela. Komntator ili glosator je Qara Ḫalīl-efendī (umro 1123/1711.) (v. br. 3335,7). Pisac ove glose ili superglose je Monlla Zaynuddīnal-Barādūstī, čija nam je biografija nepoznata.
Bagdad - Qadiriyya V, 135.
Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه تعليقات علقها بالمباحث المتداولة بين المحصلين الموسوم
بجهة الوحدة ...

Završetak:

آخره: والله خير الميسرين فلما تم المرام سكت عن طول الكلام اعلم العلماء الزمان ملا زين الدين
المشهور بالبرادوستى

Cijelu zbirku prepisao ʻOmar b. Ibrāhim al-Bosnavī as-Sarāylī, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću. (Bilješka na kraju drugog djela u ovoj zbirci).
Uvakufio Hadži Omer-efendija Aqḥiṣārī.

3391. 2816.

Zbirka (مجموع), 3

L. 44; 17 x 11,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst u posljednja dva djela obrubljen je zlatnom debljom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel; povez kartonski.

1. L. 1 - 21.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 23 - 35.

رسالة لربع الدائرة فى سمت المقنطرة
Rīsāla lī rub'i ad-dā'ira fī samt al-muqanṭara

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi kvadrata za izračunavanje namaskog vremena. Napisao Ismāīl Ḥaqqī b. Ibrāhīm Yekšehrī ili Yenišehrī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov je naš, a ime pisca je prema rukopisu, jer u pristupanim izvorima nismo mogli pronaći ovu raspravu i njenog autora.
Početak:

اوله: الحمد لله الذى دل على وحدانية ذاته دائرةُ الموجودات ... وبعده اردت ان اجمع رسالة
لربع الدائرة فى سمت المقنطرة ... وقسمت فى سبعة عشر بابا مع الخاتمة

Završetak:

آخره: فما كان فهو ارتفاع الشئ وقامته الظل المطلوب

3. L. 36b - 44.

رسالة فى العمل بالربع المجيب
Risala fi'l-'amal bir-rub'i al-muğīb

Druga rasprava, također na arapskom jeziku, na istu temu. Napisao Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī, umro 912/1516. K. Dobrača (II, 1540,2) kaže da mu je autor nepoznat.
Köprülü III, 296,2
Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة فى العمل بالربع المجيب مشتملة على مقدمة
وعشرين بابا

Završetak:

آخره: ... وان القيت مطالعة من مطالع الشروق المشتقبل بقى الباقى من الليل عند توسط فان
تساوى الباقى حصة الفجر توسط اول وقت الفجر

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XIX stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao ʻAbdullāh Ḥilmī 1265.1848. (Datum prepisa izražen Ebdžed sistemom u riječi غرسه).

3392. 6357.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 132; 18 x 13,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir žućkast, tanji, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1 - 92.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Komentar djelu o logici "ar-Risāla aš-Šamsiyya" (v. 3302,3). Napisao Quṭbudīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364.

K.D. II, 894,4; Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5258; Köprülü III, 330.

Početak:

اوله: ان ابهى درر تنظم ببنان البنيان وازهر زهر تنثر فى اردان الاذهان . . . وبعد فيقول المولى . . .
قطب الملة والدين . . . وسميته بتحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Završetak:

آخره: و لو كان للسماع علم بالفاظ الوحشية او كان هناك قرينة دالة على المراد جاز استعمالها

2. L. 95 - 132.

شرح رسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)

Šarḥ ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara lil-Kīlānī

(v. br. 3261,3: 3270,2)

Djelo je na kraju nepotpuno, otkinuto i zagubljeno nekoliko listova.

Komentar Semerqandijevoj risali o disputaciji. Osnovnu risalu napisao je, dakle, Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. (v. br. I, 691,15, str. 454), a ovaj komentar Quṭbuddī Muḥammad al-Kīlānī, umro oko 830/1426. Autor Kataloga (Köprülü III, 536) smatra da je ovo glosa, ali iz teksta i drugih izvora razumije se da je ovo komentar.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقتناء الفضائل بالبرهان والدليل . . . و
بعد فهذه حواش كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث للامام الفاضل . . . السمرقندى

Oba djela prepisao Aḥmad b. Ḫiḍr 869/1465. (bilješka poslije prvog djela).

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3393. 3075.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 84; 16,5 x 12. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Listovi 6/7 su kasnije dopisani. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 48.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 49b - 66.

حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى

Ḥāšiya al-Ḫayālī ʻalā šarḥ ʻaqāʻid an-Nasafī li-at-Taftāzānī

Djelo je na početku nepotpuno. Poslije pravog lista nedostaje oko polovine djela.

Glosa Taftazanijevom komentaru priručnika o islamskom vjerovanju. Osnovno djelo napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ ʻOmar b. Muḥammad an-Nasafī (umro 537/1142), komentar Mas'ūd b.ʻOmar at-Taftāzānī (umro 791/1389), a ovu glosu Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro 862/1475. (v. I 6637, str. 415).

Početak:

اوله: اما بعد الحمد لمستأهله والصلوة على سيد رسله واله وصحبه موضحى سبله . . .

Završetak:

آخره: قلت هذا الادعاء مما لا يقبل فى حق الانبياء وبه يظهر ان هذا الوجه ايضا يفيد تفضيلهم فقط الفضل بيد الله تعالى يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم

3. L. 67 - 84.

حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى
Ḥāšiya al-Ḫayālī ʻalā šarḥ ʻaqāʻid an-Nasafī li-at-Taftāẓāni

K. D. I, 636; Ahlvardt II, 1966; Tüyatok II, 1012.

Djelo je na kraju nepotpuno.

Početak:

اوله: الحمد لمستاله . . . قال الشارح التحرير عامله الله بلطفه الخطير بعد ما تيمن بالتسمية الحمد. اقول

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 890/1483.

Na 1a. listu je ime ranijeg vlasnika Aḥmad b. Muḥammad b Muṣṭafā iz kasabe Ljubinje i još jedno ime i lični pečat koji su teško čitljivi.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3394. 5792.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Početak:

اوله: ورتبه على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة قال اقول الرسالة مرتبة على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة اما المقدمة ففى ماهية المنطق وبيان الحاجة اليه . . .

L. 47; 20,5 x 15. *Nasḫ* sa primjenom *taʻlīqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, također oštećen.

Prepisao ʻOṯman b. Yaḥyā 991/1583.

Prepisivač je neki naš čovjek, jer u bilješci o prepisu piše da je završio prepis u mjesecu travnju, dakle, naziv mjeseca po narodnoj upotrebi, a ne arapskim imenom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3395. 3509.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 56; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* - *taʻlīq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovim i u proredu ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad, ḥāfiẓ 1112/1700.

Na 1b. zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Aḥmed-efendija b. ʻAlī-efendija Bosnevī.

3396. 2984.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 54; 17 x 12. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

Prepisao Ḥasan Qrīmī, u medresi Mezqūn (!), bez oznake datuma, koncem XVI ili početkom XVII stoljeća.

Uvakufio Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3397. 5065.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 62; 17 x 11,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, različite debljine; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 54.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrir al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 56b - 62.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na listovima 54 - 55 su stihovi na perzijskom jeziku i jedan prigodan salavat.

3398. 2450.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 68; 18 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na prvih dvadesetak listova obrubljen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Uvakufio Ḥasan-efendija Bojozāde (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

3399. 1944.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 101; 20 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je jednom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 36a.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 36b - 101.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Komentar drugog dijela risale "aš-Šamsiyye" o premisama, od istog pisca. Ahlwardt (IV, 5258) je obradio ova dva djela kao jedno, dok ostali Katalozi posebno spominju ova dva djela.

Ahlwardt IV, 5258; Tüyatok III, 2361 - 66.

Početak:

اوله : قال المقالة الثانية فى القضايا لما فرغ من مباحث القول الشارح شرع فى مباحث الحجة

Završetak:

آخره : وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد بواجب الوجود مفيض الارزاق والصلوة على افضل البشر على الاطلاق المبعوث لتتميم مكارم الاخلاق

Oba djela prepisao Feyzullah b. 'Abdullāh 1209/1794.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikevī (iz Nikšića), godina 1210/1795.

3400. 2721.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 200; 21 x 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih komentara. Na početku je izrađen unvan sa zlatnom podlogom, bez umjetničke vrijednosti. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom zlatnom, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 42.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 44b - 128.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

(v. br. 3399,2)

3. L. 130b - 152.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

4. L. 154 - 200.

تلخيص المفتاح
Talḫiṣ al-miftāḥ

Djelo o arapskoj stilistici, što ga je napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Ğalāluddēn, umro 739/1338. (v. II, 1807,2)

Početak:

اوله: الحمد لله على ما انعم وعلم البيان ما لم نعلم

Cijelu zbirku je prepisao al-Ḥāğğ Ibrāhīm b. Yūsuf al-Bosnavī, u Konstantinpolu (Istanbulu), 1208/1793.

(... انتهى الكتاب ... على يد افقر العباد ... الحاج ابراهيم بن يوسف بوسنوى وذلك فى سنة ثمان ومائتين والف فى مدينة قسطنطينية)

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm al-Bosnavī, Sanalī (iz Sane), godina 1268/1851. To je najvjerovatnije sin navedenog prepisivača.

Na posljednoj stranici pisana bilješka bosanskim jezikom (latinicom): Poklon Samiji Lasić od Đemala Vejzovića, brijača iz Sanskog Mosta, 13. 12. 1936. godine.

3401. 963.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 52; 21,5 x 15,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima gratkih glosa. Papir bijel, čvrst; povez kartonski

Prepis starijeg dijela je iz XVIII stoljeća, a dopisani dio završen je 1257/1841., u medresi Ḥakim Čelebi, u blizini Qosqe (!).

3402. 3158.

Zbirka (مجموع), 2

L. 88; 18,5 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 60.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 61 - 88.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

U ovom primjerku prepisivač je izostavio prepis uvodnog dijela. Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3403. 7048.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 48; 20 x 13. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; bez poveza.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3404. 827.

Zbirka (مجموع)*, 3*

L.69; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima ssitno pisanih kratkih komentara i tumačenja pojedinih riječi dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine, oštećen; povez polukožni, sa preklopom, oštećen. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 67.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

(v. br. 3349,8 i 3399,2)
Prepisao neki Badruddīn 893/1487.

2. L. 67b - 68.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnavī, 1221/1806.

3. L. 69a.

رسالة من الآداب
Risāla min al-ādāb

Kratka risala o disputaciji. Obuhvata samo jednu stranicu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573.

O.M. I, 256.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فاعلم ان المناظرة اذا نقل خيرا

Završetak:

آخره: لكن لا بد من شاهد وقس على هذا الى ان ينتهى الى عجز احدهما. تمت الرسالة فى الآداب لمحمد بن پير على.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.
Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3405. 6997.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 84; 18 x 15. *Ta'līq*. Tekst na stranicama (52 lista) obrubljen je tankom crvenom linijom. Riječi قال i اقول pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima glosa koje tumače dotični tekst. Papir žućkast, čvrst; povez polukožni, sa preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na sredini korica i preklopu.

Prepisao Sayyid Aḥmad b. 'Alī 898/1492.

Na prvoj nutarnjoj korici su bilješke, na turskom jeziku, pisane slabim rukopisom, iz kojih se razumije da je neko 2. džumadel evvela 1270/1854. godne stigao u Medinu.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz logike, a na drugom naziv djela i ime pisca.

Na posljednja dva zaštitna lista su stihovi na perzijskom jeziku, od Mula Džamije i Ḫusrevširina.

Rukopisje porijeklom iz Gornjeg Vakufa, a za ovu biblioteku poklonio ga je Hivzija Hasandedić iz Mostara.

3406. 5122.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 55; 17,5 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, tumačenja i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3407. 3519.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 55; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi piane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3408. 5467.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 71; 17,5 x 11. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepisao neki Ḫawāğe 'Alī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3409. 2337.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Završetak:

آخره: مطلوبا بالبرهان لان اجزا بينه الثبوت للشئ وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق
والله اعلم بالصواب

L. 115; 21,5 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara. Neki listovi su obrnuto uvezani. Imaju kustode. Papir žućkast i sivkast; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3410. 5074.

Zbirka (مجموع), 4

L. 154; 17 x 11. *Ta'līq*, starinski. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i žućkast, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 96a.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى
(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)
Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Glosa Tahtanijevom komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya". Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5260; Köprülü III, 312; Tüyatok III, 2216.-20.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلاة على نبيه قال ورتبته على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اقول هكذا
وجدنا عبارة المتن فى كثير من النسخ والصواب ان لفظ ثلث ههنا زايدة . . .

Završetak:

آخره: وهذا الجواب مردود لان الشيخ الرئيس قد صرح فى الشفاء بان التصديق لوجود الموضوع من المبادى التصديقية فلا يكون ايضا اذا لا يفهم هناك شئ اصلا فالخليل فيه هو الاحتياج الاستفسار فتطول المسافة بلا طائل

Prepis završen rebi'ul-ahira 863/1459.

2. L. 97b - 109.

حاشية على الشمسية فى المنطق
Ḥāšīya ʻalā aš-Šamsiya fi'l-manṭiq

Glosa raznim komentarima gore spomenutoj risali (*Šamsiyya*). Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī aṣ-Ṣadīqī, umro 908/1502.

Ḥ Ḫ II, 1063; A M II, 244.

Početak:

اوله: جل من ظهرت على حواشى الاكوان اسرار قدرته الشاملة ... وبعد يقول الفقير ... محمد بن اسعد الدوانى الصديقى ... ان اجمع لهم ما كنت القى اليهم اثناء مباحث شرح الشمسية حواشيه من الزوائد

Čini nam se da prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

3. L. 112b - 151.

المآب فى شرح الآداب
al-Maāb fi šarḥ al-ādāb

Komentar risali "as-Samarqandiyi" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. a ovaj komentar Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī, umro 900/1494.

Hadži Halifa (I, 40) kaže da je komentator umro 749/1348., što bi moglo biti ispravnije, jer je ovaj komentar prepisan 863/1459. Čak i autor predhodne glose (Ǧalāluddīn ad-Dawānī) smatramo da je umro ranije, nego što to izvori navode i to, opet, na osnovu prepisa gore navedene njegove glose.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5288.

Početak:

اوله: الحمد المتوحد لله بوجوب الوجود والقدم المنفرد بذاته عن الحدوث والعدم ... فان اجوع خلق الله تعالى ابا العلاء محمد بن احمد البهشتى الاسفرائنى ...

Završetak:

آخره: لوجوب تحقق اللازم عند تحقق الملزوم فيلزم ثبوت المدعى وهو المط. تمت الكتاب بعون الله

4. L. 152b - 154.

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لقطب الدين الرازى
Ḥāšiya ʻalā dibāğa šarḥ aš-šamsiya li Quṭbuddīn ar-Rāzī

Glosa predgovoru komentara risale "aš-Šamsiyye". Napisao ʻAbdulmağīd b. Nu'mān, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 293,2

Početak:

اوله: قال الفقير عبد المجيد بن نعمان ... هذه رسالة حاوية للطائف السنية فى شرح ديباجة الرسالة الشمسية لقطب الملة والدين

Završetak:

آخره: الازمة جمع زمام وهو للقول والتوفيق الله. تمت الكتاب بعون الله.

Prepis je iz istog vremena kao i predhodna djela.

Na prvim zaštitnim listovima su stihovi na perzijskom jeziku. Na kraju je jedna izreka h. Alije, četvrtog halife.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3411. 860.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى
(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)
Ḥāšiya ʻalā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya ʻalā taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Završetak:

آخره: فلا يكون ايضا جزء على حدة بل مندرجا فى المبادى التصديقية

L. 88; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta - sve pisano sitnijim slovima. Posljednjih desetak listova kasnije je dopisano. Papir tamnobijel, hrapav, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 870/1465.

Uvakufio, za Ajni-begov mekteb u Carevoj mahali u Sarajevu, Osman b. Mustafa Mehremić iz iste mahale (v. bilješku na rubu 2. lista).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3412. 2422.

Zbirka (مجموع), 2

L. 122; 17,5 x 12,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Tekst u prvom djelu obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 98. i 122a.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

2. L. 99b - 121.

حاشية على شرح التصديقات

Hašiya 'alā šarḥ at-Taṣdīqāt

Dio glose poglavlja o sudovima (premise). Napisao isti pisac 'Alī b. Muhammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Ahlwardt IV, 5261; Tüyatok III, 2222-3.

Početak:

اوله: قوله ولما توقف معرفتنا على معرفة القضايا لقول كما ان للقول الشارح مبادى يتوقف عليها

Završetak:

آخره: فلا يكون ايضا جزء على حدة بل مندرجا فى المبادى التصديقية. تم الكتاب.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 891/1486.

Uvakufio, za Đumišića medresu u Sarajevu, Hadži Abdulkadir Muzaferija (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

3413. 2050.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

L. 74; 20 x 13,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu, naročito u prvoj polovini djela, ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Tekst i margine do polovine djela obrubljeni jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez polukožni, s preklopom.

Prepis je završen 983/1575.

Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz logike.

Uvakufio Salih-efendija Hromozade.

3414. 834.

Zbirka (مجموع), 2

L. 72; 18 x 14. *Ta'līq.* Istakfnute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine i starosti; povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 63.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Završetak: (v. br. 3411).

2. L. 65b - 72.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3302,3)

Ovaj primjerak je u nešto skraćenoj verziji. Vjerovatno je prepisivač prepisao za sebe one dijelove koji su njemu bili interesantni ili potrebni.

Prepis prvog djela potječe iz XVI, drugog iz XVIII stoljeća.

Na početku djela su bilješke iz logike i poučne izreke, te ime ranijeg vlasnika knjige: Šukrullāh Muṣṭafa b. Fewzī Aḥmad.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3415. 2125.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya ʻalā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya ʻalā taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

L. 98; 20 x 15. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i crvenkast, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike.

3416. 1745.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya ʻalā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya ʻalā taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Na donjem prerezu napisan je ovaj naslov: سيد على التصورات

Ovaj primjerak je obimniji, pa početak i kraj djela razlikuje se od ostalih primjeraka.

Početak:

اوله: قوله قال ورتبته على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة نقل عن الص لفظ ثلث متابعة لكثير من النسخ ولم يرتفت الا نسخ لم يثبت فيها

Završetak:

آخره: ... النار استقس يكتب بالثاء والطاء وكلاهما اصل المركب من الحيوان والنبات والمعادن

والتمثيل بناء على كون النار نظرية. والحمد لله على الانعام والشكر له على الاتمام. تمت التصورات بعون قاضى الحاجات على يد محمد عفى عنه المنان.

L. 173; 21 x 15. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka. Papir žućkast i bijel; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao neki Muhammad u XVIII stoljeću.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, al-Ḥāǧǧ Aḥmad-efendija b. Muṣṭafā, muderris spomenute medrese.

3417. 7032.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 151; 18 x 12. *Nasḫ* - *taʻlīq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima listova ima nešto glosa, dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel i bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen. Prva korica sa zaštitnim listovima i prvim listom djela pod tačkom 1, otkinuta i zagubljena, pa su listovi prosuti.

1. L. 1 - 82.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya ʻalā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya ʻalā taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

2. L. 83b - 132.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)

3. L. 133b - 141.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

4. L. 144 - 151

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1231/1815-16. (v. bilješku na kraju djela pod tačkom 3).

Poklonio neki Vareniković iz Travnika.

3418. 3043.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى
(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)
Ḥāšiya ʻalā šarḥ aš -šamsiya lil-Ġurġānī (Ḥāšiya ʻalā taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 114; 21 x 13,5. Taʻlīq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, naročito na prvih dvadesetak listova, ima sitno pisanih kratkih komentara. Na prve dvije stranice tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije, a margine jednom linijom. Tekst na ostalim stranicama i margine (oko četvrtine djela) obrubljen je takoder jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke iz tesavvufa i vježbe u pisanju.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3419. 2285.

حواشى على حاشية كوچك للسيد الشريف
Ḥawāšī ʻalā ḥāšiya Küçük li as-Sayyid aš-Šarīf

Glose Ġurġāninoj glosi Taḥtanijeva komentara djelu "aš-Šamsiyye" iz logike. Osnovno djelo napisao Naġmuddīn ʻAlī b. ʻOmar al-Qazwīnī al-Kātibī (umro 675/1276), komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī (umro 766/136), glosu ʻAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ġurġānī (umro 816/1413), a ovu superglosu as-Sayyid ʻAlī al-ʻAġamī (umro 860/1456), učenik as Sayyid-i Šarīfa Ġurġānije.

Ḥ Ḫ II, 1063; Kairo I VI, 79; Köprülü III, 307,4; Tüyatok III, 2215.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . قال ورتبته على مقدمة اقول الضمير راجع الى الكتاب المذكور سابقا المرجع اليه الضمير سميته المعطوف هو عليه لا الى الرسالة . . .

Završetak:

آخره: ان مثل الالفاظ المشتركة المتردد فيها الذهن بين المقصود وغيره فلا يثبت الارادية فليتمل.

تمت الرسالة الشريفة بعون الملك اللطيف.

L. 54; 18,5 x 12,5. *Nasḫ - taʻlīq*, pomiješani. U početku djela istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kasnije te riječi nisu napisane, ostavljen prazan prostor za njihovo dopisivanje. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Elči Ibrahim-pašina, muḥafiẓ Bosne (v. bilješku i pečat na završetku djela).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3420. 2606.

حاشية على شرح التصديقات
Ḥāšiya ʻalā šarḥ at-taṣdīqāt

(v. br. 3412,2)

L. 24; 19,5x14. *Nasḫ - taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Nakon 13. lista manjka nekoliko listova, što se vidi po kustodama. Istaknute riječi, nakon 13. lista, pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo kratkih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao (drugu polovinu) Ḥamza b. al-ḥāġġ ʻIwaḍ (vāʻiẓ) b. Ismāʻīl, 861/1456., a prvi dio je nešto mlađi.

3421. 3415.

حاشية على شرح التصديقات
Ḥāšiya ʻalā šarḥ at-taṣdīqāt

L. 59; 21 x 14. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto ispravaka i dopuna. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. aš-Šayḫ Muḥyiddīn al-'Akārī, 12. ramazana 960/1553.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. Muḥammad.

Poklonio Munir Šahinović.

3422. 4025.

Zbirka (مجموع), 2

L. 109; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača, iz različitog vremena. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 24a.

حاشية على شرح التصديقات
Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣdīqāt

(v. br. 3412,2)

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Ša'bān at-Tūrḫānī, 1096/1684-85.

2. L. 25 - 109.

شرح على تهذيب المنطق والكلام
Šarḥ 'alā tahḏīb al-manṭiq va al-kalām

Komentar djelu "at-Tahḏīb" iz logike. Osnovno djelo napisao je Mas'ūd b. Omar at-Taftazānī (umro 791/1389), a komentar Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502.

Naš primjerak je na početku nepotpun.

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5176; Kairo I VI, 61; Köprülü I, 915; Bagdad M Q III, 167.

Završetak:

آخره: فهذه البسايط يعنى ان المعتبر لا مكان اعتبار بسايط اخرى كما سياتى بل سياتى بسايط اخرى
معتبره فى ضمن المركبات لم يعتبر منفردة وقد وضعت البسايط فى شكل ... (؟) ووضعت النسبة
بين كل اثنين منها فى ملتقى الخطين الخارجين من كليهما تسهيلا للضبط على المبتدى

Sudeći po pismu i papiru, rukopis je veoma star i potječe, vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv prvog djela u ovoj zbirci i ime ranijeg vlasnika, napisano crvenim mastilom: Ḫalīl b.'Abdullāh, poznat pod imenom Gurūbzāde (!) u Sofiji, godina 1223/1808.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3423. 7020.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجانى على
تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية
Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǧurǧānī 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Djelo je na početku nepotpuno.

Superglosa Gurganijinoj glosi (v. br. 3410,1). Napisao Qara Dawūd, učenik Sa'duddīn at-Taftāzanije, oko 810/1407.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5262.

Početak u našem primjerku:

اوله: ليا نقيضين لعدم اختلافها بالايجاب والسلب معتبر فى مفهوم التناقض وكذا ...

Završetak:

آخره: ... بل اراد ذكر حكم من كلامه قصدا يمكن ان ستنبط من له تعريف والحاصل انه قصد
التعريف ضمنا ويرد عليه ان المقام يدل على قصد التعريف ظاهرا ... ؟ فهو لا يلائم المقام ويمكن
ان يقال اشارة الشارح الي جواب والايراد بقوله فالاولى

L. 60; 21 x 15,5. Ta'līq, teško čitljiv. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papr tamnobijel, čvrst; nema poveza.

Prepisao Yūsuf b. Sūnduk, u gradu Kānqarī, 942/1535.

Poklonio Vereniković iz Travnika.

3424. 1996.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجانى على
تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية
Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǧurǧānī 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Djelo je na početku nepotpuno.

Početak u našem primjerku:

اوله: ... والتميّز الحاصل له من التعريف الرسمىّ تميز بالعرض ...

L. 105; 21,5 x 12,5. *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tyamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, s preklopom, noviji.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3425. 6975.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجاني على
تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية
Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǵurǵānī
'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Početak:

اوله: قوله ورتبته على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة اعلم ان المص قال فاشار من سعد بلطف (بطلف؟) الحق الى اخر اوصافه بتحرير كتاب كذا وكذا . . .

L. 170; 18 x 12. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta - sve pisano rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka i pečat, kako je nekada ovaj rukopis kupio Ibrāhīm b. 'Alī Yāšār.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3426. 5172.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

Superglosa Ǵurǵānijevoj glosi Quṭbuddīnova komentara risali "aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao 'Imād b. Yaḥyā b. 'Alī al-Fārisī, umro oko 900/1494.

Kairo I VI, 71; Ahlwardt IV, 5263; Köprülü III, 307.5.

Početak:

اوله: ورتبه على مقدمة وثلث مقالات اعلم ان من داب المصنفين ان يشيروا فى اول تصانيفهم الى اجزاءها . . .

Završetak:

آخره: وانت خبير بانه لو قيل كالامرين المتضايفين (؟) لكان اولى تمت الاوراق بعون الخلاق .

L. 72; 18,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja pojedinih riječi. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Īsā b. Muḥammad, 22. džumadel-evvela 907/1501.

Na naslovnoj stranici je jedna dova, a na krajnjim zaštitnim listovima su bilješke iz gramatike arapskog jezika.

Uvakufio Elči Ibrāhīm-pāšā, muḥāfiẓ Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3427. 5062.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

L. 74; 19 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī, mjeseca ramazana 949/1542.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečate na početku i na kraju djela).

3428. 6944.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

L. 50; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst glose nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti, dohvaćeni vlagom; nema poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepisao Aḥmad b. Velī b. Sulaymān, u Amadu u medresi 'Alī-paše, u petak mjeseca zul-hidžeta 980/1573.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Travniku.

3429. 3703.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

Početak:

اوله: نحمدك يا من انطق لسان عبده بايات جلاله . . . وبعد فان اقل خلق الله الولى عماد بن
يحيى بن الفارس هداه الله الطريق الصدق والصواب

L. 56; 18 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, deblji. Desetak listova u prvoj polovini knjige kasnije je dopisano i kompletirano ovo djelo. Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XVI stoljeća.

Na posljednjem listu su stihovi na arapskom i perzijskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3430. 5084.

حاشية على شرح الشمسية لسلطان شاه
Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

Glosa Taftāzanijevom komentaru djelu "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao Sulṭānšāh 929/1523.

GAL, G I, 466; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله: قال ورتبته على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة قلت منها بحث من وجوه الاول استفسار
الوجه لاختيارُ الترتيب دون التركيب وتاليف والتصنيف . . .

Završetak:

آخره: لا يفهم منها شيء اصلا فالخلل فيه ثبوت الاحتياج الى الاستفسار فيطول المساق بلا طائل،
تم ما اردنا ان نكتب على شرح تصورات الشمسية

L. 165; 21 x 13,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Komentar je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom i oštećen u gornjem dijelu; povez kožni, s preklopom, oboje oštećeno.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā, u Istanbulu, u tekiji 'Aladdin Ḫalīfa, 939./1533.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime i lični pečat ranfijeg vlasnika knjige: al-ḥāǧǧ Muṣṭafā, kadija.

3431. 1527.

حاشية على شرح الشمسية لسلطان شاه
Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

L. 129; 20,5 x 12. *Ta'līq*. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja pojedinih riječi dotičnog teksta. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis je završen 960/1553.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, pečati vakifa i ove biblioteke.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendija Hromozāde (Hromić).

3432. 6945.

Zbirka (مجموع), 6

L. 162; 21 x 15,5. *Nasḫ -ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima nešto dopuna i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom, a osnovna djela u komentarima i glosama nadvučena su, također, crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 36.

حاشية على شرح الشمسية لسلطلن شاه
Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

2. L. 37 - 102.

شرح الرسالة الشمسية (تصديقات)
Šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya (taṣdīqāt)

(v. br. 3349,8)

3. L. 106 - 112a i
112b - 124

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qavā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)
Ovdje je prepisivač podijelio komentar na dva dijela, pa je u prvom dijelu prepisao predgovor i prvu magālu, a u drugom dijelu ostali dio komentara.

4. L. 126 - 153.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى
Ḥāšiya Abu'l-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla
al-'Aḍudiya fi'l-ādāb lil-Ḥanafī

Glosa komentaru djela "ar-Risala al-'Aḍudiyya fi'l-ādāb" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao 'Abdurraḍmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355., komentar Maulānā Muḥammad al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1494-95., a ovu glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Ardabilī, umro 950/1543.

Ḥ Ḫ I, 43; Ahlwardt IV, 5298; Köprülü III, 552,2; AM II, 218; Tüyatok I, 543.
Početak:

اوله : الحمد لله على افهام الخطاب والصلوة على رسوله المبعوث لاظهار الصواب ... وبعد فهذه فائدة عجاب بل زائدة لا يدخل فى الحساب على الشرح المشهورين اولى الالباب للرسالة الشريفة العضدية فى الآداب

Završetak:

آخره : قوله اعلم ان الحواشى ٥١ واعلم ان ما نقل عنه فى حواشى هذا الشرح ... ليعتمد عليها المحصلون ويميزها عن غيرها الطالبون ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون . تمت .

5. L. 156a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fi'l-ādāb

Kratka risala iz disputacije. Napisao gore spomenut 'Abdurraḥmān al-Īğī. (v. 3335,3).
Ḥ Ḫ I, 43; Ahlwardt IV, 5293.
Početak:

اوله : لك الحمد والمنة على نبيك الصلوة والتحية اذا قلت بكلام ...

Završetak:

آخره : ان الكلام مركب من الحروف ان الكلام لفى الفوائد وانما جعل الكلام على فوائد دليلا . تمت

6. L. 157 - 162.

الحنفية (شرح الرسالة الحنفية العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (šarḥ ar-risāla al-ḥanafiya al-'Aḍudiya fi'l-ādāb)

(v. br. 3335,4)
Komentar predhodnoj risali. Napisao gore spomenuti Maulana Muhammad Šamsuddin al-Hanafi at-Tibrizi, umro oko 900/1494-95.
Ḥ Ḫ I, 43; AM II, 218; Ahlwardt IV, 5296; Köprülü III, 552,1
Početak:

اوله : لك الحمد جعل الله تعالى مخاطبا تنبيها على القرب ولأن اللائق

Završetak:

آخره : اعلم ان الحواشى المنسوبة الى المحقق الشريفة قدس سره لهذه الرسالة ... فان وجدته حقا فاتبعه والا فاصلحه فان الله تعالى لا يضيع اجر المصلحين

Cijeu zbirku prepisao Aḥmad b. Muṣṭafa, u vremenu od 1205-1207/1790-92.

Poklonio Jakub Memić, iz Novog Pazara.

3433. 2009.

حاشية على التصديقات من تحرير القواعد
المنطقية لعصام الدين الاسفرائنى
Ḥāšiya ʻalā at-taṣdīqāt min taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya li ʻIṣāmuddīn al-Isfarā'inī

Glosa jednom dijelu komentara djelu "aš-Šamsiyya" iz logike. Osnovno djelo napisao Nağmuddīn ʻAlī b. ʻOmar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276., komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364., a ovu glosu ʻIṣāmuddīn Ibrānīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarāʻinī, umro 944/1537. Kasim Dobrača (II, 882,3) ovu glosu (poglavlje o sudovima, premise - taṣdīqāt) pripisuje Maulānā ʻIṣāmuddīn Dāwūdu.

Köprülü III, 304; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله: قوله المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اى الموضوعات الذكرية فى هذه المقالة انواع القضايات واحوالها

Završetak:

آخره: يكون محمولها ذاتيا لموضوعها هذا آخر ما وقع لتسويد هذه الاوراق من فيض الفياض على الاطلاق

L. 59; 22 x 16. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao neki Muṣṭafā ʻAlī, 15. džumadel-evvela 1143/1730.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3434. 2820.

حاشية على التصديقات من تحرير القواعد
المنطقية لعصام الدين الاسفرائنى
Ḥāšiya ʻalā at-taṣdīqāt min taḥrīr al-qawāʻid al-manṭiqiya li ʻIṣāmuddīn al-Isfarā'inī

L. 143; 19 x 12. *Ta'līq*, sitniji. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Komentar je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, mjeseca zul-hidžeta 1294/1877.

3435. 5204.

شرح على الرسالة الشمسية (النسخة المفصلة)
Šarḥ ʻalā ar-Risāla aš-Šamsiya

Komentar risali "aš-Šamsiyye". Napisao Masʻūd b. ʻOmar at-Taftāzānī, Saʻduddin, umro 792/1389.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5266; Köprülü III, 327.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى بصرنا بنور الهداية والتوفيق ... وبعد سزلنى فرقة من خلانى ... ان اشرح ليهم الرسالة الشمسية ...

Završetak:

آخره: وليكتف بهذا القدر من مباحث الموضوع والاغراض الذاتية

L. 161 + 6; 17 x 10 *Ta'līq*, starinski, bez dijakritičkih znakova. Prva dva lista su oštećena. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnožućkast, čvrst, malo oštećen; povez kožni, također, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali je rukopis veoma star i smatramo da potječe iz XV stoljeća.

Na zaštitnim listovima na kraju djela su razne bilješke, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na naslovnoj stranici).

3436. 6946.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 297; 20 x 14. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima fima dopuna, ispravaka i kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je, također, jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen, listovi prosuti i rastavljeni od poveza. Na koricama su utisnuti ornamenti.

1. L. 1 - 134.

الشرح الجديد الموستارى على الرسالة الشمسية فى المنطق
aš-Šarḥ al-ğadīd al-Mostārī ʻalā
ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-manṭiq

Komentar "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike (v. br. 3301,3). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Autor je završio djelo 17. džumadel-ahira 1101/1690.

A M II, 443; O.M. II, 30-32; H. Šabanović: Književnost 402./3; A. Ljubović: Logička djela..., 46-50.

Početak:

اوله: سبحان من تعالى على ان يدركه العقول والنفوس والحواس ... وبعد فيقول المفتقر الى الغنى
البارى مصطفى بن يوسف الموستارى ...

Završetak:

آخره: ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين الحمد لله الذى هدانا لهذا
والصلاة والسلام ... قد فرغ من تزليف هذا الشرح الجديد العبد الفقير مصطفى بن يوسف
الموستارى ... سنة احدى ومائة والف من الهجرة ...

2. L. 137b - 207.

حاشية الموستارى على حاشية ابى الفتح الامير
فى الآداب على شرح الرسالة الحنفية
Ḥāšiya al-Mostārī ʻalā ḥāšiya Abu 'l-Fatḥ al-Amīr
fī al-ādāb ʻalā šarḥ ar-risāla al-Ḥanafiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

Superglosa iz disputacije. Osnovnu risalu napisao ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355.), komentar Maulānā Muḥammad al-Ḥanafī at-Tibrīzī (umro oko 900/1494-95, glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Saʻīdī al-Arbadīlī (umro 950/1543), a ovu superglosu gore spomenuti Šayḫ Yūyō.

Ḥ Ḫ I, 41; AM II, 443; O.M. II, 30-32; H. Šabanović: Književnost Muslimana... 407 /19/; A. Ljubović: Prozna književnost..., 46-48

Početak:

اوله: نحمدك يا مجيب دعوى السائل ... وبعد فهذه فوائد وافية فى حل الفوائد الميرية للفرائد
الحنفية نظمتها فى سلك تقرير والتحرير ...

Pismo je slično autorovom rukopisu, pa zaključujemo da je oba djela prepisao neki njegov učenik u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz etike i disputacije.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Travniku.

3437. 793.

الشرح الجديد الموستارى على الرسالة الشمسية فى المنطق
aš-Šarḥ al-ğadīd al-Mostārī ʻalā
ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-manṭiq

L. 143; 18,5 x 12,5. *Taʻlīq*, od trojice različitih prepisivača. U početku osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a kasnije crnom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, srednje debljine; povez polukožni.

Do 4b. lista je autograf, a ostali listovi su od druge dvojice različitih prepisivača iz XIX stoljeća. Jedan od njih je, vjerovatno, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić koji se na kraju djela potpisao kao vlasnik knjige, godina 1290/1873.

3438. 4043.

تعليقات على شرح الرسالة الشمسية للبوسنوى الموستارى
Taʻlīqāt ʻalā šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya lil-Bosnawī al-Mostārī

Djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Komentar je napisao Šayḫ Yūyō (v. br. 3434,1), a ovu glosu Ibrāhīm b. Ramaḍān al-Bosnawī al-Aghiṣārī an-Nawābādī (iz Prusca), živio u XVIII stoljeću. Autor je bio učenik spomenutog komentatora.

H. Šabanović: Književnost Musl. ..., 664; A. Ljubović: Logička djela..., 58.

Početak:

اوله: يقول العبد الفقير ... ابراهيم بن رمضان البوسنوى الاقحصارى النوابادى حامدا لله تعالى
... هذه كلمات علقتها على شرح الرسالة الشمسية للفاضل النحرير البوسنوى ...

L. 56; 19 x 11,5. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika knjige: Tāğuddīn Ibrāhīm Munīb b. 'Ali b. Muṣṭafā, as-soḫta b. dervīš 'Oṯmān b. Ḥasan, al-ḫaṭīb b. Ḫawāğe Arslan al-Oborğewī (Oborci - Donji Vakuf) i Bašīr b. Ibrāhīm al-Baqarawī an-Nawābādī.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3439. 3875.

تعليقات على حاشية شرح الشمسية

Ta'līqāt 'alā ḥāšiya šarḥ aš-Šamsiya

Superglose glosi komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn Sālikūtī, umro 1067/1656. Ahlwardt (IV, 5264) spominje ovu superglosu, ali početak i kraj našeg primjerka ne podudara se s njegovim primjerkom. Naš primjerak je identičan s izvorima koje smo naveli.

Bagdad-Vakufska biblioteka IV, 13; Tüyatok II, 589.

Početak:

اوله: اجلى منطق افصح به لسان الفصحاء واولى مدرك ارتسم فى اذهان الاذكياء ... وبعد
(فيقول) الفقير المسكين عبد الحكيم بن شمس الدين قد سالنى الولد الاعز

Završetak:

آخره: ... لكن على ما ذكره الشارح المركب من العرض العام والفصل مع الخاصة داخل فى الرسم
الناقص بخلاف ما ذكره قدس سره .

L. 101; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, rastavljen od listova koji su prosuti.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika al-Ḥāğğ Ibrāhīm , sada prvi čuvar carskog dvora, godina (1)231/1815-16.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3440. 2959.

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لسعد الدين التفتازانى

Ḥāšiya 'alā dibāğa šarḥ aš-Šamsiya li Sa'duddīn at-Taftāzānī

Glosa predgovoru Taftazanijevom komentaru djelu "ar-Risāla aš-Šamsiyya", od nama nepoznatog pisca. Köprülü (III, 706,25) navodi ovu glosu i predpostavlja da bi autor ove glose mogao biti Ibn Kamal-paša. Međutim, naš primjerak je prepisan 56 godina prije Ibn Kamalove smrti, pa, prema tome, ne bi se moglo reći da je on autor ove glose.

Bagdad - Vakufska biblioteka IV, 14; Köprülü III, 706, 25.

Početak:

اوله: الحمد لله العلى الفياض المنزه افعاله عن العلل والاغراض ... وبعد فهذه تحفة مزجاة الى
طلاب كل زمان

Završetak:

آخره: فهى اخص مطلقا من المعجزات هذا آخر ما اردنا ايراده والله اعلم بالصواب واليه المرجع
والمآب

L. 14+2; 18 x 13. *Ta'līq*, starinski. Predgovor komentara pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepisao Nu'mān b. Aḥmad b. 'Ādil 884/1479.

Na posljednja dva lista (15 - 16) je izvadak iz spomenutog Taftazanijevog komentara, pisan rukom istog prepisivača.

Rukopis je bio uvakufljen za Ferhat-pašinu džamiju u Banja Luci, godine 1021/1612. (v. bilješku na naslovnoj stranici). Tu su još dvije bilješke iz jezika.

3441. 3934.

حاشية على شرح الرسالة الشمسية

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Neka glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike, od nama nepoznatog pisca. Pošto glosa nema ni početka ni kraja, nismo mogli ustanoviti njenog autora.

Početak:

اوله: ... فى تحصيله الى قانون اخر وذلك القانون ايضا يحتاج الى قانون اخر

Završetak:

آخره: وان كانت الكبرى احديهما فالنتيجة كالصغرى لكن ان كانت فيها قبل اللادوام او
اللاضرورة حذفناه

L. 100; 20,5 x 15. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3442. 1759.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 59; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, popravljan. Ima utisnute rozete na koricama i na preklopu.

1. L. 1 - 24.

حاشية على شرح التصورات
Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣawwurāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike, od nama nepoznatog pisca. Početak je sličan komentaru Qutbuddin Razije.

Početak:

اوله : قوله ان ابهى درر تنظم ببنان البيان ابهى افعل التفضيل من البهاء من الزينة والحسن والدرر

2. L. 25 - 59.

شرح الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية
(شرح تصديقات الشمسية)
Šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

Komentar "ar-Risāla aš-Šamsiyya" (Poglavlje o sudovima, premise - tasdiqat). Napisao Sa'duddin Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 792/1390.

Ahlwardt IV, 5268; Köprülü III, 327.

Početak:

اوله :قال المقالة الثانية فى القضايا واحكامها لقول رتبها على مقدمة لتعريف القضية واقسامها
الاولية

Završetak:

آخره: ولنكتف بهذا المقدار من مباحث الموضوع والاعراض الذاتية فان الاستقصاء فيها ما لا يليق
بهذا الكتاب

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1054/1644.

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, ime ranijeg vlasnika i vakifa (ista ličnost) Hadži Aḥmed-efendija b. Muṣṭafā (Dupničanin), muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

3443. 2750.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 91; 18 x 12,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, kod nekih djela, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 4.

تهذيب المنطق والكلام
Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Udžbenik iz logike. Napisao Mas'ūd b. 'Omar Sa'duddīn at-Taftāzānī, umro 791/1389.

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5117; Kairo 1 VI, str. 78.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى هدانا سواء الطريق وجعل لنا التوفيق خير رفيق ... وبعد فهذه غاية تهذيب
الكلام فى تحرير المنطق والكلام وتقريب المرام من تقرير عقائد الاسلام

Završetak:

آخره: ... والبرهان اى طريق التى الوقوف على الحق والعمل وهذا بالمقاصد اشبه . تمت

2. L. 5 - 6.

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة (الرسالة الاستعارية)
Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. br. 3305,2)

3. L. 11b - 33.

حواشى على حاشية كوچك للسيد الشريف
Ḥavāšī 'alā ḥāšiya Küçük li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3419)
Prepis završen 872/1467.

4. L. 36b - 40a.

رسالة فى المغالطة (بالفارسية)
Risāla fī al-muġālaṭa

Kratka rasprava, na perzijskom jeziku, o namjernim i nenamjernim logičkim greškama i pogrešnim zaključcima izvedenim iz njih, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: بدانكه مغالطة دليل كاذبى را كويند كه صادق بوده باشد ... جواب انست كه كرمى زيد فرد ...

Prepis je iz XV stoljeća, kao i predhodno cjelo.

5. L. 43b - 46b.

رسالة فى لباس
Risāla fī libās

Rasprava o nošenju odjeće, od nepoznatog pisca. Autor je raspravu sastavio na osnovu oko petnaestak, većinom fikhskih djela, koje je u uvodu spomenuo. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... اخرج مسلم عن عبد الله بن عمر رضيه عن رسول الله عليه السلام ان هذه من لباس الكفار فلا تلبسها ...

6. L. 47 - 58a.

تحفة الاخوان نامى
Tuḥfa al-iḫwān nāmī

Stotinu izreka h. Alije, četvrtog halife, s prevodom na turskom jeziku i komentarom. Napisao 'Abdulhādī b. al-Ḥāǧǧ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa al-Vardārī 968/1560. (U rukopisu piše 668., vjerovatno greška prepisivača). Komentator u uvodu kaže da je ovo djelo pisao dok je bio muderis u medresi Qāḍī Yaḥya u gradu Monastiru (Bitolj).

Početak:

اوله: حمد بسيار وثناى بيشمار اولذت بينياز ومتكلم بى آوازه اولسونكيم ... اما بعد بو فقير ... عبد الهادى ابن الحاج بكر بن مصطفى بن خمسة الواردارى سنه ثمان وستين وستمائه ده(!) (لعل تسعمائه ده) قصبهء مناستردە قاضى يحى مدرسه سنده خدمت تدريسده اولدقلرنده ... تحفة الاخوان نامى ايله تسميه ايليوب ...

7. L. 58a - 72b.

علم حال
'Ilm-i ḥāl

Priručnik, na turskom jeziku, iz islamskog obredoslovlja, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju. Nema uobičajenog uvoda, a na kraju je djelo nepotpuno.

Početak:

اوله: المقدمة كنتم خير امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله الآية بو آية شريفه نك سبب نزول اولدركه ...

Na listovima 73 - 74 je jedna pjesma na turskom jeziku, pisana vrlo slabim i teško čitvljivim rukopisom, od turskog pjesnika Bakije (Abdul Baqi).

Listovi 75 - 85 su ili neispisani ili su na njima bilješke iz jezika, stilistike i drugih naučnih disciplina.

Djela pod tačkom 5 - 7 pisana su rukom drugog prepisivača, slabijim rukopisom i ova su djela dosta mlada od predhodna četiri.

8. L. 86b - 87.

قصيدة فى معرفة المؤنثات السماعية
Qaṣīda fī ma'rifa al-mu'annaṭāt as-samā'iya

Pjesma o imenicama ženskog roda u arapskom jeziku po upotrebi. Prema našem rukopisu, pjesmu je napisao neki aṣ-Ṣūfī Abdiǧān, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: نفسى الغذاء لسئل وافاتى   بمسائل ناحت كروض جنان
اسماء تانيث بغير علامة   هى يا فتا فى عرفهم ضربان

Prepisivač je nepoznat. Pjesma je pisana lijepim ta'līq pismom.

3444. 6792.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 10; 18,5 x 12,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, gladak; bez poveza.

1. L. 1 - 3a.

تهذيب المنطق والكلام
Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

Risala je na početku nepotpuna.

U rukopisu na kraju risale prepisivač je naveo sljedeći naslov:

المختصر قسم المنطق من التهذيب والكلام

Završetak:

آخره: ... وهو عكسه والتحديد اى فعل الحد والبرهان اى الطريق التى وقوف على الحق والعمل به وهذا بالمقاصد اشبه . تم المختصر قسم المنطق من التهذيب.

2. L. 3b - 10.

جامع الدرر (فرائض عبد المحسن القيصرى)
Ǧāmi' ad-durar (Farā'iḍ 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī)

Spjev o šerijatskom nasljednom pravu. Napisao 'Abdulmuḥsin (Muḥsin) al-Qayṣarī, umro 755/1354. Spjev je završen 736/1335., a ima 166 stihova, kako je to prepisivač zabilježio na kraju spjeva (v. II, 1796,2).

Početak:

اوله: ياسم من منّ لطفه منا   ان رزقنا الهدى فآمنا
...
محسن القيصرى اولاه   ربه كل شيئ اولاه
...
مانح الدرر مايح الرر   المسمى بجامع الدرر

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

3445. 6726.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى
Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Ǧalāluddin Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. (v. br. 3422,2).

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5176; Kairo I VI, str. 61; Köprülü I, 915; Bagdad - M Q III, 167.

Početak:

اوله: تهذيب المنطق والكلام توشيحه بذكر المفضل المنعام ... اما بعد فهذه عجالة نافعة وعلالة رايعة تروى غليل طالبى صناعة الميزان

L. 46; 21 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih kratkih komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; povez kartonski, presvučen crnim platnom, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač 1097/1685.

Poklonio dr Hamdija Ćemerlić, a raniji vlasnik bio je Salim-ef. Muftić.

3446. 4581.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 210; 20,5 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, u prva dva djela, ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 46.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Prepisao Ḫalīl b. 'Abdulḥay, mjeseca redžeba 1057/1647.

2. L. 48 - 49.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى

Dibāğa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

Predgovor glosi gornjem komentaru. Napisao Mīr Abu'-l Fatḥ Muḥammad b. Emīn Maḫdūm as-Sa 'īdī, umro 975./1567. Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio. Izgleda da je navedeni autor napisao dva predgovora za svoju glosu. U našim rukopisima ima glosa koje počinju ovim uvodom, a ima ih koje imaju drugačiji uvod, što ćemo naglasiti i označiti u obradi narednih rukopisa.

Köprülü III, 282; Tüyatok III, 2189.

Početak:

اوله : الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام واشكر على تجريد النظر فى كسب المرام . . .

Završetak:

آخره : فشعشعة من شعاع النير الاعظم بل شنشنة اعرفها من احزم وعلى الله الاعتماد والتعويل وهو حسبى الله ونعم الوكيل

3. L. 50 - 172.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح السعدى)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Glosa komentaru (v. br. 3445), od gore navedenog pisca Mīr Abu'l-Fatḥ-a.

H Ḫ I, 516; Köprülü III, 282; Tüyatok III, 2188/90.; Bagdad MQ III, 168.

Početak:

اوله : الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام عن غياهب الشكوك والاوهام . على ترتيب قواعد الاحكام لتحصيل عقائد الاسلام والصلاة والسلام على رسوله الذى ميزان الانظار . . . اما بعد فهذه تعليقات بل تحقيقات على قسم المنطق من التهذيب

Završetak:

آخره : وفى غيرها مع البيوت الاوسط اسماء النسبة الواقعة بين كل واحدة من البسايط السبع الاولى مع ما بعدها من السبع الاخيرة وهيئة الشكل هذه

4. L. 174 - 210.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق لمير ابى الفتح

Takmila šarḥ al-Ğalāl 'alā tahḏīb al-manṭiq

Dopuna Dawānijevog komentara (pod tačkom 1), od istog navedenog pisca (Mir Abu'L-Fatha). Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. Djelo je na početku nepotpuno.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. rebiul-ahira 1137/1726.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3447. 3962.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 146; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a naročito u drugom djelu ove zbirke, ima dosta sitno pisanih komentara. Papir žućkast / prvo djelo/ i bijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 40.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

2. L. 41 - 146.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,3)

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام ...

Završetak je isti kao u navedenom primjerku (v. br. 3446,3).

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa b. Muḥammad, u Amasiji u mahali Meḥmed-paše, u srijedu 15. šabana 1111/1700.

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842. (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3448. 4707.

Zbirka (مجموع), 4

L. 121; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih kratkih komentara. Papir tamnobijel i bijel, glat, djelomično oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 68.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,3)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 70 - 106.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

3. L. 107 - 112.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

Navedena djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1103/1691. (v. bilješku na kraju drugog djela).

4. L. 113 - 121.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya Abū al-Baqā 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa risali nauke o pojmovima. Osnovnu risalu napisao 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 759/1355. komentar 'Alī b. Muḥammad as-Samarqandī al-Qušğī, 'Alā'uddin Abu'l-Qāsim, umro 879/1479. (v. br. I, 388,2, str. 237-8), a ovu glosu Abu'l-Baqā' b. 'Abdulbāqī al-Ḥusaynī al-Ḥanafī oko 1050/1640.

Ahlwardt IV, 5312.

Početak:

اوله: باسمه سبحانه وبحمده والصلوة على رسوله وآله قوله خص الانسان بمعرفة اوضاع الكلام اى ميز عن غيره بها على ان الباء داخلة على المخصوص على طريق قول ابن الحاجب

Završetak:

آخره: انما يفهم من هيئة المركب الاضافى كما ان الحيوان فى قولنا الحيوان مستعمل فى معناه والتقييد ليفهم من المرك الوضعى هذا آخر ما اسودنا ...

Prepisao drugi nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

3449. 7043.

Zbirka (مجموع), 3

L. 191; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i priloženim listićima ima sitno pisanih glos, od istog prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, oštećen. Prva korica, početak prvog djela u ovoj zbirci otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1 - 138.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 140 - 145a.

تهذيب المنطق والكلام
Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

3. L. 146 - 191.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى
Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad u gradu Elevanu (?) (الوان), u medresi Iskenderiji, 1116/1704.

3450. 1400.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

L. 111; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Izgleda nam da je prepis od različitih prepisivača, tekst je pisan perima različite debljine. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

3451. 7014.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Djelo je na kraju nepotpuno, prepisivač ga nije do kraja prepisao.

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام ... وبعد فهذه تعليقات بل تحقيقات على قسم المنطق من التهذيب ...

L. 16; 25 x 17. *Ta'līq*. Po rubovima ima ponegdje dopuna i tumačenja. Komentar je nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

3452. 2331.

Zbirka (مجموع), 2

L. 127; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na nekim stranicama obrubljen je crvenom linijom. Listovi na početku i na kraju prvog djela kasnije dopisani i djelo kompletirano. Papir tamnobijel, glat dohvaćen vlagom, pismo na mnogim listovima oštećeno; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 86a.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Početak i završetak je isti kao pod brojem 3445,2.

2. L. 87 - 127.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja.

Prepisao Muḥammad As'ad b. 'Oṯmar 1197/1783. Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII, a dopisani listovi iz XIX stoljeća.

3453. 1474.

Zbirka (مجموع), 7

L. 310 (originalna folijacija pisana crvenim mastilom); 21,5 x 13. *Nasḫ - ta'liq*, pomiješani, pisani rukom istog vještog kaligrafa. Po rubovima i na dodatim papirićima, ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice svakog djela obrubljen je zlatnim linijama i izrađenim unvanima, a na ostalim stranicama tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom, oštećen, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1b - 2a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى
Dībāğa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ
'alā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

(v. br. 3446,2)

Početak:

اوله : الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام

Završetak:

آخره : فشعشعة من شعاع النير الاعظم بل شنشنة اعرفها من احزم وعلى الله الاعتماد والتعويل وهو حسبى الله ونعم الوكيل

2. L. 2b - 125.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام لمير ابى الفتح
Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq
wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,3)

Prepis završen 1132/1719.

3. L. 126 - 177a.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق والكلام لمير ابى الفتح
Takmila šarḥ al-Ğalāl 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq
wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,4)

Djelo je završeno 972/1564.

Ḥ Ḫ I, 516.

Početak:

اوله : و اذا قد تمت الحواشى الجليلة الجلالية هناك فلا بأس علينا بعد ذلك ان نكتب على لصل متن ما يتعلق بحل مواضعه المشكلة وكشف مباحث المعضلة . . .

Završetak:

آخره : بالمقصد من سائر المبادى فينبغى ان يكون اهم منها وفيه ما لا يخفى على من له قلب او القى السمع وهو شهيد هذا آخر ما يتعلق بقسم المنطق من هذا الكتاب وحل ما فيه من المباحث والابواب وقد بقى قسم الكلام منه متوازيا بالحجاب فلو وجدت نسخة منه لشرحته على وجه التفصيل والاطناب وكشفت من وجوه خرائده ونقاب الاحتجاب وعن كنوز فوائده تراب الارتياب ومن الله التوفيق

4. L. 177b - 183a.

رسالة فى المنطق
Risāla fī al-manṭiq

Naš je naslov prema sadržaju risale, jer nije naveden ni od strane autora ni prepisivača.

Kratka risala s područja logike. Napisao Aḥmad b. Qāsim al-'Ibādī (al-'Abbādī) al-Qāhirī aš-Šafi'ī (umro 994/1586), kako je to prepisivač na kraju risale zabilježio. Međutim, nama pristupačni izvori ne spominju i ne pripisuju mu nikakvu risalu iz logike.

AM I, 149; GAL,G II, 320; GAL,S II, 441.

Početak:

اوله : لله الحمد من قبل ومن بعد والصلوة والسلام على من بيده لواء الحمد

Završetak:

آخره : لكن الصواب عندى فى هذه القضية ترك الجواب والاعتراف بالعجز عن حل الاشكال انتهى كلام التفتازانى عليه الغفران السبحانى . تمت الرسالة المنسوبة الى الشيخ العلامة المحقق احمد بن قاسم العبادى الشافعى قدس سره

5. L. 184b - 229a

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

(v. br. 3445)
Prepis završen 1136/1733.

6. L. 230b - 235.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)
Godina prepisa kao i predhodno djelo.

7. L. 236b - 310.

الموجز (شرح تهذيب المنطق والكلام للقارصى)

al-Mūğaz (šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li al-Qāriṣī)

Komentar predhodnom djelu. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

Brockelmann (S II, 304) navodi ovaj komentar pod naslovom:

ملخص تهذيب المنطق

Köprülü III, 325.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى علمنا المنطق المتين . . . اما بعد فيقول العبد . . . داود بن محمد القارصى الحنفى . . . لما رأيت التهذيب مختصرا جامعا غالب القواعد ولم اجد شرحا موجزا حاويا جميع القواعد والفوائد

Završetak:

آخره: تم شرحنا على منطق التهذيب بعون الملك اللطيف والحمد لله على الختام والصلوة على رسولنا خير الانام وعلى آله واصحابه رؤساء الاسلام

Autor je djelo završio 1150/1737.

Prepis je završen 1168/1755. Inače, cijelu ovu zbirku prepisao je Sayyid 'Abdulḥalim u Istanbulu, u medresi Yār-i Ḥiṣār, u gore navedeno vrijeme.

Na naslovnoj stranici ime prve glose u ovoj zbirci, ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāğğ Muṣṭafā, kadija, te ime i pečat vakifa i godina uvakufljenja.

Uvakufio, za svoje muško potomstvo, u Sarajevu, Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd b. Aḥmad, muftija u Sarajevu, 12. muharrema 1260/1844.

3454. 7026.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 81; 20 x 13,5. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى

Dībāğa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ
'alā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

2. L. 1b - 81.

حاشية على شرح تهذيب لمير ابى الفتح

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,3)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač prije 1176/1762., što zaključujemo iz brisanog imena ranijeg vlasnika, koje se nalazi na 1a. list, ali je navedena godina čitljiva.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz logike.

Poklonio hafiz Mehmed-efendija Zahirović iz Banja Luke.

3455. 730.

Zbirka (مجموع *), 5*

L 217; 21,5 x 15,5., *Ta'līq* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara i tumačenja riječi u dotičnom tekstu. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 38.

حاشية الخلخالى على شرح تهذيب
Ḥāšiya al-Ḫalḫālī ʻalā šarḥ tahḏīb

Glosa Dawanijevom komentaru djela "at-Tahḏīb" iz logike. Napisao Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫālī, umro 1014/1605.

Ḥ Ḫ I, 516; Kairo I VI, str. 85.

Početak:

اوله: نحمدك يا من نور قلوب العارفين بانوار المعارف الالهية ... وبعد تنبيهات على التحقيق المختفية فى صفحات حاشية التهذيب للعالم المؤيد ... محمد بن اسعد الدوانى

Završetak:

آخره: ثم وضع النسبة بين كل اثنين من تلك البسائط فى سائر المربعات المشتركة بين ساير الجداول الطولية والعرضية على هذه الهيئة

Prepis je završen sredinom rebi ul-ahira 1122/1710.

2. L. 39 - 64.

شرح تهذيب المنطق والكلام
Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Autor nije završio ovo djelo, ali je kasnije napisao dopunu Mīr Abu'l-Fatḥ as-Sa'īdī (v. br. 3444,4) i ovdje pod tačkom 5.

3. L. 69b - 70a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب المنطق والكلام
Dībāǧa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,2)

4. L. 70b - 179a.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح السعيدى)
Ḥāšiya ʻalā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ al-Sa'īdī

(v. br. 3446,3)

5. L. 185b - 217.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق لمير ابى الفتح
Takmila šarḥ al-Ǧalāl ʻalā tahḏīb al-manṭiq li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,4)

Prepis pod tačkom 4 završen 1159/1746., a pod tačkom 5 prepisao hafiz Muṣṭafā b. Ḥasan al-Bosnawī, mjeseca muharrema

(قد تمت الكتاب من يد عبد الضعيف حافظ مصطفى بن حسن البوسنوى رحمه الله ... فى ماه محرم الحرام سنة تسع وسبعين ومائة والف)

Uvakufio muderris al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Muṣṭafā za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. (Bilješka na prvom zaštitnom listu, a tu je i njegovo ime kao vlasnika knjige).

3456. 6979.

Zbirka (مجموع), 3

L. 15; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a na drugom listu i u proredu, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1. i 3b - 15.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام
Ḥāšiya ʻalā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Pomiješani komentar (glose) djelu "at-Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām" iz logike. Napisao Naǧmuddīn ʻAbdullāh b. al-Ḥusayn al-Yazdī, umro 1015/1606. Naš primjerak nije kompletan.

Početak:

اوله: الحمد لله افتتح بحمد الله بعد البسملة ابتداء بخير الكلام وابتداء بحديث خير الانام ...

Završetak:

آخره: و قيل هذا اشارة الى العمل وكونه اشبه بالمقصود ظاهرا بل مقصود من العلم به العمل جعلنا الله واياكم من الراسخين فى الامرين ورزقنا بفضله وجوده سعادة فى دارين

2. L. 1b - 2.

تهذيب المنطق فى الكلام
Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)
Ovdje je samo fragment (jedan list) ovog djela.

3. L. 3a.

الرسالة العضدية فى الآداب
al-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Aḍududdin 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355. (v. br. 3335,3).
Ahlwardt IV, 5293; Köprülü III, 332,13.
Početak:

اوله : لك الحمد والمنة وعلى نبيك الصلوة والتحية اذا قلت

Završetak:

آخره :ان الكلام لفى الفواد وانما جعل اللسان على الفواد دليلا

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

3457. 967.

Zbirka (مجموع), 3

L. 75; 21,5 x 12,5. *Ta'līq*. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Tekst na stranicama posljednjeg djela u ovoj zbirci obrubljen je također crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 38.

حاشية على شرح مختصر التهذيب المسمى بتكملة من المنطق والآداب
Ḥāšiya 'alā šarḥ muḫtaṣar at-tahḏīb al-musammī bi Takmila min al-manṭiq wa al-ādāb

Glosa skraćenog komentara djelu "at-Tahḏīb" iz logike. Glosu i komentar napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

O.M. I, 309; AM I, 363.
Početak komentara (Takmile):

اوله : الحمد لله على دين الاسلام والصلوة على رسولنا محمد عليه السلام وعلى اله العظام الكرام
وبعد فهذا تكملة للتهذيب فى المنطق والكلام

Početak glose:

اوله : الحمد لله الذى هدانا الى صراط المستقيم ... وبعد فيقول العبد ... داود بن محمد
القارصى الحنفى عامله الله بلطف الجلى والخفى لما كملت التهذيب اردت ان الخص شرحى (!)
عليه ...

Djelo je napisano u Egiptu 1152/1739.
Prepis završen 1159/1746.

2. L. 38b - 39a.

رسالة فى تحقيق افعال التحقق
Risāla fī taḥqīq af'āl at-taḥaqquq

Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio.
Kraća risala iz gramatike arapskog jezika. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413., kako je to prepisivač zabilježio na početku i na kraju risale.
Početak:

اوله : بسم الله الرحمن الرحيم اذا ترتب على فعل اثر فذلك الاثر من حيث انه لذلك الفعل

Na 40b. listu je također jedna veoma kratka risala iz arapske gramatike, bez naslova i imena pisca.
Početak:

اوله : متيمنا بذكره ومتمنيا لنصره وما النصر الا من عند الله هذا تركيب غريب ...

3. L. 42b - 75.

شرح تلخيص تقرير القوانين فى الآداب لساچقلى زاده
Šarḥ talḫīṣ taqrīr al-qawānīn fī al-ādāb

Komentar skraćenoj preradi risale iz logike i disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sāčaklīzāde, umro 1150/1737. (v. Ahlwardt IV, 5333.), a skraćenu preradu i komentar Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

GAL,G II, 370; GAL,S II, 498; Kairo, F. Sayyid II, 19.

Početak Talḥiṣa:

اوله: الحمد لله الذى جعلنا من العلماء والصلوة على رسوله وعلى آله الادباء وبعد فهذا تلخيص تقرير القوانين فى الآداب

Početak komentara:

اوله: الحمد لله الذى ادبنا بآدابه ... وبعد فيقول العبد الفقير ... داود بن محمد القارصى الحنفى ... لخصت تقرير القوانين و اخذت من الحسينية ... واردت الان اشرحه شرحا يبين جميع القواعد المتداولة ...

Završetak komentara:

آخره: و قد فرغت من تاليفه فى نصف رجب سنة الف ومائة واثنين وخمسين فى مصر يوسف عليه السلام

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1159./1746.

Na početku i na kraju djela su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz raznih naučnih disciplina.

3458. 5054.

حاشية على حاشية مير ابى الفتح على شرح الدوانى على تهذيب المنطق
Ḥāšiya ʻalā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ ad-Dawānī ʻalā tahḏīb al-manṭiq

Superglosa Mīr Abu'l-Fatḥovoj glosi (v. br. 3444,3). Napisao Ismā'īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Kalanbawī, umro 1205/1790.

Köprülü III, 284.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وضع لكل شيء ميزانا قويما واوضح به الكامل ... وبعد فيقول الفقير الى الغنى اسماعيل بن شيخ مصطفى بن شيخ محمود الكلنبوى

Završetak:

آخره: ما ذكره الشارح اذا كان بحثهم عن الاحوال المختصة بالانواع مقصودا اصليا ايضا. تمت الكتاب بعون الله.

L. 120; 24 x 16,5. *Ta'līq*, sitniji, slabo razgovjetan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto malo ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Bosnawī, u Istanbulu, 7. ramazana 1223/1818.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الحاشية الشريفة فى ليلة السابع فى رمضان المعظم سنة ثلث وعشرين ومائتين والف عن يد افقر الطلبة الى رحمة ربه الغنى احمد بن محمد البوسنوى)

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečate na početku i na kraju rukopisa).

3459. 5768.

ملتقطات حواشى على مير ابى الفتح فى حاشية على شرح التهذيب
Multaqaṭāt ḥavāšī ʻalā Mīr Abū al-Fatḥ fī ḥāšiya ʻalā šarḥ at-tahḏīb

Gornji naslov je prema rukopisu, koji je napisan crvenim mastilom na naslovnoj stranici. Međutim, pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov, pa zaključujemo da je djelo veoma rijetko.

Inače, ovo su superglose na poznato djelo iz logike ("at-Tahḏīb"). Napisao, kako je to u rukopisu zabilježeno, neki Muḥammad al-Başmağī, čija nam je biografija nepoznata. Jedino iz jedne bilješke na rubu prve stranice saznajemo da je bio muderis i muftija u Ajntabu u Turskoj.

Početak:

(اوله:) قوله الحمد لله على تهذيب المنطق الى اخر الديباجة وانما قال بسم الله ولم يقال لان التبرك والاستعانة بذكر اسمه ...

Završetak:

(اخره:) فانه ليس كذلك او يقال لم يعتبره لقلة الاعتناء ... (؟) بالبحث عبد الله يزدى (!). تمت التعليقات على التهذيب من ملتقطات محمد البصماجى بعون الله الملك المنان

L. 72; 21 x 16. *Ta'līq*, pisan nešto debljim perom, teško čitljiv, a u prepisu ima grešaka. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir smeđ, čvrst; povez kožni.

Prepisao Sayyid 'Alī, poznat kao al-Ḥāğğ Ḫālidzāde, mjeseca šabana 1183 /1769.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, te ima i lični pečat prepisivača djela kao vasnika ove knjige.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3460. 6136.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 45; 19,5 x 12. *Nasḫ* - *ta'līq*, od različitih prepisivača. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Papir plav i bijel; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 6.

السلم المرونق فى المنطق

as-Sullam al-murawniq fī al-manṭiq

(v. br. 3315,5)

Prepis završen 1266/1849.

2. L. 8 - 13.

(الامثلة الاستعارات بالتركية)

al-Amṯila al-isti'ārāt bit-turkiya

Primjeri upotrebe metafore s objašnjenjem na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

(اوله:) رأيت اسدا فى يده سيف تركيبنده واقع اولان رجل شجاع اسده تشبيه اولندى

3. L. 16b - 23.

رساله‌ء استعارة

Risāla-i isti'āra

Risala o metafori. Napisao Aqšehirlī Ḥasan Fehmī-efendi, umro u Medini 1298/1880-81.

Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na početku risale.

O. M. I, 216.

Početak:

حمدا لك اللهم على ما جعلتنا من الطالبين . . . وبعد فهذه مجموعة مفهومات الاستعارة المرغوبة مشتملة على مسائل الرسالة الفريدة الشريفة ومحتوية على اختلاف الواقع بين السلف والسكاكى والخطيب عليهم الرحمة والمغفرة ورتبا على اخبار مولا المحقق المدقق الحسن الفهمى المعروف باقشهرى

4. L. 26 - 45.

شرح الاستعارة الكبير

Šarḥ al-isti'āra al-Kabīr

Djelo je na početku nepotpuno.

Komentar Samarqandijevoj risali o metafori (isti'āra). Komentar je napisao Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Mollawī, umro 1181/1767.

Ahlwardt VI, 7313.

Završetak:

فهو القرينة وما سوى ترشيح وذلك ان تجعل الجميع قرينة فى مقام شدة الايضاح. الحمد لله على اتمام الاصباح بعد الظلام . . .

Prepis pod tačkom 2 i 3 potječu iz XIX, a pod tačkom 4 iz XVIII stoljeća.

3461. 3407.

كافى فى المنطق (مختصر الكافى فى المنطق)

Kāfī fī al-manṭiq (Muḫtaṣar al-Kāfī fī al-manṭiq)

(v. br. 3333,4)

Završetak:

وكل ما كان كذلك فهو زوج فالاربعة زوج و العمدة من اقسام القياس هو البرهان لا غير لان تحصيل العقائد الحقة وازالة العقد الباطلة ليس الايه. تم

L. 12; 20 x 13. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3462. 3501.

Zbirka (مجموع), *11*

L. 186; 21 x 15. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crenim matilom ili su nadvučene crvenom ili, pak, crnom linijom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 21a.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥt ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)
Prepisao Derviš Aḥmad al-Mawlavī 1070/1659.

2. L. 22b - 54.

حاشية على الفوائد الفنارية على ايساغوجى (الحواشى على الفنارية)
Ḥāšiya 'alā al-fawā'id al-Fanāriya 'alā Īsāġūğī
(al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya)

(v. br. 3348,2)

3. L. 59b - 64.

شرح ديباجة الفنارى
Šarḥ Dībāğa al-Fanārī

Komentar predgovoru Fenarijevog komentara djelu "al-Īsāġūğī"iz logike. Prema bilješci prepisivača na kolofonu ovaj komentar je napisao Maulānā 'Abdurraḥīm aš-Širvānī b. Maulānā Maḥmūd aš-Širvānī b. Maulānā Muḥmmad, poznat pod imenom Sâr-u Faqīh aš-Širvānī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: بسم الله الكريم المتعال وحمدا له على الجود والنوال ... قوله على ما لخصت لى الى قوله وخلصتنى فى محن عواصف الفضائل

Završetak:

آخره: ثم المحقق لهذا التحقيق افضل المتاخرين مولانا عبد الرحيم الشروانى ابن مولانا محمود الشروانى بن مولانا محمد المشهور بسار وفقيه الشروانى غفر الله لهم ...

Prepisivač i godina prepisa isto kao pod tačkom 1.

4. L. 65 - 67a.

رسالة فى تعريف الكلمة فى شرح الكافية للجامى
Risāla fī ta'rīf al-kalima fī šarḥ al-Kāfiya lil-Ğāmī

Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. To je risala o definiciji "riječ", na osnovu komentara Mula Ğāmije djelu "al-

Kafiye" od Ibn Ḥāğba, od nepoznatog pisca. Svi ovi navedeni podaci navedeni su u rukopisu.

Početak:

اوله: يا فى من نحوه المنّ والنداء اصلّ على محمد صاحب الكلام والنداء ... اما بعد نور فى غير تمام جعلته وسيلة الى تقبيل الذيل الجميل ...

5. L. 68b - 69a.

تاريخ ابن كمال براى فتح بلغراد وشرح منلا توفيقى
(او شرح اللغز الصادر من ابن كمال فى تاريخ فتح بلغراد)
Tārīḫ Ibn Kamāl beray-i fatḥ Belgrād va šarḥ Monlla Tawfīqī
(aw šarḥ al-lagz aṣ-ṣādir min Ibn Kamāl fī tārīḫ fatḥ Belgrād)

Komentar nekog Monllā Tawfīqija Ibn Kamelovom zagonetnom datumu osvajanje Beograda. Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. Monllā Tawfīqī je komentar završio 922/1516. (na kraju kolofona), a Beograd je osvojen 927/1521., što nas stavlja u dilemu, jer komentator bi morao komentar završiti poslije osvojenja Beograda, kao i Ibn Kamāl-paša.

Početak:

اوله: قد وقع الفراغ من التقرير بعون الملك القدير بتاريخ النصف الاول من الخمس الخامس

Završetak:

آخره: فرغت منه فى الساعة التاسعة من يوم السبت من خامس الشهر شوال سنة اثنى وعشرين وتسعمائة. تمت الرسالة المنسوبة الى المولى توفيق

6. L. 71b - 72a.

حاشية السيد السند فى تحقيق القسم الثالث من اقسام الوضع
Ḥāšiya as-Sayyid as-sanad fī taḥqīq
al-qism aṭ-ṭāliṭ min aqsām al-waḍ'i

Naslov je prema rukopisu. Ovo je glosa trećem dijelu nekog djela iz gramatičkog tumačenja riječi. Ko je pisac osnovnog djela i komentara nije nam poznato,, a ovu kratku glosu, prema rukopisu, napisao je 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816./1413.

Početak:

اوله: فتعقل ذلك المشترك الة للوضع لا انه الموضوع له ... يعنى ان تعقل ذلك المشترك آلة للوضع ووسيلة اليه وليس ذلك المشترك موضوعا له ...

Završetak:

آخره: لا يجعلك فى الريب فى كونها كليّن ووقوعهما جزئيين فى الاستعمال اذ لا عبرة الا للوضع. تمت الحاشية المنسوبة الى سيد المحققين قدّس سرّه

7. L. 72b - 74.

تعليقات على بحث الاضافة فى شرح الجامى على الكافية

Ta'līqāt 'alā baḥt al-iḍāfa fī šarḥ al-Ǧāmī 'alā al-Kāfiya

Glosa komentaru djela "al-Kāfiye", poglavlje o genitivnoj vezi u arapskom jeziku. Glosu je, prema rukopisu, napisao 'Abdullāh b. Ṭursūn Ṭursünzāde, umro 1019/1610., a komentar Monllā Ǧāmī.

AM I, 474.

Početak:

اوله: قوله لان الاضافة تخرج المضاف الى الحرف او الى حكمة فكيف تؤثر فى المضاف اليه ما يضاق اعنى الحرف ...

Završetak:

آخره: لم يطرد فى جميعا يكون تركها الى ما يطرد من قبيل الواجب عند ارباب الراى الصائب هذا غاية ما تسح لى فى هذا المقام من النقض والابرام بعناية ذى الجلال والاكرام

8. L. 76b - 79.

رسالة فى بحث الحركة من الحكمة لمصلح الدين اللارى

Risāla fī baḥt al-ḥarakāt min al-ḥikma li Muṣliḥuddīn al-Lārī

Djelo na kraju nije završeno. Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na početku risale. Risala je s područja filozofije, napisana na osnovu glose Muṣliḥuddīn Lārije (umro 977/1569.), v. br. 3259,2., od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: قال ارسطاطاليس ومن تبعه اى حركة تطلق على لون المتحرك فيما بين المبدأ والمنتهى بحيث يلون له فى كل آن فرد من المقولة

9. L. 84b - 105.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt va al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

I ovo djelo prepisivač nije do kraja prepisao.

10. L. 110b - 153.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt va al-munāẓara (li aš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

11. L. 155b - 186.

الفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية

al-Farā'id al-Burhāniya fī taḥqīq al-favā'id al-Fanāriya

(v. br. 3340,4)

Prepisao 'Omer b.Muḥammad b. Ḫoğa 978/1570.

Prepis pod tačkom 10 završen 951/1544., a prepisi djela pod tačkom 1 - 8 su od istog navedenog prepisivače (Derviš Aḥmad al-Mewlavī-je).

Na početku i na kraju ovog kodeksa navedeni su naslovi djelâ. Na naslovnoj stranici je teško čitljiva bilješka i jedna fetva.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendi Puškar.

3463. 4158.

Zbirka (مجموع), 5

L. 127; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, od istog prepisivača, nekog Hasana. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Na sredini korica su utisnuti ornamenti.

1. L. 1 - 24a.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

2. L. 25b - 31.

حاشية على ديباجة قول احمد على شرح ايساغوجى (الحمودية)

Ḥāšiya 'alā dibāğa Qūl Ahmad
'alā šarḥ Īsāġōğī (al-Maḥmūdiya)

(v. br. 3349,2)

3. L. 33b - 38.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3349,3)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Prepisivač je ovdje prepisao samo nepunih pet listova, a iza ovog prepisao je kompletno djelo.

4. L. 40b - 101.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Isto kao pod tačkom 3.

5. L. 102b - 127.

الفوائد الفنارية

al-Fawa'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)
Cijelu zbirku prepisao neki Ḥasan 1083/1672.

3464. 742.

Zbirka (مجموع), 3

L. 41; 22 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U prvom djelu po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja i komentara. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, neki listovi od vlage dobro oštećeni i poderani povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 28.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

Prepisao nepoznati prepisivač 1126/1714.

2. L. 29 - 38.

حاشية على اوائل شرح الفنارى على ايساغوجى

Ḥāšiya 'alā awā'il šarḥ al-Fanārī 'alā Īsāġōğī

Glosa uvodu Fenarijevom komentaru djela "al-Īsāġūğī" iz logike, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: قوله حمدا لك اه والحمد مصدر تاكيدى وفعله محذوف اى حمدت حمدا او احمد حمدا معلوم العزة . . .

Završetak:

آخره: قلت ان تسح المص مختلف وانسح الشىء مختلف . تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب

3. L. 39 - 41.

شرح على اوائل ايساغوجى

Šarḥ 'alā awā'il Īsāġōğī

Komentar uvodu djela "al-Īsāġōğī", od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الملك الجبار والصلوة على محمد صاحب الاسرار وعلى اله واصحابه الابرار والاحيار قال الشيخ فيه احتمالان . . .

Prepis djela pod tačkom 2 i 3 potječu iz XVIII stoljeća.

Na početku je naslov djela, ime ranijeg vlasnika (Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī, godine 1227/1812) - sve pisano crvenim mastilom i bilješka iz logike.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-aga b. Islām Spužlī, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu i predao ga muteveliji al-Ḥaǧǧ Ḫalīl-efendiji b. Ṣaliḥu, godine 1252/1836.

Iz Šehdī-efendijine biblioteke.

3465. 1147.

Zbirka (مجموع), 6

L. 82; 22,5 x 15,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 14.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥt ǧihat al-waḥdat

2. L. 15b - 38

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية
ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3301,3)

3. L. 39b - 40.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

4. L. 41b - 44.

متن العلاقة
Matn al-'alāqa

(v. br. 3315,3)

5. L. 45 - 70.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
Muġnī aṭ-ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōǧī)

(v. br. 3302,1)

6. L. 73b - 82.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3301,1)

Prepis cijele zbirke potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika knjige: Gōrōzāde Muḥammad-efendī.

3466. 2238.

Zbirka (مجموع), 9

L. 216; 19 x 14. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima, ne nekim listovima, ima kratkih tumačenja i dopuna. Tekst je povezan kustodama. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, malo učadio, oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od poveza.

1. L. 1 - 26a.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥt ǧihat al-waḥdat

Na listovima 26b - 27a je dio komentara Kunut-dove.

2. L. 29b - 34a

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

3. L. 34 - 59.

الفوائد الفنارية (شرح ايساغوجى للفنارى)
al-Fawa'id al-Fanāriya (Šarḥ Īsāġōġī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

Na kraju djela je bilješka iz koje se razumije da je autor završio ove glose 803/1400. i da je prepis izvršio neki Šayh b. Abdullah 5. ramazana 991/1583, ali ovo nije starost ovog rukopisa, nego je neki kasniji anonimni prepisivač ove podatke prenio u ovaj primjerak.

4. L. 60 - 107.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Listovi 108 - 113a su neispisani.

5. L. 113b - 136.

شرح على متن العلاقة – فى الاستعارة
Šarḥ 'alā matn al-'alāqa fī al-isti'āra

Komentar kratkoj risali o pravilima metafore u arapskoj stilistici (v. br. 3315,3). Komentar je, vjerovatno, napisao 'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad b. Mas'ūd a Herevi al-Bisṭāmī - Muṣannifek, umro 876/1470.

GAL,S II, 329,6.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... اما (بعد) فقد كنت شرحت الرسالة الاستعارة للمحمود الانطاكى اقتصارا موجزا ولما كان غير الفهم للطلاب اردت ان ابين بعض مغلات ...

Završetak:

آخره: فلا يرد ان المجازات مستعمل متروك الحقيقة ولا يوجد فيه الوضع

---

6. L. 137b - 189.

(حاشية على) شرح متن العلاقة
(Ḥāšiya 'alā) šarḥ matn al-'alaqa

Glosa gore navedenom komentaru. Napiso Ḥusayn b. Muṣṭafā Qaratepelī, umro 1191/1777.

GAL,S II, 329; AM I, 327; O.M. I, 405.

Prvi izvor kaže da je ovo glosa, a druga dva izvora vele da je komentar. Gledajući rukopis, prije bi mogao biti komentar, jer je ovdje nadvučen osnovni tekst (Maḥmūd al-Anṭākī-je).

Početak:

اوله: الحمد لله لمن افرد الحقائق ... وبعد فيقول العبد ... ابن قره دبلى حقهما مغفرته الجلية ان رسالة الاستعارة للمولى المحقق ... مولانا محمود الانطاكى

Prepis završen 1237/1821.

7. L. 189b - 192.

مقالة النعمانية
Maqāla an-Nu'māniya

Kratka rasprava iz islamske dogmatike, a raspravlja o ustanovljavanju nevjerstva, imana (vjerovanja) roditelja Božijeg poslanika Muhammad a.s., oboje prema mezhebu Imami Azama i rasprava o tome da li je ili nije djelo "fiqh al-akbar" Imami Azamovo. Napisao Muḥammad Emīn Bulbulzāde oko 1233/1817.

Početak:

اوله: الحمد لله وحده والصلوة على من بنى ... وبعد فهذه مقالة على مقصد الاول فى تحقيق كفره على مذهب الامام الاعظم ...

8. L. 193b - 213.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

Komentar raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (isti'ara). Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim al-Layṯi as-

Samarqandi (iz druge polovine IX stoljeća po H.), a ovaj komentar 'Iṣāmudīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536. (v. I, str. 238-9).

9. L. 213b - 216.

(قطعة من الصرف)
Qiṭ'at min aṣ-ṣarf

Fragmet iz nekog djela o gramatici arapskog jezika, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الملحق بدخرج بما زيد فى اوله وزنه تَفَعْلَ موزونه ترمس وحرف الالحاق التاء وبناءه للروم نحو ترمس

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač oko 1237/1821. (v. poslije tačke 6).

3467. 3547.

شرح الرساله الموسوية فى القياس
Šarḥ ar-risāla al-Mūsawiya fī al-qiyās

Komentar kratkom napisu o silogizmu u logici. Osnovnu risalu napisao Mūsā b. 'Abdullāh at-Tōqātī - Pehlivān, umro 1113/1720 (v. I, str. 123.) a ovaj komentar Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmī 1240/1824.

AM II, 482; GAL, S II, 956; Kairo 2 VI, str. 64; Tüyatok II, 704.

Početak:

اوله: نحمدك يا من بالمنطق الفصيح وانطقنا على الصواب بالفكر الصحيح ... وبعد فيقول العبد الفقير ... محمد بن مصطفى الارضى (!)

Završetak:

آخره: وان وقع فى كلامهم احيانا ولعله رحمة الله ... لما قررناه قال تامل فى هذا المقام فانه من مزالق الاقدام والحمد لله الذى يسر لنا الاتمام

L. 9; 23 x 15,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama, a tekst na prve dvije stranice obrubljen je s po dvije tanke crvene, a na ostalim stranicama s jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski, rastavljen od listova.

Prepis završen 1256/1840.

3468. 535.

شرح الرساله الموسوية فى القياس
Šarḥ ar-risāla al-Mūsawiya fī al-qiyās

L. 9; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3469. 6796.

Zbirka (مجموع), 2

L. 44; 17 x 11,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi u drugom djelu ove zbirke pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i dopuna. Tekst na prvoj stranici obrubljen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, a preklopom.

1. L. 1 - 21a.

عرائس والنفائس فى المنطق
'Arā'is wa an-nafā'is fī al-manṭiq

Kraće djelo iz logike. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī, umro 1176/1762.

O. M. I, 297; Ismā 'īl-paša: AM II, 333; Ḏayl II, 98.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى انطقنا بالصواب والصلوة والسلام على من اوتى الحكمة ... وبعد فماهية المنطق علم يبحث فيه عن الاحوال المعلومات التصويرية والتصديقية من حيث الايصال ...

Završetak:

آخره: ... وهو ما يتوقف ثبوت النتيجة بمرتبة او مراتب وليكن هذا اختتام فوائد عرائس الانظار وتفريد فرائد ابكار الافكار تحفة لكل زكى وغبى رجاء خالص دعوة ...

Prepisao kadija Ibrāhīm b. Muḥammad (/!/ قلبه قاسى), bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

2. L. 23b - 44.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Na listovima 21b - 23a su bilješke na arapskom jeziku iz gramatike i sintakse arapskog jezika, fikha, logike i drugo.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: Muḥammad b. Šākir, godina 1277/1860.

Poklonio dr. Ahmed-efendija Tuzlić.

3470. 1372.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 104; 24 x 16. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni, dobro očuvan.

1. L. 1 - 28.

برهان فى علم الميزان
Burhān fī 'ilm al-mīzān

Djelo iz logike. Napisao Ismā'īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī, umro 1205/1791. *Ismā'il-paša: Ḏayl I, 179; AM I, 222; Köprülü III, 320; Tüyatok III, 2161.*

Početak:

اوله : انواع محامد عاليه بسطت مقدمة لفتح الابواب ... وبعد فلما كان المنطق نطاق الافكار وبه
يرتفع طباق الانظار ...

Završetak:

آخره : قول الشيخ الرئيس ابن سينا مهملات العلوم كليات .. وليكن هذا آخر الكلام بحمد العزيز
العلام

2. L. 29 - 104.

تحرير القراعد المنطقية فى شرح الشمسية
Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

Uvakufio Sālim-efendija Muftić.

3471. 1867.

Zbirka (مجموع *), 5*

L. 68; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi, pisane su crvenim matilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara i dopuna. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 11a.

رسالة القياس فى المنطق
Risāla al-qiyās fī al-manṭiq

Risala iz logike od nepoznatog pisca. U katalogu (Tüyatok II, 634) navodi se ova risala, ali je njen početak nešto drugačiji od našeg primjerka i njihov primjerak je na kraju nepotpun.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل النجوم للاهتداء ... وبعد فان الاصحاب والاخلاء قد واضبوا لما لدى
مما اخذت من كبار العلماء ... ثم ان القياس على المشهور قول مؤلف من اقوال متى سلمت لزم
عنها لزاتها قول آخر

Završetak:

آخره : ... وهذا آخر ما اردت ترتيبه على اللبيب . تم بعون الله تعالى وعليه توكلت واليه انيب
فالشكر لله على تمام ...

2. L. 11b - 12.

رسالة فى آداب المطالعة
Risāla fī ādāb al-muṭāla'at

Kratka risala iz disputacije. Napisao Ḥāmid b. Burhān b. Abū Ḏarr al-Gaffārī, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 551,2 i 704,13.

Početak:

اوله : اما بعد حمد من استغرق فى مطالعة جماله انظار الناظرين ... فيقول ... حامد بن برهان
بن ابى ذر الغفارى ...

Završetak:

آخره: فان ذلك ايضا من سوالب الادراك ومورث البلادة والاعواجاج فى الطبائع. تمت.

3. L. 13 - 40a.

تقرير القوانين المتداولة من علم المناظرة

Taqrīr al-qawānīn al-mutadāvila min 'ilm al-munāẓara

Djelo iz disputacije. Napisao Muḥmmad b. Abū Bekr al-Mar'aši Sačaklizāde, umro 1150/1737.

Ismā'il-paša: AM II, 322; Ḍayl I, 315; Kairo 2 I, 225; GAL,S II, 498; Tüyatok I, 31 i III, 2349.

Početak:

اوله: وبحمده وصلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المرعشى المدعو بساچقلى زاده . . .
هذا تقرير القوانين المتداولة من علم المناظرة كتبته تخلصا عن اقتراح بعد الطلبة . . .

Završetak:

آخره: فاعلم ان القياس مركب كقولنا فى اثبات ان العالم له مؤثر لان كل متغير حادث ومعرفة المطويات تحتاج الى بسط وليكن آخر الكلام. الحمد لله على التمام على رسوله افضل الصلوة والسلام . . .

Neki listovi u sredini djela su odjsečeni, a na kraju istog (kolofon) je godina 1147/1734, koju smatramo da je godina sastava spomenutog djela.

4. L. 41 - 66.

حاشية على حاشية اللارى على شرح القاضى مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Lārī 'alā šarḥ al-Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Superglosa al-Abharinom filozofskom djelu "Hidāyat al-ḥikma". Osnovno djelo, dakle, napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b.'Omar al-Abharī, (umro 663/1264), komentar Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybādī al-Ḥusaynī (umro 910/1504), glosu Musliḥuddīn Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Lārī (umro 979/1571), a ovu superglosu 'Alāuddīn 'Alī-efendi Qarabaš al-Aqsarāyī an-Niṭārī, umro 1110/1698.

H H II, 2028-29; Köprülü III, 272; Tüyatok III, 2393.

Početak:

اوله: قوله للمناظرين الناظرين فى تعريف اى فى نفس التعريف مع قطع النظر عما عداه انظاره . . .

Završetak:

آخره: بل يجوز ان ينقله قاس انما يضر الشر ان يوادعى الخصم فى المرجع ارجاء كلامه . . .

5. L. 67b - 68.

(رسالة حروف الزوائد)

Risāla ḥurūf az-zawā'id

Kratka risala iz gramatike arapskog jezika o afiksima (slovima koja se dodaju na korjenite suglasnike radi pravljenja izvedenih riječi), od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

اوله: والحروف التى تزاد فى الاسماء والافعال عشرة مجموعها اليوم تنساه الهمزة تزاد فى الاسم . . .

Prepis cijele zbirke potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ Zulfikār b. Muḥammad Sipāhīzāde (Spahić) iz sela Čumel (Herzegovina) i predago ga muteveliji Halilu, sinu Salihovu Stočaninu.

3472. 6384.

استدلالية

Istidlāliya

Kratko djelo iz logike. Napisao 'Oṯmān b. Muṣṭafā aṭ-Ṭarsūsī, čija nam je biografije nepoznata.

GAL, SN II, 1017.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وفقنا على الاستدلال وحدانية بالعقليات والنقليات . . . اما بعد فيقول العبد الفقير الراجى عفو ربه عثمان بن مصطفى الطرسوسى . . . وسميتها استدلالية

Završetak:

آخره: وكذلك الدعوى والمطلوب والنتيجة لكن مختلفة بالاعتبار. تم هذه الرسالة المسماة بالاستدلالية

L. 8; 21 x 16. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna, od istog prepisivača. Papir plav, noviji, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Iz kolekcije Besim-efendija Korkuta.

3473. 539.

Zbirka (مجموع), 2

L. 14; 23,5 x 15. *Ta'līq*, sitan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

1. L. 1 - 4.

استدلالية
Iistidlāliya

2. L. 5 - 14.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Na početku je jedan stih na turskom jeziku, naslovi djela i stariji pečati ove biblioteke.

3474. 4802.

(حاشية فى المنطق)
Ḥāšiya fī al-manṭiq

Djelo je na početku nepotpuno.

Glosa tokom djelu iz logike, od nama nepoznatog pisca. Pošto je djelo na početku nepotpuno (otkinuto i zagubljeno nekoliko listova), nismo mogli ustanoviti tačan naziv ove glose. Prema tome, za nas je, bar zasad, nepoznato i osnovno djelo i komentar i ova glosa. Možda će se kasnije, na osnovu završetka glose, moći identifikovati tačan naziv ovog djela.

Početak:

اوله: ... لعدم الشمول فى وجه التسمية وهكذا ما ذكرنا مانعه الخلو وبهذا المعنى يكون اعم الى
من الحقيقة ...

Završetak:

آخره: ان كانت كسبية فلا يتم فليكن مسئلة بديهية يكون محمولها ذاتيا لموضوعها هنا آخر وفقنا
بتصويره فى هذه الاوراق من فيض الفياض على الاطلاق وارجو ان ينتفع به ذوى (!) البصائر فى
الاقطار والافاق

L. 31; 23 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto dopuna i ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 1220/1805.

3475. 1475.

Zbirka (مجموع), 4

L. 129; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima na nekim listovima,pa i u proredu, ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel i bijel, različite starosti, čvrst i gladak, dohvaćen vlagom. Listovi; 8, 43 - 44, 77, 86, 97 - 98 i 106. su neispisani. Povez polukižni, s preklopom.

1. L. 1 - 7.

ترجمة الرسالة الولدية للسيد الشريف
Tarǧama ar-risāla al-waladiya li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3263,3)

Djelo je na početku nepotpuno, izostavljen je uvodni dio.

Početak ovog primjerka je:

(اوله:) من هذه التصورات عند اهل التحقيق جزء من التصديق اعلم ان التصور على قسمين
الاول ضروريتى (!) وهو الذى لا يحتاج فى حصوله

Završetak je isti kao kod navedenog primjerka.

2. L. 9b - 42.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawa'id al-manṭiqiya

(v. br. 3302,3)

3. L. 45b - 105.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōġī

(v. br. 3303,3)

4. L. 107b - 129.

شرح ايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3302,2)

Većinu zbirke prepisao, odnosno kompletirao sa starijim listovima 'Abdullāh b. Ibrāhīm 1177/1763. (v. bilješku poslije djela pod tačkom 2).

3476. 7041.

Zbirka* (مجموع), *4

L. 93; 14,5 x 10. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, pa je i tekst u prvoj polovini zbirke oštećen; povez kožni, s preklopom, također oštećen.

1. L. 1 - 15.

ترجمة الرسالة الولدية للسيد الشريف

Tarǧama ar-risāla al-waladiya li as-Sayyid aš-Šarīf

2. L. 16b - 50.

الكافية فى النحو

al-Kāfiya fī an-naḥw

(v. br. 3308,2)

3. L. 51b - 84.

المصباح فى النحو

al-Miṣbāḥ fī an-naḥw

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Naṣr b. 'Abdusayyid al-Muṭarrizī, umro 610/1213. (v. II, 894,5)

U našem primjerku izostavljen je uvod (*hamdela*)

Početak:

(اوله :) قال المص رحمة الله عليّ اما بعد حمد الله اما كلمة متضمنة بمعنى الشرط فلذلك لزم دخول الفاء فى جوابها . . .

4. L. 85 - 93.

عوامل المائة للجرجانى (عوامل الجرجانى)

'Awāmil al-mi'et lil Ǧurǧānī ('Awāmil al-Ǧurǧānī)

Kratka sintaksa arapskog jezika, što ju je napisao 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, umro 471/1078 (v. II, 1612,3 i 1819,2).

Početak:

(اوله :) الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فان العوامل فى النحو على ما الّفه الشيخ الامام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانى

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 2 - 4 prepisao Mūsa, soḫta b. Muḥammad-efendī, u kasabi Dubnica (دبنجه) vaiz u kasabi Džuma Pazar, vilajet Bitolj, 1120/1708. i 1123/1711.

U Popisu mjesta u Jugoslaviji spominje se šest Dubnica, ali navedena kasaba u rukopisu nije nam poznato na kjem sa lokalitetu nalazi.

Na više mjesta u rukopisu je okrugli pečat ranijeg vakifa iz Tešnja (Mustafa Ševki, godina 1287/1870.). Na prvim zaštitnim listovima su vježbe u pisanju, bilješka iz arapske sintakse, dove i drugo.

C) Disputacija
(nauka o pojmovima)

a) as-Samarqandiya

3477. 1473.

Zbirka (مجموع)*, 3*

L. 41; 21 x 13. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Pu rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Tekst u djelu pod tačkom 2 obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 8a.

الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara

Kratka risala o disputaciji. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203.

Dobrača, I, 691,15, str. 454; Kairo I, 236.

Početak:

(اوله :) المنة علينا لواهب العقل هذه رسالة فى آداب البحث يحتاج اليها كل متعلم لتكون حافظة له فى البحث من الضلالة ...

Završetak:

(آخره :) ... لو كان ذلك التقدير ثابتا فى نفس الامر يتم ما ذكرنا وان لم يلزم ... (!) العلية وبه يحصل المطلوب . تمت الرسالة

Prepisao Muḥammad Sa'īd, bez oznake datuma.

Na listovima 8b - 11. je fragment nekog djela u stihovima s područja filozofije i logike.

2. L. 12b - 29.

شرح الايساغوجى للفنارى

Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)

Prepisao Muṣṭafa b. Ḥasan, u medresi Ālī-efendi al-Avlawi (الاولوى), mjeseca muharrema 1155/1742.

Na listovima 30 - 32a. su također bilješke iz logike.

3. L. 32b - 41.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Na posljednjoj unutarnjoj korici je pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3478. 2704.

Zbirka (مجموع), 3

L. 60; 18 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, noviji.

1. L. 1 - 44

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb
al-baḥṯ wa al-munāẓara (lil-Kīlānī)

(v. br. 3261,3)

2. L. 45b - 50.

الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3477,1)

3. L. 52b - 60.

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya
fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara

Glosa aš-Širvanījevom komentaru predhodne risale. Napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. Aḥmad (As'ad) aṣ-Ṣadīqī ad-Dawānī, umro 908/1502.

Ḥ Ḫ I, 39; Ismā'īl-paša: A M II, 224.

Početak:

(اوله:) قال المصنف المنة لواهب العقل عدل عما هو المشهور وهو الحمد لله وغير ذلك ...

Završetak:

(آخره:) ... المطلق فلا معنى للتفسير بها بل ادعى كونه جليا. تمت الكتاب بعون الله الملك وهاب واليه مرجع المآب

Prepis je završen 936/1529. Djela pod tačkom 1 i 2 su nešto starijeg datuma.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz disputacije, od nekog Ṭūsī-je, ime ranijeg vlasnika (nečitljivo), godina 1026/1617. i ime vakifa:'Oṯmān-efendi, muderris u Sīmzāde medresi (u Sarajevu).

Na naslovnoj stranici su, također, bilješke iz disputacije i ime drugog vlasnika knjige: Ḥusayn b. Muḥammad al-Qōnayī, muderris u Sinan-pašinoj medresi.

3479. 3719.

Zbirka (مجموع), 3

L. 94; 18 x 13. *Nasḫ* s nešto *ta' līqa*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih kratkih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine i starosti, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 45.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb
al-baḥṯ wa al-munāẓara (lil-Kīlānī)

2. L. 46 - 75.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb
al-baḥt wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

3. L. 76 - 94.

نصاب الصبيان
Niṣab aṣ-ṣibyān

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima namijenjen maloj djeci. Napisao Abū Naṣr Mas'ūd b. Abū Bakr b. Ḥusayn b. Ga'far al-Farāhī (živio oko 617/1220. godine).

Wiesbaden XIV 2,37; O I, 86.

Početak:

(اوله:) چنين كويد ابو نصر فراهى حسد حافده وحقد حاسده . . .

Tekst ovog djela je vokaliziran.

Nema podataka o prepisivačima i datumima prepisa, ali je rukopis prilično star, pogotovo posljednje djelo.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XV ili XVI stoljeća.

3480. 1975.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 79; 20 x 14. *Ta liq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentairima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 22.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb
al-baḥt wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 24 - 59.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة
السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya
fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

Djelo je, također, na kraju nepotpuno.

3. L. 60 - 79.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث للسمرقندى
Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūg-beg 'alā ādāb al-baḥt lis-Samarqandī

I ovo djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa navedenom komentaru pod tačkom 1 Samarqandijeve risale o disputaciji. Glosu je napisao Šayḫ Ḥusayn al-Ağamī, umro poslije 920/1514.

Ahlwardt IV, 5279; Köprülü III, 537,3.

Početak:

(اوله:) قوله سلك طريقة العمل اعلم ان من دأب المصنفين . . . ان يبدؤا فى اوائل تصانيفهم بكلام مشتمل . . .

Nema podataka o prepisivačima i godinama prepisa, jer su sva tri djela na kraju nepotpuna, ali smatramo da čitav kodeks potječe iz XVII stoljeća.

3481. 2496.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة
السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya
fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

L. 37; 18 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Na prve četiri stranice po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Tekst je obrubljen crvenom tankom linijom, a povezan je i kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Na kraju djela je datum (vjerovatno završetak sastava glose) 946/1539.

Prepisivač i godine prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su: naslov djela, bilješka iz fikha i jedan pečat.

Uvakufio Elči Ibrāhim-paša, muḥāfiẓ Bosne (bilješka i pečat na kraju djela).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3482. 1265.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 135; 20 x 14. *Ta'līq* (prvo djelo u zbirci), *nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. U zadnja dva djela tekst je povezan kustodama. Zadnjih osam listova u prvom djelu kasnije su dopisani i nisu obrubljeni crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1 - 79.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث والمناظرة للسمرقندى

Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūġ-beg 'alā ādāb al-baḥṯ
wa al-munāẓara lis-Samarqandī

(v. br. 3480, 3)

2. L. 80b - 108.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة
السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya
fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

3. L. 110b - 135.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb
al-baḥṯ wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

Nema podataka kod prvog djela o prepisivaču i datumu prepisa, ali djelo potječe iz XVIII stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao je Ḫalīl b. Aḥmad, 1139-40/1726-27.

Uvakufila supruga nekog Krese.

3483. 4617.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 63; 20,5 x 13,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; bez poveza.

Ovaj rukopis i rukopis br. 3518 (4615) bili su kao jedna cjelina, čija djela je većinom prepisao naš alim Šayh Yūyō, što se vidi po naslovima koji se ovdje nalaze na naslovnoj stranici. Tu je i pečat i ime Šayḫ Yūye i Ibrāhīm b. Ismāīl Opijača kao bivšeg vlasnika knjige.

1. L. 1 - 14.

حاشية عبد الرحمن الكردى على حاشية شرح الآداب لمسعودى

Ḥāšiya 'Abdurraḥmān al-Kurdī
'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb li Mas'ūdī

Glose i dopune 'Abdurraḥmān al-Kurdī al-Amedī-jevoj glosi iz disputacije. Napisao Muṣtafā b. Yūsuf al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Osnovnu risalu napisao je Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, komentar Kamāluddīn Mes'ūd aš-Širwānī, glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad Abū Sa'idī, a superglosu neki 'Abdurraḥman al-Kurdī al-Amadī, čija nam je biografija nepoznata.

Navedeni naslov je prema rukopisu. Inače, naši biografi o Šayḫ Yūyi ne spominju i ne pripisuju mu ove glose, pa su one, prema tome, novo saznaje za našu muslimansku književnost u Bosni i Hercegovini.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله المجيب دعوة السائل ... وبعد فهذه حواش وافية لحل المواضع المشكلة من الفوائد التى علقها المولى المحقق ابو الفتح محمد بن سعيد المدعو بتاج الدين السعيد على شرح الآداب المسعودى جمعتها مما سمحت به اعلام الفاضل المرحوم عبد الرحمن الكردى الآمدى

Završetak:

آخره: يقول الجامع الفقير الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى هذا ما وجدنا من الحواشى المنسوبة الى الفاضل عبد الرحمن لاحظناها فى نسخ متعددة فان وافق ما وجدته فاتبعه والا فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين وان وجدت شيئا منها غير ما وجدنا فزده وتصدق على السائلين ...

2. L. 15 - 39.

حاشية اخرى على الحاشية المزبورة
Ḥāšiya ʻuḫrā ʻalā ḥāšiya al-mazbūra

Druga superglosa gore spomenutoj glosi, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: قال المحشىّ رحمه الله سلك طريقة العمل بالحديث وهو كل امر ذى بال لم يبدأ بحمد الله فهو ابرّ وابدع قوله معنى تمييز عن العمل فان العمل بهذا الحديث قد يكون لفظا ...

Završetak:

آخره: قوله والاول محال يحتمل احتمالين الى ...(!) اى حين احتمالين. تم الكتاب بعون الملك الوهاب والحمد لله على الاتمام والصلوة والسلام ...

3. L. 41b - 49.

حاشية على الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (لشاعر سنان)
Ḥāšiya ʻalā ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (li Šā'ir Sinān)

Glosa komentaru Semerqandijevoj risali iz disputacije.

Napisao Sinānuddīn Yūsuf ar-Rūmī, poznat pod imenom Šā'ir Sinān, oko 900/1494. Autori osnovne risale i komentara su isti kao što su navedeni pod tačkom jedan.

ḤḤ I, 40; Ahlwardt IV 5289.

Početak:

حمدا لمن منّ (من) فضله على من يشاء والصلوة على من سما وعلى حتى بسمك (!) سمك السماء المص المنة علينا لواهب العقل قبل عليّ المنة مذمومة عقلا وعرفا وشرعا ...

Završetak:

آخره: فكان ...(!) وابدعها ولا يخفى ان التوجه الاول من هذين التوجهين انما يصح اذا كانت الدلايل الموردة فى الفصل

4. L. 51b - 63.

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya ʻalā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3478,3)

Djelo pod tačkom 1 je autograf, pod tačkom 2 prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī (umro 1119/1707), a pod tačkom 3 i 4 prepisao Ḥasan b. Šayḫ Bāyazīd, u Istanbulu, mjeseca muharrema 943/1536. (bilješka na kraju djela pod tačkom 4).

Rukopis je bio u vlasništvu Muḥamed-Emīn Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

3484. 3855.

حواشى على حواشى شرح الآداب
Ḥawāšī ʻalā ḥawāšī šarḥ al-ādāb

Superglose Samarqandijevoj risali iz disputacije, od istog (Šayḫ Yūye) pisca. Pisci osnovne risale, komentara i glose navedeni su u prethodnom djelu, pod tačkom jedan.

H.Šabanović: Književnost Muslimana BiH, str. 405.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله مجيب دعوة السائلين ... فهذه فوائد وافية فى حل الفرائد التى علقها ... ابو الفتح محمد بن ابى سعيد المدعو بتاج الدين السعيد على شرح الآداب المسعودى ...

Završetak:

آخره: لما لم يكن محالا يستلزم المحال الآخر وهو عدم الاستغناء على تقدير القدم فلا يمكن المنع المبنى على هذا السند المساوى

Superglosa je autograf, ali je pisac nije završio.

L. 41; 25,5 x 16. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst koji se komentariše nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Papir bijel, čvrt, dohvaćen vlagom. Na kraju se nalazi 11 neispisanih listova. Povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na drugom zaštitnom listu je jedan stih iz Ḥāfiẓovog Divana, a ispod njega bilješka, na turskom jeziku, koja se odnosi na dotični stih, te datum 3. zul-hidže 1101/1690. - sve pisano rukom autora.

Prema tome, moglo bi biti da ovaj autograf potječe iz te godine.

Iz Kardoz-begove biblioteke u Mostaru.

b) al-‘Aḍudiya

3485. 2860.

Zbirka (مجموع), 11

L. 147; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-‘Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 33345,3)

2. L. 1b - 2a.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب

Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla al-‘Aḍudiya fī al-ādāb

Glosa ili kraći komentar gornje risale. Napisao ‘Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

ḪḪ I, 41; Ahlwardt IV, 5295; GAL,G II, 208; Köprülü III, 551,5; Tüyatok III, 2224.

Početak:

(اوله:) قوله فالدليل اى يطلب منك الدليل على تلك الدعوى وذلك الدليل مركب من مقدمتين كما بين فى المنطق

Završetak:

(آخره:) والمعارض والمسائل مانع اولا ثم يدعى التخلف ثم يدى الخلاف

Oba djela prepisao Muṣṭafā al-Bosnawī al-Počitelī (iz Počitelja) u Džami'ul-Ezheru, 1159/1746. (v. kolofon na kraju djela pod tačkom 2).

Tu je i ime i lični pečat ranijeg vlasnika Meḥmed ili Muḥammad Šākir Muidefendizāde, a ispod ove bilješke je ovalni pečat Muhamedage Aganagića, trgovcaiz Sarajeva.

3. L. 2b - 28a.

شرح الرسالة الحسينية فى الآداب

Šarḥ ar-Risāla al-Ḥusayniya fī al-ādāb

(v. br. 3315,11)

Prepis završen 1122/1710.

4. L. 30b - 35.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

5. L. 37b - 93.

شرح على تهذيب المنطق والكلام

Šarḥ ‘alā tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3422,2)

Djela pod tačkom 4 i 5 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

6. L. 94 - 97.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف
ar-Risāla al-ḥarfiya li as-Sayyid aš-Šarīf

Rasprava o odnosu, vezi (nisbet) u rečenici. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šerī al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. (v. II, 1316,14)

7. L. 98 - 99.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara li Ṭašköprüzāde

(v. br. 3315,14)

Prepis je završen 1142/1729. Ovo i predhodno djelo izgleda nam da je prepisao isti, nepoznati, prepisivač.

Inače, listovi ne kojima su napisane dvije predhodne risale, kao da su naknadno ubačene u ovaj kodeks, jer nisu ni povezani, a i papir se razlikuje od drugih listova.

8. L. 105b - 123.

خلاصة الحساب
Ḫulāṣa al-ḥisāb

Risala o matematici. Napisao Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, umro 1031/1621. (v. I, 691,11, str. 453).

9. L. 124b - 127.

رسالة مختصرة فى العمل بربع المقنطرات
Risāla muḫtaṣara fī al-'amal bi rub'i al-muqanṭarāt

Skraćena rasprava o upotrebi kvadranta s paralelnim krugovima za određivanje namaskog vremena od nekog Dārendelī-efendije, kako je to prepisivač zabilježio na početku uz naslov djela. Ovu risalu ne nalazimo u pristupačnim izvorima. (v.II, 1540,3).

Početak:

(اوله:) احسن الكلام حمد من قدّر الليالى والايام على الطف الوفاق واحسن النظام ... وبعد فهذه رسالة مختصرة فى الربع المشهور بالمقنطرات وضعت فيها ما يكون اسهل من الطرق

10. L. 128b - 137.

اشكال التأسيس
Aškāl at-ta'sīs

Kraće djelo iz geometrije. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro poslije 683/1284.

Ḥ Ḫ I, 105; Köprülü I, 946,3.

Početak:

(اوله:) الحمد لله رب العالمين ... وبعد فان جماعة من الفضلاء وطائفة من الاصدقاء التمسوا منى رسالة تكون مقدمة ...

11. L. 138b - 147.

رسالة فى العمل بالاسطرلاب
Risāla fī al-'amal bi al-usṭurlāb

Risala o rukovanju astrolabiumom od nepoznatog pisca.

Naslov je prema sadržaju djela. Naš primjerak je sličan s onim što ga K.Dobrača spominje I, 530,6, str. 327.

Početak:

(اوله:) الحمد لله حمدا يليق كلالة والصلوة والسلام على خير خلقه محمد واله وصحبه اجمعين، وبعد فهذه الرسالة مختصرة اذكر فيها اسماء الرسوم الموسومة على الآلة المسماة بالاسطرلاب ...

Prepisi pod tačkom 8 - 11 su od istog nepoznatog prepisivača, takoder, iz XVIII stoljeća.

3486. 2562.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

L. 8; 20 x 14. *Nasḫ* Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Risala je pisana uzduž lista, a s desne i lijeve strane pisani su razni komentari. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz zbirke Muhamed - Enveri Kadića.

3487. 5165.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 64; 17,5 x 13,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača i iz različitog vremena. Istaknute riječi i dijelovi osnovnog teksta pisani su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i tumačenje dotičnog teksta. Papir bijel i tamnobijel, popravljen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

2. L. 1b - 7.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3431,6)
Prepis završen 1218/1803.

3. L. 12 - 35.

شرح الايساغوجى للفنارى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)
Prepis završen u četvrtak, mjeseca rebiul-ahira 867/1462.

4. L. 36b - 44

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

5. L. 46 - 61a

شرح الايساغوجى بالتركية
Šarḥ al-Īsāġōǧī bi at-turkiya

Komentar predhodnom djelu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Početak i uvod su na arapskom jeziku.

Početak:

اوله: الحمد لله خالق الاجناس والفصول الوهاب بمقتضى وجوده المناطق والعقول . . . وبعد فان كتاب ايساغوجى الابهرى

Završetak:

آخره: والعمدة علم منطقده مقصود اولان هو البرهان بر برهان دركه ذكر اولندى احمالا واكر تفصيل مراد اولنوركه مطولاتنده طلب اولنه والله اعلم بتحقيقه وهو الموفق والمرشد

6. L. 61b - 64.

رسالة فى المناظرة
Risāla fī al-munāẓara

Risala iz disputacije. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusayni al-Ḥamawī, umro 1098/1687.

Naslov risale je prema sadržaju iste, a ime pisca navedeno je na kraju risale. Međutim, u pristupačnim izvorima ne pripisuje mu se ova risala.

Početak:

(اوله:) الحمد لله رب العالمين . . . اذا ما قلت قولا انت ناقل فصحح نقل ذلك للقائل يعنى كلما ذكرت مركبا مشتملا على النسبة التامة الجزية حال كونك ناطقا له . . .

Završetak:

(آخره) وقد ثبت اطلاق الكلام عليها كقوله ان الكلام لفى فؤاد وانما جعل الكلام على فؤاد دليلا. تم الكتاب استنساخا من نسخة مؤلفه الشيخ السيد احمد الحموى رحمه الله . . .

Prepisivač djela pod tačkom 1, 5 i 6 je isti kao i kod i pod tačkom 2, a djelo pod tačkom 4 prepisao je neki drugi prepisivač koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3488. 5940.

Zbirka (مجموع), 3

L. 38; 22 x 14. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir žućkast, glast; povez poukožni, s preklopom.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

2. L. 1b - 6.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

3. L. 9 - 38

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ ar-risāla
al-ʻAḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)
Cijelu zbirku prepisao Adem Sirri al-Uskūbī, 1302/1884.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3489. 7022.

Zbirka (مجموع), 3

L. 18; 21 x 15. *Nash - ta liq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa, od istog prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 7b.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

2. L. 7b - 8.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب
Ḥāšiya ʻalā šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)
Na 9b. listu je početak komentara pod naslovom:
(شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
Ahlwardt IV, 5310 i naš broj: (3349,4)

3. L. 12b - 18.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ ʻalā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭašköprüzāde

(v. br. 3331,6)
Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. Muḥammad aš-Šehrī, u Isḥāq-pašinoj mahali, u blizini velike Aja Sofije (U Istanbulu), godine (1)119/1707.

3490. 3396.

Zbirka (مجموع), 5

L. 90; 21 x 15,5. *Nasḫ i taʻlīq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen, listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 7a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb)

2. L. 7b - 37a

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)

3. L. 37b.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 38b - 77.

شرح على رسالة فى فن المناظرة
Šarḥ ʻalā risāla fī fann al-munāẓara

Komentar risali o disputaciji za početnike. Osnovni tekst napisao Muḥammad al-Marʻašī Sačakklizāde, umro 1150/1737. (v. I, 300,3, str. 186)., a ovaj komentar Muḥammad b. Ḥusayn al-Bahnasī al-Hiğābī Mollā ʻOmerzāde, čija nam je biografija nepoznata.

GAL,G II, 370; GAL,S II, 498.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ادّب المتعلمين بعقل سليم، وهداهم بتنوير اذهانهم الى نظر مستقيم ... وبعد يقول الفقير محمد بن حسين البهنسى المكنى بملا عمر زاده ... لما كانت ولدية المحقق المظهر بين الحق والبطلان ...

Završetak:

آخره: ... ان لا يجعلنا بخطايانا من المؤمنين فان هذا اول ما افرغته فى قالب الترصيف والتبيين وليكن آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين قد وقع من يد عبد الضعيف ...

5. L. 80a - 90.

الايساغوجى الجديد
al-Īsāġōġī al-ğadīd

Risala iz logike, od nama nepoznatog pisca. Prema naslovu, ovo je risala po uzoru na poznatu risalu "al-Īsāġūğī". Pristupačni izvori je ne spominju, a ime pisca nije navedeno u rukopisu.

Početak:

(اوله:) الحمد لله على تواله والصلوة على رسولنا محمد واله واصحابه وبعد فهذا متن عجيب وسوق غريب جعلته تبصرة لكل لبيب وتذكرة لكل اريب وسميته بالايساغوجى الجديد والدر الفريد ... اعلم ان المنطق الة قانونية تعصم مراعاتها الذهن ...

Završetak:

(آخره:) والخامس المغالطة وهو قياس فاسد الصورة لانتقاء شرائط الانتاج او فاسد المادة لكونها مركبات من الوهميات الكاذبة او العقليات الكاذبة والله اعلم بالصواب. تمت الكتاب سنة ١٢١

Prepisao pod tačkom 1 - 3 Sulaymān b. Muṣṭafā, 1162/1748-49. (v. bilješku na kraju drugog djela), pod tačkom 4 Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ramaḍān, u Istanbulu 1211/1796, a prepis pod tačkom 5 je od nepoznatog prepisivača iz (1)121/1709.

3491. 1942.

Zbirka (مجموع), 18

L. 77; 20,5 x 14,5. *Nasḫ* - *taʻlīq*, pomiješani. neki naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a neke riječi su nadvučene crvenom linijom, kao i osnovni tekst u komentarima. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, glast; povez kožni.

1. L. 1 - 5a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb)

2. L. 5b - 13.

شرح الرسالة العضدية فى الآداب (للاسفرائنى)
Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb (lil-Isfarā'inī)

Komentar spomenutoj risali o disputaciji. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī, umro 944/1537.

ḤḪ I, 41; Ahlwardt IV, 5305; Köprülü III, 554,8; GAL,G II, 208; GAL,S II, 288.

Početak:

اوله: نحمدك يا من لا ناقص لما اعطيت ولا معارض لما قضيت ... وبعد فيقول ... ابراهيم بن محمد بن عربشاه الاسفرائنى انى طالعت فى ساعة او بعض ساعة مع كمال قلة البضاعة الرسالة ...

Završetak:

آخره: والله اعلم بحقيقة الحال ونرجو منه خير مآب ومآل ... انه الكبير المتعال

3. L. 14 - 15a.

الرسالة الوضعية فى علوم العربية
ar-Risāla al-waḍ'iya fī 'ulūm al-'arabiya

Kratka rasprava iz etimologije u arapskom jeziku. Napisao 'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad 'Alī Qūšǧī,umro 879/1479.

Köprülü II, 1610,35.

Početak:

(اوله:) المشهور ان وضع المفردات ليس لافادة مسمياتها لاستلزامها الدور ومعنى ذلك ان ليس الغرض من وضع المفردات ...

Završetak:

آخره: ولكن الحق احقّ ان يقع هذا ما افاده افضل المتاخرين واكمل المتاخرين مولانا على قوشجى رحمه الله

4. L. 15b - 25.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

5. L. 26 - 31

رسالة فى بيان المعجزة
Risāla fī bayān al-mu'ǧiza

Rasprava o nadnaravnim djelima (mu'ǧizāt). Napiso Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamal-pašazāde, umro 941/1534.

Flügel III, 381.5; Mostar, 634.8.

Početak:

اوله: الحمد لله الثابت وجوده بالبينات الباهرة ... وبعد فهذه رسالة معمولة فى تحقيق المعجزة وبيان وجه دلالتها على صدق

Završetak:

آخره: بانه يخرج الارهاض المعجز الكاذب وهى عند المعرّف من المعجزة نعم قوله خرق العادة مستدرك مرتبطا كان بما ذكرنا او بها ذكرناه المعرض كما لا يخفى

6. L. 31b - 32a.

تفسير دعاء قنوت
Tafsīr du'ā' qunūt

Kratak komentar "Kunut-dove", od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: اللهم الميم المشددة لنداء لان معناه يا الله ...

7. L. 32a - 35a

رسالة فى سنة صلوة الفجر
Risāla fī sunnat ṣalāt al-faǧr

Kratka rasprava o sabahskom sunnet-namazu. Napisao neki Ḥidr b. Niyāzī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov rasprave je naš, prema sadržaju iste, a ime pisca je prema rukopisu, koga ne spominju pristupačni izvori. U Predgovoru pisac kaže da je raspravu napisao po nagovoru nekih svojih prijatelja i da je mnoga pitanja obradio na osnovu raznih fikhskih djela, koja u Predgovoru navodi.

Početak:

اوله: فيقول العبد الفقير خضر بن نيازى غفر الله ذنوبه وستر يوم القيامة عيوبه لما سالنى بعض اخوانى من المخلصين عن سنة صلوة الفجر فجمعت هذه المسائل ويترتبت المسائل بعلامته

Iza ove rasprave jedna anegdota iz vremena Abü Ḥanife i njegova učitelja Ḥammād-a.

8. L. 36.

تلخيص الآداب (رسالة فى الآداب)
Talḫiṣ al-ādāb (Risāla fī al-ādāb)

Kraća rasprava iz disputacije, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na kraju rasprave.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... اعلم ان طرق المسائل فى المناظرة ووظيفة بها مسموعا عند المناظرين المحققين ...

Završetak:

آخره: القبول يلزم ايضا عجزه وهو الالزام وعندهم المباحثة والمراد واما قدرتها لا الى نهاية فممنوع هذا تلخيص الآداب

9. L. 37 - 40a

رسالة فى آداب البحث للسيد الشريف

Risāla fī ādāb al-baḥt li as-Sayyid aš-Šarīf

Risala iz disputacije. Napisao ʻAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Naslov risale i ime pisca je prema rukopisu, ali u pristupačnim izvorima ovu risalu nismo mogli pronaći, pa nas dovodi u sumnju, da li je prepisivač tačno naveo ove podatke.

Početak:

اوله: الحمد لمن لا مانع لعطائه ولا مناقض لقضائه ... قال سيد المحققين وشريف المدققين الحمد على نواله والصلوة على محمد وآله اذا قلت كلاما فان كنت ناقلا ...

Završetak:

آخره: قال الامام وينبغى ايضا الاحراز عن الايجاز والاطناب والالفاظ القريبة المتشابهة عن الدخل قبل الفهم بالتمام ...

10. L. 40b - 41a

رسالهء عبد الباقى افندى الشهير بطورسون زاده

Risāla-i ʻAbdulbāqī efendī aš-šahīr bi Ṭūrsūnzāde

Izvadak glose Mula Ǧāmijevom komentaru djelu "al-Kāfiyā fī an-naḥw" iz arapske sintakse. Glosu je napisao ʻAbulbāqī b. Ṭūrsūn ar Rūmī al-Ḥanafī Ṭūrsūnzāde 992/1584.

Naveeni naslov je prema rukopisu koji je napisan crvenim mastilom na početku ovog izvadka. Inače pravi naslov bi trebao da bude sljedeći: حاشية على شرح الكافية فى النحو

HH I, 1374; AM I, 495; O.M.I, 348.

Početak:

اوله: يا غاية كل مقصود ويا فائض الجود ... قال مولانا عبد الرحمن الجرجانى ... فى شرح الكافية العطف تابع مقصود ... يقول عبد الباقى ابن المولى طورسون

Završetak:

آخره: لكن بالذات بل بواسطة النسبة وفى ضمنها تأمل تحريرا فى اوائل شعبان من شهور سنة اثنين وتسعين وتسعمائة

11. L. 41a - 42a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-waḍʻi

(v. 3315,9)

12. L. 42.

رسالهء وضع نوعى

Risāla-i waḍʻi nawʻī

Kraća risala o nauci o pojmovima, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na početku ovog rada.

Početak:

اوله: ولننبهك على فائدة جليلة وهى انّ الوضع النوعىّ قد يكون ثبوت فائدة دالة على ان كل لفظ ...

13. L. 43 - 45a.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف

ar-Risāla al-ḥarfiya li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3485,6)

14. L. 45 - 46.

تفسير سورة الفاتحة

Tafsīr sūra al-Fātiḥa

Djelomično tumačenje sura al-Fatiha. Prema uvodu moglo bi se reći da je ovo iz Zamahšerina tefsira ("al-Kaššāf"), ali u to nismo sigurni.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال صاحب الكشاف فى الفاتحة الفاتحة فى بيان اسميها عطفا على قوله وتسمّى امّ القرآن

15. L. 46b - 52.

رسالة فى فضائل الجهاد
Risāla fī faḍā'il al-ğihād

Naslov je prema sadržaju risale, a ona govori o borbi i borcima na Allahovom putu (ğihād), od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فضّل المجاهدين على القاعدين بانواع الخصال وبشّر الذين يقاتلون فى سبيله ...

Završetak:

آخره: واما مولانا ففى رفع الطعن ...(؟) عدّل المقام على وجه سقط عن حيز القبول الاشكال فلم يبق للسؤال مجال. تمت الرسالة.

Iz Uvoda se razumije da je pisac rođen u Sofiji, a da je risalu napisao u Medini.

16. L. 53 - 67.

رسالة فى حق البسملة لمولانا جامى
Risāla fī ḥaqq al-basmala li Mawlāna Ğāmī

Kraka risala o tumačenju Besmele, te razne bilješke iz tefsira i hadisa iz mnogih poznatih djela na tu temu. Napisao 'Abdurraḥmān b.Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1942. Naslov risale i ime pisca napisan je crvenim mastilom na početku.

17. L. 68 - 76a.

اربعين ابن كمال پاشا
Arba'īn Ibn Kamāl-pāšā

Zbirka 40 hadisa koju je sabrao Aḥmed b. Sulaymān Ibn Kamālpāšā, umro 940/1533. (v. I, 571,1)

18. L. 76b - 77.

رسالة الاستعارة للسمرقندى
Risāla al-isti'āra li as-Samarqandī

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, umro 893/1488-89. (v. I, 388,4).

Ahlwardt VI, 7297; Köprülü III, 555,3.

Početak:

اوله: الحمد لواهب العطية والصلوة على خير البرية ... اما بعد فالاستعارات وما يتعلق بها قد ذكرت فى الكتب ...

Ime pisca urukopisu, pored naslova risale, pogrešno je navedeno (Alī al-Qušğī), što nas je zavaralo u identifikaciji ove risale.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na početnim zaštitnim listovima su bilješke iz propovjedništva i etike, pisane kasnije rukom drugog prepisivača. Na kraju su hadisi o muslimanskim praznicima.

3492. 4771.

Zbirka (مجموع), 5

L. 43; 15 x 10,5. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u nekim komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima nešto ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korice i na preklopu.

1. L. 1 - 4b.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب
Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)

Na prvom listu je završetak komentara osnovog djela, kojeg je napisao Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1494. (v. br. 3432,6). Ostali listovi su otkinuti i zagubljeni.

2. L. 4b - 6a

رسالة فى بيان لفظ چلب وچلبى
Risāla fī bayān lafẓ Čalab va Čalabī

Naslov u rukopisu je: هذه رسالة لابن كمال پاشا

Risala o tumačenju riječi čeleb i čelebi s vjerskog stanovišta. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḥān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawi, umro 1025/1616. (v. II, 896,4).

3. L. 6 - 7.

رسالة عن الاذناب
Risāla 'an al-aḏnāb

Kraći izvod iz nekog komentara s područja gramatike arapskog jezika o tumačenju riječi: ḏanb, mn. ḏunūb i ḏanab, mn. aḏnāb, prema rukopisu, kako je zabilježio prepisivač, od Bergivije. Na početku ovog izvadka autor citira komentar "Maqsūda", što ga je napisao Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl, umro 710/1310. (v. ḤḪ,II, 1807. i AM II, 141).

اوله: عن الاذناب قال محمد بن خليل بن دانيال في شرحه للمقصود قال بعض الشارحين الاذناب بفتح الهمزة . . .

4. L. 8b - 13.

وصية الامام الاعظم ابى حنيفة
Waṣiyat al-Imām al-'Aẓam Abū Ḥanīfa

Oporuka Abū Ḥanīfe, umro 150/767. (v. I, 578,3, str. 364).

5. L. 14b - 43.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ 'alā risāla al-isti'ara

(v. br. 3335,5)
Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Aqčepārī, iz kasabe Žištovo (u Bugarskoj), u medresi u Trnavi, u vremenu 1101-05/1689-93.

3493. 1395.

Zbirka (مجموع), 5

L. 81; 22 x 16,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na prvih deset listova obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 43.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)
Listovi 44 - 46. su neispisani.

2. L. 47b - 54a.

رسالة فى فن المناظرة
Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)

3. L. 56a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 56b - 62a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3432,6)

5. L. 57 - 81.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Mūsā, u vremenu od 1129-31/1716-18. (Djelo pod tačkom 1 u gradu Behseni بهسنى za vrijeme Meḥmed-efendije, pod tačkom 4 u medresi Ḫātuniye, a pod tačkom 5 u gradu ʿAntab, u medresi ʿAlī Neğr).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3494. 4708.

Zbirka (مجموع *), 5*

L. 64; 20,5 x 13,5. *Taʿlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel i žućkast; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 27.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʿalā šarḥ ar-risāla al-ʿAḍudiya lil-Ḥanafī

2. L. 28a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-ʿAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

3. L. 31b - 37a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʿAḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3432,6)

4. L. 39b - 55.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3314,11)

5. L. 59 - 64.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 33331,6)

Cijelu zbirku, sudeći prema rukopisu, prepisao isti nepoznati prepisivač, 1169/1755. (v. na kraju rukopisa).

Rukopis je otkupljen od nekog nepoznatog vlasnika.

3495. 4579.

Zbirka (مجموع *), 8*

L. 128; 21,5 x 16. *Taʿlīq* i *nasḫ,* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara, pisanih istom rukom kao i djela. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 22.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʿalā šarḥ ar-risāla al-ʿAḍudiya lil-Ḥanafī

Prepisao Ibrāhīm b. ʿAbdulbašīr, u medresi Ḫādim, 1196/1781.

2. L. 24 - 78.

شرح العقائد العضدية للدوانى
Šarḥ al-ʿaqāʾid al-ʿAḍudiya li ad-Dawānī

Komentar djelu العقائد العضدية iz dogmatike. Osnovno djelo napisao je ʿAḍududdīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355, a ovaj komentar Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. (v. I, 624,3, str. 409)

Prepisao navedeni prepisivač 1197/1782.

3. L. 84 - 88.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

Prepisao isti prepisivač 1195/1780.

4. L. 88b.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

5. L. 89 - 106.

شرح الرسالة الحسينية

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. br. 3315,11)

6. L. 108b - 118.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

Djela po tačkom 4 - 6 prepisao isti prepisivač 1197/1782.

7. L. 121 - 126.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3331,6)

Prepisao Muḥammad b. Karīm b. Muḥammad, 1179/1765.

8. L. 127b - 128.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

Prepisao nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3496. 3915.

Zbirka (مجموع), 4

L. 161; 21,5 x 12,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara, dopuna i ispravaka. Tekst komentara u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat, djelomično oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 17

حاشية على رسالة الحنفية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā risāla al-Ḥanafiya fī al-ādāb

Glosa Muhammad Hanefijinom komentaru (v. br. 3334,4) Īğīnoj risali o disputaciji. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707.

O. M. II, 31; H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, 406,18; ANALI GHB XI-XII, 47,10.

Početak:

اوله: قوله للك الحمد هذا حمد الماتن واما حمد الشارح فقد قبل ان ترك الحمد حمد لما فيه من الاشعار بعجزه عن عداء . . .

Završetak:

آخره: والحمد لله على الاتمام والصلوة والسلام على سيد الانام وعلى آله واصحابه الكرام فرغ مؤلفه الفقير مصطفى بن يوسف الموستارى . . . فى اليوم الحادى والعشرين من جماد الآخر وقد كان ابتداؤه فى اليوم السادس نهاء من شهور سنة اثنين ومائة والف . . .

Iz završetka se vidi da djelo autograf, da ga je autor počeo pisati 6. a završio 21. džumadel-ahira 1102/1691.

2. L. 20b - 75a.

الحواشى للمولى الخيالى على حاشية المطول للسيد الشريف
al-Ḥawāši li al-Maulā al-Ḫayālī 'alā ḥāšiya al-Muṭawwal li as-Sayyid aš-Šarīf

Superglose djelu "Talḫis al-Miftāḥ" iz stilistike arapskog jezika. Osnovno djelo napisao Muḥammed b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, umro 739/1338. Komentar (*al-Muṭawwal*) Mas'ūd b. 'Omar al-Tāftāzānī, umro 748/1347, glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413, superglosu, prema naslovu, vjerovatno, Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro 862/1457, a ove superglose su od nama nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ne spominju ni Ḫayāliju kao glosatora, a ni ovim superglosama nema spomena o istim.

Početak:

اوله: قوله يستلزم اختصاص جميع المحامد فان قلت العهد الذهنىّ من فروع الجنس فلعل كثيرا من الناس حمل تعريف الجنس

Završetak:

آخره: ... قوله كما ستذكره فى انها لو لم تكن للعهد واريد فى الوجوه المفهوم العام يلزم ان يدخل فى البديع ... تم بعون الله وتوفيقه فى اوائل محرم الحرام سنة ١١٠٤

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, početkom muharrema 1104/1692.

3. L. 76b - 142.

الحواشى للمحقق عصام الدين على حاشية المطول للسيد الشريف
al-Ḥawāši li al-muḥaqqiq 'Iṣāmuddīn 'alā ḥāšiya al-Muṭawwal li as-Sayyid aš-Šarīf

Druge superglose 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inijinoj glosi as-Sayyid aš-Šarifa al-Ğurṭānije spomenutom djelu "Talḫiṣ al-Miftāḥ". Prema rukopisu, napisao 'Abdullāh b. al-Maulā aš-Šehīr Emīr Pādišāh al-Husaynī al-Buḫārī,čija nam je biografija nepoznata. I ove superglose ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل العلماء عصام الدين وخصّهم بوراثة الانبياء والمرسلين ... وبعد فيقول افقر عباد الله عبد الله بن المولى الشهير بامير پادشاه الحسينى البخارى فهذه حواشى وركات وفوايد محررات نقلتها فى خط خاتمة المحققين وسند المدققين عصام الملة والدين ابراهيم بن عربشاه الاسفرائنى على حاشية السيد السند على المطول ...

Završetak:

آخره: ... هذا ما تيسّر جمعه فى الحواشى المنسوبة الى خاتمة المحققين مولانا عصام الدين على حاشية السيد السند على المطول ...

4. L. 144b - 161.

حاشية على شرح مطالع الانوار
Ḥāšiya 'alā šarḥ maṭāli' al-anwār

Glosa komentaru djela "Maṭāli' al-anwār" s područja logike. Osnovno djelo napisao Maḥmūd b. Abū Bakr Sirāğuddīn al-Urmawī, umro 682/1283, komentarr Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad at-Taḥtānī ar-Rāzī, umro 766/1364, a ovu glosu Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣadīqī ad-Dawānī, umro 908/1502.

GAL, G I, 457; Bagdad (A.G.) III, str. 161.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قوله الفياض الوهاب اعلم ان الفياض ههنا منقول عن معناه اللغوى ...

Završetak:

آخره: قوله قدس سره فى الحاشية اشار بقوله تلك المقاصد ان تصور الغاية خارج عنها يعنى ان الغاية الى التصديق

Djela pod tačkom 3 i 4 prepisao navedeni prepisivač Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, bez oznake datuma, vjerovatno koncem XVII stoljeća.

Iz karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3497. 5802.

Zbirka (مجموع), 2

L. 119; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovna djela nadvučenena su crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih glosa, dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 22.

حاشية على رسالة الحنفية فى الآداب
Ḥāšiya 'alā risāla al-Ḥanafiya fī al-ādāb

2. L. 23b - 119.

حاشية على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح المولى الحنفى

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Abū al-Fatḥ al-Amīr fī al-ādāb 'alā šarḥ al-Maula al-Ḥanafī

Superglose iz disputacije. Osnovu risalu ("ar-Risāla al-'Aḍudiyya fi'l-ādāb") napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355), komentar Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanefī at-Tibrīzī (umro oko 900/1494), glosu Muḥammad b. Amīr Abu'l Fatḥ as-Sa'idī al-Ardabīlī (umro 950/1534), a ovu super glosu gore spomenuti Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, umro 119/1707.

H. Šabanovič: Književnost Muslimana BiH, str. 607.

Početak:

اوله: نحمدك يا مجيب دعوى السائل ... وبعد فهذه فوايد وافية فى حل الفوايد المبرية للفرائد الحنفية نظمتها فى سلك التقرير والتحرير

Završetak:

آخره: وقع الفراغ من تسويده وتبييضه وقت العصر يوم الاثنين الخامس والعشرين من شهر ربيع الآخر سنة خمس وتسعين والف وكان الابتداء ليلة الجمعة الاولى من ذى القعدة الشريفة سنة اربع وتسعين والف على يد عبد الفقير ... مصطفى بن يوسف الموستارى

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali djela potječu iz XVIII stoljeća, a prepisivač je, vjerovatno,neki od ppiščevih učenika.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3498. 4939.

حاشية منقارى زاده على حاشية مير ابى الفتح
على شرح الحنفى على آداب العلامة العضدين

Ḥāšiya Minqārīzāde 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafī 'alā ādāb al-'allāma al-'Aḍududdīn

Superglosa iz disptacije. Autori osnovne risale, komentara i glose su isti kao pod brojem 3493,1, a ovu superglosu napisao je Yaḥyā b. 'Omer Minqārīzāde, umro 1088/1677.

HḤ I, 41; Ahlwardt IV, 5300; Tüyatok 07 I, 533.

Početak:

اوله: الحمد لمن رفع قدر من تاهب لاظهار الصواب ... وبعد فيقول ... يحيى بن عمر المشتهر بمنقارى زاده هذه تحريرات التقريرات صدرت عنى اوان مذاكرة الرسالة الحنفية وحاشيتها الفتحية فى الآداب

Završetak:

آخره: قوله لجواز ان يؤخذ على المحكى الصرف لكنه غير نافع المراد لجواز المؤاخذة بالمنع الحقيقى او غيره ويعدم المنع بسبب عدم الاعتدار او غيره

L. 35; 19,5 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. U prepisu ima grešaka. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepis je završen prije 1212/1797, što zaključujemo iz potpisa drugog vlasnika knjige čije ime je teško čitljivo, pored kojeg se nalazi gore navedena godina. Na istoj stranici je i naslov ove superglose, koji nismo mogli tačno pročitati, jer je oštećen vlagom. Tu je i ime drugog vlasnika knjige: Muṣṭafā, kadija...(!)

3499. 1258.

Zbirka (مجموع), 2

L. 36; 20 x 15. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 34.

حاشية منقارى زاده على حاشية مير ابى الفتح
على شرح الحنفى على آداب العلامة العضدين

Ḥāšiya Minqārīzāde 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafī 'alā ādāb al-'allāma al-'Aḍududdīn

2. L. 35 - 36.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3332,6)

Risala je nepotpuna ناقص فى اوسطه, jer ovdje ima samo prvi i posljednji list. Nema podataka o prepisivačima i datumima prepisa, ali kodeks potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3500. 1273.

Zbirka (مجموع), 4

L. 107; 20 x 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto tumačenja i dopuna. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 48.

حاشية الچلى على حاشية الفتحية فى الآداب

Ḥāšiya al-Čillī 'alā ḥāšiya al-Fatḥiya fī al-ādāb

Superglose iz disputacije. Osnovnu risalu, komentar i glosu napisali su isti pisci kao pod brojem 3493,1, ovu superglosu 'Omer b. Aḥmad al-Čillī al-Āmedī, umro 1100/1688.

Ahlwardt IV, 5301; GAL, G,II 208; GAL, S II, 288; Köprülü III, 515; 551,7.

Početak:

اوله : يا من وفقنا لآداب البحث والمناظرة فى الكلام ... فيقول ... عمر بن احمد الشهير بالچلى ان الحاشية الفتحية فى الآداب ... قوله معنيان مشهوران الظاهر ان التقييد اشارة الى وجه الانحصار

Završetak:

آخره : هذا آخر ما اردنا ايضاحه فى هذا المقام بعون الله الملك ... توفيقه على اتمام المرام ... ما قطر انعام ونطق الحمام

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, 1091/1680.

2. L. 50b - 70.

حاشية شيخ الاسلام

Ḥāšiya Šayḫ al-islām

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov glose je prema rukokpisu koji se nalazi na 50a. listu, napisan rukom prepisivača. Inače, ovo je glosa gore spomenutoj risali i komentaru, također, o disputaciji. Prema naslovu trebalo bi da ju je napisao neki šejḫul-islam, ali mi nismo mogli ustanoviti ime autora ove glose. Istina, i Brockelmann (SII, 288) spominje šejhul-islama kao glosatora, ali i on nam ne pruža nikakve druge podatke.

Početak:

اوله : قوله يحتمل ان يكون لاختصاص الصفة بالموصوف وان يكون لاختصاص المتعلق بالمتعلق

...

3. L. 72b - 81a.

شرح على الرسالة العضدية فى الآداب

Šarḥ 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3491,2)

4. L 82b - 107

الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

al-Ḥāšiya al-Fardiya li ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. 3257,2)

Prepisao Muḥammad 'Alī b. al-Ḥāǧǧ 'Alī, 1138/1725.

Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu, Aḥmad b. Muṣṭafā, muderis spomenute medrese (v. bilješku na prvom zaštitnom listu). Tu je i njegovo ime kao ranijeg vlasnika knjige.

3501. 6151.

Zbirka (مجموع), 3

L. 105; 20 x 14. *Ta'līq* - *nasḫ*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, na mnogim listovima pismo oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 44a.

حاشية الچلى على حاشية الفتحية فى الآداب

Ḥāšiya al-Čillī 'alā ḥāšiya al-Fatḥiya fī al-ādāb

2. L. 48b - 61.

حاشية شهرلى زاده على مير ابى الفتح من الآداب
Ḥāšiya Šehirlīzāde ʻalā Mīr Abū al-Fatḥ min al-ādāb

Superglosa Mīr Abu'l-Fetḥ-ovoj glosi Monlā Muḥammad al-Ḥanafinom komentaru ʻAḍuddinove risale iz disputacije. Napisao Ibrāhīm-efendī b. Faḍlullāh as-Sīwāsī, Šehirlīzāde, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu, što je prepisivač zabilježio, jer pristupačni izvori na spominju ovog pisca i njegovu superglosu.

Početak:

اوله: قوله يحتمل ان يكون فائدة التنبيه اشتمال الكلام ... ويحتمل ان يكون فائدة التنبيه الاشارة الى ان هذا الحمد قد وقع فى مقام التادب لان ملاحظة قرب المحمود ...

Završetak:

آخره: فالمبنىّ ليس بممنوع والممنوع ليس بمبنىّ ويظهر من هذا سقوط قوله نعم ... (١) قد تمت النسخة الشريفة المنسوبة الى مولانا الاعظم استاذ استاذنا ابراهيم افندى بن فضل الله السيواسى الشهير بشهرلى زاده رحمة الله عليه ...

3. L. 62b - 105.

حاشية اسعد افندى على مير ابى الفتح من الآداب
Ḥāšiya As'ad efendī ʻalā Mīr Abū al-Fatḥ min al-ādāb

Druga superglosa istoj risali kao pod tačkom dva. Napisao neki As'ad-efendī, čija nam je biografija, također, nepoznata. Naslov djela i ime pisca prepisivač je zabilježio na 62a. listu.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قوله للحمد معنيان مشهوران قال بعض العلماء احتراز عن غير المشهور ...

Završetak:

آخره: قوله غير ظاهر فانه المتبادر فى العلم بشئ آخر وفى التادب الى مجهول نظرى هو العلم بذاته والتادب اليها لا الى وجهه وكون اطلاق الدليل عليه غير ظاهر

Na kraju djela, na rubu, nalazi se bilješka, iz koje razumijemo da je prepis sravnjen s autografom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni. Cijelu zbirku prepisao je isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige Ḥasībzāde ʻĀṣim-efendī, godina 1285/1868.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3502. 3987.

حاشية على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح المولى الحنفى
Ḥāšiya ʻalā ḥāšiya Abū al-Fatḥ al-Amīr fī al-ādāb ʻalā šarḥ al-Maulā al-Ḥanafī

Djelo je autograf. Iz završetka (v. br. 3497,2) se vidi da je pisac glosu završio u ponedjeljak, 25. rebiul-ahira 1095/1684. godine.

L. 77; 20 x 14. *Ta'līq*. Riječi "qawluhu" nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, pisane rukom autora. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na trećem zaštitnom listu nalazi se stih Šejh Juje na perzijskom jeziku u kome oponaša pjesnika Mula Džamiju, zatim jedan jedan Hafizov stih sa Sudijevim komentarom toga stiha i drugi stihovi.

Na naslovnoj stranici je ime i pečat pisca kao vlasnika knjige, ime superglose i bilješka o uvakufljenju knjige na ime pisce, godine 1119/1707. Dakle, poslije piščeve smrti.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3503. 1678.

حاشية على حاشية مير ابى الفتح على شرح الحنفى على الآداب العضدية
Ḥāšiya ʻalā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ al-Ḥanafī ʻalā al-ādāb al-ʻAḍudiya

Na koricama i na prvom zaštitnom listu naslov je pogrešno napisan: حاشية تهذيب

Superglosa ʻAḍuddinovoj risali iz disputacije. Pisce osnovne risale, komentatore i glosatora vidi br. 3497,2, a pisac ove super-glose je Qara Ḫalīl b. Ḥasan b. Muḥammad al-Berkilī, umro 1123/1711.

Köprülü III, 516,1.

Početak:

اوله: الباء اما صلة للوصف هذا هو المتبادر ولذا قدمه واورد عليه ان هذا الشق لا يحتمل لان الكلام ...

Završetak:

آخره: وان لم يكن هذا موضع تحققها وبالله التوفيق

L. 123; 21,5 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Riječi "qawluhu" pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. (Bilješka na naslovnoj stranici, a tu je i njegovo ime kao vlasnika knjige.)

c) al-Waḍ'iya
(Nauka o pojmovima)

3504. 7042.

Zbirka (مجموع), 3

L. 101; 20,5 x 14. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima glosa i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1b - 2a.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

2. L. 2b - 41a.

شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرانى)
Šarḥ 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar predhodnoj risali. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī, umro 944/1537. (v. I, 438,4, str. 270).

Početak:

اوله: نسزلك فائدة تملا مائدة تنزل من السماء يا من منّ علينا بتعليم الاسماء ... وبعد فيقول العبد ... ابن عربشاه الاسفرائنى

Završetak:

آخره: يحتمل ان يكون للمنع عن الوقوع فى ظن اتحاد المعنى غير محتمل اذ الوقوع فى ظن اتحاد المعنى مطلقا غيرهم وفى ظنه وضعا لا يدفعه قوله اذ المعتبر الوضع

3. L. 44b - 101.

حاشية على شرح على العصام الرسالة العضدية فى الوضع
Ḥāšiya 'alā šarḥ 'alā al-'Iṣām ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa gore navedenom komentaru. Napisao Muḥammad aš-Šīrānšī 1016/1607.

ḤḪ I, 898; Köprülü III, 534.

Početak:

اوله: قوله على تقدير تقديم الديباجة على الرسالة هذا مبنى على ما هو الراجح من كون الكتب والرسائل عبارة عن الالفاظ المخصوصة ...

Završetak:

آخره: وان كانا لا يستعملان فى بعض الاوقات الأ جزئتين لان استعمال بعض الالفاظ بمعنى بعض لا يوجب اتحادها فى المعنى . تمت الكتاب

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1093/1682.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

3505. 1981.

Zbirka (مجموع), 6

L. 57; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovna djela nadvučena su crvenom linijom. Po rubovima ima malo pisanih glosa, od istih prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, preuvezan, novijeg datuma.

1. L. 1 - 13.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3340,4)
Djelo je na početku nepotpuno.
Završetak:

آخره: فلا يكون جزئيا بخلاف زيد فانه جزئى لوضعه لذلك المسخص وكذا الحال فى مثل هذه الصورة. تمت الرسالة الشريفة

Prepisao 'Alī b. 'Oṯmān b. 'Alī, u Istanbulu 24. ramazana 1068/1658.

2. L. 14b - 15.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

3. L. 15b - 18.

شرح (تعليقة) على الرسالة العضدية فى الوضع (للسيد)
Šarḥ (ta'līqa) 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar predhodnom djelu. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.
ḤḪ I, 898; Köprülü III, 542,4.
Početak:

اوله: قوله هذه فائدة وجه الضبط ان المذكور فيها اما ان يكون مقصودا

Završetak:

آخره: فى كونها كليين وقوعهما جزئيين فى الاستعمال اذ لا عبرة الا بحث الوضع. تمت الرسالة.

4. L. 18b - 27a.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ Abū al-Baqā' 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa komentaru navedenog pod tačkom 1. Napisao Abu'l-Baqā'b.'Abdulbāqī al-Ḥusaynī al-Ḥanafī, oko 1050/1640.
ḤḪ I, 898; Ahlwardt IV 5312. (v. br. 3448,4)

5. L. 27b - 35a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للجامى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Još jedan komentar risali navedenoj pod tačkom 2. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492.
ḤḪ I, 898; Kairo /D.K./II, 37.
Početak:

اوله: فهذه فائدة المشار اليه بهذه اما تلك العبارات المخصوصة نزلت منزلة المحسوس المشاهد ...

Završetak:

آخره: لا يريبك اى لا يوقعك فى ريبة وشك تعاور الالفاظ اى ...(!) بها بعضها مكان بعض اذ المعتبر الوضع

6. L. 38b - 57.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)
Prepis pod tačkom 2 - 6. izvršio je Muḥammad b. Muṣṭafā Mizlefāde 1090/1680.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3506. 1882.

Zbirka (مجموع), 4

L. 48; 21 x 15. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir žućkast, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 21.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

2. L. 22 - 23.

حاشية (شرح) على الرسالة العضدية فى الآداب (للسيد)
Ḥašiya (šarḥ) ʻalā ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)

3. L. 23b - 24.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3315/14)

4. L. 25b - 48.

شرح عروض اندلسى
Šarḥ ʻArūḍ Andalusī

Komentar kraćoj risali o arapskoj matrici. Osnovnu risalu napisao je Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. (V. I, 390,3, str. 241), a ovaj komentar ʻAbdulmuḥsin (Muḥsin) b. Mağduddīn al-Qayṣarī, umro 755/1354. Neki izvori (kairski) navode ovaj komentar pod naslovom فتح النقوض وفى شرح العروض, a Ahlwardt ga naziva: شرح مشكلات المختصر فى علم العروض što se slaže s našim primjerkom.

H Ḫ II, 1135; Kairo I IV, 195; Kairo (D. K.) II, 171; Ahlwardt VI, 7143; Tüyatok 07 III, 3446.

Početak:

اوله: احمد الله على قصر سلامة الطبع على نوع الانسان . . . اما بعد فهذه الكلمات لا يهجنها الا الغبى الذى فى طبعه طبع مقتصية فى تشريح مشكلات المختصر فى علم العروض . . .

Završetak:

آخره: اذا اردت فكّ المتدارك من المتقارب فابدأ من لام فعولن الاول وعكسه من عين فاعلن الاول. وهذا آخر ما اردنا من بيان مشكلات المختصر فى علم العروض الموسوم باندلسى

Djela pod tačkom 1 - 3 prepisao Yaḥyā b. ʻAbdurraḥmān al-Kutāhī, u Istanbulu mjeseca ševvala 1097/1686, a pod tačkom 4. Fayḍullāh b. (Fejzullāh) b. Yaḥyā, 8. muharrema 1126/1714.

Na naslovnoj stranici su stihovi na arapskom i turskom jeziku i imena ranijih vlasnika knjige: Aḥmad b. Fayḍullāh b. Yaḥyā b. ʻAbdurraḥmān b. Muḥyiddīn b. Šayḫ ʻAbdurraḥmān as-Samāwī, pa zaključujemo da su otac i djed prepisali ovu zbirku; Ḫalīl b. Ṣāliḥ Bosnawī. Ista imena su i na posljednjem listu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3507. 4668.

Zbirka (مجموع), 2

L. 26; 22,5 x 16,5. *Nasḫ* i *taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom, a po rubovima istog djela ima mjestimice dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir žućkast i bijel, različite debljine; povez kožni.

1. L. 1 - 17.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-vaḍʻi

Prepisao Ismāʻīl b. ʻAbdullāh, 1225/1810.

2. L. 19 - 26.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع
Ḥāšiya Abū al-Baqā ʻalā ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-vaḍʻi

(v. br. 3446,4)
Prepisao nepoznati prepisivač, 1242/1826.
Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3508. 3264.

Zbirka (مجموع), 5

L. 103; 24 x 17,5. *Nasḫ* s nešto *taʻlīqa*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima i prevodima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 49.

حاشية محمد الحفناوى على الرسالة العضدية في الوضع
Ḥāšiya Muḥammad al-Ḥifnawī ʻalā ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-waḍʻi

Glosa komentaru ʻAli Qušǧi-je (v. br. 3348,4 i 3303,1) iz nauke o pojmovima. Napisao Muḥammad b. Ṣālim al-Ḥifnāwī, umro 1181/1767.

Ahlwardt IV, 5313; AM II, 337.

Početak:

اوله: وصلى الله على خير خلقه محمد ... الحمد لله الذى كمّل بشرف الوضع شان الاعلام ...
اما بعد فيقول العبد الفقير محمد الحفناوى الشافعى لما تعلق القلب بشرح العضدية للعلامة ابن القاسم على السمرقندى

Završetak:

آخره: ان لم يسعف التاويل واجمل ان اعترضت ففى هذا المقام لا يحتمل التفصيل والحمد لله الموفق للصواب والصلاة ...

2. L. 51b - 64.

شرح الفريدة
Šarḥ al-Farīda

Naslov u rukopisu je:

هذا التنميق من تقريرات الفريدة والعصام لكوزى بيوك زاده اكرمه الله

Glosa Semerqandijine risale o "istiʻāri". Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī oko 890/1485, komentar ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī, umro 944/1537, a ovu glosu Ibrāhīm b. Sālim Gözübüyükzāde, umro 1258/1842.

Tüyatok 07 III, 1983; O.M. I, 8.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه فاقول اذ فى جملة والصلوة على خير البرية احتراطها منشاة كون الواو العاطفة ...

Završetak:

آخره: يقول ما زاد على قرينة المصرحة لا يجوز ان يكون هذا القيد وقوعيا لا اعتراضيا

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad (/?/ الكملجنوى), 1257/1841.

Na listovima 64b - 65 su bilješke iz "istiʻāre".

3. L. 71b - 75.

رسالة فى شرح معنى الحمد والشكر
Risāla fī šarḥ maʻnā al-ḥamd wa aš-šukr

Kratka risala, na arapskom jeziku, o tumačenju riječi: ḥamd i šukr, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju risale, jer u rukopisu nije naveden, kao ni ime njenog autora.

Početak:

اوله: بسم من صيقل فؤدنا لدى التشم لمعنى الحمد ومعنى ما يقاربه للحمد الحامدين ...

Završetak:

آخره: فعليك بالاجمال والشكر الوقركى تقد بالنعم المزيد على مقتضى قوله تعالى لئن شكرتم لازيدنكم اوصلنا الله واياكم الى على المقاصد آمين. تمت تمام.

4. L. 81 - 87.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3331,6)

Prepisao Sulaymān al-Bosnawī iz Gračanice, 1268/1851 (v. bilješku na kraju risale).

5. L. 93b - 103.

ترجمهء وصيت نامهء عبد الغنى نابلسى
Tarǧama-i waṣiyat-nāma-i ʻAbdulġanī Nāblusī

Prevod, na turski jezik, Nablusijeve Vaṣiyyetnāme iz etike, od nepoznatog prevodioca. Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio crvenim mastilom na početku djela. Vaṣiyyetnāmu je, vjerovatno, napisao ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl an-Nāblusī, umro 1143/1730. (AM I, 590), ali to nam pristupačni izvori na potvrđuju. Tekst Vaṣiyyetnāme nadvučen je crvenim mastilom i vokaliziran.

Početak:

اوله: وَصِيَّةٌ جَامِعَةٌ وَبَهْجَةٌ لَامِعَةٌ اشاغيده ذكر اولنه جق معارف جمعيتلى برنصيحت ووصيت وحسن وجمال ايله يارلايجى بر شاهد حقيقتدر مِنَاللَأزِمِ فى حَقِّ السَّعِيدِ المُوَفَّقِ

Završetak:

آخره: وَالحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى تَوْفِيقِ التَّحْرِيرِ بو تحريرك توفيقى اوزرينه جناب حقه حمد اولسون والسلام. تمت تمام

Prepisi pod tačkom 1, 3 i 5 potječu, također, iz XIX stoljeća.

Listovi: 50, 66 - 70, 76 - 80, 88 - 92 su neispisani.

Na 49b. listu ime ranijeg vlasnika al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā (prezime oštećeno i nečitljivo) al-Bosnawī, a na 50. i 70. listu je ime drugog vlasnika: Bakrdži Spahozāde Ḥasan b. Aḥmad Saray Bosna, godina 1277/1860.

3509. 4674.

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 20 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a tekst u oba djela povezan je kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 25a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للسمرقندى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar risali iz nauke o pojmovima (v. br. 3504,1). Napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, umro oko 900/1494.

Komentar je završio 888/1483. Skoro svi katalozi, osim Ahlwardta, pripisuju mu komentar 'Alī al-Qušǧī-je, što je pogrešno. Naš primjerak je identičan s onim koji navodi Ahlwardt, a i prepisivač je na naslovnoj stranici napisao tačan naslov djela i ime pisca. (v. br. 3349.4)

Ahlwardt IV, 5314.

Početak:

اوله: قال المصنف رحمه الله هذه اى الرسالة المحققة او المنوية المنزلة المشار اليه المحسوس المشاهد فائدة هى لغة ما استفدت من علم

Završetak:

آخره: فى شرح هذه الرسالة على هذا القدر من الكلام املين منه ان يجزل من اقسام رحمته نصيبنا ويجعل قاسم حظوظنا سفيعنا اللهم صلّ على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا. تمت الرسالة والله اعلم بالصواب

2. L. 27b - 75.

حاشية الشيخ محمد الكردى على شرح السمرقندى
على الرسالة العضدية فى الوضع
Ḥāšiya aš-šayḫ Muḥammad al-Kurdī 'alā šarḥ as-Samarqandī 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa gornjem komentaru. Napisao Muḥammad al-Kurdī. Poznat pod imenom Monllazāde, umro 1070/1659.

Tüyatok 07 III, 2002.

Početak:

اوله: يا ميسّر كل عسير يسّر علينا كل عسير ... وبعد يقول العبد الفقير الشيخ محمد الكردى الشهير بمنلا زاده ... لما رايت شرح الرسالة الوضعية لمولانا الشيخ الاسلام خواجه ابى القاسم الليثى السمرقندى

Završetak:

آخره: ان شاء الله تعالى فكن على بصيرة من الامر وقل اللهم يسّر امورنا مع الراحة لقلوبنا وافتح علينا ابواب فضلك وافض علينا من خزائن رحمتك برحمتك يا ارحم الراحمين. تمت الحاشية بفضل الله ...

Oba djela prepisao neki Ḥusayn, 1074/1663. Glosa je, dakle, prepisana prije piščeve smrti.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, a na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Faẓlija b. Aḥmed, muderis u Travniku.

3510. 7019.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi al-waḍ'i

(v. br. 3504,2)

L. 30; 22 x 15,5. *Ta'līq*, sitniji. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima na nekim listovima ima dopuna i tumačenja dotičnog teksta. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je nepotpuni naslov djela i ime ranijeg vlasnika Derviš-efendi al-Bosnawi, stanovnik Fatihove tabhane.

3511. 4736.

Zbirka (مجموع *), 9*

L. 123; 20,5 x 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst djela pod tačkom 4 - 7 obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, glast; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 47a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi al-waḍ'i

2. L. 47b - 98.

حاشية على شرح على العصام على الرسالة العضدية فى الوضع
Ḥāšiya 'alā šarḥ 'alā al-'Iṣām 'alā
ar-risāla al-'Aḍudiya fi al-waḍ'i

(v. br. 3504,3)

3. L. 98b - 100.

رسالة فى بيان من التبعيضية
Risāla fi bayān min at-tab'iḍiya

Rasprava s područja arapske gramatike, o upotrebi prijedloga "min" za označavanje jednog dijela "tab'īd" neke cjeline. Napisao Aḥmed b. Suleymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533 (v. II, 1316,19).

4. L. 101b - 103.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف
Ar-Risāla al-ḥarfiya

(v. br. 3485,6)

5. L. 103b - 106.

رسالة فى بيان الحاصل بالمصدر
Risāla fi bayān al-ḥāṣil bi al-maṣdar

Risala o tumačenju situacije infinitiva u arapskom jeziku. Napisao Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh, umro 987/1579.

GAL,G II, 412; Köprülü II, 1582,8.

Početak:

اوله: سبحان من حصل بمصدر تكوينه الافعال . . . وبعد فهذه رسالة فى بيان الحاصل بالمصدر
الذى هو من مطارح الانظار نقل الفاضل المشهور حسن چلبى فى حاشية المطوّل . . .

Završetak:

آخره: ويستعمل مجازا فى الفاعل والله اعلم بالصواب واليه المرج والمآب

6. L. 107b - 114a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للجامى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi al-waḍ'i

(v. br. 3505,5)

7. L. 114 - 115.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

8. L. 116 - 121.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع
Ḥāšiya Abū al-Baqā' 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3448,4)

9. L. 122 - 123.

شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للسيد)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3505,3)
Cijela zbirka prepisana je u XVIII stoljeću.

3512. 261.

Zbirka (مجموع), 2

L: 112; 26 x 17. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Osnovna djela pisana su crvenim mastilom ili su nadvučena crvenom linijom. Samo na prvom listu, na rubu, ima kratkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; nema poveza, ali se rukopis čuva u kartonskim koricama od nekog štampanog djela.

1. L. 1 - 28.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Prepisivač je na početku izostavio uobičajeni uvod, pa je počeo odmah tekstom komentara: هذا للبماء الى المعانى الرتبة الموجودة

Prepisao nepoznati prepisivač 23. ševvala (1)261/1845.

2. L. 32b - 112.

ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات
Azhār ar-rawḍāt fī šarḥ rawḍāt al-ǧannāt

Komentar djelu "Rawḍāt al-ǧannāt" iz dogmatike. Oboje napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥisārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. (v. I, 724, str. 484).

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Saraylī (iz Sarajeva), iz mahale Arebi Atik, 17. zil-hidže 1255/1840.

(كتب هذا الكتاب فقير الذليل المعترف بالعجز والتقصير بعون الله الملك الكريم سرايلى محمد بن محمد عن محلهء عرب عتيق غفر الله له ولوالديه لسنة خمس وخمسين ومائتين والف فى شهر ذى الحجة فى ١٧)

Na prvom listu su bilješke iz nauke o pojmovima.

3513. 541.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

L. 46. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Na prve dvije-tri stranice po rubovima ima ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, glat, dobro očuvan; povez polukožni.

I ovdje je prepisivač izostavio uobičajeni uvod.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

3514. 1131.

Zbirka (مجموع), 4

L. 130 + 8; 20 x 16,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka, pisanih rukom istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen, pismo, također, u početku djelomično oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 51a.

حاشية على شرح العصام الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ al-'Iṣām ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3504,3)

2. L. 53b - 77a.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

3. L. 77b - 113.

حاشية على التصديقات

Ḥāšiya 'alā at-taṣdīqāt

Glosa dijelu komentara (o premisama) djela "aš-Šamsiyya" iz logike (v. br. 3432). Napisao Ǧalīl b. Muḥammad al-Qaramānī ar-Riḍawī, čija nam je biografija nepoznata.

ḪḪ II, 1064; GAL, S I, 847.

Početak:

اوله: لا احصى ثناء عليك (انت كما اثنيت على) نفسك و اصلى على من هو خير المبعوثين بيد قدرتك وعلى الذين كان اعمادهم معروفين برضاء نبيك وبعد فيقول الضعيف المستعين الى القوى جليل بن محمد الرضوى

Završetak:

آخره: فاذا عكس كبرى احدهما صار آخر احديهما بحسب الكيفية ايجاب الصغرى. تمت بكتابة هذه الحاشية المسمى بعبد العبد الجليل فى يد اضعف العباد. تمت تمام.

4. L. 113b - 130.

حاشية على تحرير القواعد المنطقية

Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov u rukopisu je: هذا مير حسن على التصديقات

Druga glosa komentaru djela "aš-Šamsiyya" iz logike (v. 3433). Napisao Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Mu'inuddīn al-Maybadī, umro 910/1504.

Tüyatok 05 I, 229.

Početak:

اوله: المقالة الثانية آه اى المباحث المتعلقة بالحمليات والشرطيات واحكامها واضافة الاحكام الى ضمير القضايا يا من قبيل اضافة العام

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. 'Oṯmān al-Bosnawī, 1183/1769. (v.bilješku na kraju glose pod tačkom 1).

(تمت الحاشية المسماة الشيرانشى ... فى شهر رجب شريف التاريخ من الهجرة النبوية على يد الفقير مصطفى بن عثمان البوسنوى الاصل سنة ١١٨٣ رجب ٣)

Na naslovnoj stranici su nepotpuni nazivi djela, imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige: 'Omer Zuhdi i Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd-efendi, te pečati ove biblioteke i Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3515. 3957.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa 'Iṣāmuddīnova komentara Īǧīne rasprave o pojmovima. Osnovnu risalu napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad 'Aḍuddin al-Īǧī, umro 756/1335., komentar Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 944/1537., a ovu glosu Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Djelo je autograf i završeno je 1102/1691.

O.M. II, 31,7; AM II, 443; H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, str. 402.

Početak:

اوله: نحمدك يا من اسبغ علينا النعماء والآلاء. واكرمنا بمعرفة اوضاع الحروف والافعال والاسماء ... وبعد فيقول العبد المفتقر الى ربه الغنى البارى مصطفى بن يوسف بن مراد الموستارى ...

Završetak:

... ولنختم الكلام فى هذا المقام بعون الله العلام حامدين له تعالى على الانعام ومصلين على جميع الانبياء الكرام خصوصا على سيد الانام عليه وعليهم الصلاة والسلام وعلى آله واصحابه وعلى من تبعهم الى يوم القامة

Iza ovakvog završetka slijedi bilješka pisca o početku i završetku pisanja ove glose.

L. 92; 20,5 x 14. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ponegdje ispravaka i dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na drugom zaštitnom listu je piščevo ime i lični pečat kao vlasnik knjige, bilješke iz jezika, fikha i nešto duža bilješka, na turkom jeziku, iz istorije.

Na trećem zaštitnom listu je bilješka iz tefsira, fikha i fetve.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju i biografski podaci o piscu. Bilješke je pisao autor.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3516. 2201.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

L. 77; 21 x 14,5. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječa iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāǧǧ Muḥammad, kapetan, bakkal iz Bihaća.

Na rubu posljednje stranice je bilješka o tome da je neko, vjerovatno prepisivač, kolekcionaro djelo prema originalu.

3517. 1820.

Zbirka (مجموع), 10

L. 52; 20 x 12. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi, u djelima pod tačkom 7 - 9, pisane su crvenim mastilom. Tekst u navedenim djelima obrubljen je tankom crvenom linijom. U svim djelima tekst je povezan kustodama. Papir plavkast i tamnobijel, glat, tanji; povez polukožni.

1. L. 1 - 4a.

خلاصة الافكار فى الوضع

Ḫulāṣa al-afkār fī al-waḍ'i

Kratka risala o nauci o pojmovima u arapskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. II, 884,4).

2. L. 4b - 6a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

3. L. 6a - 7a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

4. L. 10b - 17a

شرح على ديباجة الرسالة الشمسية

Šarḥ 'alā dībağa ar-risāla aš-Šamsiya

Uvod komentara risale "aš-Šamsiyye" iz logike. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yüyō, umro 1119/1707. (v. br. 3436,1)

5. L. 17b - 18a.

رسالة التعاريف

Risāla at-ta'ārīf

Kraća rasprava iz logike. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. Naslov risala i ime pisca je prema rukopisu, što je prepisivač na kraju rasprave zabilježio.

Početak:

اول : اعلم ان التعريف ينقسم الى ثلثة اقسام . . .

Završetak:

آخره : التعريف الاسمى الدال على تفصل ما دال عليه الاسم الاحمالا . انتهى الرسالة . تمت الرسالة
المسماة برسالة التعاريف المنسوبة الى السيد الشريف قدس سره .

6. L. 18b - 20.

رسالة فى المؤنثات السماعية على ترتيب الحروف الهجاء

Risāla fi al-mu'annaṯāt as-samā'iya
'ala tartīb al-ḥurūf al-haǧa'

Kratka risala o imenicama ženskog roda u arapskom jeziku po upotrebi, obradene abecednim redom, od nepoznatog pisca. Gornji naslov napisan je na početku risale.

Početak:

اوله : تاء التانيث قد تكون ظاهرة فى اللفظ نحو طلحة وقد تكون مقدرة

7. L. 21b - 43a.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-šamsiya fi al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3301,3)

8. L. 43a - 47a

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

9. L. 47a - 50.

عروض اندلسى (عروض ابى الجيش)

'Arūḍ Andalusī ('Arūḍ Abū al-Ǧayš)

Kratka risala o arapskoj metrici. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. (v. I, 241).

Djela pod tačkom 7 - 9 prepisao isti nepoznati prepisivač 1240/1824.

10. L. 51b - 52a.

ديباجة الرسالة الشمسية

Dībaǧa ar-Risāla aš-šamsiya

Uvod (predgovor) djelu pod tačkom 7 ("ar-Risāla aš-Šamsiyya").

Djela pod tačkom 1 - 6 prepisao isti nepoznati prepisivač, a djelo pod tačkom 10 od drugog nepoznatog prepisivača - sve iz XIX stoljeća.

Na koricama i prvom zaštitnom listu su naslovi devet djela ove zbirke.

d) al-Waladiya

3518. 4615.

Zbirka (مجموع *), 9*

L. 94; 20,5 x 13,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima nešto dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, presvučen zelenim platnom, noviji.

1. L. 1b - 2a.

رسالة فى آداب البحث للسيد الشريف

Risāla fi ādāb al-baḥṯ

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šerī al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Köprülü III, 705,37.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى شرف الانسان بنظرة البصيرة المظهرة للصواب . . . وبعد فان الكلام . . . (؟)
اما ان يقع فى التعريفات او فى المسائل

Završetak:

آخره : فليس المسائل المعاودة فى طلب توضيحها من المعلل والمعرف والله اعلم بالصواب واليه
المرجع والمآب .

2. L. 2a - 3a.

رسالة فى آداب البحث لابن كمال پاشا
Risāla fī ādāb al-baḥṯ

Druga risala na istu predhodnu temu. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamālpāšā, umro 940/1533.
Ahlwardt IV, 5337; Köprülü III, 705,36.
Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه وعلى آله العظام واصحابه الكرام، وبعد فان آداب البحث علم باحث عن احوال المتخاصمين

Završetak:

آخره: والدليل الثانى يجعل راجحا لدعوى المعلل فيثبت. تمت الرسالة.

Poslije ove risale je bilješka, također, iz disputacije i bilješka iz djela: "Ḥāǧǧ pāšā 'alā šarḥ al-Maṭāli".

3. L. 5b - 8a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة وترتيب البحث
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara va tartīb al-baḥṯ

Još jedna kraća risala iz disputacije, od nama nepoznatog pisca.
Početak:

اوله: المناظرة هى النظر العلمى بين الشيئين من طرفين اظهارا للصواب او الزاما للخصم والقيد الاخير يخرج المغالطة

Završetak:

آخره: فلهذا تخالف آراء العقلاء فى الظنيات اكثر مما تخالفت فى العلميات والله اعلم. تمت الرسالة فى آداب البحث

4. L. 9b - 17a.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

Naslov u rukopisu je: شرح الرسالة الليثية فى تحقيق الاستعارات
Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯ as-Samarqandī, oko 890/1485. (v. I, str. 238), a ovaj komentar Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, poznat pod imenom Qūl Aḥmad, oko 1038/1628.

Ahlwardt VI, 7311.
Početak:

اوله: الحمد لله المجد والصلوة على رسوله محمد وعلى آله وصحبه من الازل الى الابد يستقل المصنف اولا تيمنا وتبركا بموجب الحديث

Završetak:

آخره: والحمد لله اولا وآخراً كتبناه مع تفرق البال وتفلفل الحال لعدم خلوة عن بعض اشكال بسبب ما فيه فى الاحمال واختصرنا فيه حذرا عن الاملال رعاية لمطابقه مقتضى الحال وانا الحقير الفقير احمد بن محمد بن حضر غفر الله ذنوبه ...

5. L. 17b - 18.

رسالة فى بيان اجتماع الاستعارة التبعية مع التمثلية
Risāla fī bayān iǧtimā' al-isti'āra at-tab'iya ma'a at-tamṯiliya

Kraća risala iz metafore. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 119/1707.

Šejh Yuyini biografi ne spominju ovu risalu. Obzirom da se kod nas nalazi autograf, smatramo da je jedinstvena u svijetu i mi je prvi put predstavljamo naučnoj javnosti.
Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه محمد وآله وبعد فهذه كلمات فى بيان اجتماع الاستعارة التبعية مع التمثلية فى لفظ واحد

Završetak:

آخره: وهذا آخر ما اوردناه والحمد لله على كل حال سودناه على سبيل الاجمال حذرا عن الاحلال وانا الفقير اضعف مصطفى بن يوسف بن مراد غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم يوم التناد بحرمة محمد ...

6. L. 19b - 36.

حاشية السواسى على شرح رسالة الاستعارة
Ḥāšiya as-Siwāsī 'alā šarḥ risāla al-isti'āra

Glosa 'Iṣāmuddinovu komentaru Samarqandijine brošure o istiari. Napisao Ḥ.Ismāil b. H. Sinān as-Sīwāsī, umro 1048/1638. (v. I, 388,8, str, 240).

Završetak:

آخره: قوله لانه لا التباس بين القرينة والرشيح فى المفردة بما يلايم المشبه والرشيح مما يلايم المشبه به
الحمد لله على التمام ...

7. L. 36b - 40a.

رسالة الاستعارات
Risāla al-isti'ārāt

Kratka risala o istiari. Napisao 'Alī b. Muḥammad 'Alī Qušğī, umro 879/1474.

Ahlwardt VI, 7319.

Početak:

اوله: الحمد لله ذى المنّ والاحسان ... اعلم ان اللفظ الموضوع المستعمل مفردا كان او مركبا ان
استعمل ...

Završetak:

آخره: وكذلك فى الشرع بالعكس اى حقيقة شرعية فى العبادة ومجاز شرعىّ فى الدعاء لان وضعه
فى اللغة للدعاء وفى الشرع للعبادة

8. L. 40b - 66a.

حاشية حسن زيبارى على شرح العصام على رسالة الاستعارة
Ḥāšiya Ḥasan Zībārī 'alā šarḥ al-'Iṣām 'alā risāla al-isti'āra

Glosa 'Iṣāmuddinovu komentaru kratke rasprave o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (istiari). Raspravu je napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, oko 890/1485, komentar 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536 (v. I, 388,4-5, str. 238-9), a ovu glosu Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī, oko 1040/1630.

Ahlwardt VI, 7304; GAL, S II, 260,7; Köprülü III 555,1.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق الانسان وعلمه البيان ... اما بعد فهذه حواش على الشرح المنسوب
... مولانا عصام الدين ابراهيم ... على رسالة الاستعارة

Završetak:

آخره: ان يجعل الجميع اى جميع الملايمات قرينة ولذلك قال صاحب التلخيص القرينة قد تكون
واحدة وقد تكون متعددة

9. L. 67b - 94.

حاشية على شرح الرسالة فى الاستعارة
Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī al-isti'āra

Druga glosa istom komentaru. Napisao Ṣadruddīn 'Alī b. Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'inī al-'Iṣāmī, umro 1007/1598.

Ahlwardt VI, 7301; GAL,G II, 259; AM I, 751.

Početak:

اوله: احمدك حمد مسترشد بانوار هدايتك ... اما بعد فيقول العبد المفتقر ... على بن صدر
الدين بن عصام الدين لما بلغت سن التمييز من العمر العزيز ...

Završetak:

آخره: قوله ولك ان تجعل الجميع قرينة الخ ولذا قال صاحب التلخيص القرينة قد تكون واحدة وقد
تكون متعددة والله اعلم وله الحمد الاتم والبداء والختم.

Na kraju glose pisac kaže da ju je završio 999/1591.

Cijelu zbirku prepisao (i napisao) Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, vjerovatno koncem XVII stoljeća.

Raniji vlasnik ovog rukopisa bio je Muḥamed-Emīn Muslibegović, posjednik iz Mostara (v. pečat na posljednjem zaštitnom listu).

3519. 2262.

Zbirka (مجموع), 5

L. 143; 20 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1b - 2a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

2. L. 2b - 12.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

3. L. 13a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 13b - 18a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)
Prepis zaršen 1208/1793.

5. L. 19b - 143.

تلخيص المفتاح
Talḫiṣ al-miftāḥ

(v. br. 34000,4)
Prepis završen 18. ramazana 1211/1797.

Na kraju je nekoliko fetvi na turskom jeziku, pisane rukom drugog prepisivača.

Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige: Fehimzāde Adem, hafiz, Muḥammad Bahāuddīn b. 'Abdulkarīm i Ḥulūs Murād b. Ḥusayn Bosnavi iz Gacka.

3520. 1552.

Zbirka (مجموع)*, 7*

L. 118; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 4.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)
Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 4 - 5.

حاشية (شرح) الرسالة العضدية فى الآداب (للسيد)
Ḥāšiya (šarḥ) 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)
Početak je drugačiji od onog pod gore navedenim brojem, a završetak je identičan s istim primjerkom.

Početak:

اوله : لك الحمد والمنة على نبيك الصلوة والتحية اذا قلت بكلام ان كنت ناقلا فيطلب الصحة اى صحة النقل فعليك تصحيحه باى طريق .

Na šestom listu su bilješke (većinom hadisi) o značaju muslimanskih blagdana (praznika).

3. L. 9b - 20.

حاشية ديكقوز على شرح آداب البحث والمناظرة للسمرقندى
Ḥāšiya Dīnkōz 'alā šarḥ ādāb al-baḥṯ
wa al-munāẓara li as-Samarqandī

(v. br. 3319,5)

4. L. 23 - 44.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ
wa al-munāẓara li aš-Širvānī

(v. br. 3261,4)

5. L. 45 - 70.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث
Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt

(v. br. 3261,5)

6. L. 70b - 103.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث
Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūġ-beg 'alā ādāb al-baḥt

(v. br. 3480,3)

7. L. 105b - 118.

تعليقات على شرح الآداب المسعود السمرقندى
Ta'līqāt 'alā šarḥ al-ādāb al-Mas'ūd as-Samarqandī

Glosa Mas'ūdovom komentaru Samarqandijinoj risali o disputaciji. Napisao Ramaḍān b. 'Abdulmuḥsin ar-Rūmī al-Wizewī al-Bihištī, umro 979/1571. Gornji naslov napisan je na rubu drugog lista.

Naš rukopis nije isti kao u Berlinskoj biblioteci (Ahlwardt IV, 5282), dok u ostalim pristupačnim katalozima nismo mogli pronaći glosu koja je identična našem primjerku. Prema tome, nismo sasvim sigurni u identifikaciji ove glose.

HH I, 40; AM I, 370; G.M. I, 42.

Početak:

اوله: الحمد لله حمد العاكفين ببابه والصلوة على محمد سيد احبابه وعلى آله واصحابه الذين تزدبوا بادابه، قوله بالحديث معنى . . .

Završetak:

آخره: تامل اشارة الى ان الكلام فيما يقابل الايجاب فعلى تقدير الاتحاد الايجاب مع الارادة دائما فى المآل على زعمه هذا القائل تكون محصول كلامه هذا اذا لم يكن الواجب موجبا يلزمنا

Čini nam se da prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

Prepis djela pod tačkom 1 i 2 potječu iz druge polovine XVII stoljeća, a djela pod tačkom 3 - 6 prepisao nepoznati prepisivač 1123/1711, dok je djelo pod tačkom 7 prepisano 1114/1702.

Uvakufio 'Izzet Ṣāliḥ-efendi Hromozāde.

3521. 1176.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 190; 22 x 15. Nasḫ s nešto ta'līqa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 8a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكويرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Prepisao Yūnus b. Ismā'il b. Bakr u medresi Ḫawānd / خـــواند /, 1150/1737.

2. L. 8b - 31.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥt

(v. br. 3315,11)
Prepisivač i godina prepisao kao i u predhodnom djelu.

3. L. 32 - 53a.

نظام الآداب
Niẓām al-ādāb

Prema bilješci na kraju djela, risalu iz disputacije napisao Muḥammad al-Ḥusaynī, poznat pod imenom Niẓāmuddīn. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov niti autora ova risale.

Početak:

اوله: سبحان من تنزّه فعله عن العلل وتقدس . . . (؟) عن النقض والخليل . . . وبعد فاعلم انه لا شك ان العلم تصوراً كان او تصديقا . . .

Završetak:

آخره: والله اسئل ان ينفع به الطلاب من معاشر الاجاب يا رب العظمة والجبروت ومالك الملك والملكوت اجعلها محبوبا بينهم ومرغوبا لديهم وزخرلنا يوم الدين بقولهم امين. انتهى نقل الألفاظ من الفوائد الى . . . في جامع آيا صوفيه فى البلدة الطيبة قسطنطنية

Prema navedenoj bilješci prepis ili sastav završen je u Istanbulu. Prepisivač i godina preisa je isto kao pod tačkom 1.

4. L. 53b - 54.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث لطاشكوپرى زاده

Ḥāšiya ʻalā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ li Ṭāšköprüzāde

Glosa komentaru iz disputacije. Osnovnu risalu i komentar napisao Aḥmad b. Muṣṭfā Taşköprüzāde (umro 963/1555), a ova glosa je od nama nepoznatog pisca. Možda je pisac ove glose autor prethodne risale!?

Početak:

اوله: نحمدك امتثالا لقضائك لا احصاء لثنائك . . . وبعد ولقد كان مبحث منع الدليل بلا شاهد من اشكال المواقع والموارد . . .

Zavreštak:

آخره: حتى يستعلم مطابقها للواقع بخلاف المقدمة وهذا انموذج من التحقيق وتمامه على الوجه الحقيق ذكرناه فى نظام الآداب فارجع اليه بتوفيق الوهاب ابن نثارى سلّمه البارى

5. L. 55 - 56.

مرام الطلاب

Marām aṭ-ṭullāb

Kratka rasprava iz logike od nepoznatog pisca. Gornji naslov napisan je na početku crvenim mastilom, ali pristupačni izvori ne navode ovakav naslov.

Početak:

اوله: يا من يجيب داعية فى بابه ولا يجيب سائله عن جنابه . . . وبعد فهذه لفاظة لافظ او عجالة سافر مرتبة على مقدمة ومقصد وخاتمة . . .

Završetak:

آخره: الحادى عشر هذا مما اخذته عن الولد المحقق الاستاذ المدقق اعلى شانه واسكنه فى اعلى جنانه والله اسئل ان ينفع به الطلاب من معاشر . . .

6. L. 57 - 113.

الحاشية الفردية على الحسينية فى الآداب

al-Ḥāšiya al-fardiya ʻalā al-Ḥusayniya fī al-ādāb

(v. br. 3257,2)

Prepisivač i godina prepisa isto kao pod tačkom 1.

7. L. 114b - 122.

امثلة الكلمات المفصلة

Amṯila al-kalimāt al-mufaṣṣala

Kraće djelo u kome su obrađena neka pravila iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: هذا كتاب فى امثلة الكلمات المفصلة فاعلم انه يوجد فى الكلام العرب ويتعرّى عرفانها على المبتدئ فاردت ان ابيّن مفصله على وجه الايضاح من اى باب كان من اقسام الثمانية منها .

Završetak:

آخره: تكتن امر حاضر من تكين يتكين فعل مضارع جمع مؤنث مخاطبة . تمت هذه الكتاب بعون الملك الوهاب .

8. L. 124b - 190

مطلوب فى شرح المقصود فى التصريف

Maṭlūb fī šarḥ al-maqsūd fī at-taṣrīf

(v. br. 3351,3)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Početak:

اوله: الحمد لله المتعالى عن الاخبار الراجفة العلوجية (؟) القادر على انه علة النفوس المطنوحة . . .

Na početku knjige je pečat ranijeg vlasnika: hāfiẓ Muṣṭafā.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu biblioteku, Monllā Mūsā.

3522. 6592.

Zbirka (مجموع), 6

L. 91; 15,5 x 10. *Ta'līq*, od različitih prepisivača, pisani nevještim rukama kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i kratkih tumačenja. Papir tamnobijel i plav, oštećen, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 121.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

2. L. 17b - 28.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

3. L. 42b - 65.

اظهار الاسرار

Iẓhār al-asrār

(v. br. 3308,3)

4. L. 70 - 80.

العوامل الجديد (عوامل البركوى)

al-'Awāmil al-ǧadīd ('Awāmil al-Birgawī)

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pir' Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. br. 3308,4)

Ahlwardt VI, 6786.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فاعلم انه لا بد بكل طالب معرفة العراب من معرفة مائة شيء ستون منها عاملاً ...

5. L. 83 - 84.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

6. L. 86 - 90.

ترجمة عوامل جديد

Tarǧama 'Awāmil-i ǧadīd

Djelo je na kraju nepotpuno.

Prevod na turski jezik navedenog djela pod tačkom 4, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

اوله: اعربيجه بلكلكه طالب اوستده يوز ... (؟) بلمك لازمدر

Djela pod tačkom 1, 2, 4 - 6 prepisao Nūḥ b. 'Abdullāh iz Trebinja (?), 1261-62/1845-46, a djelo pod tačkom 3 prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Iz ostavštine Ismā'īl Ḥakkī Resulbegovića iz Mostara.

3523. 6980.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

L. 7; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i godini prepisa, ali rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici neko je kasnije napisao nepotpun naziv ovog komentara.

Rukopis je odkupljen od nepoznate osobe za 3.000 starih dinara, godine 1978.

3524. 1182.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 52; 22,5 x 16. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka, dopuna i kratkih tumečenja dotičnog teksta. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 30.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Glosa Taşköprüjevom komentaru iz distputacije. Napisao Ismā'il aḍ-Ḍabîh, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Perč (p 663, str. 640) i Šamsuddin Sami (K.A. III, 2224) spominju ovog pisca, ali ni oni ne daju nikakvih drugih podataka o njemu.

Početak:

اوله: نحمدك يا من علّمنا من لدنك ادابًا . . . وبعد فيقول العبد الفقير المسمّى الذبيح اسماعيل الناصح وفّقه الله

Završetak:

آخره: در بحر العلم والشرف كنز من عرف نفسه فقد عرف مجمع الفضائل الانسية الى آخر. تم.

Iza ovog djela slijede tri neispisane lista.

2. L. 34 - 52.

شرح عروض الاندلسى
Šarḥ 'arūḍ al-Andalusī

Komentar kratkoj risali o arapskoj matrici. Risalu je napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, 626/1229. (v. I, 390,3, str. 241), a ovaj komentar Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mostārī Dāmad, umro 1099/1687.

AM II, 416; O.M.II, 26; H. Šabanović: Književnost Mus., 370.

Početak:

اوله: الحمد لله الباسط نعما الموفر بانعاماتها . . . وبعد فيقول العبد الفقير محمود بن خليل الموستارى . . . لما كان علم العروض وتوبعه متمّما . . .

Završetak:

آخره: اللهم اجعل خاتمة امورنا قوفى (؟) مرضاتك المؤسسة واحفظ افعالنا المفيدة عن الشياطين المطلقة الموسوسة ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والحمد لك ما دام عليه نشاه . . .

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvoj unutrašnjoj korici su naslovi djela, a na početku oba djela je ime ranijeg vlasnika Mula Redžep, te vrijednost knjige 12 groša.

Rukopis je otkupljen od Muhameda Fočaka iz Sarajeva.

3525. 4566.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 104; 20,5 x 12. *Ta'līq i nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, mjestimice, ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, glast; povez polukožni, a preklopom, oštećen. Neki listovi su rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 38.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

2. L. 39 - 67.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

3. L. 70b - 79.

شرح رسالة من الآداب للبركوى
Šarḥ risāla min al-ādāb li al-Birgawī

Komentar kratkoj risali iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. O.M. I, 253-56). Ovaj komentar napisao je Muḥammad Emīn 'Ilmī b. Ismāil al-Yaniyawī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: احمدك اللهم يا من لا مانع لما اعطيت ولا مناقض لما قضيت ولا معارض لما انشئت . . . وبعد فان اضعف عباد الله . . . امين علمى ابن اسماعيل اليانيوى لما رأى الرسالة الشريفة فى الآداب . . .

Završetak:

آخره: لا بل كلما اخذها ايديهم الشريفة ان يدعوا له ولوالديه بلطفهم وكرمهم ولجميع المومنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات

Prepis završen koncem rebiul-ahira 1142/1729.

4. L. 81b - 82a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

5. L. 82b - 90.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

6. L. 92 - 104.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (لعلى القوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i (li 'Alī Qušğī)

(v. br. 3349,4)

Prepis djelā pod tačkom 1, 2, 4 - 6 potječu, također, iz XVIII stoječa.

Na drugoj nutarnjoj korici napisano je ime ranijeg vlasnika Mula Fāḍil Kaytaszāde (Kajtaz).

3526. 5283.

Zbirka (مجموع), 4

L. 48; 21 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 33.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Na početku djela neko je kasnije napisao naslov i ime pisca Ismā'il Ḥaqqī. Nemamo potvrde da li je to Ismā'il Ḥaqqī al-Brusawī, iako Ismā'il-paša (A M I, 219) i Meḥmed Ṭāhir Brusalī (O.M. I, 28) spominju da je napisao neki komentar iz disputacije.

2. L. 33b - 41.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Druga glosa istom komentaru. Naisao Qara Ḫalīl b. Ḥasan, umro 1123/1711.

O. M. I, 403

Početak:

اوله : قوله الحمد لله سلك هنا الطريقة المشهورة فى الحمد اقتداء فى الكتاب الكريم وعقبه بما يدل على صفاته الجلالية . . .

Završetak:

آخره : اى ما وضع له لفظ الانسان هو مفهوم لفظ الحيوان الناطق فيتوجه المنع بانا لا نسلم انه ذلك او لانم

3. L. 41 - 45a.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Treća glosa istom komentaru. Napisao Ibrāhīm b. Faḍlullāh as-Siwāsī, čija nam je biografija nepoznata. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ime ovog pisca.

Početak:

اوله : يقول الفقير المذنب القاسى ابراهيم بن فضل الله السيواسى . . . لما رأيت الرسالة المشهورة فى الآداب جامعة لمسائل الباب . . .

Završetak:

آخره : اقول من خالص غرضه اظهار الصواب لا يبالى لغلبة فالوجه ان الاستحقاد ينافى الاظهار. تمت الكتاب . . .

4. L. 45b - 48.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3527. 899.

Zbirka (مجموع), *7*

L. 74; 21,5 x 15,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, malo oštećen, s preklopom.

1. L. 1 - 11.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Još jedna glosa istom komentaru iz disputacije, od nama nepoznatog pisca.
Tüyatok 05 I, 222.
Početak:

اوله : يا من لا مانع لما اعطاه ولا ناقض لما قضاه ولا معارض لما احكم . . . فهذه قطعة من السطور مع قلة البضاعة ووفور الفتور على شرح الرسالة . . .

Završetak:

آخره : قوله اذ لا مزيد عليها قد عرفت ان قد اشرنا الى قواعد وضا ابطل مما لم يذكره الشارح قد بقى وهو الملهم الصواب واليه المرجع والمآب وليكن بهذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد لله . . .

2. L. 13 - 20.

رسالة فى فن المناظرة
Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)
Prepisao Muḥammad b. Abū Bakr, 1141/1728.

3. L. 21 - 27.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف
Tarǧama ar-risāla al-waladiya fī al-manṭiq

(v. br. 3263,3)
Prepisao isti navedeni prepisivač 1140/1727.

4. L. 29 - 39a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

5. L. 39b - 67a.

كشف الكنوز فى بحر الرموز
Kašf al-kunūz fī baḥr ar-rumūz

Glosa gornjem komentaru. Napisao 'Abdurazzāq b. Muṣṭafā al-Anṭākī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovu glosu, pa je, prema tome, vrlo rijetka.
A. M. I, 568.
Početak:

اوله : الحمد لله الذى وضع الالفاظ لمعانيها وعلم آدم الاسماء كلها . . . اما بعد فيقول افقر العبيد . . . عبد الرزاق بن مصطفى الانطاكى . . . لما شاع شرح الرسالة العضدية بين الاعلام وذاع فى ديار بلدان الاسلام لخواجه على السمرقندى . . . وسميته بكشف الكنوز فى بحر الرموز . . .

Prepisao neki 'Alī al-Qušǧī, u medresi Yeken-age u Konji, 1139/1726.

6. L. 67b - 71a.

رسالة الآداب المناظرة
Risāla al-ādāb al-munāẓara

Risala iz disputacije. Napisao Ḥusayn Šāh Čelebī Amasiyevī, umro 918/1512.
Tüyatok 07 III, 2256.
Početak:

اوله : اذا قلت بكلام فان كنت ناقلا فاى وجه كان كما تقول قال الاستاذ كذا او مدعيا كما تقول . . .

U našem primjerku prepisivač je izostavio uvodni dio.
Završetak:

آخره : و قس على التقسيمات حال التخصيصات والتقديرات الواقعة فى التحريرات والتحقيقات . تم الرسالة المناظرة .

7. L. 71b - 74.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3102,1)
Prepis djela pod tačkom 4, 6, i 7 potječu iz XVIII stoljeća.
Na posljednjoj stranici je početak komentara "al-Ḥusayniyya".

3528. 4799.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 155; 19,5 x 14. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, ošteće. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 5a.

الحسينية فى آداب البحث
al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

Rasprava o disputaciji. Napisao Šayḫ Ḥusayn-efendi b. 'Abdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1718.

U katalogu Köprülü (navedeni broj) pogrešno je navedeno ime pisca, a završetak djela naveden je iz komentara ovoj raspravi. Katalog Tüyatok (07 III, 2267-2275) navodi komentare umjesto osnovnog djela.

GAL, S II, 482; Köprülü III, 546, i Bratislava, 265.

Početak:

اوله: يا من وفقنا لوظائف البحث فى تحريرات والتحقيقات ... وبعد فهذه عجالة لوسائل السائلين لوظائف الكلام ...

Završetak:

آخره: لكن بلا استثناء وقس عليه التصديقات والتحقيقات الواقعة فى تحريرات والتحقيقات.

---

2. L. 5b - 24.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

3. L. 25b - 62a.

تحرير القواعد المنطقية فى الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawa'id al-manṭiqiya fī ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)
Početak:

اوله: قال ورتبه على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اقول الرسالة مرتبة على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اما المقدمة ففى ماهية ...

4. L. 63b - 124.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)

5. L. 125b - 144a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

6. L. 147 - 155.

رسالة فى الصرف
Risāla fī aṣ-ṣarf

Djelo je na početku nepotpuno.

Fragment nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: عن نقله الى البياض عن عوائق الزمان وبوائق الموان فطرحه فى زوايا الهجران ...

Završetak:

آخره: ويرتفع الاختلاج فى الاوهام لكن البحث مما تزل فيه الاقدام. الحمد لله الجواد الحق الرحيم الكريم المطلق قد استرحنا عن كبد الانتهاض لنقل هذا الرسالة من السواد الى البياض فى عنفوان

Djela pod tačkom 1 - 5 prepisao Ibrāhīm b. ʻAbdullāh Gaferyādi, u gradu Balikesri, u medresi Hadži Qāye Šehre (Šehire ?) 1180-81/1766-67, a djelo pod tačkom 6 prepisao nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz gramatike arapskog jezika, prenesena iz djela "Mu'rab al-ʻavāmil al-ǧadīd".

3529. 3498.

Zbirka (مجموع), 6

L. 85; 21 x 14,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1 - 6.

الحسينية فى آداب البحث

al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepis završen 1205/1790.

2. L. 9 - 25.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

3. L. 27b.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 28b - 35a.

الحنفية

al-Ḥanafiya

(v. br. 3334,4)
Djelo je na kraju nepotpuno.

5. L. 37b - 77a.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)

6. L. 82b - 85.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. 3305,2)
Prepis završen 1206/1791.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3530. 1842.

Zbirka (مجموع), 4

L. 47; 20 x 13,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama u prvom djelu obrubljen je tankom crvenom linijom, osim prve dvije stranice koje su obrubljene sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel i bijel, različite debljine, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 33.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

Na kraju djela zabilježeno je da je nepoznati autor ovog komentara završio isti 1132/1720.
Prepisao neki Muṣṭafā, 1158/1745.

2. L. 34b - 36a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

3. L. 36b - 40a.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. br. 3304,2)
Prepisivač djela pod tačkom 2 i 3 je isti kao i pod tačkom 1, iako se nije potpisao.

4. L. 40b - 46.

الامثلة المختلفة من العروض العربى
al-Amṯila al-muḫtalifa min al-ʻarūḍ al-ʻarabī

Primjeri različite upotrebe metra u arapskoj poeziji, od nepoznatog sastavljača. Naslov je prema sadržaju rada.
Početak:

من بحر الرجز وفا حما ...(؟)
من الرجز الحمد لله العلى الاعلى الاجل

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760.
Na 47. listu su bilješke iz metrike.
Na prvom zaštitnom listu je ime ranije vlasnika Aḥmed b. Muṣṭfā, muderis u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.
Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

3531. 6413.

Zbirka (مجموع), 4

L. 51; 22 x 17. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa. Tekst na stranicama, u djelima pod tačkom 2 i 3, obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 16.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepisao Muḥammad Nūruddīn b. 'Alizāde (?) Fayḍullāh, u srijedu 6. šabana 1176/1753.

2. L. 19b - 40.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-waḍʻi

(v. br. 3356,3)
Prepis završen u nedjelju 9. redžeba 1125/1713.

3. L. 41 - 42.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-waḍʻi

(v. br. 3315,9)
Prepisivač isti kao i kod predhodnog djela.

4. L. 43 - 51.

حاشية على الحنفية فى الآداب
Ḥāšiya ʻalā al-Ḥanafiya fī al-ādāb

Glosa Monllā Muḥammad Ḥanafinom komentaru 'Aḍuddīnove risale iz disputacije. Napisao Abū Bakr b. Muḥammad al-'Antābī, čija nam je biografije nepoznata.
Početak:

اوله : الحمد لله الذى رفع درجة الانسان بافهام الخطاب ... اما بعد فيقول افقر الخلق الى الهادى ابو بكر بن محمد العنتابى ...

Završetak:

آخره: لا يكون ناقصا نقصا تفصيليا او هو طلب الدليل على مقدمة لا مجموعة ولا نقصا اجماليا فهو طاهر . . . (؟) تمت الحروف بعون الملك الرؤف .

Na naslovnoj stranici ove glose napisano je crvenim mastilom da je završena (ili prepisana) 1129/1716.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela i ime vlasnika, neki Sayyid'Osmān, godina 1252/1836.

Na naslovnoj stranici su: stih na turskom jeziku, neki računi, vježbe u pisanju, ime ranijeg vlasnika knjige Sayyid Muḥammad Nūruddīn b. Fayḍullāh (navedeni prepisivač) i dva lična pečata spomeutih vlasnika.

Na 17. listu je kratko tumačenje neke dove, a na 18. listu su fetve - sve na turskom jeziku. Na 19. listu su opet imena ranijih vlasnika knjige (otac i sin), koji su gore navedeni. Ova imena su i na 43a. listu.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3532. 3658.

Zbirka (مجموع), 11

L. 91; 21 x 15.5. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst u komentarima pisan je crvenom linijom. Po rubovima ima malo tumačenja i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 23.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepis završen 5. ramazana 1172/1759.

2. L. 24b - 27a.

الحسينية فى آداب البحث

al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3528,1)

3. L. 27b - 30.

الحنفية

al-Ḥanafiya

(v. br. 3335,4)

Listovi od 31 - 36. su neispisani.

4. L. 37a.

رسالة فى آداب البحث لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3315,14)

5. L. 38 b

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

6. L. 37b - 38a.

رسالة فى علم آداب البحث

Risāla fī 'ilm ādāb al-baḥṯ

Kratka risala iz disputacije, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . المناظرة هى النظر من الجانبين فى النسبة بين الشيئين اظهارا للصواب والدليل . . .

Završetak:

آخره: الى نهاية فممنوع تم تلخيص الآداب بعون الوهاب واليه المرجع والمآب .

7. L. 38b - 43a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3331,6)

Na kraju ovog komentara, na rubu stranice je bilješka prepisivača u kojoj kaže da je autor ovaj komentar završio u Istanbulu 964/1556.

Prepis završen (1)169/1755.

8. L. 43b - 44a.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

9. L. 44b - 46.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3505,3)

10. L. 48 - 64.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)
Prepis završen mjeseca zul-kadeta 1151/1739.

11. L. 65 - 91.

فتح الوهاب بشرح الآداب
Fatḥ al-Wahhāb bi šarḥ al-ādāb

Djelo je na kraju nepotpuno.

Komentar Samarqandijinoj risali iz disputacije. Napisao Abū Yaḥyā Zakariyā b. Muḥammed al-Anṣāri al-Ḫazrağī aš-Šāfi'ī al-Miṣrī, umro 926/1519-20.

ḪḪ I, 41; AM I, 347; Kairo (Fuad Sayyid) II, 172.

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام . . . ابو يحيى زكريا الانصارى الشافعى . . . الحمد لله الواهب المنان المرشد للدليل والبرهان . . . وبعد فهذا شرح لكتاب العلامة شمس الملة والدين الحسينى السمرقندى رحمه الله المسمى بآداب البحث . . . وسميته فتح الوهاب بشرح الآداب . . .

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.
Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3533. 2864.

Zbirka (مجموع), 4

L. 46; *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. osnovna djela u komentarima pisana su crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrt; povez polukožni.

1. L. 1 - 30a.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥt

Listovi 31 - 35a su neispisani.

2. L. 35b - 37a

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

3. L. 37 - 45a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

4. L. 45 - 46.

خلاصة الآداب (رسالة فى آداب البحث)
Ḫulāṣa al-ādāb (Risāla fī ādāb al-baḥt)

Kraće djelo iz disputacije. Sastoji se iz uvoda i dva poglavlja. Napisao Muṣṭafā b.Yūsuf b. Murād al-Mostārī al-Bosnavi-Šayḫ Yūyo, umro 1119/1707.

O.M. I, 443; Bratislava, 269; H. Šabanović: Književ., 406.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه وعلى آله وصحبه وبعد. فهذه رسالة فى آداب البحث مرتبة على مقدمة ومقالتين . . .

Završetak:

آخره: و منها ان المعارضة فى العقليات الصرفة كالنقض فيها بخلافها فيها (؟) النقليات. تمت الرسالة الادابية للفاضل الموستارى المشهور بيويى

Cijelu zbirku prepisao ‘Omer b. Muṣṭafā Lūbinalī (iz Ljubinja), 1184/1770.

(كتبه الحقير لوبنلى عمر بن مصطفى غفر الله له . . . سنة ١١٨٤).

Na naslovnoj stranici je ime i pečati prepisivača kao vlasnika knjige, a na poljednjem zaštitnom listu je ovalni pečat Muhamed-aga Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3534. 1686.

Zbirka (مجموع), 2

L. 175; 20,5 x 12,5. *Ta‘līq*, od različitih prepisivača. U prvom djelu ove zbirke po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a u drugom djelu pisan je crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Na prve dvije stranice tekst je obrubljen jednom debelom i tankom zlatnom linijom.

Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 20.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥt

2. L. 21 - 175.

شرح الالفية لابن مالك
Šarḥ al-alfiya li Ibn Mālik

Djelo je na kraju nepotpuno.

Ovo je komentar poznatom djelu “al-Alfiyya” iz sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo u stihovima napisao je Ǧamāluddīn Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. ‘Abdullāh at-Tā’ī Ibn Malik, umro 672/1273, a ovaj komentar ‘Abdullāh b. ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdullāh Abū Muḥammad, Ibn ‘Aqil, umro 769/1369.

ḤḪ I, 152; Ahlwardt VI, 6642.

Početak u našem primjerku je:

اوله: . . . والحذف عندهم كثير منجلى الى آخر الى العائد المنصوب ومن شرط جواز حذفه ان يكون متصلا منصوبا بفعل تام . . .

Završetak:

آخره: وآله العز الكرام البرره وصحبه المنتخبين الخيره

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Iz biblioteke ‘Abdullāh-efendije Kantamirije.

3535. 6650.

Zbirka (مجموع), 3

L. 151; 21 x 15. *Nasḫ* s malom primjesom *ta‘līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, u početku prvog djela, ima kratkih glosa. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 22.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥt

2. L. 23b - 103.

شرح الولدية (شرح الرسالة فى فن المناظرة)
Šarḥ al-waladiya (Šarḥ ar-risāla fi fann al-munāẓara)

Komentar priručniku za početnike iz disputacije. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737. (v. I, 300,3, str. 186),a ovaj komentar 'Abdulwahhāb b. Ḥusayn b. Valiyuddin al-Āmadī 1190/1776.

Ahlwardt IV, 5332; AM I, 643.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى ادبنا بآداب المناظرة ومتعنا فى البحث عن عناد المكابرين . . . وبعد فيقول . . . عبد الوهاب بن حسين بن ولى الدين الآمدى . . .

Završetak:

آخره : فليكن آخر كلامه اذا قام من مجلسه سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

3. L. 105b - 151.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Cijelu zbirku prepisao 'Alī b. Muṣṭafā u Brusi, u medresi Murādiye, 1223-24/1808-09.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge - Makedonija.

3536. 2954.

Zbirka (مجموع), 6

L. 66; 17 x 10,5. *Nasḫ*, pisan rukom nevještog kaligrafa i teško čitljiv. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 28a.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

2. L. 29 - 50a.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

3. L. 50b - 52a.

انواع المجاز
Anwā'u al-maǧāz

Kraći rad o vrstama metafore u arapskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju. Možda je ovo izvadak iz nekog djela na ovu temu ili dio komentara djelu pod tačkom 4.

Početak:

(اوله :) اعلم ان العلماء خصروا انواع المجاز فى خمسة وعشرين نوعا على استقراء . . .

4. L. 52 - 54.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

5. L. 54b - 64.

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
Šarḥ Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

Komentar predhodnoj risali. Napisao Ḥusayn-efendī al-Isbe'ī as-Sarāyī (Sarajlija), čija nam je biografija nepoznata (v. I, 388,4 str. 238).

6. L. 65b - 66.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)
Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1263/1847.
Uvakufio Omer-efendija Hajrić al-Aqḥisārī (iz Prusca).

3537. 5696.

Zbirka (مجموع), 5

L. 140; 21 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i krtkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 34.

حاشية الفردية للرسالة الحسينية
Ḥāšiya al-Fardiya li ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. br. 3257,2)

2. L. 35b - 56.

حاشية على شرح قطب الدين على الشمسية
Ḥāšiya 'alā šarḥ Quṭbuddīn 'alā aš-Šamsiya

(v. br. 3349,7)

3. L. 58b - 84a

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

4. L. 85a - 90.

الرسالة الحسينية
ar-Risāla al-Ḥusayniya

(v. 3528,1)

5. L. 94b - 140.

حاشية السالكوتى على تصديقات
Ḥāšiya as-Sālikūtī 'alā taṣdīqāt

Glosa Quṭbuddīnovom komentaru risali "aš-Šamsiye" iz logike.
Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn as-Sālīkūtī, umro 1062/1652.
Ahlwardt IV, 5264.
Početak:

اوله : قال المصّ المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اى تعريفات القضايا واقسامها وفى بيان احكامها اى احوالها من العكس والنقض . . .

Završetak nije isti kao kod Ahlwardta, jer, izgleda nam, da ovu glosu prepisivač nije do kraja prepisao.

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ 'Oṯmān, 1184/1770.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Ahmead b. hadži Osman 'Alkozāde (Alkić), nastanjen u nekoj bosanskoj kasabi (ime teško čitljivo), godina 1200/1786. To je navedeni prepisivač ove zbirke.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3538. 1188.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة
Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

(v. br. 3471,3)
U drugim našim primjercima zabilježeno je da je autor ovo djelo završio 1117/1705-06.

L. 62; 22 x 15. *Nasḫ*, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo sitno pisanih komentara. Stranice su obrubljene jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom koji je otkinut, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio, za Ayni-begov mekteb u Sarajevu, hadži Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku i predao ga muteveliji Hadži Ḫalīl b.Sālih Hercegliji, godine 1252/1836 (v. bilješku na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3539. 1339.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 85; 22 x 15 i 20 x 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od trojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a u trećem djelu u ovoj zbirci mnoge riječi su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; bez poveza, listovi rasuti, tri različita djela sastavljena u jedan omot.

1. L. 1 - 48.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة
Taqrīr al-qavānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

2. L. 52b - 63a

نظم البيان
Naẓm al-bayān

Djelo je nepotpuno poslije prvog lista, u sredini i na kraju.

Glosa djelu "al-Muḫtaṣar" iz stilistike arapskog jezika.

"Muḫtaṣar" je napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftazānī, umro 792/1289, a ovu glosu Muṣṭafā b. Ḥasan Ramzī al-Antākī, umro 1100/1688.

AM II, 442; GAL,S I, 519.

Početak:

نحمدك يا من صرف قلوبنا نحو المعانى والبيان ... وبعد فيقول المفتقر ... رمزى مصطفى بن
الحاج حسن ... وسميتها بنظم البيان مستعينا بالله المستعان قوله نحمدك آثره على الشكر ...

---

3. L. 64 - 85.

(قطعة فى الاخلاق)
Qiṭ'a fī aḫlāq

Fragment nekog djela, na arapskom jeziku, iz islamske etike, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

الرياء فيما يعمل من العبادة اخفاء العمل عن العباد فلا يتصور ...

Djelo pod tačkom 1 prepisao neki Aḥmad (11)81/1767, a djela pod tačkom 2 i 3 potječu iz XVIII stoljeća.

3540. 6517.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة
Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

L. 50; 21 x 16,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polokužni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom list je nepotpun sadržaj ovog djela.

Iz kolekcije Ismail Hakki Resulbegovića.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

3541. 6957.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 106; 21 x 13,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je, također, crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 83.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة
Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

2. L. 84 - 106

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
Šarḥ Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

Komentar risali o isti'ări (v. br. 3305,2). Komentar je napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536 (v. br. I, 388,4-5, str. 238-9).

Oba djela prepisao Aḥmad b. Muṣṭafā, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika: Omer Zuhdi i Monlla Ahmed Terzi.

Rukopis je otkupljen od nasljednika hadži ḥāfiz 'Āṣim-efendije Sirće, imama i muderisa Gazi Husrevbegove džamije i medrese.

3542. 5676.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

(v. br. 3315,12)

L. 9; 22 x 16. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel; povez kartonski.

Prepisao učenik Yaḥyā b. Monllā Muḥammad 'Alī Šewkī, u gradu Dijaribekru, u medresi Bekir-efendije, 1183/1769.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, bilješka iz jezika (iz komentara nekog profesora al-Ḥiğābi-efendije) i bilješke iz tefsira.

Na kraju djela su dvije poučne izreke, jedne na arapskom, a druga na perzijskom jeziku.

Na posljednjem zaštitnom listu su neki računi i također poučne izreke, koju je napisao al-Ḥāğğ Ḥusayn al-Ḥilmī 1184/1770.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3543. 6415.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 55; 23 x 17,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 18.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Početak:

اوله: وبحمده وصلوة وسلام على رسوله يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده ... هذه رسالة فى فن المناظرة ...

Završetak:

آخره: ومن لا يشكر الله والحمد لله بعزتة وحلاله وقدرته وعظمته سبحان ربك رب العزة عما يصفون ...

2. L. 19b - 55.

الكافية فى النحو لابن الحاجب
al-Kāfiya fī an-naḥw li Ibn al-Ḥāğib

Udžbenik iz sintakse arapskog jezika. Napisao 'Oṯmān b. 'Omar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī Ğamāluddīn Abū 'Amr Ibn al-Ḥāğib, umro 646/1248.

Flügel I, 162; Ahlwardt VI, 6557.

Početak:

اوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف.

Završetak:

آخره: وفى الوقف فيرد ما حذف والمفتوح ما قبلها تقلب الفا.

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 2 prepis je završen mjeseca ramazana 1196/1782.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3544. 5233.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

L. 12; 18 x 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima kratkih komentara i dopuna. Papir tamnobijel, glat; bez poveza. Prepisao as-sayyid 'Abdulwahhāb al-Āmedī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na drugom i trećem listu, suprotno od navedenog djela, napisan je početak djela aš-Šamā'il an-Nabawiye, od Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī-je, umro 279/892. (v. I, str. 123).

3545. 3197.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 28; 16,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, pisano rukom istog prepisivača, slabim rukopisom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

1. L. 1 - 12.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Prepis završen 1264/1847-48.

2. L. 13b - 20a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3331,6)

3. L. 20b - 21.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

4. L. 22b - 27.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1)
Na 28. listu su bilješke iz logike.
Uvakufio Omer-efendija Hajrić al-Aqḥiṣārī (iz Prusca).

3546. 1374.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 80; 24 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni. Rukopis dobro očuvan.

1. L. 1 - 11.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

2. L. 13b - 42a.

شرح على متن العلاقة – فى الاستعارة
Šarḥ 'alā matn al-'alāqa fī al-isti'āra

(v. br. 3466,5)

3. L. 45b - 80.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. 3504,2)
Cijelu zbirku prepisao 'Īsā as-Sarāyī (Sarajlija), 1269/1852. (v. na kraju djela pod tačkom 2).
Uvakufio Salim-efendija Muftić 1357/1938.

3547. 1807.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 17; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 16a.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

2. L. 16b - 17a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.
Uvakufio Ḥasan-efendī Boyozāde (Bojić).

3548. 3439.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 149; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crnom ili crvenom linijom. U djelima pod tačkom 2 i 3 tekst na prve dvije stranice obrubljen je po dvije tanke crvene linije. U prvom djelu po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 8.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 9b - 91.

جامع الكنوز ونفائس التقرير
Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

Komentar predhodnoj risali. Komentar je napisao Ḥusayn b. Ḥaydar at-Tibrīzi al-Mar'aši, umro oko 1176/1762.

AM I, 327; Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 357; Köprülü III, 549,1; Tüyatok 07 III, 2162.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدى خير عباده سبيل الصواب ... فيقول البائس الفقير ... حسين بن شيخ حيدر التبريزى مولدا ثم المرعشى ... لما كانت الرسالة الدولية فى علم الآداب ... وسميته بعد اتمام التحرير جامع الكنوز ونفائس التقرير ...

Završetak:

آخره: والحمد لله رب العالمين كذا فى اكثر كتب التفاسير كالمعالم والمدارك الكواشى فليكن آخر كلامنا الحمد لله ...

3. L. 92b - 149.

فتح الاسرار
Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)
Prepisao neki učenik Ibrāhīm u Sarajevu, bez oznake datuma, vjerovatno početkom XIX stoljeća, a prepis djela pod tačkom 1 i 2 potječu iz XVIII ili XIX stoljeća.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3549. 3627.

شرح على رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)
Šarḥ 'alā risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Drugi komentar predhodnoj risali iz disputacije. Napisao Muḥammad al-Ḥanafī b. 'Oṯmān al-Klisī (iz Klisa - Dalmacija) 1183/1769. Pisac ovog komentara je neki naš čovjek koji je rodom ili je živio u spomenutom Klisu. Biografi o našim muslimanskim piscima nisu do sada spominjali ovog pisca, pa je ovim imenom naše muslimanska književnost bogatija još za jedno ime. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovaj komentar niti ime komentatora. navedeni podaci su dati prema našem rukopisu. (?!)

Početak:

اوله: يا من يجيب كل سائل ويفيض عليه انواع المسائل ... وبعد فيقول العبد ... محمد الحنفى بن عثمان الكليسى لما كان الرسالة الولدية ...

Završetak:

آخره: بحرمة من خلقت له جميع ارضك وسمائك وختمت به كافة انبيائك

L. 110; 19,5 x 13,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih glosa. Tekst na prvoj stranici obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao neki Ḥusayn 1186/1772.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka o značenju slova, a na naslovnoj stranici su ispisane naučne discipline (3), što treba da stoji na početku svake knjige i bilješke iz logike.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3550. 6402.

شرح على رسالة فى فن المناظرة

Šarḥ 'alā risāla fī fann al-munāẓara

Treći komentar spomenutoj risali. Napisao Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī, živio u XII/XVIII stoljeću.

Köprülu III, 545.

Početak:

اوله : بسمه وبحمده والصلوة على نبيه وآله يقول البائس الفقير الى الغنى خليل بن محمد القنوى . . . لما كانت الرسالة الولدية المنسوبة الى السجلية متداولة فى ديارنا وكان اخوان الزمان علقوا عليها . . .

Završetak:

آخره : يقول الفقير الى الله الغنى خليل بن محمد القنوى هذا آخر ما علقنا بالرسالة الولدية المرعشية فى الآداب على وجه يكشف عن وجوه فرائدها قناع الاصحاب ويفتح عن كشف فرائدها قلاع الانياب ومن الله التوفيق لاظهار الصواب واليه رجعى وحسن مآب

L. 70; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* pomiješan s nešto *ta'līqa*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa, ispravaka i dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ḥasan b. Ṭāhir iz sela Ṣāpūnī sa ostrva Metelin, Lesbos (današnja Grčka), u medresi Gabirzāde, 1195/1780-81.

Na kraju je bilješka, napisana crvenim mastilom, iz koje se razumije da je ovaj komentar čitao Ahmed Munib Korkut 1317/1899.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3551. 1133.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

(v. br. 3548,2)

L. 71; 22 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst u početku je pisan crvenim mastilom, u nastavku je nadvučen crvenom, a većim dijelom crnom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ Neretvalī, iz sela Tuhobić (Ulog-Kalinovik), 1200/1785.

Prepisivač na kraju kaže da je ovo djelo počeo da piše u Gazi Husrev-begovoj medresi, a da ga je završio u navedeneom selu.

(قد وقع الفراغ عن كتابة هذه النسخة الشريفة فى وقت ظهر سنة مائتين والف كتبه الفقير احمد بن صالح نرتوه لى عن قرية توهوبك . شرعت كتابة هذه النسخة فى مدرسة خسروية واتممتها فى قرية توهوبك .)

Na početku je ovalni pečat Muhamed-aga Aganagića, trgovca iz Sarajeva i pečat ove biblioteke.

3552. 1101.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 152; 21 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima mjestimice ima dopuna. Tekst je povezan kustodama, a isti je na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 104.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 105b - 110a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

3. L. 112b - 152.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

Cijelu zbirku prepisao Faydullāh (Fejzullah) b. Ismā'īl Ġennetīzāde (Dženetić), u vremenu 1204-05/1789-90.

Uvakufio Mustafa-beg b. Faydullah b. Isma'il-beg, kao evladijet vakuf, 1289/1872. (v.bilješku i pečat na drugom zaštitnom listu).

3553. 4582.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ġāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

L. 105; 20 x 15. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mjestimice dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe s konca XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Mostaru.

3554. 2504.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ġāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

L. 95; 18,5 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ibrāhīm b. Sayfullāh b. al-Ḥāǧǧ Muḥarrem at-Travnikī (iz Travniki), 1218/1803.

(فرغ من زبره نامقه ابراهيم بن سيف الله بن الحاج محرم التراونكى غفر ذنوبهم ... فى اليوم الاول من رجب المرجب لسنة ثمان عشرة ومائتين)

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3555. 846.

Zbirka (مجموع), 2

L. 90; 19 x 14. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom

1. L. 1 - 79.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ġāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 83b - 90.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

(v. br. 3315,12)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

Iz Šahdi-efendijine biblioteke.

3556. 4296.

Zbirka (مجموع), 2

L. 139; 18 x 12. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom (u prvom djelu), a crnom u drugom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo malo oštećeno, jedan dio prvog lista malo otkinut i zagubljen; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 97.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ġāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 99b - 139.

فتح الاسرار
Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Na kraju su imena ranijih vlasnika knjige: Mustafa-beg, Abdulfattah i ostala njihova braća Rizvanbegovića.

3557. 792.

فتح الوهاب فى شرح رسالة الآداب
Fatḥ al-Wahhāb fi šarḥ risāla al-ādāb

Komentar risali "Ādāb al-Kalanbawī" iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Ismā'il b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1205/1790, a komentar Mīr Muḥammad Sa'īd b. al-wazīr Ḥasan-paša ar-Rūmī, umro 1194/1780.

Ismā'il-paša: Ḍayl I, 3 - 4.

Početak:

اوله: الحمد لله ذى الجلال والاكرام . . . وبعد فيقول العبد . . . السيد محمد المدعو بحسن پاشا زاده . . . وسميته بفتح الوهاب فى شرح رسالة الآداب . . .

Završetak:

آخره: فلا يسمع من غير دليل وايضا قد عدوا ابطال المقدمة الغير المد لله بدليل يدل على فسادها قضيا غير مقبول ايضا وفيه ما فيه .

L. 55; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, 25. rebiul-evvela 1295/1878.

Na prvoj nutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su bilješka iz disputacije i etike.

Vlasnik rukopisa bio je navedeni prepisivač.

3558. 7288.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 6; 21,5 x 15,5. *Nasḫ*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a neke istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, bez poveza.

1. L. 1 - 3.

تحفة الطلاب
Tuḥfa aṭ-ṭullāb

Kratki spjev o disputaciji. Prema rukopisu, napisao Abu's-Sa'ūd al-Ḥalabī, čija nam je biografija nepoznata. Međutim, Brockelmenn (G II, 439) navodi isti naslov i kaže da je autor ovog naslova Abu's-Su'ūd Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-'Imādī, umro 982/1574.

Početak:

اوله: حمدا لمن قد منح الافاضلا   معرفة الآداب للبحث فلا

. . . .

وبعد فالمفتقر الذليل   ابو السعود الحلبى يقول

Završetak:

آخره: مصليا على النبى وآله   وصحبه وتابعى منواله

2. L. 4b - 5.

مفيدة الطلاب فى علم الآداب
Mufīda aṭ-ṭullāb fī 'ilm al-ādāb

Spjev na arapskom jeziku od 33 stiha (u metru redžez) o pravilima disputacije. Sastavio Muḥammad al-Azharī, u VII/XVIII stoljeću (v. II, 1886,3).

3. L. 5b - 7.

الغمائم الهمعية فى نظم الرسالة الوضعية
al-Gamā'im al-ham'iya fī naẓm ar-risāla al-waḍiya

Spjev od 68 stihova o gramatičkom tumačenju riječi u arapskom jeziku. Sastavio gore navedeni Muḥammad al-Azharī oko godine 1157/1745. (v. II, 1688,4).

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da je prijepis nastao početkom XIX stoljeća.

Na 10. listu ispisan je 21 slučaj značenja prijedloga ل /li/ u arapskom jeziku.

3559. 7194.

رسالة فى فن المناظرة
Risāla fi fann al-munāẓara

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Oṯmān b. Ḥusayn b. 'Omar Lalāšehrī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov risale i ime pisca je prema rukopisu. Inače, izvori ne spominju ovog pisca, pa nam je nepoznato vrijeme njegovog života i rada.

Početak:

اوله : الحمد لله على نعمائه . والصلوة على افضل انبيائه . وعلى آله المتادبين بآدابه وبعد فيقول العبد الفقير الى رحمة ربه القدير عثمان بن حسين بن عمر الالاشهرى (!) هذه رسالة فى فن المناظرة

Završetak:

آخره : وحاصل المعارضة هو المساقط فاقوى الاعتراضات الغصب واسلمها المنع اذ لا يجب له شيء فاحفظ ما كتبناه يكفيك بعون الله الملك الوهاب .

Risala je podijeljena na tri poglavlja (bāb):

الباب الاول فى وظائف التعريف

الباب الثانى فى وظائف التقسيم

الباب الثالث فى وظائف التصديق

L. 5; 21,5 x 14. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da prijepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

2. ISTORIJA

a) Sira

arapski

3560. 6570.

الشمائل النبوية (شمائل النبى)
aš-Šamā'il an-nabawiyyat (Šamā'il an-nabiyy)

Životopis Božijeg poslanika Muhammada a.s. Napisao Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī, umro 179/892. (v. I, 151,4, str. 123).

Ahlwardt IX, 9634.

Početak:

اوله: الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى ... باب ما جاء فى خلق رسول الله ﷺ .

Završetak:

آخره: قال هذا الحديث دين فلتنظروا عمّن تأخذون دينكم

L. 76; 20,5 x 13,5. *Nasḫ*, jednostavan. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je 99 Allahovih lijepih imena.

3561. 6932.

الشمائل النبوية (شمائل النبى)
aš-Šamā'il an-nabawiyyat (Šamā'il an-nabiyy)

L. 122; 21,5 x 16. *Nasḫ*, pisan krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom i pismo oštećeno; povez polukožni.

Prijepis završen 1172/1758.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedan hadisi-šerif.

3562. 371.

سراج الملوك
Sirāǧ al-mulūk

Životopisi božijih poslanika, tradicije evlija, propovijedi učenjaka, mudrosti filozofa i rijetkosti halifa (vladara). Napisao Abū Bakr Muḥammad aṭ-Ṭartūšī (u rukopisu: at-Ṭarsūsī), umro 520/1126.

Ḥ Ḫ II, 984; Mu'ğam II 1239; Ahlwardt V, 5612.

Početak:

اوله: يقول الفقير الى الله الغنى ابو بكر محمد بن الوليد الطرسوسى (!) رحمه الله تعالى. الحمد لله الذى لم يزل ولم يزال وهو الكبير المتعال ... واما بعد فانى لما نظرت الى سير الامم الماضية والملوك الخالية وما وضعوه من السياسات فى تدبير الدول ... وسميته سراج الملوك يستغنى الحكيم بدراسته عن مباحثة للحكماء والملك عن مشاورة الوزراء ...

Završetak:

آخره: فهذا ما اردنا ان نمليه فى هذا الكتاب فاكتبوا ما شئتم من انفاسه وان كانت الانفاس مما تكتب والله الموفق للخيرات ...

Djelo je podijeljeno na 64 poglavlja koja su navedena poslije predgovora.

L. 132; 28,5 x 20. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, ukrašen rozetama na sredini korica i preklopu. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli koja je oštećena.

Prepisao Yaḥyā b. Aḥmad b. Muḥammad al-Anbārī al-Ḥallī, mjeseca rebiul-evvela 992/1584.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3563. 333.

عيون الاثر فى فنون المغازى والشمائل والسير
'Uyūn al-aṯar fī funūn al-mağāzī wa al-šamā'il wa al-siyar

Biografija Božijeg poslanika Muḥammad a.s. Napisao Abū'l-Fatḥ Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Yaḥyā b. Sayyd an-Nās al-Ya'mūrī ar-Raba'ī al-Andalusī, umro 734/1333.

Ḥ Ḫ II, 1183; Ahlwardt IX, 9577; Köprulu I, 1089, 1120; GAL, 6 II, 71.

Početak:

اوله: الحمد لله المحلى محاسن السنة المحمدية بدرر اخبارها ومحل ميامن السيرة النبوية عن غرر الآثار ... وبعد فلما وقفت على ما جمعه الناس قديما وحديثا من الجاميع فى سير النبى ﷺ ...

Završetak:

آخره: واثبتها فى طرز كتابه رحم الله جميعهم ونفعنا بما يسر لنا من ذلك بمنه وكرمه والحمد لله وحده والصلاة على من لا نبى بعده محمد واله وصحبه اجمعين.

L. 263; 26,5 x 18. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao Muḥammad b. Šayḫ Ğunayd b. Šayḫ 'Alī aš-Šafi'ī, u petak 27. muharema 831/1427.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, napisan crvenim mastilom, ime pisca, ime ranijeg vlasnika koje je izbrisano, godina 1033/1623. i pečati Šehdijine i ove biblioteke. Na kraju je ime ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. 'Alī Sa'adullāh.

Iz Šehdi-efendijne biblioteke (v. počate na više mjesta u rukopisu).

3564. 1363.

سير النبوى (سير خير البرية)
Siyar al-Nabawī (Siyar ḫayr al-bariyya)

Životopis Muḥamed a.s. Napisao, vjerovatno, Ibrâḥim b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549.

Prvi gornji naslov napisan je na donjem prerezu, a drugi smo "izvukli" iz teksta. Ime pisca je navedeno u tekstu. Međutim, njegovi biografi ne pripisuju mu ovo djelo, a mi u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovakav naslov, pa je, prema tome, djelo vrlo rijetko.

Početak:

اوله: نحمدك اللهم على ما اوليت من فضائل النعم ونشكرك على ما واليت من فواضل الكرم ونصلى على نبيك ... اما بعد فيقول ابراهيم الحلبى عامله الله بلطفه الجلى والخفى ...

Završetak:

آخره: واطبق عليه تسع لبنات ثم اهيل التراب عليه صلى الله تعالى على ذاته الشريفة وصفاته المكرمة صلوة تامة حيث فى الدنيا وفى البرزخ وفى الاخرى وسلم وشرف وكرم ومجد وعظم ابد الابدين ودهر الداهرين وعلى اله واصحابه ...

L. 94; 20,5 x 15. *Ta'līq* (prvih 29 listova) - *nasḫ* od dvojice različitih prepisivača, pisani vještim rukama kaligrafa. U prepisu ima grešaka. Neke istaknute riječi nadvučene su crnom linijom.

Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom povez kožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1357/1939.

3565. 3240.

الخميس فى احوال انفس النفيس
al-Ḫamīs fī aḥwāl anfas an-nafīs

Životopis Muḥammad a.s. Djelo je podijeljeno na: Predgovor, tri poglavlja (rukn) i završetak. U Predgovoru se govori o stvaranju Alejhiselamove svjetlosti (nura), u prvom poglavlju su događaji od rođenja Muhammed a.s. do njegovog poslanstva, u drugom od poslanstva do hidžre, u trećem od hidžre do njegove smrti i u Završetku o prvoj četvorici halifa, omejevićkim i abasovičkim vladarima i drugim sve do sultana Murata III. Napisao Ḥusayn b. Muḥammad b. al-Ḥasan Diyārbakrī, umro 990/1582.

Ḥ Ḫ I, 725; Ahlwart IX, 9467; Köprülü I, 1035; GAL, G II, 381.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق نور نبيه قبل كل اوائل ثم خلق منه شيء من الاعالى . . . اما بعد فيقول

. . . حسين بن محمد بن الحسن الدياربكرى . . . وسميتها بالخميس فى احوال انفي النفيس . . .

Završetak:

هذا ما تيسر لى من جمع هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب فرغ من تاليفه العبد . . . حسين بن محمد بن الحسن الدياربكرى . . .

L. 438 (originalna folijacija); 26 x 17,5. *Ta'līq*, sitan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica na početku je ukrašena lijepim unvanom. Tekst je obrubljen zlatnim i crnim linijama, a povezan je i kustodama. Papir tamnobijel, malo oštećen, popravljen; povez kožni, s preklopom, oštećen i utisnutim ornamentima na sredini korica, uglovima i preklopu sa zlatnom podlogom.

Prepis završen 26. ševala 1007/1599.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, napisan je naziv djela, ime pisca, te imena ranijih vlasnika: 'Omer b. 'Alī, Muḥamed Šākir b. Muḥamed Mu'īd-efendī i Meḥmed Handžić.

3566. 3949.

نسب رسول الله ﷺ
Nasab Rasūl Allāh a.s.v.s.

Rodoslovlje i životopis Muḥammad a.s., od nama nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ovakav naslov ne spominju. Gornji navedeni naslov je prema našem rukopisu, koji je napisan na naslovnoj stranici i na početku djela, crvenim mastilom. Smatramo da je rukopis vrlo rijedak u svijetu. Na početku nema besmele, hamdele ni uvode.

Početak:

اوله: نسب رسول الله ﷺ ونسب امه وذكر اعمامه وعماته هو محمد بن عبد الله بن عبد المطلب . . .

Završetak:

آخره: ومنها انه حرم عليه ان يتزوج امة صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلم تسليما كثيرا طيبا وكان الفراغ من تعليقه ذى القعدة سنة سبع وستين وستمائة غفر الله لكاتبه ولقارئه وللناظر فيه انه سميع قريب

Naslovi poglavlja:

ذكر امه ونسبها L. 2.
ذكر عماته ﷺ وهن ست L. 4.
ذكر مولد رسول الله ﷺ L. 5.
ذكر صفة رسول الله ﷺ L. 9.
ذكر مقدم رسول الله ﷺ L. 9b.
ذكر غزوات L. 11.
ذكر غزوة حنين L. 15.
ذكر حجة الوداع والوفاة L. 21.
ذكر من تولى غسله ونزل فى قبره L. 22.
ذكر زوجاته صلوات الله عليهم اجمعين L. 23.
ذكر فتوح رسول الله ﷺ L. 31.
ذكر ما خصّ الله به نسبه L. 57.

L. 61 /originalna folijacija/; 22,5 x 16. *Nasḫ*, starinski, mjestimice vokaliziran, a ponegdje i bez dijakritičkih znakova. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Papir tamnobijel, čvrst, mjestimice oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, novijeg datuma. Na prvoj korici nalijepljena je originalna kožna korica, s utisnutim pozlaćenim ornamentom na sredini korica.

Gledajući u pismo i papir, smatramo da je rukopis veoma star. Godina 667/1269., koja se nalazi na kraju kolofona, je najvjerovatnije godina sastava ovog djela.

Na početku je naslov djela, ime ranijeg vlasnika Muḥammad b. merhum Pīrī b. merhum Ismāī-beg al-Isfandyārī al-Ḫālidī, koji je kupio ovu knjigu 985/1577. godine, ime vakifa kao vlasnika Aḥmed-age, godina 1056/1646., neka teško čitljiva bilješka i bilješka o uvakufljenju knjige.

Uvakufio Aḥmed-aga, aga carskog harema, za svoju medresu u Mostaru, godine 1064/1653.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

---

a) Sira

turski

3567. 4613.

سيرة النبى
Siret en-nebī

Životopis Božijeg poslanika u stihu, na turskom jeziku. Od nekog Meḥmeda, živio oko 1467. godine.

Wiesbaden XIII 3,277.

Početak:

اوله: اولا برإسم حق يادايده لم سوزه اندن صكره بنيادايده لم

Završetak:

آخره: بمعتوزى سن اهل جنت ايله الهى رحمتك حويله طويله. تمت تمام بعون الله تعالى

L. 400; 19,5 x 14. *Nasḫ* sa nešto *ta'liqa*, pisan nevještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji, oštećen; povez kožni, sa preklopom.

Prijepis završen 1272/1855.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3568-3569. 4187-4188.

دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى
Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Prevod djela معارج النبوة فى مدارج الفتوة o životu poslanika Muḥammada, koje je na perzijskom jeziku napisao Mu'īnuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāhī - Monllā Miskīn, umro 954/1547., a na turski jezik preveo Meḥmed b. Meḥmed - Alti Parmak, umro 1033/1623. (v. III, 2533) i Rieu t, 36b.

Prepisivač je prepisao komplet djelo u dva sveska, ali je djelo na početku manjkavo, otkinuto je i zagubljeno prvih devet listova.

Inače, djelo je podijeljeno na: Predgovor, Uvod, četiri rukna i završetak. (Slavljenje Muḥammada i Njegove prednosti, rukn prvi: Muḥammadovi predhodnici od Adema do 'Abdul Muṭaliba, rukn drugi: istorija Muḥammada od rođenja do poslanstva, rukn treći: istorija Muḥammada od njegove 40. godine do Hidžre i rukn četvrti: njegova istorija od Hidžre do njegove smrti.) Djela obrađena u III svesku našeg Kataloga nemaju četvrti rukn, pa, prema tome, nisu kompletna.

Početak (10. list)

وعاصى لرك عصيانى ضرر وبرمز بنم رحمة ك خزينه لرى كنهكارلر ايچوندر ...

Završetak:

تاكيم حين انتزاعده ويوم حسابده نجاتمزه، سبب اولا بحرمة الانبياء والمرسلين وبمحمد واله واصحابه اجمعين

L. I 244 (253-9); II 180 (originalna folijacija). Prvi svezak obuhvata: Predgovor, Uvod i tri rukna, a drugi svezak četvrti rukn i završetak.

Pismo: nasḫ, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, mjestimice oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza, a povez je bio, izgleda, kožni, ali su korice u oba sveska otkinute i zagubljene.

Prepisao ʻOṯmān b. Gaʻfar u Banja Luci, 1071/1680.

(تمت ركن ثانى من كتاب معارج النبوة عن يد الفقير عثمان بن جعفر سنة احدى وسبعين والف ... فى مدينة بنا لوقة)

(Bilješka na kraju drugog rukna).

Na početku u oba djela iznad teksta zabilježeno je: وقف فى سبيل الله, a na kraju drugog sveska je dio sadržaja ovog djela.

Nemamo podataka kako je rukopis dospio u ovu biblioteku, ali je sigurno da je to bilo poslije II svjetskog rata.

3570. 190.

دلائل نبوت محمدی وشمائل فتوت احمدی

Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Fragment - قطعة

L. 172 (originalna folijacija); 29,5 x 21. *Nasḫ* - *ta'līq* pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prijepis rukopisa potječe iz XVIII stoljeća.

3571. 4785.

دلائل نبوت محمدی وشمائل فتوت احمدی

Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Komplet djelo u jednom svesku.

Početak:

اوله: لك الحمد يا واهب العطا وياكاشف الغطا لك البقاء ومنك التقاء هب لنا من لدنك رحمة يا سامع الدعاء

L. 476 (originalna folijacija, označena obrnutim redom); 29 x 18. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*, od dvojice različitih prepisivača. Naime, neko je kasnije dopisao zagubljene listove i kompletirao djelo. Papir bijel, tanji i deblji (deblji papir je mlađi), dohvaćen vlagom, popravljen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Predgovor obuhvata od 476. do 425. lista.
Prvi rukn " od 424. do 357. lista.
Drugi " " od 356. do 309. lista.
Treći " " od 308. do 202. lista.
Četv. " " od 201. do 229. lista.
Završetak " od 28. do 1. lista.

Prepis (dopisani listovi) završen (1)240/(1)824. godine.

Poklon Omer-age Šehagića iz Zvornika, 25. 10. 1965. godine.

3572. 1546.

درة التاج فى سيرة صاحب المعراج

Durrat at-tāğ fī sīret ṣāḥib al-mi'rāğ

Životopis Muhameda a.s. Napisao Uveys b. Meḥmed, Veysī-efendi, umro u Skoplju 1037/1628.

Autor je djelo podijelio u dva dijela (Meka i Medina). Opisao je život Muhammed a.s. do bitke na Bedru (2. godine po Hidžri) i tu ga je smrt prekinula, pa je kasnije Dodatak napisao turski pjesnik Yūsuf Nābī.

Karatay t I, 1106; B. Flemming XIII 1,72; Rieu, 37a; AM I, 228.

Početak:

اوله: كنون وقتست كركلك سخن كوى بسوى ذكر پيغامبرنهم اوى

Završetak:

آخره: تسليت بخش خاطر عمير اولد قلر يدر والله تاعلى اعلم بحقيقة الامور

L. 198; 20 x 14. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici su prigodne dove, stihovi na perzijskom jeziku, naziv djela, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: ʻAbdulkarīm Defterdarzāde as-Sarāyī (iz Sarajeva) i pečati ove biblioteke.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese.

3573. 4135.

درة التاج فى سيرة صاحب المعراج

Durrat at-tāğ fī siret ṣāḥib al-miʻrāğ

Ovo je prvi dio koji se odnosi na život Muhammed a.s. u Meki, a identičan je s onim primjerkom kojeg navodi B. Flemming, br. 76.

Završetak:

آخره: مدة العمر درد اى كورملك اولمدى فلله الحمد والمنة تمت الكتاب . . .

L. 145; 21 x 11,5. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Tekst je povezan kustodama. Papir žućkast, glat; povez polukožni, malo oštećen, rubovi korica ukrašeni zlatnom podlogom.

Prepisao Derviš as-Sayyid Meḥmed al-Halwetī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvoj nutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su stihovi na perzijskom i turskom jeziku. Na naslovnoj stranici su: pogrešan naziv djela (مناقب سيد الابرارى),dva stiha na arapskom jeziku, ima ranijeg vlasnika i njegov lični pečat, brisani i teško čitljivi, te ime drugog vlasnika i njegov pečat (ʻOṯmān Šukrī b. Ğaʻfar).

Na posljednjim zaštitnim listovima su stihovi na turskom jeziku.

---

a) Sira

perzijski

3574. 3266.

شواهد النبوة
Šawāhid an-nubuvvat

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Djelo o životu Muḥammad a.s., četvorici halifa, hazreti Alijinim potomcima, učenjacima, šejhovima i odabranim ljudima. Napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī, umro 898/1492.

Ḥ Ḫ II, 1066; Perč p, 550; Karatay p, 171.

Početak (u našem primjerku):

اوله: ... ترديك مى شدند ايشانرامى كرد ايندند جوانى كه هركزازوى خوب ترنديده بودم ...

Djelo je podijeljeno na Uvod, sedam poglavlja (rukn) i Završetak.

L. 170; 25,5 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa, sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom, čvrst, djelomično oštećen; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na arapskom jeziku, pisana kasnije, a odnosi se na preporuke o snošaju.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na prvom zaštitnom listu).

b) Istorija

arapski

3575. 2780.

خير البِشر بخير البشر
Ḫair al-bišar biḫair al-bašar

Predskazivanje poslanstva (proročanstva) Muḥammad a.s., podijeljeno u četiri poglavlja (صنف):

الصنف الاول ما جاء من ذلك فى كتاب الله تعالى مجيئا لا منكر له

الصنف الثانى ما جاء منه على السنة الاخبار

الصنف الثالث ما جاء منه عن الكهان

الصنف الرابع ما جاء منه عن الجان

Iz navedenih poglavlja se vidi da je proročanstvo u ovom djelu navedeno na osnovu Biblije, neislamskih sveštenika, vrača i džina. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Ibn Ẓafar aṣ-Ṣaqalī, umro 565/1169.

H Ḫ I, 727; AM II, 96; Mu'ǧan I, 149; Kairo1 VII, 520; GAL, G I, 352; GAL, S I, 595.

Početak:

اوله : قال الشيخ الامام العالم الحافظ حجة الدين محمد بن محمد ابن ظفر . . . الحمد لله مولى اوليائه الرفعة والتمكين . . .

Završetak:

آخره : والحمد لله ح حمده وصلى الله على سيدنا محمد رسوله وعبده وعلى اله واصحابه . . . تُجز الكتاب وهو خير البشر بخير البشر

L. 65; 18 x 13,5. *Nasẖ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Naslovna stranica ukrašena je lijepim unvanom, koji je oštećen, sa zlatnom podlogom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen i dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Naṣrullāh b. Ḥasan, bez oznake datuma, vjerovatno u XV stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu je beznačajna bilješka, pisana kasnije slabim rukopisom, bilješka da je neko postao vlasnikom ove knjige 1184/1770. godine, vrijednost knjige 16. para, potpis i pečat vakifa; jedan stih i ime ranijeg vlasnika Yūsuf al-Burhānī.

Poklonio dr (Munib) Muidović

3576. 3975.

مرآة الجنان وعبرة اليقظان فى معرفة حوادث الزمان وتقلب احوال الانسان وتاريخ موت بعض المشهورين الاعيان

Mirāt al-ğanān wa 'ibrat al-yaqzān fi ma'rifat ḥawādiṯ az-zamān wa taqallub aḥwal al-insān wa tārīḫ maut ba'ḍ al-mašhūrīn al-a'yān

Opća svjetska istorija, a pretežno o životu i djelima Muḥammad a.s., njegovih nasljednika i drugih vladara, sažeta u dva dijela u jednom svesku. Napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. As'ad b. 'Alī b. Sulaymān b. Fallāḥ al-Yāfi'ī al-Yamanī al-Makkī aš-Šafi'ī, umro 768/1366.

Ḥ Ḫ II, 1647; Ahlwardt IX, 9452; GAL, G II, 177.

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام العلامة ... ابو محمد عبد الله بن اسعد بن على ابن سليمان بن فلاح اليافعى اليمنى ثم المكى الشافعى ... وبعد حمد الله المتوحد بالاهية والكمال والعظمة والسلطان ... هذا كتاب لخصته واخضرته مما ذكره اهل التاريخ ... اولو الحفظ والاتقان فى تعريف بوفيات بعض المشهورين المذكورين الاعيان وغزوات النبى صلعم وشئ من شمائله ومعجزاته ومناقب اصحابه واموره ...

Završetak:

آخره: ونسأل الله الكريم بالايات والذكر الحكيم وبرسوله عليه افضل الصلاة والتسليم ان يجمع بيننا وبين احبابنا فى جنات النعيم انه الجواد المنان ذو الفضل العظيم امين.

تم التريخ الموسوم مرآة الجنان وعبرة اليقظان فى معرفة حوادث الزمان وتقلب احوال الانسان وتاريخ موت بعض المشهورين الاعيان والحمد لله الذى بتيسيره نجاح الامور وبنوره انشراح الصدور ...

L. 596; 19,5 x 17. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač; prvi dio 846/1442., a drugi dio 871/1466.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke iz fikha i propovjedništva.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i njegovi kraći biografski podaci.

Na posljednjem zaštitnom listu su dove koje su uče prije početka i na završetku čitanja knjige.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3577. 1622.

اشراق التواريخ

Ašrāq at-tawārīḫ

Skraćena istorija od početka stvaranja, o Božijim poslanicima, poznatim ashabima, tab'inima i osnivačima mezheba, a završava se Muḥammadom al-Gazalijem. Napisao Qarā Ya'qūb b. Idrīs al-Qaramānī, umro 833/1429.

Ḥ Ḫ I, 103; Köprülü I, 1066.

Djelo je podijeljeno na Uvod, tri poglavlja i Završetak.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا لنهتدى لو لا ان هدانا الله ... اما بعد فلما اخبر رسول الله صلى الله عليه وسلم ...

Završetak:

آخره: فلله الحمد على الاختمام وعلى رسوله الصلوة والسلام لا سيما محمد خير الانام وعلى اله العظام وصحبه الكرام والله تعالى اعلم واحكم

L. 82; 21 x 14. *Nasah - ta'līq*, pomiješani, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamno bijel, popravljan; povez polukožni.

Prepisao Sinān b. 'Abdusselām ar-Rūmī, u Medini, početkom zilhidže 1006/1598.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Hadži Muṣṭafā, kadija.

Na drugom zaštitnom listu su poučne izreke i kratka biografija Muḥammada a.s. (prenesena iz djela مــــروج الذهب). Na naslovnoj stranici je naziv djela i nazivi poglavlja.

Uvakufio Salim-ef. Muftić (1357-1938).

3578. 3514.

اشراق التواريخ

Ašrāq at-tawārīḫ

Završetak:

آخره: وهذا كله لهم ليس فيه الا تسويد جديد وترتيب غير سديد ولم اغير عبارتهم فى اكثر الاحوال متبركا بذلك فى الحال والمآل فلله الاختتام وعلى رسوله الصلوة والسلام لا سيما محمد خير الانام واله واصحابه الكرام ما اتفق الدايم بالدوام واختلف الليالى والايام

L. 61; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i istaknutih riječi. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez polukožni, s preklopom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Ispod kolofona o završetku djela nalazi se dova za bolje pamćenje.

Na listovima 62 - 64. je odlomak iz nekog djela, na turskom jeziku, pod naslovom: فى ذكر تناسب اعضائه وشمائله عم tj. opis Alejhisselamovih dijelova tijela i njegovim osobinama, a po pričanju h. Alije, četvrtog halife.

Na kraju svog rukopisa je jedna definicija. Na posljednjem zaštitnom listu je ime nekog Erzenğānī Ḫōğā Muṣṭafā-efendi, godina 1193/1779. Na kraju je komentar i dova za otklanjanje sihire.

3579. 861.

حسن المحاضرة فى اخبار مصر والقاهرة

Ḥusn al-muḥāḍara fi aḫbār Miṣr we al-Qāhira

Iscrpna istorija Egipta. Autor prvo iznosi geografske i povjesne odnose u zemlji od najstarijih vremena, zatim nabraja znamenite ličnosti koje su se u zemlji nalazile i drugo. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bekr as-Suyūtī, umro 911/1505.

Ḥ Ḫ I, 667; Ahlwardt IX, 9823; Köprülü I, 1070.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فاوت بين العباد وفضل بعض خلقه على بعض . . . هذا كتاب سميته حسن المحاضرة فى اخبار مصر والقاهرة

Naš primjerak se sastoji iz dva dijela, ali na kraju drugog dijela pisac veli da slijedi i treći dio, kojeg mi ne posjedujemo.

Posljednji naslov u drugom dijelu glasi: ذكر امراء مصر من بنى عبيد

L. 288; 18 x 13,5. *Nasḫ*, starinski, teško čitljiv. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao 'Alī b. 'Abdulqādir b. Muḥammad b. Muḥammad 'Alī at-Tūhī aš-Šāfi'ī, u vremenu od 912-913/1506-1507.

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika knjige: Sulaymān b. al-ḥāğğ Muḥammad-efendi, poznat kao Qarawīzāde i neki Veliyuddīn, godine 1236/1820., te bilješka o uvakufljenju.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, napisano crvenim mastilom, bilješke o uvakufljenju, imena ranijih vlasnika: Yūsuf, kadija pobjedonosne vojske u Anadoliji, godine 954/1547., cijena knjige (3315) i Yūsuf, kadija u to vrijeme u Uskudaru, godina 990/1582.

Uvakufio, za Ayni-begov mekteb u Sarajevu, Muṣṭafā b. Muharrem Fočo, kalfabaše, godina 1245/1829.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3580. 6972.

الشماريخ فى علم التاريخ

aš-Šamārīḫ fī 'ilm at-tawārīḫ

Risala o počecima i važnosti istorije. Napisao Ğalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. II, 850,12).

Početak:

اوله: الحمد لله ذى الفضل الشامل العالم . . . وبعد فقد وقفت لبعض شيوخنا على كتاب فى علم التاريخ . . .

Završetak:

آخره: و تقول السنة لاى يوم عددته الى مثله فقد فيه نصف الشتاء ونصف الصيف واما العام فلا يكون الا صيفا وشتاء

L. 17; 18 x 12. *Nasḥ*, noviji. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepisao iz štampanog primjerka (Layden, 1894.) Meḥmed b. Muḥamed Handžić, u Kairu 1346/1927.

(انتهى كتابه على يد العبد الضعيف الراجى . . . محمد بن محمد الخانجى السرايى البوسنوى الازهرى بمصر القاهرة سنة ست واربعين وثلثمائة والف)

Iz zbirke Mehmeda Handžića.

3581. 1267.

الوسيلة الى معرفة الاوائل
Al-wasīla ilā m'arifat al-awā'il

"Knjiga početka" - o tom, što se najprije u svijetu dogodilo i ko je prvi šta učinio ili izumio. Napisao Ǧalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. III, 2111,1).

L. 32; 21 x 13. *Nasḫ* s malom primjesom *ta'liqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Naslov je na početku napisan zlatnim slovima. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Mas'ūd b. Ibrāhīm b. Amrullāh b. 'Abdī b. Durmiš al-Istanbūlī, 1064/1654.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, nazivi poglavlja, pisani crvenim mastilom, stihovi na arapskom jeziku i drugo.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3582. 3100.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر
Muhāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

Djela u kome se navode događaji koji su se prvi put zbili i ko je šta prvi učinio u istoriji. Napisao Šejḫ 'Alī Dede b. Muṣtafā al-Bosnawī al-Mostārī (iz Mostara), umro 1007/1598. (v. I, 756,2, str. 524).

Početak:

اوله: باسم الاول والآخر الباطن الظاهر نحمده بلسان الحمد وكل حامد ... وبعد لما اطلعت على كتاب لطيف فى المعرفة الاوائل للامام الخير الهمام ... وسميتها بمحاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر ...

Završetak:

آخر: الحمد صدر كل كتاب وتوكل خطاب وبه تم الكتاب وفقنا الله الى طريق الرضى والصواب وحسبنا الله ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النصير ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم. تمت الكتاب.

L. 289; 17,5 x 11. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i godina prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Muḥammad 'Iṣāmuddīn b. 'Abdullāh al-Bosnawī.

Na 290 - 291. listu su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz okultizma.

Uvakufio Salim ef. Muftić 1357/1939. (v. pečat na prvom zaštitnom listu).

3583. 1655.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر
Muhāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

L. 136; 21 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Yūsuf al-Ǧanā'ī (ili Ǧunā'ī), 998/1589., dakle, za života autora ovog djela. (يوسف الجنائى)

Na naslovnoj stranici je naziv djela, napisan rukom 'Abdullāh-efendije Kantamirije (tu je i njegov znak zvijezda petokraka) i Mehmeda Handžića.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika: Islām b. Ḥasan, učenik nekog profesora Muḥammad b. Ḥaydara.

Na posljednjem zaštitnom listu je poglavje o kradljivcu, na arapskom jeziku.

Iz biblioteke 'Abdullāh-efendija Kantamirija.

3584. 6605.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر
Muhāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

Djelo je poslije prvog lista nepotpuno.

L. 128; 20 x 13. *Ta'līq*, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Datum i ime prepisivača nisu navedeni, ali prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz ostavštine Muhamed Šefket-ef. Kurta, tuzlanskog muftije.

3585. 210.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 90 + 9 - 305 = 386 (Drugi dio ima folijaciju). *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 90.

تاريخ الانبياء
Tārīḫ al-anbiyā'

Fragment neke istorije, na arapskom jeziku, o božijim poslanicima, od nama nepoznatog pisca. Naslovi i poglavlja su isti ili slični kao u djelu pod tačkom dva, ali tekst nije isti.

Početak:

اوله : غير انه مّما فى قلبك من رؤياك تصور لك جسدا فلما قال كان من الغد اتاه ذلك الملك يعينه على حالته الاولة وقال له . . .

2. L. 1 - 305.

كامل التواريخ (تاريخ ابن اثير)
Kāmil at-tawārīḫ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص فى اوله

Prvi svezak opširnije istorije od prvih vremena do 629/1241. Ovaj naš prvi svezak obuhvata vrijeme do 79/698. godine. Napisao 'Alī b.Muḥammad Ibn Aṯīr, umro 630/1242. godine.

Ḥ Ḫ I, 277; II, 1380; A M I, 706; Ahlwardt IX, 9438.

Prvi podnaslov, napisan crvenim mastilom, je:

ذكر ابراهيم الخليل عليه السلام ومن كان فى عصره من ملوك العجم

Početak:

اوله : وولد على عهد رسول الله ﷺ وعبد الرحمن ابن عبد الله بن مسعود والله اعلم انتهت سنة تسع وسبعين وهذا آخر الاجزاء الاول من كتاب التاريخ .

Prepisao 'Abdullāh Dāwūd an-Nagafi 979/1572. godine.

Na posljednja da lista nalaze se bilješke, prenesene iz djela "Tarih al-ma'rūf bi as-Silsala" i "Agā'ib al-maḫlūqāt".

3586. 3389.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 88; 21 x 15. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama, u posljednjem dijelu ove zbirke, obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 4a.

اولاد الخلفاء الراشدين الاربعة
Awlād al-ḫulefā' ar-rāšidin al-arba'at

Djeca prvih četvorice halifa, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio. Iz uvod se razumije da je ovo izbor iz nekog djela, pod naslovom "ar-Rijad"

Početak:

اوله : ذكر اولاد الاربعة الخلفاء الراشدين منتخبا من الرياض

Na 5a. listu su bilješke iz jezika.

2. L. 5b - 43.

شرح الدر اليتيم فى التجويد
Šarḫ ad-durr al-yatīm fī at-tağwīd

Komentar risale o tedžvidu. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Pīr'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. I, 113,2), a ovaj komentar Šayḫ Aḥmad Fā'iẓ ar-Rūmī, umro 1041/1631. (v. I, 118,3).

Početak:

اوله : الحمد لله على نواله والصلوة على نبيه واله وبعد فان اولى ما يتوسل به الى نيل الغفران . . .

3. L. 43b - 44.

رسالة فى بيان اقسام الحكم وانها ثلاثة شرعى وعادى وعقلى

***Risāla fī bayān aqsām al-ḥikam wa annahā
ṯalāṯa šar'ī wa 'ādī wa 'aqlī***

Kratka risala iz dogmatike. Napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī, umro 895/1489. Ova risala nije identična s onom koja je navedena u prvom svesku (I, 236,3). U našem primjerku ime pisca je navedeno na početku risale. Međutim, Köprülü (III, 720,22). navodi istu risalu, ali mu je pisac nepoznat.

Početak:

اوله: قال الشيخ ... محمد بن يوسف الحسنى السنوسى الحكم اثبات امر او نفيه وينقسم الى ثلاثة اقسام شرعى وعادى وعقلى ...

Završetak:

آخره: نهى تحريم او كراهة والخيانة عدم حفظها من ذلك والله اعلم لا رب غيره وصلى الله على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم تسليما كثيرا الى يوم الدين والحمد لله رب العالمين.

4. L. 45b - 74.

الدقائق المحكمة فى شرح المقدمة

ad-Daqā'iq al-maḥkamat fī šarḥ al-muqaddimat

Komentar kasidi o tedžvidu. Kasidu je napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī, Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429. (v. I, 113,1), a ovaj komentar Zaynuddīn Abū Yaḥyā Zakarijā b. Muḥammad al-Anṣārī al-Miṣrī, umro 926/1520. (v. I, 120,1).

Početak:

اوله: قال شيخ الاسلام والمسلمين ... ابو يحيى زكريا الانصارى ... الحمد لله الذى افتتح كتابه واجزل لمن جوده وعمل به ثوابه ...

Završetak:

آخره: الحمد لله والصلوة والسلام على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم ...

5. L. 78b - 88.

المقدمة الجزرية فى التجويد

al-Muqaddimat al-Ğazariyyat fī at-tağwīd

Kasida o tedžvidu na koju je napisan gornji komentar.

Cijelu zbirku, sudeći prema rukopisu, prepisao je Aḥmad b. Muḥammad, vā'iāẓ u džamiji Mu'ayyad (lokacija nam je nepoznata), u četvrtak mjeseca šabana 1141/1728. (v. bilješku na 74b. i 78b. listu).

Na 77a. listu je bilješka, na arapskom jeziku, o 17 mjesta u Kur'anu gdje treba zastati prilikom učenja istog.

Na prvom zaštitnom listu je neka nejasna bilješka, na turskom jeziku, oštećena i jednim dijelom zalijepljena papirom za prvu koricu, a datirana je 1189/1775.

Na naslovnoj stranici su nazivi nekih djela u ovoj zbirci, bilješka i pečat vakifa i pečat Fejzijje medrese u Travniku.

Na kraju je sedam neispisanih listova.

Uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāğğ 'Alī, 1289/1872.

Iz navedene Fejzijje medrese u Travniku.

Cijelu zbirku, sudeći prema rukopisu, prepisao je Ahmed b. [illegible] u džamiji [illegible] [illegible] u četvrtak mjeseca šabana 1141/1728. (v. bilješku na 74b i 78b listu).

Na 77a listu je bilješka, na arapskom jeziku, o 17 mjesta u Kur'anu gdje treba zastati prilikom učenja istog.

Na prvom zaštitnom listu je neka pravna bilješka, na turskom jeziku, ovjerena i sedmim [illegible] zajedno s pečatom za prvi [illegible], a datirana je 1189/1775.

Na naslovnoj stranici su nazivi nekih djela u ovoj zbirci, bilješka, pečat vakifa i pečat Fejzije medrese u Travniku.

Na kraju je sedam neispisanih listova.

Uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, Derviš Muḥammed b. Mas'ūd b. al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ [illegible], 1289/1872.

U [illegible] Fejzijske medrese u Travniku [illegible]

b) Istorija

turski

3587. 4689.

حديقة السعداء
Ḥadīqat as-su'adā'

"Perivoj sretnika" - istorije šehida od poslanikove loze (Hasana i Husejina). Napisao Meḥmed b. Sulaymān Fazūlī, umro 970/1562. Naime, prvo je Ḥusayn b. 'alī al-Kāšifī (umro 910/1505.) napisao djelo na perzijskom jeziku pod naslovom "Rewḫat aš-šuhedā'" (v. III, 2345), gdje smo ga greškom svrstali u tursko rukopise, pa je kasnije navedeni Fazulija preveo ovo djelo i mnoge stvari dodao, tako da se smatra kao originalno djelo.

Ḥ Ḫ I, 926; Rieu, 39; Flügel II, 213; Karatay t, 1142; M. Götz, 242.

Početak:

اوله: رب اشرح لى صدرى ويسر لى امرى واحلل عقدة من لسانى يفقهوا قولى...

يا رب ره عشقگده بنى شيدا قيل   احكام عبادتك بكا اجرا قيل

Završetak:

آخره: كل اى حال تكلمدن خبردار   ترحم قيل تعرض قلمه ز نهار

L. 230; 25 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir plav i bijel, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. na sredini korica i preklopu imaju utisnute pozlaćene rozete.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm iz Donje Tuzle, mjeseca zulkadeta 1257/1843.

(وسوده العبد الفقير ... محمد بن ابراهيم المتمكن فى طوزلهء زير غفر الله ذنوبهما ... وقد وقع الفراغ من تسويد هذه الكتاب فى شهر ذى القعدة سنة تسع وخمسين ومائتين والف)

Na kraju su poučne izreke i stihovi.

3588. 6064.

جامع (جوامع) الحكايات ولامع الروايات
Ǧāmi' (Ǧawāmi') al-ḥikāyāt wa lāmi' ar-riwāyāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorija i biografija, pisano u vidu priča. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao Nūruddīn Muḥammad 'Avrī 625/1228., a na turski jezik, po nalogu sultana Bayazida b. Sulayman-hana, prevo Ṣāliḥ b. Ǧalāl, umro 973/1565. godine.

Ḥ Ḫ I, 540; Flügel I, 413; Karatay p, 872; Wiesbaden XIII 3, 319.

Početak:

اوله: حمد وثنا شول صانع قديم وحكيم عليمه مختصدر جلّ وعلاكه كنت كنزا مخفيا سراپرده سنده نهان ايكن

L. 218 (originalna folijacija); 29,5 x 20. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi i kur'anski ajeti pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je i pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Nema datuma prepisa i imena prepisivača, jer i samo djelo nema završetka, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu napisan je olovkom naslov djela i ime ranijeg vlasnika knjige: Ḥamdī-efendija Čohadžić, muderris, godina 1334/1915.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3589. 7357.

زبدة التواريخ
Zubdat at-tawārīḫ

Djelo je na početku nepotpuno skoro za polovinu djela, što se vidi po numerisanim listovima.

Istorija božijih poslanika, od nama nepoznatog pisca. Pisac je djelo završi 983/1575. godine.

Mnogi izvori spominju ovaj naslov, ali upoređujući naše djelo sa djelima koje navode izvori, naš rukopis nije isti kao kod njih, jer tekst djela i vrijeme nastanka nisu identični.

Početak:

اوله: بلكل كه نوح عليه السلام ملك بن متوشلحك اوغليدر اسمى ساكندر نوح عدم د دكلرى الله تعالى قورقوسندن نوحه سى

Završetak:

آخره: وقرلرى نبوت زمانه يتشديلر حتى عليه السلامله يكه هجرت ايلدر المنه لله تعالى كه بو كتاب زبدة التواريخ سنة ثلث وثمانين وتسعمائة محرم الحرامنده عنايت حقله تمام اولدى

L. 138. (275 originalna folijacija); *Nasḫ - ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenimmastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez plolukožni.

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā, u Banja Luci, 21. rebiulevvela 1207/1853. godine.

(خصوصا بو تأليف وتسطير وتمنيق وتحرير مجمع غزاة دار وديار ومنبع ثقاة مجاهدين اقطار اولان لوا بوسنه ده بانه لوقه نام قصبه ده واقع اولدى. قد وقع الفراغ ... ابراهيم ابن الحاج مصطفى)

Na početku je ispisan sadržaj djela.

3590. 1905.

غزوات ترياكى غازى حسن پاشا (تاريخ قنيژه)
Gazevat-i teryākī Gazi Ḥasan-paša (Tārīḫ Qaniža)

Istorija vojnih Ḥasan-paše ili istorija Kaniže. Napisao Ǧa'far Ayni-beg 1000/1592. Prema pristupačnim izvorima umro je 1023/1605.

Oba navedena naslova izvori različito navode, a većina ih ne spominje ime autora. Međutim, Mehmed Tahir (O.M. III, 41) i Mehmed Handžić (36 - 37) navode ovoga pisca i njegova djela i vele da je to djed poznatog istoričara Ibrahima Pečevije, kao i da je porijeklom iz Bosne.

O.M. III, 41; Rieu, 62a; Blochet I, str. 245; Handžić, 36-37; B. Flemming XIII 1, 146; Blašković, 450, str. 326-327.

Početak:

اوله: كم من فئة قليلت (!) غلبت من فيه ت (!) كسيرت (!) باذن الله والله مع الصابرين امدى آزلر چو قلقه غالب ليدن ...

Završetak:

آخره: ايمدى معلوم اوله كه مرحوم غازى حسن پاشانك غزوات نامه سيدر بو فقير قنيژه غزواتين (؟) يازوب اوقويانلر وايشدنلر بو فقيرى وغازى حسن پاشايۀ خير دعادن فراموش ايتميه لر

L. 54; 22,5 x 15. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*. Naslov je napisan crvenim mastilom, a rečenice su rastavljene malim crvenim krugom. U prepisu ima krupnih grešaka. Tekst je poezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Abū Bakr, kadija, al-Visoqi (iz Visokog), 1184/1770.

(حرر فی غرهء محرم سنه ١١٨٤ كتبه الفقير ابو بكر القاضی الويسوقی من يشاء (!) ومولدا ومسكنا يومئذ النائب بناحيهء ويسوقه . تمت تمام .)

Na početku su neki računi, nečiji lični pečati (teško čitljivi) i bilješka da je rukopis bio u vlasništvu Sejfudin Fehmi Kemure Sarajlije.

Na kraju su brojčane vrijednosti slova (Abǧad), opet neki računi i bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je neki ʻAbdullāh b. ʻOṯmān iz džemate (...? nečitljivo), iz nahije Zenica uzeo nešto u zajam, godine 1264/1847.

3591. 3361.

Zbirka (مجموع), 2

L. 86; Nasḫ i riqa, od različitih prepisivača. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni.

1. L. 1 - 48.

غزوات ترياكی غازی حسن پاشا (تاريخ قنيژه)
Gazevat-i teryākī Gazi Ḥasan-paša (Tārīḫ Qaniža)

Naslov u rukopisu je: واقعات پچوی تواريخ ترياكی حسن پاشا
Prepisao Muṣṭafā b. Abū Bakr, 1240/1824.

2. L. 52b - 86.

انشاء
Inšā'

Zbirka zvaničnih dokumenata i pisama, od nepoznatog sabirača. Većina dokumenata odnosi se na gradove iz Bosne, a veći broj od njih je nastao 1199/1784. godine.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العلمين والصلوة والسلام على محمد واله اجمعين وبعد اخوان صفا وخلادن ووفادن بعض تسوير مكتوب . . .

Ovu zbirku dokumenata i pisama prepisao je neki nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Na listovima 48b - 52a. su bilješke o osvajanju Krita, neki istorijski podaci o ovom ostrvu, prepis jednog pisma, fetve, dove i beznačajne bilješke. Na kraju su neki računi, dove i prepis jednog pisma.

3592. 2223.

زبدة النصايح وعمدة التواريخ
Zubda an-naṣā'iḥ wa ʻumda at-tawārīḫ

Naslov u rukopisu, prije besmele, napisan crvenim mastilom, glasi: هذا رسالهء شريف جعفر عيانی بودر

Etičko i istorijsko djelo. Napisao Ǧaʻfar ʻIyānī (Aynī-beg) 1003/1594. Pisac je umro oko 1023/1619. (v. br. 1905)

O.M. III, 41; Karatay t I, 1526.

Početak:

اوله: حمد بی حد اول خلاّق عالمه كه . . . اما بعد اشو تراب اقدام علما وحاك دل فقرا . . . وسر دفتر ديوانی يعنی پچويلی جعفر عيانی ايله بين الاعيان مشار اليه بالبنان عبدنا توان سنه ثلث بعد الالف . . .

Završetak:

آخره: خاتمت الكتاب الحمد لله حمدا ثم حمدا اول ناظم منظوم كلام شريف . . . هركسه بقد الاستعداد ذلك فضل الله يوتيه من يشاء. تمت تمام . . .

L. 78 ; 20,5 x 14. *Nasḫ* s primjesom *taʻlīqa*, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen, listovi skoro rastavljeni od poveza.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Maḥmūd b. Muḥammad, spahija iz sela Godomil (Godomilje) - Rogatica, u srijedu, 29. šabana 1040/1631.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرسالة الشريفة بيد الحاج محمود بن محمد سپاهی عن ساكن قريهء غودوميل يوم چهارشنبه . . . (؟) شهر شعبان شريفك يكرمی طقوزنجی كون سنه اربعين والف)

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku, koje je ovdje zabilježio Yaḥyā b. Zakariyā, kadija u carskom dvoru u Istanbulu, te opaske na navedene stihove koje su zabilježili ʻAbul-ḥayy b. Muḥammad, kadija u vojnoj Rumeliji, ʻAlī b. Maḥmūd, poznat kao Sinānīzāde, muderris u Sulejmaniji medresi i ʻAbdulkarīm, imam.

Na drugom zaštitnom listu je popis djela, iz kojih je autor crpio građu za pisanje svog djela (28 djela). Na kraju su tri neispisana lista.

3593. 7533.

تاريخ پچوى

Tariḫi Pečevi

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorija Turske carevine od početka vladavine Sulejmana II 928/1520. do smrti Murata IV 1049/1640. Napisao Ibrāhīm Pečevī, umro 1059/1649.

Karatay t I, 764; O.M. III, 32; Wiesbaden XIII 1, 149; Šabanović: Književnost Muslimana..., 290.

Početak:

اوله: حمدا لرب جليل من عبد ذليل وسلاما على حبيب فايق من محب صادق . . .

L. 301 (originalna folijacija); 20,5 x 14. *Ta'līq* i *divanija*, teško čitljivi. Istaknute riječi u tekstu i po rubovima pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Pošto nema završetka, datum prijepisa i ime prepisivača su nepoznati, ali smatramo da prijepis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvih pet listova ispisan je hronološki sadržaj djela, a na naslovnoj stranici ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat:

Muḥammad b. Muḥammad, poznat kao Išči (!) Našizāde. Ispod ovog imena je brisano ime drugog vlasnika.

3594. 94.

تاريخ پچوى

Tarih-i Peçevi

Drugi svezak Istorije Ibrahim-paše Pečevije, a obuhvata istoriju Turske carevine od početka vladavine Sulejmana II 926/1520. do smrti Murata IV 1049/1640. Pečevija je umro oko 1061/1651. godine u Pečiju. Ovaj istoričaj je porijeklom iz Bosne, a službovao je u raznim mjestima i na raznim položajima, pa je i 1046./1637. godine bio određen za bosanskog defterdara.

Karatay t I, 764; G.M. III, 32; H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 290.

Početak:

اوله: در ذكر سلطنت سلطان مراد خان ابن سلطان سليم خان المغفور ولادت باسعادتلرى سنه ثلث وخمسين وتسعمائة . . .

Završetak:

آخره: حمايت فقرا ومسلمين ايدى كناهلريله مؤخذه ايتميه بلكه لطف واحسانيله معامله ايدوب عدالتيله مجازات بيورميه بلطفه وكرمه تعالى

L. 153 (305 numerisanih stranica); 33 x 21. *Ta'līq*. Papir bijel, tanak i skoro providan; povez kartonski, s platnenim hrbatom.

Prepisao (iz štampanog primjerka) Muḥamed-Enveri Kadić u Sarajevu, 7. zil-hidže 1347/1929. godine.

(وانا الفقير قاضى زاده محمد انورى ابن بكر صدقى ابن ثابت افندى ابن اسماعيل افندى فى بلده سراى بوسنه. تمت تحريره فى ٧ ذى الحجة سنه ١٣٤٧).

Na prva tri nenumerisana lista ispisan je sadržaj ovog sveska.

Iz kolekcije navedenog prepisivača.

3595. 2158.

تقويم التواريخ

Taqwīm at-tawārīḫ

Hronološki događaji od stvaranja Adem a.s. do piščeve smrti. Napisao Muṣṭafā b. 'Abdullāh, Kātib Čelebī, Hadži Halifa, umro 1067/1657.

Ḥ Ḫ I, 469; Karatay t I, 529; Rieu t, 33b; B. Fleming XIII 1.36.

Početak:

اوله: حمد وثنا وشكر بى انتها اول مبدأ اوّل وعلايه كه فهرس غرايب كاينات . . .

Završetak:

آخره: فنلكه مقدمه سندن ذكر اولنان بيك اوچيوز تاليفى كورب نتيجه سنى بو مدخلدن ضبط ايده لر والسلام . . .

L. 148; 20 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Ima umetnutih listova koje je pridodao Muhamed - Enveri Kadić, bivši vlasnik knjige. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Sayyid Muṣṭafā al-Āmedī, mjeseca rebiul-evvela 1099/1688.

Na početku ima stihova na turskom jeziku.

Iz kolekcije Muhamed-Enveri Kadića.

3596. 1384.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 218; 23 x 15,5. *Nash*. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Tekst je obrubljen zlatnom linijom i povezan je kustodama. Prva stranica u drugom djelu ukrašena je lijepim unvanom, koji je vlagom oštećen. Ovakav ili sličan unvan bio je, vjerovatno, i na početku prvog djela, ali je početak ovog djela manjkav. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 84.

حديقة الملوك
Ḥadīqat al-mulūk

Djelo je na početku nepotpuno.

Jedan dio osmanske istorije do vremena sultana Muṣṭafe III. Napisao turski pjesnik i istoričar Ṭa'ib Osmanzāde Aḥmed, umro 1136/1723.

O.M. II, 116; Karatay t I, 957; B. Flemming, 271.

Završetak:

آخره: ایکن غلغله اندازایله انداختهء سلطنت دنیا اولوب اسودهء بستر راحت اولدی رحمه الله تعالی علیه

2. L. 86b - 218.

حديقة الوزراء
Ḥadīqat al-wuzarā'

(v. br. 3667,2)

Oba djela, kako je zabilježeno na kraju kolofona u drugom djelu, prepisao Muḥammad Ṭāhir b. Aḥmad, 1163/1750. Međutim, sudeći po papiru i rukopisu, moglo bi biti da je rukopis mlađi, a da je navedena godina i ime prepisivača preneseni iz neke druge kopije.

3597. 6050.

تاريخ راشد
Tāriḫ-i Rāšid

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب تواريخ راشد

Fragment jednog sveska osmanske istorije. Napisao Mehmed Rāšid-efendi, umro 1148/1735.

G.M. III, 55; Viesbaden XXX I,176.

Početak ovdje:

اوله: دلاوران عبد وبند وكافر كش وكبر بادر دركاه معلايه جمع اولنه

L. 50 (originalna folijacija, listovi od 10 - 20 nisu ispisani); 25 x 14. *Ta'līq*, krupniji, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prijepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjem zaštitnom listu je ima ranijeg vlasnika: Sayyid Muḥammad As'ad.

3598. 3007.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)
Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Ali-paşa

Ratovanja, vojne, Hekimoglu Ali-paše ili borbe u Bosni (Boj pod Banja Lukom) 1149-1152/1737-1740. Napisao 'Omer-efendi Novljanin al-Bosnawi 1154/1742.

Tarih-Cografiya Yazmaları Katalogları II, 223; H. Šabanović: Književnost Muslimana... 690; F. Nametak, 197.

Početak:

اوله: چون ارادت علیهء اقلیه زمرهء مؤمنین وموحدینه مبذول بی غایات غیر ممنونه سی حمله یه اعلان

Završetak:

آخره: اشبو مجلده جمع ودرج وفوایدینی تعمیم ایچون قلم نو خط فن طباعت ایله نسخه لری توقیر اولندی

L. 95; 17 x 10,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Tekst je povezan kustodama. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

3599. 1911.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)
Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Ali-paşa

L. 57; 22 x 15. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, vanjski dio korica je izrađen u bojama.

Prepisao nepoznati prepisivač 1203/1788.

Uvakufo Muṣṭafa-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'il-beg Dženetić, kao evladijet vakuf (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

Smatramo da je prepisivač otac vakifa.

3600. 6619.

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 19,5 x 14. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst u drugom djelu ove zbirke obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Ovo djelo je i vokalizirano. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, tekst oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L - 38.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)
Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Ali-paşa

Djelo je na početku nepotpuno.

Naslov u rukopisu napisan je iznad podnaslova crvenim mastilom: غزوات وترتيبات حكيم باشى زاده على پاشا در ديار بوسنه

Završetak:

آخره: تمسكاتى مبادله اولندقده بوسنه عسكرينه دخى اذن وبريلوب والىء مشار اليه ايالت عسكريله بوسنه يه عودت ايلدى

2. L. 41 - 58.

تحفهء شاهدى
Tuḥfe-i Šāhidī

Djelo je na početku nepotpuno.

Perzijsko-tursko riječnik. Napisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī, umro 957/1550. (v. III, 2599,2).

Završetak:

آخره: شاهدى يه هر كيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى

U prvom djelu prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, a drugo djelo prepisao je 'Omar b. Ibrāhīm 1275/1858. godine.

Rukopis je donesen iz Gradske džamije u Tuzli.

3601. 3054.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)
Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Ali-paşa

L. 115; 17,5 x 12. *Nash*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom ili crnom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Arif al-Bosnawī, nastanjen u Sarajevu, 1292/1875.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب على يد الفقير الحقير السيد محمد هاشم بن داود عارف البوسنوى ساكنا بمدينة سراى بوسنه غفر لهما من شهر ربيع الاول سنة ١٢٩٢)

Ovaj primjerak prepisan je u potpunosti iz prethodnog rukopisa, pa i bilješke koje su na početku djela.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz koje se razumije da je ovaj rukopis bio u vlasništvu nekog Muidović Sa'dullah-age.

Potpis njegovog sina Sa'ida i godina 1332/1913.

3602. 6056.

Zbirka (مجموع), 12

L. 106 (numerisano 212 stranica); 27 x 17. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 8.

اوستريا دولتى ايله دولت عليه عثمانيه بيننده سنة ١١٥٦ تارخنده بلغراد صحراسنده منعقد معاهده نامه نك صورتى
Avusturya devleti ile devlet-i aliyye-i Osmâniyye beyninde sene 1156 tarihinde Belgrad sahrasında mün'kid muâhade-nâmenin sūreti

Prijepis Ugovora sklopjen između Austrije i Otomanske imperije 1152/1739. godine.

2. L. 19 - 20.

پادشاه اسلام طرفندن نمچه امپراطورينه تسيار قيلنان
جوابنامه نك صورتى سنة ١٠٧٠ / *1659*

Pâdişâh-i islâm tarafından Nemçe imparatoruna tisyâr kılınan cevâb-nâmenin sureti sene 1070/1659

Prijepis odgovora koji je upućen njemačkom caru od strane islamskog vladara, godine 1070/1659.

3. L. 20b - 21.

نمچه چسارى جانبندن سلطان محمد خان رابع
ابن ابراهيم خانه عقد صلح ايچون مكتوبك صورتى

Nemçe çesarı cânikinden Sultan Mehmed Hân-ı râbi' ibn İbrâhim Hân'a akd-i sulh içün mektübun sureti

Prijepis pisma za mirovni ugovor od strane njemačkog cara sultanu Mehmedu-hanu IV, sinu Ibrahima-hana.

4. L. 23 - 31.

انقصاد صلح بالكفار نمچه

Inkısâd-ı sulh bi-l-küffâr Nemçe

Prekid mira sa njemačkim nevjernicima.

Početak:

اوله: سابقا لالا محمد پاشادن صگره نمچه ايله مصالحه امرى وزير مراد پاشانك دولت عليه واوستريا دولتله

5. L. 32 - 33.

عقد اولنان مقاوله نامه نك صورتى

Akd olunan mukâvele-nâmenin sūreti

Prijepis ugovora koji je sklopjen između Austrije i Turske 1879. godine.

Početak:

دولت عليه واوستريا مع مجارستان دولتلرى برلين معاهده سنك يكرمى بشنجى ماده سنده شروط . . .

6. L. 35 - 36a

محمد نركسى افنديك ترجمهء حالى

Muhammed Nerkisî efendinin tercüme-i hâli

Biografija sarajevskog pjesnika Muhameda Nerkesije (umro 1045/1636), od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: افندى مومى اليه نركسى احمد افندى نامنده برزات عالقدر . . .

7. L. 36b - 74.

الوصف الكامل فى احوال الوزير العادل

al-Vaṣf al-kâmil fī aḥvāl al-vazīr al-'ādil

Savršen opis života pravednog vezira. Prikazuje život i djelovanje bosanskog vezira i budimskog namjesnika Bošnjaka Murteza-paše Novošeherije, umro 1045/1636. Napisao gore spomenuti Muḥammad b. Aḥmad Nerkesī 1038/1629. godine, kada je bio kadija u Banja Luci.

H. Šabanović: Knjiž. Muslimana..., 236-237; O.M.II, 440; Karatay t I, 1255.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل الجنة تحت ظلال السيوف . . .

Naš primjerak prepisan je iz kopije koja je prepisana 1072/1661. godine, što se vidi iz kolofona na kraju djela.

Stranice od 148-168. su neispisane.

8. L. 85a

شيخ حسن قائمى

Šayḫ Ḥasan Qâ'imī

Biografija sarajevskog pjesnika Ḥasana Kaimije, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: مدينهء سراى بوسنه ده آياس پاشا محله سنده ١٠٤١ تاريخنده تولد ايدوب . . .

9. L. 86 - 88.

ترجمهء حال حكيم اوغلى على پاشا وتاريخ وفاتى

Tercüme-i hâl-i Hekimoğlu Alī Paşa ve tarih-i vefātı

Biografija Ḥakīm Oglū 'Ali-paše, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : صاحب وقوف اولان ارباب ...

10. L. 89 - 90.

مولوى درگاهى
Mevlevī der gâhī

Istorijat mevlevijske tekije na Bendbaši koju je sagradio Isa-beg, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : غازى عيسى بك بن اسحق بك بوسنه سنجاغى بكى ايكن سائر خيرات وحسناتيله ٨٥٨ تاريخنده درگاه مذكورى بنا ايدوب

11. L. 91.

تعميرات عقار وقف عيسى بك
Ta'mīrat 'aqqar-i vakf-i 'Īsa-beg

Opravke nekretnina Isa-begova vakufa iz 1108/1695. godine.

Početak:

اوله : مدينهء سرايده خيرات جميله وحسنات جزيله صاحبى مرحوم ومغفور له غازى عيسى بك وقفنه ...

12. L. 92 - 100.

مرحوم درويش ميلى افندى
Merhum Derviš Meylī efendī

Biografija i poezija sarajevskog pjesnika Mehmed Mejli-efendije, umro 1195/1781. godine.

Početak:

اوله : سراى بوسنه شعراى مشهوره سندن اولوب ١١٩٥ تاريخنده وفات ايدن مرحوم درويش محمد ميلى افندى ...

Cijelu zbirku prepisao Šejh Sejfudin Fehmi Kemura, koji je bio i vlasnik ovog rukopisa, što se vidi iz njegovog ličnog pečata koji se nalazi na više mjesta u rukopisu.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3603. 611.

صربلو رعايانك طغيان وتنكيلى وبلغراد قلعه سنك سورت استخلاصى
Ṣrblū re'āyanin ṭugyān ve tenkīlī ve
Belgrād qal'asinin suret-i istiḫlāṣī

Ustanak srpske raje i njeno potčinjavanje i način oslobođenja Beograda. Napisao Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd Ćehajić - Mahmudkadić, umro u Sarajevu 1229/1814. Djelo je autograf.

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 553.

Početak:

اوله: اللهم لا سهل الا ما جعلته سهلا
سبب تحرير مقال وموجب تسطير احوال بودركه چونكه حضرت الناصرينك عون وعنايتى معين ودستكير وجناب حضرت سيد المرسلينك امدادى ...

Završetak:

آخره: الحمد لله على التمام وللرسول افضل السلام قد وقع الجمع والاتمام بعون الله الملك العلام. تمت تمام. تحريرا فى شهر محرم الحرام لسنة تسع وعشرون ومائتين والف عام من هجرت النبى عليه الصلوة والسلام. سوّده الفقير المذنب ... صالح صدقى القاضى ابن محمود القاضى عن سراى بوسنه عفى عنهما.

L. 32; 24 x 15,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, teže čitljiv, a na nekim mjestima tekst je brisan crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i bilješke iz istorije, koje se odnose na samo djelo.

Iz kolekcije Muhamed-Enveri Kadića.

3604-3607. 7551-7554.

تاريخ بوسنه وهرسك
Tārīḫ-i Bosna ve Hersek

Povijest Bosne i Hercegovine pod osmanskom vladavinom,[1] u četiri sveska. Napisao Sālih Ṣidqī b. al-Ḥaǧǧ Ḥusayn b. Faḍlullāh Hadžihusejnović, Muvekkit, umro 12. marta 1888. godine u Sarajevu.

H.Šabanović: Književnost Muslimana..., 592 - 599.

---

[1] - Preveo na bosanski jezik: Abdulah Polimac. Djelo je u štampi u izdanju G.H.B.

Početak:

اوله: حمد وثناء بى غايه وشكر وسپاس بى هنايه اول حضرت خداى بى همتايه جل شانه وتعالى ... اما بعد اشبو جريدهء جديده ومجموعهء مفيده نك سبب ترتيب وتسطيرى بودر ... فقير بى بضاعه وحقير عديم الاستطاعه صالح صدقى بن الحاج حسين بن فضل الله سرايى

Završetak (IV sv. 1.203):

آخره: وقتيله نيقسيك امدادينه يتشه ميوب قلعهء مزبوره دشمانك يراستيلاسنه دوشديكنى ايشندكده ايلرويه كيتمكدن اختراز ايدوب بواش بواش كيرويه چكلدى

I sv. L. 207; 33 x 20,5. *Ta'līq*. Papir tamnobijel, noviji; povez kartonski.

Ovaj prvi svezak obuhvata ukratko povijest Bosne "od Kulina bana do pada pod tursku vlast" i prvo razdoblje turske vlasti.

Drugim riječima kazano,obuhvata period od 575/1179. do 1046/1636. godine.

II sv. L. 234. Obuhvata period od 1047/1637. do 1215/1800. godine.

III sv. L. 201. Obuhvata period od 1216/1801. do 1262/1846. godine.

IV sv. L. 204. Obuhvata period od 1262/1846. do 1294/1877. godine.

Cijelo djelo prepisao Muhamed Ebveri Kadić, bez oznake datuma.

Djelo je pripadalo njegovoj zbirci koja se sada nalazi u ovoj biblioteci.

3608 1156.

تاريخچهء وقوعات هرسك

Tārīḫçe-i vukuat Hersek

Mala istorija događaja u Hercegovini. Napisao Ḥusayn Bračkovič Trebinlī (iz Trebnje) 1312/1895.

Djelo je autograf. Podijeljeno je na Predgovor, tri poglavlja i Dodatak. U Predgovoru autor kaže da se oslanjao na ono što je, kao državni službenik sam znao ili od pouzdanih lica čuo. U prvom poglavlju se govori o upravi Ali-paša Rizvanbegovića u Hercegovini, u drugom o hercegovačkim i crnogorskim ustancima, kao i o ulasku sultanove vojske u Mostar za vrijeme Omer-paše Latasa, a u trećem o okupaciji Hercegovine od strane austrougarske vojske.

U Dodatku govori o civilnoj upravi u Hercegovini.[1]

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 600

Početak:

اوله: جناب مقلب الاحوال والامور جلت عظمة حضرتلرينك ارادهء ازليه سيله وطنمز اولان وحسب الموقع اوزرندن پك چوق وقوعات وانقلابات كچمش بولنان طاشلى وقانلى هرسك ...

Završetak:

آخره: يتمش بش تاريخنده موستارده بر باب تلغرافخانه كشاد اولنديغى كبى مؤخرا بهر قضا مركزنده برير تلغرافخانه كشاد اولنمشدر.

L. 34; 21 x 14. *Riq'a*. Naslov djela napisan je crvenim mastilom na početku i crnim mastilom na prvom zaštitnom listu. Papir kariran, noviji; povez kartonski.

Iz kolekcije Muhamed Enveri Kadića.

3609-3636. 7301-7328.

تاريخ انورى

Tarih-i Enveri

Hronika događaja u Bosni i Hercegovini koje je bilježio, sabrao i napisao Muhame Enveri Kadić iz Sarajeva, umro 1931. godine.

Hronika obuhvata događaje u razdoblju od dolaska Turske u Evropu do pred piščevu smrt. Podatke je uzimao iz raznih štampanih i rukopisnih djela, dokumenata, sidžilla i drugih izvora, većinom na turskom jeziku, nešto na arapskom i još manje na bosanskom jeziku.

Djelo ima 28 svezaka, sa preko 11.000 lista (stranica). Sav ovaj materijal autor je strpljivo sabirao i pisao oko 50 godina.

Većina djela pisana je mastiljavom olovkom, a manji dio mastilom.

Rukopis je autograf.

Početak:

اوله: سلطان مراد خداوندكار وقتنده آل عثمان دولتى غربده شهرت ويردكده خداوندكار غازى سائر نظام مملكتله تيمارلو وسپاهى اوصولنده ترتيبنه باقمده ايكن.

---

[1] - Preveo na bosanski jezik: Zejnil Fajić i djelo je objavljeno u POF-u Orijentalnog instituta u Sarajevu, sv. 34/1985, str. 163-200. Postoji i separat.

L. 10.980; 33 x 205. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Po rubovima, na nekim listovima ima dopuna. Tekst je pisan, u većini djela, samo na jednoj stranici (b listu). Papir bijel, tanak, skoro providan, a ima i debljeg; povez polukožni.

I svezak. L. 325. Obuhvata period od 766-964/1364-1556. godine.
II svezak. L. 385. Period 963-1000/1555-1591.
III svezak. L. 420. Period 1001-1056/1592-1646.
IV svezak. L. 526. Period 1057-1109/1647-1697.
V svezak. L. 368. Period 1110-1148/1698-1735.
VI svezak. L. 442. Period 1149-1169/1736-1755.
VII svezak. L. 375. Period 1170-1181/1756-1767.
VIII svezak. L. 380. Period 1182-1186/1768-1772.
IX svezak. L. 405. Period 1187-1191/1773-1777.
X svezak. L. 360. Period 1191-1195/1777-1781.
XI svezak. L. 341. Period 1196-1200/1781-1785.
XII svezak. L. 383. Period 1200-1203/1785-1788.
XIII svezak. L. 373. Period 1203-1206/1788-1791.
XIV svezak. L. 435. Period 1207-1212/1792-1797.
XV svezak. L. 381. Period 1213-1216/1798-1801.
XVI svezak. L. 409. Period 1217-1221/1802-1806.
XVII svezak. L. 398. Period 1222-1226/1807-1811.
XVIII svezak. L. 401. Period 1227-1230/1812-1815.
XIX svezak. L. 400. Period 1231-1238/1815-1822.
XX svezak. L. 407. Period 1239-1245/1823-1829.
XXI svezak. L. 410. Period 1246-1250/1830-1834.
XXII svezak. L. 390. Period 1250-1255/1834-1839.
XXIII svezak. L. 384. Period 1256-1260/1840-1844.
XXIV svezak. L. 437. Period 1261-1266/1845-1849.
XXV svezak. L. 428. Period 1267-1280/1850-1863.
XXVI svezak. L. 405. Period 1281-1294/1864-1877.
XXVII svezak. L. 387. Period 1295-1320/1878-1902.
XXVIII svezak. L. 287. Period 1321-1346/1903-1927.

Iz autorove kolekcije.

b) Istorija

Djela čije vrijeme nastanka nije poznato

3637. 4420.

تاریخ طبری ترجمه سی
Tarih-i Taberi tercemesi

Opća istorija islama od stvaranja čovjeka do 309/921. godine. Istoriju na arapskom jeziku, pod imenom "Tāriḫ al-umem va'l-mulūk", napisao je Abū Ğa'far Muḥammad b. Ğarīr at-Ṭabarī, umro 310/922. Kasnije je ova istorija prevedena na perzijski jezik, pa je ovaj i slijedeći naši primjerci prevod s perzijskog na turski jezik, od nepoznatog prevodioca. Prevod na turski jezik nastao je početkom XVI stoljeća.

Ḥ Ḫ I, 297; Flügel II, 103; Rieu t, 22; Karatay t, 463; B. Fleming XIII 1,1.

Početak:

اوله: شکر منت اول الله اولسون کیم بو مخلوقات یوغیکن وارایلدی . . . بوندن صکره بو فقیر
ایدر اول سرور علما ومهتر فضلا محمد بن جریر الطبری . . .

Završetak:

آخره: صکره مقتدر بالله خلافت تختنده اوتروب عدل وداد اتمکه وایلوکلر احسانلر اتمکه مشغول
اولدی تواریخ طبرینك دخی ترجمه سی بوارادہ تمام اولدی.

Ovaj primjerak je komplet u jednom svesku, a sastoji se iz pet dijelova.

L. 502 (originalna folijacija); 30 x 21. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, pisano nevještom rukom prepisivača. Sadržaj djela i prvu stranicu napisao je neki prepisivač mnogo ljepšim rukopisom, a kasnije je drugi prepisivač sve ostalo prepisao slabijim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je s po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. U prepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu naveeni, ali gledajući pismo i papir, smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVI stoljeća.

Na početku (prva tri lista) je sadržaj djela, a iznad samog početka su dva mala okrugla lična pečata, u kome čitamo ime Muḥammad b. Muzafar.

Rukopis je porijeklom iz bivše medrese u Zvorniku.

3638. 467.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tarih-i Taberi tercemesi

Djelo je na kraju nepotpuno ناقص فى آخره. L. 396 (originalna folijacija); 27,5 x 19,5. *Nasḥ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Djelo je, izgleda, bilo prosuto i nekompletno, pa je neko kasnije dopisao izgubljene listove, osim na kraju djela. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kur'anski ajeti nadvučeni su crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan prilikom preuvezivanja; povez kartonski, s platnenim hrbatom.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, prepisivač i godina prepipisa su nepoznati, ali sudeći po pismu i papiru, smatramo da je iz istog perioda kao i predhodno djelo.

Na početku je sadržaj djela, napisan mnogo kasnije.

3639. 6956.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Svezak prvi. جلد اول

Početak:

اول : شكر منت اول الله كه مخلوقاتى يوق ايكن واراتدى ... وندن صكره بو فقير ايدر اول سرور علما وبهتر فضلا محمد بن جرير الطبرى ...

Završetak:

آخره : اولمدوكنز بر عجب حكايتى واردر ان شاء الله يزنده ذكر اولنور.

L. 237; 28 x 18. Pismo divanija, pisana vještom rukom kaligrafa. Kur'anski ajeti i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis je završen 984/1576. godine.

Na prvom zaštitnom listu su biografski podaci o Taberiji i njegovom djelu, preneseni iz djela "Kašf aẓ-ẓunūn" od Hadži Ḫalife.

3640. 363.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Karatay t I, 470.

Treći i peti dio u jednom svesku. الجلد الثالث والخامس

Početak III sveska:

اوله : علمادن شويله روايت اوليديكه ملوك طوائف زماننده چق درلو عجايبلر واقع اولمشدر ...

Prepisivač je od petog dijela počeo s poglavljem o smrti Muhamed a.s.

Početak V dijela:

اوله : راويان اخبار وحاكيان آثار شويله روايت ايدرلركه هجرت نبوينك اونتجى يلندى ذى الحجة آيتوك اويلنده محمد مصطفى ﷺ حجة الوداع ايلدى ...

L. 247; 29,5 x 20. *Nasḫ, ta'līq* i *rika'*, od nekoliko prepisivača. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisao, veći dio rukopisa, Muṣṭafā b. 'Oṯmān-beg, koncem džumadel-ahira 1023/1614., u blizini Kilije, u Besarabiji (Rusija), kako je to zabilježeno na kraju djela.

Uvakufio Muṣṭafa b. 'Oṯmān-beg, koncem džumadel-ahira 1023/1614., u blizini Kilije, u Besarabiji (Rusija), kako je to zabilježeno na kraju djela.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḏullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijjet vakuf, 1289/1872.

3641. 7526.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Treći svezak. جلد ثالث

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 399-2 (originalna filojacija); 29,5 x 20. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi na kraju djela prilično oštećeni; povez polukožni, oštećen.

Prepisano poslije 1100/1688, što se vidi na kraju kolofona, gdje su na oštećenom listu ostale riječi stotina i hiljada.

Rukopis donesen iz Odbora Islamske zajednice u Jajcu.

3642-3643. 5810-5932.

بهجة التواريخ
Bahğat at-tawārīḫ

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorijsko djelo od postanka čovjeka na zemlji do piščevog vremena, odnosno istorije Osmanlija. napisao na perzijskom jeziku Šukrullāh b. aš-Šihāb Aḥmad ar-Rūmī 861/1456. godine, a ovo djelo preveo je na turski jezik Šā'ir Fārisī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, djelo je podijeljeno na 13 poglavlja (bāb).

Treba napomenuti da je ovo djelo inventarisano kao dva djela pod gore navedenim brojevima, ali smo, prilikom obrane, ustanovili da se radi o jednom djelu, što se vidi po numerisanim listovima, rukopisu i veličini djela.

Ḥ Ḫ I, 257-8; O.M. I, 332; Aya Sofiya, 180; Esad-efendi,129.

Početak:

اوله: چون حضرت باریکن عزّه اسمه وجلّ ذکره اولدن ازليّه ومشيّده لم يزليّه سى بو امر اوزرينه . . .

L. 379; 20 x 14. *Ta'līq - dīvānī*, pomiješani, teško čitljivo. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima listova ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, datum prijepisa i ime prepisivača je nepoznato, ali je prijepis sačinjen prije 1061/1650, što zaključujemo po jednoj bilješci ranijeg vlasnika knjige, gdje je napisano njegovo ime, datum i ovalni pečat.

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku. Na četvtom je ime ranijeg vlasnika; Maḥmūd b. 'Alī b. Maḥmūd ... al-Bosnevi, godina 1117/1705, cijena knjige i podaci o djelu i piscu, pisano olovkom.

Na petom zaštitnom listu napisan je dva puta naslov djela, te imena i lični pečati ranijih vlasnika: al-ḥāğğ 'Alī al-Kātib, godina 1061/1650. i 1062/1652, Ibn 'Abdullāh Ḥusayn al-Muzaferi al-Bosnavi as-Sarāyī, godina 1123/1711. i Dervīš Ibrāhīm b. 'Abdullāh al-Muzaferi, godina 1163/1749.

Na naslovnoj stranici su, opet, imena i lični pečati ranijih vlasnika: gore spomenuti Dervīš Ibrahīm, Muḥammad b. Ḥasib b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī, godina 1231/1815. i bilješka da je knjiga kupljena za odredenu svotu dirhema, godina 1118/1706.

Iz biblioteka Osman-efendije Sokolovića.

3644. 3380.

تاريخ خير الدين پاشا
Tāriḫ-i Ḫayruddīn-pāšā

Istorija koja obuhvata stanja i vojne vezira Hajrudin-paše od početka njegovog djelovanja, sve dok ga nije pozvao u Istanbul sultan Sulejman i unaprijedi ga u rang Kapetan-paše, od nama nepoznatog pisca. U našem rukopisu spominje se Sayyid Murād, kao pisac djela, ali o tome u izvorima nemamo nikakve potvrde.

Kairo t, 169; K.A. III, 2073.

Početak:

اوله: تبارك وتعالى ما يشاء فى الدنيا والآخرة مع اخيه من اوله والى آخره فى البر والبحر وتاليف سيد مراد رحمت الله عليه واسعة شكر وسپاس وحمد بى قياس اول خالق وجوده هر موجود ايچون اولسونكه . . .

Završetak:

آخره: . . . واكا داخى رعايت اولندى ينه تاليانه سنه نبوى عزم جزاير ايدوب كتدى والله اعلم بالصواب.

L. 187 (originalna folijacija); 20,5 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad (Mehmed), pisac carske klaonice, 28. dž. evvela 1030/1621.

Na početku i na kraju je prepis pisama, a na početku djela je ime ranijeg vlasnika Muṣṭfā Trebinli (Trebinjac) iz Sarajeva.

3645. 1072.

مقتل حسين

Maqtal-i Husain

Ubistvo h. Husejna, r.a., unuka Božijeg poslanika, u stihu, od nama nepoznatog pisca. Iz teksta na kraju djela razumijemo da je djelo završeno 760/1358. Autor se poziva, odnosno citira Lūṭ b. Yaḥyā Abū Munḫafa, koji je napisao jedno djelo pod istim naslovom. (K.A. VI, 4016). Flügel (I, 628) navodi isti naslov, ali naš primjerak nije identičan njegovom primjerku. Ostali pristupačni izvori ne navode ovakav naslov.

Početak:

اوله: اوّل الله ادنی ذکر ایده لوم قدرتندن معنیٔ فکر ایده لوم

Završetak:

آخره: چوق تمام اولدی وختم اولدی کلام

بی هنردن دتماغل اهل هنر

L 76; 20,5 x 13,5. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom. Posljednji list bijel, kasnije dopisan; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 1019/1610.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijet vakuf. 1289/1872. (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

3646. 4442.

(تاريخ الفتوحات العثمانية)

Tārīḫ al-futūḥāt al-'Oṯmaniye

Istorijsko djelo o osmanskim osvojenjima, od nama nepoznatog pisca. Prepisivač je izostavio početak djela, pa pravi naslov i ime pisca nismo mogli ustanoviti. Naslov je naš prema sadržaju djela.

Početak:

اوله: بو توقیع همایون حکم اولدرکه قرنداشم واسیرم غازی سلیمان ایله ولایت ایلنه کچوب ...

Završetak:

آخره: عیسی ده حضرت سلطان انبیاء محمد مصطفی ﷺ حضرتلرنه کلنجه بشیوز اون یدی بلك کچدی ویعلم الغیب الله. تمت تمام.

L. 60; 19,5 x 12,5. *Ta'līq* i *riq'a*, pomiješani, teško čitljivi. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da prijepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3647. 6635.

سليماننامه

Suleyman-nama

Treći svezak djela o životu i radu Sulejman a.s. (Solomona), od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. Karatay t II. 2780 navodi isti naslov sa više svezaka, ali pošto kod njega nema trećeg sveska, nismo sigurni da li se radi o istom djelu. Dalje, on kaže da je to djelo u vidu priča. Mnogi izvori spominju isti naslov, ali to su poetska djela.

Početak:

اوله: سلیمان نامنك اوچونجی جلد روایت اولنور راویلر اویله روایت ایدرلرکه اول زمانکه اکوان سلیمانلق استین کمسنه دنجکر بنوك کبی بلایه اوغسه چوقمدر ...

Završetak:

آخره: خود عاد قومندن در دیرلر سلیمان نامه نك اوچنجی جلدی بونده تمام اولدی.

L. 60 (originalna folijacija); 22 x 16. *Nasḥ* - *ta'līq*, pisan debljim perom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski, noviji.

Prijepis završen 1133/1720. godine

Poklonio Emin Islamovski, neimar iz Struge.

3648. 6006.

تاريخ الانبياء

Tārīḫ al-anbiyā'

Fragment istorije o božijim poslanicima, od nama nepoznatog pisca. Pošto nema ni početka ni kraja, naslov je naš prema saržaju djela.

Početak ovdje:

اوله: اول داخی اول سبیلك اوتورو اولدیکی دائما آنی کوروپ ...

L. 51; 20,5 x 13. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen; bez poveza.

Prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3649. 5293.

Zbirka (مجموع), 2

L. 88; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi i kur'anski ajeti pisani su crvenim mastilom ili su nadvučeni crvenom linijom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. U drugom djelu u zbirci imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, preuvezan 1988. godine.

1. L. 1 - 9. i 79 - 88.

فتح مكهٔ مكرمه
Feth-i Mekke-i mukerreme

Kraće djelo, na turskom jeziku, o osvajanju Mekke, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu, koji se nalazi na 1.a listu, a spominje se i u tekstu. Prema početku i zaršetku našeg rukopisa, u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo.

Naš rukopis nema uobičajenog uvoda.

Početak:

اوله: بر كون كه داور عالم آر. وخذ بو جهان پیما. یعنی اقتتاب کشی نما ... اما وجه جمیل جمال اسلامه فتح مکهء مکرمه کبی زیب وزینت ...

Završetak:

آخره: غزاء حنینه عزیمت بیوردیلر بو دخی کبراء ملت دن نقل وروایت درکی اول آی اچینده عازم غزاء مالك شقاپیرای اولدیلر.

2. L. 9 - 78.

درة التاج فى سيرة صاحب المعراج
Durrat at-tāğ fi sīrat ṣāḥib al-mi'rāğ

Djelo je na početku nepotpuno.

Životopis Muhammada a.s. (sira). Napisao na turskom jeziku Uvays b. Meḥmed, Veysi-efendi, umro u Skoplju 1038/1628. (v. br. 3572)

Wiesbaden XIII 4, 205; XIII 1,72 - 75.

Početak ovdje:

اوله: کراداته (!) عبادات اولورلر بر دخی ایام حجته فیروز اسبوعده بروز فیروز اختیار ایلسك مناسب ایدی قیلوپ ...

Završetak:

آخره: تسلیت بخش خاطر عمیر اولد قلریدر والله تعالى اعلم بحقیقة الامر.

Datum prijepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da je prijepis iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteka Osman-efendija Sokolovića.

3650. 5144.

(تواريخ)
Tavārīḫ

Fragment neke istorije, od nama nepoznatog pisca. U djelu se govori o poslanicima, osmanskim osvojenjima, grčkim kraljevima, dinastiji Fatimija i drugo. Obzirom da se radi o fragmentu, naslov djela je naš prema sadržaju istog.

Početak ovdje:

(اوله:) فی سنة مدّت عمرش سنة تاریخ بناء جامع الازهر جوهر نام قولی بنا ایلدی فی سنة ٣٦١ رافضی ایدی ...

L. 51; 20 x 13. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Imena i istaknute riječi pisane su crvenim matilom. Papir različite boje, oštećen; bez poveza, razasut.

Na listovima 50 - 51. su imena nekih trava na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3651. 5360.

وفيات خلفاء الراشدين
Vafiyāt-i ḫulefa'i ar-rāšidīn

Fragment nekog djela, na turskom jeziku, u kome se govori o smrtima četvorice pravednih halifa, od nama nepoznatog pisca. Naslov je naš prema sadržaju djela. Crvenim mastilom napisana su imena 'Alija, Omer, Osman, Hasan i Husejn.

Početak:

اوله: رسولك كويكوسى ايدى ولقبى ذى القولين در ...

Završetak:

آخره: جبرائيل كنه كلدى ايندى بو اوغلك آدى هرونك اوغلى آدى تبر ايدى.

L. 11; 19,5 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je vokaliziran. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; bez poveza.

Prijepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3652. 5688.

(فتوحات عثمانية)
Futūḫāt-i 'Oṯmāniye

Nema naslova niti imena autora.

Istorija o turskim osvajanjima, od nama nepoznatog pisca. U rukopisu se govori o osvajanjima pojedinih mjesta u bivšoj Jugoslaviji.

Početak:

اوله: رب يسر ولا تعسر رب تمم بالخير. حق تعالى جل جلاله يرلرى وكوكلرى براتمزن اول اللى بيك يل مقدم نوى براندى ...

L. 35; 21,5 x 15,5. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom prepisivača. Imena i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, rastavljen od listova.

Prijepis završen 1217/1802.

Na listovima 36 - 38. su prijepisi fetvi.

Na 38a listu je biljeka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je na Tripundan rijeka Janija srušila most koji se nalazi u čaršiji i poplavila mahalu Šeranpol (!), godina 1264/1867.

Na 40a listu je bilješka, također na turskom jeziku, o smjeni sultanā: Selima, Mustafe i Mehmeda, godine 1213/1808., zabilježeno 1230/1814. godine. Na istom b listu su stihovi na perzijskom jeziku i jedna sudska predstavka koja je upućena na zahtjev Ibrahima Šite Oglu, stanovnik kasabe Janje, u kadiluku Bijeljina.

Iz bibilioteke Osman-efendije Sokolovića.

c) Biografije

arapski

3653. 6436.

مناقب الابرار ومحاسن الاخيار
Manāqib al-abrār wa maḥāsin al-aḫyār

Biografije učenjaka i šejhova. U uvodu pisac navodi djela iz kojih je crpio građu za pisanje svog djela. Napisao Ḥusayn b. Naṣr b. Aḥmad al-Mauṣuli, Tāğulislam Abū 'Abdullāh-Ibn Ḥamis, umro 553/1157.

Ḥ Ḫ II, 1835; Ahlwardt IX, 9980.

Početak:

اوله: الحمد لله على ما انعم به من الآية واجزل من عطآيه . . . اما بعد فانى تتبعت مسموعاتى مما جمعه السعادة العلماء (!) وسميته بمناقب الابرار ومحاسن الاخيار . . .

Završetak:

آخره: قال لهم من اين لكم هذا فقالوا هذا من هذا الدقيق الذى جيت به لا تشترى لنا بعد هذا الا منه . تم وكمل الكتاب .

L. 185 (originalna folijacija); 27 x 18. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji, a na posljednjoj korici nalijepljena koža od starog poveza.

Prepisao Muḥammad b. 'Īsā b. Sa'īd az-Zuhayrī 839/1436.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3654. 3989.

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه واصحابه
Manāqib al-imām al-A'ẓam Abū Ḥanifa wa mašāyḫihī va aṣḥābihī

Naslov u rukopisu je:

كتاب مناقب ابى حنيفة النعمان للعلامة الكردى صاحب الفتاوى البزازية رحمه الله

Biografije Abū Ḥanife, njegovih učitelja i drugova. Napisao Ḥāfizuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb Ibn al-Bazzāzī al-Kerderī al-Ḥanefī, umro 827/1424.

Ḥ Ḫ II, 1837; Ahlwardt IX, 10 001; Köprülü I, 1168.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى اجرى على سنة الائمة الاعلام . . . وبعد فهذا مختصر فى بعض مناقب الامام المعظم الاعظم ومشايخه واصحابه الذين احكم الله تعالى بهم الدين الاقوم رتبه الداعى الضعيف المحتاج محمد بن محمد الكردى على مقدمة وفصول وخاتمة . . .

Kako se vidi iz uvoda, djelo je podijeljeno na Uvod, 11 poglavlja i završetak.

Završetak:

آخره: تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب ولله الحمد والمنة والفضل على نعامه وكان الفراغ من كتابته . . .

L. 276 (originalna folijacija); 20 x 15. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima neko je, izgleda, kasnije pisao teme dotičnog teksta. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepis je završen 1070/1659.

Na naslovnoj stranici, pored navedenog naslova i imena pisca, su imena dvojice ranijih vlasnika knjige: Aḥmad b. Tāğul'ārifīn... al-Ḥanefī i Šayḫ Muḥammad al-Mawlawī.

Na posljednje dvije stranice neko je kasnije napisao sadržaj djela.

Uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3655. 3041.

Zbirka (مجموع), 2

L. 55; 17,5 x 13. *Nasḫ* i *ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istakute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 53a.

تاج التراجم فى طبقات الفقهاء الحنفية
Tâğ at-tarāğum fī ṭabaqāt al-fuqahā' al-Ḥanafiya

Kratak alfabetski popis hanefijskih pisaca, s navodima njihovih djela, a po uzoru na djelo od al-Maqrizije. Napisao Qāsim b. Quṭlūbuġa al-Ḥanafī, Zaynuddīn, umro 879/1474.

Ḥ Ḫ I, 269; Ahlwardt IX, 10 023; Flügel II, 339; Köprülü I, 1014, 1; GAL, G II, 82; GAL, S II, 93.

Početak:

اوله: الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فيقول العبد الضعيف قاسم بن قطلوبغا الحنفى لما وقفت على تذكرة شيخنا الامام العلم العلامة . . . احمد بن على بن عبد القادر بن محمد المقريزى . . .

Završetak:

آخره: اليزدى مسعود بن الحسين

2. L. 53b - 54a.

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين
Risāla fī bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn

Traktat o kategorijama šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. (v. I, str. 248).

Na 54b - 55a. listu su navedene tri kategorije pitanja hanefijskih pravnika.

Na zaštitnim listovima, na početku i na kraju, su razne bilješke koje nismo dešifrovali, a na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. Aḥmad b. Abu's-Su'ūd.

Na kraju je ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3656. 3926.

المواهب اللدنية بالمنح المحمدية
– الجزء الاول –
al-Mawāhib al-laduniya bi'l-minaḥ al-Muṭmmediya

Opširnija biografija (životopis) Muhameda a.s. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad al-Qastalānī, umro 923/1517.

Kod nas se nalazi samo prvi svezak. Djelo je, kako se vidi iz uvoda, podijeljeno na deset poglavlja "maqsad".

Ahlwardt IX, 9591; GAL, G II, 73; GAL, S II, 78; Aya Sofya, 218; Kairo (Darul-kutub) III, 140.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى اطلع فى سماء الازل شمس انوار معارف النبوة المحمدية . واشرق من افق اسرار الرسالة مظاهر تجلى الصفات الاحمدية . . . وبعد فهذه لطيفة من لطائف نفحات العواطف الرحمانية . . . وسميته المواهب اللدنية بالمنح المحمدية ورتبته على عشرة مقاصد . . .

L. 81; 21,5 x 14. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel i bijel, glat; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteka u Mostaru.

3657. 989.

القبس الحاوى لغرر ضوء السخاوى
al-Qabas al-ḥāwī ligurar aḍ-Ḍau' as-Saḫāwī

Biografije učenjaka poredane abecednim redom. Napisao Šayḫ Zaynuddīn 'Omar b. Aḥmad b. Maḥmūd b. 'Alī aš-Šamā'ī al-Ḥalabī, umro 936/1529. Prvo je Šamsuddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān as-Saḫāwī (umro 902/1496), napisao veliku istoriju u više svezaka pod naslovom: ضوء لامع فى اعيان القرن التاسع a potom je spomenuti Ḥalabī napravio izbor, skratio djelo i dao mu gornji naslov.

Ḥ Ḫ II, 1089 i 1315; GAL, G II, 304; GAL, S II, 32.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وفّق اقواما من عباده الى اقتفاء اثر افضل عُبّاده ... وبعد فعلم التاريخ من العلوم المفيده لاشتماله على الاخبار العجيبة ... وسميته القبس الحاوى لغرر السخاوى ...

L. 252+4; 15č 23 x 16,5. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao iz autografa 'Abdurrezzāq b. Aḥmad 1023/1614.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, napisani crvenom mastilom, imena lica koja su čitala knjigu ('Alī Ibn Šama'a i 'Abdulqādir b. Yūsuf al-Ulwānī), te imena ranijih vlasnika knjige: Ḫālid b. Ḥaydar, Muḥammad Ṣādiq, al-Hiğāzī b.'Omar... i još jedno ime koje nismo uspjeli pročitati.

3658. 4845.

Zbirka (مجموع), 2

L. 157; 21 x 15,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 155.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Biografije učenjaka i šejhova u Turskoj carevini, počev od prvog sultana Osmana (VIII stoljeće po H.) do, odprilike, 960/1552. godine. Uvršteno je 512 učenjaka i šejhova. Djelo je štampano na Istoku i ima više izdanja. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškoprüzāde, umro 968/1560.

Ḥ Ḫ II, 1057; Ahlwardt IX, 9881; Köprülü I, 1098.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى رفع بفضله طبقات العلماء وجعل اصولهم ثابتة وفروعهم فى السماء ... وبعد فانى منذ ما عرفت اليمين من الشمال ... ولهذا سميت الرسالة بالشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية.

Završetak:

آخره: رب تقبل توبتى واغسل توبتى واجب يا رب دعوتى وثبت حجتى وسدد لسانى واهد قلبى واسلل سخيمة صدرى سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم.

Djelo je završeno 6. ramazana 965/1558., kolacionirano i ispravljeno 26. ševvala, a prepisano u mjesecu zil-kadetu navedene godine.

2. L. 156 - 157.

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين
Risāla fī bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn

Traktat o kategorijama šerijatskih pravnika, od Ibn Kemāl-paše, umro 940/1533. (v. I, str. 248 i II, 899,7).

Na 157b listu su stihovi na arapskom jeziku i jedna fetva na na turskom jeziku.

Rukopis je pripadao porodici Serdarević iz Zenice.

3659. 4593.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Završetak:

آخره: ولا تجعل الدنيا اكبر همنا ولا مبلغ علمنا ولا تسلط علينا من لا يخافك ولا يرحمنا. تم الكتاب الشقائق النعمانية بعون الله الملك ...

L. 205; 21,5 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima su napisane osobe (uleme) o kojima se govori u dotičnom tekstu. U prepisu ima grešaka. Tekst na stranicama obrubljen je s dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen. Naime, samo je sačuvana posljednja korica, a prva i preklop su otkinuti i zagubljeni.

Prepisao nepoznati prepisivač 980/1572.

Uvakufio Aḥmed-aga, aga carskog harema u Istanbulu, za svoju medresu u Mostaru 1064/1653. (Bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3660. 2800.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Naslov u rukopisu je na početku: هذا كتاب شقائق النعمانية

L. 239; 16 x 10. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao 'Alī b. Ǧa'far al-Qāḍī, na dan Arefata, 9. zul-hidže 1018/1610.

Na naslovnoj stranici je ime i pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad b. Ḥusāmuddīn, kao i na kraju djela, bilješka i pečat vakifa i pečat ove biblioteke.

Uvakufio 'Abdulbāqī Džinozade.

3661. 1685.

Zbirka (مجموع), 2

L. 215 (originalna folijacija). Između dva djela imaju četiri lista koji nisu numerisani. 21 x 12,5. Ta'līq, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su po rubovima crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, glat; povez kožni, s preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1 - 183.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Neko je kasnije na kraju djela napisao datum smrti autora, a na slijedećem listu je nekoliko kratkih biografija.

2. L. 184 - 215.

ذيل الشقائق النعمانية

Ḏayl aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya

Dodatak predhodnom djelu u kome je obuhvaćen period do konca 976/1570. Napisao Monllā Muḥammad b. 'Alī 'Āšik Čelebī, umro 979/1572.

Ḥ Ḫ II, 1057; Ahlwardt IX, 9885; Köprülü I, 1098,2.

Početak:

اوله: تبارك الذى نزل الفرقان وتولى حفظه عن ريب . . . وبعد فلما اقتضت سنة الله تعالى على ما قال سبحانه وتعالى ومن اصدق من الله قيلا

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz koje se razumije da je postao vlasnik ove knjige neki Yūsuf u Mekke-i Mukerremi, godine 1018/1610. Poredeći pismo ove bilješke i pismo djela, čini nam se da je isto pismo, pa bi prepisivač mogao biti navedeni Yūsuf.

Na istoj stranici je neko ime Aḥmed-efendi Ramadan, godina 1105/1693, neki računi, cijena knjige, jedna izreka na arapskom jeziku, naziv djela, poglavlja, odnosno sadržaj prvog djela, neke biografije i drugo.

Uvakufio 'Abdullāh-efendija Kantamirija.

3662. 4484.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Na kraju djela otkinut je i zagubljeno tri-četiri lista. ناقص فى آخره

L. 246; 20,5 x 13. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, u početku djela, pisane su istaknute riječi (učenjaci i šejhovi o kojima je riječ u dotičnom tekstu). Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza, a povez je kožni, oštećen, rastavljen od listova. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime vlasnika: Muḥammad b. 'Abdulhallīm al-Ruwaynī, godina 1050/1640. Prema tome, rukopis je stariji od navedene godine. Na istoj stranici je ime drugog vlasnika: 'Abdullāh b. Vahbī, te jedan hadis i sadržaj djela.

Iz biblioteke bivšeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

3663. 4047.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fi 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 133 (originalna folijacija); 20,5 x 13. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a na rubovima su također crvenim mastilom pisana imena učenjaka i šejhova koja se spominju u ovom djelu.

Tekst na stranicama obrubljen je jednom debljom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. Ḥamza al-Brusawī al-qāḍī, 5. muharrema 1059/1649.

Na naslovnoj stranici je ime prepisivača, naziv djela i ime pisca, te naslov drugog djela koga ovdje nema: "Menāsik-i ḥağğ-i šerīf", od Muḥammad-efendi Bāldirzāde (Brusawī), muderis u medresi Yildir (!) Bayazid-hana (umro 1060/1650).

O ovom piscu vidi O.M. I, 257.

Na kraju su tri neispisana lista.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3664. 1696.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fi 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 147; 20,5 x 15. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi /imena učenjaka i šejhova/ pisane su na rubu crvenim ili crnim mastilom, a na mnogim listovima u tekstu ostavljen je prazan prostor za imena o kojima je riječ. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, na kome je napisan naslov djela.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici su fetve, a na prva tri zaštitna lista su hadisi, naziv djela ime i pečat ranijeg vlasnika knjige, koji su brisani, ali koliko smo mogli pročitati da je to 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamirija, biografski podaci o Muḥamedu a.s., bilješke iz fikha, va'ẓa i drugo.

Na naslovnoj stranici su biografski podaci o autoru ovog djela.

Uvakufio 'Abdullāh Kantamirija.

3665. 3575.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fi 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 213; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, imena i pečati ranijih vlasnika knjige: Maḥmūd b. 'Alī, Muḥammad b. Aḥmad ad-Dimišqī (al-Bayārī) al-Ḥanefī i Muṣṭafa b. Muḥammad al-Mostārī al-Ḥanafī, dova koja se uči kada se vidi zmija, tumačenje na turskom jeziku jednog ajeta iz Kur'ana, poučni stihovi i jedna predaja od Džaferi Sadika. Na kraju su, također, poučni stihovi i jedno pismo na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3666. 1623.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fi 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 151 (originalna folijacija); 21 x 13. *Nasḫ*, lijep. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima prvih sedam listova su biografije poslanika i prvih halifa, pisano ta liqom, rukom drugog prepisivača. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom, a prve dvije jednom debljom zlatnom i tankom plavom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat, dohvaćeen vlagom; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na 2a. zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Muḥameda, poznat kao Ṣifātī i cijena knjige, a na istom b listu su fetve na arapskom i turskom jeziku, većinom od Abū Su'ūda. Na 3. zaštitnom listu je dova koja se uči prilikom klanja kurbana.

Na naslovnoj stranici su imena i pečati ranijih vlasnika knjige: Muṣṭafā, poznat kao muftija, Hasanefendīzāde al-Mostārī, Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl al-Mostārī (Opijač) i Ibrāhīm Ḥaqqī b. al-ḥāğğ Yūsuf, ḥāfiz...(!) u Sarajevu

3667. 2037.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 141; 21 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, preklop je otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 37.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية
aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Otmāniya

Završetak:

آخره: ثم وقعت فى اليوم ١٧ ربيع الاول سنة احدى وستين وتسعمائة عارفة الرقد ودوام ذلك الشهور واخرت لذلك عيناى وارجو من الله تعالى . . .

2. L. 37b - 81.

حديقة الوزراء
Ḥadīqa al-wuzarā'

Biografije velikih vezira otomanske imperije od početka dinastije do vladavine Ahmeda III. Počinje 'Alāuddīn-pašom, a završava Meḥmed Rūmī-pašom. Napisao turski istoričar i pjesnik Tā'ib Osmānzāde Aḥmad, umro kao kadija u Kairu 1136/1724. godine. (v. br. 3596,2)

Rieu, 73a; Karatay t I, 1229; Viesbaden XIIII, 276; Blašković, 444.

Početak:

اوله: حمد وثناى مالك الملك چهان آفرين وصلوة وسلام سيد الانبياء . . .

Završetak:

آخره: هر برينك ايده لم اهد روان پاكنه تانبا اخلاصله بر فاتحة. تم الكتاب.

Prepisao al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Ibrāhīm 1182/1768.

Na 81b listu prepis mazhara na turskom jeziku koji se odnosi na kasabu Čajniče u Bosni.

3. L. 82 - 138.

اخبار الدول وآثار الاول
Aḫbār ad-duwal wa āṯār al-uwal

Djelo je na početku nepotpuno.

Istorijsko djelo koje je napisao Aḥmad b. Yūsuf Sinānuddīn Karamānī, umro 1019/1611.

Tüyatok 34/IV, 1136, str. 591.

Početak:

اوله: الفصل الاول فى ذكر بعض الامم فى الاقاليم الدالة على حكمة الحكيم ذكر عن عمر ابن الخطاب رضى الله عنه انه قال خلق الله تعالى الف وعشرين امة منها ستمائة فى البحر واربعمائة وعشرون فى البرّ . . .

Završetak:

آخره: يلملم مدينة على جبل صغير واهلها شقاة خفاة وعرات وشربهم من آبار عذبة وبها معدن الشب الابيض والله اعلم بالصواب واليه مرجع والمآب وكان فراغ سنة ١١٧٢

Prijepis završen 1172/1758.

4. L. 138b - 141.

ذكر تيمور وما فعل من مغرات (معرات) الامور
Ḏikr Tīmūr va mā fa'ala min maǧārāt (ma'arāt) al-umūr

Jedno poglavlje, na arapskom jeziku, o osvajanjima Timur-hana, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: فى ذكر تيمور وما فعل من مغرات الامور وهو احد الدجالين الموعود بها فى اخبار النبوية ان يخرج على جميع البلاد الاسلامية ذكر صاحب المنتخب ان له نسبا . . .

Završetak:

آخره: وكانت مترجلة لاتجب الرجال وذلك لما افسدها النساء البغداديات وبها تواريخ سوء لا ينبغى ذكر والله اعلم.

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

3668. 5487.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Otmāniya

L. 254; 17 x 10. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Na početku je izrađen unvan, na kome je napisan naziv djela. Prve dvije stranice obrubljene su debljom zlatnom linijom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, preuvezan, novijeg datuma. Korice su bile kožne, s preklopom, jer nakon preuvezivanja dio korica je nalijepljen na kartonske korice.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz tesawufa, prenesena iz djela شمس الاوفاق فى علم حروف الاوفاق, od 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bistamije, umro 858/1453. (v. Ḥ Ḫ II, 1061).

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat: as-Sayyid Aḥmed Muminzāde, kadija u Sarajevu.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

3669-3672. 3932, 4049, 4062, 3969.

لواقع الانوار فى طبقات الاخبار

Lavāqi' al-anvār fī ṭabaqāt al-aḫbār

Biografije sufija počev od Muhameda a.s. do, otprilike, X stoljeća po Hidžri. Napisao 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī al-Miṣrī aṣ-Ṣūfī, umro 973/1565.

Ḥ Ḫ II, 1567; Ahlwardt IX, 9982; Flügel II, 351; A M I, 641.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلع على اوليائه خلع انعامه فهم بذلك له حامدون ... وبعد فهذا كتاب لخصت فيه طبقات جماعة من الاولياء الذين يقتدى بهم فى طريق الله عز وجل من الصحابة والتابعين الى آخر القرن التاسع ... وسميته بلواقع الانوار فى طبقات الاخبار ...

Završeak:

آخره: واما من اشتهر بالعبادة والزهد والورع كاشيخ ابى اسحاق الشيرازى وامام الغزالى والامام الرافعى والامام الثورى فاكتفينا بشهر ... رضى الله عنهم اجمعين.

Djelo je prepisano u tri sveska, ali naš prvi svezak rastavljen je u dva dijela, pa je tako i inventarisan kao da su dva sveska. Mi ćemo ga ovdje tretirati kao jedan svezak.

Svezak prvi L. 120+107 (227); 21 x 15. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez je bio kožni, s preklopom, što se vidi po sačuvanoj drugoj korici, bez preklopa. Prvi dio ovog sveska je preuvezan.

Svezak drugi. L. 260; 20,5 x 15. Povez kožni, bez preklopa koji je otkinut i zagubljen. Ostale karakteristike ovog sveska su kao i kod prvog.

Svezak treći. L. 202; 21 x 15. Preuvezan karton-platno po kome je nalijepljena koža starog poveza. Ostale karakteristike su kao i kod prvog sveska.

Autor je djelo završio u Kairu 15. redžeba 952/1545. godine.

Prepisao sva tri sveska isti prepisivač, iz kopije koju je prepisao neki Badruddīn...?! b. Badruddīn... (imena teško čitljiva), u nedjelju 25. zul-hidže 1015/1607., Abu'l-Fallāh Muḥyiddīn 'Abdul-qādir b. aš-Šayḫ Ḫalīl b. aš-Šayḫ 'Izuddīn at-Tilwānī (1), u vremenu od 1050-52/1640-42.

Na svakom svesku, na naslovnoj stranici, napisan je naziv djela i ime pisca.

Na kraju prvog sveska je jedan hadis. Na prvoj unutarnjoj korici drugog sveska je jedna misao Ibn' Abbasa, koja je prenesena iz tefsira nekog Ibn 'Ādila. Na naslovnoj stranici trećeg sveska je bilješka prepisivača, iz koje se razumije da je navedeni autor napisao i djelo الانوار القدسية kojeg je spomenuo u ovom svesku.

Uvakufio Aḥmed-aga (Bab as-Sa'ādet), za medresu koja se nalazi u Mostaru, godine 1064/1653-54. (Bilješka na naslovnoj stranici u sva tri sveska).

(قد وقف هذا الكتاب صاحب الخيرات والحسنات احمد اغاء باب السعادات بمدرسة الواقع فى بلدة موستار لسنة اربع وستين والف)

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3673. 3491.

نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Niẓām al-'ulamā' ilā ḫātam al-anbiyā'

Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة فى سلسلة العلماء الاساتذة لمولانا وجيه الدين الاقحصارى عليه رحمة البارى

Djelo o biografijama učenjaka. Napisao Ḥasan Kāfī. b. Turḫān al-Aqḥiṣārī (Pruščak) Al-Bosnawī, umro 1025/1616. (v. I, 726,2, str. 486)

Početak:

اوله: الحمد لله الذى زين الارض بالعلماء كما زين بالنجوم السماء . . . وبعد فان الفقير الى ربه البارى المذنب الحقير كافى الاقحصارى . . .

Završetak:

آخره: والحمد لله على الجمع والاتمام وله الشكر على الافضال والانعام والصلوة على خاتم النبيين وسيد الانام وعلى اله الكرام واصحابه العظام ما ضحك القرطاس على بكاء الاقلام وجرى دموع الايام بانقلاب عيون الشهور والاعوام.

L. 19; 21 x 17 (originalna paginacija). Nasḫ, noviji. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom (olovkom). Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat; povez kartonski, oštećen.

Prepis je novijeg datuma, vjerovatno početkom XX stoljeća.

3674. 3364.

تعطير الانفاس بمناقب سيدى ابى الحسن الشاذلى وسيدى ابى العباس
Ta'ṭīr al-anfās bi menāqib saiyidī Abū al-Ḥasan aš-Šāḏilī wa sayidī Abu'l-Abbās

Biografije dvojice učenjaka: Abu'l-Hasana aš-Šaḏiliye i Abu'-Abbasa. Napisao 'Alī b. Muḥsin aṣ-Ṣa'idī Abu'ṣ-Ṣalāh al-Mālikī aš-Šāḏilī al-Wafā'i, poznat kao ar-Ramilī 1110/1698. Pisac je umro poslije 1130/1718.

Djelo je podijeljeno na Uvod, četiri poglavlja i završetak.

A M I, 765; Kairo 2 V, 36-37; GAL,S II, 400.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خصّ اولياء بالولاية والاصطفا وانعم عليهم بالمحبة والصفا . . . وبعد فيقول العبد الحقير ابو الصلاح على بن محسن الصعيدى المالكى الشاذلى الوفاى هذا كتاب فى مناقب شيخنا . . . ابى الحسن على الشاذلى . . . وسميته تعطير الانفاس بمناقب سيدى ابى الحسن . . .

Završetak:

آخره: فانقطع فى كتابه عيون الحقائق ولواقح الانوار لسيدى عبد الوهاب مات رضى الله تعالى عنه بالاسكندرية وقبره بها ظاهر يزار نفعنا الله تعالى ببركاته امين. تم الكتاب بحمد الله وعونه وحسن توفيقه وكان الفراغ . . .

L. 98; 20 x 15. *Nasḫ - ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen crvotočinom; povez kartonski.

Prepisao 'Abdullāh aṭ-Ṭanbulī al-Azharī, u srijedu 6. zulkade 1153/1741.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i stihovi na arapskom jeziku, pisani slabim rukopisom.

3675. 4718.

Zbirka (مجموع), 5

L. 21; 18 x 12. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. U prva tri djela tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; povez kožni.

1. L. 1b

رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستارى
Risāla fī manāqib aš-šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī

Fragment (samo prva stranica) biografije Šejh Juje Mustafe b. Jusufa al-Mostarije. Napisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Ismā'īl Opijač al-Mostārī, umro oko 1138/1726. (v. br. 3676).

2. L. 2 - 11.

الاعراب عن قواعد الاعراب
al-I'rāb 'an qavā'id al-i'rāb

Djelo je na početku nepotpuno.

Djelo iz arapske sintakse. Napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1380. (v. I, str. 395).

Ahlwardt VI, 6705.

Početak ovdje:

اوله: لصفته لانه كالنكرة فى المعنى الباب الثانى فى الجار والمجرور وفيه ايضا اربع مسائل . . .

Završetak:

آخره: والاحتناب عن هذه العبارة فى التنزيل واجب وفى هذا القدر كفاية لمن تامله.

3. L. 12b - 15a

القصيدة النونية

al-Qaṣīda an-Nūniya

Spjev o vjerovanju, što ga je napisao Mevlana Ḥiḍr-bey b. Ğalāluddin, umro 863/1458. (v. I, 302,3).

Početak:

اوله: الحمد لله عالي الوصف والشان. منزه الحكم عن آثار بطلان

Završetak:

آخره: ودام نضرة من بالخير يذكرني. ما خضر (!) وجه الربيع من قطر نسيان

Ovo i predhodno djelo prepisao neki Ibn Mustafa al-Mostari, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

4. L 15b - 17a

جوهرة التوحيد

Ğavhara at-tavhīd

Stihovano djelo iz akaida. Napisao Šayḫ Ibrāhīm al-Laqānī, umro oko 1041/1631. (v. I, 730).

Početak:

اوله: الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

Završetak:

آخره: وجائز فى حقهم كالاكل وكالجماع للنساء فى الحل

5. L. 18 - 21.

بدء الامالى

Bad'u al-amālī

Kasida iz islamske dogmatike. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṭmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. (v. I, 115,3).

Početak:

اوله: يقول العبد فى بدء الامالى لتوحيد ينظم كاللآلى

Završetak:

آخره: وانى الحق ادعوا كل وقت لمن بالخير

Posljednja dva djela prepisao je drugi nepoznati prepisivač, također, u XVIII stoljeću.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3676. 3558.

رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستارى

Risāla fī manāqib aš-šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī

Biografija učenjaka Šejḫ Juje Muṣṭafe, sina Jusufa al-Mostarije. Napisao njegov učenik Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mostārī 119/1707. (v. III, 2078,3).

L. 8; 21 x 17. *Ta'līq*, noviji. Papir bijel, čvrst, mala oštećen; bez poveza.

Ovaj promjerak je prepisan iz kopije koja je prepisana 1175/1761. godine, a inače, prepis potječe s početka XX stoljeća, što se vidi po papiru i pismu.

Na početku je 10 - 15 fetvi sa odgovorima, na arapskom i turskom jeziku.

3677. 1641.

مناقب العلماء

Manāqib al-'ulemā'

Fragment biografije učenjaka, od nama nepoznatog pisca. Pošto je riječ o fragmentu, nismo mogli ustanoviti tačan naslov i ime pisca. Gornji naslov je dat prema sadržaju djela.

Početak:

اوله: حتى جاء رجل من اخوانه فغسّله وكفّنه وصلّوا عليه ودفن فى سنة ثمان وخمسين ومائتين . . .

Završetak:

آخره: وابى جعفر محمد بن عمرو بن البحترى النداء وروى عنه ابو طالب العشارى وابو عبد الرحمن السلمى.

L. 97; 24 x 16. *Nasḫ*, starinski, vokaliziran. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prijepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3678. 1467.

كتاب العشرة المبشرة
Kitāb al-ʿašara al-mubašara

Djelo je na kraju nepotpuno.

Biografije deset odabranih ashaba kojima je Muhamed a.s. obećao džennet, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, kojeg je prepisivač zabilježio. Inače, ovakav naslov u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći. Pošto je naš primjerak na kraju nepotpun, manjkaju biografije zadnjih trojice ashaba.

Početak:

(اوله:) باب يذكر فيه طرف من فضل العشرة المبشرة من اصحاب النبى فى فضل عمر بن عبد العزيز رضى الله عنهم اجمعين اول العشر ابو بكر الصديق رضى الله عنه ...

L. 49; 20 x 14,5. *Nash*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama.

Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji. Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

---

c) Biografije

turski

3679. 366.

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه واصحابه ترجمه سى
Manāqib al-imām al-ʻAẓam Abū Ḥanifa va mašāyiḫihī va aṣḥābihī tarǧamasi

Prevod na turski jezik biografija Imami ʻAzama Abu Hanife, njegovih profesora i drugova. Osnovno djelo, na arapskom jeziku, napisao je Muḥammed b. Muḥammad al-Kurdurī al-Bazzāzī, umro 828/1424. (v. Köprülü I, 1168), a na turski jezik preveo Muḥammad b. ʻOmar al-Ḥalabī, za vrijeme sultana Murata II (824-855/1421-1451).

Ḥ Ḫ II, 1838; Perč t, 241.

Početak:

اوله: حمد بى انقضا وثناى بى انتها اول خالق الاشيا رب الارض والسمايه . . . اما بعد بو فقير حقير محمد بن عمر الحلبى . . . بو فقير وحقير اشارت بويردكم امام اعظمك مناقبى عربيدن تركيه نقل ايليكم . . .

Završetak:

آخره: ارشد الله تعالى انلره بزدن خير جزايله جزا ورسون خصوصا امام اعظم وهو ملكه يردم ادرديني لقومه رضى الله عنهم اجمعين والحمد لله .

L. 171; 28,5 x 15. *Nasḫ*, s malom primjesom *taʻlīqa*, vokaliziran. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. U prepisu ima grešaka. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je zlatnom debelom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen. U sredini korica i na uglovima utisnuti su ornamenti koji su pozlaćeni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su bilješke na turskom jeziku iz tefsira i fikha, pisane rukom drugog prepisivača.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime ranijeg vlasnika ʻAbdullāh-a, haznadar, podčinjenom Ibrāhīm Ketḫodi Birkaviji, godina 1189/1775. i bilješka o uvakufljenju knjige.

Na kraju su biografski podaci o Imami Buhariji i jedna hutba. Uvakufio al-Ḥāğğ Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu. Rukopis je predao muteveliji al-Ḥāğğ Ḫalīl-efendiji b. Ṣāliḥu Hercegliji, godina 1252/1836.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3680. 6774.

ترجمهٔ ثواقب
Tarğama-i ṯavāqib

Na donjem prerezu rukopisa naslov je: هذا كتاب ثواقب

Prijevod sa perzijskog na turski jezik skraćene prerade djela "Manāqib al-'ārifīn" - biografije mističnih krugova oko Ğalāluddīn Rūmije (v. br. 3686). Djelo na perzijskom jeziku napisao 'Abdulwahhāb b. Ğalāluddīn Muḥammad al-Hamadānī 947/1540., a na turski jezik preveo Derviš Maḥmūd Meṯnevīḥān, živio u XVI stoljeću.

Wiesbaden XIII 3, 190; XIII 1, 252.

Početak:

اوله: بر حمدك عظيم نوری یوز بیگدردنجی كوك كنشی كبی كنش انوك جمال باكمالنك آيد نلغندن . . . وبعد خدای متعاله حمد وثنا وحبیب ذو الجلال . . . اعنی درویش محمود مثنوی خوان حضرت خداوند كار . . .

Završetak:

آخره: وعروج معراج سيد الابرار وآله واصحابه الاخيار يا غفور ويا غفار يا عزيز ويا ستار برحمتك يا ارحم الراحمين والحمد لله رب العالمين.

L. 180 (originalna folijacija); 20 x 12,5. *Nasḥ* sa malom primjenom *ta'līqa*, pisan vrlo vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Datum i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, pisana mnogo kasnije, o uzimanju nekog duga od obućara Karahasetović Abdurrahmana iz Mitrovice.

Na posljednjim zaštitnim listovima su bilješke, također na turskom jeziku, o godinama osvajanja Bagdada i Beograda, tumačenje jednog sna i zapisi vezani za učenje odgovarajućih dova.

Poklonio dr Ahmed-ef. Tuzlić.

3681. 6520.

ترجمهٔ ثواقب
Tarğama-i ṯavāqib

Naslov u rukopisu je: كتاب ترجمهٔ ثواقب

Početak i kraj djela nisu isti kao u predhodnom djelu. Izgleda nam kao da je ovo prijepis u skraćenoj verziji, jer je i po obimu mnogo manji od predhodnog djela.

Početak:

اوله: نیز اعظم حمدیكه صد هزاران هزار شمس فلك چهارم یك زره از اشعات جمال باكمال وباشد . . . حمد اوله اللهه اولسونكه بزم قلبلر یمزی صراط مستقیمه دوندردی . . .

Završetak:

آخره: تمت ترجمة الاوراق بعون الله الملك الرزاق . . . التفات پادشاهانه بی همتاسنی بی دریغ بیوره لر.

L. 36; 20 x 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz zbirke Ismail Haki Resulbegovića.

3682. 4483.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 128; 20 x 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Citati su vokalizirani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1 - 47.

مناقب خلفاء راشدين
Manāqib Ḫulafā'-i rāšidīn

Biografije, na turskom jeziku, prve četvorice halifa. Napisao Šamsuddīn Aḥmed b. Muḥammad as-Sivāsī, umro 1009/1600. godine.

Naziv djela je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio na naslovnoj stranici. Ime pisca navedeno je u tekstu, međutim, pristupačni izvori ne pripisuju mu ovo djelo.

Početak:

اوله: حمد بیا جلال وثناء بی ملال اول قادر لا یزاله سنزادركه چار اركان دين متينی چار اركزين سيد المرسلين . . . پس بو عبد عاصی شيخ شمس الدين سيواسی ديلديكه . . .

Završetak:

آخره: ظلمت تفرقه ده قلديلر العياذ بالله والحمد لله أولا وآخرا وقد اتفق اتمام الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيق.

2. L. 48 - 67.

شرح كلمات چهار يار كزين (شرح الكلمات الصديقة)

Šarḥ kalimātčehār yār gezin (Šarḥ al-kalimāt aṣ-ṣadīqa)

Komentar na stotinu izreka Abū Bakra, prvog halife. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad Hoğakizāde 978/1570. Pisac je umro 998/1589.

AM II, 437; O.M. II, 19.

Prvi naslov (zajednički za sve četvoricu halifa) je prema navedenim izvorima, a drugi naslov je prema rukopisu. Prepisivač je prepisao ove komentare kao zasebna djela, pa ih i imi tako ovdje prikazujemo.

Početak:

اوله: حمد فراوان وثناء بى پايان اول خداى مستعان . . . اما بعد بو عبد حقير وكثير التقصيركه نفس قسطمونيدن اضعف عباد الصمد مصطفى بن محمد در حضرت رسالت منزلتك هجرتلرى تاريخينك طقوز يوز يتمش سكز سنه سنده . . .

Završetak:

آخره: واستعينوا بالله واصبروا آيتى جمله اولى بى ومن توكل على الله فهو حسبه ايتى جمله ثانيه بى حقيقه در والله اعلم.

Prepisao Ibrahim Muḥsinzāde 1102/1690.

3. L. 67b - 109.

شرح الكلمات النورانية

Šarḥ al-kalimāt an-nūrāniya

Komentar stotinu izreka Omera, drugog halife, od istog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل ذاته . . . اما بعد بو شرح اولنان كلمات حضرت امير المؤمنين عمر ابن الخطابك رضى الله عنه يوز كلمه سيدركه

Završetak:

آخره: الحمد لله على التمام ولرسوله افضل الصلوة والسلام تم شرح الكلمات النورانية بالعناية السبحانية.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao i u predhodnom djelu.

4. L. 110 - 128.

شرح كلمات حضرت على

Šarḥ al-kalimāt-i Ḥaḍrat-i ʻAlī

Komentar stotinu izreka Alije, četvrtog halife, od istog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله العليّ القوى الاعلى . . . اما بعد بو شرح اولنان كلمات بى . . . (!) حضرت على مرتضى نك يوز كلمه سيدركه . . .

Prepisivač i godina prijepisa isto kao i u predhodnom djelu.

Na naslovnoj stranici su imena djela, te imena ranijih vlasnika: Alīzāde Abū ʻĀrif as-Sayyid Muḥammad al-Maʻsūm, al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i njihovi lični okrugli pečati.

3683. 3418.

حديقة الوزراء

Ḥadīqat al-wuzerā'

Biografije velikih vezira otomanske imperije od početka dinastije do vladavine Ahmeda III. Počinje ʻAlā'uddin-pašom, a završava Meḥmed Rūmi-pašom. Napisao turski istoričar i pjesnik Tā'ib Osmanzāde Aḥmed, umro kao kadija u Kairu 1136/1724. (v.br. 3667,2)

Karatay t I, 1229; Rieu, 73a; B. Flemming XIII 1, 276.

Početak:

اوله: حمد وثناى مالك الملك جهان آفرين وصلوة وسلام سيد الانبياء والمرسلين . . .

Završetak:

آخره: هر برينك ايده لم اهدا روان پاكنه تاثبا الخلاصله بر فاتحه، تم الكتاب.

L. 109 (originalna folijacija); 22 x 15,5. *Ta'liq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća

Na kraju je ime ranijeg vlasnika Mula Aḥmed Neğib-efendi, kadija u Prijepolju.

Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku, vježbe u pisanju i druge teško čitljive i nejasne bilješke.

Na posljednjim zaštitnim listovima su fetve, jedno upozorenje sarajevskog kajmekama Mehmed-efendije livanjskom kadiji da pazi na pravedan postupak prema raji koji su uputili arzuhal i u slučaju kršenja zakona da o tome obavijesti nadležne, godina (1)186/1772., te ponovo stihovi na perzijskom jeziku, poučne izreke, hadisi i drugo.

3684. 1092.

مناقب على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه
Manāqib ʻAlī b. Abū Ṭālib, raḍiya Allāhu taʻālā ʻanhu

Naslov u rukopisu napisan crvenim mastilom na početku djela glasi: هذا كتاب مناقب خاوران غزاى امام على كرّم الله وجهه

Biografija hazreti Alije, sina Abu Talibova, četvrtog halife, od nama nepoznatog pisca. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo, pa je, prema tome, vrlo rijetko. Istina, Hadži Halifa (II, 1844) spominje gornji naslov, ali ni on ne daje nikakvih podrobnijih podataka o ovom djelu.

Početak:

اوله: بو كتاب شريف ولطيف مناقب حضرت امير المؤمنين وامام المتقين اسد الله الغالب على بن ابى طالب كرّم الله وجهه احضر زمينه واروب خاور ولايتنى فتح ايدوب . . .

Završetak:

آخره: پس خاورنامه بو آراچقده تمام اولدى حق سبحانه وتعالى جميع اهل الاسلامه الى يوم القيام نصرتلر احسان ايليه آمين يا معين هم بو قصه بوراده اولسون تمام.

L. 112 (originalna folijacija); 21,5 x 15,5. *Nasḫ* s primjesom *taʻliqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745.

Na početku i na kraju djela su stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Faḍlullāh-beg b. Ismāʻīl-beg Dženetić, kao evladijet vakuf, 1289/1872. (Bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

c) Biografije

perzijski

3685. 3851.

مناقب العارفين (ومراتب الكاشفين)
Menāqib al-'ārifin (wa marātib al-kāšfin)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في اوله

Biografije mističnih krugova oko Ǧalāluddīna Rumija, njega samog, njegova oca i sina, kao i oko nasljednika i duhovnih pristalica, u deset poglavlja. Napisao Šamsuddīn Aḥmad Aflākī, umro 745/1344.

Flügel II, 371; Wiesbaden XIV 1,366; Kairo (Nac. Lib.) II, 183.

Završetak:

آخره: وسيد برهان الدين محقق ترمدى تلقين كرد حضرت مولانا جلال الحق والدين محمدرا

قدّسنا الله بسرّهم العزيز آمين يا رب العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين بلغ المقابلة تم.

L. 231; 27 x 18. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima istaknutih riječi koje su, također, pisane crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen rastavljen od listova. Neki listovi su prosuti.

Prepis završen 978/1570.

Na kraju je rodoslovlje Ǧalāluddīna Rumija.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3686. 1701.

ثواقب المناقب (مناقب حضرت مولانا)
Ṯawāqib al-manāqib (Manāqib Hadrati Mewlānā)

Skraćena prerada predhodnog djela ("Menāqib al-'ārifin").

Napisao 'Abdulwahhāb b. Ǧalaluddīn Muḥammad al-Hamadānī 947/1540. Djelo je prevedeno i na turski jezik.

Karatay p, 184.

Početak:

اوله: نيز اعظم حمدى كه صدهزار ان هزار شمس فلك چهارم يكذره ازاشقات جمال باكمال

اوبناشد ... وبعد عرضه ميدارد حاشه روب آستان راستان ... عبد الوهاب بن جلال الدين

محمد الهمدانى ... موسوم كشت بثواقب المناقب ...

L. 173 (originalna folijacija); 20 x 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti. Preklop otkinut i zagubljen.

Prepisao Muṣṭafā b. Sa'dī, imam u staroj džamiji Mīrā H̱ōr, sredinom mjeseca r. ahira, 984/1576.

Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku, kasnije pisani, imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige - sve brisano i teško čitljivo.

Iz biblioteke Abdula-ef. Kantamirije.

3. GEOGRAFIJA

3687. 5872.

عجائب المخلوقات

'Ağā'ib al-maḫlūqāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov na rukopisu je: عجائب دنيا

Djelo na turskom jeziku iz oblasti kosmografije. Napisao Aḥmed Bīğān Yaziğioglu, 857/1453.

Ḥ Ḫ II, 1127; Wiesbaden XIII 4, 332.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين اما بعد بو محب العلماء وخادم الفقراء يازيجى اوغلى احمد بيجان رحمه الله ايدر سبب تحرير كتاب بو دركه مطالعهء مصنوعات ايدركن . . .

L. 54; 20,5 x 14. *Nasḫ*, mjestimice vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, datum i ime prepisivača su nam nepoznati, ali smatramo da prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3688. 2013.

تحفة السنية باسماء البلاد المصرية

Tuḥfa as-saniyya bi asmāi al-bilād al-Miṣriyya

Istorija Egipta i sedam njegovih pokrajina. Napisao Šarafuddīn Yaḥyā b. al-Maqarr b. Ği'ān, umro 885/1480.

GAL,S II, 163; Mu'ğam I, 69.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى له ما فى السموات والارض العالم بما فى طولها والعرض . . . وبعد فهذا كتاب اذكر فيه ما باقاليم مصر . . .

Završetak:

آخره: وهذا آخر الاقاليم المصرية والله سبحانه وتعالى اعلم وكان الفراغ من تعليقها . . . والحمد لله رب العالمين وهو حسبنا ونعم الوكيل.

Prepisao nepoznati prepisivač 6. rebiul-evvela 1045/1635.

L. 100; 20,5 x 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa, krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Na naslovnoj stranici su naziv djela i drugi naslov: تاريخ مـصـر واقـاليم السبعة, ime ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i ime vakifa.

Uvakufio Meḥmed-ef. b. Muḥamed-aga Svrzo.

3689. 1923.

اعلام العباد فى اخبار البلاد (اعلام العباد اعلام البلاد)

I'lām al-abād fī aḫbār al-bilād

Kraće djelo iz geografije o sedam naseljenih oblasti. Autor je odobrao stotinu gradova iz Azije, Afrike i Evrope, i izračunao rastojanje u miljama od Istanbula do dotičnog grada. Napisao Muṣṭafā b. 'Alī al-Qosṭāntīnī ar-Rūmī al-Ḥanafī, muvekit u sultan Selimovoj džamiji u Istanbulu, 949/1542. Autor je umro 979/1579.

AM II, 435; Ismā'īl-pāšā: Ḍayl I, 103; Flügel II, 438; Kairo t, 239-240.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى زيّن الاقاليم السبعة بالبلاد . . . وبعد ارباب معارف واصحاب لطائفه حقى اولمبه كه . . . بو اضعف العباد وافقرهم الى الله ولى الارشاد مصطفى بن على الموقت فى جامع الخاقانى السليمى . . .

Završetak:

آخره: قال المؤلف تمت الرسالة فى سنة تسع واربعين وتسعمائة فى اواخر ربيع الآخر هذا من تاليفات احقر الورى مصطفى بن على عفى عنهما العلى.

L. 40+5; 20,5 x 14,5. *Nasḫ*. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na prve dvije stranice, je tumačenje nekih dova za postizanje određenih želja. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī al-Uskudārī Čaušzāde, u petak mjeseca redžeba, 1083/1672.

Na prvoj nutarnjoj korici je bilješka, na turskom jeziku, o tjelesnim i društvenim potrebama, te svakodnevne situacije i potrebe koje čovjeka prate u životu. Na naslovnoj stranici je naziv djela i o poželjnom učenju određenih mjesta iz Kur'ana. Bilješka je teško čitljiva i nejasna, a pismo zapackano. Iza ovog je napisano stotinu gradova, crvenim mastilom, koja se u djelu spominju. Na slijedeće dvije stranice su: Zapisi, dove, bilješka da je ova knjiga iz zbirke nekog Muḥamed Sa'īda Šehrizāde.

Na posljednjih pet listova su dove i havesi sa tumačenjima na turskom jeziku.

3690. 4222.

رساله بشير چلبى

Risale-i Bešīr Čelebi

Risala o vodi i klimi Edrene u Turskoj. Napisao Bešīr Čelebi Konyali, živio za vrijeme sultana Mehmeda I (816-824/1413-1421) u Konji kao ljekar i na prijedlog spomenutog sultana nastanio se u Edreni. On je i autor djela مجموعة الفوائد (v. Pariz, str. 274).

Karatay t, 2936.

Početak:

اوله: تقلدركه سلطان يوناندده . . . قونيه شهرنده بر طبيب حاذق وارايدى بشير چلبى ديرلردى . . .

L. 5; 21 x 13. Nasḫ-ta'līq, pomiješani, teške čitljiv, slova izblijedila, a ponegdje tekst upeckan. Prva stranica malo ukrašena, a tekst na istoj stranici obrubljen je debljom zlatnom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis je noviji i potječe iz XIX ili XX stoljeća, ali je prepisan iz kopije koja je prepisana 1127/1715.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, bilješka vakifa i neki podaci o djelu na našem jeziku.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu biblioteku, Osman ef. Sokolović, godine 1372/1952.

3691. 1826.

رساله اوصاف استانبول

Riāle-i evṣāf Istānbūl

Opis Istanbula i njegovih znamenitosti (dvorac, džamije, medrese, imareta, banje, pojedini kvartovi i drugo). Napisao 'Abdullaṭīf Laṭīfī Qastamūnī, umro 990/1582.

O.M. III, 134.

Početak:

اوله: تبارك وتحسين وسپاس وآفرين . . .

Završetak:

آخره: لطيفى دخى عاشقله كله خدا اجوى طلب كارايت طلبكار اولغله عشقك يولنده سبك خير وسبكبارايت آلهى

L. 47; 21 x 14,5. *Nasḫ* s primjesom *riqe*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, imena bivših vlasnika: Meḥmed i 'Abdurraḥmān, te bilješka i pečat vakifa. Na kraju je "Abdžad", brojčana vrijednost slova.

Uvakufio 'Abdulbākī Džinozāde.

3692. 1326.

تحفة الحرمين
Tuḥfe al-Ḥaremeyn

Opis dvaju harema u Meki i Medini. Napisao turski pjesnik Yūsuf Nābī, u vrijeme kada je obavio hadždž, 1093/1682.

Karatayt, I, 1364; Rieu t, 113b; B. Flemming XIII 1, 315.

Početak:

اوله: اى بيت حرامى صف غفرانه مقام
وى باب سلامى مدخل دار سلام

Završetak:

(آخره:) ديدم تمامنه نابى بو نسخه نك تاريخ
بو تحفهء حر حرمينم قبول ايده مولا

L. 57 (originalna paginacija); 24 x 13. *Ta'līq*, pisan vrlo vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica, na početku, ukrašena je lijepim unvanom u bojama. Tekst na stranicama obrubljen je debljom zlatnom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni.

Prepisao Ismā'il b. Mūsā, dok je stanovao u Meki, mjeseca džumadel-ahira 1119/1707.

Na prvom zaštitnom listu su nazivi poglavlja. Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku pjesnika Ṣā'ba, te imena ranijih vlasnika knjige:

1. Muḥammad Emin, poznat kao as-Sayyid al-Ḥāğğ Aḥmad, muderis i bivši šejh sahafa (knjižara), godina 1195/1781.
2. al-Ḥāğğ Muḥammad Sa'īd Haseći, pisar na carskom dvoru, godina 1195/1781.
3. Ḥāfiẓ-zāde Muḥammad Šerīf Sa'dullāh, muderis, godina 1225/1810.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3693. 4342.

تراونيكدن مكه يه سفر سنه ١١٦٠
Travnikten Mekkeye safer sene 1160.

Putovanje ili konaci iz Travnika do Meke iz 1160-61/1747-48. godine. Ovo je, zapravo, neki naš hadžija bilježio konake, vrijeme provedeno na putu od jednog do drugog konaka i kratku karakteristiku dotičnog konaka, za vrijeme putovanja na hadž navedene godine.

Početak:

اوله: مكهء مكرمه نك حرمى شريفك طولى ايكيبوز يتمش ذراعدر، عرض ايكيبوز اتوز ذراعدر

...

L. 9 (6); 18 x 13. *Nasḫ*. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza. Izgleda nam kao da su listovi izvađeni iz neke knjige, jer je neko olovkom izvršio folijaciju (89 - 97).

3694. 6035.

اسامىٔ مُدن وولايات وناحيات
Asāmi-i mudn va vilāyāt va nāḥiyāt

Popis gradova, vilajeta i nahija, od nama nepoznatog sastavljača. Imena su poredana prema arapskom alfabetu.

L. 23; 23,5 x 17,5. *Nasḫ - ta'līq*. Papir bijel, sa linijama (sveska); povez kartonski.

Sastav je sa početka ovog stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

1. Muhammed Emin, poznat kao as-Sayyid al-Hāǧǧ Aḥmad, mu-[illegible] [illegible], godine 1195/1781.

2. al-Hāǧǧ Muhammed Sa'id [illegible], [illegible] godine 1225/1810.

3. [illegible] Muhammed [illegible], mudariz, godine 1225/1810.

b) [illegible]

(80)

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ا

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم
اوغلى على پاشا) 3598-3601 t
اخبار الدول وآثار الاول 3667,3
آداب الكفوى 3315,16
ابيات مع الترجمة التركية من تعليم المتعلم
3320,13 3385,2 t
احكام الماهية 3296
اربعين ابن كمال پاشا 3491,17
ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات
3512,2
اسامئ مدن وولايات وناحيات 3694 t
استدلالية 3472-3473,1
اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة
3297-3299
الاشارات والتنبيهات 3246,1*
اشراق التواريخ 3577-4578
اشكال التأسيس 3485,10
اظهار الاسرار 3308,3; 3522,3
اظهار السر الموضوع فى العمل بالربع المقطوع
3320,7
الاعراب عن قواعد الاعراب 3675,2
اعلام العباد فى اخبار البلاد
(اعلام العباد اعلام البلاد) 3689 t
الامثلة الاستعارات 3460,2 t
الامثلة المختلفة مع شرحها 3373,6
امثلة الكلمات المفصلة 3521,7
الامثلة المختلفة من العروض العربى 3530,4
انشاء 3591,2 t
انتقـاد صلح بالكفار تمجه 3602,4 t
انموذج فى النحو للزمخشرى 3312,3
الانوار القدسية ...
انواع المجاز 3536,3
اوستريا دولتى ايله دولت عليه عثمانيه
3602,1 t
اولاد الخلفاء الراشدين الاربعة 3586,1
الايساغوجى
3302,1-3316; 3319,2; 3325,2;
3328,5; 3331,4; 3332,3; 3333,3;
3334,3; 3342,2; 3361,4; 3368,4;
3372,2; 3376,2; 3387,3; 3415,4;
3665,6; 3466,2; 3487,4; 3517,8;
3519,2; 3522,2; 3527,7; 3545,4
الايساغوجى الجديد 3490,5

ب

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية) 3320,2
بحر الكلام 3275,3; 3313,3
بدء الامالى 3675,5
برهان فى علم الميزان 3470,1
البناء (بناء الافعال) 3373,3
بهجة التواريخ 3642-3643 t

پ

پادشاه اسلام طرفندن تمچه امپراطورينه . . . 3602,2 t

ت

تاج التراجم فى طبقات الفقهاء الحنفية 3655,1
تاريخ ابن اثير .v كامل التواريخ 3585,2
تاريخ ابن كمال براى فتح بلغراد وشرح منلا توفيقى (او شرح اللغز الصادر من ابن كمال فى تاريخ فتح بلغراد) 3462,5
تاريخ الانبياء 3585,1
تاريخ الانبياء (قطعة) 3648 t
تاريخ انورى 3609-3636 t
تاريخ بوسنه وهرسك 3604-3607 t
تاريخ پچوى 3593-3594 t
تاريخ خير الدين پاشا 3644 t
تاريخ راشد 3597 t
تاريخ طبرى ترجمه سى 3637-3641 t
تاريخ الفتوحات العثمانية 3646 t
تاريخچهء وقوعات هرسك 3608 t
تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية 3319,3; 3392,1-3403
3415,2; 3432,3; 3470,2; 3528,3
تحفة الحرمين 3692 t
تحفة السنية باسماء البلاد المصرية 3688
تحفهء شاهدى 3600 t
تحفة الطلاب 3558,1
تحفهء گوهر نظام (تحفة فى الحكمة) 3301 t
تخفة (؟) الاخوان نامى 3443,6 t
تحقيق الكناية والاستعارة 3346,2
تراونيك مكه يه سفر سنه ١٦٦٠ 3639 t
ترتيب العلوم 3295,1
ترجمهء ثواقب 3680-3681 t
ترجمهء حال حكيم اوغلى على پاشا وتاريخ وفاتى 3602,9 t
ترجمهء الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف 3263,3; 3286,2;
3328,4; 3475,1-3476,1; 3527,3
ترجمهء صد كلمات چهار يار كزين 3300 t
ترجمهء عوامل جديد 3522,6 t
ترجمهء وصيت نامهء عبد الغنى نابلسى 3508,5
تصديقات (شرح الرسالة الشمسية) 3349,8; 3399,2;
3400,2; 3404,1-3409; 3432,2
التعريفات للجرجانى 3272-3293

تعتير الانفاس بمناقب سيدى ابى الحسن الشاذلى وسيدى ابى العباس 3674
تعليق على بحث جهة الوحدة 3335,7;
3348,3; 3357,3;
3462,1-3466,1; 3473,2; 3505,6
تعليقات على بحث الاضافة فى شرح الجامى على الكافية 3462,7
تعليقات على حاشية شرح الشمسية 3439
تعليقات على شرح الآداب المسعود السمرقندى 3520,7
تعليقات على شرح الرسالة الشمسية للبوسنوى الموستارى 3438
تعليم المتعلم 3385,2
تعميرات عقار وقف عيسى بك 3602,11 t
تفسير دعاء قنوت 3489,6
تفسير سورة الفاتحة 3491,14
تقرير القوانين المتداولة من علم المناظرة 3471,3; 3538-3541
تقويم التواريخ 3595 t
تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق لمير ابى الفتح 3446,4; 3453,3; 3455,5
تلخيص الآداب 3491,8
تلخيص المفتاح 3400,4; 3519,5
تواريخ (قطعة) 3650 t
توضيح الاعراب عن قواعد الاعراب 3312,2
تهافت لخواجه زاده 3294
تهذيب المنطق والكلام 3443-3444,1;
3448,3; 3449,2;
3453,6; 3456,2; 3485,4

ث

ثواقب المناقب (مناقب حضرت مولانا) 3686 p

ج

جام كيتى نما فى الحكمة 3302,5 p
جامع (جوامع) الحكايات ولامع الروايات 3588 t
جامع الدرر (فوائد عبد الحسن القيصرى) 3444,2
جامع الكنوز ونفائس التقرير 3548,2;
3551-3556
جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار 3366-3368
جوهرة التوحيد 3675,4

ح

حاشية ابن العمادى على حاشية قول احمد على الايساغوجى 3350,2; 3365
حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع 3348,4; 3505,4;
3507,2; 3511,8
حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى 3432,4; 3488,3;
3490,2; 3491,1-3495,1; 3529,5
حاشية اخرى على الحاشية المزبورة 3483,2
حاشية اسعد افندى على مير ابى الفتح من الآداب 3501,3

حاشية على حاشية ميرابى الفتح على شرح الحنفى على الآداب العضدية 3503

حاشية على حاشية ميرابى الفتح على شرح الدوانى على تهذيب المنطق (للكلنبوى) 3458

حاشية حسن زيبارى على شرح العصام على رسالة الاستعارة 3518,8

حاشية على الحنفية فى الآداب 3531,4

حاشية الخلخالى على شرح تهذيب 3455,1

حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى 3393,2-3

حاشية داود على حاشية السيد الجرجانى على تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية 3423-3425

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لسعد الدين التفتازانى 3440

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لقطب الدين الرازى 3410,4

حاشية ديكوز على شرح آداب البحث والمناظرة للسمرقندى 3319,5; 3520,3

حاشية على رسالة الحنفية فى الآداب (لشيخ يويو) 3496,1-3497,1

حاشية الساليكوتى على تصديقات 3537,5

حاشية السواسى على شرح الرسالة الاستعارة 3518,6

حاشية السيد السند فى تحقيق القسم الثالث من اقسام الوضع 3462,6

حاشية على اوائل شرح الفنارى على ايساغوجى 3464,2

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى 3302,7; 3303,3; 3324,2; 3331,2; 3342,1; 3347,2

حاشية على تحرير القواعد المنطقية (للميبدى) 3514,4

حاشية على التصديقات (للرضوى) 3514,3

حاشية على التصديقات من تحرير القواعد المنطقية لعصام الدين الاسفرائنى 3433-3434

حاشية الجلبى على حاشية الفتحية فى الآداب 3500,1-3501,1

حاشية على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح المولى الحنفى 3497,2; 3502

حاشية على حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى 3343

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد المنطقية على الشمسية 3328,3

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد المنطقية على الشمسية (قرا حاشية) 3426-3429

حاشية على حاشية لشرح حسام كاتى على الايساغوجى 3345

حاشية على حاشية اللارى على شرح القاضى مير على هداية الحكمة 3471,4

حاشية على شرح الرسالة الشمسية (لم يعلم مؤلفه) 3441

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب (للسيد الشريف) 3485,2; 3488,2; 3489,2; 3492,1; 3506,2; 3520,2

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للموستارى) 3515-3516

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى (حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك) 3410-3418; 3537,2

حاشية على شرح الشمسية لسلطان شاه 3430-3432

حاشية على شرح على العصام الرسالة العضدية فى الوضع (للشيرانشى) 3504,3; 3511,2; 3514,1

حاشية على شرح الفرائض السراجية الجرجانى للعجمى 3335,8

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة (للارى) 3259,2; 3263-3266

حاشية على شرح القطب على الشمسية 3349,7

حاشية على شرح الكاتى على الايساغوجى (للسرورى) 3344,1

حاشية على شرح الكافية فى النحو 3491,10*

حاشية على شرح متن العلاقة 3466,6

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث للسمرقندى 3480; 3484,1; 3520,6

حاشية على شرح التصديقات 3412,2; 3420-3422

حاشية على شرح التصورات 3442,1

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام 3446,3; 3447,2; 3448-3452; 3453,2; 3454,2; 3455,4; 3456,1

حاشية على شرح جهة الوحدة 3390,3

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده (لاسماعيل الذبيح) 3524,1-3526,1

حاشية على شرح الرسالة فى داب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده (لسيواسى) 3526,3

حاشية على شرح الرسالة فى داب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده (لقره خليل) 3526,2

حاشية على شرح الرسالة فى داب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده (لم يعلم مؤلفه) 3521,4; 3527,1

حاشية على شرح الرسالة فى الاستعارة 3518,9

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للدوانى) 3478,3; 3481,4

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (لشاعر سنان) 3483,3

حاشية على شرح مختصر التهذيب المسمّى بتكملة من المنطق والكلام 3457,1
حاشية على شرح مطالع الانوار 3496,4
حاشية على شرح مولانا زاده على هداية الحكمة (لخواجه زاده) 3261,1
حاشية على شرح هداية الحكمة لقاضى مير (للخلخلى) 3262,1
حاشية على الشمسية فى المنطق (للدوانى) 3410,2
حاشية شهرلى زاده على مير ابى الفتح من الآداب 3501,2
حاشية شيخ الاسلام 3500,2
حاشية الشيخ الكردى على شرح السمرقندى على الرسالة العضدية فى الوضع 3509,2
حاشية عبد الرحمن الكردى على حاشية شرح الآداب لمسعودى 3483,1
حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة 3261,5; 3462,9; 3480,2; 3481; 3482,2; 3520,5
حاشية الفردية للرسالة الحسينية 3257,2; 3500,4; 3521,6; 3537,1
حاشية القسطلانى على عقائد للتفتازانى 3275,2
حاشية الكفوى على حاشية اللارى على شرح قاضى مير على هداية الحكمة 3267
حاشية على لوامع الاسرار للرازى على مطالع الانوار للارموى (للسيد الشريف) 3269-3271
حاشية محمد الحفناوى على الرسالة العضدية فى الوضع 3508,1
حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى للكاتى 3304,3; 3326-3341; 3348,4; 3360,2; 3361,6; 3475,3; 3528,4
حاشية على مطالع الانظار شرح طوالع الانوار للاصفهانى 3261,2
حاشية فى المنطق 3474
حاشية منقارى زاده على حاشية مير ابى الفتح على شرح الحنفى على آداب العلامة العضدين 3498, 3499,1
حاشية الموستارى على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح الرسالة الحنفية 3436,2
حاشية ميرزاجان على شرح حكمة العين 3248
حديقة السعداء 3587 t
حديقة الملوك 3596,1 t
حديقة الوزراء 3596,2; 3667,2; 3683
حسن المحاضرة فى اخبار مصر والقاهرة 3579
الحسينية فى آداب البحث 3528-3529; 3532,2; 3537,4
حل للمشكلات الاشارات والتنبيهات 3246,1
حل الهداية شرح هداية الحكمة 3251

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب) 3335,4; 3349,6; 3432,6; 3487,2; 3488,2; 3489-3491; 3493,4; 3494,3; 3525,5; 3529,4; 3532,3
حواشى على حاشية كوچك للسيد الشريف 3419; 3443,3
حواشى على حواشى شرح الآداب 3484
حواشى على شرح عصام الدين على الرسالة السمرقندية فى الاستعارة 3335,6
حواشى على الفنارية 3348,2; 3349,3; 3350,5; 3351,2; 3357-3364; 3462,2; 3463,3-4; 3466,4; 3535,3
حواشى للمحقق عصام الدين على حاشية المطول للسيد الشريف 3496,3
حواشى للمولى الخيالى على حاشية المطول للسيد الشريف 3496,2

خ

خلاصة الآداب 3533,4
خلاصة الافكار فى الوضع 3517,1
خلاصة الحساب 3485,8
الخميس فى احوال النفس النفيس 3565
خير البشر بخير البشر 3575

د

داب قاعده مصنفين اولدركه 3315,13 t
درة التاج فى سيرة صاحب المعراج 3572-3573; 3649,2
الدر الناجى على ايساغوجى 3375
الدقائق المحكمة فى شرح المقدمة 3586,4
دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى 3568-3571 t
ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح التهذيب للدوانى 3446,2; 3453,1-3454,1; 3455,3
ديباجة الرسالة الشمسية 3517,10

ذ

ذكر تيمور وما فعل من مغرات الامور 3667,4
ذيل الشقائق النعمانية 3661,2

ر

رسالة من الآداب (للبركوى) 3404,3
رسالة فى آداب البحث لابن كمال 3516,2
رسالة فى آداب البحث للسيد الشريف 3491,9; 3518,1
رسالة فى داب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده 3315,14; 3485,7; 3495,8; 3506,3; 3517,3; 3519,1; 3522,5; 3530,2; 3532,4; 3533,2; 3545,3; 3547,2
رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضد الدين 3335,3; 3349,5; 3432,5; 3456,3; 3485-3490; 3493,3; 3525,4; 3529,3; 3532,5; 3494,2; 3495,4; 3519,3; 3527,3; 3529,3; 3532,5
رسالة فى آداب البحث والمناظرة وترتيب البحث (لم يعلم مؤلفه) 3518,3
رسالة فى آداب المطالعة 3471,2

رسالة الآداب المناظرة 3527,6

رسالة الآداب فى المناظرة 3315,6; 3327,2

رسالة اوصاف استانبول 3691 t

رسالة بشير چلبى 3690 t

رسالة عن الاذناب 3492,3

رسالة الاستعارات 3518,7

رسالة استعاره 3460,3

رسالة الاستعارة للسمرقندى 3491,18

رسالة فى بحث الحركة من الحكمة لمصلح الدين اللارى 3462,8

رسالة فى بيان اجتماع الاستعارة التبعية مع التمثلية 3518,5

رسالة فى بيان اقسام الحكم وانها ثلاثة شرعى وعادى وعقلى 3586,3

رسالة فى بيان من التبعيضية 3511,3

رسالة فى بيان الحاصل بالمصدر 3511,5

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين 3655,2; 3658,2

رسالة فى بيان لفظ چلب وچلبى 3492,2

رسالة فى بيان المعجزة 3491, 5

رسالة فى تجديد الايمان 3295,2

رسالة فى تحقيق افعال التحقق 3457,2

رسالة فى تحقيق الكليات 3350,3

رسالة التعاريف 3517,5

رسالة فى تعريف الكلمة فى شرح الكافية للجامى 3462,4

الرسالة الحرفية للسيد الشريف 3485,6; 3491,13; 3511,4

رسالة حروف الزوائد 3471,5

رسالة فى حق البسملة لمولانا جامى 3491,16

رسالة لربع الدائرة فى سمت المقنطرة 3391,2

الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة 3477,1; 3478,2

رسالة فى سنة صلوة الفجر 3489,7; 3491,7

رسالة فى شرح معنى الحمد والشكر 3508,3

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية 3302,3; 3315,18; 3384-3391; 3397,2; 3400,3; 3402,3; 3412,2; 3415,3; 3465,2; 3475,2; 3517,7

رسالة فى الصرف 3528,6

رسالة عبد الباقى افندى الشهير بطرسون زاده 3491,10

رسالة فى العشق 3246,2

الرسالة العضدية فى الآداب (رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضدالدين .v)

الرسالة العضدية فى الوضع 3315,9; 3327,2; 3404,2; 3465,3; 3491,11; 3504,1; 3505,2; 3511,7; 3517,2; 3531,3; 3532,8; 3536,6

رسالة فى علم آداب البحث 3532,6

رسالة فى العمل بالاسطرلاب 3485,11

رسالة فى العمل بالربع المجيب 3391,3

رسالة فى الفرائض 3320,8 t

رسالة فى فضائل الجهاد 3491,15

رسالة فى فن المناظرة 3315,12; 3386,2; 3493,2; 3527,2; 3542-3547; 3555,2; 3559

رسالهء قواعد خط 3320,6 t

رسالة القياس فى المنطق 3471,1

رسالة فى لباس 3443,5

رسالة مختصرة فى العمل بربع المقنطرات 3485,9

رسالة فى المغالطة 3443,4 p

رسالة فى مقدمات العلوم 3257,3

رسالة فى المناظرة 3315,10; 3487,6

رسالة فى مناقب الشيخ بويبو مصطفى بن يوسف الموستارى 3675,1-3676

رسالة فى المنطق 3315,7; 3315,19; 3453,4

رسالة فى المؤنثات السماعية على ترتيب الحروف الهجاء 3517,6

رسالهء وضع نوعى 3489,12; 3491,12

الرسالة الوضعية فى علوم العربية 3491,3

ز

زبدة الاختلاف بين السلف والسكاكى والخطيب فى تعيين الاستعارة المكنية 3315,15

زبدة التواريخ 3589

زبدة النصايح وعمدة التواريخ 3592 t

س

سراج الملوك 3562

السلم المرونق فى المنطق 3315,5; 3369,3; 3460,1

سليمان نامه (جلد ثالث) 3647 t

سهام الربط فى الخمس خالى الوسط ترجمه سى 3254,2 t

السياسة فى علم الفراسة (الفراسة لاجل علم الفراسة .v)

سير النبوى (سير خير البرية) 3564

سيرة النبى 3567 t

ش

شرح الاردبيلى على انموذج الزمخشرى 3312,4

شرح الاستعارة الكبير 3460,4

شرح الالفية لابن مالك 3534,2

شرح الامثلة المختلفة 3320,5; 3344,2

شرح الامثلة المختلفة 3331,5 t

شرح على اوائل ايساغوجى 3464,3

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى 3321,3; 3355,2; 3370-3372

شرح الايساغوجى للسرورى 3319,4

شرح الايساغوجى لعلم الدين 3362,2

شرح الايساغوجى للفنارى (الفوائد الفنارية .v)

شرح الايساغوجى للكاتى 3303,2; 3304,2; 3309,2; 3317-3325; 3328,2; 3331,3;

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث 3315,11; 3485,3; 3493,5; 3494,4; 3495,5; 3521,2; 3528,2; 3529,2; 3530,1-3536,1; 3537,3
شرح الرسالة العضدية فى الاداب (الحنفية .٧)
شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى) 3261,4; 3335,2; 3462,10; 3479,2; 3480,1; 3482,3; 3520,4
شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى) 3261,3; 3270,2; 3392,2; 3478,1-3479,1
شرح على الرسالة الشمسية (النسخة المفصلة) 3435
شرح الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية (شرح تصديقات الشمسية) 3442,2
شرح الرسالة العضدية فى الآداب (للاسفرائنى) 3491,2; 3500,3
شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى) 3504,2; 3510-3513; 3546,3
شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للجامى) 3505,5; 3511,6; 3532,9
شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للسمرقندى) 3509,1
شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للسيد) 3505,3; 3511,9; 3532,9
شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (لعلى القوشجى) 3349,4; 3356,3; 3491,4; 3495,6; 3505,1-3507,1; 3333,2; 3334,2; 3336,2; 3348,5; 3361,3; 3386,4; 3387,2; 3389,2; 3469,2; 3475,4; 3477,3; 3528,5
شرح الايساغوجى بالتركية 3383; 3487,5 t
شرح تلخيص تقرير القوانين فى الآداب لساچقلى زاده 3457,3
شرح تهذيب المنطق والكلام 3422,2; 3445-3447; 3448,2; 3449,3; 3452,2; 3453,5; 3455,2; 3485,5
الشرح الجديد الموستارى على الرسالة الشمسية فى المنطق 3436-3437
شرح على حاشية شرح الآداب المسعودى للموستارى 3370,2
شرح حكمة العين (لميرك) 3247; 3262,2
شرح الدر اليتيم فى التجويد 3586,2
شرح على ديباجة الرسالة الشمسية 3517,4
شرح ديباجة الفنارى 3462,3
شرح رسالة من الآداب للبركوى 3525,3
شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده 3331,6; 3371,3; 3486,3; 3489,3; 3495,7; 3497,2; 3494,5; 3508,4; 3519,4; 3520-3523; 3526,4; 3532,7; 3533,3; 3545,2; 3552,2
شرح رسالة الاستعارة 3315,17; 3384,2
شرح على رسالة الاستعارة 3518,4
شرح على رسالة الاستعارة (للاسفرائنى) 3335,5; 3466,8; 3492,5; 3514,2; 3525,2
شرح رسالة الاستعارة السمرقندية 3313,2

3525,6; 3527,4; 3532,10; 3356,3; 3489,3; 3525,6; 3531,2
شرح على رسالة فى فن المناظرة 3490,4
شرح على رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية) 3549
شرح على رسالة فى فن المناظرة (للقونوى) 3550
شرح الرسالة الموسوية فى القياس 3467-3468
شرح السلم المرونق 3369,2
شرح عروض اندلسى 3506,4; 3524,2
شرح العقائد العضدية للدوانى 3495,2
شرح فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة 3536,5; 3541,2
شرح الفريدة 3390,2; 3508,2
شرح كلمات چهار ياركزين (شرح الكلمات الصديقة) 3682,2 t
شرح كلمات حضرت على 3682,4 t
شرح الكلمات النورانية 3682,3 t
شرح الكواكب الدرية فى مدح خير البرية 3275,4
شرح على متن العلاقة 3466,5; 3546,2
شرح المعدلات العشر 3261,5*
شرح منلا زاده على هداية الحكمة 3252
شرح الولدية (شرح الرسالة فى فن المناظرة للامدى) 3535,2
شرح الهارونية فى التصريف 3351,5
شرح هداية الحكمة (للميبدى) 3253-3260; 3263,2; 3264,2
شرح هداية الحكمة (لميرك البخاري) 3249-3250
الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية 3658,1-3668
الشكوى 3246*
الشمائل النبوية 3544*; 3560; 3561
الشماريخ فى علم التاريخ 3580
شمس الاوفاق فى علم حروف الافاق 3668*
شواهد النبوة 3574 p
شيخ حسن قائمى 3602,8 t

ص

صحاح العجم (الصحاح العجمية) 3309,4
صدف البيان 3315,4
صربلو رعايانك طغيان وتنكيلى وبلغراد قلعه سنك سورت استخلاصى 3603 t

ض

ضبط ما غم نفعه 3315,8
ضوء لامع فى اعيان القرن التاسع 3637*

ع

عجائب المخلوقات 3687
عرائس والنفائس فى المنطق 3469,1
عروض اندلسى (عروض ابى الجيش) 3517,9

العزى 3373,5

عشر مغالطات 3270,3

عقد اولنان مقاوله نامه نك صورتى
3602,5 t

عقود منظومة من سنن سيد المرسلين
3245,3; 3274,1*

علم حال 3443,7 t

عوامل البركوى
3278,2*; 3308,4; 3522,4

عوامل المائة للجرجانى (عوامل الجرجانى)
3476,4

عيون الاثر فى فنون المغازى والشمائل والسير
3563

غ

الغرة فى المنطق 3302,4

غرر الحكم ودرر الكلم 3245,1

غزوات ترياكى غازى حسن پاشا
3590-3591 t

غزوات حكيم اوغلى على پاشا
(احوال غزوات بوسنه ۷۰)

الغمائم الهمعية فى نظم الرسالة الوضعية
3558,3

ف

فتح الاسرار (شرح الايساغوجى)
3307,2; 3373,1-3374;
3548,3; 3552,3; 3556,2

فتح مكهء مكرّمه 3649,1 t

فتح الوهاب بشرح الآداب 3532,11

فتح الوهاب فى شرح رسالة الآداب 3557

فتوحات عثمانية 3652 t

الفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية
(حاشية البرهان على الفنارى)
3550,4; 3363,2; 3462,11

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة
(الرسالة السمرقندية – الرسالة الاستعارة)
3305,2; 3315,2; 3315,17*;
3343,2; 3529,6; 3530,3

الفراسة لاجل السياسة 3275,5

فصول فى نحو القلوب 3274,4

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
3302,6; 3310,2; 3321,2;
3341,2; 3346-3356; 3357,2;
3359,2; 3361,2; 3371,2; 3463,5;
3466,3; 3477,2; 3487,3; 3536,2

ق

القبس الحاوى لغرر ضوء السخاوى 3657

قصيدة بدء الامالى 3320,11

قصيدة و دعاء فى الخوف 3320,9 t

قصيدة فى معرفة المؤنثات السماعية 3443,8

القصيدة النونية 3675,3

قطعة فى الاخلاق 3539,3

قطعة من الصرف 3466,9

قيافت نامهء حمدى چلبى 3320,12

ك

كافى فى المنطق (مختصر الكافى من المنطق)
3333,4; 3461

الكافية فى النحو
3308,2; 3476,2; 3543,2

كامل التواريخ (تاريخ ابن اثير) 3585,2

كتاب العروض 3303,4

كتاب العشرة المبشرة 3678

كشف الكنوز فى بحر الرموز 3527,5

كفاية المبتدى 3344,3

كلمات ونصائح مع الترجمة بالتركية
3309,3 t

كليات ابى البقاء 3254,2

ل

لغة مثلثة مبينة باختلاف الحركات 3274,2

لواقع الانوار فى طبقات الاخبار 3669-3672

لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار
3249,1*; 3268,1; 3269,2

م

المآب فى شرح الآداب 3410,3

متن العلاقة (رسالة الاستعارة) 3315,3;
3323,2; 3465,4

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر
3582-3584

محمد نركسى افنديتك ترجمهء حالى
3602,6 t

محمودية (حاشية على ديباجة قول احمد
على شرح الايساغوجى) 3349,2;
3463,2

مختصر جامع لمعرفة علم الحديث 3274,5

مرآة الجنان وعبرة اليقظان ... 3576

مرام الطلاب 3521,5

مرحوم درويش ميلى افندى 3602,12 t

مروج الذهب 3577*

المصباح فى النحو 3476,3

المطلع (شرح الايساغوجى) 3369,1

مطلوب فى شرح المقصود
3351,3; 3521,8

معرب العوامل الجديدة 3278,2; 3528,6*

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)
3302,2; 3356,2:
3361,5; 3376-3382; 3465.5

مفتاح العلوم 3339,2

مفيدة الطلاب فى علم الآداب 3558,2

مقالة النعمانية 3466,7

مقتل حسين 3645 t

المقدمة الاجرومية 3328,6

المقدمة الجزرية فى التجويد 3586,5

مقدمة فى الصرف الفارسى 3320,3 t

مقصود فى التصريف 3373,4

ملتقطات حواشى على ميرابى الفتح فى
حاشية على شرح التهذيب 3459

مناسك الحج الشريف ....

مناقب الابرار ومحاسن الاخيار 3653

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه
واصحابه 3654

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه
واصحابه ترجمه سى 3679 t

مناقب خلفاء الراشدين 3682,1 t
مناقب العارفين (ومراتب الكاشفين) 3685 p
مناقب العلماء 3677
مناقب على ابن ابى طالب 3684 t
منظومة فى العروض 3320,4 t
المواهب اللدنية بالمنح المحمدية 3656
الموجز (شرح تهذيب المنطق والكلام) 3453,7
مولد النبى لسليمان چلبى 3320,10 t
مولوى درگاهى 3602,10 t

ن

نزهة النظر شرح نخبة الفكر 3274,3
نسب رسول الله صلعم 3566
نصاب الصبيان 3479,3 p
نظام الآداب 3521,3
نظام العلماء الى خاتم الانبياء 3673
نظم البيان 3539,2
نمچه چسارى جانبدن سلطان محمد خان ... 3602,3 t

و

الوافية فى شرح الكافية 3278,3
الوسيلة الى معرفة الاوائل 3581
الوصف الكامل فى احوال الوزير العادل 3602,7 t
وصيت الامام الاعظم ابى الحنيفة 3492,4
وفيات خلفاء الراشدين 3651 t

هـ

الهارونية فى التصريف 3351,4
هداية الحكمة 3250*

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A ʻA

Abyāt maʻa at-tarğama at-turkiya min taʻlīm al-mutaʻallim 3320, 13
Ādāb al-Kafawī 3315, 16
Aḫbār ad-duwal wa āṯār al-uwal 3667,3
Aḥkām al-māhiya 3296
Aḥvāl-i gazawāt-i Bosna (Gazavāt-i Ḥekimoglu ʻAlī-paša) 3598-3601
al-Amṯila al-istiʻārāt (bi at-Turkiya) 3460, 2
Amṯila al-kalimāt al-mufaṣṣila 3521,7
al-Amṯila al-muḫtalifa min al-ʻarūḍ al-ʻarabī 3530,4
al-Amṯila al-muḫtalifa maʻa šarḥiha 3373,6
al-Anwār al-qudusiya ... (?)
Anwāʻu al-mağāz 3536,3
ʻAgā'ib al-maḫlūqāt 3687
ʻAqd olunan muqāvele-namenin sureti 3602,5
ʻArā'is wa nafā'is fi'l-manṭiq 3469,1
Arbaʻin Ibn Kamāl-paša 3491,17
ʻArūḍ Andalusī (ʻArūḍ Abu'l-Ğayš) 3517,9
Asām-i mudun wa vilayāt wa nāḥiyāt 3694
Aškāl at-ta'sis 3485,10
ʻAšr mugallaṭāt 3270,3
Ašrāq at-tawāriḫ 3577-3578
ʻAwamil al-Birgavī 3278,2*; 3308,4; 3522,4
ʻAwamil al-mi'at lil-Ğurğāni (ʻAwāmil al-Ğurğānī) 3476,4
Awlād al-Ḫulafā'ar-rāšidīn al-arba'a 3586,1
Azhār ar-rawḍāt fi šarḥ rawḍāt al-ğannāt 3512,2

B

Bāb šurūṭ as-ṣalāt (wa hiya ṯamāniya) 3320, 2
Bad' al-amālī 3675,5
Bahğat at-tawāriḫ 3642-3643
Baḥr al-kalām 3275,3; 3313,2
Barīqa šarḥ Tarīqa Muḥammadiya 3253*
al-Binā' (Binā' al-afʻāl) 3373,3
Burhān fi ʻilm al-mizān 3470,1

D D Ḏ

Da'b qā'ida muṣannifīn oldurki 3315,13
Ḍabṭ ma gamma nafʻahū 3315,8
Dalā'il-i nubuwwet Muḥammadī wa šamā'il-i futuwet Aḥmedi 3568-3571
ad-Daqā'iq al-maḥkamat fi šarḥ al-muqaddimat 3586,4
Ḏayl aš-Šaqā'iq an-Nuʻmāniye 3661,2
Ḍaw' lāmiʻ fi aʻyān al-qarn at-tāsiʻ 3657*

Dībāğa ḥāšiya Mīr Abu'l-Fatḥ ala šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī 3446,2; 3453, 1-3454, 1;3455,3
Dībāğa ar-risāla aš-Šamsiya 3517,10
Ḏikr Tīmūr wa ma fa'ala min magārat al-umūr 3667,4
ad-Durr an-Nāğī 'alā al-Īsāġōğī 3375

F

al-Farā'id al-Burhāniya fi taḥqīq al-fawā'id al-Fanāriya (Hašiya Burhān 'alā al-Fanārī) 3350,4; 3363,2; 3462,11
Farā'id fawā'id li taḥqīq ma'āni al-isti'āre, ar-Risāla as-Samarqandiya, Risāla al-isti'āra 3305,2; 3315,2; 3315,17*; 3343, 2; 3529, 6; 3530,3
Fatḥ al-asrār (Šarḥ al-Īsāġōğī) 3307,2; 3373-3374; 3548,3; 3552,3; 3556,2.
Fatḥ-i Mekke-i Mukerreme 3649,1
Fatḥ al-wahhāb bi šarh al-ādāb 3532,11; 3557
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī) 3302,6; 3310,2; 3321,2; 3341,2; 3346-3356; 3357,2; 3359,2; 3361,2; 3371,2; 3463,5; 3466,3; 3477,2; 3487,3; 3536,2
al-Firāsa li ağl as-siyāsa (as-Siyāsa fi'ilm al-firāsa) 3275,5
Fuṣūl fi naḥw al-qulūb 3274,4
Futūḥāt-i 'Oṯmāniye 3652

G Ğ

Ğām gitī numā fi al-ḥikma 3302,5
Gamā'im al-ham'iyyat fi naẓm ar-risāla al-waḍ'iyya 3558,3
Ğāmi' ad-durar (Farā'id 'Abdul-muḥsin al-Qayṣarī) 3444,2
Ğāmi' al-ḥikāyāt wa lāmi' ar-riwāyāt 3558
Ğāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr 3548,2; 3551-3556
Gazewāt-i Ḥakīm Oglu'Ali-paša v. Aḥvāl-i Gazewāt-i Bosna
Gazewāt-i teryākī Gāzī Ḥasan-paša 3590
Ğewheret at-tawḥīd 3675,4
Ğilā' al-anẓār fi ḥall 'awīsāt al-afkār 3366-3368.
Gurar al-ḥikam wa durar al-kalim 3245,1
al-Gurrat fi al-manṭiq 3302,4

H Ḥ Ḫ

Ḥadīqat al-mulūk 3596,1
Ḥadīqat as-su'adā' 3587
Ḥadīqat al-vuzarā' 3596,2; 3667,2; 3683
Ḫair al-bišar biḫair al-bašar 3575
Ḥall al-hidāyat šarḥ hidāyat al-ḥikma 3251
Ḥall al-muškilāt al-išārāt wa at-tanbihāt 3246,1
al-Ḫamīs fi aḥwāl nafs an-nafīs 3565
al-Ḥanafiya (Šarḥ risāla al-'Aḍudiya) 3335,4 ; 3349,6; 3432,6; 3487,2; 3488,2; 3489, 1-3490,1; 3493,4; 3494,3; 3495,3; 3525,5; 3529,4; 3532,3
al-Hārūniya fi't-tasrīf 3351,4
Ḥāšiya 'Abdurraḥmān al-Kurdī 'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb li Mas'ūdi 3483,1
Ḥāšiya Abu'l-Baqā' 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i 3448,4; 3505,4; 3507,2: 3511,8.
Ḥāšiya Abu'l-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-ādāb lil-Ḥanafi 3432,4; 3488,3; 3490,2; 3491,1-3495,1; 3529,5
Hāšiya As'ad-efendī 'alā Mīr Abu'l-Fatḥ min al-ādāb 3501,3
Ḥāšiya 'alā awā'il šarḥ al-Fanārī 'alā Īsāġōğī 3464,2
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Isâġōğī lil-Kātī 3302,7; 3303,3; 3324,2; 3331,2; 3342,1; 3347,2
Ḥašiya al-Čillī 'alā ḥāšiya al-Fatḥiya fi'l-ādāb 3500,1-3501,1
Ḥāšiya Dâwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ğurğānī 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fi šarḥ aš-Šamsiya 3423-3425
Ḥāšiya 'alā dībāğa šarḥ aš-Šamsiya li Quṭbuddīn ar-Rāzī 3410,4
Ḥāšiya 'alā dībāğa šarḥ aš-Šamsiya li Sa'duddīn at-Taftāzānī 3440
Ḥāšiya Diqōz 'alā šarḥ ādāb al-baḥṯ lis-Samarqandī 3319,5; 3520,3
Ḥāšiya al-Fardiya lir-risāla al-Ḥusayniya 3257,2; 3500,4; 3521,6; 3537,1
Ḥāšiya al-Ḫalḫalī 'alā šarh tahḏīb 3455,1
Ḥāšiya 'alā Ḥanafiya fi'l-ādāb 3531,4
Ḥāšiya Ḥasan Zibārī 'alā šarḥ al-'Iṣām 'alā risāla al-isti'āra 3518,8
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Lārī 'alā šarḥ al-Qādi Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma 3471,4
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Abu'l-Fatḥ al-Amīr fi'l-ādāb 'alā šarḥ al-Maulā al-Ḥanafi 3497,2; 3502
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Mīr Abu'l-Fatḥ 'alā šarh ad-Dawānī 'alā tahḏīb al-manṭiq 3458
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Mīr Abu'l-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafi 'alā al-ādāb al-'Aḍudiya 3503
Ḥāšiya 'alā ḥašiya as-Sayyid 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Qara ḥāšiya) 3328,3; 3426-3429
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Isāġōğī lil Kātī 3343
Ḥāšiya 'alā ḥāšiya li šarḥ Ḥisām Kātī 'alā al-Isāġōğī 3345
Ḥāšiya al-Ḫayālī 'alā šarḥ 'aqā'id an-Nasafī at-Taftāzānī 3393,2-3
Ḥāšiya Ibn al-'Imādī 'alā ḥāšiya Qūl Aḥmed 'alā al-Īsāġōğī 3350,2; 3365
Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara 3261,5; 3462,9: 3480,2; 3481; 3482,2; 3520,5
Ḥāšiya al-Kafawī 'alā Ḥāšiya al-Lārī Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma 3267
Ḥāšiya 'alā lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār 3268,2; 3269-3271
Ḥāšiya fi'l-mantiq 3474
Ḥāšiya 'alā Metali' al-inzār šarḥ Ṭawāli' al-anwār lil-Īṣfahānī 3261,2
Ḥāšiya Minqārīzāde 'alā ḥāšiya Abu'l-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafi 'alā ādāb al-'allamat al-'Aḍududdīn 3498-3499,1
Ḥāšiya Mīrzāğān 'alā šarḥ ḥikmat al-'ayn 3248
Ḥāšiya al-Mostārī 'alā ḥāšiya Abu'l-Fatḥ al-Amīr fi'l-ādāb 'alā šarḥ ar-risāla al-Ḥanafiya 3436,2
Ḥāšiya Muḥammad al-Ḥifnāwī 'ala ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i 3508,1
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Isāġōğī

3304,3; 3326-3341; 3348,4; 3360,2; 3361,6; 3475,3; 3528,4
Ḥāšiya al-Qasṭalānī ‘alā ‘aqā’id lit-Taftāzānī 3275,2
Ḥāšiya ‘alā risāla al-Ḥanafiya fil adāb 3496,1-3497,1
Ḥāšiya aṣ-Sālikūti ’alā at-taṣdīq 3537,5
Ḥāšiya as-sayyid as-sanad fi taḥqīq al-qism aṯ-ṯāliṯ min aqsām al-wadi‘ 3462,6
Ḥāšiya as-Siwāsī ‘alā šarḥ ar-risāla al-isti‘āra 3518,6
Ḥāšiya ‘alā aš-Šamsiya fi’l-manṭiq 3410,2
Ḥāšiya ‘alā šarḥ al-farā’id as-Sirāğiye al-Ğurğānī lil-‘Ağamī 3335,8
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ğihat al-waḥdat 3390,3
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Hidāyat al-ḥikma li Qādī Mīr 3262,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ‘alā al-‘Iṣām ar-risāla al-’Aḍudiya fil-waḍi‘ 3504,3; 3511,2; 3514,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ al-Kāfiya fi an-naḥw 3491,10*
Ḥāšiya ‘alā šarḥ al-Kātī ‘alā al-Īsāġōğī (lis-Surūrī) 3344,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ maṭāl’i al-anwār 3496,4
Ḥāšiya ‘alā šarḥ matn al-‘alāqa 3466,6
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Mawlānāzāde ‘alā Hidāyat al-ḥikma 3261,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Muḫtaṣar at-tahḏīb al-musamma bi takmila min al-manṭiq wa al-ādāb 3457,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Qāḍī Mīr ‘alā Hidāyat al-ḥikma 3259,2; 3263,1-3266
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Quṭbuddīn ‘alā aš-Šamsiya 3349,7; 3537,2
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla fi ādāb al-baḥṯ li Tašköprü-zāde 3521,4
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munā-ẓara li Tašköprü-zāde 3521; 3524,1; 3525,1; 3526,2; 3527,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla al-‘Aḍudiya fi’l-ādāb 3485,2; 3488,2; 3489,2; 3492,1; 3506,2; 3520,2
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla al-‘Aḍudiya fi’l-waḍ‘i 3515; 3516
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla fi’l-isti’ara 3518,9
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara 3478,3; 3483,4
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (li Šā‘ir Sinān) 3483,3
Ḥāšiya ‘alā šarḥ ar-risāla aš-Šamisya 3441
Ḥāšiya ‘alā šarḥ aš-Šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya ‘alā taḥrīr al-qawā‘id al-manṭiqiya al-musammat bi Küčük 3410-3418
Ḥāšiya ‘alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh 3430-3432
Ḥāšiya ‘alā šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām 3446,3; 3447,2; 3448-3452; 3453,2; 3454,2; 3455,4; 3456,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ at-taṣawwurāt 3442,1
Ḥāšiya ‘alā šarḥ at-taṣdīqāt 3412,2; 3420-3422
Ḥāšiya ‘alā šarḥ Ūlūg-beg ‘alā ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara 3480,3; 3482,1; 3520,6
Ḥāšiya aš-šayḫ al-islām 3500,2
Ḥāšiya ‘alā šayḫ Muḥammad al-Kurdī ‘alā šarḥ as-Samarqandī ‘alā ar-risāla al-‘Aḍudiya fi’l-waḍ‘i 3509,2
Ḥāšiya Šehirlizāde ‘alā Mīr Abu’l-Fatḥ min al-ādāb 3501,2
Ḥāšiya ‘alā taḥrīr al-qawā‘id al-manṭiqiya 3514,4
Ḥāšiya ‘alā at-taṣdīqāt 3514,3
Ḥāšiya ‘alā at-taṣdīqāt min taḥrīr ‘al-qawā‘id al-manṭiqiya li ‘Iṣāmuddīn al-Isfarā’inī 3433-3434
Ḥāšiya uḫrā ‘alā al-ḥašiya al-mazbūra 3483,2
al-Ḥawāšī ‘alā al-Fanāriya 3348,2; 3349,3; 3350,5; 3351,2; 3357-3364; 3462,2; 3463,3-4; 3466,4; 3533,3
Ḥawāšī ’alā ḥāšiya Küčük li as-Sayyid aš-Šarif 3419: 3443,3
Ḥawāšī ‘alā ḥawāšī šarḥ al-ādāb 3484
Ḥawāšī lil-Maulā al-Ḫayālī ‘alā ḥāšiya al-Muṭawwal lis-Sayid aš-Šarif 3496
Ḥawāšī lil-muḥaqqiq ‘Isāmuddīn ‘alā ḥāšiya al-Mutawwal lis-Sayyid aš-Šarīf 3496,3
Ḥawāšī ‘alā šarḥ ‘Iṣāmuddīn ‘ala ar-risāla as-Samarqandiya fi’l-isti‘āra 3335,6
Hidāyat al-ḥikma 3250*
Ḫulāṣa al-ādāb (Risala fi ādāb al-baḥṯ) 3533,4
Ḫulāṣa al-afkār fi’l-waḍ‘i 3517,1
Ḫulāṣa al-ḥisāb 3485,8
al-Ḥusayniya fi ādāb al-baḥṯ 3528-3529; 3532,2; 3537,4
Ḥusn al-muḥādara fi aḫbār-i Miṣr wa al-Qāhira 3579

I ‘I

I‘lām al-‘ibād fi aḫbār al-billād 3689
‘Ilm-i ḥāl 3443,7
Inqiṣād-i ṣulḥ bil-kuffār Nemče 3602,4
Inšā’ 3591,2
al-‘I rāb‘an qawā‘id al-i‘rāb 3675,2
Is‘āf al-minna fi šarḥ itḥāf al-ğanna 3297-3299
al-Īsāġōğī 3302-3316; 3319,2; 3325,2; 3328,5; 3331, 4; 3333,3; 3334,3; 3342,2; 3361,4; 3369,4; 3372,2; 3373,2; 3387,3; 3415,4; 3465,6; 3466,2; 3487,3; 3517,8; 3519,2; 3522,2; 3527,7; 3545,4
al-Īsāġōğī al-ğadid 3490,5
Istidlāliya 3472-3473
al-Išārāt we at-tanbihāt 3246,1*
Itḥāf al-ğanna 3297*
Iẓhār al-asrār 3308,3; 3522,3
Iẓhār as-sirr al-mawdū‘i fi al-‘amal bir-rub‘i al-maqtū‘i 3320,7
al-‘Izzi 3573,5

K

Kāfi fi’l-manṭiq (Muḫtaṣar al-Kāfi min al-manṭiq) 3333,4; 3461
al-Kāfiya fi an-naḥw 3308,2; 3476,2; 3543,2
Kalimāt wa naṣā’ih ma‘a at-tarğama bit-turkiya 3309,3
Kāmil at-tawāriḫ (Tāriḫ Ibn Aṯīr) 3585,2
Kašf al-kunūz fi bahr ar-rumūz 3527,5
Kašf az-Zunūn ... (?)
Kifāyat al-mubtadī 3344,3
Kitāb al-‘arūḍ 3303,4
Kitāb al-‘ašara al-mubaššara 3678
Küčük v. Ḥašiya ‘alā taḥrīr al-qawā‘id al-manṭiqiya
Kulliyāt Abū al-Baqā’ 3254,2

L

Lawāmi‘al-asrār fi šarḥ Maṭāli‘ al-anwār 3268,1; 3269,2

Lawāqī' al-anwār fī ṭabaqāt al-aḫbār 3669-3672
Lugat muṭallaṭa mubayyina biḫtilāf al-ḥarakat 3274,2

M

Maāb fi šarḥ al-ādāb 3410,3
Maḥmūdiya (Ḥāšiya 'alā dibāğa Qūl Ahmad 'alā šarḥ al-Īsāğōğī) 3349,2; 3463,2
Manāqib al-abrār wa maḥāsin al-aḫyār 3653
Manāqib-i 'Alī b. Abū Ṭālib 3684
Manāqib al-'ārifīn (wa marātib al-kāšifīn) 3685
Manāqib-i Ḫulafā' ar-Rāšidīn 3682,1
Manāqib al-Imām al-Aẓam Abū Ḥanifa 3654
Manāqib al-Imām al-Aẓam Abū Ḥanīfa tarğamasī 3679
Manāqib al'ulemā' 3677
Manẓūma fi'l-'arūḍ 3320,4
Maqāla Nu'māniya 3466,7
al-Maqṣūd fi't-taṣrīf 3373,4
Maqtal-i Ḥusayn 3645
Marām aṭ-ṭullāb 3521,5
Maṭla' (Šarḥ al-Īsāğōğī) 3369,1
Maṭlūb fi šarḥ al-maqṣūd 3351,3; 3521,8
Matn al-'alāqa (Risāla al-isti'āra) 3315,3; 3323,2; 3465,3
al-Mawāhib al-laduniya bi'l-minah al-Muḥammadiya 3656
Monlawi dergāhi 3602,10
Merḥūm Derviš Maylī-efendi 3602,12
Mewlid-in Nabiyy 3320,10
Miftāḥ al-'ulūm 3339,2
Mir'āt al-ğanān wa 'ibrat al-yaqẓān fi ma'rifet ḥawādiṯ... 3576
al-Miṣbāḥ fi an-naḥw 3476,3
Mufidat aṭ-ṭullāb fi 'ilm al-ādāb 3558,2
Mūğaz (Šarḥ tahḏib al-mantiq wa kalām lil-Qarṣī) 3453,7
Muġni aṭ-tullāb (Šarḥ al-Īsāğōğī) 3302,2; 3356,2; 3361,5; 3376-3382; 3465,4
Muḥāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḥir 3582-3584
Muḥammad Nerkesī efendinin tarğama-i hālī 3602,6
Muḥtaṣar ğāmi' li ma'rifat 'ilm al-ḥadiṯ 3274,5
Multaqaṭāt ḥawāši 'alā Mīr Abu'l-Fatḥ fi ḥašiya 'alā šarḥ at-tahḏib 3459
al-Muqaddima al-Ağurrūmiya 3328,6
Muqaddima fi aṣ-ṣarf al-fārisi 3320,3
al-Muqaddima al-Ğazzariya fi at-tağvīd 3586,5
Mu'rab al-awāmil al-ğadīda 3278,2; 3528,6*
Murūğ aḍ-ḍeheb 3577*

N

Naṣab Rasūlullāh s.a.v.s. 3556
Naẓm al-bayān 3539,2
Nemče Česāri ğanibindan sulṭān Meḥmed-ḫān... 3602,3
Nisāb aṣ-Ṣibyān 3479,3
Niẓām al-ādāb 3521,3
Niẓām al-'ulamā' ilā ḫatam al-anbiyā' 3673
Nuzha an-naẓar šarḥ Nuḫba al-fikr 3274,3

O

Ostriya devleti ile Devlet-i 'aliye 'Oṯmāniye 3602,1

P

Pādišāh-i islām ṭrafindan Nemče... 3602,2

Q

al-Qabs al-ḥāwī li gurar aḍ-Ḍau' as-Saḥāwī 3657
Qara ḥāšiya, v. Ḥāšiya 'alā Ḥāšiya as-Sayyid 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Qara ḥāšiya)
Qaṣīda bad'i al-amālī 3320,11
Qaṣīda wa du'ā' fi al-ḫawf 3320,9
Qaṣīda fi ma'rifat al-mu'annaṭāt as-samā'iya 3443,8
Qaṣīda an-Nūniya 3675,3
Qiṭ'a fi'l-aḫlāq 3539,3
Qiṭ'a min aṣ-ṣarf 3466,9
Qiyāfat-nama-i Ḥamdī Čelebī 3320,12

R

Risāla-i 'Abdulbāqī-efendi aš-šahīr bi Ṭursūn-zāde 3491,10
Risāla min al-ādāb (lil-Birgawī) 3404,3
Risāla fi ādāb al-baḥṯ, v. Ḫulāṣa al-ādāb
Risāla fi ādāb al-baḥṯ lis-Sayyid aš-Šarif 3491,9
Risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li 'Aḍududdīn 3335,3; 3349,5; 3432,5,3456,3; 3485 - 3490; 3493,3; 3494,2; 3495, 4;3519,3; 3525,4; 3527,3; 3529,3; 3532,5
Risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara wa tartib al-baḥṯ 3518,3
Risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓāra li Tašköprü-zāde 3315,14; 3485,7; 3495,8; 3506,3; 3517,3; 3519,1; 3522,5; 3530,2; 3532,4; 3533,2; 3545,3; 3547,2
Risāla al-ādāb fi'-l-munāẓara 3315,6; 3327,2; 3527,6
Risāla fi ādāb al-muṭāla'a 3471,2
Risāla al-'Aḍudīya fi al-ādāb, v. Risāla fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li'Aḍududdīn
Risāla al-'Adudiya fi'l-waḍ'ī 3315,9; 3327,2; 3404,2; 3465,2; 3491,11; 3504,1; 3505,2; 3511,7; 3517,2; 3531,3; 3532,8; 3536,6
Risāla fi'l-'amal bir rubi' al-muğīb 3391,3
Risāla fi'l-'amal bil usṭurlāb 3485,11
Risāla fi al-'ašq 3246,2
Risāla avṣāf-i Istanbul 3691
Risāla 'an al-aznāb 3492,3
Risāla fi baḥṯ al-ḥarakāt min al-ḥikma li Muṣlihuddīn al-Lārī 3462,8
Risāla fi bayān aqsām al-ḥikam 3586,3
Risāla fi bayān al-ḥāṣil bil-masdar 3511,5
Risāla fi bayān iğtima al-isti'āra at-tabi'a 3518,5
Risāla fi bayān lafẓ čalab wa čalabī 3492,2
Risāla fi bayān al-mu'ğiza 3491,5
Risāla fi bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn 3655,2; 3658,2
Risāla fi bayān min at-tab'idiya 3511,3
Risāla Bešīr Čelebi 3690
Risāla fi faḍā'il al-ğihād 3491,15
Risāla fi fann al-munāẓara 3315,12; 3386,2; 3493,2; 3527,2; 3542-3547;3555,2; 3559,
Risāla fi'l-farā'id 3320,8
Risāla fi ḥaqq al-besmala li Maulānā Ğāmi 3491,16
Risāla al-Ḥarfiyya li as-Sayyid aš-Šarif 3485,6; 3491,13; 3511,4

Risāla ḫurūf az-zawā'id 3471,5
Risāla fī 'ilm ādāb al-baḥt 3532,6
Risāla-i isti'āra 3460,3
Risāla al-isti'ārāt 3518,7
Risāla al-isti'āra lis-Samarqandī 3491,18
Risāla fi libās 3443,5
Risāla fi manāqib aš-Šayḫ Yūyō Muṣtafā b. Yūsuf al-Mostārī 3675-3676
Risāla fi'l-manṭiq 3315,7; 3315,19; 3453,4
Risāla fi'l-mu'annaṭāt as-sama'iya 'ālā tartīb al-ḥurūf al-ḥiğa 3517,6
Risāla fi'l-mugālaṭa 3443,4
Risāla muḫtaṣira fi'l-'amal bi rub'i al-muqanṭarāt 3485,9
Risāla fi'l-munāẓara 3315,10; 3487,6
Risāla fi muqaddamāt al-'ulūm 3257,3
Risāla fi qawā'id ḫaṭṭ 3320,6
Risāla al-qiyās fi'l-manṭiq 3471,1
Risāla li rub'i ad-dā'ira fi samt al-muqanṭara 3391,2
ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara 3471,1; 3478,2
Risāla fi'ṣ-ṣarf 3528,6
Risāla fi sunnat ṣalāt al-fağr 3491,7
Risāla aš-Šamsiya fi al-qawā'id al-manṭiqiya 3302,3; 3315,18; 3384-3391; 3397,2; 3400,3; 3402,2; 3412,2; 3415,3; 3465,2; 3475; 3517,7
Risāla fi šarḥ ma'nī al-ḥamd wa aš-šukr 3508,3
Risāla at-ta'ārīf 3517,5
Risāla fi tağdīd al-īmān 3295,2
Risāla fi taḥqīq af'āl at-taḥaqquq 3457,2
Risāla taḥqiq al-kulliyāt 3350,3
Risāla fi ta'rīf al-kalima fi šarḥ al-kāfiya lil-Ğāmī 3462,4
Risāla-i wad'i naw'ī 3489,12; 3491,12
Risāla al-wad'iya fi 'ulūm al-'arabiya 3491,3
Risāla al-waladiya, v. Risāla fi fann al-munāẓara

S Ş

Ṣadaf al-bayān 3315,4
Ṣiḥāḥ al-'Ağam (as-Ṣiḥāḥ al-'Agamiya) 3309,4
Sihām ar-rabṭ fi al-maḫmas hāli al-wasaṭ tarğamasi 3245,2
Sirāğ al-mulūk 3562
Sirat en-nebī 3567
Siyer an-Nabavi (Siyer ḫayr al-Bariye) 3564
As-Siyāsa fi 'ilm al-firāsa, v. al-Firāsa li eğl 'ilm al-firāsa
Ṣrblu re'āyānin ṭugyān wa tenkilī wa Belgrad... 3603
Suleymān-nāme 3647
as-Sullam al-murawniq fi'l-manṭiq 3315,5; 3369,3; 3460,1

Š

aš-Šakwā 3246*
aš-Šamā'il an-Nabaviyya 3544*; 3560-3561
aš-Šamāriḫ fi 'ilm at-tārīḫ 3580
Šams al-awfāq fi 'ilm ḥurūf al-awfāq 3668*
aš-Šaqā'iq an-Nu'māniya fi'ulemā' ad-Dawlat-i 'Otmāniya 3658-3668
Šarḥ al-alfiya li Ibn Mālik 3534,2
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa 3320,5; 3344,2
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa bit-turkiya 3331,5

Šarḥ al-'aqā'id al-'Aḍudiya 3495,2
Šarḥ al-Ardabilī 'alā Unmūzağ az-Zamaḫšari 3312,4
Šarḥ 'arūḍ al-Andalusi 3506,4; 3524,2
Šarḥ 'alā awā'il Īsāġōğī 3464,3
Šarḥ dībāğa al-Fanārī 3462,3
Šarḥ 'alā dībāğa ar-risāla aš-Šamsiya 3517,4
Šarḥ ad-durr al-yatīm fi at-tağvīd 3586,2
Šarḥ farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'anī al-isti'āra 3536,5; 3541,2; 3536,5
Šarḥ al-farīda 3390,2; 3508,2
aš-Šarḥ al-ğadīd al-Mostārī 'alā ar-risāla aš-Šamsiya fi'l-manṭiq 3436, 1;3437
Šarḥ al-Hārūniya fi't-taṣrif 3351,5
Šarḥ 'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb al-Mas'ūdī lil-Mostārī 3370,2
Šarḥ Hidāyat al-ḥikma 3249-3250
Šarḥ Hidāyat al-ḥikma li Atīruddīn al-Abharī 3263,2
Šarḥ Hidāyat al-ḥikma lil-Maybadī 3253-3260; 3263,2; 3264,2
Šarḥ ḥikmat al-'ayn 3247; 3262,2
Šarḥ Īsāġōğī lil-Fanārī, v. al-Fawā'id al-Fanāriya
Šarḥ al-Īsāġōğī li 'Alemuddīn 3362,2
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Bosnawī al-Mostārī 3321,3; 3355,2; 3370-3372
Šarḥ al-Īsāġōğī lil Kāti 3303,2; 3304,2; 3309,2; 3317-3325; 3328,2; 3331,3; 3333,2; 3334,2; 3336,2; 3348,5; 3361,3; 3386,4; 3387,2; 3389,2; 3469,2; 3475,4; 3477,3; 3528,5
Šarḥ al-Īsāġōğī lis-Surūrī 3319,4
Šarḥ al-Īsāġōğī bit-turkiye 3383; 3487,5
Šarḥ al-Istiā'ra al-kabīr 3460,4
Šarḥ kalimat-i Ceharyār güzin 3682,2
Šarḥ kalimat-i Ḥadreti 'Alī 3682,4
Šarḥ kalimat-i an-Nūraniya 3682,3
Šarḥ al-kawākib ad-durriya fi madḥ ḫayr al-bariya 3275,4
Šarḥ 'alā matn al-'alāqa 3466,5; 3546,2
Šarḥ Monllāzāde 'alā Hidāyat al-ḥikma 3252
Šarḥ al-mu'addalat al-'ašr 3261,5*
Šarḥ risāla min al-ādāb lil Birgavi 3525,3
Šarḥ risāla fi al-ādab al-baḥt wa al-munāẓara 3331,6; 3371,3; 3386,3; 3489,3; 3494,5; 3495,7; 3499,2; 3508,4; 3519,4; 3520-3523; 3526,4; 3532,7; 3533,3; 3545,2; 3552,6
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-ādāb (lil-Isfarā'inī) 3491,2; 3500,3
Šarḥ (ta'līqa) 'alā ar-risāla al'Aḍudiya fi'l-wad'i (lil-Ğāmī) 3505,5; 3511,6; 3532,9
Šarḥ 'alā ar-risāla al'Adudiya fi' l-waḍ'i (lil-Isfarā'ini) 3504,2; 3510-3513; 3546,3
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i (lil-Qušğī) 3349,4; 3356,3; 3491,4; 3495,6; 3505,1-3507,1; 3525,6; 3527,4; 3531,2; 3532,10
Šarḥ 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i (lil-Samarqandī) 3509,1
Šarḥ (ta'līqa) 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i (lis-Sayyid) 3505,3; 3511,9; 3532,9
Šarḥ 'alā risāla fi fann al-munāẓara 3490,4; 3549-3550
Šarḥ ar-risāla al-Ḥanafiya al-'Aḍudiya fi'l-ādab, v. al-Ḥanafiya
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fi ādāb al-baḥṭ 3315,11; 3485,3; 3493,5;

3494,4; 3495,5; 3521,2; 3528,2; 3529,2; 3530-3536: 3537,3
Šarḥ risāla al-isti'āra 3315,17; 3384,2
Šarḥ 'alā risāla al-isti'ārā 3518,4
Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra (lil-Īsfarā'ini) 3335,5; 3466,8; 3492,5; 3514,2; 3525,2
Šarḥ risāla al-isti'āra as-Samarqandi 3313,2
Šarḥ ar-risāla al-Mūsāwiya fi'l-qiyās 3467,1; 3468
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (lil-Kilānī) 3261,3; 3270,2; 3392,2; 3478,1-3479,1
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (liš-Širwānī) 3261,4; 3335,2; 3462,10; 3479,2; 3480,1; 3482,3; 3520,4
Šarḥ 'alā ar-risāla aš-Šamsiya (an-Nusḫa al-mufaṣṣala) 3435
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi al-qawā'id al-manṭiqiya (Šarḥ taṣdīqāt aš-Šamsiya) 3442,2
Šarḥ as-sullam al-murawniq 3369,2
Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām 3422,2; 3445-3447; 3448,2; 3449,3; 3452,2; 3453,5; 3455,2; 3485,5
Šarḥ talḫiṣ taqrir al-qawānin fi'l-ādāb li Sačekli-zāde 3457,3
Šarḥ al-Waladiya (Šarḥ ar-risāla fi fann al-munāẓara) 3535,2
Šayḫ Ḥasan Qā'imī 3602,8
Šawāhid an-Nubuwwat 3574

T Ṭ Ṯ

Tafsīr duā' qunūt 3491,6
Tafsīr sūra al-Fātiḥ 3491,14
Tāq at-tarāğim fi ṭabaqāt al-fuqahā' al-Ḥanafiya 3655,1
Tahāfut al-falāsifa 3294*
Tahāfut li Ḫawāğezāde 3294
Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalam 3443,1-3444,1; 3448,3; 3449,2; 3453,6; 3456,2; 3485,4
Taḥqīq al-kināya wa al-isti'āra 3346,1
Taḥrir al-qawā'id al-manṭiqiya fi šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya 3319,3; 3392,1-3403; 3415,2; 3432,3; 3470,2; 3528,3
Takmila šarḥ al-Ğalāl 'alā tahḏīb al-mantiq li Mīr Abul-Fatḥ 3446,4; 3453,3; 3455,5
Talḫīs al-ādāb (Risāla fi'l-ādāb) 3491,8
Talḫiṣ al-miftāḥ 3400,4; 3419,5
Ta'līm al-muta'allim 3385,2
Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat 3335,7; 3348,3; 3357,3; 3462,1-3466; 3473,2; 3505,6
Ta'līqāt 'alā baḥṯ al-iḍāfat fi šarḥ al-Ğāmī 'alā al-Kāfiya 3462,7
Ta'līqāt 'ala ḥāšiya šarḥ aš-Šamsiya 3439
Ta'līqāt 'ala šarḥ al-ādāb al-Mas'ūdī lis-Samarqandī 3520,7
Ta'līqāt 'ala šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya lil-Bosnawī al-Mostārī 3438
Ta'mirāt-i 'aqqār waqf-i 'Īsā-bey 3602,11
Taqrir al-qawānin al-Mutadāwila min 'ilm al-munāẓara 3471,3; 3536-3541
Taqwin at-tawāriḥ 3595
Tarğama-i 'awāmil-i ğadīd 3522,6
Tarğama-i ḥāl ḥakīm Oglū 'Alī-paša wa tāriḫ-i wafāti 3602,9
Tarğama ar-risāla al-waladiya fi al-manṭiq lis-Sayyid aš-Šarīf 3263,3; 3286; 3328,4; 3475,1 - 3476,1; 3527,3
Tarğama-i Ṣad kalimāt-i čahāryār-i güzin 3300
Tarğama-i ṯawāqib 3680-3681
Tarğama-i Wasiyatname-i 'Abdulganī an-Nāblusī 3508,5
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī 3272-3293
Tārīḫ al-anbiyā' 3585,1
Tārīḫ al-anbiyā' (qiṭ'a) 3648
Tārīḫ-i Bosna wa Hersek 3604-3607
Tārīḫ-i Enwerī 3609-3636
Tārīḫ al-futūḥāt al-Otmāniye 3646
Tārīḫ-i Ḫayruddīn-paša 3644
Tārīḫ Ibn Aṯir, v. Kāmil at-tawāriḫ
Tārīḥ Ibn Kamāl beray feth-i Belgrad wa šarḥ Monllā Tawfīq 3462,5
Tārīḫ al-ma'rūf bi as-silsila ... (?)
Tārīḫ-i Pečevī 3593-3594
Tārīḫ-i Rāšid 3597
Tārīḫ-i Ṭabarī tarğamasi 3637-3641
Tārīḫče-i wuqū'āt-i Hersek 3608
Tartīb al-'ulūm 3295,1
Taṣdīqāt (šarh ar-risāla aš-Šamsiya) 3349,8; 3399,2; 3400,2; 3404-3409; 3432,2
Ta'ṭīr al-anfās bi manāqib Sayyidī Abu'l-Ḥasan aš-Šāḏili wa Sayyi-dī Abu'l-'Abbās 3674
Ṯawāqib al-manāqib (Manāqib-i Ḥadret-i Maulānā) 3686
Tawāriḥ (qiṭ'a) 3650
Tawd'i al-'irāb 'an qawā'id al-'irāb 3312,2
Travnik Mekkeye sefer sene 1160-3693
Tuḥfa-i gewher niẓām (Tuḥfa fi'l-hikma) 3301
Tuḥfa al-Ḥaramayn 3692
Tuḥfa al-iḫwān nāmī 3443,6
Tuḥfa as-seniye bi asmā' al-bilād al-Miṣriya 3668
Tuḥfa-i Šāhidī 3600,2
Tuḥfā aṭ-ṭullāb 3558,1

U 'U

Unmūḏağ fi an-naḥw liz-Zamahšari 3312,3
'Uqūd manẓūme min sunan sayyid al-mursalin 3245,3; 3274,1*
'Uyūn al-aṯar fi funūn al-magāzī wa aš-šamā'il wa siyar 3563

V

Wafayāt-i ḫulafā' ar-rāšidin 3651
al-Wāfiya fi šarḥ al-Kāfiya 3278,2
al-Waṣf al-kāmil fi aḥwāl al-wazīr al-'ādil 3602,7
al-Wasīlat ilā ma'rifat al-awā'il 3581
Waṣiyat al-Imām al-'Azam Abū Ḥanīfa 3492,4

Z

Zubdat al-iḫtilāf bayn as-salf wa as-Sakākī wa al-Ḫatīb fi ta'yīn al-insti'āra al-maktiya 3315,15
Zubdat an-naṣāyiḥ wa 'umdat at-tawāriḫ 3592
Zubdat at-tawārih 3589

INDEKS PISACA

A ʻA

ʻAbdiğān aṣ-Ṣūfi 3443,8
ʻAbdulbāqi b. Ṭūrsūn ar-Rūmī al-Ḥanafi Ṭūrsūnzāde 3491,10
ʻAbdulqani b. Ismāʻīl an-Nablusī 3508,5
ʻAbdulhādi b. al-ḥāğğ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa al-Wardāri 3443,6
ʻAbdulḥakīm b. Šamsuddīn Sālikūtī 3439; 3537,5
ʻAbdulkarim b. Hawazin b. ʻAbdulmalik, Abu'l-Qasim al-Qušayrī 3274,4-5
ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh, Abū Muḥammad Ibn ʻAqil 3534,2
ʻAbdullāh b. Asʻad b. ʻAlī b. Sulaymān b. Fallāh, Abū Muḥammad al-Yafiʻī al-Yamanī al-Makkī aš-Šafiʻī 3576
ʻAbdullāh b. al-Maulā aš-šehīr Emīr Pādišāh al-Ḥusaynī al-Buḫārī 3496,3
ʻAbdullāh b. Ḥusayn, Nağmuddīn al-Yazdī 3456,1
ʻAbdullāh b. ʻOmar Qāḍi al-Bayḍāwī 3261,2*
ʻAbdullāh b. Ṭursūn Ṭursūn-zāde 3462,7
ʻAbdullāh b. Yūsuf, Abū Muḥammad Ibn Hišām 3312,2*; 3675,2
ʻAbdullaṭīf Laṭifi Qastamūnī 3691
ʻAbdulmağīd b. Nuʻmān 3410,4
ʻAbdulmuḥsin (Muḥsin) b. Mağduddīn al-Qayṣari 3442,2; 3506,4
ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī 3474,4
ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī aš-Šaʻrānī al-Miṣrī aṣ-Ṣūfi 3669-3672
ʻAbdulwahhāb b. Ğalāluddīn Muḥammad al-Hamadānī 3680-3681; 3686
ʻAbdulwahhāb b. Husayn b. Waliyuddīn al-Āmadī 3535,2
ʻAbdulwāḥid b. Muḥammad b. ʻAbdulwāḥid, Abu'l-Fatḥ al-Āmadī 3245,1
ʻAbdurraḥīm aš-Širwānī b. Maḥmūd aš-Širwānī 3462,3
ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūti 3579-3581
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī 3462*; 3491,16; 3505,5; 3511,8; 3574
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad, Qāḍī ʻAḍududdīn al-Īğī 3315,9; 3326,2: 3335,3; 3;3348,4*; 3349,5*; 3402,2; 3454,3; 3463,3; 3430,5; 3402,2; 3430,5; 3454,3; 3463,3; 3483-3486; 3488,2; 3489,11; 3491,2; 3491,3; 3492,2; 3493,4; 3502,1; 3503,2; 3509,7; 3515,2; 3517,3; 3523,4
ʻAbdurraḥmān al-Kurdī al-Āmadī 3483,1
ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Bistānī 3668*
ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad, Abū Zayd aš-Šayḫ al-Aḫdari 3315,5; 3369,2-3; 3458,1

'Abdurrazzāq b. Muṣṭafā al-Anṭāki 3527,5
Abū Bakr b. Muḥammad al-Ayntābī 3531,4
Abu'l-Baqā b. 'Abdulbāqī al-Ḥusaynī al-Ḥanafi 3448,4; 3505,2; 3505,4; 3509,8
Abū 'Oṯmān al-Ğāḥiz 3245,1*
Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯi as-Samarqandi 3305,2; 3315,2; 3441,2; 3486,2*; 3488,18; 3491,6; 3509,1
Abu's-Su'ūd al-Ḥalabi 3558,1
Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Mollawī 3460,4
Aḥmad b. 'Abdullāh aš-Šawqi ar-Rūmī al-Ḥanafi 3313,2
Aḥmad Šamsuddīn Aflāki 3685
Aḥmad b. Aḥmad b. Aḥamd b. Ibrāhīm al-Ḥayātī al-Albastānī 3297-3299
Aḥmad b. 'Ali Dīnqōz 3319,5; 3518,3
Aḥmad b. 'Ali b. Ḥağar, Šihābuddīn al-'Asqalānī 3274,2
Aḥmad Bīğān Yaziğioglu 3687
Aḥmad Fā'iẓ ar-Rūmī 3586,2
Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawi Monllāzāde 3252
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Ḥamawi 3487,6
Aḥmad b. Muḥammad, Šihābuddīn al-Qastalānī 3656
Aḥmad b. Muḥammad, Šamsuddīn as-Sivāsi 3682,2
Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī 3393,2-3; 3494,2*
Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprü-zāde 3315,14; 3331,6; 3370,3; 3384,3; 3483,7; 3484,3; 3492,5; 3493,7-8; 3497,2; 3504,3; 3506,4; 3514,3; 3517,1,4; 3518,1, 3521; 3524,4; 3658-3668.
Aḥmad b. Qāsim al-'Ibādī (al-'Abbādī) al-Qahirī aš-Šāfi'ī 3451,4
Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kemāl-paša-zāde 3346,2; 3491,5; 3491,17; 3511,3; 3516,2; 3655,2; 3658,2
Aḥmad b. Yūsuf, Sinānuddīn Karamāni 3667,3
'Alī b. Abū Ṭālib 3245,1*
'Alī al-'Ağamī, as-Sayyid 3419; 3441,3
'Alī b. Ismā'il b. Ibrāhīm b. Muḥammad, Ṣadruddīn al-Isfarā'ini al-'Iṣāmī 3518,9
'Alī b. Muḥammad, 'Alā'uddīn 'Alī Qušğī 3349,4; 3355,3; 3491,3-4; 3493,6; 3503-3505; 3516,7; 3523,6; 3525,4
'Alī b. Muḥammad Ibn Aṯīr 3585,2
'Alī b. Muḥammad al-Bisṭāmī, Muṣannifak 3275,4; 3466,5 (?)
'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarif al-Ğurğāni 3251*; 3261,2; 3262,3; 3268,2; 3269-3293; 3302,4; 3328,3-4; 3335,8; 3350,3; 3408-3416; 3410,2; 3418-3420; 3457,2; 3462,6; 3485,6; 3487,2; 3492,9; 3509,9; 3515,5; 3516,1; 3517,5; 3518,2; 3525,2
'Alī b. Muḥsin aṣ-Ṣa'īdī, Abu'ṣ-Ṣalāḥ al-Mālikī aš-Šāḏilī al-Wafā'i ar-Ramīli 3674
'Alī Dede b. Muṣṭafā al-Bosnawī al-Mostārī 3582-3584
'Alī al-Fardi b. Muṣṭafā al-Qayṣari 3257,2; 3498,4; 3519,6
'Alī b.'Omar b. 'Alī, Nağmuddīn al-Qazwīni al-Kātibī 3247*; 3248*; 3262,2*; 3302,3, 3314,18; 3318,3*; 3328,3*; 3382-3389; 3395,2; 3398,3; 3400,2; 3412,2; 3415,3; 3463,2; 3473,2; 3515,7,10
'Alī b. 'Oṯmān, Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī 3320,11; 3675,5
'Ali efendi Qarabaš,'Alā'uddin al-Aqsarāyī an-Niṭārī 3471,4

As'ad-efendī 3501,3
Qāḍī Ayūb b. Mūsā al-Ḥusaynī al-Ḥanafi 3254,2

B

Bešir Čelebī Konjali 3690
Burhānuddīn b. Kamāluddin b. Ḥamīd al-Bulgāri 3349,7; 3350,4; 3362,2; 3460,11
Burhānuddīn az-Zarnūğī 3385,2

D

Darendelī-efendi 3485,9
Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī al-Ḥanafi 3453,7; 3457,1,3

F

Fehmī 3301

Ğ

Ga'far Ayni-beg 3590-3592
Ğalāluddīn Rūmi 3253*
Ğalīl b. Muḥammad al-Qaramānī ar-Riḍawi 3514,3

H Ḥ Ḫ

Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Sīrāzi 3248
Ḥāfiẓ b. 'Alī al-'Imādī 3349,2; 3364
Ḥalabi (!) 3315,8
Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī 3550
Ḥamdī Čelebī ar-Rūmi Qadīmī 3320,12
Ḥāmid b. Burhān b. Abū Ḏarr al-Gaffāri 3471,2
Ḥasan Fehmī-efendi Aqšehirlī 3460,3
Ḥasan Kāfī b. Turḥān al-Aqhiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī 3333,4; 3461; 3492; 3512,2; 3673
Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn 3303,2; 3304,2; 3309,2; 3317-3325; 3328,2; 3331,3; 3333,2 3334,2; 3336,2; 3348,5; 3361,3; 3386,4; 3387,2; 3389,2; 3469,2; 3475,4; 3477,3; 3528,5
Ḥasan b. Muḥammad Šerefšāh al-Astarābādī al-Ḥusaynī aš-Šāfi'ī, Ruknuddīn Abū Muḥammad 3278,3
Ḥasan b. Muḥammad b. Yūsuf al-Ḥanafi al-Istānkawī 3296
Ḥasan b. Muḥammad az-Zībāri 3518,8
Ḥidr-bey b. Ğalāluddīn, Maulānā 3675,3
Ḥidr b. Niyāzi 3587*
Hindūšāh Naḫğawānī 3309,4
Ḥusayn-efendi b. 'Abdullāh al-Anṭāki 3528-3529; 3532,2; 3537,4
Ḥusayn b. 'Abdullāh, Abū 'Alī Ibn Sīnā 3246,1*; 3246,2
Ḥusayn al-'Ağamī, Šayḫ 3480,3; 3482,1; 3518,6
Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī 3587*
Ḥusayn Bračković 3608
Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫāli 3455,1
Ḥusayn b. Ḥaydar at-Tibrīzī al-Mar'aši 3548,2; 3551-3556
Ḥusayn efendī al-Isbe'ī as-Sarāyī 3536,5
Ḥusayn b.Muḥammad b. al-Ḥasan Diyārbakrī 3565
Ḥusayn b. Mu'īnuddīn, Qāḍī Mīr al-Maybadī al-Ḥasanī 3523-3260; 3262,1*; 3263,1-2; 3264,1-2*; 3265*; 3266*; 3301,5; 3514,4
Ḥusayn Muṣṭafā Qaratepeli 3466,6
Ḥusayn b. Nasr b. Aḥmad al-Mauṣuli, Tāğulislām Abū 'Abdullāh-Ibn Ḫamīs 3653
Ḥusayn Šāh Čelebi Amasiyevī 3527,6
Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm, Abu'l-

Faḍā'il al-Ḥazreğī az-Zanğānī 3373,5
Ibrāhīm b. Faḍlullāh as-Siwāsī, Šahirlīzāde 3501,2; 3526,3
Ibrāhīm efendi Gözübüyük-zāde 3390,2
Ibrāhīm b. al-Ḥāğğ Ismā'īl Opijač al-Mostārī 3675-3676
Ibrāhīm al-Lāqānī, Šayḫ 3675,4
Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfarā'inī, ‘Iṣāmuddīn 3335,5; 3431-3432; 3466,8; 3490,5; 3491,2; 3498,3; 3504,2; 3508-3511; 3512,2; 3523,2; 3541,2
Ibrāhīm b.Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī 3564
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Maymūnī 3335,6
Ibrāhīm Pečewī 3593-3594
Ibrāhīm b. Ramaḍān al-Bosnavī al-Aqḥiṣārī an-Nawābādī 3438
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī 3600,2
Ibrāhīm b. Sālim Gözübüyük-zāde 3508,2
‘Imād b. Muḥammad b. Yaḥyā b. ‘Alī al-Fārisī 3328,3; 3246-3429
‘Iṣāmuddīn Dāwūd, Maulānā 3433
Ismā‘īl aḍ-Ḍabīḥ 3524-3526,1
Ismā‘īl b. Ḫalīl 3315,17
Ismā‘īl Ḥaqqī b. Ibrāhīm Yenišehrī 3391,2
Ismā‘īl efendī Kalanbawī 3315,6
Ismā‘īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Kalanbawī 3458; 3470,1
Ismā‘īl b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥanafī 3557*
Ḥ. Ismā'īl b. Ḥ Sinān as-Siwāsī 3518,6

L

Lūṭ b. Yaḥyā Abū Munḫaf 3645*

M

Maḥmūd-efendi 3349,2; 3461,2
Maḥmūd b. ‘Abdurraḥmān, Šamsuddīn al-Isfahānī 3261*
Maḥmūd Al-Antākī 3315,3; 3322,2; 3463,4
Maḥmūd b. Abū Bakr, Sirāğuddīn al-Urmavī 3268,1*; 3269,2*
Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mostārī, Dāmad 3524,2
Maḥmūd b. hāfiẓ Ḥasan al-Magnisāwī 3302,2; 3355,2; 3360,5; 3375-3380; 3463,5
Maḥmūd b. Ismā‘īl b. Mīkā'īl al-Ḫarparī 3312,2
Maḥmūd Meṯnewiḫān, Dervīš 3680-3681
Maḥmūd b. ‘Omar az-Zamaḫšarī, Abu'l-Qāsim 3312,3; 3312,4*
Mas‘ūd b. Abū Bakr b. Ḥusayn b.
Mas‘ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, Kamāluddīn 3261,4; 3318,5*; 3334,2; 3460,10; 3477,2; 3478,1; 3480,3; 3518,4
Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftāzānī 3275*; 3391,2; 3433; 3435; 3441,1-3459,1; 3446,3; 3447,2; 3451,6; 3454,2; 3483,4;
Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, Abu'l-Mu‘īn 3275,3; 3313,3
Meḥmed 3567
Meḥmed-efendī 3320,6
Meḥmed Es‘ad b. imam Aḥmad 3361,1*
Meḥmed b. ‘Alī 3245,2
Meḥmed b. Meḥmed-Altı Parmak 3568-3571
Meḥmed Rāšid-efendi 3597
Meḥmed b. Sulaymān Fazūlī 3587
Mufaḍḍal b. ‘Omar al-Abharī, Aṯīruddīn 3249*; 3251*; 3259,2*; 3263-3266*; 3302,1-3316; 3319,2; 3324,2; 3327,5 3330,4; 3332,2; 3333,3; 3341,2; 3360,4; 3368,4; 3371,2; 3372,2; 3376,2; 3385,3; 3415,4; 3463,6; 3464,2; 3485,4; 3515,8; 3525,6
Muḥammad b. ‘Abdulganī al-Ardabīlī, Ğamāluddīn 3312,4
Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Ğalāluddīn 3400,4; 3517,5
Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān as-Saḫāwī, Šamnsudīn 3657*
Muḥammad b. Abū Bakr Imam-zāde al-Buḫārī 3245,3
Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī Sačali-zāde 3295,1-2; 3315,12; 3384,2; 3457,3*; 3471,3; 3491,2; 3525,2
Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī 3410,3
Muḥammad b. Aḥmad Nerkesi 3602,7
Muḥammad b. ‘Alī al-‘Ağamī, Muḥyiddīn 3335,8
Muḥammad b. ‘Alī, ‘Āšik Čelebī 3661,2
Muḥammad b. ‘Alī Šerīf al-Ğurğānī al-Ḥusaynī 3251; 3263,3; 3302,4; 3327,4; 3473,1-3474,1
Muḥammad b. Amīr as-Sa‘īdī al-Ardabīlī, Abu'l-Fatḥ 3430,4; 3485,3; 3488,2; 3491,1-3493,1
Muḥammad b. As‘ad ad-Dawānī as-Ṣadīqī, Ğalāluddīn 3410,2; 3422,2; 3445; 3446,2; 3447,1; 3448,2; 3476,3; 3481,4; 3483,5; 3493,2,4; 3496,4
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī 3249,2; 3261,3*; 3319,5*; 3390,2*; 3408,2*; 3477,1; 3478,2; 3485,10
Muḥammad al-Azharī 3558,2-3
Muḥammad-efendī Bāldir-zāde 3663*
Muḥammad al-Basmağī 3459
Muḥammad Emīn Bulbul-zāde 3466,7
Muḥammad b. Emīn Maḫdūm as-Sa‘īdī, Mīr Abu'l-Fatḥ 3446,2-3; 3447,2; 3448-3450; 3451,1,3; 3452,1-2; 3453, 3-5
Muḥammad Enverī Kadić 3609-3636
Muḥammad b. Ğarīr, Abū Ğa‘far aṭ-Ṭabarī 3637-3641*
Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl 3492,3*
Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, Šamsuddīn 3302,6; 3310,2; 3320,2; 3340,2; 3345-3355; 3356,2; 3358; 3360,2; 3370,2; 3390,3*; 3461,5; 3464,3; 3475,2; 3485,3
Muḥammad b. al-Hasan aṭ-Ṭūsī, Naṣīruddīn 3246,1
Muḥammad b. al-ḥāğğ Humayd al-Kafawī 3267; 3314,16
Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, Abū ‘Abdullāh 3506,4*; 3517,9
Muḥammad b. Ḥusayn al-Balmasī al-Hiğābī Mollā ‘Omarzāde 3490,4
Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-‘Āmilī, Bahā'uddīn 3485,8
Muḥammad al-Ḥusaynī, Niẓamuddīn 3521,3
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Abū Ṭālib al-Anṣārī aṣ-Ṣūfī ad-Dimišqī, Šamsuddīn 3275,5
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farrāhi-Mollā Miskīn, Mu‘īnuddīn 3568-3571*
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Niksārī 3351,5
Muḥammad b. ‘Īsā at-Tirmiḏī, Abū ‘Īsā 3544*; 3560-3561
Muḥammad Emīn ‘Ilmī b. Ismā‘īl al-Yaniyawī 3525,3
Muḥammad al-Kīlānī, Quṭbuddīn 3249,2; 3261,3; 3270,2; 3390,2; 3476-3477,1

Muḥammad al-Kurdī Monllāzāde 3509,2
Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādšāh 3511,5
Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Abdurrešīd as-Sağawandi 3335,8*
Muḥammad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫārī, Šamsuddin 3247*; 3249; 3250; 3262,2
Muḥammad b. Muḥammad al-Barda'i at-Tibrīzī 3302,7; 3303,3; 3323,2; 3330,2; 3341,1; 3346,2; 3348,7*
Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd as-Sinhāğī Ibn Ağurrūm, Abū 'Abdullāh 3228,5
Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī, Ibn al-Gazarī 3586,4-5
Muḥammad b. Muḥammad Ibn Ẓafar aṣ-Ṣaqali 3575
Muḥammad b. Muḥammad al-'Īmādī, Abu's-Su'ūd 3558,1*
Muḥammad b. Muḥammad al-Kudurī al-Bazzazi 3679*
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Yaḥyā Abu'l-Fatḥ al-Ya'mūrī ar-Raba'ī al-Andalusī 3563
Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzi, at-Taḥtāni, Quṭbuddīn 3268,1-2*; 3269,2; 3319,3; 3328,3*; 3349,8; 3392,1-3401; 3397,2; 3398,2; 3402,1-3406; 3415,2; 3468,2
Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīni, Badruddīn 3320,7; 3391,3
Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb Ibn al-Bazzāzī al-Kerdarī al-Ḥanafi, Ḥāfiẓuddīn 3654
Muḥammad b. Mūsā at-Tālišī, Muḥyiddīn 3304,3; 3325-3340; 3347,4; 3359,2 3360,6
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmi 3467; 3468
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmī 3467; 3468
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimi, Abū Sa'īd 3467,1
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Muṣṭafā b. Aḥmad al-Bosnawī al-Čajnawi (iz Čajniča) 3307,2; 3372,1-3373
Muḥammad b. Muṣṭafā ar-Rūmi al- Ḥanafi, Mīr 3557
Muḥammad Emīn al-Mowlawī b. 'Omar Alūsī 3314,15
Muḥammad b. 'Omar al-Halabī 3679
Muḥammad al-Ḥanafi b. 'Oṯmān al-Klisī 3549
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī 3278,2*; 3308,3-4: 3344,3; 3373,6; 3404,3; 3489,3*; 3520,3-4; 3586,2
Muḥammad Emīn b. Sadruddin aš-Širwānī 3335,7*; 3460-3464
Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣrī, Šarafuddīn Abū 'Abdullāh 3273,4*
Muḥammad b. Salaḥuddīn b. Ğalaluddīn... Muṣliḥuddīn al-Lārī 3259,2; 3263,2; 3264-3267; 3462,8*
Muḥammad b. Sālim al-Hifnawī 3506,1
Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafi at-Tibrīzī 3335,4; 3348,6; 3430,6; 3485,2; 3486,2; 3487,1-3489,1; 3492,1*; 3491,4; 3492,3; 3493,3; 3523,5
Muḥammad aš-Šīrānšī 3504,3; 3511,2; 3512,1; 3514,1
Muḥammad b. al-Walid b. Muḥammad at-Tartūšī, Abū Bakr 3562
Muḥammad b. Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥāmid b. Abu'l-Muḥsin al-'Arabī al-Magribī al-Fāsī, Abū 'Abdullah 3245,2*
Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī 3586,3
Mūsā b. 'Abdullah at-Tōqātī, Pehlivān 3467*; 3466*
Muṣṭafā b. 'Abdullāh, Kātib Čelebi, Ḥāği Ḫalifa 3595
Muṣṭafā b. 'Alī al-Qosṭanṭīni ar-Rūmi al-Ḥanafi 3689
Muṣṭafā b. Hasan Ramzī al-Antākī 3539,2
Muṣṭafā b. Meḥmed Qastamūnī 3300
Muṣṭafā b. Muḥammad Ḫoğakīzāde 3682,2-4
Muṣṭafā al-Qosṭanlānī (al-Kastalli), Musliḥuddīn 3275,2
Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī 3319,4;3320,5; 3344,1-2
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Brusawī, Hawāğezāde Muṣlihuddīn 3261,1; 3294
Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Bosnawī al-Mostārī, Šayḫ Yūyō 3321,3; 3355,2; 3370-3372; 3436-3437; 3438*; 3483-3484; 3496-3497; 3502; 3515-3516; 3515,4; 3516,5; 3531,4; 3676*

N

Naṣr b. 'Abdusayyid al-Muṭarrizi 3474,3
Naṣrullāh b. Muḥammad al-Ḫalḫali 3262,1
Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanifa 3351,3*; 3373,4; 3492,4
Nūruddīn Muḥammad Awfī 3588*

'O

'Omar b. Aḥmad al-Čilli al-Āmadī 3500,1-3501,1
'Omar b. Aḥmad b. Maḥmūd b. 'Alī, Zaynuddīn aš-Šamā'ī al-Ḥalabi 3657
'Omar b. Harawī, Nağmuddīn 3351,4
'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, Abū Ḥafṣ 3275,2*; 3393,2*
'Omar-efendi Novljanin al-Bosnawī 3598-3601
'Omar b. Salih at-Tōqātī al-Fayḍī ar-Rūmi 3375
'Oṯmān b. Ḥusayn b. 'Omar Lālāšehrī 3559
'Oṯmān b. Muṣṭafā at-Ṭarsūsī 3472-3473,1
'Oṯmān b. 'Omar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Māliki, Ğamāluddīn Abū Amr Ibn al-Ḥāğib 3543,2; 3308,2; 3474,2

Q

Qara Dāwūd 3423-3425
Qara Ḫalil-efendi b. Ḥasan al-Barkili 3335,7; 3347,3: 3356,3; 3366-3368; 3390,3*: 3460,1-3464,1; 3471,2; 3503; 3526,2
Qara Ya'qūb b. Idrīs al-Qaramānī 3577-3578
Qāsim b. Qutlūbuga al-Ḥanafi, Zaynuddīn 3655,1
Qūl Aḥmad b. Muhammad b. Ḫiḍr 3348,2-3; 3349,5; 3350,2; 3356,1-3363,1; 3460,2; 3461,3-4; 3464,3; 3516,4

R

Ramaḍān b. 'Abdulmuḥsin ar-Rūmi al-Wizawi al-Bihišti 3520,7

S Ṣ

Ṣāliḥ b. Ğalāl 3558
Ṣāliḥ Ṣidqī b. al-ḥāğğ Ḫusayn b. Faḍlullāh Hadžihusejnović - Muwekkit 3604-3607

Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd Ćehajić Mahmud-kadić 3603
Sinānuddīn Yūsuf ar-Rūmī, Šāhir Sinān 3481,3
Sulaymān Čelebi 3320,10
Sulaymān b. Ğarbī ‘Alemuddin 3362,2
Sulṭānšāh 3428-3430

Š

Šā‘ir Fārisī 3642-3643
Šukrullāh b. aš-Šihāb Aḥmad ar-Rūmī 3642-3643*

T

Tā‘ib ‘Oṯman-zāde Aḥmad 3596; 3667,2, 3683
Taufiqī Mollā 3462,5

U

Uweys b. Meḥmed, Weysī-efendī 3572-3573; 3649,2

Y

Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāšī, ’Imāduddīn 3261,5; 3460,9; 3478,2; 3479; 3480,2; 3518,5
Yaḥyā b. al-Maqarr b. Ği‘ān, Šarefuddīn 3668
Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā’īl 3343
Yaḥyā b. ‘Omar Minqārī-zāde 3498-3499
Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. ‘Alī as-Sakākī 3339,2
Yūsuf Nābi 3572-3573; 3692

Z

Zakariyā b. Muḥammad, al-Anṣārī al-Hazrağī aš-Šāfi‘ī al-Miṣrī 3368,1; 3532,11; 3586,4
Zaynuddīn Barādūstī 3390,2

INDEKS PREPISIVAČA

A ‘A

‘Abdulfāttāḥ b. Ḥusayn, (1059/1649), 3279
‘Abdulḥalīm, Sayyīd, u Istanbulu, u medresi Yarīḥiṣār, (1132-1168/1719-55), 3453,1-7
‘Abdullāh Dāwūd an-Nağafī, (979/1572), 2585,2
‘Abdullāh Ḥilmī, (1265/1848), 3391,3
‘Abdullāh b. Ibrāhīm, (1177/1763), 3475
‘Abdullāh b. Menḥmed al-Wardārī (1109/1697), 3349,1-5
‘Abdullāh b. Muḥarram (1195-97/1785-87), 3373,1-6
‘Abdullāh al-Qrīmī, (1089/1678), 3303,1-2
‘Abdullāh aṭ-Ṭanbūlī al-Azharī, (1153/1741), 3674
‘Abdulqadīm-soḫta b. Selīm al-Mostārī, u Novoj medresi u Sarajevu, bez oznake datuma, 3324,1-2;
‘Abdulqādir b. aš-Šayḫ Ḫalīl b. aš-Šayḥ ‘Izuddīn at-Tilwānī (!), Abdu’l-Fatḥ Muḥyiddīn, (1050-52/1640-42), 3669-3672
‘Abdulwahhāb al-Āmadī 3544
‘Abdurraḥmān b. al-ḥāğğ Ḫalīl... (!), (1080/1669), 3309,2
‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Ša’bān at-Turḥānī, (1096/1684-85), 3420,1
‘Abdurrazzāq b. Aḥmad, (1029/1614), 3657
Abū Bakr, kadija al-Wisoqī (iz Visokog), (1184/1770), 3590
Adem Sirrī al-Uskūbi, (1302/1884), 3488,1-3
Aḥmad, (/11/81/1767), 3539,1
Aḥmad b. ‘Abdulm’mīn Šayḫ-zāde (Šehović) Mešika, iz okoline Kulen Vakufa, u medresi Husrev-begova Hanikaha, u Sarajevu, (1242/1826), 3354
Aḥmad b. ‘alī, Sayyid, (898/1492), 3405
Aḥmad b. Ḫiḍr, (869/1465), 3392,1-2
Aḥmad al-Mawlawī, Derviš, (1070/1659), 3462,1-8
Aḥmad b. Muḥammad, vā’iz u džamiji Mu‘ayyad, (1147/1728), 3586, 1-5
Aḥmad b. Muḥammad, u Istanbulu, (1216/1802), 3365
Aḥmad Muḥammad al-Bosnawī, u Istanbulu, (1223/1818), 3458
Aḥmad b. Muḥammad aš-Šahrī, u Isḥāq-pašinoj mahali, u blizini velike Aya Sofije, (1119/1707), 3489,1-3
Aḥmad b. Muṣṭafā, (1205-07/1790-92), 3432,1-6
Aḥmad b. Muṣṭafā 3541,1-2
Aḥmad b. al-ḥāğğ ‘Oṯmān Alko-zāde (Alkić), (1184/1770), 3537,1-5
Aḥmad b. al-ḥāğğ Ramaḍān, u Istanbulu, (1211/1796), 3490,4
Aḥmad b. Ṣāliḥ Neretwalī, iz sela Tuhobić (Ulog), (1200/1785), 3551

Aḥmad b. Maulānā Sinān, (951/1544), 3326
Aḥmad b. Sulaymān, (1083/1672), 3348,1-5
Aḥmad b. Weli b. Sulaymān, u medresi Ali-paše, u petak mjeseca zul-hidžeta (980/1573), 3428
Aḥmad b. Yaḥā b. Abdulwās'ī al-Amāsī al-Ḫalqīrī, (1122/1710), 3361,1
'Alī b. 'Abdulqādir b. Muḥammad 'Alī at-Tūhī aš-Šāfi'ī, (912-13/1506-07), 3579
'Alī Bihkelī (iz Bihaća), u Istanbulu, (1118/1707), 3320
'Alī Ğa'far al-Qāḍī, (1018/161), 3660
'Alī al-ḥāğğ Ḫālidzāde, Sayyid, (1183/1769), 3459
'Alī b. Mula Derviš Muḥammad-baša (1258/1842), 3354,1-2
'Alī b. Muṣṭafā, u Brusi, u medresi Muradiya, (123-24/1808-09), 3535,1-3
'Alī b. 'Oṯmān b. 'Alī, u Istanbulu, 24. ramazana (1068-1658), 3505,1
'Alī al-Qušğī, u medresi Yekenage, u Konji, (918/1512), 3527,5
'Alī b. Ya'qūb. b. Qara Dāwūd, u medresi Pervizdād u Erzerumu, (1132/1720), 3256
Amir b. Mūsā al-ḥāğğ Ilyās b. al-ḥāğğ Nusret b. Mursel, u Baku-u, pokraina Širvan, (883/1479), 3247

B

Badruddīn, (893/1487), 3404,1
Badruddīn b. Baruddīn..., (1015/1607), 3669 - 3672
Berhām b. Muṣṭafā, 3318

F

Fayḍullāh b. 'Abdullāh, (1209/1794), 3399, 1-2
Fayḍullāh b. Ismā'īl Dženetić, (1204-05/1789-90), 3552,1-3
Fayḍullāh b. Muḥammad b. Qāsim b. Yūsuf b. Aḫī, (951/1545), 3272
Fayḍullāh b. Yaḥyā, (1105/1693; 1126/1714), 3334,3; 3506,4

H

Ḥabīb b. Murād al-Buzāwaqī (!), (1018/1611), 3253
Halīl b. 'Abdulḥay, (1057/1647), 3446,1
Halīl b. Aḥmad, (1091/1680), 3255
Halīl b. Aḥmad, (1139-40/1726-27), 3482,2-3
Halīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī, (1221/1806), 3402,2
Ḥamza b. al-ḥāğğ 'Iwāḍ b. Ismā'īl, (861/1456), 3420
Ḥasan, (1083/1672), 3463,1-5
Ḥasan b. Aḥmad 3387,1-3
Ḥasan b. 'Alī b. Muḥammad, u Ohridu, (1157-59/1744-46), 3363,1-2
Ḥasan soḫta 'Alī Kalfa-zāde (Ali-kalfić), 3385,2
Ḥasan b. Šayḫ Bāyazīd, u Istanbulu, (943/1536), 3483,3-4
Ḥasan b. Muḥammad (Meḥmed), pisar carske klaonice, (1030/1621), 3644
Ḥasan Qrīmī, u medresi Mezqūn (!), 3396
Ḥasan b. Ṭāhir, iz sela Sāpūnī, sa ostrva Metelin (Lesbos), u medresi Gabir-zāde, (1195/1780-81), 3550
Ḥasan b. al-ḥāğğ Walī, (1130-32/1717-20), 3257,1-3,

Ḫawāğe 'Alī 3408
Ḥusayn, (1074/1663), 3509,1-2
Ḥusayn, (1186/1772), 3549
Ḥusayn b. Aḥmad, (1096/1684-85), 3348, 1-3
Ḥusayn b. 'Alī, mjeseca ramazana (949/1542), 3427
Ḥusayn Bračković, (1895), 3608
Ḥusayn b. as-Sayyid Ḥasan, (1165/1752), 3285
Ḥusayn al-Iskelbi, (1081/1670), 3280
Ḥusayn b. Ismā'īl, u Edreni (1122/1711), 3362,2
Ḥusayn b. Ramaḍān, (1090/1679), 3329

I 'I

Ibn Muṣṭafā al-Mostārī, 3675, 2-3
Ibrāhīm, u Sarajevu bez oznake datuma, 3548,3
Ibrāhīm b. 'Abdulbaṣīr, u medresi Ḫādim, (1195-97/1780-82), 3495,1-6
Ibrāhīm b. 'Abdullāh Gaferyādī, u gradu Balikesri, u medresi Hadži Qāye Šehre, (1180-81/1766-67), 3528, 1-5
Ibrāhīm b. Ali 3345
Ibrāhīm b. Ibrāhīm aš-Šayḫ al-Bosnawī b. Bāyazīd b. Šayḫ Muṣliḥuddīn b. Muḥammad al-Ḫorāsānī, u Brusi (1115/1703), 3333,1-4
Ibrāhīm b. Muḥammad, kadija...(!) 3469,1
Ibrāhīm Muḥsin-zāde, (1102/1690), 3682,2-4
Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Muṣṭafā, u Banja Luci (1207/1853), 3589
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Hromo-zāde (Hromić), 3280
Ibrāhīm b. Sayfullāh b. al-ḥāğğ Muḥarram at-Travnikī, (1218/1803), 3554
Ibrāhīm b. Yūsuf al-Bosnawī, u Konstantinopolu, (1208/1793), 3400, 1-4
'Īsā b. Muḥammad, 22. dž. ewwela (907/1501), 3426
'Īsā as-Sarāyī (Sarajlija), (1269/1852), 3546,1/3
Islām b. Yūsuf, Monllā, (1243/1827), 3375
Ismā'īl b. 'Abdullāh, (1225/1810), 3507.1
Ismā'īl b. Mūsā, u Mekki (1119/1707), 3692
Ismā'īl b. Muṣṭafā al-Aqḥiṣārī, Kamāl, (1026/1617), 3277

M

Maḥmūd b. Aḥmad b. Ni'metullāh al- Istanbōlī 'Aṭṭār-zāde, (1077/1666), 3365
Maḥmūd b. Muḥammad, spahija iz sela Godomilje-Rogatica, (1140/1631), 3592
Masīḥ b. 'Abdullāh, (991/1583), 3345,1-2
Mes'ūd b. Ibrāhīm b. Amrullāh b. 'Abdī b. Durmiš al-Istanbōlī, (1064/1654), 3581
Meḥmed al-Halwatī, Darwīš as-Sayyid 3572
Meḥmed b. Muḥamad Handžić, u Kairu (1346/1927), 3580
Meḥmed b. Ṣāliḥ b. 'Alniqī b. Meḥmed Faqī ad-Daḫwāriqānī, iz nahije Tibriz 3246, 1-3
Meḥmed aṣ-Ṣūfī, u Toqatu (1153/1740), 3245,1.3
Muḥammad 3416
Muḥammad (1068/1657), 3250
Muḥammad, ḥāfiz (1112/1700), 3395

Muḥammad b. ‘Abdullaṭīf Sarač-zāde, (1108/1696), 3282
Muḥammad b. ‘Abdulqādir Ibn Tabīḫ at-Tarāblusī, (1087/1676), 3251
Muḥammad b. Abū Bakr, (1140-41/1727-28), 3527, 2-3
Muḥammad Ṭāhir b. Aḥmad, (1163/1750), 3596, 1-2
Muḥammad b. Aḥmad al-Gumulǧinawī (!), (1257/1841), 3508,2
Muḥammad b. ‘Alī, (1125/1713), 3557,2-3
Muḥammad b. ‘Alī, (1163/1750), 3283
Muḥammad ‘Alī b. al-ḥāǧǧ ‘Alī, (1138/1725), 3500,4
Muḥammad Ḥāmid b. ‘Alī-efendī, (1175-76/1761-62), 3386,1-4
Muḥammad Bākī Džino-zade, (1225/1810), 3299
Muḥammad b. Monllā Bakr, (1110/1698), 3265
Muḥammad Hāšim b. Dāwūd ‘Ārif al-Bosnawī, nastanjen u Sarajevu, (1292/1875), 3377; 3601
Muḥammad b. Šayḫ Ǧunayd b. Šayḫ ‘Alī aš-Šāfi‘ī, (831/1427), 3563
Muḥammad b. Ḥamza al-Brusawī al-Qāḍī, (1058/1649), 3663
Muḥammad b. Ibrāhīm, iz Donje Tuzle, (1257/1843), 3587
Muḥammad b. ‘Īsā b. Sa‘īd az-Zuhayrī, (839/1436), 3653
Muḥammad b. Islām, (1084/1674), 3357,1
Muḥammad Enveri Kadić, (1347/1929), 3594; 3604-3607; 3609-3636
Muḥammad b. Karīm b. Muḥammad, (1179/1765), 3495,7
Muḥammad b. Muḥammad Sarāylī (iz Sarajeva), iz mahale Arebi Atik, 17. zul-hidžeta (1255/1840), 3512,2
Muḥammad b. Muṣṭafā, u Istanbulu, u tekiji ‘Aladdin Ḥalife, (939/1533),3430
Muḥammad b. Muṣṭafā Mizlef-zāde, (1090/1680), 3505,2-6
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Muhammad, u Amasiji, u mahali Mehmed-paše, (1111/1700), 3445,2
Muḥammad b. Muṣṭafā b. aš-Šayḫ Muḥyiddīn al-‘Akārī, 12. ramazan (960/1533), 3421
Muḥammad b. Naṣrullāh b. Ḥasan, 3575
Muḥammad b. Nūruddīn b. ‘Ali-zāde (!) Fayḍullāh, 6. ša‘bān (1176/1753), 3531,1
Muḥammad b. ‘Omar, u Sivasu, (1105/1693), 3264, 1-2
Muḥammad As‘ad b. ‘Omar, (1197/1783), 3452, 1-2
Muḥammad b. ‘Oṯmān b. Abu Bakr al-‘Adalǧawāḍī, (1087/1676), 3263,1
Muḥammad Sa‘īd 3477,1
Muḥammad b. Yaḥyā, u Qastamunu, u medresi Ya‘qūb-age, (1122/1710), 3334,1
Muḥammad b. Ya‘qūb, (974/1547), 3317
Mūsā-soḫta b. Muḥammad, u kasabi Dubnica, vā‘iz u kasabi Džuma Pazar (vilajet Bitolj), (1120-23/1708-11), 3476,3/4
Muṣṭafā, 15. dž. evvela (1132/1720), 3433
Muṣṭafā, (1158/1745), 3528, 1-3
Muṣṭafā b. ‘Abdulkarīm-efendī ‘Āriḍī, Monllā u Sivasu (1092/1681), 3358
Muṣṭafā b. ‘Abdullāh al-Aqčepārī, iz kasabe Žistovo (Bugarska), u medresi u Trnavi, (1101-05/1689-93), 3492, 1-5
Muṣṭafā b. ‘Alī, (1091/1680), 3500,1
Muṣṭafā b. ‘Alī al-Uskudārī Čauš-zāde, (1083/1672), 3689
Muṣṭafa al-Āmadī, Sayyid, (1099/1688), 3595
Muṣṭafā al-Bosnawī al-Počitelī (iz Počitelja), u Džamiul Azheru, (1159/1746), 3485, 1-2
Muṣṭafā b. Emrullāh, u Istanbulu, (954-77/1547-69), 3275,1-5
Muṣṭafā b. Hasan, u medresi ‘Alī-efendije al-Awlawiye, (1155/1742), 3477,2
Muṣṭafā b. Ḥasan al-Bosnawī, hāfiz, mjeseca muḥarrema (1197/1765), 3455,5
Muṣṭafā b. Ḥusayn, u kasabi Qara Agač, (1137/1742), 3264
Muṣṭafā b. Ibrāhīm, al-ḥāǧǧ, (1182/1768), 3667, 2-4
Muṣṭafā b. Muḥammad, u gradu Elevan, u medresi Iskenderiji, (1116/1704), 3449, 1-3
Muṣṭafā b. Mūsā, (1129-31/1716-18), 3493,1-5
Muṣṭafā b. ‘Oṯmān-beg, (1023/1614), 3640
Muṣṭafā b. ‘Oṯmān al-Bosnawī, (1183/1769), 3514,1-4
Muṣṭafā b. Ramaḍān, (1068/1657), 3263,2
Muṣṭafā b. Sa‘dī, (984/1576), 3686
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, (1099-1104/1688-1692), 3248; 3385,1; 3494,2-4; 3496, 2; 3516, 1-9 3483,2

N

Nūḥ b. ‘Abdullāh, iz Trebinja, (1261-62/1845-46), 3522,1-2, 4-6
Nu‘mān b. Aḥmad b. ‘Ādil, (884/1479), 3440

‘O

‘Omar b. Ibrāhīm al-Bosnawī 3390, 1-3
‘Omar b. Ibrāhīm (1275/1858), 3600,2
‘Omar b. Muhammad b. Ḫōǧā, (978/1570), 3462,11
‘Omar b. Muṣṭafā Lubinalī (iz Ljubinja,) (1184/1770), 3533, 1-4
‘Oṯman, (991/1583), 3394
‘Oṯman, (1261/1845), 3331,6
‘Oṯman b. Ga‘far, u Banja Luci, (1071/1680), 3568-3569
‘Oṯman b. Ḥusayn, (1061-65/1650-54), 3302,3-7
‘Oṯman b. Muḥammad al-Madanī (iz Majdana) al-Bosnavī, hāfiz, (1222/1807), 3307,1-2

R

Rustem b. Ibrāhīm Redžić, (1328/1910), 3383

S Ṣ

Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan Fočawī (iz Foče), (1265/1848), 3290
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Ismā‘īl Gōlī (Gūlī), al-ḥāǧǧ, 3344,1-3
Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd Ćehajić-Maḥmudkadić, 3603
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, (1289-95/1872-78), 3291; 3372,1-2; 3378,1-2; 3434; 3437; 3557
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić al-Mostārī, (1155/1742), 3371,1-2
Ṣāliḥ b. Pir Alī...(!), (1017/1608), 3313,2
Sejfuddin Fehmi Kemura, 3602,1-12
Sinān b. ‘Abdusselām ar-Rūmī, u Medini, (1006/1598), 3577
Sulayman al-Bosnawī, iz Gračanice, (1268/1851), 3508,4

Sulayman b. Muḥammad, (878/1478), 3261,2
Sulayman b. Muṣṭafā, (1162/1748), 3488,1-3; 3490,1-3

Š

Šayḫ b. 'Abdullāh (991/1583), 3466,3

Y

Yaḥyā b. 'Abdurraḥmān al-Kutāhī, u Istanbulu, mjeseca šewwala (1097/1686), 3506,1-3
Yaḥyā b. Aḥmad b. Muḥammad al-Anbārī al-Ḥallī, (992/1584), 3562
Yaḥyā b. Monllā Muḥammad 'Alī Šawqī, u gradu Dijaribekru, u medresi Bekir-efendije, (1183/1769), 3542
Yūnus b. Ismā'īl b. Bakr, (1150/1737), 3521,1-8
Yūsuf, u Mekki, (1018/1610), 3661
Yūsuf al-Ğinā'ī (Ğunā'ī), (998/1589), 3583
Yūsuf b. Dervīš Muḥammad-efendi, iz Livna, (1212/1797), 3312,3-4
Yūsuf b. Sūduk, u gradu Kānqarī, (942/1535), 3423

INDEKS VAKIFA

Abdulbaki Džino-zade 3299, 3660, 3691
Abdullah Kantamirija 3277, 3661, 3664
Abdulkadir Muzaferija 3412
Ahmed-aga, aga carskog harema 3566, 3659, 3669 - 3672
Ahmed b. Mustafa, muderris 3256, 3262, 3267, 3269, 3329, 3414, 3442, 3455, 3500, 3503, 3530
Ahmed ef. Tuzlić 3444, 3469, 3680
Ali Galib-paša (Ali-paša Rizvanbegović-Stočević) 3265, 3284, 3368, 3447
Džumhur 3253
Elči Hadži Ibrahim-paša, muhafiz Bosne 3384, 3419, 3426, 3481
Emin Islamovski, neimar džamija i munare iz Struge 3283, 3363, 3383, 3425, 3535, 3647
Gazi Husrev-beg 3247
Gazi Husrev-begova medresa 3319, 3530, 3572, 3667
Halil ef. Grečaničavi Trepanić 3278, 3287
Halil b. Salih, iz kasabe Stolac, iz sela Ošanići 3295
Hasan ef. Boyo-zāde (Bojić) 3311, 3398, 3547
Hivzija Hasandedić 3405
Ibrahim-paša 3654
Ibrahim b. Islam Spužilija 3396, 3464, 3538, 3679
Izzet Salih Hromo-zāde 3520
Jakub Memić-Novi Pazar 3432
Kreso...(!) 3482
Mehmed-paša 3259
Mehmed b. Muhamed-aga Svrzo 3688
Mehmed ef. Strnak 3281
Mehmed-ef. Zahirović - Banja Luka, hafiz 3454
Memiš-aga Kasumagić 3263, 3330, 3335, 3424, 3499
Muhamed ef. 3360
Muhamed Baki Džino-zāde 3255
Muhamed-paša, valija Bosne 3245, 3347
Muhamed Šakir b. Muhamed Mu'īd b. Ahmed, muftija u Sarajevu 3453
Muhamed b. Mustafa b. al-ḥāğğ 'Alī b. Mahmud b. al-ḥāğğ 'Alī 3586
Munib Muidović 3575
Munir Šahinović 3421
Musa, Monllā 3273, 3521
Mustafa-beg. b. Fadlullāh beg b. Ismā'īl-beg Dženetić 3552, 3599, 3640, 3645, 3684
Mustafa b. Muharem Fočo 3579
Mustafa Ševki, iz Tešnja 3476
Mustafa b. Yusuf al-Mostārī 3370
Omer-ef. Hajrić Aqḥisārī 3390, 3536, 3545
Omer-aga Šehagić, iz Zvornika 3571
Osman-efendi, muderris Sim-zade medrese u Sarajevu 3478
Osman b. Mustafa Mehremić 3411

Osman-efendija Sokolović 3690
Ridanović - Velagić 3360
Salih Hilmi Bek-zade (!) 3375
Salih-efendi Hromo-zāde 3387, 3413, 3431
Salih-efendi Puškar 3462
Selim-efendija Muftić 3282, 3470, 3546, 3564, 3577, 3582
Sim-zāde (Đumišića) medresa u Sarajevu 3297
Vareniković, iz Travnika 3258, 3260, 3415, 3423
H. Zulfikar b. Muhamed Spahi-zāde (Spahić), iz Sela Čumel - Hercegovina 3327, 3471

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

'Abdulfattāḥ Rizvanbegović 3556
'Abdulkarīm Defterdarizāde as-Sarāyī (iz Sarajeva) 3572
'Abdullāh, Sayyid 3246
'Abdullāh, haznadar, godine 1189/1775. 3679
'Abdullāh Kantamirija 3554, 3583, 3664, 3686
'Abdullāh b. Muṣṭafā Milavić 3321
'Abdullāh Serdenkčedi Bektaši, Derviš 3300
'Abdullāh b. Vehbī 3662
'Abdurraḥmān 3691
Abū Bakr al-Edirnavī, aš-Šayh 3352
Adem Fehimzāde, ḥāfiẓ 3519
Aḥmed-aga 3566
Aḥmed, ḥāfiẓ i muderris u medresi sultan Gazi Orhana 3294
Aḥmad b. al-marhum as-Sayyid 'Abdulḥayy b. as-Sayyid 'Alī al-Ḥusaynī al-Qudusī 3250
Aḥmed ef. b. 'Alī ef. Bosnevī 3395
Aḥmed b. 'Alī Sa'dullāh 3563
Aḥmed b. Faydullāh b. Yaḥyā b. 'Abdurraḥmān as-Samāmī 3506
Aḥmed Ḥasīb-Sayyid, kadija u Bagdadu 3246
Aḥmed b. Meḥmed Mutevelli-zāde (Mutevelić), kadija 3282
Aḥmed b. Muḥammed 3369, 3421
Aḥmed b. Muḥammed b. Muṣṭafā, iz kasabe Ljubinje 3393
Aḥmed Muminzāde-as-Sayyid, kadija u Sarajevu 3668
Aḥmed Munīb Korkut, godina 1317/1899
Aḥmed b. Muṣṭafā, muderris 3442, 3500, 3503
Aḥmed... b. hadži Mustafa Hrgo-zāde iz Sarajeva 3327
Aḥmed Neğib-ef., kadija u Prije-polju 3418
Aḥmed b. hadži 'Osman Alkozāde (Akić), godina 1200/1786. 3537
Aḥmed ef. Ramaḍān, godina 1105/1693. 3661
Aḥmed b. Tāğul 'ārifin... al-Ḥanafi 3654
Aḥmed Terzi, Monllā 3541
Aḥmed ef. Tuzlić
'Ali al-Ḥāğğ Ḫālidzāde 3459
'Alī al-Kātib, al-ḥāğğ, godina 1061/1650. 3642-3643
'Alizāde Abū Arif as-Sayyid Muhammed al-Ma'sūm 3682
'Āṣim ef. Ḥasīb-zāde, godina 1285/1868. 3501
'Āṣim Sirćo, hadži ḥāfiẓ 3541
Besim ef. Korkut 3272, 3279, 3292, 3294, 3310, 3392, 3472, 3531, 3543, 3550, 3653
Bešir, godina 1175/1761.
Bešir b. Ibrāhim al-Baqarevī an-Nawābādi 3438
Derviš ef. al-Bosnevī, stanovnik Fatihove tabhane 3510
Džemal Vajzović 3400
Elči Ibrāhim-pašina (Fejzija) medresa u Travniku 3245, 3248, 3317, 3341, 3342, 3346-3348.

3359, 3384, 3386, 3393, 3404, 3410, 3426, 3427, 3433, 3435, 3458, 3481, 3487, 3505, 3529, 3538, 3554, 3574, 3586, 3692
Fāḍil, Mula Kaytas-zāde (Kajtaz) 3525
Fazlija b. Aḥmed, muderris u Travniku 3509
Ferhat-pašina džamija u Banja Luci 3440
Gradska džamija u Tuzli 3600
Ḥāfiẓzāde Muḥammed Šerīf Sa'dullāh, muderris, godina 1225/1810. 3692
Ḫālid b. Ḥaydar 3657
Ḫalīl b. 'Abdullāh Gurūbi-zāde, u Sofiji 1223/1808. 3422
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnevī, godina 1227/1812. 3464,3506
Hamdi-efendi Čohadžić, muderris, godina 1334/1915. 3588
Hamdija Ćemerlić 3445
Ḥasan-efendi 3259
Ḥasan b. Aḥmed Baqrǧī Spahozāde Sarāy Bosna, godina 1277/1860.
al-Ḥiǧāzī b. 'Omer 3657
Ḫulūs Murād b. Ḥusayn Bosnevī, iz Gacka 3519
Ḥusayn b. al-ḥāǧǧ Ibrāhīm al-Bosnevī Sanalī (iz Sane), godina 1268/1851. 3400
Ḥusayn al-Iḥsenčevī 3251
Ḥusayn b. Muḥammed al-Qonavī, muderris u Sinan-pašinoj medresi
Ibn 'Abdullāh Ḥusayn al-Muẓaferī al-Bosnevī as-Sarāyī, godina 1123/1711. 3642-3643
Ibrāhīm, hadži 3439
Ibrāhīm, Sayyid 3246
Ibrāhīm, derviš b. 'Abdullāh al-Muẓaferī godina 1163/1749. 3642-3643
Ibrāhīm Munīb b. 'Alī b. Muṣṭafā b. 'Oṯmān b. Hasan b. Ḫawāǧe Arslan al-Oborǧevi (Oborci - D. Vakuf) 3438
Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl al-Mostārī (Opijač) 3666
Ibrāhīm Ḥaqqī b. al-ḥāǧǧ Yūsuf, ḥāfiẓ ...(!) u Sarajevu 3666
Islām b. Ḥasan 3583
Ismā'īl b. aš-Šayḫ Ibrāhīm 3385
Ismā'īl Ḥakkī Resulbegović 3522, 3540, 3681
Ismā'īl Selimović, imam iz Zvornika
Karadoz-begova biblioteka u Mostaru 3252, 3259, 3261, 3265, 3275, 3321, 3338, 3344, 3350, 3357, 3368, 3370, 3375, 3385, 3416, 3422, 3429, 3438, 3441, 3484, 3496, 3502, 3507, 3515, 3532, 3549, 3566, 3576, 3654, 3656, 3663, 3665, 3669-3672, 3685
Maḥmūd 3292
Maḥmūd b. Aḥmad 3332
Maḥmūd b. 'Alī 3665
Maḥmūd b. 'Alī b. Maḥmūd... al-Bosnavī 3642
Meḥmed 3691
Meḥmed-ef. Bosnalī 3280
Meḥmed-ef. Ferāizi 3294
Meḥmed b. Muḥammed Handžić 3565, 3580
Muḥammed, Sayyid 3259
Muḥammed, al-ḥāǧǧ, kapetan, bakkal iz Bihaća 3515
Muḥammed, Sayyid, muftija u Travniku 3248, 3279
Muḥammed b. 'Abdulḥalīm al-Ruwaynī (!), godina 1050/1640. 3662
Muḥammed Bahāuddīn b. 'Abdulkarīm 3519
Muḥammed 'Iṣāmuddīn b. 'Abdullāh al-Bosnevī 3582
Muḥammed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva 3253, 3266, 3374, 3485, 3514, 3533, 3551, 3655

Muḥammed b. Aḥmed b. Abu's-Su'ūd 3655
Muḥammed b. Aḥmed ad-Dimišqī al-Bayarī (!) al-Ḥanafī 3665
Muḥammed As'ad, Sayyid 3597
Muḥammed Bakī Džino-zāde 3255
Muḥammed Nūrullāh b. Derizāde 3255
Muḥammed-Emin Muslibegović 3483
Muḥammed Emin - as-Sayyid al-ḥāǧǧ Aḥmed, muderrris, godina 1195/1781. 3692
Muḥammed Enveri Kadić 3328, 3486, 3594, 3595, 3603 - 3636
Muḥammed Nūruddīn b. Fayḍullāh 3531
Muḥammed Fočak iz Sarajeva 3524
Muḥammed-ef. Gorozāde 3465
Muḥammed b. Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī, godina 1231/1815 3642-2643
Muḥammed b. Ḥusāmuddīn 3660
Muḥammed b. Ismā'īl b. Ḫalīl al-Uskudārī 3326
Muḥammed al-Mawlawī, Šayḫ 3654
Muḥammed Šākir b. Muḥammed Mu'īd-efendi 3565
Muḥammed b. Muḥammed Išči Naši-zāde 3593
Muḥammed b. Muzafar 3637
Muḥammed b. 'Oṯman, godna 1236/1820.
Muḥammed b. merhum Pīrī b. merhum Ismā'īl-beg al-Isfandyārī al-Ḫālidī 3566
Muḥammed b. Ṣādiq...(!) 3248
Muḥammed b. Ṣādiq 3657
Muḥammed Sa'īd Haseći, al-ḥāǧǧ, pisar na carskom dvoru, godina 1192/1781. 3692
Muḥammed Sa'īd Šahri-zāde 3689
Muḥammed b. Ṣāliḥ ef. Hadživehabović, soḥta 3354
Muḥammed Sa'īd Ḫayri-zāde, bivši kadija u Vidinu 3255
Muḥammed Sifatī 3666
Muḥammed b. Šakir, godina 1277/1860 3469
Muḥammed Šākir Mu'īdefendi-zāde 3485, 3514
Muḥammed Šawqī, Sayyid 3313
Muḥammed Šefket-ef. Kurt 3584
Muḥarem Omerdić 3376
Muṣṭafā, kadija...(!) 3498, 3333, 3430, 3577, 3682, 3688
Muṣṭafā, ḥāfiz 3521
Muṣṭafa, muftija
Muṣṭafā, al-ḥāǧǧ ... al-Bosnevī 3508
Muṣṭafā Handžić 3381
Muṣṭafā Ḥasanefendi-zāde al-Mostārī 3666
Muṣṭafā b. Muḥammed al-Mostārī al-Ḥanafī 3665
Muṣṭafā b. Muḥammed Kuki-zāde (Mukić) al-Mostārī 3252
Muṣṭafā b. 'Oṯmān 3321
Muṣṭafā Rizvanbegović 3556
Muṣṭafā Trebinlī (Trebinjac) iz Sarajeva 3644
Muṣṭafā Vehbī 3352
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūjō 3248, 3385
Odbor Islamske zajednice Jajce 3641
Odbor Islamske zajednice Mostar 3288,3446,3495,3553,3567,3659, 3675
Odbor Islamske zajednice Stolac
Odbor Islamske zajednice Travnik 3324,3382,3428,3436,3504
Odbor Islamske zajednice Trebinje 3364,3540
'Omer b. 'Alī 3565
'Omer b. Muṣṭafā Lubinalī (iz Ljubinja) 3533

'Omer b. Sāfi 3317
'Omer Zuhdi 3514,3541
'Oṯmān, Sayyid 3531
'Oṯmān Šukrī b. Ğa'far 3573
'Oṯmān b. Muḥarem, muderris 3335
'Oṯmān Nūrī, hafiẓ 3297
'Oṯmān, soḫta Karadoz-begove medrese u Mostaru 3293
'Osmān-efendija Sokolović 3246, 3250, 3290, 3307, 3315, 3316, 3321, 3325, 3352, 3352, 3389, 3394, 3403, 3408, 3459, 3488, 3491, 3501, 3526, 3537, 3542, 3588, 3602, 3642-3643, 3648 - 3652, 3668, 3687, 3694
Rāšid as-Sayyid Ṣāliḥ, godina 1257/1841, 3310
Redžep, Mula 3524
Rustem b. Ibrāhim Redžić, godina 1328/1910. 3383
Ṣādiq Monllā Muṣṭafā
Sa'dullāh-aga Muidović 3601
Sa'īd Muidović, godina 1332/1913. 3601
Ṣāliḥ b. Aḥmed, godina 1278/1861. 3250
Ṣāliḥ b. 'Aqqār al-Bosnevī 3251
Ṣāliḥ-soḫta b. Bayrām 3385
Ṣāliḥ Fojničalī 3376
Ṣāliḥ Ṣidqi b. Ibrāhīm-efendi Hromozāde Istolčelī 3296
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 3367,3378, 3437,3557
Ṣāliḥ b. 'Omer b. Aḥmed b. al-ḥāğğ 'Alī al-Bosnevī 3389
Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Nikšićavī (iz Nikšića), godina 1210/1795. 3399
Sālim-efendija Muftić 3445
Samija Lasić 3400
Sejfuddīn Fehmī Kemura 3590,3602
Serdarević-porodica 3658
Sulejmān b. Ḥusayn b. Ša'bān Vižlozāde, nastanjen u Sarajevu 3327
Suleymān b. al-ḥāğğ Muḥammed-efendi Qarawi-zāde 3579
Šehdi-efendijina biblioteka 3249, 3257, 3295, 3297, 3304, 3318, 3327, 3345, 3349, 3361, 3396, 3404, 3411, 3412, 3450, 3464, 3493, 3506, 3538, 3555, 3569, 3579, 3581, 3679
Šukrullāh Muṣṭafā b. Fewzī Aḥmed 3412
'Ubaydullāh Ḥakki 3335
Ulema medžlis 3662
Veliyuddīn, godina 1236/1820. 3579
Yūsuf, kadija, godina 954/1547. 3579
Yūsuf, kadija, godina 990/1582. 3579
Yūsuf, godina 1018/1610
Yūsuf al-Burhānī 3575
Zvornička medresa 3551, 3637

INDEKS MJESTA

Amad 3428
Amasija 3447
Antab 3493
Bagdad 3246, 3680
Baku 3247
Balikesri 3528
Banja Luka 3440, 3454, 3568-3569, 3589, 3598, 3602
Behseni (!) 3493
Beograd 3680
Bihać 3515
Bijeljina 3652
Bitolj 3476
Brusa 3553
Čajniče 3667,2
Čumel 3327, 3471
Bijaribekr 3542
Donja Tuzla 3587
Dubnica 3476
Edirna 3362, 3690
Elevan 3449
Erzerum 3256
Foča 3290
Gacko 3519
Godomilje 3592
Gornji Vakuf 3405
Istanbul 3275,1-2, 3336, 3366, 3400, 3430, 3483, 3489, 3505, 3506, 3592, 3659, 3689, 3691
Jajce 3641
Janja 3652
Kairo 3580, 3667,2; 3669-3692
Kanqari 3423
Kilija 3640
Konja 3527, 3690
Krit 3591
Kula (!) Vakuf 3354
Layden 3580
Livno 3283, 3312, 3683
Ljubinje 3393, 3533
Medina 3312, 3405, 3491, 3577, 3692
Mekka 3649,1; 3661,3692
Mitrovica 3680
Mostar 3252, 3259, 3265, 3284, 3288, 3289, 3293, 3321, 3344, 3350, 3357, 3368, 3369, 3370, 3375, 3385, 3405, 3416, 3422, 3429, 3438, 3439, 3441, 3447, 3483-3484, 3495-3496, 3502, 3507, 3515, 3532, 3549, 3566, 3567, 3576, 3608, 3654, 3656, 3659, 3663, 3665, 3669-3672, 3675
Novi Pazar 3432
Ohrid 3363
Ošanići 3295
Počitelj 3485, 3654
Prijepolje 3683
Prusac 3536
Qara Agaç 3266
Qastamuni 3334
Qoska (!) 3401
Rogatica 3592
Sanski Most 3323, 3400
Sapuni (Metalin, Lesbos) 3550
Sarajevo 3253, 3256, 3262, 3266, 3273, 3297, 3324, 3329, 3354, 3374, 3381, 3396, 3411, 3412, 3414, 3442, 3453, 3455, 3464, 3478, 3485, 3500, 3503, 3514, 3524, 3533, 3538, 3551, 3572, 3579, 3594, 3601, 3603, 3609, 3655, 3644, 3662, 3666, 3668, 3680, 3683, 3689

Sivas 3264, 3358
Skoplje 3649,2; 3689
Sofija 3647
Stolac 3281, 3295, 3296, 3378
Struga 3424, 3535, 3647
Tešanj 3476
Toqat 3245,2
Travnik 3245, 3248, 3258, 3279, 3317, 3324, 3342, 3346-3348, 3359, 3384, 3386, 3393, 3396, 3406, 3419, 3423, 3426-3428, 3433, 3435, 3458, 3481, 3487, 3505, 3509, 3529, 3538, 3548, 3554, 3574, 3586, 3680, 3692
Trebinje 3364, 3522, 3540
Trnava 3492
Tuhobić 3551
Tuzla 3600
Ulog 3551
Uskudar 3579
Vidin 3255
Visoko 3590
Zenica 3590, 3658
Zvornik 3308, 3571, 3637
Žištovo 3492

Tabelarni pregled inventarskih brojeva rukopisa i rednog broja Kataloga

94 = 3594
190 = 3570
210 = 3585
261 = 3512
333 = 3563
363 = 3640
366 = 3679
371 = 3562
467 = 3639
534 = 3299
535 = 3468
539 = 3473
541 = 3513
548 = 3377
611 = 3603
730 = 3455
742 = 3464
792 = 3557
793 = 3437
816 = 3301
827 = 3404
828 = 3297
834 = 3414
843 = 3277
846 = 3555
849 = 3249
860 = 3411
861 = 3579
874 = 3268
880 = 3359
899 = 3527
947 = 3326
957 = 3286
958 = 3266
963 = 3401
967 = 3457
989 = 3657
1072 = 3655
1092 = 3684
1101 = 3552
1131 = 3514
1133 = 3551
1144 = 3367
1147 = 3465
1156 = 3608
1176 = 3521
1182 = 3524
1188 = 3538
1201 = 3257
1208 = 3361
1238 = 3329
1258 = 3499
1261 = 3330
1265 = 3482
1267 = 3581
1273 = 3500
1326 = 3692
1339 = 3539
1363 = 3564
1372 = 3470
1373 = 3356
1374 = 3546
1377 = 3282
1384 = 3596
1395 = 3493
1400 = 3450
1411 = 3349
1465 = 3678
1473 = 3477
1474 = 3453
1475 = 3475
1493 = 3251
1502 = 3263
1527 = 3431
1546 = 3572
1552 = 3520
1594 = 3331
1599 = 3295
1622 = 3577
1623 = 3666
1631 = 3334
1641 = 3677
1655 = 3583
1678 = 3503
1685 = 3661
1686 = 3534
1696 = 3664
1701 = 3686
1713 = 3267
1745 = 3416
1748 = 3255
1752 = 3256
1757 = 3273
1759 = 3442
1782 = 3387
1807 = 3547
1816 = 3262
1820 = 3517
1826 = 3691
1832 = 3390
1842 = 3330
1861 = 3304
1867 = 3471
1882 = 3506
1905 = 3590
1911 = 3599
1923 = 3689
1942 = 3491
1943 = 3264
1944 = 3399
1949 = 3254
1956 = 3423
1974 = 3274
1975 = 3480
1981 = 3505
1996 = 3424
2007 = 3248
2009 = 3433
2013 = 3688
2017 = 3372
2037 = 3667
2050 = 3413
2107 = 3319
2115 = 3274
2125 = 3415
2141 = 3253
2149 = 3312
2152 = 3300
2158 = 3595
2159 = 3374
2201 = 3516
2223 = 3592
2237 = 3285
2238 = 3466
2248 = 3306
2262 = 3519
2285 = 3419
2296 = 3386
2313 = 3287
2319 = 3303
2321 = 3340
2331 = 3452
2337 = 3409
2359 = 3318
2395 = 3327
2400 = 3345
2422 = 3412
2450 = 3398
2460 = 3269
2496 = 3481
2504 = 3554
2514 = 3343
2526 = 3247
2562 = 3486
2605 = 3270
2606 = 3420
2704 = 3478
2721 = 3400
2750 = 3443
2780 = 3575
2788 = 3354
2800 = 3660
2810 = 3271
1816 = 3391
2820 = 3434
2826 = 3289
2830 = 3309
2860 = 3485

1864 = 3533
2949 = 3311
2954 = 3536
2959 = 3440
2975 = 3328
2984 = 3396
3007 = 3598
3010 = 3276
3041 = 3655
3054 = 3601
3075 = 3393
3100 = 3582
3107 = 3317
3158 = 3401
3174 = 3335
3197 = 3545
3222 = 3291
3240 = 3565
3264 = 3508
3266 = 3574
3297 = 3320
3316 = 3298
3361 = 3591
3364 = 3674
3380 = 3644
3389 = 3586
3396 = 3490
3407 = 3461
3415 = 3421
3418 = 3683
3439 = 3548
3453 = 3245
3473 = 3347
3474 = 3384
3491 = 3473
3498 = 3529
3501 = 3462
3509 = 3395
3514 = 3578
3517 = 3366
3519 = 3407
3547 = 3467
3558 = 3676
3575 = 3665
3578 = 3321
3591 = 3259
3607 = 3375
3608 = 3261
3627 = 3549
3646 = 3284
3658 = 3532
3669 = 3265
3675 = 3371

3685 = 3344
3703 = 3429
3719 = 3479
3851 = 3685
3855 = 3484
3875 = 3439
3879 = 3368
3913 = 3252
3915 = 3496
3926 = 3656
3932 = 3669
3934 = 3441
3937 = 3357
3943 = 3418
3949 = 3566
3957 = 3515
3962 = 3447
3969 = 3672
3974 = 3370
3975 = 3576
3987 = 3502
3989 = 3654
4025 = 3422
4043 = 3438
4047 = 3663
4049 = 3670
4061 = 3275
4062 = 3671
4068 = 3350
4070 = 3369
4071 = 3385
4109 = 3338
4135 = 3573
4158 = 3463
4187 = 3568
4188 = 3569
4199 = 3379
4222 = 3690
4240 = 3280
4268 = 3296
4296 = 3556
4314 = 3355
4342 = 3693
4420 = 3637
4432 = 3351
4439 = 3302
4442 = 3646
4483 = 3682
4484 = 3662
4566 = 3525
4579 = 3495
4581 = 3446
4582 = 3553

4593 = 3659
4613 = 3567
4614 = 3288
4615 = 3518
4617 = 3483
4668 = 3507
4674 = 3509
4689 = 3587
4707 = 3448
4708 = 3494
4718 = 3675
4736 = 3511
4771 = 3492
4785 = 3571
4799 = 3528
4802 = 3474
4831 = 3373
4845 = 3658
4924 = 3313
4939 = 3498
4940 = 3339
4979 = 3365
5010 = 3362
5045 = 3358
5054 = 3458
5062 = 3427
5065 = 3397
5074 = 3410
5078 = 3314
5079 = 3380
5084 = 3430
5122 = 3406
5144 = 3650
5159 = 3378
5165 = 3487
5166 = 3341
5170 = 3333
5172 = 3426
5104 = 3435
5211 = 3346
5233 = 3544
5283 = 3526
5293 = 3649
5360 = 3651
5413 = 3290
5433 = 3290
5433 = 3352
5435 = 3250
5444 = 3325
5467 = 3408
5487 = 3668
5522 = 3315
5531 = 3389

5646 = 3316
5676 = 3542
5688 = 3652
5696 = 3537
5704 = 3307
5768 = 3459
5789 = 3322
5792 = 3394
5802 = 3497
5810 = 3642
5872 = 3687
5932 = 3643
5940 = 3488
6006 = 3648
6035 = 3694
6050 = 3597
6056 = 3602
6064 = 3588
6071 = 3246
6136 = 3460
6151 = 3501
6247 = 3342
6317 = 3294
6329 = 3272
6349 = 3279
6357 = 3392
6384 = 3472
6402 = 3550
6404 = 3292
6413 = 3531
6415 = 3543
6428 = 3310
6436 = 3653
6505 = 3364
6517 = 3540
6520 = 3681
6570 = 3560
6589 = 3281
6592 = 3522
6605 = 3584
6619 = 3600
6620 = 3681
6629 = 3363
6635 = 3647
6650 = 3535
6704 = 3293
6726 = 3445
6774 = 3680
6792 = 3444
6796 = 3469
6911 = 3323
6913 = 3308
6919 = 3324

6920 = 3348
6923 = 3332
6932 = 3561
6944 = 3428
6945 = 3432
6946 = 3436
6956 = 3639
6957 = 3541
6972 = 3580
6973 = 3383
6975 = 3425
6979 = 3456
6980 = 3523
6997 = 3405
7014 = 3451
7015 = 3305
7017 = 3258
7018 = 3260

7019 = 3510
7021 = 3360
7022 = 3489
7026 = 3454
7030 = 3381
7032 = 3417
7033 = 3336
7041 = 3476
7042 = 3504
7043 = 3449
7044 = 3353
7045 = 3388
7046 = 3337
7047 = 3382
7048 = 3403
7095 = 3283
7194 = 3559
7247 = 3376

7288 = 3558
7301 = 3609
7302 = 3610
7303 = 3611
7304 = 3612
7305 = 3613
7306 = 3614
7307 = 3615
7308 = 3616
7309 = 3617
7310 = 3618
7311 = 3619
7312 = 3620
7313 = 3621
7314 = 3622
7315 = 3623
7316 = 3624
7317 = 3625

7318 = 3626
7319 = 3627
7320 = 3628
7321 = 3629
7322 = 3630
7323 = 3631
7324 = 3632
7325 = 3633
7326 = 3634
7327 = 3635
7328 = 3636
7357 = 3589
7526 = 3641
7533 = 3593
7551 = 3604
7552 = 3605
7553 = 3606
7554 = 3607

Pregled obrađenih rukopisa po temama, poredane abecednim redom:

01.	Akaid	16
02.	Astronomija	7
03.	Biografije	7
04.	Disputacija	202
05.	Enciklopedija	1
06.	Etika	7
07.	Fikh	11
08.	Filozofija	668
09.	Geografija	8
10.	Gramatika	29
11.	Hadis	4
12.	Istorija	90
13.	Književnost	8
14.	Logika	346
15.	Matematika	2
16.	Metrika	6
17.	Mav'iza	2
18.	Okultizam	1
19.	Politika	1
20.	Poezija	1
21.	Riječnici	4
22.	Sintaksa	21
23.	Sira	16
24.	Stilistika	44
25.	Tedžvid	3
26.	Tefsir	3
27.	Tesavvuf	1
28.	Vad	50
	Ukupno	993

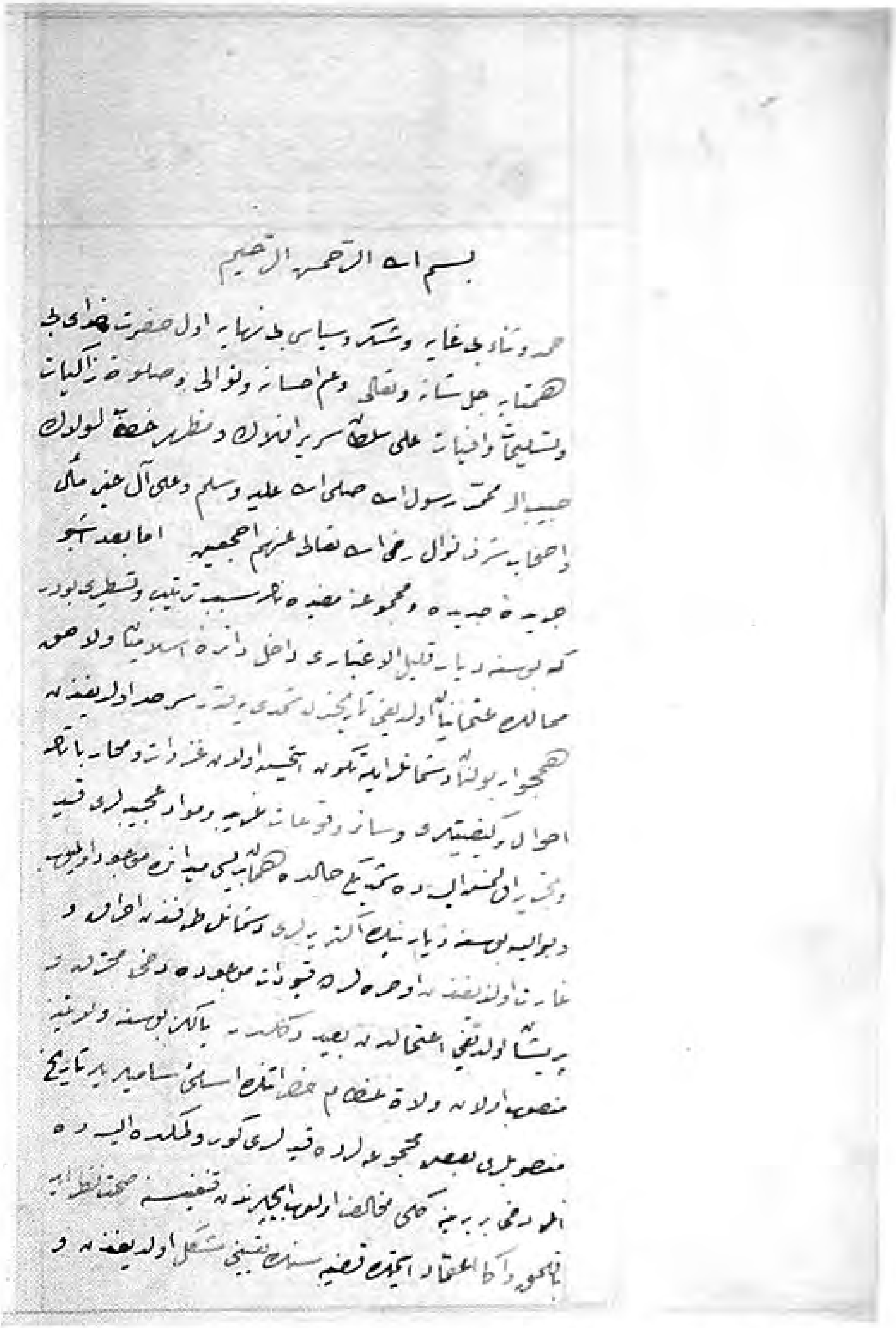

Prva stranica djela TĀRĪH BOSNA WA HERSEK (Prvi svezak) (R-7551.)

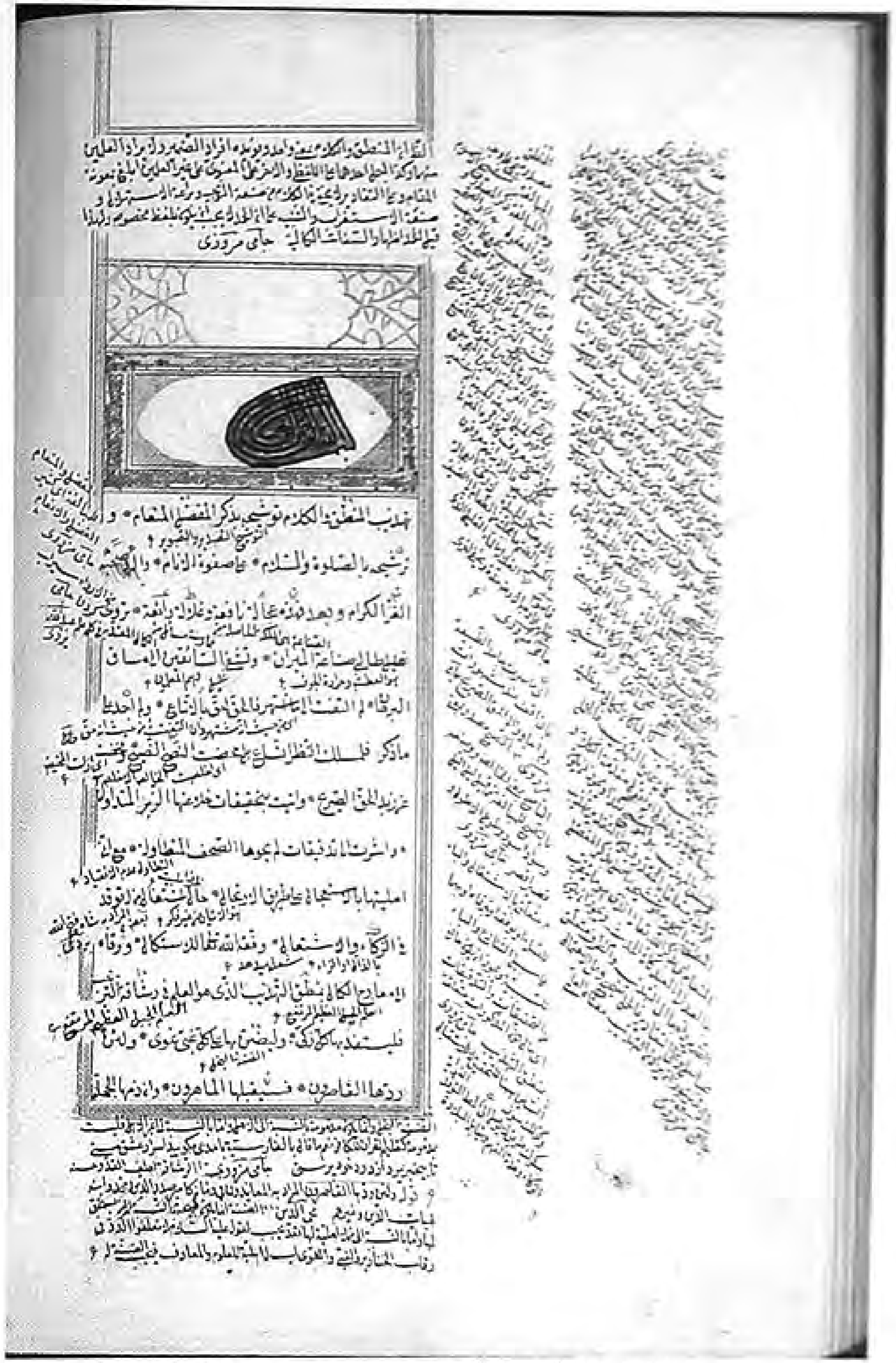

Prva stranica djela DĪBĀĞA ḤĀŠIYA MĪR ABŪ AL-FATḤ 'ALĀ ŠARḤ AT-TAHḎĪB (R-1474/1.)

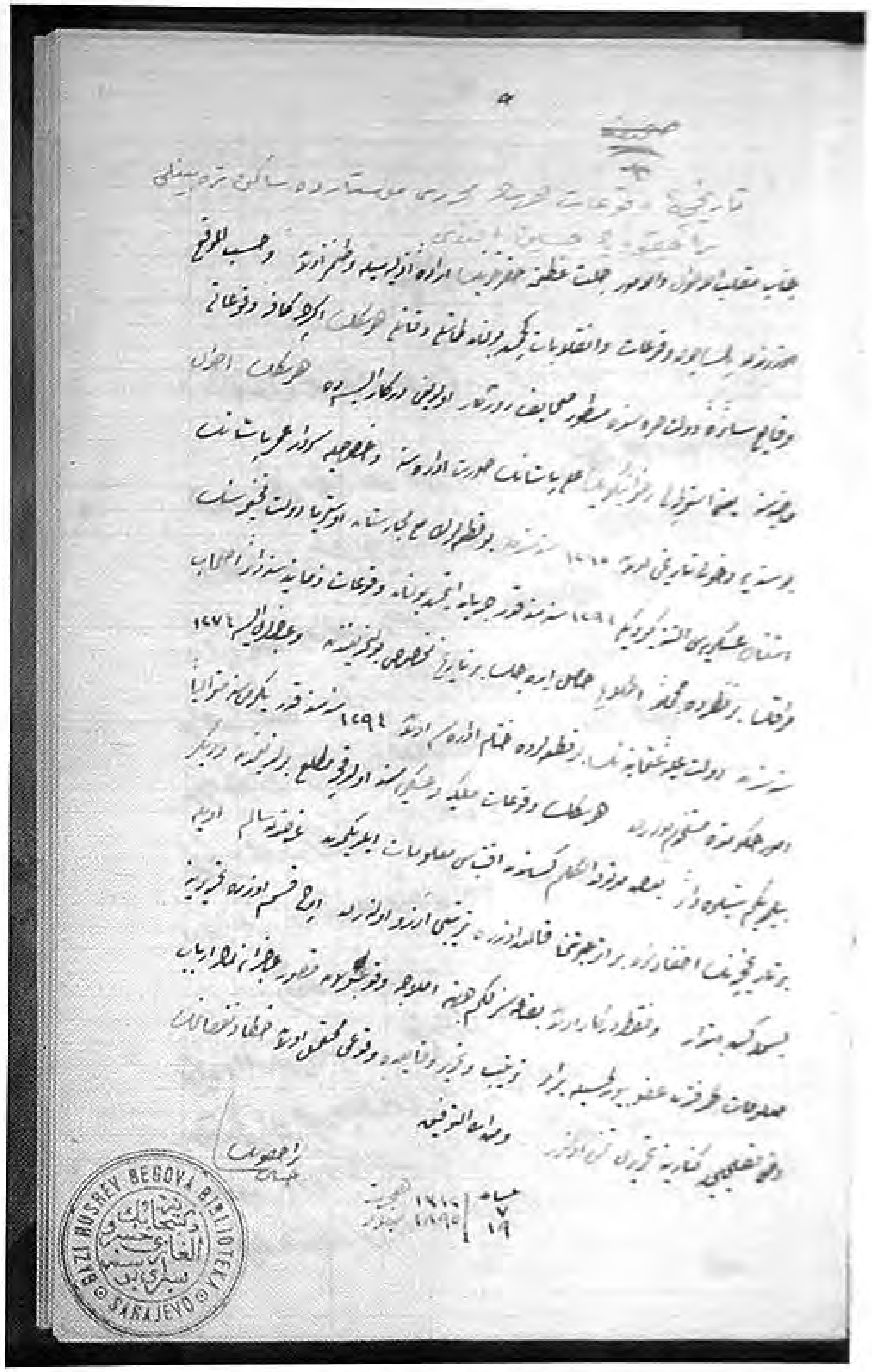

Prva stranica djela TĀRĪḪČE-i WUQŪʿaT-i HERSEK (R-1156.)

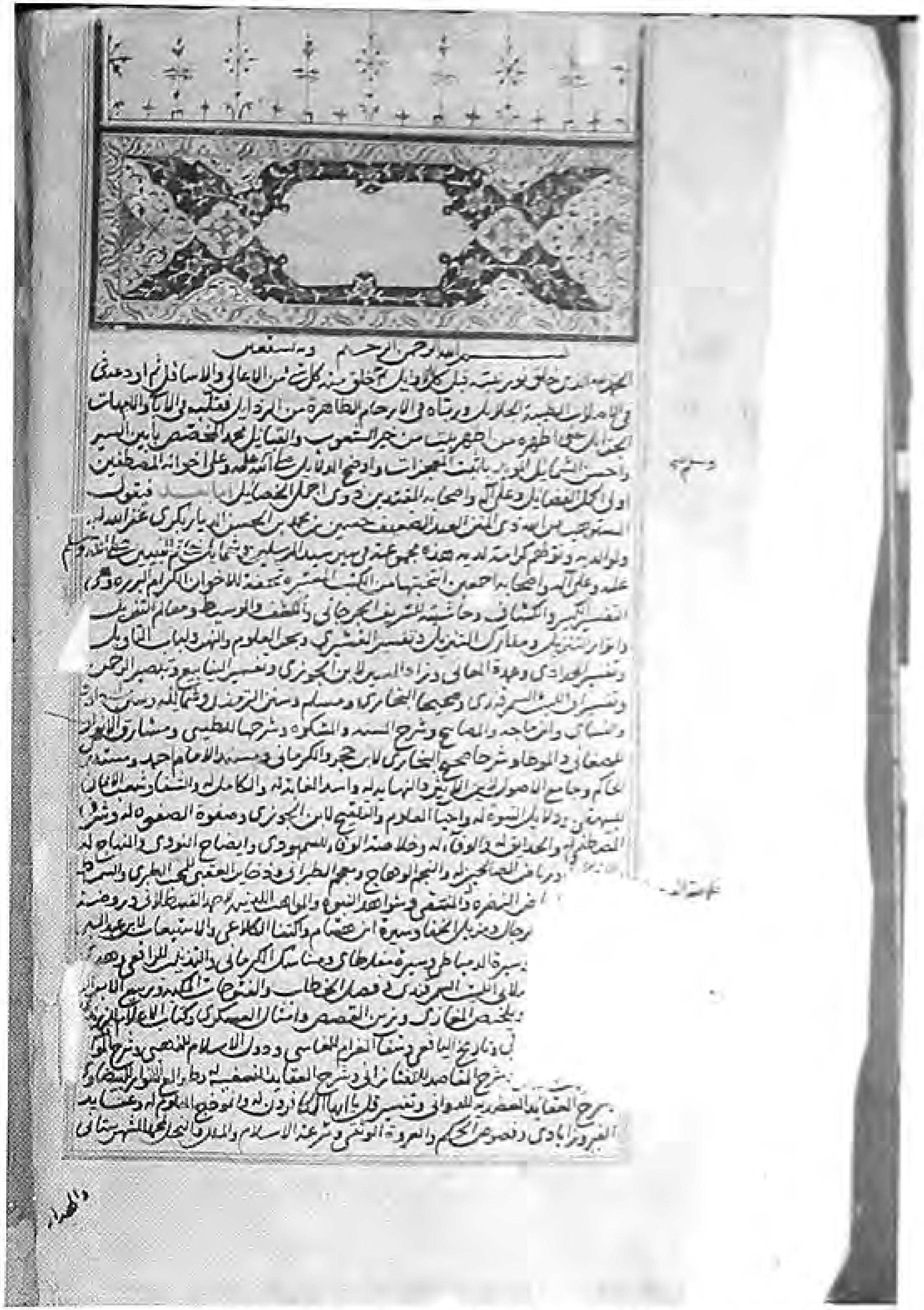

Prva stranica djela AL-ḪAMĪS FĪ AḤWĀL AN-NAFS AN-NAFĪS (R-2240.)

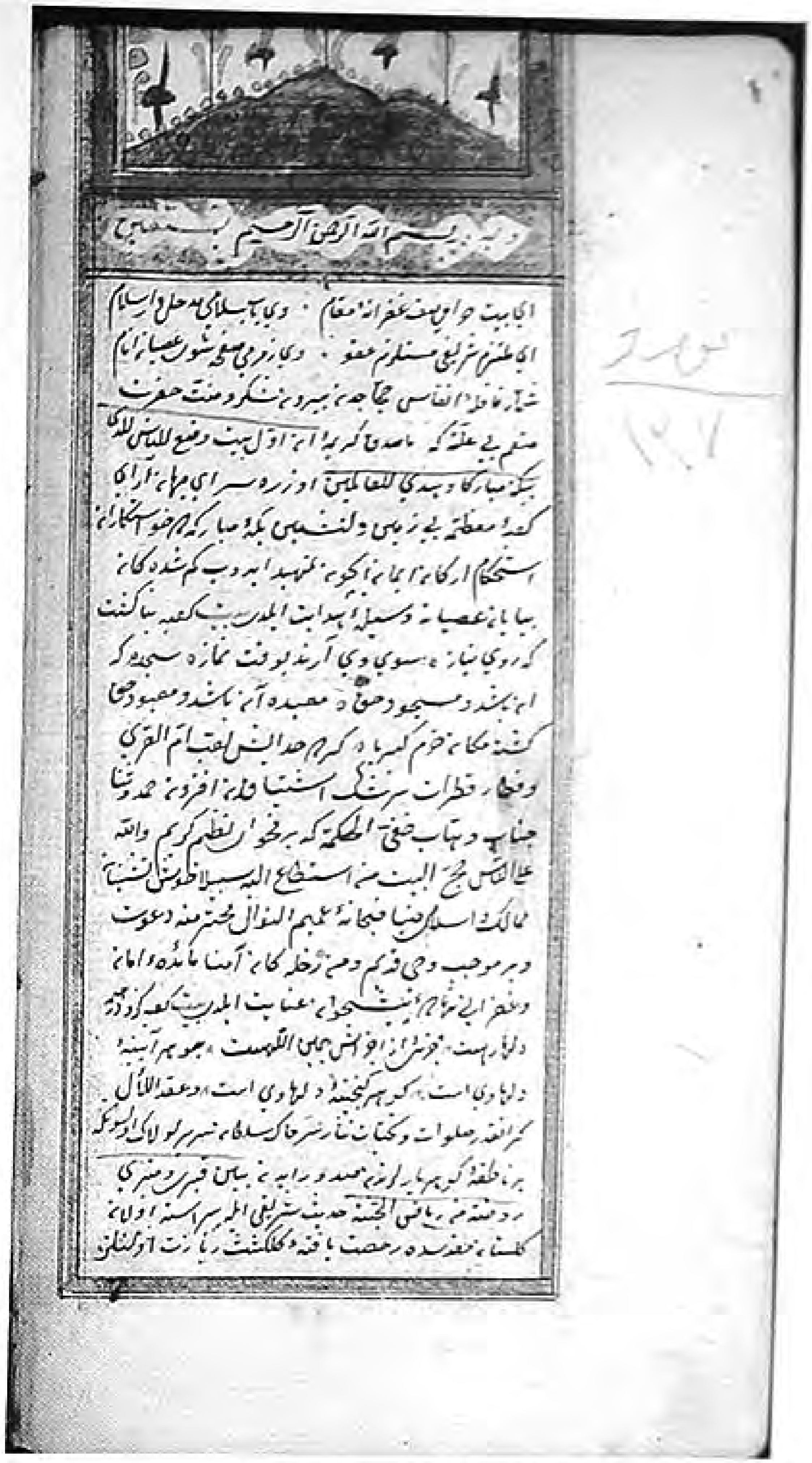

Prva stranica djela TUḤFA-i AL-ḤARAMAYN (R-1326)

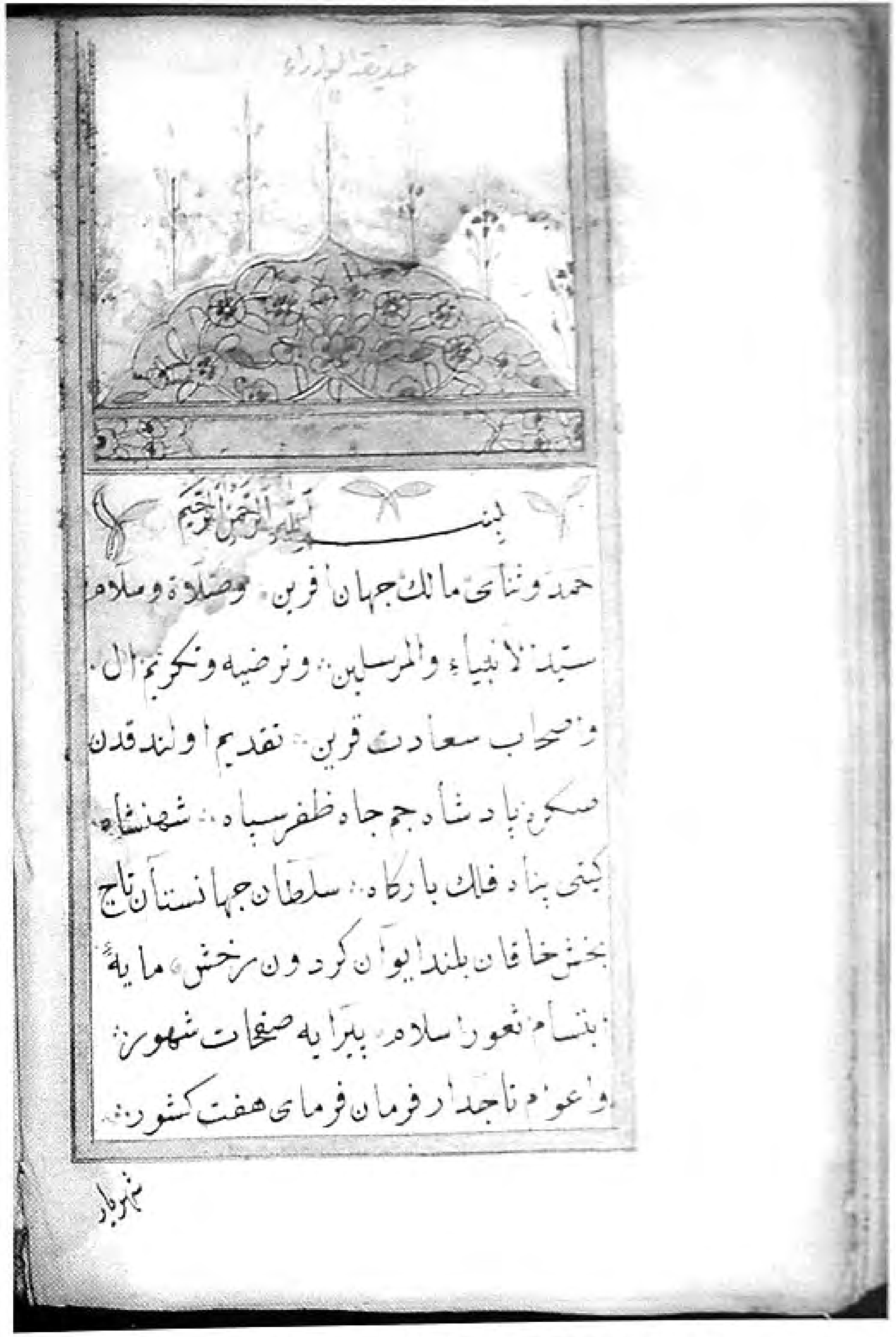

حديقة الوزراء

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وثنای مالك جهان آفرین . وصلاة وسلام
سید الانبیاء والمرسلین . وترضیه وتكریم آل
واصحاب سعادت قرین . تقدیم اولندقدن
صكره پادشاه جم جاه ظفرسپاه . شهنشاه
گیتی پناه فلك بارگاه . سلطان جهانستان تاج
بخش خاقان بلند ایوان گردون رخش مایهٔ
ابتسام ثغور سلام . پیرایه صفحات شهور
واعوام تاجدار فرمان فرمای هفت كشور .

مهربار

Prva stranica djela ḤADĪQA AL-WUZARĀ' (R-1384/2.)

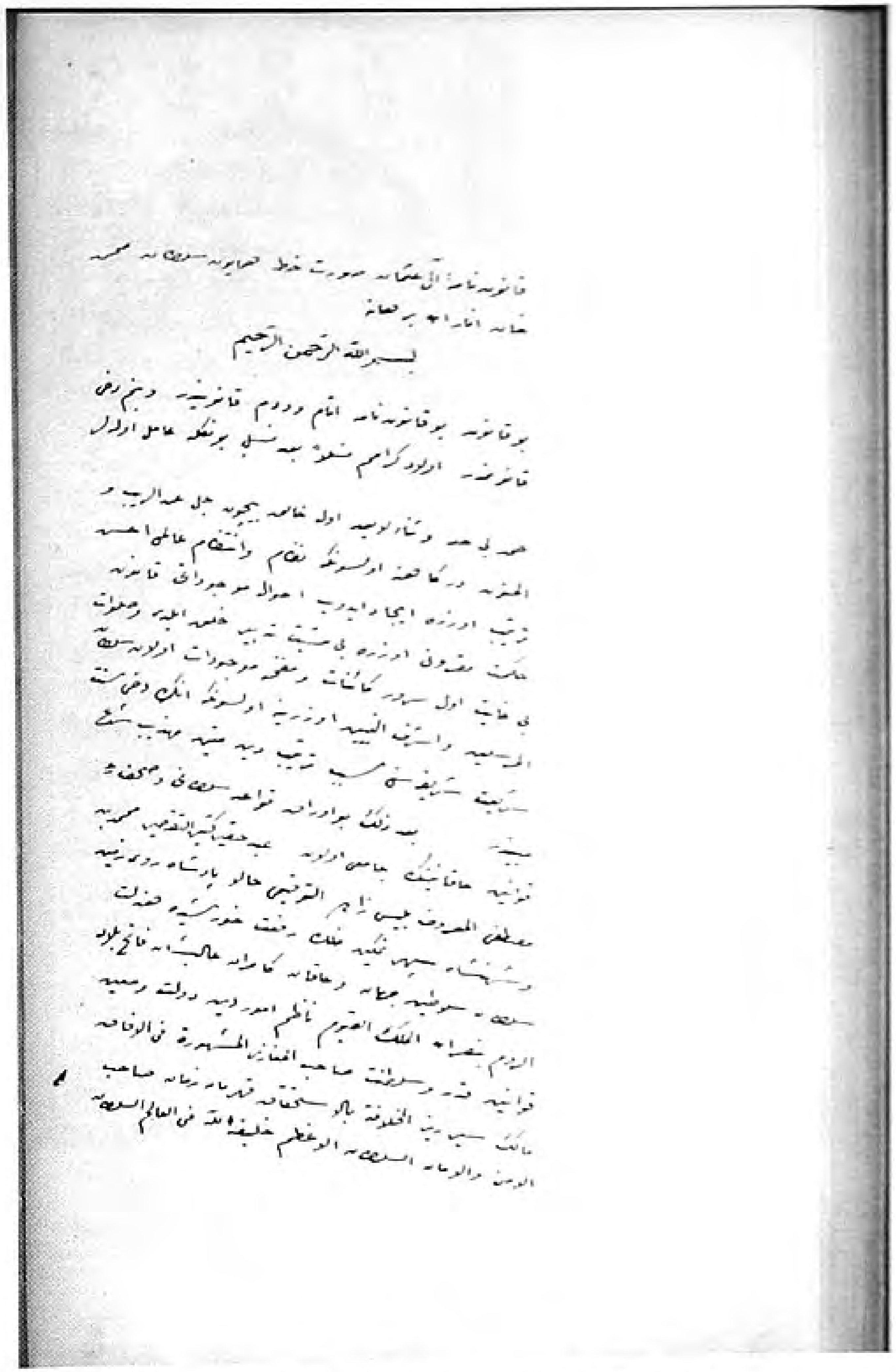

Prva stranica djela TĀRĪḪ- i ANWARĪ (R-7301.)

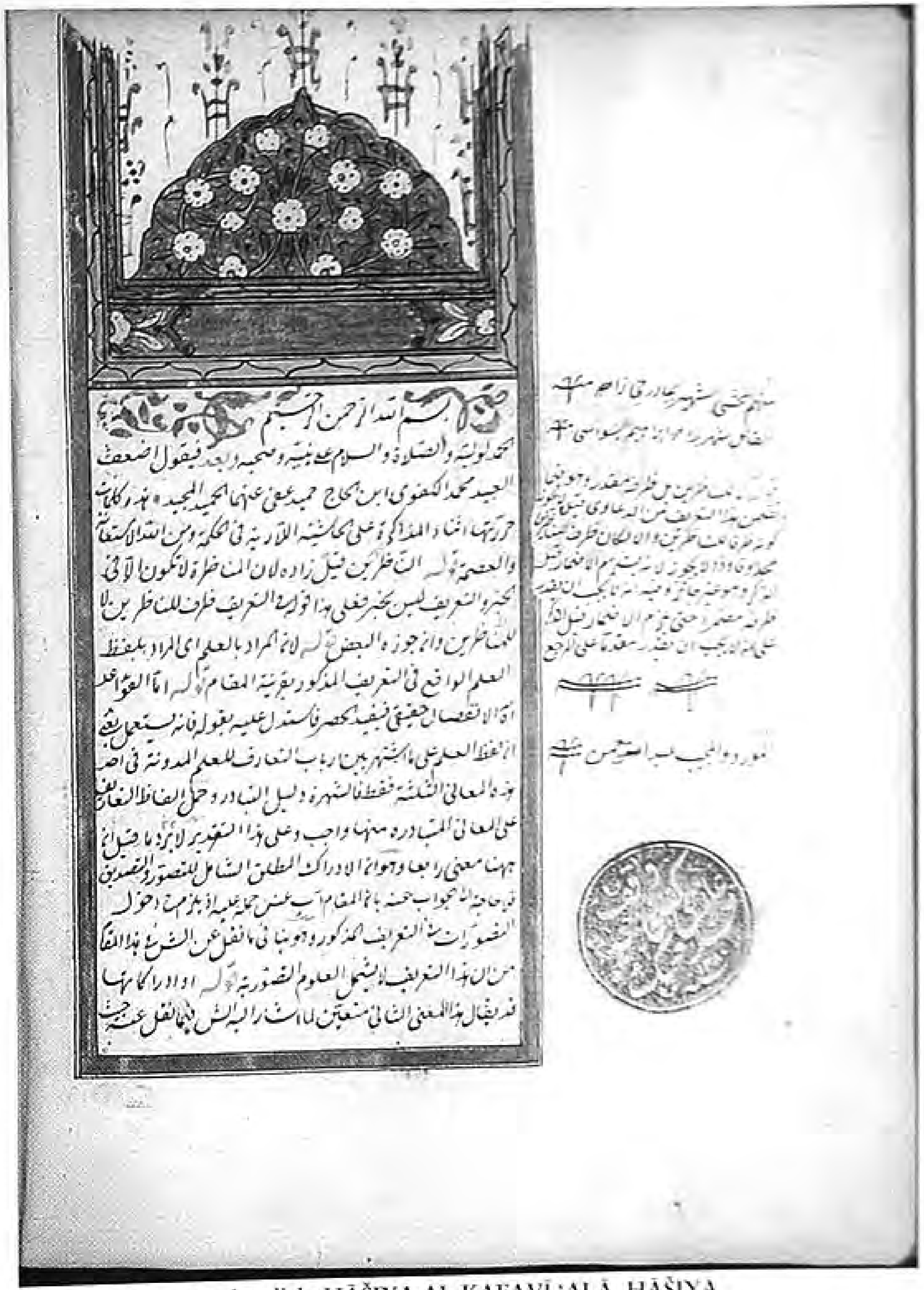

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لوليه والصلاة والسلام على نبيه وصحبه وبعد فيقول اضعف
العبيد محمد الكفوي ابن الحاج حميد عفي عنهما الحميد المجيد هذه كلمات
حررتها اثناء المذاكرة على الحاشية اللارية في الحكمة ومن الله الاستعانة
والعصمة قوله الناظرين قيل زاده لان الناظرة لا تكون الا في
الخبر والتعريف ليس بخبر فعلى هذا قوله في التعريف ظرف للناظرين لا
للمناظرين وان جوزه البعض قوله لانه المراد بالعلم اي المراد بلفظ
العلم الواقع في التعريف المذكور بقرينة المقام قوله اما [illegible]
او الانفصال حقيقي فيفيد الحصر فاستدل عليه بقوله فانه يستعمل بعض
الالفاظ العلم على ما اشتهر بين ارباب التعارف للعلم المدونة في احد
هذه المعاني الثلاثة فلفظ الشهرة دليل التبادر وحمل الفاظ التعاريف
على المعاني المتبادرة منها واجب وعلى هذا التقدير لا يرد ما قيل انه
ههنا معنى رابعا وهو انه الادراك المطلق الشامل للتصور والتصديق
فلا حاجة الى الجواب حينئذ بان المقام آب عن حمله عليه اذ [illegible] دخول
التصورات في التعريف المذكور وهو مبني على ما نقل عن الشيخ هذا الكلام
من ان هذا التعريف لا يشمل العلوم التصورية قوله او ادراكاتها
قد يقال هذا المعنى الثاني متعين لان اشارة الشارح فيما نقل عنه حيث

Prva stranica djela ḤĀŠIYA AL-KAFAVĪ ʿALĀ ḤĀŠIYA AL-LĀRĪ ʿALĀ ŠARḤ QĀḌI MĪR ʿALĀ HIDĀYAT AL-ḤIKMA (R-1713.)

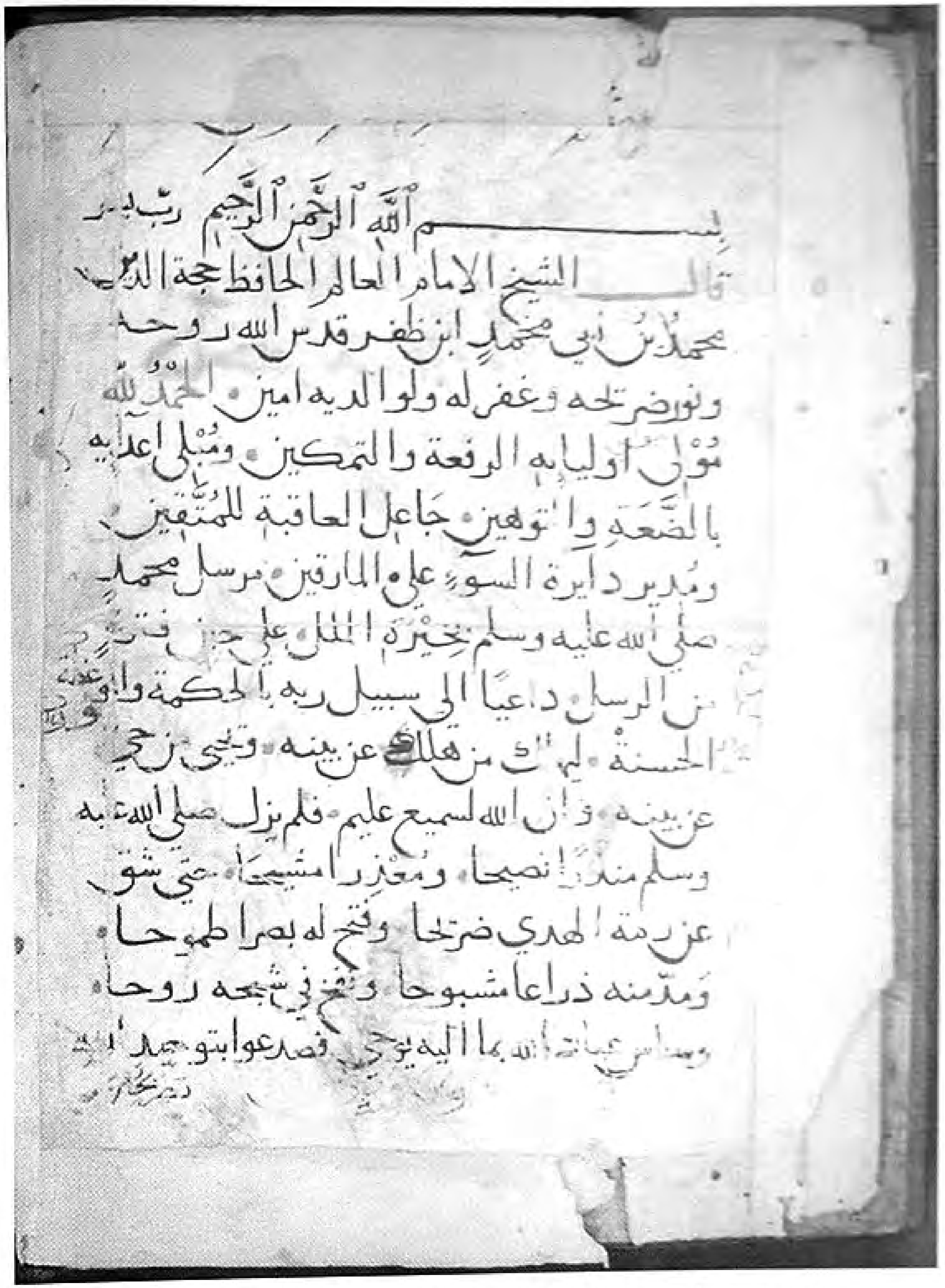

بسم الله الرحمن الرحيم رب يسر
قال الشيخ الامام العالم الحافظ حجة الدين
محمد بن ابي محمد ابن ظفر قدس الله روحه
ونور ضريحه وغفر له ولوالديه امين • الحمد لله
مولي اوليايه الرفعة والتمكين • ومبلي اعدايه
بالضعة والتوهين • جاعل العاقبة للمتقين •
ومدير دايرة السوء على المارقين • مرسل محمد
صلى الله عليه وسلم خيرة الملل على حين فترة
من الرسل • داعيا الى سبيل ربه بالحكمة والموعظة
الحسنة • ليهلك من هلك عن بينه • ويحيى من حي
عن بينه • وان الله لسميع عليم • فلم يزل صلى الله عليه
وسلم منذرا نصيحا • ومحذرا مشيحا • حتى شق
عن زند الهدى ضريحا • وفتح له بصرا طموحا •
ومد منه ذراعا مشبوحا • ونفخ في شبحه روحا •
وسما بعباد الله بما اليه يوحى • فصدعوا بتوحيد الله

Prva stranica djela HAYR AL-BIŠAR BI HAYR AL-BAŠAR (R-2780.)

جانبنا، واضعين مثل هذه العناوين بين قوسين. وهناك بعض المؤلفات التي لم نتمكّن من فهرستها ووصفها، ولكننا اقتصرنا على ذكرها في الفهرس، فقد قمنا بوضع علامة «نجمة» فوق رقمها عند ذكرها في كشاف العناوين المرفق.

ونلاحظ في كشاف العناوين المرفق بالفهرس، أن الأرقام التي وردت بدون أي رمز تدل على أن لغة المخطوطات عربية، أما الأرقام التي يقابلها رمز (t) فهي تركية، والأرقام التي يقابلها رمز (p) فهي فارسية.

وفي كشافات أسماء المؤلفين والنساخ والوقافين وملاك المخطوطات السابقين، فقد رتبناها بأول اسم من أسمائهم. وبالمقارنة مع الفهارس السابقة فان هذا الفهرس يمتاز باضافة كشاف للعناوين المكتوبة باللاتينية، وكشاف مصنف للكتب حسب مجالها العلمي، وكشاف بتواريخ النسخ المتسلسلة، وكشاف للارقام المتسلسلة داخل الفهرس.

وأما طريقة كتابة العناوين وأسماء المؤلفين وأسماء الوقافين وأسماء ملاك المخطوطات السابقين بالحروف اللاتينية، فمن الملاحظ أننا في بعض الأحيان لم نلتزم بطريقة الكتابة المتبعة في الفهارس السابقة بصورة كاملة وخاصة فيما يتعلق بالأسماء التركية والبوسنوية.

وبالرغم من جهودنا المبذولة في اخراج هذا الفهرس بصورة مرضية، فاننا على علم بتقصيرنا واحتمال وجود الاخطاء فيه، وعليه يرجى من القراء الكرام أن يسامحونا وأن يتفهموا الصعوبات التي واجهناها أثناء اعدادنا لهذا الفهرس، كما نشكركم مسبقا على افادتهم ايانا بالأخطاء والعيوب التي قد يجدونها في هذا الفهرس.

ونتقدم بالشكر بصورة خاصة الى مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن على قيامها بتمويل طباعة ونشر هذا الجزء الخامس من الفهرس، شأنه شأن الجزء السابق.

وأخيرا أهدي هذا الفهرس لأبي سوليو وأمي مدينة رحمهما الله تعبيرا لشكري وتقديري اياهما، اللذين رباني صغيرا وتحملا من أجلي كثيرا، أسكنهما الله في فسيح جنانه.

حرر في سرايفو بتاريخ ١٨ أغسطس/آب ١٩٩٨ م.
زينل فايتش

الله تعالى أن يجعل بذله وعطائه ذخرا في ميزان حسناته، انه سبحانه هو المستعان وعليه الاتكال.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرو بك

المقدمة

يسرني أن أقدم الجزء الخامس من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازي خسرو بك والذي وضع بنفس النظام والأساليب المتبعة في الأجزاء السابقة. ويتناول هذا الفهرس مخطوطات في مجالات الفلسفة والمنطق والآداب والمناظرة والتاريخ والجغرافيا، اضافة الى العديد من العناوين في مجالات أخرى، والتي أدرجت في هذا الفهرس لكونها وُجدت في بعض المجاميع التي ينتمي العنوان الأول بها الى هذه العلوم التي ذكرناها، كما هو مطبّق أيضا في الأجزاء الأربعة الأولى.

والى جانب تصنيف المخطوطات حسب الموضوعات العلمية، تم تصنيفها أيضا حسب اللغة التي ألفت بها (العربية والتركية والفارسية) وتسلسلها حسب تاريخ النسخ. أما المخطوطات مجهولة التاريخ فانها وضعت في فصل مستقل ضمن كل من اللغات الثلاثة. ويغطي هذا الفهرس ٤٥٠ مجلدا، تشتمل على ٩٩٤ عنوانا.

ومن الجدير بالذكر أن بعض المؤلفات باللغتين العربية والتركية المدرجة في هذا الفهرس قد وُضعت على أيدي مؤلفين بوسنويين، الأمر الذي أشرنا اليه من خلال وصفنا لتلك المخطوطات. والى جانب المؤلفين المشار الى أسمائهم في هذا الفهرس فان هناك عديدا من النساخ من مختلف أنحاء البوسنة، ليس من المدن الكبيرة والصغيرة فحسب، بل من القرى الصغيرة المجهولة، مما يدل على أن العلم والثقافة والكتب وجدت في عذع المنطقة أرضا خصبة للنمو والتطور، وذلك منذ الفتح العثماني للبوسنة وحتى يومنا هذا.

اما المصادر والمراجع المستعملة، فقد أشرنا اليها بالحروف المختصرة، علما بأننا اقتصرنا في أغلب الأحيان على استعمال فهارسنا المطبوعة وفهرس مخطوطات معهد الاستشراق في سرايبفو وفهرس مخطوطات مدينة موستار وغيرها من الفهارس التي كانت في متناول أيدينا. وقد ذكرناها في قائمة مستقلة بعد هذه المقدمة. الا أننا بالرغم من استعمالنا للمصادر والمراجع لم نتمكن من العثور على ذكر لبعض المؤلفات في الفهارس الموجودة لدينا، مما اضطرنا الى وصفها اعتمادا على ما ورد من البيانات عنها في المخطوطة نفسها. وهناك أيضا بعض المخطوطات مخرومة الاول والآخر أو كليهما مما شكّل علينا صعوبة بالغة في تحديد عنوان المخطوطة واسم مؤلفها، كما أن هناك بعض المخطوطات التي لم يُشِر فيها المؤلف ولا الناسخ الى عنوان المخطوطة، مما اضطرنا الى عنونته من

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك، راجين بذلك تقديم الخدمات اللازمة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية، وقد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس ومنشئ مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي بلندن، الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهودا مشكورة لانقاذ مكتبة الغازي خسرو بك، واعانتها من أجل الحفاظ هلى نفائس تراثها الاسلامي وصيانة مخطوطاتها، وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون.

ومن الجدير بالذكر أن مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي قد ساعدت على نشر المجلد الرابع من فهارس المكتبة، وها هي تساعد على نشر المجلد الخامس وخلال فترة زمنية قصيرة، كما قامت مؤسسة الفرقان بناء على توجيهات رئيسها معالي الشيخ أحمد زكي يماني، وما بذله مديرها العام الدكتور كمال عرفات نبهان بدراسة أوضاع المكتبة ميدانيا، حيث أوفد الدكتور محمود السيد الدغيم والذي زارنا وشاهد ما كنا نعانيه وما كانت تحتاجه المكتبة، وبعد ذلك قامت مؤسسة الفرقان بتزويدنا بالرفوف، فتمكنا من رفع الكتب عن الارض، وزودتنا بالأجهزة المتطورة اللازمة لتصوير المخطوطات على الاقراص المدمجة (CD Rom) وأمّنت المؤسسة جهازا لتصوير المخطوطات على الميكرو فيلم، وقدمت لنا دعما ماليا متواصلا للاسراع في تصوير أكبر عدد من المخطوطات، وذلك بمضاعفة ساعات العمل بغية انجاز مشروع التصوير لتمكين الباحثين من الاطلاع على المخطوطات، ومن أجل حفظها للاجيال القادمة بشكلها السليم كي يطلع عليها كل من يوفقه الله لدراستها، وقد تم ذلك كله في غضون شهور قليلة من عام ١٩٩٨ م.

اننا نشكر معالي الشيخ أحمد زكي يماني على ما أولاه من رعاية لمكتبة الغازي خسرو بك، وما قدمه من مساعدات منزهة عن كل غرض سوى على رعاية التراث الاسلامي، وذلك بالحفاظ عليه وبنشره وصيانته ارضاء لله عز وجل. نكرر الشكر والعرفان لمعاليه داعين

منشورات الفرقان: رقم ٣٩
سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٢٥

مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

تقديم

الحمد للّه الذي وفّقنا الى اصدار الجزء الخامس من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنية بمكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو، وقد تمّ ذلك بفضل اللّه تعالى، ثُمّ بالتعاون المُثمر بين مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي وبين المسؤلين في تلك المكتبة، ونسأل اللّه أن نُوفّق جميعًا لاستكمال جميع مجلدات تلك الفهارس.

ولقد ذكرنا في مُقدّمة الجزء الرابع الجهد المشكور الذي قام به المسؤولون في مكتبة الغازي خسرو بك لانقاذ تلك المخطوطات الثمينة من نيران الأعداء التي كانت تنوي احراقها وتدميرها كما فُعِلَ بغيرها في أرض البوسنة الحبيبة، وها نحن الآن نقوم بفهرستها متعاونين معهم، ولا نكتفي بذلك بل أنّا نعمل ليل نهار لتصوير مجموعات المخطوطات في المكتبة على الميكرو فيلم وعلى الأقراص الضوئيّة المُدمجة (CD Rom) حتّى يتكامل الجهد البِبليوجرافي بالجهد التوثيقي حمايةً لها من الضياع الكلي كما حلَّ بغيرها حين أُحْرِقت، ولكي تُصبحَ مُتاحةً للباحثين في مكتبة الفرقان بلندن.

وتقوم المؤسسة بتصوير المخطوطات المُلونة على الاقراص الضوئية المدمجة، حفاظًا على الوان تلك المخطوطات الأدبية والفنية المُصورة أو الكتب التي تتعدّد الالوانُ في نصوصها للأغراض العلمية في الفلك والبيطرة والنبات مثلاً، أو لأغراض الشرح حين يُكتَبُ النّصُ بلون مخالف للشرح.

وأتوجّه الى المولى جلّ وعلا بالشكر على هذا التوفيق، كما أتوجه بالشكر لجميع المسؤولين في مكتبة الغازي خسرو بك، وأخصُ بالشكر الأستاذ زينل فايتش الذي أعدَّ هذا المجلّد، وأسأله تعالى مزيداً من العون حتى تُكمل الفرقان مسيرتّها وتستمر في أداء واجبها.

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن
أوّل كانون الثاني / يناير ١٩٩٩ م

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٢٥
مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

فهرس

المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الخامس

إعداد
زينل فايتش

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

لندن - سراييفو
١٤١٩هـ/ ١٩٩٩م

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavačka djelatnost *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-013-5
ISBN 1-873992-39-4

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

فهرس
المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الخامس

إعداد

زينل فايتش

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سرايفو

لندن - سراييفو
١٤١٩هـ/١٩٩٩م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DEVETI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DEVETI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001.

Recenzenti:

Mohammad Duraiwish
Mr. Lejla Gazić

مراجعة :

محمد دريوش
الماجستير ليلى غازيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411.21:027.2 (497.6)
017: 091.1=512.161:027.2 (497.6)
017: 091.1=222.1: 027.2 (497.6)
017: 091.1=163.4 (497.6): 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka . - London : Al-Furqan Islamic Heritage Foundation ; Sarajevo : El-Kalem, 1963 - <2001>. - Knj. <9> ; 25 cm

Tekst na bos., arap., tur. i perz. jeziku. - Od sveska 7 naslov je Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. - Na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

Sv. 9 / obradio Haso Popara. - 2001. XXVIII, 664 str. -Bibliografija: str. [XXIII] - XXVIII

ISBN 1-873992- 62-9 (Al-Furqan)
ISBN 9958-23-106-9 (sv. 9, El-Kalem)

COBISS/BiH-ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe,
Eagle House, High Street, Wimbledon, London, SW19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH, Gazi Husrev-begova biblioteka,
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 40

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME IX

Prepared by
HASO POPARA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1422/2001

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
UVOD XI
FOREWORD XV
PREFACE XVII
ITRODUCTION XIX
IZVORI I LITERATURA XXIII
TRANSKRIPCIJA XXIX

UVOD U ISLAMSKO PRAVO 1

ISLAMSKO PRAVO 41
- Arapski rukopisi 43
- Turski rukopisi 407
- Bosanski rukopisi 531

INDEKSI 537
- Indeks naslova 539
- Indeks naslova u transkripciji 547
- Indeks autora 557
- Indeks prepisivača 571
- Indeks vakifa i vlasnika 577
- Indeks mjesta 583
- Indeks prevodilaca 597
- Kongruencija brojeva I 601
- Kongruencija brojeva II 605

PRILOZI 609

UVODNA RIJEČ

Navršava se deset godina otkako, zahvaljujući Uzvišenom Allahu i Njegovoj pomoći, fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga, te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ona je isključivo u ime Allaha, uložila i još uvijek ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti, kako rukopisne građe, tako i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, i time dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih previranja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija opremila je biblioteku sa svim što je potrebno; modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe, tako da je do sada snimljeno na mikrofilm blizu dvije trećine spomenutih fondova u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se, uz Božiju pomoć, mikrofilmovanje rukopisa, u najskorije moguće vrijeme, moglo završiti.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše pisane baštine, predajemo u štampu i deveti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih osam svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 5257 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Deveti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 5258 do br. 5808 sa ukupno 784 pisana djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti uvoda u islamsko pravo i islamskog prava. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem islamskog prava i njegove teorije.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječenstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovine, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1422/2001. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke* sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona "al-Furqān", koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje prethodnih šest knjiga *Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke*. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesuje istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i u buduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga *Kataloga*, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, moleći uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān, i prof. dr. Jusufu Ibišu, generalnom direktoru Fondacije al-Furqān, na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje. Zahvalnost iskazujemo i zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Deveti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa* Gazi Husrev-begove biblioteke, u tematskom pogledu, predstavlja nastavak drugog sveska *Kataloga*, i to u onom dijelu koji se odnosi na uvod u islamsko pravo *(uṣūl al-fiqh)* i islamsko pravo *(al-fiqh)*. U njemu je u osnovnim principima primijenjena ista metodologija kataloške obrade kao i u prethodnih osam svezaka.

U ovom svesku *Kataloga* obrađen je 551 rukopis, odnosno kodeks, sa ukupno 784 djela, od čega 539 djela na arapskom, 233 na turskom, 4 na perzijskom i 8 na bosanskom jeziku pisanim arapskim pismom. Djela su obrađena po principu prvog djela u zbirci, tako da je i u ovom svesku obrađen znatan broj djela koja pripadaju drugim disciplinama, jer su se našla na drugom mjestu u zbirci.

Ogromna većina fikhskih djela obrađenih u ovom svesku *Kataloga* (njih preko 95%) odnose se na hanefijsku pravnu školu što je i razumljivo, budući da su prostori na kojima su nastala, prepisivana i izučavana, uključujući tu i naše krajeve, dugi niz stoljeća bila u sastavu Osmanskog carstva koje je u vjersko-pravnom smislu njegovalo hanefijsku pravnu školu. Mnoga od ovih djela dugo vremena su, širom islamskog svijeta, bila veoma popularna i služila, ne samo kao udžbenici u mektebima, medresama i drugim vjersko-prosvjetnim ustanovama nego su i rado čitana po kućama, džamijama, tekijama i drugim krugovima. Neka od njih, kao svojevrsni priručnici, bili su specijalno namijenjeni muderisima, kadijama, muftijama, namjesnicima, pa i samim sultanima.

Živosti spisateljsko-prepisivačke aktivnosti naročito je doprinijela instiucija vakufa koju su Turci posebno njegovali, stvarajući na taj način solidnu osnovu za uključivanje domaćeg stanovništva u obrazovni sistem Carstva, što je rezultiralo nastankom brojnih biblioteka pri medresama, džamijama i tekijama, ne samo po velikim gradovima nego i po kasabama, pa čak i ponajzabitijim selima. To najbolje potvrđuju brojni primjerci pojedinih djela u ovoj biblioteci, od kojih je samo u ovom svesku obrađen 51 primjerak djela *Muḫtaṣar al-Qudūri*, 37 primjeraka djela *Multaqā al-abḥur*, 35 primjeraka djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī*, 25 primjeraka djela *Muḫtaṣar ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* i 23 primjeraka djela *Muqaddima Abū al-Layṯ fī Munya al-muṣallī* na arapskom i 56 primjeraka djela *Fawā'id al-amālī wa farā'id aṣ-ṣalā* *al-la'ālī*, 17 primjeraka djela *Ğawāhir al-islām* i 10 primjeraka djela *Risāla-ı Ḥamza-efendī* na turskom jeziku.

Neki od rukopisa obrađenih u ovom svesku *Kataloga* spadaju među rijetke i, koliko je nama poznato, najstarije primjerke u svijetu. Od djela na arapskom jeziku, po starosti prijepisa, posebnu pažnju zaslužuje primjerak komentara djela *al-Muḫtār li al-Fatwā* iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i komentar pod nazivom *al-Iḫtiyār li ta'līl al-Muḫtār* napisao je 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağı al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen u Kufi 599/1203., umro u Bagdadu 683/1284. godine. Primjerak ovog komentara koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu, kako stoji u bilješci na kraju djela, prepisao je Burhān as-Samarqandī u prvoj dekadi mjeseca rebiu-l-ahira 691/1292. godine, dakle svega osam godina poslije autorove smrti. Otuda se sa sigurnošću može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda među najstarijim u svijetu.

Ovdje, također, treba spomenuti i primjerak djela iz teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)* pod nazivom *Kanz al-wuṣūl ilā ma'rifa al-uṣūl* (v. br. 5258) koje je napisao 'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. 'Īsā b. Muğāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, rođen 400/1010., umro 482/1089. godine, a čiji je prijepis završio Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī posljednji dan mjeseca redžeba 748/1347. godine i, kako stoji u bilješci na kraju djela, tri puta kolacionirao sa primjerkom Šejha (tj. autora), te zbirku pod brojem 5259 u kojoj se nalaze dva djela: *Kitāb al-Pazdawī fī uṣūl al-fiqh* i *Kitāb uṣūl ad-dīn* prepisanu 713/1313. godine. Ovo posljednje predstavlja jedan od najstarijih primjeraka al-Māturīdī-jeve rasprave o temeljima islamskog vjerovanja.

Od ostalih djela na arapskom jeziku ovdje treba spomenuti i dva primjerka svojevremeno veoma popularnog priručnika za muftije pod nazivom *Wāqi'āt al-muftīn* koji je iz raznih fikhskih djela sabrao poznati rumelijski kaziasker, a kasnije i kadija u Carigradu, 'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammadmal-Ḥalabī, Naqīb-zāde, rođen 1014/1605., umro 1085/1674. godine koji su prepisani još za vrijeme autorova života. Prvi je 1087/1676. godine prepisao Ğunayd al-Amāsiyawī, dok je drugi prepisan prije 1087/1676. godine, jer je već te godine bilo u posjedu as-Sayyida Muḥammada b. Manṣūra-al- Maqāmī-ja, od kojega ga je otkupio naš čovjek, muftija iz Livna po imenu 'Abdullāh.

U ovom svesku *Kataloga* zastupljeni su sljedeći bosanski autori i njihova djela:

– Ḥasan b. Ṭutḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (591/1544. - 1025/1616.) sa tri primjerka djela *Samt al-wuṣūl ilā 'ilm al-uṣūl* iz teorije islamskog prava i sa po jednim primjerkom djela *Muḫtaṣar al-Kāfī min al-manṭiq* iz logike i *Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt* iz oblasti islamskog vjerovanja, sva tri na arapskom jeziku,

– Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) sa sedam primjeraka djela *Mağma' al-ğawāhir* iz oblasti islamskog vjerovanja i obredoslovlja na turskom jeziku,

– Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyo (1061/1651. - 1119/1707.) sa dva djela na arapskom jeziku *Muntaḫab al-ḥuṣūl fī šarḥ Muntaḫab al-wuṣūl* i *Risāla fī ādāb al-baḥṯ*, prvo iz oblasti teorije islamskog prava, a drugo iz oblasti disputacije,

– Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī al-Bosnawī sa opširnim komentarom na arapskom jeziku na djelo *Kanz ad-daqā'iq* pod nazivom *al-Farā'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id*,

– 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī (1187/1773. - 1237/1821.) sa jednim primjerkom priručnika iz islamske vjeronauke (ilmihalom) na bosanskom jeziku pisanom arapskim pismom koji je prepisan 1253/1837. godine i

– Omer Hazim Humo, poznati prosvjetni radnik iz Mostara, (1808. - 1880.) sa jednim primjerkom Ilmihala pod nazivom *Sahla al-wuṣūl* na bosanskom jeziku pisanim, također, arapskim pismom, uz napomenu da je ovo prvo štampano djelo na bosanskom jeziku.

Uz ovo treba napomenuti da su značajan broj djela obrađenih u ovom svesku *Kataloga* prepisali prepisivači iz naših krajeva. Njihova imena u indeksu prepisivača označena su italik pismom.

Ovdje bismo, također, željeli napomenuti da smo prilikom izrade ovog sveska *Kataloga*, s obzirom na korišćenje različitih izvora i literature, imali dosta poteškoća oko ujednačavanja imena autora i da smo, kada se radi o autorima arapskih djela, njihova imena naveli onim redoslijedom kako su navedena u Leksikonu pisaca arapskih djela *Mu'ğam al-mu'allifīn - Tarağim muṣannifī al-kutub al-'arabiyya* koji je izradio 'Umar Riḍā Kaḥḥāla. Imena ostalih autora naveli smo, ili onako kako ih navodi prvi izvor na koji smo se pozvali, ili onako kako su navedena u uvodu samog djela.

Kod transkripcije naslova, imena pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika, korisnici će zapaziti da nismo uvijek bili dosljedni standardnoj transkripciji, naročito kada se radi o turskim i bosanskim imenima.

U Sarajevu, 20. septembra 2001. godine   Haso Popara

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries end new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. More than a half of Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the Riasat of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 H/1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 H/1999 AD; volume VII was published in 1420 H/ 2000 AD; volume VIII wos published in 1421 H/ 2000 AD, and now we are happy to present volume IX of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous VIII volumes listed entries for 5,257 manuscripts, some of which contained more than one title. Volume IX contains the entries for manuscripts numbers 5,258 to 5,808. The manuscripts represent 784 texts mainly dealing with al-Fiqh (Islamic jurisprudence) and Uṣūl al-Fiqh (principles of Islamic jurisprudence).This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in al-Fiqh and Uṣūl al-Fiqh.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particulary Faḍīlat Dr Mustafa Cerić, the Presindent of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, Mr Mustafa Jahić, the Director of the Gazi Husrev-Bey Library, and Mr Haso Popara who operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
December 2001

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the catalogues of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural organisations working in the field of Islamic manuscripts.

The publication of this volume has been made possible by the untiring help of His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation. Sheikh Yamani, by lending his support, has made a laudable effort to save the Ghazi Husrev-Bey Library and conserve its Islamic treasures. He has previously sponsored the publication of six volumes of the general catalogue of the library: the first volume (second edition) as well as the fourth, fifth, sixth, seventh and eighth volumes. May God reward him for his benevolent deeds.

In addition to the cataloguing of manuscripts and the publication of catalogues, it is important to mention that al-Furqān Foundation has helped, and continues to help, the Ghazi Husrev-Bey Library to copy its manuscripts onto microfilm and CD-ROM. The Foundation is also providing the library with other means to help conserve manuscripts and make available to scholars the benefits of its scientific and artistic treasures. We look forward to the continuation of this fruitful co-operation and support so that the remaining volumes of the general catalogue can be published.

I express my profound thanks to the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation, His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God to reward him amply for his good deeds and generosity.

I would like also to thank both the Vice Chairman of al-Furqān Foundation, Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, and al-Furqān's Director General, Professor Yusuf Ibish, for their constructive efforts. My thanks also go to those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahic
Director, Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

I have much pleasure in introducing to researchers and scholars the ninth volume of the catalogue of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Gazī Husrev-Bey Library in Sarajevo. The subject matter of this ninth volume is a continuation of the themes of al-fiqh (Islamic jurisprudence) and uṣūl al-fiqh (principles of Islamic jurisprudence) already introduced in the second volume. The current volume has been produced according to the same principles that were applied in the compilation of the eight previous volumes.

This volume covers 551 bound manuscripts containing 784 works: 539 works in Arabic, 233 works in Turkish, 4 works in Persian and 8 works in the Bosnian language written in Arabic script (known as Alḥamiadṭ). As a system of classifying manuscripts according to the first word in the title of the manuscript has been applied, a large number of works dealing with subjects other than al-fiqh and uṣūl al-fiqh do appear in this volume.

The majority of works on al-fiqh covered in the volume (more than 95 per cent) deal with branches of al-fiqh al-Ḥanafş. This is understandable. Most of the Muslim countries where these works were written, copied and taught - including countries in the Balkan peninsula - came for many centuries under the sovereignty of the Ottoman Empire, which adhered to the Ḥanafş maṭhab. Many of these works have acquired over the years a great fame in the Islamic world, both east and west. They were used not only as textbooks in Islamic universities and other institutes of learning, but they were also very popular and greatly appreciated and well liked in religious courses and scholarly circles affiliated to mosques and prayer rooms, as well as public and private libraries. Some of these books were used exclusively by teachers, judges and muftis, even by governors and sultans.

It is important to realise that the Ottoman Empire paid great attention to the system of Islamic waqf. Not only did this stimulate writing and copying, but it also laid the foundations for learning among a wide public. There were opportunities for many people to join a state-subsidized system of education and learning. This led in turn to the establishment of public libraries affiliated to schools, mosques and prayers rooms as well as private libraries, in the city and large metropolis, and also in the small town and even the remote village. Clear evidence of this development is found in the existence of a large number of copies of manuscripts on this subject at this Library. This volume of the catalogue alone covers 51 copies of *Kitāb Mḫtṣar al-Qadūrī*, 37 copies of *Kitāb Multaqā al-Abḥur*, 35 copies of *Kitāb Muḫtaṣar Munya al-Muṣallī wa Ġhunya al-Mubtadi*, 25 copies of *Kitāb Ġunya al-Mutamallī fī šarḥ Munya al-Muṣallī*, 23 copies of *Kitāb Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-Ṣalā* in Arabic, 56 copies of *Kitāb Fawā'id al-Amālī wa Farā'id al-La'ālī*, 17 copies of *Kitāb Jawāhir al-Islām* and 10 copies of *Risāla Ḥamza Afandī* in Turkish.

Certain manuscripts covered in this volume are rare and very old; it is possible that they are the oldest known copies in the world. Among Arabic manuscripts we have, for example, a copy of *Kitāb al-Muḫtār lil-Fatwā*, and its elucidation known as *al-Iḫtiyār li Ta'līl al-Muḫtār* by 'Abdullāh Ibn Maḥmūd Ibn Mawdūd Ibn Maḥmūd al-Baldaġī al-Mawṣilī al-Ḥanafī abū al-Faḍl Maġduddīn, who was born in Kūfa 599 H/1203 AD and died in Baghdad 683 H/1284 AD. The manuscript was copied by Burhān as-Samarqandi in Rabī'-al-Āḫir 691 H/1292 AD, only eight years after the death of its author. The copy at the Gazi Husrev-Bey Library is undoubtedly one of the oldest copies in the world, and may indeed be the oldest copy in existence.

There is also a copy of *Kanz-al-Wuṣūl ilā Ma'rifa al-Uṣūl* by 'Alī Ibn Muḥammad Ibn al-Ḥusayn Ibn 'Abdulkarīm Ibn Mūsā Ibn 'Īsā Ibn Muġāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islam, who was born in 400 H/1010 AD and died in 482 H/1089 AD. It was copied, as stated in the colophon, by Luṭfallāh Ibn Maḥmūd Ibn Abū Muḥammad at-Tabrīzī at the end of Raġab 748 H/1347 AD, and revised and checked against the copy of the author three times. There is also a manuscript containing two books in one volume: *Kitāb al-Pazdawī fī Uṣūl al-Fiqh* and *Kitāb Uṣūl ad-Dīn* by Muḥammad Ibn Muḥammad Ibn Maḥmūd al-Māturīdī al-Samarqandī, Abū Manṣūr, who died in 333 H/944 AD. This is also considered one of the oldest copies of the text, because it was copied, as stated in the colophon, in 713 H/1313 AD.

It is also worth noting that two manuscripts of Kitāb Wāqi'āt al-Muftīn by 'Abdulqādir Ibn Yūsuf Ibn Sinān Ibn Muḥammad al-Ḥalabī (known as Naqib-zādah) surnamed Qadrī, born 1014 H/1605 AD and died 1085 H/1674 AD, who was appointed a judge of the army at al-Rūm Ely and Constantinople. The first was copied in the lifetime of the author by Ġunayd al-Amāsiyawī 1071 H/1660 AD and the second before 1087 H/1676 AD. It was owned by as-Sayyid Muḥammad Ibn Manṣūr al-Maqāmī and bought from him by a legal deed of purchase by 'Abdullāh who was authorised to give fatāwā at the city of Livno (in western Bosnia).

This volume includes the following works by Bosnian authors:

Three copies of *Kitāb Samt al-Wuṣūl ilā 'Ilm al-Uṣūl*, a copy of *Kitāb Muḫtaṣar al-Kāfī Min al Manṭiq*, and a copy of *Kitāb Rawḍāt al-Ġannāt fī Uṣūl al-I'tiqādāt* (in Arabic) by Ḥasan Ibn Ṭurḫān Ibn Dāwūd Ibn Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī, who was born 951 H/1544 AD and died 1025 H/1615 AD.

Seven copies of *Muntaġab al-Ḥuṣūl fī Šarḥ Muntaḫab al-Wuṣūl* min Uṣūl al-Fiqh and *Risāla fī Ādāb al-Baḥṯ* in Arabic by Muṣṭafā Ibn Yūsuf Ibn Murād al-Mūstārī al-Bosnawī, known as Šayḫ Yūyo, who was born 1061 H/1651 AD and died 1119 H/1707 AD.

A copy of an elucidation of *Kitāb Kanz ad-Daqā'iq* known as *al-Farā'id fī Ḥall al-Masā'il wa al-Qawā'id* by Muṣṭafā Ibn Sulaymān Ibn Yūsuf ar-Rūmī al-Bosnawī, who was known by the name of Bālī-zāda and came from the city of Foča (in eastern Bosnia). He died in 1069 H/1658 AD).

A Bosnian-language copy of 'Ilmiḥāl written in Arabic script (Alḥamiyādo) by 'Abdulwahhāb Ibn 'Abdulwahhāb Žapčawī, who was known by the name of Ilhāmī and was born in 1178 H/1773 AD and died in 1237 H/1821 AD.

A copy of 'Ilmiḥāl known as *Sahla al Wuṣūl* in the Bosnian language written in Arabic script (Alḥamiyādo) by the famous teacher Omer Hazim Humo who was born in the city of Mostar 1808 H/1808 AD and died in Sarajevo 1880 AD. This was the first book to be printed in the Bosnian language in the city of Sarajevo in 1875 AD.

It should be noted that many of the manuscripts listed in this volume were copied by Bosnian copyists. Their names are recorded in the attached index of copyists in italics.

In conclusion I would also like to mention that in preparing this volume considerable difficulties were faced in the co-ordination of authors' names. We had to rely on different sources and references. We copied names and biographies of authors according to the latest edition of the Lexicon of Biographies of Compilers of Arabic Book by Omar Riḍā Kaḥḥāla published by Dār Iḥyā' at-Turāṯ al-'Arabī in Beirut. Names of authors not listed in the lexicon were written as they appeared in the first reference we used or as they appeared in the text of the manuscript itself.

As for the manner of writing the names of authors, copyists and previous owners whose names were written in Latin, the same manner of writing was not necessarily followed, particularly in reference to Turkish and Bosnian names.

Haso Popara

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'il-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Badīriyya	-Ḫiḍr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badīriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muḥammad b. Ḥabīš), I-II. al-Quds, 1407/1987.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād.* Ğuz' III. Baġdād 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf.* Baġdād 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.

Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere*. Sarajevo 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften*. T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien*. Bd. I-III. Wien 1865-67.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften*. Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḫānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna*, al-Qāhira, 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana*. Državna štamparija, Sarajevo 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.

Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Ćalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn*. al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn*. Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić	-Jahić, Mustafa: *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*. Knjiga XI-XII. Sarajevo 1985.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya*. Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937*. al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"* , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955*. al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu*. C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu*. C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kemura	-Kemura, Ibrahim: GVIS XXXII. Sarajevo 1969.

Kenderova	Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria.* London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul 1986.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968.* Teil I. Wien 1970.
Ljubović	-Ljubović, Amir: *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku.* Orijentalni institut u Sarajevu. Posebna izdanja XVII. Sarajevo 1996.
Ljubović-Grozdanić	-Ljubović, Amir-Grozdanić, Sulejman: *Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo 1995.
Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Historijski institut. Zagreb 1957.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.
Munğid	-*al-Munğid fī al-luġa wa al-ādāb wa al-'ulūm.* Bayrūt, aṭ-Ṭab'a al-ğadīda.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
Nametak	-Nametak, Abdurahman: *Bošnjačka književnost u književnoj kritici.* Knjiga I. Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalı Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri.* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.

Pertsch	Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām,* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya.* Fī Ğāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ġilānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba.* I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Tirana	*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania, Tirana.* Edited by 'Abd al-Sattār al-Ḥalwağī and Ḥabīb Allāh 'Aẓmī. London 1418/1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.

Trako-Gazić	Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
az-Ẓāhiriyya FH	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭī': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-ḥanafī*, I-II. Dimašq 1401/1980.
az-Ẓāhiriyya LBAS	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-'arūḍ, aṣ-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
az-Ẓāhiriyya N	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw.* Dimašq 1393/1973.
az-Ẓāhiriyya T	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala.* Dimašq 1389/1969.
Zürich	-Nametak, Fehim-Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʼ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

1. UVOD U ISLAMSKO PRAVO

أصول الفقه

5258. R-6072

كنز الوصول إلى معرفة الأصول

KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA'RIFA AL-UṢŪL

Naslov na l. 1a كتابُ البَزْدَوي من أصول الفقه.

Djelo iz teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao 'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. 'Īsā b. Muğāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, rođen oko 400/1010. godine, umro 482/1089. godine. Djelo po svom pravcu pripada hanefijskoj pravnoj školi i dugo vremena je služilo kao izvor kasnijim piscima. Poznato je i pod skraćenim nazivom *Uṣūl al-Pazdawī*.. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1307/1889. godine.

Kaḥḥāla VII, 192; Ḥ. Ḫ. I, 112; Köprülü II, 70; Brockelmann G I, 373 i S I, 637; Ahlwardt IV, 4369; Dobrača II, 796; Sarkīs I, str. 545

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله خالق النَسم ورازق القسم، مبدع البدايع وشارع الشّرايع دينًا رضيًا ونوراً مُضيًا وذكراً للأنام ومطيّةً إلى دار السّلام. أحمده على الوسع والإمكان وأستعينه على طلب الرّضوان ونيل أسباب الغفران، وأشهد أن لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله، وأصلّي عليه وعلى آله وأصحابه...

Završetak (l. 234a):

آخره: وهذا كمن أصابته مَخْمَصَة حلّ له تناول طعام غَيْرِه رُخْصَةً لا إباحةً مطلقةً، حتّى إذا ترك فمات كان شهيداً بخلاف طعام نفسه، وإذا استوفاه ضمنه لكونه معصومًا في نفسه وذلك مثل تناول محظور الإحرام عن ضرورة بالمحرّم إنّه يرخّص له ويضمن الجزاء، فكذلك هنا. والله أعلم وأحكم.

L. 234; 26,5 x 18 (16 x 11); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 234a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī, zadnjeg dana u mjesecu redžebu 748/1347. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب. علّقه أضعف عباد الله تعالى لطف الله بن محمود بن أبي محمّد التّبريزي أحسن الله عواقبه في سلخ شهر الله الأصبّ رجب لسنة ثمان وأربعين وسبعمائة الهجريّة.

Na istom listu bilješka da je rukopis kolacioniran tri puta sa primjerkom Šayḫa (autora).

عورض بنسخة الشّيخ ثلاث مرّات.

Na listu 1a bilješka da je rukopis kupio ʻĪsā b. Maḥmūd b. Yaḥyā al-ʻAllābī od poznatog učenjaka Ğamāluddīn-a al-Ḥanafī-ja al-Anṭālī-ja.

ممّا ملكه العبد الفقير إلى عفو ربّه العزيز اللّطيف. الحقير عيسى بن محمود بن يحيى العلاّبي بشراء شرعيّ من العالم الفاضل الكامل جمال الدّين الحنفي الأنطالي.

Bilješka o drugom vlasniku na istom listu namjerno izbrisana.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5259. R-6740

Zbirka (مجموع), 2

L. 89; 25,5 x 18,5 (16 x 11,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Usljed dugotrajne upotrebe, korice po rubovima izlizane.

1. L. 1b-80a

(كتاب اليزدوي في أصول الفقه)

(KITĀB AL-PAZDAWĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH)

Naslov prema rukopisu, na listu 1a.

Djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. ʻAbdulkarīm b. Mūsā b. Muğāhid al-Ḥanafī al-Pazdawī, Abū al-Yusr, kadija iz Semerkanda, rođen 421/1030., umro 494/1100. godine.

Kaḥḥāla XI, 210; A. M. II, 77

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على نِعَمِه الجمّة، وله الشّكر على ما مَنَحَ من الفطنَة والحكمَة، وصلّى الله على محمّد نبيّ الرّحمة، وعلى أمّته من بعده خيرِ الأمّة، وبعد، فإنّي تَتبّعْتُ أصُولَ الفقه فوجدتُها تنطوي على قواعد لا بُدّ من معرفتها وهي لا تتأتّى إلاّ بسلوكِ طريقتِها فذكرتُ لها الطّريقَ وبيّنتُها وأسّسْتُ القواعدَ ومهّدتُها وحذفتُ الحواشيَ وهذّبتُها وهذا القدرُ كافٍ لأولي الألبابِ والله الموفّقُ للصّوابِ. **اعلم أنّ العلومَ أنواعٌ** فأوّلها علمُ الدّينِ ثمّ علمُ الأحكامِ...

Završetak (l. 80a):

آخره: وحرمةٌ تحتملُ السّقوطَ لكن دليلُ السّقوطِ لمّا لم يُوجَد وَجَبَ العملُ به بإثبات الرّخصة ويُعمَلُ بأصلِه بأن جُعِلَ أصلُه عزيمةً كتناولِ طعامِ الغيرِ في المخمصةِ رخصةٌ لا إباحةٌ مطلقةٌ حتّى إذا تَرَكَ ومات صارَ شهيداً وإذا استوفاه ضَمِنَهُ لأنّه معصومٌ في نفسِه كتناوُلِ محظورِ الإحرام يُرخَّصُ له ويضمن الجزاء.

Na kraju djela (v. l. 80a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Saʻīd b. ʻAbdullāh u mjesecu rebiul-evvelu 713/1313. godine.

تمّ الكتاب **أصول الفقه** بعون الله ومنّه...على يد العبد المعترف بذنبه والرّاجي عفو ربّه سعيد بن عبد الله غفر الله له ولمن دعا له بالمغفرة...ووقع الفراغ من نسخه في شهر المبارك الرّبيع الأوّل من سنة ثلاث عشر وسبعمائة.

2. L. 80b-89b

كتاب أصول الدّين

KITĀB UṢŪL AD-DĪN

Naslov djela na listu 80a كتاب أصول الدّين للماتريدي.

Kratko djelo o temeljima islamskog vjerovanja. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Māturīdī as-Samarqandī, Abū Manṣūr, umro 333/944. godine. Djelo je štampano u Istanbulu 1953. godine sa prijevodom na turski jezik.

Kaḥḥāla XI, 300; Şeşen (an-Nādira), 1328, str. 716; Kairo I, 180; Dobrača I, 114/5, str. 65; Brockelmann G I, 195

Početak (l. 80b):

أوّله: الأشياءُ الّتي يقع بها العلمُ ثلاثةٌ: الحواسُّ السّليمةُ والعقولُ المستقيمةُ والأخبارُ الصّادرةُ عن العبادِ الصّدَقَة. وقال السّوفسطانيّة: لا يقعُ لأنّ قضاياها متناقضة. أمّا الحواسّ فلأنّ الأحول يرى الشّيءَ شيئين. أمّا العقلُ، فالإستدلالُ به يكون خطأً وصوابًا والخبر قد يَصْدُقُ وقد لا يَصْدُقُ. قلنا: الكلام في الحواسّ السّليمة وما قلتُمْ ليست بسليمةٍ...

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 89b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ الزّلّةُ منهم وهو أن يفعل الشّئَ قبل الوحيِ كتزوّج داودٗ زوجة اورِيا قبل الوحيِ أو يترك الأفضلَ ويميل إلىَ الفاضلِ كترك آدمَ النّهىَ لاحترام اسم الله تعالىَ حتّىَ قال: وعصَى آدَمُ ربّهُ فَغوَى، هذا أعلى وجه الزّجر، لا لتحقيق الكبيرة والغوايَة حيث قال: فنسى ولم نجد له عزمًا، ثمّ الأصحُّ أنّ محمّدًا...

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1.

5260. R-8165

التّحقيق في شرح المنتخب في أصول المذهب

AT-TAḤQĪQ FĪ ŠARḤ AL-MUNTAḪAB FĪ UṢŪL AL-MAḎHAB

Komentar na arapskom jeziku na poznato usulsko djelo *al-Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab* (v. Dobrača II, 800). Osnovno djelo je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar al-Aḫsīkaṯī, Ḥusāmuddīn, umro 644/1247. godine, a ovaj komentar 'Abdul'azīz b. Aḥmad b. Muḥammad al-Buḫārī, 'Alā'uddīn, umro 730/1330. godine.

Kaḥḥāla V, 242; al-Ǧibūrī II, 2527, str. 41; Dobrača II, 801; Ḥ. Ḫ. II, 1849; Brockelmann G I, 381 i S I, 54

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي مهّد مبانى الإسلام بالآيات الظاهرة، وأحكم قواعد الأحكام بالحجج الباهرة، وأوضح معالم الدّين بزواهر المنقول والمعقول، وزيّن قلائد الشّرع بجواهر الفروع والأصول، وأنار منار العلم بأنوار الكتاب...وسمّيته كتاب التّحقيق لإشتماله على كشف حقائق المعاني وانطوائه على شرح دقائق المباني...

Završetak (l. 287a):

آخره: إنّه المنعم المنّان المكرم الدّيان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلم.

L. 287; 26 x 17,5 (20 x 13); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله, a tekst komentara riječima قلنا. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, po rubovima oštećen vlagom i prepukao dužinom preklopa. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 278a) bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 6. šabana 902/1497. godine.

فرغ نهار الأربعاء سادس شعبان (سنة) اثنين وتسعمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5261. R-8111

منتجب الحصول في شرح منتخب الوصول

MUNTAĞAB AL-ḤUṢŪL FĪ ŠARḤ MUNTAḪAB AL-WUṢŪL

Komentar djelu *Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab* (v. Dobrača II, 800). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō, rođen 1061/1651. godine, umro 1119/1707. godine. Autor je djelo, kako sam na kraju kaže, počeo pisati u utorak, 1. rebiul-evvela 1109/1697. godine, a završio 13. džumadel-ula 1110/1698. godine.

Dobrača II, 803; Šabanović, str. 400; Handžić (al-Ǧawhar...), str. 132; Anali GHB XI-XII, 1985., str. 44

Početak (l. 1b):

أولَه: الحمد لله الّذي أوضح معالم الدّين بزواهر العقول والمعقول وزيّن قواعد الشّرع بجواهر الفروع والأصول وأنار منار العلم بأنوار الكتاب والخبر...وبعد، فيقول العبد الفقير إلى الله الغنىّ الباري مصطفى بن يوسف الموستاري إنّ أرباب العقل متطابقون وأصحاب النّقل متوافقون على أنّ العلم وإن تشعّبت فنونه وتنوّعت قوانينه أعزّ المطالب...

Završetak (l. 254b):

آخره: قال المفتقر إلى الله الغنىّ الباري مصطفى بن يوسف الموستاري هذا آخر ما قصدته من شرح الكتاب بعون الله الملك الوهّاب والحمد لله على نعمه العظام...والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وأصحابه البررة الكرام ما دامت اللّيالي والأيّام. قد اتّفق الفراغ...عن نظم ما جمعت من الفرايد ورقم ما سمعت من الفوايد يوم الأحد، الثّالث عشر من جمادى الأولى سنة عشر ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف في بلدة موستار صينت من الأكدار بحرمة النّبىّ وآله الأبرار وأصحابه الأخيار وقد كان الافتتاح يوم الثّلاثاء، غرّة شهر ربيع الأوّل سنة تسع ومائة وألف.

L. 254; 20 x 14,5 (16 x 9); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5262. R-6765

المغني في أصول الفقه

AL-MUĠNĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* متن مغني من أصول الفقه

Poznato hanefijsko djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao na arapskom jeziku ʻUmar b. Muḥammad b. ʻUmar al-Ḫabbāzī al-Ḫuǧandī al-Ḥanafī, Ǧalāluddīn, Abū Muḥammad, rođen u Hudžendu 629/1232. godine, umro u Damasku 691/1292. godine.

Kaḥḥāla VII, 315-316; Ahlwardt IV, 4384; Brockelmann G I, 382 i S I, 657; Dobrača II, 804; al-Ǧibūrī I, 2678, str. 85-86

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين، باب الأمر هو قول القائل لمن دونه افعل ولا يتوقّف حقيقته على ارادة الفعل من الأمر عندنا خلافًا للمعتزلة حتّى انّ قول السّيّد لغلامه: أمرٌ...

Završetak (l. 176b):

آخره: قلنا: الظّرف بجامع المظروف كالشّرط بجامع المشروط فعنده تعذّر الظّرف حقيقةً يصير كنايةً عن الشّرط مجازًا.

L. 177; 25,5 x 17,5 (12 x 9); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi 49-50 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača na papiru mlađeg porijekla sa vodenim znakom. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara i interlinearnih bilješki, oštrim perom pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 176b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣādiq b. Ibrāhīm u zadnjoj dekadi mjeseca zul-kadeta 792/1390. godine.

تمّ الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ...على يد العبد الضّعيف ...صادق بن إبراهيم غفر الله له ...في أواخر ذي القعدة لسنة ٧٩٢ وصلّى الله على نبيّنا محمّد وآله أجمعين.

Na listu 177b bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa ʻAlī b. Farhād.

ممّا ساقه التّقدير إلى سلك ملك الفقير علي بن فرهاد.

Na listu 1a još tri bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je rukopis nabavio izvjesni Muḥammad, u drugoj da je kasnije prešao u vlasništvo ʻAbdullāha b. Aḥmada, dok je treća bilješka namjerno izbrisana.

- استصحبه العبد المذنب الفقير إليه سبحانه وتعالى محمّد عفى عنه الصّمد.
- ثمّ سيق سوق التّقدير إلى ملك العبد المذنب الفقير عبد الله بن أحمد عفى عنهما الرّبّ الأحد.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5263. R-4677

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Djelo iz oblasti teorije islamskog prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt, umro 710/1310. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i korišteno kao udžbenik u mnogim medresama. Često je skraćivano i komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Delhiju 1870. godine.

Kaḥḥāla VI, 32; Ahlwardt IV, 4385; Dobrača II, 809; Zürich I, 103; Şeşen, 165, str. 124; Tirana, 161, str. 123; al-Ǧibūrī II, 2679, str. 86; Ḥ. Ḫ. II, 1823; Brockelmann G II, 196 i S II, 236; Bratislava, 67, str. 92; Sarkīs II, str. 1853-1854

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم، والصّلوة على من اختصّ بالخلق العظيم، وعلى آله...إعلم أنّ أصول الشّرع ثلاثة: الكتاب والسّنّة وإجماع الأئمّة والأصل الرّابع القياس،...

Završetak (l. 36b):

آخره: كلمة الكفر وحرمة تحتمل السّقوط لكونها لم تسقط بعذر الكره، واحتملت الرّخصة أيضًا كتناول مال الغير، ولهذا إذا صبر في هذين القسمين حتّى قتل صار شهيدًا، والله تعالى أعلم بالصّواب.

L. 36; 20 x 9,7 (13 x 4,8); 21 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst na prvih desetak listova uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom foliacijom.

Povez polukožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije muftije Kurta iz Tuzle.

5264. R-7091

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

L. 33; 21 x 15 (16 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovarnije iz XVIII stoljeća.

5265. R-5273

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

L. 47; 20,5 x 14,5 (12 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika po imenu Sulaymān iz 1253/1837. godine.

Na listu 47a, on je ostavio bilješku na turskom jeziku da mu se u nedjelju, 23. rebiul-ahira u 7h rodio sin Muḥammad.

ربيع الآخرنك يكرمي اوچنجي كوني بوم بازار ساعت يدي اوغلوم محمّد دنيايه كلدي.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5266. R-6455

Zbirka (مجموع), *2*

L. 388; 29,5 x 20,5 (13,5 x 8); 25 i 33 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, popravljan dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-21b

منار الأنوار

MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263

2. L. 25b-388b

الجوهرة النيّرة
AL-ĞAWHARA AN-NAYYIRA

Naslov na listu 25a الجوهرة النيّرة شرح القدوري .

Skraćena prerada djela *as-Sirāğ al-wahhāğ* koje je, opet, komentar djela *Muḫtaṣar al-Qudūrī* (v. br. 5317). I komentar i ovu preradu napisao je Abū Bakr b.'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-'Abādī al-Ḥanafī, Raḍiyyuddīn, umro oko 800/1398. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1301/1883. godine.

Kaḥḥāla II, 67; az-Ẓāhiriyya I, 275-276; Ahlwardt IV, 4453; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Sarkīs I, 746; al-Ğibūrī I, 1340-1345, str. 415-417; Köprülü I, 590; Dobrača II, 963; Brockelmann G I, 174 i S I, 296

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد لله، ولا قوّة إلاّ بالله، وما توفيقي إلاّ بالله، والصّلاة والسّلام على رسول الله سيّدنا محمّد بن عبد الله، وعلى جميع أنبياء الله وملائكة الله، ورضى الله عن الصّحابة أولياء الله، وعن التّابعين لهم في دين الله. هذا شرح لمختصر القدوري جمعته بألفاظ مختصرة وعبارات ظاهرة تشتمل على كثير من المعاني...وسمّيته الجوهرة النيّرة...

Završetak (l. 388b):

آخره: فإذا أسقطت من نصيب الزّوج وهو ثلاثة وعشرون ثلاثة وهو سبعة وثلثان بقى خمسة عشر وثلث وهو نصيبه من التّركة و هكذا كلّ وارث، والله سبحانه وتعالى أعلم.

Na kraju djela (v. l. 338b) bilješka da je njegov prepis završio 'Alī b. Mūsā as-Sūsī aš-Šāfi'ī 23. zul-kadeta 977/1570. godine.

كتبه الفقير إلى الله تعالى علي بن موسى السّوسي الشّافعي...وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة في اليوم المبارك (ال) ثالث و(ال) عشرين(من) شهر ذي القعدة الحرام سنة ٩٧٧

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5267. R-6364

Zbirka (مجموع), *6*

L. 98; 19 x 12 (13 x 6,2); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima tekst uokviren sa dvije, a na ostalim sa jednom linijom crvene boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-35a

منار الأنوار
MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 5263.

2. L. 35b-39a

العقائد النّسفيّة
AL-'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA

Kratko djelo iz islamske dogmatike poznato još i pod nazivima *al-'Aqīda an-Nasafiyya* i *'Aqā'id an-Nasafī*. Napisao na arapskom jeziku 'Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen 461/1069., umro 537/1146. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao priručnik o islamskom vjerovanju.

Kaḥḥāla VII, 305; Ahlwardt II, 1953; Ḥ. Ḫ. II, 1145; Köprülü II, 153/1; Dobrača I, 620/1, str. 407; Zürich I, 131; al-Ğibūrī II, 3184-3188, str. 227-228; Sarkīs II, 1854; Tirana, 76, str. 59-60; Şeşen, 372; Brockelmann G I, 427

Početak (l. 35b):

أوّله: قال أهل الحقّ: حقائق الأشياء ثابتة والعلم بها متحقّق خلافًا للسّوفسطائيّة، وأسباب العلم للخلق ثلثة: الحواسّ السّليمة والخبر الصّادق والعقل، فالحواسّ خمس: السّمع والبصر والشّمّ والذّوق واللّمس...

Završetak (l. 39a):

آخره: والمجتهد قد يخطئ ويصيب، ورسل البشر أفضل من رسل الملائكة، ورسل الملائكة أفضل من عامّة البشر، وعامّة البشر أفضل من عامّة الملائكة.

3. L. 40b-85a

نزهة النّظر في توضيح نخبة الفكر
NUZHA AN-NAẒAR FĪ TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR

Komentar djelu *Nuḫba al-fikr fī muṣṭalaḥ ahl al-aṯar* (v. br. 5267/4) o teoriji hadisa. I osnovno djelo i komentar na arapskom jeziku napisao

Aḥmad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī b. Aḥmad al-Kanānī al-ʻAsqalānī, Ibn Ḥağar, rođen 773/1372., umro 852/1449. godine.

Kaḥḥāla II, 20; Ahlwardt II, 1095; Dobrača I, 113/5 i 387; Kenderova 7-16, str.14-22; Şeşen, 103; Ḥ. Ḫ. II, 1936; Sarkīs I, 77-81; Köprülü I, 226; al-Ğibūrī I, 985-991, str. 315-317; Brockelmann G I, 359 i S I, 611; Fajić III, 2102/3

Početak (l. 40b):

أوله: الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا حيًّا قيّومًا سميعًا بصيرًا... أمّا بعد، فإنّ التّصانيف في اصطلاح أهل الحديث قد كثرت للأئمّة في القديم والحديث، فمن أوّل من صنّف في ذلك القاضي أبو محمّد الرّامَهُرْمُزي...

Završetak (l. 85a):

آخره: والله الموفّق والهادي لا إله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب، وحسبنا الله ونعم الوكيل. آخر توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر والحمد لله ربّ العالمين... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

4. L. 86b-90b

نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر

NUḪBA AL-FIKR FĪ MUṢṬALAḤ AHL AL-AṮAR

Kratko djelo o teoriji hadisa. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī b. Aḥmad al-Kanānī al-ʻAsqalānī, Ibn Ḥağar, rođen 773/1372., umro 852/1449. godine.

Kaḥḥāla II, 20; Ahlwardt II, 1088; Dobrača I, 398/1; Kenderova 1-4, str. 3-8; Şeşen, 102; Ḥ. Ḫ. II, 1936; Sarkīs I, 77-81; Köprülü I, 427/3; al-Ğibūrī I, 976-984, str. 313-315; Brockelmann G I, 359 i S I, 611; Popara-Fajić VII, 4396/4; Bratislava 36, str. 78

Početak (l. 86b):

أوله: الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا... أمّا بعد، فإنّ التّصانيف في اصطلاح أهل الحديث قد كثرت وبسطت واختصرت، فسألني بعض الإخوان أن ألخّص المهمّ من ذلك فأجبته إلى سؤاله...

Završetak (l. 90b):

آخره: وهي أنّ هذه الأنواع المذكورة في هذه الخاتمة نقل محض ظاهرة التّعريف مستغنية عن التّمثيل، وحصرها مستبعد، فليراجع مبسوطاتها ليحصل الوقوف على حقائقها، فالله الموفّق والهادي لا إله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب. تمّت الرّسالة والحمد لله ربّ العالمين.

5. L. 91b-94b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA

Kratka rasprava na arapskom jeziku o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju poznata još i pod nazivima *Risāla al-istiʻārāt*, *ar-Risāla as-Samarqandiyya* i *ar-Risāla at-taršīḥiyya*. Napisao Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī, umro poslije 888/1483. god.

Kaḥḥāla VIII, 103; Dobrača I, 388/4, str. 238; Ahlwardt VI, 7197; Brockelmann S II, 259/1; Köprülü I, 854; aẓ-Ẓāhiriyya 'ULʻA, str. 285-289; al-Ğibūrī III, 4995-4999, str. 185; Zürich I, 338, str. 231; al-Badīriyya II, str. 474-477; Popara-Fajić VII, 4230/2

Početak (l. 91b):

أوله: الحمد لواهب العطيّة، والصّلوة على خير البريّة، وعلى آله ذوي النّفوس الزّكيّة. أمّا بعد، فإنّ معاني الإستعارات وما يتعلّق بها قد ذكرت في الكتب مفصّلة عسيرة الضّبط، فأردت ذكرها مجملةً مضبوطةً على وجه نطقت به كتب المتقدّمين ودلّت عليه زُبُر المتأخّرين...

Završetak (l. 94b):

آخره: فإنّهما أقوى اختصاصًا وتعلّقًا به، فهو القرينة و ما سواه ترشيح. التّعريف اللّفظى وهو تعريف لفظ بلفظ اشهر منه كما يقال الغضنفر أسد التّعريف الحقيقىّ هو بيانه ما وضع له كقول السّائل ما الأسد فيقال في جوابه الحيوان المفترس.

6. L. 94b-98b

رسالة في الرّبع المقنطرات

RISĀLA FĪ AR-RUBʻ AL-MUQANṬARĀT

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi kvadranta (*rub'tahte*) za izračunavanje namaskog vremena od nama nepoznatog autora.

OALTT II, str. 824

Početak (l. 94b):

أوله: أحسن الكلام حمد من قدّر اللّيالى والأيّام... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في الرّبع المشهور بالمقنطرات وضعت فيها ما يكون أسهل من الطّريق وتركت ما هو أصعب ليسهّل على الطّالبين ... المقدّمة في بيان رسومه...

Završetak (l. 98a):

آخره: فما كان تحت المرى من عدد المقنطرات هو ارتفاع سمت القبلة... وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده ههنا، اللّهمّ اجعله خالصًا لوجهك الكريم وصلّ على رسولك محمّد الأمين، تمّت الرّسالة اللّطيفة بعون الله الملك المتعال.

Cijelu zbirku prepisao je nama nepoznati prepisivač u periodu između 1171/1757. i 1173/1759. god. (vidi bilješke na listovima 35a, 90b i 98a).

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5268. R-7689

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Komentar na arapskom jeziku an-Nasafī-jeva djela *Manār al-anwār* iz usuli fikha (v. br. 5268). Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, poznatiji pod nadimkom Ibn Firište. Izvori se ne slažu oko godine njegove smrti. Jedni navode da je umro 801/1399. (v. Kaḥḥāla VI, 11; Şeşen, 167, str. 125; A. M. I, 617; aẓ-Ẓāhiriyya I, 453), drugi 797/1395. (v. Dobrača II, 822; Brockelmann G II, 196), a treći oko 885/1480 (v. Ḥ.Ḫ. II, 1825).

Kaḥḥāla VI, 11; Ahlwardt IV, 4386; al-Čibūrī II, 2653, str. 71; Tirana, 157, str. 121; Şeşen, 167, str. 125; Dobrača II, 822; Ḥ.Ḫ. II, 1825; Brockelmann G II, 196; Köprülü I, 510; Zürich I, 105

Nedostaje nekoliko lista na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: يعني تأدّب بآداب القرآن قبل...عظيم الخلق بذل المعروف وكفّ الأذى أي: احتماله، ورسول الله صلّى الله عليه و سلم كان موصوفًا بهما. قد أنزل الله تعالى في معروفه: و **لا تبسطها كل البسط**...وتحمّل الأذى إنّما يكون بصبر قويّ وهو عليه السّلام كان صبوراً لتحمّل الأذى أكثر من أن تحصى. قال عليه السّلام: صلْ من قطعك واعف عمن ظلمك وأحسن إلى من أساء إليك...

Završetak (l. 294b):

آخره: وهما الثّالث والرّابع حتّى قتل صار شهيداً لأنّه لا يكون باذلاً نفسه لإعزاز دين الله تعالى وإقامته حقّ الشّرع، والحمد لله على التّمام وعلى الرّسول أفضل الصّلوة والسّلام.

L. 299; 14,5 x 10 (10 x 6); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg presjeka do 5 cm dubine listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 294b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad ʻĀrifī b Ḥasan u gradiću Seres (73 km sjeverozapadno od Soluna) 1010/1601. godine.

تمّت كتابة هذا الكتاب الشّريف المسمّى بابن الملك للمنار على يد العبد الضّعيف محمّد عارفي بن حسن في بلدة سيروز غفر الله لهما...في سنة عشر وألف من الهجرة النّبويّة.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Šayḫ Muṣṭafā al-Wāʻiz.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5269. R-7728

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Isto kao br. 5268.

Izostavljen uvodni dio od oko jednog lista.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: الحمد لله الّذي هدانا أى: دلّنا وقيل معناه خلق الهداية من الدّلالة الموصولة إلى المطلوب. كذا ذكره صاحب الكشّاف، وذكر الإمام الرّازي في التّفسير الكبير: الهداية من الدّلالة على ما يوصل لنا المطلوب...

L. 208; 20,5 x 15 (14 x 6,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak zaraženosti papira. Posljednje dvije lage su toliko oštećene da se nalaze u stanju raspadanja. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi 121 i 122 originalnog prepisa zagubljeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvana samo zadnja korica od kože sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 207a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḫiḍr b. Muḥammad al-ʻAyntābī 10. džumadel-ahira 1006/1598. godine.

تمّت هذه النّسخة الشّريفة على يد خضر بن محمّد العينتابي في وقت العصر من اليوم العاشر من شهر جمادى الآخر لسنة ستّ وألف من الهجرة النّبويّة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5270. R-6718

Zbirka (مجموع), 2

L. 228; 20 x 15 (15 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. U prvom djelu tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-217b

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABŪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Isto kao br. 5268.

Početak (l. 1b):

أوّله: لله الحيّ الأحد حمد لا يحتويه الحدّ على ما أولانا علم الفروع وجنى من وَرْدِ روضه الرّوع و استنبطها العلماء بإبراء الآراء...وبعد، فيقول عبد اللّطيف بن فرشته أوصلهما الله تعالى إلى جنّته برشده انّ أرباب البطانة وأصحاب الفطانة من خلص أحبابي...

2. L. 218b-228b

النّاسخ والمنسوخ

AN-NĀSIḤ WA AL-MANSŪḤ

Kraće djelo o derogaciji u Kur'anu. Napisao aš-Šayḫ Ḥāfiẓ Abū Manṣūr čija nam je biografija nepoznata. Od nama pristupačnih izvora, autora sa ovim imenom i djelom sa ovakvim početkom i krajem bilježi jedino katalog aẓ-Ẓāhiriyya (v. *aẓ-Ẓāhiriyya, 'Ulum al-Qur'ān II, str. 328*).

Početak (l. 218b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى والصّلوة على محمّد النّبيّ المصطفى وبعد، فهذا كتاب جمعت فيه ما في القرآن من الآيات النّاسخة والمنسوخة موجزاً غاية الإيجاز وبيّنت فيه عدد السّور الّتي فيها المنسوخ دون النّاسخ وأوضحت فيه معنى النّسخ والنّاسخ والمنسوخ، ورتّبته ترتيباً يسهل حفظه لمن أراده، ويقرب ما يأخذه راجياً ثواب الله...

Završetak (l. 228b):

آخره: وما يذكرون إلاّ أن يشاء الله، التّكوير: **وما يشاؤون إلاّ أن يشاء الله ربّ العالمين**، الأعلى: **سنقرئك فلا تنسى**، والعصر: **إلاّ الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات**، فهذه جملة مواضع النّواسخ، وهي مائة موضع وموضعان تحويها سبع وثلاثون سورة والله أعلم، قال الشّيخ حافظ أبو منصور، مؤلّف هذا الكتاب رحمة الله عليه...وهو مستخرج من خمسين كتاباً من كتب الأئمّة والمفسّرين المنقولة عنهم بالأسانيد الصّحيحة منها كتاب النّاسخ والمنسوخ من خمسة وتسعين تفسيراً.

Rukopis su, po svoj prilici, prepisala dvojica nama nepoznatih prepisivača. Na kraju drugog djela (v. l. 228) bilješka da je prepis završen u mjesecu saferu 1126/1714. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je 1218/1803. godine, vlasnik rukopisa bio Bakr b. Ismā'īl Aqowalī (iz Bijelog Polja).

Iz kolekcije Salima-ef. Muftića.

5271. R-7752

نتائج الأفكار في شرح المنار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR FĪ ŠARḤ AL-MANĀR

Glosa na Ibn Malakov komentar djela *Manār al-anwār* (v. br. 5263). Napisao Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmī-zāde, rođen 977/1569., umro 1040/1631. godine.

Kaḥḥāla XII, 279-280; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Dobrača II, 841; al-Ğibūrī II, 2688, str. 88; Tirana, 166, str. 126; az-Ziriklī VII, 240-241; Köprülü I, 494; Brockelmann G II, 196 i S II, 263; O. M. II, 311-312; Şeşen, 169, str. 126

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن جعل حكمه المشروع كشجرة أصلها ثابت وفرعها مرفوع، الّذي خفى لطفه وظهر إحسانه ولا يقاس سلطان أحد بسلطانه...وبعد، فهذه تعليقات جمعتها من حواشي شرح المنار لإبن فرشتة...

Završetak (l. 172a):

آخره: باذن صاحبه، الضّمير لمال الغير. فالأولى أن يذكر بعد قول المصنّف كتناول مال الغير. هذا آخر ما تيسّر إلى ايراده من نتائج الأفكار عند الإشتغال بمطالعة شرح المنار.

L. 172; 20,5 x 13,5 (12,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq tadwīnī*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama, naročito u prvom dijelu, ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5272. R-8122

شرح المنار في أصول الفقه

ŠARḤ AL-MANĀR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* كتاب بن العيني شرح منار

Komentar an-Nasafī-jeva djela *Manār al-anwār* iz usuli fikha (v. Dobrača II, 809). Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimcima Zaynuddīn i Ibn al-'Aynī, rođen 837/1433., umro 893/1488. godine.

Kaḥḥāla V, 131 i X, 137; Dobrača II, 847; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Brockelmann G II, 196 i S II, 264; az-Ziriklī IV, 71; Köprülü I, 511

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل لأصول شرعه مناراً أي: منار... أمّا بعد، فيقول فقير الله الغنيّ عبد الرّحمن بن أبي بكر بن العيني، غفر الله ذنوبه وستر عيوبه: لمّا رأيت المختصر المسمّى بالمنار في أصول الفقه للإمام العلاّمة حافظ الملّة والدّين أبي المكارم البركات النّسفي... أردت أن ألخّص عليه شرحًا سالكًا طريق الإختصار...

Završetak (l. 92b):

آخره: لأنّ حرمة النّفس فوق حرمة المال فيجعل المال وقايةً للنّفس ولهذا، أي: لكون الحرمة قائمةً إذا صبر في هذين القسمين حتّى قتل صار شهيداً لأنّه يكون باذلاً نفسه لإعزاز الدّين.

L. 92; 20,2 x 12,5 (13,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima, do 2 cm dubine, dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 92b) u kome je data bilješka da ga je prepisao soḫta Sulaymān, 1027/1618. godine.

كتبه الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ سليمان السّوخته سنة سبع وعشرين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na istom listu bilješka da je rukopis uvakufio Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, muhafiz Bosne.

وقفت هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه.

Ispod bilješke je otisnut lični pečat vakifa.

Iz Odbora IZ Travnik.

5273. R-4880

شرح المناز في أصول الفقه

ŠARḤ AL-MANĀR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Isto kao br. 5272.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فلا شكّ أنّ اتّصاله بالسّبب يكون حقيقيًا واتّصاله بالشّرط يكون مجازًا... هذا الّذي ذكر من بيان الإستنباط... وأمّا المتقدّمون من مشايخنا قالوا: سبب وجود العبارة نعمة الله علينا... فالإيمان وجب شكر النّعمة...

L. 86; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 86a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. ʻAbdullāh 4. safera 1054/1644. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في شهر صفر المبارك في (ال) يوم الرّابع في وقت الضّحى عن يد (ال) عبد الذّليل النّحيف المذنب المحتاج إلى رحمة الصّمد محمّد بن عبد الله غفر الله له ولوالديه...في تاريخ سنة أربع وخمسين وألف.

5274. R-8098

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Komentar djela *Tanqīḥ al-uṣūl* (v. Dobrača II, 855) o osnovama šerijatskog prava (*usuli fikha*). I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je isti autor, ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī), umro poslije 747/1347. godine. Komentar je dugo vremena služio kao udžbenik na islamskim učilištima širom svijeta i još se uvijek ubraja u istaknuta djela iz ove oblasti. Djelo je prvi put štampano u Indiji 1292/1875. godine.

Kaḥḥāla VI, 246; Dobrača II, 856; Brockelmann G II, 214 i S II, 300; Zürich I, 98; Sarkīs II, 1963; Tirana, 150-152, str.115-117; Ḥ. Ḫ. I, 496; Köprülü I, 481-484, str. 243; al-Ǧibūrī II, 2539-2547, str. 44-46; Şeşen, 173, str. 128; Flügel III, 1774, str. 195

Na listu 1a hemijskom olovkom naknadno pogrešno upisan naziv djela التّنقيح في علم الأصول.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كان مأمونًا عن السّهو. أمّا غيره فلا على أنّ رعاية الطّالب أشدّ عادةً وطبيعةً، وأيضًا، إذا قرأ التّلميذ فالمحافظة من الطّرفين وإذا قرأ الأستاذ لا تكون المحافظة إلاّ منه...**فصل في الطّعن** وهو امّا من الرّاوي أو من غيره والأوّل امّا بأن عمل بخلافه

بعد الرّواية فيصير مجروحًا كحديث عائشة: أيّما امرأةٍ نكحت بغير إذن وليّها فنكاحها باطل ثمّ زوّجت ابنة أخيها عبد الرّحمن وهو غائب ...

Završetak (l. 183b):

آخره: وإنّ لم تنته عن تركها بالضّرب يطلّقها ولو لم يكن قادرًا على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وامر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك و العاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة والعافية في الدّنيا والآخرة لنا ولإخواننا. آمين!

L. 183; 18 x 14 (12,5 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispreturani i po lagama razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 183b) u kome je dat podatak da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. al-Ḫalīl u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 839/1435. godine.

قد تيسّر للكاتب الوصول إلى إتمام شرح تنقيح الأصول حامدًا لله ومصلّيًا على الرّسول أضعف عباد الله الجليل المدعوّ بيوسف بن الخليل أواسط ربيع الأوّل يوم الخميس في وقت العصر في تاريخ سنة ٨٣٩

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5275. R-6328

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حامدًا لله تعالى أوّلاً وثانيًا، ولعنان الثّنا، ثانيًا، وعلى أفضل رسله وآله مصلّيًا، وفي حلبة الصّلوات مجلّيًا ومصلّيًا وبعد، فإنّ العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة عبيد الله

بن مسعود بن تاج الشّريعة سعد جدّه وأنجح جدّه يقول: لمّا وفّقني الله تعالى بتأليف تنقيح الأصول...

L. 165; 18,4 x 13,2 (12,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na prvom zaštitnom listu, dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, mjestimično dohvaćen crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 164b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. ʻIwaḍ b. ʻAlī Ḥāǧī u utorak, u mjesecu saferu 881/1476. godine.

تمّ بحمد الله وحسن توفيقه في وقت الضّحى يوم الثّلثا ، في شهر المبارك صفر على يد (ال) عبد الضّعيف الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور يوسف بن عوض بن علي حاجي عفى الله عنهم...تاريخه سنة إحدى وثمانين وثمانمائة ٨٨١

Bilješke o ranijim vlasnicima na prvom zaštitnom listu na strani *a* i listu 1a namjerno izbrisane.

Iz kolekcije Besima Korkuta.

5276. R-7356

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 187; 21 x 13,5 (15 x 7,5); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 187b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. Muḥammad al-Bosnawī 3. ševvala 1050/1640. godine, u medresi Sulejmaniji u Istanbulu.

إتّفق الفراغ من تسويد الأوراق بعون الله وحسن توفيقه في اليوم الثّالث من شوّال المكرّم لسنة خمسين وألف في مدرسة المرحوم السّلطان سليمان...بمدينة قسطنطينية المحميّة على يد الفقير يوسف بن محمّد البوسنوي...

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Muṣṭafā b. Muḥammad. Bilješka drugog vlasnika na istom listu namjerno izbrisana.

5277. R-4612

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Početak kao kod br. 5275.

L. 235; 20,5 x 12 (15,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnjih pedesetak listova dohvaćeno vlagom. Prva i posljednja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih oštrim perom i sitnim slovima rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom, prepukao dužinom hrbata i naknadno nevješto popravljan i lijepljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 235b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mas'ūd b. Ḫalīl 21. muharrema 1056/1646. godine.

تمّ كتابة هذا الكتاب بتوفيق الله الملك الوهّاب ضحوة الحادي والعشرين من محرّم الحرام لسنة ستّ وخمسين وألف عن يد العبد الفقير إلى الملك القدير مسعود بن خليل...

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

Iz Odbora IZ Mostar.

5278. R-4599

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 313; 21 x 15 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, naknadno vještom rukom popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 313a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio imam Bayrām b. Salīm (ili Sulaym), u mjesecu rebiul-ahiru 1125/1713. godine.

تمّت الكتاب المسمّى بالتّوضيح شرح التّنقيح، تصنيف الإمام العلاّمة صدر الشّريعة...على يد...الإمام بيرام بن سليم...في شهر ربيع الآخر لسنة خمس وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listu 1a namjerno izbrisane tri bilješke ranijih vlasnika s njihovim pečatima. Od njih se može pročitati jedino bilješka sa imenom prvog vlasnika Aḥmad b. Bayrām.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5279. R-6308

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 221; 22 x 13,5 (14,5 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama, naročito u početku, ima nešto komentara. Pojedini komentari pisani na papirićima uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1191/1777. godine, jer tu godinu nalazimo na pečetu kasnijeg vlasnika Muḥammada, muftije u Travniku (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5280. R-5959

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 227; 22,2 x 16,5 (16 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata, naknadno popravljen i dužinom hrbata obložen impregniranim platnom crne boje. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 227b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Ṣamāqowī (iz Samakova u Bugarskoj). Nema podataka o godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5281. R-6499

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

L. 191; 20,5 x 13,5 (14 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke po marginama pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkastę boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih šezdeset listova tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Još jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama, naročito u prvoj polovini rukopisa, ima dosta sitno pisanih komentara rukom istog prepisivača. Pojedini listovi dužinom gornjeg prereza dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen, prepukao i naknadno popravljan dužinom hrbata, odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu, na strani *a*, imena dvojice ranijih vlasnika: as-Sayyid Muḥammad Munīb i Ḥāfiẓ Yūsuf Ṭarsūsī, muderris u Qubād-pašinoj medresi u Tarsusu.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5282. R-7050

Zbirka (مجموع), *2*

L. 222; 33,5 x 18,5 (23 x 9); 24 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na svim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-191a

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5274.

Na kraju djela (v. l. 191a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. al-Ḥāğī Ismā'īl zadnji dan Kurban-bajrama 1129/1716. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أحقر الطّالبين محمّد بن الحاجي إسماعيل في آخر أيّام الأضحيّة لسنة ١١٢٩

2. L. 192b-222a

(رسالة) أهمّ الأمور
(RISĀLA) AHAMM AL-UMŪR

Traktat o osnovnim pojmovima islamskog vjerovanja i vjerskim dužnostima od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 127/16, str. 92; Ahlwardt II, 1893

Početak (l. 192b):

أوّله: آمنت بالله، وبما جاء من عند الله، على مراد الله تعالى مجملاً ومفصّلاً، وآمنت برسول الله، وبما جاء من عند رسول الله، على مراد رسول الله مجملاً ومفصّلاً صلّى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين. فلا يخفى على أرباب العقول و العلماء الفحول أنّ الثّواب الموعود والأجر المعدود...

Završetak (l. 222a):

آخره: قال الله تع: **ومن النّاس من يؤمن بالله واليوم الآخر وما هم بمؤمنين**، فلا تكن مغرورًا في بعض الرّخصة لأنّها في العقائد غير مقبولة، بل عليك الإعتقاد المطابق لإعتقاد أهل السّنّة والجماعة بشرائطه المذكورة. تمّ تمام.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 (v. bilješku i pečat na listu 222b).

5283. R-5979

شرح مختصر المنتهى
ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Komentar na poznato djelo *Muḫtaṣar al-muntahā* (v. Dobrača II, 875) iz oblasti usuli fikha. Osnovno djelo napisao je Abū 'Amr 'Uṯmān b.

'Umar b. al-Ḥāğib al-Mālikī, umro 646/1248. godine, a ovaj komentar 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad al-Īğī, 'Aḍududdīn, rođen 708/1308., umro 756/1355. godine. Komentar obuhvata samo na onaj dio koji se odnosi na logiku i disputaciju. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1307/1889. godine.

Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 4375; al-Ğibūrī II, 2615-2624, str. 65-67; Ḥ. Ḫ. II, 1853; Tirana, 156, str. 120; Köprülü III, 707/2; Sarkīs II, 1332; Dobrača II, 875; Brockelmann G I, 306 i S I, 537; Flügel III, 1773, str. 194

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي برأ الأنام وعمّهم بالإكرام والدّعوة إلى دار السّلام، وخصّ من شاء بمزايا الإنعام والتّوفيق لدين الإسلام...وبعد، فإنّ من عناية الله بالعباد أن شرع الأحكام وبيّن الحلال والحرام...

Završetak (l. 19b):

آخره: وكلّ ذي أب ابن وكلّ قياس دوري وهو ما يتوقّف بثبوت إحدى مقدّمتيه على ثبوت النّتيجة بمرتبة أو بمراتب القسم الثّاني وهو خطأ الصّورة هو أن يكون بالخروج عن الأشكال بأن لا يكون على تأليف الأشكال المذكورة، لا بالقوّة ولا بالفعل، أو يكون ويفقد شرط من شروط الإنتاج.

L. 19; 22,5 x 17 (17 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 19b) bilješka da ga je prepisao Božiji rob, Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī 12. muharrema 60., što bi moglo biti ili 1060/1650., ili 1160/1747. godine.

تمّ بعون الله...على يد عبد الله أحمد بن إبراهيم البوسنوي في ١٢م سنة ٦٠

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5284. R-8179

شرح مختصر المنتهى
ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Na listu 1a pogrešan naslov مختصر في أصول الفقه

Isto kao br. 5283.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أقول**: وقد تحذف إحدى مقدّمتي البرهان للعلم بها، فالكبرى مثل هذا يحدّ لأنّه زان والصّغرى مثل هذا يحدّ لأنّه يحدّ كلّ زان ومنه قوله تعالى: **لو كان فيهما**...

L. 10; 22 x 15,5 (16,5 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قال, a tekst komentara naznačen riječima أقول. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1253/1837. godine, jer tu godinu nalazimo ispod nečitljivog pečata nekog od bivših vlasnika (v. l. 1a).

Rukopis je vakuf hafiza Abdulaha Bušatlića (v. pečat na l. 1a).

5285. R-4604

حاشية الجرجاني على شرح مختصر المنتهي للإيجي
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ LI AL-ĪĞĪ

Naslov na početku سيّد على المختصر المنتهى

Glosa na al-Īğijev komentar *Muḫtaṣar al-muntahā* (v. Dobrača II, 875) iz usuli fikha. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, rođen u Džurdžanu u Perziji 740/1339., umro u Širazu 816/1413. godine.

Kaḥḥāla VII, 216; Şeşen, 161, str. 122; Köprülü III, 707; Ahlwardt IV, 4377; Ḥ. Ḫ. II, 1854; Brockelmann G I, 306 i S I, 538; Dobrača II, 876/2

Početak (l. 1b):

أوله: **قوله**: الحمد لله أردف التّسمية بالتّحميد في مفتتح الكلام اقتفاءً بما ورد في الأخبار واقتداءً بطريقة الأخيار وأداءً لبعض حقوق ما استغرقته من ضروب الإحسان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 101b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فحكمه على كلّ رقبة بحكم رقبة قتل خطأً...وقد أثبت للرّقبة مطلقًا وكذا يقال في الأعشى هذا مبصر وكلّ مبصر بصير باللّيل فالمبصر...

L. 101; 21,5 x 15 (14 x 6,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na početku rukopisa dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom, izlizan po rubovima i prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a namjerno izbrisano više bilješki o ranijim vlasnicima. Jedino je čitljiva bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. ʻUṯmān Kayl-zāde (!)

مما استصحبه الفقير إلى لطف ربّه القدير أحمد بن عثمان الشّهير بكيل زاده.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat vlasnika.

Iz Odbora IZ Mostar.

5286. R-5582

سمت الوصول إلى علم الأصول

SAMT AL-WUṢŪL ILĀ ʻILM AL-UṢŪL

Uvod u metodologiju islamskog prava. Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine. To je zapravo, skraćena redakcija djela *Manār al-anwār* (v. br. 5263) koje je napisao Abū al-Barakāt ʻAbdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, umro 710/1310. godine. Kafi je ovo djelo počeo da piše poslije svog povratka iz Carigrada 996/1588. godine, kada je postavljen za kadiju Srijema, a završio ga je u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1000/1592. godine.

Dobrača II, 895; Šabanović, str. 181; Kaḥḥāla III, 233; Ḥ. Ḫ. II, 1002; O. M. I, 277; Bašagić, str. 86

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله على ما هدانا لسمت الوصول إلى أصول الشّرع بتلويح كتابه ودعانا إلى طريق حصول قواعد أحكامه بتوضيح خطابه...وبعد، فإنّ أفقر عباد الله الباري كافي الأقحصاري...يقول: لمّا تقرّر عيانًا أنّ أعظم العلوم شأنًا وأقومها دليلاً وبرهانًا علم الأصول التي ينبعث منه عيون مشارع الشّريعة وينابيعها...ألفت متنًا متينًا يتضمّن ما لا بدّ منه من القواعد...وسمّيته بسمت الوصول إلى علم الأصول...

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الخاتمة في الأهليّة يعتبر فيها العقل وهو خُلِقَ متفاوتًا وهى نوعان: الأوّل أهليّة وجوب وهى صلاحيّة الذمّة لوجوب الحقوق الشّرعيّة لها وعليها، فما كان من حقوق العباد من الغرم والعوض و نفقة الزّوجات والأقارب يجب على الصّبىّ وما كان عقوبة لم يجب، وحقوق الله يجب متى صحّ القول بحكمه كالعشر والخراج ومتى بطل القول لا يجب كالعبادات الخالصة والعقوبات، والثّاني أهليّة أداء...

L. 11; 20 x 12 (14 x 6); 17 redaka. *Nastaʻlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa koricama zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5287. R-8101

Zbirka (مجموع), *3*

L. 30; 20,5 x 14 (14,5 x 7); 13-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-17a

سمت الوصول إلى علم الأصول
SAMT AL-WUṢŪL ILĀ ‘ILM AL-UṢŪL

Isto kao br. 5286.

Završetak ovdje (l. 17a):

آخره: والثّاني ما يصلح آلةً لغيره كإتلاف النّفس والمال فتؤاخذ الحامل فقط. وليكن هذا آخر الكتاب والله أعلم بالصّواب والحمد لله الوهّاب والصّلوة على رسوله محمّد وآله والأصحاب.

2. L. 17b-23b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A‘ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nu‘mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2015; Dobrača I, 578/3, str. 364; Fajić V, 3492/4; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt III, 3970; Köprülü II, 155/3; Şeşen, 365, str. 229; Hasandedić, 166/2; Brockelmann S I, 287

Početak (l. 17b):

أوله: كتاب الوصيّة عن الإمام الأعظم أبي حنيفة...إعلموا أصحابي وإخواني وفّقكم الله تعالى أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة على إثنى عشر نوعًا، فمن استقام على هذه الخصال لا يكون مبتدعًا ولا صاحب هوى...أولها: الإيمان و الإيمان إقرار باللّسان وتصديق بالجنان...

Završetak (l. 23b):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون، وأهل النّار في النّار خالدون لقوله تعالى في حقّ المؤمنين: **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون**، وفي حقّ الكفّار: **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون**.

3. L. 24b-30b

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao imam Nu‘mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt II, 1923; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 23/2; Brockelmann S I, 285;

Početak (l. 24b):

أوله: قال أصل التّوحيد وما يصحّ الإعتقاد عليه يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 30b):

آخره: وخروج الدّجّال و يأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها ونزول عيسى عليه السّلام من السّماء وساير علامات يوم القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم. تمّت تمام.

Zbirku su, sudeći po rukopisu, prepisala dvojica prepisivača, i to: od l. 1-23 Muṣṭafā Tazkaraği-zāde 1171/1758. godine (v. bilješku na listu 17a)

تمّت الكتاب بعون الله الملك المتعال عن يد مصطفى تزكره جي زاده من شهر جمادى الآخر لسنة إحدى وسبعين ومائة وألف.

a od l. 24-30 nama nepoznati prepisivač.

Iz Odbora IZ Travnik.

5288. R-5969

Zbirka (مجموع), 2

L. 21; 22 x 15,5 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta‘līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-9a

سمت الوصول إلى علم الأصول
SAMT AL-WUṢŪL ILĀ ‘ILM AL-UṢŪL

Isto kao br. 5286.

Naslov na listu 1a

Završetak (l. 9a):

آخره: والثّاني ما يصلح آلةً لغيره كإتلاف النّفس والمال فتؤاخذ الحامل فقط. وليكن هذا آخر الكتاب والله أعلم بالصّواب والحمد لله الوهّاب والصّلوة على رسوله محمّد وآله والأصحاب، تمّت تمام.

2. L. 9b-21b

مختصر الكافي من المنطق
MUḪTAṢAR AL-KĀFĪ MIN AL-MANṬIQ

Kratka risala iz logike. Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine.

Fajić V, 3333/4; O. M. I, 227; Kaḥḥāla III, 233; Ljubović, str. 33-35; Šabanović str. 186; Handžić (al-Ǧawhar...), str. 55;

Početak (l. 9b):

أوله: الحمد لله الذي علمنا الهداية والتوفيق وفهمنا مقاصد التصور والتصديق... وبعد، فإني لمّا رأيت طلاّب زماننا في المنطق يجدّون والمطلوب منه لا يجدون لفرط قلّة الوضوح في المتون ولتعذّر ضبط المشروح في الفنون، استضفت مختصراً واضحاً من كتب المتقدّمين والمتأخّرين...وسمّيته باسمي كافي راجيّاً العفو من العافي والله المستعان وعليه التكلان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والصّحيح أنّ كلّ ما علم على أىّ جهة فعله يقدي(!) به في إيقاعه على تلك الجهة، وما لم يُعلم فَعَلَه على الإباحة، ثمّ الصّحيح أنّ كلّ ما قصّه الله ورسوله علينا من شرايع مَن قبلنا يلزمنا من غير إنكار على أنّه شريعة لنبيّنا عليه السّلام ما يظهر نسخه ويجب تقليد الصّحابىّ حتّى يترك به قياسُ التّابعين ومَن ...

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1174/1760. godine. (v. bilješku na listu 9a). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5289. R-4621

مرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول
MIR'ĀT AL-UṢŪL FĪ ŠARḤ MIRQĀT AL-WUṢŪL

Komentar djelu *Mirqāt al-wuṣūl* (v. Dobrača I, 151/5, str. 123) o osnovama šerijatskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Dobrača II, 885; Ḥ. Ḫ. II, 1657; Köprülü I, 527; O. M. I, 293; Şeşen, 178, str. 131; Zürich I, 97; Brockelmann G II, 227

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي كرّم بني آدم بالعقل القويم وهداهم بنور توفيقه إلى الصّراط المستقيم ...فشرحتها شرحاً يتضمّن بسط إيجازها...وسمّيته مرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول...

Završetak (l. 362a):

آخره: فكذلك الإجتهاد، فيكون المجتهد من له ملكة يقتدر بها على استنباط كلّ حكم شرعىّ فرعىّ دليله ولا ينافي ذلك صدور ولا أدرى لما سبق.

L. 362; 19,5 x 11 (14 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu u obliku kupole lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, zelenom i bijelom bojom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom crnom linijom. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, izlizan po rubovima korica, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Na kraju djela duža bilješka (v. l. 362a) u kojoj se kaže da je njegov prepis završio Ramaḍān al-Qayṣarī, unuk Šayḫa Ibrāhīma as-Sūzī-ja, uoči petka, 27. ramazana 1003/1595. godine.

Iz kolekcije Muhameda Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (v. pečat na prvom i posljednjem zaštitnom listu).

5290. R-6613

سلّم الوصول إلى علم الأصول
SULLAM AL-WUṢŪL ILĀ 'ILM AL-UṢŪL

Uvod u metodologiju islamskog prava na arapskom jeziku. Napisao 'Abdul'alīm b. aš-Šayḫ Muḥammad Abū Ḥiǧāb aš-Šāfi'ī al-Ḥadādī, umro 1361/1942. godine. Ovdje se ne radi o djelu koje je pod istim naslovom u stihovima napisao Ibn Muṭīr al-Ḥakamī (v. ar-Riyāḍ VI, str. 28). Djelo je štampano u Kairu 1328/1910. god.

Kaḥḥāla V, 266

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلاة والسّلام على أشرف المرسلين، سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى رحمة الكريم التّوّاب عبد العليم بن الشّيخ محمّد أبي حجاب الشّافعي مذهبًا والحدادي مولداً: لمّا تجاسرت على تقديم مكتوب للمشيخة الجليلة الأزهريّة يتضمّن طلب امتحاني للشّهادة العالية، التمس منّي بعض الإخوان، أصلح الله لي وله الحال والشّأن، أن أجمع ما اشتدّت إليه الحاجة من علم الأصول ليكون تذكرةً لمن يريد الدّخول، فجمعت ما تيسّر من كتب السّادة السّابقين وضمّمت إليه وزراً فتح بها ربّ العالمين، وسمّيته سلّم الوصول إلى علم الأصول...

Završetak (l. 32b):

آخره: (خاتمة) التّقليد هو الأخذ بقول الغير من غير معرفة ودليل ويلزم غير المجتهد لقوله تعالى: **فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون**، ولا يجوز التّقليد في أصول الدّين...وإن كان أخذاً بقول الغير من غير معرفة دليله مع الجزم به فيكفي إيمان المقلّد قطعاً...وهذا التّعريف هو المعتمد والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب...والحمد لله ربّ العالمين.

L. 32; 23 x 17,5 (19 x 13,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno i plavo. Pisanska sveska iz tridesetih godina XX stoljeća. Naslovi poglavlja stavljeni u zagradu, a značajnije riječi nadvučene crvenom ili plavom linijom. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi bez kustoda.

Prepisao iz primjerka štampanog 1328/1910. god., za vrijeme studija u Kairu Mehmed ef. Handžić 1347/1928. god. (v. bilješku na kraju djela, na listu 32b).

5291. R-6612

Zbirka (مجموع), 3

Str. 121; 20,5 x 16,5 (18 x 14); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Sveska sa širokim linijama. Papir bijele i žućkaste boje. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. Str. 1-102

مختصر في أصول فقه
MUḪTAṢAR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Kratko djelo iz teorije islamskog prava (*uṣūl al-fiqh*) od nama nepoznatog autora. Gornji naslov dat na početku rukopisa.

Početak (str. 1):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد الأوّلين والآخرين...وبعد، فاعلم أنّ كمال النّفوس البشريّة في قوّتها النّظريّة إنّما هو بمعرفة حقائق الأشياء وأحوالها على ما هي عليه في نفس الأمر بقدر الطّاقة البشريّة...فموضوع أصول الفقه الأدلّة الشّرعيّة من حيث إستنباط الأحكام منها...المرصد الأوّل في الأدلّة (والدّليل ما يمكن التّوصّل بصحيح النّظر فيه وفي أحواله إلى مطلوب خبرى أو العلم به) وهو أربعة: الكتاب والسّنّة والإجماع والقياس...

Završetak (str. 102):

آخره: وإنّما قال أبو حنيفة رضى الله عنه بأنّ إيمان المقلّد معتبر لمطابقته للواقع لا لجواز التّقليد فإنّ التّقليد آثم، وأمّا النّهى عن الكلام في القدر في قوله تعالى **وجادلهم بالّتي هى أحسن** وعدم نقل النّظر عن الصّحابة لوضوح الأمر عندهم بمشاهد الوحى وصفاء الأذهان بخلاف الإجتهادات لخفائها بتعارض فيها مع وجوده فيهم كما قال الأعرابى: البعرة تدلّ على البعير وآثار القدم تدلّ على المسير والسّماء ذات الأبراج وأرض ذات فجاج الا يدلاّن على السّميع الخبير.

Na kraju (v. str. 102) bilješka da je djelo završio Ḥāfiẓ Ya'qūb b. Munlā 'Uṯmān Berbić iz Donje Tuzle 25. šabana 1320/1902. godine.

تمّت بعون الله المنّان على يد الحقير الفقير المعترف بالعجز والتّقصير طوزلي زيرى حافظ يعقوب بن منلا عثمان بربيك غفر الله لهما ولوالديهما ولجميع المؤمنين ٢٥ شعبان سنة ١٣٢٠.

2. Str. 106-108

رسالة في آداب البحث
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Kratka risala o disputaciji koja se sastoji od uvoda (*al-muqaddima*) i dva članka (*maqālatayn*). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō, rođen 1061/1651., umro 1119/1707. godine.

Šabanović, str. 406; Jahić, Anali GHB XI-XII, 1985., str. 46

Početak (str. 106):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه وعلى آله وصحبه، وبعد، فهذه رسالة في آداب البحث مرتّبة على مقدّمة ومقالتين. المقدّمة المناظرة وهى النّظر بالبصيرة من الجانبين في النّسبة بين المنتسبين إظهاراً للصّواب...

Završetak (str. 108):

آخره: والنقص من العلم بمقدّمات الدّليل بخلاف المعارضة، ومنها أن المناقضة يتحقّق قبل إتمام الدّليل وبعده، ومنها أنّ المعارضة في العقليّات الصّرفة كالنّقض فيها بخلافها في النّقليّات.

Na kraju djela (v. str. 108) bilješka da je njegov prepis završen 17. rebiul-ahira 1319/1901. godine. Sudeći po rukopisu prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. Str. 110-121

رسالة البركوي في أصول الحديث
RISĀLA AL-BIRGIWĪ FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Naslov na početku متن من أصول الحديث لمحمّد البركوي

Kratka risala o teoriji hadisa. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Dobrača I, 399/1, str. 247

Početak (str. 110):

أوله: إعلم أيّها الطّالب الصّادق أنّ لأهل الحديث إصطلاحات لا بدّ من معرفتها بمن أراد أن يطّلع (على) مرادهم من إطلاقاتهم ...

Završetak (str. 121):

آخره: هذا ما تيسّر لنا في تحقيق أقسام الحديث من الكتب المعتبرة...**الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله.**

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci (v. bilješku na str. 121) 10. ševvala 1318/1901. godine.

Iz kolekcije Ahmed-ef. Selimovića, kadije iz Sarajeva.

---

2. ISLAMSKO PRAVO
الفقه

a) Arapski rukopisi

أ) المخطوطات العربيّة

5292. R-5412

مقدّمة أبي الليث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine.

Dobrača II, 904; Zürich I, 55-58; Kaḥḥāla XIII, 91; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 198; al-Ǧibūrī I, 1855-1858, str. 550; Tirana, 135, str. 104; Bratislava, 187, str. 156; Hasandedić, 158/2, str. 82; Fajić III, 1978/3; Ḥ. Ḫ. II, 1795; Brockelmann G I, 196 i S I, 348

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمة الله عليه: إعلم بأنّ الصّلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسّنّة واجماع الأمّة ...

Završetak (l. 32b):

آخره: مسئلة فإن قيل الإيمان مخلوق أم غير مخلوق فقل: الإيمان قرار وهداية فإنّ الإقرار صنع العبد وهو مخلوق والهداية صنع الرّبّ وهو غير مخلوق والله أعلم بالصّواب تمّت تمام.

L. 32; 19 x 12,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Na svim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1119/1707. godine, jer tu godinu nalazimo na pečatu vlasnika as-Sayyid ʻAbdulḥalīma (v. l. 32b). Na listu 32a pečat vlasnika Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5293. R-5761

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 48; 21,5 x 15,5 (14 x 9); 11 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Na listovima 46b-48a predaje o osobinama poslanika Muḥammada uzete iz djela *Šarḥ al-Mawāqif*, *Šarḥ al-Maqāṣid*, *Baḥr al-Kalām* i dr.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1125/1713. godine, jer je, kako se u bilješci na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* kaže, te godine vlasnik rukopisa postao al-Ḥāğğ Aḥmad b. Faḍlullāh Sarḥatlī iz Sarajeva.

دخل في ملك الحاجّ أحمد بن فضل الله الشّهير بسرحدلي ساكن سراى بوسنه...سنة ١١٢٥

Ispod bilješke otisnut lični pečat vlasnika sa imenom Aḥmad.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* imena dvojice vlasnika: Nūrī Darwīš 'Alī ef. b. Qazanfar-zāde i Mehmed Spaho.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5294. R-7116

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 41; 19,5 x 13,5 (12 x 8); 5-9 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Između redaka prijevod riječi na turski jezik pisan sitnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst na naslovnom listu uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 41a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Salīm (ili Sulaym) za svoga brata Ḥasana 1125/1713. godine.

كتبه الفقير محمّد بن سليم غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين كتبه لأخيه حسن...سنة خمس وعشرين ومائة وألف.

Ispod bilješke pečat prepisivača. Nema podataka o mjestu prepisa.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

5295. R-7588

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 35; 18,6 x 12 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Tri zadnja lista naknadno dopisana. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, po rubovima popravljan, odvojen od listova rukopisa.

Prepis iz 1158/1745. godine (v. bilješku na listu 30b). Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5296. R-7134

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 18 x 13,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa.

Prepis iz 1191/1777. godine (v. bilješku na listu 54b). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 55a-60a razne bilješke na arapskom jeziku i nekoliko dužih hadisa, a na listovima 61a-72b fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na prvom i zadnjem zaštitnom listu).

5297. R-5208

مقدّمة أبي الليث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 14,8 x 10 (10,5 x 7); 10 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima mastilo razljeveno i tekst oštećen. Prvih desetak listova po rubovima popravljano i nevješto lijepljeno. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5298. R-5572

مقدّمة أبي الليث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ يرفع رأسه من السّجدة الأولى ويقول: ربّ اغفر وارحم وتجاوز عمّا تعلم إنّك أنت الأعزّ الأكرم سبعين مرّةً ثمّ يسجد سجدةً ثانيةً ويقول كما قال في الأوّل ثمّ يسأل فيها...

L. 50; 18,5 x 12 (14 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muṣṭafā-ef.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5299. R-5512

مقدّمة أبي الليث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 43; 16 x 11 (12 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Rukopis naknadno obložen običnim kartonskim papirom bijele boje.

Nama podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5300. R-5752

مقدّمة أبي الليث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والأذن موضع اسماع الأذان والإقامة للصّلوة والرّجل موضع المسح على الخفّين والوجه موضع الحسن. والثّالث: الأعضاء، كاللّسان والعينين والشّفتين واليدين والكعبين يعني اللّسان موضع الشّكر والذكر والتّضرّع والعينين موضع الرّحمة والعبرة والشّفقة والشّفتين...

L. 32; 21 x 14 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst na prvih trinaest listova uokviren crvenom linijom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5301. R-5726

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 45; 21 x 14 (16 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvi i zadnji list dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5302. R-6010

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال بعضهم: الفريضة ما أمر الله تعالى لعباده أن يفعلوها ومطلقاً من غير أشكال وبغير شبهة كصوم رمضان وصلوة المكتوبات والزكوة والحجّ والواجب ما لم يأمر الله تعالى ولكن لم ير مصلحة الأعمال بدونه كقوات التّشهّد في القعدة الأخيرة والقنوت في الوتر...

L. 52; 21 x 15,5 (16 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5303. R-8067

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 64b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإن اقتصر على هذا جاز كما في صلوة الرّغائب ويصلّي على النّبيّ صلى الله تعالى عليه وسلّم بعد السّلام فيقول موصولاً بها بلا تأخير حتّى أتمّ عشرةً ثمّ يقطع بين كلّ عشرة بالتّسبيح والدّعاء، ولو لم يقطع جاز. وأمّا صلوة التّراويح هي...

L. 64; 19 x 13 (12 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodnim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti.Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Turbeta kod Travnika.

5304. R-8069

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئلة: فإن قيل ما الإيمان وما الإسلام وما الإحسان فقل: الإيمان قرار باللّسان وتصديق بالجنان وأمّا الإسلام فهو الإنقياد لأوامر الله تعالى والإجتناب عن نواهيه وأمّا الإحسان فهو الإحسان إلى خلق الله تعالى والنّفقة عليهم بلا منّة...

L. 32; 16,5 x 11 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5305. R-5410

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 72; 18 x 13 (15 x 8,8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod riječi na turski jezik pisan sitnim slovima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Prepis iz 1255/1839. godine (v. bilješku na listu 69b). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5306. R-7132

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 50; 17,2 x 12,5 (14,9 x 9); 9 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod na turski jezik. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom svijetloplave boje.

Na kraju djela (v. l. 48a) bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā 'Āšiq b. Muḥammad Yayčawī 1256/1840. godine.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 50b).

5307. R-8068

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

L. 31; 19 x 13 (12,5 x 6,5); 8 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispremetani i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 31b) u kome je data bilješka da ga je 1259/1843. godine, u tvrđavi Glamoč prepisao Ḥasan b. Ḥasan.

تمّت تمام بعون الله الملك العلاّم سنة ١٢٥٩...الحقير الفقير حسن بن حسن ...عن قلعه، غلاموج.

5308. R-7701

Zbirka (مجموع), 2

L. 64; 20 x 14 (15 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-55a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

2. L. 56b-63a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494. godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: *Muqaddima aṣ-ṣalā*, *Maṭālib al-muṣallī*, *'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā*, *Šurūṭ aṣ-ṣalā* i *al-Kaydāniyya fī al-fiqh*. Djelo se sastoji iz osam poglavlja (*bāb*) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom *Šurūṭ aṣ-ṣalā* napisao Ibn Kamāl-paša. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; Brockelmann G II, 198 i S I, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399/4, str. 247; Zürich I, 50-53

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

- الباب الأوّل في بيان الفرائض وهى خمسة عشر،
- الباب الثّاني في الواجبات وهى أحد وعشرون،
- الباب الثّالث في السّنن وهى سبعة وعشرون،
- الباب الرّابع في المستحبّات وهى ثلاثة وعشرون،
- الباب الخامس في المحرّمات هى أربعة عشر،
- الباب السّادس في المكروهات وهى تسعة وخمسون،
- الباب السّابع في المباحات وهى إحدى عشر،
- الباب الثّامن في المفسدات في التّحقيق خمسة على العموم...

Završetak (l. 63a):

آخره: والضّحك والعمل الكثير بلا إصلاح وترك فرض من الفرائض بلا عذر ولو طرأ فواته بدون اختياره، وتعمّد الحدث واستخرجت الأحكام من المحيط والفتاوى الكبير...والهداية وحاشيتها وميزان الأصول واللّباب. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان وحسن توفيقه.

Cijelu zbirku prepisao je Abū Bakr 1055/1645. godine (v. bilješku na l. 64b). Nema podataka o mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

5309. R-5547

Zbirka (مجموع), 2

L. 99; 14 x 9,5 (9,5 x 6); 9-11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-82b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

2. L. 87b-99b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Napomena: Ovo nije nijedan od zasebnih radova o istoj temi koji se pod naslovima: *Šurūṭ aṣ-ṣalā*, *Fiqh al-Kaydānī* i *Muqaddima aṣ-ṣalā* pripisuju Ibn Kamal-paši, Kaydānī-ji i Fanārī-ji.

Dobrača I, 144/5; Šabanović: Književnost Muslimana BiH.., str. 179-180; Ždralović: Prepisivači djela u arabičkim rukopisima I, str.160-161)

Početak (l. 87b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... باب شروط الصّلوة وهى ستّة. الأوّل: الوضوء بالماء الطّاهر أو التّيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والحجر والجصّ و والكحل...

Završetak (l. 99b):

آخره: إعلم أنّ الغسل أحد عشر نوعًا خمسة منها فريضة... وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وأربعة منها سنّة وهو غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1094/1684-85. godine (v. bilješku na listu 99a). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5310. R-5260

Zbirka (مجموع), 3

L. 63; 20,5 x 14,2 (15 x 8,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-39b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1155/1737. godine.

2. L. 41b-47a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 (v. bilješku na l. 47a).

3. L. 49b-55b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na listovima 56a-63b nalazi se fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5311. R-6178

كتاب التّقدمة في شرح المقدّمة

KITĀB AT-TAQDIMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Komentar na popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (v. br. 5292). Osnovno djelo napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine, a ovaj komentar Ğibrīl b. Ḥasan b. ʻUṯmān b. Maḥmūd b. ʻUṯmān al-Ganğā'ī (iz Gendže), umro 752/1351. godine.

Ahlwardt III, 3508; Kaḥḥāla III, 116; al-Ğibūrī I, 1278, str. 400; Ḥ. Ḫ. II, 1796; Brockelmann G I, 196 i S I, 348; Şeşen, 183, str. 133

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أمدّ أوليا ء بالعاجلة بأنواع النّعم، وأوعد أعدا ء بالآجلة بأصناف النّقم...أمّا بعد، فإنّ المقدّمة المنسوبة إلى الإمام الفقيه أبي اللّيث...فأردت أن أشرح معانيها وأبيّن مبانيها وأوضح دلائلها وسمّيته بكتاب التّقدمة في شرح المقدّمة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يا من إليه التّدبير وله المقادير، يا من العسير عليه اليسير، يا من هو على ما يشا ء قدير، يا من أرسل الرّياح، يا فالق الإصباح، ويا باعث الأرواح، ويا ذا الجواد والسّماح، يا رازق ما يشا ء، يا فاعل من يشا ء كيف يشا ء...

L. 49; 21 x 15,5 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza i po rubovima do 3 cm dubine dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5312. R-6730

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي

AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Komentar na Abū al-Layṯ-ovu Muqaddimu o namazu (v. br. 5292). Napisao Muṣṭafā b. Zakariyyā b. Aydoğmuš al-Qaramānī, Muṣliḥuddīn, umro 809/1406. godine. Autor je napisao dva komentara na spomenutu *Muqaddimu*; jedan kraći, i drugi opširniji. Ovo je opširniji koji je, kako na kraju djela kaže, završio u Kairu, u mjesecu muharremu 792/1389. godine.

Kaḥḥāla XII, Ahlwardt III, 3509; 253; az-Ẓāhiriyya I, str. 238-242; Dobrača II, 907; Ḥ. Ḫ. II, 1795; Brockelmann I, 196

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله، وعلى جميع رسل الله وأنبيا ء، وعلى جميع الملائكة وأصفيائه، وعلى جميع أهل طاعته أجمعين، حمداً يقرّبنا إلى مرضاة الله تعالى وكرامته...وبعد، يقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنىّ مصطفى بن زكريا بن آيدغمش القرماني: لمّا رأيت مختصر مقدّمة الصّلوة المنسوب تأليفه إلى الشّيخ...أبي اللّيث السّمرقندي...وددت أن أكتب له شرحًا يحلّ مشكلاته...وسمّيته التّوضيح...

Završetak (l. 121b):

آخره: **سؤال:** ما الحكمة في أنّ الله تعالى قال عيسى بن مريم ولم يقل إبراهيم بن فلان وموسى بن فلان ونوح بن فلان لأنّ النّصارى زعمت أنّ عيسى ابن الله فدعاه الله تعالى بابن مريم ليعلموا أنّه ليس ابن الله، بل هو ابن مريم. ويقال انّ الله تعالى يدعو جميع الخلق يوم القيمة بأسما ء أمّهاتهم لا بأسما ء أبائهم لأجل عيسى ع.م. والله أعلم بالصّواب.

L. 121; 20,5 x 14 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje. Zadnja korica originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom nalijepljena preko kartonskog poveza.

Prepis iz 982/1547. godine, kako stoji u bilješci na kraju djela, na listu 121b.

تمّت (!) الكتاب سنة ٩٨٢

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije dr. Hamdije Čemerlića.

5313. R-5272

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي
AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Isto kao br. 5312.

Naslov na listu 1a هذا الكتاب توضيح شرح أبي اللّيث للقرماني

Završetak ovdje (l. 151b):

آخره: قال: حسبي من الخيرات ما أعددته يوم القيامة في رضى الرّحمن دين النّبيّ محمّد خير الورى، ثمّ اعتقادي مذهب النّعمان وعلى الخير والصّلاح نقطع الكلام راجين من الله تعالى الفلاح والفوز بالنّجاح إنّه هو الوهّاب الفتّاح وشاكرين حامدين على تمام التّوضيح، إنّه هو المشكور وعلى إفاضة نعمه المسؤول...

L. 153; 20,5 x 13,5 (16 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 151b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad u petak, u prvoj dekadi mjeseca šabana 1040/1631. godine.

فكان الفراغ من هذا الكتاب يوم الجمعة في عشر أوّل من شهر شعبان المكرّم سنة أربعين بعد الألف على يد محمّد بن أحمد...

Nema podataka o mjestu prepisa.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5314. R-6022

التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي
AT-TAWḌĪḤ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

Naslov na listu 1a كتاب التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث للشّيخ مصطفى القرماني

Isto kao br. 5312.

Fragment koji sadrži samo prvih 10 listova.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل قوله:** ثمّ اعلم بأنّ الحدث على نوعين: الحدث اسم خاصّ للمانع الحكمي من أداء الصّلوة والخبث اسم خاصّ للحقيقي والنّجس يشملهما، وأراد المصنّف رحمه الله أيضًا من الحدث المانع مطلقًا من غير تقييد بالحقيقي والحكمي بقرينة تقسيمه إليهما. **قوله:** وما أشبه ذلك يعني أنّ كلّ شيئ يشابه الأشياء المذكورة ويماثلها، فهو ينقض الوضوء نحو: ماء الجرح والقئ ملاء الفم والضّابط فيه أن كلّ نجس...

L. 10; 25,5 x 18 (22 x 14,5); 27 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenom redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

5315. R-8118

خزانة الفقه
ḪIZĀNA AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*

Djelo o islamskom pravu (fikhu) hanefijske pravne škole. Napisao na arapskom jeziku Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine. Djelo je raspoređeno na veća poglavlja (*kitāb*) i manja (*bāb*).

Kaḥḥāla XIII, 91; Ahlwardt IV, 4444-4445; az-Ẓāhiriyya I, str. 296-298; Ḥ. Ḫ. I, 703; Köprülü I, 559/2; Zürich I, 108; Dobrača II, 922/2; Brockelmann G I, 196 i S I, 347

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين، قال الشّيخ الإمام الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمه الله: إعلم أنّ الفقه علم حسن وهو أجلّ من سائر العلوم

وهو علم الدّين الشّريف وقوام الشّرايع به ولا بدّ لكلّ عاقل...وهذا التّأليف من مسائل الفقه معدودة الأجناس ...

Završetak (l. 51b):

آخره: ولو قال لرجل چرا كرد حلال نكردي، فقال: من حرام يايم حلال راجه كنم معناه: أن يقول لرجل لم لا تدور حول الحلال فقال: ما دام أجد الحرام لبس بالحلال يكفر. والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. إنّه هو الرّؤف التّوّاب.

L. 52; 20,2 x 14,5 (16,5 x 8,5); 29 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku tri, a na kraju jedan zaštitni list sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 51b) bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Ḫalīl u prvoj dekadi zul-kadeta 1090/1679. godine.

قد وقع الفراغ من تنميق هذا السفر الشّريف...على يد أضعف عباد الله الجليل إبراهيم بن خليل في أوائل ذي القعدة لسنة ١٠٩٠

Na istom listu bilješka da je ovaj primjerak uvakufio Elčī al-Ḥāğğ Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne.

وقفت هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat vakifa.

Iz Odbora IZ Travnik.

5316. R-5821

خزانة الفقه
ḪIZĀNA AL-FIQH

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* خزانة الفقه للسّمرقندي أبو اللّيث

Isto kao br. 5315.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 46b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الشّفعة الشّفعة واجبة لثلاثة نفر للخليط في نفس المبيع...والشّفعة واجبة في العقار وإن كان ممّا لا يقسم كالرّحى والحمام ولا شفعة في عشرة أشياء: في عقار قسم وفي دار تزوج عليها أو يخلع بها...أو يعتق عليها عبداً أو يصالح عبداً...

L. 46; 20,5 x 14 (15 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, na osnovu jedne bilješke na prvom zaštitnom listu na strani *a*, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1126/1714. godine, jer je te godine kupovinom došao u posjed izvjesnog ʻUṯmāna iz kasabe Nevesinje.

تملّكه الفقير عثمان نوه سينى بشراء شرعيّ في قصبه، نوه سينه لسنة ستّ وعشرين ومائة وألف.

Na istom listu su imena još dvojice kasnijih vlasnika: Ibn Ibrāhīm as-Sarāyī (iz Sarajeva) i Mafḫar Ġulām ʻĀlim Muḥammad Ḥasīb iz 1229/1814. godine.

Ispod bilješki su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5317 R-7953

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Djelo o hanefijskom fikhu što ga je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik u medresama, naročito u osmanlijskim zemljama. Sljedbenici hanefijske pravne škole često su ovom djelu davali naziv samo *al-Kitāb* i uvažavali ga do stepena poštovanja, smatrajući ga blagoslovljenim (*al-mubārak*), a učenici, u kasnijim vremenima, označavali kratko, po njegovu autoru, samo nazivom *al-Qudūrī*.

Kahhāla II, 66-67; Ahlwardt IV, 4451; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Köprülü II, 104 i III, 108-110; Brockelmann G I, 175 i S I, 295; az-Ẓāhiriyya II, 155-158; al-Ğibūrī I, str. 538-540; A. M. I, 74; Bratislava, 52, str. 85; Dobrača II, 926-944; al-Munğid, str. 409; Hasandedić, 154, str. 81; Flügel III, 179

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين. كتاب الطّهارة: **ياأيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤوسكم وأرجلكم إلى الكعبين** الآية. ففرض الطّهارة وغسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والمرفقان والكعبان تدخلان في الغسل...

Završetak (l. 83a):

آخره: ومن كان له شيء من المسئلة الثّانية فهو مضروب في ترك الميّت الثّاني وإذا صحّت مسئلة المناسخة وأردت معرفة ما يصيب كلّ واحد من حساب قسمت ما صحّت منه المسئلة على ثمانية وأربعين فما خرج أخذت له من سهام كلّ وارث حبّة.

L. 83; 21 x 11,5 (15,5 x 6,1); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom tankom linijom. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa originalnom paginacijom. Na početku, naknadno, ubačena četiri lista i na njima dat sadržaj djela po poglavljima. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na kraju djela (v. l. 83a), iz 1131/1718. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu bilješke o dvojici ranijih vlasnika. Prva je namjerno izbrisana, a na drugoj se može pročitati da je vlasnik rukopisa 1164/1750. godine postao Ibrāhīm b. Aḥmad.

5318. R-5890

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: باب زكوة الفضّة ليس فيما دون النّصاب من مائتى درهم صدقة. فإذا كان مائتى درهم وحال عليهما الحول ففيها خمسة دراهم ولا شئ في الزّيادة حتّى يبلغ أربعين درهماً..

Završetak ovdje (l. 152b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب المضاربة المضاربة عقدٌ على الشّركة بمال من أحد الشّريكين وعمل من الآخر ولا تصحّ المضاربة إلاّ بالمال الّذي تصحّ به الشّركة...وإن لم يكن له ربح لم يلزمه الإقتضاء. ويقال له وكّل ربّ المال في الإقتضاء، وما هلك من مال المضاربة فهو من الرّبح دون رأس المال لأنّه يجب عليه إيصال رأس المال إلى ربّ المال...وإن فضل شئ كان بينهما وإن نقص لم يضمن المضارب ...

L. 152; 20 x 13,5 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i prilikom najnovijeg povezivanja ispreturani. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa djelom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je veoma star, najvjerovatnije, iz XIV stoljeća.

5319. R-7989

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (l. 175a):

آخره: ومن أوصى لزيد وعمر بثلث ماله فإذا عمر ميّت فالثّلث كلّه لزيد. وإن قال: ثلث مالي بين زيد وعمرو وزيد ميّت كان لعمرو نصف الثلث. ومن أوصى بثلث ماله ولا مال له ثمّ اكتسب مالاً استحقّ الموصى له ثلث ما يملكه عند الموت. تمّت الكتاب.

L. 175; 17,5 x 12,5 (12 x 9); 9-12 listova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan neujednačeno. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Više vrsta papira, različite debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara, a na pojedinim listovima i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima puno prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 175a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Sulaymān 3. zul-hidždžeta, 882/1478. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الكتاب الشّريف في اليوم الثّالث...من شهر ذي الحجّة المبارك من يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف محمّد بن سليمان...من عام اثنين وثمانين وثمانمائة بعد هجرة النّبي صلّى الله عليه وسلّم.

5320. R-4881

مختصر القدوري
MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 117a) isti kao pod br. 5319.

L. 117; 21 x 14,8 (13 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen i odvojen od listova. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 116b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje započeto u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta, a završeno u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 985/1578. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je njegov vlasnik bio Munlā Naǧīb.

5321. R-6642

مختصر القدوري
MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje deset listova.

Početak ovdje (l. 10a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أصابعه نحو القبلة ووضع يديه على فخذيه ويبسط أصابعه ويتشهّد. والتّشهّد: التّحيّات لله والصّلوات والطّيّبات والسّلام عليك أيّها النّبيّ ورحمة الله وبركاته، السّلام علينا وعلى عباد الله الصّالحين أشهد أن لا إله إلاّ الله وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

L. 160; 25 x 17,5 (18 x 12); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a pri gornjem prerezu i dužinom hrbata lijepljeni i popravljani. Na pojedinim listovima , kao znak oboljenja, uočljive tamne fleke. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Originalna paginacija listova. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom crne boje, novijeg datuma. Prilikom koričenja na početku i na kraju umetnut po jedan dodatni zaštitni list.

Na kraju rukopisa (v. l. 60b) bilješka iz koje se vidi da je njegovo prepisivanje završio izvjesni Husayn u nedjelju, 17. redžeba 935/1529. godine.

وقع الفراغ من تحريره بعون الله تعالى وحسن توفيقه على يد الفقير إلى الله الغنيّ حسين غفر الله له ولأحسن إليهما وإليه يوم الأحد السّابع عشر من رجب المرجّب سنة خمس وثلاثين وتسعمائة.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5322. R-5081

مختصر القدوري
MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 124; 24 x 15,5 (14 x 10); 11-15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, neujednačeno. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Nedostaju listovi 5-31. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni, po lagama razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 123b) bilješka da je njegov prepis završen 955/1548. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5323. R-5009

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 146; 19,5 x 16 (12 x 8); 11 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim kaligrafskim pismom. Listovi 1-17 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih oštrim perom, sitnim slovima i rukom istog prepisivača. Po nekoliko listova na početku i kraju rukopisa dohvaćeno vlagom i popravljano nevještom rukom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, teško oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 146b) bilješka da ga je prepisao Ibn Ṭūrġūt u mjesecu redžebu, 956/1549. godine, u varoši Zvornik.

تمّت بتوفيق الله تعالى في شهر رجب المرجّب في تاريخ سنة ٩٥٦ في بلدة ازورنيق في وقت
الظهر غفر الله لكاتبه الذي يخشى ابن طورغوت وآباءه وأجداده ولأساتذه...

Ispod bilješke otisnut okrugli pečat prepisivača.

5324. R-5718

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 132; 21 x 15,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Sadržaj djela po poglavljima dat na listu 1a. Na kraju sedam zaštitnih listova sa raznim bilješkama, pretežno iz oblasti islamskog prava. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, nevješto popravljani, razasuti i odvojeni od poveza. Originalna folijacija listova. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i fizički odvojen od listova.

Na kraju djela (v. l. 125b) bilješka da ga je prepisao izvjesni Luṭfī u mjesecu ševvalu 968/1561. godine.

تمّ الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ...كتبه الحقير لطفي في شوّال سنة ٩٦٨

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5325. R-7097

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 100; 19,5 x 11,5 (13,2 x 5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedine riječi nadvučene crvenom tankom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve tri lage razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Dio prve korice, oko 5 cm dubine, otkinut i zagubljen.

Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥusayn b. ʻUṯmān 29. džumadel-ahira 1038/1629. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في (ال) يوم التّاسع والعشرين من شهر جمادى الآخرة لسنة ثمان وثلاثين وألف، وأنا الفقير إلى الله الملك القدير حسين بن عثمان... غفر الله ذنوبهما وستر عيوبهما.

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5326. R-8169

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 191; 15 x 10 (10,5 x 7); 10 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Na prvoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 191a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1039/1629. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Behauddina Hadžimejlića iz Busovače.

5327. R-7959

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 117; 20 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, teško oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Prva korica odvojena od poveza. Hrbat nevješto popravljan i lijepljen kožom i platnom. Na koricama lijepo urađene rozete, izlizane i oštećene.

Na kraju djela (v. list 114b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao ʻAlī b. Naḍrullāh as-Sayyidī Šahrī u četvrtak, u mjesecu saferu 1049/1639. godine, u kasabi Požega.

تمّت الكتاب بعون الله وحسن توفيقه... وكان الفراغ منه في يوم الخميس من وقت الضّحى من شهر صفر الخير لسنة تسع وأربعين وألف بعد هجرة من له العزّ والشرف. حرّر هذا الكتاب بقصبه، بوژه غه. إستنسخه لنفسه ثمّ لمن شاء الله تعالى من بعده علي بن نضر الله السّيّدي شهري، غفر الله له ولوالديه ولمن دعا له بالتّوبة والمغفرة...

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka i pečat da je vlasnik rukopisa bio Yūsuf b. Ḥusayn b. Yūsuf iz kasabe Nawābād (Prusac).

تملّكه الفقير إلى رحمة ربّه القدير يوسف بن حسين بن يوسف عن قصبه، نوابادى عفى عنهم الهادي.

Na početku i na kraju po dva zaštitna lista sa raznim bilješkama i dovama.

5328. R-4410

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 104; 20 x 13 (14 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst na naslovnom listu uokviren sa po dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Listovi dužinom hrbata i gornjeg prereza do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara, a na početku i interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom i kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 103a) u kome je data bilješka da ga je u kasabi Čajniče prepisao Ibrāhīm b. Kaywān (Ćejvan) 19. muharrema 1052/1642. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة المباركة عن يد (ال) عبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه المنّان ابراهيم بن كيوان في قصبه، چاينچه عفى الله عنهما في اليوم التّاسع عشر من شهر محرّم الحرام لسنة إثنين وخمسين وألف.

Na zadnjem zaštitnom listu tri otiska pečata, najvjerovatnije bivšeg vlasnika, sa natpisom Maḥmūd.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Ibrahim-beg Halilbašić.

5329. R- 7955

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno na kraju.

Završetak isti kao pod br. 5319.

L. 153; 19,5 x 13 (15,3 x 5,8); 15 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje. Dužinom donjeg prereza svi listovi oštećeni do 8 cm dubine, naknadno nastavljani i dopisivani. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama, naročito u prvom dijelu, ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne i tamnožute fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i neadekvatnim čuvanjem. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 153a) u kome je data bilješka da ga je prepisao izvjesni Aḥmad 1056/1646. godine. Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5330. R-7956

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 143; 20,5 x 13 (15,5 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Tekst na naslovnoj strani uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. U početku po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom i, usljed dugotrajne upotrebe, izlizan. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 143a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 15. muharrema 1080/1669. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 69a ovalni pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Munlā Muḥammad.

Rukopis je otkupljen od Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5331. R-5400

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 19,5 x 12,8 (14,6 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dužinom gornjeg prereza i hrbata, do 3 cm dubine, zadnjih desetak listova dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Na koricama po jedna lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 120a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1090/1679. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5332. R-7960

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (l. 199a):

آخره: وقال أبو يوسف: للأبِ السّدس والباقي للإبن وإن ترك جدّ مولاه وأخ مولاه فالمال للجدّ في قول أبي حنيفة رحمه الله وقالا: هو بينهما ولا يباع ولا يوهب ولا يورث. تمّ تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 199; 20,3 x 14 (14 x 8,2); 12 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom, tupim perom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po rubovima i dužinom hrbata, naročito na početku rukopisa, listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen crvotočinom i dugotrajnom upotrebom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Prepisao, kako se iz bilješke na kraju rukopisa (v. l. 199a) vidi, za svoje potrebe ‘Uṯmān b. Ibrāhīm Bahlūl-zāde 1093/1682. godine.

كتبه صاحبه عثمان بن ابراهيم بهلول زاده سنة ثلاث وتسعين وألف ١٠٩٣

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Munlā Zakariyyā.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5333. R-7961

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 133; 21 x 14,5 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage listova razasute i odvojene od poveza. Listovi po rubovima, naročito na početku i kraju rukopisa, dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i naknadno pisanih bilješki, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Kožni hrbat i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 132b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Muḥammad b. Ḥusayn b. Ibrāhīm u ponedjeljak, u mjesecu šabanu 1093/1682. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وقد فرغ من هذه النّسخة الشّريفة في يوم الإثنين في شهر شعبان المبارك صاحبه ومالكه محمّد بن حسين بن إبراهيم غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ١٠٩٣

5334. R-7990

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 20,5 x 12,5 (15 x 6,7); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i kraju rukopisa po dva zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku, pretežno u vezi sa fikhskim pitanjima. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom zelene boje. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 117a) bilješka da ga je prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad 1093/1682. godine.

حرّره عبد الله بن أحمد في سنة ١٠٩٣

Nema podataka o mjestu prepisivača niti o ranijim vlasnicima.

5335. R-1778

مختصر القدوري
MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 20 x 14 (14 x 7,5); 17-19 redaka. *Ta'līq* pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski obložen ukrasnim ebro papirom sa preovlađujućom plavom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na više mjesta pečat ranijeg vlasnika sa natpisom السيّد محمّد هاشم iz 11225/1810. godine i stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka da je rukopis, pod uslovom da se ne može prodati niti na drugi način otuđiti, za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio Muṣṭafā-ef.

5336. R-3046

مختصر القدوري
MUḤTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: شي، لو أزيل عنه لسقط والغلبة على العقل بالإغماء، والجنون والقهقهة في كلّ صلوة ذات ركوع وسجود وفرض الغسل المضمضة والإستنشاق وغسل سائر البدن...

Završetak ovdje (v. l. 100b) isti kao pod br. 5319.

L. 100; 20 x 13,5 (14 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi 41 i 42 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, dužinom prereza pocrnili usljed preduge izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i popravljan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa kadija Ṣāliḥ u kadiluku Bijeljina, a u drugoj da je vlasnik rukopisa njegovim otkupom iz zaostavštine al-Ḥāǧǧ 'Abdulmu'min efendije iz Bijeljine postao Ṣāliḥ Zuhdī iz kasabe Gradačac.

- قد إنتقل إلى ملك الفقير صالح القاضي بقضاء بلنه عفى عنه الباري
- ملكت هذه النسخة المباركة بالإشتراء في قصبه، بلنه من مخلّفات الحاجّ عبد المؤمن أفندي وأنا الفقير إليه عزّ شانه صالح زهدي بقصبه، غرادشچه عفى عنه الباري.

5337. R-5080

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 72a) isti kao pod br. 5319.

L. 72; 20 x 14,5 (12,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Zadnjih desetak listova dohvaćeno vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica izlizana. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatmije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a lični pečat sa natpisom Muḥammad i bilješka da je vlasnik rukopisa bio aš-Šayḫ Muḥammad, muftija u gradu Travniku.

من كتب الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير الشّيخ محمّد المفتي بمدينة تراونيك عفي عنه.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listu 1a).

5338. R-7130

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 167; 16 x 10,5 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi i dva posljednja lista originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača na znatno novijem papiru. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi lijepljeni i naknadno popravljani. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom svijetloplave boje. Prilikom poveza na početku i kraju rukopisa dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muharem-ef. Omerdić. Pečat sa njegovim imenom otisnut je na unutrašnjoj strani prve i zadnje korice.

5339. R-3002

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko četiri lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: بكلّ ما كان من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والحجر والجصّ والنّورة والكحلو الزّريخ (!) وقال أبو يوسف: لا يجوز بالتّراب والرّمل خاصّة ...

L. 238; 15 x 9,5 (10 x 5); 13 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama na koricama sa floralnim motivima. Preklop otkinut i zagubljen. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Na listu 238a pečat sa naznakom da je rukopis vakuf Ḥasan-ef. Bojo-zāde (Bojića).

5340. R-5553

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 179a) isti kao pod br. 5319.

L. 179; 14,5 x 9 (12 x 6); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa,* vokalizovan, pisan tupim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren sa dvije crvene tanke linije. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dvadesetak listova na početku dužinom gornjeg prereza dohvaćeno vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Zadnji list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom koričenja na početku i na kraju ubačen po jedan dodatni zaštitni list.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad al-Azharī nastanjen u al-'Ayniyyi.

دخل في ملك الفقير إلى ربّه الغنيّ محمّد...الأزهري القاطن بالعينيّة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5341. R-8114

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 162; 19,5 x 10,5 (13,5 x 5,5); 15 redaka. *Nasta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dodana tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Prvi i posljednji list originalnog prepisa zagubljeni i naknadno prepisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Prva i posljednja laga listova odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Još jedna crvena linija povučena po rubovima listova. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Poklon porodice Muhameda-ef. Tufe iz Sarajeva.

5342. R-6009

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 170; 20 x 14,5 (14 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u prvoj i posljednjoj lagi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i naknadno popravljan. Zadnja korica otkinuta i zagubljena. Na vanjskoj strani prve korice lijepo urađena rozeta u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 170a) bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Isḥāq 1116/1704. godine.

كتبه مصطفى بن اسحق في سنة ١١١٦

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5343. R-7962

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku rukopisa nedostaje oko 15 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: باب قضاء الفوائت: ومن فاتته صلوة قضاها إذا ذكرها وقدّمها على صلوة الوقت إلاّ أن يخاف فوت صلوة الوقت فيقدّم صلوة الوقت ثمّ يقضيها. ومن فاتته صلوات رتّبها في القضاء كما وجبت في الأصل إلاّ أن تزيد الفوائت على ستّة صلوة(!) فيسقط التّرتيب فيها...

L. 97; 19,5 x 14 (14 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u pojedinim lagama razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i na kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Od nekadašnjeg polukožnog poveza sačuvana samo zadnja korica i dio hrbata. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. l. 97b) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi zul-kadeta, 1148/1736. godine.

تمّ الكتاب القدوری بعون الله في أواخر شهر ذي الحجّة بتاريخ سنة ثمان وأربعين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Teufik-ef. Vareniković iz Travnika.

5344. R-2157

مختصر القدوري
MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 139b) isti kao pod br. 5319.

L. 142; 19,5 x 12,7 (14 x 7,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvih 77 listova tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama u prvoj polovini rukopisa ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača.Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, izlizane usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1151/1738. godine, jer iz te godine, na listu 131a, nalazimo bilješku sa imenom ranijeg vlasnika Muṣṭafā-oğlu 'Abdullāh. Ispod bilješke, na istom listu otisnuta dva pečata na kojima je čitljivo samo ime Muḥammad, najvjerovatnije, ime nekog od ranijih vlasnika.

5345. R-6646

مختصر القدوري
MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 208; 21,5 x 14 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst na naslovnom listu uokviren sa po dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Dvadesetak posljednjih listova dužinom donjeg prereza dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 207a bilješka da je djelo prepisao 'Umar b. 'Abdullāh Čalabī b. al-Ḥāǧǧ Abū Bakr iz sela Loznik kod Visokog 1155/1742. godine.

تمّت هذه النّسخة الشّريفة من يد الفقير عمر بن عبد الله چلبي بن الحاجّ أبو بكر عن قرية لوزنيك من ناحية قصبه، وسوقه غفر الله لهم ولوالديهم...لسنة خمس وخمسين ومائة وألف.

Ispod bilješke pečat prepisivača na kome se može pročitati ime 'Abduhū 'Umar.

Na istom listu na strani *b* bilješka da je ovaj rukopis 23. VII 1976. god. Eminu Islamovskom iz Struge poklonio Sulejman-beg Obrali iz sela Obre kod Kaknja, a ovaj kasnije Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

5346. R-7954

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 101; 20 x 14 (14 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne i tamnožute fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, znatno oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju rukopisa (l. 101b) bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u mjesecu saferu 1155/1742. godine.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5347. R- 6529

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 140; 19,5 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa.

Na kraju djela (v. l. 140a) bilješka sa puno grešaka da je njegovo prepisivanje završeno u srijedu, u mjesecu rebiul-ahiru 1162/1749. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريف (!) في يوم الأربع (!) في وقت الضّحى من شهر ربيع الآخر من سنة إثنى(!) وستّين وماً (!) وألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5348. R-5365

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تطهير النّجاسة واجب من بدن المصلّي وثوبه والمكان الّذي يصلّي عليه. ويجوز إزالة النّجاسة بالما، وبكلّ مايع طاهر يمكن إزالتها كالخلّ وماء الورد، وإن أصابت الخفّ بنجاسة لها جرم فجفّت فدلكه بالأرض جاز...

L. 190; 20 x 13,5 (15 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, naročito na početku i na kraju rukopisa. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 190b) bilješka da ga je prepisao Munlā Nūḥ Ketḫoda 1167/1753. godine.

كاتب الحروف...منلا نوح كتخدا سنة ١١٦٧

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5349. R-2304

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 165; 20,8 x 14,2 (14,5 x 8); 15-19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, dosta neujednačeno. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa po jedna laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom, razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, teško oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno lijepljen i nevješto popravljan.

Na kraju djela (v. l. 165a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao ‘Uṭmān b. Ibrāhīm u mjesecu zul-hidždžetu 1173/1760. godine.

تمّت من يد (العبد) الضّعيف المحتاج إلى رحمة الله تعالى في وقت الضّحى من شهر ذي الحجّة المعظّم سنة ثلث وسبعين ومائة وألف صاحب عثمان بن إبراهيم غفر الله لهما...

Na listu 1a krupnim slovima napisana bilješka da je rukopis vakuf Muderris-zāde.

وقف مدرّس زاده

5350. R-4984

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 84; 21,5 x 15 (17 x 9); 20 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom i kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u mjesecu saferu 1177/1763. godine, prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ-aġā.

كاتب الحروف ابراهيم بن صالح آغا سنة سبع وسبعين ومائة وألف ماه مبارك صفر الخير...

5351. R-6504

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 133; 22 x 15 (16,5 x 8,2); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom, plavom i tirkiznom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj i posljednjoj lagi listovi razasuti i odvojeni od poveza. U drugoj polovini rukopisa većina listova dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 131a) u kome je data bilješka da ga je prepisao ‘Umar b. Muṣṭafā Lubinlī (iz Ljubinja) u mjesecu srpnju 1181/1767. godine, u medresi Atmejdan (u Sarajevu).

كتبه الفقير عمر بن مصطفى لوبنلي في شهر سربن سنة ١١٨١ آت ميدان مدرسنده غفر الله له ولوالدينا ولجميع المؤمنين والمؤمنات.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* ime ranijeg vlasnika Munlā ‘Uṭmān Baš-efendi Bābić-zāde. Na istom listu na strani *a* dva nečitljiva pečata ranijih vlasnika.

5352. R-7991

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Završetak ovdje (v. l. 1a) isti kao pod br. 5319.

L. 95; 21,5 x 15,3 (15 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega se na pojedinim listovima razlilo mastilo toliko da se tekst jedva može čitati. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre, usljed čega su se korice deformisale.

Na kraju djela nečitko pisana bilješka iz koje se može pročitati jedino da se prepisivač zvao Ihlawnawī (Livnjak) i da je prepis završen 1185/1771. godine.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa bio 'Uṯmān b. Muṣṭafā al-Yāyčawī (iz Jajca).

5353. R-5048

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 120; 22 x 15 (14 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan.

Na kraju djela (v. l. 119b) bilješka da ga je prepisao Yūsuf Ḫawāğa b. 'Alī Klūčlī (iz Ključa), u prvoj dekadi rebiul-ahira 1197/1783. godine.

وقد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة ...كتبه (!) في أوائل ربيع الآخر سنة سبع
وتسعين ومائة وألف...يوسف خواجه بن علي كلوچلي.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm Bosnawī Sanalī (iz Sanskog Mosta), porijeklom iz Ključa, a na zadnjem zaštitnom listu da je rukopis Samiji Lasić poklonio Džemal Vejzović, brijač iz Sanskog Mosta, 13. 12. 1936. god.

5354. R-6578

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku rukopisa nedostaje oko 15 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقال يوسف ومحمّد يجمع بينهما المفردُ، ثمّ يتوجّه إلى
الموقف فيَقِفُ بِقُرْبِ جبل الرّحمة، والعرفات كلّها موقِفٌ إلاّ بطن عرنة، وينبغي للإمام أن يقف
بعرفة على راحلته ويدعو ويعلّم النّاس المناسك...

L. 131; 18 x 12 (14,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 131a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullāh b. Ḥāğī Aḥmad u mjesecu džumadel-ula 1199/1785. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك المنّان عن يد(ال) عبد الفقير عبد الله بن حاجي أحمد...في
جمادى الأولى سنة ١١٩٩

Poklon Udruženja Ilmije iz Tešnja.

5355. R-4704

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 179; 20,5 x 13 (14 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, krupniji, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom linijom crvene boje. Na prva dva zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, sa vanjske strane pocrnio usljed preduge izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a dat lanac autorovih učitelja koji preko Ibn Mas'ūda seže sve do poslanika Muhammeda a.s.

Na listu 160a pečat ranijeg vlasnika sa imenom Ša'bān, a na listu 179a pečat drugog vlasnika sa imenom Yūsuf.

5356. R-805

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 148; 19,5 x 14,5 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, čitak, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dvadesetak listova na kraju rukopisa dohvaćeno vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Pojedini listovi oštećeni i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima. Prva je namjerno izbrisana, a u drugoj se kaže da je vlasnik rukopisa 'Umar b. Hāšim koji ga je otkupio iz zaostavštine Aḥmada-ef. Uzūnī-ja (Uzunovića).

5357. R-6660

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 163; 20 x 14 (13,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, dosta neujednačeno. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dvije prve i posljednja lage listova razasute i odvojene od poveza. Dvadesetak listova na kraju rukopisa dužinom gornjeg prereza, do 5 cm dubine, dohvaćeno vlagom. Na prvih desetak listova po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom mjestimično oštećen crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Mula Ramo iz sela Orahovica kod Goražda.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5358. R-773

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 129; 20 x 14,5 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Dvadesetak posljednjih listova dohvaćeno vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen. Preklop otkinut i zagubljen.

Na listu 1a i na kraju djela (v. l. 129a) pečat sa natpisom 'Abduhū Muṣṭafā, najvjerovatnije, prepisivača ili ranijeg vlasnika. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5359. R-2609

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 99; 19 x 13 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku naknadno ubačena dva lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg prereza do 10 cm dubine listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Na vlagom dohvaćenim listovima tekst oštećen. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi 1-5 i 99 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani na novijem papiru. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, odvojen od listova, naknadno popravljan i obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 97b ime H. Saliha Delalića b. Omera, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

5360. R-7992

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 95; 20,2 x 13,2 (15,5 x 6,6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Još jedna crvena linija povučena po rubovima listova. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Na dvadesetak zadnjih listova mastilo se razlilo i tekst je toliko oštećen da se jedva može čitati. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5361. R-8135

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ويكره أن يصلّي المعذور الظّهر بجماعة يوم الجمعة وكذلك أهل السّجن، ومن أدرك الإمام يوم الجمعة صلّى معه ما أدرك وبنى عليها الجمعة، فإن أدركه في التّشهّد أو في سجود السّهو بنى عليها الجمعة عند أبي حنيفة وأبي يوسف رحمهما الله، وقال محمّد رحمه الله: إن أدرك معه أكثر الركعة الثّانية بنى عليها الجمعة وإن أدرك أقلّها بنى عليها الظّهر...

Završetak ovdje (l. 278b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فإن وافق أحد العددين الآخر ضربت وفق أحدهما الآخر في جميع الآخر، ثمّ ما اجتمع في أصل المسألة كأربعة نسوة وأخت وستّة أعمام، فالستّة توافقت الأربعة بالنّصف فاضرب نصف أحدهما...

L. 278; 19,5 x 13 (14 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, tupim perom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5362. R-7958

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 82; 21,5 x 16 (17 x 10); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene linijom crne boje. Listovi dužinom gornjeg prereza i hrbata do 7 cm dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice naknadno lijepljene i nevješto popravljane.

Na kraju djela, na listu 82a, bilješka da je prepis završen 1225/1810. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu natpis *Šarena Džamija* i ime ranijeg vlasnika Omer Nurikić.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio prof. Tajib Nurikić iz Gračanice.

5363. R- 4732

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 141; 20 x 14 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i zubima glodara. Korice presvučene ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 141b) u kome je data bilješka da ga je u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1266/1850. godine, u kasabi Zvornik, prepisao Muḥammad b. Ṣāliḥ

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة في أواخر شهر ربيع الآخر في يوم الثلثاء، بيك ايكى يوز التمش التى دە. كتبه الفقير الحقير محمّد بن صالح غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما واليه في قصبه، ازورنيق.

Ovaj primjerak prepisivač je, najvjerovatnije, prepisao za Munlā Sulaymān-a, jer je pored citirane bilješke svojom rukom zapisao:

بو كتابك صاحب ومالك منلا سليمان

(Vlasnik ove knjige je Munlā Sulaymān)

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Omeraga Šehić iz Zvornika.

5364. R-7723

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإذا استكملت الأخوات لأب وأمّ الثّلثين سقطت الأخوات لأب إلاّ أن يكون معهنّ أخ لهنّ فيعصبهنّ. وأقرب العصابات البنون ثمّ بنوهم الأب الجدّ ثمّ بنو الأب ثمّ الإخوة ثمّ بنو الجدّ وهم الأعمام. وإذا استوى بنو أب في درجة فأوليهم من كان في أب وأمّ والإبن وابن الإبن والإخوة يقاسمون أخواتهم للذكر مثل حظّ الانثيين ومن عداهم ...

L. 130; 20 x 12,8 (15,6 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prva četiri lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, po lagama odvojeni od poveza i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke sa znakovima oboljenja papira. Na početku po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o godini, prepisivaču niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1276/1859. godine, jer se na prvom i zadnjem zaštitnom listu nalaze dvije bilješke da je 1276/1859. godine vlasnik rukopisa bio ʻAlī'āğik-zāde (Alijagić)ʻAlī ef b. Munlā Āğān iz Mostara.

صاحب هذا الكتاب موستاري علي آغيك زاده علي أفندي بن منلا آغان ١٢٧٦

5365. R-7957

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 171; 17,3 x 11,5 (13 x 6,5), 15 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i na kraju rukopisa listovi do 3 cm dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamnožute fleke. Pojedini listovi nevješto lijepljeni i popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice poveza deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na listu 171b bilješka da je prepis ovog djela završio Munlā Ṣāliḥ b. al-Ḥāğī Ṣāliḥ Seferović u mjesecu džumadel-ahiru 1290/1873. godine, u Travniku.

Iz Hadžijske (Hadži Vekil Harčove) džamije u Sarajevu.

5366. R-7392

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

L. 123; 20 x 15 (13,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Originalni prepis listova 6-14, 17-19, 21 i 123 zagubljen i umjesto njih ubačeni naknadno dopisani listovi. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naknadno dopisani listovi tanki, glat, bijele boje. Prva i zadnja laga listova odvojena od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu i godini prepisa niti o ranijim vlasnicima. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća, izuzev naknadno dopisanih listova, najvjerovatnije u XIX stoljeću.

5367. R-4156

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وألقى إذا كان ملأ الفم والنوم مضطجعًا أو متكئًا أو مستندًا
إلى شئ لو أزيل عنه لسقط والغلبة على العقل بالإغماء والجنون والقهقهة في كلّ صلوة ذات
ركوع وسجود. وفرض الغسل المضمضة والإستنشاق وغسل جميع البدن ...

Završetak ovdje (l. 128a) isti kao pod br. 5319.

L. 128; 20,2. x 14,5 (14,5 x 7,5), 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Većina listova, naročito na početku i kraju rukopisa, dohvaćena vlagom. Na kraju tri slobodna zaštitna lista. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, teško oštećen vlagom, crvotočinom i dugotrajnom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Džumhur Zuko.

5368. R-6150

Zbirka (مجموع), 2

L. 231; 19,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi 1-59, 96 i 106-148 tanki, glat, bijele boje, a listovi 60-95, 97-105 i 149-231 debeli, hrapavi, tamnobijele i žućkaste boje, i jedni i drugi sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni i popravljani dužinom hrbata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, naknadno popravljan i obložen ukrasnim papirom.

1. L. 1a-224b

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5317.

Na kraju djela (v. l. 224b) bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao izvjesni Muṣṭafā u prvoj dekadi mjeseca šabana 1056/1646. godine.

تمّت الكتاب بعون الله تعالى وتوفيقه على يد مصطفى المفتقر في أوائل شهر شعبان المعظّم سنة ستّ وخمسون (!) وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

2. L. 225b-231a

كتاب الفرائض
KITĀB AL-FARĀ'IḌ

Naslov na početku djela crvenim krupnim slovima.

Kratka rasprava o diobi nasljedstva poznata još i pod nazivima فرائض شهاب الدّين i جواهر الفرائض. Napisao Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Maḥmūd b. ʻAlī b. Abū Ṭālib, umro poslije 987/1579. godine (v. ar-Riyāḍ VI, str. 308).

Dobrača II, 937/3, 1855/1 i 1877/4; Ḥ. Ḫ. II, str. 1250; Brockelmann S II, 973/16; Köprülü II, 76/13 i III, 3/2

Početak (l. 225b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام... قال القاضي الإمام شهاب الدّين أبو حامد محمّد بن محمود بن علي بن أبي طالب قدّس الله روحه ونوّر ضريحه: إنّي عملت في الفرائض أصلاً مختصراً يهدي حفظه وفهمه إلى بيان نصيب كلّ وارث من إرثه...

Završetak (l. 231b):

آخره: **فصل:** مولى الموالاة يرث ممّن والاه وعاقله على أن يتوارثا ويرث أحدهما دون الآخر فهو على ما شرطا ولا يرث مع أقارب الميّت فالمال كلّه لبيت المال. تمّت بعون الله الملك المنّان.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 231a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Ḥaqqī, a na listu 102b otisnut pečat, najvjerovatnije drugog vlasnika, sa imenom Ḥusayn. Na prvom zaštitnom listu imena još dvojice ranijih vlasnika: Salić Muhamed sa naznakom mekteb Rušdija, 1304/1886., i Repovac Ibrahim 1300/1882. godine. Druga bilješka je namjerno brisana.

5369. R-8158

شرح مختصر القدوري للمجهول
ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ LI AL-MAĞHŪL

Naslov na listu 1a هذا شرح قدوري

Kraći komentar na poznato fikhsko djelo *Muḫtaṣar al-Qudūrī* (v. br. 5317) od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **كتاب الطّهارة:** الطّهارة في اللّغة عبارة عن النّظافة وفي الشّريعة عبارة عن غسل أعضاء مخصوصة. **قوله: يا أيّها الّذين آمنوا** يا حرف نداء أي منادى مفردها... **الّذين** اسم ناقص يحتاج إلى صلة وعائد آمنوا فعل فاعل قوله: **إذا قمتم إلى الصّلوة** معناه إذا أردتم القيام وأنتم محدثون...

Završetak (l. 69b):

آخره: وإن كان الخارج ربعًا جعلت كلّ سهم من سهام الورثة أربع حبّات، ولو كان الخارج من القسمة سهمًا ونصفًا بما قسمت إثنين وسبعين سهمًا على ثمانية وأربعين حبّةً يخرج لكلّ حبّة

سهمٌ ونصفٌ فقل لصاحبه سهم واحد من كلّ درهم حبّة وثلث وعلى هذا فَقِسْ. تمّت بعون الله الملك الوهّاب.

L. 69; 18,5 x 14 (14 x 10); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku 9 zaštitnih listova sa raznim dovama, mes'elama i bilješkama u vezi sa tekstom. Osnovni tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 69b) bilješka da je njegov prepis završen u nedjelju u mjesecu saferu 851/1447. godine.

وقع الفراغ من نسخه في شهر صفر في وقت العصر يوم الأحد...سنة إحدى وخمسين وثمانمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Munlā 'Alī al-Ḥāğğ Ḥusayn-zāde.

صاحب ومالك منلا علي الحاجّ حسين زاده.

5370. R-6053

الجوهرة النيّرة

AL-ĞAWHARA AN-NAYYIRA

Naslov na listu 1a الجزء الأوّل من كتاب الجوهرة النيّرة.

Isto kao br. 5266/2.

Prvi svezak.

Završetak ovdje (l. 161):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الإباق** الإباق هو التمرّد والإنطلاق وهو من سوء الأخلاق ورداءة الأعراق وردّه إلى مولاه إحسان...قوله: وإن أبق من الّذي ردّه فلا شئَ عليه لأنّه أمانة في يده، لكن هذا إذا أشهد حين أخذه، وفي بعض النّسخ: فلا شئَ له وهو صحيح لأنّه في معنى البايع من المالك ولهذا كان له أن يحبس الأبق حتّى يستوفي...

L. 161; 26,5 x 16,5 (18,5 x 12); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom povezivanja, na početku i kraju rukopisa dodan po jedan zaštitni list.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5371. R-4565

النّتف في الفتاوى

AN-NUTAF FĪ AL-FATĀWĀ

Naslov na trećem zaštitnom listu na strani *a* كتاب النّتف

Djelo o hanefijskom fikhu, poznato još i pod nazivima:

النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفه النّعمان – النّتف الحسان في الفتاوى – النّتف الحسان – نتف الفتاوى

Ne zna se sasvim pouzdano ko je autor ovog djela. U nama dostupnoj literaturi kao mogući autori se navode 'Alī b. al-Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī al-Ḥanafī, umro 461/1068. godine i Qāsim b. al-Ḥusayn al-Ġaznawī ad-Damrāğī, Abū 'Abdullāh, umro 801/1398. godine. Iako sadrži rješenja za mnoga pravna pitanja, zbog čega ga neki katalozi ubrajaju u fetve, djelo je po svojoj formi bliže poznatim fikhskim djelima, pa smo ga i mi po uzoru na Dobraču (*v. Dobrača II, 968-971*) uvrstili u fikhska djela.

Kaḥḥāla VII, 79 i VIII 98; Ḥ. Ḫ. II, 1925; Şeşen (an-Nādira), 893, str. 479; A. M. I, 691; Brockelmann G II, 198 i S II, 270; Dobrača II, 968-971; Kairo I, 468

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين... **كتاب المياه:** إعلم أرشدك الله أنّ الماء على وجهين: مطلق ومقيّد. أمّا المطلق فعلى سبعة أوجه أحدها ما ينزل من السّماء، والثّاني ما يخرج من الأرض، والثّالث الرّاكد ...

Završetak (l. 184b):

آخره: كتاب السّبق: وهو يدور على ثلاث مسائل مسئلتان جائزتان ومسئلة فاسدة...وأمّا الفاسدة إذا قال رجل لرجل: إن سبقتني فلك كذا وإن سبقتك فعليك كذا، فهذه لا تجوز لأنّها تشبه القمار، وعن محمّد بن الحسين انّه قال: لا سبق إلاّ في خفّ أو حافر أو نصل وكان يجيز السّبق على الأقدام.

L. 241; 21 x 14,5 (15 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pri kraju rukopisa, dužinom hrbata, listovi dohvaćeni vlagom. Po margimana ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

5372. R-8170

النّتف في الفتاوى

AN-NUTAF FĪ AL-FATĀWĀ

Naslov na listu 1a كتاب النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفة النّعمان

Isto kao br. 5371.

L. 278; 19 x 13,5 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave sastavljene iz kružića sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 278a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ 'Ali b. Ṣiyāmī 7. džumadel-evvela 1158/1745. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة المباركة بحمد الله وحسن توفيقه نهار يوم الإثنين...سابع أيّام شهر جمادى الأوّل من شهور سنة ثمان وخمسين ومائة وألف...على يد...إبراهيم بن أحمد بن الحاجّ علي بن صيامي غفر الله له ولوالديه.

Iz kolekcije Muhameda-ef. Tufe iz Sarajeva.

5373. R-5334

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Djelo o obredoslovlju po hanefijskom mezhebu (*'ibādāt*). Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī, umro 593/1197. godine. Djelo se sastoji od osam poglavlja (*bāb*).

Kaḥḥāla II, 156; Ahlwardt II, 1883; Brockelmann G I, 378 i S I, 649; Dobrača I, 152/3, str. 124 i II, 988/1; Zürich I, 76; az-Ẓāhiriyya II, 200-202; Tirana, 137, str. 105; Bratislava, 133; Ḥ. Ḫ. II, 1802

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي عمّ البلاد بنعمته وارفاده، وخصّ العباد بهدايته وإرشاده، وخلق النّهار بأنواره واللّيل بسواده...أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات ...

Završetak (l. 54a):

آخره: نسأل الله تعالى أن يوفّقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ...ونسأل الله أن يختم لنا بالخير والسّعادة والشّهادة لفضله وجوده وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان والكرم والامتنان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين.

L. 54; 19,5 x 14 (17 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i po rubovima naknadno popravljan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 54a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u ponoć, 1. ševvala 998/1590. godine.

تمّت تمام في أوّل شوّال المكرّم في وقت نصف اللّيل سنة ثمان وتسعين وتسعمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku iz mjeseca ševvala 1083/1672. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5374. R-6781

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 62; 19,5 x 12 (15,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i na kraju po tri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku, pretežno iz oblasti fikha. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i uložen između zadnje korice i listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 62a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Ṭīmurḫān u ponedjeljak u mjesecu ševvalu 1023/1614. godine.

تمّت هذه الرّسالة الشّريفة المسمّاة بمقدّمة الغزنوي بعون الله وحسن توفيقه في شهر شوّال في يوم الإثنين على يد العبد الضّعيف...حسين بن طيمرخان...من تاريخ سنة ثلث وعشرين وألف.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5375. R-6541

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 124; 20 x 12,2 (14 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom gornjeg prereza listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih nsekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, izlizan po rubovima usljed dugotrajne upotrebe.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 122a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Faḍl b. Ğa'far u zadnjoj dekadi mjeseca safera 1027/1618. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة اللّطيفة على يد العبد الضّعيف...فضل بن جعفر...في أواخر شهر صفر...تاريخ سنة سبع وعشرين وألف ١٠٢٧

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5376. R-7350

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 67; 20 x 14 (14 x 9); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 67b) u kome je data bilješka da je prepis završen 1050/1640. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5377. R-5811

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وأخرجني من الظّلمات إلى النّور، نسئلك رضوانك والجنّة (ث) اللّهمّ أنت ثابت فثبّتني في طاعتك و لا تخرجني منها ثبّتني بالقول الثّابت في الدّنيا وفي الآخرة...

L. 35; 19,5 x 14 (14,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 35b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Āqḥiṣārī (Pruščak) u srijedu u mjesecu ševvalu 1143/1731. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب في شهر شوّال في يوم الأربعاء...سنة ثلث وأربعين ومائة وألف. كاتبه الفقير الحقير إبراهيم بن إبراهيم الآقحصاري غفر الله له ولوالديه...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5378. R-8088

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 93; 20 x 14 (16 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 92b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Pāšo iz Šehovca, Šehovaca ili Šehovice (شيحوچه) 1171/1757. godine.

Iz Odbora IZ Travnik.

5379. R-7129

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 89; 17 x 11 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene impregniranim platnom crvene boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 84b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanja završio 'Uṯmān b. Ḥasan b. Muḥammad u hanikahu Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, u mjesecu rebiul-evvelu 1202/1787. godine.

حرّره الحقير عثمان بن حسن بن محمّد المحتاج إلى رحمة الله الجليل...سنة ١٢٠٢ ...تحرير شد في شهر سرايده خسرويك مدرسه سنده خانقاه...

Na zadnjih 5 lista razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Muharem-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5380. R-8089

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 56; 21,5 x 14,5 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 56b) bilješka da ga je prepisao Muṭūn (!) Ḥusayn. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku.

Na više mjesta pečat vakifa na kome se može pročitati ime Muṣṭafā.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5381. R-8120

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

L. 101; 19,5 x 14 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i umjesto njega, naknadno, dopisan drugi, novijeg datuma. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, izlizan i prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 100b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mulā Ibrāhīm. Godina prepisa je namjerno izbrisana.

Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz Stranjana kod Zenice.

5382. R-8090

Zbirka (مجموع), *2*

L. 82; 19 x 14 (15 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-81a

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

Na kraju djela (v. l. 81a) bilješka da ga je prepisao ʿAbdulqadir Maḥmūd, u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1026/1617. godine.

كتبه عبد القدير محمود في أوائل ربيع الأوّل سنة ستّة وعشرين وألف.

2. L. 81a-82b

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 5287/3.

Početak ovdje (l. 81a):

أوله: هذا كتاب الفقه الأكبر من تصنيف الإمام الأعظم...أبي حنيفة نعمان بن ثابت الكوفي قال: أصل التّوحيد وما يصحّ الإعتقاد عليه، يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه...

Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 82b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: وجميع أفعال العباد من الحركة والسّكون كسبهم على الحقيقة فالله تعالى خلقها وهي في مشيئته...

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.
Iz Odbora IZ Banja Luka.

5383. R-4488

Zbirka (مجموع), *3*

L. 131; 18,5 x 13,5 (14 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-73a

المقدّمة الغزنويّة
AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Naslov na početku krupnim slovima كتاب مختصر في علم الفقه للعبادات
Isto kao br. 5373.
Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الحمد لله أحمده وهو بالحمد جدير، وأستنصره وهو نعم المولى و نعم النّصير...أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات يستنصر به المبتدي ويستذكر به المنتهي...

Završetak ovdje (l. 73a):

آخره: نسأل الله تعالى أن يوفّقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ..ونسأل الله أن يختم لنا بالخير والسّعادة والشّهادة لفضله وجوده وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان والكرم و الامتنان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين.

Za razliku od ostalih, u ovom primjerku je na kraju dodatak od oko dva lista koji počinje:

فصل في معرفة مناقب أبي حنيفة قال أحمد بن الصّلت سمعت أبا نعيم يقول: ولد أبو حنيفة سنة ثمانين ومات سنة مائة وخمسين وعاش سبعين سنة وكانت ولادته في عصر الصّحابة...

2. L. 77b-118a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku (v. l. 77b) هذا مقدّمه، أبو اللّيث
Isto kao br. 5292.

3. L. 118b-131a

(باب شروط الصّلوة)
(BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ)

Naslov prema početku djela.

Kratka risala o namazu od nama nepoznatog autora. Ovo nije nijedna od nama, dosada, poznatih risala sa ovakvim naslovom. Moguće je da je ovo izvod o uslovima za namaz iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 118b):

أوله: باب شروط الصّلوة وما يتعلّق بها منها الوضوء، عند القدرة على الماء، أو التّيمّم عند عدم الماء، وفرضه أربعة: غسل الوجه مرّةً وهو ما بين منبت الشّعر وأسفل الذّقن وما بين الأذنين واليدين فرادى مرّةً بالمرفقين والرّجلين بالكعبين ومسح ربع الرّأس...

Završetak (l. 131a):

آخره: فمات إن استهلّ سمّى وغسل وصلّى، وإلاّ غسل وأدرج في خرقة ودفن ولم يصلّ عليه وندب المشي خلف الجنازة.

Cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Ibrāhīm b. ‘Alī i to: prvo djelo u srijedu, u zadnjoj dekadi mjeseca šabana 1085/1674., a drugo i treće u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1085/1675. godine. (v. bilješke na listovima 73a, 118a i 131a).

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa 1205/1790. godine, bio Sayfuddīn Fahmī Ḫālidī

قد دخل في نوبة الفقير سيف الدّين فهمي خالدي سنة ١٢٠٥

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5384. R-8091

Zbirka (مجموع), *3*

L. 192; dimenzije listova, teksta, broj redaka, vrsta pisma i mastila različiti od jednog do drugog djela. Papir sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla, različite boje i debljine od jednog do drugog djela. Listovi dohvaćeni vlagom, i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Sudeći po više vrsta različitog papira i rukopisa, djela su u dužem vremenskom periodu bila zasebno prepisana i naknadno zajedno uvezana u jednu zbirku. Većina listova sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom, dohvaćen vlagom.

1. L. 1b-82a

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5373.

2. L. 83a-83b

مصابيح السّنّة (قطعة)

MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA (Qiṭʻa)

Kraći fragment iz hadiskog djela *Maṣābīḥ as-sunna* koji se odnosi na dženazu i obilazak bolesnika. Napisao al-Ḥusayn b. Masʻūd b. Muḥammad al-Baġawī Abū al-Farā' umro 516/1122. godine.

Kaḥḥāla IV, 61-62; Ahlwardt II, 1280; Dobrača I, 453-467, str. 281-285; Bratislava, 41, str. 79; Köprülü I, 445-449, str. 229-230

Početak (l. 83a):

أوّله: **كتاب الجنازة**، باب عيادة المريض وثواب المرضى. قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: أطعمُوا الجائعَ وعُودُوا المريضَ وفُكّوا العانِيَ وقال م: حَقُّ المسلم على المسلم خمسٌ: ردُّ السّلام وعيادةُ المريضِ واتّباع الجنائز وإجابةُ الدّعوة وتشميت العاطس...

Završetak (l. 83b):

آخره: قال: يا ربِّ كيف أسقيكَ وأنت ربُّ العالمين؟ قال: استسقاك عبدى فلان فلم تسقه أما علمتَ أنّكَ لو سقيته وجدت ذلك عندي.

3. L. 84a-87a

المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد

AL-MUNABBIHĀT ʻALĀ AL-ISTIʻDĀD LI-YAWM AL-MĪʻĀD

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuǧrī, čija nam je biografija nepoznata. Ovo kratko djelo ima više verzija i u rukopisima se pripisuje raznim autorima. Sigurno je jedino da je napisano prije 885/1480. godine, jer iz te godine datira nama najstariji prepis (v. Kenderova, 135, str. 214).

Dobrača I, 534/4, str. 334; Ahlwardt VII, 8705-8706; Brockelmann G II, 69/34 i S II, 74; Kenderova, 135-137, str. 213-217; Fajić III, 2129/5 i 2292/1; Ḥ. Ḫ. II, 1848

Početak (l. 84a):

أوّله: كتاب المنبّهات ممّا صنّفه زين القضاة أحمد بن محمّد الحُجْرىُ هذه المنبّهات على الإستعداد ليوم المعاد صنّفها صفيّ الدّين معتقداً للنّصح والوداد منها ما يكون مثنى ومنها ما يكون ثلاث إلى تمام عشرة. فأمّا ما يكون منها مثنى فمنه ما روى عن النّبيّ م أنّه قال: خصلتان لا شي، أفضل منهما الإيمان بالله والنّفع للمسلمين وخصلتان لا شي، أخبث منهما الشّرك بالله والاضرار للمسلمين...

Završetak (l. 87a):

آخره: يقول عزّ وجلّ: يا عبدي ستّة خصال منك وستّة خصال منّي. العبوديّة منك والرّبوبيّة منّي، الطّاعة منك والرّضاء منّي، والتّوبة منك والقبول منّي، والدّعاء منك والإجابة منّي، وقوله تعالى: **يا عباديَ الّذين أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله إنّ الله يغفر الذّنوب جميعاً إنّه هو الغفور الرّحيم**.

Od 88-96 lista razne bilješke i dove na turskom i arapskom jeziku.

4. L. 96a-96b

بيان الأوقاف المنزّلة
BAYĀN AL-AWQĀF AL-MUNAZZALA

Naslov na početku هذا في بيان الوقف krupnim crvenim slovima.

Kratka risala o mjestima zastajanja prilikom čitanja Kur'ana od nama nepoznatog autora.

az-Ẓāhiriyya I, str. 131-132

Početak (l. 96a):

أوّله: فالحقّ أنّ هذا لا يتجاوز البتّة، وإن وصل هذا الوقف فقد أخطأ ونقض الدّين. إنّ هذا الوقف في القرآن في خمسة عشر موضعًا الأوّل في سورة البقرة: **ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون** وقف ويبتدئ **الّذين يأكلون الرّبا** الثّاني في سورة المائدة **وطعامكم حلّ لهم** وقف...

Završetak (l. 96b):

آخره: الرّابع عشر في سورة الدّهر **يدخل من يشاء** وقف ويبتدئ **والظّالمين** الخامس عشر في سورة ألهاكم **بسم الله الرّحمن الرّحيم** وقف ويبتدئ **ألهاكم**.

5. L. 97b-102a

التّبيان في معرفة تنزيل القرآن واختلاف عدد آيات القرآن على أقاويل القرّاء أهل البلدان
AT-TIBYĀN FĪ MA'RIFA TANZĪL AL-QUR'ĀN WA IḪTILĀF 'ADAD ĀYĀT AL-QUR'ĀN 'ALĀ AQĀWĪL AL-QURRĀ' AHL AL-BULDĀN

Naslov na početku crvenim slovima هذا ذكر منزلات القرآن

Djelo o povodima i redosljedu objavljivanja kur'anskih ajeta i broju pojedinih slova u Kur'anu. Napisao Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad b. Ḥamad b. Abū al-Fatḥ al-'Aṭṭār čija nam je biografija nepoznata.

az-Ẓāhiriyya I, 69

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 97b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أوّل ما نزلت على النّبيّ عليه السّلام **فاتحة الكتاب**، ثمّ نزلت على النّبيّ عليه السّلام **اقرأ**، ثمّ نزلت على النّبيّ عليه السّلام **ياأيّها المدثّر**...

Završetak (l. 102a):

آخره: والواو خمسة وعشرون ألفًا وخمسمائة وستّ وثمانون واوًا، والهاء تسع عشر ألفًا وسبعون هاءً والّلام ألف أربعة آلاف وسبعمائة وتسعة...والياء خمسة وعشرون ألفًا وتسعمائة وتسع عشرة ياءً. والله أعلم وأحكم. تمّت تمام.

6. L. 102a-104a

بش وقت نمازوك نيتلري بياننده
BEŞ VAKIT NAMAZIN NIYETLERI BEYĀNINDA

Kratko djelo na turskom jeziku o nijetima pet dnevnih namaza, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku krupnim crvenim slovima.

Početak (l. 102a):

أوّله: أوّل صباح نمازينن نيت بودر نَوَيْتُ أنْ أُصَلِّيَ لِلّهِ تَعَالَى سُنَّتَ الفَجْرِ مُسْتَقْبِلَ القِبْلَةِ اللّهُ أكْبَرُ. فرض نيت بودر نَوَيْتُ أنْ أُصَلِّيَ....

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 104a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ايكندي نمازينك دعاسي بودر: اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا هٰذِهِ الصَّلٰوةَ وَاجْعَلْنَا(!) مَقْبُولاً وَلَا تَجْعَلْنَا مَرْدُوداً(!) وَثَبِّتْ قُلُوبَنَا عَلَى دِينِكَ وَعَلَى طَاعَتِكَ وَعَلَى مِلَّةِ خَلِيلِكَ وَعَلَى سُنَّتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Na listovima 105a-111a razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku.

7. L. 113b-176a

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Kratak priručnik na turskom jeziku (*ilmi-hal*) o islamskom vjerovanju (*'aqā'id*) i osnovnim vjerskim dužnostima (*'ibādāt*). Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī koji je živio i pisao u XVII stoljeću. Djelo je napisano u vidu pitanja i odgovora (*eger sorsalar - ğevāb ver kī*) po uzoru na druga slična djela poznata pod nazivom *Ğawāhir al-islām*.

Dobrača II, 1557; Šabanović, str. 210-211; Ždralović I, str. 199; al-Ğawhar, str. 60; Književni rad, 32

Početak (l. 113b):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، بو عبد ضعيف محتاج إلى ربّه الغنى حسن بن نصوح الدّمنوي - غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه - ايدربركون بعض اخوان ايله كتب مشهوره دن عقائده متعلق ودخي عبادته متعلق عربي مسائل مذاكره ايدركن بواثناء مذاكرده اخواندن بريسي لطفيله ايدوب ايندكه اكر بومسائلي لسان تركي اوزره...

Završetak ovdje (l. 176a):

آخره: اكر صور سلركه بر كمسه بر شيئدن اوتوري قربان اتمك نذر ايلسه زول قرباندن اهل وعباليله جائز ميدر جواب ويركه بركمسه قربان اتمكه نذر ايلسه اول قرباني الله رضا سيچون ذبح ايدوب جمله اتني اولشدرمك كركدر اندن اهل وعبالنه يدرمك جائز دكلدر الله اعلم بالصواب.

Na listovima 177b-192b razne dove na turskom i arapskom jeziku.

Na listu 176a bilješka da je djelo pod br. 7 u ovoj zbirci prepisao Ibrāhīm 1158/1745. godine. To je jedino mjesto u cijeloj zbirci gdje se spominje ime prepisivača i godina prepisa. Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Alihodžić h. Muhameda iz Bile kod Travnika.

5385. R-8155

بداية المبتدى
BIDĀYA AL-MUBTADĪ

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulğalīl al-Farğānī al-Marğīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine. Na njega je, kasnije, isti autor napisao opširni komentar pod nazivom *al-Hidāya fī al-Fiqh al-Ḥanafī* (v. br. 5386).

Kaḥḥāla VII, 45; Ahlwardt IV, 4487; az-Ẓāhiriyya I, str. 102; Tirana, 82, str. 65; Ḥ. Ḫ. I, 227-228; Köprülü I, 541, str. 268; Brockelmann G I, 377 i S I, 644; Dobrača II, 1001; Sarkīs II, 1839

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **باب الإجارة الفاسدة** الإجارة تفسدها الشّروط كما تفسد البيع والواجب في الإجارة الفاسدة أجر المثل لا يتجاوز به المسمّى، ومن استأجر داراً كلّ شهر بدرهم فالعقد صحيح في شهر واحد فاسد في بقيّة الشّهور إلاّ أن تسمّى جملة شهور معلومة...

Završetak ovdje (l. 39b):

آخره: وإذا كان الأخرس يكتب كتابًا، أو يومئ إيماء تعرف به فإنّه يجوز نكاحه وطلاقه وبيعه وشراؤه، ويقتصّ منه وله، ولا يحدّ ولا يحدّ له، وإذا كان الغنم مذبوحةً وفيها ميتة، فإن كانت المذبوحة أكثر تحرّى فيها وأكل، وإن كانت الميتة أكثر أو تصفين لم يؤكل.

L. 39; 18,5 x 13,5 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegov prepis završen 890/1485. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب...في تاريخ سنة تسعين وثمانمائة هجريّة.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5386. R-6453

الهداية في الفقه الحنفي
AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Opširno djelo o hanefijskom fikhu. Napisao ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulğalīl al-Farğānī al-Marğīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine. To je zapravo proširena prerada kraćeg djela zvanog *Bidāya al-Mubtadi* (v. br. 5385) od istog autora. Ovo je jedno od najpoznatijih djela hanefijskog fikha i na njega su napisani brojni komentari. Djelo je prevedeno na engleski jezik i štampano u Londonu 1791. godine. Prvo arapsko izdanje djela štampano je u Kalkuti 1234/1818. godine.

Kaḥḥāla VII, 45; Ahlwardt IV, 4488; az-Ẓāhiriyya II, 276-282; Ḥ. Ḫ. II, 2031; Köprülü I, 659; Brockelmann G I, 376 i S I 644; Şeşen, 191, str. 137-138; Bratislava, 55, str. 86; Dobrača II, 1001; Zürich I, 90

Komplet djelo u jednom svesku.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي أعلى معالم العلم وأعلامه، وأظهر شعائر الشّرع وأحكامه، وبعث رسلاً وأنبياء صلوات الله عليهم أجمعين إلى سبيل الحقّ هادين...وقد جرى على الوعد في مبتدأ

بداية المبتدي أن أشرحها بتوفيق الله شرحًا بكفاية المنتهى...تبنّيت فيه نبذاً من الإطناب وخشيت أن يهجر لأجله الكتاب فصرفت العنان والعناية إلى شرح آخر موسوم بالهداية...

Završetak (l. 360b):

آخره: ألا ترى أنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّم والمسروق والمغصوب ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغال، وهذا لأنّ القليل لا يمكن الإحتراز عنه ولا يستطاع الإمتناع عنه فسقط اعتباره دفعًا للحرج كقليل النّجاسة وقليل الانكشاف بخلاف ما إذا كانا نصفين أو كانت الميتة أغلب لأنّه لا ضرورة.

L. 360; 28 x 17 (20 x 10); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeno i umjesto njih naknadno dopisani drugi. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ 'Umar.1

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5387. R-7057

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب الغصب:** الغصب في اللّغة أخذ الشّئ من الغير على سبيل التّغلّب للإستعمال فيه وفي الشّريعة أخذ مال متقوم محترم بغير إذن المالك على وجه يزيل يده حتّى كان استخدام

العبد وحمل الدّابّة غصباً دون الجلوس على البساط ثمّ إن كان مع العلم فحكمه المأثم والمغرم وإن كان من دونه فالضّمان لأنّه حقّ العبد فلا يتوقّف على قصده فلا إثم لأنّ الخطأ موضوع ...

L. 215; 28 x 17 (21 x 10,5); *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Listovi 1, 44 i 100-112 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani na novijem papiru, rukom drugog prepisivača. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješke i imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Aḥmad, Muṣṭafā al-Ḫāliṣī, Yaḥyā al-Ḫulūṣī i 'Abdullāh. Ispod bilješki drugog i četvrtog vlasnika otisnuti su i njihovi lični pečati.

Iz kolekcije Zufera-ef. Bešlića, muftije iz Goražda.

5388. R-5186

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Na početku nedostaje oko 60 lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: فيقدّر الموصوف المحذوف على حسب دلالة الحال فصار كأنّها قالت: اخترت الإختيار الأولى، فلو صرّحت بذلك كانت الطّلاق ثلثًا(!) فكذا هنا والثّاني أنّها أتت بالتّرتيب فيما لا يليق به التّرتيب...وذلك لأنّ المرأة إنّما تصرّفت في الطّلاق بحكم التّمليك لأنّ الزّوج ملّكها ثلث تطليقات...

L. 240; 20 x 14 (15 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom hrbata i gornjeg prereza, do 5 cm dubine, dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom, izlizan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 240a) bilješka da je njegov prepis završen 1070/1659. godine.

Iz kolekcije Muhameda Aganagića, trgovca iz Sarajeva (v. pečat na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

5389. R-6377

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: البيع ينعقد بالإيجاب والقبول إذا كانا بلفظ الماضي مثل أن يقول أحدهما: بعت والآخر يقول: اشتريت لأنّ البيع انشاء تصرّف، والإنشاء يعرف بالشّرع والموضوع للاخبار قد استعمل فيه فينعقد به ولا ينعقد بلفظين أحدهما لفظ المستقبل بخلاف النّكاح...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 213a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ما يجوز ارتهانه والإرتهان به وما لا يجوز. قال: لايجوز رهن المشارع وقال الشّافعي رح يجوز ولنا فيه وجهان، أحدهما: ينبغي على حكم الرّهن فإنّه عندنا ثبوت يد الإستيفاء، وهذا لا يتصوّر فيما يتناوله العقد...ولهذا يصحّ الرّجوع في بعض الهبة ولا يجوز فسخ العقد في بعض الرّهنة ولا رهنة تمر على رؤس النّخيل دون النّخيل ولا زرع في الأرض دون الأرض...

L. 213; 20,5 x 14 (15,5 x 9); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5390. R-8102

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5386.

Na početku nedostaje oko sedamdeset lista.

Početak ovdje (l. 7b):

ناقص في أوله. أول الموجود: وإن كان النّبى بعد ما استوفت به راحلته جاز ولكنّ الأوّل أفضل لما روى وإن كان منفرداً في الحجّ ينوي تلبية الحجّ لأنّه عبادة والأعمال بالنّيّات والتّلبية ان يقول: لبّيك اللّهمّ لبّيك لبّيك لا شريك لك لبّيك إنّ الحمد والنّعمة لك والملك لا شريك لك...

L. 330; 20,5 x 14 (15 x 6,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5391.

R-5274

مختارات الهداية

MUḪTĀRĀT AL-HIDĀYA

Izbor iz opširnog fikhskog djela *al-Hidāya* (v. br. 5386). Izbor napravio 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧamālī al-Ḥanafī ar-Rūmī az-Zanbīlī, 'Alā'uddīn, umro 932/1526. godine.

Kaḥḥāla VII, 25; Ḥ. Ḫ. II, 1624; A. M. I, 742; Wiesbaden XII b1, 186, str. 151; Brockelmann G II, 431; i S II, 640-641

Početak (l. 2b):

أوّله: اللّهمّ بحمدك البداية، وبهدايتك النّهاية، وبعنايتك الكفاية في الدّراية والرّواية...أمّا بعد، فإنّ أفقر عباد الله...علي بن أحمد الجمالي رحمه الله تعالى وأسلافه وحفظ بإحسانه أخلافه قال: لمّا وفّقني الله تعالى بلطفه لبيان أحكامه لعباده بالإفتاء، عمّا يستفتونه في الواقعات، والأنباء، بما يسئلون عنه في المشكلات...أردت أن يدوم هذا العمل، ولا ينقطع بحلول الأجل...فألّفت مختصراً مهذّباً محرّراً وجمعت فيه من المسائل ما كان مقرّراً وطالعت كتاب الهداية وتأمّلت في دلائل مسائلها...وسمّيته بمختارات الهداية ليطابق اسمه بمعناه...

Završetak (l. 127b):

آخره: **فصل في الشّهادات** لا يجوز شهادة الوصيّين بوصاية ثالث بدون دعواه كشهادة ابنين بوصاية رجل منكر...خلاف لو شهد الآخر للأوّل بوصيّة ثلث ماله وبخلاف ما لو شهد أحدهما للآخر بوصيّة ثلث ماله وشهد الآخر للأوّل مثل ذلك حيث لا يجوز. تمّت تمام.

L. 128; 20 x 13 (15 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom, razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom foćijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklop presvučeni ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1177/1764. godine, jer u jednoj bilješci na prvom zaštitnom listu stoji datum 15. zul-kade 1177/1764. godine.

في ١٥ ذي القعدة لسنة ١١٧٧

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5392.

R-6378

مختارات الهداية

MUḪTĀRĀT AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu na str. a كتاب الهداية بالمختارات

Isto kao br. 5391.

L. 159; 21 x 13,5 (16 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Na početku četiri, a na kraju dva zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Bilješka o prepisivaču i godini prepisa (v. l. 159b) namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5393.

R-8107

نهاية الكفاية في دراية الهداية

NIHĀYA AL-KIFĀYA FĪ DIRĀYA AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu المجلّد الثّاني من شرح الهداية لتاج الشّريعة

Komentar na poznato fikhsko djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku 'Umar b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Buḫārī al-Ḥanafī, Tāǧ aš-Šarī'a umro oko 672/1273. god.

Kaḥḥāla VII, 273; Ḥ. Ḫ. II, 2033; A. M. I, 787; Dobrača II, 1012; Brockelmann G I, 364 i S I, 644

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: كتاب البيوع: البيع في اللّغة تمليك مال بمال، كذا في الشّرع ولهذا يقع على البيع والشّراء، قال: شعر إنّ الشّباب لذابح من باعه والشّيب ليس ببايعه مجاز والشّراء، والإشتراء،

كذلك. قال الله تعالى: ومن النّاس من يشتري نفسه ابتغاء مرضات الله وقال: وشروه بثمن بخس أي باعوه...

Završetak ovdje (l. 302b):

آخره: كما لو اختلط موتى المسلمين بموتى الكفّار، فمن كانت به علامة المسلمين من الختان والخضاب وغيرهما يحكم باسلامه ويصلّي عليه...وإن كانت الزّيت أكثر فلا بأس بأن...يباع ويدبغ به الجلود ثمّ يغسل، تمّ الكتاب.

L. 302; 24 x 16 (18 x 12); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crnim mastilom. Prvih sedam listova pogrešno uvezano na početku rukopisa. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi u prvoj i zadnjoj lagi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 302b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Maḥmūd b. Yūsuf b. Abū Bakr u subotu, 9. rebiul-evvela 728/1328. godine.

وقد وقع الفراغ عن كتابته بيد (ال) عبد الضّعيف محمود بن يوسف بن أبي بكر غفر الله له ولوالديه يوم السّبت تاسع عن شهر ربيع الأوّل من سنة ثمانية وعشرين وسبعمائة.

Na istom listu imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Sa‘d al-Ḥanafī i ‘Abdullāh b. Sa‘duddīn as-Sayyidī al-Ḥanafī.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. Pīr Muḥammad al-Fanārī.

من كتب الفقير إلى الله الباري محمّد بن پير محمّد الفناري.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. Yūsuf b. Ḥasan.

Na naslovnom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

وقفت هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الفقير الحاجّ محمّد باشا يسرّ الله له من الخير ما يشاء.

Iz Odbora IZ Travnik.

5394. R-6060

النّهاية في شرح الهداية

AN-NIHĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Komentar poznatom al-Marġīnānī-jevu djelu *al-Hidāya* o hanefijskom fikhu (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku al-Ḥusayn b. ‘Alī b. Ḥaǧǧāǧ as-Saġnāqī al-Ḥanafī, umro 710/1310. godine. Djelo je prvi put je štampano u Kalkuti 1249/1833. godine.

Kaḥḥāla III, 318; al-Čibūrī I, 1918-1921, str. 566-567; az-Ẓāhiriyya II, str. 264; Şeşen, 192, str. 138; Köprülü I, 621-622, str. 301; Ḥ. Ḫ. II, 2032; Brockelmann G II, 116 i S II, 142

Drugi svezak

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. b):

ناقص في أوله: أوّل الموجود: **كتاب الحجّ** قفّى الصّوم بالحجّ لأنّ كلاً منهما عبادة هجران عن المألوف. لكن في الصّوم هجران عن المألوف النّفسانىّ ونفس شئ داخلىّ ومركّب من في الحجّ لهجران عن الأهل والوطن...

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الطّلاق** إعلم أنّ التّرتيب الوجودىّ يقتضي التّرتيب الوضعىّ. ثمّ الطّلاق شرع لدفع قيد النّكاح...وبهذا الأمر يثبت الوجوب على عمر بأن يأمر ابنه بالمراجعة. فكيف يثبت وجوب المراجعة بقول عمر؟ قلنا: فعل النّائب كفعل المنوب فصار كالنّبيّ عليه السّلام أمر...

L. 130; 25 x 17 (19,5 x 14,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i izlizani po rubovima. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5395. R-8106

غاية البيان ونادرة الأقران في شرح الهداية

ĠĀYA AL-BAYĀN WA NĀDIRA AL-AQRĀN
FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Naslov na listu 1a غاية البيان

Komentar na poznato fikhsko djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao na arapskom jeziku Qiwāmuddīn Amīr Kātib b. Amīr 'Umar Amīr al-Ġāzī al-Fārābī al-Itqānī al-Ḥanafī, Abū Ḥanīfa, rođen 685/1286., umro 758/1357. godine.

Kaḥḥāla III, 4; Ahlwardt IV, 4492; Ḥ. Ḫ. II, 2033; A. M. I, 839; al-Ǧibūrī I, 1606, str. 487; Şeşen, 219, str. 156; Brockelmann G II, 79

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي ألهمنا طريق الهداية ومنهج الدّراية، والصّلاة والسّلام على أفضل الرّسل الهادي إلى السّبيل محمّد الهاشمي خير الخلائق وآله وصحبه تاركي العلائق والعوائق وأزواجه أمّهات المؤمنين ومحبّيه أجمعين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 402b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فإن قلت**:الحديث محتمل متروك العمل بظاهره فلا يصحّ الإحتجاج به..قلت: لا يسلم أنّه من باب ترك العمل بالظّاهر بل هو من باب التّخصيص...

L. 402; 26,5 x 17,8 (19 x 12,5); 31 redak. *Nasḫ tadwīnī*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i posljednja laga listova izlizana po rubovima i dohvaćena vlagom i crvotočinom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen sa riječi قلت. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama .

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na listu 341b bilješka iz 1038/1628. godine da je vlasnik rukopisa Munlā Ibrāhīm b. Šākir b. 'Umar Pitić iz Gradačca.

منلا إبراهيم بن شاكر بن عمر پطيك في سنة ١٠٣٨

Na listu 1a imena ranijih vlasnika: Maḥmūd b. Pīr Muḥammad al-Fanārī, Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ḥasan, as-Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā i Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī. Ispod bilješki posljednje dvojice vlasnika otisnuti su i lični pečati.

Iz Sivac medrese u Gradaćcu.

5396. R-8105

العناية في شرح الهداية

AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Naslov na listu 1a كتاب العناية شرح الهداية للعلاّمة أكمل الدّين

Komentar poznatom djelu o hanefijskom fikhu *al-Hidāya* (v. br. 5386). Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābartī, rođen 710/1310., umro 786/1384. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik u medresama. Prvi put je štampano u Kalkuti 1831. godine.

Kaḥḥāla XI, 298; Ahlwardt IV, 4493; Dobrača II, 1014; az-Ẓāhiriyya I, str. 496; Ḥ. Ḫ. II, 2035; Sarkīs I, 405; Köprülü I, 617-618; Şeşen, 202, str. 144-145; Brockelmann G I, 376 i S I, 645; O. M. I, 221-222; al-Ǧibūrī I, 1596-1605, str. 484-486

Ovdje cjelovit.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا في البداية معرفة الهداية، ورعانا بعين العناية في النّهاية عن الجهل والغواية...يقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ محمّد بن محمود بن أحمد الحنفي...أمّا بعد، فإنّ كتاب الهداية المبيّنة للهداية لاحتوائه على أصول الدّراية وانطوائه على متون الرّواية...ولكن يعسر استحضاره...وكانوا يقترحون عند المذاكرة أن أختصره...وسمّيته العناية لحصوله بعون الله والعناية...

Završetak (l. 745b):

آخره: فإن كانت ثلاثة أرباعه نجسًا وربعه طاهر يصلّي فيه، ولا يصلّي عريانًا بالإجماع، فلمّا جازت صلاته فيه وهو نجس بيقين فلان يجوز بالتّحرّي حالة الإشتباه.

L. 745; 26,5 x 18 (21 x 12); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku i na kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran sa riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela bilješka (v. l. 745b) da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥanafī iz Halepa, u petak, 8. ševvala 979/1572. godine.

تمّ الجزء الآخر من شرح الهداية للشّيخ أكمل الدّين الحنفي تغمّده الله برحمته ونفعنا والمسلمين بعلومه في الدّنيا والآخرة على يد...محمّد بن أحمد الحنفي مذهبًا والحلبى مولدًا...وكان الفراغ منه يوم الجمعة اليوم الثّامن من شهر شوّال من شهور سنة تسعة وسبعين وتسعمائة...

Na naslovnom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

وقفت هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الفقير الحاجّ محمّد پاشا يسّر الله له من الخير ما يشاء.

Iz Odbora IZ Travnik.

5397. R-6079

العناية في شرح الهداية

AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5396.

Naslov na listu 1a الجزء الأوّل من شرح الهداية للشّيخ أكمل الدّين

Prvi i drugi dio u jednom svesku.

Početak kao pod br. 5396.

Završetak ovdje (l. 400b):

آخره: هذا آخر الجزء الثّاني من العناية في شرح الهداية ويتلوه الجزء الثّالث: كتاب البيوع...

L. 400; 30,5 x 20,5 (23 x 14); 37 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, pisan nevještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom sa naznakom قوله na početku svakog citata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, po rubovima izlizan i dohvaćen zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 400b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. 'Abdulwāriṯ al-Manšāwī al-Ḥanafī u petak, 23. redžeba 1031/1622. godine.

فرغ من نسخه ...أحمد بن عبد الوارث المنشاوي الحنفي عامله الله بلطفه الخفي في يوم الجمعة المبارك ثالث (و) عشرين (من) شهر رجب الحرام من شهور سنة واحد(!) وثلاثين بعد الألف.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa 'Abdurraḥmān al-Manzilāwī al-Ḥanafī iz Kaira.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5398. R-8103

وقاية الرّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Poznato djelo iz islamskog prava (*fikha*). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Djelo je rađeno po uzoru na al-Marġīnānī-jevu *al-Hidāyu* (v. br. 5385). Pisac ga je posvetio svome unuku 'Ubaydullāhu (*al-Walad al-A'azz 'Ubaydullāh*), poznatijem pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine.

Kaḥḥāla XII, 178; Ahlwardt IV, 4546; aẓ-Ẓāhiriyya II, 291-293; Tirana, 149, str. 115; Ḥ. Ḫ. II, 2020; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1052; A. M. II, 406; Brockelmann G I, 377; Zürich I, 91; Şeşen, 195, str. 139; Bratislava, 56, str. 86-87

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد من جعل العلم أجلّ المواهب الهنية وأسناها، وأعلى المراتب السّنيّة وأسماها، وأحسن ما يفتتح به الكلام...وبعد، فإنّ الولد الأعزّ عبيد الله صرف الله أيّامه...لمّا فرغ من حفظ الكتب الأدبيّة وتحقيق لطائف الفضل...

Završetak (l. 267b):

آخره: إن إمتدّ ذلك وعلم بإشارته فكذلك، وإلاّ فلا، وفي غنم مذبوحة، فيها ميتة هى أقلّ، تحرَى وأكل في الإختيار.

L. 267; 21 x 15 (13 x 8); 9-11 redaka. *Nasẖ tadwīnī,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Zadnjih dvanaest listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Neki od komentara pisani crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća, izuzev posljednjih dvanaest listova koji su dopisani znatno kasnije, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā Muḥyī al-Baliġrādī (iz Beograda), a na listu 267b bilješka da je 1251/1835. godine vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. Muḥammad. Ispod obje bilješke su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz kolekcije Ismail-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5399. R-6556

وقاية الرِّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5398.

L. 161; 17 x 11,5 (11,5 x 6,3); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 160b i 161a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Maḥmūd u petak, 1. rebiul-ahira 981/1573. godine u jednoj od medresa Sulejman-hana (u Istanbulu).

قد وقع الفراغ من تحريره يوم الجمعة في وقت الضّحى غرّة ربيع الآخر لسنة إحدى وثمانين وتسعمائة في إحدى مدارس سليمان خان على يد العبد الضّعيف الفقير إلى رحمة ربّه الغنى القوى حسن بن محمود غفر الله له ولوالديه...

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muharem Čandić.

Iz Odbora IZ Prnjavor.

5400. R-5194

وقاية الرِّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5398.

Nedostaje veći dio teksta i na početku i na kraju rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **باب الحدث في الصّلوة** مصلّي سبقه الحدث توضّأ ولو بعد التّشهّد والإستيناف أفضل والإمام يجرّ الآخر مكانه ثمّ يتوضّأ ويتمّ ثمّه أو يعود كالمنفرد إن فرغ إمامه...

Završetak ovdje (l. 88b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب السّلم** يصحّ فيما يعلم قدره وصفته كالمكيل والموزون مثمّنا والمذروع كالثّوب مبيّنا طوله وعرضه...

L. 89; 21 x 14 (11,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listtu 98b pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo samo ime Ṣāliḥ.

5401. R-5053

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. b. 5398). Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar njegov unuk od kćerke 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṭ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine. Komentar je dugo vremena u školama služio kao udžbenik fikha i bio toliko popularan u naučnim krugovima da je često nazivan po svome autoru samo *Ṣadr aš-Šarī'a*. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1818. godine.

Kaḥḥāla VI, 246; Ahlwardt IV, 4548; aẓ-Ẓāhiriyya I, 232-238; al-Ǧibūrī I, 1549, str. 472; Tirana, 110-112, str. 85-87; Köprülü I, 634 i III, 98; Ḥ. Ḫ. II, 2021; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1067; Hasandedić, 345; Brockelmann G II, 214 i S II, 300-301

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. يقول العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة، عبيد الله بن مسعود بن تاج الشّريعة سَعِدَ جَدُّه وأنجح جِدُّه هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرّواية من مسائل الهداية التي ألفها جدّي وأستاذي مولانا الأعظم ...برهان الشّريعة والحقّ والدّين محمود بن صدر الشّريعة...

Završetak (l. 167b):

آخره: **قلنا**: التّحرّي يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغصوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغالب.

L. 168; 24 x 17,5 (16,5 x 11,5); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. List 16 originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Pojedini listovi izlizani i po rubovima popravljani. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, ispucao usljed preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 167b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Rustam b. Sayyidī Aḥmad u mjesecu saferu 889/1484. godine.

تمّت كتابة هذا الكتاب الشّريف بعون الله الملك اللّطيف على يد الفقير الحقير...رستم بن سيّدي أحمد...بالشّهر المسمّى بالصّفر سنة تسع وثمانين وثمانمائة من الهجرة النّبويّة.

Na trećem zaštitnom listu na strani *b* ime bivšeg vlasnika Muṣṭafā b. Yūsuf iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada).

5402. R-8128

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje oko 90 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **كتاب الإقالة** هى فسخ في حقّ العاقدين (ش) الإقالة هى فسخ في حقّ المتعاقدين بيع في حقّ غيرهما عند أبي حنيفة، فإن لم يمكن جعلها فسخًا في حقّهما بطل، وفايده أنّه بيع في حقّ الثّالث انّه يجب الشّفعة بالإقالة فان الشّفيع ثالثهما ويجب الإستبراء لأنّه حقّ الله تعالى فالله ثالثهما، وعند أبي يوسف بيع فإن لم يكن جعلها بيعًا يجب فسخه فإن لم يكن يبطل وعند محمّد عكس هذا...

L. 77; 27 x 18 (21,5 x 10,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, zaraženi, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, izlizan, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Rozeta na preklopu ukrašena zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 77b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. Muṣṭafā b. Ḥāğī Ṣādiq 861/1456. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشّريف على يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف يوسف بن مصطفى بن حاجي صادق...سنة إحدى وستّين وثمانمائة.

Nema podataka o mjestu prepisa i ranijim vlasnicima.

5403. R-8082

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje dvadesetak listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: وجب على وليّهما التّعليم ولا ينبغي أن يتركا سدًى قال النّبيّ عليه السّلام: مروا صبيانكم بالصّلوة إذا بلغوا سبعًا واضربوهم إذا بلغوا عشرًا...

L. 211; 21,5 x 15,5 (16 x 9); 23 retka. Nasḫ sa mješavinom ta'līqa, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i toliko oštećeni da su slijepljeni i u fazi raspadanja, naročito u prvoj i posljednjoj lagi. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 210b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Ḥusayn al-Fočawī 5. šabana 970/1563. godine u Foči.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة المسمّى بصدر الشّريعة عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف حسن بن حسين الفوچوي في بلدة فوچه في وقت الظّهر. جرى ذلك وحرّر في خمس من شهر شعبان المعظّم سنة سبعين وتسعمائة.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5404. R-7063

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فالمراد بالضّحوة الكبرى مُنْتَصفُه، ثمّ لا بدّ أن تكون النّيّة موجودةً في أكثر النّهار ويشترط أن يكون قبل الضّحوة الكبرى، وفي الجامع الصّغير بنيّة قبل نصف النّهار...وفي مختصر القدوري إلى الزّوال، والأوّل أصحّ، وبنيّة مطلقة أو بنيّة نفل وأداء رمضان بنيّة واجب آخر إلاّ في سفر أو مرض...

L. 190; 29 x 20,5 (21 x 12); 25 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana zadnje korice i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 190b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdurraḥmān b. Ğum'a 12. ramazana 974/1567. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد عبد الرّحمن بن جمعة غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...في(ال) يوم الثّاني عشر من شهر رمضان المبارك من شهور سنة أربع وسبعين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة.

5405. R-6479

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 245; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 244b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan u petak u zadnjoj dekadi mjeseca safera 1018/1609. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أواخر صفر المظفّر في يوم الجمعة في وقت العصر في تاريخ الهجرة النّبويّة سنة ثمانية عشر وألف من يد (ال) عبد الضّعيف النّحيف حسن عفر الله تعالى ذنوبه وستر عيوبه...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5406. R-8127

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na početku nedostaje oko 90 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **كتاب المفقود** غايب لم يدر أثره حيّ في حقّ نفسه فلا تنكح عِرْسُهُ ولا يقسم ماله ولا تفسخ إجارته ويقيم القاضي من يقبض حقّه ويحفظ ماله ويبيع ما يخاف

فساده وينفق على ولده وأبويه وعرسه وميّت في حقّ غيره فلا يرث من غيره أي يوقّف قسطه من مال مورثه إلى تسعين سنة...

L. 210; 22 x 14,5 (16,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi cijelom površinom dohvaćeni vlagom, zaraženi, u fazi raspadanja, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, deformisan, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 207b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 17. zul-hidždžeta 1044/1635. godine.

قد تمّ هذا الكتاب في اليوم السّابع عشر من ذي الحجّة الشّريفة لسنة أربع وأربعين وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5407. R-6350

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 344; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima popravljani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, po rubovima dohvaćen vlagom, odvojen od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 344a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Wā'iẓ 1085/1674. godine.

تمّت هذه النّسخة عن يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة الله تعالى حسين بن
واعظ غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ١٠٨٥

Na istom listu (v. l. 344) bilješka pisana rukom istog prepisivača sa nešto opširnijim podacima da je prepis završio Ḥusayn b. Muḥammad al-Wā'iẓ an-Nawabādī u četvrtak prije podne u drugoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1083/1673. godine (!).

تمّت بعون الله تعالى هذه النّسخة الشّريفة والمسائل اللّطفة المعابرة والمقبولة عند علماء،
الدّين عليهم رحمة (ال) ملك المبين عن يد العبد المذنب المحتاج حسين بن محمّد الواعظ
النّوبادي عليهم رحمة الباري سنة ثلاثة وثمانين وألف في يوم الخميس قبل الظّهر وقع في
أواسط ذي القعدة.

Na listu 1a bilješke dvojice bivših vlasnika: spomenutog prepisivača Ḥusayn b. Muḥammad Wā'iẓa i Šayḫ Muḥammada, muftije u Travniku.

- من كتب الفقير إليه سبحانه وتعالى حسين بن محمّد الشّهير بواعظ أفندي،
- استصحبه الفقير الشّيخ محمّد مفتي بمدينة تراونيك عفى عنه.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5408. R-8083

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 337; 19,7 x 13,5 (13 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom i crvenom bojom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane jednom debelom linijom plave boje, a sa unutrašnje strane sa po dvije tanke linije crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, po rubovima dohvaćen vlagom, odvojen od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 1a bilješka da je rukopis za Elči Ibrahim-pašinu (Fejziju) medresu u Travniku 1289/1872. godine uvakufio Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāğī Muṣṭafā b. al-Ḥāğī 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāğī 'Alī.

وقف هذه النّسخة الشّريفة لله العليّ الأعلى وسلّمها إلى حافظ الكتب في مدرسة ايلچي
إبراهيم باشا ببلدة تراونيك سنة تسع وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Ispod bilješke veliki ovalni pečat sa natpisom:

المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور درويش محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى بن الحاجي
علي بن محمود بن الحاجي علي رحمهم الله تعالى سنة ١٢٨٩

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5409. R-8084

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 220; 17,5 x 12,5 (12,5 x 8); 21 redak. *Ta'līq,* pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvih osamnaest listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis 74. (vjerovatno 1174/1760 ili 1274/1857. godine) u Sarajevu od Ḥāğī Ḥāfiẓ-ef. Qā'uqčī-zāde kupio Ḥāfiẓ 'Abdulḥamīd Čawdār-zāde.

اشتريته بشراء صحيح في بلدة شهر مدينه، سراى من يد حاجي حافظ أفندي قازقچي زاده وأنا الفقير الحقير چودارزاده عبد الحميد حافظ. سنة ٧٤

Iz kolekcije Hadži Jakuba Memića iz Novog Pazara.

5410. R-4465

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

L. 254; 26 x 16,5 (18 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih 119 listova tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je djelo pročitao i njime se koristio Isḥāq b. Yūsuf Dallāl-zāde (Telalović).

طالع فيه واستفاد من معانيه العبد الفقير إلى الله الممجّد إسحق بن يوسف الشّهير بدلاّل زاده أناله الله بالخير مراده ورحم آبا ه وأجداده وجعله تحت لوا ء نبيّه.

5411. R-6346

Zbirka (مجموع), 3

L. 289; 20 x 13,5 (14,5 x 7); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-280b

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5401.

Na kraju djela (v. l. 280b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Īsā b. Mūsā 1055/1645. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة عن يد (ال) عبد الفقير المعروف بالجرم والعصيان عيسى بن موسى غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما في تاريخ سنة خمس وخمسين وألف.

2. L. 283a-283b

الأحكام الملخّصة في حكم ماء الحمّصة

AL-AḤKĀM AL-MULAḪḪAṢA
FĪ ḤUKM MĀ' AL-ḤIMMIṢA

Kratka risala o fikhskim propisima vezanim za vjersko pranje (abdest) koju je napisao Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ, rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine.

Ahlwardt III, 3638 i IV, 5002/4; Ḏayl I, 37; Brockelmann G II, 313/8 i S II, 431; Dobrača II, 1766; Kairo I, 400; Köprülü III, 142/2; Kaḥḥāla III, 265

Početak (l. 283a):

أوّله: الحمد لله الذي شرع لنا دينًا غير ذي عوج وكلّفنا بما لم يجعل علينا فيه من حرج والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المبعوث رحمةً للعالمين...وبعد، فيقول...أبو الإخلاص حسن الشّرنبلالي الحنفي...هذه نبذة يسيرة في جواب حادثة شهيرة سمّيتها الأحكام الملخّصة في حكم الما ء المحمّصة...

Završetak (l. 283b):

آخره: وذلك الماء الّذي شرب منه الكلب، بل يقول إنّه نجس ولا يطهر مستعمله إلاّ بالغسل سبعًا مع واحدة بالتّراب وإذا لم يَتَتَرَّبْ لا يطهر ولو غسله ألف مرّة بالماء فقط. وقد ذكرت في رسالتي الّتي سمّيتها بعقد الفرائد في بيان أحكام التّقاليد وذكرت فيها أنّ التّلفيق باطل بالإتّفاق على التّحقيق، فمن أراد ذلك فليراجعها، وهذا آخر ما تيسّر جمعه...

Prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

3. L. 286a-287a

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقامع الأشرار

MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀMI' AL-AŠRĀR

Fragment djela, zapravo samo njegovo 34. poglavlje pod naslovom *Mağlis ayyām an-naḥr wa naw'uhū wa kayfiyya ḍabḥihī.* Napisao Aḥmad b. 'Abdulqāhir ar-Rūmī al-Āqḥiṣārī, umro 1041/1631. godine.

Napomena: Izvori se ne slažu oko imena autora. Jedni navode da se zvao Aḥmad b. 'Abdulqāhir ar-Rūmī (v. Kaḥḥāla I, 280 Brockelmann S II, 661-62), drugi Aḥmad b. 'Abdulqādir ar-Rūmī (v. az-Ziriklī I, 153 i Fajić III, 2255), treći Aḥmad b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī ar-Rūmī (Kaḥḥāla II, 83 i A. M. I, 157), a četvrti samo Šayḫ Aḥmad ar-Rūmī (v. Ahlwardt VII, 8845, Flügel III, 1652 i Ḥ. Ḫ. II, 1590).

Kaḥḥāla I, 280 i II, 83; Ahlwardt VII, 8845; Ḥ. Ḫ. II, 1590; az-Ziriklī I, 153; Brockelmann S II, 661-662; O. M. I, 26; Flügel III, 1652; Dobrača II, 1645; Fajić III, 2255; A. M. I, 157

Početak ovdje (l. 286a):

ناقص في أوله. أول الموجود: عن عائشة رضى الله عنها وعن أبيها عن النّبىّ صلّى الله عليه وسلّم أنّه قال: ما عمل ابن آدم من عمل يوم النّحر أحبّ إلى الله تعالى من هراقة الدّم وإنّه ليأتي يوم القيمة بقرونها وأشعارها وأظلافها وإنّ الدّم ليقع من الله تعالى بمكان قبل أن يقع على الأرض فطيّبوا بها نفسًا...

Završetak ovdje (l. 287a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والرّابع ممّا يحبّ على المكلّف في هذا اليوم الصّلوة. لكن يستحبّ للرّجل يوم العيد السّواك والإغتسال والتّطييب إلى آخر ما ذكرناه في صلوة الفطر.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 i 2 u ovoj zbirci.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

5412. R-8108

توفيق العناية في شرح وقاية الرّواية

TAWFĪQ AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA

Naslov na listu 1a كتاب التّوفيق شرح الوقاية

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5401). Napisao na arapskom jeziku Ğunayd b. Šayḫ Sandal al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. II, 2020-2021; Dobrača II, 1111; al-Ğibūrī I, 1302, str. 405; Brockelmann S I, 648

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي استأثر الأوّليّة والآخريّة بالقدم وسمّى كلّ شئ سواه بالحدوث عن العدم، وشرع الشّرع دينًا رضيًا ونورًا مضيًا لخير الأمم...وبعد، يقول العبد الفقير إلى ربّه الخفى جنيد بن شيخ سندل الحنفي...

Završetak ovdje (l.196b):

آخره: ولهذا إنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّمات، ومعنى ذلك يباح التّناول اعتمادًا على الغالب على الإنفراد لتعذّر التحرّز عن القليل وهنا وجه التّحرّي معه فيكون حلّ التّناول أولى.

L. 198; 26 x 18 (22 x 14); 27 redaka. *Nesḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen crvotočinom i izlizan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 196b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Mūsā b. Ṣāliḥ b. Šukrān u ponedjeljak, na kraju mjeseca zul-hidždžeta 882/1478. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف موسى بن صالح بن شكران، غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...وقد وقع الفراغ

عن هذه النّسخة في آخر شهر المبارك ذي الحجّة يوم الإثنين في وقت الضّحى تاريخ سنة إثنى وثمانين وثمانمائة.

Na listu 198 kraći traktat o odabranosti mjeseca šabana od nama nepoznatog autora. Traktat je prepisan naknadno, 1074/1663. godine, rukom drugog prepisivača.

Iz Odbora IZ Travnik.

5413. R-7719

التّطبيق في شرح وقاية الرّواية

AT-TAṬBĪQ FĪ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA

Naslov krupnim slovima na listu 1a حاشية صدر الشّريعة المسمّى بالتّطبيق

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya* (v. br. 5401). Napisao na arapskom jeziku Qāsim b. Sulaymān an-Naykadī, umro 970/1563. godine.

Kaḥḥāla VIII, 103; Ḥ. Ḫ. II, 2021; A. M. I, 832

Prvi svezak

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله لكلّ أفعاله فهى جميلة في البداية والنّهاية، وأشكره على ما أنعم علينا فهى جزيلة من الهداية والوقاية، والرّضا بأقضيّته فهى حميدة في التّوفيق والعناية، والمدح لكلّ صفاته فهى جليلة عرج بها عالمها معراج الدّراية...أمّا بعد، ولمّا كان علم الفقه بين العلوم جليل الشّأن...لا سيّما بين شروحه شرح صدر الشّريعة...فشرحتهما أثناء اشتغالي بمجاورة الطّلبة في المدرستين شرحًا يحوي على تحرير المسائل وتقرير الدّلائل...وسمّيته بالتّطبيق...

Završetak (l. 152b):

آخره: كذا في الهداية اقتدوا متحلّقين حولها وبعضهم أقرب من إمامه إليها جاز لمن ليس في جانبه لأنّ التّقديم والتّأخير إنّما يظهر عند اتّحاد الجانب لأنّهما من الأمور الإضافية فيشترط اتّحاد الجهة فإذا لم يتّحد لم يقع التّقدّم والتّأخّر ويجوز الصّلوة لوجود المجوّز. كتاب الزّكوة تمّ الجلد الأوّل.

L. 153; 21 x 14 (14 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednje dvije lage listova dohvaćene vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja papira, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno, crvenim mastilom, dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice i sa vanjske i sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a imena ranijih vlasnika: Yaḥyā b. Ḥusayn i Ḫiḍr b. Sinānuddīn. Ispod bilješke prvog vlasnika je otisnut i njegov lični pečat.

5414. R-6699

Zbirka (مجموع), *3*

L. 162; 25 x 19 (18 x 11); 26-30 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Korice po rubovima izlizane.

1. L. 1b-147a

حاشية على شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani a حاشية على صدر الشّريعة

Glosa na poznato djelo iz islamskog prava *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5401) koje je kao komentar na al-Marġīnānījevu *al-Hidāyu* (v. br. 5386) napisao Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Glosu je napisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn, poznat još i pod nadimkom Ḥafīd at-Taftāzānī (at-Taftāzānī-jev unuk), umro 916/1481. godine.

Kaḥḥāla II, 205-206; Ḥ. Ḫ. II, 2023; A. M. I, 138

Početak (l. 1a):

أوله: قال المصنّف: **جعل العلم أجلّ** الخ هو أعلى سبيل المبالغة...وإليه يميل كلام الشّارح ...قال المصنّف: **خصّ علم الأحكام** الخ الأصل أنّ الحكم إمّا مأخوذ من الشّرع أولاً والشّريعة والشّرع ما أظهره الله تعالى لعباده من الدّين وحاصله الطّريقة المعهودة الثّابتة من النّبيّ ...

Završetak (l. 147a):

آخره: تمّت خاتمة الحواشي الّتي أوردناها في الهداية لإيضاح ما في شرح وقاية الرّواية ودراية من البداية إلى النّهاية مرجواً من فضل الله ومنّه أن يمنع عنّا سوء الخاتمة ومخطورات الآخرة.

Na kraju djela (v. l. 147a) bilješka napisana rukom istog prepisivača da je autor Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Mas'ūd at-Taftāzānī djelo završio u mjesecu rebiul-ahiru 900/1493. godine i da je ovaj primjerak prepisan u mjesecu ramazanu 992/1584. godine.

مؤلّفها الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة الله الغنيّ أحمد بن يحيى بن محمّد بن مسعود التّفتازاني في ربيع الآخر من سنة تسعمائة من الهجرة النّبويّة...تمّت في شهر رمضان المبارك سنة ٩٩٢

2. L. 150b-153b

إجازة
IĞĀZA

Diploma izdana Muḥammadu Ḥāğī as-Sayyid Ḥasanu b. Mawlānā Mīr Muḥammad b. al-'Azīz al-Makkīju, od njegova učitelja Muḥammada b. Bābā Gulāna, muftije u Semerkandu.

Početak (l. 150b):

أوله: الحمد لله الّذي خصّ طائفةً من الطّلبة بإحاطة لطائف كتب المعقول والمنقول، وأكرمهم بإدراك غوامض دقائق أسرار العلوم في الفروع والأصول...وبعد، فإنّ الله تعالى كما جعل الملّة الحنيفة رفيعة العمد مرصونة البنيان موطّدة القواعد ومحكمة الأركان...وممّن أكرم الله في زماننا بالتّوفيق...كمال الملّة والدّين مولانا محمّد حاجي وهو ابن العالم الفاضل حاجي الحرمين الشّريفين مولانا مير محمّد بن العزيز...المغفور في جوار رحمة الله الملك الصّمد أمير سيّد حسن...

Završetak (l. 153b):

آخره: ثمّ إنّه لازمني مدّة طويلة...وسمع منّي كثيراً من الرّوايات المعمولة المتداولة بين المسلمين...فاستجاز منّي متبركًا بأسانيد مشايخي وأساتيذي ومن عليه إعتمادي أن يفيد الطّالبين ويجيب السّائلين في الحوادث الشّرعيّة والنّوازل الفرعيّة، فأجزت له أن يروى عنّي ما لي فيه حقّ الرّواية ويكتب الفتوى في الوقائع بالدّراية على مذهب الإمام الأعظم والهمام الأقدم الصّفيّ الوفيّ أبي حنيفة الكوفي رضى الله تعالى عنه...شارطًا عليه أن يحتاط كلّ الإحتياط في الرّوايات ويتجنّب الميل والإحتياط في الواقعات...وأن يأخذ المختار إن اختلفوا ويجعل التّأمّل شهادة والتّفكير دثاره ومتوكّلاً على الله العزيز الوهّاب للصّواب وسائلاً عنه الحكمة وفصل الخطاب...أجزته أنا الفقير إلى الله الغنيّ محمّد بن بابا المشتهر بكلان المفتي بسمرقند غفر الله ذنوبه.

Na listu 153b data loza direktnih prenosilaca koja od Muḥammad Ḥāğī as-Sayyid Ḥasana seže unazad sve do Božijeg poslanika i to ovim redom:

- العبد الضّعيف الحقير محمّد حاجي السّيّد حسن غفر الله ذنوبه وستر عيوبه،
- العبد الضّعيف محمّد بن بابا المشتهر بكلان المفتي بسمرقند غفر الله ذنوبه وستر عيوبه
- الشّيخ الكبير...حاجي الحرمين الشّرفين مولانا مصطفى الرّومي قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ الزّاهد...سلطان علي الحافظ الأوبهي غفر الله ذنوبه وستر عيوبه،
- الشّيخ المحدّث والمفسّر...السّيّد عبد الله البرر شابادي قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ السّيّد الحقاني أبو عبد الله...حسين بن حيدر الإصفهاني قدّس الله تعالى سرّه،
- الشّيخ الكبير...ركن الملّة والدّين سعيد السّعيد الحبشي رضى الله تعالى عنه،
- صاحب حضرت سيّد المرسلين وخاتم النّبيّين ورسول ربّ العالمين وقائد غرّ المحجّلين محمّد المصطفى صلّى الله عليه وسلّم.

3. L. 154b-162b

تفسير سورة فاتحة الكتاب
TAFSĪR SŪRA FĀTIḤA AL-KITĀB

Tumačenje prvog poglavlja iz Kur'ana (*sūra al-Fātiḥa*) od nama nepoznatog autora, najvjerovatnije izvod iz nekog opširnijeg tefsirskog djela.

Početak (l. 154b):

أوله: فاتحة الشّئ أوله وخاتمته آخره إذ بهما الفتح والدّخول في الأمر والختم والخروج منه ولعدم اختصاصهما بالصّورة ونحوها كانت الباء للنّقل من الوضعيّة إلى الاسميّة دون تأنيث الموصوف في الأصل...

Završetak (l. 162b):

آخره: وما اشتهر من أئمّة الحديث أنّ الأحاديث الواردة في فضائل السّور موضوعة بعنوان أكثرها إذ قد صحّ هذا الحديث وأكثر المفسّرين أوردوها في أوائل السّور ترغيبًا...وضعها رجل من أهل عبادان ترغيبًا في قراءة القرآن وقد اعترف بذلك.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 991/1584. godine (v. bilješku na listu 147a).

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5415. R-7077

جامع الرّموز في شرح النّقاية
ǦĀMI‘ AR-RUMŪZ FĪ ŠARḤ AN-NIQĀYA

Komentar na skraćenu preradu djela *al-Wiqāya* poznatu pod nazivom *an-Niqāya Muḫtaṣar al-Wiqāya*. Napisao Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn umro 962/1555. godine. Autor je djelo napisao 941/1534. godine i posvetio sultanu ‘Ubaydullāhu Bahādir-ḫānu al-Uzbakī-ju (umro 946/1539. godine) koga u uvodu mnogo veliča i slavi.

Kaḥḥāla IX, 179; Ahlwardt IV, 4563; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 243-244; Şeşen, 239, str. 168; al-Ǧibūrī I, 1310-1317, str. 408-410; Ḥ. Ḫ. II, 1971; az-Ziriklī VII, 233; A. M. II, 244; Brockelmann G I, 378 i S I, 648; Dobrača II, 1113

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي فضّلنا بتعليم أصول مبسوط الجامع الكبير من الأحكام، وكرّمنا بتفيم فروعه إلى أن نقدر على إيضاح زيادات الجامع الصّغير من الأعلام...وبعد، فلمّا كان نظم منشور الفتاوى من أنفع الأمّهات وجمع منشور النّوازل من أهمّ المهمّات . . .

Završetak (l. 331a):

آخره: ولا شكّ أنّه ختم على أحسن أوجه الإنتهاء، فإنّه ذكر مسايل الأخرس والمعتقل والغنم المذبوحة في آخر الكتاب ثمّ نبّه على ما اختاره ممّا هو المعوّل عليه في الباب، وهذا أوان فراغي بحمد الله تعالى على تواتر نعماء كثيرة من تبييض ممّا هو العمدة بغفران سيّئات غفير يوم الرّويّة لسنة إحدى وأربعين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة. اللهمّ حقّق رجاءنا...وبلّغنا ببركات حبيبك إلى أعلى الدّرجات، فإنّك أكرم الأكرمين وأرحم الرّاحمين.

L. 331; 24 x 14 (18 x 7,8); 31 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 331a) bilješka da je njegov prepis završio ‘Alī b. Sulaymān u srijedu 1. džumadel-ahira 1085/1674. godine u Čelebi Sulṭān Mehmed-ḫānovoj medresi.

تمّ المسودّة لجامع الرّموز ومفاتيح الكنوز بالعون الرّبانيّ والتّوفيق الصّمديّ على يد...علي بن سليمان عفى عنهما المنّان في اليوم (!) الأربعاء الأوّل من شهر جمادى الآخر بعد الظّهر في مدرسه جلبي سلطان محمد خان عليه الرّحمة والغفران...تاريخ ختمه ١٠٨٥

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Murat-kapetan (Gradaščević) 1235/1819. godine.

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفًا صحيحًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله تعالى وشفاعة رسوله مراد قپودان لا يباع ولا يرهن ولا يعار سنة ١٢٣٥

Iznad bilješke lični pečat vakifa sa natpisom عبده مراد.

5416. R-5409

Zbirka (مجموع), 2

L. 266; 18 x 12,5 (13,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, zapadnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom gornjeg prereza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله, a tekst komentara riječima أقول. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-260b

حاشية يعقوب پاشا على صدر الشّريعة
ḤĀŠIYA YA‘QŪB-PĀŠA ‘ALĀ ṢADR AŠ-ŠARĪ‘A

Naslov na donjem prerezu listova يعقوب پاشا حاشية صدر الشّريعة

Glosa na komentar djela *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. br. 5398). Komentar je napisao ‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd b. Maḥmūd Aḥmad b. ‘Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī‘a aṯ-Ṯānī.

umro poslije 747/1346. godine, a ovu glosu Ya‘qūb-paša b. Ḫiḍr-beg b. Ğalāluddīn al-Ḥanafī, umro 891/1486. godine.

Kaḥḥāla XIII, 248; Ahlwardt IV, 4550; aẓ-Ẓāhiriyya I, 280; al-Ğibūrī I, 1357-1361, str. 420-421; Köprülü I, 554; Ḥ. Ḫ. II, 2022; Dobrača II, 1098; Brockelmann G I, 378 i S I, 647

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد للّه الّذي لا يستفتح الكتب إلاّ بحمده، ولا يستمتع النّعم إلاّ بواسطة كرمه ورفده، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد...**كتاب الطّهارة قوله:** كتاب الطّهارة المذكور في الشّرح انّ الكتاب والكتابة في اللّغة بمعنى الجمع والمراد ههنا المكتوب...

Završetak (l. 260b):

آخره: أمّا إذا قال: ثلث مالي للعامّة غنيًا كان أو فقيرًا فالوصيّة باطلة...فينبغي أن يدفع النّصف حتّى يساويه فيما أخذه.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 260b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 940/1534. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواخر شهر رجب المرجّب في يوم الجمعة في سنة ٩٤٠

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu pepisa.

2. L. 261b-269b

(رسالة في مسألة الإرث بالولاء)

(RISĀLA FĪ MAS’ALA AL-IRṮ BI AL-WALĀ’)

Kratka risala o nasljeđu oslobođenog roba, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju djela.

Početak (l. 261a):

أوله: الحمد للّه الّذي من أراد به خيرًا يفقّهه في الدّين، ووفّقه سلوك سنن أئمّة الرّاشدين ...وبعد، فقد وقفنا على رسالة أنشأها بعض الفضلاء في مسألة الإرث بالولاء نسب فيها علماء الزّمان إلى الضّلال عن نهج الحقّ، وزعم أنّ سبق الكلّ كلّ السّبق...

Završetak (l. 266b):

آخره: قوله: ونعوذ باللّه آه لم ينفعه هذه الإستعاذة، بل لقي شرّ نفسه حيث أراد التّفوّق على الأعالي والغلبة فصار حاله...لأنّهم اطّلعوا على أنّه لا يفهم شيئًا ممّا وصل إليه من الرّسالة بل حرّف كلمة منها عن مواضعها بأسوء عبارة وأقبح مقالة ولم يستخرج شيئًا ممّا نقل عن الفاضل...تمّت تمام.

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na kraju rukopisa 38 slobodnih lista.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5417. R-6540

تعليق على كتاب الصّوم من الهداية

TA‘LĪQ ‘ALĀ KITĀB AṢ-ṢAWM MIN AL-HIDĀYA

Komentar na poglavlje o postu (*Kitāb aṣ-ṣawm*) iz djela *al-Hidāya fī al-fiqh al-ḥanafī*. Osnovno djelo (v. br. 5386) napisao je ‘Alī b. Abū Bakr b. ‘Abdulğalīl al-Farğānī al-Marğīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197., a ovaj komentar Muḥammad Ṣārī Karaz-zāda al-Ḥanafī ar-Rūmī, umro 989/1581. godine.

Kaḥḥāla, X, 79; Ḥ. Ḫ. II, 2037

Početak (l. 1b):

أوله: **كتاب الصّوم:** قدّمه على الحجّ لأنّه منه بمنزلة البسيط من المركب من حيث أنّه عبادة بدنيّة محضة وهو بدنيّة وماليّة وأخّر تعريفه لآخر الباب وكان حقّه أن يذكر ههنا ...

Završetak (l. 55a):

آخره: ووجه الرّواية الأخرى أنّ للمثنّى حكم الجمع بدليل أنّ الإمام يتقدّم الإثنين ويصطفان خلفه كالثّلاثة...ومن ههنا تبيّن أنّ في إلحاق المثنّى للجمع عنه روايتين ومن غفل عن التّفصيل المذكور قال في جوابِ ما قيل إنّ أبا يوسف ترك ههنا أصله في مسئلة المحاذاة لجواز أن يكون عنه روايتين في أنّ المثنّى له حكم الجمع.

L. 55; 21 x 13,5 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, prepukao dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. ‘Alī.

Otkupljeno iz kolekcije Ismail-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5418. R-5317

Zbirka (مجموع), *4*

L. 147; 20 x 14 (15 x 6,5); broj redaka različit u zavisnosti od jednog do drugog djela. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-7a

(تحريرات على كتاب الطّهارة من العناية)

(TAḤRĪRĀT 'ALĀ KITĀB AṬ-ṬAHĀRA MIN AL-'INĀYA)

(Naslov prema uvodu)

Glosa na poglavlje o čistoći (*Kitāb aṭ-ṭahāra*) komentara *al-'Ināya* (v. br. 5396) na djelo *al-Hidāya* (v. br. 5386) od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي لا يردّ قضاءه، ولا يحدّ بقاءه، ولا يعدّ نعماءه، ويجب علينا ثناءه...وبعد، لمّا طالعت في كتاب الطّهارة لاح بقلبي ما لا بالعناية فأردت تحرير ما خطر ببالي مع قلّة بضاعتي وضعف حالي...معتذراً من الفحام، فإنّ العذر مقبول عند الكرام وطوّيته على أحد عشر فصلاً، راجيًا أن لا يدخل عليه أحد أصلاً...**الفصل الأوّل** في بيان لغة الكتاب أقول: الكتاب في اللّغة الجمع ...وههنا جمع الحروف والألفاظ...

Završetak (l. 7a):

آخره: **الفصل الحادي عشر** في بيان تقدّم كتاب الصّلوة على سائر كتب العبادات من الصّوم والزّكوة وغيرهما أقول: وجه تقدّم كتاب الصّلوة يبيّن أنّ الصّلوة عبادة يوميّة وغيرها عبادة سنويّة أو عمريّة، فاليوميّة أقدم وضعًا وأهمّ طبعًا ولأنّ الصّلوة أفضل الأعمال بعد الإيمان...وأمّا عدم وجوب الكفّارة في الصّلوة فلدفع الحرج كما أنّ عدم وجود تكرار الكفّارة في تكرار الافساد في صوم رمضان لدفع الحرج في الدّين.

2. L. 10b-25a

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl I, 281: O. M. I, 295-296; Dobrača II, 1480; Brockelmann S II, 948; Şeşen, 271, str. 187; al-Ğibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد للّه عظيم البرهان وعميم الإحسان، والصّلوة على محمّد حبيب الرّحمن، وبعد، فإنّ أفقر عباد اللّه...عبد الرّحمن بن سليمان الشّهير بخصالي...قد اختصر هذه الرّسالة بحسب الإمكان من الكتب المعتبرة للبيان بيّنة لها الرّجحان عند تعارض البرهان، وإليه المستعان وعليه التّكلان. **كتاب النّكاح**: بيّنة التّاريخ الأسبق أولى إذا برهن الرّجلان على نكاح إمرأة...

Završetak (l. 25a):

آخره: **كتاب المأذون**: بيّنة المقرّ له على العبد والصّبيّ فعلا بعد الإذن أولى من بيّنتهما على أنّهما فعلا قبل الإذن. وجيز.

Na listovima 25a-30a detaljno su nabrojani izvori kojima se autor služio, i to tako što je za svako pitanje naveden citat iz djela na koje se autor poziva.

3. L. 33b-118b

قانون نامه لر

QĀNŪN-NĀMELER

Na početku dugi naslov crvenim krupnim slovima:

سلطان سليمان خان زماننده شيخ الاسلام ابو السعود أفندي عصرنده اولان قانون نامه لر وشريعت شريفه موافق اولدوغي مقرر اولوب حالا معتبر اولان قوانين ومسائل شريعه در

Zbirka zakona (kanūn-nāma) osmanskih sultana na turskom jeziku o zemljišnim posjedima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i drugih sultana. Zbirka je izrađena na osnovu fetvi koje su dali šejhul-islami: Ibn Kamāl-paša (umro 940/1533.), Abū as-Su'ūd (umro 982/1574.) i Muḥammad Bahā'ī (umro 1064/1653. godine). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante tako da je raspored zakona u pojedinim prepisima različit.

Dobrača II, 1901; Zürich I, 468; Şeşen t, 101, str. 49; Rieu, 247b; Hasandedić, 279, str. 127;

Početak (l. 33b):

أوّله: الحمد للّه الّذي له ملك السّموات والأرض وهو على كلّ شيء قدير، خباب خاقان روى زمين وخليفه، رسول ربّ العالمين، مالك ممالك العالم، ظلّ اللّه الظّليل على كافّة الأمم...ناشر القوانين السّلطانيّة، عاشر الخواقين العثمانيّة، كاسر الأكاسير، سلطان العرب والعجم والرّوم، حامي الحرمين المحترمين والمقامين المعظّمين...السّلطان بن السلطان بن السلطان سليمان خان بن سلطان سليم خان...

Završetak (l. 118a):

آخره: شويله بله سن علامت شريفه اعتماد قله سن بمقام ادرنه المحروسه.

4. L. 120b-145a

قانون نامه در حقّ اراضي
QĀNŪN-NĀME DER ḤAQQ-I ARĀḌĪ

Na početku naslov در بيان قانون نامه، معمول بها در حق اراضي وغيرها فتدبّر

Zakoni o zemljišnom posjedu iz doba sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i njegovog glavnog muftije Abū as-Su'ūda (umro 982/1574. godine).

Dobrača II, 1953/2

Početak (l. 120b):

أوّله: ظل آل پاد شاه دين پناهحضرتلري توفيق ربّاني وتأييد سبحاني ايله سرير سلطنت شامخة العماد وكرسي خلافه راسخة الأوتادي...عصرنده شيخ الإسلام ومفتي الأنام اولان مرحوم ابو السعود حضرتلرينه فرمان بيورلدقده...والآن جاري ومعمول به اولان قانون پادشاهيدر...مطلب اراضي عشرية بلاد اسلامية ده اولان اراضي...

Završetak (l. 145a):

آخره: بر قريه اراضينك بيت الماله عائد اولان محصولات شرعيه سني علما ذي اوّل مدرسه تدريس ايدن كمسنه يه ومدرسه، مزبوره ساكن طلبه، علومه قدر كفايه صرف اولنمق ايچون ...صرف اولنمق جائز اولورمي **الجواب** اللّه تعالى اعلم اولور.

Na kraju djela (v. l. 145a) bilješka na arapskom jeziku da je ovu zbirku zakona sakupio Mūsā-zāde 'Abdullāh-efendī .

هذه المسائل القانونيّة الّتي ذكرت في هذه المجموعة جمعها موسى زاده عبد اللّه أفندي المشهور في عصره والمعروف بين الكتاب في الوقايع في معسكر روم ايلي.

Cijelu zbirku prepisao je Muḥammad b. Muṣṭafā, privremeni kadija u Gračanici, između 1176/1762 i 1183/1769. godine (vidi bilješke na listovima 7a, 8a, 9b, 118b i 145a). Ovdje donosimo samo posljednju bilješku sa lista 145a:

كتبه محمّد بن مصطفى القاضي المؤقت بغرادچانيجه في ولايت بوسنه في عام ثلث وثمانين ومائة بعد الألف في جماد الآخر.

5419. R-6067

جامع الفصولين
ĞĀMI' AL-FUṢŪLAYN

Naslov na l. 1a كتاب جامع الفصولين أى العمادية والاستروشني

Poznato djelo iz islamskog prava koje obrađuje društveno-pravna i sudska pitanja (*mu'āmalāt*). Dugo je vremena služilo kao praktični priručnik za kadije i muftije. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Isrā'īl b. 'Abdul'azīz al-Ḥanafī, poznat pod nadimkom Ibn Qāḍī Simāwna umro 823/1420. godine. Djelo je sabrano i urađeno prema ranija dva slična djela (فصول العمادي i فصول الاستروشني) po kojima je i dobilo naziv *Zbirka dvaju Fusula*. Autor je djelo podijelio na četrdeset poglavlja *(faṣl)* i završio ga 814/1411. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1300/1883. godine.

Kaḥḥāla XII, 152; Ahlwardt IV, 4792; az-Ẓāhiriyya I, str. 248-249; Şeşen, 222, str.159; Ḥ. Ḫ. I, 566; al-Ğibūrī I, 1330-1333, str. 412-413; Tirana, 86, str. 68; Köprülü I, 547-548, str. 271; O. M. I, 39; Dobrača II, 1263; Brockelmann G II, 224-225 i S II, 314-315; Sarkīs I, 210

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أعلى شأن الشريعة وكرّم من اتّخذها إليه وسيلةً وذريعةً، وجعلنا من أمّة خير خليقته، ومنّ علينا باتّباع طريقته...أمّا بعد، فإنّ العبد الضّعيف الذّليل محمود بن إسرائيل الشّهير بابن قاضي سماونة...يقول: لمّا طالعت في الفصولين الذين أحدهما لمحمّد بن محمود الاستروشني والآخر لعماد الدّين، أسلكهما الله فراديس الجنان وتغمّدهما بالرّحمة والرّضوان...

Završetak (l. 278b):

آخره: والخامس أنّه قال وفي ذمّته برّ مثله، وإنّما يكون في ذمّته لو أتلفه، ولم يذكر أنّه أتلفه. ولو أتلفه بمرو وخاصمه في بخارى وسعر البرّ في بخارى أقلّ أو أكثر فهو بالخيار بين ثلاثة أشياء، على ما تقدّم، فلا بدّ أن يبيّن قيمة كلا الموضعين كذا (فش). تمّ الكتاب بحمد الله وعونه.

L. 278; 25 x 17 (19 x 12); 27 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima i objašnjenjem korištenih kratica za izvore kojima se autor služio. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i zadnja laga listova po rubovima izlizana, dohvaćena vlagom i nevješto popravljana. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Pojedine bilješke na marginama pisane crvenim mastilom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama utisnute rozete u obliku tugre. Unutrašnja strana korica i preklopa naknadno presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5420. R-8117

مختارات النّوازل

MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Nalov na listu 1a مختارات

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǧalīl al-Farǧānī al-Marǧīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine.

Kaḥḥāla VII, 45; A. M. I, 702; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 148; Dobrača II, 1021; Köprülü I, 649

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة على نبيّه المصطفى محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين أجمعين، **كتاب الطّهارة**: الطّهارة في اللّغة عبارة عن النّظافة وفي الشّريعة عبارة عن غسل أعضا، بصفة مخصوصة وهى أنواع...

Završetak (l. 179a):

آخره: فإن أراد أن يعتنى بقول البعض فلا بدّ من معرفة الحجّة، قال محمّد رح إذا كان صواب الرّجل أكثر من خطأه يحلّ له أن يعتنى لأنّ الصواب متى كثر تعد غلب صواب هو الغيرة الغالب...لا بدّ من أن يتتلمذ للفتوى حتّى يهتدى إليه، والله تعالى أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 179; 22 x 15 (15 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen zlatnom bojom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 179a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAlī b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā u subotu, 11. zul-hidždžeta 1061/1651. godine.

قد وقع الفراغ من نسخ هذه النّسخة الشّريفة المباركة من تأليف صاحب الهداية رحمه الله تعالى يوم السّبت في وقت الظّهر من اليوم الحادي عشر من شهر ذي الحجّة الشّريفة لسنة إحدى وستّين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف على يد الفقير إليه سبحانه وتعالى علي بن الحاجّ مصطفى...

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. Ibrāhīm. Ispod bilješke je i lični pečat vlasnika.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečat na l. 1b i 5b).

5421. R-5987

مختارات النّوازل

MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

L. 250; 21 x 14 (13,5 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Na početku šest zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa djelom pisanih rukom istog prepisivača. U drugoj polovini rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 250a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio imam, Ḥāfiẓ Sulaymān Tawfīqī ʻUṯmān-paša u četvrtak 28. safera 1118/1706. godine.

وكان الفراغ من تحرير هذه النّسخة المباركة صبيحة الخميس الثّامن والعشرين من صفر الخير لسنة ثماني عشر ومائة وألف على يد أفقر العباد حافظ سليمان الإمام توفيقي عثمان باشا غفر الله له ولوالديه...

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5422. R-8163

مختارات النّوازل
MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ما لم يتغيّرّ أحد أوصافه. حوض صغير يدخل الما، من جانب ويخرج من جانب يجوز التّوضّؤ في أثنائه إذا كان قدر أربع أذرع وإن كان أكثر منه لا يجوز..

L. 67; 20 x 15 (13 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Odbora IZ Kakanj.

5423. R-5753

مختارات النّوازل
MUḪTĀRĀT AN-NAWĀZIL

Isto kao br. 5420.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 42b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقال أبو يوسف ومحمّد رحمهما الله: إذا ترك المسح على الجباير وذلك لا يضرّه لا يجزيه، وقال بعضهم: لا يخالف قولهما لأنّهما قالا بعدم جواز التّرك فيمن لا يضرّه المسح، وأبو حنيفه رح يجوز ترك المسح فيمن يضرّه ذلك...

L. 42; 20 x 14 (15 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5424. R-8027

منية المفتي
MUNYA AL-MUFTĪ

Djelo na arapskom jeziku o hanefijskom fikhu, sabrano iz drugih fikhskih djela. Sabrao Yūsuf b. Abū Sa'īd b. Aḥmad as-Siğistānī, umro poslije 638/1240. godine. Autor je djelo završio u gradu Sivasu gdje je i umro.

Dobrača II, 1024; Kaḥḥāla XIII, 270; Brockelmann G I, 380; al-Ğibūrī I, 1906, str. 561; Ḥ. Ḫ. II, 1887; A. M. II, 554;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الواحد العليّ الواجد الغنيّ، الخالق بلا استرشاد، الرّازق بلا استمداد، الظّاهر عن كلّ عيب، الظّاهر له كلّ غيب...وبعد، فيقول العبد الضّعيف الرّاجي لطائف عفو ربّه يوسف بن أبي سعيد بن أحمد السّجستاني...

Završetak (l. 111b):

آخره: عن علي بن أبي طالب رض أنّه تكلّم بستّ كلمات لم يسبقه أحد في الجاهلية والإسلام أولها: من لانت كلمته وجبت محبّته، والثّاني: ما يملك امرئ عرف قدره، والثّالث: إنّ لكلّ شيء قيمة وقيمة المرء ما يحسن...قال رض اسدونا للقاضي الإمام أبي زيد الدبوسي..

L. 112; 26,5 x 18 (20 x 12); 29 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa,* čitak. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početka dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Prva tri lista pri vrhu nagorjela. Na pojedinim listovima tamne fleke. Zadnja laga listova odvojena od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Prva korica nagorjela. Korice obložene ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 111b) bilješka da je njegov prepis završen u ponedjeljak, u mjesecu saferu 869/1464. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب في يوم الإثنين من شهر صفر الخير والظفر سنة تسع وستّين وثمانمائة.

Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika čije se ime ne može pročitati, a na listu 112b bilješke ranijih vlasnika Yūsuf-bega Selmanovića i 'Umar b. Yūsufa Čengića iz Odžaka kod Ustikoline iz kadiluka Gornja Foča iz 1330/1912. godine.

Iz kolekcije h. Ajni ef. Bajraktarevića iz Pljevalja.

5425. R-6069

قنية المنية لتتميم الغنية

QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA

Naslov na trećem zaštitnom listu na strani *a* قنية الفقها، في الفقه

Prerada djela *Munya al-fuqahā'* iz oblasti hanefijskog fikha. Osnovno djelo napisao je Badī' b. Abū Manṣūr al-'Irāqī, a ovu preradu, u kojoj su nazivi djela i imena autora poredani po alfabetu, njegov učenik Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī, poznat još i po nadimcima Nağmuddīn i Abū ar-Rağā' umro 658/1260. godine. Djelo je štampano u Kalkuti 1245/1829. godine.

Kaḥḥāla XII, 211; az-Ẓāhiriyya II, 89-90; Ḥ. Ḫ. II, 1357; Brockelmann G I, 382 i S II, 656; Şeşen, 209, str. 147-149

Početak (v. l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي أوضح معالم العلوم، وأعلى منارها، ونشر في ملكوت السّموات والأرض أنوارها...وسمّيته قنية المنية لتتميم الغنية ورقمت أسامى الكتب والمفتين بأول حروفها...

Završetak (l. 143b):

آخره: أقرّ وارثان بأنّ الميّت أوصى لفلان بكذا، وأنكر الوارث الثّالث ذلك، فشهد عليه الوارثان المقرّان به، هل تقبل شهادتهما كشهادتهما بالدّين أم لا، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 144; 25 x 17 (19 x 11); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Skraćenice izvora i imena autora pisane crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 143b) bilješka da je njegov prepis završen 22. šabana 895/1490. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب، وقد وقع ذلك في العصر من (ال) يوم الثّاني والعشرين من شهر شعبان المبارك من شهور سنة خمسة وتسعين وثمانمائة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a više bilješki o ranijim vlasnicima. Prema njima, rukopis je 939/1532. godine došao u posjed Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Muḥammada iz Sofije iz zaostavštine Kethuda-zāde, zvanog Qurdā. Zatim je 974/1566. godine, rukopis postao vlasništvo Muḥammad b. Muḥammada al-Qūṣovī-ja. Zatim je 1130/1718. godine, došao u posjed Muḥammada b. 'Īsā-a, muftije iz Konje. Kasnije je rukopis postao vlasništvo izvjesnog 'Abdurraḥīma, bivšeg kadije u Nevrekopu (kod Soluna u Grčkoj), a poslije njega Muṣṭafe b. Maḥmūda, kadije u Haniji (mjestu na ostrvu Kritu), da bi u mjesecu ramazanu 1216/1802. godine, kupovinom, njegovim vlasnikom postao kadija Muḥammad b. Ṣāliḥ Ṣalaḥuddīn Maḥmūd al-Būsnawī as-Sarāyī:

- ممّا ساقته العناية الأزليّة والرّحمة الإلهيّة...إلى نوبة العبد الفقير إلى الله الصّمد محمّد بن پير أحمد بن محمّد غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم بدار النّصر الصّوفيّة حماها الله عزّ وجلّ عن البليّة من متروكات كتخدا زاده الشّهير بقرضا سنة تسع وثلثين وتسعمائة الهجريّة...
- ثمّ تملّكه محمّد بن محمّد القوصوي لطف الله به وبالملّة في سنة ٩٧٤
- في نوبة العبد الفقير إليه عزّ شأنه محمّد بن عيسى المأذون بالإفتاء بمدينة قونه عفى عنه سنة ١١٣٠
- من كتب الفقير إليه عزّ شأنه عبد الرّحيم القاضي بمدينة نور(ه) قوب سابقًا
- ثمّ إنتقل إلى يد العبد المذنب...مصطفى بن محمود القاضي بمدينة حانيه
- ثمّ دخل بالشّراء، في ملك الفقير محمّد بن صالح صلاح الدّين (؟) محمود القاضي البوسنوي السّرائي في رمضان سنة ١٢١٦

Na istom listu namjerno izbrisane i nečitljive bilješke o još trojici vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5426. R-6903

Zbirka (مجموع), *2*

L. 278; 31 x 19 (20 x 11); 31-37 redaka. *Nasta'līq i nasḫ*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na listovima 321a-437b uokviren sa po dvije crvene linije. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Ajeti pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom zelene boje, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-184a

قنية المنية لتتميم الغنية

QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA

Naslov na početku كتاب القنية

Isto kao 5625.

2. L. 185a-278b

لباب التّأويل في معاني التّنزيل

LUBĀB AT-TA'WĪL FĪ MA'ĀNĪ AT-TANZĪL

Fragment komentara Kur'āna, poznatog još i pod nazivom تفسير الخازن koji je na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. 'Umar b. Ḫalīl aṣ-Ṣūfī al-Baġdādī, 'Alā'uddīn al-Ḫāzin, rođ. 678/1279., umro 741/1340. godine.

Kaḥḥāla VII, 177-178; Ahlwardt I, 878; Köprülü I, 60-62, str. 55; Ḥ. Ḫ. II, 1545; Brockelmann G II, 109 i S II, 135; Dobrača I, 328, str. 200

Početak ovdje sa 102. ajetom iz poglavlja *an-Nisā'* (v. l. 185a):

أوّل الموجود: **فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ**، يعني إذا حان وقت الصّلاة وأقمتها لأصحابك فاجعلهم فرقتين فلتقف فرقة معك فتصلّي بهم **وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ** اختلفوا في هؤلاء الّذين أمرهم الله يأخذ السّلاح فقيل أراد بهم الّذين قاموا معه إلى الصّلاة...

Završetak ovdje sa 128. ajetom iz poglavlja *al-An'ām* (v. l. 278b):

آخر الموجود: **يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ** فيه حذف تقديره يقول لهم **يا معشر الجنّ** والمعشر الجماعة والمراد من الجنّ الشّياطين **قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ** يعني من أضلالهم...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Hifzije-ef. Suljkića.

5427. R-8041

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Kraće djelo o islamskom obredoslovlju (*'ibādat*) i drugim fikhskim pitanjima, podijeljeno na deset poglavlja *(kitāb)*. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh, umro poslije 666/1268. godine. Djelo je sa prijevodom na perzijski jezik i komentarom od 'Aynī-ja tri puta štampano u Lahoru u Pakistanu, 1313/1895., 1328/1910. i 1914. godine.

Dobrača II, 1029/1; Kaḥḥāla IX, 112; Ahlwardt IV, 4517-4521; Brockelmann G I, 383; Ḥ. Ḫ. I, 374; aẓ-Ẓāhiriyya I, 144-145; al-Ǧibūrī I, 1256-1257, str. 391-392; Sarkīs I, 915; Hasandedić, 263/1; Köprülü III, 60/1

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، هذا كتاب مختصر في علم الفقه، جمعته لبعض إخواني في الدّين...واقتصرت فيه على عشرة كتب، هي أهمّ كتب الفقه له وأحقّها

بالتّقديم وهي: كتاب الطّهارة والصّلوة والزكوة والصّوم والحجّ والجهاد والصّيد والكراهية والفرائض والكسب...

Završetak (l. 89a):

آخره: كما قال اللّه تعالى: **ولقد وصّينا الّذين أوتوا الكتاب من قبلكم وإيّاكم أن اتّقوااللّه.** فعليك أيّها الأخ بالتّقوى والاستعداد للقاء اللّه عزّ وجلّ، ونعيم الآخرة، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 89; 18,2 x 12 (13 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 89a) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 1046/1636. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na listu 2b pečat ranijeg vlasnika na kome se može pročitati ime ʻAbduhū ʻUmar Šarīf.

5428. R-7722

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 46; 20 x 14,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 46a) u kome je data bilješka da njegovo prepisivanje završeno 1. džumadel-ahira 1060/1650. godine.

قد وقع الفراغ من تنميقه في غرّة جمادى الآخر من شهور سنة ستّين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5429. R-7688

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 72; 14,5 x 10,5 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, mastilo razljeveno i tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 72b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAlī b. Muḥammad 1103/1691. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب من يد الضّعيف الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفّار علي بن محمّد غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ثلاثة ومائة وألف. سنة ١١٠٣

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. ʻAbdullāh, čaršijski imam (Čaršimamović) u kasabi Zenica.

قد تشرّف بملكها وأنا أفقر الورى محمّد بن عبد اللّه الإمام السّوقي بقصبه، ايزنيجه.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5430. R-5830

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **والثّاني** غسل اليدين مع المرفقين **والثّالث** مسح ربع الرّأس والرّابع غسل الرّجلين مع الكعبين...

L. 46; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa hrbatom od impregniranog platna. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 46b) bilješka da je njegov prepis završen krajem mjeseca redžeba 1118/1706. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5431. R-5268

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 59; 19,5 x 13 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 57a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. Aḥmad Ihlewnawī (iz Livna) u subotu, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1134/1722. godine u centralnoj čaršiji u kasabi Livno.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أوائل جماذى (!) الآخر في يوم السّبت في وقت الظّهر في قصبه، إهلونه في السّوق الأوسط في سنة ألف ومائة وثلثين وأربع (!). كتبه الفقير الحقير مصطفى بن أحمد إهلونوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما.

Na listu 58b bilješka kasnijeg vlasnika Muṣṭafe, mujezina u Sinanovoj (tj. Sinan-čauševoj) džamiji u Livnu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5432. R-5757

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju nedostaje oko četiri lista teksta.

Završetak ovdje (l. 52b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويحلّ للضّيف في الأصحّ أن يطعم ضيفًا آخر وأن يطعم الخادم الواقف على المائدة ولا يحلّ له أن يعطى سائلاً أو داخلاً لحاجته أو كلبًا أو هرّةً للمضيف وإن أطعم كلبًا أو هرّةً خبزاً محرّقًا أو فتات المائدة حلّ ذلك.

L. 52; 21 x 14,8 (13 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, crnim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedine riječi nadvučene srvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5433. R-7348

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 50; 19,5 x 13 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, kvaliteno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa otkinut i zagubljen i umjesto njega naknadno, rukom drugog prepisivača, dopisan drugi. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na prvih desetak listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 37b i 38a pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Aḥmad Nūrī.

5434. R-5207

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: في عشر بذراع الكرباس وفي عمق لا يظهر الأرض بالغرف والقليل ما دونه الجاري...والنّجاسة كلّ خارج من أحد السّبيلين من الإنسان وغيره...

L. 49; 19,5 x 12,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Za naslove poglavlja ostavljeno prazno mjesto, ali naslovi nisu upisani. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5435. R-4754

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

L. 55; 16,5 x 12 (11 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Zadnjih pet listova dužinom gornjeg prereza dohvaćeno vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni.

Na kraju djela (v. l. 55b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Muṣṭafā 1266/1848. godine.

كتبه الفقير الحقير محمّد مصطفى...سنة ١٢٦٦

Na listu 1a bilješka da je 1283/1866. godine vlasnik rukopisa bio prepisivačev sin Ḥusayn b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā.

5436. R-8043

Zbirka (مجموع), *3*

L. 59; 21,5 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom koričenja na početku i kraju ubačen po jedan dodatni zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-49b

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

2. L. 50a-54b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat pod nazivom *Eğer sorsalar* od nama nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

Dobrača I, 144/6, str. 113; Fajić III, 2415,4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 263/2; Boškov I, 58-59 i *II, 8;*

Početak ovdje (l. 50a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوچنجي باشنه مسح اتمكدر. درنجي ايا قلري طوپوقلر ايله بله يزمقدر...

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: اوچنجي بيت المعمور درنجي عرشدر بشنجي كور سدر. أما بقيه علما در لر قچن بر كشي نمازه طور سه بو بش قبليه دونمش اولور تمت تمام.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da ga je 1150/1737. godine prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm Ḥaqūrī.

كتبه مصطفى بن إبراهيم الملقّب بحقوري عفى عنهما العليّ ولوالديه ولجميع المؤمنين سنة ١١٥٠

3. L. 55a-59b

شروط الصّلوة بالتّركيّة
ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ BI AT-TURKIYYA

Prevod na turskom jeziku kratke risale o uslovima valjanosti namaza od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 908/3 i *991/3*

Početak (l. 55a):

أوله: نمازك شرطلري سكزدر: أول ابدست المقدر پاك صو ايله اكر صو بولنمز سه تيمّم اتمكدر...

Završetak (v. l. 59a):

آخره: قلنان ايكي ركعت سنت مؤكده در سائري غير مؤكده در سنت مؤكده اولدر كه ترك اولنمز اكر بركمسه قصديله ترك ايلسه كناهكار اولمش اولور. اما سنّت غير مؤكدي ترك ايلسه كناهكار اومز لكن ثوابندن محروم قالور. تمت تمام.

Prepisao isti prepisivač 1150/1737. godine (v. bilješku na l. 59a).

Iz kolekcije hfz. Mehmeda Zahirovića iz Banje Luke.

5437. R-8042

Zbirka (مجموع), *2*

L. 70; 20,5 x 13 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i odvojen od poveza. Unutrašnja stana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-48b

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju djela (v. l. 48b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Munlā Ḥusayn b. Murād Ḫawāğā u novim prostorijama, u Gazi Husrev-begovu hanikahu u Sarajevu, u petak prije džume namaza, 29. džumadel-ahira 1168/1755. godine.

تمّت الكتاب ...في مدينة السّراى في خسرويك خانقاهك يكي اودا لرده في ماه جمادى الآخر يكرمي طقوزنجي كوننده في نهار الجمعة قبل الوقت (!)...الفقير منلا حسين بن مراد خواجه خاصه جماعتنده...سنة ثمان وستّين ومائة وألف.

2. L. 49b-67a

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralističkog sadržaja na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat još i pod nadimcima Ḥuğğa al-islām i Abū Ḥāmid, rođen 450/1057., umro 505/1111. godine.

Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Kaḥḥāla XI, 266-269; Ahlwardt III, 3975-3977; Brockelmann G I, 423/32 i S I, 750; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Sarkīs II, 1408-14011; Ḥ. Ḫ. I, 216; TÜYATOK 07/I, 343; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. إعلم أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمته...إعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال الله بقائك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak (l. 67a):

آخره: واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقبتنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 (v. bilješku na l. 67a).

5438. R-6512

شرح تحفة الملوك

ŠARḤ TUḤFA AL-MULŪK

Komentar djelu *Tuḥfa al-mulūk* (v. br. 5427). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. al-Malak, poznatiji pod nadimkom Ibn Firište, umro 854/1450. godine. Ime autora Muḥammad navedeno je u uvodnom dijelu rukopisa i pogrešno ga je, kao što čine neki izvori (v. Ḥ. Ḫ. I, 375), pripisivati njegovu ocu 'Abdullaṭīfu.

Dobrača II, 1045; Ahlwardt IV, 4519; Brockelmann G I, 383 i S I, 659

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم ووفّقنا لمنهج الدّين القويم...أمّا بعد، فإنّ العبد الضّعيف محمّد بن عبد اللّطيف.... يقول: قد التمس منّي بعض إخواني...أن أشرح المختصر المسمّى بتحفة الملوك والسّلاطين الّذي ألّفه الفقيه زين الدّين...

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والختان للرّجال سنّة وللنّساء مكرهة لقوله عـ م ختان الرّجل سنّة وختان المرأة مكرهة أى في حقّ الجماع إذا جامعها الزّوج وفي المحيط: لو اجتمع أهل مصر على ترك الختان يحاربهم الإمام لأنّه من شعائر الإسلام...

L. 51; 21 x 14 (15 x 8); 23 retka. *Nasḫ*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan i lijepljen platnom dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Resulović Ismaila Hakija iz Odbora IZ Trebinje.

5439. R-7669

منحة السّلوك في شرح تحفة الملوك

MINḤA AS-SULŪK FĪ ŠARḤ TUḤFA AL-MULŪK

Komentar djelu *Tuḥfa al-mulūk* (v. br. 5427). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Aḥmad b. Mūsā b. Aḥmad b. Ḥusayn b. Yūsuf b. Maḥmūd al-'Ayntābī al-'Aynī, Badruddīn, Abū Muḥammad, rođen 762/1361., umro 855/1451. godine.

Kaḥḥāla XII, 150; Ahlwardt IV, 4520; Brockelmann S I, 659; az-Ẓāhiriyya II, str. 218; Ḥ. Ḫ. I, 374-375; Dobrača II, 1049; al-Ǧibūrī I, 1892-1903, str. 559-560

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ أحرى ما يملى في تباشير الخطب والدّبابيج، وأحسن ما يتلى في صحائف الدّياجر والدّيابيج، وأبهى فرائد تنظّم في عقد جمان المرجان...أمّا بعد، فإنّ العبد الفقير إلى ربّه الغنيّ أبا محمّد محمّد بن أحمد العيني عامله الله ووالديه بلطفه الخفيّ يقول: لمّا وقفت في الدّيار المصريّة...

Završetak (l. 134a):

آخره: والمصنّف كما بدأ الكتابة بجزء من القرآن الكريم ختم كذلك بجزء من القرآن تبركًا به في الإبتداء والإنتهاء، إذ ليس شيئ أفضل ممّا يتبرك به سوى القرآن، فإنّه كلام من جلّت قدرته وعظمته وهيبته، وتنزّه عن الحدوث والزّوال، وتقدّس عن الشّرك والمثال، وتفرّد بالبقاء، وتعالى عن الفناء، وهو مولانا ونعم النّصير، وهو على كلّ شيئ قدير.

L. 134; 19 x 13 (14 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljene, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova cijelom površinom dohvaćena vlagom usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom olovkom i naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i izloženošću blizini vatre ili direktnoj svjetlosti, prepukao dužinom hrbata, lijepljen i nevješto popravljan. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 134a) bilješka da je prepisano u subotu, 10. zul-kadeta 1142/1730. godine.

وكان الفراغ من كتابة هذا الكتاب يوم السّبت في اليوم العاشر من شهر ذي القعدة لسنة إثنى وأربعين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5440. R-8125

المختار للفتوى

AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Djelo iz oblasti islamskog prava urađeno po hanefijskom mezhebu. Napisao ʻAbdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen 599/1203., umro 683/1284. godine. Pisac se u izradi ovog djela oslanjao na mišljenje Abū Ḥanīfe i drugih istaknutih učenjaka hanefijskog mezheba. Djelo je dugo vremena služilo kao priručnik za davanje fetvi.

Kaḥḥāla VI, 147; Ahlwardt IV, 4565; az-Ẓāhiriyya II, 149-152; Ḥ. Ḫ. II, 1622; al-Ğibūrī I, 1795-1802, str. 535-536; Şeşen, 325; az-Ziriklī IV, 135-136; Brockelmann G I, 378 i S I, 647; Dobrača II, 1118; Bratislava, 86; Hasandedić, 356/1

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله على جزيل نعمائه، وأحمده على جليل آلائه، وأشكره على جميل بلائه، وأشهد أن لا اله إلاّ هو...وبعد، فقد طلب منّي من وجب جوابه على أن أجمع له مختصراً على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة رضى الله عنه وأرضاه...فجمعت له هذا المختصر كما طلبه ...وسمّيته المختار للفتوى لأنّه اختاره أكثر الفقهاء...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 105b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الوصايا** الوصيّة مندوبة وهي مؤخرة عن مؤنة الموصي وقضاء ديونه وهي مقدّرة بالثّلث ويصحّ للأجنبي مسلمًا كان أو كافراً بغير إجازة الورثة...ولا يدخل أولاد الإبن مع أولاد الصّلب ويدخلون عند عدمهم...ولا يدخل مولى الموالاة ولا مولى الموالي إلاّ عند عدمهم وإن كان له موال أعتقوه وأعتقهم فهي باطلة.

L. 107; 18 x 13 (11 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, osim listova 1-4 i 71-80 koji su zagubljeni i naknadno dopisani na papiru bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, originalan, oštećen vlagom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 105b) namjerno izbrisana bilješka o prepisivaču. Iz bilješke se može pročitati jedino da je prepis završen 963/1555. godine.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio ʻAlī b. Ḥusayn.

Rukopis je iz Sanskog Mosta.

5441. R-5408

المختار للفتوى

AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.

Na početku nedostaje oko 7 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: ولا قبل المغرب ولا إذا خرج الإمام يوم الجمعة ولا قبل صلوة العيد ولا يجمع بين صلاتين في وقت واحد في حضر ولا سفر إلاّ بعرفة والمزدلفة. **باب الأذان** وصفته معروفة ولا ترجيع فيه والإقامة مثله وهما سنّتان للصّلوات الخمس والجمعة..

Završetak ovdje (l. 162a):

آخره: ومن صالح من الورثة والغرما، على شيئ من التّركة فاطرحه، كأن لم يكن ثمّ اقسم الباقي على سهام الباقين.

L. 162; 17 x 12,5 (11 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od platna crne boje.

Na kraju djela (v. l. 162a) bilješka da ga je prepisao Ya'qūb b. Yūsuf 865/1460. godine.

تمّ كتاب المختار بعون الله وحسن توفيقه...على يد العبد الضّعيف...يعقوب بن يوسف في سنة خمس وستّين وثمانمائة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5442. R-6052

المختار للفتوى

AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **باب صلوة العيدين** وتجب على من تجب عليه الجمعة...ويستحبّ يوم الفطر للإنسان أن يغسل ويستاك ويتطيّب ويلبس أحسن ثيابه ويخرج صدقة الفطر ويأكل شيئًا ثمّ يتوجّه إلى المصلّى وقت الصّلوة من ارتفاع الشّمس إلى زوالها...

L. 64; 27 x 17,5 (18 x 11,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, izlizani i po rubovima popravljani. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5443. R-8131

المختار للفتوى

AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: إختلاف الدّين إلاّ للزّوجة وقرابة الولادة أعلى وأسفل وللأب بيع عرض ابنه لنفقة لا يبيع عقاره ولا بيع العرض لدين له على الإبن ولا للأمّ بيع ماله لنفقتها...

L. 120; 21 x 15 (14,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja izostavljeni. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Po marginama ima nešto bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije, nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 109b) bilješka da ga je prepisao 'Alī b. 'Alī b. Nasīm 13. safera 1113/1701. godine.

كتبه الفقير الحقير المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى عليّ بن عليّ بن نسيم غفر الله له ولوالديه و أحسن إليهما و إليه في ١٣(من) شهر صفر الخير لسنة ثلاث عشر ومائة وألف.

Iz kolekcije Rama Omerkića iz Priluka kod Živinica.

5444. R-8177

المختار للفتوى

AL-MUḪTĀR LI AL-FATWĀ

Isto kao br. 5440.
Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وما يؤكل من الطّيور طاهر إلاّ الدّجاجة والبطّ فنجاستهما مغلّظة...ويجوز زوال النّجاسة بالماء...

L. 10; 20,5 x 14,5 (11 x 8,5); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

5445. R-8166

الإختيار لتعليل المختار

AL-IḪTIYĀR LI TA'LĪL AL-MUḪTĀR

Naslov na listu 1a المجلّد الثّاني من الإختيار في شرح المختار

Komentar na djelo *al-Muḫtār li al-Fatwā* (v. 5440) iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen 599/1203., umro 683/1284. godine.

Kaḥḥāla VI, 147; Ahlwardt IV, 4566/2; Ḥ. Ḫ. II, 1622-1623; al-Ğibūrī I, 1185-1188, str. 376-377; Şeşen, 212, str. 150; Brockelmann G I, 382 i S I, 675; Dobrača II, 1128; A. M. I, 62

Drugi svezak:

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب النّكاح** وهو في اللّغة الضّمّ والجمع...لننظر ما يتولّد منهما يضرب مثلاً لقوم يجتمعون على أمر لا يدرون...

Završetak ovdje (l. 235a):

آخره: تباع سبعين وتسع الباقي عشرة يبقى ثمانون بأخذها الثّامن، فقد حصل لكلّ واحد منهم ثمانون والله أعلم...

L. 235; 24,5 x 16,5 (18 x 11); 24 retka. *Nasḫ*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi bez kustoda i sa naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, izlizan po rubovima, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 235a) bilješka da je njegov prepis završio Burhān as-Samarqandī u trećoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 691/1292. godine, dakle svega osam godina poslije autorove smrti. S obzirom na to, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda među najstarijim u svijetu. Evo te bilješke:

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف، أضعف عباد الله برهان السّمرقندي عفى الله عنه وذلك في أواخر شهر ربيع الآخر سنة إحدى وتسعين وستّمائة حامداً ومصلّياً.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5446. R-5615

الإصلاح والإيضاح

AL-IṢLĀḤ WA AL-ĪḌĀḤ

Djelo iz oblasti islamskog prava (fikha), poznato još i pod nazivima: *Īḍāḥ al-Iṣlāḥ* i *al-Īḍāḥ šarḥ al-Iṣlāḥ*. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Autor je, zapravo, kako sam u uvodu kaže, prvo ispravio pogreške (*az-zalal*) u djelu *al-Wiqāya* (v. br. 5398) i tu svoju preradu, kao zasebno djelo, nazvao *al-Iṣlāḥ*, a zatim na to djelo napisao komentar i nazvao ga *al-Īḍāḥ*.

Kaḥḥāla I, 238; Ahlwardt IV, 4559; Ḥ. Ḫ. I, 109; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 85-86; Köprülü II, 80; Şeşen, 204-205, str. 145-146; al-Ğibūrī I, 1222-1227, str. 385-386; Dobrača II, 1115; Brockelmann G I, 378 i S I, 647

Početak (l. 1b):

أوّله: أحمده في البداية والنّهاية، على الهداية والوقاية، وأشكره على ما أنعم عليّ من التّوفيق والعناية...أمّا بعد، فغير خاف على ذوي البصائر انّ المختصر الموسوم بالوقاية مع صغر حجمه ووجازة نظمه كتاب حاو لمنتخب كلّ مزيد ومفيد...فأردت تصحيحه وتنقيحه...وقصدت

تكميله وتقويمه وتعديله...وسمّيت المتن بالإصلاح لتضمّنه إصلاح ما في الوقاية من الزّلل، والشّرح بالإيضاح لاشتماله على إيضاح ما في الشّرح المذكور من الخلل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 110b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يصير وصيّةً فيتناول ما يملكه بعد هذا القول لأنّ المعتبر في الوصايا الملك حالة الموت، ومن أعتق على مال مقدّر ستقف على فائدة هذا القيد أو به بأن يقال: أنت حرٌ على ألف أو بألف...

L. 110; 22 x 15,5 (17 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq* pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom gornjeg prereza do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5447. R-6077

مجمع البحرين وملتقى النيّرين

MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Muẓaffaruddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ṭa'lab al-Bagdādī, poznatiji pod nadimkom Ibn as-Sā'ātī, umro 694/1295. godine. Pisac je, kako sam u uvodu kaže, uz proširenje i neke dodatke od sebe, u ovom djelu preradio i spojio dva fikhska djela: *Muḫtaṣar al-Qudūrī* i *al-Manẓūma an-Nasafiyya*. Djelo je završio u Bagdadu 690/1291. godine.

Dobrača II, 1131; Kaḥḥāla II, 4; Ahlwardt IV, 4569; Flügel III, 1780; Ḥ. Ḫ. II, 1599; Brockelmann G I, 382 i S I, 658; az-Ẓāhiriyya II, str. 140-143; Şeşen, 213, str. 151; Hasandedić, 337, str. 149

Početak (l. 3b):

أوّله: الحمد لله جاعل العلماء أنجماً للإهتداء زاهرةً، وأعلاماً للإقتداء ظاهرةً، وحجةً على الحقّ قاطعةً، ومحجّةً إلى الصّدق شارعةً، وصدوراً للفضائل جامعةً، وبدوراً في سماء الشّريعة طالعةً. أمّا بعد، فهذا كتاب يَصغُرُ للحافظ حَجْمُهُ ويَغْزُرُ للضّابط عِلْمُهُ وتَنْكَشِفُ لِوُقّادِ القَرِيحَةِ رُمُوزُهُ وتَتَّضِحُ لِنُقّادِ البَصِيرَةِ كُنُوزُهُ...

Završetak (l. 227b):

آخره: وأنا ملتمس ممّن ينقله أن لا يُهمِلَ واجب الإعراب، فإنّ المتشابه فيه جمٌّ، وخصوصاً في جاساته الخَطِيَّة، فإنّ الإحتياط فيها حَتْمٌ، والله هو المشكور على افاضة نعمه والمسؤل خاتمة السّعادة بمنّه وكرمه.

L. 229; 25,5 x 21 (21 x 13); 7 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku naknadno ubačena dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi 1-2, 193-200 i 203-204 originalnog prepisa zagubljeni i umjesto njih, naknadno, rukom drugog prepisivača, na novijem papiru, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, dopisani drugi. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana zadnje korice obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIV stoljeća, osim naknadno dopisanih listova koji potječu, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Murād b. Muḥammad.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5448. R-5719

مجمع البحرين وملتقى النيّرين

MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

Na početku nedostaje uvodni dio.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحسين القدوري ومنظومة الشّيخ أبي حفص النّسفي، رحمهما الله، فإنّهما بحران زاجران وهذا مجمع البحرين وهما النيران المشرقان وهذا ملتقى النّيرين أحدهما يهدي إلى فقه المذهب الّذي هو من أشرف المطالب والآخر يعرّف الخلاف بين المذاهب فجمعت بينهما جمعًا...

L. 150; 21,5 x 15,3 (12 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 150a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥusayn b. Aḥmad b. Ḥabīb al-Ḥalabī al-Ḥanafī posljednjeg dana mjeseca džumadel-ahira 757/1356. godine i da je prepis kolacioniran sa originalom iz koga je prepisan.

وقد وقع الفراغ من تأليفه رحمه الله في ثامن شهر رجب الفرد سنة تسعين وستّمائة. علّقه حسين بن أحمد بن حبيب الحلبي الحنفي في سلخ جمادى الآخرة من شهور سنة سبع وخمسين وسبعمائة. قوبل بالأصل المنقول منه بعون الله تعالى.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5449. R-6450

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

L. 144; 28,5 x 17,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani po rubovima. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvućene crvenom linijom. Listovi bez kustoda. Folijacija listova naknadno dopisana.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom obloženim impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 144b) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Sulaymān b. Miṣr Ḫawāğa b. Ḥamza b. Sulaymān u srijedu, u mjesecu džumadel-ahiru 827/1424. godine.

تمّت...على يد العبد بن الغريق في بحر العصيان سليمان بن مصر خواجه الرّاجي إلى عفو ربّه الدّيّار...في شهر مبارك جمادى الآخر في يوم الأربعاء...سنة سبع وعشرين وثمانمائة. صاحب هذا الكتاب سليمان بن مصر خواجه بن حمزة بن سليمان.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5450. R-8094

مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Isto kao br. 5447.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على التّفضيل بأتمّ وجوه التّحصيل وذلك بمجرّد قراءتها من دون تلويح برقم أو تصريح باسم وإن كنّا قد وضعنا رقومًا لفوائد نذكرها فإنّما هي كحاشية ينفع وجودها ولا يضرّ عدمها...

Završetak ovdje (l. 208b):

آخره: قسمت للذكر مثل حظه الأنثيين أو لأهله فهي لزوجته وقالا: لكلّ من في عياله أو لمواليه وله موالي أبٍ ورثٌ ولا هم بجعلها لهم ومنعهم ولو كان له موالٍ منعنا الشّركة أو للمسجد من غير ذكر انفاق يبطلها وأجازها. والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. هذا آخر مجمع البحرين وملتقى النّيّرين.

L. 208; 26 x 15 (14 x 8); 9-15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi originalnog prepisa od 161-208 zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, popravljani i lijepljeni dužinom hrbata i po rubovima. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara i interlinearnih bilješki, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 208b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAbdulǧalīl b. Mawlānā al-Ḥāǧǧ al-Ḥusayn. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, naknadno dopisani listovi (161-208), najvjerovatnije potječu iz XVII, a listovi originalnog prepisa (1-160) iz XV stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5451. R-8095

شرح مجمع البحرين وملتقى النيّرين
ŠARḤ MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Kratak fragment iz komentara djela *Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn* (v. br. 5447). Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz b. Amīnuddīn b. Malak (Ibn Firište), umro 801/1399. godine.

Kaḥḥāla VI, 11; Ḥ. Ḫ. II, 1601; Ahlwardt Iv, 4572; Brockelmann G I, 383; Köprülü I, 586; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 453; Tirana, 108, str. 83-84; Şeşen, 216, str. 152-153; Sarkīs I, str. 252; Dobrača II, 1140

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال م: أصحابي كالنّجوم بأيّهم اقتديتم اهتديتم، جعل المصنّف الأنجم استعارةً للعلماء، وقوله: للاهتداء زاهرة ترشيحًا لها وهذا قول غير مختار في البيان كما هو مقرّر في علم البيان، فان قلت: العلماء جمع كثرة والأنجم جمع قلّة لا يصحّ أن يحمل عليه، قلت: ما ذكرت كان على تقدير أن ما يراد منه الكثرة وهنا أريد منه القلّة...

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لأنّه مفهوم من نصّ الكتاب بلا توقّف إلى أمر آخر واطناب وعلى طرايقهم لم يكن كذلك، وإن كنّا قد وضعنا رُقومًا لفوايد أنّ فيها للوصل هذا جواب عمّن قال: في التّقدير اذا كان الخلاف معلومًا من نصّ الكتاب، فلم وضعت الرّقم على المسال نذكرها في آخر هذه الدّيباجة...

L. 2; 26 x 17 (20 x 13); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i srvenim mastilom. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je rukopis Gazi Husrev-begov vakuf (وقف غازي خسرويك).

5452. R-5475

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Priručnik o islamskom obredoslovlju na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i stoljećima je služilo kao priručnik, pa je često prepisivano.

Dobrača II, 913/2; Kaḥḥāla XI, 249-250; Ahlwardt III, 3542; Ḥ. Ḫ. II, 1886; Brockelmann G I, 383 i S I, 659; Zürich I, 60-63; Köprülü III, 60/2; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 221-226; Tirana, 65, str. 109; Hasandedić, 111, str. 66

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين. إعلموا وفّقكم الله تعالى وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتّحصيل مسائل الصّلوة، فلمّا رأيت المقتبسين في تحصيلها، التقطت ما كثر وقوعه وما لا بدّ لهم من مصنّفات المتقدّمين، ومختارات المتأخّرين نحو الهداية والمحيط ...

Završetak (l. 79b):

آخره: وعامّة المشايخ رحمهم الله على أنّ ترك المدّ والتّشديد بمنزلة الخطأ في الإعراب لا تفسد الصّلوة وقول المتأخّرين ولو قرأ **والقمر إذا تليها** أو قرأ **أفعيينا** بالتّشديد لا تفسد صلوته، ولو قرأ **من الجنّة والنّاس** بنصب الجيم لا تفسد صلوته والله أعلم بالصّواب.

L. 79; 17,7 x 12 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom crvenom linijom ojačanom i sa unutrašnje i sa vanjske strane sa po jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 79b) u kome je data bilješka da je prepisano 1043/1633. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5453. R-5352

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (l. 72a):

آخره: لما روى عن النبىّ عليه السّلام أنّه قال أنّ المسجد لينزوي من النّجاسة كما ينزوي الجلدة من النّار والعاشر أن لا يقام فيه الحدود والحادى عشر أن لا يمدّ فيه رجليه والثّاني عشر أن لا يمرّ بين يدى المصلّي.

L. 73; 19,5 x 13,5 (15 10); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Zadnja korica oštećena vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 73a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ḥusayn u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1031/1622. godine.

تمّت الأوراق بعون الله الملك الخلّاق...كتبه الفقير أحمد بن حسين في أوائل شهر ربيع الأوّل تاريخ سنة ١٠٣١

Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5454. R-8113

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو عين أو حوض أو بئر، ولا تحت شجرة مثمرة ولا على خضر، وإن ينتفع النّاس بها ولا في زرع ولا في شرب الماء، ولا في ظلّ ولا في جنب مسجد ولا عليه ولا في موضع يصلّي النّاس هناك أو يقعدون عليه ولا مقبرة، ولا في موضع يعبر عليه أحد وفي جنب طريق أو قافلة...

L. 73; 19,5 x 14,5 (11 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i predugom izloženošću svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 73b) bilješka da je njegov prepis završen u Zvorniku 1050/1640. godine.

قد تمّ هذا الكتاب سنة خمسين وألف في زورنگ.

Nema podataka o prepisivaču.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5455. R-7676

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 112; 17,5 x 10 (12,3 x 5,2); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Još jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 112b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ša'bān-soḫta b. Sulaymān u Karađoz-begovoj medresi (u Mostaru) u mjesecu redžebu 1075/1664. godine.

كتبه الحقير شعبان السوختا(؟)بن سليمان في مدرسه، قره كوزبيك في شهر رجب المرجّب لسنة خمس وسبعين وألف غفر الله له ولوالديه...

Na listu 1a bilješke i imena ranijih vlasnika Munlā 'Umar b. 'Alī iz kasabe Beligradčik (Konjic) i Munlā 'Umar b. Rağab efendī, 1. redžeba 1140/1728. godine, a na drugom zaštitnom listu na strani *b* Munlā Muṣṭafā b. Aḥmad-beg Zaničalī (iz Zenice) iz 1183/1769. god.

- صاحب ومالك منلا عمر بن علي عن قصبه، بلغردچق
- صاحب ومالك الحقير منلا عمر بن رجب أفندي، غرة رجب ١١٤٠
- صاحب ومالك منلا مصطفى بن أحمد بك زنجه لي، سنة ١١٨٣

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* dva pečata ranijih vlasnika sa imenima Muḥammad i 'Abduhū Ibrāhīm.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5456. R-8005

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 92; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 85a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1. safera 1133/1720. god. u medresi Sōḫtagān, te da je prepisivač 'Alī b. Muḥammad, mujezin iz Gornjeg Vakufa.

قد وقع الإختتام والفراغ من هذه النّسخة المباركة الميمونة في ماه غرّة صفر الخير في مقام مدرسه سوختكان(!) در تاريخ سنة ثلث وثلثين ومائة وألف. كتبه الحقير المعترف بالعجز والتّقصير علي بن محمد المؤذن عن وقف بالا عفى الله عنهما.

Na listu 86, na arapskom jeziku, pod naslovom *Bāb šarā'iṭ al-mu'aḏḏin* dati uslovi koje treba da ispunjava mujezin. Vjerovatno se radi o izvodu iz nekog fikhskog djela. Na listovima 87-92 bilješke na turskom i arapskom jeziku, pretežno o akaidskim i fikhskim pitanjima.

Iz kolekcije Elkaz Ibrahima iz sela Gračanice kod Bugojna.

5457. R-8000

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (v. l. 85a) isti kao pod br. 5453.

L. 88; 20 x 14 (15 z 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih sedam listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i razasuti po lagama. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 85a) ispod koga je data bilješka da ga je prepisao Maḥmūd b. Muḥammad, 1134/1721. godine.

Iz kolekcije Vareniković Teufika-ef. iz Travnika.

5458. R-7108

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 101; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i ostacima od uginulih insekata. Tekst na prvih dvadesetak listova uokviren crvenom linijom. Na većini listova mastilo razljeveno i tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1143/1730. godine, jer na zadnjem zaštitnom listu uz dvije bilješke nalazimo napisanu ovu godinu. Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5459. R-5149

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 63; 21,5 x 15 (14 x 7,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg koričenja na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 61b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Aḥmad 1147/1734. godine.

تمّت تمام بعون الله. كتبه الفقير الحقير صالح بن الحاجّ أحمد... سنة ١١٤٧

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. al-Ḥasan al-Wā'iẓ. Na listu 1a bilješka da je rukopis 23. ševvala 1289/1872. godine, za svoje muško potomstvo uvakufio Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl. Ispod bilješke je otisnut i pečat vakifa.

Na listovima 1a, 7a,12a, 30a, 41a i 61a stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

5460. R-8002

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 63; 20 x 14 (15 x 8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova izlizana po rubovima, dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 63a) bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. 'Alī b. Rağab u Banjoj Luci u hanikahu Sofi Mehmed-paše u mjesecu redžebu 1161/1748. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب. كتبه الحقير الفقير... يوسف بن علي بن رجب بنا لوقه
ايچنده خانقه دە محمد باشا صوفي في شهر رجب... سنة ١١٦١

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Bosnawī Ḥasan b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm ef., porijeklom iz Sane (Sanskog Mosta).

- صاحب ومالك بوسنوي حسن بن الحاجّ إبراهيم أفندي في الأصل صانه لي.

5461. R-7697

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 166; 16 x 10,5 (11 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom i dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Korice deformisane usljed duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na draju djela (v. l. 165b) bilješka da ga je prepisao Sulaymān b. ʻUṯmān 1169/1755. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب على يد سليمان بن عثمان سنة ١١٦٩

Iz zaostavštine hfz. Omera-ef. Džine iz Banje Luke.

5462. R-5124

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 61; 21 x 14 (16,5 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, oštećeni po rubovima, nevješto lijepljeni, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepisano 1173/1759. godine. Nama podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 61a nevještom rukom napisano ime Džasim Smajlović. Najvjerovatnije se radi o imenu ranijeg vlasnika.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listovima 2a i 60b).

5463. R- 6129

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 115; 16 x 11 (11 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 114a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. ʻUṯmān al-Čalabī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1195/1780-1781. godine, jer tu godinu nalazimo na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* pisanu rukom nama nepoznatog vlasnika.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika Munlā Ḫoğa-efendi i Munlā Aḥmad Yūsik (Jusić).

5464. R-5130

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وعن محمّد رحمه الله إذا أصبّ جبّ من الخمر في الفرات
وزجل أسفل منه يتوضّأ جاز...وكذلك إذا جلس النّاس صفوفًا على شطّ نهر جاز ويتوضّؤون...

L. 68; 19 x 14 (15 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 65a) bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu rebiul-ahiru 1196/1782. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5465. R-5499

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 122; 16,3 x 10,5 (9,5 x 5); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prva laga listova dohvaćena vlagom. Tekst uokviren sa dvije debele linije crvene boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata. Na koricama u zlatnoj boji lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Walī b. Muṣṭafā u nedjelju u mjesecu šabanu, ali se nigdje ne navodi koje godine. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5466. R-6771

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 48; 20,5 x 14,2 (15,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani i naknadno popravljani. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Prva laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom, razasuta i odvojena od poveza. Listovi 21-22 i 43-48 originalnog prepisa zagubljeni i umjesto njh, naknadno, rukom drugog prepisivača dopisani drugi. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći prema papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća, izuzev naknadno dopisanih listova, najvjerovatnije u XX stoljeću.

Na listu 48b četiri otiska istog pečata sa imenom Ṣāliḥ. Najvjerovatnije se radi o nekom od ranijih vlasnika.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića.

5467. R-8001

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Na početku nedostaje oko osam listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. أوّل الموجود: والإستشفاء، لايجوز له التيمّم ولو وهبه للآخر وسلّمه إليه لا
يجوز له التيمّم عندنا لثبوت القدرة بواسطة الرّجوع، وإن لم يكن معه دلو أو رشاء، هل يجب عليه
أن يسئل عن رفيقه أم لا؟ قيل لا يجب ولو سئل فقال له: انتظر فعند أبي حنيفة ينتظر...

L. 64; 20,5 x 14 (14 x 8); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Dvije zadnje lage listova dohvaćene vlagom usljed čega su se, kao znak oboljenja, na listovima pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Varenniković Teufika-ef. iz Travnika.

5468. R-8004

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 28; 17,5 x 12 (14,5 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom i odvojena od poveza. Na prvih deset listova tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa po jednom tankom linijom crne boje, a na ostalim listovima crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 28a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Teufika-ef. Varenikovića iz Travnika.

5469. R-8006

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 107; 15 x 10 (11 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima mastilo razljeveno i tekst oštećen. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 106b) u kome je data bilješka da ga je prepisao izvjesni Ḥasan.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5470. R-8007

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 83; 21 x 14,5 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku nevješto urađen unvan crvenim mastilom. Na prvih desetak lista tekst uokviren crvenom linijom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, deformisan, odvojen od listova rukopisa, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta otisnut pečat ranijeg vlasnika po imenu Sulaymān (v. l. 4a, 5b, 10a, 35a i 78a).

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5471. R-7117

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 82; 19,2 x 11,2 (14 x 5,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom i bijelom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po nekoliko listova na početku i kraju rukopisa dohvaćeno vlagom i odvojeno od poveza. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Ẓufar b. Muḥammad b. 'Alī Bešlī-zāde (Bešlić) iz Goražda. Ispod bilješke je datum 14. rebiul-evvel 1352/1933. godine.

5472. R-8003

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 110; 18,5 x 11,5 (12 x 6); 13 redaka. *Nasḫ* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Korice izlizane.

Na kraju djela (v. l. 110a) bilješka da je prepisano 1220/1805. godine. Nema podataka o prepisivači niti mjestu prepisa.

Na listu 1a neko od ranijih vlasnika je zabilježio godine rođenja svojih sinova i to: Ṣāliḥ 1225/1810., Darwīš Muṣṭafā 1229/1814., 'Abdullāh 1250/1834. i Darwīš 'Alī 1256/1840. godine.

Iz Odbora IZ Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada)

5473. R-8081

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Završetak ovdje (v. l. 72a) isti kao pod br. 5453.

L. 95; 18 x 12 (11,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 95a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Maḥmūd 1. šabana 1221/1806. godine.

تمّت تمام على يد العبد الضّعيف محمود غفر الله له ولجميع المؤمنين.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm b. 'Alī iz kasabe Gölhisar (Jezero kod Jajca), učenik medrese u Travniku.

5474. R-7420

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 70; 21,5 x 15 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom i deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 69b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema 1227/1812. godine u kasabi Eskišehiru (u Turskoj).

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića.

5475. R-4809

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 76; 20 x 14,5 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa.

Na listu 76a bilješka da je prepis završen 1236/1820. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Munla Alije Hadžijusufovića iz Zvornika.

5476. R-4681

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 89; 19,5 x 13,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 88a) bilješka da je prepisano u Sarajevu 1250/1834. godine. Nema podataka o prepisivaču.

قد وقع الفراغ في سنة ۱۲٥۰ في بلدة سراى بوسنه.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* nečitak pečat ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije tuzlanskog muftije Muhamed Šefket ef. Kurta.

5477. R-7146

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 143; 18 x 12 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju rukopisa sedam slobodnih listova sa raznim bilješkama i dovama na arapskom jeziku. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 135b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. Maḥmūd 1253/1837. godine.

قد تمّت منية المصلّي وغنية المبتدي...على يد الحقير...يوسف بن مصطفى بن محمود
...سنة ثلاث وخمسين ومائتين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa niti ranijim vlasnicim.

5478. R-5226

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 70; 18,5 x 13 (16 x 7,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi, pisane crvenim mastilom, ili nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica odvojena od poveza.

Na kraju djela (v. l. 70a) bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Sulaymān 1265/1848. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان. كتبه الفقير الحقير أحمد بن سليمان غفر الله له ولوالديه
سنة خمس وستّين ومائتين وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

5479. R-4946

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNTA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 133; 17,7 x 12 (13 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5480. R-7704

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 122; 15,5 x 10,8 (12,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, oštećeni vlagom i crvotočinom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, teško oštećen vlagom i odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5481. R-7389

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

L. 89; 20,5 x 13,5 (16,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren negdje sa dvije, a negdje jednom linijom crvene boje. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i ostacima od uginulih insekata. Prvi list zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Na većini listova u drugoj polovini rukopisa tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, navjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5482. R-8008

Zbirka (مجموع), *2*

L. 99; 20 x 14,5 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Prva i posljednja laga listova odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-62a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 62a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno 1019/1610. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

2. L. 63a-99a

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5427.

Na kraju nedostaje dio predzadnjeg i cijelo zadnje poglavlje.

Završetak ovdje (l. 99a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في الحجب. ستة لا يسقطون بحال: الأبوان والزّوجان
والابن والبنت ومن سواهم من الورثة فالأقرب يسقط الأبعد وضابطه أنّ كلّ من انتسب إلى الميّت
بواسطة لا يرث مع وجود تلك الواسطة إلاّ الإخوة لأمّ، يسقط الأجداد بالأب والجدّات من جهتين
بالأمّ ...

Prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5483. R-6477

Zbirka (مجموع), 2

L. 101; 20 x 13,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, popravljani dužinom hrbata i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na početku drugog djela (v. l. 70b) nevješto urađen unvan u obliku kupole. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Hrbat i rubovi korica naknadno lijepljeni i nevješto popravljani.

1. L. 1b-69a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

2. L. 70b-101b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Završetak ovdje (l. 101b):

آخره: فإن قيل: الإيمان جمع أم تفريق، فقل: الإيمان جمع عند الله تعالى، وتفريق بين العباد، وجمع في القلب، وتفريق بين الأعضا.

Cijelu zbirku prepisao je 'Umar iz Mostara iz mahale Cernica 1169/1755. godine (v. bilješku na listu 101b).

كتبه الحقير عمر عن موستار محلا سي چرنچه لسنة تسع وستّين ومائة وألف.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5484. R-7535

Zbirka (مجموع), 2

L. 90; 18,5 x 14 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, oštećen i odvojen od listova.

1. L. 1b-83a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da ga je u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1248/1833. godine prepisao 'Abdullāh b. Ḥaydar at-Trabinlī (iz Trebinja).

قد تمّ تنميق هذا الكتاب بعون الله الملك المنّان في أوائل ذي القعدة بعد العشا. كتبه الفقير الحقير عبد الله بن حيدر الترە بنلي عفا عنهما العفوّ العليّ لسنة ثمانية وأربعين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف ١٢٤٨

2. L. 84b-90a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na kraju djela (v. l. 90b) bilješka da ga je prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, 'Abdullāh b. Ḥaydar at-Trabinlī, 11. muharrema 1258/1642. godine, u kasabi Podgorica. Pored bilješke je otisnut i lični pečat prepisivača.

Iz kolekcije Miralema Klempića iz Sarajeva.

5485. R-8009

Zbirka (مجموع), 2

L. 93; 18,5 x 14 (13 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata. Korice izlizane i po rubovima oštećene.

1. L. 1b-68a

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5452.

2. L. 70b-93a

معدّل الصّلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (*namazu*). Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgiwī, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine.

Dobrača I, 448/3; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; az-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Ḥ. Ḫ. I, 242

Početak (l. 70b):

أوله: الحمد لله الّذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديلها، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحاً...والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الّذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصّلوة واتوا الزّكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 93a):

آخره: والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّفّ المقدّم. تمّ الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Fehima Nametka iz Sarajeva.

5486. R-4788

منية المصلّي وغنية المبتدي بالتّركيّة
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ BI AT-TURKIYYA

Djelo *Munya al-muṣallī* (v. br. 5452) sa prijevodom na turski jezik i kraćim komentarom od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: **الحمد** حقيقت حمد **لله** الله ايچون ثابتدر **ربّ العالمين** ايله الله كه عالملركن ربّسيدر **والصّلوة** دخي الله دن رحمت ملكلردن استغفار مؤمنلردن دعا **والسّلام** دخي اسلك على محمّد محمّد اوزرينه اولسون...**وفّقكم الله تعالى وإيّانا** الله تعالى سيزلره وبيزلره توفيق ايلسون يعني افعالڭزي كندي سودكي وراضي اولدوغيشيلره موافق ايلسون **أنّ أنواع العلوم كثيرة** تحقيق علملر چق درلودر بعين چق درلوعلم واردر...

Završetak (l. 227b):

آخره: ولو قرأ **إذا تلّيها أو قرأ أفعيّنا لا تفسد صلوته** واكر بر قارئ قرآن اولان كمسنه قلدوغي نمازنده **إذا تلّيها** اوقسه لامكن تشديد ايله يا خود **أفعيّنا** اوقسه يانك تشديد ايله اول كمسنك نمازي فاسد اولمن الحمد لله على التّمام والصّلوة والسّلام على رسول الله محمّد وعلى آله وأصحابه الكرام وعلى من تبعهم.

L. 228; 23 x 15,6 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 227b) bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad Spāhī b. ʻAlī u drugoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1175/1762. god.

تمّ الكتاب تمامًا وسط ذي القعدة سنة خمس وسبعين ومائة وألف كتبها محمّد سپاهي بن علي سنة ١١٧٥

5487. R-7123

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Komentar djela *Munya al-muṣallī* (v. br. 5452) koje je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije; šira, koja se još naziva *Ḥalabī kabīr* i kraća, općepoznata kao *Ḥalabī ṣaġīr*. Ovo je šira verzija. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. godine.

Dobrača II, 1185; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; Brockelman G I, 383; Şeşen, 243, str. 173; al-Ğibūrī I, 1612-1645, str. 488-494; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 521; Zürich I, 65; Köprülü II, 85; Sarkis, I, 13

Početak: (l. 1b):

أوله. الحمد لله جاعل الصّلوة عماد الدّين، وعتاد المتّقين، وسراج اليقين، ومنهاج المهتدين، وأفضل أعمال المؤمنين، وأزكى خصال الموحّدين...وبعد، فإنّ العبادات أولى ما صرفت فيه نفائس الأوقات وبذلت فيه جواهر الأنفاس والحركات والسّكنات...

Završetak (l. 300a):

آخره: وإن لم تنته عن تركها بالضّرب يطلّقها ولو لم يكن قادرًا على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وامر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة والعافية في الدّنيا والآخرة لنا ولإخواننا. آمين!

L. 300; 19 x 13,5 (14,5 x 9); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom poveza. Listovi sa kustodama i naknadno, grafitnom olovkom, označenom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 300a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Šuhūlī b. Uways 1076/1665. godine.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika as-Sayyid Muḥammad b. Ibrāhīm poznat kao... (nečitko!). Na istom listu šifrovana bilješka još jednog ranijeg vlasnika iz 1099/1688. godine, a na listu 300b, namjerno brisana bilješka vlasnika Aḥmad b. Ḥasana iz 1132/1719-20. godine.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5488. R-8119

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5487.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فقال: **والصّلوة والسّلام** على رسوله محمّد وآله أي: **أهله** أجمعين...**وفّقكم الله** أي: جعلكم موفّقين لطاعته **وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتّحصيل متعلّق بأهمّ مسائل الصّلوة** لأنّها واجبة على الغنيّ والفقير...

L. 256; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom, i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Elkaz Hidajeta iz Gračanice kod Bugojna.

5489. R-8207

Zbirka (مجموع), 2

L. 201; 20,5 x 14,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-71a

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5487.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وصفتها على ما رواه التّرمذي من رواية ابن المبارك أن يكبّر ثمّ يقرأ سبحانك والخ. ثمّ يقول خمس عشر مرّةً: سبحان الله والحمد لله ولا اله إلاّ الله والله أكبر، ثمّ يتعوّذ ثمّ يبسمل ويقرأ الفاتحة وسورةً...

Na kraju djela (v. l. 71a) bilješka da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. 'Uṯmān Bosnīqalī (Bošnjak) u medresi u Travniku 7. zul-kadeta 1154/1742. godine.

آخره: قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة الموسومة بغنية المتملّي...بقلم المفتقر إلى ربّه الغنيّ إبراهيم بن عثمان بوسنيقه لي...في مدرسة التراونيك...في اليوم السّابع من ذي القعدة الشّريفة من السّنة الرّابع (٤) وخمسين ومائة وألف.

2. L. 72a-201b

(شرح كتاب في الفقه لمجهول)
(ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĠHŪL)

Komentar na arapskom jeziku na neko fikhsko djelo o islamskom obredoslovlju, od nama nepoznatog autora. U našem primjerku djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 72a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وكذا إذا أصابه أي أصاب خفّيه المطر ينوب عن المسح وإن لم ينْوِ خلافاً للشّافعي في ذلك كلّه فإنّ النّيّة عنده شرط في الوضوء والمسح. وفي بعض الرّوايات النّادرة لا يجزيه إلاّ بالنّيّة عندنا أيضاً لأنّه أي المسح خلف عن الغسل أي قائم مقام الغسل فاحتاج إلى النّيّة كالتّيمّم وهذا غير صحيح...

Završetak ovdje (l. 201b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كذلك ولو ابتلع ما بقي بين أسنانه من المأكول إن كان ذلك زائداً على قدر الحمصة تفسد صلاته وكذا إن كان قدرها وإن كان أقلّ من قدر الحمصة لا تفسد صلاته ولا يفسد صومه أيضاً وقد تقدّم في فصل ما يكره ولو أكل حلواً وبقي في فمه...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

5490. R-4412

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḤTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Skraćena verzija komentara djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī* koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine (v. br. 5452). Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* (v. br. 5487) napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije; šira koja se još naziva *Ḥalabī kabīr* i kraća, pod gornjim naslovom, općepoznata kao *Ḥalabī ṣaġīr*. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. god.

Dobrača II, 1196; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; Brockelman G I, 383; Şeşen, 244, str. 173; al-Ğibūrī I, 1804, str. 537; Tirana, 128, str. 99; Zürich I, 64; Köprülü I, 608 i III, 78; Sarkis, I, 13

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل العبادة مفتح السّعادة ومطمح السّيادة وملمح الحسني والزّيادة وجعل الصّلوة عمود قيامها وذروة سنامها وعمدة أحكامها...وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلّي شرحًا وسمّيته بغنية المتملّي لكن رأيت فيها بعض الاطالة...

Završetak (l. 159a):

آخره: قال الله تعالى: **وأمر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى**...الحمد لله أوّلاً وآخراً وظاهراً وباطنًا وسراً وعلانيةً وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 160; 19,4 x 11 (16 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prve tri lage listovi razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Zadnjih dvadesetak listova dohvaćeno vlagom, uslijed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Rubovi korica i preklopa ukrašeni isprepletenom zlatnom linijom .

Djelo se završava kolofonom (v. l. 159a) sa bilješkom da je njegovo prepisivanje završio 'Abdurraḥīm b. Aḥmad 22. redžeba 1139/1727. godine.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة المباركة في ماه رجب ٢٢ في سنة تسع وثلاثين ومائة وألف من يد عبد الرّحيم بن أحمد. تاريخ سنة ١١٣٩

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je rukopis otkupljen za 138 groša od njegova vlasnika 'Abdurraḥīm Ḥalebī-ja. Bilješka novog vlasnika je namjerno izbrisana.

Na listu 159b spisak od 32 rukopisa u posjedu bivšeg vlasnika ovog rukopisa. Ime i ovog vlasnika je namjerno izbrisano.

Iz kolekcije dr. Ibrahim-bega Halilbašića, advokata.

5491. R-8130

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **فصل في الأسار** هى جمع سؤر بالهمزة والمراد به ما يبقى بعد شرب الشّارب وقد يطلق على بقيّة الطعام...سواء كان مسلمًا أو كافرًا أو جنبًا أو حائضًا أو محدثًا أو طاهرًا...

L. 109; 20 x 14,5 (15 x 8,2); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima, uslijed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvan samo kožni hrbat.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 109b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio al-Ḥāğğ Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Mūstārī (iz Mostara) u četvrtak, u mjesecu ševvalu 1047/1638. godine, u Banjoj Luci.

رفعت القلم عن إتمام هذه النّسخة الشّريفة الميمونة المباركة بين الصّلوتين يوم الخميس من شهر شوّال المكرّم لسنة سبع وأربعين وألف. حرّر(ه) الفقير إليه سبحانه الرّاجي من منّه وإحسانه الحاجّ مصطفى بن عثمان الموستاري في مدينة بانه لوقه المحميّة...سنة ١٠٤٧

5492. R-6564

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فيكون مانعًا خلوص بعض الماء إلى بعض فلا يجوز الوضوء
به وكذا الحكم أيضًا إذا توضّأ من حوض قد انجمد ماءه والجمد على وجه الماء رقيق ينكسر
بالتّحريك يجوز الوضوء. أمّا إذا كان الجمد كثيرًا قطعًا قطعًا لا يتحرّك بالتّحريك أى بتحريك
الماء لا يجوز الوضوء، لأنّه يمنع اتّصال الماء، بمنزلة الصّخرة ونحوه...

L. 181; 18,8 x 14 (14,5 x 10,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Rubovi listova izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Između listova ima dosta prljavštine, prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 181a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u Mekki 11. redžeba 1111/1699. godine.

فرغ هذا الكتاب يوم أحد عشر من رجب سنة إحدى عشر ومائة وألف من الهجرة في مكّة
المشرّفة زادها الله تشريفًا وتكريمًا وتعظيمًا ومهابةً.

Nema podataka o imenu prepisivača niti ranijim vlasnicima.

5493. R-4452

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 191; 20,5 x 13 (17,7 x 6,7); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, pojavile su se tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1118/1706. godine, jer tu godinu nalazimo na pečatu 'Ubaydullāha Ḍalmaḥšari-ja, kasnijeg vlasnika čija se bilješka i pečat nalaze na listu 191b.

Iz kolekcije porodice Arslanagić, porijeklom iz Trebinja.

5494. R-5131

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 301; 18,5 x 12,5 (13 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i u prve dvije lage razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, oštećene i izlizane.

Na kraju djela (v. l. 297b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ismā'īl b. Rağab, 1138/1725. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة وقت العشاء، سنة ١١٣٨ كتبه إسماعيل بن
رجب.

Na listu 298a bilješka da je vlasnik rukopisa 1179/1765. godine bio Munlā Muḥammad-efendī. Bilješka o drugom vlasniku na istom listu namjerno izbrisana. Na prvom i zadnjem zaštitnom listu pečat ranijeg vlasnika sa natpisom 'Abduhū Aḥmad.

Iz biblioteke Ibrahim Elči-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5495. R-8019

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 176; 19,5 x 13,5 (15 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom hrbata listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično dohvaćen vlagom. Kožne korice ispucale usljed duže izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 176a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Šayḫ Ḥasan b. Darwīš, 3. šabana 1141/1729. godine.

وقع الإتمام من هذه النّسخة المرغوبة عند أئمّة العالمين والمدرّسين والواعظين في اليوم الثّالث من شهر شعبان المعظّم لسنة إحدى وأربعين ومائة وألف وأنا أفقر الورى وأضعف عباد الله سبحانه وتعالى محمّد بن أحمد بن محمّد بن شيخ حسن بن درويش غفر الله له ولهم.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača sa upisanim imenom Muḥammad.

Na listu 176b ime bivšeg vlasnika al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Ismā'īl iz 1152/1739. godine.

Na više mjesta otisnut pečat vakifa na kome je čitljiva jedino riječ *waqf*. (v. l. 1a, 2a, 3a, 10a i 176a)

Iz kolekcije Muhameda Trebinjca iz Sarajeva.

5496. R-5791

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 154; 21 x 14,3 (15 x 8,5); 23 retka. *Nasḫ* pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, izlizan usljed dugotrajne upotrebe.

Na kraju djela (v. l. 153b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. 'Uṯmān 1157/1744. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يد أضعف الإنسان مصطفى بن عثمان سنة سبع وخمسين ومائة وألف من هجرة النّبيّ عليه السّلام.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5497. R-5386

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 278; 18 x 12 (14,2 x 6); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen, također, crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni sa hrbatom obloženim impregniranim platnom crne boje. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 278a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u ponedjeljak, 29. safera 1169/1755. godine, u Nišu.

قد وقع الفراغ من تحريره في وقت العصر من يوم الإثنين تاسع وعشرين من شهر صفر سنة تسع وستّين ومائة وألف أحسن الله تعالى إلى محروسه، نيش.

Nema podatako o prepisivaču.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5498. R-5121

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 201; 20,5 x 14 (16,5 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, više u prvoj nego u drugoj polovini rukopisa, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Prvih desetak listova oštećeni i nevješto lijepljeni i popravljani. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom obloenim impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 199b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdulkarīm b. al-Ḥāğğ 'Uṯmān, imam Ayās-pašine džamije u Sarajevu, 1179/1765. godine.

الحمد لله الّذي يسّر إتمام هذا الكتاب للفقير عبد الكريم بن الحاجّ عثمان، الإمام بجامع اياس پاشا عن مدينة سراى...لسنة تسعة (!) وسبعين ومائة وألف بعد هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis za potrebe muallima i učenika Ajni-begova mekteba u Sarajevu uvakufio Ḥusayn b. Muṣṭafā 1226/1811. godine.

وقف هذه النّسخة الشّريفة حسين بن مصطفى عفا عنهما البارى في مدينه، سراى بوسنه في المكتب آينه بك لمن كان معلّمًا فيه ولطالبيه بشرط أن لا يبيع (!) ولا يهب (!) ولا يخرج عنه (!) أبدًا وأمّا من بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه لسنة ستّة وعشرين ومائتين وألف.

Ispod bilješke je i pečat vakifa sa natpisom 'Abduhū Ḥusayn.

5499. R-8021

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 162; 20,8 x 13 (16 x 7,3); 25 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani po rubovima, dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, prašine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 1. rebiul-ahira 1182/1768. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat ranijeg vlasnika Šakība Nu'māna iz Seonice (kod Konjica).

صاحب شكيب نعمان سونيچه

Iz kolekcije dr Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

5500. R-8025

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 153; 22,2 x 16,5 (17,5 x 10); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, sa malim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 153a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Yūsuf b. 'Alī 1208/1793. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz Sanskog Mosta.

5501. R-5105

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 198; 20,5 x 14,5 (14,2 x 8,6); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom i bijelom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj i posljednjoj lagi listovi razasuti i odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa imenom Fayḍullāh.

Iz kolekcije Abdullatifa Đulbije, muftije iz Ulcinja, rodom iz Nove Varoši. (Vidi pečat na listovima 1b, 9b, 50b, 70b, 117a, 143b i 176b).

5502. R-5875

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 199; 19,5 x 11,8 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, izlizane usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na listu 199a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Derviš Ibrahim Bisić iz sela Bistrice, te da je rukopis 1287/1870. godine, još kao učenik Kuršumli medrese u Sarajevu, otkupio od Ahmeda, sina Husejna Handžića po cijeni od stotinu groša. Bilješka je namjerno brisana, ali se pod lupom tekst može pročitati.

صاحب ومالك...درويش إبراهيم بيسيك من قرية البستريچه ومن السكنه (!) في مدرسة القرشونلي. إشتريت هذا الكتاب من أحمد بن حسين حانجيك في سنة سبع وثمانين ومائتين وألف بقيمته - ١٠٠ غروش.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5503. R-6563

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 185b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس في غسله استعمال القطن...وقيل يوضع على وجهه وتحشى مخارجه كأنفه وفمه وجوّز بعضهم في دبره واستحقبه مشايخنا. قال قاضيخان: وإذا تم غسله تشف بثوب وجعل الحنوط على رأسه ولحيته ويكره الزّعفران ويداه وركبتاه وقدماه تمّ غسل الميّت وتكفينه...

L. 185; 20,2 x 14,2 (14,8 x 7,8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i oštećeni zubima glodara. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen. Od nekadašnjeg kožnog poveza sačuvan samo dio hrbata i oko pola prve korice.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5504. R-7702

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje oko desetak listova.

Završetak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويكره اتّخاذ الضّيافة من أهل الميّت على ما قالوا ويستحبّ
لجيران الميّت والأقرباء تهيئة الطّعام لهم وأن يلحّ عليهم في الأكل وذكر البزّاز أنّه يكره اتّخاذ
الطّعام...واتّخاذ الدّعوة لقراءة القرآن وجمع الصّلحاء والقرّاء للختم أو لقراءة سورة الأنعام...

L. 156; 21 x 15 (15 x 9); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, usljed dugotrajne upotrebe po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugim držanjem na direktnoj svjetlosti ili u blizini vatre, usljed čega se koža deformisala i ispucala dužinom hrbata i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o bivšim vlasnicima.

5505. R-7133

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Str. 479; 17,5 x 12,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, pisan tupim perom krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno grafitnom olovkom dopisanom paginacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom plave boje i ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti vremenu prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na unutrašnjoj strani korica).

5506. R-8020

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUHTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L.176; 19,2 x 12,8 (14 x 6,8); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije nasljednika h. hafiza Asima Sirće.

5507. R-8022

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 177; 19 x 10,5 (14 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg presjeka listovi dohvaćeni zubima glodara. Prvih pedesetak listova oštećeno i uništeno do deset cm po dubini. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen zubima glodara i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na zadnjoj korici lijepo urađena i sačuvana rozeta sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 177a ime ranijeg vlasnika Ḥāmid b. Šamsuddīn Bayrāmī, a na listovima 1a, 57a, 151a i 176b pečat vakifa sa natpisom Muṣṭafā Šawqī i 1287/1870. godina.

5508. R-8024

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 142b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا في الكفّين فيكره بلا عذر وأمّا الخرقة ونحوها فالصّحيح عدم الكراهة وعن أبي حنيفة أنّه صلّى في المسجد الحرام على الخرقة فنهاه رجل فقال له الإمام: من أين أنت؟ فقال: من خورزم (!) فقال له الإمام...

L. 142; 20,5 x 14 (16 x 7,8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po maginama dohvaćeni vlagom i oštećeni zbog preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5509. R-6539

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 218; 18,5 x 14,2 (14 x 8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i teško oštećeni. Pojedini listovi slijepljeni, a tekst na njima oštećen. Većinu listova je zahvatilo oboljenje. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom , neadekvatnim čuvanjem i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. l. 218a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Alī b. Maqṣūd iz Iskender-begove mahale, u nedjelju, u mjesecu šabanu 1234/1818. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ...على يد علي بن مقصود...عن محله، إسكندربك ...في يوم الأحد من شهر شعبان المبارك سنه، ١٢٣٤

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5510. R-7072

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 89; 27 x 19,5 (22 x 15); 20 redaka. *Nasḫ tadwīnī,* pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom, zubima glodara i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 89a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ya'qūb b. Ṣāliḥ, u ponedjeljak, 1. džumadel-ahira 1236/1821. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الشّرح المبارك في يوم الإثنين في غرّة شهر جمادى الآخر سنة ستّة وثلاثين ومائتين وألف...على يد العبد الفقير الحقير يعقوب بن صالح.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 57b napisano ime Smajić Abdullaha, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

5511. R-4843

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 218; 18 x 14 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen crvotočinom, izlizan i prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 214b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan u mjesecu rebiul-ahiru 1259/1843. godine.

كتبه الحقير الفقير محمّد بن أمين بن حسن غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم في شهر ربيع الآخر لسنة تسع وخمسين ومائتين وألف.

Na listovima 215a - 218b više bilješki kasnijih vlasnika: prepisivačeva sina, 'Abdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarevića) i unuka, 'Abdullāh b.'Abdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarevića). Bilješke se, uglavnom, odnose na datume rođenja, ženidbe, udaje i smrti potomaka spomenutih vlasnika rukopisa.

Iz kolekcije porodice Serdarević iz Zenice.

5512. R-4638

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ
FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 170; 23 x 16 (17,5 x 9); 17-23 retka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen linijom crvene boje. Pojedini listovi po rubovima lijepljeni i produžavani. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom tamne boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 170b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Darwiš b. Muṣṭafā b. Ibrāhīm Dumnalī (iz Duvna) i da je njegovo prepisivanje završio u petak, 9. muharrema 1261/1845. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في يوم الجمعة التّاسع من شهر المحرّم من سنة إحدى وستّين ومائتين وألف عن يد...درويش بن مصطفى بن إبراهيم دومنه لي. تاريخ سنة ١٦٢١

Iz Odbora IZ Mostar.

5513. R-8023

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

L. 220; 20 x 14 (14,5 x 8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 220a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ b. 'Alī u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1262/1846 godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواخر ربيع الآخر لسنة إثنى وستّين ومائتين وألف كاتبه صالح بن علي غفر الله له ولوالديه...

Nema podataka o mjestu prepisa niti o ranijim vlasnicima.

5514. R-6565

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والمخاط ممّا يستقذر فيؤدّي إلى منع الإنتفاع بالماء. الّذي ألقى فيه ولا يتعدّى أي لا يتجاوز الحدّ المسنون في الزّيادة عليه والنّقصان منه في المرّات الثّلاث بأن يجعلها أربعًا أو إثنين لغير ضرورة وفي المواضع بأن يغسل اليد إلى الإبط والرّجل إلى الركبة أو يقتصر عن المرفق والكعب...

L. 159; 19,5 x 14 (14,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa hrbatom od impregniranog platna zelene boje, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 158b) u kome je data bilješka da je prepisano u ponedjeljak, u mjesecu šabanu 1263/1847. godine.

Nama podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti bivšim vlasnicima.

5515. R-8026

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5490.

Fragment sa početka djela sa prijevodom na bosanski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Završetak ovdje (l. 41b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهو الوجه للمحصر المذكور في الحديث وللحرج وهذا إذا كانت مضفورة فإن كانت...يفترض عليها ايصال الماء إلى ثنا ءها اتّفاقًا لعدم الحرج.

L. 41; 21 x 17 (18 x 16); 8 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, sa velikim proredom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje. Prvi list otkinut i dohvaćen vlagom. Na većini listova prijevod na bosanski jezik sitnim slovima, arapskim pismom, pisan između redaka.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. S obzirom na to da rukopis potječe iz Sivac medrese u Gradačcu i da je pisan u običnu svesku bez linija, prepisivač je, najvjerovatnije, neki od učenika spomenute medrese sa početka XX stoljeća.

5516. R-8076

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt umro 710/1310. godine. Kao sažeti priručnik fikha koje sadrži praktična pitanja, djelo je bilo dugo vremena veoma popularno i često komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Londonu 1843. godine.

Dobrača II, 1215; Kaḥḥāla VI, 50; Ahlwardt IV, 4575; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Brockelmann G II, 196 i S II, 265; Köprülü I, 640; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 120-123; Hasandedić, 168, str. 86; Sarkīs II, 1853; Şeşen, 218, str. 155

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أعزّ العلم في الاعصار، وأعلى حزبه في الأمصار والصّلوة والسّلام على رسوله المختصّ بهذا الفضل العظيم...قال الفقير...أبو البركات عبد الله بن أحمد بن محمود النّسفي...

Završetak (l. 378a):

آخره: ثمّ يعطى بمثل تلك النّسبة من المضروب لكلّ فرد، وإن أردت قسمة التّركة بين الورثة والغرماء، فاضرب سهام كلّ وارث من التّصحيح في كلّ التّركة ثمّ اقسم المبلغ على التّصحيح من صالح من الورثة على شي، فاجعل كأن لم يكن واقسم ما بقى على سهام من بقى.

L. 378; 26,5 x 18 (14 x 9); 7 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 378a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ǧāṭim b. 'Abdullāh ...(!) u Mekki 16. zul-kadeta 852/1448. godine.

تمّت بحمد الله وعونه وحسن توفيقه سادس عشر ذي القعدة الحرام سنة اثنين وخمسين وثمانمائة بمكّة المشرّفة زادها الله تعالى شرفًا وتعظيمًا...على يد العبد الفقير المعترف بالتّقصير...جاثم بن عبد الله (!)...

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa pečatom da je rukopis za svoje muške potomke uvakufio Muṣṭafā Nūrī.

5517. R-7068

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 117; 27 x 17,5 (16,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Rubovi listova izlizani i nevješto lijepljeni i produžavani. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 117b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u mjesecu rebiul-ahiru 870/1465. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat bivšeg vlasnika Muṣṭafā b. 'Umar.

Iz kolekcije Zufera-ef. Bešlića, muftije iz Goražda.

5518. R-8077

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

Na kraju nedostaje poglavlje o podjeli nasljeđa (*Kitāb al-farā'iḍ*) od oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 154a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمسابقة بالفرس والإبل والأرجل والرّمي جائزة وحرم شرط الجعل من الجانبين لا من أحد الجانبين...ولا بأس بلبس القلانس وندريس السّواد وارسال ذنب العمامة بين كتفيه إلى وسط الظّهر وللشّابّ العالم أن يتقدّم على الشّيخ الجاهل وحافظ القرآن أن يختم في أربعين يومًا.

L. 159; 26,5 x 17,5 (16 x 9,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan po rubovima korica. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 155a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. ʻIwaḍ b. Ibrāhīm b. Sulaymān b. Iskandar b. Ṭūzqalū iz sela Ṭūzqalū kod Kastamonije 882/1477. godine.

كتبته يد (ال) عبد الضّعيف...حسن بن عوض بن إبراهيم بن سليمان بن إسكندر بن طوزقلو...من قرية طوزقلو تابع قسطمونية تاريخ سنة إثنى وثمانين وثمانمائة.

Na listu 2a pečat ranijeg vlasnika Ġāliba ʻAlī-paše Stočevića.

Iz Odbora IZ Travnik.

5519. R-6076

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 202; 27,5 x 18 (16,5 x 9,5); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi, naročito na početku i kraju, dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima i nevješto lijepljeni. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 202a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u drugoj dekadi mjeseca safera 956/1549. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice pečat bivšeg vlasnika sa imenom Ibrāhīm, a na listu 1a ime bivšeg vlasnika Aḥmad ef.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5520. R-6434

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 121; 28 x 18 (18,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, slijepljeni i po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5521. R-4628

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 160; 20,5 x 15 (14 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Naslovni list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, popravljan dužinom hrbata. Na koricama utisnute rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu pečat bivšeg vlasnika sa natpisom Muhamed-Emin Muslibegović, posjednik, Mostar.

5522. R-6719

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5516.

L. 191; 21 x 15,5 (13 x 8,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Po marginama i između redova ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Salim ef. Muftića. Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio njegov zet, dr. Hamdija Ćemerlić.

5521. R-8164

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد

AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Komentar poznatom fikhskom djelu *Kanz ad-Daqā'iq* (v. br. 5514). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī, umro oko 1069/1658. godine.

Kaḥḥāla II, 254-255; Dobrača II, 1240; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Ḏayl II, 612-613; Brockelmann S II, 267

Napomena: Iako nama dostupni izvori to ne navode, moguće je da je spomenuti Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde porijeklom iz Foče. Ovome ide u prilog činjenica da se u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine u Sarajevu, nalaze dva primjerka ovog djela koja je on svojom rukom prepisao 1056/1646. godine. U prvom, koji se vodi pod br. Ms 118, on je uz svoje ime stavio i odrednicu al-Būsnawī, a u drugom, koji se vodi pod br. Ms 312, na kraju djela, pored bilješke da je autor njegov prepis završio u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1056/1646. godine stoji i bilješka da ga je autor uvakufio u gradu Foča.

- كتبه الفقير المؤلف المدعوّ...كتب الله له الحسنى وزيادة حرّر في أوائل شهر ذي الحجّة لسنة ستّ وخمسين وألف.

- وقف مصطفى أفندي الشّهير بيالي زاده المؤلف روّح الله تعالى روحه وتقبّل حسناته بمدينة فوجه.

Početak (l. 1b):

أوّله: سبحان من خصّ عباده بجلائل النّعم الوافية، وجعلهم مجدّين في صرف الهمم الكافية لضبط ما نصّه من الأحكام والحكم ...فإنّ كتاب الكنز الّذي ابتهج بمدارسة الأسلاف وافتخر بمداومة الأخلاف تزيّنت بنجوم لطائف أفلاك التّحقيق ...

Završetak (l. 351b):

آخره: وقال المستقرض للمقرض بعت منك هذه السّلعة بهذه الدّراهم العشرة وقال المقرض اشتريت وسلّم إليه، ثمّ قال المستقرض: يعني باثنى عشر فباعها منه جاز وأن تقدّم الشّرط بينهما لأنّهما بيعان خاليان عن الشّرط انتهى والله تعالى أعلم.

L. 351; 28,5 x 18,5 (22 x 10); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni zubima glodara, razasuti i odvojeni od poveza. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, cijelom dužinom hrbata oštećen zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime i pečat vlasnika i vakifa Ḥasan -efendī.

Iz Odbora IZ Travnik.

5524. R-6516

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Naslov na listu 1b كتاب جواهر الفقه

Djelo na arapskom jeziku sastavljeno od deset poglavlja (*bāb*) o temeljima islamskog vjerovanja (*uṣūl ad-dīn*) i vjerskim dužnostima (*al-'ibādāt*). Poznato je i pod nazivom *Kitāb al-Ğawāhir* ili samo *al-Ğawāhir*. Napisao Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārazmī, Namadpūš, umro poslije 771/1369. godine. U dužem uvodu pisac navodi izvore kojima se služio prilikom pisanja djela i daje kratice za te izvore. Djelo je dugo vremena bilo popularno i, kao jedna vrsta opširnog ilmihala, rado čitano širom islamskog svijeta.

Kaḥḥāla V, 35; Ahlwardt III, 3520; Dobrača II, 1247; Zürich I, 84; al-Ğibūrī I, 1338, str. 415; az-Ẓāhiriyya I, 270; Köprülü II, 1585/5 i III, 718/3; Ḥ. Ḫ. I, 615; Brockelmann S II, 88; Tirana, 88, str. 69-70

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي هدانا لمعرفته، وأكرمنا بتقواه وطاعته، وشرّفنا بحمل أمانته بعنايته بعد عجز أرضه وسمواته...أمّا بعد، فيقول...طاهر بن سلام بن قاسم الأنصاري الخوارزمي غفر الله ذنوبه وستر يوم القيمة عيوبه، لمّا لفظني رامي الغربة من ديار خوارزم إلى هذه التّربة...أردت أن أجمع مختصرا جامعًا...وجمعته على عشرة أبواب. الباب الأوّل في إثبات الصّانع وتوحيده وكتبه ورسله...

Završetak (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والملتمس من انعامه الجسيمة أن يذكر العبد العاصي الغريق في بحر المعاصي والخائف من يوم يؤخذ بالنّواصي...والمسؤل من الرّحمة والمغفرة والثّواب، إنّه هو الغفور الوهّاب للمؤمنين سبيل الرّشاد.

L. 29; 20,5 x 14,8 (13 x 9,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 29a) u kome je data bilješka da ga je za sebe prepisao Muḥammad b. Walī u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema 981/1573. godine.

تمّت الكتاب بعون الله المسمّى بجواهر الفقه في أواخر محرّم الحرام من شهور سنة إحدى وثمانين وتسعمائة من (ال) هجرة النّبويّة كاتبه وصاحبه ومالكه محمّد بن ولي غفر الله له ولوالديه.

Iz Odbora IZ Trebinje.

5525. R-4662

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

Nedostaje oko jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والتّمهيد والصّابوني وقواعد العقائد ونقلت من عبادة كتب الفقه وهي: الهداية والنّهاية وجامع الصّغير للحسامي وتحفة الفقهاء، وخلاصة الفتاوى وقنية المفتي ومنية المغني ومقدّمة الغزنوي ومنية المصلّي وميّزت مسائل العبادات بعلامة الحروف في أوّل كلّ مسألة من أيّ كتاب نقلت من الكتب العشرة المذكورة الفقهيّة...

Završetak ovdje (l. 96a):

آخره: فالمرجوّ من فضل الله الخلاّق أنّه لا يؤاخذه فيما جمعه رحبات هذه الأوراق، والمسؤل منه الرّحمة والمغفرة والثّواب، إنّه هو الغفّار الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب.

L. 96; 23 x 17 (15 x 10,5);17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepisano 8. zul-hidždžeta 953/1546. godine.

تمّ في ٨ ذي الحجّة في سنة ٩٥٣ من هجرة نبويّة.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Mostar.

5526. R-8110

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* كتاب جواهر الفقه

L. 133; 20,5 x 13 (14 x 8); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, u početku, pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 133a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Ḥusayn 1039/1629. god.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة في وقت الضّحى في سنة تسع وثلاثين بعد الألف من هجرة من له العزّ والشّرف. كتبه الفقير الحقير محمّد بن حسين...تاريخ سنة ١٠٣٩

Na istom listu pečat ranijeg vlasnika sa imenom 'Abdullāh Zuhdī.

5527. R-5020

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 127; 19,5 x 13,5 (16,5 x 6,8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom, plave boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješke sa imenima i pečatima ranijih vlasnika: Muḥammad b. Yaḥyā i Munlā Ibrāhīm.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečat na listovima 1a, i 127b).

5528. R-6399

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 184; 20,5 x 14,5 (16 x 8,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan dosta neujednačeno, tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5529. R-8116

جواهر الفقه
ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

L. 214; 19,5 x 13,5 (15 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u prvoj i posljednoj lagi dohvaćeni vlagom. Prva laga listova odvojena od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, izlizan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5530. R-6336

جواهر الفقه
ĞAWĀHIR AL-FIQH

Naslov ispisan na listu 1a crvenim krupnim slovima.

Isto kao br. 5524.

L. 140; 20 x 15 (15 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i skraćenice izvora pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5531. R-8129

Zbirka (مجموع), *2*

L. 154; 21,5 x 15 (16,5 x 8); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg poveza na početku i kraju umetnut po jedan dodatni zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-149a

جواهر الفقه
ĞAWĀHIR AL-FIQH

Isto kao br. 5524.

2. L. 151b-154a

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 5287/3.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača, i to: prvi, od 1-149. lista, a drugi od 151-154. lista. Nema podataka o njihovim imenima, godini niti mjestu prepisa. Prepis je najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5532. R-6435

رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة

RAḤMA AL-UMMA FĪ IḪTILĀF AL-A'IMMA

Djelo s područja šafiskog fikha u kome autor navodi suglasna i različita mišljenja islamskih učenjaka (imama) o pojedinim pravnim pitanjima. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. al-Ḥusayn al-Qaršī aš-Šāfi'ī al-'Uṯmānī, Ṣadruddīn, umro poslije 780/1378. godine.

Kaḥḥāla X, 138; Ahlwardt IV, 4864; Ḥ. Ḫ. I, 836; aẓ-Ẓāhiriyya I, 349-350; al-Čibūrī II, 2408-2411, str. 4-5; Brockelmann G II, 91-97 i S II, 107-108; A. M. II, 170; Köprülü II, 87-88; az-Ziriklī VI, 193; Kairo III, 228; Dobrača II, 1261-1262

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أجزل إحسانه وأنزل قرآنه، وقرن فيه قواعد دينه وأركانه...أمّا بعد، فإنّ معرفة الإجماع واختلاف العلما، من أهمّ الأشيا،...وهذا مختصر إن شا، الله نافع لكثير من مسائل الخلاف والوفاق جامع...وسمّيته رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة...

Završetak (l. 119a):

آخره: **باب أمّهات الأولاد** إتّفق الأئمّة الأربعة على أنّ أمّهات الأولاد لا تباع وهذا مذهب السّلف من فقها، الأمصار إلاّ ما يحكي عن بعض الصّحابة...قال أبو حنيفة والشّافعي وأحمد: له ذلك وقال مالك: لا يجوز له ذلك.

L. 119; 20 x 14,5 (15,5 x 9,5); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, tačke i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi popravljani i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, po rubovima oštećen vlagom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 119b) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ b. Yaḥyā ad-Dayrī al-Ḥanafī u ponedjeljak, na kraju mjeseca džumadel-evvela 999/1591. godine.

وكان الفراغ من هذه النّسخة المباركة في نهار الإثنين ختام شهر جماد الأوّل من شهور سنة تسع وتسعين وتسعمائة على يد أضعف العباد وأحوجهم إلى رحمة الله تعالى العبد الفقير صالح بن يحيى الدّيري الحنفي غفر الله له ولوالديه...

Iz kolekcije Muhameda-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (v. pečat na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*).

5533. R-4629

رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة

RAḤMA AL-UMMA FĪ IḪTILĀF AL-A'IMMA

Naslov djela i ime autora navedeni na listu 1a.

Isto kao br. 5532.

Početak ovdje (v. l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **كتاب الطّهارة** لا تصحّ الصّلاة إلاّ بطهارة...وأجمع العلما، على وجوب الطّهارة بالما، عند وجوده مع إمكان إستعماله وعدم الإحتياج إليه والتّيمّم عند فقده بالتّراب...

L. 109; 26,5 x 17,5 (19 x 11); 29 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj djela po poglavljima. Papirdebeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Posljednja dva lista originalnog prepisa zagubljena i tekst dopisan na novijem papiru rukom drugog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a u donjem uglu do pet cm dubine oštećeni zubima glodara. Pojedini listovi popravljani i nevješto lijepljeni. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Na vanjskoj strani zadnje korice nalijepljena kožna korica originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća, osim dva posljednja, naknadno dopisana lista.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5534. R-6075

(كتاب في الفقه)

(KITĀB FĪ AL-FIQH)

Djelo iz oblasti islamskog prava (*fikha*) na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Po svome rasporedu poglavlja identično je sa djelom إحكام الأحكام الصّادرة من بين شفتى سيّد الأنام محمّد المصطفى عليه أفضل الصّلوة والسّلام koje je sabrao Imam Abū Umāma, Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Ḥasan'Alī b. 'Abdulwāḥid aš-Šāfi'ī, poznatiji pod nadimkom Ibn an-Naqqāš (*v. Ahlwardt II, 1343 i Kaḥḥāla XI, 25-26*). Međutim, sa sigurnošću nismo mogli ustanoviti da se radi o istom djelu, s obzirom da je naš rukopis nepotpun na početku i da je ovo jedini primjerak u ovoj biblioteci.

Pošto je djelo vrlo rijetko, radi eventualne kasnije identifikacije, donosimo poglavlja iz kojih se sastoji:

– باب السّواك (l. 4b)

– باب الجنابة (l. 11a)

– باب التّيمّم (l. 16a)

– باب الحيض (l. 19b)

كتاب الصّلاة باب المواقيت (l. 21a)

– باب فضل صلاة الجماعة ووجوبها (l. 28b)

– باب الأذان (l. 33a)

– باب استقبال القبلة (l. 35b)

– باب الاستطابة (l. 36b)

– باب الصّفوف (l. 42a)

– باب المسح على الخفّين (l. 43a)

– باب في المذي وغيره (l. 43b)

– باب الإمامة (l. 50b)

– باب صفة صلاة النّبى (l. 53a)

– باب وجوب الطمأنيّة في الركوع والسّجود (l. 63a)

– باب القراءة في الصّلاة (l. 65b)

– باب ترك الجهر (l. 67b)

– باب سجود السّهو (l. 68a)

– باب المرور بين يدى المصلّى (l. 72a)

– باب جامع (l. 73b)

– باب التّشهّد (l. 79b)

– باب الوتر (l. 83b)

– باب الذكر عقب الصّلاة (l. 85a)

– باب الجمع بين الصّلاتين في السّفر (l. 87b)

– باب قصر الصّلاة في السّفر (l. 88a)

– باب الجمعة (l. 88b)

– باب العيدين (l. 91b)

– باب صلاة الكسوف (l. 94a)

– باب الإستسقاء (l. 97a)

– باب صلاة الخوف (l. 98a)

كتاب الجنائز (l. 99b)

كتاب الزكوة (l. 102b)

– باب صدقة الفطر (l. 106b)

كتاب الصّيام (l. 107b)

– باب الصّوم في السّفر وغيره (l. 112a)

– باب أفضل الصّيام وغيره (l. 115a)

– باب ليلة القدر (l. 117a)

– باب الإعتكاف (l. 118a)

كتاب الحجّ (l. 120a)

– باب ما يلبس المحرم من الثّياب (l. 121a)

– باب الفدية (l. 123b)

– باب حرمة مكّة (l. 124a)

– باب ما يجوز قتله (l. 126a)

– باب دخول مكّة (l. 127b)

– باب التّمتّع (l. 129a)

- باب الهدي (l. 131a)
- باب الغسل للمحرم (l. 132a)
- باب فسخ الحجّ إلى العمرة (l. 132b)
- باب المحرم يأكل من صيد الحلال (l. 137b)

كتاب البيوع (l. 138b)

- باب العرايا وغير ذلك (l. 143b)
- باب ما ينهى عنه من البيوع (l. 147a)
- باب السَّلم (l. 148a)
- باب الشَّرط في البيع (l. 148b)
- باب الرِّبا والصَّرف (l. 151a)
- باب الرَّهن وغيره (l. 152a)
- باب اللُّقطة (l. 156b)
- باب الوصايا (l. 157b)
- باب الفرائض (l. 159b)

كتاب النِّكاح (l. 160a)

- باب الصَّداق (l. 164a)

كتاب الطَّلاق (l. 166b)

- باب العدّة (l. 168b)

كتاب الرَّضاع (l. 174a)

كتاب القصاص (l. 175b)

كتاب الحدود (l. 182a)

- باب حدّ الخمر (l. 187a)

كتاب الإيمان والنُّذور (l. 188b)

- باب النُّذور (l. 192b)
- باب القضاء (l. 193a)

كتاب الأطعمة (l. 195b)

- باب الصَّيد (l. 198a)
- باب الأضاحى (l. 200a)

كتاب الأشربة (l. 200a)

كتاب اللِّباس (l. 200b)

كتاب الجهاد (l. 202b)

كتاب العتق (l. 209b)

- باب المدبَّر (l. 214b)

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: الحديث السَّابع عن... مولى عثمان بن عفَّان أنّه رأى عثمان رضى اللّه عنه دعا بوضوء، فأفرغ على يديه من إنائه فغسلها ثلث مرات، ثمّ أدخل في الوضوء، ثمّ تمضمض واستنشق.... ثمّ غسل وجهه ثلثاً ويديه إلى المرفقين ثلثاً، ثمّ مسح برأسه، ثمّ غسل كلتا رجليه، ثمّ قال: رأيت النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم يتوضّأ نحو وضوئى هذا...

Završetak (l. 215a):

آخره: كما يقول مالك رحمه اللّه تعالى في جواز بيعه على التّفصيل المذكور... والمنقول عن غير مالك جواز بيعه ومذهب الشّافعي جوّز بيعه واللّه أعلم بالصَّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 215; 26,5 x 18 (19,5 x 13,5); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Podaci o prepisivaču, godini i mjestu prepisa dati su u bilješci na kraju djela (v. l. 215a). Nažalost, bilješka je izbrisana tako da se iz nje navedeni podaci ne mogu pročitati. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5535. R-4620

لسان الحكّام في معرفة الأحكام

LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM

Priručnik o postupku pred šerijatskim sudovima namijenjen prvenstveno kadijama. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad

b. aš-Šiḥna al-Ḥalabī, poznat još i pod nadimcima Abū al-Walīd i Burhānuddīn, umro 882/1477. godine. Neki izvori navode da je ime autora Ahmad (v. Dobrača II, 1275 i Köprülü I, 641). U uvodu pisac kaže da je djelo rasporedio na trideset poglavlja *(faṣl)*. Međutim, u obradi je došao samo do dvadeset i prvog poglavlja *(Faṣlun fī al-karāhiyya)*, jer ga je omela smrt. Kada je umro, to poglavlje je završio njegov sin. Preostala poglavlja kasnije je završio Ibrāhīm al-Ḫāli'ī al-'Adawī, Burhānuddīn, umro poslije 1015/1606. godine, koji je ovoj dopuni dao naziv *Ġāya al-marām fī tatimma Lisān al-ḥukkām*.

Kaḥḥāla I, 96; Ahlwardt IV, 4796; Dobrača I, 160/3, str. 131 i II, 1275; Bratislava 78; Ḥ. Ḫ. II, 1549; Brockelmann G I, 97; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 129-131; Flügel III, 1789, str. 212; Köprülü I, 641

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله العادل في حكمه، القاضي بين عباده بعلمه، أحمده على ما حكم وقضى، وأشكره على ما أبرم وأمضى، وبعد، فلمّا ابتليت بالقضا، وجرى الحكم ومضى، أحببت أن أجمع مختصراً في الأحكام منتخبًا من كتب ساداتنا العلما، الأعلام ليكون عونا للحكام على فصل القضايا والأحكام، ورتّبته على ثلاثين فصلاً. الأوّل في آداب القضا، وما يتعلّق به...

Završetak (l. 180a):

آخره: ولكن طلبت هذا القول عن أبي حنيفة رضى الله عنه في كثير من الكتب فلم أجد سوى هذا، وقال شمس الأئمّة الحلواني: ومن النّاس من يقول إنّما يكره إذا كان الحرير يمسّ الجلد وما لا (يمسّ) فلا. وعن أبي عبّاس رضى الله عنهما أنّه كان عليه جبّة من حرير فقيل له في ذلك فقال: أما ترى؟ وهذا آخر ما وجدنا من هذه النّسخة لكون المصنّف مات عنها من غير إتمام والسّلام.

L. 180; 21 x 15 (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa naknadno napisanim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi bez kustoda i sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom, izlizan po rubovima i prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 180a) u kome ja data bilješka da ga je prepisao Nadī b. 'Abas b. al-Ḥāǧǧ Nadī 12. ševvala 998/1590. godine.

وقد حان الفراغ من كتابته في ثاني عشر شوّال سنة ثمان وتسعين وتسعمائة على يد أحقر العباد وأحوجهم إلى لطف ربّه يوم التّناد والعبد الضّعيف ندى بن عبس بن الحاجّ ندي غفر الله له ولوالديه...

Ispod toga bilješka da je ovaj primjerak kolacioniran sa primjerkom koji je prepisan iz autografa.

قوبل على النّسخة الّتي نقل منها وذكر لي كاتب النّسخة المنقول منها أنّه نقلها من نسخة بخط المصنّف رحمه الله.

Na listu 1a bilješka nekog od kasnijih vlasnika da je sedam godina vlasnik ovog rukopisa bio kadija Qāsim b. 'Abdulġaffār.

مالك هذا الكتاب مولانا أقضى قضاة المسلمين وأولى ولاة الموحّدين قاسم بن عبد الغفّار...لمدّة سبع سنوات.

Na istom listu kasniji vlasnik rukopisa 'Abdulqādir b. aš-Šayḫ b. Ramaḍān iz 1036/1626. godine ovo djelo je pogrešno pripisao al-Fanarīji.

هذا الكتاب منسوب إلى الفنارى اسمه لسان الحكّام المقبول بين الأنام. قد دخل في سلك ملك الفقير عبد القادر بن الشّيخ بن رمضان بالإبتاع الشّرعىّ...لسنة ستّ وثلاثين وألف.

Iz kolekcije Muhameda-Emina Muslibegovića iz Mostara (v. pečat na listu 180b).

5536. R-8100

لسان الحكّام في معرفة الأحكام
LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5535.

Fragment sa početka djela.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإن كان له ثياب حسنة باعها القاضي واشترى له الكفاية وصرف الفضل إلى الدّين ويباع ما لا يحتاج إليه...ولو كان له حانوت من حديد يباع ويشتري له من الطّين. وعن شريح رحمه الله أنّه باع العمامة. ولو فلس المشتري ان كان قبل القبض يبيع القاضي المبيع للثّمن وعند الإمام...

L. 10; 19 x 14,5 (14 x 9); 17 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja ojačani crvenom linijom. Naslov djela i ime autora navedeni u bilješci na listu 1a. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listu 1a bilješka da je prepis djela završio Muḥammad b. Muṣṭafā u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1022/1613. godine u Halepu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5537. R-6717

غرر الأحكام
ĠURAR AL-AḤKĀM

Djelo iz oblasti islamskog prava. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Ahlwardt IV, 4797; Dobrača II, 1278; Brockelmann G II, 226 i S II, 317; Şeşen, 226, str. 160; Köprülü I, 639, str. 307

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود. **كتاب الطّهارة** فرض الوضوء، غسل الوجه مرّةً والعذر ينقل حكم ما تحته إليه كالشّارب والحاجب واللّحية تنقله إلى ملاقى البشرة أو تبدّله بمسحه أو مسح ربعه واليدين فرادى مرّةً بالمرفقين والرّجلين مرّةً...

Završetak (l. 112a):

آخره: بيع المنقول وغيره لقضاء الدّين عند الأقوى ولا يشترى إلاّ ما لا بدّ للصّغير منه من نفقة أو كسوة ولا يتصرّف مطلقًا فيما استفاد الصّغير من غير أبيه ووصى الأب أولى من الجدّ وإن لم يوص فالجدّ مثله، والله أعلم بالصّواب.

L. 112; 24 x 14,5 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Salima ef. Muftića. Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio njegov zet, dr. Hamdija Čemerlić.

5538. R-8073

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Komentar poznatog djela *Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5537) iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine. Autor je, kako sam kaže, djelo počeo pisati u mjesecu zul-kadetu 877/1473., a završio u subotu 8. džumadel-ula 883/1478. godine. Djelo je štampano u Istanbulu1310/1892. godine u dva toma.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Ahlwardt IV, 4797; Dobrača II, 1278; Zürich I, 109; Brockelmann G II, 228 i S II, 316; Sarkīs II, 1790-1791; Bratislava, 79, str. 99; aẓ-Ẓāhiriyya I, 312; Flügel III, 213; Tirana, 95-98, str. 75-77; Şeşen, 227, str. 161; al-Ğibūrī I, 1421, str. 436; Köprülü I, 561-563, str. 277-278

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أحكم الشّرع القويم بمحكم كتابه وأعلى أعلام الدّين المستقيم بمعظم خطابه، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه...أمّا بعد، فإنّ من المقدّمات المقرّرة عند أولي الأبصار...أنّ شرف الإنسان في الدّارين ونيله درجات الكمال في الكونين، إنّما هو تحلية الظّاهر بالأعمال الصّالحة الدّينيّة بعد تزكية الباطن بالعقائد الإسلاميّة اليقينيّة...

Završetak (l. 379a):

آخره: ليس الغرض الأصلي من هذه الكلمات التّمدّح بل الإمتثال بما يفهم من قوله تعالى: **وأمّا بنعمة ربّك فحدّث** وقد وقع الفراغ من تأليفه يوم السّبت الثّامن من جمادى الأولى سنة ثلاث وثمانين وثمانمائة...على يد أضعف عباد الله تعالى وأحوجهم إلى رحمته مؤلّف الكتاب محمد بن فرامرز بن خواجه علي عاملهم الله تعالى بلطفه الخفي والجلي والحمد لله على التّوفيق.

L. 379; 21,6 x 13,8 (15,8 x 8,5); 27 redaka. *Taʻlīq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen sa više nijansi zlatne, plave žute i crvene boje. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi vješto restaurirani. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, obložen impregniranim platnom zelene boje. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 379a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Muṣṭafā b. Muḥammad al-Wārdārī u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 990/1582. godine.

الحمد لمن يسّر الإتمام...وقد وقع الفراغ بعناية الملك المنّان عن يد الفقير والمذنب الحقير مصطفى بن محمّد الوارداري عفى عنهما الباري...في وقت العصر في يوم الإثنين في أوائل المحرّم من شهور سنة تسعين وتسعمائة.

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Šayḫī-zāde ʻAbdulwahhāb. Na pečatu je uz ime vlasnika ʻAbdulwahhāb utisnuta i godina 1227/1812. godine. Na drugom zaštitnom listu na strani *a* ime bivšeg vlasnika Ibrāhīm al-Qandī, a na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je ovaj rukopis Šayḫ Ṣāliḥ al-Ḫaṭīr-u poklonio as-Sayyid Isḥāq al-Ḥaqqī, zamjenik beglerbega Zvorničkog sandžaka.

أهدى العبد المذنب الفقير إلى حضرت الشّيخ صالح الخطير وأنا العبد المحتاج إلى عناية ربّه الفرّاج السّيّد اسحق الحقّي عن مير ميران قائم مقام لواء إيزورنيق حالاً.

Iz Odbora IZ Janja.

5539. R-8124

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa (oko 140 lista).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: هذا لأنّه مناف لمقتضى العقد، فإنّ المقصود من الكتابة كون المملوك مالكًا يدًا ولو في بعض الأزمان ليكون مالكًا مطلقًا بعده كما في الكتابة على الخدمة سنة...**فصل في تصرّفات المكاتب** صحّ بيعه وشراؤه ولو بالمحاباة...

L. 168; 28 x 17 (20,5 x 9,5); 29 redaka. *Taʻlīq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 168b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. aš-Šayḫ Ḥusayn b. ʻUbaydullāh u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1029/1619. godine, u doba sultana ʻUṯmāna, sina sultana Aḥmad-ḫāna i u doba namjesnika Bosne Ibrāhīm-paše, sina vezira Muḥammad -paše.

وقد وقع الفراغ والإتمام عن تسويد هذه النّسخة عن يد أفقر الأنام طالب أحمد بن الشّيخ حسين بن عبيد الله في دهر سلطان عثمان بن سلطان أحمد خان، خلّدت خلافته إلى يوم المآب وفي زمان أمير لواء بوسنه إبراهيم پاشا بن وزير محمّد پاشا يسّر الله مراده في أوائل شهر محرّم الحرام في تاريخ سنة تسع وعشرين وألف في يوم الإثنين في وقت الزّوال.

5540. R-8074

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 524; 24,5 x 14 (17 x 7,8); 25 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na tri zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama koje su uvezane zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 520b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ b. Aḥmad an-Nawasīnī (Nevesinjac) u Mostaru, u zadnjoj dekadi mjeseca redžeba 1060/1650. godine.

كتبت هذا الكتاب في الزّمان الطّويل بالعمر القليل والقلب العليل وأنا الفقير صالح بن أحمد النّوسيني...وقد وقع الإتمام في قصبه، موستار صينت عن البوار بحسن التّوفيق السّتّار في أواخر رجب المرجّب سنة ستّين بعد الألف.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

Iz Odbora IZ Travnik.

5541. R-7059

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 339; 29,5 x 18 (23,3 x 10,5); 27 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom, plavom i žutom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i nevješto popravljani. Na zadnjih desetak listova, u gornjem dijelu, vidljive tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije tanke linije crne boje, a sa unutrašnje strane linijom crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 339b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ayyūb b. Muṣṭafā u prvoj dekadi mjeseca safera 1117/1705. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشّريف عن يد...أيّوب بن مصطفى في أوائل صفر الخير سنة سبعة عشر ومائة ألف.

5542. R-6458

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 444; 30 x 18,5 (21,5 x 12,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih desetak listova dohvaćeno vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen, po rubovima korica izlizan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 444b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u nedjelju, u mjesecu redžebu 1150/1737. godine.

وقد وقع الفراغ من كتابته يوم الأحد من رجب المرجّب من شهور سنة خمسين ومائة وألف.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufila Zaynab bint Ḥasan.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5543. R-4595

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 313; 25,2 x 15,7 (18,4 x 9,4); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, na tri zaštitna lista dat sadržaj djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i bijelom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Rubovi listova obrubljeni crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi u drugoj polovini rukopisa dužinom gornjeg presjeka do tri cm dubine dohvaćeni vlagom. Na početku šest, a na kraju dva slobodna lista. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja stana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 313a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, u utorak 24. džumadel-ula 1156/1743. godine.

قد وقع الفراغ والإختتام عن تحرير هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في يوم الثلثاء، الرّابع والعشرين من جمادى الأولى لسنة ستّ وخمسين ومائة وألف على يد أضعف العباد أحمد بن حسين الموستاري عفى عنهما الباري بمدرسة قره كوز محمّد پاشا رحمة اللّه عليه رحمة واسعة بمدينة مزبورة حماها اللّه عن الآفات.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* imena i pečati dvojice bivših vlasnika: Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī i Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī.

- أسعد بتملّكه كاتبه الفقير إليه عزّ شأنه أحمد بن الحاجّ حسين الموستاري عفى عنهما الباري
- ثمّ نقله الدّوران إلى ملك الفقير إليه عزّ شأنه مصطفى بن الحاجّ حسين الموستاري عفى عنهما الباري.

Na listu 1a ime i pečat bivšeg vlasnika Kišī-zade (Ćišić) Munlā ʻAbdullāh Kurt.

5544. R-6424

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 375; 26 x 14,8 (19 x 9,7); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i bijelom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prašine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješke i imena dvojice ranijih vlasnika: Aḥmad Ṯābit Čoqaǧī-zāde i Mullā Aḥmad b. ʻAbdullāh iz Sarajeva. Bilješka prvog vlasnika je iz 1266/1849. godine.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5545. R-7078

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 327b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا الإبنان فلجرّهما لأنفسهما نفعًا بنصب حافظ للتّركة كذا شهادتهما للصّغير بمال سواء انتقل إليه من الميّت أو غيره أو كبير بمال الميّت فإنّهما أيضًا باطلة، أمّا الأولى فلأنّ التّصرّف في مال الصّغير للوصيّ سواء كانت في التّركة أولاً، وأمّا الثّاني فلأنّ المال إن كان من التّركة...

L. 327; 22,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Zufer ef. Bešlića iz Goražda (v. bilješku na unutrašnjoj strani prve korice).

5546. R-8075

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 48b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الجنائز جمع جنازة وهى بالفتح الميّت وبالكسر السّرير سُنَّ توجيه المحتضر أى من حضر الموتَ إلى القبلة على شقّه الأيمن إعتباراً بحال الوضع في القبر لأنّه أشرف عليه وجاز الإستلقا ء...

L. 48; 28 x 17,2 (20 x 9,5); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Pojedini listovi naknadno popravljani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a namjerno izbrisane bilješke dvojice ranijih vlasnika. Na pečatu jednog od njih može se pročitati ime Ṣāliḥ Nūrī i godina 1212/1797.

5547. R-8078

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

Fragment sa početka djela.

Završetak ovdje (l. 22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا حدّ لأكثره لأنّه قد يمتدّ إلى سنة أو سنتين وقد لا ترى الحيض أبداً فلا يمكن تقديره إلاّ عند نصب العادة إذا استمرّ الدّم...وقيل مدّة الحمل ستّة...

L. 22; 22 x 15,5 (14,7 x 10); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst na prva tri lista uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5548. R-5840

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Isto kao br. 5538.

L. 605; 20 x 14,2 (14,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa preklopom, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Korice originalnog poveza sa lijepo urađenim rozetama sa floralnim motivima isječene i nalijepljene preko impregniranog platna novog poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 605a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣādiq b. Faḍlī u četvrtak u mjesecu ševvalu 1243/1827. godine u Đakovici.

قد وقع الفراغ من تحريره...في يوم الخميس من شوّال سنة ثلاث وأربعين ومائتين وألف...على يد أضعف العباد...صادق بن فضلي بمدينة الياقوى صانها الله تعالى عن كلّ الآفات والبليّة وعصمها من القحط والغلاء واستيلاء الأعداء والكفرة...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5549. R-6454

غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام
ĠUNYA ḎAWĪ AL-AḤKĀM FĪ BUĠYA DURAR AL-ḤUKKĀM

Glosa na komentar djela *Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5537). I osnovno djelo *Ġurar al-aḥkām* i komentar na njega *Durar al-ḥukkām fī šarḥ Ġurar al-aḥkām* (v. br. 5538) napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. god, a ovu glosu napisao je Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī al-Ḥanafī, Abū al-Iḫlāṣ rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio 1035/1625. godine i ubrzo je, još za vrijeme njegova života, postalo veoma cijenjeno i popularno.

Kaḥḥāla III, 265; aẓ-Ẓāhiriyya I, 519-520; Ḥ. Ḫ. II, 1199; A. M. I, 192; Ḏayl II, 148; Ahlwardt I, 55

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أظهر في هذه الدّار ببديع قدرته ما شاء من المنح...وبعد، فيقول العبد الفقير إلى لطف مولاه الجلى حسن بن عمّار بن علي المكنّي بأبي الإخلاص الوفائي الشرنبلالي الحنفي، أدام الله سوابغ نعمه عليه، وغفر له ولوالديه ولمشايخه ومحبّيه...لمّا قرأت كتاب درر الحكّام...أردت جمع ما سطرته عليه مراجعًا للنّظر...وسمّيته غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام...

Završetak (l. 380b):

آخره: جمعنا الله وأصولنا وفروعنا وحواشينا ومحبّينا بدار السّلام ومتّعنا بالمشاهدة لذاته، فهى لنعم الختام، وشرف الصّلوة وأزكى السّلام على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء...والصّحابة والتّابعين لهم بخير إلى يوم القيامة.

L. 380; 30 x 20 (24 x 13); 33 retka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, a u prvoj i zadnjoj lagi, usljed dugotrajne upotrebe, po rubovima izlizani. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom, a komentar naznačen crvenom linijom iznad prve riječi komentara. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Kožne korice originalnog poveza sa lijepo urađenim rozetama sa floralnim motivima izrezane i nalijepljene preko kartonske podloge.

Na kraju djela (v. l. 380b) bilješka da ga je, po svoj prilici, iz autografa prepisao ʻAlī b. ʻAlī b. Ismā'īl al-Mālikī.

وقد انتهى تأليف هذه الحاشية المسمّاة بغنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام في أواخر سنة خمس وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة...بيد مؤلّفها المفتقر إلى لطف مولاه الجلى والخفى حسن بن عمّار بن علي الوفائي الشّرنبلالي الحنفي...تمّت بحمد الله تعالى وعونه...على يد علي بن علي بن إسماعيل المالكي...

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* namjerno brisana bilješka bivšeg vlasnika iz koje se može pročitati jedino godina 1164/1750. To znači da je prepis stariji od navedene godine.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5550. R-6501

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na listu 1b krupnim slovima هذا كتاب فقه كيداني

Isto kao br. 5308/2.

L. 11; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na prva dva lista između redaka prijevod značenja na turski jezik. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 11b) bilješka da ga je prepisao soḫta Muḥammad.

كتبه الحقير الدّاعي سخته محمّد.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Stolac.

5551. R-4863

Zbirka (مجموع), *2*

L. 39; 18,5 x 13 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst, osim na prvih pet listova, uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-5b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku naziv djela هذا فقه كيداني

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 7b-39a

رسالة في أحكام الصّوفيّة
RISĀLA FĪ AḤKĀM AṢ-ṢŪFIYYA

Naslov na početku (v. l. 7b) وصايا زين الدّين حافي(!)

Kratka risala sa savjetima i uputama za one koji se žele uputiti stazama tesavvufa, poznata još i pod nazivima: *Waṣiyya al-Ḫawāfī, Waṣāyā al-Ḫorāsānī, Waṣiyya al-'ārifīn* i *al-Waṣāyā al-qudsiyya*. Napisao na arapskom jeziku Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, Zaynuddīn, rođen 757/1356., umro 838/1435. godine. Autor je risalu završio 825/1422. godine.

Kaḥḥāla XI, 214; Ahlwardt III, 3023; Ḥ. Ḫ. II, 2012; Ḏayl Kašf az-Ẓanūn II, 911: Şeşen, 512, str. 292; az-Ẓāhiriyya III, 2192-2198, str. 146-150; Fajić III, 2285/2; Brockelmann G II, 206 i S II, 526

Početak ovdje (l. 7b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...قال شيخنا وأستاذنا...زين الملّة والدّين أبو بكر بن محمّد بن محمّد بن علي الخراساني الخواقي...أمّا بعد، حمداً لله تعالى والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله فهذه وصيّة لأصحابي وأولادي الّذين تابوا إلى الله وقصدوا سلوك طريق أولياء الله...

Završetak ovdje (l. 39a):

آخره: واعمل أنت على التّرتيب فإنّي ما كتبت على التّبويب وأنت شاهدت حالي وتوزّع بالي. أسأل الله توفيق العمل بمقتضاها لي ولكم ولجميع الطّالبين بحرمة سيّد المرسلين، صلّى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين.

Na kraju djela (v. l. 39a) bilješka da je za sebe prepiaos Aḥmad, imam u kasabi Livno, u mjesecu rebiul-evvelu 1022/ 1613. godine.

قد تمّت هذه الرّسالة...في شهر ربيع الأوّل...من سنة إثنى (و) عشرين وألف صاحب وكاتب أحمد الإمام في قصبه، إهلونه.

5552. R-5759

Zbirka (مجموع), *2*

L. 24; 20 x 14,5 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-7b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisan naziv djela i ime autora كتاب شروط كمال باشا زاده

Isto kao br. 5308/2.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 7b) u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻAbdulqadīr Ğaʻfar u drugoj dekadi mjeseca safera 1034/1624. godine.

كتبه عبد القدير جعفر الفقير...تحريراً في أواسط شهر صفر المظفّر من شهور سنة أربع وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة.

Ispod bilješke je otisnut i lični pečat prepisivača sa natpisom:

عبده جعفر، يا حفيّ الألطاف نجّنا ممّا نخاف.

2. L. 8b-24a

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Naslov na početku هذا كتاب أيّها الولد

Isto kao br. 5437/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5553. R-8160

Zbirka (مجموع), *3*

L. 73; 21 x 13,5 (14,5 x 7,2); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-8b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisano ime autora كتاب شروط الصّلوة كمال پاشا زاده

Isto kao br. 5308/2.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 8b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1136/1723. godine.

2. L. 9b-64a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku هذا كتاب مقدّمة

Isto kao br. 5292.

3. L. 65b-73b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na kraju djela (v. l. 73b) bilješka da je njegov prepis završen 1136/1723. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije hfz. Asima Sirće.

5554. R-5270

Zbirka (مجموع), *2*

L. 17; 20,5 x 14 (16 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih pet listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-6b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Na početku pogrešno napisano ime autora كتاب شروط الصّلوة لابن كمال پاشا

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 7b-16a

الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة والدّخان
AR-RISĀLA AL-MA'MŪLA FĪ KARĀHA AL-QAHWA WA AD-DUḪĀN

Kratka risala na arapskom jeziku o pokuđenosti upotrebe kahve i duhana sa vjerskog stanovišta. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći risalu sa ovakvim početkom i krajem. Prema posljednjoj rečenici koju je dodao prepisivač (v. l. 16a) risalu je napisao Munīrī-efendī. Nije nam poznato o kome je al-Munīriju ovdje riječ. Postojao je Šayḫ Ibrāhīm-ef. b. Iskender al-Bosnawī al-Belġrādī, poznatiji pod nadimkom al-Munīrī, umro u Beogradu oko 1026/1617. godine. Međutim, koliko je nama poznato, niko ko je do sada pisao o ovom autoru među njegovim djelima ne spominje ovu njegovu risalu. (*v. Šabanović, 193-201; M. Handžić, al-Ǧawhar..., 209, str. 138, Književni rad, str. 65; Bašagić, Znameniti Hrvati, 51; Dobrača II, 1555/1; I. Bušatlić, POF br. 47-48, 1999., str. 85-97*).

Početak (l. 7b):

أوّله: **ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الّذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلاً للّذين آمنوا ربّنا إنّك رؤف رحيم**. فلمّا رأيت أكثر (!) زماننا اتّبعوا الهوى والبدع واكبّوا على المعاصى والخبائث...وابتلوا بشرب القهوة والدّخان الإفرنجي وذهبوا على إباحتهما حتّى قالوا: لم نجد في القرآن وفي غيره دليلاً على حرمتهما، تصدّيت لإستقصاء الكلام في إيراد بعض الأدلّة الدّالّة على حرمتهما وابتديت بالآية في تحريم القهوة...**ومن يشاقق الرّسول من بعد ما تبيّن له الهدى ويتّبع غير سبيل المؤمنين نولّه ما تولّى ونصله جهنّم وساءت مصيراً**...

Završetak (l. 16a):

آخره: وقد أفتى مشايخ الإسلام مراراً في عزل الأئمّة والمؤذّنين يلازمون قهوخانه لأنّهم يشهدون الزّور وقال سهل: هو مجالس المبتدعين وقال الله تعالى: **والّذين لا يشهدون الزّور**...وذكر في الأشباه عدم جواز دفع الزّكاة إلى المبتدع وفي الاذكار عدم جواز التّسليم والرّدّ عليهم.

Rečenicu هكذا وقع في الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة لمنيري أفندي dodao je na kraju djela nama nepoznati prepisivač.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5555. R-5571

Zbirka (مجموع), *2*

L. 11; 17 x 13 (13 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-6a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

2. L. 6b-11a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5556. R-4405

شرح فقه الكيداني
ŠARḤ FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na listu 1a شرح فقه الكيداني للمولى المدقّق القهستاني

Komentar na djelo *Fiqh al-Kaydānī* (v. br. 5308/2). Komentar je poznat još i pod nazivima *Ǧāmi' al-mabānī fī šarḥ Fiqh al-Kaydānī* (v. Kaḥḥāla IX, 179) i *Šarḥ Maṭālib al-muṣallī* (v. Ahlwardt III, 3525). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn, umro 962/1555. godine. Kako sam na kraju kaže, autor je djelo završio na dan Bajrama 947/1540. godine.

Kaḥḥāla IX, 179; Ahlwardt III, 3525; Dobrača II, 1326/1; Ḥ. Ḫ. II, 1802; Brockelmann G II, 198

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي رفع قاعدة الفقه حتّى وفّقنا على مراد خير التّابعين أبي حنيفة وأصحابه رضي الله عنهم وعن سائر أسلافنا أجمعين... أمّا بعد، فلمّا ارتحل من هذه الدّار خيار هذه الأمّة الأبرار من أصحاب سيّد الأخيار... حتّى وصل (ت) النّوبة إلى البارع فذ هذين العلمين المولى لطف الله النّسفي... الفاضل الكيداني... فصرفنا إلى شرح له كافٍ للمهمّات، مغنٍ في كثير في بابه من المطوّلات، موجد بلا اخلال...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمستحبّ لغة من الإستحباب وهو أن يتحرّى الإنسان في شيئ أن يحبّه كما في المفردات وشريعة كالتّطوّع والنّفل... ما فعله النّبيّ من فعل أو ترك...

L. 25; 20 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥasan.

من ممتلكات أحقر الورى حسن بن محمّد بن محمود بن حسن عفى عنه.

Iz kolekcije Ibrahim-bega Halilbašića.

5557. R-8123

Zbirka (مجموع), 2

L. 212; 20 x 14 (15 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Svaki drugi list ostavljen prazan za naknadne komentare. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po naknadno umetnutim listovima ima dosta komentara pisanih rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

1. L. 1b-54b

شرح فقه الكيداني
ŠARḤ FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5555.

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: ولعلّ هذا اليسير نافع للأنام بحرمة النّبيّ عليه الصّلاة والسّلام... بلا مثال للمخاطبين الرّاغبين من فحول الرّجال، لعلّه يتولّد منهنّ أولاد من صوالح الأعمال يوم العيد لسنة سبع وأربعين وتسعمائة... أرجو بهذه التّتمّة حسن العاقبة والخاتمة.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da je njegov prepis završio 'Umar b. Ismā'īl 12. redžeba 1065/1655. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد العبد الفقير إلى الله الجليل عمر بن إسماعيل ...عصر يوم الثّاني عشر من شهر رجب المرجّب في سلك شهور سنة خمس وستّين وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلوات وأزكى التّحيّة.

Na listovima 55b-56b navedeno je deset uslova kojih se trebaju pridržavati učitelj i učenik. Na početku je i naslov ispisan krupnim slovima, crvene boje شروط التّعليم والتّعلّم إثنا عشر. Moguće je da se radi o poglavlju iz nekog opširnijeg djela.

2. L. 59b-212a

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku (v. l. 59b) هذا كتاب شرح تعليم متعلّم

Komentar djela *Ta'līm al-muta'allim* (v. Dobrača I, 152/2 i Zürich I, 209-214) o vjersko-moralnom odgoju učenika koje je na arapskom jeziku napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203. god.

Komentar je na arapskom jeziku, za vrijeme vladavine Murata III (1574-1595), napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl, umro poslije 996/1587. godine i namijenio ga službenicima carskog harema, kojima je bio učitelj.

Dobrača I, 537/2, str. 360; Zürich I, 215-218; Fajić III, 2080/3; Ḥ. Ḥ. I, 425; TÜYATOK 07/II, 793; Ahlwardt I, 126; Brockelmann S I, 837; Tirana, 179, str. 137; Köprülü I, 733/1; Hasandedić 537

Početak (l. 59b):

أوله: الحمد لله الّذي أنعم علينا بأنواع النّعم ولطائف الإحسان، وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان...وبعد، فلمّا رأيت الكتاب المسمّى بتعليم المتعلّم مرغوبًا ومقبولاً بين أولي التّعليم والتّعلّم، خصوصًا بين الطّالبين السّاكنين في حرم أشرف الملوك والسّلاطين ...أردت أن أشرحه شرحًا يبيّن معاقده ويكشف معانيه...

Završetak (l. 208a):

آخره: وهو كتاب مشهور ومعتبر بين العلماء، فلا بدّ لطالب العلم من أن يجده ويتبرك بالآثار الواردة المذكورة فيه. والحمد لله على التّمام، والصّلوة والسّلام على محمّد أفضل الرّسل الكرام.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br.1 u ovoj zbirci.

Na listovima 208b-212a razne bilješke i dove na arapskom jeziku, pisane naknadno, rukom drugog prepisivača.

Na listu 1a bilješke da su raniji vlasnici rukopisa bili: 'Umar b. Ismā'īl i 'Abdurraḥīm Maḥmūd Efendī-zāde.

- تملّكه العبد الفقير إلى الله الغنىّ القدير عمر بن إسماعيل، عاملهما الله تعالى بفضله الجزيل.
- تشرّف بتملّكه الفقير عبد الرّحيم محمود أفندي زاده، أناله الله تعالى في الدّارين ما أراده.

Ispod bilješki su otisnuti i lični pečati vlasnika.

Iz Odbora IZ Čapljina.

5558. R-5764

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Komentar na kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Osnovno djelo, poznato pod raznim nazivima *Fiqh al-Kaydānī, Muqaddima aṣ-ṣalā, Maṭālib al-muṣallī, 'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā, Šurūṭ aṣ-ṣalā* i *al-Kaydāniyya fī al-fiqh* (v. br. 5508/2), napisao je Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznatiji pod nadimkom Taškӧprü-zāde, umro 968/1561. godine. Međutim, u uvodu komentara osnovno djelo se pripisuje Šamsuddīn Muḥammad al-Fanārīju (tj. Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn), rođen 751/1350., umro 834/1431. godine. (*v. Kaḥḥāla IX, 272 i az-Ẓāhiriyya I, 459*).

Brockelmann S II, 269/1; az-Ẓāhiriyya I, 459; Dobrača II, 908/2;

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل الصّلاة تالية للإيمان، وجعلها عماد الدّين لأهل الإحسان...إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس ذلك حقّ المصلّي ولم يرد في الشّرع تعيين شئ من السور لشئ من الصّلوة لكنّ الكراهة ليست في التّعيين مطلقًا بل مع عدم تجويز سورة عيّنها لصلوة معيّنة بما فيه من تفضيل بعض السّور على بعض والجمع بين السّورتين بترك واحدة بينهما في ركعة أو ركعتين....

L. 17; 20,5 x 15 (16 x 9,5); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez od običnog kartona, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5559. R-5539

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Na početku pogrešno napisan naziv djela i ime autora هذا كتاب فهرس شروت كمال باشا

Isto kao br. 5558.

Završetak ovdje (l. 42a):

آخره. وعلى هذين الفصلين مسائل الكثيرة تعرف في الفتاوى (!) وقع الفراغ من إملاء هذا الشّرح على الولد الأعزّ كمال الدّين محمّد...يوم الجمعة الثّاني والعشرين من ذي الحجّة الحرام ...سبع وستّين وتسعمائة بمحروسة قسطنطينيّة...

L. 42; 15 x 10,5 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen crvotočinom i prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 42a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn al-Bānalūqawī (iz Banje Luke) 4. rebiul-evvela 1034/1625. godine.

تحريراً في اليوم الرّابع من شهر ربيع الأوّل حجّة أربع وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة كتبه العبد مصطفى بن حسام الدّين البانه لوقه وي...

5560. R-5168

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ما لم يأذن فيه الشّرع وهو المكروه والحرام فعلاً وتركًا في كلّ من المشروع وغير المشروع ولكن فيما سوى الإباحة فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وأنواع المشروعات في الأصل ثلثة كما مرّ وهو الواجب والمندوب والمباح إلاّ أنّ الواجب إذا ثبت بدليل قطعيّ يسمّى فرضًا وإذا ثبت بدليل ظنّيّ يسمّى واجبًا وإذا ثبت بالسّنّة يسمّى سنّتًا فصارت أنواع المشروعات خمسة...

L. 24; 19,5 x 13,5 (17 x 10); 19 redaka. *Ta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (v. l. 24b) da je njegov prepis završio Ḥusayn b. Ramaḍān u Beogradu, u četvrtoj noći mjeseca mevluda (tj. rebiul-evvela) 1043/1633. godine.

قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة المباركة بعون الله...عن يد العبد الضّعيف...حسين بن رمضان في بلاد بلغراد...في ليلة الرّابع من شهر مولود سنة ١٠٤٣ تمّت.

5561. R-5046

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Završetak ovdje (v. l. 29b) kao pod br. 5559.

L. 32; 20,5 x 15 (17 x 11); 17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 29b) u kome je data bilješka da je prepisano 1047/1637. godine.

تمّت تمام سنة ١٠٤٧

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na početku i kraju po tri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku koje se odnose na fikhska pitanja.

5562. R-8217

شرح مقدّمة الصّلاة
ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقال محمّد يسمّى في كلّ ركعة بين الفاتحة وسورة عند المخافة وأمّا عن الجهر فلا وقول أبي يوسف أقرب إلى الإحتياط لإختلاف العلماء، والآثار في كونها من الفاتحة كذا في المبسوط...

Završetak ovdje (l. 29b), isto kao pod br. 5559.

L. 13; 18 x 13 (13 x 7); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5563. R-6733

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Poznato djelo o hanefijskom fikhu na arapskom jeziku. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Autor je rođen u Halepu, gdje je započeo svoje školovanje, a kasnije ga nastavio u Kairu pred najpoznatijim učenjacima toga vremana. Nakon toga se nastanio u Istanbulu, gdje je dospio do položaja imama i hatiba u džamiji sultana Mehmeda Fatiha. Kao svestrani poznavalac fikha, tefsira, hadisa, i jezikčkih disciplina, a posebno arapskog, napisao je više djela od kojih su neka vremenom postala veoma popularna. Takav je slučaj i sa ovim djelom, urađenom i sabranom po uzoru na druga djela s ovog područja (*Muḫtaṣar al-Qudūrī, Muḫtār, al-Kanz* i *al-Wiqāya*). Djelo je napisano 923/1517. godine sažeto i lahkim stilom, tako da je vremenom postalo veoma popularno i dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik

fikha u medresama širom mnogih krajeva u sastavu Osmanskog carstva, pa i naših.

Djelo je štampano u Istanbulu (1251/1835, 1258/1842, 1264/1848), u Bulaqu (1263/1847), a poznati francuski orijentalista H. Sauvaire ga je, zajedno sa komentarom *Mağma' al-Anhur* od Muḥammad b. Sulaymān Šayḫī-zade, preveo na francuski i uz tekst arapskog originala štampao u Marselju (fr. Marseille), 1882. godine.

Dobrača II, 1329; Kaḥḥāla I, 80; Sarkīs I, 13; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 204-206; Ahlwardt IV, 4613; al-Ğibūrī I, 1857 str. 551; Brockelmann G II, 432 i S II, 642; Tirana, 138, str. 106; Ḥ. Ḫ. II, 1814; Kibris, 240, str. 168-171; A. M. I, 12; Köprülü I, 653 i III, 112; Zürich I, 87; Hasandedić, 59; Karatay A II, 4089-4108;

Početak (l. 5b):

أوّله: الحمد لله الّذي وفّقنا للتفقّه في الدّين، الّذي هو حبله المتين وفضله المبين وميراث الأنبياء والمرسلين وحجّته الدّامغة على الخلق أجمعين...وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي: قد سألني بعض طالبي الإستفادة أن أجمع له كتابًا يشمل على مسائل القدوريّ والمختار والكنز والوقاية...

Završetak (l. 199b):

آخره: ثمّ إنّي زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين ولم أزد شيئا من غيرهما، حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شيء، ممّا ليس في الكتب الأربعة. والله حسبي وهو نعم الوكيل.

L. 199; 19,5 x 11,2 (14,8 x 6,4); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, kaligrafskim pismom i crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom i crvenom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj polovini rukopisa, dužinom gornjerg prereza, listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovina, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan, naknadno vješto popravljen dužinom hrbata i preklopa.

Na kraju rukopisa (v. l. 199b) bilješka da ga je u mjesecu zul-kadetu 1035/1626. godine, prepisao ‘Abdullāh as-Sīnūbī (iz Sinopa u Turskoj).

لله الحمد في البداية والاختتام، وله الشّكر على الوصول إلى هذا المقام، والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله الكرام، وأصحابه ذوي الفضل والاحترام، على يد الفقير إلى ربّه القدير، عبد الله السّينوبي في شهر ذي القعدة، لسنة خمس وثلاثين وألف.

Na listu 1a imena i pečati dvojice ranijih vlasnika: Ḥamza b. Sulaymān i ‘Abdullāh. Na istoj strani ime trećeg vlasnika namjerno izbrisano.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Hamdija Čemerlić iz Sarajeva.

5564. R-7993

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 135; 19,5 x 13,5 (14,5 x 7); 21 redak. *Nasta‘līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l.132b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio u srijedu, 2. rebiul-evvela 1055/1645. godine u Istanbulu Walī b. Ḥusayn, rodom iz grada Rušćuka (Bugarska).

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة المباركة لسنة خمس وخمسين وألف في ماه ربيع الأولى(!) في يوم الثّاني أوّل چهار شنبة المباركة على يد أضعف الفقير إلى رحمة ربّه الغنى ولي بن حسين في بلد المولود الأصل عن قصبه، روشچق وفي كتابة النّسخة الشّريفة المباركة في استانه، قسطنطينية...

Na listu 2a nečitak pečat nekog od ranijih vlasnika, a na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime Sayyid Abū Bakr efendī-je, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5565. R-7666

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 129; 19 x 11,5 (14 x 6,7); 21 redak. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima i raznim bilješkama. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Listovi sa originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, obložen platnom crvene boje. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 129b) u kome je data bilješka da ga je prepisao al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ Aḥmad uoči petka u mjesecu džumadel-ula 1070/1660. godine.

تمّ الرّقم بعون الله تعالى على يد الفقير...الحاجّ محمّد بن الحاجّ أحمد بعد العشاء، ليلة الجمعة من شهر جمادى الأولى...لسنة سبعين وألف.

Bilješka o prepisu data i na prvom zaštitnom listu na strani *a*. Ispod bilješke je otisnut i pečat ovalnog oblika sa prepisivačevim imenom.

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa ‘Abdullāh b. Ṣiyāmī b. Ḫiḍr al-Bosnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawabādī (Bošnjak iz Nevabada kod Prusca), te da je u posjed rukopisa došao u Istanbulu 1082/1671. godine, a u drugoj da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. ‘Abdullāh b. ‘Alī b. Ya‘qūb b. ‘Uṯmān, imam u kasabi Zenica.

- ممّا أودعه الله لدى الفقير الحقير إلى رحمة ربّه القدير عبد الله بن صيامي بن خضر البسنوي الأقحصاري النّوابادي في محروسة قسطنطينية في تاريخ سنة إثنتين وثمانين وألف.

- ممّا أودعه الله لدى الفقير الحقير إلى رحمة ربّه القدير محمّد بن عبد الله بن علي بن يعقوب بن عثمان إماماً بقصبه، إزنچه.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5566. R-7096

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: على مرجعها فهو لأبي يوسف ومحمّد رحمهما الله تعالى ولم آل جهداً في التّنبيه على الأصحّ والأقوى وما هو المختار للفتوى، وحيث اجتمع فيه الكتب المذكورة سمّيته بملتقى الأبحر ليوافق الإسم على المسمّى...

L. 155; 19,5 x 11,5 (15 x 6); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed dugotrajne upotrebe izlizani po rubovima, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Na listu 1a tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, odvojen od listova, oštećen vlagom i nevješto popravljan dužinom hrbata. Originalni hrbat i preklop otkinuti i zagubljeni.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 155a) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Abdurraḥmān b. al-Fattāḥ, u zadnjoj dekadi mjeseca šabana 1077/1667. godine.

قد وقع الفراغ من رقم هذه النّسخة الشّريفة المرغوبة في أواخر شعبان المعظّم لسنة سبع وسبعين وألف على يد الفقير...عبد الرّحمن بن الفتّاح غفر الله له ولوالديه....

Na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 154b bilješka nevještom rukom ranijeg vlasnika Bubalo Ibrahima iz sela Orahovice kod Konjica.

5567. R-6706

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 196; 20,2 x 14 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ sa mješavinom ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i dugotrajnom upotrebom. Hrbat i povez otkinuti i zagubljeni.

Na kraju djela (v. list 196b) bilješka da ga je prepisao izvjesni Muḥammad-efendī u medresi u Tarsusu 1084/1673. godine.

Na unutrašnjoj strani prve korice i na listu 1a bilješke da je vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Munlā Ḫalīl Šukrī iz Kajsarije.

5568. R-5263

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 187; 20,8 x 12,5 (16 x 5,3); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku rukopisa tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnoj strani veoma lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom, tirkiznom i bijelom bojom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa po jednom tankom linijom crne boje, a na ostalim listovima debelom crvenom linijom. Još po dvije linije crvene boje povučene po rubovima listova. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Dužinom gornjeg prereza, 1-5 cm dubine, listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Na pojedinim listovima vidljivi znakovi oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na vanjskoj strani korica i preklopa urađene rozete u obliku baklave ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. list 181a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Ša'bān, 18. safera 1100/1688. godine, u medresi Wālide Sulṭān u Uskudaru (četvrt u Istanbulu).

تمّ هذا النّسخ الشّريف بعون الله الملك اللّطيف عن يد (ال) عبد الضّعيف الحقير يوسف بن شعبان...في شهر صفر في اليوم الثّامن عشر في مدرسة والده سلطان در اسكدار لسنة مائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5569. R-1449

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 176; 20 x 11 (14,5 x 6,2); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista na kojima je dat sadržaj djela po poglavljima. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 171b) bilješka u kojoj se kaže da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Imrullāh ad-Diyāqowī (iz Đakovice) u subotu, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1106/1695. god.

قد تمّ تحريره وقت الضّحى يوم السّبت في أوائل شهر ذي القعدة لسنة ستّ ومائة وألف على يد أضعف العباد أحمد بن إمر الله الدّياقوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Na petom zaštitnom listu na strani *a* dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī, a u drugoj da je putem nasljedstva došao u vlasništvo Ṣāliḥ-a Ṣidqī-ja.

- إستصحبه الفقير إليه عزّ شأنه الحاجّ مصطفى القاضي.
- وبعده دخل في ملك الفقير صالح صدقي بالإرث الشّرعي.

Ispod prve bilješke je lični pečat vlasnika, a druga je namjerno brisana tako da je jedva čitljiva.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis vakuf Svrzo-zade Muhamed-efendije sa upisanom godinom 1931.

Na više mjesta (v. treći zaštitni list str. *a*, l. 1a, 11b, 63b i 171b) otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

5570. R-5085

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 178; 20,2 x 11,5 (14 x 5,7); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, ukrašen zlatnom, crvenom i plavom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. List 2 originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 177a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Ḥusayn ad-Dramawī (iz Drame), imam i hatib u Carevoj džamiji u Drami (Grčka), 1111/1699. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة على يد أفقر العباد وأحوجهم حسن بن حسين الدّرموي...الإمام والخطيب في الجامع العتيق السّلطاني الواقع في مدينة درامه صانها الله...في سنة إحدى عشرة ومائة وألف من هجرة من له العلى (!) والشّرف.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* dvije bilješke o ranijim vlasnicima rukopisa. U prvoj se kaže da je rukopis na trajnom čuvanju kod Muṣṭafe Kiši-zāde (Čišića), a u drugoj da ga je Aḥmad Sa'īd b. Muḥammad kupio od 'Alī-je i Muṣṭafe, sinova Sulaymāna Ćišića posredstvom Muḥammad-ef. Ćemalovića 15. redžeba 1209/1794. godine.

- من ودائع الدّهر لدى الفقير إليه عزّ شأنه مصطفى كشي زاده عفى عنه،

- ثمّ دخل إلى سلك ملك الفقير إليه عزّ شأنه أحمد سعيد بن محمّد بطريق الإشترا، من علي ومصطفى، إبني سليمان كشيك بواسطة محمّد أفندي كمالويك. ١٥ رجب سنة ١٢٠٩

Ispod prve bilješke otisnut pečat sa imenom Muṣṭafā, a ispod druge sa imenom Aḥmad Sa'īd iz 1197/1765. godine.

5571. R-7089

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 189; 20,5 x 15 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i tekst oštećen toliko da je na pojedinim listovima nečitljiv. Na većini listova, kao znak oboljenja, pojavile su se tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom. Zadnja korica fizički odvojena od poveza. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 189b) u kome je data bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḫalīl b. al-Ḥāǧǧ Sayyid Aḥmad u ponedjeljak, u prvoj dekadi mjeseca šabana 1118/1706. godine.

تمّت الكتاب في أوائل شعبان من يوم الإثنين...على يد (ال) عبد الضّعيف...كاتبه ومالكه أحمد بن الحاجّ خليل بن الحاجّ سيّد أحمد...تاريخ سنة ١١١٨

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5572. R-6493

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa (oko 50 lista).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لفظ الشّهادة وفي هلال الفطر وذي الحجّة شهادة حرّين أو حرّ وحرّتين بشرط العدالة...ويجب على النّاس إلتماس الهلال في التّاسع والعشرين من شعبان ومن رمضان وإذا ثبت في موضع لزم جميع النّاس وقيل يختلف باختلاف المطالع. **باب موجب الإفساد** يجب القضاء والكفّارة ككفّارة الظّهار على من جامع أو جومع في رمضان عمداً في أحد السّبيلين أو أكل أو شرب...

L. 169; 18,5 x 11 (11,5 x 5); 17-19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane crvenim mastilom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, naknadno šiven i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 169b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1123/1711. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Stolac.

5573. R-5351

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 223; 19,5 x 11,5 (13,5 x 5,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, naknadno popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 220a) bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. 'Abdulkarīm al-Fočawī (iz Foče) u utorak, 7. redžeba 1124/1712. godine.

تمّت الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه عن يد العبد المذنب...أحمد بن عبد الكريم الفوچوي...قد وقع إتمامه وقت الظّهر من يوم الثّلثا، السّابع من رجب المرجّب سنة أربع وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* tri ovalna pečata sa imenom Sulaymān Nağīb i godinom 1223/1808. Najvjerovatnije se radi o ranijem vlasniku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5574. R-6244

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Fragment sa kraja djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كزوج وثلث وبنات وإلاّ فإن وافق ضرب وفق رؤسهم في مخرج فرض من لا يردّ عليه كزوج وست بنات وإن بابن ضرب كلّ رؤسهم فيه كزوج وخمس بنات وإن كان مع الثّاني من لا يردّ عليه قسم الباقي...

L. 4; 22 x 15,5 (15 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i debelim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 3b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. 'Alī al-Bābāwī, nastanjen u mahali Sufija, uoči ponedjeljka, 1. safera 1125/1713 . godine.

قد وقع الفراغ من ترقيم هذه النّسخة الشّريفة الموسومة بملتقى الأبحر...على يد العبد الفقير إلى الله الغنى أحمد بن على البابائي السّاكن بمحلة صوفيلر في السّاعة السّادسة من ليلة الإثنين الحادية من صفر الخير لسنة خمس وعشرين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* ime Ibrāhīm Mujo Alić. Najvjerovatnije se radi o bivšem vlasniku.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5575. R-5152

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko desetak listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وقبلة من بمكّة عين الكعبة، ومن بعد جهتها فإن جهلها ولم يجد من يسأله عنها تحرّى وصلّى وإن علم بخطأها بعدها فلا يعيد...**باب صفة الصّلوة** فرضها التّحريم وهى شرط والقيام والقراءة والركوع والسّجود والقعود الأخير...

L. 237; 19,5 x 14 (13 x 6,2); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na početku i kraju rukopisa dohvaćeni vlagom, usljed čega se na pojedinim listovima razlilo mastilo, oštetio tekst i, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna crne boje. Prilikom posljednjeg koričenja na početku i kraju rukopisa dodat po jedan zaštitni list.

Na kraju djela (v. l. 234b) bilješka da ga je prepisao Isḥāq b. Ḥusayn 1143/1730. godine.

حرّره الفقير إسحق بن حسين...في سنة ١١٤٣

Na zadnjem zaštitnom listu bilješka iz 56. (1156/1743 ili 1256/1840. godine), da je rukopis vakuf bivšeg pisara državne blagajne za Bosnu.

تحصيلا لرضا، الله تعالى وقف قلندي...والفقير الحقير بنده سابقا كاتب خزينه بوسنه في سنه ٥٦

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listu 1a).

5576. R-4821

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 238; 20,5 x 13,5 (13 x 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Tekst uokviren na naslovnoj strani sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Rubovi listova obrubljeni crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno nevješto popravljan i lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 238a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio as-Sayyid Ibrāhīm b. Mūsā, u ponedjeljak, 21. redžeba 1159/1746. godine.

الحمد لله الوهّاب على ما هدانا لختم الكتاب...وأنا (ال) عبد الضّعيف الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير السّيّد إبراهيم بن موسى، غفر الله لهما بحرمة المصطفى...سنة تسع وخمسين ومائة وألف من شهر رجب في يوم احدى وعشرين يوم الثاني...

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muftī-zāde as-Sayyid Aḥmad Qarṣī.

5577. R-8126

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje oko 13 listova teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كذا الخلاف لو جرّد الأربع من القراءة أو قراءة في احدى الأخريين فحسب، ولو قرأ في الأوليين والأخريين فقط أو تركها في احدى الأوليين واحدى الأخريين فقط قضى ركعتين إتفاقا...**فصل** التّراويح سنّة مؤكّدة في كلّ ليلة من رمضان عشرون ركعةً بعشر تسليمات وجلسة بعد كلّ أربع...

L. 174; 20 x 13,5 (12 x 5,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom.

Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Djelo se završava kolofonom (l. 171a) u kome je data bilješka bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Ṣāliḥ as-Sarāyī (iz Sarajeva) u četvrtak, 18. rebiul-ahira 1160/1747. godine.

وقد تمّ تسويده في وقت الضّحى في يوم (ال) خميس ثامن عشر من ربيع الآخر سنة ستّين ومائة وألف على يد الفقير إلى الله الغنيّ أحمد بن صالح السّرايي غفر الله عنهما السّيّئات والحمد لله.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5578. R-7996

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 183; 21,5 x 14 (15 x 6,5); 15-19 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Djelo su, po svoj prilici, prepisala dvojica prepisivača, i to: prvi prvih pedeset listova, mjestimično vokalizovanim *nasta'līq*-om sa velikim proredom u 15 redaka i sa dosta komentara po marginama i interlinearnih bilješki, a drugi od 51. lista pa do kraja, *nasḫ*-om sa 19 redaka i bez komentara po marginama i interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 183a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Šayḫ Ḥusayn 1162/1749. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة عن يد محمّد بن شيخ حسين...لسنة إثنى وستّين ومائة وألف.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na početku i kraju rukopisa (v. prvi zaštitni list, str. *a* i l. 183b) pečat ranijeg vlasnika sa natpisom Mujaga Munlā Mehmedović.

Rukopis je iz medrese u Brčkom, a u ovu biblioteku je došao 1986. godine preko Seida-ef. Praše, imama iz Brčkog. (v. bilješku na ceduljici koja se nalazi u rukopisu).

5579. R-4635

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 201; 19,5 x 12,3 (13 x 5,8); 17 redaka. *Ta'līq,* pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, crvenom i tirkiznom bojom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i dugotrajnom upotrebom, nevješto popravljan i lijepljen dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 201b) u kome je data bilješka da ga je autor završio u utorak, 13. redžeba 923/1517. godine.

قد تمّ تبييضه بين الصّلوتين من يوم الثّلثاء ثالث عشر رجب المعظّم لسنة ثلاث وعشرين
وتسعمائة على يد الفقير إلى الله الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismi i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješke i pečati dvojice ranijih vlasnika: Darwīš Ibrāhīm b. 'Abdullāh al-Muẓaffarī iz 1163/1750. godine iz Sarajeva koji je rukopis dobio u nasljedstvo i Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Razī (Velihodžić, iz Sarajeva).

- ثمّ دخل إلى نوبة الفقير درويش إبراهيم بن عبد الله المظفّري بالإرث الشّرعي لسنة ١١٦٣
- ثمّ تملكه الفقير إلى الله الباري محمّد بن وليّ الدّين الرّازي غفر الله له ولوالديه ...

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Ahmed-beg Čengić iz Mrežice kod Foče.

5580. R-5962

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 200; 22 x 15 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po rubovima većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna crne boje. Prilikom koričenja na početku i kraju rukopisa ubačen po jedan dodatni zaštitni list.

Na kraju rukopisa (v. l. 200a) bilješka da je djelo prepisano 10. muharrema 1168/1754. godine. Nama podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a*, bilješke dvojice bivših vlasnika. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm-efendī Pūčō (?) Ihlawnalī (Livnjak), a u drugoj da je 1238/1822. godine vlasnik rukopisa bio Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, muvekit u kadiluku Zvornik.

- صاحب إبراهيم أفندي پوچو اهلونه لي،
- تملكت هذه النّسخة الشّريفة المسمّى بملتقى الأبحر وأنا الفقير محمّد حسيب بن إبراهيم
بن مصطفى الموقت بقضاء ازورنيق...سنة ١٢٣٨

Ispod bilješke drugog vlasnika otisnut i lični pečat ovalnog oblika sa imenom Muḥammad Ḥasīb.

5581. R-4853

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 238; 20 x 13 (14,5 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, lijepljen i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1182/1768. god. jer je, prema bilješci na prvom zaštitnom listu na strani *a*, te godine njegov vlasnik bio Ḥamza Čalabī b. Aḥmad Čorbeğī b. Muḥammad Čorbeğī b. Muṣṭafā Kethoda.

5582. R-6478

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 195; 22,2 x 13 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, u početku crvenim, a kasnije crnim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima, kao znak oboljenja, nalaze se tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, lijepljen i nevješto popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Rozete na koricama izlizane.

Na kraju djela (v. l. 195b) bilješka na arapskom jeziku, sa puno grešaka, da ga je u mjesecu saferu 1183/1769. godine, u Carevoj medresi u Beogradu prepisao Ğa'far b. Ḥasan.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المباركة سنة ثلاث وثمانين ومائة بعد الألف
في ماه صفر في يوم على من (؟) يد أضعف الفقير يحتاج (؟) إلى رحمة ربّه الغني جعفر بن
حسن...تمّت في مدرسة حنكاري (؟) في شهر المنصور (؟) البلغراد (؟)

Na kraju bilješke prepisivač je dodao "عاصمة مولدي ١١٧٥" /*Prijestolnici moga rođenja, 1175*"/1761. godine. Po ovome, ukoliko je bilješka tačna, ispada da je prepisivač ovo djelo prepisao kao dijete od svega osam godina života. (?!)

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Strnjak Hadži Muhamed efendija.

Iz Odbora IZ Stolac.

5583. R-4713

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 218; 20,2 x 14,3 (15 x 6,8); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i tekst naknadno, rukom drugog prepisivača, dopisan na unutrašnjoj strani prve korice. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na prvih dvadesetak listova ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i nevješto popravljan dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1194/1780. godine, jer iz te godine na zadnjem zaštitnom listu nalazimo bilješku vlasnika rukopisa Sayyid Yaḥyā-beg b. Aḥmad-bega iz kasabe Valjevo.

صاحب الكتاب سيّد يحيى بك بن أحمد بك (ال) ساكن (في) قصبه، والو سنة ١١٩٤

Na istom listu nalazi se i ime drugog vlasnika Ibrāhīm Niyāzī.

5584. R-6679

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 205; 22 x 16 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na prvih tridesetak lista ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Od nekadašnjeg poveza sačuvani samo kožni hrbat i dio kartonskih korica.

Rukopis se završava kolofonom (v. l. 205b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. ʻUmar, u srijedu u mjesecu zul-hidždžetu 1213/1799. godine.

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة قبل الظّهر في النّهار چهار شنبه في شهر ذي الحجّة المكرّم سنة ثلاث عشر ومائتين وألف على يد الفقير...حسن بن عمر.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa imenima, najvjerovatnije ranijih vlasnika, Zuko Muhamed, Ramo Glušić, Ibrahim Čorbek i Mustafa Pitić.

5585. R-6396

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 214; 20,8 x 14 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi 197-211 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima, kao znak oboljenja papira, pojavile su se tamne fleke. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave, složene od šestougaonih elemenata u vidu saća, sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* pečat ovalnog oblika, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, sa zvijezdom šestokrakom i imenom Muṣṭafā u sredini.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5586. R-6527

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 189; 19,2 x 14 (13 x 7); 15 redaka. Nasḫ sa mješavinom ta'līqa, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan, obložen ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka na turskom i bosanskom jeziju o ulasku Austro-Ugarske u Bosnu i Hercegovinu i ispod bilješke potpis ranijeg vlasnika Mula Ibrahima Pitića.

5587. R-2103

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 135; 19,5 x 12 (12,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, mjestimično oštećen crvotočinom, popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je njegov vlasnik Ṣāliḥ 'Izzet do rukopisa došao putem otkupa. Ispod bilješke pečat vlasnika sa utisnutim imenom 'Abduhū Ṣāliḥ.

Na listovima 1b, 3a, 5a i 19a veliki pečat, ovalnog oblika sa naznakom *Vakuf Saliha Izzet-efendije Hromo-zade (Hromića).*

وقف حرومو زاده صالح عزّت أفندي.

5588. R-5179

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 70b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الشّركة:** هى ضربان شركة ملك وشركة عقد، فالأولى أن يملك إثنان عينًا إرثًا أو شراءً أو إيهابًا أو إستيلاءً أو إختلط مالهما بحيث لا يميّز أو خلطاه وكلّ منهما أجنبىٌ في نصيب الآخر ويجوز بيع نصيبه في الشّركة...

L. 70; 20 x 12 (14,5 x 6,7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom tankom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama urađene rozete u obliku baklave.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* otisnut pečat, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, sa imenom 'Abduhū Munlā 'Uṯmān.

5589. R-6392

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 204; 21 x 11 (14 x 5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5590. R-6181

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 215; 21,5 x 15,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom posljednjeg koričenja na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5591. R-7994

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḪUR

Isto kao br. 5563.

L. 80; 20 x 14 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, izlizani po rubovima, razasuti i po poglavljima odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Zadnja tri lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i dugotrajnom upotrebom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 7b otisnut pečat ranijeg vlasnika čije ime nije čitljivo.

Iz Sanskog Mosta.

5592. R-7997

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḪUR

Isto kao br. 5563.

L. 196; 22 x 16 (14 x 7); 15-19 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani dosta neujednačeno, po svoj prilici, od strane više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prilikom uvezivanja neki listovi ispreturani. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5593. R-6595

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḪUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno na početku i kraju. Na početku nedostaje oko deset, a na kraju oko dva lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وهو البياض المعترض في الأفق إلى طلوع الشّمس ووقت الظّهر من زوالها إلى أن يصير ظلّ كلّ شيئ مثله سوى في الزّوال، وقال إلى أن يصير مثلاً ووقت العصر من انتها، ووقت الظّهر إلى غروب الشّمس ووقت المغرب من غروبها إلى مغيب الشّفق وهو البياض الكائن في الأفق...

Završetak ovdje (l. 235b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **حساب الفرايض** الفروض نوعان الأوّل النّصف ونصفه وهو الرّبع ونصف نصفه وهو الثّمن، والثّاني الثّلثان ونصفهما وهو الثّلث ونصف نصفهما وهو السّدس، فالنّصف يخرج من إثنين والرّبع من أربعة والثّمن من ثمانية والثّلثان والثّلث من ثلاثة والسّدس من ستّة، وإن اختلط النّصف بالنّوع الثّاني أو بعضه...

L. 235; 14 x 8,5 (10,4 x 4,7); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja papira, pojavile tamne fleke. Listovi na početku i kraju rukopisa razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom tankom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom, prepukao i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ismaila Resulovića iz Stoca.

5594.
R-8133

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب المزارعة** هى عقد على الزّرع ببعض الخارج وهى فاسدة وعندهما جائزة وبه يفتى وقال الحصيري وأبو حنيفة وهو الذي فرّع هذه المسائل على أصولها لعلمه أنّ النّاس لا يأخذون بقوله ويشترط فيها صلاحيّة الأرض للزّرع وأهليّة العاقدين وتعيين المدّة وربّ البذور وجنسه ونصيب الآخر...أو أن يكون التّبن لأحدهما والحبّ للآخر أو أن يكون الحبّ بينهما أو التّبن لغير ربّ البذور أو يكون التّبن...

L. 99; 20,5 x 14 (16 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i razasuti. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5595.
R-8134

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **باب الأنجاس** يطهّر بدن المصلّي وثوبه من النّجس الحقيقي بالماء وبكلّ مايع طاهر مزيل كالخلّ وماء الورد...وعند محمّد لا يطهّر إلاّ بالماء...

Završetak ovdje (l. 100b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الأضحيّة** هي واجبة وعن أبي يوسف سنّة...وإنّما تجب على حرّ مسلم مقيم موسر في يوم الأضحى عن نفسه...

L. 100; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i razasuti. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5596.
R-6187

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وبعد ما بُنِيَتْ داراً أخرى حَنِثَ وكذا لو وَقَفَ على سَطْحِهَا وقِيلَ لاَ يحنث به...ولو جعلت مسجداً أو حمّامًا أو بُسْتَانًا أو بيتًا بعد ما خَرِبَتْ فدخَلَهَا لا يحنث، وكذا لو دخل بعد انهدام الحمّام وأشباهه...

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب المضاربة** هى شركة في الرّبح بمال من جانب وعمل من جانب والمضارب أمين فإذا تصرّف فوكيل وإن ربح فشريك وإن خالف فغاصب وإن شُرط كلّ الرّبح له فمستقرض وإن شُرط لربّ المال فمستبضع...

L. 49; 21 x 13 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na većini listova mastilo razliveno i tekst oštećen. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom različitih prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5597. R-4557

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje uvodni dio od oko jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم. كتاب الطّهارة: قال الله تعالى: يا أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤسكم وأرجلكم إلى الكعبين. ففرض الوضوء: غسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والوجه ما بين قصاص الشّعر وأسفل الذّقن...

L. 163; 17 x 9,5 (12 x 4,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima mastilo razliveno i tekst oštećen. Po marginama ima dosta komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Na zadnjem listu (v. l. 163b) pečat sa imenom Darwīš 'Umar, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije porodice Riđanović-Velagić. Poklon nasljednika.

5598. R-4463

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Na početku nedostaje uvodni dio od oko jednog lista teksta. Na početku djela (v. l. 7a) krupnim slovima pogrešno dat i naslov i ime autora هذا كتاب مجمع فتاوى أحمد أفندي

Početak ovdje (l. 7a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كتاب الطّهارة: قال الله تعالى: يا أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤسكم وأرجلكم إلى الكعبين. ففرض الوضوء: غسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس والوجه ما بين قصاص الشّعر وأسفل الذّقن...

L. 383; 29,5 x 21 (18 x 8,6); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Na prvih deset lista tekst uokviren plavom linijom, a na ostalim listovima uz plavu liniju dodana još jedna linija crvene boje. Listova obrubljeni crvenom linijom. Na većini listova ima dosta slobodna prostora, jer je prepisivač svako novo poglavlje započeo pisati na novom listu. Po marginama ima dosta komentara od kojih su neki pisani rukom istog prepisivača, a drugi naknadno, najvjerovatnije, rukom kasnijih vlasnika. Zadnje poglavlje كتاب الفرائض prepisano naknadno, krupnim slovima, nevještom rukom i sa mnogo grešaka. Uz spomenuto poglavlje na marginama su date i tabele o podjeli nasljedstva. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom izlizan usljed dugotrajne upotrebe.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, godini prepisa niti ranijim vlasnicima. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1282/1865. godine, jer na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* nalazimo bilješku nepoznatog vlasnika iz te godine.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5599. R-7995

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

L. 266; 18,7 x 12,8 (12,3 x 7); 13-18 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 266a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, 29. zul-kadeta 1272/1856. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الفوائد الضّيائيّة وقت الضّحى في شهر ذي القعدة الشّريف في يوم الجمعة في (ال) يوم التّاسع والعشرين في سنة إثنى وسبعين ومائتين وألف ١٢٧٢

Ispod bilješke otisnut pečat sa imenom Nu'mān. Najvjerovatnije se radi o prepisivaču i vlasniku rukopisa. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Fehim Karahodža, načelnik općine Bila.*

5600. R-7998

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5563.

Fragment sa početka djela sa prijevodom na bosanski jezik.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وتغيير العصر مالم تتغيّر الشّمس والعشا، إلى ثلث اللّيل والوتر إلى آخره لمن يثق بالإنتباه وإلاّ فقبل النّوم وتعجيل الظهر والعشا، والمغرب وتعجيل العصر والعشا، يوم الغيم وتأخير غيرهما...

L. 12; 20,3 x 16,4 (17 x 15); 10 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom sa velikim proredom. Mastilo crno. Sveska sa linijama. Između redaka prijevod riječi na bosanski jezik pisan arebicom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, plave boje.

Bez podataka o prepisu.

Na zadnjoj korici naljepnica sa natpisom: *Kadribašić Jusuf, IV razred Čačak medrese - Brčko.*

5601. R-4786

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر
MAĞMA' AL-ANHUR FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563). Napisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Sulaymān, Šayḫī-zāde, umro 1078/1667. godine. Autor je, kako kaže na kraju, djelo završio 1077/1666. godine. Djelo je bilo veoma popularno i dugo vremena je služilo kao udžbenik u medresama. Prvi put je štampano u Istanbulu 1240/1824. godine.

Dobrača II, 1386; Kaḥḥāla V, 175; Şeşen, 270, str. 178; az-Ẓāhiriyya II, 137-140; Ḥ. Ḫ. II, 1815; Köprülü II, 90; Sarkīs II, 1170;

Drugi svezak

Početak (l. 1b):

أوّله: الجلد الثّاني. **كتاب البيوع**: وجه المناسبة بينه وبين ما قبله إزالة الملك...فنزل الوقف في ذلك بمنزلة البسط من المركّب والبسيط مقدّم على المركّب ...

Završetak ovdje (l. 281a):

آخره: **ولم أزد شيئًا من غيرهما** أى غير الهداية ومجمع البحرين **حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شئ ممّا ليس في الكتب الأربعة والله حسبي** أى كافي **ونعم الوكيل** والحمد لله ربّ العالمين.

L. 281; 31,5 x 18,5 (24 x 12,5); 35 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Na početkučetiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 281a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen 1133/1720. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Beliğrādī Muṣṭafā Muḥyī. Ispod bilješke otisnut pečat vlasnika.

Iz kolekcije Hadžiomerović Ali Riza iz Orašja.

5602. R-8092

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر

MAĞMA' AL-ANHUR FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5601.

Drugi svezak

Završetak ovdje (l. 338a):

آخره: وقد انتهى وتمّ بفضله تعالى ببلدة أدرنه، صانها الله تعالى عن البليّة، قاضيًا بالعساكر المنصورة، في ولاية روم ايلي المعمورة، راجيًا من الله عزّ وجلّ العفو ممّا وقع فيه القصور والخبط والزّلل. وذلك في ليلة الخميس في اليوم التّاسع عشر من جمادى الآخرة من شهور سنة سبع وسبعين وألف، من هجرة من له العزّ والكمال والشّرف.

L. 338; 23,5 x 17 (18,5 x 9,5); 29 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst uokviren linijom crvene boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5603. R-5083

مجمع الأبحر (في شرح ملتقى الأبحر)

MAĞMA' AL-ABḤUR (FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR)

Komentar djela *Multaqā al-Abḥur* (v. br. 5563). Prema rukopisu, komentar je napisao Ismā'īl b. al-Ḥāğğ Ḥusayn Ğawharī-zāde, umro poslije 1118/1706. godine. Od nama pristupačnih izvora autora sa ovim imenom navode jedino Kaḥḥāla (v. II, 265) i az-Ziriklī (v. I, 312), ali mu ni on ne pripisuje ovaj komentar.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنعم علينا بانزال القرآن وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان وشرّفنا بعلم الشّرائع والأديان...وبعد، فيقول العبد المفتقر إلى رحمة ربّه الجليل إسماعيل بن الحاجّ حسين المدعوّ بجوهري زاده، جعل الله له الحسنى وزيادة...لمّا رأيت الكتاب المسمّى بملتقى الأبحر مقبولاً ومرغوبًا بين أولى التّعليم والتّعلّم، خصوصًا بين الطّالبين السّاكنين في محميّة قسطنطينية..وكان أكثر عبارته مغلقًا ومجملاً بحتاج أشدّ الإحتياج إلى الإيضاح والبيان..شرحته شرحًا يفصّل مجملاته ويبيّن معضلاته ويظهر مكنوناته...وسمّيته بمجمع الأبحر...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: العقد الأوّل جائز والثّاني فاسد فرّق القاضي والظّاهر أنّه طلاق حتّى ينقص العدد كما في الفتح...أى الأختين لأنّ نكاح أحديهما باطل بيقين لا وجه إلى التّعيين لعدم الأولويّة والتّرجيح..إذ لا يمكن الاستمتاع بواحدة منهما أو للضّرر عليه وعليها بالزام النّفقة والكسوة من غير قضاء حاجته...

L. 130; 21,5 x 16 (16,5 x 11); 31 redak. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku jedan zaštitni list sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Na listovima 1a i 130b bilješke da je vlasnik rukopisa bio izvjesni 'Abdurraḥīm, bivši kadija u gradu Izmiru.

5604. R-8093

شرح ملتقى الأبحر لمجهول

ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR LI MAĠHŪL

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563) od nama nepoznatog autora. Na početku nedostaje veći dio rukopisa. Zadnje poglavlje مسائل شتّى je bez komentara što znači da ga autor nije završio, ili prepisivač nije prepisao.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أى للمشتري ردّه أى ردّ المبيع إذا راه أى المبيع ما لم يوجد من المشتري ما يبطله، أى ما يبطل الخيار...فصل مطلق البيع يقاضي سلامة المبيع لأنّ الأصل هو السّلامة وهو وصف مطلوب مرغوب عادةً والمطلوب عُرفًا كالمشروط نصًّا، فمن وجد في مشرية عيبًا نقص ثمنه عند التّجّار ردّه ...

Završetak (l. 292a):

آخره: ثمّ إنّي زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين ولم أزد شيئا من غيرهما، حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شيء، ممّا ليس في الكتب الأربعة. والله حسبي وهو نعم الوكيل. وقد تمّ تبييضه بين الصّلوتين من يوم الثّلثا، ثالث عشر رجب المعظّم سنة ثلث وعشرين وتسعمائة على يد الفقير إلى الله الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي والحمد لله ربّ العالمين...

L. 292; 21 x 15,5 (16 x 10); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, slijepljeni, ispremetani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova, do 10 cm dubine dužinom gornjeg prereza, tekst oštećen, mastilo razliveno i papir oštećen toliko da je u fazi raspadanja. Komentarisani tekst nadvučen, u prvoj polovini rukopisa crvenom, a u drugoj crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi bez kustoda i sa naknadno upisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḫiḍr u posljednjoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1138/1726. godine. (v. bilješku na listovima 286a i 292a).

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5605. R-8096

شرح ملتقى الأبحر

ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563) od početka djela do poglavlja *Kitāb al-buyū'*. Na listu 1a krupnim slovima napisan naslov uokviren crvenom linijom شرح الملتقى المسمّى بنظم اللآلي U nama dostupnoj literaturi nismo mogli pronaći komentar sa ovakvim početkom. Najvjerovatnije se radi o komentaru koji je, kako navode izvori (v. Kaḥḥāla XI, 201; Ḥ. Ḫ. II, 1814 i A. M. II, 255), napisao Muḥammad b. Muḥammad b. al-Bahnasī, ad-Dimašqī, upravo od početka do poglavlja *Kitāb al-buyū'* i koga je smrt (987/1579.) omela da završi započeti komentar. S obzirom na to da nijedan od gore spomenutih izvora ne navodi početak komentara, a da ga drugi nama dostupni izvori uopće i ne spominju, komentar u našem rukopisu nismo mogli uporediti.

Početak (l. 1b):

أوّله: **بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله:** جمع المصنّف بين التّسمية والحمد في ابتداء تصنيفه، اقتداءً بكتاب الله الملك المنّان وامتثالاً بحديث نبيّ الرّحمن واتّباعًا بالسّلف عليهم الغفران، والحمد هو الثّناء باللّسان على الجميل الإختياريّ من أنعام، والمدح هو الثّناء باللّسان على الجميل مطلقًا والشّكر مقابلة النّعمة بالقول أو الفعل والإعتقاد فهو أعمّ منهما بحسب المورد وأخصّ بحسب المتعلّق، فبينه وبينهما عموم وخصوص ...

Završetak (l. 423b):

آخر الموجود: **كتاب البيوع** وفي البزّازي عن الإمام أبي اللّيث لا يحلّ الدّخول أن يشتغل بالبيع والشّراء، وسائر المعاملات ما لم يحفظ كتاب البيوع وعلى كلّ تاجر أن يستصحب فقيهًا يشاوره في المعاملات احتياطا عن الرّبا وعن العقود الفاسدة...فصل في خيار الرّؤية...

L. 423; 22 x 16 (16 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, u početku crvenim, a kasnije crnim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen, u početku crvenom, a kasnije crnom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, izlizan usljed dugotrajne upotrebe. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima niti o tome kako i odakle je rukopis došao u ovu biblioteku.

5606. R-6645

شرح ملتقى الأبحر
ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5605.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: جمع مسألة وهو ما يبرهن عليه في العلم كتاب القدوري والمختار والكنز **والوقاية** بعبارة سهلة المأخذ، عارية سالمة من غريب اللّغة والتّعقيد والإيجاز المخلّ غير مغلقة، فأجبته، أى ذلك البعض بلا مهلة اجابة كريم إذ من كرم النّفس والأصل تعجيل مطلوب المسائل ...

Završetak ovdje (l. 445b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فاضرب سهام كلّ وارث من التّصحيح في جميع التركة، ثمّ اقسم أى المبلغ الحاصل من الضّرب على جميع التّصحيح فما خرج من القسمة فهو نصيبه، أى نصيب ذلك الوارث وكذا أى مثل ما يقوم في الموافقة والمباينة العمل لمعرفة نصيب كلّ فريق من الورثة وفي معرفة القسمة بين الغرما، اجعل جميع الدّيون كالتّصحيح واجعل كلّ دين كسهام وارث ثمّ اعمل المذكور فتضرب...

L. 445; 22 x 13,5 (18 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka da je rukopis bio vlasništvo izvjesne Ramize iz Gornjeg Vakufa i da ga je u ovu biblioteku donio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5607. R-8097

جامع النّقول ولامع العقول في شرح ملتقى الأبحر
ǦĀMI' AN-NUQŪL WA LĀMI' AL-'UQŪL FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (v. br. 5563). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Muḥammad al-'Uššāqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1101/1690. godine. Autor je djelo završio u Istanbulu 1068/1657. godine.

Kaḥḥāla XII, 280; Ḏayl II, 551; Dobrača II, 1391; Kairo I, 414; Brockelmann G II, 432; A. M. II, 442

Drugi svezak

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: والمقبوض على سوم الشّراء، وهو أن يسمّى الثّمن فيقول اذهب بهذا فإن رضيت به اشتريته بما ذكر. أمّا إذا لم يسمّ الثّمن فذهب به فهلك عنده لا يضمن نصّ عليه الفقيه أبو اللّيث قيل وعليه الفتوى وقيل الأوّل قول الإمام والثّاني قولهما...

Završetak ovdje (l. 182a):

آخره: ولحافظ القرآن أن يختم في كلّ أربعين يومًا لأنّ المقصود من قراءة القرآن فهم معانيه والإعتبار بما فيه من لا مجرّد التّلاوة قال اللّه تعالى: **أفلا يتدبّرون القرآن أم على قلوب أقفالها** وذلك يحصل بالتّأنّي لا بالتّواني في المعاني فقدر الختم أقلّه أربعين يومًا كلّ يوم حزبًا أو نصفًا أو ثلثى حزب...

L. 182; 28 x 19,5 (23 x 10,5); 35 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene plastificiranim omotom zelene boje. Prilikom posljednjeg uvezivanja na početku i na kraju rukopisa dodat po jedan zaštitni list bijele boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 182a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Sayyid Muṣṭafā 1189/1775. godine.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā ʻĀrif b. Ismāʻīl al-Būsnawī iz Banje Luke.

تملّكه الفقير مصطفى عارف بن إسماعيل البوسنوي بمدينة بنالوقه غفر لهما.

Ispod bilješke lični pečat vlasnika.

U rukopisu se nalazi posebno štampani obrazac sa identifikacijom rukopisa od strane hfz. Mehmeda Zahirovića iz Banje Luke od 19. II 1975. godine.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5608. R-6391

جامع النّقول ولامع العقول في شرح ملتقى الأبحر
ĞĀMI' AN-NUQŪL WA LĀMI' AL-'UQŪL FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5607.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب البيوع**..يقال باعه الشّئ وباعه منه وباع عليه القاضي إذا كان على كره منه وباع له الشّئ إذا اشتراه له ومنه الحديث: لا يبع بعضكم على بيع أخيه أى لا يشتر بدليل رواية البخاري: لا يبتاع الرّجل على بيع أخيه...

L. 140; 20,5 x 14,5 (15 x 8,5); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 140a) bilješka da ga je prepisao as-Sayyid Muḥammad b. Ḥabīb.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد السّيّد محمّد بن حبيب غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه...

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā al-Qāḍī, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu. Ispod bilješke je i njegov lični pečat na kome se može pročitati عبده مصطفى

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5609. R-6409

الأشباه والنّظائر
AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Naslov djela na prvom zaštitnom listu na strani *a*

Djelo o šerijatskopravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Pisac je djelo napisao za šest mjeseci i završio ga pred kraj života 27. džumadel-ahira 969/1561. godine. Izradio je detaljan sadržaj čiji početak glasi:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد، فلمّا يسّر الله تعالى إتمام كتاب الأشباه والنّظائر الفقهيّة على مذهب الحنفيّة المشتمل على سبعة أنواع أردت أن أفهرسه في أوّله ليسهّل النّظر فيه. الأوّل في القواعد...

Djelo je dugo vremena u naučnim krugovima bilo veoma popularno. Njime su se služile, naročito, muftije i kadije. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1241/1825. godine.

Kaḥḥāla IV, 192; Ḥ. Ḫ. I, 98; Ahlwardt IV, 4616-4618; Bratislava, 69, str. 93; Dobrača II, 1402; Brockelmann G II, 310 i S II, 425; az-Ẓāhiriyya I, 54; al-Ğibūrī I, 1194-1212, str. 379-382; Köprülü I, 535; Sarkīs I, 357

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على ما أنعم، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم، أمّا بعد، فإنّ الفقه أشرف العلوم قدراً، وأعظمها أجراً، وأتمّها عائدةً، وأعمّها فائدةً، وأعلاها مرتبةً، وأسناها منفعةً، يملأ العيون نوراً، والقلوب سروراً، والصّدور انشراحاً...

Završetak (l. 275a):

آخره: وهذا آخر ما أوردنا من كتاب الأشباه والنّظائر في الفقه على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة النّعمان رضي الله عنه وأرضاه، الجامع للفنون السّبعة الّتي وعدنا بها في خطبته الفريدة في نوعه بحيث لم أطلع له على نظير كتب أصحابنا رحمهم الله. وكان الفراغ من تأليفه في السّابع والعشرين من جمادى الثّاني في سنة تسع وستّين وتسعمائة وكانت مدّة تأليفه ستّة أشهر مع تحلّل الأيّام وتوعّك الجسد ولله الحمد على التّمام.

L. 275; 21,5 x 15,5 (14 x 7); 19 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke po marginama pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, a po rubovima izlizan i oštećen crvotočinom i zubima glodara. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete bogato ukrašene zlatnom bojom.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad (v. bilješku na listu 1a).

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Međutim, na osnovu jedne bilješke koja se nalazi na istom listu, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1010/1601. godine. Naime, u bilješci stoji da je 9. rebiul-ahira te godine (1010/1601), rukopis čitao Muḥammad b. Aḥmad b. Amīnuddīn b. ʻAbdul'āl al-Ḥanafī.

الحمد لله تعالى وحده. طالع فيه العبد الفقير المعترف بالعجز والتّقصير الرّاجي عفو ربّه القدير محمّد بن أحمد بن أمين الدّين بن عبد العال الحنفي عفا عنهما الملك القدير... الواقع في تاسع من ربيع الآخر المبارك من شهور سنة عشر وألف.

Ispod toga druga bilješka u kojoj se kaže da je 11. zul-hidždžeta 1021/1613. godine prepisivač rukopis poklonio svome sinu Muḥammadu al-Qāhiru. Ispod bilješke se nalaze potpis i lični pečat prepisivača i imena trojice svjedoka: ʻAbdulǧawād b. Šuʻayb aš-Šafiʻī, Ġulām ar-Rufāʻī al-Ḥanafī i ʻAbdullāh.

وفي تاريخ حادي عشر شهر (ذي) الحجّة من (سنة) إحدى وعشرين وألف ملك كاتبه ووهب لولده المسمّى (ب) محمّد القاهر جميع هذا الكتاب تمليكًا وهبةً شرعيّةً وقبله وذلك قبولاً شرعيًا في التّاريخ المزبور.

- الفقير اليه سبحانه وتعالى مصطفى بن محمّد الحنفي،
- شهدت بذلك: الفقير عبد الجواد بن الفقير شعيب الشّافعي،
- شهدت بذلك: الفقير غلام الرّفاعي الحنفي خادم الفقراء
- شهدت بذلك: الفقير عبد الله...

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5610. R-8099

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀʼIR

Isto kao br. 5609.

L. 200; 20,5 x 14 (15 x 9); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i bilješke po marginama pisani crvenim slovima. Na početku četiri zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom jeziku i sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim morivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 200b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Muḥammad al-Užičawī u ponedjeljak, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1063/1653. godine.

وكان الفراغ من تنميقه بحمد الله وتوفيقه في أواسط شهر ربيع الآخر في يوم الإثنين لسنة ثلث وستّين وألف عن يد أضعف الضّعفاء، وأفقر الفقراء، أحمد بن محمّد الأزيجوي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Na istom listu bilješka sa ličnim pečatom da je rukopis uvakufio Elči al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne.

وقف هذه النّسخة لله العلى الأعلى وأنا الحقير إيلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku (v. pečate na l. 1b i 2a).

5611. R-4607

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀʼIR

Isto kao br. 5609.

L. 275; 21 x 14,5 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku šest zaštitnih listova sa detaljnim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza.

Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama, naročito u prvoj polovini rukopisa, ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, po rubovima oštećen vlagom i zubima glodara. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1102/1690. godine, jer u jednoj bilješci na unutrašnjoj strani prve korice stoji da su te godine vlasnici rukopisa bili 'Abdulbāqī, Ibrahīm i Muḥammad, sinovi Šayḫ Ibrāhīma.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Maḥmūd b. Aḥmad Kišī-zāde (Ćišić).

Iz Odbora IZ Mostar.

5612. R-4724

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

L. 253; 21 x 13 (16 x 7,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku sedam zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Na naslovnom listu u obliku kupole, crvenim mastilom, nevješto urađen unvan. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Tekst uokviren linijom crvene boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī, muftija u Banjoj Luci.

قد دخل إلى نوبة محمّد شوكت بن محمّد فاضل بن أحمد بن نوح بن محمّد بن محمّد الموستاري، المفتي بمدينة بنا لوقه عفى عنهما الباري

5613. R-6393

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

L. 226; 20,5 x 12,5 (15,5 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku pet zaštitnih listova sa detaljnim sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage listova razasute i odvojene od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno upisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, po rubovima oštećen vlagom, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* ime al-Ḥāğī Salim-age, najvjerovatnije, bivšeg vlasnika.

5614. R-7107

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 5609.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 280b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا تظهر الفقر، وإن كنت فقيراً وكن ذا همّة، فإنّ من ضعفت همّته ضعفت منزلته، وإذا مشيت في الطّريق فلا تلتفت يميناً وشمالاً، بل دوام النّظر إلى الأرض، وإذا دخلت الحمّام فلا تقاوم النّاس في أجرة الحمّام والمجلس...لتظهر مروءتك بينهم فيعظّمونك ولا تسلّم أمتعتك إلى الحائك...

L. 280; 19,5 x 12 (13 x 6); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Nedostaju listovi 80-130, 140-149 i 151-180. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Listovi bez kustoda i sa originalnom folijacijom.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Nema podataka o ranijim vlasnicima.

5615. R-8178

Zbirka (مجموع), *2*

L. 68; 20 x 14 (15,5 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Bez poveza.

1. L. 1b-26b

فهرس مسائل الأشباه والنّظائر
FIHRIS MASĀ'IL AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Indeks pitanja kojima se bavi djelo *al-Ašbāh wa an-naẓā'ir* (v. br. 5609). Indeks je na arapskom jeziku i nije nam poznato ko ga je sastavio.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الموفّق والميسّر...وبعد، فهذا فهرس مسائل الأشباه والنّظائر للمولى المرحوم إبن النّجيم، لمّا طالعت المسائل الّتي ذكرت في الكتاب المزبور في سياق ذكر الأصول والقواعد والفوائد...وميّزت المسائل بعضها عن البعض وحرّرت كلّ مسئلة مع مناسباتها...

Završetak (l. 26b):

آخره: الفنّ السّادس فنّ الفروق، الفنّ السّابع فنّ الحكايات وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة رحمهما الله. تمّ الفهرس المفصّل.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 26b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1148/1735. godine.

وقع الإتمام في أوائل شهر ربيع الأوّل لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف من يد مصطفى بن إبراهيم...غفر الله لهما.

2. L. 29b-68b

تنوير الأذهان والضّمائر في شرح الأشباه والنّظائر
TANWĪR AL-AḎHĀN WA AḌ-ḌAMĀ'IR
FĪ ŠARḤ AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Komentar fikhskom djelu *al-Ašbāh wa an-naẓā'ir* (v. br. 5609). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī b. Zaynuddīn b. 'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, poznatiji kao aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn, umro 1025/1616. godine. Ovo je zapravo komentar samo drugog dijela spomenutog djela koji je pisac završio 1022/1613. godine i, kako u uvodu kaže, posvetio sultanu Aḥmad-ḫānu I (1012/1603 - 1026/1617).

Kaḥḥāla XII, 250; Dobrača II, 1415; A. M. II, 439; al-Ǧibūrī I, 1301, str. 405; Brockelmann G II, 310

Početak (l. 29b):

أوّله: الحمد لله الّذي تقدّست عن الأشباه والنّظائر ذاته، وتنزّهت عن مشابهة الأشيا، والتّصاوير صفاته...أمّا بعد، فيقول تراب أقدم العلما، العاملين...العبد الفقير مصطفى بن خير الدين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقع الطّلاق على المتزوّجة قبل الكلام وبعد الكلام وصار الكلام شرط الحنث في الّتي تزوّجها قبل الكلام وشرط انعقاد اليمين في الّتي تزوّجها بعد الكلام...

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz Odbora IZ Travnik.

5616. R-6452

الميزان الشّعرانيّة الكبرى
AL-MĪZĀN AŠ-ŠA'RĀNIYYA AL-KUBRĀ

Naslov na listu 1a كتاب الميزان الشّعرانيّة.

Opširno djelo iz oblasti islamskog prava u kome su detaljno izložene teorije i mišljenja četiri velika mezheba u islamu. Napisao na arapskom jeziku poznati mistik 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī aš-Šaḏilī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib, rođen 898/1493., u Qalqašandiju u Egiptu, umro 973/1565. godine u Kairu. Autor je djelo napisao u pokušaju da dokaže poznato stanovište u islamskom pravu da su mišljenja svih mudžtehida ispravna i u granicama šerijata. Djelo je, kako sam autor na kraju kaže, završio 966/1558. godine. Djelo je doživjelo više štampanih izdanja. Prvi put je štampano u Bulāq-u (Egipat) 1275/1858. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ahlwardt III, 3045; Flügel III, 224; al-Ǧibūrī I, 2199, str. 644-645; az-Ẓāhiriyya II, str. 231; Ḥ. Ḫ. II, 1918; A. M. I, 641; Sarkīs I, 1133; Dobrača II, 1427; Brockelmann G II, 336

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل الشّريعة المطهّرة بحراً يتفرّع منه جميع بحار العلوم النّافعة والخلجان، وأجرى جداوله على أرض القلوب حتّى روى منها قلب القاصين من حيث التّقليد...وبعد، فهذه ميزان نفيسة عالية المقدار حاولت فيها الجمع بين أقوال جميع المجتهدين ومقلّديهم من الأوّلين والآخرين إلى يوم القيامة...

Završetak (l. 233b):

آخره: واستمع يا أخي نصحي وامعن النّظر فيه والزم الأدب مع ساير الأيمّة المجتهدين ليأخذوا بيدك في أهوال يوم الدّين والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، وحسبنا الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

L. 233; 29 x 17,5 (21 x 10); 35 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom, zelenom i bijelom bojom, sa besmelom u sredini. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi slijepljeni, mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Po marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, prepukao i popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 233b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. 'Alī al-'Aṭiyawī u ponedjeljak, 27. džumadel-evvela 1028/1619. godine.

وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة المباركة يوم الإثنين المبارك سابع (و) عشرين جماد الأوّل سنة ثمانية وعشرين وألف على يد الفقير أحمد بن علي العطيوي.

Na istom listu bilješka da je rukopis od početka do kraja kolacioniran sa autografom.

بلغت المقابلة من أوّل الكتاب إلى هنا على خطّ المؤلّف، رحمه الله تعالى.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Amīn, poznatiji pod nadimkom Šayḫ-zāde.

Iz kolekcije Besima-ef. Korkuta.

5617. R-8109

الدّرّ المختار في شرح تنوير الأبصار
AD-DURR AL-MUḪTĀR FĪ ŠARḤ TANWĪR AL-ABṢĀR

Naslov na hrbatu i listu 1a كتاب الدّرّ المختار في شرح تنوير الأبصار.

Komentar djelu *Tanwīr al-abṣār* (v. Dobrača II, 1442). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṣkafī ad-Dimašqī al-Ḥanafī, 'Alā'uddīn, rođen 1025/1616., umro 1088/1677. godine. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1243/1827. godine.

Kaḥḥāla XI, 56; Ahlwardt IV, 4623; az-Ẓāhiriyya I, 136; al-Ǧibūrī I, 1392-1413, str. 430-435; Köprülü III, 83; Şeşen, 256, str. 180-181; Tirana, 93, str. 73-74; Sarkīs I, 779; Dobrača II, 1447; Brockelmann G II, 311 i S II, 428

Početak (l. 1b):

أوّله: حمداً لك يا من شرحت صدورنا بأنواع الهداية سابقًا، ونوّرت بصائرنا بتنوير الأبصار لاحقًا، وأفضت علينا من أشعّة شريعتك المطهّرة بحراً رايقًا...وبعد، فيقول...راجي لطف ربّه الخفيّ محمّد علاء الدّين بن الشّيخ على الإمام بجامع بني أميّة بدمشق المحميّة الحنفي...

Završetak (l. 352b):

آخره: قال مؤلّفه العبد الفقير العاجز الحقير محمّد علاء الدّين بن الشّيخ علي...وقد بالغت في تلخيصه وتحريره وتنقيحه وتبعت المصنّف في تغييره لمواضع كثيرة من متنه وتصحيحه ...وقد بيّضته وفي قلبي من نار البعاد عن البلاد والأولاد والإخوان والأحفاد ما يفتّت الأكباد...

L. 352; 23 x 16 (16,5 x 9); 35 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom crvenom linijom. Komentarisani tekst naznačen riječima قوله i nadvučen crvenom linijom, a tekst komentara riječima قلت ili أقول. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 352b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u posljednji četvrtak u mjesecu džumadel-ahiru 1222/1807. godine.

وقد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة بعد الظّهر آخر الأربعاء، من شهر جمادى الآخر من سنة الثّاني والعشرين بعد المائتين وألف من (ال) الهجرة...

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Džemala-ef. Hadžića iz Odbora IZ Odžak.

5618. R-5191

النّقاية في فقه الحنفيّة
AN-NIQĀYA FĪ FIQH AL-ḤANAFIYYA

Naslov na listu 1a كتاب النّقاية من الفقه

Djelo o hanefijskom fikhu od nama nepoznatog autora. Ovo nije poznato djelo النّقاية مختصر الوقاية nego neko drugo djelo. Nama dostupni izvori spominju više djela pod nazivom النّقاية, ali nijedno od njih nije ovo koje je u našem rukopisu.

Dobrača II, 1498

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين **باب ما يجوز به الوضوء وما لا يجوز** الماء الجاري يجوز الإغتسال والوضوء منه ولا تنجس بوقوع النّجاسة ما لم يظهر أثرها فيه بلون أو طعم أو رائحة، ولو سدّ الماء من أعلاه يجوز التّوضّؤ بما يجري في النّهر...

Završetak (l. 202a):

آخره: وقال أبو يوسف: لا يحلّ له أن يفتى حتّى يعرف أحكام الكتاب والسّنّة والنّاسخ والمنسوخ وأقاويل الصّحابة رضى الله عنهم والمتشابه ووجوه الكلام...قالوا لا يحلّ لأحد أن يفتى بجوابنا ما لم يعلم من أين قلنا، وإن كان حافظًا لا بأس بالجواب على وجه الحكاية، وإن كان غير حافظ لا يسعه القياس إلاّ أن يعرف جواب المسائل، وهذا مذهب القوم...وإن حفظ جميع كتب أصحابنا فلا بدّ من أن يتلمّذ للفتوى حتّى يهتدى إليه. تمّ بعون الله.

L. 202; 21 x 14,5 (15 x 9); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom , nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5619. R-5262

Zbirka (مجموع), *3*

L. 145; 21,5 x 15,5 (14 x 9); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir različite boje, debljine i porijekla, sa vodenima znakovima, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom i izlizani usljed dugotrajne upotrebe.

Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao i nevješto popravljan dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-54a

النّقاية في فقه الحنفيّة

AN-NIQĀYA FĪ FIQH AL-ḤANAFIYYA

Naslov na listu 1a كتاب النّقاية في علم الفقه

Isto kao br. 5618.

Na kraju djela (v. l. 54a) bilješka da ga je prepisao 'Aṭā'ullāh b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn 1139/1726. godine.

تمّ الكتاب...على يد الضّعيف...عطاء الله بن الشّيخ مصلح الدّين...في تاريخ سنة تسع وثلاثين ومائة وألف من (ال) هجرة النّبويّة.

2. L. 57b-117b

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Naslov krupnim crvenim slovima na listu 57a هذا كتاب منية المصلّي

Isto kao br. 5452.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 117b) u kome je dat podatak da je prepisano u srijedu, 7 muharrema 1022/1613. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

قد وقع الفراغ من تكميل هذا الكتاب على يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير....في ٧ شهر محرّم الحرام في يوم الأربعاء، في وقت (ال) ضحى لسنة إثنى وعشرين وألف من هجرة من له الشّرف.

Na listu 118a-118b izvodi iz nekog tedžvidskog djela iz 1039/1629. godine. (v. bilješku na listu 118b).

3. L. 121b-142a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Na kraju djela (v. l. 142a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Sinān b. 'Uṯmān u petak 3. zul-hidždžeta 1023/1615. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد الفقير سنان بن عثمان...في ٣ شهر ذي الحجّة الشّريفة في يوم (ال) جمعة لسنة ثلاث وعشرين وألف من هجرة من له الشّرف.

Na listovima 141b -142a nekoliko hadisa o dužnosti prema roditeljima, o znanju i o Ademu a.s., nejvjerovatnije, izvod iz nekog opširnijeg hadiskog djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5620. R-7414

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Naslov na početku (v. l. 1b) هذا كتاب معدّل الصّلوة للبركوي

Isto kao br. 5485/2.

L. 22; 20,5 x 14,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka prijevod pojedinih riječi na turski jezik. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića.

5621. R-6783

Zbirka (مجموع), *2*

L. 50; 19 x 13 (13 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-21b

معدّل الصّلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

Na kraju djela (v. l. 21b) bilješka da je njegov prepis završen 1. safera 1132/1719. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب تحريراً في غرّة صفر سنة ١١٣٢

2. L. 22b-48a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao na arapskom jeziku al-Fargānī-jev učenik Burhānuddīn az-Zarnūǧī, umro poslije 593/1190. godine.

Kaḥḥāla III, 43; Dobrača I, 152/2, str. 124; Zürich I, 209-214; Ahlwardt I, 111; Brockelmann S I, 837; Tirana, 172-173, str. 131-133; Köprülü III, 31/2; Hasandedić, 121/2; Popara-Fajić VII, 6455/2

Početak (l. 22b):

أوله: الحمد لله الّذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد العرب والعجم...وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاّب العلم في زماننا يجدّون إلى العلم لا يصلون...وسمّيته كتاب تعليم المتعلّم في طريق التّعلّم...

Završetak (l. 48a):

آخره: ولا بدّ من أن يتعلّم شيئًا من الطبّ...الّذي جمعه الشّيخ أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم يجده من يطلبه.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Iz kolekcije Ahmed-ef. Tuzlića.

5622. R-8161

Zbirka (مجموع), 3

L. 66; 20 x 14 (15 x 6); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom.

1. L. 1b-25a

معدّل الصّلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

2. L. 28b-47b

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Naslov na početku هذا كتاب سراج المصلّي

Kratko djelo o namazu na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 143/6, str. 112 i II, 1522; Zürich I, 79; Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Şeşen, 309; Hasandedić, 158/1

Početak (l. 28b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين...إعلم أسعدك الله في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوى النّاصري والفتاوى الشّهابي وصلوة المسعودي من لم يعلم فرائض الوضوء، وغسل الأعضاء...

Završetak (l. 47b):

آخره: أو طلعت عليه الشّمس في صلوة الصّبح، أو دخل وقت العصر في الجمعة، أو كان ماسحًا على الجبير فسقطت، أو كان صاحب العذر فانقطع...أو رأى المتيمّم الماء في صلوة وقدر على إستعماله أو كان أميًا فتعلّم سورة.

Na kraju djela (v. l. 47b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio ‘Abd Ṭāhir b. Ṭāhir Ibrāhīm-aġā iz tvrđave Bihać 1179/1765. godine.

تمّت تمام اولور بعون اللّه الملك الوهّاب (على يد) الحقير الفقير عبد طاهر بن طاهر إبراهيم اغا عن قلع (ه) بهكه وي سنة طقوز (و) سبعين ومائة وألف ١١٧٩

3. L. 52b-66a

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات

RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-I‘TIQĀDĀT

Na početku pogrešno napisan naziv djela هذا كتاب فقه أكبر

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine. Autor je djelo definitivno redigovao i prepisao 1014/1605. godine i u njemu je koncizno izložio ortodoksno učenje o islamskom vjerovanju, za razliku od drugih autora, naročito onih sa sufijskim pogledima. Pri izradi djela autor se služio dogmatikama koja su napisali Ṭaḥāwī, Nasafī, Sanūsī, Suyūṭī i Abū Ḥanīfa. Djelo je štampano u Istanbulu 1305/1888. godine i u tom je izdanju pogrešno pripisano Birgiviji. Preveo na naš jezik i bilješkama popratio Mehmed Handžić 1939. god. (v. *Književni rad*, str. 9-10)

Šabanović, str. 182; Dobrača I, 119/6, str. 74; Zürich I, 148; Bratislava, 99, str. 109-110; Kaḥḥāla III, 233; Ahlwardt II, 1841; Wagner, 35, str. 31; Şeşen, 439; Köprülü III, 234 mukarrar; Brockelmann G II, 443 i S II, 659

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا للعلم والإيمان، ونهانا عن الكفر والعصيان، والصّلوة على نبيّه...محمّد المبعوث بخير الأديان...وبعد، فلمّا كان الإيمان أوّل ما يجب على الإنسان، وآخر ما يطلب عند نزع الأرواح عن الأبدان...فسمّيته بروضات الجنّات في أصول الإعتقادات...

Završetak (l. 66a):

آخره: وله الحمد على الإختتام والتّتمّة، والصّلوة على رسوله محمّد هادى الأمّة وكاشف الغمّة وعلى آله وصحبه كبار المهمّة وخيار الأمّة. تمّت تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 2 u ovoj zbirci (v. bilješku na kraju djela na listu 66a).

5623. R-6491

Zbirka (مجموع), 2

L. 36; 20 x 12 (16 x 6,7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom sa preovlađujućom plavom bojom.

1. L. 1b-30b

معدّل الصّلوة

MU‘ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

2. L. 32a-36b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A‘ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Isto kao br. 5287/3.

Početak ovdje (l. 32a):

أوّله: إعلموا أصحابي وإخواني أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة على إثنى عشر شيئًا ...فعليكم بهذه الخصال...الإيمان هو الإقرار باللّسان والتّصديق بالجنان والإقرار وحده لا يكون إيمانًا لأنّه لو كان إيمانًا لكان المنافقون كلّهم مؤمنين...

Završetak ovdje (l. 36b):

آخره: في حقّ الكفّار أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5624. R-5271

شرح معدّل الصلوة
ŠARḤ MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Naslov djela na listu 1a معدّل الصلوة شرحي

Komentar na kraće djelo معدّل الصّلوة o islamskoj molitvi (v. br. 5485/2) Osnovno djelo je napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgiwī, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine, a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Dobrača II, 1434/2

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا من ثلّة ندبها لطاعته فانتدبه وناديها لعبادته فقامت بين يديه ماثلةً...فلمّا رأيت رسالة معدّل الصّلوة للعالم الرّبّانيّ محمّد البركوي...شرعت في شرحه مع قصور البضاعة مستعينًا بمن يسمع لكلّ داع...

Završetak (l. 36a):

آخره: وهذا القدر من النّصح يكفي...اللّهمّ إنّي أسئلك بأسمائك الحسنى وبصفات العليا البصارة لنا ولهم على عيوبنا وقصورنا والتّوفيق لنا ولهم على طاعتك كما ترضى...ربّ أوزعني **أن أشكر نعمتك الّتي أنعمت عليّ وعلى والديّ وأن أعمل صالحًا ترضاه وأدخلنا برحمتك في عبادك الصّالحين.**

L. 36; 20 x 14,5 (16 x 8,5); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim rekovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na prvih desetak listova, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen i jedva čitljiv. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 36a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. 'Alī al-Fočawī (iz Foče) u četvrtak u posljednjoj dekadi mjeseca šabana 1149/1736. godine.

تمّت تمام عن يد العبد الفقير...أحمد بن على الفوچوي في أواخر شهر شعبان المعظّم في يوم الخميس سنة تسع وأربعين ومائة وألف سنة ١١٤٩

Na listu 1a bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa 1227/1812. godine, bio Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (Nikšić)

من ممتلكات صالح بن شعبان النقشكوي عفى عنهما الله العزيز القوى سنة ١٢٢٧

a na listu 36b bilješka, također sa ličnim pečatom, bez podataka o godini da je vlasnik rukopisa al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Faḍlullāh, poznat kao Sarḥatli iz Sarajeva.

دخل في ملك الفقير...الحاجّ أحمد بن فضل الله الشّهير بسرحدلي...ساكن بوسنه سراى.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5625. R-3705

Zbirka (مجموع), 3

L. 53; 18 x 12,5 (14,5 x 8); 13-15 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*, mjestimično vokalizovani, pisani oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, zapadnog porijekla. Pojedini listovi popravljani i lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa osnovnim tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom.

1. L. 1b-4a

فهرست طبقات أصحاب أبي حنيفة
FIHRIST ṬABAQĀT AṢḤAB ABŪ ḤANĪFA

Popis učenjaka hanefijske pravne škole koji je sačinio Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača II, 899/8; Zürich I, 293; Köprülü I, 1014/25; Brockelmann G II, 953/123 i S II, 672

Početak (l. 1b):

أوّله: **طبقة أولى:** الإمام الأعظم، أبو يوسف، إمام محمّد، حسن بن زياد، حماد بن أبي حنيفة، أسد بن عمرو، نوح بن أبي مريم، أبو مطيع البلخي، شريك بن عبد الله، يوسف بن خالد، حفص بن غياث. طبقة ثانية: إسماعيل بن حمّاد، أبو سليمان بن الجرجاني...

Završetak (l. 4a):

آخره: **طبقة إحدى وعشرون:** مولىً الفاضل أحمد بن كمال پاشا وحيد دهره وفريد عصره، صاحب التّصانيف المقبولة المتداولة.

2. L. 4a-42b

كتاب مختصر في ذكر طبقات أصحاب الحنفيّة
KITĀB MUḪTAṢAR FĪ ḎIKR ṬABAQĀT AṢḤĀB AL-ḤANAFIYYA

Biografija učenjaka hanefijske pravne škole. Djelo čini cjelinu sa *Fihristom*, pod br. 1 u ovom kodekstu. Po jednim izvorima, napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, umro 940/1533. godine (v. Zürich I, 294), što je, sudeći po završetku malo vjerovatno, po drugima (v. Ahlwardt IX, 10026) 'Abdullāh as-Suwaydī, umro 950/1543. godine, dok prepisivač na kraju djela kaže da je ovo Ibn Kamāl-pašino djelo طبقات المجتهدين, što je pogrešno.

Početak ovdje (l. 4a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فهذا كتاب مختصر في ذكر طبقات الحنفيّة ذكرت فيه المشاهير من الأئمّة الّذين نقلوا علم الشّريعة في كلّ طبقة ونشروها بين الأمّة مع سلسلتهم على طبقاتهم وأحوالهم...

Završetak ovdje (l. 42b):

آخره: ثمّ إنتقل الفقه إلى طبقة المولى الفاضل أحمد بن كمال پاشا زاده وحيد دهره وفريد عصره أخذ من مولانا سنان پاشا ومولانا خواجه زاده وعن مولانا القسطلاني وعن مولانا عرب المفتي ومولانا لطفي المقتول توفّى رحمة الله عليه سنة أربعين وتسعمائة. وقد وقع الفراغ من إتمام طبقات المجتهدين لمولانا كمال پاشا زاده.

3. L. 45b-52b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Na listovima 40b-42b i 52b-53b razne mes'ele, dove i bilješke u vezi za tekstom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Na listovima 1a i 52b bilješka da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

وقف كتبخانه، قره كوز محمّد بك در موستار.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

5626. R-8033

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ rođ. 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine. Djelo je doživjelo više štampanih izdanja, a prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkis II, 1117/1118; aẓ-Ẓāhiriyya II, 270-271; Ahlwardt III, 3534; Tirana, 146, str. 112; Zürich I, 71; al-Ǵibūrī I, 1924-1944, str. 568-573; Ḥ. Ḫ. II, 1982; Dobrača II, 1436/4; Brockelmann G II, 313 i S II, 430; Köprülü II, 76/2; Karatay a II, 4179-4180; Hasandedić, 44

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...قال العبد الفقير إلى مولاه الغنيّ أبو الإخلاص حسن الوفائي الشّرنبلالي الحنفي: إنّه إلتمس منّي بعض الأخلاء، عاملنا الله وإيّاهم بلطفه أن أعمل مقدّمة في العبادات...وسمّيته نور الإيضاح ونجاة الأرواح...

Završetak (l. 49b):

آخره: وهذا ما تيسّر جمعه للعاجز الفقير بعناية مولاه القويّ القدير: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله**...ويرزقنا ما تقرّ به عيوننا حالاً ومآلاً آمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين.

L. 49; 20 x 13 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, ukrašen zlatnom bojom. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, sa oštećenom prvom koricom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 48b) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ğa'far b. Muṣṭafā, poznatiji pod nadimkom Luqša-zāde, 23. rebiul-ahira 1197/1783. godine.

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة الشّريفة على يد (ال) عبد الضّعيف جعفر بن مصطفى الملقّب بلقشه زاده غفر اللّه له ولوالديه ولجميع المؤمنين في الثّالث والعشرين من ربيع الآخر لسنة سبع وتسعين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف سنة ١١٩٧

Na listu 1a bilješke sa imenima dvojice vlasnika: Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Yūsī-zāde (Jusić) al-Mūstārī i al-Ḥāǧǧ Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović). Ispod bilješke prvog vlasnika otisnut i lični pečat sa imenom Ṣāliḥ.

- سعد بتملّكه صالح بن مصطفى يوسي زاده الموستاري عفا عنهما الباري.
- قد تشرّف باستصحابه الفقير المحتاج إلى كرم ربّه الغفور الحاجّ محمّد رشيد حافظ زاده.

Iz kolekcije nasljednika h. hfz. Asima Sirće iz Sarajeva.

5627. R-6696

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 37; 24 x 16,5 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova dužinom donjeg prereza do 5 cm dubine tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na naslovnoj strani tekst uokviren sa dvije crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 37b) bilješka da je njegov prepis završen 1199/1785. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a, na više mjesta napisano ime ranijeg vlasnika Ḥāfiẓ ʻAbdullāha, imama džamije u Gornjoj mahali iz 1252/1836. godine.

Na istom listu bilješka da je 1269/1852. godine, za sebe i svoju djecu poslije sebe, ovaj rukopis kupio ʻUṯmān Ḥifẓī-efendī.

إشتريت هذا الكتاب لنفسي ولأولادي بعدي ١٢٦٩ المشتري عثمان حفظي أفندي.

5628. R-5490

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 54; 17,5 x 12,5 (11 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Listovi 42-43 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom, odvojen od poveza.

Na kraju djela (v. l. 54a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Munlā ʻAlī b. Ṣāliḥ u medresi u Mostaru, u petak, u mjesecu džumadel-ahiru 1262/1846. godine.

تمّ كتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في يوم الجمعة في شهر جمادى الآخر بعد العصر سنة إثنين وستّين ومائتين وألف مستار مدرسه سنده (!)...منلا علي بن صالح سنة ١٢٦٢

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5629. R-7217

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 49; 16,5 x 12 (12,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata, oštećen vlagom. Korice deformisane usljed duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na listovima 41a-48b dove za razne prilike.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis 1298/1881. godine, od Ḥusayna b. Muḥarrama Hamzića za jedanaest i pol groša otkupio Muṣṭafā b. Ḫalīl Blagajac-zāde.

دخل في سلك ملك الفقير بطريق الشّراء من يد حسين بن محرّم حمزيك بقيمت غروش اونبر بجق وأنا ملكته سنة ١٢٩٨...وأنا الفقير مصطفى بن خليل بلغايه ج زاده.

5630. R-7136

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 41; 20 x 14,5 (13,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen, naknadno popravljan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, oštećene vlagom i dugotrajnom upotrebom rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 41a) bilješka da ga je prepisao ʻUṯmān b. Ibrāhīm. Godina prepisa namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Nema podataka o mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa putem nasljeđa od svoga oca postao Ṣāliḥ b. Munlā Aḥmad.

تملكه العبد الفقير بالإرث من أبيه صالح بن منلا أحمد.

Iz Mostara.

5631. R-5128

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 48; 18,7 x 13,5 (14 x 7,5); 16 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Prvi i zadnji list odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice deformisane zbog duže izloženosti direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju djela (v. 1. 48b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Maḥmūd. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5632. R-8034

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 5626.

L. 50; 21 x 14,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasḫ tadwīnī*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i tragova od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u Užicu prepisao Yāʻqūb b. Muṣṭafā. Nema podataka o godini prepisa.

كتبه الحقير الفقير يعقوب بن مصطفى غفر الله له ولوالديه باوژيچه.

Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5633. R-5275

واقعات المفتين

WĀQIʻĀT AL-MUFTĪN

Priručnik o raznim fikhskim pitanjima na arapskom jeziku, namijenjen prvenstveno za muftije. To je, zapravo, izbor iz raznih fikhskih djela, sačinjen da bi poslužio muftijama pri davanju fetvi. Sabrao i sredio kazàsker u Rumeliji, a kasnije i kadija u Carigradu, ʻAbdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammad al-Ḥalabī, Naqīb-zāde, rođen 1014/1605., umro 1085/1674. godine u Carigradu. Djelo je poznato i pod opširnijim nazivom أعمال الجمع والتّدوين بواقعات المفتين.

Kaḥḥāla V, 308;

Napomena: Neki izvori (v. Ahlwardt IV, 4846; aẓ-Ẓāhiriyya II, 289-290; al-Ğibūrī I, 1949-1953, str. 574-575; Şeşen, 277, str. 189-190; Köprülü II, 112 i III, 99/2; A. M. I, 602-603; Brockelmann G II, 387 i S II, 525; Dobrača II, 1483; Sarkīs II, str. 1869) ovo djelo pogrešno pripisuju mlađem autoru ʻAbdulqādir b. Yūsufu al-Ḥalabiju koji je umro u Medini 1107/1696. godine i koji je, također, poznat pod nadimkom Naqīb-zāde.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي بيّن الشرائع بإرسال نبيّه المختار، وزيّن منار الدّين بإنزال محكم كتابه عليه...فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير عبد القادر بن يوسف المعترف بالتّقصير: لمّا استخدمني برهة من الزّمان قبل هذا الأوان في تسويد أسولة النّاس وتصويرها ومقابلة الفتاوى...جمعت أثناء الخدمة المسائل الواقعة من الكتب المعتبرة والفتاوى المدوّنة وجعلتها مرتّبةً على الكتب كسائر المدوّنات...وسمّيتها بعدّ الجمع والتّدوين بواقعات المفتين...

Završetak (l. 223a):

آخره: في عتق المريض إبراء الوصيّ عن الدّين إن وجب بعقده حصّ عندهما وضمن ولا يصحّ عند الثّاني وإن وجب لا بعقده لا يصحّ عند الكلّ. بزازيّة في نوع في تصرّفات الأدب والوصيّ من الوصايا.

L. 226; 19,5 x 12,5 (14 x 7); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 223a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ğunayd al-Amāsiyawī 1071/1660. godine.

سوّده الحقير الفقير جنيد الأماسيوي في سنة إحدى وسبعين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na osnovu ove bilješke, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak, ako ne najstariji, onda sigurno među najstarijim u svijetu, jer je prepisan14 godina prije autorove smrti.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5634. R-8115

واقعات المفتين

WĀQIʻĀT AL-MUFTĪN

Isto kao br. 5633.

L. 188; 20 x 14,5 (15,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Prva tri lista odvojena od poveza i nevješto lijepljena. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst preuzet iz drugih izvora nadvučen crvenom linijom. Skraćenice izvora pisane krupnim slovima i crvenim mastilom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom, prepukao dužinom preklopa i nevješto popravljan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1087/1676. godine, jer se u jednoj bilješci na listu 1a kaže da je te godine vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Muḥammad b. Manṣūr al-Maqāmī.

تملّكه العبد الدّاعي...السّيّد محمّد بن منصور المقامي...حرّر في جمادى الأولى لسنة سبع وثمانين وألف.

U drugoj bilješci na istom listu stoji da je kupovinom kasniji vlasnik rukopisa postao ʻAbdullah(!), muftija u Livnu.

ثمّ انتظم إلى سلك ملكي بالإبتاع الشّرعي وأنا الحقير عبد الله المأذون بإفتاء إهلونه.

Na listovima 1b i 2a bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

وقف هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الفقير الحاجّ محمّد پاشا يسّر الله له ما يشاء.

Ispod bilješke na listu 2a otisnut lični pečat vakifa sa natpisom:

وما توفيقي إلاّ بالله، عليه توكّلت وإليه أنيب، عبده الحاجّ محمّد.

Iz Odbora IZ Travnik.

5635. R-5942

واقعات المفتين

WĀQI‘ĀT AL-MUFTĪN

Naslov na šestom zaštitnom listu na strani *a* واقعات المفتي

Isto kao br. 5632

L. 215; 21,5 x 11,5 (15,5 x 6,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku deset zaštitnih listova. Na zaštitnim listovima 6b-8a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje, jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom i plavom bojom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Prvih deset zaštitnih listova popunjeno ličnim bilješkama bivšeg vlasnika, as-Sayyida Muḥammada, muftije u gradu Sarajevu. Ispod većine bilješki je napisano:

كتبه السيّد محمّد المفتي بمدينة سراى بوسنه

Na više mjesta je otisnut i pečat spomenutog vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5636. R-5829

واقعات المفتين

WĀQI‘ĀT AL-MUFTĪN

Naslov na prvom zaštitnom listu واقعات المفتين بخطّ مؤلّفه

Isto kao br. 5633.

L. 220; 20,5 x 15 (15 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Citirani tekst iz drugih djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljen i popravljan dužinom hrbata. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka sa pečatom kasnijeg vlasnika sa natpisom مفخر إسلام عالم محمد حسيب iz 1239/1822-24. godine u kojoj se kaže da je djelo autograf, što je, sudeći po pismu, mastilu i papiru, malo vjerovatno.

Na listovima 217b-220a nalazi se fragment iz zakona قانون جديد na turskom jeziku (v. Dobrača II, 1922).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5637. R-5779

مرشد المتأهّل

MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Naslov na listu 1a هذا كتاب مرشد المتأهل

Uputa za valjane i čestite odnose u braku, kako za one koji su oženjeni, tako i za one koji se namjeravaju oženiti. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn, umro 821/1418. godine.

Kaḥḥāla XI, 153; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Köprülü II, 337/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 166; Şeşen, 1000, str. 531; Bratislava, 309, str. 231-232; al-Ğibūrī I, 1826, str. 542; O. M. I, 144; Brockelmann G II, 225 i S II, 315; Dobrača I, 402/4, str. 252; Hasandedić I, 628,1, str. 237

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً، وصلى الله على محمد المبعوث بشيراً ونذيراً...وبعد، فلمّا رأيت نساء الزّمان تتزيّن بزيّ الفاحشات وتمشين في الأسواق ...ويخرجن إلى الحمام على أعين النّاس...

Završetak (l. 32b):

آخره: وكذا لا فرق بين من فعل ذلك من ماله أو مال اليتيم...قال النّبيّ عليه السّلام: خير بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يحسن إليه وشرّ بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يساء إليه، ويسعى على الأرملة والمساكين، فإنّه الجهاد وقيام اللّيل وصيام النّهار. اللّهمّ احيني مسكينًا وأمتني مسكينًا واحشرني مع المساكين. اللّهمّ إنّي أسئلك فعل الخيرات وترك المنكرات وحبّ المساكين، يا ربّ العالمين.

L. 32; 19,5 x 14 (14 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 32b) bilješka da je njegov prepis završen 1078/1667. godine.

قد ختم ...هذا الكتاب سنة ١٠٧٨

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5638. R-7619

مرشد المتأهّل
MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Naslov na listu 1a

Isto kao br. 5637.

L. 29; 21 x 13,7 (15,5 x 6,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, odvojeni od poveza i nevješto lijepljeni dužinom hrbata. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto komentara pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice ime ranijeg vlasnika, Muṣṭafā b. Ṣāliḥ.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

5639. R-7158

مرشد المتأهّل
MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Djelo *Muršid al-muta'ahhil* (v. br. 5637) sa prijevodom na turski jezik. Preveo Süleymān Sa'deddīn (v. Karatay t II, 2859).

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً، وصلى الله على محمّد المبعوث بشيراً ونذيراً...وبعد، وَقْتاكه زَمَانَه خَاتُونْلَرِي لِبَاسْ فَاخِرَه ايله زِينَتْ ايدُوبْ وَسُوقْلَرْدَه وَمَحَلَّرْدَه كَزَرْلَر تَنْهَادَه اِيتْدُوكْلَرِينِي اَنْلَرْدَه...

Završetak (l. 53b):

آخره: وكتابت اوكره ده وعلمدن محتاجٌ اليه اولان علمي اوكره ده يوز كجلك اوكرده واوق اتمق اوكرده عظيم ...اولور.تمّت تمام.

L. 53; 17 x 12 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima, do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Mustafe Nukera iz Prusca.

5640. R-4987

Zbirka (مجموع), 2

L. 48; 19,5 x 11,5 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nash*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-12a

(باب شروط الصلٰوة)
(BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ)

Isto kao br. 5383/3.

Na kraju djela (v. l. 12a) bilješka da je njegov prepis završen 1170/1756. godine.

2. L. 13b-48a

صفوة المنقولات في شرح شروط الصلاة
ṢAFWA AL-MANQŪLĀT FĪ ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Komentar na arapskom jeziku rasprave o namazu u kojoj se obrađuje osam uslova za namaz (v. *Ahlwardt III, 3538; Zürich I, 72; Dobrača II, 1322/3*). Nisu poznati ni autor osnovnog djela ni ovog komentara. Neki izvori (v. *Dobrača II, 1322/4; Zürich I, 75; ar-Riyāḍ VI, str. 149*) ovaj komentar pripisuju Aḥmadu b. Sulaymānu b. Kamāl-paši (umro 940/1533. godine).

az-Ẓāhiriyya II, str. 334; Şeşen, 311, str. 200; Kairo I, str. 443

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد لله الّذي نزّل القرقان وجعل العبادة سبباً لفلاح الإنسان...فلمّا رأيت هذا المختصر متداولاً بين الطّالبين ولم يكن له شرحاً وافياً (!) فشرحته بقدر الإمكان بعون الله الملك المنّان وسمّيته صفوة المنقولات في شرح شروط الصلاة...

Završetak (l. 48a):

آخره: اللّهمّ يسّر لنا ولجميع المسلمين دخول الحرمين الشّريفين وزيارة روضة سيّد الثّقلين واجعل خاتمتنا بالإيمان والإسلام يا ذا الجلال والإكرام وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5641. R-5440

باب شروط الصلٰوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Kratka risala na arapskom jeziku o uslovima za valjanost namaza, od nama nepoznatog autora. Moguće je da se ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Dobrača II, 991/3: Zürich I, 72, str. 62; az-Ẓāhiriyya II, 302; Ahlwardt III, 3538; Popara-Fajić VII, 4727/2; ar-Riyāḍ VI, str. 147

Početak (l. 1b):

أوله: باب شروط الصلٰوة وهى ثمانية، الأوّل: الوضوء بالماء المطلق أو التّيمّم بالتّراب عند عدم الماء، والثّاني: طهارة الثّوب من المنى والبول والغائط وما أشبهها...

Završetak ovdje (l. 7b):

آخره الموجود: باب واجب الغسل: وهى على نوعين على النّوع الأوّل حقيقىّ كإنزال المنى على وجه الدّفق والشّهوة بين الرّجل والمرأة في حالة النّوم واليقظة والنّوع الثّاني...كأن يستيقظ توجد شيئًا من منىّ او مذىّ يحكم عليه الغسل إحتياطًا وهو عند أبي حنيفة رحمة الله عليه . تمّ تمام.

L. 7; 17 x 12 (13 x 8); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5642. R-7150

Zbirka (مجموع), *2*

L. 104; 17,5 x 11 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list naknadno dopisan. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-7a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 7b-104b

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Naslov na početku هذا كتاب المنتخب

Isto kao br. 5373.

Na kraju prvog djela u zbirci (v. l. 7a) bilješka da je njegov prepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 942/1535. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أوائل ربيع الأوّل سنة ٩٤٢

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muharema-ef. Omerdića (v. pečat na prvom i zadnjem zaštitnom listu).

5643. R-5182

Zbirka (مجموع), *3*

L. 53; 19 x 14 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi doghvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-8a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

2. L. 8a-9b

نمازلق

NAMĀZLIK

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Zürich I, 434, str. 263

Početak (l. 8a):

أوّله: دين إسلامك شرطلري اوتوز اوچدر بشبى: شرائط إسلامدر بشدر أوّلكسي كلمه، شهادتدر يعني أشهد أن لا اله إلاّ الله وأشهد أنّ محمّدًا عبده ورسوله...

Završetak ovdje (l. 9b):

آخره: نمازك شرطلري اون ايكيدر التي ايچنده داخي طشنده كي اولان طهارت ستر عورت وقت بلمك ايدست ايله نيّت هم استقبال بيت الله. تمّت تمام.

3. L. 11a-51b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5292.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: على المؤمنين والمؤمنات بكلّ أفعالها ما داموا في الحيوة الدّنيا قوله: شريعة يعني طريقة من طرائق الأنبياء، وشرعت هذه الخمس الصّلوة (!) في ليلة المعراج ...وكان الأنبياء، يصلّون ما شاؤوا من الفرائض والنّوافل ولم يوقّت عليهم وقت معلوم...

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والأذن موضع اسماع الأذان والإقامة للصّلوة والرّجل موضع المسح على الخفّين والوجه موضه الحسن. والثّالث: الأعضاء، كاللّسان والعينين والشّفتين واليدين والكعبين يعني اللّسان موضع الشّكر والذكر والتّضرّع والعينين موضع الرّوية والعبرة والرّجة والشّفقة...

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Na listu 52a ipisano 1149, što bi mogla biti godina prepisa 1149/1736.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5644. R-5524

Zbirka (مجموع), *3*

L. 56; 15,5 x 10,5 (11 x 16,5); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-9b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 10b-17b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov na početku هذا كتاب فقه الكيداني

Isto kao br. 5308/2.

3. L. 20b-56a

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا كتاب حمزه أفندي

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima u vezi s tim sa šerijatsko-pravnog gledišta, poznata još i pod nazivima: *Bay' wa širā risālası* i *Risāla al-bay' wa aš-širā'*. U raspravi se govori o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko 1089/1678. godine.

Dobrača I, 235/4 i II, 1592/1; Fajić III, 2059/2; Popara-Fajić VII, 4698/2; Zürich I, 521

Početak (l. 20b):

أوله: الحمد لله الّذي بيّن الحلال والحرام، وجعل التّعليم والتّعلّم كمال الأنام...أمّا بعد، هر انسانه علم حالنى بلمك ومقتضاسنجه عمل ايتمك لازمدر...

Završetak ovdje (l. 56a):

آخره: اللّهمّ اجعل خاتمنا خيراً بحرمة حبيبك المصطفى ونبيّك المجتبى عليه أفضل الصّلوات وأكمل التّحيّات وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا بأفضل الكرامات...والحمد لله ربّ العالمين.

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Ǧa'far Ḫawāǧa 1171/1757. godine.

كتبه الحقير مصطفى بن جعفر خواجه...سنة احدى وسبعين ومائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5645. R-5543

Zbirka (مجموع), 2

L. 17; 15 x 10,5 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-6a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Naslov na početku: هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

Završetak ovdje (l. 6a):

آخره: **باب الغسل المسنون** عند أبي حنيفة رحمه الله وهو أربعة: الأوّل غسل الجمعة والثّاني غسل العيدين والثّالث غسل الوقوف بعرفة والرّابع غسل الإحرام. تمّ تمام.

2. L. 9b-17b

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الباب الثّامن في المباحات** وهى أحد عشر، العامّ ثمانية الثّامن في المفسدات وهى في التّحقيق خمسة على العموم...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5646. R-7289

Zbirka (مجموع), 3

L. 37; 21 x 14,5 (16 x 11,5); 16-20 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, teško oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-9b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

Između redaka dodat prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 10b-21b

لغت اسم الله (لغت الله تكري)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora. Rječnik je urađen po pojmovima, a ne po alfabetu. Arapske riječi pisane su u jednom, a prijevod njihovog značenja na turskom jeziku u drugom redu. Rječnik sadrži oko 1000 riječi za najnužniju konverzaciju.

Dobrača I, 147/2; Boškov I, 114; Popara-Fajić VII, 4530/6

Početak (l. 10b):

أوله:	الله	النبىّ	الرّسول	الملك	الملائكة
	تكري	پيغمبر	الچي	فرشته	فرشته لر

Završetak ovdje (l. 21b):

آخره: وقل لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله...وصلّى الله عليه وسلّم اللّهك صلوات وسلام انك ارزينه اولسون. تمّت تمام.

3. L. 22a-37b

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HADIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Naslov na početku هذا كتاب دانستن

Kratak perzijsko-turski rječnik za početnike. Napisao Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 594/4 i 722/3; Trako, 220, str. 121; Boškov I, 101, str. 73; Popara-Fajić VII, 4486/2; Rieu t, 141; Flügel I, 145; Pertsgh, VPH, 121;

Početak (l. 22a):

أوله: دانستن شناختن آموختن خواندن
بلمك اكلمك اوكرنمك اوقومق

Završetak (l. 37b):

آخره: ده هزار بست هزار سي هزار چهر هزار
١٠. . . . ٢٠. . . . ٣٠. . . . ٤٠. . . .

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5647. R-5329

Zbirka (مجموع), *2*

L. 89; 20 x 13 (14 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva dva lista naknadno dopisana. Zadnja laga listova dohvaćena vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 10b-89a

المقدّمة في العبادات
AL-MUQADDIMA FĪ AL-ʻIBĀDĀT

Kratak priručnik o islamskom obredoslovlju, s posebnim osvrtom na namaz, od nama nepoznatog autora.

ar-Riyāḍ VI, str. 197

Početak (l. 10b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد البشر رسول حبيب ربّ العالمين محمّد...فاستمع يا أهل الإيمان ما نقلوا عليكم من المقال فإنّ فيه بيان الأعمال من الصّلوة والطّهارة...

Završetak (l. 89a):

آخره: فجمع تلك المسائل المذكورة من الهداية ومخزن الفقه والوقاية والكنز والمختار وشروحها وعيون المذاهب وشرح مجمع البحرين ومنية المصلّي والبدايع...وغيرها من المستنبط تمّت المقدّمة.

Na kraju rukopisa (v. l. 89a) bilješka da je djelo prepisano 1204/1789. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

5648. R-5223

Zbirka (مجموع), *4*

L. 56; 14 x 10 (10 x 6); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-10a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṬAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

2. L. 11a-40b

(أوراد وأذكار مختلفة)
(AWRĀD WA AḎKĀR MUḪTALIFA)

Zbirka molitvi (dova) na arapskom jeziku za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača. Prijevod pojedinih dova na turskom jeziku dat je između redaka osnovnog teksta na arapskom jeziku.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوله. أول الموجود: الشّديد والقوّة المتين، أنت الدّائم القائم الوارث المنعم المفضّل النّافع الضّارّ الرّؤف الرّحيم أحطتَ بكلّ شيئ علماً وأحصيت كلّ شيئ عدداً، اللّهمّ لا تشمت بنا عدواً ولا حاسداً أبداً، إنّك على كلّ شيئ قدير برحمتك يا أرحم الرّاحمين...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: اللّهمّ أنت خلقتني وأنت تطعمني وأنت تسقيني وأنت تميتني وأنت تحييني...دخي بو دعائ مراد ايچون اوقنسه: اللّهمّ بحرمت محمّد نجّني من كلّ كرب. تمّت تمام.

3. L. 41b-45b

قصيدة في مدح قدس شريف لمجهول
QAṢĪDA FĪ MADḤ QUDS ŠARĪF LI MAǦHŪL

Spjev na turskom jeziku u pohvalu Jerusalimu (Qudsu), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 41b):

أوله: قيب رومي توجّه قدسه قلدم   وصال شوقيله يا بن يقلدم
حقوك عوينله مقصودمي بلدم   شكر كوردم كلوب قدسي شريفي

Završetak (l. 45b):

آخره: بحمد الله دشمن دكل عياندر   زيارت ايتد كم سلطان جاندر
نهاني عاشقي در چوق زماندر   خليلي انبيانك روضه، سينه.

4. L. 47b-50b

نمازلق
NAMĀZLIK

Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب نمازلق

Kratak priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1561/2

Početak (l. 47b):

أوله: صباح نَمَازِي دُرْت رِكْعَتدر أوَلْ إيكي رِكْعَتْ سُنّتْ آنْدَنْ إيكي رِكْعَتْ فَرْض قله، اوُيْله نَمَازِي اوْنْ رِكْعَتدر أوَلْ دُرْت رِكْعَتْ سُنّتْ آنْدَنْ دُرْت رِكْعَتْ فَرْض آنْدَنْ إيكي رِكْعَتْ صوك سُنّتِن قله...

Završetak (l. 50b):

آخره: نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ نَخْشَى عَذَابَكَ إنَّ عَذَابَكَ الجِدَّ بِالكُفَّارِ مُلحِق، رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَأنْتَ أرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5649. R-8121

منقولة الدلائل
MANQŪLA AD-DALĀ'IL

Komentar na kratku risalu o uslovima za namaz *Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā wa hiya ṯamāniya* (v. br. 5641). Nama dostupni izvori nigdje ne spominju autora djela sa ovakvim naslovom. Međutim, na osnovu rukopisa br. R-1799 (v. Dobrača II, 1514) sa sigurnošću se može ustanoviti da je autor Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Adanī, umro poslije 1085/1674. godine, koji u uvodu svoga drugog komentara كتاب الحياة شرح شروط الصّلاة na isto ovo djelo kaže da je napisao i drugi komentar pod nazivom *Manqūla ad-dalā'il.*

- وقد بيّنّا الوضوء لغةً واصطلاحاً في شرحنا شروط الصّلاة المسمّى بمنقولة الدّلائل...

Kaḥḥāla II, 249; Dobrača II, 908/3 i 1514; aẓ-Ẓāhiriyya I, 289; A. M. II, 441

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي نوّر قلوبنا بأنوار شروط الصّلاة، وشرح صدورنا بضيا، حفظ أدلّة أركان الصّلاة...فلمّا رأيت هذا المختصر متداولاً بين الطّلبة...أردت أن أشرحه وأبيّن علله فكتبتها بنقلها لتكون مقبولة عند الفقها،...وسمّيته منقولة الدّلائل لأنّه مذكورة المناقل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **والثّاني** أي: من المستحبّات **النّظر في الركوع إلى قدميه** أي: ينظر المصلّي في حالة الركوع إلى ظهر قدميه لأنّ الله تعالى أمرنا بالخضوع في الصّلاة حيث قال تعالى: **وقوموا لله قانتين** أي: خاشعين...

L. 10; 20,5 x 15 (15 x 8); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slivima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani, dohvaćeni vlagom i razasuti. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

5650. R-7179

Zbirka (مجموع), *2*

L. 76; 15 x 10 (12 x 7,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-66b

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Komentar na arapskom jeziku na poglavlje o namazu *Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā wa hiya ṯamāniya* (v. br. 5641) od nama nepoznatog autora, nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **إجماع الأمّة**، فإنّ الأمّة قد إجتمعت من لدن رسول الله صلعم إلى يومنا هذا على فرضيّة الصّلوة والزكوة من غير نكير ولا ردّ رادّ وإجماع الأمّة يؤمن أقوى الحُجَج بأن يكون **قوله** ، م له دليلاً فإنّه قال: لا تجتمع أمّتي على الضّلالة...

Završetak (l. 66b):

آخره: والرّابع من الغسل المسنون غسل الإحرام، هذا أيضًا مستحبٌ ومن الإغتسال المندوب الغسل لوقوف بمزدلفة ولدخول مكّة والمدينة. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

2. L. 70b-75a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5641.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdulqādir b. Qūrd Aḥmad u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1092/1681. godine (v. bilješku na listu 66b).

كتبه الفقير المحتاج عبد القادر بن قورد أحمد في أوائل شهر ربيع الأوّل...سنة إثنى وتسعين وألف سنة ١٠٩٢

5651. R-8215

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5650/1.

Između redaka dodat prevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والزكوة من غير نكير ولا ردٌ رادٌ وإجماع الأمّة يؤمن أقوى الحُجَج بدليل ما رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أنّه قال: لا تجتمع أمّتي على الضّلالة...

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا السُّنّةُ فَمَا رُوِيَ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ وَجَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ البَجَلِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قال: بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ وَإِقَامِ الصَّلْوةِ...

L. 6; 17 x 12 (15 x 9); 8 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i interlinearni prijevod na turskom jeziku pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije iz XV stoljeća.

Iz kolekcije hfz. Asima-ef. Sirće.

5652. R-7192

Zbirka (مجموع), 4

L. 74; 21 x 15 (15 x 8); 17-23 retka. *Nasẖ i nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima velike tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-24a

شرح باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5649/1.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل مقيم الصّلوة في جنّات تجري من تحتها الأنهار...وبعد، فإنّ المصنّف لمّا ألّف رسالة من العلوم الشّرعيّة...إلتمس من أصحاب الوداد أن أشرحها شرحًا يشفي جميع عويصاتها...والمصنّف بوّب هذه الرّسالة على أبواب منها: **باب شروط الصّلوة** إعلم أنّ شروط جمع شرط وهو في اللّغة العلامة وفي الشّرع ما يتوقّف عليه وجود الشّئ وصحّته...**وهى ثمانية** قال الزّاهدي في شرحه للقدوري: وشروط الصّلوة عندنا سبعة ...

Završetak ovdje (l. 24a):

آخره: **إعلم بأنّ الغسل أحد عشر** نوعًا خمسة منها فريضة وهو الغسل من التقاء الختانين ومن إنزال الماء والإحتلام والحيض والنّفاس وأربعة منها سنّة غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم هذا (وإن) لم يكن جنبًا، فإن أجنب ولم يغسل حتّى أسلم اختلف المشايخ فيه.

2. L. 24b-43b

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة
AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Rasprava sa područja propovijedi i tasavvufa o vjerovanju, vjerskim dužnostima i poukama. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1030/5 i Fajić III, 2147/11; Ḥ. Ḫ. II, 1888; A. M. I, 142; Brockelmann S II, 672

Napomena: Neki izvori (*v. Ahlwardt II, 1864; az-Ziriklī VIII, 181; Şeşen, 448, str. 264*) navode da je autor ovog djela Yaḥyā b. 'Umar, poznatiji pod nadimkom Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Početak (l. 24b):

أوّله: الحمد لله الّذي أعلى معالم العلم وأعلامه، وأظهر شعائر الشّرع وأحكامه، وبعث إلى خلقه رسوله، ليظهر دينه، ويقهر أعدائه، ويحلّ ما أحلّه، ويحرّم ما حرّمه...وبعد، قال العالم الفاضل الكامل المولى شمس الدّين أحمد بن سليمان بن كمال: جمعت هذه الرّسالة على أحسن المنوال مختصرةً لتكون للرّاغبين مفيدةً وسمّيتها منيرةً...

Završetak (l. 43b):

آخره: وكلّ ذلك حرام وضلال وفساد في الدّين على الخلق ولم ينقل شئ في ذلك من الصّحابة والتّابعين رضوان الله تعالى عليهم أجمعين.

Na kraju djela (v. l. 43b) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. 'Alī u kadiluku Radoviš, 5. redžeba 1132/1720. godine.

تمّت هذه الرّسالة على يد أضعف العباد أحمد بن علي...في قضاء رادوش في شهر رجب المرجّب في يوم الخامس قبل صلوة العصر سنة إثنين وثلثين ومائة وألف.

3. L. 46b-54b

(باب في ذكر أهل الجنّة)
(BĀB FĪ ḎIKR AHL AL-ĞANNA)

Fragment na arapskom jeziku iz nekog opširnijeg djela o eshatologiji, od nama nepoznatog autora. Naslov dat prema sadržaju. U njemu se opisuje uživanje vjernika u raju.

Početak ovdje (l. 46b):

أوَل الموجود: **وَكُلَّ إنسانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِه** قال إبن عبّاس: يعني خيره وشرّه مكتوب عليه لا يفارقه...**ونُخْرِجُ له يَوْمَ القِيَامَةِ كِتَبًا يَلْقَاهُ مَنْشُوراً**...في ذكر أنَّ فيها سفرجلاً وتفاحًا وَرُمَّانًا وَ وخًا ومشْمِشًا...ولكلّ مؤمن غصن من أغصانها...

Završetak ovdje (l. 54b):

آخره: فلك الحمد يا توّاب حمداً كثيراً طيّبًا مباركًا وصلى الله على خير خلقه محمّد وآله وصحبه الطيّبين الطّاهرين وسلّم تسليمًا كثيراً.

Na kraju djela (v. l. 54b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Darwīš b. Muḥammad 8. ramazana 1037/1628. godine.

وقد وقع الفراغ من تحريره...على يد...درويش بن محمّد غفر الله له ولوالديه في (ال) يوم (ال) ثامن من شهر الله المبارك رمضان لسنة سبع وثلثين وألف.

4. L. 64b-73b

كتاب الحديث
KITĀB AL-ḤADĪṮ

Kraća zbirka hadisa. Sabrao Muḥammad b. ʻUmar b. Muḥammad al-Bagawī, Abū ʻAbdullāh, čija nam je biografija nepoznata.

Brockelmann S I, 625

Početak (l. 64b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام الأجلّ شيخ الإسلام...جمال السّنّة أبو عبد الله محمّد بن عمر بن محمّد البغوي رضى الله عنه: أخبرنا أحمد بن عبد الملك الخاقاني العطار البزّازي قال: قد ثنا مرزبان أبو علي الفقير قال: حدّثنا أبو العبّاس الخضر بن الحسن الورّاق الطبري...قال: حدّثنا أنس بن مالك رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم: إنّ أمّتي في سائر الأمم كالقمر في النّجوم لها ألف ألف ملك إلى الصّباح...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 73b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم: إذا كان يوم القيامة واستقرّ أهل الجنّة في الجنّة وأهل النّار في النّار يؤتى بالموت في صورة كبش أملح وينادي مناد يا أهل الجنّة أشرفوا ويا أهل النّار أشرفوا فيُشرفون كلّهم فيقال لهم: أتعرفون هذا الموت فيذبح بين الجنّة والنّار...فيجلس الرّجال عند محمّد صلى الله عليه وسلّم...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 3 u ovoj zbirci.

5653. R-7249

صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة
ṢAFWA AL-MANQŪLĀT FĪ ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5640/2.

L. 35; 17 x 10 (12,5 x 6,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Između redova prijevod pojedinih riječi na turski jezik. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, xsa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen sa po dvije linije crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice dohvaćene vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizane.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5654. R-5092

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

L. 26; 16 x 10,2 (10,5 x 5,5); 7 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Prepisao za svoje potrebe Munlā Muḥammad b. Šaʻbān (v. bilješku na kraju djela na listu 26a). Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na više mjesta pečat bivšeg vlasnika i vakifa sa natpisom *Muftija Abdullatif Đulbija (Nova Varoš, 1839 - Ulcinj, 1939) Gazi Husrevbegovoj biblioteci.*

5655. R-8210

Zbirka (مجموع), 4

L. 51; 16 x 10,5 (13 x 8); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-18a

باب شروط الصّلوة (وهي ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 18b-22b

(لغت أعداد)
(LUĠAT-I A'DĀD)

Rječnik arapskih brojeva od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 18b):

أوله: واحِد	إثنى	ثلثٌ	أربَعٌ	خَمسٌ	ستٌّ	سَبْعٌ	ثمانٍ
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨

Završetak (l. 22b):

آخره: ستّين آلاف	سبعين آلاف	ثمانين آلاف	تسعين آلاف	مئة آلاف
٦٠٠٠٠	٧٠٠٠٠	٨٠٠٠٠	٩٠٠٠٠	١٠٠٠٠٠

3. L. 23b-37a

لغت اسم الله (لغت الله تكري)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا لغت عربي بودر

Isto kao br. 5646/2.

4. L. 38b-50b

(لغت تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I TURKĪ BUSNAWĪ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا لغت بلسان بوسنوي

Tursko-bosanski rječnik od nama nepoznatog autora.

Popara-Fajić VII, 4737

Početak (l. 38b):

أوله: تكري	پيغمبر	إيمان	إينانمق	مسلمان	طوغري
بوغ	اسوتاج	ويره	ويروات	تورچن	پراوو

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: چيلاق	عورت پوشامق	اورتى	دترمك
	غو	ژنو پوستت	پوقرو	درشكات

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5656. R-1634

Zbirka (مجموع), 3

L. 65; 20,5 x 14 (15 x 8); 12-17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-6b

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب الفقه

Isto kao br. 5309/2.

2. L. 11b-26a

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

Arapsko-perzijsko-turski rječnik za početnike, napisan u stihovima po uzoru na rječnik Ibn Firište ili Firište-oğlū-a. Još se pouzdano ne zna ko je autor ovog rječnika. Prema Dobrači i Traki, napisao ga je Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī iz Bosne (v. *Dobrača I, 592/4, str. 381* i *Trako, 214-219, str. 119-121*), čija nam je biografija nepoznata. Neki izvori (v. *Karatay t, 2008; TÜYATOK III, 3492 i Şeşen, 50, str. 23*) ovaj rječnik pripisuju Ibn Firište-oglu, umro 801/1399. godine, što je pogrešno. Dobrača navodi da je u jednom rukopisu u Orijentalnoj zbirci HAZU u Zagrebu br. 330 zabilježeno da je njegov autor izvjesni *Mufattiš al-Busnawī* (kontrolor Bosanac).

Dobrača I, 592/4, str. 381; Trako, 214-219, str. 119-121; Hasandedić, 86/1, str. 58; Boškov I, 108, str. 76-77; Popara-Fajić VII, 4602-4603; Wiesbaden XIII/3, 222; Flügel I, 120; Karatay t, 2008; TÜYATOK III, 3492; Şeşen, 50, str. 23; Gölpinarli III, 3120/1

Početak (l. 11b):

أوّله: نام خدا ذکر ایده لم ابتدا منزل مقصوده اودر رهنما

Završetak (l. 26a):

آخره: بر عمل قیل ساکه اوله یارغار بر اثر قوتاکه قاله یادکار.

3. L. 27b-62b

إنشا
INŠĀ

Zbirka uzoraka za sastavljanje dokumenata i pisama na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 27b):

أوّله: عزّتلو رفعتلو قرانداشم حضرتلرينك مجلس صفا...

Završetak (l. 62b):

آخره: أمّا دنیاده تکبرلق دعواسي ایدن درت کسه ایدي بري نمرود علیه اللّعنه، ایکنجي فرعون علیه اللّعنه اوچنجي بحت النّصر علیه اللّعنه دردنجي شدّاد علیه اللّعنه حکایتلري مشهور.

Na kraju djela, na listovima 63a do 65a, dat je spisak pojedinih perzijskih i arapskih riječi koje se često koriste u navedenim obrascima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5657. R-8209

Zbirka (مجموع), *8*

L. 43; 20 x 13,5 (15 x 8,5); 12-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-15b

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوات

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 18b-20b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku crvenim slovima اکر صورسلر نمازون اولکي ندر وآخري ندر

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 18b):

أوّله: أوّلي وآخري فاتحه سورسيدر **مسئله**: نمازون نيله تمام اولور **الجواب**: قرآنيله وشرع محمّد ايله...مسلمانسين ديه آمنت باللّه آخرنه دك. **مسئله**: ابدستك نون اوزرينه الورسون **الجواب**: نيّت اوزرينه عبادت ايچون مرضا، رحمن ايچون...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخره: پيغمبرمز محمّد، دينمز دين إسلام، كتابمز قرآن، قبله مز كعبه، إعتقادمز مذهب أهل سنّت والجماعت، عملده مذهبمز امام عظم(!)، ذرّيتمز آدم، ملّتمز ملّة اسلام امّة محمّد...الحمد لله.

3. L. 20b-32a

كتاب إبليس
KITĀB-I IBLĪS

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i poslanika Muhameda a.s., od nama nepoznatog sastavljača. Priča je na turski jezik prevedena sa arapskog. Poznata je i pod nazivom إبليس نصيحتي.

Dobrača I, 590/7, str. 374; Fajić III, 2464/2; Rieu, str. 232

Početak (l. 20b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين...بلكل كه إبليس لعينك حضرت رسوله نصيحت خبر اتمسني بيان ايدر عربيدن تركيه ترجمه اولندي...

Završetak ovdje (l. 32a):

آخره: اللّهمّ قضاسنه راضي اولمق صمت سكو اتمك چوق سويلمك عزله حلقدن ايرلمق قونشمه مق انا،ت هر شي تاني ايله طوتمق...عبادت صدقه دوستلق اكوتمك الفت حلق ايله بر حوشيچه درلمك. تمّ تمام.

4. L. 32b-33b

علم حال (قرق يدي فرض)
'ILM-I ḤĀL (QIRQ YEDI FARḌ)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku u kome se govori o 47 osnovnih vjerskih dužnosti (farzova), od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/4

Početak (l. 32b):

أوّله: مسلمان اولان آدمه قرق يدي فرضي بلمك كوردر اولا حقّ تعالينك برلكينه دليل والهكم اله واحد لا اله الا هو الرّحمن الرّحيم ذات شريفنه دليل ليس كمثله شيئ وهو السّميع العليم صفات شريفنه دليل قل هو اللّه أحد...

Završetak (l. 33b):

آخره: قعده، اخيره ده تشهّد مقداري اتورمقدر اون بشنجيسي قصد ايدوپ نمازدن چقمقدر قرقنجي حلالِ حلال بلمك قرق يدنجي حرامي حرام بلمكدر. تمّ تمام.

5. L. 33b-36a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 33b):

أوّله: تكريم اللّه تعالى حجّت ودليلم الحمد للّه ربّ العالمين، **قل أعوذ بربّ النّاس ملك النّاس اله النّاس** پيغمبريم محمّد المصطفى صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم حجّت ودليلم وما أرسلناك إلاّ كافّةً للنّاس وما محمّد إلاّ رسول....

Završetak (l. 36a):

آخره: وهركيم غايت مريض اولسه علاج ايدوپ چاره بولمسه هر صباح اوچركرّه اوقيه بإذن اللّه تعالى حستلكي ضايع اوله إن شاء اللّه تعالى بو دعايره كاتيله من شكّ فقد كفر.

6. L. 36a-39a

دعاء سرخ باد
DU'Ā' SURḪ BĀD

Dova na arapskom jeziku pod perzijskim naslovom دعاء سرخ باد protiv crvenog vjetra. Dova je slabe vjerodostojnosti i u njoj ima raznih grešaka.

Dobrača II, 1561/1; Ahlwardt III, 3649/37

Početak (l. 36a):

أوّله: أيّها الأكبران الأسودان أعوذ باللّه ممّا قضى اللّه ربّي وربّكما وخالقي وخالقكما وحافظي وحافظكما من جميع العين والأمراض والعافات والعاهات والعلل والجنون والجذام وبحقّ هذه الأسماء العظام الجامعة...

Završetak (l. 39a):

آخره: وخلّصه من الرّيح الأحمر يا ربّ يا مجيب الدّعوات أجب دعاءنا والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

7. L. 39a-42b

رساله، بي نماز
RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Pobožna pjesma na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o patnjama koje čekaju onoga ko ne obavlja molitvu (namaz).

Zürich I, 438; Boškov I, 57; Trako-Gazić 498

Početak (l. 39a):

أوله: اِشت أی بی نماز اولان   أوّل يوجه الله نه ديمش...

Završetak (l. 42b):

آخره: بو سُوز لری خُوشجَه ديمش   هَیْ نَه مَعْلوندرْ بی نَمَازْ.

8. L. 42b-43b

لغت فرشته اوغلي
LUĠAT-I FIRIŠTE-OĞLU

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmaǧīd Firište-oğlu, umro prije 879/1474. godine.

Karatay t II, 2005; Wiesbaden XIII/4, 467; Nametak IV, 3015/5; Popara-Fajić VII, 4480/1; Flügel I, 109, str. 116; Rieu CTM, 136; Trako-Gazić, 493/1; Şeşen, 39, str. 18

Početak (l. 42b):

أوله: حمد ثابتدر اول الله كه عالمي عالما ايله بز تدي...

Završetak ovdje (l. 43b):

آخره: تركي ترجمه اكتفاء اتدم نافع اوله إن شاء الله تعالى.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5658. R-8208

Zbirka (مجموع), *17*

L. 261; 16,5 x 11,5 (13 x 8); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-14b

باب شروط الصّلوة (وهی ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب شروط الصّلوات

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

2. L. 15-39b

لغت اسم الله (لغت الله تكري)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Naslov na početku لغت عربي تركچه

Isto kao br. 5646/2.

3. L. 40b-45a

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Katehizis o islamskoj vjeronauci u stihovima na turskom jeziku. Dobrača (v. I, 155/2) smatra da je autor ove poeme Ibrāhīm Ḥaqqī

Erzerūmī, umro 1195/1780. godine, jer se u primjerku poeme u rukopisu br. R-4336 koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u jednom stihu spominje ime Ḥaqqī. Spaho smatra da bi autor poeme, prema posljednjem stihu u jednom rukopisu (v. Spaho, str. 81-82) mogao biti pjesnik Sun'ī, a prema posljednjem stihu u dva druga rukopisa Ḍa'īfī. Ime Ḍa'īfī je i u rukopisu br. 500 (v. Trako-Gazić, 500, str. 265).

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5, str. 691; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-497; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara-Fajić VII, 4605/3

Početak (l. 40b):

أوله: خُدا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقَّا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّٰهْ هَمْ اِسْلَامْ دِينَدُرْ دِينُمْ كِتَابُمْدُرْ كَلَامُ اللّٰهْ ..

Završetak (l. 45a):

آخره: حَقْ تَعَالى ايدَه وَارُوكُزْ بِلجَه جَنَّتَه كِيدُكْ رَاحَتْ أُولُوكُزْ.

4. L. 45b-51a

وسيلة النّجاة (مولد النّبى)

WASĪLA AN-NAĞAT (MAWLID AN-NABĪ)

Mevlud - spjev o rođenju vjerovjesnika Muhammeda. Spjevao na turskom jeziku u mesnevi stihovima Sulaymān Čelebī iz Bruse, imam osmanskog sultana Bajazida I (752/1351-825/1422), umro 825/1422. godine. Spjev je dovršen 812/1409. godine i smatra se najpoznatijim djelom osmanske religiozne književnosti.

Dobrača I, 149/5, str. 120; Nametak IV, 2760-2781; Hasandedić, 413/2; Spaho, 21/2; Zürich I, 589-590; Boškov I, 78; Trako-Gazić, 67-95; Ḥ. Ḥ. II, 1910; Karatay t II, 2263-2266; Flügel III, 1698; Pertsch, 363, str. 363

Početak (l. 45b):

أوله: الله آدين ذكر ايده لوم أولا واجب اولدر جمله اشده هر قولا

Završetak (l. 51a):

آخره: امتكدن راضي اولسون اولمعين رحمة الله عليهم أجمعين.

5. L. 51b-60b

(علم حال بوسنوي)

('ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ)

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 51b):

أوله: يَسَلْ مُؤمِنْ يَسَامْ حقًّا الحَمْدُ لِلّٰه تَعَالي. اِيمَانْ يَه مُوِيْ صِفَتْ تُقُو يَه مُؤمِنْ مُؤمِنِيَه اوُنِي جُوبِيَّ شْتُونُو سِرِجَمْ وِيرُويَه اَيَزِقُومْ اِقْرَارْ جِينِي شْتُو غُودْ يَه بُوغْ بُوسْلُو اِ پَيْغَمْبَرْ عَلَيْهِ الصَّلَاتُ وَالسَّلَامْ اُودْ بُوغَه دُونِيُو سَوَه يَه حَقْ...

Završetak (l. 60b):

آخره: **عَلَامَاتْ قِيَامَتْ** يُوشْ بَا وِيرُويَمْ نَاشْ پَيْغَمْبَرْ شْتُو غُودْ يَه رِكُو اقَازُو اوُدْ قِيَامَتْ عَلَامَاتَا سَوَه يَه اِسْتَا...دَجَّالْ كَه اِزَاكِي حَضْرَتِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامْ سَتَابَا سَاكِي يَاقْكَه دَجَّالَه اوُبِيتِي اِ تَاشْقَا كَه پَيْغَمْبَرَا سُودَمْ عَمَلْ چِنِيتِي. تمت تمام.

6. L. 61b-67b

تجويد لمجهول

TAĞWĪD LI MAĞHŪL

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/1, str. 112

Početak (l. 61b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، بُونْدَ تَصْكَرَه حُرُوف هَجَانْ يِكِرْمِي سَكِزْ حَرْفْدِرْ يَدِيسِي قَالِين اوقُنُور مَا بَاقِيسِي اِنْجَه اوقُنُور قَالِين اوقْنَانْ حَرْفلَرْ خُصْ ضَغْطْ قِظْ...

Završetak (l. 67b):

آخره: بَابُ سَكْتَه قُرْآنِ عَظِيمُ الشَّانْدَه دُورتْ يِرْدَه: بِرِي سُورَهٔ كَهْفْدَه **عِوَجًا قَيِّمًا** وبِرِي سُورَهٔ يسـين **مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا** وبِرِي سُورَهٔ قِيَامَدَه **وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ** وبِرِي سُورَهٔ مُطَفِّفِينْدَه **كَلَّا بَلْ رَانَ** كِي تَعْرِيفُ السَّكْتَه قَطْعُ الصَّوْتِ دُونَ النَّفَسِ. تم تمام.

7. L. 67b-83a

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/2, str. 113; Fajić III, 2541/4

Početak (l. 67b):

أوله: الحمد لله الذي أمرنا إلى قراءة القرآن بالتّجويد...صكره معلوم اوله كه تجويد قرآن تعلم اره وعورته فرضدر...

Završetak (l. 83a):

آخره: بَيَانِ تَكْبِيرِ والضُّحَى ادَنْ اشَاغِي سُورَه اخِرنْدَه تَكْبِيرِ كُتُورْمَكْ سُنَّتْدُرْ وَسُورَه اخِرنِي تَكْبِيرَه اولَشْدُرْمَقْ جَائِزْدُرْ إِلاَّ أَبْتَرِي وَمَسَدِي وَحَسَدِي اولَشْدِرْ مَسَه اولْبدر.

8. L. 83b-84a

(مخارج حروف)

(MAḤARIĞ-I ḤURŪF)

Kraća risala na turskom jeziku o pravilnom izgovaranju arapskih glasova (*tedžvid*), od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1633/4; Boškov II, 28; Trako-Gazić, 498, str. 260

Početak (l. 83b):

أوله: مَعْلُوم اوله كه يِكِرْمِي طَقُوزْ حَرْفُكْ أُونْ يَدِي مَخْرَجِي وَارْدُرْ **اولكي** مَخْرَج بُو غَازِين اِبْتِدَاسِيدُرْ أَنْدَنْ اِيكِي حَرْف چِيقَرْ هَا ايله هَمْزَه **ايكنجي** مَخْرَج بُو غَازِين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 84a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أونْ درتنجي** مَخْرَجْ لِسَانك طرفي ايله صنو داغين بَطْني أون أُوستِدْ شِلِرِينِ طرفي در أَنْدَنْ بِرْ حَرْفْ چِيقَر فاء...

9. L. 84b-99b

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Isto kao br. 5658/7.

10. L. 99b-101a

(ترتيب القرآن)

(TARTĪB AL-QUR'ĀN)

Kratka registar na turskom jeziku o broju ajeta, riječi i slova u Kur'anu, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela.

Početak (l. 99b):

أوله: باب قرآن عظيم الشّان ايچنده اولان آيات وكلمه وحروفات **بيان** آيات التي بيك آلتي يوز آلتمش آيتدر **بيان** كلمه يتمش التي بيك دورت يوز كلمه قرآن ايچنده واردر...

Završetak (l.101a):

آخره: باب قرآن عظيمده ايكي يرده يَوْمَئِذٍ ما باقي يَوْمَئِذ در بري سورت هودده وبري سورت معارجده در. تمّت تمام.

11. L. 101b-142b

لغت فرشته اوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTE-OĞLU

Naslov na početku crvenim slovima فرشته اوغلي عبد الرّحمن

Isto kao br. 5657/8.

Završetak ovdje (l. 142b):

آخره: قوكشي جار واسيْ حار منهمر آقچي رجل آبق كعب طريق خف ادك صق ثخين.

12. L. 143b-157a

لغت بوسنوي تركي

LUĠAT-I BUSNAWĪ-TURKĪ

Bosansko-turski rječnik od nama nepoznatog autora. Iz završetka se vidi da je rječnik završen 1152/1739. godine.

Popara-Fajić VII, 4489/2

Početak (l. 143b):

أوله: يوغ تكري بدنو بردر هم بدني وحدتي دوشه جاندر چوق آدم درلغي در ژيوتي

Završetak (l. 157a):

آخره: شويله بلسون نكته، سبحان كلام اولدي بيك يوز اللي ايكي ده بوسنجه تمام.

13. L. 157b-160b

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) djelimično na turskom, a djelimično na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 157b):

أوله: رَبُّمْ اللّه تَعَالى پَيْغَمْبَرَمْ حَضْرَتِ مُحَمَّدْ مُصْطَفى صَلَّى اللّهُ تَعَالى عَلَيْهِ وَسَلَّمْ دِينُمْ دِينِ اِسْلَام كِتَابُمْ قُرْآنِ عَظِيمُ الشَّانْ...أَبُو حَنِيفَه مَذْهَبِي حَقْدُرْ خَطَادَه اُولْمَقْ اِحْتِمَال وَارْدُرْ سَائِرِي مَذْهَبْلَرْ خَطَادُرْ حَقْ اُولْمَقْدُرْ اِحْتِمَالِي وَارْدُرْ رَبِّي تَعَالى نُكْ صِفَتْلَرْ بَيَانْ اِيدَرْ سَوَاقُومَه چُورُقُو اِسْوَاقُوىْ زَنِي وَالاَ نَااُوچِت اِزْنَات چَتِرْنَايَسْتْ صِفَاتَا...پرووِي صِفَتْ وُجُودْ...

Završetak (l. 160b):

آخره: سَكِزنجي صفت تكوين شْتُو يَه رِيَتْ تَكْوِينْ اُو بُوغَه اِيمَا سَتْوَارَانَه بُوغْ سَتْوُوِيمْ سَاتْوَارَانَمْ سَوَاشْتُو سَاتْوَارَا شْتُو يَه حُجَّتْ اِي دَلِيلْ دَايَه بُوغْ سَتْوَارَاجْ اللّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْئٍ...اُودْ قَادَا يَه غُوسْپُودِينِي بُوغْ آدَمْ پَيْغَمْبَرَا سَتْوُرِيُو اُودْنُدَا سَمْبَا تُورْجِنْ اِيبُودْنْدَا يَه نَاشَا تُورْسَقَا وِيرَا پُوسْتَالاَ. تمّت تمام.

14. L. 161b-193a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

15. L. 194b-198a

بيان مناجات رسول الله
BAYĀN-I MUNĀĞĀT-I RASŪLULLĀH

Kratka rasprava na turskom jeziku o molitvi Božijeg poslanika, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/7

Početak (l. 194b):

أوله: بوزمي دركاهه دوتدم ياغنى برور دكار
دردومه درمان ايرشدر ياغنى برور دكار

Završetak (l. 198a):

آخره: اول قيامت اسي سندن سن خلاص ايت جمله مزي
مصطفى ايه سن بغشله ياغنى برور دكار. تمّت تمام.

16. L. 198b-211a

(مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة)
(MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ MA' AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA)

Zbirka kratkih hadisa sa prijevodom na turski jezik između redaka, od nama nepoznatog sakupljača i prevodioca.

Dobrača II, 1629/7

Početak (l. 198b):

أوله: قال النّبيّ: صحبة العاقل زيادة في الدّين وصحبة الجاهل نقصان في الدّين پيغمبر ديدي عاقل ايله صحبت ايلمك زياده در دينده دخي جاهل ايله صحبت ايلمك اكسكدر دينده قال النّبيّ: من ضحك خلف الجنازة أهانه اللّه تعالى يوم القيامة بين الخلائق ...

Završetak ovdje (l. 211a):

آخره: نسأل اللّه تعالى أن يرزقنا بالعلم والفهم ويبلّغنا منازل الأبرار ويحشرنا في زمرتهم وشرّفنا بشفاعتهم. تمّت تمام.

17. L. 211b-261a

(لغت عربي- تركي)
(LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora u kome su riječi poredane prema alfabetu, često u kombinaciji sa drugim riječima (u genitivnoj vezi) i kraćim frazama, pretežno citatima iz Kur'ana. Gornji naslov preuzet je od Dobrače (*v. Dobrača II, 1809/2*). Dvanaest primjeraka ovog rječnika obradio je Fajić (*v. Popara-Fajić VII, 4555-4567*) pod naslovom الإرشاد في اللغة koji je preuzeo od Hadži Halife (*v. Ḥ. Ḫ. I, 68*). Kako kod Hadži Halife nema podataka o oblasti niti početka djela, smatramo da je ovaj naslov slučajno isti. Autora kojeg Hadži Halifa navodi -Muḥammad b. 'Abd Rabbihī Abū 'Umar, nismo pronašli, ali postoji Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abd Rabbihī b. Ḥabib b. Ḥaydar b. Sālim al-Qurṭubī, Abū 'Umar, islamski učenjak, pisac i pjesnik. Međutim, on je živio 246/860-328/940. godine, a među njegovim djelima se ne spominje nijedno pod ovim naslovom (v. Kaḥḥāla II, 115-116).

Početak (l. 211b):

أوله: أبٌ   أب آباء   أبي   آباؤنا   آباؤكم   آباؤهم   أبو البشر
اوتلاق بابا   ج   بنم بابام   بزم باباليرومز   بابالريكز   انلرك بابالري آدم ع.م.

Završetak ovdje (l. 261a):

آخره: يا بني آدم	يا بَنِيَّ	يا بُنَيَّ	يابِس	يَتيم	يَتامى
اى آدم اوغلنلري	اى اوغللوم	اى اغلجغم	قوري	اوكوز	ج

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je Muḥammad b. ʻAbdullāh b. Mulabdić b. Šuʻayb-zade u periodu između 1260/1844. (v. l. 51a) i 1266/1850. godine (v. l. 14b). U bilješci o prepisu na listu 14b stoji:

تمّت تمام تحرير آلتى كون رجب شريف سنة ١٢٦٦ كاتب الحروف محمّد بن عبد الله بن ملا عبديك بن شعيب زاده.

5659. R-5838

الخير الباقي في جواز الوضوء من الفساقي

AL-ḤAYR AL-BĀQĪ FĪ ĞAWĀZ AL-WUḌŪʼ MIN AL-FASĀQĪ

Naslov na listu 1a كتاب الخير الباقي في تجويز الوضوء من السّواقي

Kratka rasprava o vrstama voda koje se mogu upotrijebiti za uzimanje abdesta. Napisao na arapskom jeziku Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Više ovakvih rasprava u jednu zbirku pod nazivom *ar-Rasāʼil az-zayniyya fī al-fiqh al-ḥanafī*, neposredno poslije očeve smrti u mjesecu šabanu 970/1563. godine, sabrao je autorov sin Aḥmad b. Zaynuddīn b. Ibrahim b. Nuğaym.

Kaḥḥāla IV, 192; az-Ẓāhiriyya I, 363/1; Ahlwardt III, 3637; Ḥ. Ḫ. I, 727; Köprülü I, 566

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل من السّماء ماءً طهوراً لفضله، وجعل مزيل الأحداث بطبعه، وأزال هذا الوصف عنه بتغيّر وصفه...وبعد، فقد قال العبد الضّعيف زين بن نجيم الحنفي: لمّا كثر الكلام في مسئلة الوضوء من الفساقي...فاستخرت الله تعالى وجمعت ما تيسّر جمعه فيها على وجه الإختصار وسمّيتها الخير الباقي في جواز الوضوء من الفساقي...

Završetak (l. 9a):

آخره: **ومن العمل ما ذكرناه** جار في الخطأ والغلط. هذا ما يسّره الله تعالى جمعه في أقلّ من نصف يوم على يد مؤلّفها...

L. 9; 19,5 x 14 (16 x 12); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i veoma vještom rukom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren sa dvije linije crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 9a) bilješka da ga je prepisao ʻAlī-efendī, u ponedjeljak, 6. rebiul-ahira 1117/1705. godine.

تمّت الرّسالة المباركة في يوم الإثنين المبارك على يد (ال) عبد الفقير علي أفندي سادس من ربيع الآخر سنة ألف ومائة وسبعة عشر.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5660. R-6115

Zbirka (مجموع), *3*

L. 152; 20 x 13 (15 x 7,5); 15-17 redaka. *Nasḫ* i *taʻlīq*, mjestimično vokalizovani, pisani tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na listovima 13-135 uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-3b

أفعال الصّلوة على المذاهب الأربعة

AFʻĀL AṢ-ṢALĀ ʻALĀ AL-MAḎĀHIB AL-ARBAʻA

Kratka rasprava o pojedinim pitanjima vezanim za obavljanje namaza po sve četiri pravne škole (mezheba) u islamu. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muḥammad al-Miṣrī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine.

Kaḥḥāla IV, 192; az-Ẓāhiriyya I, str. 74; Ahlwardt III, 3594; Dobrača II, 1454/5; Brockelmann G II, 311/6

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، فهذه مقدّمة لطيفة مشتملة على ذكر الأفعال الّتي تفعل في الصّلوة على وجه اللّزوم إجمالاً على المذاهب الأربعة ليكون الإنسان على بصيرة منها

أمّا ما يلزم فعله في الصّلوة على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة النّعمان...فستّة وعشرون وهى على ثلاثة أقسام...

Završetak (l. 3b):

آخره: ولم ينفرد الإمام أبو حنيفة بشيئ من الأركان ولا الإمام أحمد وإنّما انفرد الإمام أبو حنيفة بشيئ من الواجبات وكذا الإمام أحمد رحمه الله كما قرّرناه. إنتهى. والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب.

2. L. 5a-14a

(قطعة من كتاب في الموعظة)

(QIṬ‘A MIN KITĀB FĪ AL-MAW‘IẒA)

Fragment iz nekog djela iz oblasti propovjedništva, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 5a):

أوّل الموجود: **والّذين يجتنبون كبائر الإثم** لتنوّعه خبر المبتدأ أى لو قوع أفراد الكفر أنواعًا كعبادة الصّنم والشّمس والقمر وكفر اليهود والنّصارى والمجوس وأمثالها أو تعدّد المخاطب فوقع مقابلة الجمع بالجمع أو لأنّ كفر زيد غير كفر عمرو فالمغفرة للصّغيرة والكبيرة وهى العفو من غير التّوبة تتعلّق بالمشيئة لا غير...فورد في التّنزيل **ويغفر ما دون ذلك** أى غير الشّرك والكفر بجميع أنواعه لمن يشاء...

Završetak ovdje (l. 14a):

آخر الموجود: وقال الإمام أحمد عند الموت لإبنه: أذكر لى الأخبار الّتي فيها الرّجاء وحسن الظّنّ والمقصود من ذلك أن يحبّب الله إلى نفسه أن يموت مع المحبّة الّتي هى مقام انس رزقنا الله من فيض قدسه.

3. L. 19b-150b

شرعة الإسلام

ŠIR‘A AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب شرعة الإسلام

Djelo vjersko-poučnog karaktera napisano na arapskom jeziku na osnovu hadisa i djela priznatih islamskih učenjaka. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde al-Ḥanafī al-Buḫārī, Rukn al-Islām, poznati sufija, pjesnik i muftija iz Buhare, umro 573/1177. godine. Ovo djelo je kao priručnik za upoznavanje osnovnih vjerskih dužnosti i vrlina, dugo vremena bilo veoma popularno i rado čitano širom islamskog svijeta, pa i u našim krajevima.

Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ahlwardt II, 1730; Brockelmann G I, 375 i S I, 642; Dobrača II, 1030/12; Zürich I, 510, str. 303; al-Ǧibūrī II, 3923-3931, str. 439-441; Fajić III, 2008-2028; Hasandedić, 35, str. 36; Köprülü I, 731, str. 355; Tirana 115-116, str. 89-90

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد لله الّذي دلّنا على معرفته بالشّواهد والأعلام وتعبّدنا لكرامتنا بأقسام العبوديّة والأحكام. وشرع لنا فيما يصلحنا في الدّارين سنن الإسلام...أمّا بعد، فهذه عقود منظومة من سنن سيّد المرسلين وإمام المتّقين منتقدة من كتب الأئمّة المهديّين من علماء الدّين مفصّلة شذورها وعقائلها للمشغوف باجتنائها مشروحة...

Završetak (l. 150b):

آخره: ومن السّنّة أن لا يذكر ميتًا من المسلمين إلاّ بخير فإنّ النّبىّ عليه الصّلوة والسّلام قال: لا تسبّوا الأموات فتؤذوا به الأحياء. والحمد لله ربّ العالمين.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača i to, prvi od 1-18., a drugi od 19-152. lista. Nema podataka o prvom prepisivaču prva dva djela. Na listu 151a bilješka da je treće djelo prepisao Ḥusayn b. Ḥusayn 1172/1758. godine u medresi u Žepču.

قد وقع الفراغ من النّسخة الشّريفة الموسومة بشرعة الإسلام...بقلم الفقير إلى ربّه الغنىّ حسين بن حسين...في المدرسة الژيپچويّة...من السّنة إثنى وسبعين ومائة وألف.

5661. R-5000

Zbirka (مجموع), 2

L. 31; 19 x 13 (15 x 6,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta‘līqa*, pisani tupim perom nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dogvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-22a

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Isto kao br. 5622/2.

Na kraju djela (v. l. 22a) bilješka da je njegov prepis završio ʻAbdullāh b. Ḥusām Glāmočlī (iz Glamoča) u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1170/1757. godine.

كتبه الفقير الحقير عبد الله بن حصام غلاموچلي في وقت بين العشائين في أواسط شهر رجب سنة سبعين ومائة وألف سنة ١١٧٠.

2. L. 25b-31b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5308/2.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5662. R-6580

Zbirka (مجموع), *8*

L. 35; 21,5 x 16 (16 x 7,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, naknadno lijepljen i popravljan dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

إنقاذ الهالكين
INQĀḌ AL-HĀLIKĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب إنقاذ الهالكين لبركوي محمّد أفندي.

Rasprava o zabrani uzimanja nagrade za učenje Kur'ana. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Rasprava se sastoji od uvoda (*al-muqaddima*), četiri članka (*al-maqāla*) i zaključka (*al-ḫātima*).

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt V, 5589; aẓ-Ẓāhiriyya I, 80-81; Ḥ. Ḫ. I, 184; A. M. II, 252; Şeşen, 258, str. 182-183; al-Ğibūrī II, 3479, str. 317; Dobrača I, 716/3, str. 478; Fajić III, 2153/1; Hasandedić, 453/2; Brockelmann S II, 654

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب ليخرجه من الظّلمات إلى النّور...وبعد، فهذه رسالة معمولة لإبطال ما شاع في البلاد...من اتّخاذ القرآن العظيم والفرقان الكريم، تنزيل من ربّ العالمين لايمسّه إلاّ المطهّرون، مكسباً لجمع الدّنيا وسبيلاً يشترون بآيات الله ثمناً قليلاً...

Završetak (l. 10a):

آخره:والرّابعة كونهم سبباً للأكل بالدّين وابتذال القرآن العظيم...فنعوذ بالله تعالى من أفعالهم وأقوالهم وأوضاعهم.

2. L. 13b-16b

(رسالة في النّوافل في اللّيالي المخصوصة وفي سائر البدع)
(RISĀLA FĪ AN-NAWĀFIL FĪ AL-LAYĀLĪ AL-MAḪṢŪṢA WA FĪ SĀ'IR AL-BIDA')

Rasprava o dobrovoljnim (*nafila*) namazima u određenim noćima i o drugim inovacijama u vjeri (*al-bida'*), napisana jednim dijelom na turskom, a drugim dijelom na arapskom jeziku. Dobrača (v. *II, 1428/10*) navodi da je autor rasprave nepoznat, dok u našem primjerku na početku crvenim krupnim slovima stoji da je njen autor izvjesni Qāḍī-zāde. Nama dostupni izvori spominju više autora pod ovim nadimkom, ali ni jednom od njih ne pripisuju djelo pod ovim naslovom.

Početak (l. 13b):

أوّله: باسمه سبحانه، نسأله إحسانه، ربّ يسّر ولا تعسّر، اللّهمّ أرنا الحقّ حقّاً وارزقنا اتّباعه، وأرنا الباطل باطلاً وارزقنا اجتنابه، بر كون اسعد اوقاتده وايمن ساعتده...

Završetak (l. 16b):

آخره: پس في الحقيقه خطا اتمش ايسم ايدندن الله تعالى راضي اولسون رجوع ايدرم، رحم الله امرأ هدى إلى عيبي فأدعو له في غيبي، والله أعلم بالصّواب وإليه المآب. حسبى الله ونعم الوكيل.

3. L. 18b-20a

(بيان فعل الخير إذا دخل مكّة من حجّ عن الغير)
(BAYĀN FI'L AL-ḪAYR IḎĀ DAḪALA MAKKA MAN ḤAĞĞA 'AN AL-ĠAYR)

Rasprava o valjanosti hadždža obavljenog za drugu osobu, ukoliko osoba koja ga obavlja, na za to određenom mjestu (*mīqātu*), ne obuče ihrame i ne zanijeti da hadždž obavlja za nju. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine.

Ahlwardt III, 4059

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد لله وكفى، وسلام على عباده الّذين اصطفى، أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى مغفرة الغنيّ الباري، علي بن سلطان محمّد القاري: إنّه وقعت مسئلة اضطرب فيها فقهاء العصر...في الحاجّ عن الغير إذا تجاوز عن الميقات بغير إحرام للحجّ...

Završetak (l. 20a):

آخره. **سؤال**: ما قولكم رضى الله عنكم في رجل حاجّ عن الغير ذهب إلى مكّة من البحر فدخلها بغير إحرام فهل يجوز أن يحرم عن المحجوج عنه من مكّة أو لا بدّ أن يخرج إلى الميقات فيحرم منه...؟ **جواب**:يحرم من الميقات المعيّن لمثله والله سبحانه أعلم.

4. L. 20b-25a

الحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر
AL-ḤAẒẒ AL-AWFAR FĪ AL-ḤAĞĞ AL-AKBAR

Naslov na početku djela هذه الرّسالة المسمّى بالحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر لعلي القاري

Rasprava o posebnim vrijednostima tzv."Velikog hadždža" (*al-ḥağğ al-akbar*) kada se desi da glavni obred hadždža, boravak na Arefatu 9. zul-hidždžeta (*Wuqūf bi 'Arafa*), bude u petak. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine. Kako se na kraju kaže, autor je djelo napisao u Mekki, u haremu naspram Kabe, 1007/1599. godine.

Kaḥḥāla VII, 100-101; Ahlwardt III, 4056; az-Ẓāhiriyya I, 282-283; Ḥ. Ḫ. I, 671; ar-Riyāḍ, str. 93; az-Ziriklī V, 166; A. M. I, 752; Brockelmann S II, 539

Početak (l. 20b):

أوّله: الحمد لله العليّ الكبير...أمّا بعد، فيقول راجي كرم ربّه الباري علي بن سلطان محمّد القاري: قد سألني بعض الإخوان ممّن هو عين الأعيان بيان ما اشتهر على ألسنة نوع الإنسان من إطلاق الحجّ الأكبر على خصوص الحجّ المقيد بالزّمان المعتبر وهو وقوع الوقوف في يوم الجمعة الأزهر وما يتعلّق به من الأخبار النّقليّة والآثار العقليّة، فها أنا أذكر هنا ما سنح لي بالباب وحضر في المقال وأسمّيه الحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر...

Završetak (l. 25a):

آخره: ومع هذا أعتقد أنّه صلّى الله عليه وسلّم، بحسب الرّوح المكرّم، لا يخلو عن حضور هذا المجمع المعظّم لا سيّما في هذا اليوم المفخم كما يدلّ عليه ما في صحيح مسلم عنه أنّه رأى موسى ويونس عليهما السّلام فيما بين الحرمين الشّريفين ملبّيين متضرّعين إلى المولى، فلا رأيت أنّه بهذا المصنّف في زمان ولايته أولى. اللّهمّ صلّ على محمّد صلوةً تكون لك رضاءً ولحقّه أداءً واجزه عنّا ببركته أفضل ما جزيت نبيًا عن أمّته...

Djelo se završava kolofonom (v. l. 25a) sa bilješkom u kojoj prepisivač, al-Ḥāğğ 'Abdullāh b. al-Ḥāğğ Muḥammad kaže da je ovaj primjerak prepisao u gradu Silistri na Dunavu (u Bugarskoj) 1157/1744. godine, iz primjerka koji je iz autografa prepisan 1090/1679. godine.

فرغ مؤلّفه بمكّة المكرّمه قبالة الكعبة المعظّمة عام سبع بعد ألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها التّحيّة ...وفرغ ناقله سنة تسعين وألف من نسخة الأوّل الّذي كتب من نسخة المصنّف وأنا الفقير الحاجّ عبد الله بن الحاجّ محمّد كتبت من النّسخة الّتي كتبت من نسخة المصنّف الله أعلم بحقيقة الحال في مدينة السلستره نهر طونه سنة ١١٥٧

5. L. 25b-27a

إيقاظ النّائمين
ĪQĀẒ AN-NĀ'IMĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة إيقاظ النّائمين لمحمّد أفندي البركوي

Rasprava o obavljanja raznih pobožnih djela za drugog, kao što je učenje Kur'ana i sl. i uzimanju nagrade za to. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Raspravu je, kako na kraju kaže, autor napisao u drugoj dekadi mjeseca ševvala 972/1565. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt VII, 8842; az-Ẓāhiriyya I, 89-90; Ḥ. Ḫ. I, 214; A. M. II, 252; Şeşen, 489, str. 280; al-Ğibūrī I, 1123, str. 387; Dobrača I, 575/3, str. 361 i II, 1214/17; Fajić III, 2153/4; Hasandedić, 744/2; Brockelmann G II, 441; Köprülü II, 1595/4

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، أمّا بعد، فهذه رسالة معمولة لإيقاظ النّائمين وإفهام القاصرين ما ادّعيناه وأظهرناه حيث كان بالنّاس فتنة

بسبب الذّهول والغفلة وهو أنّ الإقدام والشّروع لعبادة بدنيّة محضة ليست بوسيلة مثل الصّلوة والصّوم وقراءة القرآن...بنيّة أخذ المال وإعطاء ثوابها لمن يريد المعطي...لا يجوز في مذهب من المذاهب الإسلاميّة ولا في دين من الأديان السّماويّة...

Završetak (l. 27a):

آخره: قل لئن اجتمعت الإنس الجنّ على أن يأتوا بدليل على الجواز لا يأتون به ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا. **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله**. قد وقع التّصنيف في أواسط شوّال لسنة إثنين وسبعين وتسعمائة.

6. L. 28b-29b

(نصيحة البركوي لعثمان أفندي)
(NAṢĪḤA AL-BIRGIWĪ LI ʿUṮMĀN EFENDĪ)

Birgivijin savjet izvjesnom Osman-efendiji koji je napisao jednu risalu, u kojoj je proglasio nevjernicima sve licemjere i one koji omalovažavaju vjeru, dozvoljavajući uvođenje pjesme i muzike u zikr, te izvođenje zikra naglas. Budući da je svijet odbio prihvatiti njegovo mišljenje i uz to ga proglasio nevjernikom, Osman-efendi se za savjet obratio Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgiwiji, rođenom u Balikesiru 929/1523., umro 981/1573. godine koji mu je, kao odgovor, poslao ovaj savjet.

Napomena: U nama dostupnoj literaturi u popisu Birgivijinih djela nigdje nismo mogli pronaći ovo njegovo djelo. Zato smo sve navedene podatke uzeli iz sljedeće bilješke na arapskom jeziku koju je prepisivač dao na početku djela:

يريد بالأخ عثمان أفندي وهو رجل قد اختار الأقوال القويّة على زعمه وغلط المسلمين صنّف رسالةً أكفر فيها المرائى مطلقًا والمستخفّ بالدّين مطلقًا وأكفر مستحلّ التّغنّي واللّحن فى الأذكار وغيرها وحرّم الجهر بالذكر وجعل رسالته مشتملة على بيان الرّياء والإستخفاف فى الدّين والجهر بالذكر والتّغنّي واللّحن فقال فيها ما قال ثمّ أراد أن يقاس النّاس كلهم إلى أثره فنال به منهم ما نال حتّى أكفره المسلمون فاضطرّ وأرسل رسالته إلى العزيز المرحوم يعني محمّد الباليكسري ثمّ البركوي في رسالته هذه العجالة أرشده إلى الطّريق السّديد فيما اعتقد غير الحقّ.

Početak (l. 28b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين، وبعد، فقد طالعت أيّها الأخ رسالتك هذه زاد الله اهتمامك بأمر الدّين وإحياء السّنّة وإنكار البدعة...ولكن لي نصيحة فاقبلها من أخ صادق وهى أنّ طالب الحقّ...لا بدّ له أن يبلغ رتبة الفتوى وهى أن يطالع على مأخذ الأحكام وعللها وتمييز الصّحيح والفاسد والقوىّ والضّعيف...

Završetak (l. 29b):

آخره: وأمّا اكفار مستحلّ التّغنّي واللّحن فلا وجه له أصلاً، نعم إن قرن به رياءٌ أو سمعةٌ أو غرض جمع المال...فالحمد لله أوّلاً وآخراً وظاهراً وباطناً.

7. L. 30a-34a

ردّ وإبطال فتوى أبي السّعود للفاضل محمّد البركوي
RADD WA IBṬĀL FATWĀ ABŪ AS-SUʿŪD LI AL-FĀḌIL MUḤAMMAD AL-BIRGIWĪ

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se dokazuje da po šerijatu nije dozvoljeno uvakufljavati pokretnu imovinu i novac. Njom se pobija suprotno rješenje (fetva) muftije Abū as-Suʿūda (umro 982/1574) koji smatra da je takav vakuf po šerijatskim propisima dozvoljen. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Početak (l. 30a):

أوله: مرحوم ومبرور سلطان سليمان خان، عليه الرّحمة والرّضوان، حضرتلرينك خط شريفلري ايله تحرير بيوردقلري وصيت نامه ...

Završetak (l. 34a):

آخره: اتّفاق اولوب آيات قرآنيّه كريمه وأحاديث نبويّه شريفه واجماع فقهاء حنفيّه وغير حنفيّه ايله ثابت...ومسئله دينيّه بيان شافي وجواب لازم وواجبدر.

8. L. 34b-34b

رسالة في قول العوامّ بالتّركيّة صباحك خير اولسون
RISĀLA FĪ QAWL AL-ʿAWĀMM BI AT-TURKIYYA "ṢABĀHIN ḪAYR OLSUN"

Rasprava o valjanosti pozdrava na turskom jeziku صباحك خير اولسون. Prema bilješci prepisivača na kraju djela, napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437, str. 577

Početak (l. 34b):

أوله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، إعلم أنّ قول العوامّ بالتّركيّة **صباحك خير اولسون** زيادة على ما وردت به السّنّة السّنيّة من التّحيّة الإسلاميّة الهنيئة فهو عادة بشعة وبدعة شنيعة مندرج تحت: **من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ**...

Završetak (l. 34b):

آخره: وقال القاضي وغيره في قوله تعالى: **وإذا جاؤك يحيّوك بما لم يحيّك به اللّه**، يقولون: السّلام عليك وأنعم اللّه صباحًا واللّه تعالى يقول: **وسلام على عباده الّذين اصطفى**. انتهى. واللّه تعالى أعلم وأحكم.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao al-Ḥāğğ ʻAbdullāh b. al-Ḥāğğ Muḥammad u gradu Silistri na Dunavu (u Bugarskoj) između 1157/1744 i 1159/1746. godine (v. bilješke na listovima 10b, 25a i 29b).

Na listu 18a pečat ranijeg vlasnika i vakifa Muṣṭafe b. Muḥammada, zvanog Ḫulūṣī-efendī iz 1192/1778. godine sa natpisom:

وقف الشّيخ الحاجّ مصطفى بن محمّد عليهما رحمة الصّمد المدعوّ بين المشايخ بخلوصي أفندي غفر اللّه له ١١٩٢

Uvakufio Muhamed Šefket-ef. Kurt.

5663. R-5912

(كتاب في الصّلاة لمجهول)

(KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL)

Udžbenik o namazu na arapskom jeziku, nepotpun na početku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقد جاء في خبر آخر عن رسول اللّه ، م أنّه قال في حجّة الوداع: صلّوا خمسكم وصوموا شهركم وحجّوا بيت ربّكم وأدّوا زكوة أموالكم...وروى عن النّبىّ ، م أنّه قال: الصّلوة عماد الدّين فمن أقامها فقد أقام الدّين ومن تركها فقد هدم الدّين...

Završetak (l. 38a):

آخره: **فصل** وأجمعوا أنّ الرّجل إذا طلع في ثوبه فرأى نجاسةً عليه أكثر من الدّرهم ولم يتعيّن وقت إصابتها فإنّه (لا) يعيد شيئا من الصّلوة ولو مسح بثلاثة أصابيع موضعًا(!)غير ممدود جاز والممدود أفضل. تمّ تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 38; 21 x 14,5 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Na kraju djela (v. l. 38b) bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Ibrāhīm Tazkarağī-zāde 1164/1751. godine.

حرّره الفقير حسن بن إبراهيم تزكره جي زاده تاريخ سنة أربع وستّين ومائة وألف سنة ١١٦٤

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5664. R-8212

(كتاب في الصّلاة لمجهول)

(KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL)

Isto kao pod br. 5663.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الصّلوات الخمس في ليلة المعراج على نبيّنا عليه السّلام بأوقاتها وكان الأنبيا، من قبل يصلّون ما شاؤوا من الفرائض والنّوافل ولم يوقّت عليهم وقت معلوم...

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره، آخر الموجود: روى عن عبد اللّه بن مسعود أنّه قال: كنت مع رسول اللّه صلعم في ليلة الإثنين من نصف المحرّم قد كان مضى ثلث اللّيل رأيت سبعين نفرًا من الجنّ أتوا من وراء جبل قاف بحضرة النّبىّ..فإذا أسفر الصّبح صلّوا صلوة الصّبح مع النّبىّم...ثمّ ذهبوا إلى مكانهم...

L. 34; 16 x 10,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara do 3 cm dubine. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5665. R-5748

رسالة في بيان سجود السّهو

RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Kratka risala o ispravljanju počinjenih propusta u namazu naknadnim obavljanjem dodatne sedžde (*sağda as-sahw*). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača I, 116/7, str. 70 i II, 1316/26; Ḥ. Ḫ. I, 871

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّهمّ منك نستهدي، وإليك نستكين، وإيّاك نستعين، ونصلّي على رسولك سيّد المرسلين وعلى آله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فهذه رسالة في سجود السّهو والأصل في هذا أنّ المتروك في الصّلوة ثلثة أنواع: فرض وسنّة وواجب...

Završetak (l. 14a):

آخره: والحمد لله على التّمام وللرّسول أفضل الصّلوة والسّلام. إعلم أنّ هذه المسائل مأخوذة من الوقاية وشرحها والكنز وشرحه ومجمع البحرين وشرحيه وعيون المذاهب والمختار والهداية ومنية المصلّي وقاضيخان والفتاوى الظّهيريّة والواقعات الحساميّة...فاغتنم بها فإنّك لا تجدها مجتمعةً في غير هذه الكرّاس.

L. 14; 22 x 14,2 (13 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na kraju djela (v. l. 14a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao izvjesni Ḥabīb-efendī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5666. R-7182

رسالة في حقّ الدّخان

RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta. Prema Dobrači (v. *II, 850/6, str. 43*) napisao neki Āqdağlī (Bjelogorac) za koga on pretpostavlja da bi mogao biti iz naših krajeva. U nekim izvorima se spominje Muṣṭafā b. ʻAlī al-Amāsī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Āqdāġī, umro 1150/1737. godine (v. *Kaḥḥāla XII, 265 i A. M. II, 446*), ali se ne navodi ovo njegovo djelo.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، أرشدك الله وإيّانا، لمّا رأيت النّاس متساوية الأقدام في شرب الدّخان واستعماله ولم يشذ منهم إلاّ من عصمه الله تعالى ومع هذا رأيت الفاجرين العالمين بالسّنّة الّذين استعاذ منهم السّلف...يستعملونه ويحرّضون النّاس عليه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 5b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قلنا: هذا السّؤال إنّما هو من عدم معرفة معنى القياس وبين الثّابت بالنّصّ وعدم التّمييز بينهما، فإنّ القياس الحكم من الأصل إلى الفرع بعلّة متحدة لا تدرك بمجرّد اللّغة كإثبات حرمة الرّبوا في الذّرة قياسًا على الحنطة...وما نحن فيه ليس كذلك...

L. 5; 25 x 18,5 (17 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5667. R-6014

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. **بيّنات النّكاح:** بيّنة الزّوج على سكوت المرأة عند بلوغها أولى من بيّنة المرأة على ردّ النّكاح عند بلوغها، بيّنة المرأة أولى من بيّنة الزّوج في القدر المسمّى من المهر...

Završetak (l. 7b):

آخره: وبيّنة الهبة أولى من بيّنة العارية، وبيّنة الصّحّة أولى من بيّنة الموت...وبيّنة الكره أولى من بيّنة الطّوع وبيّنة البراءة أولى من بيّنة الإقرار.

L. 7; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Izvori iz koja je autor uzimao rješenja nadvučeni linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5668. R-8221

كشف الخفيّات على النّاسك
KAŠF AL-ḪAFIYYĀT 'ALĀ AN-NĀSIK

Naslov na listu 1a هذه مناسك شروط الحجّ في حوز الشيخ عبد الرّحمن محمود المدني

Priručnik o hadžu na arapskom jeziku. Prema bilješci na listu 1a, napisao aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān Maḥmūd al-Madanī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، فهذه مناسك مرغوبة وقواعد مطلوبة...وسمّيته كشف الخفيّات على النّاسك وهو حسبي ونعم النّصير. **كتاب الحجّ**: وهو فرض في الكتاب والسنّة. أمّا الكتاب فقوله سبحانه وتعالى: **ولله على النّاس حجّ البيت من استطاع إليه سبيلاً**..

Završetak (l. 12b):

آخره: **فصل في حدود الحرم** الحرم من طريق المدينة دون التّنعيم على ثلاثة أميال من مكّة...ومن طريق الطائف على عرفات من بطن نمرة على سبعة أميال أيضًا..هذا ذكر النّووي في شرح المهذّب والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله صحبه وسلّم.

L. 12; 19 x 12 (16 x 10); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani mastilom plave boje. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5669. R-8198

Zbirka (مجموع), *3*

L. 16; 21 x 14,5 (15 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dogvaćeni vlagom usljed čega se na pojedinim mjestima mastilo toliko razlilo da je tekst teško čitljiv. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

---

1. L. 4b-4b

رسالة في قول العوامّ بالتّركيّة صباحك خير اولسون
RISĀLA FĪ QAWL AL-'AWĀMM BI AT-TURKIYYA "ṢABĀHIN ḪAYR OLSUN"

Isto kao br. 5662/8.

2. L. 7a-8b

(ملّت إبراهيم خصوصنده بر رساله)
(MILLET-I IBRĀHĪM ḪUṢŪṢINDA BIR RISĀLE)

Kratka risala na turskom jeziku o vjeri Božijeg poslanika Ibrahima i njegovom odnosu prema islamu. Napisao Yaḥyā b. 'Umar, poznatiji pod nadimkom Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Dobrača I, 743/1, str. 512

Početak (l. 7a):

أوّله: الحمد لله على ملّة الإسلام ملّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام، أمّا بعد، بو عبد فقير منقاري زاده أصلح الله سبحانه وتعالى معاده حالا بين الانام ملّة إبراهيم عليه السّلام خصوصنده دائر اولان سؤال جواينده عزيز المنال...وبر رساله، بديعه تحرير ايدوب...

Završetak (l. 8b):

آخره: يا خود حالا ملّت محمّد اولوب اصلنده ملّت إبراهيم اولان ملّت اوزرينه صباحه داخل اولدم ديو قصد كركدر والله تعالى أعلم. ب، مقدار مقنعدر تفصيل مشبعدر مراد ايدن رساله مطوّله مراجعت ايلسون والسّلام.

3. L. 8b-12a

إنقاذ الهالكين بالتّركيّة
INQĀḌ AL-HĀLIKĪN BI AT-TURKIYYA

Naslov na početku: ترجمه الرّساله المسمّاة بإنقاذ الهالكين لبركوي المرحوم

Rasprava o zabrani uzimanja nagrade za učenje Kur'ana sa prevodom na turski jezik (v. br. 5662/1).

Napomena:

Na listovima 14a-16b nalazi se fragment iz nekog djela na turskom jeziku u kome se govori o natprirodnim sposobnostima (*al-karāmāt*) dobrih ljudi (evlija). Mastilo je razliveno i tekst toliko oštećen da je čitljiv samo uvodni dio iz koga se vidi da je autor djela ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. Ibrāhīm čija nam je biografija nepoznata. Iz bilješke se vidi da je rođen u Mekki, da je sljedbenik malikijske pravne škole, maturidijskog mezheba u akaidu i pripadnik nakšibendijskog reda, te da je bio muderris i vaiz u Haremi-šerifu u Mekki.

يقول أفقر عباد اللّه الرّحيم عبد الرّحمن بن محمّد بن إبراهيم المدرّس الواعظ بالحرم الشّريف المالكى مذهبًا الماتريدى معتقدًا النّقشبندى طريقةً المولود بأمّ القرى...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa ove zbirke. Sudeći po pismu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5670. R-6092

كتاب الوكالة
ḲITĀB AL-WAKĀLA

Naslov krupnim slovima na listu 1a هذا كتاب الوكالة مع أبوابها تمامًا

Komentar na poglavlje الوكالة iz nekog opširnijeg fikhskog djela, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **كتاب الوكالة** لمّا فرغ من بيان أحكام الشّهادات بأنواعها وما يتبعها من الرّجوع عنها شرع في بيان أحكام الوكالة، قوله تعالى: **حسبنا اللّه ونعم الوكيل** وامّا لأنّ كلاً منهما يصلح سببًا لإكتساب الصّواب والصّيانة عن العقاب في المعاملات...

Završetak (l. 23b):

آخره: ثمّ انّ الموكّل وهب المال للّذي عليه الدّين والوكيل لا يعلم بذلك فقبض الوكيل المال فهلك في يده كان لدافع الدّين أن يأخذ به الموكّل ولا ضمان على الوكيل...وقبض الغائب كقبض المنوب عنه وكأنّه قبضه بنفسه بعد ما وهبه منه ولو كان كذلك لرجع عليه فكذا...**كتاب الدّعوى**.

L. 23; 28 x 18 (19 x 9,5); 27 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a veliki ovalni pečat sa natpisom da je rukopis uvakufio Yaḥyā Saʻd Muṣṭafā b. Muṣṭafā b. Muṣṭafā.

وقف هذا الكتاب يحيى سعد مصطفى بن مصطفى بن مصطفى.

5671. R-5824

Zbirka (مجموع), 5

L. 94; 20 x 14 (15,5 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po jedna dodatna linija povučena po rubovima listova. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-39a

تعليم المتعلّم
TAʻLĪM AL-MUTAʻALLIM

Isto kao br. 5621/2.

Na kraju djela (v. l. 39a) bilješka da je njegov prepis završio ʻAbdullāh, sin muderrisa iz Tešnja 1181/1767. godine.

حرّره الفقير إليه عزّ شأنه عبد اللّه بن مدرّس تشنه سنة إحدى وثمانين ومائة وألف.

2. L. 39b-73b

معدّل الصّلوة
MUʻADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5485/2.

Na kraju djela (v. l. 73) bilješka da je njegov prepis završen 1182/1768. godine.

تمّت تمام سنة ١١٨٢

Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 74b-86a

كتاب الأربعين حديثًا
KITĀB AL-ARBA‘IN ḤADĪṮAN

Naslov na početku هذا كتاب حديث الأربعين للإمام النّووي

Zbirka od četrdeset hadisa koje je sabrao Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī ad-Dimašqī aš-Šāfi‘ī, Muḥyuddīn, rođen 631/1233., umro 677/1278. godine. Zbirka je poznata i pod nazivom الأربعون النّوويّة.

Kaḥḥāla XIII, 202; Ahlwardt II, 1476; Şeşen, 131, str. 109; Dobrača I, 439/2, str. 271; Ḥ. Ḫ I, 59; Sarkīs II, 1877; Brockelmann G I, 396/29 i S I, 682; Kenderova, 199, str. 314; Karatay, 3132-3138

Početak (l. 74b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، قيّوم السّموات والأرضين، مدبّر الخلائق أجمعين...أمّا بعد، فقد روينا عن عليّ بن أبي طالب وعبد الله بن مسعود ومعاذ بن جبل وأبي الدّرداء...أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال: من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من أمر دينها بعثه الله يوم القيامة في زمرة الفقهاء...

Završetak ovdje (l. 86a):

آخره: يا ابن آدم، إنّك لو أتيتني بقراب الأرض خطأً ثمّ لقيتني لا تشرك بي شيئًا لأتيتك بقرابها مغفرةً رواه البخاري رحمة الله عليه.

4. L. 86a-92a

(باب في فضائل الأضحيّة)
(BĀB FĪ FAḌĀ'IL AL-UḌḤIYYA)

Traktat o vrijednosti žrtve, od nama nepoznatog autora. Najvjerovatnije se radi o poglavlju o žrtvi (*bāb fī faḍā'il al-uḍḥiyya)* iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak ovdje (l. 86a):

أوّله: **الباب السّابع والأربعون** في فضائل الأضحيّة في ذبح إسماعيل. روى عن حسن البصري انّه قال: رأيت أبا عصمة في المنام فقلت: يا أبا عصمة ما فعل بك ربّك؟ قال: غفر الله لي...

Završetak ovdje (l. 92a):

آخره: فقال الله تعالى: أنظروا إلى عبدي كيف يمرّ السّكّين على حلق إسماعيل لأجل رضائي ...ثمّ قال إسماعيل: يا أبت حلّ رباط يدي ورجلي حتّى لا يراني الله أنفذ أمره مكرهًا بل ضع السّكّين عن حلقي. تمّت.

5. L. 93b-94b

(مخارج حروف)
(MAḪĀRIĞ-I ḤURŪF)

Isto kao br. 5658/8.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 94b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أونْ درتنجي** مَخْرَجْ لِسَانك طرفي ايله صنو داغين بَطْنِي أون أوستْ شِلَرِينِ طرفي در اَنْدَنْ برْ حَرْفْ چيقَر قا...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5672. R-5758

Zbirka (مجموع), *25*

L. 167. Dimenzije listova i teksta, broj redaka i pisma različiti od jednog do drugog djela. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, evropskog porijekla, različite starine i sa različitim vodenim znakovima. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima dosta bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-23b

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5418/2.

Na kraju djela (v. l. 23b) bilješka da je njegov prepis završio Muftī-zāde Muḥammad Ṣādiq b. Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣādiq 24. safera 1163/1750. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة اللّطيفة على يد (ال) عبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير مفتي زاده محمّد صادق بن مصطفى بن محمّد صادق في اليوم الرّابع والعشرين من صفر الخير سنة ثلث وستّين ومائة وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača.

Na listovima 24a-27a razne bilješke na turskom i arapskom jeziku, pretežno o fikhskim pitanjima i fetvama.

2. L. 28a-28b

رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي
RISĀLA ṬABAQĀT AL-MASĀ'IL LI 'ALĪ ČALABĪ

Kratka rasprava o klasifikaciji fikhskih pitanja na tri vrste. Napisao 'Alī Čalabī b. Amrullāh er-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn al-Ḥinnālī, umro 979/1571. godine.

Ahlwardt IV, 4868

Početak (l. 28a):

أوّله: إعلم أنّ مسائل أصحابنا الحنفيّة على ثلاث طبقات: **الأولى مسائل الأصول** وتسمّى ظاهر الرّواية وهي مسائل مرويّة عن أصحاب المذهب وهم أبو حنيفة وأبو يوسف ومحمّد ويسمّون العلماء الثّلاثة...

Završetak (l. 28b):

آخره: وقد يتّفق لهم أن يخالفوا أصحاب المذهب لدلائل ظهرت لهم بعدهم الخ.

3. L. 30b-48a

السّياسة والأحكام
AS-SIYĀSA WA AL-AḤKĀM

Prevod na turski jezik rasprave o uređenju muslimanskog društva i države, poznate još i pod nazivom السّياسة الشّرعيّة. Raspravu je na arapskom jeziku napisao Muḥammad Dada b. Muṣṭafā b. Ḥabīb al-Arḍurūmī al-Ḥanafī, poznat pod još i pod nadimcima: Dada-efendī, Abū al-Makārim i Zaynuddīn (v. *Kaḥḥāla IX, 298-299; ar-Riyāḍ, str. 401; Ḥ. Ḫ. I, 873; A. M. II, 321; Ḍayl II, 454 i 707*), umro 1146/1733. godine. Raspravu je na turski jezik preveo as-Sayyid Muḥammad Sīrī (kod Dobrače Asīrī) koji je uz autorovo ime *Dada* dodao i nadimak *Ğadd Minqārī-zade*, kojeg nama dostupni izvori ne spominju.

Dobrača II, 1899; Karatay t I, 1848, str. 690.

Početak (l. 30b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد، جناب ربّ العالمين جلّت عظمته جمله مخلوقاتي خلق ايدوپ بينلرنده نظام وانتظام أوامر بالمعروف ونهى عن المنكر ايچون...بناء عليه علماء متأخّر يندن علم وفضل ايله اراسته...علم فقهده علاّمه مرحوم دده الشّهير بجدّ منقاري زاده ينجه كتب أصول وفروعدن انتخاب واستخراج ايلديكي مفتي به رسائل شرعيّه دن تأليف ايلديكي سياست شرعيّه نام رساله سي...لغت عربيّدن لسان تركيه يه...سوق كلام ايتمكله بو فقير...السيّد محمّد سيري...**هدايه** شرحي عنايه ده ذكر اولنديكه سياست ايچون حكم شرعي واردر...معين الحكّام مام كتابده السّياسة شرعيّة مغلّظة...

Završetak (l. 48a):

آخره: ترك فسق ايده جكن يقينا...امر بالمعروف ايدر اكر ترك اتميه جكن بيورسه امر بالمعروف ترك اتمك ايله آثم اولماز.

Prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 iz ove zbirke 1168/1755. godine (v. bilješku na kraju djela, na listu 48a).

4. L. 49b-60b

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Fetve šejhul-islama Abū as-Su'ūda (umro 982/1574) na turskom jeziku u vezi sa raznim pravnim problemima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566), raspoređene po temama. Fetve su date u uobičajenoj formi: pitanje-odgovor (مسئلة-جواب).

Dobrača II, 1727/1; az-Ẓāhiriyya II, str. 184-185; Şeşen t, 18, str. 9; Rieu, 248; Karatay t, 1848, V; Viesbaden XIII/1, 345-347, str. 274-275; Brockelmann G II, 439;

Početak ovdje (l. 49b):

أوّله: **كتاب الصّلوة:** بعض مسلمانلر قريه لرنده اصلا مسجد اولميوب اهاليني جماعتله نماز قلماسه...

Završetak ovdje (l. 60b):

آخره: مسائل شتّى...رجل تصرّف الأرض الميريّة عشر سنين ثبت له حق القرا(الكراء) ولا يؤخذ من يده.

5. L. 64b-71b

(خواصّ القصيدة الدّمياطيّة)
(ḪAWĀṢ AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA)

Tumačenje na arapskom jeziku upotrebe kaside *ad-dimyāṭiyya* (v. Trako-Gazić, 42-43 str. 45) o lijepim Božijim imenima (*al-asmā' al-ḥusnā*) kao talismana, od nama nepoznatog autora. Na listu 64a stoji da je autor kaside *ad-dimyāṭiyya* 'Abdulqādir al-Gīlānī, što je pogrešno.

Ahlwardt III, 3755/f. 43a, str. 374

Početak ovdje (l. 64b):

أوله: بدأت ببسم الله والحمد أولا على نعم لم تحص فيما تنزّلا

...خاصيّة هذه الأبيات أنّه من صلّى ركعتين بفاتحة الكتاب والم (الف-لام-ميم) والثّانية بالفاتحة وسورة الملك، ثمّ يسلّم ويقول: الله لطيف شكور قديم أزليّ حيّ قيّوم...يقضي له ما يشاء...

Završetak ovdje (l. 71b):

آخره: فقابل إلهي بالرّضى منك والغنى صروف زمان مكثرا مقلّلا.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ula 1161/1748. godine (v. bilješku na kraju djela na, listu 71b).

6. L. 75a-78a

قانون نامهء اراضي
QĀNŪN NĀME-I ARĀḌĪ

Carski zakon (kanon) na turskom jeziku o zemljišnom posjedu.

Zürich I, 470, str. 283

Početak (l. 75a):

أوله: متوفانك محلول اولانه يري طپوسز انجق اوغلنه...

Završetak (l. 78a):

آخره: صاحب ارض...متصرّف بياننده ايكن بركمينه(!) اوّل تاركنك اوزرنده بناء احداث ايدوپ بايسه متصرّفي كلدكده اوّل بناء رفع ايتدورر قانون جديد عثمانلي.

7. L. 79b-80b

رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصّلوات المكتوبة
RISĀLA FĪ QIRĀ'A ĀYA AL-KURSĪ ADBĀR AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka risala o važnosti učenja 255. ajeta iz kur'anskog poglavlja *al-Baqara* (*āya al-kursī*) poslije propisanih (farz) namaza. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza, umro 1116/1704. godine.

Dobrača I, 603/5, str. 396; Brockelmann G II, 437/17; Fajić III, 2171/4

Početak ovdje (l. 79b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، إعلم أنّ قراءة آية الكرسيّ ادبار الصّلوات المكتوبة ليست بفريضة ولا واجبة ولا سنّة...ولكن وردت في فضلها أحاديث أوردها الحافظ السّيوطي في الدرّ المنثور في التّفسير المأثور ...

Završetak (l. 80b):

آخره: فإنّ دليل المجتهد إنّما هو الكتاب والسّنّة والإجماع والقياس الصّحيح، ودليل المقلّد إنّما هو قول من قلّده من أئمّة الدّين رضوان الله عليهم أجمعين...والله سبحانه أعلم وأحكم وهو يحكم بين عباده فيما كانوا فيه يختلفون...

8. L. 80b-81b

(رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة)
(RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ĞUMU'A)

Kratka rasprava o izgovaranju naglas riječi صلّى الله عليه وسلّم pri spomenu imena poslanika Muhammeda, riječi رضى الله عنه pri spomenu nekog od njegovih drugova (ashaba) i riječi آمين pri hatibovu držanju propovijedi petkom, u džamiji za vrijeme džume namaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 80b):

أوله: الحمد لله الذي أمرنا بالتّصلية على رسوله الكريم صلّى الله عليه وسلّم، فاعلم أنّ المجاهرة بالتّصلية والتّرضية والدّعاء والتّأمين من يدّعي ويزعم أنّ المؤذّنين حال الخطبة وسكناتها بدعة...

Završetak (l. 81b):

آخره: وأمّا من يقول أنّه جائز بل شعائر الإسلام فلا مرية أنّه دخل فيما دخل وخرج من ربقة الإسلام فإنّ الإستهانة والإستحلال بالمعصية كفر على ما صرّح به كتب العقائد...وكذا قال سيّدنا عليه السّلام...إيّاك ومحقّرات الذّنوب فإنّ لها من الله طالبًا. رواه في مشكاة المصابيح.

Na listovima 82-86 razne bilješke.

9. L. 86b-87b

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5667.

Završetak ovdje (l. 87b):

آخره: بيّنة مدّعي الغلط في القسمة أولى من بيّنة صاحبه إذا أعدل شاهد واحد وجرحه آخر بجرح أولى عندهما خلافًا لمحمّد إذا ادّعى أحد الخارجين ملكيّة كلّ الدّار الّتي في يد الثّالث والآخر ملكيّة النّصف...تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب.

10. L. 87b-88a

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 87b):

أوّله: بيّنة مدّعي الوقف بطنًا بعد بطن أولى، بيّنة الصّحّة أولى من بيّنة المرض، بيّنة التّمليك أولى من بيّنة العارية...بيّنة الحدوث أولى من بيّنة القدم، بيّنة الحرّيّة أولى من بيّنة العتق...

Završetak (l. 88a):

آخره: وفي كتاب القضاء: سئل عن شخص ادّعى على شخص بتركة أو قرض أو وديعة أو عارية أو بقبض مال على طريق الوكالة فأنكر ثمّ اعترف وادّعى الرّدّ هل يقبل قوله أجاب: إذا جحد في هذه الصّور ثمّ ادّعى الرّدّ لا يقبل...لأنّه بالجحود خرج من أن يكون أمينًا...تمّت ترجيح البيّنات بعون الله الملك الوهّاب.

11. L. 88a

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 88a):

أوّله: بيّنة القرض أولى من بيّنة المضاربة، والأمانة أولى من الشّراء، وبيّنة كون المتصرّف عاقلاً أولى من بيّنة كونه مخلوط العقل أو مجنونًا...

Završetak (l. 88a):

آخره: وبيّنة الطّلاق الرّجعي أولى من بيّنة البائن، وبيّنة على جرح الشّاهد أولى من بيّنة التّعديل. وبيّنة الطّالب على اليسار أولى من بيّنة المطلوب على الاعسار.

12. L. 88a-116b

قطعة من فتاوى علي أفندي
QIT'A MIN FATĀWĀ 'ALĪ-EFENDĪ

Naslov na početku crvenim slovima عن فتاوى علي أفندي

Fragment iz zbirke fetvi na turskom jeziku koju je sastavio 'Alī-efendī b. Muḥammad al-Čatalğawī, umro 1103/1691. godine. Zbirku je redigovao Maḥmūd-efendī b. Muḥammad Gelibolulu 1104/1692-93 godine. Postoje kraće i duže verzije ove zbirke, ovisno od prepisivača, odnosno priređivača djela.

Dobrača II, 1745; Zürich I, 450, str. 273; Şeşen, 334, str. 210, Köprülü III, 123-124, str. 61; Karatay t, 290; Kairo t, 69; O. M. II, 61; Flügel III, str. 246; Hasandedić, 231, str. 109

Početak (l. 88a):

أوّله: مسئله رجلك ديتي كمشدن يكرمي بشي ايكي درهم كلور اقچه دن نقدار در الجواب: يوز يكرمي بش بيك در...

Završetak (l. 116b):

آخره: ١٠ ٧ ٧ ٧ ٨ ٩ ١٠ ٨
٢ ١٠ ٩ ٨ ٨ ٨ ٨ ١٠
خمس ... مثل وسبعان، مثل و تسع، مثل، ثماني أتهاع ..... مثل وأربع

13. L. 116b-119b

(رسالة في الفرائض)
(RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Naslov na početku crvenim krupnim slovima كتاب الفرائض المنهاج

Rasprava na arapskom jeziku o diobi nasljedstva. Dobrača (*v. II, 1480/4*) pretpostavlja da bi autor ove rasprave mogao biti naš autor Ḥasan b. Naṣūḥ, što je malo vjerovatno, jer se na početku rasprave u našem primjerku, kao autor navodi aš-Šayḫ ... Abū al-Faḍl, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da se ovdje radi o čuvenom muftiji iz Damaska, Muḥammad Ḫalīl b. ʻAlī b. Muḥammadu al-Murādīju (rođ. 1173/1760., umro 1206/1791. godine), koji je u izvorima poznat pod nadimkom Abū al-Faḍl (*v. Kaḥḥāla IX, 290; A. M. II, 349; az-Ziriklī VI, 352; Sarkīs II, str. 1723; Brockelmann G II, 294 i S II, 404*).

Početak ovdje (l. 116b):

أوله: قال الشّيخ الإمام العامل الزّاهد الأعظم أبو الفضل نورّ الله ثراه: **مسئلة**: رجل مات وترك إبنًا والمال كلّه للإبن، **مسئلة**: رجل مات وترك إبنًا وأمًّا يقسم ماله ثلاثة أسهم سهم للإمّ وسهمان للإبن...

Završetak ovdje (l. 119b):

آخره: **مسئلة**: رجل مات وترك أربع زوجات وسبع بنات وخمس أخوات لأب وأمّ...أصلها من أربعة وعشرين ويصير مع الضّرب اربع عشرة ألفًا وثمانين، للبنات الثّلثان...ثمّ اضرب به على عدد رؤس الأخوات وهي خمس فيصير عشرة. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

14. L. 119b-120b

كتاب الفرائض

KITĀB AL-FARĀʼIḌ

Isto kao br. 5368/2.

15. L. 120b-122a

ملخّص الفرائض

MULAḪḪAṢ AL-FARĀʼIḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva. Napisao, kako se u uvodu kaže, Ḥasan b. ʻUṯmān, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da je riječ o Ḥasanu b. ʻUṯmānu b. ʻAṭiyyi at-Tiğānīju, rođen 724/1324., umro 790/1388. godine, koga neki izvori (v. *Kaḥḥāla III, 244*) navode kao autora više fetvi i jednog djela iz oblasti nasljednog prava.

Početak (l. 120b):

أوله: الحمد لله (الّذي) يرث الأرض ومن عليها وهو خير الوارثين...وبعد، يقول العبد الضّعيف حسن بن عثمان...أردت أن أصنّف مختصرًا في علم الفرائض بعون الله الملك المنّان يستفيد كلّ قادر من دون التّعب والمشقّة والحجان بعد التماس فرقة من العلماء ، والطّلّاب الخبرة وسمّيته ملخّص الفرائض ...

Završetak (l. 122a):

آخره: فصل في الغرقى والحرقى و الهدمى: إذا مات جماعة ولا يدرى أيّهم مات أولاً جعل كلّهم ماتوا معًا فمال كلّ واحد منهم لورثة الأحياء ، ولا يرث بعض الأموات من بعض وهذا هو مختاري للفتوى...

16. L. 122a-123a

رسالة في ضبط أصول الفرائض

RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀʼIḌ

Naslov u našem primjerku je كتاب أصول الفرائض

Kratka rasprava o osnovama islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 osnova i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa mišljenja islamskih učenjaka (*al-iğmāʻ*).

ar-Riyāḍ VI, str. 271

Početak (l. 122a):

أوله: أصول الفرائض خمسة عشر أصلاً، سبعة منها في كتاب الله وخمسة منها في سنّة رسول الله صلّى الله عليه وسلّم وثلاثة منها بأجماع الأمّة...فأمّا التي في كتاب الله فأولها ميراث الأولاد وهو قوله تعالى: **يوصيكم الله في أولادكم للذكر مثل حظّ الأنثيين فإن كنّ نساءً فوق اثنتين فلهنّ ثلثا ما ترك وإن كانت واحدةً فلها النّصف**...

Završetak ovdje (l. 123a):

آخره: **فصل في بيان الكسور**: مثاله بالكسور أن يقال لك: كم نصف وثلث ونصف وربع؟ أمّا حسابه فإنّه نصف وثمن وبيانه أن يأخذ مخرج النّصف والثّلث وهو ستّة فيضرب به في مخرج النّصف والرّبع وهو أربعة وعشرون...ثمّ يأخذ نصف السّتّة وثلثها وهي خمسة فيضرب به في نصف الأربعة وربعها وهي ثلاثة يكون خمسة عشر...

17. L. 123a-124a

قطعة من كتاب الفرائض

QIṬʻA MIN KITĀB AL-FARĀʼIḌ

Fragment iz rasprava o diobi nasljedstva, poznate još i pod nazivima جواهر الفرائض i فرائض شهاب الدّين (v. br. 5368/2).

Početak ovdje (l. 123a):

أوّل الموجود: فاعلم أنّ للتّثبيت أربع مسائل، **الأولى**: إن ترك فيها العليا من الفريق الأوّل والوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها ففي المسئلة النّصف والسّدس، فأصل المسئلة من السّتّة نصفها ثلاثة للعليا من الفريق الأوّل وسدسها واحد للوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها وما بقى اثنان فردّهما...

Završetak ovdje (l. 124a):

آخره: وسهام الوسطى من الفريق الأوّل مع من يوازيها واحد ورؤوسها اثنان ونسبة الواحد إلى الإثنين نسبة نصف الرّأس فيعطى بكل واحد منهما نصف المضروب والمضروب أربعة ونصفها إثنان، فلكلّ واحد منهما إثنان وسهام العصبات إثنان ورؤوسهم ثمانية ونسبة الإثنين إلى الثّمانية نسبة ربع الرّأي فيعطى لكلّ منهم ربع المضروب والمضروب أربعة وربعها واحد فلكلّ فرد منهم واحد واحد.

18. L. 124a-125a

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva na arapskom jeziku. Neki izvori (*v. ar-Riyāḍ VI, str. 262; Ahlwardt IV, 4755; Dobrača I, 572/5 i II, 1828/2*) navode da je autor rasprave nepoznat, a drugi je pripisuju Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paši, Šamsuddīn ar-Rūmīju, poznatijem pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine (*v. Köprülü II, 76/12; al-Ğibūrī II, 2429, str. 10; Brockelmann G II, 450/43 i S II, 670/43; Zürich I, 125, str. 92*).

Početak (l. 124a):

أوّله: **كتاب جواهر الفرائض**: إعلم أنّه إذا مات الإنسان أوّل ما يبدأ من التّركة تكفينه وتجهيزه وما يحتاج إليه من ذلك ثمّ تقضي ديونه إن كان ثمّ تنفيذ وصاياه...

Završetak (l. 125a):

آخره: **مسئلة**: رجل مات وترك خمس بنات وأربع زوجات وسبع أخوات وجدّتين، فللبنات الثّلثان وللزّوجات الثّمن وللجدّتين السّدس والباقي للأخوات. أصل المسئلة من أربعة وعشرين ستّة عشر للبنات وأربعة للجدّتين وثلاثة للزّوجات والباقي للأخوات.

19. L. 125a

(كتاب الأربعين لمجهول)
(KITĀB AL-ARBA'IN LI MAĞHŪL)

Zbirka četrdeset hadisa od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 125a):

أوّله: قال النّبيّ ع م: من حفظ على أمّتي أربعين حديثاً بعثه الله يوم القيامة فقيهاً عالماً وحشره في زمرة الأولياء. وقال النّبيّ ع م: إنّما الأعمال بالنّيّات، المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده...

Završetak (l. 125a):

آخره: يدخل الجنّة من كان في قلبه مثقال ذرّة من الإيمان. اللّهمّ اختم لنا بالتّوبة والأمن والأمان والإيمان بحرمة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام والتّحيّة والإكرام، صدق رسول الله وصدق حبيب الله. تمّ.

20. L. 125a-126b

(رسالة في إسقاط الصّلوات)
(RISĀLA FĪ ISQĀṬ AṢ-ṢALAWĀT)

Rasprava na arapskom jeziku o naklanjavanju propuštenih namaza za umrlog ili davanju za njih otkupa (fidje), od nama nepoznatog autora. Moguće je da se ovdje radi o fragmentu iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 125a):

أوّله: ثمّ ينبغي لإخوان الميّت وأحبّائه أن يباشروا بإسقاط صلواته قبل دفنه كيلا يعذّب في قبره لأجلها. فاعلم أنّ إسقاط الصّلوات واجب إذا أوصى به المريض في مرض موته من ثلث ماله ومستحبّ إذا لم يوص...

Završetak (l. 126b):

آخره: فقد سمعت عن بعض يقول إنّ من دخل في إسقاط الصّلوة يلزم عليه أن يصلّي كذا ركعة للميّت حتّى يحلّ ما أخذه فهو زعم فاسد.

21. L. 126b-137b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Naslov na početku هذه رسالة ملجأ القضاة - ترجيح البيّنات

Kratko djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn, umro 1030/1621. godine. Djelo je poznato i pod nazivom ترجيح البيّنات

Dobrača II, 923/3; Köprülü III, 62/1; Brockelmann G II, 375 i S II, 502; Ḥ. Ḫ. I, 398; az-Ẓāhiriyya II, str. 210-212; Kaḥḥāla VIII, 37-38; A. M. I, 812; Ahlwardt IV, 4838; al-Ǧibūrī I, 1883-1886, str. 555-556; Tirana 139, str. 108

Početak (l. 137b):

أوّله: سبحان من لا حجّة أقوى من كلامه، ومن لا معارض له في أحكامه، والصّلوة على من أيّد بالآيات العظام وعلى آله وأصحابه الخيرة الكرام. وبعد فيقول الفقير إلى الغنيّ غانم بن محمّد البغدادي هذه رسالة في تعارض البيّنات جمعتها لبعض إخواني من القضاة وسمّيتها ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات...

Završetak (l. 139b):

آخره: وإن لم يجد لها رواية عن أصحابها واتّفق المتأخّرون على شيئ يعمل به، وإن اختلفوا يجتهد ويفتى بما هو صواب عنده والحمد لله الّذي ينعمه والصّلوة على من بفضله وعلى آله وأصحابه.

22. L. 140a

رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي
RISĀLA ṬABAQĀT AL-MASĀ'IL LI 'ALĪ ČALABĪ

Isto kao br. 5672/2.

Završetak ovdje (l. 140a):

آخره: واعلم أنّ من كتب مسائل الأصول كتاب الكافي للحاكم الشّهيد شرحه جماعة منهم شمس الأئمّة السّرخي...فالمراد بمبسوطاتهم هذا ما وجدناه في كتب قواعد الفقه.

23. L. 141a-142a

ترجيح البيّنات للواني
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI AL-WĀNĪ

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku poznati kadija iz Medine, Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī, umro 1000/1591. godine.

Kaḥḥāla XII, 23; A. M. 260; Ḥ. Ḫ. I, 398; Dobrača II, 1456/2

Početak (l. 141a):

أوّله: الحمد لله الّذي أظهر قواطع الحجج والبيّنات بحيث لا يجري بينهما التّعارض، وأحكم سواطع البراهين القاطعات بوجه لا يحوم حولها التّناقض...أمّا بعد، فإنّي بعد ما ابتليت بالقضاء ما ضاق لي القضاء بعناية الملك الأعلى...إلاّ في صورة تعارض البيّنات إذ لم يذكر في الكتب لترجيح أحدهما ضابطة كلّيّة ولم يوضع لقبول واحدة منهما قاعدة كلّيّة...فجمعت المسائل المتعلّقة في هذا الباب من الكتب المعتبرة...

Završetak (l. 142a):

آخره: وأقام كلّ واحد منهما بيّنة أنّه أعتقه وهو يملكه ثمّ مات ولا يعلم الشّهود له وارثًا غير المدّعي جعلنا الولاء بينهما وإن ادّعى أحدهما أولاً فقضى القاضي بالولاء له ثمّ أقام الآخر بعد ذلك بيّنة على دعواه فالقاضي لا يقضي ببيّنة الثّاني كذا في التّاتارخانيّة في كتاب الشّهادة في الفصل السّابع عشر. تمّت الرّسالة.

24. L. 143a

ترجيح البيّنات ليحيى أفندي
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI YAḤYĀ EFENDĪ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku šejhul-islam Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, poznatiji kao Yaḥyā-efendī, rođen 999/1591., umro 1053/1643. godine.

Kaḥḥāla XIII, 197; Dobrača II, 1740

Početak (l. 143a):

أوّله: بيّنة الوفاء أولى من بيّنة البات، وبيّنة الكره أولى من بيّنة الطّوع، وبيّنة البراءة أولى من بيّنة الإقرار، وبيّنة القرض أولى من بيّنة الأمانة...

Završetak (l. 143a):

آخره: وبيّنة القتل أولى من بيّنة الجرح، وبيّنة الإفاقة أولى من بيّنة الجنون، وبيّنة المضارب أولى من بيّنة القرض.

25. L. 143a-144b

ترجيح البيّنات لمجهول
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI MAĞHŪL

Kratka rasprava na turskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 143a):

أوّله: مضاربه بيّنه سندن قرض بيّنه سي اوليدر...غصب بيّنه سندن اشترا بيّنه سي اوليدر...رهن بيّنه سندن بيع بينه سي اوليدر...هبه في المرض بيّنه سندن صحت بيّنه سي اوليدر...

Završetak (l. 144b):

آخره: **مسئله** زيد بر ناس ايكي ثمن مسئليله عمرو بيع وتسليم وقبض ثمن الدكدن صكرى بكره دخي بيع ايله صحيح اولوب ...

Na listovima 145 do 167 razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio kadija Sālih Ṣidqī, sin kadije Maḥmūda iz Sarajeva.

صاحب ومالك صالح صدقي القاضي بن محمود القاضي عن سراى بوسنه عفى عنهما.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

b) Turski rukopisi
ب) المخطوطات التّركيّة

5673. R-4872

Zbirka (مجموع), 2

L. 220; 21,5 x 15 (14 x 8); 22 retka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom u zbijenom redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem zbirke po poglavljima. Papir debeo, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. U prvom djelu (v. l. 1-181) tekst arapskog originala nadvučen crnom linijom, a u drugom djelu (v. l. 182-219) tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama u obliku baklave lijepo urađene rozete složene iz šestougaonih elemenata sa zvijezdom šestokrakom u sredini.

1. L.1a-181b

ترجمة مختصر القدوري

TARĞAMA MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Prijevod na turski jezik djela *Muḫtaṣar al-Qudūrī* o hanefijskom fikhu (v. br. 5317), od nama nepoznatog prevodioca. Djelo je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine.

Kairo I t, str. 63;

Početak (l. 1a):

أوّله: **كتاب الطّهارة**: قال الله تع: **يا أيّها الّذين آمنوا** أى آنلر إيمان كتورديلر **إذا قمتم إلى الصّلوة** قجن نمازه دور سكز **فاغسلوا وجوهكم** يوزكزي يوز **وأيديكم** دخي اللروكزي **إلى المرافق** درسكلره وارنجه **وامسحوا** دخي باشكزي ايلن...

Završetak (l. 181b):

آخره: **ومن أوصى** بر كمسنه وصيت ايله **بثلث ماله** مالنيك ثلثي **ولا مال له** حال بوكه انك مالي اولمسه **ثمّ اكتسب مالاً** اندن صكره مال قزنسه **استحقّ الموصي** موصي مستحق اولور **ثلث ما يملكه** مالك اولد وغنك ثلثنه **عند الموت** موت وقتنده.

Na kraju djela (v. l. 181a) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao Ibn Muḥammad 4.ševvala 1136/1724. godine.

قد تمّ هذه النّسخة الشّريفة عن يد العبد الضّعيف..إبن محمّد.وقد وقع التّحرير والإتمام في اليوم الرّابع من شوّال المكرّم لسنة ستّ وثلاثين ومائة وألف.

2. L. 182a-219b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات

MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5672/21.

Prepisao isti prepisivač 22. zul-hidždžeta 1136/1724. godine.

Na drugom zaštitnom listu na strani a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Garčević Muhamed Fahri - Banja Luka.*

5674. R-7398

Zbirka (مجموع), *2*

L. 14; 20,5 x 15 (14 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-13b

(أربع وخمسون فريضة ترجمه سي)

(ARBA' WA ḤAMSŪN FARĪḌA TARĞAMASI)

Prijevod na turski jezik risale o pedeset i četiri islamske dužnosti (farza) koju je na arapskom jeziku sabrao Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. godine.

Dobrača II, 899/1

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **باب فيما يفرض على المكلّف**، بو باب مكلّف اوزرنه يعني عاقل وبالغ اوزرنه فرض اولان شيك بياننده در يحكي عن الحسن البصري رحمة الله تعالى عليه حسن بصريدن حكايت اولنور كه الله تعالى انك اوزرنه رحمت ايلسون قال: **مامن يوم وليلة تمرّ على المؤمن إلاّ وجب عليه أربع وخمسون فريضة** حسن بصري ديدي بر كونه وبر كيجه يوقدر كه مؤمن اوزرنه كچر الأ بو قدر وار كه اول مؤمن اوزرنه اللّي دورت فريضه واجب اولور...

Završetak (l. 13b):

آخره: **والرّابع وخمسون** اللّي دردنجي **أن لا يحلف على الكذب** يلان يرع اند ايچمكدر لقوله تعالى **يحلفون على الكذب وهم يعلمون** الله تعالينك بو قول شريفي كي انلر كذب اوزرنه يمين ايله لر حال بو كه انلر يلان اولدوغن بلولر.

2. L. 1a-14b

فتاوى كمال پاشا زاده

FATĀWĀ-I KAMĀL-PĀŠĀ-ZĀDE

Na početku bilješka crvenim slovima:

مفتي الزمان اعلم جهان كمال پاشا زاده قدّس سرّه...فتوى صورتلري در ذكر اولنور

Izvod iz zbirke fetvi koje napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Fetve su date na marginama u formi مسئله - جواب

Dobrača II, 1725/2; Karatay t II, 2991/VII

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد، طهارة متعلّق اولان مسائل بياننده در **مسئله** بركمسه طهاره اتمك...

Završetak (l. 14b):

آخره: **مسئله** بركمسنه آبدست الوركن دشي قناسه اما آغزى يادي زياده اولسه آبدستي فاسد اولور مي **الجواب** اتمز.

Na listu 14b bilješka da je prepis završen početkom mjeseca džumadel-ahira 1175/1761. godine.

تمّت حروف المفردات سنه ١١٧٥ جماذي الآخريك ابتداسنده كتب المشدر.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5675. R-4913

عبادات بدنيّه

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, na turskom jezik, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (*bāb*). U predgovoru autor kaže da ga je napisao prema sličnim djelima na arapskom jeziku, u prvom redu po uzoru na djelo *al-Fiqh al-akbar* (v. br. 5287/3) od Abū Ḥanīfe. Pisac je djelo završio 1015/1606. godine.

Dobrača II, 1547-1554; Boškov I, 49; Karatay t, 255-258; Wiesbaden XIII/3, 46, str. 36

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين بكلّ نعمائه وآلائه على الدّوام، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد سيّد الأنام...أمّا بعد، اى مؤمن قرنداش بلكل كه الله تعالينك نعمتلردن وعبادتدن اولو نعمتي بوقدر...مخلص قرنداشلرم ايچون بر مقدّمه دوزمكه مستجع مسائل اولوب عبادده نفعي چوق اوله...وبو كتابه عبادات بدنيّه دييو آدويردك...

Završetak (162):

آخره: حَرْفٌ مِنَ الْقُرْآنِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا يعني بر حرف قرآن عظيمكدن خيرليدر دنيادن ودنيا شيلرندن نكه وارسه.

L. 162; 21,5 x 15,5 (16 x 10,5); 15 redaka. Nas, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 162a) bilješka da ga je njegov prepis završio ‘Umar b. Ibrāhīm-āġā 4. džumadel-ula 1160/1747. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة في جماذى الأولى في (ال) يوم الرّابع وأنا الفقير...عمر بن إبراهيم آغا...سنة ستّين ومائة وألف ١١٦٠

Iz kolekcije dr Muhameda Hadžijahića (poklon).

5676. R-5763

عبادات بدنيّه

‘IBĀDĀT-I BADANIYYA

Isto kao br. 5675.

Završetak ovdje (l. 66a):

آخره: وطرق ضلالدن بعيد اولوب كتاب الله ودخي سنّة رسول اللّهله صلّى الله عليه وسلّم مقتضاى شرع اوزرته عمل اتمش اولورسن ودار فنادن بقايه سلامتله كيدرسن ان شاء الله تعالى.

L. 70; 21 x 15 (17 x 8,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku dat sadržaj djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na listovima 67-70 razne bilješke iz fikha, na turskom jeziku.

Povez kartonski, sa naknadno dodanim kožnim hrbatom.

Na kraju djela (v. l. 66a) bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm al-imām b. Ibrāhīm al-imām b. Muḥammad al-imām b. Ibrāhīm-efendī al-mudarris b. Muḥammad-efendī b. Nūḥ-efendī Turbī-zāde u džematu ‘Atīq, 6. redžeba 1250/1834. godine.

كتبه الفقير الحقير إبراهيم الإمام بن إبراهيم الإمام بن محمّد الإمام بن إبراهيم أفندي المدرّس بن محمّد أفندي بن نوح أفندي تربي زاده بجماعت عتيق. قد وقع الفراغ من نسخه...في رجب الفرد في اليوم السّادس لسنة خمسين ومائتين وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5677. R-5801

عبادات بدنيّه

‘IBĀDĀT-I BADANIYYA

Isto kao br. 5675.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولا بأس واردر أنلري هر كشي بلمك لازمدر امدي ايله اولسه فرض دخي ايكي نوعدر انك بريسي فرض عين در وبريسي فرض كفايه در امدي بلكل فرض عين اولودركه اقامت اتمسي هر كشييه لازم اوله يعني بعض آني اقامت اتمكله بعضندن ساقط اولميه...

Završetak ovdje (v. l. 109b) isti kao pod br. 5676.

L. 109; 21 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku nedostaje 20 listova. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. I vanjska i unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 109b) bilješka na arapskom jeziku da je djelo napisano 1015/1606. godine.

كتب وتمّ في سنة ألف وخمسة عشر من هجرة من هو أفضل الرّسل وخير البشر.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5678. R-7616

Zbirka (مجموع), *3*

L. 126; 21,5 x 15,5 (16,5 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i prepukao dužinom hrbata. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-112a

عبادات بدنيّه
'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب جواهر الفقه المسمّى بعبادات بدنيّة

Isto kao br. 5675.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 112a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan u srijedu, u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1135/1723. godine, iz primjerka koji je prepisan 1021/1612. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب في أواسط شهر ذي الحجّة الشّريف في يوم چهار شنبه وقت ضحى عن يد محمّد بن محمّد بن حسن...سنة خمس وثلاثين ومائة وألف ١١٣٥...بو كتاب يازده(!) غمز زمانده ياقدوغمز نسخنك تاريخي سنة ١٠٢١ احدى وعشرين وألف.

2. L. 112b-113b

رسالة آداب
RISĀLA ĀDĀB

Naslov na početku: هذا رسالة آداب

Kratka risala o lijepom ponašanju, neka vrsta bontona, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 116/5

Početak (l. 112b):

أوّله: أوّل ابتدا بر سفرده يمك واچمكده بكرمي درلو ادب واردر دردي فرضدر ودردي سنّت واون ايكسي ادبدر...

Završetak (l. 13b):

آخره: وشيخ وعابد اولان مؤمنلره لازمدر كه بو يوز يكرمي درت ادبي تمام بلمك وازبرلمك بيوك هزدر ومريدلرينه او كرتمك كرك زيرا بواديلري بلمين يكيدوك...اركان راست دكلدر.

3. L. 114a-121b

(لغت عربي - تركي)
LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ

Naslov na početku: حلّ مشكلات لغت إنشا

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora.

Popara-Fajić VII, 4721/2

Početak (l. 114a):

أوّله: باب الف: إرشاد إمتثال إنتقال إرتحال إظهار
طغرو يول يكدش اولمق بريدن بريه وارمق كوچمك آشكاره ايلمك جمع

Završetak (v. l. 121b):

آخره: يوم السّبت يوم الفطر يوم الأضحى يوم الموت
جمع ايرتسي الو بيرام حجي بيرام الوم كون

Cijelu zbirku prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 iz ove zbirke.

5679. R-4887

Zbirka (مجموع), *2*

L. 162; 21,5 x 13,5 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-136bi

عبادات بدنيّه

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب عبادات بدنيّه

Isto kao br. 5675.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 136b) u kome je data bilješka da njegov prepis završio 'Umar b. Muṣṭafā Ilāhī Kuklī u mjesecu redžebu 1166/1753. godine.

قد وقع الفراغ عن يد أضعف العباد...عمر بن مصطفى إلهي كوكلي...حرّر في شهر رجب سنة ستّ وستّين ومائة وألف.

2. L. 140b-162a

كتاب شفاء المؤمنين

KITĀB ŠIFĀ' AL-MU'MINĪN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب شفاء المؤمنين

Katehizis na turskom jeziku o namazu, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 140b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد سيّد الأنبياء والمرسلين...أمّا بوندن صكرى بلكل كه بو كتاب نمازك شرطلريني وآنلرك فرضلريني وواجبلريني وسنّتلريني ومستحبلريني...ونمازي افساد ايدن ونمازده مكروه اولن نسنلري وسجده سهو بلددر...

Završetak (l. 162a):

آخره: وهر وقتك نمازين قلدقدن صكره اشبو مذكور اولن دعالري اوقيه: أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم بسم الله الرّحمن الرّحيم اندن بر ايت الكرسيّ اندن اوج كرّة إخلاص اندن قل أعوذ بربّ الفلق وقل أعوذ بربّ النّاس.

Sudeći po rukopisu, djelo pod br. 2 je prepisano rukom drugog, nama nepoznatog prepisivača.

5680. R-8211

Zbirka (مجموع), *3*

L. 94; 20 x 13,5 (15 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska i unutrašnja strana korica obložene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-50b

عبادات بدنيّه

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Naslov na početku هذا كتاب عبادات بدنيّه

Isto kao br. 5675.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وباقي مسائل كه قرائته متعلّق اولان يفضل قرائتده ذكر اولنه إن شاء الله واكر قرائتده برابر ...

2. L. 51a-73b

(قطعة من كتاب في الفقه بالتّركيّة)

(QIṬ'A MIN KITĀB FĪ AL-FIQH BI AT-TURKIYYA)

Fragment iz nekog fikhskog djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 51a):

أوّل الموجود: **فعال في الكفين**: بو فعال اولدنك كفينين بلد وركي. مسئله كفن...بر كفن سنّت وكفن كفتيه أمّا كفين سنّت اولدركه مالي چق...أمّا كفن كفايه اولدور مال آزل وله عيالي چق...

Završetak ovdje (l. 73b):

آخر الموجود: **فعال في الصّلوات (!) العيدين**: بو فعال ايكي بيرام نمازين بلدودر...مسئله: كچي بيرامده نمازدن صنكره...

3. L. 74b-93b

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Popularni perzijsko-turski rječnik u mesnevi-stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī, rođen 885/1470. godine u selu Muġlā u provinciji Menteše u Anadoliji, umro 957/1550. godine. Djelo je napisano 920/1514. ili 921/1515. godine.

Trako, 110; Zürich I, 413-416, str. 247-249; Boškov, 103-106; TÜYATOK 07/V, 1633-1635; Flügel I, 135; Rieu, CPM II, 139; Pertch, VPH, 208; Fajić III, 2599/2; Karatay t, 2047; Popara-Fajić VII, 4646/1

Početak (l. 74b):

أوله: بنام خالق وحيّ وتوانا قديم وقادر وبينا ودانا

Završetak (l. 93b):

آخره: شاهدى يه هر كيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5681. R-4864

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي
KITĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ MANẒŪMA BI AT-TURKĪ

Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب شروط الصّلوة لمولانا فناري

Kratak spjev o uslovima za valjanost namaza na turskom jeziku od nama nepoznatog sastavljača. Ovo je zapravo, kako se u uvodu kaže, u stihovima prevedena istoimena risala koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn rođen 751/1350., umro 834/1431. godine (*v. Kaḥḥāla IX, 272 i az-Ẓāhiriyya I, 459*).

Dobrača II, 1555/2

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: حمد لا يقدر سكا اى پادشاه انس وجان
كم وجودك بر توندندر بو كونيله مكان...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخره: **باب سجود القرآن** ...أى خدا وندا كريم سين سن كرم قيل قامويه بز ياز قلوقلوكز لطف ايله قويمه طامويه.

L. 8; 20,5 x 14,5 (11,5 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 8b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen u mjesecu muharremu 1106/1694. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في شهر محرّم الحرام سنة ١١٠٦

Nama podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5682. R-6995

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, s posebnim osvrtom na islamsku molitvu (namaz), poznat još i pod nazivima: *Kitāb al-Usṭuwānī*, *ar-Risāla al-Usṭuwāniyya* ili samo *al-Usṭuwānī*. Na turskom jeziku sastavio nepoznati učenik Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī-ja (umro 1072/1661. godine), koji je djelo sredio po predavanjima svoga učitelja.

Dobrača II, 1560-1591; Zürich I, 429-432; Karatay TY I, 271; Bratislava, 407, str. 294; Hasandedić, 88; Boškov, 36-38; Rieu, 13-14; A. M. II, 289

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الأنبياء، وجعلهم بين عباده المؤمنين من الخاشعين الذاكرين الأتقياء، حيث قال: **إنّما يخشى الله من عباده العلماء**...وبعد، بو عبد ضعيفه فضل ايدوب ربّ العالمين علماء دينده وفضلاء دهردن...استادم استراني افندي حضور شريفنده أخذ وقبض وضبط ايتدوكم حكم مبين ...

Završetak ovdje (l. 93a):

آخره: **مسئلة** بركمسنه مرض حالنده قيامه قادر اولماز سه نمازي اوتوركن قلسون هم ركوع سجوده قادر اولماز سه باشيله ايما ايلسون بو **مسئلة** إبراهيم حلبي ده مسطوردر لكن هذا آخر الرسالة البديعة، نفعنا الله به والمسلمين آمين.

L. 95; 20 x 13,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi 3, 14 i 88 originalnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedini listovi po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 93b) bilješka da je njegov prepis završen u zadnjoj dekadi mjeseca džumadel-ula 1082/1671. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

تمّت بعون الله الملك العلاّم...في أواخر جمادى الأولى سنة ١٠٨٢

Iz kolekcije Hivzije Hasandedića iz Mostara.

5683. R-8143

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني

Isto kao br. 5682.

L. 81; 19 x 13,5 (13,5 x 9); 15 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 81b) bilješka da je prepis završen u mjesecu šabanu 1104/1693. godine.

تمّت بعون الله سنة بيك يوز درت في ماه شعبان المبارك.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Sinana Hamzića iz Sarajeva.

5684. R-7381

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 83; 22 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih petnaest listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da je prvu polovinu rukopisa prepisao Munlā Sulaymān al-Mamlaḥatī (iz Tuzle), a potom ga predao Dalī ʻUmar b. Puttānu koji ga je završio do kraja 1109/1697. godine, te da su obojica bili nastanjeni u Beogradu, u medresi Dār as-saʻāda.

قد بدأ بكتابة هذا الكتاب منلا سليمان المملحتي وكتبه إلى نصفه ثمّ سلّمه إلى دلي عمر ابن پتّان وهو أتمّه...وهما ساكنان في بلغراد دار الجهاد في المدرسة المعروفة بدار السّعادة ...سنة تسع ومائة وألف.

5685. R-6939

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 151; 21 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnoj strani lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom, zelenom i zlatnom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i naknadno popravljan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 151a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu muharremu 1138/1725. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب تحريراً في شهر محرّم الحرام سنة ١١٣٨

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Bedije Bičakčić iz Sarajeva.

5686. R-6524

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ’ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ’ID AL-LA’ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 70; 19,5 x 13 (15 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi popravljani i naknadno lijepljeni dužinom hrbata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i unutrašnja strana preklopa obložen ukrasnim papirom sa floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 70a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Oruč iz Donje Tuzle iz Arslan-agine mahale, u mjesecu džumadel-ula 1139/1726. godine.

حرّره الحقير الفقير حسن بن اورج المحتاج إلى رحمة الله تعالى عن قصبه، مملحه، زير عن محلّه، ارسلان آغانن في شهر جمادى الأولى سنة تسع وثلثين ومائة وألف.

Iz kolekcije h. hfz. Šemsudina Kavazovića, imama iz Maoče kod Brčkog.

5687. R-8141

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ’ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ’ID AL-LA’ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 238; 15,5 x 11 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre, prepukao dužinom hrbata i nevješto popravljan. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 235a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ṣāliḥ Maḥmūd b. Muḥsin b. Ḥalabī 1143/1730. godine.

كتبه الحقير المحتاج إلى رحمة الله الملك المنّان صالح محمود بن محسن بن حلبي...السنة ١١٤٣

Na listovima 235b-238b razne dove na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Teufika-ef. Đulana, imama iz Zenice.

5688. R-8144

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ’ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ’ID AL-LA’ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 89; 20 x 13,5 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Na prva tri lista tekst vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 89b) bilješka da je ovaj primjerak prepisao Salim b. Maḥmūd iz sela Sažići (kod Travnika), 1152/1739. godine.

كاتب هذه النّسخة المباركة سلم بن محمود ساكن قريه صازيك.

Iz Odbora IZ Travnik.

5689. R-7347

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب رساله، اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 72; 19,5 x 12 (15,5 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 71b) bilješka da je njegov prepis završen 1152/1739. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Na listu 71b bilješka da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm-paša, a na listu 72a da je vlasnik rukopisa kožar Omer Avdić.

5690. R-8136

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 127; 18,5 x 14 (13 x 8,5); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, lijepljeni i nevješto popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i izlizan usljed dugotrajne upotrebom. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 127a) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš b. Sulaymān b. Dāwūd u prvoj dekadi mjeseca šabana 1153/1740. godine.

سوّده الفقير الحقير...درويش بن سليمان بن داود غفر الله له...في أوائل شهر شعبان سنة ثلاث وخمسين ومائة وألف ١١٥٣

Iz kolekcije hfz. Asima-ef. Sirće.

5691. R-8150

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku رساله، اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 65; 19 x 12 (13 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, po lagama odvojeni od poveza i, do 5 cm dubine dužinom donjeg presjeka, izlizani. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije linije crne boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa, nevješto popravljan.

Na kraju djela (v. l. 62a) bilješka da je njegov prepis završen 1154/1741. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije hfz. Halila-ef. Mehtića iz Zenice.

5692. R-6588

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 90; 17 x 12 (12 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 90b) bilješka da je njegov prepis završen 1158/1745. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Stolac.

5693. R-8162

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 115; 19,5 x 13,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prva dva lista originalnog prepisa zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa i naknadno popravljan dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 115a) bilješka da ga je prepisao Bakr-efendī 1164/1751. godine.

تمت تمام بكر أفندي سنة ١١٦٤

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Atif Alihodža, trgovina mješovite robe te zemaljskih proizvoda, Vitez.*

Iz Odbora IZ Vitez.

5694. R-7730

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 79; 22 x 15 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 79a) bilješka da je njegov prepis završen u četvrtak 1166/1753. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Mustafe-ef. Brke iz Šipraga kod Kotor Varoši.

5695. R-6177

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 116; 20 x 13 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 116a) bilješka da je njegov prepis završen 1172/1758. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة في يوم الجمعة سنة ١١٧٢

Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

5696. R-5901

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوچنجي ابدست الدوغي وقتده اعضاسني مقدر دردنجي الدوغي وقت قبليه فرشو اوتور مقدر بشنجي بر يوكسك مكانده درروب ابدست المقدر...

L. 72; 22 x 14 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 72a) bilješka da je njegov prepis završio Ḥasan b. Muṣṭafā iz kasabe Užice 1172/1758. godine.

كاتب الحروف أفقر عباد حسن بن مصطفى عن قصبه، اوژيچه غفر الله له و لوالديه سنة ١١٧٢

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5697. R-5603

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 83; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 83a) bilješka da je njegov prepis završen 1173/1759. godine.

تمّت الكتاب بحمد الله وعونه (سنة) ألف ومائة وسبعين وثلث(!).

Ispod toga, istom rukom napisano ime vlasnika, a najvjerovatnije i prepisivača, Munlā-zāde Ḥasan Ḫawāğā Āqḥiṣārī (Pruščak).

صاحب الكتاب منلا زاده حسن خواجه آقحصاري.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5698. R-7699

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 108; 19,5 x 13,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 107b) bilješka da je njegov prepis završio Crnko-zāde Munlā 'Uṯmān iz tvrđave Bihać, 1173/1759. godine.

تمّت تمام سنة ١١٧٣ كاتب الحروف چرنقو زاده منلا عثمان عن قلعه، بهكوي رحمه الله.

Iz kolekcije hfz. Omera-ef. Džine iz Banje Luke.

5699. R-5112

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 40; 19 x 13,5 (15 x 9); 10 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 39b) bilješka da je njegov prepis završio 'Umar b. Zanqār, imam, nastanjen u Puhovcu u mjesecu ševvalu 1181/1768. godine.

تمّت (على يد) عمر بن زنقار إمام ساكن پوحوچه في شوّال سنة ١١٨١

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5700. R-7228

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 125; 20,5 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije debele zlatne linije, ojačane sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi 2-9 pogrešno uvezani na kraju. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 115b) bilješka da je njegov prepis završan 6. rebiul-evvela 1189/1775. godine, te ime ranijeg vlasnika, a moguće i prepisivača, Muṣṭafa as-Sarāyī.

Na listu 1a bilješka da je rukopis 23. zul-hidždžeta 1196/1782. godine uvakufio al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde (Subašić).

5701. R-5914

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 99; 21 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata. Na kolricama lijepo urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 97b) bilješka da ga je prepisao Isqopyawi 'Abdullāh b. Ṣāliḥ iz Gornjeg Vakufa 1193/1779. godine.

كتبه الفقير اسقوپيوي عبد الله بن صالح عن وقف بالا سنة ١١٩٣

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5702. R-5347

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 113; 19,5 x 13 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva tri lista tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 112b) bilješka da je njegov prepis završio Ḥāfiẓ Aḥmad b. Ḥasan 1193/1779. godine.

كتبه الفقير حافظ أحمد بن حسن في سنة ١١٩٣

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5703. R-5478

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 166; 17,5 x 12 (11 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen crvenom, plavom i zlatnom bojom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 164b) bilješka da je njegov prepis završen 1193/1779. godine. Ime prepisivača namjerno izbrisano.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5704. R-4753

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذه رسالة استواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 149; 16 x 11 (12 x 7); 10 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Veći dio zadnje korice otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 149b) bilješka da je njegov prepis završio Munlā 'Uṯmān b. Rustam ... u mjesecu redžebu 1197/1783. godine.

سوّده الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الكريم منلا عثمان بن رستم ...سنة سبعة وتسعين ومائة وألف في ماه مبارك رجب.

Iz kolekcije Omer-age Šehagića iz Zvornika.

5705. R-8151

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 86; 22,5 x 16 (16 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 86a) bilješka da je njegov prepis završio 'Abdullah b. Aḥmad Ḫawāğa 1200/1786. godine.

تمّت تمام سنة ١٢٠٠ كتبها عبد الله بن أحمد خواجه.

Spomenuti 'Abdullāh, po mišljenju dr. Muhameda Hadžijahića, koji je rukopis otkupio od Aiše Imamović sa Điđikovca i poklonio ovoj biblioteci (v. vlastoručnu bilješku na listu umetnutom među listove rukopisa), mogao bi biti Bašeskijin brat.

5706. R-5156

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 82b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: ولكن وطني جائز دكلدر نفاسي چقمنجه اكر اولادي ايكي اولوب براكي قاج كوندن صكرة بر اولادي دخي اولسه اوايتدوكي نكاح اراده فاسد اولور ملتقيده يزار مسئله بر عورت ولد طقوز ركن اولادك باشي چقسه نمازك...

L. 82; 22 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvalita, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje. Prilikom najnovijeg uvezivanja, na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa, ali rukopis je sigurno stariji od 1201/1787. godine kada ga je za sebe i svoje nasljednike kupio ʻAbdullāh ef. b. Muṣṭafā ef., muallim u kasabi Tešanj (v. bilješku na listu 1a).

إشتريت هذا الكتاب لنفسي ولمن شاء الله تعالى من بعدي وأنا الفقير المحتاج إلى كرم (ال) ربّ الرّحيم عبد الله أفندي بن مصطفى أفندي المعروف بمعلّم صبيان در قصبهء تشنه سنة ١٢٠١

Ispod bilješke otisnut njegov lični pečat sa natpisom ʻAbdullāh.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5707. R-7081

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 87; 20 x 14,5 (15,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi slijepljeni i dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre. Rozete na koricama oštećene. Preklop otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 87a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ismā'īl 1208/1793. godine u Travniku.

تمّت تمام بعون الله تعالى الملك الوهّاب من يد الفقير الحقير أحمد بن إسماعيل...سنة ثمان ومتتين (!) وألف في بلاد تراونيك.

Ispod toga bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. Maḥmūd.

صاحب ومالك مصطفى بن محمود.

5708. R-7243

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب مالك محمّد أفنديه استادم اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 76; 21 x 15,5 (16 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

Na kraju djela (v. l. 76a) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Ibrāhīm u gradu Mostaru u mjesecu redžebu 1212/1797. godine.

تمّت تمام بمدينة موستار (على يد) أحمد بن إبراهيم سنة ١٢١٢...وقع الفراغ عن تحرير هذه الأستوانيّة اللّطيفة المباركة في وقت الظّهر في وقت رجبده تاريخ سنة إثنى عشر ومئتين(!) وآلف.

5709. R-7412

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 32; 23 x 16 (18 x 12); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

5710. R-5459

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 145; 15,5 x 10 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Prepisao Salīm b. Aḥmad (v. bilješku na l. 145a). Godina prepisa namjerno izbrisana. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na kraju rukopisa (v. l. 145a) ime ranijeg vlasnika Aḥmad Šayḫ-oğlu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5711. R-7272

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

Isto kao br. 5682.

L. 120; 14 x 10,5 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5712. R-7262

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 98; 19 x 12,5 (15,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Munire Brkanije iz Sarajeva.

5713. R-6653

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a اسطواني محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 115; 21 x 14,5 (14 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

5714. R-5721

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب اسطرانی

Isto kao br. 5682.

L. 121; 22 x 14 (17 x 7); 19 redaka. *Nash*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, crvenom, zelenom i zlatnom bojom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom zlatnom i jednom crnom linijom. Tačke, zarezi i ukrasni elementi urađeni u zlatnoj boji. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i nevješto popravljan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5715. R-5589

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku اسطرانی

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 100b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لكن اورج اولمز قضاسي لازمدر واكر ارته بري اغار دقنصكره قان كـلـه اول كون بيه وايچه اكرچه ايكنديدن صكره كوروسه ده في الجمله بر عورت قان كورسه نمازدن واورچدن وازكچه...

L. 100; 20,5 x 13 (13,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen plavom, crvenom, zlatnom i bijelom bojom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije tanke crne linije, a sa unutrašnje jednom zlatnom i jednom crnom linijom. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5716. R-6561

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطرانی

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 91b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: جامع الفتاويده كتاب كراهيتده مذكوردر بردرلو لباس ايله مخصوص اولوب اوينامق ايله ورقص ايله مشتغل اولوب نفس ايچون منزله دعوى ايتدلر اللّهه افترا ايدرلر بلكه دلولردر رسول الله انلردن دكلدر انلر رسول الله دكلردر انتهى بو مسئله...

L. 91; 18,5 x 13,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5717. R-8137

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 112; 19,5 x 12,5 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova i nevješto popravljan dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Mustafa Sulejmanović iz Glumine kod Zvornika.

5718. R-8138

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 93; 21,5 x 15 (16,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku 6 zaštitnih listova sa raznim bilješkama i sadržajem djela po poglavljima. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeni i naknadno prepisani rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine iostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5719. R-8140

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku كتاب استراني

Isto kao br. 5682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 116b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب في بيان حيض ونفاس** بو باب حيض ونفاسه متعلّق اولان
مسئله لر بيانده در حيضك اقلّي اوچ كوندر اكثري اون كوندر نفاسك اقلّنه حدّ يوقدرنه وقتن
كسلرسه غسل اسدوب نمازين قله...غسل لازم دكلدر اكر اوچ كونده ويا ارتقده كسلسه غسل
لازمدر اون كون تمام...

L. 116; 16 x 11 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Dio posljednjih dvanaest listova do 5 cm dubine, zajedno sa tekstom odguljen i zagubljen. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5720. R-8142

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 137; 14,8 x 10,3 (10,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na prvih deset listova tekst vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednja laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5721. R-8145

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 62; 21,2 x 16 (16 x 10,5); 16 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, mastilo razliveno. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Korice deformisane i po rubovima izlizane.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5722. R-8146

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني محمد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 118; 19,5 x 14,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. I vanjska i unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 118b bilješka krupnim slovima da je vlasnik rukopisa Rahić Munlā Ḫalīl.

5723. R-8147

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني

Isto kao br. 5682.

Nedostaje veći dio rukopisa na kraju.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يزار مسئله بر خطيب جمعه كونده خطبه اوقومق بلمسه سبحان الله الحمد لله ديسه خطيبي صحيحدر خلاصة الفتاويده.

L. 30; 22,5 x 16 (17 x 11); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5724. R-5970

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na listu 1a هذا كتاب اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 77; 22,5 x 15 (14 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki vezanih za tekst, pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (v. l. 77a) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš Ḥasan iz Starog Majdana u petak, u mjesecu džumadel-ahiru 1217/1802. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان عن يد عبد ضعيف درويش حسن ساكنًا بمعدن عتيق سنة
سبع عشرة ومائتين وألف من الهجرة في شهر جمادى الآخر في يوم الجمعة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5725. R-5008

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

L. 130; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Prvih deset listova originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano, rukom drugog prepisivača. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1234/1818. godine, jer ga je te godine uvakufio izvjesni Ḥasan iz Konjica (v. bilješku na l. 1a).

5726. R-8148

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استواني

Isto kao br. 5682.

L. 104; 20 x 14 (16,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 101b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Sulaymān efendī iz kasabe Prusac 1258/1842. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه(!) الأسطواني عن يد أضعف العباد مصطفى بن سليمان أفندي
عن قصبه، آقحصار...سنة ١٢٥٨

Ispod toga bilješka o datumu smrti prepisivačeve majke Ismihane, kćeri Ibrahima, 6. rebiul-evvela 1259/1843. godine.

تاريخ وفات والده مز اسمحانه بنت إبراهيم روحيچون الله رضاحيچون الفاتحة ٦ ربيع الأول
سنة ١٢٥٩

Iz kolekcije Sadike Bajrić iz Žepča.

5727. R-5206

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطواني

Isto kao br. 5682.

L. 116; 16,5 x 12 (12,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i nadvučeni crvenom linijom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama nevješto urađene rozete u obliku baklave.

Na kraju djela (v. l. 116a) bilješka da je njegov prepis završio Mullā ʻUṯmān Salihović u srijedu u mjesecu rebiul-evvelu 1263/1847. godine.

تمّت الكتاب الشّريف...في شهر ربيع الأوّل في يوم الأربعاء، وقت العصر. كتبه الفقير الحقير...ملاّ عثمان صليحوك غفر الله له...سنة ١٢٦٣

5728. R-7769

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 95; 22 x 15 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Sudeći po rukopisu djelo su prepisala dvojica nepoznatih prepisivača, i to, prvi od početka do lista 37a, a drugi od lista 37a do kraja. Prepis je završen 1265/1849. godine (v. bilješku na listu 95b). Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz kolekcije Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

5729. R-5269

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني

Isto kao br. 5682.

L. 46; 19,5 x 13,5 (15,5 x 10,2); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim papirom.

Prepis iz 1275/1858. godine (v. bilješku na listu 46a).

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 1b i 2a bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio Ḥusayn b. al-Ḥāǧǧ ʻUmar.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva

5730. R-8139

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب اسطراني

Isto kao br. 5682.

L. 95; 20,5 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1287/1870. godine, jer je te godine bio vlasništvo Munlā ʻAlī efendije iz Banje Luke (v. bilješku na l. 1a).

5731. R-8149

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب استراني رساله، محمّد أفندي

Isto kao br. 5682.

L. 99; 18,5 x 14 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku nevješto urađen unvan u obliku kupole, ukrašen crnom, crvenom, plavom, žutom i zelenom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa, nevješto popravljan.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 99b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ b. Ṣāliḥ b. Yaḥyā.

تمّت تمام حافظ الكلام وصاحب الحروف مصطفى بن صالح بن صالح بن يحيى.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5732. R-8154

Zbirka (مجموع), *4*

L. 163; 18,5 x 13,5 (13,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-82a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

2. L. 82b-85b

كتاب فاطمه احوالى
KITAB-I FĀṬIMA AḤWĀLĪ

Pjesma na turskom jeziku o Fatimi, kćerci vjerovjesnika Muhammeda, od nama nepoznatog autora.

Trako-Gazić, 563/6a-10a; Pertsch, VTH, 133, str. 149

Početak ovdje (l. 82b):

أوّله: اشت امدى فاطمه احوالنى ـ كيم رسولدن صكره نولدى حالنى...

Završetak ovdje (l. 85b):

آخره: كرد لرسن بوله سن اوددن نجات ـ عشقيله در دبله ايدك الصّلوت.

Na listovima 85a-87a jedna duža dova za abdest na turskom jeziku.

3. L. 89b-122a

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī, 'Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma*.

Zürich I, 479-485; Dobrača I, 696/6; Karatay t I, 82; Rieu, 4598, str. 6; Flügel III, 1687/2, str. 127; Hasandedić, 9; TÜYATOK 07/I, 207

Početak (l. 89b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام...أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير على...كتبتها بالتّركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak (l. 122a):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين...نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

4. L. 123b-129b

باب شروط الصّلوة (وهي ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Na listovima 131b-163a razne dove na turskom i arapskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 1114/1702. godine (v. bilješku na listu 122a).

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz Pojska (Stranjana) kod Zenice.

5733. R-6673

Zbirka (مجموع), *2*

L. 116; 20 x 13 (15 x 8); 15-17 redaka. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Korice deformisane usljed preduge izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

1. L. 1b-99a

فوائد الأمالي وفرائد اللّآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Prepis iz 1171/1757. godine (v. bilješku na l. 99a). Ime prepisivača namjerno izbrisano.

2. L. 100b-116a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2.

Između redova prevod na turski jezik.

Iz Odbora IZ Žepče.

5734. R-8153

Zbirka (مجموع), *4*

L. 144; 20,5 x 15 (16 x 9); 13-17 redaka. *Nasḫ,* mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-76b

فوائد الأمالي وفرائد اللّآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na početku هذا كتاب الاسطواني رساله، فوايد الأمالي

Isto kao br. 5682.

Na kraju djela (v. l. 76b) bilješka da je njegov prepis završen 1236/1820. godine.

2. L. 77a-89b

كتاب لقمان حكيم
KITĀB-I LUQMĀN-I ḤAKĪM

Naslov na početku هذا كتاب لقمان حكيم رحمة الله عليه

Kratka risala na turskom jeziku o Lukmanu Mudrom, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 77a):

أوّله: بو فالك احوالي بودركه اولا بر آغاج آلتي درهم...حرف يزه سين برينه الف وبرينه يا ء وبرينه جيم وبرينه دال ابجد كلمه سي اندن صكره...

Završetak (l. 89b):

آخره: د ب د قال الله تعالى: **يا أيّها الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات** امّا بر فلا شكا كلدي حق تعالى شكا حلالدن چوق ورزق ومال ويره...إن شاء الله تعالى.

Na kraju djela (v. l. 89b) bilješka da je njegov prepis završen 10. rebiul-evvela 1236/1820. godine.

تمّت تمام سنه ١٢٣٦ ماه ربيع الأوّل اوننجي كون يازيلور.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

3. L. 93b-101a

رسالهء حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

Završetak ovdje (l. 101a):

آخره: اوّل مجلسدن صكره قبض اتسه جميعسنى يا خود بعضسنى قتلمنه سنى بنه ربوا اولور حيله سى بودركه وزنده قليل اولّنه خلاف جنس بونسنه ضمّ اتمك كركدر.

Na kraju djela (v. l. 101a) bilješka da je njegov prepis završen 1234/1818. godine.

Na listovima 102-112 razne dove i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 113b-144b

إنشاء لزوم
INŞĀ-I LUZŪM

Zbirka obrazaca pisama koja su služila kao uputstvo kako se piše pismo ocu, majci, sinu, bratu itd., do službenih pisama, molbi i isprava u kojima se spominju imena nekih ljudi iz Jabuke kod Foče, Sarajeva, Pazarića, Kreševa i Mostara.

Nametak IV, 2972 i 2983

Početak ovdje (l. 113b):

أوّله: هذا كتاب انشاء باباسنه بو منوال اوزره مكتوب يازيلور عزّتلو سعادتلو سماحتلو سبب وجودم باعث حياتم پدر عزيزم سلطانم حضرتلرى حاكپاى شريفلرين...

Završetak ovdje (l. 144b):

آخره: كيفما شاء وحسبما يختار ملك اوزره ضبط وتصرّف ايدوب طرفمزدن وطرف آخرون...

Prepis iz 1230/1814. godine (v. bilješku na listu 116a).

5735. R-7101

Zbirka (مجموع), *3*

L. 95; 18 x 13,5 (14 x 8,5); 15-17 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen vlagom.

1. L. 1b-76a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

2. L. 76b-91b

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Kratka početnica islamske vjeronauke (katehizis) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1629/5

Početak ovdje (l. 76b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين، أمّا بعد، ايمان واسلام ايكسي دخى بر در قلبيله بيلوب ايناب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak ovdje (l. 91b):

آخره: يدنجي غيبته مصر اولمق بوبكر يدي مسئله شفاء القلوب نام كتابده مسطوردر.

3. L. 92b-95b

بيان أحوال ميّت
BAYĀN-I AḤWĀL-I MAYYIT

Naslov na početku (v. l. 92b) naslov بيان أحوال ميّت

Poglavlje (najvjerovatnije iz nekog opširnijeg fikhskog djela) na turskom jeziku o opremanju, ukopu i dženazi umrlog.

Početak ovdje (l. 92b):

أوّله: ودخي معلوم أوله كه جنازه يغسل حياتده اولان مكلّفلره ارزرينه فرضدر جنازه بر اولوسو ايچنده بولنمش اولسه ذمتلرنده فرض ساقط اولميوب غسل ...

Završetak ovdje (l. 95b):

آخره: وقل: رضيت بالله ربّا وبالإسلام دينًا وبمحمّد عليه السّلام نبيًّا ديوب تلقين ايلمسي اهل عندنده مشروعدر.

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača, prvi od lista 1b-76a, a drugi od lista 76b-95b. Nema podataka o njihovim imenima niti mjestu prepisa.

Djelo pod br. 2 prepisano je 1257/1841. godine (v. bilješku na listu 91b).

5736. R-8152

Zbirka (مجموع), 3

L. 141; 19,5 x 12 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i ubačen između listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

1. L. 1b-118a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *b* كتاب الاسطوائي

Isto kao br. 5682.

2. L. 118a-125b

نماز مسائللريدر
NAMĀZ MESĀ'ILLERIDIR

Kratka risala o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 118a):

أوّله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلوةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، بُونْدَنْصَكْرَه مَعْلُومْ أُولَه كِه هَرْ نَمَازْ قِلَانْ كِمْسَنَه لَازِمْدُرْكِه نَمَازْ مَسْئَلَه أَرِينِي...

Završetak (l. 125b):

آخره: التَّنْجِي نِيَّتِي نَافِلَه أُولَانْ أُورُجْلَرْكِه شَوَّالْ آيِنْدَه الْتِى كُونْ وَ عَرَفَه كُونْ وَعَاشُورَا كُونْ وَآيَامِ بِيضْ كُونْلَرِى بُونْلَه أُولَانْ أُورُجْلَرَه دَخِى قِبَه قُوشْلُوغَه دَكْ نِيَّتْ أُولُورْ امَّا أُولَه وَقْتِى كَلْدِكْدَه وَيَا صُكْرَه نِيَّتْ خَاطِرِينَه كَلْسَه صَحِيحْ أُولْمَازْ.

3. L. 125b-141a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku (v. l. 125b) هَذَا رِسَالَه، جَوَاهِرِ الإِسْلَامْ

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 125b):

أوّله: الحَمْدُ لله الَّذِى خَلَقَنِى عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلَامْ...پس دِينِ اِسْلَامْ اِيچِنْدَه أُولَانْ أَوَّلَا كَنْدُونْكْ اِيمَانِنْ وَ اِسْلَامِنْ وَ دِينِنْ وَمَذْهَبِنْ بِيلَه وَاعْتِقَادْ اِيدَه...

Završetak ovdje (l. 141a):

آخره: وَ اَوَازِى اُبُوابِدَنْ تُورِبْ تُخُومُنِى قَيْنَادُوبْ بَالِيلَه قَوَامْ اِيدُوب بِسَه كُوبَكْدَه رَقَاسِقْدَه أُولَانْ رِيحِى كِيدَرُوزْ دِيمِشْلَرْ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

5737. R-5177

(كتاب الصّلوة)

(KITĀB AṢ-ṢALĀ)

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب الصّلوة

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بلوك كمْ اي مؤمنْ قرنداشلري الله تعالينك نعمتلردنْ كندوقولنه ايمانْ ويرْ مكدنْ وقول داخي تكري تعالى يه مطيعْ اولوب اكا وعبادتْ اتمكدنْ وتكري تعالى نك خوفيله و محبّتيله كوكلوني دولدورمقدنْ...

Završetak (l. 51a):

آخره: اللّهمّ اجعلْهُ (ها) لنا فرطا واجعلْهُ (ها) لنا اجرا وذخرا واجعلْهُ لنا شافعا ومشفّعا برحمتك يا ارحم الرّاحمين اللّهُ اكبرْ ديوبْ سلامْ ويرلرْ ودعا ايدلرْ ولكنْ اكرْ ميّتْ دسي ايسه سورخيله اشارتْ اولنانْ ضمير لري رعايت لر.

L. 51; 16 x 11 (13 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5738. R-8104

مجمع الجواهر

MAĞMAʻ AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 87; 29,5 x 14 (14 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 77a) bilješka da ga je za sebe prepisao Ḥasan iz sela Milodraž (kod Fojnice), u mjesecu saferu 1123/1711. godine.

تمّت تمام على يد صاحبه ومالكه حسن عن قريه ميلودراژ...في شهر صفر الخير في تاريخ سنة ثلاث وعشرين ومائة وألف. سنة ١١٢٣

Na listovima 78b-82a rukom istog prepisivača ispisano kur'ansko poglavlje *al-Fatḥ*, a na listovima 82a-87b jedna duža dova i njen komentar na turskom jeziku.

Iz kolekcije Fatime Puška iz Busovače.

5739. R-4258

مجمع الجواهر

MAĞMAʻ AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 59; 20 x 14 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto lijepljeni i popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 59b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Mrāṭinlī (iz Mratinja, Crna Gora) 1220/1805. godine.

تمّت تمام باذن الله على يد محمّد مراطينلي في سنة ١٢٢٠

Ispod toga bilješka da je vlasnik rukopisa 1248/1832. godine, bio Munlā Ibrāhīm.

5740. R-7121

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

L. 94; 17,5 x 11,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom, nevještom rukom i sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dohvaćen vlagom i po rubovima korica nevješto lijepljen i popravljan.

Prepis iz 1221/1806. godine (v. bilješku na l. 94a). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Moguće je da je prepisivač vlasnik rukopisa Nović Aḥmad-beg b. Ḥusayn b. Ibrāhīm Kapetanović čija se bilješka nalazi na listu 94b.

صاحب ومالك...توفيك أحمد بك بن حسين بن إبراهيم قبودان زاده...سنة ١٢٢١

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

5741. R-5189

Zbirka (مجموع), *3*

L. 225; 20,5 x 16 (15 x 10); 11 i 19 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

1. L. 1b-79a

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

2. L. 79b-85b

(حاشية على تفسير آيات الصّوم)
(ḤĀŠIYA 'ALĀ TAFSĪR ĀYĀT AṢ-ṢAWM)

Glosa na az-Zamaḫšarī-jev komentar kur'anskih ajeta o postu, od nama nepoznata autora.

Početak (l. 79b):

أوّله: قال الله تعالى: **شهر رمضان الّذي أنزل فيه القرآن هدًى للنّاس وبيّنات من الهدى والفرقان...** قال صاحب الكشّاف: يقال لموقود الحَجَرِ الرَّمَضَانُ فيقول: لِمَ يقول لرمضان رمضان وكذا جاء رمضان في وقت الحرّ وكان أشدّ حرًّا يصومون في الحرّ، وذلك الأيّام وَقَدَ الأحجارُ من الحرّ الشّديد...

Završetak (l. 85b):

آخره: وكذا ناجى موسى ربّه فقال: إلهي هل أكرمت أحداً مثل ما أكرمتني اسمعتني كلامك، فقال الله تعالى: يا موسى إنّ لي عباداً أخرجهم بعد الزّمان وأكرمهم بشهر رمضان وأنا أكون أقرب إليهم منك فإنّي كلّمتك (و) بيني وبينك سبعون ألف حجاب فإذا صاموا أمّة محمّد عليه السّلام وابيضّت شفاههم واصفرّت ألوانهم أدفع تلك الحجب وقت إفطارهم. يا موسى، طوبى لمن عطش كبده وجاع بطنه في رمضان، فإنّي لا أجازيهم دون لقائي وخلوف فمهم عندي أطيب من ريح المسك. من صام رمضان استوجب ما لا عين رأت ولا أذن سمعت ولا خطر على قلب بشر. قال موسى عليه السّلام: يا ربّ أكرمني بشهر رمضان. قال الله تعالى: هذه لأمّة محمّد عليه السّلام.

3. L. 87b-225a

تنبيه الغافلين ترجمه سى
TANBĪH AL-ĞĀFILĪN TARĞAMASI

Naslov na početku djela (v. l. 87b) هذا كتاب تنبيه الغافلين

Prevod na turski jezik as-Samarqandī-jeva djela *Tanbīh al-ġāfilīn*. Na turski jezik, kako se kaže u uvodu, preveo al-Ḥāğī Ḫiḍr, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 87b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين أمّا بعد بو بر كتاب در لسان عربن تركيه ترجمه اولندي أمير عظيم كريم الشّمائل، مرضى الخصائل خليفه، بني آدم، مفخر المتّقين في العالم، نور الحقّ والملّة الحاجي خضر أدام الله سعادته...

Završetak ovdje (l. 225a):

آخره: حكايت عمر بن عبد العزيز چونكه اوغلين مكتبه ويردي بر كون اغلا يوكلدي نيچون اغلرسين ديدي اوغلان اندي...تمّ تمام بعون الملك البارئ المتعال عزّ وجلّ.

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač, Yūsuf b. Muḥammad u tvrđavi Ostrožac. Posljednje djelo u zbirci (v. bilješku na listu 225a) završio je u zadnjoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1252/1837. godine.

قد وقع الفراغ في أواخر ذي الحجّة لسنة إثنين وخمسين ومائتين وألف عن يد الفقير الحقير يوسف بن محمّد بقلعه، اوستروشچة.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5742. R-7656

Zbirka (مجموع), *2*

L. 56; 20 x 14 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, oštećen vlagom i predugom izloženošću direktnoj svjetlosti ili blizini vatre.

1. L. 1a-53a

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Isto kao br. 5384/7.

Nedostaje prvi list umjesto koga je, neko od kasnijih vlasnika, pogrešno dopisao početak iz nekog drugog djela pod naslovom مهمّات.

2. L. 54b-56b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سؤال نامه وتمازلق بودر

Isto kao pod br. 5436/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 56b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اكر صورسلر صراچلرك پيري كيمدر جواب ويْسَ القَرانيدرْ...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

5743. R-5509

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا كتاب حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

L. 52; 16 x 11 (11,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1223/1808. god. jer je te godine bio vlasništvo Darwīša b. Muḥammada Mudželetića (vidi bilješku na zadnjoj korici).

5744. R-7221

رسالهء حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku حمزه أفندي رساله سي

Isto kao br. 5644/3.

L. 63; 16 x 11 (11,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane s dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 41b) bilješka da je njegov prepis završen 1230/1815. godine. Nema podataka o prepisivašu niti mjestu prepisa.

Listovi od 42-63 prazni.

5745. R-5228

رسالهء حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 29: 19 x 13,5 (14 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren crnom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 29a) bilješka da je njegov prepis završen 1233/1818. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5746. R-7290

رسالهء حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 50: 20,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 12 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 50a) bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā 1272/1856. godine. Nema podataka o mjestu prepisa.

5747. R-5963

رسالهء حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5644/3.

L. 35; 20,5 x 14,5 (16,5 x 9); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5748. R-5533

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku i na hrbatu رساله، حمزه

Isto kao br. 5644/3.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بِلَمَكْ وَ مُقْتَضَاسِنْجَه عَمَلْ اتْمَكْ لازِمْ دُرْ اوزَرَه نجَه رِسَاله تَاليفْ اولُمُشْدُرْ...

L. 51; 16 x 10,5 (10 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti po lagama i odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5749. R-5827

Zbirka (مجموع), *4*

L. 96; 20 x 14,5 (16 x 10); 13-18 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

---

1. L. 1b-36b

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا رساله، در درند لي حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 38b-51b

أسرار نامه
ASRĀR-NĀME

Kratka mističko-sufijska rasprava na turskom jeziku. Napisao poznati mistik ʻAbdullāh al-Ilāhī as-Samāwī, umro 896/1491. godine.

Kaḥḥāla VI, 32; Flügel III, 492; Karatay t, 51, str. 156; Wiesbaden XII/2, 55, str. 42

Početak (l. 38b):

أوله: حمد وسپاس أول عالم الغيوبه كم سرّ خفاده اولان كمالات قدرتي حقيقت محمّديّه سبيله عالم الغيوبدن وجوده كتوردي وصلوات وسلام أول نور پاك نفس ناطقه، محمّديّه اولسون...

Završetak (l. 51b):

آخره: بو صفتلري كندويه عبادتد ايليه تواضع ومسكنت وخلق وشفق ورحم وحلم وكرم ومروّت وسخاوت وتقوى وقناعت وتوكّل وقيام وغيرت حق وهر كيم بو صفاتلري كندويه غارت ايلمك دلسه عاشقلر وانسان كامل ايله مصاحب ايليه. تمّت الكتاب والله أعلم بالصّواب.

3. L. 51b-66a

إرشاد نامه
IRŠĀD-NĀME

Kratka mističko-sufijska rasprava na turskom jeziku. Napisao izvjesni Ḥaqīqī, umro 1050/1640. godine. Autor je, kako na kraju kaže, djelo završio 1009/1600. godine.

Wiesbaden XII/2, 40, str. 31

Početak (l. 51b):

أوله: جواهر حمد سپاس نامحمود وزواهر شكر بي قياس نامعدود أول فتّاح القلوب وغفّار الذنوب...أمّا بعد، اى طالب أسرار إرشاد انبيا راغب مرتبه، سلوك طريقت اوليا،...

Završetak (l. 66a):

آخره: بو رساله، إرشاد نامه تاريخ هجرت رسولدن بيك طقوزنجي يلنده تأليف ايدوب اوقيوب ودكلين جانلره رهبر اولوپ علم نافع وعمل صالح ميسّر اوله مرجو دركه بو حقير بيچاره يي دخي دعا، خيردن فراموش بيورميه لر ان شا، الله تعالى.

4. L. 66a-95b

تعبير نامه
TA'BĪR NĀME

Naslov na početku كتاب تعبير نامه

Tumačenje u stihovima na turskom jeziku tajanstvenog značenja arapskih slova, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 66a):

أوله: سن سن كريم ذو النّوال سنسن قديم لا يزال...

Završetak (l. 95b):

آخره: ديدي محمّد مصطفى دنيا ايچون دشمانك اوزرينه اولوين مثلي كلاغ.

Na kraju djela (v. l. 95b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen 1094/1683. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان سنة أربعة وتسعين وألف.

Ime prepisivača i ranijeg vlasnika namjerno izbrisano.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5750. R-6567

Zbirka (مجموع), *2*

L. 97; 20 x 14,5 (16,5 x 11); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana zadnje korice i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-19b

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku هذا رساله، حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 21b-97a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1179/1756. godine, jer je ta godina utisnuta na pečatu ranijeg vlasnika po imenu Muḥammad (v. više otisaka pečata na zadnjem zaštitnom listu).

5751. R-7687

Zbirka (مجموع), *4*

L. 86; 15 x 11,5 (11 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Korice po rubovima izlizane. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-42b

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na početku بو رساله، شريف معاملاته متعلق در درند لي حمزه أفندي

Isto kao br. 5644/3.

2. L. 42b-60a

كتاب الأربعين حديثًا
KITĀB AL-ARBA‘IN ḤADĪṮAN

Naslov na početku كتاب حديث أربعين

Isto kao br. 5671/3.

Završetak ovdje (l. 60a):

آخره: ثمّ من أراد ضمّ الشّرح إليه فليفعل، والله تعالى عليه المنّة بذلك إذ يقف على نفائس اللّطائف المستنبطة من قال الله في حقّه: **وما ينطق عن الهوى إن هو إلاّ وحى يوحى** ولله الحمد أولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا. والحمد لله ربّ العالمين. تمّت.

3. L. 60b-72a

شرح أربعين حديثًا في جوامع الكلم
ŠARḤ ARBA‘ĪN ḤADĪṮAN FĪ ĞAWĀMI‘ AL-KALIM

Komentar zbirke od četrdeset hadisa koju je sabrao ‘Alī al-Qārī al-Harawī, umro 1014/1605 (*v. Ahlwardt II, 1524; Kenderova, 226, str. 344; Dobrača I, 343/3, str. 271 i Bratislava, 47, str. 82*), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 60b):

أوّله: هذا شرح لطيف على الأحاديث الّتي جمعها الشّيخ علي القاري وهي من جوامع الكلم وهي ما بين صحيح وضعيف ذي سقيم الأيمن فالأيمن رواه الشّيخان عن أنس رضى الله عنه ولفظه أنّه رأى رسول الله صلّى الله عليه وسلّم...فتناول القدح فشرب وعن يساره أبو بكر رضى الله عنه وعن يمينه أعرابىّ فأعطى الأعرابىّ فضله ثم قال: الأيمن فالأيمن أى أحقّ بالتّقديم...

Završetak (l. 72a):

آخره: يد الله على الجماعة التّرمذي عن ابن عبّاس رضى الله عنه أى اعانته وستره وعونه وفضله الواسع على الجماعة المجتمعة على قبول ما جاء به محمّد رسول الله...اللّهمّ ما كان من صواب فهو منك وما كان من خطأ فهو منّي وأسألك العفو والغفران ...وصلّى الله على سيّدنا محمّد ...

4. L. 72b-85a

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣirī, Šarafuddīn, Abū ‘Abdullāh, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine.

Kaḥḥāla X, 28-29; Ahlwardt VII, 7786; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2; Nametak IV, 2635 - 2642; Zürich I, 390 - 393; Şeşen, 778, str. 423; Trako - Gazić. 9 - 21; Popara - Fajić VII, 4662/2; Hasandedić, 51/1

Početak (l. 72b):

أوّله: امن تذكر جيران بذي سلم　　　مزجت دمعًا جرى من مقلة بدم

Završetak (l. 85a):

آخره: ما رنّحت عذبات البان ريح صبا　　　واطرب العيش حادى العيش بالنّغم.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5752. R-5717

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي
TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na donjem presjeku listova شرح رساله، حمزه أفندي

Komentar na raspravu o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom رساله، حمزه أفندي (v. br. 5644/3). Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine, a ovaj komentar, također na turskom jeziku, aš-Šayḫ Muṣṭafā b. as-Sayyid ‘Abdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī, umro 1143/1730. godine. Ovaj komentar napisao je 1129/1717. godine.

Dobrača II, 1601-1610; Bratislava , 404, str. 292; O. M. I, 349

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثنا اولسون اوّل اللّهه عالملري يوقدن وار ايدوپ هرنسنه، ممكن اولان كمالنه ارشدردي خصوصاً نوع انسانه بلمدكي...بوندن صكره أبو الفتح سلطان محمّد جامعنده درس عامّ طريقتجي أمير ديمكله معروف بو فقير شيخ مصطفى ايدر حمزه أفندي مرحومك بيع وشرا رسالنده (!) شرح وترجمه يه محتاج اولان محلّنى بيان ايله اوزرينه شرح اولمق اوزره...

Završetak (l. 156a):

آخره: وبالجمله كندو كرمنه لائق لطفلرينه ونعمتلرينه اولا شدر وبجمله سنك اجلّ وعلاسي اولان... تمام ربّمدن اوبله رجا ايدمكه نيجه مؤمنلر انتفا ايدوب دعاده اوّله اتمامى بيك يوز يكرمي طقوز سنه سنك آيلونده (!) ورجب شريف آينك بشنجي كوني مبارك اثنين موننده (!) واقع اولمشدر شرحمز دخي مؤمنلره مبارك اوله، آمين تمّت تمام.

L. 158; 21,5 x 16,5 (17 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku pet zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez, kožni, originalan, sa preklopom, odvojen od listova, oštećen vlagom, crvotočinom i predugom izloženosti direktnom svjetlu ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5753. R-6528

Zbirka (مجموع), *2*

L. 150; 21,5 x 13,5 (17 x 7); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i izlizan po rubovima korica. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-109a

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي
TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5752.

2. L. 113b-149b

مجمع الجواهر
MAĞMA' AL-ĞAWĀHIR

Naslov na početku krupnim crvenim slovima هذا كتاب مجمع الجواهر

Isto kao br. 5738.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdulmu'min b. Muḥammad u mjesecu ševvalu 1197/1783. godine (v. bilješku na listu 149b).

5754. R-6799

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), poznato još i pod nazivom *Manāsik-i Šayḫ Sinān*. Napisao na turskom jeziku Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Šayḫ Sinānuddīn al-Ḫalwatī, umro oko 991/1583. godine. Djelo je podijeljeno na dvadeset poglavlja (bāb).

Kaḥḥāla XIII, 345; Ḥ. Ḫ. II, 1832; A. M. II, 564; ar-Riyāḍ VI, str. 199-200; Dobrača II, 1540/1; Zürich I, 426, str. 258; Boškov I, 33, str. 38; Şeşen t, 3, str. 5

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل البيت الحرام قيامًا للنّاس وهدى للعالمين... أمّا بعد، وقتاكه الله تعالى بو ضعيف مقصّر قوّلنه محضا فضل احساننده بيت شريفنك زيارت اتمسين روزي قيلو بروبنه وبعده حجّة الاسلام نيجه حجلر دخي اتمك ميسّر ايدوب...

Završetak (l. 141a):

آخره: العياذ بالله تعالى من الخذلان والحرمان امدي اوزرينه حجّ فرض اولنلر... عذاب اليمه كرفتار اتميه لر العصمة لله تعالى.

L. 141; 15,5 x 10,5 (11 x 6); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, a tačke i ukrasni znakovi zlatnom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na kraju djela (v. l. 141a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završio Muḥammad b. Mūsā u mjesecu saferu 1104/1692. godine.

سوّده الفقير الحقير محمّد بن موسى غفر الله ذنوبه وستر عيوبه...تحريراً في صفر الخير سنة أربع ومائة وألف.

Na prvom zaštitnom listu tri bilješke na arapskom jeziku o ranijim vlasnicima.

U prvoj se kaže da je 1196/1782. godine vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Yaḥyā al-ʻAlawī,

- في ملك الفقير إلى الله تعالى السيّد محمّد بن المرحوم السيّد يحيى العلوي...سنة ١١٩٦

u drugoj da je 17. zul-hidždžeta 1210/1796. godine, rukopis za svoje potrebe nabavio Šejh karija (najboljih učača Kur'āna) al-Ḥāğğ Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥasan, zvani Šayḫ Ḥāfiẓ,

- تملّك بهذا الكتاب المستطاب بعون الله الملك الوهّاب الشّيخ القرّاء الحاجّ مصطفى بن الحاجّ حسن الملقّب بشيخ حافظ في ١٧ ذي الحجّة سنة ١٢١٠

a u trećoj da je 15. džumadel-ahira 1286/1869. godine za 25 groša u Carigradu rukopis kupio Tuzlo hadži hafiz efendija.

أخذنا هذه النّسخة الشّريفة بخمس وعشرين غروش...في القسطنطينيّة في ١٥ ج سنة ١٢٨٦ وأنا الفقير طوزلو حاج حافظ أفندي.

Iz kolekcije Ahmeda-ef. Tuzlića (poklon).

5755. R-8181

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Isto kao br. 5754.

L. 63; 16 x 11 (11 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao al-Ḥāğğ Aḥmad 1159/1746. godine (vidi bilješku na listu 63b).

5756. R-7437

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku مناسك حجّ سنان رومي أفندي

Isto kao br. 5754, sa dodatkom dove koja se uči na Arefatu prilikom obavljanja hadža.

L. 139; 16 x 10,5 (10 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama. Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Prepis iz 1187/1773. godine (vidi bilješku na listu 129a). Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5757. R-8220

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Isto kao br. 5754.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اردندن اولمقدر اكر ايچندن اتسه اردندن اتمسه دم لازم اولور وير واجب دخي صاعدن طواف اتمكدن يعني طواف ...

L. 71; 15,5 x 10 (11 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 71b) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān Qarabāš-zāde 1197/1782. godine.

كتبه عبد الله بن سليمان قره باش زاده سنة ١١٩٧

5758. R-5134

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku مناسك الحجّ للشّيخ سنان الرومي الواعظ في مكّة المكرّمة

Isto kao br. 5754.

L. 77; 20 x 13 (14 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5759. R-8182

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا مناسك سناني

Isto kao br. 5754.

L. 125; 14 x 9,5 (9,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije R. Rustempašića.

5760. R-8183

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا مناسك الحجّ لشيخ سنان

Isto kao br. 5754.

L. 97; 16 x 11,5 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

5761. R-4714

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Naslov na početku هذا كتاب مناسك الحجّ شيخ سنان

Isto kao br. 5754.

L. 48; 17,5 x 11,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 47b) bilješka da ga je prepisao Ḥāfiẓ Ḥasan b. Muṣṭafā 1260/1844. godine.

كتبه الفقير حافظ حسن بن مصطفى...سنة ستّين ومائتين وألف بعد (ال) هجرة النّبويّة.

Na listu 48b bilješka da je rukopis za potrebe onih koji namjeravaju obaviti hadž uvakufio muftija u Jajcu, al-Ḥāğğ Yaḥyā Tawfīq b. Yaḥyā b. Muṣṭafā, pod uslovom da se ne iznosi iz grada Jajca.

قد وقف هذا الكتاب الشّريف على من تيسّر (!) إلى زيارة بيت الحنيف بشرط أن لا يخرج من بلدة يايچه وأنا الفقير إلى ربّه القدير الحاجّ يحيى توفيق بن يحيى بن مصطفى المفتي بمدينة يايچه.

Ispod bilješke je otisnut pečat sa imenom spomenutog vakifa iz 1343/1924. godine.

5762. R-8218

(كتاب في الحجّ)

(KITĀB FĪ AL-ḤAĞĞ)

Priručnik o hadžu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na listu 1a naknadno dopisan naslov كتاب أبي حنيفه في الحجّ u kome je djelo pripisano Abū Ḥanīfi.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين اَوَلا مَعلومْ اولَه كه بوُ كتَابْ ابوُ حَنيفَه مَذهَبي اوزَرَه حَجُّكْ فرَائضينْ وَواجبْلَرينْ وَسُنَّتلَرينْ بِلدرِرْ اَمَّا اوَلْ بِلمَكْ كَرَكْدُرْ كه بِرْ كِمْسَنَه حَجّ شَريفَه كِتمِلرْ اوُلسَه مَناسِكْ ايله عَمَل اتْمَسَه...

Završetak (l. 28a):

آخره: نعوذ بالله من الهوى فإنّه شريك العمى اكرْ مُضطَرْ اولوُبْ لِبَاسْ كَيَنْ اوَلْ لِبَاسِنْكْ اوُزَرِينَه...من إبراهيم خليلك ومحمّد نبيّك وإسماعيل ذبيحك عليهم الصّلوة والسّلام الله أكبر. تمّت تمام.

L. 28; 16 x 11 (10,5 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 28a) bilješka da ga je prepisao ʿAlī b. ʿUṯmān 1196/1782. godine.

تمّت تمام سنة ١١٩٦ علي بن عثمان

5763. R-7399

(كتاب في الحجّ)

(KITĀB FĪ AL-ḤAĞĞ)

Isto kao br. 5762.

L. 10; 18 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 10b) bilješka da ga je za potrebe Sāliḥa al-Isrāʾīliya prepisao al-Ḥāğğ ʿAbdullah 1. redžeba 1266/1850. godine.

حرّره لفقير صالح الإسرائيلي غفر الله له الحاجّ عبد الله...سنة ١٢٦٦ رجب شريف برنجي كون.

5764. R-8206

Zbirka (مجموع), 4

L. 131; 20,5 x 14 (17 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa i naknadno popravljan. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-34a

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5732/3.

2. L. 35b-119b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5682.

3. L. 120b-123a

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك
KITĀB-I ŠARĪ'AT EVINE KERP EVLENMEK

Kratko uputstvo o bračnom životu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 604/7

Početak (l. 120b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بوندن صكره معلوم اوله بر كمسه اولنمك مراد ايلسه شروطنه رعايت ايليه تاكم جملدن اول يكشه ويمسنه وساكن اولجق مكانه قادر اوله...

Završetak (v. l. 123a):

آخره: وعورتلردن هركمده بو صفاتلردن بري بولنوب اهل جهنّمدر حاصل كلام مؤمنه لايق اولان اولدركه دينن وايمانن علمنده وعملنده لازم اولان جمله سي اوكرنه لر البتّه اوكرنمك كركدر. تمّت تمام.

U dodatku djela, na listovima 123a-124b, ispisano je više dova za razne prilike, na arapskom jeziku.

---

4. L. 124b-130b

كتاب إبليس
KITĀB-I IBLĪS

Isto kao br. 5657/3.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5765. R-8172

شرح وصيّتنامه بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Komentar na djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat) koje je na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgiwī umro 981/1573., poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī, 'Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma* (v. br. 5732/3). Ovaj komentar na turskom jeziku je napisao Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, umro 1114/1702. godine.

Zürich I, 487-489; Dobrača I, 696/6; TÜYATOK 07/II, 1154; Fajić III, 1983/2; Boškov I, 25-26

Početak (l. 1b):

أوله: حمد وثناى بي نهايه ومدح وشكر بي غايه، أول خداوند كامل الاحسان وشامل الأنام خلاّق جهان وبارئ الانسان...

Završetak (l. 100a):

آخره: قان كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولد قدن صكره كورسه باطله اولمز تمّ تصنيفه بعون الله تعالى ولطفه.

L. 100; 19 x 14 (15 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom.

Na kraju djela (v. l. 100a) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ b. 'Umar Perwān-ağazāde at-Trabinlī (iz Trebinja) u mjesecu zul-kade 1249/1834. godine.

وقد تمّ كتابة هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب عن يد...صالح بن عمر پروان اغازاده الترہ بينلي ...في شهر ذي القعدة لسنة تسع وأربعين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat prepisivača sa natpisom عبده صالح

Iz Odbora IZ Trebinje.

5766. R-5982

شرح وصيّتنامه بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5765.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وسنّه ومولده وهجرته ووفاته عليه السّلام بو مذكوره محمّد عليه السّلامدن پيغمبر اولدوغي وياشلريني وطوغدوغي يري ومكّه دن مدينيه هجرة وآخرته انتقاللريني بلدر وپيغمبرمز قرق ياشنده وحي كلمشدر التمش اوچ ياشنده وفات اتمشدر...

L. 79; 22 x 14 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom plave boje.

Na kraju djela (v. l. 79b) bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ Ḥāfiẓ b. Ḥasan u ponedjeljak, u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1201/1787. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أواخر ربيع الأوّل في يوم بازار ايرته سي في وقت الظّهر على يد العبد الضّعيف...صالح حافظ بن حسن...تمّت تمام في تاريخ سنة ١٢٠١

Ispod toga bilješka pisana rukom istog prepisivača da je vlasnik rukopisa Šayḫ Aḥmad.

صاحب ومالك الدّاعي...شيخ أحمد عفى عنه.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5767. R-8167

حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي

ḤAQĪQ AL-ḤAQĀ'IQ FĪ ŠARḤ RISALE-I 'ILM-I ḤAL LI AL-BIRĠIWĪ

Naslov na l. 1a هذا الكتاب شرح علم حال للنّسا، والرّجال للشّيخ خلوصي مصطفى بن محمّد

Komentar Birgivijeva 'Ilmiḥāla na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī, umro 1215/1800. godine.

Kaḥḥāla XII, 283-284; Fajić III, 2492; Ismā'īl-paša, Ḏayl I, 411; A. M. II, 454

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الجميل، والصّلوة والسّلام على نبيّه الجليل، آله النّبيل، وبعد، بلكل بو شيخ خلوصي الحاجّ مصطفى بن محمّد عفى عنهما الأحد الصّمد ايدر...علم حال كتابي بركوي كتابندن مخرج ومنتخب اولوب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وجماع اتكك بوزر رمضانده اولورسه كفّارت لازم كلور ديشلر وأغزنه يغمور ياقر كيدوب يا جوقجه كوز ياشي يا بورينك تري كيدوب لذّتني ديوب...

L. 72; 21 x 15 (16 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Ali Hodže Mula Muhammeda iz Bile.

5768. R-8180

مباحث الصّلوة

MABĀḤIṮ AṢ-ṢALĀ

Djelo na turskom jeziku o islamskoj molitvi (namazu). U našem primjerku stoji da ga je napisao izvjesni an-Nuṣḥī an-Nāṣiḥī čija nam je biografija nepoznata, dok neki drugi izvori (v. *Karatay t I, 239, str. 82*) navode da ga je napisao izvjesni Muṣliḥuddīn, čija nam je biografija, također, nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على أفضل النّبيّين محمّد وآله وصحبه أجمعين...وبعد، بو بنده، ذوالعجز والتّقصير الفقير إلى ربّه القدير النّصحي النّاصحي ايدر...

Završetak (l. 159b):

آخره: اللّهمّ تقبّل هذا الكتاب اللّطيف منّا واجعله في الآخرة ذخرًا لنا، آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد الأوّلين والآخرين.

L. 159; 19 x 13,5 (16 x 10,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, naknadno lijepljeni i popravljani. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom smeđe boje.

Prepis iz 1118/1706. godine (vidi bilješku na listu 1a). Nema podataka o imenu prepisivača niti mjestu prepisa.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ 'Abdullaṭīf 'Alā'iyalī (vidi bilješku na listu 2a):

وقف الحاجّ عبد اللّطيف علائيه لي وقفًا لله تعالى.

Iz Obdora IZ Banja Luka.

5769. R-5762

Zbirka (مجموع), 2

L. 175; 21 x 14,5 (16 x 9,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

---

1. L. 1a-95b

مباحث الصّلوة

MABĀḤIṮ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5768.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: عصر اولنلرك كمالڭي نخر آخرت ايچون هر بري قادر اولدوغي مقدار تأليف تصنيفدن خالي اولمايوب امّة محمّد امّيلريچون سعي بليغ وجدّ كثير اتمشلردر بناء على ذلك تقسيمه ديدمكه اى نفس دخي انسانن في زماننا ادنا، زمره، علماء نن وعلم فقهده سنه دك سندن يكرمي اوچينجي امام اعظمدر بو بر نعمت عظمي در واقران امثالنده...

Na kraju djela, na listu 95b, donesen je tekst jedne dove protiv kuge koja se pripisuje Abū Ḥanīfi pod naslovom هذا دعاء طاعون للإمام الأعظم رحمه الله

2. L. 96b-174a

مباحث الإيمان

MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Djelo iz oblasti islamskog vjerovanja (akaida) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Pored dogmatike, u djelu se govori i o pitanjima vezanim za pojedine vjerske obrede, kao i o zabrani duhana, kahve i muzike. Fehim Spaho kaže da je djelo sabrao Muḥammad b. Muṣṭafā Doğānī, poznat pod nadimkom Qāḍī-zāde, umro 1045/1635. godine kao vaiz u Aja Sofiji.

Karatay t I, 126, str. 41; Spaho I, 173, str. 80-81; Dobrača I, 380/7, str. 228

Početak (l. 96b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، وقيل في حقّ هذا الكتاب:

عزيز دو تقل اني اي جان   نه خوش نعمت درر ايمان
كل اي درويش كل اي سلطان   بله كور مبحث ايمان
حليم اولدر جكيم اولدر   قديم اولدر مقيم اولدر

Završetak (l. 174a):

آخره: يعني جائز در زيد عمروي بوزه خانيه آلوب كتمكله آثم اولور يرمي الجواب اولور كتبه ابو السّعود.

Na listu 174a bilješka da je oba djela iz ove zbirke prepisao Aḥmad Ḫawāğa b. Yūsuf Kethoda 1175/1762. godine.

تمت الكتاب مباحث الصّلوة ومباحث الإيمان عن يد أفقر الورى أحمد خواجه بن يوسف كتحدا غفر الله لهما في يوم العرصات...في تاريخ سنة خمس وسبعين ومائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5770. R-4824

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Isto kao br. 5769/2.

L. 89; 19 x 14 (16 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju djela (v. l. 86b) bilješka da je njegov prepis završio Darwīš Muṣṭafā b. Muḥammad Luraysī (ili Larīsī) u prvoj dekadi mjeseca redžeba 1143/1731. godine u blizini kasabe Rude (Rudo).

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب. سوّده الفقير...درويش مصطفى بن محمّد لريسي...حرّره في أوائل شهر رجب المرجّب من شهور سنة ثلثة وأربعين ومائة وألف في قرب قصبهء روده.

5771. R-6489

كتاب المغني
KITĀB AL-MUĠNĪ

Priručnik (*'Ilmi-ḥāl*) o islamskom vjerovanju i namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب المغني. U nama pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim naslovom, početkom i završetkom.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، يغني بوندن صكره بو كتابه مغني...جمله مؤمنين ومؤمنات اوزرلرينه اك بلمه سي لازم وفرض عين اولان اوتوز اوج فرضي والله تعالى حقنده وپيغمبرلر حقنده وملكلر حقنده...إمام اعظم مذهبي...وأحكام غسل وأحكام وضوء وأحكام صلوة...

Završetak (l. 31a):

آخره: يا امام آيت اخرى انتقالدن صكره فتح ايدرسه فاتحك نمازي فاسد اولور مصحفدن اوقمق طعام يمك صو ايچمك معنى بوزلجق لين قرآن يكلش اوقمق سلام الىق قصدله سلام ويرمك امّا آخر تحيّات صاتوب سهوله سلام ويرسه فاسد اولماز سجدهء سهو لازم اولور.

L. 31; 21,5 x 15 (18 x 11); 16 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka da ga je prepisao Munlā Ṣāliḥ.

كتبه الفقير الحقير منلا صالح.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 31b ime bivšeg vlasnika Burić Abdullah-ef., muallima iz džemata Crnići na Prenju.

Iz Odbora IZ Stolac.

5772. R-8168

خدا ربّم
ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

L. 10; 16 x 11,5 (13 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 4b) bilješka da je njegov prepis završen 1231/1816. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 5a *Qunūt* dova, a na listovima 5b-10b jedna duža *Istiġfār* dova na arapskom jeziku.

5773. R-5490

خدا ربّم

ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

L. 5; 16 x 11,5 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, obložen ukrasnim papirom.

Na kraju djela bilješka da ga je prepisao al-Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ Oġlū Aḥmad b. Muḥammad-āġā 1276/1859. godine.

كتبه الحقير الحاجّ حافظ اوغلي أحمد بن محمّد آغا غفر الله ذنوبه سنة ١٢٧٦

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5774. R-5265

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب جواهر الإسلام

Isto kao br. 5436/2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَنِي عَلَى فِطْرَةِ الاسْلَامْ...بش دينِ اسْلَامْ ايچِنْدَه أولانْ اوْلَا كَنْدُونُكْ اِيمَانِنْ وَ اِسْلَامِنْ وَ دِينِنْ ومَذْهَبِنْ بيله وَاعتِقَادْ ايدَه...

Završetak ovdje (l. 30a):

آخره: وَ اوازِى أيُوايدَرْ تورُبْ تُخُومُنِى قَيْنَادُوبْ بَالِيله قوَامْ ايدُوب بسَه كُوكَنْدَه رَقَاسِقْدَه أولانْ رِيحِى كيدَرِرْ ديمشْلِرْ.

L. 30; 19 x 13 (15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i zelenom bojom. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa unutrašnje strane sa još jednom tankom linijom zlatne boje i sa po dvije tanke linije i sa unutrašnje i sa vanjske strane, a na ostalim listovima crvenom linijom. Značajnije riječi nadvečene. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 30a) bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Ḫalīfa 1175/1761. godine.

كتبه الفقير إبراهيم بن صالح خليفة...سنة ١١٧٥

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5775. R-5205

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

L. 56; 16 x 10,5 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 56a) bilješka iz 1190/1776. godine da je vlasnik rukopisa izvjesni ʻAbdullāh.

صاحب عبد الله سنة ١١٩٠

Sudeći po rukopisu, on bi mogao biti i prepisivač, a spomenuta godina i godina prepisa.

5776. R-6518

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

L. 20; 21,5 x 13 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1212/1797. godine, jer je te godine bio u vlasništvu izvjesnog Mustafe iz Mostara (v. bilješku na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*). Na istom listu ime i pečat ranijeg vlasnika Šākir-efendi.

5777. R-8171

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب الطّهارة

Isto kao pod br. 5436/2.
Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل** بُو فَصْلِ اَبْدَسْتُك مَكْرُوهلرِي بَيَانْ اَيْدَرْ مَكْرُوهلَرِي
أُوچدُرْ **أُولْكِي** يُوزِينه صوني قتي أُورمَقْدُرْ اكنجي تكروكي صوايچنه...

L. 28; 19 x 13 (13 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5778. R-6554

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 21-74 dove na arapskom za razne prilike, sa objašnjenjima na turskom jeziku, slično kao pod br. 5780/1.

L. 74; 15 x 10 (11,5 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispretureni i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5779. R-7700

Zbirka (مجموع), *8*

L. 125; 20 x 14,5 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-7b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku رساله جواهر الإسلام

Isto kao pod br. 5436/2.

2. L. 8b-19a

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
‘ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Naslov na početku هذه الرّسالة من تصنيف أبي بكر الإسلامبولي المشهور بعلم حالجي

Kratak udžbenik o islamskoj vjeronauci (‘Ilmihal) na turskom jeziku. Prema bilješci na početku djela napisao Abū Bakr al-Islāmbūlī čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 3059/6

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، بوندن صكره معلوم اولكه اولاً هر عاقل وبالغ اولان كشينك اوزرينه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون ايمانك فرضلريني بلمك...

Završetak (l. 19a):

آخره: وسائر عملّر زيرا بو اعماللر ضمننده اولان اعتقادلر بالجمله وكتبه كلامنده داخلدر همان حارجده قلان افعالمزه شريعت اطلاق اولنور. تمّت تمام.

3. L. 20b-49a

دقائق الأخبار ترجمه سي
DAQĀ’IQ AL-AḪBĀR TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik djela دقائق الأخبار وحقائق الآثار u kome se govori o raznim pitanjima islamskog vjerovanja (v. Dobrača I, 448/4, str. 276-277), od nepoznatog prevodioca.

Fajić III, 2529/1

Početak (l. 20b):

اوّله: طوتَه اولْمْ آكازابُونْ اولُوبْ ساكِنْ اولْه اللّهْ تَعَالى يَه أيْدَه يا رَبّْ بَكا دُسْتُور ويرْ كَزْنْدا ايدوبْ جاغرديمْ ديَه حَقْ سُبْحانَه وَ تَعالى...

Završetak ovdje (l. 49a):

آخر الموجود: يا حوا تكرونه يق بوكز اوغلاني قبول ايله ايرق سين اوشندر ميه يم الاين كيده بن ددي حوا ايتدي ايرق قبول اتمزين ابو كز آدم كلوريني هلاك ايدي ددي بنه شيطان چق بلوردي درلودر لو حيللر قلدي حوا سوز اوياغان اولور.

4. L. 49b-69b

تجويد قرآن
TAĞWĪD-I QUR’ĀN

Isto kao br. 5658/7.

5. L. 69b-78a

تجويد قرآن لمجهول
TAĞWĪD-I QUR’ĀN LI MAĞHŪL

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur’āna, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 69b):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، وَ الصَّلوةُ وَ السَّلاَمُ عَلَى سَيِّدنَا مُحَمَّدٍ وَ آله وَ صَحْبِه أجْمَعِينَ، اىْ طالِبْ قُرآنْ اولاً بَعْضِ شَيْئِ وارْدُرْ كه سُوِيْلنُورْ امّا بُو سُوِيْلنَنْ شَيْئِ نَدرْ هَرْ آدَمْ بِلمَزْ اني بَيانْ ايدلُمْ مَثلاً مَدِينَيه ديرلَرْ جَكْمَكَه درلَرْ...

Završetak (l. 78a):

آخره: وَ دَخِي سُورَه، تَوبَه اوْلنْدَه بَسْمَلَه دينلمزْ نچُونْ جَوابْ ايَتْ رَحْمَتْله ايَتْ غَضَبْ جَمْعْ اولْمَسُونْ ايچُونْ دينلمزْ مَأخَذْ بُودُرْ وَ مَهْمَا تَصِلْهَا اوْ بَدَأتَ بَرَاءَة لِتَنْزِيلِهَا بِالسَّيْفِ ...مُبَسْمِلاً تمّت تمام.

6. L. 78b-93b

تجويد قرآن لمجهول
TAĞWĪD-I QUR’ĀN LI MAĞHŪL

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur’āna, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 78b):

أوله: الحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، وَقْتَا كِمْ اِخْوَانِ صَالِحِينَ بيننده بِرَازْ كِمْسَلَرْ اَمْرِقِرَائَتْدَه اِفْرَاطْ اِيدُوبْ اَحْكَام ذِلّهِ قَارِئَه جَهْلِلَرِي،…

Završetak (l. 93a):

آخره: وَوُجُوهَاتِ قُرْآنْدَنْ سَبْعَ وَعَشَرَ وَشَاذِّيَه عَالِمْ اولَانْ كِمْسَنَه قِيَاسْ اِيدَرْ وَاللّهُ اعْلَمُ بِالصَّوَابْ، تَمَّتْ.

7. L. 96b-102b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine.

Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621/3; Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Fajić III, 2055/3; Popara-Fajić VII, 4557/2; Hasandedić, 176/2; Şeşen, 3, str. 2; Spaho I, 35, str. 14

Početak (l. 96b):

أوله: الله تعالى يه حمد وثنادن ورسولنه ودخي آل واصحابنه صلوة وسلامد نصكره معلوم اوله كه حرف مدّ اوچدر…

Završetak (l. 102b):

آخره: سوره، مطفّفين ده كلا بل ران كبي تعريف السّكته قطع الصّوت دون النّفس.

8. L. 103a-125b

تعبير نامه
TA'BĪR NĀME

Naslov na početku هذا كتاب تعبير نامه تأليف شيخ علي فرمايد

Tumač snova na turskom jeziku. U bilješci napisanoj crvenim krupnim slovima koja se nalazi na početku djela stoji da ga je napisao izvjesni Šayḫ 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Hasandedić, 230, str. 109

Početak (l. 103a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والسّلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين، أمّا هر كشيكيم دوش كورسه انك تعبيري آجلور اكرْ ايودوش دكل ايسه اتدن صقنلر والاّ اكر ايودوشر ايسا شاذ اولالي…

Završetak (l. 125b):

آخره: **كمكه** دوشنده كلر ويلان اولدرسه دوشماني اولدره… **كمكه** دوشنده عقرب كورسه دوشمانتر والله اعلم بالصّواب. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu i papiru, zbirku su prepisala trojica prepisivača, i to: prvi od lista 1-49, drugi od lista 50-96 i treći od lista 97-125. O prvom prepisivaču nema nikakvih bilješki, drugi se zvao Mūsā-zāde (v. bilješku na listu 93b), a treći se zvao Munlā Muḥammad b. Ḥasan efendī (v. bilješku na listu 125b).

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu zbirka je prepisana, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Iz kolekcije Kamberović Ekrema iz Sarajeva.

5780. R-5460

Zbirka (مجموع), *3*

L. 131; 16 x 11 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom i prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-42b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 42b-97b Božija imena, imena Božijeg Poslanika i razne dove na arapskom i turskom jeziku sa sljedećim naslovima i počecima:

١-أسماء الحسنى بودر - (L. 42b-47a)

Početak (l. 42b):
أوله: هُوَ اللّٰهُ الّذي لاَ إلهَ إلاّ هُوَ الرَّحْمنُ، الرَّحيمُ، المَلِكُ، القُدُّوسُ، السَّلاَمُ، المُؤمِنُ ...

٢-أسماء نبيّنا صلّى الله عليه وسلّم - (L. 47b-51a)

Početak (l. 47b):
أوله: مُحَمَّدٌ، أحْمَدُ، حَامِدٌ، مَحْمُودٌ، أحِيدٌ، وَحِيدٌ، مَاحٍ، حَاشِرٌ، عَاقِبٌ، طه، يس، طاهِرٌ...

٣-دعاء (L. 51a-51b)

Početak (l. 51a):
أوله: اللّهُمَّ يَا سَتَّارُ، يَا عَزِيزُ، يَا غَفّار، يَا جَلِيلُ، يَا جَبَّارُ، خَلِّصْنَا مِنْ عَذَابِ النَّار...

٤-دعاء (L. 52a-57a)

Početak (l. 52a):
أوله: اللّهُمَّ يَا وَدُودُ، يَا وَدُودُ، يَا وَدُودُ، يَا ذَا العَرْشِ المَجِيد، فَعَّالٌ لِمَا يُرِيد...

٥- دعاء نور المبارك (L. 57b-62b)

Početak (l. 57b):
أوله: اللّهمَّ يَا نُورَ النُّورِ تَنَوَّرْتَ بِالنُّور وَ النُّورُ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ، اللّهُمَّ يَا عَزِيزُ ...

٦- بو باب تجديد نكاح بودر (L. 62b-63a)

Početak (l. 63a):
أوله: الحَمْدُ لِلّهِ...تَحْتِ نِكَاحُمْدَه أولاَن خَاتُونُمك نِكَاحِنْدَه شُبْهَمْ أولْدُوغِي...

٧- دعاء مفتاح الجنّة (L. 63b-66b)

Početak (l. 63a):
أوله: وَإلهُكُمْ إلهٌ وَاحِدٌ، لاَ إلهَ إلاّ هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيمُ، اللّهمَّ أدْخِلْنَا الجَنَّةَ...

٨- دعاء إيمَان بُودُرْ (L. 66b-71a)

Početak (l. 66b):
أوله: يَا رَبْ أكَرْتَنْدَنْ وَدِلْمَنْدَنْ وَقَلْبِمْدَنْ وَأقْوَالِمْدَنْ ...تَوْبَه ايدَمْ...

٩- دعاء صلوات شريف (L. 71a-78b)

Početak (l. 71a):
أوله: السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّهِ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّهِ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا هاشِمِيَّ اللّهِ...

١٠- زيارت قبوره كلدكده بويله ديه (L. 78b-79a)

Početak (l. 79a):
أوله: عَلَيْكُمُ السَّلاَمُ يَا أهْلَ الدّيَارِ، وعَلَيْكُمُ السَّلاَمُ يَا أهْلَ القُبُورِ ...

١١- دعاء قربان (L. 79a-79b)

Početak (l. 79a):
أوله: لاَ إلهَ إلاّ اللّهُ وَاللّهُ أكْبَرُ، اللّهُ أكْبَرُ وَلِلّهِ الحَمْدُ، اللّهُمَّ هَذَا الكَبْشُ مِنْكَ...

Na listovima 80-90 razne kraće dove bez naslova i kur'anski ajeti.

2. L. 97b-107b

رساله‌ء بي نماز
RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Isto kao br. 5657/7.

3. L. 107b-126a

خدا ربّم
ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

Na listovima 126b-131a razne dove i salavati na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5781. R-4757

Zbirka (مجموع), *3*

L. 49; 16,5 x 11,5 (12 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i po rubovima korica pocijepan.

1. L. 1a-16b

جواهر الإسلام
ǦAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا كتاب سؤال نامه وجواب نامه در

Isto kao pod br. 5436/2.

2. L. 17a-36b

نمازلق
NAMĀZLIK

Naslov na početku بو كتاب بش وقت نماز بيانده در

Isto kao br. 5648/4.

3. L. 36b-46b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5782. R-8213

Zbirka (مجموع), *2*

L. 59; 16 x 12 (11 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-12a

جواهر الإسلام
ǦAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في اوله. اول الموجود: آانَدُمْ وَ اِيمَانْ كتوردم **ايكنجسي** وَمَلاَئكته وَدَخِي بَنْ الله تَعَالِينُكْ مَلَكْلَرِينَه آانَدُمْ وَاِيمَانْ كَتُورْدُمْ اوچُنْجِسي وكُتُبِهِ وَدَخِي بَنْ الله تَعَالِينُكْ كِتَابْلَرِينَه آانَدُمْ وَ اِيمَانْ كَتُورْدُمْ...

Završetak ovdje (l. 12a):

آخر: اكرْ صُورَتْلَرْ عَمَلْدَه اخلاصْ نَدرْ اَيْتكه عَمَلِينَه رِيَاقَرِيشْدُرْ مَمْقَدُرْ عِبَادَتي الله تَعَالِيه تَقَرُّبْ اِيچونْ اِتمَكْ كِيمْسَه دَنْ بِرْشَئْ اَمِيزْ اِتمَكْدُرْ. تمت.

2. L. 12b-58b

إرشاد المصلّين
IRŠĀD AL-MUṢALLĪN

Kratko uputstvo o namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U nekim rukopisima naslov djela je مرشد المصلّين

Dobrača II, 1626/2

Početak (v. l. 12b):

اوله: اللّهُ تَعَالي يَه حَمْدُ وثَنَا وَرَسُولِنَه دَخِي آلُ وَاَصْحَابِنَه صَلَوة وسَلاَمْدَنْ صُكْرَه حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالِينُكْ امْرِ جَلِيلي وَپيغَمْبَرِيمِزُكْ سُنَّتِ شَرِيفِي وَمَذْهَبْ صَاحِبِيمِزْ اوُلاَنْ اِمَامْ اَعْظَمْ حَضْرَتْلَرِينُكْ مَذْهَبِ صَحِيحْ اوُزْرَه...

Završetak (v. l. 58b):

آخره: صكره اكر مَيِّتُكْ قَالدُرْ مَسِنَه قورْقَارسَه يَالِيكُزْ فَوْت اوُلديغِي تَكْبِيرلَرِي كَتُورُوبْ دُعَالَرِي اوقِيَه بَعْدَهُ سَلام ويرَه...دُعَالَرِ بيله اوقُيَه بودر غسلك وابدست ونمازلرك ترجمه نك اخريدر.

Na kraju djela (v. l. 58b) bilješka da je njegov prepis završen 1282/1865. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila-ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5783. R-7171

رساله، قاضي زاده
RISĀLE-I QĀḌĪ ZĀDE

Kratak traktat o namazu na turskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, umro 1045/1635. godine. Isto ovo djelo Dobrača (*v. Dobrača II, 1629/3*) navodi pod naslovom *Ilmihal* i kaže da je njegov pisac nepoznat.

Flügel III, 133; Wiesbaden XIII/3, 48, str. 38; Fajić III, 2379/3; O. M. I, 402; Karatay t II, 2897/II;

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: بيان الصِّفَاتِ الثُّبُوتِيَّه حَيَوةٌ وَ عِلمْ وَ حَيّ دِرْ عَلِيمْ دِرْ هَرْ نَسْنَه، بِيلُورْ كُوكْلَرْدَه أُولَنْلَرِي وَيَرْلَرْدَه أُولَنْلَرِي...

Završetak (l. 104b):

آخره: ويا دخي حيضن كسلردن اون بش كون اولمامش اولسه حيض دكلدر...نمازين قله اورج توطوانه اديله ياته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

L. 104; 12,5 x 9 (10 x 6,8); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 104b) bilješka da je njegov prepis završio Buṭmīr Šayḫ Aḥmad b. Aḥmad u mjesecu saferu 1216/1801. godine.

قد وقع الفراغ من هذه الرّسالة الشّريفة سنة ستّ عشر ومائتين وألف في شهر صفر الخير...على يد العبد الحقير كثير التّقصير بطمير شيخ أحمد بن أحمد.

5784. R-7173

رساله، قاضي زاده
RISĀLE-I QĀḌĪ ZĀDE

Isto kao br. 5783.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: مَشْرِقْدَنْ مَغْرِبَه وَ مَغْرِبْدَنْ مَشْرِقَه اِلتَمَكَه قَادِير دُرْ وَ بِرْ قُولْنِي بِرْ سَاعَتْدَه بِير يُوزِنْدَنْ يَدَنْجِي قَاتْ كُوكَه اِيلَدُوب...

Završetak ovdje (l. 37b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مُسَبَّعَات عَشَرَ فَاتحَه وَآيَت الكُرْسِي وَقُلْ يَا أَيُّهَا الكَافِرُونَ وَاِخْلَاصْ وَ مُعَوِّذَتَيْنِ، سُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُ لِلهِ وَ لَا اِلَهَ اِلاَّ اللهُ وَ اللهُ اَكْبَرُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ اِلاَّ بِاللهِ العَلِيِّ العَظِيمِ...

L. 37; 16,5 x 12 (13 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5785. R-7678

Zbirka (مجموع), *3*

L. 11; 16,5 x 11,5 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-4b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Kratka risala na turskom jeziku o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza, od nama nepoznatog autora. Pod ovim nazivom na turskom jeziku ima više risala. To su, obično, prijevodi i prerade sličnih risala sa arapskog jezika poznatih pod nazivom خمسون فريضة (v. *Dobrača II, 899/1*) ili أربع و خمسون فريضة

Dobrača II, 1626/1; Karatay I, 431/IV i II, 2912/VI

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: حَقْ سُبْحَانَه وَتَعَالى حَضْرَتْلَرِينُكْ جَلَّ جَلَالُهُ فَرْضْ اتدوكي شَيْلَرْدُرْ كي بَيَانْ اولنور اكَرْ ارْ اكَرْ عَوْرَتْ اولسون بُونْلَرِي بِلْمَكْ وَاكُرْتْمَكْ فَرْضْ عَيْنْدُرْ اَنْلَرْ اللي دورتدرْ اَوّلا ايمَنْكْ شَرْطِ التدرْ اَوّلكي اٰمَنْتُ بِاللهِ...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخرِ: اكَرْ صُورْسَلَرْ عَمَلْدَه اِخْلاصْ نَدُرْ اَبْتكه عَمَلِينَه رِيَاقَرِيشْدُرْ مَمَقْدُرْ عِبَادَتي الله تَعَالِيه تَقَرُّبْ ايچونْ اتمَكْ كيمْسَه دَنْ بِرْشَيْ اُميزْ اتمَكْدُرْ. تمت تمام.

2. L. 4b-7a

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAǦHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 4b):

ناقص في أوله. أول الموجود: ايكنْجي وَمَلَائكَته اوچنْجي وكُتُبه دُرْدُنْجي وَرُسُله بشنْجي وَاليَوْمِ الآخِرِ الْتُنْجي وَبِالقَدَرِ خَيْرِه وَشَرِّه مِنَ اللهِ تَعَالَى بُونُكْ مَعْنَاسي اولْدُرْ كه آمَنْتُ بِاللهِ بَنْ اِنَانْدُمْ اللهُ تَعَالى وَرْدُرْ و بِرْدُرْ...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخره: **تَجْديد نِكَاحْ** اَللهُكْ اَمْرِ اوزْرَه وَرَسُولُ اللهُكْ سُنَّتِ اوزْرَه اِمَامْ اَعْظَمْ مَذْهَبي اوزْرِينَه خَاتُونُكْ طَرَفَنْدَنْ وَكَالَتيله كَنْدُو نَفْسَمَه عَصَالَتِنْ وَيَرْدُمْ بَنْ دَخِي الدُمْ دُعَاء تَوْفِيقْ الحَمْدُ لِلّهِ عَلى التَّوْفِيقْ وَاَسْتَغْفِرُ اللهَ مِنْ كُلْ تَقْصِير.

---

3. L. 7a-11a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 11a):

آخره: اللهمّ اجعله لنا فرطًا واجعله لنا ذخرًا واجعله لنا شافعًا ومشفّعًا برحمتك يا أرحم الراحمين...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini pepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5786. R-6949

Zbirka (مجموع), *2*

L. 65; 16,5 x 12 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-17b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Naslov na početku بو فصل اللي درت فرضي بيان ايدر

Isto kao br. 5785/1.

2. L. 18b-64b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku هذا كتاب تعليم المتعلّم

Isto kao br. 5621/2.

Cijelu zbirku prepisao Darwīš b. Muṣṭafā iz Konjica u Kuršumliji medresi u Sarajevu 1271/1854. godine (v. bilješke na listovima 17b i 64b).

تمّ هذا الكتاب بمدينه، سرايده في مدرسة قورشنلي. كتبه الحقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى درويش بن مصطفى عن بلده بلغرادچق تاريخ سنه ١٢٧١

5787. R-5456

Zbirka (مجموع), *2*

L. 87; 16,5 x 10,5 (12,5 x 6); 9-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa osnovnim djelom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska stana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-50b

لعل مصفّى في زيارة المصطفى

LA'L MUṢAFFĀ FĪ ZIYĀRA AL-MUṢṬAFĀ

Prijevod na turskom jeziku djela نتيجة الفكر في خبر مدينة سيّد البشر koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫalīfatī al-'Abbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī, Zayn al-'Ābidīn, umro poslije 1171/1758. godine. Djelo je jedna vrsta udžbenika o hadžu, historijatu i odabranosti svetih gradova Mekke i Medine. Kako se vidi iz završetka, autor je djelo završio 1170/1757. godine. Djelo je na turski jezik preveo Ibrāhīm Ḥanīf, umro 1217/1802. godine.

Karatay t I, 1401; Kaḥḥāla X, 212; Ḍayl II, 623; Brockelmann G II, 384 i S II, 517; O. M. I, 282

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل المدينة قبّة الإسلام ودار الإيمان والأمان والإكرام، وشرّفها بهجرة نبيّه على سائر الأماكن العظام، وجعلها منبع العلوم ومبوّء الحلال والحرام...وبعد فيقول الرّاجي إلى لطف ربّه اللّطيف...إبراهيم حنيف يسّر الله مرامه وازداد غرامه بجوده المنيف: لمّا كان زيارة قبر المصطفى...من أشرف العبادات وقريبة من درجة الواجبات...

Završetak (l. 50b):

آخره: ومدينه يه مهاجريندن اوّل هجرت ايدن ابو سلمه در ونسواندن امّ سلمه وابكاردن امّ كلثون (كلثوم) بنت عتبه در رضى الله عنهم ومدينه ده شرايط اسلامدن ابتدا فرض قلنان صومدر واوّل الهام ووحي اولنان صفة اذاندر وقراى اسلامدن آخر خراب اولان مدينه در كذا في الجامع الصّغير للسّيوطي الحمد لله على التّمام والصّلوة على نبيّه سيّد الأنام وعلى آله وصحبه الكرام. سنه ١١٧٠

2. L. 51b-86a

مناسك الحجّ لمجهول

MANĀSIK AL-ḤAĞĞ LI MAĞHŪL

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 51b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى مذهب أهل السّنّة والجماعة، وجعلنا شاكرين على أنعامه خصوصاً منها على نعمة الإسلام، والصّلوة والسّلام على من اوتى الحكمة وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، حجّي شريفه نيّت ايدن كمسنيه لازمدر طريقنده وافعالنده اولان علملركه علم حالدر...

Završetak (l. 86a):

آخره: اللّهمّ لا تجعل هذا آخر العهد من حرم رسول الله صلّى الله عليه وسلّم فيسّر لي العودة إلى الحرمين سبيلاً سهلاً وارزقني العفو والعافية في الدّنيا والآخرة وردّنا سالمين غانمين...وقادر اولدوغي قدر قلبندن ولساندن تعظيم وتكريم اوزره حركت ايليه والله الموفّق الفيّاض.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5788. R-4746

Zbirka (مجموع), *7*

L. 159; 20 x 13 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10a

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

2. L. 15b-25a

رسالة في حقّ الدّخان والقهوة
RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḤĀN WA AL-QAHWA

Naslov na početku هذه رسالة في حقّ الدّخان

Rasprava na arapskom jeziku o duhanu i kahvi sa vjerskog stanovišta. Napisao Muḥammad Fiqhī al-'Aynī iz Istanbula, umro poslije 1114/1702. godine.

Kaḥḥāla XI, 131; Brockelmann G II, 437

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل الفرقان مبيّنًا للحلال والحرام وشرّفنا على سائر الأمم باستنباط الأحكام الشّرعيّة...وبعد، فيقول الفقير المحتاج إلى الله الغنيّ محمّد فقهيّ العينيّ نزيل قسطنطينيّة: لمّا شاع بين الرّجال والنّسا، في بلاد الإسلام إستعمال الورق المسمّى في ديار العرب بالدّخان وفي ديار الرّوميّة بالتّتن وفي الفرس بتن باكي كان العلما، قد تكلّموا في حرمته لكن بعضهم أثبت حرمته بالأدلّة الواهية وبعضهم أفرط فيه حتّى ألحق به في الحرمة إستعمال القهوة المعروفة وبعض القاصرين ذهب إلى حلّه...فألّفت هذه الرّسالة في ذلك الحكم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 25a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا القهوة المعروفة فلا نقرّ فيه أنّها باقية على الأصل وهو الإباحة لعدم تبيين دليل الحرمة فيها في السّكر والخبث والضّرف وغيرها، بل هي من الطّيّبات ...كما في تفسير السّمرقندي الحنفي وغيره في سورة المائدة في قوله تعالى: قل أحلّ لكم الطّيّبات الآية فيحلّ شراب القهوة ولا يمنع من ذلك شرعًا إذ الطّباع السّليمة لا يستخبثها بل يحصل بها نشاط وطيب خاطر...بل ربّما تكون معونةً على زيادة العمل فإن كان ذلك طاعةً فشربها طاعةٌ وإن كان مباحًا فمباح...

Na kraju djela na listovima 25b-26b u mesnevī-stihovima nalazi se jedan spjev na turskom jeziku o pokuđenosti duhana. Spjev počinje riječima:

معاذ الله عجب طوتدي جهاني   طوطون ملعون جهنّمك(...)اني

Na kraju spjeva (v. l. 26a) bilješka da je spjev prepisan iz medžmue Ḫalīl-efendije, najvjerovatnije, Ḫalīl-efendije Gradčanićevija.

نقل من مجموع خليل أفندي.

Na listovima 26b-27b izbor citata iz poznatih fikhskih djela o zabrani opijuma, hašiša i drugih opojnih sredstava.

3. L. 28b-32a

(رسالة في تحريم الدّخان)
(RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḤĀN)

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 28b):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: من أكل من الشّجرة المنتنة فلا يقربنّ مسجدنا فإنّ الملائكة تتأذّى ممّا يتأذّى منه النّاس...ولهذا قال الفقها،: كلّ من وجد فيه رائحة كريهة يتأذّى بها الإنسان يلزم إخراجه من المسجد ولو بجرّه من يده أو رجليه ولا بلحيته وشعر رأسه. وعلى هذا يلزم أن يمنع من قربان المسجد من يتناول الدّخان الّذي ظهر في هذا الزّمان من قبل الكفرة العدوّة لأهل الإسلام والإيمان وابتلى به كافّة الأنام والخواصّ والعوامّ لكراهية رائحته أكثر من كراهية رائحة البصل والثّوم...

Završetak (l. 32a):

آخره: وهذا الدّخان...لم يكن في إستعماله إلاّ إحيا، سنّة الكفّار الّذين أخرجوه وأظهروه في بلاد الإسلام توصّلاً إلى إضرار بأهل الإيمان...بل لو لم يكن في إستعماله إلاّ تسويد الثّياب والأبدان وكراهية الرّيح والأنتان لكان زاجراً للعاقل عن إستعماله، لكن أكثر أهل الزّمان طبايعهم جامدة صعبة الإنقياد ومائلة دائمًا إلى ما لا يعنيهم ...وإن علموا لم يتعلّموا وإن فهموا لم يفهموا ما فهموا وهم من الّذين إن يروا سبيل الرّشد لا يتّخذوه سبيلاً، يسّرنا(لنا) الله تع عملاً موافقًا لمرضاته بلطفه وكرمه.

4. L. 32b-55b

(رسالة في تحريم الدّخان بالتّركيّة)

(RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḪĀN BI AT-TURKIYYA)

Rasprava na turskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد لله الواهب العقول...والشّكر له على نهيه عن الرّذائل وأمره بالفضائل زجره عن المفضول وأشهد أن لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له...وبعد، إخوان موفقلىمدن (!) بعض كمسه لر بو عبدي عاجزي عالمده استعمال منتشر اولان دخانك بد رائحه استعمالنده ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 55b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قرتنجي آفتي جاهللرك طريقتي سبيل مسلك ايدنمكدر زيرا رسول اللّهك صلّى الله تعالي نك وسلّم امريني ونهيني...وذمّ اتدوكي شيئ بلميوب عكسني عمله كتورمك جهالت اولدوغي بي اشتباه ربيدر دخان بد نشانك...قرق ايكينجي آفتي اكبر اعدا اولان شيطان لعينك بيرك مرادي مؤمني حضرت...

5. L. 59b-81b

شرح أسماء الحسنى

ŠARḤ ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku crvenim slovima در بيان شرايط أسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Napisao Šayḫ Ilyās b. 'Īsā al-Aqḥiṣārī (rođen u Akhisaru u sandžaku Saruhan u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je napisao 948/1541-42. godine.

Flügel III, str. 492; Rieu CTM, str. 240; Trako-Gazić, 151-152, str. 92

Početak ovdje (l. 59b):

أوله: زَهِي صَانِع كِه اَجْدِي بَابِ اَنْعَامْ   وُجُودَه كَلْدِي اَدَمْ بُونِيجَه اَنْعَام

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 81b):

آخر الموجود: كِه وِيْرَه نُطْقُونَه ذِكْرِكْ فَصَاحَتْ   وِيْرَه هَمْ وَجْهِيه شُكْرُكْ مُلاَحَتْ

Na listovima 82a-90b, rukom drugog prepisivača, ponovljen prepis pojedinih poglavlja iz prethodnog djela.

6. L. 91a-123a

محموديّه

MAḤMŪDIYYA

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao izvjesni Maḥmūd, umro 961/1553. godine.

Popara-Fajić VII, 4525; Wiesbaden XIII/3, 218; G. Kut. t, 353

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 91a):

ناقص في أوله. أول الموجود: حطف قيمق بطش دوتمق دابرآخر طور طاغ
قرح ياره قيعه دوزير كوكله دوش هجر...

Završetak (l. 123a):

آخره: عفر ورغام و ثرى طپرق وكيك لك شدق   اوقيوب اوقيده نك يوزني آق ايده حق

7. L. 124a-159b

رسالة في الجماع ترجمه سي

RISĀLA FĪ AL-ĞIMĀ' TARĞAMAS-I

Prijevod na turski jezik risale o spolnom odnosu između muškarca i žene, liječenju impotencije i upotrebi sredstava za jačanje spolnog nagona. Napisao na arapskom jeziku pod nazivom تدبيرالصّحّة poznati ljekar iz Kordobe, Mūsā b. 'Abdullāh al-Isrā'īlī al-Qurṭubī, umro 601/1204. godine. Nije nam poznato ime prevodioca na turski jezik. U našem rukopisu djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Kaḥḥāla XIII, 41; Karatay II t, 1758, str. 569-570

Početak ovdje (l. 124a):

ناقص في أوله. أول الموجود: فصل تاسع جماعه لذّت ودماعه صحّت وتقويت ويرز دوالر ذكرنده تحرير اولنوب حفظي وعملي الرمز اولانلردندر جوز بوا وفلفل وعاقر قرحا وزنجبيل وسنبل ومسك وخولنجان برر مثقال اولنوب بشقه سحق اولنوب بعده قارشدريلوب زنجبيل قلله تربيه اولنمش عسل ايله حل اولنوب قبل الجماع ذكره طلا ولذّت واشتهايه دوا قلنه...

Završetak ovdje (l. 159b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوّت مجامعت تحصيل اولنه ديكر حمص مجر هرد ربع قدح النوب يمشق دوكلب تازه محكم قارشدريلوب اوزرنه بش نميرده صدريلوب جمله سي مخلوط اولد قدنصكره مبالغله قاوريلوب تناول اولنه زياده نافع در...

Sudeći po rukopisu, zbirku su prepisala dvojica nama nepoznatih prepisivača i to prvi 1157/1744. godine (v. bilješku na listu 32a) od lista 1b do lista 55a, a drugi od lista 60a pa do kraja.

Na listovima 1a i 12a bilješka da je rukopis 1250/1834. godine uvakufio al-Ḥāǧǧ Abū Bakr-beg, sin ʻUṯmāna Kapetana (Gradaščevića).

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفًا صحيحًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله ولشفاعة رسوله الحاجّ أبو بكر بك بن عثمان قبودان. اللّهمّ اغفر لهما ولوالديهما. لا يباع ولا يرهن ولا يعار. فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه إنّ الله سميع عليم. سنة ١٢٥٠

5789. R-6550

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

L. 14; 18,5 x 12 (13 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 14b bilješka da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā Šiljak.

Otkupljeno iz kolekcije Ismaila ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

5790. R-4578

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

L. 25; 21 x 14,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na kraju djela (v. l. 21b) bilješka da je njegov prepis završen 1258/1842. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listovima 22a-25a razne dove na arapskom jeziku.

Iz Odbora IZ Mostar.

5791. R-6656

Zbirka (مجموع), 4

L. 33; 21 x 14 (14 x 7,5); 11-13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-21b

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.

2. L. 21b-24b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا سراج الدّين

Isto kao pod br. 5436/2.

3. L. 25b-28b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب جواهر الإسلام

Kratki vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat pod nazivom *Eğer sorsalar*, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 25b):

أوله: الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ العَالَمِينَ، وَالصَّلٰوةُ والسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ، أمَّا بَعْدُهُ، بِلْكِلْ كِمْ اكر صورسلر مُسْلِمَانمسين اَيْتكِمْ الحَمْدُ لِلّٰهِ مُسْلِمَانَمْ اكر صورسلر الحَمْدُ لِلّٰهِ دِينِنْكْ مَعْنَاسِي نَدَرْسَنْ اَيْتكِمْ اللّٰه تَعَالَى حَضْرَتِنِي اوكْمُكْدُرْ وَ شُكْرْ اَيْلَمَكْدُرْ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دِينْ اِسْلَامْ عِلْمِينْ اوكْرَنْمَكْ لَازِمْدُرْ وَمُهِمْدُرْ بُونْدَنْ مُهِمْ نَسْنَه اُولْمَزْ هَرْكِمْ اِهْمَالْ وَ تَقْصِيرَاتْ ايدوبْ اوكْرَنْمَسَه يَا خُودْ كَنْدُوسِي بِلوب صور نسلرَه اوكرتمسَهَ...

4. L. 29b-33b

وسيلة النّجاة (مولد النّبى)

WASĪLA AN-NAĞAT (MAWLID AN-NABĪ)

Isto kao br. 5658/4.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

سُوِيْلَشُورْكَنْ جَبْرَائِيلِله كَلَامْ كَلْدِي رَفْرَفْ اوكْنَه وِيْرْدِي سَلَامْ

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5792. R-5497

Zbirka (مجموع), 3

L. 38; 16,5 x 10 (11 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-11b

نمازلق

NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.

2. L. 11b-23a

شرائط الإسلام

ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Kratak Ilmihal na turskom jeziku o imanskim i islamskim šartima, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2577/2

Početak (l. 11b):

أوله: الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ العَالَمِينَ...أمَّا بَعْدُ، هَرْ مُؤْمِنَه لَازِمْدُرْ كه ايمَانْ وَإِسْلَامْ نَه ايدُ كين بِلْمَكْ كَرَكْ دِيَنَدَه صورْ دُقْلَرِي...

Završetak (l. 23a):

آخره: غُسْلْدَنْ صُكْرَه ايكي رِكْعَتْ نَمَازْ قِلمَقدر بُويله نيَّتْ ايتَدَه نيَّتْ ايلدم غُسُلْ جَنَابَتْدَنْ قورتلمق ايچون.

3. L. 23b-38b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

Na listovima 39a do 40b fragment iz kur'anskog poglavlja *al-Fath* od 17. do 29 ajeta.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini pepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5793. R-5502

Zbirka (مجموع), *3*

L. 41; 16 x 11 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan dužinom hrbata.

1. L. 1a-14a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5648/4.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أولّ الموجود: اوُقيَه وَنَمَازْ بُويله نيُتْ ايليَه نيُتْ ايْلدم بُو كُونك صبَاحْ نَمَازنْك سُنّتِينْ قِلمَغَه قِبْليَه يُونْلدُمْ اللهْ رِضَا سِيچُون اللهُ اكْبَرْ ديَه انْدَنْ سُبْحَانَكَ اوُقيَه انْدَنْ اَعُوذُ بِاللّه اوُقيَه اَنْدَنْ بِسْمِ اللهُ اوُقيَه...

2. L. 14b-28a

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Isto kao 5792/2.

3. L. 28a-41a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao pod br. 5436/2.

Na kraju djela (v. l. 41a) bilješka da je njegov prepis završen 1168/1754. godine. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5794. R-8159

Zbirka (مجموع), *5*

L. 76; 21,5 x 15,5 (15 x 9); 13-17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima velike tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan i nevješto lijepljen dužinom hrbata. Na koricama i preklopu rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-21a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أولّه: الحمد لموجد الأشياء أجمعين، والصّلوة على حبيبه خاتم النّبيّين، وعلى أصحابه المهديّين وعلى صلحاء أمّته المؤمنين، اللّهمّ اجعلهم من الصّالحين المخلصين، أمّا الإيمان (ف) الإيمان في اللّغة التّصديق إيمان لغتده...اذعان في حكم المخبر وقبوله...وأمّا الإيمان في الشّرع هو التّصديق بما جاء به النّبيّ...أمّا شرعده ايمان پيغمبر حضرتلري الله تعالى جانبندن...

Završetak (l. 21a):

آخره: ايكن الله أكبر ديوپ صلوات دعاسن اوقيه بلمين صلوات كتور بعد الله أكبر ديوپ جنازه دعاسن اوقيه ميّت ايچون وكندي نفسيچون وجميع مؤمنلر ايچون خير دعا ايله...اللّهمّ اجعله لنا فرطًا واجعله لنا ذخرًا واجعله لنا شافعًا ومشفّعًا برحمتك يا أرحم الرّاحمين...

Na kraju djela (v. l. 21a) bilješka da je njegov prepis završio Mula Ibrāhīm

تمّ تمام بعون الله الملك المنّان (على يد) الفقير الملا إبراهيم.

2. L. 21b-37b

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 5437/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 38b-46a

البناء

AL-BINĀ'

Naslov na početku هذا كتاب بنا، أمثلة

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nama nepoznatog autora, poznato još i pod nazivima: *Binā' al-af'āl, Amṯila al-binā', Qirā'a aṣ-ṣibyān* i *Muqaddima at-taṣrīf*. Kao mogućeg autora ovog djela pojedini izvori (*v. Köprülü III, 651/4, str. 297 i Wagner, 293)* navode 'Abdullāha ad-Dinqūza .

Jahić VIII, 4756/2

Početak (l. 38b):

أوله: إعلم أنّ أبواب التّصريف خمسة وثلاثون بابًا ستّة منها للثّلاثيّ المجرّد الباب **الأوّل** منها **فَعَلَ يَفْعَلُ** موزونة **نَصَرَ يَنْصُرُ** وعلامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي ومضمومًا في المضارع...

Završetak (l. 46a):

آخره: ويسمّى مهموز اللأم وتسمّى هذه الأقسام أقسام السّبعة يجمعهما قول الشّاعر:

صحيحسبت مثالست مضاعف لفيف وناقص ومهموز أجوف.

4. L. 47b-63b

المقصود في التّصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Naslov na početku هذا كتاب مقصود

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku. Djelo se pripisuje al-Imām al-A'ẓam-u, Abū Ḥanīfi an-Nu'mān b. Ṯābit al-Kūfī at-Tamīmī-ji, rođ. 80/699., umro 150/767. godine.

Kaḥḥāla XIII, 104; Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Köprülü III, 651/3 i 652/5; Jahić VI, 3805/5; Zürich I, 298-302; Wagner, 285; Fajić V, 3373/4; Şeşen, 613; Brockelmann G I, 283 i S I, 449

Početak (l. 47b):

أوله: الحمد لله الواهب للمؤمنين سبيل الصّواب، والصّلوة والسّلام على محمّد الزّاجر عن الأذناب الحاثّ على طلب الثّواب...أمّا بعد، إعلم أنّ العربيّة وسيلة إلى (ال) علوم الشّرعيّة وأنّ أحد أركانها التّصريف ...

Završetak (l. 63b):

آخره: فبعضها لا يتغيّر لصحّة البنا، وبعضها لعلّة أخرى.

5. L. 64b-76a

تصريف العزّي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku, poznato još i pod nazivima: *Mabādi' at-taṣrīf, al-'Izzī fī at-taṣrīf, Taṣrīf az-Zanǧānī* ili samo *al-'Izzī*. Napisao na arapskom jeziku 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, 'Izzuddīn, umro poslije 655/1275. godine.

Kaḥḥāla I, 57; Ahlwardt VI, 6615; Flügel I, 179; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 459-465; Köprülü III, 651/2; Ḥ. Ḫ. II, 1139; Brockelmann G I, 283 i S I, 497-499; Jahić VI, 3805/4; Dobrača I, 604/9, str. 399; Popara-Fajić VII, 4396/8; Wagner, 271

Početak (l. 64b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين...إعلم أنّ التّصريف في اللّغة التّغيير وفي الصّناعة تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلاّ بها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 76a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: في بناء اسم الزّمان والمكان بكسر العين مفعل بكسر العين كالمجالس والمنبت ومن يَفعَلُ ويَفْعُلُ...

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač Mula Ibrāhīm (v. bilješku na listu 21a). Mjesto i vrijeme prepisa nisu nigdje navedeni. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5795. R-8214

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 18 x 12,5 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dogvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-4a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 5794/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: نيّة عيد الفطر: نَوَيْتُ أنْ أصَلّىَ صَلوةَ العيدِ الفِطرِ بِستَّةِ تَكْبِيراتٍ...اللهُ أكْبَرُ...

Na listovima 4a-5a dove za razne prilike od kojih prva počinje:

الحَمْدُ لِلهِ الَّذِي جَعَلَ المَاءَ طَهُوراً وَجَعَلَ الإسْلاَمَ نُوراً...

a posljednja završava riječima:

اللّهُمَّ اشْفِنِي بِشِفَائِكَ وَدَاوِنِي بِدَوَائِكَ وَاعْصِمْنِي مِنَ الوَهْنِ وَالأمْرَاضِ وَالأوْجَاعِ.

2. L. 5a-7b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
'ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 5779/2.

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: وبو ايكسنك اراسنه چوق پيغمبرلري كلمشدر صاغشنين بلمز اينمق الله تعالى بولور افعال مكلّفين سكزدر فرض واجب سنّت مستحبّ مباح حرام مكروه. تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

5796. R-5736

Zbirka (مجموع), 4

L. 42; 22 x 13 (16 x 8); 17 redaka. *Nasta'līq* i *nasḫ*, mjestimično vokalizovani, pisani tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-13a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Početak i završetak djela dati su na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، فقال الله تعالى: **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون** أى ليوحّدون وقال في آية أخرى: **فاسئلوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون** وكذا قوله صلّى الله عليه وسلّم: أطلبوا العلم ولو بالصّين أى عزيز قرداشلر بو ايكي اية كريمه شريفده ظاهر ومنفهم اولان باري تعالى...

Završetak (l. 13a):

آخره: قد تمّت هذه ملابسا (ملابسة؟) بعطيّته **الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا الله** وما توفيقي واعتصامي إلاّ بالله توكّلت وإليه أنيب.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 13a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Sayyid Darwīš Ḥusayn b. Qalayğī-zāde (Kalajdžić) u zadnjoj dekadi mjeseca zul-kade 1124/1712. godine, u gradu Silistri (u Bugarskoj).

قد وقع بعناية الملك المنّان مسائل تسويد هذه اللّطائف تذكيراً للإخوة وتخليصاً للخلاّن عليه في كلّ الأمور التّكلان عن يد سيّد درويش حسين بن قلايجي زاده في مدينة سلستره حماها الله عن الآفات والبغي لسنة أربع وعشرين بعد المائة وألف...

2. L. 14b-22b

رسالة في بيان سجود السّهو
RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Isto kao br. 5665.

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka pisana rukom istog prepisivača da je autor ove risale Muḥammad Čalabī-efendī al-Birgiwī, što je pogrešno:

- ومؤلّف هذه الكراس محمّد چلبي أفندي البركوي رحمه الله تعالى.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listovima 23a-25a razne dove na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 25b-33b

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku اوتوز اوچ فرضي بيان ايدر

Kratko djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu su nabrojana trideset i tri šarta vezana za islamsko vjerovanje i obredoslovlje.

Početak (l. 25b):

أوله: اسلامك شرطي بشدر: صوم صلوة حجّ زكوة كلمه، شهادت...ايمانك صفتي التي در: آمنتُ بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وبالقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 33b):

آخره: اللهمّ إن كنتَ كتبتني سعيدا فثبّتني فإنك قلتَ في كلامك: **يمحو الله ما يشاء ويثبت وعنده أمّ الكتاب.**

Na listovima 34-37 razne dove na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 39b-40b

(رسالة في تحريم دخان)
(RISĀLA FĪ TAḤRĪM DUḪĀN)

Kratka rasprava na turskom jeziku o zabrani duhana, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 39b):

أوله: بز كمسنه دخان شرب ايله يعني دواتون ايچسه اول كمسنه ملعوندر وفاسقدر بعض تقرّرده...

Završetak (l. 40b):

آخره: حفظني الله تعالى وإياكم من جميع المعاصي والسيّئات...بحسن الخاتمة.

Na kraju djela (v. l. 40b) bilješka da ga je prepisao Sayyid 'Alī-efendī u Izmiru.

كتبه الفقير (إليه) سبحانه وتعالى سيّد علي أفندي...في ازمير.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5797. R-5176

Zbirka (مجموع), *5*

L. 95; 20,5 x 14 (14,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisani tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-13b

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: واللّرين وايقلرين يومق بر مقلرين ده باشلمق آبدستك مكروهكري صاغ اليله سومكرمك اچدن ارتق يومق كوتشده...

Završetak (l. 13b):

آخره: بِرى ايمَانِ اَهْلِ تَقْليدي وَايمَانِ اسْتِدْلالي وبِرى ايمَانِ كَشْف ضَرُوري وبِرى ايمَانِ مُنْجي امْدي اىْ لاَ مُسْلمَنْلَرْسِز دَخِي بُوني مُطَالَعَه ايدُوبْ كُورُون بُو ايمَانُك... صَفْتَدن سِز آكَار كُورَه تَدَارُكْ ايدُوپ كَرَكَزْنَدك احْتِيَاطْ ايدَه سيز.

2. L. 13b-15b

رساله، قاضي زاده
RISĀLE-I QĀḌI ZĀDE

Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا رساله، قاضي زاده افندي
Isto kao br. 5783.

3. L. 17b-36b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 5779/7.

4. L. 37b-45a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov na početku هذا رساله رومي افندي
Isto kao pod br. 5436/2.

5. L. 47b-94b

شرح مقدّمة الصّلاة
ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5558.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač 1167/1753. godine (v. bilješku na listu 94b).

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

5798.

R-8216

Zbirka (مجموع), 4

L. 77; 19 x 13,5 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-37b

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Isto kao br. 5797/1.
Nepotpuno na početku.
Početak ovdje (v. l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بِرْ كَسْنَه آكَاكُوجَله بِرْتَسْنَه اتدُورمكه قَادِرْ دكلدُرْ هَرْتَسْنَه كِمْ عَالمْدَه وَاَرْدُرْ اَنُوك دِلمَسيله اولمشْدُرْ اَكَرْ خَيْرْ وَاكَرْ شَرْ مُؤْمِنْلَرُوك ايمَانِنْ وَمُطِيعْلَرُوك طَاعَتِنْ دِلمشْدُرْ دِلمَيَه مِش...

Na listovima 38a-40b razne dove i salavati.

2. L. 40b-45a

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Naslov na početku crvenim slovima هذا اللي دورت فرض
Isto kao br. 5785/1.

3. L. 45b-68a

إرشاد المصلّين
IRŠĀD AL-MUṢALLĪN

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب مرشد المصلّين
Isto kao br. 5782/2.

4. L. 69b-75a

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 5779/7.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

5799. R-8222

(علم حال لمجهول)
('ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: محمّد عليه الصّلاة والسّلام حق تعالندن اعماله متعلّق كتورديكي شيلره شريعت دبرلر ايمانك فرضلري وشرطلري التيدر اولكسي آمنت بالله ايكينجسي وملائكته...

Završetak (l. 23b):

آخره: هذا دعا عهد نامه، بودر: اللّهمّ ربّ السّموات والأرض عالم الغيب والشّهادة إنّي أعهد إليك في هذه الحياة الدّنيا...فإنّك إن تكلني إلى نفسي تقرّبني من الشّرّ وتباعدني من الخير إنّي لا أثق إلاّ برحمتك فاجعل لي عندك عهداً توفّينيه يوم القيامة إنّك لا تخلف الميعاد. تمّت تمام.

L. 24; 17 x 10,5 (12 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani mastilom plave boje. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 23b) bilješka da ga je prepisao Began b. Darwīš iz Varcar (Vakufa), u Banjoj Luci, u mjesecu rebiul-evvelu 1263/1847. godine.

كتبه الحقير...بغان بن درويش عن قصبه، وارجه...سنة ستّين وثلث(!) ومائتين وألف في شهر بنالوقه في ربيع الأوّل.

5800. R-5014

Zbirka (مجموع), 4

L. 70; 16 x 12 (13 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-5a

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Početak je sličan kao kod Ilmihala pod br. 5658/13, ali se iz upoređivanja teksta da zaključiti da se, ipak, radi o dva različita djela.

Početak (l. 1b):

أوله: رَبِّمْ اللهُ تَعَالى دُرْ وَپَيْغَمْبَرِمْ مُحَمَّدْ مُصْطَفَى دُرْ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دِينِمْ دِينِ اِسْلَامْدُرْ كِتَابِمْ قُرْآنِ عَظِيمْ دُرْ قِبْلَه مِزْ كَعْبَه، شَرِيفْ دُرْ عَمَلَه، مَذْهَبِمْ إِمَامْ أَعْظَمْ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ..

Završetak (l. 5a):

آخره: ٧ مِسْوَاكْ اِسْتِعْمَالْ سُنَّتْ اِشْلَيُوبْ دُرُرْ تَرْكْ اِيتْمَكْ اِيمَانِزْ كِيتْمَكِيه سَبَبْ والسّلام باقي دعا. تمّت.

2. L. 5b-9a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Na početku krupnim crvenim slovima pogrešno dati naslov kaside i ime autora منظومه، أسماء الله الحسنى لشيخ محيي الدّين بن عراق

Kasida o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Napisao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Dobrača I, 122/9, str. 78; Trako-Gazić, 42-43, str. 45; A. M. II, 227; Ahlwardt III, 3753;

Početak (l. 5b):

أوله: بدأت ببسم الله والحمد أولا على نعم لم تحص فيما تنزّلا

Završetak ovdje (l. 9a):

آخره: فقابل إلهي بالرّضى منك والغنى صروف زمان مكثرا مقلّلا.

3. L. 9b-25b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة – قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao br. 5751/4.

Završetak ovdje (l. 25b):

آخره: وعلى أصحابك الكرام جميعهم والتّابعين وكلّ من والاكا

Listovi 26-28 prazni.

4. L. 29b-70b

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 70b):

آخره: قرداش كله هو ديلم هو عشقك شرابندن قانسون مجلّي حقّي توحيد ايدن مؤمن مصلّي مقام حلوتدر هونك كله قرداش كله هو ديلم هو.

Na kraju zbirke (v. l. 70b) bilješka da je njen prepis završen u ramazanu 1241/1826. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5801. R-4980

Zbirka (مجموع), 2

L. 22; 19 x 12 (13 x 8,5); 10-13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-16b

علم حال لمجهول
ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Isto kao br. 5785/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 16b).

ناقص في آخره. آخر الموجود: يَكِرْمُنْجِي خَسَدْ اِنْمَكْ يَكِرْمِي بِرِنْجِي اُوسْتَاذِنْ شَرْعا مُخَالِنِي اُولْمَيَزْ يَرَه مُخَالَفَتْ اِنْمَكْ يَكِرْمِي اِيكِنْجِي بِرْ آدَمْ بِتَخْرِيبَه اِتْمَدَنْ اُيُودِيمَكْ يَكِرْمِي اُوچُنْجِي بِلاَتَه مُصِرْ اُولْمَقْ يَكِرْمِي دُرْدُنْجِي عِلْمَدَنْ...

2. L. 17a-22b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Naslov na početku: شروط الصّلوة

Isto kao br. 5641.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 17a):

ناقص في أوله. أول الموجود: تَكْبِيرَةُ الإِفْتِتَاح وَالثَّانِي القِيَامُ وَالثَّالِثُ القِرَاءَةُ وَالرَّابِعُ الرُّكُوعُ وَالخَامِسُ السُّجُودُ وَالسَّادِسُ قَعْدَةُ الأَخِيرَةُ مِقْدَارَ التَّشَهُّدِ وَمَنْ تَرَكَ شَيْئًا مِنْ هَذِهِ الأَرْكَانِ السِّتَّةِ فَسَدَتْ صَلوتُهُ...

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka na arapskom jeziku da ga je prepisao Muṣṭafā b. Sulaymān.

تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب...كاتبه مصطفى بن سليمان غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما.

Nama podataka o mjestu niti godini prepisa.

5802. R-2856

Zbirka (مجموع), *6*

L. 79; 17 x 11 (12 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-5b

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Isto kao 5785/2.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: آمَنْتُ بِاللهِ بَنْ اِنَانْدُمْ اللهُ تَعَالَى وَرْدُرْ وَ بِرْدُرْ ذَاتِنْدَه وَصِفَاتِنْدَه وَاَفْعَالِنْدَه وَتَأْثِيرَاتِنْدَه شَرِيكِي وَنَظِيرِي يُوقْدُرْ وَكَمَالْ صِفَتْ ايله مُتَّصِفْ در...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخره: تَجْدِيد نِكَاحْ اللّٰهُكْ اَمْرِ اوُزْرَه وَرَسُولُ اللّٰهُكْ سُنَّتِ اوُزْرَه اِمَامْ اَعْظَمْ مَذْهَبِي اوُزْرِينَه خَاتُونُك طَرَفِنْدَنْ وَكَالَتِيله كَنْدُو نَفْسِنَه عِصَالَتِنْ وَيَرْدُمْ بَنْ دَخِي اَلْدُمْ دُعَا. تَوْفِيقُ الحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى التَّوْفِيقْ وَاَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ مِنْ كُلْ تَقْصِيرِ.

2. L. 6a-12a

خدا ربّم
ḪODA RABBUM

Isto kao br. 5658/3.

Završetak ovdje (l. 12a):

آخره: دليله قَلْبِيله اِقْرَارْ تَصْدِيقْ اَيْلَدِي ضَعْفِي سَنُكْ حِفْظْ وَ اَمَانَتِنْدَه اوُلَه يَا اللّٰهْ.

3. L. 12b-40b

نمازلق
NAMĀZLIK

Naslov na početku نمازك فرضلري وشرطلري بيان اولنور

Isto kao br. 5643/2.

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: هَرْ نَمَازْدَه قُرْآنْ اوُلْمَيَانِي جُمْلَه اِمَامْ اوُقُدِيغِي شَيْلَرِي اوُقُودْ اَنْجَقْ اِمَامَه اوُيَانْ كِمْسَه جَمَاعَتْ قُرْآنِي اوُقُمَزْ اَعُوذْ. دَخِي بِسْمِلِه اوُقُمَزْ وَاللهُ اَعْلَمُ بِالصَّوَابِ وَاِلَيْهِ المَرْجِعُ وَالمَآب.

4. L. 41a-61a

علم حال - مختصر حلويّات
'ILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Naslov na početku هذا كتاب تقريرات ايمان

Priručnik osnovnog vjerskog znanja na turskom jeziku koji, zapravo, predstavlja skraćenu preradu djela حلويّات o obredoslovlju (*'ibādāt*) po hanefijskom mezhebu. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ove skraćene prerade.

Dobrača II, 1538

Početak (l. 41a):

أوله: الحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ العَلَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ. أَمَّا بَعْدُ. اِرْكَكَه وَ دِشِيَه وَجَمِيعْ عَبْدْ مُكَلَّفْلَرْ اوُزَرِينَه بِلُوبْ وَاوُكْرَنْمَكْ وَمُوجِبِيلَه عَمَلْ اَيْلَمَكْ اَهَمْ وَاَلْزَمْ وَفَرْضِ عَيْنْ اوُلَانْ عِلْمِ حَالْ اوُجْ بُلُوكْ عِلْمدُرْ يَعْنِي مَغْرِبْ ايله مَشْرِقِ اَرَاسِنْدَه نَقَدَرْ مُسْلِمَانِمْ كِمْسَلَرْ وَارْ ايسه...

Završetak ovdje (l. 61a):

آخره: اَهْلِ سُنَّتْ وَالجَمَاعَتْدَنْ اوُلَانْ اَهْلِ حَقَّه مُشْتَبِه دِكُلدُرْ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ...

5. L. 61b-62b

(ترجمة آية الكرسيّ بالتّركيّة)
(TARĞAMA ĀYA AL-KURSĪ BI AT-TURKIYYA)

Prijevod na turski jezik 255. ajeta iz poglavlja al-Baqara (*Ajeti-Kursi*) od nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 61b):

أوله: **أَعُوذُ** بَنْ صغنُودُمْ التجا ايدرُمْ **بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** مَرْدُودْ اولانْ شَيْطَانْ رَجِيمُكْ شَرْنْدَنْ **بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** وَدَخِي... **اللهُ** تَكْرِي تَعَالى **لاَ اِلهَ اِلاَّ هُوَ** عِبَادَتْه لاَئِقْ وَمُسْتَحَقْ بِرْ ذَاتْ وَبِرْ مَوْجُودْ يُوقْدُرْ الاَّ اُولْ اللهْ وَارْدُرْ **الحَيُّ القَيُّومُ** قَائِمْ بِذَاتِه مُقِيمٌ لِغَيْرِه دُرْ **لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ** فُتُورْ وَنَوْمْ اكَا عَارِضْ اوُلْمَزْ...

Završetak (l. 62b):

آخره: **وَلاَ يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا** وَدَخِي... **وَهُوَ العَلِيُّ** وَدَخِي اللهْ تَعَالى آنْدَلَدْ(!) وَآشْبَاهْدَنْ مُنَزَّهْدُرْ **العَظِيمُ** عَظَمَتِ جَلاَلْ صَاحِبِيدُرْ.

6. L. 63b-79a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5309/2, sa dodatkom prijevoda na turski jezik između redaka.

Zbirka je prepisana 1208/1793. godine (v. bilješke na listovima 5b i 12a).

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

5803. R-6667

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Priručnik iz islamske vjeronauke - o vjerovanju, namazu i nešto malo o postu - na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1629/5

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بو إيمان وإسلام ايكسي دخي بردر قلبيله بلوب واناوب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak (l. 23a):

آخره: **اوتوز يدنجي** لوطه، اتمك **اوتوز سكزنجي** لوطه، اتدرمك **اوتوز طوقزنجي** خاتوننى حرمدن صقنمق **قرقنجي** منكر منع اتمك. تمّت كتاب بعون الله.

L. 23; 19 x 13,5 (13 x 9); 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

5804. R-4306

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوله: الحَمْدُ للهِ رَبِّ العَالَمِينَ... وَأَمَّا بَعْدَ، أَرْكَكَه وَدِيشَه وَجَمِيعْ عَبْدِ مُكَلَّفلَرَه فَرْضِ عَيْنِ دُرْ كه بُو ذِكْرِ اُولِنَانْ فَرْضلَرِي دُرْ كه اُوكْرَنُوبْ وَآزْبَرْ لِيُوبْ اعْتِقَادْ وَعَمَلْ ايدلَرْ كه اَهْلِ سَعَادَتْدَنْ اُولُوبْ...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخره: امّا هر غسلك فرضِ أوجدُرْ غُسْلك سُنّتي الّتي دُرْ اُولْ ايكي الين يُومَقْدُرْ ايكنجي اَدَبْ تَرِيبْ...

L. 21; 17 x 11,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Korice obložene platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

c) Bosanski rukopisi

جـ) المخطوطات البوسنويّة

5805. R-2929

علم حال الحاجّ عبد الوهّاب

'ILMI ḤĀL AL-ḤĀĞĞ 'ABDULWAHHĀB

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke za početnike, napisan na bosanskom jeziku arapskim pismom. Napisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī, rođen u Žepču 1187/1773., a pogubljen u Travniku 1237/1821. godine. U priručniku su, prvo, obrađena 54 farza ili šarta koje svaki vjernik mora znati, vjerovati i izvršavati, a potom date upute i savjeti šta valja, a šta ne valja činiti.

Hadžijamaković, Ilhamija - život i djelo, str. 33

Početak (l. 1a):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ وَالصَّلوةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآله وَصَحْبِه أَجْمَعِينَ. وَبَعْدُ تي زَنَايْ بُوغَيه جَلْ شَانُهُ وَقْوا مُشْقُو ازْتَسْقُو دا بُودُو مُؤْمِنِي، پَار قُو نَه بُودَه اُوسْتَاكَه وِيقُو اُو جَهَنَّمْ سقُومْ بِلاَيُو امْرِي نَايْ ضَعِيفْنِيه تَرْقُو نَه وَالاَ بَدْسَنَاتْ اي چَتِيرِي فَرْضَه زَنَاتْ ! نَا اُووَ وْرُوقُو نَايْ لاَشْنِيه نَا پَامَاتِي دِرْزَاتِي مَثَلاَ قُولِقُو يَه مُؤْمِنْ سِقِيَه عَلاَمَاتَا...

Završetak (l. 29a):

آخره: ايُوشْ تي زَنَايْ اُونُمُو سُوتْرَى عِلْمَه پرْوُو عِلمِ عَقَايِدْ عِلمِ اعْمَالْ تَركه عِلمِ اخْلاَق ايُوشْ تُمُو تَقُو ازْدَادْ پرَاوِيَه جَنَّلِيَه...نتْ اُو دُووره واثْرَاء.

L. 30; 16,5 x 11,5 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi bez kustoda i sa naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 29a) bilješka da je njegov prepis završen 1253/1837. godine. Nama podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 29b imena ranijih vlasnika, Munlā Ibrāhīm i Ḥasan Softić.

5806. R-3294

(علم حال بوسنوي)

'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: أيْ مُؤْمِنْ نِقُو جَتِي رِبَتِي يَسِلْ تُرْجِينْ يَسَامْ حقًا الحَمْدُ لله فصْلٌ يَا دَاتَه قُو اوُبِيتَا اوُدْ قَاسِي تُرْجِينْ اوُدْ قَالُوا بَلَى دَنَبْرُوا شَتَابَه رِبَتْ قَالُوا بَلَى دَنَبْرُوا اللهْ جَلَّ شَانُهُ أودْ قَدِيَه حَضْرَت آدَمْ پَيْغَمْبَرَا سْتُوُورِيبُوا يَا ازْ نَغُوبِيَه لأجَا نَاشَه دُوشَه پُوَادِيبُو پَاهِينْ رَقُوا نِيسَامْ لِي يَا وَاشْ بُوغْ.

Završetak (l. 15a):

آخره: مَالُوُغْ زْنَسقَه نِيَتْ نَوِيَتُ أنْ أصَلِّيَ لله تَعَالى صَلوةَ الجَنَازَةِ ثَنَاءً لله تعالى وَصَلوةً عَلى النَّبِيْ وَدُعَاءً لِهَذِهِ الصَّبِيَّةِ أدَاءً مُسْتَقْبِلَ القِبْلَةِ اللهُ أكْبَرُ...واغْفِرِ اللّهُمَّ لَنَا وَلِوَالِدِينَا وَلِجَمِيعِ المُؤْمِنِينَ والمُؤْمِنَاتِ...والحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ. تَمَّتْ تَمَام.

Na listovima 15b-19b dove na arapskom jeziku za razne prilike (poslije proučene sure *Yāsīn* (يس شريف دعاسي بودر), *Đerdek dova* (كردك دعاسي بودر) *Mevludska dova*, *Hadžijska dova* (حجّ دعاسي بودر) i zajednička dova prilikom sunećenja, *Sunnet dova* (سنّت جمعيتنده اوقنه جق دعاء عربي).

L. 19; 22 x 16 (16,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žute boje, bez vodenog znaka. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama. Povez kartonski novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 15a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Hāğā Būlī-zāde (Hadžabūlić) 5. zul-kadeta 1306/1888. godine.

حرّره محمّد رشدي بن درويش حسين حاجا بولي زاده غفر الله له ولوالديهما ولمن قرأ عمل به ولجميع المؤمنين (في) ٥ ذي القعدة سنة ١٣٠٦

5807. R-4711

علم حال – سهلة الوصول

'ILM-I ḤĀL - SAHLA AL-WUṢŪL

Poznati katehizis iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom. Napisao Omer Hazim Humo, poznati pisac i prosvjetni radnik, rođen u Mostaru oko 1808., umro u Sarajevu 1880. godine. U ovom djelu on je izumio posebnu azbuku iz arapskog pisma i prilagodio je našem jeziku. Djelo je štampano dva puta, i to prvi put prije 1865. godine, najvjerovatnije u Istanbulu i drugi put Vilajetskoj štampariji u Sarajevu 1875. godine. Ovo je ujedno i prva štampana knjiga arapskim pismom na bosanskom jeziku kojeg u predgovoru štampanog izdanja autor naziva *lugat-i bosnevi*, *boşnak dili*, *boşnakça* ili *lisān-i bosnevī* (bosanski jezik).

Šabanović, str. 661; Bošnjačka književnost I, str. 877; M. Handžić, Književni rad..., Sarajevo 1934., str. 82-83; Ibrahim Kemura, GVIS XXXII, 5-6, Sarajevo 1969., str. 208-223

Početak (l. 1b):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ، والصَّلوةُ والسَّلامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه أجْمَعِينَ، وَبَعْدُ دَبْرِ وَنَدِ يِدَنْ كَلاَدْ مَعْ زَمْنُيُومْ امَعُ تَيْسَمَ ثَوابِمَ دَنَيْنِي وِرُووانَ تَرْتَدْ بُدَءْ أجْهَنَّمْ أيَقَلْ وَزْدْ أسْتَكَ تَقَدْ عِلْم حَالْ نَاكِي يَعْلم حَالْ عَمَلْ كِتِي ارَادِي اللهْ بُوغْ جَلْ شَانُهُ جَنَّتْمُى وَعَدْ اكِنِىٰ أجَنَّتَكَ ألَكْ...

Završetak ovdje (l. 27a):

آخره: سَوَ أُوقُو يَغَمْبَرِى رَقُوْ امْبَارَكْ عُلَمَى رَقَلْ ازْقُرْآنَ الزْحَدِيث شَرِيفَ...سومَا قَيْدَ ا ثَوَابْ اما سَوَ اوُوْ تَشْ يَيْغَمْبَرْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ قَازُوىَ امْبَارَكْ عُلَمْ رَقَلَى...واللهُ اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت تمام.

L. 27; 20,5 x 14,5 (16 x 10,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti, po rubovima izlizani i dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi, naknadno, prilikom čitanja, nadvučene mastiljavom i suhom olovkom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

5808. R-4497

علم حال لمجهول

'ILM-I ḤĀL LI MAĠHŪL

Katehizis iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom, od nama nepoznatog autora. Priručnik je podijeljen da sljedećih devet poglavlja:

١) اسلام (L. 1b)
٢) نماز (L. 4b)
٣) او آزانو (L. 10a)
٤) زكاة (L. 13a)
٥) و پوستو (L. 17a)
٦) و قيبلي (L. 19a)
٧) و صدقه، فطري (L. 22a)
٨) خطبه (L. 23a)
٩) و پوقرپوانو زه نا (L. 30a)

Početak (l. 1a):

أوله: حدّثنا عُبيد الله بن موسى أخبرنا حنظلة بن أبي سفيان عن عكرمه بن خالد عن ابن عمر رضى الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: بُنِيَ الإسلامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةَ أن لا إله إلاّ الله وأنّ مُحَمّداً رسول الله وإِقَامِ الصّلاةِ وإيتاء الزكاةِ والحَجِّ وصَوْمِ رمضانَ...ايز ووروغا ويديمو دا غورني حديث شريف سادرژايه سوه ورستى عبادتا. ويه را سه ساستوي ود ونيح وستانووا، پراويلا اي وپوتا قويه سو ود بوغا پوسلاته دا بي نيما وسره چيو چوويچانستوو نا قرايو سويه تا...

Završetak (l. 31a):

آخره: قاقو ويديمو غورني آيت قاو اي منوغي حديث شريفي ويباوله ني سو سامو زاتو دا سه زاشتيتي نه وينوست اي پوشته نه ژه نسقيح ود نيسقيح پوهوتا پوقواره نيح موشقاراچا، آويه دنو دا سه ساچووا چيستوچا رودبينستوا قاقو يه شريعت نالاژه. تمّ.

L. 31; 20 x 16 (16 x 15); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama i koricama plave boje. Listovi bez kustoda.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka da je djelo završeno 27. rebiul-evvela 1333/1915. godine. Držimo da je djelo autograf.

Iz biblioteke Ulema-i medžlisa.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ا

إجازة: 5414/2

الأحكام الملخّصة في حكم الماء المحصة: 5411/2

الإختيار لتعليل المختار: 5445

أربع وخمسون فريضة ترجمه سي: 5674/1

إرشاد المصلّين: 5782/2; 5798/3

إرشاد نامه: 5749/3

أسرار نامه: 5749/2

الأشباه والنّظائر: 5609-5614

الإصلاح والإيضاح: 5446

أعمال الجمع والتّدوين بواقعات المفتين: 5633*

أفعال الصّلوة على المذاهب الأربعة: 5660/1

اللي درت فرض: 5785/1; 5786/1; 5798/2

إنشا: 5656/3

إنشا لزوم: 5734/4

إنقاذ الهالكين: 5662/1

إنقاذ الهالكين بالتّركيّة: 5669/3

أوراد وأذكار مختلفة: 5648/2

أهمّ الأمور = رسالة أهمّ الأمور

إيقاظ النّائمين: 5662/5

أيّها الولد: 5437/2; 5552/2; 5794/2

ب

باب في ذكر أهل الجنّة: 5652/3

باب شروط الصّلوة: 5383/3; 5640/1

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية): 5641; 5642/1; 5643/1; 5644/1; 5645/1; 5646/1; 5647/1; 5648/1; 5650/1; 5650/2; 5801/2

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة): 5309/2; 5310/3; 5484/2; 5552/3; 5555/2; 5654; 5655/1; 5656/1; 5657/1; 5658/1; 5732/4; 5733/2; 5802/6

باب في فضائل الأضحيّة: 5671/4

بداية المبتدي: 5385

بش وقت نمازوك نيتلري بيانده: 5384/6

البناء: 5794/3

بيان أحوال ميّت: 5735/3

بيان الأوقاف المنزّلة: 5384/4

بيان فعل الخير إذا دخل مكّة من حجّ عن الغير: 5662/3

بيان مناجات رسول الله: 5658/15

ت

التّبيان في معرفة تنزيل القرآن واختلاف عدد آيات القرآن على أقاويل أهل البلدان: 5384/5

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي: 5752; 5753/1
تجويد قرآن: 5658/7; 5658/9; 5779/4
تجويد قرآن لمجهول: 5779/5
تجويد قرآن لمجهول: 5779/6
تجويد قره باش: 5779/7; 5797/3; 5798/4
تجويد لمجهول: 5658/6
تحريرات على كتاب الطّهارة من العناية: 5418/1
تحفه، شاهدي: 5680/3
تحفة الملوك: 5427-5435; 5436/1; 5447/1; 5482/2
تحفة الهادية (لغت دانستن): 5646/3
التّحقيق في شرح المنتخب في أصول المذهب: 5260
تدبير الصّحّة: 5788/7*
ترتيب القرآن: 5658/10
ترجمة آية الكرسي بالتّركيّة: 5802/5
ترجمة مختصر القدوري: 5673/1
ترجيح البيّنات: 5418/2; 5672/1
ترجيح البيّنات: 5667; 5672/9
ترجيح البيّنات: 5672/10
ترجيح البيّنات: 5672/11
ترجيح البيّنات للواني: 5672/23
ترجيح البيّنات لمجهول: 5672/25
ترجيح البيّنات ليحيى أفندي: 5672/24
تصريف العزّي: 5794/5
التّطبيق في شرح وقاية الرّواية: 5413
تعبير نامه: 5749/4
تعبير نامه: 5779/8
تعليق على كتاب الصّوم من الهداية: 5417
تعليم المتعلّم: 5621/2; 5671/1
تفسير الخازن: 5626/2*
تفسير سورة فاتحة الكتاب: 5414/3
تنبيه الغافلين ترجمه سي: 5741/3
تنوير الأذهان والضّمائر في شرح الأشباه والنّظائر: 5615/2
التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح: 5274-5281; 5282/1
التّوضيح في شرح مقدّمة أبي اللّيث السّمرقندي: 5312-5314
توفيق العناية في شرح وقاية الرّواية: 5412

ج

جامع الرّموز في شرح النّقاية: 5415
جامع الفصولين: 5419
جامع النّقول ولامع العقول في شرح ملتقى الأبحر: 5607-5608
جواهر الإسلام: 5436/2; 5657/2; 5658/14; 5736/3; 5742/2; 5774-5778; 5779/1; 5780/1; 5781/1; 5782/1; 5791/2; 5792/3; 5793/3; 5797/4
جواهر الإسلام: 5791/3
جواهر الفرائض: 5368/2*
جواهر الفرائض: 5672/17
جواهر الفقه: 5524-5530; 5531/1
الجوهرة النّيّرة: 5266/2; 5370

ح

حاشية الجرجاني على شرح مختصر المنتهى للإيجي: 5285
حاشية على تفسير آيات الصّوم: 5741/2

حاشية على شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية: 5414/1
حاشية يعقوب پاشا على صدر الشّريعة: 5416/1
الحظّ الأوفر في الحجّ الأكبر: 5662/4
حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي: 5767
حلويّات: 5802/4*

خ

خدا ريم: 5658/3; 5772-5773; 5780/3; 5802/2
خزانة الفقه: 5315-5316
خواصّ القصيدة الدّمياطيّة: 5672/5
الخير الباقي في جواز الوضوء من الفساقي: 5659

د

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام: 5538-5548
الدّرّ المختار في شرح تنوير الأبصار: 5617
دعاء سرخ باد: 5657/6
دقائق الأخبار ترجمه سي: 5779/3
دقائق الأخبار وحقائق الآثار: 5779/3*

ر

رحمة الأمّة في اختلاف الأئمّة: 5532-5533
ردّ وإبطال فتوى أبي السّعود للفاضل محمّد البركوي: 5662/7
رسالة آداب: 5678/2
رسالة في آداب البحث: 5291/2
رسالة في أحكام الصّوفيّة: 5551/2
رسالة في إسقاط الصّلوات: 5672/20
رسالة أهمّ الأمور: 5282/2
رسالة البركوي في أصول الحديث: 5291/3
رسالة في بيان سجود السّهو: 5665; 5796/2
رساله، بي نماز: 5657/7; 5780/2
رسالة في تحريم الدّخان: 5788/3
رسالة في تحريم الدّخان: 5796/4
رسالة في تحريم الدّخان بالتّركيّة: 5788/4
رسالة في الجماع ترجمه سي: 5788/7
رسالة في حقّ الدّخان: 5666
رسالة في حقّ الدّخان والقهوة: 5788/2
رساله، حمزه أفندي: 5644/3; 5734/3; 5743-5748; 5749/1; 5750/1; 5751/1; 5752*
رسالة في الرّبع المقنطرات: 5267/6
رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة: 5727/8
رسالة في ضبط أصول الفرائض: 5672/16
رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي: 5672/2; 5672/22
رسالة في الفرائض: 5672/13
رساله، قاضي زاده: 5783-5784; 5797/2
رسالة في قراءة آية الكرسي أدبار الصّلوات المكتوبة: 5672/7
رسالة في قول العوامّ بالتّركيّة صباحك خير اولسون: 5662/8; 5669/1
رسالة في مسألة الإرث بالولاء: 5416/2
الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة والدّخان: 5554/2
الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة: 5652/2

رسالة في النّوافل في اللّيالي المخصوصة وفي سائر البدع: 5662/2

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات: 5622/3

س

سبحه، صبيان: 5656/2

سراج المصلّي وبدر المبتدى والمنتهى: 5622/2; 5661/1

سلّم الوصول إلى علم الأصول: 5290

سمت الوصول إلى علم الأصول: 5286; 5287/1; 5288/1

السّياسة والأحكام: 5672/3

ش

شرائط الإسلام: 5792/2; 5793/2

شرح أربعين حديثًا في جوامع الكلم: 5751/3

شرح أسماء الحسنى: 5788/5

شرح باب شروط الصّلوة (وهي ثمانية): 5650/1; 5651; 5652/1

شرح تحفة الملوك: 5438

شرح تعليم المتعلّم: 5557/2

شرح فقه الكيداني: 5556; 5557/1

شرح كتاب في الفقه لمجهول: 5489/2

شرح مجمع البحرين وملتقى النّيّرين: 5451

شرح مختصر القدوري لمجهول: 5369

شرح مختصر المنتهى: 5283-5284

شرح معدّل الصّلوة: 5624

شرح مقدّمة الصّلاة: 5558-5562; 5797/5

شرح ملتقى الأبحر: 5605-5606

شرح ملتقى الأبحر لمجهول: 5604

شرح المنار في أصول الفقه: 5272-5273

شرح المنار لأبي البركات النّسفي: 5268-5269; 5270/1

شرح وصيّتنامه بركوي: 5765-5766

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية: 5401-5410; 5411/1

شرعة الإسلام: 5660/3

شروط الصّلوة بالتّركيّة: 5436/3

ص

صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة: 5640/2; 5653

ع

عبادات بدنيّة: 5675-5677; 5678/1; 5679/1; 5680/1

العقائد النّسفيّة: 5267/2

علم حال: 5803

علم حال: 5657/5

علم حال: 5735/2

علم حال: 5794/1; 5795/1

علم حال: 5796/1

علم حال: 5796/3

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي: 5779/2; 5781/3; 5788/1; 5795/2

علم حال بوسنوي: 5658/5

علم حال بوسنوي: 5806

علم حال الحاجّ عبد الوهّاب: 5805

علم حال – سهلة الوصول: 5807

علم حال (قرق يدي فرض): 5657/4

علم حال لمجهول: 5658/13

علم حال لمجهول: 5785/2; 5801/1; 5802/1

علم حال لمجهول: 5797/1; 5798/1

علم حال لمجهول: 5799

علم حال لمجهول: 5800/1

علم حال – مختصر حلويّات: 5802/4

علم حال لمجهول: 5804

علم حال لمجهول: 5808

العناية في شرح الهداية: 5396-5397

غ

غاية البيان ونادرة الأقران في شرح الهداية: 5395

غرر الأحكام: 5537

غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام: 5549

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي: 5487-5488; 5489/1

ف

فتاوى كمال پاشا زاده: 5674/2

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد: 5521

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة: 5267/5

فرائض شهاب الدّين = كتاب الفرائض

الفقه الأكبر: 5287/3; 5382/2; 5531/2

فقه الكيداني: 5308/2; 5310/2; 5550; 5551/1; 5552/1; 5553/1; 5554/1; 5555/1; 5627/3; 5644/2; 5645/2; 5661/2

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي: 5682-5731; 5732/1; 5733/1; 5734/1; 5735/1; 5736/1; 5750/2; 5764/2

فهرس مسائل الأشباه والنّظائر: 5615/1

فهرست طبقات أصحاب أبي حنيفة: 5625/1

ق

قانون نامه، أراضي: 5672/6

قانون نامه، در حقّ أراضي: 5418/4

قانون نامه لر: 5418/3

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى: 5800/2

قصيدة في مدح قدس شريف لمجهول: 5648/3

قطعة من فتاوى علي أفندي: 5672/12

قطعة من كتاب الفرائض: 5672/17

قطعة من كتاب في الفقه بالتّركيّة: 5680/2

قطعة من كتاب في الموعظة: 5660/2

قنية المنية لتتميم الغنية: 5625; 5626/1

ك

كتاب إبليس: 5657/3; 5764/4

كتاب الأربعين حديثًا: 5671/3; 5751/2

كتاب الأربعين لمجهول: 5672/19

كتاب أصول الدّين: 5259/2

كتاب البزدوي في أصول الفقه: 5259/1

كتاب التّقدمة في شرح المقدّمة: 5311

كتاب في الحجّ: 5762-5763

كتاب الحديث: 5652/4

كتاب الحياة شرح شروط الصّلوة: *5649

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي : 5681

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك: 5764/3

كتاب شفاء المؤمنين: 5679/2

كتاب الصّلوة: 5737

كتاب في الصّلاة لمجهول: 5663-5664

كتاب فاطمه أحوالي: 5732/2

كتاب الفرائض: 5368/2; 5672/14

مجمع الأبحر (في شرح ملتقى الأبحر): 5603

مجمع الأنهر في شرح ملتقى الأبحر: 5601-5602

مجمع البحرين وملتقى النيّرين: 5447-5450

مجمع الجواهر: 5384/7; 5738-5740; 5741/1; 5742/1; 5753/2

مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة: 5658/16

محموديّه: 5788/6

مخارج حروف: 5658/8; 5671/5

مختارات النّوازل: 5420-5423

المختار للفتوى: 5440-5444

مختارات الهداية: 5391-5392

مختصر في أصول فقه: 5291/1

مختصر في أصول الفقه: 5284*

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي: 5490-5515

مختصر القدوري: 5317-5367; 5368/1

مختصر الكافي من المنطق: 5288/2

مرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول: 5289

مرشد المتأهّل: 5637-5639

مرشد المصلّين: 5782/2*

مصابيح السّنّة (قطعة): 5384/2

معدّل الصّلوة: 5485/2; 5620; 5621/1; 5622/1; 5623/1; 5624*; 5671/2

معروضات أبي السّعود في الفتاوى: 5672/4

المغني في أصول الفقه: 5262

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة: 5292-5307; 5308/1; 5309/1; 5310/1; 5383/2; 5483/2; 5553/2; 5619/3; 5643/3

كتاب في الفقه: 5534

كتاب لقمان حكيم: 5734/2

كتاب مختصر في ذكر طبقات أصحاب الحنفيّة: 5625/2

كتاب المغني: 5771

كتاب النّتف: 5371*

كتاب الوكالة: 5670

كشف الخفيّات على النّاسك: 5668

كنز الدّقائق: 5516-5522

كنز الوصول إلى معرفة الأصول: 5258

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة – قصيدة البردة: 5751/4; 5800/3

ل

لباب التّأويل في معاني التّنزيل: 5626/2

لسان الحكّام في معرفة الأحكام: 5535-5536

لعل مصفّى في زيارة المصطفى: 5787/1

لغت اسم الله (لغت الله تكري): 5646/2; 5655/3; 5658/2

لغت أعداد: 5655/2

لغت بوسنوي تركي: 5658/12

لغت تركي بوسنوي: 5655/4

لغت عربي – تركي: 5658/17

لغت عربي – تركي: 5678/3

لغت فرشته اوغلي: 5657/8; 5658/11

م

مباحث الإيمان: 5769/2; 5770

مباحث الصّلوة: 5768; 5769/1

مجالس الأبرار ومسالك الأخبار ومحائق البدع ومقامع الأشرار: 5441/3

المقدّمة في العبادات: 5647/2

المقدّمة الغزنويّة: 5373-5381; 5382/1; 5383/1; 5384/1; 5642/2

المقصود في التّصريف: 5794/4

ملتقى الأبحر: 5563-5600

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات: 5672/21; 5673/2

ملخّص الفرائض: 5672/15

ملّة إبراهيم خصوصنده بر رساله: 5669/2

منار الأنوار: 5263-5265; 5266/1; 5267/1

مناسك الحجّ: 5754-5761

مناسك الحجّ لمجهول: 5787/2

المنبّهات على الإستعداد ليوم الميعاد: 5384/3

منتجب الحصول في شرح منتخب الوصول: 5261

منحة السّلوك في شرح تحفة الملوك: 5439

منقولة الدّلائل: 5649

منية المصلّي وغنية المبتدي: 5452-5481; 5482/1; 5483/1; 5484/1; 5485/1; 5486; 5619/2

منية المفتي: 5424

الميزان الشّعرانيّة الكبرى: 5616

ن

النّاسخ والمنسوخ: 5270/2

نتائج الأفكار في شرح المنار: 5271

النّتف الحسان: 5371*

النّتف الحسان في الفتاوى: 5371*

النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفة: 5371*

نتف الفتاوى: 5371*

النّتف في الفتاوى: 5371-5372

نتيجة الفكر في خبر مدينة سيّد البشر: 5787/1*

نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر: 5267/4

نزهة النّظر في توضيح نخبة الفكر: 5267/3

نصيحة البركوي لعثمان أفندي: 5662/6

النّقاية: 5618*

النّقاية مختصر الوقاية: 5616*

النّقاية في فقه الحنفيّة: 5618; 5619/1

نمازلق: 5648/4; 5781/2; 5791/1; 5792/1; 5793/1

نمازلق: 5643/2; 5785/3; 5789-5790; 5800/4; 5802/3

نماز مسائللريدر: 5736/2

نور الإيضاح ونجاة الأرواح: 5626-5632

النّهاية في شرح الهداية: 5394

نهاية الكفاية في دراية الهداية: 5393

و

واقعات المفتين: 5633-5636

وسيلة النّجاة (مولد النّبوى): 5658/4; 5791/4

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة: 5287/2; 5623/2

وصيّتنامه، بركوي: 5732/3; 5764/1

وقاية الرّواية في مسائل الهداية: 5398-5400;

هـ

الهداية في الفقه الحنفي: 5386-5390

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā, ʻA

Afʻāl aṣ-ṣalā ʻalā al-maḏāhib al-arbaʻ: 5660/1

Ahamm al-umūr = Risāla ahamm al-umūr

al-Aḥkām al-mulaḫḫaṣa fī ḥukm al-mā' al-muḫaṣṣa: 5411/2

Amṯila al-binā': 5794/3*

ʻAqā'id an-Nasafī: 5267/2*

al-ʻAqā'id an-Nasafiyya: 5267/2;

al-ʻAqīda an-Nasafiyya: 5267/2*

Arbaʻ wa ḫamsūn farīḍa tarğaması: 5674/1

Asrār nāme: 5749/2

al-Ašbāh wa an-naẓā'ir: 5609-5614; 5615/1*; 5615/2*

Awrād wa aḏkār muḫtalifa: 5648/2

Ayyuhā al-walad: 5437/2; 5552/2; 5794/2

B

Bāb fī ḏikr ahl al-ğanna: 5652/3

Bāb fī faḍā'il al-uḍḥiyya: 5671/4

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā: 5383/3; 5640/1

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya sitta): 5309/2; 5310/3; 5484/2; 5552/3; 5555/2; 5654; 5655/1; 5656/1; 5658/1; 5732/4; 5733/2; 5802/6

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 5641; 5642/1; 5643/1; 5644/1; 5645/1; 5646/1; 5647/1; 5648/1; 5649/1*; 5651*; 5801/2

Bayān aḥwāl mayyit: 5735/3

Bayān al-awqāf al-munazzala: 5384/4

Bayān fi'l al-ḫayr iḏā daḫala Makka man ḥağğa ʻan al-ġayr: 5662/3

Bayān munāğāt rasūlillāh: 5658/15

Bayʻ wa širā' risālası: 5644/3*

Beş vakit namāzın niyetleri beyāninde: 5384/6

Bidāya al-mubtadī: 5458

al-Binā': 5794/3

Binā' al-afʻāl: 5794/3*

D

Daqā'iq al-aḫbār tarğaması: 5779/3

Duʻā' Surḫ bād: 5657/6

Durar al-ḥukkām fī šarḥ Ġurar al-aḥkām: 5538-5548; 5549*

ad-Durr al-muḫtār fī šarḥ Tanwīr al-abṣār: 5617

E

Eğer sorsalar: 5436/2*; 5791/3*
Elli dört farẓ: 5785/1; 5786/1; 5798/2

F

Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra: 5267/5
al-Farā'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id: 5521
Fatāwā Kamāl-pāšā-zāde: 5674/2
Fawā'id al-amālī wa farā'id al-la'ālī: 5682-5731; 5732/1; 5733/1; 5734/1; 5735/1; 5736/1; 5750/2; 5764/2
Fihris masā'il al-Ašbāh wa an-naẓā'ir: 5615/1
Fihrist ṭabaqāt aṣḥāb Abū Ḥanīfa: 5625/1
al-Fiqh al-akbar: 5287/3; 5382/2; 5531/2
Fiqh al-Kaydānī: 5309/2*; 5308/2; 5310/2; 5550; 5551/1; 5552/1; 5553/1; 5554/1; 5555/1; 5556*; 5558*; 5627/3; 5644/2; 5645/2; 5661/2

Ġ, Ǧ

Ǧāmi' al-Fuṣūlayn: 5419
Ǧāmi' al-mabānī fī šarḥ Fiqh al-Kaydānī: 5556*
Ǧāmi' an-nuqūl wa lāmi' al-'uqūl fī šarḥ Multaqā al-abḥur: 5607-5608
Ǧāmi' ar-rumūz fī šarḥ an-Niqāya: 5415
Ġāya al-bayān wa nādira al-aqrān fī šarḥ al-Hidāya: 5395
al-Ǧawāhir: 5524*
Ǧawāhir al-farā'iḍ: 5672/17
Ǧawāhir al-fiqh: 5524-5530; 5531/1
Ǧawāhir al-islām: 5791/3
Ǧawāhir al-islām: 5436/2; 5657/2; 5658/14; 5736/3; 5742/2; 5774-5778; 5779/1; 5780/1; 5782/1; 5791/2; 5792/3; 5793/3; 5797/4
al-Ǧawhara an-nayyira: 5266/2; 5370
Ġunya ḍawī al-aḥkām fī buġya Durar al-ḥukkām: 5549
Ġunya al-marām fī tatimma Lisān al-ḥukkām: 5533*
Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī: 5487-5488; 5489/1; 5488*
Ġurar al-aḥkām: 5535*; 5537; 5538*; 5549*

H, Ḥ, Ḫ

Ḥalabī Kabīr: 5487*; 5490*
Ḥalabī Ṣaġīr: 5487*; 5490*
Ḥaqīq al-ḥaqā'iq fī šarḥ Risāla-ı 'Ilm-ı ḥāl li al-Birġiwī: 5767
Ḥāšiya 'alā šarḥ Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya: 5414/1
Ḥāšiya 'alā tafsīr āyāt aṣ-ṣawm:5741/2
Ḥāšiya al-Ǧurǧānī 'alā šarḥ Muḫtaṣar al-Muntahā li al-Īǧī: 5285
Ḥāšiya Ya'qūb-pāšā 'alā Ṣadr aš-Šarī'a: 5416/1
Ḫawāṣṣ al-Qaṣīda ad-Dimyāṭiyya: 5672/5
al-Ḫayr al-bāqī fī ǧawāz al-wuḍū' min al-fasāqī: 5659
Ḫazāna al-fiqh: 5315-5316
al-Ḥaẓẓ al-awfar fī al-Ḥaǧǧ al-akbar: 5662/4
al-Hidāya: 5391*; 5393*; 5394*; 5395*; 5396*; 5418/1*;
al-Hidāya fī al-fiqh al-ḥanafī: 5386-5390; 5416*; 5418*
Ḫodā rabbum: 5658/3; 5772-5773; 5780/3; 5802/2

I, Ī, 'I

'Ibādāt badaniyya: 5675-5677; 5678/1; 5679/1; 5680/1
Īḍāḥ al-Iṣlāḥ: 5446*
al-Īḍāḥ šarḥ l-Iṣlāḥ: 5446*
Iǧāza: 5414/2
al-Iḫtiyār li ta'līl al-Muḫtār: 5445;
'Ilm-i ḥāl: 5803
'Ilm-i ḥāl: 5657/5
'Ilm-i ḥāl: 5735/2
'Ilm-i ḥāl: 5794/1; 5795/1
'Ilm-i ḥāl: 5796/1
'Ilm-i ḥāl Birġiwī: 5732/3*; 5765*
'Ilm-i ḥāl busnawī: 5658/5
'Ilm-i ḥāl busnawī: 5806
'Ilm-i ḥāl li Abū Bakr al-Islāmbūlī: 5779/2; 5781/3; 5788/1; 5795/2
'Ilm-i ḥāl al-Ḥāǧǧ 'Abdulwahhāb: 5805
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5658/13
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5785/2; 5801/1; 5802/1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5797/1; 5798/1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5799
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5800/1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5804
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5808
'Ilm-i ḥāl - Muḫtaṣar al-Ḥalawiyyāt: 5802/4
'Ilm-i ḥāl (Qırq yedi farẓ): 5657/4
'Ilm-i ḥāl - Sahla al-Wuṣūl: 5807
al-'Ināya fī šarḥ al-Hidāya: 5396-5397
al-'Ināya: 5418/1*
Inšā: 5656/3
Inšā-i luzūm: 5734/4
Inqāḏ al-hālikīn: 5662/1;
Inqāḏ al-hālikīn bi at-turkiyya: 5669/3
Īqāẓ an-nā'imīn: 5662/5
Iršād al-muṣallīn: 5782/2; 5798/3
Iršād nāme: 5749/3
al-Iṣlāḥ: 5446*
al-Iṣlāḥ wa al-īḍāḥ: 5446
al-'Izzī: 5794/5*
al-'Izzī fī at-taṣrīf: 5794/5*

K

Kanz ad-daqā'iq: 5516-5522; 5521*; 5563*
Kanz al-wuṣūl ilā ma'rifa al-uṣūl: 5258
Kašf al-ḫafiyyāt 'alā an-nāsik: 5668
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya - Qaṣīda al-Burda: 5751/4; 5800/3
al-Kaydaniyya fī al-fiqh: 5308/2*; 5558*
Kitāb al-arba'īn ḥadīṯan: 5671/3; 5751/2

Kitāb al-arba'īn li maǧhūl: 5672/19
Kitāb al-farā'iḍ: 5368/2; 5672/14
Kitāb Fāṭima aḥwālī: 5732/2
Kitāb fī al-fiqh: 5534
Kitāb al-Ǧawāhir: 5524*
Kitāb al-ḥadīṯ: 5652/4
Kitāb fī al-ḥaǧǧ: 5762-5763
Kitāb Iblīs: 5657/3; 5764/4
Kitāb Luqmān-Ḥakīm: 5734/2
Kitāb muḫtaṣar fī ḏikr ṭabaqāt aṣḥāb al-ḥanafiyya: 5625/2
Kitāb al-Muġnī: 5771
Kitāb al-Pazdawī fī uṣūl al-fiqh: 5259/1
Kitāb aṣ-ṣalā: 5737
Kitāb fī aṣ-ṣalā li maǧhūl: 5663-5664
Kitāb-i šarī'at evine kerp evlenmek: 5764/3
Kitāb šifā' al-mu'minīn: 5679/2
Kitāb šurūṭ aṣ-ṣalā manẓūma bi aturkī: 5681
Kitāb at-Taqdima fī šarḥ al-Muqaddima: 5311
Kitāb al-Usṭuwānī: 5682*
Kitāb uṣūl ad-dīn: 5259/2
Kitāb al-Wikāla: 5670

L

La'l muṣaffā fī ziyāra al-Muṣṭafā: 5787/1
Lisān al-ḥukkām fī ma'rifa al-aḥkām: 5535-5536
Lubāb at-ta'wīl fī ma'ānī at-tanzīl: 5626/2
Luġat a'dād: 5655/2
Luġat-i 'arabī turkī: 5658/17
Luġat-i 'arabī turkī: 5678/3
Luġat-i busnawī turkī: 5658/12
Luġat-i ism-i Allāh (Luġat-i Allāh tanrī): 5646/2; 5655/3; 5658/2
Luġat-i Firište-oğlu: 5657/8; 5658/11
Luġat-i turkī busnawī: 5655/4

M

Mabādi' at-taṣrīf: 5794/5*
Mabāḥiṯ al-īmān: 5769/2; 5770
Mabāḥiṯ aṣ-ṣalā: 5768; 5769/1
Maǧālis al-abrār wa masālik al-aḫyār wa maḥā'iq al-bida' wa maqāmi' al-ašrār: 5441/3
Maǧma' al-abḥur (fī šarḥ Multaqā al-abḥur): 5603
Maǧma' al-anhur fī šarḥ Multaqā al-abḥur: 5601-5602
Maǧma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 5447-5450; 5449*
Maǧma' al-ǧawāhir: 5384/7; 5738-5740; 5741/1; 5742/1; 5753/2
Maǧmū'a aḥādīṯ ma' at-tarǧama at-turkiyya: 5658/16
Maḫāriǧ ḥurūf: 5658/8; 5671/5
Maḥmūdiyya: 5788/6
Malǧa' al-quḍāt 'inda ta'āruḍ al-bayyināt: 5672/21; 5673/2
Manār al-anwār: 5263-5265; 5266/1; 5267/1; 5268*; 5271*; 5272*; 5286*
Manāsik al-ḥaǧǧ: 5754-5761
Manāsik al-ḥaǧǧ li maǧhūl: 5787/2
Manāsik-i Šayḫ Sinān: 5754*
Manqūla ad-dalā'il: 5649
al-Manẓūma an-Nasafiyya: 5447*
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 5794/4
Ma'rūḍāt Abū as-Su'ūd fī al-fatāwā: 5672/4
Maṣābiḥ as-sunna (qiṭ'a): 5384/2
Maṭālib al-muṣallī: 5308/2*; 5558*
Millet-i Ibrāhīm ḫuṣūṣinde bir risāle: 5669/2
Minḥa as-sulūk fī šarḥ Tuḥfa al-mulūk:5439
Mir'āt al-uṣūl fī šarḥ Mirqāt al-wuṣūl: 5289
Mirqāt al-wuṣūl: 5289*
al-Mīzān aš-Ša'rāniyya al-kubrā: 5616
Mu'addil aṣ-ṣalā: 5485/2; 5620; 5621/1; 5622/1; 5623/1; 5671/2
al-Muġnī fī uṣūl al-fiqh: 5262
al-Muḫtār: 5563*
Muḫtārāt al-Hidāya: 5391-5392
al-Muḫtār li al-fatwā: 5440-5444; 5445*
Muḫtārāt an-nawāzil: 5420-5423
Muḫtaṣar ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī: 5490-5515
Muḫtaṣar al-Kāfī fī al-manṭiq: 5288/2
Muḫtaṣar al-Muntahā: 5283*; 5285*
Muḫtaṣar al-Qudūrī: 5266/2*; 5317-5367; 5368/1; 5369*; 5447*; 5563*; 5673/1*
Muḫtaṣar fī uṣūl al-fiqh: 5291/1
Mulaḫḫaṣ al-farā'iḍ: 5672/15
Multaqā al-abḥur: 5563-5600; 5601*; 5602*; 5603*; 5604*; 5605*; 5607
al-Munabbihāt 'alā al-isti'dād li yawm al-mī'ād: 5384/3
Muntaǧab al-ḥuṣūl fī šarḥ Muntaḫab al-wuṣūl: 5261
al-Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab: 5260*; 5261*
Munya al-fuqahā': 5625*
Munya al-muftī: 5424
Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī: 5452-5481; 5482/1; 5483/1; 5484/1; 5485/1; 5486*; 5487*; 5490*; 5619/2
Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā: 5292-5307; 5308/1; 5309/1; 5310/1; 5383/2; 5483/2; 5553/2; 5619/3; 5643/3
al-Muqaddima al-Ġaznawiyya: 5373-5381; 5382/1; 5383/1; 5384/1; 5342/2
al-Muqaddima fī al-'ibādāt: 5647/2
Muqaddima aṣ-ṣalā: 5308/2*; 5309/2*; 5558*
Muqaddima at-taṣrīf: 5794/4*
Muršid al-muta'ahhil:5637-5639

N

Namāzlık: 5643/2; 5785/3; 5789-5790; 5800/4; 5802/3
Namāzlık: 5648/4; 5781/2; 5791/1; 5792/1; 5793/1
Namāz masā'illerdir: 5736/2
Naṣīḥa al-Birġiwī li 'Uṯmān-efendī: 5662/6

an-Nāsiḫ wa al-mansūḫ: 5270/2; 5272/3*
Natā’iǧ al-afkār fī šarḥ al-Manār: 5271
Nihāya al-kifāya fī dirāya al-Hidāya: 5393
an-Nihāya fī šarḥ al-Hidāya: 5394
an-Niqāya fī fiqh al-ḥanafiyya: 5618; 5619/1
an-Niqāya muḫtaṣar al-Wiqāya: 5415*
Nuḫba al-fikr muṣṭalaḥ ahl al-aṯar: 5267/4
Nūr al-īḍāḥ wa naǧāt al-arwāḥ: 5626-5632
an-Nutaf fī al-fatāwā: 5371-5372
Nuzha an-naẓar fī tawḍīḥ Nuḫba al-fikr: 5267/3

Q

Qānūn nāme-i arāḍī: 5672/6
Qānūn nāme-i der ḥaqq arāḍī: 5418/4
Qānūn nāmeler: 5418/3
Qaṣīda ad-Dimyāṭiyya fī at-tawassul bi asmā’illāh al-ḥusnā: 5800/2
Qaṣīda fī madḥ Quds šarīf li maǧhūl: 5648/3
Qirā’a aṣ-ṣibyān: 5794/3*
Qiṭ‘a min Fatāwā ‘Alī-efendī: 5672/12
Qiṭ‘a min Kitāb al-farā’iḍ: 5672/17
Qiṭ‘a min kitāb fī al-fiqh bi at-turkiyya: 5680/2
Qiṭ‘a min kitāb fī al-maw‘iẓa: 5660/2
Qunya al-Munya li tatmīm al-Ġunya: 5625; 5626/1

R

Radd wa ibṭāl fatāwā Abū as-Su‘ūd li al-Fāḍil Muḥammad al-Birġiwī: 5662/7
Raḥma al-umma fī iḫtilāf al-a’imma: 5532-5533
Rawḍāt al-ǧannāt fī uṣūl al-i‘tiqādāt: 5622/3
Risāla ādāb: 5678/2
Risāla fī ādāb al-baḥṯ: 5291/2
(Risāla) Ahamm al-umūr: 5282/2
Risāla fī aḥkām aṣ-ṣūfiyya: 5551/2
Risāla fī bayān suǧūd as-sahw: 5665; 5796/2
Risāla al-bay‘ wa aš-širā’: 5644/3*
Risāla-i bī namāz: 5657/7; 5780/2
Risāla al-Birġiwī fī uṣūl al-ḥadīṯ: 5291/3
Risāla-i Birġiwī: 5732/3*; 5765*
Risāla fī ḍabṭ uṣūl al-farā’iḍ: 5672/16
Risāla fī al-farā’iḍ: 5672/13
Risāla fī al-ǧimā‘ tarǧaması: 5788/7
Risāla-i Ḥamza-efendī: 5644/3; 5734/2; 5743-5748; 5749/1; 5750/1; 5751/1
Risāla fī ḥaqq ad-duḫān: 5666
Risāla fī ḥaqq ad-duḫān wa al-qahwa: 5788/2
Risāla fī isqāṭ aṣ-ṣalawāt: 5672/20
Risāla al-isti‘ārāt: 5267/5*
Risāla al-ma‘mūla fī karāhiyya al-qahwa wa ad-duḫān: 5554/2
Risāla fī mas’ala al-irṯ bi al-walā’: 5416/2

ar-Risāla al-munīra li ahl al-baṣīra: 5652/2
Risāla fī an-nawāfil fī al-layālī al-maḫṣūṣa wa fī sā’ir al-bida‘: 5662/2
Risāle-i Qāḍī-zāde: 5783-5784; 5797/2
Risāla fī qawl al-‘awāmm bi at-turkiyya *Ṣabāḥin ḫayr olsun*: 5662/8; 5669/1
Risāla fī qirā’a āya al-Kursī adbār aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 5672/7
Risāla fī radd at-taṣliya wa at-tarḍiya fī ḥāl al-ǧumu‘a: 5672/8
Risāla fī ar-rub‘ al-muqanṭarāt: 5267/6
ar-Risāla as-Samarqandiyya: 5267/5*
Risāla ṭabaqāt al-masā’il li ‘Alī Čalabī: 5672/2; 5672/22
Risāla fī taḥrīm ad-duḫān: 5788/3
Risāla fī taḥrīm ad-duḫān: 5796/4
Risāla fī taḥrīm ad-duḫān bi at-turkiyya: 5788/4
ar-Risāla at-tašrīḥiyya: 5267/5*
ar-Risāla al-Usṭuwāniyya: 5682*

S, Ṣ

Ṣafwa al-manqūlāt fī šarḥ Šurūṭ aṣ-ṣalā: 5640/2; 5653
Samt al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl: 5286; 5287/1; 5288/1
Sirāǧ al-muṣallī wa badr al-mubtadā wa al-muntahā: 5622/2; 5661/1
as-Siyāsa wa al-aḥkām: 5672/3
Subḫa-i ṣibyān: 5656/2
Sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl: 5290

Š

Šarā’iṭ al-islām: 5792/2; 5793/2
Šarḥ arba‘īn ḥadīṯan fī ǧawāmi‘ al-kalim: 5751/3
Šarḥ asmā’ al-ḥusnā: 5788/5
Šarḥ bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 5650/1; 5651; 5652/1
Šarḥ fiqh al-Kaydānī: 5556; 5557/1
Šarḥ Maǧma‘ al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 5451
Šarḥ kitāb fī al-fiqh li maǧhūl: 5489/2
Šarḥ al-Manār fī uṣūl al-fiqh: 5272-5273
Šarḥ al-Manār li Abū al-Barakāt an-Nasafī: 5268-5269; 5270/1
Šarḥ maṭālib al-muṣallī: 5554*
Šarḥ Mu‘addil aṣ-ṣalā: 5624
Šarḥ Muḫtaṣar al-muntahā: 5283-5284
Šarḥ Muḫtaṣar al-Qudūrī li maǧhūl: 5369
Šarḥ Multaqā al-abḥur: 5605-5606
Šarḥ Multaqā al-abḥur li maǧhūl: 5604
Šarḥ Muqaddima aṣ-ṣalā: 5558-5562; 5797/5
Šarḥ Ta‘līm al-muta‘allim: 5557/2
Šarḥ Tuḥfa al-mulūk: 5438
Šarḥ Waṣiyyat nāme-i Birġiwī: 5765-5766

Šarḥ Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya: 5401-5410; 5411/1
Šir'a al-islām: 5660/3
Šurūṭ aṣ-ṣalā: 5308/2*; 5309/2*; 5558*
Šurūṭ aṣ-ṣalā bi at-turkiyya: 5436/3

T

Ta'bīr nāme: 5749/4
Ta'bīr nāme: 5779/8
Tabyīn al-marām fī šarḥ Risala-i Ḥamza-efendī: 5752-5753
Tafsīr sūra Fātiḥa al-Kitāb: 5414/3;
Tağwīd-i Qarabāš: 5779/7; 5797/3; 5798/4
Tağwīd li maǧhūl: 5658/6
Tağwīd Qur'ān: 5658/7; 5658/9; 5779/4
Tağwīd Qur'ān li maǧhūl: 5779/5
Tağwīd Qur'ān li maǧhūl: 5779/6
at-Taḥqīq fī šarḥ al-Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab: 5260
Taḥrīrāt 'alā Kitāb aṭ-ṭahāra min al-'Ināya: 5418/1
Ta'līm al-muta'allim: 5557/2*; 5621/2; 5671/1; 5786/2
Ta'līq 'alā Kitāb aṣ-ṣawm min al-Hidāya: 5417
Tanbīh al-ġāfilīn: 7541/3*
Tanbīh al-ġāfilīn tarğaması: 7541/3
Tanqīḥ al-uṣūl: 5274*
Tanwīr al-abṣār: 5617*
Tanwīr al-aḏhān wa aḍ-ḍamā'ir fī šarḥ al-Ašbāh wa an-naẓā'ir: 5615/2
Tarğama Āya al-Kursī bi at-turkiyya: 5802/5
Tarğama Muḫtaṣar al-Qudūrī: 5673/1
Tarğīḥ al-bayyināt: 5418/2; 5672/1
Tarğīḥ al-bayyināt: 5667; 5672/9
Tarğīḥ al-bayyināt: 5672/10
Tarğīḥ al-bayyināt: 5672/11
Tarğīḥ al-bayyināt li al-Wānī: 5672/23
Tarğīḥ al-bayyināt li Yaḥyā-efendī: 5672/24
Tarğīḥ al-bayyināt li maǧhūl: 5672/25
Tartīb al-Qur'ān: 5658/10
Taṣrīf al-'Izzī: 5794/5
Taṣrīf az-Zanğānī: 5794/5*
at-Taṭbīq fī šarḥ Wiqāya ar-riwāya: 5413
at-Tawḍīḥ fī ḥall ġawāmiḍ at-Tanqīḥ: 52745281; 5282/1
at-Tawḍīḥ fī šarḥ Muqaddima Abū al-Layṯ as-Samarqandī: 5312-5314
Tawfīq al-'Ināya fī šarḥ Wiqāya ar-riwāya: 5412
at-Tibyān fī ma'rifa tanzīl al-Qur'ān wa iḫtilāf 'adad āyāt al-Qur'ān 'alā aqāwīl al-qurrā' ahl al-buldān: 5384/5
Tuḥfa al-Hādiya (Luġat-i Danisten): 5646/3
Tuḥfa al-mulūk: 5427-5435; 5436/1; 5447/1; 5438*; 5439*; 5482/2
Tuḥfa-i Šāhidī: 5680/3

U, 'U

'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā: 5308/2* 5558*
al-Usṭuwāniyya: 5682*

W

Wāqi'āt al-muftīn: 5633-5636
Wasīla an-Nağāt (Mawlid an-Nabī): 5658/4; 5791/4
Waṣiyya al-'ārifīn: 5551/2*
Waṣiyya al-Ḫawāfī: 5551/2*
Waṣiyya al-Ḫorāsānī: 5551/2*
Waṣiyya al-imām al-A'ẓam Abū Ḥanīfa: 5287/2; 5623/2
al-Waṣiyya al-qudsiyya: 5551/2*
Waṣiyyatnāma: 5732/3*; 5765*
Waṣiyyatnāma-i Birġiwī: 5732/3; 5764/1
Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya: 5398-5400; 5401*; 5412*; 5413*; 5414/1*; 5416/1*; 5443*

INDEKS AUTORA

A, ʻA

al-ʻAbbāsī = Muḥammad b. ʻAbdullāh al-Ḫalīfatī al-ʻAbbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī, Zayn al-ʻĀbidīn

ʻAbdulʻalīm b. aš-Šayḫ Muḥammad Abū Ḥiğāb aš-Šāfiʻī al-Ḥadādī: 5290

ʻAbdulʻazīz b. Aḥmad b. Muḥammad al-Buḫārī, ʻAlā'uddīn: 5260

ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt: 5263; 5286*; 5516

Abdullāh ad-Dinqūz: 5794/3

ʻAbdullāh al-Ilāhī as-Samāwī: 5749/2

ʻAbdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn: 5440; 5445

ʻAbdullāh as-Suwaydī: 5625/2

ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, Ibn Firište: 5268; 5451

ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmağīd, Firište-oğlu: 5657/8

ʻAbdulqādir al-Gīlānī: 5672/5*

ʻAbdulqādir b. Yūsuf al-Ḥalabī, Naqīb-zāde: 5633

ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī: 5805

ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šaḏalī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib: 5616

ʻAbdulwahhāb b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻImāduddīn al-Ḫazrağī az-Zanğānī, ʻIzzuddīn: 5794/5

ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḥanafī, Zaynuddīn, Ibn al-ʻAynī: 5272

ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īğī, ʻAḍududdīn: 5283

ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫī ar-Rūmī, Ḫiṣālī: 5418/2

(aš-Šayḫ) ʻAbdurraḥmān Maḥmūd al-Madanī: 5668

ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. Ibrāhīm: 5669/3

ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. Sulaymān, Šayḫī-zāde: 5601

(Šayḫ) ʻAbdurraḥmān Qarabāšī: 5779/7

Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. al-Ḥāğib al-Mālikī: 5283*

Abū Bakr b.'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-'Abādī al-Ḥanafī, Raḍiyyuddīn: 5266/2
Abū Bakr al-Islāmbūlī: 5779/2
Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, Zaynuddīn: 5551/2
Abū al-Barakāt = 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn
(aš-Šayḫ) ... Abū al-Faḍl: 5672/13
Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī (iz Bosne): 5656/2
Abū al-Farā' = al-Ḥusayn b. Mas'ūd b. Muḥammad al-Bagawī Abū al-Farā'
Abū al-Fatḥ al-'Aṭṭār = Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad b. Ḥamad b. Abū al-Fatḥ al-'Aṭṭār
Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad b. Ḥamad b. Abū al-Fatḥ al-'Aṭṭār: 5384/5
Abū Ḥāmid = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuǧǧa al-Islām
Abū Ḥanīfe = Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe
Abū al-Iḫlāṣ = Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ
Abū al-Makārim = Muḥammad Dada b. Muṣṭafā b. Ḥabīb al-Arḍurūmī al-Ḥanafī, Dada-efendī, Abū al-Makārim, Zaynuddīn
Abū al-Mawāhib = 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī aš-Šaḏalī al-Miṣrī
Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī: 5267/5
Abū as-Su'ūd: 5418/3; 5418/4; 5662/7*; 5672/4
Abū Umāma, Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Ḥasan'Alī b. 'Abdulwāḥid aš-Šāfi'ī, Ibn an-Naqqāš: 5534
Abū al-Yusr = Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. Muǧāhid al-Ḥanafī al-Pazdawī
'Aḍududdīn = 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī
Aḥmad b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Kanānī al-'Asqalānī, Ibn Ḥaǧar: 5267/3; 5267/4
Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī: 5317; 5673/1
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuǧrī: 5384/3
Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšanī: 5373
Aḥmad b. Muḥammad ar-Rūmī al-Āqḥiṣārī: 5411/3
Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Tašköprü-zāde: 5558
Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, Ibn Kamāl-paša: 5308/2; 5418/3; 5446; 5625/1; 5625/2; 5652/2; 5665; 5672/18; 5674/2
Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn, Ḥafīd at-Taftāzānī: 5414/1
Aḥmad b. Zaynuddīn b. Ibrahim b. Nuǧaym: 5659
Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī: 5396
'Alā'uddīn al-Buḫārī = 'Abdul'azīz b. Aḥmad b. Muḥammad al-Buḫārī, 'Alā'uddīn
'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulǧalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn: 5385; 5386; 5417*; 5420
'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧamālī al-Ḥanafī ar-Rūmī az-Zunbulī, 'Alā'uddīn: 5391
'Alī Čalabī b. Amrullāh er-Rūmī, Ibn al-Ḥinnālī: 5672/2
'Alī-efendī b. Muḥammad al-Čatalǧawī: 5672/12
'Alī b. al-Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī al-Ḥanafī: 5371
'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, Abū al-Ḥasan: 5285
'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. 'Īsā b. Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām: 5258
'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. 'Umar b. Ḫalīl aṣ-Ṣūfī al-Baġdādī, 'Alā'uddīn al-Ḫāzin: 5626/2
(Šayḫ) 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī: 5765
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nuruddīn: 5662/3; 5662/4;
Āqdāǧī = Muṣṭafā b. 'Alī al-Amāsī al-Ḥanafī, Āqdāǧī
Āqdaǧlī (Bjelopoljac): 5666;
al-Āqḥiṣārī = Aḥmad b. Muḥammad ar-Rūmī al-Āqḥiṣārī
al-Āqḥiṣārī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī
al-'Asqalānī = Aḥmad b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Kanānī al-'Asqalānī, Ibn Ḥaǧar
al-Aṭahalī = Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī
'Aṭā'ullāh b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn: 5619/1
al-'Aṭṭār = Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad b. Ḥamad b. Abū al-Fatḥ
al-Ayyūbī = Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī b. Zaynuddīn b. 'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn
'Azmī-zāde = Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmī-zāde
al-Aznīqī = Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Aznīqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn

B

al-Bābartī = Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī

al-Baġawī = Muḥammad b. ʻUmar b. Muḥammad al-Baġawī, Abū ʻAbdullāh

al-Baġdādī = Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğaʻfar b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī

Bālī-zāde = Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī

al-Baṣrī = Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī

al-Belġrādī = Ibrāhīm-ef. b. Iskender al-Bosnawī al-Belġrādī, al-Munīrī

al-Birġiwī = Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn

Burhān aš-Šarīʻa = Maḥmūd b. ʻUbaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarīʻa

Burhānuddīn az-Zarnūğī: 5557/2*; 8621/2

al-Būṣīrī = Muḥammad b. Saʻīd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ʻAbdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, Abū ʻAbdullāh

Č

al-Čatalġawī = ʻAlī-efendī b. Muḥammad al-Čatalġawī

D, Ḍ

Dada-efendī = Muḥammad Dada b. Muṣṭafā b. Ḥabīb al-Arḍurūmī al-Ḥanafī, Dada-efendī, Abū al-Makārim, Zaynuddīn

Ḍaʻīfī: 5658/3*

ad-Damrāğī = Qāsim b. al-Ḥusayn al-Ġaznawī ad-Damrāğī, Abū ʻAbdullāh

Derendelī = Ḥamza-efendī Derendelī

ad-Dimyāṭī = Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, Šamsuddīn

ad-Dumnawī = Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī

E

Emīr-efendī = (aš-Šayḫ) Muṣṭafā b. as-Sayyid ʻAbdullāh Ṭarīqatğī

Erzerūmī = Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī

F

al-Fanārī = Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn

al-Fārābī = Qiwāmuddīn Amīr Kātib b. Amīr ʻUmar al-ʻAmīdī al-Fārābī al-Itqānī al-Ḥanafī, Abū Ḥanīfa

al-Farġānī = ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulğalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn

al-Fārūqī = Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. ʻAlī b. Zaynuddīn b. ʻAbdulwahhāb al-Ayyūbī al-ʻUlaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn

Firište-oğlu = ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmağīd, Firište-oğlu

G, Ġ, Ğ

al-Ğamālī = ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ğamālī al-Ḥanafī ar-Rūmī az-Zunbulī, ʻAlā'uddīn

Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn: 5672/21

Ğawharī-zāde = Ismāʻīl b. al-Ḥāğğ Ḥusayn Ğawharī-zāde

al-Ġazālī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuğğa al-Islām, Abū Ḥāmid

al-Ġazmīnī = Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī

al-Ġaznawī = Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Saʻīd al-Ġaznawī, al-Kāšānī

Ğibrīl b. Ḥasan b. ʻUṯmān b. Maḥmūd b. ʻUṯmān al-Ganğā'ī: 5311

al-Gīlānī = ʻAbdulqādir al-Gīlānī

Ġiyāṯuddīn = Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn

Ğunayd b. Šayḫ Sandal al-Ḥanafī: 5412

al-Ğurğānī = ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, Abū al-Ḥasan

Güzelḥiṣārī = Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī

H, Ḥ, Ḫ

al-Ḫabbāzī = ʻUmar b. Muḥammad b. ʻUmar al-Ḫabbāzī al-Ḫuğandī al-Ḥanafī, Ğalāluddīn, Abū Muḥammad

al-Ḥadādī = ʻAbdulʻalīm b. aš-Šayḫ Muḥammad Abū Ḥiğāb aš-Šāfiʻī al-Ḥadādī

Ḥafīd at-Taftāzānī = Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn

al-Ḥakamī = Ibn Muṭīr al-Ḥakamī

al-Ḥalabī = ʻAbdulqādir b. Yūsuf al-Ḥalabī, Naqīb-zāde

al-Ḥalabī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī

al-Ḫalīfatī = Muḥammad b. ʻAbdullāh al-Ḫalīfatī al-ʻAbbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī, Zayn al-ʻĀbidīn

Ḥamza-efendī Derendelī: 5644/3; 5752*

Ḥaqīqī: 5749/3;

Ḥaqqī: 5658/3*

al-Harawī = ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nuruddīn

Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ: 5411/2; 5549; 5626

Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī: 5674/1

Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī: 5384/7;

Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī: 5286; 5288/2; 5622/3

Ḥasan b. ʻUṯmān: 5672/15

Ḥasan b. ʻUṯmānu b. ʻAṭiyya at-Tiğānī: 5672/15

al-Ḥaṣkafī = Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī b. ʻAbdurraḥmān al-Ḥaṣkafī ad-Dimašqī al-Ḥanafī, ʻAlā'uddīn

al-Ḫawāfī = Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, Zaynuddīn

al-Ḫawārzmī = Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārzmī, Namadpūš

al-Ḫāzin = ʻAlī b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. ʻUmar b. Ḫalīl aṣ-Ṣūfī al-Bağdādī, ʻAlā'uddīn al-Ḫāzin

al-Ḫazrağī = Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻImāduddīn al-Ḫazrağī az-Zanğānī, ʻIzzuddīn

Ḫiṣālī = ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫī ar-Rūmī, Ḫiṣālī

al-Ḫorāsānī = Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, Zaynuddīn

Ḥuğğa al-Islām = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuğğa al-Islām, Abū Ḥāmid

al-Ḥuğrī = Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī

Ḥusāmuddīn = al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Ḥağğāğ as-Sağnāqī al-Buḫārī al-Ḥanafī, Ḥusāmuddīn

al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Ḥağğāğ as-Sağnāqī al-Buḫārī al-Ḥanafī: 5393

al-Ḥusayn b. Mas'ūd b. Muḥammad al-Bağawī Abū al-Farā': 5384/2

I

Ibn al-ʻAynī = ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḥanafī, Zaynuddīn

Ibn al-Bahnasī = Muḥammad b. Muḥammad, Ibn al-Bahnasī, ad-Dimašqī

Ibn Firište = ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, Ibn Firište

Ibn Ḥağar = Aḥmad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī b. Aḥmad al-Kanānī al-ʻAsqalānī, Ibn Ḥağar

Ibn al-Ḥinnālī = ʻAlī Čalabī b. Imrullāh er-Rūmī, Ibn al-Ḥinnālī

Ibn Kamāl-paša = Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī

Ibn Muṭīr al-Ḥakamī: 5290*

Ibn an-Naqqāš = Abū Umāma, Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Ḥasan'Alī b. ʻAbdulwāḥid aš-Šāfiʻī

Ibn Nuğaym = Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī

Ibn Qāḍī Simāwna = Maḥmūd b. Isrā'īl b. ʻAbdulʻazīz al-Ḥanafī

Ibn as-Sāʻātī = Muẓaffaruddīn Aḥmad b. ʻAlī b. Ṯaʻlab al-Bağdādī

Ibrāhīm al-Ḫāliʻī al-ʻAdawī, Burhānuddīn: 5535

Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī: 5658/3

Ibrāhīm-ef. b. Iskender al-Bosnawī al-Belğrādī, al-Munīrī: 5554/2

Ibrāhīm b. Ismāʻīl: 5557/2

Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 5487; 5490; 5563

Ibrāhīm b. Muḥammad b. aš-Šiḥna al-Ḥalabī, Abū al-Walīd, Burhānuddīn: 5535

Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muğlāwī: 5680/3

al-Īğī = ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulğaffār b. Aḥmad al-Īğī, ʻAḍududdīn

Ilhāmī = ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī

(Šayḫ) Ilyās b. ʻĪsā al-Aqḥiṣārī: 5788/5

Imām-zāde = Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde al-Ḥanafī al-Buḫārī, Ruknn al-Islām

al-Islāmbūlī = Abū Bakr al-Islāmbūlī

Ismāʻīl b. al-Ḥāğğ Ḥusayn Ğawharī-zāde: 5603

al-Itqānī = Qiwāmuddīn Amīr Kātib b. Amīr ʻUmar al-ʻAmīdī al-Fārābī al-Itqānī al-Ḥanafī, Abū Ḥanīfa

K

al-Kāfī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī

al-Kanğā'ī = Ğibrīl b. Ḥasan b. ʻUṯmān b. Maḥmūd b. ʻUṯmān al-Kanğā'ī

al-Kāšānī = Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Saʻīd al-Ġaznawī, al-Kāšānī

al-Kāšğarī = Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšğarī, Sadīduddīn

al-Kaydānī = Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī

L

al-Layṯī = Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī

Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī: 5308/2; 5558*

M

al-Madanī = (aš-Šayḫ) ʻAbdurraḥmān Maḥmūd al-Madanī

al-Maḥbūbī = Ubaydullāh b. Masʻūd b. Maḥumūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣğar (aṯ-Ṯānī)

Maḥmūd: 5788/6

Maḥmūd b. Aḥmad b. Mūsā b. Aḥmad b. Ḥusayn b. Yūsuf b. Maḥmūd al-ʻAyntābī al-ʻAynī, Badruddīn, Abū Muḥammad: 5439

Maḥmūd b. ʻUbaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarīʻa: 5398; 5401*; 5414/1*

al-Marğīnānī = ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulğalīl al-Farğānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn

al-Māturīdī = Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Māturīdī as-Samarqandī, Abū Manṣūr

al-Mawṣilī = 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldaġī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Maǧduddīn

Minqārī-zāde = Yaḥyā b. 'Umar, Minqārī-zāde ar-Rūmī

al-Miṣrī = 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī aš-Šaḏalī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib

Muġlāwī = Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī

Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫalīfatī al-'Abbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī, Zayn al-'Ābidīn: 5787/1

Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. al-Malak, Ibn Firište: 5438

Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. al-Ḥusayn al-Qaršī aš-Šāfi'ī al-'Uṯmānī, Ṣadruddīn: 5532

Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh: 5427

Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde al-Ḥanafī al-Buḫārī, Ruknu al-Islām: 5660/3

Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, Šamsuddīn: 5800/2

Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṣkafī ad-Dimašqī al-Ḥanafī, 'Alā'uddīn: 5617

Muḥammad b. Bābā Gulān: 5414/2

Muḥammad Bahā'ī: 5418/3

Muḥammad Dada b. Muṣṭafā b. Ḥabīb al-Arḍurūmī al-Ḥanafī, Dada-efendī, Abū al-Makārim, Zaynuddīn: 5672/3

Muḥammad Čalabī-efendī al-Birgiwī: 5796/2

Muḥammad b. Farāmuz b. 'Alī Mullā Ḫusraw: 5289; 5537; 5538; 5549

Muḥammad Fiqhī al-'Aynī: 5788/2

Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ilyās: 5646/3

Muḥammad Ḫalīl b. 'Alī b. Muḥammad al-Murādī Abū al-Faḍl: 5672/13

Muḥammad b. Ḥamza: 5672/7

Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī: 5662/8

Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn: 5558; 5681

Muḥammad-efendī b. Aḥmad Ustuwānī: 5682*

Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn: 5415; 5556

Maḥmūd b. Isrā'īl b. 'Abdul'azīz al-Ḥanafī, Ibn Qāḍī Simāwna: 5419

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abd Rabbihī b. Ḥabīb b. Ḥaydar b. Sālim al-Qurṭubī, Abū 'Umar: 5658/17

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn: 54502 5487*; 5490*

Muḥammad b. Muḥammad, Ibn al-Bahnasī, ad-Dimašqī: 5605

Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarīm b. Mūsā b. Muǧāhid al-Ḥanafī al-Pazdawī, Abū al-Yusr: 5259/1

Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Māturīdī as-Samarqandī, Abū Manṣūr: 5259/2

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuǧǧa al-Islām, Abū Ḥāmid: 5437/2

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar al-Aḫsīkaṯī, Ḥusāmuddīn: 5260*

Muḥammad b. Muḥammad al-'Uššāqī ar-Rūmī: 5607

Muḥammad b. Muṣṭafā Doġānī, Qāḍī-zāde: 5769/2

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde: 5783

Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī: 5672/23

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn: 5291/3; 5485/2; 5624*; 5662/1; 5662/5; 5662/6; 5662/7; 5732/3; 5765

Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Izniqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn: 5637

Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, Abū 'Abdullāh: 5751/4

Muḥammad Ṣārī Karaz-zāda al-Ḥanafī ar-Rūmī: 5417

Muḥammad b. Sulaymān Šayḫī-zade: 5563

Muḥammad b. 'Umar b. Muḥammad al-Baġawī, Abū 'Abdullāh: 5652/4

Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī: 5625

Munīrī-efendī = Šayḫ Ibrāhīm-ef. b. Iskender al-Bosnawī al-Belġrādī, al-Munīrī

al-Murādī = Muḥammad Ḫalīl b. 'Alī b. Muḥammad al-Murādī Abū al-Faḍ

Mūsā b. 'Abdullāh al-Isrā'īlī al-Qurṭubī: 5788/7

Mūsā-zāde 'Abdullāh-efendī : 5418/4

Muṣliḥuddīn: 5768

Muṣṭafā b. 'Alī al-Amāsī al-Ḥanafī, Āqdāġī: 5666

Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī, al-Adanī: 5649

Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī b. Zaynuddīn b. 'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn: 5615/2

Muṣṭafā b. Muḥammad al-Küzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī: 5767

Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad ʻAzmī-zāde: 5271

(aš-Šayḫ) Muṣṭafā b. as-Sayyid ʻAbdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī: 5752

Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī: 5521

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō: 5261; 5291/2

Muṣṭafā b. Zakariyā b. Aydoğmuš al-Qaramānī, Muṣliḥuddīn: 5312

Muẓaffaruddīn Aḥmad b. ʻAlī b. Ṭaʻlab al-Baġdādī, Ibn as-Sāʻātī: 5447

N

Namadpūš = Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārzmī

Naqīb-zāde = ʻAbdulqādir b. Yūsuf al-Ḥalabī, Naqīb-zāde

an-Naqšibandī = Muṣṭafā b. Muḥammad al-Küzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī

an-Nasafī = ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt

Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ: 5292; 5311*; 5315

an-Nawawī = Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī ad-Dimašqī aš-Šāfiʻī, Muḥyuddīn

an-Naykadī = Qāsim b. Sulaymān an-Naykadī

Nuʻmān b. Ṯābit al-Kūfī at-Tamīmī, Abū Ḥanīfe: 5287/2; 5287/3; 5794/4*

an-Nuṣḥī an-Nāṣiḥī: 5768

O

Omer Hazim Humo: 5807

P

al-Pazdawī = ʻAlī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. ʻAbdulkarīm b. Mūsā b. ʻĪsā b. Muğāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām

Q

Qāḍī-zāde: 5662/2

Qarabāšī = (Šayḫ) ʻAbdurraḥmān Qarabāšī

al-Qaramānī = Muṣṭafā b. Zakariyā b. Aydoğmuš al-Qaramānī, Muṣliḥuddīn

al-Qārī = ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nuruddīn

al-Qaršī = Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. al-Ḥusayn al-Qaršī aš-Šāfiʻī al-ʻUṯmānī, Ṣadruddīn

Qāsim b. al-Ḥusayn al-Ġaznawī ad-Damrāğī, Abū ʻAbdullāh: 5371

Qāsim b. Sulaymān an-Naykadī: 5413

Qiwāmuddīn Amīr Kātib b. Amīr ʻUmar al-ʻAmīdī al-Fārābī al-Itqānī al-Ḥanafī, Abū Ḥanīfa: 5395

al-Qonawī = (Šayḫ) ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī

al-Qudūrī = Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğaʻfar b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī

al-Quhistānī = Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn

al-Qurṭubī = Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbd Rabbihī b. Ḥabīb b. Ḥaydar b. Sālim al-Qurṭubī, Abū ʻUmar

R

Raḍiyyuddīn = Abū Bakr b.ʻAlī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-ʻAbādī al-Ḥanafī

Ruknn al-Islām = Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde al-Ḥanafī al-Buḫārī, Ruknn al-Islām

ar-Ramlī = Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. ʻAlī b. Zaynuddīn b. ʻAbdulwahhāb al-Ayyūbī al-ʻUlaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn

S, Ṣ

Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī) = Ubaydullāh b. Masʻūd b. Maḥumūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī)

as-Sağistānī = Yūsuf b. Abū Saʻīd b. Aḥmad as-Sağistānī

as-Saġnāqī = al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Ḥaǧǧāǧ as-Saġnāqī al-Buḫārī al-Ḥanafī, Ḥusāmuddīn

as-Samarqandī = Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī

aṣ-Ṣārūḫī = ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫī ar-Rūmī, Ḫiṣālī

as-Samāwī = ʻAbdullāh al-Ilāhī as-Samāwī

as-Sayyid aš-Šarīf = ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, Abū al-Ḥasan

as-Suġdī = ʻAlī b. al-Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī al-Ḥanafī

Sulaymān Čelebī: 5658/4

Sunʻī: 5658/3*

Š

aš-Šaḏalī = ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šaḏalī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib

Šamsuddīn Muḥammad al-Fanārījī = Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn

aš-Šaʻrānī = ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šaḏalī al-Miṣrī, Abū al-Mawāhib

aš-Šayḫ Ḥāfiẓ Abū Manṣūr: 5270/2

aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn = Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. ʻAlī b. Zaynuddīn b.

'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī

Šayḫī-zāde = 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Sulaymān

Šayḫ Sinānuddīn al-Ḫalwatī = Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī

Šayḫ Yūyō = Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī

Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib: 5368/2

T, Ṭ

at-Taftāzānī = Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn, Ḥafīd at-Taftāzānī

Tāğ aš-Šarī'a = 'Umar b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Buḫārī al-Ḥanafī

Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārzmī, Namadpūš: 5524

Taqiyyuddīn = Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn

Ṭarīqatğī = (aš-Šayḫ) Muṣṭafā b. as-Sayyid 'Abdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī

Taškörpü-zāde = Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Taškörpü-zāde

at-Tiğānī = Ḥasanu b. 'Uṯmānu b. 'Aṭiyya at-Tiğānī

aṭ-Ṭūsī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuğğa al-Islām, Abū Ḥāmid

U, 'U

'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥumūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarī'a al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī): 5274

al-'Ulaymī = Muṣṭafā b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī b. Zaynuddīn b. 'Abdulwahhāb al-Ayyūbī al-'Ulaymī al-Fārūqī ar-Ramlī, aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn

'Umar b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Buḫārī al-Ḥanafī, Tāğ aš-Šarī'a: 5393

'Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ: 5267/2

'Umar b. Muḥammad b. 'Umar al-Ḫabbāzī al-Ḫuğandī al-Ḥanafī, Ğalāluddīn, Abū Muḥammad: 5262

Ustuwānī = Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī

al-'Ušāqī = Muḥammad b. Muḥammad al-'Ušāqī ar-Rūmī

W

al-Wānī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī

al-Wanqūlī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī

Y

Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī ad-Dimašqī aš-Šāfi'ī, Muḥyuddīn: 5671/3

Yaḥyā b. 'Umar, Minqārī-zāde ar-Rūmī: 5652/2; 5669/2

Yaḥyā b. Zakariyā b. Bayrām al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, Yaḥyā-efendī: 5672/24

Ya'qūb-paša b. Ḫiḍr-beg b. Ğalāluddīn al-Ḥanafī: 5416/1

Yūsuf b. Abū Sa'īd b. Aḥmad as-Siğistānī: 5424

Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, Šayḫ Sinānuddīn al-Ḫalwatī: 5754

Z, Ẓ

az-Zāhidī = Muḫtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī

az-Zanğānī = 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn al-Ḫazrağī az-Zanğānī, 'Izzuddīn

az-Zarnūğī = Burhānuddīn az-Zarnūğī

Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, Ibn Nuğaym: 5609; 5659/1; 5660/1

Zayn al-'Ābidīn = Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫalīfatī al-'Abbāsī al-Ḫaṭīb al-Madanī al-Ḥanafī

az-Zunbul = 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ğamālī al-Ḥanafī ar-Rūmī az-Zunbulī, 'Alā'uddīn

Ž

Žepčewī = 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī

INDEKS PREPISIVAČA

A, Ā, ʻA

ʻAbd Ṭāhir b. Ṭāhir Ibrāhīm-aġā (iz tvrđave Bihać): 5622/2

ʻAbdulǧalīl b. Mawlānā al-Ḥāǧǧ al-Ḥusayn: 5450

ʻAbdulkarīm b. (al-Ḥāǧǧ) ʻUṯmān (imam Ayās-pašine džamije u Sarajevu): 5498

(al-Ḥāǧǧ)ʻAbdullāh: 5763

ʻAbdullāh (muderrisov sin iz Tešnja): 5671/1

ʻAbdullāh b. Aḥmad: 5334

ʻAbdullāh b. (Ḥāǧī) Aḥmad: 5354

ʻAbdullah b. Aḥmad Ḫawāǧa (brat Mula Mustafe Bašeskije): 5705

ʻAbdullāh b. Ḥaydar at-Trabinlī (iz Trebinja): 5484/1; 5484/2

ʻAbdullāh b. Ḥuṣām Glāmočlī (iz Glamoča): 5661/1

(al-Ḥāǧǧ) ʻAbdullāh b. (al-Ḥāǧǧ) Muḥammad: 5662/4; 5662/8

ʻAbdullāh as-Sīnūbī (iz Sinopa u Turskoj): 5563

ʻAbdullāh b. Sulaymān Qarabāš-zāde: 5757

ʻAbdulmuʼmin b. Muḥammad: 5753/2

ʻAbdulqadīr Ǧaʻfar: 5552/1

ʻAbdulqadīr Maḥmūd: 5382/1

ʻAbdulqādir b. Qūrd Aḥmad: 5650/2

ʻAbdurraḥīm b. Aḥmad: 5490

ʻAbdurraḥmān b. al-Fattāḥ: 5566

ʻAbdurraḥmān b. Ǧumʻa: 5404

Abū Bakr: 5308

Aḥmad: 5329

(al-Ḥāǧǧ) Aḥmad: 5755

Aḥmad (imam u kasabi Livno): 5551/2

Aḥmad b. ʻAbdulkarīm al-Fočawī (iz Foče): 5573

Aḥmad b. ʻAbdulwāriṯ al-Manšāwī al-Ḥanafī: 5397

Aḥmad b. ʻAlī (iz kadiluka Radoviš): 5652/2

Aḥmad b. ʻAlī al-ʻAṭiyawī: 5616

Aḥmad b. ʻAlī al-Bābāwī (iz mahale Sufija): 5574

Aḥmad b. ʻAlī al-Fočawī (iz Foče): 5624

Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḫalīl b. al-Ḥāǧǧ Sayyid Aḥmad: 5571

(Ḥāfiẓ) Aḥmad b. Ḥasan: 5702

Aḥmad Ḫawāǧa b. Yūsuf Kethoda: 5769/2

Aḥmad b. Ḥusayn: 5453

Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī: 5543

Aḥmad b. (aš-Šayḫ) Ḥusayn b. ʻUbaydullāh: 5539

Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī: 5283
Aḥmad b. Ibrāhīm (iz Mostara): 5708
Aḥmad b. Imrullāh ad-Diyāqowī (iz Đakovice): 5569
Aḥmad b. Ismā'īl (iz Travnika): 5707;
Aḥmad b. Muḥammad al-Užičawī: 5610
Aḥmad b. Ṣāliḥ as-Sarāyī (iz Sarajeva): 5577
Aḥmad b. Sulaymān: 5478
'Alī b. 'Alī b. Ismā'īl al-Mālikī: 5549
'Alī b. 'Alī b. Nasīm: 5443
'Alī-efendī: 5659
'Alī b. Maqṣūd: 5509
'Alī b. Muḥammad: 5429
'Alī b. Muḥammad (mujezin iz Gornjeg Vakufa): 5456
'Alī b. Mūsā as-Sūsī aš-Šāfi'ī: 5266/2
'Alī b. (al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā: 5420
'Alī b. Naḍrullāh as-Sayyidī Šahrī: 5327
(Munlā) 'Alī b. Ṣāliḥ: 5628
'Alī b. Sulaymān: 5415
'Alī b. 'Uṯmān: 5762
Ayyūb b. Muṣṭafā: 5541

B

Bakr-efendī: 5693
Bayrām b. Salīm (ili Sulaym): 5278
Began b. Darwīš (iz Varcar Vakufa): 5799
Burhān as-Samarqandī: 5445
Buṭmīr Šayḫ Aḥmad b. Aḥmad: 5783

C

Crnko-zāde Munlā 'Uṯmān (iz tvrđave Bihać): 5698

D

Dalī 'Umar b. Puttān: 5684
Darwīš Ḥasan (iz Starog Majdana): 5724
Darwīš b. Muḥammad: 5652/3
Darwīš b. Muṣṭafā (iz Konjica): 5786/2
Darwīš b. Muṣṭafā b. Ibrāhīm Dumnalī (iz Duvna): 5512
Darwīš Muṣṭafā b. Muḥammad Luraysī (ili Larīsī): 5770
Darwīš b. Sulaymān b. Dāwūd: 5690
Darwīš 'Umar: 5597

F

Faḍl b. Ǧa'far: 5375

Ǧ

Ǧa'far b. Ḥasan (iz Beograda): 5582
Ǧa'far b. Muṣṭafā, Luqša-zāde: 5626
Ǧāṯim b. 'Abdullāh ...(!): 5516
Ǧunayd al-Amāsiyawī: 5633

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabīb-efendī: 5665
Ḥasan: 5405; 5469
Ḥasan (iz sela Milodraž kod Fojnice): 5738
Ḥasan b. 'Awaḍ b. Ibrāhīm b. Sulaymān b. Iskandar b. Ṭūzqalū: 5516
Ḥasan b. Ḥasan: 5307
(Munlā-zāde) Ḥasan Ḫawāǧā Āqḥiṣārī (Pruščak): 5697
Ḥasan b. Ḥusayn ad-Dramawī (iz Drame u Grčkoj): 5570
Ḥasan b. Ḥusayn al-Fočawī: 5403
Ḥasan b. Ibrāhīm Tazkarǧī-zāde: 5663
Ḥasan b. Maḥmūd: 5396
Ḥasan b. Muṣṭafā: 5746
(Ḥāfiẓ) Ḥasan b. Muṣṭafā: 5761
Ḥasan b. Muṣṭafā (iz kasabe Užice): 5696
Ḥasan b. Oruč (iz Donje Tuzle): 5686
Ḥasan b. 'Umar: 5584
Ḫiḍr b. Muḥammad al-'Ayntābī: 5269
Ḥusayn: 5321
Ḥusayn b. Aḥmad b. Ḥabīb al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 5448
Ḥusayn b. Ḥusayn: 5660/3
(Munlā) Ḥusayn b. Murād Ḫawāǧā: 5437/1
Ḥusayn b. Ramaḍān (iz Beograda): 5560
Ḥusayn b. Ṭīmurḫān: 5374
Ḥusayn b. 'Uṯmān: 5325
Ḥusayn b. Wā'iẓ: 5407
Ḥusayn b. Muḥammad al-Wā'iẓ an-Nawabādī: 5407

I

Ibn Muḥammad: 5673/1
Ibn Ṭūrġūt (iz Zvornika): 5323;
Ibrāhīm: 5384/7
(Mulā) Ibrāhīm: 5381; 5794/1; 5794/5
Ibrāhīm b. Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Ṣiyāmī: 5372
Ibrāhīm b. 'Alī: 5383/3
Ibrāhīm b. Ḫalīl: 5315
Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Āqḥiṣārī (Pruščak): 5377
Ibrāhīm al-imām b. Ibrāhīm al-imām b. Muḥammad al-imām b. Ibrāhīm-efendī al-mudarris b. Muḥammad-efendī b. Nūḥ-efendī Turbī-zāde: 5676
Ibrāhīm b. Kaywān (iz kasabe Čajniče): 5328
(as-Sayyid) Ibrāhīm b. Mūsā: 5576
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 5468
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ-aġā: 5350
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Ḫalīfa: 5774
Ibrāhīm b. 'Uṯmān Bosnīqalī: 5489/1
Ihlawnawī (Livnjak): 5352
'Īsā b. Mūsā: 5411/1
Isḥāq b. Ḥusayn: 5575
Ismā'īl b. Raǧab: 5494
Isqopyawī 'Abdullāh b. Ṣāliḥ (iz Gornjeg Vakufa): 5701

L

Luqša-zāde = Ǧa'far b. Muṣṭafā, Luqša-zāde
Luṭfī: 5324
Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī: 5258

M

Maḥmūd: 5473
Maḥmūd b. Muḥammad: 5457
Maḥmūd b. Yūsuf b. Abū Bakr: 5393
Mas'ūd b. Ḫalīl: 5277
Mehmed ef. Handžić: 5290
(Soḫta) Muḥammad: 5550
Muḥammad b. 'Abdullāh: 5273
Muḥammad b. 'Abdullāh Mulabdić b. Šu'ayb-zāde: 5658/17
Muḥammad b. Aḥmad: 5313
(al-Ḥāǧǧ) Muḥammad b. (al-Ḥāǧǧ) Aḥmad: 5565
Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥanafī: 5396
Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Šayḫ Ḥasan b. Darwīš: 5495
Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan: 5512
Muḥammad 'Ārifī b Ḥasan: 5268
Muḥammad-efendī: 5567
Muḥammad b. al-Ḥāǧī Ismā'īl: 5282/1
(Munlā) Muḥammad b. Ḥasan-efendī: 5779/8
Muḥammad b. Ḥusayn: 5526
Muḥammad b. Ḥusayn b. Ibrāhīm: 5333
Muḥammad b. (Šayḫ) Ḥusayn: 5578
Muḥammad b. Maḥmūd: 5625
Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan: 5678/1
Muḥammad Mrāṭinlī (iz Mratinja u Crnoj Gori): 5739
Muḥammad b. Mūsā: 5754
Muḥammad Muṣṭafā: 5435
Muḥammad b. Muṣṭafā iz Eskišehera (u Turskoj): 5474
Muḥammad b. Muṣṭafā (iz Halepa): 5536
Muḥammad b. Muṣṭafā (iz Gračanice): 5418/4
Muḥammad b. Pāšo (iz Šehovaca): 5378
Muḥammah Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Hāǧā Būlī-zāde (Hadžabulić): 5806
(Muftī-zāde) Muḥammad Ṣādiq b. Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣādiq: 5672/1; 5672/3
Muḥammad b. Ṣāliḥ (iz Zvornika): 5363
Muḥammad Samākovī (iz Samakova u Bugarskoj): 5280
Muḥammad b. Salīm (ili Sulaym): 5294
Muḥammad Spāhī b. 'Alī: 5486
Muḥammad b. Sulaymān: 5319
(Munlā) Muḥammad b. Ša'bān: 5654
Muḥammad b. 'Uṯmān al-Čalabī: 5462
Muḥammad b. Wālī: 5524
Mūsā b. Ṣāliḥ b. Šukrān: 5412
Mūsā-zāde: 5779/8
Muṣṭafā: 5368/1
('Abduhū) Muṣṭafā: 5358
Muṣṭafā b. Aḥmad Ihlawnawī (iz Livna): 5431
Muṣṭafā 'Āšiq b. Muḥammad Yayčawī: 5306
Muṣṭafā b. Ğa'far Ḫawāğa: 5644/3
Muṣṭafā b. Ḫiḍr: 5604

Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn al-Bānalūqawī (iz Banje Luke): 5559
Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 5615/1
Muṣṭafā b. Ibrāhīm Ḥaqūrī: 5436/2
Muṣṭafā b. Isḥāq: 5342
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Wārdārī: 5538
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ b. Ṣāliḥ b. Yaḥyā: 5731
Muṣṭafa as-Sarāyī (iz Sarajeva): 5700
Muṣṭafā b. Sulaymān: 5801/2
Muṣṭafā b. Sulaymān efendī (iz Prusca): 5726
Muṣṭafā Tazkaraǧī-zāde: 5287/3
Muṣṭafā b. 'Uṯmān: 5496
(al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Mūstārī: 5491
Muṭūn Ḥusayn: 5380

N

Nadī b. 'Abas b. al-Ḥāǧǧ Nadī: 5535
(Munlā) Nūḥ Ketḫoda: 5348

O

(al-Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ) Oğlū Aḥmad b. Muḥammad-āġā: 5773

R

Ramaḍān al-Qayṣarī (unuk Šayḫa Ibrāhīm as-Sūzī-ja): 5289
Rustam b. Sayyidī Aḥmad: 5401

S, Ṣ

Ṣādiq b. Faḍlī: 5548
Sa'īd b. 'Abdullāh: 5259/1
Ṣādiq b. Ibrāhīm: 5262
(Munlā) Ṣāliḥ: 5771
Ṣāliḥ b. (al-Ḥāǧǧ) Aḥmad: 5459
Ṣāliḥ b. Aḥmad an-Nawasīnī (Nevesinjac): 5540
Ṣāliḥ b. 'Alī: 5513
Ṣāliḥ Ḥāfiẓ b. Ḥasan: 5766
Ṣāliḥ Maḥmūd b. Muḥsin b. Ḥalabī: 5687
(Munlā) Ṣāliḥ b. al-Ḥāǧī Ṣāliḥ Seferović(iz Travnika): 5365
Ṣāliḥ b. 'Umar Perwān-aġazāde at-Trabinlī (iz Trebinja): 5765
Ṣāliḥ b. Yaḥyā ad-Dayrī al-Ḥanafī: 5532
Salīm b. Aḥmad: 5710
Salim b. Maḥmūd (iz sela Sažića kod Travnika): 5688
Sayyid Darwīš Ḥusayn b. Qalayğī-zāde (Kalajdžić): 5796/1
as-Sayyid Muḥammad b. Ḥabīb: 5608
Sayyid Muṣṭafā : 5607
(Soḫta) Sulaymān: 5272
(Munlā) Sulaymān al-Mamlaḥatī (iz Tuzle): 5684
Sulaymān b. Miṣr Ḫawāğa b. Ḥamza b. Sulaymān: 5449
(Ḥāfiẓ) Sulaymān Tawfīqī 'Uṯmān-paša: 5421
Sulaymān b. 'Uṯmān: 5461

Š

Ša'bān-soḫta b. Sulaymān (iz Mostara): 5455
Šuhūlī b. Uways: 5487

U,'U

'Umar (iz mahale Cernica iz Mostara): 5483/2
'Umar b. 'Abdullāh Čalabī b. al-Ḥāğğ Abū Bakr (iz sela Loznik kod Visokog): 5345
'Umar b. Ibrāhīm-āğā: 5675
'Umar b. Ismā'īl: 5557/1
'Umar b. Muṣṭafā Ilāhī Kuklī: 5679/1
'Umar b. Muṣṭafā Lūbnelī (iz Ljubinja): 5351
'Umar b. Zanqār (imam iz Puhovca): 5699
'Uṯmān b. Ḥasan b. Muḥammad (iz Sarajeva): 5379
'Uṯmān b. Ibrāhīm: 5349; 5628
'Uṯmān b. Ibrāhīm Bahlūl-zāde : 5332
(Munlā) 'Uṯmān b. Rustam: 5704
(Mullā) 'Uṯmān Salihović: 5727

W

Walī b. Ḥusayn (rodom iz Ruščuka u Bugarskoj): 5564
Walī b. Muṣṭafā: 5465

Y

Ya'qūb b. Muṣṭafā (iz Užica): 5632
Ya'qūb b. Ṣāliḥ: 5510
Ya'qūb b. Yūsuf: 5441
Yūsuf b. 'Alī: 5500
Yūsuf b. 'Alī b. Rağab (iz Banje Luke): 5460
Yūsuf b. 'Iwaḍ b. 'Alī Ḥāğī: 5275
Yūsuf b. al-Ḫalīl: 5274
Yūsuf Ḫawāğa b. 'Alī Klūčli (iz Ključa: 5353
Yūsuf b. Muḥammad al-Bosnawī: 5276
Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf (iz tvrđave Ostrožac): 5741
Yūsuf b. Muṣṭafā b. Ḥāğī Ṣādiq: 5402
Yūsuf b. Muṣṭafā b. Maḥmūd: 5477
Yūsuf b. Ša'bān: 5568
(Ḥāfiẓ) Yūsuf Ṭarsūsī: 5281

INDEKS VAKIFA

A

(Ḥāfiẓ) *'Abdullāh Bušatlić*: 5284
(al-Ḥāğğ) 'Abdullaṭīf 'Alā'iyalī: 5768
Abdullatif Đulbija (muftija iz Ulcinja): 5501; 5654
(al-Ḥāğğ) *Abū Bakr-beg, sin'Uṯmāna Kapetana (Gradaščevića)*: 5788
Aganagić = Muhamed Aganagić (iz Sarajeva)
Ahmed-beg Čengić (iz Mrežice kod Foče): 5579
Ahmed ef. Selimović (kadija iz Sarajeva): 5291
Ahmed ef. Tuzlić: 5262; 5374; 5465; 5621; 5754
Ajni ef. Bajraktarević (iz Pljevalja): 5424
Alihodžić h. Muhamed (iz Bile kod Travnika): 5384; 5767
(Munla) *Alija h. Jusufović* (iz Zvornika): 5475
Arslanagić= Porodica Arslanagić (porijeklom iz Trebinja)
(H. hfz.) *Asim Sirćo*: 5506; 5553; 5627; 5651; 5690

B

Bajraktarević = Ajni ef. Bajraktarević (iz Pljevalja)
Bajrić = Sadika Bajrić (iz Žepča)
Bedija Bičakčić (iz Sarajeva): 5685
Behauddin Hadžimejlić (iz Busovače): 5326
Besim ef. Korkut: 5266; 5267; 5275; 5386; 5389; 5392; 5411; 5449; 5520; 5528; 5530; 5533; 5542; 5544; 5550; 5587; 5589; 5608; 5609; 5616
Bešlić = Zufer ef. Bešlić (muftija iz Goražda)
Bičakčić = Bedija Bičakčić (iz Sarajeva)
Bojić = Ḥasan ef. Bojo-zāde (Bojić)
Brka = Mustafa ef. Brka (iz Šipraga kod Kotor Varoši)
Brkanija = Munira Brkanija (iz Sarajeva)
Bušatlić = (Ḥāfiẓ) *'Abdullāh Bušatlić* (al-Ḥāğğ) *'Abdullaṭīf 'Alā'iyalī*:

C

Čengić = Ahmed-beg Čengić (iz Mrežice kod Foče)

Č

Čaršimamović = Muhamed Čaršimamović
Čemerlić = dr Hamdija Čemerlić

D

Darwiš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāğī Muṣṭfā b. al-Ḥāğī 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāğī 'Alī: 5408

Đ

Đulan = *Teufik ef. Đulan* (iz Zenice):
Đulbija = *Abdullatif Đulbija* (muftija iz Ulcinja)

Dž

Džemal ef. Hadžić (iz Odžaka): 5617
Džino = (Hfz.) *Omer-ef. Džino* (iz Banje Luke)
Džumhur Zuko: 5367

E

Elči Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne: 5272; 5315; 5610; 5681
Elkaz Ibrahim (iz Gračanice kod Bugojna): 5456
Elkaz Hidajet (iz Gračanice kod Bugojna): 5488
Emin Islamovski (iz Struge): 5294; 5321; 5345; 5357; 5606; 5713; 5740; 5784; 5891; 5803

F

Fatima Puška (iz Busovače): 5738
Fehim Nametak (iz Sarajeva): 5485

G, Ğ

Gazi Husrev-beg: 5452
Ğannatī-zāde (*Dženetić*) *Muôṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl*: 5459
Dženetić = *Ğannatī-zāde Muôṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl*
Gradaščević = (al-Ḥāğğ) *Abū Bakr-beg, sin'Uṯmāna Kapetana* (*Gradaščevića*)

H, Ḥ, H

Hadžić = *Džemal ef. Hadžić* (iz Odžaka)
Hadžijahić = *dr Muhamed Hadžijahić* (iz Sarajeva)
Hadžimejlić = *Behauddin Hadžimejlić* (iz Busovače)
Hadžiomerović Ali Riza (iz Orašja): 5601
Halilbašić = *Ibrahim-beg Halilbašić*
(Hfz.) *Halil Mehtić* (iz Zenice): 5691
dr Hamdija Čemerlić: 5312; 5522; 5537; 5563
Hamzić = *Sinan Hamzić* (iz Sarajeva)
Ḥasan ef.: 5521
Ḥasan ef. Bojo-zāde (*Bojić*): 5339
Hasan (iz Konjica): 5725
Hasandedić = *Hivzija Hasandedić* (iz Mostara)
Hifzija ef. Suljkić: 5626
Hivzija Hasandedić (iz Mostara): 5682
Hromić = *Salih Izzet-efendija Hromo-zade* (Hromić)
Ḥusayn b. Muṣṭafā: 5498

I

Ibrahim-beg Halilbašić: 5328; 5490; 5556
Ibrahim Pehlivanović (iz Duvna): 5469; 5594; 5649
Islamovski = *Emin Islamovski* (iz Struge)

J

(Hadži) *Jakub Memić* (iz Novog Pazara): 5409
Jusufović = (Munla) *Alija h. Jusufović* (iz Zvornika)

K

Kamberović Ekrem (z Sarajeva): 5779
Kavazović = (H. hfz.) *Šemsudin Kavazović* (iz Maoče kod Brčkog)
Klempić = *Miralem Klempić* (iz Sarajeva)
Korkut = *Besim ef. Korkut*
Kurt = *Muhamed Šefket Kurt* (muftija iz Tuzle)

M

(Hafiz) *Mehmed Zahirović* (iz Banje Luke): 5436
Mehtić = (Hfz.) *Halil Mehtić* (iz Zenice)
Memić = (Hadži) *Jakub Memić* (iz Novog Pazara)
Miralem Klempić (iz Sarajeva): 5484
Muderris-zāde: 5349
Muftić = *Sālim ef. Muftić*
Muhamed Aganagić (iz Sarajeva): 5387
Muhamed Čaršimamović: 5268; 5429; 5439; 5455; 5565; 5638
Muhamed-Emin Muslibegović (iz Mostara): 5289; 5521; 5532; 5535
dr Muhamed Hadžijahić (iz Sarajeva): 5474; 5499; 5620; 5675; 5709
Muhamed Šefket Kurt (muftija iz Tuzle): 5263; 5476; 5662
Muhamed Trebinjac (iz Sarajeva): 5495
Muhamed ef. Tufo (iz Sarajeva): 5341; 5372
(Soḫta) *Muḥammad*: 5550
(al-Ḥāğğ) *Muḥammad-paša*: 5393; 5396; 5634
Muharem ef. Omerdić: 5296; 5306; 5338; 5379; 5487; 5505; 5642
Munira Brkanija (iz Sarajeva): 5712
Murat-kapetan (*Gradaščević*): 5415
Muslibegović = *Muhamed-Emin Muslibegović* (iz Mostara)
Muṣṭafā: 5380
Muṣṭafā-ef. 5335
Mustafa ef. Brka (iz Šipraga kod Kotor Varoši): 5694
Muôṭafā b. Muḥammad, Ḫulūôī-efendī: 5662
(al-Ḥāğğ) *Muôṭafā b. al-Ḥāğğ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde* (*Subašić*): 5700
Mustafa Nuker (iz Prusca): 5639
Muṣṭafā Nūrī: 5516

Mustafa Sulejmanović (iz Glumine kog Zvornika): 5717
Muṣṭafā Šawqī: 5507

N

Nametak = *Fehim Nametak* (iz Sarajeva)
Nuker = *Mustafa Nuker* (iz Prusca)
Nurikić = *Tajib Nurikić* (iz Gračanice)

O

Obrali = *Sulejman-beg Obrali* (iz Obra kod Kaknja)
Omer-aga Šehić (iz Zvornika): 5363; 5704
(Hfz.) *Omer-ef. Džino* (iz Banje Luke): 5461; 5698
Omerdić = *Muharem ef. Omerdić*
Omerkić = *Ramo Omerkić* (iz Priluka kod Živinica)

P

Pehlivanovi = Ibrahim Pehlivanović (iz Duvna)
Porodica Arslanagić (porijeklom iz Trebinja): 5499
Porodica Muhameda ef. Tufe (iz Sarajeva): 5341; 5372
Porodica Riđanović-Velagić: 5597
Porodica Serdarević (iz Zenice): 5511
Puška = Fatima Puška (iz Busovače)

R

Ramo Omerkić (iz Priluka kod Živinica): 5443
Resulović Ismail Hakija (iz Trebinja): 5438
Resulović Ismail (iz Stoca): 5593
Riđanović = *Porodica Riđanović-Velagić*
R. Rustempašić: 5759

S

Sadika Bajrić (iz Žepča): 5726
Salih Izzet-efendija Hromo-zade (*Hromić*): 5587
Sālim ef. Muftić: 5270; 5522; 5537
Sakib Spahić (iz Stranjana kod Zenice): 5381; 5732
Selimović = *Ahmed ef. Selimović* (kadija iz Sarajeva)
Serdarević = *Porodica Serdarević* (iz Zenice)
Sinan Hamzić (iz Sarajeva): 5683
Sirćo = (H. hfz.) *Asim Sirćo*
Spahić = *Sakib Spahić* (iz Stranjana kod Zenice)
Strnjak Hadži Muhamed-efendija: 5582
Subašić = (al-Ḥāğğ) *Muôṭafā b. al-Ḥāğğ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde*
Sulejman-beg Obrali (iz Obra kod Kaknja): 5345
Sulejmanović = *Mustafa Sulejmanović* (iz Glumine kog Zvornika)
Suljkić = *Hifzija ef. Suljkić*
Svrzo-zade Muhamed-efendija: 5569

Š

Šawqī = Muṣṭafā Šawqī

Šehić = *Omer-aga Šehić* (iz Zvornika)
(H. hfz.) *Šemsudin Kavazović* (iz Maoče kod Brčkog): 5686

T

Tajib Nurikić (iz Gračanice): 5362
Teufik ef. Đulan (iz Zenice): 5687;
Teufik ef. Varenikovic (iz Travnika): 5343; 5457; 5467; 5468
Trebinjac = *Muhamed Trebinjac* (iz Sarajeva)
Tufo = *Muhamed ef. Tufo* (iz Sarajeva)
Tuzlić = *Ahmed ef. Tuzlić*

V

Vareniković = *Teufik ef. Vareniković* (iz Travnika)

Y

Yaḥyā Sa'd Muṣṭafā b. Muṣṭafā b. Muṣṭafā: 5670
(al-Ḥāğğ) Yaḥyā Tawfīq b. Yaḥyā b. Muṣṭafā: 5761

Z

Zahirović = (Hafiz) *Mehmed Zahirović* (iz Banje Luke)
Zaynab bint Ḥasan: 5542
Zufer ef. Bešlić (muftija iz Goražda): 5387; 5517; 5545

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

A, ʻA

ʻAbdulbāqī (sin Šayẖa Ibrāhīma): 5611
(as-Sayyid) ʻAbdulḥalīm: 5292
(Ḥāfiẓ) ʻAbdulḥamīd Čawdār-zāde: 5409
ʻAbdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarević): 5511
ʻAbdullāh (muftija u Livnu): 5634
ʻAbdullāh b. ʻAbdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade (Serdarević): 5511
ʻAbdullāh b. Aḥmad: 5262
(Ḥāfiẓ) ʻAbdullāh Bušatlić: 5284
(Ḥāfiẓ) ʻAbdullāh (imam u Gornjoj mahali): 5627
ʻAbdullāh ef. b. Muṣṭafā ef. (muallim u kasabi Tešanj): 5706
ʻAbdullāh b. Saʻduddīn as-Sayyidī al-Ḥanafī: 5393
ʻAbdullāh b. Ṣiyāmī b. Ḫiḍr al-Būsnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawabādī: 5565
ʻAbdullāh Zuhdī: 5526
(al-Ḥāǧǧ) ʻAbdullaṭīf ʻAlāʼiyalī: 5768
Abdullatif Đulbija (muftija iz Ulcinja): 5499; 5508; 5654
(al-Ḥāǧǧ) ʻAbdulmuʼmin-efendija (iz Bijeljine): 5336
ʻAbdulqādir b. aš-Šayẖ b. Ramaḍān: 5535
(Šayḫī-zāde) ʻAbdulwahhāb: 5538
ʻAbdurraḥīm (bivši kadija iz Izmira): 5603
ʻAbdurraḥīm (kadija u Nevrekopu kod Soluna u Grčkoj): 5425
ʻAbdurraḥīm Ḥalabī: 5490
ʻAbdurraḥīm Maḥmūd Efendī-zāde: 5557
ʻAbdurraḥmān al-Manzilāwī al-Ḥanafī (iz Kaira): 5397
(Sayyid) Abū Bakr-efendī: 5564
(al-Ḥāǧǧ) Abū Bakr-beg, sinʻUṯmāna Kapetana (Gradaščevića): 5788
Aganagić = Muhamed-aga Aganagić (iz Sarajeva)
Aḥmad: 5293
Ahmad-ef.: 5519
(ʻAbduhū) Aḥmad: 5494
(Šayḫ) Aḥmad: 5766
(Mullā) Aḥmad b. ʻAbdullāh iz Sarajeva: 5544
Aḥmad b. Bayrām: 5278
(al-Ḥāǧǧ) Aḥmad b. Faḍlullāh Sarḥatlī (iz Sarajeva): 5293; 5624

Aḥmad b. Ḥasan: 5487
Aḥmad b. al-Ḥasan al-Wā'iẓ: 5459
Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī: 5543
Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī: 5283; 5393; 5708
(as-Sayyid) Aḥmad b. Muṣṭafā: 5395
Aḥmad Nūrī: 5433
(Muftī-zāde as-Sayyid) Aḥmad Qarṣī: 5577
Aḥmad Sa'īd: 5570
Aḥmad Sa'īd b. Muḥammad: 5570
Aḥmad Šayḫ-oğlu: 5710
Aḥmad Ṯābit Čoqaǧī-zāde: 5544
Aḥmad b. 'Uṯmān Kayl-zāde (!): 5285
Aḥmad ef. Uzūnī (Uzunović): 5356
(Munlā) Aḥmad Yūsik (Jusić): 5463
Aḥmad b. Yūsuf b. Ḥasan: 5393
Ahmed-beg Čengić (iz Mrežice kod Foče): 5579
Ahmed, sin Huseina Handžića: 5502
Ahmed ef. Selimović (kadija iz Sarajeva): 5291
Ahmed ef. Tuzlić: 5262; 5374; 5465; 5621; 5754
Aiša Imamović (iz Sarajeva): 5705
Ajni ef. Bajraktarević (iz Pljevalja): 5424
'Alā'iyalī: = (al-Ḥāǧǧ) 'Abdullaṭīf 'Alā'iyalī
al-'Alawī = (as-Sayyid) Muḥammad b. (as-Sayyid) Yaḥyā al-'Alawī
(Munlā) 'Alī efendī (iz Banje Luke): 5730
'Alī ef. 'Alī'āğīk-zāde (Alijagić) b. Munlā Āġān (iz Mostara): 5364
Alić = Ibrāhīm Mujo Alić
'Alī b. Farhād: 5262
'Alī b. Ḥusayn: 5440
(Munlā) 'Alī al-Ḥāǧǧ Ḥusayn-zāde: 5369
(al-Ḥāǧǧ) 'Alī b. Ismā'īl: 5495
'Alī (sin Sulaymāna Ćišića): 5570
'Alī b. Naḍrullāh as-Sayyidī Šahrī (iz kasabe Požega): 5327
Alihodža = Atif Alihodža (iz Viteza)
Alihodžić h. Muhamed (iz Bile kod Travnika): 5384; 5767
Alijagić = 'Alī ef. 'Alī'āğīk-zāde (Alijagić) b. Munlā Āġān (iz Mostara)
(Munla) Alija Hadžijusufović (iz Zvornika): 5475
al-'Allābī = 'Īsā b. Maḥmūd b. Yaḥyā al-'Allābī
al-Anṭālī = Ǧamāluddīn al-Ḥanafī al-Anṭālī
al-Aqḥiṣārī = 'Abdullāh b. Ṣiyāmī b. Ḫiḍr al-Būsnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawabādī
Aqowalī = Bakr b. Ismā'īl Aqowalī (iz Bijelog Polja)
Arslanagić = Porodica Arslanagić (porijeklom iz Trebinja)
(H. hfz.) Asim Sirćo: 5506; 5553; 5627; 5651; 5690

Atif Alihodža (iz Viteza): 5693
Avdić = (kožar) Omer Avdić
al-Azharī = Muḥammad al-Azharī (iz al-'Ayniyye u Egiptu)

B

Bābić-zāde = (Munlā) 'Uṯmān Bašefendi Bābić-zāde
Bahlūl-zāde = 'Uṯmān b. Ibrāhīm Bahlūl-zāde
Bajraktarević = Ajni ef. Bajraktarević (iz Pljevalja)
Bajrić = Sadika Bajrić (iz Žepča)
Bayrāmī = Ḥāmid b. Šamsuddīn Bayrāmī
Bakr b. Ismā'īl Aqowalī (iz Bijelog Polja): 5270
al-Baliġrādī = Muṣṭafā Muḥyī al-Baliġrādī (iz Beograda)
Bedija Bičakčić (iz Sarajeva): 5685
Behauddin Hadžimejlić (iz Busovače): 5326
Beliġrādī Muṣṭafā Muḥyī: 5601
Besim ef. Korkut: 5266; 5267; 5276; 5386; 5389; 5392; 5407; 5414; 5449; 5520; 5528; 5530; 5533; 5541; 5542; 5544; 5547; 5549; 5587; 5587; 5589; 5608; 5609; 5616
Bešlić = Ẓufar b. Muḥammad b. 'Alī Bešlī-zāde (Bešlić) = Zufer ef. Bešlić (muftija (iz Goražda)
Biblioteka Ulema-i medžlisa: 5383; 5598; 5808
Bičakčić = Bedija Bičakčić (iz Sarajeva)
Bisić = Derviš Ibrahim Bisić (iz sela Bistrice, učenik Kuršumli medrese u Sarajevu)
Blagajac-zāde = Muṣṭafā b. Ḫalīl Blagajac-zāde
Bojić = Ḥasan ef. Bojo-zāde (Bojić)
al-Bosnawī = Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī
Bosnawī Ḥasan b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm ef. (iz Sanskog Mosta): 5460
al-Būsnawī = Muṣṭafā 'Ārif b. Ismā'īl al-Būsnawī (iz Banje Luke)
Brka = Mustafa ef. Brka (iz Šipraga kod Kotor Varoši)
Brkanija = Munira Brkanija (iz Sarajeva)
Bubalo Ibrahim (iz sela Orahovice kod Konjica): 5566
Burić Abdullah ef. (imam iz džemata Crnići na Prenju): 5771
Bušatlić = (Ḥāfiẓ) 'Abdullāh Bušatlić

Ć

Ćišić = 'Alī (sin Sulaymāna Ćišića)
Ćišić = Maḥmūd b. Aḥmad Kišī-zāde (Ćišić)
Čišić = Muṣṭafe Kišī-zāde (Čišic)
Ćišić = Sulaymān Ćišić

Č

Čandić = Muharem Čandić
Čaršimamović = Muhamed Čaršimamović

Čawdār-zāde = (Ḥāfiẓ) 'Abdulḥamīd Čawdār-zāde

Čemerlić = dr Hamdija Čemerlić

Čengić = Ahmed-beg Čengić (iz Mrežice kod Foče)

Čengić = 'Umer b. Yūsuf Čengić (iz Odžaka kod Ustikoline)

Čoqaǧī-zāde = Aḥmad Ṯābit Čoqaǧī-zāde

Čorbeǧī = Ḥamza Čalabī b. Aḥmad Čorbeǧī b. Muḥammad Čorbeǧī b. Muṣṭafā Kethoda

Čorbek = Ibrahim Čorbek

D, Ḍ

Ḍalmaḥšarī = 'Ubaydullāh Ḍalmaḥšarī

Darwīš Ibrāhīm b. 'Abdullāh al-Muẓaffarī (iz Sarajeva): 5579

Darwīš b. Muḥammad Mudželetić: 5743

Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧī Muṣṭfā b. al-Ḥāǧī 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāǧī 'Alī: 5408

Darwīš 'Umar: 5597

Delalić = (H.) Salih Delalić b. Omer

Derviš Ibrahim Bisić (iz sela Bistrice, učenik Kuršumli medrese u Sarajevu): 5502

Đ

Đulan = Teufik ef. Đulan (iz Zenice)

Đulbija = Abdullatif Đulbija (muftija iz Ulcinja)

Dž

Džasim Smajlović: 5462

Džemal ef. Hadžić (iz Odžaka): 5617

Džemal Vejzović (brijač iz Sanskog Mosta): 5353

Dženetić = Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl

Džino = (Hfz.) Omer-efendija Džino (iz Banje Luke)

Džumhur Zuko: 5367

E

Elči Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne: 5272; 5315; 5610; 5681; 5689

Elči Ibrāhīm-pašina (Fejzija) medresa u Travniku: 5337; 5408; 5420; 5434; 5462; 5464; 5493; 5494; 5527; 5529; 5562; 5574; 5575; 5610; 5618; 5640; 5643; 5661; 5699; 5706; 5737; 5741; 5797

Elkaz Ibrahim (iz Gračanice kod Bugojna): 5456

Elkaz Hidajet (iz Gračanice kod Bugojna): 5488

Emin Islamovski (iz Struge): 5294; 5321; 5345; 5357; 5605; 5713; 5740; 5784; 5891; 5803; 5604

F

al-Fanārī = Maḥmūd b. Pīr Muḥammad al-Fanārī

Fatima Puška (iz Busovače): 5738

Fayḍullāh: 5501

Fehim Karahodža (iz Bile): 5597

Fehim Nametak (iz Sarajeva): 5484

G, Ǧ, Ġ

Ġālib 'Alī-paša Stočević: 5516

Ǧamāluddīn al-Ḥanafī al-Anṭālī: 5258

Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl: 5459

Garčević Muhamed Fahri (iz Banje Luke): 5673

Gazi Husrev-beg: 5452

Glušić = Ramo Glušić

Gradaščevića = (al-Ḥāǧǧ) Abū Bakr-beg,sin 'Uṯmāna Kapetana (Gradaščevića)

H, Ḥ, Ḫ

Hadžić = Džemal ef. Hadžić (iz Odžaka)

Hadžijahić = dr Muhamed Hadžijahić (iz Sarajeva)

Hadžijska (Hadži Vekil Harčova) džamija u Sarajevu: 5365

Hadžimejlić = Behauddin Hadžimejlić (iz Busovače)

Hadžiomerović Ali Riza (iz Orašja): 5601

Hadžijusufović = (Munla) Alija Hadžijusufović (iz Zvornika)

Hafizović = (al-Ḥāǧǧ) Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović)

Ḫālidī = Sayfuddīn Fahmī Ḫālidī

Halilbašić = Ibrahim-beg Halilbašić

(Hfz.) Halil ef. Mehtić (iz Zenice): 5691

(as-Sayyid Munlā) Ḫalīl Šukrī (iz Kajsarije): 5567

al-Ḫāliṣī = Muṣṭafā al-Ḫāliṣī

dr Hamdija Čemerlić: 5312; 5522; 5537; 5563

Ḥāmid b. Šamsuddīn Bayrāmī: 5507

Ḥamza Čalabī b. Aḥmad Čorbeǧī b. Muḥammad Čorbeǧī b. Muṣṭafā Kethoda: 5581

Ḥamza b. Sulaymān i 'Abdullāh: 5563

Hamzić = Ḥusayn b. Muḥarram Hamzić

Hamzić = Sinan Hamzić (iz Sarajeva)

Handžić = Ahmed, sin Huseina Handžića

al-Ḥaqqī = (as-Sayyid) Isḥāq al-Ḥaqqī (zamjenik beglerbega iz Zvornika)

Ḥasan: 5294

Ḥasan ef.: 5523

Ḥasan ef. Bojo-zāde (Bojić): 5339

Hasandedić = Hivzija Hasandedić (iz Mostara)

Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥasan: 5556

Hasan (iz Konjica): 5725

Ḥasan Softić: 5805

al-Ḫaṭīr = (Šayḫ) Ṣāliḥ al-Ḫaṭīr

Ḫiḍr b. Sinānuddīn: 5413

Ḥifẓī-efndī = 'Uṯmān Ḥifẓī-efndī

Hifzija ef. Suljkić: 5626

Hivzija Hasandedić (iz Mostara): 5682

(Munlā) Ḫoğa-efendi: 5463
Hromić = Salih Izzet-efendija Hromo-zade (Hromić)
Ḫulūṣī-efendī = Muṣṭafā b. Muḥammad
al-Ḫulūṣī = Yaḥyā al-Ḫulūṣī
Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm Bosnawī Sanalī (iz Sanskog Mosta): 5353
Ḥusayn b. Muḥammad Wā'iẓ: 5407
Ḥusayn b. Muḥarram Hamzić: 5629
Ḥusayn b. Muṣṭafā: 5498
Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā: 5435

I, 'Ī

Ibrahīm (sin Šayḫa Ibrāhīma): 5611
Ibn Ibrāhīm as-Sarāyī (iz Sarajeva): 5316
('Abduhū) Ibrāhīm: 5455
(Munlā) Ibrāhīm: 5527; 5739
Ibrāhīm b. Aḥmad: 5317
Ibrāhīm b. 'Alī (iz kasabe Gölhisara tj. Jezera kod Jajca): 5473
Ibrahim Čorbek: 5584
Ibrahim-beg Halilbašić: 5328; 5490; 5556
Ibrāhīm Mujo Alić: 5574
Ibrahim Pehlivanović (iz Duvna): 5469; 5594; 5649
(Mula) Ibrahim: 5527; 5739; 5805
(Mula) Ibrahim Pitić: 5584
Ibrāhīm-efendī Pūcō (?) Ihlawnalī (Livnjak): 5580
Ibrāhīm al-Qandī: 5538
Ibrāhīm Niyāzī: 5583
(Munlā) Ibrāhīm b. Šākir b. 'Umar Pitić (iz Gradačca): 5395
Imamović = Aiša Imamović (iz Sarajeva)
'Īsā b. Maḥmūd b. Yaḥyā al-'Allābī: 5258
(as-Sayyid) Isḥāq al-Ḥaqqī (zamjenik beglerbega iz Zvornika): 5538
Isḥāq b. Yūsuf Dallāl-zāde (Telalović): 5410
Islamovski = Emin Islamovski (iz Struge)
Ismail Resulović (iz Stoca): 5593
Ismail ef. Selimović (iz Zvornika): 5330; 5361; 5375; 5398; 5403; 5417; 5470; 5509; 5564; 5778; 5782; 5789
al-Isrā'īlī = Ṣāliḥ al-Isrā'īlī

J

(Hadži) Jakub Memić (iz Novog Pazara): 5409

K

Kadribašić Jusuf (učenik Čačak medrese iz Brčkog): 5600
Kamberović Ekrem (z Sarajeva): 5779
Kapetanović = Nović Aḥmad-beg b. Ḥusayn b. Ibrāhīm Kapetanović
Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 5625
Karahodža = Fehim Karahodža (iz Bile)

Kavazović = (H. hfz.) Šemsudin Kavazović (iz Maoče kod Brčkog)
Kethoda-zāde, Qurdā: 5425
Kišī-zade (Ćišić) Munlā 'Abdullāh Kurt: 5543
Klempić = Miralem Klempić (iz Sarajeva)
Korkut = Besim ef. Korkut
Kurt = Muhamed Šefket Kurt (muftija iz Tuzle)

L

Lasić = Samija Lasić (iz Sanskog Mosta)

M

Mafḫar Ġulām 'Ālim Muḥammad Ḥasīb: 5316
Maḥmūd: 5328
Maḥmūd b. Aḥmad Kišī-zāde (Ćišić): 5611
Maḥmūd b. Pīr Muḥammad al-Fanārī: 5395
al-Manzilāwī = 'Abdurraḥmān al-Manzilāwī al-Ḥanafī (iz Kaira)
al-Maqāmī = (as-Sayyid) Muḥammad b. Manṣūr al-Maqāmī
Mehmedović = Mujaga Munlā Mehmedović
Mehmed Spaho: 5293
(Hafiz) Mehmed Zahirović (iz Banje Luke): 5436
Memić = (Hadži) Jakub Memić (iz Novog Pazara)
Mehtić = (Hfz.) Halil ef. Mehtić (iz Zenice)
Mešić Suvad (iz Lepenice kod Tešnja): 5728
Miralem Klempić (iz Sarajeva): 5484
Muderris-zāde: 5349
Muftić = Sālim ef. Muftić
Muftī-zāde as-Sayyid Aḥmad Qarṣī = Aḥmad Qarṣī
Mudželetić = Darwīš b. Muḥammad Mudželetić
Muhamed-aga Aganagić (iz Sarajeva): 5292; 5388
Muhamed Čaršimamović: 5268; 5429; 5439; 5455; 5565; 5638
Muhamed-Emin Muslibegović (iz Mostara): 5289; 5521; 5532; 5535
dr Muhamed Hadžijahić (iz Sarajeva): 5474; 5499; 5620; 5675; 5709
Muhamed Šefket Kurt (muftija iz Tuzle): 5263; 5476; 5662
Muhamed Trebinjac (iz Sarajeva): 5495
Muhamed ef. Tufo (iz Sarajeva): 5341; 5372
Muḥammad: 5344; 5455
(Munlā) Muḥammad: 5330
(Munlā) Muḥammad-efendī: 5494
(Soḫta) Muḥammad: 5550
(as-Sayyid) Muḥammad (muftija iz Sarajeva): 5635
(Šayḫ) Muḥammad (muftija iz Travnika): 5279; 5337; 5407
Muḥammad (sin Šayḫa Ibrāhīma): 5611

Muḥammad b. ʻAbdullāh b. ʻAlī b. Yaʻqūb b. ʻUṯmān (imam u kasabi Zenica): 5429; 5565
Muḥammad b. Aḥmad: 5387
Muḥammad b. Aḥmad b. Amīnuddīn b. ʻAbdulʻāl al-Ḥanafī: 5609
Muḥammad Amīn, Šayḫ-zāde: 5616
Muḥammad al-Azharī (iz al-ʻAyniyye u Egiptu): 5340
Muḥammad Ḥaqqī: 5368
Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā (iz Zvornika): 5580
Muḥammad b. Ḥusayn b. Ibrāhīm: 5333
Muḥammad b. Ibrāhīm: 5420
(as-Sayyid) Muḥammad b. Ibrāhīm: 5487
Muḥammada b. ʻĪsā-a (muftija iz Konje): 5425
(as-Sayyid) Muḥammad b. Manṣūr al-Maqāmī: 5634
Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ḥasan: 53945
Muḥammad b. Muḥammada al-Qūṣovī: 5425
(as-Sayyid) Muḥammad Munīb: 5281
(al-Ḥāǧǧ) Muḥammad-paša: 5394; 5396; 5634
Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Muḥammada (iz Sofije): 5426
Muḥammad b. Pīr Muḥammad al-Fanārī: 5393;
Muḥammad al-Qāhir: 5609
(al-Ḥāǧǧ) Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović): 5626
Muḥammad b. Saʻd al-Ḥanafī: 5395
Muḥammad b. Ṣāliḥ Ṣalaḥuddīn Maḥmūd al-Būsnawī as-Sarāyī: 5425
Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī (muftija u Banjoj Luci): 5612
Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ ʻUmar: 5386
Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Razī Velihodžić (iz Sarajeva): 5579
Muḥammad b. Yaḥyā: 5527
(as-Sayyid) Muḥammad b. (as-Sayyid) Yaḥyā al-ʻAlawī: 5754
Muharem Čandić: 5399;
Muharem ef. Omerdić: 5296; 5306; 5338; 5379; 5487; 5505; 5642
Mujaga Munlā Mehmedović: 5578
Munira Brkanija (iz Sarajeva): 5712
Murād b. Muḥammad: 5447
Murat-kapetan (Gradaščević): 5415
Muslibegović = Muhamed-Emin Muslibegović (iz Mostara)
Muṣṭafā: 5380
(ʻAbduhū) Muṣṭafā: 5358
Muṣṭafā-ef.: 5298; 5335
Muṣṭafā (mujezin u Sinanovoj džamiji u Livnu): 5431
Muṣṭafā (sin Sulaymāna Ćišića): 5570

(Munlā) Muṣṭafā b. Aḥmad-bek Zaničali (iz Zenice): 5455
Muṣṭafā b. ʻAlī: 5417
Muṣṭafā ʻĀrif b. Ismāʻīl al-Būsnawī (iz Banje Luke): 5607
Mustafa ef. Brka (iz Šipraga kod Kotor Varoši): 5694
Muṣṭafā b. Ḫalīl Blagajac-zāde: 5629
Muṣṭafā al-Ḫāliṣī: 5387
(al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. (al-Ḥāǧǧ) Ḥasan, Šayḫ-Ḥāfiẓ: 5754
Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī: 5543
Muṣṭafe Kišī-zāde (Čišića): 5570
Muṣṭafā b. Maḥmūd: 5707
Muṣṭafa b. Maḥmūd (kadija u Haniji na ostrvu Kritu): 5425
Muṣṭafā b. Muḥammad: 5276; 5398
Muṣṭafā b. Muḥammad, Ḫulūṣī-efendī: 5662
(al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde (Subašić): 5700
Mustafa Pitić: 5584
Muṣṭafā Muḥyī al-Baliġrādī (iz Beograda): 5398
Mustafa Nuker (iz Prusca): 5639
Muṣṭafā Nūrī: 5516
Muṣṭafā-oğlu ʻAbdullāh: 5344
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ: 5638
Mustafa Sulejmanović (z Glumine kog Zvornika): 5717
Muṣṭafā Šawqī: 5507
Muṣṭafā al-Qāḍī (muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu): 5569; 5608
Muṣṭafā as-Sarāyī: 5700
Mustafa Šiljak: 5789
Muṣṭafā b. ʻUmar: 5517
(Šayḫ) Muṣṭafā al-Wāʻiẓ: 5268
Muṣṭafā b. Yūsuf iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada): 5401
al-Mūstārī = Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī
al-Mūstārī = Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī
al-Mūstārī = Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī (muftija u Banjoj Luci)
al-Muẓaffarī = Darwīš Ibrāhīm b. ʻAbdullāh al-Muẓaffarī (iz Sarajeva)

N

Nametak = Fehim Nametak (iz Sarajeva)
an-Nawabādī = ʻAbdullāh b. Ṣiyāmī b. Ḫiḍr al-Būsnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawabādī
Nikšić = Ṣāliḥ b. Šaʻbān an-Niqšikawī (Nikšić)
Niyāzī = Ibrāhīm Niyāzī
Nović Aḥmad-beg b. Ḥusayn b. Ibrāhīm Kapetanović: 5740
(Munlā) Naǧīb: 5320
Nuke = Mustafa Nuker (iz Prusca)
Nūrī = Aḥmad Nūrī
Nūrī Darwīš ʻAlī ef. b. Qazanfar-zāde: 5293
Nūrī = Muṣṭafā Nūrī

Nūrī = Ṣāliḥ Nūrī
Nurikić = Omer Nurikić
Nurikić = Tajib Nurikić (iz Gračanice)

O

Obrali = Sulejman-beg Obrali (iz Obra kod Kaknja)
Odbor IZ Banja Luka: 5260; 5332; 5380; 5382; 5414; 5454; 5577; 5607; 5718; 5760; 5768
Odbor IZ Čapljina: 5557
Odbor IZ Janja: 5390; 5531; 5538; 5632; 5736
Odbor IZ Kakanj: 5422
Odbor IZ Mostar: 5277; 5285; 5371; 5512; 5525; 5611; 5790
Odbor IZ Prnjavor: 5399
Odbor IZ Stolac: 5550; 5572; 5582; 5692; 5771
Odbor IZ Travnik: 5261; 5272; 5287; 5315; 5378; 5393; 5396; 5411; 5450; 5518; 5523; 5540; 5634; 5688; 5721; 5798
Odbor IZ Trebinje: 5281; 5438; 5525; 5765
Odbor IZ Varcar Vakuf (Mrkonjić Grad): 5472
Odbor IZ Žepče: 5733
(kožar) Omer Avdić: 5689
Omerdić = Muharem ef. Omerdić
(Hfz.) Omer-efendija Džino (iz Banje Luke): 5461; 5698
Omerkić = Ramo Omerkić (iz Priluka kod Živinica)
Omer Nurikić: 5362
Omeraga Šehić (iz Zvornika): 5363; 5704
Osman Asaf Sokolović (iz Sarajeva): 5258; 5265; 5269; 5278; 5279; 5280; 5283; 5286; 5288; 5293; 5298; 5299; 5300; 5301; 5302; 5305; 5309; 5310; 5313; 5316; 5324; 5340; 5342; 5348; 5370; 5373; 5377; 5393; 5394; 5397; 5405; 5416; 5419; 5421; 5423; 5425; 5430; 5431; 5432; 5441; 5443; 5445; 5446; 5448; 5452; 5453; 5465; 5496; 5497; 5519; 5534; 5536; 5548; 5553; 5554; 5555; 5558; 5568; 5573; 5596; 5619; 5624; 5628; 5633; 5636 5637; 5641; 5644; 5645; 5659; 5663; 5665; 5667; 5671; 5672; 5676; 5677; 5696; 5697; 5701; 5702; 5703; 5710; 5714; 5715; 5723; 5724; 5729; 5747; 5748; 5749; 5752; 5766; 5769; 5773; 5774; 5780; 5787; 5792; 5796

P

Pehlivanović = Ibrahim Pehlivanović (iz Duvna)
Pitić = (Munlā) Ibrāhīm b. Šākir b. ʻUmar Pitić (iz Gradačca)
Pitić = Mustafa Pitić
Porodica Arslanagić (porijeklom iz Trebinja): 5493
Porodica Muhameda ef. Tufe (iz Sarajeva): 5341; 5372
Porodice Riđanović-Velagić: 5597
Porodica Serdarević (iz Zenice): 5511
Prašo = Seid ef. Prašo (imam iz Brčkog)
Pūčō (?) = Ibrāhīm-efendī Pūčō (?) Ihlawnalī (Livnjak)

Puška = Fatima Puška (iz Busovače)

Q

al-Qāḍī = Muṣṭafā al-Qāḍī (muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu)
Qarṣī = Muftī-zāde as-Sayyid Aḥmad Qarṣī
Qāsim b. ʻAbdulġaffār: 5535
(Ḥāǧī Hāfiẓ-ef.) Qā'uqčī-zāde: 5409
Qā'uqčī-zāde = (Ḥāǧī Hāfiẓ-ef.) Qā'uqčī-zāde
Qurḍā = Kethoda-zāde, Qurḍā
al-Qūṣovī = Muḥammad b. Muḥammada al-Qūṣovī

R

Rahić Munlā Ḫalīl: 5722
Ramiza (iz Gornjeg Vakufa): 5606
(Mulā) Ramo (iz sela Orahovice kod Goražda): 5357
Ramo Glušić: 5584
Ramo Omerkić (iz Priluka kod Živinica): 5443
ar-Razī = Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Razī Velihodžić (iz Sarajeva)
Repovac Ibrahim: 5368
Resulović Ismail Hakija (iz Trebinja): 5438
Resulović Ismail (iz Stoca): 5593
Riđanović = Porodice Riđanović-Velagić
R. Rustempašić: 5759

S

Sadīka Bajrić (iz Žepča): 5726
Salić Muhamed: 5368
Ṣāliḥ: 5400
Ṣāliḥ b. Munlā Aḥmad: 5630
Ṣāliḥ (kadija u Bijeljini): 5336
(H.) Salih Delalić b. Omer: 5359
(Šayḫ) Ṣāliḥ al-Ḫaṭīr: 5538
Ṣāliḥ al-Isrā'īlī: 5763
Salih Izzet-efendija Hromo-zade (Hromić): 5587
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Yūsi-zāde (Jusić) al-Mūstārī: 5626
Ṣāliḥ Nūrī: 5546
Ṣāliḥ-a Ṣidqi (sin kadije Mahmuda iz Sarajeva): 5569; 5672
Ṣāliḥ b. Šaʻbān an-Niqšikawī (Nikšić): 5624
Ṣāliḥ Zuhdī (iz kasabe Gradačac): 5336
(al-Ḥāǧī) Salīm-aga: 5613
Sālim ef. Muftić: 5270; 5520; 5522; 5537
Sakib Spahić (iz Stranjana kod Zenice): 5381; 5732
Samija Lasić (iz Sanskog Mosta): 5353
Sanalī = Ḥusayn b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm Bosnawī Sanalī (iz Sanskog Mosta)
as-Sarāyi = Ibn Ibrāhīm as-Sarāyī (iz Sarajeva)
as-Sarāyī = Muḥammad b. Ṣāliḥ Ṣalaḥuddīn Maḥmūd al-Būsnawī as-Sarāyī
as-Sarāyī = Muṣṭafā as-Sarāyī
Sarḥatlī = (al-Ḥāǧǧ) Aḥmad b. Faḍlullāh Sarḥatlī (iz Sarajeva)

Sayfuddīn Fahmī Ḫālidī: 5383
Seid ef. Prašo (imam iz Brčkog): 5578
Selimović = Ahmed ef. Selimović (kadija iz Sarajeva)
Selimović = Ismail ef. Selimović (iz Zvornika)
Selmanović = Yūsuf-beg Selmanović
Serdarević = ʻAbdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade
Serdarević = ʻAbdullāh b. ʻAbdulḥamīd b. Muḥammad b. Amīn Serdār-zade
Serdarević = Porodica Serdarević (iz Zenice)
Ṣidqī = Ṣāliḥ-a Ṣidqī (sin kadije Mahmuda iz Sarajeva)
Sinan Hamzić (iz Sarajeva): 5683
Sirćo = (H. hfz.) Asim Sirćo
Sivac medresa u Gradačcu: 5395
Smajić Abdullah: 5510
Smajlović = Džasim Smajlović
Softić = Ḥasan Softić
Sokolović = Osman Asaf Sokolović
Spahić = Sakib Spahić (iz Stranjana kod Zenice)
Spaho = Mehmed Spaho
Stočević = Ġālib ʻAli-paša Stočević
Strnjak Hadži Muhamed-efendija: 5582
Subašić = (al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Ṣūbāšī-zāde (Subašić)
Sulaymān: 5265; 5470
(Munlā) Sulaymān: 5363
Sulaymān Ćišić: 5570
Sulejman-beg Obrali (iz Obra kod Kaknja): 5345
Sulejmanović = Mustafa Sulejmanović (z Glumine kog Zvornika)
Suljkić = Hifzija ef. Suljkić
Svrzo-zade Muhamed-efendija: 5569

Š

Šaʻbān: 5355
Šahrī = ʻAlī b. Naḏrullāh as-Sayyidī Šahrī (iz kasabe Požega)
Šakib Nuʻmān (iz Seonice kod Konjica): 5499
Šākir ef.: 5776
Šawqī = Muṣṭafā Šawqī
Šayḫ-Ḥāfiẓ = (al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. (al-Ḥāǧǧ) Ḥasan
Šayḫī-zāde ʻAbdulwahhāb = ʻAbdulwahhāb, Šayḫī-zāde
Šayḫ-zāde = Muḥammad Amīn, Šayḫ-zāde
Šehić = Omeraga Šehić (iz Zvornika)
(H. hfz.) Šemsudin Kavazović (iz Maoče kod Brčkog): 5686
Šiljak = Mustafa Šiljak
Šukrī = (as-Sayyid Munlā) Ḫalīl Šukrī (iz Kajsarije)

T

Tajib Nurikić (iz Gračanice): 5362
Ṭarsūsī = (Ḥāfiẓ) Yūsuf Ṭarsūsī (muderris u Kubād-pašinoj medresi u Tarsusu

Telalović = Isḥāq b. Yūsuf Dallāl-zāde (Telalović)
Teufik ef. Đulan (iz Zenice): 5687
Teufik ef. Vareniković (iz Travnika): 5343; 5457; 5467; 5468
Trebinjac = Muhamed Trebinjac (iz Sarajeva)
Tufo = Muhamed ef. Tufo (iz Sarajeva)
Tufo = Porodica Muhameda ef. Tufe (iz Sarajeva)
Tuzlić = Ahmed ef. Tuzlić

U, ʻU

ʻUbaydullāh Ḏalmaḥšarī: 5493
Udruženje Ilmije iz Tešnja: 5354
ʻUmar b. ʻAlī (iz kasabe Konjic): 5455
ʻUmar b. Hāšim: 5356
ʻUmar b. Ismāʻīl: 5557
(Munlā) ʻUmar b. Raǧab-efendi: 5455
(ʻAbduhū) ʻUmar Šarīf: 5427
ʻUmer b. Yūsuf Čengić (iz Odžaka kod Ustikoline): 5424
ʻUṯmāna (iz kasabe Nevesnje): 5316
(Munlā) ʻUṯmān-Bašefendi Bābić-zāde: 5351
(ʻAbduhū Munlā) ʻUṯmān: 5588
ʻUṯmān Ḥifẓī-efndī: 5627
ʻUṯmān b. Ibrāhīm Bahlūl-zāde: 5332
ʻUṯmān b. Muṣṭafā al-Yayčawī (iz Jajca): 5352
Uzunović = Aḥmad ef. Uzūnī (Uzunović)

V

Vareniković = Teufik ef. Vareniković (iz Travnika)
Vejzović = Džemal Vejzović (brijač iz Sanskog Mosta)
Velihodžić = Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Razi Velihodžić (iz Sarajeva)

Y

(Sayyid) Yaḥyā-beg b. Aḥmad-beg (iz Kasabe Valjevo): 5583
Yaḥyā al-Ḫulūṣī: 5387
Yaḥyā b. Ḥusayn: 5414
Yaḥyā Saʻd Muṣṭafā b. Muṣṭafā b. Muṣṭafā: 5670
(al-Ḥāǧǧ) Yaḥyā Tawfīq b. Yaḥyā b. Muṣṭafā: 5761
al-Yayčawī = ʻUṯmān b. Muṣṭafā al-Yayčawī (iz Jajca)
Jusić = (Munlā) Aḥmad Yūsik (Jusić)
Jusić = Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Yūsī-zāde (Jusić) al-Mūstārī
Yūsuf: 5355
Yūsuf b. Ḥusayn b. Yūsuf (iz kasabe Nawābād): 5327
Yūsuf-beg Selmanović: 5424
(Ḥāfiẓ) Yūsuf Ṭarsūsī (muderris u Kubād-pašinoj medresi u Tarsusu): 5281

Z

Zahirović = (Hafiz) Mehmed Zahirović (iz Banje Luke)
(Munlā) Zakariyyā: 5332

Zaničalī = (Munlā) Muṣṭafā b. Aḥmad-bek Zaničalī (iz Zenice)
Zaynab bint Ḥasan: 5542
Ẓufar b. Muḥammad b. ʻAlī Bešlī-zāde (Bešlić) = Zufer ef. Bešlić (muftija (iz Goražda)
Zufer ef. Bešlić (muftija iz Goražda): 5387; 5517; 5545; 5471
Zuhdī = ʻAbdullāh Zuhdī
Zuhdī = Ṣāliḥ Zuhdī (iz kasabe Gradačac)
Zuko = Džumhur Zuko
Zuko Muhamed: 5584

INDEKS MJESTA

A, ʻA
Akhisar (u sandžaku Saruhan u Anadoliji): 5788/5
al-ʻAyniyya (u Egiptu): 5340

B
Bagdad: 5447
Banja Luka: 5260; 5332; 5380; 5382; 5412/3; 5443/3; 5454; 5460; 5461; 5482; 5491; 5559; 5577; 5607; 5612; 5673/2; 5699; 5718; 5730; 5768; 5799
Beograd: 5398; 5554; 5560; 5582; 5684
Bihać: 5622/2; 5698
Bijeljina: 5336
Bijelo Polje: 5270
Bila (kod Travnika): 5384/7; 5599; 5767
Bistrica: 5502
Brčko: 5578; 5600; 5686
Brusa: 5658/4
Bugojno: 5456; 5488
Buhara: 5660/3
Bulāq (u Egiptu): 5563; 5616
Busovača: 5326; 5738

C
Carigrad = Istanbul
Cernica (mahala u Mostaru): 5483
Crnići (džemat na Prenju): 5771

Č
Čapljina: 5557

D
Damask: 5672
Delhi: 5263; 5308/2
Donja Tuzla: 5291/1; 5686
Drama (u Grčkoj): 5570
Duvno: 5469; 5512; 5594; 5649

Đ
Đakovica: 5548; 5569

Dž
Džurdžan (u Perziji): 5285

E
Eskišeher: 5474

F
Foča: 5403; 5424; 5521; 5523; 5573; 5579; 5624; 5734/4
Fojnica: 5738

G
Glamoč: 5307; 5661/1
Glumina (kog Zvornika): 5717
Gölhisar (Jezera kod Jajca): 5473
Goražde: 5357; 5387; 5471; 5517; 5545

Gornja mahala: 5627
Gornji Vakuf: 5456; 5606; 5701
Gradačac: 5336; 5395; 5515
Gračanica: 5362; 5418/4
Gračanica (kod Bugojna): 5456; 5488

H

Halep: 5398; 5536; 5563
Hanija (na Kritu): 5425
Hudžend: 5262

I

Istanbul: 5258; 5259/2; 5266/2; 5286; 5283; 5309/2; 5308; 5392; 5487; 5490; 5538; 5563; 5564; 5622; 5633; 5658; 5665; 5754; 5779; 5788; 5807
Izmir: 5603; 5796

J

Jabuka (kod Foče): 5734/4
Jajce: 5352; 5473; 5761
Janja: 5391; 5531; 5538; 5632; 5736
Jerusalim: 5648/3

K

Kairo: 5290; 5312; 5397; 5401; 5419; 5616; 5626
Kajsarija: 5567
Kakanj: 5422
Kalkuta: 5286; 5394; 5396; 5425; 5609; 5617; 5626
Kastamonija: 5518
Ključ: 5353
Konja: 5425
Konjic: 5455; 5499; 5566; 5725; 5786
Kordoba: 5789
Kotor Varoš: 5694
Kreševo: 5734/4

L

Lahor: 5427
Lepenica (kod Tešnja): 5728
Livno: 5431; 5550; 5634
London: 5386; 5516
Loznik (kod Visokog): 5345

LJ

Ljubinje: 5351

M

Maoča (kog Brčkog): 5686
Marselj (fr. Marseille): 5563
Medina: 5633; 5672/23; 5787/1
Mekka: 5492; 5516; 5662/4; 5669/3; 5754/1; 5787/2
Milodraž (kod Fojnice): 5738
Mostar: 5277; 5285; 5289; 5364; 5371; 5456; 5483; 5491; 5512; 5520; 5525; 5532; 5535; 5540; 5611; 5625/3; 5628; 5630; 5682; 5683; 5708; 5734/4; 5776; 5790; 5807
Mrežica (kod Foče): 5579
Muğlā (u provinciji Menteše u Anadoliji): 5680/3

N

Nevabad (kod Prusca): 5327; 5565
Nevesinje: 5316

Nevrekop (kod Soluna u Grčkoj): 5425
Niš: 5497
Nova Varoš: 5501; 5654
Novi Pazar: 5409

O

Obre (kod Kaknja): 5345
Odžak: 5617
Odžak (kod Ustikoline): 5424
Orahovice (kod Goražda): 5357
Orahovice (kod Konjica): 5566
Orašje: 5601
Ostrožac (tvrđava): 5741

P

Pazarić: 5734/4
Podgorica: 5484
Pojske (kod Zenice): 5732/4
Požega: 5327
Priluk (kod Živinica): 5427
Prnjavor: 5399
Prusac: 5327; 5565; 5639; 5726
Puhovac: 5699

Q

Qalqašandī (u Egiptu): 5616
Quds = Jerusalim

R

Radoviš: 5652/2
Rudo: 5770
Rušćuk (u Bugarskoj): 5564

S

Samakova (u Bugarskoj): 5280
Sana = Sanski Most
Sanski Most: 5353; 5440; 5460; 5500; 5591
Sarajevo:5258; 5265; 5268; 5269; 5278; 5279; 5280; 5283; 5286; 5288; 5291/3; 5292; 5293; 5298; 5299; 5300; 5301; 5302; 5305; 5309; 5310; 5313; 5316; 5324; 5340; 5341; 5342; 5345; 5348; 5351; 5365; 5370; 5372; 5373; 5377; 5379; 5388; 5391; 5394; 5397; 5405; 5409; 5416; 5420; 5421; 5425; 5429; 5430; 5431; 5432; 5437/1; 5439; 5441; 5442; 5446; 5447; 5448; 5452; 5453; 5465; 5476; 5484; 5485; 5495; 5496; 5497; 5498; 5499; 5502; 5518; 5523; 5536; 5544; 5548; 5552; 5554; 5555; 5558; 5563; 5565; 5568; 5573; 5577; 5579; 5608; 5619; 5624; 5626; 5628; 5633; 5635; 5636; 5637; 5638; 5641; 5644; 5645; 5659; 5663; 5665; 5667; 5671; 5672; 5675; 5677; 5683; 5685; 5687; 5696; 5701; 5702; 5703; 5709; 5710; 5712; 5714; 5715; 5723; 5724; 5729; 5734/4; 5747; 5748; 5749; 5752; 5766; 5769; 5773; 5774; 5779; 5780; 5786; 5787; 5792; 5796; 5807
Sažići (kod Travnika): 5688
Semerkand: 5259/1; 5414/2;
Seonice (kod Konjica): 5499
Seres (kod Soluna u Grčkoj): 5268
Silistrie (na Dunavu u Bugarskoj): 5662/5; 5662/8; 5796/1
Sinop (u Turskoj): 5563
Sivas: 5424

Sofija:5425; 5769/2
Solun: 5268; 5425
Srijem: 5286
Stari Majdan: 5724
Stolac: 5550; 5572; 5583; 5592; 5594; 5771
Stranjani (kod Zenice): 5381; 5372/4
Struga: 5294; 5321; 5345; 5357; 5606; 5713; 5740; 5784; 5791; 5803

Š

Šehovci (ili Šehovice): 5378
Šiprage (kod Kotor Varoši): 5694
Širaz: 5285

T

Tarsus: 5281; 5567
Taškent: 5308/2
Tešanj: 5354; 5671/1; 5706; 5728
Travnik: 5261; 5272; 5279; 5287; 5303; 5315; 5337; 5343; 5365; 5378; 5384/7; 5393; 5396; 5407; 5408; 5412; 5420; 5434; 5451; 5457; 5462; 5464; 5467; 5468; 5473; 5489; 5494; 5518; 5523; 5527; 5527; 5540; 5562; 5574; 5575; 5610; 5615;5618; 5634; 5640; 5661/2; 5688; 5699; 5706; 5707; 5721; 5737; 5741; 5797/5; 5798; 5805
Trebinje: 5281; 5439; 5483; 5484/1; 5493; 5524; 5765
Turbe (kod Travnika): 5304
Tuzla: 5263; 5684

U

Ulcinj: 5501; 5654
Uskudar (četvrt u Istanbulu): 5568
Ustikolina: 5424
Užice: 5632; 5696

V

Valjevo: 5583
Varcer Vakuf (Mrkonjić Grad): 5401; 5472; 5799
Vitez: 5692

Z

Zagreb: 5656/4
Zenica: 5268; 5381; 5429; 5439; 5453; 5511; 5565; 5638; 5687; 5692; 5732
Zvornik: 5323; 5330; 5361; 5363; 5375; 5398; 5403; 5417; 5454; 5470; 5509; 5564; 5580; 5704; 5717; 5778; 5782; 5789

Ž

Žepče: 5660/3; 5727; 5733; 5805
Živinice: 5443

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R- 773	5358	R-4599	5278	R-4864	5681	R-5134	5758
R- 805	5356	R-4604	5285	R-4872	5673	R-5149	5459
R-1449	5569	R-4609	5611	R-4880	5273	R-5152	5575
R-1634	5656	R-4612	5277	R-4881	5320	R-5156	5706
R-1778	5335	R-4620	5535	R-4887	5679	R-5168	5560
R-2103	5587	R-4621	5289	R-4913	5675	R-5176	5797
R-2157	5344	R-4628	5521	R-4946	5479	R-5177	5737
R-2304	5349	R-4629	5533	R-4980	5801	R-5179	5588
R-2609	5359	R-4635	5579	R-4984	5350	R-5182	5643
R-2856	5802	R-4638	5512	R-4987	5640	R-5186	5388
R-2929	5805	R-4662	5525	R-5000	5661	R-5189	5741
R-3002	5339	R-4677	5263	R-5008	5725	R-5191	5618
R-3046	5336	R-4704	5355	R-5009	5323	R-5194	5400
R-3294	5806	R-4711	5807	R-5014	5800	R-5205	5775
R-3705	5625	R-4713	5583	R-5020	5527	R-5206	5727
R-4156	5367	R-4714	5761	R-5046	5561	R-5207	5434
R-4258	5739	R-4724	5612	R-5048	5353	R-5208	5297
R-4306	5804	R-4732	5363	R-5053	5401	R-5223	5648
R-4405	5556	R-4746	5788	R-5080	5337	R-5226	5478
R-4410	5328	R-4753	5704	R-5081	5322	R-5228	5745
R-4412	5490	R-4754	5435	R-5083	5603	R-5260	5310
R-4452	5493	R-4757	5781	R-5085	5570	R-5262	5619
R-4463	5598	R-4786	5601	R-5092	5654	R-5263	5568
R-4465	5410	R-4788	5486	R-5105	5501	R-5265	5774
R-4488	5383	R-4809	5475	R-5112	5699	R-5268	5431
R-4497	5808	R-4821	5576	R-5121	5498	R-5269	5729
R-4557	5597	R-4824	5770	R-5124	5462	R-5270	5554
R-4565	5371	R-4843	5511	R-5128	5631	R-5271	5624
R-4578	5790	R-4853	5581	R-5130	5464	R-5272	5313
R-4595	5543	R-4863	5551	R-5131	5494	R-5273	5265

R-5274	5391
R-5275	5633
R-5317	5418
R-5329	5647
R-5334	5373
R-5347	5702
R-5351	5573
R-5352	5453
R-5365	5348
R-5386	5497
R-5400	5331
R-5408	5441
R-5409	5416
R-5410	5305
R-5412	5292
R-5440	5641
R-5456	5787
R-5459	5710
R-5460	5780
R-5475	5452
R-5478	5703
R-5480	5628
R-5490	5773
R-5497	5792
R-5499	5465
R-5502	5793
R-5509	5743
R-5512	5299
R-5524	5644
R-5533	5748
R-5539	5559
R-5543	5645
R-5547	5309
R-5553	5340
R-5571	5555
R-5572	5298
R-5582	5286
R-5589	5715
R-5603	5697
R-5615	5446
R-5681	5476
R-5717	5752
R-5718	5324
R-5719	5448
R-5721	5714
R-5726	5301
R-5736	5796
R-5748	5665
R-5752	5300
R-5753	5423
R-5757	5432
R-5758	5672
R-5759	5552
R-5761	5293
R-5762	5769
R-5763	5676
R-5764	5558
R-5779	5637
R-5791	5496
R-5801	5677
R-5811	5377
R-5821	5316
R-5824	5671
R-5827	5749
R-5829	5636
R-5830	5430
R-5838	5659
R-5840	5548
R-5875	5502
R-5890	5318
R-5901	5696
R-5912	5663
R-5914	5701
R-5942	5635
R-5959	5280
R-5962	5580
R-5963	5747
R-5969	5288
R-5970	5724
R-5979	5283
R-5982	5766
R-5987	5421
R-6009	5342
R-6010	5302
R-6014	5667
R-6022	5314
R-6052	5442
R-6053	5370
R-6060	5394
R-6067	5419
R-6069	5425
R-6072	5258
R-6075	5534
R-6076	5519
R-6077	5447
R-6079	5397
R-6092	5670
R-6115	5660
R-6129	5463
R-6150	5368
R-6177	5695
R-6178	5311
R-6181	5590
R-6187	5596
R-6244	5574
R-6308	5279
R-6328	5275
R-6335	5530
R-6346	5411
R-6350	5407
R-6364	5267
R-6377	5389
R-6378	5392
R-6391	5608
R-6392	5589
R-6393	5613
R-6396	5585
R-6399	5528
R-6409	5609
R-6424	5544
R-6434	5518
R-6434	5520
R-6435	5532
R-6450	5449
R-6452	5616
R-6453	5386
R-6454	5549
R-6455	5266
R-6458	5542
R-6477	5483
R-6478	5582
R-6479	5405
R-6489	5771
R-6491	5623
R-6493	5572
R-6499	5281
R-6501	5550
R-6504	5351
R-6512	5438
R-6516	5524
R-6518	5776
R-6524	5686
R-6527	5586
R-6528	5753

R-6529	5347
R-6539	5509
R-6540	5417
R-6541	5375
R-6550	5789
R-6554	5778
R-6556	5399
R-6561	5716
R-6563	5503
R-6564	5492
R-6565	5514
R-6567	5750
R-6578	5354
R-6580	5662
R-6588	5692
R-6595	5593
R-6612	5291
R-6613	5290
R-6642	5321
R-6645	5606
R-6646	5345
R-6653	5713
R-6656	5791
R-6660	5357
R-6667	5803
R-6673	5733
R-6679	5584
R-6696	5627
R-6699	5414
R-6706	5567
R-6717	5537
R-6718	5270
R-6719	5522
R-6730	5312
R-6733	5563
R-6740	5259
R-6765	5262
R-6771	5466
R-6781	5374
R-6783	5621
R-6799	5754
R-6903	5426
R-6939	5685
R-6949	5786
R-6995	5682
R-7050	5282
R-7057	5387
R-7059	5541
R-7063	5404
R-7068	5517
R-7072	5510
R-7077	5415
R-7078	5545
R-7081	5707
R-7089	5571
R-7091	5264
R-7096	5566
R-7097	5325
R-7101	5735
R-7107	5614
R-7108	5458
R-7116	5294
R-7117	5471
R-7121	5740
R-7123	5487
R-7129	5379
R-7130	5338
R-7132	5306
R-7133	5505
R-7134	5296
R-7136	5630
R-7146	5477
R-7150	5642
R-7158	5639
R-7171	5783
R-7173	5784
R-7179	5650
R-7182	5666
R-7192	5652
R-7217	5629
R-7221	5744
R-7228	5700
R-7243	5708
R-7249	5653
R-7262	5712
R-7272	5711
R-7289	5646
R-7290	5746
R-7347	5689
R-7348	5433
R-7350	5376
R-7356	5276
R-7381	5684
R-7389	5481
R-7392	5366
R-7398	5674
R-7399	5763
R-7412	5709
R-7414	5620
R-7420	5474
R-7437	5756
R-7535	5484
R-7588	5295
R-7616	5678
R-7619	5638
R-7656	5742
R-7666	5565
R-7669	5439
R-7676	5455
R-7678	5785
R-7687	5751
R-7688	5429
R-7689	5268
R-7697	5461
R-7699	5698
R-7700	5779
R-7701	5308
R-7702	5504
R-7704	5480
R-7719	5413
R-7722	5428
R-7723	5364
R-7728	5269
R-7730	5694
R-7752	5271
R-7769	5728
R-7953	5317
R-7954	5346
R-7955	5329
R-7956	5330
R-7957	5365
R-7958	5362
R-7959	5327
R-7960	5332
R-7961	5333
R-7962	5343
R-7989	5319
R-7990	5334
R-7991	5352
R-7992	5360
R-7993	5564
R-7994	5591
R-7995	5599
R-7996	5578

R-7997	5592	R-8083	5408	R-8123	5557	R-8162	5693
R-7998	5600	R-8084	5409	R-8124	5539	R-8163	5422
R-8000	5457	R-8088	5378	R-8125	5440	R-8164	5523
R-8001	5467	R-8089	5380	R-8126	5577	R-8165	5260
R-8002	5460	R-8090	5382	R-8127	5406	R-8166	5445
R-8003	5472	R-8091	5384	R-8128	5402	R-8167	5767
R-8004	5468	R-8092	5602	R-8129	5531	R-8168	5772
R-8005	5456	R-8093	5604	R-8130	5491	R-8169	5326
R-8006	5469	R-8094	5450	R-8131	5443	R-8170	5372
R-8007	5470	R-8095	5451	R-8133	5594	R-8171	5777
R-8008	5482	R-8096	5605	R-8134	5595	R-8172	5765
R-8009	5485	R-8097	5607	R-8135	5361	R-8177	5444
R-8019	5495	R-8098	5274	R-8136	5690	R-8178	5615
R-8020	5506	R-8099	5610	R-8137	5717	R-8179	5284
R-8021	5499	R-8100	5536	R-8138	5718	R-8180	5768
R-8022	5507	R-8101	5287	R-8139	5730	R-8181	5755
R-8023	5513	R-8102	5390	R-8140	5719	R-8182	5759
R-8024	5508	R-8103	5398	R-8141	5687	R-8183	5760
R-8025	5500	R-8104	5738	R-8142	5720	R-8198	5669
R-8026	5515	R-8105	5396	R-8143	5683	R-8206	5764
R-8027	5424	R-8106	5395	R-8144	5688	R-8207	5489
R-8033	5626	R-8107	5393	R-8145	5721	R-8208	5658
R-8034	5632	R-8108	5412	R-8146	5722	R-8209	5657
R-8041	5427	R-8109	5617	R-8147	5723	R-8210	5655
R-8042	5437	R-8110	5526	R-8148	5726	R-8211	5680
R-8043	5436	R-8111	5261	R-8149	5731	R-8212	5664
R-8067	5303	R-8113	5454	R-8150	5691	R-8213	5782
R-8068	5307	R-8114	5341	R-8151	5705	R-8214	5795
R-8069	5304	R-8115	5634	R-8152	5736	R-8215	5651
R-8073	5538	R-8116	5529	R-8153	5734	R-8216	5798
R-8074	5540	R-8117	5420	R-8154	5732	R-8217	5562
R-8075	5546	R-8118	5315	R-8155	5385	R-8218	5762
R-8076	5516	R-8119	5488	R-8158	5369	R-8220	5757
R-8078	5547	R-8120	5381	R-8159	5794	R-8221	5668
R-8081	5473	R-8121	5649	R-8160	5553	R-8222	5799
R-8082	5403	R-8122	5272	R-8161	5622		

KONGRUENCIJA BROJEVA II

5258	R-6072	5288	R-5969	5318	R-5890	5348	R-5365
5259	R-6740	5289	R-4621	5319	R-7989	5349	R-2304
5260	R-8165	5290	R-6613	5320	R-4881	5350	R-4984
5261	R-8111	5291	R-6612	5321	R-6642	5351	R-6504
5262	R-6765	5292	R-5412	5322	R-5081	5352	R-7991
5263	R-4677	5293	R-5761	5323	R-5009	5353	R-5048
5264	R-7091	5294	R-7116	5324	R-5718	5354	R-6578
5265	R-5273	5295	R-7588	5325	R-7097	5355	R-4704
5266	R-6455	5296	R-7134	5326	R-8169	5356	R- 805
5267	R-6364	5297	R-5208	5327	R-7959	5357	R-6660
5268	R-7689	5298	R-5572	5328	R-4410	5358	R- 773
5269	R-7728	5299	R-5512	5329	R-7955	5359	R-2609
5270	R-6718	5300	R-5752	5330	R-7956	5360	R-7992
5271	R-7752	5301	R-5726	5331	R-5400	5361	R-8135
5272	R-8122	5302	R-6010	5332	R-7960	5362	R-7958
5273	R-4880	5303	R-8067	5333	R-7961	5363	R-4732
5274	R-8098	5304	R-8069	5334	R-7990	5364	R-7723
5275	R-6328	5305	R-5410	5335	R-1778	5365	R-7957
5276	R-7356	5306	R-7132	5336	R-3046	5366	R-7392
5277	R-4612	5307	R-8068	5337	R-5080	5367	R-4156
5278	R-4599	5308	R-7701	5338	R-7130	5368	R-6150
5279	R-6308	5309	R-5547	5339	R-3002	5369	R-8158
5280	R-5959	5310	R-5260	5340	R-5553	5370	R-6053
5281	R-6499	5311	R-6178	5341	R-8114	5371	R-4565
5282	R-7050	5312	R-6730	5342	R-6009	5372	R-8170
5283	R-5979	5313	R-5272	5343	R-7962	5373	R-5334
5284	R-8179	5314	R-6022	5344	R-2157	5374	R-6781
5285	R-4604	5315	R-8118	5345	R-6646	5375	R-6541
5286	R-5582	5316	R-5821	5346	R-7954	5376	R-7350
5287	R-8101	5317	R-7953	5347	R-6529	5377	R-5811

5378	R-8088
5379	R-7129
5380	R-8089
5381	R-8120
5382	R-8090
5383	R-4488
5384	R-8091
5385	R-8155
5386	R-6453
5387	R-7057
5388	R-5186
5389	R-6377
5390	R-8102
5391	R-5274
5392	R-6378
5393	R-8107
5394	R-6060
5395	R-8106
5396	R-8105
5397	R-6079
5398	R-8103
5399	R-6556
5400	R-5194
5401	R-5053
5402	R-8128
5403	R-8082
5404	R-7063
5405	R-6479
5406	R-8127
5407	R-6350
5408	R-8083
5409	R-8084
5410	R-4465
5411	R-6346
5412	R-8108
5413	R-7719
5414	R-6699
5415	R-7077
5416	R-5409
5417	R-6540
5418	R-5317
5419	R-6067
5420	R-8117
5421	R-5987
5422	R-8163
5423	R-5753
5424	R-8027
5425	R-6069
5426	R-6903
5427	R-8041
5428	R-7722
5429	R-7688
5430	R-5830
5431	R-5268
5432	R-5757
5433	R-7348
5434	R-5207
5435	R-4754
5436	R-8043
5437	R-8042
5438	R-6512
5439	R-7669
5440	R-8125
5441	R-5408
5442	R-6052
5443	R-8131
5444	R-8177
5445	R-8166
5446	R-5615
5447	R-6077
5448	R-5719
5449	R-6450
5450	R-8094
5451	R-8095
5452	R-5475
5453	R-5352
5454	R-8113
5455	R-7676
5456	R-8005
5457	R-8000
5458	R-7108
5459	R-5149
5460	R-8002
5461	R-7697
5462	R-5124
5463	R-6129
5464	R-5130
5465	R-5499
5466	R-6771
5467	R-8001
5468	R-8004
5469	R-8006
5470	R-8007
5471	R-7117
5472	R-8003
5473	R-8081
5474	R-7420
5475	R-4809
5476	R-5681
5477	R-7146
5478	R-5226
5479	R-4946
5480	R-7704
5481	R-7389
5482	R-8008
5483	R-6477
5484	R-7535
5485	R-8009
5486	R-4788
5487	R-7123
5488	R-8119
5489	R-8207
5490	R-4412
5491	R-8130
5492	R-6564
5493	R-4452
5494	R-5131
5495	R-8019
5496	R-5791
5497	R-5386
5498	R-5121
5499	R-8021
5500	R-8025
5501	R-5105
5502	R-5875
5503	R-6563
5504	R-7702
5505	R-7133
5506	R-8020
5507	R-8022
5508	R-8024
5509	R-6539
5510	R-7072
5511	R-4843
5512	R-4638
5513	R-8023
5514	R-6565
5515	R-8026
5516	R-8076
5517	R-7068
5518	R-6434
5519	R-6076
5520	R-6434
5521	R-4628

5522	R-6719
5523	R-8164
5524	R-6516
5525	R-4662
5526	R-8110
5527	R-5020
5528	R-6399
5529	R-8116
5530	R-6335
5531	R-8129
5532	R-6435
5533	R-4629
5534	R-6075
5535	R-4620
5536	R-8100
5537	R-6717
5538	R-8073
5539	R-8124
5540	R-8074
5541	R-7059
5542	R-6458
5543	R-4595
5544	R-6424
5545	R-7078
5546	R-8075
5547	R-8078
5548	R-5840
5549	R-6454
5550	R-6501
5551	R-4863
5552	R-5759
5553	R-8160
5554	R-5270
5555	R-5571
5556	R-4405
5557	R-8123
5558	R-5764
5559	R-5539
5560	R-5168
5561	R-5046
5562	R-8217
5563	R-6733
5564	R-7993
5565	R-7666
5566	R-7096
5567	R-6706
5568	R-5263
5569	R-1449
5570	R-5085
5571	R-7089
5572	R-6493
5573	R-5351
5574	R-6244
5575	R-5152
5576	R-4821
5577	R-8126
5578	R-7996
5579	R-4635
5580	R-5962
5581	R-4853
5582	R-6478
5583	R-4713
5584	R-6679
5585	R-6396
5586	R-6527
5587	R-2103
5588	R-5179
5589	R-6392
5590	R-6181
5591	R-7994
5592	R-7997
5593	R-6595
5594	R-8133
5595	R-8134
5596	R-6187
5597	R-4557
5598	R-4463
5599	R-7995
5600	R-7998
5601	R-4786
5602	R-8092
5603	R-5083
5604	R-8093
5605	R-8096
5606	R-6645
5607	R-8097
5608	R-6391
5609	R-6409
5610	R-8099
5611	R-4609
5612	R-4724
5613	R-6393
5614	R-7107
5615	R-8178
5616	R-6452
5617	R-8109
5618	R-5191
5619	R-5262
5620	R-7414
5621	R-6783
5622	R-8161
5623	R-6491
5624	R-5271
5625	R-3705
5626	R-8033
5627	R-6696
5628	R-5480
5629	R-7217
5630	R-7136
5631	R-5128
5632	R-8034
5633	R-5275
5634	R-8115
5635	R-5942
5636	R-5829
5637	R-5779
5638	R-7619
5639	R-7158
5640	R-4987
5641	R-5440
5642	R-7150
5643	R-5182
5644	R-5524
5645	R-5543
5646	R-7289
5647	R-5329
5648	R-5223
5649	R-8121
5650	R-7179
5651	R-8215
5652	R-7192
5653	R-7249
5654	R-5092
5655	R-8210
5656	R-1634
5657	R-8209
5658	R-8208
5659	R-5838
5660	R-6115
5661	R-5000
5662	R-6580
5663	R-5912
5664	R-8212
5665	R-5748

5666	R-7182
5667	R-6014
5668	R-8221
5669	R-8198
5670	R-6092
5671	R-5824
5672	R-5758
5673	R-4872
5674	R-7398
5675	R-4913
5676	R-5763
5677	R-5801
5678	R-7616
5679	R-4887
5680	R-8211
5681	R-4864
5682	R-6995
5683	R-8143
5684	R-7381
5685	R-6939
5686	R-6524
5687	R-8141
5688	R-8144
5689	R-7347
5690	R-8136
5691	R-8150
5692	R-6588
5693	R-8162
5694	R-7730
5695	R-6177
5696	R-5901
5697	R-5603
5698	R-7699
5699	R-5112
5700	R-7228
5701	R-5914
5702	R-5347
5703	R-5478
5704	R-4753
5705	R-8151
5706	R-5156
5707	R-7081
5708	R-7243
5709	R-7412
5710	R-5459
5711	R-7272
5712	R-7262
5713	R-6653
5714	R-5721
5715	R-5589
5716	R-6561
5717	R-8137
5718	R-8138
5719	R-8140
5720	R-8142
5721	R-8145
5722	R-8146
5723	R-8147
5724	R-5970
5725	R-5008
5726	R-8148
5727	R-5206
5728	R-7769
5729	R-5269
5730	R-8139
5731	R-8149
5732	R-8154
5733	R-6673
5734	R-8153
5735	R-7101
5736	R-8152
5737	R-5177
5738	R-8104
5739	R-4258
5740	R-7121
5741	R-5189
5742	R-7656
5743	R-5509
5744	R-7221
5745	R-5228
5746	R-7290
5747	R-5963
5748	R-5533
5749	R-5827
5750	R-6567
5751	R-7687
5752	R-5717
5753	R-6528
5754	R-6799
5755	R-8181
5756	R-7437
5757	R-8220
5758	R-5134
5759	R-8182
5760	R-8183
5761	R-4714
5762	R-8218
5763	R-7399
5764	R-8206
5765	R-8172
5766	R-5982
5767	R-8167
5768	R-8180
5769	R-5762
5770	R-4824
5771	R-6489
5772	R-8168
5773	R-5490
5774	R-5265
5775	R-5205
5776	R-6518
5777	R-8171
5778	R-6554
5779	R-7700
5780	R-5460
5781	R-4757
5782	R-8213
5783	R-7171
5784	R-7173
5785	R-7678
5786	R-6949
5787	R-5456
5788	R-4746
5789	R-6550
5790	R-4578
5791	R-6656
5792	R-5497
5793	R-5502
5794	R-8159
5795	R-8214
5796	R-5736
5797	R-5176
5798	R-8216
5799	R-8222
5800	R-5014
5801	R-4980
5802	R-2856
5803	R-6667
5804	R-4306
5805	R-2929
5806	R-3294
5807	R-4711
5808	R-4497

PRILOZI

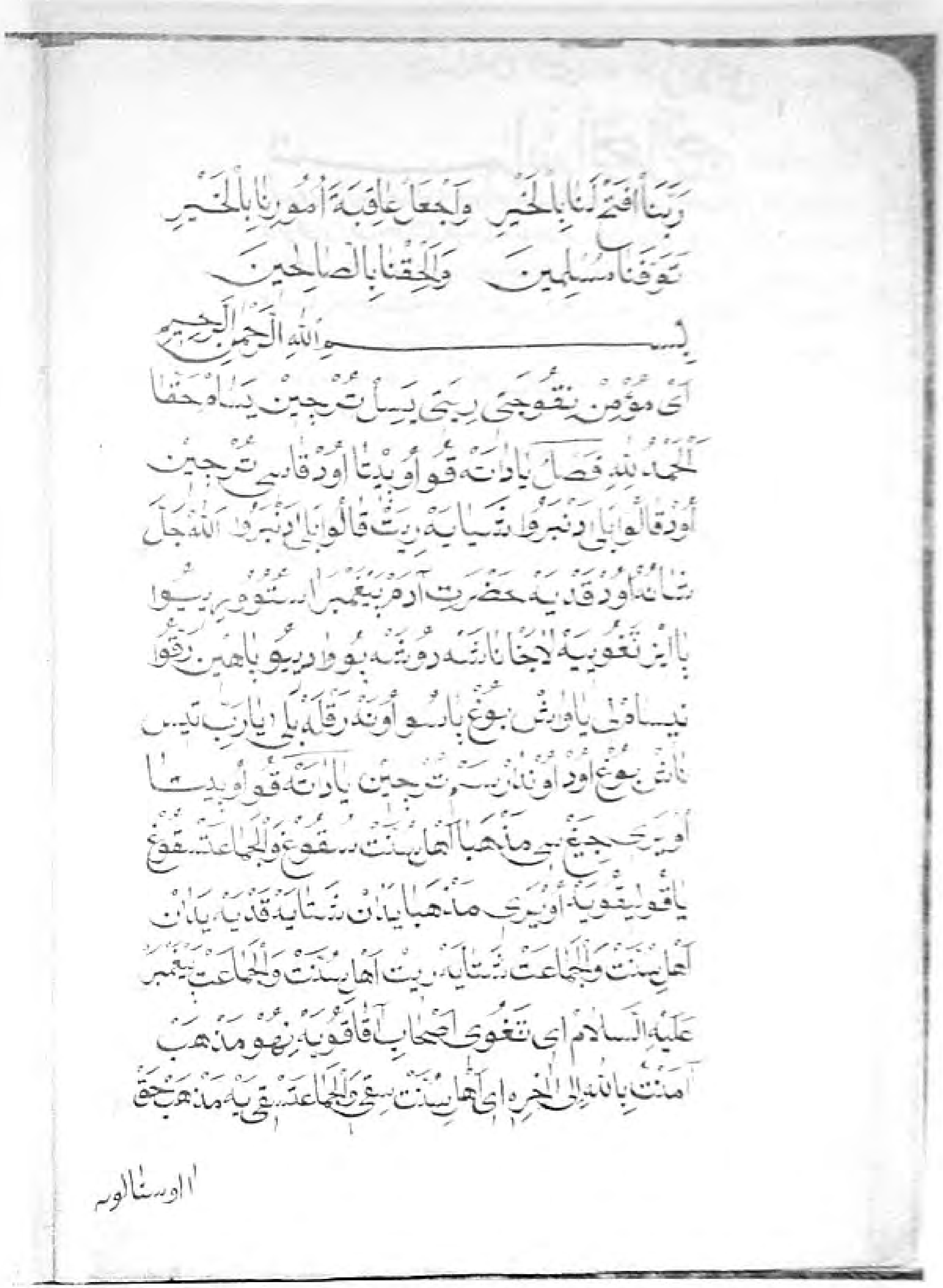

ربنا افتح لنا بالخير واجعل عاقبة امورنا بالخير
توفنا مسلمين والحقنا بالصالحين
بسم الله الرحمن الرحيم
اى مؤمن نقوجى بيحى بسات تجين يساه حقا
الحمد لله فصل بادته قوا وبدتا اودقاسى تجين
اودقالوا بلى دنبروا نشنايه بيت قالوا بلى دنبروا الله جل
شانه اودقديه حضرت آدم پيغمبر استوم پيسوا
بالز تغويه لاجانانته روينته بووا ديبو باهمين ذقوا
نيساقلى باوش بوغ باسو اوندرقله بلى يارب تيس
ناش بوغ اودا اونلرست تجين بادته قوا وبدتا
او بجيغ بى مذهبا اهل سنت سقوغ والجماعت سقوغ
باقوا تغويه او بيرى مذهبا يادن نشتايه قديه يادن
اهل سنت والجماعت نشتايه بيت اهل سنت والجماعت پيغمبر
عليه السلام اى تغوى اصحاب آقا قويه نهو مذهب
آمنت بالله الى آخره اى اهل سنت سقى والجماعت سقى يه مذهب حق

اوسنا او

Ilmihal na bosanskom jeziku, pisan arapskim pismom, od nepoznatog autora. (Prepisao Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Hāğā Būlī-zāde (Hadžabulić) 1306/1888. godine; R-3294).

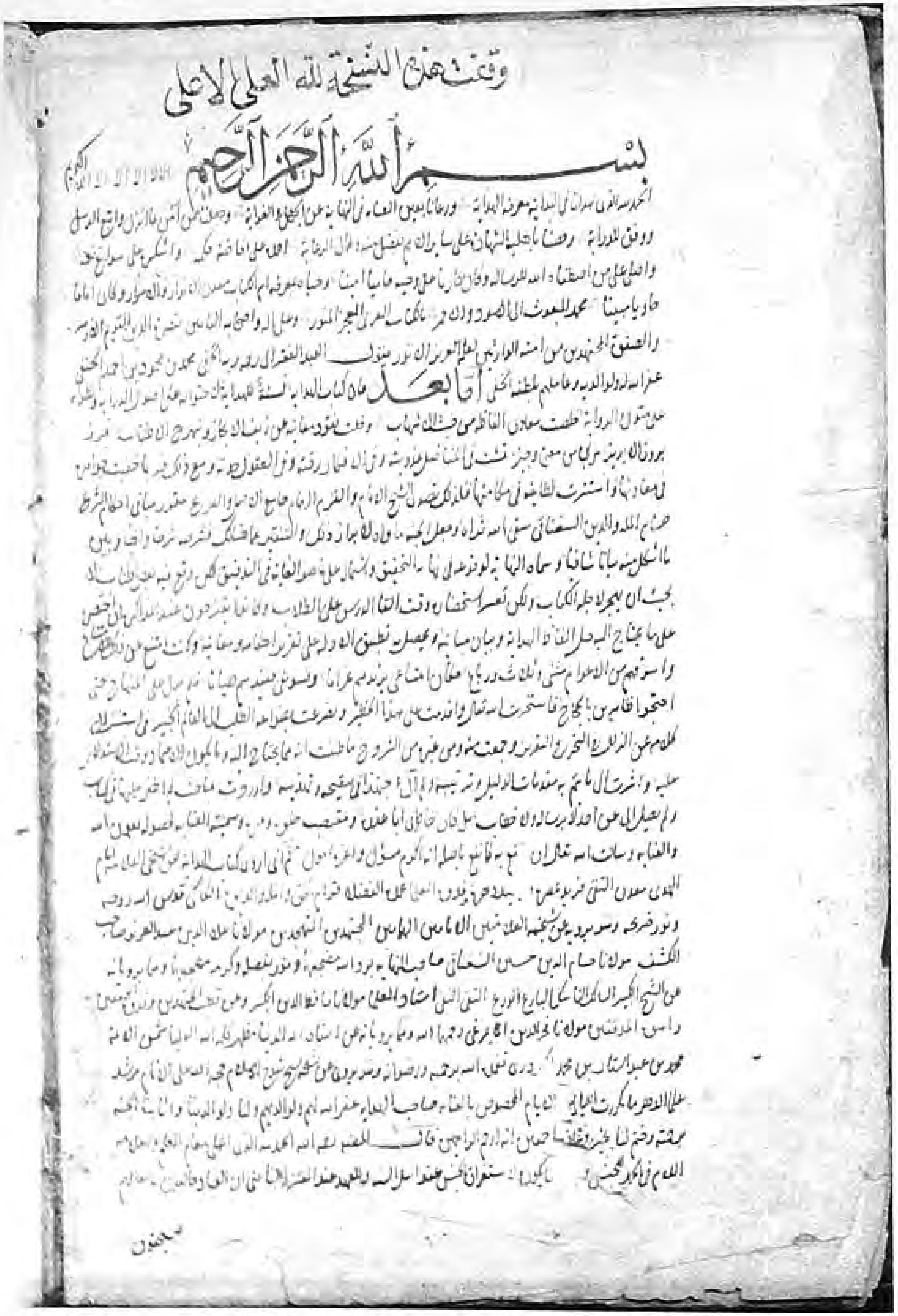

وقفت هذه النسخة لله العلي الاعلى

بسم الله الرحمن الرحيم

Naslovna strana djela AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA. (Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābartī, umro 786/1384. godine. Prepis iz 979/1572. godine; R-8105).

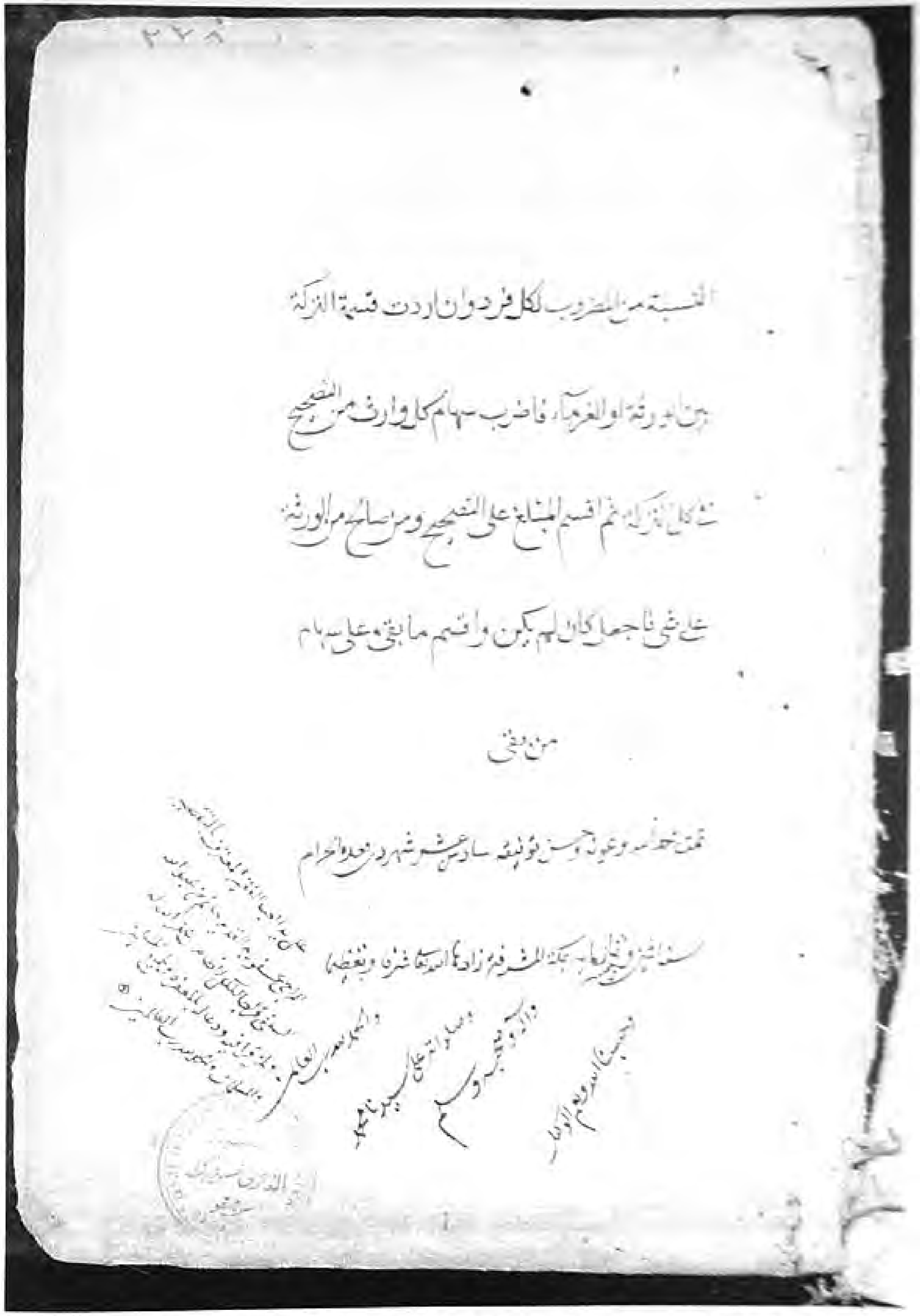

النسبة من المضروب لكل فرد وان اردت قسمة التركة

بين الورثة او الغرماء فاضرب سهام كل وارث من التصحيح

في كل التركة ثم اقسم المبلغ على التصحيح ومن صالح من الورثة

على شيء فاجعله كان لم يكن واقسم ما بقي على سهام

من بقي

تمت بحمد الله وعونه وحسن توفيقه سادس عشر شهر ذي القعدة الحرام

سنة اثنين وخمسين وثمانمائة بمكة المشرفة زادها الله تعالى شرفا وتعظيما

والحمد لله رب العالمين وصلواته على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم

وحسبنا الله ونعم الوكيل

Posljednja strana djela KANZ AD-DAQĀ'IQ. (Prepisao u Mekki Ġānim b. 'Abdullāh, 852/1448. godine; R-8076).

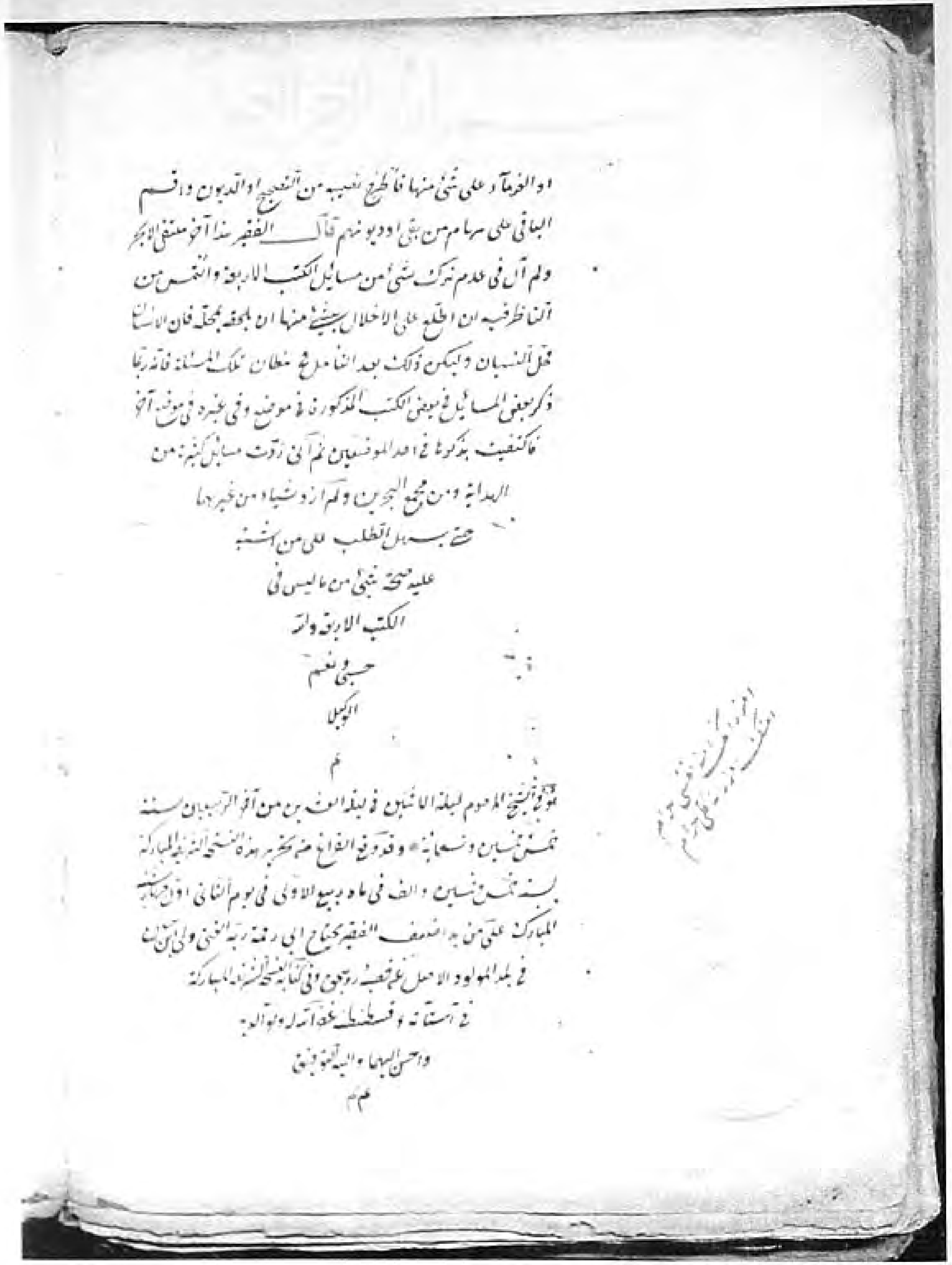

Posljednja strana djela MULTAQĀ AL-ABḤUR. (Prepisao u Carigradu Walī b. Ḥusayn, rodom iz grada Ruščuka u Bugarskoj, 1055/1645. godine; R-7993).

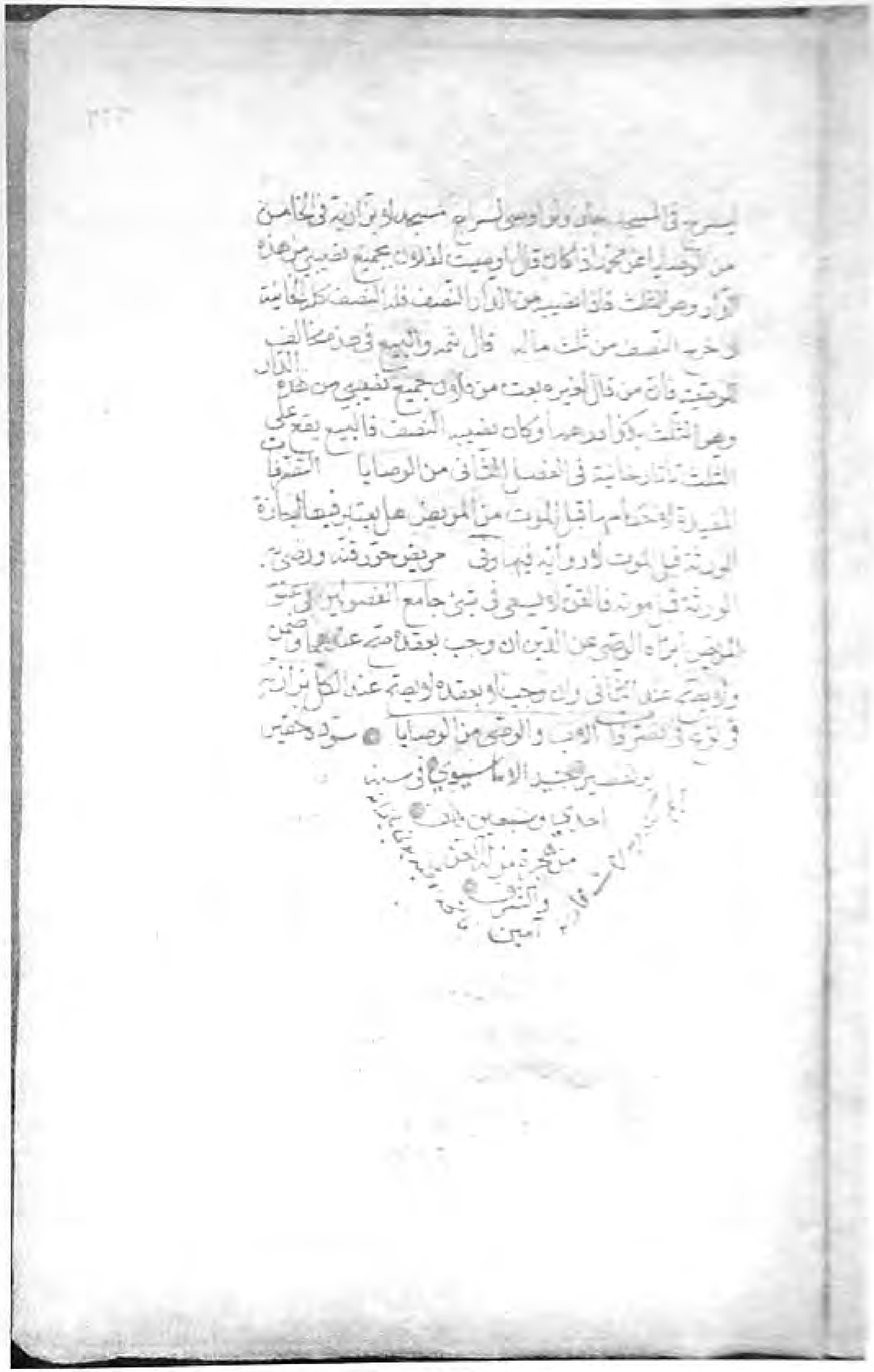

Posljednja strana djela WĀQIʿĀT AL-MUFTĪN. (Prepisao Ǧunayd al-Amāsiyawī 1071/1660. godine; R-5275).

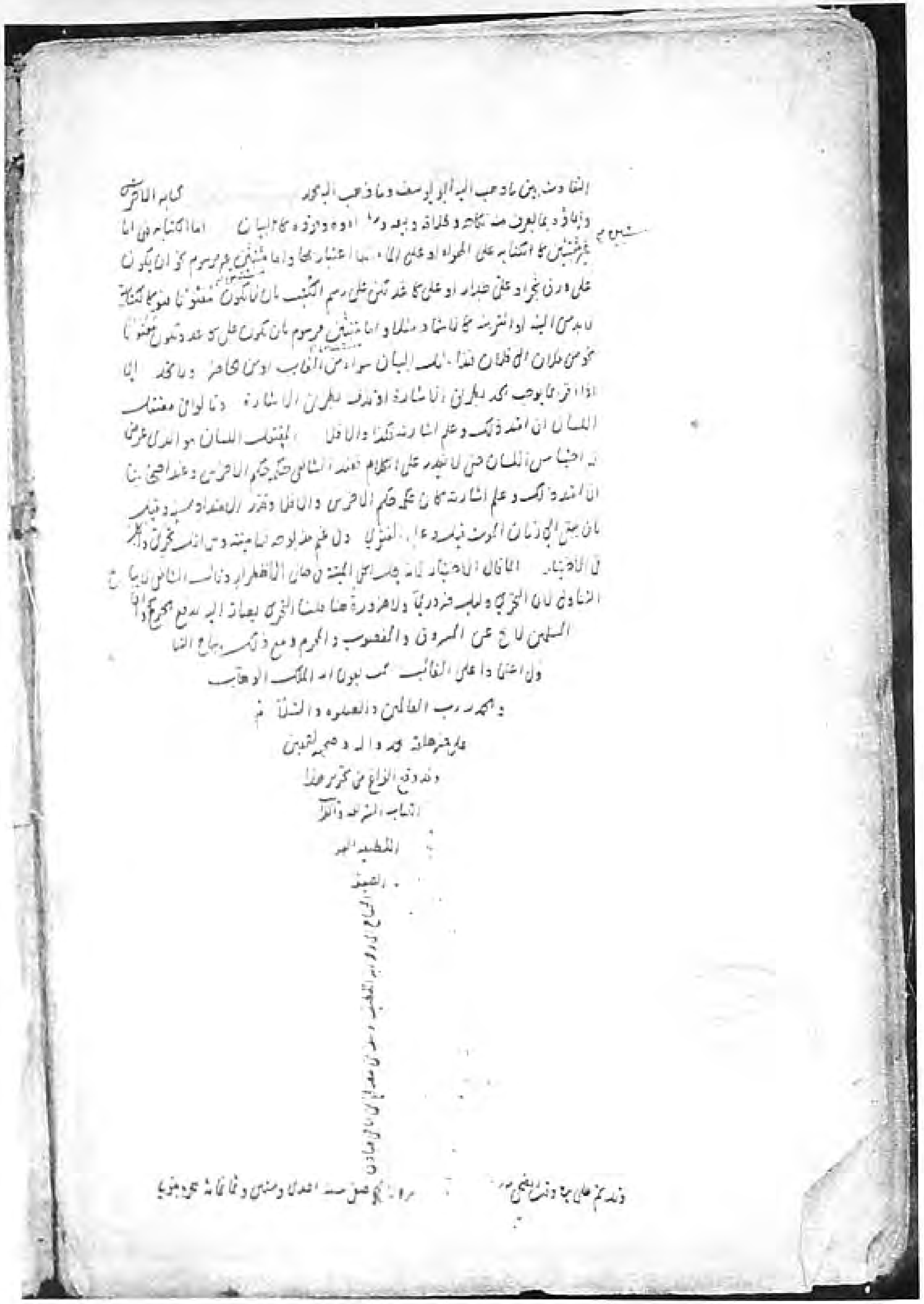

Posljednja strana djela ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀʼIL AL-HIDĀYA.
(Prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. Ḥāǧī Ṣādiq 861/1456. godine; R-8128).

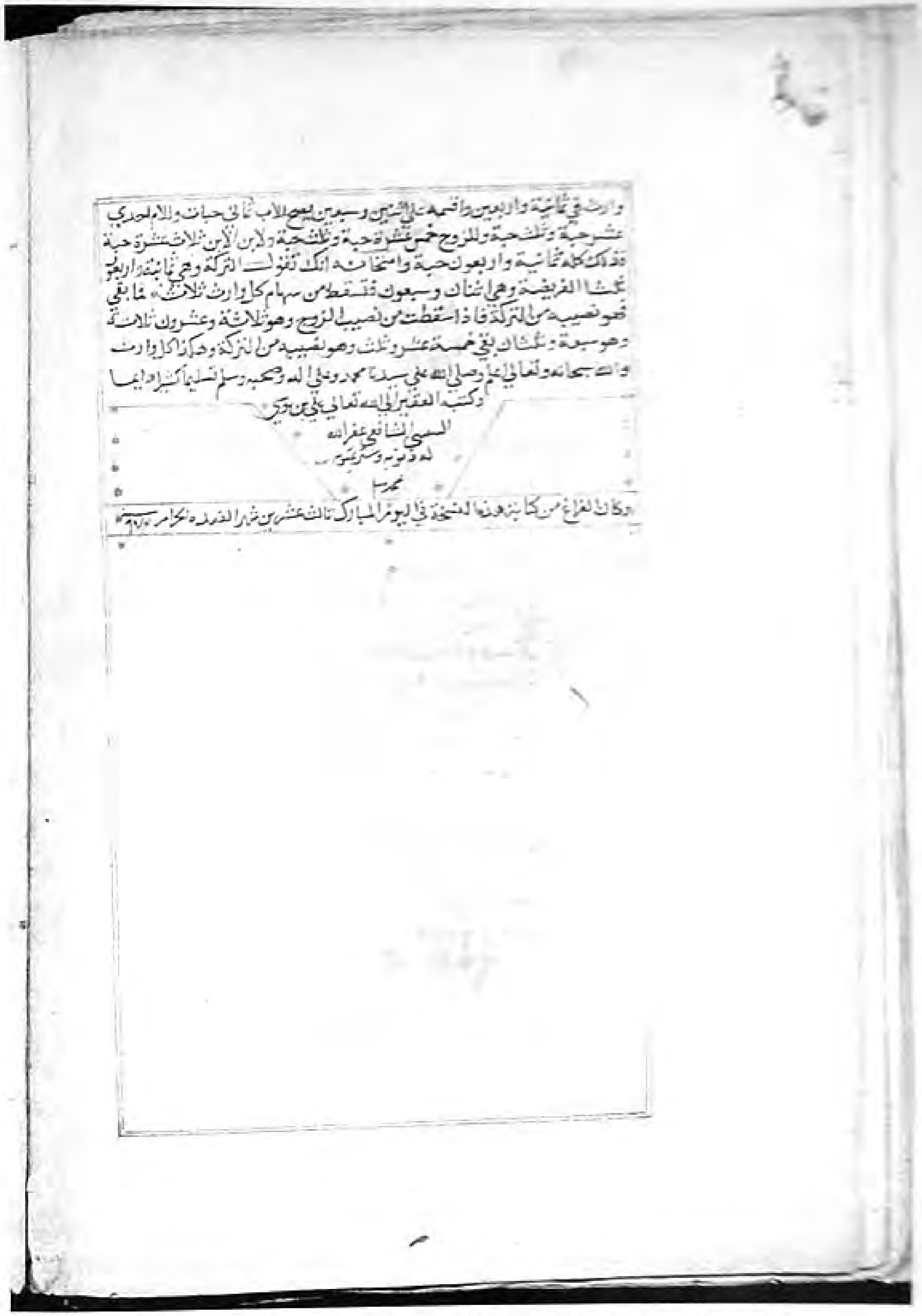

Posljednja strana djela AL-ĞAWHARA AN-NAYYIRA.
(Prepisao ʻAlī b. Mūsā as-Sūsī aš-Šāfiʻī 23. zul-kadeta 977/1570. godine; R-6455).

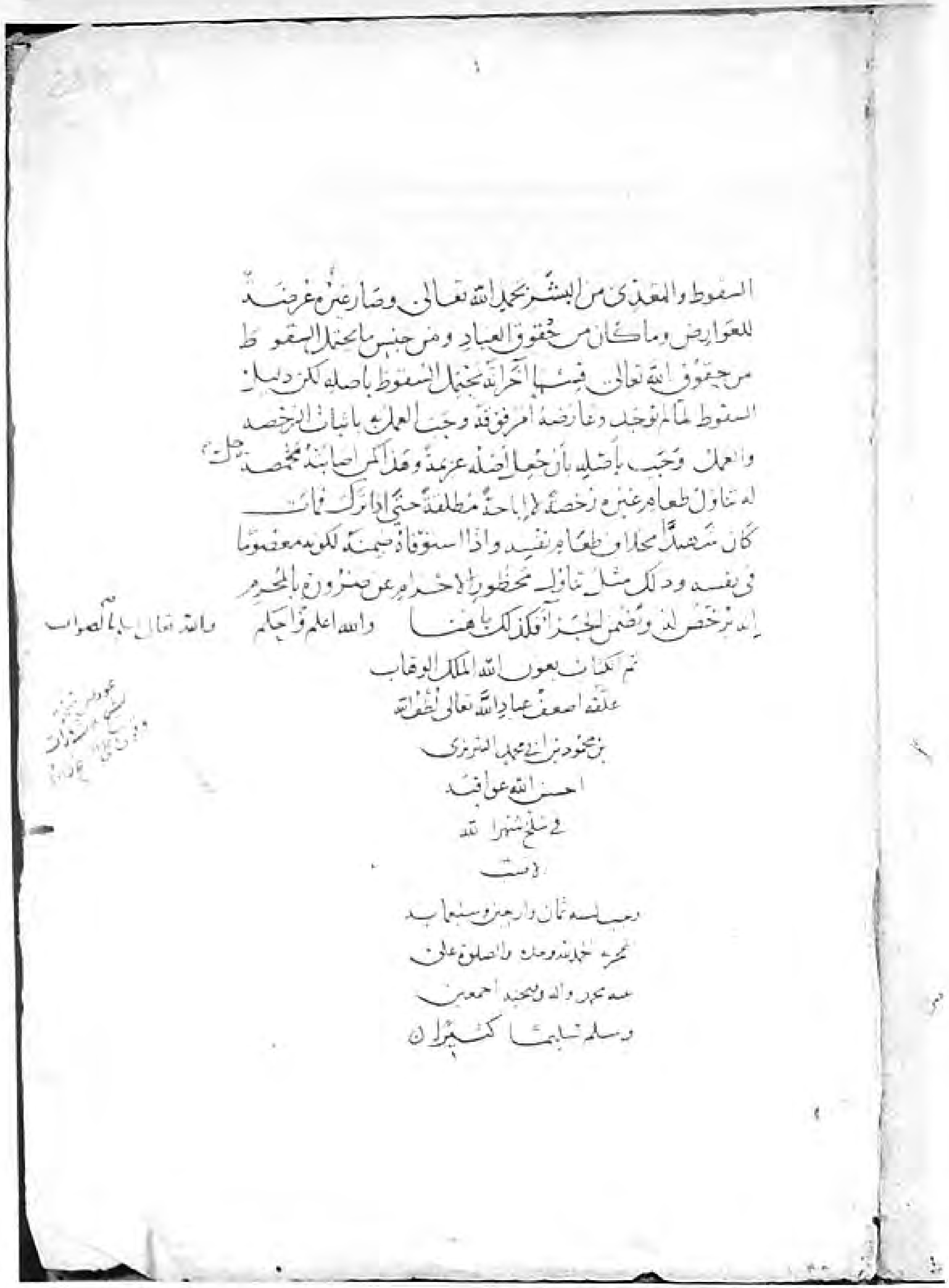

Posljednja strana djela KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA'RIFA AL-UṢŪL. (Prepisao Luṭfullāh b. Maḥmūd b. Abū Muḥammad at-Tabrīzī, 748/1347. godine; R-6072).

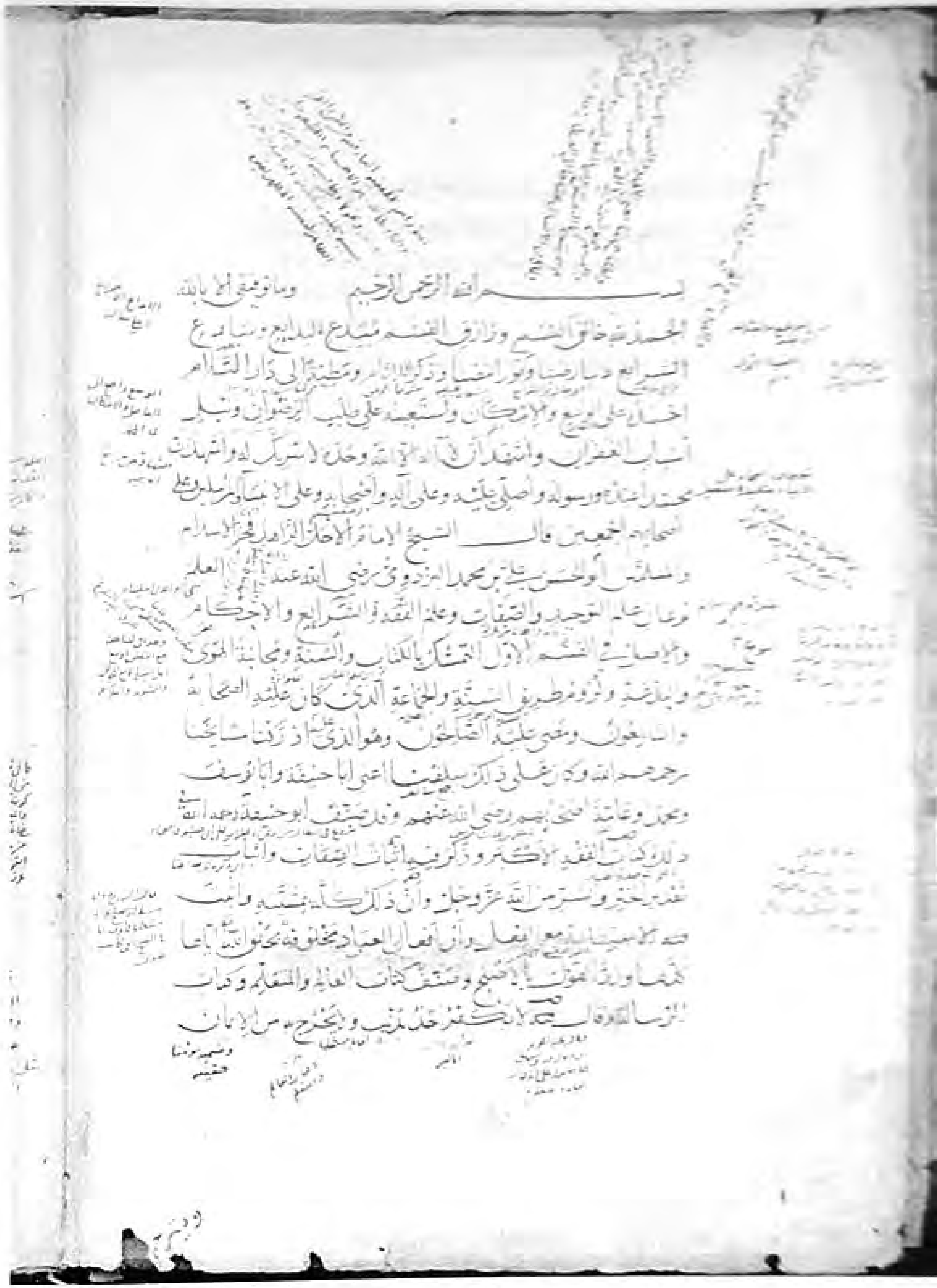

Naslovna strana djela KANZ AL-WUṢŪL ILĀ MA'RIFA AL-UṢŪL. (Napisao 'Alī b. Muḥammad b. al-Ḥusayn b. 'Abdulkarim b. Mūsā b. 'Īsā b. Muǧāhid al-Pazdawī, Faḫr al-Islām, umro 482/1089. godine; R-6072).

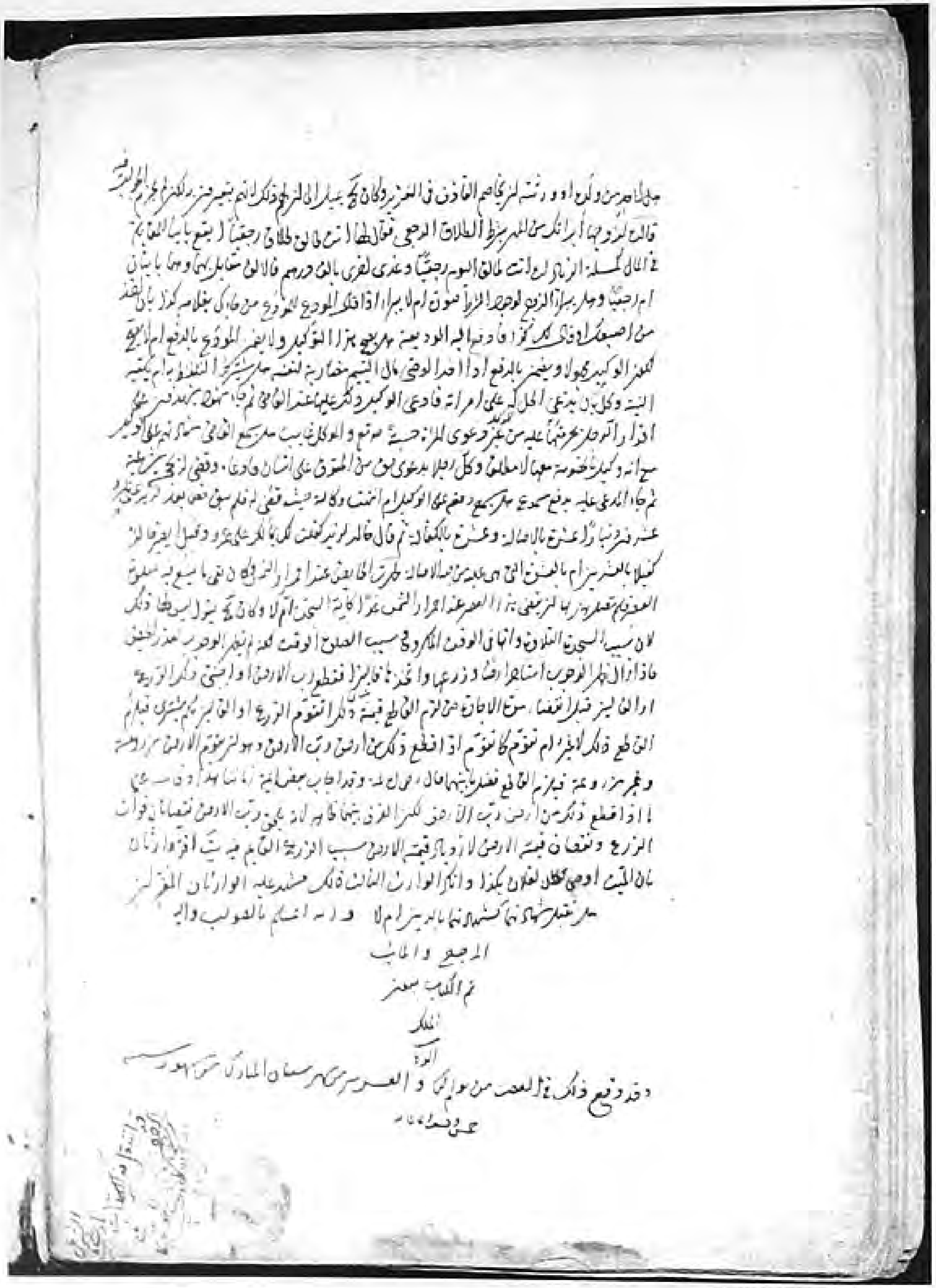

Posljednja strana djela QUNYA AL-MUNYA LI TATMĪM AL-ĠUNYA. (Napisao Muḥtār b. Maḥmūd b. Muḥammad az-Zāhidī al-Ġazmīnī, poznat još i po nadimcima Nağmuddīn i Abū ar-Rağā' umro 658/1260. godine. Prepis iz 895/1490. godine; R-6069).

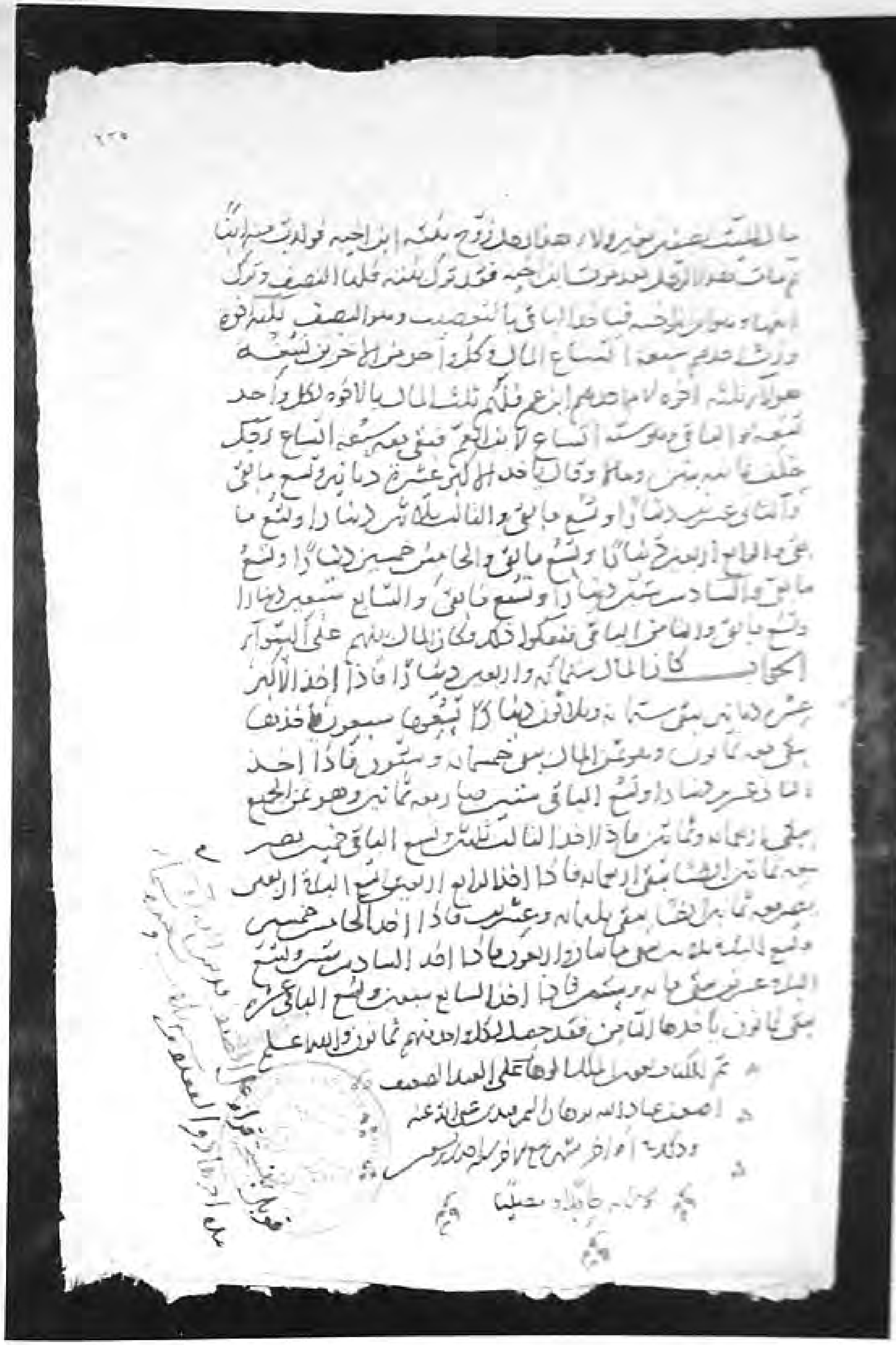

Posljednja strana djela AL-IḤTIYĀR LI TA'LĪL AL-MUḤTĀR. (Prepisao Burhān as-Samarqandī, 691/1292. godine; R-8166).

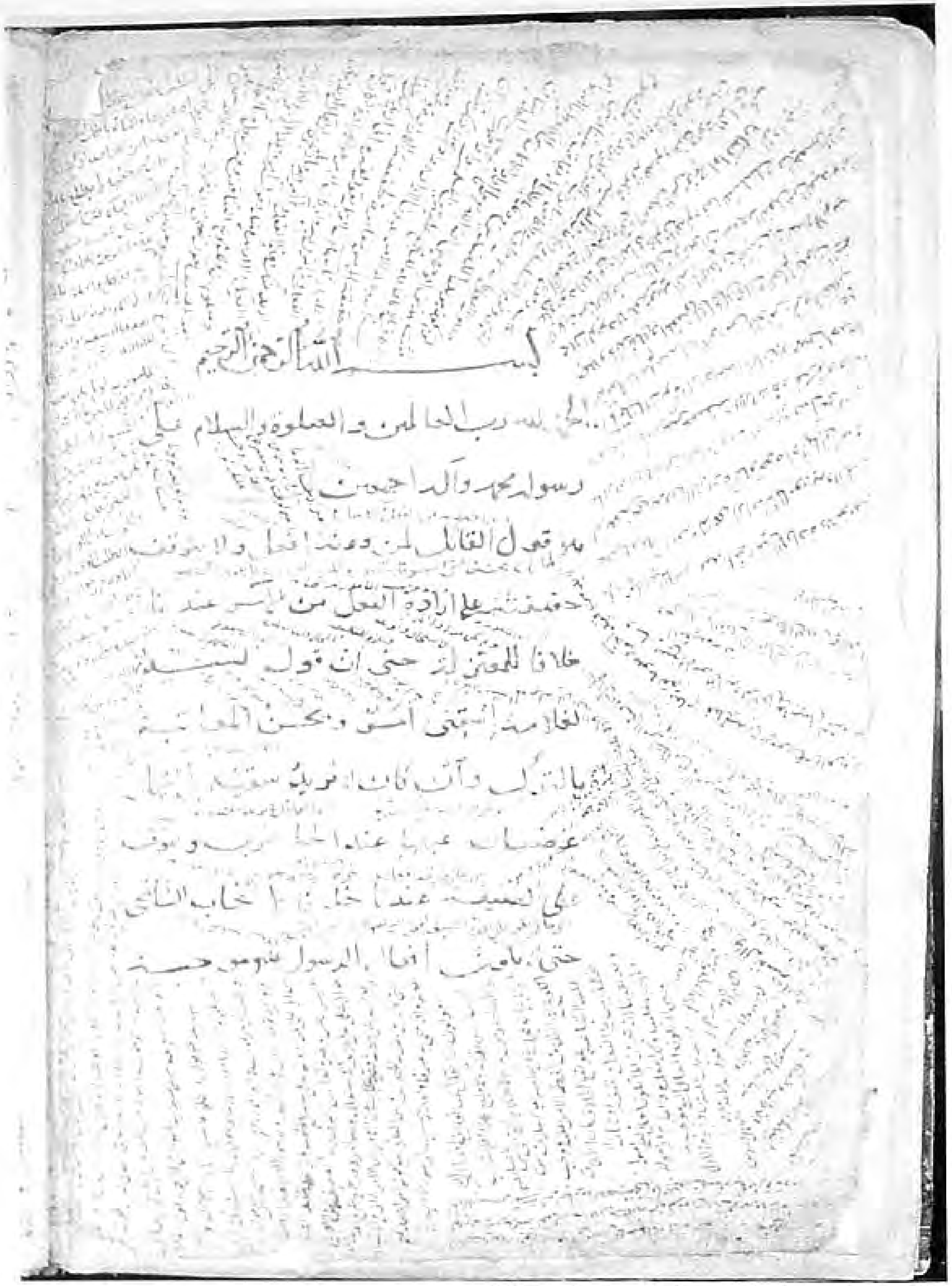

Naslovna strana djela AL-MUĠNĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH.
(Napisao ʻUmar b. Muḥammad b. ʻUmar al-Ḫabbāzī al-Ḫuǧandī al-Ḥanafī, Ǧalāluddīn, Abū Muḥammad, umro 691/1292. godine. Prepisao Ṣādiq b. Ibrāhīm, 792/1390. godine; R-6765).

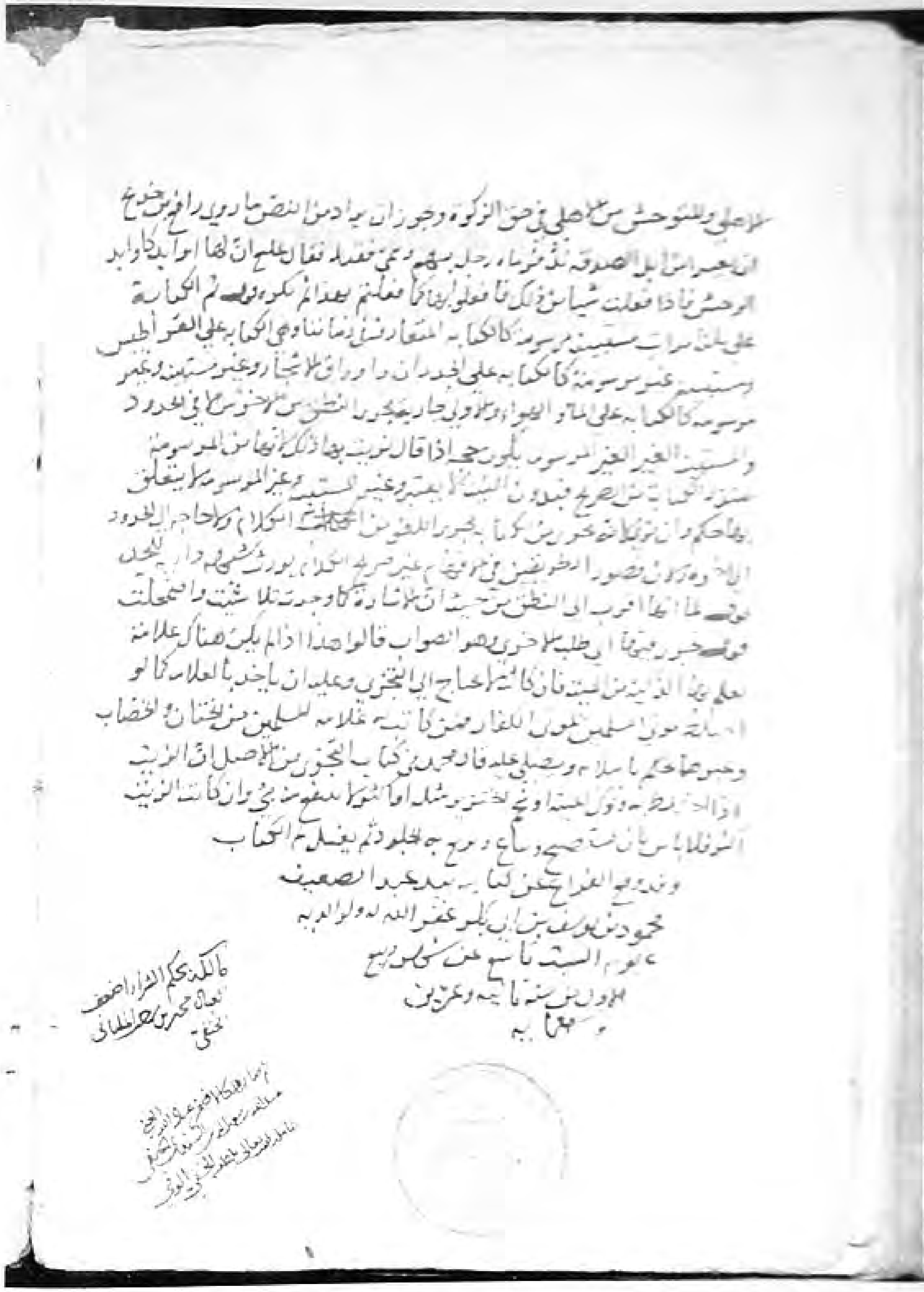

Posljednja strana djela NIHĀYA AL-KIFĀYA FĪ DIRĀYA AL-HIDĀYA.
(Prepisao Maḥmūd b. Yūsuf b. Abū Bakr, 728/1328. godine; R-8107).

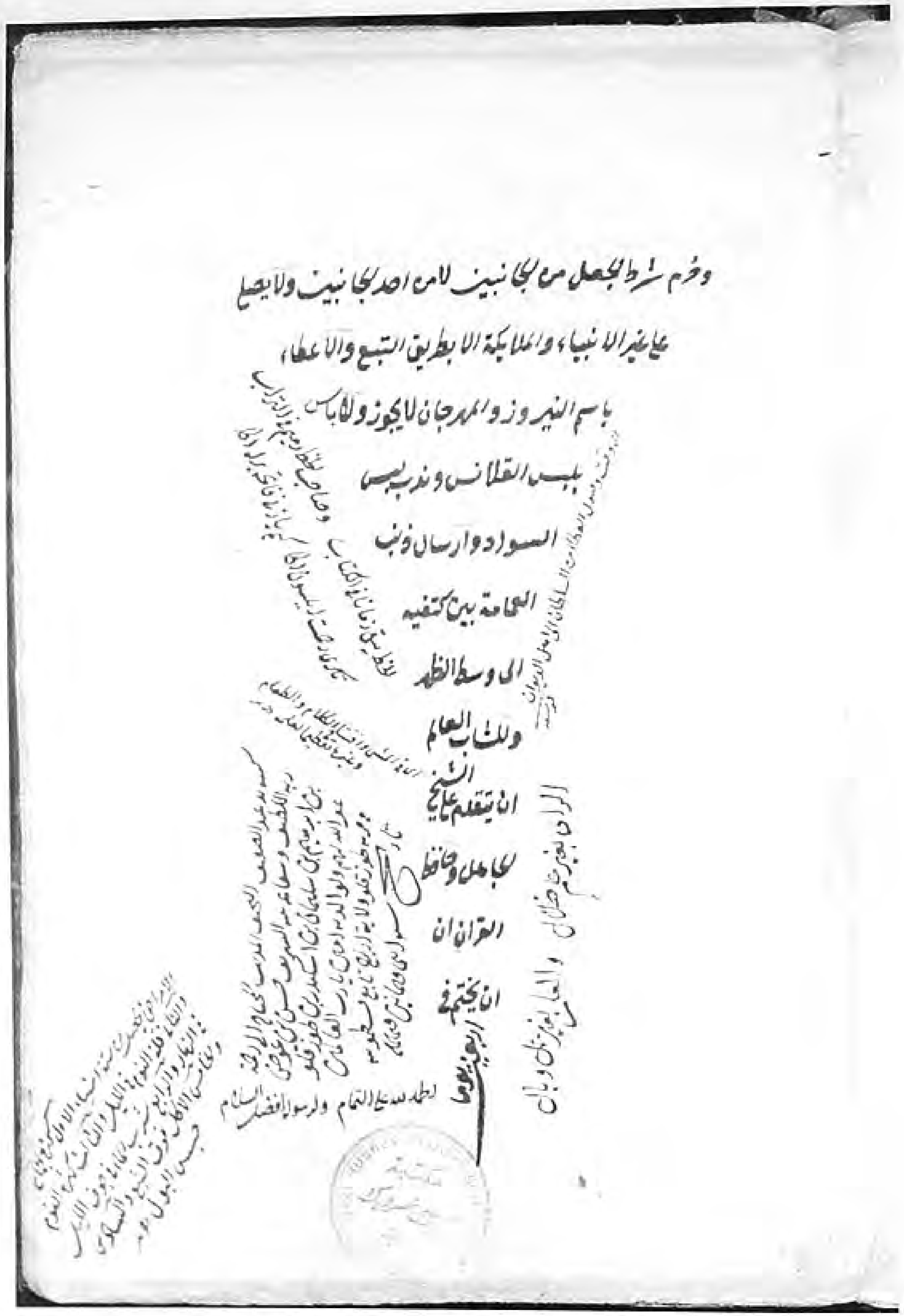

وحرم شرط الجعل من الجانبين لامن احد الجانبين ولا يصلى
على غير الانبياء والملائكة الا بطريق التبع والاعطاء
باسم النيروز والمهرجان لا يجوز ولا باس
بلبس القلانس وندب لبس
السواد وارسال ذنب
العمامة بين كتفيه
الى وسط الظهر
وللشاب العالم
ان يتقدم على الشيخ
الجاهل ولحافظ
القرآن ان
يختم في
اربعين يوما

Posljednja strana djela KANZ AD-DAQĀ'IQ.
(Prepisao Ḥasan b. 'Iwaḍ b. Ibrāhīm b. Sulaymān b. Iskandar b. Ṭūzqalū iz sela Ṭūzqalū kod Kastamonije 882/1477; godine. R-8077.)

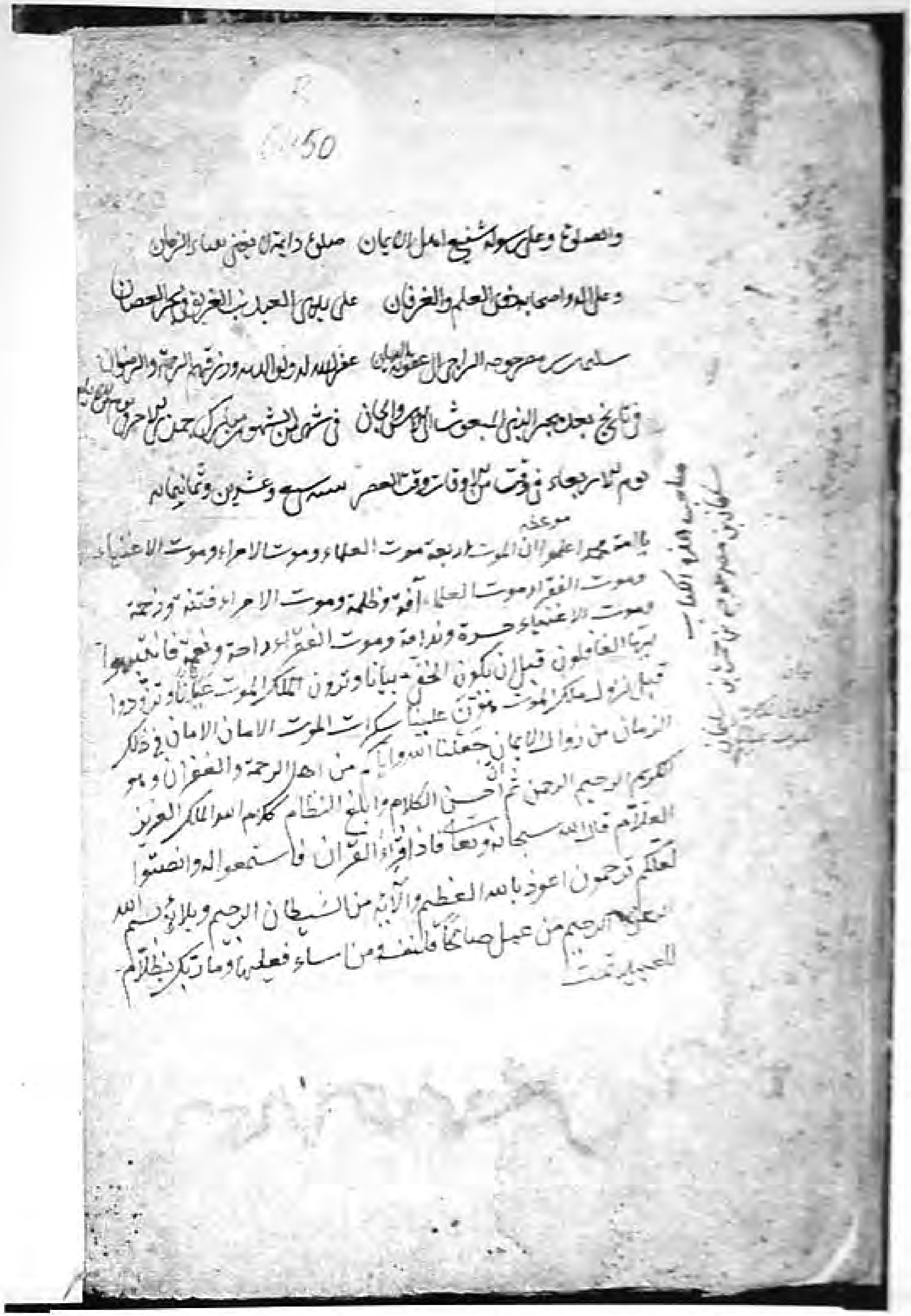

Posljednja strana djela MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN. (Prepisao Sulaymān b. Miṣr Ḫawāğa b. Ḥamza b. Sulaymān 827/1424. godine; R-6450).

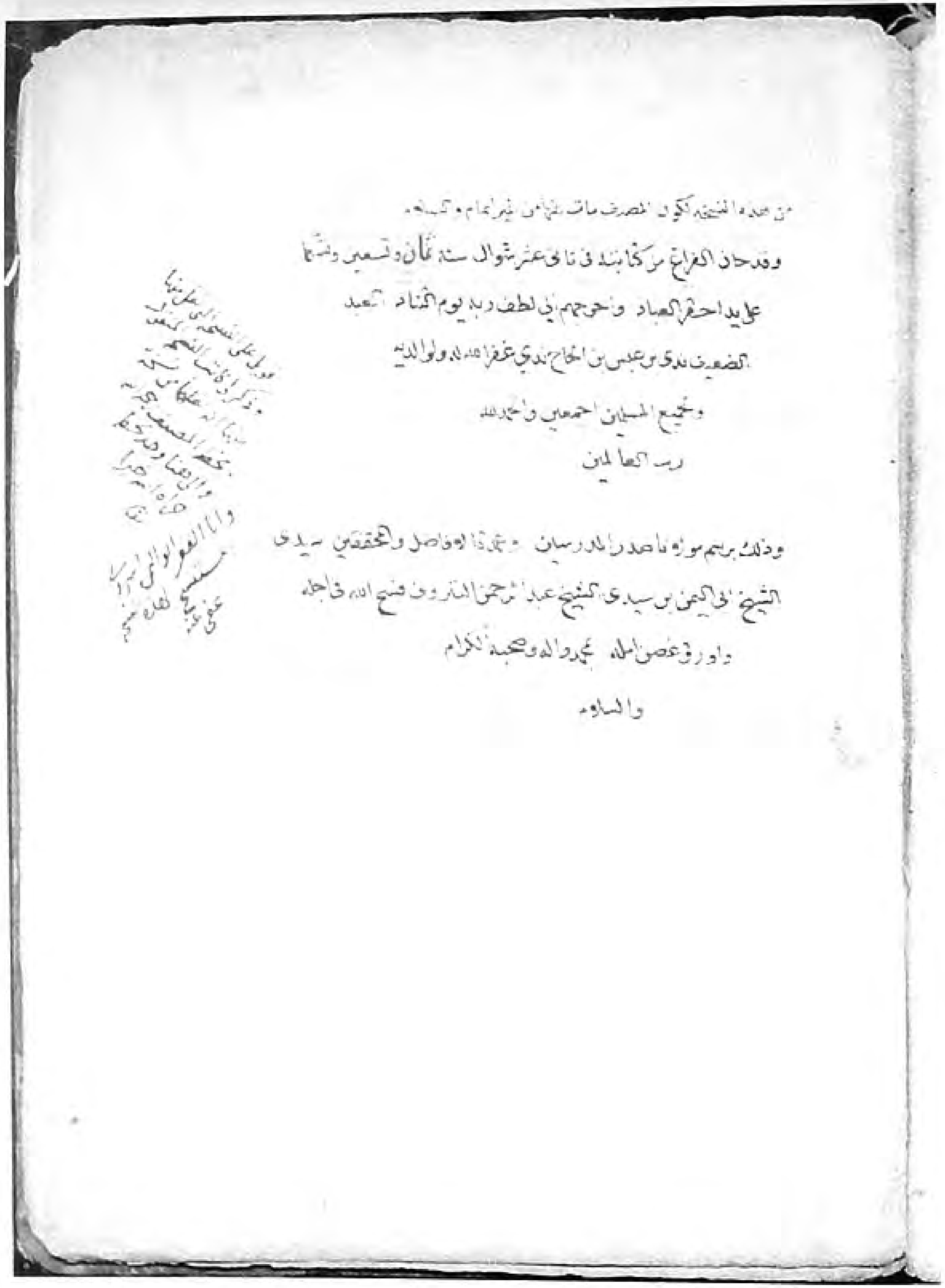

Posljednja strana djela LISĀN AL-ḤUKKĀM FĪ MA'RIFA AL-AḤKĀM.
(Prepisao Nadī b. 'Abas b. al-Ḥāǧǧ Nadī, 998/1590. godine; R-4620).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 1-873992-62-9
ISBN 1 873992 62 9

كتاب **مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة** باللّغة العربيّة و ٥٦ نسخة من كتاب **فوائد الأمالي وفرائد اللآلي**، ١٧ نسخة من كتاب **جواهر الإسلام** و ١٠ نسخ من **رسالة حمزة أفندي** باللّغة التّركيّة.

ومن الملفت للنّظر أنّ بعض المخطوطات المعالجة في هذا الجزء نادرة وقديمة جداً بحيث يمكن القول بأنّها من أقدم النّسخ في العالم.

أمّا المخطوطات العربيّة، فنشير مثلاً إلى أنّ إحدى النّسخ لكتاب **المختار للفتوى** وشرحه المسمّى **بالإختيار لتعليل المختار** لعبد اللّه بن محمود بن مودود بن محمود البلدجي الموصلي الحنفي، أبي الفضل، مجد الدّين، المولود بالكوفة سنة ٥٩٩ھ/١٢٠٣م. والمتوفّي في بغداد سنة ٦٨٣ھ/١٢٨٤م. نسخت على يد برهان السّمرقندي في أوائل شهر ربيع الآخر سنة ٦٩١ھ/١٢٩٢م.، أى ثماني سنوات فقط بعد وفاة المؤلّف. وعليه، يمكننا القول بالتّأكيد أنّ هذه النّسخة الموجودة في حوزة مكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو هى من أقدم النّسخ في العالم وربّما أقدمها على الإطلاق.

ونذكر هنا أيضاً أنّ إحدى النّسخ لكتاب **كنز الوصول إلى معرفة الأصول** لعلي بن محمّد بن الحسين بن عبد الكريم بن موسى بن عيسى بن مجاهد اليزدوي، فخر الإسلام، المولود سنة ٤٠٠ھ/١٠١٠م. والمتوفّي سنة ٤٨٢ھ/١٠٨٩م. نسخت، كما ورد في آخر المخطوطة على يد لطف اللّه بن محمود بن أبي محمّد التّبريزي في سلخ شهر رجب سنة ٧٤٨ھ/١٣٤٧م. وعورضت بنسخة الشّيخ أى نسخة المؤلّف ثلاث مرّات. وهناك أيضاً مخطوطة تحتوي على كتابين في مجلّد واحد **كتاب اليزدوي في أصول الفقه وكتاب أصول الدّين** لمحمّد بن محمّد بن محمود الماتريدي السّمرقندي، أبي منصور، المتوفّي سنة ٣٣٣ھ/٩٤٤م. وهذا الأخير يعتبر أيضاً من أقدم النّسخ لأنّ تاريخ نسخة، كما ورد في آخره، يرجع إلى سنة ٧١٣ھ/١٣١٣م.

والجدير بالذكر أيضاً أنّ مخطوطتين من كتاب **واقعات المفتين** لعبد القادر بن يوسف بن سنان بن محمّد الحلبي، المعروف بنقيب زاده والملقّب بقدري، المولود سنة ١٠١٤ھ/١٦٠٥م. والمتوفّي سنة ١٠٨٥ھ/١٦٧٤م. والّذي ولى قضاء الجيش بالرّوم ايلي وقضاء القسطنطينيّة، نسخت في حياة المؤلف، وبالتحديد الأولى على يد جنيد الأماسيوي سنة ١٠٧١ھ/١٦٦٠م. والثّانية قبل سنة ١٠٨٧ھ/١٦٧٦م. حيث كانت في ملك السّيّد محمّد بن منصور المقامي الّذي اشتراها منه بالإبتياع الشّرعيّ عبد اللّه المأذون بافتاء بقصبة إهلونة (الواقعة بغرب البوسنة).

أمّا المؤلّفين البوسنويّين، فقد وجد في هذا الجزء:

– ثلاث نسخ لكتاب **سمت الوصول إلى علم الأصول** ونسخة من كتاب **مختصر الكافي من المنطق** ونسخة من كتاب **روضات الجنّات في أصول الإعتقادات** (وكلّها باللّغة العربيّة) لحسن بن طرخان بن داود بن يعقوب الكافي الآقحصاري البوسنوي المولود سنة ٩٥١ھ/١٥٤٤م.، والمتوفّي سنة ١٠٢٥ھ/١٦١٥م.،

– وسبع نسخ من كتاب **مجمع الجواهر** في العبادات والمعاملات باللّغة التّركيّة لحسن بن نصوح الدّمنوي البوسنوي الّذي عاش في القرن السّابع عشر الميلادي،

– ونسختين من كتاب **منتجب الحصول في شرح منتخب الوصول** من أصول الفقه **ورسالة في آداب البحث** باللّغة العربيّة لمصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري البوسنوي، الملقّب بشيخ يويو، المولود سنة ١٠٦١ھ/١٦٥١م.، والمتوفّي سنة ١١١٩ھ/١٧٠٧م.،

– ونسخة من شرح كتاب **كنز الدّقائق** المسمّى **بالفرائد في حلّ المسائل والقواعد** باللّغة العربيّة لمصطفى بن سليمان بن يوسف الرّومي البوسنوي، الملقّب ببالي زاده من مدينة فوجة (في شرق البوسنة) والمتوفّي سنة ١٠٦٩ھ/١٦٥٨م.،

– ونسخة من **علم حال** باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (ألحميادو) لعبد الوهّاب بن عبد الوهّاب ژيپچوي، المعروف بإلهامي، والمولود سنة ١١٨٧ھ/١٧٧٣م. والمتوفّي سنة ١٢٣٧ھ/١٨٢١م.،

– ونسخة من **علم حال** المسمّى **بسهلة الوصول** باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (ألحميادو) أيضاً للمدرّس المشهور عمر حازم هومو المولود في مدينة موستار سنة ١٨٠٨م. والمتوفّي في مدينة سرايبفو سنة ١٨٨٠م. مع العلم بأنّه أوّل تأليف طبع باللّغة البوسنويّة في مدينة سرايبفو سنة ١٨٧٥م.

والجدير بالذكر أيضاً أنّ نسخ كثير من المخطوطات المعالجة في هذا الجزء وقع على أيدي النّسّاخ البوسنويّين. وقد أشرنا إلى أسمائهم في كشف النّسّاخ الملحق بحروف مائلة.

وأخيراً، نودّ أن نشير إلى أنّنا واجهنا في أثناء إعداد هذا الجزء بعض صعوبات حول تنسيق أسماء المؤلّفين بسبب اضطرارنا إلى إستعمال المراجع والمصادر المختلفة ووجود بعض الإختلافات فيها. ولهذا السبب لجأنا إلى نقل أسماء المؤلّفين وألقابهم وسيرهم كما وردت في آخر طبعة **لمعجم المؤلّفين – تراجم مصنّفي الكتب العربيّة** لعمر رضا كحّالة الصّادر من دار إحياء التّراث العربي ببيروت. أمّا المؤلّفون الّذين لا يذكرهم معجم المؤلّفين، فقد أوردنا أسمائهم إمّا حسب أوّل المرجع الّذي اعتمدنا عليه وإمّا حسب ما وردت في نصّ المخطوطة.

أمّا طريقة كتابة أسماء المؤلّفين والنّسّاخ والوقف والمالكين السّابقين بالحروف اللاتينيّة، فإنّنا لم نلتزم دائماً بنفس طريقة الكتابة، وبصورة خاصّة فيما يتعلّق بالأسماء التّركيّة والبوسنويّة.

إعداد

حاسو بوبارا

المقدمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين الجزء التّاسع من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو، علمًا بأنّه من حيث الموضوع مكمّل لما في الجزء الثّاني من علمى الفقه وأصول الفقه وقد روعِيَتْ في إعداده نفس المبادئ الّتي طبّقت في إعداد أجزاء الفهرس الثّمانية السّابقة.

يتناول هذا الجزء ما مجموعه ٥٥١ مخطوطة مجلّدة تحوي على ٧٨٤ عملاً كتابيًا منها: ٥٣٩ تأليفاً باللّغة العربيّة، ٢٣٣ تأليفًا باللّغة التّركيّة، ٤ تآليف باللّغة الفارسيّة و ٨ تآليف باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (والمسمّاة بألحميادو). وبما أنّنا إعتمدنا نظام وصف المخطوطات على أساس أوائل العناوين، فقد وجد في هذا الجزء عدداً كبيراً من المؤلّفات الّتي تخصّ فنونًا مختلفةً غير الفقه وأصوله وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع الّتي تضمّ أكثر من تأليف واحد.

إنّ معظم المؤلّفات الفقهيّة المعالجة في هذا الجزء (أكثر من ٩٥٪) يمتّ بفروع الفقه الحنفي. وهذا الأمر طبيعيّ لأنّ كثيراً من البلاد الإسلاميّة الّتي وقع تأليفها ونسخها ودراستها فيها، بما فيها البلاد الواقعة في شبه جزيرة البلقان، عاشت قرونًا طويلةً في ظلّ الدّولة العثمانيّة الّتي كانت ترعى المذهب الحنفي. هذا، فإنّ الكثير من هذه المؤلّفات إكتسبت على مرّ الزّمان شهرة واسعة في مشرق العالم الإسلامي ومغربه واستخدمت، ليست فقط ككتب دراسيّة في المدارس والجامعات الإسلاميّة، بل كانت بضاعة سائغة في الحلقات الدّينيّة والدّوائر العلميّة المختلفة التّابعة للمساجد والزّوايا والمكتبات العامّة منها والخاصّة على حدّ سواء. ويضاف إلى هذا أنّ بعض تلك المؤلّفات كانت مخصوصةً للمدرّسين والقضاة والمفتين، بل للوُلاة والسّلاطين أنفسهم.

والجدير بالذكر أنّ الدّولة العثمانيّة كرّست إهتمامها البالغ لنظام الوقف الإسلامي الأمر الّذي ساهم في تنشيط حركة التأليف والنّسخ من جهة وإرساء قواعد العلم والكتابة في الجماهير الواسعة من جهة أخرى، ممّا سنح لكثير من الأهالي فرصة الإنخراط في نظام التّعليم والدّراسة المدعومة من قبل الدّولة، الأمر الّذي ترتّب عليه تأسيس مكتبات عامّة تابعة للمدارس والمساجد والزّوايا، بل ومكتبات خاصّة، ليس في المدن والمراكز الكبيرة فحسب، بل في القصبات الصّغيرة وحتّى في القرى البعيدة. وخير دليل على ذلك هو وجود نسخ كثيرة لبعض المخطوطات من هذا المجال في هذه المكتبة، حيث يتناول هذا الجزء وحده ٥١ نسخة من كتاب **مختصر القدوري**، ٣٧ نسخة من كتاب **ملتقى الأبحر**، ٣٥ نسخة من كتاب **منية المصلّي وغنية المبتدي**، ٢٥ نسخة من كتاب **مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي** و ٢٣ نسخة من

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك و الحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار ستة أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الأول (الطبعة الثانية) والرابع والخامس والسادس والسابع و الثامن، فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى و نعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله و عطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإنني أشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام لمؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور يوسف إيبش، على ما بذلاه من جهود بناءة، وأشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 62 9

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2001
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.
Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʿArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /
obradio Haso POPARA. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH: London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1422/2001.
v, 9, 664 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 62 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 40 =
(منشورات الفرقان؛ رقم ٦٢. سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٠)
Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-8 & 1.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 53; IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 33)
1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts
I. POPARA, Haso, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.
ISBN 1 873992 62 9

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوّر مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى ما يقرب من ثلثين ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن الله.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمّ تمّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، وها نحن نُقدّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد التّاسع من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الثّمانية السّابقة فهرسة ٥٢٥٧ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين، أمّا المجلّد التّاسع فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٥٢٥٨ حتّى الرّقم ٥٨٠٨، وتحتوي هذه المخطوطات على ٧٨٤ عملاً كتابيًا مخطوطًا، وموضوعات هذه المخطوطات هي علوم أصول الفقه والفقه الإسلامي، لذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علوم أصول الفقة والفقه الإسلامي.

أرجو من الله تعالى العون والتّوفيق كى نُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتس رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيّد حاسو بوبارا الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، رمضان ١٤٢٢هـ
دسمبر ٢٠٠١م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

منشورات الفرقان: رقم ٦٢
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٠

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٤٠

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء التاسع

إعداد
حاسوا بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن – سراييفو
١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء التاسع

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سرابيفو

الجزء التاسع

إعداد
حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سرايييفو

لندن - سرايييفو
١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation

Riasat
of Islamic Community in B&H

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XII

Prepared by
MUSTAFA JAHIĆ

London - Sarajevo
1424 AH/2003 AD

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 80 7

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2003

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

JAHIC, Mustafa, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايفو /

obradio Mustafa JAHIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1424/2003

v, 12, 591 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication;
85 no. ~~72~~ ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 45 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٨٠ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٥)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-11.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. JAHIC, Mustafa, comp. II. Al-Furqân Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 87 7
ISBN 9958-23-139-5

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation

Riasat
of Islamic Community in B&H

Catalogues of Islamic Manuscript Series: No ~~45~~ 47

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN &
BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
SARAJEVO

Volume XII

Prepared by
MUSTAFA JAHIĆ

London - Sarajevo
1424 AH/2003 AD

SADRŽAJ - CONTENTS

SADRŽAJ - CONTENTS V

FOREWORD - UVODNA RIJEČ VII

UVODNA RIJEČ - FOREWORD IX

INTRODUCTION - UVOD XI

UVOD - INTRODUCTION XV

IZVORI I LITERATURA - SOURCES AND LITERATURE XIX

TRANSKRIPCIJA - TRANSCRIPTION XXVII

MEDICINA I FARMACIJA - MEDICINE AND PHARMACOLOGY 1
- Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 3
- Turski rukopisi - Turkish manuscripts 45
- Perzijski rukopisi - Persian manuscripts 111

VETERINA - VETERINARY 117
- Turski rukopisi - Turkish manuscripts 119

MATEMATIKA - MATHEMATICS 129
- Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 131
- Turski rukopisi - Turkish manuscripts 155

ASTRONOMIJA - ASTRONOMY 163
- Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 165
- Turski rukopisi - Turkish manuscripts 247
- Perzijski rukopisi - Persian manuscripts 293

ASTROLOGIJA - ASTROLOGY 301
- Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 303
- Turski rukopisi - Turkish manuscripts 327
- Perzijski rukopisi - Persian manuscripts 357

TAJANSTVENE - NAUKE MISTERIOUS SCIENCES 361
1. Mineralogija i alhemija - Mineralogy and alchemy 363
Turski rukopisi - Turkish manuscripts 365
2. Tajanstvena moć slova i brojeva, Božijih imena i Kur'āna - Mysterious power of letters and numbers, God's names and the Qur'ān ... 375
Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 377
Turski rukopisi - Turkish manuscripts 393
3. Proricanje budućnosti - Prediction of the future 407
a) Ar-ramal, al-ğafr, al-fāl 409
Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 411
Turski rukopisi - Turkish manuscripts 421
Perzijski rukopisi - Persian manuscripts 433
b) Tumačenje snova - Interpreter of dreams 437
Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 439
Turski rukopisi - Turkish manuscripts 451
4. Magija, bajanje, zapisivanje i magija kvadrata - Magic, sorcery, amulets and magic square 471
DRUGE NAUKE - ANOTHER SCIENCES 495

INDEKSI - INDEXES 519
Inedeks naslova - Title index 521
Indeks naslova u transkripciji -Title index in transcription 539
Indeks autora - Index of authors 555
Indeks prevodilaca - Index of translators 565
Indeks prepisivača - Index of transcribers 567
Indeks vlasnika i vakifa - Index of owners and donators 571
Indeks mjesta - Index of places 577
Kataloški indeks - Cataloguing index 581
Signaturni indeks - Call number index 587

PRILOZI - SUPPLEMENTS 593

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for more ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. More than two-thirds of Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency (the Riasat) of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 H / 1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 H / 1999 AD; volume VII was published in 1420 H / 2000 AD; volume VIII was published in 1421 H / 2000 AD, volume IX was published in 1422 H / 2001, volume X was published in 1423 H / 2002 AD; volume XI was published in 1424 H / 2003 AD; and now we are happy to present volume XII of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous volumes listed entries for 7160 works, some of which contained more than one title. Volume XII contains the entries for manuscripts numbered 7161 to number 7539 with a total of 379 manuscripts. The manuscripts have texts mainly dealing with variety of topics from different scientific as well as para-scientific fields. Thus, this Catalogue includes manuscripts from medicine, pharmacology, veterinary medicine, mathematics, astronomy, astrology, mineralogy, alchemy and manucripts devoted to mysterious power of letters and numbers, God's names and the Qur'an. In addition, there are also manuscripts dealing with prediction of the future, magic, and sorcery, than about amulets, and so on. This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in those fields.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particularly Faḍīlat Dr Muṣtafa Cerić, the Presindent of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina and Mr. Mustafa Jahić, the chief librarian of the Gazi Husrev-Bey Library who also operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

London, Safar 1424 AH
April, 2003 AD

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

UVODNA RIJEČ

Prošlo je više od deset godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako je do sada snimljeno na mikrofilm skoro kompletni spomenuti fondovi u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, 1422/2001. deveti, 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i dvanaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih jedanaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 7160 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela.Dvanaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 7161 do br. 7539 sa ukupno 379 rukopisa. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz medicine, farmacije, veterine, matematike, astronomije, mineralogije, alhemije te rukopisi koji raspravljaju o tajanstvenoj moći slova i brojeva, Božijih imena i Kur'ana, zatim rukopisi o proricanju budućnosti, magiji, bajanju, zapisivanju i magiji kvadrata. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem navedenih oblasti.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, safer 1424 AH
april 2004. godine

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

INTRODUCTION

The twelfth volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the Gazi Husrev-bey Library represents a continuation of the work of cataloguing of manuscripts which exist in this Library. Namely, this year marked 40 anniversary of the appearance of the first volume of the Catalogue of the Gazi Husrev-bey Library, which was prepared by the late Kasim efendi Dobraca. The present volume as well as previous ones follows, as much as it is possible, methodology of cataloguing of manuscripts set by the late Kasim efendi Dobraca. In terms of content this volume, however, presents different types of manuscripts. Catalogued manuscripts deal with variety of topics from different scientific as well as para-scientific fields. Thus, this Catalogue includes manuscripts from medicine, pharmacology, veterinary medicine, mathematics, astronomy, astrology, mineralogy, alchemy and manuscripts devoted to mysterious power of letters and numbers, God's names and the Qur'an. In addition, there are also manuscripts dealing with prediction of the future, magic, and sorcery, than about amulets, and so on. Because of this variety, and the fact that catalogued manuscripts were written in almost equal proportion in Arabic and Turkish languages and less in Persian, they presents the most difficult materials for identification and elaboration. Apart from that, earlier accepted methodology for cataloging of the manuscripts - where whole codexes are subject of cataloging regardless of topics - this Catalogue has a significant number of works from the fields which are not mentioned earlier and that contributed to further diversification of material included into this volume.

Another characteristic of this catalogue is that this volume contains description of many works which are linked to the Bosnia and Herzegovina either by authors who are from Bosnia or more frequently transcribers or earlier owners or users are from this region. A significant number of manuscripts has on their margins at the beginning or at the end different notes related to Bosnia and Herzegovina, what all together proves that catalogued manuscripts are deeply rooted into Bosnian-Herzegovinian soil.

In the process of cataloging of the manuscripts we have strived, at the best of our ability and within the framework of principles of

cataloguing of manuscripts to present widely the content of each and every work. In some cases we have made specific notes and comments to underline some existing dilemmas connected to the identification of some works or to point out some differences which exist in different sources and available catalogues with regard to certain titles or authors of the specific works. In the title index, using specific abbreviations, we have indicated language in which work had been written. This is very important because of the fact that taking into account only titles of the most of the works it was difficult to establish language in which they were written. With specific mark - asterisk - in indexes we have marked the titles or the names of the authors which were not subject in elaboration of this Catalogue but who were mentioned earlier, during elaboration of some other work in the Catalogue. By doing so we wished to make this Catalogue user friendly.

Naturally, we are aware of the fact that, in spite of our effort and frequent consultations with colleagues and useful suggestions and remarks of the reviewers, some issues have remained unelaborated and maybe some are wrongly presented. This is especially possible with regard to the identification of the works, which we could not find in sources available to us. It should be noted that significant number of such works exist in this Catalogue which may prove that those manuscripts are rare and even that some of them are unique. Future research on those works will test this statement. With this Catalogue we wish to draw attention of the researchers that such manuscripts exists in our Library. Since, shortcomings are part of every human work; this book is not spare of them as well. But, thanks to reviewer Prof. Dr. Ramazan Sesen from Istanbul, number of mistakes is significantly reduced. We put on record our deep appreciation to the assistance rendered.

Finally, we would like to underline that this volume of the Catalogue, like the previous nine and reprint of the first and second volume were possible to be published thanks first and foremost to the Almighty (Allah s.w.t.) and than His Excellency Sheik Ahmad Zaki Yamani, President and the Founder of the Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, from London, who for quite some time has been supporting in different ways Gazi Husrev-bey Library enabling us to preserve and present its valuable treasury to the public. Therefore, we would like to express our profound thanks to His Excellency, praying to God to reward him amply for his good deeds and generosity.

We also owe a great thanks to Prof. Dr. Ekmeleddin Ihsanoglhu, Vice President of Al-Furqan Foundation for his continuous effort in realization and strengthening our cooperation. On this occasion we would like specially to remember the late Prof. Dr. Yusuf Ibish, who was Director General of Al-Furqan Foundation, who did not spare efforts and health to carry out his duties. To him goes great credit for the successful work in the field of cataloguing of the manuscripts of the Gazi Husrev-bey Library as well as in other projects supported by the Al-Furqan Foundation. For efforts made in that field we pray to Almighty God to reward him and to bestow on him His mercy.

In the same time we would like to thank to Prof. Dr. Muhammad Adnan al-Bakheet, who succeeded Prof. Dr. Yusuf Ibish in the post of Director General of Al-Furqan Foundation who continued with the same enthusiasm to realize agreements with our library. Thanks to this fruitful collaboration we hope that we will very soon complete the cataloguing and microfilming of the rest of the manuscripts kept in the Gazi Husrv-bey Library and than continue with their scanning on CD-ROM. We are sure that Foundation will also continue collaboration with our library in the other fields of preservation and protection of Islamic cultural heritage in this Library as well as in the Bosnia and Herzegovina as a whole.

Sarajevo, Safar 1424 AH
April 2003 AD

Mustafa Jahic

UVOD

Dvanaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke predstavlja nastavak rada na katalogiziranju rukopisa koji se nalaze u ovoj biblioteci. Naime ove godine se navršava četrdeset godina od izlaska prve knjige Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke koju je priredio rahmetli Kasim-efendija Dobrača. Ova kao i prethodne knjige, koliko je to moguće, slijede metodologiju obrade koju je u prvome svesku uspostavio rahmetli Kasim-efendija Dobrača. Ovaj svezak, međutim, u sadržajnom pogledu predstavlja najširi dijapazon rukopisa, budući da je u njemu obrađena veoma raznolika građa. Rukopisi obrađeni u ovome katalogu tretiraju teme iz mnogih naučnih kao i paranaučnih oblasti. Tako ovaj katalog sadrži rukopise iz medicine, farmacije, veterine, matematike, astronomije, astrologije, mineralogije, alhemije te rukopise koji raspravljaju o tajanstvenoj moći slova i brojeva, Božijih imena i Kur'ana, zatim rukopise o proricanju budućnosti, magiji, bajanju, zapisivanju i magiji kvadrata. Zbog toga kao i činjenice da su navedeni rukopisi u približnom omjeru napisani na turskom i na arapskom jeziku i u manjem obimu na perzijskom jeziku, oni objektivno predstavljaju i najtežu građu za identifikaciju i katalošku obradu. Osim toga, zbog ranije usvojene metode obrade rukopisa (obrađuje se cjelovit kodeks bez obzira na oblasti djela u kodeksu) u ovome katalogu ima znatan broj djela iz oblasti koje nisu naprijed navedene, čime se još više uvećava raznolikost obrađene građe u ovoj knjizi kataloga.

Karakteristika ovoga kataloga je i ta što sadrži opise brojnih djela vezanih za Bosnu i Hercegovinu tako što su im, u manje slučajeva, autori a više prepisivači Bošnjaci ili pak da su bivši vlasnici, odnosno korisnici ljudi iz naših krajeva. U velikom broju rukopisa na marginama ili listovima na početku i na kraju rukopisa nalaze se, također, raznovrsne bilješke vezane za Bosnu i Hercegovinu, što sve skupa potvrđuje da su rukopisi obrađeni u ovome katalogu čvrsto ukorijenjeni u bosanskohercegovačko tle.

U obradi rukopisa nastojali smo, koliko je to u našoj moći bilo i koliko princip kataloške obrade rukopisa dozvoljava, i sadržajno šire predstaviti svako određeno djelo. U nekim slučajevima smo sa posebnim bilješkama i komentarima nastojali ukazati na neke postojeće dileme u vezi sa identificiranjem nekog djela ili ukazati na razlike u nekim izvorima i nama dostupnim katalozima koje se odnose na određene naslove ili imena autora nekog djela. U indeksu naslova posebnom kraticom smo naznačili jezik na kojemu je dotično djelo napisano. Ovo je posebno važno zbog činjenice da se iz naslova većine djela teško može utvrditi jezik na kojemu su napisana. Posebnim znakom (zvjezdica) u indeksima smo ukazali i na naslove ili imena autora koji nisu predmetom obrade ovoga kataloga ali se spominju kod obrade nekog djela u katalogu. Time smo željeli olakšati korištenje kataloga i povećati njegovu upotrebnu vrijednost.

Naravno da smo svjesni činjenice da su i pored svih nastojanja i čestih konsultacija sa kolegama kao i primjedbi i sugestija recenzenata, neke stvari ostale nerazjašnjene a možda poneke i pogrešno prezentirane. Ovo je posebno moguće kod identificiranja djela koja nismo pronašli u nama dostupnim izvorima. Treba istaći da ovakvih djela ima znatan broj u ovome katalogu, što ukazuje da su ovi rukopisi rijetki a možda neki od njih i unikatni. Koliko je ovo tačno utvrdit će kasnija istraživanja navedenih djela. Ovim katalogom mi skrećemo pažnju na njihovo postojanje u našoj biblioteci kako bi mogla biti predmetom istraživanja zainteresiranih istraživača. Budući da je griješenje sudbina svakog ljudskog posla, da se navedenih i sličnih pogrešaka više ne nalazi u ovoj knjizi pomogli su mi posebno recenzenti kataloga i prof. dr. Ramazan Šešen, iz Istanbula, kome dugujem posebnu zahvalnost za ukazane primjedbe u ovome katalogu.

Na kraju, želim istaći da se i ova knjiga Kataloga kao i prethodnih osam i reprint izdanje prve i druge knjige objavljuje zahvaljujući prije svega Uzvišenom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji šejhu Ahmedu Zekiju Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona, koji već duže vrijeme i na više načina pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku kako bismo sačuvali i naučnoj javnosti predstavili neprocjenjivo rukopisno blago koje se nalazi u ovoj biblioteci. Zbog toga mu izražavamo našu zahvalnost moleći uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu.

Našu zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān, na trudu koji kontinuirano ulaže u realizaciji i širenju saradnje i pomoći Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Ovom prilikom želimo posebno spomenuti rahmetli prof. dr. Jusufa Ibiša, doskorašnjeg generalnog direktora Fondacije al-Furqān, koji nije štedio truda i zdravlja na poslu koji je obnašao. U uspješnosti našega rada na polju katalogiziranja rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke kao i na drugim projektima pomoći koju ovoj biblioteci pruža Fondacija al-Furqan velikih zasluga ima i rahmetli prof. dr. Jusuf Ibiš. Za uloženi trud na tom polju molimo Uzvišenog Allaha da ga nagradi i obaspe Svojom milošću.

Istovremeno želimo zahvaliti i prof. dr. Muhammadu Adnanu al-Bakheetu, koji je naslijedio prof. dr. Jusufa Ibiša na funkciji generalnog direktora Fondacije al-Furqan i koji je istim entuzijazmom nastavio sa realizacijom dogovorene pomoći ove fondacije našoj biblioteci. Zahvaljujući ovako plodonosnoj saradnji mi se nadamo da ćemo uskoro završiti sa katalogiziranjem i snimanjem na mikrofilm preostalih rukopisa koji se nalaze u Gazi Husrev-begovoj biblioteci te nastaviti sa njihovim skeniranjem na CD-Romu i proširiti našu saradnju i na drugim poljima zaštite i prezentiranja islamskog kulturnog naslijeđa u našoj biblioteci i u Bosni i Hercegovini u cjelini.

Sarajevo, april 2003. godine

Mustafa Jahić

IZVORI I LITERATURA
المصادر و المراجع

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin, 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul, 1951/1955.
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, VII-VIII/1982. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1982.
Al-Aqṣā Mosque Library	-Salāmah, Khiḍr Ibrāhīm: *Catalogue of Manuscripts of Al-Aqṣā Mosque Library.* Volume 3. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation. London, 1416/1996.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād.* Ğuz' I - IV. Baġdād, 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf.* Baġdād, 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo, 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo, 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb, 1931.
Blochet I	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs.* Bibliotheque Nationale. Tome I. Paris, 1932.
Blochet II	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs.* Bibliotheque Nationale. Tome II. Paris, 1933.
Boškov	-Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu. Posebna izdanja XV. Sarajevo, 1988.

Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava, 1961.
Dār al-kutub a	-*Fihris al-kutub al-‘arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuz‘ I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira, 1924 - 42.
Dār al-kutub f	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-‘fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā ‘ām 1963"*, al-qism I-II. al-Qāhira, 1966 - 67.
Dār al-kutub m	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-‘Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira, 1380/1961 - 1383/1963.
Dobrača I	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I. Sarajevo, 1963.
Dobrača II	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak II. Sarajevo, 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo, 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo, 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo, 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* T. 1. Viesbaden, 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien, 1865-67.
Ǧāmi‘a al-Imām	-Dr. Muṣṭafā Barakāt: *Al-Fihras al-waṣfī li al-maḫṭūṭāt al-‘ilmiyya.* Ǧāmi‘a al-Imām Muḥammad b. Sa‘ūd al-islāmiyya. al-Mamlaka al-‘Arabiyya as-Sa‘ūdiyya. Ar-Riyāḍ, 1420/1999.
Gacek	-Gacek, Adam: *Catalogue of the Arabic manuscripts in the library of the School of Oriental and African Studies Universiti of London.* London, 1981.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden, 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden, 1937, 1938 i 1942.
Gölpinarlı	-Gölpinarlı, Abdulbâki: *Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu* I - III. Ankara, 1967 - 1972.
Götz I	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden. 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland. Bd. XIII, 2.)
Götz II	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden, 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland. Bd. XIII, 4.)
Handžić	-Handžić, Mehmed: *Književni rad bosansko-hercegovačkih muslimana.* Sarajevo, 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.*. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar, 1977.
Eilers-Heinz	-Eilers, Wilhelm; Heinz, Wilhelm: *Persische Handschriften I.* Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland. Band. XIV, 1.)
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. ‘Abdullah Kātib Čalabī: *Kašf az-zunūn ‘an asāmī al-kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul, 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl ‘alā Kašf azunūn ‘an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul, 1945-47.
I. A. M. III	-Dr. Paul, Kunitzsch: *Fihris al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara,* al-Ǧuz' aṯ-ṯāliṯ. Al-‘Ulūm. Al-Qism al-awwal: al-falak, at-tanǧīm, al-mīqāt. Al-Qāhira, s.a.

I. A. M. IV	-Sayyid, Fouad: *Fihris al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara.* al-Ǧuz' ar-rābi'. Al-Ma'ārif al-'āmma wa al-funūn al-mutanawwi'a. Al-Qāhira, 1384/1964.
Iraq Museum Library	-Al-Naqshabandi, Usama Nasir; Abbas, Dhamia Muhammad: *Astronomical and Astrological Manuscripts of the Iraq Museum Library.* Bagdad, 1982.
Jerusalem	-Salameh, Khader I.: *Catalogue of Arabic Manuscripts in Al-Budairi Family Library in Jerusalem.* Fascicule 1 - 2. Islamic Waqf Administration Al-Aqsa Mosque Library. Jerusalem, 1987.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ǧuz' I - XV. Bayrūt, s.a.
Karatay a	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapača Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1962-69.
Karatay t	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkče Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1961.
Karatay f	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsča Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1961.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul, 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Istanbul, 1986.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968.* Teil I. Wien, 1970.
Monzavi	- Monzavi, Ahmad: *A Catalogue of Persian Manuscripts,* Vol. 1, Regional Cultural Institute, Tehran, September, 1969.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo, 1997.
Muṣṭafā Barakāt	-Barakat Muṣṭafā: *Al-Fahras al-waṣfī li al-maḫṭūṭāt al-'ilmiyya.* Awwalan: Aṭ-ṭibb wa aṣ-ṣaydala wa al-bayṭara.

	Ṭāniyyan: Al-Ḥisāb wa al-handasa wa al-ǧabar. *Ar-Riyāḍ,* 1420/1999.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo, 1998.
O. M.	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri.* I-III. Istanbul, 1333-1342/1914-1923.
Osmanlı astronomi	-Ihsanoğlu, Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil; Fazlıoğlu, Ihsan: *Osmanlı astronomi literatürü tarihi* (History of astromomy literature during the Ottoman period). Islâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II. Istanbul, 1997.
Osmanlı coğrafya	-Ihsanoğlu, Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Bekar, M. Serdar; Gündüz, Gülcan; Furat, A. Hamdi: *Osmanlı coğrafya literatürü tarihi* (History of geographical literature during the Ottoman period). Islâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II. Istanbul, 2000.
Osmanlı matematik	-Ihsanoğlu, Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Izgi, Cevat: *Osmanlı matemtik literatürü tarihi* (History of mathematical literature during the Ottoman period). Islâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II. Istanbul, 1999.
Pertsch p	-Pertsch, Wilhelm: *Verzeichniss der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin, 1888. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
Pertsch t	-Pertsch, Wilhelm: *Verzeichniss der türkischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin, 1889. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
Petersburg	-Khalid Ahmed Al-Rayyan, Abdul Qader Ahmed Abdul Qader: THE BEST COLLECTION OF THE MANUSCRIPTS OF PETERSBURG UNIVERSITY, College of Oriental Studies. The Publications of Juma Al-Majid Centre for Culture and Heritage. Dubai, 1416/1996.

QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*. I-VI. Istanbul, 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya*. Fī Ǧāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ġīlānī. Baġdād, 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London, 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
as-Sāmarā'ī	-as-Sāmarā'ī, Qāsim: *al-Fahras al-waṣfī li ba'ḍ al-maḫṭūṭāt al-maḥfūẓa fī Maktaba Ǧāmi' al-Imām Muḥammad b. Sa'ūd al-islāmiyya fī Riyāḍ*. Riyāḍ, 1418/1997.
Sarkīs	-Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ǧam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba*. I-III. Kairo, 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften*. Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden, 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Sohrweide	-Sohrweide, Hanna: *Türkische Handschriften*. Und einige in den handschriften enthaltene persische und arabische werke. Wiesbaden, 1974. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 3.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo, 1942.
Suter	-Suter, Heinrich: *Die Mathematiker und Astronomen der Araber und ihre werke*. Leipzig, 1900.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo, 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul, 1997.
Tehran	- Seyyed Abdollah Anwar; A Catalogue of the Manuscripts in the National Library, Vol. 5, Persian Manuscripts, Tehran, 1974.

Tercüman Gazetesi	- Kut, Prof. Dr. Günay; *Türkče Yazmalar Katalogu*. Tercüman Gazetesi Kütüphanesi. Istanbul, 1989.
aṭ-Ṭibb al-islāmī	-Şeşen, Dr. Ramazan; Akpınar, Cemil; Izgi, Cevad: *Fihris maḫṭūṭāt aṭ-ṭibb al-islāmī bi al-luġāt al-'arabiyya wa at-turkiyya wa al-fārisiyya fī maktabāt Turkiya*. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). Istanbul, 1984.
Tirana	-al-Ḥalwajī, 'Abd al-Sattār; 'Azīmī, Ḥabīb Allāh: *Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania. Tirana.* Al-Furqān Islamic Heritage Foundation. London, 1418/1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	-Trako, Salih; Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta - lijepa književnost -*. Sarajevo, 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey). Istanbul, 1980-95.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden, 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya astr.	-Ḫūrī, Ibrāhīm: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya*. 'Ilm al-hay'a wa mulhaqātuh. Dimašq, 1389/1969.
aẓ-Ẓāhiriyya math.	-'Ā'idī, Muḥammad Ṣalāḥ: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya*. Ar-Riyāḍiyyāt. Dimašq, 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya muḫt.	-Sa'īd Ṣabbāġ, Muṣṭafā: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya*. Al-'ulūm wa al-funūn al-muḫtalifa 'inda al-'Arab. Dimašq, 1400/1980.
aẓ-Ẓāhiriyya	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya*. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw. Dimašq, 1393/1973.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich, 1997.

Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukopisima,* I-II. Sarajevo,1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	'
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

MEDICINA I FARMACIJA
الطب والصيدلة

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7161 R 3945

القانون في الطب
AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB

أبو علي الحسين بن عبدالله ابن سينا
Abū ʿAlī al-Ḥusayn b. ʿAbdullah Ibn Sīnā, Avicenna
(370/980 - 428/1037)

Poznato djelo iz medicine *al-Qānūn fī aṭ-ṭibb*, što ga je napisao Abū ʿAlī al-Ḥusayn b. ʿAbdullah Ibn Sīnā, Avicenna, (370/980 - 428/1037). Ibn Sīnā se još u ranoj mladosti iskazao kao dobar liječnik i u ranim godinama počeo je pisati djela iz medicine. Već u dvadeset i prvoj godini života napisao je prvo djelo, a u dvadest i trećoj počeo je pisati svoje najveće i najpoznatije djelo *al-Qānūn fī aṭ-ṭibb*. Djelo se sastoji od pet knjiga i u njemu su sistematizirane i obrađene, u to vrijeme, poznate grane medicinske nauke, lijekovi spremljeni od ljekovitog bilja (mufradāt) i sintetički lijekovi (murakkabāt). Autor, pored korištenja grčkih izvora (Galen, Hipokrat i Aristotel), u pisanju ovoga djela često navodi i arapskog filozofa i autora mnogih djela iz oblasti medicine Yaʿqūba b. Isḥāqa al-Kindija (um. 269/873). Djelo je štampano u Rimu još 1593. godine. Prevođeno je na više jezika i objavljivano više puta. Ovo djelo je od velikog značaja za srednjovjekovnu medicinsku nauku i njenu ulogu i utjecaj na razvoj medicine kroz ovu epohu.

U Prvoj knjizi Ibn Sīnā govori o općim načelima medicinske nauke, što uključuje definiranje, predmet, temelje, karakter i osnovne dijelove medicine. U ovoj knjizi govori se i o anatomiji kostiju, mišića, nerava i krvnih sudova, zatim o prirodnoj, duševnoj i organskoj energiji kod čovjeka, izvorima bolesti i svemu drugom što je vezano za bolest i očuvanje zdravlja.

U Drugoj knjizi autor govori o lijekovima spremljenim od ljekovitog bilja, gdje navodi 760 raznih ljekovitih biljki, njihova svojstva, djelovanja, načine spremanja i čuvanja.

U Trećoj knjizi Ibn Sīnā govori o pojedinačnim bolestima koje pogađaju pojedine dijelove ljudskog organizma, od glavobolje pa do bolesti nogu.

U Četvrtoj knjizi autor govori o raznim vrstama groznice i njenom liječenju, zatim velikim i malim ospicama, poremećaju svijesti, tumorima, osipima, karcinomima, gubi i lepri, hirurškom odstranjivanju raznih bolesti i lomovima kostiju, zatim liječenju od trovanja i uništavanju insekata. Na kraju ove knjige, Ibn Sīnā govori i o dotjerivanju i uljepšavanju ljudskog tijela, liječenju peruti u kosi, svraba, šuge, pjege i drugih sličnih bolesti.

U Petoj knjizi autor govori o sintetičkim lijekovima, njihovu pripremanju i liječenju raznih organskih bolesti pomoću njih.

Naš rukopis počinje od Četvrte knjige, njenog posljednjeg, sedmog poglavlja (fann), koje se sastoji od četiri odlomka (maqāla), a u kojemu se govori o ukrasima na ljudskom tijelu (az-zīna):

المقالة الأولى في أحوال الشعر وفيه الحزاز (fol. 23b)

المقالة الثانية في أحوال الجلد من جهة اللون (fol. 33b)

المقالة الثالثة في السّعفة والشيرينج والبلخيّة والبُطْم (fol. 41b)

المقالة الرابعة في أحوال تتعلّق بالبدن والأطراف في إزالة الهُزال (fol. 50b)

Zatim slijedi cjelokupna Peta knjiga, koja se sastoji od dvije cjeline (ǧumla). Prva se sastoji od dvanaest a druga, prema izvorima, od deset odlomaka (maqāla). Međutim u našemu rukopisu u drugoj cjelini nalazi se osam odlomaka.

الكتاب الخامس في الأدوية المركّبة ليكون كالأقراباذين للكتاب (fol. 58a)

الجملة الأولى في المركّبات الراتبة في القراباذينات (fol. 59a)

الجملة الثانية في الأدوية المجرّبة في مرض مرض (fol. 120a)

المقالة الثامنة في داء الثعلب (fol. 137b)

Početak (fol. 23b):

الفن السابع في الزينة، المقالة الأولى في أحوال الشعر وفيه الحزاز الشعر يتولّد من البخار الدخاني إذ انعقد في المسام ونبت عليها ما يستمدّ من المدد خصوصًا إذا كانت رطوبة البدن...

Kraj (fol. 138b):

...كل اوثولو(؟) ثلاثة قراريط، كل قيراط سبع شعيرات، ثلاثة أوثولات تسعة قراريط، القوانوس اوقيه ونصف. تم الكتاب المعروف بالقانون في الطب لابن سينا...

Prepisao 'Abdurrazzāq b. Nāṣiruddīn al-Miṣrī (bilješka u kolofonu djela, fol. 138b).

Fol. 23b - 138b; 210 x 150; 19 redaka; 155 x 90. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kožni, sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1b - 21b i 140a - 160b nalaze se odlomci na turskom jeziku iz nekih medicinskih djela u kojima se govori o liječenju očiju, hirurgiji i iskustvu u liječenju nekih drugih bolesti. Prema bilješkama u rukopisu ovi su odlomci iz djela *Mufradāti Ḥalīmī, at-Tashīl fī aṭ-ṭibb* i *Mufradāt Ibn al-Bayṭār*.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1311; Ahlwardt V, 6271; GAL GI, 457; GAL SI, 823; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 63; aẓ-Ẓāhiriyya ṭibb, 262; Loebenstein 2381; TÜYATOK 429; Anali VII-VIII, 58-59.

7162 R 3869

شرح كليات القانون
ŠARḤ KULLIYYĀT AL-QĀNŪN

إبراهيم بن علي بن محمد السلمي القطب المصري
Ibrāhīm b. 'Alī b. Muḥammad as-Sulamī al-Quṭb al-Miṣrī,
um. 618/1221

Komentar na Prvu knjigu medicinskog djela *al-Qānūn fī aṭ-ṭibb*, što ga je napisao Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullah Ibn Sīnā, Avicenna (umro 428/1037). Budući da se u ovoj knjizi govori o općim načelima medicinske nauke, ona se posebno naziva i *al-Kulliyyāt*. U našemu rukopisu djelo počinje od druge tematske cjeline (al-fann aṯ-ṯānī), u kojoj se govori o mokraći (bawl) kao objektu utvrđivanja bolesti.

Početak (fol. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم. وما توفيقي إلاّ بالله عليه توكّلت. **متن فصل** الأجناس التي تعرّف منها أحوال الدليل ستة أقسام أقول قبل الشروع في ذكر هذه الأقسام تقدّم عليه مسائل نافعة في علم أهل التفسير المسئلة الأولى... (oštećen list) دلالة البول على أحوال البدن. اعلم أنّ دلالة البول إمّا... (oštećen list)

Kraj (fol. 231a):

...بل تترك منه شيئًا يحلّل الحركة الستحيّة فإنّا لو نفضنا البدن عن الخلط الفاعل للشيخ ...كانت الحركة الستحيّة يحلّله للرطوبات الغريزيّة وذلك سبب لاستيلاء الضعف. إن شاء الله تعالى.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. rağaba 606/1209. godine, dakle, za života autora komentara (bilješka na kraju djela, fol. 231a).

وقع فراغ شرح الكلّيات للقطب المصري، رحمه الله، يوم الجمعة خامس وعشرين من رجب المبارك سنة ستة وستمائة.

Fol. 231; 240 x 170; 21 redak; tekst 190 x 115. Papir tamnobijel, deblji, glat. Prva dva lista odvojeni i oštećeni crvotočinom. Povez kožni sa utisnutom rozetom, oštećen. Nedostaje prva korica poveza. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Vakuf Karađoz-begove bibliteke iz Mostara.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1312; Ahlwardt V, 6281/2; GAL GI, 457; GAL SI, 824; Karatay a, 7243; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 67; az-Ẓāhiriyya ṭibb, 282; Anali VII-VIII, 59.

7163 R 8468

شرح القانون في الطب
ŠARḤ AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB
(شرح كليات القانون)
(ŠARḤ KULLIYYĀT AL-QĀNŪN)

علاء الدين أبو الحسن علي بن أبي الحزم ابن النفيس القرشي
'Alā'uddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abū al-Ḥazm Ibn an-Nafīs al-Qaršī,
um. 687/1288

Na poznato medicinsko djelo *al-Qānūn fī aṭ-ṭibb*, što ga je napisao Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullah Ibn Sīnā, Avicenna (370/980 - 428/1037), komentar je, između ostalih, napisao i 'Alā'uddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abū al-Ḥazm Ibn an-Nafīs al-Qaršī. Ovaj njegov komentar ne slijedi redoslijed tema osnovnog djela osim u pogledu dvije teme: anatomije (fann at-tašrīḥ) i farmakologije (fann al-aqrābāḏīn), zbog čega u uvodu ovoga komentara Ibn an-Nafīs veli da će o anatomiji napisati posebno djelo a o farmakologiji da će govoriti nakon poglavlja o lijekovima sastavljenim od ljekovitog bilja (al-adwiya al-mufrada).

Naš rukopis sadrži samo prvi dio Prve knjige ovoga komentara koji se sastoji od dvije tematske cjeline (fann). Budući da se u ovome dijelu govori o općim načelima medicinske nauke, ovaj dio *al-Qānūna* poznat je kao *Kulliyyāt al-Qānūn*. Iz istog razloga i komentari ovoga dijela *al-Qānūna* nazivaju se *Šarḥ Kulliyyāt al-Qānūn*.

Početak (fol. 1b):

قال الفقير إلى الله تعالى علي بن أبي الحزم القرشي، عفا الله عنه، وبعد حمد الله ربّ العالمين، والصلوة على عباده الصالحين... فإن قصدنا في هذا الكتاب الذي نرجو أن يمهّلنا الأجل إلى ختمه... أن نشرح معاني كتاب القانون للشيخ الرئيس أبي علي الحسين بن سينا، قدّس الله روحه... وقد رتّبناه على ترتيب كتاب القانون إلاّ في فني التشريح والأقراباذين. فإنا رأينا أن نجمع الكلام في التشريح في كتاب واحد نرتّبه بعد الكلام في مباحث بقية الكتاب. الأول من كتب القانون وهو معروف بكتاب الكليات وأن نرتّب الأقراباذين بعد الكلام في مباحث الأدوية المفردة وما سوى ذلك...

Kraj (fol. 204b):

...وإمّا أن يكون لتعبير الآلة أو الحاجة عن كونهما على الحالة الطبيعية كما يكون عند حصول سوء مزاج وإمّا حار تريد في الحاجة أو ما رد بيعض منها أو ما ليس يصلب الآله أو رطب يرخّها. والله ولي التوفيق. تم الجزء الأول من كتاب المباحث القانونية وهو الجزء الأول من شرح كتاب الأول المعروف بكتاب الكليات للشيخ الرئيس ويتلوه الجزء الثاني...

Prvu polovinu ovoga rukopisa prepisao je nepoznati prepisivač u četvrtak 25. rabī' al-āḫira 730/1330. godine (bilješka na fol. 109a). Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa druge polovine su nepoznati.

Fol. 204; 260 x 185; 29 redaka; tekst 215 x 135. Papir tamnobijel, deblji i glat, na početku i kraju nagrižen crvotočinom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen crvotočinom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima i zadebljani crnom tintom.

Na kraju djela (fol. 204b - 206b) nalazi se početak djela: المغني في شـرح مـوجـز القـانون في الطب (al-Muġnī fī Šarḥ Mūǧaz al-Qānūn fī aṭ-ṭibb) što ga je napisao Sadīduddīn ibn Ḍiyā'uddīn Mas'ūd al-Kāzarūnī as-Sadīdī (um.745/1344).*

Početak:

قال المؤلف فقد رتّبت إلى الأربعة إنّما نحصر في هذه الأربعة لأنّ المبحوث عنه فيه لا يخلو إمّا أن يكون أموراً كليّةً لا تختصّ بمرض مرض وعضو عضو أو لا يكون كذلك...

Vakuf al-ḥāǧǧ Muḥammad-pāšā (Meḥmed-paša Kukavica) iz 1166/1752-53. godine (bilješka na fol. 1b i 2a).**

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1311-12; GAL GI, 457; Karatay a, 7251; Köprülü I, 969; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 68.

7164 R 4596

موجز القانون في الطب
MŪĞAZ AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB

علاء الدين أبو الحسن علي بن أبي الحزم ابن النفيس القرشي
'Alā'uddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abū al-Ḥazm Ibn an-Nafīs al-Qaršī,
um. 687/1288

---

* Pogl. 7165.

** U vezi godine uvakufljenja pogl. 7165 i 7171.

Ovo je sažetak poznatog djela iz medicine *al-Qānūn fī aṭ-ṭibb*, što ga je napisao Abū ʻAlī al-Ḥusayn b. ʻAbdullah Ibn Sīnā, Avicenna, (370/980 - 428/1037). Djelo se sastoji od četiri poglavlja. U prvome poglavlju govori se o osnovama teorijske i praktične medicine, u drugome o lijekovima i ishrani, u trećemu o bolestima pojedinih organa, uzrocima koji izazivaju te bolesti, njihovim simptomima i liječenju, a u četvrtom o drugim bolestima, uzrocima koji izazivaju te bolesti, njihovim simptomima i liječenju. Djelo spada među napoznatija djela ove vrste. Bez obzira što predstavlja kompendij ono svojim sadržajem obuhvata medicinsku nauku u cijelosti, metodologiju, opća i posebna načela, teorijske i praktične principe medicinske znanosti.

Početak (fol. 7b):

قال الشيخ الإمام العلامة علاء الدين علي بن أبي الحزم القرشي، تغمّده الله برحمته. قد رتّبت هذا الكتاب على أربعة فنون. **الفن الأول** في قواعد جزئي الطب أعني علمه وعمله بقول كلّيّ، **الفن الثاني** في الأدوية والأغذية المفردة والمركّبة، **الفن الثالث** في الأمراض المختصّة بعضو عضو وأسبابها وعلامتها ومعالجتها، **الفن الرابع** في الأمراض التي لا يختصّ بعضو دون عضو وأسبابها وعلامتها ومعالجتها...

Kraj (fol. 120b):

...وكبد الكلب الكَلِب يسقي لمعضوضه فيؤمن من الفزع من الماء. وقد شهد بذلك جماعة وقد عض كلب أربعين رجلاً فأكل بعضهم من كبده واستنكف الباقون من أكلها فمن أكل لم يمت ومن عاف أكلها مات وكان تدبيرهم واحداً فاستعملوا دواء جالينوس وغيره من العلاج المذكور. ومن هاهنا يختم الكتاب حامدين لله تعالى. تم الكتاب والحمد لله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati. Rukopis je veoma star, vjerovatno iz XIII-XIV stoljeća.

Fol. 115; 260 x 175; 22 retka; tekst 195 x 115. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa rozetom, otkinute klapne i nagrižen crvotočinom. Pismo nasḫī. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na drugom zaštitnom listu nalazi se bilješka u kojoj se navodi da se ovim rukopisom služio Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥusaynī dok je bio profesor u jednoj od Sahn-i seman medresa u Istanbulu. Slična bilješka se nalazi i na fol. 1a.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1899; Ahlwardt V, 6275; GAL GI, 457; GAL SI, 825; Karatay a, 7256; Köprülü I, 985/1 i II, 191; TÜYATOK, 34/IV, 957; Şeşen, 169; at-Ṭibb al-islāmī, 95; Petersburg, 385; Ǧāmiʻa al-Imām, 73; aẓ-Ẓāhiriyya ṭibb, 334.

7165 R 8472

المغني في شرح موجز القانون في الطب
AL-MUĠNĪ FĪ ŠARḤ MŪĞAZ AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB

سديد الدين ابن ضياء الدين مسعود الكازروني السديدي
Sadīduddīn ibn Ḍiyā'uddīn Mas'ūd al-Kāzarūnī as-Sadīdī.
um.745/1344

Sažetak poznatog djela iz medicine *al-Qānūn*, što ga je napisao Abū ʻAlī al-Ḥusayn b. ʻAbdullah Ibn Sīnā (Avicenna), umro 428/1037. godine, napisao je ʻAlā'uddīn Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Abū al-Ḥazm b. an-Nafīs al-Qaršī, umro 687/1288. godine. Ovo je komentar spomenutog sažetka. Naš rukopis počinje od trećeg poglavlja, u kojemu se govori o bolestima pojedinih organa, uzrocima koji izazivaju te bolesti. njihovim simptomima i liječenju:

الفن الثالث في الأمراض المختصّة بعضو عضو وأسبابها وعلامتها ومعالجتها

Početak (fol. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم. رب يسّر وما توفيقي إلاّ بالله عليه توكلت وهو رب العرش العظيم. والصلوة والسلام على خير خلقه المصطفى محمد رسوله الشفيع الرؤوف الكريم... قال الإمام الفاضل قدوة الحكماء زبدة الأطباء الشيخ علاء الدين علي بن أبي الحزم القرشي، رحمة الله عليه: **الفن الثالث في الأمراض المختلفة بعضو عضو وأسبابها وعلاماتها ومعالجتها**. قال الشارح العلامة، فريد دهره ووحيد عصره، أفضل المتأخرين، الحكيم الكامل والطبيب الفاضل، سيدي ومولاي وأستاذي مولانا سديد الملة والدين الكازروني... قد يحقّق في شرح الفن الأول من هذا الكتاب معنى المرض والسبب والعلامة وأن أمر العلاج يتمّ بثلاثة أشياء. أحدها التدبير وهو التصرف في الأسباب...

Kraj (fol. 341a-b):

...ويبال فيه فإذا بال فقد أمن من الفزع من الماء. أقول وأنا سديد الكازروني هذا آخر شرح المؤجز. قد جمعت فيه خلاصة كلام الحكماء الأولين والآخرين مثل الإمام بقراط وجالينوس وحنين والرازي من شرح القانون وخصوصاً الشرحين اللذين أحدهما لأستاذ الورى... الشيرازي والثاني للإمام العلامة علاء الدين القرشي... وأصل الكل من نصوص القانون للشيخ الرئيس فإنه قد جمع فيه زبد كلام الحكماء... ولذلك قد اعتمدت عليه في أكثر المواضع... والحمد لله وحده حمداً يوافي مزيد نعمه... وأكملهم علمًا وأقومهم دينًا محمد المصطفى صلوة تكون أزاء لفضله ومكافات لعلومه وحكمه وعلى آله وأصحابه وأتباعه وسلّم تسليمًا كثيراً إلى يوم الدين. تم الكتاب

Prepisao Nadī b. 'Abs b. al-ḫāǧǧ Nadī u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 976/1568. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 341b).

Fol. 341; 210 x 155; 21 redak; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni, naknadno popravljan. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom, u početku rukopisa u kombinaciji sa zelenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Sayyid Muḥammad al-Ḥusnī (bilješka na fol. 1a).

Vakuf al-ḫāǧǧ Muḥammad-pāšā (Meḥmed-paša Kukavica) iz 1166/1752-53. godine (bilješka i pečat na fol. 1b i 2a).

Na fol. 342a - 343a nalaze se stihovi na arapskom jeziku u kojima se govori o prašku kojim se liječe nadutost i probadanje ispod rebara, zaustavljaju proliv i vjetrovi, i potpomaže varenje hrane. Zatim slijede recepti lijekova za neke stomačne bolesti, zaustavljanje proliva i liječenje drugih bolesti, i posebno prašak za liječenje od epilepsije spremljen po receptu nekog Koste.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1900; Ahlwardt V, 6277; GAL GI, 457; aẓ-Ẓāhiriyya ṭibb, 339.

7166 R 1263

شرح القانون في الطب
ŠARḤ AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB

Komentar dijela iz Treće knjige medicinskog djela *al-Qānūn fī aṭ-ṭib*. Vjerovatno je ovo dio komentara što ga je napisao'Alā'uddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abū al-Ḥazm Ibn an-Nafīs al-Qaršī (um. 687/1288) na navedeno djelo. Tekst u ovome rukopisu nalazi se u dva dijela (fol. 1a - 50a i fol. 51a - 98b). U prvome dijelu nalazi se poglavlje o očnim bolestima (amrāḍ al-'ayn) i početak poglavlja o bolestima ušiju (amrāḍ al-uḏun). U drugome dijelu govori se o više raznih bolesti kao što su kolike (qūlunǧ), fistule (nawāṣir), hemoroidi (bawāsīr), bubrežne bolesti (waǧ' al-kulya), bolesti mokraćne bešike (waǧ' al-maṯāna), spolne bolesti ('ilal a'ḍā' at-tanāsul) i ženske bolesti (amrāḍ ar-raḥam).

Početak ovdje (fol. 1a):

مطلب في أمراض العين: في أمراض العين إعلال الطبقة الصلبة وهي طبقة منشأها أطراف الغشاء الصلبة الدماغي الذي يلي العصبة المجوفة وبعض الأطباء لا يعدّونها طبقة... (fol.
50a)... فإذا احتقنت الرياح تحت غشاء الدماغ مّما يلي الأذن أو مّما يلي عصبة السمع المفروشة على السماع أو شعبة العصب التي هي آلة السّمع الأولى حدث التمدد المؤلم فيها... (fol.

51a)... سريعًا أمّا الرطوبات الزجاجيّة والمالحة إذا كثرت في الأمعاء، فإنّما يحدث عنها القولنج...

Kraj ovdje (fol. 98b):

...عضو ليّن لُمِسَ بشيء ليّن وجد منه لذّة مثل أخمصِ القدم والكشح...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 98; 205 x 140; 25 redaka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na marginama rukopisa. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na nekoliko stranica tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

7167,1 R 3749,1

الطب النبوي
AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

ضياء الدين أبو عبدالله محمد بن عبد الواحد بن أحمد بن عبد الرحمن المقدسي
Ḍiyā'uddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdulwāḥid b. Aḥmad b. 'Abdurraḥmān al-Maqdisī, 569/1173 - 643/1245

Djelo iz oblasti medicine u kojemu autor govori o liječenju i spravljanju lijekova na osnovu hadisa Allahova Poslanika, s.a.w.s.

Početak (fol. 1b):

قال الشيخ الإمام العالم الحافظ ضياء الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الواحد ابن أحمد بن عبد الرحمن المقدسي، قدّس الله روحه ونوّر ضريحه. أمّا بعد، الحمد لله حمداً يوافي نعمه ويكافي مزيده. وصلّى الله على خاتم أنبيائه محمد، صلى الله عليه وسلّم تسليمًا كثيرًا. أمّا بعد، فإن بعض إخواني سألني مرّةً بعد أخرى أن أجمع كتابًا في الطب مما صحّ عن النبي، صلى الله عليه وسلّم، وما روي من ذلك في الكتب المشهورة...

Kraj (fol. 24b):

...**ذكر ما يقال قبل نزول البلاء.** عن عثمان، رضي الله عنه، عن النبي، صلى الله عليه وسلّم، قال من قال بسم الله الذي لا يضرّ مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم حين يصبح لم يفجأه فجأة بلاء حتى يمسي كذا. رواه النسائي. والأحاديث الذي ذكرناها كلها من مسلم والبخاري. تمت الأحاديث المباركة بحمد الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 31a; 310 x 210; 13 redaka; tekst 230 x 140. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom, obrubljen kožom. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji i vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatnom bojom, obrubljenim crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela ukoviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje. Na fol. 1a nalazi se veći ukrasni motiv u kombinaciji zlatne i plave boje sa upisanim naslovom djela i imenom autora. Kustode.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Kaḥḥāla X, 263; GAL GI, 398, 399; Anali VII-VIII, 60.

7167,2 R 3749,2

بغية السائل في اختصار المسائل
BUĠYA AS-SĀ’IL FĪ IḪTṢĀR AL-MASĀ’IL

محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري

Muḥammad b. Ibrāhīm b. Sā‘id al-Anṣārī
um. 749/1348

Kraća rasprava iz područja medicine na arapskom jeziku. Ovaj rad, ustvari, predstavlja sažetak drugog, opširnijeg djela iz medicine المسائل (al-Masā’il) što ga je napisao Ḥunayn b. Isḥāq (um. 260/ 873). Navedeno djelo, inače, predstavlja uvod u medicinu i, kako ističe autor ovoga kompendija, jedno je od najboljih medicinskih djela za početnike u ovoj naučnoj oblasti.

Početak (fol. 25b):

قال العبد الفقير إلى الله تعالى الواحد الباري محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري، أمتع الله بطول بقائه. الحمد لله الذي أحسن كلّ شيئ خلقه وبدأ خلق الإنسان من طين ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهين... وبعد، فلما كان علم الطب من أجلّ العلوم النافعة للإنسان في بقائه وكان كتاب المسائل لحنين بن إسحق من أجمل المداخل إليه وأبينها... فأردت اختصار لفظه مع حفظ جميع معانيه... وسمته **ببغية السائل في اختصار المسائل** ورتّبته على فصول...

Kraj (fol. 48a):

...فانظر في قوة كلّ دواء مفرد وطبيعة المرض وغرض المداواة فيختار من المركّبات المعدودة لمعنى واحد أقلّها عدداً وأسهلها وجوداً وأكثرها منفعة ومشاكلة للغرض. والله الموفّق للصواب. تم الكتاب بعون الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 25b - 48a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljenim crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela ukoviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Anali VII-VIII, 60.

7167,3 R 3749,3

الرسالة المذهبة
AR-RISĀLA AL-MUḎHABA

أبو الحسن علي بن موسى الرضا

Abū al-Ḥasan ‘Alī b. Mūsā ar-Riḍā, um. 203/818

Kraća rasprava iz medicine zasnovana, uglavnom, na znanstvenoj osnovi i iskustvu. Autor se, između ostalog, poziva i na učenja grčkih i indijskih ljekara. Djelo je napisao za halifu Me’mūna. Navodi se da je halifa bio toliko oduševljen ovom raspravom da je dao da se napiše zlatom i da se zove *ar-Risāla al-muḏhaba* (Pozlaćena knjiga).

Početak (fol. 49b):

ملخّص من كتاب كسرى مع قيصر ملك العجم مع الأطباء من الروم والهند قال لهم بيّنوا إلى علام طبع جسد الإنسان وكم فيه من مفصل وعروق وعصب ومن اين يهيج الداء الحادّ والبارد والرطب واليابس وبيّنوا إلى ما يوافق كلّ واحد منها إذا هاج من الدواء والطعام والشراب...

Kraj (fol. 62b):

...لا يعرف ما يضرّه مما ينفعه ولو أصيب اللصّ أول ما يسرق وعوقب لم يعد ولكان عقوبته سببًا لإصلاح شأنه. هذا قولي والله يمنح بالصحة من يشاء. قال أبو محمد قال لي أبي إنّ لما وصلت هذه الرسالة من أبي الحسن علي بن موسى الرضا، عليه السلام، إلى المأمون وتصفّحها فرح بها فرحًا شديداً وأمر أن تكتب بالذهب وأن تترجم بالرسالة المذهبة. وهذا أخرها ولواهب العقل الحمد والمنّة. وصلى الله على نبيّه محمد وآله وصحبه وسلّم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 49b - 62b; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1095. Anali VII-VIII, 60.

7167,4 R 3749,4

رسالة في حفظ الصحة

RISĀLA FĪ ḤIFẒI AṢ-ṢIḤA

محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري

Muḥammad b. Ibrāhīm b. Sā'id al-Anṣārī, um. 749/1348

Rasprava o čuvanju ljudskog zdravlja u kojoj autor ukratko govori o anatomiji ljudskog organizma, zatim ishrani i raznim medicinskim sredstvima za ublažavanje bolova i, na kraju, liječenju nekih bolesti.

Početak (fol. 63b):

قال العبد الفقير إلى الله تعالى الواحد الباري محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري الحمد لله الذي خلق الإنسان في أحسن تقويم وهدى من شاء بفضله إلى صراط مستقيم... وبعد، فهذه رسالة لطيفة الحجم غريزة العلم تشتمل على ما لا بدّ من معرفته من علم الطب في حفظ الصحة والتحرّز من الأمراض وتدبّرها حيث لا يوجد طبيب أو يوجد من لا يوثق به...

Kraj (fol. 96b):

...**قصدير** يذاب ويلقى في خرقة فإنه يحرقها تتبيت الزجاج في النار وهو أن يستقطر حافر فرس وتطلي به الزجاج وتجففه ثم تطليه وتجففه تفعل ذلك أربع مرات ثم ضعه في النار وأسبك فيه ما شئت. تم الكتاب بحمد الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 63b - 96b; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljenim crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Na kraju djela pečat sa imenom vlasnika rukopisa, Aḥmad b. 'Ali (fol. 96b).

Izv.: Anali VII-VIII, 60.

7167,5 R 3749,5

نبذة من كتاب الأدوية

NUBḎA MIN KITĀB AL-ADWIYA

Izbor iz djela كتاب الأدوية (Kitāb al-adwiya) koji je sačinio nama nepoznat autor. Autor osnovnog djela je Abu Isḥāq Ibrāhīm b. Muḥammad b. Turḫān as-Suwaydī, "glavni ljekar" u Damasku (um. 690/1292).

Početak (fol. 97b):

الحمد لله البديع البصير السميع العلي الرفيع الذي لم يخلق شيئًا هملاً ولا يضيّع أجر من أحسن عملاً. وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم، وبعد، فهذه نبذة اخترتها من المجلد الثالث من كتاب الأدوية المفيدة والذخيرة الحميدة المسهّلة للولادة لابن السويدي الطبيب. فصل في الأدوية التي تسهّل الولادة...

Kraj (fol. 116a):

...إذا كانت عروق رجل المرأة حُمْراً كان حملها ذكراً وإن كانت سوداً كان حملها أنثى خرء العصافير إذا عُجن بريق الصائم أبرأ الثواليل. والله أعلم.تم الكتاب المبارك بحمد الله وعونه وتوفيقه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 97b - 116a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Anali VII-VIII, 60.

7167,6 R 3749,6

برء ساعة

BUR'U SĀ'A

أبو بكر جمال الدين محمد بن زكريّا الرازي

Abū Bakr Ǧamāluddīn Muḥammad b. Zakariyyā ar-Rāzī
(251/865- 313/925)

Kraći rad o brzom liječenju nekih bolesti. Autor u uvodu djela ističe da je prisustvovao jednom sastanku ljekara kod vezira Abū al-Qāsima b. 'Abdullaha na kojemu su neki ljekari tvrdili da se bolesti ne mogu brzo liječiti, nego da za to trebaju dani i mjeseci. Pisac je, međutim, ustvrdio da se neke bolesti mogu u času izliječiti. Vezir je na to od njega zatražio da napiše posebno djelo o tim bolestima i lijekovima, što je on učinio i dao mu naslov *Bur'u sā'a* (Časovito liječenje).

Početak (fol. 117b):

قال محمد بن زكريّا الرازي، رحمه الله تعالى، كنت عند الوزير أبي القاسم بن عبد الله فجرى بحضرته ذكر شيئ من الطب والمجلس فيه جماعة ممن يدّعي علمه فتكلّم كل واحد منهم في ذلك بمقدار ما بلغه علمه حتى قال بعضهم أن العلل مواد يكون سبيل كونه لا يبرأ في ساعة بل يكون

في مثل ذلك من الأيام والشهور حتى يتم برء العليل...فعرفت الوزير من العلل ما يجتمع في أيام ويبرأ في ساعته فتعجّبوا من ذلك فسألني الوزير أن أؤلف في ذلك كتابًا يشتمل على جميع العلل التي تبرأ في ساعة فبادرت إلى منزلي وعملت هذا الكتاب واجتهدت فيه وسمّيته بيرء ساعة...

Kraj (fol. 123b):

...**باب في الأطراف** إذا عرض لها الحكمة في الشتاء، إذا هو غسل يده بالماء البارد وعلاجه أن يأخذ ماءً حارً شديد الحرارة ويطرح فيه كفًا من الملح ويضع أطرافه فيه فإنه يبرأ في الوقت بإذن الله تعالى. تم الكتاب المبارك المسمى ببرء ساعة. والحمد لله وحده.

Prepisivač vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 117b - 123b; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Ahlwardt V, 6343; Köprülü II, 187/5 i 331/5; GAL GI, 233-235, SI, 417-425; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 111; Ibn Sa'ūd 14; Anali VII-VIII, 60.

7167,7 R 3749,7

الفراسة في العين المحمودة

AL-FIRĀSA FĪ AL-'AYN AL-MAḤMŪDA

Cjelovit rad ili poglavlje drugog djela iz oblasti fiziognomije, u kojemu se govori o poznavanju ljudi na temelju izgleda njihovih očiju. Autor djela je nama nepoznat.

Početak (fol. 124b):

فصل فما تزعمه أرباب الفراسة في العين المحمودة والذي علمتهم من أهل الفراسة سبعة، وهم الشافعي، رضي الله عنه، ومحي الدين محمد بن علي بن عربي، رضي الله عنه، ومحمد بن زكريًا الرازي وصاحب المنصوري في الطلب(؟) وافليمون وارسطو وايلاوس وهؤلاء سبعة ممن لهم كلام في الفراسة وهؤلاء الثلاثة المذكورون أخيرًا هم من حكماء اليونان. واقليمون كان قد تفرّد بعلم الفراسة...

Kraj (fol. 133b - 134a):

...وقال ارسطو وافليمون والرازي العيون وجوه القلوب وأبوابها التي يبدو منها أحوال النفس وأسرارها وحديثها وذلك لاتصالها بمواضع القلب وصفائها ورقّتها فاحكم بعد تحقيق النظر وصحّته فإن الدلالة الواحدة منها تصلح وتفسد كثير من دلائل البدن لصدقها وإن البدن مخالفًا في أمارات الصلاح. تمت بحمد الله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 124b - 134a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

7167,8 R 3749,8

الفراسة لأجل السياسة

AL-FIRĀSA LI AĞLI AS-SIYĀSA

شمس الدين محمد بن أبي طالب الأنصاري الصوفي الدمشقي شيخ الربوة
Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣarī aṣ-Ṣūfī ad-Dimašqī,
Šayḫ ar-Rabwa (654/1256 - 727/1326)

Djelo iz oblasti fiziognomije u kojemu autor govori o poznavanju ljudskih osobina i karaktera na temelju njihove fizionomije. U nekim izvorima ovo se djelo navodi i pod naslovom السياسة في علم الفراسة (as-Siyāsa fī 'ilm al-firāsa). Rad je podijeljen na tri poglavlja u kojima se govori o poznavanju ljudskih osobina na temelju očiju, zatim morala kod muškaraca i žena, kao i ljudskih naravi i osobina. Sve se ovo postiže preko očiju, kose, obrva, očnih kapaka, čela, ušiju, nosa, usta, vrata, leđa, šake, prstiju te muških i ženskih obilježja. Djelo je puno raznih priča i čarolija, misterioznih brojki i drugih poročnih stvari.

Početak (fol. 135b):

الحمد لمن يستحقّ الحمد لهويّته ويستوجب الشكر لإلهيّته والصلوة والسلام على سيدنا محمد المخصوص برسالته وعلى آله الكرام وصحابته. يقول العبد بالذات المفتقر إلى الله من كل الجهات محمد بن أبي طالب الأنصاري الصوفي الدمشقي... أمّا بعد، فيما جُعل من الحروف المعجمة معًا قد جمعه من علم الفراسة لأجل السياسة. والكلام فيها مرتّب على المقالات، الأولى فيما جُعل من الحروف المعجمة دالاً على اسم كل من نسبتُ إليه حكمًا من أحكام الفراسة من الحكماء المذكورين في هذا التأليف وهم سبعة: ن ط ص ر س ع ب ه. فالنون لقليمون والطا ارسطو والصاد المنصوري والراء الرازي والسين ايلاوس والعين الشافعي، رضي الله عنه، والباء ابن عزي، رضي الله عنه، والهاء الجماعة...

Kraj (fol. 209a):

...وإذا كانت تحت الرقبة بشرة وفي الجفن الأسفل من العين اليسرى بشرة بيضاء، فإنه يموت ذلك المريض بهذه لإحدى عشرة ليلة من ظهورها أو قال لأول ليلة من ظهورها والآية في ذلك شدة شهوة المريض للحلو. والله سبحانه وتعالى أعلم بذلك.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 135b - 209a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1011; GAL GII, 130, SII 161; I. A. M. IV, str. 142; Şeşen, 652; az-Ẓāhiriyya ṭibb, 324; Köprülü I, 1601/13; Bagdad, Awqāf IV, 305; Anali VII-VIII, 61; Fajić V, 3275/5.

7167,9 R 3749,9

مجرّبات لابن سينا
MUĞARRABĀT LI IBN SĪNĀ

أبو علي الحسين بن عبد الله ابن سينا
Abū ʻAlī al-Ḥusayn b. ʻAbdullah Ibn Sīnā, Avicenna
(370/980 - 428/1037)

Spjev iz medicine na arapskom jeziku u kojemu se najviše govori o spravljanju nekih lijekova.

Početak (fol. 210b):

بدأت ببسم الله في نظم حسن   في ذكر ما جرّبت في طول الزمن
ما هو بالطبع وبالخواصّ   لكل عاميٌّ وكل خاصٌ
في شَوْلَة العقرب نجم توْم   برأي عين من يراه يعلم...

Kraj (fol. 214b):

...هذا الذي جرّبْتُه في عمري   نظمتُه للمقتفين أثري
و الحمد لله على ما أنعما   حمداً كثيراً وعلى ما علّما
وصلوات الله ذي الجلال   على النبي المصطفى والآل
ما حركت ريح بحر موجا   وما سرت راغية وهوجا
تمت المنظومة المباركة بحمد الله وحسن توفيقه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 210b - 214b; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Flügel II, 1457/2; Anali VII-VIII, 61.

7167,10 R 3749,10

مجموع
MAĠMŪʻ

عبد الرزاق بن أبي الفرج بن أبي السرور
ʻAbdurrazzāq b. Abū al-Farağ b. Abū as-Surūr, um.?

Zbirka o nekim hemijskim postupcima i njihovoj primjeni u finim zanatima i o spravljanju lijekova. Dobrača (Anali VII-VIII, 61) drži da je autor ove zbirke sin jednog starog arapskog ljekara po imenu Abū al-Farğ ʻAbdullah b. Aḥmad aṭ-Ṭabīb (um. 435/1043), koji je mnogo komentirao grčke klasike. Ukoliko bi ova pretpostavka bila tačna, to bi značilo da je autor ove zbirke živio i radio u V/XI stoljeću.

Početak (fol. 215b):

الحمد لله المحمود بكل لسان المجد في كل عصر وأوان الذي اعترفت بربوبيته الأنس والجان وخضع لعظمة سلطانه كل ذي سلطان الذي جلّت صفاته عن التشبيه والمكان... العبد الفقير المعترف بالخطأ والتقصير عبد الرزاق بن أبي الفرج بن أبي السرور، عفى الله عنه ووفّقه لصالح الأمور، هذا مجموع قد جمعت فيه ما حسن عندي جمعه من الصنائع الحسان والأدوية التي قد جرّبت في هذا الأوان...

Kraj (fol. 240b):

...وهنا يغني عن جميع أدوية الطبوعات وعكارته على الناشف تخرج الحبر والمداد لقطع طبع الموز ينقع في بول الحمير.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 215b - 240b; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Anali VII-VIII, 61.

7167,11 R 3749,11

المنظومة في الطب
AL-MANẒŪMA FĪ ṬIBB

Spjev iz medicine na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 241b):

أبدأ باسم الله في نظم حسن   بأدلة اختلاج أعضاء البدن
مقدّم الرأس يصيب رزقا   كذلك اليافوخ ليس يشقا
وأم رأس المرء عزٌ وشرف   ورفعة ودعة مع الترف...

Kraj (fol. 246a):

...فهذه جملة أعصب البدن   جربتُ ما قلتُ بها طول الزمن
وإنما نظمت ما نظمته   لما أتعظت بالذي عاينته
من كرم الله العظيم الباري   تحرُك العضو بلا اختيار
ليعلم المرء بما سيأتي   من نفعه وضرَه في الأتي...
والحمد لله على ما ألهمَا   حمداً كثيراً وعلى ما أنعمَا

وصلوات الله ذي الجلال على النبي المصطفى والآل. تمت المنظومة بحمد الله تعالى وعونه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 241b - 246a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

Izv.: Anali VII-VIII, 59.

7167,12 R 3749,12

فائدة
FĀ'IDA

Članak ili odlomak na arapskom jeziku iz nekog djela u kojemu se daju recepti za liječenje nekih bolesti.

Početak (fol. 246b):

فائدة للنزلة يؤخذ زرورد مشقال ومستكى مثقال ودهن لوزمر ثمان مثاقيل يغلى على النار في وعاء فخار أو قزاز ويدهن به موضع الوجع...

Kraj (fol. 254a):

...**وجه أخر** ضع في قدرة صوفًا وادفن تلك القدرة في الأرض واجعل الصوف إلى أسفل واتركها ليلةً ثم أخرجها تجد ذلك الصوف قد اكتسب ماءً فيكون طمعه طعم ذلك المنبوع. تم ذلك بحمد الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 246b - 254a; 13 redaka; tekst 230 x 140. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji, vokaliziran i od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima zlatne boje, obrubljeni crnom linijom. Istaknute riječi ispisane zlatnom ili plavom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne i tanjom plave boje.

7168,1 R 3291,1

الطب النبوي
AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

ضياء الدين أبو عبدالله محمد بن عبد الواحد بن أحمد بن عبد الرحمن المقدسي
Ḍiyā'uddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdulwāḥid b. Aḥmad b. 'Abdurraḥmān al-Maqdisī, um. 643/1245

Isto kao 7167,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 1b - 13b; 215 x 165; 13-19 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat i hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, većim dijelom vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dijelovi teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,2 R 3291,2

بغية السائل في اختصار المسائل
BUĠYA AS-SĀ'IL FĪ IḪTIṢĀR AL-MASĀ'IL

محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Sā'id al-Anṣārī, um. 749/1348

Isto kao 7167,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 13b - 31a; 13-15 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*, većim dijelom vokalizirani. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,3 R 3291,3

الرسالة المذهبة
AR-RISĀLA AL-MUḎHABA

أبو الحسن علي بن موسى الرضا
Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Mūsā ar-Riḍā, um. 203/818

Isto kao 7167,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 31b - 42b; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *nasḫī* i *ta'līq,* većim dijelom vokalizirani. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,4 R 3291,4

رسالة في حفظ الصحة
RISĀLA FĪ ḤIFẒI AṢ-ṢIḤA

محمد بن إبراهيم بن ساعد الأنصاري
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Sā'id al-Anṣārī, um. 749/1348

Isto kao 7167,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 43a - 68b; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq,* većim dijelom vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,5 R 3291,5

نبذة من كتاب الأدوية
NUBḎA MIN KITĀB AL-ADWIYA

Isto kao 7167,5.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 69a - 83a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq,* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,6 R 3291,6

برء ساعة
BUR'U SĀʻA

أبو بكر جمال الدين محمد بن زكريًا الرازي
Abū Bakr Ğamāluddīn Muḥammad b. Zakariyyā ar-Rāzī
(251/865- 313/925)

Isto kao 7167,6.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 84a - 88a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq,* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,7 R 3291,7

الفراسة في العين المحمودة
AL-FIRĀSA FĪ AL-ʻAYN AL-MAḤMŪDA

Isto kao 7167,7.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 88b - 95a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq,* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,8 R 3291,8

الفراسة لأجل السياسة
AL-FIRĀSA LI AĞLI AS-SIYĀSA

شمس الدين محمد بن أبي طالب الأنصاري الصوفي الدمشقي شيخ الربوة
Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣarī aṣ-Ṣūfī ad-Dimašqī,
Šayḫ ar-Rabwa (654/1256 - 727/1326)

Isto kao 7167,8.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 95a - 151b; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,9 R 3291,9

مجرّبات لابن سينا

MUĞARRABĀT LI IBN SĪNĀ

أبو علي الحسين بن عبد الله ابن سينا
Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullah Ibn Sīnā, Avicenna
(370/980 - 428/1037)

Isto kao 7167,9.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 152a - 156a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst ispisan u formi stiha. Kustode.

7168,10 R 3291,10

مجموع

MAĞMŪ'

عبد الرزاق بن أبي الفرج بن أبي السرور
'Abdurrazzāq b. Abū al-Farağ b. Abū as-Surūr, um.?

Isto kao 7167,10.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 156b - 176a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7168,11 R 3291,11

المنظومة في الطب

AL-MANẒŪMA FĪ ṬIBB

Isto kao 7167,11.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 176b - 181a; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst ispisan u formi stiha. Kustode.

7168,12 R 3291,12

فائدة

FĀ'IDA

Isto kao 7167,12.

Prepisao nepoznati prepisivač 1261/1845. godine (bilješka na kraju zbirke, fol. 185b).

Fol. 181a - 185b; 13 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

7169 R 4238

الطب النبوي

AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

أبو عبد الله شمس الدين محمد بن أبي بكر بن أيوب
بن سعد الزرعي الدمشقي، ابن قيم الجوزية
Abū 'Abdullah Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr b. Ayyūb
b. Sa'd az-Zar'ī ad-Dimašqī, Ibn Qayyim al-Ğawziya,
um. 751/1350

U djelu se govori o higijeni i spravljanju nekih lijekova na temelju tradicije Allahova Poslanika, s.a.w.s.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين. وصلواته على أشرف المرسلين محمد خاتم النبيين وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، فهذه أصول نافعة في هديه صلى الله عليه وسلّم في طبّه الذي تطبب به ووصفه لغيره يبيّن ما فيه من الحكمة التي تعجز عقول الأطباء، عن الوصول إليها فنقول وبالله نستعين ومنه نستمدّ الحول والقوة. **فصل** المرض نوعان مرض القلوب ومرض الأبدان وهما مذكوران في القرآن...

Kraj (fol. 201b):

...وغلب على المسلمين العقل والفهم والشجاعة والنجدة والفرح والسرور وهذه أسرار وحقائق إنما يعرف مقدارها من حسن فهمه ولطف ذهنه وغزر علمه وعرف ما عند الناس. والله أعلم وصلى الله على سيدنا محمد.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī‘ al-awwalu 1104/1692. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 201b).

Fol. 201; 200 x 150; 19 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, oblijepljen platnom. Pismo nasḫī. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani tintom različite boje ili krupnijim slovima. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije. Kustode.

Izv.: GAL GII, 106, SII, 127; Karatay a, 7366; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 83; Şeşen, 140; Anali VII-VIII, 59.

7170 R 5906

الطب النبوي

AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Djelo na arapskom jeziku o medicini zasnovanoj na hadisima Allahova Poslanika, s.a.w.s. Djelo je krnjavo u početku.

Početak ovdje (fol. 1a):

قال النبي صلى الله عليه وسلّم: ربيع أمتي البطيخ والعنب، وقال عليه السلام: تفكّهوا بالبطيخ فإن ماءه رحمة الله وحلاوته من حلاوة الجنة ومن أكل لقمة من البطيخ كتب سبعون ألف حسنة ومحي عن ذنوبه سبعين ألف سيئة ورفع له ألف درجة لأنه أخرج من الجنة...

Kraj (fol. 5a):

...أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم كان يعلمه من الفزع كلمات أعوذ بكلمات الله التّامّات من غضبه وعقابه وشرّ عباده ومن همزات الشياطين وأن يحضرون قال وكان عبد الله ابن عمر، رضي الله عنه، يعلّمهنّ مَن عقل مِن بنيه ومن لم يعقل كتبه فأعلقه عليه. أخرجه أبو داود. تمت تمام

Prepisao Ḥasan b. Ibrāhīm u Hlivnu (Livno) u džemaatu Hās (možda Hasići kod Glamoča) u prvoj dekadi mjeseca ḏū al-qa‘da 1217/1802-03. godine (bilješka na kraju djela, fol. 5b).

تمام الكتاب في الأوائل ذي القعدة في يوم جهارشنبه في وقت الغروب في قصبه، اهلونه في جماعت حاس في سنة سبعة وعشر ومائتين وألف كتب الفقير الحقير حسن بن إبراهيم، غفر الله...

Fol. 5; 190 x 145; 19 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi slobodni. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī.* Kustode.

7171 R 8476

شرح الأسباب والعلامات

ŠARḤ AL-ASBĀB WA AL-‘ALĀMĀT

نفيس بن عوض بن حكيم الكرماني

Nafīs b. ‘Iwaḍ b. Ḥakīm al-Kirmānī, umro 853/1449

Nağibuddīn Ebū Ḥāmid Muḥammad b. ‘Alī b. ‘Umar as-Samarqandī (um. 619/1222) napisao je poznato djelo iz medicine الأسباب والعلامات (al-Asbāb wa al-‘alāmāt), u kojemu je sakupio i temeljito istražio pojedinačne bolesti, opisao njihove uzroke i na temelju tada poznatih medicinskih djela za svaku bolest propisao odgovarajući lijek. Ovo je djelo, ustvari, postalo poznato zahvaljujući njegovu komentaru koji je napisao gore navedeni Nafīs b. ‘Iwaḍ b. Ḥakīm al-Kirmānī 827/1424. godine za sultana Ulug-bega u Samarkandu.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام الأتمان على من يداوي الأرواح بطب الحقيقة ويربي الأبدان بعلم الشريعة... وبعد، فإن الفقير إلى الله تعالى نفيس بن عوض الطبيب. يقول إنّي قد كنت من أهل بيت مشهورين بهذه الصناعة وابتليت في عنفوان الصبا وريعان الشباب بمزاولة العلاج وإصلاح المزاج ولم تقنع نفسي بتعلّم رؤوس المسائل على التقليد كما قنعت به نفس كل غبي وبليد وكان قسم الأمراض الجزئية من هذا الفن لم يتصدّ أحد من الأفاضل... لحلّ معضله وتوضيحه إلاّ لما هو ندر ليس له قدر مما أورده الإمام بقراط في فصوله فأردت أن أكشف عن وجوه فوائد هذا الفنّ...

Kraj (fol. 297b):

...وسائر ما يقع في ضماد العتق فإنها تشد العضو وتنشف الرطوبات. والله أعلم بالصواب.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ğumād al-ūlā 952/1545. godine (bilješka na kraju djela, fol. 297b).

Fol. 297; 260 x 185; 25 redaka; tekst 190 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom a korice obrubljene kožom. Pismo *nasta‘līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela u drugoj polovini rukopisa uokviren crvenom linijom. Na nekoliko prvih listova dopisan tekst. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama rukopisa.

U posjed rukopisa 1029/1620. godine došao Muḥammad b. as-Sayyid Šamsuddīn al-Ḥalabī (bilješka i pečat na fol. 1a).

Naredne 1030/1621. godine vlasnik rukopisa postao je Zayn al-ʻĀbidīn b. Ḫalīl, liječnik u (bolnici?) al-Māristān as-Sulaymānī (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa bio je i Zayn al-ʻĀbidīn (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vakuf al-ḥāǧǧ Muḥammad-pāšā (Meḥmed-paša Kukavica) iz 1166/1752-53. godine (bilješka i pečat na fol. 1b).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 77; Ahlwardt V, 6291; Köprülü I, 964; al-Ḫudaywiyya VI, 21; Karatay a, 7304 i 7352; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 370; GAL GI, 491 i SI, 895; Qāḍiriyya IV, 1303.

7172 R 1754

رسالة الإباء عن مواقع الوباء
RISĀLA AL-IBĀʼ ʻAN MAWĀQIʻ AL-WABĀʼ

إدريس بن حسام الدين علي البدليسي

Idrīs b. Ḥusāmuddīn ʻAlī Bidlīsī, um. oko 930/1534

Rasprava o izbjegavanju dolaska u mjesta u kojima se pojavila kuga. U uvodu rasprave autor veli da se 917/1511. godine iz Istanbula zaputio morem prema Aleksandriji sa namjerom da obavi hadž. Vraćajući se sa hadža po naredbi sultana Selima b. Bajazita, dok se nalazio u Siriji, čuo je da u Egiptu vlada kuga pa ga je zaobišao, vrativši se u Istanbul morem. Na ovakav njegov postupak prigovorila mu je ulema u Damasku i Halepu. On im je na to odgovorio ovom raspravom, ističući da izbjegavanje mjesta u kojima vlada kuga nije suprotno vjerskom učenju, nego to, nasuprot, islam preporučuje. Dalje, u ovoj raspravi autor govori o uzrocima i okolnostima pod kojima se javlja ova bolest i načinima njenoga suzbijanja i liječenja, ističući da su kao prevencija protiv ove bolesti prije nego se pojavi nužne higijenske mjere a lijekovi kada se već pojavi.

Početak (fol. 1b):

يا حيّا لا يموت ويا قيّوما في الملك والملكوت إلى لطفك الرغبوت وعن سخطك الرهبوت... **فيقول العبد الضعيف... إدريس بن حسام الدين علي البدليسي**، أصلح الله أعماله وحصل بالخير والحسنى آماله، أنه لما وفقني التوفيق الربّاني وساعدني العون...

Kraj (fol. 60b):

...اصرف عنّي القحط والطاعون باسم الحيّ برحمتك يا أرحم الراحمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 60; 205 x 120; 17 redaka; tekst 135 x 60. Papir narandžast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo

---

taʻlīq. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljene tanjom crnom linijom. Kustode.

U posjed rukopisa kupovinom došao Ṣāliḥ ʻIzzatī (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vakuf Ṣāliḥ Ḥrōmo-zāde.

Izv.: Ḥ.Ḫ II, 840; AM I, 196; Ahlwardt V, 6371; GAL GII, 233, SII, 325; Karatay a, 5185; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 131; Anali VII-VIII, 67.

7173,1 R 7160.1

راحة الأرواح في دفع عامة الأشباح
RĀḤA AL-ARWĀḤ FĪ DAFʻ ʻĀMMA AL-AŠBĀḤ

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Rasprava na arapskom jeziku o suzbijanju i liječenju kuge. Djelo se sastoji od uvoda i tri poglavlja, a navodi se i pod naslovom رسالة الطاعون (Risāla aṭ-ṭāʻūn). U djelu se navode razni načini i metode suzbijanja ove opake bolesti. Osim medicinskih metoda to se postiže i učenjem Kurʼāna, raznih molitvi (dova) i "zapisivanjem".

Početak (fol. 1b):

اللّهم يا دافع البلاء بالنجاء الدعاء ويا كاشف الداء باستعمال الدواء... أمّا بعد، فلما كان دوران الطاعون بين الناس ولا يأمن ذو روح من شرب سمّه بالكأس فأردت أن أكتب رسالة تكون شافية للداء... فجمعت الآيات الدالة على دفع الآفة والأخبار الدالة على دفع العامة ورتّبتها على مقدمة وأبواب... وسمّيتها **راحة الأرواح في دفع عامة الأشباح**...

المقدمة في بيان دفع الحوادث بالدواء وردّ القضاء بالإسم والدعاء (fol. 2a)

الباب الأوّل في خواصّ الآيات القرآنيّة والأسماء الربّانيّة والأدعية الصمدانيّة (fol. 3b)

الباب الثاني في الأسرار العدّية (fol. 6b)

الباب الثالث في الخاصة الحيوانيّة والنباتيّة والمعدنيّة (fol. 6b)

Kraj (fol. 7b):

... ويخلّ ويشرب على الفطور وكل من دوام على شربه سلم من الطاعون بإذن الله تعالى.

تمت الرسالة المسماة **براحة الأرواح** لمفتي الثقلين كمال پاشا زاده.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 7b; 15 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat, mnogo oštećen vlagom. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen, također. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad b. Sinān (bilješka na fol. 1a).

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. al-ḥāğğ Ya'qūb al-Manāstirī (iz Bitole).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 829; Ahlwardt III, 4173; GAL GII, 452/102, SII, 671/102; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 85; Köprülü II, 4/5 i 337/6, III, 723/1: Dobrača I, 107; TÜYATOK I/05, 51; Kıbrıs 982.

7173,2 R 7160,2

رسالة في تحقيق الهيكل المحسوس

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-HAYKAL AL-MAḤSŪS

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Traktat o duši na arapskom jeziku. U našemu rukopisu na početku rasprave se nalazi naslov: رسالة الهياكل (Risāla al-hayākil).

Početak (fol. 8b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان أطواراً نفساً وروحًا وجسمًا وجعل ذلك التركيب العجيب على خزائن أسراره طلسمًا... إعلم أن الشخص الإنساني بظاهره الكثيف جسد ظلماني ناقص وكامل تامّ زائل وبباطنه اللطيف جسم نوراني سائر في الهيكل المحسوس سريان الما، في الورد...

Kraj (fol. 12a):

...تلك الأرواح الملكوتيّة والنفوس الجبروتيّة أو تصلوا إلى الحضرة الإلهيّة لا تنفذون إلاّ بسلطان أي حجّة بيّنة هي التوحيد والتجيد والتفريد به العلم والفنا، في الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8b - 12a; 15 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Flügel III, 1919/6; GII, 451/80, SII, 670/80; Fajić III, 2292/14.

7173,3 R 7160,3

رساله، مختصر في علم الحساب

RISĀLE-I MUḪTEṢAR FĪ 'ILM AL-ḤISĀB

Rasprava na turskom jeziku iz matematike od nama nepoznatog autora. Gornji naslov se nalazi prije početka rada. U djelu se govori o osnovnim vrstama brojeva (jedinice, desetice, stotine i hiljade).

Početak (fol. 12b):

بل كل كم آدميلر معامله اتدكلري نسنه تك جمله سي اوج درلودر موزون ومكيل وممسوح در توكر جمله سي مستغني(؟) وعملر عددن عدد داخي دورت منزلدر: آحاد وعشرات ومآت وألوف در...

Kraj (fol. 15a):

...التي دخي بشده اولور التي دخي جمع ايله سي تنا كه بقادرده ذكر اولندي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 12b - 15a; 15 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *ta'līq*. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 15b nalazi se bilješka u kojoj se opisuje slučaj u vezi sa pokušajem Imru' al-Qaysa oponašanja *sūre az-Zilzāl* nakon njenog objavljivanja. Bilješka je napisana 944/1537. godine kada je, vjerovatno, i cijela zbirka prepisana.

Na fol. 16a nalazi se dova protiv kolere koja se prenosi od imama Ebu Hanife a u povodu epidemije ove bolesti koja je zavladala u Bagdadu i od koje je umrlo 1012 osoba.

Na fol. 16b nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj se navodi da je u Beogradu u subotu 5. muḥarrama 1095/1683. godine po naredbi sultana pogubljen veliki vezir Mustafa-paša.

7173,4 R 7160,4

رسالة في الحساب

RISĀLA FĪ AL-ḤISĀB

Rasprava na arapskom jeziku iz matematike od nama nepoznatog autora. U djelu se govori o osnovnim vrstama brojeva (jedinice, desetice, stotine i hiljade). Ovo je, ustvari, arapska verzija prethodnog djela.

Početak (fol. 17a):

الحمد لله ربّ العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله أجمعين... إن الحساب أربعة منازل: آحاد وعشرات ومآت وألوف فلآحاد من واحد إلى تسعة والعشرات من عشرة إلى مائة والمآت من مائة إلى تسعمائة والألوف من ألف إلى تسعة آلاف...

Kraj (fol. 19a):

...فاضرب عشرة في عشرة ثم اضرب عشرة في ثلاثة ثم اضرب اثنين في عشرة ثم اثنين في ثلاثة ثم اجمع ذلك كلّه يكون مائة وستة وخمسين فقس الباقي على هذا وهذا القدر يكفيك. والله أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 17a - 19a; 15 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasḫī*. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Osmanlı matematik II, 597.

7173,5 R 7160,5

العقائد النسفية

AL-‘AQĀ’ID AN-NASAFIYYA

عمر بن محمد بن أحمد بن إسماعيل بن محمد بن علي بن لقمان النسفي السمرقندي
‘Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā‘īl b. Muḥammad b.‘Alī b.
Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, 461/1069 - 537/1146

Kraće djelo na arapskom jeziku iz područja islamske dogmatike. Poznato je i pod naslovima *al-‘Aqīda an-Nasafiyya* i *‘Aqā’id an-Nasafī*.

Početak (fol. 20b):

قال أهل الحق: حقائق الأشياء ثابتة والعلم بها متحقّق خلافًا للسوفسطائية وأسباب العلم للخلق ثلثة: الحواسّ السليمة والخبر الصادق والعقل. فالحواسّ خمس: السمع والبصر والشمّ والذوق واللمس...

Kraj (fol. 22b):

...والمجتهد قد يخطئ ويصيب ورسل البشر أفضل من رسل الملائكة ورسل الملائكة أفضل من عامّة البشر وعامّة الشر أفضل من عامة الملائكة.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20b - 22a; 15 redaka; tekst 140 x 90. Pismo *nasḫī*. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 23a - 26b razne bilješke, najčešće iz oblasti fikha.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1145; Ahlwardt II, 1953; Köprülü II, 153/1; Dobrača I, 407; Popara IX, 5267/2.

7173,6 R 7160,6

عنوان مكاتب منشآت كمال پاشا زاده

‘UNWĀN MAKĀTIB MUNŠA’ĀT KAMĀL PĀŠĀ-ZĀDE

Uvodni dijelovi (počeci) pisama koja je pisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā (um. 940/1533. godine). Rad je krnjav na kraju.

Početak (fol. 27a):

جناب جليل المآب. كريم الخطاب. دليل الصواب. مدّ الله ظلال رافته مدّ الدهور والأحقاب ويكر جناب فضيلت مآب قوافل قباب. جعل الله خيام قدرته رفيع الأطناب بحق الأوتاد والأقطاب...

Kraj ovdje (fol. 32b):

...وشمس الدين ادليه لازال شموس دولته.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 27a - 32b; 15 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nasta‘līq*. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7173,7 R 7160,7

رسالة في التجويد

RISĀLA FĪ AT-TAĠWĪD

الشيخ أحمد أنطالي
Šayḫ Aḥmad Anṭālī, um.?

Kraće djelo iz tedžvida na turskom jeziku. Ime autora se nalazi u uvodu djela.

Početak (fol. 33b):

الحمد لله الذي أنزل القرآن هاديًا للأنام وسببًا للفوز بدار السلام... أمّا بعد، فيقول العبد الضعيف الشيخ أحمد، عصمه اللطيف الصمد، الساكن بمدينة أنطالية... لما قرب ولدي الأعزّ تعلم تجويد القرآن تجمعت رسالة له ولسائر الإخوان لتكون وسيلة إلى الله الرحمن. كتبتها بالتركية ليعمّ نفعها على الإخوان...

Kraj (fol. 40a):

...وشرحي كبي خصوصًا رسم عثمانيه بيان ايلين شاطبي نك رائيه سي كبي. الحمد لله على الإتمام والصلوة والسلام على أفضل الأنام... تمت تقريبًا تاريخ سنه ١١٣

Prepisao nepoznati prepisivač, kako sam ističe "otprilike", (1)113/1701. godine (bilješka na kraju djela, fol. 40a). Najvjerovatnije da su i ostala djela u zbirci prepisana u tome periodu.

Fol. 33b - 40a; 15 redaka; tekst 125 x 55. Pismo *nasta‘līq*. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7174,1 R 4272,1

مجمع المنافع البدنية
MAĞMA' AL-MANĀFI' AL-BADANIYYA

داود بن عمر الأنطاكي
Dāwūd b. 'Umar al-Anṭākī, um. 1008/1599

Djelo na arapskom jeziku o raznim bolestima i lijekovima. Ovaj rad predstavlja sažetak djela مـــا لا يسع الطبـــيب جـــهله (Mā lā yasa' aṭ-ṭabīb ğahluhu), što ga je napisao Yūsuf b. Ismā'īl al-Ḫūbī (al-Kutbī) Ibn al-Kabīr (um. 754/1353), koje, opet, čini sažetak djela جامع المفردات الأدوية والأغذية (Ğāmi' al-mufradāt al-adwiya wa al-aġḏiya), koje je napisao Ibn Bayṭār Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Aḥmad al-Mālikī (um. 646/1248).* Djelo je raspoređeno na četrdeset poglavlja, od kojih se dvadeset odnosi na određene dijelove ljudskog tijela i njihove bolesti, a drugih dvadeset na bolesti koje nisu vezane za dijelove ljudskog tijela.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الضار النافع الذي جعل (لكل) داء (مضر) غير السام أعظم مصلح ودوافع. أحمده على فضله الواسع... **وبعد،** فلمّا كان كتاب المفردات الملقّب بما **لا يسع الطبيب جهله** جليل المقدار وجلالته بجلالة أصله الجامع لابن البيطار وخصوصًا بما زاد عليه مما لا يخفى على أهل الاستبصار قصدت إلى جمع منافع مفردات منه... وسميته **مجمع المنافع البدنية...**

Kraj (fol. 39b):

...**البابونج** شديد النفع من الإعياء نطولاً بمايه وجلوسًا في طبيخة. **دهن البطم** ينفع من الإعياء مردخًا ويقع في مراهمه. والله سبحانه وتعالى أعلم. هذا آخر ما جمعته.

Prijepis dovršen u nedjelju 28. ša'bāna 1030/1620. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 39b).

Fol. 1b - 39b; 195 x 150; 25 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je kadija al-ḥāğğī Muṣṭafā (bilješka sa pečatom na više mjesta u rukopisu).

Izv.: A. M. I, 362; GAL SII, 492; Kaḥḥāla IV, 140; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 229; Ğāmi'a al-Imām 61; Anali VII-VIII, 69.

* Pogl. 7181.

7174,2 R 4272,2

رسالة في الحمام
RISĀLA FĪ AL-ḤAMMĀM

محمد ابن أبي أحمد
Muḥammad b. Abū Aḥmad, um. poslije 1063/1652

Kraće djelo na arapskom jeziku u kojemu autor sa šerijatskog i medicinskog stanovišta govori o gradskim banjama. Kako i sam na početku i na kraju djela ističe, ovo je kratak izvod iz opširnijeg i poznatijeg djela koje je o istoj temi napisao 'Abdura'ūf b. Tāğul'ārifīn b. 'Alī b. Zaynul'ābidīn al-Manāwī (um. 1031/1621) pod naslovom النزهة الزهية في أحكام الحمّام الشرعية والطبية (an-Nuzha az-zahiyya fī aḥkām al-ḥammām aš-šar'iyya wa aṭ-ṭibbiyya).* U djelu se govori o najstarijim javnim banjama, prihvatanju banja od strane islamskih naroda, koristima i štetama od banja sa medicinskog stajališta te načinu njihova korištenja i ponašanja u njima. Ime autora ove rasprave se navodi na kraju djela. Prema istoj bilješci ovo bi mogao biti autograf ovoga djela.

Početak (fol. 40b):

هذه الرسالة استخرجتها من كتاب **النزهة الزهية في أحكام الحمام الشرعية والطبية** تأليف مولانا الشيخ عبد الرؤوف المناوي شارح جامع الصغير. أوّل من وضعه اي الحمام الحيّ اتخذه سليمان عليه السلام حين تزوج بلقيس فوجد في ساقيها شواً كثيراً فسألهم عمّا يزيله فبنوه له على هذه الصورة واتخذ والها النورة كذا ذكره أئمة مفسرون...

Kraj (fol. 49a):

...ولا يسترخى ويجيّف ذلك فى في بدنه شيئ من الفضول لئلا يحقّقن فيه الفضول التي سخفت فيتولد منه حميات طويلة. والله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب... وقع الفراغ من هذه النسخة اللطيفة التي استخرجتها من كتاب **النزهة الزهيّة في أحكام الحمّام الشرعية والطبّية** للعلامة الشيخ عبد الرؤوف المناوي... لسنة ثلث وستين وألف على يد أفقر الوري محمد ابن أبي أحمد عفي عنهما...

Prepisao Muḥammad b. Abū Aḥmad 6. muḥarrama 1063/1652. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 49a).

Fol. 40b - 49a; 21-23 retka; tekst 175 x 115. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Anali VII-VIII, 70.

*Pogl.: Ḥ. Ḫ. II, 1942; Ahlwardt V, 6409; GAL GII, 306, SII, 417; Kaḥḥāla V, 220, X, 166.

7174,3 R 4272,3

المنخول من المنقول في معرفة صفات الخيول

AL-MANḪŪL MIN AL-MANQŪL FĪ MA'RIFA ṢIFĀT AL-ḪUYŪL

عبد الله بن الحسن بن علي بن الحسن

'Abdullah b. al-Ḥasan b. 'Alī b. al-Ḥasan, um.?

Djelo na arapskom jeziku iz oblasti veterine u kojemu se govori o uzgajanju i liječenju konja. U uvodnom dijelu autor ističe da je iz ljubavi prema konjima počeo izučavati veterinu i da mu je to postalo zanat od kojega je zarađivao. U ovo djelo uvrstio je najvažnije što je čuo i naučio studirajući navedenu oblast. Djelo se sastoji od sedamnaest poglavlja koja se navode i u uvodu.

Početak (fol. 50b):

الحمد لله مرسل السحاب ومسخّر الدواب الذي فضل نوع الإنسان على سائر أنواع الحيوان... **أمّا بعد،** فإني كنت في شرخ الشباب وانقلابي إلى الأهل والأصحاب مؤلفًا باقتناء الخيل دون باقي الدواب فأخذت في تحصيل هذا الفن على سبيل الإكتساب وألفت مما تلقّفت من أفواه أهل المعرفة بهذا الكتاب ووضعته محتويًا على سبعة عشر فصلاً وسميته **المنخول من المنقول في معرفة صفات الخيول...**

Kraj (fol. 78b):

...فرحم الله تعالى من عثر على عورة هذا الكتاب فسترها او على زلة فبصرها... ولله الحمد على نعمه المتواصلة والآية المتطاولة ادّخارًا للذكر الجميل والشكر الطويل. عليه توكّلت وإليه أنيب. وصلواته على النبيّ الرحمة وشفيع الأمّة وسراج الظلمة محمد النبيّ وعلى آله وصحبه...

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca rabī' aṯ-ṯānī 1004/1595. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 78b). Na istoj stranici na margini se nalazi bilješka da je ovaj tekst kolacioniran sa originalom.

Fol. 50b - 78b; 17 redaka; tekst 142 x 85. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: GAL SII, 1036; Anali VII-VIII, 70.

7174,4 R 4272,4

تحفة أولى الألباب في الرمي بالنشاب

TUḤFA ŪLĀ AL-ALBĀB FĪ AR-RAMY BI AN-NIŠĀB

محمد بن أحمد الخلوتي

Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫalwatī, um.?

Kraće djelo na arapskom jeziku o gađanju strijelama sa konja a u cilju pripreme za borbu protiv neprijatelja. Rad se temelji na kur'anskim ajetima koje autor u tekstu navodi.

Početak (fol. 79b):

حمداً لمن جعل ظهور كرائم الخيال عزاً وبطونها كنزاً. وشكراً لمن إذا تليت آيات كرامه هزّت أعطاف كل جواد هزاً... أمّا بعد، فيقول أفقر الورى وخادم الفقراء الواثق بربّ القويِ المتين محمد بن أحمد سبط الشيخ كريم الدين... سألوني في وضع رسالة تتعلق بقوله تعالى في سورة الآنفال * وأعدّوا لهم مااستطعتم من قوة ومن رباط الخيل * وإن أوشحها بنبذة تتعلق بفضل الرمي بالنشاب وما يحتاج إليه من الآداب وغير ذلك... وسميتها **تحفة اولى الألباب في الرمي بالنشاب**

Kraj (fol. 89a):

...وهذا ما تيسّر جمعه مع تشتّت الحال وكثرة الاشتغال وبنوا(؟) البال مع ما أسلفته من الاعتذار بقلة البضاعة وكساد الضاعة فليعذر اللبيب عما طغى به القلم او زلت به القدم وليستحضر قلبه إن الحسنات يذهبن السيآت. فإن العبد من عدت سقطاته وبدت غلطاته ومن ذا الذي ترضى سجاياه كلّها كفى المرء نبلاً أن تعدّ معايبه. والحمد لله وحده وصلى الله على من لا نبي بعده وعلى آله الطاهرين وصحابته أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 79b - 89a; 17 redaka; tekst 145 x 95. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 243;

7175 R 3032

مجمع المنافع البدنية

MAĞMA' AL-MANĀFI' AL-BADANIYYA

داود بن عمر الأنطاكي

Dāwūd b. 'Umar al-Anṭākī, um. 1008/1599

Isto kao 7174,1.

Prepisao Fayḍullah at-Turḫānī (iz Sarajeva - iz izumrle sarajevske porodice Turhanija, koja potječe od srednjovjekovne plemićke porodice Ostojića), 1085/1674. godine (bilješka na kraju djela, fol. 71b).

نوست اين كتاب را فيض الله الترخاني در تاريخ هزار و هشتاد و پنج.

Fol. 71; 15 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasta'līq*, u prvoj polovini rukopisa mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Salim-efendije Muftića.

7176,1 R 3877,1

إتحاف المنصّفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء

ITḤĀF AL-MUNAṢṢIFĪN WA AL-UDABĀ' BI MABĀḤIṮ AL-IḤTIRĀZ 'AN AL-WABĀ'

حمدان بن عثمان خواجه الجزائري

Ḥamdān b. 'Uṯmān Ḫawāğa al-Ğazā'irī, um. 1261/1845

Djelo iz područja medicine na arapskom jeziku. Sastoji se od uvodnog dijela koji je podijeljen na devet odjeljaka, tri poglavlja i završetak. Autor je djelo napisano 1252/1836-37. godine.

Početak (str. 1-5):

الحمد لله مرتّب الأسباب والعلل مقدّر الموت والحيات المؤثّر عند الأدوية والعلل... أمّا بعد، فإن التوسط في الأمور هو الركن الأقوى والعدل الأقرب للتقوى... ولمّا رأيت الخلل الداخل على المسلمين بإهمال مثل هذه القواعد وإنكارها والتزام التقشّف والتعصّب في عدم دفع المضرّة وملاحظة أغوارها... ولمّا أشرفت الرسالة على أن تتبدّل عن المسودة بالبياض... فرتّبتها على مقدّمة في تسع مقالات وثالثة أبواب. أوّلها ما في المسئلة من المقالات وثانيها في مأخذ المقصود منها بالنصّ أو القياس وثالثها كالحكاية لمّا قد شاهدته من المجرّبات وهو كالأساس ثم الخاتمة في خمسة مقاصد... فناسب أن تسمّى **إتحاف المنصّفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء**...

Kraj (str. 72):

...أيأسا ومحمود الملوك كفيلنا

وقد وافق التاريخ تمّ بخير ١٢٥٢

وهذا ما تيسّر جمعه وما أرجو من فضل الله أن يعمّ نفعه مع قلّة بضاعتي... وأنا راغب... من منطفي العلماء أن يتصفّحوا هذه الرسالة فما كان فيها من صواب فليعبدوه منّي اتّفاقيًا محضًا وما كان من خطأ أو غلط فليبيّنوه بالكتابة فإنّي أذعن وأرضى واستغفر الله مما طغى به القلم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 1 - 72, paginirano; 230 x 170; 17 redaka; tekst 180 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na drugom i trećem zaštitnom listu ispisan analitički sadržaj djela.

Vlasnik rukopisa bio je Ṣāliḥ Ḥilmī-efendī b. Ibrāhīm-beg iz Mostara, koji je rukopis uvakufio za Karađoz-begovu biblioteku u Mostaru 1304/1886-87. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 20; aṭ-Ṭibb al-islāmī 220.

7176,2 R 3877,2

ترجمة إتحاف المنصّفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء

TARĞAMA ITḤĀF AL-MUNAṢṢIFĪN WA AL-UDABĀ' BI MABĀḤIṮ AL-IḤTIRĀZ 'AN AL-WABĀ'

Prijevod sa arapskog na turski jezik prethodnog djela *Itḥāf al-munaṣṣifīn wa al-udabā' bi mabāḥiṯ al-iḥtirāz 'an al-wabā'*, što ga je napisao Ḥamdān b. 'Uṯmān Ḫawāğa al-Ğazā'irī (um. 1261/1845). Prevodilac je nama nepoznat.

Početak (str. 77):

سپاس وستايش بلا غايه وبلا حساب مرفوع دركاه رب الأرباب ومسبب الأسباب...بو صاحب الأصل ومترجم فقير بو وجه عجز اشتما لله ابنان پيران تعبير دركه بوندن أقدم **إتحاف المصنفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء** اسميله مسمي بر رساله محقر نواله يي ظروف لغات عربيه يه موضوعا مبانند ما حضر وعجاله باشرم...

Kraj (str. 186):

...بو رساله سده قلم طغيان ايدوب جسارت اتيديكم كلامدن توبه واستغفار ايدرم ونبي أكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك هدايت ربانيه سني نياز ايدرم. والحمد لله رب العالمين... انتهي الترجمة لصاحب الأصل الحقير كاتب الحروف حمدان بن المرحوم عثمان خواجه الجزائرلي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 77 - 186, paginirano; 17 redaka; tekst 180 x 95. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7177 R 1376

تعريفات الأطباء

TA'RĪFĀT AL-AṬIBBĀ'

Definicije nekih stručnih pojmova i termina u medicini na arapskom jeziku. Na početku djela dati su opći medicinski pojmovi a kasnije terminologija koja se odnosi, uglavnom, na ljudsko tijelo, razne bolesti i nazive bilja i lijekova. Djelo je nedovršeno ili nije do kraja prepisano. Autor djela je nama nepoznat. Naslov djela ovdje dat nalazi se na prvoj stranici rukopisa, prije početka. Na donjem prerezu listova nalazi se naslov اصطلاح الأطبـــا. (Iṣṭilāḥ aṭ-ṭibbā'). Dobrača (Anali VII-VIII, 73) ne isključuje mogućnost da bi ovo moglo biti djelo الإصطلاحـــات الطبِّـيَّـــة (al-Iṣṭilāḥāt al-aṭ-ṭibbiyya) što ga je napisao 'Abdullah al-A'lam oko 1028/1619. godine, a koje navodi i Brockelmann (S III, 1303).

Početak (fol. 1b):

الفصل الأول في تعريف الأمور الطبيعية الكلية. **الطب** علم بأحوال بدن الإنسان من جهة الصحّة والمرض والحالة المتوسط لتحفظ الصحة أو تعاد **الصحة** هيئة يكون بها بدن الإنسان في مزاجه وتركيبه...

Kraj (fol. 40a):

...**القسم الثاني** في كيفية أعمال الأدوية من الدق والبطخ والإحراق والتسحّق وغير ذلك. **الفصل الأول.**

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 40; 240 x 170; 17 - 20 redaka; tekst 150 x 75 i 160 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'liq*. Termini ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: *Anali VII-VIII, 73.*

7178 R 8536

(قاموس الطب والنباتات)

(QĀMŪS AṬ-ṬIBB WA NABĀTĀT)

Prvi tom medicinskog rječnika (enciklopedije) na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U rječniku se najčešće opisuje razno bilje i njegova ljekovita svojstva. Riječi su poredane alfabetskim redom. Djelo je krnjavo na početku (od *alifa* do slova *ḫā'*).

Početak ovdje (fol. 1a):

الزهر رؤوسًا مستديرة غليظة الوسط يجمع آخرها قمعًا يشبه الجلنار لكن أدقّ تشريفًا وداخلها نقطة كان تلك الشراريف خطوط خارجة منها وداخل هذا بزر صغير مستدير كما ذكرنا فيه من الألوان...

Kraj (fol. 113a):

...و هذا هو **كافور**... وقد ينقط من الشجر ماء شديد الرائحة غليظ كأنه القطران لكن فيه زرقة يسمّى هذا دهن الكافور وماؤه وتكثر هذا الأنواع بكثرة الرعود. كمل بعون الله تعالى السفر الأول في يد أضعف عباد الله محمد خضر.

Prepisao Muḥammad b. Ḥiḍr u mjesecu rağabu u zaviji as-Sayyid Ya'qūb u zapadnom Alžiru (10)76/1666. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 113a).

Fol. 1a - 113a; 215 x 150; 21 redak; tekst 150 x 95. Papir tamnobijel, srednja debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Nedostaje jedna korica. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7179 R 1541

جراحنامه
ĞERRĀḪNĀME

أبو طاهر إبراهيم بن محمد الغزنوي

Abū Ṭāhir Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ġaznawī, um. 224/838-39

Prijevod sa perzijsko-pehlevijskog jezika na turski jezik djela iz medicine o liječenju rana i povreda i hirurškim zahvatima prilikom njihova liječenja. Osnovno djelo pod nazivom خلاصة (Ḫulāṣa) za abasijskog halifu Ma'mūna (198 - 218/813 - 833) napisao je Abū Ṭāhir Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ġaznawī. Na turskom jeziku ovaj prijevod sačinio je Ğarrāḥ Mas'ūd.* U djelu su objašnjeni uzroci, simptomi i postupci u liječenju raznih rana i povreda. Posebno se ističe važnost uspostavljanja tačne dijagnoze koja je preduvjet za uspješno liječenje. Knjiga je podijeljena na trideset poglavlja koja su navedena u uvodnom dijelu u formi sadržaja.

Početak (fol. 1b):

شكر بى حد وسپاس بى عد اول يردجيه كم آدمي عدمدن درت درلو جواهر ادكاندن صحرواي... أمّا بلكل كم متقدم كلاتلر شويله روايت اقشلركم ما ، موني خليفنكل مبارك وجودنده جراحت واقع اولش... اول مجلس ده رئيس الجراحين شيخ أجل أبو طاهر بن محمد عربي حاضرادي ايتدى يا خليفه علم طب دريادر استادلر ادمك مرضلرى تشريحلرنده عاجز وقاصر قلدلر...

Kraj (fol. 123b):

...يكرم بشنجى كونده الدرسه سزو هربرده قوتلو اولا يكرم التنجى كونده الدرسه عقل ارتق اوله يكرم يدنجى كونده الدرسه كوكلى فرح اوله. والله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 123b; 200 x 150; 13 redaka; tekst 155 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i obrubljen kožom. Pismo *nashī*, uglavnom vokaliziran. Poglavlja označena crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 124a - 134b nalazi se poglavlje na turskom jeziku u kojemu se govori o liječenju lepre, lišajeva i gube.

باب جذام وبهق وبرص زحمتلرين دواسي بياننده در...

Na fol. 135a - 137a nalazi se odlomak na turskom jeziku o spravljanju više vrsta mehlema za liječenje nekih bolesti.

Vlasnik rukopisa 1195/1781. godine bio je Pazārbāša-zāde Muṣṭafā-āġā (bilješka na unutrašnjosti prve korice).

Vakuf Ṣāliḥ-efendi Hrōmo-zāde (pečat na fol. 1a i 2a).

Izv.: O. M. III, 246; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 177; Anali VII-VIII, 66.

*U prijevodu "hirurg Mas'ūd".

7180 R 8197

طب نبوي ترجمه سي
ṬIBB-I NEBEWĪ TERĞEMESI

أبو القاسم الحسين بن محمد بن حبيب النيسابوري

Abū al-Qāsim al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī,
um. 406/ 1015

Prijevod na turski jezik Poslanikove medicine o liječenju raznih fizičkih i duševnih bolesti na temelju njegovih hadisa. Zbirku je na arapskom jeziku sastavio gore navedeni Abū al-Qāsim al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī. Prevodilac na turski jezik je nepoznat. Osim prvoga lista rukopisa sačuvano je još pet nepovezanih folija tako da je teško odrediti kraj sačuvanog teksta.

Početak (fol. 1a):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله أجمعين. بو كتاب طعاملرك فائده سني ودواسني بيان ايدر بو كتاب استاد أبو القاسم نيسابوري رحمة الله عليه جمع ايلدي رسول حضرتنك صلى الله عليه وسلّم حديثلرندن امّا راويلرك استادلريني ترك ايلدي...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 6; 190 x 115; 24 retka; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi slobodni. Nedostaje povez. Pismo *nasḫī*. Tekst hadisa nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: aṭ-Ṭibb al-islāmī 125.

7181 R 3071

ترجمة مفردات ابن البيطار
TARĞAMA MUFRADĀT IBN AL-BAYṬĀR

Prijevod na turski jezik medicinskog djela *Ǧāmi' al-mufradāt al-adwiya wa al-aġdiya*, koje je napisao Ibn Bayṭār Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Aḥmad al-Mālikī (um. 646/1248), liječnik i najpoznatiji botaničar u svoje vrijeme. U ovome opsežnom djelu autor je sabrao najobičnije i najpraktičnije, uglavnom biljne lijekove i poredao ih alfabetskim redom. Prema bilješci na kraju rukopisa, u djelu je sakupljeno 920 lijekova. Djelo je trebalo imati praktičnu upotrebu kod liječenja određenih bolesti. Ovaj prijevod na staroturski jezik vjerovatno je sačinio Isḥāq b. Murād za namjesnika Umūr-bega Tīmūr Tāša al-Aydinīja.

Početak (fol. 1b):

اللهم چوق شكر ادوب محمد رسول الله وآلنه واصحابنه چوق صلوات كوتوردكدن صكره شروع ايتدوككه امتثال... شويله اشارات اولوندى كه مفردات ابن بيطار مصنف ترتيب ازرنه ترك دلنجه ترجمه اولا شول كه بزم مقدورمزدر...

Kraj (fol. 175):

...اكر دوكلر حاجته اكلر قايده ايده عجزتدر جمعاً مسطور الأدوية في هذا الكتاب عدد ٩٢٠

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 175; 180 x 130; redaka 19 redaka; tekst 160 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nast'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1772; Pertsch t, 278; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 33 i 137; GAL GI, 492, SI, 897; aẓ-Ẓāhiriyya ṭibb, 500; Anali VII-VIII, 61-62.

7182 R 2747

ترجمه، باه نامه، پادشاهي
TERĞEME-I BĀH-NĀME-I PĀDIŠĀHĪ

نصير الدين محمد بن محمد بن الحسن الطوسي

Naṣīruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī
(597/1201 - 672/1274)

Rasprava iz oblasti medicine na turskom jeziku. Sastoji se od 18 poglavlja u kojima autor govori o seksualnim pitanjima. Djelo postoji i na arapskom i perzijskom jeziku. U izvorima se kao njegov autor navodi gore spomenuti Naṣīruddīn aṭ-Ṭūsī, kao i to da ga je tek nakon njegove smrti sastavio jedan od tadašnjih učenjaka za sultana 'Abū al-Maẓaffar-ḫāna b. sultana Qazān-ḫāna b. Ma'mūna. Isto tako se navodi da je djelo na turski jezik preveo Mūsā b. Mas'ūd za sultana Murata II, dok se u nekim rukopisima navodi da je namijenjeno za Ya'qūba b. Dawlat-ḫāna. Djelo se u izvorima spominje i pod naslovom ألباب الباهيّة في (و) التراكيب السلطانيّة (Albāb al-bāhiyya fī (wa) at-tarākīb as-sulṭāniyya).

Početak (fol. 1b):

حمد وسپاس وشكر بى قياس حضرت الوهيته كم امداد فرح فيض ايدوب واسباب ترح زايل ايلدي... وبعد، ناظم كتاب وتاثر فوايد بى حساب اول... (fol. 2a) أبو البركات خواجه نصيرالدين الطوسي... بو كتاب تأليف وأسرار حكما، كشف ومرموزاتن اظهار قلدوغنه باعث برادي كي سلطان الإسلام أبو المظفر خان بن سلطان قزان خان بن مأمون...

Kraj (fol. 23b):

...مومو حقيه قويه لر قرق كون اريه ايچنده كومه قويه لرندن چقرلر بر مثقال استعمال ايده لر.

Prepisao al-ḥāğğ Muṣṭafā b. ʿAlī b. Ilyās, u utorak prije podne 5. ğumād al-ūlā 955/1548. godine (bilješka i pečat na kraju djela, fol. 23b).

Fol. 36; 180 x 130; 15 redaka; tekst 125 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, oštećen vlagom. Ima slobodnih i oštećenih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nast'līq*. Tekst djela većim dijelom teško čitljiv, ponegdje uopće nečitak. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 27a - 31b fragment nekog medicinskog djela na arapskom jeziku. Na ostalim listovima razne bilješke.

Na prvoj unutarnjoj korici rukopisa nalazi se bilješka da je vlasnik rukopisa bio Nūrī ʿUṯmān b. Muṣṭafā Lūbinalī (iz Ljubinja).

Izv.: Blochet I, A.F., 72; Pertsch t, 279,2 i 286; Karatay t, 1762; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 378; Kaḥḥāla XI, 207; GAL GI, 207, SI, 932; Götz II, 426-427; az-Ẓāhiriyya ṭibb, 482; Tercüman Gazetesi, 340-341; Anali VII-VIII, 63.

7183 R 1266

مختصر (من ترويح الأرواح) في الطب
MUḪTAṢAR (MIN TARWĪḤ AL-ARWĀḤ) FĪ AṬ-ṬIBB

تاج الدين أحمد بن ابراهيم بن حضر الأحمدي الكرمياني

Tāğuddīn Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ḥiḍr al-Aḥmadī al-Garmayānī,
um. 815/1412

Djelo iz medicine na turskom jeziku. Prema bilješci na prvome listu ovo djelo je nastalo tako što je Ḥakīmuddīn Maḥmūd at-Tibrīzī (um.?) napisao djelo iz medicine pod naslovom ترويح الأرواح (Tarwīḥ al-arwāḥ), zatim ga prepjevao a potom je na osnovu ovoga prepjeva gore navedeni autor napisao ovaj kompendij. U istoj bilješci se navodi da je autor ovoga kompendija pisac čuvenog epa Iskendernāme.* Međutim aṭ-Ṭibb al-islāmī (129) navodi da je gore spomenuti al-Aḥmadī autor djela *Tarwīḥ al-arwāḥ*, tako da bi prema tome ovo moglo biti to djelo. Na to upućuje i navedeni naslov napisan na donjem prerezu našeg rukopisa. U *ʿOṯmanlı mü'ellifleri* (O. M. II, 74), također, navodi se da je ovaj autor napisao djelo iz medicine pod naslovom تفريح الأرواح (Tafrīḥ al-arwāḥ). Da se radi o istome djelu teško je ustvrditi.

Početak (fol. 1a):

مسهلات صفراء: بر قير لطه دك محموده ايچمك...

Kraj (fol. 80b):

...هر قام جنسي دخي بونلر كسل دن چوقدر جملي سندن صاقيندر الله هو الحافظ والحامي والشافي والعافي. تم الكتاب

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 80; 160 x 200; 21 redak; tekst 165 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Na početku rukopisa, prije početka djela, ispisan je sadržaj rada. Na kraju djela, sljedeće tri folije, nalaze se odlomci iz drugih djela i druge bilješke o liječenju nekih bolesti.

Na nekoliko listova na kraju rukopisa nalaze se razna fikhska rješenja u formi fetvi.

Vlasnik rukopisa bio je ʿĪsā b. Muḥammad (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

Izv.: O. M. II, 73-74; aṭ-Ṭibb al-islāmī 129.

*Anali VII-VIII, 63.

7184 R 1071

التسهيل في الطب
AT-TASHĪL FĪ AṬ-ṬIBB

حاجي باشا جلال الدين خضر بن علي الآيديني

Ḥāğğī Bāšā Ğalāluddīn Ḫiḍr b. ʿAlī al-Āydinī, um. 816/1413

Medicinsko djelo na turskom jeziku podijeljeno na tri dijela. Prvi dio se sastoji od dva poglavlja o teorijskoj i praktičnoj medicini, drugi o hrani, piću i lijekovima, i treći dio o simptomima i dijagnosticiranju bolesti. Izvori navode da je isti autor napisao više medicinskih djela, uglavnom na arapskom jeziku. Tako se prema nekim izvorima za navedeno djelo navodi da predstavlja prijevod sa arapskog jezika njegova drugog medicinskog djela: شفاء الأسقام ودواء الآلام (Šifā' al-asqām wa dawā' al-ālām). U nekim izvorima se, pak, ovo djelo navodi pod naslovom: منتخب الشفاء (Muntaḫab aš-šifā'), dok drugi izvori pod ovim naslovom misle na njegovo drugo medicinsko djelo.

Početak (fol. 1b):

حمد وسپاس وشكر بى قياس اول يوجه تكريه كيم موجوداتى عدمدن وجوده كتوردي ومدح بى قياس وصلوة بي نهايه پيغامبر حضرته كه امتندن ضلالت ظلماتن كتوردى... وبو كتابه تسهيل ديو آد وردم زيراكه تشخيص أمراض وطريق علاجى الدن...

Kraj (fol. 114a):

...اول كشيه بشرب يدرلر شفاء اوله إنشاء الله تعالى. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 112; 200 x 150; 13 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 112a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 408; Pertsch t, 280; Blochet I, A.N., 169, SI, 533 i SII, 1271; Karatay t, 1757; Flügel II, 1466; OM III, 311-313; GAL GII, 233 i SI, 326; Gölpinarlı 2816; aṭ-Ṭibb al-islāmī 188; Sohrweide 198; Götz II, 391; Kairo t, 268; Anali VII-VIII, 63-64.

7185,1 R 1585,1

سلطانية

SULṬĀNIYYA

محمد بن محمود دلشاد شكر الله شرواني

Muḥammad b. Maḥmūd Dilšād Šukrullāh Širwānī, um. 912/1506-07

Kraće medicinsko djelo na turskom jeziku. Djelo je posvećeno sultanu Mehmedu I, sinu Bajezida I (816 - 824/1413 - 1421). Ovi podaci kao i ime autora se nalaze u uvodu djela. Rad je podijeljen na uvod i četrnaest poglavlja. U uvodu se govori o razvoju i osobinama čovjeka od samoga njegova začeća. Ostali dijelovi sadrže mnoga pravila i uputstva koja se odnose na očuvanje zdravlja, a što ima veze sa radom, ishranom, oblačenjem, održavanjem higijene, korištenjem vode, raznim fizičkim aktivnostima, spavanjem itd.

Početak (fol. 1b):

شكر بى منتها وحمد بى كران اول ذات كم بيدآء احديتنده عاجزدر عقول عقلا وصحراء صمديتندن وآله متحيّر ارواح انبياء واولياء... من فقير وحقير كم محمّد بن محمود شيروانيم يزدم طبّ علمدن بو مختصري مفيد كافي تدبير ابدان... سلطان بن سلطان محمد بن بايزيد بن مراد بن اورخان، أعزّ الله اعوان دولته... ودخي بو كتاب يزدم بر مقدّم اون درت باب ازره سلطانيّة قدوم...

Kraj (fol. 43a):

...برابر دوكلر والايلر واتوكله مسواك لنلر نافع كله كلسي اولدن تاآخر ان شاء الله العزيز. تمّت بعون الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 43a; 195 x 140; 13 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crvenom ili crnom tintom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: O. M. III, 235; Köprülü II, 184/2; Anali VII-VIII, 64- 65.

7185,2 R 1585,2

كمالية في الطب

KAMĀLIYYA FĪ AṬ-ṬIBB

(كمالنامه)

KEMĀLNĀME

محمود بن محمد دلشاد شكر الله شرواني

Maḥmūd b. Muḥammad Dilšād Šukrullah Širwānī, um. 912/1506-07

Kraće medicinsko djelo na turskom jeziku. Djelo je posvećeno nekom šejhu Kemaluddinu, čuvaru turbeta u Bursi. To su podaci koji se razumiju iz samoga djela. Rad se sastoji od jedanaest poglavlja u kojima se govori o bolestima glave, očiju, usta, zuba, dječijim bolestima, curenju mokraće, spolnom općenju, bolesti čmara, spravljanju raznih pića i mehlema i ljekarskim savjetima. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 44b):

(هذا كتاب كماليه من علم طب بالتركي) الحمد لله شكر اول اله قادر بي زواله كم تن جستالقلرينه دوايردب بلدردي... أما بعد، بلكل كم اي عزيز بو قدر فانده لرى بريره جمع ايدوب

بر كتاب...شيخ كمال الدين حضر تلريله ملاقات اولندى مبارك جسملرينه عارض اولنلر عن بعض مرضلري...

Kraj ovdje (fol. 55b):

...دخي مقعده طاش راسندن اوره لر بري صونجق دفعا بر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 44b - 55b; 14-18 redaka; tekst 165 x 115. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Izv.: O. M. III, 235; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 234; Anali VII-VIII, 65.

7185,3 R 1585,3

الإيضاح في أسرار النكاح
AL-ĪḌĀḤ FĪ ASRĀR AN-NIKĀḤ

عبد الرحمن بن نصر بن عبد الله الشيزري

'Abdurraḥmān b. Naṣr b 'Abdullah aš-Šīzarī, um. oko 589/1193

Prijevod sa arapskog na turski jezik kraćeg djela o ljubavnim odnosima muža i žene u braku. Prevodilac je nepoznat. U djelu se najviše govori o raznim lijekovima koji pomažu jačanju spolne moći. Nedostaje početak djela.

Početak ovdje (fol. 56a):

...يدنجي باب ذكري بو بدر و بركيدر وقوتن ارتورر...

Kraj (fol. 78b):

...باب بر كمسنه قبض اولسه قره چالينوس تخمين ايچندن جكر وكبي جقره لر اون بر تانه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 56a - 78b; 13 redaka; tekst 150 x 110. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Izv.: GAL G I, 461; S I, 832; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 270; Anali VII-VIII, 65.

7185,4 R 1585,4

المنظومة في الطب
AL-MANẒŪMA FĪ ṬIBB

Spjev iz medicine na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U djelu se nalaze uglavnom savjeti iz područja higijene.

Početak (fol. 79a):

اطباتده كه بودر بندي كلامي...

Kraj (fol. 82b):

...شفا وعاقبت اوله صحت   بو نوعيله جهانده زندكاني.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 79a - 82b; 14 redaka; tekst 160 x 105. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama se nalaze drugi stihovi i bilješke u vezi sa osnovnim tekstom.

Na fol. 83a - 131b nalaze se poglavlja i fragmenti iz raznih djela na turskom jeziku iz oblasti medicine. U njima se najviše govori o pripremanju lijekova za razne bolesti.

Izv.: Anali VII-VIII, 65.

7186 R 3430

يادكار
YĀDIĞĀR

ابن شريف علي چلبي بن شريف الطبيب

Ibn Šarīf 'Alī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb, živio u IX/XV stoljeću

Priručnik iz medicine na turskom jeziku. Djelo je veoma poznato, iako ima malo podataka o njegovu autoru. Zna se jedino da je živio u IX/XV stoljeću, i to nakon osvojenja Istanbula, pošto ga u djelu spominje kao muslimanski grad. U djelu se spominje i Galipolje, što bi moglo ukazivati na to da je u ovome mjestu živio. S obzirom na godinu prijepisa (961/1554. godina) naš rukopis se može smatrati jednim od starijih. Kako i sam autor u uvodu navodi, djelo je namijenjeno za širu upotrebu radi očuvanja zdravlja naroda. Nakon navođenja razloga pisanja ovoga djela, autor ističe da ono predstavlja skraćenu preradu jednog većeg turskog djela prevedenog sa arapskog jezika. Dobrača pretpostavlja da bi to moglo biti djelo جامع المفردات الأدوية والأغذية (Ğāmi' al-mufradāt al-adwiya wa al-aġḏiya), koje je napisao Ibn Bayṭār Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Aḥmad al-Mālikī, um. 646/1248. godine.* Djelo je podijeljeno na pet poglavlja (بخش) koja se dijele na manje odjeljke. U prvome poglavlju se govori o higijeni i općenito bolestima. U drugome poglavlju se govori o bolestima pojedinih organa ljudskog tijela i njihovu liječenju. U trećemu poglavlju se govori o groznici, ospicama, malim kozicama (boginjama) i njihovu liječenju. U četvrtom poglavlju se govori o tumorima, čirevima i ranama (ozljedama) i njihovu liječenju. U petom poglavlju se govori o frakturama (lomovima), prignječenjima (udarima), otrovima i protivotrovima (antidotima).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الشافي لاسقام عباده لحكمته والصلوة على محمد الوافي بالشفاعة إلى أمته وبعد، بو ضعيف نحيف العريف ابن شريف عفى عنهما الملك اللطيف عنفوان شبابدن آوان شيخوخته ايرنجه كه علم طبه مشغول اولدم وبعض كتب متقدمين ومتآخرين عربي وپارسي مجرب أستادلردن اوقدم ومطالعه وتجربه قلدم...(fol. 2a) بر رساله دوزدم وآدني يادكار ابن شريف قودم...

Kraj (fol. 140b):

...هر كلدوغينه بر دخي بيودرمك حاجت اولمدي تجربه صاحب اولدي. تمت الكتاب بعون الملك الوهاب في أوائل شهر ربيع الأوّل سنة إحدى وستون وتسع مائة.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-awwala 961/1554. godine (bilješka na fol. 140b).

Fol. 140; 210 x 145; 17 redaka; tekst 155 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispasni crvenom tinom. Kustode.

Na fol. 140b - 156b nalaze se stihovi, bilješke, odlomci i poglavlja iz drugih djela na turskom jeziku u kojima se donose recepti za spravljanje lijekova i mehlema za liječenje raznih bolesti. Inače, navedeni stihovi i slične bilješke se nalaze i u drugim rukopisima ovoga djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2048; Pertsch t, 284; Blochet I, A.N., 168; Rieu, 124; OM III, 304; Karatay t, 1773-74; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 76; Köprülü I, 989; Götz II, 394; Tercüman Gazetesi, 347; Anali VII-VIII, 71.

*Anali VII-VIII, 71.

7187 R 7226

يادكار

YĀDIĞĀR

ابن شريف، علي چلبي بن شريف الطبيب

Ibn Šarīf, 'Alī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb, um. XV stoljeće

Isto kao 7186.

Prepisao Ibrāhīm Ḥifẓī 19. ǧumād al-āḫira 1098/1687. godine (bilješka na kraju djela, fol. 155b).

Fol. 155; 200 x 140; 27 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tinom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio je Ḥifẓī Muṣṭafā (bilješka i pečat na fol. 1a).

Na kraju rukopisa na fol. 156 - 159 dio iz djela *Kamāliyya*, na turskom jeziku, u kojemu se govori o jačanju spolne moći.

7188 R 2441

يادكار

YĀDIĞĀR

ابن شريف، علي چلبي بن شريف الطبيب

Ibn Šarīf, 'Alī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb, um. XV stoljeće

Isto kao 7186.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 284; 185 x 115; 21 redak; tekst 125 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, stariji. Povez tvrd, kožni, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tinom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na početku rukopisa razne bilješke iz oblasti medicine i recepti za spremanje nekih lijekova.

Na kraju rukopisa se nalaze recepti za spravljanje nekih mehlema, rasprava o hemoroidima (bawasir) i vrlo opširan sadržaj djela.

7189 R 4360

يادكار

YĀDIĞĀR

ابن شريف، علي چلبي بن شريف الطبيب

Ibn Šarīf, 'Alī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb, um. XV stoljeće

Isto kao 7186.

Rukopis je krnjav na početku. Nedostaje prvih pet poglavlja.

Prepisao Ḫalīl b. Ḫiḍr Iliyās u kasabi...(?) (nečitko) u prvoj dekadi muḥarrama 982/1574. godine (bilješka na kraju djela, fol. 187a).

Fol. 187; 145 x 110; 15 redak; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tinom. Kustode.

Na početku rukopisa nalazi se kasnije napisan spisak "sretnih i nesretnih" dana u mjesecima mart, april i maj.

7190 R 1900

يادكار
YĀDIĞĀR

ابن شريف، علي چلبي بن شريف الطبيب
Ibn Šarīf, 'Alī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb, um. XV stoljeće

Isto kao 7186.

Rukopis je nepotpun na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 115; 215 x 160; 21 redak; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tinom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Bektašoğlu Berber Mullā Ibrāhīm (bilješka na fol. 1a).

7191,1 R 2354,1

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Djelo iz medicine na turskom jeziku u stihovima i prozi koje je autor napisao 974/1566. godine i posvetio sultanu Selimu II (974/1566 - 982/1574). Prije toga, autor je u Egiptu završio medicinske nauke i onda prešao u Istanbul, gdje je uspješno od bolesti zglobova izliječio sultana Sulejmana koji ga je potom imenovao za glavnog ljekara (ra'īsu al-aṭṭibā'). U nekim izvorima se navodi kao Darwīš Nidā'ī a u drugim Nidā'ī Çalabī. Inače, Dobrača (Anali VII-VIII, 67-68) smatra da se radi o sasvim drugom autoru ovoga djela a ne o navedenom, poznatom ljekaru kojega

kao autora ovoga djela navode mnogi izvori. Međutim Alić H. Salih iznosi tezu da se radi o autoru bosanskog porijekla.* Rad se sastoji od 60 poglavlja koja se navode u uvodnom dijelu. U prvom poglavlju se govori o anatomiji ljudskog organizma a u ostalim poglavljima o raznim bolestima i njihovu liječenju.

Početak (fol. 1b):

اي حكيم وعليم لم يزلــــى   علم حكمتده كامل ازلى
حكمتك بحري طلوكو هر خاص   ينجه لقماني ايلدك غواص...

(fol. 3a)... أمّا بعد، حق سبحانه وتعالى يه حضرتنه حمد وثنا ورسولنه اقتدا وحضرت پادشاهه دعا اتدكدن صكره اظهر من الشمس در كه بني آدم زبده، كائنات واشرف موجوداتدر...

Kraj (fol. 109a):

...اتك شوقيله جوش ايتدي بودريا   ايكي عالمده اولسون صدري أعلى
دوام دولتــي اولسون زياده   ايكى عالمده ايرسون هر مراده.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca rabī' al-awwala 1049/1639. godine (bilješka na kraju djela, fol. 109a).

Fol. 1b - 109a; 200 x 140; 15 redaka; tekst 148 x 88; Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi i lage odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski, otkinutog hrbata. Pismo *nasḫī*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke iz 1173/1759-60. godine (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1835; Pertsch t, 281; Flügel I, 776; OM III, 239; Blochet I, S, 229, 486; Rieu, 125; Karatay t, 1761; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 325; Köprülü II, 194; Sohrweide, 200; Götz II, 399; Tercüman Gazetesi, 335-336; Zürich 549; Anali VII-VIII, 67-68.

7191,2 R 2354,2

كتاب بيطرنامه
KITĀB-I BEYṬARNĀME

Djelo je, kako u uvodu stoji, navodno, napisao Aristotel za vrijeme dok je bio u vojnom pohodu sa Aleksandrom Velikim u opsadi grada Belha. Pošto je konje Aleksandra Velikog zadesila bolest, Aristotel je, kako se prenosi, napisao navedeno djelo na perzijskom jeziku u deset poglavlja, kako bi se prema njemu izliječili konji. Djelo je sa perzijskog jezika na turski jezik preveo al-ḥāğğī Muḥammad b. al-ḥāğğī 'Alī Āksarā'ī. U djelu se govori o dobrim konjima, bojama i mahanama konja, zatim o bolestima konja, njihovu liječenju, uzgajanju, čišćenju, dresuri, štrojenju i pripremanju za prodaju.*

---

* Pogl.: Alić H. Salih: "Jedno medicinsko djelo, pisano vjerovatno u Bosni. Nidā'ī. Manāfi' an-nās (/Ljekarske/ koristi svijetu)", *Anali* XV-XVI, Sarajevo, 1990, 141-145.

Početak (fol. 109b):

شكر بى حد وسپاس بى عد اول يوجه خالقه كم عالمى كتم عدمدن صحرائى وجوده كتوردي... أمّا بلكلكم بو كتاب بيطرنامه، اسكندر ذوالقرنينك حكيم ارسطاليس تأليف ايله مشدر بعده بو فقير و حقير المحتاج إلى ربّه الغني الحاجي محمد بن الحاجي على آقسرائي ايدر بو كتاب اوله كردي فارسيدن تركيه ترجمه ايلدم...

Kraj (fol. 131b):

...بعده اوج كون ايازه قويه اندن كللّي صوايله انى يويه توبى قرودقده بر پاره كرمد ايله اواقزرده اندن سوره لر بر كون طوره اندن يايقيه پاق ايده مجربدر كيده در. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca rabī' al-awwala 1049/1639. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 109a).

Fol. 109b - 131b; 15 redaka; tekst 148 x 88; Pismo *nasḫī* od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Flügel II, 1487; Pertsch t, 288; Rieu, 126; Blochet I, 177, II 735; Tercüman Gazetesi, 331; Anali VII-VIII, 82.

* Detaljniji sadržaj djela pogl. Anali VII-VIII, 81-82.

7192 R 8566

منافع الناس

MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Ḥasan as-Sarāyī (Sarajlija) 1061/1651. godine (bilješka u kolofonu djela, str. 187).

تمّ على يد الفقير المعترف بالذنب والتقصير مصطفى بن الحاج حسن السرايي، سنة إحدي وستين وألف من هجرة...

Str. 187; 205 x 140; 23 retka; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, platneni, sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Prije djela, na 86 stranica, kao poseban dodatak napisan je sadržaj djela i navedeni neki lijekovi, što je prema naknadnoj bilješci koja se nalazi prije ovoga sadržaja, napisao al-ḥāǧǧ Adham b. Ṣāliḥ, šejh Hadži Sinanove tekije.

Na kraju rukopisa od 188. do 243. stranice napisane raznovrsne bilješke i neki lijekovi.

7193 R 2590

منافع الناس

MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisao 'Uṯmān ad-Darwīš b. 'Umar u mjesecu ramaḍānu 1142/1729. godine (bilješka na kraju djela, fol. 68b).

Fol. 68; 205 x 150; 21 redak; tekst 170 x 120. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Ima slobodnih listova. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na nekoliko posljednjih listova na turskom jeziku ispisani razni recepti i stihovi o sastavljanju nekih lijekova.

Rukopis je vakuf Salim-efendije Muftića (pečat na početku i na kraju rukopisa).

7194 R 8597

منافع الناس

MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad u mjesecu ǧumād al-ūlā 1167/1754. godine (bilješka na kraju djela, fol. 87b).

Fol. 87; 210 x 165; 21 redak; tekst 165 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 87b - 119a fragmenti i poglavlja na turskom jeziku iz raznih medicinskih djela. U njima se navode postupci liječenja nekih bolesti i razni recepti za spravljanje lijekova i mehlema. O istoj problematici se govori u stihovima na turskom jeziku na fol. 119a 123b.

7195 R 6729

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm Gāgī-zāde (Gagić?) 15. ša'bāna 1172/1759. godine (bilješka na kraju djela, fol. 129b).

قد تمّ هذه النسخة في يوم الخامس عشر في شهر شعبان المعظّم على يد أضعف العباد محمد بن ابراهيم الشهير بغاغي زاده في سنة ١١٧٢ شعبان المعظمك اون بشنجي كونده اولدي إتمام بلطف الرحمن...

Fol. 129; 200 x 145; 19 redaka; tekst 165 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage odvojeni od korica poveza. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7196 R 3087

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 98; 200 x 125; 21 redak; tekst 145 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na kraju djela nalaze se dova i neki "zapisi" (talismani), što ne spada u samo djelo. Na posljednjem listu napisani nazivi nekih trava na turskom i bosanskom jeziku.

Rukopis je vakuf Salim-efendije Muftića (pečat na početku i na kraju rukopisa).

7197 R 4641

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 147; 205 x 150; 17 redaka; tekst 175 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*, uglavnom vokaliziran. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe i manje bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na kraju rukopisa ispisani lijekovi za liječenje pojedinih bolesti.

7198 R 5703

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Nedostaju stihovi na početku i na kraju djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 20. ramaḍāna 1207/1793. godine (bilješka na kraju djela, fol. 84a).

Fol. 84; 220 x 160; 18-21 redak; različite dimenzije teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, popravljen tako što je na nov platneni povez nalijepljena koža sa starih korica. Pismo *ta'līq*, od više prepisivača. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7199,1 R 6342,1

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Nedostaje prva stranica djela i kraj od pedeset i sedmog poglavlja.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1a - 77b; 205 x 150; 18 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7199,2 R 6342,2

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Nedostaje više listova između fol. 83-84, posebno 88-89.

Fol. 80b - 96b; 21 redak; tekst 180 x 95. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7199,3 R 6342,3

لغت الأعشاب المتداولة بالعربية واليونانية والفارسية
LUĠAT-I AL-A'ŠĀB AL-MUTADĀWALA BI AL-'ARABIYYA WA AL-YŪNĀNIYYA WA AL-FĀRISIYYA

Arapsko-grčko-perzijski rječnik naziva općepoznatih biljaka, odnosno trava.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca rabī' al-awwala 1072/1661. godine (bilješka na fol. 104b).

Fol. 97b - 104b; Pismo *ta'līq*.

7200 R 4661

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Na str. 175 nalazi se bilješka u kojoj se navodi da je rukopis prepisao Ṣāliḥ Āgō Sitār (Salih-aga Sitar) iz Šarića mahale (Mostar). Rukopis je novijeg datuma.

حرّره الفقير صالح اغو ستار من محله، شاري، عفى عنه الباري.

Str. 175 (originalna numeracija); 255 x 190; 19-20 redaka; tekst 180 x 130. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, platnen. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na kraju djela na više listova recepti lijekova i mehlemi za razne bolesti i izvodi iz drugih djela, posebno iz djela *Ǧāmi' al-mufradāt* od Ibn Bayṭara

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

7201 R 8749

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Nedostaju stihovi na početku djela.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Tūfankī-zāde (توفنكي زاده) 1164/1750-51. godine (bilješka na kraju djela, fol. 182b).

Fol. 182, paginirane; 185 x 130; 15 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, platneni sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na nekoliko listova prije djela nalazi se manji tursko-bosanski rječnik ljekovitog bilja.

Na fol. 183a - 188b nalazi se početak enciklopedijskog rječnika ljekovitog bilja na turskom jeziku. U rječniku se opisuje razno bilje i njegova ljekovita svojstva. Riječi su poredane alfabetskim redom.

7202 R 8780

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Nedostaje prva stranica rukopisa i više folija na kraju djela. Unutar rukopisa na nekoliko mjesta nedostaje, također, više listova.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 41; 210 x 150; 13 redaka; tekst 143 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Dio listova uvezan koncem a dio slobodan. Korice tvrde, kartonske, sa kožnim hrbatom od drugog rukopisa. Pismo *nasḫī*, uglavnom vokaliziran. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7203 R 5902

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Fragment djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 23 (originalna numeracija); 210 x 145: 13 redaka; tekst 123 x 63. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, uvezan koncem u dvije lage. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crnom linijom.

Na marginama crnom linijom uokvirene dove (virdovi) sa komentarom Šayḫ Pīr Muḥammad Bahā'ije.

7204 R 5695

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Fragment djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 51; 205 x 145; 20 redaka; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi slobodni, neuvezani. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7205 R 8746

منافع الناس
MANĀFI' AN-NĀS

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7191,1.

Samo prva dva lista djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 2; 205 x 140; 13 redaka; tekst 145 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice. Listovi slobodni, neuvezani. Pismo *nasḫī*.

7206 R 8767

منافع الناس نام يازمه بر طبدن مستخرج بعض أدويه

MANĀFI' AN-NĀS NĀM YAZMA BIR ṬIBDAN MUSTAḪRAĞ BA'Ḍ ADWIYA

Izvod nekoliko recepata lijekova iz djela *Manāfi' an-nās* na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4; 230 x 145. Različit broj redaka i dimenzije teksta. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi slobodni, neuvezani. Pismo *ta'līq*. Dio teksta prepisan suhom (grafitnom) olovkom.

Iz biblioteke Asima Sirće.

7207,1 R 8740,1

كتاب الطب المنظوم

KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Prepjev djela *Manāfi' an-nās* iz područja medicine, na turskom jeziku. U djelu se govori o čuvanju zdravlja i liječenju od raznih bolesti. Autor* je djelo posvetio sultanu Selimu II (974/1566 - 982/1574). U našemu rukopisu prepisivač nije prepisao nekoliko posljednjih stihova.**

Početak (fol. 1b):

اي حكيم وعليم وحيّ وحليم   حضرتكدر كريم وشان عظيم
جان ودل بر لكيله شاهدر   ذات پاكك هميشه واحددر

Kraj (fol. 25b):

بونجه علت ايچون دوا يازدم   هر برين جسمه جان فدا يازدم
بحر حكمتدن المشم قطره   شمسدن نبته كم بو بر درّه

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad 28. ǧumād al-awwala 1145/1732. godine (bilješka na kraju djela, fol. 25b).

Fol. 1b - 25b; 215 x 160; 11 redaka; tekst 130 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima slobodnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Nedostaje jedna korica. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela pisan u formi stiha i uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu recepti za neke mehleme.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: Blochet I, S, 535 i II, S, 829; Flügel II, 1470; Karatay t 1827-II; Sohrweide, 203-206; Götz II, 400; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 322; Anali VII-VIII, 69.

---

* Više o autoru pogl. 7191,1.

** Pogl. 7229,2.

7207,2 R 8740,2

(سيره نبويه دن بر حكايه)

(SĪRE NEBEWIYYEDEN BIR ḤIKĀYE)

Priča na turskom jeziku u kojoj se govori o događajima iz ranog života Muhammeda, a.s., koji su u vezi sa njegovim odnosom prema Hatidži r.a.

Početak (fol. 26a):

حضرت سطان(؟) صلى الله عليه وسلّم حضرتلرينك خديجته اكبري يه اجير اولوب رئيس قاقله ميسره ايله معاً شام شريفه توجد بيوردقلري حكايتدر...

Kraj (fol. 30b):

...ويغمبريز صلى الله عليه وسلّم يكرمي بش ياشنه واردقلرنده خديجه رضي الله عنها بى خاتونلقه الديلر واولزمان حديجه رضي الله عنها دخي قرق ياشنده ايديلر. تمت الكتاب

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad u mjesecu ǧumād al-āḫiru 1145/1732. godine (bilješka na kraju djela, fol. 25b).

Fol. 26a - 30b; 15 redaka; tekst 160 x 95. Pismo *nasḫī*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na sljedećim listovima do kraja rukopisa razne bilješke i recepti za mehleme na turskom jeziku.

7208 R 8775

كتاب الطب المنظوم

KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7207,1.

Rukopis je krnjav na kraju.

Kraj ovdje (fol. 10b):

...معالجه، زحمت فرنك...

بعده شربتيله قبل اسهال جمله اخلاطي ردايدر في الحال.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 10; 190 x 135; 17 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice i povez. Listovi slobodni. Pismo *nasḫī*. Tekst u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7209 R 5920

كتاب الطب المنظوم

KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7207,1.

Rukopis je krnjav na početku.

Početak ovdje (fol. 1a):

...داخي باش صرمسغي خرد ايت قابي ايله هوانده كي مرد ايت...

Prepisao Ibrāhīm b. ʻAbdullah u prvoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1043/1634. godine u mjestu Malatija (bilješka u kolofonu djela, fol. 8b).

Fol. 33; 185 x 115; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice i povez. Listovi slobodni. Pismo *nasḫī*. Tekst u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7210 R 7595

رسالة في خواصّ پانزهر كنعان

RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ-I PĀNZEHIR KENʻĀN

كنعان أفندي (خطاط السلطان أحمد الأول)

Kanʻān-efendī (pisar sultana Ahmeda I*),
živio u prvoj dekadi XI/XVII stoljeća

Rasprava na turskom jeziku o protivotrovu koji se dobija iz korijena biljke bezoar (tur. panzehir) za liječenje od zmijskog ujeda.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله وحده والصلوة على محمد نبيه الذي لا نبيّ بعده... بو رساله عملي اولان پانزهركخواصّ بياننده در اكرچه معدني ونباتي وحيواني پانزهك خاصه سي واردر لكن انلرك خاصه لري انجق زهرلر دفعنه در... فاما بو فقيرالحقير الكنعان(؟) المحتاج إلى رحمة الرحمن بو جوهري بو مرتبه يه ايرشرتجه نيچه يللرامكلر صرف ايدوب يكرمي يدي سنه رياضتلر دنصكره الهام ربانيه يه مظهر اولوب...

Kraj (fol. 3b):

...وير فنجان صوقيوپ اول صوين ايچنه براغاه شيشه پاده ليوپ ايچنده بر صاري جوهر چيقه پانزهر كنعاني ديدكلري بودر والسلام. تمت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 3; 225 x 165; 26 redaka; tekst 195 x 135. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode.

Na fol. 4a-8a nalaze se razni recepti za spremanje mehlema (ima i bosanskih riječi), manji arapsko-turski medicinski rječnik i druge slične bilješke.

Izv.: aṭ-Ṭibb al-islāmī, 334.

*Vladao između 1603 - 1617.

7211 R 1571

أنموذج في الطب

UNMŪḎAĞ FĪ AṬ-ṬIBB

السيد محمد أمير چلبي

as-Sayyid Muḥammad Amīr Çalabī, um. 1048/1638

Medicinsko djelo napisano na turskom jeziku. Sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela a podijeljeno je na uvod, šest poglavlja i završetak. U radu se najviše govori o lijekovima. Djelo je autor napisao 1034/1624-25. godine i posvetio ga veziru Redžep-paši, porijeklom Bošnjaku.

Početak (fol. 1b):

حمد وسپاس بى قياس اول صانع حكيم جنابينه سزاواردركه قدرت كاملة وحكمت شاملة ..(fol. 1b) داعي حقير سيد محمد الطبيب الشهير بأمير چلبي بنده لرى...

Kraj (fol. 316a):

...بو طريق ايله تمام علم حاصل ايده بوندن صكره همان عقل سليم وطبع مستقيم كركدر كه طالبه رهبر اوله والسلام.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāğğī Dāwūd b. 'Abdullah Ḥāğğīzāde 1101/1689. godine (bilješka na kraju djela, fol. 316a).

Fol. 316; 205 x 130; 27 redaka; tekst 145 x 73. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski, sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Lijep unvan na početku djela sa preovlađujućom zlatnom bojom. Tekst djela uokviren linijom zlatne boje, obrubljene crnom linijom. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

U posjed rukopisa kupovinom došao Ṣāliḥ 'Izzat Hrōmo-zāde (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Vakuf Ṣāliḥ-efendi Hrōmo-zāde (pečat na početku i na kraju rukopisa).

Izv.: Ḥ. Ḥ. I, 184; TÜYATOK 3845; O. M. III, 204; Karatay t, 1775; Gölpinarlı 2819; Köprülü I, 985; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 141; Tercüman Gazetesi 332; Anali VII-VIII, 72.

7212 R 8743

أنموذج في الطب
UNMŪḎAĞ FĪ AṬ-ṬIBB

السيد محمد أمير چلبي

as-Sayyid Muḥammad Amīr Çalabī, um. 1048/1638

Isto kao 7211.

Prepisan manji dio sa početka djela.

Kraj (fol. 20b):

...مرتبه، ثانيه بولك صافي اوله سيدر بول كه صاف اولا ذكر اولونن اوصافدن مستغني ومعتدلدر نضج فاصلي واردر جنس رابع بولك رايحه سيدر. تمت

Prepisao as-sayyid 'Uṯmān Rifqī 11. ğumād al-āḫira 1254/1838. (bilješka u kolofonu djela, fol. 20b).

Fol. 20; 240 x 170; 23 retka; tekst 180 x 115. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Kustode.

7213 R 3350

غاية البيان في تدبير بدن الإنسان
GĀYA AL-BAYĀN FĪ TADBĪR BADN AL-INSĀN

صالح بن نصرالله ابن سلوم الحلبي

Ṣāliḥ b. Naṣrullah ibn Sallūm al-Ḥalabī, um. 1081/1670

Djelo iz medicine na turskom jeziku. Autor je djelo posvetio sultanu Mehmedu IV (vladao 1648 - 1687), sinu sultana Ibrahima (fol. 4a). Pisac u uvodu ističe da je djelo napisao na osnovu ranijih medicinskih radova i ljekarskih iskustava. Istovremeno navodi da obrađuje i neke nove bolesti koje prije nisu bile poznate i donosi lijekove za takve bolesti. Lijekove za ove bolesti, inače, dijeli na sastavljene od raznog ljekovitog bilja (mufradāt) i sintetičke lijekove (murakkabāt). Djelo se sastoji od uvoda, četiri poglavlja (maqāla) i završetka.

Početak (fol. 1b):

جواهر زواهر حمد و ثنا اول واجب الوجود ومفيض الخير والجود صانع عالم ورافع بني آدم اولان حكيم چاره ساز... (fol. 3b) وبو كتابه مستطابك اسمنى **غاية البيان في تدبير بدن الإنسان** تسميه ايلدكدن صكره بر مقدّمه ودرت مقاله وبر خاتمه اوزرينه ترتيب قلندى...

اولكي مقاله: أسباب ستّه، ضروريّه نك تدبير بيانده در (fol. 5a)

ايكنجي مقاله: ايكي بابي مشتملدر (fol. 42b)

اولكي باب: مفردات بيانده در (fol. 42b)

ايكنجي باب: مركّبات بيانده در (fol. 112a)

اوچنجي مقاله: باشدن اياغه وارنجه هر عضوه مخصوص اولان مرضلرك سببلر وعلاجلريني بيان ايلر (fol. 134a)

دردنجي مقاله: بر عضوه مخصوص اوليوب بدنه شامل اولان أمراضك بيانده در (fol. 279b)

خاتمة الكتاب: بعض حواصلر بيانده در (fol. 319a)

Kraj (fol. 320b):

...واولاد اولمايانك اولادي اولماسنه سببدر وخاتونلر دخي بو منوال اوزره استعمال ايلسه لر حامل اولمغه سبب اولور.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ṣafaru 1186/1772. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 320b).

Fol. 320; 200 x 125; 17 redaka, tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na listovima prije početka djela ispisan sadržaj. Na marginama bilješke u vezi sa djelom, također na turskom jeziku sa ponekom riječi i na bosanskom jeziku, posebno kada je u pitanju naziv biljke ili lijeka.

Na kraju djela nalazi se medicinski rječnik naziva biljki i lijekova na arapskom, grčkom i perzijskom jeziku.

Na sljedećem listu se nalazi narodni lijek za liječenje od uboja koji se prenosi od kahvedžije Jusufa Čurta (porodica iz Sarajeva).

Izv.: OM II, 224; AM I, 423; Blochet, S, 953; GAL G II, 447 i S II 666; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 44; Karatay t, 1782; Köprülü I, 975; TÜYATOK 07/V, 3835; Anali VII-VIII, 72.

7214,1 R 329,1

غاية البيان في تدبير بدن الإنسان

GĀYA AL-BAYĀN FĪ TADBĪR BADN AL-INSĀN

صالح بن نصرالله ابن سلوم الحلبي

Ṣāliḥ b. Naṣrullah ibn Sallūm al-Ḥalabī, um. 1081/1670

Isto kao 7213.

Nedostaje jedino uvodni dio.

Prepisao nepoznati prepisivač 1277/1860. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 210b).

Fol. 1b - 192a (originalna folijacija); 240 x 180; 23 retka; tekst 165 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima slobodnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na fol. 193b - 196a ispisan sadržaj djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat).

7214,2 R 329,2

فالنامه دانيال

FĀLNĀME-I DĀNIYĀL

Djelo o proricanju sudbine, na turskom jeziku, pomoću Kur'āna (al-fāl.). Poslije prvog lista nedostaje jedna ili više folija.

Početak (fol. 197b):

دانيال پيغمبر عليه السلام حضرتلرنيك تأليفي شريفدر ودخى ابن عباس ابن سلطان...وبعده، بر فاتحه اوچ إخلاص اوقيه حضرت دانيال پيغمبر عليه السلامك روحنه هدايه ايدوب...

Kraj (fol. 210b):

...چوق نعمت كيره مرارك حاصل اوله ان شاء الله تعالى.

Prepisao nepoznati prepisivač 1277/1860. godine (bilješka na kraju djela, fol. 210b).

Fol. 197b - 210b; 17 retka; tekst 145 x 80. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 211a-214b nalazi se dova na arapskom jeziku قدح دعاسى (Qadḥ du'āsi) koja se spominje i u uvodnom dijelu na turskom jeziku.

7215 R 6316

غاية البيان في تدبير بدن الإنسان

GĀYA AL-BAYĀN FĪ TADBĪR BADN AL-INSĀN

صالح بن نصرالله ابن سلوم الحلبي

Ṣāliḥ b. Naṣrullah ibn Sallūm al-Ḥalabī, um. 1081/1670

Isto kao 7213.

Rukopis je krnjav na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 231; 160 x 110; 21 redak; tekst 125 x 60. Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na početku rukopisa ispisan sadržaj djela.

Vlasnik rukopisa bio je kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa bio je i Aḥmad b. Yūsuf (bilješka i pečat na fol. 1a).

7216 R 6732

غاية البيان في تدبير بدن الإنسان

GĀYA AL-BAYĀN FĪ TADBĪR BADN AL-INSĀN

صالح بن نصرالله ابن سلوم الحلبي

Ṣāliḥ b. Naṣrullah ibn Sallūm al-Ḥalabī, um. 1081/1670

Isto kao 7213.

Fragment navedenog djela. Kraj trećeg i početak četvrtog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 1a):

...ويروب صفراي سوردورالر قدرت حلواسي وتمر هندي وخيارشنه وكل مكرّر شربتي كبي يونلر ايله صفراي سوره لر ويوملين صفراي سورر ومعده يه قوت...

Kraj ovdje (fol. 52b):

...معجوني وحب لاجورد دخي بو حماده مستعملدر تنقيه دن صكره بدنه قوت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52; 200 x 130; 21 redak; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naziv bolesti i lijek u tekstu ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7217 R 986

تحفة الأريب النافعة للروحاني والطبيب

TUḤFA AL-ARĪB AN-NĀFI'A LI AR-RŪḤĀNĪ WA AṬ-ṬABĪB

حسين أفندي بن جعفر ايستانكويى هزارفن

Ḥusayn-efendī b. Ǧa'far Istanköyī Hezārfen, um. 1089/1678

Medicinsko djelo na turskom jeziku u kojemu je autor sakupio iskustva grčkih, arapskih, perzijskih i bizantijskih ljekara u pogledu spravljanja lijekova i liječenju raznih bolesti. Djelo se sastoji od tri veća dijela, od kojih se svaki dijeli na više poglavlja. U prvome dijelu se govori o anatomiji čovjeka i ljudskoj prirodi. U drugome se govori o lijekovima i liječenju, a u trećemu o posebnim osobinama nekih lijekova i utjecaju zvijezda na liječenje. Ovo je, kako stoji u uvodu ovoga djela, ustvari, skraćena verzija drugoga djela لسان أطبّاء (Lisān aṭibbā'), medicinskog leksikona, od istoga autora.

Rukopis ovoga djela, inače, nije do kraja prepisan.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. سبب تحرير كتاب بودركه بو عبد فقير حسين الشهير بهزارفن بوندن أقدم جمع وتأليف ايلديكم لسان أطباء اسميله مسمّى لغتك حاشيه سنه حفظ صحت وازاله، أمراض وعلل ايچون مجرّب حكماء يونانيون وحذاق أطباء عرب وعجم وروم... وبو جريده نك نامنى **تحفة الأريب النافعة** للروحاني والطبيب...

Kraj ovdje (fol. 143a-b):

...**فصل خامس في بيان خواص الأشياء على حروف المعجمة** بونك طبيعتي كيمسي... بر حامله عورت طوغرركن اوستنه اصه لر دوغرمق المسني دوىمبه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 143; 19 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kožni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je 'Alī b. al-ḥāǧǧī 'Umar b. al-ḥāǧǧī 'Umar (bilješka sa pečatom na trećem zaštitnom listu i fol. 1a).

Izv.: H. H., Ḏayl I, 240; O. M. III, 243-45; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 386.

7218 R 1152

تعديل أمزجة في حفظ صحة البدن

TA'DĪL AMZIĞA FĪ ḤIFẒ ṢIḤḤA AL-BADAN

شعوري حسن أفندي الحلبي

Šu'ūrī Ḥasan-efendī al-Ḥalabī, um. 1105/1693

Djelo o higijeni i lijekovima koje je autor napisao na turskom jeziku 1097/1685. godine (podatak u kolofonu djela). Djelo se sastoji od uvodnog dijela, dva poglavlja i završetka. U uvodu se govori o anatomiji ljudskog organizma i poznavanju medicine u najstarija vremena. U prvome poglavlju govori se o higijeni ljudskog tijela, a u drugome o opstanku i očuvanju ljudskog roda. U završnom poglavlju navode se neki lijekovi i "zapisi" (talismani).

Početak (str. 1):

نسخه عبودىت تركيب حمد وثنا اول خداوند كريم وكردكار حكيم عنوان طراز أحكام قديم... أمّا بعد، ضمير منير آيته نظير صاف نهاد عارفان...

Kraj (str. 192-93):

...بعده سحق وزيتون ياغله ذكره طلا ايليوب في الحال مجامعت ايليه بحكم خدا كندودن صكره هيچ كمسه اول خاتونه نه نكاح ونه سفاح ايله جماعه قادر اولميه.

Prepisao 'Uzayr-efendī, učenik Rušdije (niže srednje škole) u Zvorniku, 10. rabī' al-awwala 1278/1861. godine (bilješka na kraju rukopisa, str. 197).

كاتب هذا الكتاب عزير افندي من طالب مكتب رشديه در لواء ايزورنيق ١٠ ربيع الأوّل سنة ١٢٧٨

Str. 193; 225 x 160; 27 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na kraju rukopisa (str. 193-97) navedeni recepti iz djela koje je, prema bilješci, napisao Muḥammad al-Maqdisī.

U posjed rukopisa kupovinom došao Hadžihusejnović Akif, muvekkit u Sarajevu, u prvoj dekadi mjeseca muḥarrama 1347/1928. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Izv.: O. M. II, 260; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 261; Götz II, 406; Anali VII-VIII, 72.

7219,1 R 608,1

منهاج الشفائي في الطب الكيميائي

MINHĀĞ AŠ-ŠIFĀ'Ī FĪ AṬ-ṬIBB AL-KIMYĀ'Ī

درويش عمر شفائي بن حسن البروسوي

Darwīš 'Umar Šifā'ī b. Šayḫ Ḥasan al-Brūsawī, um. 1155/1742

Farmakološko djelo na turskom jeziku. Sadrži kratak opis djelovanja raznih lijekova na određene bolesti, zatim uputstva za spremanje takvih lijekova - od kojih se neki dobijaju hemijskim postupkom - i način njihove upotrebe. Autor se često poziva na stare grčke i latinske ljekare.

Početak (fol. 1b):

حمد بى حد وثناي بى عد و اول حكيم حيّ وصمد وقادر فرد واحد حضرتلرنيك دركاه جليل پاكنه طبق عز وافتقار ايله ايثار ونثار قيلنوركه...

Kraj (fol. 115a):

...تركيده يباني كونيك ديرلر بيان هندباسي دخي ديرلر. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 115a; 240 x 120; 27 redaka; tekst 185 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prva dva lista iscrtane epruvete i druge posude za spravljanje lijekova.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg, 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl II, 587; O. M. III, 227; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 263; Götz II, 420; Anali VII-VIII, 73.

7219,2 R 608,2

ترجمهٔ خواصّ بيريه

TERĞEME-I ḪAWĀṢṢ-I BIBERIYYE

Kraća rasprava iz medicine u prijevodu sa latinskog na turski jezik. Djelo je preveo Zakī 'Alī 1107/1695. godine. Moguće je da se radi o Bošnjaku Zakī 'Alī Kīmyāgeru (Alkemičaru) koji je živio u isto vrijeme (um. 1123/1711. godine).*

Početak (fol. 115b):

رسالهٔ بيريه والكليل الجبل دخي ديرلر در بيان تدبير وخواصّ جوان لزكى(؟) على بك بيك يوز يدي سنه سنده لاتنجه ياسنا وفرنكجه جوان...

Kraj (fol. 119b):

...وبر مثقال قدر روحيله ياخود ياغيله قارشديروب على الريق استعمال اولسنه بل صوقلغنه سيف قاطعدر بأمر الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 115b - 119b; 27 redaka; tekst 185 x 80. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Kustode.

Izv.: Kairo t, 269; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 240; Tercüman Gazetesi 345.

*Pogl.: Šabanović 413.

7220 R 6691

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Farmakološko djelo na turskom jeziku. Sadrži recepte za razne bolesti. Autor u prvome dijelu navodi "zapise" (wafq), a potom medicinske recepte. Djelo je poznato i pod naslovom رسالهٔ نصرت أفندي (Risāle'i Nuṣret-efendī). Rukopisi ovoga djela koji se nalaze u našoj biblioteci imaju različite završetke. Prepisivači su često završavali rukopise ovoga djela na različitim mjestima, navodeći i druge recepte koji ne pripadaju navedenom djelu. To se vidi i u drugim izvorima u kojima se obrađuje ovo djelo.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان وسخر له ما سواه وجعله مخدومًا للكائنات وخادمًا لمولاه علّمه ما أودع من الخواصّ في مفردات الوجود وألهمه كيفية الإنتفاع بها في مدة الحيات... وبعد، معلوم اولاكه بو مبتلاى شبكه كثرت يعني أبو بكر نصرت...

Kraj (fol. 51a):

...مجموعي اجزاىٔ بوبال ايله اتش اوزرنده قارشديره رق بركوزل معجون اولور اقتضا ايتدكده جوز بواقدر ياخود دخى زياده طبيعتنه اويدره رق استعمال ايله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 82; 175 x 125; 15 redaka; tekst 125 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni, skoro odvojen od rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na marginama rukopisa. Kustode. U prvom dijelu rukopisa tekst djela uokviren crvenom linijom.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Gračanica.

Izv.: OM III, 240; AM II, 494; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 119; Karatay t, 3061; Gölpinarlı 2821; Köprülü III, 355/1; TÜYATOK 07/V, 3848; Götz II, 417; Anali VII-VIII, 74.

7221

R 5395

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisao Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā u mjesecu šawwālu 1226/1811. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 78b).

Fol. 78; 190 x 125; 17 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski, odvojen od listova rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na rubovima rukopisa. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sadržaj djela ispisan na početku rukopisa.

Na kraju djela se navode još neki recepti za razne bolesti kao i način utvrđivanja spola djeteta kod trudne žene.

7222

R 7397

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisao Muṣṭafā Šağarī b. Muḥammad Sarrāğ u mjesecu ḏū al-qa'da 1227/1812. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 82a).

Fol. 82; 185 x 135; 19 redaka; tekst 135 x 50. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na rubovima rukopisa. Kustode. Sadržaj djela ispisan na početku rukopisa.

Na kraju djela navode se još neki recepti za razne bolesti kao i način utvrđivanja trudnoće kod žene.

7223

R 5452

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisao 'Abdullah 'Aynī b. Ḥasan-āğā b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ u mjesecu šawwālu 1272/1856. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 51b).

Fol. 51; 180 x 125; 19 redaka; tekst 130 x 70. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na rubovima rukopisa. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na kraju djela navode se još neki recepti za razne bolesti, način utvrđivanja trudnoće kod žene i veća bilješka o uzrocima pojavljivanja nekih bolesti.

7224

R 7100

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisao Sulaymān Sarāyī 27. ğumād al-ūlā (12)91/1874. godine (bilješka na kraju djela, fol. 23a). Na istoj stranici se nalazi i pečat sa imenom prepisivača i godina 1293/1876.

Fol. 23; 190 x 130; 15 redaka, tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Kustode.

7225

R 4204

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 32; 230 x 165; 19 redaka; tekst 170 x 120. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je 'Izzat Hrōmo-zāde Ṣāliḥ Ṣidqī Istolčalī (bilješka na fol. 1a).

7226 R 6621

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī,
um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 57; 170 x 120; 15 redaka; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crnom tintom na marginama rukopisa. Kustode.

Rukopis je iz Gradske džamije u Tuzli.

7227 R 8884

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī,
um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 75 (originalna folijacija); 205 x 165; 15-18 redaka; tekst 170 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kartonski. Nedostaju hrbat i posljednja korica. Listovi uvezani koncem. Ima slobodnih listova. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na početku rukopisa ispisan sadržaj djela.

7228 R 2822

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī,
um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Nedostaje prva stranica djela.

Prepisao Abū Bakr Nawā'ī b. Muṣṭafā, iz Malatije, u Istanbulu (bilješka na kraju djela, fol. 103a).

Fol. 16a - 103a; 170 x 120; 15 redaka; tekst 115 x 62. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crnom tintom na rubovima rukopisa. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na početku rukopisa (fol. 1 - 15) traktat na turskom jeziku koji predstavlja odlomak ili izbor iz nekog djela o lijekovima. Bilješke su novijeg datuma, sa kraja devetnaestog ili početka dvadesetog stoljeća.

7229,1 R 532,1

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī,
um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 48b; 240 x 150; 19 redaka; tekst 175 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kožni, mekši. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na marginama rukopisa. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na kraju djela se navode još neki recepti za razne bolesti.

Rukopis uvakufio 'Abdulbāqī-efendī Ǧino-zāde (Džinić), 1284/1867. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

7229,2

R 532,2

كتاب الطب المنظوم

KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي ندائي القيسوني
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Prepjev djela *Manāfi' an-nās* iz područja medicine na turskom jeziku. U djelu se govori o čuvanju zdravlja i liječenju raznih bolesti. Autor je djelo posvetio sultanu Selimu II (974/1566 - 982/1574). U našemu rukopisu prepisivač je izostavio uvodni dio, tako da djelo počinje od prvog poglavlja.*

Početak ovdje (fol. 50b):

دكلمه ايدم ندر بو علم بدن   ندن ايتدي خدا بو حسبي ندن...

Kraj (fol. 65a):

...بو كتابدن بولان دوا وشفا   حضرت پادشاه ايده دوا

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 50b - 65a; 19 redaka; tekst 175 x 95. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela pisan u formi stiha i uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 65a - 65b poglavlje iz nekog medicinskog djela u kojemu se nalaze upute o ishrani ljudi za svaki mjesec u godini.

Na fol. 66b - 73b poglavlje u kojemu se govori o značaju magneta u medicini. U tekstu se navode mnogobrojna mišljenja i iskustva starih grčkih učenjaka i islamskih filozofa i liječnika u vezi sa tim.

Na kraju rukopisa nalaze se recepti za razne lijekove u kojima se spominju i neke bosanske riječi, što upućuje da su ih pisali Bošnjaci.

Izv.: Blochet I, S, 535 i II, S, 829; Flügel II, 1470: Sohrweide, 203-206; Götz II, 400; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 322; Tercüman Gazetesi 338; Anali VII-VIII, 69.

* Isto kao 7207,1.

7230,1

R 5466,1

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 43; 175 x 120; 23 retka; tekst 135 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Ima slobodnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na rubovima rukopisa. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na fol. 43a - 61b nalaze se mnogi recepti i "zapisi" za liječenja raznih bolesti i druge slične bilješke.

7230,2

R 5466,2

رسالة في الكتف

RISĀLA FĪ AL-KATF

Kraća rasprava na arapskom jeziku o proricanju sudbine prema izgledu životinjske (bravčeta) plećke.

Početak (fol. 64b):

ربنا وسعت كل شيئ رحمة" وعلماً. الحمد لله الذي، علّم بالقلم علّم الإنسان ما لم يعلم. وصلى الله على خير خلقه من الأمم محمد المبعوث إلى الأسود والأحمر من العرب والعجم وآله وصحبه وسلّم. أمّا بعد، فإن الله تعالى شواهد خلقه على المكنون... وقد كان الأوائل من علماء ينظرون في الكتف من الضأن من الغنم، لما يعرض لهم تحقيق مهمات فيعلمون ما يكون فيها بإذن الله تعالى جل جلاله...

Kraj (fol. 61b):

...وهذا العلم مرتب على الثمانية وعشرين منزلة منازل العمر بمقتض البروج الإثنى عشر والعقد بين ثم القول في معرفة النظر في الكتف مقصر(؟) الكدانين ومن يرى رأيهم والحمد لله وحده وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلّم وبه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 64b - 61b); 19 redaka; tekst 135 x 90. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7231,1

R 931,1

ماحضر في الطب

MĀ ḤAḌAR FĪ AṬ-ṬIBB

أبو بكر نصرت أفندي بن عبد الله الخربوتي
Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī, um. 1210/1795

Isto kao 7220.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 56b; 195 x 140; 23 retka; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

7231,2 R 931,2

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Komentar djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 57b):

الحمد لله الذي صرف مصادر أفعالنا نحو رضائه ووجه موارد عرفاننا إلى جانب قدسه وتلقائه... وبعد، فيقول أفقر الورى وأضعف العبيد السيد محمد الكفوي ابن الحاج حميد ... وكتبت شيئًا من الصور والأشباح بصدر الشرح للرسالة الموسومة بالبناء ...

Kraj (fol. 82a):

... حرف من حروف العلة الخ وليكن هذا آخر ما جرى عليه القلم بمنّ منّ علينا وأنعم والحمد لله على التمام وعلى رسوله والصلوة والسلام وعلى آله وأصحابه الكرام ما دارت الليالي والأيام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 57b - 82a; 18 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: TÜYATOK 3736; O. M. II, 7; Köprülü III, 630; Zürich I, 377; Kıbrıs 627; Jahić VIII, 4776,3.

7231,3 R 931,3

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-Muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskoj gramatici. Oko imena autora ovoga komentara postoji više različitih mišljenja.*

Početak (fol. 82a):

الحمد لله الذي زيّن أذهان المبتدئين بالمثال والصلوة على نبيه الذي يجب عليه الإمتثال وآله وصحبه الموصوفين بأحسن الخصال وأنا أرجو بشفاعتهم إلى الله للإتصال. وبعد، فجمعت هذه الأوراق للمبتدئين باستعانة القادر مع القدر منّي للناظرين **قوله** نصر: فعل ماض وهو في اللغة السابق وفي الإصطلاح ما دل على معنى زمان قبل زمان ...

Kraj (fol. 86a):

... اعلم مجهول المخاطب ام الحاضر يجيئ باللام لتنصر وكذا المتكلم معلومًا ومجهولاً فنقول في المعلوم لاتنصر لتنصر كذا رويته فيكن هذا آخر ما أردته فمن حفظ يكون عالمًا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 82ab - 86a; 18 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6824; TÜYATOK 07, 1833 i 3752-54; Jahić VI, 3708,2.

* Pogl.: TÜYATOK 07, 3752-54 i 07, 1833; Ahlwardt VI, 6821 i VI, 6824; Köprülü III, 628.

7231,4 R 931,4

بناء مفهوم
BINĀ'-I MAFHŪM

Prijevod na turski jeziki djela *al-Binā'* iz arapske gramatike. U nekim rukopisima ovaj se prijevod zove i *Binā' amṯila*.

Početak (fol. 88b):

أي خطاب صلاحيّتي اولان طالب سن بل تحقيق علم صرفك بابلري بونده اوتوزيش بابدر اوتوزيش بابدن التي باب ثلاثي مجرد ايچون وضع اولنمشدر او التي باب دن اولكي بابك...

Kraj (fol. 100b):

... شو اقسام سبعه بو بيت جمع ايدر صحيحست مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف. تمّت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 88b - 100b; 18 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7231,5 R 931,5

رسالة في أجزاء القضية
RISĀLA FĪ AǦZĀ' AL-QAḌIYYA

Rasprava iz logike, na arapskom jeziku, u kojoj autor govori o dijelovima suda (qaḍiyya) u logici.

Početak (fol. 102a):

اعلم أن القوم اختلفوا في أن القضية هل هي معلوم أم علم. والمذهب الحق أنّها معلوم ولا ينافي لذلك كون العلم عين المعلوم لأن المراد ذات العلم عين المعلوم لأنه لا فرق بينهما...

Kraj (fol. 105a):

...فإنه لو فرض تركب التصديق وكون الحكم فعلاً أن يكون الأجزاء، ثلاثة وكذا عكسه. تمت.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 102a - 105a; 18 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7231,6 R 931,6

رسالة في تحقيق القضية الخارجية والحقيقية والذهنية

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-QAḌIYYA AL-ḪĀRIĞIYYA WA ḤAQĪQIYYA WA AḎ-ḎIHNIYYA

Traktat iz logike na arapskom jeziku u kojemu autor govori o utvrđivanju vanjskih (objektivnih), stvarnih (realnih) i umnih (mentalnih) sudova. Prema tekstu koji slijedi nakon ove rasprave, a odnosi se na istu, autor ove, a možda i prethodne rasprave, mogao bi biti Ḫalīl-efendī (al-Busnawī).

Početak (fol. 105a):

اعلم أن الوجود الخارجي قد يعتبره العقل للشيء، ولا يلزم من اعتباره اتصاف ذلك الشيء، بحسب نفس الأمر...

Kraj (fol. 107b):

...فالمساواة عارضة له قطعًا مع أن وجود ذلك المثبت ليس إلاّ في الذهن لأنه محال في الخارج على ما زعم الحكماء، فتدبر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 105a - 107b; 18 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 107b - 108a nalazi se nepotpun komentar na arapskom jeziku teksta prethodnog traktata.

Na fol. 109a - 110b nalazi se obrazac potajno napisane bujuruldije upućene od strane Bekir-paše u mjesecu ğumād al-āḫiru 1147/1734. godine.

7231,7 R 931,7

الرسالة المطهوّة عن قذورات الطائفة المكذبة

AR-RISĀLA AL-MAṬHUWWA 'AN QAḎŪRĀT AṬ-ṬĀ'IFA AL-MUKAḎḎABA

Traktat na turskom jeziku grupe ljudi koja se služila lažima protiv užičkog šejha, sačinjen u posljednjoj dekadi mjeseca ğumād al-āḫira 1147/1734. godine.

Početak (fol. 110b):

حمد بي غاية وثنا، لا نهاية شول علم ابدي وحكم... بو مكتوب بو اوسلوبك اولنده بر قصبه اوزيجه شيخ لاتق...

Kraj (fol. 119b):

...اول وقتده كوزل عدالت وپسنديده شجاعت اولوردي. والحمد لله على التمام في سنة ١١٤٧ في أواخر جمادي الأخر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 110b - 119b; 19 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 57a, 86a - 87b i 120a - 153b nalaze se obrasci raznih vrsta pisama i službenih dokumenata u kojima se spominju neke ličnosti i gradovi kao što su: Sarajevo, Banja Luka, Tešanj, Beograd, Užice, Tricala (Grčka) i Bagdad. Na istim listovima se nalaze i pisma koja je pjesnik Mustafa Gaibija upućivao sultanu, velikom veziru i drugim dostojanstvenicima osmanske administracije. Na nekim listovima nalazi se i nekoliko recepata za neke bolesti. Na fol. 141b-142a i 144b nalaze se pjesma u povodu smrti sultana Mahmuda i druga koju je spjevao Ḥāfiẓ-pāšā umrlom sultanu Murat-hanu.

7232 R 5361

تعليمات صحية

TA'LĪMĀT ṢIḤḤIYYA

محمد رشيد بن محمد أمين حافظ زاده

Muḥammad Rašīd b. Muḥammad Amīn Ḥāfiẓ-zāde (Hafizivic),
XII i XIII/XVIII i XIX stoljeće

Djelo iz područja medicine, na turskom jeziku, u kojemu autor govori o čuvanju zdravlja. Djelo je nepotpuno na kraju. Nedostaje dio u sredini i na kraju rukopisa. Prije početka djela (fol. 1b) napisan je navedeni naslov, dok se ime autora navodi u tekstu djela. Autor je, inače, bosanskog porijekla, rodom iz Rogatice. Njegov sin je ḥāǧǧ Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (1224/1807 - 1282-1865), autor koji se bavio tradicionalnom medicinom, također.

Početak (fol. 1b):

الحمد لمن نظم الأشياء، نظمًا وخلق الإنسان في أحسن تقويم وعلّمه علمًا وزيّنه ظاهرًا وباطنًا بالحواسّ والقوى... أما بعد، بو عبد كمينه قليل البضاعة محمد رشيد بن محمد أمين حافظ زاده، أكرمهما مولاهما بالحسنى والزياد، بوندن اقدم جانب حجاز مغفرتطرازون عودتنده اقليم اوروبا اطباي شهر...

مبادئ عموميه (fol. 2b)
في الأقوال العمومية - الأوّل: الأسنان (fol. 3b)
الثاني: الجنسيّة أعنى الذكورة والأنوثة (fol. 6a)
الثالثة: الأمزجة (fol. 6b)
الرابع: العادات (fol. 8b)
الخامس: الصنائع (fol. 9a)
السادس: الإستعداد الموروث (fol. 9b)
في الكلام على الجواهر النباتيّة (fol. 10b)

Kraj ovdje (fol. 12b):

....خصوصًا شخص درسي درلنمش اولديغي حالده استعمالندن پك توقى ايليه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 11; 190 x 130; 17 redaka; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaju korice i povez. Listovi slobodni. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Handžić 108-109; Šabanović 579.

7233 R 683

أشرف الرسالة
AŠRAF AR-RISĀLA

أبو القاسم الحسين بن محمد بن حبيب النيسابوري
Abū al-Qāsim al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī,
um. 406/ 1015

Prijevod djela iz oblasti Poslanikove medicine na turski jezik. Rad je raspoređen na 46 poglavlja. U uvodu se navodi da je ovo prijevod sa arapskog jezika djela što ga je napisao Abū al-Qāsim an-Nīsābūrī.* U prvome dijelu se govori o medicinskim koristima od pojedinog voća i povrća a u drugome o nekim bolestima i njihovu liječenju. Na početku svakog poglavlja autor navodi hadis koji je u vezi sa temom dotičnog poglavlja. U unutrašnjosti unvana se nalazi nešto duži naslov ovoga djela: أشرف الرسالة وأجمل المقالة (Ašraf ar-risāla wa aǧmal al-maqāla).

Početak (fol. 1b):

حمد وسپاس بى معدود وشكر ستايش نامحدود اول واجب الوجود واول ذوي اللطف والجود حضرتنه كه ابدان بني آدمده قدر صحتي افهام ايچون كاه انزال داء، وكاه حكمتنده حكيم اولدوغن اعلام ايچون آيه ما هو شفاء، مصداقنجه ارسال دواء ايلر... (fol. 3b-4a) ديو بيوردقلري حديث شريفه تبعًا اطبانك حاذقي واحبانك صادقي يعني أبو القاسم نيسابوري قرق التي باب اوزرينه بر رساله، مختصر تحرير ايدوب هر بابنك ابتداسنده منفعتي متضمن بر حديث شريف ومتيمن تسطير ايلمشلر لكن رساله، جليل المقاله لسان عربي... ترجمه سنه اقدام واتمامنه اهتمام كوستردكده **أشرف الرساله** دير تسميه ايلدم وبالله التوفيق...

Kraj (fol. 20b):

...يا نوع سن عنب ابيض قرق كونه وارنجه برر عنقود اكل ايله تاخلاص اوله سن ديو بيوررلر وجعفر الصادق، رضي الله عنه، جمعه دن جمعيه اظفار وشرابر ... ايله مرض جذامدن امين اوله ديو بيورمشلر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati. Na kraju rukopisa napisana je godina 1191/1777. koja može biti godina kada je neko eventualno koristio ovaj rukopis a ne godina prepisa, s obzirom na godinu uvakufljenja (ǧumād al-ūlā 1030/1621. godine) koja se nalazi na fol. 1a.

Fol. 20; 250 x 150; 13 redaka; tekst 180 x 80. Papir narandžast, tanji, glat. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*, veoma lijep i krupan. Na početku djela se nalazi veoma lijep unvan u kombinaciji plave i zlatne boje. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje. Naslovi poglavlja ispisani blijeđom tintom.

Rukopis je uvakufio Yūsuf-paša u drugoj dekadi mjeseca ǧumād al-ūlā 1030/1621. godine (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je vakuf i al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendīje, muderrisa u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

*Abū al-Qāsim al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī (um. 406/ 1015. godine) Pogl. 7180.

7234 R 2754

اختيارات الطبري
IḪTIYĀRĀT AṬ-ṬABARĪ

اسماعيل بن اسحاق الطبري
Ismā'īl b. Isḥāq aṭ-Ṭabarī, um.?

Turski prijevod perzijskog djela iz medicine. Prema uvodu osnovno djelo na starom perzijskom ili dvorskom (tāzī) perzijskom jeziku napisao je Ismā'īl b. Isḥāq aṭ-Ṭabarī, um.? Sa ovog jezika djelo je na narodni perzijski jezik preveo Abū al-Abbās Aḥmad b. Amīn al-'Aṭṭār aṭ-Ṭabarī, (um.?). Poslije je ovo djelo na turski jezik preveo nepoznati prevodilac. Na početku djela se govori o utvrđivanju dijagnoze kod bolesnika a u narednim poglavljima o lijekovima za razne bolesti. Naš rukopis je nepotpun na kraju.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله منشئ الخلق... وبعد اختيارات كم طب علمندن معلوم مشهور كتابدر اسمعيل الطبري ابن اسحاق، رحمة الله عليه رحمة واسعة، تصنيفي در أبو العباس أحمد بن أمير العطار المعروف بالحام الطبري، رحمة الله عليه رحمة واسعة، بو كتابي ترجمه قلمش تازي ديلندن فارسي ديلنه... بو فقير وحقير وضعيف قول دخي بو مذكور اولان اختيارات طبريده شول كركلو معالجه لر وما لا بد فائده لر ودخي اختيارات خوارزمشاهي بوُسع طاقت فارسي دلندن توركي ديلنه كتوردم...

Kraj ovdje (fol. 76b):

...بزي اوزره يايوپ دخي اوزرينه بر مقدار دوكلمشدر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 76; 205 x 150; 23-26 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Zadnja korica poveza napola otkinuta. Pismo *nast'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 77a - 88b nalazi se fragment nekog medicinskog djela na turskom jeziku.

Na nekoliko sljedećih listova nalaze se razni medicinski recepti i stihovi na turskom jeziku.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg, 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

7235,1 R 8756,1

كتاب معالجات
KITĀB MU'ĀLĀĞĀT

كوميشي زاده حاجي أدهم بن حاجي صالح القادري السرايي
Ġūmišī-zāde ḥāğğī Adham b. ḥāğğī Ṣāliḥ al-Qādirī as-Sarāyī,
um. poslije 1320/1903

Kraći rad iz oblasti medicine napisan mješavinom arapskog i turskog jezika u kojemu se najviše govori o lijekovima za određene bolesti. U djelu se na nekim mjestima navode i neke bosanske riječi. Autor na početku u formi sadržaja donosi popis bolesti a potom govori o njihovu liječenju. Rukopis je autograf, a djelo je, prema bilješci u kolofonu djela, završio 18. ḏū al-qa'daa 1320/1903. godine.

قد كتبته في اليوم الأحد من ذي القعدة في ثمانية عشر يوما وفي سنة عشرين وثلاثة مائة وألف. كاتب الحروف المسكين المرتضى كوميشي زاده حاجي أدهم بن حاجي صالح القادري السرايي.

Početak (str. 1):

فصل من تسهيل المنافي للرياح في ابجد. إن كان مزاجه رطب استعمل لها ودك الكبش الفجل وذلك بأن يشرب منه أوّل يوم ويأكل ما احتمله...

Kraj (str. 21):

...حرف ايتدم بر ثمره سنه نائلی اوله مدم رجا ایده رم بنی رحمت ایله یا دایت. تمت

Prepisao (autograf) Ġumišī-zāde (Đumišić) ḥāğğī Adham b. ḥāğğī Ṣāliḥ al-Qādirī as-Sarāyī (Sarajlija) 18. ḏū al-qa'daa 1320/1903. godine (bilješka u kolofonu djela, str. 21).

قد كتبته في اليوم الأحد من ذي القعدة في ثمانية عشر يومًا وفي سنة عشرين وثلثة مائة وألف. كاتب الحروف المسكين المرتضى كوميشي زاده حاجي أدهم بن حاجي صالح القادري السرايي.

Str. 1 - 21; 210 x 150; 16 redaka; tekst 150 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni, neuvezani. Pismo *nast'līq*. Kustode.

Rukopis je iz Hadži Sinanove tekije u Sarajevu.

7235,2 R 8756,2

لغت من بعض النباتات وبعض الأمراض

LUĠAT MIN BA'Ḍ AN-NABĀTĀT WA BA'Ḍ AL-AMRĀḌ

كوميشي زاده حاجي أدهم بن حاجي صالح القادري السرايي
Ġūmišī-zāde ḥāǧǧī Adham b. ḥāǧǧī Ṣāliḥ al-Qādirī as-Sarāyī,
um. poslije 1320/1903

Arapsko-grčko-tursko-perzijsko-bosanski rječnik ljekovitog bilja i nekih bolesti. Na kraju autor donosi nekoliko recepata. Rukopis je s kraja krnjav ili nije do kraja završen.

Početak (str. 22):

هذا لغت من بعض النباتات وبعض الأمراض
حرف ألف اوله عربي ويوناني بعده توركي وبعض فارسي وبعض بوسنه

Rukopis je autograf.

Str. 22 - 197; 16 redaka; tekst 150 x 95. Pismo *nast'līq*. Kustode.

7236 R 2461

(مفردات)

(MUFRADĀT)

Djelo iz oblasti medicine, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U djelu se govori o prirodnim i sastavljenim lijekovima za liječenje raznih bolesti, a sabrani su iz raznih djela, da bi se njima mogao koristiti obični svijet.* Gornji naslov je dat prema uvodu djela. U izvorima se navodi više autora i djela sa navedenim naslovom iz ove oblasti.

Početak (fol. 1b):

بو كتاب معتبر طبّه متعلق كماكان نفعي مناهده اولنوب صحيح اولق اوزره مجرباتدن مفردات بعض تركيبانلر نفع جمليه عام اولسون ايجون جمع وتحرير اولندي. طاعون عارض اولدقده يكرمي دورت ساعت كجدين بر درهم كبريت صونا اوج درهم كلاب قتوب ايجورملك غايت محربدير...

Kraj (fol. 170a):

...كذلك ايدب اول دخي اوجكون دوره جماع ايلميه وحره كت(؟) ايلميه ايسم دوره بل اغرى سندن امين اوله.

Na fol. 171b - 200b nalaze se dodatni recepti i mehlemi za neke bolesti, kao dodatak ovome djelu: اشبو كتابده دخي بعض مجرّباتدن تركيبلر بيان اولنور

Prepisao Darwīš 'Abdullah 29. ramaḍāna 1150/1737 (bilješka na kraju djela, fol. 170a).

Fol. 1b - 170a; 185 x 130; 17 redaka; tekst 110 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Stari fond Gazi Gusrev-begove biblioteke.

* Pogl. Anali VII-VIII, 73.

7237 R 6787

(كتاب في الطب)

(KITĀB FĪ AṬ-ṬIBB)

Djelo iz medicine na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد رسول الله... امّا بعده، وجود انسان ده عارض اولان أمراض ايجون... اوزرينه بر كتاب تأليف ايلدم ان شاء الله استعمال اودقده دعاء خير ايله يادايدلر **باب اول** باشنه عارض اولان علتلر تدبيرنده در باش اغرسنه محلم طراش اولوب وباشين يك...

Kraj (fol. 133b):

...بقراط حكيم ايدر هر كم مقناطيس صرمساق باغيله بريان ايليوب يسه بواسر نجن وكويك اغرسن ساكن ايده جالينوس حكيم ايدر آدم اوغلانك سدوكي دتولسه بو طاشي اول كشنك يوزنه يغلسلر سدوكي يولي احيله برذن الله تعالى. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 133; 210 x 145; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na listovima prije početka ispisan sadržaj djela. Na nekoliko posljednjih listova nalazi se dio nekog drugog djela na turskom jeziku o čuvanju zdravlja.

7238 R 993

(كتاب في الطب)

(KITĀB FĪ AṬ-ṬIBB)

Djelo iz medicine na turskom jeziku o liječenju raznih bolesti. Djelo je nepotpuno s početka i na kraju. Rad se sastoji od više manjih poglavlja. U našemu rukopisu djelo počinje sa završetkom drugog a završava se sa krajem četrdeset i petog poglavlja. U djelu se navode razni lijekovi za liječenje mnogih bolesti i uglavnom su biljnog sastava. U nekim poglavljima se navode i "zapisi" za liječenje određenih bolesti. Na nekim mjestima u djelu se navode i bosanski nazivi za neke lijekove, što upućuje na zaključak da bi autor ovoga djela ili možda prepisivač, mogao biti bosanskog porijekla.*

Početak ovdje (fol. 2a):

أوّل وقتده معالجه لازم در بانه. **الباب الثالث:** باشه عارض اولن علّتلري وانك معالجه سن بيان ايده لوم جمله دن بري ماليخليادر كم دماغه مرتفع اولور...

Kraj ovdje (fol. 50a-b):

...الباب الخامس والأربعون بو بابده معاجين بيان ايده... **تخد** أي عفيه بالمقرة **ضظلا** (ضظغ ؟) أي سلم من العقوبة. نقل من الكبار

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 55; 230 x 160. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Na fol. 50b - 55a razne bilješke o lijekovima i "zapisi" (talismani).

---

* Pogl. Anali VII-VIII, 75.

7239 R 1379

مجموعة في الطب
MAĠMŪ'A FĪ AṬ-ṬIBB

Zbirka lijekova na turskom jeziku sabrana iz mnogih medicinskih djela. Na početku se navode trave i drugi prirodni materijali od kojih se sastavljaju lijekovi. Dalje se govori o načinu njihova spremanja, upotrebe i bolestima koje se pomoću njih liječe. U zbirci se za pojedine sastojke lijekova i bolesti upotrebljavaju i bosanske riječi, što upućuje na to da je sabirač ili prepisivač bio bosanskog porijekla i da se zbirka koristila u ovim krajevima.*

Fol. 79; 240 x 180. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i nazivi lijekova ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je vakuf Salim-efendije Muftića.

---

* Pogl. Anali VII-VIII, 75.

7240 R 4819

كتاب حكم علاج لرايچون
KITĀB-I ḤUKM-I 'ILĀĞLAR IĆIN

Djelo iz područja medicine na turskom jeziku, ustvari, zbirka u kojoj se govori o raznim bolestima i o tome kako se pomoću određenih lijekova ili mehlema liječe takve bolesti. U prvome dijelu zbirke više se govori o načinu liječenja bolesti a u drugome o određenim lijekovima i njihovu spremanju. Za liječenje nekih bolesti navode se i neke dove i "zapisi". Rukopis je očito predstavljao priručnik za liječenje mnogih bolesti sastavljen iz više različitih djela. Sastavljač zbirke je nepoznat. Gornji naslov se nalazi prije početka djela.

Početak (fol. 1b):

...هذا كتاب حكم علاج لرايچون بيان ايدر. باب هر كمك ب ادب(؟) اي دورسه بر مقدار بقداي اوڭ ايليوپ اندن صكره براقك ايليه وأوّل پوغچنك ايچنه بر عثمان اقچه سيڭ بيله قيوپ پشوره سيڭ أوّل اتمكي يدي كمنيه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 153; 180 x 125. 15 redaka; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kožni, oštećen. Pismo nasḫī. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7241 R 8757

كتاب الطب المنظوم
KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

درويش محمد بن محمد چلبي الآنقروي نداني القيسوني
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī
al-Qaysūnī, um. 975/1567

Isto kao 7229,2.

Djelo nije od početka prepisano a nedostaje i veći dio rukopisa na kraju. U prvom dijelu na marginama se nalaze bilješke koje označavaju poglavlja, odnosno bolesti koje se tretiraju u pripadajućem dijelu teksta. Na početku rukopisa nalazi se sadržaj djela sa naslovom:

بعض تداويات ومعالجه ايله مقوي معجونلر وسائره نك ترتيبلري فهرستي

Početak (fol. 1b):

اتفقوا أطباء الفارس والروم والهند بأنَ جميع الأمراض يتولّد من ستّة أشياء: كثرة الجماع وقلّة النوم في الليل وكثرة النوم في النهار وحبس البول وشرب الماء في الليل وإدخال الطعام على الطعام. صدق الحكماء.

حكماء عجم وهند له روم   اتفاق ايتديلر بو جمله علوم
يعني أمراض مختلف نه كه وار   التي شيدن بيلك هر بار
كثرتيله صاقن جماع ايتمه   لذتينه انك طماع ايتمه...

Kraj ovdje (fol. 16b):

...عملي فاروق بدلدر بو   بلكه اندنده بى بدلدر بو
سينه آنك اتدوكك بوده ايدر   جمله علّت دخي بو نكله كيدر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 16; 235 x 165; 15 redaka; tekst 180 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Dvolisnice slobodne. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7242 R 8793

منتخب من كتاب تشريح
MUNTAḪAB MIN KITĀB-I TAŠRĪḤ

محمد توفيق افندي بوسنلي
Meḥmed Tewfīq-efendī Būsnalī, um.?

Izvod iz djela *Tašrīḥ* (Hirurgija) na turskom jeziku. Iz bilješke koju je na fol. 1a napisao Jahović Ahmad, nije jasno da li je autor ovoga djela navedeni Meḥmed Tewfīq-efendī Būsnalī, koji je boravio na Mekteb-i funūn-i harbiyye, ili je samo sačinio izbor iz, u to vrijeme poznatih djela iz ove oblasti.* Na kraju ovoga djela (fol. 51a - 55b) nalazi se nekoliko poglavlja iz nekog djela iz oblasti botanike (علم نباتات بيانلى). Rukopis je iz skorašnjeg perioda i vjerovatno se u oba slučaja radi o prepisima iz štampanih djela.

در عليه ده واقع مكتب فنون حربيه شهزاده بوسنللي محمد توفيق افنديك تشريح كتابي بودر ياهويك أحمد

Početak (fol. 1b):

در بيان علم تشريح مفصل ملاحظات عمومه بيانده در.

Kraj (fol. 43b):

... شكل (٧) حرفنه تقرب ايدر ومكيك كميكي دها زياده واسعدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 43b; 200 x 125; 20 redaka; tekst 125 x 80. Papir svijetloplav, tanji, glat. Povez tvrd, platneni sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren duplom tanjom crnom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

---

*Više o ovome autoru pogl.: dr. Fehim Nametak: "Muhamed Tevfik Bošnjak (1785-1866) (U povodu 120. godišnjice smrti) - mutesavif i pisac". *Glasnik VIS*, XLIX/1986, 5, 580-583.

7243,1 R 5935,1

(كتاب في الطب)
(KITĀB FĪ AṬIBB)

Djelo na turskom jeziku iz područja medicine, na početku krnjavo.

Početak ovdje (fol. 1a):

بر سرچه جناغه قويلر برورده اوله بوركه قوت وررالمه(؟) مربّي سي فانده... **اوچنجي فصل** بودركه فرح ورب فرحه سورن نسنلري بلدرر قُرُونج بركي فرح ايلر...

Kraj (fol. 94a):

...وياغجدن هر انجدجي اراغ اوله وهم ازوسنك بريان سين برقر بزه بغليوب اكوزك بو ينوزنه آتسه قوسلر اول صغره قران كرميه باذن الله تعالى. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1a - 94a; 205 x 150; 15 redaka; tekst 160 x 100. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na posljednjoj foliji rukopisa namjerno zamrljano ime vlasnika rukopisa.

7243,2 R 5935,2

برء الشفاء
BUR'U AŠ-ŠIFĀ'

أبو بكر جمال الدين محمد بن زكريّا الرازي
Abū Bakr Ğamāluddīn Muḥammad b. Zakariyyā ar-Rāzī
(251/865- 313/925)

Prijevod na turski jezik djela *Bur'u sā'a* (برء ساعة) ili rad sačinjen po uzoru na ovo djelo u kojemu se govori o brzom liječenju nekih bolesti.

Rad se sastoji od dvadeset i šest poglavlja. Naslov turske varijante ovoga djela nalazi se na početku djela u našemu rukopisu. Autor osnovnog djela je gore navedeni Abū Bakr Ǧamāluddīn Muḥammad b. Zakariyyā ar-Rāzī (251/865- 313/925).* Kao prevodilac ovoga djela na turski jezik navodi se Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Adirnawī (aṭ-Ṭibb al-islāmī 112). U drugoj polovini djela, nakon posljednjeg poglavlja, navode se razni lijekovi, mehlemi i "zapisi" za liječenje određenih bolesti.

Početak (fol. 94b):

بو بر طبيبدر كه محمّد بن زكريّا تصنيف ايلمشدر آدنه برء **الشفاء** ديوآد ويرمشدر يكرمي التي باب اوزرينه ترتيب قلنمشدر. اوّل باب باش آغرسنده در...

Kraj (fol. 112b):

...بو بونلره ايتدي بن سزى كورمزين الأ بربدعت اش اشلر كوررن. ديوپ انلروك جماعتنى طاغتدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 94b - 112b; 15 redaka; tekst 160 x 100. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

*Pogl. 7167,6.

7243,3 R 5935,3

شرح المجمع

ŠARḤ AL-MAǦMA'

Djelo iz oblasti farmakologije, podijeljeno na četrdeset i šest poglavlja, u kojima se govori o isto toliko lijekova. Prema bilješci na početku djela ovo je komentar djela *Maǧma'*, čiji je autor neki Mawlānā Niẓāmudīn, (um.?). Iz uvodnog dijela se, također, razumije da se u djelu govori o Galenovoj medicini. U drugoj polovini djela govori se o liječenju nekih vrsta bolesti.

Početak (fol. 112b):

شرح مجمع لمولانا نظام الدين، رحمه الله. بسم الله الرحمن الرحيم. بو بر كتابدر كه جالنوس سرّ الأدوية المكتومة ادويرمش كندونك تجربه اتدوكى قرق التي ادويه در كيم جميعسن صحيح بولمش...

Kraj (fol. 124a):

...اشبو هليله وكابلى وبليلج واملج چكردكلرين چقرپ بيانه اتالر قابلرى استعمال اولنه. تمّت تمام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 112b - 124a; 15 redaka; tekst 160 x 100. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7244 R 8892

الحصي والرمل

AL-ḤIṢIYY WA AR-RAML

Izbor ili odlomak na arapskom jeziku iz nekog djela iz oblasti medicine u kojemu se govori o kamenu i pijesku u bubrezima, jetri i mokraćnoj bešici i liječenju ovih bolesti. Bilježnica je sačinjena prema medicinskom djelu koje je napisao 'Uṯmān-efendī (Osman-efendi).* Vjerovatno da je sastavljač bilježnice bosanskog porijekla. Rukopis je s kraja devetnaestog ili početka dvadesetog vijeka.

Početak (str. 1):

أجساد تصلّبت عن حرارة غريبة في مادة غليظة لزجة وتكون في أي فضاء لحجت به وتتابع عليها الخلط الشاكل مثل الكبد والطحال والجنين وإنّما عدّت في أمراض الكلى والمثانة لكثرة تولدها فيها وأسبابها...

Kraj (str. 16-17):

...ويعرف بسكون العرض وخروج المداد فيعالج حينئذ بما فيه ادمال.

Nakon ovoga slijedi sličan tekst na turskom jeziku (str. 17 - 24).

Na str. 25 - 31 govori se o nekim ljekovitim biljkama kao što su pomoćnica ('inab aṯ-ṯa'lab), komorač (nanḫawā) i tušac (tūšān) kojima se liječe navedene bolesti.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 31 (originalna numeracija): 185 x 115; 14-17 redaka: tekst 155 x 105. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat, sa linijama. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

*Pogl. 7245 i 7246.

7245 R 8893

الحصي والرمل

AL-ḤIṢIYY WA AR-RAML

Nastavak djela iz prethodnog rukopisa na turskom jeziku. U radu se dalje na turskom jeziku govori o liječenju, odnosno topljenju i izbacivanju kamenja i pijeska iz bubrega i mokraćne bešike.*

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 35; 185 x 115; 17-18 redaka; tekst 155 x 105. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat, sa linijama. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

*Na koricama ovoga rukopisa napisano je:

بوبرك طاشني اريتمك ايچون عثمان أفنديتك مرحومك طبنده مذكور أدويه نك بعضلري بو دفتره يازلمشدر.

Sličan tekst se nalazi na svakoj korici rukopisa ovoga djela. Možda se radi o autoru po imenu 'Uṯmān b. 'Abdurraḥmān, Terǧumān Belgrād, koji je preveo na turski jezik djelo Matthioli (Kitāb an-nabāt fī al-mufradāt aṭ-ṭibbiyya li al-ḥakīm Matthioli) كتاب النبات في المفردات الطبية للحكيم. Pogl. aṭ-Ṭibb al-islāmī 292.

7246 R 8894

الحصي والرمل
AL-ḤIṢIYY WA AR-RAML

Nastavak djela iz prethodnog rukopisa* na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 36 - 131; 185 x 115; 17-18 redaka; tekst 155 x 105. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat, sa linijama. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

*Na koricama ovoga rukopisa je napisano sljedeće:

بوبرك ومثانه طاش وقومن حل وإخراج ايتمك ايچون عثمان أفنديتك طبنده مذكور أدويه نك بعضلري.

7247 R 8895

الحصي والرمل
AL-ḤIṢIYY WA AR-RAML

Nastavak djela iz prethodnog rukopisa na turskom jeziku.

Na str. 1 ispisan sadržaj djela.

Str. 107 (originalna numeracija); 185 x 115; 15-18 redaka; tekst 155 x 105. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat, sa linijama. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Na str. 2 - 12 tekst ispisan suhom grafitnom olovkom. Kustode.

7248 R 8784

(أدويه مجموعه سي)
(EDWIYE MEĞMŪ'ASI)

Zbirka lijekova i mehlema na turskom jeziku za liječenje raznih vrsta bolesti. Neki se prenose iz poznatih medicinskih djela ili čak cijela poglavlja. U rukopisu se nalaze i neki "zapisi" i prigodne dove. Na fol. 51a - 54a nalazi se početak (alif - ǧīm) arapsko-turskog rječnika. Osim toga ima i nekoliko prigodnih džumanskih hutbi. Na fol. 59b - 75b navodi se nekoliko poglavlja u kojima se govori o liječenju kožnih oboljenja na rukama i nogama (pucanje kože i ekcem), zatim žutice, ženskih bolesti, potom o spremanju čajeva za razne bolesti, uzimanju raznih vrsta slatka radi očuvanja zdravlja i jačanja spolne moći i, na kraju, o nekim kremama i mastima.

Pored navedenog na fol. 12b - 13b se nalazi djelo غــــزوات نامــــه (Ġazewātnāme), koje je napisao Muṣṭafā-beġ Atli Bekzāde,* a koja se odnosi na borbu kod Bagdada u vrijeme seraskera Topal Hazreti Osman-paše:

هذا كتاب... غزوات نامه المسمّى **بشرح نامه** من منظومك مصطفى بك الشهير باتلي بكزاده در حق غزا وجهاد الواقع در تحت بغداد في زمان سعات دستان سر عسكر سدميان طبل حضرت عثمان باشا...الواقع في تاريخ المستور.

Početak:

حق عظيم الشّان منّت شام ايله حمد وثنا هم صلوة ايله سلام اولسون رسوله دائما

*U pitanju je Bošnjak Ṣāfī Muṣṭafā-beg Atlagić, um. 1153/1730. godine. Pogl. Šabanović 448.

Na fol. 21b - 23b se nalazi kraće djelo, Oporuka Božijeg Poslanika kćeri Fatimi na turskom jeziku: وصية النبي عليه السلام لفاطمة (Waṣiyya an-Nabiyy 'alayh as-salām li Fāṭima).*

Početak:

بر كون فاطمة حضرت رسول ايتدي يا بابا بكا خبر وير عورتلرك ادار اوزرينه حقّي نه قدردر ددي...

Kraj:

...وإذا اغتسل من الجنابة خلق الله تعالى من كل القطرة من الماء على الأرض ملكًا يسبّحون بهما ويستغفرون لهما إلى يوم القيامة. تمت

*Pogl. Dobrača I, 365; Boškov II/11; Fajić III, 2584.

Na fol. 39b - 43a nalazi se traktat: رساله، قاضي زاده أفندي (Risāle-i Qāḍī-zāde-efendī). Rasprava je na turskom jeziku a govori o propisima koji se odnose na obavljanje namaza u vanrednim okolnostima. Djelo je napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, um. 1044/1634-35.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أفضل المخلوقين والمرسلين... وبعد، اي طالب حق اولان إخوان المؤمنين المتقين بلكل كم إيمان وإسلام...

Kraj:

...نقل كتاب مقبولين ومعتبردن بران ايرليلر ايماندن دخي ايرليلر اول جاهللره وباطللره بو سوزلري اوقيلر.

Izv.: Flügel III, 1694/9; Sohrweide 48-49 i Fajić III, 2379/3.

Na fol. 43b - 44b nalazi se nepotpuna rasprava iz akaida na turskom jeziku: رساله، رومي أفندي (Risāle-i Rūmī-efendī). Autor je Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī Ṣaruḥānī, um. 1041/1631.*

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. اي طالب حقّ بلكل واكاه اولكم حق تعالى قرآن عظيمنده * وما خلقت الإنس والجنّ إلاّ ليعبدون * ديو بيورمشدر بعض مفسّرلر ليعبدون ديدوكني ليعرفون ديمكله تفسير اتمشدر...

Kraj ovdje:

...**بريسي دخي بصير** تكري تعالى بصيردر... آدم اوغلاني كورمني كوزيله...

*Pogl. Sohrweide 36 i Fajić III, 2379/2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 75; 240 x 170. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kartonski. Pismo *nasta'līq*.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

7249 R 6132

(أدويه مجموعه سي)

(EDWIYE MEĞMŪ'ASI)

Zbirka lijekova na turskom jeziku za liječenje raznih bolesti.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 16; 170 x 110; 11 redaka; tekst 140 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7250 R 7378

(لغت معالجات)

(LUĠAT-I MU'ĀLEĞĀT)

Djelo na turskom jeziku podijeljeno na dva dijela.

U prvom dijelu (fol. 1a - 22a) nalazi se alfabetskim redom u formi rječnika urađen popis ljekovitog bilja i drugih ljekovitih materijala.

U drugom dijelu (fol. 23a - 72a) nalazi se popis ljekovitog bilja i drugih ljekovitih materijala za određene bolesti.

Sastavljač ili prepisivač ovoga djela je nepoznat.

Fol. 72; 240 x 190. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

7251 R 8885

كتاب در بيان اوتولري

KITĀB-I DER BEYĀN OTULARI

Zbirka ljekovitog bilja na turskom jeziku. Sastavljač zbirke je nepoznat. Zbirka je novijeg datuma. Vjerovatno da je iz prve polovine dvadesetog stoljeća.

Početak (str. 1):

باب در بيان پاره اوتوي بونك دورت نوعي واردر. هر دياره بشقه ادي واردر. غنچه ولايتنده اكا اعضا اوتي ديرلر...

Kraj (str. 31):

...پاده ايله طبخ اولنسه زياده قوتلو اولوب مثانه طاشني وبولي زياده سودر. والله أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 31 (originalna numeracija); 1955 x 120; 18 redaka; tekst 175 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat sa iscrtanim linijama. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7252 R 8598

(علاجلر كتابي)

('ILĀĞLAR KITĀBI)

Zbirka na turskom jeziku o spravljanju lijekova i liječenju raznih bolesti. Na početku su navedena poglavlja (fol. 1b - 4a) kojih ukupno ima stotinu i dvanaest (112). Poslije se svako poglavlje posebno obrađuje. Sastavljač zbirke je nepoznat.

Početak (fol. 1b):

باش اغرسنه متعلّق دواء باشده اولان علتي بيت دفعن بيان ايدر. باب ۲ انسانده اولان ماليارض(؟) علاجن بيان ايدر. باب ۳ انسانده ظاهر اولمش صرعه متعلّق رض دواس بيان ايدر... (fol. 4b) باش اغرسنه سورسلر نافع در ياخود قباق ياغي وياخود ضبنق ياغي سورسلر دفع ايده...

Kraj (fol. 70b):

...خلاص اوله لر زيرا بدن انسانه ضرر كلميوب وصفاسي دخي زياده اولور امدي بونلك كبي شيلردن حذر ايده. تمت

Sastavljač ili prepisivač ovoga djela su nepoznati.

Fol. 70; 215 x 155. Papir svjetlosmeđi, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Rukopis je iz Hadžijahića biblioteke (pečat na fol. 1b).

7253 R 8750

(أدويه مجموعه سي)

(EDWIYE MEĞMŪ'ASI)

Zbirka raznih lijekova na turskom jeziku za različite bolesti. U rukopisu se navode vrijeme i imena osoba od kojih se prenosi recept za dotični lijek. Tako se navode Andrija Kujundžić (16. šawwāl 1282/1866), Hadžaić Mustafa-efendija Varnalija (iz Varne), Kujumdžija Šindić, Čador hadži Muhamed (16. ğumād al-āḫir 1286/1869), mula Ahmed Hasečić (rabī' al-awwal 1290/1873), Ibrahim-aga Čončić (3. rabī' al-āḫir 1298/1881), Arif-efendija (3. rabī' al-āḫir/20. februar 1298/1881), Kalukči Mustafa-paša, Abdi-aga, Hadžihalilović Muhamed-aga (13. ramaḍān 1290/1873), Grdžo Salih-aga (7. šawwāl 1292/1875), Žiga Aga-baba (1293/1876), Nikola Skoplali Dulđer (1291/1874), Tufo munla Salih Kazlardić, Ahmed-efendija Hadžaić (22. ša'bān 1289/1872), Babić Mustafa-beg, koji prenosi od hadži Jahja-efendije, Glišić Jovan (2. ḏū al-qa'da 1285/1869), Abdi-aga Gačkali, Mašić Ahmed-aga, Potogić Mujaga (15. šawwāl 1283/1867), Pinjo Osman Papudžić (1294/1877), Kethoda Mujaga Pohlović (4. ğumād al-āḫir/7. maj 1291/1874), Klodžo Mujaga...(?) (ğumād al-āḫir/31. maj 1295/1878), ...(?) Kahvedži-baši Muḥammad (Mehmed)-aga (30. ğumād al-ūlā/2. juli 1291/1874) i Akovali Nuri-efendi (20. august 1293/1876).

Fol. 28; 195 x 150. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*.

7254 R 5453

(طب مجموعه سي)

(ṬIBB MEĞMŪ'ASI)

Zbirka na turskom i arapskom jeziku u kojoj se navode lijekovi i melhemi za razne bolesti od glavobolje do epilepsije. Pored toga navode se i "zapisi" (talismani) za neke neuropsihijatrijske bolesti. U zbirci se govori i o koristima od pojedinog ljekovitog bilja.

Fol. 21; 185 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni, odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasta'līq*.

7255 R 5997

(دفتر طب)

(DEFTER-I TIBB)

Bilježnica novijeg datuma na turskom i bosanskom jeziku u kojoj se nalaze razni lijekovi, formule za spravljanje raznih smjesa i slično.

Sastavljač ili prepisivač je nepoznat.

Fol. 36; 215 x 145. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem i odvojeni od korica. Pismo *ta'līq*.

7256 R 3502

(قطعة من الطب)

(QIṬ'A MIN AṬ-ṬIBB)

Fragment nekog djela iz medicine na turskom jeziku. Djelo vjerovatno nije ni do kraja prepisano.*

Početak ovdje (fol. 1a):

...الفصل الخامس استفرا تدبيرلرين ب ايدر: قچنك طبيعت استفرا استه سه دفع ترك اتمك يوقدر استفرا كرك پس اكر طبيعت قبض اولسه دلسه طعام ايله نرم ايليلر پازو ايله يا اسفناج يا عصفور تخميله چرب شوريا...

Kraj ovdje (fol. 33b):

...آچیله جق برده اوتوره لر وخاطري خوش اولجق سوز سویلیلر وجماع ایلمکدن صقنه لر تدریجله آزآز حرکت ایده لر کوزلدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 33; 200 x 145. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi uvezani koncem. Korice kožne, odvojene od rukopisa. Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

*Pogl. Anali VII-VIII, 75.

7257 R 8765

(قطعة من الطب)

(QIṬ'A MIN AT-ṬIBB)

Fragment djela iz medicine na turskom jeziku, od pedeset i drugog do šezdeset i devetog poglavlja. U rukopisu se nalazi još i folija sa krajem sedamdeset i trećeg, cijelim sedamdeset četvrtim i početkom sedamdeset i petog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 1a):

...باب ٥٢ کویك دوشمه سنك وکویکده اولان صونك علاجن بیان ایدر امدي اکر اون درهم سکرله یکرم درهم صاغ یاغني اریدوب ایچورسه لر کویکي دوشنه نافعدر...

Kraj ovdje (fol. 9b):

...باب ٧٥ اکله زحمتي وبعض چرکن زحمتلرین بیان ایدر امدي اکر ینکجي یا کوبي اکله چباني اوزرینه اورسه لر نافعدر واکر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 9; 260 x 195; 21 redak; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Listovi slobodni od poveza. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani ciframa. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjem zaštitnom listu i unutarnjoj strani zadnje korice nalaze se dove za posebne prilike sa uputstvom za učenje i "zapisi" sa magičnim formulama.

7258 R 6486

(قطعة من الطب)

(QIṬ'A MIN AṬ-ṬIBB)

Fragment djela iz medicine na turskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

...اوج باش خشخاش أبیض اون بش عد وعناب براوج مرحمك اون بش فنجان صوایله محکم قیناده لر اکر خنان بلغمي...

Kraj ovdje (fol. 15b):

...بو فقیره ایرام ادوپ آچوپ نظر ایتدمکه صاري کهر بارکبي دیزلرندن آشفیده حسّ وحرکت.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 15; 230 x 165; 27 redaka; tekst 180 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni, od nekog drugog rukopisa. Listovi slobodni od poveza. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Na marginama istaknute riječi iz teksta ispisane crvenom tintom.

7259 R 6241

(قطعة من الطب)

(QIṬ'A MIN AṬ-ṬIBB)

Fragment djela iz medicine na turskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

...کودده آق برده انسانك اولدقده...

Kraj ovdje (fol. 10b):

...باب باش آغرسینه متعلق علاجي بر درهم خالص قرنفل محکم دوکوپ حمامه واروپ دیه سني بر مقدار.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 10; 215 x 145; 13 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Perzijski rukopisi
المخطوطات الفارسية

7260 R 165

ذخیره، خوارزمشاهی
ḎAḪĪRE-I ḪARIZMŠĀHI

زین الدین اسماعیل بن الحسین بن محمد الحسینی الجرجانی
Zaynuddīn Ismā'īl b. al-Ḥusayn b. Muḥammad al-Ḥusaynī
al-Ǧurǧānī, um. 531/1136

Drugi dio od dva dijela opširnog medicinskog djela na perzijskom jeziku. Navodi se da je ovo djelo oživjelo i unaprijedilo medicinsku nauku u islamskom svijetu koja je bila u stagnaciji i zamiranju u to doba u nekim dijelovima ovoga svijeta. Autor ovoga djela poznat je kao veliki ljekar svoga vremena koji je otkrio i sastavio mnoge lijekove. Ovo je djelo posvetio sultanu perzijske pokrajine Harizm, 'Alauddīnu Muḥammadu Ḫarizm-šahu.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله وسلام علی عباده... **مقالت بنجم از کتاب ششمین از ذخیره** اندر بیان کردن احوال بیماریها لب ودهان وزبان ومعالجات آن و این مقاله سه جزو است جزو اول اندر معرفت بیمارها کی مخصوصست بلب و کوشت بن دندان و این جزو ده بابست...

Kraj (fol. 538b):

...بدل ان مثل ان اسارونست و نیم وزن از اقسلیاس غاریقون بدل ان ترید و مثل ان صبر. والله اعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati. Rukopis je sudeći po papiru veoma star.

Fol. 152 (produžena folijacija od prvog dijela, od 386-538); 300 x 235; 40 redaka; tekst 255 x 190. Papir smeđi, deblji, hrapav. Nekoliko listova oštećeni crvotočinom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nast'līq*, sitniji. Fol. 517-527 naknadno dopisane kao i posljednji list. Tekst djela teško čitljiv a ponegdje i nečitljiv. Istaknute riječi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 824; Pertsch p, 607a; Karatay f, 271 i 929; Aṭ-Ṭibb al-islāmī, 179; GAL GI, 487, SI, 890; Kairo f, 848; Köprülü I, 963; Anali VII-VIII, 59.

7261 R 5430

كفايت مجاهده
KIFĀYAT-I MUĞĀHIDA

منصور بن محمد بن أحمد بن يوسف بن إلياس
Manṣūr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Yūsuf b. Iliyās,
živio u VIII/XIV stoljeću

Djelo iz područja medicine na perzijskom jeziku. Djelo je podijeljeno na dva osnovna dijela: teorijski i praktični dio koji se dalje dijele na poglavlja. Teorijski dio se sastoji od uvoda i četiri poglavlja a praktični dio od dva poglavlja u kojima se obrađuju lijekovi spremljeni od ljekovitog bilja i sintetički lijekovi.

Početak (fol. 1b):

شكر وسپاس ربى مز خالقى را كه در خلقت انسان دقايق حكمت او بى پايا نست وحمد بى عد و ثناي بى قياس مر پادشاهي را كه نعم و احسان اودرحق ايشان... (fol. 2b - 3a) در بيان ادويه مفرده و مركبه نظر شافي و تأمل كافي كرده اند و چون أضعف عباد الله و أعجز الناس **منصور بن محمد بن أحمد بن يوسف بن فقيه إلياس** أحسن الله عواقب داريه... در قيد كتابت كشيده **بكفايت مجاهده** موسوم كرد و ديباجه...

Kraj ovdje (fol. 171b):

...**باب دوم درحمي دو** و آن تبي باشد كه حرارت باعضا على الخصوص قلب متشبث كردد... ضعيف و باريك وصلب و متواتر شود و حرارت و تب لازم باشد قوي و اضطراب وكرب نباشد.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 171; 180 x 105; 22 retka; tekst 125 x 60. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Listovi slobodni i odvojeni od korica. Povez tvrd, kožni. Nedostaje jedna korica i hrbat. Pismo *nasḫī*. Lijepo urađen unvan u pretežno plavoj boji i upisanim nazivom djela u sredini. Kustode. Tekst djela uokviren crnom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1501; At-Ṭibb al-islāmī, 366; GAL GII, 414 i SII 593.

7262 R 8769

أسماء الكتب في الطب والبيطرة
ASMĀ' AL-KUTUB FĪ AṬ-ṬIBB WA AL-BAYṬARA

فيض الله حاجي بايريج
Fejzulah Hadžibajrić, um. 1990

Bibliografija djela iz medicine i veterine na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. U radu se navode 304 naslova djela iz spomenutih oblasti. Bibliografiju je sačinio Fejzulah Hadžibajrić.

Početak (fol. 1a):

١) أنموذج الطب - تركي للسيد محمد، رئيس الأطباء، المتوفي سنة ١٠٤٩، ألفه للوزير رجب باشا مشتملاً على قسمي العلمي والعملي والأمراض والعلاج والأقرباذين ورتب على مقدمة وستة تعاليم وخاتمة. وفرغ في رمضان سنة ١٠٣٤

٢) أنيس الأطباء، - في الطب لتقي الدين الشيرازي من تلامذة غياث الدين منصور. ألفه في عصر سلطان سليمان خان وهو كتاب حسن الوضع مشتمل على المجرّبات.

Kraj (fol. 32b):

٣٠٣) هداية الملوك في الطب

٣٠٤) يادكار ابن شريف في الطب، تركي

Prepisao Fajzulah Hadžibajrić.

Str. 32; 203 x 145; 19 redaka; tekst 165 x 135. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*.

Na posljednjem listu rukopisa ispisani još neki naslovi iz medicine koji se ne navode u bibliografiji.

Poklon Fejzulaha Hadžibajrića iz Sarajeva.

7263 R 8763

أسماء المؤلفين في البيطرة
ASMĀ' AL-MU'ALLIFĪN FĪ AL-BAYṬARA

فيض الله حاجي بايريج
Fejzulah Hadžibajrić, um. 1990

Bibliografija autora djela iz veterine na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. U radu se navode 174 autora djela iz spomenute oblasti. Bibliografiju je sačinio Fejzulah Hadžibajrić 1970. godine.

Početak (fol. 1a):

١) ابن بطلان

٢) موفق الدين أسعد بن الياس المعروف بابن مطربان

Kraj (fol. 7a):

١٧٣) عبد الرحمن بن محمد البسطامي

١٧٤) ابن شريف

Prepisao Fajzulah Hadžibajrić 1970. godine.

Str. 7; 300 x 215; različit broj redaka i dimenzije teksta. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, obični. Pismo *nasḫī*.

Poklon Fejzulaha Hadžibajrića iz Sarajeva.

VETERINA

البيطرة

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7264 R 3546

كتاب مقبول در حال خیول
KITĀB-I MAQBŪL DER ḤĀL-I ḪUYŪL

محمد بن مصطفی قاضي زاده
Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, um. 1044/1634-35

Kompendij na turskom jeziku iz područja veterine. Kako se u uvodu djela ističe, ovo je prijevod sa perzijskog na turski jezik djela Bayṭarnāma, mada nama dostupni izvori ne navode da je ovo prijevod, nego djelo na turskom jeziku čiji je autor Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde (um. 1044/1634-35). Autor osim toga u uvodu ističe kako je proučavao razna djela iz ove oblasti na perzijskom i arapskom jeziku i da je potom, kako bi muslimanski svijet naučio kako se liječe konji i ostale tovarne životinje, sa perzijskog jezika na turski jezik preveo ovo djelo.* Rad se sastoji od uvoda, četiri poglavlja i završetka. U uvodnom dijelu se, između ostalog, govori o važnosti i vrijednostima konja. U našemu rukopisu ovaj dio nije prepisan. U prvom poglavlju se govori o tome šta Kur'an i hadisi govore o konjima, u drugome o znacima i osobinama dobrih konja, u trećemu o upravljanju i održavanju konja i u četvrtom o zubima i starosti konja. U našemu rukopisu nije prepisan početak djela a prije djela napisan je naslov . كتاب بیطرنامه ومعالجات بهیمه (Kitāb bayṭṭarnāma wa mu‘ālağāt bahīma).

Početak (fol. 1b):

لقائله اشبو بوفقیر پر تقصیر بعضي عربي وفارسي بیطرنامه لر تتبع ایدوب وجیوش مسلمینه وعساكر موحدینه ات دواب احولنه مطلع اولمق زیاده اهم والزم اولمغین لسان فارسیدن زبان تركي یه ترجمه ایتمك مباشرت ایدوب...

باب اول اتلرك ایوسني ویتلوسني بیان ایدر (fol. 1b)
باب ثاني اتلرك تدبیرلرك وحقلرین بیان ایدر (fol. 3a)
باب ثالث اتلرك امراض ومعالجه سین بیان ایدر (fol. 3b)
باب رابع ات بسلمه نك فضائلك دوشلرین بیان ایدر (fol. 14b)

Kraj (fol. 15a):

...ویاكون اشوري تعلیم ایده لر اسنی كسمیه لر تعلیمه باشلنه قره تمام ایدنجه وكوندن كونه اوتوره واتي اوج یا شنده ایاس تعلیمه مباشرت ایده لر قارتلندقدن صكره معاشلق ایدر اولور.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 15; 220 x 160; 25 redaka; tekst 160 x 90; Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1461; O. M. I, 402; Flügel II, 1488; Rieu, 127; Karatay t, 1824-25; Dobrača I, 134-35; at-Ṭibb al-islāmī 312; Köprülü III, 726/1; Götz II, 429; Zürich 550; Anali VII-VIII, 82.

*Detaljniji sadržaj djela pogl. *Anali* VII-VIII, 82.

7265 R 5964

كتاب مقبول در حال خيول

KITĀB-I MAQBŪL DER ḤĀL-I ḪUYŪL

محمد بن مصطفى قاضي زاده

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, um. 1044/1634-35

Isto kao 7264.

Fragment na turskom jeziku navedenog djela iz područja veterine. Rukopis je prilično oštećen tako da se na prvoj foliji niti jedan redak ne može u cijelosti pročitati. Međutim u tekstu na fol. 1b jasno se mogu pročitati naslov djela مقبول حال خيول (Maqbūl-i ḥāl-i ḫuyūl) i nazivi poglavlja.

Početak ovdje (fol. 1b):

...بناء ذلك احوال افراسده بر رساله جليله متخصه، جميله، جمع ايدوب... كه حيز قبولك واقع اوله تفائلا بر كتاب مسلميز نقاب مستطاعبك اسمني **مقبول حال خيول**... وير مقدمه وير خاتمه ودرت باب اوزرنه ترتيب اتدم. باب اول اقراس فراست قرين حقنده...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 5; 200 x 145; 26-29 redaka; tekst 190 x 130. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, prilično oštećen. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

7266 R 6207

كتاب مقبول در حال خيول

KITĀB-I MAQBŪL DER ḤĀL-I ḪUYŪL

محمد بن مصطفى قاضي زاده

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, um. 1044/1634-35

Isto kao 7264.

Fragment navedenog djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

...اسلاميك محافظه سي شرع شريفه وترتيب قديم اوزرنه اوله ملكي نظام انتظام جهتندن زياده اولور...

Kraj ovdje (fol. 10b):

...شويله فهم اولنور كه حضرت رسول الله، صلى الله عليه و سلم، بو معناي اهتمام تكرار بتكرار...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 10; 205 x 140; 23-24 retka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Kustode.

7267 R 5725

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Djelo iz oblasti veterine u kojemu se govori o dobrim konjima, boji i mahanama na konjima, zatim o bolestima konja, njihovu liječenju, uzgajanju, čišćenju, dresuri, štrojenju i pripremanju za prodaju. Djelo je sa perzijskog jezika na turski jezk preveo al-ḥāğğī Muḥammad b. al-ḥāğğī 'Alī Āksarā'ī.*

Kraj (fol. 18a):

...ويرحملدن صكره ديزكنين قيوويره وطوغري طوته ميدانه كلنجه دري صويونجه كزديره لر يني وصوبني كچ ويره لر وهم آزآز ويره كوندن كونه يني آرتوره لر تاقرارنجه كله. الله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 200 x 145; 17 redaka; tekst 140 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima slobodnih listova. Prve dvije folije oštećene tako da je i tekst djelimično nečitak na njima. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: Flügel II, 1487; Pertsch t, 288; Rieu, 126; Blochet I, 177, II 735; Tercüman Gazetesi, 331; Anali VII-VIII, 82.

---

*Rad je isti kao rukopis 7191,2, jedino što postoji mala razlika na nekoliko posljednjih listova, tako da je ovaj rukopis nešto kraći i ima drugačiji završetak.

7268 R 8770

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Isto kao 7191,2.

Prepisao Fayḍī (Fajzulah Hadžibajrić) 25. 11. 1957. godine (bilješka na kraju djela, str. 62).

استنساخ شد ٢٥/١١/١٩٥٧(١) فيضي.

Zatim slijedi bilješka na bosanskom jeziku u kojoj se navodi da je rukopis ovoga djela prepisan iz rukopisa Osman Šehdijine kutubhane (biblioteke), a da se isti rukopis nalazi i u biblioteci Osmana Asafa Sokolovića*

Str. 62; 203 x 145; 18 redaka; tekst 165 x 90. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, ispisan plavom tintom. Tekst djela uokviren plavom linijom. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na stranicama 63 - 66 nalaze se bilješke na turskom jeziku u vezi sa temom prethodnog djela.

Poklon Fejzulaha Hažibajrića iz Sarajeva.

*Broj 7191,2.

7269 R 8771

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Djelo iz područja veterine na turskom jeziku. Djelo je, kako i u uvodu stoji, napisao Aristotel, navodno, za vrijeme dok je bio u vojnom pohodu sa Aleksandrom Velikim u opsadi grada Belha. Kako se prenosi, pošto je konje Aleksandra Velikog zadesila bolest, Aristotel, grčki filozof i ministar Aleksandra Velikog, napisao je navedeno djelo na perzijskom jeziku u deset poglavlja, kako bi se prema njemu izliječili konji. Ovo je prijevod na turski jezik nepoznatog prevodioca. Ovaj prijevod, inače, ima devet poglavlja. U djelu se govori o dobrim konjima, boji i mahanama na konjima, zatim o bolestima konja, njihovu liječenju, uzgajanju, čišćenju, dresuri, štrojenju i pripremanju za prodaju.*

Početak (str. 1):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله أجمعين. أما بعد بلكل كيم
مكر دور زمان ايچينده بر پادشاه وارايدي اول پادشاهك اوتوزكز يوز بيك صو باشيسي وارايدي
وهر صوباشنك يكرمي كز يوز بيك اري وارايدي... بركون اسكندر ارسطاليس وزيره ديديكم يا
ارسطاليس هيچ بو تحليتن وارمي كه عجب ديدي ارسطاليس وزير دديكيم اي پادشاه روي زمين
شمديكي عصرده سنك كبي...

Kraj (str. 35):

...بودر كيم قولقلري ديك دورانك علاجي بودر كه اريه اوني وتازه ايران وصوق صو بربرينه
قته لر آته ايچوره لر خوش اوله مجربدر.

Prepisao Fejzulah Hadžibajrić 1957-58 iz rukopisa koji je prepisao nepoznati prepisivač 1177/1763. godine (bilješka na kraju djela, str. 35).

Na stranici prije početka djela bilješka na bosanskom jeziku da je rukopis prepisan iz rukopisa koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci pod brojem 1922.**

Str. 35; 203 x 145; 19 redaka; tekst 170 x 90. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, ispisan plavom tintom.

Na četiri stranice poslije navedenog djela nalaze se dvadeset pet numerisanih bilježaka na turskom jeziku u vezi sa temom prethodnog djela.

Poklon Fejzulaha Hažibajrića iz Sarajeva.

*Dobrača II, 1909/2.

**Isto

7270 R 2058

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Isto kao 7269.

Rukopis je krnjav s kraja.

Kraj ovdje (fol. 7b):

...قوندوز قرغادر بكي زلي چوغان كرمان كونلك زنكار ژيوه قره بويا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 7; 220 x 155; 15 redaka; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi slobodni. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7271 R 607

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Djelo iz veterine na turskom jeziku. U uvodu autor ističe poznatu stvar da je Aristotel, za vrijeme pohoda Aleksandra Velikog na Istok, u Horosanu tokom opsade grada Belha napisao poznato djelo iz veterine i da je to djelo na turski jezik preveo al-ḥāǧǧī Muḥammad b. al-ḥāǧǧī ʻAlī Āksarā'ī. U ovome radu autor najviše govori opisu, svojstvima, bolestima i liječenju konja. Na kraju djela navodi i neke magične formule i "zapise" koji čuvaju i liječe konje od nekih bolesti.*

Početak (fol. 1b):

شكر بى حد وثنا ، بى عد اول يوجه خالقه كيم عالمى عدمدن وجوده كتوردى وكندونك صانعلغي برله هر شيئ برلو برنجه لطيف وشريف يارتدي والصلاة والسلام على محمد وآله أجمعين. أمّا بعد ، بلكل بو بيطرنامه ، علما ، متقدمين تأليف وتصنيف اولدوغنه سبب بيورمشلردكه اسكندر ذوالقرنين عظيم وشوكتلو وهيبتلو پادشاه ايديكم تحت حكومتده وسلطنده...

اولا اتك ايو وكوكجك علامتلرك بيان ايدلم (fol. 3b)

اتلرك ايو ياوز صفتلرك بيان ايلدم (fol. 4a)

اتلرك دردي وعلاجي ندر بيان اولنور (fol. 4b)

Kraj (fol. 14a):

...واول ايودر زيرا كه دايم كوزندن اليجاق كوزنجه خراب ونوري ضعيف اولورما دامكه اتك قولغمه ونفسي استيدر وزماني واردر نعوذ بالله كه صوق اوله زحمت چكمك كرك فائده اتمز زيرا كه بلمينه اورشدر. تم

Prepisao nepoznati prepisivač 7. rağaba 1228/1810. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 14a).

Fol. 14; 240 x 160; 25 redaka; tekst 200 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

---

*Pogl. 7272.

7272 R 8773

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

شافاق الهندي

Šāfāq al-Hindī, um.?

Isto kao prethodno djelo (7271) uz male razlike u tekstu koje su posljedica intervencije prepisivača, s tim da je u ovome rukopisu djelo i nešto kraće. Na prvom zaštitnom listu napisano je da je autor ovoga djela Šāfāq al-Hindī, um.? Ovoga autora, inače, Ahlwardt (V, 6411) navodi pod imenom Šānāq al-Hindī kao autora djela *Bayṭarnāma* na arapskom jeziku. Moguće je da je ovo turska verzija navedenog djela.

Početak (str. 1):

شكر بى حد وثنا ، بى عد اول يوجه خالقه كيم عدمدن وجوده كتوردى وكندونك صانعلغي برلر هر شيئ برلو برنجه لطيف وشريف يارندي والصلاة والسلام على محمد وآله أجمعين. بعده ، بلكل كه بيطرنامه ، علما ، متقدمين تأليف وتصنيف اولدوغنه سبب بيورمشلردركه اسكندر ذو القرنين عظيم وشوكتلو وهيبتلو پادشاهدي كيم تحت حكومتده وسلطنده...

اولا اتوك ايو وكوكجك علامتلرين بيان ايدلم (str. 8)

اتلرك ايو ياوز صفتلرين بيان ايلدم (str. 13)

اتلرك دردي وعلاجي ندر بيان اولنور (str. 20)

Kraj (str. 42):

واكر آت يمين يمسه وبردوغي يرده ارقلسه قورساغنده آريه يتمشدر علاجي بودركه برز صرب سركه ايچوره لر دفع اوله. تمت

Prepisao Fejzulah Hadžibajrić 1957. godine iz rukopisa koji se nalazio u Balkanološkom institutu pod br. 251 (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Str. 42; 190 x 135; 17 redaka u početku, kasnije 9; tekst 150 x 90. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, ispisan plavom tintom. Tekst djela uokviren grafitnom olovkom. Na listu prije početka djela (od lijeve strane rukopisa) nalazi se napisano ime autora i bilješka u kojoj se navodi da je djelo prepisano iz rukopisa koji se nalazi u Balkanološkom institutu pod brojem 251.

Poklon Fejzulaha Hažibajrića iz Sarajeva.

7273 R 3145

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Djelo iz veterine na turskom jeziku o liječenju konja. Djelo je, prema uvodu, sastavio Aleksandar Veliki. Tekst u našemu rukopisu je usljed vlage na prvih dvadeset i na nekoliko mjesta na narednim folijama prilično nečitak.

Početak (fol. 1b):

تصنيف وترتيب ارسطاليس الحكيم، رحمة الله عليه وعلى جميع المؤمنين والمؤمنات * بسم الله الرحمن الرحيم * الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله وأصحابه أجمعين. وبعده أئمه دين وأمرا، تمكين ووزرا، صاحب رسم واين وعقلا، دربن...

Kraj (fol. 70a):

...وبر اغاجه بز طولايلر وياليله دورتلر وبو اتلره بو ليالر وصفراسنه صوقلر بر كون ينه وبو اولا.

تمت هذا الكتاب إلى يد علي حواجه ابن علي دوبچه، عفا عنه العفو سيّآت. كتب في يوم شهر رجب سنه ١١٤٠

Prepisao ʻAlī-hoğa b. ʻAlī iz (Bosanske) Dubice u mjesecu rağabu 1140/1728. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 70a).

Fol. 70; 160 x 110; 10 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, deblji, hrapav i oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*, vokalizovan. Kustode.

Izv.: Götz II, 431; Flügel II, 1487; Pertsch t. 288; Rieu, 126; Blochet I, 177, II 735; Tercüman Gazetesi, 331; Dobrača II, 1909/2; Anali VII-VIII, 82.

7274 R 8772

كتاب بيطرنامه

KITĀB-I BEYṬARNĀME

Isto kao 7273.

Prepisao Fejzulah Hadžibajrić 14. ramaḍāna 1377/2. aprila 1958. godine (bilješka na kraju djela, str. 65). Djelo je prepisano iz rukopisa koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.*

پره پیسانو ١٤ رمضان ١٣٧٧(٢ آپریل ١٩٥٨) فيض الله.

Str. 65; 205 x 145; 17 redaka; tekst 160 x 100. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, ispisan plavom tintom. Istaknuti dio teksta podvučen crvenom olovkom. Tekst djela uokviren plavom linijom.

Na kraju rukopisa nalazi se početak prijevoda ovoga djela kao i djela *Veteriner tarihi* Muzaffera Berkmana, Ankara 1940.

Poklon Fejzulaha Hažibajrića iz Sarajeva.

---

* Broj 7273.

MATEMATIKA

الرياضيات

Arapski rukopisi

المخطوطات العربية

7275,1 R 2440,1

نزهة النظار في قلم الغبار
NUZHA AN-NUZZĀR FĪ QALAM AL-ĠUBĀR

أبو العباس شهاب الدين أحمد بن شمس الدين ابن محمد
بن عماد الدين بن علي المصري ابن الهائم المقدسي
Abū al-‘Abbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad b. ‘Imāduddīn b. ‘Alī al-Miṣrī, Ibn al-Hā’im al-Maqdisī, um. 815/1412

Djelo iz matematike, oblast aritmetike, na arapskom jeziku. Rad predstavlja sažetak djela مرشدة الطالب إلى أسنى المطالب (Muršida aṭ-ṭālib ilā asnā al-maṭālib) od istog autora. Djelo se sastoji od uvoda, dva poglavlja i završetka koji se dijeli na tri odjeljka (faṣl). U uvodnom dijelu se govori o vrstama, oblicima i poretku brojeva. U sljedeća dva poglavlja govori se o osnovnim računskim radnjama i razlomačkim brojevima. Na kraju se govori o proporcionalnim i uporednim brojevima i traženju nepoznate pomoću proporcionalnih brojeva. U izvorima i mnogim rukopisima djelo se često navodi pod različitim naslovima.

Početak (fol. 1b):

قال سيدنا وشيخنا الإمام العالم العلامة شهاب الدين أحمد بن محمد بن الهائم الشافعي... أمّا بعد، حمد الله الواحد بكل وجه واعتبار... فإن كتابي الموسوم بالمرشدة في صناعة الغبار لما تُلقّي بالقبول وحظي بالإنتشار كلف به صديق لي يهوي الاختصار فالتمس مني أن ألخصه مبالغًا في الاقتصار، فأجبته طامعًا في دعائه لي بحسن الخاتمة...

المقدمة في أسماء العدد وأشكاله ومنازله (fol. 1b)

الباب الأول في أعمال الصحيح وهي جمع وطرح وضرب وقسمة وتجذير (fol. 4b)

الباب الثاني في أعمال الكسور وهي كأعمال الصحيح ولها سوابق ولواحق (fol. 22a)

الخاتمة (fol. 35a)

الفصل الأول في الأعداد المتناسبة (fol. 35a)

الفصل الثاني في العمل بالكفات (fol. 35b)

الفصل الثالث في ذكر مسائل مجهولة تستخرج بالأعداد المتناسبة (fol. 37a)

Kraj (fol. 40a):

...فهذا القدر المقتصر عليه في هذا المختصر مما لا يسع الطالب المحصل جهله ومن أراد زيادة على ذلك فيكفيه أصله ومن رام التبحر في التصرف في المجهول بالأعداد المتناسبة فعليه بالمعونة التي فاقت كتب هذا الفن قاطبة. والحمد لله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40a; 180 x 140; 15 redaka; tekst 135 x 100. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja, istaknute riječi i primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf al-ḥāǧǧ ʻUmar-efendī al-Aqḥiṣārī (pečat na više mjesta u rukopisu i bilješka na fol. 12a).

Izv. Ḥ. Ḫ. II, 1942; Ahlwardt V, 5979; GAL GI, 471; aẓ-Ẓāhiriyya math, 47-49; Şeşen 172; Loebenstein 2346; Muṣṭafā Barakāt 140.

7275,2 R 2440,2

الدرة التاجية في العلوم الحسابية

AD-DURRA AT-TĀĞIYYA FĪ AL-ʻULŪM AL-ḤISĀBIYYA

بدر الدين محمد بن الخطيب

Badruddīn Muḥammad b. al-Ḫaṭīb, um.?

Djelo iz matematike, oblast aritmetike, na arapskom jeziku, podijeljeno na uvod, četiri poglavlja i završetak. U uvodu djela govori se o osnovama matematike a u nastavku o množenju, dijeljenju, logaritmima, vađenju korijena i traženju nepoznate.

Početak (fol. 41b):

أحمد الله على تطوله با بداء ملابس حقائق الحساب وحمد أجمل ما استفتح به فصل الخطاب... وبعد، فقد أثبت في أوراق هذا الكتاب رسالة سميتها **الدرة التاجية في العلوم الحسابية** متضمنة من علم المفتوح الهوائي منه... حررتها تذكرة لبعض الأصحاب الأحباب وسهلت مأخذها تقريبًا للطلاب على الطلاب وحصرتها في مقدمة وخاتمة يتوسطها أربعة أبواب...

المقدمة في أمور مهمة (fol. 42a)
الباب الأول في الضرب (fol. 44a)
الباب الثاني في القسمة (fol. 63b)
الباب الثالث في النسبة (fol. 67b)
الباب الرابع في إخراج الجذور (fol. 74a)
الخاتمة في إخراج بعض المجهولات (fol. 77a)

Kraj (fol. 80b):

...ولكن هذا القدر مقنعًا في ما أردنا أن نذكره في هذه الرسالة ومن أراد التبحر في هذا الفن بل في سائر فنون الحساب فعليه بكتابنا المسمى **بنهاية الطلاب** فإن فيه من شرائد الفوائد ونوادر القرائد ما يستسقي به الغليل ويستشفي منه العليل. والله أحمد على الإتمام بالتحقيق وإياه أشكر على الإنعام بحسن التوفيق...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 41b - 80b; 15 redaka; tekst 135 x 100. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 739.

7275,3 R 2440,3

الوسيلة

AL-WASĪLA

أبو العباس شهاب الدين أحمد بن شمس الدين ابن محمد
بن عماد الدين بن علي المصري ابن الهائم المقدسي

Abū al-ʻAbbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad
b. ʻImāduddīn b. ʻAlī al-Miṣrī, Ibn al-Hāʼim al-Maqdisī, um. 815/1412

Djelo iz matematike, oblast aritmetike, na arapskom jeziku. Rad se sastoji od uvoda, tri poglavlja (qism) i završetka. U djelu se govori o osnovnim vrstama brojeva, osnovnim računskim radnjama, razlomcima, vađenju korijena i proporcionalnim brojevima. Autor je djelo završio 28. rabīʻ al-āḫira 772/1370. godine.*

Početak (fol. 81b):

الحمد لله جاعل قلوب أوليائه معادن الحكم وأسرارهم متنزلات فوائد النعم... أمّا بعد، حمد الله عدد نعمائه والشكر له على توالي آلائه... فإن كتابي الموضوع في صناعة (الحساب) الهوائي المسمى بالمعونة لما كثر علمه وكبر على همم عامة أهل العصر حجمه، رأيت أن أقتصر في أوراق قليلة على مقاصده الجليلة ليكون ذلك كالوسيلة... ورتّبته أيضًا على مقدمة وثلاثة أقسام وخاتمة...

المقدمة فيها مسائل الأولى في أسماء العدد (fol. 91a)
القسم الأول في أعمال الصحيح (fol. 83b)
القسم الثاني في أعمال الكسور (fol. 107a)
القسم الثالث في أعمال الجذور (fol. 127b)
الخاتمة في بيان الأعداد المتناسبة (fol. 135a)

Kraj (fol. 150b):

...وهكذا إلى أن تطرح الجملة الأخيرة فيبقى الحرف الأخير فركب الحروف يكن الإسم المضمر. والله أعلم. وفي هذا القدر الذي أوردته كفاية لمن عرفه ومن أراد التبحر في هذا الفن والوقوف على ما يشفي الغليل فعليه بالمعونة. والحمد لله وحده. تم الكتاب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 81b - 150b; 15 redaka; tekst 135 x 100. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2010; Bagdad, Awqāf IV, 117; aẓ-Ẓāhiriyya math, 54; Muṣṭafā Barakāt 144.

*Pogl. aẓ-Ẓāhiriyya math, 55.

7275,4 R 2440,4

المقنع في الجبر والمقابلة
AL-MUQNI' FĪ AL-ĞABR WA AL-MUQĀBALA

أبو العباس شهاب الدين أحمد بن شمس الدين ابن محمد
بن عماد الدين بن علي المصري ابن الهائم المقدسي
Abū al-'Abbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad b.
'Imāduddīn b. 'Alī al-Miṣrī, Ibn al-Hā'im al-Maqdisī, um. 815/1412

Djelo u stihu iz matematike, oblast algebre i jednačina, na arapskom jeziku. Sastoji se od pedeset devet stihova podijeljenih na uvodni dio i tri poglavlja.

Početak (fol. 152b):

بحمد إلاهي ابتدي ما أحاول   واهدي صلوة مع سلام يشاكل...
وبعد فعلم الجبر علم معظّم   يميل إليه المتقنون الأفاضل...

١- أسماء الأنواع المجهولة ومراتبها وأسوسها(؟) (fol. 152b)
٢- الجمع والطرح (fol. 153b)
٣- الضرب القسمة (fol. 154a)

Kraj (fol. 156b):

...ربيع من العام الذي ضبط عده   بذال وضاد فالبنا يتكامل

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 152b - 156b; 13 redaka; tekst 140 x 100. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1809; Loebenstein 2345; Bagdad, Awqāf IV, 116; aẓ-Ẓāhiriyya math, 66.

7275,5 R 2440,5

المسرع في شرح المقنع في الجبر والمقابلة
AL-MUSRI' FĪ ŠARḤ AL-MUQNI' FĪ AL-ĞABR WA AL-MUQĀBALA

أبو العباس شهاب الدين أحمد بن شمس الدين ابن محمد
بن عماد الدين بن علي المصري ابن الهائم المقدسي
Abū al-'Abbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad b.
'Imāduddīn b. 'Alī al-Miṣrī, Ibn al-Hā'im al-Maqdisī, um. 815/1412

Ibn al-Hā'im al-Maqdisī napisao je i komentar na vlastito djelo u stihu المقنع في الجبر والمقابلة (al-Muqni' fī al-ğabr wa al-muqābala) iz algebre i jednačina pod naslovom الممتع في شرح المقنع في الجبر والمقابلة (al-Mumti' fī šarḥ al-Muqni' fī al-ğabr wa al-muqābala). Potom je napravio i skraćenu verziju ovoga komentara na arapskom jeziku pod gore navedenim nazivom.

Početak (fol. 159b):

أما بعد، حمد لله والصلوة والسلام على رسول الله. فالغرض اختصار **الممتع** سمّيت مختصره بالمسرع ليسهّل على من قصرت همته تناوله. والله المستعان في كل حال.

بحمد إلاهي ابتدي ماأحاول   واهدي صلوة مع سلام يشاكل...

Kraj (fol. 173b):

...فقابل واعمل عمل السادسة يكن أربعة وعشرين فقس على هذه الأمثلة ما يرد من أشباهها وبالله التوفيق. والحمد لله وحده...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 15b - 173b; 15 redaka; tekst 135 x 105. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1676 i 1809; aẓ-Ẓāhiriyya math, 65; Muṣṭafā Barakāt 132.

7275,6 R 2440,6

مقدمة في علم مخارج الكسور
MUQADDIMA FĪ 'ILM MAḪĀRIĞ AL-KUSŪR

Rasprava na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora o vađenju korijena u matematici. Djelo se sastoji od sljedećih poglavlja:

باب المخارج، باب ضرب هذه الكسور، باب ضرب الكسور في الجبور، باب ضرب الجبور والكسور في الجبور، باب ضرب الكسور في الجبور والكسور، باب ضرب الجبور والكسور في

الجبور والكسور، باب ضرب المجهولات إذا انفردت أو كان معها عدد أو استثنيت من عدد أو استثنى منها عدد، باب الجمع والنقصان، باب التكملات والرد، باب التجذير، باب تجذير الكسور، باب تجذير الجبور والكسور، باب في حساب الجبر والمقابلة، الباب الأول من المفردة وهي أموال تعدل جذوراً، الباب الثاني من المفردة وهي أموال تعدل عدداً، الباب الثالث من المفردة وهي جذور تعدل عدداً، الباب الأول من المقترنات وهي أموال وجذور تعدل عدداً، الباب الثاني من المقترنات وهي أموال وعدد يعدل جذوراً، الباب الثالث من المقترنات وهي وجذور وعدد يعدل أموالاً، باب الجمع.

Početak (fol. 178b):

الحمد لله الذي سطح الأرض ومهد ورفع السماء بغير عمد وشرفنا بالإسلام وفضله وجعلنا من جملة العلم وأهله...أما بعد، فإني لما رأيت عدم الفراغ وقلة الاشتغال مع بسط عامة الكتاب إلى معرفة علم الحساب عرض بخاطري أن أضع **مقدمة في علم مخارج الكسور** وضرب بعضها في بعض وجمع بعضها إلى بعض...

Kraj (fol. 224a):

...فلا تفيد النسبة اختصاراً بل تزيد طولاً وهو أن تقول سبعًا وخمسًا سبع فهذا أطول من الأول أو تقول خمس وخمسة اتساع خمس فهذا أيضًا طويل والنسبة الأولى أخصر وهو قولك خمس وسبع فافهم ذلك تصب إن شاء الله تعالى. والحمد لله وحده...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 178b - 224a; 15 redaka; tekst 135 x 105. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crnom tintom. Kustode.

Izv.: Osmanlı astronomi II, 603.

7275,7 R 2440,7

رسالة في علم الحساب

RISĀLA FĪ ʻILM AL-ḤISĀB

Rasprava na arapskom jeziku iz matematike, od nama nepoznatog autora, u kojoj govori o osnovnim vrstama brojeva (jedinice, desetice, stotine i hiljade), množenju, dijeljenju i vađenju korijena.

Početak (fol. 224b):

الحمد لله حق حمده وصلواته على محمد خير خلقه... إن الحساب كله على أربعة أجناس وهو أحاد وعشرات وميون وألوف وقد ذكر قوم أن الله تعالى علم آدم عليه السلام الحساب وخلق له كفين وجعل فيهما عشرة أصابع وجعل منزلة الحساب في الكفين وجعل الآحاد في الخنصر والبنصر والوسطى من كفه الأيمن وجعل منزلة العشرات في السبابة والإبهام من كفه الأيمن وجعل منزلة المائين في الخنصر والبنصر من كفه الأيسر وجعل منزلة الألوف في السبابة والإبهام من كفه الأيسر...

باب العشرة (fol. 225a)؛ باب المائين (fol. 225b)؛ باب منازل الضرب والقسمة (fol. 225b)؛ باب ضرب الأحاد في الأحاد (fol. 227a)؛ باب ضرب العشرات (fol. 228a)؛ باب التجذير (fol. 229a)؛ باب القسمة (fol. 230a)

Kraj (fol. 232a):

...ثمن القسم على سبعة وتسعين جزء القسم على ثمانية وتسعين نصف سبع سبع القسم على تسعة وتسعين جزء القسم على مائة عشر عشر وهذا جملة ما تحتاج إلى حفظه. والحمد لله وحده...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 224b - 232a; 15 redaka; tekst 135 x 105. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crnom tintom. Kustode.

7276,1 R 1979,1

شرح أشكال التأسيس في الهندسة

ŠARḤ AŠKĀL AT-TAʼSĪS FĪ AL-HANDASA

موسى بن محمد قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Djelo na arapskom jeziku أشكال التأسيس في الهندسة (Aškāl at-taʼsīs fī al-handasa) iz geometrije napisao je Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf as-Samarqandī (um. 600/1203). Ovo je komentar na navedeno djelo koje se sastoji od uvoda i trideset pet geometrijskih oblika (šakl) koje je autor preuzeo iz Euklidisova djela كتاب الأصول (Kitāb al-Uṣūl).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق كل شيء بقدر. وقدر له ما يليق به من أشكال وصور... وبعد، فإن الهندسة مع متانة مسائلها ووثاقة دلائلها بحيث لا يأتيها الباطل بين يديها ولا من خلفها... ثم إن المختصر المسمى **بأشكال التأسيس** للإمام... السيد شمس الدين السمرقندي... غير أن فيه إجمالاً يفتقر إلى مزيد تفصيل وأعمالاً لا بد لها من تنبيه أو تعليل...

Kraj (fol. 38b):

...الذي هو مربع ح د النصف مع زيادة وذلك ما أردناه وهذه الأشكال الخمسة الأخيرة من ثانية كتاب الأصول لأكليدس. تمت

Prepisao ʿAbdulkarīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ ʿAbdulġanī u Dijarbekiru, u medresi ʿAlī-pāšā, 1086/1675. godine (bilješka na kraju djela, fol. 38b).

Fol. 1b - 38b; 200 x 150; 17 redaka; tekst 145 x 70. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Veći broj listova odvojen od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke a na marginama geometrijski crteži u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa bili su: Ḫalīl, muderris as-Sayyid Muḥammad Šamsuddīn, Kethoda-zāde..., Muḥammad Emrī-zāde al-Busnawī (bilješke na prvom zaštitnom listu).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 105; Ahlwardt V, 5943; GAL GI, 468, GII, 212, SI, 850; Kaḥḥāla IX, 63; az-Ẓāhiriyya math, 79; Köprülü I, 939/2; Loebenstein 2353-2354; Wagner 251.

7276,2 R 1979,2

خلاصة الحساب
ḪULĀṢĀ AL-ḤISĀB

بهاء الدين محمد بن حسين الحارثي العاملي
Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-ʿĀmilī,
um. 1031/1622

Kompendij iz matematike na arapskom jeziku. Djelo predstavlja sažetak radova prethodnih autora iz ove oblasti a sastoji se od uvoda i deset poglavlja (bāb). U uvodnom dijelu se daje definicija matematike a u sljedećim poglavljima se govori o izvođenju računskih radnjih sa cjelovitim brojevima, razlomcima, traženju nepoznate na razne načine, geometriji i drugim pitanjima iz matematike.

Početak (fol. 40b):

نحمدك يا من لا يحيط بجميع نعمه عدد ولا ينتهي تضاعف قسمه إلى امد... أمّا بعد، فهذه رسالة في الحساب مرتّبة على مقدّمة وعشرة أبواب. **المقدمة** الحساب علم سيتعلّم منه استخراج المجهولات العدديّة من معلومات مخصوصة وموضوعة العدد الحاصل في المادة...

Kraj (fol. 58b):

...فإن كثيراً من مطالبها جرى بالصيانة والكتمان حقيق بالإستتار عن أكثر أهل الزمان فاحفظ وصيّتي إليك. والله تعالى حفيظ عليك. والحمد لله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 40b - 58b; 15 redaka; tekst 140 x 60. Pismo ta'līq. Kustode. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke, a na marginama geometrijski crteži u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 720; Ahlwardt V, 5998; GAL GII, 415, SII, 595; Şeşen 615; Wagner 255; az-Ẓāhiriyya math, 104; TÜYATOK III/07, 1877-1881 i V/07, 3804 3805; Köprülü III, 343; Dobrača I, 453; Tirana 265; Jerusalem II, 603.

7277 R 5659

شرح أشكال التأسيس في الهندسة
ŠARḤ AŠKĀL AT-TA'SĪS FĪ AL-HANDASA

موسى بن محمد قاضي زاده الرومي
Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7276,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 34; 215 x 160; 19 redaka; tekst 160 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama iscrtani geometrijski primjeri.

Na fol. 35b nalazi se početak djela *Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām*, čiji je autor Saʿduddīn Masʿūd b. ʿUmar at-Taftāzānī (712/1312 - 791/1389).

7278 R 1889

شرح أشكال التأسيس في الهندسة
ŠARḤ AŠKĀL AT-TA'SĪS FĪ AL-HANDASA

موسى بن محمد قاضي زاده الرومي
Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7276,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 28; 205 x 140; 19 redaka; tekst 135 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Unutar teksta iscrtani geometrijski primjeri.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

7279,1 R 623,1

شرح أشكال التأسيس في الهندسة
ŠARḤ AŠKĀL AT-TA'SĪS FĪ AL-HANDASA

موسى بن محمد قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7276,1.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā (b. 'Abdulfattāḥ) 7. ǧumād al-āḫira 1134/1722. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 1a i fol. 38a).

Fol. 1b - 38a (originalna folijacija); 220 x 160; 19 redaka; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđi geometrijski primjeri.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Abdulfattāḥ (bilješka na fol. 1a).

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

7279,2 R 623,2

خلاصة الحساب
ḪULĀṢĀ AL-ḤISĀB

بهاء الدين محمد بن حسين الحارثي العاملي

Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, um. 1031/1622

Isto kao 7276,2.

U ovome rukopisu djelo nije do kraja prepisano a i uvodni dio se unekoliko razlikuje od prije navedenog rukopisa.

Početak (fol. 41b):

نحمدك يا من لا يحيط بجميع نعمه عدد ولا ينتهي تضاعف قسمه إلى امد... وبعد، فإن الفقير إلى الله الغني بهاء الدين محمد ابن الحسين العاملي... يقول أنه علم الحساب لايخفى علوّ شأنه وسموه مكانه... وهذه رسالة حوت الأهم في أصوله ونظمت المهم في أبوابه وفصوله...

سميتها خلاصة الحساب ورتّبتها على مقدمة وأبواب. المقدمة الحساب علم سيتعلم منه استخراج المجهولات العددية من معلومات مخصوصة وموضوعة العدد المحاصل في المادة...

Kraj ovdje (fol. 8b):

..وبالخطأين فرضنا خمسة فالخطأ الأوّل اثنان وثلث زائد أو اثنين فالخطأ...

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Abdulfattāḥ (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 38a i fol. 1a).

Fol. 41b - 61b (originalna folijacija); 15 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7279,3 R 623,3

رسالة في شرح الدائرة الهندية
RISĀLA FĪ ŠARḤ AD-DĀ'IRA AL-HINDIYYA

حسين بن حسن الحسيني الخلخالي

Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫālī, um. 1014/1605

Rasprava iz oblasti astronomije na arapskom jeziku u kojoj se govori o spravi za utvrđivanje vremena obavljanja vjerskih obreda i njenoj upotrebi, poznatoj kao "ad-dā'ira al-hindiyya"(indijski kompas). Ova se sprava spominje u djelu *Šarḥ al-Wiqāya*, koje je napisao poznati hanefijski pravnik Ṣadru aš-Šarī'a. Autor je djelo dovršio početkom mjeseca ša'bāna 1006/1598. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 70a).

Početak (fol. 63b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيّه محمد سيّد الأوّلين والآخرين وعلى آله وأصاحبه أجمعين. أمّا بعد، فيقول الفقير إلى الله العالي حسين الحسيني الخلخلي: لمّا كان أشرف الطاعات بعد الإيمان هو الصلوة، أمر الله بها وعيّن وقتها وقال عزّ من قائل * أقم الصلوة لدلوك الشمس إلى غسق الليل وقرآن الفجر* ... واعتمد عليه المجتهدون، رضوان الله تعالى عليهم أجمعين، ما هو المذكور في شرح الوقاية للمولى العلامة... التمس منّي الإخوان الظانون أن لي نصيبًا من تلك الأفنان أن أكتب له شرحًا تبصرة لهم ولسائر الخلان...

Kraj (fol. 70a):

...و تكون السنة الشمسيّة هناك يومًا وليلة إذ لا يتغيّر في هذه الموضع شيئ من المشرق والمغرب والجنوب والشمال. تمت تأليف هذه الرسالة في غرّة شهر شعبان المعظم من شهر سنة ستّة وألف، نفع الله الطالبين بها...

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā (b. 'Abdulfattāḥ) 21. rabī' al-awwala 1134/1721. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 70a i fol. 1a).

Fol. 63b - 70a (originalna folijacija); 19 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama geometrijski primjeri i bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: A. M. I, 321; GAL GII, 413 i SII, 591; Ahlwardt V,5701; Ẓāhiriyya astr. 203; Iraq Museum Library 266; Osmanlı astronomi I, 247.

7280,1 R 1146,1

شرح أشكال التأسيس في الهندسة
ŠARḤ AŠKĀL AT-TA'SĪS FĪ AL-HANDASA

موسى بن محمد قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7276,1.
Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11b (originalna folijacija); 225 x 150; 15 redaka; tekst 125 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Kustode.

7280,2 R 1146,2

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع
KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad
Sibṭ al-Mārdīnī(826/1423 - 912/1506)

Kompendij iz astronomije o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Ovo je, ustvari, skraćena prerada djela إظهار السر المودوع في العمل بالربع المقطوع (Iẓhār as-sirr al-mawdū' fī al-'amal bi ar-rub' al-maqṭū') od istog autora. Djelo se sastoji od uvoda i petnaest poglavlja.

Početak (fol. 13b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالربع الشمالي المقطوع اختصرتها من الرسالة المسماة **بإظهار السر المودوع** ورتّبتها على مقدمّة وخمسة عشر بابًا وسمّيتها **كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع**...

Kraj (fol. 22a):

...ثم أسقطه من الجملة يفضل المطلوب وكذا تفعل بمطالع طلوعه ومطالع مغيبه. تمت تمام بعون الله الملك.

Prepisao 'Abdullah b. Aḥmad 1176/1762-63. godine (bilješka na kraju djela, fol. 22a).

Fol. 13b - 22a (originalna folijacija); 19 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 22b bilješke iz astronomije.

Izv.: Ḥ. Ḫ., II, 1500; Ahlwardt V, 5848; GAL GII, 168/8, SII, 216/8; I. A. M. III, 104; TÜYATOK III/07, 1893; az-Ẓāhiriyya astr, 220; Osmanlı astronomi I, 163; Dobrača I, 734/8; Iraq Museum Library 498; Jerusalem II, 594.

7281 R 487

خلاصة الحساب
ḪULĀṢĀ AL-ḤISĀB

بهاء الدين محمد بن حسين الحارثي العاملي

Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī.
953/1547 - 1031/1622

Isto kao 7276,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 24. ḏū al-qa'da 1088/1677. godine (bilješka na kraju djela, fol. 8b).

Fol. 8; 33 retka, tekst 185 x 115. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi slobodni. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke i geometrijski crteži u vezi sa tekstom djela. Na fol. 9a veća bilješka iz matematike.

7282 R 5586

تعليقات على خلاصة الحساب
TA'LĪQĀT 'ALĀ ḪULĀṢĀ AL-ḤISĀB

عمر بن أحمد الماني الجلي

'Umar b. Aḥmad al-Mā'ī al-Çillī, um. poslije1122/1710

Komentar na arapskom jeziku djela iz matematike *Ḫulāṣā al-ḥisāb*, čiji je autor Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī (953/1547

- 1031/1622). Al-Çillī, kao autor ovoga komentara, kako sam ističe, pokušava razriješiti teška mjesta i ukazati na nerazumljive simbole u ovome djelu.

Početak (fol. 1b):

يا من عجز عن جميع تضاعف نعمه أقلام أفهام العقلاء، وتحير في ترقم نصف ما قسم على عباده من الأنصباء... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى الله الغني عمر بن أحمد الشهير بالماني والچلي إني رسمت فيما مضى في أيام التحصيل وأثناء التدريس في التعطيل تعليقات على المواضع المشكلة وتنبيهات على رموز المباحث المعضلة من الرسالة البهائية في الحساب المشهورة فيما بين أولي الألباب...

Kraj (fol. 63b):

...وهو عشرة يخرج سبعة ونصف وهو مجهول الغائب في ... ومعلوم أن الخارج من المائة خمسة فمجموع الرمح اثنا عشرة ذراعًا ونصف وهو المطلوب.

Prepisao Muṣṭafā iz grada Qaraḥiṣār Šarqī 3. ǧumād al-ūlā 1089/1678. godine u Istanbulu, u medresi Quǧā Muṣṭafā-pāšā (Kodža Mustafa-paša) (bilješka na kraju djela (fol. 64a).

Fol. 63; 205 x 140; 23 retka; tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani na marginama crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL SII, 596; Dobrača I, 325; Loebenstein 2350/2; TÜYATOK 34/IV, 923; Osmanlı matematik 112-13; Tirana 268.

7283 R 1463

شرح خلاصة الحساب
ŠARḤ ḪULĀṢA AL-ḤISĀB

عبد الرحيم بن أبي بكر بن سليمان المرعشي
'Abdurraḥīm b. Abū Bakr b. Sulaymān al-Mar'ašī, um. 1068/1657

Komentar na arapskom jeziku djela *Ḫulāṣa al-ḥisāb* iz matematike. Autor osnovnog djela je Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī (um. 1031/1622).

Početak (fol. 1b):

نحمدك يا من لا يجمع جذور أقسامه الأفهام ولا يحيط بجميع ضروب نعمه الأرقام... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى الله الغني عبد الرحيم بن أبي بكر المرعشي لما كان علم الحساب من أجل

العلوم لا محالة وظهور عظيم قدره مغنيًا عن نصيب دلالته وكان الرسالة البهائية من رسائله مرغوبة ومقبولة فيما بين عوامله... أردت أن أبين المسامحات الملزمة وألحق القواعد المهملة وأوضح القوائد المغلقة وأظهر النكات المضمرة بكلمات فصيحة كافية وعبارات سليمة شافية...

Kraj (fol. 128a-b):

...وهي المسئلة الأولى من المفردات فاقسم العدد وهو خمسة وسبعون على عدد الأشياء وهو عشرة والخارج من القسمة سبعة ونصف وهو قدر الغائب في الماء ومعلوم أن الخارج من الماء خمسة فالرمح مجموعة اثنا عشرة ذراعًا ونصف ذراع وهو المطلوب والإستخراج هذه المسئلة ونظائرها طرق أخر تطلب مع براهينها من كتابنا الكبير. وفّقنا الله تعالى لإتمامه. تم الأمر...

Prepisao nepoznati prepisivač 25 ramaḍāna 1161/1748. godine (bilješka na kraju djela (fol. 128b).

Fol. 128; 210 x 150; 21 redak; tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije folije uokviren debljom linijom zlatne boje a ostali dio teksta tanjom crvenom linijom. Unvan u zlatnoj boji.

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku kupljen u Travniku.

Izv.: A. M. I, 563; O. M. III, 285-86; GAL SII, 596; Şeşen 568; Osmanlı matematik 181; Bagdad, Awqāf IV, 110-11; Muṣṭafā Barakāt 104.

7284,1 R 1478,1

حلّ الخلاصة لأهل الرياسة
ḤALL AL-ḪULĀṢA LI AHL AR-RIYĀSA
(شرح خلاصة الحساب)
(ŠARḤ ḪULĀṢA AL-ḤISĀB)

رمضان بن أبي هريرة الجزري القادري
Ramaḍān b. Abū Hurayra al-Ǧazarī al-Qādirī, um. poslije 1092/1681

Komentar na arapskom jeziku djela *Ḫulāṣa al-ḥisāb* iz matematike. Autor osnovnog djela je Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī (um. 1031/1622). Prema završetku djela koji se nalazi u ovome rukopisu, autor ovoga komentara je gore spomenuti Ramaḍān b. Abū Hurayra al-Ġazarī al-Qādirī. Ovome rukopisu nedostaje uvodni dio koji prepisivač nije prepisao, tako da je teško sa sigurnošću ustvrditi da se radi o navedenom autoru. Međutim ovaj se uvodni dio nalazi u sljedećem djelu ove zbirke, također komentaru navedenog djela, s tim što kraj ovoga komentara pripada komentaru istoga djela čiji se autor u izvorima spominje kao Ḥasan b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kurdī as-Suhrānī (um. 1078/1667). U svakome slučaju, tekst komentara je gotovo isti u oba djela.

Početak (fol. 1b):

نحمدك يا من لا يحيط بجميع نعمه عدد وأقول آثر كلمة يا الموضوعة لنداء البعيد على ما قيل هضمًا لنفسه واستبعاداً لها من مكان الزلفى وابهم المنادي تعظيمًا لنفسه لا يقال النداء ههنا غير موجّه لأنه طلب التوجه وهو لا يكون إلا من غافل... **ولا ينتهي تضاعف قسمه إلى امد** والقسم بكسر القاف وفتح السين المهملة جمع القسمة وهي العطيّة كذا في الصحاح والأمد بفتحتين الغاية كالمدى كذا في مختار الصحاح في المعنى أن العطايا التي أعطاها الله لعباده على وجه التضاعف...

Kraj (fol. 106b):

...والإستخراج هذه المسئلة ونظائرها طرق أخرى يستخرج بها أيضًا الرمح المجهول **تطلب أي تلك الطرق مع براهينها من كتابنا الكبير وفّقنا الله تعالى لإتمامه** نقل عنه في الحاشية من تلك الطرق عمل الخطئين... وأما الضلع الأخر فهو عشرة أيضًا لأنه فرض الرمح خمسة عشر وخمسة منها خارج عن الماء ومربعة أيضًا... وليكن هذا آخر... وغبار مسالك الفضلاء من إذا غاب لم يذكر وإذا حضر لم ينظر عبده الفقير إليه سبحانه رمضان بن أبي هريرة الجزري القادري... ضحوة الأحد من أواخر شهر المبارك جمادي الأولى لسنة ستة وسبعين وألف من الهجرة...

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ğumād al-ūlā 1076/1665. godine (bilješka na kraju djela, fol.).

Fol. 1b - 104a; 200 x 150; 17 redaka; tekst 175 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad Šākir Mu'īd-efendī-zāde (Muidović). Bilješka sa pečatom na fol. 1a.

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio je Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva (pečat na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 416; A. M. I, 370; GAL SII, 596; Loebenstein 2347; Dār al-kutub m II, 28; Bagdad, Awqāf IV, 110; Köprülü III, 200/2; Şeşen 442; az-Ẓāhiriyya math, 109-10; Osmanlı matematik 155.

7284,2 R 1478,2

شرح خلاصة الحساب
ŠARḤ ḪULĀṢA AL-ḤISĀB

(حلّ الخلاصة لأهل الرياسة)
(ḤALL AL-ḪULĀṢA LI AHL AR-RIYĀSA)

حسن بن محمد بن إبراهيم الكردي السهراني

Ḥasan b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kurdī as-Suhrānī (um. 1078/1667)

Komentar na arapskom jeziku djela *Ḫulāṣa al-ḥisāb* iz matematike. Autor osnovnog djela je Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī (um. 1031/1622). Komentar je veoma sličan prethodnom. Prema početku ovo je komentar djela *Ḫulāṣa al-ḥisāb*, koji je pod naslovom *Ḥall al-ḫulāṣa li ahl ar-riyāsa* sačinio Ramaḍān b. Abū Hurayra al-Ġazarī al-Qādirī. Međutim prema njegovu završetku ovo je komentar istoga djela koji je sačinio Ḥasan b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kurdī as-Suhrānī, iste godine (1078/1667) kada je i umro u gradu Edirne*

Početak (fol. 106b):

أحمدك يا من أعداد نعمه لا تحصى. وأشكر يا من آحاد قسمه لا تستقصى... وبعد، فلما كانت الرسالة المسماة بخلاصة الحساب للبارع في أنحاء ماحوته على قاطبة عرفان هذا الباب بهاء الدين الحسيني... كانت مستصعبة على المتعلمين... علّقت عليها ما هو كالمطوي منها... وسمّيتها **بحل الخلاصة لأهل الرياسة... يا من لا يحيط بجميع نعمه عدد** أقول آثر كلمة يا الموضوعة لنداء البعيد على ما قيل هضمًا لنفسه واستبعاداً لها من مكان الزلفى وابهم المنادي تعظيمًا لنفسه لا يقال النداء ههنا غير موجّه لأنه طلب التوجه وهو لا يكون إلا من غافل... (fol. 107a) **ولا ينتهي تضاعف قسمه إلى امد** والقسم بكسر القاف وفتح السين المهملة جمع القسمة وهي العطيّة كذا في الصحاح والأمد بفتحتين الغاية كالمدى كذا في مختار الصحاح في المعنى أن العطايا التي أعطاها الله لعباده على وجه التضاعف...

Kraj (fol. 167b):

....والإستخراج هذه المسئلة ونظائرها طريق أخرى تطلب مع براهينها من كتابنا الكبير وفّقنا الله تعالى لإتمامه ولنا طريق الإستخراج من المسئلة ونظائرها وهو من مواهب الوهاب لا تجده في كتاب واحد من الحساب...فاقسم ذلك على الخارج أعني خمسة يخرج سبعة ونصف وهو القدر الداخل في الماء من الرمح فتزيد القدر الخارج أعني خمسة يبلغ إثنا عشر ونصفًا وهو طول الرمح كالجواب الأول وليكن هذا آخر الكلام والحمد لله...ويرجو الفقير الملام أن يكون تحت ظل هؤلاء الأعلام في يوم الجمع والحشر والقيام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 106b - 167b; 17 redaka; tekst 140 x 90. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 416; A. M. I, 370; GAL GII, 415 i SII, 595; Loebenstein 2347 i 2350/1; Dār al-kutub m II, 28; Bagdad, Awqāf IV, 109; Köprülü III, 200/2; Şeşen 442 i 386; az-Ẓāhiriyya math, 109-10; Osmanlı matematik 145 i 155.

* Pogl. bilješku na kraju djela, fol 167b i Osmanlı matematik 145:

قد تم كتابته في يوم ٨ من جمادي الأولى سنة ١٠٧٨ في بلدة أدرنه. وقد كتب من خطه وكان قد مات قبل إتمام كتابة هذه النسخة بعشرة أيام في محروسة أدرنه، غفر الله ذنوبه...

7285 R 1749

المجمع نظم اللمع في علم الحساب
AL-MAĠMA' NAẒM AL-LAM' FĪ 'ILM AL-ḤISĀB

شرف الدين العمريطي
Šarafuddīn al-'Amrīṭī, um. 890/1485

Komentar na djelo اللمع في علم الحساب (al-Lam' fī 'ilm al-ḥisāb). Autor osnovnog djela je Abū al-'Abbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad b. 'Imāduddīn b. 'Alī al-Miṣrī Ibn al-Hā'im al-Maqdisī (um. 815/1412). Prema bilješci na kraju djela, autor je komentar završio u petak 27. dū al-ḥiǧǧa 993/1585. godine. Autor u ovome djelu na samome početku matematiku definira kao nauku a brojeve kao njenu osnovu. U komentaru se potom govori o množenju i dijeljenju cjelovitih brojeva i razlomaka.

Početak (fol. 1b):

قال الفقير الشرف العمريطي   ذو العجز والتقصير والتفريط
الحمد لله الذي قد يسّرا   لنا الحساب والسحاب سيّرا...
وبعد، فاعلم أن علم الحساب   مزيدة لدى أولى الألباب
وكل شخص جاهل به أحتقر   إذ كل علم للحساب يفتقر...
فأهله نحو الإمام العالم   بحر العلوم أحمد بن الهائم
أجل من في فنه تصرفا   وخير من لكتبه قد صنفا
وخير كتبه الصغيرة **اللمع**   لكثرة العلم الذي به جمع
مع ماتراه من لطيف حجمه   وقد سئلت مدة في نظمه
فلم أجب لما به أفكاري   مشغولة من كثرة الإعذار

ثم أجبت راجي الثواب   والنفع في الدارين بالكتاب
وربنا المسؤول في التوفيق   والأجر والإخلاص والتحقيق

باب بيان العدد

أعدادهم إما ترى أصلية   كما سيأتي أو ترى فرعية...

Kraj (fol. 15a):

...قد جمعت من ذاك ما لم يجمع   في أصلها فسُميت **بالمجمع**
وربنا المسؤول في قبولها   ونفع من يجدّ في تحصيلها.

فالحمد لله على التمام... وكان الفراغ من تأليفها يوم الخميس سابع (و) عشرين ذي الحجة سنة ثلاث وتسعين وتسعمائة. أحسن الله ختامها بخير. آمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 15; 200 x 150; 19 redaka; tekst 165 x 100. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Poglavlja ispisana crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik i vakif Ṣāliḥ 'Izzat-efendī Ḥrōmo-zāde (bilješka na fol. 1a i pečat na više mjesta).

Izv.: Muṣṭafā Barakāt 143;

7286,1 R 998,1

مختصر في علم الحساب
MUḪTAṢAR FĪ 'ILM AL-ḤISĀB

أبو المحاسن حسن بن أبي طالب البيهقي الخراساني
Abū al-Maḥāsin Ḥasan b. Abū Ṭālib al-Bayhaqī al-Ḫorāsānī, um.?

Kompendij iz matematike na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na uvod i tri dijela (maqāla) koji se sastoje od više poglavlja. U radu se govori o definiranju matematike, oblicima brojeva, osnovnim računskim radnjama koje se izvode indijskim brojevima, geometriji, načinima traženja nepoznate i izuzecima u ovim oblastima. Na stranici prije početka djela napisani su naslov i ime autora.

Početak (str. 1):

الحمد لله الذي خلق العالم مظهراً لقدرته وألّف وحداته كما يقتضي علمه كثرة بإرادته... أمّا بعد، فهذا **مختصر** جمعته في علم الحساب مشتملاً على القوانين الكليّة الهوائيّة... مبني على مقدمة وثلاث مقالات مذكور فيها من كل فن ما هو اللباب مختوم بفصول في نوادر متعلقة بهذه

الأبواب مسمّى بالخلاصة في الحساب تذكرة منّي لأخي الذي شدّ به أزري ومولاي الذي حصل به فخري سمي حبيب الله الغالي علي بن أبي طالب، عليه السلام...

المقدمة في تعريف علم الحساب وصور الأرقام وبيان المراتب وغيره (str. 2)

المقالة الاولى في الأعمال الحسابية برقوم الهند (str. 12)

المقالة الثانية في المساحة (str.75)

المقالة الثالثة في ذكر طرق استخراج مجهولات وما يتبعها (str. 101)

الخاتمة في نوادر متعلقة بهذه الفنون وفي غيرها (str. 124)

Kraj (str. 136):

...ثم نقصنا عنها ثمانين بقي ثلاثون وهو بالحروف اللام أثبتناه بعد المثبت الأول ثم نقصنا عنها مائة بقي عشرة هي الياء أثبتناه بعدهما ثم نظرنا فيه علمنا أن الإسم المضمر كان عليًا ولنختم الكتاب ههنا والحمد لله...

Prepisao 'Imād b. Muḥammad al-Ğīlī 10. ğumād al-ūlā 741/1340. godine (bilješka u kolofonu djela, str. 136).

Str. 1 - 136; 235 x 160; 17 redaka; tekst 175 x 110. Papir narandžast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima i crnom tintom. Kustode.

Na listu prije početka djela nalazi se bilješka Mehmed-efendije Handžića o djelima iz ove zbirke i njihovu autoru. Bilješka je sačinjena u trećoj dekadi mjeseca ğumād al-āḫira 1359/1940. godine u Sarajevu.

7286,2 R 998,2

تحفة رشيدية

TUḤFA RAŠĪDIYYA

أبو المحاسن حسن بن أبي طالب البيهقي الخراساني

Abū al-Maḥāsin Ḥasan b. Abū Ṭālib al-Bayhaqī al-Ḫorāsānī, um.?

Kompendij iz astronomije na arapskom jeziku. Djelo se sastoji od uvoda i tri poglavlja (maqṣad). U našemu rukopisu djelo je krnjavo na početku. Nedostaje uvod i dio prvog dijela (mabḥaṯ) od deset dijelova prvog poglavlja.

Početak ovdje (str. 138):

تعبيب الماء بالتدريج على السائر إليها وأيضًا... (str. 139) **المبحث الثاني** في بيان الحركتين الأولين وكيفيّة تقسيم الفلك الثامن بالبروج الإثنى عشر. إعلم أن لكل فلك من الأفلاك حركة...

المقصد الثاني في تقرير أحوال الأرض وما يتبعها (str. 201)

المقصد الثالث في في بيان كيفية مقادير الأبعاد والأجرام (str. 201)

Kraj (str. 270):

...قسمة وراء العقل علم يدق عن مدارك غايات العقول السليمة. اللهم أفض على قلوبنا لوامع بركاته... واهدني إلى الحقائق والمستعدين من عبادك بفضلك التام وكرمك العام يا أرحم الراحمين.

Prepisao 'Imād b. Muḥammad al-Ğīlī 10. ğumād al-ūlā 741/1340. godine (bilješka u kolofonu prvog djela, str. 136).

Str. 138 - 270; 17 redaka; tekst 175 x 110. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima i crnom tintom. Kustode. Unutar teksta se nalaze geometrijski crteži a na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7287 R 1815

مجموعة الحساب

MAĞMŪ'A AL-ḤISĀB

Zbirka na arapskom i turskom jeziku raznih izvoda i poglavlja iz drugih matematičkih djela, zatim bilježaka iz područja matematike i primjera riješenih zadataka. U zbirci se, između ostalih, nalaze izvodi, poglavlja i bilješke sa sljedećim naslovima:

طرق تقسيم (fol. 4b)، طريق جذر (fol. 5a)، في أعمال الكسور (fol. 6b)، في استخراج مخارج الكسور والبسط على طريق الآخر (fol. 9b)، في أعمال الكسور (fol. 14b)، فصل في معرفة استخراج المجهولات بالأعداد المتناسبة (fol. 24b)، فصل في معرفة استخراج المجهولات بحساب الخطئين (fol. 41b)، فصل في معرفة استخراج المجهولات بطريق الجبر والمقابلة (fol. 50b)، المسئلة الأولى من المفردات (fol. 60b)، المسئلة الثانية من المفردات (fol. 78b)، المسئلة الثالثة من المفردات (fol. 83b)، المسئلة الأولى من المقترنات (fol. 88b)، المسئلة الثانية من المقترنات (fol. 93b)، المسئلة الثالثة من المقترنات (fol. 98b)، صناعات لطيفة من علم حساب (fol. 105b).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 116; 195 x 135. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq* bez tačaka na slovima. Poglavlja i primjeri ispisani crvenom tintom.

Rukopis je kupio Muḥammad b. Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa u Sarajevu, iz zaostavštine Muḥammada b. Muṣṭafe (bilješka na fol 1a).

Za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu rukopis je uvakufio ʻAbdulkarīm Zuhdī ibn Muḥammad Amīn Defterdar-zāde (Defterdarević), (1)269/1852-53. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

7288 R 5645

(قطعة من الهندسة)

(QIṬʻA MIN AL -HANDASA)

Fragment djela iz geometrije na arapskom jeziku.

Početak (fol. 1a):

...إذا وقع خط مستقيم على خطين مستقيمتين فان كان مجموع الزاويتين الداخلتين اللتين
في جهة من ذلك الخط أقل من قائمتين يكون مجموع الداخلتين في جهة أخرى...

Kraj (fol. 8a):

...ومربع الخط يساوي مجموع مربعي قسميه وضعف أحدهما في الآخر وليكن الخط اب وقد
قسم على حر كيف تقع اتفق فنقول هو مربع اب يساوي مجموع مربع...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8; 215 x 170; 15 redaka; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Na marginama crteži i dijagrami u vezi sa sadržajem djela.

Turski rukopisi

المخطوطات التركية

7289 R 2670

مجمع القواعد
MAĞMA' AL-QAWĀ'ID

محي الدين محمد بن الحاج اتمجه الكاتب
Muḥyiddīn Muḥammad b. al-ḥāğğ Atmağa al-Kātib,
um. poslije 899/1494

Djelo iz matematike na turskom jeziku. Podijeljeno je na tri poglavlja (šiqq). Autor je djelo završio 899/1494. godine i posvetio ga sultanu Bajazitu II. Autor u djelu govori o indijskom numeričkom sistemu, računskim radnjama sa cjelovitim brojevima i računskim radnjama sa razlomcima.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الملك الأعز الأكرم والقادر الحكيم الأعظم الذي علم الإنسان ما لم يعلم... بو
كتابك مصنفي وبو رساله نك مؤلفي قليل العمل وكثير الأمل... الحاج محي الدين
محمد بن الحاج اتمجه الكاتب... (fol. 2a) پس بو فقير دلدومكه عربيدن وفارسيدن
ترجمه ايدوب علم حسابده بر رساله بنياد ادم كه زمانه حالنه مناسب اولوب... بو رسالهء
بنياد ادوب **مجمع القواعد** ديو اد وردم... وبو رساله اوج شق اوزرنه مبنى در. **الشق الأوّل**
في بيان الصحاح... **الشق الثاني** في بيان الكسورات... **الشق الثالث** في بيان مسائل
الشتى...

Kraj ovdje (fol. 71b):

...أمّا بونك اختتامي مسئله كوشوار ايله واقع اولدوغنك سزي بودركه شول مبتدأي قرندا
شكر كه بو رساله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 71; 210 x 160; 13 redaka; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni. Pismo *nashī*, vokaliziran. Kustode. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Vlasnik rukopisa postao Bahrām b. 'Abdussalām iz Damaska u mjesecu rağabu 1007/1599. godine (bilješka na fol. 1a).

Na istoj stranici nalazi se i bilješka sa pečatom da je vlasnik rukopisa bio i Abū al-Ḥasan Muṣṭafā b. 'Alī b. Muḥammad b. Amrullāh.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl II, 435; O. M. III, 252; Osmanlı matematik 29; Köprülü III, 341.

7290 R 6930

جامع الحساب
ĞĀMI‘ AL-ḤISĀB

يوسف بن كمال البرسوي

Yūsuf b. Kamāl al-Burusawī, živio u X/XVI stoljeću

Djelo na turskom jeziku iz aritmetike i algebre, podijeljeno na deset poglavlja (faṣl). U djelu se govori o množenju, dijeljenju, razlomcima, proporcijama, geometriji, mnogokutnim geometrijskim oblicima, algebarskim jednačinama i drugim matematičkim oblastima.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الأعلى وتقديم الشكر الأولى... أمّا بعد، حمد الله پادشاه كشوراستان... حضرت سلطان سليمان خان ابن السلطان سليم خان بن سلطان بايزيد خان... بو بنده، نحيف يوسف بن كمال البرسوي برنجه مدت يوز سورب خدمتلرنده اولماغين بعض أهل قلم حضورلرنده تعلم علم حساب اتمك ايله عزت وتتبع فن رقم قلماغله... بو رساله ده جمع ايدوب **جامع الحساب** ديو تسميه اولندي... وبو رساله اون فصل اوزرينه بيان اولنور... **فصل اول** ضروباتك انواعن واستخراجنك قواعدك بيان ايدر. **فصل ثاني** كسوراتك انواعن واكا متعلق مسائل بيان ايدر. قسمتلرك واستخراجنك قواعدين بيان ايدر...

Kraj (fol. 62a):

...وهر مسئله كه بو جنس واقع اوله بو قياس اوزرينه إستخراج اولنه وبو كتاب دخي تمام اوله وهر كيشي كيم بو كتابدن استفاده ايده صاحب مؤلفك روحيني فاتحه ايله ياديده الكاتب أحمد نقاش...

Prepisao Aḥmad Naqqāš 17. šawwāla 1115/1704. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 62a).

Fol. 62; 215 x 155; 25-30 redaka; različite dimenzije teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi, naslovi poglavlja i druge istaknute riječi i primjeri ispisani crvenom tintom.

Izv.: O. M. III, 309; Karatay t, 1576; Osmanlı matematik 99.

7291,1 R 3198,1

تسهيل الحساب
TASHĪL AL-ḤISĀB

Djelo na turskom jeziku iz oblasti matematike. U djelu se govori o pet osnovnih računskih radnji (brojanje, sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje), zatim jedinicama mjerenja, vrstama razlomaka i računskim radnjama sa razlomcima, vađenju korijena, kompleksnim (složenim) brojevima i njihovim računskim radnjama, proporcionalnim, obrnuto proporcionalnim, složenim proporcionalnim i obrnuto složenim proporcionalnim brojevima, dvostrukim proporcijama, skraćivanju cifara itd. Prema bilješci prije početka, rukopis je prepisan iz štampanog primjerka ovoga djela.

Početak (str. 1):

قواعد مخصوصه سي اعانه سيله معلومات عدديه دن مجهولات عدديه يي استخراج ايلمك ايچون لازم كلام مباحثدن بحث ايدن فن علم حساب درلر. هر بر علمك موضوعي وماهيتي وغايتي اولديغي كبي علم حسابك دخي موضوعي عدد وماهيتي قواعد مندرجه سي اولوپ غايتي مسائل حسابيه نك حلندن عبارتدر...

Kraj (str. 134):

...مجموعي ٤٨ عدديه مساوي اولور.

شويله كه: ١ x ٣ = ٣

٣ x ٥ = ١٥

٣ x (٦)

١ x ٧ = ٢١

٩ = ٩

٤٨

اولوپ مطلوب حاصل اولور. تمت

Prepisao Ḥusayn Ḥusnī b. Ṣāliḥ Ṣidqī (bilješka na unutarnjoj strani druge korice i na kraju drugog djela, str. 193).

كتبه الفقير بالعجز والتقصير حسين حسني بن صالح صدقي

Str. 1 - 134; 170 x 105; 14 redaka; tekst 140 x 90. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta‘līq*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani u posebnom redu, crnom tintom i krupnijim slovima.

Na str. 144 nalaze se latinski nazivi mjeseci: شهور اسكندر رومي i seldžučki nazivi mjeseci: شهور جلال الدين سلجوقي.

Na str. 145 - 157 nalazi se tabela muslimanskih muških imena alfabetskim redom napisana: أسماء ذكورِ إسلام.

Na str. 159 nalaze se stihovi na turskom jeziku.

Na str. 161 nalazi se غرّه نامه (Ġurrenāme), tabela za određivanje prvog dana svakog mjeseca za period 1296 - 1303/1878 - 1885.

Vlasnik rukopisa bio je Ḥusayn Ḥusnī b. Ṣāliḥ Ṣidqī (pečat na početku i na kraju djela)

7291,2 R 3198,2

عبديه

'ABDIYA

يوسف بك چنكي زاده

Jusuf-beg Čengić, um.?

Vjersko-didaktički spjev na bosanskom jeziku (alhamijado). Djelo je poznato pod gore navedenim naslovom, dok se u našemu rukopisu nalazi naslov قَصِيدَهٔ نَصِيحَتِ پَدَرْ (Qaṣīde-i naṣīḥat-i peder).

Početak (str. 164):

حَيْد عَبْدِيَه تِي نَا وَازْ   يَا تِي سلُوشَايْ زَا نَمَازْ
نَه أُوسْتَاوِيَايْ بُوژِي فَرض   مُوِي پُوبُوغُو عَبْدِي يَهْ

Kraj (str. 168):

زِبَانِنْ سِقَا أُوْجِيَا   نَهْ پُوبِيَهْ ژَهْ عَبْدِي يَهْ

Prepisao Ḥusayn Ḥusnī b. Ṣāliḥ Ṣidqī 28. muḥarrama 1296/1878. godine (bilješka na kraju trećeg djela, str. 193).

Str. 164 - 168; 13 redaka; tekst 135 x 77. Pismo *nasḫī*. Kustode. Svaki drugi red teksta ispisan crvenom tintom. Tekst djela uokviren tanjom crnom linijom.

Izv.: Nametak IV, 3234-36; Popara-Fajić VII, 4565,2.

7291,3 R 3198,3

عبديه

'ABDIYA

يوسف بك چنكي زاده

Jusuf-beg Čengić, um.?

Vjersko-didaktički spjev na bosanskom jeziku (alhamijado). Ovo je nešto drugačija varijanta u odnosu na prethodni spjev. Djelo je poznato pod gore navedenim naslovom, dok se u našemu rukopisu nalazi naslov قَصِيدَهٔ نَصِيحَتِ پَدَرْ (Qaṣīde-i naṣīḥat-i peder).

Početak (str. 186):

حَيْدَ عَبْدِيَا تِي نُوَازْ   قِلَاتَايْ يَتْ وَقْتِي نَمَازْ
تَرْكْ نَهْ چِينِي بُوژِي فَرض   آ زَبُوغَهْ عَبْدِي يَهْ

Kraj (str. 193):

أُوسْتُوِيلَهْ مَعْمَلَهْ   زْلُو پُونِهَقَهْ عَبْدِيَهْ

Prepisao Ḥusayn (Ḥusnī) b. Ṣāliḥ (Ṣidqī) 28. muḥarrama 1296/1878. godine (bilješka na kraju djela, str. 193).

كتبه حسين ابن صالح، عفا الله عنهما... في ٢٨ م سنه ١٢٩٦

Str. 186 - 193; 12 redaka; tekst 142 x 75. Pismo *nasḫī*. Kustode. Svaki drugi red teksta ispisan crvenom tintom. Tekst djela uokviren duplom plavom linijom.

Izv.: Nametak IV, 3234-36; Popara-Fajić VII, 4565,2.

ASTRONOMIJA

علم الهيئة

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7292,1 R 2881,1

الملخّص في الهيئة
AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

محمود بن محمد بن عمر الجغميني الخوارزمي
Maḥmūd b. Muḥammad b. 'Umar al-Ǧaġmīnī al-Ḫawārizmī,
um. 618/1221 (ili 735/1334)

Kompendij iz astronomije. Djelo se sastoji od uvoda i dva poglavlja (maqāla). Uvodni dio govori o općoj podjeli nebeskih tijela, prvo poglavlje o nebeskim tijelima u vasioni a drugo o Zemlji kao nebeskoj planeti.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله كفاء أفضاله والصلوة على نبيّه محمّد وآله. يقول العبد الفقير إلى رحمته محمود بن محمد بن عمر الجغميني، جزاه الله تعالى، إني ألّفت هذا الكتاب في هيئة العالم تذكرة منّي لكل عالم متحريًا فيه التلخيص مع البيان وإيجاز الألفاظ مع بسط المعاني على حسب الإمكان. وسمّيته **الملخص في الهيئة** ليكون اسمه دالاً على معناه وظاهره مخبراً عن فحواه وجعلته مشتملاً على مقدمة ومقالتين. المقدمة في بيان أقسام الأجسام على الإجمال...

المقالة الأولى في بيان الأفلاك وما يتعلّق بها (fol. 2a)

المقالة الثانية في بيان الأرض وما يتعلّق بها (fol. 15b)

Kraj (fol. 21b):

...ولعلّ هذا المقدار الذي أوردت كافٍ لتحصيل ما أردت وافٍ بما جرت الإشارة إليه فالأولى أن أقتصر عليه وليكن هذا خاتمة الكتاب.

Prepisao Darwīš Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Mūstārī u prvoj dekadi mjeseca ramāḍāna 1068/1658. godine (bilješka na kraju djela, fol. 21b).

تمّه الفقير إلى (الله) سبحانه درويش مصطفى بن إبراهيم الموستاري عفى عنهما الباري في سنة ثمان وستين وألف في أوائل رمضان المبارك.

Fol. 1b - 21b; 155 x 95; 25 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Neki listovi oštećeni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknute riječi i grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Darwīš Ibrāhīm b. 'Abdullah al-Muẓaffarī 1164/1751. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa postao je 1340/1924-25. godine Muḥammad 'Akif b. Ṣāliḥ Ṣidqī, muvekkit u Gazi Husrev-begovu vakufu u Sarajevu (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1819; Ahlwardt V, 5673; GAL GI, 473, SI 865; Karatay a, 757; Petersburg, 381; az-Ẓāhiriyya astr, 36; Bratislava 291; Iraq Museum Library 564.

7292,2 R 2881,2

شرح هداية الحكمة
ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

محمد بن شريف الحسيني

Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī, um. 825/1422

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī (um. 663/1265) napisao je djelo iz oblasti filozofije pod naslovom هداية الحكمة (Hidaya al-ḥikma), podijeljeno na tri dijela (qism): الأوّل في المنطق؛ الثاني في الطبيعيّات؛ الثالث في الإلهيّات (al-awwal fī al-manṭiq; aṯ-ṯānī fī aṭ-ṭabī'iyyāt; aṯ-ṯāliṯ fī al-ilāhiyyāt). U prvome dijelu govori se o temama iz oblasti logike, drugome fizike a trećemu metafizike. Komenar na ovo djelo pod gore navedenim naslovom napisao je spomeuti al-Ḥusaynī. U našemu rukopisu se, kao što vidimo, nalazi komentar drugog dijela ovoga djela u kojemu se govori o temama iz oblasti fizike.

Početak (fol. 25b):

القسم الثاني في الطبيعيّات وهو مرتّب على ثلاثة فنون **الفن الأوّل** فيما يعمّ الأجسام وهو مشتمل على عشرة فصول في إبطال الجزء الذي لا يتجزى لأنّه لو فرضناه بين جزئين فإمّا أن يكون الوسط...

Kraj (fol. 37b):

...ومن أراد الاستقصاء في الحكمة والوقوف على مذهب الحكماء فليرجع إلى كتابنا الموسوم بزبدة الأسرار.*

Prepisao Darwīš Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Mūstārī 16. ramāḍāna 1068/1658. godine u gradu Edirne (bilješka na kraju djela, fol. 37b).

Fol. 25b - 37b; 25 redaka; tekst 135 x 60. Neki listovi oštećeni, naročito dva posljednja kod kojih nedostaju po jedna polovina lista. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknute riječi i grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2028; Ahlwardt IV, 5070-71; GAL GI, 464 i SI, 839.

---

*Na temelju ovoga navoda utvrđeno je da je navedeni autor napisao i djelo pod navedenim naslovom زبدة الأسرار (Zubda al-Asrār). Pogl. Ḥ. Ḫ. II. 2028; Ahlwardt IV, 5070-71.

7293 R 8546

شرح الملخّص في الهيئة
ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī,
um. 815/1412

Komentar djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. Muḥammad b. 'Umar al-Ğağmīnī al-Ḫawārizmī (um. 618/1221 ili 735/1334). Qāḍī-zāde je ovaj komentar napisao 814/1411. godine.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل الشمس ضياءً والقمر نوراً وبسط على بساط البسيط ظلاً وحروراً. ورفع خضراء ذات بروج وسراج وخفض غبراء ذات مروج وفجاج. ومدّ بحراً مسجوراً خلق سبع سماوات ومن الأرض مثلهن في ستة أيّام... و بعد، فلا أقسم بمواقع النجوم وإنه لقسم لو تعلمون عظيم إنه في زماننا هذا قد اندرس مدارس العلوم الحقيقية ومعالم التعليم...

Kraj (fol. 79b):

...على رأي بطلميوس وعشرة أيام وإحدى وعشرون ساعة إلاّ دقيقة وثلاثة أخماس دقيقة من دقائق الساعات على ما ذهب إليه التباني كما لا يخفى على من له دربة في الحساب وهو أسرع الحاسبين. تم بعون الله في شهر رمضان المبارك في سنة ستّ وسبعين وألف.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1076/1666. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 79b).

Fol. 79 (originalna paginacija); 210 x 150; 17 redaka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama grafički crteži i bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa postao Muṣṭafa Muḥibbī al-Busnawī, 1197/1783. godine (bilješka na kraju djela, fol. 79b).

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku Abdulah-efendije Hodžića iz Gradačca.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1819; A. M. II, 480; Ahlwardt V, 5675; GAL GI, 473, SI 865; Karatay a, 7068; Petersburg, 262; az-Ẓāhiriyya astr, 27; Bratislava 292; Gacek. 325; Köprülü I, 938/1 i III, 350/1; TÜYATOK V/07, 3829; Osmanlı astronomi I, 8; Tirana 268.

7294,1 R 746,1

شرح الملخّص في الهيئة
ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي
Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7293.

Prepisao nepoznati prepisivač 28. ǧumād al-ūlā 1068/1658. godine (bilješka na kraju djela, fol. 101b).

Fol. 1b - 101b; 210 x 150; 15-18 redaka; tekst 130-140 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima slobodnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknute riječi i grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na fol. 1a bilješka da je vlasnik rukopisa, 1114/1702. godine postao muderris Yūsuf Ṣiddīq, muderris u medresi...(?) (nečitko).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta).

7294,2 R 746,2

هداية العامل بالربع الكامل
HIDĀYA AL-'ĀMIL BI AR-RUB' AL-KĀMIL

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī
(826/1423 - 912/1506)

Rasprava na arapskom jeziku o korištenju instrumenata u raznim astronomskim mjerenjima. Djelo se sastoji od uvoda i petnaest poglavlja. U izvorima i nekim rukopisima navodi se i pod naslovom هداية السائل إلى الربع الكامل (Hidāya as-sā'il ilā ar-rub' al-kāmil). Međutim Ahlwardt (V, 5854) pod sličnim naslovom navodi posebno djelo ovoga autora.

Početak (fol. 104b):

الحمد لله الذي رسم في صفيحات مصنوعاته قواطع الدلائل وسير الكواكب الثابتة في محيط الآفاق... أمّا بعد، فهذه رسالة لخّصت فيها محاسن الرسائل وخصّصتها بأهمّ ما يتعلق بالربع الكامل وسمّيتها **هداية العامل** ورتّبتها على مقدّمة وخمسة عشر بابًا المقدمة في تسمية الرسوم المركز هو الخرم الذي فيه الخيط...

Kraj (fol. 113b):

...وإن شئت فاجمع غاية السفلى لتمام بعده كما سبق أو تمام غايته العليا لبعده يحصل العرض فيهما وفي هذا القدر كفاية لمن وفّقه الله تعالى فصل في معرفة درجة الشمس في الرومي... من ذلك البرج الذي تحت ذلك الشهر إن لم يزد الجمع على "ل" وإلاّ فالزائد مما يليه من البروج والله أعلم بحقيقة الحال.

Prepisao nepoznati prepisivač 1110/1698. godine (bilješka na kraju djela, fol. 113b).

Na kraju rukopisa prepisivač navodi da je ovo djelo napisao Abū al-Ḥasan 'Alī b. Ibrāhīm, Ibn Šāṭir, što je pogrešno:

تمّت الرسالة المسماة بالربع الكامل للشيخ أبو الحسن علي بن إبراهيم المعروف بابن شاطر، عفى عنه.*

Fol. 104b - 113b; 17 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5853; az-Ẓāhiriyya astr, 242 i 244; GAL GII, 168/13; Dār al-kutub m III, 188; Şeşen 863; Köprülü III, 720/25; Bagdad, Waqf, 300; Iraq Museum Library 34.

*Ista bilješka se nalazi i u rukopisu Köprülü biblioteke (III, 720/25).

7294,3 R 746,3

النشر المطيب في العمل بالربع المجيب
AN-NAŠR AL-MUṬAYYAB FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

محمد بن علي بن إبراهيم ابن زريق الخيري الجبرتي
Muḥammad b. 'Alī b. Ibrāhīm Ibn Zurayq al-Ḫayrī al-Ǧabartī,
um. 977/1569

Djelo na arapskom jeziku u kojemu se govori o mjerenju geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Rad se sastoji od dvadeset poglavlja.

Početak (fol. 114b):

الحمد لله الذي علّمنا ما لم نكن نعلم وفهّمنا ما لم نكن نفهم... وبعد، فإنّه يقول الفقير إلى الله تعالى محمد بن علي بن إبراهيم الشهير بابن زريق الجبرتي الشافعي الموقت بالجامع الأموي، عفى الله عنه، سألني بعض الأصحاب وخلاصة الأحباب أن أجمع رسالة مختصرة مفيدة في العمل بالربع المجيّب فأجبت سؤاله وجمعت هذه الرسالة...

Kraj (fol. 125a):

...فلو كان المزاد ثلث أصابع مثلاً كان ما بين الارتفاعين ربع ذلك القائم ولو كان المزاد ستّ أصابيع كان ما بين الارتفاعين نصف ذلك وعلى ذلك قس ترشدان إن شاء الله وفيه كفاية.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 114b - 125a; 17 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5828; GAL SII 157; Köprülü III, 347/2; az-Ẓāhiriyya astr, 240; Osmanlı astronomi I, 551; Bratislava 294; Bagdad, Waqf, 298; Iraq Museum Library 578.

7294,4 R 746,4

رسالة في الأسطرلاب الشمالي ذات الصفائح
RISĀLA FĪ AL-USṬURLĀB AŠ-ŠIMĀLĪ ḎĀT AṢ-ṢAFĀ'IḤ

Kraća rasprava na arapskom jeziku o astrolabu*, staroj astronomskoj spravi za određivanje položaja zvijezda prema ekliptici, odnosno krugu koji opiše Zemlja oko Sunca (tj. zamišljenoj liniji na nebeskom svodu po kojoj se kreće Sunce u svom vidljivom godišnjem kretanju). Autor djela je nepoznat.

Početak (fol. 126b):

الحمد لله حمداً يليق بجلاله والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه. وبعد، فهذه رسالة مختصرة أذكر فيها أسماء الرسوم المرسومة على الآلة المسمّاة بالاسطرلاب الشمالي ذات الصفائح وبعض أعمالها وهي مشتملة على مقدّمة وخمسة عشر فصلاً وخاتمة فالمقدمة في تسمية الرسوم...

Kraj (fol. 136a):

...وهو ما وقع على وتد الأرض فهذا آخر تسوية البيوت الإثنى عشرة يحتاج إليها عند استخراج بعض المسائل لأجل أمور المواليد والوقائع العظمى وغير ذلك مما هو المشهور عند أرباب الأحكام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 126b - 136a; 17 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5810; al-Ḫudaywiyya VI, 148; Bratislava 299; az-Ẓāhiriyya astr, 192; Iraq Museum Library 190; Osmanlı astronomi II, 851; Fajić V, 3485/11.

*Astrolab je simbol arapsko-islamske astronomije. To je veoma stara astronomska sprava koja rješava probleme koji se odnose na poziciju Sunca i zvijezda na nebu. Postojalo je više vrsta astrolaba. Tipični stari astrolabi su se pravili od bronze i bili su promjera oko 15 cm. Međutim bilo je i većih kao i manjih od navedenog promjera.

7295 R 3431

شرح الملخّص في الهيئة
ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7293.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 70; 200 x 150; 21 redak; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Na koricama utisnuta rozeta. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknute riječi i grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je muderris Ibrāhīm-zāde 'Ubaydullah Zuhdī (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

U posjed rukopisa došao je 'Umar b. 'Alī, 1193/1779. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

7296 R 3348

شرح الملخّص في الهيئة
ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي

Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7293.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 112; 225 x 150; 17 redaka; tekst 175 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. U početku tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Grafički primjeri iscrtani i ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je poklon Gazi Husrev-begovoj biblioteci od Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva (pečat na fol. 1a).

7297,1 R 1213,1

شرح الملخَّص في الهيئة
ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي
Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī,
um. 815/1412

Isto kao 7293.

Prepisao Abū Bakr b. Ğāmī b. Sulaymān as-Sulaymānī (bilješka na kraju djela, fol. 83b).

Fol. 1b - 78a; 215 x 150; 17 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Grafički primjeri iscrtani crvenom i crnom tinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na fol. 1a nalazi se veća bilješka na arapskom jeziku o autoru navedenog komentara.

Na fol. 78b -83b nalazi se više lijepo ispisanih lanaca (silsila) od Muhammeda, a.s., pa do nekih šejhova.

7297,2 R 1213,2

حاشية على شرح الملخَّص في الهيئة
ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

عبد العلي بن محمد بن حسين البرجندي
'Abdul'alī b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Birğandī,
um. poslije 935/1528

Glosa na arapskom jeziku na Qāḍī-zādeov komentar djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije. Djelo je nepotpuno na kraju.*

Početak (fol. 84a):

الحمد لله ربِّ المشارق والمغارب مزيِّن السماء بزينة الكواكب والشواقب... وبعد، فهذه تعليقات على المواضع المشكلة وتنبهات على رموز المباحث الخفيَّة المعضلة من شرح الملخَّص في الهيئة المنسوب إلى... المولى المشهور بقاضي زاده الرومي... قوله الحمد هو الثناء باللسان على الجميل، الثناء هو الإتيان...

Kraj ovdje (fol. 137b):

...ولم يبيِّن أن المراد منه الشمالي او الجنوبي فمن مواضع الأوجات لا يعلم مواضع الجوزهرات(٦) بخلاف ما ذكره الشارح فإنه عيِّن المراد بالمتصف ويعرف منه ما يتحرك في الشهر واليوم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 84a - 137b; 25 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nasta'līq*. Grafički primjeri iscrtani crnom tinom. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* i nadvučen crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1820; Ahlwardt V, 5677; GAL GI, 473, SI 865; Karatay a, 7078; Köprülü I, 938/2 i III, 350/2; Qādiriyya IV, 1281; Petersburg, 125; az-Ẓāhiriyya astr. 19; TÜYATOK I/07, 420; Osmanlı astronomi I, 101; Iraq Museum Library 154; Tirana 264.

*Pogl. 7299.

7297,3 R 1213,3

حاشية على بحث الشعيرات في شرح الملخَّص في الهيئة
ḤAŠIYA 'ALĀ BAḤṮ AŠ-ŠA'ĪRĀT FĪ ŠARḤ MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

أحمد بن السيد أحمد العمادي
Aḥmad b. as-Sayyid Aḥmad al-'Imādī (živio u XI/XVII st.)

Glosa na arapskom jeziku na Qāḍī-zādeov komentar djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije. Prema Osmanlı astronomi (I, 330) i Iraq Museum Library (284) autor ove glose je gore spomenuti Aḥmad b. as-Sayyid Aḥmad al-'Imādī, dok je prema drugome izvoru (Bagdad, Awqāf, 130) pod naslovom *Ḥāšiya fī al-mas'ala aš-ša'īriyya* ovu glosu napisao Mullā Ṭāhā b. as-Sayyid Aḥmad as-Sanawī, um. 1300/1882. godine.

Početak (fol. 138a):

قوله إذ نسبة ارتفاع أعظم الجبال وهو فرسخان وثلث فرسخ كما سيأتي بعيد هذا إلى قطر الأرض وهو ألفان...

Kraj (fol. 141a):

...فإنه مما لا يخفى كثير من ذي الأفهام. اللهم أدخلنا دارك دار السلام بحرمة من الأنام. تمت الرسالة المنسوبة إلى أحمد بن السيد أحمد المشهور بالعمادي. غفر الله لنا وله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 138a - 141a; 25 redaka; tekst 165 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* i nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Iraq Museum Library 284; Osmanlı astronomi I, 330; Bagdad, Awqāf, 130.

7297,4 R 1213,4

رسالة في نسبة ارتفاع أعظم الجبال على (إلى) قطر الأرض
RISĀLA FĪ NISBA IRTIFĀ' A'ẒAM AL-ĞIBĀL 'ALĀ (ILĀ) QUṬR AL-ARḌ

بهاء الدين محمد بن حسن بن عبد الصمد الحارثي العاملي
Bahāuddīn Muḥammad b. Ḥasan b. 'Abduṣṣamad
al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, um. 1031/1622

Glosa na arapskom jeziku u kojoj autor tumači jedno poglavlje iz Qāḍī-zādeova komentara djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije.

Početak (fol. 141a):

أقول وذلك لأن نسبة ارتفاع أعظم الجبال إلى قطر الأرض إذا أخذت الذراع على هذا الرأي...

Kraj (fol. 141b):

...كنسبة ارتفاع أعظم الجبال إلى قطر الأرض كنسبة ربع عرض شعيرة إلى ذراع القدماء، أعنى نسبة الواحد إلى سبع مائة وستة وستين فيلوت التفاوت على هذا الرأي فاحشًا والله أعلم بالصواب. تمت الحاشية المنسوبة إلى المولى عرب سينا، رحمه الله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 138a - 141b; 25 redaka; tekst 165 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* i nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Iraq Museum Library 288.

7297,5 R 1213,5

فائدة في منازل القمر
FA'IDA FĪ MANĀZIL AL-QAMAR

Kraća rasprava na arapskom jeziku o dvadeset osam mjesečevih stanica, odnosno sazviježđa kroz koja mjesec u svojoj putanji prolazi. Vjerovatno je ovo jedno od poglavlja iz nekog djela iz oblasti astronomije.

Početak (fol. 142a):

فائدة في منازل القمر هي ثمانية وعشرون منزلاً. الأول الشرطان بفتح الشين المعجمة والراء المهملة وهما كوكبان...

Kraj (fol. 145a):

...وأمارة المنزل الشامي هي أنه إذا توسط القبلة واستقبلته كان على أم رأسك وأمارة اليماني هي أنه إذا استوى في القبلة واستقبلته كان بين عينيك وكل شامي له رقيب من اليماني.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm (bilješka na kraju djela, fol. 145a).

Fol. 142a - 145a; 17 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Iraq Museum Library 442.

7298 R 515

حاشية على شرح الملخّص في الهيئة
ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

فيض الله عبيدي
Fayḍullah 'Ubaydī, um.?

Glosa na Qāḍī-zādeov komentar al-Ğagmīnījeva djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije na arapskom jeziku. Na korici i na fol. 1b prije početka djela napisano je da je autor ove glose Fayḍullah 'Ubaydī, um.?, koga i Ḥāğğī Ḫalīfa (Ḥ. Ḫ. II,1819) navodi kao jednog od komentatora ovoga djela. Ḥāğğī Ḫalīfa (Ḥ. Ḫ. II,1819) i drugi izvori navode više autora koji su pisali glose na ovaj Qāḍī-zādeov komentar. Ahlwardt (V, 5678), također, navodi ovo djelo kao glosu na Qāḍī-zādeov komentar, ali bez navođenja njenog autora.

Početak (fol. 1b):

من الله أسأل التوفيق لاختتام تنميقه والتوفيق على تحقيقه وتدقيقه. الحمد لله كفاء أفضاله والصلوة على محمّد نبيّه وآله. وبعد، فقد سألني جمع من المشاركين لي في الإفادة والإستفادة كتابة حاشية على الملخص في علم الهيئة للحكيم الفاضل محمود الجغميني...

Kraj (fol. 39b):

...كما ذكره صاحب التبصرة والسنة القمرية ثلثمائة واربعة وخمسون يومًا وثماني ساعات في ثماني وأربعون دقيقة فإذا انقصت الثانية من الأولى تع فضل الأولى على الثانية عشرة أيّام وعشرون ساعة وخمسون دقيقة. والله أعلم بالصواب وهذا أخر ما كتبنا في حاشية هذا الكتاب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 39; 245 x 105; 29 redaka; tekst 190 x 60. Papir narandžast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāl* a komentar *aqūl*, ispisani crvenom tintom. Grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf al-ḥāğğ Memiš-āğā Qāsım-ağā-zāde (Kasumagić).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1819; A. M. I, 815; Ahlwardt V, 5678.

7299

R 1054

حاشية على شرح الملخّص في الهيئة
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

عبد العلي بن محمد بن حسين البرجندي
ʻAbdulʻalī b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Birǧandī,
um. poslije 935/1528

Glosa na arapskom jeziku na Qāḍī-zādeov komentar djela *al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a* iz astronomije.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ المشارق والمغارب مزيّن السماء بزينة الكواكب الثواقب... وبعد، فهذه تعليقات على المواضع المشكلة وتنبهات على رموز المباحث الخفيّة المعضلة من **شرح الملخّص في الهيئة** المنسوب إلى... المولى المشهور بقاضي زاده الرومي... **قوله** الحمد هو الثناء باللسان على الجميل، الثناء هو الإتيان...

Kraj (fol. 114b):

...قوله وهذه السنة القمرية الوسيطة ناقصة عن السنة الشمسية الحقيقية، لا يخفى أن السنة الشمسية الحقيقية...وهو الخارج من قسمة مدة السنة الشمسية على إثنى عشرة والشهر الحقيقي قد يزيد عليه وقد يساويه وقد ينقص منه. والله أعلم بالصواب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 114; 220 x 160; 19 redaka; tekst 165 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen i otkinuta preklopa. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Grafički primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa bio je kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je uvakufio Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā, 1931. godine (bilješka na fol.1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1820; Ahlwardt V, 5677; GAL GI, 473, SI 865; Karatay a, 7078; Köprülü I, 938/2 i III, 350/2; Qāḍiriyya IV, 1281; Petersburg, 125; az-Ẓāhiriyya astr, 19; TÜYATOK I/07, 420; Bagdad, Awqāf, 129; Iraq Museum Library 154; Osmanlı astronomi I, 101.

*Isto kao 7297,2.

7300

R 3279

بهجة الألباب في علم الأسطرلاب
BAHĞA AL-ALBĀB FĪ ʻILM AL-USṬURLĀB

شهاب الدين أبو العباس أحمد بن رجب بن طايبغا ابن المجدي
Šihābuddīn Abū al-ʻAbbās Aḥmad b. Raǧab b. Ṭāybuġā
Ibn al-Maǧdī, um. 850/1447

Rasprava na arapskom jeziku o astrolabu, staroj astronomskoj spravi za određivanje položaja zvijezda prema ekliptici. Djelo se sastoji od uvoda, osamnaest poglavlja i završetka. U nekim izvorima navodi se da je autor ovoga djela ili drugog djela sa istim naslovom Söylemez-zāde ʻAbdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qaysarī (um. oko 1115/1695).* Međutim vjerovatno se ovdje radi o dva različita djela.**

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ الأرباب مالك الأمم والرقاب. والصلوة على من أوفى الحكمة وفصل الخطاب. وعلى آله وأصحابه المهتدين بطريق الصواب والتابعين بهم بإحسان إلى يوم الحساب. وبعد، لما كانت الآلات الرصدية مما نحتاج إليه لسمت القبلة والأوقات وبعض المعنون المستطاب أردت أن أكتب فيه رسالة مستغنية عن الإقتصار والإطناب... وكتبت هذه الرسالة بعون الله الملك الوهّاب... وسمّيتها **ببهجة الألباب** ورتّبتها على مقدّمة وثمانية عشر بابًا وخاتمة الكتاب...

Kraj (fol. 14a):

...وأما معرفة مسافة بين الجبلين فطريق أن تأخذ ارتفاع كل منهما فأيّهما أكثر ارتفاعًا فهو الأقرب إليك هنا إذا كان قلتهما الأعلى مساويًا وكذا بلدان أو موضعان فرعيان إذا كان قاعدتهما مساويًا وهذا القدر كفاية لمن وفّقه الله سبحانه وتعالى. تمت الرسالة

Prepisao Muḥammad al-Pruzūrī al-Busnawī*** 19. raǧaba (1)194/ 1780. godine u medresi Zakariyyā-efendī u Istanbulu (bilješka na kraju djela, fol. 14a).

تمت رسالة بعون الله الملك الوهاب وإليه المآب ١٩ رجب في مدرسة زكريا افندي بدار القسطنطنية العلية.

Fol. 14; 220 x 175; 21 redak; tekst 170 x 95. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute kratice ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: GAL GII, 128; Şeşen 151; Köprülü III, 709/10; Iraq Museum Library 25; Osmanlı astronomi I, 362; Popara-Fajić VII, 4432/5.

Na fol. 14b - 15a nalaze se astrološke tablice.

Na fol. 15b - 17a fragment sa globusom iz djela *Tārīḫ tuḥfa al-kibār fī asfār al-biḥār* sa naslovom:

ذيل در بيان مقياس برّ وبحر مقدار مسافه كرّه أرض وماء

*Pogl. GAL SII, 1017/5; Köprülü III, 709/10; Osmanlı astronomi I, 362; O.M. III, 272.

**Pogl. GAL GII, 128 i GAL SII, 1017/5.

***Isti prepisivač kao i 7319; 7322; 7348 i 7369.

7301,1 R 5201,1

الرسالة الفتحية

AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA

علاء الدين علي بن محمد القوشجي

'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Qūšǧī, um. 879/1474

Arapski prijevod sa perzijskog jezika astronomskog djela رساله در هيئت قوشجي (Risāle-i der Hey'et-i Qūšǧī). Djelo se sastoji od uvoda i dva poglavlja, u tekstu pogrešno označena kao drugo i treće poglavlje.

Početak (fol. 1b-a):

... الحمد لله الذي خلق السموات ليتفكر في عجائبها اولو الألباب وقدر فيها منازل ليعلموا عدد السنين والحساب... وبعد، فإن من أجل نعم أنعم الله تعالى عليّ... أن أسعدني بدولة الانخراط في سلك خدم حضرة السلطان الأعظم... أبو الفتح سلطان محمد خان... وصنّفت فيه مختصراً برسمه معنونًا باسمه قليل اللفظ كثير المعنى... ولما اتّفق اختتامه مقارنًا بفتح معظم ممالك الربع المسكون سمّيته **بالرسالة الفتحيّة**...

المقدّمة في المقاصد (fol. 2b)

المقالة الأولى في بيان ماهية الأرض وقسمها إلى الأقاليم وبيان ما يلزمها بحسب أوضاع العلويات (fol. 23b)

المقالة الثانية في معرفة مقادير الأبعاد والأجرام (fol. 38b)

Kraj (fol. 47b):

...العقد الأول من الثواب خمسة أمثال قطر الأرض وستة عشر دقائق كتبناهما ليظهر أن جرم هذه الكواكب مائة وستون وأربعون مثلاً لجرم الأرض.

Prepisao 'Alī u zadnjoj dekadi mjeseca ramaḍāna (8)88/1483. godine iz rukopisa iz kojega je učio pred autorom ovoga djela (bilješka u kolofonu djela, fol. 47b).

Fol. 1b - 47b; 180 x 105; 15 redaka; tekst 110 x 45. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez oštećen, tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja i istaknuti tekst ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio je Fayḍullah b. Muḥammad (bilješka na prvom zaštitnom listu.

Drugi vlasnik rukopisa bio je Muftī-zāde Ibrāhīm Ḥasīb iz Prozora (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 900; GAL GII, 235, SII, 329-30; Loebenstein 2367; Osmanlı astronomi I, 33.

7301,2 R 5201,2

الملخّص في الهيئة

AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A

محمود بن محمد بن عمر الجغميني الخوارزمي

Maḥmūd b. Muḥammad b. 'Umar al-Ǧaġmīnī al-Ḫawārizmī, um. 618/1221 (ili 735/1334)

Isto kao 7292,1.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 48b - 76a; 17 redaka; tekst 120 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Grafički crteži iscrtani crvenom linijom a riječi ispisane crnom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7302 R 6576

الهيئة السَّنية في الهيئة السُّنية

AL-HĪ'A AS-SANIYYA FĪ AL-HAY'A AS-SUNNIYYA

جلال الدين أبو الفضل عبد الرحمن بن أبي بكر بن محمد السيوطي

Ǧalāluddīn Abū al-Faḍl 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī, 849/1445 - 911/1505

Rasprava na arapskom jeziku iz područja astronomije. Autor u ovome djelu navodi mnoge hadise i poznata mišljenja iz oblasti astronomije. Djelo je podijeljeno na trinaest poglavlja (faṣl).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي علّمنا ما لم نكن نعلم وصلّى الله على سيّد الخلق محمد وآله وصحبه وسلّم. هذا كتاب في علم الهيئة اقتبسته من الآثار وتتبعته من الأخبار ليبتهج به أولو النّهي ويعتبر أولو الأبصار وسمّيته **بالهيئة السُّنية في الهيئة السُّنية**...

Kraj (fol. 16b):

...قال قلت لعبد الله بن عمرو ممَّ خلق الخلق. قال من ماء وريح ونور وظلمة. فأتيت ابن عبّاس فسألته عن ذلك فقال فيها كما قال عبد الله بن عمرو. آخر كتاب

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 16; 215 x 145; 23 retka; tekst 145 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Poklon Gazi Husrev-begovoj biblioteci od Udruženja ilmije Tešanj.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2047; Ahlwardt V, 5697; GAL, G II, 148; Loebenstein 2368; TÜYATOK V/07, 3818; az-Ẓāhiriyya astr, 37; Al-Aqṣā Mosque Library 619.

7303,1 R 3239,1

إظهار السر المودوع في العمل بالربع المقطوع
IZHĀR AS-SIRR AL-MAWDŪ' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Rasprava na arapskom jeziku o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Autor je uradio i skraćenu verziju ovoga djela pod naslovom كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع (Kifāya al-qanu' fī al-'amal bi ar-rub' al-maqṭū').* Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset poglavlja. Prva stranica djela u našemu rukopisu nalazi se na kraju rasprave, fol. 7b.

Početak (fol. 7b):

قال الشيخ الإمام العالم العلامة المحقّق المدقّق...أبو عبد الله شمس الدين محمد سبط الماريني، نفع الله تعالى ببركته ورحمه رحمة واسعة... الحمد لله رب العالمين حمداً دائمًا إلى يوم الدين وصلّى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين وبعد... فهذه رسالة مختصرة جامعة لأحكام الربع الشمالي المقطوع وما يمكن استخراجه من المسائل مما يمكن وضعه فيه من الرسوم. وسميتها **إظهار السر المودوع في العمل بالربع المقطوع** ورتبتها على مقدمة وعشرين بابًا...(fol. 2a) من المقنطرات على خط المشرق والمغرب من عند نقطة المشرق السموت...

Kraj (fol. 7a):

...فما كان فهو فضل دائرة وهو غربي إن كان الفضل للباقي وشرقي إن كان لنصف القوس. وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده ههنا، والله سبحانه وتعالى أعلم بالصواب. تمت بحمد لله وعونه ونقلت من خط مؤلفها الشيخ الإمام العالم العلامة أبو عبد الله شمس الدين محمد سبط الماردني، غفر الله له ولوالديه ولجميع المسلمين... تمت رسالة **إظهار السر المودوع في العمل بالربع المقطوع**.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b -7b; 245 x 180; 22-25 redaka, tekst 210 x 145. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 118; GAL GII, 168/8, SII, 216/8; Ẓāhiriyya astr. 159.

*Pogl. 7280,2.

7303,2 R 3239,2

ورقات في العمل بربع الدائرة الموضوع فيه المقنطرات
WARAQĀT FĪ AL-'AMAL BI RUB' AD-DĀ'IRA AL-MAWḌŪ' FĪH AL-MUQANṬRĀT

جمال الدين عبد الله بن خليل بن يوسف الماريني

Ğamāluddīn 'Abdullah b. Ḫalīl b. Yūsuf al-Mārdīnī, um. 809/1406

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi *muqanṭārata* (مقنطرات), odnosno krugova dodatih kvadrantu radi određivanja namaskih vremena.

Početak (fol. 9b):

الحمد لله فاطر السماوات ومبدع المخلوقات ومدبّر الكائنات والصلاة على رسوله المبعوث بأعظم الآيات وعلى آله وأصحابه الطيبين... وبعد، فهذه **ورقات في العمل بربع الدائرة الموضوع فيه المقنطرات** مشتملة على مقدمة وأبواب. فالمقدمة في معرفة أسماء الخطوط الموضوعة فيه فأول ذلك المركز وهو البخش الذي فيه الخيط...

Kraj (fol. 13a):

...فما كان فهو ارتفاع الكوكب في جهة المغرب، إن كان الفضل الباقي في جهة المشرق، وإن كان لنصف القوس. والله أعلم ولنقتصر على هذا القدر فإن فيه كفاية للمبتدئ... تمت رسالة الورقات بحمد لله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 9b -13a; 22-25 redaka, tekst 210 x 145. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2006; Ahlwardt V, 5841-42; GAL GII, 169/2, SII, 218/2; Ẓāhiriyya astr. 246; Iraq Museum Library 590; Şeşen 370.

7303,3 R 3239,3

لقط الزهرات

LAQṬ AZ-ZAHRĀT

محمد الشامي ابن البحراوي ابن كلاب

Muḥammad aš-Šāmmī Ibn al-Baḥrawī Ibn Kullāb, um.?

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi *muqanṭārata* (مـــقنطرات) radi određivanja namaskih vremena. Prije početka djela napisan je gornji naslov. Ime autora se, međutim, nalazi u uvodnom dijelu teksta. Kako i sam autor u uvodu ističe, na nagovor prijatelja on je samo napravio skraćenu kompilaciju iz tada poznatih djela koja tretiraju ovu oblast i namijenio je početnicima. Vjerovatno da je jedno od djela kojima se služio bilo i al-Mārdīnijevo djelo قطف الزهرات في العـــمل بربع المقنطرات (Qaṭf az-zaharāt fī al-ʻamal bi rubʻ al-muqanṭarāt), što se može zaključiti prema njegovu završetku.*

Početak (fol. 13b):

الحمد لله واجب من فضله العميم خالق الإنسان في أحسن تقويم فاطر السماوات ومبدع المخلوقات ومدبّر الكائنات... وبعد، فيقول العبد الفقير إلى الله تعالى محمد الشامي نزيل مكة المشرفة، شرفها الله تعالى، الشهير بابن البحراوي وبابن كلاب، عفى الله عنه، سألني أعز الأصحاب وخلاصة الأحباب أن أجمع رسالة لطيفة مختصرة مفيدة في العمل بربع المقنطرات سهلة لمن أراد أن يبتدي في علم الميقات. فجمعت له هذه الرسالة مما رأيته... وليس لي من الفضل في جمعها سوى تأليفها ووضعها مشتملة على مقدمة وفصول وخاتمة. فالمقدمة في تسمية رسومه فأول ذلك المركز وهو البخش الذي فيه الخيط قوس الارتفاع...

Kraj (fol. 16a-b):

...ومتى استخرجت نصف قوسه وألقيته من مطالعه حصل مطالع طلوعه وإن زدته عليها حصل مطالع غروبه... يحصل الباقي من الليل عند توسطه إلى وقت الشروق وكذلك تفعل بمطالع

طلوعه ومطالع غروبه وأما إذا كان توسط أو طلع أو غاب نهاراً فلا فائدة في عمله غير معرفة الحكم في ذلك. فاعلم ذلك والله أعلم بالصواب. تمت الرسالة المباركة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 13b -16b; 24-26 redaka, tekst 210 x 145. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode.

*Pogl. Ahlwardt V, 5852.

7304 R 3241

نظم الجواهر الغالي واللآلي المنتثرات

NAẒM AL-ĞAWĀHIR AL-ĠĀLĪ WA AL-LAʼĀLĪ AL-MUNTAṮARĀT

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Djelo iz astronomije na arapskom jeziku. Ovo je, kako autor u uvodu ističe, skraćena prerada drugoga njegova djela حاوي المختـصـرات في العمل بالربع المقنطرات (Ḥāwī al-muḫtaṣarāt fī al-ʻamal bi rubʻ al-muqanṭarāt).* Djelo se sastoji od uvoda i trideset poglavlja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله مبدع ما صنع ومتقن ما اخترع. خلق السماوات ورفعها بقدرته فما أعظم ما رفع... وبعد، فهذه رسالة في العمل بربع الدائرة الذي عليه المقنطرات الشماليّة في العروض الشماليّة اختصرتها من رسالتي المسماة **بحاوي المختصرات** وسمّيتها **نظم الجواهر الغالي واللآلي المنتثرات** في العمل بالربع الشمالي الموضوع عليه المقنطرات ورتّبتها على مقدمة وثلاثين بابًا. فالمقدمة في تعريفه وتسمية رسومه...

Kraj (fol. 30b):

...وليس عليها برهان البتة بل وافقت في بعض البلاد بتقريب فجعلها بعض الأرياف قواعد واعتمدوها وتبعهم كثير من المصنّفين وأنما نبهت على ذلك لئلا يظنّ أنه صحيح فيُعتمد. والحمد لله وحده... تمت الجواهر واللآلي المنتثرات...

Prepisao nepoznati prepisivač 25. ḏū al-ḥiğğa 1292/1875. godine (bilješka na kraju djela, fol. 30b).

Fol. 30; 250 x 180; 19 redaka, tekst 180 x 125. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: GAL GII, 168/21, SII, 217/37; Kairo V, 327.

*Pogl. H. Ḫ. I, 628; GAL GII, 168/9, SII, 216/9; Iraq Museum Library 166.

7305,1 R 3278,1

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع

KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Kompendij o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Ovo je skraćena prerada drugog djela *Iẓhār as-sirr al-mawdū'* od istog autora. Djelo se sastoji od uvoda i petnaest poglavlja.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالربع الشمالي المقطوع اختصرتها من الرسالة المسماة **بإظهار السر المودوع** ورتّبتها على مقدمّة وخمسة عشر بابًا وسمّيتها **كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع**...

Kraj (fol. 7a):

...ثم أسقطه من الجملة يفضل المطلوب وكذا تفعل بمطالع طلوعه وبمطالع مغيبه. والله سبحانه أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 7a; 230 x 185; 21 redak; 170 x 85. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 7a nacrtan zodijak a na fol. 7b i 8a tabele sa gregorijanskim i koptskim mjesecima.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ., II, 1500; Ahlwardt V, 5848; GAL GII, 168/8, SII, 216/8; I. A. M. III, 104; TÜYATOK III/07, 1893; az-Ẓāhiriyya astr, 220; Osmanlı astronomi I, 163; Dobrača I, 734/8; Iraq Museum Library 498.

*Isto kao 7280,2.

7305,2 R 3278,2

رسالة في معرفة الساعات

RISALA FĪ MA'RIFA AS-SĀ'ĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Kraća rasprava na arapskom jeziku o utvrđivanju vremena radi određivanja vremena obavljanja vjerskih obreda. *Osmanlı astronomi* navodi na dva mjesta sličnu raspravu. Jednu od njih pod navedenim naslovom pripisuje gore navedenom autoru (I, 169-70). Na drugome mjestu (II, 844) se navodi da je ovo kompendij komentara na Sibṭ al-Mārdīnījevu raspravu *ar-Risāla al-Fatḥiyya* od nepoznatog autora.

Početak (fol. 8b):

أحمدك يا من أطلع عباده (على) أوقات العبادة وأصلي على رسولك محمد المرشد إلى سمت السعادة... فاعلم إذا أردت معرفة الساعات فخذ الارتفاع...

Kraj (fol. 9a):

...تنبيه، المراد من الساعات هي التي تتداول في أيدي الناس في كل ساعة فيها خمس عشرة درجة ويقال لها ساعات مستوية

Prepisao nepoznati prepisivač 8. muḥarrama (1)195/1780. godine (bilješka na kraju djela (fol. 9a).

Fol. 8b - 9a; 21 redak; 170 x 85. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 169-70 i II, 844.

7306,1 R 7343,1

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع

KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7280,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 13b; 160 x 115; 15 redaka; tekst 112 x 60. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez mekši, kožni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7306,2 R 7343,2

رسالة في العمل بالربع المجيب

RISALA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

(الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية)

(AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA)

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط الماريني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi sinus-kvadranta (rubtahte) za računanje vremena. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset poglavlja. Ova se rasprava u izvorima navodi pod gore dva navedena naslova.

Početak (fol. 14a):

قال الشيخ الإمام العالم العلامة بدر الدين سبط المارديني... الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فهذه **رسالة في العمل بالربع المجيب** مشتملة على مقدّمة وعشرين بابًا. المقدّمة في تسمية رسومه فأولّها المركز وهو الخرم الذي فيه الخيط...

Kraj (fol. 22b):

...وإن ألقيت مطالع الكواكب مطالع الشروق المستقبل بقي الباقي من الليل عند توسطه فإن تساوي الباقي لحصته الفجر توسط أول وقت الفجر. هذا أخر الرسالة. والله أعلم بالصواب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 14a - 22b; 15 redaka; tekst 112 x 60. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: H. H., Ḏayl II, 176; Ahlwardt V, 5818-19; GAL GII, 168/7, SII, 216/7; I. A. M. III, 103; Bratislava 295-96; Loebenstein 2369; Gacek 283; aẓ-Ẓāhiriyya astr, 174; Şeşen 464; Köprülü III, 296/2; Iraq Museum Library 444; as-Sāmarā'ī 320; Dobrača II, 1540/2; Kıbrıs 990; Jerusalem II, 586.

7306,3 R 7343,3

رسالة في معرفة الساعات

RISALA FĪ MA'RIFAT AS-SĀ'ĀT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7305,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 23a - 24a; 15 redaka; tekst 112 x 60. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 24b-26a tabela sa širinama i dužinama nekih gradova, a na fol. 26b- 30a više većih bilješki ili izvoda iz drugih djela iz astronomije.

7306,4 R 7343,4

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MA'RIFA AD-DĀ'IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o koordinatnom sistemu *muqanṭarata* (مقنطرات), odnosno krugovima dodatim kvadrantu i njihovoj upotrebi u cilju određivanja namaskih vremena, pravca kible i utvrđivanja vremena uopće. Djelo se sastoji od uvoda i dvanaest poglavlja.

Početak (fol. 33a):

الحمد لله الذي جعل على البحر الأخضر للفلك قناطير المقنطرات مستقيمة إلى سموت الاهتداء إلى طريق الحمد... وبعد، (بو) فقير عباد الله مصطفى ابن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي...ديلمكه مقنطرات ديكله متعارف اولان الت كه ربع دائره أحكامنده...**پس بر مقدمه** اون ايكي باب اوزرينه ترتيب ايلدم وبو رساله، **كفاية الوقت لمعرفة الدائر وفضله والسمت** برله تسميه ايلدم...

Kraj (fol. 50b):

...قوس ارتفاع اوزرينه حيطي وضع ايلدك بو تقديرجه خيط سمت قبليه مطابق اولدي قبله دخي قوس ارتفاعك طرفنه واقع اولدي. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač u gradu Qara'agaği (قـــره اغـــاجي), 10. ğumād al-ūlā 1221/1806. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 50b).

Fol. 33a - 50b; 15 redaka; tekst 112 x 60. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Rieu 121; Flügel II, 496; Götz II, 359-360; Köprülü I, 1598/13, III, 342; Tercüman Gazetesi 373; Osmanlı astronomi I, 164; Dobrača I, 696/3.

7307,1 R 6587,1

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع

KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7280,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Faḍl 1243/1828-29. godine (bilješka na kraju djela, fol. 14a i fol. 22a).

Fol. 1b - 14a; 160 x 120; 13 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7307,2 R 6587,2

رسالة في العمل بالربع المجيب

RISALA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

(الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية)

(AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA)

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7306,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Faḍl u mjesecu šawwālu 1243/1828. godine (bilješka na kraju djela, fol. 22a).

Fol. 14b - 22a; 13 - 15 redaka; tekst 120 x 70. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7307,3 R 6587,3

تسهيل الميقات وتعيين الأوقات

TASHĪL AL-MĪQĀT WA TA'YĪN AL-AWQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava iz područja astronomije na turskom jeziku o korištenju kvadranta. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset dva poglavlja. Ovo je, ustvari, jedna od više verzija djela *Tashīl al-mīqāt* od istoga autora.*

Početak (fol. 23a):

الحمد لله عالم الغيب لا يعزب عن علمه مثقال ذرة في الأرض ولا في السماء... أمّا بعد، بو عبد ضعيف... مصطفى بن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي... ايدر دلدمكه ربع مجيّب ديكله متعارف اولان آلتده كه آلات رصديه ايچنده آفاقي اولوب صحت عمل ايله معروف واشرف آلاتله مشهور اولدوغي اجلدن زياده طالب وراغب اولنلر ايچون تركي دلجه بر رساله جمع ايليم فائده عام اوله... پس مقدمه ويكرمي ايكي باب اوزرينه ترتيب ايلدم وهر بابده ذكر اولنجق مسئله لر ايچون بر مثال يا ايكي مثال برينه كوره ذكر ايلدم زياده آسان اولق ايچون قسطنطنيّة عرضنه استخراج ايليوب بيان اتدم وبو رساله، تسميه ايلدم...

Kraj (fol. 78b):

...اجزاء مستويه سندن اون بوچق جيب بولدق اون بوچق ذراع اولور بو اون بوچق ذراعدن ايكي بچق ذراع كه بصر كله قدمك مابينني در طرح ايلدك اول قيونك اغزندن صوينه وارنجه درنلكي سكز ذراع اولدي. تمت

Prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Faḍl u mjesecu šawwālu 1243/1828. godine (bilješka na kraju djela, 78b i fol. 22a).

Fol. 123a - 78b; 13 redaka; tekst 120 x 80. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na fol. 79a-82a nalaze se odlomci iz drugih djela iz astronomije.

Izv.: Karaty t, 1611; az-Ẓāhiriyya astr, 249; Osmanlı astronomi I, 174.

* Pogl. Osmanlı astronomi I, 172-176.

7308 R 5974

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع
KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7280,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4; 215 x 155; 27 redaka; tekst 185 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7309 R 8739

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع
KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7280,2.

Nedostaje nekoliko listova na početku i na kraju djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

...المستقيم الواصل من المركز إلى أوّل قوس الارتفاع والزوال هو الحطّ الأيس المستقيم الواصل من المركز إلى آخر قوس الارتفاع ويسمّى حطّ نصف النهار وحطّ وسط السما...

Kraj ovdje (fol. 11a):

...وإن عرفت ارتفاعه نقلت المرى بالخيط لمثله من المقنطرات حازي المرى سمته وقع الخيط من معكوس...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 11; 185 x 130; 15 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku Rustem-efendije Rustempašića, upravitelja Niže okružne medrese u Mostaru.

7310,1 R 2438,1

رسالة في العمل بالربع المجيب
RISALA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB
(الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية)
(AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA)

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7306,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 8a; 215 x 140; 20 redaka, tekst 155 x 78. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na praznim listovima između djela nalaze se bilješke ili izvodi sa tabelama iz drugih djela iz iste oblasti.

Rukopis je kupio al-ḥāğğ Ḥusaynī-zāde Muḥammad 'Ākif b. Ṣāliḥ, muvekkit u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu, iz Tabak hadži Sulejmanove mahale, od Čādorğī (Čadordžić) ḥāfiẓa Aḥmada, 1339/1920. godine (bilješke na fol. 1a i fol. 19a).

Vakuf Muḥammad Bāqī Ğino-zāde (Džinić, bilješka sa pečatom na fol. 19a).

7310,2 R 2438,2

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع
KIFĀYA AL-QANU' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني
Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7280,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8b - 17a; 20 redaka; tekst 155 x 78. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7310,3 R 2438,3

ربع مقطوعده مقنطره رساله سي

RUB'-I MAQṬŪ'DA MUQANṬRA RISĀLESI

Kompendij na turskom jeziku o određivanju geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od uvoda, petnaest poglavlja (iako se u uvodu navodi dvadeset) i završetka.

Početak (fol. 19b):

الحمد لله رب العالمين... **پس** بو رساله ربع مقطوعده مقنطره ايله عملل بيانده در و بو رساله بر مقدمه ويكرمي(؟) باب اوزرينه مشتملدر. المقدمة في الرسوم مقدمه رسملر بيانده در المركز اول رسملرك بر... الباب الأول في معرفة أخذ الارتفاع... الباب الثاني في تعليم المري على درجة الشمس... الباب الثالث في معرفة الميل وغاية الارتفاع...

Kraj (fol. 31b):

...استخراج ايده سين واتدني بصرك ايله ارضك ما بيننى طرح ايله مطلوب حاصل اولور.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 19b - 31b; 20 redaka; tekst 155 x 78. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi II, 829.

7310,4 R 2438,4

تسهيل الميقات

TASHĪL AL-MĪQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o korištenju kvadranta. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset pet poglavlja.

Početak (fol. 32b):

الحمد لله رب العالمين...وبعده، بو عبد ضعيف... مصطفى بن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي... ايدر ديلدمكه ربع مجيب ديمكله متعارف اولان آلة رصدية ايچنده آفاقي وجمله نك اصلي اولوب صحت اعمال ايله معروف واشرف آلات ايله مشهور اولدوغي اجلدن زياده طلب وراغب اولانلر ايچون لسان تركي اوزره بر رساله جمع ايلمكه فائده سي عام اوله... **پس بر** مقدمه ويكرمي بش باب اوزرنه ترتيب ايلدم...

Kraj (fol. 52b):

...اجزاء مستويه دن اون بوچق زراع كه بصر كله قدمك مابيندر طرح ايلدك اول قيونك اغرندن صوبته وارنجه در كلكي سكز ذراع اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 32b - 52b; 21 redak; tekst 155 x 75. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Rieu 121; Götz II, 362; aẓ-Ẓāhiriyya astr, 249; Osmanlı astronomi I, 172.

7311 R 2553

الفيض العميم في معرفة أحكام صدر التقويم

AL-FAYḌ AL-'AMĪM FĪ MA'RIFA AḤKĀM ṢADR AT-TAQWĪM

سليمان بن حمزة بن بخشايش العثماني الحنفي الفلكي الرومي

Sulaymān b. Ḥamza b. Baḫšāyiš al-'Uṯmānī al-Ḥanafī
al-Falakī ar-Rūmī, um. oko 990/1582

Djelo iz područja astronomije na arapskom jeziku. Sastoji se od uvoda, tri poglavlja koja se dijele na manja poglavlja i završetka. Našemu rukopisu nedostaje manji dio na kraju.

Početak (fol. 1b):

يا من دلّ على وحدانيّته الليل والنهار ويا عالم بخفيّات البصائر والأبصار ومغيّر الدول ومالك الملوك الأنصار... وبعد، فهذه نكت قذفتها خواطر خاطري وفوائد جرّدتها نواظر ناظري وزبدة أحكام انتخبتها من كتب الحكما، وتأثيرات استنبطتها من تجارب العلما، في مزج الأدلة بالقوانين بالقياس الاستقرائي لا قطع باليقين... لقبتها **بالفيض العميم في معرفة أحكام صدر التقويم** ورتّبتها على مقدمة وثلاثة أبواب وخاتمة راجيًا بذلك حسن الخاتمة. هذا وأنا العبد الفقير بالتصغير سليمان الرومي جنسًا الحنفي مذهبًا الفلكي صناعة ابن حمزة بن بخشايش، أعانهم الله على يوم التفتيش...

المقدمة في معرفة تحويل السنة... (fol. 2a)

الباب الأول في ذكر مقدمات يحتاج إليها من أراد الحكم على تحاويل سنى العالم... (fol. 2b)

الباب الثاني في الأصول الكليّة والقوانين الحسابيّة لتعريف أصناف طبقات العالم على سبيل الإجمال والعموم... (fol. 5a)

الباب الثالث في استنباط الأحكام التي يستبدل بها على واحد من تلك الأصناف المجملة... (fol. 39a)

Kraj ovdje (fol. 69b):

...وانخطاط مراتب الناس وتسلط الأشرار والإندال والعبيد على أشرافهم ونظاظة العبيد والاسقاط والمهان على أموالهم وكثرة المنازعات بينهم وتسلط العبيد على السرقة والمتسببين وشكيتهم إلى...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 69; 200 x 140; 21 redak; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 1a nalaze se bilješke i pečati iz kojih se vidi da su vlasnici rukopisa bili: Ibrāhīm b. Muḥammad al-Muẓaffarī, zatim Ṣāliḥ Muṣṭafā, 'Uṯmān b. Qāsim, Sā'atī Sulaymān... (?) i al-ḥāǧǧ Ḥusayn al-Muẓaffarī iz Sarajeva.

Na istoj stranici se nalazi i bilješka da je rukopis kupio Ṣāliḥ Ṣidqī, muvekkit Gazi Husrev-begove džamije, iz zaostavštine ḥāfiẓa Sayfullāh-efendīje Ṣabrī-zādea.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad 'Ākif, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Osmanlı astronomi I, 195.

7312,1 R 2764,1

شرح الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA

شهاب الدين أحمد بن أحمد بن عبد الحق السنباطي

Aḥmad b. Aḥmad b. 'Abdulḥaqq as-Sunbāṭī, um. 995/1587

Raspravu pod naslovom *ar-Risāla al-Fatḥiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya* iz astronomije, na arapskom jeziku, napisao je Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506), u kojoj se govori o mjerenju geografskog položaja određenog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta) radi određivanja vremena. Komentar na ovu raspravu napisao je gore navedeni Aḥmad b. Aḥmad b. 'Abdulḥaqq as-Sunbāṭī (um. 995/1587).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين... وبعد، يقول العبد الفقير إلى الله تعالى أحمد بن أحمد بن عبد الحق السنباطي الشافعي: هذا توضيح لطيف على الرسالة الموضوعة في العمل بالربع المجيب تأليف الشيخ العلامة بدر الدين المارديني... وضعته عليها حين قراءتي لها على شيخنا... محمد أبي الخير الأرميوني... **الحمد لله رب العالمين** أي مالك جميع عوالم المخلوقات...

Kraj (fol. 24a):

الباقي من الليل عند توسطه أيضًا... فإذا قلت مكانًا صحيحًا عند توسط ذلك الكوكب ومضى من درجات قدر ذلك فهو أول طلوع الفجر. والله أعلم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 24a; 200 x 155; 19 redaka; tekst 160 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Poklon dr. Muidovića za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

Izv.: Ahlwardt V, 5821; GAL GI, 168/8 i GII, 368; Flügel II, 1420/2; Iraq Museum Library 5 i 141; TÜYATOK I/34, 159.

7312,2 R 2764,2

شرح الرسالة المارديني في العمل بالربع المجيب
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-MĀRDĪNIYYA FI AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

أبو زيد عبد الرحمن بن محمد بن أحمد التاجوري

Abū Zayd 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Aḥmad at-Tāğūrī,
um. oko 960/1552

Komentar Sibṭ al-Mārdīnījeve rasprave iz astronomije na arapskom jeziku *ar-Risāla al-fatḥiyya* koja se u izvorima navodi i pod naslovom *ar-Risāla al-Mārdīniyya fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab*, a u kojoj se govori o mjerenju geografskog položaja određenog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta) radi utvrđivanja vremena.

Početak (fol. 25b):

باب معرفة ما يأخذ الليل من النهار وعكسه أول زيادة النهار في رأس الجدي يزيد سدسًا يليه برج الدلو يزيد ثلثًا ثم يليه برج الحوت يزيد نصفًا ثم يليه برج الثور يزيد ثلثًا ثم يليه برج الجوزاء يزيد سدسًا وهنا تمت زيادة النهار ثم تنزل الشمس برج السرطان...(fol. 26a) وهذا شرح الرسالة على الربع المجيب للشيخ العلامة بدر الدين المارديني... قال الشيخ... بدر الدين

الماردني... وضع رسالة في العمل بالربع المجيب مشتمل على مقدمة وعشرين بابًا وعسر فهمها على بعض المبتدئين فرأيت أن أكتب على أماكن منها ورقات ليسهّل فهمها إن شاء الله تعالى على المبتدئين...

Kraj (fol. 60a):

...وغيرها نص على هذا العموم في كتاب الصوم من ابن يونس وغيره ولنختم هذا الكتاب بأبيات في الحث على معرفة لأوقات تنسب للإمام الشافعي، رضي الله عنه، فقال:

ومعرفة لأوقات فرض معين   على عقلاء المسلمين مؤكد...
فلا خير فيمن كان بالوقت جاهلا   ولم يك ذا علم بما يتعبّد
وفي هذا القدر كفاية، والحمد لله الذي هدانا...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 25b - 60a; 21 redak; tekst 155 x 75. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5820; Osmanlı astronomi I, 134.

7312,3   R 2764,3

هداية العامل بالربع الكامل
HIDĀYA AL-ʻĀMIL BI AR-RUBʻ AL-KĀMIL

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط الماردني
Badruddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ
al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7294,2.

U ovome rukopisu djelo se naziva (وسميتها) هداية السائل إلى الربع الكامل (Hidāya as-sā'il ilā ar-rubʻ al-kāmil).

Prepisao ʻAlī b. Aḥmad al-Batnūnī al-Azharī 6. ḏu al-ḥiğğa 1093/1682. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 68b).

Fol. 62b - 68b; 23 retka; tekst 160 x 105. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 69a nalazi se poglavlje nekog djela pod naslovom:

فائدة في معرفة استخراج نصف النهار بطريق صحيح قريب

i drugo:

فائدة في معرفة صفة بيت الإبرة ومعرفة العمل بها

Na fol. 69b-70a nalazi se dova koja se uči radi zaštite od neprijatelja a koju je Enes ibn Mālik naučio od Muhammeda, a.s.

Na fol. 70a-71a nalazi se poema na arapskom jeziku pod naslovom:

قصيدة من كلام ابن عنوان

Početak:

سارت العيس يرجّعن الحنينا   ويجاذبن من الشوق البرينا

Kraj:

رحم الله به الخلق وكم   أهلك الله بايات قرونا

7313,1   R 5730,1

مقدمة في معرفة استخراج أعمال الليل والنهار من ربع الدائرة المسماة بربع المجيب
MUQADDIMA FĪ MAʻRIFA ISTIḪRĀĞ AʻMĀL AL-LLAYL WA AN-NAHĀR MIN RUBʻ AD-DĀʼIRA AL-MUSAMMĀT BI RUBʻ AL-MUĞAYYAB

يحيى بن محمد بن محمد بن عبد الرحمن الحطاب الرعيني المكي المالكي
Yaḥyā b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Ḥaṭṭāb
ar-Ruʻaynī al-Makkī al-Mālikī, um. 995/1587

Kraće djelo na arapskom jeziku iz oblasti astronomije o utvrđivanju vremena pomoću sinus-kvadranta (rubtahte). Ovo je, zapravo, kompendij koji je autor sačinio na temelju više djela Sibṭa al-Mārdīnīja da bi poslužilo kao uvod u studiranje većih djela iz iste oblasti.

Početak (fol. 1b):

يقول العبد الفقير إلى الله تعالى يحيى بن محمد الحطاب... الحمد لله فالق الأصباح وجاعل الليل سكنًا والشمس والقمر حسبانًا... وبعد، فهذه **مقدمة مختصرة في معرفة استخراج أعمال الليل والنهار من ربع الدائرة المسماة بالربع المجيب** جعلتها وسيلة للمبتدئ في علم الميقات... اختصرتها من رسائل الشيخ العلامة أبي عبد الله محمد الماردني... ورتّبتها على مقدمة وسبعة عشر بابًا وخاتمة...

Kraj (fol. 11a):

...ومنها أن تضع الخيط على الستيني وتعلّم بالمرى على ما تريد من أعداده ثم تنقل الخيط إلى جيب التمام فإن قطع المرى منه مثل ذلك العدد فهو صحيح. والله سبحانه وتعالى أعلم وهذا آخر ماأردت اختصاره. جعله الله خالصًا لوجهه الكريم ونفع به نبيّه العظيم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11a; 220 x 160; 21 redak; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, mnogo oštećen. Povez mekši, kartonski, odvojen od listova. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt V, 5826; GAL SII, 537; I. A. M. III, 110; Iraq Museum Library 537; Osmanlı astronomi I, 234; Kaḥḥāla XIII, 226.

7313,2 R 5730,2

معرفة استخراج سمت القبلة وإخراج الجهات الأربع ونصب المحاريب

MA'RIFA ISTIḪRĀĞ SAMT AL-QIBLA WA IḪRĀĞ AL-ĞIHĀT AL-ARBA' WA NAṢB AL-MAḤĀRĪB

أحمد بن تاج الدين الشافعي

Aḥmad b. Tāğuddīn aš-Šāfi'ī, um. ?

Ovo je, kako se u uvodu navodi, nadopuna ili dodatak prethodnom djelu u kojemu autor utvrđuje način određivanja pravca kible, četiriju strana svijeta i postavljanje mihraba, budući da se to, kako opet autor ističe, ne obrađuje u navedenom kompendijumu. Na početku ove rasprave se navodi Aḥmad b. Tāğuddīn aš-Šāfi'ī kao njen autor. Budući da se u nekim izvorima (H.A. I, 165; Osmanlı astronomi I, 350; Kaḥḥāla I, 179) navodi Aḥmad b. Tāğuddīn b. Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ya'qūb (um. oko 1100/1689), moglo bi biti da se radi o istoj osobi. Naslov je izveden iz uvodnog dijela a ime autora se navodi u uvodu, također.

Početak (fol. 11a):

قال الشيخ الإمام العلامة... أحمد بن تاج الدين الشافعي أقول: سكت المؤلف، رحمه الله تعالى، عن معرفة استخراج سمت القبلة وإخراج الجهات الأربع ونصب المحاريب وكأنه، رحمه الله، عملها خاصة بأعمال الليل والنهار من الربع المجيب... وقد رأيت أن أذيلها بزيادة ستة أبواب عليها أذكر فيها ذلك مع ما يتعلق به... أخذاً من بعض كلامه فيها وفي غيرها...

Kraj (fol. 14b):

...ثم باشرت معه استخراج القبلة بالوجه المذكور فوافق وضعه الآن وعلم أن ذلك الغلط إنما نشأ عن غفلته عما ذكرناه وبهذا جفّ القلم وانتهى الرقم. والله تعالى أعلم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 11a - 14b; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7313,3 R 5730,3

رسالة في ربع دستور المجيب

RISĀLA FĪ RUB' DUSTŪR AL-MUĠAYYAB

نظمي زاده حسين مرتضى بن علي البغدادي

Naẓmī zāde Ḥusayn Murtaḍā b. 'Alī al-Baġdādī, um. 1134/1722

Prema uvodu, kojemu u našem rukopisu nedostaje početak, ('Umar b.) Aḥmad Çillī je sačinio komentar djela iz astronomije na arapskom jeziku čiji je autor (Badruddīn) Abū 'Abdullah Muḥammad (b. Muḥammad Sibṭ) al-Mārdīnī, tako da je na osnovu ovoga komentara, prema nekim izvorima, gore navedeni autor (prema drugima nepoznati autor) napisao, odnosno preradio, ovo djelo na turskom jeziku. Uz neke dopune, podijelio ga je na uvod, sedam poglavlja i završetak. Međutim u nekim izvorima (Osmanlı astronomi I, 391 i Köprülü III, 345), odnosno rukopisima, navodi se da je autor ovoga djela Abū 'Abdullah Muḥammad Zaynī. Inače, naš rukopis je, osim na početku, krnjav i na kraju.

Početak ovdje (fol. 15a):

...أحمد چلبنك أبو عبد الله محمد ماردينى مختصرنه واقع اولان شرحندن وبر مقدار ترجمه وبر مقدار دخي زياده بو فقير پر تقصير زبان تركيده بو رساله يى تحرير بر مقدمه واون يدى باب وبر خاتمه ايله تسطير ايدوب... المقدمه ربعك هيئت واسما وتسميه خطوط ونقوش ومتعلقاتن بيان ايدر...

Kraj ovdje (fol. 30a-b):

...الباب الرابع عشر معرفت ارتفاع عصر كه وقت زوال شمسدن... فضل دائر ودائرنى استخراج ايچون طريق سابق اوزره تمام عرض بلد حينه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 15a - 30b; 19 redaka; tekst 150 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: O. M. III, 154; Osmanlı astronomi I, 391 i II, 839; Köprülü III, 345.

7313,4 R 5730,4

الشمسية في الأعمال الجيبية

AŠ-ŠAMSIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA

شمس الدين محمد بن أبي الفتح الصوفي الشافعي المصري

Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Fatḥ aṣ-Ṣūfī aš-Šāfi'ī al-Miṣrī, um. 943/1536

Komentar na arapskom jeziku rasprave iz oblasti astronomije o utvrđivanju vremena pomoću sinus-kvadranta (rubtahte) pod naslovom

رسالة في العمل بالربع المجيب (Risala fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab), odnosno الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية (ar-Risāla al-fatḥiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya), koju je napisao Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506).* Osnovno djelo kao i komentar sastoje se od dvadeset poglavlja. U našemu rukopisu nedostaje prvih jedanaest poglavlja.

Početak ovdje (fol. 31a):

الباب الثاني عشر في معرفة مقدار حصّة الشفق وهي المدّة التي بين غروب قرص الشمس وغروب الشفق الأحمد **ومقدار حصّة الفجر** وهي المدة التي بين طلوع الفجر الصادق وطلوع الشمس وإذا أردت معرفة مقدار حصّة الشفق فاستخرج الأصل المعدّل لها...

الباب الثالث عشر في سعة المشرق وسعة المغرب قوس من دائرة أفق البلد... (fol. 31b)

الباب الرابع عشر في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له السمت عبارة عن انحراف الشمس... (fol. 32a)

الباب الخامس عشر في معرفة حصّة السّمت لكلّ ارتفاع تريده ومعرفة **تعديله**... (fol. 33a)

الباب السادس عشر في معرفة السّمت لكلّ ارتفاع تريده وهو مقدار انحراف الشمس... (fol. 34a)

الباب السابع عشر في معرفة استخراج سمت القبلة وهو السّمت الذي يسامت الكعبة... (fol. 34b)

الباب الثامن عشر في معرفة إخراج الجهات الأربع الشمال والجنوب والمشرق والمغرب وإخراج **القبلة** إذا أردت معرفة ذلك **استخرج سمت** ارتفاع **الوقت**... (fol. 35b)

الباب التاسع عشر في معرفة المطالع الفلكيّة وهي الماضي من الزّمان... (fol. 36b)

الباب العشرون في معرفة العمل بالكواكب الثابتة... (fol. 38a)

Kraj (fol. 40a):

...فإذا ضربنا قامة الشخص خرج بعدها عن الأرض أو قسمنا قامة الشخص على ظلّه وضربنا الحاصل في ظلّ السحابة خرج بعدُها عن الأرض كالأول. والله أعلم. والحمد لله...

Prepisao nepoznati prepisivač 18. ša'bāna 1130/1717. godine (bilješka na kraju djela, fol. 40).

Fol. 31a - 40a; 19-21 redak; tekst 160 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: aẓ-Ẓāhiriyya astr. 205-06.

---

*Pogl. 7306,2.

7313,5 R 5730,5

رسالة في عمل رخامة مسطّحة

RISĀLA FĪ 'AMAL RUḪĀMA MUSAṬṬAḤA

Rasprava na arapskom jeziku o korištenju ravne mramorne ploče radi utvrđivanja vremena. Slična rasprava se navodi u katalogu Osmanlı astronomi (I, 335), čiji je autor Muḥammad ('Abdullah) b. Mu'āḏ, (živio u XI/XVII stoljeću).

Početak (fol. 40b):

الحمد لله رب العالمين...أمّا بعد، فهذه رسالة يذكر فيها عمل رخامة مسطحة لعرض كل بلد. اعلم إذا أردنا ذلك نأخذ رخامة مستوية السطح قائمة الزوايا يكون عرضها مثل ثلثي طولها ونقسم في وسطها بخط مستقيم نسميه خط نصف النهار وهو أوّل الظهر. وليكن ذلك رخامة: ا ب ج د و...

Kraj (fol. 42b):

...وتدير دائرة ثم تقسم الدائرة بنصفين ونخط خطًا فيكون حائط تلك القبلة. والله تعالى أعلم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 40b - 42b. Kroz cijeli tekst su umetnuti crteži kao objašnjenja sadržaja teksta. Pismo *nasta'līq*.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 335.

7314,1 R 5944,1

مقدمة في معرفة استخراج أعمال الليل والنهار من ربع الدائرة المسماة بربع المجيب

MUQADDIMA FĪ MA'RIFA ISTIḪRĀĞ A'MĀL AL-LLAYL WA AN-NAHĀR MIN RUB' AD-DĀ'IRA AL-MUSAMMĀT BI RUB' AL-MUĞAYYAB

يحيى بن محمد بن محمد بن عبد الرحمن الحطاب الرعيني المكي المالكي

Yaḥyā b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṭṭāb
ar-Ru'aynī al-Makkī al-Mālikī, um. 995/1587

Isto kao 7313,1.

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekir (Āmid) 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 9b).

Fol. 3b - 9b (paginirani listovi); 215 x 160; 27 redaka; tekst 165 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutom rozetom na koricama. Nedostaje jedna korica. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1b nalazi se tabela جدول معرفت طالع سال اينده از سال ماضي

7314,2 R 5944,2

رسالة في استخراج الجهات الأربع والقبلة بالربع المجيب

RISĀLA FĪ ISTIḪRĀĞ AL-ĞIHĀT AL-ARBA' WA AL-QIBLA BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

يحيى بن محمد بن محمد بن عبد الرحمن الحطاب الرعيني المكي المالكي
Yaḥyā b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṭṭāb ar-Ru'aynī al-Makkī al-Mālikī, um. 995/1587

Kraće rasprava na arapskom jeziku iz oblasti astronomije o utvrđivanju vremena pomoću sinus-kvadranta (rubtahte). Djelo se sastoji od sedam poglavlja i završetka, a predstavlja, zapravo, kompendij koji je autor napisao na temelju komentara koji je sačinio Abū Zayd 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Aḥmad at-Tāğūrī (um. oko 960/1552) na djelo Sibṭa al-Mārdīnija pod naslovom *Šarḥ ar-Risāla al-fatḥiyya*, koji se u izvorima navodi i pod naslovom *Šarḥ ar-Risāla al-Mārdīniyya fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab* ili *Šarḥ al-Maṭlab fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab*.*

Početak (fol. 10b):

وصلّي على سيّدنا محمد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا. يقول العبد الفقير إلى الله تعالى يحيى بن محمد بن الحطاب... الحمد لله رب العالمين... وبعد، فالغرض في هذه الأوراق بيان ما يتوصل به المبتدئ إلى استخراج الجهات الأربع والقبلة بالربع المجيب ليتوصل به إلى غيرها من الكتب المطولة وبها يهتدي ورتبتها على سبعة أبواب وخاتمة... اختصرت غالب ذلك من شرح الشيخ... عبد الرحمن التاجوري الذي جعله على رسالة الشيخ بدر الدين المارديني...

الباب الأوّل في معرفة سعة المشرق والمغرب (fol. 10b)
الباب الثاني في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له (fol. 11a)
الباب الثالث في معرفة حصة السمت (fol. 11b)
الباب الرابع في تعديل حصة السمت (fol. 11b)
الباب الخامس في معرفة السمت لكلّ ارتفاع (fol. 11b)
الباب السادس في معرفة استخراج سمت القبلة (fol. 12a)
الباب السابع في معرفة استخراج الجهات الأربعة والقبلة (fol. 12b)

Kraj (fol. 14b):

...وإن بعدت عن خط الربع الموازي لخط نصف النهار بقدر انحراف مصر الذي هو تمام سمت القبلة إلى تسعين وذلك ثلاث وخمسون وسدس ووضعت الخيط عليه فطرفه الذي يلي محيط الربع من جهة قوس الارتفاع هو سمت الكعبة بمصر فتنقل إلى ذلك الجهة والله الموفق.

Prepisao vjerovatno isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekir (Āmid) 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 9b).

Fol. 10b - 14b (paginirani listovi); 27 redaka; tekst 165 x 105. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 235; Kaḥḥāla XIII, 226; Iraq Museum Library 185.

*Pogl. Osmanlı astronomi I, 134.

7314,3 R 5944,3

رساله، در بيان علم خطوط اسطرلاب

RISĀLE-I DER BEYĀN 'ILM-I ḪUṬŪṬ-I ASṬRULĀB

Treće poglavlje rasprave na perzijskom jeziku o astrolabu, od nama nepoznatog autora. U drugim izvorima (Pertsch p, 333) se navodi i prvo i drugo poglavlje (maqāla). Treće poglavlje se sastoji od četiri manja poglavlja (bāb).

Početak (fol. 15a):

مقاله سيم رسالة در بيان علم خطوط اسطرلاب وآنچه متعلق است بدوائر مقنطرات وخطوط سمت وساعات ومدارات وديگر چيزها وكيفيت آن تا آن كهى كه مطالعه...و اين رساله متضمن چهار باب است...

باب اول در كشيدن خطوط بر پشت اسطرلاب (fol. 15a)
باب دوم در كشيدن خطوط بر صفايح (fol. 16a)
باب سيم در عمل عنكبوت (fol. 20b)
باب چهارم در بعضي اعمال كه تدبر(؟) همه اسطرلاب باشد مكو بر بعضي باشد (fol. 21b)

Kraj (fol. 22b):

...زلال حكمته غليل الطلاب ويأكثر خطينة عليل الأصحاب أنّه مما يشاء قدير. تمّ في بلدة آمد سنه ١٠٥٧

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekir (Āmid) 1057/1647. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 22b).

Fol. 15a - 22b (paginirani listovi); 21 redak; tekst 150 x 95. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Unutar teksta se nalaze grafički crteži koji se odnose na tekst djela.

Izv.: Pertsch p, 333.

R 5944,4

7314,4

حاشية أبي الفتح على شرح الرسالة العضدية في الآداب للحنفي
ḤAŠIYA ABŪ AL-FATḤ 'ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-ĀDĀB LI AL-ḤANAFĪ

مير أبو الفتح محمد بن أمير السعيدي الأردبيلي

Mīr Abū al-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Ardabīlī,
um. 950/1543

Glosa na komentar rasprave *ar-Risāla al-'Aḍudiyya fī al-ādāb* iz područja disputacije. Osnovno djelo je napisao 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (680/1281 - 756/1355) a komentar Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī (um. oko 900/1494-95).

Početak (fol. 23b):

الحمد لله على إفهام الخطاب والصلوة على رسوله ... فهذه فائدة عجاب بل زائدة لا تدخل في الحساب على الشرح المشهور بين اولي الألباب للرسالة العضدية في الآداب...

Kraj (fol. 41b):

...إعلم أن ما نقله منه في حواشي هذا الشرح لما كانت مضبوطة عليها المحصلون وميزها عن غيرها الطالبون * إن الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون * تم

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekiru u Ḫusrawiyya medresi, početkom mjeseca rabī' al-āḫira 1058/1648. godine (bilješka na kraju djela, fol. 41b).

Fol. 23b - 41b; 21 redak; tekst 150 x 95. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ:Ḫ. I, 43; Ahlwardt IV, 5298; Köprülü III, 552/2; Fajić V, 3432/4.

7314,5

R 5944,5

الرسالة في بيان الحاصل بالمصدر
AR-RISĀLA FĪ BAYĀN AL-ḤĀṢIL BI AL-MAṢDAR

محمد أمين بن محمود البخاري أمير پادشاه

Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh, um. 987/1579.

Kraće djelo iz arapske stilistike koje se prema nekim izvorima svrstava, ipak, u gramatička djela.

Početak (fol. 42a):

سبحان من حصل بمصدر تكوينه الأفعال والآثار وظهر بتأثير قدرته الأكوان في الأطوار والسلام على نبيه المختار وعلى آله وصحبه الأخيار. وبعد، فهذه **رسالة في بيان الحاصل بالمصدر** التي هو من مطارح الأنظار فقال الفاضل المشهور حسن چلبي في حاشية المطول عن بعض الأفاضل عند قول المحقق التفتازاني في تفسير التعقيد ...

Kraj (fol. 44a):

... والحاصل بالمصدر الذي هو الأثر لأنه لم يتعدّ إلى المفعول ويستعمل مجازاً في الفاعل والله أعلم.

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekiru u Ḫusrawiyya medresi početkom mjeseca rabī' al-āḫira 1058/1648. godine (bilješka na kraju prethodnog djela, fol. 41b).

Fol. 42a - 44a: 21 redak; tekst 150 x 95. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6887; Köprülü I, 1582/8 i II, 352/1; Kıbrıs 709; Fajić VI, 4192,3.

7314,6

R 5944,6

(رسالة في تقسيم العلوم)
(RISĀLA FĪ TAQSĪM AL-'ULŪM)

Traktat o podjeli nauka na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 44a):

إعلم أن العلم الذي قسّموه إلى التصور والتصديق عرّفه بعضهم بالصورة الحاصلة من الشيئ عند الذات المجرّدة يقال للأشيا، في الخارج أعيان وفي العقل صور...

Kraj ovdje (fol. 45b):

...والتعقل بالذات ويختلان بالإعتبار إذ لا بد من التفات النفس حتى...

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl u gradu Dijarbekiru u Ḫusrawiyya medresi 1058/1648. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 41b).

Fol. 44a - 45b: 21 redak; tekst 150 x 95. Pismo *ta'līq*. Kustode. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom.

R 5944,7

7314,7

شرح الرسالة الحنفية العضدية في الآداب
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤANAFIYYA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-ĀDĀB

محمد شمس الدين الحنفي التبريزي
Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī,
um. oko 900/1494-95

Komentar rasprave *ar-Risāla al-ʻAḍudiyya fī al-ādāb* iz područja disputacije. Osnovno djelo je napisao ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī (680/1281 - 756/1355).

Početak (fol. 46b):

لك الحمد جعل الله تعالي مخاطبا تنبيها علي القرب ولأن اللائق بحال الحامد أن يلاحظ المحدود أولاً حاضراً وشاهداً...

Kraj (fol. 52b):

...فإن وجدته حقًا فاتبعه وإلاّ فاصلحه فإن الله لا يضيع أجر المحسنين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 46b - 52b; 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 43; Ahlwardt IV, 5296; Köprülü III, 551/6 i 552/1; Fajić V, 3432/6.

R 5944,8

7314,8

حاشية على شرح الرسالة الحنفية العضدية في الآداب
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤANAFIYYA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-ĀDĀB

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī, 740/1339 - 816/1413

Glosa ili kraći komentar na arapskom jeziku na raspravu *ar-Risāla al-ʻAḍudiyya fī al-ādāb* iz područja disputacije.

Početak (fol. 52b):

قوله فالدليل أي فيطلب منك الدليل على تلك الدعوى وذلك الدليل مركبة من مقدّمتين كما بيّن في المنطق في بيان أشكاله...

Kraj (fol. 53b):

...ثم مانع الدليل والناقض والمعارض والسائل مانع أولاً ثم مدعى التخلف (ثم مدعى) الخلاف.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52b - 53b: 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 41; Ahlwardt IV, 5295; GAL GII, 208; Köprülü III, 551/5; Jahić V, 3778,3.

7314,9

R 5944,9

الرسالة الغائية
AR-RISĀLA AL-ĠĀ'IYYA

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī, 740/1339 - 816/1413

Filozofska rasprava na arapskom jeziku. U našim rukopisima ova se rasprava navodi pod različitim naslovima رسالة الغاية والغرض (Risāla al-ġāya wa al-ġarḍ) ili رسالة في تحقيق الأفعال (Risāla fī taḥqiq al-afʻāl), ali se svaki put spominje as-Sayyid aš-Šarīf kao njen autor. Drugi nama dostupni izvor ne spominju ovu raspravu.

Početak (fol. 54a):

إذا ترتب على فعل أثر فذلك الأثر من حيث أنه نتيجة لذلك الفعل يسمى فائدة له ومن حيث أنه على طرف الفعل ونهايته يسمى غايته له...

Kraj (fol. 54a):

...على مقتضى قولهم كلموا الناس على قدر عقولهم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 54a - 54a: 17 redaka + margine; tekst 145 x 75. Pismo *nasta'līq*.

Izv.: Dobrača I, 659/11; Fajić V, 3457/2.

7314,10 R 5944,10

رسالة في تحقيق نفس الأمر

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ NAFS AL-AMR

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad
b. ʻAlī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Filozofska rasprava na arapskom jeziku o suštini stvari i njihovom vanjskom izgledu.

Početak (fol. 54b):

إعلم أن تحقق الأشياء فرض عقلي وهو ما لا يكون إلاّ في القوى الدراكة أو حقيقي وهو ما يكون خارج القوى الدراكة سواء وجد الفرض العقلي أو لم يوجد...

Kraj (fol. 54b):

...والدقائق بالحقيقة عرفان العلوم العقلية بدون معرفته كالتعذر فحصل بما كتبنا تحقيق نفس الأمر والفرق بينه وبين الخارج والذهن.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 54b - 54b: 17 redaka + margine; tekst 145 x 75. Pismo *nastaʻlīq*.

Izv.: GAL GII, 216; Dobrača I, 659/10.

7314,11 R 5944,11

الرسالة الحرفية

AR-RISĀLA AL-ḤARFIYYA

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad
b. ʻAlī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Gramatička rasprava na arapskom jeziku o sintaksičkim odnosima među riječima u rečenici. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 55a):

إعلم أن نسبة البصيرة إلى مدركاتها كنسبة البصر إلى المحسوسات وأنت إذا نظرت في المرآت وشاهدت صورة فيها فلك هناك حالتان...

Kraj (fol. 55b):

...فإن قلت ما ذكرته من أن مجموع الفعل وفاعله لا يصلح أن يكون محكوماً به ينافي ما ذكره النحاة من أن المسند في قولك زيد قام...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52a - 52b: 17 redaka + margine; tekst 145 x 75. Pismo *nastaʻlīq*

Izv.: GAL GII, 216 i SII, 306; TÜYATOK III/07, 2265:

7314,12 R 5944,12

شرح الملخّص في الهيئة

ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAYʼA

موسى بن محمد بن محمود قاضي زاده الرومي
Mūsā b. Muḥammad b. Maḥmūd Qāḍī-zāde ar-Rūmī, um. 815/1412

Isto kao 7293.

Prepisao Muḥammad b. Ismāʻīl u gradu Dijarbekiru u Ḫusrawiyya medresi 1058/1648. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 38b).

Fol. 56b - 122b: 21 redak; tekst 155 x 85. Pismo *taʻlīq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Grafički primjeri iscrtani crvenom i crnom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na kraju djela se nalazi izreka koja se pripisuje autoru ovoga komentara:

الشارح: سئلت عن تاريخه فقلت لهم وارّخوا بحساب الأبجد

Na fol. 123b nalazi se početak djela *Šarḥ at-taǧrīd al-ǧadīd*, koje je napisao ʻAlāʼuddīn ʻAlī b. Muḥammad al-Qūšğī (um. 879/1474). Na istoj stranici i fol. 124a se nalazi i veća biografija ovoga autora.

7315,1 R 2551,1

رسالة في شرح الدائرة الهندية

RISĀLA FĪ ŠARḤ AD-DĀʼIRA AL-HINDIYYA

حسين بن حسن الحسيني الخلخالي
Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫāli, um. 1014/1605

Rasprava na arapskom jeziku o spravi za utvrđivanje vremena, poznatoj kao "ad-dāʼira al-hindiyya" (indijski kompas), i njenoj upotrebi koja se spominje u djelu *Šarḥ al-Wiqāya*, koje je napisao poznati hanefijski pravnik Ṣadru aš-Šarī'a. Autor je djelo dovršio početkom mjeseca ša'bāna 1006/1598. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 70a).*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلاة على نبيّه محمد سيّد الأوّلين والآخرين وعلى آله وأصاحبه أجمعين. أمّا بعد، فيقول الفقير إلى الله تعالى حسين الحسين الخلخلي لمّا كان أشرف الطاعات بعد الإيمان هو الصلاة، أمر الله بها وعيّن وقتها وقال عزّ من قائل * أقم الصلاة لدلوك الشمس إلى غسق الليل وقرآن الفجر*... واعتمد عليه المجتهدون، رضي الله عنهم، ما هو المذكور في شرح الوقاية للمولى العلامة... التمس منّي الإخوان الظانون أن لي نصيبًا من تلك الأفنان أن أكتب له شرحًا تبصرة لهم ولسائر الخلان...

Kraj (fol. 10a):

...و تكون السنة الشمسيّة هناك يومًا وليلة إذ لا يتغيّر في هذه المواضع شيئ من المشرق والمغرب والجنوب والشمال.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 10a; 200 x 145; 17 redaka, tekst 145 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela i grafički primjeri ispisani crvenom i crnom tintom.

Na fol. 77b bilješka da je rukopis uvakufio Ṣāliḥ b. Yūsuf, učitelj u Džindića mahali (جنديك محلسي).

Izv.: A. M. I, 321; GAL GII, 413 i SII, 591; Ahlwardt V,5701; Ẓāhiriyya astr. 203; Iraq Museum Library 266; Osmanlı astronomi I, 247.

---

*Isto kao 7279,3.

7315,2 R 2551,2

إصلاح رسالة المجيب المسماة بالفتحية

IṢLĀḤ RISĀLA AL-MUĞAYYAB AL-MUSAMMĀT BI AL-FATḤIYYA

عبد الوهّاب قوللي زاده

'Abdulwahhāb Qawalalī-zāde, um. 1010/1602

Raspravu pod naslovom *ar-Risāla al-Fatḥiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya* iz astronomije na arapskom jeziku napisao je Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506). U djelu se govori o mjerenju položaja određenog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta). Komentar na ovu raspravu uz neke korekcije sačinio je gore navedeni turski astronom, matematičar i geometar 'Abdulwahhāb Qawalalī-zāde, um. 1010/1602. godine kao kadija u Medini (az-Ẓāhiriyya astr. 157). Drugi izvor (Osmanlı astronomi II, 528) navodi da je ovaj komentar napisao Muḥammad b. Aḥmad al-Gümülcinawī (um. 1203/1788), dok na drugome mjestu (II, 843-44), isto kao i *Iraq Museum Library* (348), navodi ovaj komentar kao djelo od nepoznatog autora.

Početak (fol. 11b):

أحمدك يا من طلع عباده على أوقات العبادات وأصلي على رسولك محمد المرشد إلى سمت السعادة وعلى آله وأصحابه... وبعد، فلما كان الربع المجيّب أنفع الآلات التي يتوسل بها إلى معرفة سمت القبلة والأوقات وكانت من رسائله المقبولة الرسالة الماردينيّة. إذ فيها أسهل طرق كل عمل يتعلق بالأمور الدينيّة لكن وقع في مواضع منها خللٌ كثيرٌ أردت إصلاحها فسلكت مسلك التغيير وزدت ما يتعلّق بالمحسنات بعد إتمام الزمور اللازمة وجعلت الترتيب على مقدمة وعشرين بابًا وخاتمة...

Kraj (fol. 29b):

... كما سبق ثم تضع المري على تقاطع الخيط معها أي مع تلك القوس الثانية فيكون المري على قدر جيب ذلك التمام. والحمد لله على الإختتام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 11b - 29b; 19 redaka, tekst 150 x 65. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: az-Ẓāhiriyya astr, 157; Iraq Museum Library 348; Osmanlı astronomi II, 528 i 843-44.

7315,3 R 2551,3

رسالة في العمل بالربع المجيب

RISALA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

(الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية)

(AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĞAYBIYYA)

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7306,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 30b - 36a; 17 redaka, tekst 135 x 65. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7315,4 R 2551,4

هداية العامل بالربع الكامل

HIDĀYA AL-'ĀMIL BI AR-RUB' AL-KĀMIL

بدر الدين أبو عبد الله محمد بن محمد سبط المارديني

Badruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506)

Isto kao 7294,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 38b - 51a; 17 redaka, tekst 135 x 65. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7315,5 R 2551,5

خلاصة الحساب

ḤULĀṢĀ AL-ḤISĀB

بهاء الدين محمد بن حسين الحارثي العاملي

Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, um. 1031/1622

Isto kao 7276,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52b - 77b; 17 redaka, tekst 135 x 65. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7316 R 3385

كيفية استخراج التقويم

KAYFIYYA ISTIḪRĀĞ AT-TAQWĪM

محمود بن أحمد الأوفى الحجازي

Maḥmūd b. Aḥmad al-Awfā al-Ḥiğāzī, um. 1045/1635

Rasprava na arapskom jeziku o pravljenju kalendara (takvima). Djelo je urađeno na temelju metodologije djela *Zīğ Ulug-Bay*. Sastoji se od uvoda (muqaddima) i jednog posebnog dijela (maqāla). Uvod je podijeljen na tri poglavlja koja se dijele na manje odjeljke a drugi dio na trinaest poglavlja od kojih se neka, također, dijele na manje odjeljke. Unutar djela se nalazi više raznih tabela. Osim izrade kalendara u djelu se posebno govori o raznim kalendarima kao što su: hidžretski, bizantijski, iranski, koptski i drugi.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل في السماء بروجًا، وجعل فيها سراجًا وقمرًا منيرًا... وبعد، فيقول الفقير إلى الله الكافي محمود بن أحمد الأوفى قد سألني بعض إخواني أن أشرح كيفيّة استخراج التقويم وأضرب لهم مثلاً... ورتّبته على مقدّمة ومقالة. أمّا المقدّمة ففيها أبحاث.

البحث الأول في حساب الجمل (fol. 1a)

البحث الثاني في شرح التواريخ المشهورة (fol. 6a)

البحث الثالث فيما يتعلق بأوقات الطالع (fol. 12a)

المقالة في حركات الكوكب ومواضعها من فلك البروج في الطول والعرض وتوابعها (fol. 13b)

المبحث الأول في الشمس (fol. 13b)

المبحث الثاني في القمر والرأس (fol. 18a)

المبحث الثالث في الكواكب المتحيّرة (fol. 20a)

المبحث الرابع في في عروض المتحيّرة والقمر (fol. 22a)

المبحث الخامس في معرفة النيرين عن مركز العالم (fol. 22b)

المبحث السادس في نطاقات الكواكب ومقاماتها (fol. 22b)

المبحث السابع في معرفة تعديل النهار وقوس النهار وساعات النهار (fol. 23a)

المبحث الثامن في أوقات الاتصالات للكواكب (fol. 24a)

المبحث التاسع في معرفة الخسوف (fol. 26b)

المبحث العاشر في معرفة الكسوف (fol. 27b)

المبحث الحادي عشر في معرفة رؤية الهلال وظهور الكواكب وخفائها (fol. 29a)

المبحث الثاني عشر في معرفة ظهور المنازل المسمى بطلوع المنازل ومعرفة حدود منازل القمر (fol. 30a)

المبحث الثالث عشر في معرفة الطالع من الساعات وتسوية البيوت (fol. 30b)

Kraj (fol. 32a):

...وباقي المراكز على نظائر هذه بالدرجة والدقيقة.

Prepisao nepoznati prepisivač 22. šawwāla 1150/1738. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

Fol. 32; 220 x 170; 25 redaka; tekst 160 x 95. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt V, 5778; GAL SII, 483; Osmanlı astronomi I, 277; Kaḥḥāla XII, 144; Iraq Museum Library 513; Tirana 271.

7317,1 R 5624,1

الفتوحات الوهبية

AL-FUTŪḤĀT AL-WAHABIYYA

علي بن عبد القادر النبتيتي

'Alī b. 'Abdulqādir an-Nabtītī, um. 1061/1650

Raspravu pod naslovom الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية (ar-Risāla al-Fatḥiyya fī al-a'māl al-ǧaybiyya) iz astronomije na arapskom jeziku u kojoj se govori o mjerenju visine (ugla) planeta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta), napisao je Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506). Komentar na ovo djelo napisao je gore navedeni 'Alī b. 'Abdulqādir an-Nabtītī (um. 1061/1650. godine), muvekkit džamije al-Azhar u Kairu. Osnovno djelo se sastoji od uvoda i dvadeset poglavlja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق السموات والأرض وجعل الظلمات والنور... وبعد، فيقول... علي بن عبد القادر النبتيتي الحنفي الموقت بالجامع الأزهر... هذه ألفاظ جمعتها على الرسالة المنسوبة للشيخ العلامة بدر الدين الماريدني... وسمّيتها **الفتوحات الوهبيّة** بشرح الرسالة الفتحيّة... قال المؤلف، رحمه الله تعالى، **بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله ربّ العالمين**... وأقول ابتدأ الشيخ هذه الرسالة ببسم الله الرحمن الرحيم ثم بحمد لله تعالى...

Kraj (fol. 27b):

...الوقت الذي يتأخر عن وقت توسطه بقد نصف قوسه وهو وقت غروبه والغارب في ذلك الوقت هو درجة غروبه والله سبحانه وتعالى أعلم...

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ǵisrī al-Lāziqānī(?) (al-Lāḏiqānī) 12. 1277/1861. godine na traženje Muḥammada Ṣāliḥ-efendije Ṣūfī-zādea (bilješka u kolofonu djela, fol. 27b).

Fol. 1b - 27b; 220 x 155; 25 redaka; 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi slobodni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pisno *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl II, 176; Ahlwardt V, 5822; GAL GII, 168/8; Bratislava 297; aẓ-Ẓāhiriyya astr, 214; as-Sāmarā'ī 322; Osmanlı astronomi I, 286.

7317,2 R 5624,2

التحفة السنية نظم الرسالة الفتحية

AT-TUḤFA AS-SANIYYA NAẒM AR-RISĀLA AL-FATḤIYYA

شهاب الدين أبو عبد الرحمن أحمد بن قاسم شنون الحجّار

Šihābuddīn Abū 'Abdurraḥmān Aḥmad b. Qāsim Šanūn al-Ḥaǧǧār,
um. 1278/1861

Prepjev djela *ar-Risāla al-Fatḥiyya* iz astronomije, na arapskom jeziku, koje je napisao Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī (826/1423 - 912/1506).

Početak (fol. 28a):

الحمد لله على الحالات   مقدر الأوقات والساعات...
وبعد ذي أرجوزة وجيزة   فريدة نافعة عزيزة
سمّيتها **بالتحفة السنيّة**   ضمّنتها الرسالة الفتحيّة...

Kraj (fol. 31b):

...وقت توسط وفضل الدائر   في الجمع والطرح هنا فدائر
بعكس ما قبل فكن منبهًا   من ارتفاعه إلى طلوعها
والحمد لله على التمام   وأفضل الصلاة والسلام
على خاتم الرسل الكرام   والآل مع أصحابه الأعلام

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ǵisrī al-Lāziqānī(?) (al-Lāḏiqānī). 15. 1277/1861. godine na traženje Muḥammada Ṣāliḥ-efendije Ṣūfī-zādea (bilješka u kolofonu djela, fol. 31b).

Fol. 28a - 31b; 25 redaka; 155 x 75. Pisno *nasḫī*. Tekst u stihu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Kaḥḥāla II, 48; Osmanlı astronomi II, 603.

7318 R 3269

مجمع القواعد
MAĞMA' AL-QAWĀ'ID

درويش محمد بن محمد الحسيب المولوي
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥasīb al-Mawlawī,
um. 1121/1709

Djelo iz astronomije na arapskom jeziku. Sastoji se od uvoda i dvadeset šest poglavlja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي زيّن سماء الدنيا بالنجوم الزاهرات وجعلها أمارات لمعرفة الأوقات... وبعد، فيقول العبد الفقير محمد بن محمد المولوي الحنفي... لما كان علم الربع في ذاته علمًا شريفًا... بعثني صدق الهمّة إلى أن أجمع أوراقًا على أحسن الصورة بحسب ما فتح الله به علي... فجمعتها من الرسائل الموجودة في هذا الباب ورتّبتها على مقدمة وعدة أبواب وسمّيتها **بمجمع القواعد**...

Kraj (fol. 20b):

...وفي موضع نقطة المشرق ونقطة المغرب وعدّ مقدار فضل الطولين من كل واحد من نقطتي الشمال والجنوب نحو المشرق ومقدار فضل العرضين من كل واحد من نقطتي المشرق والمغرب نحو الشمال. وتمّ العمل أيضًا كذلك على هذا الشكل والهيكل.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20; 235 x 170; 21 redak, tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Grafički primjeri iscrtani crvenom a riječi ispisane crnom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 371.

7319 R 3276

رسالة في ذات الكرسي
RISĀLA FĪ ḎĀT AL-KURSĪ

محمد بن علي الحميدي
Muḥammad b. 'Alī al-Ḥamīdī, um. 1179/1765

Rasprava o spravi za posmatranje zvijezda, na arapskom jeziku, koja se sastoji od uvoda i osamnaest poglavlja.

Početak (fol. 1b):

نحمدك يا من يدوّر الفلك الدوار ويكوّر الليل على النهار ونصلّي على من هو لخلق الأفلاك مدار ولكرسي السعادة معدل النهار... وبعد، فيقول أفقر الخلق... محمد بن الشيخ علي الحميدي: لما كانت ذات الكرسي من الآلات الرصدية كثيرة المحصول... رتّبت فيها رسالة على مقدّمة وثمانية عشر بابًا. **المقدمة** الكرة ويقال لها ذات الكرسي أيضًا هي آلة رصديّة حاوية..

Kraj (fol. 9a):

...هذا آخر ما أوردناه في تاريخ لو زيد ثلث ثلاث دور عليه لكان ربع المجموع مع خمس ربعه دوراً أو في تاريخ لو قسمت على قسمين واسقطت من ربع أقلّهما خمسة وضربت هذا الباقي في جذر الآخر لكان الحاصل مع الباقي دوراً لكان الباقي مع مضروب جذر الآخر في عشرة دور.

Prepisao Muḥammad al-Busnawī 28. muḥarrama 1194/1780. godine u Istanbulu u medresi Zakariyyā' Ṯānī (bilješka na kraju djela, fol. 9a).

حرّر ٢٨ محرّم ١١٩٤ في مدرسة زكريا، ثاني في القسطنطنية على يد محمد البسنوي.

Fol. 9; 220 x 175; 21 redak; tekst 170 x 95. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 9b hronogram u stihu na turskom jeziku o nekom šejhu, naqīb al-ašrāfu, sayyid Ibrāhīm-efendiji.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 559; GAL GII, 359, SII, 487; I. A. M. III, 64; Bratislava 306; Köprülü III, 340/1; Iraq Museum Library 197; Osmanlı astronomi II, 450.

7320 R 2926

رسالة في ذات الكرسي
RISĀLA FĪ ḎĀT AL-KURSĪ

محمد بن علي الحميدي
Muḥammad b. 'Alī al-Ḥamīdī, um. 1179/1765

Isto kao 7319.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 14; 180 x 125; 17 redaka; tekst 125 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7321,1 R 8618,1

رسالة في معرفة العمل بالربع المقنطر

RISĀLA FĪ MA'RIFA AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUQANṬAR

أحمد النائلي بن مصطفى بن خليل بن عبد الكريم آقحصار كيوه وي
Aḥmad an-Nā'ilī b. Muṣṭafā b. Ḫalīl b. 'Abdulkarīm
Āqḥiṣār Gaywawī, um. poslije 1250/1834

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi kvadranta s paralelnim krugovima za određivanje namaskih vremena, pravca kible i utvrđivanje vremena uopće. Djelo je podijeljeno na uvod i devet poglavlja. Na kraju djela nalazi se bilješka iz čije se brojčane vrijednosti slova razumije vrijeme nastanka ovoga djela.

Početak (fol. 1b):

أحسن الكلام حمد من قدر الليالي والأيام على ألطف وفاق وأحسن نظام... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالربع العريف بالمقنطرة... ورتّبتها على مقدمة وتسعة أبواب. المقدمة في تسمية الرسوم والمركز هو الثقب الذي فيه الخيط، قوس الارتفاع هي القوس المحيطة بالربع المقسوم...

Kraj (fol. 7a):

...وإن أردت فاستخرج ساعة ذلك الارتفاع بما تقدم فإذا توجهت إلى الشمس إلى المقياس على ظلّه هند تمام تلك الساعة قد توجهت إلى القبلة، والله أعلم، وليكن هذا آخر الكلام والحمد لله على الاختتام... قد تم تبييضها بحمده تعالى وحسن توفيقه على جامعها وكاتبها الفقير... **أحمد النائلي** ابن مصطفى ابن خليل بن عبد الكريم آقحصار كيوه وي عليهم رحمة الله الملك العزيز القوي ليلة الثلثاء يوم **كجا** من شهر **با** لسنة **غرامخ** من هجرة من سنة التشريف **سبح** في التبليغ والرسالة **كج** في مكة المكرمة **يج** وفي المدينة المنورة **زج** عليه وعلى آله صلوة الله تعالى...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 7a; 180 x 125; 17 redaka; tekst 135 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Ṣāliḥ Puškār (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Bratislava 303; Iraq Museum Library 259; Osmanlı astronomi II, 573; Fajić V, 3485/9; Kıbrıs 996.

7321,2 R 8618,2

النائلية في الأعمال الجيبية

AN-NĀ'ILIYYA FĪ AL-A'MĀL AL-ĠAYBIYYA

أحمد النائلي بن مصطفى بن خليل بن عبد الكريم آقحصار كيوه وي
Aḥmad an-Nā'ilī b. Muṣṭafā b. Ḫalīl b. 'Abdulkarīm
Āqḥiṣār Gaywawī, um. poslije 1250/1834

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi *muqanṭārata* (مقنطرات), odnosno krugova dodatih kvadrantu i kvadranta u cilju utvrđivanja vremena. Moguće je da između desete i jedanaeste folije nedostaje jedna ili više folija teksta. Na kraju djela nalazi se bilješka iz čije se brojčane vrijednosti slova razumije vrijeme nastanka ovoga djela.

Početak (fol. 7b):

أحسن ما يفتح به الكلام حمد الله الملك العزيز العلام الذي جعل الشمس ضياءً والقمر نوراً... وبعد، فهذا جزء مرتب في العمل بالربع المجيب... وكسر على مقدمة وتسعة أبواب المقدمة في تسمية الرسوم المركز هو الثقب الذي فيه الخيط...

Kraj (fol. 10b-11a):

...وبين طلوع الشمس أسقطها من قوس الليل يبقى وقت طلوع الفجر أسقطها منه د(٤) درجةً للتمكين يبقى وقت الإمساك بلا ارتياب. (fol. 11a) والله أعلم بالصواب... وليكن هذه آخر الكلام. والحمد لله... قد كان الختام... على يد جامعه العبد... أحمد النائلي بن مصطفى بن خليل بن عبد الكريم... آقحصار كيوه وي عليهم رحمة الله الملك العزيز القوي ضحوة الأربعاء يوم **با** من شهر **با** لسنة **غرامخ** من هجرة من سنة التشريف **سبح** في التبليغ والرسالة **كج** في مكة المكرمة **يج** وفي المدينة المنورة **زج** عليه وآله صلوة الله تعالى...

Ispod teksta ispisana još i brojčana vrijednost arapskog alfabeta.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 7b - 11a; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 11b-13 odlomci iz drugih djela i bilješke na turskom jeziku iz područja astronomije.

Izv.: Osmanlı astronomi II, 572.

7321,3 R 8618,3

سهلة الحصول في الميقات وسمت القبلة
SAHLA AL-ḤUṢŪL FĪ AL-MĪQĀT WA SAMT AL-QIBLA

إسماعيل ثنائي بن عثمان القره اغاجي
Ismā'īl Ṯanā'ī b. 'Uṯmān al-Qara'Aġaği, um. ?

Rasprava na turskom jeziku o upotrebi kvadranta (rubtahta, odnosno rub' al-mukantarāt) u cilju određivanja vremena namaza, posta i pravca kible. Djelo se sastoji od sedam poglavlja.

Početak (fol. 14a):

حمد بى پايان اول ذات پاك الوهيت سما كته اولسونكه وجود بني آدم جوهر عقلله تزين وممتانه وضياء افتاب... وبعد، بو بنده، أحقر اسماعيل ثنائي بن عثمان القره اغاجي على وجه الإجمال وسهلة الحصول اولرق بو رساله، ترتيب وهركسه نفعي شامل اولسون ايچون تركچه تنسيب كوربله رك بر مقدمه ويدي باب وبر خاتمه ايله قوه دن فعله اتيان ايلدي، مقدمه في أسماء الرسومات...

مقدمه في أسماء الرسومات (fol. 14a)
باب اولّ درجهء شمس واوزرينه مرى لي علامت بيانده در (fol. 15a)
باب ثاني نصف فضله وارتفاع المه سى بيانده در (fol. 15b)
باب ثالث ميل وغايت بيانده در (fol. 16a)
باب رابع عرض بلد بيانده در (fol. 16b)
باب خامس ساعات زمانيه بيانده در (fol. 16b)
باب سادس ظلّ ايله ارتفاع وعكسي بيانده در (fol. 17a)
باب سابع أوقات صلوة وإمساك وسمت قبله بيانده در (fol. 17b)

Kraj (fol. 19b):

...قوس ارتفاعدن قچ درجه قطع ايله سه ينه قائما اولرق أرض مستويده اولدرجه قدر نشان الوب تحت قدم ايله نشان اراسي قچ ذراع نهرك عرضي اولقدر ذراع اولور، والله أعلم. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 14a - 19b; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7321,4 R 8618,4

عروض الأندلسي
'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

أبو عبد الله محمد بن حسين أبو الجيش الأندلسي الأنصاري
Abū 'Abdullah Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ġayš
al-Andalusī al-Anṣārī, um. 626/1229

Kraće djelo iz arapske metrike.

Početak (fol. 26b):

أحمد لله وأتوكل عليه... قال الفقير إلى الله الغني عزّ وجلّ أبو عبد الله محمد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي أمّا بعد، فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع وثلاثين...

Kraj (fol. 30a):

...شأنه أنه منجز وعده فارج للكرب

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 26b - 30a; 13 redaka; tekst 140 x 80. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ahlwardt VI, 7141; Köprülü II, 341/2; TÜYATOK V/07. 3460-3463; Dobrača I, 241; Bratislava, 354; Jahić, 4182,5 i 4811,2.

7321,5 R 8618,5

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

أحمد رشيد بن عبد الله بن أمين الفتوى عثمان
Aḥmad Rašīd b. 'Abdullah b. amīn al-fatwā 'Uṯmān,
živio u doba sultana Selim-hāna III (1788-1807)

Komentar djela *al-Binā'* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol. 33b):

حمداً لمن أسّس بناء العلوم على أبواب التصريف وقدّس فناء الفهوم بتحويل أوزانها عن التحريف ... أمّا بعد، فيقول العبد المفتقر إلى عفو ربه المقتدر السيد أحمد رشيد بن عبد الله بن المرحوم أمين الفتوى عثمان غفر الله لهم ...الرسالة المسماة بالبناء ورأيت لمعاشر المبتدئين ...

أردت أن أعينه ببعض ما يتعلق به من الفوائد كاشفًا ما يتعلق منه بسانحات الفرائد منتحلاً من تأليفات العلماء، وتصنيفات الفضلاء، ...

Kraj (fol. 85a):

...صحيحست ومثالست ومضاعف ولفيف وناقص ومهموز وأجوف

و لا يلزم رعاية الترتيب ليكون نظم البيت على السلامة وهو إما خبر مبتدأ محذوف أي هو وإما بدل الكل من هذا البيت، هذا أخرى ما جرى عليه القلم. والحمد لله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 33b - 85a; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Dobrača II, 1784; Jahić VIII, 4803.

7321,6 R 8618,6

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

برهان الدين الزرنوجي

Burhānuddīn az-Zarnūǧī, um. poslije 593/1197

Djelo iz pedagogije i ahlaka (islamske etike) o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika.

Početak (fol. 88b):

الحمد لله الذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم... وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاب العلم في زماننا ... أردت وأحببت أن أبين لهم طريق التعليم...

Kraj (fol. 114b):

... بالآثار الواردة في الطب الذي جمعها الشيخ أبو العباس المستغفري في كتابه المسمى بطب رسول الله عليه السلام يجده من يطلبه .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 88b - 114b; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Köprülü III, 31/2; Dobrača I, str. 124; TÜYATOK III/07, 2426; Jahić VI, 3797,2.

7321,7 R 8618,7

(رسالة في تحقيق أقسام القياس)

(RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AQSĀM AL-QIYĀS)

Rasprava iz logike na arapskom jeziku u kojoj autor govori o vrstama analogije. Naslov izvučen iz uvoda rasprave.

Početak (fol. 118b):

الحمد لله رب العالمين... أمّا بعد، فهذه **رسالة في تحقيق أقسام القياس** وطريق تصويرها من التصور كلّها. اعلم أن القياس أقوال يلزمه لذاته قول آخر وهو اقتراني واستثنائي...

Kraj (fol. 127a):

...الرابعة عشر بعض غني بخيل زيد وكل من ينفق الفقراء ليس ببخيل فزيد غني لا ينفق فتأمل. فصل في الأبيات المشتملة على ضروب الأشكال وشروطها... (fol. 127b) قوله ضربلر: الألف إشارة إلى الموجبة الكلية والباء السالبة الكلية والجيم إلى الموجبة الجزئية والدال إلى السالبة الجزئية.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 118b - 114b; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Na fol. 128a-b ispisani primjeri analoških oblika.

7321,8 R 8618,8

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol. 130b):

قال الشيخ الإمام العالم جمال الدين ابن هشام نفع الله المسلمين ببركته، هذه فوائد جليلة في قواعد الإعراب يقتفي متأملها جادة الصواب... وسميتها **بالإعراب عن قواعد الإعراب ...**

Kraj (fol. 145b):

... ولا تعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدمين يسمون الزايد صلة وبعضهم يسمّيه مؤكداً وفي هذا القدر كفاية لمن تأمله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 130b - 145b; 13-21 redak; tekst 140 x 85. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124 ; Ahlwardt VI, 6705; Jahić VI, 3723,2.

7321,9 R 8618,9

(رسالة في إزالة صعاب في ايساغوجي)

(RISĀLA FĪ IZĀLA ṢI'ĀB FĪ ĪSĀĠŪĠĪ)

Komentar na arapskom jeziku teških mjesta u djelu *Īsāġūġī* iz logike od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 146b):

بسم من ثبت العناد بين الكفر والايمان صدقًا وكذبًا بين العلم والجهل جمعًا... أقول أنه لما كنت أعلم متن ايساغوجي للمبتدئين أردت إزالة صعاب القضية المنفصلة...

Kraj (fol. 148b):

...أن يكون كلاً منهما صادقين أو كاذبين بالعلم تفوق على الرجال وإن لم تقدم عليك الأزمنة والرجال. اللهم حصّل أمالنا وأمال المسلمين واجعل آخر كلامنا أشهد الخ في أولها في الجنان الجنات. تم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 146b - 148b; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nashī*. Kustode.

Na fol. 151b-154a nalazi se više fetvi na turskom jeziku.

7321,10 R 8618,10

رسالة في فن آداب البحث والمناظرة

RISĀLA FĪ FANN ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

عصام الدين أبو الخير أحمد بن مصطفى طاشكوبري زاده

'Iṣāmuddīn Abū al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde, 901/1495 - 968/1560

Rasprava na arapskom jeziku iz područja disputacije.

Početak (fol. 158b):

احمدك اللهم يا مجيب كل سائل... وبعد، فهذه رسالة لخّصتها في علم الآداب...

Kraj (fol. 159b):

...غاية ما يراد في هذا الباب ومن الله التوفيق وإلهام الصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 158b - 159b; 17 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ahlwardt, 5323; Dobrača II, 884/5; Köprülü III, 332/11; TÜYATOK III/07, 2155-2158; Zürich, 276; Fajić V, 3314/14.

7321,11 R 8618,11

الرسالة العضدية في الوضع

AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

'Aḍududdīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Īǵī, um.756/1355

Kraća rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 160b):

هذه فائدة تشتمل على مقدمة (وتنبيه) وتقسيم وخاتمة، المقدمة اللفظ قد يوضع لشخص بعينه...

Kraj (fol. 161b):

... الثاني عشر لا يريبك تعاود الألفاظ بعضها مكان بعض إذ المعتبر لوضع.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 160b - 161b; 17 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Dobrača I, str. 237; Köprülü I, 1414/4; GAL S II, 288; Jahić VI, 3745,4.

7321,12 R 8618,12

خلاصة الأفكار

ḪULĀṢĀ AL-AFKĀR

Rasprava na arapskom jeziku iz oblasti nauke o pojmovima od nama nepoznatog autora. Sastoji se od uvoda, dva poglavlja i dodatka. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.

Početak (fol. 162b):

الحمد لله الذي هو بديع السموات كاللؤلؤ والمرجان ... وبعد، فهذه فوائد لطيفة لخصتها من حواشي كثيرة وشروح وفيرة ومتون عديدة ورتبتها على مقدمة ومقصدين وتزييل... وسميتها **بخلاصة الأفكار**...

Kraj (fol. 165a):

...وأمر لا يساعده عقل ونقل وأدلة الطرفين مذكورة في المطوّلات الخفيفة بالقبول لكن لا يتحمّل بذكرها هذه الرسالة المختصّة المعبّدة(؟) المرغوبة. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 162b - 165a; 17 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Dobrača II, 844/4; Fajić V, 3517/1.

7321,13 R 8618,13

شرح رسالة في فن آداب البحث والمناظرة

ŠARḤ RISĀLA FĪ FANN ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

عصام الدين أبو الخير أحمد بن مصطفى طاشكوبري زاده
ʿIṣāmuddīn Abū al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde,
901/1495 - 968/1560

Komentar na arapskom jeziku djela *Risāla fī fann ādab al-baḥṯ wa al-munāẓara* iz disputacije. Ṭāšköprü-zāde je autor i osnovnog djela.

Početak (fol. 165a):

الحمد لله لا مانع لعطائه ولا معارض لقضائه ... وبعد، فقد كنت كتبت عدة من السطور مع قلّة البضاعة وكثرة الفتور في علم المناظرة والآداب وقد قصدت الآن شرحها بعون الملك الوهاب... **احمدك اللهم يا مجيب كل سائل** ...

Kraj (fol. 169a):

...و آداب المناظرة غاية ما يراد في هذا الباب أي باب آداب البحث إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد والأصول ومن الله تعالى التوفيق لإظهار الحق وإلهام الصواب.

Prepisao nepoznati prepisivač 1267/1850-51 (bilješka na kraju djela, fol. 169a).

Fol. 165a - 169a; 17-25 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ahlwardt, 5323; Dobrača I, str. 7; Köprülü III, 332/12; ar-Riyāḍ, 52; Zürich, 277; Jahić VIII, 5063,11.

7321,14 R 8618,14

الإجازة العامة لصالح سعد الدين بن إبراهيم الرشدي

AL-IĞĀZA AL-ʿĀMMA LI ṢĀLIḤ SAʿDUDDĪN B. IBRĀHĪM AR-RUŠDĪ

Opća diploma na arapskom jeziku izdata Ṣāliḥu Saʿduddīnu b. Ibrāhīmu ar-Rušdīju.

Početak (fol. 170b):

نحمد اللهم يا من قد أحاط بكل شيئ علماً ونصب من مصنوعاته على كمال قدرته علماً، لا يعزب عن علمه مثقال ذرة في الأرض ولا في السماء، يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم... (fol. 173a) والفاضل...صالح سعد الدين بن إبراهيم الرشدي ... حضر في عدة من الأعوام مجلس هذا العاجز... (fol. 173b) أجزته إجازة عامة بأن يروي ما يصحّ روايته عنّي ويسند إليّ ما وقع إسناده منّي في أيّ وقت شاء في أيّ مكان شاء على أيّ شخص يشاء بشرط أن يراعي الشروط المعتبرة...

Kraj (fol. 180a):

...وحشرنا في زمرة الصالحين، ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلاً الذين آمنوا، ربّنا إنّك رؤوف رحيم، سبحان ربّك ربّ العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

Diplomu prepisao ḥāfiẓ al-Qurʾān as-Sayyid Muhammad al-Ġālib b. Muḥammad al-Amīr al-Islambūlī (bilješka sa pečatom na kraju djela, fol. 180a).

Fol. 170b - 180a; 15 redaka; tekst 135 x 75. Pismo nasḫī. Kustode.

7321,15 R 8618,15

الإجازة لصالح سعد الدين بن إبراهيم الرشدي في الحديث

AL-IĞĀZA LI ṢĀLIḤ SAʿDUDDĪN B. IBRĀHĪM AR-RUŠDĪ FĪ AL-ḤADĪṮ

Diploma iz hadisa na arapskom jeziku izdata Ṣāliḥu Saʿduddīnu b. Ibrāhīmu ar-Rušdīju.

Početak (fol. 180b):

يا سند الواصلين واصل المنقطعين أحمدك على تواتر آلائك وتتابع نعمائك ومرسل كرمك ومدرج حكمك وعزيز سلطانك وعلو برهانك... (fol. 181b) معلم القرآن صالح سعد الدين بن

إبراهيم الرشدي، أسعده الله العزيز القوي فإنه قد أخذ عنّي كتاب الجامع الصحيح... وطلب منّي الإجازة به وبغيره... وأجزت له بجميع ذلك...

Kraj (fol. 186b):

...انتهى ولي أسانيد آخر تعلم من إثبات مشايخي ومشايخهم وثبتي المسمى بالعقد الفريد ومجموعتي المسماة **بحديقة الرياحين في طبقات مشايخنا المسندين** فليراجعها من أراد ذلك. والله سبحانه العليم.

Diplomu prepisao as-Sayyid Muḥammad al-Ġālib b. Muḥammad al-Amīr al-Islambūlī, vaiz petkom u džamiji Nusretiye u mjesecu rabī‘ al-āḫiru 1276/1859. godine (bilješka sa pečatom na kraju djela, fol. 186b).

Fol. 178b - 186b; 15 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Kustode.

7322,1 R 3272,1

مرآة الأيام والدرج
MAR'Ā AL-AYYĀM WA AD-DARĞ

نجم الدين محمد بن معروف

Nağmuddīn Muḥammad b. Ma‘rūf, um.?

Rasprava na arapskom jeziku u kojoj autor govori o spravi koju je lično napravio a pomoću koje se utvrđuju počeci godina, mjeseci i dana u arapskom, bizantijskom i perzijskom (iranskom) kalendaru, i prema tome izrađuju ovi kalendari. Prema naslovu koji prepisivač donosi prije početka djela هذه رسالة مرآة الأيام والدرج تقي الدين ر ح , ukoliko se ne radi o trećemu imenu, autor ove rasprave bi mogao biti poznati astronom Taqiyyuddīn Abū Bakr Muḥammad b. al-Qāḍī Zaynuddīn aš-Šayḫ Abū al-'Abās Ma‘rūf b. aš-Šayḫ Abū al-'Abās Aḥmad ar-Rāšid (um. 993/1585), dok bi prema imenu navedenom u tekstu djela autor mogao biti Nağmuddīn Noqṭa b. Ma‘rūf (um. između 989-992/1581-1584). Treba napomenuti da je autor i sljedeća dva djela u ovoj zbirci Taqiyyuddīn Muḥammad ar-Rāšid, a da drugi ovdje navedeni autor ima samo jedno djelo. Osmanlı astronomi (I, 190-191 i 199-217) ne navodi ni jednog od njih dvojice kao autora ovoga ili sličnog djela.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله مبدع الكون على غير مثال، مودع ذات الإنسان غايات مبادئ الكمال، مكوّر الأكوار، ومدوّر الأدوار، جاعل الليل والنهار عبرة لأولي الأبصار... وبعد، فيقول الفقير إلى عفو ربّه البرّ الرؤوف نجم الدين محمد بن معروف، لطف الله تعالى به وأحسن إليه. هذه رسالة تتضمّن

صفة آلة أختر(؟) عن أسلوبها في تاريخ يظهر بحساب اسمها وهو **مرآة الأيام والدرج**... يعلم منها مداخل الشهور العربية والرومية والفارسية من الأسبوع بالحساب وبرؤية الأهلّة للعربية وتداخل أيام الشهور والسنين والتواريخ الثلاثة ودرجة الشمس وتوقيعاتها كلها وتاريخ القبط خصّاً للرومي وتارات أعمال الفكر في تحريرها وتنسيقها لإبرازها في صورة دورية لم يعثر على طريقها...

الباب الأوّل في صفة أجزائها وابتداء عملها...(fol. 1b)

الباب الثاني في تقييد دائرة الروم ودائرة الفرس بالتاريخ العربي...(fol. 8b)

الباب الثالث في وضع دوائر يعلم فيها مداخل السنين والشهور...(fol. 12b)

Kraj (fol. 14a):

...وهي زيادة العدد على المائة وتخلع خلقاً آخر ولا تزال تدور وتخلع لكل مائة سنة خلقاً بين كل اثنين احد عشر قسماً بقدر ما تريد وتكتب على كل خلع رقم ذلك القرن وقد وفقت للصواب بعناية الله تعالى، وهذه صفة الأربع دوائر سنتين للعربية وسنتين للرومية وأنت جني كيف تفعل لمداخل الفارسية وغيرها فقس واضع راشداً موقعاً بعون الله تعالى.

Prepisao iz autografa Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī al-Pruzūrī (iz Prozora) za vrijeme dok je bio opunomoćenik kadije u sudu na Ayyūb Anṣārī (Ejub Ensarija, kvart u Istanbulu), (1)195/1781. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 14a).

وقد تم واستنسخ من مستنسخ خط المصنف بقلم الفقير محمد بن محمد البسنوي البرزوري النائب بمحكمة أيوب انصاري، سنة ١٩٥

Nakon ove bilješke slijedi druga, napisana rukom prepisivača, u kojoj prepisivač navodi da je autor ovoga djela izradio spravu koju je sam konstruisao, na njoj napisao nekoliko svojih stihova na turskom jeziku i poklonio je sultanu Sulejmanu Veličanstvenom (vladao 1520 - 1566).

عمل المرحوم الأمير الفاضل الكامل المحقّق الآلة التي اخترعها وقدّمها لحضرة سلطان الإسلام والمسلمين، ظلّ الله ربّ العالمين السلطان ابن السلطان السلطان سليمان خان، خلد الله سبحانه وتعالى سلطانه، وكتب عليها من نظمه نظم:

Početak:

كرجه دور قمرده هر فاضل قودي عالمده بر نتيجه دل...

Kraj:

...اراعي النجم في سيري اليكم ويرعاه من البيد احواري.

Fol. 1b - 14a; 230 x 170; 21 redak; tekst 170 x 85. Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Unutar teksta crteži i dijagrami u vezi sa sadržajem djela.

7322,2 R 3272,2

شرح الأبيات العشر في استخراج التواريخ المشهورة

ŠARḤ AL-ABYĀT AL-‘AŠAR FĪ ISTIḪRĀĞ AT-TAWĀRĪḪ AL-MAŠHŪRA

تقي الدين أبو بكر محمد بن القاضي زين الدين الشيخ أبو العباس
معروف بن الشيخ أبو العباس أحمد الراشد

Taqiyyuddīn Abū Bakr Muḥammad b. al-Qāḍī Zaynuddīn aš-Šayḫ
Abū al-‘Abās Ma‘rūf b. aš-Šayḫ Abū al-‘Abās Aḥmad ar-Rāšid
(um. 993/1585)

Rasprava na arapskom jeziku u kojoj autor komentariše deset stihova koje je sam napisao u vezi sa izradom arapskog kalendara. Prije početka djela se nalazi rukom prepisivača napisan naslov:

هذه رسالة شرح أبيات عشرة ألفه تقي الدين الراصد الزيج المرادخاني

Početak (fol. 15b):

الحمد لله بكرة وأصيلا، والصلوة والسلام على خير من بعثه رسولا، وأنزل عليه كتابه المجيد ولتعلموا عدد السنين والحساب... وبعد، فهذه رسالة شرحت فيها الأبيات العشر التي نظمتها في استخراج التواريخ المشهورة من التاريخ العربي وعكسه تبصرة للطلاب وتذكرة لأولي الألباب... **مقدمة** اعلم أنه لما كانت معرفة الزمان المنضبط بغرة الشهر تحقيقًا أي من حين اجتماع النيرين اجتماعًا حقيقيًا او من وقت إمكان رؤيته متوقفة على معرفة تقويمها...

Kraj (fol. 19a):

...وأما الفارسي فالزيادة على أيامه ثلاثة وأما تاريخ بختنصر فزد عليه اربعة وكل وكمل العمل كما قبله واعلم أن هذه الزيادة هي علامات غرة أوّل كل سنة من مبدأ تلك التواريخ وهذا ما أردت ايضاحه. والله أعلم بالصواب.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī al-Pruzūrī (iz Prozora) za vrijeme dok je bio opunomoćenik kadije u sudu na Ayyūb Anṣārī (Ejub Ensarija, kvart u Istanbulu), (1)195/1781. godine (bilješka na kraju prvog, fol. 14a, i četvrtog djela u zbirci, fol. 99a).

Fol. 15b - 19a; 21 redak; tekst 170 x 85. Pismo *ta‘līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 202.

7322,3 R 3272,3

ريحانة الروح في رسم الساعات على مستوى السطوح

RAYḤĀNA AR-RŪḤ FĪ RASM AS-SĀ‘ĀT ‘ALĀ MUSTAWĀ AS-SUṬŪḤ

تقي الدين أبو بكر محمد بن القاضي زين الدين الشيخ أبو العباس
معروف بن الشيخ أبو العباس أحمد الراشد

Taqiyyuddīn Abū Bakr Muḥammad b. al-Qāḍī Zaynuddīn aš-Šayḫ
Abū al-‘Abās Ma‘rūf b. aš-Šayḫ Abū al-‘Abās Aḥmad ar-Rāšid
(um. 993/1585)

Rasprava na arapskom jeziku o utvrđivanju vremena prema sunčevim zracima na površini mermerne ploče. Našemu rukopisu nedostaje kraj djela, odnosno posljednji dio trećeg poglavlja.

Početak (20b):

ربِّ اشرح لي صدري بنور معرفتك يا من أبرز من أفق الإبداع شموس العقول وسخّر لها بدور النفوس وسيارات الحواسّ للهداية إلى طريق الوصول... وبعد، فلما كانت معرفة أوقات العبادات من فروض الكفاية والاستدلال عليها بما يرسم على الرخامات الظلية في عموم النفع نهاية أحببت أن أحرر فيها هذه الرسالة بطرائق قطعية البراهين والدلالة... (fol. 21a) وسمّيتها **ريحانة الروح في رسم الساعات على مستوى السطوح** ونظمتها في مقدمة وثلاثة أبواب...

المقدمة فيما يحتاج إليه من تعريفات وأعمال حسابية... (fol. 21a)

الباب الأول في الآلة المعروفة بالبسيطة (fol. 27b)

الباب الثاني في القائمات على بسيط الأفق (fol. 36b)

الباب الثالث في المائلات (fol. 48a)

Kraj ovdje (fol. 50b):

...قاعدة كل فضل دائر لم تزد جملته على نصف القوس فهو مستنير على المستلقى وله ارتفاع على السطح وما زاد فمظلم عليه نيّر على المنكّس وارتفاع السطحي الخطاط فاستخرجه بدرجة...

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī al-Pruzūrī (iz Prozora) za vrijeme dok je bio opunomoćenik kadije u sudu na Ayyūb Anṣārī (Ejub Ensarija, kvart u Istanbulu), (1)195/1781. godine (bilješka na kraju prvog, fol. 14a, i četvrtog djela u zbirci, fol. 99a).

Fol. 20b - 50b 21 redak; tekst 170 x 85. Pismo *ta‘līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Unutar teksta crteži i dijagrami u vezi sa sadržajem djela.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 207.

7322,4 R 3272,4

رسالة في كيفية عمل البسيطة وما تشتمل عليه من قسي العصر

RISĀLA FĪ KAYFIYYA ʻAMAL AL-BASĪṬA
WA MĀ TAŠTAMIL ʻALAYH MIN QISIYY AL-ʻAṢR

عبد الله بن عبد الرحمن بن عبد الله الطولوني
ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭūlūnī,
um. poslije 1165/1751-2

Djelo na arapskom jeziku iz područja astronomije. Sastoji se od dvanaest poglavlja. U našemu rukopisu nedostaje prvi dio djela, od početka do četvrtog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 53a):

...**الباب الرابع** في وضع السموات وفيه طرق كثيرة ولنذكر الأصح منها والأحسن...

Kraj (fol. 99a):

...وأن يذهب عنا كل همّ وغمّ ونعمة وأن يزدنا من كل فائدة ونعمة. آمين يقول مسطرة هذه الأحرف العبد الفقير عبد الرحمن الطولوني ابن الشيخ عبد الله الأسكري الإمام بجامع طولون وفرغت من تأليف هذه الرسالة في اليوم الإثنين المبارك ثامن عشرين رجب الحرام الفرد سنة ١٠٣٤ تم بعون الله المعين.

U kolofonu djela, fol. 99a, nalazi se bilješka da je rukopis prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī al-Pruzūrī (iz Prozora), između 1. - 9. ramaḍāna (1)195/1781. godine u Istanbulu, u vrijeme dok je bio sudija na Ayyūb Anṣārī (Ejub Ensarija, kvart u Istanbulu).

تمّ بقلم الفقير محمد بن محمد البسنوي البرزوري في اليوم التاسع من رمضان المبارك مبتدئا من أوله في بلدة القسطنطنية في يالي (يالي) چاللي(؟) علي السديد افندي في البهارية حين كان قاضيًا بأبي أيوب الأنصاري سنة ١٩٥

Fol. 53a - 99a; 21 redak; tekst 170 x 85. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Unutar teksta crteži i dijagrami u vezi sa sadržajem djela.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 438

7323 R 2871

رسالة (مختصر) في كيفية العمل بالكرة

RISĀLA (MUḪTAṢAR) FĪ KAYFIYYA AL-ʻAMAL BI AL-KURA

Djelo iz astronomije na arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

الباب السابع في كيفيّة العمل بالكرة هذه الآلة وقع للأقدمين بها فضل اعتناء. لما في تأمّلها من النافع في تصوّر أحوال فلك البروج مع معدل النهار وأحوالهما جميعًا عند دائرة نصف النهار وعند أي أفق فرض وفي غير ذلك من الأمور الجزئيّة تذكر، إن شاء الله، ووقع لي من كتبهم في العمل بها خمسة كتب: أحدهما كتاب اوطوقيوس العسقلاني وثانيها كتاب فيلن وثالثها كتاب قسطا بن لوقا ورابعها كتاب ايران الحيلي وخامسها كتاب ثاون الإسكندراني. فكان أمري في هذه الآلة غير ما كان في ربع الدستور...

Kraj (fol. 49a-b):

...لأنّ هذه إمّا داخلة تحت أمر من تلك الأمور أو تحت أمرين منها أو أكثر من ذلك وإمّا متفرعة عن أمر منها أو أمرين أو أكثر من ذلك ومع ذلك فإن تلك الأمور يمكن ردّها إلى أقلّ منها وإنّما راعت في ذلك حال المتعلّم. تم هذا بعون الله تعالى

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 49; 158 x 105; 15 redaka; tekst 110 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku 1349/1930. godine uvakufio je Muḥammad ʻĀkif ibn Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāğğ Ḥusaynī-zāde, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na fol. 1a).

Izv.: az-Ẓāhiriyya astr, 24; Şeşen 915.

7324,1 R 7113,1

رسالة على العمل بالربع المجيب

RISĀLA ʻALĀ AL-ʻAMAL BI AR-RUBʻ AL-MUĞAYYAB

Rasprava na arapskom jeziku o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od uvoda, šesnaest poglavlja i završetka. Autor ove rasprave nama je nepoznat.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلاة على سيدنا محمد وآله أجمعين. وبعد، فهذه **رسالة على العمل بالربع المجيب** مشتملة على مقدّمة ستة عشر بابًا وخاتمة. **المقدّمة** في معرفة رسومه **المركز** وهو البخش الذي يكون فيه الخيط **قوس الارتفاع** هو القوس المرسوم على محيط الربع...

المقدّمة في معرفة رسومه (الربع المجيب) (fol. 1b)

الباب الأوّل في معرفة أخذ الارتفاع (fol. 1b)

الباب الثاني في معرفة جيب الارتفاع وجيب تمامه وعكس (fol. 2a)

الباب الثالث في معرفة الظلّ المبسوط والمنقوس من الارتفاع (fol. 2a)

الباب الرابع في معرفة الميل الأوّل من الدرجة وعكسه (fol. 2b)

الباب الخامس في معرفة الغاية وعرض البلد (fol. 3a)

الباب السادس في معرفة بعد القطر والأصل المطلق والمعدّل (fol. 3a)

الباب السابع في معرفة نصف الفضلة ونصف قوس النهار والليل وقوسيهما (fol. 3a)

الباب الثامن في معرفة الماض والباقي من النهار (fol. 3b)

الباب التاسع في معرفة ما بين الظهر وما بين العصر والغروب وحصّتي الشفق والفجر (fol. 3b)

الباب العاشر في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له وسعة المشرق (fol. 4a)

الباب الحادي عشر في معرفة السمت لكل ارتفاع (fol. 4a)

الباب الثاني عشر في معرفة سمت مكة (fol. 4b)

الباب الثالث عشر في معرفة ما بين البلدين من الأميال (fol. 4b)

الباب الرابع عشر في معرفة استخراج الجهات الأربع وإخراج خطّ المحراب (fol. 4b)

الباب الخامس عشر في معرفة المطالع الفلكيّة والبلديّة وتحويل كل إلى درج السواء وطالع الوقت (fol. 5a)

الباب السادس عشر في معرفة الماض والباقي من الليل ومطالع الوقت بالكواكب (fol. 5b)

الخاتمة في معرفة طول الأشياء المرتفعة وسعة الأنهار وأعماق الآبار وبعد السحاب من الأرض (fol. 6a)

Kraj (fol. 6b):

...وقسمنا الخارج على ظل الشخص خرج بعدها عن الأرض أو قسمنا قامة الشخص على ظلّه وضربنا الحاصل في ظلّ السحاب خرج بعدها عن الأرض كالأوّل بلا التفاوت. تمت

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ-efendī Trebo u Livnu 18. ṣafara 1168/1754. godine (bilješka na kraju djela, fol. 6b).

كتبه الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير إبراهيم ابن محمد ابن نوح أفندي تربو المعلوم بقصبه، اهلونه في سنة ثمان وستين ومائة وألف في يوم ثمان عشر في شعبان المعظّم في يوم الأربعاء في وقت الضحى، غفر الله له...

Fol. 1b - 6b; 200 x 135; 21 redak; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo veoma lijep *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Tekst djela uokviren crvenom linijom kao i margine. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7324,2 R 7113,2

رساله، جيب آفاقي
RISĀLE-I ĞEYB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o mjerenju geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset i pet poglavlja. U izvorima se navodi više sličnih rasprava, tako da je teško sa sigurnošću utvrditi autora ove rasprave. Međutim, vjerovatno je da se radi o djelu koje je napisao gore navedeni autor, a da je do neznatnih razlika u tekstu došlo usljed intervencija prepisivača.

Početak (fol. 7b):

الحمد لله ربّ العالمين وصلى الله على سيّدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بو رساله، جيب آفاقي ديكله متعارف اولان آلتوك كه ربع دائره اقسامندر عمللرني بيان ايدر مثاللر يله اشرف آلتدر جميع آفاقده جميع عمللر بو نكله بلونور. بو رساله، بر مقدّمه اوزرينه ودخي يكرمي (بش) باب اوزرينه تركچه ترتيب ايلدم تاكه طالبلره آسان اولسونيچون پس امدي مقدّمه ديدكمز رسومنك اوليكن بيان ايدر...

Kraj (fol. 19b-21a):

...(fol. 20b) ابكي بچق ذراع كه بصر كله قدمك مابينده در طرح ايلدك اول قيونك اغزندن صوينه وارنجه در كلكي سكز ذراع اولدي وقس على هذا. تمت الحمد لله والصلوة على رسوله وآله أجمعين. تاريخ قبطي أرض مصرك عمارتنه سبب نيلدر...

...(fol. 21ba) تحويل ايلريكرم طقوزنده سهيل مصرده طلوع ايلر ايام مسيري منقضي اوليجاق ايام نسي كيردر والله تعالى أعلم وأحكم من بعض التواريخ المتوسط في اللغة الفارسية. تمت

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī Qahwağī 23. ramaḍāna 1168/1755. godine (bilješka na kraju djela, fol. 21a).

Fol. 7b - 21b; 21 redak; tekst 150 x 65. Pismo *ta'līq*. U tekstu ostale bjeline za ispisivanje brojeva poglavlja. Kustode.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 168.

7324,3 R 7113,3

رسالة في فن آداب البحث والمناظرة

RISĀLA FĪ FANN ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

عصام الدين أبو الخير أحمد بن مصطفى طاشكوپري زاده

ʻIṣāmuddīn Abū al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde,
901/1495 - 968/1560

Isto kao 7321,10.

Prepisao ʻUṯmān 906/1500-01. godine (bilješka na kraju šestog djela u zbirci, fol. 35b).

Fol. 22b - 23b; 17 redaka; tekst 155 x 75. Pismo *nastaʻlīq*. Interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom.

7324,4 R 7113,4

شرح رسالة في فن آداب البحث والمناظرة

ŠARḤ RISĀLA FĪ FANN ĀDAB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

عصام الدين أبو الخير أحمد بن مصطفى طاشكوپري زاده

ʻIṣāmuddīn Abū al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde,
901/1495 - 968/1560

Isto kao 7321,13.

Prepisao ʻUṯmān 906/1500-01. godine (bilješka na kraju šestog djela u zbirci, fol. 35b).

Fol. 23b - 29b; 17 redaka; tekst 155 x 75. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom.

7324,5 R 7113,5

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI-ʻAḌUDUDDĪN

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, 680/1281 - 756/1355

Kraća rasprava o disputaciji, poznata još i pod nazivom *ar-Risāla al-ʻAḍudiyya min al-ādāb.*

Početak (fol. 29b):

لك الحمد والمنّة وعلى نبيّك الصلوة والتّحيّة. أما بعد إذا قلت بكلام إن كنت ناقلاً فيطلب الصحة...

Kraj (fol. 29b):

...فيمنع بأن يُقال لا نُسلّم أنّ الكلام مركّب من الحروف إنّ الكلام لفي الفؤاد وإنّما يجُعل الكلامُ على الفؤاد دليلاً.

Prepisao ʻUṯmān 906/1500-01. godine (bilješka na kraju šestog djela u zbirci, fol. 35b).

Fol. 29b - 29b; 12 redaka cijeli tekst; tekst 110 x 75. Pismo *nastaʻlīq*.

Izv.: Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 5293; Brockelmann G II, 208; Köprülü III, 332/13; Ḥ. Ḫ. I, 43; Fajić V, 3335/3;

7324,6 R 7113,6

شرح الرسالة الحنفية العضدية في الآداب

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤANAFIYYA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-ĀDĀB

محمد شمس الدين الحنفي التبريزي

Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī,
um. oko 900/1494-95

Isto kao 7314,7

Prepisao ʻUṯmān 906/1500-01. godine (bilješka na kraju djela, fol. 35b).

Fol. 30b - 35b; 17 redaka; tekst 155 x 75. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode.

7324,7 R 7113,7

إعراب العوامل المائة

IʻRĀB AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

Gramatička analiza na turskom jeziku al-Ǧurǧānījeva djela *al-ʻAwāmil al-miʼa.*

Početak (fol. 36b):

عوامل قچدر يرور عامل يوزدر قچ قسم اوزرينه منقسمدر ايكي قسم اوزرينه يا لفظيدر يا معنويدر معنوى درسون لفظي قچ قسم اوزرينه منقسمدر ايكي قسم ...

Kraj (fol. 40a):

... اسم موقعنده واقع اولمسي درننك كبي مثال نحو زيد يضرب كما يقول زيد ضارب. تمت بعون خدا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 36b - 40a; 31 redak; tekst 150 x 60. Pismo *ta'līq*. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje. Istaknute riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom.

7325,1 R 8741,1

رسالة على العمل بالربع المجيب

RISĀLA 'ALĀ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

Isto kao 7324,1.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad između podne i ikindije 10. ṣafara 1177/1763. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 5a).

Fol. 1b - 5a; 225 x 160; 21 redak; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7325,2 R 8741,2

رسالة في العمل بالربع المرسوم بالمقنطرات

RISĀLA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MARSŪM BI AL-MUQANṬRĀT

شهاب الدين أبو العباس أحمد بن رجب بن طايبغا ابن المجدي

Šihābuddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. Rağab b. Ṭāybuğā Ibn al-Mağdī
(767/1366 - 850/1447)

Rasprava na arapskom jeziku iz područja astronomije o upotrebi *muqanṭarata* (مقنطرات), odnosno krugova dodatih kvadrantu radi utvrđivanja namaskih vremena, određivanja pravca kible i mjerenje vremena. Sastoji se od uvoda i deset poglavlja.

Početak (fol. 5b):

قال الشيخ الإمام العالم العلامة الأستاذ الفاضل شهاب الدين أحمد بن مجدي، روّح الله روحه: الحمد لوليّه حمد الشاكرين والصلوة على سيدنا محمد وآله الطيّبين والطاهرين. وبعد، فهذه **رسالة في العمل بالربع المرسوم بالمقنطرات** وضعتها للمبتدئين طريقًا إلى الوصول مشتملة على مقدمة وعشرة فصول. فالمقدمة في تسمية رسومه فالمركز هو البخش الذي فيه الخيط قوس الارتفاع هو المحيط بالربع المقسوم...

Kraj (fol. 8a):

...فالباقي هو الماضي من الليل عند توسطه فإن ألقيت مطالعه من مطالع الشروق حصل الباقي من الليل وكذا تعمل بمطالع طلوعه ومطالعه غروبه. فالحمد لله...

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 10. ṣafara 1177/1763. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 8a, i kolofonu prvog djela, fol. 5a).

Fol. 5b - 8a; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5846; A. M. I, 128; GAL GII, 128 i SII, 158; I. A. M. III, 94-95; Iraq Museum Library 253; Jerusalem II, 584; Fajić III, 2302/2.

7325,3 R 8741,3

رساله، جيب آفاقي

RISĀLE-I ĞEYB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o mjerenju geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset pet poglavlja. U izvorima se navodi više sličnih djela, tako da je teško sa sigurnošću utvrditi autora ove rasprave. Međutim, vjerovatno je da se radi o djelu koje je napisao gore navedeni autor, a da je do neznatnih razlika u tekstu došlo usljed intervencija prepisivača.*

Početak (fol. 8b):

الحمد لله ربّ العالمين وصلى الله على سيّدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بو رساله، جيب آفاقي ديكله متعارف اولن التوك كه ربع دائره اقسامندر عمللريني بيان ايدر مثاللريله اشرف التدر جميع افاقده جميع عمللر بو نوكله بلنور. بو رساله، بر مقدمه اوزرينه ودخي يكرمي بش باب اوزرينه تركجه ترتيب ايلدم تا طالبلره آسان اولسون ايچون پس امدي مقدمه ديدكمز رسومنك اوليك بيان ايدر...

Kraj (fol. 19b-20a):

...(fol. 19b) ايكي بچق ذراع كه بصر كله قدمك مابينده در طرح ايلدك اول قيونك اقزندن صوينه وارنجه در كلكي سكز ذراع اولدي وقس على هذا. تمت الحمد لله والصلوة على رسوله وآله أجمعين. تاريخ قبطي أرض مصرك عمارتنه سبب نيلدر...

تحـويل ايلر يكرم طقوزنده سهـيل مصـرده طلوع ايلر ايام مـسري منقض اوليـجق ايام نسي كـبرور من بعض التـواريخ المتوسط في اللغة الفـارسـية. والله تعـالى أعلم وأحكم. (fol. 20a)...

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 10. ṣafara 1177/1763. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 8a i kolofonu prvog djela, fol. 5a).

Fol. 8b - 19b; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

*Uporediti sa 7324,2.

7326,1 R 8747,1

رسالة على العمل بالربع المجيب

RISĀLA 'ALĀ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MUĞAYYAB

Isto kao 7324,1.

Prepisao 'Abdullah (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 8b).

Fol. 1b - 5b; 200 x 145; 21 redak; tekst 175 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad b. Aḥmad (bilješka na fol. 1b).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

7326,2 R 8747,2

رسالة في العمل بالربع المرسوم بالمقنطرات

RISĀLA FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MARSŪM BI AL-MUQANṬRĀT

شهاب الدين أبو العباس أحمد بن رجب بن طايبغا ابن المجدي

Šihābuddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. Rağab b. Ṭāybuğā
Ibn al-Mağdī(767/1366 - 850/1447)

Isto kao 7325,2.

Prepisao 'Abdullah (bilješka u kolofonu djela, fol. 8b).

Fol. 6a - 8b; 21 redak; tekst 175 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7326,3 R 8747,3

رساله، جيب آفاقي

RISĀLE-I ĞEYB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7324,2.

Prepisao 'Abdullah (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 8b).

Fol. 11b - 26a; 19 redaka; tekst 160 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 26b-27a izvodi iz djela: أوضح المسالك إلى معرفة البلد والممالك

7326,4 R 8747,4

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'ID

صالح أفندي

Ṣāliḥ-efendī, um.?

Tabele iz nasljednog prava na turskom jeziku.

Početak (fol. 31b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم: من تعلّم مسئلة من مسائل العلوم فله عشر حسنات ومن تعلّم مسئلة من مسائل الفرائض فله مائة حسنات (الحديث من جامع الصغير).

تقوية أحول أربعين...

حال أب: أب ابن أب ابن الأب أصل المسئلة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 31b - 58b. Pismo *nasḫī*. Tabele različitih dimenzija. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Dobrača II, 1881-89; Kairo t, 79; Köprülü III, 128; Lavić X, 6258.

7327,1 R 5945,1

(حاشية على تفسير الآية القرآنية
* والشمس تجري لمستقرٍّ لها* للبيضاوي)
(ḤĀŠIYA ʻALĀ TAFSĪR AL-ĀYA AL-QUR'ĀNIYYA "WA AŠ-ŠAMS TAĞRĪ LI MUSTAQARR LAHĀ" LI AL-BAYḌĀWĪ)

قره محمد افندي

Qara Muḥammad-efendī, um.?

Glosa na arapskom jeziku na al-Bayḍāwījev komentar dijela kur'anskog ajeta u kojemu se govori o kretanju Sunca kao nebeskog tijela u kosmosu. Autor ovaj dio ajeta pokušava tumačiti sa stanovišta astronomije kao nauke. Prema bilješci na fol. 1a autor ove glose je Qara Muḥammad-efendī (Meḥmed-efendī).

قد ألّف هذه الرسالة محمد افندي الشهير بقره محمد افندي، رحمه الله تعالى رحمة واسعة إلى قيام الساعة وظهر الآيات.

Početak (fol. 1b):

الحمد يا من جعل الشمس ضياءً والقمر نوراً. وقدر المواقيت بهما للعبادات سنينًا وشهوراً... أمّا بعد، فقد قال العلامة ناصر الدين القاضي البيضاوي في تفسير قوله تعالى * والشمس تجري لمستقرٍّ لها * لحد معيّن ينتهي إليه دورها فشبهه بمستقر المسافر إذا قطع مسيره... أقول وبالله التوفيق لعلّه أراد بقوله لحد معيّن ينتهي إليه دورها تحت العرش لما روي في الحديث الصحيح عن أبي ذرّ، رضي الله عنه، أنّه قال: قال رسول الله، صلّى الله عليه وسلّم: حين غربت الشمس أتدري أين تذهب هذه. قلت: الله ورسوله أعلم. قال: فإنّها تذهب حتى تسجد تحت العرش...

Kraj (fol. 2b):

...وأقول يمكن التوفيق بين القولين بأن يقال مراد وأهل الشرع بالحركة الحركة بحسب الحسّ لا بحسب الحقيقة. والله أعلم بحقيقة الحال وإليه المرجع والمآل.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 2b; 210 x 150; 20 redaka; tekst 170 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat. listovi slobodni. Nedostaje povez. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

7327,2 R 5945,2

(حاشية على تفسير الآية القرآنية
* إنّ يوم الفصل كان ميقاتًا* للبيضاوي)
(ḤĀŠIYA ʻALĀ TAFSĪR AL-ĀYA AL-QUR'ĀNIYYA "INNA YAWM FAṢL KĀNA MĪQĀTĀ" LI AL-BAYḌĀWĪ)

Glosa na arapskom jeziku na al-Bayḍāwījev komentar kur'anskog ajeta u kojemu se govori o vremenskoj određenosti Sudnjeg dana. Autor glose sa aspekta astronomske nauke tumači sadržaj ovoga ajeta. Da li je autor prethodne glose napisao i ovu glosu, teško je sa sigurnošću ustvrditi.

Početak (fol. 3b):

الحمد لله الذي قدّر البعث والنشور ليفصل بين العباد وأرسل رسولاً ليبشّر المؤمنين وينذر أهل الكفر والعناد... أمّا بعد، فقد قال العلامة ناصر الدين القاضي البيضاوي في سورة النبأ في تفسير قوله تعالى * إنّ يوم الفصل كان ميقاتًا * أي حداً يوقت به الدنيا وتنتهي عنده أو حداً للخلائق ينتهون إليه. ثم بيّن الفاضل المحشي عصام الملّة والدين مراد المصنف بقوله يعني أنّه نهاية أيّام الدنيا ولهذا يقال اليوم الأخر...

Kraj (fol. 5a):

...كما أنّ الأيّام الواقعة إلى النفخة الأولى بعد موت الأموات برزخ بالنسبة إلى تلك الأموات مع أنّها لا شكّ أنّ تلك الأيّام من أيّام الدنيا في الحقيقة هنا ما نسخ لي. والله أعلم بحقيقة. كتبه الفقير محمد القيصري.

Prepisao Muḥammad al-Qayṣarī (bilješka u kolofonu djela, fol. 5a).

Fol. 3b - 2b; 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *ta'līq*. Kustode.

7327,3 R 5945,3

(حاشية على تفسير الآية القرآنية
* والشمس تجري لمستقرٍّ لها* للبيضاوي)
(ḤAŠIYA ʻALĀ TAFSĪR AL-ĀYA AL-QUR'ĀNIYYA "WA AŠ-ŠAMS TAĞRĪ LI MUSTAQARR LAHĀ" LI AL-BAYḌĀWĪ)

قره محمد افندي

Qara Muḥammad-efendī, um.?

Isto kao prva glosa u zbirci (7327,1).

Prepisao Muḥammad al-Qayṣarī (bilješka u kolofonu prethodne glose, fol. 5a).

Fol. 7b - 9a; 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Na fol. 9b - 10b odlomci iz nekog djela o redoslijedu ashaba prema ličnim odlikama i još neke bilješke i hadise.

Na fol. 11b - 13a nalaze se dva poglavlja iz nekog astronomskog djela:

الفصل الثالث في بيان القمريّة

الفصل الرابع في معرفة أسماء منازل القمر

Na fol. 13b odlomak iz tefsira Šayḫ-zāde o tumačenju poglavlja Yūnus gdje se govori o istoj tematici kao u prethodna dva poglavlja.

Na fol. 14a - 16b nalaze se astrološke tabele.

Na fol. 16a nalaze se tri kraća poglavlja iz neke rasprave o astrolabu na perzijskom jeziku.

7327,4 R 5945,4

الرسالة العدلية

AR-RISĀLA AL-'ADLIYYA

Rasprava na arapskom jeziku o tumačenju riječi *'adl*, uglavnom sa gramatičkog stanovišta. Prema bilješci na fol. 18a (الرسالة العدلية للازاده على مـلا جـامي) autor osnovnog teksta je Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī (817/1414 - 898/1492) a komentara Mullā-zāde Muḥammad al-Kurdī as-Sahrānī (um. 1063/1653). Poznato je da je navedeni autor napisao superglosu na glosu koju je napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī na al-Ǧāmījev komentar pod naslovom *al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya* Ibn Ḥāǧibova djela iz sintakse arapskog jezika *al-Kāfiya fī an-naḥw*. Moguće je da je ovo odlomak iz navedene superglose

Početak (fol. 18b):

قوله فالعدل مصدر مبني للمعلوم أي كون الإسم معدولاً قال الرضي العدل إخراج الإسم لا الخروخ. أقول يعني أنّ العدل النحوي إخراج الإسم لا الخروج لأنّه مصدر المتعدي لا مصدر اللازم...

Kraj (fol. 24b):

...لا يحصل هذا المقصود بل... (zamrljano) كون ضارب وشاذ وغير منصرف لتحقق العدل... (zamrljano) الأصليّة والعدل لهذا الوجه الأعمّ فيه فتأمّل.

Prepisao Muḥammad al-Qayṣarī (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 5a).

Fol. 18b - 24b; 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* a komentara sa *aqūlu*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Turski rukopisi

المخطوطات التركية

7328,1 R 2508,1

ترجمه، مختصر في معرفة التقويم

TERĞEME-I MUḪTAṢAR FĪ MAʻRIFA AT-TAQWĪM

(ترجمه، سي فصل)

(TERĞEME-I SĪ FAṢL)

Naṣīruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī (597/1201 - 672/1274) napisao je na arapskom jeziku kompendij o izradi kalendara (takvima) i astronomskih tabela pod naslovom مختصر في معرفة التقويم ili سي فصل (Muḫtaṣar fī maʻrifa at-taqwīm - Sī Faṣl).*U nekim izvorima se navodi i kao رساله، سي فصل [در معرفت تقويم] (Risāle-i Sī fasl [der maʻrifet-i taqwīm].** Djelo se sastoji od trideset poglavlja. Ovo je prijevod navedenog djela sa perzijskog na turski jezik koji je sačinio Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dāʻī al-Ġarmiyānī (um. poslije 824/1421).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان في أحسن تقويم... أمّا بعد، بو رساله نك مترجمي بنده ساهي أحمد داعي... ايدر: بو رساله **سي فصل** كم أفضل الحكماء المتأخرين خواجه نصير طوسي... معرفت تقويمده دزمشدر بعضي مبتديلره مشكل اولدوغيچون توركي دله ترجمه ايلدك وهيأته وزيجه تعلق يرلر أشكالني تصوير ايلدي... وبو رسالنك مؤلفي اوتوز فصل اوزرينه يناقلمشدر...

Kraj (fol. 20a):

...ومتصل اولا ومشترى وبيع ويشرب وهم بروج منقلب كرك اوت بيع د منطرف كرك سعددن اما شراط متصل كرك سعديله وكركر فلانن قياس ايدلر بوكاكور. والله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b 20a; 190 x 140; 21 redak; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Unutar teksta nalaze se iscrtani geometrijski primjeri. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: GAL GI, 511, SI, 931/47b; Gölpinarlı 2932/1: Götz II 355; Osmanlı astronomi I, 3.

---

*Pogl. 7378,2.

**Pogl. Götz II 355.

7328,2 R 2508,2

موضح الأوقات
MŪḌIḤ AL-AWQĀT

محمد بن كاتب سنان القونوي
Muḥammad b. Kātib Sinān al-Konawī, um. oko 930/1523-24

Rasprava na arapskom jeziku iz područja astronomije koju je autor posvetio sultanu Bajazitu II (vladao 1481 - 1512). Sastoji se od dvadeset i pet poglavlja. U našemu rukopisu djelo je krnjavo na kraju od devetnaestog poglavlja.

Početak (fol. 22a):

الحمد لله الذي توحّد بإدارة الأفلاك الدوارة على الطبقات وتفرد بإشارة الكواكب السيّارة على الدقائق الدرجات... وبعد، فيقول العبد الفقير محمد ابن كاتب سنان الموقت... لما رأيت أن الرسالة المتداولة في معرفة المقنطرات غير عارية من الإطناب... (fol. 22b) فجمعتها مشتملة على خمسة وعشرين بابًا وسمّيتها **بموضح الأوقات**...

Kraj ovdje (fol. 31b):

...وإن كان الشمس في رأس الحمل والميزان فما كان بين الخيط وبين حط المشرق والمغرب من درجات قوس الارتفاع فهو حصة الفجر الثاني...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 22a - 31b; 21 redak; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya astr. 238; Osmanlı astronomi I, 87.

7328,3 R 2508,3

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت
KIFĀYA AL-WAQT BI MA'RIFA AD-DĀ'IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 33b - 43b; 21 redak; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7328,4 R 2508,4

تسهيل الميقات وتعيين الأوقات
TASHĪL AL-MĪQĀT WA TA'YĪN AL-AWQĀT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7307,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 44b - 71a; 21 redak; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7329,1 R 8751,1

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت
KIFĀYA AL-WAQT BI MA'RIFA AD-DĀ'IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Fol. 1b - 22a; 165 x 120; 15 redaka; tekst 125 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa bio je Kaukčija iz Sarajeva (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

7329,2 R 8751,2

رساله، جيب مجيب آفاقي
RISĀLE-I ĞEYB-I MUĞEYYEB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od dvadeset i pet poglavlja. U izvorima se navodi više sličnih rasprava, tako da je teško sa sigurnošću ustvrditi da je navedeni Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit uistinu autor ove rasprave, kako se to navodi u Osmanlı astronomi (I, 168).*

Početak (fol. 23b):

الحمد لله ربّ العالمين وصلى الله على سيّدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بو رساله، جيب آفاقي ديمكله متعارف اولان آلات كه ربع دائره اقسامندندرآنك عمللرين بيان ايدر مثاللري ايله... بو رساله، مقدّمه ويكرمي بش باب اوزرينه ترتيب ايلدم تاكه طالبه آسان اولسونيچون پس ايمدي مقدمه مذبور آسامئ رسومي بيان ايلر **المركز** اول رسملرك اولكيسي مركزدر...

الباب الأوّل في معرفة أخذ الارتفاع (fol. 25a)

الباب الثاني في معرفة جيب القوس وقوس الجيب (fol. 26a)

الباب الثالث في سهم القوس وقوس السهم (fol. 27b)

الباب الرابع في معرفة الظلّ من الارتفاع (fol. 28b)

الباب الخامس في معرفة الارتفاع من الظلّ (fol. 31b)

الباب السادس في معرفة درجة الشمس في هذه الآلة (fol. 32b)

الباب السابع في معرفة الميل من درجة الشمس (fol. 33b)

الباب الثامن في معرفة غاية الارتفاع وعرض البلد من الميل (fol. 33b)

الباب التاسع في معرفة بعد القطر (fol. 36a)

الباب العاشر في معرفة الأصل (fol. 37a)

الباب الحادي عشر في معرفة نصف التعديل (fol. 37b)

الباب الثاني عشر في معرفة قوس النهار والليل (fol. 38b)

الباب الثالث عشر في معرفة الدائر وفضل الدائر (fol. 39b)

الباب الرابع عشر في معرفة الارتفاع من الفضل الدائر (fol. 42b)

الباب الخامس عشر في معرفة ارتفاع العصر والدائر بين الظهر والعصر والدائر بين الغروب والعصر (fol. 44a)

الباب السادس عشر في معرفة حصّة الشفق والفجر (fol. 47a)

الباب السابع عشر في معرفة سعة المشرق والمغرب (fol. 49b)

الباب الثامن عشر في معرفة الذي لا سمت له (fol. 50b)

الباب التاسع عشر في السمت من الارتفاع (fol. 51b)

الباب العشرون في معرفة سمت القبلة (fol. 53b)

الباب الحادي والعشرون في معرفة إخراج الجهات الأربع ووضع القبلة (fol. 58a)

الباب الثاني والعشرون في معرفة المطالع الفلكيّة (fol. 60b)

الباب الثالث والعشرون في معرفة المطالع البلدية (fol. 63b)

الباب الرابع والعشرون في معرفة طول القيام على سيط الأرض كاالأعمدة والمنارات ونحوهما (fol. 66b)

الباب الخامس والعشرون في معرفة سعة الأنهار والبحار وعمق الأبار (fol. 69a)

Kraj (fol. 70a-b):

...اجزاء مستويه ستدن اون يجق جيب برلدق اون يجق زرعه اولور بو اون يجق زرعه دن ايكي يصر كدن قدمك مابينني طرح ايلدك اول قيونك اغزندن صويه وارنجه در ينلكي سكز زرعه اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 23b - 70a-b; 15 redaka; tekst 125 x 65. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Flügel II, 497; Hasandedić 424,1; Osmanlı astronomi I, 168.

*Uporediti sa 7324,2.

7330,1 R 1036,1

رسالة المسرّات في علم الميقات

RISĀLA AL-MASARRĀT FĪ ʻILM AL-MĪQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o upotrebi sinus-kvadranta (rubtahte - rubʻ al-mukantarāt) u svrhu određivanja vremena. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset poglavlja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل أوقات الصلوة مربوطة بالساعات وجعل علم الميقات المربوط بالسموات والمقنطرات... أمّا بعد، بو عبد ضعيف المحتاج إلى ربه اللطيف مصطفى بن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي... ايدر ديلدمكي مقنطرات ديمكله متعارف اولان التده طالب راغب اولنلر ايون توركي دلنجه بر رساله جمع ايليم... **پس** بر مقدمه ويكرمي ايكي باب اوزرينه ترتيب ايلدم... وبو رساله، **رسالة المسرّات في علم الميقات** تسميه ايلدم...

الباب الأوّل في معرفة جمل الكبير (fol. 3a)

الباب الثاني في معرفة أخذ الارتفاع (fol. 3a)

الباب الثالث في معرفة ارتفاع الشمس وجهتها (fol. 3b)

الباب الرابع في معرفة درجة الشمس من الغاية ووضع المرى عليها في أجزاء المنطقة (fol. 3b)

الباب الخامس في معرفة ميل الشمس وجهته (fol. 4b)

الباب السادس في معرفة عرض البلد من الغاية والميل (fol. 4b)

الباب السابع في معرفة نصف الفضلة ونصف قوس النهار والليل (fol. 5a)

الباب الثامن في معرفة الدائر وفضل الدائر من الارتفاع (fol. 5b)

الباب التاسع في معرفة ما مضى من النهار من الساعات الزمانيّة وما بقي إلى الزوال من الارتفاع (fol. 6b)

الباب العاشر في معرفة سعة المشرق والمغرب (fol. 7a)

الباب الحادي عشر في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له (fol. 7a)

الباب الثاني عشر في معرفة السمت من الارتفاع (fol. 7b)

الباب الثالث عشر في معرفة الظلّ من الارتفاع (fol. 7b)

الباب الرابع عشر في معرفة الارتفاع من الظلّ (fol. 8a)

الباب الخامس عشر في معرفة اوّل وقت الظهر وارتفاع العصر والدائر بينه وبين الظهر والدائر بين العصر والغروب (fol. 8a)

الباب السادس عشر في معرفة دخول أوّل وقت المغرب وحصّة الشفق والفجر ووقت السحور في رمضان (fol. 8b)

الباب السابع عشر في معرفة سمت القبلة (fol. 9b)

الباب الثامن عشر في معرفة إخراج الجهات الأربع ووضع القبلة (fol. 10a)

الباب التاسع عشر في معرفة المطالع الفلكيّة (fol.10b)

الباب العشرون في معرفة المطالع البلديّة (fol. 11a)

الباب الحادي والعشرون في معرفة الطالع من أفق بلدك لوقت مفروض (fol. 11b)

الباب الثاني والعشرون في معرفة طول القائم على بسيط الأرض كالأعمدة والمنارة ونحوها (fol. 11b)

Kraj (fol. 12a):

... اوتوز بش ارتفاع اول مناره ديه سندن بولنجيه دك اندن صكره ايكي قدمك اورته سندن تا اول نشانه وارنجه بوده او المقدار ذراعك ثلثين حاصل اولور. الله أعلم بالصواب...

Prepisao Fayḍullah b. Ismā'īl Ǧannatī-zāde (Dženetić) 1. ḍū al-qa'da 1234/1819. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 22b).

Fol. 1b - 12a; 220 x 155; 23 retka; tekst 175 x 120. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*, veoma lijep. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Osmanlı astronomi I, 169.

7330,2 R 1036,2

رساله، جيب مجيب آفاقي
RISĀLE-I ĞEYB-I MUĞEYYEB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7329,2.

Prepisao Fayḍullah b. Ismā'īl Ǧannatī-zāde (Dženetić) 1. ḍū al-qa'da 1234/1819. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 22b).

تمّت الرسالة عن يد أضعف العباد فيض الله بن إسماعيل جنتي زاده، غفر الله... تحريراً في أول شهر ذي القعدة سنة أربعة وثلثين ومأتين وألف...

Fol. 13b - 22b; 23 retka; tekst 175 x 120; Pismo *ta'līq*, veoma lijep. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7331 R 8877

رساله، مسمّرات (؟) في علم الميقات
RISĀLE-I MUSAMMARĀT (?) FĪ 'ILM AL-MĪQĀT

Prema tekstu u rukopisu naslov ovoga djela je kako je gore navedeno. Međutim djelo sa ovakvim naslovom nama je nepoznato, ali postoji sa sličnim naslovom: *Risāla al-masarrāt fī 'ilm al-mīqāt.** Osim toga, ovo djelo je na neki način i sadržajem slično prvome, bez obzira što ima dva poglavlja manje. Da li se radi o istome, samo prerađenom djelu ili sasvim drugom djelu, kao i tome da li je Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit (um. 979/1571) autor i ovoga djela, teško je ustvrditi. Otežavajuća okolnost za ovakvu eventualnu tvrdnju je i to što je naš rukopis krnjav na početku (nedostaje prvi list) kao i na kraju (od kraja četrnaestog poglavlja).

Početak ovdje (fol. 1a):

...وبو رساله، مسمّرات(؟) في علم الميقات تسميه ايلدم مرجودر كه رسالدن استفاد حائلين اخوان بو حقيري دعا، خير ايله ياد ايده لر فهرسته رساله بو وجه اوزره در كه ذكر اولنور أمّا مقدّمة اشبو ربعك رسومنك اسملري بياننده در ودخي مركزينك جمله اجمالينك بياننده در...

الباب الأوّل في معرفة جمل الكبير (fol. 6a)

الباب الثاني في معرفة أخذ الارتفاع (fol. 7a)

الباب الثالث في معرفة وضع المرى على درجة الشمس (fol. 8a)

الباب الرابع في معرفة ميل الشمس وغاية الإتفاع وجهته كل منها (fol. 9b)

الباب الخامس في معرفة عرض البلد من الغاية والميل (fol. 11b)

الباب السادس في معرفة نصف الفضلة ونصف قوس النهار والليل (fol. 13a)

الباب السابع في معرفة الدائر ونقل الدائر (fol. 15a)

الباب الثامن في معرفة الظهر وارتفاع العصر والدائر بين الظهر والعصر والدائر بين العصر والمغرب (fol. 18a)

الباب التاسع في معرفة دخول أوّل وقت المغرب وحصّة الشفق والفجر (fol. 20a)

الباب العاشر ني معرفة الظلّ من الارتفاع والارتفاع من الظلّ (fol. 22a-b)

الباب الحادي عشر في معرفة الساعة الزمانية (fol. 24a)

الباب الثاني عشر في معرفة سعة المشرق والمغرب (fol. 26b)

الباب الثالث عشر في معرفة (الارتفاع) لا سمت له (fol. 27a)

الباب الرابع عشر في معرفة الارتفاع من السمت (fol. 28a)

U djelu se prema uvodu nalaze još i sljedeća poglavlja (fol. 1b):

الباب الخامس عشر في معرفة سمت القبلة

الباب السادس عشر في معرفة إخراج الجهات الأربع ونصف القبلة

الباب السابع عشر في معرفة مطالع البلديّة

الباب الثامن عشر في معرفة مطالع (الفلكيّة)

الباب التاسع عشر في معرفة طول القائم على البسيط

الباب العشرون في معرفة سعة الأنهار والآبار

Kraj ovdje (fol. 28b):

... اول ارتفاعك اولوقت سمتي اولمز زيرا شمالدن جنوبي...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 28; 175 x 120; 13 redaka; tekst 130 x 75. Papir bijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

*Pogl. 7330,1.

7332 R 4338

وافية الأوقات

WĀFIYA AL-AWQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o korištenju kvadranta. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset dva poglavlja. Ovo je, ustvari, jedna od verzija djela od istoga autora pod naslovom تسهيل الميقات وتعيين الأوقات (Tashīl al-miqāt wa ta'yīn al-awqāt). U našemu rukopisu nedostaje prva stranica teksta.

Početak ovdje (fol. 1b):

لا شريك له شهادة قامت بقيوميتها السموات والأرض... أمّا بعد، عبد ضعيف... مصطفى بن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي... ايدر ديلدمكه ربع مجيب ديمكله متعارف اولان آلات رصديه ايچنده آفاقي اولوب صحت عمل ايله معروف واشرف آلاتله مشهور اولدوغي اجلدن زياده طالب وراغب اولانلر ايچون تركي ديلنجه بر رساله جمع ايليم... **پس بر مقدمه ويكرمي** ايكي باب اوزرينه ترتيب ايلدم... وبو رساله، **وافية الأوقات** تسميه ايلدم...

Kraj (fol. 57b):

...اجزاء مستويه سندن اون بجق ذراعدن ايكي بجق ذراع كه بصر كله قدمك مابيني در طرح ايلدك اول قيونك اغزندن صيونه وارنجه در يكليكي سكز ذراع اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 57; 155 x 105; 13 redaka; tekst 115 x 65. Papir bijel, deblji, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, umotan u platno. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na kraju djela veća bilješka iz oblasti astronomije na turskom jeziku.

Na posljednja tri lista rukopisa nalaze se lijepi, u boji urađeni astrološki horoskopi.

Vakuf Murteza-efendija Karađozovića, muftije crnogorskih muslimana iz Starog Bara.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 175.

7333 R 6375

كفاية الوقت
KIFĀYA AL-WAQT

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Rasprava na turskom jeziku o kvadrantu za određivanje vremena. Djelo se sastoji od uvoda i dvadeset pet poglavlja. Ovo je, ustvari, jedna od više verzija djela تسهيل الميقات (Tashīl al-mīqāt) od istoga autora.*

Početak (fol. 1b-2b):

الحمد لله عالم الغيب لا يعزب عن علمه مثقال ذرة في الأرض ولا في السماء... أمّا بعد، عبد ضعيف... مصطفى بن علي الموقت بالجامع الخاقاني السليمي... ايدر ديلدمكه ربع مجيب ديمكله مشهور ومتعارف اولان آلتده كه آلات رصديه ايچنده آفاقي اولوب صحت عمل ايله معروف واشرف آلات ايله مشهور اولدوغي اجلدن زياده طالب وراغب اولنلر ايچون تركي ديلنجه بر رساله جمع ايليم... پس بر مقدمه ويكرمي بش باب اوزرينه ترتيب ايلدم وهر بابده ذكر اولنجه مسئله لر ايچون بر مثال يا ايكي مثال يرينه كوره ذكر ايلدم زياده آسانه اولمق ايچون امّا مثاللريني قسطنطنيّه عرضنه كوره استخراج ايليوب بيان ايلدم وبو رساله **كفايت الوقت** برله تسميه ايلدم...

Kraj (fol. 45a):

...اجزاء مستويه دن اون بوچق جيب بولدي اون بوچق ذراع اولوردو اون بوچق ذراعك بصر كله قدمك مابينني (در) طرح ايلدك اول قيو(نك) اغزندن صويه وارنجه درنلكي سكسان ذراع اولدي... تمت

Prepisao nepoznati prepisivač 4. muḥarrama 1202/1787-88. godine (bilješka drugom rukom napisana na kraju djela, fol. 45a). Posljednjih nekoliko listova prepisao je prilično neobrazovan prepisivač, tako da se na rubovima i interlinearno nalazi dosta dopisa i ispravaka.

Fol. 45; 205 x 135; 13 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na sljedećih nekoliko listova nalazi se više bilježaka o računanju vremena na turskom jeziku, bilješke o rođenju djece i kalendar (ğadwal) za 1202. h. g.

Na fol. 49a-b nalazi se dvadeset i peto poglavlje gore navedenog djela koje je prepisao ḥāfiẓ Muḥammad Šamsu(ddīn) ibn ʻAlī, u mjesecu rabīʻ al-awwalu 1202/1787-88. godine.

Vlasnik rukopisa bio je šayḫ Muḥammad, muftija u Travniku (bilješka sa pečatom na foliji 1a).

Izv.: A. M. II, 435.

*Pogl. Osmanlı astronomi I, 172-176.

7334 R 1923

إعلام العباد في أخبار البلاد
IʻLĀM AL-ʻIBĀD FĪ AḪBĀR AL-BILĀD
(إعلام العباد إعلام البلاد)
(IʻLĀM AL-ʻIBĀD IʻLĀM AL-BILĀD)

مصطفى بن علي الموقت
Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Geografsko-astronomsko djelo na turskom jeziku u kojemu je autor za stotinu poznatih gradova od Kine do Fesa izračunao zračnu i kopnenu udaljenost u odnosu na Istanbul, njihovu geografsku širinu i dužinu, nagib pravca kible i njihovu međusobnu razdaljinu. Autor je djelo završio u posljednjoj dekadi mjeseca rabīʻ al-awwala 949/1542. godine.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي زيّن الأقاليم السبعة بالبلاد. وعمّرها بأصل الإسلام من العباد... وبعد، ارباب معارف واصحاب لطائف خفي اوليه كه خلق ما بيننده اطراف عالمده واقع اولان شهرلرك استنبول شهرندن بعدي واكا قربي قاج آيلق وقاج كونلق يول اولدوغي احيانا... بو أضعف العباد وأفقرهم إلى الله ولي الإرشاد مصطفى بن علي الموقت في جامع الخاقاني السليمي...

Kraj (fol. 37b):

...و نهاري برابر اولدقده طلوعي وغروبي ايكي ساعت واون درت بچق درجه صكره اولور واقصر نهارده طلوعي ايكي ساعت وايكي درجه وغروبي اوچ ساعت واون ايكي درجه صكره اولور. قال المؤلف تمت الرسالة في سنة تسع وأربعين وتسعمائة في أواخر ربيع الآخر. هذا من تأليفات أحقر الوري مصطفى بن علي، عفى عنهما العليّ.

Prepisao Muṣṭafā b. ʻAlī al-Uskudārī Čauš-zāde u mjesecu rağabu 1083/1672. godine (bilješka na kraju djela, fol. 37b).

Fol. 37; 205 x 145; 15 redaka, tekst 145 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo nasḫī. Imena gradova i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na prva tri zaštitna lista ispisana imena gradova koji se obrađuju u ovome djelu.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad Sa'īd Šuhrī-zāde (bilješka na fol. 1a).

Na ostalim zaštitnim listovima na početku i na kraju rukopisa nalaze se razne dove, "zapisi" i talismani.

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta).

Izv.: A. M. II, 435; O. M. III, 300; Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 103; Flügel II, 438; Rieu 121; Kairo t, 239-40; Köprülü II, 727/4; Fajić V, 3689; Osmanlı coğrafya I, 49.

7335,1 R 2329,1

تسهيل الميقات وتعيين الأوقات

TASHĪL AL-MĪQĀT WA TA'YĪN AL-AWQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7307,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 21b; 205 x 155; 21 redak; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren duplom crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjim listovima rukopisa nalaze se tabele i veće bilješke ili izvodi iz drugih djela iz oblasti astronomije.

Rukopis za Gazi Husrev-begov vakuf uvakufio Muḥammad 'Ākif b. Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāǧǧ Ḥusaynī, muvekkit u Sarajevu (bilješke na fol. 1a).

7335,2 R 2329,2

رسالة في معرفة وضع ربع الدائرة الموضوعة عليه المقنطرات

RISĀLA FĪ MA'RIFA WAḌ' RUB' AD-DĀ'IRA AL-MAWḌŪ'A 'ALAYH AL-MUQANṬRĀT

محمد بن كاتب سنان القونوي

Muḥammad b. Kātib Sinān al-Qūnawī, um. 930/1523-24

Rasprava na turskom jeziku o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Prema uvodnom dijelu djelo se sastoji od dvadeset i pet poglavlja. U rukopisu se, međutim, obrađuju dvadeset i četiri poglavlja. Osim toga, u katalogu Osmanlı astronomi (I, 88) se navodi da se djelo sastoji od dvadeset poglavlja.

Početak (fol. 22b):

الحمد لله لوليّه والصلاة على نبيّه. وبعد، يقول العبد الفقير إلى ربّه القدير محمد بن كاتب سنان الموقت بقونيه. فهذه رسالة في معرفة وضع ربع الدائرة الموضوع على المقنطرات مشتملة على خمسة وعشرين بابًا. الباب الأوّل في معرفة ربع الدائرة الصحيحة ووضع خط المشرق والمغرب وخط وسط السماء وقوس الارتفاع اولا كركدر كه ربع دائره صحيح...

Kraj (fol. 43a):

...بو اوج نقطيه اوغرايه وبر اوجي هر قنده اولورسه اولسون بر قوس حكالر كه بو قوسه ارتفاع سمت قبله درلر كه بر اوجي قوس الارتفاعك اولنده وبر اوجي سمت راسه دايانور والله أعلم بحقيقة الحال. تم الرسالة الوضع في الربع

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 22b - 43a; 23 retka; tekst 180 x 115. Pismo *nasḫī*, od više prepisivača. Brojevi poglavlja, istaknute riječi i slova ispisani crvenom tintom. Unutar teksta nalaze se odgovarajuće tabele koje se odnose na tekst djela. Kustode. Tekst djela uokviren duplom crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi I, 88.

7335,3 R 2329,3

جدول أنصاف أقطار لعرض سراي بوسنه

ĞADWAL ANṢĀF AQṬĀR LI 'ARḌ SARĀY-BOSNA

منلا محمد مستويچه

Munlā Meḥmed Mestvica, um. 1280/1864*

U drugom dijelu prethodnog djela, između devetnaestog i dvadesetog poglavlja (fol. 38a - 40a) nalazi se tabela mjera geografske širine Sarajeva (جدول أنصاف أقطار لعرض سراي بوسنه) koju je sačinio Munlā Meḥmed Mestvica. Ova se tabela nastavlja na fol. 43b - 46b, nakon završetka navedenog djela.

---

*Pogl.: Mujezinović, Mehmed: *Islamska epigrafika u Bosni i Hercegovini*, Knjiga I, Sarajevo, 1974, str. 518.

7336,1 R 3044,1

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MA‘RIFA AD-DĀ’IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ‘Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 12a; 160 x 120; 14-22 retka; tekst 115 x 65. Papir narandžast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7336,2 R 3044,2

رساله، جيب مجيب آفاقي

RISALE-I ĞEYB-I MUĞEYYEB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ‘Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7329,2.

U ovome rukopisu djelo je prepisano do devetnaestog poglavlja.

Kraj ovdje (fol. 33b):

...زيرا هر ارتفاعك سمتي بولنور الباب التاسع عشر في معرفة السمت من الارتفاع.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 14a - 33b; 15 redaka; tekst 115 x 65. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 34a veća bilješka o rođenju i smrti djece prepisivača ovoga rukopisa.

7336,3 R 3044,3

فالنامه

FĀLNĀME

جعفر الصادق

Ğa‘far aṣ-Ṣādiq, um. 148/765

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću Kur’ana. Ovo je turski prijevod sa arapskog jezika ovoga djela navedenog autora.

Početak (fol. 34b):

هر كم بو جعفر صادق فالك اچماق ديلسه كركدر كه پاك ابدست الوب ايكي ركعت نماز قله بعد السلام فاتحه سوره، سن اوقيه اوچ إخلاص اوقيه وپيغمبريز عليه الصلاة والسلام اوزرينه بش كره صلوات شريف كتوره اندنصكره بو دعا اوقيه. دعا بودر: اللهمّ إنّي توكّلت عليك في كل الأمور...

Kraj (fol. 54a):

...ودخي كمسنك سوزينه بقمه كم مراد ينه ايده سن دوستلرين شاذ ودوشمانلرك كوراوله لر إن شاء الله تعالى لا يعلم الغيب إلاّ الله. تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač 1248/1832-33. godine (bilješka na kraju djela, fol. 54a).

Fol. 34b - 54a; 13-17 redaka; tekst 115 x 65. Pismo *nasta‘līq*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7337 R 8744

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MA‘RIFA AD-DĀ’IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ‘Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 10; 220 x 160; 21 redak; tekst 185 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *ta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku od Rustem-ef. Rustempašića, upravitelja Niže okružne medrese u Mostaru.

7338,1 R 2868,1

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MA‘RIFA AD-DĀ’IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ‘Alī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 20b; 155 x 100; 15 redaka; tekst 95 x 50. Papir narandžast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7338,2 R 2868,2

رسالهء جيب مجيب آفاقي

RISALE-I ĞEYB-I MUĞEYYEB-I ĀFĀQĪ

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7329,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1268/1851-52. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 60a).

Fol. 21b - 60a; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7338,3 R 2868,3

وقتية في علم الربع

WAQTIYYA FĪ ʻILM AR-RUBʻ

مصطفى بن أحمد

Muṣṭafā b. Aḥmad, um. 1105/1694

Rasprava na arapskom jeziku o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Djelo se sastoji od uvoda, dvanaest poglavlja i završetka.

Početak (fol. 61b):

الحمد لله الذي جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضة على العباد في جميع الأوقات والأحوال... وبعد، فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير مصطفى بن أحمد... سئلوا عني من أعمال الربع فأردت أن أكتب فيه رسالة مستغنية عن الأخرى فكتبت هذه الرسالة... وسمّيتها **بوقتيّة في علم الربع** ورتبتها على مقدّمة واثنى عشر بابًا وخاتمة...

الباب الأول في معرفة أخذ الارتفاع (fol. 62b)

الباب الثاني في معرفة كمّ الشمس من البروج (fol. 63a)

الباب الثالث في معرفة الميل والغاية (fol. 63b)

الباب الرابع في معرفة عرض البلد (fol. 64a)

الباب الخامس في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له وسعة المشرق (fol. 64b)

الباب السادس في معرفة قوس النهار والليل ونصف الفضلة (fol. 65b)

الباب السابع في الدائر وفضله (fol. 65b)

الباب الثامن في معرفة ظلّ المبسوط من الارتفاع (fol. 65b)

الباب التاسع في معرفة ارتفاع العصر وفضل الدائرة (fol. 66a)

الباب العاشر في معرفة ما بين الغروب وغروب الشفق الأحمر (fol. 66b)

الباب الحادي عشر في معرفة سمت القبلة وإخراج الجهات الأربع (fol. 67a)

الباب الثاني عشر في معرفة المطالع الفلكية والمطالع البلدية ومطالع الوقت (fol. 68a)

Kraj (fol. 69b):

...واحسب بين ارتفاع القمر وطلوع الشمس فاضمم على ارتفاع المأخوذ فما حصل هو بين القمر والشمس ثم ضعف ما حصل فتمام العدد وهو غرّة القمر. والسلام تمت.

Prepisao nepoznati prepisivač 1268/1851-52. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 60a).

Fol. 61b - 69b; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Kıbrıs 994; Osmanlı astronomi I, 358.

7338,4 R 2868,4

رسالة في الأسطرلاب

RISĀLA FĪ AL-USṬURLĀB

Rasprava na turskom jeziku o astrolabu, staroj astronomskoj spravi za određivanje položaja zvijezda prema ekliptici, od nama nepoznatog autora. Djelo se sastoji od trinaest poglavlja. Navedeni naslov nalazi se prije početka djela.

Početak (fol. 69b):

الباب الأول في معرفة وضع المقنطرات بعد مركز المقنطرات جدولنده كوره لر مقنطرهء اولك كه افق درهوغي نه مقدارايسه درجه ده ردقيقه بركاري اول مقدار جدول مقياس اجزاسي اوزرينه قيوب فتح ايده...

الباب الأول في معرفة وضع المقنطرات بعد وضع المقنطرات (fol. 69b)

الباب الثاني في معرفة وضع قوس العصر الأول (fol. 71a)
الباب الثالث في معرفة وضع قوس العصر الثاني (fol. 72a)
الباب الرابع في معرفة وضع قوس الشفق الأحمر (fol. 73a)
الباب الخامس في معرفة وضع قوس الفجر (fol. 74a)
الباب السادس في معرفة وضع المنطقة الجنوبيّة (fol. 75b)
الباب السابع في معرفة وضع المنطقة الشماليّة (fol. 76b)
الباب الثامن في معرفة تقسيم المنطقة الجنوبيّة والشماليّة (fol. 77b)
الباب التاسع في معرفة وضع قوس القِبل على الربع (fol. 80a)
الباب العاشر في معرفة وضع نقطة سمت الرأس (fol. 82b)
الباب الحادي عشر في معرفة استخراج نقطة سمت الرأس على طريق أخر (fol. 83a)
الباب الثاني عشر في معرفة تقسيم نصف قطر دائرة اول السموت (fol. 83b)
الباب الثالث عشر في معرفة وضع السموت من هذا الجدول الموضوع (fol. 86a)

Kraj (fol. 89b):

...أمّا جدول مطالعدن بريچق درجه زياده ايله عمل ايدوب غفلت ايلميه سن كواكب ثابته بريچق درجه اولكي اولنان ده حركت ايلمشدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 69b - 89b; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7338,5 R 2868,5

رسالة في الأسطرلاب الشمالي ذات الصفائح
RISĀLA FĪ AL-USṬURLĀB AŠ-ŠIMĀLĪ ḎĀT AṢ-ṢAFĀ'IḤ

Isto kao djelo u rukopisu 7294,4 s malom razlikom u odnosu na završetak djela.

Kraj (fol. 104a-b):

...ان كان الارتفاع شرقيًا وإلا فهو الباقي للغروب مع زيادة نصف التعديل في الشمال وإسقاطه في الجنوب. تمّت الرسالة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 90b - 104b; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 105b-106a astronomska tabela sinus-kvadranta (جدول المقنطرات).

7338,6 R 2868,6

ترجمهء كدوسي للمقنطرات
TERĞEME-I GEDUSĪ LI AL-MUQANṬARĀT

سليمان مراد بن عمر بن أحمد سعدي الكدوسي
Sulaymān Murād b. 'Umar b. Aḥmad Sa'dī al-Gedūsī,
um. poslije 1276/1859

Navedeni autor je na arapskom jeziku napisao raspravu o mjerenju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta, odnosno rubtahte). Ovaj prijevod na turski jezik sačinio je nepoznati prevodilac.

Početak (fol. 107b):

الحمد لله رب العالمين...وبعد، معلوم اوله كه ربع دائره نك جانب مقنطراتدن اسهل طريقيله اخذ ارتفاع ايچون بو رساله ترجمه اولنوب بر مقدمه اون اوچ باب اوزرينه ترتيب اولندي. **المقدمة** مقدمه ديديكمز اشبو ربع دائره نك رسملري واول رسملره متعلق اولان اشيالر بياننده اوليجيدر...

Kraj (fol. 126a):

...خط ساعت زمانيه، اوزرينه وضع ايلدك خيط قوسك آخرندن اون اوچ درجه قطع ايليوب ساعت زمانيه، ليلى درجه لري معلوم اولدي. والله أعلم بالصواب

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 107b - 126a; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi II, 601.

7338,7 R 2868,7

ترجمهء كدوسي للجيب
TERĞEME-I GEDUSĪ LI AL-ĞAYB

سليمان مراد بن عمر بن أحمد سعدي الكدوسي
Sulaymān Murād b. 'Umar b. Aḥmad Sa'dī al-Gedūsī,
um. poslije 1276/1859

Rasprava o određivanju vremena pomoću rubtahte na turskom jeziku. Ovo djelo je prvobitno napisano na arapskom jeziku da bi kasnije bilo prevedeno na turski jezik. Ova se rasprava navodi i pod naslovima رسالهء جيبيه (Risāle-i ğeybiyye), رسالهء جيب ترجمه سي (Risāle-i ğeyb terğemesi) ili رسالهء مجيب ترجمه سي (Risāle-i muğeyyeb terğemesi).

Početak (fol. 126b):

الحمد لله رب العالمين...وبعد، معلوم اول كه ربع دائره نك جيب طرفندن ارتفاع اخذ اولنوب نفع عام اولمق ايچون بو رساله ترجمه اولنوب بر مقدمه اون ايكي باب اوزرينه ترتيب اولندي المقدمة ربع مجيبك رسملري واول رسملره متعلق اولان اشيالري بياننده در...

Kraj (fol. 141a):

...وقت امساك معلوم اولدي بو صورتده نصف فضله ايله تمكين باقي قلورايسه اولوقت تمكين اول طرفنه در امّا بالكز تمكين باقي قلورايسه آخر غفلت اولنميه زياده دقت لازمدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 126b - 141a; 15 redaka; tekst 95 x 50. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Osmanlı astronomi II, 601.

Na fol. 141b-142a takvim (kalendar) za Mekku i Medinu za period mart-oktobar روزنامه وتقويم (Rūznāme):

مكة ومدينه واوتوزيش عرضنده قرقبش عرضنه وارنجه بروج شماليده...

Na fol. 146b bilješka na turskom jeziku (فائده مخصوصه) o utvrđivanju vremena pomoću sinus-kvadranta za Bosnu koju je sačinio Muḥammad ʻĀkif (Hadžihusejnović), muvekit u Sarajevu, (1)333/1914-15. godine.

مقنطره طرفندن بوسنه عرضنه مخصوص ربع دائرنك صحتي بلمك مراد ايدرسك طريقي بودركه... كتبه محمد عاكف الموقت بسراي بوسنه سنه ١٣٣(١)

7339 R 5946

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MAʻRIFA AD-DĀʼIR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisao Ibrāhīm Būsnawī iz Tešnja 2. ḏū al-qaʻda 1217/1802. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 11b).

حرّر سنة سبعة عشر ومائتين وألف بوسنوي إبراهيم عن تشنه في ٢ ذو القعدة.

Fol. 11; 240 x 175; 21 redak; tekst 165 x 90. Papir bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski, odvojen od listova. Pismo *taʻlīq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7340 R 6155

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MAʻRIFA AD-DĀʼIR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 22; 195 x 130; 15 redaka, tekst 115 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nastaʻlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7341,1 R 1153,1

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MAʻRIFA AD-DĀʼIR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7306,4.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad (المشبري) al-Mušbirī (bilješka na fol. 12a).

Fol. 1b - 13a; 230 x 160; 19 redaka, tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʻlīq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

U ovome rukopisu djelo je nešto duže i završetak glasi:

...اول شهرك بين غروب وجنوب كعبه عرض ثهرك عرضندن اكسك قبله بين غروب وشمال اولور كل ذلك تمام اولدي.

U nastavku djela, nakon imena prepisivača, slijedi tekst koji se odnosi na istu oblast.

Početak (fol. 13a):

بر كمسه قوس ارتفاع ايله عمل اقمك مراد ايله اولان بولندوغي كون غنغي برجندر...

Kraj (fol. 15a):

...رابعًا اصل مطلق خامسًا نصف فضله هربرنيك كيفت عملي بو قدره بيان اولمشدر.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad b. Ṣāliḥ-āġā al-Mušbirī-zāde (bilješka na fol. 2a).

Rukopis je kupio al-ḥāǧǧ Ḥusaynī-zāde Muḥammad ʻĀkif b. Ṣāliḥ Ṣidqī, muvekkit u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu, iz Tabak hadži Sulejmanove mahale (bilješke sa pečatom na fol. 2a).

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif b. Ṣāliḥ al-Ḥusaynī-zāde, muvekkit u Gazi Husrev-begovom vakufu u Sarajevu 1930. godine (bilješka na fol. 2a).

7341,2 R 1153,2

إعلام العباد في أخبار البلاد

I'LĀM AL-ʻIBĀD FĪ AḪBĀR AL-BILĀD

(إعلام العباد إعلام البلاد)

(I'LĀM AL-ʻIBĀD I'LĀM AL-BILĀD)

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit, um. 979/1571

Isto kao 7334.

Početak ovdje (fol. 15b):

ارباب معارف خفي اوليه كه اطراف عالمده اولان شهرلرك اسلامبول شهرندن بعدي واكا قربي قاج آيلق وقاج كونلق يول اولدوغي بيا اولنور وبعض مشهور شهرلرك اقاليم سبعه دن قنجنجي اقليمده اولدوغي قسطنطنيه ايله مستقيم تقديريله...

Kraj ovdje (fol. 23a):

...و نهاري برابر اولدقده طلوع وغروب ايكي ساعت واون بچق درجه صكره اولور.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad (المشبري) al-Mušbirī (bilješka na fol. 12a).

Fol. 15b - 23a; 230 x 160; 19 redaka, tekst 150 x 85. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: A. M. II, 435; O. M. III, 300; Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 103; Flügel II, 438; Rieu 121; Karatay I, 239-40; Köprülü II, 727/4; Fajić V, 3689; Osmanlı coğrafya I, 49.

Na fol. 23b nalazi se duži tekst koji počinje sa tekstom sa fol. 13a - 15a.

U tekstu se nalaze poglavlja:

فصل بحرك وتهرك عرضي (fol. 24b)

فصل ارض اوزرنه قائم اولنلرك ارتفاعك بلمكي بيان ايدر (fol. 25a)

باب ساعات مستويه (fol. 27a)

فصل سعه مشرق وسعه مغرب بلمكي بيان اولنور (fol. 28a)

Kraj (fol. 28a):

...بلمزسه كه مرئي اوزرينه واقع اوله زيرا اوفق خط مشرق ومغربده منقطع.

Na fol. 30a nalazi se astrološki kalendar.

Na fol. 30b - 33a obrasci nekih dokumenata (arzuhāl, ṣadr-i a'ẓam qā'ima) i siyāqat brojevi sa kometarom:

ارقام سياقت بو محلده قيد اولندر

بو دخي ارقام سياقت بو محلده شرح ويرلدر

7342,1 R 8781,1

ترجمهء كدوسي للجيب

TERĞEME-I GEDUSĪ LI AL-ĠAYB

سليمان مراد بن عمر بن أحمد سعدي الكدوسي

Sulaymān Murād b. ʻUmar b. Aḥmad Sa'dī al-Gedūsī,
um. poslije 1276/1859

Isto kao 7338,7.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 26a ; 125 x 95; 10 redaka, tekst 115 x 75. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 26b nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj se govori o jednom slučaju sklapanja braka pred šerijatskim sudom u Jajcu.

Na fol. 27b - 29a poglavlje iz astronomije na arapskom jeziku pod naslovom: أخذ الارتفاع من طرف الجيب

Rukopis je iz Hadžijske džamije u Sarajevu.

7342,2 R 8781,2

ترجمه، كدوسي للمقنطرات

TERĞEME-I GEDUSĪ LI AL-MUQANṬARĀT

سليمان مراد بن عمر بن أحمد سعدي الكدوسي

Sulaymān Murād b. ʻUmar b. Aḥmad Saʻdī al-Gedūsī,
um. poslije 1276/1859

Isto kao 7338,6.

Prepisivać, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 30b - 56a; 10 redaka, tekst 115 x 75. Pismo *taʻlīq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7343 R 1115

مرآت المنزلات وممرات الكواكب

MIR'ĀT AL-MANZILĀT WA MAMARRĀT AL-KAWĀKIB

مقامي سليمان بن مصطفى بن كمالي

Maqāmī Sulaymān b. Muṣṭafā b. Kamālī, um. oko 1210/1795

Djelo iz astronomije na turskom jeziku. U djelu se govori o metodi istraživanja rađanja i zalaska Sunca i Mjeseca, otkrivanju položaja, kretanja, putanjama i vremenu pojavljivanja zvijezda. U prilogu se nalaze tabele u vezi sa djelom. Autor ovoga djela bio je muvekkit u Istanbulu u Valide džamiji.

Početak (fol. 1b):

يا من سمك السما ، وزيّنها بالكواكب وسيّرها بقدرته ربّ المشارق والمغارب... أمّا بعد، بو جداول مسهل محررك مستخرجي العبد الفقير... سليم الخصال مقامي سليمان ابن مصطفى ابن الكمالي الموقت بجامع والده سلطاني بلاد قسطنطنية... منازللرك وكواكبات ثابتانك طلوع وغروب وممراتي وطالع ولادات وطالع تحويل وطالع اجتماع واستقبال وطالع سؤال زمان جهت اختيارات وغيرها بلنمك ايچون بو جداولي اختراع ايدوب **مرآت المنزلات ممرات الكواكبات** تسميه ايدوب اوچ مقاله اوزره وضع ياد ايلدم...

(Fol. 32a):

...لكن كواكب ثابته فلك اطلاسده اولمغين قدر اولده اولنلر كبير اولديغندن غايت روشن كورينور.

كواكب عرضده اولان احوالي بيان ايدر الاشمده

هيچ عرض يوقدر زيرا كه انك منطقه، ممثلى وخارج المركزي...

(Fol. 54a):

...وشرح فتحيه ده مرحوم ميرم چلبي محقك(؟) بعض محلنده تسامح اولنمشدر ديو سلم السمانك جداولك نقل اقتشدر اكابنا، بونده دخي نقل اولندي ذكر اولنان جدول بودر.

Na fol. 55a - 83a urađene tabele u vezi sa navedenim djelom:

من القياسين اعنى نصف قطر الأرض والفراسخ...

Prepisivać, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 83; 215 x 155; 19 redaka, tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Götz II, 357; Osmanlı astronomi II, 582.

7344,1 R 3280,1

(هيئت ونجوم ايله ايلكيلى فوائد مجموعه سى)

(HEY'ET WE NUĞŪM ILE ILĠILI FEWĀ'ID MEĞMŪʻASI)

Od fol 1b pa sve do fol. 116b nalazi se veliki broj bilježaka i izvoda iz raznih djela iz područja astronomije i astrologije, uglavnom na turskom jeziku. Između ovih bilježaka i izvoda nalazi se veliki broj raznih tabela i kalendara iz istih oblasti.

7344,2 R 3280,2

رسالة معمولة في بيان الظل وتحديد الجهات
وتعيين سمت القبلة بالدائرة الهندية

RISĀLA MAʻMŪLA FĪ BAYĀN AẒ-ẒILL WA TAḤDĪD AL-ĞIHĀT
WA TAʻYĪN SAMT AL-QIBLA BI AD-DĀ'IRA AL-HINDIYYA

اسحاق حواجه سي أحمد بن خير الدين الكوزل حصاري

Isḥāq Ḥoğası Aḥmad b. Ḫayruddīn al-Güzelḥiṣārī, um. 1122/1710

Rasprava iz područja astronomije na turskom jeziku u kojoj se govori o pomrčini, određivanju strana svijeta i određivanju pravca kible pomoću indijskog kompasa. Djelo je na kraju rukopisa krnjavo.

Počętak (fol. 116b):

الحمد لمن لا يعزب عن علمه شي، في الأرض ولا في السما ، والصلوة على سيدنا... وبعد، معلوم اوله كه ضوء بر كيفيتدن عبارتدر كه آنى كورمك بر غير شيئك كورمه سنه موقوف اوليه وضوء ايكى قسمدر...

Kraj ovdje (fol. 124b):

...وبو خطك محيط ايله تقاطعي نقطه سيله نقطهء جنوب مابيننده واقع اولان قوس جانب امرتندن قوس انحرافدر برين صورت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 116b - 124b; 220 x 175; 21 redak; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Gölpinarlı 2905; O. M. I, 232-33; Osmanlı astronomi I, 373.

7345 R 5614

رسالهء ربع مجيب

RISĀLE-I RUB'-I MUĞEYYEB

Djelo iz astronomije na turskom jeziku u kojemu se govori o mjerenju geografskog položaja nekog mjesta pomoću četverokuta (sinus-kvadranta - rubtahte) radi određivanja vremena. Djelo se sastoji se od trideset i šest poglavlja.

Početak (fol. 1b):

حمد بى حد اول الله الأحد عزّ شأنه وجلّ برهانه يه مخصوصدر كه شمس ايله قمري حله ايدوب وقتلري بلمكه طريق قلوب... معلوم اوله كه ربع مجيب ايچون بو رساله نك ترتيب وجمعنه سبب ...جنوبينده كرك شماليك دفعات ايله تجربه وامتحان اولنمقله رساله ... وبو تسميه اولنوب بر مقدمه واوتوز التى باب اوزرينه ترتيب اولندى والهداية من الهادي...

الباب الأوّل في معرفة أخذ الارتفاع من الشمس (fol. 3b)

الباب الثاني في معرفة جيب القوس وقوس الجيب (fol. 4b)

الباب الثالث في معرفة أسامي البروج (fol. 5a)

الباب الرابع في معرفة غاية الارتفاع بالرصد أي بالإنتظار وجهتها (fol. 5b)

الباب الخامس في معرفة غاية الارتفاع لأقصر النهار ولأطول النهار (fol. 6a)

الباب السادس في معرفة الميل الأعظم من الغايتين المذكورتين (fol. 7a)

الباب السابع في معرفة عرض البلد من الغايتين المذكورتين ومن الميل الأعظم (fol. 7b)

الباب الثامن في معرفة الميل وجهته وبرج الشمس من الغاية ومن تمام العرض (fol. 8b)

الباب التاسع في معرفة درجة الشمس من الميل (fol. 9b)

الباب العاشر في معرفة الميل من درجة الشمس (fol. 10b)

الباب الحادي عشر في معرفة عرض البلد من الغاية والميل (fol. 11a)

الباب الثاني عشر في معرفة غاية الارتفاع من الميل ومن تمام العرض (fol. 12a)

الباب الثالث عشر في معرفة بعد القطر من الأرض والميل (fol. 12b)

الباب الرابع عشر في معرفة أصل المطلق في العرض والميل ويسمى ايضًا أصلاً حقيقيًا (fol. 13a)

الباب الخامس عشر في معرفة نصف الفضلة من بعد القطر أصل المطلق ويسمى أيضًا نصف التعديل (fol. 14a)

الباب السادس عشر في معرفة نصف قوس النهار ونصف قوس الليل وقوسهما كاملاً من نصف الفضلة (fol. 14b)

الباب السابع عشر في معرفة أصل المعدل للارتفاع من بعد القطر (fol. 16b)

الباب الثامن عشر في معرفة الدائر وفضل الدائر من أصل المعدل وأصل المطلق ونصف الفضلة (fol. 17a)

الباب التاسع عشر في معرفة آن الساعة في أي درجة في غير تمكين (fol. 19a)

الباب العشرون في معرفة التمكين المطابق للغروب (fol. 21b)

الباب الحادي والعشرون في معرفة طلوع الشمس (fol. 27a)

الباب الثاني والعشرون في معرفة وقت الظهر (fol. 27b)

الباب الثالث والعشرون في معرفة الدائر بين العصر والغروب والدائر بينه وبين الظهر (fol. 28a)

الباب الرابع والعشرون في معرفة المغرب (fol. 29b)

الباب الخامس والعشرون في معرفة حصة الشفق وقت العشاء (fol. 30a)

الباب السادس والعشرون في معرفة حصة الفجر ووقته (fol. 31b)

الباب السابع والعشرون في معرفة الإمساك (fol. 32b)

الباب الثامن والعشرون في معرفة الارتفاع من فضل الدائر (fol. 33a)

الباب التاسع والعشرون في معرفة سعة المشرق والمغرب (fol. 34a)

الباب الثلاثون في معرفة الارتفاع الذي لا سمت له (fol. 34b)

الباب الحادي الثلاثون في معرفة حصة السمت للارتفاع من الأرض (fol. 35b)

الباب الثاني الثلاثون في معرفة تعديل السمت للارتفاع من الحصة وجيب السعة (fol. 37a)

الباب الثالث الثلاثون في معرفة السمت للإرتفاع من تعديل السمت (fol. 37a)

الباب الرابع الثلاثون في معرفة سمت مكة شرفها الله تعالى من الميل المفروض والغرض الدائر المفروض وارتفاعه (fol. 38a)

الباب الخامس الثلاثون في معرفة أن القبلة الى اي جهة (fol. 41b)

الباب السادس الثلاثون في معرفة جهات الأربع ووضع القبلة (fol. 42a)

Kraj (fol. 44b):

...معلوم اوله كه دار سلطنت قسطنطنيه محميه نك سمت قبله سى قرق سكز درجه در ومصر قاهره يه نك سمت قبله سى اوتوز يدى درجه وبو بو ايكي بلده نك ربعي شرقي جنوبيدر وبو رساله دن مطلوب وغرض اولان بوراده تولدي. تمام. والحمد لله على التمام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 44; 210 x 155; 16 redaka; tekst 170 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani krupnim slovima crnom tintom. Kustode. U prilogu rukopisa se nalazi na većemu papiru nacrtan sinus-kvadrant (rub' muğayyab).

7346 R 6380

شرح زيج الوغ بيك

ŠARḤ ZĪĞ ULŪĞ-BAY

Komentar na turskom jeziku na djelo *Zīğ Ulūğ-Bay* o astronomskim tablicama od nama nepoznatog autora. U rukopisu nedostaje listova na nekoliko mjesta, uključujući i kraj djela.

Početak (fol. 1b):

بحمد الله الواحد الأحد القديم * بسم الله * دمي المنه العظيم سلام الله يا خير الأنام عليك والنبيين الكرام. وبعد بو ضعيف زيج الوغ بك طالبلره انسان اولسون ديو أحسن وجه اوزره شرح ايلدم كه مشكل اولسون ديو تقويم ودستور نه طريقله چقر جميع مثاللر ايله يزدم...

Kraj (fol. 38a):

...و موضع القمر في هذه الأوقات هو مولد السنة النموذية واعلم يكون بخط الاستواء حيث الطول سبعين درجة ولا عرض له.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 38; 200 x 135; 23 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi slobodni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Muftī-zāde Ibrāhīm (bilješka i pečat na fol. 1a).

Izv.: Osmanlı astronomi II, 807-8.

7347,1 R 1137,1

جامع الأحكام في مسائل الخاص والعام

ĞĀMI' AL-AḤKĀM FĪ MASĀ'IL AL-ḪĀṢṢ WA AL-'ĀMM

عثمان بن محمد قاسم پاشالي

'Uṯmān b. Meḥmed Qāsimpāšāli, umro poslije 1102/1691

Djelo na turskom jeziku iz područja astronomije i astrologije. Sastoji se od uvoda, dva dijela, koji se dijele na poglavlja, i završetka. Autor je bio muvekkit u Fatih džamiji u Istanbulu a djelo je napisao 1173/1759. godine.

Početak (fol. 1b):

حمد نا محدود اول ذات واجب الوجود جانبنه لا يقدر كه اراده، امركن دن... أمّا بعد، بو مختصرك محررى العبد الحقير ... عثمان بن محمد الموقت بجامع سلطان محمد خان قاسم پاشالي ديكله مصروقدر ديلدمكه أحكام نجوميه دن مسائله متعلق بر كتاب جمع ايله مكه(؟) حجمده صغير ومعناجهتيله سائر مؤلفاتدن كبير اولوب... بو مختصرده درج ايدوب **جامع الأحكام في مسائل الخاص والعام** تسميه ايلدم وبر مقدمه وايكي مقاله وبر خاتمه ايله اتمام ايتدم...

المقدمة أحكام مسائلده وسائرده مستعمل اولان (fol. 2a)

المقالة الأولى في أحكام المسائل... في البروج اثنى عشر (fol. 10a)

المقالة الثانية في بعض القواعد المتعلّقة بالحساب التي تستعمل في المسائل (fol. 58a)

الخاتمة في بعض المسائل (fol. 68a)

Kraj (fol. 84a):

...جون مثالده مريخ ايله مشتريتك ممازجتي ذكر اولندى وسائر كواكبى ضعيف وقوت وشويت اوزره استخراجنه ايله جمله نك طريقى واحددر انجق اهلنه(؟) محتاجدر. والحمد لله رب العالمين.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760-61. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 94b).

Fol. 1b - 84a (originalna folijacija); 220 x 155; 23 retka; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i na zaštitnim listovima bilješke u vezi sa tekstom djela. Na drugom zaštitnom listu sadržaj djela.

Rukopis naslijedio Muḥammad 'Ākif, muvekkit Gazi Husrev-begove džamije, 1305/1887-89. godine od svoga oca Ṣāliḥa Ṣidqīja al-Būsnawīja, također, muvekita spomenute džamije (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 349; O. M. III, 287; Karaty t, 1742 i 1745; Osmanlı astronomi I, 354.

7347,2 R 1137,2

(رسالة في أحكام بعض المسائل في النجوم)
(RISĀLA FĪ AḤKĀM BA'Ḍ AL-MASĀ'IL FĪ AN-NUĞŪM)

Kraća rasprava na arapskom jeziku u kojoj nama nepoznati autor raspravlja o nekim pitanjima iz oblasti astrologije. Naslov traktata je izveden iz uvoda djela.

Početak (fol. 85b):

الحمد لله رب العالمين... وبعد، فهذه رسالة في أحكام بعض المسئلة(؟) من النجوم التي حصلت حقائقها بعد التجربة المتكررة وجمعت فيها لنفسي ولمن رغب ونظر إليها. واعلم ايّها الأعز الأخ أن هذا العلم علو في الرتبة وجليل في المرتبة... ونحن نذكر بعض من المسائل ولم أذكر متعلقًا بالمواليد لأنّهم كثير التوابع لا يليق في هذا المختصر لأنّ في حقّه كتب مطولات ومن أراد فليرجع إليها...

Kraj (fol. 94b):

...ويعلو شأنه وجمع المال كثيرًا ومولده من العجم لكن يستقر في ارزل الروم وقالوا إن العقيدة مغشوش والعلم عند الله والعفو على الله. تمت رسالة بعون العناية سنة أربع وسبعين ومائة وألف من الهجرة النبوية.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760-61. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 94b).

Fol. 85b - 94b; 23 retka; tekst 170 x 85. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i na zaštitnim listovima bilješke u vezi sa tekstom djela.

7348 R 3274

فذلكة الحساب
FAḌLAKAT AL-ḤISĀB

أبو الفضل خليل فائض بن جابي زاده مصطفى بن عيسى القسطنطيني اليديقوله وي

Abū al-Faḍl Ḫalīl Fā'iḍ b. Ğābī-zāde Muṣṭafā b. 'Īsā al-Qusṭanṭīnī al-Yadiqulawī, um. 1134/1722

Rasprava iz astronomije na turskom jeziku u kojoj autor na temelju djela زيج الوغ بيك (Zīğ Uluġ-Bay) govori o izradi kalendara, označavajući istovremeno i kretanje nebeskih tijela. U pisanju ove rasprave služio se, između ostalog, i nekim prijevodima sa arapskog i turskog jezika. Djelo se sastoji od uvoda, šest poglavlja i završetka.

Početak (fol. 1b):

حمد بي حساب اول واحد لا يزاله كه ضروب نعم وفنون قسمي... وبعد، بو مستهام فائض خليل ناكامك بعض مخاديم كرام واخوان خلوص ارتسام ايله زيج كور كانيدن استخراج دستور واستنباط حركات كواكب مذاكره سي اثناسنده حساب ارباب تنجيمه متعلق تركي بر رساله تحريري خاطر قاطريته سنوح ايلملكه بو حروف بى ارتباط فن حسابده خصوصا حساب فن مزبورده مؤلف اولان عربي وفارسي كتب ورسائلدن ترجمه والتقاط طريقى ايله جمع وترتيب اولنوب بر مقدمه وآلتى باب وبر خاتمه يى مشتمل قلنوب **فذلكة الحساب** اسميله بنام اولق روا كورلدى...

مقدمة بعض اصطلاحات واعتبارات بيانده در (fol. 1b)

باب اوّل جمع وتضعيف طريقى بيانده در (fol. 2b)

باب ثاني تصيف بيانده در (fol. 3b)

باب ثالث تفريق طريقى بيانده در (fol. 4a)

باب رابع ضرب بيانده در (fol. 5a)

باب خامس قسمت بيانده در (fol. 9a)

باب سادس جذر ومجذور بيانده در (fol. 12b)

خاتمه بعض فوائد بيانده در (fol. 16b)

Kraj (fol. 18b):

...مرادلري مقسو عليه مستحق اولديغى مرتبه دن بر مرتبه اشاغى فرض واعتبار اولنه ديكر والله أعلم بحقيقة الحال. تمت

Prepisao Muḥammad al-Pruzūrī al-Busnawī (Bosanac iz Prozora) u Istanbulu u Zakariyyā' Ṭānī medresi 22. ṣafara 1193/1779. godine (bilješka u kolofonu teksta, fol. 18b).

تمت ٢٢ صفر سنة ١١٩٣ على يد محمد البرزوري البسنوي في القسطنطينية في مدرسة زكريا. ثاني...

Fol. 18; 240 x 175; 21 redak; tekst 170 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl II, 180; A. M. I, 355; Osmanlı astronomi I, 393.

7349 R 3236

فذلكة الحساب
FADLAKAT AL-ḤISĀB

أبو الفضل خليل فائض بن جابي زاده مصطفى بن عيسى القسطنطيني اليديقوله وي
Abū al-Faḍl Ḫalīl Fā'iḍ b. Ǧābī-zāde Muṣṭafā b. 'Īsā al-Qusṭanṭīnī
al-Yadiqulawī, um. 1134/1722

Isto kao 7348.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 265 x 190; 21 redak; tekst 195 x 100. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i na zaštitnim listovima bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7350 R 1178

روزنامهٔ جديد
RŪZNĀME-I ǦEDĪD

Djelo na turskom jeziku koje je autor, čije ime ne znamo, kao što u uvodi ističe, sastavio od djela Rūznāme koju je sačinio Šayḫ Wafā* i drugog istoimenog djela koje je sastavio u Egiptu 'Alī-efendī. Autor dalje ističe da je u svome djelu konsultovao i djelo *Zīǧ*, koje je napisao Ulūġ Bay, zatim djela čiji su autori Šayḫ 'Alī Dede Maġribī, Abū Miqrā' Ifrīqī i Ibn al-Bannā. Djelo se sastoji od četiri poglavlja i tabela. Prvo poglavlje, ustvari, predstavlja uvod u djelo. U drugome poglavlju se tretiraju arapske godine, u trećemu solarne a u četvrtom se govori o nagibu (kosini) i visini (okomici) Sunca i geografskoj širini raznih gradova.

U prvom dijelu koji se odnosi na tabele prvo su predstavljena sravnjivanja hidžretskih i gregorijanskih mjeseci od 1161/1784 do 1245/1830. godine, drugo kalendar solarne godine od januara do decembra, treće nagib Sunca u gregorijanskim mjesecima, četvrto dužina noći i dana u Alžiru u toku godine, itd.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي منّ علينا بيسارة علم أوقات الليل والنهار... وبعد، سبب تحرير كتاب وتسويد الأوراق بودر. نظر اتدم زمان سلفدن مرور ايدن مشايخ كرامدن شيخ وفا، قدّس الله سرّه العزيزيك، روزنامهٔ شريفلرينك حكم تمام اولمش وعلي أفندي، رحمة الله عليه رحمة واسعة، محميه، مصرده تأليف اتدوكي روزنامهٔ شريفلريني تصحيح اولنوب حكم كچمش بو مفتقر إلى الله مذكورين، رحمهم الله، روزنامه لرينك اصول قاعده سندن استنباط ايدوب دخي الغ بيك؟ (الغ بيك) سلطان سمرقند، رحمة الله عليه، زيجي تقديمدن ودخي شيخ علي داده سي مغربي، رحمة الله عليه، وابو مقراع افريقي وابن البنا، رحمهم الله، رساله لردن استنباط ايدوب اشبو روزنامهٔ ترجمه اتدم امت محمد برده ويحرده استعمال ايده واشبو روزنامه يه روزنامهٔ جديد ديو تسميه اتدم. ودخي اشبو روزنامه دورت باب اوزره تحرير اولندي...

الباب الاوّل في معرفة مفتاح روزنامه (fol. 2a)
الباب الثاني عام عربيّة بيان ايدر (fol. 3a)
الباب الثالث سنين شمسيّة بيان ايدر (fol. 6a)
الباب الرابع في معرفة ميل الشمس وعروض البلدان (fol. 8a)

Kraj (fol. 12a):

...ودخي بر جدول دخي تحرير اولنمشدر شهور شمسيه نك اسملريني بالعجميّه وفارسيه وسريانيّه وقبطيّه وسعد ونحس اولان كونلريني في الجمله بيان اولنمشدر. الله أعلم بالصراب وإليه المرجع

Potom slijede tabele do kraja rukopisa, fol. 35a.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 35; 220 x 160; 23 retka; tekst 165 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Tabele iscrtane crvenim linijama a tekst unutar tabela ispisan crnom tintom.

Rukopis za Gazi Husrev-begov vakuf uvakufio Muḥammad 'Ākif b. Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāǧǧ Ḥusaynī, muvekkit Sarajevu, 1930. godine (bilješke na fol. 1a).

Izv.: Rieu 123; Osmanlı astronomi II, 881.

*Šayḫ Wafā' je umro 896/1491. godine. O ovome autoru Rieu (122-23) donosi više podataka.

7351 R 978

ترجمهٔ زيج لالاند
TERǦEME-I ZĪǦ-I LĀLĀND

جوزيف جيروم لالاند
Joseph-Jerom Lalande (1732 - 1807)

Prijevod sa francuskog na turski jezik astronomskih tablica koje je sačinio francuski astronom Joseph-Jerom Lalande. Ovaj prijevod je sačinio turski astronom Ḥusayn Ḥusnī, umro 1256/1840. godine.

Početak (fol. 1b):

حمد انجم شمار وشكر دائم الأنوار خالق الليل والنهار جانب كردكاره سزاواردر كه تبارك الذي جعل فس السماء بروجًا وجل فيها سراجًا... أمّا بعد چونكه امور عقليه واعمال حسابيه يومًا فيومًا درجهٔ اوج كماله رسيده... (fol. 2a) راصد شهر پاريس اولان سر كردهٔ زمرهٔ متأخرين لالاند نام فيلسوف بنامك زيج جديد فضائل مزيدي... استخراج تقويم آفتاب حسابنده ۱۸۰۰ ميلادي مبدأ اعتباريله... (fol. 2b) بو عبد كمتر حسين حسني منجم ثاني قوللري.

Kraj uvoda (fol. 22b):

...رسم دستورينك صورتي بعينه بو محلده كتب وترقيم ايله اختتام قلندي.

Nakon uvodnog teksta koji se završava na fol. 22b slijede tabele sve do fol. 80a.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 80; 250 x 180; 23 retka, tekst 160 x 100, tabele 165 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Tabele ispisane u kombinaciji crne i crvene tinte i uokvirene linijom zlatne boje. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crnom tintom.

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je autentičnost ovoga rukopisa potvrdio Muḥibbī al-ḥāǧǧ Muṣṭafā-efendī.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif b. Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāǧǧī Ḥusaynī-zāde (Hadžihusejnović), 1349/1930. godine (bilješka na fol. 1a).

Izv.: az-Ẓāhiriyya astr. 123; Osmanlı astronomi II, 582.

7352 R 1121

ترجمهٔ زيج لالاند
TARĞAMA-I ZĪĞ-I LĀLĀND

جوزيف جيروم لالاند

Joseph-Jerom Lalande (1732 - 1807)

Isto kao 7351.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 90; 210 x 125; 21 redak, tekst 130 x 70, tabele 150 x 85. Papir narandžast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasta'līq*. Tabele ispisane u kombinaciji crne i crvene tinte i uokvirene linijom zlatne boje. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crnom tintom.

Vlasnik rukopisa bio je muvekkit Ṣaliḥ Ṣidqī a potom njegov sin muvekkit ʻĀkif al-ḥāǧǧ Ḥusaynī-zāde (bilješka na fol. 1a).

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif b. Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāǧǧī Ḥusaynī-zāde (Hadžihusejnović), muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na fol. 1a).

7353 R 3258

رسالهٔ كرهٔ أرض
RISĀLE-I KURE-I ERḌ

Djelo na turskom jeziku iz oblasti astronomije i astrologije, podijeljeno na uvodni dio i šesnaest poglavlja. Rad je pisan u formi pitanja i odgovora. Na kraju djela (fol. 52a) nalazi se bilješka prepisivača u kojoj navodi da je djelo preveo sa arapskog na turski jezik iz primjerka štampanog na Malti.

قد ترجمت هذه الرسائل التي طبعت في مالطه على اللغة العربيّة بلسان التركيّة.

Početak (fol. 1b):

كرهٔ ارضي رسم ايتمده نه فائده حاصل اولور **جواب** كره ارضي رسم ايتمده شول فائده حاصل اولوركه ساكن اولدغموز ارضك صورتي وكيفيتي وقاعده سي اهون وايسان(؟) طريق ايله معلوم اولور.

كرهٔ ارض (fol. 1b)

برنجي فن اجسام سمويّه نك دوراني بيانده در (fol. 16)

ايكنجي فن شمس بيانده در (fol. 19a)

اوچنجي فن عطارد بيانده در (fol. 25a)

دوردنجي فن زهره بيانده در (fol. 25b)

بشنجي فن ارض بيانده در (fol. 26b)

آلتنجي فن قمر بيانده در (fol. 27b)

يدنجي فن مرّيخ بيانده در (fol. 33a)

سكزنجي فن مشترى بيانده در (fol. 34a)

طقوزنجي فن زحل بيانده در (fol. 35b)

اوننجي فن هرشل بيانده در (fol. 37a)

اون برنجي فن كيرس وپلاص ويونو ووستا يلديزلري بيانده در (fol. 38a)

اون ایكنجي فن نجوم سیّاره بیاننده در (fol. 38b)
اون اوجنجي فن مطلقا كسوف بیاننده در (fol. 39a)
اون دوردنجي فن قوبروقلي یلدیز بیاننده در (fol. 47b)
اون بشنجي فن نجوم راسخه بیاننده در (fol. 49a)
اون التنجي فن مدایله جزر بیاننده در (fol. 50b)

Kraj (fol. 52a):

...دكرده مدایله جزرك از كره حاصل اولوب سائر دكزلرده چوق كره حاصل اولمه سنك سببي اولدر. والله أعلم بالصواب...

Prepisao učenik Ibrāhīma Šawqīja 21. muḥarrama 1250/1834. godine (bilješka na kraju djela, fol. 52b).

Fol. 52 (originalna paginacija): 250 x 145; 13 redaka; tekst 150 x 70. Papir bijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tinta na početku i na kraju rukopisa razlivena usljed vlage. Riječi سـؤال i جواب ispisane crvenom tintom. Kustode. Na fol. 1a napisan sadržaj djela.

7354 R 2819

جدول معرفة تحويل سال وتواريخ مشهوره زايجهء سال تركان، سنه ۱۲٦۲

ĞEDWEL-I MAʿRIFET-I TAḤWĪL-I SĀL WA TEWĀRĪḪ-I MEŠHŪRE ZĀYIĞE-I SĀL-I TURKĀN, SENE 1262

Kalendar (takvim) na turskom jeziku. Na fol. 1b nalazi se niže navedeni tekst u kojemu se prema hidžretskom kalendaru za 1262. godinu i uporedo prema koptskom i bizantijskom kalendaru određuje početak nove iranske (Nawrūz-i sulṭānī) godine koja pada u subotu 23. rabīʿ al-awwala nakon zalaska sunca u sedam sati i trideset i jednu minutu.

Nakon toga (fol. 2a - 8b) slijedi tabela od navedenog 23. rabīʿ al-awwala 1262. do 4. rabīʿ al-āḫira 1263. h.g. u kojoj se navode značajne kalendarske promjene i izbor poslova koji se preporučuju raditi u navedene dane. Pored hidžretskog datuma i naziva dana u sedmici, u kalendaru se uporedo donose bizantijski kalendar i horoskopski znaci.

Početak (fol. 1b):

بالفرح والاقبال بتحدّد سال فرخنده فال بامر ذی القعدة المتعال مثلثه، خاكیّه دن برج جدیده واقع قران علویّنك آلتنجی سنه سی وقران نحسین سرطانینك یكرمنجی سنه وتاریخ قبطینك بیك بشیوز آلتمش ایكنجي سنه سی شهر برمهاتینك اون اوجنجی كونی وتاریخ رومینك ایكبیك یوز

اللی یدنجی سنه سی ماه آذرینك طقوزنجی وتاریخ هجرت آفتاب برج رسالت واهتاب آسمان نبوّت علیه افضل التحیّة حضرتلرینك بیك ایكیوز آلتمش ایكنجی سنه هجریّه، سنیّه لری شهر ربیع الاولینك حسب الرؤیه یكرمی اوچنجی جمعه ایرته سی كیجه سی غروب مركز شمسدن یدی ساعت اوتوزبر دقیقه مرورنده آفتاب ضیاتاب برج حملك اول ثانیه سنه نقل وجولان ایدوب فرداسی جمعه ایرته سی كونی نوروز سلطانی حجسته آثار اعتبار وكافّه، بلادان وعروضده تساوي لیل ونهار اولور جعل الله الملك المنّان مباركًا ومسعوداً علی جمیع اهل ایمان امین یا مستعان.

Na fol. 9b se nalazi sličan tekst na turskom jeziku u kojemu se prema hidžretskom kalendaru za 1261. godinu i uporedo prema koptskom i bizantijskom kalendaru, također, određuje početak nove iranske godine koja u ovoj godini pada u petak 13. rabīʿ al-awwala nakon zalaska sunčeve ploče u jedan sat i trideset minuta.

Nakon toga (fol. 10a - 16a) slijedi tabela koja obuvata period 13. rabīʿ al-awwal 1261. - 23. rabīʿ awwal 1262. h.g. u kojoj se, također, navode značajne kalendarske promjene i izbor poslova koji se preporučuju raditi u navedene dane. Pored hidžretskog datuma i naziva dana u sedmici, i u kalendaru se uporedo donose bizantijski kalendar i horoskopski znaci.

Fol. 16; 170 x 115. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Tabele iscrtane debljim zlatnim i tanjim crvenim linijama a tekst ispisan crnom i crvenom tintom.

7355 R 1968

مجموعة في الهيئة

MAĞMŪʿĀ FĪ AL-HAYʾA

Na fol. 1b nalaze se brojčane šifre naziva mjeseci lunarne godine, sedmica i dana 1142/1826-27. godine sa uputstvom na turskom jeziku za izračunavanje datuma navedene godine.

Na fol. 2a nalaze se alfabetski znaci (slova) za godine, mjesece i sedmice:

حروف سال: حروف ماه: حروف اسبوع

Na fol. 2b nalazi se tekst na turskom jeziku o izračunavanju početka nove iranske godine sa kružnim kalendarom نوروز سلطاني (Nawrūz-i sulṭānī):

در بیان دائره نوروز سلطاني: بو یكرمي سكز سال نوروز سلطاني نك احوالن بیان ایدر...

Na fol. 3a nalazi se tekst na turskom jeziku sa kružnim kalendarom koji je izradio Šayḫ Wafā' روزنامچه حضرت شيخ وفا (Rūznāmeče-i Ḥazret-i Šeyḫ Wefā):

در بيان دائرهء كبيسادر **روزنامچه حضرت شيخ وفا**: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الوليّ التوفيق... أما بعد، هر فرد روزنامچه لازمدر تاكه هر سنده شهور عربيّه غرّسي نه كونه...

Na fol. 3b - 9a na svakoj stranici nalazi se tabela koja pokazuje dan u sedmici u kojemu počinje svaki lunarni mjesec. Svaka tabela označava jedan mjesec sa sirijskim nazivima a počinje od mjeseca Azera i završava sa mjesecom Šubatom. U svakoj tabeli se nalazi i stari bosanski naziv određenog mjeseca. Na marginama kalendara nalazi se komentar dotičnog mjeseca u kojemu se nalaze i neka astrološka zapažanja.

Na fol. 9a nalazi se arapski kalendar pod naslovom: روزنامهء عربية

7356 R 3281

مجموعة فوائد
MAĞMŪ'A FAWĀ'ID

Zbirka više raznih odlomaka ili poglavlja i tabela iz različitih djela iz područja astronomije i astrologije, uglavnom na turskom jeziku. Neke od njih ćemo ovdje navesti.

قاعدهء استخراج أوساط سبعهء سيّاره قاعدهء شمس (fol. 1b)؛ قاعدهء استخراج طول البلد (fol. 3a)؛ قاعدهء قمر ورأس (fol. 4b)؛ قاعدهء ضرب (fol. 5b)؛ قاعدهء استخراج عرض كواكب علويّه (fol. 8b)؛ قاعدهء استخراج مقامات رجعت واستقامت (fol. 9a)؛ بيان تحليل كواكب (fol. 9b)؛ عمل قوس الخلاف (fol. 10a)؛ بيان تقويم خواصّ كه تقويم ارقام وحروف كويند (fol. 11b)؛ في ساعات نصف النهار (fol. 12a)؛ في منازل القمر وغيره (fol. 12b)؛ في ممازجات القمر وانتقالاته وبقية توقيعاته (fol. 12b)؛ در عمل تناظرات كواكب (fol. 15b)؛ في تسوية البيوت (fol. 16a)؛ وضع الكواكب في الزايجه (fol. 17b)؛ في استخراج السهامات (fol. 19a)؛ قاعدهء استخراج خسوف (fol. 20a)؛ قاعدهء استخراج كسوف (fol. 22a)؛ قاعدة معرفة تعديل الأيام بالحساب (fol. 28a).

Na fol. 29a nalazi se popis literature iz astrologije (24 naslova) i *'ilm al-ḫawāṣṣ* (tri naslova).

U drugom dijelu rukopisa (fol. 31 - 50) se nalaze astrološke tablice.

Fol. 50; 225 x 175; 21 redak; tekst 170 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Unutar djela nalaze se odgovarajuće tabele. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7357 R 5633

روزنامه
RŪZNĀME

Kalendar na turskom jeziku. Narodni nazivi mjeseci i na bosanskom jeziku.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله لوليّه والصلوات على نبيّه وآله وأصحابه. امّا بلكل كه هر فرده وهر بلده بر روزنامه دن لا بد كه تاكه هر سنده مشهور غره لرين كوره كونه كلور... هر يل روزنامه استخراج اتمك... بو فقير ديلدمكه بر روزنامه تألیف ايدمكه هر يل استخراج اولنان روزنامه دن حاصل اولان...

Nakon uvoda slijede tabele "dāirevī devr-i dāim" uključujući i غرّه نامهء شيخ بيازيد (Ġurrenāme-i Šeyḫ Bāyezīd) za godinu (9)71/1563-64, sa tekstom u stihu na turskom jeziku.

سكز سطر ايلدم اي غره سنه بلمك ايچون
هرسطر او ايكي حرف هرحرف بركون ايچون...

Poslije toga slijede tabele za svaki od dvanaest mjeseci u godini. Iznad svake tabele za pojedinačni mjesec u kojoj se nalaze nazivi mjeseci koji se koriste u arapskom jeziku, nalaze se i slavenska, odnosno bosanska, imena mjeseci.

Fol. 9; 205 x 140; tabele 140 x 60. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaju korice rukopisa. Listovi uvezani koncem. Tabele urađene crvenom tintom a tekst u tabelama i na marginama ispisan u kombinaciji crvene i crne tinte.

7358 R 1971

تقويم
TAQWĪM

Opći kalendar.

Fol. 169; 230 x 165. Različite dimenzije tabela. Tabele urađene u kombinaciji crne, crvene i zelene boje. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif al-ḥāğğ Ḥusaynī-zāde ibn Ṣāliḥ, sarajevski muvekkit (bilješka na fol. 3a).

7359 R 1444

تقويم

TAQWĪM

Opći kalendar.

Fol. 80; 210 x 145. Različite dimenzije tabela. Tabele urađene u kombinaciji crne, crvene i zelene boje. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*.

Prepisao nepoznati prepisvač, cijeli rukopis ili dio, 15. ḏū al-qa'da 1008/1600. godine (bilješka na fol. 75a-b).

7360 R 2903

تقويم

TAQWĪM

Opći kalendar.

Fol. 6; 205 x 145; tabele 180 x 120. Tabele urađene u kombinaciji crne i crvene boje. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Na marginama uokvirenim debljim linijama crvene boje nalaze se bilješke koje se odnose na tabele.

7361 R 790

تقويم

TAQWĪM

Opći kalendar.

Fol. 164; 190 x 130. Različite dimenzije tabela. Tabele urađene u kombinaciji crne, crvene i zelene boje. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasta'līq*.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa i bibliotekar (muḥāfiẓ-i kutub) istoimene biblioteke (bilješka na fol. 1a).

7362 R 5897

تقويم جلالي

TAQWĪM ĞALĀLĪ

Opći kalendar.

Fol. 14; 205 x 155, tabele 135 x 120. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši kartonski. Tabele urađene u kombinaciji crvene i crne tinte.

7363,1 R 8752,1

غرّه نامه

ĠURRENĀME

Tabele za određivanje prvog dana svakog mjeseca za hidžretsku 1229/1814. godinu.

Početak (fol. 1a):

هذا غرّه نامه بيك ايكي يوز يكرمي دوقوز سنه سنده باقوپ تا سكز حرفه اواردقده اولنديقه سكز بلده دورده ينه اولنه بقمق كرك.

Slijedi tabela sa hidžretskim mjesecima, za svaki mjesec u jednoj koloni po osam slova.

7363,2 R 8752,2

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Kraće gramatičko djelo na arapskom jeziku o agensima u arapskoj gramatici. Djelo je krnjavo s kraja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فإن العوامل في النحو على ما ألفه الشيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني، رحمة الله عليه، مائة عامل وهي تنقسم إلى قسمين لفظية ومعنوية. فاللفظية منها تنقسم إلى قسمين سماعية وقياسية...

Kraj ovdje (fol. 10b):

...والمعنويّة منها عددان عامل في المبتدأ والخبر...

Prepisivač mjesto i vrijeme prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 10b; 200 x 145; 11 redaka; tekst 145 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, p.149; Dobrača II, 1612/3; Köprülü III, 590/3; Jahić VI, 3695.

7364,1 R 1119,1

طالع لسال ۱۲۲٦ عالم بأفق دار السلطنه السنيه

ṬĀLI' LI SĀL 1226 'ĀLAM BI UFUQ DĀR AS-SULṬANA AS-SANIYYA

Kalendar za 1226. godinu za Istanbul.

Fol. 1b - 14a, 210 x 145; tabele 165 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Tabele urađene u kombinaciji deblje linije zlatne boje i tanje crvene linije. Tekst unutar tabela ispisan crvenom i crnom tintom.

7364,2 R 1119,2

طالع لسال ۱۲۲۷ عالم بأفق دار السلطنه السنيه

ṬĀLI' LI SĀL 1227 'ĀLAM BI UFUQ DĀR AS-SULṬANA AS-SANIYYA

Kalendar za 1227. godinu za Istanbul.

Fol. 15b - 28a, tabele 165 x 110. Pismo *nasḫī*. Tabele urađene u kombinaciji deblje linije zlatne boje i tanje crvene linije. Tekst unutar tabela ispisan crvenom i crnom tintom.

7365 R 89

جداول دستور سبعه، سيّاره بطول سراي بوسنه
سنه ۱۲۸٥هـ و ۱۲۹۱ – ۱۳۰٥هـ بزيج لالاند

ĞEDĀWIL-I DUSTŪR-I SEB'A-I SEYYĀRE BI ṬŪL-I SARAY-BOSNA (SARAJEVO), SENE 1285 H. WE 1291 H. - 1305 H. BI ZĪĞ-I LĀLĀND

صالح صدقي حاجي حسين زاده الموقت

Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāǧǧī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit,
um. 1305/1887-88

Kalendar za Sarajevo za 1285/1868-69. i 1291/1874. - 1305/1887-89. godinu.

Fol. 345; 305 x 125; tabele 280 x 220. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Tabele iscrtane i ispisane u kombinaciji crvene i crne tinte.

7366 R 681

زائجه طالع سال عالم بأفق سراي بوسنه در سنه ۱۲۹۳هـ – ۱۳۰٥هـ

ZĀ'IĞE-I ṬĀLI'-I SĀL-I 'ĀLEM-I BI UFUQ SARĀY-BOSNA DER SENE 1293 H. - 1305 H.

صالح صدقي حاجي حسين زاده الموقت

Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāǧǧī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit,
um. 1305/1887-88

Kalendar za Sarajevo za 1293/1876. - 1305/1887-89. godinu.

Fol. 198; 240 x 185; tabele 200 x 135. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Tabele iscrtane i ispisane u kombinaciji crvene i crne tinte.

7367 R 609

زائجه سال عالم بأفق سراي بوسنه در سنه ۱۳۰٦هـ – ۱۳۱۷هـ

ZĀ'IĞE-I SĀL-I 'ĀLEM-I BI UFUQ SARĀY-BOSNA DER SENE 1306 H. - 1317 H.

صالح صدقي حاجي حسين زاده الموقت

Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāǧǧī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit,
um. 1305/1887-88

Kalendar za Sarajevo za 1306/1888. - 1317/1899. godinu.

Fol. 152; 250 x 190; tabele 210 x 145. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tabele iscrtane i ispisane u kombinaciji crvene, ljubičaste i crne tinte.

7368 R 3554

دستور تقويم

DUSTŪR-I TAQWĪM

Takvim za Sarajevo i astrološke tabele

دستور تقويم سنة غريع هجري الناقصة بطول سراي بوسنه

دستور قمر در سنه غریج (fol. 2b)؛ دستور زحل در سنه غریج (fol. 9a)؛ دستور مشتری در سنه غریج (fol. 9b)؛ دستور بهرام در سنه غریج (fol. 11a)؛ دستور الزهره در سنه غریج (fol. 11b)؛ دستور عطارد در سنه غریج (fol. 12a)؛ تتمّه دستور عطارد (fol. 12b).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 12; tabele 180 x 150. Pismo *nasta'līq*. Tabele iscrtane crnim linijama. Tekst uglavnom ispisan crnom i manjim dijelom crvenom tintom.

Perzijski rukopisi
المخطوطات الفارسية

7369 R 3275

الاختيارات العلائية والاتصالات السماوية

AL-IḪTIYĀRĀT AL-'ALĀ'IYYA WA AL-ITTIṢĀLĀT AS-SAMĀWIYYA

فخر الدين أبو عبد الله محمد بن عمر بن الحسين بن الخطيب الرازي
Faḫruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḥusayn
b. al-Ḫaṭīb ar-Rāzī, um. 606/1209

Kompendij iz astronomije na perzijskom jeziku. Rad je podijeljen na dva poglavlja. Prvo poglavlje govori o općim načelima (در كليات) a drugo o posebnim principima (در جزنيات). Djelo je autor napisao za sultana 'Alā'uddīna Muḥammada b. Ḫwārizmšāha. Djelo je prevođeno i na arapski jezik. Ḥāǧǧī Ḫalīfa (Ḥ. Ḫ. I, 19) ovo djelo navodi pod naslovom الأحكام العلائية في الأعلام السماوية (al-Aḥkām al-'alā'iyya fī al-a'alām as-samāwiyya).

Početak (fol. 1b):

ثنا ء بی منتها ء حضرت كبريا ء ان خدايرا كه ذات او از مناسبت زمان ومكان مبراست... اما بعد ، چنين كويد الامام الاصل البارع العلامة... محمد بن عمر ابن حسن الرازي درين معنى تصنيفى ساختن و سخنها ء علما... و نام اين كتاب نهادم تا بوسيله ، و واسطه ، اقبال خداوند عالم **الاخبارات العلائية في الإخبارات السماوية**... و بنا ء اين كتاب بر دو مقالت نهاده امد مقاله ، اول در كليات مقاله ، دوم در جزئيات...

Kraj (fol. 35a):

...و خداوند طالع سليم بود از نحوس يا متصل باشد بسعود ها وقت دعا خوب و پسنديده باشد. تمت

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥyiddin al-Pruzūrī (iz Prozora) - bivši muftija i muderris u Veliki Vakuf medresi (Waqf Kebīr - Donji Vakuf) u Pruscu, u Bosni, i muvekkit u kadiluku Jajce - u Istanbulu dok je bio kadija na Ayyūb Anṣārī (Ejubu Ensariji = kvart u Istanbulu), 1196/1782. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 35a).

تمت بعون الله تعالى لسنة ست وتسعين ومائة وألف على يد محمد بن محمد بن محي الدين المدرس بمدرسة وقف كبير در آقحصار بوسنه والمفتي فيه سابقًا والموقت بقضا ، يايچه البسنوي البرزوري حين كان نائبًا بخصها .(٤) اسلامبول نام ديكر مدينه أيوب أنصاري.

Kako se u bilješci na kraju djela navodi, ovaj rukopis je prepisan iz rukopisa prepisanog 354 godine prije ovoga, odnosno rukopisa sačinjenog 842/1438. godine.

وقد استنسخ من كتاب حرّر قبله بأربع وخمسين وثلث مائة سنة.

Fol. 35; 225 x 155; 21 redak; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 19; Karatay p, 228; Monzavi 222; Köprülü I, 1624/8.

7370 R 3238

الاختيارات العلائية والاتصالات السماوية
AL-IḪTIYĀRĀT AL-'ALĀ'IYYA WA AL-ITTIṢĀLĀT AS-SAMĀWIYYA

فخر الدين أبو عبد الله محمد بن عمر بن الحسين بن الخطيب الرازي
Faḫruddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḥusayn
b. al-Ḫaṭīb ar-Rāzī, um. 606/1209

Isto kao 7369.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 34; 255 x 190; 21 redak; tekst 195 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

7371 R 167

زيج الوغ بيك
ZĪĞ ULŪĠ-BAY

الوغ بيك محمد بن شاهرخ بن تيمور خان
Ulūġ-bay Muḥammad b. Šāhruḫ b. Tīmūr-ḫān, um. 853/1449

Djelo na perzijskom jeziku u kome se urađene astronomske tablice. Za ove tablice se navodi da su najbolje urađene i najtačnije. U izradi ovih tablica autoru su u početku pomagali njegov učitelj Ṣalāḥuddīn Mūsā Qāḍīzāde ar-Rūmī i Ġiyāṯuddīn Ğamšīd, koji je ubrzo umro, a nešto kasnije i Qāḍīzāde. Nakon njihove smrti nastavio mu je pomagati Ġiyāṯuddīnov sin Mullā 'Alī b. Muḥammad al-Qūšğī, sve dok ih nisu završili, 841/1437. godine.

Početak (fol. 1b):

جدول حركت شمس در سالها وماههاي هجري...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 207; 305 x 210; tabele 220 x 150. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Tabele ispisane u kombinaciji crne i crvene tinte i uokvirene linijom zlatne boje. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima crnom tintom.

Vlasnik rukopisa bio je Mutawallī-zāde (Mutevelić) Muḥammad (Mehmed) b. Muḥammad-efendī (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je kupio Ṣāliḥ Ṣidqī, pisar i muvekkit u Gazi Husrev-begovu vakufu u Sarajevu iz Kebkebir hadži Ahmed Mišćine mahale, iz zaostavštine Aḥmad 'Āṣima, mutevelije Gazi Husev-begova vakufa (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je kasnije naslijedio sin Ṣāliḥa Ṣidqija, Muḥammad 'Ākif Ḥusayn-zāde (Husejnović), muvekkit i bibliotekar u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu, iz Tabak hadži Sulejmanove mahale, 1305/1887. godine, da bi ga 1349/1930 uvakufio za Gazi Husrev-begovu biblioteku (bilješke sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 966; Pertsch p, 339; Karatay p, 239; az-Ẓāhiriyya astr. 129; Tehran 196; Monzavi 303; GAL SII 298.

7372 R 6373

دستور العمل في تصحيح الجدول
DUSTŪR AL-'AMAL FĪ TAṢḤĪḤ AL-ĞADWAL

ميرم چلبي محمود بن محمد قاضي زاده
Mīrim Çalabī Maḥmūd b. Muḥammad Qāḍīzāde,
um. 931/1525

Komentar na perzijskom jeziku na djelo *Zīğ Ulūġ-Bay* o astronomskim tablicama. Naš rukopis je krnjav na početku.

Početa ovdje (fol. 1a):

...متن مقالهء سيوم در معرفة روشن ستاركان ومواضع ايشان در طول وعرض و توابع آن و
آن سيزده بابست .شرح بليش از شروع در بيان مقاصد اين مقاله چارهء نيست...

Kraj (fol. 48a-b):

...و طالع کامیابش در طالع پادشاهي تسبیر توفیق و تسییر تقدیر عطای کبری را یابنده. آمین یا رب العلمین. الحمد لله علی أن وفّقني في المفتح والمنتهی... وقع الفراغ من تألیف علی ید أحوج خلق الله المنعم محمود بن محمد قاضي زاده الرومي المشتهر بمیرم، غفر الله لهم... یوم السبت ثاني عشر من شهر رجب المرجّب سنة أربع وتسعمائة هجریة.

Prepisao Darwīš Ḥusayn Kawṭarī 1145/1732. godine (bilješka na kraju djela, fol. 48b).

Fol. 48; 210 x 140; tekst 165 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Osnovni tekst ispisan crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 472; Ḥ. Ḫ. II, 966; Pertsch p, 337; Karatay p, 242; Osmanlı astronomi I, 90-1; Monzavi 263.

7373 R 2669

شرح بیست باب در تقویم
ŠERḤ-I BĪST BĀB DER TAQWĪM

مظفر بن محمد قاسم جنابذي

Muẓaffar b. Muḥammad Qāsim Ğunābaḏī, um. ?

Raspravu na perzijskom jeziku pod naslovom رساله در معرفت تقویم (Risāle der ma'rifet-i taqwīm), u kojoj se zajedno hronološki navode neki historijski događaji sa kalendarom, napisao je 'Abdul'alī b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Birğandī (um. poslije 935/1528). Djelo se sastoji od dvadeset poglavlja, a ovo je komentar gore navedenog autora na ovu raspravu.

Početak (fol. 1b-2a):

حمد و ثنای بی ریب وریا قدیري را سزاست که کلك صنعت او اوراق افلاك را برمقتضای * إنا زيّنّا السماء الدنيا بزينة الكواكب * ... (fol. 2a) المحتاج إلی رحمة الله الأبدي مظفّر منجّم جنابدي باقلت بضاعت و عدم استطاعت ازکتب و رسائل اکابر و افاضل این فن محظوظ وبهره مند میبود تا درخلال احوال بمطالعه، **رساله، بیست باب** نام **در معرفت تقویم** تام که مرقوم قلم افضل المتأخرین... مولانا نظام الدین عبد العلي البرجندي...

Kraj (fol. 77a-b):

...مصنف ایراد کرده ما الحاق کردیم در **معرفت اختیارات در اینجا کافیست وزیاده** ازین **بتطویل** مقضی است والله خیر الواقفین و احکم الحاکمین قد تمت کلمة تشریح هذه الأبواب بعون

الملك الوهاب لاستفادة الإخوان والأحباب في السنة التي محر(؟) عن تاریخها جملة مناسبة وهي استكمال الكتاب. والحمد لله الذي هو رب الأرباب وسبب الأسباب والصلوة...

Prepisao as-Sayyid Aḥmad b. Sayyid Muḥammad al-Āmidī 18. ramaḍāna 1153/1740. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 77b).

Na kraju djela se nalazi i bilješka da je al-Birğandī završio osnovno djelo u mjesecu ğumād al-ūlā 883/1478. godine.

Fol. 77; 220 x 165; 25 redaka; tekst 160 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL SII, 591; Tehran 576; Eilers-Heinz 114; Osmanlı astronomi I, 107.

7374 R 1828

شرح هیئت قوشجي
ŠERḤ-I HEY'ET-I QŪŠĞĪ

مصلح الدین محمد اللاري

Muṣliḥuddīn Muḥammad al-Lārī, um. 979/1571

Komentar na perzijskom jeziku astronomskog djela رساله در علم هیئت (Risāle der 'ilm-i hey'et). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je 'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Qūšğī (um. 879/1474.) Ovo djelo je prevedeno i na arapski jezik pod naslovom الرسالة الفتحية (ar-Risāla al-Fatḥiyya).* U našemu rukopisu djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 1a-b):

همایون نامه، که مزین بنام واجب الاعظام پادشاهی بود که وجود اجرام...اما بعد، مقیم زاویه خاکساري و محاط دائره بی اعتباری محمد المدعو بمصلح الدین اللاري الانصاري مصور راي ارباب اللباب میکرداند که این مایده ایست پرفایده که... **قوله این کتاب** یعني حاضر در ذهن و بعضي توهم کرده اند که این کتاب اشارتست بانکه در صدد تصنیف انست...

Kraj ovdje (fol. 72a):

...ودر سطح دائره ارتفاع بود وان قائم بر سطح افق و چون ایراد تعریف مقیاس وسیله، تعریف ظل است در عنوان باب متعرض اوشد و از سطح که برو قائم شده در جانبی باشد که تیمی(؟) ازآن سطح در آن جانب بود و ظل...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 72; 210 x 155; 22 retka; tekst 170 x 110. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* i nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 900; Flügel II, 1423; Monzavi 322; GAL GII, 235, SII, 329-30; Karatay p 245; Köprülü II, 1582/14; Eilers-Heinz 388; Osmanlı astronomi I, 33.

* Pogl. 7301,1.

ASTROLOGIJA

علم النجوم

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7375 R 385

مسائل القصراني في أحكام النجوم
MASĀ'IL AL-QAṢRĀNĪ FĪ AḤKĀM AN-NŪĞŪM

أبو يوسف يعقوب بن علي القصراني
Abū Yūsuf Ya'qūb b. 'Alī al-Qaṣrānī, um. oko 200/815

Astrološko djelo na arapskom jeziku u kojemu se govori o izvođenju pravila u vezi sa raznim događajima koji nastaju kao posljedica međusobnog položaja zvijezda. Djelo je podijeljeno na dvanaest poglavlja. Naš rukopis na kraju nije kompletan i teško se čita.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ذي المحامد الفاخرة والعزّة القاهرة... ووجدت فيما عبر عن الأوّلين مما أودعت كتبها من سرّها المكنون مراتب العلم ثلاثة أعلاها المعرفة وهو علم التوحيد المجبول عليه الخلق وأسفلها العلم المدرك بالحواس وهو علم الطب وأوسطها العلم المدرك بالقياس وهو علم النجوم... فرأيت تأليف كتاب جامع لعلم أحكام مسائل إذا لم أجد في كتب الأوّلين جامعًا لذلك فأبوّبه أبوابًا على مراتب البيوت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 247; 260 x 160; 26 redaka; tekst 240 x 130. Papir narandžast, deblji, glat, oštećen, posebno crvotočinom nagrizen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Rukopis je u lošem stanju. Ima mnogo slobodnih, popravljanih i naknadno dodatih listova. Budući da nema ni kustoda, teško je ustvrditi da je rukopis cjelovit. Pismo *nashī*. Tekst razliven usljed djelovanja vlage. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Vakif Ibrāhīm-efendī ibn Muḥammad-efendī Muẓaffarī-zāde (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ., II, 1669; Ahlwardt V, 5877; Karatay a, 7114.

7376 R 1609

أحكام تحويل سني مواليد
AḤKĀM TAḤWĪL SINĪ AL-MAWĀLĪD

أبو معشر محمد جعفر بن محمد بن عمر البلخي المنجّم البغدادي
Abū Ma'šar Muḥammad Ğafar b. Muḥammad b. 'Umar al-Balḫī
al-Munağğim al-Baġdādī, um. 272/885

Djelo na arapskom jeziku iz područja astrologije. Sastoji se od devet poglavlja (maqāla) podijeljenih na devedeset i šest odjeljaka (faṣl). U ovome djelu autor se bavi pravilima koja se odnose na zvijezde u horoskopu i njihov utjecaj na sudbine ljudi. Pored toga navodi i druge autore koji su pisali djela iz ove oblasti.

Početak (fol. 1b):

المقالة الأولى من كتاب التحويل لأبي معشر جعفر بن محمد المنجّم **الفصل الأول** في صدر الكتاب قال جعفر بن محمد المعروف بأبي معشر قامة المتقدمين من أصحاب صناعة النجوم... وقد ألّفنا كتابنا هذا علامًا استقضى ما يحتاج إليه فيه من ذكر دلالات الأجرام وما نصبت الناس في تحويل سني مواليدهم من الخير والشر والمضرة والصحة والمرض والنكبات السهلة المتجاوزة... وجعلنا لدلالة كل معنى منها ما سنذكره وهو تسع مقالات وستة وتسعون فصلاً...

Kraj (fol. 152a):

...يصيب الإنسان من طبيعة الكواكب ومن حاله في نفسه ومن موضعه ومن برجه ومن بيوت الفلك ومن موضع النواظر إليه وحالتهما. تم كتاب أبي معشر في تحويل سني المواليد في ثاني يوم من ربيع الأول سنة عشرين بعد الألف. والحمد لله رب العالمين، آمين.

وهذه زيادات في هذا الكتاب قال وكذلك تسير درجة وسط السماء، ودرجة الشمس للسلطان والجاه...

(fol. 157a) ...وأما ناقصه في العظم فإذا كانت من أجزاء الأفلاك تداويرها في النصف الذي هو البعد الأبعد وأما من الزائرجة فالسقوط والزوال. تم والحمد لله رب العالمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 157 (paginirane); 215 x 160; 16-26 redaka; tekst 170-155 x 105. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez oštećen, tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasta'līq* od više prepisivača. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima i crnom ili crvenom tintom. Kustode. Na dva umetnuta lista na početku ispisan sadržaj djela.

U posjedu rukopisa bio je 'Abdullah b. Aḥmad az-Zamzamī al-Makkī (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Muẓaffarī-zāde Ibrāhīm-efendī 1195/1781. godine (bilješka na fol. 1a)

Izv.: A. M. I, 251; GAL GI, 222, SI, 388, 395; Iraq Museum Library, 21.

7377 R 3242

مجمل الأصول في أحكام النجوم

MUĞMAL AL-UṢŪL FĪ AḤKĀM AN-NUĞŪM

كوشيار بن لبان بن باشهري الجيلي

Kūšyār b. Labbān b. Bāšahrī al-Ğīlī, um. 350/961

Astrološko djelo na arapskom jeziku. Sastoji se od četiri poglavlja (maqāla). Autor u ovome djelu govori o osnovnim principima koji se odnose na ovu oblast, uticaju zvijezda na ljudski život i pravila ponašanja prema položaju zvijezda.

Početak (fol. 1b):

قال أبو الحسن كوشيار بن لبان بن باشهري الجيلي إنّي جمعت في هذا الكتاب من أصول صناعة الأحكام وحلها والطريق إلى التصرف فيها واستعمالها ما ظننت كائنًا في معناه في أكثر الأمر عما سواه... وجعلته يشتمل على أربع مقالات...

المقالة الأولى في المدخل والأصول (fol. 1b)

المقالة الثانية في الحكم على أمور العالم (fol. 9a)

المقالة الثالثة في الحكم على المواليد وتحويل سنيها (fol. 18a)

المقالة الرابعة في عمل الاختيارات (fol. 29a)

Kraj (fol. 32a-b):

...ولا تعجل بالحكم إلاّ بعد الفكر الطويل والنظر الكثير والتأمّل الشافي ونختم المقالة الرابعة بهذا الباب والكتاب بهذه المقالة. تمت

Prepisao ḥāfiẓ Ṯābit b. 'Alī Gölḥisarlī, učenik Muḥammada Ḥāzima poznatog kao Muftī-dede, 1278/1861-62. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

Fol. 32; 255 x 190; 21 redak; 195 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 33a - 35a nalaze se lijepo urađene astrološke tabele.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḥ. II, 1604; A. M. I, 838; Ahlwardt V, 5884; I. A. M. III, 178-179; Wagner 250; aẓ-Ẓāhiriyya astr, 289-91.

7378,1 R 2557,1

مجمل الأصول في أحكام النجوم

MUĞMAL AL-UṢŪL FĪ AḤKĀM AN-NUĞŪM

كوشيار بن لبان بن باشهري الجيلي

Kūšyār b. Labbān b. Bāšahrī al-Ğīlī, um. 350/961

Isto kao 7377.

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā 'Abaǧī (Abadžić) u Sarajevu u Oruč Pehlivan mahali, 1185/1771. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 76a).

Fol. 1b - 59a; 200 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

U posjed rukopisa kupovinom došao Defterdar (Defterdarević) 'Abdulkarīm Zuhdī b. Muḥammad Emīn b. Muṣṭafā b. 'Abdulkarīm as-Sarāyī (bilješka i pečat na fol. 1a.)

Vlasnik rukopisa bio Riḍā Muḥammad Darwīš, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio je Muḥammad 'Ākif, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na prvom zaštitnom listu).

7378,2 R 2557,2

مختصر في معرفة التقاويم
MUḪTAṢAR FĪ MA'RIFA AT-TAQĀWĪM
(سي فصل)
(SĪ FAṢL)

نصير الدين محمد بن محمد بن الحسن الطوسي
Naṣīruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī
(597/1201 - 672/1274)

Kompendij na arapskom jeziku o izradi kalendara (takvima) i astronomskih tabela. Djelo se sastoji od trideset poglavlja.

Početak (fol. 62b):

أمّا بعد، حمداً لله على نواله والصلوة على نبيّه وآله. فهذا مختصر في معرفة التقاويم مشتمل على ثلاثين فصلاً. **الفصل الأول** في حساب الجمل وهو على ترتيب ابجد هوز حطي كلمن سعفص قرشت ثخذ ضظغ... (fol. 2a) **الفصل الثاني** في أيام الجمعة وهي أيام الأسابيع وعلاماتها هكذا... **الفصل الثالث** في تاريخ العرب وهو مشهور وشهوره: محرم، صفر...

Kraj (fol. 76a):

...كونه في برج منقلب منصرفًا من سعد للبيع ومتصلاً إلى سعد للشري. ولنقتصر في هذا المختصر على هذا القدر ومن زراد الزيادة فليرجع إلى المطوّلات. تمت الرسالة

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā 'Abaǧī (Abadžić) u Sarajevu iz Oruč Pehlivan mahale, 1185/1771. godine (bilješka na kraju djela, fol. 76a).

كتبه الفقير إبراهيم بن الحاج مصطفى عبه جي بمدينه سراي بوسنه عن محله، اورج پهلوان سنه ١١٨٥

Fol. 1b - 59a; 200 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1010; Ahlwardt V, 5679; Iraq Museum Library 541; Şeşen 886.

7379 R 6376

مجمل الأصول في أحكام النجوم
MUǦMAL AL-UṢŪL FĪ AḤKĀM AN-NUǦŪM

كوشيار بن لبان بن باشهري الجيلي
Kūšyār b. Labbān b. Bāšahrī al-Ǧīlī, um. 350/961

Isto kao 7377.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 43; 200 x 110; 30 redaka; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednja tri lista rukopisa urađene su astrološke tabele.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj djela.

Vlasnik, vjerovatno i prepisivač rukopisa bio je Mūsā-zāde Muḥammad 'Abdullah (bilješka na fol. 1a).

7380 R 1135

البارع في أحكام النجوم
AL-BĀRI' FĪ AḤKĀM AN-NUǦŪM

أبو الحسن علي بن أبي الرجال الشيباني الكاتب المغربي القيرواني
Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abū ar-Riǧāl aš-Šaybānī al-Kātib al-Maġribī
al-Qayrawānī, um. 432/1040

Veće astrološko djelo na arapskom jeziku u kojemu je autor sakupio prethodna znanja o propisima koji se odnose na položaje zvijezda u sazviježđu i tajnovitostima koje se vežu za njihov međusobni odnos (horoskop). Pored toga autor je u djelo unio i vlastito znanje i iskustvo koje je imao u ovoj oblasti. Djelo se sastoji od osam dijelova a svaki dio se dijeli na više poglavlja.

Na fol. 1b - 5b u formi teksta napisan sadržaj djela.

Početak (fol. 5b):

الحمد لله الواحد القهار العزيز الجبار خالق الليل والنهار كاشف مستور الحلم والأسرار... هذا كتاب جمعت فيه من معاني علم النجوم وغرائب أسرارها واخترته من كثير من كتب علمائه وأضفت إليه ما انتخبه فكرتي وأدت عليه تجربتي وإن كانت صناعة النجوم أكثر وأعظم من أن يحاط بها...

Kraj (fol. 279a):

...ثم يكون بعد ذلك قتال شديد وإن أنقض في الحوت فإن الملك يعدل في رعيته وتكون سلامة وكثرة الأمطار. والله تعالى أعلم بالغيب.

Prepisao ʻAbdullah b. Abdussalām 14. ḏū al-qaʻda 1120/1709. godine (bilješka u kolofonu rukopisa, fol. 279a).

Fol. 279 (originalna folijacija); 215 x 155; 29 redaka; tekst 175 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnici rukopisa bili ʻAbdulbāqī al-Ḥusaynī, al-ḥāǧǧ Ḥusayn al-Muẓaffarī i Ibrāhīm al-Muẓaffarī (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka u kojoj se navodi da je rukopis kupio Ṣāliḥ Ṣidqī, muvekkit Gazi Husrev-begove džamije, iz zaostavštine ḥāfiẓa Sayfullāh-efendije Ṣabrī-zādea.

Izv.: Ḥ. Ḫ., I, 217; Ahlwardt V, 5892; GAL GI, 224; TÜYATOK III/07, 2133; az-Ẓāhiriyya astr, 256; Köprülü I, 922; Iraq Museum Library 13.

7381 R 6437

البارع في أحكام النجوم
AL-BĀRIʻ FĪ AḤKĀM AN-NUĞŪM

أبو الحسن علي بن أبي الرجال الشيباني الكاتب المغربي القيرواني

Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Abū ar-Riğāl aš-Šaybānī al-kātib al-Maġribī al-Qayrawānī, um. 432/1040

Isto kao 7380.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 286; 270 x 155; 27 redaka; tekst 205 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫ*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na nekoliko prvih zaštitnih listova nalaze se odlomci iz drugih djela iz iste oblasti i sadržaj ovoga djela.

Vlasnik rukopisa bio je Ibrāhīm b. Ibrāhīm Ḥasīb b. Muḥammad al-Muftī iz Prozora (bilješka i pečat na fol. 1a).

7382 R 3268

نهاية الإدراك في أسرار علوم الأفلاك
NIHĀYA AL-IDRĀK FĪ ASRĀR ʻULŪM AL-AFLĀK

بدر الدين محمد بن أبي بكر الفارسي

Badruddīn Muḥammad b. Abū Bakr al-Fārisī, um. 677/1278

Kompendij iz astrologije na arapskom jeziku. U djelu se govori o propisima koji se odnose na vrijeme u kojemu je nešto dobro ili loše raditi, odnosno vrijeme u kojemu treba izbjegavati započinjanje poslova i vrijeme kada je preporučljivo započeti neki posao. Budući da se za svako vrijeme vežu dobre ili loše stvari koje zavise od položaja Sunca i Mjeseca u zodijaku, u djelu se dalje govori o najpogodnijem vremenu za obavljanje raznih vrsta aktivnosti i poslova kao što su: putovanje, građenje, šivenje odjeće i slično. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (maqṣad):

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي بهر القول حقائق غرائب صنعته وقهر العيون دقائق عجائب حكمته... يقول الفقير إلى الله تعالى محمد ابن أبي بكر الفارسي أمّا بعد، فإن الله تعالى لما أفاض عليَّ بفضله وشرّفني بخدمة المقام الأعظم مالك رقاب الأمم... ويرجع إليها في جميع المسائل والاختيارات ويعتمد عليها في جميع المهمات على مر الأزمنة واختلاف الأوقات وسمّيتها **برسالة نهاية الإدراك في أسرار علوم الأفلاك** ليكون اسمها مطابقًا لمعنى ما قصدناه...

المقصد الأول في معرفة الأمور الكليّة التي يجب رعايتها في الاختيارات (fol. 2b)

المقصد الثاني في الأمور الكليّة المحذورة في الاختيارات (fol. 6b)

المقصد الثالث في القول البيوت الإثنى عشر وما يتضمنها الأمور الملاحقة لها بطريق المسائل (fol. 8a)

Kraj (fol. 44a):

...دلّ على خروجه في ذلك اليوم الذي يتصل فيه الدليل بذلك البعد أو يخرج من ذلك البرج الذي هو فيه. والله الموفق ولنجعل هذا منتهى قولنا في هذه الرسالة فقد رأينا على رسم وما وعدنا رسمه في نهاية الإدراك في أسرار هذه الأفلاك مع اعتقادي وما عليه عمدتي واعتمادي بأن الله تعالى عالم الغيب فلا ينظر على غيبه أحد والله سبحانه وتعالى قد أحاط بكل شيئ...

Prepisao Muḥammad b. Sayyid Aḥmad al-Ḫu(i)mayrī 7. rabī' al-awwala (1)126/1714. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 44a). Na kraju djela se nalazi i bilješka u kojoj prepisivač navodi da je svoj rukopis sravnio sa primjerkom rukopisa Sulaymāna al-Falakīja a ovaj sa rukopisom Ḥasan-efendije.

Fol. 44; 240 x 180; 21 redak; tekst 195 x 145. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḥ., II, 1985; Karatay a, 7098; Ahlwardt V, 5888; GAL SI, 867; I. A. M. III, 206.

7383 R 8742

النجوم الزاهرة في حوادث مصر والقاهرة
AN-NUĞŪM AZ-ZĀHIRA FĪ ḤAWĀDIṮ MIṢR WA AL-QĀHIRA

Kraće astrološko djelo na arapskom jeziku. Sastoji se od uvoda, dva poglavlja i završetka. U našemu rukopisu izostavljeno je ime autora, dok se u rukopisu koji se obrađuje u Osmanlı astronomi (II, 484) kao autor navodi Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Abdulmun'im b. Yūsuf b. Ḥayyām (Ṣayyām) al-Maḏāhibī al-Azharī ad-Damanhūrī (1101/1690 - 1192/1778). Međutim u rukopisu koji obrađuje as-Sāmarā'ī (313) kao autor se navodi Muṣṭafā b. Aḥmad Ḫān (sultan Mustafa III, um. 1187/1773. godine). I Brockelmann (GII, 448) navedenog sultana spominje kao autora ovoga djela, dok u popisu ad-Damanhūrījevih djela (GII, 371 i SII, 498-499) ne navodi ovo djelo, isto kao ni Kaḥḥāla (I, 304).

Početak (fol. 1b):

حمداً لمن أوجد الأفلاك بقدرته وخصّها بالحركة المستديرة بإرادته وزيّنها بالنجوم الزاهرات... (fol. 2a) وبعد، فيقول (؟) لما أذاقني خالقي حلاوة الحكمتين... أحببت أن أشكره بتأليف هذه الرسالة يشتفي بها الناظر فيها... مسمّىً لها **بالنجوم الزاهرة في حوادث مصر والقاهرة** ورتّبتها... على مقدمة وبابين وخاتمة...

المقدمة في بيان المفاتيح الغيبية (fol. 2b)

الباب الأول في الكلام على الأفلاك والكواكب البهية (fol. 5a)

الباب الثاني فيما يترتب على حركتهما من الأحكام (fol. 11a)

الخاتمة في قواعدها تعلق بالمقام (fol. 16b)

Kraj (fol. 18a):

...وإن اجتمعا مات أحدهما في سنة أو يفترقا على أسوأ حال ومن ولد وكفّ الخطيب على درجة الطالع لم تروّج أبداً. والله أعلم بالصواب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 210 x 140; 17 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski, mekši sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Lijep unvan u kombinaciji više boja.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

Izv.: GAL GII, 448; Osmanlı astronomi II, 484; as-Sāmarā'ī 313.

7384,1 R 8463,1

خلاصة الدر المنظوم في علم أحكام النجوم
ḪULĀṢA AD-DURR AL-MANẒŪM FĪ 'ILM AḤKĀM AN-NUĞŪM

Djelo na arapskom jeziku iz oblasti astrologije. Navedeni naslov se nalazi na fol. 1a. Prije početka djela na fol. 1b se nalazi: جدول المثلثات والحدود a na fol. 2a: جدول سني الكواكب وفرداراتها وأيامها ولياليها وبيوتها والوجوه والأشراف.

Početak (fol. 2b):

فصل في معرفة الهيلاج والكدخذاة وعطيّة العمر بمشيّة الله تعالى

الهيلاج إذا أردت ذلك فانظر إلى وقت المولد فإن كان نهاريًا بدانا بالشمس فإن كانت قبل الطالع بخمس درج فما دون ذلك أو كانت في العاشر أو في الحادي عشر مذكراً كان البرج أو مؤنثًا فهي تصلح أن تكون هيلاجًا وإن كانت في السابع أو في الثامن أو في التاسع في برج مذكر فانها تصلح للهيلاجيّة أيضًا...

فصل في معرفة الجزّ (fol. 4a)

فصل في معرفة اتفاق مجري الدرجة للتسيير (fol. 3a)

فصل في القواطع (fol. 6a)

فصل في ذكر جمل السهام من مدخل أبي معشر الصغير (fol. 10b)

فصل في ذكر السهام المستعملة في تحاويل سني العالم من كتاب التفهيم في علم التنجيم (fol. 11b)

فصل في معرفة الانتهآت في ممر السنين من الطوالع ومواضع القرانات وكيفية معرفة الفردارات وأصحابها (fol. 14a)

فصل فيما لكل مثلثة من البلدان (fol. 15a)

فصل في ما لكل برج من البلدان(fol. 15a)

فصل في البيوت الاثنى عشر (fol. 16b)

فصل في الكواكب السبعة والعقدتين (fol. 17b)

باب عمل رؤية الكواكب (fol. 19a)

جدول الطيلسان (غاية الارتفاع لكل بلد) (fol. 20b - 22a)

الفصل الأول في طبائع البروج وحالاتها ودلالاتها (fol. 22b)

الفصل الثاني في حالات الكواكب في ذاتها ومقدار أجرامها وحالاتها من الشمس (fol. 24b)

الفصل الثالث في الحالات الخمسة والعشرين التي هي للكواكب الحيِّز و... (fol. 25b)

الفصل الرابع في سعادة الكواكب وضعفها وقوتها ونحوسها وسعودها وفساد القمر ومعرفة اثنى عشريّتها (fol. 26b)

الفصل الخامس في معاني الكواكب السبعة وخاصيّة دلالتها على الأشياء الموجودة وأرباب الأيام والساعات (fol. 27b)

الفصل السادس في جمل السهام وذكرها (fol. 30b)

الفصل السابع في معرفة جدود المصريين وافرادات الكواكب ومعرفة سنيها (fol. 31a)

فصل في معرفة رجوعات الكواكب الخمسة (fol. 32a)

(fol. 33b) بسم الله الرحمن الرحيم. توكلت على الله وهو حسبي... قال فرخش العجب ممن ينصب نفسه للنظر في مدد الناس وحياتهم كيف لا يستحيي من نفسه وأنا أحتجت أن أنصب الرصد للكواكب التي اتخذها من كان قبلي...قال رشا ابن الدهمي من لم يعرف طالع السنة وطالع الشمس...

(fol. 36a) معرفة اتصال القمر بالمنازل من التسديس والتثليث والتربيع والمقابلة والمقارنة

(fol. 37b) بسم الله الرحمن الرحيم. **كتاب فيه معرفة الشهور الرومية**

وما يوكل فيها ويشرب وما يطلع فيه من النجوم وما أجمع عليه العلماء والنضراء من أهل الحساب حساب أيام السنة وعددها وقسمتها على الأجزاء والأزمان الأربعة وهي الربيع والشتاء والصيف والخريف وما يطلع من النجوم ويسقط في كل زمن منها في الليل والنهار ودخول البرد والحرّ على ما وضعه العلماء وأهل التجارب فأوّل ذلك أن عدة أيّام السنة ٣٦٥ يومًا...

Kraj (fol. 58a):

...وكذلك الشمس ويكون حسابك عكسًا من البرج الذي فيه القمر إلى الشمس خمسة خمسة فالشمس في ذلك البرج. والله سبحانه وتعالى أعلم والحمد لله حقّ حمده.

Prepisao Ǧābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān u gradu Ṣan'ā (Jemen), 1. ḏū al-ḥiǧǧa 1007/1599. godine za Šihābuddina Aḥmada Yūsufa al-wā'iẓa (bilješka na kraju četvrog djela, fol. 118a).

Fol. 2b - 58a; 295 x 210; 25 redaka; tekst 255 x 150. Papir tamnobijel, deblji, hrapav i oštećen. Povez kožni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Prema bilješci na fol. 1a rukopis je Aḥmad ad-Damanhūrī* sa Univerziteta al-Azhar poklonio turskom sultanu Muṣṭafi b. Aḥmadu (1757 - 1773).

هديّة من... خادم الفقراء بالجامع الأزهر أحمد الدمنهوري إلى سلطان السلاطين...السلطان مصطفى بن السلطان أحمد خان.

Vakuf Aḥmad ad-Damanhūrī za biblioteku na al-Azharu (bilješka na više mjesta u rukopisu). وقف بخزائن أحمد الدمنهوري

Na fol. 2a nalazi se pečat sultana Muṣṭafe b. Aḥmada sa naslovom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

*Vjerovatno se radi o poznatom autoru po imenu Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Abdulmu'min b. Yūsuf b. Ḥayyām al-Maḏāhibī al-Azharī ad-Damanhūrī (um. 1192/1778. godine). GAL GII, 371.

7384,2 R 8463,2

المدخل إلى صناعة علم أحكام النجوم
AL-MADḪAL ILĀ ṢANĀ'A 'ILM AḤKĀM AN-NUǦŪM

عبد العزيز بن عثمان بن علي أبو الصقر القبيصي
'Abdul'azīz b. 'Uṯmān b. 'Alī Abū aṣ-Ṣaqr al-Qabīṣī
(lat. Alcabitius), um. oko 380/990

Djelo iz astrologije na arapskom jeziku. Rad se sastoji od pet poglavlja (faṣl). Naslov djela i ime autora nalaze se prije početka djela.

Početak (fol. 68a):

الحمد لله أفضل كل محمود وأحق معبود... أمّا بعد، فإني لما رأيت جماعة من متقدمي أهل صناعة علم أحكام النجوم قد عملوا كتبًا سموها مدخلاً إلى هذه الصناعة... فألّفت هذا الكتاب وجعلته مدخلاً وجمعت فيه أقاويل المتقدمين كلما يحتاج إليه في الصناعة على سبيل المدخل ولم أخصّ الإحتجاج على ما جئت به إذ كان في كتاب بطلميوس المعروف بالأربعة وفي كتابي في أثبات صناعة أحكام النجوم ويقتضي رسالة عيسى بن علي في ابطالها من الإحتجاج ما فيه غنا عن ذلك وجعلته خمسة فصول...

الفصل الأول من ذلك في أحوال فلك البروج الراتبة والعرضية (fol. 58a)

الفصل الثاني في الكواكب السبعة وما يختصّ بها (fol. 63b)

الفصل الثالث فيما يعرض للكواكب السبعة في أنفسها (fol. 67a)

الفصل الرابع في تفسير سمات المنجمين (fol. 69a)

الفصل الخامس في ذكر جمل السهام (fol. 73b)

Kraj (fol. 76a):

... ا ب ج د ه و ز ح ط ي ك ل م ن س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ

وهذا ترتيب الحروف: النطح. البطين. الثريا. الدبران. الهقعة. الهنعة. الذراع. النثرة. الطرف. الجبهة. الزبرة. الصرفة. العواء. السماك. الغفر. الزبانا. الاكليل. القلب. الشولة. النعاير. البلدة. سعد الذابح. سعد السعود. سعد الاخبية. المقدم. الموخر. الحوت. تمت

Prepisao Ğābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān u gradu Ṣan'ā (Jemen), 1. ḏū al-ḥiğğa 1007/1599. godine za Šihābuddīna Aḥmada Yūsufa al-wā'iẓa (bilješka na kraju četvrog djela, fol. 118a).

Fol. 68a - 76a; 25 redaka; tekst 255 x 150. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1642; Suter 60; GAL SI, 399; Kaḥḥāla V, 252.

7384,3 R 8463,3

كتاب في الحساب النجومي

KITĀB FĪ AL-ḤISĀB AN-NUĞŪMĪ

أبو العنبس محمد بن إسحاق بن إبراهيم بن أبي العنبس بن المغيرة بن ماهان الصيمري

Abū al-'Anbas Muḥammad b. Isḥāq b. Ibrāhīm b. Abū al-'Anbas
b. al-Muġīra b. Māhān aṣ-Ṣaymarī (213/828 - 275/888

Djelo iz oblasti astrologije na arapskom jeziku. Podijeljeno je na sedam poglavlja (bāb). Navedeni autor je prema Brockelmannu (GAL SI, 396) napisao više djela iz oblasti astrologije. Prema bilješci na početku djela i naslovima koje Brockelmann navodi, ovo bi moglo biti djelo كتاب في الحساب النجومي (Kitāb fī al-ḥisāb an-nuğūmī).

Bilješka na početku djela:

كتاب فيه أبواب من الحساب لجميع الحوائج والأسباب، تأليف أبي العباس الصيمري، رحمة الله عليه...

Početak (fol. 76a):

(fol. 76a) **المفتاح الأول** في معرفة الدليل وتفسير المراغمة والعمل والمثال والإستخراج لذلك أن النجوم تلي الدلالة على أمور العالم من وجهين، أحدهما من جوهرها الذي لا يتغير ولا يزول كالشمس التي تدل بجوهرها على أمر الآباء والسلطان وكالزهرة التي تدل بجوهرها على أمر النساء، وكل كوكب على حسب ما هو منسوب إليه بجوهر ما شرحت وبينت في صدر كتابي هذا.

(fol. 77b) **مفتاح الباب الثاني** اعلم أن الأحكام كلها على ثلاثة وجوه: المكان من الفلك والمكان من الشمس ومخالطة الكواكب بعضها لبعض

(fol. 79a) **مفتاح الباب الثالث** اعلم أن المعبود عزّ وجلّ خالق الأفلاك جعل الأوتاد الأربعة وشواهدها

(fol. 79b) **المفتاح الرابع** في الضمير

(fol. 81a) **مفتاح الباب الخامس** إذا سلك سائل عما في نفسه من الضمير فانظر عند ذلك إلى الكوكب التي تجده في حاقّ درجة الطالع

(fol. 83a) **مفتاح الباب السادس** في استخراج ما في الكف والخبيء

(fol. 85a) **مفتاح الباب السابع** في فواتح المسائل

Kraj (fol. 89b):

...ومنهم من ينظر إلى صاحب الطالع فينظر في أي موضع هو فخير فيه كما أخبرنا في المتصل به القمر وانظر أيضًا إلى صاحب الثاني وكيف موضعه ونظره إلى صاحب الطالع وسهم السعادة وصاحب بت الرجا واخبر بحسب ذلك فافهم ذلك موفقًا إن شاء الله تعالى. تم ذلك والحمد لله رب العالمين.

Prepisao Ğābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān u gradu Ṣan'ā (Jemen), 1. ḏū al-ḥiğğa 1007/1599. godine za Šihābuddīna Aḥmada Yūsufa al-wā'iẓa (bilješka na kraju četvrog djela, fol. 118a).

Fol. 76a - 89b; 25 redaka; tekst 255 x 150. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL SI, 396; Suter 30; Kaḥḥāla IX, 38.

7384,4 R 8463,4

كتاب الاختيار لجميع الأوطار وكلّ ابتداء عمل من الأعمال

KITĀB AL-IḪTIYĀR LI ĞAMĪ' AL-AWṬĀR WA KULL IBTIDĀ' 'AMAL MIN AL-A'MĀL

Djelo na arapskom jeziku iz područja astrologije u kojemu se govori o izboru vremena za obavljanje određenih poslova, vodeći računa o položajem Sunca u sazvježđu i Mjeseca u njegovim stanicama. Navedeni naslov se nalazi prije početka djela.

Početak (fol. 89b):

قال أمّا بعد، فإني نظرت فيما سقط إليّ من كتب العلماء المتقدمين وأهل زماننا في ابتداآت الأعمال فوجدتهم في ذلك على طبقات شتى. بعضهم أجمل القول فيه وبعضهم شرح وزاد ونقص فجعلت كتاب بطلميوس في ذلك أصلاً ثم أضفت إليه أقاويل أصحاب القضى ما رجوت أن أبلغ الغاية في إتمام القول وأحكامه وبالله التوفيق. **قال الحكيم** إن أكثر علم النجوم الذي طلبت الفلاسفة وإياه وكان يعينهم فهو علم الاختيارات... (fol. 90a) **باب قول من زعم ألاّ اختيار إلاّ لمن عُرف مولده** وقد اختلفوا العلماء، فقال بعضهم لا اختيار إلاّ لمن عرف مولده وتحويل سنته والشيئ المطلوب كالملك والسلطان وغير ذلك من أبواب الفلك...

Kraj (fol. 118a):

...القمر صافي في الكون طويل مشقوق العينين صاحب أسفار إن مازجه شيئ من الكواكب زاد صفاته إلى صفته. والله أعلم وأحكم وأعزّ وأكرم سبحانه لا إلاه إلاّ هو ولا رب سواه والحمد لله رب العالمين.

Prepisao Ǧābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān u gradu Ṣan'ā (Jemen), 1. ḏū al-ḥiǧǧa 1007/1599. godine za Šihābuddīna Aḥmada Yūsufa al-wā'iẓa (bilješka na kraju djela, fol. 118a).

Fol. 89b - 118a; 25 redaka; tekst 255 x 150. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7385,1 R 4301,1

رسالة بلينوس الحكيم

RISĀLA BALĪNŪS (PLINIUS) AL-ḤAKĪM

Djelo iz astrologije na arapskom jeziku. U prvome dijelu se navode imena mjeseci, dana u sedmici, brojevi sati u toku dana i nazivi zvijezda na perzijskom i grčkom jeziku. Potom se navode "zapisi" (talismani) sa magičnim crtežima za razne prilike. Gornji naslov se nalazi prije početka i na kraju djela. U izvorima se, inače, spominje više djela sličnog sadržaja navedenog autora.

Početak (fol. 2b):

قال بلينوس لابنه يا بنيّ اصنع ما أوصيك به وصف ... وافرغ قلبك فإنّي معلّمك علمًا عظيم الشأن لا يعادله كنز ذهب ولا فضّة لأنّه الغناء الذي لا فقر بعده وهو عطيّة جليلة صالحة وموهبة روحانيّة تامّة لم يطلع عليها أحد من ولد آدم... (fol. 3a) وهكذا قيل لي: خذ يا بلينوس هذه العطيّة التي لم يعطها أحد من قبلك ولأنّ الله أحبّ أن يعرفك السرائر كلّها بهذا الإسم... وهذه أسماء الشهور، إذا أردت أن تعمل عملاً فانظر الشهر الذي أنت فيه وفيه فراغ عملك...

Kraj (fol. 51a):

... وأمّا العطارد والقمر فإنّ بخورهما اللّبان وقيل المصْطكَى وليس فيها خلاف والسلام. قد تمّت رسالة البلينوس الحكيم

Prepisao nepoznati prepisivač 16. rağaba 870/1466. godine (bilješka na kraju kraja prethodnog djela (fol. 2a). Na fol. 1 i 2a nalazi se kraj nama nepoznatog djela iz oblasti astrologije na arapskom jeziku.

Fol. 2b - 51a; 180 x 140; 13 redaka; tekst 130 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa rozetom na koricama. Nedostaje jedna korica poveza. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Iraq Museum Library 479.

7385,2 R 4301,2

الرسالة العجيبة والصنعة الغريبة

AR-RISĀLA AL-'AǦĪBA WA AṢ-ṢAN'A AL-ĠARĪBA

Astrološka rasprava na arapskom jeziku u kojoj se govori o čudotvornim djelovanjima zvijezda u zodijaku. U djelu u našemu rukopisu nedostaje veći dio na kraju. U rukopisu se nalazi prvi dio u kojemu se govori o djelovanju Saturna (زحل) i dio poglavlja o djelovanjima Jupitera (المشترى). Navedeni naslov se nalazi na početku djela.

Početak (fol. 51a):

وهذه الرسالة العجيبة والصنعة الغريبة. الباب الأوّل من الأبواب الزحليّة وذلك أن تعمل أبوابه في أوّل ساعة من ساعات زحل اليوم السبت أو في ثامن من ساعة من النهار في اليوم... الباب الأوّل من العقد الذي يفعل فعلاً عجيبًا...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 51a - 63b; 13 redaka; tekst 130 x 95. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7386 R 1114

المقاصد والاختيارات

AL-MAQĀṢID WA AL-IḪTIYĀRĀT

Astrolološko djelo na arapskom jeziku u kojemu se govori o sustezanju od činjenja nekih poslova u određenim vremenima, a u skladu sa položajem zvijezda u horoskopu. Djelo je krnjavo na kraju.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي ميّز بالعقول وحقائق غرائب صفته وبهر العيون بدقائق عجائب حكمته كشف مكنون الأسرار... وبعده، فهذا كتاب في الاختيارات سمّيته **بالمقاصد** والسبب الموجب لها مقصد في الأمور التي تجب برعايتها في الاختيارات هو أن صورة الفلك عند الاعمال على قسمين إما أن يكون حصلت تلك الهيئة بالقصد والاختيار وإما أن يكون حصلت اتّفاقًا لا بالقصد والاختيار...

Kraj ovdje (fol. 41b):

...ذلك أن يكون في الثامن ويتصل القمر بربّ الطالع من الرابع.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 41; 205 x 150; 21 redak; tekst 160 x 95. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫ*. Unutar teksta nalaze se crteži sa ispisanim tekstom koji se odnose na sadržaj djela. Kustode. Rjeđe bilješka na marginama.

Izv.: Şeşen 796.

7387,1 R 1116,1

(كتاب في علم النجوم)

(KITĀB FĪ 'ILM AN-NUĞŪM)

Astrološko djelo na arapskom jeziku, kako se na početku navodi, prevedeno sa hindu jezika prvo na grčki, zatim perzijski i potom arapski jezik. Na prvom zaštitnom listu napisano كتاب أساس. Nedostaju listovi 2-8 i 21-28. Djelo se sastoji od šest poglavlja. Budući da nedostaju navedeni listovi nedostaju i naslovi drugog i trećeg poglavlja.

Početak (fol. 1b):

هذه كلمات شريفة نفيسة كانت في حزائن ملوك الهند نقلت إلى لسان اليونانية ثم إلى الفارسية ثم إلى العربية وهي ألف ألف كلمة جعل في ثمان مقالات. المقالة الاولى في الكلمات العامية في صناعة الطبعية والاتفاقية أ النظر والتأميل للطبيعي في الاتفاق والاختلاف ب كل جوهر معين لجوهره ويتصل بمثله من الجواهر...

المقالة الأولى في الكلمات العامية في صناعة الطبعية والاتفاقية (fol. 1b)

المقالة الثانية (nedostaje)

المقالة الرابعة (nedostaje)

المقالة الرابعة فيما يحتصّ بالنيرين في الكلمات (fol. 2b)

المقالة الخامسة فيما يحتصّ بالقمر والشمس في الكلمات (fol. 5b)

المقالة السادسة فيما يحتصّ بالمتجانسين في الإسم من الكلمات (fol. 9b)

Kraj (fol. 29b-30a):

...قمع إذا كان رب الطالع في الطالع وفي أوتاد الكواكب ماتيه والاجتماع في حد المايبه فان المطر يدوم إلى آخر الشهر. والله أعلم بالصواب. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 38a (originalna paginacija); 27 redaka; 205 x 140, tekst 150 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7387,2 R 1116,2

الأساس للهرمس

AL-ASĀS LI AL-HERMES

Astrološko djelo na arapskom jeziku koje se pripisuje grčkom božanstvu Hermesu, kod Arapa Utarid a kod Starih Egipćana Tot, koga su Stari Grci smatrali bogom cjelokupne znanosti i astrologije. Postoji više predaja o ovome božanstvu. Jedna od njih tvrdi da se odnosi i na poslanika Idrisa, a.s. Prije početka djela nalazi se naslov:

كتاب أساس الحكمه

Početak (fol. 30a):

هذا كتاب الأساس لهرمس وفيه خمسة وثمانون بابًا من أسرار علم النجوم ويتلوها كلام في القضايا ثم يتلوها كلامه في تحويل سني العالم ويجب أن يكون الإحاطة بها على هذا الترتيب المذكور. الباب الأول قال إن الله تعالى خلق العلو والسفل...

Kraj (fol. 52b):

...هذا ما نطق به كتب الحكماء الأولين ووصف أيضًا على ذلك التجارب واستخرجته الرصدية من علم أسرار النجوم فمن تأمّل هذا المتاب فليفرغ باله ... واستغيت معانيه يقف على غوامض النجوم بعون الله وتوفيقه. آخر الكتاب الموسوم بكتاب الأساس عن هرمس فرع نفوس.

Prepisao Muṣṭafā Ayyūbī 13. šawwāla 1091/1680. godine (bilješka na kraju djela, fol. 52b).

Fol. 30a - 52b (originalna paginacija); 27 redaka; tekst 150 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt V, 5913 - 5916; Iraq Museum Library 2.

7387,3 R 1116,3

(رسالة في استخراج تقويم)

(RISĀLA FĪ ISTIḪRĀĞ TAQWĪM)

Djelo na turskom jeziku iz oblasti astronomije u kojemu se govori o izradi kalendara i astronomskih tabela. Autor djela je nama nepoznat.

Početak (fol. 56b):

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيّدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بو فقير قليل البضاعة طالبلر اسان اولسن ايچون مواليد علمنده مهم اولنلري مثال ايدي لم وير طالع وضع ايده لم واعـما لين شرح ايدوب كوستره يم واول وقتده تقاويم كواكبي وسهاماني وسائر اعمالي استخراج ايدي لم تاكه نظرايدنلره خير ودعا ايله يادايده لر...

طريق استخراج تقويم افتاب (fol. 56b)

طريق استخراج الطالع والعاشر ونظيرهما (fol. 62b)

طريق استخراج مستولى بر جزء اجتماع مقدّم بر ولاده (fol. 64b)

Kraj (fol. 70b):

...والله أعلم صورت زائجه هيلاجات ليلى يى اشبو جدولده كوستردك طالبه اسان اولمق ايچون مثال هيلاج بر طالع مذكور.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 56b - 70b (originalna paginacija); 23 retka; tekst 160 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7387,4 R 1116,4

أحكام نجوم

AḤKĀM-I NUĞŪM

محمد چلبي بن علي الرومي الحنفي رئيس المنجمين

Muḥammad Çalabī b. ʿAlī ar-Rūmī al-Ḥanafī Raʾīs al-munaǧǧimīn,
um. 1040/1635-36

Astrološko djelo na turskom jeziku u kojemu je sastavljač, kako ističe u uvodu, sakupio materijal iz ove oblasti napisan na arapskom, perzijskom i grčkom jeziku. Djelo se sastoji od dva dijela. U našemu rukopisu nedostaje kraj djela.

Početak (fol. 72b):

بر مولودك وجه اوسطرلاب اوزره زائجه سي ساعتي ودرجه سي استخراج اولندوقدن صكره اول زائجه يه متعلق جمله باقي احوال بوندن بلنمك ممكندر

الحمد لله رب العالمين... أمّا بعد، بو مختصر بر ترجمه سي وتحرير وتسطير ينه سبب بو اولديكه توفيقي رباني موفق دوشوب كونلرده بر كون اول فخر المكارم... باب السعاده اغاسي اسمعيل اغانك محمّد الملاطي حضرتلرينك حضور شريفلرنده حاضر ايكن امر شريفلرين مبدلرينه أحكام نجومدن طالع مولود واحوال عالمه متعلق بر تركي كتابك ترجمه واحضاري ايچون جاري اولوب امر شريفلرينه امتثالا بو فقير بر تقصير دخي عربي وفارسي وفرنكي كتابلرك زبده لرندن جمع وتحرير ايدوب حضور عزتلرينه عرض ايلدم... بو كتابي ايكي قسم اوزره مرتب قلدم. **اولكي** قسمي مدخل علم نجوم ومنسوبات بروج كواكب وأحكام طالع مواليد بياننده در **وايكنجي** قسمي اتصالات كواكب وأحكام كسوفات وخسوفات وأحكام طالع سال وأحكام عالمه متعلق اولان احوال بياننده در...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 72b - 95b (originalna paginacija); 27 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: O. M. III, 301; A. M. II, 276; Gölpinarlı 2932/II.

7387,5 R 1116,5

أصول أحكام سال

UṢŪL-I AḤKĀM-I SĀL

محمد چلبي بن علي الرومي الحنفي رئيس المنجمين

Muḥammad Çalabī b. ʿAlī ar-Rūmī al-Ḥanafī Raʾīs al-munaǧǧimīn,
um. 1040/1635-36

Astrološko djelo na turskom jeziku. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.

Početak (fol. 96b):

أمّا طالع اول وقتدر كم افتاب برج حملك اول ثانيه سنه تحويل ايده پس اول وقتك طالعنه سال درلر امّا طالع سال ايكي نوعدر برسي طالع سال عالمدر كه قبة الأرض طولنه استخراج اولنور كه طويلي...

Kraj (fol. 124a):

...وقرت واطفال وصبيانده بيماري وموت زياده اوله بأمر الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 96b - 124a (originalna paginacija); 21 redak; tekst 145 x 100. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: O. M. III, 301; A. M. II, 276; Götz II, 370.

7388 R 3273

(مجموعة في علم النجوم)

(MAĞMŪ'A FĪ 'ILM AN-NUĞŪM)

Zbirka više poglavlja raznih djela iz astrologije na arapskom i turskom jeziku.

U prvom dijelu se nalaze astrološke horoskopske tablice:

تسوية البيوت لعرض ما بحساب محرّره: حمل (Ovan)؛ ثور (Bik)؛ جوزاء (Blizanci)؛ سرطان (Rak)؛ أسد (Lav)؛ سنبلة (Djevica)؛ ميزان (Vaga)؛ عقرب (Škorpion)؛ قوس (Strijelac)؛ جدي (Jarac)؛ دلو (Vodolija)؛ حوت (Riba).

Fol. 1b - 7a; tabele 147 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Tabele su urađene u kombinaciji crvene i crne tinte.

Zatim slijedi poglavlje na arapskom jeziku:

المبحث الثاني عشر في معرفة الطالع من الساعات وتسوية البيوت الإثنى عشر بضرب عدد الساعات إن كانت الساعات وسطيّة...

Fol. 7b - 8b; 17 redaka; tekst 155 x 90. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Potom slijedi šesto poglavlje na arapskom jeziku iz djela **مفاتيح العلوم** (Mafātīḥ al-'ulūm).

الباب السادس من مقالة الثانية في النجوم وهي أربعة فصول **الفصل الأول** في أسماء النجوم السيّارة والثابتة، **الفصل الثاني** في تركيب الأفلاك وهيئة الأرض وما يتبع ذلك، **الفصل الثالث** في مبادئ الأحكام ومواضعات أصحابها، **الفصل الرابع** في آلات المنجمين وغيرهامن الأحكام...

Prepisao nepoznati prepisivač 1209/1794-95. godine (bilješka na kraju teksta, fol. 16b).

Fol. 9a - 16b; 26 redaka; tekst 170 x 115. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Na fol. 16b - 17a nalazi se poglavlje na turskom jeziku:

مطالع البروج لعرض سراي بوسنه، فصل في أوقات استجابة الدعاء...

Na fol. 17b nalazi se poglavlje na turskom jeziku:

باب اول در بيان علم نارهجات...

7389 R 1118

جدول تسهيل تسوية البيوت

ĞADWAL TASHĪL TASWIYYAT AL-BUYŪT

Astrološke tabele.

Fol. 7; 210 x 150; tabele 195 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku, 1349/1930. godine, uvakufio Muḥammad 'Ākif ibn Ṣāliḥ Ṣidqī, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na fol. 1a).

7390 R 6298

(جزء من كتاب في النجوم)

(ĞUZ' MIN KITĀB FĪ AN-NUĞŪM)

Dio, odnosno više poglavlja iz nekog djela iz područja astrologije na arapskom jeziku.

Početak (fol. 1b):

باب معرفة البيوت الستة عشر. البيت الأوّل: هو بيت الطالع من موافق المشرق وتد الشرق وبيت النفس والحياة والروح والحال والهمة والجسم وباب العقل وطول العمر...

Kraj (fol. 16b-17a):

...باب في حكم منع السائل من المسؤول على أن القبض الداخل في الطالع... وانظر نظرهما ونطقهما واتصالهما وصفهما وانفصالهما في أيّ بيت حل كل من ذلك وأيّ شيئ ذلك البيت للسائل والمسؤول بها سهر. والله أعلم

Na fol. 17b - 20a nalazi se nekoliko primjera proricanja sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar. raml) na arapskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20; 195 x 115; 23-25 redaka; tekst 165 x 75-85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *ta'līq*. Kustode. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Rukopis je novijeg datuma.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7391 R 1268

أصول أحكام سال

UŞŪL-I AḤKĀM-I SĀL

محمد چلبي بن علي الرومي الحنفي رئيس المنجمين

Muḥammad Çalabī b. ʻAlī ar-Rūmī al-Ḥanafī Raʼīs al-munağğimīn,
um. 1040/1635-36

Djelo iz oblasti astrologije na turskom jeziku. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لوليّه والصلوة على نبيّه وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، معلوم اولا كه طالع سال عالم اول وقتده در كه افتاب برج حمله تحويل ايده پس ايدي اول وقتك طالعنه طالع سال عالم ديرلر امّا طالع دخي ايكي نوع اوزرده در بير نوعي طالع عالم در كه قبة الأرضك طولينه استخراج اولنور كه طويلي...

Kraj (fol. 62a):

...ارآجيف ده وفرت واطفال وصبيانده بيماري وموت زياده اوله. والله أعلم وأحكم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 62; 205 x 120; 17 redaka; tekst 140 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nastaʻlīq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom i zelenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene tanjom crnom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: O. M. III, 301; A. M. II, 276; Götz II, 370.

*Isto kao 7387,5.

7392,1 R 1431,1

أحكام نجوم

AḤKĀM-I NUĞŪM

محمد چلبي بن علي الرومي الحنفي رئيس المنجمين

Muḥammad Çalabī b. ʻAlī ar-Rūmī al-Ḥanafī Raʼīs al-munağğimīn,
um. 1040/1635-36

Djelo iz astrologije na turskom jeziku.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين... وبعد، بو كتابك تأليف وترجمه وتحرير وتسطيرينه سبب بو اولديكه توفيق رباني ذو المجد... باب السعادة اغاسي اسماعيل اغا ابن محمد الملطي حضرتلرينك حضور شريفلرينه... بزه أحكام نجومده أحكام عالمه متعلق وأحكام طالع مولوده متعلق بر تركي كتاب ترجمه اولنمسي ايچون امر شريفلري صادر اولنمغين بو فقير تقصير **محمد بن علي رئيس المنجمين** دخي عربي وفارسي وفرنكي كتابلرك زبده لرندن جمع وتحرير ايدوب حضور عزتلرينه عرض ايلدم... ومن الله نيل المطالب والمقاصد وهو مراد كل طالب وقاصد وبو كتاب ايكي قسم اوزرينه مرتب قلنمشدر...

Kraj (fol. 112b):

بو كف الخضيب يلدزنه مقارن ايكن دولت وغنا ايچون اوننجي خانه ده اولدقده دعا اولنسه اول كمسنه عظيم مال ودولته واصل اوله. والله أعلم بحقيقة الحال. هذا آخر الكتاب، والحمد لله...

Prepisivač i mjesto prijepisa nepoznati. Vjerovatno da je prepisan 1225/1810. godine kao i naredno djelo.

Fol. 1b - 112b; 205 x 145; 23 retka; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Lijep unvan u kombinaciji više boja. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje i jednom crvenom, dok je na ostalim stranicama uokviren tanjom crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: O. M. III, 301; A. M. II, 276; Gölpinarlı 2932/II.

*Isto kao broj 7387,4, uz neznatne razlike u tekstu koje su očito rezultat intervencije prepisivača.

7392,2 R 1431,2

جامع القواعد ونتائج الفوائد

ĞĀMI' AL-QAWĀ'ID WA NATĀ'IĞ AL-FAWĀ'ID

منجّم ثاني سليمان درّي

Munağğim Ṯānī Sulaymān Durrī, um.?

Djelo iz područja astrologije na turskom jeziku. Naslov djela i ime autora nalaze se u uvodnom dijelu teksta.

Početak (fol. 113b):

الحمد لله رب العالمين... امّا بعد بو كتابك مؤلّفي منجّم ثاني سليمان درّي كه بعض كتب معتبره تتبع اولونب أحكام كليه يه لازم اولان أحكامي بو رساله ده جمع ايدوب اسمني **جامع القواعد ونتائج الفوائد** ديو مسمي ايلدم استعمال ايدن اخوان باصفا خير ايله يادايده لر. والله ولي التوفيق في كل حال رفيق احوال پادشاه اسلام، مدّ الله ظلاله إلى يوم القيام، وقتاكه شمس طالع سال يافصولك عاشرنده...

Kraj (fol. 129b):

...ودشمنلرك دستلغنه وعامه، خلقك جمعيتلري چوق اولمسنه وبعضيلري دستلردن آبرو دشمنلرينه اكر نحسه ناظر اولورسه. والله أعلم بالصواب. تمت الكتاب...

Prepisao nepoznati prepisivač 22. ṣafara 1225/1810. godine (bilješka na kraju djela, fol. 128b).

Fol. 113b - 129b; 23 retka; tekst 160 x 80. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren tanjom crvenom linijom. Kustode.

7392,3 R 1431,3

نجومك اتصالاتي

NUĞŪMUN ITTIṢĀLĀTI

Ovo je, zapravo, poglavlje iz nekog astrološkog djela u kojemu se govori o povezanosti zvijezda sa astrološkog stanovišta.

Početak (fol. 130b):

بو فصل نجومك اتصالاتي بيننده در

اول اتصالات آلتيدر **اتصال المشترى بزحل** مشترينك زحل ايله اتصالي تسديساً ياخود تثليثاً قنقي برجده اولورسه اولسون. الله أعلم...

Kraj (fol. 145a):

...علم وحكمت اهلي اوله او على قزى چوق اوله واهل بصر اولوب اكثر احوالده بي مكان اوله. الله اعلم.

Prepisivač i mjesto prijepisa nepoznati. Vjerovatno da je iz iste, 1225/1810. godine, kao i prethodno djelo.

Fol. 129b - 144a; 23 retka; tekst 160 x 80. Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren tanjom crvenom linijom. Kustode.

7393 R 8722

ملحمهء جوري

MELḤAME-I ĞEWRĪ

إبراهيم جوري

Ibrāhīm Ğawrī, um. 1065/1654

Astrološko djelo na turskom jeziku. U djelu se govori o prognozama koje se izvode iz pomrčina svjetlosti oko Sunca i Mjeseca, padajućih zvijezda, duge, grada, posebnih pojava na nebu i drugih meteoroloških fenomena koji se pojavljuju u mjesecima solarne godine između oktobra i septembra. Prema uvodu djelo je sa perzijskog na turski preveo pjesnik Ṣalāḥuddīn.* Ḥāğğī Ḫalīfa (Ḥ. Ḫ. II, 1822) ovo djelo navodi pod naslovom ملهمه (Melheme) i ističe da ga je napisao navedeni Ṣalāḥuddīn a da ga je kasnije, 1045/1635-36. godine Ibrāhīm Ğawrī pjesnički i sadržajno dotjerao. Rieu (193) dalje navodi da se originalno djelo koje je napisao Ṣalāḥuddīn zvalo شمسيه (Šemsiyye) i da je napisano 811/1408-09. godine.**

Početak (fol. 1b):

بعد حمد خدا ونعت نبي   ملحمه نظمنك بودر سببي
بوندن اقدم براهل نظم كزين   كه دينور نامنه صلاح الدين
فارسي نسخه دن بو ملحمه،   يعني بو قول طرفه زمزه يه لي
طرز روميده ايلمش بسته   قلما مش بر أصوله بيوسته...

Kraj (fol. 118b):

...كر خطا كرم صواب اوله   بو مقاله ايتمه ثبت جريده، اعمال
خط سنك هم قلم سنك يا رب   نه يازارسك كرم سنك يا رب.

Prepisao Hāšim Muḥammad 1267/1850-51. godine (bilješka na kraju djela, fol. 118b).

Fol. 118; 235 x 130; 17 redaka, tekst 163 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq* u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na nekoliko zaštitnih listova na početku nalaze se odlomci iz djela *Malḥame-i Ğa'far aṣ-Ṣādiq* i *Malḥame-i Dāniyāl* na turskom jeziku, kako se navodi u samome tekstu.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Fejzulah Hadžibajrić iz Sarajeva.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1822; O. M. II, 126-27; Rieu 193; Köprülü II, 167; Götz II, 367; Tercüman Gazetesi 377.

---

*Pogl. 7397.

**Pogl. Flemming 391.

7394 R 3326

ملحمه، جوري

MELḤAME-I ĞEWRĪ

إبراهيم جوري

Ibrāhīm Ğawrī, um. 1065/1654

Isto kao 7393.

Prepisao Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif b. Aḥmad b. aš-šayḫ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Yūsuf 1262/1846. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 118b).

Fol. 118; 225 x 125; 17 redaka, tekst 163 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq* u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

U bilješci sačinjenoj 1306/1888. godine na fol. 119a navodi se da je prepisivač ovoga rukopisa Muḥammad Hāšim-efendī, umro 1296/1879. godine u Mekki, i da je iza njega ostao njegov sluga po imenu Muḥammad-efendī, koji je umro 1306/1888. godine.

Na fol. 119b veća bilješka o gatanju pomoću Kur'ana.

7395 R 2412

ملحمه، جوري

MELḤAME-I ĞEWRĪ

إبراهيم جوري

Ibrāhīm Ğawrī, um. 1065/1654

Isto kao 7393.

Prepisao Muḥammad b. 'Uṯmān-efendī 1278/1861-62. godine (bilješka na fol. 118b).

Fol. 118; 180 x 130; 17 redaka, tekst 130 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq* u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

7396 R 3347

ملحمه، جوري

MELḤAME-I ĞEWRĪ

إبراهيم جوري

Ibrāhīm Ğawrī, um. 1065/1654

Isto kao 7393.

Prepisao Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif b. Aḥmad b. aš-šayḫ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Yūsuf 1271/1854-55. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 118b).

Fol. 118; 225 x 145; 17 redaka, tekst 165 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq* u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio al-ḥāǧǧ Muḥammad Rašīd, mufija u gradu Čelebī Pazar (Rogatica).

7397 R 8882

ملحمة
MELḤAME

Astrološko djelo na turskom jeziku. U djelu se govori o prognozama koje se izvode iz pomrčina svjetlosti oko Sunca i Mjeseca, padajućih zvijezda, duge, grada, posebnih pojava na nebu i drugih meteoroloških fenomena koji se pojavljuju u mjesecima solarne godine između oktobra i septembra. Ovo bi moglo biti djelo koje je pjesnik Ṣalāḥuddīn* preveo sa perzijskog jezika na turski jezik. Prema izvorima, u uvodu ovoga djela se navodi ovaj podatak. Međutim, pošto je naš rukopis krnjav na početku, ovo nismo mogli utvrditi. Ovo je djelo kasnije 1045/1635-36. godine Ibrāhīm Ǧawrī pjesnički i sadržajno dotjerao.** Rieu (193) još navodi da se djelo koje je napisao Ṣalāḥuddīn zvalo شمسيه (Šamsiyya) i da ga je napisao 811/1408-09. godine. Naš rukopis je krnjav na početku. Nedostaje početak poglavlja o mjesecu martu (āzār).

Početak ovdje (fol. 1a):

...فقرايه زحمت ايده وبر اولويك بادشاهنه عاصي اوله ظلم چوق اوله انك ايچون مملكت صرايه واره **اون برينجي فصل** اكر بو ايده هواده بر عجائب نسنه بلورسه...

Kraj (fol. 26b):

...وفتنه وفساد جوق اوله قيش قتي اوله. الله أعلم بالصواب.

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad mullā 1266/1850. godine (bilješka na fol. 31b).

Fol. 26; 245 x 175; 21 redak, tekst 190 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Brojevi manjih poglavlja u tekstu ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 27a nalazi se tekst na turskom jeziku sa naslovom: طريق زايجه (Ṭarīq-i zā'iğe):

Početak:

...اشبو زايجه نك اون ايكي خانه سي هربري برسنه يه محبوب واعتبار اولنوب...

Na fol. 27b - 29a nalaze se sljedeća poglavlja na turskom jeziku u stihu:

سال غنم يعني قيون؛ سال ميمون؛ سال قوش؛ سال ايت؛ سال هنزير؛ سال فاره؛ سال بقر؛ سال پلنك؛ سال طوشان؛ سال بالق؛ سال صاد؛ سال اب.

Na 29b - 31b nalaze se sljedeća poglavlja:

در بيان سلوك كواكب سيّاره؛ طريق كوكب قمر در بيان؛ طريق تحويل شمس در بيان؛ در بيان طريق تحويل عطارد؛ در بيان طريق تحويل زهره؛ در بيان طريق مريخ؛ در بيان طريق تحويل مشتري؛ در بيان طريق تحويل زحل؛ غرّة نامه طريقي؛ در بيان سلوك قمرك احكامي بروج...

---

*Prema Flemming (391) puno ime ovoga autora je Ṣalāḥuddīn Yaziğī. Autor djela *Durr-i meknūn* Aḥmad Biğān Yāzīğīoğlī (um. 859/1455) je njegov sin.

**Pogl. 7393.

Izv. Götz II, 383.

7398 R 3283

كتاب ملهمه
KITĀB-I MELHEME

پري خواجه بن عادلي
Pirī Ḫwāğa b. 'Ādilī, um.?

Djelo iz područja astrologije na turskom jeziku. Neki izvori (Karatay t, 1625 i Osmanlı astronomi II, 877) koji navode ovo djelo ističu da se ono sastoji od dvadeset i pet poglavlja i da mu je autor nepoznat. U našemu rukopisu se nalaze poglavlja 2 - 7 i, kao što se može vidjeti, navodi se i ime autora.

Početak (fol. 1b):

شكر وسپاس وحمد بى قياس اول خالق جنّي واناس اول ايكي جهان ياردجي صانع بيچون اوزره اولسونكه كوكلري اي كونش يلدزلر برله بزدي ويرلري الوان نباتات... أما بعد، بو بر اختيارات فوائد كليه در كه حكمت ونجوم كتابلرندن استخراج اولنوب تركي دله ترجمه اولدي شويله بونك حكمي دائم وثابتدر تقويم كبي بر يلق باطل اولمز وبنچه قواعد وخاصه لر تقديم اولنمشدر... بو ضعيف... أضعف العباد والمحتاج رحمة الله الملك الصمد پري خواجه بن عادلي...

الفصل الثاني في معرفة ايام السبوع ولياليها (fol. 1b)

الفصل الثالث در بيان دور الشمس والقمر في بروجاتها (fol. 5b)

الفصل الرابع في معرفة اسماء منازل القمر وصورها وخواصّ حروفها بيان اورادها (fol. 7a)

الفصل الخامس في الشهور الرومية وما فيها (fol. 10a)

الفصل السادس در بيان حروف سال وماه ومنازل (fol. 36a)

الفصل السابع في معرفة اقاليم (fol. 38b)

در بيان طول اقاليم سبع كما نقل في شرح چغموني (fol. 40b)

Kraj (fol. 43b):

...والميل اربعة آلاف ذراع والذراع اربعة وعشرون اصبعًا والاصبع مقدار ست شعيرات مضمومة بطون بعضها إلى بعض من الشعيرات المعدّلة والسلام.

Prepisao Muḥammad Anwarī (Kadić?) 1288/1871. godine (bilješka na fol. 40a).

حمد لله چون تقرب ايتدي ختمه بوكتاب ... محمد انوري تحرير ايدوپ اولدي تاريخ بعد ألف ايكيوز سكسان سكز سنه ١٢٨٨

Fol. 43; 235 x 145; 19 redaka; tekst 170 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknuti tekst i posebne riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1a napisani naslov i ime autora.

هذا كتاب ملهمه لپري خواجه عادلي، رحمه الله.

Izv.: Karatay I, 1625; Osmanlı astronomi II, 877.

7399 R 796

كتاب ملهمه
KITĀB-I MELHEME

پري خواجه بن عادلي
Pirī Ḫwāğa b. 'Ādilī, um.?

Isto kao prethodno djelo (broj 7398), osim što nedostaje dodatak djelu:

در بيان طول اقاليم سبع كما نقل في شرح چغموني

Početak (fol. 1b):

وما توفيقي إلاّ بالله العلي العظيم. شكر وسپاس وحمد بى قياس اول خالق جنّي واناس اول ايكي جهان ياردجي صانع بيجون اوزرنه اولسونكه كوكلري اي كونش يلدزلر برله بزدي ويرلري الوان نباتات...

Kraj ovdje (fol. 34b):

...بو كامزدر اوليوب عبرت كزيله نظر ايده اخرتن معمور ايده كه دنيا فنادر وآخرت بقادر.

هذا دائره، جهان نما، اقاليم

(Slijedi crtež.)

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 34; 195 x 145; 19 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknuti tekst i posebne riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Ṣāliḥ Hrōmo-zāde.

7400,1 R 8886,1

كتاب طالع مولود
KITĀB-I ṬĀLI'-I MEWLŪD

منجّم خير الدين القنوي
Munaǧǧim Ḫayruddīn al-Qunawī, um.?

Djelo iz oblasti astrologije (horoskop) na turskom jeziku. U uvodu djela autor navodi da je ovo djelo preveo sa arapskog pod naslovom Dīwnāme na turski jezik. Djelo je podijeljeno na poglavlja (bāb) prema rasporedu horoskopa.

Početak (fol. 9b):

شكر وسپاس حمد بى قياس اول پادشاه قديمي قبل الإنسان يلد وكيني بلدوردي عقل كامل سبيله قبض قلدي حزائز عيبدن پيغمبرلرده... بو كتاب كوبى منجّم خير الدين القنوي... بو طالع مولودك ديونامسيدر توركه دلنه ترجمه ايلدي عربيه بلمنيلر...

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad u mjesecu ša'bānu 1135/1723. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 17a).

Fol. 9b - 17a; 140 x 100; 15 redaka; tekst 120 x 60. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, sitniji. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije. Kustode. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom.

Izv.: Flügel II, 1431; Rieu 132.

Na fol. 18a - 25a nalazi se dova na turskom jeziku sa komentarom podijeljenim na poglavlja, uključujući i "zapise", koja se uči za ozdravljenje i ispunjavanje drugih želja.

هذا دعاء حست اوزرينه اوقنه وسائر مراد ايچون اوقنور دعاء

Na fol. 25b - 37b nalazi se Ademova, a.s., dova na arapskom jeziku sa komentarom na turskom jeziku podijeljenim na poglavlja uključujući i odgovarajuće "zapise":

هذا دعاء آدم پيغمبر بودر.

Na fol. 38a - 46b nalaze se još neke dove sa komentarom na turskom jeziku i odgovarajući "zapisi".

Na fol. 47a - 54b nalaze se kur'anska poglavlja *Yā-sīn*, *al-Kawṯar*, *al-Kāfirūn* i *al-Iḫlāṣ*.

7400,2 R 8886,2

شروط الصلوة
ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo iz područja fikha na arapskom jeziku o namazu, od nama nepoznatog autora. Interlinearno se nalazi prijevod na turskom jeziku.

Početak (fol. 55b):

باب شروط الصلوة وهي ثمانية الأوّل الوضوء بالماء المطلق أو التيمم بالتراب عند عدم الماء...

Kraj (fol. 74a):

...السادس أن يغسل رجليه بعد فراغ غسل من جميع الأعضاء.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 55b - 74a; 6 redaka; tekst 9,5 x 50. Pismo *nasḫī*, krupniji. Kustode. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom.

Izv.: Dobrača II, 908,3.

Na fol. 76b - 81a nalazi se dova ili spjev na turskom jeziku.

Početak:

بَارَكَ اللهُ فِيكُمْ أَحْسَنَ اللهُ إِلَيْكُمْ إِلهِي مُبَارَكَ جَبَلِ عَرَفَاتْدَه جَمْع أُولَانْ الَّتِي كَرَّه يوز بيك حُجَّاجِ مُسْلِمِينَ حُرْمَتِيچُونْ وَآنْدَه قَبُولْ أُولَانْ دُعَالَرْ حُرْمَتِيچُونْ...

7400,3 R 8886,3

لغت عربي- تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Prvi dio rječnika je raspoređen tako da se u jednom poglavlju (faṣl) nalaze riječi koje označavaju jednu vrstu sadržaja (životinje, npr.) a u drugom alfabetskim redom prema prvom konsonantu su poređani glagoli u trećem licu perfekta.

Početak (fol. 82b):

الله النبيّ الرسول الملك
تكري پيغمبر اليجي فرشته...

Kraj (fol. 103a):

...وقل لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله
دخي ايت اللّهده غيري الله يوقدر دخي محمّد اللّهك رسوليدر.

Prepisao 'Alī b. Isḥāq 7. ramaḍāna 1134/1722. godine (bilješka na kraju djela, fol. 103a).

Vlasnik rukopisa iste godine bio je Muḥammad b. 'Abdullah i njegov učenik Muṣṭafā b. Muḥammad (ista bilješka na kraju djela, fol. 103a).

Fol. 82b - 103a; 12 redaka; tekst 130 x 70. Pismo *nasḫī*, krupniji. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Izv.: Dobrača I, 116; Boškov I/114; Popara-Fajić VII, 4531,6.

7400,4 R 8886,4

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Uputa u osnove islamskog učenja (ilmi-hal) na turskom jeziku, napisana u obliku pitanja i odgovora. Zbog toga se često naziva i *Su'ālnāme*, jer se svako pitanje izražava riječima *eger sorsalar*. Inače, ovo je djelo poznato po više različitih verzija, sa manjim razlikama u naslovima i tekstu djela.* U ovome rukopisu djelo je krnjavo na kraju.

Početak (fol. 104b):

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على رسوله محمّد وآلهم وصحبه أجمعين. وبعده بلكل كه هر مسلمانه واجبدر كه دين وإيمان وإسلام وغازنه ايله دورست اولور بلمك كرك... **اكر** صورسلر مسلمانمسين آيت كيم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 104b - 158b; 9 redaka; tekst 120 x 75. Pismo *nasḫī*, krupniji. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

*Prema našemu drugom rukopisu (pogl. 7452,2) autor ovoga djela je Muṣṭafā-efendī Abū an-Naṣrī.

7401 R 1136

مظفر المشكلات
MUẒAFFAR AL-MUŠKILĀT

Kompilacija na turskom jeziku djela iz područja astrologije sačinjena na osnovu više arapskih i perzijskih djela iz iste oblasti. Autor djela je nepoznat.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي علّم الإنسان ما لم يعلم... أمّا بعد، بو مختصرك ترجمه وتحرير وتسطيرينه سبب بواولديكه فن حساب وأحكام نجوم وطالع مولده متعلق عربي وفارسي برقچ نسخه يديمزده بولنوب بو حقير پرتقصير دخي مزبور كتبدن فهم پرقصوريمز محيطي مقدار طالع مولوده متعلق بعضي قواعدين جمع ايتمك ايچون اشبو مختصر تركي لساني اوزره ترجمه سنه شروع ايدوب **مظفر المشكلات** دير تسميه قلندي...

Kraj (fol. 28a):

...دلالت ايلر اكر راجع ووبالده اولسه لر ارتوردقلری آی اولور اكر هابط يا محترق اولسه لر ارتوردقلری كون أولور فافهم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 28; 215 x 160; 23 retka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Unutar djela nalaze se odgovarajuće tabele. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Muḥammad ʻĀkif al-ḥāğğī Ḥusaynī-zāde (Hadžihusejnović), muvekkit i bibliotekar u istoimenoj biblioteci (bilješka na fol. 1b).

7402,1 R 1074,1

روزنامه

RŪZNĀME

Djelo na turskom jeziku iz oblasti astrologije od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

كتاب روزنامه، علم نجوم مكر كيم بر وقت سلطان محمود بر حكيم استدي كم اول حكيم ابو معشر بلخي ديرلردي ايتديكم بكا بر روزنامه كتوره سن كيم آي كون حسابي اير قسبي اوليه ددي اول حكيم واردي كونلرك مباركن قتلوسين استخراج ايدوب بو كتابي تمام ايلدي نه كونده ونه ساعتده نه اتمك كركين بيان ايدر...

Kraj (fol. 11a-b):

...باب بر كشينك بر مهم مقصودي اولسه بو اون بر احمد روحلرينه اون بر تبارك سوره سن اوقيه ثوابن انلرك روحلرينه بغشليه حاجتي نه ايسه دليه باذن الله تعالى روا اوله مجرّبدر... باب آت اوزرينه بنجك اوقيه بودر: سبحان الذي سخّر لنا هذا وما كنا له مقرنين وإنا إلي ربنا لمنقلبون .باب آتدن انجك اوقيه بودر: ربّ أنزلني منزلاً مباركًا وأنت خير المنزلين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 10b; 205 x 150; 13 redaka; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa sadržajem djela. Na prvim zaštitnim listovima više hadisa o navedenoj temi.

Na fol. 12a tabela: جدول آي يكرمي سكز منزلك قنغسنده اولسه اختياراتن بلدرر

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismāʻīl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 19b).

7402,2 R 1074,2

(رسالة في النجوم)

(RISĀLA FĪ AN-NUĞŪM)

Rasprava iz oblasti astrologije na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Poćeta (fol. 12b):

الحمد لله رب العالمين والصلاة على النبي محمد وآله أجمعين. وبعد، منجمين هريلي اون ايكي آية وهر آيي يكرمي سكز منزله تقسيم ايدب هر منزله بر آدو يرمشلردر وهر منزلده قمر كيجه سيله بر كون...

(fol. 15b) **منازل قمرده** اولان ايات واسادر مراد اولنان ترتيب افلاك در بيان...

(fol. 16a) **در بيان بروج قمر** اشبو جدول قمرنه برجده ايدوكين بيان ايدر كه...

Kraj (fol. 18a):

...واخر اون كون امور شريغض عدوات وادم اولدرمك ومريض وحور وحقير ومعزول اتمك ايچوندر.

Potom slijedi tabela: ساعت ليل – ساعت نهار

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 12b - 18a; 21 redak; tekst 160 x 95. Pismo *nastaʻlīq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tabele urađene crvenim linijama a tekst ispisan crnom i crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa sadržajem djela.

7402,3 R 1074,3

جدول مفتاح روزنامه، جديده، محمديه

ĞEDWEL-I MIFTĀḤ-I RŪZNĀME-I ĞEDĪDE-I MUḤAMEDIYYE

Kalendar na turskom jeziku sa starim bosanskim nazivima mjeseci od marta (اوژياق) do februara (وليانوك).

جدول مفتاح روزنامه، جديده محمديه اطال الله بقاء أمرها إلى قيام الساعة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20b - 27a; tabele 170 x 105. Pismo *ta'līq*. Tabele urađene crvenim linijama a tekst ispisan crnom i crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 28a-b veća bilješka na arapskom jeziku o tome šta treba uraditi prije polaska na put.

7402,4 R 1074,4

(كتاب في الفال)

(KITAB FĪ AL-FĀL)

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine na osnovu kur'anskih ajeta (al-fāl). Djelo je krnjavo s početka.

Početak ovdje (fol. 31a):

...* وليبدلنّهم من بعد خوفهم أمنا* اي صاحب فال شويله بلكه...

Kraj (fol. 35a):

...واردر يرينه كلور حاصل اولور إن شاء الله وسكا ايكي جهانده عزّتي ويريله بر حور وار اوله سن.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī' al-awwalu 1142/1729. godine (bilješka na kraju djela, fol. 35a).

7403,1 R 6406,1

كتاب سلطان محمود

KITĀB-I SULṬĀN MAḤMŪD

Astrološko djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o pravilima i propisima koji se sa astrološkog aspekta odnose na svaki dan u mjesecu, odnosno šta u sebi nosi svaki dan u mjesecu i šta je dobro raditi u pojedinim danima.

Početak (fol. 1b):

قال الله تعالى * في يوم نحسٍ مستمرٍ * وبر برده دخي يادقلور * في أيامٍ نحساتٍ * امّا آيتلري بيان اقمدك كه كتاب مطوّل اولمسون ديو بر مختصر قلدي بوندن معلوم اوله هر بر آيده يدي كوننحس... أمّا بعد، هر ايك اوّل كوني مباركدر...

Kraj ovdje (fol. 13b):

... باب ديكر كيجه ايله طشره چيقوپ يلدزلره باقر كن بو آيت كريمه اوقمق غايت فائده وفضيلت چوقدر اولوردن منقولدر آية بودر: * ربّنا ما خلقتَ هذا باطلاً، سبحانك فقنا عذابَ النّارِ*

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 12b; 210 x 155; 13 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Izv.: Flügel III, 1756.

7403,2 R 6406,2

(طريق سلوك)

(ṬARĪQ-I SULŪK)

Kraće djelo iz tesavufa na turskom jeziku od nepoznatog autora. Od fol. 18b počinje komentar nekoliko prvih stihova iz Rūmijeve *al-Maṯnawīje* od Aġā-zāde-efendije. Naslov je izveden iz uvodnog dijela djela.

Početak (fol. 13b):

الحمد لله ربّ العالمين، والصلوة والسلام على سيّدنا محمد وسائر الأنبياء والمرسلين... حضرت سلطان العاشقين وخاقان المعشوقين، مولانا جلال الدين رومي... حضرتلرنيك عاشق وصادق مريدلرندن بر طالب راه حقيقي بو فقيردن سؤال ايدوپ بيورديلر كه أوّل حضرتك طريقِ سلوكي حضرة حبيب الله، صلى الله عليه وسلّم، سلسله ايله واصل اولر... (fol. 18b) **شرحي مرحوم اغا زاده أفندي، رحمة الله عليه...**

Kraj (fol. 24b):

...پس متون مختصر كركده تطويل كلامك فائده سي يوقدر. والسلام تم الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 13b - 24b; 22 retka; tekst 150 x 65. Pismo *nasḫī*. Na nekoliko mjesta tekst razliven i nečitak. Kustode. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom.

Na fol. 25a - 26a veća bilješka na turskom jeziku u vezi sa Mesnevijom.

7403,3 R 6406,3

(صلوات نافلة)

(ṢALAWĀT-I NĀFILE)

Djelo ili odlomak iz nekog djela na turskom jeziku u kojemu se govori o neobavezujućim, dobrovoljnim molitvama (namazima). U ovome radu navodi se dvadeset i šest takvih namaza.

Početak (fol. 27b):

ابن مسعود، رضي الله عنه، روايت قلور حضرت رسول الله، صلّى الله عليه وسلّم، بيورمشكه اول نمازي قيلوب حاجت دليجك البتّه مقبول اولور...

Kraj (fol. 45a):

...حشنود ايلمك بكا لازمدر ديه وحضرت داود وحضرت يحيى وحضرت عيسى وحضرت محمد مصطفى عليهم الصلوة والسلام جوالرنده اوله. والله تعالى أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 27b - 45a; 13 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nashī*. Nazivi namaza kao naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7404 R 1282

كتاب ملهمه
KITĀB-I MELHEME

Kalendar događaja na turskom jeziku u stihu za cijelu godinu. Djelo počinje od mjeseca oktobra (listopada) uključujući i pravila koja su u vezi sa tim. U rukopisu se navode i stari bosanski nazivi mjeseci. Rukopis je znatno oštećen vlagom usljed čega je tinta u većem dijelu rukopisa razljevena po listovima, tako da je veoma teško čitanje teksta.

Početak (fol. 1b):

در بيان أحكام تشرين أوّل (لستوپاد) وأحكام كه درين ماه پيد شود فصل أوّل واين سبت وينج فصل أوسط كوز

اشبو آي سرايجه لا ريب فيه   آديدر تشرين أوّل كبي قصيه

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 99a; 195 x 145; 19 redaka, tekst 145 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī* u formi stiha. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode.

Na fol. 99b - 103a lista datuma nekih značajnih događaja.

Na fol. 104a nalazi se poglavlje na turskom jeziku:

مضمون نامهء دارا بجانب اسكندر ذو القرنين

Na fol. 104b nalazi se, također, na turskom jeziku poglavlje:

جواب اسكندر ذو القرنين

Na fol. 111b - 119b nalazi se poglavlje na turskom jeziku iz djela **حب المسائل** čiji početak glasi:

بو فصل بر كونه عجائبات بياننده در كه ذكر اولنر أبو عبد الله الدينوري نقل ايدر كه قيصر روم عليه ما يستحق حضرت معاويه يه مكتوب كوندروب بوني يازمشكه...

Rukopis uvakufio Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Karatay t, 2914/III.

7405,1 R 2928,1

(كتاب في علم النجوم)
(KITĀB FĪ 'ILM AN-NUĞŪM)

Djelo na turskom jeziku iz oblasti astrologije podijeljeno na sedam poglavlja. Rukopis je krnjav na početku. Nedostaje prvo i početak drugog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 33a):

...مظبوط دكل اسه طالع سنه دن كوره لر تحويل نهارى أفتاب وعاشره نظر اولنه اكر ليلى ايسه قمره نظر اولنه وسهم السلطان وسهم السعاده وسهم الغيب كوريلوب...

اوچنجى باب قران نخسين بياننده (fol. 57b)

دردنجى باب سبعه، سيانك عقده لرده قرانده بلدورر (fol. 59b)

خاتمة الكتاب احتراقات كواكب أحكامنده در (fol. 72b)

Kraj (fol. 79b):

...جداول حدود وارباب حظوظ ودرجات مظلمه ونيره وغيران ايراد كنيم بان طريق كه وعده شد. والله الموفق.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 33a - 79b (originalna folijacija); 175 x 125; 19 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nashī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prva dva lista u rukopisu nalazi se fragment, također, nekog astrološkog djela na turskom jeziku.

7405,2 R 2928,2

الرجوع والهبوط
AR-RUĞŪ' WA AL-HUBŪṬ

يحيى بن أبي منصور
Yaḥyā b. Abū Manṣūr, 230/844-45

Djelo iz područja astrologije na turskom jeziku.

Početak (fol. 79b):

قال الفاضل الكامل يحيى بن أبي منصور أصحّ العلم ما صحت تجربة وصدق شاهده وانتفع به متعلم فإن العلماء الأوائل اختلفوا في رجوع الكواكب اختلافًا متناقضًا وكل أتى بشيئ...

طريق استخراج خسوف وكسوف (fol. 80b)

معلوم كه كسوف بر شهرده فوق الأرض وبر شهرده تحت الأرض اولمق اولور...

Kraj (fol. 100b):

...حاصل جمع قمر معدل اولور بو محل جنوبيدر نقص اولندى ودخي جزؤ اجتماعدن جزؤ أفتابى طرح ايده سن جزؤ البعد اولور.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 79b - 100b; 17 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasẖī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Şeşen 850; Iraq Museum Library 4.

7406 R 5937

(مجموعة في الفلك والنجوم)
(MAĞMŪ'A FĪ AL-FALAK WA AN-NUĞŪM)

Zbirka više raznih poglavlja, odlomaka i djela iz područja astronomije i astrologije i još nekih sličnih oblasti na turskom jeziku. U zbirci se najviše nalaze djela koja predstavljaju tabele za određivanje prvog dana svakog mjeseca u godini (ġurranāme). U ovim tabelama se pored arapskih naziva mjeseci uporedo koriste latinski i stari bosanski (narodni) nazivi. Tako se u zbirci nalazi:

شرح غرّة نامه، روميّه (fol. 1a)؛ غرّة نامه، شمسيّه (fol. 1a)؛ كتاب سيرنامه (fol. 2b)؛ غرّة نامه، شيخ بايزيد (fol. 12b)؛ غرّة نامه، نجومي وشرعي (fol. 13b)؛ أحكام شهور (fol. 15a - 46a)؛ شرح غرّة نامه، شيخ بايزيد (fol. 49)؛ سكرنامه، شريف (fol. 52a).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 54; 240 x 175. Papir tamnobijel, deblji, glat, rasut. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

7407 R 5931

(أحكام أشهر روم وأخبار أقاليم)
(AḤKĀM-I AŠHUR-I RŪM WA AḪBĀR-I AQĀLĪM)

Dio astrološkog djela u kojemu se govori o astrloškim pravilima koja se odnose na mjesece bizantijskog kalendara i o sedam poznatih nebeskih tijela: Saturn (زُحَل), Jupiter (المشترى), Mars (مرّيخ), Sunce (شمس), Venera (زهره), Merkur (عُطارِد) i Mjesec (قمر). Djelo je krnjavo sa početka.

Početak ovdje (fol. 1a):

...حقلمق كرك ايسي وطنلولر وحرب نسنلرئمك(؟) كرك...

Kraj (fol. 56a):

...ڨاليموستدن كه مشرق شهرليدر أندن كچر ونچه قبائل قطع ايدر بلغاره وروس وسقاليه يه كچر تادريا، محيط وارنجه حالي در والله أعلم وأحكم. وداخي بز مختصر.تم تمام

Prepisao nepoznati prepisivač 1257/1841. godine (bilješka na kraju djela (fol. 56a).

Fol. 56; 195 x 130; 15 redaka; tekst 135 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7408 R 5591

ديونامه
DĪWNĀME

Rasprava (Dīwnāme, tj. Knjiga o šejtanu) na turskom jeziku o proricanju sudbine prema položaju zvijezda u času rođenja dotične osobe, tj. prema jednom od dvanaest znakova zodijaka. Prema predaji poslaniku Sulejmanu je ovo objavljeno preko dvanaest đavola (šejtana) koji predstavljaju dvanaest znakova zodijaka. Između fol. 1 i 2 vjerovatno nedostaje jedan ili više listova.

U djelu se navode i mnogi "zapisi" radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba kao i liječenja od nekih bolesti.

Početak (fol. 1b):

روايتدر بر كون سليمان پيغمبر م ديولري وپريلري يره جمع ايدوب آنلره صورديكه آدم اوغلنلر ينه نجه فعل ايدرس وآديكز ندرونه يرده اولورسز وخلق نجه...

Kraj (fol. 44b):

...باب محبّت ايچون: يازه اوده براغه أمّا اناسي آدين وكندو آدين بيله يازه مجرّبدر . تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 44; 190 x 130; 13 redaka; tekst 130 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Izv.: Aumer str. 71; Rieu 132.

7409 R 8880

ديونامه

DĪWNĀME

Isto kao 7408.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 26a; 150 x 105; 11 redaka; tekst 125 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Na fol. 31a - 33b nalazi se prepis pisma što ga je Üsküdari Maḥmūd-efendī uputio Munīrī-efendīji Belğrādīju, a na fol. 33b - 38b odgovor Munīrī-efendīje Belğrādīja na ovo pismo.

Na fol. 38b - 43a nalazi se dova دعاء رجال الغيب (Du'ā Riğāl al-ğayb) sa komentarom na turskom jeziku.

Dalje na fol. 43b - 114b nalaze se neke dove sa komentarom, dio vjersko-poučnog spjeva na turskom jeziku i više poglavlja, odlomaka i bilježaka u kojima se uglavnom govori o "zapisivanju" (talismani, wafq) za razne bolesti i druge potrebe.

7410 R 8615

يلدزنامه

YILDIZNĀME

Djelo na turskom jeziku iz područja astrologije u kojemu se govori o proricanju sudbine prema položaju zvijezda, odnosno prema jednom od dvanaest znakova zodijaka. U djelu se nalazi i nekoliko "zapisa" (talismana). Naslov djela se nalazi na početku.

Početak (fol. 1b)

الحمد لله رب العالمين. والصلواة والسلام على محمد وآله وصحبه أجمعين. أما بعد، بو كتاب جميع اعمال بيلديرر وجمله ديلديكين بيان ايدر وهر نه ايشه شروع ايدرسك حصوله كله أما زهره ومشتري ساعتنده وكونلرنده ايشليه لركه عملري صحيح أولوب هيچ تخلف ايستميه ايستدي جميع احكاملرين بو ساعتلرده بيان ايدر...

Kraj (fol. 42b):

...باب بر آدم بر آدمه غالبمدر مغلوبمدر بيان... دخي جفت أولوب برابر كلورسه دشمان غالب أولور اكر ايكيسي دخي تك أولورسه وبرابر كلورسه دشماني مغلوب أولور.

Dalje se u rukopisu nalazi nekoliko kraćih djela i rasprava. Fol. 43b - 47a: شرح رجالُ الغيب na turskom jeziku; fol. 47a - 48a: دعاء رجال الغيب; fol. 48b - 50a: دعاء أمّ الصبيان يدي ميثاق; fol. 50b - 51b: يا عزيمت أمّ الصبيان; fol. 52b - 58b: razni "zapisi" (talismani); fol. 59b - 64b: fragment na turskom jeziku iz djela: جالب السرور لقرباغي. Na nekoliko sljedećih folija nalazi se više hadisa i nekoliko prigodnih dova. Na fol. 78a - 80a nalazi se: دعاء مستجاب, fol. 80a - 81b: دعاء حضرت إلياس; fol. 82a - 86a: Oporuka Božijeg Poslanika kćeri Fatimi na turskom jeziku: وصية النبي عليه السلام فاطمة (Waṣiyya an-Nabiyy 'alayh as-salām Fāṭima).*

Od fol. 86b pa sve do kraja rukopisa (fol. 241b) nalazi se nekoliko kur'anskih sura, hadisa, dova, a najviše najrazličitijih "zapisa" (talismana).

Fol. 241; 170 x 130. Papir tamnobijel, deblji, hrapav i srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili krupnijim slovima. Kustode.

*Pogl. 7248.

7411 R 5587

يلدزنامه

YILDIZNĀME

Djelo na turskom jeziku iz područja astrologije u kojemu se govori o proricanju sudbine prema položaju zvijezda, odnosno jednom od dvanaest znakova zodijaka. U tekstu se navode i "zapisi" za određene probleme i posebne prilike. Djelo je krnjavo s početka, a naslov je izvučen iz teksta djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

...**طالعي رابع به يريّ** دوردنجي يرينّك آدي ميمون زنكي در يلدزي سرطاندر سليمان
پيغمبر،م اكا صوردي...

Kraj (fol. 6a-b):

...بر نسخه يزه لر كتوره لر شفا، بوله. * بسم الله الرحمن الرحيم. إنّه من سليمان وإنّه بسم
الله الرحمن الرحيم ألاّ تعلوا عليّ واتوني مسلمين * ولا حول ولا قوة إلاّ بالله العليّ العظيم. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 6; 200 x 145. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na margini rukopisa nalazi se kraće djelo **فال رمل دانيال** (Fāl-i remel-i Dāniyāl) na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pisanja tačkica.

Početak (fol. 1a):

اول زمان كم كفر ايدي انده جهان يوغيدي بو دين اسلامدن نشان حق تعالى قدرتن كورنيلدي
دانياله كوردر وبن سويلدي...

Na fol. 6b - 10b nalaze se odlomci iz sličnih djela, prigodne dove i "zapisi".

Na fol. 10a nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj imam Muṣṭafā-efendija navodi a Hrašto Gorica Ibrāhīm-paša i drugi svjedoče da 1097/1685-86. godine četrdeset dana tokom zime na Kupreškoj visoravni nije padao snijeg.

7412 R 1151

مجموعة في علم النجوم
MAĞMŪʻA FĪ ʻILM AN-NUĞŪM

Zbirka više poglavlja raznih djela iz astrologije na turskom i arapskom jeziku.

حكمت اربابنك معلومي اولديغي اوزره كره، ارضك كافه، اموري مسبب حقيقي اولان الله
جلّ شأنه حضرتلرينك وضع ايلديكي اسبابه كماليله مطابق اولمغله كره، ارض... (fol. 1b-
3a)، اسلامبول عرضنه ياپلان قبله نمالرك عروض سائره ده معرفت استعمالي (fol. 3a)،
مجربات خريق (fol. 3a)، اختيار وقت لإماتة الأذى (من زخائر الرموز لامام الغزالي: fol.
3b)، استفقاد احوال از تسويه، بيوت اثنى عشريه (fol. 4a)، در بيان مثلثات ومنسوبات
بروج اثنى عشر بكواكب سيّارات وبلدان مشهوره (fol. 4b - 5b)، احوال اصحاب طوالع

بيوت وستاره كان (من مجموعه، موسى زاده: fol. 5b - 6a)، فائده شرقدن غربه... (fol.
6a)، فائده درجة بيت الال... (من البارع /في أحكام النجوم/: fol. 6b)، فائده دلالة البيوت
(fol. 6b)، قاعده، لطيفه لاستخراج الأوقات والمدة (من قاسم پاشالي: fol. 7a)، قواعد از
تسييرات (fol. 7b - 8a)، نمودار بطلميوس (fol. 8b -9a)، نمودار ماشاء الله المنجم (fol.
9a)، نمودار هرمس عليه السلام (fol. 9b)، مجرّب وقوع خريق (fol. 10a)، فوائد هرمس
(من شرح ترجمه، مقالات أربعة قيدنا(ها) عن مجموعه، مولانا وبركتنا شيخ حقي افندي زاده
فخر الموالي كرامتلو احمد توحيد افندي حضرتلري: fol. 10b - 13a)، مقالات (من
مخترعات مولى الومي اليه، من شرح مقالات، من قاسم پاشالي، والخ: fol. 13a - 18a)،
مجريات دلائل زلزله (نقل من خط موسي زاده: fol. 18b - 19a)، نكته، لطيفه (من
مجموعه، حسني افندي: fol. 19a)، مقالات من مجموعه، مولانا مومي اليه حضرتلري (fol.
19a - 20a)، مقالات من أحكام ميرم چلبي، من ترجمه، أشجار وأثمار، من نهاية الإدراك
(في أسرار الأفلاك)، مقاله، سؤال (من قاسم پاشالي)، مقاله، احداث سفر (من ترجمه، مقالات
اربعة في الفراسة)، من البارع /في أحكام النجوم/: fol. 20a - 22b)، قواعد من خط
موسى زاده، زيج ابن الشاطر الدمشقي، من برجندي، من موسى زاده، من مجمعه، حسني افندي.
(fol. 22b - 24a)، قاعده سهم الحوادث (fol. 24a)، قاعده كواكب سبعه، سيّاره نك
(fol. 24b)، محل الخبر الجاريه أحكام انتها، طالع ولادت همايون وجلوس همايون در ساله
عالم (fol. 25a - 28b)، در بيان خسوف قمر (fol. 28b - 29a).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 29. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf muvekita Akif-efendije.

7413 R 6023

مجموعة في علم النجوم
MAĞMŪʻA FĪ ʻILM AN-NUĞŪM

Zbirka više raznih poglavlja i izvadaka iz drugih djela ili bilježaka iz područja astrologije na arapskom i turskom jeziku. U rukopisu se nalaze sljedeća poglavlja:

اختيارات في أيام الأسبوع (fol. 3a)؛ اختيارات ساعات (fol. 4a)؛ جدول اختيارات
ومحذورات بروج قمر (fol. 4b)؛ باب اختيارات بيانده (fol. 5b)؛ اختيارات اتصالات
كواكبك أحكام بيانده در (fol. 7b)؛ در بيان سلطان نوروز (fol. 8b)؛ في بيان معرفة
الكبيسة الرومية (fol. 8b)؛ في معرفة أحكام السنة (fol. 10a)؛ في بيان الأعمال (fol.

11b)؛ حواجه، أبو المعشرك و لسان فارسي ايله كونلرنيك وعمللري بيانه ايتدمك تركي ترجمه سيدر (fol. 12b)؛ في بيان الأعمال أيام الشهور (fol. 12b)؛ دلائل أزر يعني مارت، دلائل نيسان، دلائل مايس آيار، دلائل خزيران، دلائل تموز، دلائل آغوستوز آب، دلائل ماه ايلول، دلائل ماه تشرين أول، دلائل تشرين ثاني، دلائل كانون أول، دلائل كانون ثاني، دلائل ماه شباط (fol. 14b-15b)؛ جدول اختيارات بر قول حكيم قيد اغورش يوناني (fol. 16b)؛ قاعده، كلّي بودر. ساعات زمانيّه (fol. 17a).

Na fol. 20a nalaze se tri medicinska recepta za koja se navodi da su preneseni, prvi iz zbirke Aḥmad Abū Ḥusayn-efendije, sarajevskog kadije نقل من مجموعة أحمد أبو حسين أفندي حاكم سراي بوسنه, a drugi i treći iz zbirke Ćesrī-zādea as-Sayyida Šākir-efendije, sarajevskog muftije: نقل من مجموعة كسري زاده السيد شاكر أفندي المفتي سراي.

Na fol. 21a - 23a nalazi se tabela turskih sultana sa godinom rođenja (ولادت), stupanja na prijestolje (جلوس), smrti (ارتحال), perioda vladanja (مدت سلطنت) i godinama života (عمر). Za svakog sultana se navodi i mjesto pokopa.

Tabela se završava sa sultanom Abdulazizom (1861 - 1876), što upućuje na to da je u tome periodu i sačinjena.

Fol. 24; 250 x 170. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja, istaknuti tekst i posebne riječi ispisani crvenom tintom.

Vlasnik rukopisa bio je Munlā Meḥmed Mestvica Vrcanija 1256/1840. godine (pečat na više mjesta).

7414 R 3233

مجموعة في علم النجوم
MAĞMŪ'A FĪ 'ILM AN-NUĞŪM

Zbirka više raznih poglavlja i izvadaka iz drugih djela ili bilježaka iz područja astrologije na turskom jeziku. U zbirci se najviše govori o proricanju sudbine na razne načine. Na početku (fol. 1a - 3b) se nalazi خطبه، مطلقه (Ḫuṭbe-i muṭlaqa) na arapskom jeziku. Zatim (fol. 3b - 5a) slijedi رمل خورشيد (Remel-i Ḫūršīd). Na fol. 5b - 22b nalazi se قرعه نظم (Qur'a-i naẓm). U nastavku (fol. 23a - 45b) se govori o proricanju sudbine pomoću kur'anskih ajeta (al-fāl) u kojima se spominju Allahovi vjerovjesnici. Pored njih navode se i *fālovi* nekih imama.

Zbirku je prepisao as-Sayyid Aḥmad Kāmil-efendī (bilješka na kraju djela, fol. 45b).

Fol. 45; 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

7415 R 2904

مجموعة في علم النجوم
MAĞMŪ'A FĪ 'ILM AN-NUĞŪM

Zbirka na turskom jeziku više raznih poglavlja i izvadaka iz astroloških djela kao i bilježaka i raznih "zapisa". Rukopis je novijeg datuma, druga polovina prošlog vijeka, i od nepoznatog je prepisivača.

Početak (fol. 1b):

دوشلري وكوكلري اسان اوله واكر پادشاهلر ووزيرلر وبكلر وحاكم لر وسائري عوام الناس باتنده هرنه مصالحه وارايسه ميسر اولوب اصلا مخالفت ايتمزلر هيچ ذر قدر انديشه غم وغصّه چكميه كوكل خسلقي ايله مصالحه مباشرت ايله سفرده روست وارايه جوق منفعت ايله كله او ياپمق باغ وبقچه دوزمك مراد وارايه غايت اعلادر بو فال در سندر مبارك اوله تجارت مراد وارايه اعلادر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 39; 190 x 125. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7416 R 979

نجومدن دستور قاعده لرك تعريفاتي
NUĞŪMDAN DUSTŪR QĀ'IDELERIN TA'RĪFĀTI

Zbirka više poglavlja i odlomaka na turskom jeziku iz oblasti astrologije. Navedeni naslov se nalazi na fol. 1a.

دستور آفتاب (fol. 1b)

اولا حركت وسط آفتاب ايله حركت اوج آفتاب زيجدن اخذ اولنوب دستورده بسط اولنور بعد الأخذ دستوردن حركت اوجيه حركت وسطدن تنزي اولندقد باقي حركت مركز آفتاب تسميه اولنور مثلا سنه سنده ١٨٥٠ وسط آفتاب... اوج آفتاب... مركز آفتاب...

دستور زحل (fol. 5a)؛ دستور مشترى (fol. 6b)؛ دستور مرّيخ (fol. 7b)؛ دستور زهر (fol. 9a)؛ دستور عطارد (fol. 9b)؛ دستور قمر (fol. 10b)؛ قواعد لازمه (fol. 19a)؛ بحساب رصد جديد لطول قسطنطنيه نوم بعمل منجم ثاني حسين حسني افندي، عفى عنه الباري (fol. 21b).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 23; tekst 180 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Ima slobodnih listova. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i tabele uokvireni crvenom linijom. Kustode.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku, 1349/1930. godine, uvakufio Muḥammad 'Ākif ibn Ṣāliḥ Ṣidqī al-ḥāǧǧ Ḥusaynī-zāde, muvekkit Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka na fol. 1a).

7417 R 5617

(أحكام شهور)

(AḤKĀM-I ŠUHŪR)

Astronomsko-astrološki kalendar lunarne godine na turskom jeziku. Prije svakog kalendara određenog mjeseca nalazi se uvodni tekst na turskom jeziku koji se odnosi na pravila i propise u vezi sa dotičnim mjesecom i sa dosta astroloških napomena. Pored arapskih naziva mjeseci navode se i latinski nazivi a u sredini kalendara i narodni bosanski nazivi mjeseci.

Početak (fol. 1a):

در بيان ماه أذر يعني مارت

رالك يازايبدر اوتوز بر كوندر...

Fol. 1a - 22b; 215 x 155; tekst 155 x 100; tabele 190 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Rubovi listova oštećeni. Povez tvrd platneni. Pismo *nasta'līq*. Tabele urađene crvenom tintom a tekst u tabelama i na marginama ispisan u kombinaciji crvene i crne tinte.

Nakon takvima, fol. 24a - 32b, na listovima za koje je teško utvrditi da li su ispravno uvezani nalaze se razni odlomci, poglavlja, astrološke tabele i tabele za utvrđivanje prvog dana za svaki mjesec po hidžretskom i nekim drugim kalendarima (Ġurra nāma). Tako se u zbirci, između ostalog, nalaze:

شرح غرّه نامهء شيخ بايزيد (fol. 24a)؛ غرّه نامهء نجومي وشرعي بلدرر (fol. 25b)؛ جدول جعفر صادق (fol. 27b)؛ بيان معرفت دائرهء كبيا ودور...؟ (fol. 28a)؛ جدول معرفت غرّه نامه شرعي بر قول شيخ وفا (fol. 28a)؛ شرح غرّه نامهء روميه (fol. 30a)؛ جدول حياتك ومماتك جدولريدر آنى بلدرر (fol. 30b)؛ جدول أبو معشر بلخي فالنك اختيارتي بلدرر (fol. 31a)؛ جدول پيغمبر عليه السلام قان الدرمق ده وصفين بلدرر (fol. 31b)؛ دعاء رجال الغيب والارواح المقدّسة(fol. 32b).

7418 R 3271

طالع تحويل سال عالم لسنه ١١٩٥

ṬĀLI'-I TAḤWĪL-I SĀL-I 'ĀLEM-I LI SENE 1195

Astrološki kalendar za 1195/1781. godinu. U rukopisu se nalaze sljedeće tabele:

جدول اوساط كواكب سبعهء سيّاره (fol. 2b)؛ دستور نير اعظم آفتاب جهانتات لسنة ١١٩٥ (fol. 3a)؛ دستور زحل لسنه ١١٩٥ (fol. 10b)؛ دستور مشترى لسنه ١١٩٥ (fol. 11a)؛ صور مريّخ لسنه ١١٩٥ (fol. 11b)؛ دستور عطارد لسنه ١١٩٥(١) (fol. 12b)؛ دستور تحويل آفتاب ببروج دوازده لسنه ٧٠٣ جلاليّه وعربيّه ١١٩٥ (fol. 13b)؛ دستور رؤيه اهلّه لسنه ٧٠٣ جلاليّه وعربيّه ١١٩٥ (fol. 14a)؛ دستور اجتماع واستقبال قمر باشمس لسنه ٧٠٣ جلاليّه وعربيّه ١١٩٥(١) (fol. 14b).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 235 x 190. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tabele iscrtane crvenim linijama a tekst ispisan crnom i crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa sadržajem tabela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7419 R 8487

مجموعة من علم النجوم

MAĞMŪ'A MIN 'ILM AN-NUĞŪM

صالح صدقي حاجي حسين زاده الموقت

Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāǧǧī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit, um. 1305/1887-88

Veća zbirka raznih vrsta astronomsko-astroloških tabela, obrazaca i formula njihova izračunavanja. Na kraju zbirke se, pored tabela, na margini nalazi i duži tekst na turskom jeziku koji se odnosi na navedene tabele. Na fol. 1a napisano je:

هذا مجموعة من علم النجوم استخرجه(؟) وألّفه(؟) وحرّره(؟) الحاج حسين زاده صالح صدقي البوسنوي السرايي الموقت والكاتب بوقف الشريف الغازي خسرويك ١٣٠٥ تاريخ وفاتي

Početak (fol. 1b):

جدوله‌ء مقالهء ثاني لعرض مع مع كه سراي بوسنه در سنه ١٢٤٥يزدجردي.

Str. 265 (originalna paginacija); 240 x 180; tabele 180 x 140. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tabele iscrtane i ispisane u kombinaciji crvene i crne tinte.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku, 1345/1926. godine, uvakufio al-ḥāǧǧ Ḥusayni-zāde Muḥammad 'Ākif, muvekkit i glavni bibliotekar (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku 30. 05. 1985. godine poklonio Tahsin Muhamed Filipović iz Sarajeva.

7420 R 5934

(قطعة من علم النجوم)
(QIṬ'A MIN 'ILM AN-NUĞŪM)

Fragment nekog djela iz astrologije na turskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

رَجَبْ آيِ مُبَارَكْ اُوله وَطُونلَرْدَه اَقْ طونَ يَرَارْ اولاَ وَاُوتْلاَرْدَنْ قَرَنْفيلِ وَزَيْتِ اجِسَه دُوكَلي دَرْدِينَه دَرْمَانْ... **مَرْدَانْ بُرْجِي عَقْرَبْ** آمَّا بُلِكُلِ كِيمْ عَقْرَبْ دِيشِيدُرْ...

Kraj ovdje (fol. 8b):

...طالع زنان بورجي ميزان... ياكوكسنده يااياغنده نشاني ولد اوله وولت ونشانيدر امّا غيبت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8; 195 x 135; 15 redaka; tekst 165 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom i nadvučeni crvenom ili crnom linijom. Kustode.

Perzijski rukopisi
المخطوطات الفارسية

7421 R 3065

اشجار واثمار
AŠĞĀR WA AṮMĀR

علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمي
'Alīšāh b. Muḥammad b. Qāsim Ḫwārizmī,
živio VII-VIII/XII-XIII stoljeće

Djelo iz područja astrologije na perzijskom jeziku u kojemu se autor oslanja na učenje Ptolomeja. Naš rukopis je krnjav na kraju. Sastoji se od pet poglavlja (šağara). Djelo je napisano oko 700/1301. godine.

Početak (fol. 1b):

حمد و ثنای آفریدکاری را که افلاك دوایر و نجوم و سوایر بیافرید و شکر و سپاس واجب الوجودي را که عناصر وارکان... چنین میکوید مؤلّف این مسوّده علیشاه ابن محمد بن قاسم الخوارزمي المعروف بالبخاري...

شجرهٔ اوّل در صفات ومنسوبات بروج و کواکب (fol. 3a)
شجرهٔ دوم در أحکام قرانات و اتّصالات دیکر (fol. 26b)
شجرهٔ سوم در أحکام عالم (fol. 43a)
شجرهٔ چهارم در أحکام موالید (fol. 54a)
شجرهٔ پنجم در تسیرات (nedostaje).

Kraj ovdje (fol. 91b):

...از قوتها ذاتي و عرضي در اصل و در وقت بنکرند و ببرج تسیر که چه نسبت دارد بطالع...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 91; 205 x 120; 23 retka; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa rozetama na koricama. Nedostaje jedna korica. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljen tanjom crnom linijom. Urađen je i unvan na početku djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad 'Abdullah Mūsā (bilješka na prvom zaštitnom listu i fol. 1a).

U posjedu rukopisa bio je i Ḥamza-efendī (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 103; Pertsch p, 342; Suter 161; Monzavi 236; Tehran 1; Karatay p 236.

TAJANSTVENE NAUKE
العلوم السرّية

1. Mineralogija i alhemija (čudotvorni lijekovi)

١) علم المعادن وعلم الكيمياء وعلم الصناعة

2. Tajanstvena moć slova i brojeva, Božijih imena i Kur'āna

٢) علم الحروف والأعداد وخواصّ الأسماء الحسنى وخواصّ القرآن

3. Proricanje budućnosti

٣) علم الرمل والجفر والفال وتعبير المنامات

4. Magija, bajanje, zapisivanje, magija kvadrata

٤) علم السيمياء والطلسمات وعلم الوفق

1. Mineralogija i alhemija (čudotvorni lijekovi)

١) علم المعادن والكيمياء وعلم الصناعة

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7422 R 8785

كتاب شرح رموز وكشف اللغوز

KITĀB ŠARḤ RUMŪZ WA KAŠF AL-LUĠŪZ

Kompendij na arapskom jeziku iz oblasti alhemije od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja. U prvome poglavlju se govori o ružičastom ljekovitom bilju i dobijanju njihova ekstrakta, u drugome o priboru i načinu njegove upotrebe prilikom obrade ovoga bilja a u trećemu o pripravljanju tačno utvrđenih sintetičkih, višekomponentnih (murakkabāt) i prostih, jednokomponentnih hemijskih smjesa (mufradāt). Djelo je krnjavo na kraju u našemu rukopisu. Nedostaje treće poglavlje.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله مفجّر ينابيع الحكمة من قلوب أوليائه المطلق بها اللسان بأفصح بيان وأحسن تبيان التي علّم بالقلم علّم الإنسان ما لم يعلم... (fol. 3a) نبعث بإنشاء مختصر صغير المقدار كبير القدر قليل الألفاظ كثير الفضل منحصر الأبواب محتوى على اللباب ناقص الفصل مع تمام المحصول ليسهّل حفظه على الحافظ وكتابه على الكاتب وسمّيته **كتاب شرح رموز وكشف اللغوز** وذلك لأنّني لما اختصرت كتاب **الرسالة الهارونيّة** وجمعت في المختصر من علم الصناعة الطبّيّة والعلوم الروحانيّة ولم أذكر ذلك لا في معرض الخواصّ لا العلم المجرّد في الصناعة على الاختصاص فأجبت أن أنشئ في ذلك كتابًا ليكون فاصلاً بين الباطل والصواب وأضفره إلى ذلك في آخر الكتاب فصلين أحدهما فيه نوع من علم السيميا ، والطلسم وفي الثاني من علم القراسة...و الكلام فيه محصر في ثلاثة أقسام. **القسم الأوّل** في معرفة العقاقير جيّدة ورديّة وما يتّخذ منه **الثاني** معرفة الآلات وطرق استعمالها **الثالث** معرفة التدبير المركّبة والمفردة الحكمة...

Kraj ovdje (fol. 9b):

...**القسم الثالث** : معرفة التدابير وهي سبعة أقسام. **القسم الأوّل** تنصيف الأرواح وتكليس الأحجار والأملاح والقشور الأصداف... **الخامس** العقد الذي يكون تمام العمل **والسادس** تصعيد الأحجار والأجساد لتقويم الرصاص **والسابع** المياه المخمّرة... الآن تدبير الأرواح لأنّها صابغة ولا صبغ في غيرها...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 9; 175 x 130; 15 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Dvolisnice slobodne. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

7423 R 8891

رسالة الجواهر
RISĀLA AL-ĞAWĀHIR

زين العابدين أفندي بن خليل
Zaynul'ābdīn-efendī b. Ḫalīl, um. 1056/1646/47

Rasprava na turskom jeziku iz oblasti prirodnih nauka. Djelo je podijeljeno na devet poglavlja u kojima autor govori o mineralima, odnosno raznim vrstama dragog kamenja, kao što su: dijamanti (elmas), rubin (yakut), smaragd (la'l), biser (inğī), tirkiz (fīrūze), bezoar (pādizehri), koraljni biseri (merğān), crvene školjke ('aqīq) i nefrit (yešim). Kao autor ovoga djela prije početka rasprave navodi se gore spomenuti Zaynul'ābdīn-efendī. Međutim u *'Oṯmanlı mü'ellifleri* (O. M. III, 218) u popisu djela ovoga autora ne navodi se ova rasprava. Osim toga, vjerovatno je i prepisivač izostavio uvodni dio djela u našemu rukopisu.

Početak (fol. 1b):

رسالة الجواهر تأليف حضرت زين العابدين أفندي

باب اول الماسي بيان ايدر. باب ثاني ياقوتي بيان ايدر. باب ثالث لعلي بيان ايدر. باب رابع انجويي بيان ايدر. باب خامس فيروزه يي بيان ايدر. باب سادس پادزهري بيان ايدر. باب سابع مرجاني بيان ايدر. باب ثامن عقيقي بيان ايدر. باب تاسع يشمي بيان ايدر. باب اول بلكل كه شويله تحقيق اولمشدر كه الماسك معدني ايكي يردن طشره دكلدر...

Kraj (fol. 8a):

...دخي اعلادر بولنمزسه هرنه مقوله سود اولورسه اولدر الماله اهمال اولنميه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8: 200 x 140; 19 redaka; tekst 145 x 70. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na fol. 1b pečati bivših vlasnika rukopisa.

7424,1 R 5966,1

كتاب سرّ ربّاني
KITĀB-I SIRR RABBĀNĪ

Djelo na turskom jeziku iz oblasti alhemije, od nama nepoznatog autora. Rad se sastoji od uvoda, pet poglavlja (maqāla) i završetka. Kako u uvodu ističe, nakon što se upoznao sa poznatim djelima iz ove oblasti, kao što je, prije svega, djelo خواصّ كبير (Ḫawāṣṣ kabīr),* autor je pristupio pisanju ovoga djela. U radu se govori o prirodnim metalima (olovo, željezo, kineski porcelan, bakar i dr.) i njihovu korištenju u liječenju ljudi. U drugom poglavlju se posebno govori o uticaju ovih metala u sazviježđu Jupitera. Između fol. 14 i 15 nedostaje dio teksta, možda jedan ili više listova. Prije početka djela napisano je: كتب الطبّ لأهل الكاف . Djelo sa sličnim naslovom na arapskom jeziku: السرّ الربّاني في علم الميزان (as-Sirr ar-rabbāni fī 'ilm al-mīzān) i iz iste oblasti napisao je 'Alī Beg al-Izniqī, ar-Rūmī al-Ğadīd (Ahlwardt III, 4189). Moguće je da se radi o turskoj verziji ovoga djela. Na listovima prije početka djela kao i na fol. 17b - 18a, marginama i fol. 37b ima mnogo raznih bilježaka, najviše izvoda iz drugih djela koja se odnose na oblast koja se tretira u ovome kao i narednom djelu. Među ovim bilješkama ima i naslova nekih djela.

Početak (fol. 5b):

الحمد لله المعطي عياده شذور المعادن والجواهر... أمّا بعد، بو عبد(؟) الفقير الصاندخالي(؟) إلى رحمة الغنيّ الحليم القدير اولان اللهوك عون عنايتيله بعض خلانوك همّتيله مطالعه اتدم كتب كافيّه لريك بعض معتبر اتندر كه اينده عيان بيان اولناني عين اليقين اتقان والتحقيق صنعه حكميّه طنحنده قصور بولنميوب... **بعده** إظهار ايلمك ديلدم حسبة لله تعالى تايزدن صكره طالبلر بو **سرّ ربّاني** اسميله مسمّى اولان كتاب مطالعه اتمكله تحيّر اولميوب مطالبلرنه واصل اولالوم ديه لر وين بو كتابه **مقدّمه ومقاله وخاتمه** اوزر ترتيب ايلدم تحقيق بيلكه وحي ايله مسمّى اولان علم أجساد معدنيّه يه متعلّق اولان علم در زيرا بو علم اصولندن بلنور...

القالة الأولى اولكه مقاله اسربه متعلّق اولان ميزان بيانده در (fol. 7a)

القالة الثانية مشترى يه متعلّق ميزان بيانده در (fol. 10a)

القالة الثالثة حديده متعلّق اولان ميزان بيانده در (fol. 12a)

القالة الرابعة دوردنجي مقاله حارّ صيني يه متعلّق اولان ميزان بيانده در (fol. 15b)

القالة الخامسة نحاسه متعلّقدر (fol. 19b)

Kraj (fol. 21a):

...جميع كتابلرندن يكركدر، زيرا فاضل جلدكي كتب مبسوطه سنده، رموز غريبه واشارات عجيبه ايلدوكي معنالر بو كتابده مصرّحدر، وينم بو كتابدن غافل اوله، زيرا بو كتاب بغير طلسم كشف اولمش خزينه لرندر. والله الهادي إلى صراط مستقيم. الله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. ğumād al-āḫira 1165/1752. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 21a).

Fol. 5b - 21a; 215 x 130; 24-28 redaka; tekst 175 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom, odnosno zelenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

*Vjerovatno djelo koje je napisao Ğābir b. Ḥayyān.

7424,2 R 5966,2

لبن عذراء

LABAN-I 'ADRĀ'

Djelo na turskom jeziku iz područja alhemije u kojemu se govori o raznim hemijskim tekućinama, metalima i hemijskim elementima, njihovim svojstvima i rastvaranju.

Početak (fol. 21b):

الحمد لله الملك الفيّاض الوهّاب العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا السخيّ الجواد الأمّة محمد عربي الأميّ الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، تصعيد اولمش نشادر مي الاسين غايتده سحق ايده سين صلايه اوزرنده تا كه آق سُدْ كبي... بو كتاب ايچنده كي **لبن عذراء** دديكيم بودر كه ساكا ذكر ايلدم بو لبن عذراء، حللّري ياغلري اثبات ايلر شويله بله سين...

الباب الخامس اجزالرى بريرينه قرشدرب جوهر ايتمكلكى بيان ايلر، إن شاء الله تعالى (fol. 27b)

الباب السادس جوهر حلّ ايتمك بيان ايلر (fol. 28b)

الباب السابع جوهرنه وجهله طرح اتمك كرك وجميع اجسادلرى تنقيه ايلمك بيان ايلر (fol. 28b)

الباب الثامن مجرّباتدن عملي متفرّقنك بياننده بعناية الله وقدرتي مع تمام الفصول (fol. 29b)

باب اجزالرك اثباتيونچون وترتيبلر وصولر چقرمق ايچون (fol. 36a)

Kraj (fol. 37a):

...قرمزي جوهر اولور جمله سنه بردر اسم شمس رضاقيله اولان شبئ شبئ دكلدر دد مكامل... خالص ويروب خرج ايده سين منّت فلك بكا شكر يزدآن دآئما ايده سين غايت صحيح در. امكي واردر ديو فراموش ايتميه سز. امك اولماينجه يمك اولماز. تم الكلام

Prepisao nepoznati prepisivač 10. rağğaba 1165/1752. godine (bilješka na kraju djela, fol. 37a).

Fol. 21b - 37a; 215 x 130; 27 redaka; tekst 170 x 95. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom, a neke nadvučene crvenom ili zelenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7425 R 5850

مجموعة رسائل

MAĞMŪ'A-I RASĀ'IL

Zbirka više traktata na turskom jeziku, različite tematike, najviše iz oblasti alhemije, i drugih raznih bilježaka, izvoda i poglavlja iz drugih djela. Između ovih rasprava nalaze se razne bilješke iz oblasti o kojima se govori u ovim raspravama.

1. Fol. 5b: رساله، مداوات غريب (Risāle-i mudāwāt-i ġarīb)

Početak:

رساله، مداوات غريب بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمد وآله أجمعين. أمّا بعد، مداوات عجيب بياننده در كه علاج اتمينجه كورنوب اوقنميه بر سرّ عجيب در...

2. Fol. 6a: رساله، آلات (Risāle-i ālāt)

Početak:

رساله، آلات بوودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد برقاچ آلت ياپمق ديلسك كاغد كبي بو كه مرضيه وغايت كسكين اولوب...

3. Fol. 6b: رساله، أسرار غريب (Risale-i esrār-i ġarīb)

Početak:

رساله، أسرار غريب بوودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد برقاچ أسرار غرائب بياننده در كه جملدن برر بودر كه اكر ديلسك النده نسنه روتدوكده غايب اولوب...

4. Fol. 8b: قاموس عربي - تركي (Qāmus 'arabī - turkī)

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا ونبيّنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد بعضي لغات بيان اولنور جملدن بري بودركه بيان اولنور...

5. Fol. 12a: (؟) رساله، مسافران لاجني تازي (Risale-i musāfirān...)

Početak:

رساله، مسافر... بودر بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه وسلم. أمّا بعد، آته لازيم اولان

6. Fol. 25a: رساله، مداوات أنواع (Risāle-i mudāwāt-i enwā')

Početak:

رساله، مداوات أنواع. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين الرحمن الرحيم والصلوة على أفضل البشر محمّد وآله وصحبه أجمعين. أماّ بعد، مداوات انواع وحلّ ذهب بيانده كه ملمّع اتمكده وبازوا يازمق...

7. Fol. 28a: رساله، مجموعة الصنائع (Risāle-i meğmū'a aṣ-ṣanā'i')

Početak:

رساله، مجموعة الصنائع بودر كه. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين. امّا بعد، شولر صنعت لر بيان ايده لم كه بين الناس غايت مقبول ومعبّر اوله جمله دن...

8. Fol. 31a: رساله، حلويّات ومربيّات (Risāle-i ḥalwiyyāt wa murebbeyāt)

Početak:

رساله، حلويّات ومرابيات بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، برقاج حلوالر ومربّالر ياپمق ديلسكز جمله دن برسي حلواء حكمادر...

9. Fol. 34b: رساله، أسرار غريب (Risale-i esrār-i ġarīb)

Početak:

رساله، أسرار غريب بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، برقاج اسرار غريب بيانده در كه...

10. Fol. 44a: رساله، حلّ أجساد (Risāle-i ḥall-i eğsād)

Početak:

رساله، حلّ أجساد بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على أفضل الخلق محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، اجساد حلّينك صنعتي بيانده در كه بعضي نسنيه رنك ولون ويروپ نقشر ايلمك حكمي مصلحت ايچون...

11. Fol. 52a: رساله، مركّبات ويوزلمه وعتيقات وترابيّات (Risāle-i murekkbāt we yuzleme we 'atīqāt wa turābiyyāt)

Početak:

رساله، مركّبات ويوزلمه وعتيقات وترابيّات بودر كه. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، برقاج مركب ياپمق بيانده در طريق بودر...

12. Fol. 54a: رساله، مائيّات وأسرار غريب (Risāle-i mā'iyyāt we esrār ġarīb)

Početak:

رساله، مائيّات وأسرار غريب بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، برقاج تيزاب وبر قاج عملر بيانده در جمله دن برسي ماء فاروق در...

13. Fol. 56b: رساله، جواهر نقاب (Risāle-i ğewāhr-i niqāb)

Početak:

رساله، جواهر نقاب بودر. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، برقاج عملر بيان ايده لم كه نادرةَ الدّهردر جمله دن برسي كموكلره رنك ويرمك بيانده در كه...

14. Fol. 63b: رساله، مسموعات (Risāle-i mesmū'āt)

Početak:

رساله، مسموعات بودر. بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بعض احبابدن استماع اولنوپ عقله يقين اولان عمللر بيانده در جمله دن برسي عملر تمردر طريق بودر...

Zbirku kao i bilješke koje se nalaze između traktata je prepisao ili sastavio nama nepoznati prepisivač, odnosno autor u toku 1091/1680. godine (bilješke na više mjesta u rukopisu).

Fol. 74. Papir tamnobijel, deblji, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*.

Na fol. 1b bilješka da je u posjed rukopisa legalnom kupovinom 1279/1862-63. godine došao 'Abdullah 'Azmī b. Ibrāhīm Yāmaq al-Būsnawī (Bošnjak).

7426,1 R 2956,1

مجموعة الصنائع
MAĞMŪ'A AṢ-ṢANĀ'I'

Djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o ljekovitom bilju i plemenitim metalima (alhemija), od nama nepoznatog autora. Djelo se završava na perzijskom jeziku.

Početak (fol. 1b):

حمد وسپاس بديع الأساس اول صانعه كم جميع موجوداتك...(fol.2a) بو خطاب مستطاب ايله بو جواهر نقابلري كتابي **مجموعة الصنائع** ديو تسميه ايلدم كه اشبو مجموعده صنعت بسيار

حكمت بى شمار مندرجدر وبو مجموعه يوز التمش برسكزدر كه هر بري ممدوح ومختاردر يوز اوتوز دورت فصلدر قرق باب اوزره تقسيم اولنمشدر...

Kraj (fol. 43b):

...از براي فاق و تخمها دروها كردن لعبتها پيشي اوستاد درست ميشود. تمت

Prepisao Mūsā b. ʻAlī 13. ramaḍāna 1164/1751. godine (bilješka na kraju djela, fol. 43b).

Fol. 1b - 43b; 160 x 100; 21 redak; tekst 130 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Na fol. 46a nalazi se:

درس عام افنديدن مأذون اولديغمز دعوتدر.

Vlasnik rukopisa bio je Darwīš Aḥmad b. ʻUmar, ʻilmidār ṭabīb (bilješka i pečat na fol. 1a).

7426,2 R 2956,2

رساله سوره، والضحى نك دعوت فضائلي
RISĀLA SŪRA-I WAḌḌUḤĀNIN DAʻWAT-I FAḌĀ'ILI

Prijevod sa arapskog na turski jezik rasprave o koristima učenja kur'anskog poglavlja *aḍ-Ḍuḥā* kao dove. U tekstu se nalaze i tabele (wafq) sa unutra ispisanim magičnim brojevima, u nekima ispisan samo tekst ili tekst zajedno sa magičnim brojevima. Rasprava se završava dužom dovom i tabelama (خاتم شريف بودر وخاتم آخر) sa ispisanim tekstom poglavlja i tajnovitim brojevima.

Početak (fol. 46b):

اشبو رساله سوره، والضحى نك دعوت رتسخيرك ومشتمل اولان فضائلك بيان ايدر عربي لساندن تركيه ترجمه اولنوب... أما بعد، بو دعوات شريفه نك شرائطك بياننده در اولان بونك ملوك علويّدن بري خدّام ملائكسي واردر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 46b - 53b; 23-28 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

---

2. Tajanstvena moć slova i brojeva, Božijih imena i Kur'āna
٢) علم الحروف والأعداد وخواصَ الأسماء الحسنى وخواصَ القرآن

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7427 R 1302

الدرّ المنظّم في السرّ الأعظم
AD-DURR AL-MUNAẒẒAM FĪ AS-SIRR AL-A'ẒAM
(مفتاح الجفر الجامع ومصباح النور اللامع)
(MIFTĀḤ AL-ĞAFR AL-ĞĀMI' WA MIṢBĀḤ AN-NŪR AL-LĀMI')

كمال الدين أبو سالم محمد بن طلحة القرشي العدوي
Kamāluddīn Abū Sālim Muḥammad b. Ṭalḥa al-Qurašī
al-'Adawī (528/1186 - 652/1254)

Djelo na arapskom jeziku iz oblasti skrivenih znanosti u kojemu se govori o otkrivanju tajnih božanskih sila pomoću slova arapskog alfabeta i brojeva. U djelu se govori o stvaranju svijeta, Sudnjem danu i događajima koji su se zbili ili će se dogoditi, zatim posebnim simbolima, "zapisima" (talismani), indijskim mudracima i mnogim drugim pitanjima. Djelo je poznato pod dva naslova ali se češće navodi pod gore prvim navedenim naslovom.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي أطلع من اجتباه من عباده الأبرار على خبايا الأسرار... (fol. 2a) وبعد، فلما رزقني الله من منار ألطافه وأنعامه ومسار إحسانه وإكرامه موخاة عبد صالح تقي ومصافاة خليل قالح تقي أنزلها من قلبي منزلة ما وصلت إليها إخوة النسب من قبلها... (fol. 3a) علقت هذه الرسالة الموضوعة باختصار المكفوفة عن الإكثار وسمّيتها **بالدر المنظم في السر الأعظم**...

Kraj (fol. 67a):

...نقر والساترين منه وهي أصله
ومرعشي بالذي سألته في جدل.

Prepisao nepoznati prepisivač (jedan od potomaka autora djela) po nalogu al-amīra Sulaymāna, visokog mevlevijskog dostojanstvenika (al-ğanāb al-'ālī al-mawlawī), 8. ḏū al-ḥiğğa 1012/1604. godine (bilješka na kraju djela, fol. 68b):

واتق الفراغ من كتابة كتاب الجَفر المبارك يوم الجمعة المباركة ثامن شهر ذي الحجّة الحرام المبارك من شهور سنة اثنا عشر وألف من الهجرة النبويّة... برسم الجَناب العالي المولوي الأمير سليمان... من كتابة العبد الفقير إلى الله تعالى محي الدين بن العبد الفقير إلى الله ابن العبد الفقير إلى الله من سُلالة سيّدنا ومولانا العارف بالله تعالى الشيخ بريّ القرشي، نفعنا الله والمسلمين ببركاته في الدنيا والآخرة...

Fol. 68; 210 x 155; 21-24 retka; tekst 160 x 115. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa postao as-sayyid Muṣṭafā b. ʻAlī al-Istanbūlī Ḥusaynī al-Miṣrī, 1180/1766-67. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu i fol. 1a).

Na fol. 1a i 1b prije početka djela napisani naslov djela i ime autora.

Na fol. 69a ispisano više imena ljudi koji su čitali ovo djelo:

Muḥammad b. Ḥasan b. Ḥusayn al-Ğāwīš (podoficirski čin) iz Egipta, 1030/1621. godine; Muḥammad b. marḥūm Maḥmūd b. (gore spomenuti) marḥūm Muḥammad Ğurbaḥī? b. marḥūm Ḥasan b. marḥūm Ḥusayn Ğāwīš, Ibn Duqmād-dāde, 1079/1668-69. godine; Ḥasan Ḥalabī b. Muḥammad Ğāwīš b. marḥūm Maḥmūd Ğāwīš b. Muḥammad Ğurbaḥī? Ğāwīš b. marḥūm Ḥasan Ğāwīš b. marḥūm Ḥusayn Ğāwīš, 1090/1679. godine; Ḥasan Ğāwīš b. Muḥammad Ğāwīš b. marḥūm Maḥmūd Ğāwīš b. Muḥammad b. Ḥasan, 1096/1685. godine; Ibrāhīm-efendī, 1130/1717. godine; Muṣṭafā b. ʻAlī al-Istanbūlī al-Miṣrī 1180/1766. godine;

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 734 i II, 1760; Ahlwardt III, 4219; GAL GI, 464 i SI, 839; Köprülü I, 926; Wagner 152; Şeşen str. 706; TÜYATOK III/34, 6; Gacek 210; az-Ẓāhiriyya muḫ. 447; as-Sāmarā'ī 161.

7428 R 6407

قبس الأنوار وجامع الأسرار
QABS AL-ANWĀR WA ĞĀMIʻ AL-ASRĀR

جمال الدين أبو المحسن يوسف بن أحمد الندورمي الغرناطي
Ğamāluddīn Abū al-Muḥsin Yūsuf b. Aḥmad an-Nadwaramī
al-Ġarnāṭī, um. poslije 807/1404

Djelo na arapskom jeziku o slovima i brojevima i njihovim tajnim značenjima. Rad je podijeljen na deset poglavlja (maqāla). U posljednja dva poglavlja govori se o skrivenim osobinama životinja, biljaka i minerala, nearapskim pismima, sretnim i nesretnim vremenima, predviđanju sudbine i sl.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الملك الديان العفوّ الرحمن الواحد المنان... أمّا بعد، فإن الباري جلّ وتعالى أبدع الموجودات وأودع فيها على حسب اختلاف طبائعها وتباين أنواعها خواصًا غريبة ومنافع عجيبة يعرفها الراسخون في العلم وهم الأنبياء، ثم العلماء، الذين هم ورثة الأنبياء... وألفت في الحروف هذا التأليف نبهت فيه على كل معنى خفي لطيف ليكون تبصرة للمبتدين وتذكرة للمنتهين وسمّيته **قبس الأنوار وجامع الأسرار**...

المقالة الأولى في أصناف الحروف وأقسامها وتراكيبها والخلاف الواقع في طبائعها وأملاكها (fol. 4a)

المقالة الثانية في دوائر الحروف وأشكالها ودعواتها وبسطها وتكسيرها ومقدمة في الأوفاق الحرفيّة والعدديّة وصفة الموازين (fol. 8a)

المقالة الثالثة في خواصّ الحروف على الجملة (fol. 22b)

المقالة الرابعة في خواصّ الحروف على التفصيل (fol. 33a)

المقالة الخامسة في السيميا والعجائب التي تكون منها (fol. 35b)

المقالة السادسة في خواصّ الأوفاق العدديّة (fol. 37a)

المقالة السابعة في خواصه الأوفاق الحرفيّة (fol. 38a)

المقالة الثامنة في خواصّ الأعداد وشرطها (fol. 38b)

المقالة التاسعة في خواصّ الحيوانات والنبات والمعادن (fol. 39b)

المقالة العاشرة في الأقلام الخارجة عن العربيّة والأوقات السعيدة والنحسة والطوالع والأيّام الفارغة (fol. 41b)

Kraj (fol. 41b).

...وهذا الذي وضعناه متفق عليه وعلى صحته وما غرضنا التطويل بل فائدة لأن كلما يقع فيه الخلاف لم تطمئن النفي به. تمت الكتاب

Prepisao Aḥmad b. Abū Bakr b. ʻUṯmān al-Qāḍī u kasabī...(?). 10. rabīʻ al-āḫir 1012/1603. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 41b).

Fol. 41; 245 x 155; 25 redaka; tekst 160 x 85. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*, sitniji. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1315; GAL GII, 252 i SII, 358; Ahlwardt III, 4128; as-Sāmarā'ī 189.

Na fol. 42b na margini nalazi se naslov: **وهذه الرسالة الحلبية في الحروف**

Zatim slijede odlomci ili poglavlja iz ovoga ili nekog drugog djela:

كتاب الإشارة القلبية: وهي التي يجب أن يتلي القلب في غير حركة اللسان لأن الحركة تبطل خاصيّتها منها... (fol. 42b) **كتاب معرفة أصول علم الحروف وكيفيّته وانتفاع به**: هذا معرفة أصول علم الحروف وكيفيّته وانتفاع به وبلوغ المراد به وعلم هذا الكتاب وجمعت فيه كلما صحّ عندي قولاً وفعلاً وأثرت به لعشي ورأيت تأثيره مراداً ذلك أنا، الله عليه من كتب الإمام أبي العباس أحمد بن يوسف البوني، قدّس سرّه، والإمام أبي حامد محمد بن (fol. 43b - 45a)

محمد بن محمد الغزالي... (fol. 45a) **صفة المنازل وحروفها**، (fol. 47a) **الحمل**، (fol. 48b) **في بيان الأقلام المختلفة**، (fol. 49a) **أرجوزة في معرفة منازل الشمس**: اعلم بأنّ الشمس لمّا خلقت... (fol. 49a) **ملحمة من كلام أمير المؤمنين علي بن أبي طالب، كرم الله وجهه**: ويوم حنين إذا تقرب جمّعنا... (fol. 51b) **تلخيص عمل الافلاطون**، (fol. 54a - 56b) **فصل في الأعداد وأوّل الحروف الألف وما بعده من الحروف**، (fol. 57a - 63b) **باب طالع المولود**، (fol. 66b) **شكل قلم هرمس الهرامس، شكل قلم الزنجي**...

Pored nabrojenih poglavlja u rukopisu se nalazi još sitnijih bilježaka i manjih odlomaka iz navedenih oblasti.

Fol. 42b - 65b. Različiti brojevi redaka i dimenzije teksta. Pismo *nasta'līq*, sitniji. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7429 R 1558

كتاب الفوائد والصلات والعوائد

KITĀB AL-FAWĀ'ID WA AṢ-ṢILĀT WA AL-'AWĀ'ID

شهاب الدين أحمد بن أحمد بن عبد اللطيف الشرجي الزبيدي

Šihābuddīn Aḥmad b. Aḥmad b. 'Abdullaṭīf aš-Šarǧī
az-Zubaydī, um. 893/1488

Djelo na arapskom jeziku iz oblasti tzv. skrivenih ili tajanstvenih nauka u kojemu je autor sabrao i izložio koristi od učenja dova, spominjanja imena i "zapisivanja" (wafq), podupirući navedena stajališta tumačenjem Kur'ana i navođenjem hadisa. Djelo je podijeljeno na stotinu poglavlja (fā'ida).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين بجميع محامده على ما أسبغ من جميع عوائده حمداً يوافي ما أجزل من نعمه وفوائده ويكافي ما تفضل به من زوائده... أمّا بعد، فقد قال صلّى الله عليه وسلّم: أحبّ عباد الله تعالى إليه أنفعهم لعباده. وأجمع العلماء، رحمهم الله على أنّ نوافل العلم أفضل من نوافل العبادة لكون نفع العلم يتعدّى إلى الناس ونفع العبادة قاصر على العائد... فجمعت **كتاب الفوائد والصلاة والعوائد**. الفائدة الأولى في فضل البسملة...

Kraj (fol. 133a):

...فإذا فيها هذا المكتوب على هذه الصفة ثم جاءني، رضي الله عنه، فقال كيف حالك فقلت بخير وعافية فقال لي احفظها وعلّمها الناس فإنّها نافعة وهذه صورتها كما ترى.

Slijedi crtež napravljen od sljedećeg teksta:

بسم الله الرحمن الرحيم. ولا حول ولا قوّةَ إلاّ بالله العليّ العظيم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 133; 205 x 135; 21 redak; tekst 145 x 70. Papir narandžast i bijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na početku rukopisa djela urađen lijep unvan u kombinaciji više boja. Tekst na prve dvije stranice uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje.

Izv. Ḥ. Ḥ. II, 1303; A. M. I, 136; GAL GII, 190 i SII, 254; Sarkis II, 1114; TÜYATOK III/07, 2135.

7430 R 8881

كتاب الفوائد والصلات والعوائد

KITĀB AL-FAWĀ'ID WA AṢ-ṢILĀT WA AL-'AWĀ'ID

شهاب الدين أحمد بن أحمد بن عبد اللطيف الشرجي الزبيدي

Šihābuddīn Aḥmad b. Aḥmad b. 'Abdullaṭīf aš-Šarǧī
az-Zubaydī, um. 893/1488

Isto kao 7429.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 202; 175 x 120; 13 redak; tekst 125 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaju korice i povez. Listovi uvezani koncem. Ima slobodnih listova. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na početku rukopisa ispisan sadržaj djela.

7431,1 R 6327,1

المجرّبات

AL-MUǦARRBĀT

أبو عبد الله محمد بن الحسين السنوسي

Abū 'Abdullah Muḥammad b. al-Ḥusayn as-Sanūsī, um. 895/1489

Djelo na arapskom jeziku u kojemu se govori o otkrivanju tajni, ispunjavanju želja i drugih potreba pomoću mističnih značenja arapskih slova, posebnih molitvi i učenja dova.

Početak (fol. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم. وصلى الله على سيدنا محمد... قال الشيخ العلامة... أبو عبد الله محمد بن يوسف السنوسي... الحمد لله ذي الجود والكرم المفيض على عباده سوابغ النعم... واعلم إني أذكر في هذه الأوراق من الفوائد الشريفة والأسرار المنيفة والزخيرة النفيسة التي هي مجرّبة صحيحة مما يفتح به المولى الكريم الملك الخلاق...

Kraj (fol. 26b):

وان تجمع الكل مع الأشياخ والأباء والأمهات في دار السلام بجاه سيدنا محمد... وصلى الله عليه وسلّم وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا، بدوام المولى الرحيم والكريم وآخر دعواهم أن الحمد لله ربّ العالمين.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Ḫalīl 1149/1736-37. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 45a):

Fol. 1b - 26b; 190 x 110; 19 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom.

Izv.: Ahlwardt III, 4164; GAL GII, 252 i SII, 356.

Na fol. 27a - 33b nalaze se razne bilješke, stihovi i odlomci iz drugih djela, posebno djela: شرح الطريقة المحمديّة البوسنوي .

7431,2 R 6327,2

التبيين في بيان ما في ليلة النصف من شعبان وليلة القدر من رمضان

AṬ-ṬABYĪN FĪ BAYĀN MĀ FĪ LAYLA AN-NIṢF MIN ŠA'BĀN WA LAYLA AL-QADR MIN RAMAḌĀN

علي بن سلطان محمد القاري الهروي
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī,
um. 1149/1736-37

Kraće djelo na arapskom jeziku u kojemu se govori o petnaestoj noći mjeseca ša'bāna (layla an-niṣf min Ša'bān) i dvadeset i sedmoj noći mjeseca ramaḍāna.

Početak (fol. 35b):

الحمد لله الذي قدّر الأرزاق والآجال. ودبّر أمور العباد من الأقوال والأفعال... أمّا بعد، فيقول أفقر عباد الغني الباري علي بن سلطان محمد القاري... التمس منّي أن أكتب بعض ما يتعلّق بليلة النصف من شعبان على وجه يفيد بيان ليلة القدر الغالب كونها في رمضان ليكون نوراً على نور...

Kraj (fol. 44b):

...ووفّقنا الله لما يحبّ ويرضاه وأقامنا على جادة الإستقامة وأغنانا عمّا سواه وأثبتنا في ديوان السعداء ومحا عنّا الحجاب يوم تلقاء وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Ḫalīl 1149/1736-37. godine (bilješka na kraju djela, fol. 45a):

Fol. 35b - 44b; 19 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Kur'anski tekst ispisan crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: A. M. I, 752.

7431,3 R 6327,3

إنقاذ الهالكين

INQĀḌ AL-HĀLIKĪN

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani uzimanja novca ili neke druge materijalne nadoknade za učenje Kur'āna.

Početak (fol. 48b):

الحمد لله الذي أنزل على عبده الكتاب ليخرج الناس من الظلمات إلى النور... وبعد، فهذه رسالة معمولة لإبطال ما شاع في البلاد...

Kraj (fol. 75a):

...والرابعة كونها سبباً للأكل بالدين وابتذال القرآن العظيم فنعوذ بالله من أفعالهم وأقوالهم وأوضاعهم من هذه الرواية...

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Ḫalīl 1149/1736-37. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 45a).

Na kraju djela nalazi se i bilješka u kojoj se navodi da je autor napisao ovu raspravu u posljednjoj dekadi mjeseca ḏū al-qa'da 977/1570. godine.

Fol. 48b - 75a; 17 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

Izv.: GAL GII, 440, SII, 654; Ahlwardt V, 5589; Dobrača I, str. 479, II, 1214/16; Popara IX, 5662.

7431,4 R 6327,4

إيقاظ النائمين
ĪQĀẒ AL-NĀ'IMĪN

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Rasprava na arapskom jeziku o obavljanju pobožnih djela za druge uz materijalnu nadoknadu. Djelo je krnjavo s kraja.

Početak (fol. 76b):

الحمد لله ربّ العالمين. والصلوة والسلام على محمّد وآله أجمعين. فهذه رسالة معمولة لإيقاظ النائمين وإفهام القاصرين ما ادّعيناه وأظهرناه حيث كان للناس فتنة بسبب الذهول والغفلة وهو أن الإقدام والشروع لعبادة بدنية محضة ليست بوسيلة مثل الصلوة والصوم وقراءة القرآن...

Kraj ovdje (fol. 81b):

...ولو جاءتهم كلّ آية لا يؤمنوا حتى يروا العذاب الأليم.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Ḫalīl 1149/1736-37. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 45a).

Fol. 76b - 81b; 17 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Izv.: GAL GII, 441; Ahlwardt VII, 8842; Dobrača I, str. 361, II, 1214/17; Popara IX, 5662/5.

7432,1 R 2055,1

تعليق على شمس المعارف ولطائف العوارف
TA'LĪQ 'ALĀ ŠAMS AL-MA'ĀRIF WA LAṬĀ'IF AL-'ĀWĀRIF

أبو ظهير محمد بن الشيخ سليمان بن محمد الدجرحاء

Abū Ẓuhayr Muḥammad b. aš-šayḫ Sulaymān b. Muḥammad ad-Dağarḥā', um. 1006/1597

Komentar na arapskom jeziku na djelo شمس المعارف ولطائف العوارف (Šams al-ma'ārif wa laṭā'if al-'awārif), u kojemu se govori o otkrivanju tajni, značenju slova u kur'anskim ajetima, dostizanju božanske blizine bez većih napora i ostvarivanju ovozemaljskih želja. Osnovno djelo je napisao Muḥyiddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī (um. 622/1225).

U našemu rukopisu nedostaju fol. 2, 6-7,141-151, 154-155, 158 i 178-181.

Početak (fol. 1b):

قال الشيخ الإمام... محي الدين أبو العباس أحمد بن الشيخ... علي بن يوسف القرشي... الحمد لله الذي أطلع شمس المعرفة من غيب الغيب حياة للبصائر... (fol. 4a)...(list oštećen) شمس المعارف ولطائف العوارف لما في ضمنه... (fol. 2a) فصل الزهد للعوام لأنه حبس النفس عن اللذوذات وإمساكها عن فضول الشهوات ومخالفة داعي الهوى وترك ما لا يعني من كل شيء وهذا في طريق الخواصّ نقص لأنه تعظيم للدنيا...

Kraj (fol. 183b):

...اللّهم صلّ على أفضل مخلوقاتك سيدنا محمد وعلى آله وأصحابه وأزواجه وذرياته بدوام ملكك وانفعنا بصلاتنا وسلامنا عليه يا ربّ العالمين. تم... وكان الفراغ من تعليق هذا الكتاب المبارك يوم الأربعاء المبارك عاشر شهر ربيع الأول سنة ستة بعد الألف من الهجرة النبويّة على صاحبها أفضل الصلاة والسلام. وذلك على يد كاتبه الفقير إلى الله تعالى محمد بن الشيخ سليمان بن محمد يعرف بأبو(؟) ظهير مؤدب الأطفال الدجرحاء بلداً والشافع مذهبًا بالتاريخ المعين فيه أعلاه. غفر الله له...

Komentar završio, odgajatelj (mu'addib al-aṭfāl) Muḥammad b. aš-Šayḫ Sulaymān b. Muḥammad Abū Ẓuhayr ad-Dağarḥā' 10. rabī' al-awwala 1006/1597-98. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 176b).

Prema ovoj bilješci ovo bi mogao biti autograf ovoga djela ili je prepis koji je sačinio napoznati prepisivač iz autografa.

Fol. 1b - 183b; 200 x 145; 15 redaka; tekst 145 x 105. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nekoliko listova na početku prilično oštećeni, tako da se ni tekst na njima u cijelosti ne može čitati. Povez tvrd, polukožni sa utisnutom rozetom na kožnoj korici. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad b. aš-šayḫ 'Abdulwāḥid (dalje zamrljano, bilješka na fol. 1a).

Vakuf šayḫ al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī al-Grādačāničawī (iz Gračanice, bilješka na fol. 182b).

7432,2 R 2055,2

كتاب الشهاب من كلام أمير المؤمنين علي
KITĀB AŠ-ŠIHĀB MIN KALĀM AMĪR AL-MU'MINĪN 'ALĪ

أبو عبد الله محمد بن سلامة بن جعفر بن علي القضاعي

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Salāma b. Ğa'far b. 'Alī al-Quḍā'ī, um. 454/1062

Zbirka izreka četvrtog halife Alije na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na devet poglavlja. U našemu rukopisu djelo je krnjavo na početku i na kraju.

Početak ovdje (fol. 184a):

فإني لما جمعت من حديث النبي صلى الله عليه وسلم ألف كلمة ومائتي كلمة في الوصايا والأمثال والمواعظ والآداب وضمنتها كتابًا وسميته **بالشهاب** سألني بعض الإخوان أن أجمع من كلام أمير المؤمنين علي ابن أبي طالب... فاستخرت الله وجمعت من كلامه وبلاغته وحكمه... تسعة أبواب منوعة أنواعًا الأول فيما روي عنه من فوائد حكمه...

Kraj ovdje (fol. 194b):

...فإذا أفرغت فتكملت فقل يا من هو كذلك افعل بي كذا وكذا فوالله لو دعوت به على شقي لسعد قال البراء فوالله إني لا أدعو بها الدنيا أبدًا قال...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 184a - 194b; 14 redaka; tekst 155 x 90. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1067; GAL GI, 343 i SI, 584.

7433,1 R 7421,1

(حروف التهجّي)
(ḤURŪF AT-TAHAĞĞĪ)

Djelo na arapskom jeziku o proricanju sudbine pomoću značenja arapskih slova. U djelu se navode i "zapisi" za otklanjanje "sihira" ili drugih nedaća sa određenih osoba. Navedeni naslov je izveden iz teksta djela.

Početak (fol. 26a):

أمّا بعد، حمد لله تعالى ذي الأنعام جاعل في الكلام كالملح في الطعام... وهذه الحروف تسمّى حروف التهجّي. خذ من اسم اولاد آدم أوّل حرف كان ذكراً او انثي وانظر في هذه الأمور وبالله التوفيق بالله العون وحسن عاقبة والمراد من الله تعالى...

Kraj (fol. 28a):

...وأمّا حرف ي يدلّ على أنّ صاحب هذا الحرف قد لحقه ضربة من الأرض تكتب له سورة يسن وتعلّق عليه يبرء بإذن الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 26a - 28a; 205 x 145; 17 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na unutarnjoj strani prve korice nalazi se odlomak na arapskom jeziku iz drugog djela o skidanju obaveze za života propuštenih namaza i posta za umrlu osobu:

صورة إسقاط الصلوة والصوم عن الميت

Na istoj stranici se nalazi i bilješka na turskom jeziku u kojoj se objašnjava kako se umrla osoba oslobađa od propuštenih namaza za života:

بيان إسقاط الصلوة

Na fol. 1b - 25a nalazi se više poglavlja iz jednog ili više djela na turskom jeziku u kojima se navode mnogi "zapisi" (talismani), magični crteži i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba kao i liječenja od nekih bolesti.

Na fol. 28b - 37a nalaze se poglavlja nekog djela u kojima se govori o sličnim stvarima i donose primjeri raznih "zapisa" (talismana).

7433,2 R 7421,2

يلدزنامه
YILDIZNĀME

Djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o liječenju od raznih bolesti pomoću pisanja "zapisa" a u vezi sa položajem zvijezda, odnosno prema jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Početak (fol. 37b):

الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصلوة والسلام على خير الكونين. فيما بعد، أنا أريدك يكتب(؟) فيما يتعلّق المريض الإنس وسائر الأجناس من يريد بنظر طالعات أبجد حسابيله كندي ادين واناسي ادين حساب ايله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 37b - 96b. Pismo *nasta'līq*. Kustode mjestimično.

7433,3 R 7421,3

رساله، فرح نامه
RISĀLE-I FERḤNĀME

شيخ مجد الدين بن عيسى إلياس الأقحصاري

Šayḫ Mağduddīn b. 'Īsā Iliyās al-Aqḥiṣārī, um. 967/1559-60

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se govori o skrivenim značenjima arapskih slova (أسرار الحروف) a koju je prema uvodu autor napisao 919/1513. godine u Aqḥiṣāru (Turska). Ḥāğğī Ḫalīfa (II, 1253) navodi raspravu pod istim naslovom i iz iste oblasti koju je napisao Iliyās b. 'Īsā al-Āqḥiṣārī, rodom iz Āqḥiṣāra, sandžak Ṣārūḫān, (um. 967/1559-60. godine). Ḥāğğī Ḫalīfa ističe da je spomenuti autor ovu raspravu napisao 953/1546. godine, dok se u djelu navodi da je napisana 919/1513. godine, što potvrđuju i drugi izvori.

Početak (fol. 97b):

بو رساله فرح نامه ديوآد ويرلمشدر

شويله معلوم اوله كه لوا ، صاروخان قصبه آقحصارده تاريخ نبوينك هجرتندن طقوز يوز اون طقوز سنه سنده يازلمشدر: هر كيم اشبو أسماء ، وفقلرنده برينه مراد ايدنه طالب اولديغي كمسنك اسمين جمل كبير ايله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 97b - 99a. Pismo *nasta'līq*.

Na fol. 99b nalazi se poglavlje pod naslovom: في بيان غالب ومغلوب

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1253; O. M. I, 18; Flügel III, 1750; Rieu str. 240.

7433,4 R 7421,4

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع

RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ AYYĀM AL-USBŪ'

عبد الغني أفندي بن عبد الجليل

'Abdulġanī-efendī b. 'Abdulğalīl, um.?

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se govori o odlikama svakog dana u sedmici, odnosno šta se preporučuje a šta ne preporučuje raditi za svaki dan u sedmici (sretni i nesretni dani).

Početak (fol. 101b):

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على النبيّ بعده وعلى آله وأصحابه الذين أوفوا عهده. أمّا بعد، قال الله تعالى في كلامه القديم وقرآنه العظيم * وأرسلنا عليهم ريحًا صرصراً في أيّام نحسات * قال ابن عبّاس، رضي الله عنه: الأيّام كلّها نحسات لكن خلق بعضها سعوداً... پس بو جريده، شريفه معلوم اولديكي كونلروك سعد ونحس وار هر مصلحته مباشرت ونحسندن احتراز اتمك لازمدر... (fol. 102a) پس حقير وفقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى عبد الغني بن عبد الجليل مراد ايدنوپ هر كونك سعد ونحسي وسائري خواصّه متعلّق اولان...

Kraj (fol. 109a):

...بو كونك عزيمت بودر بسم الله الرحمن الرحيم بسم الله الذي لا يضرّ مع اسمه شيئ في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم.

Prepisao nepoznati prepisivač 1. ṣafara 1288/1871. godine.

Fol. 101b - 109a; 17 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

7433,5 R 7421,5

(كتاب في النجوم)

(KITĀB FĪ AN-NUĞŪM)

Djelo iz oblasti astrologije na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 111b):

بو كتاب منقولدر **شيخ شهاب الدين مقتولدن** رحمة الله عليه قرق اسمدر الله تعالى ادلرندن جلّ جلاله وعزّ شأنه وثناؤه ادم اوغلنلرندن هيچ كمسه بوقدر كم بو اسملره مجتاج اولميه خاصيّة چوق اولديغندن اوتري وزيرا جمله ملائكة أرواح وجن وإنس وكوكبلر ويلدزلر كه سيّارلردر...

Kraj (fol. 128a):

...ديني ودنياسي ومرادلرنده ايش الله تعالى فرمانيله أمّا شرطي اولدركه تمام صدقله اوقيلر حوائك احتراز ايده. تمّت بعون الله وحسن التوفيق.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 111b - 128a; 17 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 129a - 141b nalaze se fragmenti i odlomci iz nekih astroloških djela i nekoliko "zapisa" (talismana).

Turski rukopisi

المخطوطات التركية

7434 R 501

نور المعارف
NŪR AL-MA'ĀRIF

Prijevod sa arapskog na turski jezik djela شمس المعارف ولطائف العوارف (Šams al-ma'ārif wa laṭā'if al-'awārif), u kojemu se govori o otkrivanju tajni, značenja slova u kur'anskim ajetima i načinima dostizanja božanske blizine bez većih napora i ostvarivanja ovozemaljskih želja. Osnovno djelo kao i njegovu skraćenu verziju pod naslovom تيسير العوارف في تلخيص شمس المعارف (Taysīr al-'awārif fī talḫiṣ Šams al-'awārif) napisao je Muḥyiddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī (um. 622/1225). Ovo je prijevod te skraćene verzije ovoga djela koji je sačinio nama nepoznati prevodilac. U našemu rukopisu prva stranica je krnjava.

Početak ovdje (fol. 2a):

زهي صانع عليم كه وجود انساني ولقد كرّمنا وفقنجه شمس معارف ارض وسمايه مطلع ولطائف اسرار حروف واسمايه مثالي آب زلال مورد ومنبع... (fol. 2b) وبعد، اشبو مجموعه، جليله ومجلّه، مصنوعه، جميله، كه مرشد السالكين وموصل الواصلين الشيخ أحمد البوني، قدّس روحه، ونُوّرضريحُه حضرتلري كه نقد اعمارين خرج ونيجه اسرار غريبه، درج ايدوب شمس المعارف اسمي ايله مسمّى قلمشدي...

Kraj (fol. 131a-b):

...وبو كتاب جليل الشانده ذكر اولنان اسما، شريفه وطلسمات لطيفه نك آثار وبركاتي على الخصوص حضرت شيخ أحمد البوني، قدّس الله سرّه، الغزيزك كشف وكراماتي وعامه، اوليا، مقربين وكافه، عباد الله تعالى صالحينك سرّو همتي حاضر وناظر اوله آمين يا أرحم الراحمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 131; 275 x 160; 13 redaka; tekst 205 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, krupniji. Naslovi poglavlja posebno označeni. Kustode. Tekst djela uokviren plavom linijom.

Na kraju djela nalazi se nekoliko stihova na turskom jeziku u kojima se veliča ovo djelo i u kojemu se nalazi njegov naslov.

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

7435,1 R 2863,1

طبيعتنامه
ṬABĪʻATNĀME

شيخ مجد الدين بن عيسى إلياس الأقحصاري
Šayḫ Mağduddīn b. ʻĪsā Iliyās al-Aqḥiṣārī, um. 967/1559-60

Djelo na turskom jeziku o skrivenim značenjima slova arapskog alfabeta.

Početak (fol. 1b):

حمد أول الله تعالى يه كه بزي بو هيكل اوزره وجوده كتوروب كلام قديمنده * لقد خلقنا الإنسان * ديدي و * أحسن تقويم * اوزره مكرّم قلوب * وعلّم آدم الأسماء *... وبعده ابن عيسى بيراميلردن در صاروخان اقحصارنده خانقاهي واردر بر كون يارانلرندن بعض مجلسنه كلوب ديديلر كه هر كشنك طبيعتي وكوكبي نه ايله معلوم اولور مختصر بيان اتسك وستور بر قلمه تركي لسانكه عيان اتسك ديدكلري اجدن(؟) بو **طبيعت نامه** مختصر لندي تاريخ هجرة طقوز يوز اللّي يديسنه ايردكده ذي الحجة اوائلنده كلدك...

Kraj (fol. 16a):

...بو فاتحه حرفلرندن سلطنت اسلامده جلوس ايده جك * اهدنا الصراط المستقيم * حرفلرندن ظهور ايدر اوله بإذن الله تعالى وبو تاريخندنصكره دورت يوز اللّي يل تمام اولنجه نسل عثمانك اوغلي كجيرك بولنه بيونجه قزلري نسلدن اوتره اوچ يلده زياده آندنصكره كرو سلطنت آل عثمانك اوله بطنا بعد بطن قرنا وبعد قرن ويكركن الله تعالى بيلور قولك اشي قياسدر. تمام اولدي

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 16a; 180 x 125; 21 redak; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat, oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi i tabele unutar teksta ispisani crvenom tintom.

Vlasnik rukopisa bio je Abdulah Serdarević (bilješka na fol. 1a)

Izv.: O. M. I, 18.

7435,2 R 2863,2

فصول عشره
FUṢŪL-I ʻAŠERE

شيخ مجد الدين بن عيسى إلياس الأقحصاري
Šayḫ Mağduddīn b. ʻĪsā Iliyās al-Aqḥiṣārī, um. 967/1559-60

Djelo na turskom jeziku iz oblasti tajanstvenih znanosti. Rad se sastoji od deset poglavlja.

Početak (fol. 20b):

حمد صفاتي دلتدن ذاتنه كه اول حيل حيم(؟) وصلوة سلام لسان هيكلدن وجود روحانك ميدانه كه... بعده شيخ ابن عيسى ايدر بيرم شيخ مجد الدين اقحصاري، قدّس الله سرّه دن كوردم علومدن باطنه وظاهره متعلق آفاق انفس اعتبارنجه اون فصل يازوب **فصول عشره** ديدك اميدركه بو كتاب كوروب استفاده لتلر خيرله يادايده لر...

Kraj (fol. 68a):

...حسنات الأبرار سيّئات المقرّبين كبي بوندن ايلر وكچين ديته عُرفا دركه كم شو بز دخي آندن ايلر و كچمدك چونكه كچلم ديدك يوق اولدق بوقدن نطق كلمز كلام آنكيچون كتاب دخي تمام اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20b - 68a; 21 redak; tekst 135 x 70. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi i tabele unutar teksta ispisani crvenom tintom.

Izv.: O. M. I, 18.

7435,3 R 2863,3

(رسالة في سرّ الحروف)
(RISĀLA FĪ SIRR AL-ḤURŪF)

Traktat na arapskom jeziku o tajnim značenjima slova arapskog alfabeta i njihovu korištenju kao "zapisa" za spajanje ili rastavljanje dviju osoba.

Početak (fol. 68a):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. هذا طريق علم الحروف بطريق الكسر والبسط للتأليف بين الشخصين والتفريق بينهما وهو سرّ من أسرار الله تعالى في الحروف لمن وقف عليه...

Kraj (fol. 69b):

...فهو اليوم المختصّ به مثاله أسقطناها الفاصل عددنا من يوم الأحد فانتهى العدد إلى سبت وهو الذي يكتبه فيه. والله أعلم بما أودع من حكمته. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 68a - 69b; 21 redak; tekst 135 x 70. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi i tabele unutar teksta ispisani crvenom tintom.

7435,4 R 2863,4

القصيدة الدمياطية
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA

شمس الدين محمد الدمياطي

Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī, um. 921/1515

Spjev na arapskom jeziku o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Na kraju se nalazi crtež u obliku više krugova sa Božijim imenima i naslovom: هذا جنّة الأسما ۔

Početak (fol. 70b):

بدأتُ ببسم الله والحمد أولاً   على نعم لم تُحصَ فيما تنزّلاً
فمِنها ثناءٌ للإله بنفسه   على نفسه إذ ليس يحصيه من تلاً

Kraj (fol. 73a):

...إلهي أنت تعلم ما مرادي   وتعلم ما ضميري في فؤادي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 70b - 73a; 15 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*, vokalizovan. Kustode.

Izv.: Dobrača I, 78.

7435,5 R 2863,5

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Djelo moralističkog sadržaja na arapskom jeziku napisano u formi stiha. Kao autori ove kaside spominju se Abū al-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf b. an-Naḥwī at-Tawzarī, um. 513/1119. godine i Muḥammad b. Muḥammad Abū Ḥāmid al-Ġazālī, um. 505/1111. godine. U izvorima se češće navodi at-Tawzarī, dok se u našemu rukopisu na margini kao autor ove kaside navodi Imām al-Ġazālī. Međutim kasida koju navodi Ḥāğğī Ḫalīfa (Ḥ. Ḫ. II, 1346) a koju pripisuje at-Tawzarīji ne odgovara kasidi u našemu rukopisu. Budući da i Brockelamann navodi obojicu spomenutih autora, moguće je da postoje dvije kaside sa istim naslovom i da je kasidu koja se nalazi u našemu rukopisu napisao upravo Imām al-Ġazzālī.

Početak (fol. 73b):

الشدّةَ أودت بالمهج   يا ربِّ فعجّل بالفرج

Kraj (fol. 75b):

ما حال الحال وحال الحال   وسار الساري في الدمع

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 73b - 75b; 11 redaka; tekst 130 x 75. Pismo *nasḫī*, vokalizovan. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1346; GAL GI, 268 i 426 i SI, 473 i 756; Dobrača II, 899/3; Nametak IV, 2803/3.

7436 R 6157

(خواصُ القرآن الكريم)
(ḤAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN AL-KARĪM)

Rasprava na turskom jeziku o postizanju tajanstvene moći učenjem Kur'āna. Za svako poglavlje se posebno navodi vrijednost i korist od njegova učenja. Autor djela je nama nepoznat. Nedostaje manji dio teksta na kraju rukopisa, posljednja dva kur'anska poglavlja.

Početak (fol. 1b):

كلامله متكلّمدن خلق مخاطبلردر اول كلامله امدي قرآن آلتي بيك آلتي يوز آلتمش آلتي ايتدر... سوره، **فاتحة** هر كيم بدي كزاوشه ديو پري دوتنه واوچقلو اولنه بزه لر بوننه(؟) بغليه لر حق تعالى صحت ويره...

Kraj ovdje (fol. 12b):

...سوره، **إخلاص** اوكن اوقيه... اون بر بيك كز اوقيه حق سبحانه وتعالى حاجتن...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 12; 170 x 125; 14 redaka; tekst 130 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski, uvezan koncem. Pismo *nasḫī*. Nazivi kur'anskih poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7437,1 R 1829,1

منتخب من كتاب فوائد القرآن
MUNTAḪAB MIN KITĀB FAWĀ'ID AL-QUR'ĀN

Izbor iz djela, prema rukopisu, فوائد القرآن (Fawā'id al-Qur'ān), na arapskom jeziku, o koristima učenja i "zapisivanja" Qur'ānom. Ḥāğğī Ḫalīfa (I, 727), međutim, ovo djelo navodi pod naslovom خواصّ القرآن (Ḫawāṣṣ al-Qur'ān). Autor djela je al-Ḥakīm Abū 'Abdullah Aḥmad b. Muḥammad b. Sa'īd at-Tamīmī, koji je bio živ 390/999-1000. godine.* Autor ovoga izbora je nepoznat.

Početak (fol. 1b):
هذا منتخب من كتاب فوائد القرآن. سورة البقرة قال الحكيم من كتب في رقّ غزال ليلة الجمعة بعد صلوة عشاء الأخيرة...

Kraj ovdje (fol. 7b):
...**سورة التكاثر**... من قرأها في الصلوة استغنى ومن قرأها عند دخول الجبارة كانت له حرزاً عظيماً...

Kraj djela se nalazi na fol. 31a - 32b:
...ويكون ذلك مع خلوص النيّة، فإن الأعمال بالنيات فعليك بحسن النيّة وترك الشك، والحمد لله ربّ العالمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 7b; 205 x 140; 17 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi u tekstu ispisane crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio je 'Abdurraḥmān Sa'īd Muftī-zāde (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis kao šestu knjigu uvakufio Aḥmad 'Āṣim b. Muḥammad (Mehmed), poznat kao Mutawallī-zāde (Mutevelić), za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Vakuf 'Aṣim-bega (Mutevelića), mutevelije Gazi Husrev-begova vakufa (bilješka sa pečatom na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 727; GAL SII, 983 i 985; Dobrača I, 523.

* Opširnije o djelu i autoru pogl. Dobrača I, 523.

7437,2 R 1829,2

دعانامه
DU'ĀNĀME

شيخ الإسلام أبو السعود محمد بن محمد العمادي
Šayḫ al-Islām Abū as-Su'ūd Meḥmed b. Meḥmed 'Imādī,
um. 982/1574

Zbirka dova za razne prilike koju je, kako navodi njen sastavljač, sastavio od autentičnih Poslanikovih hadisa i posvetio je velikom veziru Ali-paši.

Početak (fol. 8b):
مفتي الزمان خواجه چلبي أبو السعود حضرتلرينك رساله، مباركه سي دركه مرحوم وزير أعظم علي پاشا... حمد وسپاس وستايش بى قياس اول سامع الأصوات ومجيب الدعوات حضرتنه اولسونكم...

Kraj (fol. 21a):
...ويونك ثوابني والدينه اهدى ايله اول كمسنه باباسنك واناسنك حقلرني اوده مش اولور وعهده لرندن قورتلمش اولور.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8b - 21a; 21 redak; tekst 155 x 80. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi u tekstu ispisane crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Karatay t, 408-9; Rieu 21; Pertsch t, 22/2; Tercüman Gazetesi 180; Dobrača I, 543, Götz II, 173; TÜYATOK 34/IV, 268; Kıbrıs t, 95.

7437,3 R 1829,3

منافع حب لقماني
MANĀFI'-I ḤABB-I LUQMĀNĪ

Kraće djelo na turskom jeziku o koristima od lijeka (pilula) sastavljenog po Lukmanovom receptu.

Početak (fol. 22b):
حكمت لقمانك اصلين بلمك استرسك بودر. جمله امراضي دردندن سلمك استرسك بودر. هر مخالف درده درمان قلمق استرسك بودر...

Kraj (fol. 23b):
...اسم مفرّح اسم مقوّى اول حبّ لقماني بودر، صفتي بودر...
تركيب حب لقماني من انموذج.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 22b - 23b; 17 redaka; tekst 140 x 75. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: Dobrača II, 1457/7.

7437,4 R 1829,4

صك
ṢAKK

Zbirka pisama i službenih akata u kojima se spominju Egipat i neki gradovi u njemu i ličnosti Muḥammad, namjesnik (muḥāfiẓ) Egipta, Ebu Su'ūd i drugi.

Fol. 24b - 34b; 17 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *ta'līq*. Kustode.

7438 R 8758

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع
RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ AYYĀM AL-USBŪ'

عبد الغني أفندي بن عبد الجليل

'Abdulġanī-efendī b. 'Abdulğalīl, um.?

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se govori o odlikama svakog dana u sedmici, odnosno šta se preporučuje a šta ne preporučuje raditi za svaki dan u sedmici (sretni i nesretni dani). Navedeni naslov i ime autora nalaze se na početku rasprave a ime i u uvodnom dijelu teksta djela. Ime autora rasprave se navodi u uvodu.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على النبيّ بعده وعلى آله وأصحابه الذين أوفوا عهده. أمّا بعد، قال الله تعالى في كلامه القديم والقرآن العظيم * وأرسلنا عليهم ريحًا صرصراً في أيّام نحسات * قال ابن عبّاس، رضي الله عنه: الأيّام كلّها سعدات لكن خلق بعضها نحوسًا... پس بوندن معلوم اولديكه كونلرك سعدي واردر مصلحتنه سعدنده مباشرت ونحسندن احتراز ايتمك لازمدر...(2a fol.) پس بو حقير وفقير المحتاج إلى رحمة الله عبد الغني ابن عبد الجليل مراده ايروپ هر كونك سعد ونحس وسائر خواصّه متعلّق اولان...

Kraj (fol. 8b):

...بو كونلرده هرنه ايش طوتلسه مقصودينه ايرميه همان خداي رب العالمين جمله اهل ايمانلري بوكونلرين شرندن حفظ ايليه آمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Na listu prije početka djela nalazi se kalendar sretnih i nesretnih dana:

روزنامه جديده دن سعد ونحس أيّام بيان ايدر

Na fol. 1a nalaze se dvije tabele:

جدول ساعت ارتفاع وأحكام علامتين

جدول ساعت ارتفاع وأحكام اليال (؟)

Na fol. 8b nalazi se:

ماه عربيّده نحس اولان كونلرين بيانده در

ماه روميده نحس اولان كونلرين بيانده در

دائرة رجال الغيب

Fol. 8; 210 x 170; 15 redaka; tekst 165 x 138. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije linije crne boje.

Stari fond Gazi Husrev-begove biblioteke.

---

*Isto kao 7433,4.

7439 R 6290

(رساله، خواصّ أيام شهور)
(RISĀLE-I ḪAWĀṢṢ-I EYYĀM-I ŠUHŪR)

Djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o svakom danu u mjesecu posebno, što je naročito dobro u nekome danu raditi a šta treba izbjegavati. Autor se, kako sam ističe u uvodu, u pisanju ovoga djela oslanjao na Poslanikove hadise, priznata djela i priče. Rukopis je krnjav na početku, a naslov je izvučen iz sadržaja djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

اولسه هر آي ن وهر هفته ن كون لرندن سعيد ونحس وسائري خصوص خلاصنه متعلّق اولان أحوال واطواري مهمًا امكن ايجاز واختصار اوزره أحاديث وتفاسيري وكتب معتبرده وحكايتنده جمع اولوب بر رساله ايده لرم كه...

Kraj (fol. 20a):

...لا يضرّ مع اسمه شيء * وهو السميع العليم * صمّ بكم عمي فهم لا يعقلون * تمت

Prepisao Mullā Ḥasan iz mjesta...(?) Palanka (تارقچه؛ پالنقه) 15. ḏū al-qa'da 1269/1853. godine (bilješka na kraju djela, fol. 20a).

Fol. 20; 200 x 160; 13-15 redaka; tekst 160 x 135. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Brojevi dana nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7440 R 5622

رسالة غريبة في خواصّ المفردات العجيبة
RISĀLA ĠARĪBA FĪ ḪAWĀṢṢ AL-MUFRADĀT AL-'AĞĪBA

Djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o neobičnim pojedinačnim osobenostima i prirodnim pojavama, od nama nepoznatog autora. U radu se često citiraju kur'anski ajeti kao potvrda navođenih stavova.

Početak (fol. 2a):

وقال الله تعالى * إن المنافقين والكافرين في جهنّم جميعًا * في تفاضل المفردات في دائر الزائدة من عوالم الجمية من السلك المحمدية عليه أفضل الصلوات وأشرف التسليمات. هذا **رسالة الغريبة في خواصّ المفردات العجيبة** * بسم الله الرحمن الرحيم * أسرار والمطلّع شموس علم الذي في قلوب أنبيائه... أمّا بعد، يا عزيز قردش بلمش اولاسن كه بو رساله، بز غريب ايچنده... ودخي بر كتابي بش باب اوزرينه تركيب اتدك...

اول بابده أقاليم جمليه بيان اولوركه (fol. 2b)
ايكنجي بابده علم لدّني نك صحتنه علوم شرعيدن دليل كتوروروز (fol. 7a)
باب ثالثده نفوس انسانيى جمله سني عوالم جميّيه مقابل اولمغي بلدوردر (fol. 9a)
باب رابعده أسماء منازل وانكي عددنه وعدد البيوت (fol. 13b)
باب خامسده أسماء مفردات و بعضي خواصّ طبائعي ودخي نادر (fol. 16a)

Kraj (fol. 18a):

...الله تعالى از أنبياء كرد انيده باشد بذات وصفات وأفعال وأسماء خود حيران نبات معدن أب خاك.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 205 x 150; 23 retka; tekst 175 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Nedostaje prva korica rukopisa. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja, istaknute pojedinačne riječi ili dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je al-ḥāğğ Muṣṭafā al-qāḍī (bilješka na fol. 1a).

Na fol. 1b se nalazi početak (prva stranica) sličnog djela na turskom jeziku.

7441 R 8755

مفتاح من أهل الكتاب
MIFTĀḤ MIN AHL AL-KITĀB

Djelo na turskom jeziku u kojemu se u prvome dijelu govori o vrijednostima neobaveznih namaza u svakom danu u sedmici posebno, zatim u pojedinim dijelovima dana ili noći, kao i šta treba učiti na svakom ovome namazu. Dalje se govori o vrijednostima mjeseci redžeba (فضائل شهر رجب) i ša'bana (فضائل شهر شعبان) i klanjanja namaza u njihovim noćima. Sadržaj ovoga dijela se, kako se navodi u tekstu, temelji na sunnetu i tradiciji. U tom cilju autor navodi i mnoge hadise. Na stranicama 40 - 43 nalazi se tekst kaburske dove sa tumačenjem i komentarom u kojemu se govori o njenoj vrijednosti. Na sljedećim listovima se navode neki "zapisi" za liječenje bolesnika ili ostvarenje nekih potreba, zatim razni savjeti i upute. Potom se govori o vrijednostima mjeseca ramazana (فضائل شهر رمضان), uz navođenje još nekih uputa, savjeta i preporuka. Na str. 79 nalazi se opća hutba (خطبهء مطلق), zatim se navodi dova koja se uči u mjesecu redžebu (دعاء رجب شريفنده اوقيه) i govori o njenim vrijednostima i odlikama. Na stranici 85 - 89 navode se još neki "zapisi" za liječenje bolesnika. Na str. 89 - 90 nalazi se dova koja se uči radi spašavanja od kaburske kazne (azaba). Na str. 91 - 99 nalazi se: رسول أكرمك وصيتنامه a na str. 99 - 106: دعاء مراد te na str. 107 - 113 دعاء حرب البحر. Na listu prije početka djela nalazi se detaljniji sadržaj do str. 84. Na istome listu se nalazi i gore navedeni naslov djela. Na unutarnjoj stranici prve korice nalaze se, također, "zapisi."

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 113 (originalna paginacija), različit broj redaka i dimenzije teksta; 220 x 170. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7442 R 5496

باب في بيان خاصهء انيسان(؟)
BĀB FĪ BAYĀN ḤĀṢṢA-I NĪSĀN

Traktat na turskom jeziku o osobenostima, odnosno koristima i vrijednostima mjeseca aprila.

Početak (fol. 7b):

عبد الله بن عمردن روايت اولنور رضي الله عنه ايدركه حضرت أبو بكر ايله وحضرت عمر وعثمان وعلي حضرتلري ايله وسلمان فارسي ايله رضوان الله تعالى عليهم أجمعين اوتورركن حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلّم كلوب سلام ويردي واتديكي استرميكز كم سزلردن بري... يا رسول الله جائز يولونه قربان اولسون تعليم أيله ددیلر پيغمبر عليه السلام بيورديكي بر پاك قاپ ايچنه نيسان يغموردن الوب اوستنه يتمش كرّه فاتحه سوره سن و يتمش كرّه...

Kraj (fol. 8a):

...يعني جماعي قادر اولمسه اشبو صودن ايچون باذن الله تعالى قادر اولور تمام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 9; 165 x 125; 29 redaka ukupno; tekst 135 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*.

Na listovima prije i poslije traktata nalazi se nekoliko astroloških bilježaka na arapskom i turskom jeziku.

Izv.: Boškov II/23.

7443 R 6169

مجموعة مختلفة
MAĞMŪ'A MUḪTALIFA

Zbirka fragmenata više rasutih djela.

Na fol. 1a nalazi se fragment o tajanstvenoj moći slova arapskog alfabeta: قطعة من خواصّ الحروف, početak:

...**حرف كاف** اكر كَافْ كَلسَه وارسَنْدَه كِفَايَتْ سكا دُوغرُودُرَمْ يُوقدُرْ كِنَايَتْ...

Fol. 4a: **باب آليش وَريش** ايچون يازه كتوره اوكَا الَّذِي مَرٌّ عَلَىَ...; fol. 4b: وَفْقِ كَلاَمُ اللّهَ ه اشبو وفق كلام الله...; fol. 6a: هذا مُهْرِ نبوت; fol. 7a: باب دعاء حاجت; fol. 8a: هذا كتاب سكرنامه; fol. 11b: هذا شرح رواسم ذات; fol. 12a: هذا شرح دعاءِ بويون; fol. 15b: لطيف شريف دعاء بودر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 160 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi neuvezani. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3. Proricanje budućnosti

a) Ar-ramal, al-ğafr, al-fāl

ا) علم الرمل والجفر والفال

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7444,1 R 287,1

شرح رموز الشجرة النعمانيّة
ŠARḤ RUMŪZ AŠ-ŠAĞARA AN-NU'MĀNIYYA

صلاح الدين أبو الصفا خليل بن عبد الله أيبك الصفدي
Ṣalāḥuddīn Abū aṣ-Ṣafā Ḫalīl b. 'Abdullah Aybak aṣ-Ṣafadī,
um. 764/1363

Komentar djela رموز الشجرة النعمانيّة (Rumūz aš-Šağara an-Nu'māniyya) na arapskom jeziku u kojemu se govori o proricanju budućnosti i otkrivanju tajni. Osnovno djelo (Rumūz) aš-Šağara an-Nu'māniyya napisao je aš-Šayḫ al-Akbar Muḥyiddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātimī, Ibn al-'Arabī, um. 638/1240.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله واهب الأسرار لأهل الاستبصار... وبعد، فإني ذاكر في هذه الرسالة بعض أسرار تلمّحتها في دائرة الشجرة النعمانيّة التي ألّفها قطب دائرة أهل التحقيق الشيخ الأكبر، رضي الله عنه، في الدولة العثمانيّة... (fol. 2a) وأذن في الأخبار عنه قال العلامة الصفدي ولما أطلعني الله سبحانه على **الشجرة النعمانيّة الكبرى** رأيتها دائرة عظيمة في جوفها دائرة أخرى... ولما رأيت في تلك الشجرة من الرموز والألغاز ما يحتاج إلى البيان والإيضاح وزيادة على ما يفهم من مضمونها فتوجّهت إلى الله تعالى... واجتمعت بفرد من أفراد العالم يقال له محمد بن على بن محمد التونسي...

Kraj (fol. 12b):

...فاعلم ذلك واعمل بحكم الإصطلاح الذي عليه الجمهور واطلب البيان عن طريق توليد الحروف بكسرها وبسطها ومحضها حتى يظهر مكنونها ويتضح مضمونها. والله سبحانه وتعالى أعلم بالصواب...

Prepisao nepoznati prepisivač 17. muḥarrama (1)169/1755. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 12b).

Fol. 1b - 12b; 280 x 190; 21 redak; tekst 195 x 125. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

U posjed rukopisa 1069/1658-59. godine došao je Manṣūr b. Muḥammad al-'Irāqī aš-Šāfi'ī, unuk Šayḫ al-Islāma Muḥammad b. Sirāğudīn al-Ḥānūtī al-Ḥanafī al-Ḫālidī al-Walīdī (bilješka sa pečatom na fol. 1a i 35a).

Izv.: A. M. I, 352; Ahlwardt III, 4216-4218; GAL GII, 31 i SII, 27; Karatay a, 7478 i 7482; Bagdad, Awqāf 313; aẓ-Ẓāhiriyya astr. 272; Gacek 332; Jerusalem II, 589.

7444,2 R 287,2

اللمعة النورانية في حلّ مشكلات الشجرة النعمانية
AL-LUM‘A AN-NŪRĀNIYYA FĪ ḤALL MUŠKILĀT AŠ-ŠAĞARA AN-NU‘MĀNIYYA

صدر الدين أبو المعالي محمد بن إسحاق بن محمد بن يوسف بن علي القونوي
Ṣadruddīn Abū al-Ma‘ālī Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad
b. Yūsuf b. ‘Alī al-Qūnawī, um. 673/1274

Komentar djela *Rumūz aš-Šağara an-Nu‘māniyya* na arapskom jeziku u kojemu se govori o otkrivanju tajni i proricanju sudbine. Komentar se sastoji od uvoda i tri poglavlja.

Početak (fol. 13b):

الحمد لله الذي بيّن البيان لأهل العرفان في كل زمان وأوان بما أودع الفرقان من أسرار حركات ... الدالة على حوادث الأقاليم والبلدان... أمّا بعد، فإن الحروف الأول حرفي الكاف والنون قال تعالى * إنما قولنا لشيئ إذا أردناه أن نقول له كن فيكون * وقد أراد بما كان في غامض علمه من ايجاد الكائنات...

الفصل الأول في معرفة مفاتيح الغيبيّة (fol. 15a)

الفصل الثاني في معرفة عدة تلك المفاتيح وتمييزها (fol. 15a)

الفصل الثالث في بيان رموز الشجرة وما في ضمن الدائرة المذكورة من التنبيه عن الحوادث الكونية (fol. 18a)

Kraj (fol. 34a-b):

...هذا جواب من أنكر على الرموز والألغاز وطلب بيان الحقيقة من غير مجاز افهم والله سبحانه أعلم. **ولنختم هذه الرسالة بخاتمة** وجيزة إجماليّة نذكر فيها سرّ القرآن الذي يتعين في عام سين الغين وتتكرر شواهدها مرات عديدة إلى مدة مديدة... وهي الآية الباهرة يأتي الكلام عليها في حوادث ما بعدها في مختصر الرسالة فافهم. والله أعلم.

Prepisao nepoznati prepisivač 4. ṣafara (1)169/1755. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 34a).

Fol. 13b - 34b; 21 redak; tekst 195 x 125. Pismo *nasta‘līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: A. M. II, 130; Ahlwardt III, 4214-4215; GAL GI, 449 i SI, 807; Karatay a, 7478; Gölpinarlı 2933/III; az-Zāhiriyya astr. 287; Kaḥḥāla IX, 43; Gacek 33; as-Sāmarā'ī 192-194; Jerusalem II, 595.

7444,3 R 287,3

مفتاح الجفر الجامع والنور اللامع
MIFTĀḤ AL-ĞAFR AL-ĞĀMI‘ WA AN-NŪR AL-LĀMI‘

الشيخ الأكبر محي الدين أبو عبد الله محمد بن علي بن محمد الطائي الحاتمي، ابن العربي
aš-Šayḫ al-Akbar Muḥyiddīn Abū ‘Abdullah Muḥammad b. ‘Alī
b. Muḥammad aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātimī, Ibn al-‘Arabī, um. 638/1240

Djelo na arapskom jeziku o otkrivanju tajni i proricanju budućnosti (al-ğafr) koje je napisao Ibn al-‘Arabī, a čiji se sadržaj pripisuje ‘Aliju b. Abū Ṭālibu. Naslov djela i autor napisani na fol. 1a.

Početak (fol. 35b):

الحمد لله الذي أودع السرّ المكتوم في طي الحرف المرقوم وأظهر خفايا العلوم... (fol. 36a) أمّا بعد، فاعلم وفّقك الله تعالى إلى كشف سرّه وأشهدك مراتب نهيه وأمره أن النفس الروحاني باعتبار تعينه وتنزله في المراتب حقائق مختلفة يعبّر عن علمها بالحروف في تفهّم الربانيين لكونها كمالات منتهية بالتنزل إلى مراتب هي حدود وفواصل...

Kraj (fol. 84a):

...**صورة المربعات** وقد تقدموا في أول هذا الكتاب كما نبهنا عليهم على الحاشية خشية التكرار. والله الموفق للصواب وإليه المرجع والمآب ولله الحمد على التمام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 35b - 84a; 21 redak; tekst 195 x 125. Pismo *nasta‘līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Unutar djela se nalazi veliki broj tabela koje su u vezi sa sadržajem djela.

Izv.: Ahlwardt III, 4213; GAL GI, 446/74(77); Karatay a, 7457 i 7482; as-Sāmarā'ī 204.

7444,4 R 287,4

الجفر الكبير
AL-ĞAFR AL-KABĪR

أبو العباس أحمد بن أبي بكر بن كمال الدين سالم محمد، ابن الخلال الحمصي
Abū al-‘Abbās Aḥmad b. Abū Bakr b. Kamāluddīn Sālim Muḥammad,
Ibn al-Ḫallāl al-Ḥimṣī, um. poslije 735/1334-35

Djelo na arapskom jeziku o proricanju sudbine i otkrivanju tajni (al-ğafr). Prema uvodu rad predstavlja kompilaciju tri djela iz iste oblasti čiji su autori al-Kindī, Kamāluddīn Muḥammad al-Bisṭāmī i Ibn al-'Arabī, a napisano je 735/1334-35. godine. Navedeni naslov i ime autora nalaze se na fol. 86a a ime autora još i prije početka djela.

كتاب الجفر الكبير للإمام سيدنا ومولانا الشيخ أبو (؟) العباس أحمد بن أبو (؟) بكر بن كمال الدين سالم محمد الشهير بابن الخلال الحمصي، قدّس الله سرّه.

Međutim neki izvori ovo djelo tretiraju kao sastavni dio prethodnog Ibn al-'Arabījevog djela.* Iz bilješke u kolofonu našega rukopisa bi se moglo isto zaključiti. Ali isto tako gore navedeni naslov i autor u samome djelu upućuju na to da je ovo posebno djelo. Od nama dostupnih izvora jedino GAL (SII, 171) navodi isti naslov djela i ime autora Šamsuddīna Muḥammada b. Sālima al-Ḥallāla (um. 735/1335), iz čega se može zaključiti da se radi o posebnom djelu, odnosno ovome djelu i autoru.

Početak (fol. 86b):

قال الشيخ الإمام شمس الدين محمد بن الشيخ كمال الدين سالم المعروف بالخلال، رحمه الله تعالى، الحمد لله الذي خلق الإنسان علّمه البيان وجعله خليفة على سائر الحيوان والصلاة والسلام على السيد الأعظم والحبيب الأكرم... وبعد، فهذا كتاب جليل القدر ألّفته من ثالث كتب الأول الكندي الذي سير طالع ملّة العرب والثاني تأليف أخي في الله تعالى الشيخ الإمام كمال الدين محمد البسطامي والثالث تأليف الشيخ الإمام محي الدين بن عربي ونظرت في ذلك نظراً شافياً وتأملت تأمّلاً وافيًا وكنت في سنة خمس وثلاثين وسبعمائة... ثم توجّهت إلى المدينة المنورة وجاورت بالحرم وشرحت في تأليف هذا الكتاب وسمّيته **بالجفر الكبير**...

Kraj (fol. 137b):

...ثم مشينا رخا فوجدنا ف فأخذنا أعظم جزء من أدوارها فكانت م ثم مشينا رخا أيضًا وأخذنا الخمس من العين فكانت رثم مشينا رخا فأخذنا ربع الكاف لأنّها الدور الثالث وكانت هـ وكان الملقوط: **ي ك و ن ل ه ش ا ن خ** رأم ره وبهذا تم الفصل الشريف الذي هو ختام الكتاب بعون الملك الوهاب وهو تمام **مفتاح الجفر الجامع والنور اللامع** لحضرة سيدنا ومولانا شيخ الحقيقة... سيدي محي الدين بن عربي الحاتمي الطائي، قدّس الله سرّه...

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu muḥarramu (1)172/1661-62. godine (bilješka na kraju djela, fol. 137b).

Fol. 86b - 137b; 21 redak; tekst 195 x 125. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL SII, 171.

---

*As-Sāmarā'ī (204); I. A. M. IV (str 152), također, ovo djelo tretira sastavnim dijelom prethodnog djela, s tim što navodi da je njegov autor 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bisṭāmī (um. 858/1454), koji ima djelo sa sličnim nazivom (Miftāḥ al-ğafr al-ğāmi').

7445,1 R 6268,1

(كتاب في الرمل)

(KITĀB FĪ AR-RAMAL)

Djelo na arapskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka i crtica na papiru (ar-ramal). To se čini tako što se nasumice napravi neodređen broj tačaka na pijesku ili papiru i njihov zbir podijeli sa dvanaest. Dobijeni rezultat označava stranicu i red u kojemu se nalazi traženi proročanski odgovor. Rukopis je krnjav s početka.

Početak ovdje (fol. 1a):

...الباب التاسع وهو البياض: في الأوّل ويسمّى اللبن وهو مؤنّث وهي علامة النسب والملبوس والقريب والنسب من الأخت والأخ والأمّ...

Kraj (fol. 51b):

...و إذا أطلع لك في الرمل اجتماع والجماعة (znak) والحمرة (znak) والبياض (znak) فاعلم إنك ناج والحقّ...والله أعلم وأحكم بغيبه...

Prepisao nepoznati prepisivač 12. ṣafara 993/1585. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 51b).

Fol. 1a - 51b; 200 x 145; 17 redaka; tekst 150 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Rukopis je u veoma lošem stanju. Listovi uvezani koncem i veoma oštećeni, tako da su pojedini dijelovi teksta nečitki ili nedostaju usljed iskidanosti listova. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Kustode. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom.

7445,2 R 6268,2

القواعد الأصولية في الأشكال الرملية

AL-QAWĀ'ID AL-UṢŪLIYYA FĪ AL-AŠKĀL AR-RAMALIYYA

Djelo na arapskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka i crtica na papiru (ar-ramal).

Početak (fol. 56b):

...أن أصنع له مختصراً في علم الرمل حاصراً لقوعده ومبانه جامداً لفنونه ومعانيه يشتمل على مقدمة وخمسة فصول وخاتمة لا يحتاج إلي غيره فيه وكل علم من علم الرمل ينتهي إليه وهو هداية للمبتدي وتذكرة للمنتهي وسمّيته **القواعد الأصوليّة في الأشكال الرمليّة**. من عرفه من أهل هذا الفن استغنى به عن جميع الكتب...

Kraj ovdje (fol. 64b):

...وهذا جدول الضلعي والفرعي اللذين هما زوجين والذي هو الماء والهوى الذي طرحته. والله أعلم وأحكم وهو هذا...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 56b - 64b; 15 redaka; tekst 140 x 95. Pismo *nasḫī*. Kustode. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Prva folija je prilično oštećena i nečitka.

7446 R 8791

عقد القلائد

'IQD AL-QALĀ'ID

Djelo na arapskom jeziku u kojemu nama nepoznati autor govori o otkrivanju tajni i proricanju sudbine (qadar) pomoću slova arapskog alfabeta. Djelo se sastoji od osam poglavlja (bāb). Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov djela رساله، غافتوسي (Risāle-i Ġāftūsī).

Početak ovdje (str. 3):

...حقيقة وصار من له المام(؟) بالمعارف غير مألوف مخالطًا للورس ظاهرًا أو باطنًا بينهم وهو غير معروف وسبب ذلك غلبة الجهل على الأنام حتى صار خواصّهم فضلاً عن غيرهم لا يعرفون بين الخاصّ والعام لاسيما هذا الفنّ الفائق... فاستعنت بالله تعالى وشرعت في مطلوب وتوكّلت عليه سبحانه في حصول مرغوبه وزبدت له رسالة سمّيتها **بعقد القلائد** ثم سنح للخاطر بعد تتميم المرام وضع رسالة تتعلّو باسم ذلك الهمام... واستخرجت منه قلائد على وجه عجيب ليستمنها أولو الفضل والأفهام لتكون منّي تحفة لذلك الصمصام...

الأوّل في الأفراد (str. 4)

الثاني في التثنية (str. 12)

الثالث في الجمع (str. 14)

الرابع في الطرح (str. 15)

الخامس في الضرب وأنواعه (str. 15)

السادس (في) ضرب العين في نفسها (str. 19)

السابع في التجذير (str. 26)

الثامن (في) التكسير وأقسامه (str. 26)

Kraj (str. 26):

...ويخرج منه ما عدا الزمام هو شهيد أما هو فقال فيها فهو اسم عظيم من لازمه أعطى الشهادة وقت الحاجة. الدعاء بهذا الإسم الشريف: يا شهيد أنت الذي شهدت لنفسك بالوحدانيّة وأنت الذي أعلمت عبادك بالفردانيّة وأنت الذي مكّنت أوليائك من عالم السبحانية وأنت العالم بالغيب والشهادة وتظهر غيب الحق بالقدرة والإرادة... إنّك انت الله القويّ الدائم. انتهى باختصار. تمت

Zatim slijedi dodatak izabranih odlomaka iz drugih djela srodnih oblasti (str. 27 - 149) u kojima se najviše govori o skrivenim i tajanstvenim značenjima slova i brojeva arapskog alfabeta.

ولنختم هذا المرام ببعض لطائف من كتب الأحكام وبعض من علم الطالع والمواليد وبعض من كلام الحكماء المحكم الشديد فنقول اعلم أنّ جرم الشمس ثلاثون درجة نصفها أمامها ونصفها خلفها...

Na str. 150 - 151 nalazi se dova za liječenje od padavice i ludila:

هذا عزيمة مصروع ومجنون

Do kraja rukopisa (str. 152 - 217) nalaze se ispisane razne vrste "zapisa" (talisman i wafq). O ovim "zapisima" nalaze se i tri posebna djela na turskom jeziku: رساله، طالع نامه (str. 218 - 223) i طالع نامه رساله سي (str. 224 - 241), a na str. 241 - 263 رساله، الجنّ.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 282; 220 x 160; Različiti brojevi redaka i dimenzije teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski, uvezan koncem. Ima dosta slobodnih i oštećenih listova. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

U posjed rukopisa došao je Muḥammad b. Muḥammad, 25. rabī' al-awwala 1275/1858. (bilješka na fol. 1a).

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku od porodice Varenikovć iz Travnika.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7447 R 1177

تفاؤلنامه
TEFĀ'ULNĀME

الشيخ الأكبر محي الدين أبو عبد الله محمد بن علي بن محمد الطائي الحاتمي، ابن العربي
aš-Šayḫ al-Akbar Muḥyiddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Alī
b. Muḥammad aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātimī, Ibn al-'Arabī, um. 638/1240

Prijevod sa arapskog na turski jezik djela o predskazivanju događaja na temelju Kur'ana. U djelu se govori i o tome kada i da li je nešto dobro ili korisno uraditi i koje kur'nske ajete treba učiti u posebnim prilikama. Nakon uvodnog dijela slijede tabele. Pored tabela na marginama se nalaze ispisani kur'anski ajeti koji se odnose na tematiku tabele i komentari na turskom jeziku u vezi sa navedenom temom.

Početak (fol. 1b):
حضرت شيخ محي الدين، قدّس سرّه العزيز ونوّر الله مرقده إلي يوم الحشر والقرار حضرتلرينك تأليفاتلرندن اشبو قرآن عظيم وفرقان كريم ايله تفاؤل ايدوب بر مقتضاى آيه كريمه عمل اولنه وهر بر آيه شريفه اوتوز ايكي حرف اولمق اوزره حاصل اولور وهر بر صحيفه يوزيتمش حروفدن آيه كريمه ظهور ايدوب...

Kraj (fol. 13a): Posljednja tabela:
الذرع نافع أو لا...

Prepisao nepoznati prepisivač 1213/1798. godine (bilješka na kraju djela, fol. 13a).

Fol. 1b - 13a; 220 x 160; tabele 150 x 95. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*.

Na fol. 13b-16b dvije veće bilješke u vezi sa istom tematikom napisane na arapskom jeziku.

Izv.: GAL SI, 801/184; Tercüman Gazetesi 388.

Na fol. 17b - 40b štampano djelo na turskom jeziku قال جعفر صادق

7448 O 10335

فالنامه
FĀLNĀME

الشيخ الأكبر محي الدين أبو عبد الله محمد بن علي بن محمد الطائي الحاتمي، ابن العربي
aš-Šayḫ al-Akbar Muḥyiddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Alī
b. Muḥammad aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātimī, Ibn al-'Arabī, um. 638/1240

Djelo iz iste oblasti kao i prethodno. Nakon uvodnog teksta na turskom jeziku slijede tabele sa ispisanim arapskim slovima a na marginama kur'anski ajeti u vezi sa tematikom tabele.* Ovaj rukopis se nalazi uvezan u zbirku štampanih djela na osmanskom turskom jeziku kao peto djelo po redu.

Početak (fol. 1b):

بو فالنامه محي الدين عربي، قدّس الله سرّه، حضرتلرينك تأليف وانشا ايلدكي تفؤلدر يكرمي اوج فصلدرهر نيّته اوتوزايكي حرف ظهور ايدر طريقي اولدر كه اوج إخلاص وبر فاتحه شريف قرأت ايدوب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 13a; 215 x 140; tabele 145 x 90. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*.

Na fol. 1a nalazi se izblijedjela bilješka sa pečatom sarajevske kirāethane iz 1281/1864-65. godine.

*Pogl. 7447.

7449 R 5234

رموز الكنوز في الجفر
RUMŪZ AL-KUNŪZ FĪ AL-ĞAFR

شيخ مجد الدين بن عيسى إلياس الأقحصاري

Šayḫ Mağduddīn b. 'Īsā Iliyās al-Aqḥiṣārī, um. 967/1559-60

Rasprava na turskom jeziku o proricanju sudbine (qadar) pomoću slova arapskog alfabeta kao posebnih simbola (al-ğafr). Autor je djelo napisao 965/1558. godine.

Početak (fol. 1b):

حمد بى حد وثنا، بى اول ودوده كه ادمي عدم دن كتوروب ولقد كرّمنا بني أدم بيوروب مكرّم قلدي... وبو مذكوراتدن صكره شيخ بن عيسى دياردومده ولايت اناطوليده ولواء صاروخانده اولان قصبه، آق حصارده پيري وپدري شيخ مجد الدين، قدّس سرّه، حضرتلرندن... اشبو كتابي تأليف ايدوب نامن رموز كنوز ويروب...

Kraj (fol. 35b):

...وعدد حروف برله موت زماني قريب اولدوغي اجلدن اون ايكي فصل اوزره بو كتابي تاريخ هجرتدن طقوزيوز التمش بشنك رجبنه ايردكده صاروخان اقحصاري يازرب...

Prepisao nepoznati prepisivač 10. šawwāla 1064/1654. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 35b).

Fol. 35; 205 x 150; 19 redaka; tekst 170 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 913; O. M. I, 18; Flügel II, 1502; Pertsch t, 45/9; Götz II, 369.

7450 R 8778

(كتاب في الفال)
(KITĀB FĪ AL-FĀL)

Djelo na turskom jeziku o gatanju i proricanju sudbine pomoću kur'anskih ajeta (al-fāl) u kojima se spominju Allahovi vjerovjesnici. Pored njih navode se i *fālovi* nekih imama.*

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل النظم لانتظام الكلام والصلوة والسلام على محمّد سيد الأنام وعلى آله العظام وأصحابه الكرام. وبعد، اول جناب پروردكار بو علم موجوداتده وحوش وطيورمار وموررلرين بى تعب عذالرين كندي فضل وكرمندن احسان بيورپ مزيد عنايت جمله مخلوقاته بر صورتله اسباب ويروپ محتاج ايتمز...

Kraj (fol. 15a):

...قال صاحبي هرنه مرادك وارايسه حاصل اولور إن شاء الله تبارك وتعالى وصلّى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين...

Na istoj stranici nalazi se poglavlje: ترتيب فال قرآن مجيد a na fol. 17b: قلاق چكمه سني بيان ايدر

Prepisao iz štampanog primjerka djela iz 1296/1879. godine, Aqḥiṣārlī-zāde 'Abdullah-efendī (bilješka u kolofonu djela, fol. 16a-b).

Fol. 16; 205 x 135; 18 redaka; tekst 150 x 95. Papir žut, zelen i plav, tanji, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Kustode. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom i nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na početku djela nalazi se unvan.

*Slično 7414.

7451 R 8542

فالنامه
FĀLNĀME

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću Kur'āna. Podijeljeno je na stotinu četrdeset i četiri poglavlja. Naš rukopis je krnjav s početka, do četvrtog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 1a):

دوردنجي باب اشبو اتامك واناملك آحواللري نجه اوله اتاكوك واناكوك حاللري حوش اوله عزّت وشاذلق...

Kraj (fol. 71a):

...اشبو كشي سخردن قورتله بأمر الله تعالى اشبو سكا مال حاصل اوله زحمت ومشقت برله اشبو اشدن سكا مزد وثواب ايرشمز. والله أعلم

Prepisao Muṣṭafā b. Nuʻmān Qrūpnawī (Krupnjanin) an-Naqšibandī iz kasabe Krupanj kod Zvornika (desna obala rijeke Drine) 22. šaʻbāna 1245/1830. godine (bilješka na kraju djela, fol. 71b).

تمت الكتاب مصطفى بن نعمان قروپنوي النقشبندي مقيم قصبة قروپنه لواء ايزورنيق المحروسة. تمت التحرير يوم الأحد في وقت الزوال اثنى عشرين في شهر شعبان المعظم سنة خمسين وأربعين ومائتين وألف.

Fol. 71; 220 x 155; 13 redaka; tekst 155 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi poglavja ispisani crvenom tintom.

Rukopis je bio u posjedu Gušić Halime iz Banja Luke.

7452,1 R 844,1

سكرنامه
SINIRNĀME

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću crta lica.

Početak (fol. 1b):

هارون الرشيد دائم بو كتابي كندورن كيدرمزدي بونكله فخرلنوردي پس بيزه داخي واجبدركه... كمسنك باشي سكرسي...

Kraj (6b):

...اكر صول چلسني سكرسي سفره ايله كير وسلامت كله. تمت

Prepisao Ibrāhīm b. Rağab iz Bojska (Gornji Vakuf) u mjesecu rağabu 1139/1726. godine u Travniku, u tekiji al-ḥāğğ Aḥmada (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 52a).

Fol. 1b - 6b; 195 x 150; 14 redaka; tekst 160 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode.

Rukopis uvakufio Ibrāhīm b. Bakr Qardaš iz Sarajeva, iz Hadži Sejidin mahale (Mahale-i Hağğ-i Seyyid - Vlaška mahala iznad bistričke stanice) za ʻAynī-begov (Ejnibegijin) mekteb i predao ga mutevelij Ḥalīlu b. Ṣāliḥu al-Ḥarsanklīji 17. šawwāla 1250/1835. godine (bilješka na fol. 1a).

Na fol. 8a - 12b nalaze se hutbe za džuma-namaz za mjesece rağab - ramaḍān.

7452,2 R 844,2

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

مصطفى أفندي أبو النصري

Muṣṭafā-efendī Abū an-Naṣrī, um.?

Uputa u osnove islamskog učenja (ilmi-hal) na turskom jeziku napisana u obliku pitanja i odgovora. Zbog toga se često naziva i kao *Su'ālnāme*, jer se svako pitanje izražava riječima *eger sorsalar*. Prema bilješci na početku rukopisa ovo je djelo napisao gore navedeni autor čije se ime u nama dostupnim izvorima ne spominje. Inače, ovo je djelo poznato po više različitih verzija sa manjim razlikama u naslovima i početku.*

هذا كتاب جواهر إسلام تأليف مصطفى أفندي أبو النصري، رحمة الله عليه

Početak (fol. 13a):

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آلهم وأصحابهم والتابعين، رضوان الله تعالى عليهم أجمعين. وبعده الله تعالينك قولي وپيغمبرك أمتي بلكل واكاه اولغل بو كتابده يازيلن مسئله لر چوق جوهرِ اسلامده يوقدر جملسي معتبره كتابلردن چقمشدر. اسؤلهءِ اجوبه ترجمه سيدر بونده يازيلان مسئله لري اوكرنمك هر بر ارك وهر بر عورتك اوزرنه فرض ميندر...

Kraj (fol. 51b):

...أبو الحسن أشعري شافعي مذهبدندر أبو منصور ماتريدي حنيفي مذهبدندر بر كره ماتريدي درلراناره أشعري درلر. تمت

Prepisao Ibrāhīm b. Rağab iz Pojska (Zenica) u mjesecu rağabu 1139/1726. godine u Travniku u tekiji al-ḥāğğ Aḥmada (bilješka na kraju djela, fol. 52a).

الحمد لله على التمام... وعن يد المحتاج إلى رحمة الله ترنيك(؟) أحمد تكه سنده فقير إبراهيم بن رجب عن بوسقه(؟)، غفر الله له ولوالديه... في ماه رجب المبارك في تسع وثلاثون ومائة وألف.

Fol. 13a - 51b; 13 redaka; tekst 155 x 95. Pismo *nasḫī*, djelimično vokalizovan. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 52a nalazi se dova protiv bolesti kolere.

Izv.: Rieu 7; Dobrača I, 113.

*Pogl. 7400,4.

7453 R 2936

رساله، علم كتف
RISĀLE-I ʻILM-I KETF

Kraća rasprava na turskom jeziku o proricanju sudbine prema izgledu životinjske (bravčeta) plećke.

Početak (fol. 1a):

علم كتف در كه اكا كورك علمي ديرلر...

Kraj (fol. 3b):

...دليل دركه اول بيل دمه وديه چوق اوله.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. ḏū al-ḥiğğa 1261/1845. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 3b).

Fol. 3; 170 x 125. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Istaknuti dio teksta ispisan tintom crvene boje. Kustode.

Na foliji prije početka djela stihovi na turskom jeziku koje je napisao ʻĀṣim-beġ za Kāẓim-pašu.

Vlasnik rukopisa bio je Meḥmed Mestvica 1267/1850. godine (pečat na kraju djela, fol. 3b).

U vlasništvo rukopisa došao ʻAbdullah Rāšid 1272/1855-56. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu na kraju rukopisa).

Izv.: Nametak IV, 2883/2.

7454 R 8789

مجموعة في الرمل
MAĠMŪʻA FĪ AR-RAMAL

Zbirka više djela na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (geomantija, ar-ramal).

Na fol. 1a - 6b nalazi se djelo iz navedene oblasti pod naslovom: رمل كتابى (Remel kitābı).

Početak (str. 1):

الحمد لوليّه والصلوة والسلام على نبيّه وعلى آله وعترته أجمعين. أمّا بعد، بوندنصكره اولا رمل اورمق قصد ايلسك هوَا صافي اوله يعني بلوت ويغمور اولميه نقدر هوَا آچيق اولورسه اولقدر رمل اورمغه ايو اوله صباحدن اويليه دكين مقبولدر...

Na str. 12 - 116 nalazi se drugo djelo sa istim naslovom.

Početak (str. 12):

الحمد رب العالمين والصلوة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه والسلام أجمعين. رمل قصد ايلسك هوا صافي اوله يعني بولوت اولميه نقدر هوا اچيق اولورسه اول قدر رمل اورمغه ايودر وصباحدن اويليه دكين مقبولدر...(str. 17) حمد بى حد سپاس وستايش فراوان وتعظيم ثنايس بى پايان اول پادشاه مطلق وير ودكاه حق حضرتلرغيه اولسونكم بو چرمى دوارى وطوب زنكارى كواكب سبعيه، سيّاره...

Na str. 117 - 132 nalazi se djelo iz iste oblasti pod naslovom: كتاب رمل دانيال پيغمبر، عليه السلام، رمليدير أحكام اول لحيان

Početak (str. 117):

دليدر كه باش اسن اولوب تندمر سلك اوچ نه دوتارسه قولاي كلسه دليدر كه...

Na str. 137 - 146 nalazi se nepotpuno djelo: رساله، شكايت نامه (Risāle-i Šikāyetnāme), djelo iz oblasti astrologije u kojemu se navode i "zapisi" koji se odnose na određene situacije u zodijaku. Djelo je neprepisano do kraja. Nedostaje druga polovina rukopisa djela (od sedmog poglavlja).

Početak (str. 137):

أمّا بعد، خبرده كلمشدر سليمان پيغمبر ء م زماننده بر پير وار ايدر. جميع عمرنده اوغل قيز كستورمشدى دورت يوز ياشنده ايدى اك صكره بر اوغل دنيايه كلدى ناكاه بر وير انه ده اوغلانچيقلر له اوينار كن همان بو الى وير آياغى دوتحن اولدى...

Na str. 159 nalazi se poglavlje iz nekog djela o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal) kao i prethodna djela u ovoj zbirci.

فصل در بيان غرض وسبب وسرّ وحامل ولا حامل غرض كل لحيان...

Na str. 162 - 188 nalazi se više poglavlja drugog djela iz iste oblasti.

Str. 188; 220 x 145; 19 redak; tekst 170 x 110. Papir bijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela ispisan crnom i plavom tintom. Kustode.

Iz biblioteke Sirće Asima iz Sarajeva.

7455 R 6048

مجموعة في الرمل
MAĞMŪ'A FĪ AR-RAMAL

Zbirka više djela na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (geomantija, ar-ramal).

Na fol. 1a - 13b nalazi se takvo djelo, krnjavo s početka.

Početak ovdje (fol. 1a):

وصباحدن اويليه دك رمل اورمق جائزدر واويله دن ايكندويه دك رمل اورمق يوقدر...

Kraj (fol. 13b):

...ماضدر واون اوچونجي واون دوردونجي واون بشنجي واون آلتنجي خانه لر زواندر...

Zatim (fol. 14a - 35b) slijedi djelo iz iste oblasti pod naslovom **زبدة الزبدة** (Zubda az-zubda) na turskom jeziku kao prijevod sa perzijskog jezika djela **زبدة الرمل** (Zubda ar-ramal).

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين...أمّا بعد، بلكل كه بو علم رمل عزيز وشريف علمدر... وبو فنده زبدة الرمل آدلو فارسي كتابلردن اولوپ بو حقير آني ترجمه اتمكدن غيري سائر كتب معتبره... **زبدة الزبدة** ديو تسميه اتدوم...

Na fol. 35b - 44a nalazi se rasprava na turskom jeziku, također iz iste oblasti pod naslovom: **رسالهٔ رمل دانيال عليه السلام** (Risāle-i remel-i Dāniyāl, a.s.

Početak:

هذه رسالهٔ رمل دانيال عليه السلام در بيان صبرو امدي خسته ايچون اولان رمله نظر ايدوپ اكا كوره جواب ويره سن شكا لحيان...

Na fol. 44a - 90b nalazi se djelo na turskom jeziku iz iste oblasti kao i prethodna dva **رسالهٔ رمل دانيال عليه السلام مثلثات لحيان** (Risāle-i remel-i Dāniyāl, a.s., muṭallaṯāt laḥyān). U zadnjem dijelu ove rasprave nalazi se i više raznih "zapisa" (talismana).

Početak:

هذا رسالهٔ رمل دانيال عليه السلام مثلثات لحيان... امدي بونك قاعده سي بودر كه رمل اون آلتي خانه قونه بعدع دردنجي خانه ايله ويدنجي خانده يعني ايكيندن بر شكل حقروپ اوله جدوله نظرايله لر جدول بودر...

Izv.: Rieu 131-32.

Na fol. 90b - 92b nalazi se دعاء نور (Du'ā-i Nūr), a na fol. 92b - 93b: دعاء مرجان (Du'ā-i Mergān).

Na fol. 93b - 96a nalazi se komentar dove Hazreti Ilijas: شرح دعاء حضرت إلياس (Šerḥ-i Du'ā-i Ḥaḍret-i Iliyās) na turskom jeziku.

Na fol. 96a - 97b nalazi se dova Hazreti Ilijas دعاء حضرت إلياس (Du'ā-i Ḥaḍret-i Iliyās).

Na fol. 99b - 114b nalazi se više dova i "zapisa" (talismana) sa komentarom na turskom jeziku za razne prilike i rješenja različitih problema. Ovaj dio teksta je krnjav na kraju.

7456 R 5549

مجموعة في الرمل
(MAĞMŪ' FĪ AR-RAMAL)

Zbirka više raznih traktata, poglavlja, odlomaka o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal) i astroloških tabela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 107; 145 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

7457 R 1654

مجموعة في الرمل
(MAĞMŪ' FĪ AR-RAMAL)

Zbirka na turskom jeziku više raznih poglavlja i odlomaka o proricanju sudbine (ar-ramal).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52; 230 x 155. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7458 R 5616

كتاب فصل رمل شريف
KITĀB-I FAṢL-I REMEL-I ŠERĪF

Zbirka više raznih traktata, poglavlja, odlomaka o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal) i astroloških tabela na turskom jeziku. Na fol. 1b - 2a nalazi se dova: دعاء عزرائيل

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 55; 225 x 170. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7459 R 8787

مجموعة
MAĞMŪ'A

Zbirka više odlomaka i kraćih djela na turskom jeziku. Na fol. 1b - 2b nalaze se dva kraća poglavlja u kojima se govori o ostvarivanju neke želje ili potrebe. Na fol. 2b nalazi se: قولاق چكلمك أحكامك بيان ايدر. Na fol. 2b - 5b govori se o istoj temi kao i prvim poglavljima uz navođenje nekih predaja i dova. Na fol. 5b - 7a nalazi se: شرح فال قرآن شريف a na fol. 7a - 10b: فال قرآن شريف. Na fol. 11a - 19a nalazi se: دعاء مهمّات، دعاء شكر نعمت، حمّام دعاسي i još neke dove bez posebnog naziva. Na fol. 19a - 24a govori se o nekim neobavezujućim namazima vezanim za razne prilike, potrebe ili doba dana. Na fol. 24b - 28b nalazi se: دعاني مقناطيس القلوب i još neke dove. Na fol. 28b - 29b nalazi se: شرح خواصّ آية الكرسي a na fol. 29b - 30a: خاصّه، سوره، فاتحة الكتاب.

Na fol. 30a - 45a pogrešno se navodi naslov rasprave na turskom jeziku: رساله، شيخ قاضي زاده. Ovdje se, međutim, radi o raspravi iz akaida na turskom jeziku u kojoj se govori o vjerovanju u Allaha, o melekima, Božijim knjigama, poslanicima, Sudnjem danu, Božijem određenju i drugim sličnim temama, a koju je napisao Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī, Ṣaruḫānī, um. 1041/1631. godine pod naslovom: رساله، رومي أفندي (Risāle-i Rūmī-efendi)*

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمد وآله أجمعين. أمّا بعده، اي طالب حق بلكل واكاه اولغل تكرى تعالى قرآن عظيمنده * وما خلقت الإنس والجنّ إلاّ ليعبدون * دير بيورمتدر بعض مفسّرلر ليعبدون ديدكي ليعرفون ديمكله تفسير اتمشدر...

Na fol. 46a - 47b nalazi se: دعاء أخرج a na fol. 47b - 50b nepotpun komentar: شرح دعاء سرح باد. Na fol. 50 - 58a govori se o dovi, uvjetima za dovu, a navode se još neke dove. Na fol. 58a - 60a nalazi se: شيخ وفا حضرتلرينك ورديدر a na fol. 60a - 60b: أسماء النبيّ، صلى الله عليه وسلم. Do kraja rukopisa (fol. 75b) nalaze se još neke dove (غزا دعالري) i nepotpun tekst vezan za dovu.

Fol. 75; 150 x 105; 12 redaka; tekst 120 x 80. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Nekoliko listova na kraju oštećeni. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku od dr. Kapidžića iz Sarajeva.

---

*Pogl. 7248.

Perzijski rukopisi
المخطوطات الفارسية

7460,1 R 3447,1

زبدة الذخائر

ZUBDA AḌ-ḌAḪĀ'IR

Djelo na perzijskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal). Djelo se sastoji od devetnaest poglavlja. Naslov djela se nalazi u uvodnom dijelu rukopisa.

Početak (fol. 1b):

اما بعد، این رساله ایست در بیان قواعد واشکال رملي المسمی **بزبدة الذخائر**. باب اول در بیان کیفیت وضع این علم. باب دویم در آداب وفات(؟) سایل وشرایط رمال ضرب خطوط...

Kraj (fol. 57a):

...ونظر باید کرد کدام طرف بیشتر است که آن طرف غالب باید واین نوع بهتر است. والله أعلم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 57a; 200 x 120; 12 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Povez tvrd, kožni, odvojen od rukopisa. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7460,2 R 3447,2

رساله، رمل

RISALE-I REMEL

Djelo na perzijskom jeziku o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal). Navedeni naslov se nalazi u kolofonu djela (fol. 76a).

Početak (fol. 58b):

خانه اول منسوبست بطالع زمان و تن و جان و ابتداي امور و خبر امر سریکه بر صاحب طالع عاید ورا جمع کردد...

Kraj (fol. 76a):

...بر حرکت نفس و نیکویي عافیت و راحت و خرمي دیدن تمام شد این بود رساله رمل.

Prepisao nepoznati prepisivač (ime namjerno zamrljano) u utorak 20. ša'bāna (bez godine). Vjerovatno da je prepisano 1047/1637. godine (pogl. bilješku na fol. 79b).

Fol. 58b - 76a; 15 redaka; tekst 170 x 90. Istaknute riječi i znaci proricanja sudbine ispisani crvenom tintom. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 76b - 81b nalaze se bilješke i poglavlja na perzijskom jeziku iz iste oblasti kao i prethodna djela.

b) Tumačenje snova
ب) تعبير المنامات

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7461 R 3525

تعبير المنامات
TA'BĪR AL-MANĀMĀT

محمد بن سيرين
Muḥammad b. Sīrīn, um. 110/728

Rasprava o tumačenju snova na arapskom jeziku. Rad se sastoji od dvadeset i šest poglavlja (bāb). Prema bilješci na prvom i posljednjem zaštitnom listu, autor ovoga djela je Muḥammad b. Sīrīn (um. 110/728).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم. وبعد، فهذا تفسير المنام لأمّة خير الأنام. **رؤية البيوت:** من رأى كأنّه يخرج من بيت صغير فإنّه يخرج من هم وحزن. ومن رأى أنّه فوق بيت فإنّه يتزوّج امرأة على قدر ذلك البيت... (fol. 11a) الباب الثاني: باب رؤية السماء والشمس والقمر...

Kraj (fol. 178a):

...(fol. 168) الباب السادس والعشرون في تأويل البساتين والأشجار والثمار والرياحين والنبات...(fol. 178) فإن أصاب طلعًا أصفر ولم يأكل منه فإنّه يغضب عليه السلطان لم يرض وإن أكل منه فإنّه لا يرضى عنه وخوصها دليل على المال أيضًا وهو جاري مجرى الشعر الغم في التأويل. وهذا آخر ما ذكرنا. والحمد لله وحده.

Prepisao Aḥmad ibn 'Alī aš-Šāfi'ī za Yūsuf-efendīju 2. rabī' al-awwala (1)179/1765. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 178a).

Fol. 178; 210 x 155; 23 retka; tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (bilješka i pečat na a strani prvog zaštitnog lista). Na istome mjestu nalazi se ime autora i naslov djela:

تعبير منام لأمّة خير الأنام من تأليف محمد بن سيرين، رحمة الله عليه...

Na b strani istoga lista nalazi se astrološka tabela sa naslovom:

جدول الجواهر واللالي في الإختبار عن الساعات والأيّام والليالي

Na posljednjim zaštitnim listovima nalazi se sadržaj djela. Nakon sadržaja nalazi se veća bilješka u kojoj se ističe da je Ibn Sīrīn autor ovoga djela.

تمّت فهرسة كتاب تعبير المنامات لابن سيرين، رحمه الله تعالى رحمة واسعة...

Izv.: GAL SI, 102.

7462,1 R 7075,1

منتخب الكلام في تفسير الأحلام
MUNTAḪAB AL-KALĀM FĪ TAFSĪR AL-AḤLĀM

محمد بن سيرين

Muḥammad b. Sīrīn, um. 110/728

Djelo o tumačenju snova na arapskom jeziku. Sastoji se od pedeset i devet poglavlja. Djelo je više puta štampano.

Početak (fol. 6b):

الحمد لله ربّ العالمين. وصلّى الله على سيّد المرسلين سيدنا محمد وعلى آله وصحبه الطيّبين الطاهرين وعلى أصحابه أكرم المنتخبين. اعلم وفّقك الله أنّ مما يحتاج إليه المبتدي أن يعلم أنّ جميع ما يرى في المنام على قسمين. فقسم من الله تعالى وقسم من الشيطان لقول الرسول، صلّى الله عليه وسلّم (الرؤيا من الله والحلم من الشيطان) والمضاف إلى الله تعالى من ذلك هو الصالح وإن كان جميعه خلقًا لله تعالى وأنّ الصالح من ذلك هو الصادق الذي جاء بالبشارة والنذارة...

Kraj (fol. 267a):

...فإن لم يكن لها لهب فإنّ ذلك يكون في أمراض وطاعون وبرسام ولو رأى أنّه أصاب نارًا في وعاء أو أحرزها فإنّه مال حرام فإن رأى بيده شعلة نار فإنّه يصيب شعبة من سلطان. فإن كان لها لهب أو دخان كان في سلطانه ذلك حرب وهول. والله أعلم بالصواب. والحمد لله...

Prepisao ʿUzayr ibn Nuʿmān aṭ-Ṭūzlawī (iz Tuzle), učenik Mekteb-i rušdije u Zvorniku, 1279/1862-63. godine (bilješka na kraju rukopisa drugog djela, fol. 269a).

Fol. 6 b - 267a; 245 x 160; 25 redaka; tekst 180 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nastaʿlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom i krupnijim slovima. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode. Sadržaj ispisan prije početka djela.

Izv.: GAL SI, 102.

Na fol. 1b nalazi se početak djela المنتخب في تعبير الرؤيا (al-Muntaḫab fī taʿbīr ar-ruʾyā) koje je napisao Abū ʿAbdullah al-Ḥusayn b. Ḥasan b. Ibrāhīm al-Ḫalīlī ad-Dārī (um. ?).

الحمد لله وحده وصلّي الله على من لا نبيّ بعده. وبعد، فقال الحسين بن حسن بن إبراهيم الخليلي الداري **أمّا بعد**، فإنّ علم الرؤيا من أجلّ العلوم نفسها وأعظمها... ولمّا رأيت ذلك أحببت أن أجمع فيه كتابًا صحيح المباني... ثم اجتهد في الجمع بين أقاديهم... واستخرجت منها مما اجتمعت عليه... وسمّيته **المنتخب** مشتملاً هذا الكتاب على تسعة وخمسين بابًا...

Izv.: GAL SII, 1039.

Nakon toga (fol. 2a - 6a) slijedi sadržaj Ibn Sīrīnina djela koji vjerovatno odgovara i ovome djelu.

7462,2 R 7075,2

التعبير القادري
AT-TAʿBĪR AL-QĀDIRĪ

أبو سعد نصر بن يعقوب الدينوري

Abū Saʿd Naṣr b. Yaʿqūb ad-Dīnawarī, um. oko 400/1009

Prvih petnaest od ukupno trideset poglavlja iz djela *at-Taʿbīr al-Qādirī* na arapskom jeziku u kojemu se govori o tumačenju snova. Autor je djelo posvetio halifi al-Qādiru Billāhu (vladao 381/991 - 422/1031) po čemu je djelo i dobilo naziv.

Početak (fol. 267b):

ذكر المقالات الخمسة عشر المنقولة من كتاب القادري... المقالة الأولى في ذكر النوم. المقالة الثانية في في ذكر أدب النائم لتكون رؤياه صادقة صالة. المقالة الثالثة في كيفيّة الرؤيا... (fol. 268a) المقالة الخامسة عشر في ذكر البحرين من طبقات مشاهير المعبّرين وهم مائة رجل من خمسة عشر طبقة...

Prepisao ʿUzayr ibn Nuʿmān aṭ-Ṭūzlawī (Tuzlak), učenik Mekteb-i rušdije u Zvorniku, 1279/1862-63. godine (bilješka na kraju djela, fol. 269a).

قد وقع الفراغ من هذا الكتاب وأنا الفقير عزير ابن نعمان الطوزلوي من تلاميذ المكتب الرشدية... في لواء الايزورنيق. سنة ١٢٧٩

Fol. 267b - 274a; 25 redaka; tekst 180 x 115. Pismo *nastaʿlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom i krupnijim slovima. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 417; GAL SI, 433 i SII, 1038; I. A. M. IV, str. 128; Gacek 242; Köprülü I, 1363.

7463 R 8786

النامج في تعبير الرؤيا
AN-NĀMIĞ FĪ TAʿBĪR AR-RUʾYĀ

أبو طاهر إبراهيم بن يحيى بن غنام الحنبلي النميري

Abū Ṭāhir Ibrāhīm b. Yaḥyā b. Ġannām al-Ḥanbalī an-Numayrī, um. 674/1275

Djelo na arapskom jeziku o tumačenju snova, podijeljeno na četrnaest poglavlja. Nakon ovih poglavlja slijedi raspored djela prema arapskom alfabetu. Djelo je poznato i pod naslovom: كتاب المعلّم في التعبير للرؤيا (Kitāb al-mu'allim fī at-ta'bīr ar-ru'yā), koji se zajedno sa imenom autora nalaze na fol. 1a. Nakon fol. 2 slijedi tekst drugog prepisivača i stariji, bez slaganja kustoda, tako da je teško utvrditi da se radi o istome djelu. Istovremeno, ovome drugom tekstu nedostaje više listova, jer već na *b* strani počinje poglavlje sa slovom *ğ* (باب حرف الجيم). Međutim na temelju kataloga Kıbrıs (574) moglo bi se pretpostaviti da se radi o istome djelu.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل النوم راحة لكلّ الأجساد ثم توفى أنفسها عند حلول الرقاد... قال الشيخ أبو طاهر إبراهيم بن يحيى بن غنّام الحنبلي المعبّر: لما رأيت كثيراً من المعبّرين المؤلفين... اخترت أن أؤلّف كتابًا على حروف المعجم ليكون بين كتبهم كالعلم وليسأل على كلّ طالب وراغب يقرّ ويفرّق بين الرؤيا الباطلة والبشرى... ثم جعلت في صدر الكلام أربعة عشر مقالة: **المقالة الأولى** ماهيّة الرؤيا **المقالة الثانية** في آداب المعبّر **المقالة الثالثة** في أدب النائم **المقالة الرابعة** في كيفيّة الرؤيا **المقالة الخامسة** في ذكر ملك الرؤيا **المقالة السادسة** في أقسام الرؤيا...

Početak teksta drugog prepisivača (fol. 3a):

...ومن رأى ثوراً قد ذبح في مكان وقسم لحمه، فإنّ عاملاً يموت ويقسمه ماله...

Kraj (fol. 106b):

...(fol. 105b) باب حرف الواو... **وكالة** ذنوب تجمع على علي من رآى أنّه صار وكيلاً. والله أعلم... باب حرف الياء... **اليتم** في المنام ذلّ لمن رأى أنّه يتيم فإنّه قد يقهر فإنّ اليتامى مقهورون وأموالهم في يد غيرهم. **اليأس** من الشيئ في المنام يدلّ على النجاة لقوله تعالى * فلما استيأسوا منه خلصوا نجيا * وهذا آخر ما انتهت عليه هذه التحفة في التعبير.

Prepisao Ḥasan b. 'Alī al-Mālikī al-Azharī an-Našrī 17. ramaḍāna (1)158/1745. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 106b).

Fol. 106; 240 x 145; 25 - 27 redaka; tekst 170 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom i krupnijim slovima. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode. Sadržaj ispisan prije početka djela.

Na fol. 107b - 108b nalazi se tekst na arapskom jeziku iz područja medicine pod naslovom: في تدبير حفظ الصحّة. Vjerovatno da je ovo dio nekog medicinskog djela.

Na fol. 108b nalazi se tekst na arapskom jeziku pod naslovom: ما يقوم مقام

Rukopis je iz Sivac medrese iz Gradačca.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 417; Ahlwardt III, 4265; GAL GI, 498 i SI, 913; I. A. M. IV, str. 131; Köprülü II, 1227; az-Ẓāhiriyya muḫt. 72-78; Kıbrıs 574.

7464 R 2111

الإشارات في علم العبارات
AL-IŠĀRĀT FĪ 'ILM AL-'IBĀRĀT

غرس الدين خليل بن شاهين الظاهري

Ġarsuddīn Ḫalīl b. Šāhīn aẓ-Ẓāhirī, um. 872/1468

Djelo na arapskom jeziku iz područja tumačenja snova na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na osamdeset poglavlja. Na početku djela autor navodi imena nekoliko vjerovjesnika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق آدم من طين ثم نفخ فيه روحًا واصطفاه للرسالة كما اصطفى إدريس من بعده نوحًا واتخذ إبراهيم خليلاً... يقول الفقير إلى الله تعالى خليل بن شاهين الظاهري... وأردت أن أجمع كتابًا يشتمل على علم يظهر به المغيبات وله أصل في الشريعة وهو علم التأويل والتعبير وسميته **كتاب الإشارات في علم العبارات** واعتمدت في ذلك على كتب المتقدمين وقول المشايخ المعبّرين مثل كتاب الأصول لدانيال الحكيم وكتاب التقسيم لجعفر الصادق وكتاب الجوامع لمحمد بن سيرين...

Kraj (fol. 173a):

...وقال لي أكتب فمددت يدي إلى كتاب من كتبي وكتبته فيه فلما استيقظت رأيته مكتوبًا في الكتاب. والله أعلم بالصواب...

Prepis dovršio Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan al-Bībārī (ili al-Bibyārī) al-Qūṣī 11. muḥarrama 1180/1766. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 173a)

Fol. 173 (originalna paginacija); 210 x 165; 21-33 retka; tekst 175-185 x 135. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Ṣāliḥ-efendi Hrōmo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

Na fol. 1a napisani naslov i autor djela, i prepisivač i vlasnik rukopisa.

Izv.: Ḥ.Ḫ, I, 97; Ahlwardt III, 4272-4273; GAL GII,135; Köprülü II, 116; Loebenstein 2400-02; Bagdad, Awqāf IV, 298; az-Ẓāhiriyya muḫ. str. 85; Kıbrıs 575.

7465 R 1002

الإشارات في علم العبارات
AL-IŠĀRĀT FĪ 'ILM AL-'IBĀRĀT

غرس الدين خليل بن شاهين الظاهري
Ġarsuddīn Ḫalīl b. Šāhīn aẓ-Ẓāhirī, um. 872/1468

Isto kao 7464.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. ša'bāna 1222/1807. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 254b).

Fol. 254 (originalna paginacija); 240 x 155; 27 redaka; tekst 190 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prva četiri zaštitna lista napisan sadržaj djela.

Na fol. 255a-b veća bilješka na arapskom jeziku o tumačenju snova.

Rukopis uvakufio Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

7466 R 5707

الإشارات في علم العبارات
AL-IŠĀRĀT FĪ 'ILM AL-'IBĀRĀT

غرس الدين خليل بن شاهين الظاهري
Ġarsuddīn Ḫalīl b. Šāhīn aẓ-Ẓāhirī, um. 872/1468

Isto kao 7464.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 343 (originalna paginacija); 220 x 150; 21 redak; tekst 175 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Nedostaje jedna korica. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd-efendi (Muidović).

7467 R 1960

الإشارات في علم العبارات
AL-IŠĀRĀT FĪ 'ILM AL-'IBĀRĀT

غرس الدين خليل بن شاهين الظاهري
Ġarsuddīn Ḫalīl b. Šāhīn aẓ-Ẓāhirī, um. 872/1468

Isto kao 7464.

Djelo prepisano do pedeset i devetog poglavlja.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 270 (originalna paginacija); 215 x 140; 21 redak; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7468 R 5310

رسالة في علم الرؤيا
RISĀLĀ FĪ 'ILM AR-RU'YĀ

شيخ صلاح الدين
Šayḫ Ṣalāḥuddīn, živio u IX-XI/XV-XVI stoljeću

Rasprava na arapskom jeziku o tumačenju snova. Djelo, ustvari, predstavlja zbirku tumačenja ajeta i hadisa koji govore o navedenoj temi. Sakupljač na kraju djela navodi djela i autore koje je koristio u pisanju ovoga rada. Na istome mjestu navodi i svoje ime i ističe da je u vrijeme pisanja ovoga djela bio šejh sultan Sulejmanove zavije (tekije) u kasabi Turbe (kod Sigetvara u Mađarskoj), gdje je i živio. Na odsječku rukopisa napisano je:

رسالة متعلّقة للاستقاء والرؤيا الصالحة

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان وجعل الرؤيا الصالحة له التبيان. وأرسل الملائكة أولى أجنحة وبيان إلى عباده بالإعلام والإعلان... أمّا بعد، لمّا كان علم الرؤيا من دقائق العلوم وعجز عن إدراك كنهة العقول والفهوم، أردت أن أجمع الآيات والأحاديث ليكونوا على علم من تأويل الأحاديث راجيًا من الله العزيز الستّار أن يكفّر سيّآتنا بمقتضى الغفّار ويسّر لنا بلطفة ثواب الاشتغال. إنّه هو صاحب العطاء والنوال...

Kraj (fol. 56b):

...وقال المولى أحمد بن مصطفى المشهور بين الناس بطاش كبري زاده: حكى والده رح أنّه لمّا أراد أن يسافر من مدينة بروسه إلى بلدة أنقره قبيل ولادتي بشهر رأى في المنام في الليلة التي سافر في صبيحتها شيخًا جميل الصورة وقال له: أبشر سيؤلد لك ابن فسمّه باسم أحمد. ولمّا سافر رح قصّ هذه الواقعة على والدتي ثم إنّي ولدت في الليلة الرابعة عشر من شهر ربيع الأوّل سنة إحدي وتسعمائة. ولمّا بلغت سنّ التمييز انتقلنا إلى بلدة أنقره فشرعنا هناك في قراءة القرآن العظيم. وعند ذلك لقّبني والدي بعصام الدين وكنّاني بأبي الخير. انتهى الكتاب بعون الوهّاب. جمع هذه الرسالة الشريفة أضعف العباد شيخ صلاح الدين بقصبه تربه وكان وقتئذ شيخًا بزاوية مرحوم ومغفور له سلطان سليمان خان... الواقعة في القصبة المذكورة. وقد جمعتها من الكتب المعتبرة من تفسير أنوار التنزيل للقاضي البيضاوي و...

Prepisao Ibrāhīm b. Uways b. Qaragöz b. Iliyās Pečewī u mjestu Gulšeniābād (كلشن آباد) za vrijeme dok je radio kao učitelj u sultanskoj osnovnoj školi (maktab), 1015/1606-07. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 56b).

Fol. 56; 200 x 155; 25 redaka; tekst 185 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima slobodnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Jedan dio istaknutog teksta ispisan crvenom tintom a drugi nadvučen crvenom linijom. Kustode.

7469 R 8776

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na arapskom jeziku o tumačenju snova. Djelo je krnjavo s početka.

Početak ovdje (fol. 1a):

...من نام على ظهره أو على وجهه هو من الأرواح. قال كعب الأخبار نوم الأنبياء على ظهورهم يستقبلون الوحي واضطجعوا الملوك على قراعهم وعن سيّد البشر محمد، صلى الله عليه وسلّم، إنّه قال لا تقصّوا رؤياكم إلاّ فليقل: اللّهمّ إن كان خيرًا فلنا وإن كان شرًا فلأعدائنا...

Kraj (fol. 22a):

...قال محمّد بن سيرين: من رأيت كأنّي أصلّي وأنا أضحك. قال له أنت كثيرًا تحدّث نفسك في صلواتك مقيم ومن سمع صوت البرق والطبل كلّها خير فإنّه يسمع خيرًا وما يفرخ به. تمّت كتاب التعبير.

Prepisao mullā 'Umar b. mullā 'Abdullah 1247/1831-32. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 22a).

Fol. 22; 215 x 160; 17 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom i nadvučene crvenom linijom. Kustode.

7470,1 R 6591,1

تعبير الرؤيا

TA'BĪR AR-RU'YĀ

Djelo na arapskom jeziku o tumačenju snova. Djelo je krnjavo s početka.

Početak ovdje (fol. 1b):

فصل ومن رأى أنّه يدخل الجنّة فإنّه يدخلها وهي بشارة... ومن رأى أنّه يأكل شيئًا من ثمار الجنّة وأعطاها غيره فإنّ ثمار الجنّة كلام طيّب مثل كلام البرّ والخير...

Kraj (fol. 69b):

...وينبغي لمن رأى في منامه ما نفر عنه أو ما يكرهه فليتفل عن يساره إذا استيقظ من نومه ثلاثًا ويتعوّذ من الشيطان الرجيم فقد روي ذلك عن النبيّ، صلى الله عليه وسلّم، فإنّه يكفا شرّها. والله أعلم. وهذا آخر الكتاب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 69b; 150 x 105; 13 redaka; tekst 115 x 69. Papir tamnobijeli, deblji, glat. Veći dio laga odvojen od hrbata korica. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa bio je Defterdar-zāde Sulaymān-beg (bilješka na prvom zaštitnom listu).

7470,2 R 6591,2

تفسير القرآن في المنام

TAFSĪR AL-QUR'ĀN FĪ AL-MANĀM

Tumačenje učenja Kur'āna u snu na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 70a):

(**سورة الفاتحة**) قال المدنيان: من قرأها أو شيئًا منها فإنّه يدعو بدعوات جاءت فيها وكذلك قال الكسائي وزاد فيها ونال فائدة يستر بها...

Kraj (fol. 79a):

...**سورة الناس** من رأى أنه يقرؤها أو شيئًا منها عصم من البلايا وأعوذ من الشيطان الرجيم. تم الكتاب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 70a - 79a; 13 redaka; tekst 115 x 60. Pismo *nashī*. Nazivi kur'anskih poglavlja (sūra) ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7471,1 R 3397,1

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

محمد بن سيرين
Muḥammad b. Sīrīn, um. 110/728

Rasprava o tumačenju snova na turskom jeziku. Djelo se sastoji od šezdeset poglavlja, mada autor u uvodu navodi da se djelo sastoji od pedest i tri poglavlja. Spomenuti naslov i autor nalaze se na fol. 3a, a naslov se spominje i na kraju djela. Kraj djela se nalazi na fol. 23b, mada se na fol. 24a - 25b nalazi 54. poglavlje koje je prepisivač naknadno na kraju djela prepisao. Vjerovatno se ovdje radi o prijevodu ili djelu sačinjenom na temelju djela navedenog autora iz ove oblasti.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين. والعاقبة للمتقين. ولا عدوان إلاّ على الظالمين. والصلوات والسلام على خير البريّة محمّد وآله أجمعين. وسلّم تسليمًا ودائمًا كثيراً. امّا بعد، شمديكي حالده علم تعبيره عالم خلقي طالب وراغب اولوب وهم اكا برك واصاغرك دائما حاجتي اولدوغي اجلدن بو رساله جمع اولوب قلم كلدي شول كشيكم دوش كورسه واجبدر... بو كتابك بابلري اللّي اوچدر. باب اولّ دوشك اصلين ويلك فصلين وداخي كرچك ويلان دوش فرق اتمقدر...

Kraj (fol. 23b):

...وبو كتابك يك آري تحفة الملوكدرديدبلر وبو كتاب يازسنجه ايدي توركيه دوندرديلر تاكم توركي بلنلره فائق اوله پس امير كبير الناس ابن احمد...

Vlasnik rukopisa bio je Ṣidqī Ṣāliḥ b. Maḥmūd-efendī al-Būsnawī as-Sarāyī, koji je, inače, i prepisao ovo djelo za vrijeme dok je bio kadija u Pljevljima, 11. ǧumād al-āḫira 1203/1789. godine (bilješka na fol. 1a i 25b u kolofonu djela).

صاحب الكتاب... صدقي صالح ابن محمود أفندي البوسنوي السرايي... تمّقه الفقير... بقضاء طاشلجه. (fol. 1a)

كتبت هذا الكتاب والحروفات بتاريخ المشرف في اليوم الحادي عشر من جمادي الآخر سنة ثلث ومائتين وألف بعد وقت العصر قبل المغرب. كاتب الكتاب صدقي صالح ابن محمود القاضي... (fol. 25b)

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 416; Rieu 130; Kairo VI, 165; Sohrweide 334; GAL S I, 102.

Na prva dva zaštitna lista nalaze se bilješke o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal).

Na fol. 26a - 38a nalaze se mnogobrojne bilješke, odlomci iz drugih djela, dove i stihovi napisani ili prepisani od strane spomenutog prepisivača.

Na fol. 38b - 45a nalazi se: شرحِ دعاءِ سيفُ القاطع na turskom jeziku, a zatim دعاء سيف القاطع.

Na fol. 46b - 47b, također, bilješke među kojima je neke napisao Muḥammad, kadija u Pruscu.

Na fol. 48a nalaze se stihovi na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Fol. 1b - 23b; 210 x 150; 21-23 retka; tekst 175 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja označeni i na marginama. Kustode.

7471,2 R 3397,2

والي استانبول اولان حضرت صچلي أمير أفنديىك منشآت مقيده لريندندر

WĀLĪ ISTANBŪL OLAN ḤAḌRET-I ṢAČLI EMĪR-EFENDININ MUNŠE'ĀT MUQAYYEDELERINDENDIR

Izvodi iz zabilješki istanbulskog valije Sačli Emir-efendije na turskom jeziku.

Početak (fol. 48b):

افتتاح كلامن بياي ذي بال. وابتداء مقال مناسب مقام ومقتضاي حال. حمد مالك كل مُلك ومال. اولان ذوالجلال. وشكر واقف كلّ حال اولان سلطان لا يزال در...

Kraj (fol. 83b):

...وحَقّقَ لها أعلى المطالبِ وأولّيها وأحسَنَ إليها في دُنياها وعُقباها وأصلح أحوالها في أوليها ولغريها. والحمد لله على نعمه الذي أنعمَها وأولّيها.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ramaḍāna 966/1559. godine (bilješka na kraju djela, fol. 83b).

Fol. 48b - 83b; 17 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Na marginama stihovi i bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na fol. 84a stihovi na turskom jeziku.

Na fol. 84b prva stranica vakufname al-ḥāǧǧ Aḥmada b. al-marḥūma Muḥammada (Mehmed) al-Bursawīja.

Na fol. 85a - 104a razne bilješke, odlomci i poglavlja iz drugih djela o proricanju sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (ar-ramal).

Na fol. 104b - 106a nekoliko turskih dokumenata među kojima se neki odnose na Bosu i Hercegovinu a izdati su od strane bosanskog valije (Husameddin-paše).

7471,3 R 3397,3

رسالهٔ يلديز

RISĀLE-I YILDIZ

Dio djela iz astrologije na turskom jeziku u kojemu se govori o planeti Saturn (Zuḥal) kao jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Početak (fol. 108a):

اوُلكي يلديز زحل ديرلر ظُفَر آديدر اكر اركك وعورت يلدزي...

Kraj (fol. 111b):

...يا طقوزدر طرح ايدوب باقي قلان حساب ايده سز والسلام. تمت تمام رسالهٔ يلدز

Fol. 108a - 111b; 21-24 retka; tekst 180 x 110. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom i napisani na margini. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom. Kustode.

7471,4 R 3397,4

رسالهٔ يلديز

RISĀLE-I YILDIZ

Dio djela iz astrologije na turskom jeziku u kojemu se govori o planeti Mars (Mirrīḫḫ) kao jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Početak (fol. 112a):

باب اوّل طالعي حمل ويلدزي مريخ قنغي كشنيك طالعي حمل يلدزي مريخ اولسه اكابر ديومنسويلر...

Fol. 112a - 114a; 23-24 retka; tekst 185 x 115. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom i napisani na margini. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom. Kustode.

7472,1 R 1617,1

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova, podijeljeno na pedeset devet poglavlja. Unutar rukopisa nedostaje više listova. Autor u početku navodi da se u pisanju ovoga djela služio djelima iz iste oblasti koja su napisali Muḥammad b. Sīrīn, Dāniyāl i kur'anskim kazivanjima o Allahovim poslanicima.

Početak (fol. 1b):

شكر وسپاس وحمد بى قياس اول ذو السز أول بلا ابتدا اخر بلا انتها اجل وعلا كيم عالمي علوي وافلاك باكواب...

Kraj (fol. 46a):

...مال طوار حاصل قلوب حرمتك عزتده بولوب خلائق اراسنده آدي چاولنه دخي كشهور اولا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 46a; 190 x 130; 17 redaka; tekst 150 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7472,2 R 1617,2

كتاب سلطان محمود

KITĀB-I SULṬĀN MAḤMŪD

Astrološko djelo na turskom jeziku u kojemu se govori pravilima i propisima koji se sa astrološkog aspekta odnose na svaki mjesec u godini, odnosno šta u sebi nosi svaki dan određenog mjeseca i šta raditi u pojedinim danima. U rukopisu se, između ostalog, koriste i stari bosanski (narodni) nazivi mjeseci. Unutar rukopisa nedostaje više listova. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.*

Početak (fol. 47b):

هذا كتاب سلطان محمود. قال الله تعالى * في يوم نحسٍ مستمرٍ * وبر برده يادقلور * في أيامٍ نحسنات * اما آيتلري بيان اقدوك كه كتاب مطوّل اولميه ديو مختصر قلدي...أمّا بعد، **اولكي باب تشرين اول (لِستْرِيّادْ) أحكامن بلدرر** كه يكرمي بش فصلدر...

Kraj (fol. 88b):

...ونعمت وآخر اولا طوار اوره يه دوزكا رادكا. والله أعلم بالصواب لا يعلم الغيب إلاّ الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 47b - 88b; 17 redaka; tekst 150 x 90. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode

Izv.: Flügel III, 1756.

*Pogl. 7403,1.

7473 R 6652

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

شيخ علي

Šayḫ 'Alī, um.?

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Rad se sastoji od pedeset i tri poglavlja. Prije početka djela napisan je naslov:

هذا كتاب تعبيرنامه مؤلفي شيخ علي، قدّس سرّه

Početak (str. 1b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين... أمّا بعد، هر كشي كه دوش كورسه انك تعبيره لري اچلور اكر ايو دوش دكل ايسه صاقنه لر رضاء ربّ العالمين ايچون... أمّا بو كتابك بابلري اللي اوچ بابدر. **أولكي** باب دوشك اصلين وفصلين كرچك ويلان دوش بلمكدر. **ايكنجي** باب مستور كشنك دوشني بلمكدر...

Kraj (str. 41):

...دوشنده آيت الكرسي اوقسه جمله بلالردن أمين اوله وصبرواليه شفا بوله. الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. تمت تمام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 41; 205 x 150; 15 redaka; tekst 145 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, platneni. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

7474 R 5423

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

شيخ علي

Šayḫ 'Alī, um.?

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Isto kao prethodno djelo (7473), mada ima nekih odstupanja u tekstu, koja su vjerovatno posljedica redakcije prepisivača u jednom ili drugom rukopisu, ili u oba u odnosu na prvu autografsku verziju. Tako se u ovome rukopisu, pored toga što se u uvodu navode pedeset i tri poglavlja, obrađuje pedeset i jedno poglavlje. Zbog toga je, između ostalog, došlo i do drugačijeg rasporeda ovih poglavlja.

Početak (fol. 1a):

الحمد لله رب العالمين والصلوة على نبيّه وآله أجمعين... أمّا بعده، **شيخ علي**، رحمة الله عليه، ايدر هر كشيكم دوش كورسه انوك تعبيري اچلور بو دوش ديدكلري پيغمبرلغنك قرق التي پيغمبره نبوّت قرق ياشنده دكدي التمش اوچ يل عمر سوردي ويكرمي اوچ يلك عمرني پيغمبرلقيله كچوردي... أمّا بو كتابك بابلري اللي اوچ باب يازلمشدر جمله دوش اچنده درج اولمشدر. **أوّلكسي** باب دوشك اصلين وفصلين كرچك اولان دوشي بلمكدر. **ايكنجي** باب مستور كشنوك دوش بلمكدر...

Kraj (fol. 46a):

...دوشنده آيت الكرسي اوقسه حق تعالى اني جمله بلالردن أمين ايليه صبرواليه شفا بوله. دوشنده كير وكلان قرآن اوقمق اولولقدر وسعادتدر دخي اوزن عمردر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 46; 180 x 130; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom.

7475 R 8193

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja. Slično je djelu u rukopisu pod brojem 7473 uz neke razlike u tekstu rukopisa koje su vjerovatno posljedica redakcije prepisivača. Ovo se posebno odnosi na uvodni dio koji je skoro identičan uvodu djela *Tuḥfa al-mulūk*.* U ovome rukopisu ostalo je nekoliko redaka na kraju djela neprepisano.

Početak (fol. 4a):

الحمد لله رب العالمين. والعاقبة للمتقين. ولا عدوان إلاّ على الظالمين. والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. وسلّم تسليمًا ودائمًا كثيراً. امّا شمديكي حالده علم تعبيره عالم خلقي طالب وراغب اولوب وهم اكا برلروك واصاغرلرك دائمّا حاجتي اولدوغي اجلدن بو رساله

جمع اولوب قلم كلدي شول كشيكم دوش كورسه واجبدر... بو كتابك بابلري اللّي اوچدر. **اولكي** باب دوشك اصلين ويلك فصلين بلمكتدر وكرچك ويلان دوشي فرق اتقدر **ايكنجي** باب مستور كشنوك ومجنون كشنوك دوشني فرق اتكدر......

Kraj ovdje (fol. 51a):

...دوشنده روم سوره سين اقوسه اشلري اچيله اكر دوشنده لقمان سوره سين اقوسه كه حكمت بوله اكر دوشنده أحزاب سوره سين اقوسه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 51; 215 x 155; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1a-b nalazi se kraj djela إظهار الأسرار (Iẓhār al-asrār) iz sintakse arapskog jezika koje je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī (929/1521 - 981/1573). Prema bilješci na kraju, ovo djelo je prepisano 1163/1750. godine, što upućuje na to da je i gore navedeno djelo iz toga perioda.

Na fol. 2 - 3 nalaze se razne bilješke, stihovi, izreke i hadisi.

---

*Pogl. 7471,1.

7476,1 R 5503.1

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja. Gotovo da je isto kao djelo u rukopisu 7473, uz neke razlike u tekstu rukopisa koje su posljedica redakcije prepisivača. U ovome rukopisu prepisivač je izostavio *ḥamdalu* i uvodni dio.

Početak (fol. 20a):

اولكي باب دوشك اصلين ويلك فصلين بلمك وكرچسن ويلان دوشي بلمقدر...

Kraj (fol. 56a):

...دوشنده آيت الكرسي اقسه جمله بلالردن آمين اوله واكر خير ايسه شفا بوله وسائر ويره قرآن اوقومق دتدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20a - 56a; 170 x 110; 20 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

7476,2 R 5503,2

كتاب ملهمه

KITĀB-I MELHEME

Astrološko djelo na turskom jeziku u kojemu se govori o astrološkim pravilima i propisima koji se odnose na svaki mjesec posebno, odnosno šta u sebi nosi svaki dan određenog mjeseca i šta je preporučljivo raditi a šta izbjegavati u pojedinim danima. U djelu se koriste i bosanski narodni nazivi mjeseci. Djelo počinje sa mjesecom listopadom. Rukopis je pogrešno uvezan tako da se druga polovina djela nalazi na početku rukopisa, prije prvoga djela. Osim toga nedostaje i kraj djela.

Početak (fol. 56b):

روميلر صباينجه بدآليه اورته كوز اي ديرلر اوتوزير كوندن بو ايده مختلف يللر اسر وصباح يللي حركت قيلور..

Kraj ovdje (fol. 19b):

...در حكم درحشبدن يلدروم اولسه لشكرلر اوكش حركت ايدوب جنك وقتال اوله واراجيق خبرلر اوكش سويلنه وحلاتق.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 20b - 19b; 19 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima. Kustode.

7477,1 R 8790,1

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja. Slično je djelu u rukopisu 7473, uz neke razlike u tekstu rukopisa koje su posljedica najvjerovatnije redakcije prepisivača.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين... كم كه دوش كورسه آچلور انك تعبيري اكر نه ايو دوشه ايله شاد اولور وياتلو ايله صاقنور بو دوش ديدكلري پيغمبرلغك قرق آلتي جزئندن ودخي پيغمبر نبوّت قرق يشنده دكري التمش اوج ييل عمر سوردي يكرمي اوج ييل پيغمبرلق... أمّا بو كتابك بابلري اللي اوج بابدر أولكي باب دوشنك اصلين وفصلين...

Kraj (fol. 34b):

...اكر دوشنده آيت الكرسي اوقسه جمله بلالردن آمين اوله واكر صبرواسه شفا بوله وسائر مرادين ويره وسائر قرآنده اوقومق بحت وسعادتدر اوذون عمردر إن شاء الله تعالى. والله أعلم بالصواب.

Prepisao nepoznati prepisivač 28. ǵumād al-āḫira 1144/1731. godine (bilješka na kraju djela, fol. 34b).

Fol. 1b - 34b; 190 x 130; 19 redaka; tekst 165 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Na nekoliko listova tinta razljevena, što otežava čitanje teksta. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je Ḥusayn-beg (pečat fol. 19b).

7477,2 R 8790,2

تعبيرنام

TA'BĪRNĀM

تاتار إبراهيم أفندي

Tātār Ibrāhīm-efendī, um.?

Djelo na turskom jeziku o uzdizanju duše kroz sedam krugova (dāira) i tumačenju snova. Ime autora i naslov djela napisani su na početku djela.

Početak (fol. 35b):

حمد اول اللهه كه جميع مخلوقاتي خلق اتدوكد نصكره مخلوقات اول اوزرينه اولسونلر ايچون...

...(fol. 39a) بو مقدار ايله اكتفا، اولندي زيرا مشكللر انجق هماة طالب اولنلره تنبيه ايجندر تنبيه ايچوندر...

Kraj (fol. 41b):

...اوقورسه حاضر كلوب مرادين حاصل اولولر. والله أعلم وأحكم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 35b - 41b; različit broj redaka; tekst 160 x 100. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Fajić III, 2120,4 i 2128,3.

7477,3 R 8790,3

تعبيرنام عالمي رؤيا

TA'BĪRNĀM 'ĀLIM-I RU'YĀ

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.

Početak (fol. 42a):

هر كيم دوشنده عالم وقاضي كورسه حكم ايسي اوله عالم خلقنه ايسي اوله اكر دوشنده إمام يا خليفه يا عالم يا مؤذن كورسه مالي عزّتي وحرمتي ارته...

Kraj (fol. 46b):

...اكر دوشنده بركوپه يا بر پادشاه قرآن اكرنه ثكري تعالى حضر حضرتلري اكا رحمت ايليه إن شاء الله تعالى أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 42a - 46b; 19 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

7477,4 R 8790,4

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

Kraće djelo na turskom jeziku o tumačenju snova prema učenju imama Ğa'fara aṣ-Ṣādiqa (um. 148/765. godine)

Početak (fol. 46b):

...تعبيرنامه، جعفر صادق، رضي الله عنه رسول حضرت ، م بو تعبير نامه عملدر...

Kraj (fol. 47b):

...**اوتوزنجي** كيچه كورسه سوغنك حكم ايدر. والله أعلم بالصواب لا يعلم الغيب إلاّ الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 46b - 47b; 32 retka ukupno; tekst 165 x 100. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 47b - 51b neki "zapisi", bilješke o proricanju sudbine i druge bilješke i stihovi iz iste oblasti.

7478,1 R 3551,1

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova od nama nepoznatog autora. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين... أمّا بعد، هركم دوش كورسه واجبدر آنك تعبيرين كورمك وبلمك ايو دوش ايسه شاد اوله لر وتكريه شكور قيله لر

واكر ياتلو ايسه صقنه لر أما بو دوش ديدكلري پيغمبرك قرق آلتي جزئندن بر جزودر زيراكيم يغمبره نبوّت قرق ياشنده دكدي... (fol. 2a) بو كتابك بابلري اللي اوچدر باب أوّل دوشك اصلين وبلك فصلين بلمكدر ياتلو دوش بلمكدر...

Kraj (fol. 21a):

...وهركيم فاتحه، اوقسه بدي طامواكا حرام باشد اكر آيه الكرسي اوقسه جمله آمين باشاد اكر كراماً كاتبين كورسه رحمت باشد إن شاء الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 21a; 220 x 150; 13 redaka; tekst 160 x 105. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Poklon Munira Šahinovića za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

Izv.: Rieu 131; TÜYATOK III/07, 2148.

7478,2 R 3551.2

سكرنامه
SINIRNĀME

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću crta lica.

Početak (fol. 21b):

اكر باشك صاغ ياني سكرسه رغبت وحرمت واولولق بوله اكر دپسي سكرسه اولولق بوله وشاد اوله...

Kraj (fol. 26a):

...اكر صول آياغك بادمقلري آداتني سكرسه اولولق بوله سونيه لا يعلم الغيب إلاّ هو.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 21b - 26a; 13 redaka; tekst 160 x 105. Pismo *nasḫī*. Kustode.

7478,3 R 3551.3

رساله قولاق چكلمه سي
RISĀLE-I KULAK ČEKILMESI

Kraća rasprava o koristima povlačenja za uši za svaki dan u sedmici posebno.

Početak (fol. 26a):

يوم يكشنبه كون اويلدن اوّل چكلسه قيغولو اوله اويلدن صكره چكلسه حاجتي دوا اوله دوشنبه كون اويلدن...

Kraj (fol. 28a):

...خصوصت ايده نصف الليلدن صكره چكلسه خير خبر ايشيدوب شاذ حرّم اوله. الله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 26a - 28a; 13 redaka; tekst 160 x 105. Pismo *nashī*. Kustode.

Na fol. 28a - 29a slijedi kraći tekst o blagodatima arapskih mjeseci, odnosno poslovima koje je lijepo u njima raditi.

حضرت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلّم وصيت قلدي رضي الله عنه هر بر آيده نيه باقمك آني بيان ايدر ايتدي...

Na fol. 30b - 31a nalazi se bilješka o odabranim trenucima kada se primaju dove kod Uzvišenoga Allaha.

در بيان أشرف ساعات

Dalje do kraja, fol. 39b, slijede neki savjeti, vjerske pouke i prigodne dove na arapskom i turskom jeziku.

7479,1 R 8777,1

تعبيرنامه
TA'BĪRAMA

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Rad je podijeljen na šezdeset i tri poglavlja a sačinjen je kao izbor iz prevedenih djela Ibn Sīrīna iz ove oblasti i drugih sličnih djela.

Početak (fol. 1b):

شكر وسپاس اول پادشاه بى زواله اولسونكه عظيم وكريمدر هالك كلّ شيئ ورازق كلّ شيئ در. خالق كل شيئ در ورازق كل حي در... بعده بو رساله ترجمه، ابن سيرين وديكر تعبيرنامه لردن منتخب اولوپ. اللي اوچ باب اوزرينه ترتيب اولنمشدر. **اولكي** باب رؤيانك اصلي بياننده در. **ايكنجي** باب عوام ايله خواصك رؤياسين بيان ايدر...

Kraj (fol. 18a):

...**اللي اچنجي باب** اكر ذكر وتسبيح واستغفار اوقوسه عمري اوزن ومعتبر اوله. العلم عند الله.

Prepisao nepoznati prepisivač 1294/1877. godine (bilješka na fol. 22b).

Fol. 1b - 18a; 175 x 120; 20 redaka; 155 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Janja.

7479,2 R 8777,2

سكرنامه
SINIRNĀME

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću crta lica.

Početak (fol. 18b):

روايت اولنور كه بو كتاب مستطابي اسكندري ذوالقرنينك عاقل وعالملريله هندك حكماسي بالاتفاق ترتيب وتصنيف ايدوب وهارون الرشيد دخي حرمت واعتماد ايدوپ...

Kraj (fol. 20b):

...اكر جمله اعضاسي سكرسه أنبيا، عليه السلام قولنجه اقرباسندن غائبه ايريشه وحكماء قرسه عندنده قومي سرور واصل اوله. العلم عند الله تعالى.

Prepisao nepoznati prepisivač 1294/1877. godine (bilješka na fol. 22b).

Fol. 18b - 20b; 19-21 redak; 155 x 85. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 20b- 21a nalazi se: قولاق چكلمه سني بيان ايدر; fol. 21b - 22b: ترتيب فال قرآن; fol. 23a - 27a: بغدادي حسين منصورك حكايتي بودر. Na fol. 27b - 28a nalaze se stihovi na turskom jeziku, a na fol. 28b: في بيان أقسام العقل; fol. 29a - 30a: أحاديث نبويّة ومسائل وأجوبة; fol. 30b: طعام دعاسي; fol. 31a - 33b: أحاديث نبويّة.

7479,3 R 8777,3

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

مصطفى أفندي أبو النصري

Muṣṭafā-efendī Abū an-Naṣrī, um.?

Isto kao 7452,2.

Kraj ovdje (fol. 35b):

...بشنجي منافقلر ايمان مردود دبرلر. اكر صورلر ايمان اعضاده قاچ برده در ايت درت برده در.

Prepisao nepoznati prepisivač 1294/1877. godine (bilješka na fol. 22b).

Fol. 33b - 35b; 16 redaka; 145 x 85. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 35b - 47a nalazi se više različitih bilježaka, stihova, proricanja sudbine i “zapisa” (talismana). Tako se, između ostalog, na fol. 40b nalazi: تمجيد بلال الحبشي، رضي الله عنه; fol. 45b: قصيدة أبي بكر الصدّيق، رضي الله عنه; fol. 46a: مناجات إبراهيم بن أدهم. Na fol. 47b - 48b nalazi se manji arapsko - turski rječnik.

7480 R 5638

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja. U našemu rukopisu nedostaje veći dio djela. Slično je djelu u rukopisu 7478,1.

Početak (fol. 1a):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين... أمّا هركم كشي كم دوش كورسه واجبدر انك تعبيرين كوره ايودو دوشه شاد اوله لر وياوز دوشنده صاقنالر أمّا بو دوش ديدوكلري پيغمبرين قرق آلتي جزئندندر زيرا كيم پيغمبر عليه السلام نبوّة قرق ياشنده دكري... بو كتابك بابلري اللي اوچ بابدر باب أوّل دوشك واصلك ويلان فصلني...

Kraj ovdje (fol. 4b):

...وقرآن وتسبيح ونماز واوروج وزكوات وصدقه كوستر بو دوش تعبير اولدر كه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4; 210 x 160. Papir tamnobijel, deblji, glat, rasut. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Rieu 131; TÜYATOK III/07, 2148.

7481 R 4357

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo je krnjavo s početka i na kraju. I poglavlja koja se nalaze u ostatku rukopisa su ispremetana.*

Početak ovdje (fol. 1a):

...كورمكدر **اون دردنجي** آدم وآدملرك باشين واندامن كورمكدر و دخي بلغم ومسواك وخلال كورمكدر **اون التنجي باب**...

Kraj ovdje (fol.76b):

...**اون اوچنجي** قلم وقلمدان وديويد ومصحف ونامه ومنشور ومركّب كورمكدر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 76; 145 x 110; 9 redaka; tekst 105 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav i oštećen. Na kraju rukopisa više listova oštećeno, tako da na pojedinim listovima nedostaje veći dio teksta. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

*Isto kao 7480.

7482 R 5741

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo je krnjavo s početka.*

Početak ovdje (fol. 1a):

...وقرنلق واود وشمع وطريق وقنديل كورمكدر **يدنجي باب** طاغ ودپچك ويوجه بير...

Kraj (fol. 32a):

...اكر دوشنده آية الكرسي اوقسه جمله بلالردن آمين اوله ودخي صيروايسه شفا بوله وكرقلان قرآنده دتردر اوقمقلق عمري اوذون اولقدر. تمت الكتاب

Prepisao nepoznati prepisivač 9. ǧumād al-uḫrā 1228/1813. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 32a).

Fol. 32; 215 x 155; 19 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

*Isto kao 7480 i 7481.

7483 R 5803

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Djelo je krnjavo s početka.*

Početak ovdje (fol. 1a):

...واكر آدم اتين يسه غيبت سويله كيمكه دوشنده أدم... **اون آلتنجي باب** قپو وكليت وكرسي وتحت صندوق وشادروان ويصدق ودوشك...

Kraj (fol. 14b):

...كمكه دو شنده آيت الكرسي اوقسه جمله بلادن آمين اولا وقلان قرآند دتردر عمري اوذون اولمقدر إن شاء الله تعالى شأنه. تمت تمام

Prepisao Darwīš Sulaymān b. Ibrāhīm Taskarağī Timārhāī iz Bosne 1196/1782. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 14b).

تمّ بالخير في رجب سنة ١١٩٦ نمّقه الحقير... درويش سليمان بن إبراهيم تزكره جي تمارهاي بوسنه، غفر ذنوبه...

Fol. 14; 210 x 155; 15 redaka; tekst 175 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima i brojevima. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

*Isto kao 7480, 7481 i 7482.

7484,1 R 6647,1

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

قورد محمد أفندي، محمد بن عمر
Qūrt Meḥmed-efendī, Meḥmed b. 'Umar,
um. 996/1587-88

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova.

Početak (fol. 1b):

حمد اول الله كه جميع مخلوقاتي خلق ايدكدن صكره مخلوقات كندونك امر اوزرينه اولسونلر ايچون كُتُبْ انزال ايدوب وداخي پيغمبرلر كوندروسي كه طريق مستقيمه إرشاد ايچون خصوصا اول محبوبِ إله محمّد رسول الله، صلى الله عليه وسلّم، إرسال ايلدي امّتني إرشاد ايچون...

Kraj (fol. 3b):

... بو مقدار ايله اكتفا اولندي زيرا بونلروك ضبطي مشكلدر المحق همان طالب حقّ اولنلره تنبيه ايچون اختصار اولندي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 3b; 200 x 140; 22-23 retka; tekst 165 x 115. Papir svjetlosmeđi, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Izv.: O. M. I, 145-46; Flügel III, 2002/5; Tercüman Gazetesi 378.

7484,2 R 6647,2

سلسله نامهء مشايخ
SILSILENĀME-I MEŠĀYIH

Lanac naslijeđa šejhovske titule na turskom jeziku do šejha Muṣliḥuddīna Užičanina. Kao što se vidi, jedan od dvojice predzadnjih šejhova ove *silsile* je autor prvoga djela u ovoj zbirci.

Početak (fol. 4a):

حمدُ بي حَدُّ وثناء بي عَدُّ أول فرد واحد حضرتنه اولسونه كه وتقدّسْ عالمي عدمدن وجوده كتوروب واول نشان شريف برله مكرّم ومعزّ زقلديكيم * لَقَدْ خَلَقْنَا الإنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ *...

Kraj (fol. 4b-5a):

...شيخ قورد افنديه ايرشدر دي قُدِّسَ سِرُّهُ وشيخ قورد أفندي اول مبلغ الأحكام ومرشد الأنام اوزيجه لي شيخ مصلح الدين افنديه ايرشدردي. الحديث في حقّ الوالدين. قال النبي عليه الصلوة والسلام : حقّ الوالدين أفضل من سبعين ألف ركعة من الصلوة. وقال م...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4a - 5a; 18 redaka; tekst 165 x 115. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na kraju se nalazi dova koja se uči prilikom vjenčanja: دعاءِ نكاح

7485 R 995

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Međutim u rukopisu kao da nedostaje jedanaest poglavlja (faṣl) budući da na fol. 1b počinje dvanaesto poglavlje (al-faṣl aṯ-ṯānī 'ašar). Nakon šesnaestog poglavlja počinje tumačenje stvari i pojmova poredanih alfabetskim redom.

Početak (fol. 1a):

روايت ايدركه حضرت رسولدن، صلى الله عليه وسلّم، أبو بكر صدّيقيله، رضي الله عنه، سلمان فارسي قرداش اولديلر سلمان فارسي بردوش كوردي... (fol. 1b) **الفصل الثاني عشر** علم ومعرفت وادب وشرائطنه ايدوكن ودوش اهلني بيان ايدر...

Kraj (fol. 179a):

...وبيچاره لغه دلالت ايدر وعلى الجملة هر يمك كه داري وقفوسي ايودكلدر سراميزه دلالت ايدر ويمك صاحبي دوشده سوزاسي كشيه دلالت ايدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 179; 235 x 140; 21 redak; tekst 183 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

* Slično kao kod Götz II (387), s tim što je naš rukopis po obimu teksta mnogo veći.

7486 R 2630

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀME

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova. Stvari i pojmovi koji se tumače poredani su alfabetskim redom nakon uvodnog dijela. Djelo je krnjavo s početka rukopisa. Nedostaju fol. 1 - 13.

Početak ovdje (fol.14a):

...اخرى فلديكي ولكن رسول الله وخاتم النبيين چون رسول حضرت اي يانديي بو دشي خديجيه ددي خديجه رضي الله عنها ايتدي يا سيد خاطروك خوش دوتكه ايو دوش كوردك...

Kraj (fol. 320a):

...الم زحمت اولا يشم ابن سيرين ايدوريشم دشده فت(؟) كوكللو عورتدور يتمدن يوزكي اولسه عورت الا ياقري طوغه اندن چوق اولسه عورتلردن مال حاصل ايده. تمت باقي الله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 320 (originalna folijacija); 210 x 155; 19 redaka; tekst 160 x 105. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima slobodnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani krupnijim slovima. Kustode.

---

4. Magija, bajanje, zapisivanje i magija kvadrata

٤) علم السيمياء والطلسمات وعلم الوفق

7487

R 8879

حكايت أبو علي سينا وبرادر أبو الحارث دانا

ḤIKĀYET-I EBŪ ʻALĪ SĪNĀ WE BERĀDER EBŪ ḤĀRIṮ DĀNĀ

Priče na turskom jeziku o Abū ʻAlī Sīnāu (Avicenna) i njegovom bratu blizancu Abū al-Ḥāriṯu. Ove priče su od početka do kraja čista fikcija i spadaju u oblast magije (čarobnjaštva).* Priče o Abū ʻAlī Sīnāu i njegovu bratu blizancu bile su teme mnogih autora i o tome postoji više raznih verzija.**

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين. والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، زمان سيّحاقده ودرويشلك عالمنده بعض فضلاي ذو الاعتبار وعقلاي عليمقدارك مجلس شريف... علي سينا وقرنداشي ابو الحارث قنقي شاهه مقارين اولوب بر زمان خذمت ايتدكلرين وقرنداشيله واروب مغرب زميننده علم سميايي نه طريقله اله كترديكن برادري غافلين برجوان حلوا فروشك سببيله كندو النده هلاك اولدوغك وكتاب آخرنده كندونك وفاتك على قدر الطاقة قاله كتردم...

Kraj (fol. 60b):

...ابو علي سينادة شاه اوكنده بو نظميله جواب با صواب ويردي: نظم

ديدي اي پادشاهي جمله اكناف   نه جدّمدر كه يهوده اورام لاف

سنندر شوكت دارا مهابت   ولحاي پادشاه جم صلابت

ديوب بو جلده بونده تمام اولدي

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 60; 190 x 135; 15 redaka; tekst 150 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Na početku se nalazi unvan urađen u više boja. Tekst djela uokviren debljom zelenom linijom obrubljenom tanjom crnom linijom. Kustode.

Vakuf Muṣṭafa Ḥanǧī b. Ṣāliḥ.

---

*Ova se oblast u terminološkom pogledu određuje kao علم السيميا، (ʻilm as-sīmiyāʼ). Riječ *sīmiyāʼ* je hebrejskog porijekla i označava ime božanstva. Sva djela u kojima su pojave ili osobine o kojima se pisalo kao posebnim temama imale karakter fikcije, nadnaravnosti ili magičnosti, spadaju u oblast *ʻilm sīmiyāʼ* .

**Pogl. Ḥ. Ḫ. II, 1020; Flügel I, 437; Rieu 42-43 i 231; Pertsch t, 386.

7488 R 5708

كتاب أبو علي سينا
KITĀB-I EBŪ 'ALĪ SĪNĀ

Djelo na turskom jeziku iz iste teme kao i prethodno djelo. I ovdje su priče o Abū 'Alī Sīnāu (Avicenna) i njegovom bratu blizancu Abū al-Ḥāriṯu. Prije početka djela prepisivač ili sakupljač priča je napisao:

هذا كتاب أبو علي سينا جلدي بو حد بيان اولنور

Sastavljač ove knjige je, prema bilješci u rukopisu na fol. 2a, neki Šamsuddīn. صاحب ومالك جمع اولنور شمس الدين

Početak (fol. 1b):

حمد بيحدّر(؟) ثنا... بعد جناب عزّة اولسون كه موجوداتنى اكه عدمدن صحرايه چون كتوردي وموجوداتني حلق ايلدي... امّا جميع علوده عجائب علم سميا در وبو علم سميايا كاكك ايلر زيرا حقيلر واصل اولنور وعلم سميبا جميع اهل الله واصل اولور...

Kraj (fol. 49b):

...دخي اشتديك ابو علي سينا بويله چاغر ديغني بربر صداسين اشتديك حتى سيدون ايدر كه بره حامدانه واردیم اول حمّامه كيرديم وبربر صداسين اشتديم وبو آدم راست كلديم ابلجه معلوم دولت اوله. والسلام وتمت.

Prepisao nepoznati prepisivač 1192/1778. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 49b).

Fol. 49; 220 x 150; 14 redaka; tekst 185 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio je 'Umar-efendī (bilješka na fol. 1a).

7489 R 8792

كتاب فائدة حزب البحر
KITĀB FĀ'IDA ḤIZB AL-BAḤR

Dovu *Ḥizb al-baḥr* je napisao Šayḫ Nūruddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullah aš-Šāḏilī (um. 656/1258) a uči se u raznim prilikama i nevoljama kao što su liječenje od mnogih bolesti, radi sigurnosti na putu ili kod kuće, odbacivanja neprijatelja, stjecanja Dženneta, odbacivanja zla, spašavanja brodova na moru, obuzdavanja vlastodržaca, vraćanja dugova, oslobađanja od straha, stjecanja imetka, jačanja razuma, očuvanja imana i u drugim sličnim situacijama. Ova je dova posebno popularna kod nekih derviških redova. Zavisno od situacije i potrebe postoje određeni načini i uvjeti pod kojima se ova dova uči. Zato se u početku ovoga rukopisa i govori o važnosti i koristima ove dove i o uvjetima i načinima kako se uči.

Početak (fol. 1a):

اعلم أنّ حزب البحر للإمام الشاذلي، رحمه الله تعالى في جميع المهمّات الدينيّة ودنياويّة مجرّب عند أهل المشايخ(؟) الطريقة. اعلم أنّ لكلّ مهمّ عدداً معيّنًا وشرطًا مبيّنًا لكنّه من الأمور المكتومة والمكنون الخفيّة ومن الرموز العظمة ثم الأولياء الكبار والأتقياء الأبرار قد بالغوا في إخفاء شروطه وكتمان طريقه من الأفراد التي لا يكون جزئيًا لإظهارها...

Početak dove (fol. 5b):

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ. يَا عَظِيمَ السُّلْطَانِ يَا قَدِيمَ الإِحْسَانِ يَا دَائِمَ النِّعَمِ يَا بَاسِطَ الرِّزْقِ يَا وَاسِعَ الْعَطَايَا...

Na fol. 6a nalazi se: دعاء نور المبارك, na fol. 6b: دعاء علي رضي الله تعالى عنه zatim: دعاء شفاء. Na fol. 7b - 11a se na turskom jeziku govori o postupcima i radnjama koji se čine kod dove za ispunjenje posebnih želja, odnosno potreba i, na kraju, dova koja se uči tom prilikom. Na istoj stranici se nalazi i: دعاء أصحاب كهف. Na fol. 11b - 12a nalazi se tekst na turskom jeziku u kojemu se govori o koristima od učenja Allahovih lijepih imena: شرح أسماء الحسنى.

U preostalom dijelu rukopisa (fol.) nalaze se razne bilješke i odlomci na turskom jeziku u vezi sa prethodnom temom. Među njima se nalazi i nekoliko "zapisa" (talisman i wafq) za neke bolesti, magični crteži i dove. Na fol. nalazi se dova za ozdravljenje (باب شفاء ايچون) a na fol. dova za bolest glave (باب آغريسندن). Na fol. nalazi se: دعاء براق.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 33; 195 x 115; 18 redaka; tekst 170 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom plave boje. U zadnjem dijelu rukopisa dio teksta ispisan suhom grafitnom olovkom.

Iz biblioteke Asima Sirće iz Sarajeva.

Izv.: Dobrača I, str. 218, br. 364/4; Fajić III, 2120/3.

7490,1 R 6702,1

الإعداد في وفق الأعداد
AL-I'DĀD FĪ WAFQ AL-A'DĀD

Djelo na arapskom jeziku od nepoznatog autora u kojemu se govori o magičnosti brojeva u kvadrantu ('ilm al-wafq) pomoću kojih se postižu mnoge stvari. Rad se sastoji od tri poglavlja (maqālāt). Djelo u našemu rukopisu nije kompletno u drugom dijelu. Nedostaje kraj drugog poglavlja i treće poglavlje u cijelosti. Osim toga, nekoliko listova iz ovoga dijela je uvezano na početku rukopisa.*

Početak (fol. 11b):

الحمد لله حقّ حمده والصلوة على محمد... أمّا بعد، فإني لم أكن من الناظرين في علم الوفق مع ما اشتهر بين العلماء، من خواصّه الشريفة وفضائله المنيفة إلى حين من الدهر وردت عليّ غموم جمة... فأجبت ترويح نفسي مما فيها وإغفالها عما يعتريها فطفقت النظر في إعداد الوفق ولم أجد إذ ذاك من الكتب المؤلّفة فيها ما يحتفل به فاستهلت فيها فكرتي وامتحنت قريحتي... فألفت هذا المختصر وذكرت فيه ما بلغني من المتقدمين بعد تنقيحي إيّاه وتسهيله على من يتعاناه... وسمّيته **بالإعداد في وفق الأعداد** ورتّبته على ثلث مقالات...

المقالة الأولى في المقدّمات (fol. 12a)

المقالة الثانية في وضع الأعداد في المربّعات على وجه الوفق (fol. 13b)

المقالة الثالثة (nedostaje)

Kraj ovdje (fol. 10b):

...فإذا وضعت المقابلات على هذا الوجه حصل والله الموفق وصار المربّع بهذه الصورة (slijedi primjer). الطريق الثالث...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1a - 20b; 210 x 150; 17 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 709/1.

* Köprülü (III, 709/1) ovo djelo svrstava u oblast matematičkih nauka. I u nekim historijama matematike ova oblast se, također, tretira dijelom matematičkih studija.

7490,2

R 6702,2

خلاصة الحساب
HULĀṢA AL-ḤISĀB

بهاء الدين محمد بن حسين الحارثي العاملي

Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī,
um. 1031/1622

Isto kao 7276,2.

Nedostaje prva stranica teksta djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 21b - 42a; 17 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *ta'līq*. Na nekoliko listova oštećen tekst usljed vlage. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama primjeri i bilješke u vezi sa tekstom djela.

7490,3

R 6702,3

شروط الصلوة
ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Djelo iz područja fikha na arapskom jeziku o namazu od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 44b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله أجمعين. فاعلم بأن العبد مبتلىً بين أن يطيع الله تعالى فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب. والابتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا فلا بد من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها ليسهّل على الطالب دركها وضبطها فنقول وبالله التوفيق المشروع **أربعة أنواع**: فرض وواجب وسنّة ومستحب ويليها المباح وغير المشروع **نوعان** محرّم ومكروه...

Kraj (fol. 51a):

...وقد استخرجت الأحكام من المحيط والفتاوى الخانية والهداية وحاشيتها والنتف وميزان الأصول واللباب. تمت الرسالة المباركة الشريفة بعون الله تعالى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 44b - 51a; 11 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

7490,4

R 6702,4

مقدمة أبي الليث السمرقندي
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

أبو الليث نصر بن محمد بن إبراهيم السمرقندي

Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī,
um. 373/983

Kraće djelo na arapskom jeziku iz fikha o namazu.

Početak (fol. 52b):

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلا على الظالمين... قال الفقيه أبو الليث، رحمة الله عليه، بأن الصلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيتها بالكتاب والسنة وإجماع الأمة...

Kraj (fol. 96a):

...نقول كلمة الإيمان قل لا إله إلاّ الله محمد رسول الله فإذا مات العبد يذهب لا إله إلاّ الله مع روحه ومحمد رسول الله يبقى مع جسده فإذا اجتمعا صار إيمانًا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 52b - 96a; 11 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv. Ḥ. Ḫ. II, 1795; Dobrača II, 904; Ahlwardt III, 3506; Wagner 110; Jahić VIII, 4796,2.

7490,5 R 6702,5

(رسالة في الصرف العربي)
(RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF AL-ʿARABĪ)

Kraće djelo iz arapske gramatike, nama nepoznatog naslova i autora.*

Početak (fol. 99b):

الكلمة إسم وفعل وحرف. الإسم إما نكرة أو معرفة وإما متمكن أو غير متمكن والفعل إما ماضٍ أو مضارع أو أمر والحرف بمعنى في الكلام المعرب منها الإسم المتمكن والفعل المضارع وما عدا ذلك مبني الإعراب أربعة رفع ونصب وجرّ وجزم ...

Kraj (fol. 104a):

... ضربت ضربنا متصل منصوب ضربه ضربهما ضربهم ضربها ضربهما ضربهن ضربك ضربكما ضربكم ضربكِ ضربكم ضربكنّ ضربني ضربنا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 99b - 104a; 9 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

*Pogl. Jahić VIII, 5045.

7490,6 R 6702,6

لغت عربي - تركي
LUĠAT ʿARABĪ - TURKĪ

Arapsko-turski rječnik.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 105a - 122a; 24 retka; tekst 210 x 145. Pismo *ta'līq*.

7490,7 R 6702,7

مناقب (محي الدين عربي و) صدر الدين قنوي
MANĀQIB (MUḤYIDDĪN ʿARABĪ WA) ṢADRUDĪN QUNAWĪ

Biografije na arapskom jeziku Muḥyiddīna ʿArabīja i Ṣadrudīna Qunawīja, od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 123b):

الحمد لله الهادي السلام... أمّا بعد، ايها الأخ الأكرم والصديق المكرّم بلكل كه بو أولياء كرام وأصفيا، عظام أسكنهم الله الملك المتعال في دار السلام حاكپاي عشّاقك كمتري وبي قدري يعني شيخ موسى الصدري، شرح الله صدره وعرّف نفسه وقدره ايدركه شيخ محمد بن أبي إسحاق القنوي... المدعو بالشيخ صدر الدين...

Kraj (fol. 145a):

...اللهي عبد مقلبندن محبت پادشاهي اوله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 123b - 145a; 17 redaka; tekst 150 x 100. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Karatay t, 1176.

7490,8 R 6702,8

رساله، فوائد الأمالي وفرائد اللالي
RISĀLE-I FEWĀ'ID EL-EMĀLĪ WE FERĀ'ID EL-LĀLĪ
(الرسالة الأسطوانية)
(AR-RISĀLA AL-USṬUWĀNIYYA)

Kraće djelo na turskom jeziku o osnovama islamskog vjerovanja, vjerskom čišćenju i namazu. Autor djela je nepoznat.* U ovome rukopisu djelo je krnjavo na kraju.

Početak (fol. 149b):

الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الأنبياء، وجعلهم بين عباده المؤمنين...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 149b - 158b; 15 redaka; tekst 190 x 100. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Rieu 13-14; Kairo t, 65; A. M. II, 289; Dobrača II, 1560.

Na fol. 159b-167a nalaze se astrološke bilješke za godine 1160/1747-1172/1758. i astrološke tabele.

*Više pogl. Dobrača II, 1560.

7491,1 R 8745,1

مفتاح الأسرار
MIFTĀḤ AL-ASRĀR

Djelo na turskom jeziku o "zapisivanju" radi mnogih stvari, ispunjavanja želja ili potreba i liječenja od nekih bolesti. Autor djela je nepoznat.

Početak (str. 1):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسولنا محمد وآله وصحبه أجمعين. معلوم اوله كه خواص علمنه مشغول اولان كمسه لر هر نسيحه(؟) ويا خود اوقومق باشله دقده اولا أشرف كونلره نظر ايتمك لازمدر. أما أشرف كون وساعت بولدقده اوقومق ويازمق شروع ايتمزدن أول بو اسمي اوچ كره ذكر اتمك لازمدر...

Na kraju rukopisa (str. 132) bilješka da je rukopis prepisao Darwīš Rūḥī al-Mawlawī ar-Rufā'ī (Šehović - Konjali iz Sarajeva).

كتبه الفقير درويش روحي المولوي مع رفاعي، عفا عنه بكرمته...

Str. 1 - 53; 215 x 135; 12-18 redaka; tekst 180 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani u posebnom redu. Unutar teksta ispisane formule "zapisa". Tekst uokviren crnom linijom. Prije početka djela napisan sadržaj.

Iz rukopisne zbirke Sirće hadži hafiza Asim-efendije iz Sarajeva.

7491,2 R 8745,2

فالنامه
FĀLNĀME

جعفر الصادق
Ğa'far aṣ-Ṣādiq, um. 148/765

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću Kur'ana. Djelo predstavlja turski prijevod sa arapskog jezika djela navedenog autora.

Početak (str. 55):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، جعفر صادق فالنامه سي كلام الله ربّاني معناسنده اولديغي كركدر وبو فالنامه يى استعمال ايده جكنده بر آية الكرسي و اوچ إخلاص بر فاتحه اوقيوب بعده بو دعآ . اوقيه: اللهمّ إنّي توكّلت عليك كتابك الكريم فأرني ما هو المكنون في سرك المكنون. اللهم أنت الملك الحق الذي لا إلاه إلاّ أنت...

Kraj (str. 78):

...هر مرادينه ايدوپ شاذ اوله سين انشا ٩١ تعالى بعناية الله الملك المنّان.

Prepisao Darwīš Rūḥī al-Mawlawī ar-Rufā'ī (Šehović - Konjali iz Sarajeva).

Str. 55 - 78; 17 redaka; tekst 180 x 105. Pismo *nasta'līq*. Tekst uokviren crnom linijom. Prije početka djela napisan sadržaj.

Na str. 78 - 123 nalaze se ispisani razni "zapisi" (talismani), načini gatanja (proricanja sudbine), dove, horoskop i slično sa raznim formulama i crtežima.

Na str. 124 - 136 nalzi se horoskop koji je prepisao, takoder, Darwīš Rūḥī al-Mawlawī ar-Rufā'ī (Šehović - Konjali iz Sarajeva).

دور دائم أصولي اوزره كونلرك وكيجه لرك ساعتلريني بيان ايدر وقتيه

كتبه الفقير درويش روحي المولوي مع رفاعي، عفا عنه بكرمه...

Na str. 137 - 144 nastavlja se sa "zapisima" (talismanima), gatanjem (proricanjem sudbine) i sličnim stvarima.

7492 R 8887

شرح نصرت رساله سي صرعه وأمّ صبيان
ŠERḤ NUṢRET RISALESĪ ṢUR'A WA UMM-I ṢIBYĀN

Prema bilješci na margini na fol. 1b ovo je komentar dijela djela *Mā ḥaḍar fī aṭ-ṭibb* u kojemu se govori o liječenju glavobolje i epilepsije. Djelo je napisao Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. 'Abdullah al-Ḫarbūtī (um. 1210/1795), a poznato je i pod naslovom رساله، نصرت أفندي (Risāle-i Nuṣret-efendī).* Autor ovoga komentara je nepoznat. U prvom dijelu komentara se uglavnom govori o liječenju pomoću "zapisa" (wafq) a kasnije pomoću medicinskih lijekova. U tekstu se, međutim, spominju i druge bolesti i načini njihova liječenja. Bilješka na margini 1b glasi:

بو شرح نصرت رساله سي اوكنده بولنان صرعه وأمّ صبيان وفقلرك شرحيدر.

Početak (fol. 1b):

بو وفقك قطبني قونارکن اوچ دفعه يا هادي يا هادي يا هادي ديوب تمام ايلميدر لاكن يازدقده اثنين كوني ساعت اوله ايكيدن بره قدر ويدين سكزه دكن يازيلور...

Kraj (fol. 18b):

...قوامنه كله بعده مرهم كبي هر درل وياره لره سوره لر غايت اعلا مرهمدر. تمت

Prepisao 'Abdurraḥmān... (zamrljano) sin sudije(?) (ibn al-Ḥākim) u kadiluku Glamoč, Ibrāhīm Ḥaqqī, 4. ṣafara 1291/1874. godine (bilješka na kraju djela, fol. 18b).

كتبه عبد الرحمن ... ابن الحاكم بقضا، غلاموچ إبراهيم حقي، غفر الله لهما، في ٤ صفر سنة ١٢٩١

Fol. 18; 205 x 165; 14-18 redaka; tekst 165 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Kustode. Poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na listu prije i na fol. 1a ispisan sadržaj djela.

* Pogl. 7220.

7493,1 R 613,1

دعوة زلزل

DA'WA ZALZAL (ZULZUL)

Dove i "zapisi" na arapskom i turskom jeziku. Navedeni naslov se nalazi na početku djela.

Početak (fol. 1b):

ويتصرف في قهر الجبارين والأعداء وقتل كل جبّار وفي تسليط الحماء والأمراض إذا أردت أن تسلّط على الشخص الظالم الحمي الشديد أو تخيل عقله أو نفخه أو قطع كلامه أو صم أذنه...

Kraj (fol. 4a):

...أجيبوا يا خدام هذه السورة الشريفة والدعوة المنيفة وافعلوا الجميع ما أمركم به بحق هذه الأسماء، بارك الله فيكم وعليكم وصلعم أجمعين. والحمد لله رب العالمين. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 4a; 245 x 175; 15 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama tabele i bilješke u vezi sa tekstom djela.

7493,2 R 613,2

(قطعة في معاني الحروف)

(QIṬ'A FĪ MA'ĀNĪ AL-ḤURŪF)

Dio djela na arapskom jeziku o proricanju sudbine pomoću slova arapskog alfabeta (al-ğafr).

Početak (fol. 4b):

الجوهرة الثالثة عشر في حرف الميم ٩٠ وله مربّع أربعين في أربعين ٥ في ٨ يوضع بالقواعد المتقدمة في حرف الكاف واللام ويشتمل على مربّع الدال الذي هو باطن الميم وهو مربّع جليل القدر من رسّمه والمشترى في شرفه أو بيته...

Kraj (fol. 31a):

...وإذا ذكرها السالك بعددها سلم من الآفات والعاهات ولا يسأل الله حاجة إلاّ نالها فتدبّره فهو من الأسرار الغريبة.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4b - 31a; 15 redaka; tekst 145 x 85. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 35a - 40a odlomci djela o proricanju, "zapisi" (wafq), talismani i horoskopi (في بيان منازل قمر، در بيان أشرف ساعات).

7493,3 R 613,3

الدائرة والجفرية

AD-DĀ'IRA WA AL-ĞAFRIYYA

Djelo na arapskom jeziku o predskazivanju sudbine (qadar) pomoću slova arapskog alfabeta kao posebnih simbola (al-ğafr). Rad je napisan na temelju djela الشجرة النعمانية (aš-Šağara an-Nu'māniyya), koje je napisao Muḥyiddīn Ibn al-'Arabī (um. 638/1240-41).

Početak (40b):

الحمد لله العليم القديم القادر المصوّر الحليم... وبعد، فإني وضعت هذه الدائرة والجفريّة بعد الإطلاع على الشجرة النعمانية بنيته مخصوصة بالدولة العثمانية الشيخ الأكبر... محي الدين العربي... وترتيبها على أساران حرفية وحركات فلكية من أجل ما وضع في هذا الشأن...

Kraj (fol. 43a):

...وهو الذي يهد بلاد الشرق بنفسه عند قرآن التحسين في برج الجديد، ثم ذكر مولانا شيخ الملة والدين... الشيخ الأكبر بن عربي محي الدين...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 40b - 43a; 19 redaka; tekst 145 x 95. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7493,4 R 613,4

رسالة في حلّ الرموز الجفرية

RISĀLA FĪ ḤALL AR-RUMŪZ AL-ĞAFRIYYA

أبو العباس أحمد بن عبد المؤمن بن يوسف بن حيّام المذاحبي الأزهري الدمنهوري
Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Abdulmu'min b. Yūsuf b. Ḥayyām
al-Maḏāhibī al-Azharī ad-Damanhūrī, um. 1192/1778

Rasprava na arapskom jeziku o proricanju sudbine (qadar) pomoću slova arapskog alfabeta kao posebnih simbola (al-ğafr).

Početak (fol. 43a):

وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين وسلّم تسليمًا. حمدًا لمن اختار من خلقه الصادقين... وبعده فيقول الراجي... أحمد الدمنهوري... هذه منحرّ(؟) ربانيّة (منحة ربانيّة) قد التقطتها من درر عقد التحفة الرحمانيّة تأليف من تجلّى جيد فهمه بالحكمتين...

Kraj (fol. 45b):

...فيفرّ من الدليل غاية القناعة والعلم بالأشياء على التفصيل ليس إلاّ لعالم الغيب والشهادة الملك الجليل، والله أعلم وأحكم بالصواب...تمت الرسالة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 43a - 45b; 19 redaka; tekst 145 x 95. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama tabele u vezi sa tekstom djela.

Izv.: GAL GII, 371; Kıbrıs 579.

Na fol. 45b - 49a odlomci iz *aš-Šağara an-Nu'māniyya* i drugih djela.

7494 R 8782

كتاب طلسمات

KITĀB-I ṬILSUMĀT

Djelo na turskom jeziku o liječenju raznih bolesti pomoću "zapisa" i učenja prigodnih dova. Djelo je krnjavo s početka. Na fol. 20b nalazi se dova: ديل باغي بودر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 97; 140 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

7495,1 R 8890,1

كتاب طلسمات وأوفاق وفوائد

KITĀB-I ṬILSUMĀT WA AWFĀQ WA FAWĀ'ID

Djelo na turskom jeziku o "zapisivanju" i tajnovitim stvarima. U djelu se navode mnogi "zapisi" i dove radi različitih stvari, liječenja od nekih bolesti, ispunjavanja želja ili nekih drugih potreba od nepoznatog autora. U djelu se nalaze i druga poglavlja sa sličnom tematikom. U rukopisu na više mjesta nedostaje više listova umjesto kojih su ubačeni bijeli listovi.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ Ṣafar 3. ramaḍāna 1297/1880. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 191b).

Fol. 1b - 166b (postoji i originalna folijacija); 170 x 115; 15 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

7495,2 R 8890,2

أربعة وخمسون فرضاً

ARBA'A WA ḪAMSŪNA FARḌ

Komentar na arapskom jeziku traktata o pedeset i četiri vjerske dužnosti (farḍ). Osnovno djelo se pripisuje Ḥasanu al-Baṣriji (um. 110/728). U rukopisima se često navodi isti naslov na turskom jeziku شرح اللي درت فرض (Şerḥ elli dört farḍ), kao što je slučaj i u našem rukopisu.

Početak (fol. 167b):

الحمد لله ربّ العالمين. والصلوة والسلام على سيّدنا محمد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد. قال حسن البصري. قدّس الله سرّه، يجب على كل مؤمن ومؤمنة أن يتعلّم أربعة وخمسين فرضاً...

Kraj (fol. 191b):

...عن النبي عليه السلام أنّه قال من حلف على يمين فاجرة ليقطع بها مالاً من مسلم لقي الله وهو عليه غضبان، نعوذ بالله من ذلك.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ Ṣafar 3. ramaḍāna 1297/1880. godine (bilješka na kraju djela, fol. 191b).

Fol. 167b - 191b. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7496 R 5545

مجموعة طلسمات

MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Zbirka na turskom jeziku o proricanju sudbine i "zapisivanju". U djelu se navode mnogi "zapisi" (talismani) i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, kao i liječenja od nekih bolesti, od nepoznatog autora.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 88; 150 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7497 R 8762

مجموعة طلسمات

MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Zbirka više poglavlja i odlomaka iz raznih djela na turskom i arapskom jeziku u kojima se navode mnogi "zapisi", proricanje sudbine (al-fāl), magični crteži i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, kao i liječenja od nekih bolesti.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 23; 210 x 150. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi neuvezani. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasḫī* i *nasta'līq*, od više prepisivača. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7498 R 8761

مجموعة طلسمات

MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Zbirka više poglavlja i odlomaka iz raznih djela na turskom jeziku u kojima se navode mnogi "zapisi" (talismani) i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, kao i liječenja od nekih bolesti.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 8; 200 x 150. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi neuvezani. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*, od više prepisivača. Kustode.

7499 R 6138

مجموعة طلسمات

MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Zbirka više razbacanih listova na turskom jeziku u kojima se navode mnogi "zapisi" (talismani) i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, kao i liječenja od nekih bolesti, od nepoznatog autora.

Dio rukopisa prepisao 'Uṯmān b. Muṣṭafā iz sela ديرلسقه , 1176/1762. godine (bilješka na fol. 36a).

Fol. 40; 135 x 105. Papir tamnobijel, tanji, glat, rasut. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī* i *nasta'līq*, od više prepisivača. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7500 R 5675

مجموعة طلسمات

MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Djelo na turskom jeziku u kojemu se navode mnogi "zapisi" (talismani) i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, otklanjanja magije (siḥr), kao i liječenja od nekih bolesti, od nepoznatog autora.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 220 x 170. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Listovi rasuti. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, odvojen od listova. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7501 R 8519

معالجه وفال مجموعه سي

MU'ĀLEĞE WE FĀL MEĞMŪASI

Zbirka kraćih rasprava na turskom jeziku o "zapisivanju" radi najrazličitijih stvari, proricanju sudbine, tumačenju astroloških fenomena za svaki mjesec u toku godine (malhama), otklanjanju i zaštiti od magije (siḥr), dove i liječenje od nekih bolesti.

Tako se između ostalog na fol. 31b - 52b nalazi: قال لقمان حكيم; fol. 53a - 60b: أيام اسبوعنده أحكاملرني وفضائلني بيان ايدر; fol. 62a - 75b: كتاب لقمان حكيم بياني ومعالجه أنواعي ويراز نصيحتي بيان اولنور; fol. 116b - 118a: شرح أحكام نجوم سبعه fol. 119b - 22a: كتاب جواهر مكنون; fol. 167b - 183b ملهمه; fol. 183a - 185b: دعاء تمجيد بلال حبشي يقرأ في وقت السحر; fol. 202a - 209b: رمل حسته ايچون بيان ايدر; fol. 213b: وصيت حضرت علي; fol. 257b - 26b: شرح ورد محمد پير بهائي.

Ostali dio teksta sadrži uglavnom razne vrste "zapisa".

Na fol. 387a - 388b nalazi se sadržaj zbirke.

Zbirku je prepisao 'Uṯmān-efendī b. 'Uṯmān-hoğa Lonić u mjesecu rabī' al-awwalu 1314/1896. godine (bilješka na kraju djela, fol. 387a). كاتب هذا الكتاب عثمان أفندي ابن عثمان خواجه لونيك، غفر الله ذنوبه... قد وقع الفراغ في شهر ربيع الأول لسنة أربع عشر وثلث مائة وألف، سنه ١٣١٤

Fol. 388; 205 x 180; različit broj redaka; tekst 160 x 130. Papir žućkast, tanji, glat, oštećen. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku od Muhameda Redžepagića iz Bihaća.

7502 R 8766

مطالع وعلاجات مجموعه سي

METALI' WA 'ILĀĞĀT MEĞMŪ'ASI

Na fol. 1a - 8a nalazi se dio djela na turskom jeziku u kojemu se govori o liječenju određenih bolesti pomoću raznih lijekova i "zapisa", vezanih za položaj zvijezda u zodijaku.

Na b strani prvog zaštitnog lista nalazi se bilješka da je ovaj rukopis 28. rağaba 1223/1808. godine od Ćate Ḥusayn-age, iz sela Šitarevo kod Višegrada, kupio Kešmer Fayḍullah b. Salīm b. ʻUṯmān b. Muṣṭafā b. Aḥmad...(?) Kešmer.

Na fol. 8b - 13a nalazi se djelo na turskom jeziku iz iste oblasti, kao i prethodno pod naslovom: غرائم نامه، حضرت سليمان پيغمبر م

Početak:

الحمد لله ربه العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. أمّا بعد، بلككلكم بو كتاب طالع مولودي أرسطاليس تصنيف ايلمشدر...

Na fol. 13b nalazi se: شرح دعاء، كزيده روايتدر i دعاء هيكل. Na sljedećem listu se govori o učenju ovih dova u raznim slučajevima i u kombinaciji sa odgovarajućim "zapisima". Na fol. 14b - 45b nastavlja se tekst sličan tekstu sa početka rukopisa u kojemu se govori o liječenju određenih bolesti pomoću raznih lijekova i "zapisa" vezanih za položaj zvijezda u zodijaku, kao i uklanjanju raznih vrsta magije (sihira). Na fol. 38a-b nalazi se: دعاء طاعون sa komentarom. Na fol. 46a-b nalazi se dova: دعاء هيكل فرس sa komentarom. Na fol. 47b nalazi se: دعاء شريف. Na marginama rukopisa se, također, nalaze mnogi "zapisi".

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 47; 225 x 170. Različit broj redaka i dimenzije teksta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav i oštećen. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*.

7503 R 6222

آرولره و قوانلره متعلق طلسمات بياندر

ARULARA WE QOWANLARA MUTA'LLIQ ṬILSUMĀT BEYANDIR

Djelo na turskom jeziku o "zapisivanju", pčelama i košnicama sa pčelama.

Početak (fol. 1b):

باب هر آيده قوانلرالتنده كه اولان طپراق وطوز سلمك كركدر زيرا آندن قورد حاصل اولور كلبك ديرلر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 4a; 170 x 120; 20 redaka; tekst 155 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Na fol. 5b - 8a nalazi se komentar dove شرح دعاء رجال الغيب (Šarḥ Riğāl al-ġayb):

Početak:

هر كيم بو رجال الغيب دعاسين اوقيق ويازسق...

Na fol. 8b - 11b nalazi se dova: رجال الغيب (Riğāl al-ġayb).

7504 R 8764

مجموعة مختلفة

MAĞMŪ'A MUḪTALIFA

Zbirka fragmenta i listova više rasutih djela.

U zbirci se na nekoliko prvih listova iz različitih djela nalaze uglavnom "zapisi". Zatim slijedi nekoliko rasutih listova iz nekog astrološkog djela. Nakon toga slijedi nekoliko listova o proricanju sudbine (ar-ramal). Nakon toga slijedi: شرح دعاء اسم أعظم, zatim: دعاء حسن وحسين i شرح حسن وحسين.

Poslije se nalazi:

قال صالح پيغمبر عليه السلام، قال عيسى عليه السلام، قال اسكندر ذوالقرنين، قال طالوت عليه السلام، قال حضرت دانيال عليه السلام، قال حضرت چرجيش عليه السلام، قال زكريّا پيغمبر م، قال أبو بكر الصديق رضي الله عنه.

Nakon toga nalazi se dova: دعاء طاعون sa komentarom. U rukopisu se nalazi još nekoliko različitih listova u kojima se najviše govori o "zapisima" za razne slučajeve.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 45; 200 x 150. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi rasuti i neuvezani. Korice tvrde, kartonske sa kožnim hrbatom, oštećene. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*.

Poklon Jusufa Kadribašića iz Brčkog za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

7505 R 8779

مجموعة الرشيدي في أعجب العجائب

MAĞMŪ'A AR-RAŠĪDĪ FĪ A'ĞAB AL-'AĞĀ'IB

Fragmenti zbirke na turskom jeziku u kojoj se govori o liječenju raznih bolesti pomoću lijekova, mehlema i "zapisa". Nakon određenog poglavlja autor obično navodi kada je i odakle dotično pitanje preuzeo. U drugome dijelu zbirke (fol. 33a, originalna folijacija 439/86a) sastavljač zbirke navodi naslov djela *Maǧmū'a ar-Rašīdī fī a'ǧab al-'aǧā'ib* kao svoju zbirku, što bi, možda, mogao biti naslov ove zbirke ili djelo koje je poslužilo za sastavljanje ovoga izbora. U ovome djelu se na kraju govori o otkrivanju tajni i značenjima slova u kur'anskim ajetima. Odmah u nastavku sastavljač zbirke navodi i neke autore i njihova djela iz ove oblasti.

فصل رابع في نتيجة الختام من كتاب المستطاب المسمى بمجموعة الرشيدي في أعجب العجائب أيْ طالب أسرار بلكلكه... بو مجموعه مزده قرق بر تاريخندن يتمش تاريخنه كلنجه اوتوز سنه ظرفنده درج ايلديغم أسرار وغرائبدن وكرك خواص وفوائددن زياده طالب أسرار اولان وكورمك ديلين ذوات وارسون شيخ أحمد بوني حضرتلينك شمس المعارف الكبرى...

U našemu rukopisu nalazi se sačuvano ukupno 43 lista (originalna folijacija: 378/25, 383/30 - 406/53 i 432/79 - 448/95).

Na fol. 39a (originalna folijacija 334/92) počinje poglavlje sa izborom iz djela *Durr-i meknūn*:

ديكر من كتاب درّ المكنون من باب ثالث عشر منه...

Početak ovdje (fol. 1a, originalna folijacija 378/25):

باب أوّل من فصل ثاني. بو باب درت فائده اوزره در. فائده أولى ايكنجي فصل اوّلكي بابك اوّلكي فائده سي در بو فائده واليده سنك قرنده كه أوْلادى حفظ ايچون ودنيايه كلديكي وقت جمله مخوف نسنه لرده حفظ اتمك ايچون دائر نسنه لر بيان ايدر...

Prema bilješci na fol. 32b (originalna folijacija: 438/85b) zbirku je sastavljač prepisao 14. rabī' al-āḫira 1273/1856. godine, što ukazuje na to da bi ovo mogao biti autograf. Bilješka se nalazi na kraju navedene stranice.

وكان الفراغ من هذه الكتابة عن يد صاحب المجموعة ليلة الجمعة بعد العشا. أربع وعشر من شهر ربيع الأخر سنة ثلاثة وسبعين ومائتين وألف. والحمد لله ربّ العالمين. ١٤ ر ١٢٧٣

Fol. 43; 200 x 120; 17 redaka; tekst 140 x 95. Papir svjetloplav, tanji, glat. Listovi slobodni, neki koncem uvezani. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je poklon Azema Bašagića iz Kamičana za Gazi Husrevbegovu biblioteku.

7506 R 6245

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Fragment djela na turskom jeziku o proricanju sudbine (gatanju) i "zapisivanju".

Početak (fol. 1a):

...اوقيوب اوقورسه دلدوكي كشيه ويرسه اول كشي سني كورمينجه قرار قلميه ديوانه اوله. * بسم الله الرحمن الرحيم * كَافٌ كَافٌ كَافٍ كَافٌ كَفٌ كُوْنَا... باب بر كمسنه قرنجه لروك يواسين قاليوردن كجورب آق طاشلرقالدقده أينه، الينه آلوب...

Kraj (fol. 5b):

... فتح دعاء... باب اوغلان اويومسه بزه بو يننه يغليه * بسم الله الرحمن الرحيم * أمْ حسبتَ أنَ أصحابَ الكهفِ والرقيم كانوا من آياتنا عجبًا * ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 5; 220 x 160; 15 redaka; tekst 170 x 105. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama, također, ispisan tekst djela.

7507 R 8768

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio nekog djela na turskom jeziku o "zapisivanju". U rukopisu se nalazi nekoliko poglavlja u kojima se navode "zapisi" (talismani) za liječenje nekih bolesti i radi drugih različitih ljudskih potreba.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 10; 150 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7508 R 8783

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio nekog djela na turskom jeziku o liječenju i otklanjanju raznih tegoba pomoću učenja dova i "zapisa". U rukopisu se nalazi nekoliko poglavlja u kojima se navode razni "zapisi" za liječenje određenih bolesti.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 210 x 150; 13 redaka; tekst 145 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Vitez.

7509 R 8883

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio nekog djela na turskom jeziku o liječenju raznih bolesti pomoću "zapisa" i učenja dova.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 17; 165 x 110. 17 redaka; tekst 120 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi slobodni. Nedostaju povez i korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7510 R 8760

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio nekog djela na turskom jeziku o "zapisivanju". U rukopisu se nalazi nekoliko poglavlja u kojima se navode dove i "zapisi" (talismani) za liječenje nekih bolesti i radi drugih ljudskih potreba.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4; 200 x 130. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi neuvezani. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Poklon Fejzulaha Hadžibajrića za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

7511 R 8759

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio nekog djela na turskom jeziku o "zapisivanju". U rukopisu se nalazi nekoliko poglavlja u kojima se navode dove i "zapisi" (talismani) za liječenje nekih bolesti i radi drugih ljudskih potreba.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 18; 170 x 115. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

7512 R 8788

(قطعة من كتاب طلسمات)

(QIṬ'A MIN KITĀB ṬILSUMĀT)

Dio djela na turskom jeziku o "zapisivanju". U rukopisu se nalazi nekoliko poglavlja u kojima se navode "zapisi" (talismani) za liječenje nekih bolesti i radi drugih različitih stvari.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 4; 160 x 105. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *nasḫī*. Kustode.

DRUGE NAUKE

علوم شتى

7513 R 6045

عجائب المخلوقات
‘AĞĀIB AL-MAḪLŪQĀT

زكريا بن محمد بن محمود القزويني
Zakariyyā b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Qazwīnī,
um. 600/1204 - 682/1283

Djelo enciklopedijskog karaktera na arapskom jeziku iz oblasti kozmografije. Djelo se sastoji iz četiri uvodna poglavlja u kojima autor objašnjava svoja stajališta u vezi sa temom djela i dva osnovna poglavlja (maqāla).

Početak (fol. 1b):

العظمة لك والكبرياء يا قائم الذات ومفيض الخيرات واجد الوجود وواهب العقول فاطر الأرض والسموات... يقول محمد بن محمد القزويني أنه لما حكم الله تعالى عليّ ببعد الدار والوطن ومفارقة الأهل والسكن أقبلت على على مطالعة الكتب... وسمّيته **عجائب المخلوقات وغرائب الموجودات** ولا بد من ذكر مقدّمات أربع في شرح هذه الألفاظ ليتبيّن منها مقصود الكتاب...

المقدّمة الأولي في شرح العجب (fol. 2a)
المقدّمة الثانية في تقسيم المخلوقات (fol. 3b)
المقدّمة الثالثة في معنى الغريب (fol. 4a)
المقدّمة الرابعة في تقسيم الموجودات (fol. 5b)
المقالة الأولى في العلويات والنظر فيها (fol. 6b)
المقالة الثانية في السفليات والنظر فيها (fol. 33a)

Kraj (fol. 156a):

...ومنها دجاجة برأسين ودجاجة بأربع أرجل وليكن هذا أخر الكلام في عجائب الحيوان. والله الموفق للصواب. تم كتاب عجائب المخلوقات وغرائب الموجودات بعون خالق المقلوقات،

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 156; 260 x 165; 21 redak; tekst 210 x 145. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nekoliko posljednjih listova oštećeni usljed vlage. Povez oštećen, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1127; Ahlwardt V, 6161 i 6162; Sarkīs II, 1508; Köprülü II, 201; TÜYATOK I/07, 469; az-Ẓāhiriyya muḫt, 402.

7514 R 193

ترجمة خريدة العجائب وفريدة الغرائب
TARĞAMA ḪARĪDA AL-‘AĞA’IB WA FARĪDA AL-ĠARĀ’IB

زين الدين عمر بن المظفر بن الوردي
Zaynuddīn ‘Umar b. al-Muẓaffar b. al-Wardī,
um. 749/1348

Zaynuddīn ‘Umar b. al-Muẓaffar b. al-Wardī napisao je na arapskom jeziku opširno djelo iz kozmografije u kojemu govori o nekim geografskim područjima i gradovima i njihovim prirodnim bogatstvima, uključujući biljni i životinjski svijet. Djelo predstavlja enciklopediju geografije i prirodnih nauka. Ovo je prijevod toga djela na turski jezik koji je sačinio Maḥmūd b. Aḥmad al-Ḫaṭīb ar-Rūmī (um. 970/1562. godine). U izvorima ovo se djelo spominje i pod naslovom نوادر الغرائب وموارد العجائب (Nawādir al-ġarā’ib wa mawārid al-‘ağā’ib).

Početak (fol. 1b-2a):

الحمد لله غافر الذنب قابل التوب شديد العقاب عالم الغيب راحم الشيب منزل الكتاب ساتر العيب كاشف الريب...

فصل في المسافات (fol. 3b)

فصل في صفة الأرض وتقسيمها (fol. 6a)

Na fol. 8b autor navodi teme o kojima će dalje govoriti u posebnim poglavljima čiji se naslovi kasnije u tekstu ne slažu doslovno. Prepisivač označava i brojeve folija na kojima počinju ova poglavlja.

فصل في ذكر البلدان والبحار (fol. 9)

فصل في خلجان والبحار (fol. 68b)

فصل في الجزائر والآثار (fol. 68b)

فصل في العجائب للاعتبار (fol. 72a)

فصل في مشاهير الأنهار (fol. 97a)

فصل في العيون والآبار (fol. 107a)

فصل في الجبال الشواهق الكبار (fol. 114a)

فصل في خواصّ الأحجار (fol. 126b)

فصل في المعادن والجواهر وخواصّها (fol. 128a)

فصل في الحبوب وخواصّها (fol. 132a)

فصل في البقول وخواصّها (fol. 152b)

فصل في حشائش مختلفة وخواصّها (fol. 152b)

فصل في البروز وخواصّها (fol. 154b)

فصل في الحيوانات والطيور وخواصّها (fol. 155b)

خاتمة الكتاب (fol. 218b)

Kraj (fol. 218b):

...بودر عالمده مقصود مراد. دعاني خير ايله ياد اولا ادي. بودر انجق روحك غداسي. كه خسته قليماك اولدر غداسي. بني هركيم دعا ايله ايده ياد. دو عالمده آنوك روحي اولا شاد.

Prepisao nepoznati prepisivač 1033/1662. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 218b).

Prije početka djela rukom prepisivača napisan naslov: ترجمه عجائب المخلوقات غرائب المصنوعات

Fol. 218; 290 x 190; 23 retka; tekst 230 x 135. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja, istaknuti tekst i posebne riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 701; Ahlwardt V, 6046; Rieu 109; Karatay t, 1340; Bratislava 429; Flemming 303; Osmanlı coğrafya I,39.

7515 R 956

عجائب المخلوقات
‘AĞĀIB AL-MAḪLŪQĀT

أحمد بيجان يازجي اوغلى
Aḥmad Bīğān Yāziğīoğlī, um. 859/1455

Djelo na turskom jeziku iz oblasti kozmografije. Djelo je napisano po uzoru na istoimeno Qazwīnijevo djelo.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين... أمّا بعد، بو محب العلما، وخادم الفقرا، يازجي اوغلى أحمد بيجان، رحمت الله ايدر، سبب تحرير كتاب بودركه مطالعه، مصنوعات ايدركن غريب كوكلمه بودشه يكه عالك بعض عجائبي بر يره جمع ايليم...

Kraj (fol. 42):

...جميع عمرني حق تعالى نك مصنوعاتنك فكرنده كچرسه هنوز حقّك قدرتي دكز ندن بر قطره يازميه ايمدي حقّ تعالى رحمت ايليه. بو عجائب المخلوقاتي دوزن يازيجي اوغلي أحمد بيجانه دعا بغشليه.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ğumād al-awwalu 1197/ 1782-3. godine (bilješka na kraju djela, fol. 42a).

Fol. 42; 205 x 150; 21 redak; tekst 175 x 100. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi oštećeni usljed vlage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1127; O. M. I, 16; Flügel II, 1453; Götz II, 322; Osmanlı coğrafya I,5; Nametak IV, 2855-2856; Fajić V, 3687.

7516 R 4879

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīğān Yāzīğīoğlī, um. 859/1455

Djelo iz područja kozmografije na turskom jeziku u kojemu autor govori o dokazima Allahove moći kroz Njegova stvorenja i o historiji vjerovjesnika. Sastoji se od osamnaest poglavlja.

Početak (fol. 1b):

قال الله تعالى * إن في خلق السموات والأرض لآيات للمؤمنين * ... أمّا بعد، بلكل كم حق تعالى واحددر فرددر صمددر قادردر قدرتنده صانع صنعنده قديمدر لم يزل در... كمى تفاسردن وكمى احاديث نبويه دن كمى روايتله وحكايتلردن وعقل قبول اتدكلرندن كتورب بر كتاب اتدم وادنى درّ مكنون ديدم...

Kraj (fol. 153b):

...اول كافرك حقى قدر عذاب چكر اكر صوررلرسه كافرلر دنياده خيرلر ايدرلر اول خيرلر ضائع اولورمى جواب بودركه كافره ثواب ويرلمز امّا مؤمنلرك مفلس قلانه بخش اولورنچه لر اولاكه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 153; 205 x 145; 15 redaka; tekst 140 x 75. Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 732; Flügel II, str. 518; Rieu 105; Karatay t, I, 1322; Flemming 298-299; TÜYATOK I/07, 483-484; Götz II, 333-335; Osmanlı coğrafya I,8.

7517 R 7690

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīğān Yāzīğīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7516.

Kraj ovdje (fol. 157b):

...وعد كريم اتدك اول وعد كريمى يرينه كتوره سن بنبيك وفضلك يا رب العالمين ويا خير الناصرين. والحمد لله رب العالمين...

Prepisao Muḥammad b. ʻAbdullah b. ʻAlī b. Yaʻqūb u Zenici u džemaatu Kočeva u mjesecu rabīʻ al-awwalu 1258/1842. godine (bilješka na kraju djela, fol. 157b).

كتبه محمد ابن عبد الله بن علي بن يعقوب، عفى عنهم. قصبهء ابزينچه جماعت قوچوه

Fol. 157; 145 x 105; 15 redaka; tekst 105 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muhamed Čaršimamović iz Zenice.

7518 R 6562

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīğān Yāzīğīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7517.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 171; 190 x 140; 15 redaka; tekst 135 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni, oštećen. Pismo *nashī*. Kustode.

7519 R3210

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīǧān Yāzīǧīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7517.

Prepisao ʻAlī b. Muḥammad al-Balıkesiri 14. ǧumād al-āḫira 1025/1616. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 195a).

Fol. 195; 140 x 95; 17 redaka; tekst 110 x 47. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na prvom i nekoliko drugih izgubljenih listova u početku rukopisa tekst dopisan od strane drugog prepisivača. Kustode.

7520 R 6096

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīǧān Yāzīǧīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7516.

Prepisao nepoznati prepisivač 1120/1708. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 216b).

Fol. 216 (originalna paginacija); 205 x 140; 13 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi djelimično oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Na nekoliko listova tekst dopisan od strane drugog prepisivača. Kustode.

7521 R 5755

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīǧān Yāzīǧīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7516.

Prepisao ʻAbdulqādir b. Muḥammad, u drugoj dekadi mjeseca safara 1093/1682. godine u gradu Sparta (bilješka u kolofonu djela, fol. 105b).

Fol. 105 (originalna paginacija); 210 x 155; 21 redak; tekst 175 x 110. Papir tamnobijel, deblji, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

7522 R 6267

در مكنون

DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīǧān Yāzīǧīoğlī, um. 859/1455

Isto kao 7516.

Nedostaje prvi list i dio nakon šesnaestog poglavlja.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 38; 200 x 135; 21 redak; tekst 155 x 110. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi uvezani u lage. Nedostaju korice rukopisa. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

7523 R 3898

سبعيات

SAB'IYYĀT

فؤاد المصري

Fu'ād al-Miṣrī, um.?

Djelo iz oblasti kozmografije i astronomije. U uvodnom dijelu (do fol. 6) koji je na arapskom jeziku, autor govori uopće o broju sedam i njegovoj upotrebi. U nastavku na turskom jeziku autor govori o Zemlji i ostalim nebeskim tijelima. Iz bilješke na kraju rukopisa saznajemo da je autor završio ovo djelo u mjesecu rağabu 1273/1856-57. godine u Beogradu i da je bio poznat u muzici.* Navedeni naslov je kasnije suhom olovkom napisan na fol. 1a:

فؤاد مصرينك سبعيات رساله سيدر وبعده احوال نجومدر

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلات والسلام على رسوله محمد وعلى آله وصحبه وسلم. أمّا بعد، فيقول المنصف العبد الفقير الحقير إلى رحمة ربه الجليل السيد فؤاد المصري... إن الله، جلت

قدرته وعلت كلمته وتوالت رحمته، زيّن الأشياء السبعة بالأشياء السبعة ثم زيّن تلك الأشياء بسبعة أخرى... أما بعد فأول زيّن الهوى بسبع سموات لقوله

(fol. 5b) ...فالنفس تميل إلى الدنيا والقلب يميل إلى العُقبى فاعطيت له الدين مع الدنيا. والله أعلم. تمت **الوغات العربيات**(؟) بحسن توفيق الله تعالى وعونه الكريم ونبتدي في بعض أقوال بتركي إن شاء الله تعالى ليكون سهلاً على القارئ. وهذا آخر مانتها والسلام

تعريفات (fol. 6a)

ارض همان كروي الشكل اولوب محورلرندن برى اوزرنه غربدن شرقه طوغرى حركت يوميه سيله يكرمى درت ساعتده دور ايدر وارضك بو وجهله حركتدن ناشي ناظر اجرام سماويه نك شرقدن غربه طوغرى حركتدينى مشاهده ايدر...

(fol. 12b) ايدى بالاده مسطور متعارفه زيرده ايراد اولنان امثله يى يكفي لمن كان له عقل أو يلقى السمع وهو شهيد وهذا آخر مانتها.

وبوندنصكره كلاجك بر كتاب مسطاب يفهم القارئ والسامع والله الموفق للصواب وحسن المآب وهذا... (otkinut dio lista)

Moguće je da se ovdje završava djelo a da na sljedećoj foliji počinje drugo djelo ili drugi dio istoga djela.

مقاله اولى (fol. 13a)

كره ارضك استعمال اوزرينه لازم كلان معلومات باب اول تعريف عمومية ۱/ماده كره ارض كواكب سياره دن برى اولديغى واجمالا كواكب سيارنك احوالى بيانندر...

مقاله ثانيه (fol. 35b)

فصل اول

كره، سمانئك استعمالى اوزرينه لازمكلان معلومات بيانى.

برجلرك تعريفاتى

بروج واشكال كواكب كواكبك احوال وكيفيتلرينى قولايلقله بيلوب اكلامق ايچون...

Kraj (fol. 53):

...اشارت اولنمليدرلر كه برج مذكورك كافه سى مارسليا شهرينك سمت راسندن مراور ايدرلر. تمت

وكان الفراغ من هذا الكتاب على يد كتبه(؟) العبد الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه العزيز القدير السيد فؤاد المصر(ي) المشهر(؟) بفن الموسقى ببلدة بالغراد في شهر رجب المرجب سنة ۱۲۷۳ ألف ومأتين ثلاثة وسبعين من بعد الهجرة النبوية على صاحبها أفضل التحيات المباركات وعلى آله وصحبه وسلم.

Prema ovoj bilješci moglo bi se ustvrditi da se radi o autografu.

Fol. 53; 230 x 160; 15-16 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, od više prepisivača. Kustode.

*Poznati bosanski autor Ibrahīm-efendi b. Iskandar al-Munīrī al-Belgrādī (um. u Beogradu, oko 1026/1617. godine, autor je djela istog naslova i iz iste oblasti).

7524 R 5691

قوزموغرافيا
KOZMOGRAFIYA

Zbirka više poglavlja i odlomaka iz oblasti kozmografije na turskom jeziku. Zbirka je iz prve polovine dvadesetog vijeka. Vjerovatno se radi o prepisima iz štampanih djela objavljenih u tom periodu, a koja se tiču navedene oblasti. Tako se u zbirci, između ostalog, nalaze i sljedeća poglavlja:

تولد وحركات مختلفه ارضي (fol. 1a): تركيب اجسام وزات اشير (fol. 1a): اجرام سماويه يله اشيرك ماهيتي (fol. 2a): حيات كائنات - قواى طبيعيه (fol. 2 b): اشيرك قوه، مخصوصه سي - قوه، توليديه (fol. 3b): اشيرك حالي اصليه ايله حالي حاضري (fol. 4b): نيلوس (fol. 5a): در بالع - شكل شمس (fol. 5b): دور ترسب (fol. 6a): دور حياتي (fol. 7a): پلاتونك تجربه سي (fol. 10b): ايكنجي باب نباتات (fol. 17a - 29a): دوران (fol. 30b - 57a): رونتكن شعاعاتي Röntken (fol. 58a - 64b).

Zbirka je prepisana 1320/1902. godine (bilješka na fol. 23a). Posljednje poglavlje prepisano je suhom grafitnom olovkom.

Fol. 64; 205 x 165; 19 redaka; tekst 170 x 150. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*.

7525 R 339

حياة الحيوان الكبرى
ḤAYĀT AL-ḤAYAWĀN AL-KUBRĀ

كمال الدين محمد بن موسى الدميري
Kamāluddīn Muḥammad b. Mūsā ad-Damīrī, um. 808/1405

Obimno djelo iz područja zoologije na arapskom jeziku, odnosno leksikon zoologije u kojemu autor alfabetskim redom opisuje sve vrste životinjskog svijeta. Autor je napisao dvije varijante ovoga djela, jednu većega (al-kubrā) i drugu manjega obima (aṣ-ṣuġrā).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي شرف نوع الإنسان بالأصغرين القلب واللسان وفضّله على سائر الحيوان بنعمتي البرهان والبيان... وبعد، فهذا كتاب لم يسألني أحد تصنيفه ولا كلفت القريحة تأليفه.. فاستخرت الله الكريم المنان في وضع كتاب في هذا الشأن وسمّيته **حياة الحيوان**، جعله الله موجباً للفوز في دار الحيوان... باب الهمزة الأسد من السباع معروف وجمعه أسود وأسْد وأساد والأنثى أسدة...

Kraj (fol. 401a):

...وهذا ما انتهى إليه الغرض مما يحصل به في هذا الشأن الاكتفا ، وختم بملك النحل الذي استخرج الله تعالى منه الشمع والعسل وجعل أحدها ضيا ، والأخر شفا ، وابتدى بملك الوحش الذي منه الشجاعة تقتفي وحسبنا الله وكفى وصلى الله على سيدنا محمد وآله النبي المصطفى.

Prepisao Aḥmad b. ʻAlī al-Hāšimī 8. ramaḍāna 974/1567. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 401b).

Fol. 401; 270 x 180; 33 retka; tekst 210 x 120. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nekoliko listova na kraju rukopisa oštećeno usljed vlage. Povez oštećen, tvrd, kožni, otkinute klapne, sa rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije.

Rukopis kao evladijet-vakuf uvakufio Muḥammad Šākir b. Muḥammad al-Muʻīd (Muidović) b. Aḥmad, muftija u Sarajevu, u mjesecu muḥarramu 1264/1847. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a)

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 696; Ahlwardt V, 6168 - 6172; Köprülü I, 990-991; Bagdad, Awqāf IV, 187; Gacek 98; Nametak IV, 2691.

7526 R 1421

حياة الحيوان الكبرى

ḤAYĀT AL-ḤAYAWĀN AL-KUBRĀ

كمال الدين محمد بن موسى الدميري

Kamāluddīn Muḥammad b. Mūsā ad-Damīrī, um. 808/1405

Isto kao 7525.

Prepisao nepoznati prepisivač 12. šaʻbāna 977/1570. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 597).

Fol. 597; 205 x 150; 17 redaka; tekst 140 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni, otkinute klapne, sa rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnici rukopisa bili Muḥammad b. ʻUmar b. Aḥmad b. Yazīd al-Ḥalabī, Ḥasan b. Aḥmad, Aḥmad aš-Šayḫ, koji je postao vlasnik rukopisa 1112/1700-01 i ʻAbdulkarīm Mīrī-zāde, muderris (bilješke na fol. 1a).

7527 R 8774

كتاب الخيل

KITĀB AL-ḪAYL

أبو سعيد عبد الملك قريب الأصمعي

Abū Saʻīd ʻAbdulmalik Qurayb al-Aṣmaʻī, (123/741 - 215/830)

Rasprava na arapskom jeziku iz oblasti zoologije u kojoj autor govori o konjima, poželjnim i nepoželjnim, odnosno dobrim i lošim osobinama konja, načinima hodanja i trčanja konja te bojama i vrstama konja.

Početak (str. 6):

قال أبو سعيد عبد الملك قريب الأصمعي، رحمه الله، كلّ ذات حافر أُجْوَدُ وقت الحَمل عليها بعد نتاجها بسبعة أيّام وحينئذ تكون قَرِيشًا والجماع القَرَائِشُ. قال ذو الرُّمَّة البسيط باتت يُقَحِّمُها ذو أزْمَلٍ وُسِقَتْ له القَرَائِشُ والسُّلْبُ القَبَارِيدُ...

Kraj (str. 29):

...كأنّ اصطفاقَ ما قِبَيْهِ بِطَرْفِهِ كصَفْقِ الصُّنّاعِ بالأديمِ يُقَابِلُهُ ويقال قد حَذَّ الفرس حَذَاذًا إذا كان خفيف الرثب.

Prepisao Fejzulah Hadžibajrić 1975. godine.

Str. 29; 210 x 145; 20 redaka; tekst 170 x 125. Papir industrijski, bijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, ispisan suhom grafitnom olovkom. Istaknuti dio teksta podvučen crvenom olovkom.

Na prvoj stranici rukopisa nalazi se više bilježaka o zapadnim izvorima u kojima se spominje ili obrađuje ovo djelo.

Na str. 5 - 6 nalazi se veća bilješka u kojoj se navodi lanac učitelja (silsila) autora ovoga djela.

Na kraju djela (str. 30 - 40) ispisan indeks riječi u djelu.

Na posljednjoj stranici rukopisa nalazi se bilješka o autoru ovoga djela.

Poklon Fejzulaha Hadžibajrića iz Sarajeva za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

Izv.: A. M. 623.

7528 R 1241

تحفة الأجناد في معرفة الخيل والجياد

TUḤFA AL-AĞNĀD FĪ MA'RIFA AL-ḪAYL WA AL-ĞIYĀD

Djelo na turskom jeziku o uzgajanju konja, od nama nepoznatog autora. Djelo se sastoji od tri poglavlja u kojima autor govori o vrstama i dresiranju konja i konjskim trkama. Na fol. 1a nalazi se gore navedeni naslov, a prije početka djela na fol. 1b drugom rukom napisano:

فرسلرك ايوسن واحوالني بيلدرر

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيد الخلق محمد وآله أجمعين. ددي عن النبي صلى الله تعالى عليه وسلّم: إن رجلاً يسمّى سلمان الخيل حضر إلى بين يدي النبي صلى الله تعالى عليه وسلّم فقال يا رسول الله إني غاديًا في شراء فرس فماذا أشترى. فقال علي السلام...

فصل في معرفة جنس الخيل (fol. 2b)

فصل في تضمير الخيل (fol. 46a)

فصل في ذكر كيفية السباق (fol. 48a)

Kraj (fol. 53a):

...ودخي حضرت رسول عليه السلام... (nedostaje dio lista) في قناديل من نور في حواصل طيور... (nedostaje dio lista) تحت ساق العرش بيورمشدر.

Prepisao Ḥusayn...(?) u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1024/1615. godine (bilješka na kraju djela, fol. 53a).

Fol. 53; 200 x 140; 19 redaka; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, prilično oštećen. Povez mekši, kožni, odvojen od rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani u posebnom redu. Arapski tekst kao predmet komentara ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 53a-b početak teksta na turskom jeziku: هذا بيان منافع الفرس

U posjed rukopisa 1242/1826. godine došao Mullā Meḥmed (Mestvica) b. al-ḥāǧǧ Aḥmad Sunbul Imāmī Būsnawī as-Sarāyī (bilješka na prvoj unutarnjoj strani korice).

Na više mjesta u rukopisu nalazi se i pečat navedene osobe sa upisanim imenom Meḥmed Mestvica i godinom 1267/1850.

7529,1 R 1329,1

خواصّ الحيوانات

ḪAWĀṢṢ AL-ḤAYAWĀNĀT

Djelo na turskom jeziku o osobenostima i koristima od životinja, od nama nepoznatog autora. Gornji naslov se nalazi na početku djela. U tekstu djela se nalaze i "zapisi" vezani za posebne koristi ili osobine pojedinih životinja.

Početak (fol. 1b):

خواص أسد: خواص مجرّبه صاحبي عبد الملك بن زهير اتيه يكنه بر كمسه ارسالنده...

Kraj (fol. 47a):

...خواص السقنقور... وسقنقور روياده كورلمك شول امام عالمه دلالت ايدر كه ظلماتده كنه يله اهتدا اوله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 47b (originalna folijacija); 230 x 165; 21 redak; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7529,2 R 1329,2

مجرّبات لابن سينا

MUĞARRABĀT LI IBN SĪNĀ

أبو علي الحسين بن عبدالله ابن سينا

Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullah Ibn Sīnā (Avicenna),
(370/980 - 428/1037

Spjev iz medicine na arapskom jeziku sa prijevodom na turski jezik koji slijedi kao dodatak prethodnom djelu. Pogl. 3749,9.

Početak (fol. 47a):

أبو علي ابن سينا... نظم اتيديكي قصيده سنده سهي يلدزنك حاصنني ذكر ايلديكي قصيده مزبوره خواص مجربّه وعلم...

بدأت بسم الله في نظم حسن   أذكر ما جرّبت في طول الزمن

Kraj (fol. 50b):

...اولنه در حال هلاك اولور. في يومه وفارق الحياتا. اول كون هلاك اولوب حياتدن مفارقت ايلر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 47a - 50b; 21 redak; tekst 155 x 85. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: Flügel II, 1457/2.

7529,3 R 1329,3

(رسالة في المرض)
(RISĀLA FĪ AL-MARAḌ)

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se govori o liječenju nekih bolesti i spravljanju lijekova, od nama nepoznatog autora. Djelo je na kraju krnjavo.

Početak (fol. 51a):

بر مريض حسته اولسه اول مريض آدم اول مرض...

Kraj ovdje (fol. 59b):

...معجون فرح حكما... هر مريض شها شفادر بو جمله درتلره دوادر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 51a - 59b; 17 redaka; tekst 165 x 85. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku rukopis poklonio dr. Muidović.

7530 R 8888

رساله، نحل
RISĀLE-I NAḤL

Rasprava na turskom jeziku o pčelama, od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

باب أروسي اولان كمسنه پنجشنبه كوني بهرحال سپورمك كرك وجمعه كجه سي كوتلك ايله دوتسي ايلمك كرك وهر آيده قوانلر التندن توزي وطپراغي سپورمك كرك وقارانلق يرده صقليوپ قپوسي انجق بر يرده اوله وقوانلق اوكنده اولان اوتلري يولمق كرك...

Kraj (fol. 5b):

...وقوشاغك چزوب مذكور سپدي قوشايه بر كون بركجه دوره ايرق اوغل بيانه كتميه والسلام.

Prepisao Muṣṭafā 21. ḏū al-ḥiǧǧa 1281/1865. godine (bilješka na kraju djela, fol. 5b).

Fol. 5; 185 x 125; 15 redaka; 115 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*.

7531 R 606

رونق بوستان
RAWNAQ-I BŌSTĀN

Rasprava na turskom jeziku iz botanike u kojoj se govori o uređenju bašče. Djelo se sastoji od četiri poglavlja, dopune i završetka.

Početak (fol. 1b):

حمد بى پايان وشكر فروان خالق زمين وزمان ورازق انس وجان حضرتنه كه خاك پاكي كزيده، چار عناصر ونخل آدمي آندن ظاهر ايدوب فروعن أنبياء كبار... (fol. 2a) وورنق بوستان ديو نام بولدي.

فصل اوّل اصل خاك بياننده در (fol. 2a)

فصل ثاني اشجار دكلمسي بياننده در (fol. 3b)

فصل ثالث قطع ووصل بياننده در (fol. 11a)

فصل رابع امراض وعلاج بياننده در (fol. 14a)

تتمه بوستان ورياحين بياننده در (fol. 16b)

خاتمه ميوه دورسي وحفظ بياننده در (fol. 18b)

Kraj (fol. 19b):

...بر طبقه دخي ديزه بو اسلوب اوزره اغزينه وارنجه بعده محكم بغليه لر.

Prepisao Fayḍullah b. Ismā'īl Ǧannatī-zāde (Dženetić)* 7. ǧumād al-ūlā 1228/1813. godine (bilješka na kraju djela, fol. 19b).

Fol. 19; 245 x 165; 25 redaka; tekst 200 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Pertsch t 291; Blochet S, 230, 1257; Karatay t, 1755; Sohrweide 331; Tercüman Gazetesi 348; Zürich 552.

---

*Pogl. pismo u rukopisu 7330,1 i 7330,2.

7532 R 8878

رونق بوستان
RAWNAQ-I BŌSTĀN

Isto kao 7531.

Nakon uvodnog dijela prepisivač je značajan dio teksta unutar djela ispuštao, kao da je želio napraviti sažetak ili skraćenu verziju ovoga djela.

Kraj ovdje (str. 161):

...طوره آنك اولدقده برآونك ايچنده برير صبرو قلار ايدوب ديواره دوقندر ميالر هيچ هوا گرميه مكر كاه. تمت.

Prepisao nepoznati prepisivač 19. rabī' al-āḫira 1219/1804. godine (bilješka na kraju djela, str. 161).

Str. 161; 160 x 115; 11 redaka; tekst 130 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

7533 R 2893

رونق بوستان
RAWNAQ-I BŌSTĀN

Isto kao 7531.

Drugo poglavlje iz djela *Rawnaq-i bōstān* na turskom jeziku.

رونق بوستاندن فصل ثاني اشجارك دكلمسى

رساله نفيسه رونق البوستانده مسطور فصل ثان اشجارك دكلمسي بيان

بو فصل دخي اوج اصل در اصل اولى زمان غرس معلوم اولا كه آيك اوج كون اولندن واوج كون اخرنده كه جمله التي كون اولور بو كونلردنصكره غرسه مباشرت ايده لر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 4a; 175 x 120; 21 redak; tekst 140 x 100. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 5b - 9a u stihu na turskom jeziku ispisani značajniji događaji koji su se desili u 1270/1853-54. godini.

Vlasnik rukopisa bio je Meḥmed Mestvica 1267/1850. godine (pečat na više mjesta u rukopisu).

7534 R 5878

رونق بوستان
RAWNAQ-I BŌSTĀN

Isto kao 7531.

Nedostaje prvo i dio drugog poglavlja.

Početak ovdje (fol. 1b):

ودخي معلوم اولسونكه كوزين اكر يازن در باغ وأشجار وميوه اير وكندوزين برالتنده ايكن اوله اولدخي ايكي زمانده اولور برار نوركن بري دخي اكسيلوركن نتكم بو قارودہ بيان اولندي...

Kraj (fol. 38b):

...بر طبقه دخي ديزه بو اوسلوب اوزرينه اغزنه وارنجه بعده محكم بغليه تازه دوروپ چوق زمان دورر مشهوردر. والسلام وبه نستعين.

Dodatak (fol. 38b):

اما بو قارده كي سنبل بحثندن دخي بوني قالدي شمدي بيان ايده يم...

Kraj (fol. 39b):

...ديكر سوره. أنعامده * وهو الذي أنشأ جنّات معروشات * آيتن المسرفين وارنجه زيتون اتاجه نقش ايدوب بوستانك يوقارو اشكنده قوسه عجائب كوره. تمت

Prepisao Muḥammad Šawqī 25. ḏū al-ḥiǧǧa 1284/1868. godine (bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Fol. 39; 205 x 160; 15 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Nazivi voćki ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na posljednja dva lista rukopisa veće bilješke na turskom jeziku o uređenju voća u baščama.

7535,1 R 3135,1

رونق بوستان
RAWNAQ-I BŌSTĀN

Druga polovina djela *Rawnaq-i bōstān* na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 1 - 81; 165 x 115; 15 redaka; tekst 95 x 55. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Na str. 82-83 kao sastavni dio prethodnog djela nalazi se tumačenje kur'anskih ajeta na turskom jeziku koji se odnose na tematiku blisku navedenom djelu.

7535,2 R 3135,2

(كتاب خواصّ الحيوانات)
(KITĀB ḪAWĀṢṢ AL-ḤAYAWĀNĀT)

Djelo na turskom jeziku o osobenostima i koristima od životinja. Djelo je nedovršeno. Neka poglavlja su samo započeta, tako da ima mnogo bjelina u tekstu, ponegdje cijele stranice i listovi, naročito na kraju.

Početak (str. 86):

الأسد اسد له ايتد له اولندي ايكنچونكه جميع حيوان موّحشك أشرفيدر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Str. 86 - 172; 17 redaka; tekst 95 x 55. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na nekoliko listova nema uopće teksta. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7535,3 R 3135,3

در مكنون
DURR-I MEKNŪN

أحمد بيجان يازيجي اوغلى

Aḥmad Bīğān Yāzīğīoğlī, um. 859/1455

Prepisan samo manji dio djela.

Isto kao 7516.

Prepisivač, vrijeme i mjestoprijepisa nepoznati.

Str. 175 - 208; različit broj redaka; tekst 150 x 105. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*, od dva ili tri prepisivača. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Ima više bjelina između poglavlja, kao i nekoliko lista bez imalo teksta. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

7536 R 3255

مسائل حكمت
MESĀ'IL-I ḤIKMET

Priručnik iz prirodnih nauka na turskom jeziku napisan u formi pitanja i odgovora za učenike prvog stupnja srednjih škola (ruždija) i odobren od Ureda za javno obrazovanje. Navedeni naslov i bilješke se nalaze na početku djela. Djelo je podijeljeno na dvanaest poglavlja (maqāla) u kojima se nalazi 220 pitanja i isto toliko odgovora. Dvanaesto, posljednje poglavlje, čini rječnik termina iz navedene oblasti. Prema bilješci na kraju djela (fol. 86a) priručnik je štampan u mjesecu rabī' al-awwalu 1265/1849. godine i očito da je prepisan iz ovoga štampanog primjerka.

Početak (fol. 1b):

بنيان حمد وسپاس قوى الأساس وأركان شكر ستايش عديم الاندراس اول مهندس هبنت زمين وآسمان ومؤسس كنكره، طاق كون ومكان اولان حكيم حكمت شناس حضرتلرينه ترفيع وتقديم...

يعني حكمت طبيعيه دن لاجل التشكر سالف الذكر مكاتب رشديه طلبه سنه نافع سؤال وجواب طريقنجه اون ايكي مقاله ايكيوز يكرمي سؤال جامع **مسائل حكمت** ناميله نوسيم قلنان اشبو رساله، ناچيزه ترتيب وترقيم ومكاتب فيضيه، رشديه طلبه سنه هديه اولمق امليله عتبه، عليايه عرض وتقديم اولنمشدر...

Kraj jedanaestog poglavlja (fol. 74b):

...نقطه، احتراقك اثباتي ايچون احداث اولنمشدر.

Kraj djela (fol. 86a):

...**ياتسوق** اتسون ديدكلري اوت. **يوح** أسما، شمسدن بر اسمدر.

Prepisao nepoznati prepisivač 5. rabī' al-awwala 1270/1853. godine (bilješka na kraju djela, fol. 86a).

Fol. 86; 240 x 170; 16 redaka; tekst 185 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na drugom zaštitnom listu nalazi se sadržaj djela.

7537 R 1423

أعجب العجاب
A'ĞAB AL-'UĞĀB

محمود بن قاضي منياس

Maḥmūd b. Qāḍī Manyās (Manyās-oğlu), živio u IX/XV stoljeću

Djelo na turskom jeziku enciklopedijskog karaktera, pisano u obliku pitanja i odgovora. Djelo je raspoređeno prema naukama na četiri poglavlja u kojima se govori o islamskim propisima vezanim, najviše, za meleke i šejtane, zatim pitanjima iz matematike te tajnama neobičnih nauka koje se bave izučavanjem osobenosti (ḫawāṣṣ) i koristi od životinja, biljaka, minerala (ruda), zatim osobenosti Kur'ana, dova (uključujući i "zapise"), imena i slova arapskog alfabeta, potom neobičnim tajnama i drugim raznim pitanjima. Naš rukopis je krnjav. Nedostaje posljednje, četvrto, poglavlje.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد وآله أجمعين. وبعد، فيقول أضعف العباد وأحوجهم إلى الله ملك الناس محمود بن قاضي منياس المشهور بمنياس اوغلي... پس بو علم ايچنده برقيع مسائل ذكر قلنوب بر رساله، دزدم أدني **أعجب العجاب** قودم عجائب مسائل جامعه، اولمغين...

المقالة الأولى في الأحكام الشرعيّة (fol. 2a)
المقالة الثانية في المسائل الحسابيّة (fol. 7a)
الفصل الأول في منازل الحساب وضروبها (fol. 7a)
الفصل الثاني في نوادر علم الحساب (fol. 8a)
المقالة الثالثة سرّ في عجائب أنواع العلوم (fol. 11a)
الباب الأول في خواصّ الأشيا، ومنافعها (fol. 11a)
الباب الثاني في هتك الأسرار (fol. 20a)
الباب الثالث في مسائل شتى (fol. 24a)
الباب الرابع في خواصّ القرآن والأدعية والأسامي والحروف (fol. 26a)
المقالة الرابعة (nedostaje)

Kraj ovdje (fol. 37b):

...**حرف اللام** بو حرف أسرار حقائق اختراع اولندندر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 37; 205 x 140; 21 redak; tekst 160 x 77. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Karatay t, 1464; O. M. II, 15.

7538 R 3168

رسالهء موسقى
RISĀLE-I MŪSIQĀ

Rasprava na turskom jeziku iz oblasti muzike. Djelo je krnjavo s kraja rukopisa.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين. وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، بلكل بو رساله موسقى ديمكله متعارف اولان علمي بيان ايدرس امدي موسقينك اصلي بودركه حق سبحانه وتعالى بو جميع افلاكي بو بجك دون ديدي... بو علم موسقى اوله اغايتدن اولمشدر اوّلا بر كامل بو علم موسقى بولق دلش...

Kraj ovdje (fol. 267b):

...و سنول امثالك ملكلري طوتب اللّري بغلو بو نيلرينه بالهتكلرطا قوب امير المؤمنين عمر ابن خطاب حضورينه الناوز ددي ماهاني ادمني...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 267; 170 x 125; 15 redaka; tekst 120 x 85. Papir bijel, srednje debljine, glat. Na nekoliko listova tinta djelimično razlivena usljed vlage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Istaknuti dio teksta i poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Muḥammad Bāqī Ğīno-zāde (Džinić) 1226/1811. godine (bilješka sa pečatom na posljednjem zaštitnom listu).

Vakuf 'Abdulbāqī-efendī Ğīno-zāde (Džinić) iz 1284/1867. godine (pečat na više mjesta u rukopisu).

7539,1 R 7187,1

رسالة في حسن خط
RISĀLA FĪ ḤUSN-I ḪAṬṬ

Djelo o lijepom pisanju na turskom jeziku.

Početak (fol. 1b):

حمد بى عد وثناى لا يعد. اول خالق اللوح والقلمه كه كاف ونون ايله جمله كائنات وممكنات وار.واول أفضل بني آدمك نوري معجزاتيله ينجه پنهان اشكاره ايلدي لِمُنْشِئِه رحمة للعالمين نور خدا...

Kraj (fol. 14b):

...أمّا اليا، اوج كونه دير بري مجموعه وبري مرسله دير مبسوطه دخي ديرلر. وبري معكوسه دير راجعه دخي ديرلر بونلركبي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Fol. 1b - 14b; 205 x 155; 15 redaka; tekst 145 x 70. Papir narandžast, tanji, glat. Ima slobodnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*, krupniji i lijep. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama ispisani primjeri pisanja pojedinih slova.

7539,2 R 7187,2

المقنع في علم أبي مقرع
AL-MUQNI' FĪ 'ILM ABŪ MUQRI'

أبو عبد الله محمد بن سعيد بن محمد بن يحيى بن أحمد بن داود بن أبي بكر السوسي المرغيشي
Abū 'Abdullah Muḥammad b. Sa'īd b. Muḥammad b. Yaḥyā b. Aḥmad b. Dāwūd b. Abū Bakr as-Sūsī al-Marġīšī (1007/1598 - 1089/1678)

Rasprava na arapskom jeziku iz oblasti astronomije, napisana u formi stiha o arapskom i nekim drugim nearapskim kalendarima, o putanji Sunca i Mjeseca i namaskim vremenima.

Početak (fol. 15b):

يقول بعد حمد مجري الفلك   ثم على محمد الهادي الزاكي
أزكى الصلوة وعلى الأشراف   آل النبي وكل ذي إنصاف ...

Kraj (fol. 19a):

...قد انتهى المنتصر المقصود   وربُّنا لا غيره المحمود
سمَّيته المقنع في علم أبي   مقرع أبغى نفع أمة النبي
أبياته ضحى وعامهُ شم   مصليًا على النبي الهاشمي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati

Fol. 15b - 19a; 15 redaka; tekst 155 x 80. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u posebnom redu. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: A. M. II, 296; az-Zāhiriyya astr. 235-36; Iraq Museum Library 562; Jerusalem II, 596.

INDEKSI

كشافات

INEDEKS NASLOVA

كشاف العناوين

آ

آرولره و قوانلره متعلق طلسمات بياندر (ت): ٧٥٠٣

ا

إتحاف المصنّفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء (ع): ٧١٧٦٫١

الإجازة العامة لصالح سعد الدين بن إبراهيم الرشدي (ع): ٧٣٢١٫١٤

الإجازة لصالح سعد الدين بن إبراهيم الرشدي في الحديث (ع): ٧٣٢١٫١٥

أحكام أشهر روم وأخبار أقاليم (ت): ٧٤٠٧

أحكام تحويل سني مواليد (ع): ٧٣٧٦

أحكام شهور (ت): ٧٤٠٦

أحكام شهور (ت): ٧٤١٧

الأحكام العلائية في الأعلام السماوية = الاختيارات العلائية والاتصالات السماوية

أحكام نجوم (ت): ٧٣٨٧٫٤؛ ٧٣٩٢٫١

اختيارات الطبري (ت): ٧٢٣٤

الاختيارات العلائية والاتصالات السماوية (ف): ٧٣٦٩؛ ٧٣٧٠

أخذ الارتفاع من طرف الجيب: *٧٣٤٢٫١

أدوية مجموعه سي (ت): ٧٢٤٨

أدوية مجموعه سي (ت): ٧٢٥٣

أربعة وخمسون فرضاً (ع): ٧٤٩٥٫٢

الأساس للهرمس (ع): ٧٣٨٧٫٢

الأسباب والعلامات: *٧١٧١

أسماء الكتب في الطب والبيطرة: ٧٢٦٢

أسماء المؤلفين في البيطرة: ٧٢٦٣

أسماء النبيّ، صلّى الله عليه وسلّم: ٧٤٥٩

الإشارات في علم العبارات (ع): ٧٤٦٤؛ ٧٤٦٥؛ ٧٤٦٦؛ ٧٤٦٧

اشجار واثمار (ف): ٧٤٢١

أشرف الرسالة (وأجمل المقالة) (ت): ٧٢٣٣

أشكال التأسيس في الهندسة: *٧٢٧٦٫١

اصطلاح الأطباء:*٧١٧٧

الإصطلاحات الطّبية: *٧١٧٧

إصلاح رسالة المجيب المسماة بالفتحية (ع): ٧٣١٥٫٢

أصول أحكام سال (ت): ٧٣٨٧٫٥؛ ٧٣٩١

إظهار الأسرار: *٧٤٧٥

إظهار السرّ المودوع في العمل بالربع المقطوع (ع): ٧٣٠٣٫١

أعجب العجاب (ت): ٧٥٣٧
الإعداد في وفق الأعداد (ع): ٧٤٩٠،١
الإعراب عن قواعد الإعراب (ع): ٧٣٢١،٨
إعراب العوامل المائة (ت): ٧٣٢٤،٧
إعلام العباد في أخبار البلاد (ت): ٧٣٣٤؛ ٧٣٤١،٢
إعلام العباد في إعلام البلاد = إعلام العباد في أخبار البلاد
ألباب الباهية في (و) التراكيب السلطانية = باه نامه، پادشاهي
إنقاذ الهالكين (ع): ٧٤٣١،٣
أنموذج في الطب (ت): ٧٢١١؛ ٧٢١٢
الإيضاح في أسرار النكاح (ت): ٧١٨٥،٣
إيقاظ النائمين (ع): ٧٤٣١،٤

ب

باب في بيان خاصه، انيسان (ت): ٧٤٤٢
البارع في أحكام النجوم (ع): ٧٣٨٠؛ ٧٣٨١
بره ساعة (ع): ٧١٦٧،٦؛ ٧١٦٨،٦؛ ٧٢٤٣،٢×
برء الشفاء (ت): ٧٢٤٣،٢
بغدادي حسين منصورك حكايتي (ت): ٧٤٧٩،٢
بغية السائل في اختصار المسائل (ع): ٧١٦٧،١؛ ٧١٦٨،٢
بناء المفهوم (ت): ٧٢٣١،٤
بهجة الألباب في علم الأسطرلاب (ع): ٧٣٠٠
بيان معرفت دائره، كبيا ودور...؟: ٧٤١٧

ت

التبيين في بيان ما في ليلة النصف من شعبان وليلة القدر من رمضان (ع): ٧٤٣١،٢
تحفة الأجناد في معرفة الخيل والجياد (ت): ٧٥٢٨
تحفة الأريب النافعة للروحاني والطبيب (ت): ٧٢١٧
تحفة أولى الألباب في الرّمي بالنّشاب (ع): ٧١٧٤،٤
تحفة رشيدية (ع): ٧٢٨٦،٢
التحفة السنية نظم الرسالة الفتحية (ع): ٧٣١٧،٢
تحفة الملوك (ت): ٧٤٧١،١
ترتيب فال قرآنك: ٧٤٧٩،٢
ترجمة إتحاف المصنّفين والأدباء بمباحث الاحتراز عن الوباء (ت): ٧١٧٦،٢
ترجمة خريدة العجائب وفريدة الغرائب (ت): ٧٥١٤
ترجمه، عجائب المخلوقات غرائب المصنوعات: *٧٥١٤
ترجمة مفردات ابن البيطار (ت): ٧١٨١
ترجمه، باه نامه، پادشاهي (ت): ٧١٨٢
ترجمه، زيج لالاند (ت): ٧٣٥١؛ ٧٣٥٢
ترجمه، سي فصل = ترجمه، مختصر في معرفة التقويم
ترجمه، الشفائي في الطب الكيميائي (ت): ٧٢١٩،٢
ترجمه، كدوسي للجيب (ت): ٧٣٣٨،٧؛ ٧٣٤٢،١
ترجمه، كدوسي للمقنطرات (ت): ٧٣٣٨،٦؛ ٧٣٤٢،٢
ترجمه، مختصر في معرفة التقويم (ت): ٧٣٢٨،١
ترويح الأرواح: *٧١٨٣
تسهيل الحساب (ت): ٧٢٩١،١
التسهيل في الطب (ت): ٧١٨٤
تسهيل الميقات (ت): ٧٣١٠،٤؛ *٧٣٣٣
تسهيل الميقات وتعيين الأوقات (ت): ٧٣٠٧،٣؛ ٧٣٢٨،٤؛ *٧٣٣٢؛ ٧٣٣٥،١
تعبير الرؤيا (ع): ٧٤٧٠،١
التعبير القادري (ع): ٧٤٦٢،٢
تعبير المنامات (ع): ٧٤٦١
تعبيرنام (ت): ٧٤٧٧،٢
تعبيرنام عالمي رؤيا (ت): ٧٤٧٧،٣
تعبيرنامه (ع): ٧٤٦٩
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٢،١
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٣؛ ٧٤٧٤؛ ٧٤٧٧،١
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٥
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٦،١
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٧،٤
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٨،١؛ ٧٤٨٠؛ ٧٤٨١؛ ٧٤٨٢؛ ٧٤٨٣
تعبيرنامه (ت): ٧٤٧٩،١
تعبيرنامه (ت): ٧٤٨٤،١
تعبيرنامه (ت): ٧٤٨٥
تعبيرنامه (ت): ٧٤٨٦
تعديل أمذجة في حفظ صحة البدن (ت): ٧٢١٨
تعريفات الأطباء (ع): ٧٧١٧
تعليق على شمس المعارف ولطائف العوارف (ع): ٧٤٣٢،١
تعليقات على خلاصة الحساب (ع): ٧٢٨٢
تعليم المتعلم (ع): ٧٣٢١،٦
تعليمات صحية (ت): ٧٢٣٢
تفاؤلنامه (ت): ٧٤٤٧
تفسير القرآن في المنام (ع): ٧٤٧٠،٢
تقويم: ٧٣٥٨
تقويم: ٧٣٥٩
تقويم: ٧٣٦٠
تقويم: ٧٣٦١
تقويم جلالي: ٧٣٦٢
تمجيد بلال الحبشي، رضي الله عنه: ٧٤٧٩،٣
تيسير العوارف في تلخيص شمس المعارف: *٧٤٣٤

ج

جالب السرور لقرياغي: *٧٤١٠
جامع الأحكام في مسائل الخاص والعام (ت): ٧٣٤٧،١
جامع الحساب (ت): ٧٢٩٠
جامع القواعد ونتائج الفوائد (ت): ٧٣٩٢،٢
جامع المفردات الأدوية والأغذية: *٧١٧٤،١؛ *٧١٨١؛ *٧١٨٦

جداول دستور سبعه، سيّاره بطول سراي بوسنه سنه ١٢٨٥هـ و ١٢٩١ - ١٣٠٥ هـ بزيج لالاند: ٧٣٦٥
جدول أبو معشر بلخي فالنك اختيارتي: ٧٤١٧
جدول أنصاف أقطار لعرض سراي بوسنه (ت): ٧٣٣٥٫٣
جدول پيغمبر عليه السلام قان الدرمق ده وصفين: ٧٤١٧
جدول تسهيل تسوية البيوت (ت): ٧٣٨٩
جدول جعفر صادق: ٧٤١٧
جدول حياتك وممالك جدولريدر آنى بلدرر: ٧٤١٧
جدول معرفة تحويل سال وتواريخ مشهورة زانجه، سال تركان سنه ١٢٦٢ (ت): ٧٣٥٤
جدول معرفت غرّة نامه شرعي بر قول شيخ وفا: (ت): ٧٤١٧
جدول مفتاح روزنامه، جديده، محمديه (ت): ٧٤٠٢٫٣
جرّاحنامه (ت): ٧١٧٩
جريدة الفرائض (ع): ٧٣٢٦٫٤
جزء من كتاب في النجوم (ع): ٧٣٩٠
الجفر الكبير (ع): ٧٤٤٤٫٤
جواهر الإسلام (ت): ٧٤٠٠٫٤؛ ٧٤٥٢٫٢؛ ٧٤٧٩٫٣

ح

حاشية أبي الفتح على شرح الرسالة العضدية في الآداب للحنفي (ع): ٧٣١٤٫٤
حاشية على بحث الشعيرات في شرح الملخّص في الهيئة (ع): ٧٢٩٧٫٣
حاشية على تفسير الآية القرآنية * إنّ يوم الفصل كان ميقاتًا* للبيضاوي (ع): ٧٣٢٧٫٢
حاشية على تفسير الآية القرآنية * والشمس تجري لمستقرّ لها* للبيضاوي (ع): ٧٣٢٧٫١؛ ٧٣٢٧٫٣
حاشية على شرح الرسالة الحنفية العضدية في الآداب (ع): ٧٣١٤٫٨
حاشية على شرح الملخّص في الهيئة (ع): ٤٢٩٧٫٢
حاشية على شرح الملخّص في الهيئة (ع): ٧٢٩٨
حاشية على شرح الملخّص في الهيئة (ع): ٧٢٩٩
حاوي المختصرات في العمل بالربع المقنطرات: *٧٣٠٤
حب المسائل (ت): *٧٤٠٤
حروف التهجّي (ع): ٧٤٣٣٫١
الحصي والرمل (ع): ٧٢٤٤
الحصي والرمل (ت): ٧٢٤٥
الحصي والرمل (ت): ٧٢٤٦
الحصي والرمل (ت): ٧٢٤٧
حكايت أبو علي سينا وبرادر أبو الحارث دانا: (ت): ٧٤٨٧
حلّ الخلاصة لأهل الرياسة (ع): ٧٢٨٤٫١؛ ٧٢٨٤٫٢
حمّام دعاسي: ٧٤٥٩
حياة الحيوان الكبرى (ع): ٧٥٢٥؛ ٧٥٢٦

خ

خاصّه، سوره، فاتحة الكتاب: ٧٤٥٠
خطبه، مطلقه (ع): ٧٤١٤
خطبه، مطلق: ٧٤٤١
خلاصة: *٧١٧٩
خلاصة الأفكار (ع): ٧٣٢١٫١٢
خلاصة الحساب (ع): ٧٢٧٦٫٢؛ ٧٢٧٩٫٢؛ ٧٢٨١؛ ٧٣١٥٫٥؛ ٧٤٩٠٫٢
خلاصة الدر المنظوم في علم أحكام النجوم (ع): ٧٣٨٤٫١
خواصّ الحيوانات (ت): ٧٥٢٩٫١
خواصّ القرآن: *٧٤٣٧٫١
خواصّ القرآن الكريم (ت): ٧٤٣٦
خواصّ كبير: *٧٤٢٤٫١

د

الدائرة والجفرية (ع): ٧٤٩٣٫٣
در مكنون (ت): ٧٥١٦؛ ٧٥١٧؛ ٧٥١٨؛ ٧٥١٩؛ ٧٥٢٠؛ ٧٥٢١؛ ٧٥٢٢؛ ٧٥٣٥٫٣
الدرّ المنظّم في السرّ الأعظم (ع): ٧٤٢٧
الدرة التاجية في العلوم الحسابية (ع): ٧٢٧٥٫٢
دستور تقويم: ٧٣٦٨
دستور العمل في تصحيح الجدول (ف): ٧٣٧٢
دعاء أخرج: ٧٤٥٩
دعاء آدم پيغمبر: *٧٤٠٠٫١
دعاء أصحاب كهف: ٧٤٨٩
دعاء أمّ الصبيان بدي ميثاق: ٧٤١٠
دعاء براق: ٧٤٨٩
دعاء تمجيد بلال حبشي يقرأ في وقت السحر: ٧٥٠١
دعاء حاجت: ٧٤٤٣
دعاء حزب البحر: ٧٤٤١
دعاء حسن وحسين: ٧٥٠٤
دعاء حضرت إلياس: ٧٤١٠؛ ٧٤٥٥
دعاء رجال الغيب: ٧٤٠٩؛ ٧٥٠٣
دعاء رجال الغيب والأرواح المقدّسة: ٧٤١٧
دعاء سيف القاطع: ٧٤٧١٫١
دعاء شريف: ٧٥٠٢
دعاء شفاء: ٧٤٨٩
دعاء شكر نعمت: ٧٤٥٩
دعاء طاعون: ٧٥٠٢
دعاء عزرائيل: ٧٤٥٨
دعاء علي، رضي الله تعالى عنه: ٧٤٨٩
دعاء مراد: ٧٤٤١
دعاء مرجان: ٧٤٥٥
دعاء مستجاب: ٧٤١٠
دعاء مهمّات: ٧٤٥٩
دعاء نور المبارك: ٧٤٨٩
دعاء هيكل: ٧٥٠٢
دعاء هيكل فرس: ٧٥٠٢
دعاء نور: ٧٤٥٥
دعائي مقناطيس القلوب: ٧٤٥٩
دعانامه (ت): ٧٤٣٧٫٢
دعوة زلزل (ع ت): ٧٤٩٣٫١

رسالة على العمل بالربع المجيب (ع): ٧٣٢٤٫١؛ ٧٣٢٥٫١؛ ٧٣٢٦٫١
الرسالة الغائية (ع): ٧٣١٤٫٩
رسالة الغاية = الرسالة الغائية
رسالة غريبة في خواصّ المفردات العجيبة (ت): ٧٤٤٠
الرسالة الفتحية (ع): ٧٣٠١٫١؛ *٧٣٧٤
الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية = رسالة في العمل بالربع المجيب
رسالة في أجزاء القضية (ع): ٧٢٣١٫٥
رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدين (ع): ٧٣٢٤٫٥
رسالة في إزالة صعاب في ايساغوجي (ع): ٧٣٢١٫٩
رسالة في استخراج تقويم (ت): ٧٣٨٧٫٣
رسالة في استخراج الجهات الأربع والقبلة بالربع المجيب (ع): ٧٣١٤٫٢
رسالة في الأسطرلاب (ت): ٧٣٣٨٫٤
رسالة في الأسطرلاب الشمالي ذات الصفائح (ع): ٧٢٩٤٫٤؛ ٧٣٣٨٫٥
رسالة في أحكام بعض المسائل في النجوم (ع): ٧٣٤٧٫٢
الرسالة في بيان الحاصل بالمصدر (ع): ٧٣١٤٫٥
رسالة في التجويد (ت): ٧١٧٣٫٧
رسالة في تحقيق الأفعال = الرسالة الغائية
رسالة في تحقيق أقسام القياس (ع): ٧٣٢١٫٧
رسالة في تحقيق القضية الخارجية والحقيقية والذهنية (ع): ٧٢٣١٫٦

دفتر طب (ت): ٧٢٥٥
ديونامه (ت): ٧٤٠٨؛ ٧٤٠٩

ذ

ذخيره، خوارزمشاهى (ف): ٧٢٦٠

ر

راحة الأرواح في دفع عامة الأشباح (ع): ٧١٧٣٫١
ربع مقطوعده مقنطره رساله سي (ت): ٧٣١٠٫٣
رجال الغيب: ٧٤١٠
الرجوع والهبوط (ت): ٧٤٠٥٫٢
رسالة الإباء عن مواقع الوباء (ع): ٧١٧٢
الرسالة الأسطوانية = رساله، فوائد الأمالي وفرائد اللالي
رسالة بلينوس الحكيم (ع): ٧٣٨٥٫١
رسالة الجواهر: (ت): ٧٤٢٣
الرسالة الحرفية (ع): ٧٣١٤٫١١
الرسالة الحلبية في الحروف: *٧٤٢٨
رساله در معرفت تقويم: *٧٣٧٣
رساله در هينت قوشجي: *٧٣٠١٫١
رسالة الطاعون = راحة الأرواح في دفع عامة الأشباح
الرسالة العجيبة والصنعة الغريبة (ع): ٧٣٨٥٫٢
الرسالة العدلية (ع): ٧٣٢٧٫٤
الرسالة العضدية في الوضع (ع): ٧٣٢١٫١١

رسالة في العمل بالربع المرسوم بالمقنطرات (ع): ٧٣٢٥٫٢؛ ٧٣٢٦٫٢
رسالة في عمل رخامة مسطّحة (ع): ٧٣١٣٫٥
رسالة في فن آداب البحث والمناظرة (ع): ٧٣٢١٫١٠؛ ٧٣٢٤٫٣
رسالة في الكتف (ع): ٧٢٣٠٫٢
رسالة في كيفية عمل البسيطة وما تشتمل عليه من قسي العصر (ع): ٧٣٢٢٫٤
رسالة في المرض (ت): ٧٥٢٩٫٣
رسالة في معرفة الساعات (ع): ٧٣٠٥٫٢؛ ٧٣٠٦٫٣
رسالة في معرفة العمل بالربع المقنطر (ع): ٧٣٢١٫١
رسالة في معرفة وضع ربع الدائرة الموضوعة عليه المقنطرات (ت): ٧٣٣٥٫٢
رسالة في النجوم (ت): ٧٤٠٢٫٢
رسالة في نسبة ارتفاع أعظم الجبال على (إلى) قطر الأرض (ع): ٧٢٩٧٫٤
رسالة (مختصر) في كيفية العمل بالكرة (ع): ٧٣٢٣
الرسالة المذهبة (ع): ٧١٦٧٫٣؛ ٧١٦٨٫٣
الرسالة المطهرّة عن قذورات الطائفة المكذّبة (ت): ٧٢٣١٫٧
رسالة معمولة في بيان الظل وتحديد الجهات وتعيين سمت القبلة بالدائرة الهندية (ت): ٧٣٤٤٫٢
رسالة الهياكل = رسالة في تحقيق الهيكل المحسوس

رسالة في تحقيق نفس الأمر (ع): ٧٣١٤٫١٠
رسالة في تحقيق الهيكل المحسوس (ع): ٧١٧٣٫٢
رسالة في تقسيم العلوم (ع): ٧٣١٤٫٦
رسالة في الحساب (ع): ٧١٧٣٫٤
رسالة في حسن خط (ت): ٧٥٣٩٫١
رسالة في حفظ الصحة (ع): ٧١٦٧٫٤؛ ٧١٦٨٫٤
رسالة في حلّ الرموز الجفرية (ع): ٧٤٩٣٫٤
رسالة في الحمام (ع): ٧١٧٤٫٢
رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع (ت): ٧٤٣٣٫٤؛ ٧٤٣٨
رسالة في خواصّ پانزهر كنعان (ت): ٧٢١٠
رسالة في ذات الكرسي (ع): ٧٣١٩؛ ٧٣٢٠
رسالة في ربع دستور المجيب (ت): ٧٣١٣٫٣
رسالة في سرّ الحروف (ع): ٧٤٣٥٫٣
رسالة في شرح الدائرة الهندية (ع): ٧٢٧٩٫٣؛ ٧٣١٥٫١
رسالة في الصرف العربي (ع): ٧٤٩٠٫٥
رسالة في علم الحساب (ع): ٧٢٧٥٫٧
رسالة في علم الرؤيا (ع): ٧٤٦٨
رسالة في العمل بالربع المجيب (ع): ٧٣٠٦٫٢؛ ٧٣٠٧٫٢؛ ٧٣١٠٫١؛ ٧٣١٥٫٣

رساله، رومي أفندي (ت): ٧٢٤٨؛ ٧٤٥٩

رساله، سي فصل [در معرفت تقويم] = مختصر في معرفة التقويم

رساله، شكايت نامه (ت): ٧٤٥٤

رساله، طالع نامه (ت): ٧٤٤٦

رساله، علم كتف (ت): ٧٤٥٣

رساله، غافتوسي: *٧٤٤٦

رساله، فرح نامه (ت): ٧٤٣٣،٣

رساله، فوائد الأمالي وفرائد اللالي (ت): ٧٤٩٠،٨

رساله، قاضي زاده أفندي (ت): ٧٢٤٨

رساله، كره، أرض (ت): ٧٣٥٣

رساله، مائيّات وأسرار غريب (ت): ٧٤٢٥،١٢

رساله، مجموعة الصنائع (ت): ٧٤٢٥،٧

رساله، مجيب ترجمه سي = ترجمه، كدوسي للجيب

رساله، مختصر في علم الحساب (ت): ٧١٧٣،٣

رساله، مداوات أنواع (ت): ٧٤٢٥،٦

رساله، مداوات غريب (ت): ٧٤٢٥،١

رساله، مركبات ويوزله وعتيقات وترابيّات (ت): ٧٤٢٥،١١

رساله، مسافران لاجني تازي(؟ ت): ٧٤٢٥،٥

رساله، مسَرَّات في علم الميقات (ت): ٧٣٣٠،١

رساله، مسمَرات(؟) في علم الميقات (ت): ٧٣٣١

رساله در علم هيئت: *٧٣٧٤

رساله سوره، والضحى نك دعوت فضائلي (ت): ٧٤٢٦،٢

رساله قولاق چكلمه سي (ت): ٧٤٧٨،٣؛ ٧٤٧٩،٢

رساله، أسرار غريب (ت): ٧٤٢٥،٣

رساله، أسرار غريب (ت): ٧٤٢٥،٩

رساله، آلات (ت): ٧٤٢٥،٢

رساله، الجنّ (ت): ٧٤٤٦

رساله، جواهر نقاب (ت): ٧٤٢٥،١٣

رساله، جيب آفاقي (ت): ٧٣٢٤،٢؛ ٧٣٢٥،٣؛ ٧٣٢٦،٣

رساله، جيب ترجمه سي = ترجمه، كدوسي للجيب

رساله، جيب مجيب آفاقي (ت): ٧٣٢٩،٢؛ ٧٣٣٠،٢؛ ٧٣٣٦،٢؛ ٧٣٣٨،٢

رساله، جيبيه = ترجمه، كدوسي للجيب

رساله، حلّ أجساد (ت): ٧٤٢٥،١٠

رساله، حلويّات ومربيّات (ت): ٧٤٢٥،٨

رساله، خواصّ أيام شهور (ت): ٧٤٣٩

رساله، در بيان علم خطوط اسطرلاب (ف): ٧٣١٤،٣

رساله، ربع مجيب (ت): ٧٣٤٥

رساله، رمل (ف): ٧٤٦٠،٢

رساله، رمل دانيال عليه السلام (ت): ٧٤٥٥

رساله، رمل دانيال عليه السلام مثلثات لحيان (ت): ٧٤٥٥

رساله، مسموعات (ت): ٧٤٢٥،١٤

رساله، موسقى (ت): ٧٥٣٨

رساله، نحل (ت): ٧٥٣٠

رساله، نصرت أفندي = ماحضر في الطب

رساله، يلديز (ت): ٧٤٧١،٣

رساله، يلديز (ت): ٧٤٧١،٤

رسول أكرمك وصيتنامه: ٧٤٤١

رمل خورشيد: *٧٤١٤

رمل كتابي (ت): ٧٤٥٤

رموز الشجرة النعمانية: *٧٤٤٤،١

رموز الكنوز في الجفر (ت): ٧٤٤٩

روزنامچه حضر شيخ وفا (ت): ٧٣٥٥

روزنامه (ت): ٧٣٥٧

روزنامه (ت): ٧٤٠٢،١

روزنامه وتقويم: *٧٣٣٨،٧

روزنامه، جديد (ت): ٧٣٥٠

روزنامه، عربية: *٧٣٥٥

رونق بوستان (ت): ٧٥٣١؛ ٧٥٣٢؛ ٧٥٣٣؛ ٧٥٣٤؛ ٧٥٣٥،١

ريحانة الروح في رسم الساعات على مستوى السطوح (ع): ٧٣٢٢،٣

ز

زائجه طالع سال عالم بأفق سراي بوسنه در سنه ١٢٩٣هـ - ١٣٠٥هـ: ٧٣٦٦

زائجه طالع سال عالم بأفق سراي بوسنه در سنه ١٣٠٦هـ - ١٣١٧هـ: ٧٣٦٧

زبدة الذخائر (ف): ٧٤٦٠،١

زبدة الرمل: *٧٤٥٥

زبدة الزبدة (ت): ٧٤٥٥

زيج الوغ بيك: *٧٣٤٨؛ ٧٣٧١

س

سبعيات (ع ت): ٧٥٢٣

السرّ الربّاني في علم الميزان: *٧٤٢٤،١

سكرنامه (ت): ٧٤٥٢،١

سكرنامه (ت): ٧٤٧٨،٢

سكرنامه (ت): ٧٤٧٩،٢

سكرنامه، شريف (ت): ٧٤٠٦

سلسله نامه، مشايخ (ت): ٧٤٨٤،٢

سلطانية (ت): ٧١٨٥،١

سهلة الحصول في الميقات وسمت القبلة (ت): ٧٣٢١،٣

سي فصل = مختصر في معرفة التقويم

السياسة في علم الفراسة = الفراسة لأجل السياسة

سيره نبويه دن بر حكايه (ت): ٧٢٠٧،٢

ش

شرح الأبيات العشر في استخراج التواريخ المشورة (ع): ٧٣٢٢،٢

شرح أحكام نجوم سبعه (ت): ٧٥٠١

شرح الأسباب والعلامات (ع): ٧١٧١

شرح أسماء الحسنى: ٧٤٨٩

شرح أشكال التأسيس في الهندسة (ع): ٧٢٧٦،١؛ ٧٢٧٧؛ ٧٢٧٨؛ ٧٢٧٩،١؛ ٧٢٨٠،١

شرح اللي درت فرض = أربعة وخمسون فرضًا
شرح الأمثلة المختلفة (ع): ٧٢٣١٫٣
شرح البناء (ع): ٧٢٣١٫٢
شرح البناء (ع): ٧٣٢١٫٥
شرح بيست باب در تقويم (ف): ٧٣٧٣
شرح حسن وحسين: ٧٥٠٤
شرح خلاصة الحساب (ع): ٧٢٨٤٫١؛ ٧٢٨٤٫٢
شرح خواصّ آية الكرسي: ٧٤٥٩
شرح دعاء اسم أعظم: ٧٥٠٤
شرح دعاء بويون: ٧٤٤٣
شرح دعاء حضرت إلياس (ت): ٧٤٥٥
شرح دعاء رجال الغيب (ت): ٧٥٠٣
شرح دعاء سرح باد: ٧٤٥٩
شرحِ دعاءِ سيفُ القاطع (ت): ٧٤٧١٫١
شرح دعاء كزيده روايتدر (ت): ٧٥٠٢
شرحِ رجالُ الغيب (ت): ٧٧٤١٠
شرح الرسالة الحنفية العضدية في الآداب (ع): ٧٣١٤٫٧؛ ٧٣٢٤٫٦
شرح الرسالة الفتحية في الأعمال الجيبية (ع): ٧٣١٢٫١
شرح رسالة في فن آداب البحث والمنظرة (ع): ٧٣٢١٫١٣؛ ٧٣٢٤٫٤
شرح الرسالة الماردينية في العمل بالربع المجيب (ع): ٧٣١٢٫٢
شرح رموز الشجرة النعمانية (ع): ٧٤٤٤٫١
شرح زيج الوغ بيك (ت): ٧٣٤٦
شرح غرّة نامه، روميّه (ت): ٧٤٠٦؛ ٧٤١٧
شرح غرّة نامه، شيخ بايزيد (ت): ٧٤٠٦؛ ٧٤١٧
شرح فال قرآن شريف (ت): ٧٤٥٩
شرح القانون في الطب (ع): ٧١٦٣
شرح القانون في الطب (ع): ٧١٦٦
شرح كليات القانون (ع): ٧١٦٢
شرح كليات القانون = شرح القانون في الطب
شرح المجمع (ت): ٧٢٤٣٫٣
شرح الملخّص في الهيئة (ع): ٧٢٩٣؛ ٧٢٩٤٫١؛ ٧٢٩٥؛ ٧٢٩٦؛ ٧٢٩٧٫١؛ ٧٣١٤٫١٢
شرح نصرت رساله سي صرعه وأمّ صبيان (ت): ٧٤٩٢
شرح هداية الحكمة (ع): ٧٢٩٢٫٢
شرح هينت قوشجي (ف): ٧٣٧٤
شرح ورد محمد پير بهائي (ت): ٧٥٠١
شروط الصلوة (ع): ٧٤٠٠٫٢
شروط الصلوة (ع): ٧٤٩٠٫٣
شفاء الأسقام ودواء الآلام: *٧١٨٤
شمس المعارف ولطائف العوارف: *٧٤٣٢٫١؛ *٧٤٣٤
شمسية: *٧٣٩٣؛ *٧٣٩٧
الشمسية في الأعمال الجيبية (ع): ٧٣١٣٫٤
شيخ وفا حضرتلرينك ورديدر: ٧٤٥٩

ص
صك (ت): ٧٤٣٧٫٤
صلوات نافلة (ت): ٧٤٠٣٫٣

ط
طالع تحويل سال عالم لسنه ١١٩٥: ٧٤١٨
طالع لسال ١٢٢٦ عالم بأفق دار السلطنه السنية (ت): ٧٣٦٤٫١
طالع لسال ١٢٢٧ عالم بأفق دار السلطنه السنية (ت): ٧٣٦٤٫٢
طالع نامه رساله سي (ت): ٧٤٤٦
طب مجموعه سي (ت): ٧٢٥٤
الطب النبوي (ع): ٧١٦٧٫١؛ ٧١٦٨٫١
الطب النبوي (ع): ٧١٦٩
الطب النبوي (ع): ٧١٧٠
طب نبوي ترجمه سي (ت): ٧١٨٠
طبيعتنامه (ت): ٧٤٣٥٫١
طريق زايجه (ت): ٧٣٩٧
طريق سلوك (ت): ٧٤٠٣٫٢
طعام دعاسي: ٧٤٧٩٫٢

ع
عبديه (ب): ٧٢٩١٫٢
عبديه (ب): ٧٢٩١٫٣
عجائب المخلوقات (ع): ٧٥١٣
عجائب المخلوقات (ت): ٧٥١٥
عروض الأندلسي (ع): ٧٣٢١٫٤
العقائد النسفية (ع): ٧١٧٣٫٥
عقد القلائد (ع): ٧٤٤٦
علاجطر كتابي (ت): ٧٢٥٢
عنوان مكاتب منشآت كمال پاشا زاده (ع): ٧١٧٣٫٦
العوامل المائة (ع): ٧٣٦٣٫٢

غ
غاية البيان في تدبير بدن الإنسان (ت): ٧٢١٣؛ ٧٢١٤٫١؛ ٧٢١٥؛ ٧٢١٦
غرائم نامه، حضرت سليمان پيغمبر م (ت): ٧٥٠٢
غرّة نامه: ٧٢٩١٫١
غرّة نامه: ٧٣٦٣٫١
غرّة نامه، شمسيه (ت): ٧٤٠٦
غرّة نامه شيخ بيازيد (ت): ٧٣٥٧؛ ٧٤٠٦
غرّة نامه، نجومي وشرعي (ت): ٧٤٠٦؛ ٧٤١٧
غزا دعالري: ٧٤٥٩
غزوات نامه (ت): ٧٢٤٨

ف
فائدة (ع): ٧١٦٧٫١٢؛ ٧١٦٨٫١٢
فائدة في معرفة استخراج نصف النهار بطريق صحيح قريب (ع): ٧٣١٢٫٣
فائدة في معرفة صفة بيت الإبرة ومعرفة العمل بها (ع): ٧٣١٢٫٣
فائدة في منازل القمر (ع): ٧٢٩٧٫٥
فال رمل دانيال (ت): ٧٤١١
فال قرآن شريف (ت): ٧٤٥٩
فال لقمان حكيم (ت): ٧٥٠١

فالنامه (ت): ٧٣٣٦،٣
فالنامه (ت): ٧٤٤٨
فالنامه (ت): ٧٤٥١
فالنامه (ت): ٧٤٩١،٢
فالنامه دانيال (ت): ٧٢١٤،٢
الفتوحات الوهبية (ع): ٧٣١٧،١
فذلكة الحساب (ت): ٧٣٤٨؛ ٧٣٤٩
الفراسة في العين المحمودة (ع): ٧١٦٧،٧؛ ٧١٦٨،٧
الفراسة لأجل السياسة (ع): ٧١٦٧،٨؛ ٧١٦٨،٨
فصول عشره (ت): ٧٤٣٥،٢
فوائد القرآن: *٧٤٣٧،١
الفيض العميم في معرفة أحكام صدر التقويم (ع): ٧٣١١

ق

قاموس الطب والنباتات (ع): ٧١٧٨
قاموس عربي - تركي: ٧٤٢٥،٤
القانون في الطب (ع): ٧١٦١
قبس الأنوار وجامع الأسرار (ع): ٧٤٢٨
قدح دعاسى: ٧٢١٤،٢
ترعه نظم (ت): *٧٤١٤
قصيدة أبي بكر الصدّيق، رضي الله عنه: ٧٤٧٩،٣
القصيدة الدمياطية (ع): ٧٤٣٥،٤
قصيدة (منظومة) في الطب
قصيدة من كلام ابن عنوان (ع): ٧٣١٢،٣
القصيدة المنفرجة (ع): ٧٤٣٥،٥
قَصِيدَه، نَصِيحَتِ پدَرْ (ب): ٧٢٩١،٢؛ ٧٢٩١،٣
قطعة في معاني الحروف (ع): ٧٤٩٣،٢
قطعة من الطب (ت): ٧٢٥٦
قطعة من الطب (ت): ٧٢٥٧
قطعة من الطب (ت): ٧٢٥٨
قطعة من الطب (ت): ٧٢٥٩
قطعة من علم النجوم (ت): ٧٤٢٠
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥٠٦
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥٠٧
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥٠٨
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥٠٩
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥١٠
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥١١
قطعة من كتاب طلسمات (ت): ٧٥١٢
قطعة من الهندسة (ع): ٧٢٨٨
قطف الزهرات في العمل بربع المقنطرات: ٧٣٠٣،٣*
القواعد الأصولية في الأشكال الرملية (ع): ٧٤٤٥،٢
قوزموغرافيا (ت): ٧٥٢٤
قولاق چكلمك أحكامك بيان ايدر (ت): ٧٤٥٩
قولاق چكلمه سي = رساله قولاق چكلمه سي

ك

كتاب أبو علي سينا (ت): ٧٤٨٨
كتاب الاختيار لجميع الأوطار وكلّ ابتداء عمل من الأعمال (ع): ٧٣٨٤،٤

كتاب الأدوية: *٧١٦٧،٥
كتاب أساس الحكم...: *٧٣٨٧،٢
كتاب الإشارة القلبية (ع): *٧٤٢٨
كتاب الأصول: *٧٢٧٦،١
كتاب بيطرنامه (ت): ٧١٩١،٢؛ ٧٢٦٨
كتاب بيطرنامه (ت): ٧٢٦٧
كتاب بيطرنامه (ت): ٧٢٦٩؛ ٧٢٧٠
كتاب بيطرنامه (ت): ٧٢٧١؛ ٧٢٧٢
كتاب بيطرنامه (ت): ٧٢٧٣؛ ٧٢٧٤
كتاب بيطرنامه ومعالجات بهيمه = كتاب مقبول در حال خيول
كتاب جواهر مكنون (ت): ٧٥٠١
كتاب حكم علاج لرايچون (ت): ٧٢٤٠
كتاب خواصّ الحيوانات (ت): ٧٥٣٥،٢
كتاب الخيل (ع): ٧٥٢٧
كتاب در بيان اوتولري (ت): ٧٢٥١
كتاب رمل دانيال پيغمبر، عليه السلام، رمليدير أحكام اول لحيان (ت): ٧٤٥٤
كتاب سرّ ربّاني: (ت): ٧٤٢٤،١
كتاب سكرنامه (ت): ٧٤٤٣
كتاب سلطان محمود (ت): ٧٤٠٣،١
كتاب سلطان محمود (ت): ٧٤٧٢،٢
كتاب سيرنامه (ت): ٧٤٠٦
كتاب شرح رموز وكشف اللغوز (ع): ٧٤٢٢
كتاب الشهاب من كلام أمير المؤمنين علي (ع): ٧٤٣٢،٢
كتاب طالع مولود (ت): ٧٤٠٠،١
كتاب الطب المنظوم (ت): ٧٢٠٧،١؛ ٧٢٠٨؛ ٧٢٠٩؛ ٧٢٢٩،٢؛ ٧٢٤١
كتاب طلسمات (ت): ٧٤٩٤
كتاب طلسمات وأوفاق وفوائد (ت): ٧٤٩٥،١
كتاب فائدة حزب البحر (ع): ٧٤٨٩
كتاب فصل رمل شريف (ت): ٧٤٥٨
كتاب الفوائد والصلات والعوائد (ع): ٧٤٢٩؛ ٧٤٣٠
كتاب في الحساب النجومي (ع): ٧٣٨٤،٣
كتاب في الرمل (ع): ٧٤٤٥،١
كتاب في الطب (ت): ٧٢٣٧
كتاب في الطب (ت): ٧٢٣٨
كتاب في الطب (ت): ٧٢٤٣،١
كتاب في علم النجوم (ع): ٧٣٨٧،١
كتاب في علم النجوم (ت): ٧٤٠٥،١
كتاب في الفال (ت): ٧٤٠٢،٤
كتاب في الفال (ت): ٧٤٥٠
كتاب في النجوم (ت): ٧٤٣٣،٥
كتاب لقمان حكيم (ت): ٧٥٠١
كتاب المعالجة (ع ت): ٧٢٣٥،١
كتاب معرفة أصول علم الحروف وكيفيّته وانتفاع به (ع): *٧٤٢٨
كتاب المعلّم في التعبير للرؤيا = التامج في تعبير الرؤيا
كتاب مقبول در حال خيول (ت): ٧٢٦٤؛ ٧٢٦٥؛ ٧٢٦٦
كتاب ملهمه (ت): ٧٣٩٨؛ ٧٣٩٩
كتاب ملهمه (ت): ٧٤٠٤

كتاب ملهمه (ت): ٧٤٧٦.٢

كتاب النبات في المفردات الطبية للحكيم Matthioli: *٧٢٤٥

كفاية القنوع في العمل بالربع المقطوع (ع): ٧٢٨٠.٢؛ *٧٣٠٣.١؛ ٧٣٠٥.١؛ ٧٣٠٦.١؛ ٧٣٠٧.١؛ ٧٣٠٨؛ ٧٣٠٩؛ ٧٣١٠.٢

كفاية الوقت (ت): ٧٣٣٣

كفايت مجاهده (ف): ٧٢٦١

كفاية الوقت بمعرفة الدائر وفضله والسمت (ت): ٧٣٠٦.٤؛ ٧٣٢٨.٣؛ ٧٣٢٩.١؛ ٧٣٣٦.١؛ ٧٣٣٨.١؛ ٧٣٣٩؛ ٧٣٤٠؛ ٧٣٤١.١

كمالنامه = كمالية في الطب

كمالية في الطب (ت): ٧١٨٥.٢

كيفية استخراج التقويم (ع): ٧٣١٦

ل

لبن عذراء (ت): ٧٤٢٤.٢

لسان أطباء: *٧٢١٧

لطيف شريف دعاء: ٧٤٤٣

لغت الأعشاب المتداولة بالعربية واليونانية والفارسية: ٧١٩٩.٣

لغت عربي– تركي: ٧٤٠٠.٣

لغت عربي – تركي: ٧٤٩٠.٦

لغت معالجات (ت): ٧٢٥٠

لغت من بعض النباتات وبعض الأمراض: ٧٢٣٥.٢

لقط الزهرات (ع): ٧٣٠٣.٣

اللمع في علم الحساب: *٧٢٨٥

اللمعة النورانية في حلّ مشكلات الشجرة النعمانية (ع): ٧٤٤٤.٢

م

ماحضر في الطب (ت): ٧٢٢٠؛ ٧٢٢١؛ ٧٢٢٢؛ ٧٢٢٣؛ ٧٢٢٤؛ ٧٢٢٥؛ ٧٢٢٦؛ ٧٢٢٧؛ ٧٢٢٨؛ ٧٢٢٩.١؛ ٧٢٣٠.١؛ ٧٢٣١.١

ما لا يسع الطبيب جهله: *٧١٧٤.١

المجرّبات (ع): ٧٤٣١.١

مجرّبات لابن سينا (ع): ٧١٦٧.٩؛ ٧١٦٨.٩

مجرّبات لابن سينا (ع ت): ٧٥٢٩.٢

مجمع: *٧٢٤٣.٣

مجمع القواعد (ت): ٧٢٨٩

مجمع القواعد (ع): ٧٣١٨

مجمع المنافع البدنية (ع): ٧١٧٤.١؛ ٧١٧٥

المجمع نظم اللمع في علم الحساب (ع): ٧٢٨٥

مجمل الأصول في أحكام النجوم (ع): ٧٣٧٧؛ ٧٣٧٨.١؛ ٧٣٧٩

مجموع (ع): ٧١٦٧.١٠؛ ٧١٦٨.١٠

مجموعة (ت): ٧٤٥٩

مجموعة أحمد أبو حسين أفندي حاكم سراي بوسنه: *٧٤١٣

مجموعة الحساب (ع): ٧٢٨٧

مجموعة رسائل (ت): ٧٤٢٥

مجموعة الرشيدي في أعجب العجائب (ت): ٧٥٠٥

مجموعة الصنائع (ت): ٤٢٦٧.١

مجموعة طلسمات (ت): ٧٤٩٦

مجموعة طلسمات (ت): ٧٤٩٧

مجموعة طلسمات (ت): ٧٤٩٨

مجموعة طلسمات (ت): ٧٤٩٩

مجموعة طلسمات (ت): ٧٥٠٠

مجموعة فوائد (ت): ٧٣٥٦

مجموعة في الرمل (ت): ٧٤٥٤

مجموعة في الرمل (ت): ٧٤٥٥

مجموعة في الرمل (ت): ٧٤٥٦

مجموعة في الرمل (ت): ٧٤٥٧

مجموعة في الطب (ت): ٧٢٣٩

مجموعة في علم النجوم (ع ت): ٧٣٨٨

مجموعة في علم النجوم (ت ع): ٧٤١٢

مجموعة في علم النجوم (ت ع): ٧٤١٣

مجموعة في علم النجوم (ت ع): ٧٤١٤

مجموعة في علم النجوم (ت): ٧٤١٥

مجموعة في الفلك والنجوم (ت): ٧٤٠٦

مجموعة في الهيئة (ت): ٧٣٥٥

مجموعة كسري زاده السيد شاكر أفندي المفتي سراي: *٧٤١٣

مجموعة مختلفة: ٧٤٤٣

مجموعة مختلفة: ٧٥٠٤

مجموعة من علم النجوم: ٧٤١٩

مختصر في علم الحساب (ع): ٧٢٨٦.١

مختصر في معرفة التقويم: *٧٣٢٨.١؛ ٧٣٧٨.٢

مختصر (من ترويح الأرواح) في الطب (ت): ٧١٨٣

المدخل إلى صناعة علم أحكام النجوم (ع): ٧٣٨٤.٢

مرآة الأيام والدرج (ع): ٧٣٢٢.١

مرآت المنزلات وممرات الكواكب (ت): ٧٣٤٣

مرشدة الطالب إلى أسنى المطالب: *٧٢٧٥.١

مسائل حكمت (ت): ٧٥٣٦

مسائل القصراني في أحكام النجوم (ع): ٧٣٧٥

المسرح في شرح المقنع في الجبر المقابلة (ع): ٧٢٧٥.٥

مطالع وعلاجات مجموعه سي (ت): ٧٥٠٢

مظفر المشكلات (ت): ٧٤٠١

معالجه وقال مجمعوعه سي (ت): ٧٥٠١

معرفة استخراج سمت القبلة وإخراج الجهات الأربع ونصب المحارب (ع): ٧٣١٣.٢

المغني في شرح موجز القانون في الطب (ع): *٧١٦٣؛ ٧١٦٥

مفاتيح العلوم: *٧٣٨٨

مفتاح الأسرار (ت): ٧٤٩١.١

مفتاح الجفر الجامع ومصباح النور اللامع = الدرّ المنظّم في السرّ الأعظم

مفتاح الجفر الجامع والنور اللامع (ع): ٧٤٤٤.٣

مفتاح من أهل الكتاب (ت): ٧٤٤١

مفردات (ت): ٧٢٣٦

مناقب (محي الدين عربي و) صدر الدين قنوي (ع): ٧٤٩٠،٧
منتخب الشفاء = شفاء الأسقام ودواء الآلام
المنتخب في تعبير الرؤيا: *٧٤٦٢،١
منتخب الكلام في تفسير الأحلام (ع): ٧٤٦٢،١
منتخب من كتاب تشريح (ت): ٧٢٤٢
منتخب من كتاب فوائد القرآن (ع): ٧٤٣٧،١
المنخول من المنقول في معرفة صفات الخيول (ع): ٧١٧٤،٣
المنظومة في الطب (ت): ٧١٨٥،٤
المنظومة في الطب (ع): ٧١٦٧،١١؛ ٧١٦٨،١١
منهاج الشفائي في الطب الكيميائي (ت): ٧٢١٩،١
موجز القانون في الطب (ع): ٧١٦٤
موضح الأوقات (ع): ٧٣٢٨،٢

ن

النائلية في الأعمال الجيبية (ع): ٧٣٢١،٢
النامج في تعبير الرؤيا (ع): ٧٤٦٣
نبذة من كتاب الأدوية (ع): ٧١٦٧،٥؛ ٧١٦٨،٥
النجوم الزاهرة في حوادث مصر والقاهرة (ع): ٧٣٨٣
نجومدن دستور قاعده لرك تعريفاتي (ت): ٧٤١٦
نجومك اتصالاتي (ت): ٧٣٩٢،٣

المقاصد والاختيارات (ع): ٧٣٨٦
مقبول حال خيول = كتاب مقبول در حال خيول
مقدمة أبي الليث السمرقندي (ع): ٧٤٩٠،٤
مقدمة في علم مخارج الكسور (ع): ٧٢٧٥،٦
مقدمة في معرفة استخراج أعمال الليل والنهار من ربع الدائرة المسماة بربع المجيب (ع): ٧٣١٣،١؛ ٧٣١٤،١
المقنع في الجبر والمقابلة (ع): ٧٢٧٥،٤
المقنع في علم أبي مقرع (ع): ٧٥٣٩،٢
ملحمة من كلام أمير المومنين علي بن أبي طالب، كرم الله وجهه: *٧٤٢٨
ملحمه (ت): ٧٣٩٧
ملحمه، جوري (ت): ٧٣٩٣؛ ٧٣٩٤؛ ٧٣٩٥؛ ٧٣٩٦
الملخّص في الهيئة (ع): ٧٢٩٢،١؛ ٧٣٠١،٢
ملهمه (ت): ٧٥٠١
الممتع في شرح المقنع في الجبر والمقابلة: *٧٢٧٥،٥
مناجات إبراهيم بن أدهم: ٧٤٧٩،٣
منافع حب لقماني (ت): ٧٤٣٧،٣
منافع الناس (ت): ٧١٩١،١؛ ٧١٩٢؛ ٧١٩٣؛ ٧١٩٤؛ ٧١٩٥؛ ٧١٩٦؛ ٧١٩٧؛ ٧١٩٨؛ ٧١٩٩،١؛ ٧١٩٩،٢؛ ٧٢٠٠؛ ٧٢٠١؛ ٧٢٠٢؛ ٧٢٠٣؛ ٧٢٠٤؛ ٧٢٠٥
منافع الناس نام يازمه بر طبدن مستخرج بعض أدوية (ت): ٧٢٠٦

هشت رحيم الله الكيلي فوائد مجموعه سي (ت): ٧٣٤٤،١

و

وافية الأوقات (ت): ٧٣٣٢
والي استانبول اولان حضرت صجلي أمير أفنديك منشآت مقيده لريندندر (ت): ٧٤٧١،٢
ورقات في العمل بربع الدائرة الموضوع فيه المقنطرات (ع): ٧٣٠٣،٢
الوسيلة (ع): ٧٢٧٥،٣
وصيت حضرت علي (ت): ٧٥٠١
وصية النبي عليه السلام لفاطمة (ت): ٧٢٤٨؛ ٧٤١٠
وقتية في علم الربع (ع): ٧٣٣٨،٣

ي

يادكار (ت): ٧١٨٦؛ ٧١٨٧؛ ٧١٨٨؛ ٧١٨٩؛ ٧١٩٠
يلدزنامه (ت): ٧٤١٠؛ ٧٤١١
يلدزنامه (ت): ٧٤٣٣،٢

النزهة الزهية في أحكام الحمام الشرعية والطبية: *٧١٧٤،٢
نزهة النظار في قلم الغبار (ع): ٧٢٧٥،١
النشر المطيب في العمل بالربع المجيب (ع): ٧٢٩٤،٣
نظم الجواهر الغالي واللآلي المنتثرات (ع): ٧٣٠٤
نهاية الإدراك في أسرار علوم الأفلاك (ع): ٧٣٨٢
نوادر الغرائب وموارد العجائب = ترجمة خريدة العجائب وفريدة الغرائب
نور المعارف (ت): ٧٤٣٤

هـ

هداية الحكمة: *٧٢٩٢،٢
هداية السائل إلى الربع الكامل = هداية العامل بالربع الكامل
هداية العامل بالربع الكامل (ع): ٧٢٩٤،٢؛ ٧٣١٢،٣؛ ٧٣١٥،٤
الهيئة السُّنية في الهيئة السُّنية (ع): ٧٣٠٢

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

كشاف العناوين

A, Ā, ‘A

‘Abdiya (b): 7291,2
‘Abdiya (b): 7291,3
A‘ğab al-‘uğāb (t): 7537
‘Ağāib al-maḫlūqāt (a): 7513
‘Ağāib al-maḫlūqāt (t): 7515
al-Aḥkām al-‘alā’iyya fī al-a‘alām as-samāwiyya = al-Iḫtiyārāt al-‘alā’iyya wa al-ittiṣālāt as-samāwiyya
Aḥkām-i ašhur-i rūm wa aḫbār-i aqālīm (t): 7407
Aḥkām-i nuğūm (t): 7387,4; 7392,1
Aḥkām-i šuhūr (t): 7417
Aḥkām taḥwīl sinī al-mawālīd (a): 7376
Albāb al-bāhiyya fī (wa) at-tarākīb as-sulṭāniyya = Bāh-nāme-i pādišāhi
‘Aqā’id an-Nasafī = al-‘Aqā’id an-Nasafiyya
al-‘Aqā’id an-Nasafiyya (a): 7173,5
al-‘Aqīda an-Nasafiyya = al-‘Aqā’id an-Nasafiyya
Arba‘a wa ḫamsūna farḍ (a): 7495,2
‘Arūḍ al-Andalusī (a): 7321,4
Arulara we qowanlara muta‘lliq ṭilsumāt beyandir (t): 7503
al-Asās li al-Hermes (a): 7387,2
al-Asbāb wa al-‘alāmāt: *7171
Asmā’ al-kutub fī aṭ-ṭibb wa al-bayṭara: 7262
Asmā’ al-mu’allifīn fī al-bayṭara: 7263
Ašğār wa aṯmār (f): 7421
Aškāl at-ta’sīs fī al-handasa: *7276,1
Ašraf ar-risāla (t): 7233
Ašraf ar-risāla wa ağmal al-maqāla = Ašraf ar-risāla
al-‘Awāmil al-mi’a (a): 7363,2

B

Bāb fī bayān ḫāṣṣa-i Nīsān (t): 7442
Bahğa al-albāb fī ‘ilm al-usṭurlāb (a): 7300
al-Bāri‘ fī aḥkām an-nuğūm (a): 7380; 7381
Binā’-i mafhūm (t): 7231,4
Buġya as-sā’il fī iḫtiṣār al-masā’il (a): 7167,2; 7168,2
Bur’u sā‘a (a): 7167,6; 7168,6
Bur’u aš-šifā’ (t): 7243,2

D, Ḍ

Ḍaḫīre-i Ḫarizmšāhi (f): 7260
ad-Dā'ira wa al-ğafriyya (a): 7493,3
Da'wa zalzal (zulzul) (a,t): 7493,1
Defter-i tibb (t): 7255
Dīwnāme (t): 7408; 7409
Du'ā-i Ḥaḍret-i Iliyās: 7455
Du'ā-i Merğān: 7455
Du'ā-i Nūr: 7455
Du'ānāme (a,t): 7437,2
Du'ā Riğāl al-ġayb: 7409
ad-Durr al-munaẓẓam fī as-sirr al-a'ẓam (a): 7427
ad-Durra at-tāğiyya fī al-'ulūm al-ḥisābiyya (a): 7275,2
Durr-i meknūn (t): 7516; 7517; 7518; 7519; 7520; 7521; 7522; 7535,3
Dustūr al-'amal fī taṣḥīḥ al-ğadwal (f): 7372
Dustūr-i taqwīm: 7368

E

Edwiye meğmū'asi (t): 7248
Edwiye meğmū'asi (t): 7249
Edwiye meğmū'asi (t): 7253

F

Faḍlakat al-ḥisāb (t): 7348; 7349
Fā'ida (a): 7167,12; 7168,12
Fa'ida fī manāzil al-Qamar (a): 7297,5
Fāl-i remel-i Dāniyāl (t): 7411
Fālnāme (t): 7336,3
Fālnāme (t): 7448
Fālnāme (t): 7451
Fālnāme (t): 7491,2
Fālnāme-i Dāniyāl (t): 7214,2
Fawā'id al-Qur'ān: *7437,1
al-Fayḍ al-'amīm fī ma'rifa aḥkām ṣadr at-taqwīm (a): 7311
al-Firāsa fī al-'ayn al-maḥmūda (a): 7167,7; 7168,7
al-Firāsa li ağli as-siyāsa (a): 7167,8; 7168,8
Fuṣūl-i 'ašere (t): 7435,2
al-Futūḥāt al-wahabiyya (a): 7317,1

G, Ğ

Ğadwal anṣāf aqṭār li 'arḍ Sarāy-Bosna: 7335,3
Ğadwal tashīl taswiyyat al-buyūt: 7389
al-Ğafr al-kabīr (a): 7444,4
Ğāmi' al-aḥkām fī masā'il al-ḫāṣṣ wa al-'āmm (t): 7347,1
Ğāmi' al-ḥisāb (t): 7290
Ğāmi' al-qawā'id wa natā'iğ al-fawā'id (t): 7392,2
Ğāmi' al-mufradāt al-adwiya wa al-aġḏiya: *7174,1; *7181; *7186
Ğarīda al-farā'id (t): 7326,4
Ğawāhir al-islām (t): 7400,4
Ğawāhir al-islām (t): 7452,2; 7479,3
Gāya al-bayān fī tadbīr badn al-insān (t): 7213; 7214,1; 7215; 7216

Ġazewātnāme: *7248
Ğedāwil-i dustūr-i seb'a-i seyyāre bi ṭūl-i Saray-Bosna (Sarajevo), sene 1285 h. we 1291 h. - 1305 h. bi Zīğ-i Lālānd: 7365
Ğedwel-i ma'rifet-i taḥwīl-i sāl wa tewārīḫ-i mešhūre zāyiğe-i sāl-i turkān, sene 1262 (t): 7354
Ğedwel-i miftāḥ-i rūznāme-i ğedīde-i muḥamediye (t): 7402,3
Ğerrāḥnāme (t): 7179
Ġurrenāme: 7291,1
Ġurrenāme: 7363,1
Ġurrenāme-i Šeyḫ Bāyezīd (t): 7357
Ğuz' min kitāb fī an-nuğūm (a): 7390

H, Ḥ, Ḫ

Ḥall al-Ḫulāṣa li ahl ar-riyāsa (a): 7284,1; 7284,2
Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā Šarḥ ar-Risāla al-'aḍudiyya fī al-ādāb li al-Ḥanafī (a): 7314,4
Ḥašiya 'alā Baḥt aš-ša'īrāt fī Šarḥ Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a (a): 7297,3
Ḥāšiya 'alā Šarḥ al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a (a): 7297,2
Ḥāšiya 'alā Šarḥ al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a (a): 7298
Ḥāšiya 'alā Šarḥ al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a (a): 7299
Ḥāšiya 'alā Šarḥ ar-Risāla al-ḥanafiyya al-'aḍudiyya fī al-ādāb (a): 7314,8
Ḥāšiya 'alā tafsīr al-āya al-Qur'āniyya "Inna yawm faṣl kāna mīqātā" li al-Bayḍāwī (a): 7327,2
Ḥāšiya 'alā tafsīr al-āya al-Qur'āniyya "Wa aš-Šams tağrī li mustaqarr lahā" li al-Bayḍāwī (a): 7327,1; 7327,3
Ḥāšiya fī al-mas'ala aš-ša'īriyya: *7294,3
Ḫawāṣṣ al-ḥayawānāt (t): 7529,1
Ḫawāṣṣ kabīr: *7424,1
Ḫawāṣṣ al-Qur'ān: *7437,1
Ḫawāṣṣ al-Qur'ān al-Kerīm (t): 7436
Ḥāwī al-muḫtaṣarāt fī al-'amal bi rub' al-muqanṭarāt: *7304
Ḥayāt al-ḥayawān al-kubrā (a): 7525; 7526
Hey'et we nuğūm ile ilgili fewā'id meğmū'asi (t): 7344,1
al-Hī'a as-saniyya fī al-hay'a as-sunniyya (a): 7302
Hidāya al-'āmil bi ar-rub' al-kāmil (a): 7294,2; 7312,3; 7315,4
Hidāya al-ḥikma: *7292,2
Hidāya as-sā'il ilā ar-rub' al-kāmil = Hidāya al-'āmil bi ar-rub' al-kāmil
Ḥikāyet-i Ebū 'Alī Sīnā we berāder Ebū Ḥāriṯ Dānā (t): 7487
al-Ḥiṣiyy wa ar-raml (a): 7244
al-Ḥiṣiyy wa ar-raml (t): 7245
al-Ḥiṣiyy wa ar-raml (t): 7246

al-Ḥiṣiyy wa ar-raml (t): 7247
Ḫulāṣa: *7179
Ḫulāṣā al-afkār (a): 7321,12
Ḫulāṣa ad-durr al-manẓūm fī ‘ilm aḥkām an-nuǧūm (a): 7384,1
Ḫulāṣā al-ḥisāb (a): 7276,2; 7279,2; 7281; 7315,5; 7490,2
Ḫurūf at-tahaǧǧī (a): 7433,1
Ḫuṭbe-i muṭlaqa (a): 7414

I, ‘I

al-I‘dād fī wafq al-a‘dād (a): 7490,1
al-Īḍāḥ fī asrār an-nikāḥ (t): 7185,3
al-Iǧāza al-‘āmma li Ṣāliḥ Sa‘duddīn b. Ibrāhīm ar-Rušdī (a): 7321,14
al-Iǧāza li Ṣāliḥ Sa‘duddīn b. Ibrāhīm ar-Rušdī fī al-ḥadīṯ (a): 7321,15
al-Iḫtiyārāt al-‘alā’iyya wa al-ittiṣālāt as-samāwiyya (f): 7369; 7370
Iḫtiyārāt aṭ-ṭabarī (t): 7234
‘Ilāğlar kitābi (t): 7252
I‘lām al-‘ibād fī aḫbār al-bilād (t): 7334; 7341,2
I‘lām al-‘ibād i‘lām al-bilād = I‘lām al-‘ibād fī aḫbār al-bilād
Inqāḏ al-hālikīn (a): 7431,3
Īqāẓ al-nā’imīn (a): 7431,4
‘Iqd al-qalā’id (a): 7446
al-I‘rāb ‘an qawā‘id al-i‘rāb (a): 7321,8
I‘rāb al-‘awāmil al-mi’a (t): 7324,7
Iṣlāḥ Risāla al-muġayyab al-musammāt bi al-Fatḥiyya (a): 7315,2
Iṣṭilāḥ aṭ-ṭibbā’: *7177
al-Iṣṭilāḥāt al-aṭ-ṭibbiyya: *7177
al-Išārāt fī ‘ilm al-‘ibārāt (a): 7464; 7465; 7466; 7467
Itḥāf al-munaṣṣifīn wa al-udabā’ bi mabāḥiṯ al-iḥtirāz ‘an al-wabā’ (a): 7176,1
Iẓhār as-sirr al-mawdū‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-maqṭū‘ (a): *7280,2; 7303,1

K

Kamāliyya fī aṭ-ṭibb (t): 7185,2
Kayfiyya istiḫrāǧ at-taqwīm (a): 7316
Kemālnāme = Kamāliyya fī aṭ-ṭibb
Kifāya al-qanu‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-maqṭū‘ (a): 7280,2; *7303,1; 7305,1; 7306,1; 7307,1; 7308; 7309; 7310,2
Kifāya al-waqt (t): 7333
Kifāya al-waqt bi ma‘rifa ad-dā’ir wa faḍlih wa as-samt (t): 7306,4; 7328,3;7329,1; 7336,1; 7338,1; 7339; 7340; 7341,1
Kifāyat-i muǧāhida (f): 7261
Kitāb al-adwiya: *7167,5
Kitāb bayṭtarnāma wa mu‘ālaǧāt bahīma = Kitāb-i maqbūl der ḥāl-i ḫuyūl
Kitāb-i Fā’ida Ḥizb al-baḥr (a): 7489
Kitāb al-fawā’id wa aṣ-ṣilāt wa al-‘awā’id (a): 7429; 7430
Kitab fī al-fāl (t): 7402,4
Kitab fī al-fāl (t): 7450
Kitāb fī ‘ilm an-nuǧūm (a): 7387,1
Kitāb fī ‘ilm an-nuǧūm (t): 7405,1
Kitāb fī an-nuǧūm (t): 7433,5
Kitāb fī ar-ramal (a): 7445,1
Kitāb fī aṭ-ṭibb (t): 7237
Kitāb fī aṭ-ṭibb (t): 7238
Kitāb fī aṭ-ṭibb (t): 7243,1
Kitāb ḫawāṣṣ al-ḥayawānāt (t): 7535,2
Kitāb al-ḫayl (a): 7527
Kitāb fī al-ḥisāb an-nuǧūmī (a): 7384,3
Kitāb al-iḫtiyār li ǧamī‘ al-awṭār wa kull ibtidā’ ‘amal min al-a‘māl (a): 7384,4
Kitāb mu‘ālaǧāt: (a, t): 7235,1
Kitāb al-mu‘allim fī at-ta‘bīr ar-ru’yā = an-Nāmiǧ fī ta‘bīr ar-ru’yā
Kitāb an-nabāt fī al-mufradāt aṭ-ṭibbiyya li al-ḥakīm Matthioli: *7245
Kitāb šarḥ rumūz wa kašf al-luġūz (a): 7422
Kitāb aš-šihāb min kalām amīr al-mu’minīn ‘Alī (a): 7432,2
Kitāb aṭ-ṭibb al-manẓūm (t): 7207,1; 7208; 7209; 7229,2; 7241
Kitāb al-Uṣūl: *7276,1
Kitāb-i Beyṭarnāme (t): 7191,2; 7268
Kitāb-i Beyṭarnāme (t): 7267
Kitāb-i Beyṭarnāme (t): 7269, 7270
Kitāb-i Beyṭarnāme (t): 7271; 7272
Kitāb-i Beyṭarnāme (t): 7273; 7274
Kitāb-i der beyān otulari (t): 7251
Kitāb-i Ebū ‘Alī Sīnā (t): 7488
Kitāb-i faṣl-i remel-i šerīf (t): 7458
Kitāb-i ḥukm-i ‘ilāğlar ičin (t): 7240
Kitāb-i maqbūl der ḥāl-i ḫuyūl (t): 7264; 7265; 7266
Kitāb-i melheme (t): 7398; 7399
Kitāb-i melheme (t): 7404
Kitāb-i melheme (t): 7476,2
Kitāb-i sirr rabbānī (t): 7424,1
Kitāb-i sulṭān Maḥmūd (t): 7403,1; 7472,2
Kitāb-i ṭāli‘-i mewlūd (t): 7400,1
Kitāb-i ṭilsumāt (t): 7494
Kitāb-i ṭilsumāt wa awfāq wa fawā’id (t): 7495,1
Kozmografiya (t): 7524

L

Laban-i ‘aḏrā’ (t): 7424,2
al-Lam‘ fī ‘ilm al-ḥisāb: *7285
Laqṭ az-zahrāt (a): 7303,3
Lisān aṭibbā’: *7217
Luġat min ba‘ḍ an-nabātāt wa ba‘ḍ al-amrāḍ: 7235,2

Luġat-i ʻarabī - turkī: 7400,3
Luġat-i ʻarabī - turkī: 7490,6
Luġat-i al-aʻšāb al-mutadāwala bi al-ʻarabiyya wa al-yūnāniyya wa al-fārisiyya: 7199,2
Luġat-i muʻāleğāt (t): 7250
al-Lumʻa an-nūrāniyya fī ḥall muškilāt aš-Šağara an-Nuʻmāniyya (a): 7444,2

M

Mā ḥaḍar fī aṭ-ṭibb (t): 7220; 7221; 7222; 7223; 7224; 7225; 7226; 7227; 7228; 7229,1; 7230,1; 7231,1
Mā lā yasaʻ aṭ-ṭabīb ğahluhu: *7174,1
al-Madḫal ilā ṣanāʻa ʻilm aḥkām an-nuğūm (a): 7384,2
Mafātīḥ al-ʻulūm: *7388
Mağmaʻ al-manāfiʻ al-badaniyya (a): 7174,1; 7175
al-Mağmaʻ naẓm al-lamʻ fī ʻilm al-ḥisāb (a): 7285
Mağmaʻ al-qawāʻid (t): 7289
Mağmaʻ al-qawāʻid (a): 7318
Mağmūʻ (a): 7167,10; 7168,10
Mağmūʻa (t): 7459
Mağmūʻa fawāʼid (t): 7356
Mağmūʻa fī al-falak wa an-nuğūm (t): 7406
Mağmūʻā fī al-hayʼa (t): 7355
Mağmūʻa fī ʻilm an-nuğūm (a,t): 7388
Mağmūʻa fī ʻilm an-nuğūm (t,a): 7412
Mağmūʻa fī ʻilm an-nuğūm (a,t): 7413
Mağmūʻa fī ʻilm an-nuğūm (t): 7414
Mağmūʻa fī ʻilm an-nuğūm (t): 7415
Mağmūʻa fī ar-ramal (t): 7454
Mağmūʻa fī ar-ramal (t): 7455
Mağmūʻa fī ar-ramal (t): 7456
Mağmūʻa fī ar-ramal (t): 7457
Mağmūʻa fī aṭ-ṭibb (t): 7239
Mağmūʻa al-ḥisāb (a,t): 7287
Mağmūʻa-i rasāʼil (t): 7425
Mağmūʻa min ʻilm an-nuğūm (t): 7419
Mağmūʻa muḫtalifa: 7443
Mağmūʻa muḫtalifa: 7504
Mağmūʻa ar-Rašīdī fī aʻğab al-ʻağāʼib (t): 7505
Mağmūʻa aṣ-ṣanāʼiʻ (t): 7426,1
Mağmūʻa-i ṭilsumāt (t): 7496
Mağmūʻa-i ṭilsumāt (a,t): 7497
Mağmūʻa-i ṭilsumāt (t): 7498
Mağmūʻa-i ṭilsumāt (t): 7499
Mağmūʻa-i ṭilsumāt (t): 7500
Malḥame-i Dāniyāl : *7393
Malḥame-i Ğaʻfar aṣ-Ṣādiq: *7393
Manāfiʻ-i Ḥabb-i Luqmānī (t): 7437,3
Manāfiʻ an-nās (t): 7191,1; 7192; 7193; 7194; 7195; 7196; 7197; 7198; 7199,1; 7199,2; 7200, 7201; 7202; 7203; 7204; 7205
Manāfiʻ an-nās nām yazma bir mustaḫrağ baʻḍ adwiya (t): 7206

Manāqib (Muḥyiddīn ʻArabī wa) Ṣadrudīn Qunawī (a): 7490,7
al-Manḫūl min al-manqūl fī maʻrifa ṣifāt al-ḫuyūl (a): 7174,3
al-Manẓūma fī ṭibb (a): 7167,11; 7168,11
al-Manẓūma fī ṭibb (t): 7185,4
al-Maqāṣid wa al-iḫtiyārāt (a): 7386
Marʼā al-ayyām wa ad-darğ (a): 7322,1
Maʻrifa istiḫrāğ samt al-qibla wa iḫrāğ al-ğihāt al-arbaʻ wa naṣb al-maḥārīb (a): 7313,2
al-Masāʼil: *7167,2
Masāʼil al-Qaṣrānī fī aḥkām an-nuğūm (a): 7375
Melḥame (t): 7397
Melḥame-i Ğewrī (t): 7393; 7394; 7395; 7396
Melheme: *7393
Mesāʼil-i ḥikmet (t): 7536
Meṭāliʻ wa ʻilāğāt meğmūʻasi (t): 7502
Miftāḥ al-asrār (t): 7491,1
Miftāḥ al-ğafr al-ğāmiʻ: *7444,4
Miftāḥ al-ğafr al-ğāmiʻ wa miṣbāḥ an-nūr al-lāmiʻ = ad-Durr al-munaẓẓam fī as-sirr al-aʻẓam
Miftāḥ al-ğafr al-ğāmiʻ wa an-nūr al-lāmiʻ (a): 7444,3
Miftāḥ min ahl al-Kitāb (t): 7441
Minhāğ aš-šifāʼī fī aṭ-ṭibb al-kimyāʼī (t): 7219,1
Mirʼāt al-manzilāt wa mamarrāt al-kawākib (t): 7343
Muʻāleğe we fāl meğmūʻasi (t): 7501
Mūḍiḥ al-awqāt (a): 7328,2
Mufradāt (t): 7236
Mufradāti Ḥalīmī: *7161
Mufradāt Ibn al-Bayṭār: *7161
al-Muğarrbāt (a): 7431,1
Muğarrabāt li Ibn Sīnā (a): 7167,9; 7168,9
Muğarrabāt li Ibn Sīnā (a,t): 7529,2
Mūğaz al-Qānūn fī aṭ-ṭibb (a): 7164
Muğmal al-uṣūl fī aḥkām an-nuğūm (a): 7377; 7378,1; 7379
al-Muğnī fī Šarḥ Mūğaz al-Qānūn fī aṭ-ṭibb (a): *7163; 7165
Muḫtaṣar fī ʻilm al-ḥisāb (a): 7286,1
Muḫtaṣar fī maʻrifa at-taqwīm (a): *7328,1; 7378,2
Muḫtaṣar (min tarwīḥ al-arwāḥ) fī aṭ-ṭibb (t): 7183
al-Mulaḫḫaṣ fī al-hayʼa (a): 7292,1; 7301,2
al-Mumtiʻ fī šarḥ al-Muqniʻ fī al-ğabr wa al-muqābala: *7275,5
al-Muntaḫab fī taʻbīr ar-ruʼyā: *7462,1
Muntaḫab al-kalām fī tafsīr al-aḥlām (a): 7462,1
Muntaḫab min kitāb Fawāʼid al-Qurʼān (a): 7437,1

Muntaḫab min Kitāb-i tašrīḥ (t): 7242
Muntaḫab aš-šifā': *7184
Muqaddima Abū al-Layṯ as-Samarqandī (a): 7490,4
Muqaddima fī 'ilm maḫāriğ al-kusūr (a): 7275,6
Muqaddima fī ma'rifa istiḫrāğ a'māl al-llayl wa an-nahār min rub' ad-dā'ira al-musammāt bi rub' al-muğayyab (a): 7313,1; 7314,1
al-Muqni' fī al-ğabr wa al-muqābala (a): 7275,4
al-Muqni' fī 'ilm Abū Muqri' (a): 7539,2
al-Musri' fī šarḥ al-Muqni' fī al-ğabr wa al-muqābala (a): 7275,5
Muršida aṭ-ṭālib ilā asnā al-maṭālib: *7275,1
Muẓaffar al-muškilāt (t): 7401

N

an-Nā'iliyya fī al-a'māl al-ğaybiyya (a): 7321,2
an-Nāmiğ fī ta'bīr ar-ru'yā (a): 7463
an-Našr al-muṭayyab fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab (a): 7294,3
Nawādir al-ğarā'ib wa mawārid al-'ağā'ib: *7514
Naẓm al-ğawāhir al-ğālī wa al-la'ālī al-muntaṭarāt (a): 7304
Nihāya al-idrāk fī asrār 'ulūm al-aflāk (a): 7382
Nubḏa min Kitāb al-adwiya (a): 7167,5; 7168,5
an-Nuğūm az-zāhira fī ḥawādiṯ Miṣr wa al-Qāhira (a): 7383
Nuğūmdan dustūr qā'idelerin ta'rīfāti (t): 7416
Nuğūmun ittiṣālāti (t): 7392,3
Nūr al-ma'ārif (t): 7434
Nuzha an-nuẓẓār fī qalam al-ġubār (a): 7275,1
an-Nuzha az-zahiyya fī aḥkām al-ḥammām aš-šar'iyya wa aṭ-ṭibbiyya: *7174,2

Q

Qabs al-anwār wa ğāmi' al-asrār (a): 7428
Qadḥ du'āsi: 7214,2
Qāmus 'arabī - turkī: 7425,4
Qāmūs aṭ-ṭibb wa nabātāt (a): 7178
al-Qānūn fī aṭ-ṭibb (a): 7161
al-Qaṣīda ad-Dimyāṭiyya (a): 7435,4
al-Qaṣīda al-munfariğa (a): 7435,5
Qaṣīde-i naṣīḥat-i peder = 'Abdiya
Qaṭf az-zaharāt fī al-'amal bi rub' al-muqanṭarāt: *7303,3
al-Qawā'id al-uṣūliyya fī al-aškāl ar-ramaliyya (a): 7445,2
Qiṭ'a fī ma'ānī al-ḥurūf (a): 7493,2
Qiṭ'a min al -handasa (a): 7288
Qiṭ'a min 'ilm an-nuğūm (t): 7420

Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7506
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7507
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7508
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7509
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7510
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7511
Qiṭ'a min kitāb ṭilsumāt (t): 7512
Qiṭ'a min aṭ-ṭibb (t): 7256
Qiṭ'a min aṭ-ṭibb (t): 7257
Qiṭ'a min aṭ-ṭibb (t): 7258
Qiṭ'a min aṭ-ṭibb (t): 7259
Qur'a-i naẓm (t): 7414

R

Rāḥa al-arwāḥ fī daf' 'āmma al-ašbāḥ (a): 7173,1
Rawnaq-i bōstān (t): 7531; 7532; 7533; 7534; 7535,1
Rayḥāna ar-rūḥ fī rasm as-sā'āt 'alā mustawā as-suṭūḥ (a): 7322,3
Remel kitābı (t): 7454
Remel-i Ḫūršīd (t): 7414
Riğāl al-ġayb: 7503
ar-Risāla al-'adliyya (a): 7327,4
ar-Risāla al-'aḍudiyya fī al-waḍ' (a): 7321,11
ar-Risāla al-'ağība wa aṣ-ṣan'a al-ġarība (a): 7385,2
Risāla 'alā al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab (a): 7324,1; 7325,1; 7326,1
Risāla Balīnūs (Plinius) al-Ḥakīm (a): 7385,1
ar-Risāla al-Fatḥiyya (a): 7301,1
ar-Risāla al-Fatḥiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya = Risala fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li-'Aḍududdīn (a): 7324,5
Risāla fī ağzā' al-qadiyya (a): 7231,5
Risāla fī aḥkām ba'ḍ al-masā'il fī an-nuğūm (a): 7347,2
Risāla fī al-'amal bi ar-rub' al-marsūm bi al-muqanṭrāt (a): 7325,2; 7326,2
Risala fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab (a): 7306,2; 7307,2; 7310,1; 7315,3
Risāla fī 'amal ruḫāma musaṭṭaḥa (a): 7313,5
ar-Risāla fī bayān al-ḥāṣil bi al-maṣdar (a): 7314,5
Risāla fī ḏāt al-kursī (a): 7319; 7320
Risāla fī fann ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (a): 7321,10; 7324,3
ar-Risāla al-Fatḥiyya: *7374
Risāla fī ḥall ar-rumūz al-ğafriyya (a): 7493,4
Risāla fī al-ḥammām (a): 7174,2
Risāla fī ḫawāṣṣ ayyām al-usbū' (t): 7433,4; 7438
Risāla fī ḫawāṣṣ-i pānzehir ken'ān (t): 7210
Risāla fī ḥifẓi aṣ-ṣiḥa (a): 7167,4; 7168,4
Risāla fī al-ḥisāb (a): 7173,4

Risāla fī ḥusn-i ḫaṭṭ (t): 7539,1
Risāla fī 'ilm al-ḥisāb (a): 7275,7
Risālā fī 'ilm ar-ru'yā (a): 7468
Risāla fī istiḫrāğ al-ğihāt al-arba' wa al-qibla bi ar-rub' al-muğayyab (a): 7314,2
Risāla fī istiḫrāğ taqwīm (t): 7387,3
Risāla fī izāla ṣi'āb fī Īsāğūğī (a): 7321,9
Risāla fī al-katf (a); 7230,2
Risāla fī kayfiyya 'amal al-basīṭa wa mā taštamil 'alayh min qisiyy al-'aṣr (a): 7322,4
Risāla fī al-maraḍ (t): 7529,3
Risāla fī ma'rifa al-'amal bi ar-rub' al-muqanṭar (a): 7321,1
Risala fī ma'rifa as-sā'āt (a): 7305,2; 7306,3
Risāla fī ma'rifa waḍ' rub' ad-dā'ira al-mawḍū'a 'alayh al-muqanṭrāt (t): 7335,2
Risāla fī nisba irtifā' a'ẓam al-ğibāl 'alā (ilā) quṭr al-arḍ (a): 7297,4
Risāla fī an-nuğūm (t): 7402,2
Risāla fī rub' dustūr al-muğayyab (t): 7313,3
Risāla fī aṣ-ṣarf al-'arabi (a): 7490,5
Risāla fī sirr al-ḥurūf (a): 7435,3
Risāla fī Šarḥ ad-dā'ira al-hindiyya (a): 7279,3; 7315,1
Risāla fī at-tağwīd (t): 7173,7
Risāla fī taḥqīq al-af'āl = ar-Risāla al-ġā'iyya
Risāla fī taḥqīq aqsām al-qiyās (a): 7321,7
Risāla fī taḥqīq al-haykal al-maḥsūs (a): 7173,2
Risāla fī taḥqīq nafs al-amr (a): 7314,10
Risāla fī taḥqīq al-qaḍiyya al-ḫāriğiyya wa ḥaqīqiyya wa aḍ-ḍihniyya (a): 7231,6
Risāla fī taqsīm al-'ulūm (a): 7314,6
Risāla fī al-usṭurlāb (t): 7338,4
Risāla fī al-usṭurlāb aš-šimālī ḏāt aṣ-ṣafā'iḥ (a): 7294,4; 7338,5
ar-Risāla al-ġā'iyya (a): 7314,9
Risāla ġarība fī ḫawāṣṣ al-mufradāt al-'ağība (t): 7440
Risāla al-ğawāhir (t): 7423
Risāla al-ġāya wa al-ġarḍ = ar-Risāla al-ġā'iyya
ar-Risāla al-ḥarfiyya (a): 7314,11
Risāla al-hayākil = Risāla fī taḥqīq al-haykal al-maḥsūs
Risāla al-ibā' 'an mawāqi' al-wabā' (a): 7172
Risāla ma'mūla fī bayān aẓ-ẓill wa taḥdīd al-ğihāt wa ta'yīn samt al-qibla bi ad-dā'ira al-hindiyya (t): 7344,2
Risāla al-masarrāt fī 'ilm al-mīqāt (t): 7330,1
ar-Risāla al-maṭhuwwa 'an qadūrāt aṭ-ṭā'ifa al-mukaḍḍaba (t): 7231,7
ar-Risāla al-muḏhaba (a): 7167,3; 7168,3

Risāla (muḫtaṣar) fī kayfiyya al-'amal bi al-kura (a): 7323
Risāla sūra-i Waḍḍuḥānin da'wat-i faḍā'ili (t): 7426,2
Risāla aṭ-ṭā'ūn = Rāḥa al-arwāḥ fī daf' 'āmma al-ašbāḥ
ar-Risāla al-Usṭuwāniyya = Risāle-i fewā'id el-emālī we ferā'id el-lālī
Risāle der Hey'et-i Qūšğī: *7301,1
Risāle der 'ilm-i hey'et: *7374
Risāle der ma'rifet-i taqwīm: *7373
Risāle-i ālāt (t): 7425,2
Risāle-i der beyān 'ilm-i ḫuṭūṭ-i asṭrulāb (f): 7314,3
Risale-i esrār-i ġarīb (t): 7425,3
Risale-i esrār-i ġarīb (t): 7425,9
Risāle-i ferḫnāme (t): 7433,3
Risāle-i fewā'id el-emālī we ferā'id el-lālī (t): 7490,8
Risāle-i Ġaftūsī: *7446
Risāle-i ğewāhr-i niqāb (t): 7425,13
Risāle-i ğeyb-i āfāqī (t): 7324,2; 7325,3; 7326,3
Risāle-i ğeyb-i muğeyyeb-i āfāqī (t): 7329,2; 7330,2; 7336,2; 7338,2
Risāle-i ğeyb terğemesi = Terğeme-i Gedusī li al-ğayb
Risāle-i ğeybiyye = Terğeme-i Gedusī li al-ğayb
Risāle-i ḥall-i eğsād (t): 7425,10
Risāle-i ḥalwiyyāt wa murebbeyāt (t): 7425,8
Risāle-i ḫawāṣṣ-i eyyām-i šuhūr (t): 7439
Risāle-i 'ilm-i ketf (t): 7453
Risāle-i kulak čekilmesi (t): 7478,3
Risāle-i kure-i Erḍ (t): 7353
Risāle-i mā'iyyāt we esrār ġarīb (t): 7425,12
Risāle-i meğmū'a aṣ-ṣanā'i' (t): 7425,7
Risāle-i mesmū'āt (t): 7425,14
Risāle-i mudāwāt-i enwā' (t): 7425,6
Risāle-i mudāwāt-i ġarīb (t): 7425,1
Risāle-i muğeyyeb terğemesi = Terğeme-i Gedusī li al-ğayb
Risāle-i muḫteṣar fī 'ilm al-ḥisāb (t): 7173,3
Risāle-i murekkbāt we yuzleme we 'atīqāt wa turābiyyāt (t): 7425,11
Risale-i musāfirān... (t): 7425,5
Risāle-i musammarāt (?) fī 'ilm al-mīqāt (t): 7331
Risāle-i mūsiqā (t): 7538
Risāle-i naḥl (t): 7530
Risāle'i Nuṣret-efendī = Mā ḥaḍar fī aṭ-ṭibb
Risāle-i Qāḍī-zāde-efendī (t): 7248
Risale-i remel (f): 7460,2
Risāle-i remel-i Dāniyāl a.s. (t): 7455

Risāle-i remel-i Dāniyāl a.s. muṭallaṭāt laḫyān (t): 7455
Risāle-i rub'-i muğeyyeb (t): 7345
Risāle-i Rūmī-efendī (t): 7248; 7459
Risāle-i Sī faṣl (der ma'rifet-i taqwīm) = Muḫtaṣar fī ma'rifa at-taqwīm
Risāle-i Šikāyetnāme (t): 7454
Risāle-i yıldız (t): 7471,3
Risāle-i yıldız (t): 7471,4
Rub'-i maqṭū'da muqanṭra risālesi (t): 7310,3
ar-Ruğū' wa al-hubūṭ (t): 7405,2
Rumūz al-kunūz fī al-ğafr (t): 7449
Rumūz aš-Šağara an-Nu'māniyya: *7444,1
Rūznāme (t): 7338,7
Rūznāme (t): 7357
Rūznāme (t): 7402,1
Rūznāmeće-i Ḥazret-i Šeyḫ Wefā (t): 7355
Rūznāme-i ğedīd (t): 7350

S

Sab'iyyāt (a,t): 7523
Sahla al-huṣūl fī al-mīqāt wa samt al-qibla (t): 7321,3
Ṣakk: 7437,4
Ṣalawāt-i nāfile (t): 7403,3
Sī faṣl = Muḫtaṣar fī ma'rifa at-taqwīm
Silsilenāme-i mešāyiḫ (t): 7484,2
Sınırnāme (t): 7452,1
Sınırnāme (t): 7478,2
Sınırnāme (t): 7479,2
Sīre nebewiyyeden bir ḥikāye (t): 7207,2
as-Sirr ar-rabbāni fī 'ilm al-mīzān: *7424,1
as-Siyāsa fī 'ilm al-firāsa = al-Firāsa li ağli as-siyāsa
Sulṭāniyya (t): 7185,1

Š, Ş

Šams al-ma'ārif wa laṭā'if al-'awārif: *7432,1; *7434
aš-Šamsiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya (a): 7313,4
Šarḥ al-abyāt al-'ašar fī istiḫrāğ at-tawārīḫ al-mašhūra (a): 7322,2
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa (a): 7231,3
Šarḥ al-Asbāb wa al-'alāmāt (a): 7171
Šarḥ Aškāl at-ta'sīs fī al-handasa (a): 7276,1; 7277; 7278; 7279,1; 7280,1
Šarḥ al-Binā' (a): 7231,2
Šarḥ al-Binā' (a): 7321,5
Šarḥ Hidāya al-ḥikma (a): 7292,2
Šarḥ Ḫulāṣa al-ḥisāb (a): 7283
Šarḥ Ḫulāṣa al-ḥisāb (a): 7284,1; 7284,2
Šarḥ Kulliyyāt al-qānūn (a): 7162
Šarḥ Kulliyyāt al-qānūn = Šarḥ al-Qānūn fī aṭ-ṭibb
Šarḥ al-Mağma' (t): 7243,3
Šarḥ al-Mulaḫḫaṣ fī al-hay'a (a): 7293; 7294,1; 7295; 7296; 7297,1; 7314,12
Šarḥ al-Qānūn fī aṭ-ṭibb (a): 7163
Šarḥ al-Qānūn fī aṭ-ṭibb (a): 7166
Šarḥ Riğāl al-ğayb (t): 7503
Šarḥ ar-Risāla al-Fatḥiyya fī al-a'māl al-ğaybiyya (a): 7312,1
Šarḥ Risāla fī fann ādāb al-baḥt wa al-munāẓara (a): 7321,13; 7324,4
Šarḥ ar-Risāla al-ḥanafiyya al-'aḍudiyya fī al-ādāb (a): 7314,7; 7324,6
Šarḥ ar-Risāla al-Mārdīniyya fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab (a): 7312,2
Šarḥ Rumūz aš-Šağara an-Nu'māniyya (a): 7444,1
Šarḥ at-tağrīd al-ğadīd: *7314,12
Šarḥ Zīğ Ulūğ-Bay (t): 7346
Šemsiyye: *7393; *7397
Şerḥ elli dört farḍ = Arba'a wa ḫamsūna farḍ
Šerḥ Nuṣret risalesī ṣur'a wa umm-i ṣibyān (t): 7492
Šerḥ-i bīst bāb der taqwīm (f): 7373
Šerḥ-i Du'ā-i Ḥaḍret-i Iliyās (t): 7455
Šerh-i Hey'et-i Qūšğī (p): 7374
Šifā' al-asqām wa dawā' al-ālām: *7184
Šurūṭ aṣ-ṣalā (a): 7400,2
Šurūṭ aṣ-ṣalā (a): 7490,3

T

Ṭabī'atnāme (t): 7435,1
at-Ta'bīr al-Qādirī (a): 7462,2
Ta'bīr al-manāmāt (a): 7461
Ta'bīr ar-ru'yā (a): 7470,1
Ta'bīrnām (t): 7477,2
Ta'bīrnām 'ālim-i ru'yā (t): 7477,3
Ta'bīrnāme (a): 7469
Ta'bīrnāme (t): 7472,1
Ta'bīrnāme (t): 7473; 7474; 7477,1
Ta'bīrnāme (t): 7475
Ta'bīrnāme (t): 7476,1
Ta'bīrnāme (t): 7477,4
Ta'bīrnāme (t): 7478,1; 7480; 7481; 7482; 7483
Ta'bīrnāme (t): 7479,1
Ta'bīrnāme (t): 7484
Ta'bīrnāme (t): 7485
Ta'bīrnāme (t): 7486
aṭ-Ṭabyīn fī bayān mā fī layla an-niṣf min Ša'bān wa layla al-qadr min Ramāḍān (a): 7431,2
Ta'dīl amziğa fī ḥifẓ ṣiḥḥa al-badan (t): 7218
Tafrīḥ al-arwāḥ: *7183
Tafsīr al-Qur'ān fī al-manām (a): 7470,2
Ṭāli' li sāl 1226 'ālam bi ufuq Dār as-sulṭana as-saniyya: 7364,1
Ṭāli' li sāl 1227 'ālam bi ufuq Dār as-sulṭana as-saniyya: 7364,2
Ṭāli'-i taḥwīl-i sāl-i 'ālem-i li sene 1195: 7418

Ta'līm al-muta'allim (a): 7321,6
Ta'līmāt ṣiḥḥiyya (t): 7232
Ta'līq 'alā Šams al-ma'ārif wa laṭā'if al-'āwārif (a): 7432,1
Ta'līqāt 'alā Ḫulāṣā al-ḥisāb: 7282
Tarǧama Itḥāf al-munaṣṣifīn wa al-udabā' bi mabāḥiṯ al-iḥtirāz 'an al-wabā' (t): 7176,2
Tarǧama Mufradāt Ibn al-Bayṭār (t): 7181
Ta'rīfāt al- aṭibbā' (a): 7177
Ṭarīq-i sulūk (t): 7403,2
Ṭarīq-i zā'iǧe (t): 7397
Taqwīm: 7358
Taqwīm: 7359
Taqwīm: 7360
Taqwīm: 7361
Taqwīm ǧalālī: 7362
Tarǧama Ḫarīda al-'aǧa'ib wa farīda al-ġarā'ib (t): 7514
Tārīḫ tuḥfa al-kibār fī asfār al-biḥār: *7300
at-Tashīl fī aṭ-ṭibb: *7161
at-Tashīl fī aṭ-ṭibb (t): 7184
Tashīl al-ḥisāb (t): 7291,1
Tashīl al-mīqāt (t): 7310,4; *7333
Tashīl al-mīqāt wa ta'yīn al-awqāt (t): 7307,3; 7328,4; *7332; 7335,1
Taysīr al-'awārif fī talḫīṣ Šams al-'awārif: *7434
Tefā'ulnāme (t): 7447
Terǧeme-i Bāh-nāme-i pādišāhi (t): 7182
Terǧeme-i Ḫawāṣṣ-i biberiyye (t): 7219,2
Terǧeme-i Gedusī li al-ǧayb (t): 7338,7; 7342,1
Terǧeme-i Gedusī li al-muqanṭarāt (t): 7338,6; 7342,2
Terǧeme-i Muḫtaṣar fī ma'rifa at-taqwīm (t): 7328,1
Terǧeme-i Sī faṣl = Terǧeme-i Muḫtaṣar fī ma'rifa at-taqwīm
Terǧeme-i Zīǧ-i Lāländ (t): 7351; 7352
Ṭibb meǧmū'asi (t): 7254
aṭ-Ṭibb an-nabawī (a): 7167,1; 7168,1
aṭ-Ṭibb an-nabawī: 7169
aṭ-Ṭibb an-nabawī (a): 7170
Ṭibb-i nebewī terǧemesi (t): 7180
Tuḥfa al-aǧnād fī ma'rifa al-ḫayl wa al-ǧiyād (t): 7528
Tuḥfa al-arīb an-nāfi'a li ar-rūḥānī wa aṭ-ṭabīb (t): 7217
Tuḥfa al-mulūk (t): 7471,1
Tuḥfa rašīdiyya (a): 7286,2
at-Tuḥfa as-saniyya naẓm ar-risāla al-Fatḥiyya (a): 7317,2
Tuḥfa ūlā al-albāb fī ar-ramy bi an-nišāb (a): 7174,4

U

Unmūḏaǧ fī aṭ-ṭibb (t): 7211; 7212
'Unwān makātib munša'āt Kamāl pāšā-zāde (a): 7173,6
Uṣūl-i aḥkām-i sāl (t): 7387,5; 7391

W

Wāfiya al-awqāt (t): 7332
Wālī istanbūl olan ḥaḍret-i Ṣaĉli Emīr-efendinin munše'āt muqayyedelerindendir (t): 7471,2
Waqtiyya fī 'ilm ar-rub' (a): 7338,3
Waraqāt fī al-'amal bi rub' ad-dā'ira al-mawḍū' fīh al-muqanṭrāt (a): 7303,2
al-Wasīla (a): 7275,3
Waṣiyya an-Nabiyy 'alayh as-salām li Fāṭima (t): 7248; 7410

Y

Yādiǧār (t): 7186; 7187; 7188; 7189; 7190
Yildiznāme (t): 7410; 7411
Yıldıznāme (t): 7433,2

Z

Zā'iǧe-i sāl-i 'ālem-i bi ufuq Sarāy-Bosna der sene 1306 h. - 1317 h.: 7367
Zā'iǧe-i ṭāli'-i sāl-i 'ālem-i bi ufuq Sarāy-Bosna der sene 1293 h. - 1305 h.: 7366
Zīǧ Uluġ-Bay (f): *7316; 7371
Zubda aḍ-ḍaḫā'ir (f): 7460,1
Zubda ar-ramal: *7455
Zubda az-zubda (t): 7455

INDEKS AUTORA

كشاف المؤلفين

A, Ā, ʻA

ʻAbdulʻalī b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Birğandī: 7297,2; 7299; *7373
ʻAbdulʻazīz b. ʻUṯmān b. ʻAlī Abū aṣ-Ṣaqr al-Qabīṣī: 7384,2
ʻAbdulġanī-efendī b. ʻAbdulğalīl: 7433,4; 7438
ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭūlūnī: 7322,4
ʻAbdullah al-Aʼlam: *7177
ʻAbdullah b. al-Ḥasan b. ʻAlī b. al-Ḥasan: 7174,3
ʻAbdulwahhāb Qawalalī-zāde: 7315,2
ʻAbdurraḥīm b. Abū Bakr b. Sulaymān al-Marʻašī: 7283
ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Bisṭāmī: *7444,4
ʻAbdurraḥmān b. Naṣr b ʻAbdullah aš-Šīzarī: 7185,3
ʻAbdurraʼūf b. Tāğulʻārifīn b. ʻAlī b. Zaynulʻābidīn al-Manāwī: *7174,2
ʻAbdurrazzāq b. Abū al-Farağ b. Abū as-Surūr: 7167,10; 7168,10
Abū al-ʻAbbās Aḥmad b. ʻAbdulmunʻim b. Yūsuf b. Ḥayyām (Ṣayyām) al-Maḏāhibī al-Azharī ad-Damanhūrī: *7383; 7493,4
Abū al-ʻAbbās Aḥmad b. Abū Bakr b. Kamāluddīn Sālim Muḥammad, Ibn al-Ḫallāl al-Ḥimṣī: 7444,4
Abū al-ʻAbbās Šihābuddīn Aḥmad b. Šamsuddīn ibn Muḥammad b. ʻImāduddīn b. ʻAlī al-Miṣrī, Ibn al-Hāʼim al-Maqdisī: 7275,1; 7275,3; 7275,4; 7275,5
Abū ʻAbdullah al-Ḥusayn b. Ḥasan b. Ibrāhīm al-Ḫalīlī ad-Dārī: *7462,1
Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ġayš al-Andalusī al-Anṣārī: 7321,4
Abū ʻAbdullah Muḥammad b. al-Ḥusayn as-Sanūsī: 7431,1
Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Saʻīd b. Muḥammad b. Yaḥyā b. Aḥmad b. Dāwūd b. Abū Bakr as-Sūsī al-Margīšī: 7539,2
Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Salāma b. Ğaʻfar b. ʻAlī al-Quḍāʼī: 7432,2

Abū ‘Abdullah Muḥammad Zaynī: *7313,3

Abū ‘Abdullah Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr b. Ayyūb b. Sa‘d az-Zar‘ī ad-Dimašqī, Ibn Qayyim al-Ǧawziya: 7169

Abū ‘Alī al-Ḥusayn b. ‘Abdullah Ibn Sīnā, Avicenna: 7161; *7162; *7163; *7164; *7165; 7167,9; 7168,9; *7487; 7488; 7529,2

Abū al-‘Anbas Muḥammad b. Isḥāq b. Ibrāhīm b. Abū al-‘Anbas b. al-Muġīra b. Māhān aṣ-Ṣaymarī: 7384,3

Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī: 7363,2

Abū Bakr Ǧamāluddīn Muḥammad b. Zakariyyā ar-Rāzī: 7167,6; 7168,6; 7243,2

Abū Bakr Nuṣrat-efendī b. ‘Abdullah al-Ḫarbūtī: 7220; 7221; 7222; 7223; 7224; 7225; 7226; 7227; 7228; 7229,1; 7230,1; 7231,1; 7492

Abū al-Faḍl Ḫalīl Fā’iḍ b. Ǧābī-zāde Muṣṭafā b. ‘Īsā al-Qusṭanṭīnī al-Yadiqulawī: 7348; 7349

Abū al-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf b. an-Naḥwī at-Tawzarī: *7435,5

Abū al-Farǧ ‘Abdullah b. Aḥmad aṭ-Ṭabīb: *7167,10

Abū al-Ḥāriṯ: *7487; *7488

Abū al-Ḥasan ‘Alī b. Abū ar-Riǧāl aš-Šaybānī al-Kātib al-Maġribī al-Qayrawānī: 7380; 7381

Abū al-Ḥasan ‘Alī b. Mūsā ar-Riḍā: 7167,3; 7168,3

Abu Isḥāq Ibrāhīm b. Muḥammad b. Turḫān as-Suwaydī: *7167,5

Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī: 7490,4

Abū al-Maḥāsin Ḥasan b. Abū Ṭālib al-Bayhaqī al-Ḫorāsānī: 7286,1; 7286,2

Abū Ma‘šar Muḥammad Ǧafar b. Muḥammad b. ‘Umar al-Balḫī al-Munaǧǧim al-Baġdādī: 7376

Abū Miqrā‘ Ifrīqī: *7350

Abū al-Qāsim al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī: 7180; 7233

Abū Sa‘d Naṣr b. Ya‘qūb ad-Dīnawarī: 7462,2

Abū Sa‘īd ‘Abdulmalik Qurayb al-Aṣma‘ī: 7527

Abū Ṭāhir Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ġaznawī: 7179

Abū Ṭāhir Ibrāhīm b. Yaḥyā b. Ġannām al-Ḥanbalī an-Numayrī: 7463

Abū Yūsuf Ya‘qūb b. ‘Alī al-Qaṣrānī: 7375

Abū Zayd ‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Aḥmad at-Tāǧūrī: 7312,2; *7314,2

Abū Ẓuhayr Muḥammad b. aš-šayḫ Sulaymān b. Muḥammad ad-Daġarḥā’: 7432,1

‘Aḍududdīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī: *7314,4; 7321,11; 7324,5

Aġā-zāde-efendī: *7403,2

Aḥmad b. Aḥmad b. ‘Abdulḥaqq as-Sunbāṭī: 7312,1

Aḥmad b. as-sayyid Aḥmad al-‘Imādī: 7297,3

Aḥmad Bīǧān Yāziǧīoglī: 7515; 7516; 7517; 7518; 7519; 7520; 7521; 7522; 7535,3

Aḥmad an-Nā’ilī b. Muṣṭafā b. Ḫalīl b. ‘Abdulkarīm Āqḥiṣār Gaywawī: 7321,1; 7321,2

Aḥmad Rašīd b. ‘Abdullah b. amīn al-fatwā ‘Uṯmān: 7321,5

Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī Ṣaruḫānī: 7248; 7459

Aḥmad b. Tāǧuddīn b. Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ya‘qūb: *7313,2

Aḥmad b. Tāǧuddīn aš-Šāfi‘ī: 7313,2

‘Alā’uddīn Abū al-Ḥasan ‘Alī b. Abū al-Ḥazm Ibn an-Nafīs al-Qaršī: 7163; 7164; *7165; *7166

‘Alā’uddīn ‘Alī b. Muḥammad al-Qūšǧī: 7301,1; *7314,12; *7374

‘Alī b. ‘Abdulqādir an-Nabtūī: 7317,1

‘Alī b. Abū Ṭālibu: *7444,3

‘Alī Beg al-Izinīqī, ar-Rūmī al-Ǧadīd: *7424,1

‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī: 7431,2

‘Ališāh b. Muḥammad b. Qāsim Ḫwārizmī: 7421

Aristotel: *7161; *7191,2

‘Āṣim-beg: *7453

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ‘Umar al-Abharī: *7292,2

B

Badruddīn Abū ‘Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Mārdīnī: 7280,2; 7294,2; 7303,1; 7304; 7305,1; 7306,1; 7306,2; 7307,1; 7307,2; 7308; 7309; 7310,1; 7310,2; 7312,3; 7313,3; 7313,4; *7315,2; 7315,3; 7315,4; *7317,1

Badruddīn Muḥammad b. Abū Bakr al-Fārisī: 7382

Badruddīn Muḥammad b. al-Ḫaṭīb: 7275,2

Bahā’uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-‘Āmilī: 7276,2; 7279,2; 7281; 7297,4; 7315,5; 7490,2

al-Birǧandī = ‘Abdul‘alī b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Birǧandī

Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 7321,6

D, Ḍ, Ḏ

Dāniyāl: *7472,1

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā’ī al-

Qaysūnī: 7191,1; 7192; 7193; 7194; 7195; 7196; 7197; 7198; 7199,1; 7199,2; 7200; 7201; 7202; 7203; 7204; 7205; 7207,1; 7208; 7209; 7229,2; 7241
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥasīb al-Mawlawī: 7318
Darwīš Nidā'ī = Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī
Darwīš ʻUmar Šifā'ī b. Šayḫ Ḥasan al-Brūsawī: 7219,1
Dāwūd b. ʻUmar al-Anṭākī: 7174,1; 7175
Ḍiyā'uddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. ʻAbdulwāḥid b. Aḥmad b. ʻAbdurraḥmān al-Maqdisī: 7167,1; 7168,1

F

Faḫruddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. ʻUmar b. al-Ḥusayn b. al-Ḫaṭīb ar-Rāzī: 7369; 7370
Fayḍullah ʻUbaydī: 7298
Fejzulah Hadžibajrić = Hadžibajrić, Fejzulah
Fu'ād al-Miṣrī: 7523

G, Ġ, Ǧ

Ǧa'far aṣ-Ṣādiq: 7336,3; 7477,4; 7491,2
Ǧalāluddīn Abū al-Faḍl ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī: 7302
Ǧamāluddīn ʻAbdullah b. Ḫalīl b. Yūsuf al-Mārdīnī: 7303,2
Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām: 7321,8
Ǧamāluddīn Abū al-Muḥsin Yūsuf b. Aḥmad an-Nadwaramī al-Ġarnāṭī: 7428
Galen: *7161
Ġarsuddīn Ḫalīl b. Šāhīn aẓ-Ẓāhirī: 7464; 7465; 7466; 7467
Ġiyāṯuddīn Ǧamšīd: *7371
Ġūmišī-zāde ḥāǧǧī Adham b. ḥāǧǧī Ṣāliḥ al-Qādirī as-Sarāyī: 7235,1; 7235,2

H, Ḥ, Ḫ

Hadžibajrić, Fejzulah: 7262; 7263
Ḥāfiẓ-pāšā: *7231
Ḥāǧǧī Bāšā Ǧalāluddīn Ḫiḍr b. ʻAlī al-Āydīnī: 7184
al-Ḥakīm Abū ʻAbdullah Aḥmad b. Muḥammad b. Sa'īd at-Tamīmī: 7437,1
Ḥakīmuddīn Maḥmūd at-Tibrīzī: *7183
Ḫalīl-efendī (al-Busnawī): *7231,6
Ḥamdān b. ʻUṯmān Ḫawāǧa al-Ǧazā'irī: 7176,1; *7176,2

Ḥasan b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kurdī as-Suhrānī: *7284,1; 7284,2
Hipokrat: *7161
Ḥunayn b. Isḥāq: *7167,2
Ḥusayn-efendī b. Ǧa'far Istanköyī Hezārfen: 7217
Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫāl: 7279,3; 7315,1

I, ʻI

Ibn al-Bannā: *7350
Ibn Bayṭār Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Aḥmad al-Mālikī: *7174,1; *7181; *7186; *7200
Ibn Qayyim al-Ǧawziya = Abū ʻAbdullah Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr b. Ayyūb b. Sa'd az-Zar'ī ad-Dimašqī, Ibn Qayyim al-Ǧawziya
Ibn Šarīf ʻAlī Çalabī b. Šarīf aṭ-Ṭabīb: 7186; 7187; 7188; 7189; 7190
Ibrāhīm b. ʻAlī b. Muḥammad as-Sulamī al-Quṭb al-Miṣrī: 7162
Ibrāhīm Ǧawrī: 7393; 7394; 7395; 7396; *7397
Ibrahīm-efendī b. Iskandar al-Munīrī al-Balġrādī: *7523
Idrīs b. Ḥusāmuddīn ʻAlī Bidlīsī: 7172
ʻIṣāmuddīn Abū al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde: 7321,10; 7321,13; 7324,3; 7324,4
ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī: *7327,4
Isḥāq Ḫoğası Aḥmad b. Ḫayruddīn al-Güzelḥiṣārī: 7344,2
Ismā'īl b. Isḥāq aṭ-Ṭabarī: 7234
Ismā'īl Ṭanā'ī b. ʻUṯmān al-Qara'Aġaġī: 7321,3

J

Joseph-Jerom Lalande: 7351; 7352
Jusuf-beg Čengić: 7291,2; 7291,3

K

Kamāluddīn Abū Sālim Muḥammad b. Ṭalḥa al-Qurašī al-ʻAdawī: 7427
Kamāluddīn Muḥammad al-Bisṭāmī: *7444,4
Kamāluddīn Muḥammad b. Mūsā ad-Damīrī: 7525; 7526
Kan'ān-efendī: 7210
Kindī: *7444,4
Kūšyār b. Labbān b. Bāšahrī al-Ǧīlī: 7377; 7378,1; 7379

M

Maḥmūd b. Aḥmad al-Awfā al-Ḥiǧāzī: 7316
Maḥmūd b. Muḥammad b. ʻUmar al-Ǧaġmīnī al-Ḫawārizmī: 7292,1; *7293; 7301,2

Maḥmūd b. Qāḍī Manyās (Manyās-oġlu): 7537
Manṣūr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Yūsuf b. Iliyās: 7261
Maqāmī Sulaymān b. Muṣṭafā b. Kamālī: 7343
Mawlānā Niẓāmudīn: 7243,3
munlā Meḥmed Mestvica (Vrcanija) = Mestvica, munlā Meḥmed (Vrcanija)
Meḥmed Tewfiq-efendī Būsnalī: 7242
Mestvica, munlā Meḥmed (Vrcanija): 7335,3
Mīr Abū al-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Ardabīlī: 7314,4
Mīrim Çalabī Maḥmūd b. Muḥammad Qāḍīzāde: 7372
Muḥammad ('Abdullah) b. Mu'āḏ: *7313,5
Muḥammad b. Abū Aḥmad: 7174,2
Muḥammad b. Aḥmad al-Gümülcinawī: *7315,2
Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫalwatī: 7174,4
Muḥammad 'Ākif (Hadžihusejnović): *7338,7
Muḥammad b. 'Alī al-Ḥamīdī: 7319; 7320
Muḥammad b. 'Alī b. Ibrāhīm Ibn Zurayq al-Ḫayrī al-Ǧabartī: 7294,3
Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh: 7314,5
Muḥammad Çalabī b. 'Alī ar-Rūmī al-Ḥanafī Ra'īs al-munaǧǧimīn: 7387,4; 7387,5; 7391; 7392,1
Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī: 7231,2
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Sā'id al-Anṣārī: 7167,2; 7167,4; 7168,2; 7168,4
Muḥammad b. Kātib Sinān al-Konawī: 7328,2; 7335,2
Muḥammad b. Maḥmūd Dilšād Šukrullāh Širwānī: 7185,1; 7185,2
Muḥammad al-Maqdisī: *7218
Muḥammad b. Muḥammad Abū Ḥāmid al-Ġazālī: 7435,5
Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde: 7248; 7264; 7265; 7266
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī: 7431,3; 7431,4; *7475
Muḥammad Rašīd b. Muḥammad Amīn Ḥāfiẓ-zāde: 7232
Muḥammad b. Sīrīn: 7461; 7462,1; 7471,1; *7472,1
Muḥammad aš-Šāmmī Ibn al-Baḥrawī Ibn Kullāb: 7303,3
Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī: *7314,4; 7314,7; 7324,6
Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī: 7292,2
Muḥyiddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī: *7432,1; *7434

Muḥyiddīn Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Atmaġa al-Kātib: 7289
Mullā 'Alī b. Muḥammad al-Qūšǧī: *7371
Mullā Ṭāhā b. as-Sayyid Aḥmad as-Sanawī: *7297,3
Mullā-zāde Muḥammad al-Kurdī as-Sahrānī: *7327,4
Munaǧǧim Ḫayruddīn al-Qunawī: 7400,1
Munaǧǧim Ṭānī Sulaymān Durrī: 7392,2
Mūsā b. Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rūmī: 7276,1; 7277; 7278; 7279,1; 7280,1; 7293; 7294,1; 7295; 7296; 7297,1; 7314,12
Muṣliḥuddīn Muḥammad al-Lārī: 7374
Muṣṭafā b. Aḥmad: 7338,3
Muṣṭafā b. Aḥmad Ḫān: *7383
Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit: 7305,2; 7306,3; 7306,4; 7307,3; 7310,4; 7324,2; 7325,3; 7326,3; 7328,3; 7328,4; 7329,1; 7329,2; 7330,1; 7330,2; *7331; 7332; 7333; 7334; 7335,1; 7336,1; 7336,2; 7337; 7338,1; 7338,2; 7339; 7340; 7341,1; 7341,2
Muṣṭafā-beg Atli Bekzāde: 7248
Muṣṭafā-efendī Abū an-Naṣr: *7400,4; 7452,2; 7479,3
Muẓaffar b. Muḥammad Qāsim Ǧunābaḏī: 7373
Muzaffer Berkman: *7274

N
Nafīs b. 'Iwaḍ b. Ḥakīm al-Kirmānī: 7171
Naǧmuddīn Muḥammad b. Ma'rūf: 7322,1
Naǧmuddīn Noqta b. Ma'rūf: *7322,1
Naṣīruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī: 7182; *7328,1; 7378,2
Naẓmī zāde Ḥusayn Murtaḍā b. 'Alī al-Baġdādī: 7313,3
Nidā'ī Çalabī = Darwiš Muḥammad b. Muḥammad Çalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī: *7327,4

P
Pīrī Ḫwāǧa b. 'Ādilī: 7398; 7399

Q
Qara Muḥammad (Meḥmed)-efendī: 7327,1; 7327,3
Qūrt Meḥmed-efendī, Meḥmed b. 'Umar: 7484,1

R
Ramaḍān b. Abū Hurayra al-Ǧazarī al-Qādirī: 7284,1; *7284,2

S
Sadīduddīn ibn Ḍiyā'uddīn Mas'ūd al-Kāzarūnī as-Sadīdī: *7163; 7165

Ṣadruddīn Abū al-Ma'ālī Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. 'Alī al-Qūnawī: 7444,2
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī: *7277
Ṣalāḥuddīn: *7393; *7397
Ṣalāḥuddīn Abū aṣ-Ṣafā Ḫalīl b. 'Abdullah Aybak aṣ-Ṣafadī: 7444,1
Ṣalāḥuddīn Mūsā Qāḍīzāde ar-Rūmī: *7371
Ṣāliḥ-efendī: 7326,4
Ṣāliḥ b. Naṣrullah ibn Sallūm al-Ḥalabī: 7213; 7214,1; 7215; 7216
Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāǧǧī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit: 7365; 7366; 7367; 7419
aṣ-Ṣaymarī = Abū al-'Anbas Muḥammad b. Isḥāq b. Ibrāhīm b. Abū al-'Anbas b. al-Muġīra b. Māhān aṣ-Ṣaymarī
as-Sayyid Muḥammad Amīr Çalabī: 7211; 7212
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī: 7314,8; 7314,9; 7314,10; 7314,11
Söylemez-zāde 'Abdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qaysarī: *7300
Sulaymān b. Ḥamza b. Baḫšāyiš al-'Uṯmānī al-Ḥanafī al-Falakī ar-Rūmī: 7311
Sulaymān Murād b. 'Umar b. Aḥmad Sa'dī al-Gedūsī: 7338,6; 7338,7; 7342,1; 7342,2

Š

Šāfāq al-Hindī: 7272
Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā: 7173,1; 7173,2; 7173,6
Šamsuddīn Muḥammad b. Abū al-Fatḥ aṣ-Ṣūfī aš-Šāfi'ī al-Miṣrī: 7313,4
Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣarī aṣ-Ṣūfī ad-Dimašqī, Šayḫ ar-Rabwa: 7167,8; 7168,8
Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf as-Samarqandī: *7276,1
Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī: 7435,4
Šamsuddīn Muḥammad b. Sālim al-Ḫallāl: 7444,4
Šānāq al-Hindī: *7272
Šarafuddīn al-'Amrīṭī: 7285
Šayḫ Aḥmad Anṭālī: 7173,7
aš-Šayḫ al-Akbar Muḥyiddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātimī, Ibn al-'Arabī: *7444,1; 7444,3; *7444,4; 7447; 7448; 7493,3
Šayḫ 'Alī: 7473; 7474
Šayḫ 'Alī Dede Maġribī: *7350
Šayḫ al-Islām Abū as-Su'ūd Meḥmed b. Meḥmed 'Imādī: 7437,2
Šayḫ Maǧduddīn b. 'Īsā Iliyās al-Aqḥiṣārī: 7433,3; 7435,1; 7435,2; 7449

Šayḫ Nūruddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullah aš-Šāḏilī: *7489
Šayḫ ar-Rabwa = Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣarī aṣ-Ṣūfī ad-Dimašqī, Šayḫ ar-Rabwa
Šayḫ Ṣalāḥuddīn: 7468
Šayḫ Wafā': 7355
Šihābuddīn Abū al-'Abbās Aḥmad b. Raǧab b. Ṭāybuġā Ibn al-Maǧdī: 7300; 7325,2; 7326,2
Šihābuddīn Abū 'Abdurraḥmān Aḥmad b. Qāsim Šanūn al-Ḥaǧǧār: 7317,2
Šihābuddīn Aḥmad b. Aḥmad b. 'Abdullaṭīf aš-Šarǧī az-Zubaydī: 7429; 7430
Šu'ūrī Ḥasan-efendī al-Ḥalabī: 7218

T

Tāǧuddīn Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ḫiḍr al-Aḥmadī al-Garmayānī: 7183
Taqiyyuddīn Abū Bakr Muḥammad b. al-Qāḍī Zaynuddīn aš-Šayḫ Abū al-'Abās Ma'rūf b. aš-Šayḫ Abū al-'Abās Aḥmad ar-Rāšid: *7322,1; 7322,2; 7322,3
Tātār Ibrāhīm-efendī: 7477,2

U

Ulūġ-bay Muḥammad b. Šāhruḫ b. Tīmūr-ḫān: *7350; 7371
'Umar b. Aḥmad al-Çillī: *7313,3
'Umar b. Aḥmad al-Mā'ī al-Çillī: 7282; *7313,3
'Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī: 7173,5
'Uṯmān b. 'Abdurraḥmān, terǧumān Belgrād: *7245
'Uṯmān-efendī: 7244
'Uṯmān b. Meḥmed Qāsimpāšālī: 7347,1

Y

Yaḥyā b. Abū Manṣūr: 7405,2
Yaḥyā b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaṭṭāb ar-Ru'aynī al-Makkī al-Mālikī: 7313,1; 7314,1; 7314,2
Ya'qūb b. Isḥāq al-Kindī: *7161
Yūsuf b. Ismā'īl al-Ḫūbī (al-Kutbī) Ibn al-Kabīr: *7174,1
Yūsuf b. Kamāl al-Burusawī: 7290

Z

Zakariyyā b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Qazwīnī: 7513
Zaynuddīn Ismā'īl b. al-Ḥusayn b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Ǧurǧānī: 7260
Zaynuddīn 'Umar b. al-Muẓaffar b. al-Wardī: 7514
Zaynul'ābdīn-efendī b. Ḫalīl: 7423

INDEKS PREVODILACA
كشاف المترجمين

A

Abū al-Abbās Aḥmad b. Amīn al-'Aṭṭār aṭ-Ṭabarī: 7234

Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dā'ī al-Ġarmiyānī: 7328,1

Ğ

Ğarrāḥ Mas'ūd: 7179

Ḥ

Ḥusayn Ḥusnī: 7351

I

Isḥāq b. Murād: 7181

M

Maḥmūd b. Aḥmad al-Ḫaṭīb ar-Rūmī: 7514

Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Adirnawī: 7243,2

al-ḥāğğī Muḥammad b. al-ḥāğğī 'Alī Āksarā'ī: 7191,2; 7267; 7271

Mūsā b. Mas'ūd: 7182

'U

'Uṯmān b. 'Abdurraḥmān, terğumān Belgrād: 7245

Z

Zakī 'Alī: 7219,2

INDEKS PREPISIVAČA

كشاف النساخ

A, Ā, ʻA

ʻAbdulkarīm b. al-ḥāğğ Aḥmad b. al-ḥāğğ ʻAbdulġanī: 7276,1
ʻAbdullah: 7326,1; 7326,2; 7326,3
ʻAbdullah b. Abdussalām: 7380
ʻAbdullah b. Aḥmad: 7280,2
ʻAbdullah ʻAynī b. Ḥasan-āğā b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ: 7223
ʻAbdulqādir b. Muḥammad: 7521
ʻAbdurraḥmān ... ibn al-Ḥākim Ibrāhīm Ḥaqqī: 7492
ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad mullā: 7397
ʻAbdurrazzāq b. Nāṣiruddīn al-Miṣrī: 7161
Abū Bakr b. Ğāmī b. Sulaymān as-Sulaymānī: 7297,1
Abū Bakr Nawā'ī b. Muṣṭafā: 7228
Aḥmad b. Abū Bakr b. ʻUṯmān al-Qāḍī: 7428
Aḥmad b. ʻAlī al-Hāšimī: 7525
Aḥmad ibn ʻAlī aš-Šāfiʻī: 7461
Aḥmad b. Ibrāhīm: 7297,5
as-sayyid Aḥmad Kāmil-efendī: 7414
as-sayyid Aḥmad b. Sayyid Muḥammad al-Āmidī: 7373
Aḥmad b. Muḥammad al-Ğisrī al-Lāziqānī: 7317,1; 7317,2
Aḥmad Naqqāš: 7290
Aqḥiṣārlī-zāde ʻAbdullah-efendī: 7450
ʻAlī: 7301,1
ʻAlī b. Aḥmad al-Batnūnī al-Azharī: 7312,3
ʻAlī-hoğa b. ʻAlī: 7273
ʻAlī b. Isḥāq: 7400,3
ʻAlī b. Muḥammad al-Balıkesirī: 7519

D

Darwīš ʻAbdullah: 7236
Darwīš Ḥusayn Kawṯarī: 7372
Darwīš Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Mūstārī: 7292,1; 7292,2
Darwīš Rūḥī al-Mawlawī ar-Rufāʻī: 7491,1; 7491,2
Darwīš Sulaymān b. Ibrāhīm Taskarağī Tīmārhāī: 7483

F

Fayḍullah b. Ismāʻīl Ğannati-zāde: 7330,1; 7330,2; 7531
Fayḍullah at-Turḫānī: 7175
Fejzulah Hadžibajrić = Hadžibajrić, Fejzulah

Ġ, Ǧ
Ǧābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān: 7384,1; 7384,2; 7384,3; 7384,4
Ġumišī-zāde (Đumišić) ḥāǧǧī Adham b. ḥāǧǧī Ṣāliḥ al-Qādirī as-Sarāyī: 7235,1; 7235,2

H, Ḥ, Ḫ
Hadžibajrić, Fejzulah: 7262; 7263; 7268; 7269; 7272; 7274; 7527
Ḫalīl b. Ḫiḍr Iliyās: 7189
Ḫalīl b. Muḥammad: 7400,1
mullā Ḥasan: 7439
Ḥasan b. 'Alī al-Mālikī al-Azharī an-Naṣrī: 7463
Ḥasan b. Ibrāhīm: 7170
Hāšim Muḥammad: 7393
Ḥusayn ...: 7528
Ḥusayn Ḥusnī b. Ṣāliḥ Ṣidqī: 7291,1; 7291,2; 7291,3

I, 'I
Ibrāhīm b. 'Abdullah: 7209
Ibrāhīm Būsnawī: 7339
Ibrāhīm Ḥifẓī: 7187
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ-efendī Trebo: 7324,1
Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā 'Abaǧī: 7378,1; 7378,2
Ibrāhīm b. Raǧab: 7452,1; 7452,2
Ibrāhīm b. Uways b. Qaraġöz b. Iliyās Pečewī: 7468
'Imād b. Muḥammad al-Ǧīlī: 7286,1; 7286,2
Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Ḫalīl: 7431,1; 7431,2; 7431,3; 7431,4
Ismā'īl b. Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan al-Bībārī al-Qūṣī: 7464

L
Lonić, 'Uṯmān efendī b. 'Uṯmān-hoǧa: 7501

M
Muḥammad b. 'Abdullah b. 'Alī b. Ya'qūb: 7517
Muḥammad b. Abū Aḥmad: 7174,1; 7207,2
Muḥammad b. Aḥmad: 7207,1
Muḥammad Anwarī: 7398
as-sayyid Muḥammad al-Ġālib b. Muḥammad al-Amīr al-Islambūlī: 7321,14; 7321,15
Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 7221
Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif b. Aḥmad b. aš-šayḫ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Yūsuf: 7394; 7396
Muḥammad b. Ḫiḍr: 7178
Muḥammad b. Ibrāhīm Ǧāgī-zāde: 7195
Muḥammad b. Ismā'īl: 7314,1; 7314,2; 7314,3; 7314,4; 7314,5; 7314,6; 7314,12
Muḥammad b. Muḥammad: 7325,1; 7325,2; 7325,3
Muḥammad (b. Muḥammad b. Muḥyiddīn) al-Busnawī al-Pruzūrī: 7300; 7319; 7322,1-4; 7348; 7369

Muḥammad b. Muḥammad Tūfankī-zāde: 7201
Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Abdulfattāḥ: 7279,1; 7279,2; 7279,3
Muḥammad al-Qayṣarī: 7327,2; 7327,3; 7327,4
Muḥammad b. Sayyid Aḥmad al-Ḥu(i)mayrī: 7382
ḥāfiẓ Muḥammad Šamsu(ddīn) ibn 'Alī: 7333
Muḥammad Šawqī: 7534
Muḥammad b. aš-Šayḫ Sulaymān b. Muḥammad Abū Ẓuhayr ad-Daǧarḥā': 7432,1
Muḥammad b. 'Uṯmān-efendī: 7395
Mūsā b. 'Alī: 7426,1
Mūsā-zāde Muḥammad 'Abdullah: *7379
Muṣṭafā: 7282
Muṣṭafā: 7530
al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. 'Alī b. Ilyās: 7182
Muṣṭafā b. 'Alī Qahwaǧī: 7324,2
Muṣṭafā b. 'Alī al-Uskudārī Čauš-zāde: 7334
Muṣṭafā Ayyūbī: 7387,2
Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧī Dāwūd b. 'Abdullah Ḥāǧǧīzāde: 7211
Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Ḥasan as-Sarāyī: 7192
Muṣṭafā b. Muḥammad: 7194
Muṣṭafā b. Nu'mān: 7451
Muṣṭafā Šaǧarī b. Muḥammad Sarrāǧ: 7222

N
Nadī b. 'Abs b. al-ḥāǧǧ Nadī: 7165

S
Ṣāliḥ Āgō Sitār (Salih-aga Sitar): 7200
Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Faḍl: 7307,1; 7307,2; 7307,3
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad al-Mušbirī: 7341,1; 7341,2
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ Ṣafar: 7495,1; 7495,2
Ṣidqī Ṣāliḥ b. Maḥmūd-efendī al-Būsnawī as-Sarāyī: 7471,1
Sulaymān Sarāyī: 7224

T
ḥāfiẓ Ṯābit b. 'Alī Gülhisarlī: 737

'U
mullā 'Umar b. mullā 'Abdullah: 7469
'Uṯmān: 7324,3; 7324,4; 7324,5; 7324,6
'Uṯmān ad-Darwīš b. 'Umar: 7193
'Uṯmān b. Muṣṭafā: 7499
'Uṯmān Rifqī: 7212
'Uṯmān-efendī b. 'Uṯmān-hoǧa Lonić = Lonić, 'Uṯmān efendī b. 'Uṯmān-hoǧa
'Uzayr-efendī: 7218
'Uzayr ibn Nu'mān aṭ-Ṭūzlawī: 7462,1; 7462,2

INDEKS VLASNIKA I VAKIFA

كشاف المالكين والواقفين

A, Ā, ʻA

Abdulah efendija Hodžić = Hodžić, Abdulah efendija
Abdulah Serdarević = Serdarević, Abdulah
ʻAbdulbāqī-efendī Ğino-zāde (Džinić): 7229,1; 7538
ʻAbdulbāqī al-Ḥusaynī: 7380
ʻAbdulkarīm Mīrī-zāde: 7526
ʻAbdulkarīm Zuhdī ibn Muḥammad Amīn Defterdar-zāde (Defterdarević): 7287
ʻAbdullah b. Aḥmad az-Zamzamī al-Makkī: 7376
ʻAbdullah ʻAzmī b. Ibrāhīm Yāmaq al-Būsnawī: 7425
ʻAbdurraḥmān Saʻīd Muftī-zāde: 7437,1
Abū al-Ḥasan Muṣṭafā b. ʻAlī b. Muḥammad b. Amrullāh: 7289
Aganagić, Muhamed-aga: 7284,1; 7296
al-ḥāğğ Aḥmada-efendī: 7233
Aḥmad b. ʻAli: 7167,4
Aḥmad ʻĀṣim: 7371
Aḥmad ʻĀṣim b. Muḥammad (Mehmed) Mutawallī-zāde: 7437,1
Aḥmad ad-Damanhūrī: 7384,1
Aḥmad aš-Šayḫ: 7526
Aḥmad b. al-ḥāğğ Yaʻqūb al-Manāstirī: 7173,1
Aḥmad b. Yūsuf: 7215
ʻAlī b. al-ḥāğği ʻUmar b. al-ḥāğği ʻUmar: 7217
ʻAṣim-beg: 7437,1
Azem Bašagić = Bašagić, Azem

B

Bahrām b. ʻAbdussalām: 7289
Bašagić, Azem: 7505
Bektašoglu Berber Mullā Ibrāhīm: 7190

Ć

Ćato Ḥusayn-aga: 7502

Č

Čaršimamović, Muhamed: 7517

D

Darwīš Aḥmad b. ʻUmar: 7426,1
Darwīš Ibrāhīm b. ʻAbdullah al-Muẓaffarī: 7292,1
Defterdar ʻAbdulkarīm Zuhdī b. Muḥammad Emīn b. Muṣṭafā

b. 'Abdulkarīm as-Sarāyī: 7378,1
Defter-zāde Sulaymān-beg: 7470,1

F

Faydullah b. Muhammad: 7301,1
Fejzulah Hadžibajrić = Hadžibajrić, Fejzulah

G, Ğ

Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Faydullah-beg b. Isma'īl-beg: 7184; 7219,1; 7234; 7271; 7330,1; 7402,1; 7404; 7464; 7531
Gušić, Halima: 7451

H, Ḥ

Hadžibajrić, Fejzulah: 7262; 7263; 7268; 7269; 7272; 7274; 7393; 7510; 7527
Hadžihusejnović Akif: 7218
Ḥalīl: 7276,1
šayḫ al-ḥāǧǧ Ḥalīl-efendī al-Grādačānīčawī: 7432,1
Ḥamza-efendī: 7421
Ḥasan b. Aḥmad: 7526
Ḥifẓī Muṣṭafā: 7187
Hodžić, Abdulah efendija: 7293
Ḥusayn-beg: 7477,1
Ḥusayn Ḥusnī b. Ṣāliḥ Ṣidqī: 7291,1
al-ḥāǧǧ Ḥusayn al-Muẓaffarī: 7311; 7380
al-ḥāǧǧ Ḥusaynī-zāde Muḥammad 'Ākif b. Ṣāliḥ: 7310,1

I, 'I

Ibrāhīm b. Bakr Qardaš: 7452,1
Ibrāhīm b. Ibrāhīm Ḥasīb b. Muḥammad al-Muftī: 7381
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Muẓaffarī-zāde: 7311; 7375; 7376; 7380
muderris Ibrāhīm-zāde 'Ubaydullah Zuhdī: 7295
'Īsā b. Muḥammad: 7183
'Izzat Hrōmo-zāde Ṣāliḥ Ṣidqī Istolčalī: 7225

J

Jusuf Kadribašić = Kadribašić, Jusuf

K

Kadribašić, Jusuf: 7504
Kapidžić, dr (Hamdija): 7459
Karađoz-beg: 7161; 7162; 7167,1
Karađozović, Murteza-efendija: 7332
Kaukčija: 7329,1
Kešmer Faydullah b. Salīm b. 'Uṯmān b. Muṣṭafā b. Aḥmad ... Kešmer:7502
Kethoda-zāde...: 7276,1

M

Manṣūr b. Muḥammad al-'Irāqī aš-Šāfi'ī: 7444,1

mullā Meḥmed (Mestvica) b. al-ḥāǧǧ Aḥmad Sunbul Imāmī Būsnawī as-Sarāyī = Mestvica, (Munla) Mehmed (Vrcanija)
(munla) Mehmed Mestvica (Vrcanija) = Mestvica, (Munla) Mehmed (Vrcanija)
Meḥmed-paša Kukavica = al-ḥāǧǧ Muḥammad-pāšā
al-ḥāǧǧ Memiš-āġā Qāsım-aġā-zāde (Kasumagić): 7298
Mestvica, (Munla) Mehmed (Vrcanija): 7413; 7453; 7528; 7533
Muftić, Salim-efendija: 7175; 7193; 7196; 7239
Muftī-zāde Ibrāhīm Ḥasīb: 7301,1
Muftī-zāde Ibrāhīm: 7346
Muhamed-aga Aganagić = Aganagić, Muhamed-aga
Muhamed Čaršimamović = Čaršimamović, Muhamed
Muhamed Redžepagić = Redžepagić, Muhamed
šayḫ Muḥammad: 7333
al-ḥāǧǧ Muḥammad-pāšā (Meḥmed-paša Kukavica): 7163; 7165; 7171
Muḥammad b. 'Abdullah: 7400,3
Muḥammad 'Abdullah Mūsā: 7421
Muḥammad b. aš-šayḫ 'Abdulwāḥid: 7432,1
Muḥammad b. Aḥmad: 7326,1
Muḥammad 'Ākif ibn Ṣāliḥ Ṣidqī (al-ḥāǧǧ Ḥusaynī-zāde): 7292,1: 7311: 7323: 7335,1: 7341,1: 7347,1: 7350: 7351: 7352; 7358: 7361: 7371: 7378,1: 7389: 7401: 7412: 7416; 7419
Muḥammad Bāqī Ğino-zāde: 7310,1
Muḥammad Emrī-zāde al-Busnawī: 7276,1
Muḥammad b. Muḥammad: 7446
Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Abdulfattāḥ:7279,1
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad: 7287
al-ḥāǧǧ Muḥammad Rašīd: 7396
Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde: 7461
Muḥammad Sa'īd Šuhrī-zāde: 7334
Muḥammad b. as-Sayyid Šamsuddīn al-Ḥalabī: 7171
Muḥammad b. Sinān: 7173,1
Muḥammad Šākir (b. Muḥammad) Mu'īd-efendī-zāde (b. Aḥmad): 7284,1: 7466: 7525
Muḥammad b. 'Umar b. Aḥmad b. Yazīd al-Ḥalabī: 7526
dr. Muidović: 7312,1; 7529,3
Munir Šahinović = Šahinović, Munir

Murteza-efendija Karađozović = Karađozović, Murteza-efendija
Mūsā-zāde Muḥammad ʻAbdul-lah: 7379
al-ḥāğğ Muṣṭafā: 7215
al-ḥāğğ Muṣṭafā: 7299
al-ḥāğğī Muṣṭafā: 7174,1
al-ḥāğğ Muṣṭafā al-qāḍī: 7440
sulṭān Muṣṭafā b. Aḥmad: 7384,1
as-sayyid Muṣṭafā b. ʻAlī al-Istanbūlī Ḥusaynī al-Miṣrī: 7427
Muṣṭafa Ḥanğī b. Ṣāliḥ: 7487
Muṣṭafā b. Muḥammad: 7400,3
Muṣṭafa Muḥibbī al-Busnawī: 7293
Mutawallī-zāde Muḥammad (Mehmed) b. Muḥammad-efendī: 7371

N

Nūrī ʻUṯmān b. Muṣṭafā Lūbinalī: 7182

O

Osman Asaf Sokolović = Sokolović, Osman Asaf

P

Pazārbāša-zāde Muṣṭafā-āġā: 7179

R

Redžepagić, Muhamed: 7501
Riḍā Muḥammad Darwīš: 7378,1
Rustem-efendija Rustempašić = Rustempašić, Rustem-efendija
Rustempašić, Rustem-efendija: 7309

S, Ş

Sāʻatī Sulaymān ...: 7311
Ṣāliḥ Ḥilmī-efendī b. Ibrāhīm-beg: 7176,1
Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde: 7172; 7179: 7211; 7399; 7464
Ṣāliḥ ʻIzzat-efendī Hrōmo-zāde: 7211; 7285
Ṣāliḥ ʻIzzatī: 7172
Ṣāliḥ Muṣṭafā: 7311
Ṣāliḥ Puškār: 7321,1
Ṣāliḥ Ṣidqī Ḥāğğī Ḥusayn-zāde (Hadžihusejnović) al-Muwaqqit: 7311; 7347,1; 7352; 7371; 7380
Ṣāliḥ b. Yūsuf: 7315,1
Salim-efendija Muftić = Muftić, Salim-efendija
ḥāfiẓ Sayfullāh-efendī Ṣabrī-zāde: 7311; 7380
Sayyid Muḥammad al-Ḥusnī: 7165
muderris as-Sayyid Muḥammad Šamsuddīn: 7276,1
Serdarević, Abdulah: 7435,1
Sirćo, (hadž hafiz) Asim(-efendija): 7206; 7454; 7489; 7491,1
Sokolović, Osman Asaf: 7207,1; 7248; 7265; 7267; 7494; 7494
al-amīr Sulaymān: *7427

Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā: 7299

Š

Šahinović, Munir: 7478,1
Šihābuddīn Aḥmad Yūsuf: 7384,1-4

T

Tahsin Muhamed Filipović: 7419

ʻU

ʻUmar b. ʻAlī: 7295
ʻUmar-efendī: 7488
al-ḥāğğ ʻUmar-efendī al-Aqḥiṣārī: 7275,1
ʻUṯmān b. Qāsim: 7311

V

Vareniković (porodica): 7446

Y

Yūsuf-paša: 7233
Yūsuf Ṣiddīq: 7294,1

Z

Zayn al-ʻĀbidīn b. Ḫalīl: 7171

INDEKS MJESTA
كشاف الأماكن

A, Ā, ʻA

ʻAlī-pāšā medrese (Dijarbekir): 7276,1
Alžir: 7178; 7350
Āmid = Dijarbekir
Ankara: 7274
ʻAynī-begov mekteb: 7452,1
Ayūb Anṣārī (Istanbul): 7322,1-4; 7322,4; 7369
al-Azhar = Univerzitetal-Azhar

B

Bagdad: 7173,3; 7231,7
Banja Luka: 7231,7; 7383; 7451
Beograd: 7173,3; 7231,7; 7523
Bihać: 7501
Bitola: 7173,1
Bojska (Gornji vakuf): 7452,1-2
Bosanska Dubica: 7273
Bosna: 7338,7; 7369; 7483
Brčko: 7504

Č

Čelebi Pazar (Rogatica): 7396

D, Ḍ

Dijarbekir: 7276,1; 7314,1; 7314,3; 7314,4
Dubica (Bosanska): 7273

Dž

Džindića mahala: 7315,1

E

Egipat: 7427
Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa: 7260; 7276,1; 7289; 7304; 7305,1; 7328,1; 7344,2; 7348; 7349; 7356; 7369; 7370; 7377; 7382; 7418; 7421; 7427; 7460,1
Ejnibegijin mekteb = ʻAynī-begov mekteb
Ejub Ensarija = Ayūb Anṣārī

G

Galipolje: 7186
Gazi Husrev-begova biblioteka: 7185,1; 7214,1; 7233; 7236; 7279,1; 7287; 7311; 7334; 7337; 7341,1; 7351; 7352; 7358; 7361; 7371; 7374; 7378,1; 7389; 7395; 7401; 7416; 7434; 7438
Gazi Husrev-begova džamija: 7310,1; 7311; 7341,1; 7347,1; 7371; 7380
Gazi Husrev-begova medresa: 7166; 7233; 7287; 7437,1

Gazi Husrev-begov vakuf: 7287; 7292,1; 7311; 7323; 7335,1; 7341,1; 7350; 7352; 7361; 7371; 7378,1; 7389; 7416; 7437,1
Glamoč: 7170; 7492
Gračanica: 7220; 7432,1
Gradačac: 7293; 7463
Gradska džamija Tuzla: 7226

H, Ḫ

Hadži Sejidin mahala (Sarajevo): 7452,1
Hadži Sinanova tekija: 7192; 7235,1
Hadžijska džamija (Sarajevo): 7342,1
Hasići (kod Glamoča)
Hlivno = Livno

I

Istanbul: 7164; 7228; 7280; 7300; 7319; 7322,1-4; 7348; 7364,1-2; 7369

J

Jajce: 7342,1; 7369
Janja: 7479,1

K

Kamičani: 7505
Karađoz-begova biblioteka: 7161; 7162; 7166,1; 7176,1
Kebkebir hadži Ahmed Mišćina mahala (Sarajevo): 7371
Kočeva (Zenica): 7517
Kodža Mustafa-pašina medresa: 7282
Krupanj: 7451
Kupreška visoravan: 7411

L

Livno: 7170; 7324,1

Lj

Ljubinje: 7182

M

Mahale-i Hağğ-i Seyyid = Hadži Sejidin mahala (Sarajevo)
Malatija: 7209; 7228
Malta: 7353
al-Māristān as-Sulaymānī: 7171
Medina: 7338,7
Mekka: 7338,7; 7394
Mekteb-i funūn-i harbiyye (Istanbul): 7242
Mekteb-i rušdija (Zvornik): 7462,1-2
Mostar: 7161; 7162; 7164; 7166,1; 7176,1; 7200; 7309; 7337

N

Niža okružna medresa (Mostar): 7309; 7337

O

Oruč Pehlivan mahala (Sarajevo): 7378,1-2
Osman Šehdijina biblioteka: 7191,1; 7268; 7278; 7294,1

Osmana Asafa Sokolovića biblioteka: 7207,1; 7248; 7265; 7267; 7494

P

Pljevlja: 7471,1
Prozor: 7301,1; 7322,1-4; 7369; 7381
Prusac: 7369; 7471,1

Q

Qara'ağaği: 7306,4
Qaraḥiṣār Šarqī: 7282
Quğā Muṣṭafā-pāšā medrese = Kodža Mustafa-pašina medresa

R

Rogatica = Čelebi Pazar

S, Ṣ

Sahn-i seman medrese: 7164
Ṣan'ā (Jemen): 7384,1-4
Sarajevo: 7175; 7213; 7218; 7231,7; 7235,1; 7262; 7263; 7268; 7269; 7272; 7284,1; 7286,1; 7296; 7310,1; 7311; 7329,1; 7335,1; 7335,3; 7338,7; 7341,1; 7342,1; 7350; 7365; 7366; 7367; 7368; 7371; 7378,1-2; 7437,1; 7452,1; 7491,1-2; 7525
Sivac medresa (Gradačac): 7463
Stari Bar: 7332
Sultan Sulejmanova zavija (Turbe kod Sigetvara u Mađarskoj): 7468

Š

Šarića mahala (Mostar): 7200
Šitarevo (Višegrad): 7502

T

Tabak hadži Sulejmanova mahala (Sarajevo): 7310,1; 7341,1; 7371
Tašlidža = Pljevlja
Tešanj: 7302; 7231,7; 7339; 7302
Travnik: 7163; 7165; 7260; 7276,1; 7283; 7289; 7304; 7305; 7326,1; 7328,1; 7333; 7344,2; 7348; 7349; 7356; 7369; 7370; 7377; 7382; 7384; 7418; 7421; 7427; 7446; 7460,1
Tricala (Grčka): 7231,7
Turbe (kod Sigetvara u Mađarskoj): 7468
Tuzla: 7226; 7462,1-2

U

Univerzitet al-Azhar (Kairo): 7384,1
Užice: 7231,7

V

Veliki Vakuf medresa (Donji Vakuf): 7369
Višegrad: 7502
Vitez: 7508
Vlaška mahala (Sarajevo) = Hadži Sejidin mahala (Sarajevo)

W

Waqf Kebīr medrese = Veliki Vakuf medresa

Z

Zakariyyā-efendī medrese (Istanbul): 7300

Zakariyyā' Ṯānī medrese (Istanbul): 7319; 7348

Zavija as-Sayyid Ya'qūb: 7178

Zenica: 7517

Zvornik: 7451; 7462,1-2

KATALOŠKI INDEKS

R 3869	7162	R 8476	7171	R 4360	7189	R 6316	7215
R 8468	7163	R 1754	7172	R 1900	7190	R 6732	7216
R 4596	7164	R 7160,1	7173,1	R 2354,1	7191,1	R 986	7217
R 8472	7165	R 7160,2	7173,2	R 2354,2	7191,2	R 1152	7218
R 1263	7166	R 7160,3	7173,3	R 8566	7192	R 608,1	7219,1
R 3749,1	7167,1	R 7160,4	7173,4	R 2590	7193	R 608,2	7219,2
R 3749,2	7167,2	R 7160,5	7173,5	R 8597	7194	R 6691	7220
R 3749,3	7167,3	R 7160,6	7173,6	R 6729	7195	R 5395	7221
R 3749,4	7167,4	R 7160,7	7173,7	R 3087	7196	R 7397	7222
R 3749,5	7167,5	R 4272,1	7174,1	R 4641	7197	R 5452	7223
R 3749,6	7167,6	R 4272,2	7174,2	R 5703	7198	R 7100	7224
R 3749,7	7167,7	R 4272,3	7174,3	R 6342,1	7199,1	R 4204	7225
R 3749,8	7167,8	R 4272,4	7174,4	R 6342,2	7199,2	R 6621	7226
R 3749,9	7167,9	R 3032	7175	R 6342,3	7199,3	R 8884	7227
R 3749,10	7167,10	R 3877,1	7176,1	R 4661	7200	R 2822	7228
R 3749,11	7167,11	R 3877,2	7176,2	R 8749	7201	R 532,1	7229,1
R 3749,12	7167,12	R 1376	7177	R 8780	7202	R 532,2	7229,2
R 3291,1	7168,1	R 8536	7178	R 5902	7203	R 5466,1	7230,1
R 3291,2	7168,2	R 1541	7179	R 5695	7204	R 5466,2	7230,2
R 3291,3	7168,3	R 8197	7180	R 8746	7205	R 931,1	7231,1
R 3291,4	7168,4	R 3071	7181	R 8767	7206	R 931,2	7231,2
R 3291,5	7168,5	R 2747	7182	R 8740,1	7207,1	R 931,3	7231,3
R 3291,6	7168,6	R 1266	7183	R 8740,2	7207,2	R 931,4	7231,4
R 3291,7	7168,7	R 1071	7184	R 8775	7208	R 931,5	7231,5
R 3291,8	7168,8	R 1585,1	7185,1	R 5920	7209	R 931,6	7231,6
R 3291,9	7168,9	R 1585,2	7185,2	R 7595	7210	R 931,7	7231,7
R 3291,10	7168,10	R 1585,3	7185,3	R 1571	7211	R 5361	7232
R 3291,11	7168,11	R 1585,4	7185,4	R 8743	7212	R 683	7233
R 3291,12	7168,12	R 3430	7186	R 3350	7213	R 2754	7234
R 4238	7169	R 7226	7187	R 329,1	7214,1	R 8756,1	7235,1
R 5906	7170	R 2441	7188	R 329,2	7214,2	R 8756,2	7235,2

R 2461	7236	R 2440,1	7275,1	R 3348	7296	R 5730,5	7313,5
R 6787	7237	R 2440,2	7275,2	R 1213,1	7297,1	R 5944,1	7314,1
R 993	7238	R 2440,3	7275,3	R 1213,2	7297,2	R 5944,2	7314,2
R 1379	7239	R 2440,4	7275,4	R 1213,3	7297,3	R 5944,3	7314,3
R 4819	7240	R 2440,5	7275,5	R 1213,4	7297,4	R 5944,4	7314,4
R 8757	7241	R 2440,6	7275,6	R 1213,5	7297,5	R 5944,5	7314,5
R 8793	7242	R 2440,7	7275,7	R 515	7298	R 5944,6	7314,6
R 5935,1	7243,1	R 1979,1	7276,1	R 1054	7299	R 5944,7	7314,7
R 5935,2	7243,2	R 1979,2	7276,2	R 3279	7300	R 5944,8	7314,8
R 5935,3	7243,3	R 5659	7277	R 5201,1	7301,1	R 5944,9	7314,9
R 8892	7244	R 1889	7278	R 5201,2	7301,2	R 5944,10	7314,10
R 8893	7245	R 623,1	7279,1	R 6576	7302	R 5944,11	7314,11
R 8894	7246	R 623,2	7279,2	R 3239,1	7303,1	R 5944,12	7314,12
R 8895	7247	R 623,3	7279,3	R 3239,2	7303,2	R 2551,1	7315,1
R 8784	7248	R 1146,1	7280,1	R 3239,3	7303,3	R 2551,2	7315,2
R 6132	7249	R 1146,2	7280,2	R 3241	7304	R 2551,3	7315,3
R 7378	7250	R 487	7281	R 3278,1	7305,1	R 2551,4	7315,4
R 8750	7253	R 5586	7282	R 3278,2	7305,2	R 2551,5	7315,5
R 5453	7254	R 1463	7283	R 7343,1	7306,1	R 3385	7316
R 5997	7255	R 1478,1	7284,1	R 7343,2	7306,2	R 5624,1	7317,1
R 3502	7256	R 1478,2	7284,2	R 7343,3	7306,3	R 5624,2	7317,2
R 8765	7257	R 1749	7285	R 7343,4	7306,4	R 3269	7318
R 6486	7258	R 998,1	7286,1	R 6587,1	7307,1	R 3276	7319
R 6241	7259	R 998,2	7286,2	R 6587,2	7307,2	R 2926	7320
R 165	7260	R 1815	7287	R 6587,3	7307,3	R 8618,1	7321,1
R 5430	7261	R 5645	7288	R 5974	7308	R 8618,2	7321,2
R 8769	7262	R 2670	7289	R 8739	7309	R 8618,3	7321,3
R 8763	7263	R 6930	7290	R 2438,1	7310,1	R 8618,4	7321,4
R 3546	7264	R 3198,1	7291,1	R 2438,2	7310,2	R 8618,5	7321,5
R 5964	7265	R 3198,2	7291,2	R 2438,3	7310,3	R 8618,6	7321,6
R 6207	7266	R 3198,3	7291,3	R 2438,4	7310,4	R 8618,7	7321,7
R 5725	7267	R 2881,1	7292,1	R 2553	7311	R 8618,8	7321,8
R 8770	7268	R 2881,2	7292,2	R 2764,1	7312,1	R 8618,9	7321,9
R 8771	7269	R 8546	7293	R 2764,2	7312,2	R 8618,10	7321,10
R 2058	7270	R 746,1	7294,1	R 2764,3	7312,3	R 8618,11	7321,11
R 607	7271	R 746,2	7294,2	R 5730,1	7313,1	R 8618,12	7321,12
R 8773	7272	R 746,3	7294,3	R 5730,2	7313,2	R 8618,13	7321,13
R 3145	7273	R 746,4	7294,4	R 5730,3	7313,3	R 8618,14	7321,14
R 8772	7274	R 3431	7295	R 5730,4	7313,4	R 8618,15	7321,15

R 3272,1	7322,1	R 3044,2	7336,2	R 8752,2	7363,2	R 1431,1	7392,1
R 3272,2	7322,2	R 3044,3	7336,3	R 1119,1	7364,1	R 1431,2	7392,2
R 3272,3	7322,3	R 8744	7337	R 1119,2	7364,2	R 1431,3	7392,3
R 3272,4	7322,4	R 2868,1	7338,1	R 89	7365	R 8722	7393
R 2871	7323	R 2868,2	7338,2	R 681	7366	R 3326	7394
R 7113,1	7324,1	R 2868,3	7338,3	R 609	7367	R 2412	7395
R 7113,2	7324,2	R 2868,4	7338,4	R 3554	7368	R 3347	7396
R 7113,3	7324,3	R 2868,5	7338,5	R 3275	7369	R 8882	7397
R 7113,4	7324,4	R 2868,6	7338,6	R 3238	7370	R 3283	7398
R 7113,5	7324,5	R 2868,7	7338,7	R 167	7371	R 796	7399
R 7113,6	7324,6	R 5946	7339	R 6373	7372	R 8886,1	7400,1
R 7113,7	7324,7	R 6155	7340	R 2669	7373	R 8886,2	7400,2
R 8741,1	7325,1	R 1153,1	7341,1	R 1828	7374	R 8886,3	7400,3
R 8741,2	7325,2	R 1153,2	7341,2	R 385	7375	R 8886,4	7400,4
R 8741,3	7325,3	R 8781,1	7342,1	R 1609	7376	R 1136	7401
R 8747,1	7326,1	R 8781,2	7342,2	R 3242	7377	R 1074,1	7402,1
R 8747,2	7326,2	R 1115	7343	R 2557,1	7378,1	R 1074,2	7402,2
R 8747,3	7326,3	R 3280,1	7344,1	R 2557,2	7378,2	R 1074,3	7402,3
R 8747,4	7326,4	R 3280,2	7344,2	R 6376	7379	R 1074,4	7402,4
R 5945,1	7327,1	R 5614	7345	R 1135	7380	R 6406,1	7403,1
R 5945,2	7327,2	R 6380	7346	R 6437	7381	R 6406,2	7403,2
R 5945,3	7327,3	R 1137,1	7347,1	R 3268	7382	R 6406,3	7403,3
R 5945,4	7327,4	R 1137,2	7347,2	R 8742	7383	R 1282	7404
R 2508,1	7328,1	R 3274	7348	R 8463,1	7384,1	R 2928,1	7405,1
R 2508,2	7328,2	R 3236	7349	R 8463,2	7384,2	R 2928,2	7405,2
R 2508,3	7328,3	R 1178	7350	R 8463,3	7384,3	R 5937	7406
R 2508,4	7328,4	R 978	7351	R 8463,4	7384,4	R 5931	7407
R 8751,1	7329,1	R 1121	7352	R 4301,1	7385,1	R 5591	7408
R 8751,2	7329,2	R 3258	7353	R 4301,2	7385,2	R 8880	7409
R 1036,1	7330,1	R 2819	7354	R 1114	7386	R 8615	7410
R 1036,2	7330,2	R 1968	7355	R 1116,1	7387,1	R 5587	7411
R 8877	7331	R 3281	7356	R 1116,2	7387,2	R 1151	7412
R 4338	7332	R 5633	7357	R 1116,3	7387,3	R 6023	7413
R 6375	7333	R 1971	7358	R 1116,4	7387,4	R 3233	7414
R 1923	7334	R 1444	7359	R 1116,5	7387,5	R 2904	7415
R 2329,1	7335,1	R 2903	7360	R 3273	7388	R 979	7416
R 2329,2	7335,2	R 790	7361	R 1118	7389	R 5617	7417
R 2329,3	7335,3	R 5897	7362	R 6298	7390	R 3271	7418
R 3044,1	7336,1	R 8752,1	7363,1	R 1268	7391	R 8487	7419

R 5934	7420	R 5496	7442	R 3397,3	7471,3	R 8745,2	7491,2
R 3065	7421	R 6169	7443	R 3397,4	7471,4	R 8887	7492
R 8785	7422	R 287,1	7444,1	R 1617,1	7472,1	R 613,1	7493,1
R 8891	7423	R 287,2	7444,2	R 1617,2	7472,2	R 613,2	7493,2
R 5966,1	7424,1	R 287,3	7444,3	R 6652	7473	R 613,3	7493,3
R 5966,2	7424,2	R 287,4	7444,4	R 5423	7474	R 613,4	7493,4
R 5850	7425	R 6268,1	7445,1	R 8193	7475	R 8782	7494
R 2956,1	7426,1	R 6268,2	7445,2	R 5503,1	7476,1	R 8890,1	7495,1
R 2956,2	7426,2	R 8791	7446	R 5503,2	7476,2	R 8890,2	7495,2
R 1302	7427	R 1177	7447	R 8790,1	7477,1	R 5545	7496
R 6407	7428	R 1335	7448	R 8790,2	7477,2	R 8762	7497
R 1558	7429	R 5234	7449	R 8790,3	7477,3	R 8761	7498
R 8881	7430	R 8778	7450	R 8790,4	7477,4	R 6138	7499
R 6327,1	7431,1	R 8542	7451	R 3551,1	7478,1	R 5675	7500
R 6327,2	7431,2	R 844,1	7452,1	R 3551,2	7478,2	R 8519	7501
R 6327,3	7431,3	R 844,2	7452,2	R 3551,3	7478,3	R 8766	7502
R 6327,4	7431,4	R 2936	7453	R 8777,1	7479,1	R 6222	7503
R 2055,1	7432,1	R 8789	7454	R 8777,2	7479,2	R 8764	7504
R 2055,2	7432,2	R 6048	7455	R 8777,3	7479,3	R 8779	7505
R 7421,1	7433,1	R 5549	7456	R 5638	7480	R 6245	7506
R 7421,2	7433,2	R 1654	7457	R 4357	7481	R 8768	7507
R 7421,3	7433,3	R 5616	7458	R 5741	7482	R 8783	7508
R 7421,4	7433,4	R 8787	7459	R 5803	7483	R 8883	7509
R 7421,5	7433,5	R 3447,1	7460,1	R 6647,1	7484,1	R 8760	7510
R 501	7434	R 3447,2	7460,2	R 6647,2	7484,2	R 8759	7511
R 2863,1	7435,1	R 3525	7461	R 995	7485	R 8788	7512
R 2863,2	7435,2	R 7075,1	7462,1	R 2630	7486	R 6045	7513
R 2863,3	7435,3	R 7075,2	7462,2	R 8879	7487	R 193	7514
R 2863,4	7435,4	R 8786	7463	R 5708	7488	R 956	7515
R 2863,5	7435,5	R 2111	7464	R 8792	7489	R 4879	7516
R 6157	7436	R 1002	7465	R 6702,1	7490,1	R 7690	7517
R 1829,1	7437,1	R 5707	7466	R 6702,2	7490,2	R 6562	7518
R 1829,2	7437,2	R 1960	7467	R 6702,3	7490,3	R 3210	7519
R 1829,3	7437,3	R 5310	7468	R 6702,4	7490,4	R 6096	7520
R 1829,4	7437,4	R 8776	7469	R 6702,5	7490,5	R 5755	7521
R 8758	7438	R 6591,1	7470,1	R 6702,6	7490,6	R 6267	7522
R 6280	7439	R 6591,2	7470,2	R 6702,7	7490,7	R 3898	7523
R 5622	7440	R 3397,1	7471,1	R 6702,8	7490,8	R 5691	7524
R 8755	7441	R 3397,2	7471,2	R 8745,1	7491,1	R 339	7525

R 1421	7526	R 1329,3	7529,3	R 5878	7534	R 1423	7537
R 8774	7527	R 8888	7530	R 3135,1	7535,1	R 3168	7538
R 1241	7528	R 606	7531	R 3135,2	7535,2	R 7187,1	7539,1
R 1329,1	7529.1	R 8878	7532	R 3135,3	7535,3	R 7187,2	7539,2
R 1329,2	7529,2	R 2893	7533	R 3255	7536		

SIGNATURNI INDEKS

7365	R 89	7294,1	R 746,1	7402,4	R 1074,4	7183	R 1266
7260	R 165	7294,2	R 746,2	7386	R 1114	7391	R 1268
7371	R 167	7294,3	R 746,3	7343	R 1115	7404	R 1282
7514	R 193	7294,4	R 746,4	7387,1	R 1116,1	7427	R 1302
7444,1	R 287,1	7361	R 790	7387,2	R 1116,2	7529,1	R 1329,1
7444,2	R 287,2	7399	R 796	7387,3	R 1116,3	7529,2	R 1329,2
7444,3	R 287,3	7452,1	R 844,1	7387,4	R 1116,4	7529,3	R 1329,3
7444,4	R 287,4	7452,2	R 844,2	7387,5	R 1116,5	7448	R 1335
7214,1	R 329,1	7231,1	R 931,1	7389	R 1118	7177	R 1376
7214,2	R 329,2	7231,2	R 931,2	7364,1	R 1119,1	7239	R 1379
7525	R 339	7231,3	R 931,3	7364,2	R 1119,2	7526	R 1421
7375	R 385	7231,4	R 931,4	7352	R 1121	7537	R 1423
7281	R 487	7231,5	R 931,5	7380	R 1135	7392,1	R 1431,1
7434	R 501	7231,6	R 931,6	7401	R 1136	7392,2	R 1431,2
7298	R 515	7231,7	R 931,7	7347,1	R 1137,1	7392,3	R 1431,3
7229,1	R 532,1	7515	R 956	7347,2	R 1137,2	7359	R 1444
7229,2	R 532,2	7351	R 978	7280,1	R 1146,1	7283	R 1463
7531	R 606	7416	R 979	7280,2	R 1146,2	7284,1	R 1478,1
7271	R 607	7217	R 986	7412	R 1151	7284,2	R 1478,2
7219,1	R 608,1	7238	R 993	7218	R 1152	7179	R 1541
7219,2	R 608,2	7485	R 995	7341,1	R 1153,1	7429	R 1558
7367	R 609	7286,1	R 998,1	7341,2	R 1153,2	7211	R 1571
7493,1	R 613,1	7286,2	R 998,2	7447	R 1177	7185,1	R 1585,1
7493,2	R 613,2	7465	R 1002	7350	R 1178	7185,2	R 1585,2
7493,3	R 613,3	7330,1	R 1036,1	7297,1	R 1213,1	7185,3	R 1585,3
7493,4	R 613,4	7330,2	R 1036,2	7297,2	R 1213,2	7185,4	R 1585,4
7279,1	R 623,1	7299	R 1054	7297,3	R 1213,3	7376	R 1609
7279,2	R 623,2	7184	R 1071	7297,4	R 1213,4	7472,1	R 1617,1
7279,3	R 623,3	7402,1	R 1074,1	7297,5	R 1213,5	7472,2	R 1617,2
7366	R 681	7402,2	R 1074,2	7528	R 1241	7457	R 1654
7233	R 683	7402,3	R 1074,3	7166	R 1263	7285	R 1749

7172	R 1754
7287	R 1815
7374	R 1828
7437,1	R 1829,1
7437,2	R 1829,2
7437,3	R 1829,3
7437,4	R 1829,4
7278	R 1889
7190	R 1900
7334	R 1923
7467	R 1960
7355	R 1968
7358	R 1971
7276,1	R 1979,1
7276,2	R 1979,2
7432,1	R 2055,1
7432,2	R 2055,2
7270	R 2058
7464	R 2111
7335,1	R 2329,1
7335,2	R 2329,2
7335,3	R 2329,3
7191,1	R 2354,1
7191,2	R 2354,2
7395	R 2412
7310,1	R 2438,1
7310,2	R 2438,2
7310,3	R 2438,3
7310,4	R 2438,4
7275,1	R 2440,1
7275,2	R 2440,2
7275,3	R 2440,3
7275,4	R 2440,4
7275,5	R 2440,5
7275,6	R 2440,6
7275,7	R 2440,7
7188	R 2441
7236	R 2461
7328,1	R 2508,1
7328,2	R 2508,2
7328,3	R 2508,3
7328,4	R 2508,4
7315,1	R 2551,1
7315,2	R 2551,2
7315,3	R 2551,3
7315,4	R 2551,4
7315,5	R 2551,5
7311	R 2553
7378,1	R 2557,1
7378,2	R 2557,2
7193	R 2590
7486	R 2630
7373	R 2669
7289	R 2670
7182	R 2747
7234	R 2754
7312,1	R 2764,1
7312,2	R 2764,2
7312,3	R 2764,3
7354	R 2819
7228	R 2822
7435,1	R 2863,1
7435,2	R 2863,2
7435,3	R 2863,3
7435,4	R 2863,4
7435,5	R 2863,5
7338,1	R 2868,1
7338,2	R 2868,2
7338,3	R 2868,3
7338,4	R 2868,4
7338,5	R 2868,5
7338,6	R 2868,6
7338,7	R 2868,7
7323	R 2871
7292,1	R 2881,1
7292,2	R 2881,2
7533	R 2893
7360	R 2903
7415	R 2904
7320	R 2926
7405,1	R 2928,1
7405,2	R 2928,2
7453	R 2936
7426,1	R 2956,1
7426,2	R 2956,2
7175	R 3032
7336,1	R 3044,1
7336,2	R 3044,2
7336,3	R 3044,3
7421	R 3065
7181	R 3071
7196	R 3087
7535,1	R 3135,1
7535,2	R 3135,2
7535,3	R 3135,3
7273	R 3145
7538	R 3168
7291,1	R 3198,1
7291,2	R 3198,2
7291,3	R 3198,3
7519	R 3210
7414	R 3233
7349	R 3236
7370	R 3238
7303,1	R 3239,1
7303,2	R 3239,2
7303,3	R 3239,3
7304	R 3241
7377	R 3242
7536	R 3255
7353	R 3258
7382	R 3268
7318	R 3269
7418	R 3271
7322,1	R 3272,1
7322,2	R 3272,2
7322,3	R 3272,3
7322,4	R 3272,4
7388	R 3273
7348	R 3274
7369	R 3275
7319	R 3276
7305,1	R 3278,1
7305,2	R 3278,2
7300	R 3279
7344,1	R 3280,1
7344,2	R 3280,2
7356	R 3281
7398	R 3283
7168,1	R 3291,1
7168,10	R 3291,10
7168,11	R 3291,11
7168,12	R 3291,12
7168,2	R 3291,2
7168,3	R 3291,3
7168,4	R 3291,4
7168,5	R 3291,5
7168,6	R 3291,6
7168,7	R 3291,7
7168,8	R 3291,8
7168,9	R 3291,9
7394	R 3326
7396	R 3347
7296	R 3348
7213	R 3350
7316	R 3385
7471,1	R 3397,1
7471,2	R 3397,2
7471,3	R 3397,3
7471,4	R 3397,4
7186	R 3430
7295	R 3431
7460,1	R 3447,1
7460,2	R 3447,2
7256	R 3502
7461	R 3525

7264	R 3546
7478,1	R 3551,1
7478,2	R 3551,2
7478,3	R 3551,3
7368	R 3554
7167,1	R 3749,1
7167,2	R 3749,2
7167,3	R 3749,3
7167,4	R 3749,4
7167,5	R 3749,5
7167,6	R 3749,6
7167,7	R 3749,7
7167,8	R 3749,8
7167,9	R 3749,9
7167,10	R 3749,10
7167,11	R 3749,11
7167,12	R 3749,12
7162	R 3869
7176,1	R 3877,1
7176,2	R 3877,2
7523	R 3898
7225	R 4204
7169	R 4238
7174,1	R 4272,1
7174,2	R 4272,2
7174,3	R 4272,3
7174,4	R 4272,4
7385,1	R 4301,1
7385,2	R 4301,2
7332	R 4338
7481	R 4357
7189	R 4360
7164	R 4596
7197	R 4641
7200	R 4661
7240	R 4819
7516	R 4879
7301,1	R 5201,1
7301,2	R 5201,2
7449	R 5234
7468	R 5310
7232	R 5361
7221	R 5395
7474	R 5423
7261	R 5430
7223	R 5452
7254	R 5453
7230,1	R 5466,1
7230,2	R 5466,2
7442	R 5496
7476,1	R 5503,1
7476,2	R 5503,2
7496	R 5545
7456	R 5549
7282	R 5586
7411	R 5587
7408	R 5591
7345	R 5614
7458	R 5616
7417	R 5617
7440	R 5622
7317,1	R 5624,1
7317,2	R 5624,2
7357	R 5633
7480	R 5638
7288	R 5645
7277	R 5659
7500	R 5675
7524	R 5691
7204	R 5695
7198	R 5703
7466	R 5707
7488	R 5708
7267	R 5725
7313,1	R 5730,1
7313,2	R 5730,2
7313,3	R 5730,3
7313,4	R 5730,4
7313,5	R 5730,5
7482	R 5741
7521	R 5755
7483	R 5803
7425	R 5850
7534	R 5878
7362	R 5897
7203	R 5902
7170	R 5906
7209	R 5920
7407	R 5931
7420	R 5934
7243,1	R 5935,1
7243,2	R 5935,2
7243,3	R 5935,3
7406	R 5937
7314,1	R 5944,1
7314,2	R 5944,2
7314,3	R 5944,3
7314,4	R 5944,4
7314,5	R 5944,5
7314,6	R 5944,6
7314,7	R 5944,7
7314,8	R 5944,8
7314,9	R 5944,9
7314,10	R 5944,10
7314,11	R 5944,11
7314,12	R 5944,12
7327,1	R 5945,1
7327,2	R 5945,2
7327,3	R 5945,3
7327,4	R 5945,4
7339	R 5946
7265	R 5964
7424,1	R 5966,1
7424,2	R 5966,2
7308	R 5974
7255	R 5997
7413	R 6023
7513	R 6045
7455	R 6048
7520	R 6096
7249	R 6132
7499	R 6138
7340	R 6155
7436	R 6157
7443	R 6169
7266	R 6207
7503	R 6222
7259	R 6241
7506	R 6245
7522	R 6267
7445,1	R 6268,1
7445,2	R 6268,2
7439	R 6280
7390	R 6298
7215	R 6316
7431,1	R 6327,1
7431,2	R 6327,2
7431,3	R 6327,3
7431,4	R 6327,4
7199,1	R 6342,1
7199,2	R 6342,2
7199,3	R 6342,3
7372	R 6373
7333	R 6375
7379	R 6376
7346	R 6380
7403,1	R 6406,1
7403,2	R 6406,2
7403,3	R 6406,3
7428	R 6407
7381	R 6437
7258	R 6486
7518	R 6562
7302	R 6576
7307,1	R 6587,1
7307,2	R 6587,2

7307,3	R 6587,3	7187	R 7226	7321,9	R 8618,9	7263	R 8763
7470,1	R 6591,1	7306,1	R 7343,1	7321,10	R 8618,10	7504	R 8764
7470,2	R 6591,2	7306,2	R 7343,2	7321,11	R 8618,11	7257	R 8765
7226	R 6621	7306,3	R 7343,3	7321,12	R 8618,12	7502	R 8766
7484,1	R 6647,1	7306,4	R 7343,4	7321,13	R 8618,13	7206	R 8767
7484,2	R 6647,2	7250	R 7378	7321,14	R 8618,14	7507	R 8768
7473	R 6652	7222	R 7397	7321,15	R 8618,15	7262	R 8769
7220	R 6691	7433,1	R 7421,1	7393	R 8722	7268	R 8770
7490,1	R 6702,1	7433,2	R 7421,2	7309	R 8739	7269	R 8771
7490,2	R 6702,2	7433,3	R 7421,3	7207,1	R 8740,1	7274	R 8772
7490,3	R 6702,3	7433,4	R 7421,4	7207,2	R 8740,2	7272	R 8773
7490,4	R 6702,4	7433,5	R 7421,5	7325,1	R 8741,1	7527	R 8774
7490,5	R 6702,5	7210	R 7595	7325,2	R 8741,2	7208	R 8775
7490,6	R 6702,6	7517	R 7690	7325,3	R 8741,3	7469	R 8776
7490,7	R 6702,7	7475	R 8193	7383	R 8742	7479,1	R 8777,1
7490,8	R 6702,8	7180	R 8197	7212	R 8743	7479,2	R 8777,2
7195	R 6729	7384,1	R 8463,1	7337	R 8744	7479,3	R 8777,3
7216	R 6732	7384,2	R 8463,2	7491,1	R 8745,1	7450	R 8778
7237	R 6787	7384,3	R 8463,3	7491,2	R 8745,2	7505	R 8779
7290	R 6930	7384,4	R 8463,4	7205	R 8746	7202	R 8780
7462,1	R 7075,1	7163	R 8468	7326,1	R 8747,1	7342,1	R 8781,1
7462,2	R 7075,2	7165	R 8472	7326,2	R 8747,2	7342,2	R 8781,2
7224	R 7100	7171	R 8476	7326,3	R 8747,3	7494	R 8782
7324,1	R 7113,1	7419	R 8487	7326,4	R 8747,4	7508	R 8783
7324,2	R 7113,2	7501	R 8519	7201	R 8749	7248	R 8784
7324,3	R 7113,3	7178	R 8536	7253	R 8750	7422	R 8785
7324,4	R 7113,4	7451	R 8542	7329,1	R 8751,1	7463	R 8786
7324,5	R 7113,5	7293	R 8546	7329,2	R 8751,2	7459	R 8787
7324,6	R 7113,6	7192	R 8566	7363,1	R 8752,1	7512	R 8788
7324,7	R 7113,7	7194	R 8597	7363,2	R 8752,2	7454	R 8789
7173,1	R 7160,1	7410	R 8615	7441	R 8755	7477,1	R 8790,1
7173,2	R 7160,2	7321,1	R 8618,1	7235,1	R 8756,1	7477,2	R 8790,2
7173,3	R 7160,3	7321,2	R 8618,2	7235,2	R 8756,2	7477,3	R 8790,3
7173,4	R 7160,4	7321,3	R 8618,3	7241	R 8757	7477,4	R 8790,4
7173,5	R 7160,5	7321,4	R 8618,4	7438	R 8758	7446	R 8791
7173,6	R 7160,6	7321,5	R 8618,5	7511	R 8759	7489	R 8792
7173,7	R 7160,7	7321,6	R 8618,6	7510	R 8760	7242	R 8793
7539,1	R 7187,1	7321,7	R 8618,7	7498	R 8761	7331	R 8877
7539,2	R 7187,2	7321,8	R 8618,8	7497	R 8762	7532	R 8878

7487	R 8879	7227	R 8884	7492	R 8887	7244	R 8892
7409	R 8880	7400,1	R 8886,1	7530	R 8888	7245	R 8893
7430	R 8881	7400,2	R 8886,2	7495,1	R 8890,1	7246	R 8894
7397	R 8882	7400,3	R 8886,3	7495,2	R 8890,2	7247	R 8895
7509	R 8883	7400,4	R 8886,4	7423	R 8891		

PRILOZI

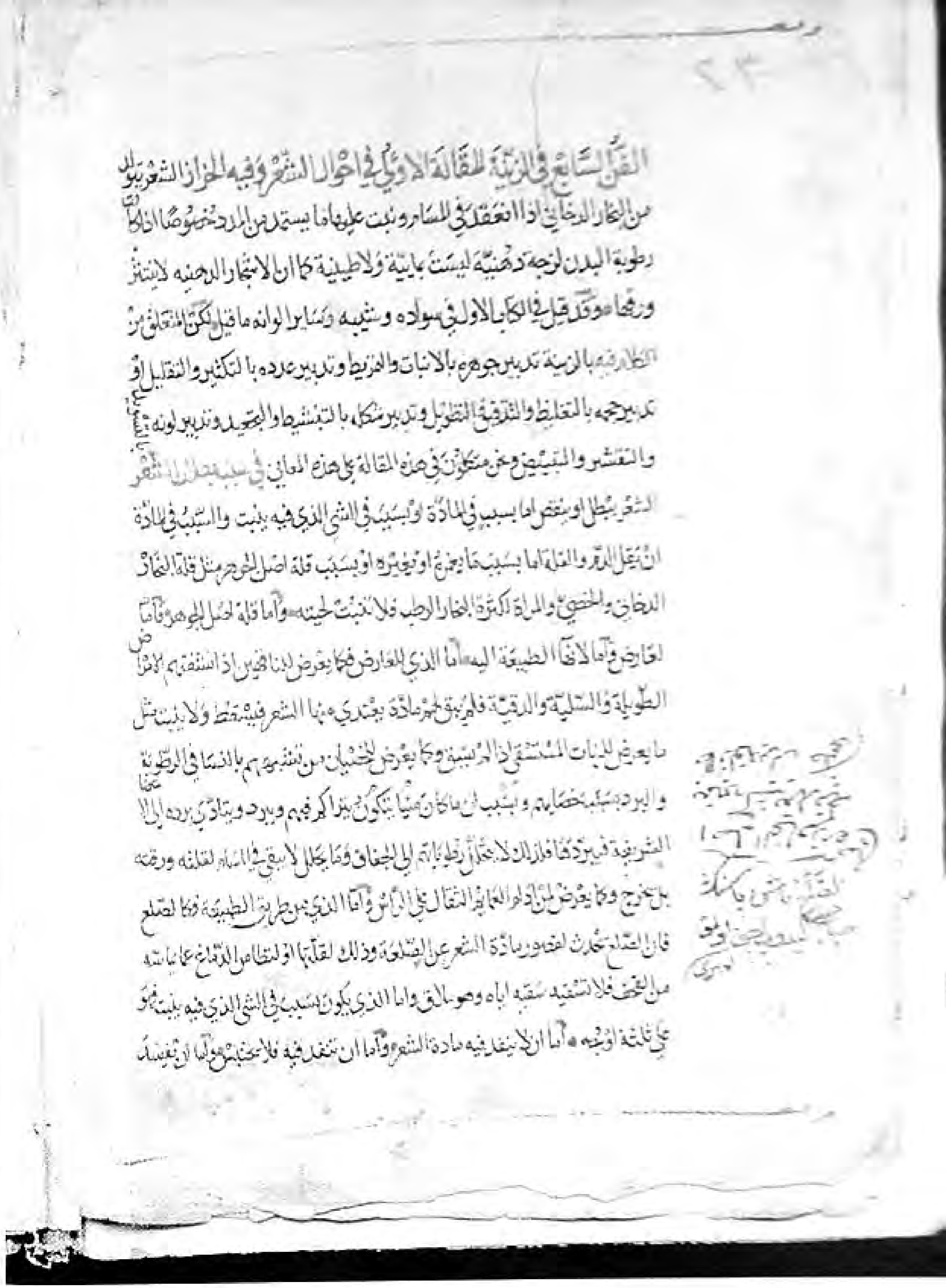

٢٣

الفن السابع في الزينة المقالة الاولى في احوال الشعر وفيه الحراز الشعر يتولد
من البخار الدخاني اذا انعقد في المسام ونبت عليها ما يستمد من المادة خصوصا اذا كانت
رطوبة البدن لزجة دهنية ليست بمائية ولا طينية كما ان الاشجار الدهنية لا يتناثر
ورقها وقد قيل في الكتاب الاول في سواده وشيبه وسائر الوانه ما قيل لكن المتعلق من
ذلك منه بالزينة تدبير جوهره بالانبات والربط وتدبير عدده بالتكثير والتقليل او
تدبير حجمه بالتغليظ والترقيق التطويل وتدبير شكله بالتبسيط والتجعيد وتدبير لونه بالتسويد
والتشقير والتبييض ونحن متكلمون في هذه المقالة على هذه المعاني في سبب بطلان الشعر
الشعر يبطل او ينقص اما بسبب في المادة او بسبب في الشي الذي فيه ينبت والسبب في المادة
ان يقل الدم والفضل اما بسبب ما يجففه او يغيره او بسبب قلة اصل الجوهر مثل قلة البخار
الدخاني في الخصي والمراة لكثرة البخار الرطب فلا تنبت لحيته واما قلة اصل الجوهر فاما
لعارض واما لانها الطبيعة اما الذي للعارض فكما يعرض للناقهين اذ استفرغتهم الامراض
الطويلة والسلية والدقية فلم يبق لهم مادة يتغذى بها الشعر فيسقط ولا ينبت مثل
ما يعرض للنبات المشتق اذا يبس وكما يعرض للخصيان من تشبههم بالنسا في الرطوبة
والبرد بسبب خصايهم وبسبب ان ما كان منيا يتكون يتراكم فيهم ويبرد ويتادى برده الى
الشعرية فيبردها فلذلك لا تحتمل رطوباتهم الى الجفاف وما يحلل لا يبقى في المسام لقلته ورقته
بل يخرج وكما يعرض لمن ادمن العمايم الثقال على الراس واما الذي من طريق الطبيعة فمثل الصلع
فان الصلع يحدث لقصور مادة الشعر عن الصلعة وذلك لقلتها او لتطامن الدماغ عما يماسه
من القحف فلا تسقيه سقيه اياه وهو ملاصق واما الذي يكون بسبب في الشي الذي فيه ينبت فهو
على ثلاثة اوجه اما ان لا ينفذ فيه مادة الشعر واما ان تنفذ فيه فلا تحتبس ولا او تفسد

Početak djela AL-QĀNŪN FĪ AṬ-ṬIBB (sedmo poglavlje Četvrte knjige).
Prepisao 'Abdurrazzāq b. Nāṣiruddīn al-Miṣrī (R 3945; fol. 23b).

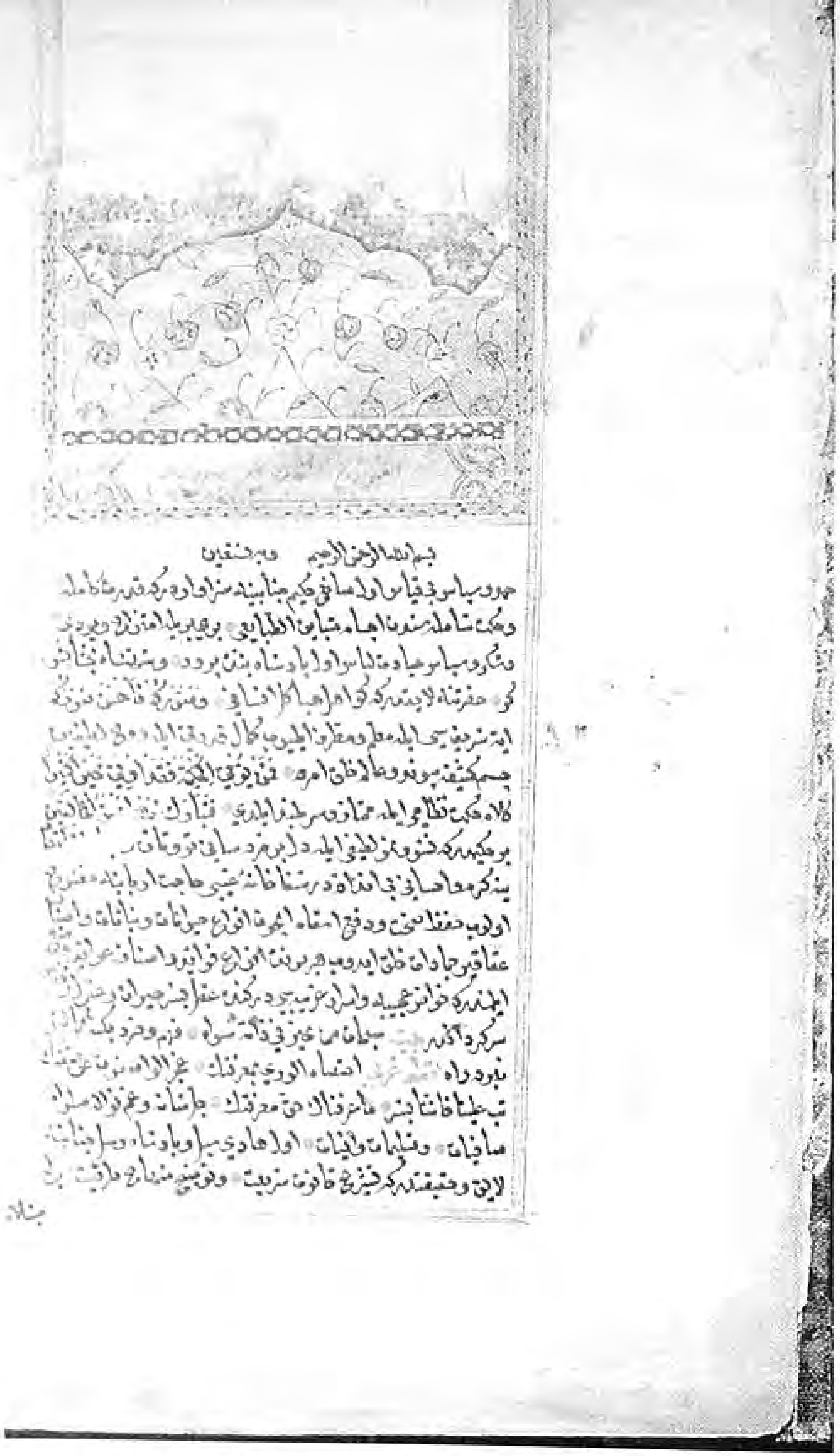

Početak djela UNMŪḎAĞ FĪ AṬ-ṬIBB. Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧī Dāwūd b. ʿAbdullah Ḥāǧǧīzāde 1101/1689. godine (R 1571; fol. 1b).

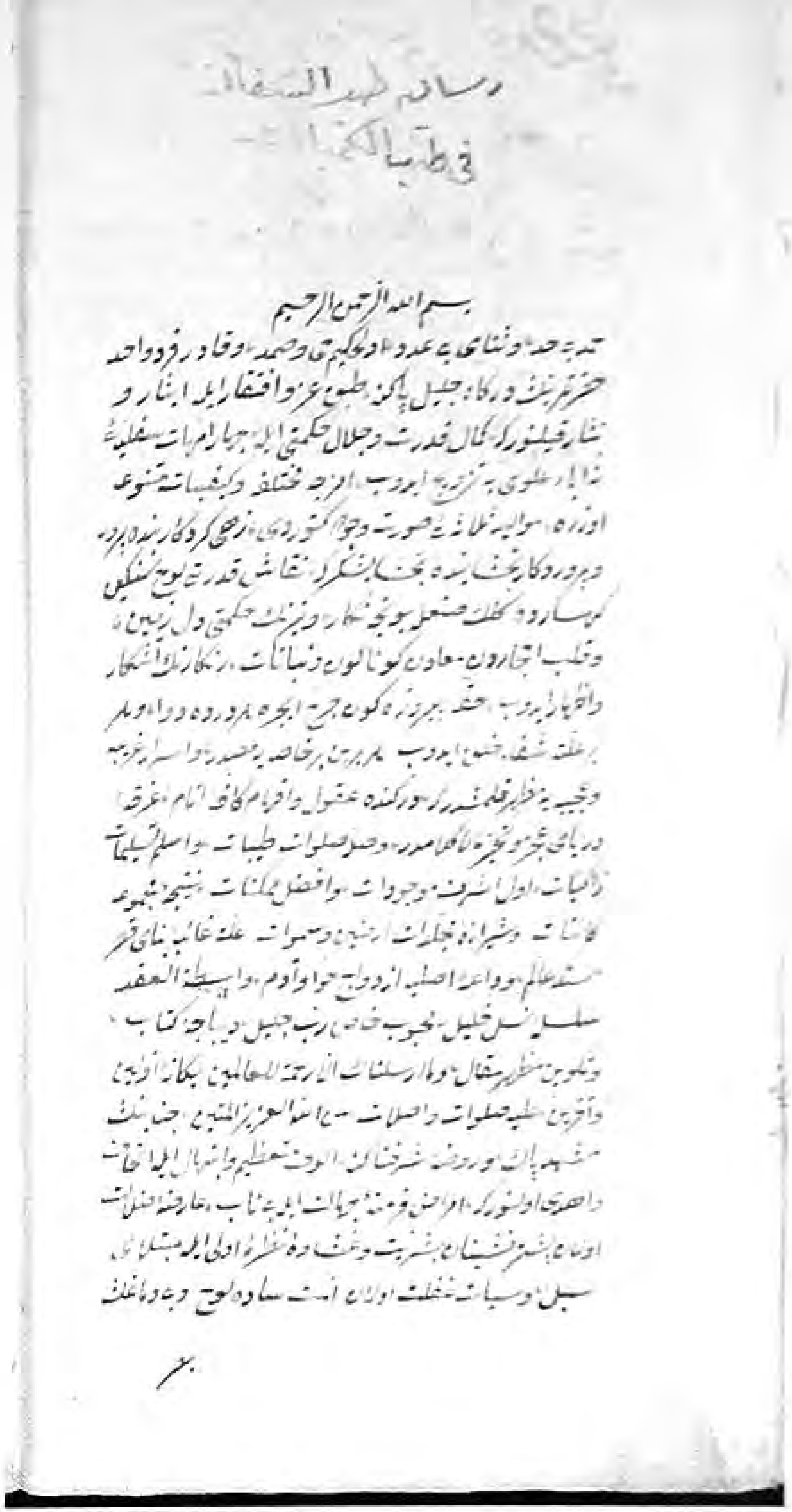

Početak djela MINHĀĞ AŠ-ŠIFĀʾĪ FĪ AṬ-ṬIBB AL-KIMYĀʾĪ. Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. (R 608,1, fol. 1b)

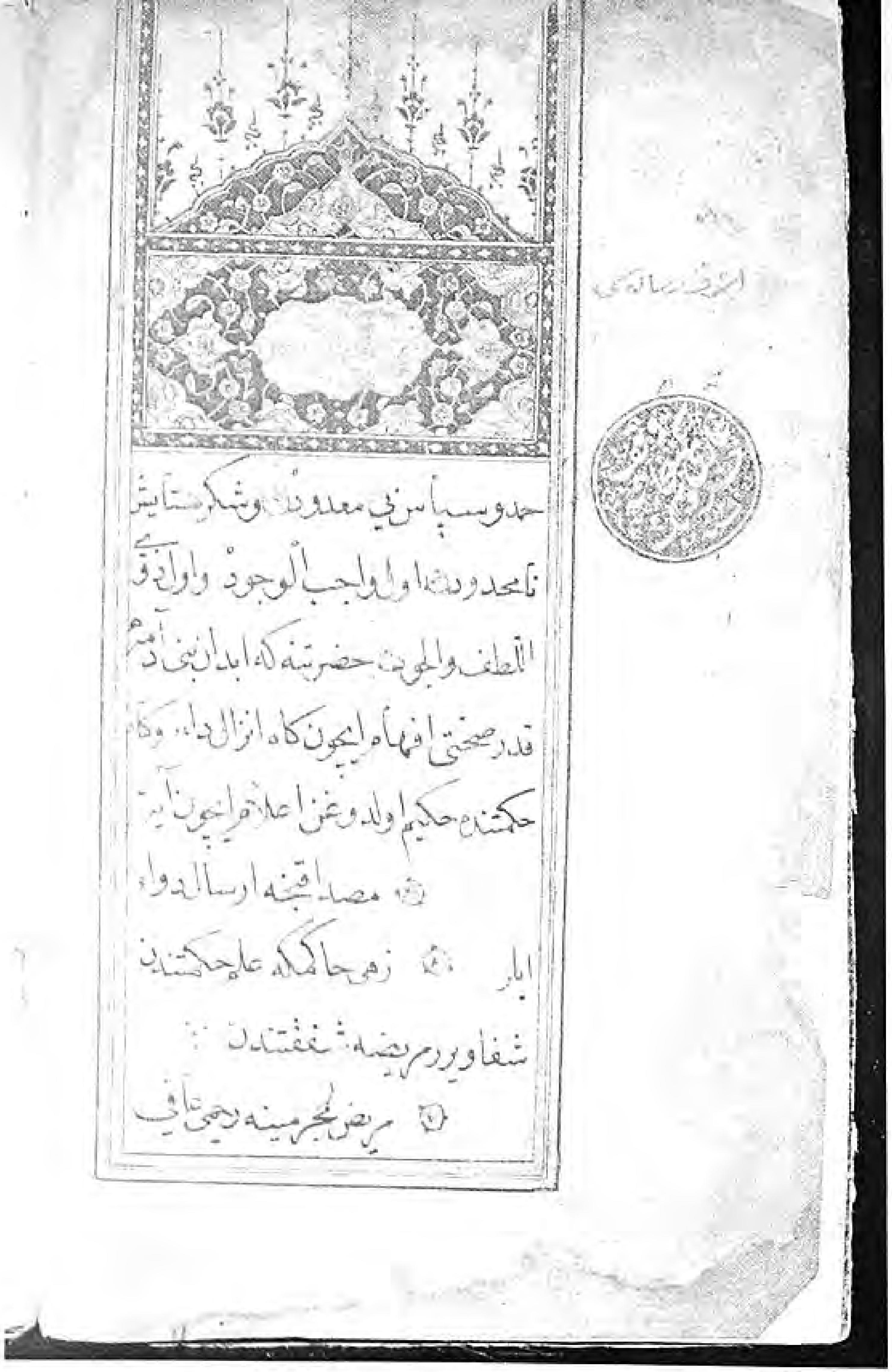

حمد و سپاس بی معدود و شکر و ستایش
نامحدود اول واجب الوجود و اول ذو
الطف والجود حضرتنه که ابدان بنی آدمه
قدر صحتی افهام ایچون کاه انزال داء و کاه
حکمتندن حکیم اولدوغنی اعلام ایچون انما
۞ مصداقنجه ارسال دواء
ایلر ۞ زهی حاکم که علی حکمتندن
شفا ویرر مریضه شفقتندن
۞ مریض جرمنه رحمی عافی

Početak djela AŠRAF AR-RISĀLA. Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.
(R 683; fol. 1b)

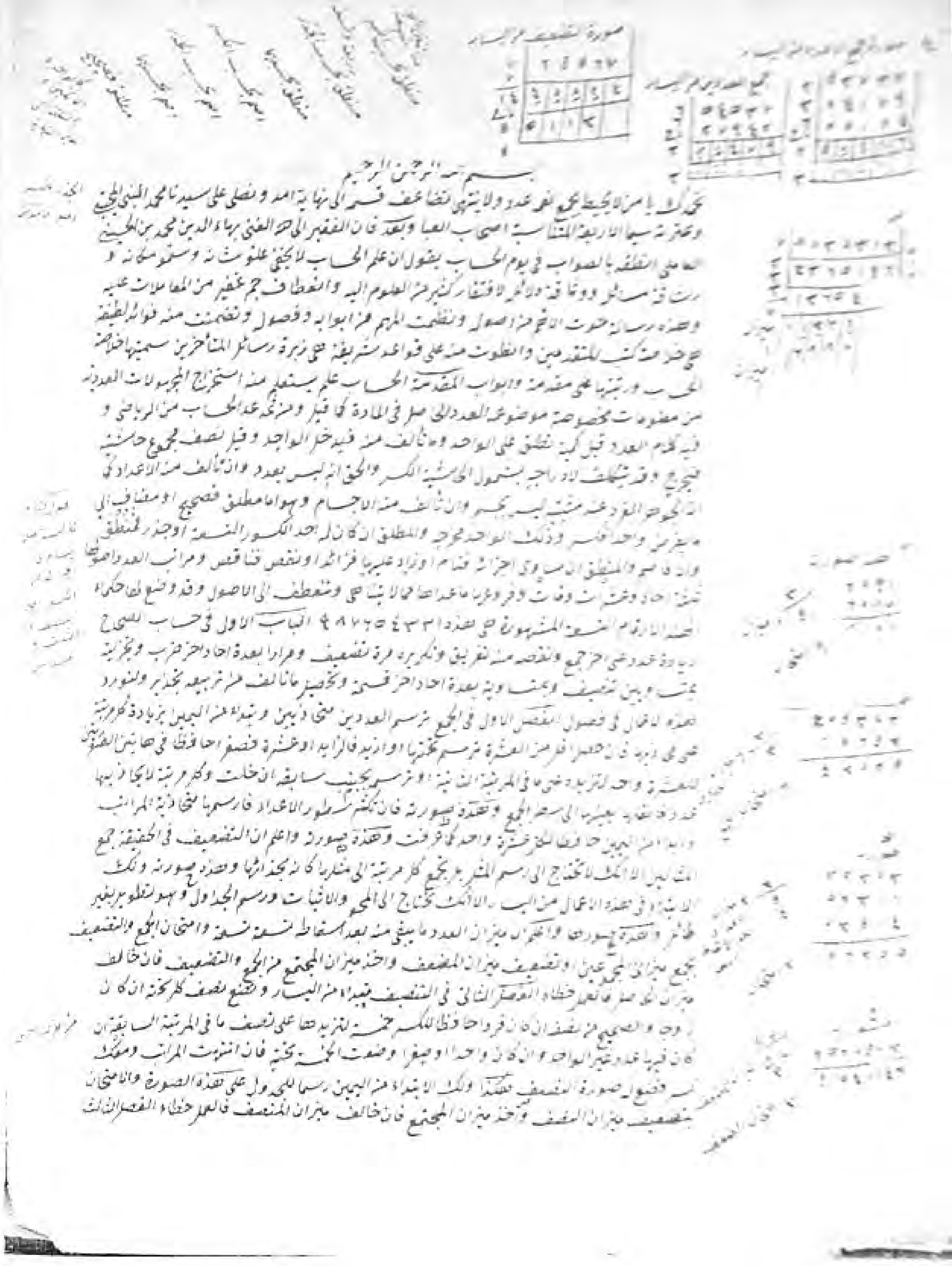

Početak djela ḤULĀṢĀ AL-ḤISĀB. Prepisao nepoznati prepisivač 24. du al-qa'da 1088/16
godine. (R 487, fol. 1b).

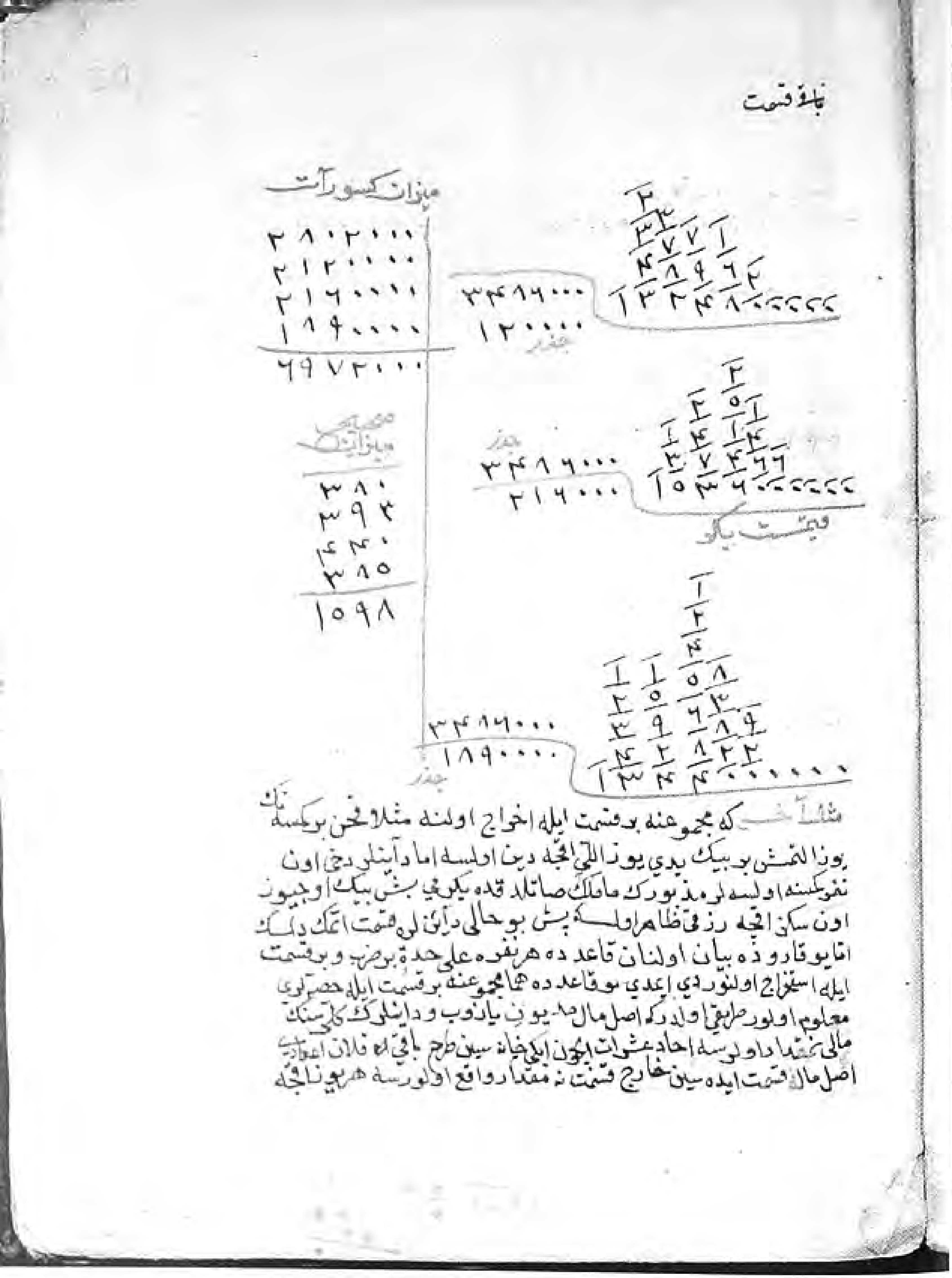

Dio iz djela ǦĀMI' AL-ḤISĀB. Prepisao Aḥmad Naqqāš 17. šawwāla 1115/1704. godine (R 6930; fol. 20a).

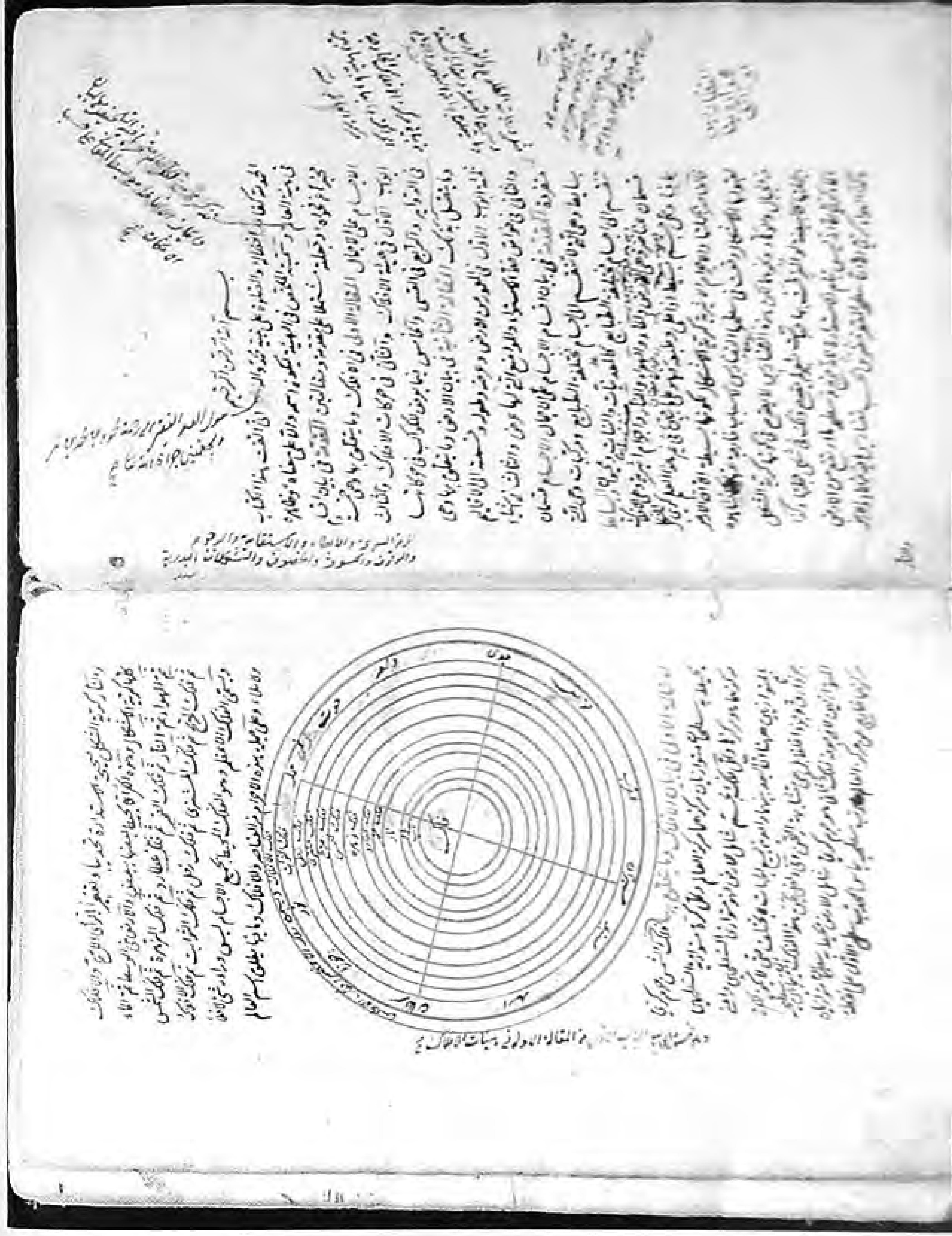

Početak djela AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A. Prepisao Darwīš Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Mūstārī u prvoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1068/1658. godine (R 2881,1; fol. 1b i 2a).

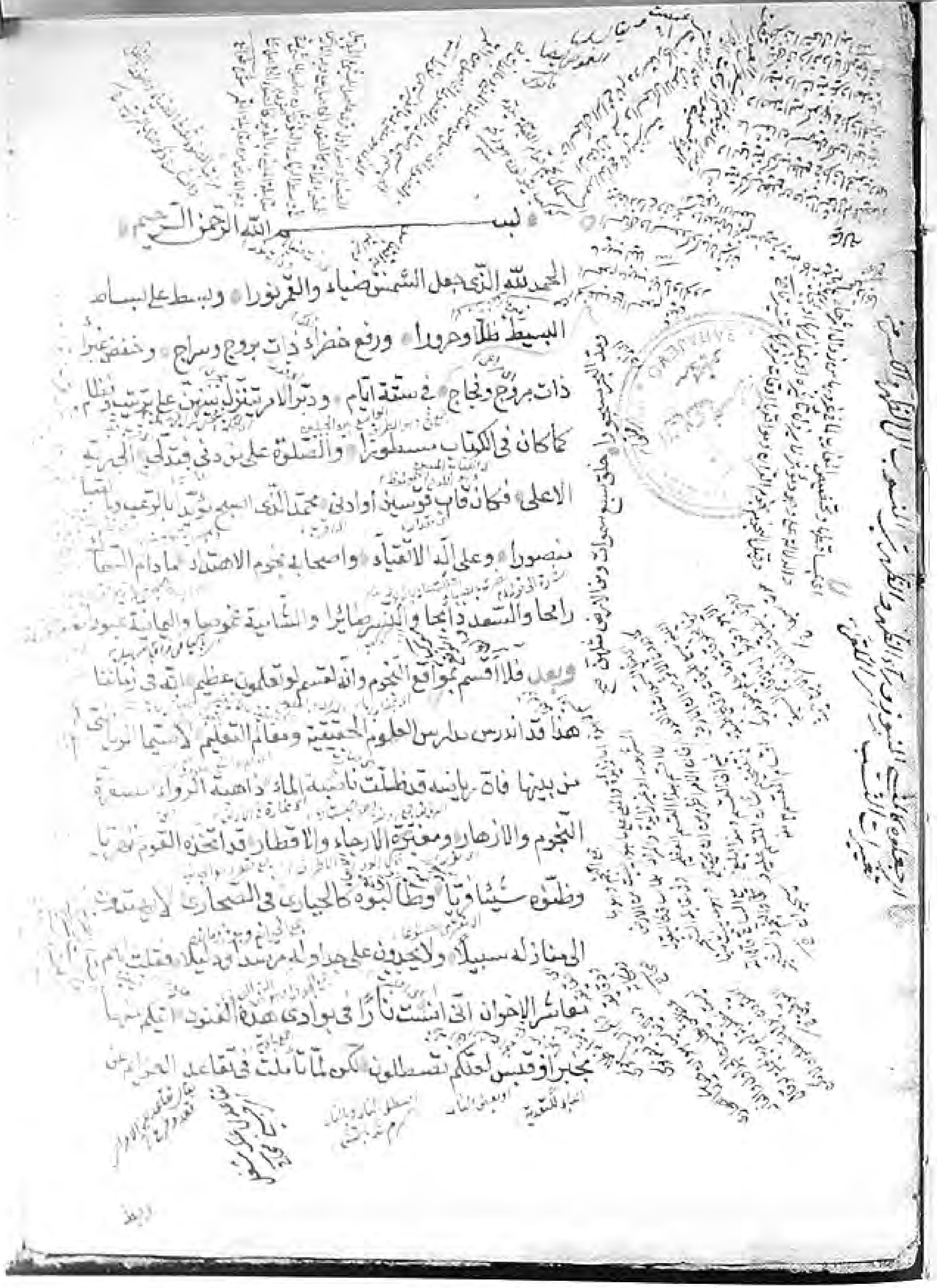

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل الشمس ضياء والقمر نورا وبسط على البساط
البسيط ظلا وحرورا ورفع فضاء ذات بروج وسراج وخفض غبرا
ذات بروج وفجاج في ستة ايام ودبر الامر يتنزل بينهن على ترتيب نظا
كما كان في الكتاب مسطورا والصلوة على من دنى فتدلى الى الجهة
الاعلى فكان قاب قوسين او ادنى محمد الذي [illegible] بالرعب وكان
منصورا وعلى آله الاتقياء واصحابه نجوم الاهتداء ما دام السما
رائحا والسعد دائما والنسر طائرا والشامية غموسا واليمانية عبورا
وبعد فلا اقسم بمواقع النجوم وانه لقسم لو تعلمون عظيم انه في زماننا
هذا قد اندرس مدارس العلوم الحقيقية ومعالم التعليم لاسيما الرياضي
من بينها فان ربائعه قد طلت [illegible] داهية الرواء [illegible]
النجوم والازهار ومعفوة الارجاء والاقطار قد اتخذه القوم نهبا
وظنوه سيئا وتبا وطالبوه كالحيارى في الصحارى لا يهتدون
الى منازله سبيلا ولا يجدون على جدواه من سدد دليلا [illegible]
[illegible] الاخوان التي انست نارا في بوادي هذه الفنون انكم منها
بخبر او قبس لعلكم تصطلون لكن لما تاملت في تقاعد [illegible]

Početak djela ŠARḤ AL-MULAḪḪAṢ FĪ AL-HAY'A. Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1076/1666. godine (R 8546; fol. 1b).

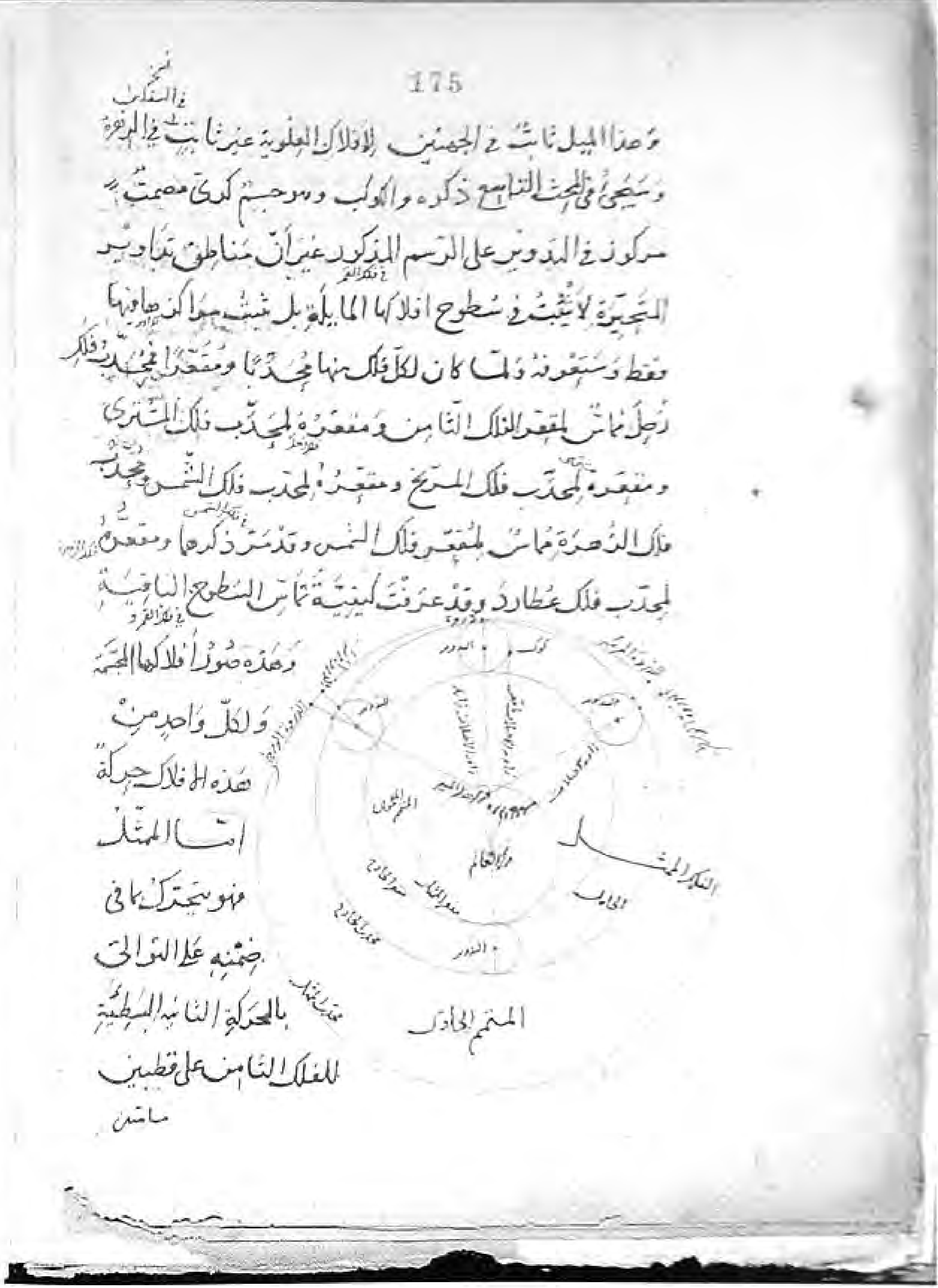

175

وهذا الميل ثابت في الجميع للافلاك العلوية غير ثابت في الزهرة
وسيجيء في البحث التاسع ذكره والكوكب وهو جسم كري مصمت
مركوز في التدوير على الرسم المذكور غير ان مناطق تداوير
المتحيرة لا تثبت في سطوح افلاكها المايلة بل [illegible]
فقط وستعرفه ولما كان لكل فلك منها محدبا ومقعرا فمحدب فلك
زحل مماس لمقعر الفلك الثامن ومقعره لمحدب فلك المشتري
ومقعره لمحدب فلك المريخ ومقعره لمحدب فلك الشمس ومحدب
فلك الزهرة مماس لمقعر فلك الشمس وقد مر ذكرهما ومقعره
لمحدب فلك عطارد وقد عرفت كيفية تماس السطوح الباقية

وهذه صورة افلاكها المجسمة
ولكل واحد من
هذه الافلاك حركة
اما الممثل
فهو يتحرك بما في
جوفه على التوالي
بالحركة الثانية البسيطة
للفلك الثامن على قطبين
مماسين

Dio iz djela TUḤFA RAŠĪDIYYA. Prepisao 'Imād b. Muḥammad al-Ǵīlī 10. ǵumad al-ūlā 741/1340. godine (R 998.2; str. 175).

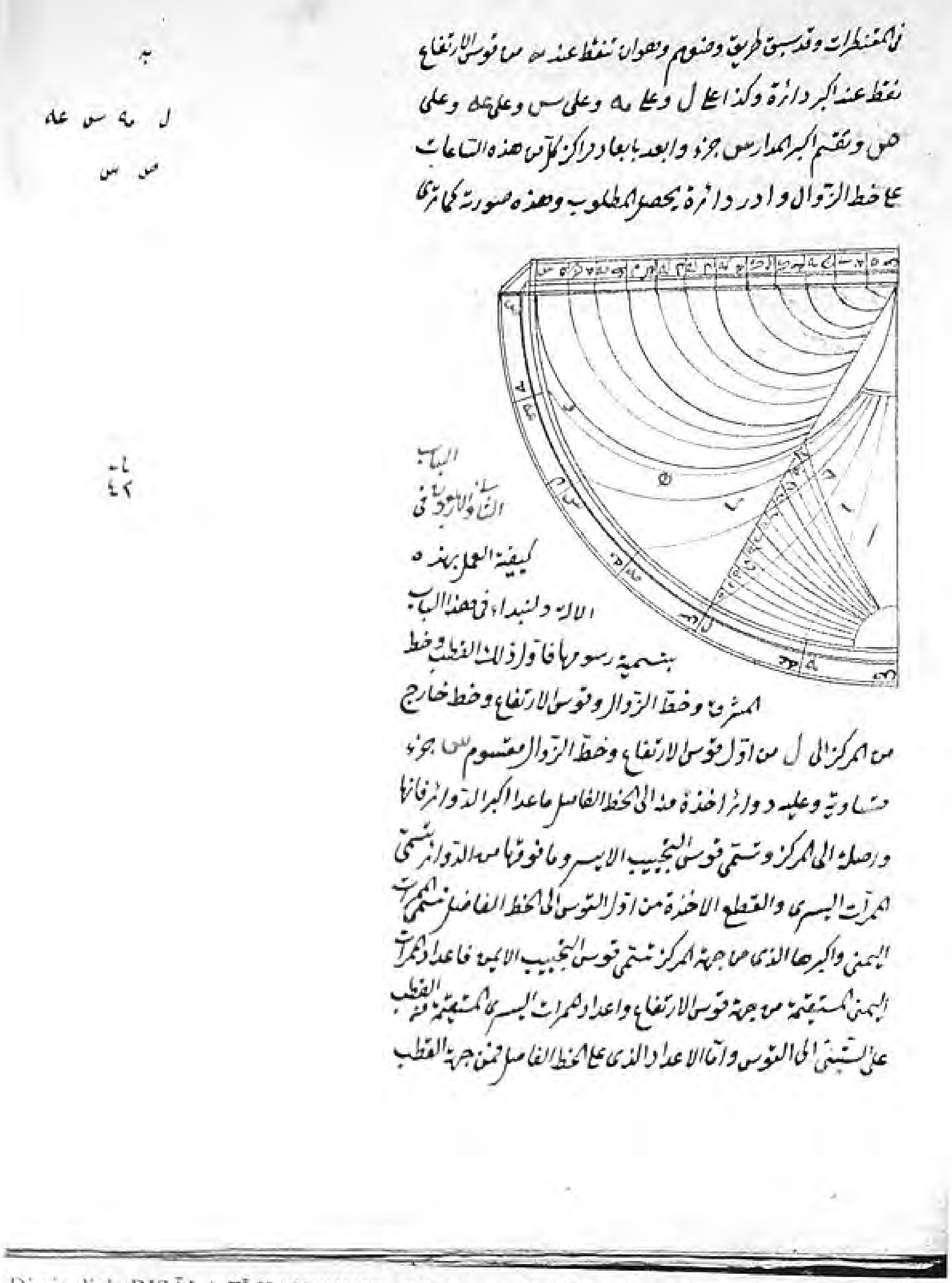

Dio iz djela RISĀLA FĪ KAYFIYYA ʻAMAL AL-BASĪṬA WA MĀ TAŠTAMIL ʻALAYH MIN QISIYY AL-ʻAṢR. Prepisao iz autografa Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī al-Pruzūrī (iz Prozora) u Istanbulu, 1195/1781. godine (R 3272,4; fol. 72a).

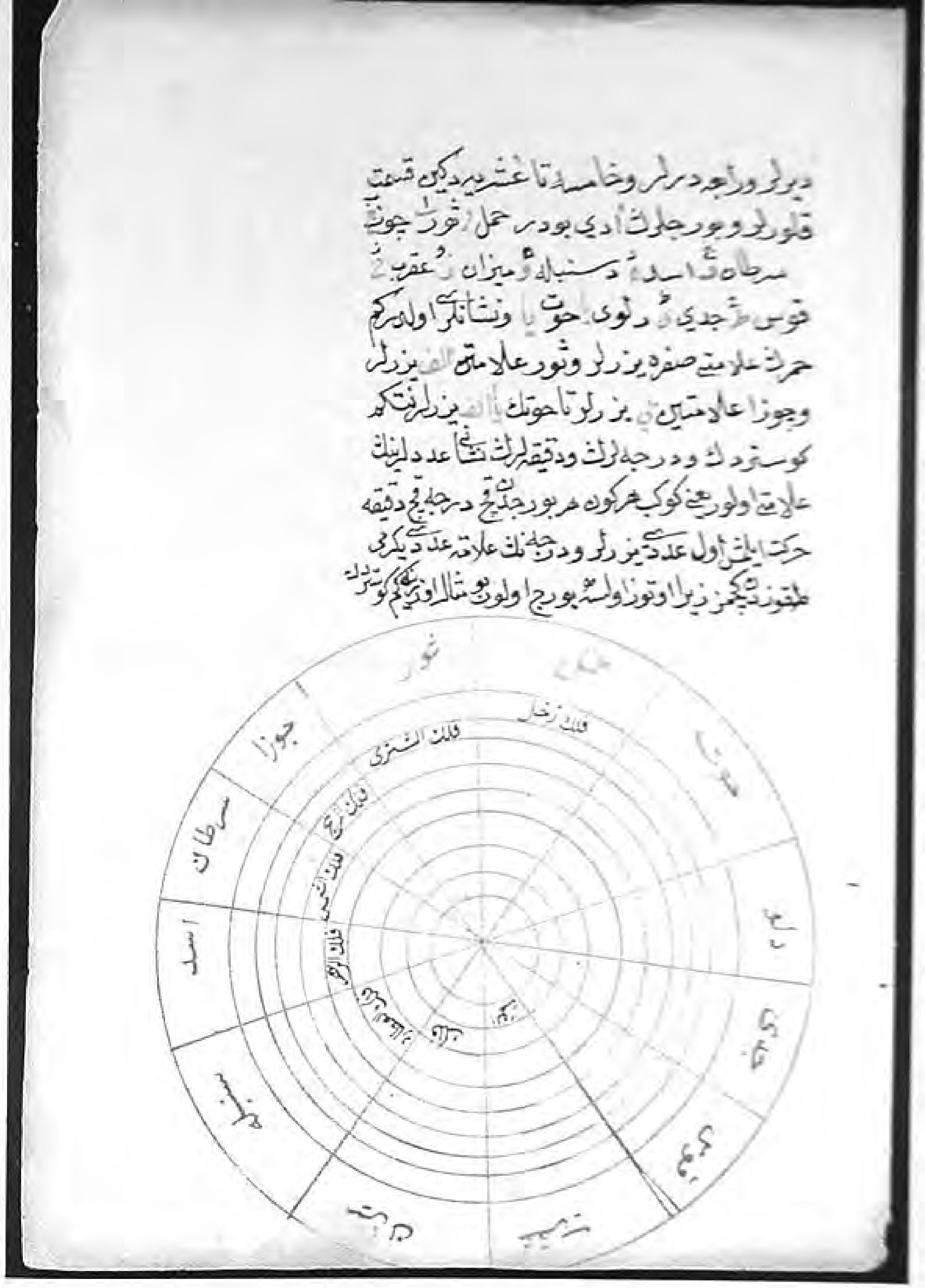

Dio djela TERĞEME-I MUḪTAṢAR FĪ MAʻRIFA AT-TAQWĪM (TERĞEME-I SĪ FASL
Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. (R 2508,1; fol. 5a)

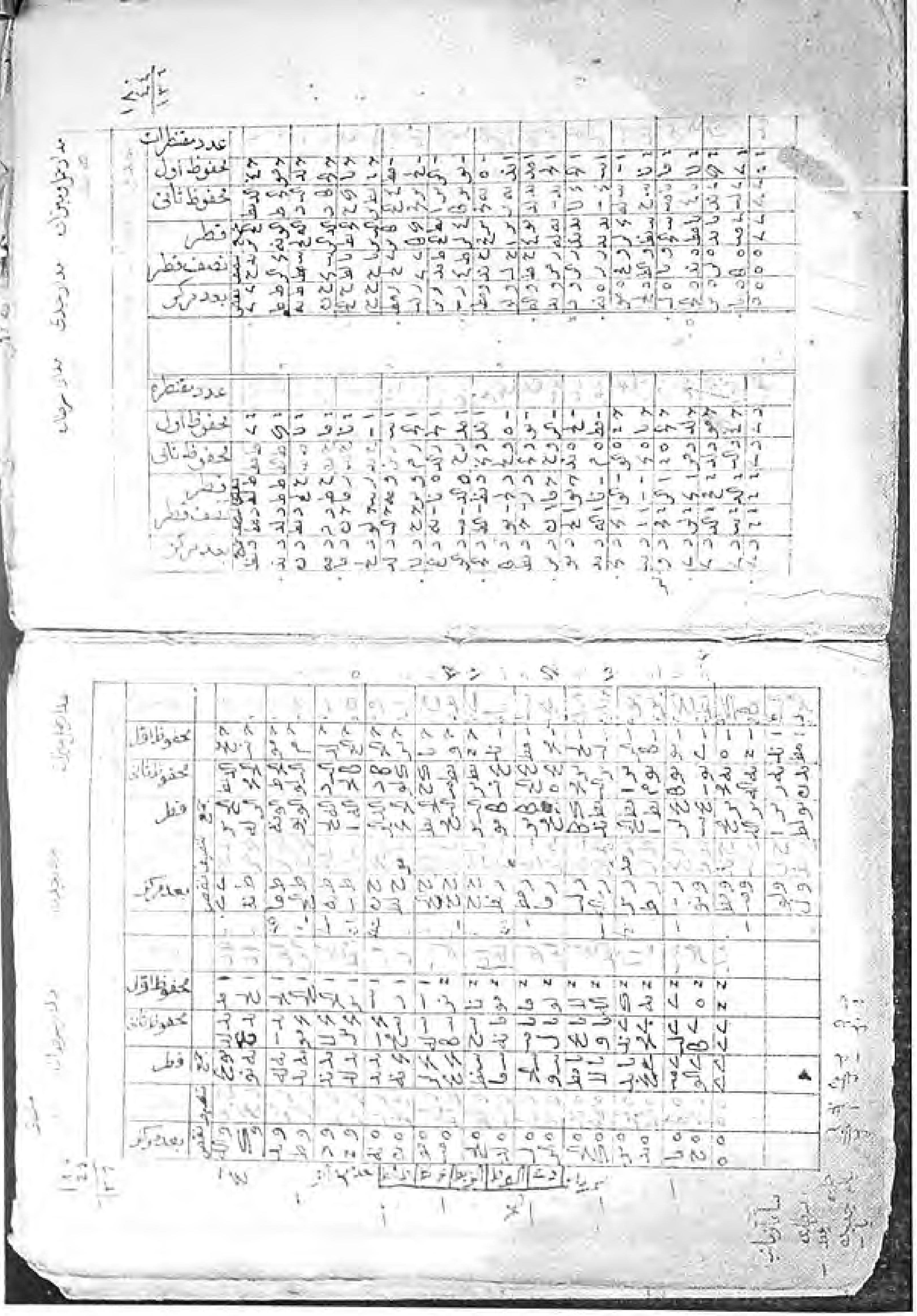

Tabela mjera geografske širine Sarajeva ǦADWAL ANṢĀF AQṬĀR LI ʿARḌ SARĀY-BOSNA (R 2329,3; fol. 38b i 40a)

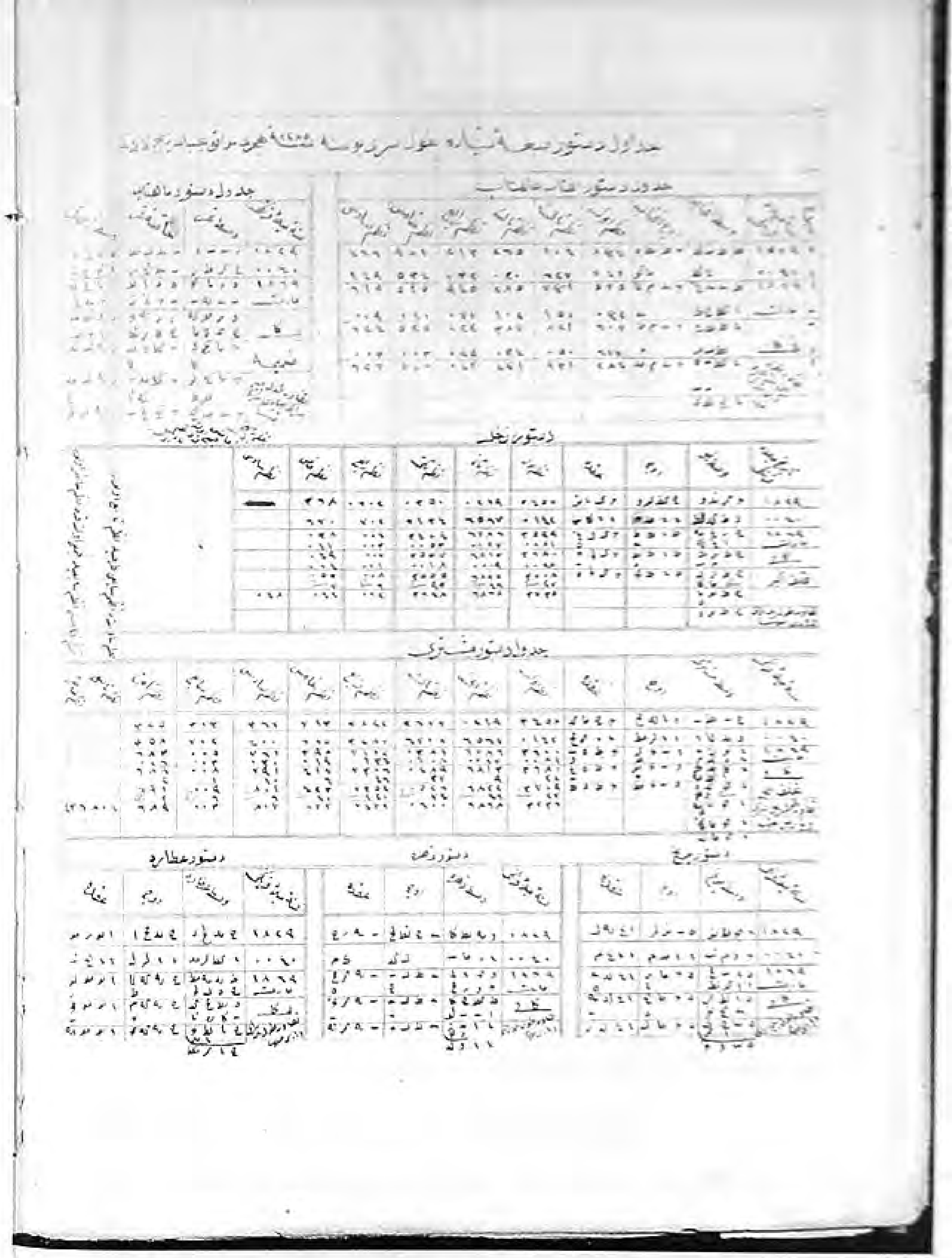

Početaka Kalendara za Sarajevo za 1285/1868-69. i 1291/1874. - 1305/1887-89. godinu. ǦEDĀWIL-I DUSTŪR-I SEBʿA-I SEYYĀRE BI ṬŪL-I SARAY-BOSNA (SARAJEVO). SENE 1285 H. WE 1291 H. - 1305 H. BI ZĪǦ-I LĀLĀND (R 89; fol. 1b)

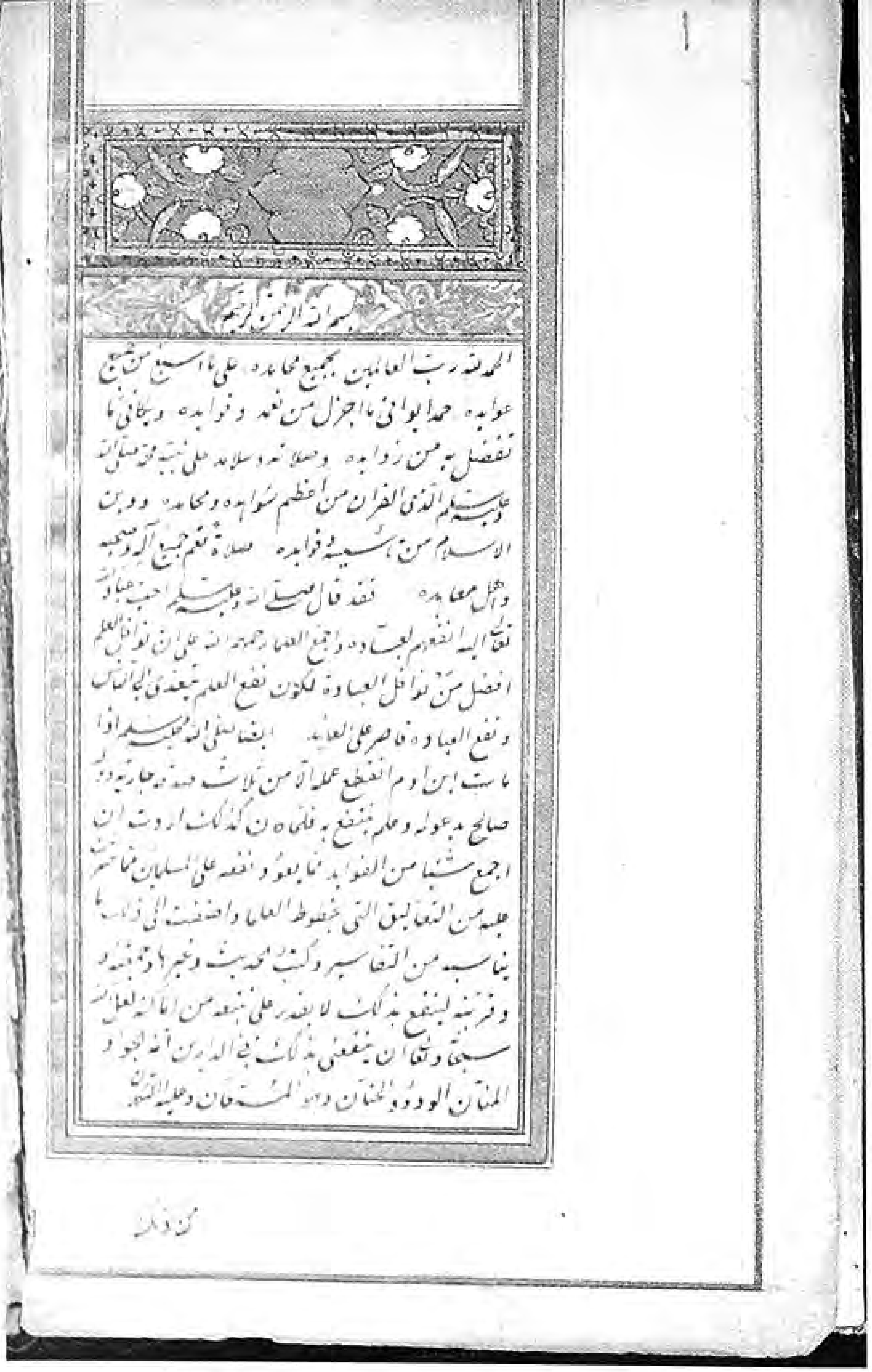

Početak djela KITĀB AL-FAWĀ'ID WA AṢ-ṢILĀT WA AL-'AWĀ'ID. Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. (R 1558; fol. 1b)

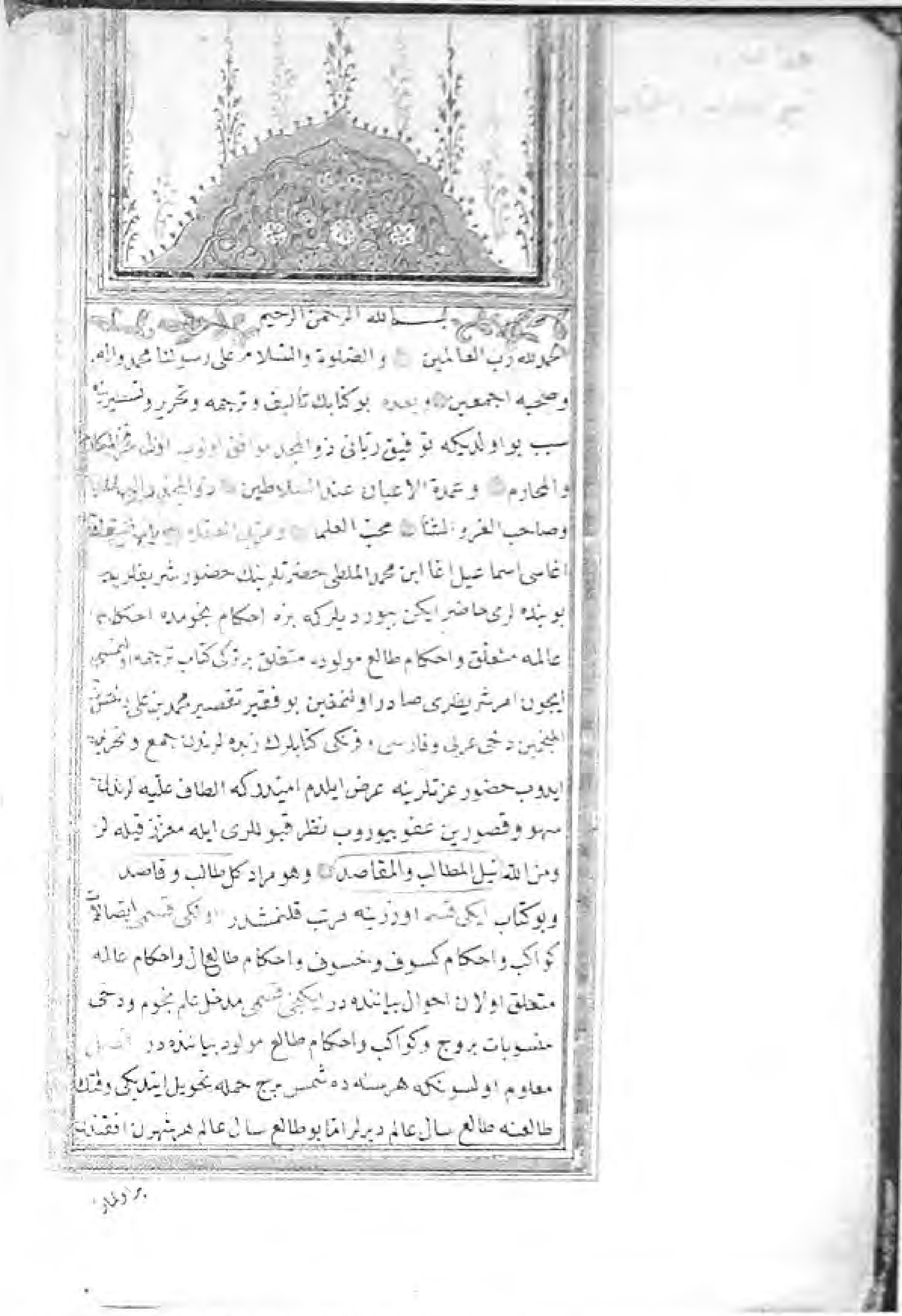

Početak djela AḤKĀM-I NUĞŪM. Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. (R 1431,1; fol. 1b)

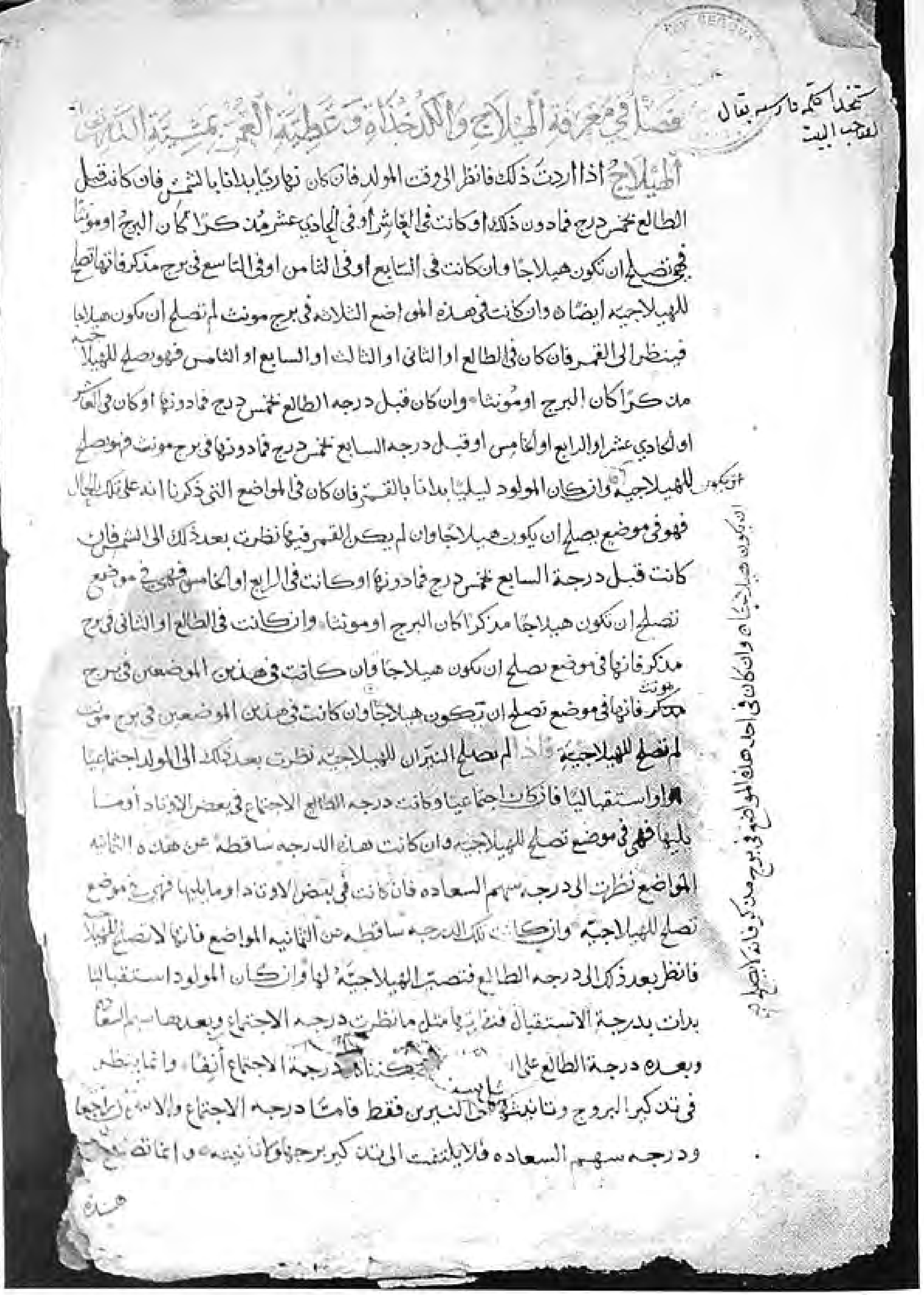

تتمة الكلمة تا رسم بقال
لعقب البيت

فصل في معرفة الهيلاج والكدخداه وعطية العمر بمشية البارئ

الهيلاج اذا اردت ذلك فانظر الى وقت المولد فان كان نهاريا بدانا بالشمس فان كانت قبل
الطالع بخمس درج فما دون ذلك او كانت في العاشر او في الحادي عشر مذكرا كان البرج او مونثا
فهي تصلح ان تكون هيلاجا وان كانت في السابع او في الثامن او في التاسع في برج مذكر فانها تصلح
للهيلاجية ايضا ٥ وان كانت في هذه المواضع الثلاثة في برج مونث لم تصلح ان تكون هيلاجا
فينظر الى القمر فان كان في الطالع او الثاني او الثالث او السابع او الثامن فهو يصلح للهيلاجية
مذكرا كان البرج او مونثا ٥ وان كان قبل درجه الطالع بخمس درج فما دونها او كان في العاشر
او الحادي عشر او الرابع او الخامس او قبل درجه السابع بخمس درج فما دونها في برج مونث فهو يصلح
ان يكون للهيلاجية ٥ وان كان المولود ليليا بدانا بالقمر فان كان في المواضع التي ذكرنا انه على تلك الحال
فهو في موضع يصلح ان يكون هيلاجا وان لم يكن القمر فيها نظرت بعد ذلك الى الشمس فان
كانت قبل درجة السابع بخمس درج فما دونها او كانت في الرابع او الخامس فهي في موضع
تصلح ان تكون هيلاجا مذكرا كان البرج او مونثا ٥ وان كانت في الطالع او الثاني في برج
مذكر فانها في موضع تصلح ان تكون هيلاجا فان كانت في هذين الموضعين في برج
مونث
مذكر فانها في موضع تصلح ان تكون هيلاجا وان كانت في هذين الموضعين في برج مونث
لم تصلح للهيلاجية واذا لم تصلح النيران للهيلاجية نظرت بعد ذلك الى المولد اجتماعيا
او استقباليا فان كان اجتماعيا وكانت درجه الطالع الاجتماع في بعض الاوتاد او ما
يليها فهي في موضع تصلح للهيلاجية وان كانت هذه الدرجه ساقطة عن هذه الثمانيه
المواضع نظرت الى درجه سهم السعاده فان كانت في بعض الاوتاد او ما يليها فهي في موضع
تصلح للهيلاجية وان كانت تلك الدرجه ساقطه عن الثمانيه المواضع فانها لا تصلح للهيلا
فانظر بعد ذلك الى درجه الطالع فتصلح الهيلاجية لها وان كان المولود استقباليا
بدات بدرجة الاستقبال فنظرت فيها مثل ما نظرت درجه الاجتماع وبعدها سهم السعا
وبعده درجة الطالع على ما حكيناه بدرجة الاجتماع انفا وانما ينظر
في تذكير البروج وتانيثها للنيرين فقط فاما درجه الاجتماع والاستقبال جميعا
ودرجه سهم السعاده فلا يلتفت الى تذكير برجها ولا تانيثه وانما تصلح

ان يكون هيلاجا ٥ وان كان في احد هذه المواضع في برج مونث فانه لا يصلح

هذه

Početak djela HULĀṢA AD-DURR AL-MANẒŪM FĪ ʻILM AḤKĀM AN-NUĞŪM. Prepisao Ğābir b. Muḥammad b. Dāwūd Fayrān u gradu Ṣanʻā (Jemen), 1. ḏū al-ḥiğğa 1007/1599. godine (R 8463,1; fol. 2b).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Lektor
Tarik Jakubović

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-139-5
ISBN 1-873992-80-7

بمؤلفات محددة أو بأسماء المؤلفين لبعض الكتب. وفي كشاف العناوين أشرنا ببطاقة خاصة إلى لغة الكتاب، وهذا الأمر له أهمية خاصة لأن عناوين معظم المؤلفات لا تمكّن من تحديد اللغة التي كتبت بها تلك المؤلفات. وفي الكشاف أيضا أشرنا بعلامة خاصة (نجيمة) إلى العناوين أو أسماء المؤلفين الذين ليسوا ضمن المواضيع التي يهتم بها هذا المجلد، ولكنهم يذكرون عند تصنيف أحد المؤلفات في الفهرس، وبذلك سهلنا استخدام الفهرس وزدنا من إمكانية الإستفادة به.

من الطبيعي أنه رغم حرصنا التام واستشاراتنا المتكررة لزملائنا والملاحظات والمقترحات التي قدمها لنا المراجعون، فإننا مدركون لحقيقة أن بعض الأمور قد بقيت غير موضحة أو أن بعضها قدمت بصورة خاطئة، وخاصة عند تعريف المؤلفات التي لم نجدها في المصادر المتوفرة لدينا، ولا بد من التنويه إلى وجود عدد ليس بالقليل من أمثال تلك المؤلفات في هذا الفهرس، مما يشير إلى أن تلك المخطوطات نادرة أو فريدة، وستثبت الدراسات القادمة لهذه المخطوطات صحة هذا الرأي. إننا نريد في هذا الفهرس أن نلفت الأنظار إلى وجود تلك المخطوطات في مكتبتنا ونجعلها بذلك موضع بحث عند الباحثين المعنيين. وبما أن الخطأ من سمات كل عمل بشري، فقد حظيت بمساعدة خاصة من المراجعين والمدققين لتجنب الوقوع في مثل هذه الأخطاء، وأخص بالذكر الأستاذ الدكتور رمضان شيشن من استنبول، والذي أعرب له عن شكري الخاص على ما قدمه من تصحيحات وملاحظات في هذا الفهرس.

وفي الختام أود القول بأن إصدار هذا المجلد والمجلدات الثمانية التي سبقته، بالإضافة إلى إعادة طباعة المجلدين الأول والثاني، قد تم قبل كل شيء بفضل الله سبحانه وتعالى، ومن ثمّ بفضل صاحب السعادة الشيخ أحمد زكي اليماني، مؤسس ورئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن، والذي يقدم منذ فترة طويلة مختلف أنواع المساعدة لمكتبة الغازي خسرو بك في سبيل المحافظة على هذه الثروة العظيمة من المخطوطات الموجودة في هذه المكتبة ووضعها في خدمة الأوساط العلمية. ونحن إذ نعرب له عن شكرنا العميق، ندعو الله سبحانه وتعالى أن يجعل هذا الجهد الذي يبذله في صحائف أعماله يوم الحساب.

كما نخص بالشكر الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، نائب رئيس مؤسسة الفرقان على جهوده المتواصلة في سبيل تحقيق واستمرار التعاون وفي مساعدة مكتبة الغازي خسرو بك. ونود في هذه المناسبة أن نخص بالذكر المرحوم الأستاذ الدكتور يوسف إيبيش، المدير العام السابق لمؤسسة الفرقان والذي لم يدخر جهده وعافيته في أداء المهام المنوطة به، فقد لعب رحمه الله دورا هاما في إنجاح مشروع إعداد فهرس مكتبة الغازي خسرو بك وغيره من المشاريع الأخرى التي دعمتنا مؤسسة الفرقان، وإننا نسأل الله عز وجل أن يجزيه على عمله خير الجزاء وأن يتغمده برحمته الواسعة.

ولا يفوتني أيضا أن أشكر الأستاذ الدكتور محمد عدنان البخيت الذي جاء خير خلف للأستاذ الدكتور يوسف إيبيش في منصب المدير العام لمؤسسة الفرقان، والذي تابع بنفس الحماس العمل على تنفيذ مساعدات هذه المؤسسة المتفق عليها لمكتبتنا. ونأمل أننا بفضل هذا التعاون المثمر سوف ننتهي في المستقبل القريب من إعداد الفهرس وتصوير ما تبقى من مخطوطات في مكتبة الغازي خسرو بك على ميكروفيلم، ومن ثم مواصلة نسخها على الأقراص المدمجة، كما نأمل بتوسيع تعاوننا على مجالات أخرى في حفظ وتقديم التراث الإسلامي الثقافي في مكتبتنا وفي البوسنة والهرسك عامة.

سراييفو، صفر ١٤٢٤ هـ
إبريل ٢٠٠٣ م

مصطفى يحيتش
مدير مكتبة الغازي خسروبك

خسرويك، التي أعد هذا المجلد، كما أشكر جميع العاملين في رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك، والعاملين في مكتبة الغازي خسرويك على ما بذلوه من مجهود.

والله ولي التوفيق.
لندن، صفر ١٤٢٤ هـ
إبريل ٢٠٠٣ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

مُقَدِّمَة

يمثل المجلد الثاني عشر من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنية في مكتبة الغازي خسرو بك، متابعة للعمل على فهرسة المخطوطات الموجودة في هذه المكتبة. وفي هذا العام يكون قد مضت أربعون عاما على صدور المجلد الأول من فهرس مكتبة الغازي خسرو بك، الذي أعده المرحوم قاسم أفندي دوبراتشا. وهذا المجلد والمجلدات التي سبقته تسير قدر الإمكان على نفس المنهاج الذي وضعه المرحوم قاسم أفندي دوبراتشا في المجلد الأول. ولكن هذا المجلد يقدم من ناحية المضمون أوسع مجموعة من المخطوطات، حيث أنّ المادة المصنفة فيه تمتاز بالتنوع الكبير جدا، فالمخطوطات المصنفة في هذا المجلد تعالج مواضيع كثيرة من مختلف المجالات العلمية وغيرها. وعليه فإننا نجد في هذا المجلد مخطوطات في الطب والصيدلة والبيطرة والرياضيات وعلم الفلك وعلم المعادن والكيمياء، كما يضم المجلد بين دفتيه مخطوطات تتحدث عن علم الحروف والأعداد، وعن أسماء الله الحسنى وخواص القرآن الكريم، وكذلك مخطوطات عن علم الرمل والجفر والفأل وتعبير المنامات، وعلم السيمياء، والطلسمات وعلم الوفق. إن هذا التنوع الكبير في المواضيع، وكون معظم هذه المخطوطات باللغتين العربية والتركية بنسبة متقاربة مع قليل من المخطوطات الفارسية، فإنها في الحقيقة تمثل المادة التي يصعب التعرف عليها وتصنيفها وفهرستها. وبما أن الإعداد والتصنيف يتمان وفق الطرق المعتمدة سابقا بحيث يتم إعداد وتصنيف المجموعة بأكملها، بغض النظر عن المجالات التي تعالجها المؤلفات المضمنة في تلك المجموعة، فإننا نجد في هذا المجلد عددا ليس بالقليل من المؤلفات التي لا تنتمي إلى المجالات الآنفة الذكر، الأمر الذي يزيد من تنوع المادة المصنفة في هذا المجلد من الفهرس.

كما أن هذا المجلد يتميز باحتوائه على وصف للكثير من المؤلفات المتعلقة بالبوسنة والهرسك، بحيث أن جزءا قليلا منها لمؤلفين بوشناقيين والجزء الأكبر لمستنسخين بوشناقيين أو أن مالكيها أو مستخدميها كانوا من بلادنا. وفي عدد كبير من هذه المخطوطات يوجد أيضا على حواشيها أو في الصفحات الأولى والأخيرة منها تعليقات مختلفة تتعلق بالبوسنة والهرسك، وهذا جميعه يؤكد أن المخطوطات المصنفة في هذا المجلد ذات جذور ضاربة في عمق أرض البوسنة والهرسك.

عند تصنيف المخطوطات اجتهدنا، قدر استطاعتنا وبالقدر الذي تسمح به مبادئ التصنيف الفهرسي للمخطوطات، في تقديم مضمون كل مخطوطة بشكل موسع. وقد لجأنا في عدد من الحالات – من خلال الملاحظات والتعليقات الخاصة – للإشارة إلى شكوك حول تعريف بعض المؤلفات، أو الإشارة إلى الإختلافات في بعض المصادر والفهارس المتوفرة لدينا، والتي تتعلق

Recenzenti:

Dr. Fehim Nametak
Dr. Ismet Bušatlić

مراجعة:

الدكتور فهيم ناميتاك
الدكتور عصمت بوشاتليتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=163.4) : 027.2 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu; obradio Mustafa Jahić. - London: Al-Furqān Fondacija za islamsko naslijeđe; Sarajevo: El-Kalem, 2003. - Sv. <12>; faks.; 24 cm

Dosadašnji sadržaj:

Sv. 12. - 2003. - XXVI, 591, (9) str., XVI listova s tablama. - Tekst na više jezika. - Upor. stv. nasl. na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-873991-87-7 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)
ISBN 9958-23-139-5 (El-Kalem, sv. 12)

COBISS, BIH ID 11943942

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسسة الفرقان أكثر من عشر سنوات في خدمة التراث الإسلامي على اختلاف مشاريه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نشرته من كتب وفهارس، وما صورته من مخطوطات ووثائق ووقفيات وسجلات محاكم شرعية، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بغية مرضاة الله تعالى، ثم حِفظ هوية تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضياع في خضم الصراع اللاإنساني، فقد تم تجهيز المكتبة بكل ما تلزمه من رفوف لحفظ الكتب المخطوطة والمطبوعة، كما تم تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطور مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتى غطى ما يقرب من إتمام كل ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخية، وما زال العمل مستمراً بأقصى سرعة لإتمام تصوير كل ما في المكتبة بإذن الله.

أما من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أن مؤسسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتعاون مع رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك، وقد تم في هذا الإطار إصدار المجلد الرابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثم تم إصدار المجلد الخامس والمجلد السادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثم المجلد السابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثم المجلد الثامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثم المجلد التاسع في العام ١٤٢٢هـ /٢٠٠١م، ثم المجلد العاشر في العام ١٤٢٣هـ /٢٠٠٢م، ثم المجلد الحادي عشر في العام ١٤٢٤هـ/٢٠٠٣م، وها نحن نقدم لعشاق التراث المخطوط المجلد الثاني عشر من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمنت المجلدات السابقة فهرسة ٧١٦٠ مخطوطة يتضمن بعضها عدة عناوين، أما هذا المجلد فيتضمن فهرسة المخطوطات من الرقم ٧١٦١ حتى الرقم ٧٥٣٩، ويحتوي على ٣٧٩ مخطوطة، وأما موضوعات هذه المخطوطات فهي: الطب والصيدلة والبيطرة والرياضيات وعلم الفلك وعلم المعادن والكيمياء، وعلم الحروف والأعداد وأسماء الله الحسنى وخواص القرآن الكريم وعلم الرمل والجفر والفأل وتعبير المنامات وعلم السيمياء، والطلسمات وعلم الوفق، ولذا يعتبر إصدار هذا المجلد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في العلوم المذكورة.

أرجو من الله تعالى العون والتوفيق كي ننجز ما تهدف مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التراث الإنساني وعلومه، وأوجه كلمة شكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتس رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي

منشورات الفرقان: رقم ٨٠
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٥

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٤٥

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني عشر

إعداد

مصطفى يحيتش

لندن – سراييفو
١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني عشر

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني عشر

إعداد

مصطفى يحيتش

لندن – سراييفو
١٤٢٤ هـ / ٢٠٠٣ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK SEDMI

Obradili
HASO POPARA
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/2000.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK SEDMI

Obradili
HASO POPARA
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/2000.

Recenzenti:

Dr. Mahmoud El-Saied El-Doghim
Mr. Lejla Gazić

مراجعة:

الدكتور محمود السيد الدغيم
الماجستير ليلى غازيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411.21 (497.6) (0.032)
017: 091.1=512.1 (497.6) (0.032)
017: 091.1=222.1 (497.6) (0.032)
026: 297 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. - London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; Sarajevo: Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, El-Kalem, 1963 - <2000>. - Sv. <7> ; 25 cm

Tekst na bos., arap., tur., perz. i engl. jeziku. - Na vrhu nasl. str.: Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. - Na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

Sv. 7 / obradili Haso Popara i Zejnil Fajić. 2000. 624

ISBN 1-873992- 51-3 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)

ISBN 9958-23-036-4 (El-Kalem)

1. Gl. stv. nasl. 2. Stv. nasl. na uspor. nasl. str. 3. Popara, Haso 4. Fajić, Zejnil

COBISS/BIH-ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 31

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN
AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME VII

Prepared by
HASO POPARA
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/2000

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
UVOD XI
FOREWORD XIII
PREFACE XV
INTRODUCTION XVII
IZVORI I LITERATURA XIX
TRANSKRIPCIJA XXV

STILISTIKA 1
- a) arapski 3
- b) turski 213
- c) bosanski 219

METRIKA 223
- a) arapski 225
- b) turski 265
- c) perzijski 269

RJEČNICI 275
- Arapski rječnici 277
- Arapsko-turski rječnici 295
- Arapsko-tursko-bosanski rječnici 369
- Arapsko-tursko-perzijsko-bosanski rječnici 373
- Arapsko-perzijski rječnici 377
- Arapsko-perzijsko-turski rječnici 389
- Perzijsko-turski rječnici 401

Tursko-bosanski rječnici 477
Tursko-italijanski rječnici 485
Bosansko-turski rječnici 489
Bosansko-arapsko-turski rječnici 495
Bosansko-turski rječnici 489
Bosansko-tursko-perzijsko-arapski rječnici 499

INDEKSI 503
Indeks naslova 505
Indeks naslova u transkripciji 515
Indeks autora 525
Indeks prepisivača 539
Indeks vakifa 545
Indeks bivših vlasnika 549
Indeks mjesta 557
Kongruencija brojeva I 561
Kongruencija brojeva II 565

UVODNA RIJEČ

Navršava se deset godina otkako, zahvaljujući Uzvišenom Allahu i Njegovoj pomoći, fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga, te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ona je, isključivo u ime Allaha, uložila i još uvijek ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti, kako rukopisne građe, tako i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, i time dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih previranja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija opremila je spomenutu biblioteku sa svim što je potrebno; modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe, tako da je do sada snimljeno na mikrofilm polovina spomenutih fondova u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se, uz Božiju pomoć, mikrofilmovanje rukopisa, u najskorije moguće vrijeme, moglo završiti.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše pisane baštine, predajemo u štampu i sedmi svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrevbegovoj biblioteci.

U prethodnih šest svezaka Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 4 206 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Sedmi svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 4 207 do 4 754 sa ukupno 873 pisana djela. U prvom dijelu ovog sveska Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti stilistike i metrike, a u drugom dijelu višejezični rječnici. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače, kako u oblasti stilistike tako i lingvistike uopće.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari i Zejnilu Fajiću koji su obradili ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima!

London, 1420/1999. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREDGOVOR

Objavljivanje sedmoga toma Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu predstavlja veliku pomoć naučnim istraživačima islamske rukopisne kulturne baštine. To se posebno odnosi na rukopise iz retorike i metrike. Za objavljivanje ovog Kataloga, kao i prethodna tri, dugujemo veliku zahvalnost Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, osnivaču i predsjedniku al-Furkan Fondacije za islamsko kulturno naslijeđe u Londonu. Molimo Uzvišenog Allaha da ga za to nagradi i da se ova saradnja nastavi do objavljivanja preostalih kataloga rukopisa naše biblioteke.

Mustafa Jahić
Direktor
Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Sedmi svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu izrađen je po istom sistemu i principima kao i prethodnih šest svezaka i kao takav predstavlja nastavak katalogizacije rukopisa ove biblioteke.

U ovom svesku obrađeni su rukopisi iz stilistike, metrike i rječnici prema principu prvog djela, tako da je u njemu obrađen i znatan broj djela koji ne pripadaju ovim disciplinama, a našla su se kao druga djela u zbirci.

Ovaj svezak su izradila dvojica autora: Haso Popara i Zejnil Fajić. Prvi je je obradio rukopise iz stilistike i metrike, a drugi rječnike.

Ovaj svezak sadrži ukupno 548 kodeksa, odnosno 873 djela. Od ovog broja 240 kodeksa, odnosno 416 djela odnosi se na prvi dio, u kome su obrađene stilistika i metrika, a 308 kodeksa, odnosno 457 djela na drugi dio, u kome su obrađeni rječnici.

Što se tiče djela iz stilistike i metrike, preko četiri petine njihovog ukupnog broja, napisano je na arapskom, a ostala na turskom, perzijskom i bosanskom jeziku. Najstarije djelo iz stilistike obrađeno u ovom katalogu je treći dio enciklopedije *Miftāḥ al-'ulūm* od *Yūsuf b. Abū Bakr as-Sakkākī-ja* (555/1160 - 626/1564) u kome je dat pregled triju najvažnijih disciplina arapske stilistike: *al-ma'ānī, al-bayān* i *al-badī'*. Najstariji primjerak ovog djela prepisan je 972/1564. god.

Odmah iza njega, po starini, je kompendij spomenutog as-Sakkākī-jeva djela, *Talḫīṣ al-Miftāḥ* koji je priredio Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī (666/1268 - 739/1338). Najstariji primjerak ovog djela prepisan je 773/1372. god.

Tu su, zatim, dva komentara na spomenuto al-Qazwīnī-jevo djelo; *al-Muṭawwal* i *al-Muḫtaṣar* koje je napisao Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī (712/1312 - 792/1389) s kojim je sistematsko izlaganje stilistike arapskog jezika bilo dostiglo svoj vrhunac. Najstariji primjerak *al-Muṭawwala* prepisan je 828/1424. god., a *al-Muḫtaṣara* 978/1570. god.

Ostala djela iz oblasti stilistike uglavnom čine desetine manje-višr uspjelih prerada, komentara, glosa i superglosa na gore spomenuta originalna djela, od kojih se neka, zasigurno, mogu ubrojati među najstarije sačuvanje primjerke na svijetu, jer su prepisana još za vrijeme njihovih autora ili neposredno nakon njihove smrti. U takve primjere spadaju primjerak al-Qazwīnī-jeva komentara *al-Īḍāḥ fī 'ilm al-ma'ānī wa al-bayān*, prepisan u Havarizmu u Perziji 751/1350. god., svega dvanaest godina poslije autorove smrti i al-Ğurğānī-jeva glosa na at-Taftāzānī-jev komentar al-Muṭawwal, prepisana 814/1411. god., dvije godine poslije autorove smrti.

Od bosanskih autora koji su pisali djela iz oblasti arapske stilistike i metrike ovdje treba istaći Hasana Kafiju Pruščaka (951/1544 - 1025/1616) koji je, po uzoru na at-Taftāzānī-ja, na al-Qazwīnī-jev kompendij *Talḫīṣ al-Miftāḥ* prvo napisao skraćenu preradu *Tamḫīṣ at-Talḫīṣ*, a onda na isto djelo napisao komentar pod nazivom *Šarḥ Tamḫīṣ at-Talḫīṣ*, zatim Husejn efendiju Isbeija iz Sarajeva (čija nam godina smrti nije poznata) koji je napisao komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju pod nazivom *Šarḥ Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra*, te Maḥmūda b. Ḫalīla iz Mostara, poznatog pod nadimcima Bejazi-zade i Damad (um. 1099/1688. god), koji je na al-Andalusī-jevu risalu o arapskoj metrici napisao jedan od najoriginalnijih i najuspjelijih komentara pod nazivom *al-Fahm al-alma'ī - Šarḥ 'Arūḍ al-Andalusī*. U indeksu autora autori Bošnjaci označeni su italik pismom.

Zbirka rječnika Gazi Husrev-begove biblioteke karakteristična je po tome što pored arapskih, arapsko-turskih, arapsko-perzijskih, arapsko-perzijsko-turskih i perzijsko-turskih, obuhvata i tursko-bosanske i bosansko-turske rječnike, te po jedan rukopis bosansko-arapsko-turskog i bosansko-tursko-perzijskog rječnika, što druge biblioteke u svijetu ne posjeduju.

Značajan broj prepisivača je iz Bosne i Hercegovine, pa su i oni u indeksima istaknuti italik pismom.

Pored nama pristupačnih izvora i literature, za neke rukopise nismo mogli ustanoviti pravi naslov niti ime autora. To se naročito odnosi na rukopise koji su nepotpuni na početku ili na kraju, odnosno koji su samo manji fragmenti. Takvih je priličan broj, naročito rječnika. Za takve rukopise davali smo u zagradi naslov prema sadržaju.

Djela koja se samo spominju u ovom svesku Kataloga, a u njemu nisu obrađena, u indeksu su pored broja označena zvjezdicom. To isto važi i za autore.

U indeksima pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika redoslijed je prema prvom imenu.

Kod transkripcije naslova, imena pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika, korisnici će zapaziti da nismo uvijek bili dosljedni standardnoj transkripciji, naročito kada se radi o turskim i bosanskim imenima.

Sarajevo, 16. septembra 1999. god.

Haso Popara
Zejnil Fajić

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new critical editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CDRom. It has made great efforts to save the Ghazi-Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CDRom. Half the Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the Riasat of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 AH / 1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 AH / 1999 AD, and now we are happy to present volume VII of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous 6 volumes listed entries for 4,206 manuscripts, some of which contained more than one title. Volume VII contains the entries for manuscripts numbers 4,207 to 4,754. These manuscripts represent 873 texts mainly dealing with bayān (rhetoric), badī' (figurative speech), ma'ānī (semantics) and 'urūḍ (poetic metre), followed by dictionaries in many languages. This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in rhetoric and linguistics.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particularly Faḍīlat Dr Mustapha Tsiric, the President of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, Mr Mustapha Jahic, the Director of the Ghazi-Husrev-Bey Library, Mr Haso Popara and Mr Zejnil Fajic who both co-operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

Ahmed Zaki Yamani
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
October 1999

PREFACE

The publication of Volume VII of the Catalogue of the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo is a great service to scholars working in the field of the MSS heritage of Islam. It presents new information on Rhetoric and Metre. This work has been completed through the grace of God and through the generosity and vision of His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, Chairman of al-Furqan Islamic Heritage Foundation who has already been the patron of Volumes IV, V and VI of this Catalogue. May he find his just reward and may this cooperation continue unthil the Catalogue is completed.

Mustafa Jahic
Director
Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

By the Grace of God volume VII in the continuing work of cataloguing the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the Ghazi Husrev-Bey Library has been completed. It has been based - like volumes III, IV, V and VI - on the cataloguing principles used by the late Kasim Dobraca in volumes I and II.

This volume deals with MSS in the fields of Rhetoric, Poetic Metre and Lexicography. But since this classification is based on the titles of MSS, and since many MSS are actually compendiums which contain work on more than one subject, this volume actually contains descriptions of a large number of MSS that do not fall within these fields at all.

This volume was compiled by Mr Haso Popara (the MSS of Rhetoric and Poetic Metre: 416 MSS in 240 volumes) and Mr Zejnil Fajic (the MSS of Lexicography: 457 MSS in 308 volumes). The book, therefore, contains catalogue entries for 548 volumes holding 873 MSS.

More than 80% f the MSS of Rhetoric and Poetic Metre are in Arabic. The remaining 20% are in Turkish, Persian and Bosnian. The oldest MS in rhetoric catalogued in this volume is Miftāḥ al-'Ulūm - Part III by Yūsuf ibn Abī Bakr al-Sakkākī (555-626 AH / 1160-1228 AD) in which he deals with Ma'ānī, Bayān and Badī'. This MS was copied in 972 AH / 1564 AD.

There is also an abridged version of Sakkākī's book, Talkhīṣ al-Miftāḥ by Muḥammad ibn 'Abd al-Raḥmān al-Qizwīnī (666-739 AH / 1268-1338AD). The oldest MS of this book goes back to 773 AH / 1372 AD.

This volume also contains entries for two explications of al-Qizwīnī's Talkhīṣ al-Miftāḥ : The extended explication, al-Muṭawwal, and the abridged explication al-Mukhtaṣar, both by Mas'ūd ibn 'Umar ibn 'Abd-Allah al-Taftāzānī (712-791 AH / 1312-1389 AD). These books represent the science of Arabic rhetoric in its most developed form. The oldest copy of al-Muṭawwal goes back to 828AH / 1424AD, while the oldest copy of al-Mukhtaṣar goes back to 978AH / 1570AD.

There are many other MSS in rhetoric which are commentaries, explications and notes, and notes on notes. Their value in illuminating the original texts they deal with varies.

It should be noted that some of the MSS catalogued in this volume are among the oldest copies in the world's libraries. Some were copied during the lifetime of their authors; others shortly after their deaths. An example is the al-Qizwīnī MS al-Īḍāḥ fī 'Ilm al-Ma'ānī wa al-Bayān copied in Khuwarizm in 751 AH / 1350 AD, ie. only 12 years after the author's death. Another is al-Jurjānī's Ḥāshiyah 'alā al-Muṭawwal li al-Taftāzānī, copied in 814 AH / 1411 AD, ie. 2 years before the death of its author.

Many Bosnians were interested in the Arab and Islamic Sciences; they studied them and wrote on them. A number of Bosnian authors were noted for their work on Rhetoric and Metre. One of the most important was Ḥasan Kāfī al-Āqḥaṣārī (951-1025 AH / 1544-1616 AD) who followed the example of al-Taftāzānī in explicating al-Qizwīnī's Talkhīṣ al-Miftāḥ. He abridged it first under the title Tamḥīṣ al-Talkhīṣ , then explained it under the title Sharḥ Tamḥīṣ al-Talkhīṣ. Ḥusayn Efendi al-Iṣbaḥī al-Sarrā'ī (date of death unknown) also became known for his explication of the metaphors of Samarqand: Sharḥ Farā'id al-Fawā'id li-Taḥqīq Ma'nā al-Isti'ārah. Maḥmūd ibn Khalīl al-Mostārī (known as Bayāḍī-Zādeh. d.1099 AH / 1688 AD) wrote an explication of al-Andalusī's treatise on metre: al-Fahm al-Alma'ī Sharḥ 'Urūḍ al-Andalusī, which is considered one of the clearest and most original explanations of that text. Bosnian authors are given a distinctive script in the Index of Authors.

The dictionaries in the holdings of the Ghazi Husrev-Bey Library are unique among those held by the world's libraries. They are Arabic, Arabic-Turkish, Arabic-Turkish-Persian, Persian-Turkish, Turkish-Bosnian and Bosnian-Turkish. They were written down by numerous Bosnian copyists whose names occur in distinctive script in the Index of Copyists.

Although we searched extensively in the available sources and reference books we were unable to determine the exact titles of some MSS. Sometimes we were unable to identify authors. This is particularly so in the case of MSS which are missing both a beginning and an end. There were many unidentifiable fragments - especially fragments of dictionaries.

With regard to works that are mentioned in this catalogue but are not described, their numbers have been marked with an asterisk in the Index. We have followed the same principle in the Index of Authors. We have also compiled indices with the names of Owners and Endowers of Trusts. All index entries are arranged alphabetically. When names were written in Latin characters we have not always used the same form of writing, particularly in the case of Bosnian and Turkish names.

Sarajevo, 16 September 1999

Haso Popara and Zejnil Fajic

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A.M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul, 1951/1955.
Badiriyya	-Ḫiḍr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badiriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muḥammad b. Ḥabīš) I-II. al-Quds, 1407/1987.
Bagdad, Awqāf	-al-Ǧibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād.* Ǧuz' III. Baġdād, 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ǧibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf.* Baġdād, 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo, 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo, 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb, 1931.
Behlilović	-Behlilović, H. M.: *Arapska metrika za VI razred bos.-herceg. gimnazija.* Sarajevo, 1915
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs.* Bibliotheque Nationale. Tome I. Paris, 1932.
Boškov	-Vančo, Boškov: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu. Posebna izdanja XV. Sarajevo, 1988.

Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava, 1961.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo, 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo, 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo, 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo, 1982.
Farrūḫ	-Farrūḫ, ʻUmar: *Tārīḫ al-fikr al-ʻarabī ilā ayyām Ibn Ḫaldūn.* Dār al-ʻilm li-al-malāyīn - Bayrūt. aṭ-Ṭabʻa aṭ-ṭāliṭa. Bayrūt, 1981.
Farrūḫ	-Farrūḫ, ʻUmar: *Tārīḫ al-adab al-ʻarabī, al-adab al-qadīm.* al-Ǧuzʼ al-awwal. Dār al-ʻilm li-al-malāyīn - Bayrūt. aṭ-Ṭabʻa aṭ-ṭāniya. Bayrūt, 1388/1969.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien, 1865-67.
Gacek	-Gacek, Adam: *Catalogue of the Arabic manuscripts in the library of the School of Oriental and African Studies Universiti of London.* London, 1981.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden, 1943. i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden, 1937., 1938. i 1942.

Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḥānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnāʼ fī tarāǧim ʻulamāʼ wa šuʻarāʼ Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930.
Handžić	-Mehmed, Handžić: Džumhur Osman... *El-Hidaje,* IV/ 1940/41; br.12
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Izdanje Arhiva Hercegovine Moštar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ.Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. ʻAbdullāh Kātib Čelebī: *Kašf aẓ-ẓunūn ʻan asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ.Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismāʻīl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl ʻalā Kašf aẓunūn ʻan asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka U Sarajevu. Svezak VI. London-Sarajevo, 1999.
Kadić	-Kadić, A.: *Izbor iz arapskog pjesništva.* Sarajevo, 1913.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, ʻUmar Riḍā: *Muʻǧam al-muʼallifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub alʻArabiyya.* Ǧuzʼ I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-ʻarabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuzʻ I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira, 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-ʻfārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā ʻām 1963"*, al-qism I-II. al-Qāhira, 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fuʼād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-ʻArabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira, 1380/1961 - 1383/1963.

Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapača Yazmalar Kataloğu*. C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1962-69.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkče Yazmalar Kataloğu*. C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1961.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsča Yazmalar Kataloğu*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul, 1961.
Kenderova	-Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria*. London, 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul, 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü*. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul, 1986.
Kut	-Kut, Günay: *Türkçe yazmalar kataloğu*. Cilt I. Istanbul, 1989.
Ljubović	-Ljubović, Amir: *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku*. Orijentalni institut u Sarajevu. Posebna izdanja XVIII. Sarajevo, 1996.
Ljubović-Grozdanić	-Ljubović, Amir-Grozdanić, Sulejman: *Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo, 1995.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968*. Teil I. Wien, 1970.
Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti - Historijski institut. Zagreb, 1957.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ǧam al-maṭbū'āt al-'arabitta wa al-mu'arraba I-III*. Kairo, 1346/1928.

Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo, 1997.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Klasična arapska stilistika*. Sarajevo, 1995.
al-Munğid	*-al-Munğid fī al-luġa wa al-adab wa al-'ulūm*. al-Maṭba'a al-kāṯūlīkiyya - Bayrūt. aṭ-Ṭab'a al-ğadīda.
an-Naqšibandī	an-Naqšibandī, Usāma Naṣir: *Maḫṭūṭāt al-adab fī al-matḥaf al-'irāqī*. al-Kuwayt, 1406/1985.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo, 1998.
OALT	*-Osmanlı astronomi literatürü tarihi*. Cilt I-II. Islâm tarih, sanat ve kültür araştırma merkezi (IRCICA). Istanbul, 1997.
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul, 1333-1342/1914-1923.
Pertsch	Pertsch, Wilhelm: *Verzeichnis der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin*. Berlin, 1888.
POF	*-Prilozi za orijentalnu filologiju*, X-XI/1960-61. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo, 1961.
POF	*-Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom*, VI-VII/1956-57. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo, 1958.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qāḍiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qāḍiriyya*. Fī Ğāmi' aš-šayḫ 'Abdulqāḍir al-Ġīlānī. Baġdād, 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the British Museum*. London, 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.

Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo, 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo, 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul, 1997.
Ṭāhā	-Ṭāhā, Ḥusayn: Min tāriḫ al-adab al-'arabī I-III. Dār al-'ilm li-al-malāyin - Bayrūt. aṭ-Ṭab'a aṭāliṭa. Bayrūt, 1978.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX, Sarajevo, 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul, 1982-84.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
az-Ẓāhiriyya	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw.* Dimašq, 1393/1973.
Zürich	-Nametak, Fehim-Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich, 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima,* I-II. Sarajevo,1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	'
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ک)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِی	ī

1. STILISTIKA
علم البلاغة

a) Arapski
أ: المخطوطات العربية

4207. R-6309

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Treći dio djela مفتاح العلوم, jednog od najstarijih i najopširnijih djela koje obrađuje arapsku gramatiku, sintaksu, retoriku, stilistiku i poetiku. Ovo je zapravo samo treći dio pomenutog djela. Sastoji se iz uvoda (مقدّمة) i dva poglavlja (فصلين) u kojima se opširno govori o disciplinama arapske retorike (المعاني، اللبيان البديع). Napisao Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. ʻAlī as-Sakkākī al-Ḫawārizmī, poznat još i pod nadimcima Sirāğuddīn i Abū Yaʻqūb, rođen 555/1160. god., umro 626/1229. god.

Ahlwardt VI, 7186; Köprülü II, 1439; Ḥ.Ḫ. II, 1762; Kaḥḥāla XII, 282; Brockelmann GI, 294 i S I, 515; aẓ-Ẓāhiriyya ʻUL'A, 368; al-Ğibūrī III, 6024, str. 438; Sarkīs II, 1033-1034; Kairo I/IV, 154; Dobrača II, 1807/2; Fajić III, 1973/3 i V, 3339/2; Ljubović-Grozdanić, str. 12;

Početak (l. 1b):

أوّله: القسم الثالث من الكتاب فى علمي المعاني و البيان و فيه مقدّمة لبيان حدّى العلمين و الغرض منهما، و فصلان لضبط معاقدهما و الكلام فيهما. المقدّمة: إعلم أنّ علم المعانى هو تتبُّع خواصّ تراكيب الكلام فى الإفادة و ما يتّصل بهما من الإستحسان و غيره ليُحترز بالوقوف عليهما عن الخطأ فى تطبيق الكلام على ما يقتضى الحال ...

Završetak (l. 200a):

آخره: علمت أنّ تتبُّعَ تراكيب الكلام إستدلالىّ، و معرفة خواصّها ممّا يلزم صاحب علمىْ المعانى والبيان، و حين انتصبنا لإفادته لزمنا أن لا نضنّ بشئ هو من جملته، و أن نستمدّ الله التّوفيق فى تكملته، و الحمد لله و الصّلوة على رسوله.

L.155; 18,5 x 11 (11 x 5,7); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žutobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku, u obliku kupole, lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, žutom i crvenom bojom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, sa lijepo, u zlatu urađenim rozetama na koricama i preklopu, dobro očuvan.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepis završen krajem mjeseca ramazana 972/1564. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješke o dvojici ranijih vlasnika: ʻAbdullāh b. Maḥmūd i ʻAbdullāh, a na prvom zaštitnom listu podatak da je vlasnik ovog rukopisa al-Ḥāğğ Ḥasan al-Bosnawī b. al-Ḥāğğ ...(nečitko).

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4208. R-854.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

L. 142; 18,5 x 11,5 (11,5 x 5,7); 19 redaka. *Taʻlīq*. Mastilo crne boje, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir tanak, glat, tamnobijele i tamnožute boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima vidljive tamne fleke, kao posljedica oboljenja papira usljed dodira sa vlagom. U prvoj polovini rukopisa ima dosta komentara pisanih sitno, oštrim perom i rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu. Oštećen dužinom hrbata i preklopa.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa, na l. 142a, završen u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1036/1626. god.

و كان الفراغ من تعليق هذا الكتاب المستطاب فى آخر ربيع الآخر لسنة ستّ و ثلثين و الف.

Sudeći po rukopisu, prepisivač je najvjerovatnije Saʻdī Muḥammad Qara Čelebi-zāde čije ime nalazimo u bilješci na listu 1a:

كتبه العبد الفقير الى فضل ربّه الصّمد سعدى محمّد الشّهير بقرَه چلبي زاده جعل الله التُّقىٰ زاده.

Na istoj stranici i ime bivšeg vlasnika as-Sayyid Aḥmad b. Sayyid Muḥammad al-Kafawī-zāde iz 1180/1766. god. Ime drugog vlasnika na istoj stranici namjerno izbrisano.

Vakuf Sim-zadine (Đumišića) medrese.

4209. R-3638.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

Nedostaje nekoliko lista na početku rukopisa.

Početak ovdje:

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كقولك زيد جاء و عمرو ذهب و خالد فى الدار، و قوله أنجعُ ما طلبتَ به و البرّ حقيبة الرّجل و قوله: [النّفس راغبة إذا رغّبتَها و إذا تُرَدُّ إلى قليلٍ تقنع]
أو يذكر إحتياطا فى إحضاره فى ذهن السّامع لقلّة الإعتماد بالقراين...

L. 131; 21,5 x 11 (15 x 6,5); 19 redaka. *Taʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Dužinom hrbata listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Korice i preklop sa vanjske strane presvučene ukrasnim ebro papirom.

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa na listu 131a, Ḥasan b. Bālī, mujezin u Carevoj džamiji u Mostaru, u srijedu, u drugoj dekadi mjeseca ramazana 1052/1642. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب المستطاب بأوفر عناية الملك العزيز الوهّاب على يد العبد الحقير حسن بن بالى، المؤذّن بجامع عتيق الموستارى عفا عنهما الخالق البارى فى يوم چهار شنبة من شهر رمضان فى أواسط سنة إثنى و خمسين بعد الألف.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4210. R-2554.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

L. 200; 19,5 x 12 (13 x 5,5); 15 redaka. *Taʻlīq* sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom i sivom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom, zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije crne i jednom crvenom, a sa unutrašnje strane sa jednom crnom, tankom linijom. Na ostalim stranicama tekst uokviren tankom, crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama na koricama. Preklop otkinut i zagubljen.

Rukopis se završava kolofonom sa bilješkom iz koje se vidi da je prijepis završen u mjesecu džumadel-ahiru 1132/1720. god.

تمّ الكتاب بعون الله الوهّاب فى شهر جماد الآخر من شهور سنة إثنى و ثلثين و مائة و ألف بعد هجرة من له الشّرف و الله أعلم بالصّواب و إليه المرجع و المآب.

U drugoj bilješci, na prvom zaštitnom listu, se kaže da je djelo za svoje potrebe prepisao ʻAbdullāh b. Aḥmad (Kantamiri-zade).

نلت تمليكه (!) بالتّحرير بعون الله الملك القدير و أنا الفقير الحقير كثير الذّنب و التّقصير عبد الله بن أحمد عفى (!) عنهما الصّمد.

Ispod bilješke je i njegov lični pečat, ovalnog oblika, na kome se može pročitati ʻAbdullāh Qantamirī.

Iz kolekcije Muhameda Enverije Kadića.

4211. R-2356.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

L.198; 20 x 14 (13 x 5,5); 16 redaka. *Nastaʻlīq* sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, visokog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čeka su se, po rubovima, naročito na prvih dvadesetak lista, kao znak oboljenja pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Prepukao dužinom hrbata i znatno oštećen usljed predugog izlaganja jakoj svjetlosti ili blizini vatre.

Na kraju rukopisa, na listu 198a, bilješka u kojoj se kaže da je rukopis prepisan posljednjeg dana mjeseca muharrema 1183/1769. god.

تمّ الكتاب بعون الله الوهّاب في سلخ محرّم الحرام من شهور سنة ثلث و ثمانين و مائة و ألف بعد هجرة من له الشّرف و الله أعلم بالصّواب.

Na listu 1a bilješka da je rukopis za svoje potrebe prepisao ʻAbdullāh b. Aḥmad (Kantamiri-zade).

نلت تمليكه (!) بالتّحرير بعون الله الملك القدير و أنا الفقير الحقير كثير الذّنب و التّقصير عبد الله بن أحمد عفى (!) عنهما الصّمد.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis 1206/1791. god., za potrebe profesora i učenika Sim-zadine (Đumišića) medrese, pod uslovom da se iz nje ne iznosi, uvakufio Muẓaffari-zāde al-Ḥāǧǧ ʻAbdulqādir ef. Ispod bilješke njegov lični pečat.

قد وقف هذا الكتاب مظفّري زاده الحاجّ عبد القادر أفندي في مدرسة سيم زاده لمدرّسيها و الطّلبة السّاكنين فيها بشرط أن لا يخرج منها. في سنة ستّ و مائتين و ألف.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4212. R-831.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao pod br. 4207.

L.107; 19 x 12 (14,8 x 7,3); 21 redak. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa prijeklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na prvom zaštitnom listu na strani a nalazimo imena trojice bivših vlasnika: al-Ḥāǧǧ ʻAblulqādir, Darwiš Salīm b. Muḥammad i Muṣṭafā b. Ḥasan. Ispod bilješke o trećem vlasniku, otisnut i njegov lični pečat.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis 1206/1791. god. za potrebe profesora i učenike Sim-zadine (Đumišića) medrese, pod uslovom da se iz nje ne iznosi, uvakufio Muẓaffarī-zāde al-Ḥāǧǧ ʻAbdulqādir ef. Ispod bilješke njegov lični pečat:

قد وقف هذا الكتاب مظفّري زاده الحاجّ عبد القادر أفندي في مدرسة سيم زاده لمدرّسيها و الطّلبة السّاكنين فيها بشرط أن لا يخرج منها. في سنة ستّ و مائتين و ألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti datumu prepisa. Sudeći po pismu i papiru, prepis, najvjerovatnije, potiče iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4213. R-7427.

مفتاح العلوم القسم الثالث

MIFTĀḤ AL-ʻULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

L. 150; 20,5 x 12,5 (15,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno. Papir hrapav, debeo, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po lagama odvojeni jedni od drugih i od poveza, po rubovima mjestimično dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine, tragova crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Koža deformisana, a ukrasni ebro papir kojim su presvučene korice izblijedio.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti datumu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4214. R-2867.

مفتاح العلوم القسم الثالث
MIFTĀḤ AL-'ULŪM AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ

Isto kao br. 4207.

L. 153; 15,3 x 9,5 (12 x 6,5); 17 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Crvenim mastilom pisana i većina interlinearnih bilješki. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, od kojih je većina pisana rukom istog prepisivača. Na prvom i drugom zaštitnom listu dat sadržaj po poglavljima. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjske strane korica presvučene ukrasnim ebro papirom. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Prepis je najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

4215. R-5441.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Skraćena prerada (kompendij) gore pomenutog as-Sakkāki-jeva djela مفتاح العلوم القسم الثالث koju je napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat pod nadimcima Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođ. 666/1268., umro 739/1338. god. Ovo djelo, napisano jednostavnim stilom, vremenom je postalo najpopularnijim priručnikom arapskog govorništva. Sastoji se od uvoda (المقدّمة) i tri poglavlja (الفنّ), od kojih prvo obrađuje stilistiku (المعاني), drugo poređenje, metaforu i metonimiju (البيان), a treće trope i figure (البديع).

Dobrača II, 1807/2; Ahlwardt VI, 7187; Ḥ.Ḫ. I, 473; Kaḥḥāla X, 145; Köprülü II, 1412-1414; Brockelmann S I, 516; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, 218.; al-Badīriyya II, str. 454-455: al-Ǧibūrī III, 5836-5842, str. 390-392; Hasandedić, 427; Bratislava, 362, str. 258; Fajić III, 1973/3 i V, 3400/4;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على ماأنعم، و علّم من البيان ما لم نعلم... أمّا بعد فلمّا كان علم البلاغة و توابعها من أجلّ العلوم قدراً و أدقّها سرّاً إذ به يعرف دقايق العربيّة و أسرارها، و يكشف عن وجوه الإعجاز في نظم القرآن أستارها ...

Završetak (l. 79b):

آخره: [فإن تولني منك الجميل فأهله   و إلاّ فإنّي عاذر و شكور] و أحسنه ما آذن بانتهاء الكلام كقوله: [بقيت بقاء الدّهر يا كهف أهله   وهذا دعاء للبريّة شامل] و جميع فواتح السّور و خواتمها واردة على أحسن الوجوه و أكملها، يظهر ذلك بالتأمّل مع التّذكّر لما تقدّم.

L. 80; 17 x 13,5 (11,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, krupniji, djelimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vodom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi, interpunkcijski znakovi i pojedine interlinearne bilješke pisane crvenim mastilom. Papir debeo, tamnoroze boje, istočnog porijekla, izuzev prva dva, naknadno uvezana zaštitna lista. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama i između redaka ima dosta, sitno pisanih, komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Sa vanjske strane zadnje korice nalijepljen ostatak nekadašnjeg kožnog poveza sa lijepo urađenom rozetom u floralnim motivima.

Na prvom i drugom zaštitnom listu više bilješki na arapskom jeziku u kojima se daju definicije pojedinih disciplina arapske retorike i opisuju vrste duše. Tu je i šest stihova na arapskom jeziku u kojima se veoma slobodno govori o ljubavi.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti datumu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može ustanoviti da je rukopis prepisan prije 773/1372. god., jer na listu 80b nalazimo bilješku nepoznatog čitaoca koji kaže da je ovo djelo počeo čitati u subotu 5. ševvala 773/1372. god:

ابتدأت قراءة هذا الكتاب المبارك في وقت العصر يوم السّبت الخامس من شهر شوّال لسنة ثلث و سبعين و سبعمائة .

Na listu 80a na strani a nalazimo ime još jednog vlasnika koji se potpisao kao Aḥmad b. Ḥusayn.

4216.
R-6315.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 137; 15,5 x 11 (8,5 x 4,5); 7 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom sa velikim proredom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke po marginama pisane crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, istočnog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, od kojih je većina pisana rukom istog prepisivača. Na početku rukopis ima sedam, a na kraju četiri zaštitna lista na kojima su ispisane razne bilješke, stihovi i izreke, pretežno na arapskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na vanjskim stranama korica po jedna mala rozeta, izlizana rubom vremena i dugotrajnom upotrebom rukopisa.

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na kraju djela, (l. 137a) 'Abdullāh b. Faḍlullāh, 952/1545. god:

تمّ تلخيص المفتاح بعون الله الفتّاح على يد أضعف عباد الله عبد الله بن فضل الله في تاريخ سنة إثنى و خمسين و تسعمائة.

Na istom listu bilješka sa imenom kasnijeg vlasnika: 'Abdullah b. Ahmed ef. Qara-zāde iz Gornjeg Vakufa.

صاحب عبد الله بن أحمد أفندي قره زاده قصبه، وقف بالا

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* ime vlasnika Muḥammad b. 'Abdullāh aṣ-Ṣiddīqī, a na listu 1a Ḥusayn b. Maḥmūd.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

4217.
R-2608.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 100; 18,7 x 11,5 (10,5 x 5); 11 redaka. *Nasḫ*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, visokog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom plave boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, a u početku i interlinearnih bilješki, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Desetak zadnjih listova po rubovima dohvaćeno vlagom. Prvi list po rubovima oštećen i popravljan. Listovi sa kustodama.

Nekadašnji kožni povez, izuzev dijela hrbata, otkinut i zagubljen.

Prepis, kako se iz bilješke na kraju rukopisa (l. 100b) vidi, iz zadnje dekade mjeseca ševvala 954/1547. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka bez datuma iz koje se vidi da je nekadašnji vlasnik ovoga rukopisa bio Muḥammad b. 'Umar Ḫarāč-zāde.

4218.
R-1896.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 96; 19,5 x 13 (11 x 5,5); 9 redaka. *Ta'līq*, složen, pisan vještom rukom, sa velikim proredom. Mastilo crno, visokog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žutobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u drugoj polovini rukopisa u donjem dijelu dohvaćeni vlagom i mjestimično crvotočinom. Po marginama, naročito u prvom dijelu rukopisa, ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu. Koža preklopa dohvaćena crvotočinom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli presvučenoj ukrasnim ebro papirom.

Na listu 1a nekoliko sitno pisanih bilješki iz jezika na arapskom jeziku, veliki okrugli pečat vakifa Osmana Šehdije iz 1173/1745. god. i pečat ovalnog oblika ranijeg vlasnika Aḥmada b. Muḥammada na kome piše الواثق بالله الصّمد الفقير أحمد بن محمّد

Prepisao, kako se iz bilješke na kraju rukopisa na listu 96b, vidi Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Qāḍī Ḫurram-zāde 26. džumadel-ula 963/1556. god.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في ٢٦ جمادى الأولى سنة ٩٦٣ عن يد الفقير الحقير مصطفى بن محمود القاضي الشهير بخرم زاده.

4219. R-2993.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 103; 15 x 8,5 (9,7 x 4,2); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, visokog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom. Na početku lijepo urađen unvan u zlatnoj i plavoj boji sa upisanim naslovom u sredini تلخيص المفتاح. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa po dvije linije crne boje, a na ostalim listovima crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, pretežno rukom istog prepisivača. U drugoj polovini rukopisa listovi, gotovo cijelom površinom, dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama na koricama, izlizan dugotrajnom upotrebom, prepukao dužinom hrbata.

Rukopis se završava kolofonom (l. 103b) u kome je data bilješka da ga je u mjesecu džumadel-ahiru 984/1576. god. prepisao Muḥammad b. Qāsim:

قد وقع الفراغ من تنميق تلخيص المفتاح بعون الله الملك الفتّاح في شهر جمادى الآخر من شهور سنة أربع و ثمانين و تسعمائة على يد (ال) عبد الفقير الحقير محمّد بن قاسم غفر الله لهما و لكلّ الخلايق أجمعين.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka u kojoj se kaže da je ovaj rukopis 1206/1791. god., za potrebe profesora i učenika Sim-zādine (Đumišića) medrese, pod uslovom da se iz nje ne iznosi, uvakufio Muẓaffarī-zāde al-Ḥāğğ 'Abdulqādir ef.

قد وقف هذا الكتاب مظفّرى زاده الحاجّ عبد القادر أفندي في مدرسة سيم زاده لمدرّسيها و الطّلبة السّاكنين فيها بشرط أن لا يخرج منها. في سنة ستّ و مائتين و الف.

Na listu 1b njegov pečat na kome piše:

وقف هذا الكتاب الحاجّ عبد القادر مظفّري زاده

4220. R-1769.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 102; 20 x 13 (10 x 5); 9 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sa velikim proredom i veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, bijele i tamnobijele boje, istočnog porijekla. Tekst uokviren crvenom tankom linijom. Po marginama, naročito u prvom dijelu rukopisa, ima dosta sitno pisanih komentara i interlinearnih bilješki, od kojih je većina pisana rukom istog prepisivača. Na početku tri, a na kraju četiri zaštitna lista, ispisana raznim bilješkama i primjerima iz arapske stilistike. Prvi i zadnji zaštitni list crvene boje, novijeg datuma, naknadno ubačeni. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom.

Na kraju rukopisa (l. 102b) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 995/1587. god. prepisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan u sandžaku Trabuzanu, u kadiluku Kirason:

كتبه في أوائل شهر جماذى الآخر من (!) يد(ال) عبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة ربّه و شفاعة نبيّه غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه محمد بن علي بن محمّد بن حسن في سنجاغي طرابوزان عن قضاء كره سون...سنة ٩٩٥

Uvakufio 'Abdullāh b. Ahmad Qanṭamīrī-zāde (v. bilješku na l. 2a).

4221. R-7031.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 89; 19 x 10 (12,6 x 5,4); 11 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom sa velikim proredom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom evropskog porijekla. U gornjem lijevom uglu, do 5 cm dubine, sve listove, zajedno sa povezom, oštetili glodari (miševi). Na prve dvije stranice tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane tankom linijom crne boje. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. U prvoj polovini rukopisa ima i dosta interlinearnih bilješki. List 9 zagubljen i naknadno dopisan. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa oštećenim hrbatom i preklopom.Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na tri prva zaštitna lista naknadno ispisane razne bilješke, stihovi, dove i izreke, uglavnom na arapskom jeziku. Na drugom zaštitnom listu na strani a namjerno izbrisano ime ranijeg vlasnika. Ispod toga pečat na kome se može pročitati ime: Maḥmūd.

Rukopis se završava kolofonom (l. 89b) u kojem nalazimo bilješku da je rukopis pročitan pred muderrisom Yūsuf efendijom iz Sarajeva, u posljednjoj dekadi rebiul-evvela 1046/1636. god., što je vjerovatno i godina prepisa:

قد وقع الفراغ من قراءة هذا المختصر الشّريف الميمون بالدّرس عند فخر المدرّسين يوسف أفندي السّرائي أطال الله عمره و ختم عمره بحسن العاقبة و أدخله بفضله و كرمه الى الجنان العليّين عند جوار فخر المرسلين لسنة ستّ و أربعين و ألف من هجرة من له العزّ و الشّرف في أواخر ربيع الأوّل.

4222. R-2633.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 95; 21 x 13,5 (16 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, tupim perom i sa velikim proredom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Između redova i po marginama ima dosta bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Nedostaje drugi, osmi i deveti list prvobitnog prepisa. Umjesto njih ubačeni su, naknadno, drugom rukom, dopisani listovi. Nekoliko zadnjih listova, mjestimično, dohvaćeni crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa (l. 95a), u četvrtak u mjesecu šabanu 1050/1640. god. u medresi Mehmed-paše, nama nepoznati prepisivač.

وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة في شهر شعبان في يوم الخميس في تاريخ خمسون (١) و آلف في مدرسة محمد باشا.

Prema bilješci na prvom zaštitnom listu, rukopis je 1931. god. uvakufio Svrzo Muhamed ef., sin Mehmed-agin.

4223. R-5198.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 85; 19 x 11 (13 x 5,5); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni bez preklopa.

Na kraju rukopisa (l. 85a) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisao Muṣlī b. Murād u Husejn-pašinom hanikahu u Banjoj Luci u mjesecu saferu 1053/1643. god.

تمّ تمام على يد أفقر العباد مصلي بن مراد غفر الله له و لوالديه في خانقاه حسين باشا بمدينة بانه لوقه في صفر من شهور سنة ثلث و خمسين بعد الألف.

Ispod toga bilješka krupnim slovima u kojoj se kaže da je ovaj primjerak uvakufio namjesnik Bosne, Elči Ibrahim-paša.

وقفت هذه النسخة لله العليّ الأعلى، و أنا الحقير ايلچي الحاجي إبراهيم باشا محافظ بوسنه.

Ista ova bilješka napisana krupnim slovima nalazi se i na zadnjem zaštitnom listu, samo što je ispod nje data i godina 1053/1643 سنة ثلث و خمسين بعد الألف, što ne može biti godina uvakufljenja, jer Elči Ibrahim-pašin pečat datira iz 1102/1691. god. i jer je njegova biblioteka u Travniku osnovana tek 1118/1706. god. (Vidjeti: Muhamed Ždralović, *Prepisivači djela u arabičkim rukopisima I, str. 59-60*).

Dakle, sa sigurnošću se može utvrditi da ova druga, naknadno napisana bilješka, nije Elči Ibrahim-pašina, nego je tu (greškom) upisana godina prepisa (kao godina uvakufljenja).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4224. R-2399.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 149; 19 x 14, 5. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa kartonskom futrolom, dobro očuvan. Vanjske korice presvučene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-96b

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Dimenzije teksta na listovima od 1b-27b: 8,5 x 5,5, a na listovima od 28a-96b: 11 x 6.

Prema bilješci na kraju djela (l. 96a), prepisao Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad b. Nūrullāh u Sinān-pašinoj medresi, u kasabi Beşiktaš, 1056/1646. god.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج الى رحمة ربّه حسين بن محمّد بن أحمد بن نور الله في مدرسه، سنان پاشا في قصبه، بشكطاش لسنة ستّ و خمسين و الف.

2. L. 99b-149b

رسالة عون الوافية في شرح كتاب الكافية
RISĀLA 'AWN AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ KITĀB AL-KĀFIYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğib-ovo djelo iz sintakse الكافية في النحو (v. Jahić VI, 3991/2). Napisao Kamāl b. 'Alī b. Isḥāq čija nam je biografija nepoznata. Od nama dostupnih izvora jedino ga šturo spominje katalog TÜYATOK (v. 07/V, br. 3521). U podužem uvodu djela autor kaže da je prvo bio napisao komentar na stihove drugog Ibn al-Ḥāğib-ova djela *al-Wāfiya*, nakon čega su ga prijatelji zamolili da ovaj komentar još jednom preradi i njime pojasni teže odlomke u djelu *al-Kāfiya*, što je on i učinio i komentar nazvao *Risāla 'awn al-wāfiya fī šarḥ kitab al-kāfiya.*

Početak (l. 99b):

أوّله: الحمد لله الّذي شرح صدورنا بكشف المعاني و البيان، و صرف قلوبنا نحو بدايع العلوم و التّبيان... و بعد فيقول ... كمال بن علي بن اسحاق ... إنّي كنت شرحت أبيات الوافية أوّلا فيما مضى مقتصرا على حلّ مشكلاتها ... ثمّ رأيت أكثر الإخوان ... يسئلونني أن أشرحها ثانيا شرحاً وافياً في شرح معانيها... فشرعت بها على وفق سؤالهم شافياً ... و سمّيته برسالة عون الوافية في شرح كتاب الكافية ...

Završetak (l.149b):

آخره: فاختيار الحذف مع الثّقيل أولى من إختياره مع الخفيف، هذا آخر الكلام من هذا الكتاب و اللّه مفيض الخير و ملهم الصّواب ختم الله لنا بالفضل و الإحسان بحقّ نبيّه سيّد بني عدنان ...

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa (l. 149b), Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad b. Nūrullāh, uoči Kurban bajrama 10. zul-hidždžeta 1055/1645. god.

قد وقع الفراغ من تنميق هذه الأوراق في ماه ذي الحجّة الشّريفة في يوم ١٠ في ليلة عيد الأضحى من شهور سنة خمس و خمسين و الف ... بيد أضعف عباد الله و أحوج خلق الله حسين بن محمّد بن أحمد نور الله رحمهم الله رحمة واسعة.

Na listovima 1a, 2a, 131a i 149b veliki okrugli pečat vakifa. Osmana ef. Šehdije iz 1173/1759. god.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4225. R-1202.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 81; 20,5 x 14 (13 x 5,5); 11-13 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom sa velikim proredom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još po jedna linija crvene boje. U prvoj polovini rukopisa po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni bez preklopa, originalan, dobro očuvan.

Na prvom listu jedan, a na zadnjem dva pečata ranijih vlasnika. Dva su nečitljiva, a na trećem se može pročitati samo ime 'Abduhū Muḥammad. Imena ranijih vlasnika namjerno izbrisana. Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je rukopis vakuf Sim-zāde (Đumišića) medrese u Sarajevu.

Rukopis se završava kolofonom u kome je dat podatak da je prepisan 1064/1654. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

4226. R-5482.

Zbirka (مجموع), 2

L. 79; 18 x 10,5 (13 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnožute boje. Listovi sa kustodama, razasuti i po lagama odvojeni jedni od drugih. Tekst uokviren crvenom tankom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna crvena linija. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i nevješto popravljan.

1. L. 1a-61b

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a) :

ناقص في أوّله. أوّله الموجود: في الذّهن كقولك أدخل السّوق حيث لا عهد و هذا في المعنى كالنّكرة، و قد يفيد الإستغراق، نحو: ﴿إنّ الإنسان لفي خسر﴾ وهو ضربان حقيقيّ نحو ﴿عالم الغيب و الشّهادة﴾ أي كلّ غيب و شهادة، و عرفيّ نحو قولنا جمع الصّاغة أي صاغته بلده أو مملكته ...

2. L. 62b-79a

قواعد الفرس

QAWĀ'ID AL-FURS

Gramatika perzijskog jezikog na arapskom. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god. Gramatika je podijeljena na tri poglavlja (*bāb*):

الباب الأوّل : في أحوال الإسم ،
الباب الثّاني: في أحوال الفعل،
الباب الثّالث: في أحوال الحرف.

Ahlwardt VI, 6848; Kaḥḥāla I, 238; Flügel I, 216; Loebenstein I, 2457; Brockelmann S II, 671; Kairo P, 1752; Hasandedić, 634/26; Trako, 57-59; Jahić VI, 4206/1;

Početak:

أوّله: الحمد للّه الّذي منحني من تواتر نعمائه تدوين قواعد الفرس بكرامته و ألطافه ... و بعد فهذه رسالة مشتملة على القواعد الفرسية، و مكتفية لمن حفظها بمعرفة لسان الفارسية قد سلكت في سلك بيانها فرايد من قواعدنا لها أدنى مستمعاً من كلام البلغا، ...

Završetak:

آخره: و اعلم أنّ قا، و وا، لا تدخلان إلاّ على المصدر و الفعل لأنهما بمعنى الحدوث، و اللّه أعلم بالصّواب، و إليه المرجع و المآب، و صلّى اللّه على سيّدنا محمّد و آله أجمعين.

Cijelu zbirku, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa (l. 79a), prepisao je 1072/1661. god. Ṣiddīq, učenik Nove medrese u Sarajevu.

حرّره الحقير صدّيق السّوخته في شهر سراى في المدرسة الجديدة لسنة إثنى (!) و سبعين و ألف عفى (!) اللّه عنه.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je kupovinom vlasnik ovog rukopisa postao Ibrahim b. Sunbul, a na prvom zaštitnom listu da je 1. zul-hidždžeta 1159/1746. god. zaključen brak između Ibrāhīma b. Muḥammada i udovice Raḥīme, kćeri Yūsufove. U bilješci se navode i imena svjedoka: Muṣṭāf b. Sulaymān, Aḥmad b. Ḥusayn, Ḥusayn b. Ḥasan, Ḥusayn b. Muṣṭafā, 'Uṯmān b. Muṣṭafā i Aḥmad b. Ibrāhīm.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4227. R-3462.

Zbirka (مجموع), 3

L. 67; 20,5 x 10,4 (15,5 x 9,2); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima, debelim perom i vještom rukom, djelimično vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na listovima 1a i 46a-48a više stihova na arapskom jeziku, hadisa i rasprava iz fikha i jezika. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-45a

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Djelo se završava kolofonom (l. 45a) u kome je data bilješka da ga je prepisao soḫta Ḥasan b. Muḥammad u subotu, u drugoj dekadi mjeseca šabana 1081/1671. god.

تمّ هذا الكتاب بعون الله الملك المنّان العزيز الغفّار. قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشريفة الجميلة المباركة عن يد أضعف عبد (!) الله الفقير حسن بن محمّد السّوخته ... في أواسط شعبان يوم السبت في تاريخ سنة إحدى و ثمانين و ألف ١٠٨١

2. 48b-52a

رسالة الإستعارات للقوشجي
RISĀLA AL-ISTI'ĀRĀT LI'L-QAWŠAĞĪ

Kratka rasprava o vrstama stilskih figura: metafore, metonimije i alegorije *(al-isti'āra wa al-mağāz wa al-kināya)* u arapskom jeziku. Napisao 'Alī b. Muḥammad al-Qawšağī, (u nekim izvorima al-Qūšğī) 'Alā'uddīn, umro 879/1474. god.

Kaḥḥāla VII, 227; Ahlwardt VI, 7319; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 300;

Početak:

أوّله: الحمد لله ذي المنّ و الإحسان و الصّلوة على رسوله المؤيّد ببراعة المعاني و فصاحة البيان... إعلم أنّ اللّفظ الموضوع المستعمل مفرداً كان أو مركّباً إن استعمل فيما وضع له فحقيقة في الفرد كالأسد في الحيوان المفترس ...

Završetak:

آخره: و في الشّرع بالعكس أى حقيقة شرعيّة في العبادة مجاز شرعيّ في الدّعاء، لأنّ وضعه في اللّغة للدّعاء، و في الشّرع للعبادة. تمّ الكلام بعون الله الملك المنّان.

3. L. 52b-53b

رسالة في طبقات المجتهدين
RISALA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kratka rasprava u kojoj su date kategorije šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Dobrača I, 399/7, str. 248; Ahlwardt IX, 10025; Brockelmann G II, 453/124; Köprülü II, 1602/48; Kaḥḥāla I, 238 i XIII, 35; Ḥ.Ḫ. II, 1106; Bratislava 76, str. 97;

Početak:

أوّله: إعلم أنّ الفقهاء على سبع طبقات، الأولى: طبقة المجتهدين في الشّرع كالأئمّة الأربعة و من سلك سلكهم في تأسيس قواعد الأصول و استنباط أحكامها...

Završetak:

آخره: السّابعة طبقة المجتهدين الّذين لا يقدرون على ما ذكر، و لا يفرّقون بين الغثّ و السّمين و لا يميّزون الشّمال عن اليمين بل يجمعون ما يجدون كحاطب اللّيل فالويل لهم و لمن قلّدهم كلّ الويل.

Na listovima od 53b-57b su razne rasprave iz jezika, hadisi i mudre izreke na arapskom i turskom jeziku. Na listu 56a bilješka u kojoj se kaže da ih je sakupio Šejh Hasan b. Muslihuddīn el-Užičevi (أخرجه الشّيخ حسن بن مصلح الدّين الأوزيچوي).

Cijelu zbirku prepisao je soḫta Ḥasan b. Muḥammad u subotu, u drugoj dekadi mjeseca šabana 1081/1671. god. (Bilješkuana listu 45a) :

تمّ هذا الكتاب بعون الله الملك المنّان العزيز الغفّار. قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشريفة الجميلة المباركة عن يد أضعف عبد الله الفقير حسن بن محمّد السّوخته ... في أواسط شعبان يوم السبت في تاريخ سنة إحدى و ثمانين و ألف ١٠٨١

Vakuf Izzete-hanume, kćerke Salih-agine. (Bilješka na listu 1a):

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4228. R-1766.

Zbirka (مجموع), *7*

L. 86; 20,5 x 14. Dimenzije teksta i broj redaka različiti, od jednog do drugog djela. *Ta'līq,* pisan vještom rukom, osim na listovimaa 58a-67a gdje je *nasḫ*. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama, naročito u početku, ima dosta komentara. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni obložen ukrasnim ebro papirom, dobro očuvan.

1. L. 1b-44a

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

2. L. 46b-57a

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku, poznato još i pod nazivom كتاب قواعد الإعراب. Napisao 'Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Hišām al-Anṣārī (Ǧamāluddīn), rođ. 708/1308., um. 761/1360. god.

Ahlwardt VI, 6705; Kaḥḥāla VI, 163; Köprülü III, 278/2; Brockelmann G II, 24; Dobrača I, 602/3, str. 395; Jahić VI, 3723/2; Ḥ.Ḫ. I, 124; Flügel P, 177;

Početak (l. 46b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العامل جمال الدّين بن هشام - نفع الله المسلمين ببركته - فهذه فوايد جليلة في قواعد الإعراب يقتفي متأمّلها جادّة الصّواب، وتطلعه في الأمد القصير على نُكت كثيرة من الإعراب عملتها من طبّ لمن حبّ و سمّيتها بالإعراب عن قواعد الإعراب...

Završetak (l. 57a):

آخره: و لا تعطف عليه عطف البيان، كالمضمرات و كثير من المتقدّمين يسمّون الزّائد صلة، و بعضهم يسمّيه مؤكّداً و في هذا القدر كفاية لمن تأمّله إن شاء الله تعالى و بالله التّوفيق.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na kraju djela (l. 57a), iz 1088/1677. god. Ime prepisivača i mjesto prepisa nisu navedeni.

3. L. 58b-67a

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Komentar kraćeg gramatičkog djela العوامل المائة o agensima u arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078. god. (v. Köprülü III, 590/3), a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Početak (l. 58b):

أوّله: الحمد لمن أسلكني في سلك طلبة العلوم العربيّة، ووفّقني بتحصيل العلوم الأدبيّة الّتي من جملتها قواعد الإعرابيّة ... و بعد فلمّا اختلج في خاطري أن أخرج ما في صدري من القواعد الإعرابية، و مع هذا التمس منّي بعض الأحبة ... فشرعت في إخراج ما في الصّدور الى السّطور مع قلّة البضاعة...

Završetak (l. 67a):

آخره: قلت: لا عامل لها لأنّها جملة اسميّة معطوفة على جملة لا عامل لها، و باقي التّقرير معلوم، و ما العامل في الجملة من العوامل المعنويّة معنى الإبتداء، و ما العامل في مائة من المعنويّة معنى الإبتداء، في جملة الجملة مع خبرها قلت لا عامل لها لأنّها جملة تفريعيّة تم.

Dimenzije teksta 14,5 x 10; 21 redak. *Ta'līq* sa mješavinom *nasḫa*. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. U početku crvenim mastilom pisane i riječi فـــإن قلت i قلت. Djelo je prepisano rugom drugog prepisivača i naknadno, vjerovatno prilikom koričenja, uvršteno u ovu zbirku.

4. L. 68b-69a

رسالة في آداب البحث و المناظرة

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa o pravilima disputacije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznat kao Ṭāšköprü-zāde, rođ. 901/1495., um. 968/1561. god.

Ahlwardt IV, 5323; Kaḥḥāla II, 177; Köprülü III, 332/11; Brockelmann G II, 426; Ḥ.Ḫ. I, 41; Dobrača II, 884/5; Fajić V, 3314/14;

Početak (l. 68b).

أوّله: أحمدك اللّهمّ يا مجيب كلّ سائل و أصلّي على نبيّك المبعوث ... و بعد فهذه رسالة لخّصتها في علم الأدب مجتنبًا عن طرفى الإقتضاب و الاخلال و الإطناب ... إعلم أنّ المناظرة هى النّظر بالبصيرة من الجانبين في النّسبة بين الشّيئين إظهاراً للصّواب...

Završetak (l. 69a):

آخره: و عن الضّحك و رفع الصّوت في أثناء المناظرة و أمثالها، و عن المناظرة مع أهل المهابة و أن لا يحسب المناظر الخصم حقيراً... هذا الّذي ذكرناه غاية ما يراد في هذا الباب إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد و الأصول. تمّت هذه الرّسالة بعون الله الملك العلاّم.

Dimenzije teksta 17 x 8; 16 redaka. Zaglavlje ukrašeno sitnim cvjetovima crvene boje. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti datumu prepisa.

5. L. 69b-75a

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة

ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Komentar na gore navedenu uputu o pravilima disputacije (v. br. 4228,4). I osnovno djelo i ovaj komentar, kako se vidi iz uvodnog dijela, napisao isti autor, Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznat kao Ṭāšköprü-zāde, rođ. 901/1495., um. 968/1561. god.

Ahlwardt IV, 5323; Kaḥḥāla II, 177; Köprülü III, 332/12; Brockelmann G II, 426; Ḥ.Ḫ. I, 41; Dobrača I, 3/2, str. 7; Fajić V, 3331/6;

Početak (l. 69b):

أوله: الحمد لله الذي لا مانع لعطائه و لا مُعارض لقضائه و لا مناقض لإنشائه ... و بعد فقد كنت كتبت عدّة من السّطور مع قلّة البضاعة و كثرة الفتور في علم المناظرة و الآداب، و قد قصدت الى أن أشرحها بعون الله الملك الوهّاب ... أحمدك اللهمّ يا مجيب كلّ سائل آثر صيغة المضارع لتدلّ على الإستمرار التّجدّى ...

Završetak (l. 75a):

آخره: أى باب آداب البحث إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد و الأصول... و الحمد لله على التّمام و على رسوله أفضل الصّلوة و السّلام .

Dimenzije teksta 16 x 9; 17 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Prepisivač isti kao i u prethodna dva djela. Nema podataka o mjestu niti datumu prepisa.

6. L. 75b-76a

رسالة في آداب البحث

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Kratka uputa o pravilima disputacije. Sastoji se od uvoda (المقدمة) i dva članka (المقالتان). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayh Yūyō, rođ. 1061/1651., um. 1119/1707. god.

Šabanović, str. 406; Anali GHB XI-XII, 1985., str. 47; O.M. I, str. 30-31; Bratislava, str. 269

Početak (l. 75b):

أوله: الحمد لوليّه و الصّلوة على نبيّه و على آله و صحبه، و بعد فهذه رسالة في آداب البحث مرتّبة على مقدّمة، و مقالتين، المقدّمة: المناظرة هى النّظر بالبصيرة من الجانبين في النّسبة بين الشّيئين إظهارا للصّواب، و قيل لمدافعة الكلام ...

Završetak (l. 76a):

آخره: و منها: أنّه لا بدّ للمانع في المناقضة و النقض من العلم بمقدّمات الدّليل بخلاف المعارضة: و منها أنّ المناقضة تتحقّق قبل إقام الدّليل و بعده، و منها أنّ المعارضة في العقليّات الصّرفة كالنّقض فيها بخلافها في النّقليّات.

7. L.76b-86b

شرح آداب البحث لعضد الدّين الإيجي

ŠARḤ ĀDĀB AL-BAḤṮ LI-'AḌUDUDDĪN AL-ĪĞĪ

Komentar na kratku uputu o pravilima disputacije. Osnovno djelo napisao je 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulgaffār b. Aḥmad al-Īğī,

'Aḍududdīn, rođ. 708/1308.god., um. 756/1355. god., a ovaj komentar Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfarā'inī, 'Iṣāmuddīn, um. 944/1537. god.

Kaḥḥāla I, 119; Ahlwardt IV, 5305; Bratislava, 263, str. 326; Ḥ.Ḫ. I, 41; A.M. I, 26; Brockelmann G II, 208 i S II, 288/3

Početak (l. 76b):

أوله: نحمدك يا من لا ناقض لما أعطيت، و لا معارض لما قضيت، و لا شاهد ثبوت لما نفيت ... و بعد فيقول العبد المفتقر الى الله الغنىّ إبراهيم بن محمّد عربشاه الإسفرائني إنّي طالعت فى ساعة أو بعض ساعة مع كمال قلّة البضاعة...

Završetak (l. 86b):

آخره: لأنّه بمعنى آخر فلا يصحّ الضّمير بحسب الظّاهر، و اللّه تعالى أعلم بحقيقة الحال، و نرجو منه خير مآب و مآل و نطلب منه الأجر على الصّحيح من الأعمال، و نعوذ به من الإثم و الوبال، فيما فيه اختلاف إنّه البرّ الكريم المتعال. تمّت.

Dimenzije teksta 14 x 9; 15 redaka. *Ta'līq*. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je ovaj rukopis, dok je predavao u Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, nabavio Aḥmad b. Muṣṭafā.

إستصحب هذا الكتاب أحمد بن مصطفى عفى عنه و عن أبويه الرّبّ الصّمد الّذى شرّف الكعبة و الصّفا أوان تدريسه في سراى بوسنه في مدرسه، خسرويك

a na listu 1b bilješka da je ovaj rukopis vakuf Gazi Husrev-begove medrese. Ispod toga stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4229. R-3982.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 82; 20,5 x 13 (14,5 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir glat, srednje debljine, bijele i bijeložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom

1. L. 1b-59a

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na listu 59a, iz rebiul-ahira 1089/1679. god.

تمت بعون الملك الوهّاب في سنة ١٠٨٩ في شهر ربيع الآخر.

2. L. 60b-76b

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RAB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Isto kao br. 4228,2.

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na listu 76b, 'Uṯmān b. Ḥasan.

تمّ بعون الله الملك المعين على يد الفقير اليه عثمان بن حسن غفر الله له و لوالديهما.

3. L. 78b-82a

ايساغوجي في المنطق

ĪSĀĠŪĞĪ FI AL-MANṬIQ

Na Istoku veoma poznato i često komentarisano djelo iz logike. Napisao ga je al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, poznat još i pod nadimkom Aṯīruddīn, um. 663/1264. god.

Kaḥḥāla XII, 315; Ahlwardt IV, 5228; Ḥ.Ḫ. I, 206; Brockelmann G I, 464-465 i S I, 839-844; Köprülü III, 277/1; Fajić V, 3302/1; Ljubović, str. 44; Zürich I, 245-249; TÜYATOK 07/II, 593; Jahić VI, 3711/2; Dobrača II, 894/3; al-Badiriyya II, str. 555-556;

Početak (l. 78b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلاّمة أفضل المتقدّمين و المتأخّرين قدوة العلماء الرّاسخين أثير الدّين الأبهري طيّب الله ثراه و جعل الجنّة مثواه... أمّا بعد فهذه رسالة في المنطق أوردنا فيها ما يجب استحضاره لمن يبتدئ في شئ من العلوم ... إيساغوجي، اللّفظ الدّالّ بالوضع يدلّ على تمام ما وضع بالمطابقة ...

Završetak (l. 82a):

آخره: و المطالعة هى قياس مؤلّف من مقدّمات كاذبة شبيهة بالحقّ أو بالمشهور أو من مقدّمات وهميّة كاذبة و العمدة في استنتاج المطلوب هى البرهان لا غير وليكن هذا آخر الرّسالة في المنطق . تمّت بعون الله الملك المعين.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao 'Uṯmān b. Ḥasan 1089/1679. god. (v. bilješku na listu 59a).

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm b. al-Ḥāǧǧ Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm i ispod toga njegov lični pečat, ovalnog oblika. Na prvom zaštitnom listu ime još jednog ranijeg vlasnika Spahić Mula Muhamed.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4230. R-2534.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 93; 20 x 14. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Ta'līq.* Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki. Na prvih desetak lista tekst djelimično vokalizovan. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan, naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa. Hrbat obložen ukrasnim ebro papirom.

Na prvom zaštitnom listu, na strani *b* naknadno dat sadržaj zbirke, a na strani *a* nekoliko stihova i izreka od poznatog islamskog mistika Muḥyiddīna i jedan hadis.

1. L. 1b-63a

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Dimenzije teksta: 14 x 7,5; 13 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na prve dvije stranice tekst uokviren crvenom linijom. U početku ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom.

Rukopis prepisivača dosta neujednačen, pisan naizmjenično tankim i debelim perom. Listovi sa kustodama.

Prepisao, kako se iz bilješke na kraju djela (l. 63a) vidi, izvjesni *Ḥasan*, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1094/1683. god. To je ujedno i jedino mjesto u cijeloj zbirci gdje se spominje ime prepisivača i datum prepisa. Nama podataka o mjestu prepisa.

2. L. 64a-66a

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju, poznata još i pod nazivima: رسالة الإستعارات، الرّسالة السّمرقنديّة i الرّسالة التّرشيحيّة . Napisao Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī, um. poslije 888/1483. god.

Dobrača I, 388/4, str. 238; Kaḥḥāla, VIII, 103; Ahlwardt VI, 7197; Brockelmann S II, 259/1; Köprülü I, 854 i III, 555/3; Fajić V, 3305/2; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 285-289; al-Ǧibūrī III, 4995-4999, str. 185; Zürich I, 338, str. 231; al-Badīriyya II, str. 474-477;

Početak (l. 64a):

أوّله: الحمد لواهب العطيّة، و الصّلوة على خير البريّة، و على آله ذوي النّفوس الزّكيّة. و بعد
فإنّ معاني الإستعارات و ما يتعلّق بها قد ذكرت في الكتب مفصّلة عسيرة الضّبط. فأردت
ذكرها مجملة مضبوطة على وجه نطقت به كتب المتقدّمين و دلّت عليه زبُرُ المتأخّرين ...

Djelo je nepotpuno na kraju. Ovdje (l. 66a) se završava sa:

ناقص في آخره و آخر الموجود: إنّ اللّفظ المشبّه لم يُستعمل إلاّ في معناه فلا يكون إستعارة و
هو قد صرّح بأن نطقت مستعارة للأم الوهميّ فتكون إستعارة و الإستعارة في الفعل لا تكون إلاّ
تبعيّة، فيلزم القول بالإستعارة بالتّبعيّة. الفريدة الثّانية ...

Dimenzije teksta 15 x 6,5, 15 redaka. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima, crvenim mastilom.

3. L. 67b-83a

شرح ايساغوجي في المنطق

ŠARḤ ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na poznato al-Abharī-jevo djelo iz logike إيساغوجي في المنطق (v. br. 4229,3). Napisao Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn, um. 760/1359. god.

Kaḥḥāla III, 272; Dobrača II, 894/2; Ahlwardt IV, 5230; Ḥ.Ḫ. I, 206; A.M. I, 286; Fajić V, 3303/2; Brockelman G I, 464 i S I, 841, Köprülü I, 920/2 i III, 316/3; Jahić VI, 4202/6;

Početak (l. 67b):

أوّله: الحمد لله الواجب وجوده، الممتنع نظيره، الممكن سواه و غيره(!)، الصّادر باختياره و
شرّه و خيره.... و بعد فإنّ كتاب الشّيخ الإمام قدوة الحكماء أثير الدّين الأبهري طيّب الله ثراه،
و جعل الجنّة مثواه، المشهور بايساغوجي لمّا كان على بعض الإخوان متعسّرًا، و على بعضهم
متيسّرًا أردت أن أكتب بالتماسهم أوراقًا لتزيل تعسّره و تعمّ تيسّره ...

Završetak (l. 83a):

آخره: واعلم أنّ ما عليه الإعتماد و التّعويل من هذه القياسات إنّما هو البرهان لكونه مركّبا
من مقدّمات اليقينيّة، وليكن هذا آخر ما كتبناه من الأوراق لايضاح ما في كتاب ايساغوجي.

Dimenzije teksta 13,5 x 7; 21 redak. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela citiran sa riječima قـــال ili nadvučen crvenom linijom.

4. L. 85b - 93a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Kratak repetitorij arapske metrike, poznat još i pod imenima عروض الأندلسي i عـــروض أبي الجيـــش. Napisao Muḥammad b. Abū al-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī, um. 549/1154. god. Ovo djelo je postalo popularno zbog toga što je za svih šesnaest metrova naveo svoje stihove tako da je svaki stih počeo sa riječju koja direktno ili indirektno kazuje ime tog metra.

Kaḥḥāla IX, 176; Ahlwardt VI, 7141; Ḥ.Ḫ. II, 1135; A.M. II, 92; Brockelmann S I, 544/1; Dobrača I, 390/3, str. 241; Fajić V, 3517/9; Köprülü II, 341/2 i III, 702/5; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 291-293; TÜYATOK 07/II, 1603; Jahić VI, 4182/5; Bratislava, 354-355, str. 253; az-Ziriklī VI, 230;

Početak (l. 85b):

أوّله: قال الفقير الى الله الغنىّ أبو عبد الله محمّد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي
رحمه الله تعالى أحمد الله و أتوكّل عليه، و أصلّي على نبيّه محمّد ... و بعد فقد قصدت في
هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع و الثّلاثين ...

Završetak (l. 93a):

آخره: المتدارك أصله: فاعلن فاعلن ثماني مرات [دارك القوم تطفى غراما و ضاء إذ درير
الهوى بالمعنىّ جمح]... [شأنه أنّه منجز وعده جانب من إلحاحي] [شأنه أنّه منجز وعده جانب
من عنادي]. [سهلاً أتاها أحاديث قلبي سهلاً دعوت ذات عقد و قلب].

Sudeći po rukopisu, prepisivač pod br. 2, 3, i 4 je isti kao i pod br. 1.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Munla Muṣṭafa i stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4231. 5016.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 94; 16,5 x 11 (9,5 x 5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dužinom hrbata dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst oštećen i izlizan. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i dugotrajnom upotrebom. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-68b

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

2. L. 69b-94b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu (v. br. 4230,2) o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfarā'inī, 'Iṣāmuddīn, um. 944/1537. god.

Kaḥḥāla I, 101-102; Ahlwardt VI, 7299; Köprülü II, 1452/1 i III, 540/3; Brockelman G II, 194/1 i S II, 259; Ḥ.Ḫ. I, 845; Dobrača I, 338/5, str. 238; Fajić V, 3335/5; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 308-312; Zürich I, 386; al-Badīriyya II, str. 478;

Početak (l. 69b):

أوّله: يقول العبد المفتقر الى ألطاف ربّه الخفيّة عصام الدّين بن محمّد حقّهما الله بمغفرته الجليّة إنّ أحسن ما يزاد به النّعم الوفيّة و تدفع به البليّة في البكرة و العشيّة ...الحمد لواهب العطيّة أى كلّ عطيّة ...

Završetak (l. 94b):

آخره: و ما سواه ترشيح، و ذلك أن تجعل الجميع قرينة في مقام شدّة الإهتمام بالإيضاح الحمد لله على تمام الإصباح بعد الظّلام ...

Cijelu zbirku prepisao je Muṣṭafā b. Aḥmad (v. bilješku na l. 94b). Godina i mjesto prepisa nisu navedeni. Sudeći po pismu i papiru, prepis je najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4232. R-2882.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 95; 17 x 11 (12 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, veoma vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Tačke krupne, pisane zlatnom bojom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama i između redova ima dosta naknadno dopisanih komentara i bilješki. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa kartonskim preklopom, obložen ukrasnim ebro papirom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa, ali se na osnovu jedne bilješke na listu 1a, u kojoj se kaže da je ovaj rukopis izvjesnom Muhamedu 1114/1702. god., poklonio jedan čestiti čovjek, sa sigurnošću može tvrditi da je prepis stariji od navedene godine.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da su komentari po marginama uzeti iz iz dvaju at-Taftāzānī-jevih komentara (al-Muṭawwal i al-Muḫtaṣar) navedenog djela koje je preradio, koliko je mogao ispravio i naknadno prepisao izvjesni Ḥafiẓ Ḥusayn 15. džumadel-ula, 1182/1768. god.

ما فيه من الحواشي بخطّ كاتبه الفقير منقول من الشّرحين المنسوبين للعلاّمة التّفتازاني، تغمّده الله بغفرانه. كتبه و صحّحه بقدر الوسع و الإمكان العبد الفقير الى الله تعالى حسين حافظ القرآن... حامداً لله تعالى و مصلّيا و مسلّما في ١٥ جمادى الأولى لسنة إثنا (!) و ثمانين و مائة و ألف.

Vakuf izvjesnog Ṣāliḥ efendije (v. bilješku na listu 1a).

4233. R-3733.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 60; 17,5 x 10 (12,5 x 5,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Ima dosta interlinearnih bilješki i komentara po marginama, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju rukopisa (l. 60b) bilješka da ga je u srijedu, 20. zul-hidždžeta 1127/1715. god. repisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mūstārī iz Roznamedžijine mahale u Mostaru.

تمّت هذه النّسخة يوم ٢٠ الأربعاء في وقت الصّبح في شهر ذي الحجّة لسنة ١١٢٧ حرّره محمّد بن مصطفى الموستاري عن محلّه، روزنامجي غفر الله له و لوالديهما و لأستاذي.

Na listu 2a pečat ranijeg vlasnika na kome se može pročitati ime Ṭālib Luṭfī Ṣabāḥ.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4234. R-6571.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 266; 21 x 15, Broj redaka i vrsta pisma različiti, u zavisnosti od prepisivača. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. U drugom djelu naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta naknadno pisanih komentara. Pojedini komentari pisani na listićima koji su uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Dva lista sa sadržajem zbirke, umjesto na početku, pogrešno uvezani nakon prvog djela. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dotrajao i prepukao dužinom hrbata.

1. L. 1b-58b

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Dimenzije teksta 13 x 8; 15 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom.

Na listovima 59 i 60 fragment iz al-Bayḍāwī-jeva komentara tridesetog ajeta iz poglavlja al-Baqara ﴿و إذ قال ربّك للملائكة إني جاعل في الأرض خليفة ...﴾

2. L. 62b-266b

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na djelo تلخيص المفتاح iz arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat pod nadimcima Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođ. 666/1268., umro 739/1338. god. (v. br. 4215), a ovaj komentar Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođ. 712/1312. , um. 791/1389. god. Autor je, kako sam u uvodu kaže, prvo napisao opširan komentar *al-Muṭawwal* na navedeno al-Qazwīni-jevo djelo, pa ga je naknadno, uvidjevši da je za običnog čitaoca preopširno i preteško, skratio u obliku ovog kompendija i posvetio sultanu Ǧalāluddīnu Abū al-Muẓaffaru Maḥmūd Ǧānī-beg Ḫānu.

Kaḥḥāla XII, 228; Ahlwardt VI, 7206; Ḥ.Ḫ. I, 473-474; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; Köprülü III, 507; Dobrača II, 1324/2; Nametak IV, 2634/7; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 339-345; Bratislava, 368, str. 261; TÜYATOK 07/V, 3897-3907; Zürich I, 384; al-Badīriyya II, str. 506;

Početak (l. 62b):

أوّله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في ايضاح المعاني، و نوّر قلوبنا بلوامع التّبيان من مطالع المثاني ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني مسعود بن عمر المدعوّ بسعد التّفتازاني ...

Završetak (l. 266b):

آخره: فإنّه يظهر بتذكّرها أنّ كلاً من ذلك وقع موقعه بالنّظر إلى مقتضيات الأحوال، و أنّ كلاً من السّور بالنّسبة إلى المعنى الّذي يتضمّنه مشتملة على لطف الفاتحة، و منطوية على حسن الخاتمة. ختم الله لنا بالحسنى و يسّر لنا الفوز بالذّخر الأسنى بحقّ النّبي و آله الأكرمين، و صلّى الله على سيّدنا محمّد و آله و سلّم.

Djelo se završava kolofonom ispod koga je rukom istog prepisivača napisano هذا تاريخ من الكتاب الف و مائتين ناقص ستّون من المائتين من الهجرة *Ovo je datum knjige hiljadu i dvije stotine manje šezdeset od dvije stotine po Hidžri*, što odgovara 1140/1727. god. Ime prepisivača i mjesto prepisa nisu navedeni.

Na listu 1a bilješka da je 1232/1816 god. ovaj rukopis uvakufio Maḥmūd b. Ḥasan, a na listu 266b podatak da su 1296/1878. god., na marginama rukopisa kao komentari, naknadno, ispisani fragmenti iz glose koju je na ovaj komentar napisao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dusūqī, um. 1230/1815. god. (v. *Kaḥḥāla VIII, 292* i Ismā‘īl-paša, *Ḏayl I, 319)*.

Iz Odbora IZ Gradačac.

4235. R-3438.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 80; 21,2 x 15,8 (14,5 x 8); 9 redaka. *Ta‘līq,* pisan tupim perom sa velikim proredom, djelimično vokalizovan. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir hrapav, srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja, tačke, zarezi i ukrasni znaci pisani crvenim mastilom. Ima dosta interlinearnih bilješki i komentara po marginama, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom dobro očuvan. Preklop obložen ukrasnim ebro papirom.

Na listu 1a podatak da je prepisivanje započeto u srijedu, 4. rebiul-evvela 1158/1745. god.

بدأت كتابة هذه النّسخة الشّريفة فى (ال) يوم الرّابع من شهر ربيع الأوّل، فى يوم الأربعاء من شهور سنة ثمان و خمسين و مائة و ألف منْ هجرة مَنْ له العزّ و الشّرف. اللّهمّ يسّر إتمامه بالخير و الإحسان برحمتك يا أرحم الرّاحمين سنة ١١٥٨

Na listu 80a bilješka da je prepis završen u utorak u mjesecu saferu 1160/1747. god.,

قد وافق إتمامه يوم الثّلثاء الواقع في شهر صفر الخير من شهور سنة ستّين و مائة و الف سنة ١١٦٠.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na kraju se nalazi 12 slobodnih listova. Na prvom i posljednjem su dati podaci o autoru ovog djela, nekoliko pitanja iz arapskog jezika, jedan ajet iz poglavlja *al-An‘ām* i nekoliko stihova na turskom jeziku. Tu su i bilješke o dvojici ranijih vlasnika Maḥmūd ef. i Ṣāliḥ ef.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4236. R-1731.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 35; 22 x 14,5 (15,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ,* pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, obložen ukrasnim ebro papirom i dobro očuvan.

Na kraju rukopisa (l. 35a) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisao ‘Uṯmān b. Ḥasan u Carevoj medresi u Beogradu, u nedjelju, 5. džumadel-ula 1163/1750. god.

قد وقع الفراغ من يد الفقير... عثمان بن حسن غفر اللّه له و لوالديه ... في بلدة بلغراد في مدرسة هنكار في شهر جماد الأولى يوم خمسة يوم الأحد وقت الضّحى تاريخ سنة ثلث و ستّون و مائة و الف.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić. Okrugli pečat vakifa iz 1284/1867. god. otisnut na prvom i zadnjem listu rukopisa.

4237. R-1674.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 61; 20,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ,* pisan vještom rukom, djelimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnožute i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovima pojavile tamne fleke i znaci oboljenja rukopisa. Ima nešto interlinearnih bilješki i komentara po marginama. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, obložen ukrasnim ebro papirom, dohvaćen vlagom i oštećen, naročito dužinom hrbata i preklopa.

Rukopis se završava kolofonom u kome je dat i podatak (l. 61b) da ga je u mjesecu džumadel-ula 1163/1750. god. prepisao Mūsa ef.. Nema podataka o mjestu prepisa. Stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god. otisnut na listovima 1a, 2a i 61b.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4238. R-7760.

Zbirka (مجموع), 4

L. 113; 21 x 16. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnožute, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Interlinearnih bilješki i komentara po marginama ima samo u posljednjem djelu. Listovi sa kustodama.

Povez i po jedan zaštitni list na početku i kraju zbirke novijeg datuma.

1. L. 1b-64b

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Na početku naslov krupnim crvenim slovima هذا كتاب تلخيص .

Dimenzije teksta: 14 x 7,5. Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti datumu prepisa.

Prepis je, najvjerovatnije, iz 1164/1750. god., kada je prepisano i drugo djelo iz zbirke (v. bilješku na listu 78a).

2. L. 66b-78a

رسالة في فنّ المناظرة
RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa za početnike o pravilima disputacije, poznata još i pod nazivom الرّسالة الولديّة. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, poznat pod nadimkom Sāčaqlī-zāde, um. 1150/1727. god.

Kaḥḥāla XII, 14; Ahlwardt IV, 5329-5332; Köprülü III, 535; A.M. II, 322; Brockelmann G II, 370 i S II, 498/5; Fajić V, 3315/12; Dobrača I, 300/3, str. 186

Početak (l. 66b):

أوّله: بسم الله و بحمده و صلوة و سلام على رسوله. يقول البائس الفقير محمّد المرعشي المدعوّ بساچقلى زاده أكرمه الله سبحانه بالفلاح و السّعادة هذه رسالة في فنّ المناظرة عملتها لك يا ولدي و لأمثالك المبتدئين...

Završetak (l. 78a):

آخره: و من أراد الإستقصاء في فنّ المناظرة فعليه برسالتنا المعمولة لتقرير قوانين المناظرة و على المستفيدين أحسن الله إرشادهم ... و من لا يشكر النّاس لا يشكر الله، و الحمد لله الّذي بعزّته و جلاله تتمّ الصّالحات.

Dimenzije naknadno dopisanih listova 66-68 i 74-77 18 x 10,5 za razliku od osnovnih listova čija je dimenzija 21 x 16. Dimenzije teksta na osnovnim listovima 14 x 8,5, a na naknadno dopisanim listovima 12 x 7 . Broj redaka 13-15. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Prepis iz 1164/1750. god. Ime prepisivača i mjesto prepisa nisu navedeni.

3. L. 79b - 107b

الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة
AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA FĪ AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA

Djelo iz logike na arapskom jeziku. Napisao 'Alī b. 'Umar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Naǧmuddīn, rođ. 600/1204., um. 675/1277. god. Djelo je posvećeno Šamsuddīn Muḥammad b. Bahā'uddīn Muḥammadu al-Ǧuwayniju po kome je i dobilo ime.

Kaḥḥāla VII, 159; Dobrača II, 844/9; Fajić V, 3302/3; Köprülü III, 318; Ḥ.Ḫ. I, 206; Brockelmann G I, 466 i S I, 845; Ahlwardt IV, 5219/4; Bratislava, 245, str. 195; Zürich I, 254;

Početak (l. 79b):

أوّله: الحمد لله الّذي أبدع نظام الوجود، و اخترع ماهيّات الأشياء بمقتضى الوجود، و أنشأ بقدرته الجواهر العقليّة، و أفاض برحمته محركات الأجرام الفلكيّة، و الصّلوة على ذوات الأنفس القدسيّة ...و بعد فلمّا كان باتّفاق أهل العقل و اطباق ذوي الفضل أنّ العلوم...

Završetak (l. 107b):

آخره: و قد يكون عرضا ذاتيًا له كقولنا كلّ مثلث فإنّ زواياه مثل قائمتين، و أمّا محمولاتها فخارجة عن موضوعاتها لإمتناع أن يكون جزء الشّئ، مطلوبًا لثبوته بالبرهان و ليكن هذا آخر الكلام في هذه الرّسالة. تمّت.

Dimenzije teksta 14 x 7; 15 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1 i 2 u mjesecu ramazanu 1164/1751. god. (v. bilješku na listu 107b).

4. L. 109b-113a

ايساغوجي في المنطق
ISĀĠŪĠĪ FI AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4229,3

Dimenzije teksta: 15,5 x 8,5; 17 redaka. Papir tamnije boje i stariji nego u ostalom dijelu zbirke. Slova sitnija i rukopis drugačiji, što znači da je ovo djelo prepisao drugi prepisivač. Nema podataka o njegovu imeni, niti mjestu i vremenu prepisa. Po svoj prilici, ovaj prepis je stariji od prethodna tri djela i vjerovatno potiče iz XVII stoljeća. Za razliku od prethodnih djela u ovoj zbirci, u ovome ima dosta interlinearnih bilješki i komentara po marginama. Rubovi oštećenih listova popravljani i nevješto lijepljeni.

U rukopisu se nalazi listić na kome je površnu identifikaciju rukopisa 1975. god. dao hfz. Mehmed Zahirović iz Banje Luke.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

4239. R-2595.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 100; 20,8 x 14,2. Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma različiti, u zavisnosti od jednog do drugog djela. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i bijeložute boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Zbirku je prepisalo više prepisivača. Neka od djela su, najvjerovatnije, bila prepisana zasebno, pa su naknadno sastavljena i zajedno uvezana u jednu zbirku.

1. L.1b-48a

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Dimenzije teksta: 15 x 7; 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, djelimično vokalizovan. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Ima dosta interlinearnih bilješki i komentara po marginama, pisanih rukom istog prepisivača.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, u ponedjeljak, 4. džumadel-ula 1186/1772. god., prepisao 'Uṯmān b. Nazīr

قد وقع فراغ هذه النّسخة الشّريفة في شهر سراى في المدرسة الخسرويّة ماه جماد الأولى يوم رابع في وقت الضّحى يوم إثنين عن يد عثمان بن نزير (!) سنة ستّ و ثمانين و مائة و الف.

2. L. 49a-51b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

Na početku naslov crvenim krupnim slovima هذا متن إستعارة.

Dimenzije teksta: 15 x 7; 15-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, djelimično vokalizovan. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje.

Iako nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa, na osnovu iste vrste papira, mastila i rukopisa kao i u prethodnom djelu da se zaključiti da je i ovo djelo prepisao 'Uṯmān b. Nazīr u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, najvjerovatnije tokom 1186/1772. god.

3. L. 53b-71a

الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة الإمام أبي حنيفة
AL-ĠAWHARA AL-MUNĪFA FĪ ŠARḤ WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA

Komentar na djelo o sunijskom učenju وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة koje se pripisuje Abū Ḥanīfi, um. 150/767. god. (v. Dobrača I, 578/3, str. 364 i Ḥ.Ḫ. I, 368). Ovaj komentar napisao je Ḥusayn b. Iskandar al-Ḥanafī, poznat još i pod nadimcima Munla Ḥusayn i Ibn Iskandar, um. 1084/1673. god.

Kaḥḥāla III, 314, A.M. I, 323; Köprülü III, 247/2 i 258/2; Ismā'il-paša, Ḏayl I, 286; Brockelmann S I, 286;

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد للّه المتوحّد بوجوب الوجود و البقاء، المتفرّد بالقدرة الكاملة و العزّ و الكبرياء، ... يقول العبد الفقير ... ملا حسين بن اسكندر الحنفي: و بعد فإنّي استخرت اللّه تعالى في

وضع شرح مختصر على كتاب الوصيّة المنسوب الى الإمام الأعظم أبي حنيفة ... و سمّيته الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة أبي حنيفة ...

Završetak (l. 71a):

آخره: قال: كنت آمر دابّة من دوابّي فتبلعها قالوا: يا ربّ و أين تلك الدّابّة؟ قال: في مرح من مروحي. قالوا: يا ربّ و أين تلك المرح؟ قال: في علم من علومي كذا في قصص الأنبياء صلوات الله تعالى و سلامه عليهم أجمعين...

Dimenzije teksta 15 x 7; 19 redaka. *Nasḫ*, pisan veoma vještom rukom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Na kraju je prepisivač dodao da je autor ovo djelo završio 12. šabana 1084/1673. god.

وقع الفراغ من تأليف شرح الوصيّة للمنلا المبارك ثاني عشر شعبان الخير لسنة أربع و ثمانين و الف من الهجرة النّبويّة.

4. L. 72a-78a

رسالة في حقّ البسملة

RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Šira gramatička analiza besmele od nama nepoznatog autora, nepotpuna na početku. (v. Jahić VI, 4182,4)

Početak ovdje (l. 72a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: لا يمكن إنكارهما مع أنّ الحديث في الأوّل بمنطوقه بمفهومه ذكره الأستاذ الكرماني، الباء: للإستعانة أو للمصاحبة، و الأوّل مختار الإمام البيضاوي لأنّه مشعر بأنّ الفعل لا يتمّ ما لم يصدر باسم الله تعالى، و الثّاني مختار الزّمخشرى لأنّه أدخله في التّعظيم حيث لم يجعل اسم الله تعالى آلة مبتذلة غير مقصود بذاتها...

Završetak (l. 78a):

آخره: و المعنى الصّحيح ههنا: هو الإحسان من قبيل ذكر الملزوم و إرادة اللاّزم مجازاً مرسلاً لأنّ الرّحمة رقّة القلب ملازمة للإحسان و التّفضّل، و إنّما خصّ التّسميّة بهذه الأسماء ليعلم العارف أنّ المستحقّ ... ثمّ الرّحمن: مجرور لكونه صفة جلالة أو بدل منها، و الرّحيم: ... و يجوز أن يكونا مرفوعين أو منصوبين على المدح كما لا يخفى لأولي الافهام و الأذكياء. تمّ الكلام في حقّ البسملة.

Dimenzije teksta 14,5 x 7,5; 19 redaka. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i u prethodnom djelu

5. L. 80b-100b

رساله عروض

RISĀLA-I ʿARŪḌ

Kratko djelo iz metrike na perzijskom jeziku, poznato još i pod nazivima الرّسالة الوافية في علم القوافية i مختصر وافي بقواعد قوافي. Napisao ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ǧāmī, poznat još i pod nadimcima Nūruddīn i Abū al-Barakāt, rođ. 817/1414. god. u Hargirdu u provinciji Džam u Iranu; um. 898/1492. god. u Heratu.

Kaḥḥāla V, 122; Köprülü III, 436/1, str. 198; Trako, 73-74, str. 55; Flügel III, 2010/6, str. 543; Pertsch, VPH 96, 186; Semenov V, 175; Ḥ.Ḫ. I, 877;

Početak (l. 80b):

أوّله: سپاس وافر قادر يرا كه حركه سريع دوائر افلاك را سبب ازدواج اصول امتزاج اركان كردا يند ...

Završetak (l. 100b):

آخره: مقطوع هردم آيم سويت باشد بينم رويت فعلن فعلن فعلن تمت.

Dimenzije teksta 14 x 7; 16 redaka. Paradigme metrova date u obliku kružnica. Imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po rukopisu prepisivač nije isti kao u prethodnim djelima.

4240. R-2147.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 64; 20,2 x 13 (15 x 6,5); 13 redaka. *Taʿlīq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pri kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom. Komentara na marginama i interlinearnih bilješki ima samo na prva tri lista. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan.

Na kraju rukopisa (l. 64a) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisan u Sultan Mehmedovoj medresi u Istanbulu u mjesecu zul-kadetu. Godina prepisa i ime prepisivača nisu navedeni. Međutim, sa sigurnošću se može ustanoviti da je to bilo prije 1193/1779. god. jer na listu 1a nalazimo okrugli pečet ranijeg vlasnika na kome se može pročitati 'Abduhū 'Umar 1193. Na istom listu pečati još dvojice bivših vlasnika: Muhameda Šakira b. Muhameda Muidovića i Muhamed-age Aganagića iz Sarajeva.

4241. R-2453.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 43; 18 x 11 (13 x 6); 19 redaka. *Ta'līq* , pisan vještom rukom. Na početku veoma lijepo urađen unvan u obliku kupole, bogato ukrašen zlatnom, crvenom i plavom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, zbog dodira sa vlagom razliveno po većini listova, naročito u njihovom gornjem dijelu. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na svim listovima uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom, sa preovlađujućom plavom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti datumu prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis prepisan prije 1198/1784. god., jer na prvom zaštitnom listu nalazimo podatak da je te godine rukopis postao vlasništvo al-Ḥāğğ Nu'māna, kadije iz grada Mensure u Egiptu. Na listovima 1a, 2a i 43a nalazi se pečat ovalnog oblika, vakifa Hromo-zade (Hromića) Salih ef. iz 1284/1876. god. Na listu 1a spominje se ime još jednog ranijeg vlasnika as-Sayyid 'Abdullāh.

4242. R-3432.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 112; 21,5 x 13,5 (14,5 x 8); u prva dva djela 11, a u trećem djelu 12 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sa velikim proredom. Tekst djelimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja, imena i paradigme metrova, te ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj polovini rukopisa ima dosta interlinearnih bilješki i komentara po marginama, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Tekst na naslovnim stranicama kod prva dva djela uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-64b

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.
Listovi od 65-70 slobodni.

2. L. 71b-104a

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Poznata i mnogo komentarisana gramatika arapskog jezika. Napisao 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus, poznat još i pod nadimcima Ibn al-Ḥāğib i Ğamāluddīn, rođ. 570/1174. god., um. 646/1249. god.

Kaḥḥāla VI, 265; Ahlwardt VI, 6557; Ḥ.Ḫ. II, 1370; Fajić V, 3308/2; Bratislava, 324, str. 240; Brockelmann G I, 304 i S I, 531; Köprülü II, 1414/2 i III, 99/8, 597/1; aẓ-Ẓāhiriyya N, str. 417-422; Flügel I, 162; Zürich I, 328; Jahić VI, 3791/2; al-Badīriyya II, str. 436;

Početak (l. 71b):

أوّله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد، و هى اسم و فعل و حرف، لأنّها إمّا أن تدلّ على معنى في نفسها أوْ لا الثّاني: الحرف و الأوّل: إمّا أن يقترن بأحد الأزمنة الثّلثة...

Završetak (l. 104a):

آخره: و تقول في التّثنية و جمع المؤنّث ... و لا يدخلهما الخفيفة خلافًا ليونس، و هما في غيرهما مع الضّمير البارز كالمنفصل ... و الخفيفة تحذف للسّاكن، و في الوقف فيردّ ما حذف، و المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا. تمّ.

3. L. 107b - 112a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4243. R-4309.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Nedostaje veći dio rukopisa na kraju.

Završetak ovdje (l. 42b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ قال السّكاكي و التّعويض قد يكون مجازاً كقولك آذيتني و أنت تريد إنسانا مع المخاطب دونه...

L. 42; 17,5 x 12 (13,5 x 6); 13 redaka. *Tāʻlīq*, pisan vještom rukom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Cio rukopis dohvaćen vlagom i cijelom dužinom donjeg prereza, do 3 cm. dubine, oštećen. Listovi razasuti i po lagama odvojeni jedni od drugih. Po marginama ima dosta komentara pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Ima dosta i interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen i odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći prema papiru i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu više bilješki o ranijim vlasnicima. Nažalost, sve su namjerno izbrisane i precrtane, tako da je čitljivo ime samo jednog vlasnika: Ṣāliḥ b. ʻUṯmān al-Mūstārī. Na istom listu i jedan mali pečat na kome se može pročitati ime ʻAbduhū Muṣṭafā.

4244. R-6575.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 34; 22 x 16 (14 x 6,5); 14 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, žutobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni jedni od drugih. Kustode.

Povez kartonski, oštećen dužinom hrbata i po rubovima, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz povjerenstva Udruženja ilmije u Tešnju.

4245. R-7762.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Nedostaje veći dio rukopisa na kraju.

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: نحو: ﴿و جئتك من سبأ بنبأ يقين﴾ ... أحدهما أن يجمع اللّفظين الإشتقاق نحو ﴿فَأَقِمْ وجهك للدّين القيّم﴾ و الثّاني أن تجمعهما المشابهة و هى ما يشبه الإشتقاق نحو قال ﴿إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ القَالِينَ﴾ و منه ردّ العجز على الصّدر ...

L. 13; 17,5 x 12,5 (12 x 5,5); 11 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i odvojeni od poveza. Tekst, izuzev na tri zadnja lista, uokviren linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, oštećen. Nekadašnji preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4246. R-7766.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Nedostaje veći dio rukopisa i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: أو التّبرك بذكره أو استلذاذه أو بسط الكلام حيث الإصغا، مطلوب نحو: ﴿هى عصاى﴾ و امّا تعريفه فبالإضمار لأنّ المقام للمتكلّم، أو الخطاب، أو الغيبة، و أصل الخطاب أن يكون لمعيّن و قد يترك الى غيره ...

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: القصر حقيقى، و غير حقيقى، و كلٌّ منهما نوعان: قصر الموصوف على الصّفة، و قصر الصّفة على الموصوف، و المراد المعنويّة النّعت أو الأوّل من الحقيقى نحو ما زيد إلاّ كاتب إذا أريد أنّه...

L. 17; 20,5 x 14,5 (14,5 x 7,5); 9 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni jedni od drugih. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Rukopis je naknadno umotan u obični deblji papir.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i rukopisu, prepis je najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

4247. R-4769.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Rukopis je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: له غير ما هو له بتأول، و له ملابسات شتّى يلابس الفاعل و المفعول به و المصدر و الزّمان و المكان و السّبب فإسناده الى الفاعل و إلى المفعول به إذا كان مبيّنا له حقيقة ...

L. 123; 15 x 10 (10 x 5); 7 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sa velikim proredom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Desetak prvih listova dohvaćeni vlagom. Tekst, izuzev na prvih 11 lista, uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Od njega je sačuvan jedino kožni dio hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

4248. R-6523.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 72; 20 x 12 (12 x 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen platnom crne boje, iz 1988. god. Od originalnog poveza sačuvan je jedino kartonski preklop, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4249. R-2468.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 63; 19 x 11 (13 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. U početku ima nešto komentara po marginama i interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 1a, 7a, 38a, 44a, 53a i 61a stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4250. R-3324.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 71; 20 x 14 (11 x 6); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i sitnim slovima, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U početku ima nešto sitno pisanih komentara po marginama i interlinearnih bilješki. Zadnjih devet listova naknadno dopisano, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta bilješka da je rukopis vakuf al-Ḥāǧǧ Ḫalil ef. Gradčaničawi-ja (iz Gračanice).

4251. R-1768.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 57; 20,5 x 14 (15 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* , mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom i tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. U prvom dijelu rukopisa ima dosta komentara po marginama i interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjske strane korica i preklopa obložene ukrasnim ebro papirom.

Na kraju rukopisa (l. 57a) bilješka da je prepis završen 1212/1797. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na prvom i zadnjem listu otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4252. R-2363.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 60; 20,5 x 13 (12 x 6); 18 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom, zgužvani i na njima tekst mjestimično oštećen. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom. Korice s vanjske strane obložene ukrasnim ebro papirom.

Na kraju rukopisa (l. 60a) bilješka da je ovaj primjerak prepisao Muḥammad Bāqī b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad-aga u mjesecu zul-kadetu 1216/1802. god., u Sarajevu.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه القدير محمّد باقي بن الحاجّ محمّد آغا عن مدينة سراى بوسنه لسنة ستّ عشرة و مائتان و ألف من شهر ذي القعدة .

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je ovaj rukopis za svoju djecu uvakufio Muḥammad Bāqī Ǧīno-zāde. Ispod toga pečat sa njegovim imenom iz 1226/ 1811. god.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4253. R-2470.

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Na početku naslov هذا كتاب تلخيص المفتاح napisan krupnim crvenim slovima.

L. 55; 18,5 x 12,4 (13 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. Munlā 'Uṯmān iz Gornje Tuzle, 1. muharrema 1226/1811. god.

تمّت تمام بعون الله الملك الغفّار. كتبه الحقير الفقير المحتاج إلى ربّه الغني حسن بن منلا عثمان السّاكنان بملحه، بالا غفر الله لهما و لوالديهما في اليوم الأوّل من المحرّم الحرام في سنة ١٢٢٦

Na više listova stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke, a na listu 55a i pečat ranijeg vlasnika: Ḥasan b. Muḥammad.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4254. R-4735.

Zbirka (مجموع), 2

L. 65; 18 x 12 (13 x 5,3); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren, na prva dva lista debelom, a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Na prvih desetak listova ima dosta sitno pisanih komentara, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, u dobrom stanju. Korice i preklop obloženi ukrasnim ebro papirom i sa vanjske i sa unutrašnje strane.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Faḍlī b. Aḥmad al-Mūstārī, muderris u Travniku. Ispod bilješke njegov lični pečat.

1. L. 1b-64a

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Naslov na listu 1a هذا كتاب تلخيص المعاني .

Prepisao as-Sayyid 'Abdullāh b. Ḥusayn ad-Darbandī (Dervenćanin) Ḫawāğe-zāde, nastanjen u gradu Džurm (u Turskoj), u nedjelju 1. rebiul-evvela, 1253/1837. god. (v. bilješku na listu 64a)

قد فرغ النّسخة الشّريفة في أوّل ربيع الأوّل من يوم الأحد لسنة ثلثة (!) و خمسين و مائتين و ألف و كتبه الفقير الدّاعي السّيد عبد الله بن حسين الدّربندي خواجه زاده ساكن بمدينة چورم عفى (!) عنه ربّه.

2. L. 64b-65a

رسالة في آداب البحث و المناظرة لعضد الدّين

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI-'AḌUDUDDĪN

Kratka rasprava o disputaciji, poznata još i pod nazivom الرّسالة العضديّة من الآداب Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad al-Īğī. 'Aḍududdīn, rođ. 708/1308., um. 756/1355. god.

Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 5293; Brockelmann G II, 208; Köprülü III, 332/13; Ḥ.Ḫ. I, 43; Fajić V, 3335/3;

Početak (l. 64b):

أوله: لك الحمد و المنّة، و على نبيّك الصّلوة و التّحيّة، إذا قلت بكلام تامّ إن كنت ناقلاً فيطلب منك ...

Završetak (l. 65a):

آخره: فيمنع بأن يُقال لا نُسلّم أنّ الكلام مركّب من الحروف [إنّ الكلام لفي الفؤاد و إنّما جُعل الكلامُ على الفؤاد دليلا].

Prepisivač, mjesto i godina prepisa isti kao pod br. 1.

4255. R-7234.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

L. 28; 23 x 15,5 (16,5 x 9); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepis iz 1288/1871. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

4256. R-3180.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na djelo تلخيص المفتاح iz arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat pod nadimcima Abū ʻAbdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođ. 666/1268., umro 739/1338. god. (v. br. 4215), a ovaj komentar Mas'ūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođ. 712/1312., um. 791/1389. god. Kako sam u uvodu kaže, on je, uvidjevši da je pomenuto al-Qazwīni-jevo djelo prekratko i na momente nedovoljno jasno, na molbu svojih prijatelja, uzeo i na njega napisao ovaj opširni komentar. Na kraju komentara on kaže da ga je počeo pisati u ponedjeljak, 8. ramazana 742/1341. god. u gradu Havarizmu, a završio u četvrtak, 11. safera 748/1347. god. u gradu Heratu. Posvetio ga je tadašnjem sultanu u Heratu, Abū al-Ḥusaynu Muḥammadu Kurtu za koga kaže da je pravedan vladar i mecena učenjaka.

Kaḥḥāla XII, 228; Ahlwardt VI, 7191; Brockelmann G I, 294 i S I, 516; Köprülü II, 1424 i III, 506; H.Ḫ. I, 473-474; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 357-365; AM II, 429-430; al-Munǧid (Mulḥaq), str. 189;

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الذي ألهمنا حقائق المعاني، و دقائق البيان، و خصّصنا ببدائع الأيادي و روائع الإحسان ... و بعد فإنّ أحقّ الفضائل بالتّقديم و أسبقها في استيجاب التّعظيم هو التّحلي بحقائق العلوم و المعارف ...

Završetak (l. 214a):

آخره: و هذا معنى قوله: يظهر ذلك بالتّأمّل مع التّذكّر لما تقدّم من الأصول المذكورة في الفنون الثلاثة، و تفاصيل ذلك مما لا تفي به الدّفاتر، بل لا يمكن الإطلاع على كُنهها إلاّ لعلاّم الغيوب. هذا آخر ما أردنا جمعه من الفوائد، و نظمه من الفرائد، على توزّع البال و تشتّت الأحوال، و تفاقم الأحزان و تكاثر الأفزاع و الفتن، و تواتر حوادث أورثت الطّبع ملالا، و الخاطر كلالا، لكن الله جلت حكمته وفّقنا للإتمام، و حقّق لنا الفوز بهذا المرام.

L. 214; 17.5 x 13 (14 x 9); 25 redaka. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*. Mastilo crno, izuzetnog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na donjem presjeku listova krupnim slovima naslov مطوّل تلخيص المفتاح. Po marginama ima nešto komentara, pisanih, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama. Listovi 12-18 prvobitnog prepisa zagubljeni i naknadno dopisani.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, ovo je najstariji primjerak ovog djela u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Prepis je, najvjerovatnije, sa početka XV stoljeća.

Na prvom i zadnjem listu stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god., a na prvom zaštitnom listu bilješka da je rukopis vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4257. R-4787.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 186; 26 x 17 (19 x 14); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno i crveno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi, usljed dugotrajne upotrebe po rubovima izlizani. Pojedini listovi odvojeni od poveza i nevješto popravljani. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Naknadno ubacivane interlinearne bilješke, pisane sitnim slovima i oštrim perom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Na koricama lijepo urađene rozete.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je iz prve polovine XV stoljeća.

Na listu 1a ovalni pečat ranijeg vlasnika na kome se može pročitati ime Aḥmad Ḫulūṣī.

4258. R-5087.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na listu 1a مطوّل مولانا سعد الدّين.

L. 267; 23 x 13 (16 x 7,5); 27 redaka. *Nasẖ* sa primjesama *ta'līqa*, pisan sitno, oštrim perom, veoma vještom rukom. Mastilo crno, visokog kvaliteta, neporozno na dodir sa vlagom, sa većom primjesom željeza, usljed čega se na pojedinim listovima primjećuju znaci korozije. Uvodna besmela napisana krupnim slovima, *ṯuluṯ* pismom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir srednje debljine, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Na pojedinim listovima vidljive tamne fleke kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Originalni listovi 216-225 i 243-252 zagubljeni i naknadno dopisani na mlađem papiru sa vodenim znakom. Dvadesetak zadnjih listova dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama po jedna lijepo urađena rozeta. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju (l. 267b), bilješka da je rukopis prepisan 10. ramazana 828/1424. god.

تمّت كتابة المطوّل في العاشر من رمضان سنة ثمان و عشرين و ثمانمائة من الهجرة.

Nema podataka o prepisivaču i mjestu prepisa.

Na prvom i zadnjem zaštitnom listu nekoliko ajeta ispisanih lijepim kaligrafskim pismom.

Na listu 1a namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku. Ispod toga tri pečata, od kojih se samo na jednom može pročitati ime 'Abdullāh.

4259. R-4851.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Nedostaje nekoliko lista na početku.

Početak ovdje (l. 1a) je:

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في حكمها و إيصاله مع المسند السّببي مقام و مع العقلي مقام آخر الى غير ذلك ... هذا المقام يجمع ما ذكر من التّقديم و التّأخير و الإطلاق و غير ذلك عبارات ...

L. 182; 22 x 15 (13 x 9); 21 redak. Prvih deset lista originalnog prepisa zagubljeno i naknadno dopisano na papiru novijeg datuma sa vodenim

znakom, evropskog porijekla, *ta'līq* pismom, mastilom lošeg kvaliteta. Ostali dio rukopisa pisan sitnim *nasẖom*. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom, a naslovi poglavlja krupnim crnim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnožute i tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima ima i dosta interlinearnih bilješki. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a po rubovima, usljed dugotrajne upotrebe, izlizani. Listovi sa kustodama. Povez kartonski, obložen crnim platnom, novijeg datuma. Prilikom koričenja dodat po jedan zaštitni list, bijele boje.

Na kraju (l. 182b) bilješka da je rukopis prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad u četvrtak 2. zul-kadeta 832/1429 god.

وقع الفراغ بحمد الله تعالى و بحسن توفيقه من تنميقه وقت الضّحى من يوم الخميس الثّاني من شهر المبارك ذو القعدة لسنة إثنى و ثلاثين و ثمانمائة على يد أضعف عباد الله ... محمّد بن محمّد بن محمّد ..

4260. R-6068.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na prvom zaštitnom listu المطوّل شرح تلخيص المفتاح.

L. 230; 24,5 x 17 (18 x 9,7); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla, izuzev šest listova u sredini i četiri lista na kraju koji su zagubljeni i umjesto njih ubačeni listovi novijeg datuma sa vodenim znakom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi na početku i kraju rukopisa dohvaćeni vlagom i usljed dugotrajne upotrebe po rubovima izlizani. Dva zadnja lista odvojena od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa naknadno popravljanim hrbatom. Na koricama utisnute rozete sa floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom (l. 230a) u kome nalazimo bilješku da su naknadno ubačeni listovi prepisani u ponedjeljak u mjesecu rebiul-ahiru, 1050/1640. god. u Iznikmidu (Izmitu) u Turskoj. Međutim, nije nam poznato ime, godina, niti mjesto prepisa osnovnog dijela rukopisa. U svakom slučaju, to je moralo biti prije 844/1440. god., kada se, prema bilješci na listu 1a, kao vlasnik rukopisa spominje Ḥusayn b. ʻAlī b. Muḥammad b. Muḥammad Abū Riḍā. Na istom listu nečitljiva bilješka o još jednom vlasniku iz 922/1516. god. Tu su i imena još dvojice kasnijih vlasnika, kadije Muḥammada b. Islāma i Ṣāliḥa b. Muṣṭafe, a na prvom zaštitnom listu i ime Ismāʻīla b. ʻAbdullāha koji kaže da je rukopis nabavio u mjesecu rebiul-ahiru 1227/1812. god.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4261. R-6320.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na listu 1a كتاب مطوّل للسّعد التّفتازاني.

L. 201; 17 x 12 (11 x 6,7); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *iǵāze*, pisan sitno, oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je u Istanbulu, u ponedjeljak, 16. džumadel-ahira 880/1475. god., prepisao Ahmad b. Ḥabīb.

وقع الفراغ من تنميقه بعون الغنيّ و توفيقه يوم الإثنين في السّادس عشر من جمادي الأخرى سنة ثمانين و ثمانمائة على يد أحقر العباد و أحوجهم أحمد بن حبيب ... في مدينة دار الملك و السّلطنة قسطنطينيّة.

Na listu 1a tri bilješke o ranijim vlasnicima: Prvi je as-Sayyid Muḥammad iz Istanbula, drugi Muṣṭafā b. Aḥmad Manṣūr-zade, a treći aš-Šayḫ Muḥammad, muftija u gradu Travniku koji je ovaj rukopis i donio sa sobom u Bosnu. Ispod toga njegov lični pečat.

Iz biblioteke Besima ef. Korkuta.

4262. R-656.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na prvom zaštitnom listu كتاب مطوّل من المعاني .

L. 221; 25,5 x 15,5 (19 x 9,5); 25 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan, bogato ukrašen zlatnom bojom i krupnim slovima, *iǵāza* pismom ispisana besmela. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Tekst na prvoj strani uokviren sa dvije debele crvene i jednom tankom crnom linijom, a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Dvadesetak zadnjih listova dužinom gornjeg prereza, do 5 cm. dubine, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pet zadnjih listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima ima i sitno pisanih interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete, ukrašene zlatnom bojom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻAbdullāh b. ʻAlī b. Ḥāǵī Ḥamza al-Barʻamawī, uoči srijede, u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 895/1490. god.

وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد عبد الله علي بن حاجي حمزه البرعموي في ليلة الأربعاء، من أواسط شهر ذي الحجّة من تاريخ الهجرة النّبويّة سنة خمس و تسعين و ثمانمائة و الحمد لله على التّمام.

Na listu 1a bilješka bez datuma o ranijem vlasniku: aš-Šayḫ ʻUṯmān, vaiz u džamiji Aja Sofiji u Istanbulu i dva okrugla pečata biblioteke Osmana ef. Šehdije iz Sarajeva, jedan iz 1173/1759., a drugi iz 1271/1854. god.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4263. R-7016.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL- ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4256.

L. 245; 25 x 15,5 (18,5 x 9); 23 retka. *Nasḫ*, sitan, djelimično vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Prva tri lista zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Usljed dugotrajne upotrebe, listovi po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije, ojačane sa vanjske strane sa jednom linijom plave boje. Pri kraju rukopis dohvaćen vlagom, usljed čega su se, kao znak oboljenja, na pojedinim listovima pojavile tamne fleke. Zadnja dva lista dohvaćena crvotočinom i odvojena od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, obložen platnom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XV ili početka XVI stoljeća.

Iz Odbora IZ Trebinje.

4264. R-439.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na prvom zaštitnom listu مطوّل من المعاني.

L. 146; 27 x 18 (19 x 12); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Papir srednje debljine, tamnobijele i tamnožute boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen linijom crvene boje. Prvih nekoliko listova dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima, kao znak oboljenja, pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara pisanih oštrim perom, sitnim slovima i rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima koji su uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. U početku ima i dosta interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama floralnih motiva na koricama ukrašenim zlatnom bojom.

Na kraju (l. 146a), bilješka da je rukopis prepisao Aḥmad b. Yaḥyā b. 'Alī b. Ibrāhīm b. 'Imrān. Nema podataka o mjestu i godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XV, ili početka XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime ranijeg vlasnika as-Sayyid al-Amīn 'Āmīr-aga-zada, a iznad toga pečat drugog vlasnika po imenu Ṣāliḥ.

Uvakufio Hrōmo-zāde Ṣāliḥ efendija.(v. pečat na listovima 1a i 146a)

4265. R-581.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 196; 27 x 18 (19,5 x 10); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po marginama dohvaćeni vlagom. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa jednom tankom linijom sa vanjske, a drugom sa unutrašnje strane. Na ostalim listovima tekst uokviren linijom crvene boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom tankom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama i preklopu utisnute rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz prve polovine XVI stoljeća.

Na početku i kraju rukopisa bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā ef.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (v. pečat na listovima 1a i 196b)

4266. R-3884.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Rukopis je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 165b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: و الشّعفة رأس الجبل، و المعنى خير النّاس رجل أخذ بعناق
فرسه و استعدّ للجهاد في سبيل اللّه، أو رجل اعتزل النّاس و سكن في بعض ...

L. 165; 23,8 x 14,8 (16,5 x 8,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi razasuti, oštećeni po rubovima i odvojeni od poveza. Na prvih desetak listova velike tamne fleke usljed dodira sa vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen crvotočinom i rubom vremena. Korice presvučene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može utvrditi da je rukopis prepisan prije 959/1551-1552. god., jer tu godinu nalazimo napisanu ispod jedne nečitke bilješke o bivšem vlasniku rukopisa.

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa, 15. muharrema 1167/1753. god., postao ʻAbdulwahhāb b. Ḥasan ef. Ṭūzlawī (iz Tuzle) te da je vrijednost rukopisa bila sedam groša.

دخل هذا الكتاب في يد الضّعيف عبد الوهّاب بن حسن أفندي طوزلوي ١٥ محرّم الحرام سنة ١١٦٧ قيمته ٧ غروش.

Ispod bilješke četiri puta otisnut pečat sa njegovim imenom.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4267. R-2940.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 240; 17,5 x 12,5 (12 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Papir od l.-205. lista srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenih znakova, istočnog porijekla, a od 206.-240. lista sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednjih 35 lista, izgleda, naknadno dopisano, rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, pretežno rukom istog prepisivača. Usljed dugotrajne upotrebe, listovi po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama. Povez kožni sa preklopom dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene i dobro očuvane rozete sa floralnim motivima

Na posljednjem, naknadno dopisanom listu, (l. 140b) bilješka da je prepis završen u prvoj dekadi rebiul-ahira 1045/1635. god. Ostali dio rukopisa prepisan je ranije, najvjerovatnije, u XVI stoljeću. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa niti ranijim vlasnicima.

4268. R-7024.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 246; 21,5 x 15,5 (17 x 9,5); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Na početku naknadno ubačena dva lista sa sadržajem rukopisa. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren sa po dvije debele crvene linije. Treća crvena linija povučena po rubovima listova. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama. Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i odvojen od listova. Na koricama i preklopu utisnute rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 246b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Ḥasan as-Sarāyī (iz Sarajeva) u zaviji (tekiji) muderrisa Aḥmad ef., posljednjeg dana mjeseca redžeba, ali se ne navodi koje godine.

قد وقع الفراغ من تنميقه بعون الله و توفيقه حامدا لله تعالى، و مصلّيا على نبيّه المصطفى و رسوله المرتضى في زاوية أحمد أفندي المدرّس في آخر رجب، و انا الفقير الغريق في بحر الذّنوب و الآثام راجيًا رحمة ربّي الرّحيم، و شفاعة حبيبه الوسيم، خائفًا من دركات الجحيم، و عقوبات العذاب الأليم، محمّد بن حسن السّرايي.

Budući da je pomenuti prepisivač živio u XVI stoljeću (v. Muhamed Ždralović; *Prepisivači djela u arabičkim rukopisima* II, 40, str. 21), i ovaj rukopis je prepisan u drugoj polovini XVI stoljeća.

4269. R-3935.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 297; 20,5 x 15 (14 x 9,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, obložen zelenim platnom.

Na kraju (l. 297b) bilješka u kojoj se kaže da je prepis završio Ḥusayn, u četvrtak, u mjesecu ševvalu 1050/1641. god.

وقع الفراغ عن تسويده في الشهر المبارك شوّال في يوم الخميس بعد الظّهر من شهور سنة خمسين و الف على يد العبد الضّعيف الّذي اسمه حسين المحتاج الى ربّه المعين ...

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je rukopis za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1257/1841. god. uvakufio Ġālib 'Alī-paša Stočević. Ispod bilješke njegov pečat iz 1248/1832. god.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4270. R-302.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 147; 28 x 19,5 (22,5 x 11); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen, u početku crvenom, a kasnije crnom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Vanjske korice obložene ukrasnim ebro papirom. Na preklopu utisnuta rozeta sa floralnim motivima.

1. L. 1b-80b

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL- ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na listu 1a i donjem presjeku listova هذا مطوّل من المعاني . Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 80b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قلنا هذا أيضًا غير صحيح لأنّ الكتابة لم تستعمل في الموضوع، بل إنّما استعملت في لازم الموضوع له مع جواز إرادة الملزوم، و مجرّد جواز إرادة الملزوم لا يوجب كون اللّفظ مستعملاً فيه، و سيجئ لهذا زيادة في باب الكناية إن شاء اللّه، و القول بدلالة اللّفظ لذاته ظاهر فاسد من العجائب في هذا المقام ما وقع لبعض مشاهير الأئمّة ...

Na zadnjem listu tamne fleke kao znak oboljenja, usljed dodira sa vlagom i neadekvatnog čuvanja.

2. L. 81a-147a

أنوار التّنزيل و أسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Komentar Kur'ana od početka poglavlja *al-Fatḥ* do kraja Kur'ana iz tefsira أنوار التّنزيل و أسرار التّأويل koji je napisao 'Abdullāh b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī aš-Šīrāzī, Nāṣiruddīn, Abū Sa'īd, umro 685/1286. god.

Kaḥḥāla VI, 97; Ahlwardt I, 817; Brockelmann G I, 290 i S I, 507-509; H.Ḫ. II, 1475; Köprülü I, 73-81; Dobrača I, 119-235, str. 156-171; Fajić III, 2018/2; Zürich I, 31-32; al-Badīriyya, I, str. 20-23;

Početak (l. 81a):

أوّله: سورة الفتح مدنيّة ... ﴿إنّا فتحنا لك فتحا مبينا﴾ وعد بفتح مكّة و التّعبير بالماضي لتحقّقه، و بما اتّفق له في تلك السّنة... و إنّما سمّاه فتحا لأنّه كان بعد ظهوره على المشركين حتّى سئلوا (!) الصّلحَ...

Završetak (l. 147a):

آخره: و مَنْ قرأ المعوّذتين فكأنّما قرأ الكتب الّتي أنزلها اللّه تعالى. تمّ تحرير الكتاب المسمّى بأنوار التّنزيل و أسرار التّأويل بحمد اللّه و حسن توفيقه ...

Imena poglavlja, mjesta objave i brojevi ajeta pisani crvenim mastilom. Tekst ajeta, u početku nadvlačen crvenom, a kasnije crnom linijom. Od početka poglavlja *al-Mulk* pa do kraja ima dosta komentara po marginama i interlinearnih bilješki.

Rukopis se završava kolofonom u kome je prepisivač i vlasnik Ilyās Sayyid b. Ġalāl Sayyid b. Ḥusayn Sayyid naveo i podatak da je prepis završio u petak u mjesecu rebiul-ahiru 1099/1688. god., u Sultan Ahmedovoj medresi u Istanbulu.

Uvakufio Hrōmo-zāde Ṣāliḥ ef. (v. pečat iz 1284/1667. god., na listovima 1a, 2a i 147a)

4271. R-3670.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 270; 20 x 13 (14,5 x 6,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, bogato ukrašene floralnim motivima u plavoj, zlatnoj i zelenoj boji. Mastilo crno. Crvenim mastilom pisani naslovi poglavlja i ukrasni elementi u obliku krupnih tački i zareza. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane, sa jednom tankom linijom crne boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pretežno pisanih, naknadno, rukom drugog prepisivača. U zadnjoj polovini rukopisa, pri gornjem prerezu, listovi do 5 cm. dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovima pojavile tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na kraju rukopisa (l. 270b), neko od ranijih vlasnika je zabilježio da je od 742. god., kada je at-Taftāzānī počeo pisati ovo svoje djelo, do godine pisanja bilješke 1218., prošlo 476 godina.

Na listu 1a bilješka na turskom jeziku da je za potrebe biblioteke svoje tekije u Mostaru, ovaj rukopis 1258/1841. god. uvakufio Ġālib 'Alī-paša Stočević. Ispod bilješke njegov lični pečat, ovalnog oblika, iz 1248/1832. god.

4272. R-2137.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4256.

Naslov na listu 1a هذا كتاب مطول.

L. 223; 21 x 14 (16 x 9); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Još po jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. U početku po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjske korice i preklop obloženi ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 223a) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Umar aṣ-Ṣidqī b. Muḥammad 'Alī u gradu Ajntabu, u nedjelju, 13. džumadel-ahira 1126/1714. god.

قد وقع الفراغ في بلدة عينتاب ... في الثّالث عشر من شهر جماذى (!) الآخر (!) في يوم
الأحد في وقت الضّحوة الكبرى من يد (ال) عبد الضّعيف المفتقر الى رحمة ربّه الغنيّ عمر
الصّدقي بن محمد علي سنة تاريخ ستّة و عشرين و مائة و الف ١١٢٦

4273. R-571.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 199; 29 x 18 (23 x 11,5); 17-27 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva tri lista dohvaćena vlagom i tekst oštećen, toliko da se jedva može čitati. Na većini listova tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen, također, crvenom linijom. U prvoj polovini rukopisa ima dosta sitno pisanih komentara, kako po marginama, tako i između redaka.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom crne boje iz 1987. god. Od originalnog poveza sačuvan je jedino kartonski preklop.

Od prvog do 138. lista, prepisao jedan, a od 139. lista do kraja, drugi prepisivač. Nema podataka o njihovim imenima niti mjestu prepisa.

Na kraju rukopisa (l. 199b) bilješka da je prepis završen 1131/1718. god.

تمّت الحروف بعون الله الملك الرّؤوف سنة ١١٣١

Na prvom i zadnjem listu bilješke da je rukopis uvakufio aš-Šayḫ al-Ḥāǧǧ Ḫalīl ef. Gradčaničawī (iz Gračanice), a na listu 1b i njegov lični pečat na kome piše al-Ḥāǧǧ Ḫalīl.

4274. R-1952.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

L. 334; 22 x 15 (15,5 x 8); 21 redak. *Nasḫ* sa primjesama *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Treći i četvrti list naknadno dopisani. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Prepisao Muṣṭafā b. al-Ḥāğī 'Alī iz sela Yekredže, u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1134/1721. god., u gradu Amasiju u pokrajini Bazazastan. (v. bilješku na l. 334b)

4275. R-4644.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na listu 1a كتاب مطوّل.

L. 202; 20 x 14 (15 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza, a u zadnjih šest laga, dužinom hrbata i gornjeg prereza, dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i odvojen od poveza. Vanjske korice i preklop obložene ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 202b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mūstārī, 18. šabana 1143/1731. god.

قد وفّق لختم كتابة هذا الكتاب الشّريف بعون الله الملك اللّطيف ليلة الثّامن عشر من شعبان
سنة ثلث و أربعين و مائة و الف محمّد بن مصطفى الموستارى عفى عنهما الباري.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* nalaze se tri bilješke iz kojih se vidi da je ovaj rukopis otkupio Ṣaliḥ b. aš-Šayḫ 'Uṯmān al-Mūstārī iz zaostavštine al-Ḥāğğ Muḥammada koji je na putu za hadž umro u Brusi. Rukopis su, zatim, naslijedili sinovi gore pomenutog Ṣāliḥa: 'Abdulwahhāb i Muṣṭafā. Potom je rukopis prešao u vlasništvo al-Ḥāğğ Šākir-a b. 'Alī efendije, zvanog Ğābī-zāde (Džabić). Ispod bilješki prvog i trećeg vlasnika otisnuti i lični pečati:

- تملّكه العبد الضّعيف الفقير الى الله القويّ القدير بطريق الشّراء من ممتلكات المتروكات الحاجي محمّد في طريق الحجّ بمحروسة بروسه صالح بن الشّيخ عثمان الموستاري عفى عنهما الباري.

- ثمّ انتقل اليّ و أخي منلا عبد الوهّاب ثمّ اشتريت حصّة أخي من ورثته و انا الفقير مصطفى بن صالح الموستاري عفى عنهما الباري.

- ثمّ انتقل إلى ملك الفقير الحاجّ شاكر بن علي أفندي المدعوّ بجابي زاده.

4276. R-7137.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Naslov na listu 1a مطوّل شرح تلخيص معاني .

L. 262; 19,5 x 14,5 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke na marginama pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen neadekvatnim čuvanjem i pretjeranom izloženosti svjetlosti.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Ḥasan b. 'Alī al-Āḫurawī (iz sela Aḫur u pokrajini Džurdžan u Perziji), u utorak, u posljednjoj dekadi mjeseca ševvala 1158/1745. god.

قد فرغ من كتابة هذه النّسخة العبد الضّعيف المحتاج الى الله تعالى حسن بن علي الآخرَوي
في يوم الثلثا، من أواخر شوّال المبارك سنة ثمان و خمسين و مائة و الف.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

4277. R-7759.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4256.

L. 173; 23 x 16,5 (18,5 x 10); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na početku dva lista sa sadržajem djela.

Po marginama ima puno komentara i interlinearnih bilješki, pisanih sitno, oštrim perom, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, znatno oštećen cijelom dužinom hrbata. Oštećenja naknadno nevješto popravljana ukrasnim papirom i svilenim platnom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na kraju (l. 174a-180b) se nalazi veći fragment iz djela *Talḫīṣ al-Miftāḥ* od al-Qazwīnija. (v. br. 4215)

4278. R-7023.

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Nedostaje nekoliko listova na početku i veći dio na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله: أول الموجود: نظري بعثني صدق الهمّة في الإرتقاء إلى مدارج الكمال و فرط الشّغف بأخذ العلم من أفواه الرّجال على التّرحّل إلى جرجانيّة خوارزم محطّ رحال الأفاضل و مخيّم أرباب الفضائل صرف الله عنها بوائق الزّمان و حرسها عن طوارق الحدثان ...

Završetak (l. 98b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله و كقول أبي الفرج ... و ما بعد البيت المذكور و لا يغرركم حسن أبياتي فقول مضحك و الفعل بفخر الدّولة اعتبروا فإنّي أخذت ...

L. 98; 20 x 14 (14 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Zadnjih dvadesetak lista dohvaćeno vlagom i oštećeno. Po marginama ima nešto komentara pisanih, naknadno, rukom drugog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom, tankom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4279. R-3381.

Zbirka (مجموع), *10*

L. 186; 21 x 14. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasta'līq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku rukopisa listovi oštećeni, po rubovima dohvaćeni vlagom i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i predugim izlaganjem direktnom sunčevom svjetlu.

1. L. 1a-49a

المطوّل - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUṬAWWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4256.

Na početku nedostaje veći dio djela (oko dvije trećine).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله: أول الموجود: المعرّف ثمّ قال وشرطه أن لا يمنع من التّخصيص مانع كقولنا: رجل جاءني ... كقولهم: شرّ أمرّ ذا ناب، إمّا على التّقدير الأوّل فللإمتناع أن يراد الهمّ شرّ لا خير، و إمّا على الثّاني فلنبوّه عن مظانّ استعماله، و إذا قد صرّح الأئمّة بتخصيصه حيث تأوّلوه...

Dimenzije teksta: 14,5 x 6,7; 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom.

2. L. 49b-52b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

Dimenzije teksta: 14 x 7,8; 19 redaka. Paradigme i imena metrova pisani crvenim mastilom.

3. L. 53b-54a

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

Sačuvan samo prvi i zadnji list.

Nedostaje veći dio djela iz sredine rukopisa.

Dimenzije teksta: 10,5 x 5,5; 7 redaka. Na naslovnom listu ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača.

Djelo se završava kolofonom (l. 54a) u kome je data bilješka da je prepisano 20. rebiul-ahira 1202/1788. god.

4. L. 55b-66b

شرح الرّسالة الولديّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WALADIYYA

Komentar na kratku uputu o pravilima disputacije za početnike, poznatu još i pod nazivom رسالة في فنّ المناظرة, što ju je napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši, poznat pod nadimkom Sāčaqlī-zāde, um. 1150/1727. god.

(v. Kaḥḥāla XII, 14; Ahlwardt IV, 5329-5332; Köprülü III, 535; AM II, 322; Brockelmann G II, 370 i S II, 498/5; Fajić V, 3315/12; Dobrača I, 300/3, str. 186)

Komentar je, kako se u uvodu kaže, napisao isti autor. U nama dostupnim izvorima ga nismo mogli pronaći.

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد لله و سلام على عباده الّذين اصطفى و بعد، فيقول البائس الفقير محمد المرعشي المدعوّ بساچقلي زاده أكرمه الله بالفلاح و السّعادة: لمّا ألّفت الرّسالة الولديّة في المناظرة، و علّقت على أطراف الرّسالة حواشي جمعت هذه الحواشي مع زيادة ما عسى أن يدرسها من درس الرّسالة و أرجو من الله لطالبهما اليمن و البركة...

Završetak (l. 66b):

آخره: يقول إنّ دليلي أبطل دعواك، و دليلك، لأنّ اللاّزم يدلّ على بطلان الملزوم ... قوله فيبقى مدّعي المعلّل بلا دليل و كذا يبقى مدّعي المعارض. تمّت.

Dimenzije teksta: 13 x 5,6; 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela citiran sa riječima قوله pisanim crvenim mastilom.

5. L. 67b-78b

رسالة في فنّ المناظرة
RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao br. 4238,2.

Na početku naslov رسالة في فن المناظرة.

Dimenzije teksta: 13,5 x 6; 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Djelo se završava kolofonom.

6. L. 79b-85a

الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث
AR-RISALA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Traktat na arapskom jeziku o pravilima disputacije. Napisao Šayḫ Ḥusayn b. 'Abdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1718. god.

Kaḥḥāla IV, 19; Bratislava, 265, str. 205; Brockelmann G II, 203; Fajić V, 3315/11

Napomena: Katalog Köprülü ovaj traktat pogrešno pripisuje Šah Ḥusaynu Čalabī al-Amāsī-ju. (v. Köprülü III, 546)

U ovom primjerku nedostaje uvodni dio, od oko jedne stranice.

Početak ovdje (l. 79b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إذا قلت بكلام إن كنت ناقلاً فيه أو مدّعيًا فالوضائف(!) الموجّهة من الخصم المناقضة مجازًا لغويًا، و النّقض الشّبيهيّ بخصوص الفساد، و المعارضة التّقديريّة بإثبات خلاف المراد، و أمّا المعارضة الحقيقيّة و النّقض التّحقيقي و المنع المجاز ... فلا يتعلّق بمنقول أصلاً ...

Završetak (l. 85a):

آخره: و أمّا كونهما من التّصديقيّة صورة أو حقيقيّة و هى كالأوّل جميع الأحوال مع معنى المجازى لا اللغويّ و المعارضة التّقديريّة الى اعتبار الدّعوي الضّمنيّة و لعلّ الصّواب السّابقة بعض الفضلاء (!)جاز ههنا بلا استثاء ... عليه التّقديرات و التّحصينات الواقعة التّحريرات...

Dimenzije teksta 12,5 x 5,5; 12 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedine riječi nadvučene.

7. L. 85b-88a

رسالة في آداب البحث و المناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao br. 4228,4.

Na početku naslov crvenim slovima هذا كتاب متن طاشكبري.

Dimenzije teksta: 12,5 x 6; 12-13 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih oštrim perom, sitnim slovima i rukom istog prepisivača.

8. L. 89b-100a

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة
ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao br. 4228,5.

Na početku naslov crvenim slovima هذا كتاب طاشكبري.

Dimenzije teksta 13 x 6; 13 redaka. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama. Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je prepisano 1202/1788. god.

9. L. 101b-158a

الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة
AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA FĪ
AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA

Isto kao br. 4238,3.

Na početku naslov crvenim slovima هذا كتاب شمسيّتين.

Dimenzije teksta: 13 x 5,5; 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Djelo se završava kolofonom (l. 158a) u kome nalazimo bilješku da je prepisano 1201/1787. god.

10. L. 160b-168a

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĠĪ FI AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4229,3.

Na početku naslov crvenim slovima هذا كتاب ايساغوجي.

Dimenzije teksta: 14,5 x 5,5; 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Na unutrašnjoj strani prve korice spominju se imena trojice ranijih vlasnika: Aḥmad ef., Sayyid 'Alī i Mūsā-zāde.

4280. R-5866.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na djelo تلخيص المفتاح iz arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat pod nadimcima Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođ. 666/1268., umro 739/1338. god. (v. br. 4215), a ovaj komentar Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođ. 712/1312., um. 791/1389. god. On je, kako sam u uvodu kaže, prvo napisao opširan komentar المطوّل na navedeno al-Qazwini-jevo djelo, pa ga je naknadno, uvidjevši da je za običnog čitaoca preopširno i preteško, skratio u obliku ovog kompendija i posvetio sultanu Ǧalāluddīnu Abū el-Muẓaffaru Maḥmūd Ǧānī-beg Ḫānu.

Kaḥḥāla XII, 228; Ahlwardt VI, 7206; Ḥ.Ḫ. I, 473-474; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; Köprülü III, 507; Dobrača II, 1324/2; Nametak IV, 2634/7; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 339-345; Bratislava, 368, str. 261; TÜYATOK 07/V, 3897-3907; Zürich I, 348; Hasandedić, 592, str. 229;

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في إيضاح المعاني، و نوّر قلوبنا بلوامع التّبيان من مطالع المثاني ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى اللّه الغني مسعود بن عمر المدعوّ بسعد الدين التّفتازاني ...

Završetak (l. 163b):

آخره: فإنّه يظهر بتذكّرها أنّ كلاً من ذلك وقع موقعه بالنّظر إلى مقتضيات الأحوال، و أنّ كلاً من السّور بالنّسبة إلى المعنى الّذي يتضمّنه مشتملة على لطف الفاتحة، و منطوية على حسن الخاتمة. ختم اللّه لنا بالحسنى و يسّر لنا الفوز بالذّخر الأسنى بحقّ النّبي و آله الأكرمين، و صلى اللّه على سيّدنا محمّد و آله و سلّم.

L. 163; 20,5 x 13,5 (15 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Crvenim mastilom pisani naslovi poglavlja i značajnije bilješke po marginama. Papir od l.-156. lista debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, a od

157.-163. lista tanak, glat, sa vodenim znakom evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Nekoliko listova na početku rukopisa dohvaćeno vlagom i nevješto popravljano. Na pojedinim listovima sitne tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama. Povez polukožni sa preklopom. Korice i preklop sa vanjske strane obložene ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 163b), u kome je data bilješka da je prepis završen 978/1570. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na početku dva, a na kraju pet zaštitnih lista sa raznim bilješkama i citatima i komentarima pojedinih kur'anskih ajeta, hadisa, stihova i mudrih izreka. Na prvom zaštitnom listu, na str. a bilješke o četvorici ranijih vlasnika. Iz njih se vidi da je rukopis prvo pripadao izvjesnom Munlā al-Ḥāǧǧ Ibrāhīmu. Zatim je, 1112/1700. god., prešao u vlasništvo Ǧa'fara b. Ṣāliḥa b. 'Umara, a 1180/1766. god. u vlasništvo 'Alī b. Ibrāhīma. U posljednjoj bilješci se kaže da je prilikom obavljanja hadždža 1211/1796. god. rukopis nabavio i sa sobom donio Ṣāliḥ b. Ša'bān Nikšiklī (Nikšić) iz Sarajeva. Ispod toga njegov lični pečat. Na istoj strani nalaze se još dva nečitka pečata.

- صاحب و مالك منلا الحاجّ ابراهيم

- في ساقة التّقدير في سلك ملك الفقيرالمحتاج الى رحمة ربّه القدير جعفر بن صالح بن عمر غفر الله لهم سنة ١١١٢

- ثمّ انتقل إلى ملك الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير علي بن ابراهيم سنة ١١٨٠

- استصحبه صالح بن شعبان نكشكلي المتمكّن بمدينة سراى بوسنه عفى عنه و عن أبويه الربّ الصّمد الّذي شرّف الكعبة و الصّفا سنة ١٢١١

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4281. R-5859.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Nedostaje veći dio rukopisa na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: أمّا بالفاعل فمن جهة وقوعه عنه، و أمّا بالمفعول فمن جهة الوقوع عليه. الإفادة وقوعه مطلقًا أى ليس الغرض من ذكره ... وقوع الفعل و ثبوته في نفس الأمر من غير إرادة أن يعلم ممّن وقع و على من وقع، إذ لو أريد ذلك لقيل: وقع الضّرب، أو وجد، أو ثبت من غير ذلك الفاعل و المفعول .

L. 20; 19,5 x 14 (15 x 9); 23 retka. *Nasḫ*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi razasuti, usljed dugotrajne upotrebe izlizani po rubovima i dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez zagubljen.

Na kraju rukopisa (l. 20b), bilješka da ga je prepisao Sayyid Aḥmad b. Aḥmad b. Nūruddīn, 1. rebiul-ahira, ..11 god.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد ... سيّد أحمد بن أحمد بن نور الدّين ... في أوّل شهر المبارك ربيع الآخر سنة ١١(؟)

Na mjestu gdje je upisana godina oštećen je papir tako da se može pročitati samo godina 11.

Sudeći po papiru, mastilu i pismu, najvjerovatnije se radi o: ili 811/1408., ili 911/1505. god.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4282. R-2311.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Nedostaje po nekoliko lista na početku i kraju.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: دونه لأنّ منشأ النّقل في الأوّل نفس إجتماع الكلمات و في الثّاني حروف منها في تكرير مدحه دون مجرّد، و الجمع بين الحاء و الهاء، من حروف الحلق لوقوعه في التّنزيل نحو: فَسَبِّحْهُ (!) فلا يصحّ القول بأنّ مثل هذا النّقل مُخلّ بالفصاحة، و ذكر الصّاحب إسماعيل بن عبّاد أنّه أنشد هذه القصيدة بحضرة الأستاذ ابن العميد فلمّا بلغ هذا البيت قال له...

Završetak (l. 221b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فقال كلّ يوم تبدى أى تظهر صروف الليالي خلقًا من أبي سعيد غريبًا بكون الإقتضاب مذهب العرب و المخضرمين أى دأبهم و طرائقهم لا ينافي ان سلكهم الإسلاميّون و يتّبعونهم في ذلك فإنّ البيتين المذكورين لأبي تمّام و هو من الشّعراء الإسلاميّين في الدّولة العبّاسيّة، و هذا المعنى مع وضوحه قد خفى على بعضهم حتّى اعترض على المص (!) بأنّ أبا تمّام لم يكن في الجاهليّة فكيف يكون من المخضرمين و منه أى من الإقتضاب ما يقرب من التّخلص ...

L. 221; 21 x 13 (14 x 6,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na početku i kraju rukopisa listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na pojedinim listovima pojavile tamne mrlje kao znak oboljenja. Pojedini listovi dužinom hrbata i donjeg prereza dohvaćeni crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Originalni povez zagubljen i rukopis ponovo ukoričen 1987. god. u tvrdi kartonski povez presvučen impregniranim platnom crne boje.

Na zadnjem zaštitnom listu bilješka da je rukopis prepisan 960/1552. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

4283. R-2619.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUHTASAR - ŠARH TALHĪS AL-MIFTĀH

Isto kao br. 4280.

L. 165; 20 x 14,5 (14 x 7); 21 redak. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku i kraju rukopisa po nekoliko lista dohvaćeno vlagom. Pojedini listovi odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih oštrim perom, sitnim slovima, pretežno rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjske korice i preklop obložene ukrasnim ebro papirom sa floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom (l. 165a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Abū Ḍarr b. Muḥammad b. Nabī Ḥāğī b. Isḥāq Faqīh b. Maḥmūd Faqīh b. Yūsuf Faqīh u medresi Sulṭān Muḥammad al-Ġāzī, pored (turbeta) Abū Ayyūb al-Anṣārī-je, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 995/1587. god.

قد وقع الفراغ من استنساخ هذه النّسخة الشّريفة في مدرسة سلطان محمّد الغازي في جوار أبي أيّوب الأنصاري... على يد الضّعيف النّحيف أبو ذرّ بن محمّد بن نبي حاجي بن اسحق فقيه بن محمود فقيه بن يوسف فقيه ... في أوائل شهر جماذى (!) الآخر (!) من شهور سنة خمس و تسعين و تسعمائة...

Ispod toga bilješka bez imena vlasnika u kojoj se kaže da je ovaj rukopis kupio 1180/1767. god.

Na listu 1a i 167b pečat na kome piše "*Vakuf Merhum Salim ef. Muftića (1357.-1938.)*"

4284. R-1526.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUHTASAR - ŠARH TALHĪS AL-MIFTĀH

Isto kao pod br. 4280.

Naslov na donjem prerezu listova مختصر شرح تلخيص المفتاح.

L. 166; 20,5 x 12 (16 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira, različite debljine i boje, sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Većina listova je bijele i tamnobijele boje, mada ima nekoliko laga žućkaste i roza boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Na prvom i zadnjem zaštitnom listu razne bilješke iz tesavvufa, stihovi na arapskom i perzijskom jeziku i jedna kraća rasprava o vrijednosti molitve u prvoj noći mjeseca šabana. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjske strane korica i preklopa obložene ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 166b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Ḥasan, u posljednjoj dekadi mjeseca zul-kadeta, 988/1580. god.

قد وقع الفراغ عن يد (ال)عبد المذنب يوسف بن حسن في أواخر ذي القعدة تاريخ سنة ٩٨٨

Na listovima 1a, 2a, 11a i 166b ovalni pečat vakifa Ḥasan ef. Bōjo-zāde.

4285. R-5153.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Nedostaje nekoliko lista na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: الدّموع لتجمدا ، جعل سكب الدّموع كناية للبكا ، و الحزن، و أصاب لكنّه أخطأ في جعل جمود العين كناية عمّا يوجبه دوام البكا ، ... فإنّ الإنتعال من جمود العين إلى ... بالدّموع حال إرادة البكا ، و هى حالة بالتّحزّن لا إلى ما قصده بالسّرور الحاصل بالملاقاة و معنى البيت إنّي اليوم ...

L. 140; 22 x 14 (14 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, mjestimično vikalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine interlinearne bilješke pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Većina laga na početku i kraju rukopisa odvojena od poveza. Listovi zbog dugotrajne upotrebe, izlizani po rubovima. Zadnjih tridesetak listova dohvaćeno vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama, popravljani i nevješto lijepljeni.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata i po rubovima korica. Preklop otkinut i zagubljen. Koža korica cijelom površinom oštećena crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4286. R-7618.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 175; 21,5 x 13,5 (16 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, izuzev sedam, naknadno dopisanih lista, novijeg datuma, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća, izuzev sedam naknadno dopisanih lista.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva.

4287. R-7761.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na listu 1a مختصر شرح تلخيص المفتاح في المعاني .

L. 154; 19,5 x 12,5 (14 x 6,2); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Na prva dva zaštitna lista dat sadržaj po poglavljima. Na početku besmela pisana krupnim kaligrafskim slovima *ṯuluṯ* pismom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su na njima ostale velike tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Prilikom uvezivanje nije vođeno računa o kustodama pa su listovi ispreturani, tako da je posljednji list sa završetkom i podacima o prepisu u novom povezu došao u sredini (l. 116b).

Na njemu nalazimo bilješku da je rukopis prepisao al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Muḥammad Ġlāmōčī (iz Glamoča), u Klisu, u prvoj dekadi mjeseca safera 1030/1620. god.

نحمدك يا من وفّق كاتبه على الإتمام، و نصلّي على نبيّك محمّد و آله و أصحابه العظام، و أنا الفقير الحاجّ مصطفى بن محمّد غلاموجي في لواء كليس ... و كان ذلك في أوائل شهر صفر المظفّر المبارك لسنة ثلاثين و ألف من الهجرة النبويّة.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a*, otisnut pečat izvjesnog ʿUṯmāna, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika. Na pečatu je godina 1288/1871.

U rukopisu se nalazi ceduljica na kojoj je hfz. Mehmed Zahirović 1975. god. dao identifikaciju i površni opis rukopisa.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

4288. R-1438.

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4280.

Naslov na listu 1a هذا كتاب مختصر في بحث علم المعاني .

L. 217; 20 x 12,5 (14 x 6,5); 17 redaka. *Taʿlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Crvenim mastilom pisani naslovi poglavlja i pojedine bilješke na marginama. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi na početku i kraju rukopisa dohvaćeni vlagom. Na drugom i trećem zaštitnom listu dat sadržaj rukopisa po naslovima poglavlja. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom koričenja, na početku i kraju, dodat po jedan zaštitni list.

Rukopis se završava kolofonom (l. 217a), u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. ʿAlī, u Musafinoj medresi (v. Muhamed Ždralović, *Prepisivači djela u arabičkim rukopisima* II, 221, str. 47), u Banjoj Luci, 1033/1623. god.

كتبه الحقير محمّد بن علي في بلدة بانا لوقه في مدرسه، مصافي في تاريخ سنة ثلث و ثلثين و ألف من هجرة النّبيّ عليه الصّلوة و السّلام.

4289. R-6176.

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4280.

Na početku nedostaje oko 15 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: البحث فيه عن أحوال اللّفظ من هذه الحيثيّة، و المراد بأحوال اللّفظ الأمور العارضة له من التّقديم و التّأخير، و الإثبات و الحذف، و غير ذلك، و مقتضى الحال في تحقيق هذا الكلام الكلّيّ المتكيف بكيفيّة ... على ما أشير إليه في المفتاح و صرّح به في شرحه ...

L. 204; 19,5 x 12 (14 x 6); 19 redaka. *Taʿlīq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, naročito pri kraju rukopisa. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi, naročito pri kraju rukopisa, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na početku ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni bez preklopa, oštećen dužinom hrbata, nevješto popravljan i lijepljen ljepljivom trakom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je dat podatak da je prepisan u prvoj dekadi mjeseca safera 1052/1642. god.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

4290. R-5157.

Zbirka (مجموع), 2

L. 94; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 13-15 redaka. *Taʿlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Od nekadašnjeg kartonskog poveza sačuvana samo zadnja korica. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1a-86b

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: من المشبّه الى المشبّه به، فيصير وجه الشّبه كأنّه أمر جُمَلِيٌّ لا تفصيل فيه، فيصير سببًا للإبتذال، و امّا بعيد غريب عطف على امّا قريب مبتذل، و هو بخلافه أى ما لا ينتقل فيها المشبّه إلى المشبّه به إلاّ بعد فكر و تدقيق ...

Na kraju djela (l. 86b), bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Riḍwān u Istanbulu, u mjesecu rebiul-ahiru, 1055/1645. god.

و قد وقع الفراغ عن يد العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير محمّد بن رضوان غفر الله ذنوبهما، و ستر عيوبهما في الدّنيا و الآخرة، و قد وقع الإتمام في القسطنطينيّة المحروسة في شهر ربيع الآخر، وقت الضّحى في تاريخ سنة خمس و خمسين و ألف.

2. L.87b-94a

عقود الدّرر على شرح ديباجة المختصر
'UQŪD AD-DURAR 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MUḪTAṢAR

Glosa na uvodni dio at-Taftāzānī-jeva komentara المختصر شرح تلخيص المفتاح (v. br. 4280). Napisao Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Muğīrī, poznat još i pod nadimkom al-Mulawī, rođ. 1088/1671. god., um. 1181/1767. god. Glosa je poznata i pod nazivom شرح ديباجة المختصر للسعد التّفتازاني.

Kaḥḥāla, I, 278; Kairo 1/IV, 138 i VII, 460; Ismā'īl-paša, Ḏayl II, 113; AM I, 178; Kairo 1/ II, 205

Početak (l. 87b):

أوّله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في إيضاح المعاني، آثر في تأدية الحمد ما يدلّ على التّجدّد و الحدوث إشعاراً بأنّ نعَمَ الله تعالى متعاقبة الحصول، متلاصقة الوصول كأنّه في مقابلة كلّ نعمة ينشأ الحمد ساعة فساعة، و اختار جماعة المتكلّم إشارة إلى أنّ كلّ أحد لا يقدر على أن يحمده حقّ حمده ...

Završetak (l. 94a):

آخره: و هو جعل الأسباب متوافقة متعاونة في تحصيل المرام و عليه لا على غيره التّوكّل، و هو تفويض الأمر إليه تعالى في البداية أى مبادى الأمور و النّهاية أى غاياتها هو أى الله حسبي ... فمن يتوكّل على الله فهو حسبه و نعم الوكيل هو أى الله. و الحمد لله وحده و صلّى الله على سيّدنا محمّد و آله و صحبه و سلّم تسليمًا كثيراً.

Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i pod br.1, a vjerovatno i mjesto i godina prepisa.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4291. R-2344.

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na drugom zaštitnom listu na strani *a* مختصر معاني , a na preklopu futrole هذا كتاب مختصر معاني و البيان.

L. 217; 20 x 13 (14,5 x 6,3); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na početku i kraju rukopisa dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. U prvoj polovini rukopisa po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen crvotočinom i prepukao dužinom hrbata i preklopa. Rukopis se nalazi u polukožnoj futroli, obloženoj sa vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 217a) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Alī b. Ḫalīl al-Qaraḥiṣārī u medresi Sultan Mehmed Gazi. Prepisivanje je započeo u mjesecu zul-kadetu, 1056/1646. god., a završio posljednjoj dekadi mjeseca redžeba 1057/1647. god.

لمّا تمّ هذا الكتاب في الرّقم أردت أن أكتب التّاريخ ليعلم أنّ إبتداء الرّقم في ذي القعدة الشّريف، و انتهاءه في أواخر رجب المرجب في مدرسة سلطان محمد غازي رضى عنه الواسع الجليل (على يد) علي بن خليل القره حصاري غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه لسنة سبع و خمسين و ألف.

Na listovima 1a, 22a, 81a i 216b veliki okrugli pečat ranijeg vlasnika i vakifa Osmana ef. Šehdije iz 1173/1759. god.

4292. R-6535.

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 162; 20,5 x 14 (13 x 8); 21 redak. Ta'līq, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Na prvih dvadeset lista mastilo sa velikom primjesom željeza, usljed čega su, između redaka, vidljivi znakovi korozije. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima nalaze se i tamne fleke, kao znak oboljenja. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju rukopisa (l. 162a), bilješka da je njegov prepis završen u srijedu,18. džumadel-ula 1058/1648. god. i da je uvakufljen 1083/1672. god.

وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة في ١٨ شهر جمادى الأولى في يوم چهار شنبه بين الظهر و العصر سنة ثمان و خمسين. وقف سنة ح ء ع

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije Ismaila ef. Selimovića, imama iz Zvornika.

4293. R-3436.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 204; 20 x 12,5 (15 x 7); 17-19 redaka. Prvih osamnaest listova pisani *nasḫom*, a ostali listovi *ta'līqom*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira tamnobijele boje, različite debljine i sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Na prvih osamnaest lista, pisanih *nasḫom*, očito rukom drugog prepisivača, ima dosta komentara po marginama i interlinearnih bilješki. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom, pa ih je neko naknadno, nevješto, lijepio i popravljao. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen. Preklop otkinut i zagubljen.

Rukopis se završava kolofonom u kome je dat podatak da je prepisan 1061/1651. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* bilješka ranijeg vlasnika Sulaymāna Qāḍī-zade (Kadića), muftije u Foči, a na listu 2a veliki ovalni pečat drugog vlasnika na kome je čitljivo samo ime Ǧalāluddīn.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (v. pečat na listovima 1a i 204b)

4294. R-7110.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Nedostaje uvodni dio od oko tri lista.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أول الموجود: الحمد هو الثّناء باللّسان على قصد التّعظيم سواء تعلّق بالنّعمة أو بغيرها. و الشّكر فعل ينبئ عن تعظيم المنعم لكونه منعمًا سواء كان باللّسان أو بالجنان أو بالأركان ... و الحمد لا يكون الأ باللّسان ...

L. 157; 20,2 x 12,7 (15 x 7,3); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedine lage listova razasute i odvojene od poveza. U prvom dijelu rukopisa usljed dodira sa vlagom ima više listova sa tamnim flekama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa lijepo urađenim rozetama na koricama. Preklop otkinut i zagubljen.

Na kraju rukopisa (l. 157a) bilješka da ge prepisao Bilāl b. Sinān u četvrtak, u posljednjoj dekadi mjeseca džumadel-ula, 1061/1650. god., iz primjerka koji je prepisan 983/1575. god.

قد وجد القلم عن سبك العبرات على وجوه الصّفحات، و ايلاغا إلى ختم ما يتمنّاه لسريع الحركات من إتمام شرح تلخيص المفتاح، بعناية الملك الفتّاح، وقت الظّهر من يوم الثّلثاء من شهر صفر المظفّر، من سنة ثلاث و ثمانين و تسعمائة. تمّ هذا الكتاب. الحمد لله على التّمام و للرّسول أفضل السّلام تمّ هذه الرّسالة الشّريفة عن يد الفقير إلى رحمة ربّه القدير بلال بن سنان ... يوم الخميس في العشر الأواخر من جماذى (!) الأولى سنة ١٠٦١

Na listu 1a bilješke o dvojici ranijih vlasnika. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa Manjo Muhamed ef., u medresi Ruščuk (Rousthouk u Bugarskoj), a u drugoj da je njegov vlasnik as-Sayyid Muṣṭafā ef. b. Muḥammad ef., glavni imam u džamiji Fatḥ al-islām. Ispod bilješke prvog vlasnika otisnut je i njegov lični pečat.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* nalazimo ime još jednog vlasnika, izvjesnog Sayyida Salīma.

4295. R-7750.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 170; 20 x 12 (14,7 x 6,7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih naknadno, sitnim slovima, oštrim perom, rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Između listova tragovi crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen crvotočinom cijelom dužinom kožnog hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen.

Rukopis se završava kolofonom (l. 170a) u kome je data bilješka da je prepisan u mjesecu muharremu 1065/1654. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima: Mawlānā Muḥammad efendi iz 1103/1691. god. i Muṣṭafā b. Yūsuf iz Varcar Vakufa, iz 1180/1767. god.

Iz Odbora IZ Varcar Vakuf (Mrkonjić Grad)

4296. R-4086.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 4280.

Na drugom zaštitnom listu na strani a naslov مختصر معاني.

L. 195; 20,5 x 11,5 (13,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Prva tri lista dohvaćena vlagom. Po marginama ima dosta komentara, od kojih je većina pisana naknadno, rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom tankom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i odvojen od listova.

Rukopis se završava kolofonom (l. 195b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Waliyyuddīn al-Mūstārī, u utorak, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ula, 1077/1666. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة الطّيّبة على يد العبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى يوسف بن وليّ الدّين الموستاري غفر الله له و لوالديه، و أحسن إليهما و إليه، و لجميع المؤمنين و المؤمنات برحمتك يا أرحم الرّاحمين، في أوائل شهر جماذى (!) الأولى في سه شنبه وقت العصر، سنة سبع و سبعين و ألف.

Na kraju rukopisa sedam slobodnih listova.

Na prvom zaštitnom listu, na strani a nalaze se tri bilješke ranijih vlasnika. U prvoj se kaže da je vlasnik rukopisa Ṣāliḥ b. aš-Šayḫ 'Uṯmān al-Mūstārī, u drugoj da su rukopis od svog oca, Ṣāliḥ ef. b. aš-Šayḫ 'Uṯmāna, naslijedili njegovi sinovi Muṣṭafā i Munla 'Abdulwahhāb, a u trećoj da je vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. Ṣāliḥ. Ispod svake od bilješki nalaze se lični pečati vlasnika:

- تملّكه العبد الضّعيف الفقير إلى الله القويّ القدير صالح بن الشّيخ عثمان الموستاري عفى عنهما الباري.

- قد إنتقلت هذه النّسخة الشّريفة إليّ و أخي منلا عبد الوهّاب من أبينا المرحوم صالح أفندي بن الشّيخ عثمان و أنا الفقير إلى الله الباري مصطفى.

- ثمّ انتقل إلى يد العبد الضّعيف مصطفى بن صالح بموستار عفى عنهما السّتّار.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4297. R-7751.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov krupnim slovima na unutrašnjoj strani prve korice مختصر المعاني .

L. 208; 20 x 13 (14,5 x 7); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Između listova tragovi crvotočine i ostaci od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, naročito u prvoj polovini rukopisa. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, odvojen od listova, oštećen crvotočinom, glodarima i predugom izloženošću jakoj svjetlosti. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom sa preovlađujućom crvenom bojom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 208a) u kome je data bilješka da je prepis završen 25. ševvala 1096/1685. god.

قد وقع الفراغ من الإتمام بعون الله الملك العزيز العلاّم في الخامس و العشرين من شوّال المكرّم لسنة ستّ و تسعين و ألف من الهجرة من له العزّ و الشّرف.

Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na listu 1a namjerno brisana bilješka ranijeg vlasnika iz koje se može pročitati ime 'Alī b. al-Ḥāǧǧ 'Abbās. Ispod bilješke otisnut njegov lični pečat.

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz sela Pojske kod Zenice.

4298. R-7754.

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḤTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Nedostaje veći dio rukopisa na završetku.

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: منصوب لتقدّمه على المستثنى منه. قيل: ذكر ضعف التّأليف يغني عن ذكر التّعقيد اللّفظي، و فيه نظر لجواز أن يحصل التّعقيد اللّفظي باجتماع عدّة أمور موجبة لصعوبة فهم المراد إن كان كلّ منها جاريًا على قانون النّحو و بهذا ...

L. 9; 19,5 x 13,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama, razasuti i odvojeni jedni od drugih.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu, na strani *b* tri bilješke u kojima se navodi da je Esmā', kći 'Alī efendije rođena 27. zul-kadeta 1134/1721. god., sin Muḥammad 13. zul-hidždžeta 1127/1715. god., a sin 'Umar 6. zul-hidždžeta 1130/1717. god.

Iz Odbora IZ Travnik.

4299. R-4810.

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḤTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na prvom zaštitnom listu مختصر معاني .

L. 184; 18,5 x 13 (13 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi cijelom dužinom gornjeg prereza dohvaćeni vlagom, a pri hrbatu donjeg prereza, do 5 cm. dubine oštećeni zubima glodara. Prve tri lage listova odvojene od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen glodarima, crvotočinom i pretjeranom izloženošću direktnoj sunčevoj svjetlosti. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

4300. R-6625.

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḤTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 185; 19,5 x 12,5 (14 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedine bilješke na marginama pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza.

Originalna paginacija listova. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i odvojen od listova. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Djelo se završava kolofonom (l. 185a) u kome su namjerno izbrisane neke bilješke, vjerovatno o prepisivaču ili vlasniku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

4301. R-7811.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na početku rukopisa nedostaje nekoliko lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: أمّا بعد فهو من الظروف المبنيّة المنقطعة عن الإضافة... فلمّا: ظرف بمعنى إذا يستعمل إستعمال الشّرط يليه فعل ماض لفظا أو معنى كان. علم البلاغة هو المعاني و البيان، و علم توابعهما هو البديع من أجلّ العلوم قدرا و أدقّها سرّا إذ به أي: علم البلاغة ...

L. 196; 20,5 x 15,5 (12 x 6,5); 15-19 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira, različite debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boja, sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, naročito na početku rukopisa. Prvih desetak listova je toliko oštećeno da su u stanju raspadanja. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara. Listovi sa kustodama.

Od prvobitnog polukožnog poveza, sačuvana je samo zadnja korica, presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po više vrsta papira i rukopisa, izgleda da su pojedine lage naknadno dopisivane od strane više prepisivača. Nema podataka ni o jednom od njih. Prepis najstarijih dijelova rukopisa je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge u Makedoniji.

4302. R-3034.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani a مختصر معاني لسعد الدين التفتازاني .

L. 164; 18,8 x 11,5 (13,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq* sitan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi po lagama odvojeni od poveza. Zadnjih dvadesetak listova, dužinom gornjeg prereza dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom. Korice i preklop sa vanjske strane obložene ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 164b) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad Ḥarqī-zāde (!), u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira, 1115/1703. god.

تمّ انتساخ هذه النّسخة الشّريفة ... على يد العبد الضّعيف الرّاجي رحمة ربّه اللّطيف عبد الله بن أحمد المدعوّ بحرقي زاده... في العشر الأوّل من شهر ربيع الآخر لسنة خمس عشرة و مائة و ألف من هجرة من له العزّ و الشّرف.

Na prva dva zaštitna lista i unutrašnjoj strani prve korice bilješke o trojici ranijih vlasnika: Husayn efendi iz kasabe Fojnica, 1194/1780. god., njegov sin Ḥusayn b. Ḥusayn iz Fojnice i Aḥmad b. Ibrāhīm b. Aḥmad, također iz Fojnice. Ispod bilješke trećeg vlasnika nalazi se i njegov lični pečat.

Iz kolekcije Enisa Muftića iz Banje Luke.

4303. R-5123.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 261; 19 x 11,5 (14 x 6); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, ukrasni znaci i pojedine interlinearne bilješke pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 261b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Sulaymān b. Muḥammad b. Ḥasan, u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira, 1171/1757. god.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواسط شهر ربيع الآخر يوم الخميس في وقت الظّهر من يد (ال) عبد الضّعيف سليمان بن محمّد بن حسن... سنة إحدى و سبعين و مائة و ألف.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je Mu'min ef. Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović), najvjerovatnije i vlasnik rukopisa, ovo djelo počeo čitati 1179/1765. god.

Na prvom zaštitnom listu, na strani *a* nekoliko lijepih stihova na arapskom jeziku:

إذا كنت ذا مال فأنت معزّز   كلامك مسموع و حكمك نافذ
إذا كنت ذا فقر فأنت مذلّل   كلامك مردود و حكمك عاجز

* * *

رأيت العلم نوراً في الأنام   كضوء الشّمس بلا غمام
و ضوء الشّمس يذهب كلّ يوم   و نور العلم يبقى على الدّوام

Ispod stihova je bilješka da ih je napisao izvjesni as-Sayyid Maḥmūd i pečat na kome je čitljivo ime 'Uṯmān.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4304. R-1538.

المختصر . شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na listu 1a مختصر المعاني.

L. 192; 20 x 11 (13 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znaci pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje. Originalna paginacija listova. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a ime i lični pečat ranijeg vlasnika Muḥammad b. Waliyyuddīn ar-Rāzī-ja.

Na zadnjem zaštitnom listu spominje se ime još jednog vlasnika al-Ḥāǧǧ 'Īsā Ḥāfiẓ Ḥasan koji kaže da je ovu knjigu čitao pred svojim učiteljem Fawzī efendijom.

Na listovima 1a, 2a, 11a i 192b pečat ranijeg vlasnika i vakifa Asima Mutevelića iz 1284/1867. god.

4305. R-1412.

المختصر . شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na početku naslov مختصر المعاني.

L. 113; 21 x 15,5 (14 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom, osim na prvih devet, naknadno dopisanih listova. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom drugog prepisivača.Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, odvojen od listova i oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 113a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Darwīš Muḥammad. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis uvakufio kapetan Murād, sin kapetana 'Uṯmāna (Gradaščevića) pod uslovom da se ne može prodati, davati u zalog niti pozajmljivati. Ispod bilješke je upisana 1232/1816. god.

قد وقف هذا الكتاب وقفًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله تعالى مراد قبودان بن عثمان قبودان. لا يباع و لا يرهن و لا يعار. سنة ١٢٣٢

4306. R-2302.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

L. 183; 21 x 15 (13 x 9,5); 15 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve tri lage listova cijelom dužinom gornjeg presjeka oštećene vlagom i do pet cm. dubine, zajedno sa povezom, dohvaćene zubima glodara. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Pojedini komentari pisani na listićima i ubačeni između listova. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i glodarima. Preklop otkinut i zagubljen.

Sudeći po rukopisu djelo su prepisala trojica prepisivača: prvi od početka do 108. lista, drugi od 109.-145 i 157-183., a treći od 146.-156. Nema podataka ni o jednom prepisivaču niti mjestu i godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4307. R-7765.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa, a na kraju nije ni završen.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: على أنّه أى المسند خبر لا نعت، إذ النّعت لا يتقدّم على المنعوت، و إنّما قال من أوّل الأمر لأنّه ربّما يعلم أنّه خبر لا نعت بالتّأمّل في المعنى و النّظر إلى أنّه لم يرد في الكلام خبر للمبتدأ...

Završetak ovdje(l. 45a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذه، و قد جوّز الرّواية بجميع ذلك سوى المجهول ما لم يتبيّن المراد من الخطيب، و حكاه عن جماعة من مشايخه ... و من القدما، أبو بكر بن أبي داود، و أبو عبد الله ... بعض الحفّاظ في كتاب رتّبهم على حروف المعجم لكثرتهم ...

L. 45; 21,5 x 15,5 (14,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima dohvaćeni vlagom i usljed dugotrajne upotrebe izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4308. R-7195.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na početku naslov krupnim crvenim slovima مختصر المعاني.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذه الأحوال من حيث أنّها يطابق بها اللّفظ مقتضى الحال لظهور أن ليس علم المعاني عبارة عن تصوّر معاني التّعريف و التّنكير، و التّقديم و التّأخير، و الإثبات و الحذف و غير ذلك و بهذا يخرج عن التّعريف علم البيان إذ ليس ...

L. 16; 19,5 x 11,7 (16 x 5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa puno grešaka. Mastilo crne boje. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom i stavljen u zagradu.

Listovi bez kustoda i poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4309. R-2368.

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na prvoj korici sa unutrašnje strane شرح تلخيص.

L. 244; 20 x 12,5 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Svi listovi cijelom dužinom gornjeg prereza do 8 cm. dubine dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na većini listova pojavile tamne fleke. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na ceduljicama i ubačeni između listova.

Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na kraju rukopisa (l. 244b) rukom prepisivača napisano da je rukopis vlasništvo 'Abdullāha b. Muḥammada, što znači da je ovo djelo prepisao za svoje potrebe. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvditi da je prepis stariji od 1223/1808. god., jer se u drugoj bilješci na listu 244b kaže da je te godine vlasnik rukopisa bio Ḫalīl b. Ṣāliḥ. Na gotovo svakom listu krupnim slovima napisano da je rukopis vakuf. Nije nam poznato ko ga je uvakufio. Moguće je da je to zadnji nama poznati vlasnik Ḫalīl b. Ṣāliḥ.

Iz Šehdijine biblioteke iz Sarajeva.

4310. R-323.

المختصر . شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Naslov na početku i donjem presjeku listova مختصر من علم المعاني.

L. 215; 24,5 x 14 (17 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, loša kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 215b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad Bāqī b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad, u Sarajevu, u prvoj dekadi rebiul-evvela 1217/1802. god.

و راقمه أضعف عباد الله محمّد باقي بن الحاجّ محمّد في أوائل ربيع الأوّل لسنة سبع عشرة و مائتين و ألف من هجرة من له العزّ و الشّرف في سراى بوسنه.

Na listu 1a bilješka da je ovaj primjerak uvakufio Muḥammad Bāqī Džino-zade

وقف هذا المختصر ... خالصاً لوجه الله و طلبًا لمرضاته على وجه المشروطية و كان المتولّي أعظم و أرشد لأولادي و أنا الفقير محمّد باقي جينو زاده غفر الله له.

Ispod bilješke dva pečata ovalnog oblika. Na prvom piše حسبي الله عبده محمّد باقي iz 1216/1801. god., a na drugom وقف عبد الباقي أفندي جينو زاده iz 1284/1868. god.

Drugi pečat nalazi se još i na listovima 2a, 43a, 92a, 119a, 144a, 187a i 215b.

4311. R-7034.

حاشية الجرجاني على المطوّل
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Glosa na at-Taftāzānī-jev komentar المطوّل شرح تلخيص المفتاح (v. br. 4256) Napisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, rođ. u Džurdžanu u Perziji, 740/1339. god., um. u Širazu 816/1413. god. Autor u uvodu kaže da je čitajući at-Taftāzānī-jev komentar, المطوّل شرح تلخيص المفتاح napisao kraće bilješke i pojašnjenja, nakon čega su ga njegovi učenici zamolili da ih opširno prokomentariše, pa je to, pišući ovu glosu, i učinio.

Kaḥḥāla VII, 216; Ahlwardt VI, 7205; Ḥ.Ḫ. I, 474; Köprülü III, 492 i 500; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; aẓ-Ẓāhiriyya 'AL'A, str. 259-263; Bratislava 363, str. 258; al-Ğibūrī III, 5889-5899, str. 404-406; al-Badīriyya II, str. 460;

U ovom primjerku je zostavljen uvod od oko jedne stranice.

Početak (l. 1b):

بدون مقدّمة. أوّله: و بهذا يظهر أنّ ما ذهب إليه من أنّ اللاّم في الحمد لتعريف الجنس دون الإستغراق الخ. أقول: يريد أنّ اختصاص جنس الحمد بالله تعالى إستلزم اختصاص جميع المحامد به على ذلك التّقدير استلزامًا ظاهرًا إذ لو ثبت فرد من الحمد لغيره تعالى لكان جنسه ثابتًا له في ضمنه فلا يكون الجنس مختصًا به و المقدّر خلافه ...

Završetak (l. 119b):

آخره: قال و مثل الخيفاء. يقال فرس أخيف بيّن الخيف إذا كان إحدى عينيه زرقاء و الأخرى سوداء. قال: مثل الرّقطاء. ،أقول: الرّقطة سواد يشوبه نقط بياض ، يقال دجّاجة رقطاء.

L. 119; 18 x 13,5 (14 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza, mjestimično dohvaćeni crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih dohvaćeni crvotočinom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima

قال, a tekst komentara započinje riječima أقول, pisanim krupnijim slovima i crvenim mastilom. Oštećeni listovi dužinom hrbata naknadno popravljani i lijepljeni. Listovi sa kustodama.

Povez originalan, kožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata. Korice izlizane i oštećene crvotočinom. Na prvoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻIwaḍ b. Ḫawāǧa b. Kamāl u četvrtak, u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela, 814/1411. god., što znači dvije godine prije smrti autora:

تمّت بحمد الله و توفيقه حواشي المطوّل للشّريف يوم الأربعا، في العشر الأخير من ربيع الأوّل في سنة ٨١٤ على يد العبد الضّعيف المحتاج إلى عفو ربّه اللّطيف عوض بن خواجه بن كمال رحمهم الله.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka da je ovaj rukopis za biblioteku svoje tekije u Mostaru uvakufio Ġālib ʻAlī-paša Stočević 1257/1841. god. Ispod bilješke njegov lični pečat iz 1248/1833. god., sa tekstom ʻAbduhū Ġālib ʻAlī.

4312. R-601.

Zbirka (مجموع), 2

L. 59; 26 x 17,5 (21 x 14); 31 redak, osim na zadnjem listu gdje je 55 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, izuzetno kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قال i قوله, a tekst komentara riječi أقول, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi mjestimično dohvaćeni crvotočinom, a prva laga i vlagom. Dužinom hrbata pojedini listovi popravljani i naknadno lijepljeni.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen. Korice i preklop sa vanjske strane obložene ukrasnim ebro papirom, a sa unutrašnje strane papirom žute boje.

1. L. 1b-59a

حاشية الجرجاني على المطوّل

ḤĀŠIYA AL-ǦURǦĀNĪ ʻALĀ AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4311.

Na listu 1a naslov krupnim slovima كتاب حاشية المطوّل للسيّد الشّريف.

Na kraju djela (l. 59a) bilješka da je prepis završen u mjesecu muharremu 850/1446. god. Prepisivač je, izgleda, namjerno izostavio svoje ime i umjesto imena napisao stih:

الخطّ يبقى زمانًا في الكتاب و صاحب الخطّ رميم في التّراب.

Rukopis će dugo ostati u ovoj knjizi,
a njegov će vlasnik istruhnuti u zemlji.

Nema podataka ni o mjestu prepisa.

2. L. 59a-59b

رسالة في تحقيق الكلّيّات

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-KULLIYYĀT

Traktat o dogmatici koji je na arapskom jeziku napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, rođ. u Džurdžanu u Perziji, 740/1339. god., um. u Širazu 816/1413. god. Traktat se sastoji od uvoda, sedam poglavlja i zaključka. Ovdje je samo fragment uvodnog dijela.

Ahlwardt IV, 5134; A.M. I, 729; Kaḥḥāla VII, 216

Međutim, za ovaj traktat sa istim naslovom, početkom, poglavljima i završetkom, neki drugi izvori (v. Ḥ.Ḫ. I, 886; Brockelmann G II, 209 i S II, 294; Köprülü III, 233/3) kažu da ga je napisao Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. god.

Početak (l. 59a):

أوّله: الحمد لله مخترع ماهيّات الأشياء، و هويّاتها المطّلع على كلّيّات الأمور و جزئيّاتها، ... و بعد فهذه رسالة في تحقيق الكلّيّات المرتّبة على قواعد و خاتمة ... القاعدة الأولى في تحقيق مفهوم اشتراك الكلّيّ بين كثير من الجزئيّات ...

Završetak ovdje (l. 59b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذان الحكمان لا يجتمعان لأنّهما إن كانا بالقياس الى الخارج فالجنس و الفصل كالنّوع نفس الشّخص مسعى الحكم الثّاني، و إن كان بالقياس إلى العقل فالنّوع كالجنس و الفصل جزء الشّخص مسعى الحكم الأوّل...

Za razliku od prvog djela, drugo djelo u ovoj zbirci pisano je sitnim slovima i u zbijenim redovima. Na listu 59b je čak 55 redaka, pa je tekst zbog gustine jedva čitljiv. Sudeći po rukopisu, drugo djelo je, naknadno, prepisao neki drugi prepisivač.

Na listovima 1a, 2a, 23a i 58b veliki okrugli pečat vakifa, Osmana ef. Šehdije iz 1173/1759. god.

4313. R-3701.

حاشية الجرجاني على المطوّل
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4311.

Naslov na prvom zaštitnom listu حاشية المطوّل للسّيّد الشّريف.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على سيّد المرسلين و آله و صحبه أجمعين، و بعد فهذه حواش على الشّرح المشهور بتلخيص المفتاح كنت قد قيّدتها عليه مجملة حال ما قرأه عليّ بعض أحبّتي، فسألوني بعد أمد أن أفصّلها لهم و أنقدها ففعلت ذلك ... قوله و بهذا يظهر أنّ ما ذهب إليه من أنّ اللاّم ..

L. 107; 18 x 13 (13,5 x 10,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, grub, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, osim listova 19-39 sa vodenim znakom, evropskog porijekla, koji su naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قـــوله, pisanim crvenim mastilom, a prva riječ komentara nadvučena crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara pisanih, naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa dva tanka zaštitna lista, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća, izuzev naknadno dopisanih listova.

Na listu 1a namjerno izbrisano više bilješki o ranijim vlasnicima. Čitljivo je jedino ime vlasnika Muḥammad b. Muṣṭafe i bilješka da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

4314. R-4602.

حاشية الجرجاني على المطوّل
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4311.

Na kraju nedostaje nekoliko lista.

Završetak ovdje (l. 155b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ربّما يكون التّشبيه فيما بينهما ظاهراً لكن لا يلتفت إليه ... كما في قوله: و كأنّ أجرام النّجوم لوامعاً...

L. 155; 17 x 13 (11 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, osim na naknadno dopisanim listovima 10-28, gdje je *ta'līq*. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani na marginama krupnim slovima crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, izuzev listova 10-28 koji su naknadno dopisani i na kojima se nalazi vodeni znak, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran sa riječi قال, a tekst komentara označen riječi أقول pisanim krupnim slovima i crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, uglavnom, rukom drugog prepisivača. Većina listova po lagama odvojena od poveza. Pojedini listovi, naročito pri kraju rukopisa, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu, na strani *a* bilješke sa imenima sljedećih vlasnika:

1. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān ar-Rūmī al-Makkī,
2. as-Sayyid Aḥmad al-Qāḍī,
3. Muḥammad 'Āšiq b. 'Umar ar-Rūmī al-Makkī,
4. Sulaymān b. Ḥabīb b. al-Ḥāğğ Malqoğ (Malkoč) al-Bosnawī i
5. Munlā 'Abdulwahhāb b. Ḥasan ef. Ṭuzlawī (Tuzlak).

Ispod bilješki o prvom, drugom i petom vlasniku, nalaze se i njihovi lični pečati, a jedino je ispod bilješke posljednjeg vlasnika napisana god. 186., vjerovatno 1186/1772. god.

Iz Odbora Iz Mostar.

4315. R-1498.

حاشية الجرجاني على المطوّل
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4311.

Naslov na listu 1a مطوّل سيّد شريف, a na donjem presjeku listova سيّد شريف مطوّل.

L. 139; 21 x 15 (15,5 x 9); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, loša kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih dvadesetak lista dohvaćeni vlagom i tekst oštećen. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara naznačen sa أقول , pisanim crvenim mastilom.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom (l. 139a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Mawlānā Muḥammad b. 'Abdulqādir, poznat pod nadimkom Qara Nā'ib az-Zuhdī u mjesecu ramazanu 1085/1674. god.

تمّ الكتاب بعون الله و حسن توفيقه، فرغ من تسويد هذه النّسخة اللّطيفة الشّريفة في شهر رمضان المبارك أضعف عباد الله و أحقرهم ... مولانا محمد بن عبد القادر الشّهير بقره نايب الزّهدي ... سنة خمس و ثمانين و ألف.

Na prvom zaštitnom listu, na strani a, dvije bilješke U prvoj se kaže da je ovaj rukopis dok je predavao u Gazi Husrev-begovoj medresi nabavio Aḥmad b. Muṣṭafā.

إستصحب هذا الكتاب أحمد بن مصطفى، عفي عنه و عن أبويه ربّ الكعبة و الصّفا، أوان تدريسه في مدرسة خسرويك.

a u drugoj da ga je za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio muderris al-Ḥāǧǧ Aḥmad efendi

وقف المدرّس الحاج أحمد أفندي في مدرسة غازي خسرويك.

4316. R-1485.

حاشية الجرجاني على المطوّل

ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4311.

Naslov na listu 1a سيّد مطول.

L. 136; 20 x 14 (15 x 7); 26 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan oštrim perom, vještom rukom. Mastilo crno, loša kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi pri hrbatu dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran sa riječi قال, a komentar naznačen sa riječi أقول, pisanim crvenim slovima. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom obloženim ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1164/1751. god., jer je, te godine, kako se vidi iz bilješke na listu 1a, rukopis bio u posjedu Ismā'īla b. Sulaymāna b. 'Īsa al-Qāḍī-ja iz Sarajeva. Na istom listu kao drugi vlasnik spominje se i Muḥammad Šākir b. Muḥammad Sa'īd ef. Ispod bilješki otisnuti su i lični pečati pomenutih vlasnika.

U gornjem lijevom uglu, na istom listu, zvijezda petokraka prepoznatljivi znak ranijeg vlasnika 'Abdullāha b. Aḥmada Qanṭamīrī-je.

4317. R-2220.

حاشية الفناري على المطوّل (مع المقدّمة)

ḤĀŠIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL (MA' AL-MUQADDIMA)

Glosa na at-Taftazānī-jev komentar المطوّل al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4256). Napisao Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh b. Ḥamza ar-Rūmī, Badruddīn, poznat pod nadimkom al-Fanārī, rođ. 840/1436.god., um. 886/1481. god.

Kaḥḥāla III, 213-214; Ahlwardt VI, 7502/7; Ḥ.Ḫ. I, 474; Brockelmann S I, 518; Köprülü III, 494-496; aẓ- Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 252-257; Sarkīs I, str. 758; al-Ğibūrī III, 5869-5876, str. 399-401;

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي شرح صدور أرباب الأذهان، لإيضاح معاني الكلم ببديع البيان، و نوّر قلوب أصحاب التّحقيق و التّبيان، لتنوير مباني الحكم بأقوى البرهان... إعلموا معاشر طلاّب اليقين سلام عليكم لا تبتغي الجاهلين ...

Završetak (l. 315b):

آخره:قوله و التّذكّر للأحكام المذكورة في علمي المعاني و البيان إنّما لم يتعرّض للبديع لكونه خارجًا عن البلاغة.

L. 315; 20,5 x 15 (17 x 8,5); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom bojom. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, a tekst komentara riječi أقـــــول, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete, ukrašene zlatnom bojom.

Na kraju rukopisa (l. 315b) bilješka iz koje se vidi da ga je prepisao Raǧab b. Aḥmad al-Qonawī u medresi al-Barqūqiyya, u Kairu, u nedjelju, 5. rebiul-evvela 1033/1624. god.

تمّ الكتاب بعون القادرالقهّار ... و كان الفراغ من كتابته في يوم الأحد الخامس من شهر ربيع الأوّل من شهور سنة ثلث و ثلثين بعد الألف على يد الفقير الحقير رجب بن أحمد القنوي... بلدة المصر مدرسة البرقوقيّة وقت الظّهر... سنة ١٠٣٣

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muḥammad Sa'īd aš-Šahrī, poznatog pod nadimkom Mandaliyalı-zāde, sa pečatom i upisanom vrijednosti rukopisa od 250 groša.

Na prvom i zadnjem listu pečat vakifa, Salima ef. Muftića iz 1357/1938. god.

4318. R-2133.

حاشية الفناري على المطوّل (مع المقدّمة)

ḤĀŠIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL (MA' AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4317.

L. 293; 21 x 14,5 (15,5 x 9,3); 22 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom linijom zlatne boje, ojačanom s vanjske i unutrašnje strane sa po jednom linijom crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen crvenom linijom iznad prve riječi. Listovi u prve četiri lage razasuti i odvojeni od poveza. Listovi dužinom gornjeg prereza dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 293b) u kome je data i bilješka da ga je prepisao izvjesni Ibrahim. Nema podataka o godini niti mjestu prepisa. Međutim, na listu 1a nalazimo bilješku pisanu crvenim slovima u kojoj prepisivač kaže da je prepisivanje ovog djela počeo 13. redžeba 1059/1649. god.

بدأت المطوّل سنة ١٠٥٩ في شهر رجب المرجب يوم ١٣

Na istom listu nalaze se još dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je rukopis sa sobom donio 'Umar b. 'Alī. Ne kaže se koje godine, ali ispod bilješke stoji njegov pečat iz 1199/1779. god. U drugoj bilješci stoji da je vlasnik rukopisa Muhamed Šakir (Muidović), muftija iz Sarajeva. Ispod bilješke se nalazi i pečat sa njegovim imenom.

4319. R-1794.

حاشية الفناري على المطوّل (مع المقدّمة)

ḤĀŠIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL (MA' AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4317.

Naslov na listu 1a i donjem presjeku listova حاشية مطوّل حسن چلبي.

L. 341; 20,5 x 15 (15 x 7,5); 25 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قـــوله, pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen crvenom linijom iznad prve riječi. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a tri bilješke o ranijim vlasnicima iz kojih se vidi da je rukopis prvo bio vlasništvo izvjesnog Ḥasan efendije. Zatim je prešao u vlasništvo Aḥmada (Kantamirije), a potom u vlasništvo njegova sina 'Abdullāha, muderrisa u medresi Miṣrī al-Ḥāǧǧ Ismā'īla. Ispod zadnje bilješke je i lični pečat 'Abdullāha b. Aḥmada.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (v. pečat na listovima 1a, 2a i 34a)

4320. R-1413.

حاشية الفناري على المطوّل (بغيرالمقدّمة)
ḤĀŠIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL
(BIĠAYR AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4317.

Bez uvodnog dijela.

Naslov na listu 1a i donjem presjeku listova حاشية حسن چلبي على المطوّل.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و الصّلوة على محمّد و آله أجمعين. ألهمنا حقائق المعاني و دقائق البيان الأقرب إلى الفهم أنّ المراد بالإلهام في هذا المقام معناه اللغويّ هو الإعلام مطلقاً لإحتياج إرادة معناه العرفيّ أعني إلقاء الخير في قلب الغير...

L. 268; 21 x 15 (15 x 9); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. U prvoj polovini rukopisa listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, obložen ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l. 268a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Ismā'īl b. Ḥasan as-Sarayī, rodom iz Dobrnje kod Visokog. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Najvjerovatnije je to bilo u Sarajevu, u prvoj polovini XVIII stoljeća, gdje je isti prepisivač 1139/1727. god. prepisao i jedno drugo djelo. (v. Ždralović Muhamed, *Prepisivači djela u arabičkim rukopisima* II, br. 752, str. 126)

Na prvom zaštitnom listu namjerno izbrisani podaci o ranijem vlasniku.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4321. R-1564.

حاشية الفناري على المطوّل (بغيرالمقدّمة)
ḤĀsIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL
(BIĠAYR AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4320.

Naslov na donjem presjeku listova حسن چلبي على المطوّل , a na na prvom zaštitnom listu حسن چلبي كبير على المطوّل .

L. 455; 20 x 13 (14 x 6,5); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, sa floralnim motivima, u zelenoj boji. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane, sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka o ranijem vlasniku Muḥammadu Sa'īdu. U bilješci je bila napisana i godina, ali je prilikom koričenja odsječen dio bilješke tako da je ostalo samo napisano: "god. hiljadu stotinu... po Hidžri". Ispod bilješke lični pečat vlasnika na kome se može pročitati as-Sayyid Muḥammad Sa'īd.

Vakuf Memiš-age Kasumagića. Bilješka o uvakufljenju nalazi se na listu 1a, a njegov pečat iz 1284/1867. god. na listovima 1a, 2a, 111a i 455b.

4322. R-7025.

حاشية الفناري على المطوّل (بغيرالمقدّمة)
ḤĀšIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL
(BIĠAYR AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4320.

Naslov na prvom zaštitnom listu حسن چلبي على المطوّل.

L. 260; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 21 redak. *Ta'līq* . Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Zadnjih dvadesetak listova dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke, sa znakovima oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine, crvotočine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, jako oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju rukopisa (l. 260a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Ḥasan Čalabī b. Munlā Šamsuddīn, muftija u gradu Mar'ašu. Nema podataka o godini prepisa. Međutim, sigurno je da je to bilo prije 1190/1776. god., jer u jednoj bilješci na listu 1a stoji da je te godine rukopis bio vlasništvo Aḥmad b. 'Alī ef. al-Palawī-ja, muderrisa u Hamzaginoj medresi. Na istoj strani još dvije bilješke u kojima stoji da je prije toga rukopis bio u vlasništvu, prvo Muṣṭafe b. Ḥusāma, a potom Muṣṭafe b. Muḥammada.

Na listu 2a bilješka na turskom jeziku da je rukopis za svoju tekiju u izgradnji u Mostaru, uvakufio Ġālib 'Alī-paša Stočević 1258/1842. god.

4323. R-3419.

حاشية الفناري على المطوّل (بغيرالمقدّمة)

ḤĀšIYA AL-FANĀRĪ 'ALĀ AL-MUṬAWWAL (BIĠAYR AL-MUQADDIMA)

Isto kao br. 4320.

Naslov na donjem presjeku listova حسن چلبي على المطوّل.

L. 317; 22 x 12,5 (15,5 x 6,5); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova, naročito u zadnjem dijelu rukopisa, nalaze se tamne fleke, kao znak zaraze. Po marginama ima nešto komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni oštećen cijelom dužinom hrbata i odvojen od listova. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4324. R-2457.

حاشية الخطائي على المطوّل

ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUṬAWWAL

Glosa na at-Taftazānī-jev komentar المطوّل al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4256). Napisao 'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn, poznat nadimkom Mawlānā-zāde, umro 901/1460. god.

Kaḥḥāla VI, 258; Ahlwardt VI, 7194; Köprülü III, 498; Ḫ.Ḫ. I, 476; Brockelmann S I, 517; al-Badīriyya II, str. 462;

Početak (l. 1b):

أوّله: لك اللّهمّ الحمد و المنّة، و على رسولك و آله و أصحابه الصّلوة و السّلام و التّحيّة، قوله: أفتتح كتابه بعد التّيمّن بالتّسمية بحمد اللّه سبحانه نسبة الإفتتاح إلى الحمد دون التّسمية مع تأخّره عنها يحتمل وجوهًا...

Završetak (l. 64a):

آخره: بل يجوز أن يكون باعتبار أنّه لمّا تخصّص التّحرير به علم أنّ مطلوبها هو الذكر و ليس مذكوراً صحيحاً.

L. 64; 18,5 x 13,5 (13,5 x 8,5); 25 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Na početku i kraju rukopisa naknadno ubačena po dva zaštitna lista sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a dvije bilješke iz kojih se vidi da je rukopis 1088/1677. god. bio vlasništvo 'Abdulġanī Šayḫ-zāde al-Wardārī-ja. Iz druge bilješke na istom listu vidi se da je poslije njega rukopis prešao u vlasništvo njegova sina Muḥammada.

Na drugom zaštitnom listu, na strani *a* bilješka da je rukopis postao vlasništvo Aḥmada b. Muṣṭafe dok je kao muderris predavao u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

تملّك هذا الكتاب أحمد بن مصطفى عفى عنه و عن والديه الرّبّ الصّمد الّذي شرّف الكعبة و الصّفا أوانَ تدريسه في سراى بوسنه في مدرسة خسربك.

Na prvom zaštitnom listu, na strani *a* bilješka da je rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio muderris al-Ḥāǧǧ Aḥmad efendi.

وقف المدرّس الحاجّ أحمد أفندي في مدرسة غازي خسربك. وقف الغازي خسربك.

4325. R-1049.

المعوّل في شرح أبيات المطوّل

AL-MU'AWWAL FĪ ŠARḤ ABYĀT AL-MUṬAWWAL

Glosa na stihove iz at-Taftāzānī-jeva komentara المطوّل al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4256). Napisao Waḥdī b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Farḍī, um. 1126/1714. god. Autor u uvodu svoga djela kaže kako je primijetio da se klasična arapska stilistika sve više zapostavlja, pa se odlučio da napiše ovo djelo i u njemu prokomentariše stihove navedene u at-Taftāzānī-jevu komentaru *al-Muṭawwal.* Djelo je posvetio sultanu Muṣṭafī Ḫānu, sinu sultana Muḥammada Ḫāna, sina sultana Ibrāhīma Ḫāna.

Kaḥḥāla XIII. 161; A.M. I. 37; az-Ẓāhiriyya 'UL'A. str. 366-368;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الرّحيم الرّحمن، خلق الإنسان، علّمه البيان، شرّفهم بعذوبة فصاحة اللّسان، خصّهم بمعرفة بدائع معاني القرآن ... و بعد فيقول العبد السّقيم وحدي إبراهيم ...

Završetak (l. 115b):

آخره: و الفيلق: الجيش يريد أن وجد البين و الفراق عمل فينا ما تعمله رماح سيف الدّولة في قلب جيوش الأعداء، كما ذكر الإمام الواحدي رحمه الله تعالى... و نحن نعود في المختتم إلى ما بدأنا به في المفتتح بالحمد في الأوّل و الآخر و الصّلاة على النّبيّ و على آله الطّاهرين:

صلّى الإله على محمّد الّذي   خضع الورى لجنابه تكريما
يا أيّها الرّاجون منه شفاعةً   صلّوا عليه و سلّموا تسليما

L. 115; 21,5 x 14,5 (14,5 x 7); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnoj strani tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisane riječi nadvučene crvenom linijom, a ispred svakoga stiha crvenim slovima napisano: أنشد رحمه الله تعالى. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave, bogato ukrašene zlatnom bojom. Po rubovima korica tri linije zlatne boje

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu imena dvojice ranijih vlasnika: muderrisa Waliyyuddīna i Muḥammada Šarīfa b. as-Sayyida 'Alī-ja, a na drugom zaštitnom listu, na strani *a* bilješka da je rukopis vakuf Svrzo Ismeta ef., sina Vejsila ef. iz Sarajeva.

وقف اسورزو عصمت أفندي بن ويسل أفندي السّرائي.

Na više mjesta stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4326. R-3862.

المعوّل في شرح أبيات المطوّل

AL-MU'AWWAL FĪ ŠARḤ ABYĀT AL-MUṬAWWAL

Isto kao br. 4325.

Naslov na prvoj korici i prvom zaštitnom listu كتاب المعوّل في شرح أبيات المطوّل لمولانا وحدي ابراهيم رحمه الله.

L. 180; 25 x 18, (14,5 x 8,5), 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.Većina listova po rubovima dohvaćena vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima أنشد رحمه الله تعالى . Kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama. Povez kožni.

Rukopis se završava kolofonom (l. 180a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Mūstārī 1242/1826. god.

و قد وقع الفراغ من تنميقه، بعون الله تعالى و حسن توفيقه، على يد العبد الفقير الحقير مصطفى بن محمّد الموستاري، غفر الله لهما الخالق الباري، في سنة إثنتين و أربعين و مائتين و ألف من هجرة من له العزّ و الشّرف.

Na početku sedam zaštitnih listova sa raznim bilješkama, sadržajem i stihovima na arapskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4327. R-2806.

حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na at-Taftazānī-jev komentar المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4280). Napisao 'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn, poznat nadimkom Mawlānā-zāde, umro 901/1460. god.

Kaḥḥāla VI, 258; Ahlwardt VI, 7208; Köprülü II, 1427/2 i III, 498/2; Ḥ.Ḫ. I, 476; Brockelmann S I, 295a; az-ẒāhiriyyaUL'A, str. 249-252; Kairo I/IV, str.130;

Početak (l. 1b):

أوله: نحمدك اللّهمّ على ما أعطيتنا من سوابغ النّعم، و بوالغ الحكم، و نصلّي على نبيّك الهادي للعرب و العجم، على وجه أكمل و أتمّ. قوله: نحمدك: آثر الحمد على الشّكر لأنّ الحمد يعمّ الفضائل و الفواضل و الشّكر يختصّ بالأخير ...

Završetak (l. 80b):

آخره: فالمناسب أن يرجع الضّمير إليه ثمّ كلام السّكاكي يحتمل وجها آخر لايتوجّه عليه ما ذكره رحمه اللّه و هو أن يتعلّق قوله مع معيّن يكون لا بالخطاب و كلامه رحمه اللّه لا يحتمل ذلك هذا والأولى أن يقابل المتروك بالمتروك إليه فيقال ترك المعيّن إلى غير المعيّن أو الخطاب.

L. 80; 17 x 9,3 (19,5 x 4,5); 15 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, očuvan, popravljan i lijepljen dužinom hrbata.

Rukopis se završava kolofonom (l. 80b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Šayḫ Muḥammad b. Darwīš Muḥammad, 2. šabana, 1006/1598. god.

تمّت الحاشية الشّريفة على يد ... شيخ محمّد بن درويش محمّد ... في تاريخ دويم شهر شعبان المعظّم سنة ستّ و ألف ١٠٠٦

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis 1194/1780. god. bio vlasništvo izvjesnog Nūḥa.

Na više mjesta pečat vakifa Memiš-age Kasumagića iz 1284/1867. god.

4328. R-755.

Zbirka (مجموع), 2

L. 197; 20 x 14 (13 x 6,5). Na prvih pet lista po 27, a na ostalim listovima po 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom i tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst, izuzev prvih pet listova, uokviren crvenom linijom. Još po jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Po marginama listova ima dosta komentara, pisanih sitnim slovima, oštrim perom i rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst na prvih pet listova citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom i krupnim slovima, a na ostalim listovima nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna, zelene boje. Prilikom koričenja, na početku i kraju, ubačen po jedan dodatni, zaštitni list i pojedini listovi ispreturani.

1. L.1b-5b

حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4327.

Na kraju nedostaje veći dio rukopisa.

Završetak ovdje (l. 5b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: انّ الكتاب قبل الاختتام كان محجوبًا عن أعين الأنام كالشّئ المختوم، و إذا اختتم فقد زال ما يحجبه عن نظر الطّالبين، و تمكّنوا من النّظر إليه فصار ذلك كفضّ الختام، و وضع الفرائد على طرف الثّمام، و هو نبت ضعيف ...

2. L. 7b-197b

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Na kraju rukopisa (l. 197b) bilješka da ga je prepisao 'Alī Čelebī 1040/1630. god., a ispod toga bilješka kasnijeg vlasnika, prepisivačeva bratića, po imenu Ya'qūb b. Muḥarram b. Walī b. Ḥasan b. Iskandar, iz 1067/1656. god.

- كتب هذه النّسخة الشّريفة علي چلبي غفر اللّه له و لوالديه، و لمن نظر إليه، سنة أربعين و ألف.

- كتب هذه النّسخة اللّطيفة عمّي علي چلبي و أنا الفقير الحقير المذنب ... يعقوب بن محرم بن ولي بن حسن بن إسكندر سنة سبع و ستين و ألف.

Na listu 197a bilješka da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Ḫalīl ef. Grādčāničawi (iz Gračanice).

وقف الشّيخ الحاجّ خليل أفندي الغرادچانيچوي

4329. R-1838.

حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4327.

Naslov na prvoj korici i prvom zaštitnom listu خطائي على مختصر المعاني.

L. 63; 21 x 14 (15,5 x 8); 21 redak. *Ta'līq*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قــــوله, pisanim crvenim mastilom i krupnim slovima. Na naslovnoj strani tekst uokviren sa dvije, a na ostalim listovima sa jednom linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. U dvije posljednje lage, listovi razasuti i odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, popravljan dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se završava kolofonom (l.63b) u kome se nalazi bilješka da je prepisan u četvrtak 15. redžeba 1055/1645. god.

Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب سنة خمس و خمسين و ألف في ١٥ رجب من يوم الخميس في وقت الظّهر.

Na prvom zaštitnom listu, na strani a bilješka da je rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu uvakufio muderris Aḥmad efendi, a na listu 1a da ga je nabavio Aḥmad b. Muṣṭafā dok je bio muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi.

Na više mjesta stari pečet Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu iz 1280/1863. god.

4330. R-6361.

حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4327.

Naslov na prvoj korici i prvom zaštitnom listu خطائي على مختصر المعاني.

L. 49; 20 x 14 (14 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قــــوله, pisanim crvenim mastilom i krupnim slovima. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, usljed dodira sa vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen. Korice odvojene od listova.

Prepisao neki Muḥammad. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis nabavio i sa sobom donio aš-Šayḫ Muḥammad, muftija u Travniku إستصحبه الفقير الشّيخ محمّد المفتي بمدينة تراونيك.

Ispod bilješke je njegov lični pečat sa imenom Muḥammad.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

4331. R-858.

حاشية الهروي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-HARAWĪ 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na at-Taftazānī-jev komentar المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4280). Napisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Sayfuddīn, poznat još i pod nadimkom Ḥafīd at-Taftāzānī (at-Taftāzānī-jev unuk), umro 916/1510. god. Autor je djelo završio 886/1481. god.

Kaḥḥāla II, 205-206; Ahlwardt VI, 7211-7212; A.M. I, 138; Köprülü III, 498/4; Brockelmann S I, 518/3; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 245-249; Kairo I/IV, str. 129; Ḥ.Ḫ. I, 476;

Početak:

أوّله: قوله نحمدك إنّما إختار الحمد على الشّكر لأنّ المتبادر من العبارة أنّ المحمود عليه ههنا نعمة انشراح الصّدور و تنوير القلب، و قد قال الله سبحانه و تعالى ﴿لئن شكرتم لأزيدنّكم﴾ ...

Završetak:

آخره: هذا آخر ما قصدنا إيراده من الفوائد اللّطيفة، و الفرائد الشّريفة، الّتي أخذت بعضها من مشاهير الأئمّة ... على شرح التّلخيص المسمّى بالمختصر في فنّ المعاني و البيان المنسوب إلى جدّي لا زال كاسمه المسعود سعيداً في الجنان.

L. 107; 19 x 10 (13 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama odvojeni od poveza i po rubovima i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Komentarisani tekst citiran riječima قــوله, pisanim crvenim mastilom i krupnim slovima. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom sa floralnim motivima.

Na kraju rukopisa (l. 107b) bilješka da je prepis završen u mjesecu redžebu 1091/1680. god. Prepisivač je namjerno izostavio svoje ime i, umjesto imena, napisao:

كتبه شخص إذا حضر لم يعلم،
و لو غاب لم يذكر.

"Prepisala osoba koju, ako je prisutna, niko ne primjećuje,
a ako je odsutna, niko ne spominje."

Na listu 1a, bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad 'Iṣāmuddīn al-Bosnawī:

قد دخلت هذه النّسخة الشّريفة إلى ملك الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير محمّد عصام الدّين البسنوي عفى عنهما العليّ.

Ispod bilješke, lični pečat vlasnika sa natpisom Muḥammad 'Iṣāmuddīn.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (v. pečat na listu 1a)

4332. R-4024.

حاشية الهروي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-HARAWĪ 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4331.

Naslov na listu 1a هذه حاشية لحفيد السّعد التّفتازاني على مختصر السّعد على تلخيص المفتاح للخطيب الدّمشقي

L. 71; 20 x 14 (15 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i teško oštećeni. Na većini listova, gotovo cijelom površinom, tamne fleke i tragovi zaraze. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, tekst znatno oštećen. Komentarisani tekst citiran riječima قــوله, pisanim crvenim mastilom i krupnim slovima. Listovi 13-18 i 69-71 naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na prvom i zadnjem listu bilješka da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

وقف دار كتب قره كوز الحاجّ محمّد بيك في موستار صينت عن البلايا و الأكدار.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4333. R-1239.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 146; 18,5 x 10,5 (12,5 x 5,6); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnim listovima tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قــوله, pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen crvenom linijom iznad prve riječi teksta komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L.1b-80b

حاشية الهروي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-HARAWĪ 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4331.

Djelo se završava kolofonom (l. 80b) u kome je data bilješka da je prepisano uoči srijede, u mjesecu zul-kadetu, 1127/1715. god.

حرّر في ليلة الأربعاء من شهر ذي القعدة الشّريفة من شهور سنة سبع و عشرين و مائة و ألف بعد هجرة من له العزّ و الشّرف.

Prepisivač ovdje nije naveo svoje ime, ali je sigurno da je riječ o 'Abdullāhu b. Aḥmadu, Kantamiriji, čije ime nalazimo u bilješci sa ličnim pečatom na listu 1a, u kojoj kaže da je zbirku prepisao za svoje potrebe: نال تمليكه بالتّحرير عبد الله بن أحمد عفى عنهما الملك الصّمد.

2. L. 81b-146a

حاشية الخطائي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4327.

Prepisivač i godina prepisi isti kao i u prethodnom djelu.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamirije iz Sarajeva.

4334. R-5479.

Zbirka (مجموع), 2

L. 143; 17 x 11 (13 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Na naslovnim listovima tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren tankom crvenom linijom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله، pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-84b

حاشية الهروي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-HARAWĪ 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4331.

Djelo se završava kolofonom (l. 84b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. 'Alī, zvani Kasrī-zāde, u utorak, 1. safera 1170/1756. god.

حرّره الفقير اليه عزّ شأنه، أحمد بن علي الشّهير بكسري زاده، زاد الله رشده و فهمه و زاده، و وقع الفراغ في يوم الثّلثا ، في غرّة صفر الخير لسنة سبعين و مائة و ألف بعد هجرة من له العزّ و الشّرف.

2. L. 85b-143b

حاشية الخطائي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4327.

Prepisao isti pripesivač kao i u prethodnom djelu, u nedjelju, u drugoj dekadi mjeseca džimadel-ula, 1170/1756. god.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4335. R-4574.

حاشية الجربي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-ĞARBĪ 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na at-Taftazānī-jev komentar المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4280). Napisao Sulaymān b. 'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Maġribī al-Ğarbī, umro 936/1529. god. Autor je djelo završio 917/1511. god.

Köprülü III, 498/3; Ahlwardt IV, 5245; Brockelmann G I, 465/4 i S I, 842; al-Badīriyya II, str. 460;

Početak:

أوّله: قوله: نحمدك يا من شرح صدورنا ، للمصنّفين في تلفّظ بالحمد صيغتان، إحديهما: التّعبير بالجملة الاسميّة، نحو: الحمد لله، و الأخرى: التّعبير بصيغة المضارع، نحو: نحمد الله، و لكلّ وجه، فمن عبّر بالجملة الاسميّة نظر إلى أنّ نعَمَ الله تعالى الموجبة للحمد ثابتة دائمة في كلّ زمان و على كلّ حال، و من عبّر بالمضارع نظر إلى أنّ نِعَمَ الله تعالى تتجدّد في كلّ وقت و آوان ...

Završetak:

آخره: و الحمد لله الّذي جعلنا من المصلّين على أفضل المرسلين محمّد الأمين . تمّت حواشي المختصر بحمد الله، و توفيقه على يد جامعها و مؤلّفها سليمان بن عبد الرّحمن بن سليمان المغربي الجربي عامله الله بلطفه الخفي ... سنة سبعة عشر و تسعمائة.

L. 176; 20 x 14,5 (15,5 x 8,7); 23 retka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله، pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen i odvojen od listova. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom (l. 176b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Šaʻbān Wārādī, u nedjelju, 5. rebiul-evvela 1088/1678. god.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة اللّطيفة في شهر ربيع الأوّل يوم الخامس و هو يوم الأحد وقت (ال) ضحوة الكبرى سنة ثمان و ثمانين و ألف عن يد الضّعيف شعبان وارادي غفر الله له.

Na početku (l. 1a) rukom istog prepisivača napisan je naslov djela i puno ime autora, a ispod toga god. 1084/1673. Vjerovatno je to godina kada je prepisivač počeo prepisivati ovo djelo.

Iz Odbora IZ Mostar.

4336. R-4601.

حاشية الجربي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ĞARBĪ ʻALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4335.

Na listu 1a naslov djela i puno ime autora.

L. 193; 20 x 13 (14,4 x 7); 27 redaka. *Taʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih tridesetak listova tekst uokviren linijom crvene boje. Još jedna linija crvene boje povučena po rubovima listova. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, i ق pisanim crvenim mastilom. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i na njima tekst toliko oštećen da se jedva može čitati. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen i odvojen od listova.

Rukopis su prepisala dvojica prepisaivača; prvi od početka do 90. lista, a drugi od 91. lista do kraja. O prvom prepisivaču nema nikakvih podataka.

Na kraju rukopisa (l. 193b), bilješka da je prepis završio Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd b. ʻAlī, muftija u gradu Mostaru, u Roznamedžijinom hanikahu uoči ponedjeljka u mjesecu saferu 1135/1722. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة على يد (ال) عبد الضّعيف المفتقر إلى رحمة ربّه العليّ محمّد بن مصطفى بن محمود بن علي المفتي بمدينة موستار المتمكّن في خانقاه روزنامجي غفر(ل) نا السّتّار الغفّار ليلة الإثنين من ماه صفر الخير لسنة خمس و ثلاثين و مائة و ألف مِنْ هجرة مَنْ له العزّ و الشّرف.

Vjerovatno se ovaj podatak odnosi samo na zadnja 103 lista, jer u bilješci na prvom zaštitnom listu, na strani a pomenuti muftija kaže da je rukopis otkupio i sam ga završio.

إستملكه الفقير إلى رحمة ربّه القدير بطريق الإشتراء، و الإتمام، و أنا العبد الضّعيف محمّد بن مصطفى بن محمود بن علي المفتي بمدينة موستار غفر(ل) نا الله الملك السّتّار.

Na istom listu bilješka iz koje se vidi da su, kasnije, ovaj rukopis od svoga oca Ṣāliḥ-a b. aš-Šayḫ ʻUṯmān-a, naslijedili njegovi sinovi Muṣṭafā b. Ṣāliḥ efendi, Nā'imī-zāde i Munlā ʻAbdulwahhāb, te da je Muṣṭafā, nakon smrti svoga brata, od njegovih nasljednika otkupio njihov dio.

قد إنتقلت هذه النّسخة اللّطيفة إليّ و إلى أخي منلا عبد الوهّاب من أبينا صالح بن الشّيخ عثمان، ثمّ اشتريت حصّة أخي المرحوم من ورثته و أنا الفقير مصطفى بن صالح أفندي نائمي زاده جعل الله زادنا الزّهد و التّقوى. آمين!

Iz Odbora IZ Mostar.

4337. R-3623.

حاشية الجربي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-ĞARBĪ ʻALĀ AL-MUḪTAṢAR

Isto kao br. 4335.

L. 188; 19,4 x 13 (16 x 8,8); 27 redaka. *Taʻlīq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znaci (tačke i zarezi) pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Prve tri lage listova odvojene od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Rukopis se završava kolofonom (l. 188a) u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh, 29. ramazana 1256/1840. godine.

وافق الفراغ اليوم التّاسع و العشرين من شهر رمضان سنة ست و خمسين و مائتين و ألف على يد عبد الله بن صالح بن عبد الله غفر الله ذنوبهم يوم التّناد، و ستر عيوبهم يوم يقوم الأشهاد!

Na listu 1a bilješka da je kupovinom vlasnik ovog rukopisa postao Munlā Ṣāliḥ Šamić.

دخل إلى ملك أضعف العباد منلا صالح شاميك بطريق الإشتراء.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4338. R-7027.

Zbirka (مجموع), 2

L. 197; 20,5 x 11,5. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela u zbirci. *Nash*, sitan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u prvoj lagi razasuti i odvojeni od poveza. Na naslovnim stranicama drugog djela (7b i 8a) tekst uokviren sa po dvije debele linije zlatne boje, ojačanim sa vanjske i unutrašnje strane sa po jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. U prvom djelu komentarisani tekst citiran riječima قوله, a tekst komentara počinje sa riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. U drugom djelu tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, oštrim perom i rukom istog prepisivača. Druga polovina rukopisa gotovo cijelom površinom listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamnožućkaste fleke.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-5a

تعليقات على ديباجة المختصر
TA'LĪQĀT 'ALĀ DĪBAĞA AL-MUḪTAṢAR

Glosa na uvodni dio (dībağa) at-Taftāzānī-jeva komentara المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4280). U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći nikakve podatke o njenom autoru. U našem primjerku na naslovnoj strani napisano je samo ime Ğarbī, pa je moguće da se radi o Sulaymānu b. 'Abdurraḥmānu b. Sulaymānu al-Magribī al-Ğarbīju, umro 936/1529. god. (v. Köprülü III, 498/3; Ahlawardt IV, 5245; Brockelmann G I, 465/4 i S I, 842; Fajić V, 3362/2; al-Badīriyya II. str. 460)

Početak (l. 1b):

أوله: حمداً يا ذا الجلال و الإكرام، و صلوة على رسلك الكرام، و خصوصاً على أفضل الإنام محمّد عليه الصّلوة و السّلام ... و بعد فهذه تعليقات لشرح ديباجة شرح التّلخيص في المعاني، المسمّى بالمختصر للعلاّمة التّفتازاني، و أنا أسأل من الله تعالى أن ينفع به كما نفع بأصله ...

قال: نحمدك يا من شرح صدورنا أقول: إنّما قال: نحمدك، و لم يقل: نشكرك مع أنّ المتبادر من العبارة انّ المحمود عليه هنا نعمة ...

Završetak (l. 5a):

آخره: أقول: الغوث بالفتح، يقال :إستغاثه فأغاثه، و هذا آخر ما أوردنا على ديباجة المختصر للعلاّمة التّفتازاني عليه رحمة الملك الباري، فالمأمول من الإخوان النّاظرين في هذه الرّسالة إن وقعت زلّة من سهو القلم أن لا يعيبوا علىّ لأنّ الإنسان من النّسيان و الحمد لله

Dimenzije teksta: 13,5 x 6,5; 11 redaka.

2. L. 7b-195

المختصر. شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4280.

Djelo se završava kolofonom (l. 195a) u kome je data bilješka da ga prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad b. Ḍulfiqār iz kasabe Žepče, 9. džumadel-ula 1098/1687. god., u medresi Mardi Başar u Sarajevu.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشّريفة في سنة ثمان و تسعين و ألف في شهر جمادى الأولى في (ال) يوم التّاسع، ما بين المغرب و العشاء، في مدينة سراى في مدرسة مرد بصر، عن يد الضّعيف النّحيف الفقير إلى رحمة الله تعالى عبد الله بن أحمد بن ذو الفقار عن قصبه، ژيپچه غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما...

Iz kolekcije Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna, od koga je rukopis otkupljen 1979. god.

4339. R-3723.

Zbirka (مجموع), 2

L. 17; 17,5 x 10 (13 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-6a

تعليقات على ديباجة المختصر

TA'LĪQĀT 'ALĀ DĪBAĞA AL-MUḪTAṢAR

Isto kao pod br. 4338,1.

2. L. 8b-9a

حكاية الشّيخ العارف أبي يزيد البسطامي

ḤIKĀYA AŠ-ŠAYḪ AL-'ĀRIF ABŪ YAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Priča odgojno-mističkog sadržaja od nepoznatog autora. U njoj se govori o snovima Abū Yazīda al-Bisṭāmī-ja, jednog od pobožnih ljudi iz petog stoljeća po Hidžri i dogodovštinama sa njegovog puta na hadždž. Priča je prvobitno napisana na arapskom, a kasnije ju je nepoznati prevodilac preveo na turski jezik. U našem primjerku je prijevod priče na turskom jeziku.

Trako-Gazić, 527; Bratislava, 470; an-Naqšibandī (Bagdād), 325, str. 149

Početak (l. 8b):

أوله: حكايت امامدن قطب ربّاني أبو يزيد بسطاميدن رحمة الله عليه و نفعنا ببركاته في الدّنيا و الآخرة آمين. ايتدي كم ايام سياحتده و أحوال خلوتده ...

Napotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 9a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: جواب رادن بايزيد رهبانرا ...يا يزيد ايتدي بر سواللره جواب و بر رسم الله جلّ ذكره حضرتنه و رسولنه ايمان كتور رمسز ايتديلر نعم يا يزيد ايتدي اللّهمّ ...

Nama podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 8a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šam'ī-zade (Šemić).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4340. R-5915.

شرح مشكلات ديباجة المختصر

ŠARḤ MUŠKILĀT DĪBĀĞA AL-MUḪTAṢAR

Glosa na uvodni dio (*dībāğa*) at-Taftāzānī-jeva komentara المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4280) od nama nepoznatog autora, koji u uvodu kaže da ju je napisao na molbu izvjesnog emira 'Abdullāha. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim početkom, niti utvrditi ime autora.

Početak:

أوله: نحمدك يا من أحكم بحكمته كلّ موجود على طبق ما اقتضته الحال، و اضمحلّ دون إحصاء آلآئه لسان التّفصيل و الإجمال ... و بعد فلمّا شرع يقرأ عليّ الشّرح المختصر لتلخيص المفتاح المحتوى على قواعد النّجاح بعض الأذكياء، من أولاد الأعاظم ذو الشّرف و الذّهن الثّاقب المختصّ بالفهم الصّائب، و هو الممتاز من سائر الأقران بالطّبع و الوقار و الفكر النّقاد، قدوة الأعيان و الأكارم المولى الأمير عبد الله لا زال محفوظًا بعون الملك الإله التمس منّي أن أوضح مشكلات خطبة الكتاب، و أقرّر معانيها و أبيّن بيانيها على وجه لا يفضي إلى الإطناب ...

Završetak:

آخره: و ليكن هذا خاتمة ما قصدنا في هذا الباب من إيضاح خطبة الكتاب، ختمنا الله بحسن العاقبة، و أنعمنا و من هو الباعث لهذا الجمع نعمة العافية، و رزقنا و إيّاه جنّة عالية، و الحمد لله على الإفتتاح و الإختتام.

L.7; 20 x 14 (15,5 x 9,5); 28 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na kraju rukopisa (l. 7a) bilješka da ga je prepisao muderris Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad, Tūfankī-zāde (Tufekčić) iz Livna, nastanjen u Travniku, u nedjelju, 19. rebiul-ahira 1242/1826. god.

كتبه الحقير الفقير المعترف بالعجز و التّقصير، المحتاج إلى رحمة الله الباري محمّد بن محمّد بن محمّد بن محمّد المدرّس متّصفا بلقب توفنكي زاده مولداً و موطنًا بوطن الأصل في قلعة إهلونه، و في هذا الحال مقيما و ساكنا بمدينة تراونيك في يوم الأحد التّاسع عشر من ربيع الآخر من السّنة المباركة إثنى (!) و أربعين و مائتين و ألف من الهجرة النّبويّة.

4341. R-7763.

حاشية اليزدي على حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-YAZDĪ 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na al-Ḫaṭā'ī-jevu glosu na at-Taftāzānī-jev komentar المختصر al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح. (v. br. 4327) Napisao 'Abdullāh b.

Naǧmuddīn Ḥusayn al-Yazdī aš-Šāh Ābādī, Šihābuddīn, umro 1015/1606. god.

Ahlwardt VI, 7210; Kaḥḥāla VI, 49; Köprülü III, 542/1; Brockelmann G II, 588 i S I, 518; Ḥ.Ḫ. I, 476; A.M. I, 474; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 265-267; Jahić VI, 4084/2;

Početak:

أوله: حمداً لمن خلق الإنسان، و علمه البيان، و شكراً لمن علمه بدايع المعاني في روابع التّبيان، و صلوة على نبيّه المبعوث بأكمل الأديان، المنعوت بأفصح اللّسان ... قوله: نحمدك اللّهمّ الخ. الأصل فيه يا الله، حذف حرف النّداء، و عوّض عنه الميم و لا يقاس عليه غيره...

Završetak:

آخره: فلا بدّ من الصّرف إمّا في تفسير الأوّل، أو في تفسير الثاني حتّى لا يفوت مقابلة ذلك الحسن بهذا و المرجوّ من الله تعالى حسن الخاتمة و صلاح العاقبة. إنّه على ما يشاء قدير، و باجابة رجاء الرّاجين جدير، و الحمد لله على توفيق الإتمام و الصّلوة و السّلام على سيّد الأنام و على آله و أصحابه الكرام ذوي القدر و الإحترام...

L. 46; 20,5 x 13 (14,8 x 6,3); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i naknadno ušivani koncem crne boje. Po marginama ima nešto, sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom, a tekst komentara označen crvenom linijom iznad prve slijedeće riječi. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Prepis, kako se vidi iz bilješke na kraju rukopisa (l. 46b), iz 1083/1672. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je rukopis bio vlasništvo izvjesnog Ibrahīma b. Muṣṭafe.

Iz Odbora IZ Travnik.

4342. R-4011.

مفتاح تلخيص المفتاح
MIFTĀḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na al-Qazwīnī-jevo djelo تلخيص المفتاح. (v. br. 4215). Napisao Muḥammad b. Muẓaffaruddīn al-Ḫalḫālī, al-Ḫaṭībī, Šamsuddīn, um. 745/1344. god.

Kaḥḥāla XII, 38; Ahlwardt VI, 7228/1; Brockelmann S I, 516/2; Ḥ.Ḫ. I, 474; Köprülü III, 505, str. 227; al-Ǧibūrī III, 6023, str. 438; Kairo I/ IV, str. 149 i 155; A.M. II, 153;

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي أسبغ على الإنسان نعمه ظاهرة و باطنة، و أرشده لذات المعاني و مكّنه من البيان ... أمّا بعد، فإنّ أولى ما يستغلّ به الهمم الحوالي و أهمّ ما يصرف إليه الأيّام و اللّيالي، من العلوم الأدبيّة هو علم البلاغة ... و ممّا صنّف فيه من الكتب الفاخرة و الزّبر الوافرة كتاب تلخيص المفتاح للإمام... القزويني المعروف بخطيب دمشق... و لخّصت أصوله و هذّبت فروعه و رتّبت أبوابه ترتيباً ... و سمّيته مفتاح تلخيص المفتاح...

Završetak:

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله أضاعوني إلى الآخر، مفعول سأنشد و هذا هو التّنبيه على أنّه من الغير، و أحسن التّضمين ما زاد على الأصل ...

L. 249; 20 x 14 (15 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima, naročito na početku i kraju rukopisa, vidljive tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Posljednji list naknadno dopisan.

Listovi sa kustodama.

Povez kožni, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIV ili XV stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4343. R-2445.

الإيضاح في المعاني و البيان
AL-ĪḌĀḤ FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Komentar na djelo تلخيص المفتاح. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je Muḥammad b.'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat još i pod nadimcima Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođ. 666/1268., umro 739/1338. god., kome se učinilo da je as-Sakākī-jevo djelo مفتاح العلوم (v. br. 4207) preopširno i preteško za običnog čitaoca, pa je uzeo i napisao njegovu skraćenu verziju koju je nazvao تلخيص المفتاح , a zatim na nju napisao ovaj komentar.

Kaḥḥāla X, 145-146; Ḥ.Ḫ. I, 210 i 474; Ahlwardt VI, 7189; Kairo I/IV, str. 123; al-Ġabūrī, str. 388; aẓ-Ẓāhiriyyā 'UL'A, str. 201-204; Sarkīs II, str. 1509;

Početak:

أولّه: الحمد للّه ربّ العالمين و صلوته على سيّدنا محمّد و آله أجمعين. أمّا بعد: فهذا كتاب في علم البلاغة و توابعها ترجمته بالإيضاح، و جعلته على ترتيب مختصري الّذي سمّيته بتلخيص المفتاح، و بسطت فيه القول ليكون كالشّرح له و أوضحت مواضعه المشكلة، و فصّلت معانيه المجملة، و عمدت إلى ما خلا عنه المختصر ممّا تضمّنه مفتاح العلوم، و إلى ما خلا عنه المفتاح من كلام الشّيخ الإمام عبد القاهر الجرجاني في كتابه دلائل الإعجاز و أسرار البلاغة . . .

Završetak:

آخره: و أحسن الإنتهاءات ما آذن بانتهاء الكلام، كقول الآخر: [بقيت بقاء الدّهر يا كهف أهله و هذا دعاء للبريّة شامل] و قوله: [فلا حطّت لك الهيجاء سرجًا و لا ذاقت لك الدّنيا فراقًا] و جميع فواتح السّور و خواتمها واردة على أحسن وجوه البلاغة و أكملها يظهر ذلك بالتّأمّل فيها مع التّذكّر لما تقدّم من الأصول و اللّه الموفّق.

L. 271; 17 x 14 (11 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. i vještom rukom. Mastilo crno, izuzetno kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Usljed dugotrajne upotrebe, listovi po rubovima izlizani i mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na papirićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Naslovi poglavlja pisani debelim i krupnim slovima. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, a tekst komentara sa riječi قلت, pisanim krupnijim slovima i ojačanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa izlizanim koricama zbog dugotrajne upotrebe. Preklop otkinut i zagubljen.

Na listu 257a bilješka da je rukopis prepisao i završio 'Aynuddawla b. Qawāmuddīn, zvani Kamāl al-Māliġī u gradu Ḫawārizmu (Perziji), u petak, 1. džumadel-ahira 751/1350. god.

وفّق للفراغ من تحرير هذا الكتاب أفقر عباد اللّه و أحوجهم إلى مغفرته، عين الدّولة بن قوام الدّين المدعوّ بين الأصحاب بكمال المالغي أصلح اللّه في الدّارين شأنه في بلدة خوارزم يوم الجمعة في غرّة جماد الآخر سنة إحدى و خمسين و سبعمائة.

Ovaj primjerak je, ako ne najstariji, onda među najstarijim u svijetu, jer je, kao što se iz navedene bilješke vidi, prepisan svega dvanaest godina poslije smrti autora.

Na početku se nalazi 5, a na kraju 28 listova sa raznim bilješkama na arapskom jeziku. Prva četiri i posljednjih jedanaest listova su naknadno ubačeni.

Na listu 1a bilješka da je u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 981/1573. god., u Istanbulu, rukopis kupio i postao njegovim vlasnikom Muṣṭafā b. Sulaymān b. Kamāl b.'Alī

قد صار هذا الكتاب المطبوع بالشّراء المشروع، في نوبة العبد المفتقر إلى رحمة ربّه المقتدر. . . مصطفى بن سليمان بن كمال بن علي عاملهم اللّه تعالى بلطفه العلي في أواسط ربيع الآخر من شهور سنة ٩٨١ في بلدة قسطنطينيّة حماها اللّه تعالى من جميع المحن و البليّة، و ساير البلاد الإسلاميّة.

Na istom listu, namjerno izbrisana bilješka o još jednom ranijem vlasniku. Na prvom zaštitnom listu, na strani a nalazi se bilješka ranijeg vlasnika as-Sayyida Aḥmada b. al-Ḥāǧǧ Ḥasana, kadije iz Sarajeva, sa otiskom ličnog pečata:

إستصحبه العبدُ الأوّل من الديات (!) السيّد أحمد بن الحاجّ حسن القاضي السّرائي البوسنوي عفى عنهما الباري

i zvjezdica petokraka, prepoznatljivi znak 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je iz Sarajeva.

4344. R-6042.

الإيضاح في المعاني و البيان
AL-ĪḌĀḤ FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Isto kao br. 4343.

Naslov na prvom zaštitnom listu, na strani a الإيضاح في المعاني و البيان

L. 102; 27,5 x 18,5 (17 x 11,5); 21 redak. *Ta'līq*. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini komentari između redaka pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani usljed dugotrajne upotrebe. Većina listova dohvaćena vlagom i crvotočinom, ali tekst zbog izuzetno kvalitetnog mastila nije oštećen. Na prvih dvadesetak listova ima dosta komentara i interlinearnih bilješki, pisanih sitnim slovima, oštrim perom i rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen impregniranim platnom crne boje, novijeg datuma.

Rukopis se završava kolofonom (l. 102a), u kome je data bilješka da je prepis završio Muḥammad b. (!) b. Ša'bān, u srijedu, 29. zul-hidždžeta 796/1393. god., u medresi Qaraḥiṣār u doba Sinan-paše.

تمّت كتابة كتاب الإيضاح بعون الله فالق الإصباح، عن يد ... محمد بن ... بن شعبان. وقع الفراغ من تسويده يوم الأربعاء وقت الغروب في التّاسع و العشرين من ذي الحجّة سنة ستّ و تسعين و سبعمائة في مدرسة قره حصار حماها الله عن البلايا و الآفات في زمان سنان باشا سلمه الله في كلّ الأزمان و الأوقات.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4345. R-3605.

الإيضاح في المعاني و البيان

AL-ĪḌĀḤ FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Isto kao br. 4343.

Naslov na listu 1a كتاب الإيضاح ـ شرح تلخيص المفتاح في المعاني و البيان و البديع, a na donjem prerezu listova الإيضاح شرح التّلخيص.

L. 221; 21,5 x 16 (14 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Naslovi poglavlja, ukrasni znaci i pojedine bilješke, kako u osnovnom tekstu, tako i u komentarima po marginama, pisani crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Neki od komentara pisani na ceduljicama i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Komentarisani tekst citiran riječima قـــوله, pisanim krupnijim slovima i ojačanim crvenim mastilom, a prva riječ komentara nadvučena crvenom linijom. U gornjem dijelu, pri hrbatu, većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su na njima ostale tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom zelene boje.

Djelo se završava kolofonom (l. 219a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Rūḥullāh b. aš-Šayḫ Amīnuddīn al-Ḫalwatī al-Ḫawārizmī, u Kairu, u nedjelju, 16. džumadel-ahira 798/1396. god.

وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة المباركة المسمّاة بإيضاح تلخيص المعاني، من مصنّفات الشّيخ الإمام العالم العامل الفاضل الكامل الرّبّانيّ، محمّد بن عبد الرّحمن بن عمر القزويني الشّافعي، سقى الله ثراهم، و جعل الجنّة مثواهم، يوم الأحد السّادس عشر من جمادى الآخر بعيد العصر في البلدة المباركة الميمونة، عظيمة الشّأن، و رفيعة القدر و المكان مصر صانها الله تعالى عن حوادث الأيّام و عوارض الأعوام على يد العبد الضّعيف النّحيف الفقير المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور اللّطيف رزقه الله ما تمنّاه و جعل الجنّة مثواه محمّد بن روح الله بن الشّيخ أمين الدّين الخلوتي الخوارزمي غفر الله لهم و لجميع المسلمين و المسلمات الأحياء منهم و الأموات سنة ثمان و تسعين و سبعمائة.

Na listovima 220b-221b nalazi se osnovni tekst kratkog repetitorija arapske metrike متن علم العـروض koji je napisao Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī, Abū 'Abdullāh, um. 549/1154. (v. br. 4230,4)

Ime prepisivača, Muḥammad al-Ḫalwatī, napisano krupnim slovima u obliku tugre, nalazi se i na listu 1a. Na istoj strani, nalaze se još tri bilješke u kojima se kao vlasnici spominju: Yaḥyā b. Aḥmad, Kairo, iz 819/1416., Ḥasan b. Aḥmad b. 'Iwaḍ al-Ḥanafī Luṭfullāh, koji kaže da je rukopis naslijedio od svoga oca, te Muḥammad b. Ḥasan, iz 1031/1622. šejh mevlevijskog reda. Na više lista bilješka da je rukopis uvakufio Elči Ibrahim-paša za džamiju u kasabi Počitelj.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4346. R-3688.

إيضاح الإيضاح في المعاني و البيان

ĪḌĀḤ AL-ĪḌĀḤ FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Glosa na gore navedeni al-Qazwīnī-jev komentar djela تلخيص المفتاح (v. br. 4343). Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Āqsarā'ī ar-Rūmī, Ǧamāluddīn, um. 791/1389. god. Autor je djelo završio 17. šabana 776/1375. god.

Kaḥḥāla XI, 192; Ḥ.Ḫ. I, 210; A.M. II, 165; O.M. 265-266; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; Köprülü II, 1423; al-Ǧibūrī III, 5828, str. 388; Šašan, str. 302;

Početak:

أوّله: الحمد لله على نواله، و الصّلوة على سيّدنا محمّد و آله، و بعد، فلمّا صعب على كثير من الطّلبة فهم كثير من مقاصد الإيضاح، ألّفت هذا الكتاب، و شرحت فيه مشكلاته مستعينا بالله الفتّاح متجنّبا عن التّعرّض لما لا يحتاج منه إلى الإستيضاح ...

Završetak:

آخره: و لمّا تمّ إنصبابه من القلم بعون الله الفتّاح سمّيناه بإيضاح الإيضاح، و الّذي نرجو من النّاظرين فيه تدارك خلله بالإصلاح و رزقنا الله و إيّاهم الخير و الفلاح، و الحمد لله على التّمام و على رسوله أفضل السّلام.

L. 237; 18,5 x 13,5 (11,5 x 7); 23 retka. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na većini listova pojavile tamne fleke, a na pojedinim listovima i znakovi oboljenja. Prvih pedesetak listova, u gornjem dijelu, lijepljeni i nevješto popravljani. Po marginama ima nešto komentara pisanih naknadno drugom rukom. Komentarisani tekst citiran riječima قـوله i nadvučen tankom linijom crvene boje, a tekst komentara započinje riječima قلت, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom zelene boje.

Rukopis se završava kolofonom (l. 237a), u kome je data bilješka iz koje se vidi da ga je, svega četiri godine poslije smrti autora, prepisao Sa'īd b. Raǧab al-Qayyimī, u petak, 11. redžeba 795/1393. god.

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة الشّريفة المسماة بشرح الإيضاح بعون الله الملك الوهّاب ... على يد أضعف العباد و أحقرهم سعيد بن رجب القيّمي في يوم الجمعة في حادي عشر رجب المعظّم سنة خمس و تسعين و سبعمائة.

Ispod toga bilješka, pisana rukom istog prepisivača, u kojoj se kaže da je autor ovo djelo završio 17. šabana 776/1375. god., što pobija tvrdnju nekih izvora da je autor umro 771/1370. god.

قال الشّارح رحمه الله: كتبه مؤلفه محمّد بن محمّد الأقسرائي في السّابع عشر من شعبان سنة ستّ و سبعين و سبعمائة.

Na prva dva zaštitna lista više raznih bilješki, stihova, hadisa, citata iz Kur'ana i jedan šifrovani recept za brz i lahak porođaj žene. Tu nalazimo i ime jednog od ranijih vlasnika Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḥabīb.

Na zadnjem zaštitnom listu, na strani *b* još dvije bilješke o ranijim vlasnicima. Iz prve, pisane crvenim mastilom, vidi se da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. Aḥmad Šamsuddīn, a iz druge da je njegov vlasnik bio Darwīš b. Muṣṭafā Mu'aḏḏinōwik (Mujezinović) iz 1214/1799.god.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4347. R-2030.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 142; 21 x 13 (15,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, od lista 1a-129b, a *nasta'līq* od lista 130b-142b. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima 1b, 23b i 130b lijepo urađeni unvani u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašenim zlatnom, plavom, crvenom i bijelom bojom. Tekst na svim listovima uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Prvih petnaest i zadnjih dvanaest listova, dužinom donjeg prereza, dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom i lijepo urađenim rozetama u zlatnoj boji, sa floralnim motivima na koricama i preklopu. Dužinom hrbata i preklopa povez oštećen.

1. L. 1b-20a

ملخّص تلخيص المفتاح

MULAḪḪAṢ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Prerađena i skraćena redakcija al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4215). Napisao Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī, Zaynuddīn, Abū Yaḥyā, rođ. u gradiću Sunajka u Egiptu, 826/1423. god., umro u Kairu 4. zul-hidždžeta 926/1520. god. Djelo je štampano u Egiptu (Būlāq), 1305/1887. god.

U našem rukopisu, na naslovnom listu i na drugom zaštitnom listu, na str. *b* piše da je autor ovog djela Dāwūd ef., tj. Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, umro poslije 1169/1756. god., što je pogrešno. Djelo sa istim naslovom, početkom i krajem, katalog TÜYATOK 07/III, pod br. 1947. pogrešno pripisuje 'Abdullaṭīf al-'Alā'ī-ju, um. 1168/1755. god.

Kaḥḥāla IV, 182; Kairo IV, str. 155; Brockelmann G II, 99-100 i S II, 117-118; Sarkīs I, str. 483-487;

Početak (l.1 b):

أوّله: الحمد لله على توالي آلائه و تواتر نعمائه، و الصّلوة على سيّد الأنام محمّد أفضل أنبيائه و على آله و أصحابه. فهذا ملخّص تلخيص المفتاح زدت فيه من زوائد الفوائد ... و هو مرتّب على مقدّمة و ثلثة فنون...

Završetak (l. 20a):

آخره: و منه الموازنة و هى تساوى فاصلتى الفقرتين و المصراعين في الوزن و يسمّى حسن المقطع، و أحسنه ما آذن بالإنتهاء. و الله أعلم. تمّت الرّسالة الشّريفة بعون الله الملك الوهّاب و إليه المرجع و المآب.

2. L. 23b-129b

شرح ملخّص تلخيص المفتاح

ŠARḤ MULAḪḪAṢ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na prethodno djelo (v. br. 4347,1). Napisao, kako se u naslovu na listu 23a i uvodu na listu 23b kaže Dawūd b. Muḥammad al-Qārṣī, ar-Rūmī, al-Ḥanafī, umro poslije 1169/1756. god. Kako se iz završetka vidi, autor je djelo završio 1162/1749. god.

Kaḥḥāla IV, 142; A.M. I, 363; Sarkis II, str. 1503;

Početak (l. 23b):

أوّله: الحمد لله الذي علّمنا العربيّة و قوانين البيان، و الصّلوة و السّلام على رسولنا محمّد المؤيّد ببلاغة القرآن ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغنيّ داود بن محمّد القارصي الحنفي عامله الله بلطفه الجليّ الخفيّ، هذا غاية التّحرير و البيان في تلخيص مسائل المعاني و البيان، جعلته تبصرة للإخوان ... قال المصنّف الحمد لله ... على توالي آلآئه ... و تواتر نعمائه ... فهذا ملخّص تلخيص المفتاح ...

Završetak (l. 129b):

آخره: و ثالثها الإنتهاء، فينبغي أن يكون بأحسن خاتمة و يسمّى حسن المقطع و براعة المقطع و أحسنه ما آذن، أي: الشّعر ... و قد فرغت من تأليفه سنة ألف و مائة و إثنتين و ستّين . اللهمّ اختمنا بالإيمان و الإسلام بحرمة سيّد الأنام.

3. L. 130b-142b

رسالة في المعاني و البيان و البديع

RISĀLA FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Kratka rasprava od nepoznatog autora o osnovnim disciplinama arapske stilistike. Na prvom zaštitnom listu piše da je njen autor izvjesni Ḫādimī ef. Izvori navode više autora sa ovakvim nadimkom (v. Kaḥḥāla II, 178, IV, 213, V, 316, VI, 141, XI, 213, XI, 301 i XII, 31), ali se nijednom od njih ne pripisuje navedena rasprava. Rasprava sa istim naslovom, početkom i krajem navodi se i u katalogu Kairo 1/IV, str. 137, ali se ni u njemu ne navodi ime autora.

Početak (l. 130b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و الصّلوة و السّلام على محمّد و آله و صحبه أجمعين. أمّا بعد فعلم المعاني علم يبحث فيه عن أحوال التّراكيب العربيّة من حيث النّكات و المزايا بعد فهم المعاني الأصليّة من علم النّحو و أبوابه ثمانية...

Završetak (l. 142b):

آخره: الحادي و العشرون التّعليل فائدته التّقرير و الأبلغيّة فإنّ القبول في الأحكام المعلّلة و حروف اللاّم و إنّ و أنّ ... و من و لعلّ نحو قوله تعالى ﴿فقولا له قولاً ليّناً لعلّه يتذكّر أو يخشى﴾.تم.

Zbirku su prepisala dvojica prepisivača, i to: prvi djela pod br. 1 i 2, a drugi pod br. 3. O prvom, nama nepoznatom prepisivaču, nema nikakvih podataka.

Treće djelo se završava kolofonom (l. 142b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Aṭwī, nastanjen u Hakim Čelebiju (Turska), 10. šabana 1171/ 1758. god.

حرّره أحمد بن محمّد الأطوىّ، بعون الله الملك القوىّ السّاكن بحكيم چلبي، سنة إحدى و سبعين و مائة و ألف من الهجرة النّبويّة المصطفويّة في شهر شعبان المعظّم من يوم العاشر غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه.

4348. R-3872.

الأطول ـ شرح تلخيص المفتاح

AL-AṬWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na al-Qazwīnī-jevo djelo تلخيص المفتاح (v. br. 4215) iz arapske stilistike. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab Šāh al-Isfarā'inī 'Iṣāmuddīn, umro 944/1537. god. Djelo je, kako se vidi iz završetka, završeno 13. džumadel-ahira 941/1534. god.

Kaḥḥāla I, 101-102; Ḥ.Ḫ. I, 477; Ahlwardt VI, 7205/21; Brockelmann S I, 517; Köprülü II, 297; Kairo IV, str. 122; aẓ-Ẓāhiriyyā 'UL'A, str. 187-199;

Početak:

أوّله: الحمد لله على كلّ حال، كما يستوعب المزايا بالإفضال و يستجلب خواصّ الإقبال... و بعد فيقول المفتقر إلى الله الغنيّ إبراهيم بن محمّد عرب شاه الإسفرائيني إنّ أفضل ما يتمسّك به في تحصيل الكمال و أمثل ما يتوسّل به إلى نيل خير الآمال ... الحمد هو الثّناء على الجميل الصّادر بالإختيار على ما له الأشهاد ...

Završetak:

آخره: و لو تأمّلت فيها سوى ما أبرزت دقايق من الودايع، فلتنظر فيها نظر الإعتبار، و لتطلع على ما لا يحصى من الأسرار، واجتنبت عن التّعصّب و الأنكار ... و الحمد لله الّذي لا يخيب قاصديه، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا محمّد و آله و صحبه و تابعيه، و كان الفراغ من تعليقها في ثلث عشر جمادى الآخرة سنة ٩٤١

L. 389; 24,8 x 16 (17 x 9); 25 redaka. *Nasḫ*, pisn sitnim slovima, oštim perom i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi u drugoj polovini rukopisa, dužinom gornjeg prereza listova, dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi dohvaćeni crvotočinom i dužinom hrbata popravljani i lijepljeni. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno presvučen impregniranim platnom, zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka iz koje se se vidi da je rukopis nekada bio vlasništvo izvjesnog 'Abdullāṭifa. Ispod toga bilješka krupnim slovima da je ovaj rukopis, pod uslovom da se ne iznosi, ne premješta i ne mijenja, za svoju medresu u Mostaru uvakufio Mehmed-beg, poznatiji kao Karađoz-beg .

وقفت لله تعالى بمدرستي الواقعة في قصبة موستار، بشرط أن لا يخرج و لا ينقل و لا يتبدّل، ﴿فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الذين يبدّلونه﴾، إنّ الله سميع عليم.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4349. R-1689.

Zbirka (مجموع), 2

L. 86; 20,5 x 14 (14 x 7); 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Korice presvučene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-17b

تمحيص التلخيص

TAMḤĪṢ AT-TALḪĪṢ

Prerađena i skraćena redakcija al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4215). Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yā'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī (Pruščak), rođ. 951/1544. god., um. 15. šabana 1025/ 28. avgusta 1616. god. Koncept ovoga djela Kafi je, kako kaže u svojoj autobiografiji, napisao prije 1008/1599. god., kada je pristupio njegovoj definitivnoj redakciji i završio je, kako se iz zaključne riječi vidi, 23. redžeba 1010/1602. god.

Šabanović, str. 153-192, Handžić (Al-Ğawhar), 50, str. 50-59; Ljubović, str. 33-36; Ljubović-Grozdanić, str. 72-74; Bašagić, str. 82-90; O.M. I, 227; Kaḥḥāla III, 233; Brockelmann G I, 294 i S I, 519; Köprülü III, 486/1; Muftić, srt. 15-16;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان، علّمه البيان، و الصّلوة و السّلام على حبيبه صحيح البيان، فصيح اللّسان .. و بعد فلمّا كان علم البلاغة من ألذّ العلوم فهماً و أخذاً، و أعزّ الفنون معنى و لفظاً به يكشف أستار حقايق الإيجاز و دقايق الألغاز في جميع العلوم و المعارف...

Završetak (l. 17b):

آخره: التّلميح و هو: أن يُشار في الكلام إلى قصّة أو شعركقوله: [فوالله ما أدري أ أحلام نائم ألمّت بنا أم كان في الركب يوشع] إشارة إلى قصّة يوشع ... اللّفظ للمعنى لا عكسه، و ينبغي للمتكلّم التّأنّق في الإبتداء، و التّخلص في الإنتهاء . و هذا آخر التّمحيص، و للّه الحمد و إليه المحيص و قد وقع الفراغ من تحرير هذا المختصر في اليوم الثّالث و العشرين من شهر رجب المرجّب من شهور سنة عشر و ألف.

2. L. 21b-86a

شرح تمحيص التلخيص

ŠARḤ TAMḤĪṢ AT-TALḪĪṢ

Komentar prethodnom djelu od istog autora koji je, kako sam autor kaže, napisao na molbu prijatelja po uzoru na at-Taftāzānī-ja (v. br. 4256) koji je na isto djelo (تلخيص المفتاح) napisao dva komentara المطوّل i المختصر.

Šabanović, str. 153-192, Handžić (Al-Ğawhar), 50, str. 50-59; Ljubović, str. 33-36; Ljubović-Grozdanić, str. 72-74; Bašagić, str. 82-90; O.M. I, 227; Kaḥḥāla III, 233; Brockelmann G I, 294 i S I, 519; Muftić, str. 15-16;

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنعم على الإنسان بعلم المعاني و البيان بين سائر الأنام ... و بعد فإنّ أفقر البريّة إلى ربّه الباري كافي الأقحصاري وفّقه الله لما يرضاه يقول لمّا وفّقني الله تعالى بانتخاب تمحيص التّلخيص، و خصّصني من بين إخواني بالإنتساب بهذا التّخصيص... بشرح مشكلاته و عويصاته مقتفياً أثر التّفتازاني في شرحيه المشهورين ... فشرحته ... لا بمطوّل فيملّ، و لا بمختصر فيخلّ...

Završetak (l. 86a):

آخره: و الثّالث الإنتها، بأن يأتى بما يؤذن بإنتها، الكلام لأنّه آخر ما يعيه السّمع، و يرتسم في النّفس كقول العربيّ [بقيت بقا، الدّهر يا كهف أهله، و هذا دعا، للبريّة شامل] و هذا آخر التّمحيص و لله الحمد و اليه المحيص من الحيص و هو العدول على جهة الفرار مصدر كالمغيث و قد يكون مكاناً كالمبيت.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a i unutrašnjoj strani prve korice zvijezda petokraka, prepoznatljivi znak ranijeg vlasnika, a sudeći po rukopisu, vjerovatno i prepisivača, 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamirije.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je u Sarajevu.

4350. R-4076.

Zbirka (مجموع), 7

L. 116; 20,5 x 14. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela u zbirci. *Ta'līq* i *nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tri vrste papira, tamnobijele i žućkaste boje, evropskog porijekla, sa različitim vodenim znakovima. Listovi razasuti, odvojeni od poveza i dohvaćeni vlagom. Na većini listova uočljive tamne fleke i znakovi oboljenja papira. Na zadnjih desetak listova, u gornjem dijelu, do osam cm. dubine, tekst je toliko oštećen da se ne može čitati. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen i odvojen od listova.

1. L. 1b-20b

المسالك في علم المعاني و البيان و البديع
AL-MASĀLIK FĪ 'ILM AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Prerađena i skraćena redakcija al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4215), poznata još i pod nazivom تلخيص تلخيص المفتاح. Napisao u Damasku, na putu na hadž 962/1555. god., Ḥamza b. Ṭūrgūd (u našem primjerku ime autorova oca napisano je sa slovom د Dūrgūd, dok je u većini izvora napisano sa slovom ط Ṭutgūd) Nūruddīn, umro poslije 962/1555. god. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة), tri poglavlja (المسالك) i zaključka (الخاتمة).

Kaḥḥāla IV, 79; Ahlwardt VI, 7263; Ḥ.Ḫ. I, 478; Köprülü III, 510/1, str. 229; Kairo I/IV, str. 145; Brockelmann S I, 519/2; O.M. II, 42; az-Ẓāhiriyyā.'UL'A, str. 349-350; Bratislava, 366, str. 260;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن علّم الإنسان، ما احتواه القرآن، من حقائق المعاني و دقائق البيان، على وجه بديع عجيب و طرز عبقريّ غريب ... أمّا بعد، فلمّا رفع العزيمة من اغتنم باقتباس أنوار شمس العالمين أضعف الخلائق حمزة بن درغود نور الدّين على حجّ بيت الله الحرام... و موسومة بالمسالك...

Završetak (l. 20b):

آخره: [فإن تولني منك الجميلُ فأهله و إلاّ فإنّي عاذر شكور] و أحسنه حسن المقطع و يسمّى براعة المقطع أيضًا و هو ما آذن بانتها، الكلام نحو: [بقيت باذن الله يا ملجأ الورى بسير مقامات بقا، مسالك].

2. L. 24a-40b

تمحيص التلخيص
TAMḤĪṢ AT-TALḪĪṢ

Isto kao br. 4349,1.

Na početku nedostaje jedan, a na kraju dva lista.

Početak ovdje (l. 24a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فبالتماس بعض الأكياس، الّذين حلّوا منّي ... محلّ العين و الرّأس، استصفيت منه ما هو المقصود من أصول القواعد، و محصول الفوائد، بايراد أساهل الأمثلة و أمائل الشّواهد و جعلته مختصراً مفيداً للمبتدئين ...

Završetak ovdje (l. 40b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: التّضمين و هو ذكر شئ في كلامه من آخر بلا ستر فإن كان مصراعًا فما دونه...

3. L. 42b-53b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI-L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

4. L. 54a-62a

شرح الإستعارات لقول أحمد
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT LI-QŪL AḤMAD

Komentar na as-Samarqandi-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. br. 4230,2). Napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, Ǧamāluddīn al-Kirmāstī, poznatiji pod imenom Qūl Aḥmad, umro 950/1543. god.

Köprülü III, 540/2; Ahlwardt VI, 7311; Ḥ.Ḫ. I, str. 845; Brockelmann G II, 194 i S II, 259/3; Dobrača I, 640, str. 416; A.M. I, str. 115; Fajić V, 3518/4; al-Badīriyya II, str. 481;

Početak (l. 54a):

أوله: الحمد لله المجّد، و الصّلوة على رسوله محمّد، و على آله و صحبه من الأزل إلى الأبد... الحمد أي جنس الحمد أو جميع افرادها مختصّ و ثابت لواهب العطيّة أى حسن العطيّة أو جميع افرادها الّتي من جملتها توفيقه لتأليف هذه الرّسالة..

Završetak (l. 62a):

آخره: أو إثباته تخييلا، و ما سواه ترشيح للمكنيّة، أو الإستعارة التّخييليّة أو التّحقيقيّه، هذا آخر ما أوردناه في شرح الرّسالة. و الحمد لله أولاً و آخراً كتبناه مع تفرّق البال ... و رعاية لمطابقة مقتضى الحال.

5. L. 63a-91b

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na 'Iṣāmuddīn-ov komentar as-Samarqandī-jeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. br. 4231,2). Napisao Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī al-Kurdī, umro 1040/1630 god.

Ahlwardt VI, 7304; Brockelmann G II, 194 i S II, 259; Köprülü III, 555/1; Kairo 1/ IV, str. 130; al-Ǧibūrī III, 5057-5059, str. 200; Fajić V, 3518/8; Hasandedić, 261/2, str. 121;

Početak (l. 63a):

أوله: الحمد لله الذي خلق الإنسان و علّمه البيان... أمّا بعد فهذه حواش على الشّرح المنسوب إلى المولى المكرّم ... عصام الدّين إبراهيم، أدخله الله تعالى جنّة النّعيم على رسالة الإستعارة للمولى المحقّق ... أبي القاسم اللّيثي السّمرقندي...

Završetak (91b):

آخره: و الأظهر ما يحضره أى يتنبّه به السّامع على المراد و ما سواه ترشيح أو تجريد فالإعتبار بالدّلالة على المراد لا بقوّة الإختصاص عند الشّارح ... و لك أن تجعل الجميع أى جميع الملايمات قرينة و لذا قال صاحب التّلخيص القرينة قد تكون واحدة و قد تكون متعدّدة.

6. L. 94a-107b

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĞĪ FI AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4229,3.
Naslov na listu 94a متن ايساغوجي من المنطق

7. L. 108a-116b

الإرشاد الهادي في النّحو
AL-IRŠĀD AL-HĀDĪ FĪ AN-NAḤW

Djelo iz arapske gramatike. Napisao u Havarizmu i posvetio svome sinu al-Mukarramu, 778/1376. god., Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođ. 712/1312. , um. 791/1389. god. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة) i tri poglavlja (القسم). U uvodu se daje definicija gramatike, u prvom poglavlju se govori o imenima, u drugom o glagolima, a u trećem o česticama. Djelo je dugo vremena bilo popularno i na njega je napisano više komentara.

Kaḥḥāla XII, 228; Ḥ.Ḫ. I, 67; Flügel, 206, str. 189; Brockelmann S II. 301-304; al-Ǧibūrī III, 5275-5276, str. 259; aẓ-Ẓāhiriyyā. N, str. 5-7; Jahić VI. 3816/1;

Početak (l. 108a):

أوله: الحمد لله الّذي جعل بكلمته علم الإعراب مرفوع البناء، منصوب اللّواء، مجرور ذيل الشّرف ... و بعد فهذا مختصر في علم النّحو سمّيته بالإرشاد، و سألت الله تعالى أن ينفع به الولد الأعزّ، و كلّ من يحاول الرّشاد و ما توفيقي إلاّ بالله ...

Završetak (l. 116b):

آخره: و أمّا للتّفصيل، و يلزمها الفاء، و التّنوين للتّمكّن و التّنكير و العوض، و النّون الثّقيبة و الخفيفة في الفعل للتّأكيد. تمّت تمام.

Sudeći po različitim vrstama papira, pisma, mastila i rukopisa, dijelove zbirke je u različitim periodima prepisivalo više prepisivača, ali nema nigdje podataka o njihovim imenima, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu najstariji dijelovi zbirke prepisani su, najvjerovatnije, početkom XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4351. R-7812.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 176; 15 x 9,5 (9,7 x 4,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnoj stranici drugog djela (l. 20b) lijepo urađen unvan u obliku kupole u preovlađujućoj plavoj i zlatnoj boji sa floralnim motivima. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta, oštrim perom, sitno pisanih komentara, pretežno rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Zadnja trećina rukopisa dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-18b

المسالك في علم المعاني و البيان و البديع

AL-MASĀLIK FĪ 'ILM AL-MA'ĀNĪ
WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Isto kao br. 4350,1.

Nedostaje oko deset lista na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: في تشبيه العلم بالنّور، و هو إمّا حقيقتها تامّة أو ناقصة، أو صفتها حقيقيّة كالكيفيّات الجسميّة و النّفسيّة أو إضافيّة ...

Djelo se završava kolofonom (l. 18a) u kome je data bilješka da je prepisano 1021/1612. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

2. L. 20b-176b

الهوادي في شرح المسالك

AL-HAWĀDĪ FĪ ŠARḤ AL-MASĀLIK

Komentar na prethodno djelo. (v. br. 4350,1) Napisao isti autor, Ḥamza b. Ṭūrġūd, (Dūrġūd) Nūruddīn, umro poslije 962/1555. god., koji u uvodu kaže da je na putu na hadž 962/1555. god., u Damasku, napisao skraćenu redakciju al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح, pod nazivom المسالك , a onda, na molbu prijatelja, na njega napisao opširan komentar pod nazivom الهوادي .

Kaḥḥāla IV, 79; Ahlwardt VI, 7263; Ḥ.Ḫ. I, 478 i II, 2047; Köprülü III, 510/2, str. 229; Kairo 1/IV, str. 157; Brockelmann S I, 519/2; O.M. II, 42; az-Ẓāhiriyyā 'UL'A, str. 386; A.M. I, 338;

Početak (l. 20b):

أوله: الحمد لله الذي علّق قلائد الألفاظ، مصونة عن تنازل الالحاظ، محجوبة عن عيون أهل عكّاظ... أمّا بعد فلمّا ساقني في إثنتين و ستّين و تسعمائة سائق التّقدير، و قادني عقيب القفول عن الحجّ في دمشق الشّام قائد التّدبير إلى ابتغاء حسن المآب بابتداع المسالك و تداولها الأيدي ثماني حجج في المالك ... و أثار تراكم الرّاغبين عليها غبار القاعدين ... فبعد ما أوضحنا المسالك بعون الهادي سمّينا طوائف الشّارحات بالهوادي ...

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 176b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: نحو قول أبي تمّام: في البحر الخفيف اقتضب على طريقة الجاهلين، و هو من المحدّثين لو رأى الله أنّ في الشّيب خيراً جاور تعالى الأبرار في الخلد شيباً كلّ يوم تبدي صروفُ اللّيالي خلقًا من أبي سعيد غريبًا الشّيب بياض شعر الرّأس، الأبرار: جمع برّ من برّ خالقه إذا أطاعه و الخلد: دوام ...

Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao pod br. 1.

4352. R-5606.

المسالك في علم المعاني و البيان و البديع

AL-MASĀLIK FĪ 'ILM AL-MA'ĀNĪ
WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Isto kao br. 4350,1.

Naslov na prvoj korici مسالك متن الهوادي في علم المعاني

L. 27; 19,5 x 12 (14 x 6,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi cijelom površinom dohvaćeni vlagom, tekst oštećen i maslilo na pojedinim mjestima toliko razljeveno da je tekst teško čitljiv. Na većini listova velike tamne fleke i znakovi oboljenja papira. Dužinom gornjeg presjeka listova, do 1 cm. dubine, rukopis oštećen zubima glodara. Listovi sa kustodama.

Povez od ukrasnog ebro papira.

Rukopis se završava kolofonom (l. 27b) u kome je data bilješka da je prepisan 1176/1762. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa. Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4353. R-1226.

الهوادي في شرح المسالك

AL-HAWĀDĪ FĪ ŠARḤ AL-MASĀLIK

Isto kao br. 4351,2.

Naslov na prvom zaštitnom listu هوادي في علم المعاني

Završetak ovdje (l. 124b):

آخره: نحو قول المؤلف: في أرض تأليفه في البحر الطويل [بقيت باذن الله يا ملجأ الورى بسير مقامات بقاء مسالك]. هذا الدّعاء يحتمل أن يكون لنفسه، أو أن يكون لتأليفه، أو أن يكون لمن تمسّك به، فالخطاب على الأوّل: من باب التّجريد، و على الآخرين من باب التّنزيل ... و مقامات الرّسالة و مسالك يحتمل الرّسالة لأنّها موسومة بالمسالك و مسالكها الثّلثة و السّبل في وجه الأرض.

L. 124; 22 x 15 (14 x 6,7); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, složen, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen crvenom, zlatnom, plavom, zelenom i bijelom bojom. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa još po jednom tankom linijom crne boje, a na ostalim listovima sa po dvije linije crvene boje. Po rubovima listova povučena crvena linija. Originalna paginacija listova. Brojevi pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Na početku, na tri zaštitna lista, dat sadržaj djela po poglavljima. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu, sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 124b) u kome je data bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, u mjestu Nevšeher, kod Konje (Turska), u utorak (!), 17. safera 1052/1642. god. Datum, mjesec i godina prepisa izraženi su u razlomcima.

قد وقع الفراغ من استنساخ هذه النّسخة الشّريفة بعناية الرّبّ اللّطيف عن يد أفقر العباد مصطفى بن علي، عاملهما الله الوليّ بلطفه الخفيّ، في نوشهر في اليوم الثلث، و هو العشر السّابع، من الثّلث الثّاني، من السّدس الثّاني، من النّصف الأوّل، من العشر الثّاني، من العقد السّادس، من العشر، من الألف الثّاني، من الهجرة النّبويّة.

Na naslovnom listu naznaka krupnim slovima da je rukopis vakuf, ali nismo mogli ustanoviti ko ga je uvakufio, jer je bilješka o ranijem vlasniku, na prvom zaštitnom listu, namjerno izbrisana.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4354. R-4046.

الهوادي في شرح المسالك

AL-HAWĀDĪ FĪ ŠARḤ AL-MASĀLIK

Isto kao br. 4351,2.

Naslov na listu 1a شرح الهوادي على المسالك من المعاني , a na donjem prerezu listova هوادي على المسالك.

L. 137; 20 x 13,5 (15 x 6,7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje i napravljen okvir za komentare i naknadne bilješke. Tekst osnovnog djela pisan krupnijim slovima i crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Rukopis se završava kolofonom (l. 137a) sa bilješkom da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Raǧab al-Mūstārī, 27. rebiul-evvela 1195/1780. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب، بعون الله الملك الوهّاب، على يد أفقر العباد أحمد بن الحاجّ رجب الموستاري عفى عنهما الباري، في اليوم التّاسع و العشرين من شهر ربيع الأوّل، من شهور سنة خمس و تسعين و مائة و ألف.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa njegov prepisivač Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Raǧab al-Mūstārī (iz Mostara) i ispod bilješke njegov lični pečat.

صاحبه راقمه أحمد بن الحاجّ رجب الموستاري عفى عنهما الباري.

Na prvom i posljednjem listu bilješka da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4355. R-6403.

Zbirka (مجموع), 4

L. 186; 21 x 14,5 (14 x 8); 17-19 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i brojevi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela, u početku nadvlačen crvenom, a kasnije crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Zadnjih dvadesetak lista, dužinom donjeg prereza listova, dohvaćeno vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-119b

الهوادي في شرح المسالك
AL-HAWĀDĪ FĪ ŠARḤ AL-MASĀLIK

Isto kao br. 4351,2.

Naslov na listu 1a مسالك من المعاني.

2. L. 127b-136b

رسالة في المعاني و البيان و البديع
RISĀLA FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Isto kao br. 4347,3.

Nedostaju četiri poglavlja na kraju.

Završetak ovdje (l. 136b) :

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا تقديم بعض متعلّقاته على بعض فللإهتمام، امّا لأصالته كتقديم المفعول به بلا واسطة، ثمّ بواسطة، ثمّ المفعول فيه الزّماني، ثمّ المكاني، ثمّ المفعول المطلق، ثمّ المفعول له، ثمّ الحال، و امّا لذاته كقوله تعالى ﴿و جعلوا لله شركاء﴾ و امّا لعارض كقوله تعالى ﴿و جاء من أقصى المدينة رجل يسعى﴾ أو لأنّ في التّأخير إخلالاً بالمراد كقوله تعالى ﴿قال رجل مؤمن من آل فرعون يكتم إيمانه﴾...

3. L. 147b-155a

زبدة أعمال العدد الصّحيح في علم الحساب
ZUBDA A'MĀL AL-'ADAD AṢ-ṢAḤĪḤ FĪ 'ILM AL-ḤISĀB

Kratka risala iz matematike od nama nepoznatog autora, nepotpuna na kraju. Autor u uvodu kaže da se rasprava sastoji od uvoda (المقدّمة), sedam poglavlja (باب) i zaključka (الخاتمة). U našem primjerku se nalazi samo uvod i dva poglavlja.

Početak (l. 147b):

أوّله: الحمد لله على التّحقيق، و الشّكر له على التّوفيق، و الصّلوة و السّلام على محمّد الهادي لسواء الطّريق.. أمّا بعد فهذه زبدة أعمال العدد الصّحيح في علم الحساب، جمعتها من كتب هذا الباب، و جعلتها تذكرة للأحباب، و تبصرة للطّلاّب، مرتّبة على مقدّمة و خاتمة و سبعة أبواب...

Završetak ovdje (l. 155a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: و الباب الثّالث في التّنصيف و هو أخذ نصف العدد و العمل فيه...

Brojevi pisani crvenim mastilom. Listovi od 156-167 slobodni.

4. L. 167b-186b

الفوائد الفناريّة ـ شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀ'ID AL-FANARIYYA - ŠARḤ AL-ISĀĠŪĞĪ LI AL-FANĀRĪ

Komentar na poznato al-Abharī-jevo djelo iz logike إيساغوجي. (v. br. 4229,3) Napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn, rođ. 751/1350. god., um. 834/1431. god.

Kaḥḥāla, IX, 272-273; Ahlwardt IV, 5237; Köprülü III, 333; Ḥ.Ḫ. I, 41; Brockelmann G II, 208 i S II, 278; Sarkīs II, str. 1461; al-Ǧibūrī IV, 6270, str. 63; aẓ-Ẓāhiriyya M, str. 95; Fajić V, 3302/6; Zürich I, 266; TÜYATOK 07/I, 517-527;

Početak (l. 167b):

أوّله: حمداً لك اللّهمّ على ما لخصت لي من منح عوارف الأفاضل، و خلّصتني عن منح عواصف الفضائل ... أمّا بعد فلمّا لم ينفعني التّعلّل بلعلّ و عسى، عن اقتراح أخ لي في كلّ صباح و مساء، أن أكتب فوائد لايقة بمطالعة الإخوان، لفرائد الرّسالة الأثيريّة في الميزان ...

Komentar je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 186b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس كذلك لأنّه يصدقُ، بعضُ الحيوان ليس بإنسان، لا يصدق عكسه أي بعض الإنسان ليس بحيوان، و إنّما قال لزوما لجواز صدق عكسه أحيانا لخصوص ...

Tekst na prvih pet lista uokviren crvenom linijom.

Sudeći po više vrsta različitih rukopisa i papira, zbirku je prepisalo više prepisivača. Nema podataka o njihovim imenima, mjestu, niti vremenu prepisa. Prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

4356. R-3792.

شرح القسم الثّالث من مفتاح العلوم

ŠARḤ AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ MIN MIFTĀḤ AL-ʿULŪM

Komentar na treći dio as-Sakkākī-jeva djela مفتاح العلوم. (v. br. 4207) Napisao Masʿūd b. ʿUmar b. ʿAbdullāh at-Taftāzānī, Saʿduddīn, rođ. 712/1312. , um. 791/1389. god.

Kaḥḥāla XII, 228; Ḥ.Ḫ. II, 1763; Köprülü II, 1436 i 1442; Brockelmann G I, 294/2 i S I, 515; al-Ğibūrī III, 5977-6004, str. 430-432; aẓ-Ẓāhiriyya ʿUL'A, str. 304-305; Kairo I/IV, str. 138-139;

Početak:

أوّله: خير خبر يوشّح به صدر الكلام، و أحسن حديث يرشح بمقتضى المقام، حمد الله الذي خلق الإنسان، و علّمه البيان، جعل فيه الفصاحة مفتاحًا لفتح باب النّجاح، و الدّراية مصباحًا للمهتدي إلى أسباب الفلاح ...

Završetak:

آخره: و الإستمداد في اللّغة: طلب المدد، يقال: استمددت الأمير، و تعديته إلى المفعولين لتضمين معنى الطلب و السّؤال و الله المسؤول لتيسير الآمال، و المشكور على ما أفاض من النّوال، و الحمد لله على كلّ حال.

L. 167; 27,5 x 18 (20 x 13,5); 19-27 redaka. *Taʿlīq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na njima tamne fleke, kao znak oboljenja. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na listu 165b bilješka da je djelo prepisao ʿAlī b. Musāwī Maḥmūd. Nema podataka o godini prepisa, ali je ispod navedene bilješke dat podatak, pisan rukom istog prepisivača da je sravnavanje i čitanje ovog djela sa prijateljima završio u četvrtak, 1. rebiul-evvela 809/1406. god., što je, najvjerovatnije, i godina prepisa.

قد تمّ على يد أحقر عباد الله و أحوجهم إلى رحمة ربّه الغفور الودود علي بن مساوي محمود عفى الله عنهم. و قد تمّت مطالعته و مذاكرته مع الأصحاب يوم الخميس الواقع في أوّل شهر ربيع الأوّل سنة تسع و ثمانمائة.

Na listu 1a bilješka da je ovaj primjerak kupio Muḥammad b. Muḥammad b. Sayyid al-Ḥanafī, u utorak, 23. ramazana 847/1443. god. , u Kairu.

Na prvom i posljednjem listu bilješka da je rukopis uvakufio Elči Ibrahim-paša za džamiju u kasabi Počitelj.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4357. R-3656.

شرح القسم الثّالث من مفتاح العلوم

ŠARḤ AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ MIN MIFTĀḤ AL-ʿULŪM

Isto kao br. 4356.

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* i donjem presjeku listova شرح المفتاح للتّفتازاني.

L. 258; 21,3 x 14 (15 x 9,5); 22 retka. *Nasḫ*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Zadnjih dvadesetak listova, dužinom gornjeg prereza listova, dohvaćeno vlagom. Na listu 1a veoma lijepo urađena rozeta u obliku kružnice sa floralnim motivima u osam elemenata, bogato ukrašena plavom, zlatnom, crnom i bijelom bojom. Na početku (l. 1b), lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, u preovlađujućoj modroplavoj i zlatnoj boji, sa besmelom u sredini, napisanom *kūfī* pismom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa još po jednom tankom linijom crne boje. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima dosta sitno pisanif komentara, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u zlatnoj boji. Povez je naknadno obložen impregniranim platnom zelene boje.

Rukopis se završava kolofonom (l. 258a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAlī b. Šayḫ Zarka'b al-Mursalātī (!) u četvrtak, 20. ramazana 816/1413. god.

حرّره العبد الضّعيف ... علي بن شيخ زركعب المرسلاتي أصلح اللّه أحواله في يوم الخميس العشرين من شهر رمضان المبارك ... لسنة ستّ عشر و ثمانمائة من الهجرة النّبويّة.

Na listu 1a imena dvojice ranijih vlasnika: Šayḫ Muḥammad b. al-Mawlā Ḥasan i Ḥasan b. Qāsim aṣ-Ṣafawī (!) al-Ḥusaynī. Imena još dvojice ranijih vlasnika namjerno izbrisana.

Na listu 257b bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio Elči Ibrihim-paša za džamiju u kasabi Počitelj.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4358. R-502.

المصباح - شرح المفتاح
AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Komentar na as-Sakkākī-jevo djelo مفتاح العلوم (v. br. 4207), zapravo na njegov treći dio. Napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, rođ. u Džurdžanu u Perziji, 740/1339. god., um. u Širazu 816/1413. god. Autor je, kako na kraju djela kaže, komentar završio u drugoj dekadi mjeseca ševvala 803/1400. god. u Semerkandu.

Kaḥḥāla VII, 216; Ahlwardt VI, 7229; Köprülü II, 1438; Ḥ.Ḫ. II, 1763; Brockelmann G I, 294 i S I, 515; al-Ğibūrī III, 6017-6018, str. 436; Kairo 1/IV, str. 139; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 351-357;

Početak:

أوّله: نحمدك اللّهمّ على ما هديتنا إليه من دقائق المعاني ببدائع البيان، و اطلعتنا عليه من حقائق المعاني بذرائع البرهان، و نصلّي على نبيّك المبعوث بأشرف الأديان، و رسولك المختار من بني عدنان محمّد سيّد الأنام... و بعد فقد طال ما جال في صدري و دار في خلدي أن أرتّب للقسم الثّالث من مفتاح العلوم ما يذلّل صعابه ...

Završetak:

آخره: فلزم صاحب علم المعاني و البيان معرفة الخواصّ الإستدلاليّة و معرفة تأديتها بالطّرق المتفاوتة ... و المصنّف لمّا انتصب لإفادة هذا العلم وجب عليه أن لا يضنّ بشئ من جملته، فوجب أن يورد في كتابه علم الاستدلال المشتمل على علم الحدّ لأنّه جزء من علم البلاغة كما صرّح به فيما مرّ و حقّقه ههنا. و هذا آخر ما يسّره اللّه تعالى بمنّه و لطفه من كشف فوائد هذا العلم و نظم فرائده ... و قد نجز الفراغ من تأليفه أواسط شوّال من سنة ثلث و ثمانمائة...

L. 218; 26,5 x 18 (19 x 11); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Većina listova, naročito u drugoj polovini rukopisa, dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Usljed dugotrajne upotrebe, rubovi listova izlizani. Komentarisani tekst citiran riječima قال, pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Na prvih deset lista tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu sa floralnim motivima. Koža korica dohvaćena crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju rukopisa (l. 218b) bilješka da je njegovo prepisivanje završio Ḥasan b. Muḥammad b. ʻĪsā al-Bahsanawī, iz Halepa 843/1439. god.

تمّ الكتاب بعون اللّه و حسن توفيقه ... على يد العبد الضّعيف الرّاجي عفو ربّه و غفرانه حسن بن محمّد بن عيسى البهسنوي من معاملة حلب المحروسة. التّاريخ من إتمامه سنة ثلث و أربعين و ثمانمائة من الهجرة النّبويّة.

Na listu 218a pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Muḥammad b. ʻAlī, a na listu 1a zvijezda petokraka, prepoznatljivi znak vlasnika ʻAbdullāha b. Aḥmada Kantamirije.

Iz biblioteke ʻAbdullāha b. Aḥmada Kantamirī-je iz Sarajeva.

4359. R-247.

المصباح - شرح المفتاح
AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.
Naslov na donjem presjeku listova شرح مفتاح للسيّد الشّريف الجرجاني.

L. 258; 26,5 x 17 (19 x 10); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi, više na početku nego na kraju rukopisa, u gornjem dijelu, do 5 cm. dubine, dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Po marginama i između redova ima nešto komentara, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال i قوله, pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom. Na kraju rukopisa, naknadno ubačeno 11 slobodnih lista sa vodenim znakom.

Na kraju rukopisa (l. 258b) bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u posljednjoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 855/1451. god.

و قد فرغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة في (ال) عشر الأخير من جمادى الأخر سنة خمس و خمسين و ثمانمائة.

Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa Šayh Sayyid Halīl-bābā b. Šayh Qāsim-bābā rukopis dobio od potomaka Ḥāǧi Bayram Walī-ja.

تملّكه الفقير إليه سبحانه و تعالى عزّ شأنه شيخ سيّد خليل بابا ابن شيخ قاسم بابا من أولاد حاجي بيرام ولى قدّس الله سرّه.

Ispod bilješke je otisnut pečat vlasnika na kome se može pročitati as-Sayyid Halīl bābā.

Na listu 1a druga bilješka u kojoj se kaže da je rukopis nabavio i sa sobom donio Muḥammad b.Muṣṭafā, bivši muderris u Bajazid-pašinoj medresi.

استصحبه العبد الفقير إلى الله القدير محمّد بن مصطفى المدرّس بمدرسة بايزيد پاشا سابقًا.

4360. R-3847.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.
Naslov na početku شرح المفتاح للسيّد الشّريف.

L. 257; 27 x 17,5 (18 x 11); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Usljed dugotrajne upotrebe listovi po rubovima izlizani. Prva četiri lista lijepljena i nevješto popravljana. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih pretežno rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قـــال ili قـــوله, a tekst komentara riječi أقول, pisanim crvenim slovima. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno obložen impregniranim platnom, zelene boje.

Rukopis se završava kolofonom, (l. 257b), u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završeno u posljednjoj dekadi mjeseca ramazana 864/1460. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة بعناية اللّه و حسن توفيقه في آخر رمضان المبارك وقت الظّهر من تاريخ سنة أربع و ستّين و ثمانمائة من الهجرة النّبويّة المصطفويّة.

U citiranoj bilješci nema podataka o imenu prepisivača, niti mjestu prepisa. Međutim, u bilješkama, na prvom zaštitnom listu i na listu 1a se kaže da je ovaj primjerak svojom rukom prepisao al-Mawlā 'Abdurraḥmān al-Ǧāmi, (tj.'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ǧāmī rođ. 817/1414., umro 898/1492. god.), što bi značilo da je al-Ǧāmī, pored toga što je bio veliki i svestrani pisac, istovremeno bio i prepisivač.

شرح المفتاح للسيّد الشّريف بخطّ المولى عبد الرّحمن الجامي قدّس الله سرّه.

Na istim listovima spominju se i trojica ranijih vlasnika: 'Ārifī Muḥammad Halwānī (ili Halwātī)-zāde, Muṣṭafā Qūtlawī i Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūstārī (Šejh Jujo). Ispod bilješke trećeg vlasnika otisnut je i njegov lični pečat iz 1082/1671. god.

Na prvom i zadnjem listu, bilješka krupnim slovima da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4361. R-419.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.
Naslov na listu 1a شرح المفتاح للشّريف الجرجاني.

L. 173; 28 x 18 (20,5 x 12,5); 27 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, veoma kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, hrapav, žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Zadnjih pedesetak listova dohvaćeno vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke . Zbog dugotrajne upotrebe rubovi listova izlizani. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki, pisanih naknadno, rukom drugih prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni presvučen ukrasnim ebro papirom. Prilikom koričenja ubačen po jedan dodatni zaštitni list na početku i kraju rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća, izuzev listova 28-36 koji su zagubljeni i naknadno dopisani.

Na listu 1a dvije bilješke ranijih vlasnika. U prvoj 'Abdullāh b. Ḥusayn, imam Kamber-agine džamije kaže da je ovo djelo po drugi put pročitao pred Mawlānā Yūsufom, muderrisom u Koski džamiji u Mostaru i da je sa čitanjem završio u srijedu 27. džumadel-ahira 1062/1653. god.

قرأته ثانيًا على مولانا يوسف المدرّس في مسجد الجامع القوسقي في بلدة موستار صينت عن الأكدار يوم الأربعاء السّابع و العشرين من ثاني الجمادين لسنة إثنتين و ستّين و ألف. حرّره عبد الله بن حسين إماماً في مسجد قنبرآغا.

U drugoj bilješci njen vlasnik 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī-zade kaže da je ovu knjigu kupio od Mawlānā 'Abdulqādira, pred kojim ju je pročitao od početka do kraja, a on pred Ḥusayn-om ef. Iṣba'ī-jem. Ispod bilješke je lični pečat vlasnika 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je i njegov prepoznatljivi znak, zvijezda petokraka.

اشتريت هذا الكتاب المستطاب من كتب أستاذنا العالم العامل الفاضل أعلم العلماء المحقّقين، و أفضل الفضلاء المدقّقين، مولانا عبد القادر، و قد قرأته عليه بمتنه من أوّل الكتاب إلى الآخر، و هو قرأه على المولى العالم الكامل حسين أفندي الشّهير باصبعي، و أنا أفقر الفقراء غبار مجالس العلماء عبد الله بن أحمد الشّهير بقنطميري زاده زاد الله زاده.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je iz Sarajeva.

4362. R-3843.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.

Naslov na donjem presjeku listova سيّد شريف للمفتاح.

L. 285; 26,5 x 16 (19 x 10); 25 redaka. *Nasḫ*, sitan, čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa preklopom, obložen impregniranim platnom, crne boje, novijeg datuma. Preko platna nalijepljeni sačuvani dijelovi originalnih kožnih korica i preklopa sa lijepo urađenim rozetama u floralnim motivima.

Rukopis se završava kolofonom (l. 285a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Salāma b. Sawī (!) b. Ibrāhīm al-Māliki al-Anṣārī, 1. muharrema 1001/1592. god.

قد وافق الفراغ من كتابة هذا الكتاب الشّريف بعناية الملك اللّطيف على يد أفقر العباد إلى الله تعالى و أحوجهم إليه سلامة بن سوى بن ابراهيم المالكى الأنصاري... و ذلك بتاريخ مستهلّ شهر محرّم الحرام إفتتاح عام أحد و ألف.

Na prvom zaštitnom listu, na strani *a* bilješka ranijeg vlasnika, muderrisa Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismā'īl-a koji kaže da je do rukopisa došao putem nasljeđa.

Na istom listu više bilješki o djelima iz arapske retorike i biografskim podacima o njihovim autorima.

Na prvom i posljednjem listu bilješke krupnim slovima da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4363. R-2628.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.

Naslov na prvom zaštitnom listu المصباح شرح المفتاح للسّيّد الشّريف. Nedostaje nekoliko lista na početku rukopisa. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ثمّ أورد النّفى على البقيّة، و إذا انتفى بقيّة الشّئ كان ما عداها أقدم منها في الانتفاء، و كان حاصل المعنى تبعت البقيّة في الانتفاء، لما عداها فيظهر المبالغة المقصودة. قال: و إن اختلج أقول ...

L. 280; 21 x 13 (15 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke, a na pojedinim listovima i znakovi oboljenja papira. Na više listova, naročito pri kraju, tekst oštećen toliko da više nije čitljiv. Pojedini listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu u floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini preklopa. Sudeći po papiru, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice namjerno izbrisana bilješka o ranijem vlasniku, a u bilješci na prvom zaštitnom listu na strani *a* se kaže da je vlasnik rukopisa Ḥasan b. 'Alī.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (v. pečat na l. 1a)

4364. R-655.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.

Naslov na prvom zaštitnom listu كتاب من علم المعاني و البيان, a na donjem presjeku listiva القسم الثالث كتاب في علم المعاني و البيان.

L. 220; 22,5 x 14,5 (18 x 7,5); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnožute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih dvadesetak lista po marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom. Preklop otkinut i uložen između zadnjeg lista i korice.

Na kraju (l. 220b) bilješka da je prepis djela završen u mjesecu rebiul-ahiru 1130/1718. god.

قد وقع الخلاص من تحرير شرح المفتاح، بعون الله العليم الفتّاح، ليلة الجمعة المباركة من شهر ربيع الآخر لسنة ثلثين و مائة و ألف بعد هجرة من له العزّ و الشّرف.

Iz bilješke na listu 1a vidi se da je djelo prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī-zade, čiji se prepoznatljivi znak, zvijezda petokraka nalazi i na prvom zaštitnom listu.

تلت تمليكه بالتّحرير، بالقلم الكسير، و التّعب الكثير، و أنا العبد الفقير إلى ربّه القدير عبد الله بن أحمد عفى عنهما الملك الصّمد.

Ispod bilješke se nalazi i otisak njegovog ličnog pečata.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je iz Sarajeva.

4365. R-316.

المصباح - شرح المفتاح

AL-MIṢBĀḤ - ŠARḤ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4358.

Naslov na listu 2a القسم الثالث من الكتاب في علمى المعاني و البيان متن

L. 221; 25 x 15 (17,5 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom i tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, krut, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Po rubovima listova povučena još jedna linija crvene boje i tako napravljene margine za komentare i bilješke. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po rukopisu, držimo da je i ovaj, kao i prethodni primjerak, početkom XVIII stoljeća prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī-zāde, čiji prepoznatljivi znak, zvijezdu petokraku, nalazimo na prvom zaštitnom listu.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je iz Sarajeva.

4366. R-853.

حواشي شرح المفتاح للجرجاني

ḤAWĀŠĪ ŠARḤ AL-MIFTĀḤ LI'L-ĞURĞĀNĪ

Glosa na prethodno djelo, od istog autora. (v. br. 4358) Napisao ju je uporedo sa svojim komentarom, a tretira se kao zasebno djelo. Naslov u našem primjerku je حاشية على المفتاح للسيّد الشّريف الجرجاني (v. prvi zaštitni list i list 1a)

Ahlwardt VI, 7234; Ḥ.Ḫ. II, 1763;

Početak:

أوّله: قوله إلى إثنى عشر قسما صرّح بذلك الزّمخشري في كتابه المسمّى بقسطاس العروض، قوله من حيث جواهرها، و موادها يعني: أنّ جواهر الكلم و موادها ملحوظة في مباحث اللّغة... قوله و من حيث انتساب بعضها إلى بعض بالاصالة و الفرعيّة فعلم الاشتقاق ...

Završetak:

آخره: قوله لما ذكره أولاً، يعني: أنّه ذكر أولاً أنّ أصل الحسن في جميع ذلك أن تكون الألفاظ توابع للمعاني دون العكس ... قوله: ثلث قبل ثلث بالتّذكير، مسنداً إلى الجارّ و المجرور المقدّم ... قوله: ليتوصّل به الموجود - في النّسخ المعزية - ليتوصّل على صيغة المبنى للمفعول ... أن يكون على صيغة الخطاب.

L. 72; 18,5 x 13,5 (14 x 10); 22 retka. *Ta'līq*, pisan u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, krut, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muḥammad Hāšim. Na istom listu i na još nekoliko mjesta pečat vlasnika i vakifa, Osmana ef. Šehdije iz 1173/1759. god.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

4367. R-596.

حاشية مصنّفك على شرح المفتاح للجرجاني

ḤĀŠIYA MUṢANNIFAK 'ALĀ ŠARḤ AL-MIFTĀḤ LI'L-ĞURĞĀNĪ

Glosa na al-Ğurğānī-jev komantar المصباح trećeg dijela as-Sakkākī-jeva djela مفتاح العلوم. (v. br. 4358) Napisao 'Alī b. Maḥmūd b. Muḥammad b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar aš-Šāhrūdī al-Bisṭāmī al-Harawī, poznat pod nadimkom Muṣannifak, rođ. 803/1401., um. 875/1470. god.

Kaḥḥāla VII, 240; Ḥ.Ḫ. II, 1765; A.M. I, 735; Ahlwardt VI, 7237/1;

Početak:

أوّله: نحمدك يا من علت سرادق كبريائه عن أن يحول بيانها العبارات و الإشارات، و انقطعت دون معارج اعتلائه ألسنة الحقائق و المجازات و الكنايات و الإستعارات...

Završetak:

آخره: قوله و العلم إدراك المراد بتعلّقه ... و في كتاب البرهان... كلّ ما يكون إدراكه صعباً نسمّيه علماً و كلّ ما يكون إدراكه سهلاً نسمّيه معرفةً، و ليكن هذا آخر الكتاب و الحمد لله.

L. 123; 27,5 x 18 (18,5 x 11); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke i znakovi oboljenja. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قول, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima dosta, sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna, crne boje.

Na kraju rukopisa (l. 123b), bilješka u kojoj se kaže da ga je pune dvije godine prepisivao i završio 4. ševvala 971/1564. god. u kasabi Razgrad (u Bugarskoj) 'Abdurraḥmān as-Sofyawī (iz Sofije) al-Ḫazānī.

الحمد لله ملهم الصّواب، على توفيقه للاستكتاب، في سنتين كاملتين و للفراغ منه ضحوة اليوم الرّابع من شوّال سنة إحدى و سبعين و تسعمائة من الهجرة النّبويّة في قصبة هزارغراد على يد أحوج العباد ... عبد الرّحمن الصوفيوي الملقّب بالخزاني ...

4368. R-7758.

حاشية مصنّفك على - شرح المفتاح للجرجاني

ḤĀŠIYA MUṢANNIFAK 'ALĀ ŠARḤ AL-MIFTĀḤ LI'L-ĞURĞĀNĪ

Isto kao br. 4367.

Naslov na trećem zaštitnom listu كتاب مصنّفك, a na donjem presjeku listova مصنّفك على شرح المفتاح للسيّد الشّريف .

L. 134; 18,5 x 12 (12,5 x 6,3); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst, izuzev na naslovnoj strani, uokviren linijom crvene boje. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قال ili قوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu ime ranijeg vlasnika ʻAbdullāh b. ʻIṣmat, a na trećem podatak da je rukopis 1137/1724. god. bio vlasništvo ʻAbdulḥalīma b. as-Sayyida ʻAbdullāha.

Iz Odbora IZ Travnik.

4369. R-153.

شرح مفتاح العلوم لشيخ زاده
ŠARḤ MIFTĀḤ AL-ʻULŪM LI ŠAYḪ-ZĀDE

Komentar na treći dio as-Sakākī-jeva djela مفتاح العلوم (v. br. 4207). Napisao čuveni muderris tefsira, fikha i nasljednog prava iz Istanbula, Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūğawī al-Ḥanafī, Muṣliḥuddīn, poznat pod nadimkom Šayḫ-zāde, umro 951/1544. god.

Kahhāla XII, 32; Ḥ.Ḫ. II,1764, Ahlwardt VI, 7247/14; A.M. II, 238;

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على خير خلقه محمّد و آله و صحبه أجمعين، و به نستعين. قال الأستاذ العلاّمة سراج الملّة و الدّين أبو يعقوب يوسف بن أبي بكر محمّد بن علي السّكاكي ... القسم الثّالث في علمَي المعاني و البيان و قد رتّب كتابه على ثلاثة أقسام، القسم الأوّل في علم الصّرف، و القسم الثّاني: في علم النّحو، و القسم الثّالث في علم المعاني و البيان ...

Završetak:

آخره: و ذلك أنّ من جملة مقامات الكلام، مقام الإستدلال على المطالب التّصديقيّة المتوقّفة على تصوّرات أطرافها المحتاجة إلى الحدّ فليلزم صاحب علمي المعاني و البيان ... و معرفة تأديتها بالطّرق المتفاوتة في وضوح الاستلزام ... فوجب عليه أن يورد في كتابه علم الإستدلال المشتمل على علم الحدّ لأنّه جزء من علم البلاغة... و الحمد لله ربّ العالمين.

L. 220; 30,5 x 21 (21 x 13); 33 retka. *Nastaʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim mastilom. Papir debeo, krut, glat , bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst

osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. U zadnjem dijelu rukopisa listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, usljed čega su na njima ostale tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama i preklopu sa floralnim motivima.

Na kraju rukopisa (l. 220b), bilješka u kojoj se kaže da je njegovo prepisivanje završio Aḥmad b. Muṣṭafā, u drugoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 972/1565. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة بعون الله الملك الوهّاب على يد أحوج الطلاّب إلى شفاعة الشّافعين يوم الحشر و الحساب أحمد بن مصطفى... في أواسط جمادى الآخر من شهور سنة إثنى (!) و سبعين و تسعمائة.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika Muṣṭafe, muftije iz Mostara. Ispod bilješke je i njegov lični pečat. U drugoj bilješci, na istom listu stoji da je vlasnik rukopisa izvjesni Muḥammad.

4370. R-4859.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 67; 18,5 x 11,5. Dimenzije teksta različite od jednog do drugog djela. 19 redaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen rubom vremena i crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

1. L. 1b-18b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LIʼL-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

2. L. 19b-67a

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

Bilješka o prepisivaču i godini prepisa na listu 67, namjerno izbrisana. Sudeći po pismu, papiru i omotu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a ime vlasnika Aḥmada Kāmila al-Mawridī-je iz 1216/1801. god. Na istom listu je i pečat kasnijeg vlasnika, Hodže Alije Nuʻmana, antikvara tepiha iz Zagreba.

4371. R-1272.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 42; 20,5 x 12 (13,5 x 6); 17-19 redaka. *Taʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Po marginama ima dosta komentara pisanih sitnim slovima, oštrim perom i rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-17b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LIʼL-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

2. L. 20b-32a

شرح الإستعارات لقول أحمد
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT LI-QŪL ĀḤMAD

Isto kao br. 4350,4.

3. L. 34b-42

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة للإصبعي
ŠARḤ FARĀʼID AL-FAWĀʼID LI-TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA LIʼL-IṢBAʻĪ

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). Napisao Ḥusayn ef. al-Iṣbaʻī as-Sarāyī (iz Sarajeva), čija nam godina smrti nije poznata. Međitim, na osnovu jedne bilješke u rukopisu R-419 (v. br. 4631, l. 1a) moglo bi se pretpostaviti da je autor živio krajem XVII ili u prvoj polovini XVIII stoljeća. Dobrača (v. I, 388/4, str. 238) neopravdano sumnja da je spomenuti Ḥusayn ef. autor ovog komentara (v. Muhamed Ždralović, *Prepisivači djela u arabičkim rukopisima*, II, br. 574, str. 100)

Početak (l. 34b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أذاق نوع الإنسان حلاوة النّطق و البيان، ففاز منهم من فاز بالتّميز بين الحقيقة و المجاز، و الصّلوة على منبع البلاغة و الفصاحة، و معدن البسالة و السّماحة... و بعد فلا يخفى أنّ الرّسالة الّتي عملها المولى ... أبو القاسم السّمرقنديّ ... قال المصنّف الحمد لواهب العطيّة، أي: كلّ فرد من أفراد العطايا كما هو المستفاد من لام الإستغراق...

Završetak (l. 42b):

آخره: فهو قرينة و ما سواه ترشيح، و لك أن تجعل الجميع قرينة في مقام شدّة الإهتمام بالإيضاح، و لذا قال صاحب التّلخيص: القرينة قد تكون واحدة، و قد تكون متعدّدة. و اللّه الهادي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4372. R-7817.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje:

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عنه كأنّه قيل: كيف يصحّ اخراج الغلط عن تعريف المجاز؟ و هو في افراده لأنّ الغلط المستعمل إمّا ... حقيقة أو مجازا...

L. 19; 20,5 x 14,2 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq* sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Mūsā b. Nabī u utorak, u zadnjoj dekadi džumadel-ahira 1155/1742. god. (v. bilješku na listu 19b). Na listu 1b i 4b pečat ranijeg vlasnika sa natpisom ʻUṯmān.

4373. R-3923.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

L. 64; 23 x 13 (12,5 x 5,5); 17 redaka. *Ta'līq* sa mješavinom *nasḫa*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi oštećeni i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad Sayyid b. ʻAbdullāh 1156/1743. god.

حرّره خليل بن محمّد سيّد بن عبد الله غفر الله لهم أجمعين سنة ١١٥٦

Na prvom i zadnjem listu bilješka krupnim slovima da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4374. R-4072.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 435,5.

L. 35; 21 x 14,5 (18 x 8,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4375. R-7816.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje:

ناقص في آخره. آخر الموجود: فالمناسب أن يقال فانّه علاقة بين المستهلّ فيه، و بين الموضوع
له في صورة الغلط، و الجواب: إنّه ليس علّة للاحتراز بها عن الغلط ...

L. 8; dimenzije 20,5 x 14,5 (15 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a ime nekog ʻUṯmāna iz Istanbula, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

4376. R-545.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

L. 61; 22,5 x 14,5 (12,5 x 5,5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4377. R-3510.

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

L. 62; 21 x 15 (14 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Na početku u obliku kupole, lijepo urađen unvan, sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i zelenom bojom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnoj strani, tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Od nekadašnjeg kožnog poveza sačuvana samo zadnja korica, sa lijepo urađenom rozetom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu ime ranijeg vlasnika 'Abdullāh b. Ḥasan.

4378. R-4847.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 98; 20,5 x 15 (15,5 x 8,5); 17-23 retka. *Nasḫ i ta'līq.* Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela ili nadvučen crvenom linijom, ili u potpunosti pisan crvenim mastilom. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Po marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-31b

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 31b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: و يحتمل أن يكون المعنى. و لك أن تتجاوز من اللّغة إلى الإصطلاح أصلاً، و تكتفى في الإستعارة بالمعنى اللّغوي، كما اكتفيت في الكتابة بالمعنى اللّغوي، و لا حاجة في شيء منها إلى الحمل على المعنى...

2. L. 32b-74a

شرح الرّسالة السمرقنديّة لقره سعيد

ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA LI QARA SA'ĪD

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). Napisao Qara Sa'īd čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 539/2 i 540/1; Brockelmann S II, 260/15;

Početak (l. 32b):

أوله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتحقيق معاني الاستعارات، و نوّر قلوبنا بإلهام حقائق المفردات و المركّبات ... أمّا بعد فيقول العبد الفقير ... قره سعيد: إنّ الرّسالة المشهورة بين الأفاضل برسالة الإستعارات من بين الرّسائل للإمام الهمام السّمرقندي، المشهور بين النّاس بأبي القاسم السّمرقندي...

Završetak (l. 74a):

آخره: هذا ما سنح لي من السّوابغ في هذا المقام متعلّقا برسالة الإستعارات المشهورة بين الأنام، و نرجو من الله تعالى أن يختم خواتمنا بأحسن الختام ... و أنا أضعف العباد الراجي من ألطاف لطفه العميم سعيد . تمت الرّسالة.

Prepisao Dāwūd b. Muḥammad, 1083/1672. god.

3. L. 75b-89a

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.
Prepisao Ḥāfiẓ Muḥammad.

4. L. 90b-94b

رسالة الإستعارات للقوشجي
RISĀLA AL-ISTI'ĀRĀT LI'L-QAWŠAĞĪ

Isto kao br. 4227,2
Prepisao Dāwūd b. Muḥammad 1083/1672. god.

5. L. 95b-98b

شرح إيساغوجى في المنطق (بالتّركيّة)
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ BI'T-TURKIYYA

Naslov prema sadržaju.

Komentar na turskom jeziku na poznato al-Abharī-jevo djelo iz logike إيساغوجي (v. br. 4229,3) od nama nepoznatog autora. U njemu autor objašnjava cjeline (كلّيات), predodžbe (تصوّرات) i premise (تصديقات).

Početak (l. 95b):

أوّله: المنطق آلة قانونيّة تعصم مراعاتها الذّهن عن الخطأ في الفكر: منطق إيكى قسم تصوّرات تصديقات، تصوّراتك مباديسي وار مقاصدى وار مباديسي وار، كلّيات خمس مقاصدى قول شارح ... باب أوّل إيساغوجى...

Završetak (l. 98a):

آخره: بشنجى مغالط تعريض قياس مؤلّف من مقدّمات كاذبة شبيهة بالحقّ، أو بالمشهورة أو من مقدّمات وهميّة كاذبة بو صناعتدن مقصود برهاندن زيرا السنه، ناسده مستعمل أولان برهاندن غير يسى نادردر تمّ المنطق.

4379. R-4077.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 61; 21 x 12 (14 x 8); 17-27 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama prvog djela ima nešto komentara, pisanih oštrim perom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

1. L. 1b-28b

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

2. L. 29a-54b

حاشية الأصول و غاشية الفصول على المقدّمات الأربع
ḤĀŠIYA AL-UṢŪL WA ĠĀŠIYA AL-FUṢŪL 'ALĀ AL-MUQADDIMĀT AL-ARBA'

Glosa na poglavlje المقدّمات الأربع iz al-Maḥbūbī-jeva komentara التّوضيح na njegovo djelo تنقيح الأصول iz oblasti usuli fikha. (v. Dobrača II, 856) Glosu je napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū Nāfi', umro 1163/1749. god.

Kaḥḥāla II, 81; A.M. I, 175; Köprülü III, 56; Brockelmann G II, 214; O.M. I, 404; Dobrača II, 873/1;

Početak (l. 29a):

أوّله: الحمد لله الّذي علّم ما لم نعلم من بدائع الأصول ... و بعد فيقول أفقر عباد الله ... أبو النّافع أحمد بن محمّد بن إسحق القازابادي ... هذه كلمات شريفة بديعة على المقدّمات الأربع... و سمّيتها حاشية الأصول و غاشية الفصول...

Završetak (l. 54b):

آخره: بل فتح مفتّح الأبواب، و كشف ربّ الأرباب، الحمد لله أوّلاً و آخراً، و الصّلوة على نبيّه باطناً و ظاهراً...

Prepisao, kako se iz završetka djela na listu 54b vidi, Yūsuf b. 'Alī al-'Arbakrī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa.

3. L. 55a-61b

التّهذيب في المنطق و الكلام
AT-TAHḎĪB FI AL-MANṬIQ WA AL-KALĀM

Popularno i često komentarisano djelo iz logike. Napisao Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođ. 712/1312., um. 791/1389. god.

Kaḥḥāla XII, 228-229; Ahlwardt IV, 5174; Ḥ.Ḫ. I, 515; A.M. II, 329-330; Brockelmann G II, 215 i S II, 302; Kairo 1/VI, str. 78; Sarkīs I, str. 636; Fajić V, 3443/1; al-Ǧibūrī IV, 6080-6083, str. 16-17; aẓ-Ẓāhiriyya M, str. 110-112;

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا سواء الطّريق، و جعل لنا التّوفيق خير الرّفيق ... و بعد فهذه غاية تهذيب الكلام، في تحرير المنطق و الكلام، و تقريب المرام، من تقرير عقائد الاسلام، و جعلته تبصرة لمن حاول التّبصّر...

Završetak (l. 61b):

آخره: و البرهان أى الطّريق إلى الوقوف على الحقّ، و العمل به و هذا بالمقاصد أشبه و أبعد. تمت.

Prepis iz 1170/1757. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4380. R-3692.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 71; 19 x 12 (12,5 x 5,5); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dužinom hrbata dohvaćeni vlagom. Tekst u prvom djelu uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Komentarisani tekst u drugom djelu citiran riječima قــــوله, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-40b

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

2. L. 42b-71b

حاشية الحفيد على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AL-ḤAFĪD 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na Isfarā'īnī-jev komentar as-Samarqandī-jeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. br. 4230,2) Napisao 'Alī b. Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab Šāh al-Isfarā'īnī, al-Ḥafīd, umro 1007/1599. god.

Kaḥḥāla VII, 34; Ahlwardt VI, 7301; Ḥ.Ḫ. I, 845; Köprülü III, 532; Brockelmann G II, 194 i S II, 259; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 237-238; Hasandedić, 261/2, str. 121; al-Ǧibūrī III, 5046, str. 197;

Početak (l. 42b):

أوّله: أحمدك حمد مسترشد بأنوار هدايتك، و مسترفد بآثار جوارك و عنايتك ... أمّا بعد فيقول العبد المفتقر إلى ألطاف ربّ العالمين علي بن صدر الدّين بن عصام الدّين لمّا بلغت سنّ التّمييز، من العمر العزيز، و أدركت أنّ صيت عالم العالم قد ملأ الآفاق ...

Završetak (l. 71b):

آخره: قوله و لك أن تجعل الجميع قرينةً إلخ، و لذا قال صاحب التّلخيص القرينة قد تكون واحدة، و قد تكون متعدّدة، و الله تعالى أعلم في البدء، و الختم قال المؤلف رحمه الله: اتّفق الفراغ من تسويدها ببلدة اسكندريّة، و أنا متوجّه إلى محروسة قسطنطينيّة يوم الأربعاء الثّامن عشر من الشّهر السّابع من العام التّاسع من العقد العاشر من القرن العاشر.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Ǧumhūr Muḥammad ef. (v. bilješku na listu 43a)

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4381. R-2372.

Zbirka (مجموع), *11*

L. 209; 20 x 12,5 (13,5 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na većini listova tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela ili nadvučen crvenom linijom, ili citiran riječima قــوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi pri donjem prerezu, do 5 cm dubine, dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-32a

حاشية الزّباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

2. L. 32b-33b

انواع المجاز
ANWĀʻ AL-MAĞĀZ

Kraći rad o vrstama metafore u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov dat prema sadržaju. Ovo je najvjerovatnije fragment iz nekog djela o arapskoj stilistici. U njemu se metafora dijeli na dvadeset i pet vrsta i za svaku vrstu je naveden primjer iz Kur'ana ili hadisa.

Fajić V, 3536/3

Početak (l. 32b):

أوله: إعلم أنّ العلما، حصروا أنواع المجاز في خمسة و عشرين نوعا على الاستقرا، ١ إطلاق اسم السّبب على المسبّب كقوله عليه السّلام بلّوا أرحامكم و لو بالسّلام...٢ عكسه كقوله شربت الاثم حتّى زال عقلي...

Završetak (l. 33b):

آخره: ٢٤ - الحذف كقوله تعالى ﴿يبيّن الله لكم أن تضلّوا﴾ أى لئلاّ تضلّوا ٢٥ - الزّيادة كقوله تعالى ليس كمثله شئ﴾ و الله أعلم بالصّواب.

3. L. 35b-69b

حاشية الحفيد على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AL-ḤAFĪD ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4380,2.

4. L. 70b-91a

حاشية السّيواسي على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AS-SĪWĀSĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na Isfarā'īnī-jev komentar as-Samarqandī-jeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). Napisao al-Ḥāǧǧ Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ Sinān as-Sīwāsī, umro 1047/1637. god.

Kaḥḥāla II, 271; Köprülü III, 555/7; al-Ǧibūrī III, 5042, str. 196;

Početak (l. 70b):

أوّله: الحمد لله ذي العظمة و السّلطان الّذي خلق الإنسان، و علّمه البيان، بأنواع اللّغات ... و بعد فيقول الفقير إلى ربّه الأكرم الحاجّ إسماعيل بن الحاجّ سنان السّيواسي: ليّن الله قلبه القاسي، و أزال قبضه الوسواسي...

Završetak (l. 91a):

آخره: قوله: لأنّه لا التباس بين القرينة و التّرشيح في المصرّحة لأنّ القرينة ممّا يلائم المشبّه، و التّرشيح ممّا لا يلائم المشبّه به، الحمد لله على التّمام و على رسوله أفضل الصّلوة و السّلام.

5. L. 94b-108b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2

6. L. 113b-133a

رساله در تحقيق حقيقت و مجاز
RISĀLA DER TAḤQĪQ-I ḤAQĪQAT WA MAĞĀZ

Risala na perzijskom jeziku o stvarnom i prenesenom značenju riječi, od nama nepoznatog autora.

Köprülü III, 224/6, str. 101

Početak (l. 113b):

أوّله: حمد بى حد أقدسي رسد كه حقيقة مالكية و ملكية را مدار است... أما بعد اين رساله است در تحقيق حقيقة و مجاز .... مصداق ﴿ولما بلغ اشدّه آتيناه حكما و علما﴾ سلطان عاقبت محمود خان أبو الغازي عبيد الله بهادر خان ...

Završetak (l. 133a):

آخره: بتقوية أو لشكر عدورا هزيمت كرده اند ... و هزم راكه موضوع است براى نسبة هزيمت كردن ...اللّهمّ اجعل عاقبة أمورنا الخير، وارزقنا لقاءك بالخير، و حاسبنا بالخير، و احشرنا بالخير و أسكنّا الجنّة بالخير، .. و صلّ على نبيّك محمّد ... تمّت الرّسالة.

7. L. 136b-169a

شرح الرّسالة السمرقنديّة لقره سعيد
ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA LI QARA SA'ĪD

Isto kao br. 4378,2

8. L. 170b-179b

شرح الإستعارات لقول أحمد
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT LI-QŪL ĀḤMAD

Isto kao br. 4350,4

9. L. 180b-188b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة للإصبعي
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA LI'L-IṢBA'Ī

Isto kao br. 4371,3

10. L. 190b-199b

ذيل درر العبارات و غرر الاشارات في تحقيق معاني الاستعارات
ḎAYL DURAR AL-'IBĀRĀT WA ĠURAR AL-IŠĀRĀT FĪ TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRĀT

Dodatak djelu درر العبارات و غرر الاشارات iz arapske stilistike. I osnovno djelo i ovaj dodatak napisao je Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusnī al-Ḥamawī al-Ḥanafī, Šihābuddīn, umro 1098/1687. god. Kako se iz završetka vidi, autor je djelo završio 26. redžeba 1070/1660. god.

Kaḥḥāla II, 93; Brockelmann G II, 315; Kairo I/IV, 136

Početak (l. 190b):

أوّله: باسمك اللّهمّ أذهَب فاتحة الكتاب، و بآخر دعوى أهل الجنان، وشيّ بُرودَ الخطاب، يا نور النّور، يا خفيًا من فرط الظّهور ... أمّا بعد فهذا ذيل سابغي (!) لكتابي المسمّى بُدرر العبارات، و غرر الاشارات، في تحقيق معاني الاستعارات، جعلته هديّة لكلّ فاضل متقن... المطلب الأوّل في تقسيم المجاز ...

Završetak (l. 199b):

آخره: فأجاب بأنّه خطأ نشأ من عدم الفرق بين التّرشيح و التّجريد، و لم يتصوّر مراد المورد فتأمّل. وهنا وقع القلم، وجنح القول للسّلم، وخلع القلم، ما اسودّ من بروده، ورفع رأسه من ركوعه وسجوده، في اليوم السّادس والعشرين من شهر رجب المرجّب من شهور سنة سبعين وألف.

11. L. 205b-209b

رسالة الإستعارات للقوشجي
RISĀLA AL-ISTI'ĀRĀT LI'L-QAWŠAĞĪ

Isto kao br. 4227,2

Cijelu zbirku prepisao je 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī-zāde između 1125/1713. i 1126/1714. god. Na više mjesta u zbirci nalazi se njegov prepoznatljivi znak, zvijezda-petokraka, a na listu 1a i bilješka krupnim slovima da ovo djelo zavještava za medresu Miṣrī al-Ḥāğğ Ismā'īla na Atmejdanu u Sarajevu.

4382. R-4624.

حاشية شيخ زاده على شرح الإستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA ŠAYḪ-ZĀDE 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na Isfarā'īnī-jev komentar as-Samarqandī-jeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. br. 4231,2) Napisao Muḥammad Ṣādiq b. 'Abdurraḥīm b. Sulaymān b. 'Abdullaṭīf al-Arzanğānī, Šayḫ-zāde, umro 1223/1808. god.

Kaḥḥāla X, 72; A.M. II, 355; Ismā'īl-paša, Ḏayl II, 56; Brockelmann S II, 259; Köprülü III, 529

Početak:

أوّله: حمد مَنْ أحسن جمال البلاغة بمزايا مقتضى المقام بحيث: [يزيدك وجهه حسنًا إذا ما زدته نظرًا] ... فيقول العبد الفقير السّيّد محمّد صادق بن السّيّد عبد الرّحيم المفتي بأرزنجان ... لمّا رأيت الرّسالة المشهورة برسالة الاستعارة و شرحها ...

Završetak:

آخره: الحمد لله على تمام الإيضاح، بعد الإظلام المحتاج إلى المصباح، و لله حقّ الانتظام في سلك دعاء الصّلحاء للطّلبة في الصّباح، و الدّوام لا يخفى ما فيه من الحسنات ... لأدعية الطّلبة الصّلحاء المنوّرين قلوبهم بأنوار المعارف الإلهيّة . تمّت.

L. 118; 23 x 16, (17 x 7,8); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno i crveno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju rukopisa, na listu 118a, bilješka da ga je prepisao Ramaḍān b. Mūsā 1237/1821. god.

Na zadnjem zaštitnom listu pečat ranijeg vlasnika, Muhameda Emina Muslibegovića iz Mostara.

4383. R-3481.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231/2.

L. 31; 20 x 12,5 (11 x 5,5); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nedostaje jedna polovina prvog lista. Tekst na prvih deset lista uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4384. R-7815.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje:

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بالقرينة المانعة ارادة الموضوع له، و ملايم المستعار له القرينة المعيّنة، فالاستعارة باعتبار القرينة المعنية...

L. 8; 22 x 15,2 (17 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq* pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamno bijele boje, sa vodenim znakom, evrposkog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listu 8b bilješka da je djelo prepisano 1118/1706. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

4385. R-7764.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

Nedostaje veći dio rukopisa na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من البيان انّه اختلف في جواز ذكر المشبّه بغير لفظ، و لم تعثر عليه بل قال الشّارح المحقّق في شرح التّلخيص الّذي يموج في كلام القوم في هذه الآية إنّ في لباس الجوع إستعارتين ..

L. 5; 21,5 x 15,5 (16 x 8); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima oštećeni. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto naknadno pisanih komentara. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Prepis završen u mjesecu džumadel-ahiru 1162/1749. god., u Sultan Mehmedovoj medresi. Nema podataka o prepisivaču.

4386. R-2812.

Zbirka (مجموع), *11*

L. 192; 18 x 10 (13 x 5,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima, tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela ili nadvučen crvenom linijom ili citiran riječima قوله, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-36b

حاشية الحفيد على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AL-ḤAFĪD ʻALĀ ŠARḤ
AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 438,2.

2. L. 38b-48a

شرح الإستعارات لقول أحمد

ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT LI-QŪL AḤMAD

Isto kao br. 4350,4

3. L. 48b-49b

انواع المجاز

ANWĀʻ AL-MAĞĀZ

Isto kao br. 4381,2.

4. L. 51b-87a

حاشية الزّيباري على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ ʻALĀ ŠARḤ
AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4350,5.

5. L. 87b-108b

حاشية السّيواسي على شرح الإستعارات السمرقنديّة

ḤĀŠIYA AS-SĪWĀSĪ ʻALĀ ŠARḤ
AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Isto kao br. 4381,4.

6. L. 109b-123a

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

7. L. 123b-130b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة للإصبعي

ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ
MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA LI'L-IṢBAʻĪ

Isto kao br. 4371,3.

8. L. 131b-133b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA

Isto kao br. 4230,2.

9. L.134b-138

رسالة الإستعارات للقوشجي

RISĀLA AL-ISTIʻĀRĀT LI'L-QAWŠAĞĪ

Isto kao br. 4227,2.

10. L. 139b-151b

تعليق على بلوغ الأرب من تحقيق إستعارات العرب

TAʻLĪQ ʻALĀ BULŪĠ AL-ARAB MIN
TAḤQĪQ ISTIʻĀRĀT AL-ʻARAB

Glosa na komentar as-Samarqandī-jeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). I komentar i glosu pod gore spomenutim naslovom napisao je ʻAbdulmalik b. Ğamāluddīn b. Ṣadruddīn b. ʻIṣāmuddīn al-ʻIṣāmī, poznat pod nadimkom Munlā ʻIṣām, rođ. 978/1570., um. 1037/1628. god.

Kaḥḥāla VI, 181; Ahlwardt VI, 7316; A.M. I, 628; az-Ẓāhiriyya ʻUL ʻA, str. 306-307; Brockelmann G II, 194;

Početak (l. 139b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على سيّد المرسلين، محمّد و آله و صحبه أجمعين... أمّا بعد فهذا تعليق لطيف قصدت به حلّ مختصري الموسوم ببلوغ الأرب من تحقيق إستعارات العرب ...

Završetak (l. 151b):

آخره: و غيره أى غير الأقوى اختصاصاً من الأمرين الملايمين للمشبّه به في هذه ترشيح للإستعارة المكنيّة و من الملايمين للمشبّه في تلك تجريد للإستعارة المصرّحة و الله أعلم.

11. L. 152b-192a

شرح المنظومة الطّبلاويّة في الإستعارات

ŠARḤ AL-MANẒŪMA AṬ-ṬABLĀWIYYA FĪ AL-ISTIʻĀRĀT

Komentar na spjev o pravilima upotrebe metafore u arapskom jeziku. I spjev i komentar na njega napisao je Manṣūr Sibṭ Naṣiruddīn b. Sālim aṭ-Ṭablāwī, umro 1014/1606. god. Autor je djelo prvo napisao u stihovima, a onda je, radi njegova lakšeg razumijevanja, na njega napisao ovaj komentar.

Kaḥḥāla XIII, 15; Ahlwardt VI, 7317; az-Ẓāhiriyya ʻUL ʻA, str. 373-374; Brockelmann G II, 321 i S II, 443; al-Badīriyya II, str. 535-536;

Početak (l. 152b):

أوله: الحمد لله الذي رفع لمن شاء النّقاب عن وجود الإعجاز ببديع بيان المعاني، و الصّلوة و السّلام على من ملّكه مفتاح البلاغة و الفصاحة، و آتاه السّبع المثاني محمّد المخصوص بالكمال ... أمّا بعد فإنّ أنفس ما به النّفوس الكاملة ...

Završetak (l. 192a):

آخره: هذا ختام ما قصدنا نظمه، و الحمد لله وليّ النّعمة، أى: هذا المذكور ما قصدنا نظمه من حاصل ما تضمّنته الرّسالة، و قد تمّ شرحه بهذه العجالة ... رزقنا الله حسن الختام و جعلنا من الفائزين بالقرب في دار السّادة و السّلام و على نبيّه و حبيبه أفضل الصّلوة و السّلام...

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, u periodu između 1083/1672. i 1085/1674. god. (v. bilješke na listovima 36b, 87a, 108b, 123a, 137b i 151b). Nema podataka o mjestu prepisa.

4387. R-4073.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 83; 21 x 15,5 (15 x 10); 21 redak. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Tri vrste različitog papira. Listovi od 1-45 i 64-83 tanki, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, a od 46-63 debeli, hrapavi, žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Većina listova dohvaćena vlagom i crvotočinom. Pojedine lage listova razasute i odvojene od poveza. Tekst osnovnog djela ili pisan crvenim slovima, ili nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-43b

الشّرح الكبير على الرّسالة السّمرقنديّة للملوي

AŠ-ŠARḤ AL-KABĪR ʻALĀ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA LI'L-MALAWĪ

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). Napisao Aḥmad b. ʻAbdulfattāḥ b. Yūsuf al-Muğīrī al-Mollawī, Šihābuddīn, umro 1181/1767. Autor je djelo završio u utorak, 15. muharrema 1148/1735. god.

Kaḥḥāla I, 278; Ahlwardt VI, 7313; az-Ẓāhiriyya ʻUL ʻA, str. 315-316;

Početak (l.1b):

أوله: حمداً لك اللّهمّ على ما أظهرت لنا من أسرار البيان، من طوالع أنوار الفصيح، و أوضحت لنا من التّبيان، من أهداف الكناية و التّلميح، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا محمّد المؤيّد بالآيات المحكمات ... و بعد فلمّا امتدّت أعناق المخلصين إلى شرح الرّسالة السّمرقنديّة في الإستعارات...

Završetak (l. 43b):

آخره: و ذلك مشعر بعدم مبالاته بمن يطلب محاربته، و العلاقة بين الأنامل و السّحائب المشابهة في عموم العطايا، و الله تعالى أعلم بالصّواب، و إليه المرجع و المآب .و كان الفراغ من ذلك يوم الثلاثاء المبارك خامس عشر محرم الحرام افتتاح عام ألف و مائة و ثمان و أربعين من الهجرة النّبويّة...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti mjestu prepisa.

2. L. 46b-63b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTI‘ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-‘IṢĀM

Isto kao br. 4231,2

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ḥasan al-Muḥsinī al-Azharī, u četvrtak, 11. šabana 1095/1684. god. na Azharu u Kairu.

و كان الفراغ من نسخه صبيحة يوم الخميس المبارك حادى عشر شعبان من شهور سنة خمسة و تسعين و ألف بالجامع الأزهر. كتبه العبد الفقير المعترف بالعجز و التّقصير أحمد بن حسن المحسني الأزهري عفى الله عنهما .

3. L. 64b-83b

الشّرح الصّغير على الرّسالة السّمرقنديّة للملوي
AŠ-ŠARḤ AṢ-ṢAĠĪR ‘ALĀ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA LI'L-MALAWĪ

Skraćena verzija djela pod br.1 iz ove zbirke (v. br. 4384,1). Napisao isti autor, Aḥmad b. ‘Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Muġīrī al-Mulawī, Šihābuddīn, umro 1181/1767. Iz bilješke na kraju djela, vidi se da je autor djelo završio u Mekki 11. džumadel-uma 1166/1753. god

Kaḥḥāla I, 278; Ahlwardt VI, 7314; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 315-316;

Početak (l. 64b):

أوّله: الحمد للّه الّذي له الحمد حقيقة، و هو لغيره مجاز، المحيط علمه بأسرار البلاغة و وجوه البراعة و دلائل الإعجاز، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا محمّد ... أمّا بعد فقد كنت شرحت رسالة السّمرقندى في الإستعارات، و وشحتها بلطائف الطّرائف، و عوارف المعارف، و نفائس العبارات ... ثمّ سألني بعض الإخوان أن أصرف الهمّة نحو اختصاره ... فأجبته إلى ذلك مستعينًا بالله تعالى...

Završetak (l. 83b):

آخره: فإذا قلت رأيت أسدًا شاكى السّلاح قرينة، و الرّمى تجريد، و الله أعلم بالصّواب، و إليه المرجع و المآب، و الحمد لله ربّ العالمين .تمّ الكتاب، بعون الله الملك الوهّاب، بمكّة المشرّفة شرّفها الله تعالى فى يوم ١١ جمادى الأوّل سنة ١١٦٦

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4388. R-531.

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة للإصبعي
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA‘ĀNĪ AL-ISTI‘ĀRA LI'L-IṢBA‘Ī

Isto kao br. 4371,3

L. 6; 23,5 x 16 (14,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa vanjske strane presvučen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4389. R-7749.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 99; 19 x 11,5 (14,5 x 5,5); 15-19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa tri vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1b-5b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة للإصبعي
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA‘ĀNĪ AL-ISTI‘ĀRA LI'L-IṢBA‘Ī

Isto kao br. 4371,3.

2. L. 8b-54a

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Na kraju djela (l. 54a) bilješka da ga je prepisao ʻAlī b. Isḥāq 1068/1657. god.

3. L. 57b-79b

شرح الإستعارات السَمرقنديَة للعصام
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

4. L. 83b-99a

شرح ايساغوجي في المنطق
ŠARḤ ĪSĀGŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4230,3.

Na listu 8a bilješka crvenim slovima da je rukopis vlasništvo Muṣṭafe Kotlevija. Ispod bilješke je i njegov lični pečat. Na predzadnjem zaštitnom listu nalazimo ime još jednog bivšeg vlasnika, Ibrāhīma b. Yūsufa.

Iz Odbora IZ Travnik.

4390. R-2675.

متن العلاقة
MATN AL-ʻALĀQA

Kratka risala o pravilima metafore (istiʻāra) u arapskoj stilistici, poznata još i pod nazivima: رسالة في البيان i رسالة في الإستعارة ، رسالة في الحقيقة و المجاز و الكناية. Napisao Maḥmūd b. ʻAbdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1747. god.

Kaḥḥāla XII, 175; Ahlwardt VI, 7294; Brockelmann S II, 329; Kairo I/ IV, 199 i 204; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 293-294; Dobrača II, 884/2; Fajić V, 3315/3; Bratislava, 377, str. 265;

Početak:

أوله: الحمد لله حمد الشاكرين، و الصلوة على سيد الأولين و الآخرين، و على آله الطيبين الطاهرين، و بعد فاعلم أنّ طرق أداء المراد ثلاثة حقيقة و مجاز و كناية. فالحقيقة: لفظ مستعمل فيما وضع له ... و المجاز لفظ مستعمل في غير ما وضع له... و الكناية: لفظ مستعمل في لازم ما وضع له بلا قرينة مانعة عنه..

Završetak:

آخره: و أمّا الكناية فلفظ أريد به لازم معناه من غير قرينة مانعة عن إرادته، و المكنى عنه إما ذات نحو: طعن فلان مجمع ضغنك، أو صفة مثل فلان طويل النّجاد، بمعنى: طويل القامة، أو نسبة بينهما انّ الكرم في بيت فلان بمعنى أن الكرم في فلان.

L. 13; 21 x 14 (14 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno. Papir tanak, glat, bijele boje, evropskog porijekla. Na prvih sedam lista tekst uokviren crnom linijom. Komentari po marginama i interlinearne bilješke samo na tri prva lista. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao ʻAbdullāh ʻAynī b. Muṣṭafā al-Birčawī (Bušatlić)) 25. safera 1307/1889. god. u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu:

تمت الرّسالة المسمّاة بالعلاقة للإمام المحقّق محمود الأنطاكي بعون الله تعالى في اليوم الخامس و العشرين من شهر صفر الخير لسنة سبع و ثلثمائة و ألف. كتبه أضعف العباد عبد الله عيني بن مصطفى البرچه وى في مدينة سراى بوسنه في مدرسة خسرويّة .

Na prvom i zadnjem listu veliki pečat sa koga se može pročitati da je ovo djelo vakuf hafiza Abdullaha Bušatlića. Na pečatu je upisana 1354/1935. god.

4391. R-2727.

متن العلاقة
MATN AL-ʻALĀQA

Isto kao br. 4390.

L. 9; 18,5 x 12 (11 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, u plavoj i zelenoj boji. Papir tanak, glat, tamnožute boje, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom plave boje. Tačke i ukrasni znakovi pisani plavim mastilom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima koji su uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, presvučen ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 9b) bilješka crvenim slovima da ga je prepisao Qāḍī-zāde (Kadić) Muḥammad Anwarī 1286/1869. god.

بازدي قاضي زاده محمد أنورى اشبو كتاب مصطفى نك هجره تندن تاريخي قويدي حساب سنة ١٢٨٦

4392. R-4018.

Zbirka (مجموع), *11*

L. 94; 20 x 14. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasẖ* i *ta'līq*. Mastilo crno. Sadržaj zbirke dat na unutrašnjoj strani prve korice. Na pojedinim listovima naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela ili nadvučen crvenom linijom, ili citiran riječima قـولـه, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen po rubovima korica.

1. L. 1b-5a

متن العلاقة
MATN AL-'ALĀQA

Isto kao br. 4390.

2. L. 6b-8b

رسالة في فنّ المناظرة
RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao br. 4238,2.

3. L. 16b-20a

شرح البسملة الشّريفة
ŠARḤ AL-BASMALA AŠ-ŠARĪFA

Komentar besmele od nama nepoznatog autora. Naslov na listu 16b. Moguće je da se ovdje radi o fragmentu iz nekog drugog djela.

Početak (l. 16b):

أوّله: يمكن الكلام فيه من جهة الفنون الاثنى عشر. أمّا من جهة اللّغة، فالباء و سائر حروف الجرّ، موضوعة لإفضاء معاني الأفعال إلى مجروراتها ... و أمّا من جهة الوضع فالباء و سائر الحروف و أسماء الإشارات و الموصولات ...

Zavrpetak (l. 20a):

آخره: و نقول المراد ما يلاحظ كونه كذلك، و يقصد الشّرع فيه لذاته ... و نقول: التّسمية تنوب عن نفسها و عن غيرها كشأن الزّكاة فلا تقتضي بسملة أخرى. تمّت.

4. L. 21b-37b

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

5. L. 38b-40b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

6. L. 41a-42a

الرّسالة العضديّة في الوضع
AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

Kratka risala o pojmovima, poznata još i pod nazivima الرّسالة الوضعيّة i الرّسالة في الوضع. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār al-Īğī, 'Aḍududdīn, rođ. 708/1308., um. 756/1355. god.

Kaḥḥāla V, 119; Ahlwardt IV, 5309; Köprülü III, 542/5; Ḥ.Ḫ. I, 898; Brockelmann S II, 288; Dobrača I, 388/2, str. 237; Fajić V, 3315/9; Jahić VI, 3745/4;

Početak (l. 41a):

أوّله: هذه فائدة تشتمل على مقدّمة و تقسيم و خاتمة. المقدّمة اللّفظ قد يوضع لشخص بعينه، و قد يوضع له باعتبار عامّ و ذلك بأن يعقل أمر مشترك بين الشّخصيّات ثمّ يقال هذا اللّفظ موضوع لكلّ واحد ...

Završetak (l. 42a):

آخره: الخاتمة تشتمل على تنبيهات.. الثّاني عشر لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها مكان بعض إذ المعتبر الوضع.

7. L. 44b-63b

شرح رسالة الإستعارة للقازابادي
ŠARḤ RISĀLA AL-ISTI'ĀRA LI-L-QĀZĀBĀDĪ

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br.4230,2). Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi' umro 1163/1749. god.

Kaḥḥāla II, 81; Köprülü III, 543, str. 245; A.M. I, 175; Brockelmann S II. 260/10; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 313-314;

Početak (l. 44b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل أسرار البلاغة مفتاحاً لإعجاز نعم القرآن، و صيّر دلائل إعجازه مصباحًا لضوء... أهل القرآن ... و بعد فيقول أفقر عباد الله أبو النّافع أحمد بن محمّد القازابادي ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 63b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بناء على ما ذهب إليه السّكّاكي لأنّ التّخيليّة إستعارة مصرحة عنده ...

8. L. 65b-69b

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĠĪ FI AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4229,3.

9. L. 71b-80a

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Kraće djelo o agensima u sintaksi arapskog jezika, poznato još i pod nazivima العوامل المائة الجديدة i العوامل في النّحو . Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī, Taqiyyuddīn, rođ. 929/1521., um. 981/1572. god.

Kaḥḥāla X, 123; Ahlwardt VI, 6786; Köprülü III, 557/2; az-Ẓāhiriyya N, str. 360-367; Brockelmann G II, 441; Fajić V, 3308/4; Trako-Gazić, 492; Dobrača I, 143/7, str. 112; Jahić VI, 3773/2;

Početak (l. 71b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على محمّد و آله أجمعين ... و بعد فاعلم أنّه لا بدّ لكلّ طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شئ، ستّون منها تسمّى عاملاً، و ثلاثون منها تسمّى معمولاً، و عشرة منها تسمّى عملاً و إعراباً...

Završetak (l. 80a):

آخره: و إن لم يظهر، و لم يقدّر في آخره، يسمّى محليًا نحو توكّلنا على من لا يأتى الخير إلاّ من جهته ...

10. L. 82b-89b

الصّحاح العجميّة
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-'AĞAMIYYA

Treći dio perzijsko-turskog rječnika. Napisao Hindūšāh Nahǧawānī, umro 730/1329 god., po uzoru na rječnik صحاح العرب u kome su riječi poredane po alfabetskom redu prvog i posljednjeg slova u riječi. U ovom dijelu sadržane su, zapravo, samo paradigme, derivacije i konjugacije.

Trako, 92-94, str. 63-64; Ḥ.Ḫ. II, 1074; Ahlwardt VI, 6997; Pertsch. 138; Karatay t II, 2045; Fajić V, 3309/4

Početak (l. 82b):

أوّله: إعلم أنّ الصّرفيّين جعلوا الفعل و ما يشتقّ منه ميزانًا، و وزنوا غيره به. كذلك جعلنا ما يراد فيه في الفارسيّ أعنى كردن، وما يخرج منه ميزانًا، و بيّنّاه في القواعد و الأمثلة ليقاس عليه غيره مهما أمكن إنّما بيّنّاه لأنّ تفسر الفارسيّ لا ينفع لغير العجم كرد كند كردن كننده ...

Završetak (l. 89b):

آخره: فليس لها في الفارسيّ صيغ مخصوصة بل يستعمل في اسم الآلة بالإضافة لفظ الآلة إلى كلّ ما يراد نحو آلت كردن، و آلت نوشتن، و آلت خوردن، أو يذكر اسم كلّ آلة مخصوصة نحو قلم، و قلم تراش و غيرهما..

11. L. 90b-94b

رسالة في تقسيم الميراث
RISALA FĪ TAQSĪM AL-MĪRĀṮ

Kratka risala na turskom jeziku o diobi nasljedstva, poznata još i pod nazivom مفهوم الفرائض. Ovo je zapravo samo uvodni dio koji sadrži teoretsko objašnjenje tabela pod nazivom جريدة الفرائض koje je prema Dobrači (v. II, 1788/3) izradio Mawlā Ṣāliḥ ef. čija nam je biografija nepoznata.

Kairo t, 79; Bratislava, 406, str. 293; Dobrača II, 1788/3; Zürich I, 458;

Početak (l. 90b):

أوله: ميتك تركه سنه متعلق اولان حقوق مرتبه دورتدر، تجهيز تكفين و قضاء ديون، و تنفيذ وصايا بالثلث قسمت تركه بين الورثة ورثه، مرتبة اون أصحاب فرائض عصبه، نسبيه سببيه نك دخي...

Završetak (l. 94b):

آخره: نسبت دوتر سدس ربع الرؤس نسبت طوتر بزده... سدس ربع الرؤس و بره لوم يكرمي دوردك سدسي نه دورت ربع نه برن بزده و برك . تمت.

Zbirku je prepisivalo više prepisivača u periodu između 1225/1810. i 1226/1811. god. Nema podataka o njihovim imenima, niti mjestu prepisa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4393. R-2432.

شرح متن العلاقة
ŠARḤ MATN AL-'ALĀQA

Komentar na al-Anṭākī-jevu risalu o pravilima metafore u arapskoj stilistici (v. br. 4390). Napisao Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Āydīnī, poznat pod nadimkom Qaratepelī, umro 1191/1777. god.

Kahhāla IV, 62; A.M. II, 327; O.M. I, 405; Brockelmann S II, 329; Fajić V, 3466/6;

Početak:

أوله: الحمد لمن أفرد الحقائق، و الصّلوة على من رشّح بأعلى الدّقائق ... و بعد فيقول العبد المفتقر إلى ألطاف ربّه الخفيّة إبن قره دبلي حقّهما مغفرته الجليّة، إنّ رسالة الإستعارة للمولى المحقّق و البحر المدقّق مولانا محمود الأنطاكي ...

Završetak:

آخره: و الكناية أبلغ من الحقيقة و التّصريح لكونهما كدعوى الشّئ ببيّنة، و لنختم الكلام بالحمد لله الّذي بجلالته تتمّ الصّالحات و على رسوله أفضل التّحيّات ...

L. 43; 19,5 x 14 (13 x 8,3); 17 redaka. *Nasḥ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno i crveno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Još po jedna crvena linija povučena po rubovima listova i napravljen prostor za komentare po marginama. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Neki od komentara pisani naknadno grafitnom olovkom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, sa kraja XVIII stoljeća.

4394. R-2314.

شرح متن العلاقة
ŠARḤ MATN AL-'ALĀQA

Isto kao br. 4393.

Naslov na listu 1a شرح علاقة.

L. 38; 21 x 16 (15,5 x 6,5); 21 redak. *Ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Prepisao 'Alī b. 'Alī al-Qayṣarī. Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, sa kraja XVIII stoljeća.

4395. R-2828.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 39; 18 x 12 (13,5 x 6,5); 21 redak. *Ta'līq* , sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Neki od komentara pisani na papirićima koji su uvezani u zbirku zajedno sa osnovnim listovima. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, presvučen ukrasnim ebro papirom

1. L. 1b-33b

شرح متن العلاقة
ŠARḤ MATN AL-'ALĀQA

Isto kao br. 4393.

Naslov na početku هذا شرح علاقة.

2. L. 34b-37a

متن العلاقة
MATN AL-ʻALĀQA

Isto kao br. 4390.

Naslov na početku هذا كتاب متن علاقة

Na listu 34a bilješka da je zbirku prepisao Stočanin Čelić-zade Salih sin Mustafin 1287/1870. god.

كتبه أضعف العباد ستوجه لي كالبك زاده صالح بن مصطفى غفر الله لهما ... في سنة سبع و ثمانين و مائتين و ألف.

4396. R-1857.

Zbirka (مجموع), *12*

L. 156; 22 x 16. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Na prvih pedesetak listova tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara. Neki od komentara pisani na listićima uvezanim zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Tekst osnovnog djela ili nadvučen crvenom linijom, ili pisan crvenim mastilom. Većina listova dohvaćena vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1b-10b

تعليقات على شرح متن العلاقة
TAʻLĪQĀT ʻALĀ ŠARḤ MATN AL-ʻALĀQA

Glosa na komentar al-Anṭākī-jeve risale (v. br. 4390) o pravilima metafore u arapskoj stilistici. I komentar i glosu napisao isti autor, Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Āydīnī, poznat pod nadimkom Qaratepelī, umro 1191/1777. god.

Kaḥḥāla IV, 62; A.M. II, 327; O.M. I, 405; Brockelmann S II, 329; Fajić V, 3466/6;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة على محمّد و آله أجمعين. أمّا بعد فقد كنت شرحت الرّسالة الإستعاريّة لمحمود الأنطاكي اختصاراً موجزاً، و لمّا كان عسير الفهم للطّلاّب أردت أن أبيّن بعض المعلّقات بعون الله تعالى و هو حسبي و نعم الوكيل، قوله: الحمد لمن أفرد الحقائق...

Završetak (l. 10b):

آخره: و هو معناه الحقيقى حقيقةً أو حكمًا فلا يردّ أنّ بعض المجازات مستعمل متروك الحقيقة، و لا يوجد فيه الوضع.

2. L. 13b-39b

شرح متن العلاقة
ŠARḤ MATN AL-ʻALĀQA

Isto kao br. 4393.

3. L. 41b-52b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة لابن خليل
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA LI IBN ḤALĪL

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 4230,2). Napisao Ismā'īl b. Ḥalīl, čija nam je biografija nepoznata.

Fajić V, 3315/17;

Početak (l. 41b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا محمّد و آله و صحبه أجمعين. و بعد فيقول العبد الفقير إلى ألطاف ربّه القدير إسماعيل بن خليل ستر عيوبهما الجليل... قال المصنّف خواجه أبو القاسم السّمرقندي صاحب متن الإستعارة بسم الله الرّحمن الرّحيم أقول إنّما قال هكذا للتّيمّن و العمل بموجب الحديث ...

Završetak (l. 52b):

آخره: أى بالمشبّه به تنازع فيه بقوله اختصاصًا و تعلقًا، فهو قرينة و ما سواه ترشيح سواء، كان مقدّمًا أو مؤخرًا، فإن استويا في القوّة فأسبقهما دلالة على المراد.

4. L. 55b-59a

نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر
NUḪBA AL-FIKR FĪ MUṢṬALAḤ AHL AL-AṮAR

Kratka risala o terminologiji hadisa. Napisao Aḥmad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Ḥağar al-ʻAsqalānī, Šihābuddīn, rođ. 772/1372., um. 852/1448. god.

Kaḥḥāla II, 20-21; Ahlwardt II, 1088; Ḥ.Ḫ. II, 1936; Köprülü I, 427/3 i III 718/4; Kenderova, 1, str.3; Dobrača I, 387 i II, 815/2; al-Ğibūrī I, 976-984, str.313-315; Sarkis I, str. 81; Fajić V, 3274/3; Bratislava 36, str. 78;

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا و صلى الله على سيّدنا محمّد... أمّا بعد فإنّ التّصانيف في مصطلح أهل الأثر قد كثرت فبسطت و أختصرت، فسألني بعض الإخوان أن ألخّص لهم المهمّ من ذلك فأجبته إلى سؤاله ...

Završetak (l. 59a):

آخره: هذه الأنواع هو نقل محض ظاهرة التّعريف مستغنية عن التّمثيل فليراجع مبسوطاتها، و الله الموفّق و الهادي، و الحمد لله أوّلاً و آخرًا و الصّلوة على نبيّه ظاهرًا و باطنًا. تمّت الرّسالة.

5. L. 59b-100b

توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر
TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR FĪ MUṢṬALAḤ AHL AL-AṮAR

Komentar na gore navedeno djelo o terminologiji hadisa (v. br .4396,4), poznat još i pod nazivom نزهة النّظر في توضيح نخبة الفكر . Napisao isti autor, Aḥmad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Ḥağar al-ʻAsqalānī, Šihābuddīn, rođ. 772/1372., um. 852/1448. god.

Kaḥḥāla II, 20-21; Ahlwardt II, 1095; Ḥ.Ḫ. II, 1936; Köprülü I, 226 i III 26; Kenderova, 9, str.16; Dobrača I, 63, 237 i 240-242; al-Ğibūrī I, 976-984, str.313-315; Sarkis I, str. 81; Fajić V, 3274/3; Brockelmann G II, 68-70;

Početak (l. 59b):

أوّله: قال شيخ الإسلام حافظ عصره و وحيد دهره شهاب الدّين أبو الفضل أحمد بن علي بن محمّد بن حجر العسقلاني ... الحمد لله الّذي لم يزل عالمًا قديرًا حيًّا قيّومًا سميعًا بصيرًا و أشهد أن لا إله إلاّ الله... أمّا بعد فإنّ التّصانيف في إصطلاح أهل الحديث قد كثرت للأئمّة في القديم و الحديث ...

Završetak (l. 100b):

آخره: و هى أنّ هذه الأنواع المذكورة في هذه الخاتمة نقل محض ظاهرة التّعريف مستغنية عن التّمثيل، و حصرها مستبعد، فليراجع مبسوطاتها ليحصل الوقوف على حقائقها فالله الموفّق و الهادي لا إله إلاّ هو. تمّت الرّسالة.

6. L. 102b-112b

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Početna arapska gramatika sa paradigmama promjena glagola po vremenima i licima, od nama nepoznatog autora. Obrasci paradigmi su uzeti od glagola نَصَرَ - يَنصُرُ .

Ahlwardt VI, 6817-6818; Köprülü III, 598/4 i 651/5; al-Ğibūrī III, 5715, str. 361;

Početak (l. 102b):

أوّله: الأمثلة المختلفة من الثّلاثيّ المجرّد: نصر ينصر نصرًا فهو ناصر و ذاك منصور لم ينصر لا ينصر ...

Završetak (l. 112b).

آخره: و أنصر بك و أنصر بكما و أنصر بكم، و أنصر بكِ و أنصر بكما و أنصر بكنّ و أنصر بي و أنصر بنا.

7. L. 113b-116b

كشف الألفاظ الّتى لا بدّ للفقيه من معرفتها
KAŠF AL-ALFĀẒ AL-LATĪ LĀ BUDDA LI AL-FAQĪH MIN MAʻRIFATIHĀ

Kratka risala o terminologiji hanefijskog fikha. Napisao Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, al-Maḥāmid, Badruddīn. Risalu je autor završio 813/1410 god.

Brockelmann, S II, 953; Ḥ.Ḫ. II, 1488;

Početak 8l. 113b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و العاقبة للمتّقين، و الصّلوة و السّلام على رسوله محمّد و آله أجمعين. هذا بيان الحدّ. الحدّ: هو المنع لغةً، ومنه يسمّى البوّاب حدّاداً لمنعه النّاس من الدّخول ...

Završetak (l. 117b):

آخره: و لهذا يكون حُجّةً في المسائل الإعتقاديّة، و الله أعلم بالصّواب . تمّ بعون الله و حسن توفيقه و أنا أسأله التّوفيق و العلم مع العمل، و لمن كان محلاً آمين يا معين يا مستعين...

8. L. 119b-131a

تصريف العزّي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Popularno djelo iz arapske gramatike, poznato još i pod nazivima: مبادئ التّصريف, العزّي في التّصريف ili samo العزّي. Napisao ʻAbdulwahhāb b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻImāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, ʻIzzuddīn, umro poslije 655/1257. god.

Kaḥḥāla I, 57; Ahlwardt VI, 6615; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 459-465; az-Ziriklī, str. 608; Köprülü III, 651/2; Ḥ.Ḫ. II, 1138-1139; Brockelmann G I, 283 i S I, 497-499; Dobrača I, 604/9; Fajić V, 3373/5; Jahić VI, 3805/4;

Početak (l. 119b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا محمّد و آله أجمعين... إعلم أنّ الصّرف في اللغة: التّغيير، و فى الصّناعة تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلاّ بها ...

Završetak (l. 131b):

آخره: و ممّا زاد على الثّلاثيّ بزيادة الهاء كالإعطاءة و الإنطلاقة إلاّ ما فيه تاء التّأنيث منها، فالوصف للواحدة كقولك رحمته رحمةً واحدةً، و دحرجته دحرجةً، فالفعل بالكسر للنّوع من الفعل تقول: حسن الطّعمة و الجلسة و ذميم البطنة. تمّت.

9. L. 131b-135a

ميزان الصّرف

MĪZĀN AṢ-ṢARF

Kratka risala o arapskoj gramatici, sa paradigmama promjene glagola, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku risale.

Početak (l. 131b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، و العاقبة للمتّقين، و الصّلوة و السّلام على رسوله محمّد و على آله و صحبه أجمعين، واعلم أسعدك اللّه تعالى في الدّارين، أنّ الأفعال كلّها على أربعة أقسام: فعلَ فعلاً فعلوا فعلت فعلتا فعلن ...

Završetak (l. 135a):

آخره: بناء الفاعل: فاعل فاعلان فاعلون فاعلة فاعلتان فاعلات مفعول مفعولان مفعولون مفعولة مفعولتان مفعولات. تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

10. L. 135a-139b

أوزان الصّرف

AWZĀN AṢ-ṢARF

Kratka risala o promjeni glagola sa tri i četiri korjenita suglasnika u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku risale. Sudeći prema početku, autor bi mogao biti isti kao i pod br. 4396,9.

Početak (l. 135a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، و العاقبة للمتّقين، و الصّلوة و السّلام على رسوله محمّد و على آله و صحبه أجمعين، و بعد أسعدك اللّه تعالى في الدّارين، فإنّ الأفعال كلّها نوعان: ثلاثيّ و رباعيّ...

Završetak (l. 139b):

آخره: و معتلّ اللام نحو غزا يغزوا، رمى يرمي، و معتلّ العين و اللام نحو شوى يشوى و قوى يقوى و معتلّ الفاء و اللام نحو وفى يفى و ولى يلى. تمّت.

11. L. 140b-144b

رسالة في التّجويد

RISĀLA FĪ AT-TAĞWĪD

Kratka risala o pravilima učenja Kur'ana, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku risale.

Početak (l. 140b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرّفنا بالإيمان، و فضّلنا بالقرآن، و الصّلوة على رسوله المنزل عليه الفرقان، صلوةً لا تنقطع في كلّ حين و آوان ...

Završetak (l. 144b):

آخره: وقوف السّجاوندي على خمس مراتب: لازم و مطلق و جائز و مجوّز و مرخّص و ضرورة و وقف لا و وقيفه، و الخمسة من أخواتها...

12. L.146b-156b

العوامل الجديدة بالتركيّة

AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA BI'T-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik kratke gramatike arapskog jezika, koju je napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī, Taqiyyuddīn, rođ. 929/1521., um. 981/1572. god. (v. Karatay t, 2121)

Kaḥḥāla X, 123; Ahlwardt VI, 6786; Köprülü III, 557/2; az-Ẓāhiriyya N, str. 360-367; Brockelmann G II, 441; Fajić V, 3308/4; Trako-Gazić, 492;

Početak (l. 146b):

أوّله: بسم الله الرّحمن الرّحيم و به نستعين، هر مصنفك دأبندندركه كتابك اولنده يدى شئ ذكر أيليه ...

Završetak (l. 156b):

آخره: توكّلنا على من لا يأتي إلاّ الخير و الأمن من جهته، قولنده واقع اولان. تمت تمام.

Zbirku je u različitim vremenima i mjestima prepisalo više prepisivača. Pojedina djela iz zbirke najvjerovatnije su prepisana zasebno, pa ih je neko naknadno uvezao u jednu zbirku. Najstariji dio zbirke predstavljaju djela pod br. 6 i 7 (l.102-117) koja je nama nepoznati prepisivač prepisao 943/1536. god. (v. bilješku na listu 117b)

Djelo pod br. 1 prepisao Munla Muḥammad b. Ḥusayn Bosnawī, u Istanbulu 1225/1810., pod br. 2, 3 i 12 Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī, također u Istanbulu, 1215/1800., pod br. 8, 9 i 10 ʻUmar b. Muḥammad al-ʻIṣāmī 1236/1281. god, dok su prepisivači djela pod br. 4, 5, 6 i 7 nepoznati.

Na listu 28b bilješka da je ovaj rukopis za Ajni-begov mekteb u Sarajevu uvakufio al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-aga b. Islām Ispūžlī iz Travnika i predao ga muteveliji mekteba al-Ḥāǧǧ Ḫalīlu ef. b. Ṣāliḥu Hersenklī-ji.

وقف هذه النّسخة الشّريفة المباركة لمرضاة الله تعالى وقفًا صحيحًا لا يباع و لا يوهب و لا يرهن و لا يخرج من خزينته إلاّ بالرّهن الضّعفين ﴿فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الذين يبدّلونه﴾ الحاجّ إبراهيم آغا بن إسلام إسپوژلي ساكن في تراونيك في المكتب المسمّى بآينيه بك زاده و سلّمه إلى الفقير الحقير الحاجّ خليل أفندى بن صالح الحرسنك لي عفى عنهما العفوّ العلى بفضله و كرمه.

Na listu 112b nekoliko namjerno izbrisanih pečata, vjerovatno ranijih vlasnika.

4397. R-4658.

شرح الفوائد الغياثيّة في المعاني و البيان
ŠARḤ AL-FAWĀʼID AL-ĠIYĀṮIYYĀ FĪ AL-MAʻĀNĪ WA AL-BAYĀN

Komentar na al-Īǧī-jevo djelo الفوائد الغياثيّة o arapskoj stilistici. (v. az-Ẓāhiriyya ʻULʻA, str. 430-431). Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Ṭāšköprü-zāde rod. 901/1495., um. 968/1561. god.

Kaḥḥāla II, 177; Ahlwardt VI, 7253; Ḥ Ḫ. II, 1299;

Početak:

أوّله: لله الحمد في الأولى و الآخرة على أن خلق الإنسان في أحسن تقويم ... و بعد فإنّ مّا منحنى الله من النّعم و الإحسان فتح فوائد المعاني بمفتاح بدائع البيان ....

Završetak:

آخره: و المسؤول من الملك المنّان الكريم المستعان أن يجعل سعيى سعياً مشكوراً و صنيعى مبروراً ...

L.175; 20,5 x 14 (16,5 x 7,8); *Taʻlīq*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi, naročito u početku, dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovim, tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4398. R-2877.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 68; 15 x 8 (11 x 5); 8-17; redaka. *Nasḫ* i *taʻlīq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na listovima 1-10 uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen po rubovima korica.

1. L. 1b-10a

رسالة (معمولة) في تحقيق التّغليب
RISĀLA (MAʻMŪLA) FĪ TAḤQĪQ AT-TAĠLĪB

Kratka rasprava s područja arapske stilistike o specifičnom načinu izražavanja zvanog *at-taġlīb*. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, umro 940/1522. gpd.

Kaḥḥāla I, 238; Ahlwardt VI, 6883; Köprülü II, 1580/4; Brockelmann G II, 452/114 i S II, 672; Kairo I /VII, str. 440-445;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لوليّه و الصّلوة على نبيّه و بعد فهذه رسالة معمولة في تحقيق التّغليب. إعلم أنّ التّغليب توسّع في الكلام شائع في لسان العرب ...

Završetak (l. 10a):

آخره: و قد ردّه بعضهم على ما اعترف به نفسه في الحاشية الأولى أن يقال الاعلام لكثرة استعمالها، و كون الخفية مطلوبة، و جمعها مجرّد الإشتراك في الإسم بخلاف أسماء الأجناس . تمّت الرّسالة بعون الله.

2. L. 12b-37b

رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح
RISĀLA ḤĀLLA LI-ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Glosa na stihove al-Isfarā'īnī-jeva komentara الضّوء المنير على المصباح في النّحو al-Muṭarrizī-jeve gramatike arapskog jezika pod nazivom المصباح في النّحو . (v. Jahić VI, 3698,2) Glosu je, kako se u njenom uvodu kaže, napisao Ismā'īl b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata. Iz završetka glose da se zaključiti da ju je autor završio u mjesecu ramazanu 697/1297. god.

az-Ẓāhiriyya N, str. 201; TÜYATOK 07/V, 3759; Brockelmann S I, 519; Jahić VI, 3849/2;

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد لله الّذي بسط الأرض و رفع السّماء، و تفرّد بالعظمة و الكبرياء، و الّذي لا يجري في ملكه إلاّ ما يشاء ... أمّا بعد فقال الفقير إلى ربّه الغنىّ إسماعيل بن علي هذه رسالة حالّة لأبيات الضّوء، أمليتها بالإشارة من جانب بعض الأصحاب، مستعينا بالله الملك الوهّاب، و إليه المرجع و المآب. الباب الأوّل قال: [و بعد غد يا لهف نفسي من غد إذا راح أصحابي و لست برائح] أقول...

Završetak (l. 37b):

آخره: و الإستشهاد على أنّ بل قائم مقام ربّ تقديره، و أمثاله كثيرة من أن لا يحصى. تمّت الرّسالة بعون الله الملك الوهّاب، في شهر رمضان المبارك، سنة سبع و تسعين و ستمائة.

3. L. 38a-57b

ديوان التوراپشتي
DĪWĀN AT-TŪRĀPUŠTĪ

Divan pjesama pobožnog karaktera. Napisao Faḍlullāh b. al-Ḥusayn at-Tūrapuštī, Šihabuddīn, umro 661/1263. god.

al-Ĝibūri. III, 4754, str. 113; Kaḥḥāla III, 211; A.M. I, 821; Brockelmann G I, 431/20; Fajić III, 2089/2;

Početak (l. 38a):

أوّله: تبارك ذو العلى و الكبرياء   تفرّد بالجلال و البقاء...

Završetak (l. 57b):

آخره: تلقّ مواعظي بقبول صدق   تفز بالأمن عند حلول لاى (!)

Na kraju rukopisa nalazi se još jedanaest lista sa raznim bilješkama.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti, godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4399. R-4937.

رسالة منتخبيّة من المعاني
RISĀLA MUNTAḪABIYYA NIN AL-MA'ĀNĪ

Kratka risala o upotrebi stilskih figura u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku rukopisa.

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي ألهمنا إفهام الحقائق والمجازات، و تنزّه اسمه عن التّشابه و الإستعارات و الكنايات، و الصّلوة على النّبىّ الأمّىّ الّذي علم وضع الحقائق و المحسنات، و على آله الّذين ميّزوا بين اللّفظيّات و المعنويّات، أمّا بعد فهذه رسالة مشتملة على المنتخبين الأوّل في استعمال الألفاظ، إعلم أنّ ما وقع في التّأدية...

Završetak:

آخره: كقوله تعالى ﴿فأمّا اليتيم فلا تقهر و أمّا السّائل فلا تنهر﴾ و المرجوّ أن ينظر بعين الوداد و أن ردّ بعين العناد. تمّت.

L. 7; 19 x 12,5, (15,5 x 8), 19 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez od ukrasnog ebro papira.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika as-Sayyid Muḥammad Šāmī.

4400. R-2927.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 14; 19 x 13 (9,5 x 5,5); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan krupn slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Na prva dva lista ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma.

1. L. 1a-14a

متن بيان الحقائق
MATN BAYĀN AL-ḤAQĀ'IQ

Kratka risāla o upotrebi riječi u stvarnom i prenesenom značenju u arapskoj stilistici. Napisao Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Widinī, poznatiji pod nadimkom Šayḫ al-Widinī (iz Vidina u Bugarskoj), umro 1271/1855. god.

Kaḥḥāla XII, 264; A.M. I, 458;

Početak (l. 1b):

أوّله: باسمه تعالى و بحمده و صلوة على نبيّه و آله. أمّا بعد فاعلم أنّ الوضع جعل اللفظ بازاء المعنى ليدلّ عليه بنفسه...

Završetak (l. 14a):

آخره: فالمنقول ينسب إلى النّاقل، و إن تعدّد اللّفظ دون المعنى ان يتوافقا في المعنى الواحد فهما مترادفان كالإنسان و البشر، و ان اختلفا فمتباينان كالفرس و الإنسان.

2. L. 1b-2a

شرح متن بيان الحقائق
ŠARḤ MATN BAYĀN AL-ḤAQĀ'IQ

Komentar na gore navedeno djelo (v. br. 4400,1). Komentar je, kako u njegovu uvodu stoji, napisao Ṣāliḥ ef. b. al-Fikrī al-Filibawī, iz Plovdiva (u Bugarskoj). U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ni autora i navedeni komentar.

Početak na marginama (l.1b):

أوّله: الحمد لمن أفرد الإنسان، بمعرفة أوضاع الكلام و مباينة عن سائر الحيوان، و علمه حقيقة المجاز و الكناية يعبّر عمّا في نفسه ممّا يحتاج إليه بطريق البيان... و بعد فيقول العبد الفقير، إلى توفيق ربّه القدير صالح الفكري الفلبوي عامله اللّه بلطفه الخفيّ الجليّ. فلمّا رأيت رسالة بيان الحقائق لا تفيد ما أراد الطّالب لإشتمالها على فوائد الفرائد من الدّقائق أردت أن أفصّلها للصّبيان، و سائر الطّلبة من الإخوان...

Komentar autor nije završio do kraja, ili ga prepisivač nije do kraja prepisao.

Završetak ovdje (l. 2a) je:

ناقص في آخره. آخر الموجود: فالوضع غير لفظيّ كالخطوط و العقود، و إن كان لفظًا فهو لفظيّ و هو المراد ههنا و لذلك قال المصنّف رحمه اللّه: جعل اللّفظ...

Na prvom i zadnjem listu pečat sa naznakom da je rukopis uvakufio hafiz 'Abdullāh Bušatlī-zade (Bušatlić) 1354/1935. god. Ispod bilješke je neko naknadno napisao da je on i prepisivač.

4401. R-2063.

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2

L. 5; 18 x 12 (11 x 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen ukrasnim ebro papirom.

Prepis iz 1286/1669. god. (v. bilješku na listu 5b) Ime prepisivača i mjesto prepisa nisu navedeni.

Na listu 1a, na više mjesta bilješke ranijeg vlasnika Ismeta Merhemića.

4402. R-7814.

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

Nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje:

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ذكر الميداني في الأمثال، فعلى هذا الأشكال في إطلاقها على الطّبيعة بطريق الاستعارة....

Završetak ovdje:

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال: فان قلت .... قلتُ: هى هنا ليس للتّشبيه كما في قولك كان زيد راكب ..

L. 8; 18 x 10 (13 x 5,5); 23 retka. *Ta'līq,* sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

4403. R-7748.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 116; 18,4 x 13 (12,5 x 8); 8-11 redaka. *Nash,* pisan nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima pocrnili od prevelike izloženosti suncu ili blizini vatre. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Koža korica deformisana i oštećena.

1. L. 1b-5b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ
MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

Prepis iz 1223/1808. god. Ime prepisivača i njesto prepisa nisu navedeni.

2. L. 7b-14b

ايساغوجي في المنطق

ĪSĀĠŪĠĪ FI AL-MANṬIQ

Isto kao br. 4229,3.

Prepis iz 1224/1809. god.

3. L. 17b-77a

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao br. 4215.

Prepis iz 1225/1810. god.

4. L. 71b-104a

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Isto kao br. 4242,2.

Prepis iz 1225/1810. god.

4404. R-7753.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 49; 21 x 14 (13 x 7,5); 15-19 redaka. Nash i *ta'līq.* Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa tri vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-5a

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ
MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

2. L. 7b-14b

أمّ البراهين في العقائد ـ العقيدة الصّغرى

UMM AL-BARĀHĪN FĪ AL-'AQĀ'ID
- AL-'AQĪDA AṢ-ṢUĠRĀ

Traktat o osnovnim principima islamskog vjerovanja, poznat još i pod nazivima عقيدة أهل التّوحيد i عقيدة الإمام السّنوسي. Napisao Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar as-Sanūsī at-Tilimsānī, rođ. 833/1428., um. 895/1490. god.

Dobrača I, 235/3, str. 170; Ahlwardt II, 2006; Kaḥḥāla XII, 132; Köprülü III, 720/22; Ḥ.Ḫ. I, 170; Brockelmann G II, 250 i S II, 353; Sarkīs II, 1057; Nametak IV, 2636; Hasandedić 297/1; al-Badīriyya I, str. 92;

Početak (l. 7b):

أوله: الحمد لله و الصّلوة و السّلام على رسوله إعلم أنّ الحكم العقلىْ ينحصر في ثلاثة أقسام: الوجوب و الإستحالة و الجواز. فالواجب: ما لا يتصورّ في العقل عدمه، و المستحيل: ما لا يتصورّ في العقل وجوده، و الجائز: ما يصحّ في العقل وجوده و عدمه...

Završetak (l. 14b):

آخره: نسئله سبحانه و تعالى أن يجعلنا... عند الموت ناطقين بكلمتي الشّهادة عالمين بها و صلى الله على سيّدنا محمّد ...

3. L. 16b-34b

شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDAB AL-BAḤṮ

Komentar na al-Anṭākī-jevu raspravu o pravilima i umijeću disputacije. (v. br. 4279,6) Napisao ʻAlī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī , al-Fardī, umro 1127/1715. god.

Kaḥḥāla VII, 242; Bratislava, 266, str. 205; A.M. I, 767; Ar-Riyāḍ III, str. 56

Početak (l. 16b):

أوله: يا من وفّقنا لوظائف البحث، و كلمة يا مشتركة بين الأحوال الثّلاثة فلا يحتاج إلى توجيه العلأمة، و المراد بها غاية معناها ، و هي الإجابة و التّوفيق لغة جعل الأسباب مترافقة ...

Završetak (l. 34b):

آخره: و تاسعها انّ خصمه حقير ضعيف لئلاّ يؤدّى استحقاره إلى صدور كلام سخيف، فيكون مغلوب الخصم الضّعيف بالافحام، انّ مع هذا أشنع وجوه الإلزام، و على الله التّوكّل و الإعتصام. تمّت تمام.

4. L. 36b-49b

الفوائد الفناريّة ـ شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀʼID AL-FANARIYYA - ŠARḤ AL-ISĀĠŪĠĪ LI AL-FANĀRĪ

Isto kao br. 4355,4

Nama podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu bilješka o ranijem vlasniku: ʻIṣām b. ʻAbdullāh al-Bosnawī.

من كتب عصام بن عبد الله البوسنوى عفا عنهما العلى.

Iz kolekcije Muhammeda ef. Tufe iz Sarajeva.

4405. R-3682.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LIʼL-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

L. 24; 19 x 10 (12 x 4,5); 15 redaka. *Taʻlīq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren linijom crvene boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama. Povez polukožni sa preklopom. Korice obložene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu dvije bilješke o ranijim vlasnicima: Muṣṭafa b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Ḫurram i Ismāʻīl-aga Bušatlī-zāde (Bušatlić). Ispod bilješke prvog vlasnika otisnut je i njegov lični pečat.

4406. R-536.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام
ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LIʼL-ʻIṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

Naslov na koricama i početku عصام على الفريدة.

L. 17; 23,5 x 15 (15,5 x 6,5); 17 redaka. *Taʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na više mjesta stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4407. R-2001.

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2 .

Naslov na listu 1a عصام على الإستعارة.

L. 7; 21 x 14 (15,3 x 7,2); 27 redaka. *Ta'līq* sitan, pisan u zbijenim redovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani i po rubovima nevješto lijepljeni i popravljani. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima dosta sitno pisanih komentara, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Rukopis se završava kolofonom (l. 7b) u kome je data bilješka da ga je prepisao 'Uṯmān b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā. Nema podataka o mjestu i godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Ḏulfiqār-aga b. Muḥammad Spāhī-zāde iz sela Čumelj iz Hercegovine i predao ga muteveliji Ḫalīl-u b. Ṣāliḥ-u Stočeviću:

وقف هذه النّسخة الحاجّ ذو الفقار آغا بن محمّد سپاهي زاده من حرسنك من قرية چومل و سلمه إلى المتولّي الفقير خليل بن صالح إستولچوى.

4408. R-1460.

Zbirka (مجموع), 2

L. 133; 20 x 14,5 (15,5 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evrposkog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Na početku lijepo urađeno zaglavlje u obliku kupole sa floralnim motivima. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen dužinom hrbata.

1. L. 1b-101b

شرح الأرجوزة في علم البلاغة

ŠARḤ AL-URĞŪZA FĪ 'ILM AL-BALĀĠA

Komentar na spjev أرجوزة في علم البلاغة o arapskoj retorici i stilistici. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je al-Ḥāğğ Ismā'īl b. al-Ḥāğğ 'Umar b. al-Ḥāğğ Muḥammad al-Āmidī, čija nam je biografija nepoznata. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ni autora, ni navedeno djelo.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي علّمنا ما احتواه القرآن، من حقائق المعاني و دقائق البيان، على وجه بديع عجيب، و طرز عبقريّ غريب ... و بعد فيقول أفقر الورى إلى الله الغنيّ الأعلى الحاجّ إسماعيل بن الحاجّ عمر بن الحاجّ محمّد الآمدي... لمّا كان علم البلاغة و توابعها من أعمّ العلوم العربيّة تناولاً، و متن التّلخيص من أكثر المتون المؤلّفة فيه تداولاً... التمس منّي بعض إخواني أن أنظمه ... فأجبتهم بعنان جهدي ثانياً مع قلّة بضاعتي و ضنّة صناعتي ... و سمّيته بالأرجوزة...

Završetak (l. 101b);

آخره: يظهر لك الحال من كونها على أحسن وجوه البلاغة بتيسير الحقّ و تسهيله بقول حاجّ إسماعيل بن حاجّ عمر بن حاجّ محمّد الآمدي رحمهم الله تعالى في نعاية (!) النّظم ... الحمد لله على التّمام... ما دام الأفلاك أى السّماوات على القيام و البقاء.

Na kraju djela nama nepoznati prepisivač je naveo da je prepisivanje završio u ponedjeljak, 20. zul-hidždžeta 1183/1770. god. iz primjerka koji je 1104/1692. god. prepisao al-Ḥāğğ Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭrabzūnī (iz Trabzona). Prepisivač nije naveo svoje ime.

Datum, mjesec i godina prepisa dati su u razlomcima:

تمّ تنميقه يوم الإثنين، و هو العشر العاشر، من الثّلث الثّاني، من السّدس السّادس، من النّصف الثّاني، من العشر الثّالث، من العشر التّاسع، من المائة بعد المائة، و الألف. فقد كتب هذا الكتاب من أصل نسخة الحاجّ أحمد بن محمّد الطّربزوني مولداً، و الحنفيّ مذهبًا، في أواخر جمادى الأولى لسنة أربع و مائة و ألف بعد هجرة من له العزّ و الشّرف.

2. L. 102b-133a

الأرجوزة في علم البلاغة
AL-URĞŪZA FĪ 'ILM AL-BALĀĠA

Djelo iz arapske retorike i stilistike napisano u metru redžez. Napisao al-Ḥāǧǧ Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ 'Umar b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad al-Āmidī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 102b):

أوّله: حمداً لُملهِم المعاني تصليه   على الّذي وفّى البيان توفيه
و آله و صحبه المبدين في   دين الهدى بدائع الجدّ الوفى

Završetak (l. 133a):

آخره: يقول إسماعيل الآمدي في   نهاية النّظم بتوفيق وفى
الحمد لله على التّمام   على النّبىّ صلّ بالسّلام
محمّد و آله الكرام   ما دام الأفلاك على القيام

Prepisivač i godina prepisa isti kao pod br. 1 iz ove zbirke.

---

b) Turski
ب: المخطوطات التركية

4409. R-3865.

شرح تلخيص المفتاح بالتّركيّة
ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ BI'T-TURKIYYA

Komentar na turskom jeziku al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح iz arapske stilistike (v. br. 4215) od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي أنطقنا ببدائع البيان، وألهمنا لطائف جواهر المعاني... قال المؤلّف محمّد بن عبد الرّحمن القزويني الخطيب بجامع دمشق ... الحمد لله على ما أنعم، و علّم من البيان ما لم تعلم، محامد موجودات الله ايچون ثابت در، صفت انعام اوزره خصوصاً جمله انعامدن ...

Završetak:

آخره: و جميع فواتح السّور و خواتمها واردة على أحسن الوجوه و أكملها، و آيت كريمه ده واقعه اولان سورگ فواتح و خواتمي أحسن وجوده.

L. 173; 23,5 x 17 i 21,7 x 13,5 (14 x 6); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima dohvaćeni vlagom i oštećeni. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama. Povez kartonski, odvojen od listova.

Prepisao Sayyid Muḥammad b. Sayyid Zayn al-'Ābidīn (v. bilješku na kraju rukopisa na listu 173b). Nema podataka o mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4410. R-1089.

علاقه ترجمه سي
'ALĀQA TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik al-Anṭākī-jeve risale متن العلاقة (v. br. 4390) od nama nepoznatog prevodioca. U njemu su, pored osnovnog teksta, dati i kraći komentari.

Početak:

أوّله: أما بعد، اولسونكه لفظ مستعمل يا حقيقت در، يا مجاز در، يا تشبيه در، يا كنايه در، حقيقت دخي يا لغويه در ...

Završetak:

آخره: و ما رأيت المجد ألقى رحله   في آل طلحة ثمّ لم يتحوّل ...

L. 26; 21 x 14 (15 x 8,5); 15 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku lijepo urađen unvan u zlatnoj, crvenoj i plavoj boji sa floralnim motivima. Tekst na naslovnoj strani uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Tekst uokviren crvenom linijom. Crvenom linijom nadvučen i tekst osnovnog djela. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen ukrasnim ebro papirom.

Na kraju rukopisa (l. 26a) bilješka da ga je prepisao as-Sayyid Aḥmad b. as-Sayyid 'Abdurraḥmān al-Mar'aši, u četvrtak, u mjesecu zu-l-hidždže 1180/1766. god.

Uvakufio Svrzo Mehmed ef., sin Muhamed-agin.

4411. R-1332.

التّنصيص المنتظر في شرح أبيات التلخيص و المختصر
AT-TANṢĪṢ AL-MUNTAẒAR FĪ ŠARḤ ABYĀT AT-TALḪĪṢ WA AL-MUḪTAṢAR

Komentar na turskom jeziku na stihove iz al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4215) i at-Taftāzānī-jeva komentara المختصر شرح تلخيص المفتاح (v. br. 4280). Napisao kadija iz Edirne (Jedrena), Muṣṭafā b. 'Abdullāh b. Salim al-Ḥusaynī ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom 'Iṣām al-Üsküdārī, umro 1203/1789. god. U završnoj bilješci autor navodi da je djelo završio u ponedjeljak, 19. redžeba 1184/1770. god. u Üsküdaru u kome je i rođen, a da ga je započeo u ponedjeljak, 11. rebiul-evvela iste godine u Istanbulu. Djelo je štampano u Istanbulu 1258/1842. god.

Kaḥḥāla XII, 262; Ismā'īl-paša, Ḍayl I, 329; A.M. II, 453; Köprülü II, 1421; Brockelmann S I, 518; Karatay II, 2138;

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي جعل أشعار البلغاء مشرحة لفؤاد بنى آدم، و كمل كلامهم بانزال القرآن
العربىّ المحكم، و الصّلوة و السّلام على سيّدنا و رسولنا الّذي به نظام أبيات العالم المبين، أهمّ
مشكلات الأمم ... و بعدفيقول الفقير إلى ربّه القوىّ المتين، أبو العصمة مصطفى عصام الدّين
... ثمّ حرّرت ما إقتضاه من الاعراب و اللّغات و الاستعمالات و الضّروب و المزايا و النّكات و
الاستعارات، و ممّا يتعلّق ببعض العلوم و الحكايات، لتكميل الارادات، ثمّ زبرت معناه مساساً
بألفاظه على قاعدة النّحاة، و سمّيته التّنصيص المنتظر في شرح أبيات التّلخيص و المختصر ...

Završetak:

آخره: و تهيّأ لنا الفراغ من الإتمام، على وفق المرام، في يوم الإثنين العاشر من رجب المرجّب،
سنة أربع و ثمانين و مائة و ألف بمدينة اسكدار، الّتي كان مولدي فيها صانها الله عن الآفات و
الأكدار و كان الإفتتاح في يوم الإثنين الحادي عشر من شهر ربيع الأوّل، في السّنة المزبورة بمحميّة
إسلامبول.. و الحمد لله ربّ العالمين.

L. 179; 24 x 17 (15,7 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif. Prepisivanje je završio u ponedjeljak, 10 redžeba 1266/1843. god.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب، بعون الله الملك الوهّاب، في يوم الإثنين العاشر رجب
المرجّب سنة ستّ و ستّين و مائتين و ألف، على يد الفقير السّيّد محمّد هاشم داود عارف غفر الله
لهما و لجميع المؤمنين و المؤمنات، و صلّى الله على سيّدنا محمّد و آله و صحبه أجمعين.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Dr. Muidović iz Sarajeva.

c) Bosanski

ج: المخطوطات البوسنوية

4412. R-6742.

الجزء الأوّل من التّرجمة المختصر (المعانى)

AL-ĞUZ' AL-AWWAL MIN AT-TARĞAMA AL-MUḪTAṢAR (AL-MA'ĀNĪ)

Autograf udžbenika o arapskoj stilistici na bosanskom jeziku pisan arebicom. Napisao Mustafa ef. Redžić iz sela Akmadžići kod Ugljevika (općina Šekovići). Prema autorovu naslovu, ovo bi trebao biti prijevod at-Taftāzānī-jeva djela المختصر شرح تلخيص المفتاح (v. br. 4280). Međutim, autor je početak uzeo iz al-Qazwīnī-jeva djela تلخيص المفتاح (v. br. 4215), a u daljem tekstu citate čas iz jednog, a čas iz drugog djela, objašnjavajući ih na bosanskom jeziku, tako da ovo djelo predstavlja više udžbenik o arapskoj stilistici, nego doslovni prijevod navedenih djela sa arapskog originala.

Početak:

أوّله: الحمد لله على ما أنعم و علّم من البيان ما لم نعلم، و الصّلوة على سيّدنا محمّد خير من نطق بالصّواب، و أفضل من أوتيَ الحكمةَ و فصلَ الخطاب، و على آله الأطهار، و صحابته الأخيار. أمّا بعد: عرابى و پوغله دو يهزيقوسلوولا وتيشلى سو تاقو داله قو دا ايح يوش نيبه تى يه دان ناروود و توم پرافتچو دوستيغاو. نيحووا غراماتيقا، نيحووا سينتاقسا، آ ناروچيتو نيحووا ستيليستيقا دوتيه رانه سو تاقو دا ايم سه نه يما نيشتا غووورتي. قاقو غود غراماتيقا غووورى و پويه دينيم ريبه چيما، سينتاقسا و ساستاوله نيم، ستيليستيقا غووورى و ريبه چيما تى نيحوودم زناچهنو...

Završetak:

آخره: (في ذكر المسند) ... ﴿يُخَادعون اللّهَ و هو خادعهم﴾، ووديه نام فعل وقراتقو پوقازويه تجدد تى داسه خدعه زبيوا مرّة بعد أخرى آ و ايستوم نام ورييهمه رواى فعل پوقازويه نى ورييهمه و قومه سه زبيوا بهر يه فعل دوشاو و ويليقو مضارعه قوبا سه ودنوسى نا حال ودنوسنو استقبال پا نام وزتو نيبه پوترينو دونوسيتى الآن اباى الغد ريبه چى آ و ريه چه ني چى ﴿و هو خادعهم﴾ دونه شه ن يه مسند زاتو دا سه پوقازه ثبوت. و المراد بالثّبوت حصول المسند للمسند إليه من غير دلالة على تقييده بالزّمان .

Str. 111; 24 x 17,5 (20 x 15); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno i plavo. Papir: pisanska sveska iz prve polovine ovog stoljeća. Pojedini listovi odvojeni od poveza i naknadno lijepljeni providnom ljepljivom trakom (selotejpom). Naslovi poglavlja stavljani u zagradu. Citati na arapskom jeziku mjestimično nadvučeni crvenom linijom. Originalna paginacija po stranicama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Po svoj prilici djelo je pisano rukom autora u prvoj polovini ovog (XX) stoljeća.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio autorov sin Ibrahim Redžić iz Janjara kod Ugljevika.

2. METRIKA

علم العروض

a) Arapski

أ: المخطوطات العربية

4413. R-2523.

Zbirka (مجموع), 3

L. 127; 20 x 12,5 (13,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq.* Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Zadnjih dvadesetak listova, pri gornjem prerezu, dohvaćeno vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom sa floralnim motivima.

1. L.1b-8b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4

2. L. 9b-43a

الزّبدة الرّائقة في شرح البردة الفائقة

AZ-ZUBDA AR-RĀ'IQA FĪ ŠARḤ AL-BURDA AL-FĀ'IQA

Kratak komentar poznatoj kasidi البردة, spjevanoj u slavu vjerovjesnika Muhammeda (v. Trako-Gazić, 9-21; Nametak IV, 2635; Dobrača I, 435/2, str. 268). Kasidu je spjevao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd ad-Dūlāsī al-Būsirī, um. 694/1294. god., a ovaj komentar napisao Muḥammad b. Aḥmad Zakariyā al-Anṣārī, Abū Yaḥyā, umro 926/1520. god. Kako se vidi iz završne bilješke, komentar je završen u srijedu, 9. ševvala 914/1509. god.

Kaḥḥāla IV, 182; Ḥ.Ḫ.II, 1336; Brockelmann G II, 99-100 i S II, 117-118; Dobrača I, 728/2, str. 489; Trako-Gazić, 25;

Početak (l. 9b):

أوّله: قال سيّدنا و مولانا شيخ مشايخ الإسلام ملك العلماء الأعلام... حجّة المناظرين محيي
سنّة سيّد المرسلين أبو يحيى زكريا الأنصاري... الحمد لله الملك الوهّاب، المتفضّل بما منح من
الثّواب ... و بعد فهذا شرح على البردة المنظومة على بحر البسيط في مدح سيّد المرسلين ...

Završetak (l. 43a):

آخره: و الله سبحانه و تعالى أعلم، قال مؤلّفه رحمه الله رحمة واسعة تمّ الشّرح بحمد الله و عونه في يوم الثّلثاء تاسع شهر شوّال المبارك سنة أربع عشر و تسعمائة ...و الحمد لله على التّمام.

3. L. 45b-127a

شرح پند نامهء عطار - سعادت نامه
ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR - SAʻĀDAT-NĀMA

Komentar poznate mistično-didaktične poeme Farīduddīna ʻAṭṭāra (v. Trako-Gazić, 345-388; Nametak IV, 3199/2). Komentar na turskom jeziku napisao Mawlānā Muṣṭafā b. Muḥammad Šam'ī iz Prizrena, umro 1000/1591-92. god.

Fajić III, 2495; Nametak IV, 2793/2; Dobrača I, 698/3, str. 460; Flügel III, 416; Wiesbaden, XII, 2 str. 632; Ḥ.Ḫ. I, 255; Trako 308-325; Karatay II, 2159;

Početak (l. 45b):

أوّله: شكر و سپاس بي قياس شول قادر قيومه كه لطف بي غايت و كرم بي نهايتدن معجز شعار و نبوّت ... و رسوللر كوندردى تا زمرهء بنى آدم كه اكرم مخلوقات و أشرف موجوداتدر..

Završetak (l. 127a):

آخره: بو نصيحتلر أول كمسه چوق زوقيه آمين بحق سيّد العالمين تمّت تمام.

Cijelu zbiku, kako se vidi iz bilješke na listu 43a, prepisao Ibrāhīm b. ʻAlī al-Iskopyawī 1153/1740. god.

و قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة الشّريفة في شهر ربيع الأوّل لسنة ثلاث و خمسين و مائة و ألف عن يد العبد الفقير إبراهيم بن علي الاسقوپيوي غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis 1250/1834. god. uvakufio al-Ḥāǧǧ Abū Bekir-beg, sin Osman-kapetana (Gradaščević). Ispod bilješke njegov lični pečat.

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفًا صحيحًا شرعيًا طلبًا لمرضاة الله و لشفاعة رسوله الحاجّ أبو بكربك بن عثمان قپودان ... سنة ١٢٥٠

4414. R-4998.

Zbirka (مجموع), 2

L. 46; 19,5 x 12 (12,5 x 6); 11-15 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran riječima قـوله, a tekst komentara riječima أقول, pisanim crvenim mastilom. Paradigme metrova date u obliku kružnica. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1b-6a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L. 9b-46a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Komentar na al-Andalusī-jevu risalu o arapskoj metrici (v. br. 4230,4), poznat još i pod nazivom شـرح عـروض الأندلـسي. Napisao ʻAbdulmuhsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Maǧduddīn, umro 872/1467. god.

Kaḥḥāla VI, 172-173; Ahlwardt VI, 7143; A.M. I, 621; Köprülü III, 453, str. 205; Brockelmann G I, 310 i S I, 544; O.M. I, 351; Ḥ.Ḫ. II, 1135; TÜYATOK 07/III, 3446; Kairo I/ IV, 195, Fajić V, 3506/4; Jahić VI, 4182/6; al-Badiriyya II, str. 466;

Početak (l. 9b):

أوّله: أحمد الله على أن قصر سلامة الطّبع على نوع الإنسان، و اضمرّ في طيّ في صدورهم ضروب الأوزان، و حلاّهم بنتائج فكر تزرى على اللآلي المنثورة في أحشاء البحور ... و بعد فهذه كلمات لا يهجنها إلاّ الغبيّ الّذي في طبعه طبع مقتفية في شرح مشكلات المختصر في علم العروض...

Završetak (l. 46a):

آخره: و هذان البحران مختصّان بدائرة تسمّى دائرة المتّفق بكسر الفاء، و إنّما سمّيت لإتّفاق الأجزاء الخماسيّة في كلّ واحد من بحريها ... إذا أردت فكّ المتدارك من المتقارب فابدأ من لام فعولن الأوّل، و عكسه من عين فاعلن الأوّل و هذا آخر ما أوردنا من بيان مشكلات المختصر في علم العروض الموسوم بالأندلسي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Ibrahim Elči-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (v. pečat na prvom i zadnjem listu)

4415. R-2564.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 48; 19,5 x 13 (14 x 6,5); 12-17 redaka. *Ta'līq* sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječi ma قوله, a tekst komentara označen riječi أقول, pisanim crvenim mastilom. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku duplih kružnica, urađenih crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-8a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA
AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L. 9b-48a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu, na strani a dat sadržaj zbirke. a ispod toga bilješka da je rukopis uvakufio 'Iṣmat ef. b. Waysil ef. as-Sarāyī (iz Sarajeva).

4416. R-1117.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 63; 20,5 x 15, (17,5 x 9), 19 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku duplih kružnica, urađeni crvenim mastilom. Listovi oštećeni i po rubovima nevješto popravljani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama. Povez polukožni, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-7a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L.7b-20b

شرح عروض الأندلسي
ŠARḤ 'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

Komentar na al-Andalusī-jevu risalu (v. br. 4230,4) o arapskoj metrici. Prema podacima na početku rukopisa, komentar je napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qāḍī al-Ḥahafī, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da je prepisivač pogrešno prepisao ime autora i da se zapravo radi o Dāwūd b. Muḥammad ar-Qārṣī-ju al-Ḥanafī-ju, umro 1169/1756. god (v. Kaḥḥāla IV, 172; A.M. I, 363; Ahlwardt IV, 6821, Sarkis II, 1503; Ismā'īl-paša, Ḍayl I, 3 i II, 233)

Početak (l. 7b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل العربيّة مفتاح الكلام ... فيقول العبد الفقير إلى الله الغنيّ داود
بن محمّد القاضي الحنفي هذا شرح مختصر، و كلام على الرّسالة الأندلسيّة فى العروض و القافية
....

Završetak (l. 20b):

آخره: و أمّا عند الخليل فلها بحر واحد، و هو المتقارب، فابدأ من لام فعولن الأوّل من عين فاعلن، و الحمد لله على التّمام، و الصّلوة على نبيّنا محمّد عليه السّلام، و على آله العظام و أصحابه الكرام.

3. L. 23b-38a

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI'L-'IṢĀM

Isto kao br. 4231,2.

4. L. 40b-57b

شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Isto kao br. 4404,3.

5. L. 58b-63b

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة

ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao br. 4228,5.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku pepisao je 1197/1783. god. isti prepisivač, Muṣṭafā b. 'Uṯmān koji je podatke o sebi i godini prepisa naveo jedino poslije djela pod br. 3 (v. list 38a).

4417. R-3003.

Zbirka (مجموع), 3

L. 67; 13,5 x 9,5 (9,5 x 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja i imena metrova pisani crvenim mastilom. Paradigme metrova prikazane u vidu trostrukih kružnica, urađenih crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Korice oštećene vlagom i crvotočinom.

1. L.1b-17b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L.23b-47a

رساله، عروض

RISĀLA-I 'ARŪḌ

Isto kao br. 4239,5.

3. L.51b-67b

مفاتيح الدُّرّيّة في إثبات القوانين الدُّرّيّة

MAFĀTĪH AD-DURRIYYA FĪ IṮBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DARRIYYA

Kratak udžbenik iz morfologije perzijskog jezika na arapskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, poznatiji pod nadimkom Ḥayrat, umro 1240/1825. god.

Kaḥḥāla XII, 244; Ahlwardt VI, 6845; Köprülü III, 436/3; A.M. II, 455; Trako 60, str. 48; Bratislava 352, str. 252; Pertsch VPH, 178;

Početak (l. 51b):

أوّله: سبحان الّذي أخلص الإنسان بالنّطق من عالم الجماد و العجماء، و حمداً لمن علّم البيان مع تنزيل الفرقان من ارم العماء ... و بعد فلمّا كان غالب أسرار الحقّ علت كلمته مصنوعة على ألسن العارفين باللّغة الفارسيّة و كانت ضوابطها مفاتيح معاني ... و سمّيتها مفاتيح الدُّرّيّة في إثبات القوانين الدُّرّيّة ...

Završetak (l. 67b):

آخره: و رتّبت أمثلة الفرس على وفق الطّبع الأقوم، ليكونا هديّتين لأولي الألباب، جعلهما الله تعالى لهم مفتاح كلمات الأقطاب، من الفقير إبن أبى بكر السّيواسي مصطفى لله الحمد في الأولى و الآخرة و على رسوله الصّلوة . تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na prvom i zadnjem listu stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4418. R-3392.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 54; 20,5 x 13 (14 x 6); 13-17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijeli i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Po marginama ima nešto, naknadno pisanih komentara. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L.1b-4b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

Na listovima 9b-34a stihovi od više pjesnika na turskom i perzijskom jeziku, između ostalih i stihovi Maḥmūda Bāqī-ja (933/1527-1008/1600.), Mehmeda b. Suleymana Fuzūlī-ja (umro 970/1558.), 'Omara Naf'ī-ja (umro 1044/1634.), Mawlāna Badruddīna Ḥilālī-ja (umro 936/1529.), Uṣūlī-ja (umro 945/1538.) i Muḥammada Nerkesī-ja (umro 1044/1634).

2. L.34b-41b

ديوان حافظ

DĪWĀN ḤAFIẒ

Divan pjesam anakreontske i ljubavne sadržine. Spjevao Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiẓ, Šīrāzī, umro u Širazu 791/1389. god.

Ḥ.Ḫ. I, 783; Flügel I, 551; Pertsch VPH, 60-61; Rieu CPM II, 627-628; Heinz XIV, 1, 87; Trako, 426-431, str. 216-218; Nametak V, 3161-3172; Bratislava 557, str. 407;

Početak (l. 34b):

أوّله: ألا يا أيّها السّاقي أدِرْ كأساً و ناولها   كه عشق آسان نمود أوّل ولى افتاد مشكلها

Dva zadnja lista dohvaćena vlagom i tekst nečitljiv.

3. L.53b-54b

الطّبّ النّبوى

AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Kratka risala o liječenju raznih fizičkih i duševnih bolesti. Napisao al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Naysābūrī, Abū al-Qāsim, umro 406/1015 god.

Kaḥḥāla IX, 175; Ahlwardt V, 6299; Brockelmann S I, 254; CIMM, 80, str. 124;

Početak (l. 53b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة و السّلام على محمّد و آله أجمعين. هذا طبّ الأبدان و الأديان، من أخبار مرويّة عن النّبىّ عليه السّلام انّه قال العلم علمان علم الأبدان وعلم الأديان ...

Završetak (l. 54b):

آخره: باب وجع السّاقين جاء في الخبر أنّه ما جاء أحد إلى النّبىّ يشتكى وجع الرّأس إلاّ قال له احتجم و لا أحد يشتكى من وجع الرّجلين إلاّ قال له اختضبها و عن امرأة أبي نافع قالت كنت عند الرّسول عليه السّلام فأتى رجل يشتكى إليه وجع السّاقين فأمره بتخضبها و يلقى على الحنا...

Znirku je očito prepisivalo više prepisivača. Nema podataka o njihovim imenima, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4419. R-3339.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 70; 21 x 15 (16 x 8). Broj redaka različit od jednog do drugog djela. *Ta'līq* i *nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, naziv metrova i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela ili citiran riječima قــولـه ili nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara. Neki od komentara pisani na ceduljicama koje su uvezane zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Većina listova dohvaćena vlagom i po lagama odvojena od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom.

1. L.15b-19a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L. 19b-26b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA

Isto kao br. 4230,2.

3. L. 30b-37b

شرح الرّسالة الموسويّة في القياس
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-MŪSAWIYYA FĪ AL-QIYĀS

Komentar kratkom natpisu o silogizmu u logici. Osnovnu risalu napisao je Mūsā b. ʻAbdullāh at-Tūqatī, Pahliwānī, umro 1113/1720. god. (v. Dobrača I, 151/9, str. 123), a ovaj komentar Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arḍurūmī, umro poslije 1240/1824. god.

Kaḥḥāla XII, 24; Fajić V, 3467; Sarkīs I, 426; A.M. II, 482; TÜYATOK 7/II, 704; Brockelmann S II, 956; Kairo 2 /VI, str. 64;

Početak (l. 30b).

أوّله: نحمدك يا من فضّلنا بالمنطق الفصيح، و أنطقنا على الصّواب بالفكر الصّحيح، و نحمدك يا من سهّل لنا كلّ غامض عسير ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى ربّه الغنيّ محمّد بن مصطفى الأرضرومي ... لمّا كانت الرّسالة القياسيّة لمولانا الفاضل المحقّق، الحبر المدقّق موسى الكليم البهلواني ...

Završetak (l. 37b):

آخره: هذا لا يخفى على المتتبّع المتأمّل ... و إن خفى على المحجوب البليد، و لذلك لم يعتبروه، و إن وقع في كلامهم أحيانًا، و لعلّه رحمة الله عليه لمّا قرّرناه تأمّل في هذا المقام فإنّه من مزالق ... و الحمد لله الّذي يسّر لنا الختم و الإتمام.

Cijelu zbirku, kako se iz bilješke na listu 37b vidi, prepisao je ʻAbdulḥalīm b. ʻAbdulmu'min al-Bulġārī 1238/1822. god.

Na listovima 38-69 fragmenti i bilješke iz raznih djela čiji je sadržaj po stranicama dat na prvom zaštitnom listu.

4420. R-1171.

Zbirka (مجموع), 4

L. 67; 21,5 x 16,5 (12 x 8). Broj redaka različit od jednog do drugog djela u zbirci. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, paradigme i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki. Komentarisani tekst citiran riječima قوله, a tekst komentara riječi أقول. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Paradigme metrova date u obliku kružnica. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, obložen sa vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-8b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

2. L.11b-12a

خمسة أبيات في العروض مع شرحها
ḪAMSA ABYĀT FĪ AL-ʻARŪḌ MAʻA ŠARḤIHĀ

Komentar na pet stihova u kojima su date dužine 16 metrova u arapskoj metrici. Napisao ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar, umro poslije 747/1346. god.

Kaḥḥāla VI, 246; Ahlwardt VI, 7169/5; Bratislava 356, str. 254;

Početak (l. 11b):

أوّله: أطِلْ مُدّتي بَسْطُ المدى منك مأمولُ   أنِلْ عِدّتي كفَّ العدى عنك مسؤولُ

Završetak (l. 12a):

آخره: فإذا إبتدأت من تقارَبْتُهُ فهو المتقارب و هو فعولن فعولن فعولن فعولن مرّات، و إذا إبتدأت من راكضاً فهو المتدارك: فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن. تمّت البحور ستّة عشر فللّه الحمد أولاً و آخراً.

3. L.13b-42a

شرح عروض الأندلسي
ŠARḤ ʿARŪḌ AL-ANDALUSĪ

Isto kao br. 4416,2.

4. L.43b-57a

بحر المعارف
BAḤR AL-MAʿĀRIF

Djelo o metrici i rimi na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Šaʿbān, Surūrī, učenik Ṭāšköprü-zāde-a, poznati učenjak u oblasti tefsira, tradicije, islamskog prava, misticizma i, pored turskog, veliki poznavalac arapskog i grčkog jezika, rođ. 897/1492., um. 969/1562 god. Djelo se sastoji iz uvoda, tri poglavlja i zaključka. Autor ga je završio 956/1549. god. i posvetio Muṣṭafī ḫānu b. Sulṭān Sulaymanu ḫānu.

Kaḥḥāla XII, 256; Flügel I, 208; Wiesbaden XIII2, 284; Karatay, 2134; Ḥ.Ḫ. I, 226; Kairo t, 103; Bratislava 465, str.334;

Početak (l. 43b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل الإنسان أهل اللّسان و صيّره عالما ببديع المعاني و البيان، حمد اولسون أوّل اللهه كه خلق ايلدي انسان انسانده دهان قلدي دهان اجره زبان...

Završetak (l. 57a):

آخره: بو دعايه هركه آمين ديرسه صدق قلب ايله   جانئه اولسون سلامتلر محصّل و السّلام

Djelo pod br. 1 prepisao Ḥāfiẓ ʿAlī 1193/1779. god., pod br. 2 Muḥammad 1228/1813. god., a pod br. 3 i 4 drugi prepisivač o čijem imenu nema podataka.

Na unutrašnjoj strani prve korice, bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Ṭāhir ef., a na prvom i posljednjem listu pečat vakifa Salima ef. Muftića iz 1357/1938. god.

4421. R-7757.

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʿILM AL-ʿARŪḌ WA AL.AWZĀN AŠ-ŠIʿRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

L. 7; 26 x 8 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *taʿliqa.* Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, usljed čega su se na njima pojavile tamne fleke i znakovi zaraze. Paradigme metrova prikazane grafički, u obliku dvostrukih kružnica. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Bez kustoda i poveza.

Prepis iz 1264/1848. god. Nema podataka o prepisivaču niti mjestu prepisa.

Iz kolekcije hafiza Asima ef. Sirće.

4422. R-7578.

Zbirka (مجموع), 2

L. 63; 20 x 16 (14 x 9,5); 8-10 redaka. *Nasḫ,* krupan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir žućkaste boje, sa vodoravnim linijama (sveska). Tekst uokviren grafitnom olovkom. Originalna paginacija listova po stranicama. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku kružnica. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-11b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʿILM AL-ʿARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʿRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

Naslov na prvom zaštitnom listu كتاب عروض الأندلسي

2. L. 15b-53b

التّيسيرالدّافع للدّاهية في تحصيل علمى العروض و القافية
AT-TAYSĪR AD-DĀFI' LI'D-DĀHIYA FĪ TAḤṢĪL 'ILMAY AL-'ARŪḌ WA AL-QĀFIYA

Djelo o arapskoj metrici i rimi. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Alī b. Ibrāhīm , al-Ḫaṭīb, umro 932/1526. god.

Kaḥḥāla VI, 13; A.M. I, 618; Ismā'īl-paša, Ḍayl I, 343; Brockelmann G II, 403:

Početak (l. 15b):

أوله: إنّ أحقّ ما ينتظم في سلك التّقرير، و سمت التّحرير، بالتّقديم و التّصدير، برحمة الله تعالى ما أتقن نظام العالم بأوتاد حكمته، و دبّر الأسباب بفيض رحمته ... و بعد إنّ علمى العروض و القافية ممّا لا بدّ منه في العلوم العربيّة لأنّ معظم قواعدها الأشعار الفصيحة العربيّة، و كثيراً ما يتعلّق الإستشهاد بها من جهة الوزن و التّقفية، و لم يوجد من الكتب الجامعة لقواعدهما في ديارنا ...

Završetak (l.53b):

آخره: و بمعنى الإنفراد و الإعتزال سمّى به لأنّه جعل منفرداً ... و لكن هذا ما أردنا إيراده من هذه الأوراق فللّه الحمد و المنّة و على رسوله أفضل الصّلوة و التّحيّة.

Cijelu zbirku prepisao Ḥāfiz 'Aynī ef. u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, u periodu između 1306/1888. i 1308/1890. god., za hafiza Muhammeda Hadžimulića iz Sarajeva (1886-1918.), muida u Gazi Husrev-begovoj (Kuršumliji) medresi i imama i hatiba u Gazi Husrev-begovoj džamiji, a kasnije profesora arapskog jezika (predmeta sintakse i poetike), usuli fikha, tefsira i hadisa na Šerijatskoj sudačkoj školi u Sarajevu. (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

U rukopisu se nalazi i pismo nekog Bećira, pisano 9. X 1979, god., u kome stoji da on rukopis poklanja hafizu Halidu ef. Hadžimuliću iz Sarajeva, koji ga je, opet, sa svoje strane poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

4423. R-1744.

Zbirka (مجموع), 4

L. 92; 20,5 x 14,5 (15,5 x 8); 13 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, jako porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i paridigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednja laga listova razasuta i odvojena od poveza. Komentarisani tekst citiran riječima

قوله, a tekst komentara započet sa riječi أقول, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-44a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,2.

2. L.49b-85b

جمع مختصر ـ مختصر از منشآت وحيد تبريزى
در علم عروض و قافية و صنايع شعر
ĞAM'-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠA'ĀT-I WAḤĪD TABRĪZĪ DAR 'ILM-I 'ARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYI'-I ŠI'R

Ekscerpt djela منشآت در علم عروض و قافية iz područja perzijske gramatike. Napisao Waḥīd at-Tabrīzī, umro 1080/1669. god. i posvetio svome bratiću Safiyyuddīnu.

Köprülü III, 434/3; Trako 77-78, str. 57; Flügel I, 206-207; Pertsch VPH; 96. Rieu CPM II, 789;

Početak (l. 49b):

أوله: سپاس بي قياس واجب التعظيمي را كه بتشريف نطق انسان را مشرف ساخت ... أما بعد بدانكه اين مختصر يست أز منشآت وحيد تبريزي در علم عروض و قافية و صنايع شعر..

Završetak (l. 85b):

آخره: و ردف دال متحرك و ميان دال وقايا آيد و هركس كه علم قافية را اين مقدار بداند اورا كفايت باشد و الله اعلم...

3. L. 86b-87a

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao br. 4230,2.

4. L. 87b-91b

جامع البيان و ساطع البرهان

ǦĀMI' AL-BAYĀN WA SĀṬI' AL-BURHĀN

Komentar na uvodne stihove kaside na turskom jeziku. I kasidu i komentar na nju, kako se iz uvoda vidi, napisao je neki Kāmilī 'Alī čija nam je biografija nepoznata. Komentar je na arapskom jeziku.

Početak (l. 87b):

أوله: هذا أوّل بيت من القصيدة الّتي أنشدها المولى المرحوم كاملي علي، عامله الله بلطفه الخفيّ، و شرحها بلسان العربيّة، المسمّى بجامع البيان، و ساطع البرهان، ثنا و حمد و شكر اولسون هدايه سپاس و منت الما في نهاية و قال في شرح هذا البيت ... اعلم أنّ القصيدة بتمامها مثنويّة، و المثنوي: هو البيت الّذي في كلّ مصرعيه قافية و وزن أبيات القصيدة مفاعيلن مفاعيلن فعولن مرّتين ...

Završetak (l. 91b):

آخره: و إنّما أطنبت الكلام في القافية لأنّ مباحثها عند الفضلاء أمور مهمّة، و علمها للشّعراء أمر مهمّ، و لأنّ القافية خاتمة للشّعر، و الإعتبار للخاتمة، نسأل الله أن يجعلنا بخير في الفاتحة و الخاتمة.

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. Ismā'īl iz Prusca, i to, djelo pod br. 1 u mjesecu šabanu 1071/1661., pod br. 2 u mjesecu rebiul-evvelu 1075/1664., pod br. 3 u mjesecu rebiul-ahiru 1080/1669. god., dok za djelo pod br. 4 nema podataka o godini prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani a, pečat vakifa Ṣāliḥ ef. Hrōmo-zāde.

4424. R-5772.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 96; 19,5 x 13,5. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, brojevi, imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. U drugom, trećem i petom djelu tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara. Komentarisani tekst citiran riječima قـــوله, a tekst komentara započet riječi أقـــول, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi razasuti i odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dohvaćen crvotočinom i sa vanjske strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-24b

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL.AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,5.

Dimenzije teksta: 15,5 x 8, 19 redaka.

2. L. 26b-67a

رسالة في الحساب

RISĀLA FĪ AL-ḤISĀB

Djelo iz oblasti matematike, poznato još i pod nazivom خلاصة الحساب البهائيّة. Napisao ga je poznati sufija iz doba Šāha Taḥmāsa b. Šāh Ismā'īla al-Ardabīlī-ja, Muḥammad b. Ḥusayn b. 'Abduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, al-Hamadānī Bahā'uddīn, rođen u Balebeku, 953/1547.god., umro u Isfahanu, 1031/1622. god. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة) i deset poglavlja (باب). Više puta je štampano: 1812. i 1829. god. u Kalkuti, 1851. god. u Istanbulu i 1881. god. u Kairu. Djelo je prevedeno na njemački jezik i štampano u Berlinu 1843. god.

Kaḥḥāla IX, 242-243; Ahlwardt V, 7998; A.M. 237; Brockelmann G II, 415; Sarkīs II, str. 1263; Dobrača I, 691/11, str. 453; Fajić V, 3485/8; az-Zāhiriyya R. 138-139, str. 104-105; al-Badiriyya II, str. 600;

Početak (l. 26b):

أوله: نحمدك يا مَنْ لا يحيط بجميع نعمه عدد، و لا ينتهي تضاعف قسَمه إلى أمد، و نصلّي على نبيّك المسدّد المؤيّد ... أمّا بعد فهذه رسالة في الحساب، مرتّبة على مقدّمة و عشرة أبواب المقدّمة: الحساب علم يستعلم منه استخراج المجهولات العدديّة ...

Završetak (l. 67a):

آخره: و المضروب فيه كما في الضّرب، و بالمقسوم و المقسوم عليه، كما في القسمة يظهر الصّحّة و عدمها، و الله أعلم بالصّواب و إليه المرجع و المآب.

Dimenzije teksta: 12,5 x 5, 13 redaka. Tekst uokviren crvenom linijom. Brojevi formule i grafički prikazi posani crvenim slovima.

3. L.71b-78a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

4. L.80b-85a

خمسة أبيات في العروض مع شرحها
ḤAMSA ABYĀT FĪ AL-ʻARŪḌ MAʻA ŠARḤIHĀ

Isto kao br. 4420,2.

Na listovima 85b-88b dati su stihovi iz al-Andalusī-jeve risale o metrici (v. br. 4230,2.) i objašnjene paradigme njihovih metrova.

5. L.91b-95a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

Zbirku su prepisala dvojica prepisivača, i to; pod br. 1, 2 i 3 Ibn Muḥammad Ḫalīl, 1081/1670. god. (v. bilješku na listu 78a), a pod br. 4 i 5 Muḥammad Qarq-beg, u Istanbulu, 1080/1669. god. (v. bilješku na listu 86b).

4425. R-1078.

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4414,2.

L. 34; 20 x 13 (14 x 5,5); 21 redak. *Taʻlīq*, sitan, mjestimično vokaliziran, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran riječima قـوله, a tekst komentara započet sa riječi أقـول, pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Zadnja korica dohvaćena crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis za svoje muške potomke, kao evladijet vakuf, pod uslovom da se ne iznosi iz kuće, uvakufio Ǧannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh b. Ismāʻīl-beg, 23. ševvala 1289/1872. god.

اشبو نسخه، شريفه جنتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن اسماعيل بك أولاد ذكور نه
اولاديت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت حرّر في اليوم الثّالث و العشرين من شهر شوّال
المكرّم سنة تسع و ثمانين و مائتين و ألف.

Ispod bilješke vakifov lični pečat i stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4426. R-5212.

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4414,2.

L. 35; 17,5 x 10 (11,5 x 5,5); 19 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela citiran riječima قـوله قال, a tekst komentara sa riječi أقـول, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Rubovi korica i gornja polovina hrbata oštećeni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (v. pečat na prvom i zadnjem listu).

4427. R-6481.

Zbirka (مجموع), 2

L. 63; 21 x 13, (16 x 7), 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله اقال, a tekst komentara sa riječi أقول, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dobro očuvan. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-29b

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,2.

2. L. 31b-63a

ضوء المعالي في شرح بدء الأمالي

ḌAW' AL-MA'ĀLĪ FĪ ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar na kasidu بدء الأمالى . Kasidu je napisao 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad b. Sulaymān al-'Ūšī, Sirāğuddīn, um. 569/1173. god., a ovaj komentar, po jednim izvorima (v. Ahlwardt III, 2419; Köprülü III, 703/4; Nametak IV, 2652/3) 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, Nūruddīn, um. 1014/1606. god., a po drugima (v. Ḥ.Ḫ. II, 1350; TÜYATOK 07/IV, 2871) aš-Šayḫ Ḫalīl b. al-'Alā' an-Nağğārī al-Yamanī, um. 632/1234. god.

Početak (l. 31b):

أوّله: الحمد لله المولى القديم الموصوف بأوصاف الكمال الحيّ القيّوم المقدّر ذي الجلال و الإكرام... فقد قال القاضي سراج الدّين الأوشي... يقول العبد في بدء الأمالي...

Završetak (l. 63a):

آخره: و يومًا منصوبًا على الظّرفيّة ... و الموصول مع صلته في محلّ الجرّ لأجل اللاّم الجارّة فيه. تمّت تمام.

Prepis iz 1202/1787. god. (v. bilješku na listu 29b). Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

4428. R-5750.

Zbirka (مجموع), 4

L. 47; 21,5 x 15 (16 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله, a tekst komentara započet riječi أقول, pisanim crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L.1b-26a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,2.

2. L.27b-32b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

3. L.36b-39b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM
AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4230,4.

4. L.41b-47b

أبيات تعليم المتعلّم
ABYĀT TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Stihovi iz djela تعليم المتعلّم koje je napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī, umro poslije 593/1196. god. Ispod svakog stiha date su paradigme metrova, njihovi nazivi i naslovi poglavlja iz kojih su uzeti.

Kaḥḥāla III, 43; Ḥ.Ḫ. I. 425; Sarkīs II, str. 969; Brockelmann G II, 462 i S I, 837; Ahlwardt I, 111-125; Bratislava, 286-287, str. 215-216; Köprülü III, 31/2; Dobrača I, 152/2, str. 124. i II, 1156/2, str. 310; Fajić III, 1978/2 i V, 3385/2; Hasandedić, 121/2, str. 69; Jahić VI, 3797/2;

Početak L. 41b):

أوّله: تعلّم فانّ العلم زين لأهله   و فضل و عنوان لكلّ المحامد
فعولن مفاعيل فعولن مفاعلن   فعولن مفاعيلن فعولن مفاعلن
و كن مستفيداً كلّ يوم زيادة   من العلم و اسبح في بحور الفوايد
فعولن مفاعيلن فعولن مفاعلن   فعولن مفاعيلن فعولن مفاعلن

Završetak (l. 47b):

آخره: النّطق زين و السّكوت سلامة   فاذا نطقتَ فلا تكن مكثراً
مستفعلن مستفعل متفاعلن   متفاعلن متفاعلن مفعولن
لما ندمت على السّكوت مرّة   و لقد ندمت على الكلام مراراً

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu potpis nekog učitelja Mandića, vjerovatno ranijeg vlasnika.

4429. R-2958.

Zbirka (مجموع), 2

L. 94; 18,5 x 9,5 (13,5 x 4,7); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan tupim perom i vrještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnim listovima tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa po dvije, a sa unutrašnje strane sa jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Tekst osnovnog djela ili nadvučen

crvenom linijom ili citiran riječima قـوله, pisanim crvenim mastilom. Tekst komentara započet riječi قلت, pisanim crvenim mastilom.

Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom i lijepo urađenim rozetama na koricama u floralnim motivima. Unutrašnja strana zadnje korice presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-51b

الفهم الألمعي في شرح عروض الأندلسي
AL-FAHM AL-ALMA'Ī FĪ ŠARḤ 'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

Komentar na al-Andalusī-jevu risalu iz arapske metrike (v. br. 4230,4). Napisao Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mūstārī (iz Mostara), poznatiji pod nadimcima Beyāḍī-zāde i Dāmādī, umro 1099/1688. god. U ovom komentaru autor je dao definicuje svih termina i tehničkih naziva iz metrike i, dajući mnoštvo primjera iz arapske poezije sa varijantama svih šesnaest metrova, objasnio ono što je autor osnovnog djela koncizno kazao. Komentar se odlikuje jasnoćom izlaganja i vješto odabranim primjerima, što upućuje na autorovo dobro poznavanje materije.

Šabanović, str. 370; Handžić (al-Ǧawhar), 181, str. 129; Köprülü III. 454; A.M. II, 416; Kaḥḥāla XII. 162, Ḏayl II. 213; Ljubović-Grozdanić. str. 127; Brockelmann G I, 310/8 i S I, str. 544;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الباسط نعماً الموفّر باعاماتها الّتي زجرت الانسـان بالاعتراف، و العجز عن آداء مقتضـياتها ﴿و إن تعدّوا نعمة الله لا تحصوها﴾ ... و بعد فيقول الفقير محمود بن خليل الموستاري أوصله إلى ما يرضاه الخالق الباري لما كان علم العروض و توابعه متمّماً للغرض من علم المعاني ...

Završetak (l. 51b):

آخره: ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء ... و الصّلوة على رسولك المقدم في الانتهاء و الابتداء، و على آله و أصحابه .

2. L. 54b-94a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Isto kao br. 4414,2.

Cijelu zbirku prepisao, kako se iz bilješke na listu 51b vidi, Muṣṭafā b. Aḥmad as-Sanīčawī (Sjeničak) 18. rebiul-evvela 1135/1722. god.

وقع الفراغ من هذه النّسخة ... في اليوم الثّامن عشر وقت الظّهر من شهر ربيع الأوّل لسنة خمس و ثلاثين و مائة و ألف من هجرة سيّد المرسلين ... بيد الفقير مصطفى بن أحمد السنيچوي.

Na listu 1a imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika: Ḥusayn zvani ʻAbdulaʻlā efendī-zāde i ʻAbdullāh b. Aḥmad Kantamītrī-zāde. Na istom listu je i bilješka je rukopis vakuf ʻAbdullāha b. Aḥmada.

4430. R-2831.

الفوائد الإنسيّة في شرح الأندلسيّة

AL-FAWĀ'ID AL-INSIYYA FĪ ŠARḤ AL-ANDALUSIYYA

Komentar na al-Andalusī-jevu risalu iz arapske metrike (v. br. 4230,4). Napisao Ṣāliḥ b. Yūsuf b. Muṣṭafā al-Āmidī, Wahmī, umro poslije 1148/1725. god.

Kaḥḥāla V, 15; A.M. I, 424;

Početak :

أوله: نحمد الله الذي بسط بساط آلآئه لكلّ صغير و كبير، من غير قطع و نقص و استيعاب ... و مدّ موائد نعمائه لكلّ غنيّ و فقير، من غير جثّ و خرم و عضب و اقتضاب، حمداً سريعاً كاملاً وافراً بلا ارتياب، و نشكره على إحسانه المتدارك ... أمّا بعد فيقول العبد الفقير، إلى رحمة ربّه القدير، صالح بن يوسف بن مصطفى الحاجى الآمدى

Nepotpuno na kraju. Završetak ovdje:

ناقص في آخره. آخر الموجود: و فيه ترنّم، و قيل: صوت رقيق مع ارتفاع كطرب من الباب الرابع، و دنا: قَرُبَ من الدنوّ و هو من الباب الرابع، و ناء: بعيد و يقال ناء: و ناءَ عنه، إذا أبعد من الباب الثّالث ...

L. 68; 19 x 12,5 (13 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavljam nazivi i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješke o dvojici ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad, zvani Trkali-zade (ili Trkuli-zade) iz 1259/1843. god. i Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić iz 1301/1883. god.

4431. R-5806.

القصيدة الخزرجيّة في العروض و القوافي

AL-QAṢĪDA AL-ḪAZRAĞIYYA FĪ AL-ʻARŪḌ WA AL-QAWĀFĪ

Kasida o arapskoj metrici i rimi, poznata još i pod nazivima عروض الرامزة الخزرجيّة ili samo الخزرجيّة. Napisao ʻAbdullāh b. Muḥammad al-Ḫazraǧī al-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā'uddīn, Abū Muḥammad, umro 626/1229. god. Kasida je prvi put Štampana u Istanbulu 1612. god. Na francuski jezik ju je preveo Rene Basset čiji je prijevod štampan u Alžiru 1902. god.

Kaḥḥāla VI, 117; Ahlwardt VI, 7112-7124; Brockelmann G I, 312 i S I, 545; Köprülü II, 333/8; Ḥ.Ḫ. II, 1337; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 400-403; Sarkīs I, str. 821; Bratislava, 358, str. 255; Dobrača I, 691/10, str. 452; az-Ziriklī IV, 124;

Početak:

أوله: و للشّعر ميزان يسمّى عروضه   بها النّقص و الرّجحان يدريهما الفتى

Završetak:

آخره: قد اكتملت ستّاً و تسعين فالذي   توسع في ذا العلم توسعه حبّاً
و يسأل عبد الله ذا الخزرجي من   مطالعها إتحافه منه بالدّعاء،

L. 8; 21,5 x 15 (13,5 x 8,5); 9 redaka. *Nasḫ*, djelimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno i crveno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi i paradigme metrova pisani crvenom mastilom. Papir hrapav, srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini komentari pisani na listićima i uvezani zajedno sa osnovnim listovima rukopisa. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen ukrasnim ebro papirom.

Na listovima 8b-10a pet stihova od ʻUbaydullāh b. Masʻūd al-Maḥbūbī-ja, (um. 747/1346. god.) sa komentarom (v. br. 4412/2).

Prepis iz 1156/1743. god. (v. bilješku na listu 8a) Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

4432. R-1660.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 103; 21,5 x 16. Dimenzije teksta različite od jednog do drugog djela. Broj redaka od 15-25. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, brojevi, nazivi i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-4a

القصيدة الخزرجيّة في العروض و القوافي

AL-QAṢĪDA AL-ḪAZRAĞIYYA
FĪ AL-'ARŪḌ WA AL-QAWĀFĪ

Isto kao br. 4431.

2. L.5b-28a

فتح ربّ البريّة بشرح القصيدة الخزرجيّة

FATḤ RABB AL-BARIYYA BI-ŠARḤ
AL-QAṢĪDA AL-ḪAZRAĞIYYA

Komentar na al-Ḫazrağī-jevu kasidu o arapskoj metrici i rimi (v. br. 4431). Napisao Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Qāhirī, Zaynuddīn, Abū Yaḥyā, rođ. 826/1432., um. 926/1520. god.

Kaḥḥāla IV, 182-183; Ahlwardt VI, 7122-7123; Brockelmann G II, 312/8 i S I, 545; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 416-419; Ḥ.Ḫ. II, 1337; Dobrača I, 691/9, str. 452; Nametak IV, 2676; al-Badīriyya II, str. 521;

Početak (l. 5b):

أوله: الحمد لله الذي وضع علم العروض ليعلم به أوزان المنظوم، و جعل أفكارنا قافية لآثار العلماء بالمنطوق و المفهوم... و بعد فهذا شرح على الخزرجيّة المنظومة على بحر الطويل في علمى العروض و القوافي ... و سمّيته بفتح ربّ البريّة بشرح القصيدة الخزرجيّة ...

Završetak (l. 28a):

آخره: و يستثل عبد الله ناظمها رحمة الله تعالى عليه ذا أى: هذا الخزرجى الأنصارى و الخزرجى نسبة إلى الخزرج و هو قبيلة من الأنصار من مطالعها أى النّاظر فيها إتحافه منه أى من مطالعها بالدّعاء بخير تمّ شرح الخزرجيّة بحمد الله تعالى.

3. L. 29b-59b

الفهم الألمعى فى شرح عروض الأندلسي

AL-FAHM AL-ALMA'Ī FĪ ŠARḤ 'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

Isto kao br. 4429,1.

4. L. 61b-87a

رسالة في الحساب

RISĀLA FĪ AL-ḤISĀB

Isto kao br. 4424,2.

5. L.90b-103b

بهجة الألباب في علم الأسطرلاب

BAHĞA AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-ASṬURLĀB

Djelo o astronomiji sa posebnim osvrtom na određivanje pravca kible i namaskih vremena pomoću astrolaba. Napisao 'Abdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qayṣarī, Söylemez-zāde, umro poslije 1115/1695. god. Djelo se sastoji iz uvoda, osamnaest poglavlja i zaključka.

O.A.L.T., 234/1, str. 362; Šašan, 209, str. 151; Köprülü III, 709/10; O.M. III, 272; Brockelmann S II, 1017/5

Početak (l. 90b):

أوله: الحمد لله ربّ الأرباب، مالك الأمم و الرّقاب، و الصّلوة على من أوتيَ الحكمة و فصل الخطاب، و على آله و أصحابه المهتدين بطريق الصّواب... و بعد فلمّا كانت الآلات الرّصديّة ممّا يحتاج إليه سيّما الأسطرلاب لسمت القبلة و الأوقات... أردت أن أكتب فيه رسالة مستغنية عن الاقتصار و الاطناب، و كتبت هذه الرّسالة بعون الله الملك الوهّاب، على طريق الحقّ و الصّواب ... و سمّيتها ببهجة الألباب، في علم الأسطرلاب، و رتّبتها على مقدّمة و ثمانية عشر بابًا و خاتمة الكتاب....

Završetak (l. 103b):

آخره: الخاتمة في معرفة طول كلّ قائم على بسيط الأرض... و هذا القدر يكفي لمن وفّقه الله سبحانه و تعالى.

Zbirku je prepisalo više prepisivača. O prepisivačima djela pod br. 1 i 2 nema podataka, pod br. 3 prepisao Ibrāhīm Muḥammad al-Mūstārī, bez podataka o gorini prepisa (v, bilješku na l. 59b), pod br. 4 Abū Bakr aṣ-Ṣādiq b. Ḥasan al-Qrīmī, 1136/1723.(v. bilješku na listu 87a), a pod br. 5 Aḥmad Dupčawī, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, 1174/1760. god. (v. bilješku na listu 103b)

Za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu uvakufio muderris Aḥmad efendija. (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

Na više mjesta stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. god.

4433. R-3192.

العيون الغامزة على خبايا الرّامزة
AL-'UYŪN AL-ĠĀMIZA 'ALĀ ḪABĀYĀ AR-RĀMIZA

Komentar na al-Ḫazraǧī-jevu kasidu الرّامـــزة (v. br. 4431) o arapskoj metrici i rimi. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Umar b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Sulaymān b. Ǧa'far al-Maḫzūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn ad-Damāmīnī, rođ. 726/1362., um. 826/1424. god. Autor je ovo svoje djelo završio, u ponedjeljak, 2. redžeba 817/1414. god. u Gornjem Egiptu.

Kaḥḥāla IX, 115; Ahlwardt VI, 7116; H.Ḫ. II, 1136-1137; Brockelmann G I, 312 i S I, 545/3; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 414-415;

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي شرح صدورنا لسلوك عروض الاسلام، و جعل أفكارنا قافية لآثار العلماء الأعلام... أمّا بعد فلا يخفى أنّ العروض صناعة تقييم لبضاعة الشّعر في سوق المحاسن وزنًا ... إلى أنْ حركت الأقدار عزمي إلى كتابة شرح وسيط، فوق الوجيز دون البسيط، و سمّيته بالعيون الغامزة على خبايا الرّامزة ...

Završetak:

آخره: و عامله بالصّفح عنه و بالرّضا، و ساق لثراه حقائب رحمة تفضى ختام المسك ... و والى على خير الأنام صلاته و تسليمه في الإبتداء و الإنتهاء.

L. 112; 15,5 x 10,5 (12,5 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenim mastilom. Komentarisani tekst citiran riječima قــوله, a tekst komentara počet sa riječi أقـــــول, pisanim crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Dužinom donjeg prereza, listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju rukopisa, (l. 112b) bilješka da je prepisivanje djela završeno 8. ramazana 990/1582. god. Nema podataka o prepisivaču, niti mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka i pečat ranijeg vlasnika 'Abdulkarīm al-Qāḍī-ja. Na istom listu i bilješka vakifa Mehmeda ef. Svrze, sina Muhamed-agina.

4434. R-2418.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 102; 19 x 12 (16 x 7); 21-23 retka. *Nasta'līq*, mjestimično vokaliziran, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, imena i paradigme metrova i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-48a

رفع حاجب العيون الغامزة عن كنوز الرّامزة
RAF' ḤĀĞIB AL-'UYŪN AL-ĠĀMIZA 'AN KUNŪZ AR-RĀMIZA

Komentar na al-Ḫazraǧī-jevu kasidu الرّامـــزة (v. br. 4431) o arapskoj metrici i riie. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dalaǧī al-'Uṯmānī, rođ. 860/1456., um. 947/1540. god. Izvori se ne slažu oko njegovog nadimka. Jedni kažu da se zvao ad-Dalaǧī (v. Brockelmann G I, 312/12 i aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, 405-406), a drugi al-Īǧī (v. Kaḥḥāla XI, 196; Ḥ. Ḫ. I, 830 i II, 1338). Autor je djelo završio 889/1484. god.

Kaḥḥāla XI, 196; Ḥ.Ḫ. I, 830 i II, 1338; Brockelmann G I, 312/12; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 405-406;

Početak (l. 1b):

أوّله: اللهمّ إنّ مّا منحتني به من بسيط جودك الوافر، و خصّصتني من مديد نوالك الكامل المتواتر ... و سمّيته رفع حاجب العيون الغامزة عن كنوز الرّامزة، و اللهَ أسأل أن ينفع به و يجعله

خالصًا لوجهه الكريم إنّه قريب مجيب ﴿و ما توفيقي إلاّ بالله عليه توكّلت و إليه أنيب﴾.
افتتح النّاظم رحمه الله تعالى باسم الملك العلاّم، ذي البركات و الإنعام...

Završetak (l. 48a):

آخره: مع ما ابتليت به من تشتّت الحال، و توزّع البال ... نسأل الله الكريم أن يمنّ علينا من
فيض جوده و أن ينفعنا بما علمنا و أن يحشرنا في زمرة خير الأنام محمّد صلعم. تمّت تمام.

2. L. 48b-63b

النّبذة الصّافية في علمى العروض و القافية
AN-NUBDA AṢ-ṢĀFIYA FĪ ʻILMAY
AL-ʻARŪḌ WA AL-QĀFIYA

Djelo o arapskoj metrici i rimi. Napisao Aḥmad b. Abū Bakr an-Nasafī al-Ḫazrağī al-Miṣrī, Qaʻūd, umro 1007/1598. god.

Kaḥḥāla, I, 179; Ismāʻīl-paša, Ḍayl II, 545;

Početak (l. 48b):

أوّله: الحمد لله و كفى و سلام على عباده الّذين اصطفى، هذه مقدّمة في علم العروض وافية،
بالمهمّ من بحور الشّعر كافية ... و سمّيتها بالنّبذة الصّافية، في علمى العروض و القافية ...

Završetak (l. 63b):

آخره: أمّا القافية المقيّدة فهى على ثلاثة أقسام ... فهذه تسع، و قد أنجزنا ما أردناه و
الحمد لله الأعظم ..

3. L. 64b-92b

جمع مختصر ـ مختصر از منشآت وحيد تبريزى
در علم عروض و قافية و صنايع شعر
ĞAMʻ-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠAʼĀT-I WAḤĪD
TABRĪZĪ DAR ʻILM-I ʻARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYIʻI ŠIʻR

Isto kao br. 4423,2.

4. L.93b-97a

القصيدة الخزرجيّة في العروض و القوافي
AL-QAṢĪDA AL-ḪAZRAĞIYYA FĪ
AL-ʻARŪḌ WA AL-QAWĀFĪ

Isto kao br. 4431.

5. L. 97b-100a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM
AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

6. L. 100b-102a

خمسة أبيات في العروض مع شرحها
ḪAMSA AL-ABYĀT FĪ AL-ʻARŪḌ MAʻA ŠARḤIHĀ

Isto kao br. 4420,2.

Cijelu zbirku prepisao je Muḥammad b. Aḥmad al-Ğrādačawī (Gradaščević), u Budimu (Mađarska), u periodu između 1060/1650. i 1061/1651. god. (v. bilješke na listovima 63a i 92a).

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu. (v. pečat na prvom i zadnjem listu)

4435. R-5282.

الكواكب المضيئة في شرح الخزرجيّة
AL-KAWĀKIB AL-MUḌĪʼA FĪ ŠARḤ AL-ḪAZRAĞIYYA

Komentar na al-Ḫazrağī-jevu kasidu الرامـــزة (v. br. 4431) o arapskoj metrici i rimi. Napisao ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-ʻAbbāsī, Burhānuddīn, Abū al-Fatḥ, rođ. 866/1462. god. u Kairu, um. 963/1556. god. u Istanbulu. Autor je komentar završio 934/1527. god.

Kaḥḥāla V, 205; A.M. I, 563; Ḥ. Ḫ. II, 1337; Brockelmann S II, 394;

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا لعروض النّجاة و النّجاح، بتوفيق اعتدال ميزان السّداد و الفلاح
... أمّا بعد فانّ القصيدة المسمّاة بالرّامزة الوافية في علمى العروض و القافية ... و سمّيتها
بالكواكب المضيئة في شرح الخزرجيّة...

Završetak:

آخره: و حُقّ له ذلك إذ لا معروف أعظم من فائدة علميّة يسديها شيخ لتلميذ، أو مصنّف
لطالع، و قد جاء عنه صلّى الله عليه و سلّم من أسدى إليكم معروفا فكافئوه فإن لم تجدو فادعو
له من رحمة الله تعالى.

L. 98; 21,5 x 12,5 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nash*, djelimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom donjeg prereza listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom.

Na kraju rukopisa autor kaže da je pisanje komentara završio u četvrtak 12. džumadel-ahira 934/1527. god., a ovaj prepis u nedjelju, 15. muharrema 936/1529. god. Prema tome, ovaj primjerak je autograf.

و كان الفراغ من شرحها ضحى يوم الخميس ثانى عشر جمادى الأخرى عام ٩٣٤ و الفراغ من تبييض هذه النّسخة ضحى يوم الأحد خامس عشر المحرّم الحرام عام ٩٣٦ ... و كتبه مؤلّفه عبد الرّحمن العبّاسي غفر الله ذنوبه و ستر في الدّارين عيوبه، حامداً و مصلّيًا و مسلّمًا.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Darwīš Muḥammad b. aš-Šayḫ as-Sinūbī.

4436. R-1862.

الإشارات الجائزة لشرح حلّ الرّامزة
AL-IŠĀRĀT AL-ĞĀ'IZA LI-ŠARḤ ḤALL AR-RAĀMIZA

Komentar na al-Ḫazrağī-jevu kasidu الرّامـزة (v. br. 4424), poznat i pod nazivom الإشارات الجائزة لحلّ مغلقات الرّامزة (v.Kaḥḥāla VIII, 230) o arapskoj metrici i rimi. Napisao Muḥammad b. Aḥmad al-Azniqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Waḥyī-zāde, Abū 'Abdullāh, rođ. 940/1533., um. 1018/1609. god.

Kaḥḥāla VIII, 230; A.M. II, 268; Ḥ.Ḫ. II, str. 1136; Ismā'īl-paša, Ḏayl II, 525-526;

Početak:

أوّله: الحـمـد لله الّذي وضع الميزان وقـاية لعـباده من الخـسـران، و شـرع الوزن بالقـسـطاس المستقيم، حفظًا لدائرة الشّرع القويم... و بعد فيقول العبد الفقير الضّعيف محمد بن أحمد الأزنيقي المدعوّ بوحيى زاده لمّا أردت فى أوائل عمري تحصيل علم العروض و القوافي اخترت حلّ الرّامزة من الكتب الدّائرة بين الطّالبين فكتبت عليه بعضا من الفوائد ... و سمّيتها بالإشارات الجائزة لشرح حلّ الرّامزة ...

Završetak:

آخره: فلمّا كان لهذا الضّرب انفراد عن نظائره سمّى تحريداً... فيكون المراد بالتّحريد اختلاف الضّروب و الإتيان بها على وجوه متباينة لا يجوز الجمع بينها. إلاّ أنّ التّحريد يخالف الاقعاد من حيث أنّ التّحريد اختلاف الضّروب حيث كانت من البحور، لا يختصّ ببحر دون بحر، الاقعاد في العروض: مختصّ ببحر الكامل، و هما أى: الاقعاد و التّحريد من عيوب الشّعر.

L. 86; 20,5 x 15,5 (15 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ tadwīnī.* Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku kružnica u crvenoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Rukopis se čuva u originalnoj kartonskoj futroli, obloženoj sa vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

Prepisao, kako se vidi iz bilješke na listu 86a, Manṣūr b. Salīm b. Ḥasan ad-Dumnāwī al-Azharī 1. rebiul-ahira 1046/1636. god.

تمّ الشّرح على يد الفقير منصور بن سليم بن حسن الدّمناوي الأزهري في مستهلّ شهر ربيع الثّاني من شهور سنة ستّ و أربعين و ألف.

Na listu 1a dvije bilješke iz kojih se vidi da su vlasnici ovog rukopisa bili: Ğamāluddīn b. 'Abdurraḥmān al-Bahūtī al-Ḥanbalī al-Wafāyī, 1048/1638. i 'Alī b. al-Ḥāğğ Sulaymān. Ispod bilješke drugog vlasnika nalazi se i otisak njegovog ličnog pečata. Na listu 86a ime i lični pečat još jednog ranijeg vlasnika: Ibrāhīm b. Sulaymān iz 1115/1702. god.

Iz Šehdijine biblioteke iz Sarajeva (v. pečat na prvom i zadnjem listu).

4437. R-852.

افصاح العروض و ايضاح الغموض
IFṢĀḤ AL-'ARŪḌ WA ĪḌĀḤ AL-ĠUMŪḌ

Djelo iz arapske metrike i rime. Napisao Muhammad b. Muhammad b. as-Sākin aṭ-Ṭūsī, Šamsuddīn, Abū 'Abdullāh, umro 800/1397. god.

Ahlwardt; VI, 7149

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الانسـان، و ميّزه عن سائر الحيوان بالنّطق و البيان، و أمره أن يقيم بالقسـط الأوزان، فقال: ﴿و أقيـموا الوزن بالقسـط و لا تخسروا الميزان﴾ ... إعلم أيّها الشّقيق الشّفيق الرّفيق أيّدك الله بتوفيقه، و أرشدك إلى أقوم طريقه، أنّ الشّعر ديوان العرب، و ترجمان الأدب، و له ميـزان تعرف به صحّته و وزنه و سقمه ... فوضعت هذا الكتاب ... و سمّيته إفصاح العروض و إيضاح الغموض ...

Rukopis je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje:

ناقص في آخره، آخر الموجود: فانّي لا أدّعي أنّي حزت بتأليفه قصب السّبق في الرهان و لا أزعم أنّي فزت في ترصيفه بالقدح المعلّى من بين الأقران، فان وقف ذو طبع نقّاد، و ذهن وقّاد على خلل فيه فليتذكّر قول الحريرىّ، و حسن معانيه: [فان تجد عيباً فَسُدَّ الخللا جلّ مَنْ لا عيب فيه و علا] و ليسدّ خلله بالمسامحة...

L. 47; 18,5 x 13 (14 x 6); 17 redaka. *Ta'līq,* sitan, djelimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku kružnica u crvenoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjske strane korica presvučene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Ḏulfiqār-aga b. Muḥammad Spahī-zāde iz sela Čumelj u Hercegovini i predao ga mutevelijі Ḫalīl b. Ṣāliḥ-u Istolčewī-ju (Stočeviću):

وقف هذه النّسخة الحاجّ ذو الفقّار آغا بن محمّد سپاهى زاده من حرسنك، من قرية چومل، و سلّمه إلى الفقير المتولّى، و هو خليل بن صالح استولچوي.

Na zadnjoj korici zvijezda petokraka, prepoznatljivi znak ranijeg vlasnika 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-zāde.

4438. R-2008.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 68; 21 x 15 (14 x 8); 17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, imena i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele i žućkaste bije, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom donjeg prereza dohvaćeni vlagom. U prvom djelu u zbirci, tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Paradigme metrova date grafički u obliku kružnica crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-35b

التّيسيرالدّافع للدّاهية في تحصيل علمى العروض و القافية

AT-TAYSĪR AD-DĀFI' LI'D-DĀHIYA FĪ TAḤṢĪL 'ILMAY AL-'ARŪḌ WA AL-QĀFIYA

Isto kao br. 4422,2.

2. L. 37b-52b

الفيوض في حدائق العروض

AL-FAYŪḌ FĪ ḤADĀ'IQ AL-'ARŪḌ

Turski prijevod i kratki komentar risale o perzijskoj metrici i rimi koju je napisao 'Abdurraḥmān al-Ğāmī, um. 898/1492. god. Risalu je na turski jezik preveo i na nju svoj komentar dao Aḥmad b. Ṭurḥān b. Aḥmad b. 'Abdulkarīm b. Yūsuf Ḫawāğa, um. 1126/1748. god.

Kairo t. 104;

Početak (l. 37b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا لنشر الكلام ووفّقنا لإدراك المعنى وفهمه، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد أفصح فصحاء العرب ...و بعد فيقول العبدالضّعيف الفقير ... السّيّد أحمد بن السّيّد طرخان بن السّيّد أحمد بن السّيّد عبد الكريم بن السّيّد يوسف خواجه... قد ترجمت عروض المولى الجامى، قدّس سرّه السّامى، بالتّركيّة تقريباً للقواعد العروضيّة، إلى فهم المبتدئين...

Završetak (l. 52b):

آخره: وزني: مفعول مفاعلن مفاعيلن مفعول مفاعل مفاعيلن... من كوش وار آنجه كفتم از قواعد در كتاب و الله أعلم بالصّواب سنة إثنى و ستّين و مائة و ألف.

3. L. 56b-59a

رسالة العروض بالتّركيّة

RISĀLA AL-'ARŪḌ BI'T-TURKIYYA

Kratka risala o arapskoj metrici i rimi na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju. Nedostaje uobičajeni uvod sa besmelom i hamdalom.

Početak (l. 56b):

أوّله: مقدّمة معلوم أولكه معيار أوزان شعر أوّلها: اصول افاعيل لفظا سكز در: فعولن فاعلن مفاعيلن فاعلاتن مستفعل مفاعيلن متفاعلن مفعولات أوّل و ثاني خماسى، باقيلر سباعي، و بو فائده شريفة ...

Završetak (l. 59a):

آخره: مشطور اطلاق اولنور بيتك... نهك درلر باقيـه منهوك اطلاق اولونر، تمّت تمام شد سنة إثنى و ثمانين و مائة و ألف في شهر شوال شريف.

4. L. 61b-64b

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض و الأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao br. 4230,4.

5. L. 65b-68b

رسالة ملهمة في شرح لغز منظومة
RISĀLA MULHIMA FĪ ŠARḤ LUĠAZ MANẒŪMA

Kratka risala iz arapske metrike sa uputama za razrješenje u stihu izrečenih zagonetki i poslovica. Naslov na listu 65a. Napisao Muḥammad ʻĀrif b. Muḥammad al-Arḍurūmī, Qāḍī-zāde, umro 1173/1760. god.

Kaḥḥāla X, 115; A.M. II, 333;

Početak (l. 65b):

أوله: الحمد لله الذى أفهمنا حلّ الـمُعَمّيَات و إستخراج الألفاظ المشكولات، و الصّلوة و السّلام على رسولنا محمّد الّذي اوتى جوامع الكلم ... أمّا بعد فيقول الفقير الشّهير بقاضي زاده محمّد المفتي بأرض روم ....

Završetak (l. 68b):

آخره: و هو حرف ينتهي به لفظ القيل و القال و السلام على مَنْ له شرف و كمال، و فيه إشارة إلى الكلام فافهم، تمّ البيان بإلهام الملك المستعان.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, i to: pod br. 1 - 1173/1760., pod br. 2 - 1162/1749., pod br. 3 - 1182/1769 i pod br. 5 - 1156/1743. god. Nema podataka o mjestu prepisa.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na prvom i zadnjem listu).

4439. R-1592.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 47; 20 x 14,5 (15 x 6,7); 17 redaka. *Ta'līq* i *nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Paradigme metrova predstavljene grafički u obliku kružnica. U trećem djelu tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-16a

غنية الحفّاظ في أوزان الألفاظ
ĠUNYA AL-ḤUFFĀẒ FĪ AWZĀN AL-ALFĀẒ

Kratak udžbenik arapske metrike od nama nepoznatog autora. U njemu su date paradigme metrova i za svaki metar naveden po jedan primjer iz arapske poezije.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ميسّر العسير، و مسهّل الأمر الخطير، على الصّغير و الكبير، ... أمّا بعد فانّه سألني بعض نجباء الأبناء ... أن أجمع لهم مختصراً في علم العروض يقلّ لفظه، و يسهل حفظه، فأجبته إلى مسئلته ... و جمعت هذا المختصر بسببه داعياً إلى الله سبحانه و تعالى أن ينفع به، و سمّيته غنية الحفّاظ في أوزان الألفاظ...

Završetak (l. 16a):

آخره: كقوله: [قفا نبك من ذكرى حبيب و منزل بسقط اللوى بين الدّخول فحومل] ... و لا يقطع في عروض البيت المصرع و المقفى من زحاف أو علّة مفارقة إلاّ ما جاز وقوعه في ضربها وقع فيه أو لم يقع، و الله أعلم بالصّواب.

2. L. 16b-17b

خمسة أبيات في العروض مع شرحها
ḤAMSA ABYĀT FĪ AL-ʻARŪḌ MAʻA ŠARḤIHĀ

Isto kao br. 4420,2.

3. L. 20b-45a

بحر المعارف
BAḤR AL-MAʻĀRIF

Isto kao br. 4420,4.

4. L. 45b-47b

معلّقة امرئ القيس
MU'ALLAQA IMR' AL-QAYS

Početni stihovi jedne od sedam mu'alaqa, najpoznatijih predislamskih kasida u kojoj se pjeva o ljubavi. Napisao Imr' al-Qays b. Ḥuğr b. al-Ḥāriṯ al-Kindī, rođ. 497., um. 545. god., koga smatraju najfinijim i najodličnijim predstavnikom džahilijetske poezije uopće.

Kaḥḥāla II, 320; Köprülü II, 1627/8-14; Ahlwardt VI, 7442; az-Zirikli I, 126-127; Brockelmann G I, 24 i S I, 48; A.Kadić (Izbor iz arap. pjes.) str. str. 7-10; Sarkis I, 472 i II, 1128;

Početak (l. 45b):

أوله: قفا نبك من ذكرى حبيب و منزل بسقط اللّوى بين الدّخول فحومل...

Završetak (l. 47b):

آخره: كأنّ السّباع فيه غرقى عشيّة بأرجائه القصوى أنابيش عنصل.

Zbirku je prepisivalo više prepisivača. Nema podataka o njihovim imenima, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

b) Turski
ب: المخطوطات التركية

4440. R-5281.

بحر المعارف
BAḤR AL-MA'ĀRIF

Isto kao br. 4420,4.

L. 94; 21x 15 (15 x 10); 19 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po lagama odvojeni od poveza i pri gornjem prerezu, do 7 cm. dubine, dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni bez preklopa sa izlizanim rozetama na koricama. Prva korica po rubovima izlizana i oštećena crvotočinom.

Na kraju rukopisa (l. 94b) bilješka da je prepis završen 10. redžeba 1003/1905. god.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

4441. R-798.

بحر المعارف
BAḤR AL-MA'ĀRIF

Isto kao br. 4420,4.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 137b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ذردريا اكرچه قدرست در كفنا رمرد داناريه
آنكه غافل بودن درّ كا وازان كس سميت كاشبه

L. 137; 20 x 12 (13 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisane crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku trostrukih kružnica na listovima 16, 17 i 18. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka sa imenom ranijeg vlasnika Darwīš Muṣṭafā b. 'Uṯmān. Ispod toga namjerno izbrisan pečat i ime drugog vlasnika.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrije (v. zvijezdu petokraku na l. 1a).

4442. R-6412.

ترجمهء عروض جامي
TARĞAMA ʻARŪḌ-I-ĞĀMĪ

Prijevod na turski jezik risale o metrici koju je na perzijskom jeziku napisao ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ğāmī, poznat još i pod nadimcima Nūruddīn i Abū al-Barakāt, rođ. 817/ 1414. god. u Hargirdu u provinciji Džam u Iranu; um. 898/1492. god. u Heratu. Autor ovog prijevoda na turski je Ḫalīl Šawqī al-Amāsiyawī, um. poslije 1233/1818. god.(v. bilješku na l. 75b) Prevodilac je uz svaki stih dao i svoj komentar u kome je objasnio značenje upotrijebljenih riječi.

Početak:

أوله: حمد و ثنا يقبل كلّ كلام أوّل ذو الجلال و الإكرامه كه فاصلهء صغرى...

Završetak:

آخره: تمّت ترجمة هذه الرّسالة المصنوعة في علم العروض المعتبر عند أولي الألباب مولانا جامي قدّس سرّهٔ السّامي...

L. 75; 22 x 15 (15,5 x 8,5); 23 retka. *Taʻlīq,* sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja, stihovi i značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Prepisivanje, kako se iz bilješke na kraju djela vidi, završio 23. šabana 1252/1837. god. Darwīš Adham ʻAğazī.

---

c) Perzijski
ج: المخطوطات الفارسية

4443. R-6330.

جمع مختصر ۔ مختصر از منشآت وحید تبریزی
در علم عروض و قافیة و صنایع شعر
ĞAM‘-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠA’ĀT-I WAḤĪD TABRĪZĪ DAR ‘ILM-I ‘ARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYI‘-I ŠI‘R

Isto kao br. 4423,2.

L. 63; 19 x 12 (12 x 6,5); 11 redaka. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, neporozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, paradigme metrova i grafički prikazi u obliku kružnica urađeni crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Od nekadašnjeg polukožnog poveza sačuvana samo prva korica. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i ostacima poveza, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu bilješka izvjesnog šejha Muhammada, muftije u Zenici.

4444. R-5556.

جمع مختصر ۔ مختصر از منشآت وحید تبریزی
در علم عروض و قافیة و صنایع شعر
ĞAM‘-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠA’ĀT-I WAḤĪD TABRĪZĪ DAR ‘ILM-I ‘ARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYI‘-I ŠI‘R

Isto kao br. 4423,2.

L. 28; 20 x 14,5 (12,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i imena metrova pisani crvenim mastilom. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku kružnica. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4445. R-5774.

Zbirka (مجموع), 2

L. 83; 21,5 x 13,3 (14 x 6); 13 redaka. *Nash,* pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, stihovi i paradigme metrova pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova po rubovima dohvaćena vlagom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-54b

جمع مختصر . مختصر ازمنشآت وحيد تبريزى
در علم عروض و قافية و صنايع شعر
ĞAM'-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠA'ĀT-I WAḤĪD TABRĪZĪ DAR 'ILM-I 'ARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYI'-I ŠI'R

Isto kao br. 4423,2.

2. L. 55b-83a

قواعد الفرس
QAWĀ'ID AL-FURS

Isto kao br. 4226,2.

Prepisao izvjesni Ḫān ef. (v. bilješku na listu 83a) Nema podataka o mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

4446. R-2102.

Zbirka (مجموع), 3

L. 75; 19,5 x 11 (15 x 6,5); 17 redaka. *Nash,* pisan krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i paradigme metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Paradigme metrova prikazane grafički u obliku kružnica urađenih crvenim mastilom. Po marginama ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-40a

جمع مختصر . مختصر از منشآت وحيد تبريزى
در علم عروض و قافية و صنايع شعر
ĞAM'-I MUḪTAṢAR - MUḪTAṢAR AZ MUNŠA'ĀT-I WAḤĪD TABRĪZĪ DAR 'ILM-I 'ARŪḌ WA QĀFIYA WA ṢANĀYI'-I ŠI'R

Isto kao br. 4423,2.

2. L. 41b-63a

رسالهٔ عروض
RISĀLA-I 'ARŪḌ

Isto kao br. 4239,5.

3. L. 65b-75b

رسالهٔ فنّ عروض و علم ميزان
RISĀLA-I FANN-I 'ARŪḌ WA 'ILM-I MĪZĀN

Kratka risala o pjesničkim vrstama i metrici na turskom jeziku. Napisao 'Alī b. Ḥasan (Ḥusayn) al-Amāsī, um. 1096/1685. god.

TÜYATOK 34/IV, 995, str. 517; Trako-Gazić, 500/115b-123a, str. 265;

Početak (l. 65b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و الصّلوة على خير البريّة محمّد و آله و صحبه أجمعين، أما بعد ايا سليم الطبيعة شريف النسب، يسر الله لك طريق العلم و الأدب ...

Završetak ovdje (l. 75b):

آخره: سبب بحر متدارك اكر اوله حين روان صنما ابده بن اني شكا بيان.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa. Sudeći po papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke 'Abdullāha b. Aḥmada Kantamīrī-je iz Sarajeva.

RJEČNICI

القواميس

Arapski rječnici

القواميس العربية – العربية

4447-4456. R-346-355.

صحاح اللغة (الصحاح في اللغة)

ṢIḤĀḤ AL-LUĠA (AṢ-ṢIḤĀḤ FĪ AL-LUĠA)

Veliki leksikon arapskog jezika. Napisao Abū Naṣr Ismā'īl b. Ḥammād al-Ğawharī al-Farābī, umro 393/1002.

Ḥ.Ḫ. II, 1071; A.M. I, 209; Ahlwardt VI, 6936.

Početak:

أوله: الحمد لله شكرا على نواله... اما بعد فاني قد اودعت في هذا الكتاب ما صح عندي من هذه اللغة ...

Ovo djelo je komplet u deset svezaka. Inače podijeljeno je na 28 poglavlja (*bāb*), a svako poglavlje ima, opet, 28 podpoglavlja (*faṣl*).

Prvi svezak:

L. 203; 24,5x18. Obuhvata dva poglavlja (*bāb*). Listovi su numerisani kasnije obrnutim redom (s lijeva na desno). *Nasḫ*, starinski,većinom vokalizovan, pisan krupnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane su krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, popravljan.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Prepis završen u ponedjeljak, 17. džumadel-ahira 687/1288. godine.

Drugi svezak:

L.197. Počinje od trećeg poglavlja, a završava se *faslom ğim* od poglavlja *bāb ad-dāl*. Ostale karakteristike ovog sveska su kao i kod prvog sveska.

Treći svezak:

L.177. Nepotpun na početku, jer bi trebalo da počinje *faslom ḥā* od navedenog poglavlja u prethodnom svesku. Ovaj svezak završava se *faslom ṣād* od poglavlja *ḍāl*. Ostale karakteristike su kao i u prethodnim svescima.

Četvrti svezak:

L.195. Počinje *faslom ḍād*, a završava se *faslom 'ayn* od poglavlja *bāb as-sīn*.

Prepis završen koncem ramazana 687/1288.

Peti svezak:

L.196. Nepotpun i oštećen na početku. Oko 40 zadnjih listova manjkavi do polovine ili manje od polovine lista. Završava se *faslom yā'* od poglavlja *bāb aẓ-ẓā'*.

Prepis završen 11. zul-kadeta 687/1288.

Šesti svezak:

L. 199. Počinje poglavljem *'ayn*, a završava se *faslom hā'* od poglavlja *fā'*.

Prepis završen 688/1289.

Sedmi svezak:

L. 160; Počinje od poglavlja *qāf*, a završava se *faslom ṭā'* od poglavlja *lām*.

Osmi svezak:

L. 74. Počinje *faslom ẓā'*, od poglavlja *lām*. Očevidno je da je ovaj svezak nepotpun, jer je po obimu manji od prethodnih svezaka.

Prepis završen u subotu, 4. džumadel-ahira 688/1289.

Deveti svezak:

L. 197. Počinje *faslom kāf*, a završava se *faslom ṭā'* od poglavlja *ya'*.

Prepis završen koncem redžeba 688/1289.

Deseti svezak:

L. 198. Počinje *faslom ğīm* od poglavlja *yā'* do završetka djela.

Prepis završen u subotu, 6. šabana 688/1289.

Na naslovnoj stranici u svakom svesku su imena i lični pečati ranijih vlasnika, ali su vrlo teško čitljivi, pa ih nismo mogli ni dešifrovati.

Završetak:

آخره: و ذهبت الالف التي في يا لاجتماع الساكنين لأنها و السين ساكنتان قال ذو الرّمة
الا يا اسلمي يا دار ميّ علي البلي و لا زال منهلا بجرعانك القطر.

4457. R-661.

صحاح اللغة (الصحاح في اللغة)

ṢIḤĀḤ AL-LUĞA (AṢ-ṢIḤĀḤ FĪ AL-LUĞA)

Prva polovina kompletnog djela.

L. 297; 25x18 (18,5x13); 27 redova na jednoj stranici. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a poglavlja (*bāb i faṣl*) krupnijim slovima. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni. Preklop otkinut i zagubljen.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, napisan pozlaćenim slovima, ime pisca i razne beznačajne bilješke.

Datum i ime prepisivača nisu navedeni, ali je rukopis stariji od 928/1521, jer se ova godina nalazi na naslovnoj stranici, u jednoj teško čitljivoj bilješci na perzijskom jeziku.

Uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju, 1083/1672. godine (Bilješka na početku i na kraju djela).

4458. R-4059.

مختصر صحاح الجوهرى

MUḪTAṢAR ṢIḤĀḤ AL-ĞAWHARĪ

Skraćena prerada velikog enciklopedijskog arapskog rječnika (v. br. 4447). Ovu skraćenu preradu napisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Maḥmūd b. Baḫtiyār az-Zanğānī, Abu aṭ-Ṭanā, umro 656/1258.

Ḥ.Ḫ. II,1073; A.M. II, 405; Ahlwardt VI, 6943.

Početak:

اوله: الحمد لله حق حمده و الصلوة ... اما بعد فاني لما فرغت من كتاب ترويح الأرواح في
تهذيب الصحاح تأليف الاستاذ اسمعيل بن حمّاد الجوهري ...

Završetak:

آخره: و قد زيدت في المجرور في أسماء مخصوصة لا يقاس عليها نحو: مني و عني و لدي
و قطني، و انما فعلوا ذلك ليسلم السكون الذي بني الاسم عليه .

L.260; 21 x 15,5 (14 x 9,5),13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode.Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ḥusayn b. Munlā Ḫiḍr, u nedjelju poslije podne, 21. rebiul-evvela 982/1574.

Na prvom zaštitnom listu pogrešno je napisan naslov djela, ime ranijeg vlasnika: Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Brusawī, bilješka vakifa i nekoliko poučnih izreka. Na naslovnoj stranici su bilješke iz tefsira. Na početku i na kraju djela je mali pečat vakifa.

Uvakufio Aḥmad-aga b. 'Alī, aga carskog harema 1064/1653.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4459. R-3814.

مختار الصحاح

MUḪTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

Arapski rječnik sastavljen na osnovu velikog rječnika (v. br. 4447). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, umro poslije 666/1268.

Ḥ.Ḫ. II, 1072; A.M. II, 127; Ahlwardt VI, 6944; Köprülü II, 1592,6; 325; Kaḥḥāla IX, 112.

Početak:

الحمد لله بجميع المحامد على جميع النعم ... قال العبد المفتقر ... محمد بن أبي بكر بن عبد القادر الرازي رحمه الله هذا مختار في علم اللغة جمعته من كتاب الصحاح ... الجوهري ... و سميته مختار الصحاح ...

Završetak:

ألا يا أسلمي يا دار ميّ على البلي و لا زال منهلا بجرعانك القطر تم الكتاب بعون الله و حسن توفيقه و الحمد لله ...

L.213; 25 x 17,5 (19 x 11,5); 25 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Ḥamza b. Timūrtāšī, u drugoj dekadi mjeseca safera 904/1498.

Na naslovnoj stranici su bilješke na turskom jeziku iz fikha, ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: hafiz Muṣṭafā 'Iffatī i drugo.

Na posljednjoj stranici je ime vakifa: Munlā Ḥusayn b. al-ḥāǧǧ Ḫalīl, godina 1164/1750, nečiji lični pečat, teško čitljiv, dova prepisivača u stihovima, imena nekih šejhova i bilješka o učenju salavata.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4460. R-4399.

مختار الصحاح

MUḪTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

Završetak (ovdje):

فلما دخل عليه بالتنبيه سقطت ألف (اسجدوا) لأنّها ألف وصل و سقطت الف لاجتماع الساكنين الف و السين تم الكتاب.

L. 281; 21 x 14,5 (16 x 10); 27 redova. *Nasta'līq*, djelomično vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 943/1536.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, fetve Abu's-Su'ūda na turskom jeziku i ime ranijeg vlasnika: Muḥammad b. Ḥusayn b. Sulaymān, godina 1080/1669. Isto ime i lični pečat je na kraju djela. Na posljednjim zaštitnim listovima su većinom razne dove.

Poklonio dr. Ibrahim-beg Halilbašić.

4461. R-2340.

مختار الصحاح

MUḪTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 187; 21 x 15 (16 x 11); 23 reda. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo učađio.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad 1064/1653.

Na naslovnoj stranici su stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Elči hadži Ibrahim-paša, muhafiz Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4462. R-245.

مختار الصحاح

MUḪTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

Na donjem prerezu napisan je naslov: لغة مختار جوهر الصحاح

L. 244; 25,8 x 17,5 (19 x 12); 19 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima ponegdje dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni.

Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige: Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn...(!) i Ṣāliḥ b. Ša'bān ... u gradu Sarajevu, godina 1212/1797, te jedan hadisi-šerif. Na kraju je godina smrti nekog Dervīš Muḥammada,1103/1691.

Na zadnjem zaštitnom listu je bilješka iz hadisa, bilješka na turskom jeziku o zaštiti od kuge, stih na arapskom jeziku i nekoliko ličnih pečata ranijih vlasnika.

4463. R-4111.

مختار الصحاح
MUHTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 309; 17,2 x 11,5 (11,5 x 6,5),19 redova. *Ta'līq*, sitniji, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je pozlaćenom debljom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom;

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Ime prepisivača i datum prepisa nisu navedeni.

Na prvih 4-5 zaštitnih listova ispisane su razne beznačajne bilješke koje nismo dešifrovali. Na posljednjoj korici je bilješka iz koje se razumije da je knjigu uzimao na povjerenje iz Karađoz-begove biblioteke Aḥmad Fāyī-zāde (Fajić), (neki moj daleki rođak).

Uvakufio za neku džamiju Derviš-aga.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4464. R-6722.

مختار الصحاح
MUHTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 246 (originalna folijacija); 20 x 13 (15,5 x 7); 25 redova. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, s preklopom, na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao 'Oṯmān b. al-ḥāğğ Ḫusraw as-Sarāyī (Sarajlija), u prvoj dekadi rebiul-ahira, bez oznake godine, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke iz jezika i naslov djela.

Na listu 1a su bilješke iz jezika, izreke, vremenski razmak između Božijih poslanika, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamirija.

Na istom *b* listu je kratka risala iz gramatike arapskog jezika pod naslovom: رسالة فى بيان الاعضاد

Napisao 'Abdullāh Čalabī b. Imra'allāh Qīnālīzāde, umro 918/1511.

Pristupačni izvori ne spominju ovu risalu, a navedenog pisca spominje Brockelmann (G II,433).

Početak:

الحمد لله الذي لا ضدّ له و لا ندّ ... فهذه كلمات شتىّ من الأضداد ...

Poklonio dr. Hamdija Ćemerlić.

4465. R-686.

دستور اللغة
DUSTŪR AL-LUĠA

Arapski rječnik u skraćenoj preradi. Podijeljen je, prema broju slova u arapskom alfabetu, na 28 poglavlja. Napisao Ḥusayn b. Ibrāhīm b. Aḥmad an-Naṭanzī, umro 499/1106. Prepisivač u našem primjerku nije prepisao Uvod, pa početak nije kao kod Hadži Halife.

Ḥ.Ḫ. I, 754; Kairo 2 II, 13; GAL, S I, 505; Kaḥḥāla III, 305-6; Ramaḍān, 827.

Početak:

اوله: آش موروود و الاس نقيه العسل في الخلية نقيه الرماد بين الاثاني ... واحدها الأ و الأ و الي ...

Završetak:

هجمت عليه فهجموا تم الافعال اللواتي شكوى فيها اللزوم و التعدي مع الكتاب بعون الله و منّه تهيأ الفراغ ...

L. 181; 24,5 x 16,5 (16 x 12), 17 redova. *Nasḫ*, starinski, mjestimice vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, popravljan, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Ṭāhir b. Ṣā'id b. Manṣūr al-Murūzī 633/1235. Datum izražen ebdžed sistemom u riječima: سنة: الكمال من دون النوائب و سنى المصايب

Uvakufio Muḥammad-paša.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4466. R-3838.

النهاية فى غريب الحديث
AN-NIHĀYA FĪ ĠARĪB AL-ḤADĪṮ

Drugi svezak rječnika o Hadisu. Teško razumljive riječi poredane su alfabetskim redom. Napisao Mubārak b. Abū al-Karīm b. Muḥammad Ibn al-Aṯīr al- Ğazarī, umro 606/1209.

Ḥ.Ḫ. II, 1989; Ahlwardt II, 1650; Sofiya, 102.

Početak:

اوله: حرف الخاء - باب الخاء مع الباء
في حديث إبن صياد «قد خبأت لك خباءً ...»

L. 121; 25,5 x 18 (20 x 13), 17 redova. *Nasḫ*, starinski, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji.

Povez polukožni, malo oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. ʻOmar b. Naṣr b. al-Husayn Bāz, mjeseca safera 622/1255.

Uvakufio Dāwūd-aga, aga carskog dvora.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4467. R-459.

المغرب فى ترتيب المعرب فى اللغة
AL-MUĠRIB FĪ TARTĪB AL-MUʻRIB FĪ AL-LUĠA

Arapsko-arapski rječnik. Napisao Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdusayyid al-Muṭarrizī, umro 610/1213.

Ḥ.Ḫ. II, 1747; Ahlwardt VI, 6966; Wiesbaden XVII-b1, 304.

Početak:

اوله: و أحمده على أن خول جزيل الطول، و سدد للإصابة في الفعل و القول... وبعد فهذا ما سبق به الوعد ...

Završetak:

آخره: لما وقع في الكتب من التحريف و التصحيف، فاقلني عثرتي و استر عورتي و امّن ودعوتي برحمتك يا ارحم الراحمين، و بفضلك يا كريم، والحمد لله رب العالمين.

L. 199; 26 x 17 (17,5 x 9,5),19 redova. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom crticom. Na naslovnoj stranici izrađen je unvan, u kome je napisan naslov djela, a na početku je, također, unvan u kome je napisana besmela. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica, malo oštećen.

Prepisao Muhammad at-Taʻlīqī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVI ili XVII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju (Muhammad Bosānzāde) i ime ranijeg vlasnika: Ḥāğğ Muhammad b. Ḥusayn, kadija u Foči, živio u Istanbulu 1041/1631.

4468. R-6444.

مختصر غريب القرآ ن
MUḪTAṢAR ĠARĪB AL-QURʼĀN

Djelo je na kraju nepotpuno.

Skraćena prerada djela "*Ġarīb al-Qurʼān*"- manje poznatih riječi u Kurʼanu. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr ar-Rāzī, umro oko 666/1267.

Inače, pristupačni izvori ne spominju ovo djelo, osim Hadži Halifa.

Ḥ.Ḫ. II, 1208.

Početak:

اوله: الحمد لله بجميع محامده على جميع نعمه و صلواته على نبيه المبتعث ... قال العبد الفقير ... محمد بن أبو بكر الرازي ...سألني بعض اخواني من طلبة العلم و حملة القرآن العظيم أن آجمع لهم تفسير الغريب القرآن في جمعا ... فجمعت هذا المختصر ..

L. 138; 26x18 (19 x 12) ,28 redova. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez kartonski, sa nalijepljenom kožom od starog poveza.

Prepis je vrlo star, vjerovatno iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su napisana pogrešno dva naslova:

مختار الصحاح - كتاب مفردات القرآن

Na naslovnoj stranici su bilješke iz jezika, te imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Rağab, godina 1252/1836. i Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh al-Mostārī, godina1277/1860.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

4469. R-7564.

القاموس المحيط
AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

Arapski rječnik. Napisao Abū Ṭāhir Muḥammad b. Yaʻqūb b. Ibrāhīm al-Fīrūzābādī aš-Šīrāzī, umro 817/1415.

Ḥ.Ḫ. II, 1306; Ahlwardt VI, 6972; GAL.G II, 183; Köprülü II, 1556.

Početak:

اوله: الحمد لله منطق البلغاء باللغي فى البوادي ... و بعد فإن للعلم حياضا و رياضا و خمائل ... و أسميته بالقاموس المحيط لأنه البحر الاعظم ...

Završetak:

آخره: و ياء الجزم المنبسط رأيت عبد الله لم تسقط لأنه لا خلف عنها ، قال مؤلفه الملتجي ...محمد بن يعقوب الفيروزآبادي ... هذا آخر القاموس المحيط و القابوس الوسيط عنيت بجمعه و تأليفه ...

L. 702; 28,5 x 15,5 (19,5 x 10), 31 red. *Nasẖ*, starinski, često bez tačaka. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Na početku je izrađen lijep unvan u bojama, u kome je napisan naslov djela. Tekst na stanicama obrubljen je jednom debljom pozlaćenom i jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode.Papir tamnobijel, glat, oštećen. Povez kožni, s preklopom, takođe oštećen, a na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao u Mekki as-Sayyid Bašīr Fatḥullāh b. al-'Afīf b. 'Abdulqādir al-Hurmūzī, u nedjelju, 2. zul-hidždžeta 921/1515.

Uvakufio Ahmed-aga, nadzornik carskog harema, za svoju medresu u Mostaru.

Rukopis je donesen iz Odbora IZ Mostar.

4470. R-88.

القاموس المحيط

AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

Drugi svezak:

L. 172; 41,5 x 23 (30 x 14,5); 39 redova. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili su pisani krupnijim slovima. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen i popravljan, malo dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti. Prva korica otkinuta od poveza i preklopa, ali se nalazi uz rukopis.

Prepisao ḥāfiẓ 'Alī b. Yaḥyā b. 'Alī 948/1542.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat: Muḥammad Bāqī Džinozade, koji je rukopis naslijedio od Hajrića. Na drugom zaštitnom listu je bilješka i pečat o uvakufljenju. Na naslovnoj stranici su biografski podaci o autoru, bilješka iz jezika, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika:'Abdul'azīz al-Ḥusaynī b. Ḥifẓī Muḥammad.

Na kraju djela je bilješka iz koje se vidi da je Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ma'arī aš-Šāḏilī izvršio korekturu djela, godine 949/1543.

Na listovima 169b-172a je podulja bilješka autora *"al-Qāmūsa"*, u kojoj iznosi povod pisanja svoga djela.

Na posljednjem *b* listu su bilješke iz jezika koje je prepisao Muḥammad b. 'Abdulmadd Ğa'far,1134/1772.

Uvakufio Muhamed Baki Džinozade.

4471. R-464.

القاموس المحيط

AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

L. 400; 26 x 17,5 (19,5 x 12,5), 33 reda. *Nasẖ*, mjestimice vokalizovan, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Na početku je unvan plave i zlatne boje. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat dohvaćen vlagom, pismo oštećeno.

Povez kožni, s preklopom.

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bagdādī, u trećoj dekadi rebiul-evvela 955/1548.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz jezika i imena ranijih vlasnika knjige: Šamsuddīn b. aš-Šayẖ Aḥmad al-Bagdādī, kadija u Tunisu, godina 1138/1725. i Muḥammad Tāğuddīn.

Uvakufio al-ḥāğğ Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu i predao ga muteveliji al-ḥāğğ Ḫalil-efendiji b. Ṣāliḥ Hecegliji, godina 1242/1826.

4472. R-3750.

القاموس المحيط

AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

Drugi svezak:

L. 330; 31,5 x 21 (22 x 14,5), 27 redova. *Nasẖ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 956/1549.godine.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4473. R-4781.

القاموس المحيط
AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

L. 469; 26 x 18 (21 x 13), 33 reda. *Nasḫ*, pisan vrlo lijepim rukopisom. Naslovna stranica i početak djela ukrašeni su lijepim unvanima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen debljom zlatnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen crvotočinom.

Povez kožni, s preklopom, ukrašen arabeskama.

Prepisao ʻAbdullāh b. ʻAlī b. Abū Bakr 997/1588.

Na drugom zaštitnom listu su bilješke iz jezika, brisano ime ranijeg vlasnika, godina 1193/1779, te ime drugog vlasnika: Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b.Nūḥ b. Muḥammad Kurt, muderris u Travniku, godina 1326/1908.

Poklonili nasljednici spomenutog Kurta, koji je bio kasnije muftija u Tuzli.

4474-4475. R-179,372.

القاموس المحيط
AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

Komplet djelo u dva sveska.

L. 251 + 243 (prvi svezak originalna folijacija); 30 x 21 (21,5 x 13); 33 reda. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili krupnijim slovima crnim mastilom. Po rubovima ima dopuna i komentara. Naslovna stranica u oba sveska ukrašena je unvanimana na vrhu i na dnu stranice, u zlatnoj, crvenoj i plavoj boji. Tekst na stranicama obrubljen sa dvije tanke crvene i jednom plavom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez kožni (drugi svezak sa preklopom), na sredini korica utisnuti su ornamenti. Povez u drugom svesku oštećen. Rukopisi se čuvaju u polukožnoj futroli.

Oba sveska prepisao Adem b.Qāsim al-Ġazawī al-Qaḥṭānī, u subotu, 19. ševvala 1004/1595, bilješka na kraju drugog sveska, a prvi svezak u subotu, 18. ramazana 1003/1594.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika i njihovi lični pečati: Muḥammad Emin b. Yūsuf-paša, godina 1138/1725. i ʻAbdullāh Fāyiq, poznat kao Emni-begzāde, godina 1165/1751.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

4476. R-433.

القاموس المحيط
AL-QĀMŪS AL-MUḤĪṬ

Prvi svezak:

L. 325: 30,5 x 20,5 (21 x 129, 27 redova. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Prvi prepisivač tekst je vokalizovao. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Naslovna stranica i početak djela ukrašeni lijepim unvanima. Tekst na prve dvije stranice obrubljen zlatnom debljom linijom, a ostale stranice (nešto više od od polovine ovog sveska) sa po dvije tanke crvene i jednom plavom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Prepisivač i datum prijepisa su nepoznati, ali više od polovine sveska prepisao je, sudeći po pismu, isti prepisivač kao i prethodno djelo (v.br. 4474), a drugi dopisani dio je kasnijeg datuma.

Uvakufio Muḥamed Baki Džinozade (bilješka i pečat na naslovnoj stranici.

4477. R-3235.

مقدمة فتح البارى فى شرح البخارى
(الفصل الخامس)
MUQADDIMA FATḤ AL-BĀRĪ FĪ ŠARḤ AL-BUḪĀRĪ

Naslov u rukopisu je: شرح الفاظ غريب صحيح البخارى

Manje poznate riječi u petom poglavlju komentara djelu "Ǧāmiʻ aṣ-Ṣiḥāḥ al-Buḫārī". Napisao Aḥmad b. ʻAlī Ibn al-Ḥağar al-ʻAsqalānī, umro 852/1448.

Ahlwardt II, 1201.

Početak:

اوله: الحمد لله الملك المعطي الوهاب ... و بعد قال شيخنا ... ابن حجر العسقلاني في مقدمة فتح الباري:الفصل الخامس في سياق ما في كتاب البخاري من الألفاظ الغريبة على ترتيب الحروف ...

Završetak:

آخره: فصل ى ن(!) قوله: اينعت له ثمرته، اى: أدركت و طبت، و الينع بفتح اليا ، إدراك الثمار آخر الفصل و لله الحمد كثيرا. تم الكتاب

L. 56; 27 x 17 (21 x 11,5), 31 red. *Nash*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je debljom pozlaćenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa.

Na drugom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika knjige:'Abdullāh b. Sayyid 'Omar, koji je kupio knjigu u Damasku, zatim je postao vlasnik Muḥammad b. Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muḥammad b. Ibrāhīm Goraždawī (iz Goražda), nastanje u Sarajevu.

4478. R-184.

كليات ابى البقاء

KULLIYYĀT ABĪ AL-BAQĀ'

Djelo o vrstama znanosti, koje je autor poredao alfabetskim redom, a u kojem je sakupio sva djela učenjaka iz različitih znanosti. Napisao Qāḍī Ayūb b. Mūsā al-Ḥusaynī al-Kafawī al-Ḥanafī, Abū al-Baqā', umro1094/1683.

Fajić V, 3254,2; Köprülü III, 692.

Početak;

اوله: خير منطوق به أمام كل مقال، و افضل صدر به كل كتاب في كل حال ...

Završetak;

آخره: الدايم الغير المنقطع أولى من العجل المنقطع، فالحمد لله على نعمائه، و الصلوة على سيدنا محمد و آله

L. 172 (originalna folijacija); 31 x 21,5 (28 x 18), 41 red. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene su crnom linijom.. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja, pisanih sitnijim slovima. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatram da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg valsnika: Maḥammad Šākir Muidović. Na istoj stranici su mnoge bilješke iz raznih naučnih disciplina. Na slijedeće tri stranice je sadržaj djela. Na početku i na kraju ima neispisanih listova.

4479. R- 445.

(اللغة العربية)

(AL-LUGA AL-'ARABIYYA)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju ناقص فى اوله و آخره

Arapski riječnik od nepoznatog pisca. Gornji naslov je naš.

Početak:

اوله : ثقب يثقب ثقبا و هو الثقب و الثقوب و الثِقب و الثقبة ...

Završetak:

آخره: و هي عميا ، و الأعميان :السيل و الجمل الهائج، و اعمى الله ابصارهم و عمّي هم وعمّي عليه الخبر و الشعر المعمّى: الذى

L. 181; 26 x 18 (20 x 11,5); redova. *Nasta'līq*, pomiješan, vokalizovan. U proredu i po rubovima ima dosta tumačenja, pisanih sitnim slovima. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan i čišćen.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendi Hromozāde (Hromić).

Arapsko-turski rječnici

القواميس العربية – التركية

4480. R- 5345.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 50; 15 x 13 (15 x 9); 13. *Nasẖ*, vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. U djelima pod tačkom 2-4 turske riječi pisane su u proredu, sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 21a

لغت فرشه اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdulmağīd Firište oğlu, umro prije 879/1474.

Karatay t II, 2005; Wiesbaden XIII 4, 467

Početak:

اوله: حمد ثابتدر اول الله تعالى حضرتنه كه عالمى ايله بزتدى ...

Završetak:

آخره: قوكشى جار اسىٔ حار منهمر آقجى رجل آيق كعب طريق خف ادك سق ثغ حبز اتمك
قيله اويمك زرع اكمك

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 21b-29.

عنوا ن
'UNWĀN

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Gornji naslov je u rukopisu, napisan crvenim mastilom.

Početak:

اوله: عنوان تسليمات نصاب جناب ...

Završetak:

آخره: نسخ دواج نزح ممتنع تم . تمت والله اعلم

3. L. 30b - 37.

ما يا ايشان
MĀ YĀ ĪŠĀN

Kratki perzijsko-turski rječnik, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je na početku djela, napisan crvenim mastilom.

Početak:

ما يا ايشا ن نيك كرديم ايشان نيز با ما نيك كردن

Završetak:

هزا ر ده هزا ر صد هزا ر هزا ر هزا ر تمت تمام
١... ١٠... ١٠... ... ١ ... ...

4. L. 38b - 50.

تحفهء عشاق
TUḤFA-I 'UŠŠĀQ

Zbirka kratkih izreka i rečenica za razgovor, sa interlinearnim prevodom na turski jezik, od anonimnog autora.

Trako, 79; Flügel I,143.

Početak:

اوله: بنام خداي عزّ و جلّ آغام كردم و بر نعمتان شكر آوردم ...

Završetak:

آخره : ياد كار اين قدر تمام بود
ياد كار بو قدر تمام اولدى

Djela pod tačkom 2-4 prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVII stoljeću,

Na posljednjem listu su vježbe u pisanju.

Na zadnjoj unutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika:al-ḥāǧǧ Ḥusayn Muẓaffarī (Muzaferija).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4481. R-2162.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 56+4; 20 x 13,5 (15 x 7 i 16 x 8); 11 i 21 red. *Nasḫ i ta'līq.* Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Osnovni tekst u drugom djelu nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

---

1. L. 1 - 27.

لغت فرشه اوغلى
LUĠAT -I FIRIŠTE OĞLU

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm, stanovnik Prusca, u Kafijinom džematu, 1173/1759.

2. L. 32b - 56.

مجمع اللطائف
MAĠMA' AL-LAṬĀ'IF

Djelo u kome je sabrano, protumačeno i prevedeno na turski jezik četrdeset hadisa, komentar Oporuke Abū Ḥanīfe i tumačenje o pokajanju i traženju oprosta od Allaha. Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (iz Duvna) al-Bosnawī, živio u drugoj polovini XVII stoljeća. Ovo je njegov četvrti rad, koji je dosad otkriven. O ovom djelu nismo našli podatke u pristupačnim izvorima

Podijeljeno je na tri poglavlja *(bab)* i zaključak *(ḫātima)*

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... و بعد بو عبد ضعيف محتاج الى رب الغني حسن بن نصوح الدمنوي مولدا البوسنوي نسبة ايدر ... و بو رساله اوج باب إيله خاتمه اوزرينه ترجمه اتدم بو رساله مجمع اللطا ئف ناميله تسميه اتدم ...

Završetak:

آخره: و بو حديث شريفي دخي بخاري حضرتلرى روايت ايلدى و الله اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب و نحمده على التمام و نستغفره ...

Prepisivač i godina prepisa isti kao u prvom djelu ove zbirke.

Na kraju ovog djela je nijjet za učenje Kur'ana. Na posljednja tri lista je bilješka iz fikha, na arapskom jeziku i bilješka iz propovjedništva, na turskom jeziku. Na samom kraju je ime prepisivača kao vlasnika rukopisa i imena dana na perzijskom jeziku.

4482. R-5568.

Zbirka (مجموع), *2*

L.95; 20 x 14. *Nasḫ* vokalizovan. U prvom djelu u proredu ima tumačenja, a u drugom djelu turske riječi pisane su u proredu. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat malo oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 34.

لغت فرشته اوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Prepisan 1203/1788, iz primjerka koji je datiran 958/1551.

2. L. 35b - 95.

مرقاة اللغة

MIRQĀT AL-LUGA

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Ovaj rječnik je nekad teško prepoznati, jer su ga prepisivači često miješali sa rječniciam *al-Iršad fī al-lugaṭ i Lugat Muntahā.*

Kairo t. 100; Karatay t II, 1999; Ahlwardt VI, 7007.

Početak:

اوله: اب اب آبا، ابا، ابتدا، ابتر ابتغا، ابتكار ابتلا،

Završetak:

آخره: يوم الدين : يوم القيامة، يوم الفصل: يوم الحساب، يوم الحسرة: يوم العبوس يوم آخر ...

Prepisao nepoznati prepisivač 1208/1793.

Na posljednim nenumerisanim listovima ima bilježaka iz fikha, hadisa, jezika i drugo.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4483. R-2593.

لغت فرشته اوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OGĞLU

L. 24; 21 x 15 (16,5 x 8); 13 redova *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen.

Povez polukožni, takođe, oštećen i rastavljen od listova.

Ime prepisivača i datum prepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Uvakufio Salim ef. Muftić,1938.

4484. R-2974.

لغت فرشته اوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

L. 34; 17 x 11 (13,5 x 7,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na prvih šest listova obrubljen je debljom pozlaćenom linijom, koja je pozelenila, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da prepis potječe iz XVIII stoljeća.

4485. R-5630.

لغت فرشته اوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak (ovdje):

اوله : دع سكمك جيد بيون ودع كسمك قط چنك ...

L. 10; 21,5 x 15,5 (15 x 8,5); 7 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, učadio.

Bez poveza.

Prepis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4486. R-7803.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 42; 20 x 13,5. *Nasta'līq.* Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i interlinearno ima kratkih tumačenja. Tekst na stranicama, osim prvog djela u ovoj zbirci, obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 19 (14 x 7,5); 16.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Početak i kraj djela je isti kao i u prethodnim primjercima.

Na 20-21. listu su bilješke iz tedžvida.

2. L. 22b - 30a (15,5 x 8,5)

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Kratak perzijsko-turski rječnik za djecu. Napisao Muḥammad b al-ḥāǧǧ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 594,4; Rieu t, 141; Flügel I, 145; Trako, 220; Boškov I, 101; Mostar, 38,3.

Početak:

الحمد لله العلي القوي الجبار ..أما بعد جنين مى كويد أخرج الناس محمد بن الحاج الياس
... و اورا تحفة الهاديه نام

دانستن شناختن آموختن ...

بلمك اكلمق اوكرنمك ...

Završetak:

نود هزار صد هزار ...

طقسان بيك يوز بيك...

Turske riječi pisane su ispod perzijskih crvenim mastilom.

3. L.32 - 33a (15 x 8,5); 23.

حروف احاديه
ḤURŪF-I AḤĀDIYA

Kraće djelo na turskom iz gramatike arapskog jezika, a opisuju se riječi sa jednim, dva ili tri suglasnika, od nama nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak iz nekog većeg gramatičkog djela.

Početak:

اوله: ا مدّ له ندا ايچوندر كرك اوّل كلمده اولسون كرك آخرنده ...

4. L.33b - 42 . (14,5 x 8): 8.

(لغت عربى فارسى تركى)
(LUĠAT-I ʿARABĪ-FĀRSĪ-TURKĪ)

Arapsko-perzijsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora.

Početak:

اوله: اللهُ الكبيرُ القوىّ العالمُ القادر العزيزُ الغنىّ

خداى بزرك زوور دار دانا توانا عزيز بى نياز

اولو تكرى كوچلو بلجى كوج يتر حرمتلو باى

Završetak:

آخره: و من عباده الصالحين. و قلت لا اله الاّ الله محمد رسول الله.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: ʿAlī Riḍā b. Muḥammad Ḥasīb-efendi b. al-ḥāǧǧ Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī (iz Sarajeva), godina 1257/1841.

4487. R-5561.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Na više mejsta pogrešno je napisan naslov djela: *Šāhidī.*

Početak:

اوله: خبز اتمك قبل اوبمك ذرع اكمك قول غلام

Završetak:

آخره: رجل آيق كعب طريق خف ادك سق ثخين

L. 19; 19,5 x 13,5 (16,5 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Rečenice rastavljene krupnim crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa.

Vakif i vlasnik Ḥusayn b. al-ḥāǧǧ ʿOmar.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4488. R-7745.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Djelo je na kraju nepotpuno i oštećeno.

L. 30; 16,5 x 11,5 (13 x 8): 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen.

Bez poveza

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4489. R-1653.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 68; 22 x 16,5 (17 x 11, 15, x 7, 17 x 9); 9; 11 i 21 red. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Prva dva djela vokalizovana. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, malo oštećen.

1. L. 1 - 32.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Prepisao nepoznati prepisivač, 2. zul-hidždže (1)222/1807.

2. L.33 - 45.

لغت بوسنوى تركى
LUĠAT-I BOSNAWĪ-TURKĪ

Bosansko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Iz završetka se vidi da je rječnik završen 1152/1739. godine.

Početak:

اوله: بوغ تكرى يدنو بر در هم يدنى وحدتى
دوشه جاندر چوق آدم درلغى در ژيوتى

Završetak:

آخره: شويله بلسون نكته، سنجان كلام
اولدى بيك يوز اللى ايكى ده بوسنجه تمام.

3. L. 46b - 56.

كتاب رسم عثمانى
KITĀB-I RASM-I ʻOṮMĀNĪ

Naslov u rukopisu je: هذا في بيان قواعد رسم حضرت عثمان رضى الله عنه

Traktat o pravopisu Osmanova mushafa, napisao Ḥusayn b. ʻAlī al-Amāsī oko1062/1651.

Dobrača I, 140,11.

Početak:

اوله : بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شئ فى الارض و لا في السماء ...

Završetak:

آخره: تبت يدا و تبّ ما اغنى ذات حمالة ملك الناس اله الناس

Prepisao ḥāfiẓ Zakariyyā b. Sulaymān, učenik Sulaymān b. ʻAlī aṭ-Ṭrnawī-je, 1161/1748.

4. L. 56 - 68.

رسالة في بيان رسوم المصاحف العثمانية
RISĀLA FĪ BAYĀN RUSŪM AL-MAṢĀḤIF AL-ʻOṮMĀNIYYA

Naslov u rukopisu je: هذا الكتاب جامع الكلام بركوى محمد افندى

Traktat na istu temu kao i prethodno djelo. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, umro 981/1573. Interesantno je napomenuti da pristupačni katalozi ne navode ovo djelo.

O.M. I, 254,4

Početak:

الحمد لله رب العلمين ... فهذه رسالة في بيان رسوم المصاحف العثمانية الستة المدني الخاصّ المسمّى بالإمام ...

Završetak:

سورة الكافرون دين بغير يا ، سورة الفلق النفثت. تمت الرسالة المعمولة لمحمد چلبى نور الله تعالى ...

Prepisao spomenuti Zakariyya, 7. ramazana 1168/1754.godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4490. R-7805.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

L. 24; 20,5 x 13,5 (13,5 x 8); 12 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1224/1809.godine.

4491. R-4287.

Zbirka (مجموع), *2*

L.72; 19 x 13,5 (13,5 x 9,5 i 16x11); 5 i 11 redova. *Nasta'līq,* pomiješani, vokalizovani, pisani slabim rukopisom. Prvo djelo pisano u razmaknutim redovima, a u proredu i po rubovima je komentar dotičnih riječi. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 57a.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

2. L. 62b - 72a

لغت مختصر فارسى تركى
LUĠAT-I MUḪTAṢAR FĀRSĪ-TURKĪ

Kratak perzijsko-turski rječnik od anonimnog autora.

Trako, 257.

Početak:

سپاس و منّت اول خلاق يا كه   كه عقل و فهم ..

....

خدا تكرى خبرجى در پيمبر   قولا غوز رهلر و كوجلى توانكر ...

Prepis oba djela potječu iz XIX stoljeća.

4492. R-3033.

شرح لغت فرشته اوغلى
ŠARḤ-I LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Djelo je na kraju nepotpuno.

Komentar arapsko-turskom rječniku *"Luġat-i Firište Oğlu"*, od nepoznatog pisca. Gornji naslov napisan je na naslovnoj stranici. U pristupačnim izvorima ovaj komentar nismo mogli pronaći, pa je, prema tome, vrlo rijedak primjerak.

Početak:

اوله: خبز اقك دخى الخُبز: معروف و الخَبز بالفتح: مصدر قبل اوبمك بالغم من التقبيل زرع اكمك الزرع واحد ...

L. 79; 15 x 10,5 (12,5 x 6,5); 13 redova. *Nasta'līq,* pomiješani, djelomično vokalizovan. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a početne riječi komentara označene su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni; druga korica i dio djela otkinuto i zagubljeno.

Prepis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeće.

4493. R-7562.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Arapsko-turski rječnik. Napisao Muṣṭafa b. Šamsuddīn Aḥmad al-Qaraḥiṣārī al-Aḫtarī, umro 968/1560.

Ḥ.Ḫ. I, 31; A.M. II, 434; Karatay t II, 2015; TÜYATOK 07 V, 3468; Wiesbaden XIII/3, 220.

Početak:

اوله: الحمد لله الذي شرفنا بالنطق و البيان و فضلنا بالفصاحة و التبيان ... و بعد قال الفقير ... مصطفى بن شمس الدين القراحصارى الشهير بالاختري ...

Završetak:

آخره: و يقال يهيّز صمغ الطلح، و حجارة أمثال الكف اليها، صحرا: مفازه كبي اليهم الرجل الكثير

L. 445; 20 x 15,5 (18 x 11,5); 20 i 21 red. *Nasta'līq,* od dvojice različitih prepisivača, djelomično vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen, listovi prosuti.

Povez kartonski, oštećen, rastavljen od listova.

Prepisao Ken'an b. 'Abdullāh 962/1554. (za autorova života).

Poklon porodice Riđanović-Velagić.

4494. R-4780.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L.346; 29,3 x 19,5 (19,5 x 12); 25 redova. *Ta'līq*, pisan oštrim perom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, oštećen, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Murād b. Muṣṭafā 985/1577. godine.

Na prvom zaštitnom listu je jedna bilješka na turskom jeziku, pisana vrlo slabim rukopisom i teško čitljiva. Na drugom zaštitnom listu su dvije bilješke iz jezika. Na zadnjem listu, u vrhu, je bilješka o vremenskim nazivima u jednom danu, prenesena iz djela سقط الزند. Iza toga, na zaštitnom listu, su bilješke iz jezika, prenesene iz djela *Muḫtār aṣ-Ṣiḥāḥ*.

Iz zaostavštine Ahmed ef. Selimovića, kadije.

4495. R-3868.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 268; 25,2 x 18 (20,5 x 12,5); 27 redova. *Nasḫ*, sa malom primjesom *ta'līqa*, razgovjetan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima ponešto dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao al-ḥāǧǧ Sefer b. Muḥammad, u prvoj trećini šabāna, 1000/1592. godine.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku o uvakufljenju knjige.

Uvakufio Ahmed-aga, aga carskog harema.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4496. R-727.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 280; 20,5 x 15 (16,5 x 11; 19 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. U početku su poglavlja pisana crvenim mastilom, a kasnije krupnijim slovima. Arapske riječi nadvučene crvenom ili crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat.

Povez polukožni.

Prepisao Maḥmūd b. Ibrāhīm b. Muḥammad, 23. muharrema 1025/1616.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat: Mustafa, kadija u Jajcu, 25. rebiul-evvela (12)64/1837. Na naslovnoj stranici je brisano ime drugog ranijeg vlasnika.

Uvakufio Hadži Omer ef. Aqhisari Iskopyevi (na pečatu 1284/1867. godina)

4497. R-6568.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 238; 20 X 15 (16,5 X 11,5): 19 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, učađio, dohvaćen vlagom, pa je i pismo oštećeno, listovi prosuti.

Povez kožni, rastavljen od listova.

Prepisao Ḥusayn b. Sayyidīn, muallim i mujezin u džamiji i mektebu u kasabi Yenice-Jenidže (Mrkonjić Grad), koju je sagradio hadži Mustafa-aga, koncem džumadel-evvela 1025/1616.

Na naslovnoj stranici su dove; na predzadnjem listu su recepti na turskom jeziku za neke bolesti, pisani kasnije i bilješka o uvakufljenju. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku o klanjanju nafile-namaza i ime ranijeg vlasnika:Muharem Čandić, Gradačac, pisano latinicom, zelenim mastilom.

Uvakufila Fatima, kći Mustafina, safera 1248/1832.

4498. R-7394.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 423; 20,3 x 15 (18 x 10,5); 23 reda. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel.

Povez kožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj trećini rebiul-evvela 1025/1616. godine.

Uvakufio Abdulkadir Muzaferija (v. mali pečat na početku djela).

4499. R-171.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 265 (originalna folijacija); 30,2 x 21 (24 x 14,5), 25 redova. Ta'līq, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm al-Balgrādī (Beograđanin), nastanjen u Rudniku, u četvrtak, 22. rebiul-evvela 1041/1631. godine.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب، بعون الله الملك الوهاب، في اليوم الثاني و العشرين من شهر ربيع الاول...في يوم الخميس في وقت الظهر عن يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة اللطيف احمد بن ابراهيم البلغرادي الساكن برودنيك غفر الله له ... سنة احدى و اربعين و الف)

Na prvom zaštitnom listu su: naziv djela, jedna bilješka iz jezika na turskom jeziku, jedan hadis, te imena i lični pečati ranijih vlasnika: Aḥmad b. Aḥmad, muderris u medresi nekog Aḥmad-bega (drugo ime teško čitljivo), godina 1069/1658. i Fatḥullāh b. Fayḍullāh b. Aḥmad.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz jezika, fikha i naziv djela.

4500. R-7560.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 334 (originalna folijacija); 19,8 x 14,3 (16 x 10,5); 23 reda *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima ponegdje dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Alī b. 'Omar, u trećoj dekadi zul-hidždžeta 1093/1682. godine.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz tefsira i sadržaj djela.

Poklonio Jakub ef. Memić - Novi Pazar.

4501. R-4192.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 239 (originalna folijacija); 25,3 x 14 (21,5 x 10); 29 redova. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, učadio, dohvaćen vlagom, pismo na mnogim listovima oštećeno, pretposljednji list otkinut i zagubljen.

Povez kožni, s preklopom, oštećen, a neki listovi rastavljeni od poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1100/1689. godine.

Na prvih devet nepagiranih listova nalazi se sadržaj djela.

4502. R-3787.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 210; 29 x 18,5 (23,5 x 1 0,5); 32 reda. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, na početku i na kraju listovi prosuti i rastavljeni od poveza.

Povez polukožni, oštećen, posljednja korica otkinuta i zagubljena. Posljednje poglavlje u ovom primjerku je: فصل الميم و اللام

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da prepis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su abdeske dove, bilješka iz jezika i jedna nejasna bilješka (teško čitljiva i izblijejedjla).

Poklonio Enis Muftić.

4503. 6093.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 297; 29 x 19 (21 x 12); 27 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez kartonski, noviji. Djelo ima originalnu folijaciju, ali prilikom preuvezivanja neki su listovi pogrešno složeni i tako uvezani.

Smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4504. R-7566.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 330; 30 x 20 (22 x 14); 28 redova. *Nasta'līq*, pomiješani, pisani sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač 1118/1706. godine.

Na naslovnoj stranici i na kraju djela je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Muṣṭafā b. Yūsuf al-Bosnawī, iz kasabe Varcar Vakufa (Mrkonjić Grad), godine različite i nejasne (1186/1772. i 1198/1783).

Rukopis je donesen iz Odbora IZ Mrkonjić Grad.

4505. R-125.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je na početku nepotpuno, nedostaju četiri lista.

L. 371 (originalna folijacija); 30,5 x 19 (25 x 13); 31 red. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez kožni. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao Ḥusayn b. Muṣṭafā, u utorak, u mjesecu saferu 1126/1714.godine.

Vakuf Simzade (Đumišića) medrese.

4506. R-6701.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 296; 27,5 X 19 (21 X 11,5; 31 red. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavla su pisana crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene crvenom linijom.. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez na zadnjoj korici kožni, a prvoj kartonski, s preklopom, oštećen.

Prepisao neki Ibrāhīm, vaiz, 1163/1750. (bilješka nalijepljena na prvom zaštitnom listu)

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici su bilješke iz jezika, većinom prenesene iz rječnika Na posljednjem listu i unutarnjoj korici su većinom recepti, na turskom jeziku, za liječenje pojedinih bolesti. Tu je oštećena i nejasna bilješka, na turskom jeziku, koliko smo mogli razumjeti, o postavljanju hatiba u jednom selu kod Travnika, datirana 1151/1738. Na unutarnjem prijeklopu je ime: Hadži Muḥammed, imam u džamiji Osman-bega.

Uvakufio Murad-kapetan b. Osman-kapetan, 1234/1818. (bilješka i pečat na naslovnoj stranici, u lijevom uglu).

Poklonio Muhamed-efendija Ćatić.

4507. R-5627.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 445; 21,5 x 16 (15 x 10); 23 reda. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez kartonski, noviji.

Prepisao ʻAbdullāh b. al-ḥāğğ Muḥammad Dāgistānī, u gradu Karsu, 1170/1756.godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4508. R-7565.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 369; 30,5 x 20 (24,5 x 14); 29 redova. *Nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst na većini stranica obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali je rukopis stariji od 1188/1774, jer je u bilješci na prvom zaštitnom listu napisano ime ranijeg vlasnika: hadži Ibrahim i navedena ova godina. Ispod bilješke je druga, iz koje se razumije da je rukopis prešao u vlasništvo Mehmed-efendije iz ruke ʻAlī-efendije Halaćzade, godina (12)43/1827.

Na više mjesta u rukopisu ima mali pečat, u kome piše da je rukopis vakuf nekog Ahmed-efendije.

Poklonio hafiz Mehmed-efendija Zahirović iz Banja Luke.

4509. R-202.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 284; 30 x 20,5 (25,5 x 15); 23 reda. *Ta'līq i nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno.

Povez kartonski, zaštićen crnim platnom.

Prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Aḥmad b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ Nawabādī (kraj Prusca), 1209/1704.godine.

(من يد المذنب المجرم المحتاج الى رحمة رب الرحيم ابراهيم بن صالح بن احمد بن الحاج صالح نوابادي رضي الله عنهم الباري في سنة تسع و مائتين و ألف من هجرة)

4510. R-150.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 313; 29,8 x 19 (21 x 11); 29 redova. *Ta'līq*, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač, mjesto i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su brisana imena ranijih vlasnika knjige, navedeni broj lista u ovom primjerku, te ime i pečat ranijeg vlasnika: ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ b. Aḥmad, iz Gornjeg Vakufa. Ispod ovoga je bilješka iz koje se razumije da je u Bosni 1217/1804. godine bila velika suša, glad i skupoća, tako da je jedan tovar pšenice koštao 70 "eseda" (vjerovatno vrsta nekog vrijednog novca), a tovar ječma 50 eseda. Sirotinja je tražila mesne kosti i kupovala ih za pola ili četvrtinu eseda. Med u ovoj godini koštao je jedan i pol eseda. Ispod ove je druga bilješka, datirana 1232/1816. godine, iz koje se, opet, razumije da je u Bosni te godine bila suša i da je tovar pšenice koštao 150 eseda, a tovar ječma 100 eseda. Ugledajući se na gornje bilješke, neko je ispod ove napisao sličnu bilješku 1370/1950. godine, iz koje se razumije da je tovar pšenice bio veoma skup, ali autor ove bilješke slabo je poznavao arapski jezik, pa nismo mogli tačno ustanoviti koliko je zapravo koštao tovar pšenice te godine.

4511. R-591.

الاختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju, manjkaju po dva lista.

L. 496; 26 x 17 (19 x 9,5); 23 reda. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Naslovi, poglavlja pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima u početku ima dopuna i kratkih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

4512. R-4419.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 247; 31 x 19 (22,5 x 14); 25 redova. *Ta'līq,* od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s prklopom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Osman b. Hasan iz Gračanice i bilješka da je rukopis vakuf njegove medrese u istom gradu. Tu je i bilješka iz koje se razumije da je Osman-efendija, nakon što je bio muallim u Gračanici, premješten u Zvornik, u Novu medresu.

4513. R-7563.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 489; 20 x 14,2 (14,5 x 9); 21 red. *Nasḫ,* pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije tanke crvene linije, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je pismo na mnogim listovima oštećeno.

Bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Pošto na kraju manjka jedan list, prepisivač i datum prepisa su nepoznati, ali je rukopis najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora IZ Bosanski Novi.

4514. R-4838.

الاختري في اللغة
AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

L. 336; 19 x 13,5 (12 x 7,5); 19 redova. *Nasḫ,* pisan sitnijim slovima. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen tankom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo ućadio.

Povez kožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan-aga, u Zenici, u mahali Kočeva, u utorak, 25. safera 1261/1845. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu porodice Serdarević iz Zenice.

4515. R-1085.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 308; 20,2 x 14 (15 x 9); 19 redova. *Ta'līq,* pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja su pisana krupnijim slovima, a neki su riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel.

Povez kožni, s preklopom, a na sredini korica utisnuti su ovalni ornamenti.

1. L. 1 - 306a

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Hadži Halifa (I,397 i II,1073) navodi ovakav naslov i kaže da je to prevod na turski djela *aṣ-Ṣiḥāḥ fī al-luġa* (v.br. 4447) i da mu je autor Pīr Muḥammad b. Yūsuf al-Anqarawī, bez biografskih podataka i početka djela, pa nismo sigurni da li je riječ o istom djelu.

Karatay t II, 2027; Rieu t, 135.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى انزل الفرقان ليبين الشرائع و الايمان بلسان عربي ... أما بعد بلكل كه علوم دينيه و احكام شرعيه عرب لغتى اوزرنه واردر اولمشدر ...

Završetak:

آخره: و لا زال منهلا بجرعانك القطر. تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب.

Prepisao nepoznati prepisivač, koncem redžeba 978/1570. godine.

2. L. 306b - 308.

رسا لة في الطرق (بيان أقرب الطرق الى الله)
RISĀLA FĪ AṬ-ṬURUQ
(BAYĀN AQRAB AṬ-ṬURUQ ILĀ ALLĀH)

Traktat iz tesavvufa "o najkraćem putu koji vodi Bogu". Napisao Nağmuddīn Abū al-Ğannāb Aḥmad b. 'Omar al-Kubrā al-Ḫīwaqī, umro 618/1221.

Dobrača I, 120,2, str. 73; GAL,S I, 786-7.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين... قال الشيخ الامام الأجل... نجم الحق و الدين ابو الجناب الكبرى الخيوقى

Završetak:

آخره: اي: كمن بقي في ظلمات الشجرة الإنسانية ليس بخارج منها لا بازمرية(!) المؤمنية و لا بشمارية الولاية و النبوة. تم بعون الله سنة ٩٧٨.

Prijepis je iz iste godine kao i prethodno djelo.

Prvi zaštitni list i naslovna stranica su, usljed vlage, slijepljeni, a na tom zaštitnom listu su stihovi na arapskom jeziku, naslov djela, ime ranijeg vlasnika:al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i ime vakifa.

Uvakufio Mehmed ef. Svrzo, 1931. godine.

4516. R-1531.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 250 (originalna folijacija); 19,7 x 13,5 (16x8,5); 24 reda. *Nasḫ-ta'līq,* pomiješani. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i objašnjenja od istog prepisivača. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez kožni, sa utisnutim pozlaćenim rozetama na sredini korica.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, 9. zul-hidždžeta 1007/1598. godine.

Na trećem i četvrtom zaštitnom listu je naslov i sadržaj djela. Na petom listu su bilješke iz jezika, jedna dova, bilješke iz fikha i fetve. Na šestom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika:Mustafa, kadija. Na sedmom listu je jedna dova sa objašnjenjem na turskom jeziku.

Na naslovnoj strani su imena ranijih vlasnika Muḥammad Rağā'ī, godina (1)174/1760, hafiz Muḥammad Sammāg, muhurdar, godina 1194/1780, Ṣabrī Ismā'īl, 1214/1799, Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Muṣṭafā, mutevelija, hatib i serdar u kuli Novi Pazar i muallim rušdije u Zvorniku, godina 1278/1861, te neko ime 'Abdulwahhān Šayhzāde i jedan stari pečat ove biblioteke sa natpisom: Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke, godina (1)128/1715. Na posljednjih pet-šest zaštitnih listova nalaze se dove, zapisi i stihovi od turskih pjesnika:Sā'iba, Ševketa, Nusret-efendije, Rakima Tibrizije i Vehbije.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese (biblioteke).

4517. R-1619.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 279 (originalna folijacija); 20,5 x 13 (16 x 9,5); 23 reda. *Ta'līq,* sitniji, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna i objašnjenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Pvez polukožni, malo oštećen.

1. L. 1 - 263.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

Poslije prve stranice manjka osam listova.

Prepisao Ibrāhīm b. Hūbiyār, poznat kao Šakotić, rođen u Hercegovini u nahiji Belgradčik, drugo ime Konjic, u selu ...(teško čitljivo), 27. ramazana 1030/1621. godine

(يسر الله تعالى إتمام هذه النسخة في اليوم السابع و العشرين من شهر رمضان المبارك سنة ثلثين و ألف عن يد الفقير ... ابراهيم بن حوبيار ... الشهير بشاقتيك المولود در لواء هرسك من القرية الروم ايلى في ناحية بلغرادجق نام ديكر قونج في قرية...؟)

Na kraju je jedan hadis, čija vjerodostojnost nije sasvim pouzdana, te nazivi mjera i fetve.

2. L. 264b - 279.

لغت عربى - تركى (مستخرجة من متون اللغة)
LUGAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Kraći arapsko-turski rječnik, napisan na osnovu prethodnog rječnika, od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : باب الألف أورق دشيا وزن أعراس جمع عروس ...

Prepisivač i datum prepisa kao i u prethodnom djelu.

Na nekoliko mjesta je veliki pečat, u kome se može pročitati: Yūsuf b. Faḍlullāh, imam u džamiji sultana Mehmed-hana, godina 1165/1751.

Na prvom zaštitnom listu je: naslov djela, jedna dova, bilješka o rođenju neke djece, cijena i sadržaj knjige.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4518. R-2342.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 264, 20,2 x 14 (16 x 9); 22 reda. *Nasta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene crvenom linijom.. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez polukožni, oštećen i popravljan.

Prepisao Rağab b. Muḥammad, u Drnišu, 14. šabāna 1033/1624. godine.

(قد تمت هذه النسخة الشريفة في قصبة المسمى بدرنيش في يوم اربعة عشرة من شهر رمضان
... على يد العبد الضعيف ... رجب بن محمد فى سنة ١٠٣٣)

4519. R-7561.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 332 (originalna folijacija); 19,5 x 13,5 (16 x 9); 17 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom.

Pvez kartonski, noviji.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad, u trećoj dekadi rebiul-evvela 1057/1647. godine.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj djela i dvije bilješke iz fikha. Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika: Ḫalīl i Muṣṭafā Ḫalwatī, te pečati Ujedinjene medrese u Banjoj Luci i ove biblioteke.

Poklonio hafiz Mehmed-efendija Zahirović iz Banje Luke.

4520. R-4835.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

L. 283; 20,5 x 14,5 (16 x 10,5); 19 redova. *Nasḫ*, djelomično vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i kratkih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni.

Na drugom zaštitnom listu su bilješke iz jezika. Na početku je ime 'Izzet-hanuma, kći Salih-age Ruhića (?).

Poklonio Salim Serdar.

4521. R-5799.

ترجمان الصحاح
TARĞUMĀN AṢ-ṢIḤĀḤ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 281; 20 x 15 (13 x 8,5); 17 redova. *Nasḫ*, djelomično vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovuća.

4522. 3736.

ترجمهء صحاح جوهرى
TARĞAMA-I ṢIḤĀḤ-I ĞAWHARĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

Prijevod rječnika (navedenog pod brojem 4447) na turski jezik. Preveo Meḥmed b. Muṣṭafā al-Wānī-Wānqulī, umro 1000/1591.

Ḥ.Ḫ. II, 1073; O.M. II, 48; Karatay t II, 2026.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين..أما بعد اشبو عبد حقير كثير التقصير المحتاج الى اللطف
الرباني محمد بن مصطفى الواني ...

L. 481; 40 x 25 (31 x 17); 43 reda. *Nasḫ,* sa malom primjesom *ta'liqa,* razgovjetan, pisan vještom rukom kaligrafa. Prva tri lista su kasnije dopisana, a i završetak je nepotpun. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom, a arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, učadio, oštećen i popravljan, neki listovi su prosuti i rastavljeni od poveza.

Povez kožni, oštećen i popravljan. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Datum i ime prepisivača nepoznati, jer je djelo na kraju nepotpuno.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4523. R-5798.

الدرة المضية فى اللغة التركية

AD-DURRA AL-MUḌIYYA FĪ AL-LUGA AT-TURKIYYA

Arapsko-turski rječnik. Napisao Ṣāliḥ b. Muḥammad, umro poslije 1029/1620.

Karatay t II, 2036; Rieu t , 150b.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي شرف الانسان، وزينه بالنطق باللسان... أما بعد فيقول المبتهل... مولاه بن محمد صالح ... و سميته بالدرة المضية في اللغة التركية ...

L. 28; 20,5 x 15 (14 x 9),15 redova. *Nasḫ,* u početku vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom.

Bez poveza, listovi prosuti.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4524. R-2621.

(قاموس عربى - تركى)

(QĀMŪS-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Poveći arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca .Gornji naslov je naš, jer je prva korica i nekoliko listova na početku otkinuto i zagubljeno, pa nismo mogli ni ustanoviti pravi naslov djela niti ime pisca.

Početak (ovdje):

رجت رِجل الباب رَحاب رِحاب رُحاب ...

Završetak:

حيوان مادر حيوان قادق حيوان نايغ حيوان ناعق
حمامه دجاجه خنزير غراب

L. 274; 21 x 14 (15 x 8,5); 7 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen.

Povez polukožni, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao nepoznati prepisivač 950/1543.godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4525. R-5919.

محموديه

MAḤMŪDIYYA

Arapsko-turski rječnik u stihovima. Napisao neki *Maḥmūd,* umro 961/1553.

Wiesbaden XIII3, 218; G.Kut t, 353

Početak:

اوله : بفتح خالق فتاح واحد   بيمن هادى وهاب واحد ...

Završetak:

آخره: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن   اقويوب اوقيده نك يوزنى آق ايده جق

L. 34; 20 x 14,5 (15,5 x 9;, 15 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1170/1756.godine.

Naš primjerak je prepisan iz primjerka koji je datiran 1087/1676. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4526. R-4163.

لغت افعال

LUĠAT-I AF'ĀL

Arapski rječnik glagola sa prijevodom na turski jezik, koji je napisao neki Ğārullah.. Ovo su podaci koji se nalaze na naslovnoj stranici, a u pristupačnim izvorima ove podatke nismo uspjeli pronaći.

Početak:

اوله : باب الألف من باب فَعَلَ يَفْعِلُ الله ت امت الته تماء امتا التـه حقّه التار ابرتـه العقرب و هو الميبر و ابر التملة ابرارا . . .

Završetak:

آخره: باب المفاعلة ر: يا سره و يا سر باصحابك م:ياوم الاجير تمت تمام

L. 83 + 4; 21 x 15 (16 x 10,5); 13 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja na turskom jeziku. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Yūsuf b. Ḥusayn 1020/1611. godine.

4527. R-1612.

لغت القرآن المجيد

LUĠAT AL-QUR'ĀN AL-MAĠĪD

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovakav rječnik. Jedino Hadži Halifa (II, 1557) spominje naslov sličan našem (*"Lugat al-Qur'ān"*). Karatay (t II,2012) spominje ovakav naslov, ali nismo sigurni da li je to isto djelo, jer kod nas nema uobičajenog uvoda.

Početak:

اوله : الله احد ابتدا اول اب ابّ ابتر

تكرى بر اولّ مثله اتا اتلق اكسك

Završetak:

آخره: يهدى يهيمون يناس ييخف (؟)

L. 32; 20,5 x 15,5 (14,5 x 10,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisao Dervīš b. Sulaymān 1028/1618-19.godine.

Uvakufio Luṭfī-beg b. Aḥmad-beg Paloš, nastanjen u Sarajevu, u mahali Čoban-paša, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu, godina 1252/1863.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4528. R-1415.

Zbirka (مجموع), *8*

L.160; 21 x 15,5 (14,5 x 10); 15 redova. *Nasḫ* i *nesta'līq*. Turske riječi u prvom djelu pisane su crvenim mastilom, a u komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 43.

الشذور الذهبية و القطع الاحمدية فى اللغة التركية

AŠ-ŠUḎŪR AḎ-ḎAHABIYYA WA AL- QIṬA' AL-AḤMADIYYA FĪ AL-LUĠA AT-TURKIYYA

Gramatika turskog jezika sa objašnjenjima na arapskom jeziku. Neki izvori svrstavaju ovu gramatiku u rječnike, te je tako ovdje uvrštena. Napisao Ṣāliḥ b. Muḥammad, umro poslije 1029/1620. (v. br. 4523).

Ismā'īl-paša: Ḍayl II, 42; Köprülü II, 217,3; Rieu t. 150a; Jahić VI, 4205,1; GAL,S II, 632.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي شرف الإنسان و زينه بالنطق ... و ترجمتها بالشذور الذهبية، و القطع الأحمدية، في اللغة التركية تسمية الشئ ... جمعت هذه الرسالة على ترتيب المصادر كثيرة التداول ... و رتبتها على مقدمة و اربعة اركان و خاتمة ...

Završetak:

آخره : ان الجاهلين مرضى و العلماء اطباء لهم اسمع منى و صلى الله ...

2. L. 43b - 60.

قصيدة فى التصوف و مناجات امام اعظم

QAṢĪDA FĪ AT-TAṢAWWUF WA MUNĀĠĀT-I IMĀM-I A'ẒAM

Kasida iz tesavvufa od nepoznatog pisca, te molitva ili komentar molitve Imami Azama na turskom jeziku, od nepoznatog prevodioca.

3. L. 61 - 138.

شرح وصيت نا مه للبركوى

ŠARḤ WAṢIYAT-NAME LI AL-BIRGAWĪ

Komentar na turskom jeziku Bergivinoj Vasijetnami iz propovjedništva. Napisao Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī 1114/1702.

Fajić III, 2429.

Na listovima 138b-147. su razne bilješke i dokumenti, pisano drugom rukom i drugim pismom, koje nismo proučavali.

4. L. 148 - 149a.

منظومات الموجهات فى المنطق

MANẒŪMĀT AL-MUWAĞĞAHĀT FĪ AL-MANṬIQ

Kasida o logici. Napisao Manṣūr al-Manūfī al-Azharī aš-Šāfi'ī 1090/1679.

GAL, G II,356; GAL,SN, 482; Kahhala XIII, 16.

Početak:

اوله :حمدا لرب ذاته منزهه   ضرورة عن الحلول فى جهة

Završetak:

آخره: على يد العويجز الضرير منصور المقر بالتقصير الازهري و المنوفي نسبا الشافعي في العباد مذهبا في عام تسعين بعد الألف عمت من الله بوافي اللطف ...

5. L. 149.

لوازم الشرطيات

LAWĀZIM AŠ-ŠARṬIYYĀT

Kratka kasida s područja arapske sintakse. Napisao Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Muğirī al-Mollawī, umro 1181/1767.

GAL, G II, 355; GAL, S II, 482.

Početak:

اوله : يقول راجي الفوز و التنوير   الملوى احمد المجيري
فهاكه عقدا حوى المهمات   سميته لوازم الشرطيات

---

6. L. 150b - 154a.

(قصيدة فى الصرف)

(QAṢĪDA FĪ AṢ-ṢARF)

Kasida o gramatici arapskog jezika od nepoznatog autora. Naziv kaside i ime autora nisu navedeni, a gornji naslov je naš, prema sadržaju kaside.

Početak:

الحمد لله لا أبغي به بدلا   حمدا يبلغ من رضوانه الأملا

7. L. 155.

قصيدة فى التقوى

QAṢĪDA FĪ AT-TAQWĀ

Kasida sa područja akaida. Napisao Ismā'īl b. Abū Bakr Ibn al-Muqrī al-Yamanī, umro 837/1433.

GAL, S II,254.

Početak:

اوله :الى كم تمادي في غرور و غفلة   و كم هكذا نوم الى غير يقظة

Završetak:

آخره : وال و صحب أجمعين و تابع   و تابعهم من كل إنس و جنة

8. L. 155b - 159.

رسا لة فى الآداب

RISĀLA FĪ AL-ĀDĀB

Kasida iz disputacije od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu, a ime autora nije spomenuto. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovu risalu.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين على   انعام آداب البحث الانسان ...

Završetak:

الحمد لله ثم الحمد بحميدا   على ختام نظام قبل نعيان(!) ...

Cijelu zbirku prepisao Ḥalīl b. Ṣāliḥ 1204/1789.godine.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4529. R-2051.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 193; 21 x 14. *Nasḫ-ta'līq*, od različitih prepisivača, a neka djela pisana su s vokalima. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima, u nekim djelima, ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, glat, popravljan. Povez polukožni, malo oštećen.

1. L. 1 - 24 (15 x 8); 17 redova.

مفيد المستفيدين
MUFĪD AL-MUSTAFĪDĪN

Arapsko-turski rječnik u stihovima od nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ne navode ovaj rječnik. Jedino A. Aumer (259) navodi ovaj naslov, ali kod njega je samo jedan mali fragment, pa ne navodi ni početak ni kraj djela. Iz završetka ovog djela saznajemo naslov djela, da rječnik ima 500 stihova i da je završen 1053/1643.godien.

Početak:

اوله : اله الخلق علام الخفايا مفيد الخير قسام العطايا

Završetak:

آخره : خير له كم باد ايدوب قيله دعا خير حاجانيز روانيكه خدا

Prepisao neki Muḥammad 1110/1698. godine.

2. L. 28b - 48a. (14 x 8); 13 redova.

تحفهء علائى
TUḤFA-I 'ALĀ'Ī

Arapsko-perzijski rječnik, takođe u stihovima. Napisao Muḥammad b. Bavvāb, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ.Ḫ. I, 370; Karatay p, 304,4.

Početak:

اوله : اقتتاح مقال بحمد نعماء بى عد و شكر آلاى بى خد ملك متعال ...

Završetak:

آخره : اى ابن بواب آفرين هستى كنون سحر آفرين

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

3. L. 49b - 80. (14,5 x 8); 13 redova.

شاهدى تعريب
ŠĀHIDĪ TA'RĪB

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na naslovnoj stranici. U pristupačnim izvorima ovakav naslov nismo uspjeli pronaći.

Početak:

اوله : بنام عطا بخش و خطا پوش كه در كندن عقول خلق مدهوش ...

Zasvršetak:

آخره : ثم جاء تاريخ ذي يا مأربي لفظه اتحفت روما فاحسب

4. L. 81b - 115. (16 x 9); 13 redova.

سه زبان
SEH ZEBĀN

Arapsko-turskii rječnik u stihovima. Napisao neki Šayḫ Aḥmad 1135/1722.

Gornji podaci su prema rukopisu, jer u pristupačnim izvorima nema spomena o ovom djelu.

Početak:

اوله : ايده لم حمد و ثنا اللهه سوزه لوم يوزيزى در كاهه ...

Završetak:

آخره : قد وقع قلبى الى ذلك الرشى مالى مجال كوكلم اول رشنايه دوشدى قالمدى نبده قرار
فاعلاتن فاعلاتن فاعلات سن اكر اغله اكز كل فايندر هرنه كه وار

Prepisao neki Muḥammad, 9. ševvala 1173/1759. godine.

5. L. 118b - 130a. (15,5 x 8,5); 15 redova.

لغت لامعى چلبى
LUĠAT-I LĀMI'Ī ČALABĪ

Mali perzijsko-turski rječnik u stihovima, namijenjen djeci - početnicima. Napisao Lami'ī Maḥmūd Čalabī, umro 938/1531.

A.M .II, 412; S.O. IV, 86; Kairo p, 28 i 279; Trako, 196-7.

Početak:

اوله : ايدهلم اوّل أول حق آدينى ياد كه عالم اولدى بر امريله بنياد ...

Završetak:

آخره :فعولن فعولن فعولن فعولن   آچلور طپو ايله قوتلو قپو

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6. L. 132b - 162a. (15x9), 9 redova.

مفتاح الادب
MIFTĀḤ AL-ADAB

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Muṭahhar b. Abu Ṭālib, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ.Ḫ. II, 1758; Karatay p, 312/IV.

Početak:

اوله : ستايش و سپاس بى حد و قياس قادرى را سزو كه بقوة نطق

Završetak:

آخره : يكيدن ينخوشدن ينجيدن يوزيدن يهتيدن ...

7. L. 165b - 168 (15 x 10); redova.

شروط صلوة
ŠURŪṬ-I ṢALĀT

Djelo nije do kraja prepisano.

Fragment djela, na turskom jeziku, o uvjetima za namaz od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : هر كشى استيه اقك نماز ابتدا اولا لا بد در اكا كم سكز نسنه ايده ...

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

8. L. 169b - 193 (15,5 x 10,5); 8 i 11 redova.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

(v. br. 4480,1)

Prepisao Yūnus b. 'Alī, u mjesecu šabanu, bez oznake godine (vjerovatno u XVIII stoljeću).

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika:Ḥāğğ Yūsuf, ḥāfiẓ-efendi i Muhamed Enveri Kadić, iz čije kolekcije je rukopis dospio u ovu biblioteku.

4530. R- 2327.

Zbirka (مجموع), 4

L. 68; 20 x 14 (12,5 x 8,5); 7 redova. *Nasta'liq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. U proredu i po rubovima pisane su turske riječi. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 36.

(لغت عربى - تركى)
(LUGAT-I 'ARABĪ - TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Naslov, ime pisca i uobičajeni uvod nisu navedeni.

Početak:

اوله : باب الف التأع اختوى ايتيت اكتأن اجتدى ...

Završetak:

آخره : يورث يشتدّ يتجم يتحاشون يسع يقف يتحسى يسوع. تمت بعون الله الملك ...

2. L. 37b - 51.

(لغت عربى - تركى)
(LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Nema podataka o naslovu ni autoru.Bez uvoda.

Početak:

اوله : اصطبل ارز اجاص اعطاف الطاف الم اسعدك اذثر ...

Završetak:

آخره : يفضل ينظر يرطم يأس يليه يليه يله يل يهه يوز يوغ يم يابس

3. L. 53b - 56.

(لغت فارسى - تركى)
(LUĠAT-I FĀRISĪ-TURKĪ)

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca, nepotpun.

Početak:

اوله : باب الف اسعد انكبير انكور اسب استر ارزن

4. L. 56b - 68.

اللغات المشكلة الواردة فى كتاب القدورى
AL-LUĠĀT AL-MUŠKILA AL-WĀRIDA FĪ KITĀB AL-QUDŪRĪ

Prijevod na turski jezik problematičnih riječi iz fikhskog djela *"Muḥtaṣr al-Qudūrī"*, od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno po tematskim poglavljima.

Početak:

اوله : كتاب البيوع قال: المؤجل و الحبوب مكايله مجازفة ...

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4531. R-7393.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 76; 20,5 X 14. Nasḫ, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Pvez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 6.

لغت صرف
LUĠAT-I ṢARF

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : نصر عثر ضرب جلس فتح برأ علم

2. L. 7 - 12a.

عنوا ن
ʻUNWĀN

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : عنوان تسليمات نصاب جناب تحفه ...

3. L. 12b - 20.

لغت الها
LUĠAT-I ILĀHĀ

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : الها ملكا معبوناصمدا پروردكارا خداوند كارا ...

4. L. 20 - 28a.

تحفه ء عشاق
TUḤFA-I ʻUššĀQ

(v. br. 4480,4)

Prepis završen 2. zul-hidždžeta 1117/1705.godine.

5. L. 31b - 44a.

لغت كلستان
LUĠAT-I GULISTĀN

Perzijsko-turski rječnik koji je nepoznati autor sastavio da bi objasnio neke, posebno arapske, riječi koje se susreću u *"Gulistanu"* Šayḫ Sādi Širāzija.

Flügel I, 108; Trako, 236.

Početak:

اوله : منت ناموس محمد فاحش منكر بنات اطفال

شكر كيزلو ايش اوزديجى آشكاره انكار اولنمش قيزلر اوغلنلر ...

6. L. 44b - 54.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 147,2; Boškov I, 114.

Početak:

اوله : الله النبى الرسول الملك

تكرى پيغمبر الچى فرشته ...

Završetak:

آخره : و قل لا اله الا الله محمد رسول الله

Prepis završen 22. zul-hidždžeta 1118/1706. godine.

7. L. 54b - 57a.

الفاظ متنوعهء مندرجه و متداوله

ALFĀẒ MUTANAWWI'A-I MUNDARIĞA WA MUTADĀWILA

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Naslov djela nalazi se na početku rječnika.

Početak:

اوله : عشق مروت أولو الالباب كفارة الامتحان

8. L. 57b - 76.

لغت فرشته اوغلی

LUĠAT -I FIRIŠTE OĞLU

(v. br. 4480,1)

Gledajući rukopis i papir ovaj rječnik bi mogao biti stariji od prethodnih djela.

4532. R- 2992.

جناح الصبيان

ĞANĀḤ AṢ-ṢIBYĀN

Arapsko-turski rječnik. Napisao 'Oṯmān Ğumhūr (Džumhur), iz Višegrada, u Misrijinoj medresi u Sarajevu, 1125/1713. Navedeni podaci su prema rukopisu.

M. Handžić: Džumhur Osman...,El-Hidaje, god IV/1940/41; br.12, str.282.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي هدانا للاسلام و جعلنا من امة محمد عليه السلام ...

Završetak:

آخره : و سميتها بلغة جناح الصبيان أسأل الله تعالى أن يجعل ما اعتمدته خالصا لوجهه و مكفرا لذنوبي بفضله و رحمته، و هو الموفق للصواب، و اليه المرجع و المآب . تمت تمام

L. 61+3; 16 x 11 (12 x 7,5; 7+7 redova. *Nasḫ*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Djelo je autograf.

Rukopis je bio uvakufljen za Ajni-begov mekteb u Sarajevu.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4533. R-7790.

Zbirka (مجموع), 2

L. 78; 15,5 x 11 (12 x 7); 10 redova. *Nasḫ*, u prvom djelu vokalizovan, pisan nevještom rukom. U prijepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen.

Bez poveza.

1. L. 1 - 21a.

(لغت عربی - ترکی)

(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Završetak:

آخره : ارحص هزا قلت لك اصبر حتى نصبر عدد را اهمك!

يوندن اجوز ديدم سكا صبر ايله تاكه كوره لم طايى اقچك ...

2. L. 21 - 78.

شرح مقدمة ابى الليث

ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ

Komentar kratkom djelu o namazu koje je napisao Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, umro oko 373/983,a ovaj komentar je od nepoznatog pisca.

Dobrača II, 909; Ahlwardt III, str. 278.

Početak:

آوله : الحمد لله رب العالمين، و العاقبة للمتقين، و لا عدوان إلا على الظالمين ... اعلم بأن الصلاة فريضة قائمة و شريعة ثابتة عرفت فرضيتها بالكتاب ...

Završetak:

آخره : فنقل: له جمع عند الله، و تفريق من العباد، و جمع في القلب، و تفريق فى اعضاء مسئلة فإن قيل: آى مصلٌ صلى صلوة في كمه ...

Oba djela prepisao Ibrāhīm b. Sinān, u Hadži Ahmedovoj tekiji u Travniku, 1143/1730. godine.

4534. R-5837.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 58; 20,5 x 14,5. *Nasẖ,* vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode.. Papir tamnobijel, čvrst.

Bez poveza.

1. L.1 - 10 (12 x 8); 7 redova.

(لغت عربی - ترکی)

(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Nakon prvog lista manjka 15 listova, što se vidi po originalnoj folijaciji.

Početak:

اوله :بهجت اسوده ضمير منير كامياب اش عاطفت ...

Završetak:

آخره :معالٓ صادم اطناب تهذيب فحواى عرو جنايت استنكاف عزلت

Prijepis završen 1158/1745.godine.

2. L. 11b - 58 (17 x 9,5); 7 redova.

مرقاة اللغة

MIRQĀT AL-LUĠA

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora.

Ahlwardt VI, 7007; Flügel I, 113; Rieu t, 137; Karatay t II, 1999; Boškov II, 2.

Početak: (v.br. 4582 i dalje).

Završetak: (v.br. 4582 i dalje).

Prepisao nepoznati prepisivač 1162/1749.godine.

Na naslovnoj stranici prvog djela je jedan temesuk neke Fatime, kćeri Osmana iz okoline Maglaja, datiran 1198/1783.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4535. R-7001.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 65; 19 x 13,5. *Nasẖ,* vokalizovan u prvom djelu. U ovom djelu turske riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 30 (13,5 x 7,5); 9 redova.

علم انشاده مستعمل اولان لغتلر

ʻILM-I INŠĀDA MUSTAʻMAL OLAN LUĠATLAR

Mali rječnik u kome su sabrane i na turski jezik prevedene arapske i perzijske riječi koje se upotrebljavaju u službenoj prepisci i pismima, od nepoznatog autora.

Početak:

اوله: عنوان خاتمه اختتام انتها بى قياس مقرون مقرن ...

Završetak:

آخره : يمن يسرت يباب يمنت يوم الحساب يوم الخميس يوم العداد ...

Prijepis potječe vjerovatno s konca XVIII stoljeća.

2. L. 31 - 65 (16 x 10); 11 redova.

كتاب انشا

KITĀB-I INŠĀ

Zbirka obrazaca za dokumente i pisma. Obrasci su datirani od 1212-15/1797-1800.godine, što ukazuje na vrijeme nastanka ove zbirke.

Poklonio Hivzija Hasandedić iz Mostara.

4536. R-1142.

اللغة فى كلمات القرآن المجيد

AL-LUĠA FĪ KALIMĀT AL-QURʼĀN AL-MAĞĪD

Arapsko-turski rječnik, napisan na osnovu Kur'ana. Napisao Sulaymān b. Muṣṭafā al-Kūtāhiyawī Salāmī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov je naš, na osnovu sadržaja djela. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovog pisca ni njegovo djelo.

Početak:

الحمد لله الذي جعلنا من الذاكرين ...و بعد قال الفقير ...سليمان بن مصطفى الكوتاهيوي الشهير بين الاقران بسلامي: شاكراً بلطفه ...

Završetak:

يد ال اي عضو من الاعضا، فارسيده دست ديمكله مغيردر بل يداه مبسوطتان. تمت كتاب اللغات.

L. 49; 22 x 13,5 (16x8); 21 red. *Nesta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom zelenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datuma prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hamid-efendija Mulahamidović.

4537. R-4917.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 216; 20 x 14. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenom mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode.Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 7 (15 x 9,5); 9 redova.

(لغت عربى - تركى)
(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik,manjeg obima, od nepoznatog autora. Naslov i ime autura nisu navedeni, a nema ni uobičajenog uvoda. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovaj rječnik.

Početak:

اخلاص اختصاص اهمال اعز الله انصار ...

Završetak:

هموم همت همم هجوار هيجان هوادار هجر يد يم الله تعالى يعلم الله يوما فيوما

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

2. L. 8b - 216 (15 x 9,5); 9 redova.

لغت منتها
LUĠAT-I MUNTAHĀ

Početak uvoda je oštećen. Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. *Ahlwardt VI, 7008-9.*

Početak:

اذان آل ال آل محمد آل محمد آل ابراهيم آل ابراهيم آل عمران آلهه آل الشئ ...

Završetak:

يوم الحساب يوم العرض يوم الحسرة يوم الندامة يومهم الذى يوعدون يهودى يهود يهود .

Ni kod ovog djela nema podataka o prepisivači i datumu prepisa, ali smatramo da oba djela potječu iz XVIII stoljeća.

4538. R-5145.

(لغت عربى - تركى)
(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Fragment arapsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca.

L. 8; 20 x 13 (15 x 9,5); 7 redova. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode Papir tamnobijel, učadio.

Povez kožni, oštećen.

Prepis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na drugoj unutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika: Hasan b. hadži Osman iz Rogatice.

4539. R-5995.

الدرة المضية فى اللغة التركية
AD-DURRA AL-MUḌIYYA FĪ AL-LUGA AT-TURKIYA

(v. br. 4523)

Djelo je na početku nepotpuno, jedan list je otkinut i zagubljen.

Ovo djelo trebalo je po redosljedu da bude iza broja 4523, ali se našlo ovdje, jer je imalo drugi naslov i prilikom pripreme za štampu i korekture, ustanovili smo da su ovo dva ista djela.

Završetak:

آخره: و العلماء اطباء لهم اسمع مني هذه النصيحة و اقبلها و علما آنلره طبيبلردر اشيت يمدن بو نصيحتى قبول ايله. تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب و الحمد لله وحده.

L.33; 21 X 15 (15,5 x 9; 15 redova. *Nasḫ*, razgovjetan. Turske riječi pisane su crvenim mastilom u proredu. Uvod, koji obuhvata četiri-pet lista, je na arapskom jeziku. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen ; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali je rukopis iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića

4540. R-5893.

(لغت عربى - تركى)
(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Nikakvih podataka o djelu i imenu pisca u rukopisu nema.

Početak:

اوله: الله الرحمن الرحيم الغفور العفو النبي الوحي ...

L. 51; 20 x 14,5 (14 x 9); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ismāʻīl b. Muḥammad Šehić, 1256/1840. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovuća.

4541. R-5621.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 57; 22,5 x 16 i 21 x 14. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Po rubovima ima malo kratkih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

1. L. 1 - 6.

تحفة الغرامى
TUḤFA AL-ĠURĀMĪ

Arapsko-turski rječnik od anonimnog autora. Gornji naslov je napisan na zaštitnom listu, ali u pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovakav naslov.

Djelo je na početku nepotpuno,manjka jedan list, što se vidi po označenoj folijaciji.

Početak (ovdje):

فخذ ركبه ساق عقب كعب رجل بند برك ...

2. L. 7b - 18.

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

(v. br. 4486,2)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Ovo i prethodno djelo po dimenzijama je manje od zadnjeg djela, ali je skupa uvezano u novije vrijeme.

3. L. 19 - 57.

(لغت فارسى - تركى)
(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Fragment nekog perzijsko-turskog rječnika od anonimnog autora.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak:

بختو پتيوم برو پرتو پردو پژخو پس رو
يلدرم اكشى ايران قاش شعله باجد و مرتك ...

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4542. R-6125.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 85; 15 x 10,5. *Nasḫ* i *taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi i tumačenja su pisani u proredu i po rubovima. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

1. L. 1 - 21 (10 x 5); 9 redova.

(لغت عربى - تركى)
(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Mali arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Nema naslova niti imena pisca.

Početak:

باعد تكسر فرح قاتل اعد مستُ و احسنتُ ...

Završetak:

هوى هم هز يئس ييس هوى

Na kraju su navedena imena Božijih poslanika.

2. L. 22 - 85.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Fragment nekog arapsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak:

معاون معدن معطن معنان معن معوان معون ...

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka, iz koje se razumije da je vlasnik ovog rukopisa bio Šejh Ilhamija. Tu su još imena i lični pečati drugih vlasnika:Salih Emin-baša i Osman Nuri

4543. R-5851.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 44+3; 20,5 x 13,5 (13 x 8); 11 redova. *Nasẖ* sa primjesom *ta'līqa*. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 3a.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Mali arapsko-turski rječnik od anonimnog autora.

Početak:

اوله : عنوان سرنامه حبذا هكذا

يعنى ابتدى نه كوزل ينه بويلجه ...

Završetak:

آخره : بهيمه زريعه ... ؛ تمّت تمام

حيوان وسيله تمام ...

2. L. 3 - 5a

لغت فارسى تركى

LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : پيشكاه پتشكاه چراكاه باركاه

صاده مجلس ياريم باقيش اوتلق بر بيوك چلويده ...

Na rubovima listova 5-9 su imena sultana i vrijeme njihove vladavine.

3. L. 5b - 44.

إنشاء مرغوب

INŠĀ'-I MARĠŪB

Zbirka uzoraka pisama koja počinju terminološkim rječnikom arapsko-turskim i perzijsko-turskim u kojima su navedene najnužnije riječi koje se koriste u prijepisci.

Nametak IV, 2971.

Početak:

اوله : بسم الله جل جلاله و عم نواله أما بعد ضمير منير معاريف سميره، پوشيده دكلدر كه

اشبو انشا غايت لطيف بر علمدر ...

Cijelu zbirku prepisao Munlā Ḥusmān b. ʻAbdulbāqī, 1258/1842. godine.

Na kraju je tumačenje matematičkih operacija i brojeva.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića

4544. R-6198.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Fragment arapsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: خلق خالق مخلوق خبز قبل زرع نبت ...

يرتق يادادوجى يرادولمش اتمك اوپمك اكمك بتمك ...

L. 10; 17 x 11,5 (11,5 x 6,5); 10 redova.Turske riječi pisane su u proredu. Riječi su rastavljene krupnim crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4545. R-7737.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Fragment arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora, nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak (ovdje):

اوله : جشب جشيب جعاب جعب جعوب جلب...

Završetak (ovdje).

آخره : اقليم اقانيم اقاره اقنم

L. 162; 21,5 x 16 (17 x 9); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Arapske riječi pisane su krupnijim slovima, a turske u proredu i po rubovima sitnjim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode.Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Ime prepisivača i datum prepisa nepoznati.

Odbor IZ Banja Luka.

4546. R-7788.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Fragment arapsko-turskog rječnik od nepoznatog pisca, nepotpun i na početku i na kraju.

L. 78; 14,5 x 10 (12 x 7,5); 6+6 redova. *Nasḫ* i *ta'līq*. Arapske riječi su vokalizovane, a turske su pisane u proredu. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir tamnobijel, listovi prosuti.

Povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4547. R-7800.

(لغت عربى - تركى)

(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Fragment nekog arapsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca, nepotpun i na početku i na kraju.

Početak (ovdje):

اوله : الابل الجمل الجمال الناقة البقر ...

دوه مثله دوه جى ديش دوه صغر ...

L. 19; 19 x 13 (15 x 8); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen.

Povez plukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

4548. R-7806.

لغت الفاظ قرآنيه

LUĠAT-I ALFĀẒ-I QUR'ĀNIYYE

Tumačenje na turskom jeziku u stihovima značenja nekih riječi u Kur'anu. Raspored je prema redosljedu sureta. Napisao Abū Bakr b.aš-Šayḫ Sayfulḥaqq b. aš-šayḫ Muṣliḥuddīn al-Bosnawī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo nije do kraja završeno. Možda je ovo i autograf.

Početak:

حمد بى حد و ثناى لا يعدأول ذات خداى متعال ... بو فقير پر تقصير ابو بكر بن الشيخ سيف الحق بن الشيخ مصلح الدين البوسنوي ...

L. 19 (originalna folijacija); 19,5 x 14 (14 x 8; 13 redova. *Ta'līq*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Riječi koje autor tumači nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja, pisanih sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na početku su datumi nekih događaja: pojava kuge, smrt nekog Mula Hasana, osvojenje Beograda od strane Ali-paše, snijeg pao na Petrovdan, osvojenje Carigrada i sadržaj djela

4549. R-5770.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

(v. br. 4537,2)

Pprepisivači su često miješali ovaj rječnik sa rječnicima *Mirqāt al-luga*" i "*al-Iršād fī al-lugah*", pa su često i naslove zamjenjivali, što je uvijek otežavalo određivanje i identifikaciju ovih iječnika.

Zasvršetak:

يوم السبت يوم الاحد يوم الخميس يوم البعث يو عبوس يرعه يتساعه

L. 156; 20,5 x 15 (15 x 9,5; 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Pvez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn, u drugoj dekadi mjeseca šabana 1008/1600. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4550. R-1382.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

Završetak:

يومئذ يو القيمة، يوم الدين، يوم الجزاء

L.191; 23 x 16 (16 x 11); 7 redova. *Nesta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Uvakufio Muḥammad-paša.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4551. R-2105.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

Početak i kraj djela je isti kao pod brojem 4537,2.

L. 216; 19,5 x 14,5 (13,5 x 9); 7 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

Prepisivač i godina prepisa nepoznati, rukopis je iz XVII stoljeća.

Uvakufio Ḥasan-efendi Boyozāde (Bojić).

4552. R-4737.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

L. 156; 20,5 x 15 (16 x 9,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Turske riječi pisane u proredu i po rubovima. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa, ali je rukopis iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je pogrešan naziv djela "*Lugat-i 'Oṯmāniye*", ime ranijeg vlasnika Sarajlija Muḥammad ...?, godina 1295/1878. i četiri ovalna pečata ranijeg vlasnika, čije ime nismo uspjeli pročitati.

Poklonio Mula Alija Hadžijusufović iz Zvornika.

4553. R-5737.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 40; 21 x 15. *Nasẖ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Riječi su rastavljene crvenim krupnim tačkama. U proredu su pisane turske riječi. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, oštećen, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 9.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

Fragment rječnika.

Početak kao pod br. 4537,2.

اوله : آذان آن آل محمد آل ابراهيم آل عمران آلهه آل الشئ...

2. L. 10b - 27.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

(v. br. 4531,6)

3. L. 28 - 37.

حكايات ابن عباس

ḤIKĀYAT-I IBN ʻABBĀS

Priča - israilijat na turskom jeziku, koja se prenosi od Ibn ʻAbbāsa. Naslov smo dali prema početku priče.

Početak:

اوله : حكايت ابن عباس حضرتلرندن روايت اولنور كه علماء بنى اسرائيلدن بر عابد و عامل و بر فاضل و كامل كمسنه وار ايدى كه ...

Završetak:

امور آخرته اعتقاد اوزره اولوب كندوئى ضلالتدن خلاص ايده

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na 37-40. listu je izvadak iz nekog arapsko-turskog rječnika od nepoznatog autora.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4554. R-2531.

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTEHĀ

Djelo je na početku nepotpuno.

Završetak:

يوم الحساب، يوم العرض، يوم الحسرة، يوم الندامة، يومهم الذي يوعدون، يهودي يهود يهود.

L. 140; 21 x 15 (15,5 x 10; 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, žućkast i zelen, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, malo oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Derwīš Ismāʻīl, mjeseca rebiul-ahira 1044/1634. godine.

Na kraju djela (dva-tri lista) nalaze se fetve, a poslije toga vježbe u pisanju i više neispisanih listova.

Iz kolekcije Muhamed Enveri Kadića.

4555. R-5551.

الإرشاد فى اللغة

AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Na našim rukopisima naslovi su različiti, ali mi smo se opredijelili za onaj koji navodi Hađži Halifa: لغت ارشاد، لغة القرآن و ارشاد الصبيان، لغت ارشاد الصبيان و الارشاد فى اللغة

Ḥ.H̱. I, 68; Kahhala II, 115; Mostar, 8.

Početak:

اوله : أب اب آباؤنا آباؤكم آباؤهم أبو البشر

اوتلاق باب بابلرومز بابالروكز بابلرى آدم عـ . م.

Završetak:

آخره : يوم العرض، يوم النشور، يوم آخر، يوم عبوس، يوم عسير، يوم عظيم

L. 66; 14,5 x 10 (10 x 6,5); 6 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Naslov i poglavlja pisani crvenim mastilom. Turske riječi pisane u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez kartonski, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač (ime teško čitljivo, oštećen list), 1140/1727.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4556. R-2760.

Zbirka (مجموع), 2

L. 114; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 9 i 17 redova. *Nasẖ*, od dvojice različitih prepisivača.

Nalov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Turske riječi pisane u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1 - 95

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

Prepisano mjeseca zul-hidždžeta 1140/1728,godine.

2. L. 101 - 114.

محموديه
MAḤMŪDIYA

(v. br. 4525)
Završetak:

آخره : كوز آيدنى درر قرور اونده برى درر عشير .

Na kraju i prvog i drugog djela je ime ranijeg vlasnika, napisano crvenim mastilom:Abadži hadži Ibrāhīm.

Poklonio dr Muidović.

4557. R-624.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 75; 21,7 x 15,2 (17 x 13,5); 8 i 15 redova. *Nasḫ*. Prvo djelo u zbirci je vokalizovano. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima drugog i trećeg djela ima kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 51 i 58-63a

الإرشا د فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

2. L. 52 - 57.

تجويد قره باش
TAĠWĪD-I QARABĀŠ

Poznati udžbenik o čitanju (učenju) Kur'ana. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498.

Dobrača I, 134; Karatay t I, 10.

Početak:

اوله : الله تعالى يه حمد و ثنا حن، و رسولنه و دخى آلنه و اصحابنه صلوة و سلامدن صكره معلوم كه ...

Završetak:

آخره : كلاّ بل سكته زان كبى تعريف السكتة قطع الصوت دون النفس

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760. godine.

Djelo je pogrešno uvezano između listova prethodnog djela.

3. L. 64b - 72a.

(تجويد)
(TAĠWĪD)

Kratak tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 140,4.

Početak:

اوله: بلكلكه قرآ ايكى اوستنه و ايكى اوتريه و ايكى اسريه ...

Završetak:

آخره : كه معروف مشهور در و هم يڭلر در كه اصح تعوذ اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم و الله اعلم بالصواب

Poslije ovog djela, na nekoliko slijedećih listova, nalaze se hadisi i poučne izreke.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Pruščak.

4558. R-1105.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 154; 20,5 x 14 (16,5 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnijim slovima. U prvom djelu turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Prve stranice u oba djela ukrašene su unvanima. Tekst je obrubljen jednom debljom pozlaćenom linijom. Riječi su rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, s preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu. Rukopis je dobro očuvan.

1. L. 1 - 107.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

2. L. 109b - 154.

لغت فرشته اوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

(v. br. 4480,1)

Prepisao isti nepoznati prepisivač kao i prethodno djelo, bez oznake datuma.

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić. (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

4559. R-1364.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L.50; 20 x 13,5 (15,5 x 8); 9 redova. *Nasta'līq.* Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.Na naslovnoj stranici je jedan hadis i jedna bilješka iz jezika, prenesena iz rječnika *"al-Aḫtarī"*.

Uvakufio Salim ef. Muftić, 1357/1938 (v. pečat na početku i na kraju djela).

4560. 1625.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L. 94+32; 20 x 14,5 (15 x 9); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na posljednja 32 lista su razni dokumenti i pisma na turskom jeziku, također iz XVIII stoljeća.

4561. R-2711.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L. 73+6; 20 x 13,5 (15 x 10); 7 redova. *Nasta'līq,* vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, malo učadio.

Povez kožni, s preklopom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na 74-75. listu su razne bilješke na turskom jeziku, pisane kasnije slabim rukopisom i teško čitljive. Na 76-79. listu su savjeti Zulkarnejna i razni stihovi, sve na turskom jeziku.

4562. R-4030.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 152; 21 x 15,5 (15,5 x 8,5); 6 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Početne riječi svakog alfabetskog slova pisane crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu i po rubovima sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dobro dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4563. 4830.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L. 3b - 85; 19 x 13,5 (14,5 x 9); 7 redova. Nasḫ, vokalizovan. Turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

Prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na 1.a listu su ilahije na arapskom jeziku. Na 1.b - 3.a listu je uvod na turskom jeziku kasidi "*al-Qaṣīda al-munfariğa*", a poslije toga je spomenuta kasida, koju je napisao Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī an-Naḥwī, umro 505/1111.

Nametak IV, 3035,1; Köprülü II, 1304,3.

Početak:

اوله: الحمد لمولانا فرجى و الشكر به اوجو الفرج

....

اشتدي أزمة تنفرجي قد آذان ليلك بالبلج

Na kraju su stihovi na turskom jeziku.

Iz biblioteke osman ef. Sokolovića.

4564. R-4200.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 94; 24 x 16,5 (16,5 x 10); 10 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. U rječnicima riječi su rastavljene crvenim krupnim tačkama. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 43.a

الارشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

2. L. 43b - 49

المثلث
AL-MUṮALLAṮ

Mali arapsko-perzijski rječnik, odnosno riječi istog oblika, čije značenje mijenja promjena vokala. Napisao Quṭrub b. Aḥmad al-Baṣrī, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Hadži Halifa (II, 1586), Ahlwardt (VI, 7071) i Köprülü (II,1324,6) navode ovaj naslov, ali poredeći kod njih početak i kraj djela sa našim primjerkom, izgleda nam da to nisu ista djela. Mi smo se oslonili na podatke koji su navedeni u rukopisu..

Početak:

اوله : قال الشيخ الإمام رحمه الله فخر العلماء المتأخرين نورالله مرقده ... فصل با الف الاسر الإسر الأسر ...

Završetak:

آخره : آمنت بالله و ملائكته و كتبه و رسله....

Na kraju su kratke rečenice za konverzaciju s prijevodom na turski jezik.

Na 50-51. listu je komentar i tumačenje nekih arapskih i perzijskih riječi.

3. L.52a - 53.a

علم إنشاده مستعمل اولان لغتدر
'ILM INŠĀDA MUSTA'MAL OLAN LUĠATTIR

Izbor perzijskih riječi s prijevodom na turski jerzik koje se upotrbljavaju u uzorcima pisama.

Početak:

اوله : حبذا قر حقرا تر لكشا بى همتا نوشته...

4. L. 53b - 65.a

إنشا مرغوب
INŠĀ-I MARĠŪB

(v. br. 4543,3)

Prepisao 'Abdullāh b. Munlā Ṣāliḥ Hromozāde (Hromić), 7. rebiul-evvela 1254/1838.godine.

5. L. 65b - 76.

تحفه، عشاق
TUHFA-I 'UŠŠĀQ

(v. br. 4480,4)

6. L. 78b - 82.

رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستاري
RISĀLA FĪ MANĀQIB AŠ-ŠAYḪ YUYO MUṢṬAFĀ B. YŪSUF AL-MOSTĀRĪ

Biografija učenjaka Šejh Juje Mustafe, sina Jusufa Mostarca. Napisao njegov učenik Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mostārī-Opijač, 1119/1707.

Fajić III, 2078,3; Jahić VI,3736,3.

Na 83-94. listu ima dosta bilježaka iz raznih naučnih disciplina, većinom na turskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao navedeni ʻAbdullāh Hromić

4565. R-4457.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 80; 20 x 14 (17,5 x 9) i (15,5 x 10); 15 i 9 redova. Nasḫ, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 74.

الإرشاد فى اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 75 - 80.

عبديه
ʻABDIYA (AVDIJA)

Religiozno didaktički spjev na bosanskom jeziku od Jusuf-bega Čengića.

Nametak IV, 3234-36.

Početak:

اوله : حيده عبديه تى نماز قلاناى   پأت وقتا نماز ترك نكنى بوژي فرض ...

Prepisano 25. ramazana 1291/1874.godine.

4566. R-7642.

الإرشاد في اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L. 81; 19,5 x 14,5 (15,5 x 9,5), 7+7 redova. Nastaʻliq, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom.

Prijepis potječe iz XIX stoljeća.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

4567. R-7808.

الإرشاد في اللغة
AL-IRŠĀD FĪ AL-LUĠA

L.19+1; 20,5 x 14,5 (15,5 x 11); 14 redova. *Nastaʻlīq*, pisan nevještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen na gornjem prerezu.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

Na 20. listu je tumačenje na turskom jeziku jednog arapskog stiha mističnogsadržaja.

Raniji vlasnik neki Vareniković iz Travnika.

4568. 2839.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 33; 20 x 14 (15 x 9); 7 redova. Nasḫ, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 15.a

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)
LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

(v. br. 4531,6)

2. L. 15b - 33.

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYAH (LUĠAT-I DĀNISTEN)

(v. br. 4486,2)

Oba djela prepisao neki Ṣāliḥ, u Gornjem Vakufu,1125/1713.

4569. R-5536.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 107; 14 x 10 (11x 7). *Nasẖ*, vokalizovan. U nekim djelima istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen.

1. L.1 - 16.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Prepisao neki imam iz Gradiške 1132/1719.

2. L.18b -31.a

نمازلق

NAMĀZLUK

Traktat o namazu i abdestu od nepoznatog pisca.
Dobrača II, 1561,2; 1627,1.
Početak:

اوله : أولا صباح نمازى درت ركعتدر ..

Završetak:

آخره : اللهم اجعل لى سعيًا مشكوراً و ذنبًا مغفوراً ...

3. L. 31-37.a

شروط الصلوة

ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Kratak priručnik,na turskom jeziku,o namazu od nepoznatog pisca. Navedeni naslov zabilježen je crvenim slovima na početku djela.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العلمين ... أما بعد هر مؤمنه لازمدر كه ايمان و اسلام نيدوكن بلمك كرك ...

4. L. 37b - 56.a

علم حال لسراج الدين

ʿILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Kratka početnica, na turskom jeziku, o vjerovanju od nekog Sirāğuddīna.
Dibrača II, 1622.
Početak:

اوله : الحمد لله الذي خلق النبيّ علي فطرة الإسلام ...

Prepis završen 1133/1720.godine.

5. L. 57 - 81.

نمازلق

NAMĀZLUK

Traktat o namazu i abdestu, sličan navedenom pod tačkom dva, također od nepoznatog autora.

Početak:

اوله: أولا صباح نمازى دورت ركعتدر اول ايكى ركعت سنت قلدى ...

Prepisao nepoznati prepisivač 1128/1715. godine.

6. L. 83b - 107.

نمازلق

NAMAZLUK

Treći primjerak traktata o namazu od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : أولا درت ركعت صباح نمازى أولا ايكى ركعت سنت آندن صكره ايكى ركعت فرض ...

Prepisao Muṣṭafā Spahić, iz sela Pojske, 1193/1779. godine.

(الحقير كاتب مصطفى سپاهي عن قريه پوسقه سنة ١١٩٣)

4570. R-7747.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 25; 15,5 x 10 (12 x 6,5); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez kartonski.

Prepis završen 1132/1719.godine.

Iz zaostavštine Muhamed ef. Tufe.

4571. R-7743.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 24; 16,5x11 (13 x 7,5); 11 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kartonski.

Prepisao Ḥusayn Vilar 1170/1756.godine.

Sa ovim djelom zajedno je uvezano kraće štampano djelo *"Ta'līm al-fārisī"*- kratka gramatika perzijskog jezika za djecu sa prijevodom na turski jezik.

Str. 32; 17x12; štampano (litografija) 1197/1782.godine.

4572. R-4348.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 24; 16 x 10 (13 x 6,5; 5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen.

Povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

4573. R-5511.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 25; 16 x 10,5 (12,5 x 6,5); 6 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i tačke pisani crvenim mastilom. Turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4574. R-6220.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 20; 16 x 10 (12 x 6); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisala 'Amila Kadić(?), kći Hatidže, 1229/1814. godine.

4575. R-7156.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 77; 17 x 10,5 (15 x 8,5); 8 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Tekst na stranicama obrubljen debljom cevenom linijom. Imaju kustode. Ima dosta grešaka u prepisu. Papir žućkast.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 38.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Prepisao nepoznati prepisivač 1303/1885. godine.

2. L. 40 - 77.

لغت تركى بوسنوى

LUĠAT-I TURKĪ- BOSNAWĪ

Tursko-bosanski rječnik od nepoznatog autora

Početak:

اوله : الله تكرى پيغمبر جنت جهنم قويو ...

يوغ يوغ سزاتاج راى پاقو رويه ...

Završetak:

آخره : كلمك كتمك كورمك كوسترمك بورمق اولنمك سلوى ايلمك
دوك اوتيك وديت قازات اوبوتالت أُژْنِتْسَه اوبيك ...

Prepisivač je isti kao pod tačkom 1.

4576. R-5224.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 22; 16 x 10,5 (13 x 6; 6 redova. *Nasẖ*, djelomično vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4577. R-7801.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

L. 13; 19 x 13,5 (16 x 9); 9+9 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen.

Povez polukožni, također oštećen.

Datum i ime prepisivača nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

Na početku i na kraju djela su vježbe u pisanju.

Poklonio Zihnija Spahić iz sela Obre - Kakanj, iz zaostavštine Mula Salih-efendije Spahića.

4578. R-6305.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 23; 17 x 11,5. *Nasẖ*, vokalizovan. Neka poglavlja pisana crvenim mastilom. Riječi su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

1. L. 1 - 12. (13 x 7); 12 redova.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

2. L. 13 - 23. (11 x 7); 10 redova.

(لغت عربى تركى)

(LUĠAT-I 'ARABĪ- TURKĪ)

Fragment nekog arapsko-turskog rječnika od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

اوله : العَدَسُ الابِلُ الجَمَلُ الجَمَّالُ النَّاقة ...
مرجمك دوه م دوجى ديشى دوه ...

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

4579. R-7792.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 42; 16 x 11 (12 x 8 i 6); 10 i 11 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U prvom djelu riječi su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 30.a

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

Prepisao Munlā Ṣāliḥ b. Muḥammad 1216/1801.godine.

2. L. 31b - 42.

تجويد قره باش

TAĠWĪD-I QARABĀŠ

(v. br. 4557,2)

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

4580. R-7742.

Zbirka (مجموع), 2

L. 94; 18,5 x 13 (15 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom.

Bez poveza, prosut.

1. L. 1 - 78.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

(v. br. 4482,2)
Djelo je na početku nepotpuno.
Prepisao Aḥmad Gülḥiṣārī 1208/1793.godine.

2. L. 79b - 94.

مناجات موسى عليه السلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Djelo je na kraju nepotpuno.
Munadžat Musa a. s. na turskom jeziku.
Dobrača I, 787-788; Fajić III,2529,8.
Rukopis je isti kao i u prethodnom djelu.
Odbor IZ Vitez (Atif Alihodža).

4581. R-6532.

Zbirka (مجموع), 2

L. 46; 22 x 16. *Nasḫ*, vokalizovan.Tekst na turskom jeziku u drugom djelu pisan je crvenim mastilom, *ta'līqom*. U drugom djelu imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

1. L. 1 - 27.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

Prepisao 'Alī b. Ibrāhīm, iz sela Špionice - Gradačac, 1209/1794. godine.

2. L. 28 - 44.

ترجمة بعض سور القرآن القصيرة
TARĞAMA BA'Ḍ SUWAR AL-QUR'AN AL-QAṢĪRA

Prijevod na turski jezik sura :Yāsīn, Ḥāmīm, Fatḥ ar-Raḥmān, Wāqi'a, 'Amme i drugih kraćih sura, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

اوله : يس و القرآن الحكيم انك لمن المرسلين ...
اى آدم يعنى: محمد محكم قرآن حقيچون تحقيق سن المرسللردن ...

Prepisao isti prepisivač 1212/1797.godine.

4582. R-2658.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

Početak:

اوله : باب الألف فصل الاألف: ابا آبا، بالكسرة في الثانى ابتدا ابتغا ..

Završetak:

آخره :فصل اليا، يأيى ياقوتى يتامى يحيى يسرى يقظى يمنى يهدى.

L. 184; 20 x 14 (14 x 9); 11 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, popravljan, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na kraju je dvadesetak neispisanih listova, a na nekim od njih su vježbe u pisanju, kasnije pisane.

Uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b.al-ḥāğğ 'Alī b. Maḥmūd b.al-ḥāğğ 'Alī, godina 1289/1872.

Iz Elči Ibrāhīm-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4583. R-4155.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

Početak:

اوله : آبا ابا ابا ابتدا ابقل ابكل ابنا اثنا إثنا ...

Završetak:

آخره : يهيرى يمنى يوم قسي يهودي يَمنى يودني .

L. 289; 20,5 x 14,5 (14 x 9); 7 redova. *Nasḫ*. Arapske riječi pisane su krupnijim slovima, a turske u proredu sitnijim. Neka poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom;

Povez kartonski, noviji.

Rukopis je prepisan u Karađoz-begovu mektebu u Mostaru, bez oznake datuma, vjerovatno koncem XVIII stoljeća.

4584. R-1269.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUGAH

Početak:

اوله : اب اب اباء اباء ا بتدا ابتر ابتغا ابتكار ...

اوتلق بابا بابالر امتناع اتمك باشلمق اولادى قالميان ...

Završetak:

آخره : يوم الحسرة، يوم عبوس، يوم آخر، مديون مطحون مقطوع مصلوب موطوع معزول منادى.

L. 33; 20,5 x 14. (13 x 8); 9 redova. *Nasḫ*. Arapske riječi vokalizovane i rastavljene crvenim zarezom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a turske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika:Munlā Aḥmad b. ʻOmar-efendi, ʻAlī b. Munlā Derviš i Munlā Muṣṭafā Saʻīd b. Munlā Ḥāğo.

4585. R-650.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 226; 22,5 x 16 (15 x 8); 10 listova. *Nastaʻlīq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Arapske riječi vokalizovane i pisane krupnijim slovima, a turske riječi pisane u proredu sitnijim slovima. Papir tamnobijel, čvrst, učadio, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepisivač i godina prepisa nepoznati, rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Rukopis je porijeklom iz Foče.

4586. R-919.

Zbirka (مجموع), *3*

L.74; 22 x 16,5 *Nastaʻlīq*, većinom vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Mnoge su riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, čvrst, prosuti listovi i rastavljeni od poveza.

Povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 29. (17x11), 8 redova.

مرقاة اللغة
MIRQĀT AL-LUĠA

Na kraju ovog djela je jedna dova koja se uči prije početka studiranja.

Na 31-34. listu je tumačenje na turskom jeziku o dovi, a na 35-37.a listu su hutbe.

2. L. 38 - 43.a (18x11), 14 redova.

كتاب نثر اللآلئ من كلام امير المؤمنين على بن ابى طالب
KITĀB NAṬR AL-LAʼĀLĪ MIN KALĀM AMĪR AL-MUʼMINĪN ʻALĪ B. ABĪ ṬĀLIB

Izreke halife Alije, poredane abecednim redom prema prvoj riječi izreke. Sabrao i poredao Abū ʻAlī al-Ḥasan b. al-Qāsim aṭ-Ṭabarī, umro 305/917 ili 350/961.

Ime prevodioca je nepoznato.

Dobrača I, 299,2.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين ... هذا كتاب نثر اللآلئ من كلام امير المؤمنين و امام المتقين...على بن ابي طالب

Završetak:

آخره : الأ ظهر في فلتات لسانه و صفحات وجهه . تمت الكتاب كتاب الطيبات من كلام أمير المؤمنين و إمام المتقين غفر الله له ...

3. L. 50 - 73. (18x12), 11 redova.

(لغت عربي تركي)
(LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ)

Neki arapsko-turski rječnik od anonimnog autora, na početku nepotpun. Poglavlja su označena prema početnom slovu abecede, npr. صحيفة الرابعة ما اول الثا .

Ovo je kod nas prvi naslov poglavlja, ali prije toga ima pet stranica riječi koje počinju slovom "t".

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač u XVIII ili XIX stoljeću.

Arapsko-tursko-bosanski rječnici
القواميس العربية - التركية - البوسنوية

4587. R-7793.

(لغت عربي تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ-BOSNAWĪ)

Mali arapsko-tursko-bosanski rječnik, od nepoznatog sastavljača. Nema naslova niti imena autora.

Početak:

اوله : أللّه: تكرى بوغ النبي: پيغمبر، الملائكه: فرشته آنكل، السموات، كوك،
الارض: ير، زمله الشمس: كونش سنچه ...

L. 5+3; 17 x 10,5 (14 x 8);13 redova. *Nastaʻlīq*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na šestom listu je bilješka iz jezika, a na sedmom i osmom listu je jedna dova.

Arapsko-tursko-perzijsko-bosanski rječnici
القواميس العربية – التركية – الفارسية – البوسنوية

4588. R-2204.

(لغت عربي تركي فارسي بوسنوي)

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ-FĀRSĪ-BOSNAWĪ

Tematski arapsko-tursko-perzijsko-bosanski rječnik od nepoznatog autoara. Naziv djela i ime pisca nisu navedeni. Gornji naslov je naš.

Početak:

اوله : ألله: تكرى (خداى) بورغ جلّ شانه، الرسول: الجى (پيغمبر) سؤتاج پسلايق ...

L.30; 20,5 x 15 (12,5 x 7,5); 15 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Imaju kustode. U početku su poglavlja pisana crvenim mastilom, a kasnije su izostavljana, a arapske riječi nadvučene su crvenom linijom. Perzijske riječi označene su crvenim zagradama. Papir tamnobijel, glat.

Povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

4589. R-7740.

سبحهٔ صبيان ترجمه سى

SUBḤA-I ṢIBYĀN TARĠAMASĪ

Prijevod na bosanski jezik *Subḥa-i ṣbyān*, arapsko-turskog rječnika (v. br. 4600). Na bosanski jezik preveo hafiz hadži Asim Sirćo, bivši imam i muderis Gazi Husrev-begove džamije i medrese u Sarajevu (umro poslije 1960.godine). Rječnik nema nikakvog uvoda, već su odmah pisane riječi u tri kolone, a prema rasporedu jezika: arapski, turski i bosanski. Prevodilac je izostavio perzijske riječi.

Početak:

لسان عربي	تركجه ترجمه سى	بوسانقى پريوود
الله	تكرى	بورغ جلّ شانه

Strana 101; 20 x 15,5. *Nasẖ*, vokalizovan. Bosanske riječi pisane arapskim slovima crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel sa linijama (sveska sa plavim tankim koricama).

Rječnik je autograf.

Iz zaostavštine spomenutoga autora.

Arapsko-perzijski rječnici
القواميس العربية – الفارسية

4590. R-3440.

Zbirka (مجموع), 5

L. 168; 21 x 14. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Perzijske riječi pisane su većinom u proredu sitnijim slovima.Neke riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni.

1. L. 1 - 61.

المرقاة - لغة مختصرة فارسية
AL-MIRQĀT - LUĠA MUḪTAṢARA FĀRSIYA

Arapsko-perzijski rječnik u skraćenoj formi, od nepoznatog autora. Sastoji se od 12 poglavlja *(bāb)*. Djelo je vrlo rijetko, jer ga ne spominju nama pristupačni katalozi.

Ḥ.Ḫ. II, 1656.

Početak:

اوله : الحمد لله مبدع الأشياء بقدرته، و مصورها ببدايع حكمته ... و بعد هذه صحايف تتضمن أسماء و ترجمة ...

Završetak:

آخره : البصيرة: آنچ بديده دل بينند: البهج زيبايى: الفوز و النجاح پيروزى .تمت بعون الله و حسن توفيقه .

Prepisao 'Alī-paša b. Paša ...(/) b. Ḫiḍr, u prvoj dekadi rebiul-ahira 823/1420. godine

2. L. 62 - 110.

مقدمة الأدب
MUQADDIMA AL-ADAB

Mali arapsko-perzijski rječnik. Djelo je napisao na arapskom jeziku Ğārullāh Abū al-Qāsim, Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī al-Ḫwārizmī, umro 538/1144, a prevodilac je nepoznat.

Ḥ.Ḫ. II, 1798; Ahlwardt VI, 6960; Köprülü II, 1517,1; GAL,G I, 292; Wiesbaden IV2, 42; Trako, 56.

Početak:

اوله :الحمد لله الذى فضل على جميع الألسنة لسان العرب، كما فضل الكتاب المنزل به على سائر الكتب ...

Završetak:

آخره : يحيى ، يوسف ، يعقوب ، يعاقيب، تمت الاسماء ...

Prepisao spomenuti 'Ali-paša 826/1423. godine.

3. L. 112 - 129.

تحفة الصبيان
TUḤFA AṢ-ṢIBYĀN

Djelo je na kraju nepotpuno.

Arapsko-perzijski rječnik, namijenjen početnicima. Prevodilac Šayḫ Yūsuf Dā'ī.

Trako, 209: Ahlwardt VI, 6991; Wiesbaden XIV2 p, 36; Aumer t, 254.

Početak:

اوله : حمد و ثنا شكر دخى اكمك مبدع بى مثال...باب الف ابتدا و افتتاح و انشا آغاز كار كردن اشه بشلمق ...

4. L. 130 - 146.a

(لغت عربي فارسي)
(LUĠAT-I 'ARABĪ FĀRSĪ)

Fragment nekog arapsko-perzijskog rječnika u stihu, od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

اوله : آلهست و الله رحمان خداى دليلست و هادى توكو ره نماى

5. L.147b - 168.

تحفهء حسامى
TUḤFA-I ḤUSĀMĪ

Perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ḥusāmuddīn-efendi (b. Ḥasan) al-Qonawī, po čijem je uzoru Šahidija kasnije napisao svoj rječnik.

Ispod riječi u svim djelima ove zbirke nalaze se brojevi pisani crvenim mastilom koji povezuju riječi istog značenja.

Dobrača I, 111; Wiesbaden XIII4, 472.

Početak:

اوله: نيچه و يراتى عدل ايلدى معمور نيچه معمورى ظلم ايلدى مقهور ...

Završetak:

آخره : اكر اول حسامى شاعر بو حسامى بركوريدى دردى زهى دريدى سوزى دفترن دريدى

Cijelu zbirku prepisao je navedeni 'Alī-paša.

Iz Elči Ibrahim pašine (Fejzije) medrese u Travniku

4591. R-1920.

السامي في الاسامي
AS-SĀMĪ FĪ AL-ASĀMĪ

Arapsko-perzijski rječnik za početnike. Napisao Aḥmad b. Muhammad b. Aḥmad an-Nīsābūrī al-Maydānī, umro 518/1124.

Ḥ.Ḫ. II, 974; A.M. I, 82; Ahlwardt VI, 7040; Köprülü II, 1543; Kairo p I, 290; Kahhāla II,63.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي لا يتم أمر دون حمده و لا يبلغ وصف كنه قدره ... و بعد فان الله تعالى ادّخر لكل قرن فضيلة اتّخذوها ...

Završetak:

آخره : و يقال المنع الموبق: الحجز بين الشيئين: الموئل الملجأ و المنجاء. الموثق: الميثاق الحبل العهد و الامان .

L. 225; 21 x 12 (16 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U većini djela mastilo je prilično izblijedilo. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan, dohvaćen vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca muharrema 872/1467. godine.

Na trećem zaštitnom listu je naziv djela, ime pisca, bilješka iz jezika, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Derwīš Muṣṭafā b. 'Oṯmān.

Iz kolekcije Muhamed Enveri Kadića.

4592. R-3711.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 108; 17,5 x 13 (13,5 x 9,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, djelomično oštećen.

1. L. 1 - 36.

نصاب الصبيان
NIṢĀB AṢ-ṢIBYĀN

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima, namijenjen maloj djeci. Napisao Mas'ūd b. Abū Bakr b. Ḥusayn b. Ğa'far, Abū Naṣr al-Farāhī (živio oko 617/1220.godine).

Flügel I, 112; Pertsch p, 214; Wiesbaden XIII3, 345-6: Trako, 86.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين ... أما بعد چنين مى كويد أبو نصر فراهى حسد حافده و حقد حاسده ...

Završetak;

آخره : نقره ند آهن يكى مش و شبه مه صفر ماه .

Prepisao anonimni prepisivač, u trećoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 893/1488.godine.

2. L. 39b - 67.a

نصيب الفتيان و نسيب التبيان
NAṢĪB AL-FITYĀN WA NASĪB AT-TIBYĀN

Arapsko-perzijski riječnik u stihovima, koji je napisao al-Ḥasan b. 'Abdulmu'min, Ḥusamuddīn al-Ḫuwayyī (živio početkom XIV stoljeća).

Pertsch p, 217; Wiesbaden XIV2, 38; Trako, 95.

Početak:

اوله : الحمد لله العلي القوي المتين... چنين كويد ناقل اين لغات و قايل اين ابيات الحسن بن عبدالمؤمن الخويّى

Završetak:

آخره : آغاز حكايتم بانجام رسيد   جان از غم انديشه بآرام رسيد
اين نامه كه نام صاحبش باقى باد   المنة لله كه باتمام رسيد

Prepisao isti nepoznati prepisivač 891/1486.godine.

3. L. 68b - 108.

تحفة الصبيان
TUḤFA AṢ-ṢIBYĀN

(v. br.4590,3)

Početak.

اوله : ابتدا و افتتاح فاتحت آغاز كار ...

Završetak:

آخره : يا أمل الخائفين فامح و اثبت لنا   ما هو خير القضا عندك أم الكتاب .

Prepisao isti nepoznati prepisivač, u drugoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 894/1489. godine.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4593. R-5403.

نصاب الصبيان
NIṢĀB AṢ-ṢIBYĀN

Početak::

اوله : همى كويد أبو نصر فراهى   بعون و لطف و توفيق إلهى ...

Završetak:

آخره : يا د كيران نصاب صبيانرا   تا شوى در زمان مستشنا
تمت اللغة المسماة بنصاب الصبيان.

L. 20; 18,5 x 13,5 (13 x 6; 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef . Sokolovića.

4594. 270.

ترجمان اللغة
TARĞUMĀN AL-LUĠA

Djelo je na kraju nepotpuno.

Arapsko-perzijski rječnik. Napisao Šayḫ ʻAlī b. Nuṣret b. Dāwūd, pisao oko 843/1439. U rječniku su sabrana imena, glagoli i čestice po abecednom redu, a prema tri vokala. Podijeljen je na 84 poglavlja, od slova "elif" do slova "ya".

Ḥ.Ḫ. I, 397; GAL, G II, 194.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى فضل لسان العرب بالفصاحة و البيان ...قد قال الضعيف الفقير ...
الشيخ علي بن نصرت بن داود الراجون غفران الله ... و بوّبته أربع و ثمانين بابًا من أول الألف
الى آخر الباء، و سميته بالترجمان...

L. 251; 27 x 20 (21 x 14,5); 25 redova. *Nastaʻlīq*, pomiješani, pisano tankim perom. Neka poglavlja i početna slova pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima ponegdje dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst
Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Na naslovnoj stranici je jedan hadis, naziv djela i ime pisca, te drugi pogrešan naziv djela *"Lugat -i taʻrīfāt Sayyid"*, kao i na zadnjem prerezu. Na rubu zadnjeg lista je ime i lični pečat ranijeg vlasnika Derwīš Ibrāhīm.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

4595. R-5554.

تحفة الصبيان
TUḤFA AṢ-ṢIBYĀN

Djelo je na kraju nepotpuno.

Arapsko-perzijski rječnik s interlinearnim prijevodom na turski jezik, namijenjen početnicima. Prevodilac Šayḫ Yūsuf Dāʼī.

Trako, 209: Ahlwardt VI, 6991; Wiesbaden XIV2 p, 36; Aumer t, 254.

Bez uvoda.

Početak:

اوله : الفصل الأول في المفردات. ابندا و افتتاح و مفاتحت آغاز كار كردن ختم و اختتام
بپايان بردن كار ...

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 52; 14,5 x 10 (10 x 7; 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4596. R-4103.

تحفة الصبيان
TUḤFA AṢ-ṢIBYĀN

Djelo je na kraju nepotpuno.

Početak:

اوله : حمد و ثنا بر مبدع بى مثال و مخترع بى غرض ...

L. 134: 15,5 x 10,5 (10,5 x 7),5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom, krupnijim slovima. Turske riječi pisane su u proredu. *taʻlīqom.* Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen.

Rukopis je iz XIX stoljeća

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4597. R-1645.

(لغت عربى فارسى)
(LUĠAT-I ʻARABĪ - FĀRSĪ)

Arapsko-perzijski rječnik od nepoznatog autora. Naslov djela i ime pisca nisu navedeni. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovaj rječnik.

Početak:

اوله : باب فعل يفعل فعلاً في المبتدى، و فعولا في اللازم هنأه الطعام يهنئه و يهنؤه و يهناه ...

Završetak:

آخره : و يطفق طفقًا على يفعل كذا ليس زيدٌ ذاهبًا هات كذا. تمت الأفعال والله اعلم
بالصواب ...

L. 275; 21,5x13,5 (15x9,5), 7 redova. Nasḫ starinski, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane cevenim mastilom. Perzijske riječi pisane u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Prepisao Muḥammad b. Amrullāh 806/1403.godine.

Uvakufio Hromozāde.

4598. R-4460.

(لغت عربى فارسى)
(LUĠAT-I ʻARABĪ - FĀRSĪ)

Isti rječnik kao i broj 4595.

Početak:

اوله : باب فعل يفعل فعلاً فى المبتدى، و فعولا فى اللازم هنأه الطعام يهنته و يهنؤه و يهناء ه ...

Završetak:

آخره : و يطفق طفقا علق يفعل كذا ليس زيدٌ ذاهبا هات كذا. تمت الأفعال والله اعلم بالصواب ...

L. 106; 24,5 x 17 (17,5 x 11,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja i većina riječi u proredu pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja, pisanih kasnije drugom rukom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti.

Povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Ime prepisivača i datum prepisa nepoznati, rukopis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

Rukopis je pripadao Vakufu Kizlaragine džamije u Mrkonjić Gradu, a u ovu biblioteku donesen je 25. septembra 1963.godine.

4599. R-3645.

مختصر

MUḪTAṢAR

Mali arapsko-perzijski rječnik najčešćih arapskih riječi koje se upotrebljavaju u konverzaciji i korespondenciji u perzijskom jeziku, od anonimnog autora.

Djelomično je interlinearno preveden i na turski jezik.

Flügel I, 122; Trako,213.

Početak:

اوله : ستايش و سپاس بى حد و قياس...أما بعد اين مختصر مستمل است در الفاظ و اين قسم بر ترتيب حروف هجانهاده...

Završetak:

آخره : راتق و فاتق بستن و كشادن بدست او باشد...تمت بعون الله و حسن التوفيق.

L.48; 21 x 15 (14,5 x 10); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Riječi su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, oštećen.

Prepisao Sulaymān b. ʻAbdullāh al-ʻAtīq, u nahiji Visoko, u selu (teško čitljivo), u drugoj dekadi zul-kadeta 932/1526.godine.

Iz Karađoz-begove biblioteke Mostar.

4600. R-3791.

درج لغات

DARĞ-I LUGĀT

Arapsko-perzijski rječnik od nepoznatog autora.

Gornji naslov naveden je na prvom zaštitnom listu, a i u uvodu djela. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovaj naslov, pa smatramo da je vrlo rijetko.

Početak:

اوله : حمد نا محدود، و ثناى نا معدود، آن خداى را كه ابدىّ الذاتست و سرمدى الصفات ... و اين كتاب يا درج لغات نام نهادم ...

L.177; 28,5 x 19 (20 x 11); 15 redova. Nasẖ (arapske riječi), taʻlīq (perzijske riječi). Arapske riječi pisane su crvenim mastilom, krupnijim slovima, vokalizovane. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali sudeći po pismu i papiru rukopis je veoma star, vjerovatno iz XVI stoljeća.

Na zaštitnim listovima na početku djela ima raznih bilježaka iz medicine, književnosti, jezika, hadisa i drugih. Na krajnjim zaštitnim listovima su bilješke iz jezika, prenesene iz rječnika: *"Baḥr al-ġarā'ib"* i *Daqā'iq al-ḥaqā'iq"*, dove koje se uče kada grmi i sijeva, hadisi i drugo.

Uvakufio neki Derviš-aga.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Arapsko-perzijsko-turski rječnici
القواميس العربية - الفارسية - التركية

4601. R-2594.

اعجوبة الغرائب في نظم جواهر العجائب

U'ĞŪBA AL-ĠARĀ'IB FĪ NAĠM ĞAWĀHIR AL-'AĞĀ'IB

Arapsko-perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Bahā'uddīn-efendi Malqarawī 827/1424.

Ismā'īl paša: Ḍayl I, 99; O.M. I, 251; Q.'A. VI, 4329

Početak:

اوله : الله ايزد علام دانا   قدوس پاك و قادر توانا ...

Završetak:

آخره : تم تنظيمه مع تنميقه   يومبى من ربع الاخر
واقعا فى شهور عام زكض بطن ابو بلوغ لا الظاهر
رحمه الله من تأمل فيه   و دعا لي بلطفه الطاهر

L. 25; 21,5 x 15 (15 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Riječi istog značenja nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe s konca XVII ili početka XVIII stoljeća.

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1357/1938.

4602. 6690.

سبحهٔ صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

Arapsko-tursko-perzijski riječnik u stihu. Dobrača (I, 592,4) i Trako navode da je autor Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī Bosnawī, Abū al-Faḍl. Ostali pristupačni izvori kažu da je autor nepoznat. Karatay (t II,2008) i u katalogu TÜYATOK (III, 3492.) navode da je autor ovom rječniku Firišteoglu, što je neispravno, jer je rječnik urađen po njegovu uzoru.

Wiesbaden XIII3, 222; Flügel I, 120; G.Kut, 363. Trako, 214; Karatay t II, 2008; Tüyatk III, 3492.

Početak:

اوله : نام خدا ذكر ايده لم ابتدا   منزل مقصوده اودر رهنما

Završetak:

آخره : بر عمل قيل ساكا اوله يارغار   بر اثر قو تا كه قاله يادكار

L.46; 17,5 x 12 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom.

Mnoge riječi su nadvučene crvenom linijom. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom u bojama. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Rečenice su rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao Nu'mān b. Sulaymān-efendi, učenik as-sayyid al-ḥāǧǧ Muṣṭafe, hafiza, 1212/1797.godine.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke o rođenju neke djece, a na naslovnoj stranici je ime i mali lični pečat ranijeg vlasnika:Belgradi Muṣṭafā Muhibbī, naib u kasabi (ime teško čitljivo).

Na zadnjem zaštitnom listu su datumi smrti nekih osoba.

Rukopis je donesen iz Odbora IZ Gračanica.

4603. R-5887.

سبحهء صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 31; 19,5 x 14,5 (14,5 x 9); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

Prepis završen 1225/1810.godine.

Na kraju jedan hadis koji je kasnije pisan.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4604. R-4183.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 66+2; 19,5 x 14. *Nasta'līq*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, glat, oštećen.

Povez polukožni, također oštećen.

1. L. 1 - 25.a (14 x 8); 16 redova.

سبحهء صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

Prepisao 'Abdullāh Hromić, učenik Sulaymān-efendije, u kasabi Stolac, bez oznake datuma.

2. L. 25.b - 26.a (13x8), 15 redova

قصيدة امهاتي

QAṢĪDA UMMAHĀTĪ

Kraća kasida na arapskom jeziku o majkama, od nepoznatog autora. Gornji naslov nalazi se na početku kaside. U pristupačnim izvorima nismo je mogli pronaći.

Početak:

اوله : ما للمساكين مثلي مكثر الزلل   إلا شفاعة خير الخلق و الرسل

3. L. 26a - 27.a (13 x8); 17 redova.

قصيدة فى مدح الرسول سيد الكونين

QAṢĪDA FĪ MADḤ AR-RASŪL SAYYID AL-KAWṬAYN

Kasida u pohvalu Božijeg Poslanika od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : يا أمين الوحي يا من جاد ، الروح الامين   يا جمال الملك يا من على الغيب ظنين

4. L. 28b - 66 (13,5 x 8; 19 redova

تحفهء وهبى

TUḤFA-I WAHBĪ

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Meḥmed b. Rašīd Wahbi Sunbulzāde, umro 1224/1809. Djelo je napisano 1196/1782.

Rieu t, 144; Trako, 239.

Početak:

اوله : حمد بى خد اوكره فرمايه   كه انك نعمتيدر بى غايه ...

Završetak:

آخره : هزاران شكر ايدوب حقه ديدم اتمام تاريخن (!)   بحمد الله بو زيبا تحفهء وهبى
تمام اولدى

Cijelu zbirku prepisao 'Abdullāh b. Monlā Ṣāliḥ Hromić iz Stoca, 1254/1838.

Na krajnja dva lista su razne bilješke na turskom jeziku, pisane kasnije slabim rukopisom.

4605. R-5886.

Zbirka (مجموع), 7

L. 67; 20 x 14,5 (15 x 11); 11 i 17 redova. *Nasta'līq,* većinom vokalizovan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom.Tekst u većini djela obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen.

Povez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 15.a

سبحه، صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

Prepis završen 23. safera 1262/1846.godine.

2. L. 25b - 28.a

قصيدة بدء الامالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao 'Alī b. 'Oṯmān, Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179.

Dobrača I, 115,3.

Početak:

اوله : يقول العبد في بدء الامالي   توحيد بنظم كاللالي

Prepisano 15. rebiul-evvela 1262/1846.godine.

3. L. 29b - 34.a

خدا ربم
ḪODĀ RABBUM

Islamska vjeronauka u stihovima na turskom jeziku, od nekog Da'ifī-je, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 155,2; Trako-Gazić, 5000, str. 265.

Početak:

اوله : خدا ربم نبيم حقا محمد رسول الله   هم اسلام دينيدر دينم كتابدر كلام الله ... روايات

Na 34-36. listu su bilješke na arapskom jeziku zasnovano na apokrifnim hadisima.

4. L. 37 - 47.a

مولد النبي لسليمان چلبي
MAWLID AN-NABI´LI SULAYMĀN ČALABĪ

Mevlud na turskom jeziku od Sulaymān Čelebī-je, umro 825/1422.

Dobrača I, 149,5; Ḥ.Ḫ. II, 1910.

Početak:

اوله : الله آدين ذكر ايده لم اولا   واجب اولدر جمله اشده هر قولا

Prepisao Bakr (Bećir) b. 'Omar Maljević iz Jablanice, 5. džumadel-ahira 1262/1846. u nekoj medresi u Mostaru. Navedeni prepisivač prepisao je sva prethodna djela.

(تحرير في شهر جماد الآخر بشنجی كون في يوم سبت اويلدنصكره فی بلدة موستار مدرسه سنده تاريخ بيك ايكی يوز آلتمش ايكی سنه سنده من الهجرة كتبه الفقير الحقير بكر بن عمر مالويك عن يبلنچه).

Na 47b -49. listu su dvije prigodne dove.

5. L. 50b - 52.a

علم انشاده مستعمل اولان لغتلردر
'ILM-I INŠĀDE MUSTA'MAL OLAN LUĠATLARDIR

Isto kao br.4535,1.

Izrazi sa prevodom na turski, koji se upotrbljavaju u službenoj prepisci i pismima, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

اوله : عنوان خاتمه اختتام انتها ...

مكتوبك اولى آخر آخر اولق صوكه ايرمك ...

6. L. 52b - 61.

إنشا مرغوب
INŠĀ-I MARĠŪB

(v. br. 4543,3 i 4564,4)

Prepisao navedeni prepisivač 1263/1847. godine.

7. L. 62 - 67

إنشاء (اوغلدن بابايه بويله يازيلور)
INŠĀ' (OĞULDAN BABAYA BÖYLE YAZILIR)

Obrazac pisma sina svome ocu.

Početak:

اوله : سعادتلو سماحتلو مروتلو پدر عزيزم سبب وجودم باحث ...

Prepisivač i godina prepisa isto kao pod tačkom 6.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4606. R-1350.

Zbirka (مجموع), *3*

L.103; 21 x 15,5. *Nasta'līq.* Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima u drugom i trećem djelu ove zbirke ima dosta komentara, pisanih sitnim slovima. Imaju kustode. Tekst u prvom djelu obrubljen pozlaćenom linijom. Prve stranice drugog i trećeg djela ukrašene su lijepim unvanima, a tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom,ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 28.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

2. L. 34 - 92.

سلطان سليمان زماننده و شيخ الاسلام أبو السعود عصرنده اولان قانون نامه لردر
SULṬĀN SULAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYḪ AL-ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMELERDIR

Zbirka zakona i uredbi iz vremena sultana Sulejmana i drugih sultana sa fetvama koje su dali šejhuul-islami: Ibn Kamal-paša, Abu-s-Su'ūd i Muḥammad Bahā'ī.

Dobrača II, 1901; Rieu t, 247b

Početak:

اوله : الحمد لله الذي له ملك السموات و الارض و هو على كل شيئ قدير ...

3. L. 96b - 103.

المعروضات في الفتوى
AL-MA'RŪḌĀT FĪ AL-FATWĀ

Fetve za neke slučajeve, koji se uređuju zakonima sultana Sulejmana. Napisao šejhul-islām Abu-s-Su'ūd, umro 982/1574.

Dobrača II, 1727,1.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين...أما بعد سعادتلى و سيادتلى فضيلتلى ...

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na listova između djela ima raznih bilježaka, a ponajviše fetvi.

4607. R-7640.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 15; 20 x 15 (17,5 x 10); 17 redova. *Nasta'līq.* Prvi list i zadnjih osam listova kasnije dopisani i djelo kompletirano. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

Stariji dio rukopisa potječe iz XVIII, a mlađi iz XIX stoljeća.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice, 1998. godine.

4608. R-4195.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 19; 22,5 x 16 (17 x 11,5); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir žućkast, glat.

Bez poveza.

Datum prepisa i prepisivač nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

4609. R-4705.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 25+4; 19,5 x 14,5 (13,5 x 9,5); 15 redova. *Nasta'līq* ,vokalizovan crvenim hareketima. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Amīn b. 'Abdurraḥīm b. Maḥmūd, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

4610. R-5378.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 53; 19 x 13,5 (15 x 8,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnijim slovima. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, dobro oštećen.

Povez kartonski, noviji.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je kurban-dova i ime ranijeg vlasnika:ḥāfiẓ Maḥmūd.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4611. R-7198.

سبحهء صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

L. 24; 18 x 12 (12 x 7); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, popravljan.

Povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika:'Omar Ḥaqqī b. Ḥasan-beg Defterdārīzāde (Defterdarević), Trebinjac.

4612. 5888.

شرح سبحهء صبيان
ŠARḤ-I SUBḤA-I ṢIBYĀN

Komentar prethodnom djelu na turskom jeziku, sa uvodom (Dībāǧa), na arapskom jeziku. Napisao al-Ḥāǧǧ Ismā'īl az-Zuhdī b. al-ḥāǧǧ 'Omar, muftija u gradu Kutahija (Turska), 1254/1838. Komentar je autograf, što se vidi po završetku djela. Inače, u pristupačnim izvorima ne spominje se ovaj pisac niti njegov komentar.

Početak uvoda:

اوله : الحمد لله الذي علم آدم الاسماء، و زين لسانه بالنطق و الانباء، ... و بعد فيقول العبد ... الحاج اسمعيل الزُهدي ابن الحاج عمر مفتي بالمدينة المحروسة الكوتاهية ...

Početak komentara:

اوله : بدا ايده لم ذكره بنام خدا   حق يوله ايصال ايده اول پادشا

Završetak:

آخره : شمار همام وزننده عدد معناسنه در يتمنا و تبركا بز بو بيتى تنظيم ايادك.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الشرح اللطيف علي يد شارحه الفقير الحاج اسمعيل الزهدي ابن الحاج عمر المفتي في اليوم الحادي و العشرين من محرم الحرام لسنة اربع و خمسين و مأتين وألف

L. 241; 20,5 x 15 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasta'līq*, lijep, dobro čitljiv. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, glat.

Povez polukožni, s preklopom.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4613. R-614.

كتاب در لسان عربي و فارسي و تركي
(منتخب من لهجة فى اللغة)
" الجلد الاول "
KITĀB DAR LISĀN-I 'ARABĪ WA FĀRSĪ WA TURKĪ (MUNTAḪAB MIN LAHĞA FĪ AL-LUĠA)
- al-ǧild al-awwal -

Arapsko-perzijsko-turski rječnik, prvi svezak, od nepoznatog pisca. Na kraju rukopisa se veli da je ovaj rječnik napisan na osnovu rječnika *"Lahğa fī al-luġa"*, kojeg je napisao 'Alī b. al-Ḥasan b. al-Ḥusayn Kurā' an-Namal, umro 307/919.

Ḥ.Ḫ. II, 1571; A.M. I, 676).

Početak:

اوله : باب الهمزة المفتوحة فصل الهمزة مع الباء ، در لسان عربي قابِلَه: قوابِل قبِيل وُلد قِبالَه ترحرح تفذخ ...

Završetak:

آخره : سال تاراج سير شدن سير كردن پيغم آكاه شدن آكاه كردن

Str.170 (originalna numeracija); 22,5 x 16,5 (15,5 x 10,5); 9 redova. *Nasta'līq,* pomiješani, pisano crnim, crvenim i plavim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao 'Abdullāh 1224/1809.godine.

Na početku je napisan sadržaj rječnika.

Uvakufio Ṣāliḥ ef. Hromozāde.

4614. R-6976.

(لغت عربى فارسى تركى)

(LUĠAT-I 'ARABĪ-FĀRSĪ-TURKĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Arapsko-perzijsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Pošto je djelo nepotpuno i na početku i na kraju, nismo mogli ustanoviti pravi naslov ovog rječnika niti ime njegovog autora. Gornji naslov je naš.

Početak (ovdje):

اوله : مجشّة مهراس مقبض مقابض هاون منحاز ...

Završetak(ovdje):

آخره : قدر راحة قدر راحةٍ قدر كفّةٍ مثقال ذرّةٍ

L. 123; 18 x 13 (10 x 8); 5 redova. *Nasta'līq,* vokalizovan. Perzijske i turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza, koji je otkinut i zagubljen zajedno sa početkom i krajem djela.

Prepis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Otkupljen od Mahmuta Beširevića iz Sarajeva,1989.

Perzijsko-turski rječnici

القواميس الفارسية - التركية

4615. R-6714.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 296: 26,5 x 18 (19 x 13,5); 7,11 i 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja, početna slova i tačke pisani crvenim mastilom. U proredima je pisan prevod ili na turskom ili perzijskom jeziku, osim u zadnjem djelu. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen. Povez polukožni.

1. L. 1 - 54.

الصحاح العجمية
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-AĞAMIYYA

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Hindūšāh Nahĝawānī, umro 730/1330.

Ḥ.Ḫ. II, 1074; Ahlwardt VI, 6997; Pertsch, 138; Karatay t II, 2045; Fajić V, 3309,4; Trako, 87.

Naš primjerak je nepotpun na početku, manjka prvi list.

Početak (ovdje):

اوله : المشبهة على وجه لا يخفى على العقول المتنبهة ...و سميته بالصحاح العجمية على اسلوب الصحاح العربية

Završetak:

آخره : و أما في الأسماء الساكنة الأواخر فبزيادة الكاف فقط نحو: پسرك و دخترك و غيرهما، و قد مر سبب الانحصار مراراً. تمت الصحاح العجميّ .

2. L. 55b - 85.a

مقدمة الأدب
MUQADDIMA AL-ADAB

Isto kao br. 4590,2.

Mali arapsko-perzijski riječnik. Napisao na arapskom jeziku Ĝārullāh Abū al-Qāsim, Maḥmūd b. ʻOmar az-Zamaḫšarī al-Ḫwarizmī, umro 538/1144, a prevodilac je nepoznat.

ḤḪ II, 1798; Ahlwardt VI, 6960; Köprülü II, 1517,1; GAL,G I, 292; Wiesbaden IV2,42; Trako, 56.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي فضل على جميع الألسنة لسان العرب، كما فضل الكتاب المنزل به على سائر الكتب ...

Završetak:

آخره : يحيى ، يوسف ، يعقوب ، يعاقيب تمت الأسماء ...

3. L. 85b - 111.a

(مختصر فى ترجمان القرآن)

(MUḪTAṢAR FĪ TARĞUMĀN AL-QUR'ĀN)

Skraćena prerada kur'anskih riječi, u prijevodu na perzijski jezik, od nepoznatog pisca. Naslov djela i ime pisca nisu navedeni, a gornji naslov je naš, a na osnovu piščeva predgovora ovom djelu. U predgovoru autor kaže da je djelo napisao po nagovoru svojih prijatelja. Kada je proučio građu za pisanje svog djela, najviše mu se dopalo Ğurğānijevo ('Alī b. Muḥammad) djelo, pa je on, ugledajući se na njega, napisao svoje djelo. Međutim, nismo mogli ustanoviti o kome je to djelu riječ. Djelo je podijeljeno na 29 poglavlja.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي أنزل علي عبده الكتاب ... اماَ بعد فقد التمس مني جماعة من الخلان ان اكتب مختصراً في ترجمان القرآن على ترتيب حروف التهجي ...

Završetak:

آخره : فصل الها، هذه القرية، هي ، هدية ، هدايا ، هدى ، هُدى ، هدايت ،هوا، ، هوى ، هوا. تمت الكتاب ...

4. L. 111b - 114.a

المثلث

AL-MUṮALLAṮ

Isto kao br. 4564,2.

Mali arapsko-perzijski rječnik, odnosno riječi istog oblika, čije značenje mijenja promjena vokala. Napisao Quṭrub b. Aḥmad al-Baṣrī, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Hadži Halifa (II, 1586), Ahlwardt (VI, 7071) i Köprülü (II,1324,6) navode ovaj naslov, ali poredeći kod njih početak i kraj djela sa našim primjerkom, izgleda nam da to nisu ista djela. Mi smo se oslonili na podatke koji su navedeni u rukopisu.

Početak:

اوله : قال الشيخ الإمام قدوة الفضلاء ...قطرب بن أحمد البصري ...هذا الكتاب المثلث ألفته على اسماء، متفقة كتابة مختلفة معنىً على الوجوه الثلث من الفتح و الكسر و الضم: الغَمر ، الغِمر ، الغُمر ...

Završetak:

آخره : اللحَاء ، اللحِاء ، اللحُاء. تمت الكتاب بعون الله الوهاب .

5. L. 114b- 296.

المصادر

AL-MAṢĀDIR

Djelo je na kraju nepotpuno.

Arapsko-perzijski rječnik koji je napisao Abū 'Abdullāh al-Ḥusayn b. Aḥmad az-Zawzanī, umro 486/1039.

ḤḪ II, 1703; Karatay p. 311; Flügel I, 105; Trako, 85.

Početak:

اوله : الحمد لله على سوابغ آلائه المتسابقة أفواجا ... قال القاضي ... أبو عبد الله الحسين بن أحمد الزوزني ..

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali da je cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVI stoljeću.

Poklonio prof. dr Hamdija Ćemerlić.

4616. R-6727.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 132; 21 x 14,5 (12 x 8 i 16 x 10); 7 redova. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. U proredima su riječi pisane veoma sitnim slovima. U prvom djelu, po rubovima, ima tumačenja. Naslovi poglavlja su pisani krupnijim slovima i debljim perom. U drugom djelu riječi su rastavljene krupnim crvenim tačkama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst, glat.

Povez kartonski, zaštićen crnim platnom. Listovi prosuti i rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 110.

الصحاح العجمية
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-AĞAMIYYA

(v. br. 4615,1.)

Početak:

اوله : الحمد لله الذي الهمنا اللغات و العبارات ...فلما رأيت أكثر الكتب المعتبرة من مصنفات المشايخ الماهرة مدونة بلغة الفارس ...

2. L. 111 - 132.

(لغت عربي فا رسي)
(LUGAT-I 'ARABĪ-FĀRSĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Arapsko-perzijski rječnik od nepoznatog pisca. Ahlwardt (VI, 6992) navodi isti primjerak, ali mu ne navodi ime.

Završetak:

آخره : تحرير و پليد نيك دادن و كور دل حشس ولين درش و نزم ابتدا و انتها أول و آخر تحريرا ...

Prepisao Ḥusayn b. al-ḥāğğ Ibrāhīm 1087/1676.godine.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici su prigodne dove sa objašnjenjima na turskom jeziku.

Na posljednjim zaštitnim listovima su: neka priča na turskom jeziku, izbor nekih arapskih riječi sa prijevodom na turski, te neki računi i vježbe u pisanju.

Poklonio prof. dr. Hamdija Ćemerlić.

4617. R-5442.

الصحاح العجمية
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-AĞAMIYYA

(v. br.4615,1.)

L. 64; 17,2 x 12,5 (13 x 8); 9 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu i po rubovima. U prijepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen, popravljan, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom, takođe oštećen. Na sredini korica utisnuti su okrugli ornamenti.

Ime prepisivača i datum prepisa nisu navedeni.

Na rubu drugog lista je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad ar-Rifqī al-Hāšimī.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4618. R-3181.

الصحاح العجمية
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-AĞAMIYYA

(v. br. 4615,1.)

Djelo je na početku nepotpuno, manjka jedan list.

L. 82;18,2 x 13 (13 x 8); 9 redova. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana krupnijim crvenim slovima. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen. Listovi 7-8 i posljednja četiri lista su kasnije dopisani.

Povez polukožni.

Prepis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su bljeske iz fikha i etike, a na posljednjem listu su stihovi na perzijskom jeziku i jedna fetva na turskom jeziku.

Na rubu 1. i 2. lista je mali ovalni pečat ranijeg vlasnika: 'Abdulkarīm Luṭfī Maẓharānī. Na posljednjem listu je pečat ranijeg vakifa: Muḥammad-paša Bosnawī, godina (1)274/1857.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4619. R-3053.

شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي
ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Komentar na perzijsko-turski rječnik *"Baḥr al-garā'ib"*.Oboje napisao Luṭfullāh b. Abū Yūsuf al-Ḥalīmī. Rječnik je napisan 850/1446, pa je komentar nastao poslije ove godine.

Djelo ima dva dijela (*defter*).

Karatay t II, 2039; Rieu t,137-8; Trako,102; G. Kut,351.

Početak:

اوله : حمد بليغ و ثنا ، بى دريغ جل جلاله و عم نواله ...

Završetak:

آخره : قصور: قصرك جمعدر، يعنى: كويكلى، و صلى الله على سيدنا محمد و آله وصحبه أجمعين إلى يوم الدين .

L.191; 18 x 12,5 (13 x 9); 21 red. *Nasta'liq*. Perzijske riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Papir tamnobijel i žućkast, od polovine listovi i pismo oštećeno, pa kasnije nalijepljen otkinuti dio lista, ali bez teksta.

Povez polukožni, oštećen (prva korica otkinuta i zagubljena).

Kolofon na kraju oštećen, ali od bilješke o datumu prepisa vidi se da je rukopis prepisan 22. šabana poslije 900/1495, ali smatramo da je to u XVI stoljeću.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, razni pečati i ime ranijeg vlasnika:Ṣāliḥ b.Ša'bān Nikšićawī (iz Nikšića), godina 1217/1802.

4620. R-4365.

شرح بحر الغرائب - لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Djelo je na početku nepotpuno.

Završetak:

آخره : اكر چه خانه، عمرم يهيده كرد بحور اشاش (اساس) عمروى اندر امان حق بادا . . .

L. 151; 20,5 x 13 (13 x 7,5); 17 redova. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Nabī b. Waliyuddīn aṣ-Ṣamsūnī, 6. džumadel-ahira 933/1527.

Rukopis je porijeklom iz Zenice.

4621. R-1873.

شرح بحر الغرائب - لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Prvi dio (*defter*) L. 91; 20 x 14,5 (14,8 x 8); 21 red. *Divan*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni. Na sredini korica i uglovima utisnuti su ornamenti. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao Riḍwān b. 'Abdullāh, mjeseca redžeba 983/1575. godine.

Na prvom zaštitnom listu je dova za konjanika i konja u borbi. Na naslovnoj stranici je naziv djela, jedna dova, dva stiha na turskom jeziku, imena ranijih vlasnika:'Abdurahmān 'Omar Efendizāde, te Mehmed Dede Mawlawī i razni pečati.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4622. R-6030

شرح بحر الغرائب - لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Djelo ima dva dijela *(defter)*. L. 209; 24,5 x 15,5 (16,5 x 9,5);19 redova. *Nast'aliq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom. Povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm as-Sarāyī, godina 1232/1816.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4623. R-3530.

شرح بحر الغرائب - لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 219; 21 x 15 (14 x 10): 15 redova. *Nast'aliq*. Perzijske riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju su imana ranijih vlasnika:Ḥasan, pomoćnik kadije u nekim rumelijskim gradovima i Muḥammad Ḥusāmzāde.

Uvakufio al-ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku

4624. R-1061.

مفتاح اللغة

MIFTĀḤ AL-LUĠA

Perzijsko-turski rječnik koji je napisao Šayḫ Maḥmūd b. Adham 897/1492.

Ḥ.Ḫ. II, 1770; O.M. I, 160; Flügel I, 124 ; Trako, 107.

Djelo je na početku nepotpuno.

Završetak:

آخره : تمام شد این درر دری دَری غرا بسعی حقیر و فقیر یوسف بن جعفر في بلدة أدرنه

L. 88; 21 x 15,5 (15,5 x 10); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tumačenja na turskom jeziku pisana su u proredu i po rubovima. U početku su poglavlja pisana crvenim mastilom, a perzijske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

Prepisao Yūsuf b. Ǧa'far, u Edreni, 965/1555. godine.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, 1289/1872. (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

4625. 802.

مفتاح اللغة

MIFTĀḤ AL-LUĠA

Početak:

اوله : بسم الله الملك الحق الكريم ... أما بعد چون لغت فرس مبان مبارزان میدان بلاغت ... و باسم مفتاح اللغة موسوم کردانیده ...

Završetak:

آخره : تمام شد این درر دری دَری غرا بسعی حقیر و فقیر شیخ محمود بن أدهم المبتلي بوقیع العصر الأعظم تاریخ سنة سبع و تسعین و ثمان مائة. والحمد لله وحده ...

L.148+7+5; 17,5 x 12,5 (13,5 x 8,5);13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Perzijske riječi i poglavlja pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s prklopom, oštećen.

Datum i prepisivač nepoznati, ali rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su zapisi i bilješke iz astronomije, a na posljednjim zaštitnim listovima su zapisi, sve na turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika: Muṣṭafā Mawlawī Ḥusaynefendīzāde, a na naslovnoj stranici je drugo ime: Aḥmad b. Muḥammad, kadija.

Uvakufio Svrzo Meḥmed ef. b. Muḥamed-aga, 1931. godine.

4626. R-1640.

وسيلة المقاصد الى أحسن المراصد

WASĪLAT AL-MAQĀṢID ILĀ AḤSAN AL-MARĀṢID

Perzijsko-turski rječnik koji je napisao derviš mevlevijskog reda Ḫaṭīb Rustam Mawlawī, dovršivši ga polovinom šabana 903/1498.

Flügel I, 197; Karatay t II, 2086; Pertsch p, 174; Trako, 108; A.M. I, 367.

Početak:

اوله : الحمد لله رب الأرباب، ميسر اليسر و الصعاب، الذى خلق آدم من التراب ... أما بعد چنین سیکوید أضعف عباد الله القوى خطیب رستم المولوي ...

Završetak:

آخره : چون تمام اندی نصف شعبانده یازدی تاریخی برات منیر .

L. 119; 24 x 15,5 (18 x 10); 11 redova. *Ta'līq*, pisan vrlo vještom rukom prepisivača, krupnijim slovima. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Po rubovima, pri kraju djela, ima malo dopuna. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač u trećoj dekadi džumadel-ahira 983/1575.godine.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Hadži Mustafa, kadija.

4627. R-3327.

وسيلة المقاصد الى احسن المراصد

WASĪLAT AL-MAQĀṢID ILĀ AḤSAN AL-MARĀṢID

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 36; 20,5 x 13 (13,5 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku i bilješka iz jezika na turskom jeziku. Na kraju su, također, bilješke iz jezika, pisane kasnije turskim jezikom.

4628. R-2548.

دقائق الحقائق
DAQĀ'IQ AL-ḤAQĀ'IQ

Tumačenje na turski jezik pojedinih perzijskih sinonima, uzetih iz perzijske poezije. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533.

Kairo t. 92; Rieu t. 141; Karatay t. II, 2061; Wiesbaden XIII3, 214.

Početak:

اوله: سپاس بی قیاس حدای بی همتایه که کلزار بدیع الاثار بیانده ...

Završetak:

آخره : أمـا ترك ابر شكل الفن مـقله تلفظ ايدر اصلده محدود دكلدر بونك ده آنه اطلاقى باعتبار الوصف در.

L. 144; 20,5 x 14 (13 x 8); 17 redova. *Nast'alīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni.

Prepisao Aḥsenī b. Bālī al-Aqšehrī, 5. muharrema 956/1549.

Uvakufio Mehmed ef. b. Muhammed-aga Svrzo, 1931. godine.

4629. R-2358.

دقائق الحقائق
DAQĀ'IQ AL-ḤAQĀ'IQ

L.114; 20 x 13 (13 x 7); 15 redova. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač, 18. redžeba 963/1556. godine.

Poredeći završetak ovog primjerka sa prethodnim, ustanovili smo da u ovom primjerku ima pet stranica više teksta od prethodnog i narednog primjerka.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, dva stiha na turskom jeziku, bilješka o uvakufljenju, ime ranijeg vlasnika: 'Alī b. Sinān i još jedno brisano ime, te imena dvojice vakifa: Muzaferija hadži Abdulkadir, za Simzade (Đumišića) medresu u Sarajevu, godina 1206/1792. i Bičakčić Hasan, iz Šejh Feruhove mahale u Sarajevu.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4630. R-3616.

Zbirka (مجموع), 4

L. 152; 19,5 x 12,5 (13 x 6); 17 i 19 redova. *Ta'līq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ponegdje dopuna. Imaju kustode. Tekst u prva dva djela obrubljen je jednom tankom pozlaćenom, a u trećem djelu crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 112.

دقائق الحقائق
DAQĀ'IQ AL-ḤAQĀIQ

Prepisao Aḥmad b. 'Abdulqādir, 25. ramazana 982/1574. godine.

2. L, 113 - 131.

رساله يائيه
RISĀLA YĀ'IYYA

Rasprava o različitim značenjima slova "j" koje se nalazi na kraju perzijskih riječi. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533.

Rieu t, 142; Wiesbaden XIII3, 216.

Početak:

اوله: بو صحایف لر لطایفك تسویدنه دلعی و باعث مضمون مکتونده ...

Završetak:

آخره : بو رساله که خیر له اختتام بولدی حرف اخیر نام بیانله تمام اولدی.

3. L. 133b - 152.

قواعد الفرس

QAWĀ'ID AL-FURS

Kratko djelo koje sadrži gramatička pravila perzijskog jezika, od prethodnog autora. Ovo su podaci iz rukopisa, koji su napisani na početku djela crvenim mastilom. Međutim, niže navedeni izvori kažu da je autor nepoznat. (v. br.4226,2).

Ahlwardt VI, 6848; Flügel I, 196; Köprülü III, 438; Trako, 57.

U uvodi autor navodi da djelo ima četiri poglavlja, ali naš primjerak, kao i kod Ahlwardta i Trake, ima samo tri poglavlja.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي سبَّحني منحنى من تواتر نعمائه تدوين قواعد الفرس ... و بعد فهذه رسالة مشتملة على القواعد الفارسية ...

Završetak:

آخره : و اعلم ان: فا و: و لا يدخلان إلاّ على المصدر و الفعل لانهما مختصان لمعنى الحدوث و الله اعلم .

Prepisivač i datum prepisa su nepoznati, ali smatramo rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj za prvo djelo u zbirci, stihovi na turskom jeziku, nazivi djela (pisani kasnije) i ime ranijeg vlasnika: 'Abdul'azīz Mu'minzāde, muderris u medresi nekog Suhejl-bega. Poredeći pismo ove bilješke sa prva dva djela, izgleda nam da je on i prepisivač.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4631. R-2446.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 126; 17,5 x 11,5 (12 x 7,5); 17 redova. Ta'līq, teško čitljiv. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni.

1. L.1 -93.

دقائق الحقائق

DAQĀ'IQ AL-ḤAQĀIQ

(v. br. 4628)

2. L. 94 - 95.

رسالة في قواعد اللغة التركية

RISĀLA FĪ QAWĀ'ID AL-LUGA AT-TURKIYYA

Kraća risala o pravilima turskog jezika, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : الحمد لله على كل شئ قدير... و بعد اعلم أن مصدر اللغة التركية الرومية الصرفانية آخر حرفه ...

3. L. 96b - 111.a

رساله يائيه

RISĀLA YĀ'IYYA

(v, br. 4630,2)

4. L. 113b - 126.

عارف اللطائف

'ĀRIF AL-LAṬĀ'IF

Kraće djelo na perzijskom jeziku iz metrike, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : سپاس و ا فر قادری را که حرکت سریع دوائر افلاك را ... أما بعد بدانك ارباب صناعت عروض ...

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku, između djela i na kraju rukopisa ima raznih bilježaka, teško čitljivih, koje nismo uspjeli dešifrovati.

Iz Abdullah ef. Kantamirijine biblioteke.

4632. R-1673.

تاج الدروس و عز النفوس

TĀĞ AD-DURŪS WA 'IZZ AN-NUFŪS

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Aḥmad b. Isḥāq al-Baqqālī al-Qayṣarī 962/1554. Navedeni podaci nalaze se u rukopisu. Međutim, pristupačni izvori ne spominju ovog pisca, pa ni njegovo djelo. Prema tome, djelo je vrlo rijetko.

Početak:

اوله : حمد بی که أحاطت قصور و هم بحد مرکزان نرسد ... أما بعد ذی الفهم السليم و الطبع تامستقيم را معلوم که...اين لغات احمد بن اسحاق البقالي القيصري ... موسوم بتاج الدروس و عز النفوس ...

Djelo je na kraju nepotpuno, prepisivač ga do kraja nije prepisao.

L.60; 21,2 x 15,5 (16 x 10,5); 7 redova. *Nasḫ*. Perzijske riječi vokalizovane, a turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bije, čvrst.

Povez kožni, s preklopom.

Na početku je ime ranijeg vlasnika i vakif ovog rukopisa.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4633. R-2578.

لغت نعمة الله

LUĠAT-I NI'MATULLĀH

Perzijsko-turski rječnik koji je napisao Ni'matullāh b. Aḥmad b. Qāḍī Mubārak ar-Rūmī, umro u Istanbulu 969/1561.

Ḥ.Ḫ. II, 1965; Flügel I, 137; Rieu t, 142; Karatay t II, 2063; Trako, 198.

Početak:

اوله : حمد بی قیاس و شکر با سپاس آن مالك بی همتایرا که ...

Završetak:

آخره : آرزومند بهیه مثله بهره مثله ...

L.218; 20 x 13,5 (15,5 x 7,5); 25 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisan crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 975/1568. godine.

Na zaštitnim listovima ima raznih bilježaka: hadisi i stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, imena ranijih vlasnika: Darwīš Muḥammad b. Nūrullāh, hadži Oṯmān b. Aḥmad, Muḥammad Šarmi(?) i jedna nejasna bilješka.

Uvakufio Salim ef. Muftić, 1357/1938.

4634. R-1595.

لغت نعمة الله

LUĠAT-I NI'MATULLĀH

L. 222; 20,5 x 14 (14 x 7,5); 21 red. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao Muṣṭafa b. Wali, iz kasabe Peć, mjeseca muharrema 983/1575. godine.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Ibrāhim b. Muḥammad i još dva brisana imena, te razni pečati.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4635. 231.

لغت نعمة الله

LUĠAT-I NI'MATULLĀH

L. 273; 29 x 16,5 (17 x 8,5); 19 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat

Povez kožni, oštećen, preklop otkinut i zagubljen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Muḥammad b. Ṭūrmuš, 3. šabana 1004/1605. godine.

Na naslovnoj stranici je ime i pečat ranijeg vlasnika ʻAbdullāh b. al-ḥāğğ Aḥmad...(teško čitljivo) as-Sarāyī, godina 1226/1811.

Na početku i na kraju je bilješka o uvakufljenju i mali pečati:Aḥmad b. Muṣṭafā, zapisao Muḥammad b. Mūsā, bivši kadija.

Poklonio Hamdija Kreševljaković, 6. aprila 1949. godine.

Rukopis je porijeklom iz Foče, od Edhema Loje.

4636. R-868.

لغت نعمة الله

LUĠAT-I NIʻMATULLĀH

L. 244; (originalna folijacija, pisana crvenim mastilom) 19,5 x 11 (16 x 6); 19 redova. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustude. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku, na plavim listovima, napisan je sadržaj djela. Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika: Derviš Aḥmad Nedīm, Muṣṭafā al-Ḥalabī, te bilješka, na turskom jeziku, iz koje se razumije da je neko za dušu Ra'if-efendije uvakufio knjigu za Šehdi ef. biblioteku u Sarajevu. Tu je i veliki pečat navedene biblioteke.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4637. R-1764.

لغت نعمة الله

LUĠAT-I NIʻMATULLĀH

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 107; 21 x 13 (16 x 8); 25 redova. *Ta'līq*, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Uvakufio Ḥasan-efendi Boyozāde.

4638. R-1871.

كان معانى لغت

KĀNA MAʻĀNĪ LUĠAT

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Ḥasan b. ʻAbdurraḥmān Riḍā'ī al-Aqsarāyī, umro 1071/1660. Gornji naslov napisan je na početku djela. Navedeni izvori ne pripisuju mu ovo djelo.

A.M. I, 295; O.M. I, 62.

Početak:

اوله : بنام قادر و خلاق عالم   كه اولدر ايلين بو حاكى آدم ...

Završetak:

آخره : آلهى روز محشر شيخ الإسلام   كوره ديدار حق ختم اين دعاى

دعا نامم حسن بوليدى إتمام   بيك اللى اوجده تاريخ رضايى ١٠٥٣ الهجرة

L. 29; 21 x 13 (15 x 8); 14 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i perzijske riječi pisani crvenim mastilom. Uvod je pisan u stihu na turskom jeziku. Tekst na stranicama obrubljen je debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

Iz završetka se vidi da je djelo završeno 1053/1643.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je ʻAlī Waṣfī uvakufio djelo pred dušu svoga brata Sulaymāna Rā'if-efendije, za Šehdi ef. biblioteku.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4639. R-4657.

تحفهء وهبي

TUḤFA-I WAHBĪ

(Isto kao br. 4602,4)

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Meḥmed b. Rašīd Wahbī Sunbulzāde, umro 1224/1809.

Rieu t, 144; Trako, 239.

Početak:

اوله : حمد بى خد اوكره فرمايه   كه انك نعمتيدر بى غايه ...

Završetak:

آخره : هزار ان شکر ایدوب حقه دیدم اتمام تاریخن (!) بحمد الله بو زیبا تحفه، وهبی تمام اولدی

L. 54; 17,5 x 12 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju je crvenim mastilom napisano ime ranijeg vlasnika: hafiz 'Omar b. al-ḫāǧǧ Mamūd b. Munlā Ṣāliḥ Pehlivan (Pehlivanović), vjerovatno iz Duvna.

Iz Odbora IZ Mostar.

4640. R-7802.

تحفه، وهبی
TUḤFA-I WAHBĪ

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 37; 20 x 14 (14,5 x 8,5); 19 redova. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Bez poveza.

Prepisan poslije 1253/1837, jer je prepisan iz primjerka štampanog navedene godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4641. R-7608.

تحفه، وهبي
TUḤFA-I WAHBĪ

L. 48; 24 x 19,5 (17 x 11,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat.
Povez kožni, prost.

Neme podatak o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju su razne bilješke na turskom jeziku.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

4642. R-6716.

شرح تحفه، وهبي
ŠARḤ-I TUḤFA-I WAHBĪ

Komentar perzijsko turskom rječniku u stihovima (v. br. 4639). Komentar je napisao as-Sayyid Aḥmad Ḥayātī, umro 1229/1813-14.

O.M. I, 284; Kairo t, 94; Karatay t II, 2099.

Početak:

اوله : فاتحه، نظم لآلی لغات و سانحه، رقم آمالی نکات ...

Završetak:

آخره : بو شرحك ختامی بیك ایکی یوز آلتی سنه سی رمضاننك یوم سادسی یوم اثنینك بین الظهر و العصرنده در بویلهاولنجه تمام ...

L. 170; 23 x 18 (19 x 13,5); 25 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen.

Povez kožni, prost.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad Feyīzade (Fejić?),1239/1823. godine.

Poklonio prof. dr Hamdija Ćemerlić.

4643. R-3859.

شرح تحفه، وهبی
ŠARḤ-I TUḤFA-I WAHBĪ

L. 250; 25 x 18,5 (20,5 x 11,5); 29 redova. *Nasḫ*. Po rubovima ima ponegdje dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4644. R-7605.

شرح تحفه، وهبی
ŠARḤ I TUḤFA-I WAHBĪ

Komentar perzijsko-turskom rječniku (v. br. 4639). Napisao Mawlā al-Fāḍil Labīb-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Kairo t, 94.

Početak:

اوله : حمدی که چون غره، صبح اذل شوارق انوار جمال ایله مطلا ...

Završetak:

آخره : جوهر انشانلق ایدوب تاریخنی دیدم لبیب حمد اوله اللهه اولدی تحفه نك شرحی تمام .

L. 179; 24 x 17,5 (17 x 11); 17 redova. *Nasḫ*, jednostavan. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1250/1834. godine.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

4645. R-4202.

نظم الجواهر
NAẒM AL-ĞAWĀHIR

Perzijsko-turski rječnik u stihu, koji je napisao Ḥusayn- efendi al-Aynī, umro 1254/1838. U našem primjerku ispod naslova navedena je godina 1236/1820, vjerovatno godina pisanja.

Köprülü III, 701: O-2763 (štampani primjerak).

Početak:

اوله : الحمد لله الذي أنزل القرآن علي (لسان) العربية ...أما بعد اشبو لسانی ثلثه، جامع نظم و انشاسنه موفق بالخیر اولدیغم نظم الجواهر ....

سر این نامه را تا جست توحید
بنام ناظم دیوان هستی
بعشق منشی، حکم الستی...

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 69; 23,5 x 14,5 (15 x 8); 14 redova. *Nasta'līq*, djelomično vokalizovan. Neke riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti.

Povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova

Prijepis potječe iz XIX stoljeća.

4646. R-1229.

Zbirka (مجموع), *6*

L.67; 23 x 14,5 (16 x 9); 15 redova. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Unvani su ukrašeni pozlaćenom bojom.Tekst je obrubljen jednom pozlaćenom debljom linijom, a rubovi tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i objašnjenja, sitno pisanih, od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, dohvaćen vlagom i rastavljen od poveza.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 22.a

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Poznati perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī, umro 957/1550.

Karatay t II, 2047; Fajić III, 2599,2; Trako, 110.

Početak:

اوله : بنام خالق وحي توانا قديم و قادر و بينا و دانا
ثنا، و حمد شكر بی نهایه سپاس و منت بی حد و غایه

Završetak:

آخره : شاهدیه هر کیم ایلرسه دعا ایده محشرده شفاعت مصطفی .

Poslije prvog lista nekoliko listova je otkinuto i zagubljeno.

2. L. 23b - 36.

تحفه، حسامي
TUḤFA-I ḤUSĀMĪ

Isto kao br.4590,5.

Perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ḥusāmuddīn-efendi (b.Ḥasan) al-Qonawī, po čijem je uzoru Šahidija kasnije napisao svoj rječnik.

Ispod riječi u svim djelima ove zbirke nalaze se brojevi pisani crvenim mastilom koji povezuju riječi istog značenja.

Dobrača I, 111; Wiesbaden XIII4, 472.

Početak:

اوله : نیچه و یرانی عدل ایلدی معمور نیچه معموری ظلم ایلدی مقهور ...

Završetak:

آخره : اکر اول حسامی شاعر بو حسامی برکوریدی دردی زهی دریدی سوزی دفترن دریدی

Na naslovnoj stranici ovog djela su stihovi na turskom jeziku, a na kraju djela su bilješke o rođenju neke djece, datirane između 1233-1237/1817-1821.

3. L. 37b - 47.

نظم الأسامي
NAẒM AL-ASĀMĪ

Mali perzijsko-turski rječnik u stihovima, namijenjen djeci, od anonimnog autora.

Kairo p I, 241; Trako, 238.

Početak:

اوله : چو بسم الله پس الحمد لله   ديالم هم توكلنا على الله ...

Završetak:

آخره : آخر انجام ايو آدلونيك نام   كردمش ير داخت ايلادم تمام

4. L. 48b - 55.a

لغت لامعي چلبي
LUĠAT-I LĀMI'Ī ČALABĪ

Mali perzijsko-turski rječnik u stihovima, namijenjen djeci-početnicima. Napisao Lāmi'ī Maḥmūd Čalabī, umro 938/1531.

A.M. II, 412; S.O.IV, 86; Kairo p I, 28 i 279; Trako, 196.

Početak:

اوله : ادالم اولّ اول حق اداني باد   كه غالم اولدى بو امريله بنياد

Završetak:

آخره : فعولن فعولن فعولن فعل   آچيلورطپو بيله قوتلو قپو

5. L. 56b - 62.

(لغت مختصر فارسي تركي)
(LUGAT- I MUḪTAṢAR FĀRSĪ TURKĪ)

Mali perzijsko-turski rječnik u stihovima, od anonimnog autora, namijenjen djeci.

Kairo p I.241; Trako, 196.

Početak:

اوله : بهار اولدى يته لا له جام الدى رندانه   بنفشه شب كولاهنى قورمشدر لوندانه ؟

Završetak:

آخره : پيمودن اولور چوا و بچمكلك   هم خيره شدن قمشق آدى

6. L. 63 - 67.

لغت كريمي
LUĠAT-I KRĪMĪ

Mali perzijsko-turski rječnik u stihu, od nekog Krimije, čija nam je biografija nepoznata. Naslov je prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ovakav naslov.

Početak:

اوله : عربجه تركيه سبحان ديرلر   عجم ديلنده بل يزدان ديرلر...

Završetak:

آخره : اولاين ديرسك اى مهر و قمونوك اوستنه عالى   دلو جانيله چهد ايله بو قطعه اوله تا ازير

Cijelu zbirku prepisao 'Omar b. 'Abdullāh 994/1586. godine.

Na kraju je jedno pismo na turskom jeziku, pisano slabim rukopisom, teško čitljivo, te jedan zapis za glavobolju i jedna dova.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4647. R-942.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 65; 19,8 x 14,5 (15 x 7,5); 15 redova. *Ta'līq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, oštećen.

Povez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 59.

تحفه، شاهدي
TUḪFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 60 - 65.

(لغت فارسي تركي)
(LUĠAT-I FĀRSĪ TURKĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Perzijsko-turski riječnik od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

اوله : چوب حردنى نه مصلحت اكر هوست هست چوب هردنى را حاضر باش

Završetak:

آخره : هشت هزار نه هزار ده هزار . تمت هذا الكتاب

٨...   ٩ ...   ١٠ ...

Prepisao nepoznati prepisivač, u utorak koncem džumadel-evvela 1030/1621.

Na kraju je jedan stih na turskom jeziku.

4648. R-6087.

تحفهء شاهدى
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 16; 20 x 14 (14,5 x 9); 17 redova. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, kao i brojevi koji označavaju riječi istog značenja. Po rubovima i u proredu ima tumačenja na turskom jeziku. Tekst i rubovi obrubljeno tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, malo oštećen.

Povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Istanbūlī 1063/1652. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Muḥammad As'ad.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4649. 5909.

تحفهء شاهدى
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Početak:

اوله : صچك و الليل يوزك آيتى نور   رخكآلنك ندر نور على نور ...

L. 29; 20 x 14 (15 x 10); 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1085/1674. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4650. R-3544.

تحفهء شاهدى
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 21; 19,5 x 11,5 (12 x 7); 17 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen.

Povez kožni, takođe oštećen.

Prepisao Dervīš Muḥammad al-Kāšī, poznat kao Muzallifzāde, 27. muharrema 1097/1685. godine.

4651. R-2391.

تحفهء شاهدى
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 44 (originalna folijacija); 19,5 x 14 (15 x 11,5); 9 redova. *Nasḫ,* pisan nevještom rukom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja na turskom jeziku. Poglavlja, istaknute riječi i većina perzijskih riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali je rukopis prilično star, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Uvakufio al-ḥāǧǧ Ḏulfikār b. Muḥammad Spahizāde (Spahić) iz sela Čumel (Hercegovina) i predao ga muteveliji Halilu, sinu Salihovu Hercegovcu.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4652. R-2642.

تحفهء شاهدى
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 26 (originalna folijacija); 20x10 (13x5), 12 redova. *Ta'līq* sitan, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, listovi prosuti.

Povez polukožni, oštećen, s preklopom.

Iako je rukopis nepotpun na kraju i nema bilješke o prepisu, smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Uvakufio Ḥasan-efendi Boyozāde (Bojić).

4653. R-233.

تحفهء شاهدی

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 19; 22 x 16 (17 x 10); 13 redova. *Nash*, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi i brojevi pisano crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja na turskom jeziku. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo učadio, oštećen.

Povez kartonski.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm, 11. zul-kadeta 1134/1731.godine.

Na unutarnjim koricama je tumačenje nekih arapskih riječi.

4654. R-5314.

تحفهء شاهدی

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 26; 19,7 x 13,5 (15,5 x 8,5); 15 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali je rukopis stariji od 1153/1740, što zaključujemo po jednoj bilješci na kraju djela u kojoj stoji da se neka osoba rodila navedene godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4655. R-4286.

Zbirka (مجموع), *3*

L.119; 19,3 x 14 (15,5 x 10, 15,5 x 8 i 14,5 x 7,5); 12 i 13 redova. *Nash*, od trojice različitih prepisivača. Prva tri lista i posljednji u prvom djelu ove zbirke kasnije su dopisani i djelo kompletirano. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. U prvom i trećem djelu imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst i glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 34.

تحفهء شاهدی

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 35b - 74.a

تعليم المتعلم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203.

Fajić III,1978,2.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي فضل بنى آدم بالعلم و العمل ..

Završetak:

آخره : و لا بد بين ان يتعلم شيئا من الطب الذي جمع الشيخ الإمام أبو العباس المستغفري
فى كتابه المسمى بطب :النبى صلى الله عليه و سلم يجده من يطلبه الحمد لله رب العالمين ...

Prepis završen 1153/1740. godine.

3. L. 75b - 119.

مقدمة ابى الليث فى الصلاة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Kratko djelo o namazu. Napisao Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, umro 373/983.

Dobrača II, 904.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين ... قال الفقيه أبو الليث رحمه الله ثم اعلم
بان الصلوة فريضة ...

Završetak:

فاذا مات يذهب لا اله إلا الله مع روحه و محمد رسول الله يبقى مع جسده، فإذا اجتمعا صار
اينا والله اعلم بالصواب .

Prepisano početkom rebiul-evvela 1020/1611. godine.

4656. R-1984.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L.29; 22,5 x 15,5 (18 x 11); 13 redova. *Nasḫ*, sa malom primjesom *ta'līqa*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1182/1768.godine.

Na kraju je napisan *"Abdžad"*, brojčana vrijednost slova, brisano ime ranijeg vlasnika, gdje se može pročitati samo 'Abdullāh i gore navedena godina. Prema rukopisu ove bilješke, moglo bi biti da je navedeni 'Abdullāh i prepisivač. Na zadnjem zaštitnom listu je bilješka iz fikha.

4657. R-7000.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 118; 20 x 13 (16 x 10 i 15 x 10); 10 i 15 redova. *Nasḫ* i *ta'līq*. Prvo djelo vokalizovano. Istaknute riječi i brojevi pisani crvenim mastilom, a u drugom djelu mnoge riječi nadvučene crvenom crticom. Imaju kustode. Papir bijel, malo učadio, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom.

1. L.1 - 42.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 43b - 118.

فوائد الامالي و فرائد اللآلي (الرسالة الاسطوانية)
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ _ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ (AR-RISĀLA AL-USṬUWĀNIYYA)

Priručnik o islamskom vjerovanju, vjerskom čišćenju i namazu, od nepoznatog pisca.

Dobrača II, 1560.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الانبياء ، و بعد بو عبد ضعيفه فضل ايدوب رب العالمين ...

Završetak:

آخره : سجده ، تلاوت اتدوكيني سجده ، تلاوت ايدوب تحياتي اوقمقدر اوننجي اوكمسه سهوتدن اوتوري سهو ايدوب تحياتي اوقمقدر.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al-Mostārī 1185/1771.godine.

(تمت هذه النسخة الشريفة(سنة) خمسة و ثمانين و مائة و ألف عن يد عبد الضعيف صالح بن مصطفى الموستاري)

Na kraju su vježbe u pisanju.

Poklonio Hivzija Hasandedić iz Mostara.

4658. R-5595.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 66; 21 x 14,5 (15 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovano prvo djelo. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst drugog djela obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 29.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisao 'Abdullāh Iskopyawī 1192/1778.godine.

2. L. 32b - 66.a

پند نامه (پند عطار)
PAND NĀMA (PAND-I 'AṬṬĀR)

Spjev poučnog vjersko-moralnog sadržaja na perzijskom jeziku. Napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-'Aṭṭār, umro 627/1229.

Fajić III, 2595.

Početak:

اوله : حمد بى حد آن خداى پاك را انكه ايمان داد مشتى خاك را ...

Završetak:

آخره : رحمت حق باد بر روح کسی کین نصایح را بخواند اویسی

Prepisao ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ, iz Gornjeg Vakufa, 1187/1773.godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4659. R-4252.

تحفه شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 23; 20,5 x 16 (15,7 x 10,3);14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan crnim i crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Tekst na stranicama i rubovima obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti ornamenti.

Prepis je završen prije 1169/1755, koja se navodi u jednoj teško čitljivoj bilješci na naslovnoj stranici.

4660. R-7140.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 35; 19,5 x 13,7 (16 x 10); 13 i 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi, poglavlja i brojevi koji označavaju riječi istog značenja pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen, prosut.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 20.a.

تحفه شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je nepotpuno, zagubljeno nekoliko listova.

2. L. 20b - 21.a

الكواكب الدرية في مدح خير البرية (قصيدة البردة)

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA (QAṢĪDA AL-BURDA)

Fragment pjesme u slavu Muhammeda. Napisao Šarafuddīn Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Saʻīd al-Buṣirī, umro 694/1294.

Dobrača I,435,2.

3. L. 24b - 35.

اورادك شرحي

AWRĀDIN ŠARHĪ

Komentar zbirke izabranih molitvi od Sayyid Yaḥyā-efendi (Širwānī), čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu.

Karatay t II, 2899.

Početak:

اوله : هیچ بر كشى الميان كم بو اورادى صدق ايله اوقيه ياخود دكليه اونك يدى قات بر لجه ...

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. Ḥasan Ğābīzāde (Džabić), u Mostaru mjeseca zul-kadeta 1188/1775. i 1194/1780.

(كاتب الحروف منلا احمد بن حسن جابى زاده بموستار تاريخ سنة ١١٨٨ ذو القعدة)

4661. R-3538.

تحفه شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L.28; 20,2 x 14 (15,5 x 9,5);13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, dohvaćen vlagom, listovi prosuti.

Povez polukožni, oštećen.

Prepis je završen prije 1202/1787, što se vidi iz jedne bilješke na prvom zaštitnom listu, u kojoj se kaže da je djelo uvezao hadži Bekir...? spomenute godine.

Na zaštitnim listovima na početku i na kraju su vježbe u pisanju, a na naslovnoj stranici je više pečata sa imenom Muhammad. Na završetku su dva imena ranijih vlasnika Munlā Darwīš i Muṣṭafā iz Mehmed-pašine mahale.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4662. R-5035.

تحفه شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 49; 20 x 14 (15 x 7); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1214/1799.godine.

Na naslovnoj stranici i posljednjem zaštitnom list su vježbe u pisanju.

4663. 2546.

Zbirka (مجموع), *2*

L.57; 21 x 13,5. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa,* vokalizovan. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na nekim listovima obrubljen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, učadio.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 29.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

2. L. 31b - 57.

لغت فرشته أوغلي
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Isto kao br. 4480,1.

Arapsko-turski rječnik. Napisao 'Abdullaṭif b. 'Abdulmağid Firišteoğlu, umro prije 879/1474.

Karatay t II, 2005; Wiesbaden XIII4, 467.

Početak:

اوله : حمد ثابتدر أول الله كه علمى علما ايله بزتدى ...

Završetak:

آخره : قونشى (قوكشى) جار اسى حار منهمر آقجى رجل آيق كعب طوبق حف ادرك سق ثخين .

Oba djela prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad Yeni Palankali (iz Nove Palanke), bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

4664. R-5862.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L.20; 20 x 12,5 (14,5 x 7,5); 17 redova. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene debljom pozlaćenom linijom, a ostale tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, glat.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je napisano ime ranijeg vlasnika Muḥammad, ḥāfiẓ. Na kraju je pet-šest malih ličnih pečata, u jednom od njih je ime 'Iṣmat, godina 1295/1878.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4665. R-4800.

Zbirka (مجموع), *4*

L.51; 20 x 15,5 (14 x 9); 15 redova. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mnoge riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 20.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisao neki Aḥmad 'Ārif 22. zul-hidždžeta 1215/1801. godine.

2. L.. 21 - 31.

مفاتيح الدرية في إثبات القوانين الدرية
MAFĀTĪḤ AD-DURRIYYA FĪ IṮBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DARRIYYA

Morfologija perzijskog jezika pisana na arapskom. Napisao Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Siwāsī, čija nam je biografija nepoznata.

Pertsch p , 187; Blašković, 352; Trako, 60.

Početak:

اوله : سبحان الذى خصّ الإنسان بالنطق من عالم الجماد و العجماء ...

Završetak:

آخره : جعلهما الله تعالى لهم مفتاح الكلمات الأقطاب من الفقير خادم الفقراء أحمد بن علاء الدين ...

Prepisao Aḥmad b. 'Alā'uddīn, bez oznake datuma, koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

3. L. 32 - 41.

الامثلة المختلفة الفارسية الدرية
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA AL-FĀRSIYYA AD-DURRIYYA

Glagolski oblici (paradigme) perzijskog jezika, s prijevodom i kraćim komentarom na arapskom i turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. (Naš primjerak je sličan onom kojeg navodi K. Dobrača II,1957,7.)

Početak:

اوله : اعلم كما أن صرفيين جعلوا الفعل ... الأمثلة المختلفة كرد فعل ماضى معناسى ايلدى ...

Završetak:

آخره : نسرك و دخترك و غيرها و قد مرّ سبب الاختصارى في الصفتين مراراً . تمت الكتاب ...

4. L. 42 - 51.

لغت فرشته أوغلى
LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

(v. br.4663,2. i 4480,1).

Djela pod tačkom 3 i 4 prepisao isti prepisivač Aḥmad b.'Alā'uddīn.

4666. R-1044.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 20; 23 x 16 (15,5 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslov i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez kartonski.

Prepisao Muḥammad 'Alī b. al-ḥāǧǧ Sulaymān, 1217/1802. godine.

Na naslovnoj stranici napisan je nekoliko puta naziv djela.

Iz kolekcije Ibrahim-efendije Zafranije.

4667. R-5532.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 44; 16 x 12 (13 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i objašnjenja. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen.

Povez kartonski, noviji.

Prepisao Muṣṭafā Čalabī 1218/1803. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4668. 1992.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 43. 22,5 x 15 (16 x 9); 9 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*. Istaknute riječi, kao i perzijske pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu na prvih desetak listova ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez polukožni.

Prepisao ḥāfiẓ Ḥusayn-efendi, kurra' i muallim u Travniku, 1224/1809.godine

Na prvoj unutarnjoj korici je jedan temesuk, a na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju i naziv djela. Na posljednjoj stranici su ilahije koje se recituju prigodom mevluda.

4669. R-7122.

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 39; 17,2 x 11,5 (12 x 9); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i brojevi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kartonski.

Prepisao Yaḥyā b. Muharram b. 'Alī...(?), (12)26/1811.godine.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

4670. R-543.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 55; 23 x 15 (16,5 x 8 i 16 x 10); 15 i 12-13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. U prvom djelu istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 32.a

تحفۀ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisao Muḥammad Sālim b. Ḥasan Glođozāde Sarayī, dok je bio kadija u Donjoj Tuzli, koncem džumadel-ahira, 1228/1813. Prepisivač na kraju kaže da je djelo prepisao i poklonio uvaženom emiru Maḥmūd-begu, sinu Muṣṭafā-bega Murāfakzāde Tuzlawī-ji.

(قد وقع الاختتام بحمد الله الملك العلام عن يد العبد الضعيف و المذنب النحيف محمد سالم بن حسن الشهير بغلوجوزاده السرايى مولداً في نيابت مملحه، زير في أواخر جمادى الآخر لسنة ثمان و عشرين و مائتين و ألف)

2. L. 36b - 55.

سبحۀ صبيان
SUBḤA-I ṢIBYĀN

Isto kao br. 4600.

Početak:

اوله : نام خدا ذكر ايدهلم ابتدا   منزل مقصوده اودر رهنما

Završetak:

آخره : بر عمل قيل ساكه اوله يارغار   بر اثر قو تا كه قاله يادكار

Prepisao Derwiš Ṣāliḥ Emīn az-Zuhdī, učenik svoga oca Ṣaliḥ aṣ-Ṣallāḥī-je, 1228/1813. godine.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese Sarajevo.

4671. R-4229.

تحفۀ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 22; 22,5 x 15 (15,5 x 9,5); 16 i 17 redova. *Nasḫ*. vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst.

Bez poveza.

Prepisao al-ḥāǧǧ Ḥasan b. Muṣṭafā-efendi Kresozāde (Kreso), 1241/1825.

(كتبه الفقير الحقير الحاجى حسن بن مصطفى افندي قرأسوزاده غفرالله ...سنة ١٢٤١)

4672. R-6768.

Zbirka (مجموع), *2*

L.84; 23,5 x 16,3 (15 x 9,5); 9 i 11 redova. *Nasḫ*. Prvo djelo vokalizovano. U prvom djelu tekst je pisan i crnim i crvenim mastilom, a u proredu ima tumačenja na turskom jeziku. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 54.a

تحفۀ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Na kraju djela ima bilješka da je vlasnik i prepisivač Muḥammad (ili Meḥmed) Tuzlo (Tuzlić), godina 1244/1828.

Na 54.b i 55.a listu su dove sa tumačenjima na turskom jeziku.

2. L. 55b - 84.

انشاء
INŠĀ'

Uzorci pisama na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača.

Početak:

اوله : پادشاهلره و ويوهدهاره بو اسلوب اوزره يازلو و دولتلو عنايتلو مزيد مروتلو افندم ...

Godina prepisa je ista kao u prethodnom djelu.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić

4673. R-4667.

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 96; 24 x 15,5 (18,5 x 9); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Naslov i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Na početku i na kraju su neuspjeli crteži. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst. Povez kožni, s preklopom.

Preoisao 'Alī 'Oṯmān, 10. ramazana 1249/1833. godine.

Na istoj stranici je i ime ranijeg vlasnika Mula Ibrāhīm Ḥaği 'Alizāde. Iznad ove bilješke je druga bilješka i pečati ranijih vlasnika: spomenuti Ibrahim knjigu je poklonio Muḥammad Sālimu al-Ḥusnī b. al-ḥāğğ Ibrāhīmu, iz kasabe Kumanovo, sredinom safera 1259/1843.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da se početkom rebiul-evvela 1253/1837. godine u Kumanovu pojavila neka bolest. Na kraju su bilješke, takođe na turskom jeziku, datirane većinom oko navedenih godina, o rođenju i smrti nekih osoba.

Rukopis je donesen iz Odbora IZ Mostar.

4674. R-1991.

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 22; 23 x 16,5 (16 x 10; 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi rastavljeni od poveza. Sedam listova nakon prvog lista otkinuto i zagubljeno.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisano prije 1248/1832, kako se vidi iz bilješke ranijeg vlasnika, na kraju djela.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4675. R-1331.

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 18; 23,5 x 16 (19 x 10); 18 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1255/1843. godine.

Poklonio dr. Muidović.

4676. R-2433.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 42; 19,7 x 14 (14,5 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 36.

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisao Muḥammad b. al-ḥāğğ Muḥammad Hrustamzāde (?), 1200/1785 (v. bilješku na prvoj unutarnjoj korici).

2. L. 37b -39.a i 42.

لغت فرشته أوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

(v. br 4663,2. i 4481,1.

Ovo je samo jedan fragment navedenog djela.

Prepis završen 1259/1843. godine.

Na listovima 39.b i 40.a su bilješke iz tedžvida i fetve - sve na turskom jeziku.

Uvakufio Mustafa ef. Ruždić.

4677. R-7629.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 80; 20,5x15. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U posljednja dva djela perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Kraj prvog djela kasnije je kompletiran. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, malo dohvaćen vlagom.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 27 (17x9); 15 redova.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepis dopisanog dijela završen 1261/1845. godine

Na 28-29. listu su bilješke na turskom jeziku, pisane vrlo slabim i teško čitljivim rukopisom: recept za neku bolest, neka ostavština iz Zeničke nahije, pisma i drugo.

2. L. 33b - 43 (16,5x12) , 15redova

منظوم لغت حليمي

MANẒŪM LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Karatay t II, 2044.

Početak:

اوله : بهار اولدی ینه لا له اله جام الدی رندانه بنفشه شب کلا هبی قورمشدر لوندانه

...

Završetak:

آخره : علمه سعی ایت روز و شب ای دل ربا عمروکی یوق بیره ایتمه سن رها

Nismo sigurni da je ovo pravi završetak, jer izgleda nam kao da djelo nije do kraja prepisano.

Prijepis potječe iz XIX stoljeća.

Na 47-48. listu je fragment nekog gramatičkog djela, na turskom jeziku.

3. L. 52 - 71 (13x8), 17 redova.

(لغت فارسي تركي)

(LUĠAT-I FĀRSI-TURKĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Perzijsko-turski rječnik od anonimnog autora.

Završetak:

یوشیدن استمك یوغیدن بویندرق اورمق یوغانیدن متعدی . تمت تمام في هذا المقام.

Prepisao Ḥalīl Ḥulūṣī, kadija u nahiji Zenica,1237/1821. godine.

4. L. 72 - 80 (13x8), 17 redova.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

(v. br. 4486,2)

Prepisivač isti kao i u prethodnom djelu

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

4678. R-7809.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 10; 21 x 15 (13,5 x 8); 13 redova. *Nasḫ.* Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na prvre dvije stranice obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4679. R-882.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na kraju nepotpuno, manjka jedan list.

L. 37; 20,5 x 14,5 (17 x 10); 23 reda. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan nevještom rukom. U proredu ima dopuna. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na prva tri-četiri lista obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Na posljednjim zaštitnim listovima su razne bilješke i vježbe u pisanju. Tu je i jedno ime: Aḥmad Ǧam‘ī b. Ibrāhīm Ṣarī-efendi, travnički kadija, kao i njegov lični pečat, godina (1)271/1854.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4680. R-1251.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 20; 20 x 13 (16 x 9);15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prva stranica kasnije dopisana. Tekst obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendi Hromozāde, 1284/1867 (v. pečat na naslovnoj stranici).

4681. R-1257.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 22; 20 x 14 (15 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa.

Na kraju su razne bilješke i vježbe u pisanju.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4682. R-2436.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 10; 19,5 x 13 (14,5 x 7); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, oštećen.

Povez kartonski.

Ime prepisivača i datum prepisa nepoznati.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4683. R-2492.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 20; 19 x 13 (15 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Po rubovima ima malo tumačenja. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4684. R-2636.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L.32; 20 x 14 (15 x 8); 12 redova. *Ta‘līq*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

Podaci o prepisivaču i datumu prepisa nisu navedeni.

Na prvoj unutarnjoj korici je bilješka iz koje se razumije da je rukopis kupljen od nekog Ismā‘īla ‘Abdullāha Sohtića, godina 1279/1862.

4685. R-5857.

تحفهٔ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 35; 21 x 14,5 (15 x 8,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Tekst na prve četiri stranice, kao i brojevi koji označavaju riječi istog značenja pisani i crnim i crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima ponešto tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na naslovonoj stranici su ajeti iz Kur'ana i dove.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4686. 7598.

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 22; 20 x 12 (15,5 x 8,5), 15 redova. *Nasta'līq,* vokalizovan. Mnoge su riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom zlatnom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Prepisao Ismā'īl ḥawāğe efendi b. Muḥammad ḥawāğe efendi b. Yaḥyā-efendi Bukvić, Livnjak, u Sarajevu, u Duradžik hadži Ahmedovoj mahali, u Patkama, bez oznake datuma, kako se to razumije iz bilješke na posljednjoj stranici.

(مدينه، سرايده دوراجق الحاج أحمد محله سنده پاطقه ديكله شهرتلى نام محله سنده جامع شريف حرمنده بنا باشا مكتبى ديكله معروف بين العوام نام مكتب منيفده و افرسنه معلم صبيان اولوب صلحادن، و علماء عاملين دن في الأصل اهلونه لى بوقويچ لقب يحيى افنديك حفيدى إسماعيل خواجه أفندى ابن محمد خواجه أفندى نام ذات حميده صفاتك خط قلم ايله بو تحفه، شاهديه سى صكره مومى إليه مكه مكرمه يه كيدوب و مكه ده و فات اتمش)

Poklon npoznate žene, aprila 1998.

4687. R-7735.

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na početku nepotpuno.

L.- 21; 22 x 15 (14 x 7,5); 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski. Prva korica i nekoliko listova otkinuto i zagubljeno.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4688. R-7736.

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 26; 22 x 15 (14 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijeel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez kožni.

Nema datuma niti imena prepisivača.

Odbor IZ Travnik.

4689. R-7739.

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je nepotpuno i na početki i na kraju.

L. 13; 20 x 13 (14 x 7,5); 15 redova. *Ta'līq,* vokalizovan. Poglavlja, istaknute riječi i brojevi pisani crvenim mastilom. Perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4690. R-7768.

Zbirka (مجموعه), *2*

L. 74; 22 x 15,5 (15,5 x 10); 13 redova. *Nasta'līq,* pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama (u prvom djelu i početak drugog djela) obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen.

Povez polukožni, s perklopom.

1 L. 1 - 38.

تحفه، شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

2. L. 41 - 74.

پند عطار (پند نامه)
PAND-I 'AṬṬĀR (PAND NĀMA)

(v. br. 4658,2)

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno u XIX stoljeću.

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice - Tešanj.

4691. R-7804.

تحفهٔ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 36; 20 x 13,5 (14,5 x 6,5); 9 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen.

Povez kožni, s preklopom, oštećen.

Datum i ime prepisivača nepoznati.

4692. R-7807.

تحفهٔ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

L. 19; 22,5 x 13. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslov, poglavlja i brojevi pisani crvenim mastilom.Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom, koja je pozelenila. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen.

Povez polukožni, oštećen.

Inače, datum i ime prepisivača nisu navedeni.

Iz zbirke Ahmed ef Hadžića iz Gradačca.

4693. R-7810.

تحفهٔ شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na početku manjkavo za jedan list.

L. 37; 21,5 x 14,5 (14,5 x 6,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih bilježaka, pisanih *ta'līqom*.. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom koja je pozelenila, a margine tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, listovi prosuti.

Bez poveza.

Datum i ime prepisivača nepoznati.

Odbor IZ Janja.

4694. R-744.

تحفهٔ مير علي شاهدي
TUḤFA-I MĪR 'ALĀ ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijinom rječniku. Napisao Meḥmed b. 'Abdulbāqī Pīrīpašazāde al-Ǧamālī 1131/1718.

O.M. II, 111; Wiesbaden XIII4, 479; Trako, 193.

Početak:

اوله :حمد تا معدود أول آفريننده، بى انبار ... أما بعد بو عبد أحقر و بنده، كمتر معاصى وآثام ايله مالى و معارف و دانشدن خالي السيد السر محمد بن عبد الباقى الشهير پيري پاشازاده الجمالي ...

Završetak:

تاظر اولان أرباب عقودن مرجودر كه قصور و عيوبنه ممكن اولدقچه ستر و محو بيوره لر تمّه الشارح حمد.

L. 329 (originalna folijacija); 21 x 15 (17 x 9); 21 red. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom u bojama. Tekst na stranicama obrubljen jednom debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno.

Povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1150/1737. godine.

Na prvom zaštitnom listu neko je kasnije napisao naslov djela, ime pisca i kao godinu kompletiranja djela 1101/1689, što nije tačno.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4695. R-3574.

تحفهٔ مير علي شاهدي
TUḤFA-I MĪR 'ALĀ ŠĀHIDĪ

L. 244; 21 x 13 (15 x 6,5); 21 red. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna i tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Na početku je izrađen unvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Lubuškali (iz Ljubuškog), 1190/1776.
(قد وقع الفراغ عن تنميق هذه الكتاب ...على يد العبد الضعيف محمد بن حسين لبوشقه
لى ...لسنة تسعين و مائة و ألف)

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku o hrišćanskim praznicima. Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju.

Uvakufio Hadži Mustafa b. hadži Derviš al-Mostari za Ćejvan Ćehajin mekteb u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4696. R-3307.

تحفه، مير علي شاهدي
TUḤFA-I MĪR ʻALĀ ŠĀHIDĪ

L. 109; 23 x 17 (17 x 11); 25 redova. *Nasḫ*, sitniji. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Na početku je izrađen unvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom i jednom tanjom pozlaćenom linijom, a ostale stranice crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na zadnjem zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika Sayyid Ibrāhīm b...? U pečatu godina 1203/1788.

4697. R-1711.

شرح تحفه، شاهدي (لابن كمال پاشا)
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijevom perzijsko-turskom rječniku. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. Ovo su podaci koji se nalaze u rukopisu. Međutim, pristupačni izvori ne pripisuju mu ovaj komentar. Inače, u katalozima nismo uspjeli pronaći ovaj njegov komentar.

Početak:

اوله : بنام خالق وحى توانا قديم و قادر و بينا و دانا
شاهدى مرحوم كتابنك اولينى حديث شريفه اتباعا اسم الله تعالى عز و جل ايله ابتدا ايليوب
...

Završetak:

آخره : فاذا ما خرت علما بالعدد و احفظ تاريخ شرحى و ابتدى جاء تاريخًا له يا (ما)
واحدى ها لكم يا صاح شرح شاهدى تمت الكتاب شرح الشاهدى كمال پاشازاده .

L. 88; 21,5 x 13 (13,5 x 6,5); 19 redova. *Nastaʻlīq*. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Tekst na stranicama i margine obrubljeni jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761. godine.

Uvakufio neki Munlā Mūsā za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu.

4698. R-7587.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 111; 19,5 x 14 (15 x 8,5); 18 i 15 redova. *Nasḫ* sa malom primjesom *taʻlīqa*. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu u početku pisan crvenim mastilom, a kasnije nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na većini stranica obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 78.a

شرح تحفه، شاهدي (لابن كمال پاشا)
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Prepisao Ḥusayn b. ʻAlī Ukoplawī, u Kuršumliji medresi u Sarajevu, 1232/1816. godine.
(اشبو كاتب الحروف اسقوپلوي الحقير حسين بن على بمدينه، سراي بوسنه قورشونلى مدرسه
سنده غفر الله ذنوبهما).

Na 78.b listu je nekoliko stihova na turskom jeziku, a na 79. listu napisan je sadržaj komentara. Na 80. listu je jedna dova, a na 81. listu su vježbe u pisanju.

2. L. 82b - 111.

رساله٠ حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDI

Raprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima s tim u vezi sa šeriatsko-pravnog gledišta. Napisao Ḥamza-efendi Darendelī oko godine 1089/1678.

Dobrača I, 236,4.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي بين الحلال و الحرام ... اما بعد هر انسانه علم حالنى بلمك ...

Završetak:

آخره : الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لو لا أن هدانا الله اللهم اجعلنا ...

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na naslovnoj stranici je jedna bilješka iz fikha, prenesena iz *"Fatawā Qāḍiḥān"* i *"al-Fatāwā al-Bazāziyya"*, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Dervīš Selīm, zaim b. al-ḥāǧǧ Sinān-paša b. 'Omar, mīralaj zvornički b. Aḥmad, miralaj b. al-ḥāǧǧ Sinān Čauš, godina 1242/1826.

Rukopis je otkupljen iz zaostavštine Bajraktarević Ajni-efendije, muftije iz Pljevalja.

4699. 869.

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

Komentar Šahidijevom rječniku. Napisao 'Abdurraḥmān b. 'Abdullāh al-Quddusī, umro 1080/1669.

Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 259; O.M. I, 146; Karatay t II, 2057; Trako, 189.

Početak:

اوله: سپاس بى قياس ،و شكر بى مقباس، أول خداى خالق و انانسه اولسونكه ...

Završetak:

آخره: و زنى بودر جون رمل محذور اوله الحمد لله على التمام و الصلاة و السلام على سيد الأنام، كتبت هذا الشرح المنيف من نسخة شارح الفاضل عبد الرحمن بن عبد الله القدسي بعد مقابلة من خط الشارح الفاضل

Prepisao Ḥusayn b. Ibrāhīm 1170/1756. godine iz autorovog rukopisa i sravnio ga s njim.

L. 197; 19 x 11,5 (13 x 6,5); 17 redova. *Nasḫ.* Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, tanji.

Povez kožni. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, pečati ove i Šehdi-efendijine biblioteke.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4700. R-2515.

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

L. 88; 20,5 x 14,5 (16 x 8); 19 redova. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 5. zu-l-hidžeta 1186/1773.godine.

Prema bilješci na naslovnoj stranici moglo bi biti da je prepisivač neki Muṣṭafā, kadija iz Gračanice. Na krajnjim zaštitnim listovima su razne bilješke, hadisi, neki računi i drugo.

Poklonio Enis Muftić, geometar iz Banje Luke, 28. oktobra 1950. godine (bilješka na prvoj korici).

4701. R-6720.

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

L. 146 (originalna folijacija); 20,5 x 13 (16 x 7,5); 19 redova. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova, oštećen. Na sredini korica i na prijeklopu utisnuti su ornamenti.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je jedna pjesma na turskom jeziku, kasnije napisana.

Poklonio dr. Hamdija Ćemerlić.

4702. 635.

حلهء منظومه - شرح تحفة شا هدي

ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijevom perzijsko-turskom rječniku. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyo, umro 1119/1707.

AM II, 443; O.M. II, 30; Trako, 179; H. Šabanović: Književnost..., str. 409.

Početak:

اوله: اجناس سپاس حوشيد اقتباس و كردون اساس ... و بعد چونكه منظومهء شاهدى ديارمزده بلكه جميع دياره غايت اشتهارده اولوب ...

Završetak:

آخره: اكرچه شاهدي مرحومك تحفه سنده كه حلهء منظومه إسميله مسمات در اسمى تاريخ دوشمشدر فلله الحمد على الافتتاح و الاختتام ...

Autor je završio djelo 1110/1698.godine.

L. 40; 25 x 17 (18 x 8,5), 31 red. *Ta'līq,* pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca (bilješka H. Mehmeda Handžića), ime vakifa: Osman-efendija, muderris Simzade medrese u Sarajevu.

Iz Šehdi ef. biblioteke.

4703. R-1301.

حلهء منظومه - شرح تحفة شا هدي

ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA ŠĀHIDĪ

L.109; 21 x 15 (15 x 7,5; 16 redova. *Ta'līq.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Omar b. Aḥmad-aga b. Ibrāhīm, kapetan Počitelja, mjeseca redžeba 1168/1755.godine.

(كتبه الفقير عمر بن أحمد آغا بن ابراهيم قپودان پوچتل ... في شهر رجب ثمان و ستين و مائة و ألف)

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju i dva imena ranijih vlasnika koja su teško čitljiva.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4704. R-2573.

حلهء منظومه - شرح تحفة شا هدي

ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA ŠĀHIDĪ

L. 64; 20 x 12 (14,5 x 6); 21 red. *Ta'līq,* pisan vještom rukom prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Početak je ukrašen unvanom, a tekst na prve dvije stranice obrubljen pozlaćenom debljom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju i razni pečati. Na prvoj unutarnjoj korici naslov djela i ime vakifa kao vlasnika. Na kraju su stihovi na turskom jeziku, kasnije pisani.

Uvakufio Ahmed Asim b. Meḥmed Mutevelić, godina 1269/1852.

4705. R-6121.

حلهء منظومه - شرح تحفة شا هدي

ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA ŠĀHIDĪ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 98; 20,5 x 13 (16,5 x 7; 17 redova. *Ta'līq.* Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen.

Povez polukožni, s preklopom, takođe oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

4706. R-2161.

حلهء منظومه - شرح تحفة شا هدي

ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA ŠĀHIDĪ

L.54; 20 x 15 (17 x 9); 25 redova. *Ta'līq.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na prvom zaštitnom listu su: dove, izreke i imena ranijih vlasnika sa ličnim pečatima: Ḥusayn b. Muḥammad i Muḥammad b. Isḥāq Ihlewnī (iz Livna), a na naslovnoj stranici je naziv djela, jedan distih na perzijskom jeziku i imena ranijih vlasnika:Fehmī 'Omar b. Ṣādiq, kadija, godina1188/1774. Prema tome, rukopis bi morao biti stariji od ove godine. Tu je i jedno brisano ime i Mehmed b. Muhamed Handžić Bosnawī.

Na kraju su izreke, fetve, recepti i bilješke iz jezika - sve većinom na turskom jeziku.

4707. R-1041.

شرح تحفهء شاهدي
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijevom rječniku. Napisao Ḫātem Aḥmad b. 'Oṯmān Šehdī ef. Kadić Aqowalī (Bjelopoljak), umro 1168/1754.

Kairo t, 94; O.M. II, 166; Karatay t II, 2059; Trako, 185; H. Šabanović: Književnost...,469.

Početak:

اوله : سپاس هزار موزون مصرع آفرين لعل كلكون حضرت فياض بيچون كم ...فچيبه روزكار آق اوه لى زاده خاتم و لفكارك طويل ...

Završetak:

آخره : اليوم بو ديارلرده اكه ...(!) لا نفج قاوونى ديرلر الحمد لله على اتمامه و الصلاة و السلام على حبيبه نبينا محمد و آله و اصحابه اجمعين.

L. 91; 22,5 x 15 (18 x 8); 27 redova. *Ta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir bijel, glat.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 13. rebiul-evvela 1227/1812. godine.

Uvakufio Mustafa-beg b. Ismail-beg b. Fadlullah-beg Dženetić (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

4708. R- 257.

شرح تحفهء شاهدي
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 60; 26 x 18 (18 x 10); 21 red. *Ta'līq*. Osnovni tekst većinom pisan crvenim mastilom. Neke riječi su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. U prepisu ima grešaka. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, pisanih rukom istog prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom u bojama, a tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije tanke crvene linije, a ostale stranice jednom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio Nuri ef. Zahić, muderris Okružne medrese u Sarajevu.

4709. R-2924.

شرح تحفهء شاهدي
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

229; 15,5 x 10,5 (12 x 5); 17 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom, a neke riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, čvrst.

Povez kožni, s preklopom, oštećen. Imaju utisnuti ornamenti na sredini korica i na preklopu.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

4710. R-6194.

شرح تحفهء شاهدي
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Ovo je samo jedan mali fragment navedenog djela.

L.10; 21,5 x 15 (15,5 x 8); 21 red. *Nasẖ*, pisan tanjim perom. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Bez poveza.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

4711. R-5877.

شرح تحفهء شاهدي
ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Komentar na turskom jeziku Šahidijevom rječniku. Napisao Ḥusayn Nūrī al-Qaraḥiṣārī aš-Šarqī, rođen u Istanbulu, čija nam je biografija nepoznata. Pristupačni izvori ne spominju ovog pisca niti njegov komentar.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي شرفنا بشرح الكتاب المسمى بالشاهدي المنظوم من اللغات الفارسية ... و بعد قال الفقير ... حسين نورى القره حصارى الشرقى مولدا بالقسطنطنية ...

Završetak:

آخره : الحمد لله على التمام، و للرسول أفضل الصلوة و السلام بونى يزدم چوق كچردم روزكار قلميم بن قاله خطوم يادكار .

L. 86; 21 x 15,5 (14 x 8,5); 15 redova. *Nasta'līq*. Osnovno djelo pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja i dopuna. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm 1140/1727.godine.

Na kraju su hadisi i vježbe u pisanju.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4712. R-1407.

شرح تحفهء شاهدي

ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijevom rječniku od anonimnog autora.

Wiesbaden XIII4, 485.

Početak:

اوله : معلوم اولا كه بو منظومه نك ديباجه سى بحر هزجدن نظم أولنمشدر ...

Završetak:

آخره : كل وحيد وحشته امن وحشة الناظم و شفع فيه و في الشارح الخاطئ حبيبك محمدا و صلى رب على اكليل الوجود و على آله و اصحابه اجمعين و التابعين لهم بالاسكان ما تكلم متكلم أو سكت ساكت .

L. 152; 21,5 x 14 (17 x 6,8); 21 red. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crnom i crvenom linijom. Po rubovima ima glosa.. Imaju kustode.. Prva stranica ukrašena je neuspjelim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po tri deblje linije u raznim bojama. Ostale stranice su obrubljene ili pozlaćenom ili crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Muṣṭafā Tamīmzāde at-Tašliğawī (iz Pljevalja), mjeseca šabana 1203/1788.godine.

Na početku i na kraju je ime ranijeg vlasnika: Ṣāliḥ b. Ša'bān Onogoštawī (iz Nikšića), nastanjen u Sarajevu, godina1203/1788, te Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Hersenkwī (Hercegovac), nastanjen takođe u Sarajevu, godina 1232/1816.

Iz Đumišića medrese u Sarajevu.

4713. R-3352.

شرح تحفهء شاهدي

ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao i prethodni komentar. Djelo je na kraju nepotpuno.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على رسوله و نبيه محمد و آله و صحبه اجمعين. و بعد معلوم أوله كه بو منظومه نك ديباجه سى ...

L. 98; 21 x 15 (15 x 6,5); 19 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo glosa. Imaju kustode. Prva stranica ukrašena unvanom, a tekst na prve dvije stranice obrubljen pozlaćenom debljom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez kožni, preklop otkinut i zagubljen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4714. R-6018.

شرح تحفهء شاهدي

ŠARḤ-I TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Komentar Šahidijevom rječniku od nepoznatog pisca. Naziv djela i ime pisca u komentaru nisu navedeni. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovaj komentar.

Početak:

اوله : الحمد لله على نعمائه و الصلوة و السلام على محمد سيد الانام و بعده القطعة لغتا بر پاره نسنه يه درلر اصطلاحا دورت بيتده اطلاق اولنور كه ...

Završetak:

آخره : سنكلاخ الفاظ مركبه دندر معناسى چاقل لق ديمك اولور .

L. 68; 23,5 x 12 (17 x 7); 19 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, malo oštećen.

Rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na zaštitnim listovima na početku i na kraju djela su neuspjeli crteži, vjerovatno kasnije rađeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4715. R-7746.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 118; 16,5 x 13 (13,5 x 9); 11 i 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan Turske riječi pisane su u proredu. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 52.

مشكلات شاه نامه

MUŠKILĀT-I ŠĀH-NĀMA

Perzijsko-turski rječnik od anonimnog autora. Gorni naslov je prema rukopisu, jer u pristupačnim izvorima ovakav naslov nismo uspjeli pronaći.

Početak:

اوله : شكر و سپاس بى قياس بر آن قادر براكه بيك نظر رحمت خلق را ... اين كتاب را مشكلات شاه نا مه نها دم ...

Poglavlja:

اول مصادر پارسى استخراج كرده است بر خروف تهجى مبوت
دوم در قواعد أمثله پارسى است
سوم در أنواع امثله است
چهار در اشمائست

Završetak:

آخره : في المضمومة يشترم يوهه و يهه يوغ يوز يوزدان يويه يوزه . تمت اللغة ...

Prepisao nepoznati prepisivač, u petak, mjeseca zul-hidždžeta 889/1494. godine.

Na slijedeća tri lista ima raznih bilježaka, pisanih kasnije, slabim rukopisom i teško čitljive.

2. L. 56 - 118.

كتاب التقدمة

KITĀB AT-TAQADDUMA

Arapsko-perzijski riječnik od nepoznatog autora.Navedeni podaci su prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov.

Početak:

الباب الاول: في ذكر المبادئ و الأعضاء. الشئ: چيز العين و الذات هشتى الجوهرى كومر...

Djelo je podijeljeno tematski na 12 poglavlja:

الباب الاول: في ذكر المبادئ و الأعضاء.
= الثاني: في أصناف الناس و ذكر الحرف.
= الثالث. في ذكر الأدواء و الأمراض.
= الرابع: في ذكر الأطعمة والأشربة.
= الخامس: في ذكر الأمتعة و القماش و الأسلحة.
= السادس: فيما يلبس و يفرش.
= السابع: في ذكر الحيوان من السباع و البهايم و الطيور و الحشرات و الهوام و غير ذلك.
= الباب الثامن: في ذكر السماء و ما يتعلق بها.
= التاسع: في ذكر الأرض و ما يتعلق بها.
= العاشر: في ذكر النبات و الشجر.
= الحادى عشر: في ذكر الأبنية و الأمكنة.
= الثاني عشر: في فصول مفردة و متفرقة.

Završetak:

آخره : البصيرة بينآيى البهجة زيبآيى الفوز و النجاح پيروزى . تم الكتاب التقدمة في اللغة على ...

Prepisao Šamsuddīn b. Abū Bakr b. al-ḥāǧǧ ʿImrān b. Rasūl b. Šuʿayb, 28. zul-kadeta 814/1412. godine.

Rukopis je iz zaostavštine Muhamed ef. Tufe iz Sarajeva.

4716. R-4107.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 124; 16,5 x 12 (10 x 8 i 12 x 7); 5 i 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Naslovi i poglavlja pisani crvenim mastilom. U prvom djelu ove zbirke turske riječi pisane su u proredu. Papir tamnobijel i bijel, čvrst.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 79.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Isto kao br. 4486,2.

Kratak perzijsko-turski rječnik za djecu. Napisao Muḥammad b. al-ḥāğğ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata.

K. Dobrača I, 504,4; Rieu t, 141; Flügel I, 145; Trako, 220; Boškov I, 101; Mostar, 38,3.

Početak:

اوله : الحمد لله العلي القوي الجبار ... أما بعد چنين ميكويد أخرج الناس محمد بن الحاج الياس ... و اورا تحفة الهادية نام دانستن شناختن آموختن بلمك اكلمك اكرغك ...

Završetak:

آخره : نود هزار صد هزار طقسان بيك يوز بيك

Rukopis je možda stariji od 922/1516, što razumijemo iz jedne bilješke na naslovnoj stranici.

2. L. 80 - 124.

لغت فرشته اوغلى

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

(v. br. 4480,1)

Prepisao nepoznati prepisivač 1069/1658. godine.

Raniji vlasnik Hadži Mustafa, kadija (bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4717. R-5841.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

L. 31+1; 20,5 x 14,5 (14 x 8,5); 6 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 24. redžeba 1129/1717.godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4718. R-2853.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

L. 33; 17,5 x 11,5 (12 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Turske riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

4719. R-2948.

Zbirka (مجموع), 2

L. 50; 19 x 13 (14 x 8); 7 i (14 x 10,5); 15 redova. *Nasḫ,* od različitih prepisivača i iz različitog vremena. U prvom djelu turske riječi pisane su u proredu. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

1. L. 1 - 32.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Ovaj primjerak nema uvoda.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

2. L. 35 - 50.

شرح الأمثلة المختلفة بالتركية

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA BI AT-TURKIYYA

Djelo je na kraju nepotpuno.

Komentar na turskom jeziku paradigmi arapske gramatike, od nepoznatog autora.

Fajić V, 3331,5.

Početak:

اوله: أمثله، مختلفه صيغه سنده قاج ألفاظ واردر ...

Djelo je pisano slabim rukopisom, a prepis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio Salih ef. Hromozāde (Hromić).

4720. R-4416.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

L. 20; 17 x 10,5 (12 x 8); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima. Turske riječi pisane u proredu crvenim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštеće;

Povez kožni, s preklopom, također oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Poklonio dr. Ibrahim-beg Halilbašić.

4721. R-7138.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 53; 19 x 13. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 10.a (15 x 8); 9 redova.

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Početak:

اوله: المصدر دانستن شناختن اموختن
بلمك اكلمك اوكرنمك ..

Na 10b - 11. listu su glagolski oblici na perzijskom jeziku.

2. L. 12b - 22a. (15 x 8); 9 redova.

(لغت عربي تركي)

(LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ)

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : إرشاد امتثال انتقال ارتحال إظهار أسماء
طغرو يول يكدش أولق بريدن بريه وارمق كوچمك لشكاره ايلمك جمع اسم ...

Završetak:

آخره : فصل يوم يد يسار يوم الحشر
كون ال صول قيامت كونى

3. L. 23b - 36a (15 x 8); 9 redova.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)

LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

(v. br. 4531,6).

4. L. 36b - 45a (15 x 8); 9 redova.

(لغت تركي - عربي نظما)

(LUĠAT-I TURKĪ-ʻARABĪ NAẒMEN)

Tursko-arapski rječnik u stihu od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : عربجه تكريه سبحان ديرلر.
عجم ديلنده بيل يزدان درلر

Završetak:

آخره : لوقوياني دكليني يازه ني
رحمتده يار لغافل ياغني

5. L. 45b - 53.

(منظوم لغت تركي- فارسي)

(MANẒŪM-I LUĠAT-I TURKĪ-FĀRSĪ)

Tursko-perzijski rječnik u stihovima od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : الهى نا فلك باقي و عرش و فرش اوله قايم

Završetak:

آخره : بوني ايرمق امتياز اولدى چونكى لطيف الله بوني ياد اولدى

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

4722. R-7796.

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

L. 20; 18 x 12 (12 x 6,5); 7+7 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu, a istaknute crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisu, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

4723. R-4358.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 48; 14,5 x 10 (10,5 x 6,5); 5 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 24.

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Djelo je na početku nepotpuno.

Završetak:

آخره : پنج زده شانزده هفت ده هشت ده

2. L. 25b - 48.

لغت اسم الله (لغت الله تكرى)
LUĠAT-I ISM ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ)

(v. br. 4531,6).

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4724. R-1707.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 175; 21 x 15,5. *Ta'līq,* od različitih prepisivača. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima, kod djela koja su u stihu, ima komentara. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, s preklopom.

1. L. 1 - 94 (16,5 x 12,5); 18 redova.

اقنوم العجم (اقنوم اللغة)
UQNŪM AL-'AĠAM (UQNŪM AL-LUĠA)

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Ḥ.Ḫ. I, 140; Karatay t II, 2102/III.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي أعطى كُلُّ شيئ خلقه ثم هدى و كرم بنى آدم عوارف اللغات و الاهتدا . كما قال الله تبارك و تعالى ...

Završetak:

آخره : و ديكر رنك يوهه و يوهمه مرغى باشد صورتا بيا زماند ليكن شكار نكند بتركى دلوجه طغلن كويند . تمت الكتاب ...

Prepisao nepoznati prepisivač 959/1552. godine.

2. L. 95 - 96 (15x12), 11 redova.

المثلث
AL-MUṮALLAṮ

(v. br 4564,2).

Ovo je samo jedan fragment spomenutog rječnika.

Prepisivač je, izgleda nam, isti kao i u prethodnom djelu.

3. L. 97b - 105 (16 x 8,5); 19 redova.

روشنا ئى نامه
RŪŠNĀ'Ī-NĀMA

Djelo u stihu Mesnevije, na perzijskom jeziku. Napisao Nāṣir b. Ḫusraw al- Qubāḏyānī, umro 481/1088.

Ḥ.Ḫ. I, 915; A.M. II, 487; Karatay p, 387.

Početak:

اوله : بنام کردکا ر پاك دلور   که هست از عقل و فهم و فکر بر تر ...

Završetak:

آخره : تمام شد کتاب روشنایی نا مه .

Ovo djelo prepisao je drugi nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVI ili XVII) stoljeće.

4. L. 106 - 122a (16 x 8,5); 19 redova.

كنز الرموز
KANZ AR-RUMŪZ

Djelo u stihu, na perzijskom jeziku sa područja književnosti. Napisao Šayḫ Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī, umro 817/1414.

Ḥ.Ḫ. II, 1517.

Početak:

اوله : يار طبعم را هوای دیکر ست   بلبل جانرا نوایی ... ؟

Završetak:

آخره: طول و عرضی حواستم ان نامه را   مصلحت نامد شکستم حا مه را

5. L. 122b - 175 (16 x 8,5); 19 redova.

مخزن الأسرار
MAḪZAN AL-ASRĀR

Djelo u stihovima, na perzijskom jeziku, sa područja etike i tesavvufa. Napisao Šayḫ Ǧamāluddīn (Abū Muḥammad) Yūsuf b. Mu'ayyad al-Ǧanǧawī, umro 597/1200.

Ḥ.Ḫ. II, 1638; Karatay p. 475.

Početak:

اوله : بسم الله الرحمن الرحيم   هست کلید در کنج حکیم ...

Završetak:

آخره : ختم سیدی و سیاهی شوی   مخزن الأسرا ر اللهی شوی

Djela pod tačkom 3-5 prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVI ili XVII stoljeće).

Uvakufio Hasan ef. Boyozade (Bojić).

4725. R-2379.

جامع الفوارس
ǦĀMI' AL-FAWĀRIS

Djelo je na početku nepotpuno.

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.. Gornji naslov zabilježio je prepisivač na kraju djela i na gornjem prerezu. Inače, u pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovaj naslov, pa je, prema tome, djelo vrlo rijetko.

Završetak:

دلوجه طغا ن و کرکز دخی درلر بعضلر بويمول درلر يهه مثله

تم الكتاب المسمى بجامع الفوارس في يد علي بن ولي ... في اوائل شهر ذي القعدة سنة تسع و خمسين و تسعمائة ...

L. 219; 21,5 x 14 (15 x 9); 15 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a perzijske riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom, oštećen crvotočinom, neki listovi prosuti.

Povez kožni. Prva korica i nekoliko listova otkinuto i zagubljeno.

Prepisao 'Alī b. Walī 959/1552. godine.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

4726. R-5391.

كتاب الفاظ
KITĀB-I ALFĀẒ

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Navedeni naslov nalazi se na naslovnoj stranici u rukopisu. U pristupačnim izvorima ni ovaj rječnik nismo uspjeli pronaći.

Početak:

اوله : باب الف مفتوحة الله خدای سزای

احد يکی آحاد جمع اوّل نخستين اوائل جمع آخر .

Završetak:

آخره : بيزار او کناه هل زد الاعوان

تمت بعون الله الملك الوهاب و حسن التوفيق و الله أعلم بالصواب .

L. 52; 18 x 13 (14 x 9); 9 redova. *Ta'līq*, teško čitljiv. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Neke turske riječi pisane su u proredu.. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥamza b. ʻAlī, bez oznake datuma.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4727. R-2426.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 48; 19 x 14,5 (15 x 9); 12 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan. U drugom djelu ove zbirke istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst.

Povez polukožni.

1. L. 1 - 3.

تحفه عشاق
TUḤFA-I ʻUŠŠĀQ

Isto kao br. 4480,4.

Zbirka kratkih izreka i rečenica za razgovor, sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, od anonimnog autora.

Flügel I, 143; Trako, 79.

Početak:

اوله : بنام خداى عز و جل آغام كردن و بر نعمتان شكر ...

Završetak:

آخره : ياد كار اين قدر تمام بود
ياد كار بوقدر تمام اولدى

Prepisao Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Farā'inī, u Bistrik hanikahu (Sarajevo), imam iz Gornjoseoce (Jajce), mjeseca redžeba 1135/1723. godine.

(تمت تمام ... تحريراً في ماه رجب المرجب في مقام بسترق خانقاه سنة خمس و ثلثين و مائة، و ألف كتب الحقير الفراعنى صالح بن علي الإمام عن سنوچه به بالا غفر الله لهما)

2. L. 15 - 35.

شروط الصلوة
ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca.

Dobrača II, 991,3; 1333,2.

Prepisivač je isti kao i u prethodnom djelu, što zaključujemo po pismu.

---

3. L. 38b - 48.

(الاحاديث مع الترجمة التركية)
(AL-AḤĀDĪṮ MAʻA AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA)

Kraća zbirka hadisa sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Početak:

اوله : قال النبي عليه السلام صحبة العاقل زيادة الدين ... پيغمبر ع . م . ايدى اللهك صلوة سلام آنك اوزرينه أولسون عقل كشنك صحبت ...

4728. R-4949.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 62; 21 x 14 (16 x 7); 6 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu sitnijim slovima. Riječi su rastavljene krupnijim crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen, listovi prosuti.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 18.

تحفه عشا ق
TUḤFA-I ʻUŠŠĀQ

(v. br. 4480,4).

2. L. 19b - 32.

(لغت فارسي تركي)
(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Perzijsko-turski razgovorni rječnik, od nepoznatog autora.

Boškov I, 113.

Početak:

اوله : بنام خدا بدولت پيغمبران آغازى سخن كردم ...

Završetak:

آخره : در جهان عزيزباشى پنج و صلوترا در روح استاذ فاتحه .

3. L. 33b - 62.

تحفة الهادية (لغت دانستن)
TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

(v. br. 4716,1)

Ime prepisivača i datum prepisa nepoznati, ali smatramo da je rukopis iz XVIII stoljeća.

Na zadnjoj nutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika: Muhamed Hamdi Pašić iz Rogatice.

4729. R-3451.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 299; 20,5 x 13,5 (16 x 7,5); 17 redova. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Kod prvih pet djela po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Tekst ovih djela obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode.. Papir bijel, malo učadio, čvrst.

Povez kožni, oštećen, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1 - 23.

(لغت فا رسي تركي)
(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Perzijsko-turski rječnik u stihovima od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : القطعة الأولى فى بحر . المضارع الاحزب

اخسارك اوزره أول خال خال اوزره اول سيه مو . صان آتش اوزره عنبر عنبرده دود خوش بو

....

ايزد خداى تكرى مينو بهشت اوچمق . دو زح زرنك طامود واره كاه چردق ...

Završetak:

آخره : مفعول مفاعلن مفاعيل بولمادى بو نقشى هيچ نقاش

Inače, djelo je podijeljeno na 19 poglavlja (قطعه).

Prvo poglavlje navedeno je na početku, a 19. poglavlje glasi:

القطعة التاسعة عشر فى بحر الهزج المسدس الاحزب

2. L. 23b - 28.

(لغت مختصر فارسي تركي)
(LUĠAT-I MUḪTAṢAR FĀRSĪ-TURKĪ)

Isto kao br. 4646,5.

Mali perzijsko-turski rječnik u stihovima, namijenjen djeci, od anonimnog autora.

Trako, 256.

Početak:

اوله : بهار اولدى يته لا له جام اولدى رندانه بنفشه شبكلا هينى اكو بدورز لوندامه ...

3. L. 29 - 38.

تحفهء حسامي
TUḤFA-I ḤUSĀMĪ

(v. br. 4590,5; 4646,2)

4. L. 39 - 43.

لغت لامعي چلبي
LUGAT-I LĀMI'Ī ČALABĪ

(v. br. 4529,5; 4646,4)

5. L. 44 - 50.

تحفهء منظومه (لغت مختصر فارسي تركي)
TUḤFA-I MANẒŪMA
(LUĠAT-I MUḪTAṢAR FĀRSĪ-TURKĪ)

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao 'Oṯmān b. Ḥusayn al-Bosnawī 1061/1650. Trako (257) navodi ovaj rječnik i kaže da je od anonimnog pisca. Rječnik se sastoji od 19 poglavlja *(qiṭ'a)*, 210 stihova i tumači oko 800 riječi.

Wiesbaden XIII4, 478; Trako, 257.

Početak:

اوله : بسم الله الرحمن الرحيم – لا آلاء إلاَّ آلاء الله الكريم

سپاس و منّت اول خلاق پاكه كه عقل و فهم و دانش ويردى خاكه

قطعه در بحر هزج مسدس محذوف

خدا تکری خبرجی در پیمبر   قولا غرر رهبر و کوجلی توانکر

Završetak:

آخره : نظم دلکش اولسه طکمی بو کلام   بی قصور اولدی چو تاریخی نظام .

6. L. 50b - 57a.

نظم الاسامي

NAẒM AL-ASĀMĪ

Mali perzijsko-turski rječnik, pisan u stihovima, namijenjen djeci, od nepoznatog autora. Sadrži 16 *qiṭ'a* ispjevanih u raznim metrovima.

Trako, 238

Početak:

اوله : چو بسم الله پس الحمد لله   دیالم هم توکلنا علی الله

انك بر لکنه اتدك شهادت   قلالم مصطفایه بی نهایت

7. L. 57b - 73a.

محموديه

MAḤMŪDIYYA

(v. br. 4525)

Početak:

اوله : بنام خالق و فتام و واحد   بیمن هادی و وهاب و راجد

....

ختر اتمك قبله اوپمك زرع اکمك قول علام

8. L. 77 - 299.

بحر المعارف في العروض

BAḤR AL-MA'ĀRIF FĪ AL-'ARŪḌ

Djelo iz turske metrike. Sastoji se iz uvoda, tri poglavlja *(maqala)* i završetka. Sabrao i napisao Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī , umro 969/1561. Djelo je napisano 956/1549. i posvetio ga Mustafi, sinu sultana Sulejmana.

Ḥ.Ḫ. I, 226; A.M. II, 434; Flügel I, 208; Kairo t, 103; Karatay t II, 2134.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي جعل الإنسان أهل اللسان،   و صيره عالما ببديع المعانى و البيان

Završetak:

آخره : تم تأليف الكتاب في اليوم الحادي عشر من شهر صفر المظفر سنة ست و خمسين و تسعمائة من الهجرة المصطفية عليه أفضل الصلوات ...

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač u drugoj polovini XVII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4730. R-5611.

(لغت فارسي تركي)

(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Perzijsko-turski rječnik od anonimnog autora.

Početak:

اوله : بدأت بسم الله و الحمد لله أولا   على نعم لم تحصى فيما تنزلا

ایزد ابر آرد اسب اشتر آسمان

تکری بولت اون آت دده کوك

Djelo je nepotpuno na kraju.

L. 11; 21,5 x 15,5 (16 x 10); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Imaju kustode. Papir tamnobijel.

Bez poveza.

Prepis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici ima bilježaka na arapskom i turskom jeziku, prenesenih iz raznih djela.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4731. R-7787.

(لغت فارسي تركي)

(LUĠAT-FĀRSĪ-TURKĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Perzijsko-turski riječnik od nepoznatog pisca.

L. 69; 14 x 10,5 (11 x 8); 7 redova. *Nasḫ*, večinom vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisanei su crvenim mastilom. Turske riječi pisane su u proredu. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza koji je otkinut i zagubljen. Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, ali rukopis potječe iz XVIII ili još ranije, jer na prvom zaštitnom listu nalazi se ime ranijeg vlasnika:Ahmed b. Mustafa, muderris Husrevije medrese u Sarajevu, a poznato je da je on živio u navedenom stoljeću.

Otkupljen od Suvada Mešića iz Lepenice - Tešanj.

4732. R-7775.

(لغت فارسي تركي)

(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Isto kao br. 4731.

L.80; 19,5 x 14,5 (14 x 7); 8 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Turske riječi pisane su u proredu. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom.

Bez poveza, koji je otkinut zajedno sa nekoliko listova i zagubljen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Otkupljen Mešić Suvada od Mešić Suvada iz Lepenice - Tešanj.

4733. R-6162.

(لغت فارسي تركي)

(LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ)

Fragment perzijsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca.

L. 20; 17 x 13 (12 x 8); 7 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Neka poglavlja pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Tursko-bosanski rječnici

القواميس التركية – البوسنوية

4734. R-485.

لهجة اللغات
(تركچه بوشناقه لغت تفسيرى)
LAHĞA AL-LUGĀT
(TURKČE-BOŠNAKČA LUĠAT-I TAFSĪRĪ)

Tursko-bosanski rječnik. Napisao Ḥusayn Ḥusnī-ef. Hadžihusejnović-Muvekitović, sin poznatog našeg istoričara Salih Sidki-efendije, umro 1317/1899.

Šabanović:Književnost, str. 603.

Djelo nema uobičajenog uvoda niti završetka, nego je autor odmah počeo da piše po arapskom alfabetu turske riječi i njihova značenja na bosanskom jeziku.

Str. 379 (originalna paginacija); 24,5 x 19 (20 x 19; 17 redova. *Ta'līq.* Papir tamnobijel, sa plavim linijama.

Povez kartonski. Ukratko rečeno, sveska u današnjem smislu.

Treba napomenuti da je neko kasnije pored bosanskih riječi pisao olovkom i arapske riječi.

Djelo je autograf.

Na prvoj korici je vinjeta i na njoj piše: Hadžihusejnović Akif ef., muvekit u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu. On je autorov mlađi brat. Prema tome, rukopis je dospio u biblioteku iz Akif ef. zaostavštine.

4735. R-7704.

(لغت تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Tursko-bosanski rječnik od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

اوله : طوليدر طاتليدر طاتسزدر سموك توكرك
سلاتو سلاتقويه تسلاتقو سيلنه بولونقه

L.34; 16,5 x 11,5 (13 x 8,5); 10 i 12 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Izgleda nam da je bivši vlasnik sastavio dva fragmenta u jednu cjelinu. Riječi su rastavljene crvenim krupnijim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti.

Bez poveza.

Prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān iz Gračanice, 1219/1804. godine. (كاتب الحروف عبد الله بن سليمان عن غرچانچه لى سنة ١٢١٩).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4736. R-7791.

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Tursko-bosanski rječnik od nepoznatog pisca.

Početak (ovdje):

اوله : يلمق چيتمك سكرتمك بسلمك ...
ليزات ژواقت پوتك خرانيت ...

L. 30; 15,5x10,5 (11,5x7), 10 redova. *Nastaʻlīq*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepis potječe vjerovatno iz XIX stoljeća.

4737. R-7789.

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Tursko-bosanski rječnik od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : تكرى پيغمبر ايمان ايناغق مسلمان ...
بوغ اسوتاچ ويره ويروات تورچن ...

Završetak:

آخره : سكا عيبدر آدملر تعييب الدرلر سكا عيبدر ...
تبى يه سراموته لودى سه روغايو تبى يه سراموته ...

L. 31; 14 x 10 (15 x 7,5); 10 redova. *Nastaʻlīq*, djelomično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Riječi su rastavljene krupnim crvenim tačkama.. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije ili tri tanke crvene linije. Papir bijel, glat.

Povez polukožni.

Prepisao ʻAzīz, 25. rebiul-evvela 1262/1846. godine.

4738. R-7744.

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Mali tursko-bosanski rječnik od nepoznatog autora. Nema uvoda, nego su riječi pisane u dvije kolne: turski i bosanski.

Početak:

اوله : ترك بستوى ترك بستوى
ايمان ويرا اريهجق يچميق
ايناغق ويرووات آياق چمرمك توغو زاغرنوت ...

Završetak:

آخره: يلدورمك سيوات تاغق لك
يتر دوسته يوالوق سوالوتق ...

L. 17; 17 x 10,5 (15 x 7,5); 16 redova. *Nastaʻlīq*, vokalizovan. Poglavlja su nadvučena crvenom linijom. Papir bijel, čvrst.

Bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. ʻOmar Pehlivan(ović),1322/1904. godine.

Odbor IZ Vitez.

4739. R-7695.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 36; 15 x 10,5 (11 x 8 i 6;, 10 i 12 redova. *Nasḫ* i *taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Prvo djelo vokalizovano. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 25.

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Djelo je na početku nepotpuno.

Tursko-bosanski rječnik od anonimnog autora.

Završetak:

آخره : سموز سپورکه حاروب آريق چلقله بن سن
ايپرتلو مطله م ميرشاوو زارروداق يا طى

Prepisao nepoznati prepisivač 1162/1748. godine.

2. L. 27b - 36.

كتاب تركيات دلى
KITĀB-I TURKIYĀT DILĪ

Navedeni naslov nalazi se na početku rukopisa.
Djelo je na kraju nepotpuno.
Mali tursko-bosanski rječnik od nepoznatog autora.
Početak:

اوله : الله خدا تكرى بنام خدا بدولت پيغمران
بوغ بوغ بوغ تكرى آديله پيغمبرك دولت ايله ...

Izgleda nam da je prijepis ovog djela nešto mlađi od prethodnog.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

4740. R-6191.

(لغت تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Fragment tursko-bosanskog rječnika od anonimnog autora.

Početak (ovdje):

اوله : پتر هوده كريى كتبك قرد قرت تلك
وورچه پوه يأ ژ قرتچه چريو ووق لسيچه ...

L. 4; 20,5 x 14 (16 x 9,5); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4741. R-6213.

(لغت تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.
Fragment tursko-bosanskog rječnika od nepoznatog autora.
Početak (ovdje).

اوله : امزق قلب جنبر طولوم نوى تويلى
ديرژاق اويروج ميه رونه روناوو

Završetak (ovdje):

آخره : تقدر لازمدر كمه بكزر يوزنده سكا بكزر كزيشده بكا بكزر
تولقو ولا نا قوغا نالقيأ ا ابرازو نا ت نالقيأ او حودو نامه نالقيأ ...

L. 19; 22,5 x 15,5 (18 x 9); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

4742. R-3248.

لغت تركچه ـ بوشناقچه
LUĠAT-I TURKČE-BOŠNAKČE

Fragment tursko-bosanskog rječnika od nepoznatog autora. Ovo je samo jedna laga iz nepoznatog rječnika.

Početak (ovdje):

اوله : طمع م لاقوم طمعكار م لاقومان طمر م ژيواج ...

L. 12; 25 x 18,5 (19,5 x 15); 10 redova. *Nasta'līq*, pisan u razmaknutim redovima. Bosanske riječi su vokalizovane. Papir bijel, glat.

Bez poveza

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Tursko-italijanski rječnici
القواميس التركية – الايطالية

4743. R-5538.

تركچه اطالينچه لغتى

TURKČE-ITALIYANČA LUĠATĪ

Fragment tursko-italijanskog rječnika od nepoznatog autora. Treba napomenuti da su italijanske riječi upisane samo na nekoliko prvih i posljednjih listova.

L. 53; 14,5 x 9 (11 x 6); 5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir tamnobijel, hrapav, dohvaćen vlagom,-oštećen.

Povez kartonski, takođe oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

Bosansko-turski rječnici
القواميس البوسنوية - التركية

4744. R-2865.

مقبول عارف (پوتور شاهدیه)
MAQBŪL-I 'ĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

Bosansko-turski rječnik u stihovima. Napisao Muḥammad-efendi Hawāyī Uskufī 1041/1631.

Fajić III, 2581,3.

Početak:

اوله : خدا اسمی هر ایشده ایده لم یاد كه تا ایده بزی اولداخی دلشاد

....

بوغ تكری یدنو بر در هم یدینو وحدتی
دوشا جاندرچویق آدم دیرلغی در ژیوتی

Završetak:

آخره : واز ناغش اسویلا دیر ایپكه چاكر ییوز شه مراد عادلك

L. 25; 15x10.5 (10,5x7,5), 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. i brojevi između redova koji označavaju riječi istog značenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

Prepisao Ḥasīb b. Ibrāhim 1164/1750.godine.

Uvakufio Čadordžija.

4745. R-6294.

مقبول عارف (پوتور شاهدیه)
MAQBŪL-I 'ĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

Samo jedan list spomenutog rječnika. 20 x 12,5 (15 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Smatramo da prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Poklonio Alija Nametak.

4746. R-7795.

مقبول عارف (پوتور شاهدیه)
MAQBŪL-I 'ĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

L. 13; 18 x 13 (15 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, osim uvoda. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač (ime teško čitljivo), 1255/1839. godine.

Na zadnjem listu su imena:Ajanović hafiz-efendi, njegov brat Sabit i Mustafa Akhisari.

4747. R-7738.

مقبول عارف (پوتو ر شاهديه)

MAQBŪL-I ʻĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

L. 15; 21 x 17 (17 x 12,5); 12 redova. *Nastaʻlīq,* vokalizovan. Poglavlja, istaknute riječi i brojevi, koji označavaju riječi istog značenja, pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1316/1898. godine.

Otkupljen iz zaostavštine hadži hafiz Asim ef. Sirće.

4748. R-2961.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 26; 18,5 x 11,5 (13,5 x 7,5); 12 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom.

Povez kartonski.

1. L. 1 - 8.

مقبول عارف (پوتور شاهديه)

MAQBŪL-I ʻĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 9 - 26.

(لغت تركي بوسنوي)

(LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ)

Tursko-bosanski rječnik od nepoznatog autora.

Početak:

اوله : عورت قوجه اورته باش قنى قوجه ...

ژنا استارو اسريدوروچن وعومه ستارو...

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, rukopis je iz XIX stoljeća.

Na krajnjim zaštitnim listovima su vježbe u pisanju.

4749. R-3376.

مقبول عارف (پوتور شاهديه)

MAQBŪL-I ʻĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

L. 15; 21 x 15,5 (17 x 11,5);12 redova. *Nastaʻlīq,* pomiješani, pisani nevještom rukom prepisivača. Poglavlja, istaknute riječi i brojevi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen.

Povez kartonski.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici napisano je ime ranijeg vlasnika: Muḥammad b. ʻAbdullaṭīf-beg Pavicazāde (!), godina 1314/1896. Ispod ovog imena je drugo ime, napisano mastiljavom olovkom: Hadži Muhammed b. Aḥmed-ef. Škaljić. Prvo navedeno ime nalazi se i na posljednjem zaštitnom listu.

Na kraju djela, u četiri reda, ispisane su neke arapske i turske riječi, pisane olovkom, *taʻlīq* pismom.

4750. R-7798.

مقبول عارف (پوتور شاهديه)

MAQBŪL-I ʻĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

L. 14; 18 x 12 (14,5 x 7,5); 17 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Naslov i brojevi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat.

Povez kartonski.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je teravih-dova i lhamijado pjesma koja počinje:

"Ah, dervišu, otvor' oči..."

Na 15 listu je pomiješana turskim i bosanskim jezikom ljubavna pjesma, koja počinje ovako:

"Canim dildim sevmiš oldum, tebe draga dilbera..."

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

4751. R-7720.

مقبول عارف (پوتور شاهديه)

MAQBŪL-I ʻĀRIF (POTUR ŠĀHIDIYA)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Završetak (ovdje):

آخره : ترى دسد دخى قرق چأتردسد   اولدى سكسان هم دخى اوسام دسد

L. 14; 20,5 x 16,5 (16 x 11,5); 11 redova. *Nasta'līq,* vokalizovan. Riječi su označene crvenim brojevima, koje imaju isto značenje. Imaju kustode. Papir žućkast, glat, prosut.

Bez poveza..

Prepis potječe vjerovatno s početka ovog stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

Bosansko-arapsko-turski rječnici

القواميس البوسنوية - العربية - التركية

4752. R-7797.

(لغت بوسنوي - عربي - تركي)

(LUĠAT-I BOSNAWĪ-ʿARABĪ-TURKĪ)

Bosansko-arapsko-turski rječnik, od nekog našeg anonimnog autora. Bosanske riječi pisane su alhamijado pismom, sitnijim slovima, u jednoj koloni, a u slijedeće dvije arapske i turske riječi, koje na mnogim mjestima nisu napisane. Bosanske riječi poredane su po arapskom alfabetu. Nema nikakvog uvoda.

L. 67; 18,5 x 11,5. *Ta'līq*, sitan, teško čitljiv, pisan u svesci sa širokim linijama i uzdužnim crvenim linijama, koje je priređivač ovog rječnika označio.

Povez kartonski, oštećen.

Rječnika je nastao početkom ovog vijeka.

Bosansko-tursko-perzijsko-arapski rječnici

القواميس البوسنوية – التركية – الفارسية – العربية

4753-4754. R-1110-1111.

بوشناقچه - ترکچه - فارسچه - عربچه لغت

BOŠNAKČA-TURKČA-FARSČA-ARAPČA LUGAT

Bosansko-tursko-perzijsko-arapski rječnik u dva sveska. Napisao Ḥusayn Ḥusnī ef. Hadžihusejnović - Muvekitović, umro 1317/1899. Ovo je drugi rječnik koji je napisao spomenuti pisac (v. br. 4734). Hazim Šabanović i Mehmed Handžić ne spominju ovaj rječnik, nego samo onaj pod gore navedenim brojem. Nažalost, rječnik nije završen. U kolonama gdje su trebale biti napisane perzijske i arapske riječi ostao je prazan prostor.

Na prvom zaštitnom listu drugog sveska piše:

موقت زاده موقت حسين حسنى افنديك اثريدر.

Godina 1310/1892.

Nema uvoda nego su odmah bosanske riječi pisane abecednim redom, a do njih, u tri kolone, riječi na spomenutim jezicima.

I, str. 1 - 199 + II, str. 200 - 379 (originalna numeracija); 20 x 16.5. *Ta'līq*. Rječnik je napisan u dvije veće sveske sa linijama.

Povez kartonski, oštećen.

Djelo je autograf.

Poklonio, vjerovatno, njegov mlađi brat Akif ef.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ا

أبيات تعليم المتعلم: 4428,4

الاحاديث مع الترجمة التركية: 4727,3

الاخترى فى اللغة: 4493-4514

الارجوزة في علم البلاغة: 4408,2

الارشاد فى اللغة : 4482; 4555-4567

الارشاد الهادي في النحو: 4350,7

الاشارات الجائزة لشرح حل الزامزة: 4436

الاطول - شرح تلخيص المفتاح: 4348

اعجوبة الغرائب فى نظم جواهر العجائب: 4601

الاعراب عن قواعد الاعراب: 4228,2; 4229,2

افصاح العروض و ايضاح الغموض: 4437

اقنوم اللغة: 4724,1

الفاظ متنوعة مندرجة و متداولة: 4531,7

الامثلة المختلفة: 4396,6

الأمثلة المختلفة الفارسية: 4665,3; 4605,7

أمّ البراهين في العقيدة - العقيدة الصغرى: 4404,2

انشاء: 4672,2

انشاء (اوغلدن بابايه بويله يازلر): 4603,7

انشاء مرغوب: 4564,4; 4543,3; 4605,6

أنوار التنزيل و أسرار التأويل: 4270,2

أنواع المجاز: 4381,2; 4368,3

اورادك شرحى: 4660,3

أوزان الصرف: 4396,10

الايضاح في المعاني والبيان: 4343-4346

إيساغوجي في المنطق: 4229,3; 4238,4; 4279,10; 4350,6; 4355,4*; 4392,8

ب، پ

بحر المعارف: 4420,4; 4439,3; 4440-4441

بحر المعارف فى العروض منظوم: 4729,8

پند نامه (پند عطار): 4658,2; 4690,2

بوشناقچه تركچه فارسچه لغت: 4753-54

بهجة الألباب في علم الاسطرلاب: 4432,5

ت

تاج الدروس و عز النفوس: 4632

تجويد: 4557,3

تجويد قره باش: 4557,2; 4579,2

تحفه، حسامى: 4590,5; 4646,2

تحفه، شاهدى: 4646-4693

تحفة الصبيان: 4590,3; 4592,3; 4595-4596

تحفه، عشاق: 4480,4; 4531,4; 4564,5; 4727,1-4728
تحفه، علائى: 4529,2
تحفة الغرامى: 4541,1
تحفة الملوك (شرح منظومه شاهدى): 4699-4701
تحفه، منظومه (لغت مختصر فارسى تركى): 4729,5
تحفه، مير على شاهدى: 4694-4696
تحفة الهادية (لغت دانست): 4486,2; 4541,2; 4568,2; 4677,4; 4716,1- 4723; 4728,3
تحفه، وهبى: 4604,4; 4639-4641
ترجمان الصحاح: 4515-4521
ترجمان اللغة: 4594
ترجمة بعض سور القرآن القصيرة: 4581,2
ترجمه، صحاح الجوهرى: 4522
ترجمه، عروض الجامي: 4432
تركچه اطاليانچه لغتى: 4743
تصريف العزّي: 4396,8
تعليق على بلوغ الأرب من تحقيق استعارات العرب: 4386,10
تعليقات على ديباجة المختصر: 4338,1; 4339,1
تعليقات على شرح متن العلاقة: 4396,1
تعليم المتعلم: 4655,2
تلخيص المفتاح: 4215-4223; 4224,1; 5225; 4226,1; 4227,1; 4228,1; 4229,1; 4230,1; 4231,1; 4232-4233; 4234,1; 4234,2*; 4235-4237; 4238,1; 4239,1; 4240-4241; 4242,1; 4243-4253; 4254,1; 4255; 4256*; 4280*; 4324*; 4325*; 4327*; 4331*; 4335*; 4338,1*; 4340*; 4341*; 4342*; 4347,1*; 4348*; 4349,1*; 4350,1*; 4352,2*; 4409*; 4411*; 4412*
تمحيص التلخيص: 4349,1; 4350,2
التنصيص المنتظر في شرح أبيات التلخيص و المختصر: 4411
توضيح نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر: 4396,5
التهذيب في المنطق و الكلام: 4379,3
التيسير الدافع للداهية في تحصيل علمى العروض و القافية: 4422,2; 4438,1

ج

جامع البيان و ساطع البرهان: 4423,4
جامع الفوارس: 4725
الجزء الأول من الترجمة المختصر (المعاني): 4412
جمع مختصر – مختصر از منشآت وحيد تبريزي در علم عروض و قافية و صنايع شعر: 4423,2; 4434,4; 4443-4444; 4445,1; 4446,1
جناح الصبيان: 4532
الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة الامام أبي حنيفة: 4239,3

ح

حاشية الأصول و غاشية الفصول على المقدمات الأربع: 4379,2
حاشية الجرجاني على المختصر: 4335-4337
حاشية الجرجاني على المطوّل: 4311; 4312,1; 4313-4316
حاشية الحفيد على شرح الاستعارات السمرقندية: 4380,2; 4381,3; 4386,1

حاشية الخطائي على المختصر: 4327; 4328,1; 4329-4330; 4333,2; 4334,2
حاشية الخطائي على المطوّل: 4324
حاشية الزيباري على شرح الاستعارات السمرقندية: 4350,5; 4370; 4372-4377; 4378,1; 4379,1; 4380,1; 4381,1; 4386,4
حاشية السيواسي على شرح الاستعارات السمرقندية: 4381,4; 4386,5
حاشية شيخ زاده على شرح الاستعارات السمرقندية: 4382
حاشية الفناري على المطوّل (بغير مقدمة): 4320-4323
حاشية الفناري على المطوّل (مع مقدمة): 4317-4319
حاشية مصنّفك على شرح المفتاح للجرجاني: 4367-4368
حاشية الهروي على المختصر: 4331-4332; 4333,1; 4334/1
حاشية اليزدي على حاشية الخطائي على المختصر: 4341
حروف احاديه: 4486,3
حكايت ابن عباس: 4553,3
حكاية الشيخ العارف أبى يزيد البسطامي: 4339,2
حله، منظومه . شرح تحفه، شاهدى: 4702-4706

خ

خدا ريم: 4605,3
خمسة أبيات في العروض مع شرحها: 4420,2; 4424,4; 4434,6; 4439,2

د

الدرة المضية فى اللغة التركية: 4523; 4539
درج لغات: 4600
دستور اللغة: 4465
دقائق الحقائق: 4628-4631
ديباجة و قصيدة المنفرجة: 4563*
ديوان الترابشتي: 4398,3
ديوان حافظ: 4418,2

ذ

ذيل درر العبارات و غرر الاشارات في تحقيق معاني الاستعارات: 4381,10

ر

رسالة فى الآداب: 4528,8
رسالة في آداب البحث: 4228,6
رسالة في آداب البحث و المناظرة: 4228,4; 4279,7
رسالة في آداب البحث و المناظرة لعضد الدين: 4254,2
رسالة الاستعارات = فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
رسالة الاستعارات للقوشجي: 4227,2; 4378,4; 4381,11; 4386,9
الرسالة الاسطوانية: 4657,2
الرسالة الأندلسية في علم العروض و الأوزان الشعرية: 4230,4; 4242,3; 4279,2; 4413,1; 4414,1; 4415,1; 4416,1; 4417,1; 4418,1; 4419,1; 4420,1; 4421; 4422,1; 4423,3; 4424,5; 4428,2; 4431,5; 4438,4
رسالة فى بيان الاعضاد 4464*

رسالة فى بيان رسوم المصاحف العثمانية: 4489,4
رسالة في التجويد: 4396,11
رسالة في تحقيق الكليّات: 4312,2
رسالة في تقسيم الميراث: 4392,11
الرسالة الترشيحية = فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح: 4398,2
رسالة في الحساب: 4424,2; 4432,4
الرسالة الحسينية في آداب البحث: 4279,6
رسالة في حقّ البسملة: 4239,4
رساله، حمزه افندى: 4698,2
رساله در تحقيق حقيقت و مجاز: 4381,6
الرسالة السمرقندية = فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
الرسالة الشمسية في القواعد المنطقية: 4238,3; 4279,9
رسالة في طبقات المجتهدين: 4227,3
رسالة فى الطرق (بيان اقرب الطرق الى الله): 4515,2
رساله، عروض: 4239,5; 4417,2; 4446,2
رسالة العروض بالتركية: 4438,3
الرسالة العضدية من الآداب = رسالة في آداب البحث و المناظرة لعضد الدين
الرسالة العضدية في الوضع: 4392,6
رسالة العون الوافية في شرح كتاب الكافية: 4224,2
رساله، فنّ عروض و علم ميزان: 4446,3
رسالة في فن المناظرة: 4238,2; 4279,5; 4392,2
رسالة فوائد الامالى و فرائد اللآلى = الرسالة الاسطوانية
رسالة فى قواعد اللغة التركية: 4631,2
رسالة في المعاني و البيان و البديع: 4347,3; 4355,2
رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستارى: 4564,6
رسالة (معمولة) في تحقيق التغليب: 4398,1
رسالة ملهمة في شرح لغز منظومة: 4438,5
رسالة منتخبية من المعاني: 4399
رسالة في المنطق بالتركية: 4378,5
الرسالة الوافية في علم القوافية = رساله، عروض
الرسالة الولدية = الرسالة في فنّ المناظرة
رساله، يائيه: 4630,2; 4631,3
رفع حاجب العيون الغامزة عن كنوز الرامزة: 4434,1

ز

زبدة أعمال العدد الصحيح في علم الحساب: 4355,3
الزبدة الرائقة في شرح البردة الفائقة: 4413,2

س

السامى فى الاسامى: 4591
سبحه، صبيان: 4602-4611; 4670,2
سبحه، صبيان ترجمه سى: 4589
سلطان سليمان زماننده و شيخ الاسلام ابو السعود ....: 4606,2
سه زبان 4529,4

ش

شاهدى تعريب: 4529,3
الشذوور الذهبية و القطع الاحمدية فى اللغة التركية: 4528,1
شرح آداب البحث لعضد الدين الايجي: 4228
شرح الأرجوزة في علم البلاغة: 4408,1
شرح الاستعارات السمرقندية للعصام: 4231,2; 4350,3; 4370,1; 4371,1; 4378,3; 4381,5; 4383-4385; 4386,6; 4387,2; 4389,3; 4392,4; 4405-4407; 4416,3
شرح الاستعارات لقول أحمد: 4350,4; 4371,2; 4381,8; 4386,2
شرح الامثلة المختلفة بالتركية: 4719,2
شرح إيساغوجي في المنطق: 4230,3; 4389,4
شرح بحر الغرائب (لغت حليمى): 4619-4623
شرح البسملة الشريفة: 4392,3
شرح پند نامه، عطار - سعادت نامه: 4413,3
شرح تحفه، شاهدى: 4697-4698
شرح تحفة اللغة للشاهدى: 4702-4706
شرح تحفه، شاهدى: 4707-4710
شرح تحفه، شاهدى: 4711
شرح تحفه، شاهدى: 4712-4713
شرح تحفه، شاهدى: 4714
شرح تحفه، وهبى: 4642-4643
شرح تحفه، وهبى (اللبيب): 4644
شرح تلخيص المفتاح بالتركية: 4409
شرح تمحيص التلخيص: 4349,2
شرح ديباجة المختصر لسعد التفتازاني = عقود الدرر على شرح ديباجة المختصر
شرح الرسالة في آداب البحث و المناظرة: 4228,5; 4279,8; 4416
شرح رسالة الاستعارة للقازابادي: 4392,7
شرح الرسالة الأندلسية في علم العروض و الأوزان الشعرية: 4414,2; 4415,2; 4424,1; 4425-4426; 4427,1; 4428,1; 4429,2
شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث: 4404,3; 4416,4
شرح الرسالة السمرقندية لقره سعيد: 4378,2; 4381,7
شرح الرسالة الموسوية في القياس: 4419,3
شرح الرسالة الولدية: 4279,4
شرح سبحه، صبيان 4612
الشرح الصغير على الرسالة السمرقندية للملوي: 4387,3
شرح عروض الأندلسي: 4416,2; 4420,3
شرح العوامل الجديدة: 4228,3
شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة لابن خليل: 4396,3
شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة للاصبعي: 4371,3; 4381,9; 4386,7; 4388; 4389,1
شرح الفوائد الغياثية في المعاني و البيان: 4397
شرح القسم الثالث من مفتاح العلوم: 4356-4357
الشرح الكبير على الرسالة السمرقندية للملوي: 4387,1
شرح لغت فرشته اوغلى 4492
شرح متن بيان الحقائق: 4400,2

شرح متن العلاقة: 4393-4394; 4395,1; 4396,2
شرح مشكلات ديباجة المختصر: 4340
شرح مفتاح العلوم لشيخ زاده: 4369
شرح مقدمة ابى الليث: 4533,2
شرح ملخص تلخيص المفتاح: 4347,2
شرح المنظومة الطبلاوية في الاستعارات: 4386,11
شرح وصيت نامه للبركوى: 4528,3
شروط صلوة: 4529,7
شروط الصلوة: 4569,3 4727,2

ص

الصحاح العجمية: 4615-4618; 4392,10
صحاح اللغة (الصحاح فى اللغة): 4447 - 4457

ض

ضوء المعالي في شرح بدء الأمالي: 4427,2

ط

الطب النبوي: 4418,3

ع

عارف اللطائف: 4631,4
عبديه: 4565,2
عروض آبي الجيش = الرسالة الأندلسية في علم العروض و الأوزان الشعرية
عروض الأندلسي = الرسالة الأندلسية في علم العروض و الأوزان الشعرية
عقود الدرر على شرح ديباجة المختصر: 4290,2
علافه ترجمه سي: 4410
علم انشاده مستعمل اولان لغتلر: 4535,1; 4564,3;4605,5
علم حال لسراج الدين: 4569,4
عنوان: 4480,2; 4531,2
العوامل الجديدة: 4392,9
العوامل الجديدة بالتركية: 4396,12

ف

فتح رب البرية بشرح القصيدة الخزرجية: 4432
فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة: 4230,2; 4239,2; 4279,3; 4386,8; 4392,5; 4401-4402; 4403,1; 4404,1; 4419,2; 4423,3
فرائد الامالى و فرائد اللآلى الرسالة الاسطوانية): 4657,2
الفهم الألمعي شرح عروض الأندلسي: 4429,1; 4432,3
الفوائد الانسية في شرح الأندلسية: 4430
الفوائد الفنارية - شرح الايساغوجي في للفناري: 4355,4; 4404,4
الفيوض في حدائق الغموض: 4438,2

ق

قاموس عربى تركى: 4524
القاموس المحيط: 4469-4476
قصيدة امهاتى: 4604,2
قصيدة بدء الامالى: 4605,2
قصيدة البردة = الكواكب الدرية فى مدح خير البرية
قصيدة فى التصوف و مناجات امام اعظم: 4528,2

قصيدة فى التقوى: 4528,7
القصيدة الخزرجية في العروض و القوافي: 4431; 4432,1; 4434,4
قصيدة فى الصرف: 4528,6
قصيدة فى مدح الرسول سيد الكوئين: 4604,3
القصيدة المنفرجة: 4563
قواعد الفرس: 4226,2; 4445,2; 4630,3

ك

الكافية في النحو: 4242,2; 4403,4
كان معانى: 4638
كتاب انشا: 4535,2
كتاب تركيات دلى: 4739,2
كتاب التقدمه: 4715,2
كتاب در لسان عربى و فارسى و تركى: 4613
كتاب رسم عثمانى: 4489,3
كتاب قواعد الاعراب = الاعراب عن قواعد الاعراب
كتاب مفردات القرآن: *4468
كتاب نثر اللآ لى من كلام امير المومنين على بن ابى طالب: 4586,2
كشف الألفاظ التي لابد للفقيه من معرفتها: 4396,7
كليات ابى البقاء: 4478
كنز الرموز: 4724,4
الكواكب الدرية فى مدح خير البرية (قصيدة البردة): 4660,2
الكواكب المضيئة في شرح الخزرجية: 4435

ل

اللغات المشكلة الواردة فى الكتاب القدورى: 4530,4
لغت اسم الله (لغت الله تكرى): 4531,6; 4553,2; 4568-4579
لغت افعال: 4526
لغت الفاظ قرآنيه: 4548
لغت الهى: 4531,3
لغت بوسنوى تركى: 4489,2
لغت بوسنوى عربى تركى: 4752
لغت تركى بو سنوى: 4575,2 4735-4742; 4748,2
لغت تركى عربى نظما: 4721,4
لغت حليمى = شرح بحر الغرا ئب
لغت دانستن = تحفة الهادية
لغت صرف: 4531,1
اللغة العربية: 4479
لغت عربى تركى: 4517,2; 4530,1-2; 4533,1-4534,1; 4537,1-4538; 4540; 4542-4547; 4578,2; 4586,3; 4721,2
لغت عربى تركى بوسنوى: 4587
لغت عربى تركى فارسى بوسنوى: 4588
لغت عربى فارسى: 4590,4; 4597-4598; 4616,2
لغت عربى فارسى تركى: 4486,4; 4614
لغت فارسى تركى: 4530,3; 4541,3; 4543,2; 4647,2; 4677,3; 4728,2; 4729-4733
لغت فرشته اوغلى: 4480,1-4491; 4529,8; 4531,8; 4558,2; 4662,2; 4665,4; 4676,2; 4716,2

لغت القرآن المجيد: 4527
لغت كريمى: 4646,6
لغت كلستان: 4531,5
اللغة فى كلمات القرآن المجيد: 4536
لغت لامعى چلبى: 4529,5; 4646,4; 4729,4
لغت مختصر فارسى تركى: 4491,2; 4646,5; 4729,2
لغت منتها: 4482,2*; 4537,2; 4549-4554
لغت نعمة الله: 4633 - 4637
لوازم الشرطيات: 4528,5
لهجة اللغة (تركچه بوشناقچه لغت تفسيرى): 4734
لهجة فى اللغة : 4611*

م
ما يا ايشان: 4480,3
متن بيان الحقائق: 4400,1
متن العلاقة: 4390-4391; 4392,1; 4395,2
المثلث: 4564,2; 4615,4; 4724
مجمع اللطائف: 4481,2
محمودية: 4525; 4556,2; 4729,7
مختار الصحاح : 4459-4464 4468*
مختصر: 4599
مختصر فى ترجمان القرآن: 4615,3
المختصر - شرح تلخيص المفتاح: 4234,2; 4280-4289; 4290,1; 4291-4310; 4328,2; 4331*; 4335*; 4338,1*; 4338,2; 4340*; 4341*
مختصر صحاح الجوهرى: 4458
مختصر غريب القرآن: 4468
مختصر وافي بقواعد قوافي = رساله، عروض
مخزن الاسرار: 4724,5
مرقاة اللغة: 4482,2; 4534,2; 4580,1-4586
المرقاة - لغة مختصرة فا رسية: 4590,1
المسالك في علم المعاني و البيان و البديع: 4350,1: 4351,1; 4352
مشكلات شاه نامه: 4715,1
المصادر: 4615,5
المصباح شرح المفتاح: 4358-4365
المطول - شرح تلخيص المفتاح: 4256; 4259; 4270; 4271-4278; 4279,1; 4311*; 4317*; 4324*; 4325*
المعروضات فى الفتوى: 4606,3
المعول في شرح أبيات المطول: 4325-4326
المغرب فى ترتيب المعرب فى اللغة: 4467
مفاتيح الدرية فى اثبات القوانين الدرية 4417; 4665,2
مفتاح الادب: 4529,6
مفتاح تلخيص المفتاح: 4342
مفتاح العلوم القسم الثالث: 4343*
مفتاح اللغة: 4624-4625
مفيد المستفيدين 4529,1
مقبول عارف (پوتور شاهديه): 4744 - 4751
مقدمة ابى الليث فى الصلاة: 4655,3
مقدمة الادب: 4590,2; 4615,2
مقدمة فتح البارى فى شرح البخارى: 4477
ملخص تلخيص المفتاح: 4347,1
مناجات موسى عليه السلام: 4580,2
منظوم لغت تركى فارسى: 4721,5

منظوم لغت حليمى 4677,2
منظومات الموجهات فى المنطق: 4528,4
مولد النبىّ لسليمان چلبى: 4605,4
ميزان الصرف: 4396,9

ن
النبذة الصافية في علمى العروض و القافية: 4434,2
نخبة الفكر في مصطلح أهل الأثر: 4396,4
نصاب الصبيان: 4592-4593
نصيب الفتيان و نسيب التبيان: 4592,2
نظم الاسامى: 4646,3
نظم الجواهر: 4645
نوازل: 4569,2,5-6
النهاية في غريب الحديث: 4466

و
وسيلة القاصد الى احسن المراصد: 4626 - 4627
وصية الامام الأعظم أبي حنيفة: 4239,3*

هـ
الهوادي في شرح المسالك: 4351,2; 4353-4354; 4355,1

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, ʻA

ʻAbdiya (Avdija): 4565,2
Abyāt Taʻlīm al-mutaʻallim: 4428,4
ʻAlāqa tarğaması: 4410
al-Aḥādīṯ maʻ at-tarğama at-turkiya: 4727,3
al-Aḫtarī fī al-luġa: 4493-4514
Alfāẓ mutanawwiʻa mundariğa wa mutadāwila: 4531,7
al-Amṯila al-muḫtalifa: 4396, 6
al-Amṯila al-muḫtalifa al-fārsiya ad-durriya: 4665,3
Anwāʻ al-mağāz: 4381; 4386,3
Anwār at-tanzīl wa asrār at-ta'wīl: 4270,2
ʻĀrif al-laṭā'if: 4631,4
ʻArūḍ Abū al-Ğayš = ar-Risāla al-Andalusiyya fī ʻilm al-ʻarūḍ wa al-awzān aš-šiʻriyya
ʻArūḍ al-Andalusī = ar-Risāla al-Andalusiyya fī ʻilm al-ʻarūḍ wa al-awzān aš-šiʻriyya
al-ʻAqīda aṣ-ṣuġrā = Umm al-Barāhīn fī al-ʻaqīda
al-Aṭwal - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4348
al-ʻAwāmil al-ğadīda: 4392,9
al-ʻAwāmil al-ğadīda bi 't-turkiyya: 4396,12
Awrādin šarḥī: 4660,3
Awzān aṣ-ṣarf: 4396,10

B

Baḥr al-maʻārif fī al-ʻarūḍ: 4420; 4439; 4440-4441; 4729,8
Bahğa al-albāb fī ʻilm al-asṭurlāb: 4432,5
Bošnakča-turkča-farsča-ʻarapča lugat: 4753-4754

D, Ḏ, Ḍ

Daqā'iq al-ḥaqā'iq: 4628-4631
Darğ-i lugāt: 4600
Ḍaw' al-maʻālī fī šarḥ Bad' al-amālī: 4427,2
Ḍayl Durar al-ʻibārāt va gurar al-išārāt fī taḥqīq maʻāni al-istiʻāra: 4381,10
Dībāğa wa qasīda al-munfariğa: 4563
Dīwān Ḥāfiẓ: 4418,2
Dīwān at-Tūrāpuštī: 4398,3
ad-Durra al-muḍiyya fī al-luġa at-turkiya: 4523; 4539
Dustūr al-luġa: 4465

F

al-Fahm al-almaʻī šarḥ ʻArūḍ al-Andalusī: 4429,1; 4432,3
Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra: 4230,2; 4239,2; 4279,3; 4386,8; 4392,5; 4401-4402; 4403,1; 4404,1; 4419,2; 4423,3

Fatḥ rabb al-barriyya bi šarḥ al-Qaṣīda al-Ḫazrağiyya: 4432,2

Fawā'id al-amālī wa farā'id al-la'ālī (Risāla al-Usṭuwāniyya): 4657,2

al-Fawā'id al-Fanāriyya - Šarḥ al-Īsāġūğī li al-Fanārī: 4355,4; 4404,4

al-Fawā'id al-insiyya fī šarḥ al-Andalusiyya: 4430

al-Fayūḍ fī ḥadā'iq al-'arūḍ: 4438

Ğ, Ġ

Ğāmi' al-bayān wa sāṭi' al-burhān: 4423,4

Ğāmi' al-fawāris: 4725

Ğam'-ı muḫtaṣar - Muḫtaṣar az munša'āt Waḥīd Tabrīzī dar 'ilm-ı 'arūḍ wa qāfiya wa ṣanāyi'-ı ši'r: 4423,2; 4434,3; 4443-4444; 4445,1; 4446,1

Ğanāḥ aṣ-ṣibyān: 4532

al-Ğawhara al-munīfa fī šarḥ Waṣiyya al-imām Abū Ḥanīfa: 4239,3

Ġunya al-ḥuffāẓ fī awzān al-alfāẓ: 4439,1

al-Ğuz' al-awwal min at-tarğama al-Muḫtaṣar (al-ma'ānī): 4412

Ḥ, Ḫ, H

Ḫamsa abyāt fī al-'arūḍ ma' šarḥihā: 4420,2; 4424,4; 4434,6; 4439,2

Ḥāšiya al-Fanārī 'alā al-Muṭawwal (bigayr muqaddima): 4320-4323

Ḥāšiya al-Fanārī 'alā al-Muṭawwal (ma' muqaddima): 4317-4319

Ḥāšiya al-Ğarbī 'alā al-Muḫtaṣar: 4355-4337

Ḥāšiya al-Ğurğānī 'alā al-Muṭawwal: 4311; 4312,1; 4313-4316

Ḥāšiya al-Ḥafīd 'alā Šarḥ al-Isti'ārāt as-Samarqandiyya: 4380,2; 4381,3; 4386,1

Ḥāšiya al-Harawī 'alā al-Muḫtaṣar: 4331-4332; 4333,1; 4334,1

Ḥāšiya al-Ḫaṭā'ī 'alā al-Muḫtaṣar: 4327-4328: 4329-4330; 4333,2; 4334,2

Ḥāšiya al-Ḫaṭā'ī 'alā al-Muṭawwal: 4324

Ḥāšiya Muṣannifak 'alā Šarḥ al-Miftāḥ li'l-Ğurğānī: 4367-4368

Ḥāšiya as-Sīwāsī 'alā Šarḥ al-Isti'ārāt as-Samarqandiyya: 4381,4; 4386,5

Ḥāšiya Šayḫ-zāde 'alā Šarḥ al-Isti'ārāt as-Samarqandiyya: 4382

Ḥāšiya al-Uṣūl wa ġāšiya al-fuṣūl 'alā al-Muqaddimāt al-arba': 4379,2

Ḥāšiya al-Yazdī 'alā Ḥāšiya al-Ḫaṭā'ī 'alā al-Muḫtaṣar: 4341

Ḥāšiya az-Zībārī 'alā Šarḥ al-Isti'ārāt as-Samarqandiyya: 4350,5; 4370,2; 4372-4377; 4378,1; 4379,1; 4380,1; 4381,1; 4386,4

al-Hawādī fī Šarḥ al-Masālik: 4351,1; 4353-4354: 4355,1

Ḥawāšī Šarḥ al-Miftāḥ li'l-Ğurğānī: 4366

Ḥikāyat Ibn 'Abbās: 4553,3

Ḥikāya aš-Šayḫ al-'Ārif Abū Yazīd al-Bisṭāmī: 4339,2

Ḥurūf- aḥādiya: 4486,3

Ḫodā Rabbum: 4605,3

Ḥulla-i manẓūma-Šarḥ Tuḥfa-i Šāhidī: 4702-4706

I, 'I

al-Īḍāḥ fī al-ma'ānī wa al-bayān: 4343-4346

Ifṣāḥ al-'arūḍ wa īḍāḥ al-ġumūḍ: 4437

'Ilm-i inšāda musta'mal olan luġatlar: 4535,1; 4564,3; 4605,5

'Ilm-i ḥāl li Sirāğuddīn, 4569,4

Inšā': 4605,7; 4672,2

Inšā' (oguldan babaya boyle yazilir) 4605,7

Inšā'-i marġūb, 4543,3; 4564,4; 4605,6

al-Iršād fī al-luġa, 4555-4567

al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb: 4228,2; 4229,2

al-Iršād al-hādī fī an-naḥw: 4350,7

Īsāġūğī fī al-manṭiq: 4229,3; 4238,4; 4279,10; 4350,6; 4355,4; 4392,8; 4403,2

al-Išārāt al-ġā'iza li šarḥ hall ar-Rāmiza: 4436

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 4242,2; 4403,4

Kāna ma'ānī luġat: 4638

Kanz ar-rumūz: 4724,7

Kašf al-alfāẓ al-latī lā budda li al-faqīh min ma'rifatihā: 4396,7

al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al- barriyya (Qaṣīda al-burda): 4660,2

al-Kawākib al-muḍī'a fī Šarḥ al-Ḫazrağiyya: 4435

Kitāb-i alfāẓ: 4726

Kitāb der lisān-i 'arabī wa fārsī wa turkī: 4613

Kitāb-i inšā': 4535,2

Kitāb naṯr al-la'ālī min kalām amīr al- mu'minīn 'Alī b. Abī Ṭālib: 4586,2

Kitāb Qawā'id al-i'rāb = al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb

Kitāb-i resm-i 'Oṯmānī: 4489,3

Kitāb at taqadduma: 4715,2

Kitāb-i turkiyāt dilī: 4739,2

Kulliyāt Abī al-Baqā': 4478

L

Lahġa fī al-luġa: 4611*

Lahġa fī al-luġa (Turkče-bošnakča luġāt tafsīrī): 4734

Lawāzim aš-šarṭiyyāt, 4528,5

Luġat-i af'āl: 4526

Luġat-i alfāẓ-i Qur'āniye: 4548

Luġat-i Allāh Tanrī = Luġat-i ism-i Allāh

al-Luġa al-'arabiyya: 4479

Luġat- 'arabī-fārsī: 4590,4; 4597-4598; 4616,2

Luġat-i 'arabī-fārsī-turkī: 4486,4; 4614

Luġat- 'arabī-turkī: 4517,2; 4530,1-2; 4533,1-4534,1; 4537,1; 4538: 4540; 4542,1-2-4547; 4578,2; 4586,3; 4721,2

Luġat-i ‘arabī-turkī-bosnawī: 4587
Luġat-i ‘arabī-turkī-farsī bosnawī: 4588
Luġat-i bosnawī-turkī: 4489,2
Luġat-i bosnawī ‘arabī-turkī: 4752
Luġat-i dānisten = Tuḥfa al-hādiya
Luġat- fārsī-turkī: 4530,3; 4541,3 4543,2; 4647,2; 4677,3; 4728,2; 4729,1 - 4733
Luġat-i Firište Oglu, 4480,1 - 4491; 4529,8; 4531,8; 4558,2; 4662,2; 4665,4; 4676,2; 4716,2
Luġat-i Gulistān: 4531,4
Luġat-i Ḥalīmī = Šarḥ baḥr al-ġarā'ib
Luġat-i Ilāhā: 4531,3
Luġat-i ism-i Allāh (Luġat-i Allah Tanri): 4531,6;4553,2; 4568-4579; 4721,3; 4723,2
al-Luġa fī kalimāt al-Qur'ān al-mağīd: 4536
Luġat-i Krīmī: 4646,6
Luġat-i Lāmi‘ī Čalabī: 4529,5; 4646,4; 4729,4
Luġat-i muḫtaṣar fārsī-turkī: 4491,2; 4646,5
Luġat-i muntehā: 4482,2*; 4537,2; 4549-4553
al-Luġa al-muškila al-wāridā fī al- kitāb al-Qudūrī: 4530,4
Luġat-i Ni‘matullāh: 4633-4637
Luġat al-Qur'ān al- mağīd: 4527
Luġat-i ṣarf: 4531,1
Luġat-i turkī-‘arabī naẓman: 4721,4
Luġat-i turkī-bosnawī: 4575,2; 4735- 4742; 4748,2

M

Mā yā īšān: 4480,3
Mafātīḥ ad-durriyya fī iṯbāt al-qawānīn ad-durriyya: 4417,3; 4665,2
Mağma‘ al-laṭā'if: 4481,2
Maḥmūdiya: 4525; 4556,2; 4729,7
Maḫzan al-asrār: 4724,5
Manẓūm-i luġat-i Ḥalīmī: 4677,2
Manẓūm-i luġat-i turkī-fārsī: 4721,5
Manẓūmāt al-muwāğihāt fī al-manṭiq: 4528,4
Maqbūl-i ‘Ārif (Potur Šahidiya): 4744- 4751
al-Ma‘rūḍāt fī al-fatwā: 4606,3
al-Maṣādir: 4615,5
al-Masālik fī ‘ilm al-ma‘ānī wa al-bayān wa al-badī‘: 4350,1; 4351,1; 4352
Matn al-‘Alāqa: 4390-4391; 4392,1; 4359,2
Matn Bayān al-haqā'iq: 4400,1
Mawlid an-nabiyy li Sulaymān Čalabī: 4605,4
Miftāḥ al-adab: 4529,6
Miftāh al-luġa 4624-4625
Miftāḥ al-‘ulūm: 4207-4214
Miftāḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4342
Mirqāt al-luġa: 4482,2; 4534,2; 4580,1- 4586
Mirqāt - luġat muḫtaṣara fārsiya: 4590,1
al-Miṣbāḥ - Šarḥ al-Miftāḥ: 4358-4365
Mīzān aṣ-ṣarf: 4396,9
Mu‘allaqa Imr' al-Qays: 4439,4
al-Mu‘awwal fī Šarḥ abyāt al-Muṭawwal: 4325-4326

Mufīd al-nustafīdīn: 4529,1
al-Muġrib fī tartīb al-Mu‘rib fī al-luġa: 4467
Muḫtaṣar: 4599
Muḫtaṣar ġarīb al-Qur'ān: 4468
Muḫtaṣar aṣ-Ṣiḥāḥ: 4459-4464
Muḫtaṣar Ṣiḥāḥ al-Ğawharī: 4458
al-Muḫtaṣar - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4234,2; 4280-4289; 4290,1; 4292,1; 4310; 4328,2; 4338,2; 4331*; 4335*; 4338,1*; 4338,2*; 4340*- 4341
Muḫtaṣar Wāfī bi-qawā‘id al-Qawāfī = Risāla-ı ‘arūḍ
Mulaḫḫaṣ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4347,1
Muḫtaṣar fī tarğumān al-Qur'ān: 4615,3
Munāğāt Mūsā a.s.: 4580,2
Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā: 4655,3
Muqaddima al-ādāb: 4590,2; 4615,2
Muqaddima fatḥ al-bārī fī šarḥ al-Buḫārī: 4477
Muškilāt-i Šāh nāma: 4715,1
al-Muṯallaṯ: 4564,2; 4615,4; 4724,2
al-Muṭwwal - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4234,2; 4256-4269; 4270,1: 4271-4278; 4279,1; 4311*; 4317*; 4325*; 4327*

N

Namazluk: 4569,2,5-6
Naṣīb al-fityān wa nasīb at-tibyān: 4592,2
Naẓm al-asāmī: 4646,3; 4729,6
Naẓm al-ğawāhir: 4645
Nihāya fī ġarīb al-ḥadīṯ: 4466
Niṣāb aṣ-ṣibyān: 4592,1-4593
an-Nubḏa aṣ-ṣāfiya fī al-‘arūḍ wa al-qāfiya: 4434,2
Nuḫba al-fikr fī muṣṭalaḥ ahl al-aṯar: 4396,4

P

Pand-i ‘Aṭṭār (Pand-nama): 4658,2; 4690,2

Q

Qāmūs-i ‘arabī-turkī: 4524
al-Qāmūs al-muḥīṭ: 4469-4476
Qaṣīda bad'al-amālī:4605,2
al-Qaṣīda al-Ḫazrağiyya fī al-‘arūḍ wa al-qawāfī: 4431; 4432,1; 4434,4
Qaṣīda fī madḥ ar-rasūl sayyid al- kawṯayn: 4604,3
Qaṣīda al- munfariğa: 4563
Qaṣīda fī ṣarf: 4528,6
Qaṣīda fī at-taqwā: 4528,7
Qaṣīda fī at-taṣawwuf wa munāğāt Imām-i ‘Azam: 4528,2
Qaṣīda ummahātī: 4604,2
Qawā‘id al-furs: 4226,2; 4445,2; 4630,3

R

Raf‘ ḥāğib al-‘uyūn al-ġāmiza ‘an kunūz ar-Rāmiza: 4434,1
Risāla fī al-ādāb: 4528,8
Risāla fī ādāb al-baḥṯ: 4228
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 4228,4; 4279,7
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li ‘Aḍududdīn: 4254,2

ar-Risāla al-ʻAḍudiyya fī al-waḍʻ: 4392,6
ar-Risāla al-ʻAḍudiyya min al-ādāb = Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li ʻAḍududdīn
ar-Risāla al-Andalusiyya fī ʻilm al-ʻarūḍ wa al-awzān aš-šiʻriyya: 4242,3; 4279,2; 4413,1; 4414,1; 4415,1; 4416,1; 4417,1; 4418,1; 4419,1; 4420,1; 4421; 4422,1; 4424,3; 4424,5; 4427,1; 4428,2; 4428,3; 4434,5; 4437,4
Risāla ʻarūḍ bi'ṭ-turkiyya: 4438,3
Risāla-ı ʻarūḍ: 4239,5; 4417,2; 4446,2
Risāla al-awn al-wāfiya fī Šarḥ Kitāb al-Kāfiya: 4224,2
Risāla fī bayān al-ʻaḍād, 4464*
Risāla fī bayān rusūm al-maṣaḥif al-ʻOṯmāniya; 4489,4
Risāla-ı der taḥqīq ḥaqīqā wa maǧāz: 4381,6
Risāla fī fann al-munāẓra: 4238,2; 4279,5; 4392,2
Risāla-ı fann ʻarūḍ wa ʻilm mīzān: 4446,2
Risāla Ḥamza-efendi: 4698,2
Risāla ḥālla li-abyāt Daw' al-Miṣbāḥ: 4398,2
Risāla fī ḥaqq al-basmala: 4239,4
Risāla fī al-ḥisāb: 4424,2; 4432,4
ar-Risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ: 4279,6
Risāla al-istiʻārāt = Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra
Risāla al-istiʻārāt li'l-Qawašǧī: 4227,2; 4378,4; 4381,11; 4386,9
Risāla fī al-maʻānī wa al-bayān wa al-badīʻ: 4347,3; 4355,2
Risāla fī manāqib aš-Šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī: 4564,6
Risāla (maʻmūla) fī taḥqīq at-taġlīb: 4398,1
Risāla fī al-manṭiq bi't-turkiyya: 4378,5
Risāla mulhima fī šarḥ luġz manẓūma: 4438,5
Risāla muntaḫibiyya min al-maʻānī: 4399
Risāla fī qawāʻid al-luġa at-turkiya: 4631,2
ar-Risāla as-Samarqandiyya = Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra
ar-Risāla aš-Šamsiyya fī al-qawāʻid al-manṭiqiyya: 4238,3; 4279,9
Risāla fī ṭabaqāt al-muǧtahidīn: 4227,3
Risāla at-taǧwīd: 4396,11
Risāla fī taḥqīq al-kulliyyāt: 4312,2
Risāla fī taqsīm al-mīrāṯ: 4392,11
ar-Risāla at-taršīḥiyya = Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra
Risāla fī aṭ-ṭuruq (Bayān aqrab aṭ ṭuruq ilā Allah): 4515,2
Risāla al-Usṭuwāniya = Fawā'id al-amālī wa farā'id...
Risāla al-wāfiya fī ʻilm al-qāfiya = Risāla-ı ʻarūḍ
ar-Risāla al-Waladiyya = Risāla fī fann al-munāẓra
Risāla-i yā'iya: 4630,2; 4631,3
Rūšna'i nāma: 4724,7

S, Ṣ

as-Sāmī fī al-asāmi: 4591
Seh zebān: 4529,4
aṣ-Ṣiḥāḥ al-ʻaǧamiyya: 4392,10; 4615,1 - 4618
Ṣiḥāḥ al-luġa (aṣ-Ṣiḥāḥ fī al-luġa): 4447-4457
Ṣubḥa-i ṣibyān: 4602-4611; 4670,2
Ṣubḥa-i ṣibyān tarǧamasi: 4589
Sulṭān Sulaymān zamaninda...: 4606,2

Š

Šāhidī taʻrīb: 4529,3
Šarḥ Ādāb al-baḥṯ li ʻAḍududdīn al-Īǧī: 4228,7
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa bit-turkiya: 4719,2
Šarḥ al-ʻArūḍ al-Andalusī: 4416,2; 4420,3
Šarḥ al-ʻAwāmil al-mi'a: 4228,3
Šarḥ-i baḥr al-ġarā'ib (Luġat-i Ḥalīmī): 4619 - 4623
Šarḥ al-Basmala aš-šarīfa: 4392,3
Šarḥ Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra li Ibn Ḫalīl: 4396,3
Šarḥ Farā'id al-Fawā'id li-taḥqīq maʻānī al-istiʻāra li'l-Iṣbaʻī: 4371,3; 4381,9; 4386,7; 4388; 4389,1
Šarḥ al-Fawā'id al-Ġiyāṯiyya fī al-maʻānī wa al-bayān: 4397
Šarḥ-i luġat-i Firište Oğlu: 4492
Šarḥ Īsāġūǧī fī al-manḍiq: 4230,3; 4389,4
Šarḥ al- Istiʻārāt as-Samarqandiyya li'l-ʻIṣām: 4231,2; 4350,3; 4370,1. 4371,1; 4378,3; 4381,5; 4383-4385: 4386,6; 4387,2; 4389,3; 4405-4407; 4416,3
Šarḥ al- Istiʻārāt as-Samarqandiyya li Qūl Aḥmad: 4350,4; 4371,2; 4381,8; 4386,2
aš-Šarḥ al-Kabīr ʻalā ar-Risāla as-Samarqandiyya li'l-Mullawī: 4387,1
Šarḥ al-Manẓūma aṭ-Ṭablāwiyya fī al-istiʻārāt: 4386,11
Šarḥ Matn al-ʻAlāqa: 4393-4394; 4395,1; 4396,2
Šarḥ Matn Bayān al-ḥaqā'iq: 4400,2
Šarḥ Miftāḥ al-ʻulūm li Šayḫ-zāde: 4369
Šarḥ Mulaḫḫāṣ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4347,2
Šarḥ muškilāt dībāǧa al-Muḫtaṣar: 4340
Šarḥ muqaddima Abū al-Layṯ: 4534,2
Šarḥ Pend-nāme-i ʻAṭṭār - Saʻādet-nāme: 4413,3
Šarḥ al-Qism aṯ-Ṯāliṯ min Miftāḥ al-ʻulūm: 4356-4357
Šarḥ ar-Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 4228,5; 4279,8; 4416,5
Šarḥ ar-Risāla al-Andalusiyya fī ʻilm al-ʻarūḍ wa al-awzān aš-šiʻriyya: 4414,2; 4415,2; 4424,4;4425-4426; 4427,1; 4428,1
Šarḥ ar-Risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ: 4404,3; 4416,4
Šarḥ Risāla al-istiʻārāt li'l-Qāzābādī: 4392,7

Šarḥ ar-Risāla al-Mūsawiyya fī al-Qiyās: 4419,3
Šarḥ ar-Risāla as-Samarqandiyya li Qara Sa‘īd: 4378,2; 4381,7
Šarḥ ar-Risāla al-Waladiyya: 4279,4
aš-Šarḥ aṣ-Ṣaġīr ‘alā ar-Risāla as-Samarqandiyya li’l-Mullawī: 4387,3
Šarḥ-i subḥa-i ṣibyān: 6412
Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ bi’t-turkiyya: 4409
Šarḥ Tamḫīṣ at-Talḫīṣ: 4349,2
Šarḥ-i Tuḥfa-i Šāhidī: 4697-4698
Šarḥ Tuḥfa-i Šāhidī (Ḥulla-i manẓūma) : 4702-4706
Šarḥ-i Tuḥfa-i Šāhidī: 4707-4710
Šarḥ-i Tuḥfa-i Šāhidī: 4711
Šarḥ-i Tuḥfa-i Šāhidī: 4712-4713
Šarḥ-i Tuḥfa-i Šāhidī: 4714
Šarḥ-i Tuḥfa-i Wahbī: 4642-4644
Šarḥ al-Urğūza fī ‘ilm al-balāġa: 4408,1
Šarḥ Wasiyat-nama lil-Birgawī: 4528,3
aš-Šuḏūr aḏ-ḏahabiyya wa al-qiṭa‘al-ahmadiyya: 4528,1
Šurūṭ-i ṣalāt: 4529,7; 4569,3; 4727,2

T, Ṭ

Tāğ ad-durūs wa ‘izz an-nufūs: 4632
Tağwīd: 4557,3
Tağwīd Qarabaš: 4557,2; 4579,2
at-Tahḏīb fī al-manṭiq wa al-kalām: 4379,3
Talḫīṣ al-Miftāḥ: 4215-4223; 4224,1: 4225; 4226,1; 4227,1; 4228,1; 4229,1; 4239,1; 4231,1; 4232-4233; 4234,1; 4234,2*; 4235-4237; 4238,1; 4239,1; 4240-4241; 4242,1; 4243-4253; 4254,1; 4255; 4256*; 4280*; 4317*; 4324*; 4325*; 4327*; 4331*, 4335*; 4338,1*; 4340*; 4342*; 4347,1*; 4348*; 4349,1*; 4350,1* 4351,2*; 4389,2* 4403,3*
Ta‘līm al-muta‘llim: 4655,2
Ta‘līqāt ‘alā Bulūġ al-arab min taḥqīq isti‘ārāt al-‘arab: 4386,10
Ta‘līqāt ‘alā dībāğa al-Muḫtaṣar: 4338,1; 4339,1
Ta‘līqāt ‘alā Šarḥ Matn al-‘Alāqa: 4396,1
Tamḫīṣ at-Talḫīṣ: 4349,1; 4350,2
at-Tanṣīṣ al-muntaẓar fī Šarḥ abyāt at-Talḫīṣ wa al-Muḫtaṣar: 4411
Tarğama ba‘ḍ suwar al-Qur’ān al-qaṣīra: 4581,2
Tarğama-ı ‘Arūḍ al-Ğāmī: 4442
Tarğama-i Siḥāḥ-i Ğawharī: 4522
Tarğumān al-luga: 4594
Taṣrīf al-‘Izzī: 4396,8
Tarğumān aṣ-Ṣiḥāḥ: 4515-4521
Tawḍīḥ Nuḫba al-fikr fī muṣṭalaḥāt ahl al-aṯar: 4396,5
at-Taysīr ad-dāfi‘ li ad-dāhiya fī taḥṣīl ‘ilmay al-‘arūḍ wa al-qāfiya: 4422,2; 4438,1
aṭ-Ṭibb an-nabawī: 4418,3
Tuḥfa-i ‘alā’ī: 4529,2
Tuḥfa al-ġurāmī: 4541,1
Tuḥfa al-hādiya (luġat-i dānisten): 4486,2; 4541,2; 4568,2; 4677,4; 4716-4723; 4728,3
Tuḥfa-i Ḥusāmī: 4590,5; 4646,2; 4728,3
Tuḥfa-i manẓūma (Luġat-i muḫtaṣar fārsī-turkī): 4729,5
Tuḥfa-i Mīr ‘alā Šāhidī: 4694-4696
Tuḥfa al-mulūk (Šarḥ manẓūma-i Šāhidī: 4699-4701
Tuḥfa aṣ-ṣibyān: 4590,3; 4592,3; 4595-4596
Tuḥfa-i Šāhidī: 4646,1-4693
Tuḥfa-i ‘Uššāq: 4480,4; 4531,4; 4564,5; 4527,1- 4728,1
Tuḥfa-i Wahbī: 4604,4; 4639-4641
Turkče-italiyanča luġatī: 4743

U, ‘U

U‘ğūba al-ġarā’ib fī naẓm ğawāhir al-‘aġā’ib: 4601
Umm al-barāhīn fī al-‘aqā’id: 4404,2
‘Unwān: 4480,2; 4531,2
Uqnūm al-luġa (Uqnūm al-‘ağam): 4724,1
‘Uqūd ad-durrar ‘alā Šarḥ Dībāğ al-Muḫtaṣar: 4290,2
al-Urğūza fī ‘ilm al-balāġa: 4408,2
al-‘Uyūn al-ġamiza ‘alā ḫabāyā ar-Rāmiza: 4433

W

Waṣīlat al-maqāṣid ilā aḥsan al-marāšid: 4626 - 4627
Waṣiyya al-Imām al-A‘ẓam Abū Ḥanīfa: 4239,3

Z

Zubda a‘māl al-‘adad aṣ-ṣaḥīḥ fī ‘ilm al- ḥisāb: 4355,3
az-Zubda ar-rā’iqa fī Šarḥ al-Burda al-fā’iqa: 4413,2

INDEKS AUTORA

A, ‘A

al-‘Abbāsī = ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-‘Abbāsī, Abū al-Fatḥ

‘Abdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qayṣarī, Söylemez-zāde: 4432,5

‘Abdullāh Čalabī b. Imr’allāh Qīnālīzāde: 4464*

‘Abdullāh b. Nağmuddīn Ḥusayn al-Yazdī aš-Šayḫ ‘Ābidī, Šihābuddīn: 4341

‘Abdullāh b. Muḥammad al-Ḫazrağī al-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā’uddīn, Abū Muḥammad: 4431; 4432,1*; 4434,4*

‘Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ‘Abdullāh b. Hišām al-Anṣārī, Ğamāluddīn: 4228,2

‘Abdullaṭīf b. ‘Abdulmağīd Firište Oğlu: 4480,1- 4491; 4529,8; 4531,8; 4558,2; 4663,2; 4665,4; 4676,2; 4716,2

‘Abdullaṭīf al-‘Alā’ī: 4347

‘Abdullaṭīf al-‘Alī b. Ibrāhīm al-Ḫaṭīb: 4421,2; 4438,1*

‘Abdulmalik b. Ğamāluddīn b. Ṣadruddīn b. ‘Iṣāmuddīn al-‘Iṣāmī, Munlā ‘Iṣām: 4386,10

‘Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Mağduddīn: 4414,4; 4415,2*; 4424,4*; 4425*-4426*; 4427,1*; 4428,1*; 4429,2*;

‘Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.‘Abdulwahhāb b. ‘Imāduddīn al-Ḫazrağī az-Zanğānī, ‘Izzuddīn: 4396,8

‘Abdurraḥmān b. ‘Abdullāh al-Quddusī: 4699-4701

‘Abdurraḥmān b. ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-‘Abbāsī, Abū al-Fatḥ: 4435

‘Abdurraḥmān b Aḥmad b. ‘Abdulġaffār al-Īğī, ‘Aḍududdīn: 4228,7*; 4254,2; 4392,6

‘Abdurraḥmān b Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Abū al-Barakāt: 4239,5; 4417,2*; 4438,2*; 4442*;

Šayḫ ‘Abdurraḥmān Qarabašī: 4557,2; 4579,2

al-Abharī = al-Mufaḍḍal b. ‘Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī Aṯīruddīn

Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī: 4228,3

Abū Bakr b. aš-Šayḫ Sayfulḥaqq b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn al-Bosnawī: 4548

Abū al-Fatḥ = ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-‘Abbāsī, Abū al-Fatḥ

Abū al-Barakāt = Abdurraḥmān b Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī
Abū Ḥanīfa: 4239,3*
Abū al-Ġayš =Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ġayš al-Anṣārī, Abū 'Abdullāh
Abū an-Nāfi = Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī
Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī: 4231,2*; 4239,2; 4350,4*; 4350,5*; 4371,3*; 4378,2*; 4380,2*; 4381,4*; 4382,*; 4387,1*; 4392,7*; 4396,3*
Abū-s-Su'ūd, 4606,2-3
Abū Yaḥyā = Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī, Zaynuddīn, Abū Yaḥy
'Aḍududdīn ='Abdurraḥmān b Aḥmad b. 'Abdulġaffār al-Īǧī, 'Aḍududdīn
Šayḫ Aḥmad: 4529,4
Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Muġīrī al-Molawī: 4290,2; 4387,1; 4387,3; 4528,5
Aḥmad b. Abū Bakr an-Nasafī al-Ḫazraǧī al-Miṣrī, Qa'ūd: 4434,2
Aḥmad b. 'Alī Ibn Ḥaǧar al-'Asqalānī: 4396,4; 4396,5; 4477
Aḥmad, as-Sayyid Ḥayātī: 4642-4643
Aḥmad b. Isḥāq al-Baqqālī al-Qayṣarī: 4632
Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad an-Nīsābūrī al-Maydānī: 4591
Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr Ǧamāluddīn al-Kirmastī, Qūl Aḥmad: 4350,4
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusnī al-Ḥamawī al-Ḥanafī, Šihābuddīn: 4381,10
Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi': 4392,7
Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Ṭāšköprü-zāde: 4228,4; 4228,5; 4279,7; 4279,8; 4397
Aḥmad b. 'Omar al-Kubrā al-Hiwaqī, Naǧmuddīn Abū al-Ǧannāb: 4515,2
Aḥmad Ḫātem b. 'Oṯmān Šehdī ef. Kadić Aqowalī (Bjelopoljak): 4707-4710
Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, Šamsuddin: 4226,2; 4227,3; 4398,1; 4604,2; 4628-4631; 4697-4698
Aḥmad b. Ṭurḫān b. Aḥmad b. 'Abdulkarīm b. Yūsuf Ḫawāǧa: 4438,2
Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Ḥafīd at-Taftāzānī: 4331; 4332*; 4333,1*; 4332,1*
al-'Alā'ī = 'Abdullaṭīf al-'Alā'ī
'Alā'uddīn = 'Alī b. Muḥammad b. al-Qawšaǧī, 'Alā'uddīn
'Alī b. Ḥasan b. al-Ḥusayn Kurā' an-Namal: 4613*
'Alī b. Ḥasan (Ḥusayn) al-Amāsī: 4446,3
'Alī b. Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfarā'inī, al-Ḥafīd: 4380,2; 4381,3*; 4386,1*

'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf: 4311; 4312,1; 4312,2; 4313-4316; 4358; 4359*-4365* 4366;
'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. Mas'ūd b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar aš-Šāhrūdī, al-Bisṭāmī, al-Harawī, Muṣannifak: 4367-4368
'Alī b. Muḥammad b. al-Qawšaǧī, 'Alā'uddīn: 4227,2; 4378,4*; 4381,11*; 4386,9*
'Alī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, al-Fardī: 4404,3; 4416,4*
Šayḫ 'Alī b. Nuṣrat b. Dāwūd: 4594
'Alī b. 'Oṯmān, Sirāǧuddīn al-Ūšī al- Farġānī: 4426,2*; 4605,2
Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣasrī al-Qonawī: 4528,3
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, Nūruddīn: 4427,2
'Alī b. 'Umar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Naǧmuddīn: 4238,3; 4279,9*;
al-Amāsī = (Šayḫ) Ḥusayn Čalabī al-Amāsī
al-Amāsī = 'Alī b. Ḥasan (Ḥusajn) al-Amāsī
al-Amāsiyawī = Ḫalīl Šawqī al-Amāsiyawī
al-Āmidī = Ṣāliḥ b. Yūsuf b. Muṣṭafā al-Āmidī, Wahmī
al-Āmidī = al-Ḥāǧǧ Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ 'Umar b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad al-Āmidī
al-'Āmilī = Muḥammad b. Ḥusayn b. 'Abduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-'Āmilī al-Hamadānī, Bahā'uddīn
al-Andalusī = 'Abdullāh b. Muḥammad al-Ḫazraǧī al-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā'uddīn, Abū Muḥammad
al-Andalusī = Muḥammad b. Abū al-Ġayš al-Anṣārī, Abū 'Abdullāh
al-Anṭākī = (Šayḫ) Ḥusayn b. 'Abdullāh al-Anṭākī
al-Anṣārī = Muḥammad b. Abū al-Ġayš al-Anṣārī, Abū 'Abdullāh
al-Anṣārī = Muḥammad b. Aḥmad Zakariyā al-Anṣārī, Abū Yaḥyā
al-Āqḥiṣārī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yā'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī
Aqowalī=Aḥmad Ḫātem b. 'Oṯmān Šehdī ef. Kadić Aqowalī (Bjelopoljak)
al-Arḍurūmī = Muḥammad b. 'Ārif b. Muḥammad al-Arḍurūmī, Qāḍī-zāde
al-Arḍurūmī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arḍurūmī
'Āṣim . Sirćo: 4589
al-'Asqalānī = Aḥmad b. 'Alī Ibn Ḥaǧar al-'Asqalānī
Aṯīruddīn = al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī Aṯīruddīn
al-Āydīnī = Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Āydīnī, Qaratepelī
Ayūb b. Mūsā al-Ḥusaynī al-Kafawī al-Ḥanafī, Abū al-Baqā': 4478
al-Aznīqī = Muḥammad b. Aḥmad al-Aznīqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Waḥyī-zāde, Abū 'Abdullāh

B

Bahā’uddīn = Muḥammad b. Ḥusayn b. ‘Abduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-‘Āmilī al-Hamadānī, Bahā’uddīn

Bahā’uddīn-efendi Malqarawī: 4601

Bahā’uddūn az-Zarnūǧī: 4655,2

al-Baṣrī = Quṭrub b. Aḥmad al-Baṣrī

al-Bayḍāwī = ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Alī al-Bayḍāwī, aš-Šīrāzī, Abū Sa‘īd

Beyāḍī-zāde = Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mūstārī, Beyāḍī-zāde, Dāmādī

al-Birgiwī = Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birgiwī, Taqiyyuddīn

al-Bisṭāmī = ‘Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. Mas‘ūd b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Umar aš-Šāhrūdī, al-Bisṭāmī, al-Harawī

al-Bosnawī = Abū Bakr b. aš-Šayḫ Sayfulḥaqq b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn Bosnawī= Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yā‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī

Bosnawḫ = Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā‘īl b. Ṣāliḥ b. ‘Alī al-Mostārī - Opijač

Bosnawī = Muḥammad-efendi Hawayī Uskufī

Bosnawī = Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī Bosnawi

Bosnawī = Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī- Šayḫ Yūyo

Bosnawī=‘Oṯmān b. Ḥusayn Bosnawī

Burhānuddīn = Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh b. Ḥamza ar-Rūmī al-Fanārī

Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 4428,4

D, Ḍ

Dā‘ifī: 4605,3

ad-Dalaǧī = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dalaǧī al-‘Uṯmānī

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī ar-Rūmī al-Ḥanafī: 4347,1*; 4347,2; 4416,2*

Dāmādī = Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mūstārī, Beyāḍī-zāde, Dāmādī

Ḍiyā’uddīn = ‘Abdullāh b. Muḥammad al-Ḫazraǧīal-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā’uddīn, Abū Muḥammad

ad-Dusūqī = Muḥammad b. Aḥmad ad-Dusūqī

F

Maulā al-Fāḍil Labīb-efendi: 4644

Faḍlullāh b. al-Ḥusayn at-Tūrapuštī, Šihābuddīn: 4398,3

al-Fanārī = Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh b. Ḥamza ar-Rūmī al-Fanārī, Burhānuddīn

al-Fardī = Waḥdī b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Fardī

al- Farǧānī = ‘Alī b. ‘Oṯmān, Sirāǧuddīn al-Ūšī al- Farǧānī

Farīduddīn ‘Aṭṭār: 4413,3*

al-Filibawī = Ṣāliḥ ef. b. Fikrī al-Filibawī

Firište Oğlu =‘Abdullaṭīf b. ‘Abdulmaǧīd Firište Oğlu

Fuzūlī = Muhammad b. Sulaymān Fuzūlī

Ǧ

Ǧalāluddīn = Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū ‘Abdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq

al-Ǧāmī =‘Abdurraḥmān b Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Abū al-Barakāt

al-Ǧarbī = Sulaymān b. ‘Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Magribī al-Ǧarbī

Ǧārullāh: 4526

al-Ǧurǧānī = ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, Abū al-Ḥasan

H, Ḥ, Ḫ

Ḫādimī efendī: 4347,3

al-Ḥafīd = ‘Alī b. Ismā‘īl b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arab-Šāh al-Isfarā’inī

Ḥafīd at-Taftāzānī = Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī

Ḥāfiẓ = Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiẓ Šīrāzī

al-Ḫalḫālī = Muḥammad b. Muẓaffaruddīn al-Ḫalḫālī al-Ḫaṭībī, Šamsuddīn

aš-Šayḫ Ḫalīl b. al-‘Alā’ an-Naǧǧārī al-Yamanī: 4427,2

Ḫalīl Šawqī al-Amāsiyawī: 4442

al-Hamadānī = Muḥammad b. Ḥusayn b. ‘Abduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-‘Āmilī al-Hamadānī, Bahā’uddīn

al-Ḥamawī = Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusnī al-Ḥamawī al-Ḥanafī, Šihābuddīn

al-Ḫazraǧī = ‘Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.‘Abdulwahhāb b. ‘Imāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, ‘Izzuddīn

Ḥamza-efendi Darandalī: 4698,2

Ḥamza b. Ṭūrǧūd (Dūrǧūd), Nūruddīn: 4350,1; 4351,1; 4351,2; 4352-4354; 4355,1

al-Ḥāriṯī = Muḥammad b. Ḥusayn b. ‘Abduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-‘Āmilī al-Hamadānī, Bahā’uddīn

al-Ḥasan b. ‘Abdulmu’min, Ḥusāmuddīn al-Quwayyī: 4592,2

Ḥasan b. ‘Abdurraḥmān Riḍā’ī al-Aqsarāyī: 4638

Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh b. Ḥamza ar-Rūmī, al-Fanārī, Burhānuddīn: 4317-4323

Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn: 4230,3

Ḥasan b. Muḥammad az-Zibārī al-Kurdī: 4350,5; 4370,2*; 4372*-4377*; 4378,1*; 4380,1*; 4381,1*; 4386,4*; 4366*

Ḥasn b. Naṣūḥ ad-Dumnwī al-Bosnawī: 4481,2

al-Ḥasan b. al-Qāsim aṭ-Ṭabarī,Abū ‘Alī:4586,2

Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yā‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī: 4349,1; 4349,2; 4350,2

al-Harawī = Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad al-Harawī, Ḥafīd at-Taftāzānī

al-Ḫaṭā'ī = 'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn Mawlānā-zāde
al-Ḫaṭīb = 'Abdullaṭīf al-'Alī b. Ibrāhīm al-Ḫaṭīb
Ḫaṭīb Dimašq = Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn
Ḫaṭīb Rustam Mawlawī: 4626-4627
Ḥayātī = Aḥmad, as-Sayyid Ḥayātī
al-Ḫawārizmī = Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakkākī
al-Ḫazraǧī = Aḥmad b. Abū Bakr an-Nasafī al-Ḫazraǧī al-Miṣrī, Qa'ūd
al-Ḫazraǧī = 'Abdullāh b. Muḥammad al-Ḫazraǧī al-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā'uddīn, Abū Muḥammad
Ḫilālī = Mawlānā Burhānuddīn Ḫilālī
Hindušāh Naḫǧawānī: 4392,10; 4615,1-4618
al-Hiwaqī=Aḥmad b. 'Omar al-Kubrā al-Hiwaqī, Naǧmuddīn Abū al-Ǧannāb
Ḥusāmuddīn = Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn
Ḥusāmuddīn-efendi (b. Ḥasan) al-Qonawī: 4590,5; 4646,2; 4728,3
Ḥusayn b. Aḥmad az-Zawzānī, Abū 'Abdullāh: 4615,5
(Šayḫ) Ḥusayn b. 'Abdullāh al-Anṭākī: 4279,6:
Ḥusayn b. 'Alī al-Amāsī: 4489,3
(Šayḫ) Ḥusayn Čalabī al-Amāsī: 4279,6*
Ḥusayn-efendi al-Aynī: 4645
Ḥusayn Ḥusnī-efendi Hadžihusejnović-Muvekitović b. Ṣāliḥ Ṣidqī-efendi: 4734; 4753
Ḥusayn b. Ibrāhīm b. Aḥmad an-Natanzī: 4465
Ḥusayn ef. al-Iṣba'ī as-Sarāyī: 4371,3; 4381,9*; 4388*; 4389,1*
Ḥusayn b. Iskandar al-Ḥanafī, Munlā Ḥusayn: 4239,3
Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Āydīnī, Qaratepelī: 4393-4394; 4395,1*; 4396,1; 4396,2
Ḥusayn Nūrī al-Qaraḥiṣārī aš-Šarqī: 4711

I

Ibn ad-Damāmīnī = Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Umar b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Sulaymān b. Ǧa'far al-Maḫzūmī Ibn ad-Damāmīnī
Ibn al-Ḥāǧib = 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus, Ǧamāluddīn, Ibn al-Ḥāǧib
Ibn Iskandar = Ḥusayn b. Iskandar al-Ḥanafī, Munlā Ḥusayn
Ibn Kamāl-paša = Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, Šamsuddīn
Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mostārī - Opijač: 4564
Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfārā'inī, 'Iṣāmuddīn: 4228,7; 4231,2; 4348; 4350,3; 4370,1*; 4371,1*; 4378,3*; 4381,3*; 4383*; 4385*; 4386*; 4387,2*; 4389,3*; 4392,4*; 4405*; 4407*; 4416*

Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī: 4646,1 - 4693
al-Īǧī ='Abdurraḥmān b Aḥmad b. 'Abdulǧaffār al-Īǧī, 'Aḍududdīn
Imr al-Qays b. Ḥuǧr b. al-Ḥāriṯ al-Kindī: 4439,4
'Iṣām al-Üsküdārī = Muṣṭafā b. 'Abdullāh b. Sālim al-Ḥusaynī ar-Rūmī al-Ḥanafī, 'Iṣām al-Üsküdārī
'Iṣāmuddīn = Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfārā'inī, 'Iṣāmuddīn
al-Iṣba'ī = Ḥusayn ef. al-Iṣba'ī as-Sarāyī: 4371,3
al-Isfarā'inī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab-Šāh al-Isfārā'inī, 'Iṣāmuddīn
Ismā'īl b. Abū Bakr Ibn Maqarrī al-Yamānī: 4528,7
Ismā'īl b. 'Alī: 4398,2
Ismā'īl b. Ḫalīl: 4396,3
Ismā'īl b. Ḥammād, Abū Naṣr al-Ǧawharī al-Farābī: 4447 - 4457
al-Hāǧǧ Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ 'Umar b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad al-Āmidī: 4408,1; 4408,2
al-Ḥāǧǧ Ismā'īl b. al-Ḥāǧǧ Sinān as-Siwāsī: 4381,4; 4386,5*
al-ḥāǧǧ Ismā'īl az-Zuhdī al-ḥāǧǧ 'Omar al-Muftī: 4612
'Izzuddīn = 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī

K

Kāfī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yā'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī
Kamāl b. 'Alī b. Isḥāq: 4224,2
Kāmilī 'Alī: 4423,4
Karīmī: 4646,6
al-Kātī = Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn
al-Kātibī = 'Alī b. 'Umar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Naǧmuddīn
al-Kindī = Imr al-Qays b. Ḥuǧr b. al-Ḥāriṯ al-Kindī
al-Kirmastī = Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr Ǧamāluddīn al-Kirmastī, Qūl Aḥmad
al-Kurdī = Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī al-Kurdī

L

Lāmi'ī Maḥmūd Čalbi: 4529,5; 4646,4
al-Lāmišī = Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, al-Maḥāmid, Burhānuddīn
al-Layṯī = Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī
Luṭfullāh b. Abū Yūsuf al-Ḥalīmī: 4619 - 4623

M

Maǧduddīn = 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Maǧduddīn
al-Maǧribī = Sulaymān b. 'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Maǧribī al-Ǧarbī
al-Maḥāmid = Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, al-Maḥāmid

al-Maḥbūbī = ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣgar
Maḥmūd: 4525; 4556,2; 4729,4
Šayḫ Maḥmūd b. Adham: 4624 - 4625
Maḥmūd b. ʻAbdullāh al-Anṭākī: 4390; 4391,1*; 4392,1*
Maḥmūd b. Aḥmad b. Maḥmūd b.Baḫtiyār az-Zanǧānī, Abu'ṯ-Ṯānī: 4458
Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mūstārī, Beyāḍī-zāde, Dāmādī: 4429,1; 4432,3*
Maḥmūd b. ʻOmar az-Zamaḫašarī al-Ḫwarizmī,Ǧārullāh Abū al-Qāsim: 4590,2; 4615,2
Maḥmūd b. ʻOṯmān al-Brusawī Lāmiʻī: 4729,4
Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, al-Maḥāmid, Burhānuddīn: 4396,7
al-Maḫzūmī = Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Sulaymān b. Ǧaʻfar al-Maḫzūmī Ibn ad-Damāmīnī
al-Māliki = ʻAbdullāh b. Muḥammad al-Ḫazraǧī al-Andalusī al-Mālikī, Ḍiyā'uddīn, Abū Muḥammad
Manṣūr al-Manūfī al-Azharī aš-Šāfiʻī: 4528,4
Manṣūr Sibṭ Nāṣiruddīn b. Sālim aṭ-Ṭablāwī: 4386,11
al-Marʻašī = Muḥammad b. Abū Bakr al-Marʻašī, Sāčaqlī-zāde
Masʻūd b. Abū Bakr b. Ḥusayn, Abu Naṣr al-Farāhī: 4592,1-4593
Masʻūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Saʻduddīn: 4234,2; 4256-4269; 4270,1; 4271-4278; 4279,1; 4280-4289; 4290,1; 4290,2*; 4291-4291-4310; 4311*; 4317*; 4324*; 4325*; 4327*; 4331*; 4335*; 4338,1*; 4340*; 4341*; 4350,7; 4355,4*: 4356; 4357*; 4379,3
Mawlānā Burhānuddīn Ḫilālī: 4418,1*
Mawlāh b. Muḥammad Ṣāliḥ: 4523; 4539
Mawlānā Muṣṭafā b. Muḥammad Šāmī: 4413,3
Mawlā Ṣāliḥ ef.: 4392,11
Mawlānā-zāde = ʻUṯmān b. ʻAbdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn, Mawlānā-zāde
Meḥmed b. ʻAbdulbāqī Piripašazāde al- Ǧamālī: 4694-4696
Meḥmed b. Muṣṭafā al-Wānī-Wanqolī: 4522
Meḥmed b. Rāšid Wahbī Sunbulzāde: 4604,4; 4639-4641
Mubārak b. Abū al-Karīm b. Muḥammad Ibn Aṯīr al-Ǧazarī: 4466
al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī Aṯīruddīn: 4229,3; 4230,3*; 4238,4; 4278,10; 4350,6; 4355,4*; 4392,8;
al-Muǧīrī = Aḥmad b. ʻAbdullaṭīf b. Yūsuf al-Muǧīrī al-Molawī
Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū ʻAbdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq: 4215-4223; 4224,1; 4225;

4226,1; 4227,1; 4228,1; 4229,1; 4230,1; 4231,1; 4232-4233; 4234,2; 4235-4237; 4238,1; 4239,1; 4240-4241; 4242,1; 4243-4253; 4254,1; 4255; 4256*; 4280*; 4317*; 4324*; 4325*; 4327*; 4331*; 4335*; 4338,1*4340*; 4341*; 4342*; 4343-4346; 4347,1*; 4348*; 4349,1* 4350,1* 4403,3; 4409*; 4411*; 4412*
Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻAbdulqadir ar-Rāzī: 4459-4464; 4468
Muḥammad b. Abū Bakr al-Marʻašī, Sāčaqlī-zāde: 4238,2; 4279,4;
Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Sulaymān b. Ǧaʻfar al-Maḫzūmī Ibn ad-Damāmīnī: 4433
Muḥammad b. Aḥmad al-Aznīqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Waḥyī-zāde, Abū ʻAbdullāh: 4436
Muḥammad b. Aḥmad ad-Dusūqī: 4234*
Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī Bosnawī, Abū al-Faḍl: 4602-4611; 4670,2
Muḥammad b. Aḥmad Zakariyā al-Anṣārī, Abū Yaḥyā: 4413,2
Muḥammad b. ʻĀrif b. Muḥammad al-Arḍurūmī, Qāḍī-zāde: 4438,5
Muḥammad Bahā'ī: 4604,2
Muḥammad Bāqī: 4418,1*
Muḥammad al-Bawwāb: 4529,2
Muḥammad b. Abū al-Ǧayš al-Anṣārī, Abū ʻAbdullāh: 4230,4; 4231,2*; 4242,3; 4279,2; 4350,4*; 4350,5*; 4371,3*; 4378,2*; 4387,1*; 4387,3*; 4380,2*; 4381,4*; 4382*; 4392/7*; 4396/3* ; 4413,1; 4414,1; 4414,2*; 4415,1; 4416,1; 4417,1; 4418,1; 4419,1; 4420,1; 4421; 4422,1; 4424,3; 4424,5; 4428,3; 4429,1* 4434,5; 4438,4
Muhammad b. Ḥamza b. Muhammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn: 4355,4; 4404,4
Muḥammad-efendi Hawayī Uskufī: 4744-4751
Muhammad b. Ḥusayn b. ʻAbduṣṣamad al-Ḥāriṯī al-ʻĀmili al-Hamadānī, Bahā'uddīn: 4424,2; 4432,4*
Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʻAṭṭār, Farīduddīn: 4658,2; 4690,2
Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ilyās: 4486,2;4541,2; 4677,4; 4716,1-4723; 4728,3
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dalaǧī al-ʻUṯmānī: 4434
Muḥammad b. Muḥammad b as-Sākin aṭ-Ṭūsī, Šamsuddīn, Abū ʻAbdullāh: 4437
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arḍurūmī, 4419,3
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī al-Ḥanafī, Muṣliḥuddīn, Šayḫ-zāde: 4369
Muḥammad b. Muzaffaruddīn al-Ḫalḫālī al-Ḫaṭībī, Šamsuddīn: 4342
Muḥammad Nerkesī: 4418,1*
Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī, Taqiyyuddīn: 4392,9; 4396,12; 4489,4

Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, Šarafuddīn Abū 'Abdullāh: 4660,2
Muḥammad b. Sulaymān Fuzūlī: 4418,1*
Muḥammad b. Ya'qūb b. Ibrāhīm al-Fīrūz-ābādī aš-Šīrāzī, Abū Ṭāhir: 4469-4476
Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar as-Sanūsī at-Tilimsānī: 4404,2
Muḥammad b. Yūsuf al-Anqarawī: 4515,1-4521*
Munlā 'Iṣām: = 'Abdulmalik b. Ǧamāluddīn b. Ṣadruddīn b. 'Iṣāmuddīn al-'Iṣāmī
Muṣannifak = 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. Mas'ūd b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar aš-Šāhrūdī, al-Bisṭāmī, al-Harawī
Mūsā b. 'Abdullāh at-Tūqatī, Pahliwānī: 4419,3*
Muṣliḥuddīn = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī al-Ḥanafī, Muṣliḥuddīn, Šayḫ-zāde
Muṣṭafā b. 'Abdullāh b. Sālim al-Ḥusaynī ar-Rūmī al-Ḥanafī, 'Iṣām al-Üsküdārī: 4411
Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Widīnī, Šayḫ al-Widīnī: 4400,1
Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Siwāsī: 4417,3; 4665,2
Mawlānā Muṣṭafā b. Muḥammad Šāmī: 4413,3
Mustafa ef. Redžić: 4412
Muṣṭafa b. Ša'bān as-Surūrī: 4420,4; 4439,3*; 4440-4441*; 4729,8
Muṣṭafa b. Šamsuddīn Aḥmad al-Qara ḥiṣārī al-Aḫtarī: 4493-4514
Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyo: 4228,6; 4702-4706
Muṭhhar b. Abū Ṭālib: 4529,6

N

an-Naǧǧārī = aš-Šayḫ Ḫalīl b. al-'Alā' an-Naǧǧārī al-Yamanī
Nahǧawān = Hindušāh Nahǧawānī
an-Nasafī = Aḥmad b. Abū Bakr an-Nasafī al-Ḫazraǧī al-Miṣrī, Qa'ūd
Nāṣir b. 'Abdusayyid al-Muṭarrizī, Abū al-Fatḥ: 4467
Nāṣir b. Ḫusraw Qubadyānī: 4724,3
Nāṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as- Samarqandī, Abū al-Layṯ: 4533,2*; 4655,3
Nerkesī = Muḥammad Nerkesī
Niẓāmuddīn ='Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn Mawlānā-zāde
Nūruddīn = 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, Nūruddīn

'O

'Oṯmān Džumhur, iz Višegrada: 4532
'Oṯmān b. Ḥusayn al-Bosnawī: 4729,5

P

Pahliwānī = Mūsā b. 'Abdullāh at-Tūqatī, Pahliwānī

Q

Qāḍī-zāde = Muḥammad b. 'Ārif b. Muḥammad al-Arḍurūmī, Qāḍī-zāde
Qara Sa'īd: 4378,2
Qarabašī =Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabašī
al-Qārī = 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, Nūruddīn
al-Qārṣī = Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī ar-Rūmī al-Ḥanaf
Qaratepelī = Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Āydīnī, Qaratepelī
Qa'ūd = Aḥmad b. Abū Bakr an-Nasafī al-Ḫazraǧī al-Miṣrī, Qa'ūd
al-Qawšaǧī ='Alī b. Muḥammad al-Qawšaǧī, 'Alā'uddīn;
al-Qayṣarī = 'Abdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qayṣarī, Söylemez-zāde
Qayṣarī = Aḥmad b. Isḥāq al-Baqqālī al-Qayṣarī
al-Qayṣarī = 'Alī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, al-Fardī
al-Qayṣarī = 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Maǧduddīn
al-Qāzābādī = Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi'
al-Qazwīnī = Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū 'Abdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq
al-Quddusī ='Abdurraḥmān b. 'Abdullāh al-Quddusī
Qūl Aḥmad = Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr Ǧamāluddīn al-Kirmastī
Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī: 4312,2*
Quṭrub b. Aḥmad al-Baṣrī: 4564,2;4615,4

R

ar-Rāzī = Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī al-Taḥtānī
Redžić = Mustafa ef. Redžić
ar-Rūmī = Muḥammad b. Aḥmad al-Azniqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Waḥyī-zāde, Abū 'Abdullāh
ar-Rūmī = 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Maǧduddīn

S, Ṣ

Sāčaqlī-zāde = Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī
Ṣadruššarī'a al-Aṣǧar = 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī
Sa'duddīn = Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī
Ṣāliḥ ef. b. Fikrī al-Filibawī: 4400,2
Ṣāliḥ b. Muḥammad: 4523; 4528,1; 4539
Ṣāliḥ b. Yūsuf b. Muṣṭafā al-Āmidī, Wahmī: 4430
as-Sākin = Muḥammad b. Muḥammad b as-Sākin aṭ-Ṭūsī, Šamsuddīn, Abū 'Abdullāh
as-Sakkākī, = Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakkākī, al-Ḫawārizmī
as-Samarqandī = Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī
as-Sanūsī = Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar as-Sanūsī at-Tilimsānī
as-Sarāyī = Ḥusayn ef. al-Iṣba'ī as-Sarāyī

as-Sayyid aš-Šarīf ='Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī,
Sirāǧuddīn: 4569,4
as-Sīwāsī = al-ḥāǧǧ Ismā'īl b. al-ḥāǧǧ Sinān as-Sīwāsī
Söylemez-zāde = 'Abdulḥalīm b. Muḥammad al-Ḥusaynī al-Qayṣarī, Söylemez-zāde
Sulaymaān Čalabī: 4605,4
Sulaymān b. 'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Maġribī al-Ġarbī: 4335; 4336*-4337*; 4338,1
Sulaymān b. Muṣṭafā al-Kutahiyawī- Sulāmī: 4536
as-Sunaykī = Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī, Zaynuddīn, Abū Yaḥyā
as-Surūrī = Muṣṭafa b. Ša'bān as-Surūrī

Š

aš-Šāhrūdī = 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. Mas'ūd b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar aš-Šāhrūdī, al-Bisṭāmī, al-Harawī
Šāmī = Mawlānā Muṣṭafā b. Muḥammad Šāmī
Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiẓ Šīrāzī: 4418,2
Šamsuddīn = Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī
Šayḫ al-Widīnī = Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Widīnī, Šayḫ al-Widīnī
Šayḫ Yūyo = Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī- Šayḫ Yūyo
Šayḫ-zāde = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī al-Ḥanafī, Muṣliḥuddīn,
Šihābuddīn = 'Abdullāh b. Naǧmuddīn Ḥusayn al-Yazdī aš-Šayḫ 'Ābidī
aš-Šīrāzī = 'Abdurraḥmān b Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Abū al-Barakāt
Šīrāzī = Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiẓ Šīrāzī

T, Ṭ

aṭ-Ṭablāwī = Manṣūr Sibṭ Nāṣiruddīn b. Sālim aṭ-Ṭablāwī
at-Tabrīzī = Waḥīd at-Tabrīzī
at-Taftāzānī = Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn
at-Taḥtānī = Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī
Taqiyyuddīn = Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī
Ṭāšköprü-zāde = Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl Ṭāšköprü-zāde
at-Tilimsānī = Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar as-Sanūsī at-Tilimsānī
at-Tūrapuštī = Faḍlullāh b. al-Ḥusayn at-Tūrapuštī, Šihābuddīn
aṭ-Ṭūsī = Muḥammad b. Muḥammad b as-Sākin aṭ-Ṭūsī, Šamsuddīn, Abū 'Abdullāh

'U

'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī, Ṣadruššarī'a al-Aṣġar: 4420,2; 4424,4*; 4434,6*; 4439,2*; 4431*
'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī aš-Šīrāzī, Nāṣiruddīn, Abū Sa'īd: 4270,2
Uṣūlī: 4418,1*
al-Ūšī = 'Alī b. 'Oṯmān, Sirāǧuddīn al-Ūšī al- Farġānī
'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn Mawlānā-zāde: 4324; 4327; 4328,1; 4329-4330; 4333,2; 4334,2; 4341*
al-'Uṯmānī = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dalaǧī al-'Uṯmānī
'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus, Ǧamāluddīn, Ibn al-Ḥāǧib: 4242,2; 4403,4*

W

Waḥdī b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Fardī: 4325-4326
Waḥīd at-Tabrīzī: 4423,2; 4424,3*; 4443-4444*
Wahmī = Ṣāliḥ b. Yūsuf b. Muṣṭafā al-Āmidī, Wahmī
Waḥyī-zāde = Muḥammad b. Aḥmad al-Aznīqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Waḥyī-zāde, Abū 'Abdullāh

Y

(Sayyid) Yaḥyā-efendi (Širwānī): 4660,3
al-Yamanī = aš-Šayḫ Ḫalīl b. al-'Alā' an-Naǧǧārī al-Yamanī
Yūsuf-beg Čengić: 4565,2
al-Yazdī = 'Abdullāh b. Naǧmuddīn Ḥusayn al-Yazdī aš-Šayḫ 'Ābidī, Šamsuddīn
Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakkākī, al-Ḫawārizmīn Sirāǧuddīn: 4207-4214; 4215*; 4234,2*; 4243*; 4356*; 4358*; 4369*
Yūsuf-beg Čengić: 4565,2
(Šayḫ) Yūsuf Dā'ī: 4590,3; 4592,3; 4595-4596
Yūsuf b. Mu'ayyad al-Ganǧawī, aš.Šayḫ Ǧamāluddīn (Abū Muḥammad): 4724,5
Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī an-Naḥwī: 4563

Z

Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī, Zaynuddīn, Abū Yaḥyā: 4347,1; 4432,2
az-Zanǧānī = 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, 'Izzuddīn
az-Zarnūǧī = Burhānuddīn az-Zarnūǧī
az-Zībārī = Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī al-Kurdī:

INDEKS PREPISIVAČA

A, ʻA

ʻAbdullāh: (1224/1809): 4613

ʻAbdullāh b. ʻAbdulmu'min al-Bulġārī: 4419

ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Ḍulfiqār iz Žepča: 4338,2

ʻAbdullāh b. Aḥmad Ḫazraġī-zāde (!): 4302

ʻAbdullāh b. Aḥmad Kantamirī-zāde: 4210; 4211; 4331,1; 4349; 4364; 4381

ʻAbdullah b. ʻAlī b. Abū Bakr: (947/1558), 4473

ʻAbdullāh b. ʻAlī b. Ḥāğğ Ḥamza al-Barʻamawī: 4262

Abdullāh b. Faḍlullāh: 4216

ʻAbdullāh Iskopyawī: (1192/1778), 4658,1

ʻAbdullāh b. al-ḥāğğ Muḥammad Dāgistānī, u Karsu: (1170/1756), 4507

ʻAbdullāh b. Muḥammad: 4309

ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh: 4337

ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ, iz Gornjeg Vakufa: (1187/1773), 4658,2

ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ Hromić: (1254/1838), 4564,1-6; 4604,1-4

ʻAbdullāh b. Sulaymān, iz Gračanice: (1219/1804), 4735

Abdurraḥmān b. Abdurraḥmān b. Aḥmad al-ʻAbbāsī, Burhānuddīn, Abū al-Fatḥ: 4435

ʻAbdullāh ʻAynī b. Muṣṭafā al-Birčawī (Bušatlić): 4390; 4422

Abū Ḍarr b. Muḥammad b. NābīḤāiuī b. Isḥāq Faqīh b. Muḥamūd Faqih b. Yūsuf Faqīh: 4283

Abū al-Fatḥ = Abdurraḥmān b. Abdurraḥmān b. Aḥmad al-ʻAbbāsī, Burhānuddīn, Abū al-Fatḥ

ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ğāmī: 4360

ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Bagdādī: (955/1548), 4471

ʻAbdurraḥmān as-Sofyawī al-Ḫazānī: 4367

Abū Bakr aṣ-Ṣādiq b. Ḥasan al-Qrīmī: 4432,4

Ādem b. Qāsim al-Ğazawī al-Qahtānī: (1004/1595), 4447-4456

(Šasyḫ) Aḥmad: 4529,4

Aḥmad b. ʻAlā'uddīn: 4665,2-4

Aḥmad b. ʻAlī, Kasrī-zāde: 4334,1

Aḥmad ʻĀrif: (1215/1801), 4665,1

Aḥmad Dupčawī: 4432,5
Aḥmad Gülḥiṣārī: (1208/1793), 4580,1-2
Aḥmad b. Ḥabīb: 4261
Aḥmad b. Ḥasan Ǧābīzāde (Džabić), u Mostaru: (1188/1775) i (1194/1780), 4660,1-3
Aḥmad b. Ḥasan al-Muḥsinī al-Azharī: 4387,2
Aḥmad b Ibrāhīm al-Balgradī, nastanjen u Rudniku: (1041/1631), 4499
Aḥmad b. Ismā'īl iz Prusca: 4423
Aḥmad b. Muḥammad: (1064/1653), 4461
Aḥmad b. Muḥammad al-'Aṭwī: 4347
Aḥmad b. Muḥammad Feyizade (Fejić) (1239/1823), 4642
al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭrabzūnī: 4408,1
Aḥmad b. Mūsawī Maḥmūd: 4356
Aḥmad b. Muṣṭafā: 4369
Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Raǧab al-Mūstārī: 4354
Aḥmad b. Yaḥyā b. 'Alī b. Ibrāhīm b. 'Imrān: 4264
Aḥsanī b. Bālī al-Aqšahrī: (956/1549), 4628
'Alī Čelebī: 4328,2
'Alī b. Ḫalīl Qaraḥiṣārī: 4291
'Alī b. Ibrāhīm, iz sela Spionica-Gradačac: (1209/1794), 4581,1-2
'Alī b. Isḥāq: 4389,1
'Alī b. Muḥammad: (1057/1647), 4519
'Alī b. 'Omar: (1093/1682), 4500
'Alī b. 'Oǧmān: (1249/1833), 4673
'Alī-paša b. Paša...(1) b. Ḫiḍr: (823/1420), 4590,1-5
'Alī, hfz. b. Yaḥyā b. 'Alī: (948/1542), 4470
'Alī b. Walī (959/1552): 4725
'Alī b. Zarka'b al-Mursalātī (!): 4357
'Amila Kadić (!), kći Hatidže: (1229/1814), 4574
'Āṣim, ḥāǧǧ hfz Sirćo: 4589
'Aynuddawla b. Qawāmuddīn, Kāmilī-zāde: 4343
'Azīz (1262/1846), 4737

B

Bakr (Bećir) b. 'Omar Maljević, iz Jablanice: (1262-63/1864-65), 4605,1-4,6-7
(as-Sayyid) Bašīr Fatḥullāh b. al-'Afīf b. 'Abdulqādir al-Hurmūzī, u Mekkī: (921/1515), 4469
Bilāl b. Sinān: 4294
al-Birčawī = 'Abdullāh 'Aynī b. Muṣṭafā al-Birčawī (Bušatlić)
Bušatlić = 'Abdullāh 'Aynī b. Muṣṭafā al-Birčawī (Bušatlić)

D

Dāwūd b. Muḥammad: 4378,2; 4378,4
Derviš Ismā'īl: (1044/1634), 4554
Derviš Muḥammad : 4305
Derviš Muḥammad al-Kāsī Muzallifzāde: (!) 1097/1685), 4650
Derviš Ṣāliḥ Emīn az-Zuhdī: (1228/1813), 4670,2
Derviš b. Sulaymān: (1028/1618-19), 4527

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabīb b. Ibrāhīm: (1164/1750), 4744
Ḫalīl b. Muḥammad Sayyid b. 'Abdullāh: 4373
Ḫalīl b. Ṣāliḥ: (1204/1789), 4528,1-8
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī: 4398,2-3 i 12
Ḫalīl Ḫulūsī, kadija u nahiji Zenica: (1237/1821), 4674,3-4
Ḥamza b. 'Alī, 4726
Ḫān ef.: 4445,2
Ḥasan: 4230,1; 4269
Ḥasan b. 'Alī al-Aḥurawī: 4276
Ḥasan b. Bālī, mujezin u Carevoj džamiji u Mustaru: 4209
Ḥasan Čalabī b. Munlā Šamsuddīn: 4322
Ḥasan b. Muḥammad: 4227,1-4227,2
Ḥasan b. Muḥammad b. 'Īsā al-Bahsanawī: 4358
(al-ḥāǧǧ) Ḥasan b. Muṣṭafā Kresozade: (1241/1825), 4671
Ḥasan b. Munlā 'Uṯmān: 4253
Ḥāfiẓ 'Alī: 4420,1
Ḥāfiẓ Ḥusayn: 4232
Ḥāfiẓ Muḥammad: 4378,3
hfz. Ḥusayn-efendi,kurrā i muallim u Travniku (1224/1809), 4668
Ḥusayn b. 'Alī Uskopyawī, u Kuršumliji medresi u Sarajevu: (1232/1816), 4698,1
Ḥusayn Ḥusnī Hadžihusejnović - Muvekitović: (1310/1892), 4734; 4753-4754
Ḥusayn b. Munlā Ḫiḍr: (982/1574), 4458
Ḥusayn b. al-ḥaǧǧ Ibrāhīm: (1087/1676), 4616,2
Ḥusayn b. Ibrāhīm: (1170/1756), 469
Ḥusayn b. Muhammad b. Ahmad Nūrullāh: 4224,1-4224,2
Ḥusayn b. Muṣṭafā (1126/1714), 4505
Ḥusayn b 'Omar b. Naṣr b. al-Ḥusayn Bāz: (622/1255), 4466
Ḥusayn b Sayydin, muallim i muhezin u džamiji i mektebu u kasabi Yenidže -Mrkonjić Grad: (1025/1616), 4497
Ḥusayn Vilar: (1170/1756), 4571
(Monllā) Ḥusmān b. 'Abdulbāqī: (1258/ 1842), 4543,1-3

I

Ibn Muhammad Ḫalīl: 4424, 1,2 i 3
Ibrāhīm: 4318
Ibrāhīm, vaiz: (1163/1750), 4506
Ibrāhīm b. 'Alī al-Iskopyawī: 4413
Ibrāhīm Muhammad al-Mūstārī: 4432,3
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ Nawabādī: (1209/1794), 4509
Ibrāhīm b. Hubiyār Šakotić, iz okoline Knjica: (1030/1621), 4517,1-2
Ibrāhīm b.al-ḥāǧǧ Sinān, u Hadži Ahme- dovoj tekiji u Travniku: (1143/1730), 4533,1-2
Ilyās Sayyid b. Ǧalāl Sayyid b. Ḥusayn Sayyid: 4270
Ismā'īl b. Ḥasan as-Sarāyī: 4320
Ismā''il b. Ibrāhīm (1134/1731) i (1140/ 1737), 4653; 4711

Ismā'īl b. Muḥammad Šehić: (1256/1840) 4540
Ismā'īl ḫawāğe (hodža)-efendi b. Muḥammad ḫawāğe-efendi b. Yaḥyā-efendi Bukvić Livnjak, u Sarajevu: 4686
(al-ḥāğğ) Ismā'īl az-Zuhdī b. al-ḥāğğ 'Omar al-Muftī,u gradu Kutahija: (1254/1838), 4610
'Iwad b. Ḫawāğa b. Kamāl: 4311

K

Ken'ān b. 'Abdullāh: (962/1554), 4493

M

Maḥmūd b. Ibrāhīm b. Muḥammad: (1025/ 1616), 4496
Manṣūr b. Sālim ad-Dumnāwī al-Azharī: 4437
Mawlānā Muḥammad b. TAbdulqādir, Qara Nā'ib az-Zuhdī: 4315
Muḥammad: (1110/1698), 4529,1-4
Muḥammad: 4330
Muḥammad: 4420,2
Muḥammad b. Aḥmad al-Ġrādačawī (Gradaščević): 4434
Muḥammad b. 'Alī u Muṣafinoj medresi u Banjoj Luci: 4288
Muḥammad b. 'Alī b. al-ḥāğğ Sulaymān: (1217/1802), 4666
Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan: 4220
Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan-aga, u Zenici, umahali Kočeva: (1261/1845), 4514
Muḥammad b. Amrullāh: (806/ 1403), 4597
Muḥammad Bāqī b. al-Ḥāğğ Muḥammad-aġa: 4252; 4310
(Šayḫ) Muḥammad b. Darwīš Muḥammad: 4327
Muḥammad Anwarī Qāḍī-zāde (Kadić): 4391
Muḥammad b. Ḥamza b. Timūrtāšī: (904/ 1498), 4459
Muḥammad b. Ḥasan as-Sarāyī: 4268
Muḥammad Sālim b. Ḥasan Glođozade Sarāyī, u Tuzli: (1228/1813),4670,1
Munoammad b. Ḥusayn Lubuškali (iz Ljubuškog): (1190/1776), 4695
Muḥammad b. Ibrāhīm, stanovnik Prusca, u Kafijinom džematu: (1137/1759), 4481,1-2
Muḥammad b. al-ḥāğğ Muḥammad Hrustam- zade(!): (1200/1785), 4676,1
Muḥammad b. Muḥammad al-Istanbūlī: 1063/1652), 4648
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad: 4259
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad Tufankī-zade (Tufekčić) iz Livna: 4340
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mūstārī: 4233; 4275
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Muḥammad b. 'Alī, mufija u Mostaru:: 4336
Muḥammad b. 'Omar Pehlivan (ović): (1322/1904), 4738
Muḥammad b. Riḍwān: 4290
Muḥammad b. Rūḥullāh b. aš-Šayḫ Amīnuddīn al-Ḫalwatī al-Ḫawārizmī: 4345

Muḥammad Qara-beg: 442,1 i 5
Muḥammad b. Qāsim: 4219
Muḥammad b. (!) Ša'bān: 4344
Muḥammad at-Ta'līqī: 4467
Muḥammad b. Ṭurmūš: (1004/ 1605), 4635
Muḥammad (ili Mehmed) Tuzlić: (1244/ 1828), 4672,1-2
Munlā Muḥammad b. Ḥusayn al-Bosnawī: 4396,1
Murād b. Muṣṭafā: (985/1577), 4494
Mūsā efendija: 4237
Muslī b. Murād: 4223
Muṣṭafā b. Aḥmad as-Sanīčawī (Sjeničak): 4429
Muṣṭafā b. Aḥmad: 4231,2
Muṣṭafā b. 'Alī iz Nevšehera kod Konje: 4353
Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ 'Alī iz sela Yekredže: 4274
Muṣṭafā b. 'Alī: (1007/1598), 4516
Muiṣṭafā Čalabī (1218/1803), 4667
Muiṣṭafā b. Ḥusayn: (1008/1600), 4549
Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muḥammad Amīn b. Abdurraḥmān b. Maḥmūd: 4609
al-Ḥāğğ Muṣṭafā b. Muḥammad Glāmočī (iz Glamoča): 4287
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Qāḍī, Ḫurram-zāde: 4218
Muṣṭafā b. Muḥammad Yeni Palankali -Nova Palanka: 4663,1-2
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Mūstārī: 4326
Muṣṭafā b. Nābī: 4372
Mustafa ef. Redžić iz sela Akmadžići kod Ugljevika: 4412
Muṣṭafā Spahić, iz sela Pojske (1193/ 1779), 4569,6
Muṣṭafā Temimzade at-Tašliğawī (iz Pljevalja): (1203/1788), 4712
Muṣṭafā b. 'Uṯmān: 4416
Muṣṭafā b. Walī,iz kasabe Ipek: 4634

N

Nabī b. Waliyuddīn as-Samsūnī: (933/1527): 4620
Nu'mān b. Sulaymān-efendi, učenik as-Sayyid al-ḥāğğ Muṣṭafin, hafiza : 4602

'O

'Omar b. 'Abdullāh: (944/1586), 4646
'Omar b. Aḥmad-aga b. Ibrāhīm, kapetan Počitelja: (1168/ 1755), 4703
'Oṯmān Džumhur, iz Višegrada: (1125/1713), 4532
'Oṯmān b. al-ḥāğğ Ḫusraw as-Sarāyī: 4464

R

Rağab b. Aḥmak al-Qonawī: 4317
Rağab b. Muḥammad, u Drnišu: (1033/1624), 4518
Ramaḍān b. Mūsā: 4382
Riḍwān b. 'Abdullāh: (983/1575), 4621

S, Ş

Sa'dī Muḥammad Qara Čelebī-zāde: 4208

Sa'īd b. Rağab al-Qayyimī: 4346
Sālim b. Sāwī (!) b. Ibrāhīm al-Malikī al-Anṣārī: 4362
Ṣiddīq, soḫta: 4226
Ṣāliḥ , u Gornjem Vakufu: (1125/1713), 4568,1-2
Ṣāliḥ b. 'Alī al-Farā'inī,u Bistrik hanikahu u Sarajevu: (1135/1723), 4727,1-2
(Monllā) Ṣāliḥ b. Muḥammad: (1216/1801), 4579,1
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al- Mostārī: (1185/1771), 4657,2
as-Sayyid Aḥmad b. Aḥmad b. Nūruddīn: 4281
as-Sayyid Aḥmad b. as-Sayyid 'Abdurraḥmān al-Mar'ašī: 4410
as-Sayyid Aḥmad b. Ḥusayn ad-Darbandī (Dervenćanin): 4254,1
as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif: 4411
as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Zayn al-'Ābidīn: 4409
(al-ḥāğğ) Sefer b. Muḥammad: (1000/1592), 4495
Sulaymān b. 'Abdullāh al-'Atīq, u nahiji Visoko (932/1526), 4599
Stočanin Čelić-zade Salih, sin Mustafin: 4395
Sulaymān b. Muḥammad b. Ḥasan: 4303

Š

Ša'bān Wārādī: 4335
Šamsuddīn b. AbEu Bakr b. al-ḥāğğ 'Imrān b. Rasūl b. Šu'ayb: (814/1412), 4715,2

Ṭ

Ṭāhir b. Sa'īd b. Manṣūr al-Murūzī: (633/ 1235), 4465

'U

'Umar b. Muḥammad al-'Iṣāmī: 4398,8,9, i 10
'Umar aṣ-Ṣidqī b. Muḥammad 'Alī: 4272
'Uṯmān b. Ḥasan: 4229,2; 4229,3; 4236
'Uṯmān b. Ḥāğğ Muṣṭafā: 4407
'Uṯmān b Naḏīr: 4239,1-2

Y

Yaḥyā b. Muḥarram b. 'Alī: (1226/1811), 4669
Yūnus b. 'Alī: 4529,8
Yūsuf b. 'Alī al-'Arbakrī: 4379,2
Yūsuf b. Ğa'far,u Edreni: (965/1555), 4624
Yūsuf b. Hasan: 4284
Yūsuf b. Ḥusayn: (1020/1611), 4526
Yūsuf b. Waliyyuddīn al-Mūstārī: 4296

Z

(ḥāfiẓ) Zakariyā b. Sulaymān 'Alī at- Trnawī: (1161/1748), 4489,3 i (1168/1775), 4489,4

INDEKS VAKIFA

A, 'A

'Abdulkādir Muzaferija: 4211; 4212; 4219; 4498; 4629
Ḥāfiẓ 'Abdullāh Bušatlić: 4390; 4400
'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī-zāde: 4220; 4381; 4429
(al-Ḥāğğ) Abū Bekir, sin Osman-kapetana (Gradaščevića): 4413
Aḥmad ef.: 4508
Aḥmad ef. muderris: 4432
(al-Ḥāğğ) Aḥmad ef.:4315; 4324
Aḥmad-aga b. 'Alī: 4458; 4469; 4495
Aḥmad 'Āṣim b. Meḥed Mutevelić: 4704
Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris: 4632
dr Ahmed ef. Tuzlić: 4672
(Mula)Alija Hadžihusejnović, iz Zvornika: 4552
Alija Nametak: 4745
'Alī Waṣfī: 4638
Asim Mutevelić: 4304

B

Besim ef. Korkut: 4216; 4261; 4330; 4355

Č

Čadordžija: 4744

D

Dāwūd-aga: 4466
Derviš-aga: 4463;4600
(al-ḥāğğ) Ḍulfikar b. Muḥammad Spahī-zāde (Spahić), iz sela Čumel -Hercegovina: 4407; 4437; 4651

E

Elči Ibrahim-paša.muhafiz Bosne: 4223; 4345; 4356; 4357; 4461
Emin Islamovski, iz Struge: 4276; 4300; 4301; 4669; 4721
Enis Muftić: 4302; 4502; 4700

F

Fatima, kći Mustafina: 4497

Ġ, Ğ

Ġālib 'Alī-paša Stočević: 4262; 4271; 4311; 4322
Ğumhūr Muḥammad ef.: 4380
Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Faḍlullāh b. Ismā'īl-beg:: 4425

H, Ḥ, Ḫ

(al-Ḥāğğ) Ḫalīl ef. Gradčaničawī (iz Gračanice): 4250; 4273; 4328
dr Hamdija Ćemerlić: 4464; 4615; 4615; 4516; 4642; 4701

Hamdija Kreševljaković: 4635
Hamid ef. Mulahamidović: 4536
Hasan Bičakčić: 4629
Hasan ef. Boyozade (Bojić): 4284 4551; 4637; 4652; 4724
Hivzija Hasandedić: 4535; 4657
Hromo-zāde Ṣāliḥ ef.: 4241; 4264; 4270: 4423
(Monllā)Ḥusayn b. al-ḥāǧǧ Ḫalīl: 4459
Ḥusayn. al-ḥāǧǧ 'Omar: 4487

I, 'I

(al-Ḥāǧǧ) Ibrāhīm-aga b. Islām Ispužlī iz Travnika: 4396; 4471
Ibrāhīm-paša: 4457
Ibrahim-beg Halilbašić: 4460; 4720
Ibrahim Redžić iz sela Janjara kod Ugljevika: 4412
'Ismat ef. b. Waysil ef. as-Sarāyī: 4415
Izzeta hanuma, kći Ṣāliḥ-age: 4227

J

Jakub Memić: 4500

K

Kizlaragina džamija u Mrkonjić Gradu: 4598

L

Luṭfī-beg b. Aḥmad-beg Paloš: 4527

M

Maḥmūd b. al- ḥāǧǧ 'Alī: 4582
Maḥmūd b. Ḥasan: 4234
Mehmed-beg (Karađoz-beg): 4348
Meḥmed ef. Svrzo: 4515; 4550; 4625; 4628
hfz. Meḥmed ef. Zahirović - Banja Luka: 4508; 4519
Memiš-aga Kasumagić: 4235; 4321; 4327
Muḥammad-paša: 4465; 4618, 4623
Muḥammad Bāqī Džinozade: 4252; 4310; 4470; 4476
Muḥammad Bosānzade: 4467
Muhamed Čaršimamović: 4268; 4566; 4607; 4641; 4644; 4677; 4739
Muḥammad ef. Ćatić:4506
Muhamed Enveri Kadić, 4529;4554; 4591
(Derviš) Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al- ḥāǧǧ 'Alī b. Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ 'Alī:4582
dr Muidović iz Sarajeva: 4411; 4556; 4675
Murād-kapetan b. Osman-kapetan: 4305; 4506
(Monllā) Mūsā: 4697
(al-ḥāǧǧ) Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Derviš al-Mostarī: 4695
Muṣṭafā-beg Dženetić: 4558; 4624; 4707
(al-Ḥāǧǧ) Muṣṭafā ef.: 4265
Muṣṭafā ef. Ruždić: 4676
Muẓaffarī-zāde al-Ḥāǧǧ 'Abdulqādir ef. = 'Abdulkādir Muzaferija

N

Nūrī ef. Zahić, muderris Okružne medrese u Sarajevu: 4708

O

al-ḥāǧǧ Omer ef. Aqḥiṣārī Iskopyawī: 4496; 4557
Osman ef., muderris Simzade (Đumišića) medrese u Sarajevu: 4702

R

Riđanović-Velagić: 4493

S

Ṣāliḥ ef.: 4232
Ṣāliḥ ef. Hromozade (Hromić): 4479; 4597; 4613; 4680; 4719
Sālim ef. Muftić: 4283; 4317; 4420; 4483; 4559; 4601; 4633
Sālim Serdar: 4520
Svrzo Ismet ef., sin Vejsil ef. iz Sarajeva: 4325
Svrzo Mehmed ef. b. Muḥammad-aga: 4222; 4410; 4433

Š

Šehdi 'Uṯmān ef.: 4212; 4218; 4224; 4262; 4291; 4312; 4366

Z

Zihnija Spahić,iz sela Obre - Kakanj: 4577

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

A ʻA

ʻAbduhū Muḥammad: 4225
ʻAbduhū ʻUmar: 4240
ʻAbdulʻazīz al-Ḥusaynī b. Ḥifzī Muḥammad: 4470
ʻAbdulʻazīz Muʼminzāde, muderris: 4630
ʻAbdulġanī Šayḫ-zāde al-Wardārī: 4324
ʻAbdulḥalīm b. as-Sayyid ʻAbdullāh: 4368
ʻAbdulkarīm Luṭfī Maẓharānī: 4618
ʻAbdulkarīm b. al-Qāḍī: 4433
ʻAbdullāh: 4207; 4258
ʻAbdullāh: 4556
ʻAbdullāh b. Aḥmad Kantamirija: 4210; 4211; 4220; 4316; 4319; 4333; 4343; 4349; 4358; 4361; 4364; 4365; 4381; 4429; 4437; 4441; 4446; 4464; 4631
ʻAbdullāh b. Aḥmad ef. Qara-zāde: 4216
ʻAbdullāh b. al-ḥāǧǧ Aḥmad ...as- Sarāyī: 4635
Ḥafiẓ ʻAbdullāh Bušatlić: 4390; 4400
ʻAbdullāh Fāyiq Eminbegzāde: 4475
ʻAbdullāh b. Ḥasan: 4377
ʻAbdullāh b Ḥusayn, immam Kamber-agine džamije u Mostaru: 4361
ʻAbdullāh b. ʻIṣmat: 4368
ʻAbdullāh b. Maḥmūd: 4207
ʻAbdullāh b. Muḥammad: 4309
ʻAbdullāh b. Sayyid ʻOmar: 4477
ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ b. Aḥmad, iz Gornjeg Vakufa: 4510
ʻAbdullaṭīf: 4348
al-Ḥāǧǧ ʻAbdulqādir: 4212
ʻAbdulwahhāb b. Ḥasan Tuzlawī (iz Tuzle): 4266
ʻAbdulwahhāb b. Ṣāliḥ b. aš-Šayḫ ʻUṯmān al-Mūstārī: 4275; 4296; 4336
al-Ḥāǧǧ Abū Bakr, sin Osman-kapetana Gradaščevića: 4313
ʻĀrifī Muḥammad Ḫalwāni (Ḫalwatī)-zāde: 4360
Aḥmad b. Aḥmad, muderris: 4499
Aḥmmad b. ʻAlī al-Palawī: 4322
Aḥmad Fāyīzāde (Fajić): 4463
Aḥmad Ǧām'ī b. Ibrāhīm Ṣarī ef., travnički kadija: 4679
Aḥmed ef.: 4279
Aḥmed ef. Hadžić: 4692
Aḥmad Ḥulūṣī: 4258
Aḥmad b. Ḥusayn: 4215
Aḥmad b. Ibrāhīm b. Aḥmad iz Fijnice: 4302
Aḥmad Kāmil al-Mawridī: 4370
Aḥmad Kantamīrī: 4319

Aḥmad b. Muḥammad, kadija: 4675
Aḥmad b. Muṣṭafā: 4635
Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris: 4228; 4315; 4324; 4329; 4432; 4632
(Derviš) Aḥmad Nedīm: 4636
(Monllā) Aḥmad b. Omar ef.: 4584
Aḥmmad b. al-Ḥāğğ Rağab al-Mūstārī: 4354
Aḥmed ef. Selimović, kadija: 4494
'Abdurraḥmān b. 'Omar Efendizāde: 4621
Ajni ef. Baraktarević, muftija iz Pljevalja: 4698
Akif ef. Hadžihusejnović: 4734; 4753 4754
'Alī b. al-Ḥāğğ 'Abbās: 4279
'Alī b. Munlā Derviš: 4584
'Alī ef. Halaćzade: 4508
'Alī Riḍā b. Muḥammad Ḥasīb ef. b. al-ḥāğğ Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī: 4486
'Alī b. al-Ḥağğ Sulaymān: 4436
'Alī b. Sinān: 4629
'Āṣim Mutevelić: 4304
'Āṣim al-ḥağğ ḥfẓ. Sirćo: 4421; 4589; 4747
Atif Alihodža: 4580

B

Besim ef. Korkut: 4216; 4261; 4330; 4355; 4468

D, Ḍ

Darwīš Adham 'Aġazī: 4442
Darwīš Ḍulfiqār-aġa b. Muḥammad Spāhī-zāde iz sela Čumelj u Hercegovini: 4407; 4437
(Monllā) Derviš: 4661
Darwīš Muḥammad b. aš-Šayḫ as-Sinūbī: 4435
Darwīš b. Muṣtfā Mu'aḍḍinōwik (Mujezinović): 4346
Darwīš Muṣṭafā b. 'Uṯmān: 4441
Darwīš Sālim b. Muḥammad: 4212

Đ

Đumišića (Simzāde) medresa u Sarajevu: 4208; 4211; 4212; 4225; 4505; 4712

E

Edhem Lojo: 4635
Elčī Ibrāhīm-paša: 4223; 4345; 4356; 4357
Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medrese u Travniku: 4223; 4227; 4239: 4235; 4265; 4285; 4290; 4293; 4303; 4353; 4363; 4414; 4418; 4426; 4438; 4461; 4465; 4489; 4511; 4517; 4524; 4550; 4582; 4590; 4623; 4646; 4661; 4674; 4679; 4703; 4729
Enis Muftić iz Banje Luke: 4302

F

Fāḍil b. Aḥmad al-Mūstārī: 4254
Fatḥullāh b. Fayḍullāh b. Aḥmad: 4499

G, Ġ, Ğ

Ğa'far b. Ṣāliḥ b. 'Umar: 4280
Ğalāluddīn: 4293
Ġālib 'Alī-paša Stočević: 4269; 4271; 4311; 4322
Ğamāluddīn b. 'Abdurraḥmān al-Bahūtī al-Ḥanbalī al-Wafāyī: 4436
Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Faḍlullāh b. Ismā'īl-beg: 4425
Ğumhūr Muḥammad ef.: 4380
Gazī Husrev-begova medresa: 4516; 4530; 4594; 4618; 4632; 4670 - 4673; 4697; 4718; 4725

H, Ḥ, Ḫ

Ḫalīl: 4519
al-Ḥāğğ Ḫalīl ef. Gradčaničawī (iz Gračanice): 4250; 4273; 4328
Ḫalīl b. Ṣāliḥ: 4309
Ḫalīl b. Ṣāliḥ Hersenklī (Hercegovac): 4712
Ḥasan ef.: 4319
Ḥasan b. Aḥmad b. 'Iwaḍ al-Ḥanafī, Luṭfullāh: 4345
Ḥasan b. 'Alī: 4363
al-Ḥāğğ Ḥasan al-Bosnawī b. (?): 4207
Ḥasan ef. Bōyo-zāde: 4284
Ḥasan, pomoćnik kadije: 4623
Ḥasan b. Muḥammad: 4253
Ḥasan b. Osman, iz Rogatice: 4538
Ḥasan b. Qāsim aṣ-Ṣofawī al-Ḥusaynī: 4357
Ḥasan b. Munlā 'Uḍmān: 4253
Hodža Alija Nu'mān, antikvar tepiha iz Zagreba: 4370
Hromo-zāde (Hromić) Ṣāliḥ ef.: 4241; 4264; 4270
Ḥusayn 'Abdul'alā efendī-zāde: 4429
Ḥusayn b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥammad, Abū Ruḍā: 4260
Ḥusayn ef. iz Fojnice: 4302
Ḥusayn b. Ḥusayn iz Fojnice: 4302
Ḥusayn b. Maḥmūd: 4216
Ḥusayn b. Muḥammad: 4706
(al-ḥāğğ) Ḥusayn Muzaferija: 4480
Ḥusayn b. al-ḥāğğ 'Omar: 4487

I

(al-ḥāğğ) Ibrahīm Abadži: 4556
(Derviš) IIbrāhīm, 4594
(Sayyid) Ibrāhīm: 4696
(Monllā) Ibrāhīm Ḥāğī'Alizāde: 4673
Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismā'īl: 4362
al-Ḥāğğ Ibrāhīm-aga b. Islām Ispužlī iz Travnika: 4396
Ibrāhīm b. al-Ḥāğğ Maḥmūd b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm: 4229
Ibrāhīm b. Muḥammad, 4634
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 4341
Ibrahim Pehlīvanović iz Livna: 4338
Ibrahim Redžić iz sela Janjara kod Ugljevika: 4412
Ibrāhīm b. Sunbul: 4226
Ibrāhīm ef. b. Sulaymān: 4436
Ibrāhīm b. Yūsuf: 4389
Ibrāhīm ef. Zafranija: 4666
(Šayḫ) Ilhamija: 4542
Ilyās Sayyid b. Ġālib Sayyid b. Ḥusayn Sayyid: 4270
al-Ḥāğğ 'Īsā Ḥāfiẓ Ḥasan: 4304
'Iṣām b. 'Abdullāh al-Bosnawī: 4405
Ismā'īl 'Abdullāh: 4260
Ismā'īl 'Abdullāh Sohtić: 4684
Ismā'īl-aġa b. Bušatlī-zāde (Bušatlić): 4405

Ismail ef. Selimović, imam iz Zvornika: 4292
Ismā'īl b. Sulaymān b. 'Īsā al-Qāḍī iz Sarajeva: 4316
'Iṣmet: 4664
'Iṣmet Merhemić: 4401
'Iṣmet ef. b.Waysil as-Sarāyī: 4415
'Izzet-hanuma, kći Salih-age Ruhića(?): 4227; 4520
(al-ḥāğğ) Yaḥyā Tawfīqī, muftija u Jajcu, 4496
Yūsuf b. Faẓlullāh: 4517

K

Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 4209; 4229; 4233; 4256; 4266; 4269; 4296; 4313; 4326; 4332; 4337; 4339; 4342; 4345; 4346; 4348; 4350; 4356; 4357; 4360; 4362; 4373; 4374; 4379; 4380; 4387; 4392; 4409; 4458-4459; 4463; 4466; 4472; 4495; 4522; 4562; 4592; 4596; 4599; 4600; 4613; 4630; 4643; 4695; 4716

M

Maḥmūd: 4221
(ḥāfiẓ) Maḥmūd: 4608
Maḥmūd Beširević: 4614
Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Brusawī: 4458
Maḥmūd-beg b. Muṣṭafā-beg Murāfak- zade Tuzlawī: 4670
Mandić (učitelj): 4428
Manjo Muhamed ef.: 4294
Mawlānā 'Abdulqādir: 4361
Mawlānā Muḥammad ef: 4295
Mawlānā Yūsuf, imam Koski-džamije u Mostaru: 4361
Meḥmed ef.: 4508
Mehmed-beg (Karađoz-beg): 4348
Meḥmed Dede Mawlawī: 4621
Meḥmed b. Muḥammad Handžić: 4706
Memiš-aga Kasumagić: 4236; 4316; 4318
Muhamed-aga Aganagić iz Sarajeva: 4240; 4431
Muhamed Čaršimamović iz Sarajeva: 4286
Muhamed Šākir b. Muhamed Muidović: 4240; 4316; 4318
Muhamed ef. Tufo, iz Sarajeva: 4405; 4570; 4715
Muḥammad: 4232; 4369; 4661
Muḥammad ef.: 4235
Muḥammad, hafiz: 4664
al-Ḥāğğ Muḥammad: 4275
(aš-Šayḫ) Muḥammad, muftija u Travniku: 4261; 4330
(Šayḫ) Muḥammad, muftija u Zenici
Muḥammad b. 'Abdullaṭīf-beg Pavica zade(!),:4749
(Hadži) Muḥammad b. Aḥmad Škaljić: 4749
Muḥammad 'Abdullāh aṣ-Ṣiddīqī: 4216
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Makkī: 4314
Muḥammad b. Aḥmad, Šamsuddīn: 4346
Muḥammad b. 'Alī: 4358
Muḥammad Anwārī Qāḍī-zāde = Muhamed Enveri Kadić
Muḥammad As'ad: 4648
Muḥammad 'Āšiq b. 'Umar ar-Rūmī: 4314

Muḥammad Bāqī Džinozade: 4252; 4470
Muḥammad Emīn Muslibegović iz Mostara: 4382
Muhamed Enveri Kadić: 4211; 4529; 4591
Muhammed Hamdi Pašić, iz Rogatice: 4728
Muḥammad b. Ḥasan: 4345
Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm as-Sarāyī: 4622
Muḥammad Hāšim: 4366
Muḥammad Ḥusāmzade: 4623
(Hadži), Muḥammad b. Ḥusayn, kadija u Foči: 4467
Muḥammad b. Ḥusayn b. Sulaymān: 4460
Muḥammad b. Ibrāhīm b. hadži Muḥam- mad b. Ibrāhīm Goraždawī: 4477
Muḥammad 'Iṣāmuddīn al-Bosnawī: 4331
Muḥammad b. Isḥāq Ihlawnī (iz Livna): 4706
Muḥammad b. Islām: 4260; 4310
(Šayḫ) Muḥammad b. Mawlā Ḥasan: 4357
Muḥammad b. Muḥammad b. as-Sayyid al-Ḥanafī: 4356
Muḥammad b. Muṣṭafā: 4313
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Muṣṭafā: 4516
Muḥammad b. Muṣṭafā, muderris Bayazid-pašine medrese: 4359
(Derviš) Muḥammad b. Nūrullāh: 4633
Muḥammad b. Rağab: 4468
Muḥammad Rağā'ī: 4516
Muḥammad ar-Rifqī al-Hāšimī: 4617
Muḥammad Sa'īd: 4321
Muḥammad Sa'īd aš-Šahrī, Mandaliyalī-zāde: 4317
Muḥammad b. Ṣālāḥuddīn: 4462
Muḥammad Salīm al-Ḥusnā b. al-ḥāğğ Ibrāhīm: 4673
Muḥammad Sammāq: 4516
Muḥammad Sarajlija: 4552
Muhammed Šākir Muidović: 4478
Muḥammad Šarīf b. as-Sayyid 'Alī: 4325
Muhammed Ševket b. Muhammed Fāḍil b. Aḥmed b. Nūḥ b. Muḥammed Kurt, muderris u Travniku: 4473
Muḥammad Šarmī: 4633
Muḥammad Tāğuddīn: 4471
Muhmed Tufo: 4570 _ 4715
Muḥammed (ili Meḥmed) Tuzlo (Tuzlić): 4672
Muḥammad b. 'Umar Ḥarāč-zāde: 4217
Muḥammad Emīn b. Yūsuf-paša: 4475
Muḥammad b. Waliyyiddīn ar-Rāzī: 4304
Muharem Čandić: 4497
Dr. Muidović iz Sarajeva: 4411
Mu'min ef. Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović): 4303
Munlā Muṣṭafā: 4230
Munlā Ṣāliḥ Šamić: 4337
Murād-kapetan, sin 'Uṯmāna-kapetana (Gradaščević): 4305
Mūsā-zāde: 4279
Muṣṭafā, 4661
al-Ḥāğğ Muṣṭafā ef.: 4265
Muṣṭafā: muftija u Mostaru: 4369

(al-ḥāǧǧ) Muṣṭafā, kadija: 4515; 4516; 4626; 4716
Muṣṭafā, kadija u Jajcu: 4496
Muṣṭafā b. Aḥmad Manṣūr-zāde: 4261
Muṣṭafā al-Ḥalabī, 4636
Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Ḥurram: 4405
Muṣṭafā b. Ḥusām: 4322
Muṣṭafā 'Iffetī: 4459
Muṣṭafā Mawlawī Ḥusaynefendizade: 4625
Muṣṭafā b. Muḥammad: 4322
Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad: 4430
Muṣṭafā Muhibbī Belgradī, 4602
(Derviš) Muṣṭafā b. 'Oṯmān: 4591
Muṣṭafā ef. Redžić is sela Akmadžića kod Ugljevika: 4412
Muṣṭafā Qūtlawī: 4360; 4389
(Munlā) Muṣṭafā Sa'īd b. Munlā Ḥāǧo: 4584
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ b. aš-Šayḫ 'Uṯmān al-Mūstārī: 4275; 4296; 4336
Muṣṭafā b. Sulaymān b. Kamāl b. 'Alī: 4343
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūstārī (Šayḫ Yūyo): 4360
Muṣṭafā b. Yūsuf iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada): 4295
Muẓaffarī-zāde al-Ḥāǧǧ 'Abdulqādir ef.: 4211; 4212; 4219

N
al-Ḥaǧǧ Nu'mān: 4241
Nūḥ: 4327

O
Odbor I.Z. Banja Luka: 4238; 4287; 4545
Odbor I.Z. Bos. Novi: 4513
Odbor I.Z. Gračanica, 4602
Odbor I.Z. Gradačac: 4234
Odbor I.Z. Janja: 4693
Odbor I.Z. Mostar: 4247; 4314; 4335; 4336; 4469; 4639; 4673; 4705
Odbor I.Z. Mrkonjić Grad: 4295; 4504
Odbor I.Z. Travnik: 4298; 4311; 4368; 4389; 468
Odbor I.Z. Trebinje: 4295
Odbor I.Z. Vitez: 4580; 4738
'Omar Ḥaqqī b. Ḥasan-beg Defterdārī- zāde (Defterdarević), Trebinjac: 4611
(Fahmī) 'Omar b. Ṣādiq, kadija: 4706
'Omar b. al-ḥāǧǧ Monllā Ṣāliḥ Pehli- van(ović): 4640
(al-ḥāǧǧ) 'Oṯmān b. Aḥmad: 4633'
'Oṯmān b.Ḥasan, iz Gračanice: 4512
'Oṯmān Nūrī: 4542
'Oṯmān ef. Sokolović: 4207; 4226; 4260; 4280; 4281; 4334; 4344; 4352; 4440; 4480; 4482; 4485; 4487; 4503; 4507; 4521; 4523; 4525; 4534; 4539-4541; 4543; 4546; 4549; 4553; 4555; 4563; 4573; 4576; 4593; 4595; 4603; 4605; 4610; 4612; 4617; 4622; 4640; 4648- 4649; 4654; 4658; 4667; 4678; 4685; 4711; 4714; 4717; 4726; 4730; 4735; 4743; 4750- 4751

P
Povjerenstvo Udruženja ilmije - Tešanj: 4244

S, Ṣ
Ṣabrī Ismā'īl: 4516
Ṣāliḥ b. 'Abdullāh al-Mostarī: 4468
Ṣāliḥ efendī: 4232; 4235
Ṣāliḥ Emin-baša, 4542
Ṣāliḥ ef. Hromo-zade: 4423
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 4260
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić (?): 4430
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šam'ī-zāde (Šemić): 4339
Ṣāliḥ-ef. Spahić: 4577
Ṣāliḥ b. Ša'bān, 4462
Ṣāliḥ b. Ša'bān Onogoštawī (iz Nikšića), 4619; 4712
Ṣāliḥ b. Ša'bān Nikšiklī (Nikšić): 4280
Ṣāliḥ b. Ša'bān b. 'Uṯmān al-Mūstārī: 4275; 4296; 4336
Ṣāliḥ b. 'Uṯmān al-Mūstārī: 4243
Sālim ef. Muftić: 4283; 4317; 4420
Sakib Spahić iz sela Pojske kod Zenice: 4297
as-Sayyid 'Abdullāh: 4241
as-Sayyid Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Ḥasan: 4343
as-Sayyid Aḥmad al-Qāḍī: 4314
as-Sayyid Aḥmad b. as-Sayyid Muḥammad al-Kafawī-zāde: 4208
as-Sayyid 'Alī: 4279
as-Sayyid Amīn 'Āmir-aġa-zāde: 4264
Sayyid Ḥalīl-bābā b. Šayḫ Qāsim-bābā: 4359
as-Sayyid Muḥammad iz Istanbula: 4261
as-Sayyid Muḥammad Šāmī: 4399
as-Sayyid Muṣṭafā ef. b. Muḥammad ef., glavni imam u džamiji Fath al-islām: 4294
as-Sayyid Sālim: 4294
(Derviš) Selīm b. al-ḥāǧǧ Sinān-paša b. 'Omar b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Sinān Čauš: 4698
Serdarević, 4514
Sulaymān b. Ḥabīb b. al-Ḥāǧǧ Malqoǧ (Malkoč) al-Bosnawī: 4314
Sulaymān Qāḍī-zāde (Kadić) iz Foče: 4293
Suvad Mešić, iz Lepenice-Tešanj. 4690; 4731
Svrzo Ismet ef. sin Vejsīl ef. iz Sarajeva: 4325
Svrzo Mehmed ef. b. Muḥammad-aġa: 4222; 4410; 4433

Š
(al-Ḥāǧǧ) Šākir b. 'Alī -efendī, Ǧābī-zāde (Džabić): 4275
Šamsuddīn b. aš-Šayḫ Aḥmad al-Bagdādī, kadija u Tunisu: 4471
Šehdī ef. biblioteka: 4211; 4212; 4218; 4224; 4252; 5262; 4291; 4309; 4312; 4319; 4320; 4331; 4366; 4434; 4436; 4475; 4527 - 4528; 4532; 4621; 4629; 4634; 4636; 4638; 4694; 4699; 4702

Ṭ
Ṭālib Luṭfī Ṣabāḥ: 4233

'U
'Uṯmān: 4372
'Uṯmān ef.: 4303

'Uṯmān b. 'Alī: 4318
'Uṯmān iz Istanbula: 4375
(aš-Šayḫ) 'Uṯmān, vaiz u Aya Sofiji u Istanbulu: 4262

V
Vareniković: 4567

W
Waliyyuddīn, muderris: 4325

Y
Yaḥyā b. Aḥmad iz Kaira: 4345
Yā'qūb b. Muḥarram b. Wālī b. Ḥasan b. Iskandar: 4328

INDEKS MJESTA

A
Ahur: 4276
Ajntab: 4272
Akmadžići (kod Ugljevika): 4412
Amasija: 4274

B
Balebek: 4424,2
Banja Luka: 4238; 4287; 4288; 4302; 4508, 4519, 4545, 4700
Beograd: 4499, 4548
Berlin: 4424,2
Bešiktaš: 4224,1
Budim: 4434,6

C
Carigrad (Istanbul): 4262; 4270; 4290; 4369; 4375; 4424,2; 4411; 4435; 4548, 4633

Č
Čumel: 4407; 4437; 4651

D
Damask: 4351,1; 4477
Dobrnja (kod Visokog): 4320
Donja Tuzla, 4670
Drniš: 4518
Duvno: 4338; 4481, 4639

DŽ
Džurdžan: 4311
Džurm: 4254

E
Edrena: 4411; 4624

F
Foča: 4468; 4585; 4635

G
Glamoč: 4287
Goražde: 4477
Gornji Vakuf: 4216; 4510, 4568, 4658
Gračanica: 4250; 4273; 4328,2; 4512, 4602, 4700, 4735
Gradačac: 4234; 4497, 4581, 4692
Gradiška: 4569

H
Hakim Čelebi (u Turskoj): 4347
Halep: 4358;
Hargird: 4239,5; 4442
Havarizm: 4256; 4343;
Herat: 4239,5; 4256; 4442

I
Ipek: 4634
Istanbul = Carigrad

J

Jablanica: 4605
Jajce, 4496
Janja: 4693
Janjari (kod Ugljevika): 4412

K

Kairo: 4345; 4347; 4356; 4387,2; 4424,2; 4435
Kakanj: 4577
Kalkuta: 4424,2
Kars: 4507
Klis: 4287
Konjic (Belgradčik): 4517
Kumanovo: 4673
Kutahija: 4612

L

Lepenica: 4690; 4731
Livno: 4340; 4686; 4706

LJ

Ljubuški: 4695

M

Maglaj, 4534
Mekka: 4387,3; 4469
Mostar: 4209; 4229; 4233; 4248; 4266; 4269; 4296; 4313; 4314; 4326; 4332; 4335; 4336; 4337; 4339; 4342; 4345;4346; 4348; 4350; 4354; 4356; 4357; 4360; 4361; 4261; 4362; 4369; 4373; 4374; 4379; 4380; 4387; 4392; 4409; 4411; 4429,1;4458-4459; 4463; 4466; 4469; 4472; 4495; 4522; 4535; 4562; 4583; 4592; 4596; 4699-4600;4605; 4630; 4639; 4643; 4657; 4660; 4695
Mrkonjić Grad (Yenidže): 4295; 4497; 4504; 4598

N

Nevšehir (kod Konje): 4353;
Nikšić: 4619; 4712
Nova Palanka: 4663
Novi Pazar: 4500; 4516

O

Obre: 4577

P

Pljevlja: 4698; 4712
Plovdiv (u Bugarskoj): 4400,2
Počitelj: 4345; 4356; 4357; 4457
Pojske: 4297; 4569
Prizren: 4413,3
Prusac: 4423; 4509

R

Razgrad (u Bugarskoj): 4367;
Rogatica: 4538; 4728
Rudnik: 4499

S

Sarjevo: 4207; 4208; 4211; 4224; 4225; 4226; 4228; 4239; 4240; 4252; 4260; 4262; 4268; 4280; 4281; 4286; 4309; 4310; 4316; 4318; 4319; 4320; 4325; 4329; 4331; 4333; 4334; 4343; 4344; 4349; 4352; 4358; 4361; 4364; 4365; 4366; 4371; 4381,11; 4382; 4390; 4404; 4415; 4422; 4431; 4432; 4434; 4436; 4440; 4446; 4471; 4477; 4486; 4527; 4532; 4589; 4594; 4614; 4629; 4632; 4636; 4670; 4686; 4697; 4698; 4702; 4708; 4712; 4715; 4725

Semerkand: 4358;
Sofija: 4367;
Sunajka (u Egiptu): 4347
Stolac: 4604
Struga: 4276; 4300; 4301; 4669; 4721

Š

Šekovići: 4412
Širaz: 4311; 448,2
Špionica: 4581

T

Tešanj: 4244; 4690; 4731
Trabzon: 4408,1;
Travnik: 4223; 4227; 4231; 4235; 4254; 4261; 4265; 4285; 4293; 4298; 4303; 4330; 4340; 4341; 4353; 4363; 4368; 4389; 4396; 4414; 4418; 4426; 4438; 4461; 4465; 4471; 4473 4489; 4506; 4511; 4517; 4524; 4533; 4550; 4567; 4582; 4590; 4623; 4646; 4661; 4668; 4674; 4679; 4688; 4703; 4729
Trebinje: 4263; 4611
Tuzla: 4266; 4473

U

Ugljevik: 4412
Üsküdar: 4411

V

Varcar Vakuf: 4295
Vidin (u Bugarskoj): 4400
Visoko: 4320; 4599
Višegrad: 4532

Z

Zagreb:
Zenica: 4297; 4443; 4514; 4566; 4607; 4620; 4641; 4644; 4677; 4739
Zvornik: 4292; 4512; 4516; 4552

KONGRUENCIJA BOJEVA I

R 88	4470	R 485	4734	R 942	4647	R 1460	4408
R 125	4505	R 502	4358	R 1041	4707	R 1485	4316
R 150	4510	R 531	4388	R 1044	4666	R 1498	4315
R 153	4369	R 536	4406	R 1049	4325	R 1526	4284
R 171	4499	R 543	4670	R 1061	4624	R 1531	4516
R 179	4474	R 545	4376	R 1078	4425	R 1538	4304
R 184	4478	R 571	4273	R 1085	4515	R 1564	4321
R 202	4509	R 581	4265	R 1089	4410	R 1592	4439
R 231	4635	R 591	4511	R 1105	4558	R 1595	4634
R 245	4462	R 596	4367	R 1110	4753	R 1612	4527
R 247	4359	R 601	4312	R 1111	4754	R 1619	4517
R 257	4708	R 614	4613	R 1117	4416	R 1625	4560
R 270	4594	R 624	4557	R 1142	4536	R 1640	4626
R 302	4270	R 635	4702	R 1171	4420	R 1645	4597
R 316	4365	R 650	4585	R 1202	4225	R 1653	4489
R 323	4310	R 655	4364	R 1226	4353	R 1660	4432
R 346	4447	R 656	4262	R 1229	4646	R 1673	4632
R 347	4448	R 661	4457	R 1239	4333	R 1674	4237
R 348	4449	R 686	4465	R 1251	4680	R 1689	4349
R 349	4450	R 727	4496	R 1257	4681	R 1707	4724
R 350	4451	R 744	4694	R 1269	4584	R 1711	4697
R 351	4452	R 755	4328	R 1272	4371	R 1731	4236
R 352	4453	R 798	4441	R 1301	4703	R 1744	4423
R 353	4454	R 802	4625	R 1331	4676	R 1764	4637
R 354	4455	R 831	4212	R 1332	4411	R 1766	4228
R 355	4456	R 852	4437	R 1350	4606	R 1768	4251
R 372	4475	R 853	4366	R 1364	4559	R 1769	4220
R 419	4361	R 854	4208	R 1382	4550	R 1794	4319
R 433	4476	R 858	4331	R 1407	4712	R 1838	4329
R 439	4264	R 868	4636	R 1412	4305	R 1857	4396
R 445	4479	R 869	4699	R 1413	4320	R 1862	4436
R 459	4467	R 882	4679	R 1415	4528	R 1871	4638
R 464	4471	R 919	4586	R 1438	4288	R 1873	4621

R 1896	4218
R 1920	4591
R 1952	4274
R 1984	4656
R 1991	4674
R 1992	4668
R 2001	4407
R 2008	4438
R 2030	4347
R 2051	4529
R 2063	4401
R 2102	4446
R 2105	4551
R 2133	4318
R 2137	4272
R 2147	4240
R 2161	4706
R 2162	4481
R 2204	4588
R 2220	4317
R 2302	4306
R 2311	4282
R 2314	4394
R 2327	4530
R 2340	4461
R 2342	4518
R 2344	4291
R 2356	4211
R 2358	4629
R 2363	4252
R 2368	4309
R 2372	4381
R 2379	4725
R 2391	4651
R 2399	4224
R 2418	4434
R 2426	4727
R 2432	4393
R 2433	4676
R 2436	4682
R 2445	4343
R 2446	4631
R 2457	4324
R 2468	4249
R 2470	4253
R 2492	4683
R 2515	4700
R 2523	4413
R 2531	4554
R 2534	4230
R 2546	4663
R 2548	4719
R 2554	4210
R 2564	4415
R 2573	4704
R 2578	4633
R 2593	4483
R 2594	4601
R 2595	4239
R 2608	4216
R 2619	4283
R 2621	4524
R 2628	4363
R 2633	4222
R 2636	4684
R 2642	4652
R 2658	4582
R 2675	4390
R 2711	4561
R 2727	4391
R 2760	4556
R 2806	4327
R 2812	4386
R 2828	4395
R 2831	4430
R 2839	4568
R 2853	4718
R 2865	4744
R 2867	4214
R 2877	4398
R 2882	4232
R 2924	4704
R 2927	4400
R 2940	4267
R 2948	4719
R 2958	4429
R 2961	4748
R 2974	4484
R 2992	4532
R 2993	4219
R 3003	4417
R 3033	4492
R 3034	4302
R 3053	4619
R 3180	4256
R 3181	4618
R 3192	4433
R 3235	4477
R 3248	4742
R 3307	4696
R 3324	4250
R 3327	4627
R 3339	4419
R 3352	4713
R 3376	4749
R 3381	4279
R 3392	4418
R 3419	4323
R 3432	4242
R 3436	4293
R 3438	4235
R 3440	4590
R 3451	4729
R 3462	4227
R 3481	4383
R 3510	4377
R 3530	4623
R 3538	4661
R 3544	4650
R 3574	4695
R 3605	4345
R 3616	4630
R 3623	4337
R 3638	4209
R 3645	4599
R 3656	4357
R 3670	4271
R 3682	4405
R 3688	4346
R 3692	4380
R 3701	4313
R 3711	4592
R 3723	4339
R 3733	4233
R 3736	4522
R 3750	4472
R 3787	4502
R 3791	4600
R 3792	4356
R 3814	4459
R 3838	4466
R 3843	4362
R 3847	4360
R 3859	4643
R 3862	4326
R 3865	4409
R 3868	4495
R 3872	4348
R 3884	4266
R 3923	4373
R 3935	4269
R 3982	4229
R 4011	4342
R 4018	4392
R 4024	4332
R 4030	4562
R 4046	4354
R 4059	4458
R 4072	4374
R 4073	4387
R 4076	4350
R 4077	4379
R 4086	4296
R-4103	4596

R 4107	4716
R 4111	4463
R 4155	4583
R 4163	4526
R 4183	4604
R 4192	4501
R 4195	4608
R 4200	4564
R 4202	4645
R 4229	4671
R 4252	4659
R 4286	4655
R 4287	4491
R 4309	4243
R 4348	4572
R 4358	4723
R 4365	4620
R 4399	4460
R 4416	4720
R 4419	4512
R 4457	4565
R 4460	4598
R 4574	4335
R 4601	4336
R 4602	4314
R 4624	4382
R 4644	4275
R 4657	4639
R 4658	4397
R 4667	4673
R 4705	4609
R 4735	4254
R 4737	4552
R 4769	4247
R 4780	4494
R 4781	4473
R 4787	4257
R 4800	4665
R 4810	4299
R 4830	4563
R 4835	4520
R 4838	4514
R 4847	4378
R 4851	4259
R 4859	4370
R 4917	4537
R 4949	4728
R 4998	4414
R 5016	4231
R 5035	4662
R 5087	4258
R 5123	4303
R 5145	4538
R 5153	4285
R 5157	4290
R 5198	4223
R 5212	4426
R 5224	4576
R 5281	4440
R 5282	4435
R 5314	4654
R 5345	4480
R 5378	4610
R 5391	4726
R 5403	4593
R 5441	4215
R 5442	4617
R 5479	4334
R 5482	4226
R 5511	4573
R 5532	4667
R 5536	4569
R 5538	4743
R 5551	4555
R 5554	4595
R 5556	4444
R 5561	4487
R 5568	4482
R 5595	4658
R 5606	4352
R 5611	4730
R 5621	4541
R 5627	4507
R 5630	4485
R 5737	4553
R 5750	4428
R 5770	4549
R 5772	4424
R 5774	4445
R 5798	4523
R 5799	4521
R 5806	4431
R 5837	4534
R 5841	4717
R 5851	4543
R 5857	4685
R 5859	4281
R 5862	4664
R 5866	4280
R 5877	4711
R 5886	4605
R 5887	4603
R 5888	4612
R 5893	4540
R 5909	4649
R 5915	4340
R 5919	4525
R 5995	4539
R 6018	4714
R 6030	4612
R 6042	4344
R 6068	4260
R 6087	4648
R 6093	4503
R 6121	4705
R 6125	4542
R 6162	4733
R 6176	4289
R 6191	4740
R 6194	4710
R 6198	4544
R 6213	4741
R 6220	4574
R 6294	4745
R 6305	4578
R 6309	4207
R 6315	4216
R 6320	4261
R 6330	4443
R 6361	4330
R 6403	4355
R 6412	4442
R 6444	4468
R 6481	4427
R 6523	4248
R 6532	4581
R 6535	4292
R 6568	4497
R 6571	4234
R 6575	4244
R 6625	4300
R 6690	4602
R 6701	4506
R 6714	4615
R 6716	4642
R 6720	4701
R 6722	4464
R 6727	4616
R 6742	4412
R 6768	4672
R 6976	4614
R 7000	4657
R 7001	4535
R 7016	4263
R 7023	4278
R 7024	4268
R 7025	4322
R 7027	4338
R 7031	4221
R 7034	4311
R 7110	4294
R 7112	4669
R 7137	4276
R 7138	4721

R 7140	4666	R 7629	4677	R 7753	4404	R 7794	4735
R 7156	4575	R 7640	4607	R 7754	4298	R 7795	4746
R 7195	4308	R 7642	4566	R 7757	4421	R 7796	4722
R 7198	4611	R 7695	4739	R 7758	4368	R 7797	4752
R 7233	4653	R 7720	4751	R 7759	4277	R 7798	4750
R 7234	4255	R 7735	4687	R 7760	4238	R 7800	4547
R 7393	4531	R 7736	4688	R 7761	4267	R 7801	4577
R 7394	4498	R 7737	4545	R 7762	4245	R 7802	4640
R 7427	4213	R 7738	4747	R 7763	4341	R 7803	4486
R 7560	4500	R 7739	4689	R 7764	4384	R 7804	4691
R 7561	4519	R 7740	4589	R 7765	4307	R 7805	4490
R 7562	4493	R 7742	4580	R 7766	4246	R 7806	4548
R 7563	4513	R 7743	4571	R 7768	4690	R 7807	4692
R 7564	4469	R 7744	4738	R 7775	4732	R 7808	4567
R 7565	4508	R 7745	4488	R 7787	4731	R 7809	4678
R 7566	4504	R 7746	4715	R 7788	4546	R 7810	4693
R 7578	4422	R 7747	4570	R 7789	4737	R 7811	4301
R 7587	4698	R 7748	4403	R 7790	4533	R 7812	4351
R 7598	4680	R 7749	4389	R 7791	4736	R 7814	4402
R 7605	4644	R 7750	4295	R 7792	4579	R 7815	4384
R 7608	4641	R 7751	4297	R 7793	4587	R 7816	4375
R 7618	4286					R 7817	4372

KONGRUENCIJA BOJEVA II

4207	R-6309	4240	R-2147	4273	R-571	4306	R-2302
4208	R-854	4241	R-2453	4274	R-1952	4307	R-7765
4209	R-3638	4242	R-3432	4275	R-4644	4308	R-7195
4210	R-2554	4243	R-4309	4276	R-7137	4309	R-2368
4211	R-2356	4244	R-6575	4277	R-7759	4310	R-323
4212	R-831	4245	R-7762	4278	R-7023	4311	R-7034
4213	R-7427	4246	R-7766	4279	R-3381	4312	R-601
4214	R-2867	4247	R-4769	4280	R-5866	4313	R-3701
4215	R-5441	4248	R-6523	4281	R-5859	4314	R-4602
4216	R-6315	4249	R-2468	4282	R-2311	4315	R-1498
4217	R-2608	4250	R-3324	4283	R-2619	4316	R-1485
4218	R-1896	4251	R-1768	4284	R-1526	4317	R-2220
4219	R-2993	4252	R-2363	4285	R-5153	4318	R-2133
4220	R-1769	4253	R-2470	4286	R-7618	4319	R-1794
4221	R-7031	4254	R-4735	4287	R-7761	4320	R-1413
4222	R-2633	4255	R-7234	4288	R-1438	4321	R-1564
4223	R-5198	4256	R-3180	4289	R-6176	4322	R-7025
4224	R-2399	4257	R-4787	4290	R-5157	4323	R-3419
4225	R-1202	4258	R-5087	4291	R-2344	4324	R-2457
4226	R-5482	4259	R-4851	4292	R-6535	4325	R-1049
4227	R-3462	4260	R-6068	4293	R-3436	4326	R-3862
4228	R-1766	4261	R-6320	4294	R-7110	4327	R-2806
4229	R-3982	4262	R-656	4295	R-7750	4328	R-755
4230	R-2534	4263	R-7016	4296	R-4086	4329	R-1838
4231	R-5016	4264	R-439	4297	R-7751	4330	R-6361
4232	R-2882	4265	R-581	4298	R-7754	4331	R-858
4233	R-3733	4266	R-3884	4299	R-4810	4332	R-4024
4234	R-6571	4267	R-2940	4300	R-6625	4333	R-1239
4235	R-3438	4268	R-7024	4301	R-7811	4334	R-5479
4236	R-1731	4269	R-3935	4302	R-3034	4335	R-4574
4237	R-1674	4270	R-302	4303	R-5123	4336	R-4601
4238	R-7760	4271	R-3670	4304	R-1538	4337	R-3623
4239	R-2595	4272	R-2137	4305	R-1412	4338	R-7027

4339	R-3723
4340	R-5915
4341	R-7763
4342	R-4011
4343	R-2445
4344	R-6042
4345	R-3605
4346	R-3688
4347	R-2030
4348	R-3872
4349	R-1689
4350	R-4076
4351	R-7812
4352	R-5606
4353	R-1226
4354	R-4046
4355	R-6403
4356	R-3792
4357	R-3656
4358	R-502
4359	R-247
4360	R-3847
4361	R-419
4362	R-3843
4363	R-2628
4364	R-655
4365	R-316
4366	R-853
4367	R-596
4368	R-7758
4369	R-153
4370	R-4859
4371	R-1272
4372	R-7817
4373	R-3923
4374	R-4072
4375	R-7816
4376	R-545
4377	R-3510
4378	R-4847
4379	R-4077
4380	R-3692
4381	R-2372
4382	R-4624
4383	R-3481
4384	R-7815
4385	R-7764
4386	R-2812
4387	R-4073
4388	R-531
4389	R-7749
4390	R-2675
4391	R-2727
4392	R-4018
4393	R-2432
4394	R-2314
4395	R-2828
4396	R-1857
4397	R-4658
4398	R-2877
4399	R-4937
4400	R-2927
4401	R-2063
4402	R-7814
4403	R-7748
4404	R-7753
4405	R-3682
4406	R-536
4407	R-2001
4408	R-1460
4409	R-3865
4410	R-1089
4411	R-1332
4412	R-6742
4413	R-2523
4414	R-4998
4415	R-2564
4416	R-1117
4417	R-3003
4418	R-3392
4419	R-3339
4420	R-1171
4421	R-7757
4422	R-7578
4423	R-1744
4424	R-5772
4425	R-1078
4426	R-5212
4427	R-6481
4428	R-5750
4429	R-2958
4430	R-2831
4431	R-5806
4432	R-1660
4433	R-3182
4434	R-2418
4435	R-5282
4436	R-1862
4437	R-852
4438	R-2008
4439	R-1592
4440	R-5281
4441	R-798
4442	R-6412
4443	R-6330
4444	R-5556
4445	R-5774
4446	R-2102
4447	R-346
4448	R-347
4449	R-348
4450	R-349
4451	R-350
4452	R-351
4453	R-352
4454	R-353
4455	R-354
4456	R-355
4457	R-661
4458	R-4059
4459	R-3814
4460	R-4399
4461	R-2340
4462	R-245
4463	R-4111
4464	R-6722
4465	R-686
4466	R-3838
4467	R-459
4468	R-6444
4469	R-756
4470	R-88
4471	R-464
4472	R-3750
4473	R-4781
4474	R-179
4475	R-372
4476	R-433
4477	R-3235
4478	R-184
4479	R-445
4480	R-5345
4481	R-2162
4482	R-5568
4483	R-2593
4484	R-2974
4485	R-5630
4486	R-7803
4487	R-5561
4488	R-7745
4489	R-1653
4490	R-7805
4491	R-4287
4492	R-3033
4493	R-4780
4495	R-3868
4496	R-727
4497	R-6568
4498	R-7394
4499	R-171
4500	R-7560
4501	R-4192
4502	R-3787
4503	R-6093

4504	R-7566
4505	R-125
4506	R-6701
4507	R-5627
4508	R-7565
4509	R-202
4510	R-150
4511	R-591
4512	R-4419
4513	R-7563
4514	R-4838
4515	R-1085
4516	R-1531
4517	R-1619
4518	R-2342
4519	R-7561
4520	R-4835
4521	R-5799
4522	R-3736
4523	R-5798
4524	R-2621
4525	R-5919
4526	R-4163
4527	R-1612
4528	R-1415
4529	R-2051
4530	R-2327
4531	R-7393
4532	R-2992
4533	R-7790
4534	R-5837
4535	R-7001
4536	R-1142
4537	R-4917
4538	R-5145
4539	R-5995
4540	R-5893
4541	R-5621
4542	R-6125
4543	R-5851
4544	R-6198
4545	R-7737
4546	R-7788
4547	R-7800
4548	R-7806
4549	R-5770
4550	R-1382
4551	R-2105
4552	R-4737
4553	R-5737
4554	R-2531
4555	R-5551
4556	R-2760
4557	R-624
4558	R-1105
4559	R-1364
4560	R-1625
4561	R-2711
4562	R-4030
4563	R-4830
4564	R-4200
4565	R-4457
4566	R-7642
4567	R-7808
4568	R-2839
4569	R-5536
4570	R-7747
4571	R-7743
4572	R-4348
4573	R-5511
4574	R-6220
4575	R-7156
4576	R-5224
4577	R-7801
4578	R-6305
4579	R-7792
4580	R-7742
4581	R-6532
4582	R-2658
4583	R-4155
4584	R-1269
4585	R-650
4586	R-919
4587	R-7793
4588	R-2204
4589	R-7740
4590	R-3440
4591	R-1920
4592	R-3711
4593	R-5403
4594	R-270
4595	R-5554
4596	R-4103
4597	R-1645
4598	R-4460
4599	R-3645
4600	R-3791
4601	R-2594
4602	R-6690
4603	R-5887
4604	R-4183
4605	R-5886
4606	R-1350
4607	R-7640
4608	R-4195
4609	R-4705
4610	R-5370
4611	R-7198
4612	R-5888
4613	R-614
4614	R-6976
4615	R-6714
4616	R-6727
4617	R-5442
4618	R-3181
4619	R-3053
4620	R-4365
4621	R-1873
4622	R-6030
4623	R-3530
4624	R-1061
4625	R-802
4626	R-1640
4627	R-3327
4628	R-2548
4629	R-2358
4630	R-3616
4631	R-2446
4632	R-1573
4633	R-2578
4634	R-1595
4635	R-231
4636	R-868
4637	R-1764
4638	R-1871
4639	R-4657
4640	R-7802
4641	R-7608
4642	R-6716
4643	R-3859
4644	R-7605
4645	R-4202
4646	R-1229
4647	R-942
4648	R-6087
4649	R-5909
4650	R-3544
4651	R-2391
4652	R-2642
4653	R-233
4654	R-5314
4655	R-4286
4657	R-1984
4658	R-5595
4659	R-4252
4660	R-7140
4661	R-3538
4662	R-5035
4663	R-2546
4664	R-5862
4665	R-4800
4666	R-1044
4667	R-5532
4668	R-1992

4669	R-7122
4670	R-534
4671	R-4229
4672	R-6768
4673	R-4667
4674	R-1991
4675	R-1331
4676	R-2433
4677	R-7629
4678	R-7809
4679	R-882
4680	R-1251
4681	R-1257
4682	R-2436
4683	R-2492
4684	R-2636
4685	R-5857
4686	R-7598
4687	R-7735
4688	R-7736
4689	R-7739
4690	R-7768
4691	R-7804
4692	R-7807
4693	R-7810
4694	R-744
4695	R-3574
4696	R-3307
4697	R-1711
4698	R-7587
4699	R-869
4700	R-2515
4701	R-6720
4702	R-635
4703	R-1301
6704	R-2573
4705	R-6121
4706	R-2161
4707	R-1041
4708	R-257
4709	R-2924
4710	R-6194
4711	R-5877
4712	R-1407
4713	R-3352
4714	R-6018
4715	R-7746
4716	R-4104
4717	R-5841
4718	R-2853
4719	R-2948
4720	R-4416
4721	R-7138
4722	R-7796
4723	R-4358
4724	R-1707
4725	R-2379
4726	R-5391
4727	R-2426
4728	R-4949
4729	R-3451
4730	R-5611
4731	R-7787
4732	R-7775
4733	R-6162
4734	R-485
4735	R-7704
4736	R-7791
4737	R-7789
4738	R-7744
4739	R-7695
4740	R-6191
4741	R-6213
4742	R-3248
4743	R-5538
4744	R-2865
4745	R-6294
4746	R-7795
4747	R-7738
4748	R-2961
4749	R-3376
4750	R-7798
4751	R-7720
4752	R-7797
4753	R-1110
4754	R-1111

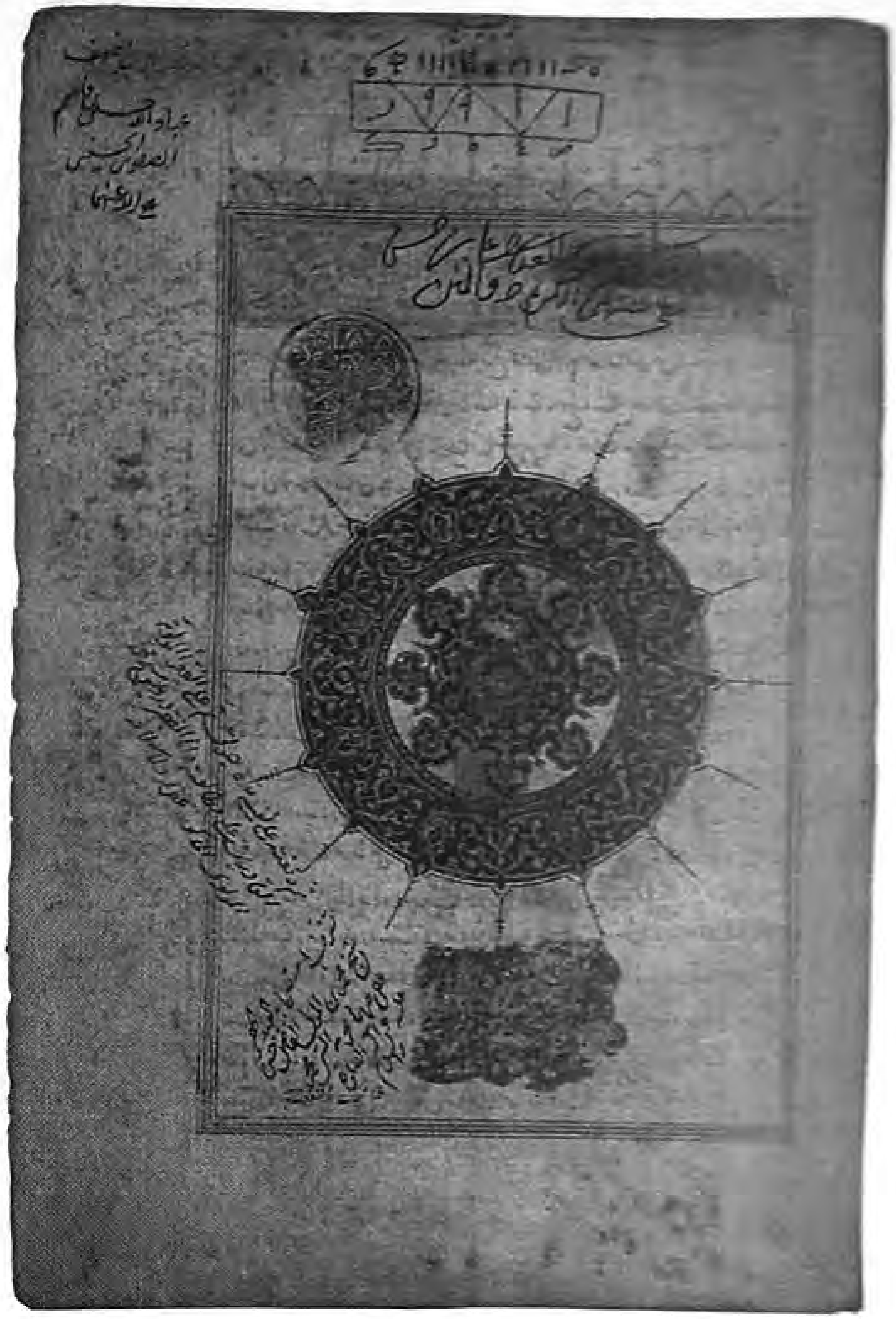

Naslovna strana djela ŠARḤ AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ MIN MIFTĀḤ AL-ʿULŪM
(prepis iz 816/1413. god. ; R-3656)

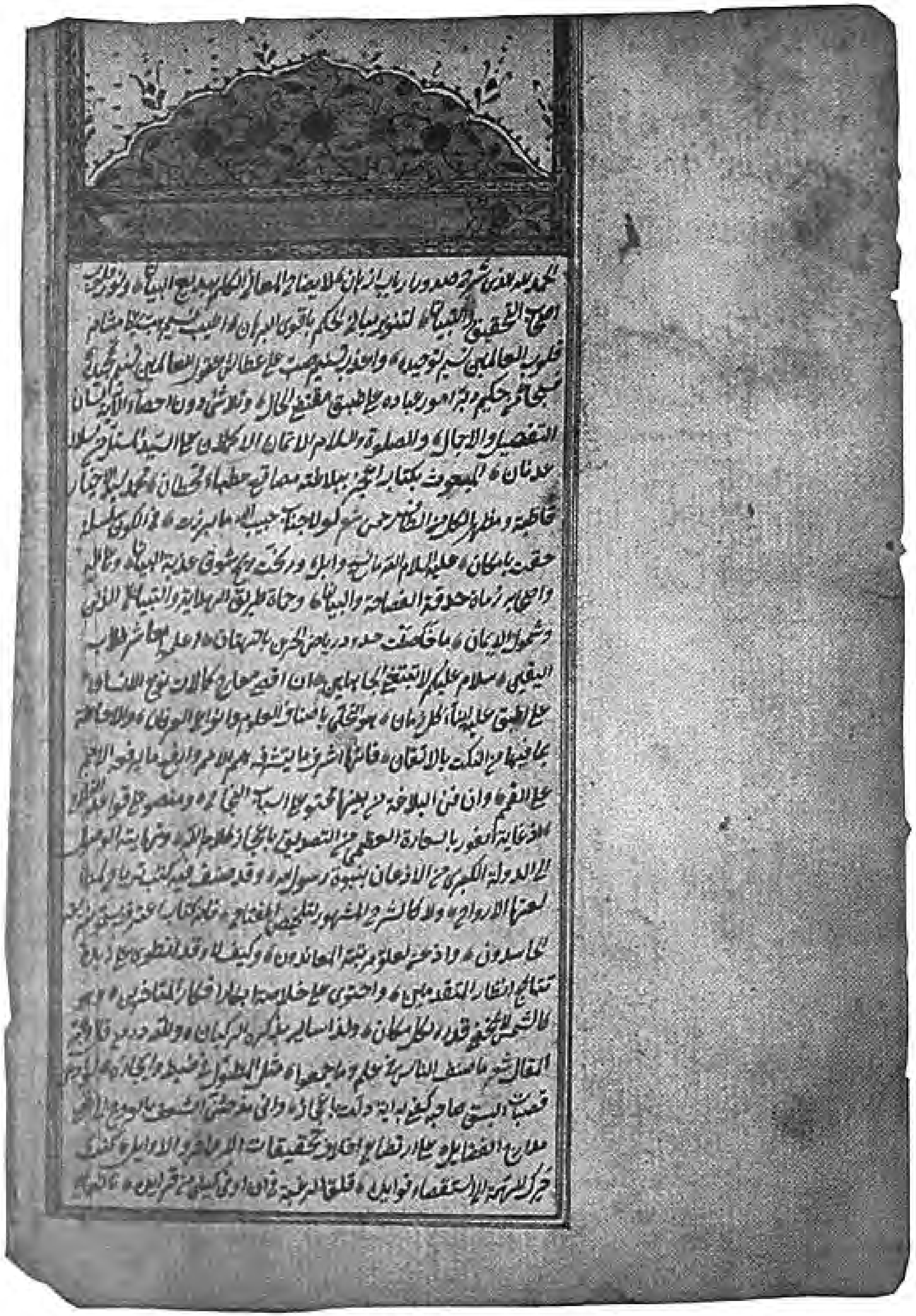

Početak djela ḤĀŠIYA ʿALĀ AL-MUṬAWWAL LI ḤASAN ČALABĪ
(Prepisao Rağab b. Aḥmad al-Qonawi 1033/1624. god. ; R-2220)

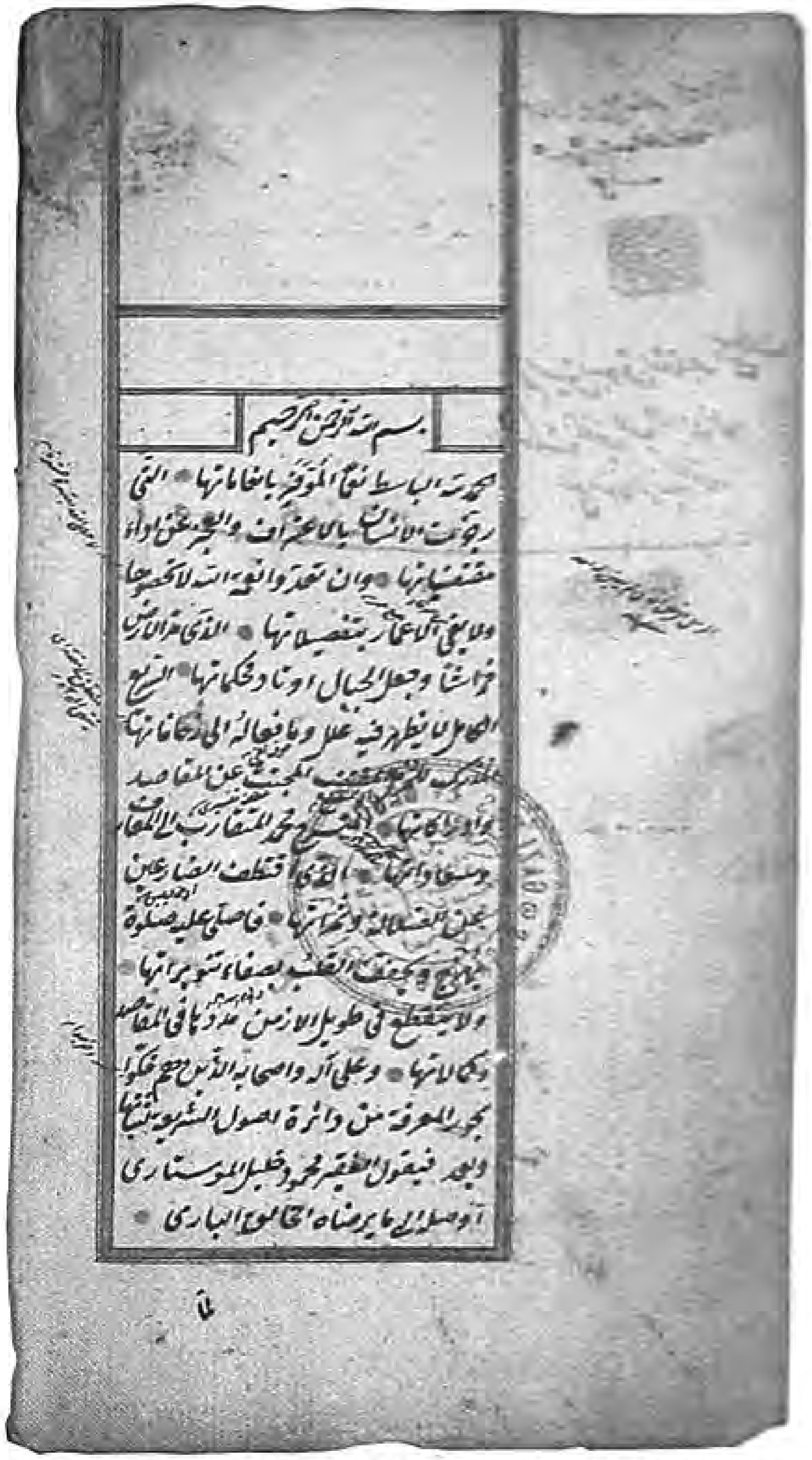

Početak djela AL-FAHM AL-ALMAʿĪ FĪ ŠARḤ ʿARŪḌ AL-ANDALUSĪ
(Napisao Maḥmūd b. Ḥalil al- Mūstārī, Bayāḍī-zāde, Damādi, umro [illegible]
god.; R-2958)

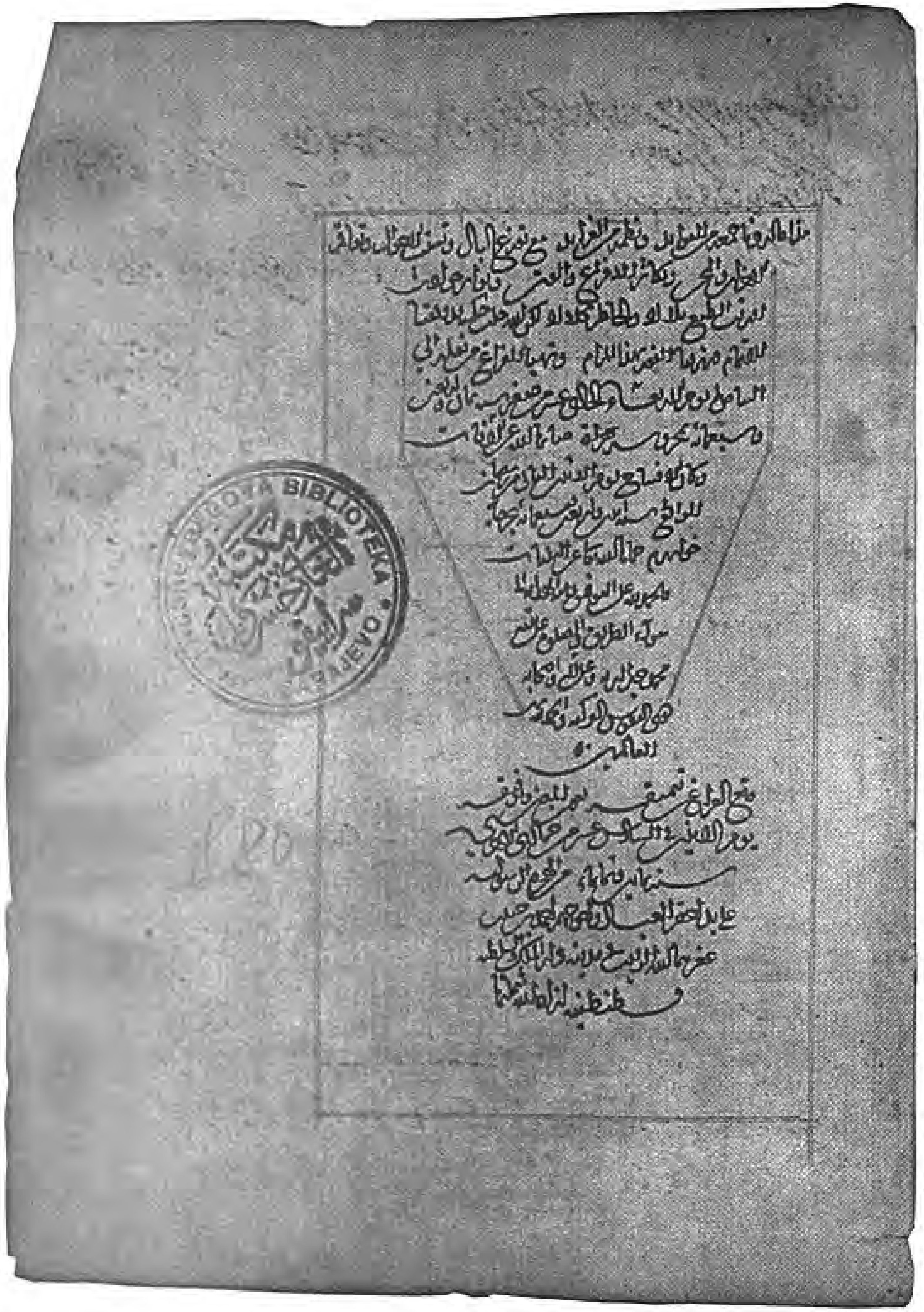

Kraj djela AL-MUṬAWWAL-ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ (prepisao Aḥmad b. Habib u Istanbulu 880/1475. god.; R-6320)

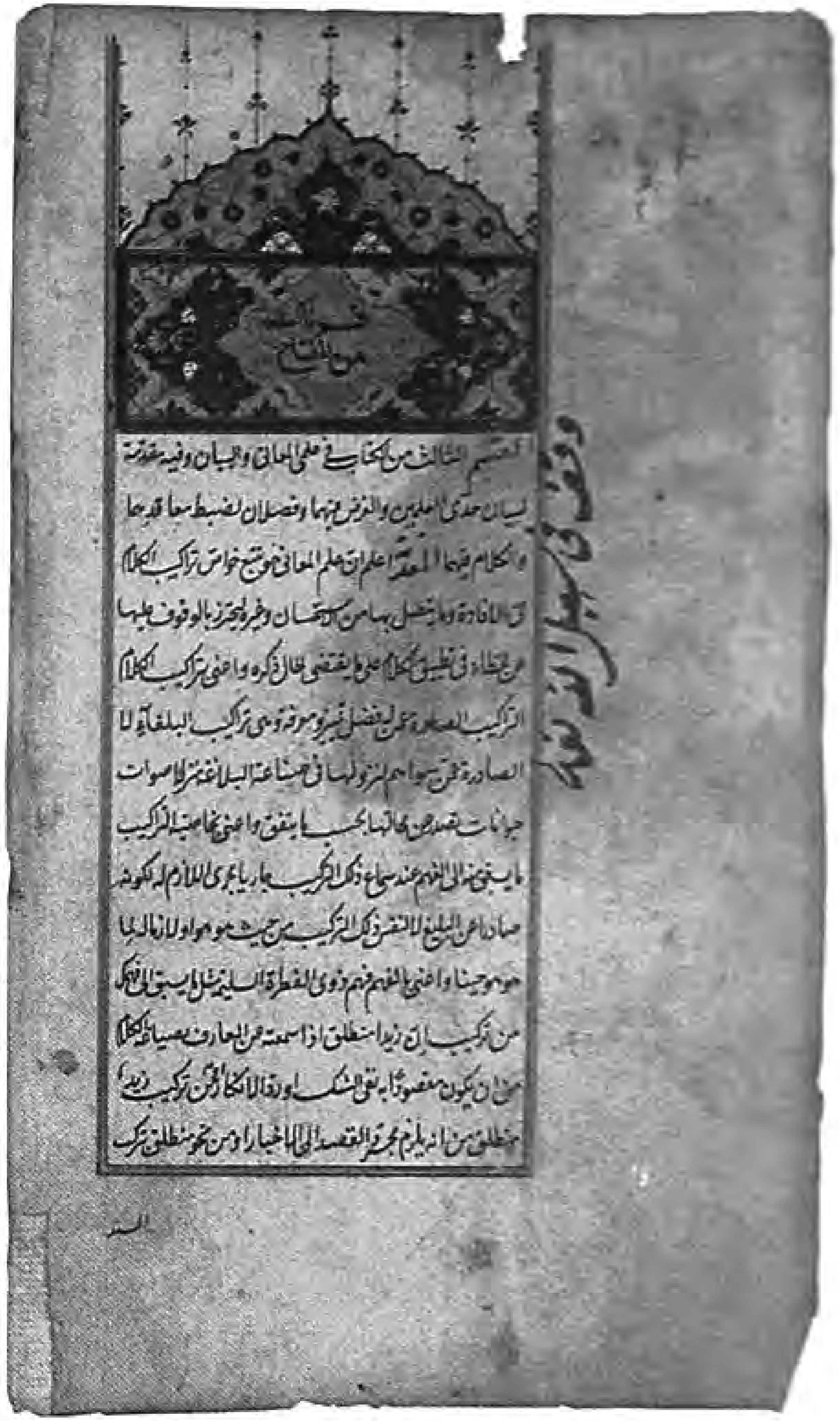

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʿILM AL-ʿARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʿRIYYA (l. 15b; R-3003)

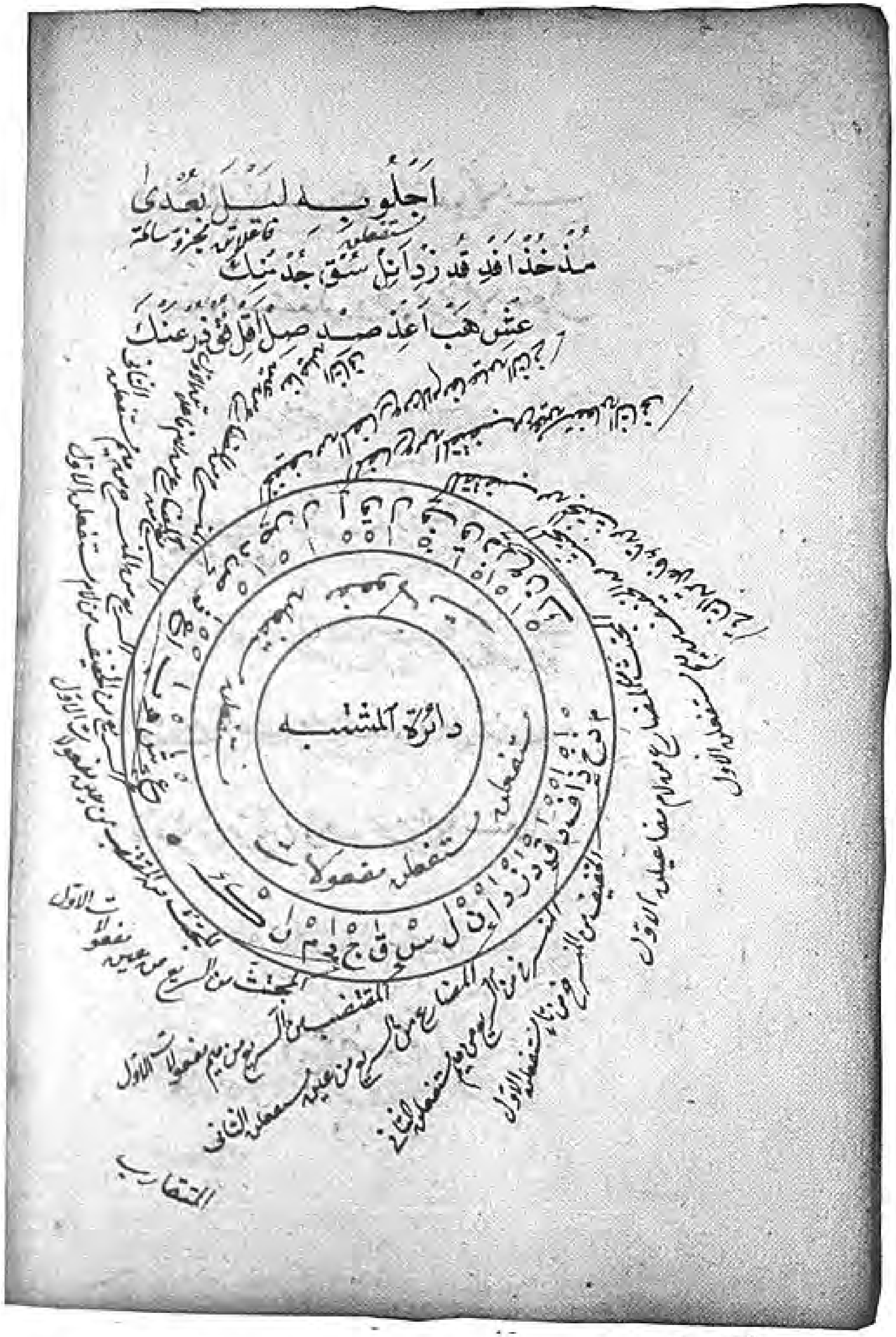

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʿILM AL-ʿARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʿRIYYA (l. 15b; R-3003)

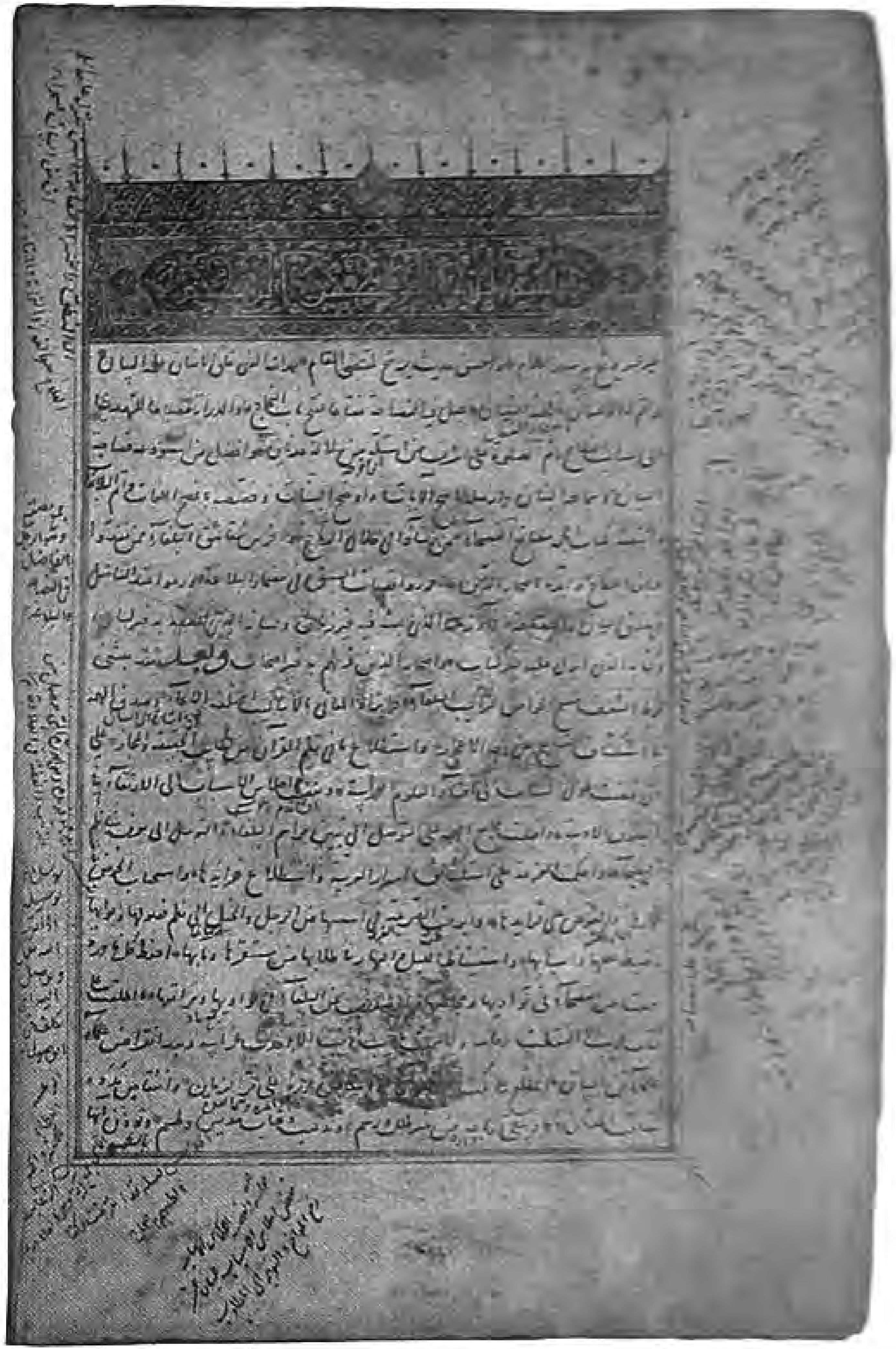

Početak djela ŠARḤ AL-QISM AṮ-ṮĀLIṮ MIN MIFTĀḤ AL-ʿULŪM (prepis iz 816/1413. god.; R-3650)

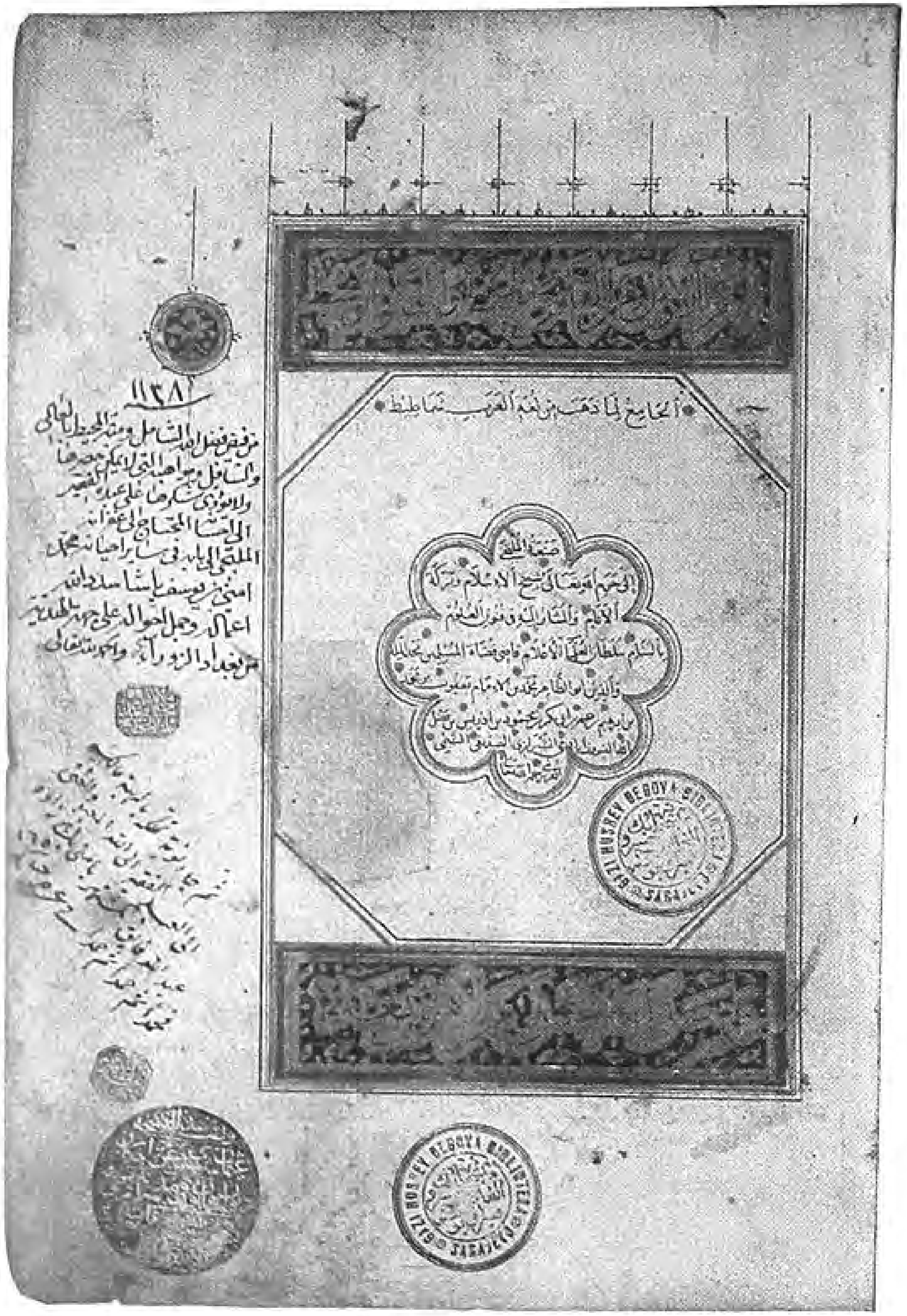

Naslovna strana rječnika AL-QĀMŪS AL-MUHĪṬ (R-179)

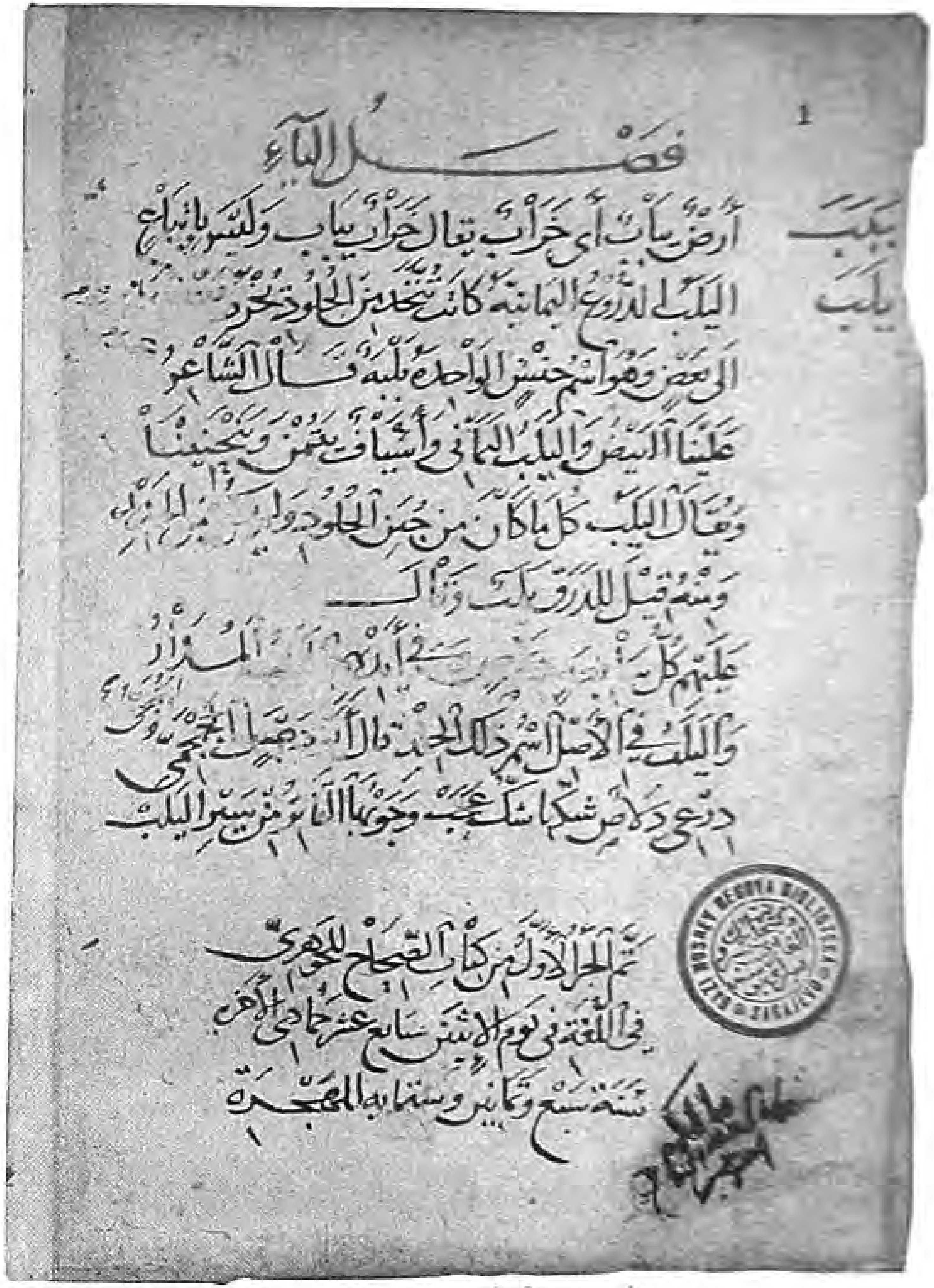

1

يبب
يلب

فصل الياء

أرض يباب أي خراب يقال خراب يباب وليس باتباع
اليلب الدروع اليمانية كانت تتخذ من الجلود تخرز
بعضها إلى بعض وهو اسم جنس الواحد يلبة قال الشاعر
علينا البيض واليلب اليماني وأسياف يقمن وينحنينا
ويقال اليلب كل ما كان من جنن الجلود [illegible]
ومنه قيل للدرق يلب وقال
عليهم كل [illegible] وفي أيديهم اليلب المدار
واليلب في الأصل اسم ذلك الجلد قال أبو دهبل الجمحي
درعي دلاص شكها شك عجب وجوبها القاتر من سير اليلب

تم الجزء الأول من كتاب الصحاح للجوهري
في اللغة في يوم الاثنين سابع عشر جمادى الآخر
سنة سبع وثمانين وستمائة للهجرة

Naslovna stranica rječnika AL-QĀMŪS AL-MUHĪṬ (R-17[illegible])

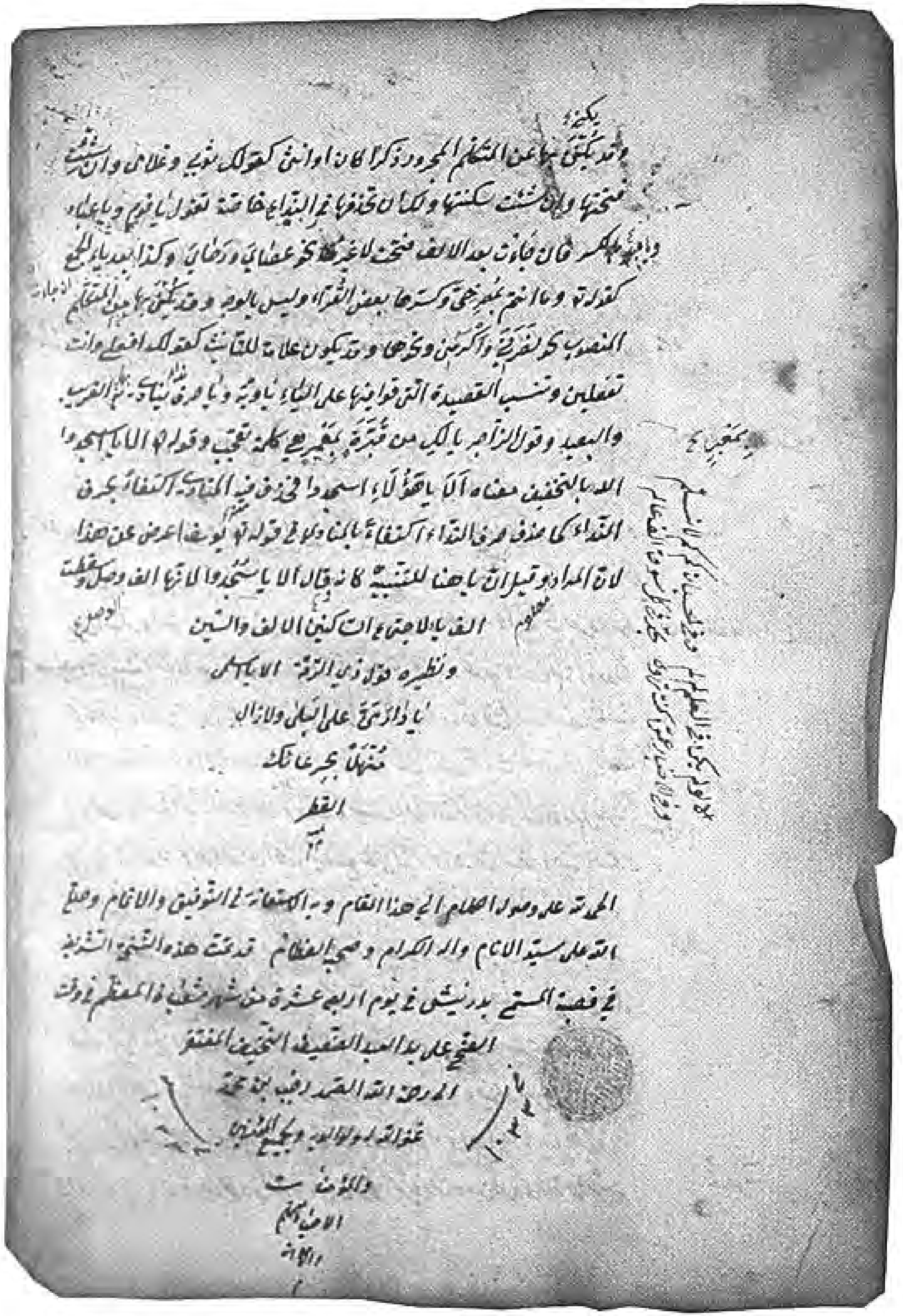

Posljednja strana rječnika TARĞUMĀN AS-ṢIḤĀḤ, prepisan u Drnišu, 1033/1624. god (R-2342)

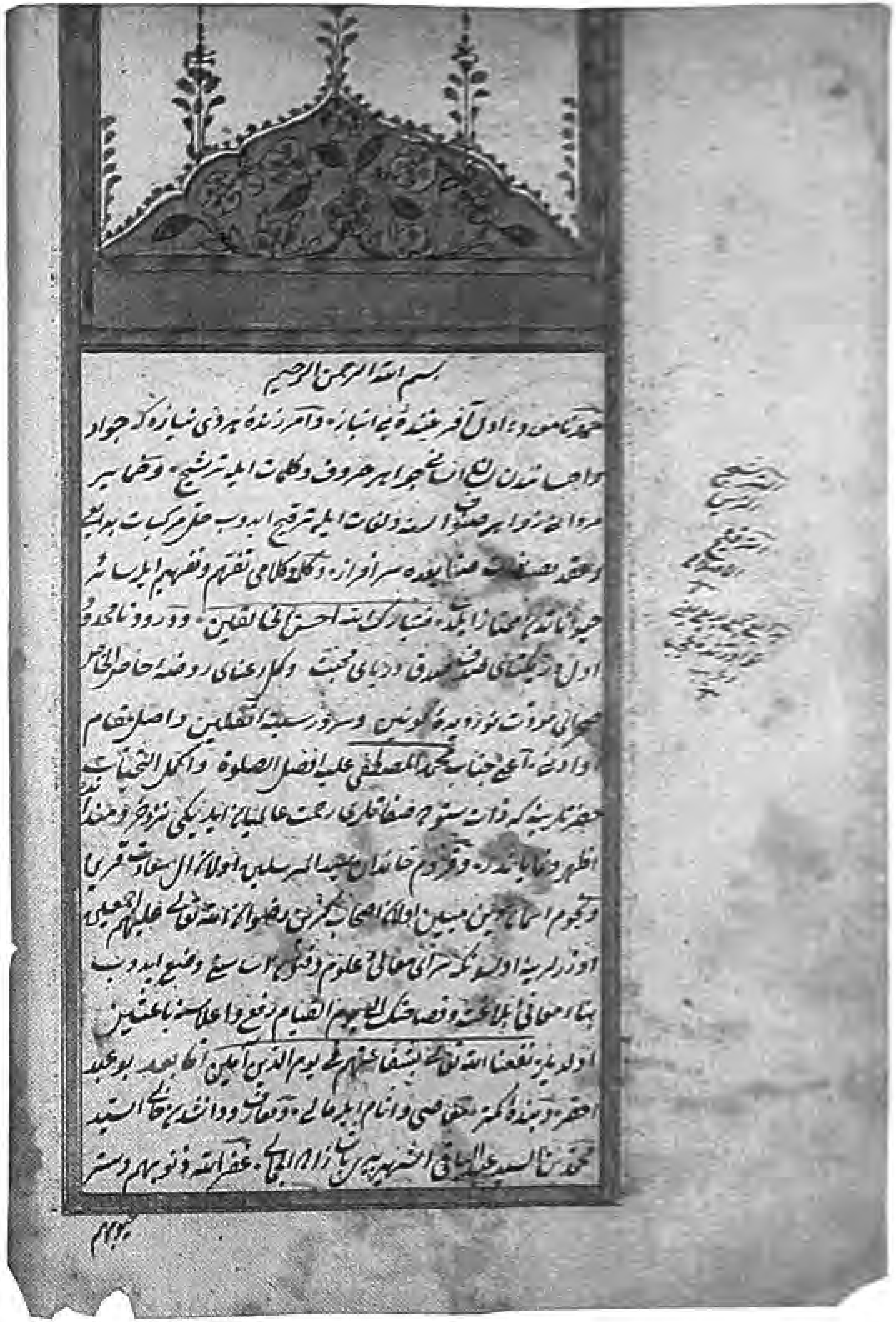

Prva stranica komentara Šahidijinom rječniku TUHFA-i MĪR 'ALĀ ŠĀHIDĪ R-44

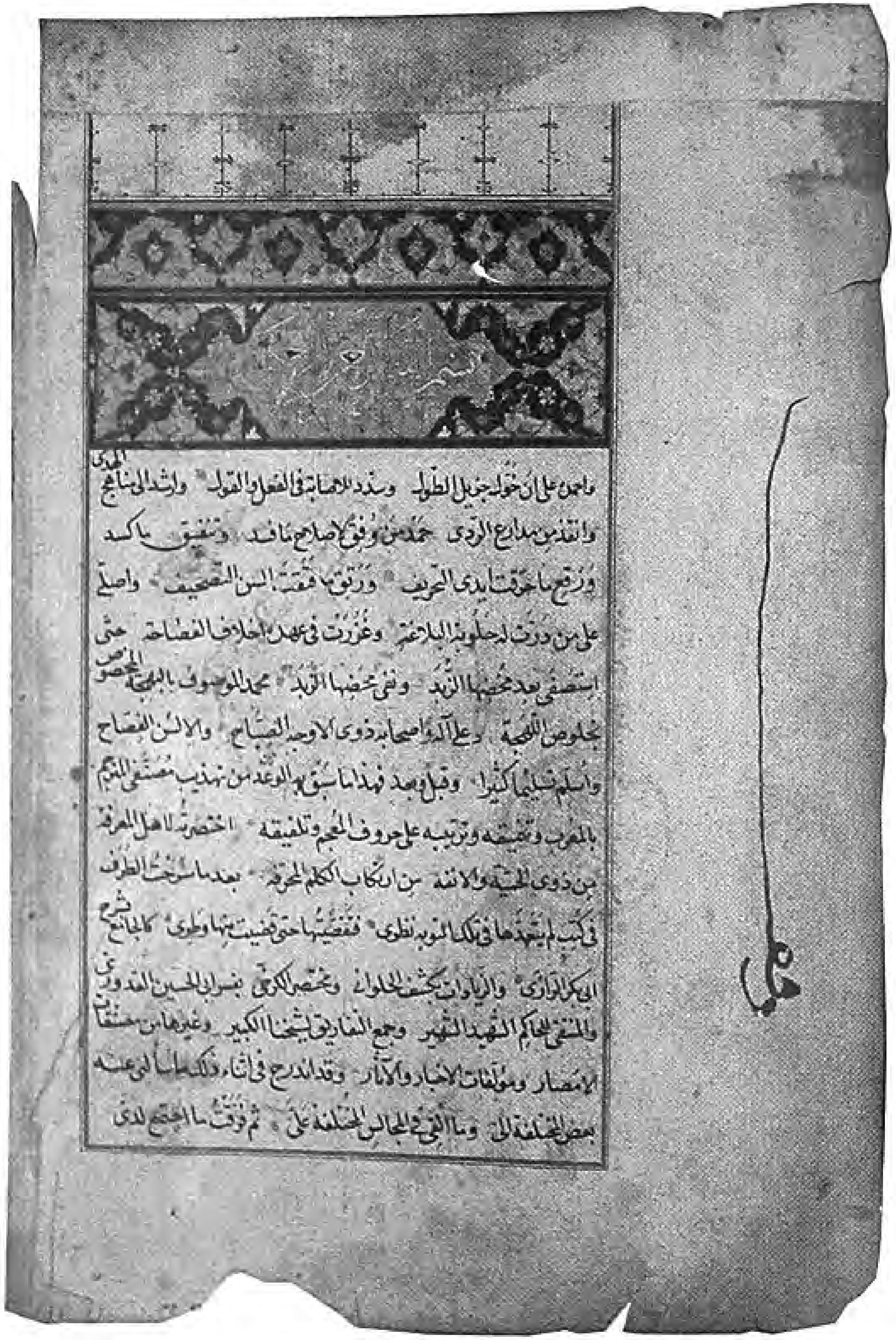

Prva stranica rječnika AL-MUĠRIB FĪ TARTĪB AL- MU'RIB FĪ AL-LUĠA (R-459)

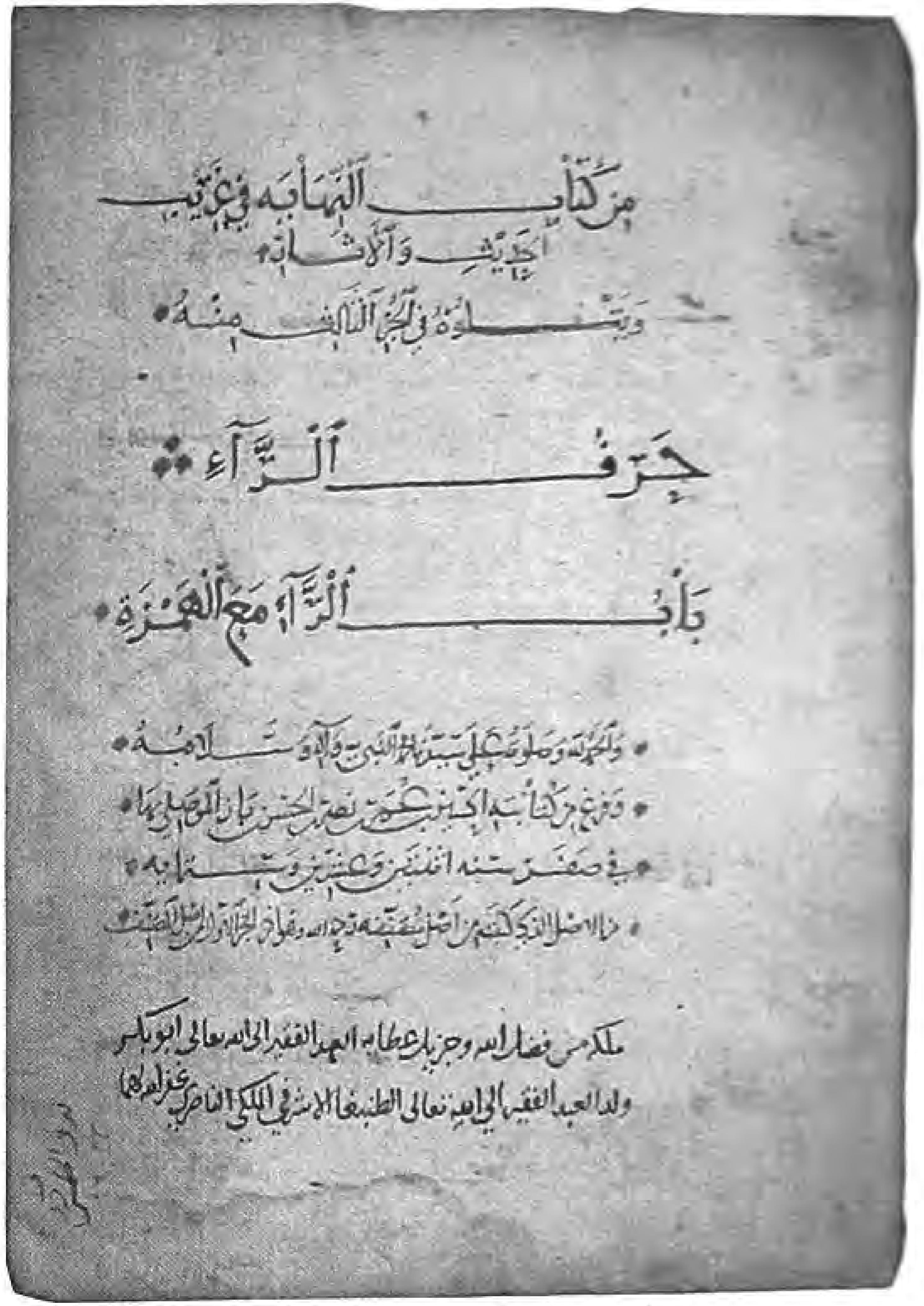

Posljednja stranica djela AN-NIHĀYA FĪ ĠARĪB AL-ḤADĪṮ (R-[illegible])

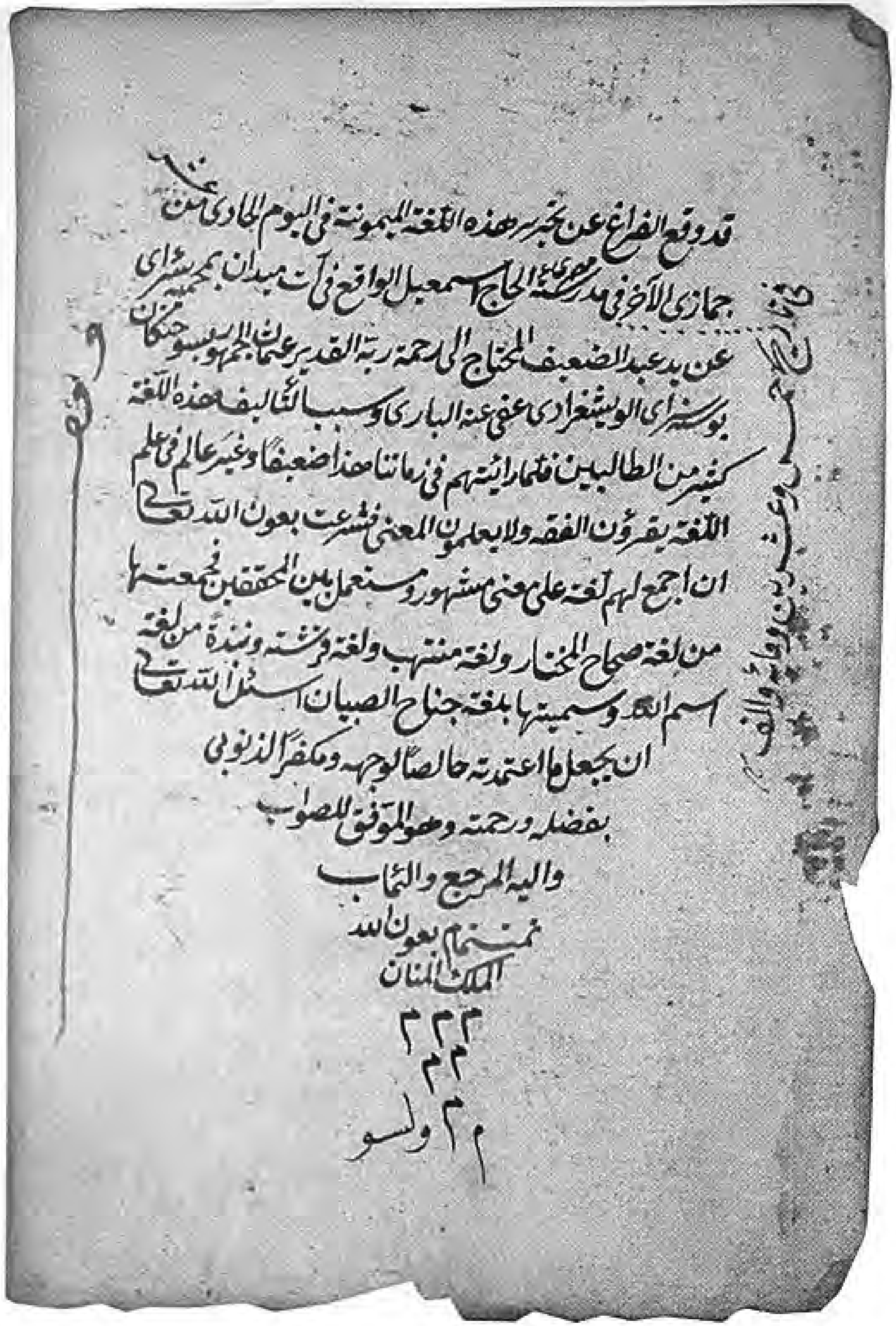

قد وقع الفراغ عن تحرير هذه اللغة الميمونة في اليوم الحادي عشر من
جمازی الآخر فی مدرسة الحاج اسمعیل الواقع فی آت میدان بمحمیة سرای
عن ید عبد الضعیف المحتاج الی رحمة ربه القدیر عثمان الجهور بسنوجنکان من
بوسنه سرای الویشغرادی عفی عنه الباری وسبب التألیف هذه اللغة
کثیر من الطالبین فلما رأیتهم فی زماننا هذا ضعفاء وغیر عالم فی علم
اللغة یقرؤن الفقه ولا یعلمون المعنی فشرعت بعون الله تعالی
ان اجمع لهم لغة علی معنی مشهور ومستعمل بین المحققین فجمعتها
من لغة صحاح المختار ولغة منتهب ولغة فرشته ونبذة من لغة
اسم الله وسمیتها بلغة جناح الصبیان اسئل الله تعالی
ان یجعل ما اعتمدته خالصا لوجهه ومکفرا للذنوبی
بفضله ورحمته وهو الموفق للصواب
والیه المرجع والمآب
تمت تمام بعون الله
الملك المنان
٣ ٣ ٣
٣ ٣
٣
٣ ولسو

Posljednja stranica autografa Osman Džuhurovog rječnika, porijeklom iz Višegrada (Bosna), ĞANĀḤ AṢ-ṢIBYĀN (R-2992)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-036-4
ISBN 1-873992-51-3

أمّا المؤلفات الأخرى في مجال علم البلاغة فإنّ أغلبَها تمثّل العشرات من التعاليق والشروح والحواشي، والحواشي على الحواشي ، التي تتفاوت فوائدها في بيان وتبيين مواضيع المؤلفات الأصلية المشروحة.

ومن الجدير بالذكر أن بعض المخطوطات المفهرسة في هذا الجزء هي من أقدم النسخ المحفوظة في المكتبات العالمية الخاصة والعامة لأنها نُسخت في حياة مؤلّفيها ، أو بعد وفاتهم بفترة قصيرة. ومثال ذلك مخطوطة كتاب القزويني المسمى بالإيضاح في علم المعاني والبيان ، حيث نُسخت سنة ٧٥١/١٣٥٠ في خوارزم، أي بعد ١٢ سنة من وفاة المؤلف، وحاشية الجرجاني على المطوّل للتفتازاني التي نُسخت سنة ٨١٤/١٤١١ أي قبل وفاة مؤلفها بسنتين .

اهتم البوسنويون بالعلوم الإسلامية والعربية دراسةً وتأليفًا، وبرز عددٌ منهم في علم البلاغة والعروض ، وفي مقدمتهم حسن كافي الآقحصاري (٩٥١/١٠٢٥هـ - ١٥٤٤/١٦١٦م) الذي سلك مسلك التفتازاني في شرحه تلخيص المفتاح للقزويني، فلخّصه أولاً تحت عنوان: تمحيص التلخيص، ثم شرحه تحت عنوان: شرح تمحيص التلخيص، كما برز حسين أفندي الإصبحي السّراني الذي لم يُعرف تاريخ وفاته وقد ألّف شرحًا على الإستعارات السمرقندية تحت عنوان: شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة، ثم محمود بن خليل الموستاري الشهير ببياضي زاده، داماد، الذي توفي عام ١٠٩٩هـ/١٦٨٨م ، وألّف شرحًا على رسالة عروض الأندلسي، ويعتبر شرحه من أوضح الشروح وأقربها أصالة ، وسماه بالفهم الألمعي شرح عروض الأندلسي. وقد أشرنا إلى المؤلفين البوسنويين في كشاف أسماء المؤلفين بخطٍّ مميز عن غيرهم .

أما فيما يتعلق بمجموعة القواميس التي تقتنيها مكتبة الغازي خسرويك فإنها تمتاز عن غيرها من محتويات المكتبات المماثلة في العالم باقتنائها نوادر القواميس العربية، والعربية - التركية، والعربية - التركية - الفارسية، والفارسية - التركية، والتركية - البوسنوية، والبوسنوية - التركية.

وبما أن عدد النسّاخ غفيرٌ من أبناء البوسنة والهرسك ، فقد أشرنا إلى أسمائهم بخط مُميز عن غيرهم في كشاف النسّاخ الملحق بالفهرس. ورغم بحثنا في المراجع والمصادر التي كانت في متناول أيدينا فإننا لم نتمكن من تحديد عناوين دقيقة لبعض المخطوطات، كما لم نستطعْ معرفةَ أسماء مؤلفيها، وبصورة خاصة تلك المؤلفات التي كانت ناقصة الأول والآخر، لأنها قطع متناثرة مجهولة العناوين والمؤلفين، وعدد هذه المؤلفات كثير نسبيًا وبصورة خاصة القسم الذي يعالج موضوع القواميس.

وفيما يخصُّ المؤلفات التي ذُكِرَتْ في هذا الجزء ولم يتمُّ وَصْفُها ، فقد تمَّت الإشارةُ إليها بوضع نجيمة إلى جانب رقمها في الكشّاف الملحق. ولقد اتّبعنا نفسَ الطريقة في كشّاف أسماء المؤلفين. وألحقنا بالفهرس كشّافات بأسماء المؤلفين والنُّسّاخ وأصحاب الوقف والمالكين ، ورتبنا الكشّافات الملحقة حسب الترتيب الهجائي للأسماء.

أما أسماءُ المؤلفين والنسّاخ والوقف والمالكين السّابقين المكتوبةُ بالحروف اللاتينية فإننا لم نلتزمْ دائمًا بنفس طريقة الكتابة ، وبصورة خاصّة فيما يتعلّق بالأسماء التركيّة والبوسنويّة.

إنَّ إصدارَ الجزء السّابع من فهرس مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو يُقدِّمُ خدمةً جليلةً للباحثين في مجالات التُّراث الإسلامي المخطوط بشكل عام، ويقدِّم معلوماتٍ جديدةً للباحثين في البلاغة والعروض، وقد تمّ هذا العملُ بِفَضْلٍ من الله عزّ وجلّ ، ثُمّ برعاية معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسّسة الفُرقان للتُّراث الإسلامي بلندن الذي رعى - مِنْ قَبْلُ - إصدار ثلاثة أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الرابع والخامس والسادس ، فجزاه الله خيراً ، ونأمل مُتابعة التعاون المثمر بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقّى من أجزاء الفهرس العام ، والله من وراء القصد ، وهو نعم المولى ونعم النصير.

حرِّرَ في سراييفو بتاريخ ١٦ أيلول / سبتمبر ١٩٩٩ م

المُفهرسان

حاسو بوبارا زينل ڤايتش

المقدمة

لقد تمّ بعون الله إعدادُ الجزء السابع من فهرس المخطوطات العربيّة والتركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سراييفو وروُعِيَتْ في إعداده نَفْسُ المبادئ التي طُبِّقت في أجزاء الفهرس الستة السابقة .

وبما أنّ هذا الجزء يتناول مخطوطاتٍ في علم البلاغة والعروض والقواميس، وذلك بالاعتماد على أوائل عناوين المخطوطات فقد تمّ وصفُ عددٍ كبيرٍ من المؤلفات التي لا تخصُّ المواضيعَ المذكورة بسبب وجودها داخل المجاميع التي تضمُّ أكثرَ من مخطوطة واحدة.

قام بإعداد هذا الجزء الأستاذان حاسو بوبارا ، وزينل ڤايتش، فأعدّ حاسو مخطوطاتٍ في علمي البلاغة والعروض وأعدّ زينل مخطوطات القواميس.

بلغ مجموع مجلدات المخطوطات المفهرسة في هذا الجزء ٥٤٨ مجلداً تحتوي على ٨٧٣ مخطوطة ، علمًا بأن ٢٤٠ مجلداً من هذه المخطوطات تحتوي على ٤١٦ مخطوطة تخصّ القسم الذي يتضمنُ وصفَ مخطوطات علمي البلاغة والعروض ، وأنّ ٣٠٨ مجلداً تحتوي على ٤٥٧ مخطوطة تخصّ القسم الذي يتضمنُ وصف مخطوطات القواميس.

أمّا مخطوطات علمي البلاغة والعروض فإنّ أكثر من أربعة أخماس عددها الإجمالي قدكتبت باللغة العربية وكُتب الخُمسُ الباقي باللغات التركية والفارسية والبوسنوية. وإنّ أقْدَمَ مخطوطة في مجال علم البلاغة ضمن هذا المجلد من الفهرس هي كتاب «مفتاح العلوم - القسم الثالث» ليوسف بن أبي بكر السَّكّاكي (٥٥٥/٦٢٦هـ - ١١٦٠/١٢٢٨م) الذي يُعالجُ فيه أهمَّ ثلاثة علوم من علوم اللغة العربية وهي: المعاني والبيان والبديع، ويعود تاريخ استنساخ هذه المخطوطة إلى عام ٩٧٢هـ/١٥٦٤م.

ومن المخطوطات القديمة : ملخص لكتاب السَّكّاكي المذكور، والموسوم بتلخيص المفتاح ، لمحمد بن عبد الرحمن القزويني (٦٦٦/٧٣٩هـ - ١٢٦٨/١٣٣٨م). ويعود تاريخُ أقدمِ مخطوطةٍ من هذا الكتاب إلى سنة ٧٧٣هـ/١٣٧٢م.

ويتضمن هذا الجزء السابع من الفهرس وَصْفَ شرحين على تلخيص مفتاح القزويني هما المطوّل والمختصر ، وكلاهما لمسعود بن عمر بن عبد الله التفتازاني (٧١٢/٧٩١هـ - ١٣٢١/١٣٧٢) وبهذين الشرحين وَصَلَ تطوّرُ علم البلاغة في اللغة العربية ذروتَه. ويعود تاريخ نسخِ أقْدَمِ نسخةٍ من مخطوطات المطوّل إلى عام ٨٢٨هـ/١٤٢٤م ، وأقدمُ نسخة من مخطوطات المختصر إلى عام ٩٧٨هـ/١٥٧٠م.

تصدير

إنَّ إصدارَ الجزء السَّابع من فهرس مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو لهو مواصلة للعمل على فهرسة مخطوطاتها الإسلامية، ويُقَدِّمُ هذا الجزء خدمةً جليلةً للباحثين في مجالات التُّراث الإسلامي المخطوط بشكل عام، ويقدِّم معلومات جديدةً للباحثين في البلاغة والعروض، وقد تمّ هذا العملُ بِفَضْلٍ من اللّٰه عزّ وجلّ، ثُمَّ برعايةِ معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسَّسة الفُرقان للتُّراث الإسلامي بلندن الذي رعى - مِنْ قَبْلُ - إصدار ثلاثة أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الرابع والخامس والسادس، فجزاه الله خيراً، ونأمل مُتابعة التعاون المثمر بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقّى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 51 3

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2000
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.
Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Gazi Husrev-Begova Biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʻArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /
obradio Haso Popara i Zejnil Fajic. - Sarajevo: Rijaset Islamske zajednice u BiH Sarajevo; London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1420/2000.
v. 7: p. 624; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 51; Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 31 =
(منشورات الفرقان؛ رقم ٥١ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٣١)
Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-6.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33; 39; 41. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22; 25; 27)
1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts
I. FAJIC, Zejnil, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 51 3

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسةُ الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التُّراث الإسلامي على اختلاف مشاريه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْهُ من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيات وسجلات محاكم شرعية، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك في سراييڤو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حفظ هوية تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تُراثها من الضياع في خضمْ الصراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكُلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص المدمجة CD ROM، وتطوّر مشروعُ تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتى غطّى نصف ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخية، وما زال العمل مستمراً بأقصى سرعة لإتمام تصوير كل ما في المكتبة بإذن الله.

أما من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أن مؤسسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتعاون مع رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلد الرابع سنة ١٤١٩ هـ / ١٩٩٨ م، ثُمّ تَمّ إصدارُ المجلد الخامس والمجلد السادس في العام ١٤٢٠ هـ / ١٩٩٩ م، وها نحن نُقَدّمُ إلى عُشاق التراث المخطوط المجلّدَ السابعَ من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغرزي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلداتُ الفهرس الستة السابقة فهرسة: ٤٢٠٦ مخطوطات يتضمن بعضُها عدّةَ عناوين، أما المجلد السابع فيتضمّن فهرسةَ المخطوطات من الرقم: ٤٢٠٧ حتى الرقم ٤٧٥٤، وتحتوي هذه المخطوطات على: ٨٧٣ عملاً كتابيًا مخطوطًا، وموضوعات هذه المخطوطات هي علوم البيان والبديع والمعاني والعروض بالدرجة الأولى، تليها مخطوطات المعاجم المتعدّدة اللغات، لذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علوم البلاغة وعلوم اللغات.

أرجو من الله تعالى العون والتوفيق كي تُنجزَ ما تهدف مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتش مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيدين حاسو بوبارا وزينل ڤايتش اللذين أعدّا هذا المجلد، وأتمنى السؤددَ والتوفيق للجميع.

لندن، جُمادى الثانية ١٤٢٠ هـ
تشرين الأول/اكتوبر ١٩٩٩ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

منشورات الفرقان: رقم ٥١
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٣١

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي
سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٣١

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السابع

إعداد

حاسو بوبارا زينل فايتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٠ هـ / ٢٠٠٠ م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السابع

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السابع

إعداد

حاسو بوبارا

زينل فايتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ČETVRTI

Obradio
FEHIM NAMETAK

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1998.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ČETVRTI

Obradio
FEHIM NAMETAK

**Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London**

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1998.

Recenzenti:

Salih Trako
Lejla Gazić

Redaktor:

Amir Ljubović

Korektori:

Amina Kupusović
Adnan Kadrić

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

UDK 019. 9; 003. 33 (497. 6)

KATALOG arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.
- Sarajevo: Rijaset islamske zajednice u Bosni
i Hercegovini [etc.], 1963-. -Sv. 4; 25 cm

Tekst na bos., arap. i engl. jeziku. - Na vrhu
nasl. str.: Gazi Husrev-begova biblioteka u
Sarajevu

Sadrži:
Sv. 4 / obradio Fehim Nametak. - 1998. - XVIII,
534 str. - Bibliografija: str. [17] - 19. - Registri

ISBN 1-873992-34-3 (Al-Furqan Islamic Heritage
Foundation)
ISBN 9958-23-009-7 (El-Kalem)
1. Nametak, Fehim
COBISS-ID 672262

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN
AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME IV

Prepared by
FEHIM NAMETAK

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1998.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 34 3

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation;
Riasat of Islamic Community in B&H, 1998
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other
means without written permission from the publisher.

(Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر:

ناميتاك، فهيم بن علي
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية / إعداد علي ناميتاك=
Catalogue of The Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts/ by Fehim Nametak.
لندن: مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي، سراييفو: رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك، ١٤١٩ هـ
[١٩٩٨ م].

...ص؛ ٢٤ سم. – (منشورات الفرقان؛ ٣٣. سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ ٢٢).
١. المخطوطات الإسلامية– فهارس. ٢. المخطوطات البوسنوية– فهارس. ٣. المخطوطات التركية– فهارس.
٤. المخطوطات الإسلامية– فهارس. ٥. المخطوطات الفارسية– فهارس. ا. رئاسة علماء المسلمين في البوسنة
والهرسك. ب. مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي – لندن. جـ. العنوان. د. السلسلة.
1. Arabic Manuscripts- Catalogues. 2. Bosnian manuscripts- catalogues. 3. Islamic Manuscripts- Catalogues. 4. Persian manuscripts- catalogues. 5. Turkish manuscripts- catalogues. I. Al-Furqan Islamic Heritage Foundation - London. II. Riasat of Islamic Community in B&H Sarajevo. III. Title. IV. Series.

ISBN 1 873992 34 3

Published by Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, London, UK.
Eagle House High Street Wimbledon London SW 19 5EF
Riasat of Islamic Community in B&H. The Ghazi Husrev-Bey Library.
Hamdije Kreševljaković 58 Sarajevo, Bosnia & Herzegovina

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR XI
FOREWORD XIII
PREFACE XVII
UVOD 5
INTRODUCTION 11
IZVORI I LITERATURA 17
TRANSKRIPCIJA 21
ARAPSKI RUKOPISI 23
TURSKI RUKOPISI 105
PERZIJSKI RUKOPISI 373
RUKOPISI NA BOSANSKOM JEZIKU 447
INDEKSI 463
- INDEKS NASLOVA 465
- INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI 485
- INDEKS AUTORA 499
- INDEKS PREPISIVAČA 519
- INDEKS VAKIFA I BIVŠIH VLASNIKA 525
- INDEKS MJESTA 531

UVODNA RIJEČ

Zahvaljujući Uzvišenom Allahu Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu je ostala sačuvana od rušenja i uništenja tokom posljednjeg prljavog i strašnog rata u toku kojega su uništene hiljade rukopisa, knjiga i rijetkih historijskih dokumenata u više biblioteka u Sarajevu kao i Bosni i Hercegovini kao dio sveukupne zavjere sa ciljem uništenja svih civilizacijskih, kulturnih i historijskih vrijednosti muslimana Bosne i Hercegovine ili čak i kao pokušaj zatiranja svakog islamskog traga sa evropskog tla kao i pokopavanje ove historije u zajedničku grobnicu zajedno sa bosanskom djecom i šehidima Bosne.

Međutim, Allah, dž. š., je pomogao odgovornima u Bosni i Hercegovini kao i zaposlenim u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u njihovim naporima da spase hiljade rukopisa, knjiga, časopisa i sidžila šerijatskog suda kao važnih historijskih, pravnih i civilizacijskih dokumenata, premještajući ih više puta sa jednog na drugo mjesto pod topovskim i tenkovskim granatama, da bi ih na kraju smjestili na mjesto gdje se danas nalaze, očekujući izgradnju nove zgrade Biblioteke.

Spašavanje nevinih života na bilo kojemu mjestu u svijetu, bez obzira kojoj naciji ili vjeri pripadali, je približavanje Uzvišenome Stvoritelju. Isto važi i za spašavanje sakupljenog ljudskog znanja ma u kojemu obliku bilo sačuvano. Prema tome, spašavanje islamskih rukopisa, knjiga i historijskih dokumenata vjerska je i moralna obaveza. To označava istovremeno i visok stepen civilizacijske svijesti prema čemu teže pravi borci, bilo u ratu ili miru, a u cilju spašavanja naučnog i kulturološkog bogatstva, njegova očuvanja i omogućavanja naučnim istraživačima da ga proučavaju i javnosti predstavljaju... Ova baština predstavlja značajan dio sveukupnog islamskog duhovnog stvaralaštva kao i važnu komponentu njegova bivstvovanja. Ono je njegovo pamćenje, suština njegova identiteta kojega se ljubomorno čuva i drži, bez obzira koliko to bolno bilo. Sa njime se, uz Božiju pomoć i ljudsku iskrenost kao i nepokolebljivu odlučnost i veliki napor, ide i u neizvjesnu budućnost koju želimo i za koju se borimo da nam bude svijetla i časna.

Čast naroda se mjeri njegovim znanjem i napretkom. Otkrivanje prošlosti, borba u sadašnjosti i uspravno gledanje ka budućnosti predstavlja jedinstvenu cjelinu koja se ne može dijeliti. Ovakvu zadaću pred sebe je upravo postavila Fondacija Al-Furqan u svojim skromnim nastojanjima da učini nešto u očuvanju arapske i islamske rukopisne baštine. Al-Furqan ima za cilj da istovremeno služi i sveukupnoj ljudskoj baštini u najširem smislu. Svojim izvanrednim etičkim i estetskim vrijednostima islamsko kulturno naslijeđe ima snage da pomogne čovječanstvu u stvaranju njegove svjetlije budućnosti i to ne samo na kugli zemaljskoj. Oči čovječanstva će jednoga dana biti oslobođene mraka rasizma i svih vrsta regionalizama kao i svakovrsnih iluzionističkih misli, tako da će biti u stanju otkriti svu ljepotu arapsko-islamskog civilizacijskog naslijeđa kao i umstepen njegova učešća u razvoju vjerskih i svih drugih znanosti, kao i umjetnosti, filozofije i književnosti. Molimo se Uzvišenom Stvoritelju da osvijesti arapski kao i sve druge islamske narode da povrate ulogu aktivnog sudionika u kreiranju svijeta.

Dio strategije Fondacije Al-Furqan je dokumentiranje rukopisnog naslijeđa koje uključuje identifikaciju svih rukopisnih kolekcija u svijetu, zatim njihovu katalogizaciju, snimanje na odgovarajuće medije i podsticanje na njihovo konzerviranje i čuvanje. U cilju širenja istine i rasvjetljavanja arapsko-islamske kulture Al-Furqan uspostavlja saradnju i sa zainteresiranim istraživačima radi naučne obrade i kritičkih izadanja važnijih rukopisa. Svrha ovih aktivnosti je izvođenje kreativnih vrijednosti, ljubavi i tolerancije iz historijskih korijena arapsko-islamske kulture u skladu sa modernom kulturom i njenom okretanju ka budućnosti.

Fondacija Al-Furqan svoje napore koncentrira posebno na oblasti i zemlje kojima je pomoć najneophodnija. U tom smislu upravo smo realizirali nekoliko projekata katalogizacije rukopisa u zemljama Afrike, Azije i Istočne Evrope. Ovo je rezultiralo objavljivanjem 24 naslova iz serije kataloga rukopisa, među kojima se neki naslovi sastoje i od pet tomova. Fondacija je objavila i englesko izdanje knjige *World Survey of Islamic Manuscripts* u pet tomova, što predstavlja jedno od najvećih djela o islamskim rukopisima u svijetu. Osim toga, pristupilo se pripremama za objavljivanje i arapskog izdanja ove knjige koja treba biti još šira i temeljitija. U tom cilju već je objavljen prvi tom.

Fondacija Al-Furqan pored kataloga rukopisa objavljuje i serije radova sa naučnih skupova koje sama organizira, a koji tretiraju različitu problematiku vezanu za arapsko-islamske rukopise, zatim objavljuje i kritička izdanja rukopisa kao i javna predavanja koja organizira Al-Furqan.

Nastavljajući sa takvim naporima, Fondaciju Al-Furqan čini sretnom da može učestvovati u objavljivanju četvrtog toma *Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke* u Sarajevu koji je za objavljivanje pripremio dr. Fehim Nametak.

Gazi Husrev-begova biblioteka je prije rata objavila tri sveska kataloga svojih rukopisa. Objavljivanje četvrtog sveska je ujedno i vijest svijetu o spašavanju ove rukopisne zbirke čemu se radujemo kao što se roditelji raduju sretnom povratku sina iz rata nakon dugih i teških godina punih brige i tuge.

Nadam se da će nam Uzvišeni Allah pomoći da objavimo i preostale tomove kako bi se kompletrali i zauzeli mjesto pored drugih uspješno završenih projekata Al-Furqana.

Na kraju, želim ukazati sa ponosom da je Fondacija Al-Furqan pružila punu pomoć u projektu snimanja rukopisa i dokumenata Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu i to kroz punu saradnju i razumijevanje Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini pod vođstvom uvažež noga dr. Mustafe Cerića kao i uprave Gazi Husrev-begove biblioteke na čijem čelu stoji mr. Mustafa Jahić. Ovaj projekat ima za cilj snimanje kolekcije rukopisa i dokumenata na mikrofilmu a potom na CD ROM, čime bi se olakšalo očuvanje ove baštine kao i umjetnička ljepota pojedinih rukopisa, kako bi u svojoj izvornoj formi dospjeli i do budućih generacija. Time bi se zainteresiranima olakšalo njihovo naučno obrađivanje.

Molim Uzvišenog Allaha da nas vodi ka uspjehu u onome sa čime je On zadovoljan i u onome što je od koristi njegovim stvorenjima na zemlji jer *ko se oslanja na Allaha to mu je dovoljno.*

Ahmed Zaki Yamani

Predsjednik
Fondacija al-Furqan za islamsko nasljeđe

PREDGOVOR

O naučnom i kultrnom razvoju Bošnjaka svjedoči, između ostaloga i veliki broj rukopisa najrazličitijih djela iz raznovrsnih oblasti nauka čiji se značajan broj danas čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu. U Bosni i Hercegovini su između šesnaestog i devetnaestog stoljeća postojali značajni naučno - obrazovni i kulturni centri sa većim brojem javnih i privatnih biblioteka. U svim ovim bibliotekama nalazile su se i knjige porijeklom iz svih dijelova islamskog svijeta a među njima značajan broj i onih koje su prepisane ili napisane od strane bosanskih i to iz svih oblasti nauka koje su se izučavale u to vrijeme. O tome svjedoče i hiljade rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci iz svih dijelova islamskog svijeta kao i značajan broj onih koji su nastali na prostorima Bosne i Hercegovine kao i u njenom okruženju.

Nakon što se počelo i u islamskom svijetu sa štampanjem knjiga počela je i koncentracija rukopisa u određene javne biblioteke kao i one koje su imale takav status u okviru medresa. Mnoge biblioteke su, međutim, tokom vremena nestajale usljed raznih nedaća koje su pogađale Bosnu i Hercegovinu kao što su ratovi, pljačke i požari. Zbog toga su fondovi nekih od njih premješteni u Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu koja se od toga vremena počinje intenzivnije razvijati. Tako se do pred posljednju agresiju na Bosnu i Hercegovinu i bošnjački narod ovo kulturno blago čuvalo u nekoliko naučnih i kulturnih institucija u Bosni i Hercegovini. Međutim, tokom posljednje agresije i genocida koji je izvrešen nad Bošnjacima koji su bili izloženi neprestanom ubijanju, proganjanju i raseljavanju kao i uništenju njihovih materijalnih dobara, uništen je i veliki dio njihova kulturnog naslijeđa što je i bio jedan od ciljeva same agresije. Tako je zapaljeno i porušeno više biblioteka i drugih naučnih i kulturnih institucija u kojima je uništeno više hiljada rukopisa i drugih vrijednih knjiga. Ono što je sačuvano uglavnon se danas nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci koja je uspjela u potpunosti sačuvati svoj knjižni fond. Mali dio ove građe se prije rata čuvao i u privatnim, porodičnim kolekcijama. Međutim, i ove kolekcije su uglavnom nastradale jer je i njih zadesila sudbina biblioteka i drugih naučnih i kulturnih institucija s obzirom da su mnogi Bošnjaci opljačkani, ubijeni i protjerani iz svojih domova koji su potom devastirani ili potpuno uništeni.

Međutim, i ovaj mali dio sačuvanih rukopisa svjedoči o velikoj ljubavi Bošnjaka za knjigom i njihovom željom za svestranim obrazovanjem u svim naučnim disciplinama kao što su filozofija, logika, filologija, historija, geografija, matematika, astronomija, medicina, veterina i dr. Svjedočanstvo takvih intelektualnih napora Bošnjaka su, između ostaloga i rukopisna djela bosanskih autora kao i rukopisi koji su prepisani u Bosni i Hercegovini a koji se danas čuvaju i u drugim bibliotekama širom svijeta.

Da bi približili ovo naslijeđe naučnim istraživačima i pomogli u njegovu istraživanju, Gazi Husrev-begova biblioteka je još 1963. godine, kada se iz štampe pojavio prvi svezak *Kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa* što ga je pripremio rahmetli Kasim ef. Dobrača, započela sa kataloškom obradom ovih rukopisa i njihovu objavljivanju. Kasim ef. Dobrača je za štampu priredio i drugi svezak *Kataloga...* koji je štampan 1979. godine, da bi nakon njegove smrti ovaj posao nastavili hfz. Halid ef. Hadžimulić i Zejnil ef. Fajić. Rezultat ovih napora je treći svezak *Kataloga...* što ga je pripremio Zejnil ef. Fajić koji je iz štampe izašao 1991. godine. Istovremeno su i drugi radnci Biblioteka kao i vanredni saradnici radili na kataloškoj obradi preostalih rukopisa. Tako je u međuvremenu dr. Fehim Nametak kao spoljni saradnik u Biblioteci za štampu priredio ovu, četvrtu knjigu kataloga koja tematski obrađuje rukopise iz lijepe književnosti.

Treba reći da je ova knjiga bila spremna za štampu nekoliko godina prije rata ali se nije mogla štampati zbog nedostatka materijalnih sredstava za njeno objavljivanje. Da je ova knjiga sada dostupna naučnoj javnosti zahvalnost dugujemo Njegovoj ekslenciji Šayh Ahmed Zaki Yamaniju, utemeljitelju i vlasniku Fondacije Al-Furqan za islamsko kulturno naslijeđe u Londonu koji nesebično pomaže Gazi Husrev-begovoj biblioteci u mnogim njenim projektima koji se tiču zaštite i očuvanja rukopisa kao i njihovu publiciranju. Blagodareći ovoj pomoći vjerujemo da ćemo imati priliku da uskoro objavimo i druga značajna djela nastala u ovoj biblioteci, kao i unaprijedimo rad Biblioteke. Tako Fondacija al-Furqan pomaže Gazi Husrev-begovoj biblioteci i u realizaciji projekta snimanja rukopisa i dokumenata na mikrofilmu za što je opremu još u toku rata Biblioteci poklonio Međunarodni institut za islamsku misao i civilizaciju (ISTAC) iz Malezije.

Njegovoj ekslenciji Šayh Ahmed Zaki Yamaniju, utemeljitelju i vlasniku Fondacije Al-Furqan za islamsko kulturno naslijeđe u Londonu zbog pružene pomoći Gazi Husrev-begovoj biblioteci izražavamo veliku zahvalnost i upućujemo molbu Svevišnjem Allahu da mu podari sreću i uspjeh u njegovu životu. Za trud i dobročinstva koja iskazuje u nastojanjima da se sačuva, zaštiti i javnosti predstavi islamsko kulturno naslijeđe koje između ostaloga čine i rukopisi, molimo Uzvišenog da mu to bude zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu jer je On pravi pomagać i On zna namjere svojih robova.

mr. Mustafa Jahić

Direktor
Gazi Husrev-begove biblioteke

FOREWORD

It is a mark of the grace of God that the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo was saved from the general destruction of the war in Bosnia-Herzegovina. Thousands of books, manuscripts and rare documents were lost in the burning and looting of the libraries of Sarajevo. Some see this as part of a conspiracy to delete any historical or cultural trace of Islam in Bosnia-Herzegovina, even, perhaps, to delete Islamic history from European lands, and to bury this history in the mass graves holding the bodies of children and martyrs.

But among those in authority in Bosnia, and among the officials and the workers of the Gazi-Husrev-Beg Library, there were those who were committed to saving the Library's priceless collection. A collection of great cultural, historical and legal importance, it comprises thousands of manuscripts, books and periodicals as well as the archives of the Shari'a Courts of Bosnia-Herzegovina. To save it, these brave people moved it repeatedly, often under fire, until the collection came to rest where it is now waiting for the new home that is being planned for it in Sarajevo.

Saving the lives of innocent people, of whatever race or religion, is work pleasing to God. Pleasing to Him also is the rescuing of the archives of knowledge in all their various forms. Saving these Arabic and Islamic manuscripts, books and documents is a moral and religious duty. It indicates the high level of civilisation attained by those who work, in peace and in war, to save these treasured repositories of knowledge, to make them available to scholarly research, to facilitate their study and make possible their publication ... as a precious part of the consciousness of the Muslim Nation, and a vital component of its very being, its memory and the essence of the identity that enables it to stand solid in the present - however painful it may be - and to enter the future (so clouded in mystery) which we hope - with the help of God, and the commitment of man, with the will of our hearts and the sweat of our brows - shall be full of hope and honour.

The dignity of nations is in their development and their learning. The creations of the past, the struggles of the present and our hope for the future are an indivisible unit. This is the belief held by al-Furqan as it follows its modest path in the attempt to preserve the manuscript heritage of

Islam. Al-Furqan aims, at the same time, to serve the human cultural heritage in general. For the heritage of the Arab and Muslim nation - wonderful in both ethics and aesthetics - will support humanity in its march towards the future, either here on Planet Earth, or in its progress into the Outer Universe. The eyes of humanity will one day be liberated from the mists of racism and regionalism, and its minds from the delusions of conceit, and it will discover the greatness of the Arab Islamic heritage and the contributions it has made to Religion and Science, to Art and to Philosophy and to Literature. We pray also that that the Arab and Islamic Nation may come to itself and regain its active and effective role in the world.

Part of the strategy drawn up by al-Furqan Foundation in its work to document the manuscript heritage is to identify all the manuscript collections in the world, and then to catalogue these collections and work to raise public awareness of the issues of conservation and preservation that affect them. It aims to image selected manuscripts from these collections. It aims also to co-operate with scholars to publish new and critical editions of important manuscripts. This is all with the purpose of disseminating a true and enlightened Arab Islamic culture, deriving values of creativity, love and tolerance from its historic roots, and in step with contemporary culture in its movement towards the future.

Al-Furqan Foundation concentrates its efforts in particular in the areas and countries that are most in need of help. It has already set up and implemented cataloguing projects in Africa, Asia and Eastern Europe. These have so far resulted in the publication of 24 titles in its cataloguing series, some of these titles falling in anything up to five volumes. The Foundation has also published the English edition of its *World Survey of Islamic Manuscripts* in four volumes. This is the most far-reaching survey yet published of Islamic manuscript collections. Volume I of the Arabic edition has already been published.

The Foundation has also published the Proceedings of all its conferences to date, as well as some edited manuscripts and a selection of monographs from its Public Lecture Program.

In continuation of these efforts, al-Furqan Foundation is happy to contribute to this publication: Volume IV Of the *Catalogue of Manuscripts in the Gazi-Husrev-Beg Library* in Sarajevo, prepared by Dr Fehim Nametak.

Before the war in Bosnia, the Gazi-Husrev-Beg Library had already published Volumes I, II and III of this catalogue. The publication now of Volume IV informs the world of the safety of this collection of manuscripts; a piece of news in which we rejoice as parents rejoice in the safe return - after years of anxiety and sorrow - of a son from the battlefield.

We hope also to publish the remaining volumes of this project, so that the catalogue may be completed and take its place alongside the other succesful efforts of al-Furqan.

Finally, I am proud to state that al-Furqan Foundation has lent its full support to the Imaging Project for Manuscripts and Documents, instituted by the Gazi-Husrev-Beg Library in Bosnia. This has been achieved through the co-operation and responsiveness of the Presidency of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, under the leadership of Fadilat Dr Mustafa Cerić, and of the Library itself, headed by Mr Mustafa Jahić. The project is on its way to complete the imaging of the entire collection on microfilm, which will then be transferred to CDRom. This will preserve the entire collection, in colour, and ensure its passing safe and sound into the hands of the coming generations. It will also make the collections more accessible for students and scholars and all those who may be interested in looking at them.

We pray always to be guided to what pleases God and is of use to His creatures, for „he who puts his trust in God is sufficed.“

Ahmed Zaki Yamani

Chairman,
al-Furqan Islamic Heritage Foundation

PREFACE

The large number of manuscripts in the Gazi-Husrev-Beg Library bear witness to the high level of cultural development attained by the Muslims of Bosnia-Herzegovina. From the XVI to the XIX centuries there were important centres of learning to be found in Bosnia-Herzegovina. There were also many libraries, both public and private, which held thousands of books from all parts of the Islamic world, as well as the books written or copied by the men of learning of Bosnia-Herzegovina themselves in the varous branches of science and learning of those times. Thus, we have in our possession thousands of manuscripts that have to come to us from across the Islamic world, as well as a fair number of manuscripts produced in Bosnia-Herzegovina or its neighbouring countries.

When printing started in Bosnia-Herzegovina, collections of manuscripts existed mainly in some public libraries, and in the libraries of Islamic schools. In time, these collections fell victim to looting, burning and general destruction in the wars that have periodically swept our country during its long history. For safe keeping, most manuscript collections were eventually moved to certain academic and scientific institutions and to the larger public libraries - among them the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo. This Library began, from that point on, to develop into an important academic institution. In the most recent war - in which Muslims were murdered and turned into refugees - historic monuments also were targets for aggression. Libraries were burnt down, and cultural institutions were destroyed. Those were the repositories that held our manuscripts treasures and priceless rare books. The treasures that survived that terrible destruction were mostly kept in the Gazi-Husrev-Beg Library - as for the private collections held by the old Muslim families, they too were burned and looted and destroyed.

Despite all this, the manuscripts that have survived attest to the cultural bent of the regionćs Muslims and their attachment to knowledge in all its branches. Many of the world's libraries hold manuscripts that were written or copied by the Muslims of Bosnia-Herzegovina and that have been irreplaceable objects of study for scholars across the world.

In 1963 the Gazi-Husrev-Beg Library started to publish a Catalogue of its manuscript holdings. Volume I, containing information on Arabic, Turkish and Persian manuscripts was compiled by Kasim Effendi Dobrača (may he rest in peace). Volume II, by the same compiler, was published in 1979. Volume III, compiled by Hafiz Halid Effendi Hadžimulić and Zejnil Effendi Fajić, was published in 1991. Work continued on the cataloguing, and Volume IV - containing Literary Manuscripts in the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian languages - was prepared by Dr Fahim Nametak - as an expert external to the Library. This Volume has been ready to go to press for a number of years, but we have been unable to publish it for lack of material resources.

We are now glad to present our heartfelt thanks and our undying gratitude to His Excellency, Sheikh Ahmed Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqan Islamic Heritage Foundation in London, may God preserve and keep him, for his continuous efforts and his generous support of the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo, making it possible to preserve its Islamic manuscripts and, indeed, to publish them. So, I wish to emphasize that al-Furqan Foundation has given its support to our Library concerning the recording of manuscripts and documents by machines and equipment that have been supplied by International Institute of Islamic Thought and Civilization (ISTAC) from Kuala Lumpur (Malaysia).

We thank His Excellency for the help he is extending to our library, a help with no motive except his concern for the cultural heritage of Islam, and his desire to preserve it and to make it known. We pray that God will add this new generosity to the total of his good deeds for it is to God that we turn and from Him that we seek guidance.

Mustafa Jahić

Director,
Gazi-Husrev-Beg Library

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ČETVRTI

Obradio
FEHIM NAMETAK

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME IV

Prepared by
FEHIM NAMETAK

UVOD

Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke - svezak IV, nastavak je već davno započetog rada na katalogizaciji rukopisa ove naše najstarije postojeće biblioteke u Bosni i Hercegovini. Kao što je poznato, prva dva sveska kataloga pripremio je Kasim Dobrača. On je započeo rad i na trećem svesku i uradio stotinjak rukopisa, ali su ga bolest i smrt spriječili da završi započeti posao. Treći svezak Kataloga je pripremio Zejnil Fajić. I treći i četvrti svezak Kataloga su nastavak rada na katologizaciji onako kako je to otpočeo Dobrača. Autori su se obavezali da rade istom metodologijom koju je koristio Dobrača kao prvi obrađivač i autor kataloga u biblioteci. Za one koji možda nisu imali u rukama ta dva prva sveska, valja napomenuti da se radi o sljedećem metodu:

Rukopisi se obrađuju po strukama bez obzira na jezik na kome su napisani. Tako ovaj Katalog sadrži rukopise iz književnosti na sva tri orijentalna jezika: arapskom, turskom i perzijskom. Smatrali smo uputnim uvrstiti i rukopise pisane arapskim pismom na bosanskom jeziku i to one iz oblasti književnosti jer dosada rukopisi na bosanskom jeziku (alhamijado) nisu bili posebno izdvajani i obrađivani tim prije jer se nalaze uvršteni u istim rukopisnim katalozima sa turskim i arapskim dijelima. Zatim, rukopisi se obrađuju po sistemu prvog djela, što znači da se obrađuje svaki kodeks u kome je prvo djelo iz oblasti književnosti. Tako smo imali slučajeva da je naprimjer prvo djelo i to kratko, neka klasična arapska kasida, a iza nje slijede djela iz prava, teologije, tesavvufa i dr. Po već prihvaćenoj metodologiji morali smo uvrstiti sva ova djela što nam je stvaralo poteškoću jer ne poznajemo jednako svu problematiku koja se obrađuje.

Izvjesna djela koja po našem mišljenju spadaju u književnost kao na primjer *Mesnevija* Dželaluddina Rumija ili *Pendname-i Attar* po podjeli rukopisa koju je ranije sačinio Dobrača svrstani su u oblasti tesavvufa odnosno ahlaka, tako da nisu ovdje zastupljena. Isto tako su neki rukopisi dospjeli u oblast književnosti iako strogo uzevši tu ne spadaju. Nekoliko takvih rukopisa je uvršeno u ovaj katalog. Tu su neka enciklopedijska djela koja sadrže biografije književnika a čija je obrada ispuštena u prvom svesku Kataloga gdje su inače spadala.

Rukopisi su podijeljeni u tri glavne grupe: arapski, turski i perzijski sa dodatkom alhamijado rukopisa (rukopisi na bosanskom jeziku pisani arapskim pismom), koji su morali biti izdvojeni. I ova podjela je zahvaljujući usvojenoj metodologiji uvjetna jer se razdvajanje rukopisa prema jezicima opet odvijalo samo u odnosu na prvo djelo. Ako je prvo djelo naprimjer na perzijskom djeziku, a zatim slijede djela na turskom ili arapskom jeziku koja su možda i opširnija i značajnija, taj kodeks je obrađen ondje gdje su uvrštena djela na perzijskom jeziku. Pri ovakvoj obradi veoma značajnu funkciju imaju indeksi. Tu će se naći naslovi i onih djela koja su na drugom ili trećem mjestu obrade kodeksa, makar i ne spadala u oblast književnosti.

Zbog preglednosti smo nastojali da obrade budu konciznije i pružaju samo najvažnije podatke o rukopisu onako kako se to sada radi u svijetu. Ipak smo napravili jedan ustupak. Važnije podatke o rukopisu, autoru, prepisivaču i druge važnije bilješke od interesa za kulturnu historiju Bosne i Hercegovine, tla na kojem je nastao najveći broj ovih rukopisa, unosili smo onako ili u nešto manjoj mjeri nego što je to činio Dobrača u prva dva sveska Kataloga.

Karakteristika ovog sveska Kataloga u odnosu na dva Dobračina i treći Fajićev je i u odnosu broja rukopisa na određenim jezicima. Dok je u prva tri sveska bilo najviše rukopisa na arapskom jeziku, što je i razumljivo s obzirom na oblasti koje su zastupljene u njima, u ovom našem je turskih rukopisnih djela dva puta više nego arapskih i perzijskih zajedno. To se može objasniti upravo time što su ova djela nastala velikim dijelom u našim krajevim gdje se pisalo, pjevalo i pismeno komuniciralo uglavnom na turskom jeziku. U oblasti lijepe književnosti rijetka su djela nastala kod nas na arapskom i perzijskom jeziku. Slično je i u okvirima čitava Osmanskog carstva, dok su djela iz teologije, filozofije, prava, morala i drugih pretežno znanstvenih disciplina uglavnom pisana na arapskom jeziku (u Osmanskom carstvu pa i kod nas). Ovom broju rukopisa nastalih ili prepisanih kod nas treba dodati i znatan broj klasićnih arapskih i perzijskih književnih djela koja su imala čitalačku publiku u najobrazovanijim slojevima, pa je znatan broj tih djela prepisivan i kod nas ili su takvi rukopisi nabavljani i donešeni s Istoka. Tu posebno treba spomenuti obilje primjeraka djela *Al-kawākib ad-durriyya* (Kasidetu-l-burda), *Vesīletu-n-necāt* (Mevlud) Suleymana Čelebija i *Gulistān* Şeyha Sa'dija. Ova tri klasićna djela, po jedno na arapskom, turskom i perzijskom zapremaju petinu ukupnog fonda rukopisa koje smo u ovom svesku obradili.

U posljednjem stoljeću osmanske vlasti kod nas zbog slabljenja centralne vlasti i buđenja nacionalnih osjećaja zapaža sa veća upotreba bosanskog jezika koji domaći autori redovno i nazivaju bosanskim (bosnevi) ili bošnjačkim (bošnakča). Jedan broj rukopisa koji sadrže književne tekstove na našem jeziku ili pomiješane sa književnom građom na turskom jeziku uvrstili smo u ovaj Katalog, što je također odraz bogatstva rukopisa i ove vrste kojih ima, uglavnom, samo u Bosni. Posebna karakteristika ovog sveska Kataloga je i velik broj zbirki mješovite građe (medžmua). Kako pojedine medžmue sadržavaju velik broj pojedinačnih pjesama ili drugih književnih sastava brojnih autora, vrlo često u rukopisu naznačenih, to je bila posebna teškoća pobrojati sve autore u Indeksu autora ovog Kataloga. Nadamo se da nismo ispustili nijedno ime pa stoga ne treba biti iznenađen tako velikim brojem autora u Katalogu koji je obimom znatno manji od Dobračina.

Među brojnim rukopisima se posebno ističu po bogatoj opremljenosti i ukrašenosti kodeksa nekoliko prijepisa perzijskih klasičnih književnih djela, a napose prijepis Hafizova *Divana* ukrašen minijaturama. Još se jedan raritet nalazi među perzijskim rukopisima. To je *Sunbulistan* Şeyh Šuga'a čiji se još samo jedan registrirani primjerak nalazi u Univerzitetskoj biblioteci u Bratislavi iz kolekcije Safvet-bega Bašagića, a koji je inače prepisao naš poznati pjesnik i kaligraf Hasan Zijaija iz Mostara (umro 1585.). Kako su oba poznata rukopisa ovog djela prepisana u Bosni moguće je pretpostaviti da je jedan služio kao osnova za prijepis drugoga. Zanimljivo je da se spomenuto djelo ne nalazi registrirano ni u jednoj poznatoj evropskoj ni svjetskoj rukopisnoj zbirci.

Među najvrednijim autografima biblioteke, obrađenim u ovom svesku Kataloga je rukopis *Medžmue* (Ljetopisa) Mula Mustafe Bašeskije (umro 1809.), djela koje sve više pobuđuje pažnju naučnika, pogotovo otkako je doživjelo dva izdanja u prijevodu na bosanski jezik. Djelo je zanimljivo kao osobena kronika i nekrologij Sarajeva, ali i kao jedna od najstarijih zbirki narodnih priča i mudrosti nastalih na tlu Bosne. Kod Bašeskije se nalaze neke priče koje su kasnije, iz drugih izvora, zabilježili poznati bosanski, srpski ili hrvatski folkloristi.

Isto tako, veoma su važne zbirke pjesma - obje autografi - sarajevskih pjesnika Mehmeda Mejlije Guranije (1713.-1781.) i Mehmeda Džudije Čohadžića (umro 1815.). Zahvaljujući tome što su sačuvani rukopisi pjesnika Nabije Tuzlaka i Senaije Mostarca znamo za ove bošnjačke stvaraoce o kojima ranije nije bilo ni riječi.

Karakteristika rukopisne zbirke Gazi Husrevbegove biblioteke je i u posjedovanju najbogatije kolekcije alhamijado rukopisa kod nas. Znatan je broj rukopisa Muhammeda Hevaije Uskufije, Abdulvehhaba Ilhamije, Abdurrahmana Sirije i drugih čije stvaralaštvo predstavlja važnu kariku između kulture prihvaćene od Turaka i naše domaće autohtone kulture. Također smo navodili iz kojih privatnih rukopisnih kolekcija su rukopisi dospjeli u Gazi Husrev-begovu biblioteku. Po učešću rukopisa u svom katalogu prednjači zbirka Osmana Asafa Sokolovića, bibliografa i bibliofila iz Sarajeva, a zatim su tu zbirke porodica Dženetića, Džinića, Bojića i dr.

Daleko bi nas odvelo nabrajanje najvažnijih rukopisa obrađenih u ovom Katalogu, ali želimo naročito istaći i ulogu prepisivača u širenju knjige. Jedan broj autora je, kako smo rekli, sam ispisao svoju poruku budućim generacijama dok se knjige ostalih nalaze u prijepisima vrijednih prepisivača iz Sarajeva, Mostara, Livna, Banje Luke, Prusca, Foče, Nevesinja, Tuzle, Bihaća, Konjica i drugih većih i manjih mjesta iz Bosne i Hercegovine pa i širih prostora Balkana. Poneki rukopis je nastao i u seoskim sredinama i to u tako malim i nepoznatim selima da ne bismo znali ni približno gdje se to nalazi da prepisivač nije stavio da se spomenuto selo nalazi u Bosni.

Rukopisi Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeni ovdje prispjeli su u fondove ove ustanove iz brojnih manjih zbirki koje ovdje treba spomenuti. Naime, paralelno sa Sarajevom kao glavnim kulturnim i prosvjetnim centrom u Bosni i Hercegovini razvijali su se i manji centri od kojih se neki po književnom stvaralaštvu, širenju i proučavanju knjige mogu uporedivati sa Sarajevom. Takav je u prvom redu Mostar. Još od vremena Mehmed-bega poznatog kao Karađoz-beg iz XVI st. koji je dao snažan pečat u izgradnji i razvoju Mostara kako na privrednom tako i na polju urbane izgradnje pa i duhovnog uzdizanja, Mostar je uz Sarajevo naj-značajniji kulturni centar u Bosni i Hercegovini. Uz Karađoz-begovu medresu formirana je i biblioteka pa su i medresa i biblioteka tokom vremena postale značajno žarište kulture i nauke. Bogata rukopisna zbirka ove biblioteke, karakteristična posebno po tome što se u njenom sklopu nalaze značajni rukopisi pisaca iz Hercegovine, u ovom stoljeću je prenesena u Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu. Isto tako su i knjige zadužbine Derviš-paše Bajezidagića, čuvenog pjesnika i državnika dospjevši najprije u Karađozbegovu biblioteku uključene u Gazi Husrev-begovu biblioteku.

Na isti način su u Gazi Husrev-begovu biblioteku dospjeli rukopisi iz Elči Ibrahim-pašine biblioteke u Travniku, te biblioteke porodica Dženetić iz Sarajeva, Džinić iz Banje Luke, Bojić iz Zvornika, Halil-efendije iz Gračanice te brojne druge sa većim ili manjim brojem rukopisa. Stoga se slobodno može reći da je Gazi Husrevbegova biblioteka mjesto koncentracije najznačajnijeg duhovnog stvaralaštva Bošnjaka u periodu Osmanskog carstva. Ovaj Katalog će pružiti sliku jednog dijela toga duhovnog naslijeđa.

U toku rada na Katalogu, a naročito u vrijeme njegovog pripremanja za štampu obraćali smo se brojnim kolegama za pomoć i saradnju. Ovim putem se želimo zahvaliti osoblju Gazi Husrev-begove biblioteke na pružanju pomoći u radu, a naročito Mustafi Jahiću, Osmanu Laviću i rahmetli Sulejmanu Ćupriji. Posebnu zahvalnost dugujemo kolegi Salihu Traki i kolegici Lejli Gazić na korisnim sugestijama u njihovoj stručnoj recenziji.

Rad na ovom Katalogu posvećujem svojoj supruzi Maidi Nametak u znak zahvalnosti na razumijevanju za moj posao i spremnosti na odricanja koja je podnosila dok sam ja radio na izradi ovog Kataloga.

Napomena o numeraciji rukopisa u ovom Katalogu:

S lijeve strane se nalazi broj koji se nastavlja na kataloški broj iz trećeg sveska Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke.

S desne strane je broj rukopisa pod kojim se nalazi zaveden u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Fehim Nametak

INTRODUCTION

Volume IV of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian manuscripts of the Gazi Husrev Bey Library is a continuation of the work begun a long time ago of cataloguing the manuscripts of the oldest library in Bosnia and Herzegovina. The first two volumes of the Catalogue were of course edited by Kasim Dobrača who also started work on Volume III and had completed about a hundred manuscripts when he became ill and died. The volume was finished by Zejnil Fajić. Both Volumes III and IV have been catalogued by the method started by Dobrača, the first compiler of the catalogues in the Library. For those who may not have seen the first two volumes, the following is the method that was used.

Manuscripts are classified according to the field they belong to, regardless of the language they were written in, so the Catalogue contains works in all three Oriental languages - Arabic, Turkish and Persian. We thought it appropriate to include the works written in Arabic script but in the Bosnian language (aljamiado). So far, manuscripts written in Bosnian have not been catalogued separately: they are included in the same catalogues as Turkish and Arabic works.

Then, manuscripts are catalogued according to the 'first work system', that is, each codex is prepared according to the first work from the field of literature. So, for example, there are cases where the first work was a short classical Arabic *qasidh*, followed by legal works, theological works, works from the *tesawuf*, and so on. According to the existing methodology we had to group all these works together. This created certain difficulties since we did not know equally well all the issues being dealt with.

Some works, in our opinion, do not belong to literature. For example, *Maṯnawī* Ğalāluddīn Rūmī or *Pendnāme-i* by Aṭṭār, following the classification of manuscripts instituted by Dobrača, were classified as being in the field of *tessawuf*, that is *ahlak* (ethics), so they have not been included here. A few manuscripts have been classified as literature and been included in the Catalogue, although strictly speaking they do not belong there. The Catalogue also includes some encyclopaedic works containing the biographies of writers which were omitted from Volume I of the Catalogue where they rightly belong.

The manuscripts have been divided into three main groups - Arabic, Turkish and Persian, with an appendix of aljamiado manuscripts which were singled out. This division is also conditional: because of the methodology used, the classification of manuscripts according to language has again been done according to the first work. For instance, if the first work was in Persian and was followed by works in Turkish or Arabic which may have been more comprehensive and more important, the codex is prepared where the works in Persian are classified. In such a classification codices play an important part. Titles of works in the second or third place in codex preparation are found, even if they do not belong to literature.

For the sake of clarity we have tried to be concise and, as is usual nowadays, give only the most important data on a manuscript. However, we have made concessions. Other relevant data on the manuscript, author and copyist, and important matters of interest concerning the cultural history of Bosnia and Herzegovina, the countries in which the majority of these manuscripts were written, were recorded more or less as Dobrača did in the first two volumes of the Catalogue.

The difference between this volume of the Catalogue and the two volumes edited by Dobrača and the third by Fajić concerns the number of manuscripts in different languages. While the first three volumes contained the most manuscripts in Arabic which can be understood with regard to the fields they deal with, in this volume there are twice as many Turkish manuscripts as there are Arabic and Persian put together. This is because most of these works were written in Bosnia, where people wrote, sung and spoke mainly in Turkish. In the field of fiction (belles lettres) few works were written in Arabic or Persian, and it was the same throughout the Ottoman Empire. However, works in theology, law, ethics and other, mostly scientific, disciplines were written mainly in Arabic, both in the Ottoman Empire and in Bosnia. To the manuscripts written or copied in Bosnia must be added a considerable number of classical Arabic and Persian literary works whose readers belonged to the most educated stratum of society. Many of these works had been copied in Bosnia, too, or brought from the East. Here mention should be made of numerous copies of the works *Al-Kawākib ad-duriyyah* (Ḳaṣīdetu 'l-burda), *Vesīletu 'n-necāt* (Mevlūd) by Suleymān Çelebī and *Gulisān* by Šayẖ Ṣa'dī. These three classical works - one in Arabic, one in Turkish and one in Persian - comprise a fifth of the total manuscripts dealt with in this volume.

In the last century of Ottoman power in Bosnia the weakening of authority and a revival of nationalism led to a wider use of the Bosnian language which local authors called Bosnian (Bosnevī) or Bosniak (Boşnakça).

A number of manuscripts containing literary texts in Bosnian, or literary texts in Bosnian mixed with Turkish, have been included in this Catalogue which is a record of the abundance of manuscripts of this kind found mainly in Bosnia. A special feature of this volume of the Catalogue is the large number of collections of mixed material (*maǧmū'a*). It was particularly difficult to include all the names in the Index of Authors in the Catalogue since some of the *maǧmū'as* contain a large number of individual poems or essays by different authors not often named in manuscripts. This is why there is such a large number of names in this Catalogue although it is much smaller than the one edited by Dobrača. We hope that no names have been omitted.

Among these numerous manuscripts are several copies of Persian classical literary works which have been lavishly produced and where the ornamentation of the codices are outstanding, especially the copy of Hafiz's *Divan* which is decorated with miniatures. Another rare book can be found among the Persian manuscripts - *Sunbulistān*, by Şeyẖ Şucā, the only remaining recorded copy of which is kept in the University Library in Bratislava in the Safvet Bey Basagić Collection. It was copied by the famous Bosnian poet and calligrapher, Hasan Zijaija of Mostar (died 1585). As both these manuscripts were copied in Bosnia we can assume that one was copied from the other. It is interesting that this book is not registered in any known manuscript collection.

One of the most precious autographs in the Library, dealt with in this volume of the Catalogue, is the manuscript of *Maǧmū'a* (Chronicle) by Mula Mustafa Bašeskija (died 1809), a work that became increasingly interesting to scientists after two translations in Bosnian were published. The manuscript is interesting not only as a remarkable chronicle of Sarajevo, but also as one of the oldest collections of folklore and wise sayings in Bosnia, recorded by famous Bosnian, Serb and Croat folklorists.

Very important, too, are collections of poems, both of them autographs, by Sarajevo's poets, Mehmed Mejli Gurani (1713 - 1781) and Mehmed Džudi Čohadžić (died 1815). It is because of the preserved manuscripts by the poets Nabi Tuzlak and Senai Mostarac that we know of these Bosniak authors who were unknown previously.

A characteristic of the manuscript collection in the Gazi Husrev Bey Library is that it contains the richest collection of aljamiado manuscripts in Bosnia. There are considerable numbers of manuscripts by Muhamed Hevai Uskufi, Abdulvehab Ilhami and Abdurahman Siri, and others whose works are an important link between the culture accepted by the Turks and our local culture. We have also given the names of private manuscript collections from which manuscripts came to the Gazi Husrev Bey Library, of which the leading collection in this Catalogue is that of Osman Asaf Sokolović, a bibliographer and bibliophile. The collections of the Dženetić, Džinić and Bojić families are also mentioned.

It would take some time to mention the most important manuscripts dealt with in this Catalogue but we would like to point out the role played by copyists in producing books. Some authors wrote their own works for future generations whilst the books of others were copied by diligent copyists in Sarajevo, Mostar, Livno, Banjaluka, Prusac, Foča, Nevesinje, Tuzla, Bihać and Konjic, and other places in Bosnia, Herzegovina and the Balkans in general. Some of the manuscripts were written in villages so small and obscure that we would not have had the slightest idea of where they were had the copyist not mentioned that the village was in Bosnia.

The manuscripts from the Gazi Husrev Bey Library edited in this Catalogue came from many smaller collections which should be mentioned here. Together with Sarajevo, which was the main cultural and educational centre in Bosnia and Herzegovina, smaller centres developed, some of which were comparable to Sarajevo from the point of view of their creative literary work and the spread and study of books. The first of these is Mostar which, with Sarajevo, has been the most important cultural centre in Bosnia and Herzegovina ever since the time of Mehmed Bey (also known as Qaradyoz Bey) in the 16th century: he was largely responsible for the construction and development of Mostar, as regards economic and urban development, and also spiritual enlightenment. Additionally, a library was established in the Karadžoz Bey Medresa (secondary religious school), both of which in time became important centres of culture and science. A rich collection of manuscripts in this library, especially known for possessing important manuscripts by the writers of Herzegovina, was transferred this century to the Gazi Husrev Bey Library in Sarajevo. Similarly, the books from the collection of Derviš Paša Bajezidagić, a well-known poet and statesman, first reached the Karadžoz Bey Library and were then transferred to the Gazi Husrev Bey Library.

Other manuscripts came to the Gazi Husrev Bey Library from the Elči Ibrahim Paša Library in Travnik, or from the private collections of the following families: Dženetić of Sarajevo, Džinić of Banjaluka, Bojić of Zvornik, Halil Effendi of Gračanica and others. We can therefore say with good reason that the

Gazi Husrev Bey Library is the place where the most significant spiritually creative Bosniak works from the Ottoman period are concentrated. This Catalogue will present a picture of one part of that spiritual heritage.

Acknowledgements

While working on the Catalogue, and especially during its preparation for printing, we asked many of our colleagues for assistance. We would therefore like to thank the personnel of the Gazi Husrev Bey Library for offering their help, particularly Mustafa Jahić, Osman Lavić and Sulejman Ćuprija. Our special thanks go to our colleagues Salih Trako and Lejla Gazić for making useful suggestions in their reviews.

I dedicate this Catalogue to my wife, Maida Nametak, in thanks for her understanding and co-operation during its preparation.

Concerning the numbering of the manuscripts in this Catalogue:

On the left is a number which follows on from that in Volume Three of the Catalogue in the Gazi Husrev Bey Library.

On the right is the number of the manuscript under which it was registered in the Gazi Husrev Bey Library in Sarajevo.

Fehim Nametak

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	- Wilhelm Ahlwardt, Verzeichniss der arabischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Band I-X, Reprint: Georg Olms Verlag, Hildesheim. New York, 1980.
Boškov	- Vančo Boškov, Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1988.
Bratislava	- Karel Petraček, Jozef Blašković, Rudolf Vesely, Arabische, Türkische und Persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava, Bratislava, 1961.
Dobrača	- Kasim Dobrača, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrevbegove biblioteke u Sarajevu, svezak I-II, Sarajevo, 1963. i 1979. Izdanje Starješinstvo islamske zajednice za Bosnu i Hercegovinu.
Fajić	- Zejnil Fajić, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrevbegove biblioteke u Sarajevu, Svezak III, Izdanje El-Kalem, Sarajevo, 1991.
Fajić	- Zejnil Fajić, Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere, Sarajevo, 1982.
Flemming	- Barbara Flemming, Türkische Handschriften, Teil 1, Wiesbaden 1968 (Verzeichniss der orientalischen Handschriften in Deutschland, Band, XIII,1).
Flügel	- Gustav Flügel, Die arabischen, persischen, türkischen Handschriften der kaiserlichen und königlichen Hofbibiiothek zu Wien, Band I-III, Reprint: Georg Olms Verlag Hildesheim. New York, 1977.
GAL	- Carl Brockelmann, Geschichte der arabischen Litteratur, Band I-II (Grundband), 1943 i 1949., Leiden E.J. Brill 1943. i 1949.

GALS	- Carl Brockelmann, Geschichte der arabischen, Litteratur, Suplementband I, II, III, Leiden, E.J. Brill, 1937, 1938 i 1942.
Götz	- Manfred Götz, Türkische Handschriften Bd. XIII, 4. Wiesbaden, 1979 (Verzeichniss der orientalischen Handschriften in Deutschland, Bd.XIII,4).
Götz	- Manfred Götz, Türkische Handschriften, Teil 2. Wiesbaden 1968 (Verzeichnis der orientalischen Handschriften im Deutschland, Bd. XIII,2).
Hasandedić	- Hivzija Hasandedić, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa arhiva Hercegovine u Mostaru, Mostar, 1977.
Ḥ Ḫ	- Mustafa b. 'Abdullah, Hagg Halifa, Katib Čelebi, Kašf az-zunun 'an asmai 'l-kutubi wa 'l-funun, I-II, Istanbul (Deri Seadet) 1310/1892. Drugo izdanje, 1362/1943.
H H Z	- Bagdatli Ismail paša, Kešf el-zunun zeyli, Cilt I-II, Istanbul 1971-1972.
Karatay TY	- Fehmi Edhem Karatay, Topkapi Sarayi Müzesi Türkçe Yazmalar Katalogu, Cilt I-II, Istanbul, 1961.
Karatay AY	- Fehmi Edhem Karatay, Topkapi Sarayi Müzesi Arapça Yazmalar Katalogu, Cilt, I-IV, Istanbul, 1962-1969.
Karatay FY	- Fehmi Edhem Karatay, Topkapi Sarayi Müzesi Farsça Yazmalar Katalogu, Istanbul, 1961.
Loebenstein	- Helene Loebenstein, Katalog der arabischen Handschriften der Österreichichen Nationalbibliothek, Neurwerbungen 1868-1968, Teil 1, Wien, 1970.
Muftić	- Teufik Muftić, Arapsko-srpskohrvatski rječnik, I-II, Sarajevo, 1984.
Nametak A	- Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske alhamiado književnosti, Sarajevo, 1981.
Nametak F	- Fehim Nametak, Pregled književnog stvaranja bosansko-hercegovačkih Muslimana na turskom jeziku El-Kalem, Sarajevo, 1989.
Pertsch	- Wilhelm Pertsch, Verzeichniss der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Reprint: Georg Olms Verlag, Hildesheim, Zürich, New York, 1989.

Pertsch AH	- Dr Wilhelm Pertsch, Die arabischen Handschriften der herzoglichen Bibliothek zu Gotha, Band I-V, Gotha, 1978-1987.
Sohrweide	- Hanna Sohrweide, Türkische Handschriften, Teil 5, Wiesbaden, 1981 (Verzeichniss der orientalischen Handschriften in Deutschland, Band. XIII, 5).
Sohrweide	- Hanna Sohrweide, Türkische Handschriften und einige in den Handschriften enthaltene persische und arabische Werke, Wiesbaden 1974 (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland, Bd, XIII, 3).
Spaho	- Fehim Spaho, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Hrvatskog zemalskog muzeja u Sarajevu, Sarajevo, 1942.
Šabanović	- Hazim Šabanović, Književnost Muslimana BiH na orijentalnim jezicima, Svjetlost Sarajevo, 1973.
Š. Sami	- Šemsuddin Sami-bey Frašeri, Kamus-i türki. Cild I-II, Istanbul (Der-i seadet) 1317 (1899). i 1318 (1900).
Trako	- Salih Trako, Katalog perzijskih rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu, Sarajevo, 1986.
TÜYATOK	- Türkiye Yazmalari Toplu Katalogu (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07-I, II, III, IV, V, Istanbul, 1982, 1983 i 1984.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʼ	ص	ṣ
ب	b	ض	ḍ (ż)
پ	p	ط	ṭ
ت	t	ظ	ẓ
ث	ṯ (ṣ)	ع	ʻ
ج	ǧ (c, dž)	غ	ġ (g)
چ	č (ç)	ف	f
ح	ḥ	ق	q (ḳ)
خ	ẖ	ك	k
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	هـ	h
ش	š (ş)	ى	y, i

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

ARAPSKI RUKOPISI

ARAPSKI RUKOPISI

2628 1246

قصيدة بانت سعاد

Qaṣīda Bānat Su'ād

Napisao Ka'b b. Zuhayr, umro 10/631. ili 26/645. godine. Poznato klasično arapsko pjesničko djelo spjevano s ciljem pohvale poslanika Muhammeda.

GAL, G, I, 32-33 (38-40); Ahlwardt, VI, 7486-7487.;
Dobrača, I, 591/3, str. 375-376 i 794/4, str. 551.

Početak:

بانت سعاد وقلبى اليوم متبول
متيّم اثرها لم يفد مكبول

L. 7; 11,5 x 18,5 cm (8 x 15 cm), po 10 redova na strani. Papir žućkast, kariran. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Ukrasne tačke crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Asim b. Muḥamed Džafić (Ğāfik كافيك), 19. rebiu-l-evvela 1316 - 7. VIII 1898.

Uvez broširan.

2629 1893

Isto

1. L. 1b - 4b
2. L. 5b - 46b

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād

Autor ovog komentara nije poznat.

Počinje:

بانت سعاد وقلبى اليوم متبول
متيّم اثرها لم يفد مكبول

بانت اى فارقت يقال بان يبين بيناء وبينونة ان افارق فرقًا بعيدًا وسعاد اسم امراة . . .

L. 47; 13 x 21 cm (7 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Osnovni tekst nadvlačen crvenim linijama.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski.

Vakuf Muẓafferi-zāde Ḥāğğ 'Abdulqādir-ef. za medresu Sim-zāde (Đumišića) u Sarajevu, 1206/1791-92. godine.

2630 3261

Isto

1. L. 1b - 2b

بانت سعاد

Bānat Su'ād

Kasida koju je spjevao Ka'b b. Zuhayr, umro 10/631. ili 26/645.

GAL, G, I, 32-33 (38-40); Ahlward, VI, 7486-7487.; Dobrača, I, 591/3, str. 375-376 i 794/4, str. 551.

2. L. 4b - 19 a

امعان الانظار

Im'ān al-anẓār

Napisao Muḥammad b. Pīr 'Ālī Birgīwī, umro 981/1573. godine, kao komentar Abū Ḥanīfinog djela Al-maqṣūd fī 't-taṣrīf.

Ahlwardt, VI, 6798, str. 177.; GAL, S, II, 657.

Početak:

الحمد لله الواهب كل موهوب من المرصود والمقصود والمطلوب والصلاة على حبيبه محمد المودود . . .

---

3. L. 20b - 54b

روح الشروح فى المقصود

Rūḥu 'š-šurūḥ fī šarḥi 'l-maqṣūd

Komentar djela al-Maqṣūd fī 'ṣ-ṣarf od Abū Ḥanife koji je napisao 'Īsā Muḥammad as-Sīrawī (bio u životu 985/1597. godine kada je sastavio ovo djelo).

GAL, S, I, 651, S, II, 658.; Ahlwardt, VI, 6801.; Wagner, AH, I.

Početak:

الحمد لله المتعال عن الند والمثال المقدس عن النقص والتغيير والانتقال . . .

L. 54; 16,8 x 23,8 cm (8,5 x 17 cm), po 27 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i interpunkcija crvenom tintom. Tekst osnovnih djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski.

2631 6382

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād

Komentar Ka'b b. Zuhayrove kaside Bānat Su'ād koji je napisao Ğamāluddīn b. Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf b. Hišām an-Naḥwī, umro 761/1359-60. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1330.

Početak poslije besmele:

والاعتصام بكرمه العظيم حسبنا الله ونعم الوكيل.

قال الشيخ الامام العلاّمه فريد دهره ووحيد عصره جمال الدين ابو محمد بن عبد الله بن هشام الانصارى النحوى . . .

اما بعد حمد الله المنعم بالهام الحمد . . .

L. 72; 16 x 21 cm (10 x 16 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, sitan. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje bilješke na margini.

Prepisao Aḥmed b. Muḥammed u Istanbulu, 1141/1728-29. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2632 758

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād

Napisao 'Ālī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, umro 1014/1606. godine.
Ahlwardt, VI, 7498.
Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى خلق السعداء فى العباد وجعل منهم الاشقياء كما اراد . . .

2. L. 25b - 54a

ضوء المعالى شرح بدء الامالى

Ḍaw'u 'l-ma'ālī šarḥ bad'i 'l-amālī

Napisao 'Ālī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, umro 1014/1606. godine.
Prijepis iz 1171/1757. godine.
Dobrača, I, 145/6, str. 115.
Početak:

الحمد لله الذى وجب وجود ذاته . . .

3. L. 55b - 81b

شرح قصيدة الطنطرانية

Šarḥu qaṣīdati 'ṭ-ṭanṭarāniyya

Napisao Muḥammad b. Murād Bosnawī u tvrđavi Sokol 1195/1781. godine (bilješka u kolofonu na L. 81b).

والشارح الفقير الحقير الاحوج محمد بن مراد من المنصوب بسنوىْ بالقلعة صوقول

Flügel, I, 461, str. 446.

Po Flügelu, pisac ovog komentara je nepoznat.
Početak:

الحمد لله الذى جعل علم العربية اداة الاقتراف الكمال البشرية وصيّره سببا . . .

L. 81; 14,8 x 20,5 cm (9 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Stihovi osnovnih djela pisani crvenom tintom, a pojedinačne riječi nadvlačene također crvenom tintom. Ima kustode.

Datum prijepisa, vjerojatno i datum nastanka posljednjeg djela 1195/kraj januara 1781. godine.
Uvez kartonski.

2633 3369

1. L. 1b - 62a

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād

Napisao 'Abdullāh b. Yūsuf b. 'Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Hišām Ğamaluddīn Abū Muḥammad al-Anṣārī, umro 761/1359-60. godine.
GAL, S, I, 69, S, II, 16.; Ḥ Ḫ, II, 1330.
Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم والاعتصام بكرمه العميم.

حسبنا الله ونعم الوكيل قال الشيخ الامام العلامه فريد دهره ووحيد عصره

جمال الدين ابو محمد عبد الله بن هشام الانصارى . . .

2. L. 63 - 90

تاج التراجم فى طبقات الحنفية

Tāğ at-tarāğim fī ṭabaqāt al-ḥanafiyyah

Napisao Abū 'l-Faḍl Zayn al-Milla wa'd-dīn al-Qāsim b. 'Abdullāh b. Quṭlubugā aṣ-Ṣudūnī al-Ḥanafī (802/1399-897/1474. godine).
GAL, II, 100 (82), S, II, 93.

Početak poslije besmele:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فيقول الامام العالم
الحافظ العلامه ابو الفضل قاسم بن قطلوبغا الجمالى الحنفى لما وقفت على تذكرة
شيخنا الامام العالم العلامه امام المورخين وبقية الحفاظ العارفين شهاب الدين
احمد بن على بن عبد القادر بن المقريزى. . .

L. 90; 15 x 20 cm (7,5 x 13,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel, pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa prijeklopom.

2634

4734

1. L. lb - 29b

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu qaṣīdati Bānat Su'ād

Od nepoznatog autora. Neki stihovi su na margini prevedeni na turski jezik.

Početak:

الحمد لله الذى مدح حبيبه فى كلامه القديم بانك على خلق العَظيم (!)
وفى كلامه القدسى بلولاك لما خلقت الافلاك. . .

Završetak:

قال الشيخ ابو الحسن بن القاسم على بن محمد الهكاوى كنت فى بغداد
فحضرت عند الشيخ الامام عبد القادر الحبلى ببغداد فوجدت بين يديه ينشد
بانت سعاد. . .

ومن تالها ثلاث مرات غفر الله له فاجبت بعد ذلك اليوم ابنىّ اسمها كل
يوم والحمد لله رب العالمين

2. L. 30b - 44a

شرح قصيدة بانت سعاد

Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād

Od nepoznatog autora.

Počinje prvim stihom originala, a zatim slijedi:

بانت اى فارقت يقال بان يبين بينا وبينونة اذا فارقا فراقا بعيداً وسعاد اسم
امرأة. . .

3. L. 45 - 47

رسالهٔ تركهٔ ميّت

Risāle-i tereke-i meyyit

Rasprava na arapskom jeziku o zaostavštini, od nepoznatog autora.

4. L. 50b - 54a

قصيدة بانت سعاد

Qaṣīda Bānat Su'ād

Vidi ostale rukopise (od 2628-2630) ovog djela u ovom Katalogu.

5. L. 54b - 55b

Kratka rasprava iz logike.

Početak poslije besmele:

ان ابهى درر تنظم ببنان البيان وازهر زهر تنثر فى اردان الازهان. . . وبعد
فقد طال الحال علىّ المتردّدين الىّ ان اشرح لهم الرسالة الشمسية وابيّن فيه
القواعد المنطقية. . .

6. L. 56a - 58b

ديباجة للكتاب الضوء

Dībāğa li-l-kitābi 'ḍ-ḍaw'

7. L. 71 - 78

المختصر من شرح التلخيص

Al-Muḫtaṣar min šarḥi 't-talḫīṣ

Napisao Mes'ūd b. 'Umar at-Tafṭazānī.

8. L. 80b - 88b

رساله فى بيان الإيمان والاسلام

Risāla fī bayāni 'l-imān wa 'l-islām

Napisao Ibn Kamal-paša Aḥmad b. Sulaymān. Ne nalazi se u Brockelmannovom popisu Kamal-paša-zadeovih djela (125).

Počinje:

اختلفوا فى الايمان والاسلام قال بعضهم . . .

9. L. 89 - 97

جرح حديث فى خروج المهدى

Čarḥun ḥadīṯun fī ḫurūği 'l-Mahdī

Rasprava iz akaida (dogmatike) na arapskom jeziku od nepoznatog autora (dosl. Patvoreni hadis o pojavi Mehdije).

Početak poslije besmele:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فقد كثر السؤال عن الحديث المشهر على السنة الناس ان النبىّ . . .

10. L. 98 - 103b

مثال سلطان سليمان بجانب سيد مطهّرين امام شرف الدين

Miṯālu sulṭāni Sulaymān bi-ğānibi sayyidi muṭahharīn imām Šarafuddīn

Početak:

هذا مثالنا الشريف السامى السلطانىّ وخطابنا المنيف العالى الخاقانى . لا زال نافذا بالصون الصّمدانى .

L. 104; 14 x 21 cm (7,2 x 15,3 cm), po 14 redova na strani. Papir požutio, gladak, sjajan. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Stihovi originalnog djela i druge istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst obrubljen crvenom linijom. Marginalna objašnjenja. Nema kustode.

Prijepis djela pod br. 4. Ḥasan b. 'Umar al-Ḥāğğ. Prepisivač ostalih djela nepoznat.

Uvez kožni ukrašen rozetama i prijeklopom.
Vakuf Husein-ef. Vaiza.
Iz biblioteke Muhamed Ševket-efendije Kurta iz Tuzle.

2635 2911

1. L. 2 b - 18a

الكواكب الدرّيّة – قصيدة البرده

Al-kawākibu 'd-durriyyah - Qaṣīdatu 'l-burda

Napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad Sa'īd ad-Dūlāsī al-Būṣīrī, umro 694/1294. godine. Pjesma je spjevana u slavu poslanika Muhameda, nakon čega je Poslanik (u snu) ogrnuo autora pjesme ogrtačem (burdom), po čemu je poema i poznata kao Qaṣīdatu 'l-burda.

Ḥ Ḫ, II, 1331.; GAL, G2, I, 308-314 (264-267).

Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم مزجت دمعا جرى من مقله بدم

Završetak:

ما زجت غدبات البان ريح صبا

واطرب العيس حادى العيس بالنغم

2. L. 18b - 26a

متن السنوسيه لسيدى محمد السنوسى

Matnu 's-Sanūsiyyah li-Sayyidī Muḥammad as-Sanūsī - Tawḥīd

Napisao Sayyid Muḥammad as-Sanūsī. Djelo predstavlja raspravu iz teologije.

Početak:

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله اعلم ان الحكم العقلى ينحصر فى ثلاثة اقسام الوجوب والاستحاله والجواز . . .

L. 26; 13,8 x 18,8 cm (8,5 x 14,5 cm), po 11 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Prvo djelo sadrži na margini objašnjenje na bosanskom jeziku (alhamiado).

Bez podataka o prepisivaču. Prijepis izvršen 24. rebiu-l-evvela 1304/ 21. XII 1886. godine.

Uvez kožni sa prijeklopom i rozetama.

2636 2397

Isto

1. L. 1 - 10a

الكواكب الدرّيَة

Al-kawākib ad-durriyya

Napisao Šarafuddīn Muḥammad al-Būṣīrī (vidi ovdje, pod istim naslovom).

2. L. 11b - 18a

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletu 'n-necāt (tur.) - Mevlid

Napisao Bursali Süleymān Çelebi (vid. ovdje na više mjesta pod istim naslovom).

3. L. 19a - 23a

جوهرة التوحيد

Ğawharatu 't-tawḥīd

Ovdje naslov: Ğawharu 't-tawḥīd جوهر التوحيد

Napisao Abū 'l-'Imdād Burhānaddīn Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Haṣan b. 'Ālī al-Lāqānī al-Mālikī, umro 1041/1631. godine, profesor na al-Azharu u Kairu.

GAL, G2, II, 412 (317); Ahlwardt, II, 2044-2050, str. 432-434.; Dobrača, II, 1327/4.

Početak:

الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

4. L. 24b - 27b

بدء الامالى

Bad'u 'l-amālī

Napisao 'Ālī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farġānī, umro 575/1179. godine. Djelo iz oblasti dogmatike u stihovima.

Dobrača, II, 899/6, 1249/4, 1266/5.

5. L. 28b - 36b

عقيدة اهل التوحيد الصغرى – امّ البراهين

'Aqīdatu ahli 't-tawḥīdi 'ṣ-ṣuġrā - Ummu 'l-barāhīn

Ovdje je risala naslovljena kao: Risālatu 'ṣ-ṣuġrā رسالة الصغرى

Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar al-Haṣanī as-Sanūsī, umro 892/1486. godine.

GAL, G2, II, 323 (250); Ahlwardt, II, 2006-2026, str. 420-427.; Flügel, III, 1688/4, str. 129.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على رسول الله اعلم ان الحكم العقلى ينحصر فى ثلاثة اقسام الوجوب والاستحالة والجواز فالواجب . . .

6. L. 38b - 88b

منظومهٔ برگلى

Manẓūme-i Birgilī

Napisao Meḥmed b. Pīr 'Ali Birgilī, umro 981/1573. godine. Djelo je iz oblasti fikha na turskom jeziku u mesnevi stihovima, nije navedeno u dostupnim izvorima.

Početak:

سپاس وحمد ربّ ذو الجلاله
ثنا وشكر او فرد لا يزاله

7. L. 89a - 90b

خدا ربّم

Hoda rabbum

Vjersko-didaktičko (dogmatičko djelo - katehizis) na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Napisao Ibrāhīm Haḳḳi Erzerūmī, umro 1195/1780-81. godine.

Dobrača, II, 1780.

Početak:

خدا ربّم بنم حقا – محمد رسول الله

8. L. 91-117

كتاب علم حال

Kitab-i 'Ilmi-i ḥāl

Katehizis na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه اجمعين اما بعد ايمان واسلام ايكسى بردر قلبيله بيلوب وانا نوب وديل ايله اقرار . . .

9. L. 118b - 128b

ذخر المتأهلين والنساء فى معرفة الاطهار والدماء

Ḏuḫru 'l-muta'ahhilīn wa 'n-nisā' fī ma'rifati 'l-iṭhār wa 'd-dimā'

Napisao Muḥammad b. Pīr 'Ali Birgilī (vidi ovaj rukopis pod br. 6.). Rasprava o održavanju higijene kod žena i vjerskim običajima čišćenja u braku.

Ahlwardt, IV, 4670-4672; Dobrača, II, 1214/19.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الرجال قوامين على النساء وامرهم بوعظهن والتاديب وتعليم الدين . . .

10. L. 129 - 138

Jedna rasprava iz šerijatskog prava od nepoznatog autora.

Početak:

قال اهل الحق حقائق الاشياء ثابتة والعلم بها متحقق . . .

L. 139; 14 x 20 cm (10 x 15 cm), prosječno po 12 reda na strani. Papir požutio, istrošen. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Rukopis se sastoji iz više djela koja nisu ujednačeno pisana. Neka su interlinearno i marginalno i komentirana. Sva djela nemaju kustode.

Nema podataka o prijepisu i prepisivačima izuzev na djelu br. 9. (prepisao Ahmed b. Muhamed, u Istanbulu, 1134/1721-22. godine).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2637 3507

Isto

1. L. 1b - 7a

الكواكب الدرية – قصيدة البرده

Al-kawākib ad-durriyyah - Qaṣīdatu 'l-burdah

Napisao Šarafuddīn Būṣīrī (literatura, početak i završetak kao u rukopisima, 2635 i 2636 obrađenim naprijed).

2. L. 7b - 11b

قصيدهٔ برده ترجمه سى

Ḳaṣīde-i burda tercemesi

Prijevod Ḳaṣide-i burde na turski jezik od nepoznatog prevodioca.

Početak:

اكدكمى ذى سلمه كى اهل وجيرتى
كم قانلى باش اغلمق كوزك اولدى عادتى

3. L. 12b - 29a

تخميس قصيدة الشيخ شمس الدين البوصيرى المكناة بالبرده

Taḫmīsu Qaṣīdati 'š-Šayḫ Šamsuddīn al-Būṣīrī al-mukannāt bi-l-burda

Napisao na arapskom Naṣīruddīn Muḥammad b. 'Abduṣṣamad al-Fayyūmī. Ovo djelo je napisao 863/1459. godine, a ne zna se tačno kada je umro.

GAL, S, I, 783.; Wagner, AH, I, 363, (str. 305.);
Ahlwardt, VII, 7811, (str. 55.).

Početak:

قال الشيخ الامام الاديب الاريب حجّة العرب ولسان الادب شرف الدين ابو عبد الله محمد البوصيرى . . .

ما بال قلبك لا ينفك ذا الم – مذبان اهل الحمى والبان والعلم

4. L. 33b - 39a

ترجمهٔ قصيدة البرده

Tarğama-i qaṣīdati 'l-burda

Prijevod Qaṣīde-i burde na perzijski jezik od nepoznatog prevodioca.

Početak:

ای زیاد صحبت یارانست ابذر ذی سلم
اشك چشم آمیخی تاخون روان کشمی بهم

5. L. 39 - 44

قصیدهٔ برده ترجمه سی

Ḳaṣīde-i burda tercemesi

Prijevod Ḳaṣīde-i burde na turski od nepoznatog prevodioca.

Početak:

یاره کلدیمی دلآ همسایه گان ذی سلم
قاریشوب چشمله اقیدر قنلویاشی دم بدم

6. L. 45b - 70b

حلیهٔ خاقانی

Ḥilye-i Ḫāḳānī

Poema u formi mesnevi-stihova koju je spjevao Hakani Mehmed-bey, umro 1015/1606-07. godine. U ovoj se poemi opisuje i hvali poslanik Muhammed.

Karatay, II, 2360-2367.

Početak:

بسملیله ایده لم فتح کلام
فتح اوله تابو معمای بنام

7. L. 72b - 128

خیریهٔ نابی – دیوان ابو الخیر

Ḫayriye-i Nābī - Dīvān-i Ebu 'l-Ḫayr

Napisao Yūsuf Nābī, umro 1712. godine, i posvetio svome sinu Ebu 'l-Ḫayr Mehmed Çelebiju.

Karatay, II, 2474.

Početak:

حمداول الله عظیم الشانه

مبدع دائرهٔ امکانه

L. 128; 13,5 x 22 cm (7 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisano 1195/1781. i 1197/1783. godine.

Uvez kožni sa prijeklopom.

Bivši vlasnik Čelebi Hasan.

2638 2239

الكواكب الدريّه

Isto

Sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, koji se kao i u arapskom originalu rimuje na „m".

L.13; 13 x 18,5 cm (8,5 x 12,5 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* (osnovni tekst), a interlinearni prijevod na turski *nasẖ-ta'līq*. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisao Ćelić Salih sin Mustafe Stočanin u kasabi Nevesinje, u šabanu 1293. godine (22.VIII - 19.IX 1876.).

Uvez kartonski.

2639 5489

الكواكب الدريّه

Isto

قصيدة البرده الميمونه

Qaṣīdatu 'l-burda al-maymūna

Poznati spjev Busirija Al-Kawākib ad-durriyya fī madḥi ẖayri 'l-bariyya, ovdje pod gornjim naslovom.

Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم
مزجت دمعا جرى من مقلة بدم

Završetak:

ما ذبحت غدبات البان ريح صبا
واطرب العيس حادى العيس بالنغم

L. 7; 11 x 16,5 cm (6,3 x 11 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Datum prijepisa zamrljan. Moguće je jedino pročitati 11.. što znači da je rukopis prepisan između 1688. i 1784. godine.

Prepisivač nepoznat.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2640 2228

Isto

الكواكب الدريَة - قصيدة البرده

Al-kawākibu ad-durriyya - Qaṣīdatu 'l-burda

Napisao Šarafuddīn Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣīrī (608/1212-694/1294.).

GAL, G2, I, 308-314 (264-267).

Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم
مزجت دمعا جرى من مقلة بدم

L. 14; 14 x 20,8 cm (8 x 14,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*, lijep, kaligrafski. Tinta crna. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Unvan u zlatnoj boji. Tekst uokviren debelom zlatnom i trima tankim crnim linijama. Ima kustode.

Prepisao Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ 'Ālī ar-Rida, učenik Ibrahima Šawqiya.

Uvez kartonski, noviji.

Vakuf Salim-ef. Muftića.

2641 6826

Isto

الكواكب الدرية فى مدح خير البرية - قصيدة البرده

Al-kawākibu 'd-dirruyah fī madḥi ẖayri 'l-bariyyah - Qaṣīdatu 'l-burda

L. 32; 13,7 x 20,8 cm (7 x 15 cm), po 6 redova na strani. Papir žuto-smeđ, po ivicama tamniji, pismo *nasẖ*, vokaliziran, kaligrafski izvanredno pisan. Tinta crna. Ukrasni elementi u pismu (tačka, zarezi i kružići) crnom tintom. Interlinearno prijevod na perzijski, a na marginama glose na arapskom jeziku. Listovi su razdvojeni.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i o prepisivaču.

Rukopis nema poveza. Na pet listova na početku, koji su možda služili kao zaštitni listovi ispisane su pjesme Sa'dija, Kemal-paşa-zāde-a i Ṣulṭān Selīma.

2642 4104

Isto

1. L. 1b - 15a

الكواكب الدريّة – قصيدة البردة

Al-kawākib ad-durriyya - Qaṣīdatu 'l-burda

Kao ostali primjerci naprijed.

2. L. 19a - 116a

دلائل الخيرات فى شوارق الانوار

Dalā'ilu 'l-ḫayrāt fī šawāriq al-anwār

Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazulī, umro 870/1465. godine. Djelo predstavlja zbirku molitvi (salavata).

GAL, G2, II, 327 (252-253).; Dobrača, I, 758-765 (str. 525-528).

Početak poslije besmele:

وصلّى الله على سيّدنا محمد اله وصحبه وسلم. قال الشيخ الفقيه العالم
الولّى الصالح سيّدى ابو عبد الله محمد بن سليمان الجزولى . . .

L. 116; 11 x 15,3 cm (5 x 10 cm), po 11 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*, kaligrafski. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Prve strane djela uokvirene debelim zlatnim linijama, tekst oivičen crvenim linijama. Ima kustode.

Uvez od crvene kože sa prijeklopom i rozetama zlatne boje.

Uvakufio za Karađozbegovu medresu u Mostaru Hadži Omer Mehmedbašić.

2643 6277

الكواكب الدريّة

Isto

1. L. 1b - 7a

قصيدة البرده

Qaṣīdatu 'l-burda

Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم
مزجت دمعا جرى من مقلة بدم

2. L. 7b - 10b

قصيدة بدأ الامالى

Qaṣīdatu Bad'u 'l-amālī

Početak:

يقول العبد فى بدء الامالى
لتوحيد بنظم كاللآل

L. 10; 16 x 22 cm (10,5 x 17,2 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Stupci su uokvireni dvostrukim crvenim linijama. Ima kustode.

Nema podataka o datumu i mjestu prijepisa kao ni o prepisivaču.

Rukopis je bez poveza.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2644 1831

شرح قصيدة البرده

Šarḥu qaṣīdati 'l-burda

Komentar poznate Busīrijeve kaside (Al-kawākib ad-duriyya fī madḥi ḫayri 'l-bariyya). Ovo je kraći komentar poznate kaside koji je napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Abī Bakr, sačinjen 797./1394. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1333.; GAL, G2, I, 309 (265); S, I, 468.

Početak (1 b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمد المصطفى صلى
الله تعالى عليه وسلّم
وبعد فيقول عبيد الله تعالى فخر الدين احمد بن محمد بن ابى بكر . . .

L. 15; 15,5 x 20,5 cm (7,5 x 14,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Originalni tekst nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Ḥāğğ Muṣṭafā al-Benderinli, u Nišu, dok je bio kadija Niša, u saferu l054/ od 9.IV - 7.V 1644. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Ḥasan ef. Boyo-zade (Bojić), 1284/1867. godine.

Žig na početku, kraju i na više mjesta unutar rukopisa.

2645 4304

Isto

شرح قصيدة البردة

Šarḥu qaṣīdati 'l-burda

L. 49; 12 x 18 cm (7,3 x 12,5 cm), po 17 reda na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Stihovi i istaknutije riječi pisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje marginalije.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad u Solunu, 22. rebiu-l-evvela 1113/ 9.IV 1779. godine.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnici: Muḥammad Said-aġa-zāde Aḥmad Salih, Ḥafiz Ḥasan b. Ḥāğğ Yūsuf, Ṣāliḥ Ṣidqī b. Ibrāhīm ef. Hromo-zāde (Hromić).

2646 3201

Isto

شرح قصيدة البردة

Šarḥ qaṣīdatu 'l-burda

L. 43; 10 x 17 cm (6,5 x 12 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Stihovi pjesme koji se komentiraju nadvučeni crvenom tintom. Interpukcija crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisano 1295/1878. godine.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik Ćelić Salih ef. (كاليك).

2647 4646

شرح قصيدة البردة

Šarḥu qaṣīdati 'l-burda

Komentar poznate Busirijeve kaside Al-kawākib ad-durriyya fī madḥi ẖayri 'l-bariyya, popularno poznate kao Qaṣīda al-burda, koji je napisao Muḥyiddīn Muḥammad b. Muṣṭafā, poznat kao Şeyh-zāde, umro 951/1544-45. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1332.

Početak:

الحمد لله المحتجب عن درك العيون

بكمال فردانيته المعتزز عن لواحق الظنون...

L. 90; 13 x 20 cm (7 x 14 cm) po 18 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Mjestimično tekst originalnog djela nadvlačen crnom linijom.

Bez podataka o prepisivaču, datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Bivši vlasnik Murād-efendī-zāde Muṣṭafā-efendī.

Iz Odbora islamske zajednice Mostar.

2648 908

شرح قصيدة البرده

Šarḥu Qaṣīdati 'l-burda

Napisao 'Abdurraḥmān b. Ismā'īl b. Ibrāhīm b. 'Ibrāhim b. 'Uṯmān al-Maqdīsi Abū Šāma, umro 665/1266-67. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1334.;
Ahlwardt, VII, 7802.;
AM, I, 524.

Početak poslije besmele:

سبحان من اخفى سبحان وجهه بانوار جلال ذاته... وبعد فانّ القصيدة

المشهورة بالبردة للامام...

L. 68; 13,8 x 21 cm (8 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Interpunkcija i nadvlačenje osnovnog teksta crvenom tintom. Ima kustode. Brojne marginalne i interlineame zabilješke.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis je znatno oštećen. Nema korica.

Vakuf Hadži Halil-efendije Gračaničanina (Gračaničawi).

(Bilješka i pečat na početku i kraju kodeksa.)

2649 2697

1. L. 1 - 25

شرح البردة

Šarḥu 'l-Burda

Napisao Ḫālid b. 'Abdullāh al-Azhārī, umro 905/1499. godine.
GAL, G2, I, 310 (265), S, I, 468, S, II, 23.
Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم
مزجت دمعا جرى من مقلة بدم

ام هبّت الريح من تلقا كاظمة
واومض البرق فى الظلماء من اضم

الشرح التذكر مصدر تذكّر والجيران جمع
جار بمعنى جار مجاور من الجوار. . .

Na kraju nepotpuno.

2. L. 26 - 49

الاضواء البهجة فى ابراز دقائق المنفرجة

Al-Adwā'u 'l-bahiğati fī ibrāzi daqā'iqi 'l-munfariğah

Napisao Zaynuddīn Abū Yaḥyā Ḏakariyyā b. aš-Šayḫ Ṣāliḥ Muḥammad al-Anṣārī (826/1422-926/1520.).
GAL, II, 123-124 (100), S, I, 474.; Ḥ Ḫ, I, 116.
Početak:

قال الشيخ الامام العالم العلامة الحبر الفهامة شيخ الاسلام والمسلمين حافظ
سنة سيّد المرسلين صدر المدرسين. . . الحمد لله المفرج للكرب

3. L. 50 - 51

بانت سعاد

Bānat Su'ād

Napisao Ka'b b. Zuhayr, umro 26/645. godine.
Dobrača, I, 591/3.
Vidi ovdje br. 2628.

4. L. 52 - 140

شرح القصيدة اللامية

Šarḥu Qaṣīdati 'l-Lāmiyya

Komentar Zuhayrove Qāṣīda al-Lāmiyya-e (Bānat Su'ād) koji je napisao Ğamaluddīn Abū 'Abdullāh al-Anṣārī.

Početak:

قال شيخنا الامام العالم العلامة جمال الفصحاء والبلغا شيخ. . . ابو محمد
عبد الله بن هشام الانصارى. . .

L. 140; 13,2 x 17,6 cm (8,5 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ-ta'līq.* Tinta crna. Stihovi i istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode.

Datum prijepisa i prepisivač nepoznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

2650 2736

1. L. lb - 148b

نزهة للطالبين تحفة للراغبين

Nuzha li-ṭ-ṭālibīn wa tuḥfatun li-r-rāğibīn

Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Abī Bakir aš-Širāzī. Komentar Qaṣīdatu 'l-Burda (Al-kawākib ad-durriyya) koji je napisan 809/1406. godine. Postoji i kraći komentar ove kaside od istog autora napisan u muharremu 797/novembar 1394. godine.
Ḥ Ḫ, II, 1333.; GAL, G2, I, 309 (265); S, I, 468.

Početak poslije besmele:

الحمد لله نحمده ونستعين ونؤمن به ونتوكل عليه ونستهديه ونعوذ بالله من شرور انفسنا . . . وبعد فيقول احقر العبادوافقهرهم واضعف الناس واحوجهم المستعيذ بعون الله العظيم من عقابه الاليم احمد بن محمد بن ابى بكر بن محمد

2. L. 151 - 184

عقد اللآلى

'Iqdu 'l-la'ālī

Djelo iz oblasti teologije. Napisao Raḍiyyuddīn Abī 'l-Qāsim b. al-Ḥusaynī al-Bakrī.

Početak:

الحمد لله حق حمده والصلوة على محمد خير عبيده وبعد فهذا الشرح منسوب الى بيان قصيدة الشيخ الامام اقضى القضاة القاضى سراج الدين على بن عثمان الاوشى نوّر الله قبره مّا شرح الشيخ رضى الدين ابو القاسم بن الحسين البكرى . . .

L. 184; 11 x 18 cm (6 x 11, 5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija pisani crvenom tintom. Ima kustode. Na marginama ponegdje glose.

Prepisao Aḥmad b. Bayazid al-Herseki (Hercegovac), 1011/1602-03. godine.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

2651 6360

الزبدة فى شرح قصيدة البردة

Az-zubdatu fī šarḥi qaṣīdati 'l-burda

Komentar Busirijeve Qaṣīda al-burda koji je napisao Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullāh b. Bakr al-Azharī al-Miṣrī an-Naḥwī, umro 905/1499-1500. godine.

AM, I, 343.

Početak:

اما بعد حمد الله مستحق التحميد والتهليل والتكبير والتسبيح والصلاة والسلام على سيدنا محمد صاحب الوجه المليح . . . فيقول العبد الفقير الى مولاه الغنى خالد بن عبد الله الازهرى النحوى . . .

L. 51; 13,5 x 19,5 cm (9 x 15 cm), po 22 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst originalnog djela nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Na kraju od L. 46 - 51 nekoliko pobožnih pjesama na arapskom i turskom jeziku od nepoznatih autora.

Uvez kožni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2652 3150

1. L. 1 - 88

راحة الارواح

Rāḥat al-arwāḥ

Komentar Qaṣīda al-burda (Al-kawākib ad-durriyya) koji je napisao aš-Šayẖ Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā Šayẖ-zāde, umro 951/1544. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1332.; GAL, G2, I, 310 (265) S, II, 650.

Početak (1) poslije besmelle:

الحمد لله المحتجب عن درك العيون بكمال فردانية المتفرز عن لواحق الظنون بجمال وحدانيّة المقدس . . .

وبعد فممّا لا يخض على الذين طاب وقته . . .

Završetak (88):

وان ترزقنى طواف بيتك الحرام وزيارة روضة نبيّك عليه صلوة والسلام

2. L. 92 - 120

تحفه شاهدى

Tuḥfa-i Šāhidī

Perzijsko-turski rječnik u mesnevī-stihovima od Ibrāhīma Şāhidija, umro 957/1550. godine. Ovaj rječnik sastavio je 920/1514-5. godine.
Flügel, I, 131-132.; Karatay, II, 2047-2056.

Početak (92):

بنام وخالق وحی وتوانی

قدیم وقادر وبینا ودانا

3. L. 122 - 146

شرح بدء الامالی

Šarḥu bad'i 'l-amālī

Komentar Kaside o vjerovanju od nepoznatog komentatora. Neki autori pripisuju i ovaj komentar Munla 'Ālī al-Qārīju, koji inače ima jedan komentar ove kaside, za koji se pouzdano zna da je njegov.
Ahlwardt, II, 560.; Dobrača, II, 1030/6.

Početak (122):

الحمد للمولى القديم الموصوف باوصاف الكمال

الحى المدبّر المقدّر ذى الجلال والجمال . . .

4. L. 147 - 150

وصيّت مولانا خسرو

Waṣiyyatu Mawlānā Ḫusraw

Oblast: Pravo.

5. L. 153 - 160

كتاب وصف الدّواء فى كشف افات الوباء

Kitābu wasfi 'd-dawā' fī kašfi afāti 'l-wabā

Djelo iz oblasti medicine. Napisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Ālī b. Aḥmad al-Bistāmī al-Ḥanafī al-Ḥurūfī, umro 858/1454. godine.
GAL, G2, II, 300 (232).

Početak (153):

يقول من فى ملك الله وفى بحار الاسرار عبد الرحمن بن محمد بن على

بن احمد الحنفى مذهبا البسطامى مشرباً . . .

L. 160; 12 x 18 cm (6,5 x 13,7 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta'līq* i *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Brojne marginalije.

Prepisao Aḥmad b. Raǵab u zu-l-hidždžetu 1024/22.XII 1615-19.I 1616. godine. Posljednje djelo prepisano ta'līqom, 13. zu-l-kadeta 1017/19.II 1609. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǵǵ Muṣṭafā b. al-Ḥāǵǵ 'Ālī b. Muḥammad b. al-Ḥāgg 'Ālī.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2653 1086

راحة الارواح

Rāḥat al-arwāḥ

Komentar Būsirijeve Qaṣīda al-burda (Al-kawākib ad-durriyya) koji je napisao aš-Šayẖ Muḥyuddīn b. Muṣṭafā Šaẖ-zāda, umro 951/1544. godine. Vidi 2652/1.

Početak (1 b), isto kao i 2652/1.

L. 107; 15 x 20,5 cm (6,7 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst koji se komentira nadvučen crvenom linijom. Ima kustode. Na marginama glose.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Muḥammad b. Muḥammad Pojeǵawī (Požegija), 1085/1674. godine.

Vakuf Muhamed ef. Svrze.

2654 3309

1. L. 1b - 21b

تسبيع قصيدة البرده (البرية)

Tasbī'u qaṣīdati 'l-burda (al-bariyya)

Napisao aš-Šayḫ Niyāzī 'Azīz al-Miṣrī (1105/1694) u pohvalu Vjerovjesnika Muḥammeda. Djelo je sačinjeno na taj način da je na svaka dva originalna stiha Qaṣīdatu 'l-burde dodavano po pet stihova te su tako stvarane strofe od po 7 stihova.

GAL, S, II, 663.

Početak:

محمد جاء بالايان والحكم

مبشراً ونذيراً جملة الامم

2. L. 22 - 31

اسماء البدر وشهداء الاحد

Asmā'u 'l-Badr wa šuhadā'i 'l-Uḥud

Popis imena Muḥammedovih boraca u bitkama na Bedru i Uhudu.

Početak:

هذا اسماء البدر وشهداء الاحد رضى الله عنهم اجمعين ونفعنا ببركاتهم في الدنيا وشفاعتهم فى الاخرى آمين يا ربّ العالمين ومن توسّل بها فاز بكل المطالب . . .

Ovo djelo je prepisao Ḥāfiẓ 'Ālī Rizā Bosnevī, 1245/1829-30. godine. Listovi 32-43 prazni.

3. L. 45b - 55a

افعال عباد وارادت جزئية

Ef'āl-i 'ibād ve irādet-i cüziyye

Napisao Muḥammed Akkermānī. Rasprava o slobodnoj ljudskoj volji i mogućnosti čovjekovog djelovanja u okviru Božijeg određenja.

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على محمد افضل المرسلين وعلى اله واصحابه من الانصار والمهاجرين. بوندن صكره معلوم اوله كه بو عبد فقير محمد الاقكرمانى مراد ايدركه افعال عباد وارادت جزئية بيانده لسان تركى ايله بررساله يازه كى . . .

4. L. 57b - 68a

شرح الحزب النصر

Šarḥu 'l-ḥizbi 'n-naṣr

Napisao Abū 'l-Ḥasan 'Ālī aš-Šāḏilī.

Početak poslije besmele:

نصر من الله وفتح قريب عليه توكلت واليه انيب امّا بعد فهذه الاسطر شرح لحزب النصر . . . ولمّا اراد الشيخ الامام زبدة الصلحاء الكرام ابو الحسن العلى الشاذلى . . .

L. 69; 17 x 23 (9 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. U prvom dijelu tekst pisan dvostubačno. Ima kustode.

Druga djela su prepisali drugi nepoznati prepisivači.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ 'Ālī b. Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ 'Ālī (žig na početku i kraju rukopisa), koji je ovaj rukopis uvakufio za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku 1289/1872. godine.

Na kraju rukopisa potpis: Ahmed Korkut, Travnik, Bosna.

2655 236

1. L. Ib - 11b

جامع الكنوز - شرح تسبيع قصيدة البردة

Ǧāmi'u 'l-kunūz - Šarḥu tasbī'i qaṣīdati 'l-burda

Napisao Muḥammad al-Miṣrī, umro 1084/1673. godine.

GAL, S, I, str. 468.

Početak poslije besmele:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الرؤيا الصادقة جزء من ستّة اربعين جزء من النبوة وهى نصيب المؤمنين منها كذا فى شرح الفصوص لمولانا الجامى قدس سره

2. L. 11b - 15b

ديوان مصرى

Dīvān-i Miṣrī

Pjesme iz Misrijevog Divana na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 15b - 18b

شرح الهى يونس

Şerh-i ilāhi-i Yūnus

Komentar jedne Ilahije Yūnus Emrea od Muḥameda Miṣrija.
Početak:

چقدم ارك دالنه انده يم اوزيمى
بوبيتدن مراد اولدركه هر عمل شجرينك بر درلو ثمره سى اولور. . .

L. 19; 17 x 28 cm (11 x 22 cm), po 33 reda na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslov, istaknutije riječi i stihovi osnovnog djela pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kartonski, noviji.

Vakuf Hafiz Abdulah b. Mustafa Bosna-zade (Bosnić), 1175/1761-62. godine. Zavještač za sebe navodi da je feraš u Medini i da u svoj zavičaj Sarajevo šalje ovu knjigu. Kao nazira (nadzornika) provođenja ove njegove oporuke navodi Hadži Muhamed-ef. sina merhum Veli-efendije (Mehmed Razi Velihodžić).

2656 2264

1. L. 1 - 19b

مولد رسول الله

Mawlidu Rasūlillāh

Biografija poslanika Muhammeda od Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muhamad-a. المنبجى (al-Munbaği ili al-Munabbaği).

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى اكمل لنا الدين واتم علينا نعمته اجمعين ومن علينا ببعثه
اشرف المرسلين. . .

2. L. 20 - 25

كتاب (رسالة) فى فضل ليلة الجمعة على ليلة القدر

Kitāb fī faḍli laylati 'l-ğumu'a 'alā laylati 'l-qadr

O prednosti noći uoči petka nad noći „Kadr". Napisao Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanbalī.

Početak poslije besmele:

فصل نقل من خط القاضى السعيد ابى يعلى محمد بن الحسن القرا
الحنبلى البغدادى تغمده الله برحمته. . .

3. L. 28 - 51

رسالة فى تفضيل البشر على الملك

Risāla fī tafḍīli 'l-bašari 'alā 'l-malak

Risāla o prednosti čovjeka nad anđelom. Napisao Muḥammad Amīn.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى عمّ كلامه المعانى تبيانًا رخص نعظم خطابه المستطاب

4. L. 52 - 110

كتاب محاسن الفضائل بمجمع الرسائل

Kitāb maḥāsini 'l-faḍā'il bi - mağma'ai 'r-rasā'il

Napisao Šarafuddīn b. 'Abdulqādir.
Početak:

الحمد لله الذى اظهر بكتابه العزيز جمل الاحكام وخص الفضلا
باظهار. . .

L. 111; 14,5 x 20,5 cm (9,5 x 15 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Interpunkcija i nadvlačenje istaknutijih riječi crvenom tintom. Ima kustode.

Rukopis je prepisivalo više prepisivača. Jedan od prepisivača je Muṣṭafā b. Ibrāhīm b. Ḫālid ad-Dimašqī (L. 19b).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.
Bivši vlasnik Ibrahim b. Muhamed Žepčevi (Žepčak).

2657 3038

المولد الروى فى مولد النبىّ

Al-mawlidu 'r-rawiyyu fī mawlidi 'n-nabiyy

Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606. godine.

Ahlwardt, VIII, 9545, str. 127.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الازلىّ الابدى على ما اضاء النور الاحمدى واشرق الضياء
المحمدى المنعوت بالمحمود في عالم الوجود وافاء على العرب والعجم بانواع
النّعم . . .

L. 29; 13,7 cm x 18,8 cm (7 x 14 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Kur'anski citati nadvučeni crvenom linijom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid 'Abdulkarīm u Sarajevu, 6. ramazana 1176/ 21. marta 1763. godine.
(Bilješka i žig na L. 29b).

2658 6814

مولد الكريم النبوىّ – عقد الجواهر

Mawlidu 'l-karīmu 'n-nabawiyy - 'Iqdu 'l-ǧawāhir

Spjev u slavu poslanika Muhammeda. Napisao Ǧa'far b. Ḥusain b. 'Abdulkarīm b. Muḥammad b. Rasūl al-Ḥusaynī al-Barzanǧi al-Madanī, umro 1184/1770. godine.

GAL, II, 384 (503), S, II, 517.; Ahlwardt, IX, 9536, str. 124-125.

Početak:

ابتدأ الاملاء باسم الذات العليّة مستدرًا فيض البركات على ما اناله واولاه
واثنى بحمد موارده سابغة هنيّة . . .

L. 42; 16,5 x 20,2 cm (12,5 x 16,5 cm), po 10 redova na strani. Papir požutio, sa linijama (novija sveska), pismo *nasẖ*, vokaliziran. Pisano tintoplavom olovkom. Rukopis nije povezan. Listovi i lage su slobodni.

Prepisao Asim b. Muhammed Džafić iz Sarajeva (Saray-Bosnalī), 1324/1906. godine.

Bivši vlasnik Hafiz Asim Sirćo.

2659 6896

منظومة فى مولد سيّد المرسلين – مولد الرسول

Manẓūmatun fī mawlidi sayyidi 'l-murselīn - Mawlidu 'r-rasūl

Spjev o Muhammedovu rođenju koji je napisao Šayẖ Muḥammad al-'Aḏab.

Wagner, 472, str. 396.

Početak:

الحمد لله الذى قد اوجدا
من نوره نوراً به عمّ الهدى

L. 8; 17 x 22 cm (13 x 16,5 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel, sa linijama. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Pismo tintoplavom olovkom. Dvostubačno. Nema kustode.

Prepisano 1924. godine. Prepisivač nije poznat.

Bez poveza.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

2660 1875

القصيدة الهمزية فى المدائح النبويّة – ام القرى فى مدح خير الورى

Al-qaṣīdatu 'l-hamziyyatu fī 'l-madā'iḥi 'n-nabawiyya - Ummu 'l-qurā fī madḥi ẖayri 'l-warā

Napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Buṣīrī (608/1211 - 694/1294. godine). Hvalospjev poslaniku Muhammedu u mesnevi stihovima.

HH, II, 1349.; GAL 2, I, 313, S, I, 470.; Ahwardt, VII, 7826-7827.;
Dobrača, I, 127/9.; Wagner, I, 370.;
Vajda, N0 3154, 3156, 4187, 5532, 5673, 5694, 6014.

Početak:

كيف ترقى رقيك الانبياء

يا سماء ما طاولتها سماء

Završetak:

ما اقام الصلاة من عبد الله

وقامت بربّها الاشياء

L. 22; 15 x 20,5 cm (9,3 x 14 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nash*, vokaliziran. Tinta crna. Znakovi koji razdvajaju polustihove ispisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis izvršen 1134/1721-22. godine.

Uvez kožni bez ukrasa.

2661

3320

المنح المكية - افضل القرى

Al-minahu 'l-makkiyya - Afdalu 'l-qurā

Komentar Al-qasīda al-hamziyya koji je napisao Ahmad b. Hağar al-Haytamī al-Makkī, umro 973/1565-66. godine.

HH, II, 1349.;
GAL, S, I,471.

Početak:

الحمد لله الذى اختص نبينا محمداً صلى الله عليه وسلم بكتاب احرس الفصحاء واعجز البلغاء عن التقوى . . .

Završetak:

انه الجواد الكريم الرؤف الرحيم سبحان ربك ربّ العزة عمّا يصفون .

L. 217; 15 x 21 cm (10,5 x 14,3 cm), po 23 reda na strani. Papir žućkast. Pismo *nash*, sitniji. Tinta crna. Tekst osnovnog djela pisan crvenom tintom. Brojne marginalije. Ima kustode.

Prepisao 'Abdullāh b. Ismā'īl b. Ahmad, 20. rebiu-l-evvela 991/13. aprila 1583. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnici Muhamed Resīd (žig na L. 1a) i 'Abdulhalim Germiyānī (L. 217a).

2662

3996

درّة الغواص فى اوهام الخواص

Durrat 'l-ğawwās fī awhāmi 'l-hawāss

Gramatičko djelo koje raspravlja o jezičkim finesama i greškama. Napisao Abū Muhammad al-Qāsim b. 'Ālī b. Muhammad b. 'Utmān al-Harīrī, umro 6. redžeba 516/11.IX 1122. godine.

GAL, G 2, I, 326 (276), S, I, 488.;
Ahlwardt, VI, 6503-6504, str. 28.

Početak: (od: L 1 b)

قال الشيخ الامام ابو محمد القاسم بن على بن محمد بن عثمان الحريرى . . .

اما بعد حمد الله الذى عمّ عباده بوظائف العوارف . . .

Kraj: (L. 64b).

L. 64; 16 x 20,8 cm (9,5 x 15,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nash*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Na margini bilješke. Kustode nisu redovne.

Prepisivač nepoznat. Kolacioniranje teksta izvršio Šayh Muhammad, 1057/1647. godine.

Uvez kartonski sa prijeklopom, zaštićen platnom.

Bivši vlasnik Derviš Šejh Muhamed el-Mevlevi.

Vakuf Ibrahim-paše za svoju džamiju u Počitelju.

2663

1404

مقامات الحريرى

Maqāmātu 'l-Harīrī

Napisao Abū al-Qāsim b. 'Alī b. Muhammad b. 'Utmān al-Harīrī al-Basrī, rođen 446/12. aprila 1054, umro 516/12. marta 1122. godine. Poznato klasično prozno rimovano djelo arapske literature, prevođeno na latinski, njemački, engleski i dr.

Flügel, I, 371-373; str. 343-347.;
Ahlwardt, VII, 8538.

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام ابو القسم بن علىّ بن محمد الحريرى البصرى اسعده الله اللهم انا نحمدك على ما علمت من البيان والهمت من التبيان . . .

L. 107; 12 x 21 cm (8,5 x 17,5 cm), po 21 red na strani. Papir vrlo star, žut. Pismo *nasḫ*, stariji, arapske provenijencije. Tinta crna, izblijedila. Nema kustode. Na početku dosta interlinearnih bilježaka. Na kraju još dvije risale od al-Ḥarīriya (Ar-risālatu 's-sīniyya i Ar-risālatu 'š-šīniyya).

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaću, ali pretpostavljamo da je rukopis nastao najkasnije u XIV stoljeću.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i posebnom zaštitnom torbicom (omotom).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

2664 1687

Isto

مقامات الحريرى

Maqāmātu 'l-Ḥarīrī

L. 192; 14,5 x 20,5 cm (7 x 14 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Istaknutije riječi nadvučene crvenom tintom. Ima kustode. Marginalije i interlinearni komentari.

Prepisao 'Ali Nādirī 1051/1641. godine.

Uvez kožni sa rozetama i prijeklopom.

Bivši vlasnik Muhamed Emin, muderis u medresi Kösedži Ali-paše.

Iz Kantamirijine biblioteke.

2665 3300

Isto

مقامات الحريرى

Maqāmātu 'l-Ḥarīrī

L. 120; 16,4 x 22,3 cm (7,7 x 15 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Poneke istaknutije riječi i naslovi kao i interpunkcija zlatnim slovima. Bilješke na margini ponegdje crvenom tintom. Ima kustode. Brojne marginalne bilješke. Na prve dvije strane fihrist (sadržaj), urađen u kvadratima oivičenim zlatnom bojom. Sadržaj otpočinje vanredno lijepo urađenim unvanom u zlatnoj, plavoj, crvenoj, zelenoj i oker boji. Prve dvije strane teksta oivičene zlatnom linijom, a kasnije tekst oivičen crvenom linijom.

Prepisao Ahmed b. Abdulah, 23. safera 1115/28.VI 1703. godine.

Uvez kartonski, noviji.

2666 1321

Isto

مقامات الحريرى

Maqāmātu 'l-Ḥarīrī

L. 119; 15 x 23,2 cm (7,7 x 15,3 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisano u redžepu 1275/4.II - 5.III 1859. godine. Prepisivač nepoznat.

Uvoz platneni sa kožnim ojačanjem po ivicama i hrbatu. Po koži je utisnuta zlatna pletenica i tri tanke zlatne linije. Povez je dosta oštećen.

Bivši vlasnik Husein Hayātī Sarāyī (Sarajlija), 1308/1890-91. godine.

2667 5885

القصيدة الترجيعيَة – القصيدة الطنطرانية

Al-qaṣīdatu 't-tarǧī'iyyatu - Al-Qaṣīdatu 'ṭ-Ṭanṭarāniyyah

Poznato, rašireno i mnogo komentirano djelo klasične arapske literature sa vjersko-moralnim i općečovječanskim porukama i poukama. Napisao Aḥmad b. 'Abdurrazāq aṭ-Ṭanṭarānī Mu'īn Abū Naṣr, umro 485/1092. godine. Djelo je posvetio Nizamu-l-mulku.

GAL, G2, I, 293 (252).; Ahlwardt, VI, 7622, str. 593.;
Flügel, I, 461, str. 446.

L. 4; 12,5 x 20 cm (6,7 x 13 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*, krupan, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisao Sayyid Ša'bān b. Sayyid al-Ḥāǧǧ Maḥmūd u muharremu 1097/ 28.XI - 27.XII 1685. godine. Podatak u kolofonu na kraju rukopisa.

Uvez kartonski, noviji.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2668 3088

1. L. 1b - 16a

شرح القصيدة الترجيعية (الطنطرانية)

Šarḥu 'l-qaṣīdati 't-tarǧī'iyyati (aṭ-Ṭanṭarāniyyati)

Komentar kaside Tantaranija. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, umro 485/1092. godine, a ovaj komentar Muḥammad al-Bahaštī al-Isfarā'īnī, umro 900/1494. godine.

GAL, G, I, 293 (252);
Ahlwardt, VI, 7625.;
Dobrača, I, 397/5, str. 244-245; 664/2, str. 433; II, 899/5, str. 107.

Početak:

الحمد لله الذى خصص نوع الانسان بالفصاحة والبيان وشرفه بالبلاغة والتبيان والصلات على محمد من بنى عدنان اما بعد فيقول المولى المعظم علاّمة الورى محمد الاسفرائنى طاب ثراه لما كانت القصيدة الترجيعية . . .

2. L. 16b - 28a

المواهب السنية فى خواص منظومة الدمياطية

al-Mawāhibu as-saniyya fī ḫawāṣṣ manẓūmati 'd-dimyāṭiya

Komentar Qaṣīda ad-dimyāṭiyya-e ili Qaṣīda al-lāmiyya-e o Božijim imenima i dovama (molitvama) sa spominjanjem Božjih imena. Osnovno djelo je napisao Nūruddīn ad-Dimyāṭī, a ovaj komentar Šihabuddīn Abū 'l-'Abbās b. 'l-Faḍl Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā b. Zarrūq al-Haḍḍar al-Burnūsī al-Fāsī, umro 899/1493. godine.

Ahlwardt, III, 3755.;
GAL, S, II 361.

Početak poslije besmele:

وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلّم قال الشيخ الامام الفاضل العالم العلامه العامل الكامل ذو الموهب السنية والفتوحات الربانية

3. L. 29b - 31b

Rasprava o zabludama mistika batinija od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

بكل شىء محيط لا اتّحاد له ولا حلول لدى اصحاب عرفان واقول اعلم ان غلاة المتصوفة الملاحدة الباطنية اربعة الوجودية والاتّحادية والطهورية وغالب المتصوفة كالمولوية والخلوتية .

4. L. 32b - 39a

اسماء حسنى اون بش اسم گزينى خواصى

Esmā-i husnā on beş ism-i güzini ḫavāṣṣī

Rasprava o petnaest odabranih Božijih imena na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

حمد وسپاس اول پروردگار جنّ ناسه كه وجود پر وجود انسانى خلعت وعلّم آدم الاسماء كلها برله محلا قلدى . . .

Na kraju kodeksa molitve i bilješka o vjenčanju Mula Muhameda sina Salihova Handžića, 12. šabana 1267/12. lipnja 1851. godine.

L. 48; 14 x 19 cm (7 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Tekst osnovnog djela u prvom djelu pisan crvenom tintom, a u kasnijim djelima tekst osnovnih djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Mjestimično marginalne zabilješke. Na margini prijevod stihova osnovnog djela na turski.

Nema podataka o prijepisu. Na prvom zaštitnom listu bilješke o imenovanje vezira u Bosni (Tahir-paša, Hafiz-paša).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2669 6281

بديع البديع فى مدح الشفيع

Badī'u 'l-badī' fī madḥi 'š-šafī'

Hvalospjev vjerovjesniku Muhammedu. Napisao Ša'ban b. Muḥammad b. Dāwūd al-Aṯāri (765/1364-828/1425).

Ahlwardt, VI, 7356, i 7359.

Ovdje je samo prva i posljednja strana djela u stihovima koje ima kod Ahlwardta 8 listova. Ostali listovi nedostaju.

Početak:

ربِّ يسر يا بديع الخلق الحمد لله الذى شرح الصدور ببديع . . . اما بعد فهذه قصيدة بديعية فى علم البديع . . . وسميتها ببديع البديع فى مدح الشفيع . . .

Završetak:

عليه ازكى صلاة شفعها ابداً
ازكى سلامٍ بعرف المسك مختتم

L. 2; 15,5 x 20,5 cm (9,5 x 14,5 cm), 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nash*, vrlo lijep, kaligrafski. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom.

Prepisao Aḥmad b. Ḥāğğ Muḥammad al-Bosnawī al-Foćawī, imam u Foči, za vrijeme dok je boravio kao gost u Istanbulu.

Bez poveza.

2670 1683

1. L. lb - 5b

تخميس القصائد الوترية

Taḫmīsu 'l-qaṣā'idi 'l-witriyya

Taḫmis hvalospjeva vjerovjesniku Muhamedu. Osnovno djelo je napisao Muḥammad b. Abī Bakr b. Rusaid al-Wāiz al-Bağdādī, umro 662/1264. godine, a ovaj taḫmis bi mogao biti od Muḥammad b. 'Abdul'azīza al-Warraq al-Laḫmī al-Iskenderānī, umro 670/1271. godine iako početak nije isti.

Ahlwardt, VII, 7767.

Početak:

نثرت لاجل المدح ذرا منتظما
بدأت بحمد الله نظما مقدما

2. L. 60b - 105

بدايه الهداية فى الموعظة

Bidāyatu 'l-hidāya fī 'l-maw'iẓa

Moralističko-poučno djelo koje je napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Ġazālī, umro 505/1111. godine.

Ḥ Ḫ, I, str. 228.

Početak:

الحمد لله حق حمده والصلوة على محمد رسوله وعبده وعلى آله واصحابه من بعده اما بعد فاعلم ايها الحريص على اقتباس العلم . . .

3. L. l06 - 138

رسالة فى زيارة القبور

Risālatun fī ziyārati 'l-qubūr

Rasprava o posjećivanju grobova. Napisao Šayḫ Aḥmad ar-Rūmī (u naslovu ovog djela).

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى خلق الانسان من نطفة امشاج وجعله سميعا بصيرا . . .

L. 136; 13,5 x 21 cm (8 x 15,5 cm) po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Abdulaha Kantamirija.

Iz Osman Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

2671 4100

1. L. 2b - 81b

قصة المعراج – النور الوهاج فى الكلام على الاسراء والمعراج

Qiṣṣatu 'l-mi'rāğ - an-Nūr al-wahhāğ fī 'l - kalāmi 'ala 'l-isrā'

wa 'l-mi'rāğ

Napisao Nūruddīn Abū 'l-Iršād 'Alī b. Muḥammad Zaynul'ābidīn b. 'Abdurraḥmān al-Uğhūrī al-Mālikī, umro 1. džumada 1066/ 26.II 1656. godine. Djelo o Muhammedovom uzdignuću na nebo.

GAL, S, II, 437.;

Ahlwardt, II, 2610.

Ovdje početak nedostaje, ali je neko na zaštitnom listu dopisao od riječi:

بسم الله الرحمن الرحيم

اما بعد حمد الله على نعمه المزيده والصلاة على سيدنا محمد واله اجمعين محمد . . . فقد وردت الايات الشريفة . . .

2. L. 82b - 98

قصة معراج النبىّ صلى الله عليه وسلم

Qiṣṣatu mi'rāği 'n-nabiyyi ṣallallāhu 'alayh wa sallam

Napisao Nağmuddīn Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī al-Ġayṭī al-Iskandarī aš-Šāfi'i, umro 981/1573. godine.

GAL, S, II, 467.;
Ahlwardt, II, 2608.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم وبالسند المتصل الى الامام الحافظ نجم الدين الغيطى رحه بينما النبى صلى الله عليه وسلم عند البيت فى الحجر . . .

L. 98; 10,3 x 15,2 cm (6 x 12,8 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta smeđa, izblijedila. Ima kustode. Ponegdje marginalne zabilješke.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

2672 261

1. L. 1 - 28

شرح الرسالة العضديه فى وضع

Šarḥu 'r-risālati 'l-'aḍudiyyati fī 'l-waḍ'i

Komentar logičkom djelu Ar-risāla al-'aḍudiyya. Osnovno djelo napisao 'Abdurraḥman b. Aḥmad al-'Īğī, umro 756/1355. godine, a ovaj komentar Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfārā'īnī al-Ḫorasānī 'Isāmuddīn.

Ahlwardt, IV, 5309 i 5315, str. 534 i 536.;
GAL, S, II, 571.

Početak poslije besmele (L. lb):

هذه للايماء الى المعانى المرتبة الموجودة فى التعقل فقط على تقدير تقدم الديباجه على الرسالة اوفية والتلفظ . . .

2. L. 31 - 112

ازهار الروضات فى شرح روضات الجنّات

Azhāru 'r-rawḍāti fī šarḥi rawḍāti 'l-ğannāt

Komentar djelu Rawdāt al-ğannāt od Ḥasana Kāfī Aqḥiṣārī-ja (Pruščaka) (1544-1615), iz islamske dogmatike. Osnovno djelo je napisao isti autor.

Dobrača, I, 724-727, str. 484-487.;
Šabanović, str. 184.

Početak poslije besmele:

الحمد لله قديم الذات والصفات عديم المثال والنظير من الممكنات والصلوة على رسوله المؤيد بالمعجزات محمد الداعى . . .

L. 112; 18 x 26 cm (11 x 19 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje komentari na margini. Između dva djela tri prazna lista.

Prijepis 1261/1845. godine.

Uvez kartonski, ne pripada ovom kodeksu, manjeg je formata.

2673 1358

زبدة الامثال لوقوعها عمدة الاقوال

Zubdatu 'l-amṯāl li-wuqū'ihā 'umdatu 'l-aqwāl

Zbirka poslovica koje služe kao moto u uvodu mnogih djela. Napisano aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī iz Galipolja, umro 1024/1615. godine.

Flügel, I, 339, str. 301.;
GAL, G2, II, 557 (423); S,II, 631.

Početak (L. 1b):

هذا كتاب زبدة الامثال الحمد لله الذى زيّن عباده بالالفاظ والاقوال وفضلهم بما علّمه من بدايع الحكم ولطائف الامثال . . .

L. 28; 15 x 20 cm (9 x 14,5 cm) po 11 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati jer rukopis nije dovršen.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik ʻAlī Spāhō (Alija Spaho) iz Sarajeva.

Vakuf Salim-ef. Muftića, 1357/1938. godine.

2674 3993

سيرة النّبىّ

Sīratu 'n-nabiyy

Biografija poslanika Muhammeda od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

وقد جاء فى الخبر ان الله تعالى خلق شجرة ولها اربعة اغصان فسمّيتها شجرة اليقين ثم خلق نور محمد ء م فى حجاب درّة بيضاء...

L. 71; 15 x 21,4 cm (8,5 x 16 cm) po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Citati crvenom tintom. Neke istaknutije riječi i rečenice nadvučene crvenom tintom.

Prepisao Ḥasan, 16. džumade-l-ahira 1214/15.XI 1799. godine.

Bivši vlasnik Salih b. Mustafa Šamić (شاميك) bez oznake vremena kada je rukopis bio u njegovu vlasništvu.

2675 1290

1. L. 1 - 35

سفرات سندباد البحرى

Safarāt Sindbād al-baḥrī

Epizoda iz Hiljadu i jedne noći o Sindibadu Moreplovcu.

GAL, S, I, 237, 239, 252.

Početak:

قالت شهرزاده بنت الوزير بلغنى ايها الملك السعيد انه كان فى زمن الخليفه هارون الرشيد بمدينة بغداد رجل يقال له السندباد الحمال...

2. L. 36 - 75

Razne privatne bilješke i pisma M. Handžića, stihovi, Muhammedova prijepiska sa bizantijskim vladarem, hadisi, izreke i drugo.

L. 75; 17 x 20,5 cm (11 x 16 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Naslov crvenom tintom. Nema kustode.

Prepisao Mehmed Handžić, 1342/1923-24. godine.

Uvez kartonski.

Vakuf H. Mehmeda Handžića.

2676 1834

فتح ربَ البريَة فى شرح القصيدة الخزرجية

Fatḥu rabbi 'l-barriyyah fī šarḥi 'l-qaṣīdati 'l-ẖazrağiyyah

Komentar kaside H̱azrağiyye koji je napisao Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1520. godine, o arapskoj metrici. Osnovno djelo al-Qaṣīda al-H̱azrağiyya ili al-ʻarūḍ al-ẖazrağiyya napisao je Ḍiyāuddīn b. Muḥammad ʻAbdullāh b. ʻUṯmān al-H̱azrağī al-Andalūsī, umro 626/1228. godine.

Ḥ H̱, II, 1337.;
GAL, G, I, 380 (312), S, I, 545.;
Ahlwardt, VI, 7122, 7123.

Početak:

الحمد لله الذى وضع علم العروض ليعرف به اوزان المنظوم وجعل افكارنا كافية لاثار العلماء بالمنطوق والمفهوم...

L. 45; 15,5 x 21 cm (8,5 x 14 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje i marginalne zabilješke.

Prepisao ʻAbdunnāṣir al-Ğazīrī al-Manqūlūtī, 14. safera 1107/4. oktobra 1694.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

2677 3405

قصيدة تعلم يا فتى

Qaṣīdatu ta'allam yā fatā

Autor nepoznat. Didaktička poema u mesnevi-stihovima koju nismo mogli naći u dostupnim izvorima.

Početak:

تعلم يا فتى فالجهل عار
ولا يرض بها الأحمار

L. 7; 16,4 x 20,8 cm (8,8 x 16,8 cm), po 8 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Interlinearni prijevod na turski jezik.

Prijepis 1103/1691-92. godine.

Uvez kartonski, noviji.

2678 4170

1. L. 1b - 4a

قصيدة الشيخ امين الحمسى

Qaṣīdatu 'š-Šayẖi Amīn al-Ḥumsī

Hvalospjev u slavu Vjerovjesnika Muhammeda. O autoru pjesme Aš-Šayẖ Amīn al-Ḥumsiju (ili Himsi), nemamo nikakvih podataka.

Početak:

توسلت بالمختار راجى الوسائل
نبىً لمثلى خير كافٍ وكافلِ

2. L. 5b - 294b

الشفاء فى تحقيق حقائق المصطفى

Aš-šifā'u fī taḥqīqi ḥaqā'iqi 'l-Muṣṭafā

Naslov na kraju djela (L. 293a). Djelo o vjerovjesniku Muhammedu. Napisao Muhammad Šewqi Harputi. Prema Ḥ Ḫ, autor djela pod gornjim naslovom je al-Imām al-Ḥāfiẓ Abū 'l-Faḍl 'Iyād b. Mūsā al-Qādī al-Yahsūbī, umro 544/1246-7. godine.

Ḥ Ḫ, II, str.1052.

Početak poslije besmele:

الحمد لله المنفرد باسمه الاسمى المختص بالملك الاعز الاحمى الذى ليس دونه منتهى ولا ورائه مزرى الظاهر لا تخيّلا ووهماً. . .

L. 294; 13 x 20,5 cm (9,3 x 14,2 cm). Prvo djelo po 15 redova na strani dvostubačno; drugo djelo po 21 red na strani, jednostubačno. Papir žut. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi u tekstu crvenom tintom. Tekst oivičen crvenom linijom. Ima kustode.

I prvo i drugo djelo prepisao autor drugog djela Muhammad Šawqi Harputi, nastanjen u kasabi Yozgatu (Mala Azija), 1278/1861-62. godine.

Uvez kartonski sa prijeklopom.

2679 985

روض الاخيار المنتخب من ربيع الابرار

Rawḍu 'l-aẖyār al-muntaẖab min rabī'i 'l-abrār

Napisao Muḥammad b. Qāsim b. Ya'qūb al-Amāsī ar-Rūmī al-Ḥanafī Muḥyiddīn b. al-Ḫatīb, umro 904/1498. godine. Djelo je iz oblasti poučno-zabavne literature i predstavlja sažetak Zamahšerijevog djela Rabī'u 'l-abrār.

Ḥ Ḫ, I, 916.; GAL, G2, I, 349 (292);
S, I, 512, S, II, 638.; Ahlwardt, VII, 8357, str. 340.

L. 1b - 2b

فهرست ما في الكتاب

Sadržaj djela

Početak:

نحمدك اللهم علي ما علمتنا من البيان والهمتنا من التبيان ونشكرك على ما اسبغت علينا من الاحسان. . . وبعد فيقول العبد المتفرغ الى فاتح القلوب وساتر العيوب محمد بن قاسم يعقوب. . .

L. 202; 14,5 x 23,5 cm (6,8 x 16,5cm), po 19 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi nadvlačene crvenom tintom. Interpunkcija također crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama, a prve dvije strane uokvirene debljim zlatnim i tankim crnim linijama. Nema kustode. Na margini komentari pisani istom rukom.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad Kafawī (iz Caffe - kasnije, Teodosije na Krimu), krajem džumade-l-ula 980/početak oktobra 1572. godine.

Uvez kožni sa prijeklopom i rozetama na sredini korica.

Bivši vlasnik Šayẖ Muḥammad u zaviji Galata 1060/1650. godine. Rukopis došao u posjed Osmana Šehdije, hadžegana carskog divana 1167/1753-54. godine.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

2680 1705

Isto

روض الاخيار المنتخب من ربيع الابرار

Rawḍu 'l-aẖyār al-muntaẖab min rabī'i 'l-abrār

L. 152; 13,3 x 20,3 cm (8 x 14 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Marginalne zabilješke. Na L. 1a distih na perzijskom jeziku (možda i od prepisivača). Na zaštitnom listu također stihovi na turskom od prepisivača (li-muharririhi!) i od Enverija.

Prepisao Ğa'far b. 'Alī, krajem ramazana 1020/početak novembra 1611. godine, u medresi Gazi Husrev-bega.

Iz Kantamirijine biblioteke.

2681 4367

خالصة الحقائق لما فيه من اساليب الدقائق

H̱āliṣatu 'l-ḥaqā'iq limā fīhi min asālībi 'd-daqā'iq

Napisao 'Imaduddīn b. 'l-Qāsim Maḥmūd b. Aḥmad b. 'l-Ḥasan al-Faryābi, umro 20. džumadi-l-evvela 607/10. XI 1210. godine.

GAL; G2, I, 472 (379), S, I, 652.;
Ahlwardt, VII, 8771, str. 660-661.

Knjiga je podijeljena u 50 poglavlja navedenih u sadržaju na početku rukopisa. Počinje poglavljem o pameti i pametnim, zatim o nauci i učenjacima, mudrosti i mudracima, o vjerovanju, o islamu, Božijem jedinstvu, spoznaji i onom koji spoznaje itd.

Početak:

الحمد لله الذى برأ كل حيّ ثم دعاه وذرأ كل شى ثم افناه لا تتمثله الابصار والعيون ولا تتخيّله الافكار والظنون اليه ترفع الايدى ساعدة . . .

L. 128; 14,5 x 20 cm (10,7 x 18 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel, tanji, noviji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi, međunaslovi i oznake poglavlja crvenom i zelenom tintom. Tekst je uokviren crnim linijama. Izvršena paginacija 1-251. Kustode samo u početku, do str. 14.

Prepisao 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān u Busovači, u muharremu 1331/11.XII 1912 - 9.I 1913. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2682 2014

حدائق الآداب

Ḥadā'iqu 'l-ādāb

Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Abhari (prije 588/1192. godine).

GAL, S, I, 505.

Ostali rukopisi: Topkapi 2590.

Djelo je podijeljeno na poglavlja:

١) كتاب انسان الحيوان
٢) كتاب خلق الانسان
٣) كتاب الخيل
٤) كتاب الابل
٥) كتاب الشاء
٦) كتاب الوحوش
٧) كتاب السباع
٨) كتاب الحشرات
٩) كتاب الطير
١٠) كتاب الصفات والاسماء
١١) كتاب اسماء ما فى السماء والهواء
١٢) كتاب الازمنة
١٣) كتاب السلاح
١٤) كتاب الميسر

١٥) كتاب النبات
١٦) كتاب الحشر
١٧) كتاب الامثال
١٨) كتاب الالفاظ المستعملة بين الناس
١٩) كتاب المتفقة الالفاظ المختلفة لتمام المعانى
٢٠) كتاب المختلفة الالفاظ المتفقة المعانى
٢١) كتاب المثلثات
٢٢) كتاب اصلاح المنطق
٢٣) كتاب الاعراب
٢٤) كتاب الهجاء
٢٥) كتاب الممدود والمقصور
٢٦) كتاب التانيث والتذكير
٢٧) كتاب الجمع والتثنية
٢٨) كتاب الالفاظ الدائرة فى السنن
٢٩) كتاب الفاظ الديوان
٣٠) كتاب النحو
٣١) كتاب العروض

Početak poslije besmele:

الحمد لله جاعل الآداب جنّات قطوفها دانية ومسهّل الاسباب للطلاب بورود ماء عين من المعارف غير آنيه ومزيّن سماء العلوم بنجوم العلماء الدائبين فى تحصيله ليلا ونهاراً بهمّات غير وانية...

L. 172; 14,5 x 20 cm (11,5 x 16,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, običan. Tinta crna. Istaknutije riječi plavom i crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao As-Sayyid Muḥammad an-Nūrī iz rukopisa Zaynuddīn aš-Šafi'ija u Halebu, reibu-l-evvela l074/oktobra 1663. godine.

Uvez kožni, običan bez ukrasa.
Bivši vlasnik al-Hāğğ Muṣṭafā Qāḍī (kadija).
Vakuf Svrze Muhamed-efendije.

2683 3553

قصيدة فى مدح عبد الله پاشا كوپريلى

Qaṣīda fī madḥi 'Abdullāh-paş a Kö prü lü

Hvalospjev posvećen Abdullāh-paši Köprülü-u. Autor nepoznat. Ime Abdullāh-paše Köprülü se spominje u 13. bejtu kaside na L. 3a.

Početak:

يموج ويسجو منك قلبى ومدمعى
كانى بحر لاح جزر ومدمعى

Završetak:

فخلّده فى صدر السّعادة مقبلا
دعائى اجب باللطف يا خير من دعى

L. 6; 11,8 x 19,8 cm (6 x 13,7 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, kaligrafski, krupniji. Tinta crna. Unvan u zlatnoj boji. Tekst oivičen debelom zlatnom linijom (2mm), trima crnim i jednom crvenom linijom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni. Po ivicama korice debele zlatna pletenica i dvije tanje zlatne linije.

2684 1917

المجتبى فى انواع من العلوم – المجتبى فى علوم القرآن

Al-muğtabā fī anwā' min al-'ulūm - Al-muğtabā fī 'ulūmi 'l-Qur'ān

Napisao Ğamaluddīn Ḥāfiẓ 'Abdurraḥmān b. Abi 'l-Ḥasan 'Alī Tamīmi Abū 'l-farağ b. al-Ğawzī, 508/1114 - 597/1200-01. godine.

GAL, I, 659-666 (500-506);
Ḥ H̱, II, 1592.; KA, I, 749-750.

Djelo o načinu ućenja (čitanja Kur'ana), biografije i izreke velikih ljudi itd.

Početak poslije besmele:

الحمد لله على جميع الآلآء وصلى الله على اشرف الانبياء وعلى اله
واصحابه وازواجه الاتقياء...

Završetak:

نجز الكتاب المعروف بالمجتبا من تصانيف الامام الحافظ ابى الفرج بن
الجوزى.

L. 37; 15,7 x 21,2 cm (8,3 x 15 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Dosta marginalnih bilježaka.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Ismet-efendije sina Vejsil-efendije Svrze.

2685 4017

كتاب قهوة الانشاء

Kitābu qahwati 'l-inšā'i

Napisao Taqiyyuddīn Abū Bakr b. Hiǧǧa al-Ḥanafī, umro 837/1433. godine. Zbirka uzoraka za sastavljanje službenih dopisa.

Ahlwardt, VII, 8644, str. 580.

Knjiga o teoriji i praksi epistolografije, sa uzorima pisanja utkanim u jedan cjelovit tekst.

Početak poslije besmele:

استهل المصنف رحمة الله عليه خطبة هذا الكتاب الذى سمّاه قهوة
الانشاء بقوله الحمد لله الذى احسن انشانا فسجعنا على افنان العبودية بتحميده
واعربت الحان سواجعنا بين الاوراق عن تمجيده وادبنا فشعرنا متاد بين توحيده...
وبعد فانى ما ارادت كاس الانشاء هنا ليطلب...

L. 89; 15 x 21 cm (10 x 16 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Istaknutije riječi, rečenice i interpunkcija pisani crvenom tintom. Ima kustode. Na pet zaštitnih listova naprijed i deset listova na kraju rukopisa su hadisi. Na šestom listu, gdje se nalazi naslov djela, nalazi se i bilješka o uvakufljenju koja govori da je ovu knjigu uvakufio Davud-aga, dvorski aga za medresu Ahmed-age, kapu-age, u Mostaru.

2686 2187

نوابغ الكلم وبدائع الحكم

Nawābiġu 'l-kalim wa badā'i'u 'l-ḥikam

Napisao Ǧārullāh Abū Qāsim Maḥmūd b. 'Umar az-Zamaẖšarī, umro 538/1143. godine. Mudre izreke i poslovice.

Ahlwardt, VII, 8673-77.

Početak poslije besmele:

قال الشيخ العرب جار الله العلامه الزمخشرى اللهم ان ممّا منحتنى من
النعم السوابغ الهام هذه الكلم النوابغ.

L. 22; 18 x 21,8 cm (6 x 14 cm), po 10 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Mnoge riječi u originalnom tekstu i u interlinearnom i marginalnom komentaru nadvučene crvenom tintom. Ima kustode. Na margini i interlinearno bilješke pisane sitnijim *ta'līq* pismom.

Prepisao 'Abdullāh b. Muṣṭafā al-Bīrčawi al-Arnaūdī (Bušatli-zāde), 1306/1888-89. godine.

Vakuf Bušatli-zāde Ḥāfiẓ 'Abdullāh (žig sa godinom 1354/1935-36.).

2687 944

الشقائق النعمانيه فى علماء الدولة العثمانيه

Aš-šaqā'iqu 'n-nu'māniyya fī 'ulamā'i 'd-dawlati 'l-'uṯmāniyya

Bibliografsko-enciklopedijsko djelo koje je na arapskom jeziku napisao osmanski historičar i filozof Abū 'l-Ḫayr Aḥmad b. Muṣliḥuddīn Muṣṭafā Taşköprüzāde 'Isāmuddīn (Brusa, 14. rebiu-l-evvela 903/3. XII 1495 - 968/1560. godine).

GAL, G, II, 425 (559);
Ahlwardt, IX, 9881-9884.

Djelo je podijeljeno u 10 poglavlja, u svakom je predstavljena ulema jednog perioda. Periodi su podijeljeni prema vlasti sultana od Osmana Gazija do sultana Sulejmana Zakonodavca.

Rukopis je oštećen, te na početku nedostaje 152 lista. Početak nedostaje.

Završetak:

ورضى الله تعالى عن الاصحاب والاحباب الذين اجتهدوا فى جمع هذا الكتاب وعن كافة المسلمين اجمعين بحرمة نبيّه محمد الامين واله وصحبه اجمعين والحمد لله رب العالمين.

L. 189; (folijacija 153-341), 14 x 21 cm (6,5 x 14 cm) po 15 redova na strani. Papir bijel, čvrst. Pismo *nash*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom crtom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču, koji su naknadno izbrisani.

Nema poveza.

Na posljednjoj strani rukopisa pjesma koju je Mehmed beg Čengić spjevao na samrti, bolujući u Edreni, nakon što je krenuo iz Istanbula u Bosnu, bivši imenovan defterdarom Hercegovine i Bosne. Pjesma ima 6 bejtova i djelomično je zbog zamrljanosti nečitljiva, a datum kojim je potpisana je 947/1540-41. godine.

2688 4484

Isto

الشقائق النعمانيه فى علماء الدولة العثمانيه

Aš-šaqā'iqu 'n-nu'māniyya fī 'ulamā'i 'd-dawlati 'l-'uṯmāniyya

Početak:

الحمد لله الذى رفع بفضله طبقات العلماء وجعل اصولهم ثابتة وفروعهم فى السماء

L. 246; 13 x 20 cm (6 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Počeci biografije pojedinih učenjaka naznačeni naknadno na margini, isticanjem imena dotičnih učenjaka. Ima kustode.

Na kraju nedostaje jedan list, pa nema imena prepisivača.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama, oštećen.

Bivši vlasnici: Muḥammad b. 'Abdulḥalīm ar-Rūsī i 'Abdullāh b. Wahbī.

2689 5405

Isto

الشقائق النعمانيه فى علماء الدولة العثمانيه

Aš-šaqā'iqu 'n-nu'māniyya fī 'ulamā'i 'd-dawlati 'l-'uṯmāniyya

Ovaj primjerak nije potpun. Počinje od biografije Muḥyuddīn b. Ibrāhīma, a završava biografijom al-mawlā Sirāğuddīn al-Ḫatība.

L. 102; 12 x 19 cm (6 x 13 cm), po 19 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Djelo je manjkavo na početku i završetku, pa nema imena prepisivača niti podataka o vremenu i datumu prijepisa rukopisa.

Rukopis je oštećenog uveza, pa je razložen na lage. Uvez kožni sa rozetom, ali oštećen.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2690 96

المجلد الاول من تذييل كشف الظنون فى اسامى الكتب والفنون

Al-muğalladu 'l-awwalu min taḏyīli Kašfi aẓ-ẓunūn fī asāmī al-kutubi wa 'l-funūn

Napisao Mehmed Handžić 1350/1931-32. godine. Handžić (1906-1944. godine) je pisac na bosanskom i arapskom jeziku i komentator arapskih i turskih klasika. Djelo prestavlja dodatak (ḏayl - ذيل) poznatom enciklopedijskom djelu Ḥāğğ Ḫalīfe Kašf aẓ-ẓunūn.

Početak poslije besmele:

الحمد لله منزل الكتب على انبيائه ملهم العلوم الى اصفيائه الذى علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم...

Završetak:

وليكن هذا آخر المجلد الاول من تذييل كشف الظنون فى اسامى الكتب والفنون غير مرتب على حروف المعجم وتم جمعه فى اواخر ربيع الآخر ١٣٥٠ فى مدينة سراى بوسنه حرسها الله تعالى آمين

L. 187; 23 x 33 cm (13 x 25 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel, sa linijama. Pismo *nas̱h-ta'līq*. Tinta crna. Citirani naslovi djela crvenom tintom. Na margini označeni brojevi koji se odnose na osnovno djelo (Kašf aẓ-ẓunūn كشف الظنون). Djelo je autograf iz 1350/1931-32. godine.

Uvez kartonski.

2691 339

حيوة الحيوان الكبرى

Ḥayātu 'l-ḥayawāni 'l-kubrā

Napisao Kamāluddīn Muḥammad b. 'Īsā aḍ-Ḍamīrī aš-Šāfi'ī, umro 808/1405. godine.

Ḥ Ḫ, I, 696.; GAL, G2, II, 172 (138), S, II, 171.; Ahlwardt, V, 6168.
Ostali rukopisi: GAL

Alfabetski poredani nazivi životinje koji su obrađeni etimološki, a zatim, spominjanje određene životinje u Kur'anu, hadisu, poeziji i rječnicima. Ima tri redakcije: veliku, srednju i malu. Ovo je velika redakcija spomenutog djela.

Početak:

الحمد لله الذى شرف نوع الانسان بالاصغرين القلب واللسان وفضله على سائر الحيوان بنعمتى المنطق والبيان . . .

L. 401; 18 x 27 cm (12,5 x 21 cm), po 33 reda na strani. Papir bijel, deblji, sa vodenim znakom. Pismo *nas̱h*, starinski. Tinta crna. Citati, istaknutije riječi i imena pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen dvjema crvenim linijama. Na marginama bilješke u funkciji objašnjenja teksta. Ima kustode.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī al-Hāšimī, 974/1566. godine.

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama.

Vakuf Muḥammad Šākir b. Muḥammad Muid b. Aḥmad Muftī (Muidović), 1264/1847. godine.

2692 3845

حيوة الحيوان

Ḥayātu 'l-ḥayawāni

Srednja verzija istoimenog djela kao naprijed, koje je napisao Kamaluddīn Muḥammad b. 'Īsā aḍ-Ḍamīrī aš-Šāfi'ī, umro 808/1405. godine.

Ḥ Ḫ, I, 696.; GAL, G2, II, 172 (138), S, II, 171.;
Ahlwardt, V, 6168.

Početak kao u prethodnom rukopisu.

L. 270; 18 x 26,3 cm (13 x 19,5 cm), po 27 redova na strani. Papir bijel, deblji, star. Pismo *nas̱h* sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje marginalne zabilješke drugom rukom.

Nedostaje nekoliko listova na kraju pa se ne zna prepisivač. Rukopis je vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća.

Uvez kožni sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, ali oštećen.

Vakuf Ahmeda, dvorskog age, za medresu u Mostaru, 1064/1653-54. godine.

2693 4214

شرح كلستان لسرورى

Šarḥu Gulistān li-Surūrī

Napisao Molla Musliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān poznat kao Surūrī, umro 969/1561-62. godine. Ovaj komentar Sa'dijeva Gulistana je pisan na arapskom jeziku i posvećen sultanu Muṣṭafi sinu Sulaymāna. Napisan je u gradu Amasiji krajem rebiu-l-evvela 957/april 1550. godine.

Flügel, I, 554, str. 539-540.;
Trako, 407-410, str. 205-207.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنى من علماء البيان والمعانى والشكر لله الذى صيّرنى من مفاتيح الابكار الغوانى . . .

Završetak:

تم شرح كلستان فى آخر ربيع الاول لسنه سبع وخمسين وتسعمائة فى بلدة اماسيه حميت عن البلية .

L. 249; 13 x 21,5 cm (6,8 x 15,7 cm), po 20 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Riječi iz originalnog djela nadvučene crvenom tintom. Unvan u plavoj, zlatnoj i crvenoj boji. Prve dvije strane obrubljene zlatnim i crnim linijama, a dalje plavim. Ima kustode. Na margini bilješke, uglavnom su to mjesto gdje se poziva na komentar Ibn Sayyid 'Alija.

Prepisao kadija al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Mihaliǧi, krajem redžeba 995/početak jula 1587. godine.

Bivši vlasnici: Jahja sin Omera i Ibrahim Zukić, koji je rukopis kupio za 52 groša, zatim anonimna bilješka da je rukopis pozajmljen od imama Careve džamije (sve bilješke L. 1a).

Uvez kožni sa utisnutim rozetama i prijeklopom.

Vakuf Stranjak Hadži Muhamed-efendije (L. 2a).

2694 735

Isto

شرح كلستان لسرورى

Šarḥu Gulistān li-Surūrī

L. 351; 15 x 20,8 cm (8 x 12,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta‘līq*. Tinta crna. Citati i istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Na marginama bilješke koje se odnose na druge komentare (Ibn Sayyid ‘Alī).

Prepisao Muṣṭafā b. Ramaḍān u tvrđavi Bender, 965/1557-58. godine.

Povez kožni sa rozetom od floralnih motiva. Ima i prijeklop sa malom rozetom crvene boje.

Iz starog fonda Gazi Husrev-begove biblioteke.

2695 1515

Isto

شرح كلستان لسرورى

Šarḥu Gulistān li-Surūrī

L. 164; 14 x 20,5 cm (7 x 15 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta‘līq*. Tinta crna. Riječi iz osnovnog djela pisane crvenom tintom, a ponegdje i zelenom. Prve dvije strane uokvirene zlatnim i plavim linijama, kasnije samo sa dvije tanke plave linije. Ima kustode.

Prijepis 975/1567. godine. Prepisivač nepoznat.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Hasan-efendije Bojića (Bojo-zāde).

2696 2588

Isto

شرح كلستان لسرورى

Šarḥu Gulistān li-Surūrī

L. 222; 14,8 x 20,2 cm (9,2 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta‘līq*, lijep. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis 13. zi-l-kadeta 1002/8.VIII 1691. godine.

Uvez kožni sa rozetom.

Rukopis je došao u posjed As-Sayyid Muḥammada Alama Muftizāde poklonom od Sulaymān-efendiye Ankaraviye.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2697 2385

Isto

شرح كلستان لسرورى

Šarḥu Gulistān li-Surūrī

L. 184; 14 x 20 cm (8,3 x 16 cm), po 22 reda na strani. Papir požutio, po krajevima nagorio. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta‘līqa*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Na dvadeset listova na početku, tekst je obrubljen crvenim linijama. Mjestimično ima komentara na margini. Nema kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni, oštećen.

Iz Đumišića (Sim-zade) medrese u Sarajevu.

2698 6902.

شرح كلستان بالعربية

Šarḥu Gulistāni bi 'l-'arabiyya

Napisao Ya‘qūb b. Sayyid ‘Alī al-Maymūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 931/1529. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1504.; AM, II, 546.; Pertsch, 797.
Početak:

الحمد لله عليه ما اولانا من النعم . . . وبعد فيقول البعد الضعيف والمذنب اللهيب المحتاج الى رحمة ربّه اللطيف يعقوب بن سيّد على . . .

L. 90; 15 x 20,6 cm (11,5 x 17,3 cm), po 21 red na strani.Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Originalni tekst nadvlačen crvenom tintom. Prve dvije strane uokvirene sa dvostrukom crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisao Ša'bān b. Kurd 964/1553-54. godine.

Povez kožni sa prijeklopom.

Bivši vlasnik: Darvīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ 'Alī (žig na L. 1a i 90b). Također potpis jednog bivšeg vlasnika: Al-Qāḍī 'Abdullāh Konyiçī (Konjicija) (L. 90b).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2699 2288

Isto

شرح كلستان لابن سيّد على

Šarḥu Gulistān li 'bni Sayyid 'Alī

Napisao: Ya'qūb ibn Sayyid 'Alī, umro 931/1524-25. godine.
Ḥ Ḫ, II, 1504.
Početak nedostaje.
Završetak:

فحمداً ثُمَّ حمداً ثمّ حمدا على توفيقنا اتمام شرحه فالمرجو من الناظرين ان يدعوا بكرمهم لمؤلف هذه الحروف وجامعها الفقير يعقوب بن سيد على الحقير عفى عنهما ملك الكبير.

L. 191; 14 x 18,2 cm (7 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Na početku i u sredini nedostaje nekoliko listova.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski, noviji.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2700 6676

Isto

كتاب شرح كلستان

Kitābu Šarḥi Gulistān

Napisao Ya'qūb b. Sayyid 'Alī, umro 931/1524-25. godine. Komentar Sa'dijeva Gulistana na arapskom jeziku.

Početak:

الحمد لله على ما اولانا من النَعيم ورزقنا الاهتداء الى تمييز الآفات التى يمتاز بها الانسان عن النعيم .

L. 192; 15 x 20 cm (9 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov i neke istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. U rijetkim marginalnim bilješkama poziva se na druge komentare istog djela.

Bez podataka o prepisivaču, mjestu i datumu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2701 4136

مجموعه

Maǧmū'a

1. L. 2b - 7b

قصيدة البرده – الكواكب الدريّه

Qaṣīda al-burda - Al-kawākib ad-durriyyah

Napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣīrī, 608/1211-694/1294. godine. Hvalospjev Muhamedu.
Flügel, I, 465.;
GAL, I, 308-309 (264-265), S, I, 467.;
Ahlwardt, VII, 7786-7787.;
Dobrača, I, 432/II, 573/2, 696/5, 761/3, 762/2.;
Wagner, 368.

2. L. 7b - 9b

قصيدة اماليه فى علم التوحيد – قصيدة بدء الامالى

Qaṣīda amāliyya fī ʻilm at-tawḥīd - Qaṣīda Bad'u 'l-amālī

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao Sirağuddīn ʻAlī b. ʻUṯmān al-Ūšī al-Farğānī, umro 569/1173. godine.

GAL, I, 552-553 (429-430).;
Dobrača, I, 115/3, 145/7, 450/2, 602/4, 603/8; II, 899/6.
Početak:

يقول العبد فى بدء الامالى
لتوحيد بنظم كاالالى

3. L. 10a - 12a

قصيدة نونيه للشيخ محى الدين العربى

Qaṣīda nūniyya li 'š-Šayẖ Muḥyiddīn al-ʻArabī

Napisao Muḥyiddīn Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. al-ʻArabī al-Ḫātimi At-Ta'ī aš-Šayẖ al-Akbar, 560/1165-638/1240. godine.

Početak:

عرّج يا سعد بنعمان
واهبط نعمّان على البان

4. L. 12a - 36b

ترجمان الاشواق

Tarğumānu 'l-ašwāq

Kasida tasavvufskog sadržaja koju je napisao Muḥyiddīn al-ʻArabī (vidi prethodno djelo).

GAL, I, 580 (447).
Početak:

كلّما اذكره من طلل
او ربوع او معان كلّما

5. L. 37a - 43b

Fragmenti kasida na arapskom jeziku i jedan kraći arapsko-perzijski rječnik.

6. L. 44a - 51a

قصيدة بانت سعاد – قصيدة البرده

Qaṣīda Bānat Su'ād - Qaṣīdatu 'l-burda

Pjesma u slavu Muhammedovu, koja se također kao i Busirijeva kasida ponekad naziva i Qaṣīdat al-burda (pjesma plašta), tj. pjesma koja je bila uzrokom da Muhammed ogrne pjesnika počasnim plaštom (što je pjesnik usnio nakon što je spjevao pjesmu). Napisao Ka'b b. Zuhayr, umro 26/645. godine

GAL 2, I, 32-33, S, I, 68-69.;
Ahlwardt, VI, 7486-7487.
Dobraća, I, 591/3, 794/4.;
Wagner, 328, 340, 341, 342, 343, 344.
Početak:

بانت سعاد فقلبى اليوم متبول
متيم اثرها لم يفد مكبول

7. L. 52a - 79b

شرح بانت سعاد – قصيدة بردة المقام

Šarḥ Bānat Su'ād - Qaṣīda burdah al-maqām

Komentar Zuhayrove Qaṣīda Bānat Su'ād od nepoznatog autora.
Početak:

الحمد لله مدح حبيبه فى كلامه القديم بانّك على خلق العظيم . . . وبعد كنت قد استوفيت فى شرح القصيده المنسوبه الى كعب بن زهير بن ابى سلمى . . .

8. L. 80 - 90

تذكرة – كتاب المخمسات

Taḏkira - Kitāb al-muẖammasāt

Napisao Zaynul'ābidīn 'Alī b. Ḥusayn b. 'Alī b. Abī Ṭālib, umro 92/710. godine. Autor ove poeme je praunuk Muhammedov, odnosno unuk njegova zeta 'Alī b. Abī Ṭaliba.

Wagner, 349.

Početak:

تبارك ذو العلى والكبرياء

تغرد بالجلال وبالبقاء

Završetak:

تلق مواعظى بقبول صدق

تفز بالامن عند حلول لاى

9. L. 91 - 96

رساله احمد رومى

Risāle-i Aḥmed Rūmī

Traktat o vjerovanju, na turskom jeziku.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد واله وصحبه اجمعين وبعد اى طالب حق بلكل واكاه اولغل كيم تكرى تعالى قرآن عظيمنده . . .

10. L. 99 - 136

شرح كتاب المخمسات - شرح تذكرة

Šarḥu Kitābi 'l-muḫammasāt - Šarḥu taḏkirah

Komentar Taḏkire koju je napisao Zaynul'ābidīn 'Alī b. al-Ḥusayn as-Saǧǧad (vidi pod 8, ispred).

11. L. 137 - 140

Razne bilješke i fragmanti pjesama.

12. L. 141 - 143

قصيدة الطنطرانية

Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya (fragment)

Napisao Abū Naṣr Aḥmad b. 'Abdurazzāq Ṭanṭarānī, umro 485/1092. godine u pohvalu Nizamu 'l-mulka.

Dobraća, II, 896/16.; Bratislava, 494-TF 92.

L. 145; 13,5 x 20,5 cm (9 x 14,5 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ* i *nasḫ-ta'līq*, sitniji i krupniji. Tinta crna, a u nekim djelima kombinirano sa crvenom. Dvostubačno. Ima kustode. Neka djela su komentirana na margini, a neka i interlinearno.

Rukopis je sastavljen iz više djela od različitih prepisivača. Jedno djelo je prepisano početkom muharrema 1000/19.X 1591. godine. Nije poznat ni jedan od prepisivača.

Uvez kožni.

2702 2196

مجموعه

Maǧmū'a

1. L. 1 - 13b

التنبيه على غلط الجاهل والنبيه

At-tanbīh 'alā ġalaṭi 'l-ǧāhili wa 'n-nabīh

Napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša-zāde poznat kao Ibn Kemal, umro 940/1533. godine. O nekim rijetkim riječima u arapskom i njihovoj nepravilnoj upotrebi. Djelo je ovdje pogrešno naslovljeno Ġalaṭāt al-'awāmm.

GAL, G2, II, 601 (452), S, II, 671.;
Ahlwardt, VI, 6777-6779, str. 168-169.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا من زمر من علم ولم يجعلنا من الذين يحرفون الكلم . . .

2. L. 14 - 24

Fragment jednog djela iz oblasti hadisa bez početka.

3. L. 25 - 28

Rasprave iz hadisa bez naslova. Napisao Muḥammad b. Yaḥya al-Buḫārī.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى كوّر عناصر وجودنا بحكمته وشرّف رؤسنا بشرف قدوم خير بريّته ونوّر قلوبنا مع انوار متابعته . . .

4. L. 29 - 35

Djelo iz oblasti hadisa bez početka, od nepoznatog autora.

5. L. 36 - 50

بيان الطاعون والوباء وسببه

Bayān aṭ-ṭā'ūn wa 'l-wabā' wa sababuh

Rasprava o kugi, epidemiji i uzrocima zaraze.

Početak:

سبب الطاعون ومبداؤه ومعنى الطاعون والوباء وثواب من مات منه وسيئة من فرّ من الطاعون . . . عن . . . رضى الله عنه قال النبىّ صلى الله عليه وسلم ما ترك بين قوم الحكم بكتاب الله الاجعل . . .

6. L. 52 - 80

بيان صوت الملاهى حرام – شرح تحفة الملوك

Bayānu ṣawti 'l-malāhī ḥarām - Šarḥu tuhfati 'l-mulūk

Djelo iz oblasti fikha od nepoznatog autora.

Početak:

قال النبىّ صلى الله عليه وسلم استماع الملاهى معصية والجلوس عليها فسق والتلذذ فيها كفر . . .

7. L. 82 - 90

بيان الاعتكاف

Bayān al-i'tikāf

Rasprava o islamskom obredoslovlju (o i'tikafu), od nepoznatog autora.

Početak:

ومن السنّة اعتكاف العشر الاواخر من شهور رمضان . . .

8. L. 90 - 139

Fragmenti nekih pravnih i hadiskih djela.

L. 139; 15 x 20,8 cm (8,5 x 15 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. U prvom dijelu ponegdje marginalne zabilješke, a u drugom margine su potpuno ispunjene komentarima.

Prepisivač 'Alī b. Pīrī b. Yūsuf u tvrđavi Drniš 1039/1629-30. godine (potpis na kraju prvog djela), ali pošto je u čitavom kodeksu jedan rukopis 'Alī b. Pīrī je prepisivač i ostalih djela.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine medrese o čemu pored pečata te medrese na počtku i kraju kodeksa postoji i Ibrahim-pašin lični muhur i potpis uz tekst:

وقفت هذا النسخة لله العلى الاعلى وانا الحقير الجى الحاج ابراهيم پاشا محافظ بوسنه .

2703 5867

مجموعة

Mağmū'a

1. L. lb - 19a

قصيدة الهمزية فى مدح خير البرية

Qaṣīdatu 'l-hamziyya fī madḥi ḫayri 'l-bariyya

Spjev o pohvali poslanika Muhammeda. Napisao Šarafuddīn b. 'Alī Muḥammad b. Sa'īd ad-Dulāṣī al-Būṣīrī as-Sanhāğī, rođen 608/1211. godine, umro 694/1294. godine.

GAL, G2, I, 308-314 (266); S, I, 470.;
Dobrača, I, 127/9, str. 90.
Početak:

كيف ترقا رُقِيَّكَ الانبياء
يا سماء ما طَاوَلَتْهَا سماء

Završetak:

ما اقام الصلاة من عبد الله
وقامت بربّها الاشياء

2. L. 19b - 20a

حزب النصر

Ḥizbu 'n-naṣr

Zbirka dova. Napisao Nūruddīn Abū 'l-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullāh b. 'Abdulġabbār al-Ḥasanī al-Idrīsī al-Mi'mārī aš-Šāḏilī. Rođen u Šaḏillu na brdu Zaġwān u Tunisu 593/1196. godine, umro na povratku iz Mekke u Egiptu 656/1258. godine.

GAL, G2, I, 583-584 (449), S, I, 805/8.;
Ahlwardt, III, 3879.
Početak:

اللهم بسطوة جَبَرُوتِ قهرك وبسرعة اغاثة نَصْرِك وبغيرتك لانتهاك حرماتك...

3. L. 23 - 24a

الفرائد السنيَه فى العقائد السنية

Al-farā'idu 's-saniyya fī 'l-'aqā'idi 's-sunniyya

Djelo iz dogmatike. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aṣ-Ṣafadi ad-Dimišqī, umro 1100/1688. godine, (prema Ahlwardtu 1087/1676. god.) imam džamije Derviš Baba u Damasku (امام الدرويشيَّة).

GAL, G2, II, 433 (330).;
Ahlwardt, II, str. 435.

Na kraju teksta zapis da je rukopis ovog djela napisao sam autor 1089/1678. godine, u medresi merhum sultan Ahmeda u Istanbulu.

Početak:

قال الفقير الصفدى احمد
الله ربَّ العالمين احمد

Završetak:

ما هبت الريح وغيث وكفا
وحسبنا الله تعالى وكفى

4. L. 35b - 37b

القصيدة النونية

Al-Qaṣīdatu 'n-nūniyya

Dogmatičko djelo u stihovima. Napisao Mawlānā Ḥiżir Bey b. Ğalaluddīn, umro 863/1458. godine.

Dobrača, I, 301, str. 187.
Početak:

الحمد لله عالى الوصف والشان
منزه الحكم عن آثار بطلان

Listovi 38-41 prazni.

5. L. 42b - 43b

القصيدة الترجيعية – القصيدة الطنطرانية

Al-Qaṣīdatu 't-tarğī'iyyah - al-Qaṣīdatu 'ṭ-Ṭanṭarāniyyah

Napisao Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭantarānī. Kasida u pohvalu poznatog seldžučkog vezira Nizamulmulka, umro 435/1092. godine.

Ahlwardt, VI, 7622, str. 593.; Dobrača I, str. 244.

6. L. 43b - 44b

القصيدة اللامية (الواصلة) – نصيحة الاخوان والمرشدات الخلان

Al-Qaṣīdatu 'l-lāmiyya (al-wāṣila) - Naṣīḥatu 'l-iḫwān

wa 'l-muršidātu 'l-ḫullān

Moralistička kasida. Napisao Sirāğuddīn b. Ḥafs ʻUmar b. al-Muẓaffar b. al-Wardī al-Qarašī al-Bakrī l-Maʻarrī al-Ḥalabī, umro 749/1349. godine.

Ahlwardt, III, str. 458, VII, 7849-50, str. 71-72.;
GAL, G2, II, 175-177, (140-141).
Wagner, I, 410, str. 339-340.

Početak:

اعتزل ذكر الاغانى والغزل
وقل الفصل وجانب من هزل

L. 44; 14 x 20,5 cm (9,5 x 15 cm), po 13 redova na strani. Papir krem boja. Pismo *nasẖ* vokaliziran. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Ima kustode.

Prvo djelo prepisao ʼAbdullāṭīf b. merḥūm aš-Šayẖ Aḥmad ar-Rašīdī 1000/1591-92. godine.Treće djelo je autograf iz 1089/1678. godine, a autor tog djela je Aḥmad aṣ-Ṣafidī, 1089/1678. godine, dok za ostala djela prepisivač i datum prijepisa nisu poznati.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama i prijeklopom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2704 3057

مجموعه

Mağmūʻa

1. L. 1b - 28b

الطلعة البدريّة لشرح القصيدة المضرية

Aṭ-Ṭalʻat ʼl-badriyya li šarḥi ʼl-qaṣīdati ʼl-muḍarriyya

Komentar Busirijeve Qaṣīda al-muḍarriyye. Komentator ʼAbdulğanī b. Ismāʻīl b. an-Nabulūsī ad-Dimašqī, umro 1143/1730. godine. Osnovno djelo predstavlja hvalospjev vjerovjesniku Muhammedu.

Ahlwardt, VII, 7842, str. 67-68.

Početak:

الحمد لله الذى فضّل نبينا المرسل الينا على جميع الانبياء والمرسلين تفضيلاً . . . اما بعد فيقول شيخنا الامام العلامه . . .

2. L. 29 - 30

قصيدة المضريّة

Qaṣīdatu ʼl-muḍarriyyah

Napisao Būṣīrī, 694/1294. godine (vidi lit. uz Qaṣīdatu ʼl-Burdu). Kasida u pohvalu vjerovjesniku Muhammedu.

Dobrača, I, 794/3, str. 550.

Početak:

يا ربّ صل على المختار من مضر
والانبياء وجميع الرسل ما ذكروا

3. L. 30b - 33a

الفرق الاسلاميّة

Al-firaq al-islāmiyya

Djelo o vjerskim sektama u islamu iz knjige Kitābu tafsīri ʼl-Qurṭubī, o čemu postoji bilješka na kraju:

تم بعون الله الملك الخلاق نقل من كتاب تفسير القرطبى .

Napisao Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Abī Bakr b. Faraḥ al-Anṣārī al-Hazrağī al-Andalūsī al-Qurṭūbī, umro 671/1272. godine.

Ahlwardt, I, 810, str. 323.

Početak poslije besmele:

يا ايّها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتنّ الاّ وانتم مسلمون فيه مسئلة روى النحاس عن مرّة عن عبد الله قال قال رسول الله . . .

4. L. 33b - 42a

رسالة الجماعة للمحقق مولانا مسجى زاده

Risālatu ʼl-ğamāʻah li ʼl-muhaqqiq Mawlāna Masğī-zāda

Isti ovaj autor u slijedećoj risali je označen kao ʻAbdullāh b. ʻUṯmān b. Mūsā. Rasprava o prednosti obavljanja molitve skupno. Na početku rukopisa u sadržaju je kao autor označen Okču-zāde.

Početak:

الحمد لله الذى دعانا الى بيوت اذن الله ان ترفع ويذكر فيها اسمه يسبح
له فيها بالغدوّ والآصال...

5. L. 42b - 48a

رساله فى لام التعريف

Risāla fī lāmi 't-ta'rīf

Rasprava o određenom članu u arapskom jeziku. Napisao 'Abdullāh b. 'Uṯmān b. Mūsā Masği-zāde, 1125/1713. godine.

Početak:

لك الحمد يا ذا المعروف الذى لا ينقطع ابدا ولك الشكر يا ذا النعماء التى
لا تحصى عدداً...

6. L. 49b - 53a

مفهوم اساغوجى المتعلق بالمنطق

Mafhūm Isāğūğī al-muta'allaq bi 'l-manṭiq

Rasprava iz logike na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

منطقك بابلرى طقوز درت قسم مبادى تصوّرات مقاصد تصورات منادى
تصديقات مقاصد تصديقات قسم اوّل مبادى تصورات...

7. L. 53b - 54a

باب الاعتكاف

Bābu 'l-i'tikāf

Rasprava o povlačenju u osamu u vrijeme posljednjih deset dana mjeseca ramazana, od nepoznatog autora.

Početak:

وهو سنة مؤكدة لان النبى عليه السلام كان يعتكف فى العشر الآخر من
رمضان...

8. L. 54b

شرح دعاء قنوت اينست

Šarḥ-i du'ā-i qunūt īnest

Komentar molitve „Qunūt" na arapskom jeziku od nepoznatog autora. naslov je na perzijskom jeziku.

Početak:

اللهم اى يا الله انّا نستعينك اى نطلب منك العون على الطاعة وترك
المعصية...

9. L. 55a - 89a

Fetve, fragmenti nekih risala Abū Su'ūda, Zamaḫšarija i dr. hadisi i dr.

L. 89; 12,7 x 19,5 cm (6,3 x 12,7 cm), po 21 red na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Istaknutije riječi, interpunkcija i korekture crvenom tintom. Nema kustode. Obilje marginalnih zabilježaka, najčešće su to ispravke teksta.

Prepisao Sayyid Ṣāliḥ b. Sayyid Mūsā Ahkarawī 1124/1712. godine. Korekturu obavio 'Abdulazīz b. Muḥammad Mumin-zāde, muderis u medresi u Čorlu (Trakija), 23. ramazana 1154/2.XII 1741. godine.

Uvez od svijetlo smeđe kože sa prijeklopom, ukrašen vanredno lijepom rozetom i pletenicom po rubu kodeksa.

Bivši vlasnici: 'Abdul'azīz Mumin-zāde, muderis u medresi Ali-paše u Čorlu, Sayyid Muḥammed b. Sayyid 'Abdulkarīm al-Ḥūsaynī, muftija u Sarajevu, 1192/1778. godine i Ṣāliḥ, kadija Duvna, bez oznake godine.

2705 5431

مجموعه

Mağmū'a

Zbirka pet kasida na arapskom jeziku.

1. L. 1b - 19b

قصيده لسيدى عبد الرحيم البرعى وتخميسها لسيّدى الشيخ الخطيب الشربينى

Qaṣīda li-Sayyidī 'Abdurraḥīm al-Bar'ī wa taḫmīsuha li-Sayyidi aš-Šayḫ al-Ḫaṭīb aš-Šarbīnī

Osnovni tekst kaside Sayyid 'Abdurraḥīma al-Bar'ija pisan je crvenom tintom, a taḫmīs Sayyid aš-Šayḫ al-Ḫaṭība pisan je crnom tintom. Nismo uspjeli nigdje u literaturi naći ova imena ni njihova djela.

Početak poslije besmele:

فؤادى بالمحبّة ماتهنا
وجسمى حين زاد الوجد انّا

2. L. 20b - 22a

تخميس ابيات المرحوم امهانى الكازوينية

Taḫmīsu abyāti 'l-marḥūm Ummihānā al-Kāzwīniyya

Početak poslije besmele:

لقد قلت لما ان عيشى تكدرا
وضاق به صدرى وامرى تعسرا

3. L. 22b - 23b

بعض اهل بلاد المغرب فى التشوق الى مكة المكرمه

Ba'ḍu ahli bilādi 'l-maġribi fī 't-tašawwuq ilā Makkati 'l-mukarrama

Početak poslije besmele:

يحن الى ارض الحجاز فؤادى
ويحدو اشتياقى نحو مكة حادى

4. L. 24a - 24b

مسعود بن شجاع بن محمد برهان الدين الفقيه الاموى المتوفى سنه ٥٩٢ من اشعاره الرائقه

Mas'ūd b. Šuǧǧā' b. Muḥammad Burhanuddīn al-faqīh al-umawī al-mutawaffā sana 592. min aš'ārihi ar-rā'iqa

Početak:

تصرّم العمر والعياد والجمع
والغائبون الى الاوطان ما رجعوا

5. L. 26a - 27b

القصيدة مرسومة على شباك الحجرة الطاهرة النبويّة على مشرفها الف الف صلاة وتحية

Al-Qaṣīdatu marsūmatun 'alā šibāki 'l-ḥuǧrati aṭ-ṭāhirati an-nabawiyyati 'alā mašrafīhā alfa alfa ṣalātin wa taḥiyyatin

Kasida ispisana na mušebcima turbeta vjerovjesnika Muhameda.
Početak poslije besmele:

يا سيدى يا رسول خذ بيدى
مالى سواك ولا الوى الى احد

L. 27; 11,5 x 18 cm (6,8 x 12 cm), po 12 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*. Tinta crna i crvena. Po dva stiha su pisana crvenom tintom, a tri crnom. Tekst obrubljen dvjema crvenim linijama. Ima kustode.

Prepisao Muḥammad Ṭāhir b. as-Sayyid Rayḫāni 1325/1907. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2706 6821

مجموعه

Mağmū'a

Zbirka koja sadrži tri ilahije na arapskom jeziku.
Prva počinje (L. 1a - 2a):

يَا أكْرَمَ الخلق قَدْ ضَاقَتْ منا السّبل

وما لنا ملجأ مجدى ولاحيل

Druga (L. 2b - 3b):

صلى الله على محمد

صلى الله عليه وسلّم

Treća (L. 4 a - 4 b):

خير من وطىء الثرى

المشفع فى الورا

L. 4; 12 x 19 cm (8,5 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir žućkast sa zelenim linijama (sveska), pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Bez kustoda.

Prepisivač Tajib Džafić (طيّب جافيك).

Uvez broširan.

2707 3267

مجموعه

Mağmū'a

1. L. 1 - 43a

خلع العذار فى وصف العذار

Ḫal'u 'l-'iḏār fī wasfi 'l-'iḏār

Zbirka erotskih stihova koje je sakupio Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Uṯmān an-Nawaği, umro 25. džumade-l-ula 859/14.V 1455. godine.

GAL, G2 II, 69-70 (56); Flügel, III, 1850, str. 281.

Nedostaje na početku jedna strana.

Završetak:

واتت دقته فقلت حبيبى

من هنا فارق الخليل خليله

آخر كتاب خلع العذار فى وصف العذار للعلامه شمس الدين محمد النواجى الشافعى.

2. L. 44 - 77a

كتاب من غاب عنه المطرب

Kitāb man ġāba 'anhu 'l-muṭribu

Napisao Abū Manṣūr 'Abdulmalik b. Muḥammad b. 'Ismā'īl aṯ-Ṯa'ālibī, umro 429/1038. godine. Djelo u kojem su sadržane priče za pouku i zabavu.

GAL, G2, I, 337-339 (285); Ahlwardt, VII, 8333, str. 320-321.

Početak poslije besmele:

قال الاستاذ ابو منصور عبد الملك بن اسماعيل الثعالبى رحمة الله تعالى هذا كتاب يشمل على محاسن الالفاظ الدعجة وبدايع المعانى الارجة ولطائف الاوصاف التى تحكى انوار الاشجار وانفاس الاسحار وغناء لاطيار...

3. L. 80 - 95b

كتاب صحائف الحسنات

Kitābu ṣaḥā'ifi 'l-ḥasanāt

Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Uṯmān an-Nawāğī aš-šafī'i, umro 859/1455. godine (vidi br. 1 u ovom kodeksu).

GAL, G2, II, 70 (56); Ahlwardt, VII, 8186.

Početak:

قال العلامة الفاضل الاديب الاوحد شمس الدين محمد النواجى رحمة الله اما بعد حمد الله الذى ضاعف لنا الحسنات واسبغ علينا فضله وانعامه...

4. L. 96 - 122

الشفاء فى بديع الاكتفاء

Aš-šifā' fī badī'i 'l-iktifā'

Djelo iz retorike koje je napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Uṯmān an-Nawāǧī, autor prvog i trećeg djela u istom kodeksu.
GAL: G2, II 70 (57), S, II, 57.
Podaci o ostalim rukopisima u GAL.
Početak:

اما بعد حمد الله الذى ما خاب من اكتفى به والصلوة والسلام على سيدنا
محمد الذى اختاره لنفسه واصطفاه من احبابه واعلى آله واصحابه فهذه نبذة من
الاكتفاء غزيزة المثال . . .

L. 122; 14,5 x 24,5 cm (7,5 x 17,5 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*, lijep. Tinta crna. Imena su pisana crvenom tintom kao i interpunkcije. Ima kustode.
Nema podataka o prijepisu. Rukopis je manjkav na početku.
Uvez kožni sa rozetama.

2708 2325

مجموعه

Maǧmū'a

1. L. 1b - 9a
Moralno-didaktička pjesma na arapskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na turski.
Nema početka ni završetka.

2. L. 9b - 86b

شرح تعليم المتعلم

Šarḥu ta'līm 'l-muta'allim

Osnovno djelo je napisao Burhānuddīn Az-Zarnūǧī oko 600/1203. godine, a ovaj komentar Ibn Ismā'īl 996/1588. godine. Djelo je napisano s ciljem da posluži moralno-vjerskom odgoju i lijepom vladanju učenika.
Ḫ Ḫ, I, 425.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى انعم علينا بانواع النعم . . .

Bilješka o prijepisu:

وقد وقع الفراغ من تاليفه وتسويده وقت العصر من يوم الجمعه سبعة
وعشرون من شهر ذى الحجّه المعظم فى سلك شهور تمت الكتاب بعون الله الملك
الوهاب .

L. 86; 14,5 x 20,5 cm (8 x 15 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Ima kustode.
Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.
Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

TURSKI RUKOPISI

TURSKI RUKOPISI

2709 5477

1. L. 1b - 74b

ديوان نسيمى

Dīvān-i Nesīmī

Dīvān (zbornik) pjesama Seyyid ʻOmer ʻImadeddīn Nesīmija, iz sela Nesim kod Bagdada. Ovaj poznati osmanski pjesnik, sljedbenik i nastavljač ideologije Faḍlullāha Ḥurūfija pogubljen je zbog vjerskog „zastranjivanja" u Halepu 820/1417. godine. Po Gölpinarliju je pogubljen 807/1404. godine. Nesīmī ima dva divana: po jedan na turskom (osmanskom) i perzijskom jeziku.

Pertsch, 367, str. 365.; Blochet, S, 1409.; Karatey, II, 2262, str. 92;.
Gölpinerli, II, 2415, str. 330.; Tüyatok, III/07, 2029, str. 184.;
Izd. Istanbul, 1260/1844.

Početak:

ای که یوخدن بو جهانی وار ایدن پروردگار یری قائم گوکلری دوار ایدن
پروردگار

2. L. 75b - 87a

ترجيع بند سيد نسيمى

Tercī-i bend Seyyid Nesīmī

Spjev od istog pjesnika, koji nije uvršten u njegov Dīvān.

Početak:

پرده ایچنده چالنور نه بر ساز
ایلمش عشق نوحه سن آغاز

L. 87; 11,8 x 17 cm (9,5 x 13,2 cm), po 12 redova na strani.Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst obrubljen debljom zlatnom i plavom i tankim crnim linijama. Unvan u zlatnoj, plavoj i oker boji. Ima kustode.

Prepisivač, datum i mjesto prijepisa nepoznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, bez prijeklopa.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2710 5559

Isto

دیوان نسیمی

Dīvān-i Nesīmī

Početak:

دربای محیط جوشه گلدی
کونله مکانه خروشه گلدی

L. 82; 14,5 x 20 cm (11,5 x 16,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi pjesama crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren zlatnom linijom. Ima kustode. Nekoliko listova naknadno dopisano u sredini rukopisa. Početak nedostaje.

Prepisivač, datum i mjesto prijepisa nepoznati.
Uvez kartonski.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2711 1062

Isto

دیوان نسیمی

Dīvān-i Nesīmī

Izd. Istanbul, 1260/1844.
Početak:

ای خدآ وند(ه) که اسمك فضل بسم الله در
ظاهر وباطن صفامك بلكه ذات الله در

Sadrži pored tevhida i na'tova i sređene (mürettep) gazele i rubaije.

L. 157; 14 x 20,6 cm (8,5 x 17 cm), po 17 redova na strani. Prvih pet listova su nešto šireg formata pa su presavijeni. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Unvan u plavoj, crvenoj i zlatnoj boji. Dvostubačno. Na L. 1a i 2b tekst uokviren debljim zlatnim linijama, kasnije tankim crvenim linijama. Nema kustoda.

Prepisao 'Alī b. Ğa'far, stanovnik Sarajeva, 1167/1753-54. godine.
Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.
Vakuf Svrze Muhamed ef. sina Muhamed-agina.

2712 160

دیوان عاشق پاشا – معارف نامه – غریب نامه

Dīvān-i 'Āşik-pāşā - Ma'ārif Ġarīb-nāme

Napisao 'Āşik-paşa 'Alī b. Baba Muḫlis b. Baba Ilyās, 1272-1333. godine.

IA, I, 701-706.

To je mesnevi-poema u 12.000 distiha. Napisano za one koji ne znaju arapski i perzijski s ciljem da ih se pouči tesavvufu. Djelo ima 10 poglavlja, a svako poglavlje 10 destana.

Početak poslije besmele (L. 1b):

الله ادین ایدالوم اوّل ابتدا
که انده اولدی ابتدا وانتها

Završetak:

هرکه دگلرسه بو سوزی ای جلیل
رحمتك اولسون اگاهردم دلیل

Flügel, I, 650, str. 615-617.; Karatay, II, 2254-55, str. 89-90.; Flemming, 363-364, str. 284.; Sohrweide, 275, str. 234-235.

L. 270; 21 x 30,5 cm (14,2 x 22,8 cm), po 19 redova na strani. Papir žut, deblji. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisao Ḥasan b. Behrem, vodič na granici islama (rehber-i serhad-i islam) iz Bužima, 1029/1620. godine (L. 270b).

Uvez kožni sa utisnutom rozetom i prijeklopom.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

2713 3766

Isto

دیوان عاشق پاشا

Dīvān-i 'Āşik-pāşā

L. 341; 21 x 30 cm (14,5 x 23 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi i međunaslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Svaki stubac oivičen crvenim linijama.

Prepisao Ğa'far b. 'Alī. Datum prijepisa nepoznat.

Povez oštećen. Nedostaje prednja korica. Rukopis rasut.

Bivši vlasnik: Abdullāh-ef. b. Ḫurremī Muṣṭafā-efendī al-Mostārī.

2714 5472

ديوان صبيح

Dīvān-i Ṣabīḥ

Napisao Ṣabīh Aḥmed b. Ḥācc Hüseyin-efendi iz Istanbula, umro 1198/1784. godine.

Karatay, II, 2562, str. 211.

Ovaj rukopis sadrži uglavnom kronograme iz Sabihovog Divana, pisane njegovom rukom (autograf).

Početak:

بنام سلطان سليم طول الله عمره واقباله مهردربى غايه لطيفى كيسه

احسان ويرير بر سلامنده طقوزقت آسمانه شان ويرير

L. 15; 12 x 18 cm (8 x 13 cm), prosječno po 12 redova na strani. Papir požutio, nekoliko listova višebojno. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Neki stihovi pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen zlatnom debelom linijom i trima tankim crnim linijama. Tekst pisan i po margini izvan okvira. Na šestom i sedmom listu unvan, pretežno u zlatnoj boji sa nešto plave, ljubičaste i oker boje.

Rukopis je nastao između 1180/1766. godine (L. 4a) i 1192/1679. godine (L. 12b).

Prepisao pjesnik Sabih.

Uvez kožni sa zlatnom pletenicom i dvije tanje zlatne linije, ali oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2715 2494

ديوان شيخ الاسلام يحيى

Dīvān-i Şeyḫu 'l-islam Yaḥyā

Ovdje naslov: Dīvān-i Ḥażret-i Şeyḫu 'l-islām Yaḥyā-efendī

ديوان حضرت شيخ الاسلام يحيى افندى

Napisao Šeyḫu-l-islām Zekeriyyā-zāde Yaḥyā-efendī, 1552-1644. godine, dugogodišnji kadija, muftija i šejhulislam za vladavine trojice sultana.

A. Gölpinarli, MMYK, II, 2433, str. 352.; Flemming, XIII1, 425.

Karatay, II, 2398-2401.

F. Nametak, Šejhulislam Jahja i njegovi gazeli. Anali Gazi-Husrevbegove biblioteke, VII-VIII, Sarajevo, 1982., str. 135-154.

Početak:

كل اى نشوه دار شراب الست

سلاكوچه سى ايچره اوكار مست

Završetak:

ديدم اوتمه بر ماغبكه سدايت رشته جانى

او شوخ دلستانم طولمشن بر ماغنه آنى

L. 64; 12,5 x 19 cm (8,5 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Dvostubačno. Uokvireno crvenim rubom. Ima kustode.

Prepisao Şeyḫ Ḥasan b. 'Abdurraḥmān, 1044/1634-35. godine, što znači da je ovaj prijepis nastao još za života autora i vjerovatno je jedan od najstarijih prijepisa ovog Divana.

Uvez kožni.

2716 2745

Isto

ديوان شيخ الاسلام يحيى

Dīvān-i Şeyḫu-l-islām Yaḥyā

Ovaj primjerak Divana Šeyḫu-l-islāma Yaḥyā-a predstavlja kraći izbor gazela, kit'i i mufreda.

Počinje gazelom:

بر دلدن كه عشقگ اودى اوله پيدا

حاشا كه سوى يانميه حاشا كه اشا

L. 15; 12 x 18 cm (7,5 x 13,8 cm), po 11 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaka pjesma uokvirena debljom zlatnom i tanjom crnom linijom. Unvan u zlatnoj, plavoj, žutoj i crvenoj boji sa floralnim motivima. Nema kustoda.

Nema podataka o prepisivaču, a ne sadrži ni datum prijepisa. Na kraju pet zaštitnih listova.

Uvez kožni sa zlatno utisnutim rozetama i zlatnim pletenicama po ivici uveza.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

2717 6345

دیوان نجاتی

Dīvān-i Necātī

Napisao pjesnik Necātī (Nedžati) iz Edrene koji je po Sehiju, Latifiju, Biyaziju i Şeyhiju sin Nuha, a po Ḥasan Çelebiju, Beāniju i 'Ālīju sin Isa-a. Po nekima se on sam zvao Isa. Umro je 1509. godine u Istanbulu. Pjevao je kaside sultanima Mehmedu II Fatihu i Bajazidu II.

Flügel, I, 661, str. 624.; Karatay, II, 2309-2310, str. 110-111.;
Gölpinarli, II, 2433, str. 352.; Götz, 2, 405,405 a, str. - 286-287.;
Izd. A. N. Tarlan, Istanbul, 1963.

Početak:

وارکن جانه گوگلم جانه اولمز آشنا
شمع قویب غیرله پروانه اولمز آشنا

L. 102; 14,5 x 21 cm (9 x 14 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Nedostaje nekoliko listova na završetku. Na L. 3a bilješka da je vlasnik ovog rukopisa Şeyḫ Muḥammed, muftija u Travniku.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2718 2004

Isto

دیوان نجاتی

Dīvān-i Necātī

Početak:

گلگز اوله لم گه وبیگاه
ذکر لا اله الا الله

L. 183; 12,5 x 20,5 cm (7,2 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Unvan vrlo lijepo urađen u plavoj i zlatnoj boji, ali kasnije zaprljan.

Prijepis 963/1555-56. godine.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom, optočenom dvjema zlatnim linijama.

Poklon Dr M. Muidovića.

2719 2803

Isto

دیوان نجاتی

Dīvān-i Necātī

L. 171; 11,5 x 17 cm (6,5 x 11 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima originalnu paginaciju po kojoj se vidi da nedostaju 33 strane. Od 115 strane umjesto paginacije kustode.

Prepisao Ismail katib-zade 1164/1750-51. godine (L. 81a).

Uvez kožni sa lijepo urađenom rozetom.

Vakuf Haǧǧ 'Omer-ef. Pruščaka (Skopljaka) (žig na str. 34 i na kraju).

2720 5548

دیوان عرشی

Dīvān-i 'Arşī

Napisao Maḥmūd al-Begbazārī ar-Rūmī, umro 978/1570-71. godine. Zbirka lirsko-mistične poezije, pretežno gazela, klasičnog osmanskog pjesnika 'Arşiya.

Ḥ Ḥ, Z, I, 517.; Blochet, S. 969.

Nedostaje početak. Rukopis počinje gazelima s rimom na r (ر).

Bilješka o prijepisu:

تمت الکتاب دیوان عرشی بعون الملك العلیم الحکیم عن ید الفقیر الحقیر
درویش ابراهیم بن حسین خواجه غفر الله تعالی ذنوبهم عن قصبه ارکری قصری
لسنه اربع وتسعون (!) ومائه والف ١١٩٤ .

L. 118; 10 x 14 cm (7 x 11 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Svaka pjesma obrubljena crvenom linijom. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisivač Dervīş Ibrāhīm b. Ḥuseyn Hoca. Prijepis izvršen 1194/1780. godine.

Bez originalnog poveza.

2721 1163

دیوان نابی

Dīvān-i Nābī

Napisao Yūsuf Nābī, rođen u Urfi 1642. godine, umro u Istanbulu 1712. godine. Nabijev Divan na turskom jeziku je najznačajnije njegovo pjesničko djelo iz opusa Kulliyyāt-i Nābī i često je zasebno prepisivano.

Rieu, t. 201 a.; Ḥ Ḫ, Zeyl, I, 532.; Flügel, I, 722-723, str.673-675.;
Izd. Bulak, 1257/1841; Istanbul, 1292/1875-76.

Početak:

مفتاح معناى كنج نظم كريم
سطر بسم الله الرحمن الرحيم

L. 131; 14 x 21,5 cm (7,5 x 16 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama i ime autorovo u stihovima (maḫlaṣ) - crvenom tintom. Na početku rukopisa višebojni unvan sa floralnim motivima. Prve dvije strane oivičene zlatnim debelim linijama, a kasnije crvenim linijama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Muhameda Enverije Kadića.

2722 1666

كليات نابى

Kuliyyāt-i Nābī

Napisao Yūsuf Nābī rođen u Urfi 1642. godine, umro u Istanbulu, 1712. godine.

Flügel, I, 722-723, str. 673-675.

Sabrana djela Yūsufa Nābija, postklasičnog osmanskog pjesnika.

1. L. 1 - 35

خيرآباد

Ḫayrābād

Sabrana djela Nābija počinju djelom Ḫayrābād, napisanom 1117/1705. godine, po preporuci i uz podršku Baltaci Mehmed-paşe. Djelo je u formi „mesnevi" i sadrži preko 2500 bejtova.

Gölpinarli, II, 539, str. 302-303.

Početak:

حمد آگه كه حمد اگه روادر
حمدك دخى حمدينه سزادر

Završetak:

يازسين ورق سپهره خورشيد تاريخين

2. L. 36 - 81

خيريهٔ نابى

Ḫayriyye-i Nābī

Djelo koje je Nābī spjevao 1113/1701. godine u Halepu i posvetio ga svom sinu Ebū 'l-Ḫayru, pa se ovo djelo zove još i Dīvān-i Ebū 'l-Ḫayr.

Gölpinarli, III, 893, str. 254-255.

Početak:

حمد اول الله عظيم الشانه
مبدع دائرهٔ امكانه

Završetak:

چون ابو الخير قونلدى نامك
خير ايده حضرت حق انجامك

3. L. 87b - 90a

Poema koja počinje:

اميد عافيت آندم رسد بجان فكار
كه ميشود اثر سوز ناله دردل زار

4. L. 91b - 97b

فارسچه ديوان

Fārsça Dīvān

5. L. 98b - 106a
Nābijevi taḫmīsi gazela poznatih pjesnika.

Počinje:

تخميس نابى غزل شمس تبريزى

6. L. 108 - 165
Kaside na turskom jeziku.

Počinje:

ايا حبيب خدا يا محمد عربى
شفيع روز جزا يا محمد عربى

7. L. 165 - 270

ترکچه ديوان

Türkçe Dīvān

Divan na turskom jeziku.
Flügel, I, 722-723, str. 673-675.; Izd. bulak, 1257/1841-42; Istanbul, 1292/1875-76.
Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم
غنجهٔ گلزار بهشت نعيم

8. L. 272 - 305

تاريخلر

Tārīhler

Kronogrami.
Početak:

سيرايدن بو قصر عالى طرح والا منظرى
اولسون قصر کنار جويبار کوثرى

9. L. 307 - 340

رباعيلر

Rubā'īler

Zbirka Nabijevih rubaija.

10.

معمّالر

Mu'ammālar

Zbirka Nābijevih zagonetki.
L. 373; 13 x 21,5 cm (6 x 16 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel, čvrst, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen debljom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama, a oba stupca zajedno uokvirena debelom zlatnom linijom i dvjema tankim crnim linijama. Unvan ukrašen cvjetnim motivima, na zlatnoj podlozi, plavom, ružičastom, oker i zelenom bojom. Ima kustode. Ponegdje na margini stihovi pisani istom rukom. Svako poglavlje pjesama ima višebojni unvan.

Bez podataka o datumu prijepisa i prepisivaču.

Uvez od crvene kože. Prva i posljednja korica su optočene vjencima u zlatnoj boji i arabeskama sa geometrijskim motivima. Na isti način je ukrašen i prijeklop. Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Vakuf: Džinića (Cino-zāde) Abdulbaki-efendije.

2723 3572

Isto

کلّيات نابى

Külliyāt-i Nābī

Pod ovim naslovom su prepisana pjesnička djela Nābīja. Obično su pod ovim naslovom prepisivana ukupna Nābījeva djela i pjesnička i prozna, što ovdje nije slučaj. Nedostaje početak i svršetak.
Flügel, I, 721, 722, 723, str. 672-675.

L. 241; 12,5 x 20 cm (6,5 x 15,2 cm), po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Svaka pjesma posebno uokvirena crvenom linijom. Ima kustode. Na marginama bilješke i stihovi.

Nema završetka pa tako nema ni podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik: Nūrī Muṣṭafā b. Ḥusein iz Stoca, poznat kao Saraylizade (Sarajlić), 1220/1805. godine.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

2724 5647

ديوان ابو الخير محمد چلبى – خيريهٔ نابى

Dīvān-i Ebu 'l-ḫayr Meḥmed Çelebī - Ḫayriye-i Nābī

Djelo je poznatije pod drugim nazivom. Etičko-didaktičko djelo koje je Yūsuf Nābī, 1642-1712. godine, napisao i posvetio svome sinu Ebu 'l-Ḫayru Meḥmed Çelebiju po čemu je sam autor i nazvao to djelo. (Vidi ovdje br. 2722-2).

Gölpinarli, II, 2306-2308, str. 303.; Götz, 2, str. 195-196.;
Bratislava, 486, str. 353.; Tüyatok, III, 07-2040.

Početak:

حمد اول الله عظيم الشانه
مبدع دائره امكانه

Završetak:

چون ابو الخير قونلدى نامك
خير ايده حضرت حق انجامك

L. 49; 14 x 20,5 cm (7,5 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Tekst pisan crnom tintom. Pismo *nasẖ*. Ima kustode. Dvostubačno.

Nema podataka o prepisivaču niti sadrži datum prijepisa. Posljednji listovi oštećeni vlagom. Bez originalnog uveza, uokviren običnim debljim papirom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2725 1839

Isto

خيريه نابى – ديوان ابو الخير

Ḫayriyye-i Nābī - Dīvān-i Ebül-ḫayr

Napisao Yūsuf Nābī (vidi rukopis Külliyyāt-i Nābī, ovdje br. 1666).

L. 47; 13 x 21 cm (7,5 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Prijepis 1120/1708-09. godine. Djelo je, dakle, prepisano još za života autora.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik: Salih Izzeti Hromo (iz Stoca) (žig na zaštitnom listu i bilješka:

بلطفه وكرمه تعالى دخل فى يد الفقير بالشرا صالح عزتى الموقت ببوسنه
برودى سنه ١٢١٩

što znaći da je godine 1219/1804-05. privremeno bio nastanjen u Zenici).

Na posljednjem zaštitnom listu vlasnik knjige: Muhammed Seid sin Salih Izzet-efendije (Hrome) u Sarajevu, 1256/1840-41. godine.

2726 6046

1. L. 2a - 49a

خيريه نابى

Ḫayriye-i Nābī

Tüyatok, III, 07, 2040.
(Vidi ovdje 2722-2, 2724 i 2725).

2. L. 51b - 152b

منشآت نابى

Münşeāt-i Nābī

Zbirka pisama koje je napisao osmanski pisac i pjesnik Yūsuf Nābī, umro 1712. godine.

Početak:

ضمائر ارباب فضل وعرفانه پوشيده دكلركه اشعار بلاغت شعار سلامت
آثاره نادره گفتار...

3. L. 156 - 157

Pjesme pjesnika Nerkesije o Sarajevu i još jedan gazel, zatim pjesme Nābīja, Mehmed Meyli-ef. es-Sarayi-ja (XVIII. st.) i Cūdi-ef. (Čohadžića).

L. 157; 15 x 24,5 cm (8,2 x 18,8 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crn. Naslovi poglavlja crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Tekst obrubljen crvenom linijom.

Prepisao 'Abdullāh Naẓarī Burek-zāde (Buregić) b. al-Ḥāǧǧ Aḥmed al-Ǧurǧanī, u Sarajevu, 1206/1791. godine (L. 49a i 152b).

Uvez kožni sa rozetama i prijeklopom.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2727 5922

دیوان باقی

Dīvān-i Bāḳī

Napisao Abdülbāḳī Mehmed Bāḳī, 1527-1600. godine. Zbornik pjesama najpoznatijeg osmanskog pjesnika klasične epohe.

Flügel, I, 648-650.; Bratislava, 474, str. 340-341.;
Sadettin Nüzhet Ergün, Bāḳī Dīvānı, Istanbul, 1935.

Ovaj rukopis počinje istom kasidom kao u kritičkom izdanju Sadettina Nüzheta Ergüna, međutim, zbog oštećenja rukopisa na kraju, Dīvān nije potpun.

Početak:

هنگام شب كه كنكرهٔ چرخ اسمان
زين اولمشدى شعله لنوب شمع اختران

L. 54; 15 x 21 cm (9,5 x 13,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kartonski, oštećen.

Rukopis je bio u vlasništvu Ahmeda, kadije u Foči.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2728 2518

Isto

دیوان باقی

Dīvān-i Bāḳī

Početak:

بحمد الله شرف بولدى ينه ملك سليمانى
جلوس ايتدى سعادت تختنه اسكندر ثانى

Na zaštitnim listovima naprijed pjesme: Sabita, Nabija, Umidija, Rubi Bagdadija i Bedri Čelebija.

Na listovima 123b - 124a tri pjesme Vusleti-bega Pašića (1688.) pod naslovom:

1. قطعه وصلتى بك مرالاى سمندره
2. اوكوار فتحندن صكره صلح اولدقده ديديكى تاريخ
3. لغز وصلتى بك

L. 124; 12,5 x 19,5 cm (7,5 x 13,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, sa nekoliko zelenih i žutih listova. Pismo *nasẖ-ta'līq*, pisano crnom tintom. Nema kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Povez kožni sa rozetom.

Rukopis je bio u posjedu Muhameda Jumnija sina Šejha Osmana (L. 1a).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2729 1127

دیوان روحی

Dīvān-i Rūḥī

Napisao 'Osmān Rūḥī Bagdādī (1548-1605), jedan od najvećih divanskih pjesnika, rođen u Bagdadu, a umro u Damasku. Velik dio života proveo u Istanbulu u mevlevihani (mevlevijskoj tekiji) na Galati, a također i u mevlevijskoj tekiji u Konji. Poezija mu je utemeljena na tesavufskom nasljeđu.

Lit: Ḥ Ḫ Zayl, I, 506.
Seyit Kemal Karaalioğlu, Türk Edebiyatı Tarihi, Istanbul, 1973, str. 659-661.

Početak:

قد بدا من عكس كاس الحبّ انوار الهدا
دوشدى اول انواره مظهر عارف سرّ خدا

Završetak:

بلاى عشقيله يقلشدى كم تندن چقه جانم
مدد دولتو باشكچون بكارم ايله سلطانم

L. 105; 15,5 x 22 cm (9 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast, pismo *riq'a*, tinta crna. Dvostubačno. Tekst uokviren crvenom linijom. Svaka pjesma uokvirena posebno. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2730 5291

ديوان نوائى

Dīvān-i Nevā'ī

Napisao Mīr 'Ali Şir Nevā'ī (rođen u Heratu 844/1440-41. godine, služio kao vezir Huseyna Baykare i umro u Heratu 906/1500-01. godine). Sastavio je četiri divana na čagatajskom dijalektu pod naslovima: Ġarā'ib eṣ-ṣigar, Nevādir eş-Şebāb, Bedā'i'ul-vaṣat i Fevāid el-kiber.

Karatay, II, 2289-2298.;
Blochet, A.F., 275; S. 317, 328, 330, 332, 746, 762, 991, 994, 997, 1258.;
Ḥ Ḫ, I, 817.

Prozni početak:

فصاحت ديوانى نينك غزل سراى لارى طبع مخزنيدين شوريده حال عاشق لار خرمن...

Početak pjesama:

اشرقت من عكس شمس الكاس انوار الهدى يار عكسين مى دا كورديب جام دين چيقتى صدا

L. 126; 13,5 x 19,5 cm (8,5 x 11 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, ponegdje požutio, deblji, grub. Pismo *ǧeli*. Tinta crna. Ima kustode. Tekst pjesama uokviren crvenim linijama.

Prepisivač i datum prijesa nepoznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2731 2068

Isto

ديوان نوائى

Dīvān-i Nevā'ī

Nema početka ni završetka jer nedostaje po nekoliko lista s početka i kraja.

L. 120; 12 x 17 cm (7,5 x 11,5 cm), po 13 redova na strani. Papir tamno žut, po ivicama oštećen. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez podataka o datumu prijepisa i prepisivaču.

Uvez kožni, oštećen.

Vakuf Osman Šehdi-efendijine biblioteke.

2732 3927

ديوان عالى

Dīvān-i 'Ālī

Napisao Muṣṭafā b. Aḥmed 'Alī, rođen 949/1542. godine, umro 1008/1599-1600. godine.

Flügel, I, 698. str. 651.

Divan počinje proznim uvodom, zatim sadrži kaside, taẖmise i gazele, a ne posljednjem listu i rubaije.

Početak:

نمايان اتمدين مرآت عالم شكل انسانى
تماشا ايلريدم نجه يوزدن وجه جانانى

L. 88; 13,4 x 21,6 cm (8 x 15,3 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, oštećen vlagom. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Autorovo ime (maẖlas) u pjesmama nadvlačeno crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Mjestimično, na marginama pjesme drugih autora.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa ukrasnim ornamentima, dosta oštećen vlagom.

Bivši vlasnik: Seyyid Rāġib 'Alī 1152/1739-40. godine (na zaštitnom listu).

2733 1704

ديوان حيرتى

Dīvān-i Ḥayretī

Napisao Mehmed Ḥayretī (poznat i kao Mehmed Şah i Mehmed Çelebi). Rođen u Yenice Vardaru, gdje je i umro 941/1535. godine i zakopan uz tekiju koju je podigao. Spada u klasike osmanske divanske poezije.

Blochet, S, 585.;
Dr. Mehmed Çavuşoğlu - M. Ali Tanyeri, Ḥayreti Dīvānı, Istanbul, 1981. (Kritičko izdanje Ḥajretijevog Divana na osnovu 7 rukopisa u istanbulskim bibliotekama).

Početak:

اكر ايلر سلك اولاسن سعادت اليه نشان
هميشه جند هدايت اوله نيكچه سپاه

Završetak:

هنر اهل طوتی معذور ایسم

اوقی ای حیرتی والله اعلم

Dīvān se sastoji od 21 kaside, 487 gazela i 28 pjesama drugih formi.

L. 162; 12,5 x 20 cm (8 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ*, tinta crna. Nslovi pjesama pisani crvenom tintom. Ima kustode. Bez obruba i ukrasa.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom.

Prepisano 9. ševala 1008/23. IV 1600. godine u vilajetu Ğazira Naqša.

2734 491

ديوان صفائى

Dīvān-i Ṣafā'ī

Napisao Safā'ī Sinūbī (Iz Sinopa), umro u početku vladavine sultana Selima I, 1512-1520. godine. Divan sadrži pretežno pjesme vjerskog karaktera.

H Ḫ, I, 797.

Početak:

نستبدىء بسم الله العلى العظيم

على اسلوب فاتحة الكتاب الكريم

ددم عشقيله بسم الله اى يار

شول اسمى كم ازى علمنده مختار

Završetak:

سنى ربّك كريم اتدى شفيع اول يا رسول الله

صفائى دركه يا رب انلك عشقيله ارحمنا

L. 261; 19 x 25,5 cm (10,5 x 16,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vokaliziran, lijep. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču.

Uvez kožni sa ukrasima izrađenim zlatnom bojom.

2735 2745

ديوان يحيى

Dīvān-i Yaḥyā

Napisao Yaḥyā Dukagin-zāde (Taşlicali), umro 990/1582. godine.

H Ḫ, I, 820.

Početak:

بردلده كه عشقك اودى اوله پيدا

حاشا كه سوى ناميه خاشاگ اسا

Završetak:

كوزلرم جانارمردن بغلرم صنمه بنى

صاقنور ايكى كوزندن عاشق شيداسنى

L. 15; 12 x 18 cm (7,5 x 13,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast, tanji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Na L. 3b. unvan izrađen u vidu floralne dekoracije rađene temperom na zlatnoj i plavoj podlozi. Boje purpurna, žuta, ljubičasta.

Povez od smeđe kože s malim geometrijskim ornamentima ugraviranim u sredinu istaknutim zlatom. Po rubu uska zlatna pletenica s dvije zlatne crte.

Nema podataka o prijepisu.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2736 1904

ديوان قائمى

Dīvān-i Ḳā'imī

Napisao Ḥasan Ḳā'imī (Kaimija ili Kaimi-baba), rođen u Sarajevu, gdje je bio imam Ilyas-pašinog džemata i šejh Hadži Sinanove tekije. Umro je u Zvorniku 1102/1690-91. godine i zakopan na Kuli kod Zvornika. Nad grobom mu je podignuto turbe, uz koje je dograđena tekija. To su bila kultna mjesta (zijaretgāh), gdje je narod dolazio na ispunjenje želja.

Ovo djelo je jedna od dvije verzije njegova Divana.

Bratislava, 468, str. 346.; Götz, TH, 2, 416-417.;

Šabanović, str. 353.;

Jasna Šamić, Divan de Ka'imi, vie et oevre d'un poète bosniaque du XVIIe siècle, Paris, 1986.

Početak:

قنده ایسك حق سنكله قائم ودائم اوله

به حق ارتق بوليمازسن كندكه گل گهر بوله

L. 140; 14,5 x 23,4 cm (7,5 x 15 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Prepisao: Defterdār-zāde (Defterdarević) 'Abdulkerīm Zuhdī Nak šibendī b. Muḥammed Emīn b. Muṣṭafā b. 'Abdulkerīm as-Sarāyī, godine 1267/1850.

Uvez kožni sa prijeklopom.

Vakuf Muhamed Enverije Kadića.

2737 2725

Isto

ديوان قائمى

Dīvān-i Ḳā'imī

Početak kao u prethodnom rukopisu. Naslov napisan naknadno na L. 1a:

كتاب ديوان حسن قائمى بابا

L. 175; 14,2 x 19,2 cm (10 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Završava se Mulla Muhtarijevim pjesmama posvećenim Hasanu Kaimiji. Naslovi ovih pjesama pisani su crvenom tintom. Na L. 102b bilješka crvenom tintom na margini:

قائمنك رحلته بقا تاريخ رحمت الله عليه سنه ١١٠٣

To bi značilo da je Kaimija umro 1691/92. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Svrzo Ismet-efendi b. Veysil-efendi es-Sarayi (iz Sarajeva), 1344/1925-26. godine.

2738 5341

ديوان قائمى – واردات

Dīvān-i Ḳā'imī - Vāridāt

Bratislava, 482, str. 346.; Götz, 2, 418-419, str. 297.

Početak:

بحمد الله دملرده بزه توفيق ايدوب بارى

صتاشدق حوجيه حقا ايده لم قوتلو بازارى

Završetak:

يوقلقدن اوزكه يوقدر خلاصه

بودر نتيجه هب عام رخاصه

L. 23; 13,5 x 20 cm (10 x 15,6 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kartonski, tvrdi.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2739 3187

ديوان قائمى

Dīvān-i Ḳā'imī

Ovo je jedna od dvije verzije Kaimijinog Divana koju neki nazivaju i Vāridāt (واردات).

Sadrži pored Kaimijinih pjesama o događajima u Krajini i stanju Osmanske carevine i pismo Misri-efendije koje se nalazi u još nekim primjercima Kaimijinog Divana, a koje opisuje iste događaje koje opisuju i Kaimijine pjesme (مصرى افنديلك مكتوب ومرغوب صورتيد) (L.15a - 16a) i u kojem se na mističan način odgonetaju pojedini događaji na osnovu nekih riječi ili slova iz Kur'ana.

Početak:

نيجه منصور انا الحق قومار

اسفلده عطارى بصر خلقى

Završetak:

بو معجزه مصطفى نكدر فتح نصرة خدا نكدر

دينلمز بو فلاكتدر وهم آنده قلاتكدر

L. 18; 16,3 x 24,5 cm (15,5 x 22 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel, deblji. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Tekst je ispisan gusto bez ostavljanja margine. Nedostaje početak. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču. Jedina zabilješka je: „Kupljeno u Travniku".

Uvez kartonski, ojačan platnom.

2740 5780

قصيدهٔ قائمی

Ḳaṣīde-i Ḳā'imī

131 distih uvodne kaside iz Divana Hasana Kaimije, umro 1690/91. godine.

Početak:

بحمد الله بو دملرده بزه توفيق ايدوب بارى

صتاشدك جوجيه حقاً ايده لوم قوتلو بازارى

L. 8; (4 prazna); 15 x 21 cm (10 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, tanak, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Nedovršeno.

Nema podataka o prepisivaču kao ni o mjestu ni datumu prijepisa.

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2741 5639

ديوان قائمی

Dīvān-i Ḳā'imī

Zbirka pjesama koju je napisao Hasan Kaimija (Kaimi) iz Sarajeva umro u Zvorniku, 1691. godine.

Ovdje se radi o njegovu drugom divanu ili češće nazvanom واردات Vāridāt (Nadahnuća). Prepisivač nije imao osjećaja za stihove pa ih je cijepao onako kako je njemu odgovaralo.

Početak:

بحمد الله بو دملرده بزه توفيق ايدوب

بارى صتاشدك حوجيه حقه ايده لوم

Pri kraju je uvršten prozni tekst nekog pisca u kome se objašnjava dublji smisao Kaimijinih pjesama prema tumačenjima iz slova (hurufijski), a potom se kodeks završava Kaimijinom pjesmom.

L. 28; 15,5 x 22 cm (11,3 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Ponegdje i marginalne bilješke.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2742 3384

1. L. 1 - 27

ديوان رشيد بوسنوى

Dīvān-i Reşīd Bosnevī

Napisao Rešid Mehmed Bosnevi, umro početkom XVIII stoljeća. Šabanović, str. 423.

Početak:

نعت شريف

خوشا شام نهارى البهاء ليله اسراء

كه اولمشدى ظلاّم غمدن عارى صبح عيداسا

Završetak:

اقنديلرينه موستارايچره عين حيوانى

روانه اولرى كور موستار اصان كوثر ثانى

2. L. 31a

Pjesma Mehmeda Mejlije o podizanju česme u ulici Zildžiluk, u Sarajevu, 1184/1770-71. godine.

3. L. 31b

Pjesma o obnovi Sultan Fatihove (Careve) džamije u Sarajevu 1264/1848. godine.

4. L. 33b - 54a

خواب نامه ويسى افندى

Ḫāb-nāme-i Veysī-efendī

Ovo djelo se još naziva i Vākia-nāme-i Veysī-efendī. Djelo je napisao Uveys b. Muḥammed, poznat kao Veysī, umro 1037/1627-28. godine, i posvetio ga sultanu Ahmedu (vladao 1603-1617. godine). Djelo opisuje ukratko prevrate koji su se dešavali u svijetu do vremena sultana Muhammeda Harizmšaha.

Karatay, II, 2244, 2245, 2246, 2247.; Flügel, II, 77.

Početak:

نسيم سمن زير حمد وثنا اول پادشاه جهان افرين . . .

Završetak:

اللهم ثبّت دولة سلطاننا سلطان الزمان وايّد عزّة خاقاننا خاقان الآوان

بحرمة شفيعنا يوم الميزان عليه الصلوة والسلام .

L. 54; 10,6 x 21 cm (6 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, tanji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama i maẖlas (pseudnonim pjesnika) pisani su crvenom tintom. Tekst pisan dvostubačno, a svaki stubac uokviren crvenom tintom. Listovi 27b - 30 prazni. Također L. 32 prazan.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

2743 867

ديوان احمد پاشا

Dīvān-i Aḥmed-pāşā

Napisao Aḥmed-pāşā b. Veliyuddīn-efendī, umro 1496-97. godine, prvi veliki osmanski pjesnik. Djelo sadrži munadžate, natove, kaside, gazele, mufrede.

Karatay, II, 2283.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم

اولدچو عنوان كلام قديم

Završetak:

كلدى رشك نار كى ازايله آز

كيم برشمز روى نازيبايه ناز

L. 101; 13 x 17,5 cm (6,5 x 12 cm), po 11 redova na strani. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Tekst uokviren zlatnim rubom. Svaka pjesma pojedinačno uokvirena zlatnim rubom. Unvan izrađen od plave i zlatne boje. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Bilješka o uvakufljenju za Osman Šehdinu biblioteku (L. 2a na margini).

2744 3025

ديوان الهامى

Dīvān-i Ilhāmī

Napisao 'Abdulvehhāb Ilhāmī Jepçevī (Abdulvehab Ilhamija Žepčak), umro 1821. godine u Travniku, šejh nakšibendijskog tarikata.

Divan sadrži pjesme na turskom, arapskom i bosanskom jeziku (alhamiado). Počinje jednom pjesmom na arapskom jeziku koja je zbog zamrljanosti teksta nečitka.

Prva pjesma na turskom jeziku počinje:

الله ذكرى نور قلبدر موصل حقدراى اخوان

اسم اعظم ركن الزم عشق حقدر ذكر الله . . .

L. 44; 11 x 15 cm (8 x 12 cm), po 12 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama crvenom tintom. Unvan u više boja koje su se zbog vlage pomutile. Prve dvije strane, kao i više listova unutar rukopisa, zamrljane od vlage. Ima kustode. Pri kraju nedostaje nekoliko listova, ali sam kraj u kome se nalazi kolofon nije oštećen.

Uvez kožni sa prijeklopom i reozetama.

Prijepis: 1259/1843. godine.

2745 3056

Isto

ديوان الهامى

Dīvān-i Ilhāmī

Ovdje naslov:

ديوان شيخ الحاج السيد عبد الوهاب الهامى بابا بوسنوى

Dīvān-i Şeyẖ al-Ḥācc es-Seyyid 'Abd el-Wehhāb Ilhāmī Bābā Bosnevī. Napisao Abdulvehab Ilhamija Žepčak, umro 1821. godine. Naslov L. 1b. Divan sadrži pjesme na turskom i nešto manje na arapskom jeziku. Uglavnom su to pobožne pjesme, tipa kaside.

Počinje:

يا رب ابكى على القلب دعا

اموت عليك على المحو هائما

Završava:

کنه دریایء محبّت ایلیوب جوش خروش
قالدی خوف ورجادن ذره پرواسی ندر

L. 37; 12 x 18 cm (9 x 15 cm), po 11 redova na strani. Papir žut, pismo *riq'a*, pisano crnom tintom. Tekst obrubljen crvenom tintom. Ima kustode. Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

2746 6008

دیوان راغب

Dīvān-i Rāğib

Zbirka pjesama koju je sastavio Mehmed Rāğib-pāşā sin Muṣṭafā Şevkī-efendī, rođen u Istanbulu 1110/1698-99. godine, službovao kao valija u Halebu i Misiru (Egiptu), oženjen bio sestrom Mustafe III.

Divan nije potpun. Nedostaje više listova u poglavlju Gazeliyyāt.

Karatay, II, 2541-2547, str. 202-204.

Početak:

ایدنجه خامه سحر افرینم خرده جولانی
اولور نقش پرطاوس واغ حسرت مانی

L. 24; 15,5 x 21 cm (11 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Ima kustode. Na početku i kraju rukopisa pojedinačni stihovi od anonimnih autora.

Prepisao Yūsuf Vasfī 1181/1767-68. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

Bivši vlasnici: Yūsuf Cemil b. Muhamed-beg b. Huseyin-aga, dizdar kandije (na Kreti, Grčka) 1219/1804. godine, 'Abdulfettāh, 1268/1851. godine, Sayyid Muḥammed Sa'dullah, 'Osman, dizdar u Solunu.

2747 3259

1. L. 1b - 7b

دیوان ویسی

Dīvān-i Veysī

Napisao Uveys b. Muḥammed, poznat kao Veysī, rođen u Alašehiru, a umro kao skopski kadija u Skoplju, 1037/1628. godine.

Karatay, II, 2378, str. 138.

Početak:

نه شرفدر که اوله بو رقعه پر نقش وخیال
دست فرسودر خدّام سریر اجلال

2. L. 9b - 24a

دیوان یحیی

Dīvān-i Yaḥyā

Napisao Şeyhulislām Yaḥyā-efendī, vid. br. 2497.

Karatay, II, 2398-2401.

3. L. 25b - 40b

دیوان جوری

Dīvān-i Cevrī

Napisao Ibrāhīm Cevrī Çelebī, rođen u Istanbulu, umro 1065/1654-55. godine.

Karatay, II, 2416-2417, str. 152-153.;

K. Bilgegil, Cevri, Hayatı, Eserleri, Erzurum, 1980.

Početak:

اوله که صد فهم وخرد بر سوزینك ملزمیدر
انا افصح خبر معجز نطق دمیدر

L. 42; 15 x 25,3 cm (11 x 22,4 cm), prosječno po 24 reda na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*, sitan. Tinta crna. Naslovi ponegdje crvenom tintom.. Pisano trostubačno, ukoso. Ima kustode.

Nema podataka o datumu prijepisa niti o prepisivaču.

Uvez kartonski, noviji. Na L. 1a bilješka da je ovaj rukopis prepisan iz autografa Vejsijeva Divana.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

2748 3336

دیوان نفعی

Dīvān-i Nef'ī

Napisao 'Omer Nef'ī. Rođen u Hasankaleu. Za vrijeme Ahmeda I došao u Istanbul i pjevao hvalospjeve njegovim sinovima Osmanu II i

Muratu IV. Pogubljen je zbog svojih satiričnih pjesama 1044/1634-35. godine.

Rieu, 242.;
Karatay, II, 2395-2397.

Početak:

عقدهٔ سررشتهٔ راز نهانیدر سوزم

سلك تسبیح در سبع المثانیدر سوزم

L. 103; 14 x 20,2 cm (6,3 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu, ali pretpostavljamo da je prepisivač Abdullah Kantamirija iz Sarajeva iz čijeg fonda rukopisa je ovaj rukopis došao u GHB. Na isti način pretpostavljamo da je on autor stihova na za štitnim listovima potpisanih sa محرره.

Uvez kožni sa rozetama sa floralnim motivima.

Iz Kantamirijine biblioteke.

2749 1607

1. L. 1 - 35

دیوان سید وهبی

Dīvān-i Seyyid Vehbī

Napisao Seyyid Hüseyin Vehbī Imām-zāde, umro u Istanbulu, 1149/1736-37. godine.

Karatay, II, 2036, str. 242-243.

Ovo je sažet izbor iz Vehbijeva Divana. Pjesme su na perzijskom i turskom jeziku.

Početak:

تخمیس غزل شیخ سعدی افندی

بامنت این همه تاریکی هجران تاچند

2. L. 36 - 70

دیوان عاصم

Dīvān-i 'Āṣim

Napisao Küçük Çelebi-zāde Ismā'il 'Āṣim, umro 1173/1759-60. g.

Karatay, II, 2534, str. 199.

Početak:

یاد ایله اول دمی که گوگل ایش یمان اولور

خونابهٔ سرشك دوچشمك یمان اولور

L. 70; 15 x 21 cm (8 x 15 cm), po 19 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama i maẖlasi pjesnika crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

2750 2506

دیوان فضولی

Dīvān-i Fużūlī

Napisao Meḥmed b. Süleymān Fużūlī, rođen u Bagdadu, umro 968. ili 970/1556 ili 1558. godine. Divan mu je na azeri-narječju turskog jezika. Napisao je i divan na perzijskom jeziku. Ovaj primjerak sadrži samo gazele i rubaije.

Flügel, I, 680, str. 638.; Rieu, 206-207.;
Blochet, 1264, 1370, 1409.;
Karatay, II, 2324-2325.; Sohrweide, III, 228-229.;
Götz, 2, 335, str. 233-234.;
Izd. Bulak, 1254/1838; Istanbul, 1291/1874.
A. N. Tarlan, Fuzuli Divani, Istanbul, 1950.
A. Gölpinarli, Fuzuli Divani, Istanbul, 1961.
A. N. Tarlan, Fuzuli Divani Şerhi, I-III, Ankara, 1985.

Početak:

قد انار العشق العشاق منهاج الهدی

سالك راحقیقت عشقه ایلر اقتدا

L. 115; 14,3 x 20 cm (9 x 15 cm), po 13 redova na strani. Papir žut, oštećen vlagom. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Prijepis 1068/1657-58. godine. Ima prepisivača naknadno zamrljano i teško čitljivo. Čini se da je to Mulla 'Alī jer se pojavljuje i kao vlasnik knjige (L. 1a).

Uvez kožni sa utisnutim ornamentima.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2751 5734

Isto

ديوان فضولى

Dīvān-i Fužūlī

Ovaj primjerak Divana ima prozni uvod (L. 1b - 6b) i kompletnu zbirku pjesama. Naslov mu je:

كليات ديوان فضولى مولنا بغدادى

Početak poslije besmele:

حمد بى حد اول متكلم نطق آفرينه كه سفينه اميد سگان. . .

Završetak:

بولدوغينه ديرانك تاريخ ايچون حسنيله حسن عشقنه هو

L. 94; 14,5 x 22 cm (8,5 x 13,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Na kraju piše da je prijepis izvršen u džumade-l-evvelu 1243/20.XI - 19.XII 1827. godine.

Uvez kožni sa rozetom u obliku tugre.

Rukopis je bio u posjedu Sejfulaha Dukatara, zatim je došao u posjed (kupovinom) Abdulkerima Zuhdije Defterdarevića. U Gazi Husrev-begovu biblioteku došao u sklopu kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2752 5739

ديوان شهدى

Dīvān-i Şehdī

Fragment divana koji je spjevao Muṣṭafā Şehdī, pjesnik iz perioda Ahmeda III. Pjesme memorijalnog karaktera su mu datirane 1137/1734. godinom, a samo jedna (L. 2a) 1113/1701-02. godinom.

Karatay, II, 2486, str. 178.

Početak:

تاريخ براى فتح تبريز. . .

L. 8; 14,5 x 21 cm (12 x 20 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir žućkast, tanji, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Tekst ponegdje pisan dvostubačno, a negdje i okomito,

odozdo prema gore. Nema kustode. Nema završetka. Rukopis je nestao između 1113-1137/1701-1734. godine, kada su datirane posljednje pjesme u njemu.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski, noviji.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2753 4139

ديوان نورى

Dīvān-i Nūrī

Na L. 1a naslov Dīvān-i Nūrī, a na početku djela: Mecme'u 'l-ilāhiyyāt Nūrī-efendī مجمع الالهيّات نورى افندى .

Početak poslije besmele:

حمدا لمن جعل السنتنا ينابيع الحكمة وقلوبنا مع. . .

Nakon proznog uvoda prvi stihovi pod naslovom:

درتوحيد بارى تعالى

قول حمده كه قادر اوله مى اى اولور مولا
ذاتگدن اولور ذاتگه شايسته تحايا

Završetak:

جوفى قلان خالى نوريله اولورمى مآلى
قرنى طولو حيوانه ياهوديه لم سالك

L. 52; 15 x 20 cm (10,5 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Prve dvije strane uokvirene zlatnim linijama, kasnije crvenim linijama, do polovine rukopisa, a dalje tekst nije uokviren. Ima kustode. Unvan u zlatnoj i crnoj boji.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vlasnik knjige (vjerovatno i prepisivač) Suleyman sin Osmanov iz Novog Pazara (na kraju kodeksa istim rukopisom kao što je i prijepis djela).

Na početku rukopisa (L. 1a) bilješka da je rukopis u vlasništvu Abdulkerima Zuhdije Defterdarevića i njegov pečat na istoj strani.

2754 92

ديوان فاضل پاشا

Dīvān-i Fāḍil-pāşā

Ovdje naslov:

بلدهٔ سرای بوسنه اشرافندن شریف زاده السید محمد فاضل پاشا دیوانی

Napisao Muḥamed Fāḍil-pāşā Şerīf-zāde (Šerifović), 1802/03-1882. godine. Pjesme su u ovom divanu poredane slijedećim redom: munadžati, na'tovi, medhije i mersije (L. 1 - 9), a potom slijede kronogrami koji su poredani po vremenu nastanka bez obzira da li su tarihi sa kasidama, kit'ama, mufredima ili rubaijama. Poglavlje Ġazeliyyāt počinje na L. 107, a završava na 179. Slijedi: idžāzetnāma (diploma) o pristupu u derviški red mevlevija, redoslijed mevlevijskih halifa, dova (molitva) i podaci o prijepisu.

Početak:

ایده لم هردم وآن استاذه مکر شیطاندن
گیه لم جوشن صون خدایی باب رحماندن

Bilješka o prijepisu:

وانا الفقیر قاضی زاده محمد انوری ابن صدقی بکر افندی ابن ثابت افندی ساکنا فی محله غازی ممی بك من محلات سرای بوسنه وجادّه بیستریق

Ostali poznati rukopisi:

Orijentalni institut, Sarajevo, Ms br. 4520.; Süleymaniye, Halat-ef. (Istanbul) 703.

Lit: Fehim Nametak, Fadil-paša Šerifović, pjesnik i epigrafičar Bosne, Sarajevo, 1980.

L. 185; 21,5 x 33,5 cm (12,5 x 27 cm), po 32 reda na strani. Pismo *riq'a*. Pisano crnom olovkom.

Uvez kartonski, noviji.

Prijepis izvršio Muhamed Enverija Kadić, 28.IV 1924. godine.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

2755 93

Isto

ديوان فاضل پاشا

Dīvān-i Fāḍil-pāşā

Isti kao prethodni. Razlikuje se jedino po bilješci o uvakufljenju koju je sastavio Muhamed Enverija Kadić:

بلدهٔ سرای بوسنه اشرافندن شریف زاده مرحوم السید محمد فاضل پاشا اثر فضل وکمال اولان وشمدییه رکن طبع اولنمیان اشبو دیوانی مطالعه یه رغبت ایدنلر ایچون بلدهٔ مذکوره ده غازی خسروبك کتبخانه سنده محفوظ اولق واندن چیقرلمق شرطیله وقف وحبس ایلدم. زمانمزده اندیگویا پیر نام اجزالی کاغد واسطه سیله یازیلد یغیندن اثنای مطالعه ده روزگار ورطوبتلی هوا وکنشك شعای تأثیرندن وصویك یازییه طوقنمسیندن وقایه اولنمه سنی مطالعه ایدنلره اختار وتوصیه ایلرم

فی ۲۱ رمضان سنه ۱۳٤۲. انا الفقیر قاضی زاده محمد انوری ابن صدقی بکر افندی ابن ثابت افندی عن بلدهٔ مزبوره

L. 185; 21,5 x 33,5 cm (12,5 x 27 cm), po 32 reda na strani. Pismo *riq'a*. Kopija (kroz indigo) rukopisa, opisanog ovdje pod br. 2754.

Uvez kartonski, noviji.

Prijepis izvršio Muhamed Enverija Kadić, 28. IV 1924. godine.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

2756 3220

غزلیّات روانی چلبی

Ġazeliyyāt-i Revānī Çelebī

Napisao Ilyās Şucā' Çelebī Revānī, umro 930/počinje 10. novembra 1523. godine.

Götz, TH,2. 429, str. 305.;

Izd. Samiye Inceoğlu, Revani Divanının Edisyon kritik ve transkripsyonu. Istanbul Üniversitesi, Türkiyat Enstitüsü, Mezuniyet tezi, 1961-62.

Početak:

ای وکن کورب جمالن اولدی سر کردان اگا
کم اکا حیران دکل بن اولمشم حیران اگا

Završetak:

حق تعالی ویره عالمده مراد اتکی کم
دولت اصحابی اوله عزّتکلیله خرّم

L. 111; 10,5 x 15 cm (7,5 x 12 cm), po 12 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov, međunaslovi i ukrasne tačke crvenom tintom. Nema kustode.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḳaysarī, sredinom muharrema 931. (novembar 1524. godine), dakle godinu dana poslije smrti pjesnika.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2757 5673

ديوان ذاتى

Dīvān-i Ẕātī

Napisao Ẕātī Süleymān Keşānī, umro 1151/1738. godine. Divan sadrži poeziju tesavufskog karaktera.

Götz, II, 480-481, str. 349-350.

Divan je objavljen u Istanbulu, 1257/1841. godine, iste godine kad je nastao i ovaj prijepis.

Početak:

كل برو اى محرم حق قيل نظامه ابتداء
حقه حمد ايله رسوله ايله كل اهم اقتداء

Završetak:

خداياسكا لايق سنه سى يوق
بوذاتى لطفله احسانه كلدى

Slijedi stih u kome je izražen datum završetka djela, a to je godina 1151/1738., tj. ista godina kad je pjesnik umro.

2. L. 28b - 42b

سوائح النوادر فى معرفة العناصر

Sevānüḥ 'n-nevādir fī ma'rifati 'l-'anāṣir

Tesavufska pjesma od istog autora (Süleymān Ẕātī Keşānī).
Početak:

هو الله الذى اوّل وآخر
هو الله الذى باطن وظاهر

Završetak:

اوزاتمه سوزينى گل ايله كوتاه
كورنلر ديه لر تا بارك الله

3. L. 49b - 58

مولد

Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī, imam sultana Bajezida II, od 2760-2781. godine.

Lit: Flügel, III, 1698, str. 137-139.; Pertsch, 363, str. 363.; Karatay, II, 2263-2266.

L. 58; 16 x 22,5 cm (10 x 19 cm), po 30 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren crvenom linijom (prve dvije strane - dvostrukom), a svaka pjesma posebno odvojena crvenom linijom. Ima kustode.

Datum prijepisa drugog dijela u rukopisu 1257/1841. godine.

Uvez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2758 317

Isto

ديوان ذاتى

Dīvān-i Ẕātī

Početak:

كل برو اى محرم حق قيل نظامه ابتداء
حقه حمد ايله رسوله ايله كل اهم اقتداء

Završetak:

اوزاتمه سوزينى كل ايله كوتاه
كورنلر ديه لر تا بارك الله

L. 54; 17,5 x 25 cm (10,5 x 18,5 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel, pismo *ta'līq*, tinnta crna. Tekst obrubljen crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Uvez kožni, bez ukrasa.

Prepisao Dervīş Muḥammed Rizā'ī b. Muḥammed iz Sarajeva, 1267/1850-51. godine.

Na početku rukopisa bilješka da je rukopis bio u posjedu Derviš Abdulkerīm Zuhdi Sarajlije (Defterdarevića), čiji je žig također otisnut na istoj strani.

2759 6028

ديوان رفيع

Dīvān-i Refī'

Napisao Refī' Kālāyī رفيع كاآلايى što se vidi iz naslova koji glasi (L. 3b):

ديوان محرره رفيع كالايى سلمه الله تعالى

Početak:

الهى شاه راه شرعه توفيقك ايروب رهبر
طريق وصلك ايچره بنده گه بر رصتماگوستر

Završetak:

بلمدم كندمكه دل ويردم اوزلف سنبله
كيم بركه وش ويرير بادهوايه خاطرم

L. 29; 17 x 24,5 cm (9 x 19 cm), ponegdje i bez margine. Prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa, kao i o prepisivaču, mada se iz naslova razumije da je rukopis ustvari autograf.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2760 4209

مولد – وسيلة النجاة

Mevlid - Vesīletü 'n-necāt

Napisao Bursalı Süleymān Çelebī, umro 825/1421-22. godine, imam sultana Bajazida II.

Lit: Flügel, III, 1698, str. 137-139.; Pertsch, 363, str. 363.; Karatay, II, 2263-2266.

Ovaj spjev o rađanju i životu Muhammedovom, najpopularniji je i najrašireniji sastav te vrste u turskoj književnosti. Brojni su primjeri imitiranja ovog spjeva. Također gotovo svi izbori iz zbirki mevluda sadrže i po neko poglavlje ovog spjeva.

Ovaj primjerak Mevluda sadrži prozni uvod koji počinje:

نيّت ايلدم مولود شريف اقمغه (!) يا رب العالمين

Početak Mevluda:

الله ادين ذكرايده لم اوّلا
واجب اولدر جمله اشده هر قولا

Završetak:

امتندن راضى اولسون اول معين
رحمة لله عليهم اجمعين

L. 19; 15 x 22 cm (11 x 15 cm), po 12 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez običan deblji papir.

2761 6608

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī.

Sadrži i fragmente drugih mevluda i religiozne pjesme.

L. 33; 14,5 x 21,5 cm (10,5 x 16,5 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, istrošen. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode.

Datum prijepisa 1133/1720-21. godine.

Bilješka na L. 1a da je ovaj Mevlud namijenjen za mahalu Namazgah u Zvorniku.

Uvez kartonski, oštećen.

2762 5019

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Bursalı Süleymān Çelebī, umro 1422. godine.

Kao ostali primjerci ovdje.

L. 12; 14,8 x 21 cm (11 x 15 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, krupan, nevješt, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisano 15. rebiu-l-evvela 1186/ 16.VI 1772. godine.

Uvez kartonski.

2763 6858

Isto

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī.

L. 8; 17,5 x 25 cm (10,5 18,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vrlo lijep, kaligrafski pisan, sa vokalima. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Tekst je obrubljen dvostrukom crvenom linijom, a kroz sredinu, između stubaca su dvije crne linije. Unvan u zlatnoj i crnoj boji, zamrljan. Ima kustode.

Prepisao Derviš Murad Sidki 1281/1864-65. godine.

Uvez kartonski.

2764 3155

Isto

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Bursalı Süleymān Çelebī (vidi naprijed).

L. 22; 18,5 x 25 cm (13 x 19,5 cm) po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Ima kustode. Naslovi pisani krupnim kaligrafskim *nasẖom*, crnom tintom. Ponegdje marginalne zabilješke.

Prijepis 17. safera 1281/23.VII 1864. godine.

2765 6842

Isto

1. L. 1 - 10

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Bursalı Süleymān Çelebī.

2. L. 11 - 14

Teološko-didaktički alhamiado tekst (na bosanskom jeziku) koji počinje:

پُوچِمُوسى تُرْچِنْ بُو عَمَلْ اِبُو اعتقادْ

L. 15; 11,5 x 20,5 cm (8 x 17,5 cm), po 14 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Interpunkcija ljubičastom tintom. Bez kustode.

Datum prijepisa 1324/1906-07. godine. Prepisivač nepoznat.

Bez poveza. Prvi list odvojen od ostalog dijela rukopisa.

Iz kolekcije Abdulaha Škaljića.

2766 6894

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Na kraju nepotpun. Od L. 10 - 24 lična bilježnica u kojoj su zapisane dove i alhamiado stihovi.

L. 24; 16 x 20 cm (14,5 x 16,5 cm), po 10 redova na strani. Papir sa linijama, požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*, vokaliziran. Tinta crna. Međunaslovi crvenom tintom. Stupci su uokvireni sa dvostrukom crvenom linijom. Nema kustode.

Prepisivač i vlasnik Rašid Babić, učenik Fejzije medrese u Travniku, 1928. godine.

Uvez broširan, oštećen.

2767 6811

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

L. 12; 12,5 x 20,5 cm (9,5 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, oštećen. Pismo *nasẖ-ta'līq*, lijep vokaliziran. Tinta crna. Naslovi poglavlja crvenom tintom. Ima kustode.

Nema datuma prijepisa, ali po starosti papira se čini da je rukopis iz XVIII stoljeća.

Povez kožni, od velike upotrebe i starosti, sasvim dotrajao.

2768 4969

Isto

مولد – وسيلة النجاة

Mevlid - Vesīletü 'n-necāt

Isti kao i prethodni rukopisi. Razlikuje se samo u početku.
Početak:

اى عزيزلر ايشته باشلَرُزْ سوزه
بر وصيت قيله وز الآ سزه

L. 7; 16,8 x 21,2 cm (15 x 16 cm), po 10 redova na strani. Paginirano. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, krupan, vokaliziran. Tinta crna. Međunaslovi i istaknutiji stihovi pisani crvenom tintom. Nema kustoda.

Nema datuma prijepisa, ali je rukopis vjerojatno iz XIX stoljeća. Nedostaje prvi list.

Uvez kartonski, većih dimenzija od listova.

2769 5693

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

L. 7; 15,5 x 21 cm (11,5 x 18 cm), po 14 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, vokaliziran, krupan. Tinta crna. Dvostubačno. Nema kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

Bez originalnog poveza. Stavljeno u korice obične sveske. U sredini prazni listovi.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2770 6895

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Nedostaje jedan dio u sredini i kraj.

L. 8; 10,3 x 17 cm (9 x 14,5 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Datum prijepisa nepoznat. Rukopis je nastao vjerojatno krajem XIX ili početkom XX stoljeća. Nepotpun, neuvezan.

Iz kolekcije Abdulaha Škaljića.

2771 4315

Isto

وسيلة النجاة

Vesīletü 'n-necāt

Ovom Mevludu su dodata neka pjevanja iz mevluda drugih autora pa je nešto obimniji od prethodnih.

L. 28; 15,5 x 20 cm (10,3 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*, lijep. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen crvenim linijama. Naslovi ispisani crvenom tintom. Ima kustode.

Uvezan u obični papir.

Na dva mjesta označena dva prepisivača: Zekeriyyah Sohta (L. 28a) i Ismā'īl Sohta iz sela Ljubuškog (L. 28b). Biće da je ovaj Ismail iz Ljubuškog prepisao samo pjesmu koja se nalazi na posljednjoj strani, poslije mevluda.

2772 4228

Isto

وسيلة النجاة

Vesīletü 'n-necāt

L. 10; 17 x 25 cm (12 x 18 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, lijep. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvez: običan papir.

2773 1909

Isto

وسيلة النجاة

Vesīletü 'n-necāt

Prije teksta mevluda nijjet (odluka) o namjeri da se Mevlud prouči (pročita).

نيّت ايلدم مولود اوقمغه يا ربَّ العالمين

L. 11; 16 x 22,2 cm (12 x 16 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutiji stihovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Tekst vokaliziran. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču niti o prijepisu.

Uvez kartonski.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2774 1288

Isto

وسيلة النجاة

Vesīletü 'n-necāt

L. 12; 14 x 19,6 cm (11 x 15,5 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslov i tačke između dva polustiha, zelenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kartonski.

2775 5808

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

L. 9; 13,5 x 18,5 cm (10 x 13,5 cm), po 13 redova na strani. Papir krem boje. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Tačke između stihova crvene. Dvostubačno. Nema kustode.

Bez podataka o prijepisu. Rukopis je znatno oštećen, prvi list je odvojen. Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2776 5947

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī.

L. 9; 17 x 14 cm (11,5 x 17 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vokaliziran, lijep. Tinta crna. Naslovi i interpunkcija crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o datumu i mjestu prijepisa. Prepisivač nepoznat. Rukopis je u lošem stanju. Prvi list je odvojen, a posljednji, gdje se obično nalazi dova, nedostaje.

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2777 6154

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

(Kao ostali primjerci navedeni u ovom katalogu).

2. L. 8 - 9

Zapisi i dove.

3. L. 10 - 16b

Pjesma o Kabi od nepoznatog autora.

4.

الهی یوسف ایله یعقوب

Ilāhi Yūsuf ile Ya'ḳūb

L. 17; 12 x 17,5 cm (8 x 13 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez broširan.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2778 6695

Isto

وسيلة النجاة – مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī. Djelo počinje na L. 4a, a prije toga i po završetku Mevluda drugi religiozni spjevovi u slavu poslanika Muhammeda od nepoznatih autora.

L. 44; 16,5 x 23 cm (13,5 x 19,5 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Naznaka poglavlja crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2779 6841

Isto

مولد

Mevlid

Ovome mevludu su pridodati spjevovi o poslaniku Muhammedu od nepoznatih pjesnika.

L. 70; 14 x 20 cm (10,5 x 16 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio i umrljan od vlage. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslov i međunaslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču, te datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz kolekcije Abdulaha Škaljića.

2780 6900

Isto

وسيلة النجاة - مولد

Vesīletü 'n-necāt - Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī.

L. 6; 14,5 x 21 cm (12,5 x 19 cm), po 18 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Nema kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Nedovršen.

Bez poveza.

2781 6812

Isto

1. L. 1a - 6b

مولد

Mevlid

Poznati spjev Bursaı Süleymān Çelebija.

2. L. 7 - 45

دعالر

Du'ālar

Zbirka molitvi.

L. 45; 12,5 x 20 cm (10 x 17 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, star i istrošen. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren smeđim linijama. Ima kustode.

Bez oznake datuma i mjesta prijepisa.

Povez kartonski, poderan.

2782 5327

مولود

Mevlūd

Spjev o Muhammedu od nepoznatog autora, po uzoru na Süleymān Çelebijev mevlud. Nedostaje početak.

Završetak:

هم دخى امين ديانك جملسين
حق تعالى رحمته غرق ايلسن

كرديلرسز بولسز نعمت مدام
شوقيله ديل الصّلوة والسلام

L. 30; 14 x 20,5 cm (9 x 15 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, lijep, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac obrubljen crvenim linijama. Ima kustode.

Prepisao Ḥusein b. Ḥasan al-Akḥiṣārī (Iz Prusca), sredinom safera 1055/sredina aprila 1645. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2783 6040

مولد

Mevlid

Napisao 'Āşiḳ Pāşā.

Početak:

ای عَدَمْدَنْ عالمی وار ایلین
یری قائم کوکی دوّار ایلین

Završetak:

ویر صلوات بر رسولی مصطفی
او قیانی یازانی یازدیرانی
رحمتکله یارلغاغل یاغنی

L. 42; 14,5 x 23,5 cm (11,5 x 18 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Vrlo lijep. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom.

Prepisano 1254/1838. godine.

Uvez platneni, noviji.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2784 6036

مولود النبی

Mevlūdu 'n-nebiyyi

Poznati spjev u slavu Muḥammedu po uzoru na Süleymān Çelebijev Mevlid (Veṣīletü 'n-necāt). Autor mu je i prepisivač Ḥāfiẓ Sālim b. Ismā'īl b. Ibrāhīm.

Početak:

منتهی نی مقصد اهل یقین
مصطفینك ماه مولودی بودر

Završetak:

ختم منظوم اولدی باجمع نکان
اول رسوله بیك سلامیله صلوة

L. 10; 17 x 23,5 cm (11,5 x 18 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast, deblji. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslov i podnaslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Kustode ispisane crvenom tintom.

Napisao i prepisao Ḥāfiz Sālim b. Ismā'īl Ibrāhīm iz sela Jeleča, godine 1266/1849-50.

بلکه بو سببله روحم یاد اوله
در منظوم داخی بونه اداوله

بیك ایکیوز التمش ایکی سال تمام
اول ربیع الاوّل 'ابی اختتام

Iz ovoga se vidi da je djelo završeno 1262/1845-46. godine, a iz bilješke o prijepisu se vidi da je djelo prepisano, kako je i navedeno, 1266/1849-50. godine.

Uvez običan papir.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

2785 6036

مولود النبیّ

Mevlūdu 'n-nebiyy

Napisao Feleḳ-zāde 'Ayntābī, šejhu-l-islam i vaiz (propovjednik) u Istanbulu (bilješka na margini na početku teksta koji je potpisao Şayẖ Nāṣih Izmīrī). Rukopis sa istim početkom se navodi i kod Karataya (II, 2355, str. 130), ali se kaže da je autor ovog mevluda nepoznat.

Početak:

بشلیالوم اوّل الله آدنی
اوره لوم اندن سوزك بنیادنی

L. 29; 15,5 x 20,5 cm (10 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vrlo lijep, vokaliziran. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Unvan u zlatnoj, oker i plavoj boji. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen debelim zlatnim i trima tankim crnim linijama. Ima kustode.

Prepisao Şeyẖ Nāṣir Izmīrī. Uvez kartonski.

Bivši vlasnik Celāluddīn b. Maḥmūd Barlī (Dželaludin b. Mahmud iz Bara), 1319/1901. godine.

2786 3337

مولود علیه السلام

Mevlūd-i 'aleyhisselām

Poema o rođenju Poslanika Muhammeda u formi mesnevije po uzoru na Mevlūd Suleymāna Čelebija, od nepoznatog autora.

Početak:

الله آدیله سوزه بشلایلوم
معرفت باغنده كل اشلایلوم

L. 1 - 3
Didaktičko-religiozne pjesme na turskom jeziku.

L. 29; 14 x 19,7 cm (8,5 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nash*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ispočetka tekst vokaliziran. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2787 2088

مولد

Mevlid

Spjev u formi mesnevije o Muhammedovom životu, spjevan po uzoru na istoimeni spjev Süleymāna Çelebija. Nedostaje početak.

Počinje:

ذكر حق دیباجه سیدر هر ایشلك
ذكر حق سالاریدر هر جنبشلك

L. 51; 14,5 x 19,5 cm (9 x 14 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nash*. Pisano crnom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Nema početka ni završetka.

Bez imena prepisivača i datuma prijepisa.

Uvez kožni sa prijeklopom.

2788 3393

مولود

Mevlūd

Spjev o Poslaniku, Muhammedu, od nepoznatog autora, u mesnevi stihovima. Bez početka i završetka. Sastoji se iz prologa i tri poglavlja. Prolog nema početka.

Prvo poglavlje počinje:

باشلادم اوّل سوزه الله ددم
سوز تمام اولدیكه بسم الله ددم

چون توكل قلدم اول سبحانه
عون قلدی فهم عقل جانه

L. 66; 14,5 x 20,2 cm (8,5 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nash*, djelomično vokaliziran. Tinta crna. Tekst dvostubačan, a svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Bez originalnog uveza.

2789 6195

مولد

Mevlid

Spjev u slavu vjerovjesnika Muhammeda od nepoznatog autora po uzoru na Süleymān Çelebijev Mevlid.

Početak:

حق تعالی رحمت ایلیه اكا
كیم بنی اول بر دعائیله اكا

L. 38; 15,5 x 22,5 cm (10,5 x 19 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, potamnio od vlage i prašine. Pismo *nash*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačano. Ima kustode. Rukopis nepotpun. Nedostaje mu najmanje po jedan list na početku i završetku.

Nema podataka o datumu i mjestu prijepisa, kao ni o prepisivaču.

Bez uveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2790 6263

مولد

Mevlid

Spjev o poslaniku Muhamedu od nepoznatog autora po uzoru na Bursalı Süleymān Çelebijev istoimeni spjev. Rukopis nema početka.

Počinje stihom:

مَرْحَبَا اَیْ خاص اُمّت ملجائی
مرحبا اَیْ جَارَهٔ سُنْلر ملجائی

L. 19; 17 x 25 cm (11,5 x 19 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*, vokaliziran, krupan. Tinta crna. Međunaslovi crvenom i zelenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Nema kustode. Rukopis nema početka ni završetka. Listovi su razdvojeni.

Nema podataka o datumu ni mjestu prijepisa niti o prepisivaču.

Bez poveza.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2791 6262

مولد

Mevlid

Spjev o poslaniku Muhammedu od nepoznatog autora. Bez početka i završetka.

Ovaj primjerak otpočinje:

انگیله ایردی این هم حقه
انگیله کلدی عالم رَوْ (رَونَقه) . . .

L. 30; 14,5 x 21 cm (11 x 15 cm), po 13 redova na strani. Papir žuto-smeđ, istrošen, po ivicama iskidan. Pismo *nasẖ* vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Rukopis nema početka ni svršetka.

Bez poveza.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i o prepisivaču.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2792 3961

شرح قصيده برده

Şerḥ-i Ḳaṣīde-i Burda

Komentar Busīrijeve Ḳaṣīde-i Burde od nepoznatog komentatora koji se vjerojatno koristio prijevodom i komentarom Aḥmed Saruhanī Leālija, umro 971/1563-64. godine.

Rieu, S, 615.; Karatay, II, 2144-2146.

Početak poslije besmele (L. 1 b):

الحمد لله الذى جعل النظم لانتظام الكلام
والصلوة والسلام على سيدنا الانام. . .

L. 59; 16,5 x 20,5 cm (5,5 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Tinta crna. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta'līqa* i *riq'e*. Na marginama glose. Ponegdje gdje nisu mogle stati na marginu dodavani su naknadno novi listovi.

Nema podataka o prepisivaču. Prijepis izvršen 971/1563-64. godine.

Uvez kožni.

Bivši vlasnik Sāliḥ b. Muṣṭafā Şāmi-zāde (L. 1a).

2793 2997

1.

شرح قصيده البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīde-i Burda

Napisao Seyyid Aḥmed b. Muṣṭafā Le'ālī, umro 971/1563-64. godine.

Rieu, S, 615.; Karatay, II, 2144-2146, str. 54.; Flemming, 419, str. 322.

Početak (L. 2b):

الحمد لمن جعل النظم لحسن الكلام والصلوة
على محمد الانام وعلى اله واصحابه الكرام. . .

2.

شرح پند نامهٔ عطّار - سعادتنامه

Şerḥ-i Pendnāme-i 'Aṭṭar - Se'ādetnāme

Napisao Muṣṭafā Şem'ullāh Şem'ī iz Prizrena, umro 1000/1591-92. godine.

Karatay, II, 2159.; Trako, 313-325.

Početak:

شکر وسپاس بی قیاس شول قادر قیومه که لطف بی غایت وکرم بی نهایتدن معجز شعار ونبوّت دثار رسوللر کوندردی تازمرهٔ بنی آدم که اکرم مخلوقات واشرف موجوداتدر. . .

L. 133; 10 x 14 cm (5,2 x 10,3 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama prijevod i komentar stihova.

U drugom dijelu rukopisa, gdje se nalazi komentar Attarove Pendname, što je prepisao drugi prepisivač, tekst osnovnog dijela je nadvučen crvenom linijom. Ima kustode.

Prvo djelo prepisao Ḥasan b. Sefer u starom saraju u Edreni 1049/1639-40. godine (L. 37b).

Vakuf Abdulkadir-efendije Muzaferije (Muẓaferi-zāde), za Đumišića (Sim-zāde) medresu u Sarajevu.

Iz Osman Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

2794 6609

Isto

1. L. 1 - 25a

شرح قصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda

Ovdje komentar nije potpun, donesen je samo fragment, a onda slijedi original kaside sa interlinearnim prijevodom na turski.

Početak:

الحمد لله جعل النظم لحسن الكلام
والصلوة على محمد الانام...

2. L. 25b - 27

سلسلة العلية النقشبندية

Silsiletu 'l-'aliyyeti 'n-nakşibendiyye

Niz (silsila) nakšibendijskih prvaka, počevši od poslanika Muhammeda za koga se vežu svi tarikati, do Şeyẖ 'Alī Nakşibendī aş-Şumnevija.

L. 27; 14 x 22 cm (7,5 x 15,5 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel, sa flekama od vlage. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Stihovi na arapskom jeziku pisani krupnim vokaliziranim neshom, a prijevod sitnije, interlinearno. Tekst, osim uvoda, uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisivač Idrīs b. Şeyẖ 'Abdullāh, 1273/1856-57. godine.

Bez poveza.

2795 1149

شرح قصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda

Napisao Sayyid Aḥmed b. Muṣṭafā Leālī, umro 971/1563-64. godine. Komentar poznatog Busurījevog hvalospjeva Poslaniku Muhammedu. Ima autora na L. 6b (na istoj strani gdje počinje tekst).

Ḥ Ḫ, II, 1333.; Flemming, TH, I.

Kod B. Flemminga ovaj rukopis nema isti početak ni završetak kao kod nas.

Početak:

الحمد لله الذى جعل النظم بحسن الكلام
والصلوات على محمد...

Završetak:

الحمد لله على التمام الملك العلام والصلوة على رسوله سيّد الاعراب
والاعجام.

L. 75; 16,5 x 22,5 cm (8 x 15 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel, gladak, čvrst. *Pismo nasẖ*. Tinta crna. Prije teksta pet zaštitnih listova. Nema kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa prijeklopom i ukrasnim rozetama.

Vakuf Muhameda Enverija Kadića.

2796 1150

شرح القصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda

Napisao Muḥammed b. Ḫalīl Mekkīzāde, umro 1212/1797. godine (L. 1b).

AM, II, 351.

Komentar Busīrijeve poeme Ḳaṣīde al-burdah na turskom jeziku.

Početak:

الحمد لله الذى جعل النظم بحسن الكلام
والصلوة والسلام على محمد سيد الانام...

Završetak:

والحمد لله الخالق القوىّ والقدير والصلوة على خير البشر واله واصحابه البرى.

L. 94; 16 x 23 cm (8,5 x 17,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nash-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Prve strane obrubljene sa dvije deblje zlatne i pet tankih crnih linija. Kasnije tekst obrubljen crvenim linijama. Ima kustode.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Uṯmān, u rebiu-l-evvelu 1206/29.X - 27.XI 1791. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2797 830

شرح القصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda

1. L.1 - 84

Isto kao prethodno, autor Mekkī-zāde.

2. L. 86b - 114a

شرح القصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burdah

Autor ovog drugog komentara Būṣīrijeve *Ḳaṣīde* al-burde nije poznat.

Počinje:

الحمد لله الذى جعل النظم... وبعد لما خطر بالبال ان يتبادر الضّماير المراة النظاير والخواطر النقيّة الجواهر...

Završetak:

الحمد لله على التمام وعلى محمد السلام هو سيّد الانام وعلى اله الكرام واصحابه العظام فى الليّالى والايّام.

L. 114; 12,5 x 20 cm (7,5 x 14 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Prve stranice obrubljene zlatnim i crnim linijama, a kasnije tekst oivičen crvenim linijama. Ima kustode. Naprijed 2, a na kraju 3 zaštitna lista.

Oba djela prepisao Dervīş b. 'Abdurraḥmān Sohta Yayçevī u Travniku. Prvo djelo prepisao u ševvalu 1034/7.V - 4.VIII 1625. godine, a drugo u zi-l-hidždžetu 1035/24.VIII - 21.IX 1626. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (žig na L. 1a).

2798 6815

شرح القصيدة البرده

Šarḥ-i ḳaṣīdeti 'l-burda

Osnovno djelo koje se još naziva Al-kawākibu 'd-durriyyah fī madḥi ẖayri 'l-bariyyah napisao Šarafuddīn Būṣīrī, a ovaj komentar napisao aš-Šayẖ Sa'dullāh al-Ḫalwatī, 882/1477. godine. Postoji i skraćeni komentar (Muẖtaṣar) ove kaside na turskom jeziku od istog autora.

Ḥ Ḫ, II, 1335.

Početak:

الحمد لله الذى جعل النظم لانتظام الكلام والصلوة والسلام على سيد الانام وعلى آله العظام واصحابه الكرام وبعد بو عبد فقير ورقّ حقير قليل البضاعة عديم البراعة حضرت فخر العارفين قطب الواصلين الموفق من عند ربّ العالمين شيخ سعد الله الخلوتى...

L. 84; 15,5 x 21,5 cm (7,5 x 16 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst oivičen zelenim linijama. Ima kustode.

Prepisao al-Ḥāğğ 'Uṯmān b. al-Ḥāğğ Muḥammad 'Uṯmān-zāde. Datum prijepisa nije naveden.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

2799 2404

Isto

شرح القصيدة البرده

Šarḥ-i ḳaṣīdeti 'l-burda

L. 42; 13 x 20 cm (7,5 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslov i interpunkcija crvenom tintom. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje marginalije. Na početku kodeksa dva zaštitna lista.

Datum prijepisa 1026/1617. godine. Prepisivač nije poznat.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Uvakufio: al-Ḥāǧǧ Ḏul-fiqār b. Muḥammad Sipāhi-zāde (Hadži Zulfikar sin Muhameda Spahe) Iz Hercegovine (selo Čomol?) i predao ga muteveliji Halilu sinu Salihovom Stočaninu.

2800 1793

1.

شرح القصيدة البرده

Šarhu 'l-qaṣīdati 'l-Burda

Komentar Busīrijeve Ḳaṣīde-i Burde. Napisao Sa'dullāh Ḫalwatī.

H Ḫ, II, 1335.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى جعل النظم لانتظام الكلام والصلوة والسلام على محمد سيّد الانام. . . وبعد عبد فقير ورقّ حقيق قليل البضاعه كثير الفضاحة حضرت فخر العارفين قطب الواصلين الموفق من عند الله ربّ العالمين شيخ سعد الله الخلوتى. . .

2. L. 23b - 54b

هدية المهتدين

Hadiyyat al-muhtadīn

U tekstu naslov: Hidāyat al-muhtadīn

هداية المهتدين

Napisao na arapskom Yūsuf b. Ğunayd Aḫi Čelebī aṭ-Ṭoqāti, umro 904/1499. godine. Rasprava o riječima koje izvode iz vjere (elfaz-i kufr) i drugim vjerskim propisima.

GAL, S, II, 318, S, III, 1275; Ḥ Ḫ, II, 2043;
Dobrača, II, 1030,7.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى جعل العلوم الشرعية ميراثا للعلماء من الانبياء والفنون السمعيّة المصطفوية جلاء لصدور الاصفياء والاولياء

3. L. 57b - 228b

خاشية على درر الغرر

Ḫāšiya 'alā durar 'l-ġurar

Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Vānī (Vankūlī), umro 1000/1591. godine.

GAL, S, II, 660.

Početak:

الحمد لوليّه والصلوة والسلام على نبيّه وآله وصحبه اجمعين اما بعد فلما قرأ علىّ الوالد الاعزّ اعنى به موهبه الله تعالى من لطفه الربّانىّ پير محمد بن محمد الوانى. . .

L. 228; 14 x 21 cm (7,8 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i komentirani stihovi nadvlačeni crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje marginalne bilješke. Originalna folijacija crvenom tintom.

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Nesūh, krajem šabana 1034/29.V-6.VI 1625. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Kantamirijine biblioteke.

2801 3016

Isto (kao pod br. 2800-1)

شرح قصيدهٔ برده

Şerḥ-i Ḳaṣīde-i burda

Napisao Şeyḫ Sa'dullāh al-Ḫalvetī (L. 1b - 2a). Komentar čuvene Busīrijeve poeme u slavu poslanika Muhammeda pod naslovom:

شرح قصيدهء برده تاليف سعد الله

Početak poslije besmele (L. 1b):

الحمد لله الذى جعل النظم لانتظام الكلام. . .

Završetak (L. 133a):

وهذه البرده الحسناء قد ختمت والحمد لله فى بد(ء) وفى ختم

L. 133; 10,5 x 15,5 cm (7 x 12,5 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslov, istaknutije riječi i stihovi osnovnog djela crvenom tintom. Ima kustode. Na početku jedan, a na završetku 4 zaštitna lista.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama i prijeklopom. Rukopis ima i zaštitnu torbicu.

Prepisao Ḥusein, u rebiu-l-ahiru 1099/4.II - 3.III 1688. godine.

Vakuf Osman Šehdijina biblioteka (žig na L. 1a).

2802 4742

Isto kao pod brojem 2800-1.

1.

شرح قصيدة البردة

Şerḥ-i Ḳaṣīde-i burdah

Početak isti kao u navedenom rukopisu.

2. L. 44 - 48

قواعد قرآن

Ḳavā'id-i Ḳur'ān

Pravila za čitanje Kur'ana na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمد واله وصحبه وسلّم اجمعين اما
بعد اما بوندن صكره تنوين ديدكلرى يا ايكى اوستون يا ايكى اسره يا ايكى
اوترودر . . .

L. 48; 15 x 21 cm (8 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, deblji, gladak. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Stihovi osnovnog djela nadvlačeni crnom tintom. Na margini stihovi prevođeni na turski. Ima kustode.

Bez poveza. Poklon Omerage Šehagića iz Zvornika.

2803 4126

Isto

1. L. 1 - 37a

شرح قصيدة البرده

Şerḥ-i Ḳaṣīde-i Burda

Napisao Sa'dullāh Ḫalvetī (vidi prethodni rukopis, pod br. 1).

2. L. 37b - 41a

القصيدة المضرية فى مدح خير البرية

Al-qāsida al-muḍariyya fī madḥi ẖayri 'l-bariyyah

Hvalospjev vjerovjesniku Muhammedu. Napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh b. Muḥammad b. Sa'īd ad-Dūlāsī al-Būṣīrī, umro 694/1294. godine.

GAL, G2, I, 314 (267);
Ahlwardt, VII, 7840-7844.;
Dobrača, I, 794, str. 550.

Početak:

يا ربّ صل على المختار من مضر
والانبياء وجميع الرسل ما ذكروا

3. L. 41a - 46

القصيدة المنفرجة

Al-qaṣīdatu 'l-munfariğatu

Djelo moralističkog sadržaja. Napisao Abū 'l-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf an-Naḥwī at-Tawzāri, umro 505/1111. ili 513/1119. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1346.;
GAL, G2, I, 316 (268).;
Dobrača, II, 899/9.

Početak:

الشدّة اودت بالمهج
يا ربّ فعجّل بالفرج

Kod Hadži Halife i Dobrače ova kasida počinje drugačije.

L. 46; 16,5 x 22,5 cm (9,5 x 16,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* i *ta'līq* kombinirano na taj način što je tekst osnovnog djela pisan krupnim *nasẖom*, a tekst komentara sitnim *ta'līqom*. Tinta crna. Ima kustode. Sadrži i marginalije.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni, bez ukrasa.

2804 2576

1. L. 1 - 350

شرح ديوان حافظ

Şerḥ-i Dīvān-i Ḥāfiẓ

Komentar Hafizovog Divana (zbirka pjesama) koji je na turskom napisao Muṣṭafā Musliḥuddīn Surūrī, umro 969/11. septembra 1561. godine.

Lit: A Gölpinarli, MMYK, III, 1027, str. 399.;
Ḥ Ḫ, I, 783.; ŠS KA, IV, 2558.

Početak:

الحمد لله الذى حفظ الذكر عن تحريف ريب المنون كما قال انّا نحن نزّلنا
الذكر وانّا له لحافظون

Završetak:

عين حرف شرحنه كلنوب اندن شروعه تصميم وبو وجهله تتميم نيّت
اولنمشدر والله المعين وبه نستعين

2. L. 350 - 409

مناقب فروز شاه

Menāḳib-i Fīrūz Şāh

Od nepoznatog autora. Kako nisu ispisane riječi koje su trebalo biti naknadno upisane crenom tintom djelo počinje:

بعز دولت كيستى فروز شاه شجاع شاه شجاعك جهان بورلندريجى
دولتك قوّتى حقيچون كه باكسم نبود

Nema završetka.

L. 409; 14 x 20,7 cm (7,5 x 15 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, ponegdje oštećen vlagom i čestom upotrebom. Pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna, osnovni tekst nadvučen crvenom tintom. Neke stranice, također, obrubljene crvenom tintom. Mjestimično bilješke na margini. Ima kustoda. Na kraju oko četrdeset listova prazno. Na završetku teksta bilješka da je ovo pola komentara Hafizova Divana, do slova 'ayn.

Nema podataka o prepisivaču i vremenu prijepisa, ali pretpostavljamo da je prijepis iz XV ili XVI stoljeća.

Uvez kožni sa prijeklopom, ali nedostaje prednja korica.

2805 470

شرح ديوان حافظ

Şerḥ-i Dīvān-i Ḥāfiẓ

Početak i završetak kao pod br. 2804-1.

L. 216; 20 x 28,5 cm (12 x 19,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel, čvrst. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Originalni tekst nadvučen crvenom crtom. Tekst oivičen također crvenom crtom. Ima kustode.

Datum prijepisa u kolofonu 1017/1608-9. godine. Rukopis je prepisan sa prijepisa Muḥammad b. Aḥmad al-'Arabīja (991/1583.).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2806 2073

Isto

شرح ديوان حافظ

Şerḥ-i Dīvān-i Ḥafiẓ

Na početku rukopisa pogrešno stoji Kitāb Subhah al-abrār nāqiṣ.
Knjiga Subḥat-i 'l-abrār, nepotpuna. كتاب سبحة الابرار ناقص

Početak:

الموت من طول الامل وطول الامل من حبّ الدين وحب الدين رأس كلّ
حطيئة (خَيْطَةِ)

Završetak:

عين حرفى شرحنه كلنوب اندن شروعه تصميم وبو وجهله تتميم نيت
اولنمشدر والله المعين وبه استعين تمت تمام.

L. 315; 11,5 x 18,5 cm (6,5 x 14 cm), po 23 reda na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Crvenom tintom su ispisani citati iz Kur'ana i hadisa. Nema kustode. Ispočetka na marginama bilješke. Prepisano u ševvalu 1036/15.VI-13. VII 1627. godine.

Prepisivač nepoznat. Na početku rukopisa nedostaje desetak lista.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Rukokpis je iz Kantamirijina vakufa.

2807 4129

Isto

شرح ديوان حافظ

Şerḥ-i Dīvān-i Ḥāfiẓ

L. 343; 15,5 x 20,5 cm (9 x 13,5 cm), po 20 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ*, pisano crnom tintom. Na marginama bilješke pisane rukom prepisivača. Ima kustode. Rukopis je rastavljen na lage.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama i prijeklopom, ali dotrajao.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis vjerovatno potječe iz XVI stoljeća. Na L. 1a u stihovima pitanje Hafizu i njegov odgovor u stihu, jedna kratka hikaja i rubaija. Kodeks je bio u posjedu Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥusayna b. Muṣṭafā b. Muhammeda. Kasnije bio u posjedu Ibrāhīm b. Suleymāna.

2808 218

شرح ديوان حافظ

Şerḥ-i Dīvān-i Ḥāfiẓ
I i II dio

Početak kao pod br. 2804-1.
Završetak:

ياد وروح محتاجنى صدقهٔ ثواب ايله غنى وشاد ايده لر بايع از مشترى
بها خواهد شارح از ناظران دعا خواهد تمت تمام بعنايت الرحمن

L. 395; 17,5 x 28,5 cm (10 x 20 cm), po 27 redova na strani. Papir bijel, čvrst, pismo *nasḫ-ta'līq*, dosta sitan. Tinta crna, originalni tekst nadvučen crvenom crtom. Unvan izrađen višebojno, najviše zlatnom i plavom bojom. Ima kustode. Tekst oivičen crvenom crtom.

Uvez kožni sa rozetom i prijeklopom.

Vakuf Hafiz Muhammed Baki-efendija Džinića.

2809 1065

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

Napisao Muṣṭafā Şem'ullāh, poznat kao Şem'i, umro poslije 1909/1600-1. godine. Djelo je posvetio velikom veziru Mehmed-paši Sokoloviću. To je komentar poznatom mističko-didaktičkom djelu Bahāristān Nuruddīna 'Abdurraḥmāna Ğāmija (1414-1492).

Flügel, I, 601, str. 574.; Rieu, CTM, 159.;
Götz; TH, 2, 626-628.;
Trako, 449-450, str. 231-232.

Početak:

حمد وسپاس بى عد خدايى راكه عليم وحكيم وقدير وپادشاه بى شريك
وبى وزير دروشكر وثناى لايعد...

Završetak:

وصلوة وسلام محمد اوزره وانلك ال كرامى اوزره اولسون كه جميع عالم
خلقنلك گزيده لريدر آمين يامعين

L. 142; 12,2 x 20,5 cm (6,5 x 16 cm), po 21 red na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov, interpunkcija i istaknutije riječi crvenom. Prve dvije strane uokvirene dvostrukom crvenom linijom. Ima kustode. Marginalije.

Prepisao: Sālim, 1033/1623-24. godine, (L. 142a).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Muḥammed b. Veliyuddīn Rāžī iz Sarajeva.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2810 2212

Isto

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

L. 94; 14,7 x 20,7 cm (l0 x 16,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Marginalije. Rukopis nema prvog lista.

Nema uveza.

Datum prijepisa 1027/1618. godina.

2811 4513

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

Isto kao prethodni broj.

L. 124; 14 x 20 cm (8 x 16 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov i istaknutije riječi pisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim crtama. Ima kustode. Na margini zabilješke.

Prijepis 1036/1626-7. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Hasan-efendija Mehmedagić (محمداغيك) iz Careve džamije u Nevesinju.

2812 4927

Isto

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

L. 112; 12 x 19,5 cm (8 x 14,5 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast, tanji, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Riječi osnovnog djela nadvlačene crvenom tintom. Prve dvije strane uokvirene crvenom linijom. Na marginama pozivi na literaturu. Ima kustode.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥācc 1064/1653-54. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbtom.

Bivši vlasnik Sāliḥ b. Şa'bān Nikšiklī iz Nikšića, 1229/1813-14.

2813 2761

Isto

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

L. 186; 12,5 x 20 cm (7,4 x 15,3 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Poklon Dr. M. Muidovića.

2814 1577

شرح بهارستان

Şerḥ-i Bahāristān

L. 176; 14 x 20,5 cm (8 x 15,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel, deblji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Marginalije. Nedostaje završetak.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Bojića (Boyo-zāde), (pečat na L. 1a).

2815 1630

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Komentar Šejh Sa'dijeva Būstāna koji je na turskom jeziku napisao Aḥmed Sūdī Bosnevī, umro, poslije 1006/1598. godine. Ovaj komentar seže do kraja trećeg poglavlja (تمّت الباب الثالث) (L. 472b).

Ḥ Ḫ, I, 244.; Flügel, I, 541 i 542, str. 535-536.

Početak:

بنام خداوند جان آفرين حكيم سخن در زبان آفرين معلوم اوله كه باى مفردهٔ مفتوحه

Završetak (L. 472b):

حاصلى كندوكى بليّات عشقه تسليم ايله زيرا عشق دردوبلاسز اولماز.
تمّت الباب الثالث

L. 473; 15 x 20,8 cm (8 x 15 cm), po 21 red na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Na marginama najčešće osvrti na Sururijev i Šem'ijev komentar istoimenog djela.

Prepisao sa autografa Ḥafiẓ Ḥasan Ğundī b. 'Abdullāh, u ramazanu 1073/9.IV - 8.V 1663. godine.

Datum napisan brojevima 1037/1628 (L. 473 a).

Ispod podataka o prijepisu u kolofonu ime Hadži Ibrahim Spužić iz Travnika. Isti je označen kao vlasnik i na L. 1a sa datumom 1249/1833-34. godina.

2816 1175

Isto

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Drugi dio Sūdijeva komentara Šejh Sa'dijeva Būstāna.

L. 265; 16,3 x 21,3 cm (9 x 16,8 cm), po 25 redova na strani. Papir svijetložut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Osnovni tekst nadvlačen crvenim linijama. Ima kustode. Ponegdje marginalije, uglavnom pobijanja komentara Šem'ija i Surūrija.

Prepisao As-Sayyid Ibrāhim b. as-Sayyid Muḥammad-efendī, bivši anadolski kadija (kazasker). Datum prijepisa 1. muharrema 1149/12.V 1736. godine (u kolofonu na kraju prijepisa). Ima originalnu folijaciju od (2)75-540. Na početku rukopisa u folijaciji nedostaje prva cifra jer je odrezana kod uvezivanja rukopisa. Također nedostaje nekoliko listova.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2817 1603

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Komentar Šejh Sa'dijeva Būstāna koji je napisao na turskom jeziku Mevlāna Muṣṭafā Şem'ullāh, poznat kao Şem'ī, iz Prizrena, umro 1006/poč. 14. kolovoza 1597. godine.

Blochet I, 115, Nr 273, II 6, Nr. 590.;
Karatay, II, 2212-2214, str. 76.;
Götz, TH, 2.; Trako, 357-359, str. 182-184.

Početak:

حمد بی حد وثنای بی عد اول صانع ذو الجلاله که بوستان کون ومکانی انوار اثاریله روشن ورياض قلوب انسانی انوار معارفیله کلشن ایلدی . . .

Završetak:

خدایا زعفوم مکن ناامید ای خدا بنی عفو ورحمتکدن نومید ومحروم ایلمه

L. 251; 14 x 20 cm (7,8 x 14,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Interpunkcija i istaknutije riječi u tekstu crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Marginalije. Na početku i na kraju po dva zaštitna lista.

Bez podataka o datumu prijepisa i prepisivaču.

Uvez kožni sa rozetama i prijeklopom na kome se također nalazi rozeta.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (žig na L. 1a i 251b).

2818 5298

Isto

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Isto kao i br. 2817.

L. 282; 13,8 x 20 cm (7 x 15,5 cm), po 25 redova na strani. Papir žućkast, pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenim linijama. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Na marginama glose.

Prepisao Ḥasan b. Rağab (Redžep) u Edreni, godine 1003/1594-95.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2819 1534

Isto

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Početak ovog rukopisa se nešto razlikuje od prethodna dva:

بنام خداوند جان آفرین جان یرادجی خداوندك نام ایله باشلادم که بوستان کون ومکانی انوار آثارله روشن ورياض قلوب انسانی انوار معارفیله کلشن ایلدی . . .

Ime autora na L. 1b.

L. 349; 12,5 x 19,5 cm (6,5 x 13,5 cm), po 18 redova na strani. Papir bijel, mjestimično oštećen i restauriran, potamnio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela također pisan crvenom tintom. Ispočetka 50 listova nema kustode, kasnije su kustode upisivane. Marginalne bilješke. Ovaj prijepis sadrži i podatak o nastanku djela prema kome je autor završio djelo koncem šabana 983/25.XI - 3.XII 1575. godine.

Uvez kožni, smeđ sa rozetama na kojima su izrađeni geometrijski motivi.

2820 923

Isto

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

L. 215; 12 x 21 cm (8,2 x 16,3 cm), po 23 reda na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Na marginama filološki komentari. Ime autora na L. 1b.

Prepisivač nepoznat. Prijepis završen početkom ramazana 1014/10-19. I 1606. godine.

Uvez kartonski, noviji.

2821 5288

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

L. 251; 12,8 x 20 cm (7,5 x 14,2 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Stihovi osnovnog dijela nadvlačeni crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisivač u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Bivši vlasnik 'Omer b. Muḥarrem.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2822 1162

شرح بوستان

Şerḥ-i Būstān

Komentar Sa'dijeva Būstāna od nepoznatog autora. Dosta podsjeća na Šem'ijev komentar jer je, slično njemu, dosta sažet, gotovo da je doslovan prijevod na turski.

Početak poslije besmele (L. 1b):

بنام خداوند جان آفرین جان یرادیجی خدانك نامیله باشلادم حكیم
سخن در زبان آفرین ایله خداوند كه دلده سوزیرادیجی بر حكیم در خداوند
بخشنده، دستكیر دوشمشلروك الین دوتجی بیچاره لره ترحم ایدیجی خداوندر
كریمی . . .

Završetak:

. . .داری زمن چنان شرم داد از خداوند اوند خویش كه شرمت زبیگا
نكاست ودویش نیاسایی از جانب هیچ كس برو جانب حق نگه داروبس،

L. 198; 14 x 20 cm (8 x 15,5 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Ispočetka i marginalije. Na kraju nekoliko pjesama mističke sadržine na perzijskom.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez od smeđe kože, originalan, sa utisnutim rozetama i prijeklopom.

Vakuf Džinića (Ğīno-zāde) Muhamed Baki-efendije (L. 1a).

2823 1088

شرح على دياجه كلستان للامعى

Şerḥ 'alā Dībāce-i Gulistān li Lāmi'ī

Komentar uvodnog dijela Šejh Sa'dijevog Gūlistāna koji je napisao Maḥmūd b. 'Os̱mān Lāmi'ī, umro 938/1531-32. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1504.; Flügel, I, 557, str. 541.;
Wiesbaden, XIII, 2, 620-621, str. 419-420.; Trako, 421-423, str. 212-214.

Početak:

یا من تعالى عن ثناء الخلائق جناب قدسك لا احصى ثناء علیك انت كما
اثنیت على نفسك . . .

Završetak:

چراغ اولوب شب حیرتده جانه ایرشسون حضرتده دل یانه یانه

L. 31; 14,5 x 21 cm (10,5 x 17 cm), po 27 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Riječi iz osnovnog teksta nadvlačene crvenom tintom. Na margini bilješke. Kustode ispisane u posljednjem redu desne stranice.

Uvez kartonski.

Nema podataka o prijepisu.

Vakuf Muhamed-efendije Svrze.

2824 2405

Isto

شرح دیباجه گلستان

Şerḥ-i Dībāce-i Gulistān

L. 40; 14,5 x 20 cm (11 x 17 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekest nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Na trećem listu na margini je zapis da je rukopis uvakufio Hadži Ibrahim-aga sin Islamov Spuž iz Travnika u biblioteku Ejne-begovu i predao ga muteveliji Hadži Halil-efendiji sinu Salihovu 1252/1836-37. godine. Rukopis je prije toga bio u posjedu Hadži Muhameda Rakima 1141/1728-29. godine (bilješka na koricama).

Također je bio u posjedu Osman Šehdijine biblioteke (fol 1a), ali nema datuma kada je to bilo.

2825 3800

شرح گلستان سعدی لسودی افندی

Şerḥ-i Gulistān-i Sa'dī li Sūdī efendī

Komentar Šejh Sadijevog poznatog djela Đulistana. Napisao Aḥmed Sūdī Bošnjak, umro iza 1006/1597-98. godine.

Flügel, I, 540.; Karatay, II, 75.;
Trako, 403.; Tüyatok, 07/5, 3995.

Početak:

حضرت شیخ بسمله ذکرندن صکره حدیث شریفه اقتدا ایدوب حمد خدایی معنا ذکر ایلدی...

Završetak:

معلومدرکه اشعار عربده واوزانده قاصرلر ایمش لر

L. 331; 18 x 28,8 cm (9,5 x 19,5 cm), po 25 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Ponegdje na margini bilješke. Ima kustode.

Prepisao Seyyid Maḥmūd, sredinom saffera 1006/ kraj septembra 1597. godine.

Uvez kožni sa rozetom, oštećen.

Vakuf Derviš-paše Bajezidagića.

2826 403

Isto

شرح گلستان سعدی

Şerḥ-i Gulistān-i Sa'dī

Na početku je sadržaj djela.

Početak i završetak isti kao i 2825.

L. 443; 16, 5 x 27 cm (9,7 x 19 cm), po 25 redova na strani. Papir bijeli. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Riječi originalnog teksta nadvlačene crvenom linijom. Tekst uokviren crvenim i crnim linijama. Unvan u zlatnoj i crvenoj boji. Ima kustode. Ponegdje i marginalne bilješke u funkciji ukazivanja na drugu literaturu koja se bavi istim problemom. Sūdī uglavnom pobija druge komentatore: Lamiija, Surūrīja, Šem'ija, Kāfija, Ibn Seyyid Alija.

Uvez kožni.

Prepisao Abduṣṣādiķ b. Ibrāhīm Bosnevī 1029/1619. godine. Bivši vlasnik Sulejman, muvekkit džamije Ebulfeth Sultan Mehmed-hana u Sarajevu.

Iz Osman Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

2827 741

Isto

شرح کلستان لسودی

Şerḥ-i Gulistān li-Sūdī

L. 242; 15,3 x 21,5 cm (7,8 x 15,3 cm), po 21 red na strani. Papir bijeli. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom tintom. Po marginama bilješke koje se odnose na druge komentare (Ibn Seyyid 'Alī, Surūrī, Šem'i). Izvršena folijacija nije iz vremena nastanka rukopisa. Ima kustode.

Uvez kartonski pojačan platnom, noviji. Zaštitni listovi dodati naknadno.

Prepisao 'Omer b. Ḥusein Bosnevī u medresi Ali-paše, 1030/1620-21. godine.

Uvakufio Šaban-efendi, kadija. Vakuf ovjerio Derviš, kadija i memur za vojne poslove u Foči.

2828 4795

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni broj.

L. 245; 14 x 20 cm (9,5 x 15 cm), po 27 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Riječi osnovnog teksta nadvlačene crvenom tintom. Ima kustode. Na marginama pozivi na literaturu, uglavnom, naznačena su mjesta gdje se autor komentara ne slaže sa poznatim komentatorima Gulistana.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Omer 1041/1631. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen.

Iz Odbora islamske zajednice u Mostaru.

2829 6901

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni broj.

L. 535; 14 x 21 cm (9,5 x 16 cm), po 21 red na strani. Papir bijeli. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Prve dvije strane uokvirene dvojema debelim zlatnim i trima tankim crnim linijama, a dalje tekst uokviren tankim crvenim linijama. Originalna folijacija. Ima kustode. Mjestimično na margini citati drugih komentara.

Prepisao Aḥmed Ḥammāmī, 27. večeri Ramazana, uoči Lejletu-l-kadra, 1091. godine/26. rujna 1680. godine (L. 535a). Na L. la bilješka: Aḥmed Ḥummāmī-i Balat, sene 1088/1677., što može da označava vrijeme kada je rukopis započeo prepisivati, kao i mjesto gdje je to činio.

Uvez kožni, ojačan platnom, sa prijeklopom.

Bivši vlasnici: Hasan b. Isma'īl, Hafiz Muhamed, poznat kao Šejh.... (dalje nečitko) i Ḥamīd b. Ḥ. Muḥamed.

Iz Odbora Islamske zajednice Tavnik.

2830 576

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni broj.

L. 305; 20 x 28,5 cm (13 x 21 cm), po 29 redova na strani. Papir bijeli. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi poglavlja pisani crvenom tintom. Tekst koji se komentira nadvučen crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje komentari na margini, naznačena su uglavnom ona mjesta gdje Sūdī polemiše sa drugim komentatorima Gulistana.

Prijepis je izvršen sa rukopisa koji je prepisan sa autografa. Prijepis izvršen u muharemu 1154/19. III - 17. IV 1741. godine. Prepisivač napominje da mu je ovo drugi prijepis istog djela, ali ne navodi svoje ime.

Uvez kožni.

Vlasnik: pjesnik i kadija Mustafa.

2831 2535

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni broj.

L. 435; 15 x 20 cm (9 x 14,5 cm), po 25 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Marginalne bilješke se uglavnom odnose na druge komentare Gulistana.

Prijepis 1215/1800-01. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Muhamed Enverije Kadića.

2832 1123

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni broj.

L. 242; 14,3 x 20,3 cm (7,5 x 15,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijeli, deblji. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Ponegdje na margini bilješke. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Ša'bān b. 'Osmana, kadije. Vakuf ovjerava Derviš, mula u Foči.

2833 4639

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Napisao Şem'ī, Mevlāna Muṣṭafā Şem'ullāh iz Prizrena, umro iza 1009/1600-01. godine. Ovaj komentar je napisao 977/1569. godine. Şem'ī se istakao pisanjem komentara perzijskih klasićnih književnih i mistićnih djela: Būstān, Pendnāme-i 'Aṭṭār, Subḥat al-abrār, Bahāristān, Manṭiq 'ṭ-ṭayr i dr. Ovaj komentar autor je napisao na traženje svojih ućenika na carskom dvoru.

Flügel, I, 556; Götz, XIII, 2, 631.; Karatay, II, 2204-2208.;

Blašković (Bratislava) 502.; Trako, 411-419.

Početak nedostaje.

Završetak:

وكندو نفسك ايچون طلب ايله خير مراددن آنى كه استرسن من بعد ذلك غفرانا لصاحبه بو جمله دن صكره انلك صاحبن ايچون معرفت طلب ايله تم

L. 222; 15 x 21 cm (8,3 x 14,8 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Na početku nedostaje 1-2 lista. Lage rukopisa su međusobno neuvezane.

Prepisao Murād b. 'Abdullāh 993/1585. godine.

Uvez kožni sa rozetom i zlatotiskom.

Iz odbora islamske zajednice Mostar.

2834 2992

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao br. 2833.

Na početku nedostaje prva strana. Završetak isti kao pod br. 2833.

L. 224; 15,7 x 21,2 cm (8,3 x 16,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijeli, deblji. Pismo *nasḫ*, djelimično vokaliziran. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Na margini bilješke. Ima kustode.

Prijepis 995/1587. godine.

Uvez kartonski.

2835 2320

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao br. 2833 i 2834.

L. 176; 14 x 20 cm (7,8 x 14,3 cm), po 23 reda na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Stranice obrubljene crvenom linijom. Ima kustode.

Od originalnog kožnog uveza ostala posljednja korica pa je kodeks zajedno sa tom koricom stavljen u drugi kožni uvez, vjerovatno od nekog drugog rukopisa, koji ima ukrasnu rozetu i prijeklop.

Prepisao Muhamed Sohta sin Hadži Beširа 1032/1622-23. godine u Zenici.

2836 5694

شرح كلستان

Şerḥ-i Gulistān

Početak:

سپاس بى پايان اول صانع بى نظيره كى كلسان جهان صنعى آفاتا بنده بر درّه وبوستان فلك . . .

L. 193; 15 x 21 cm (5,8 x 15 cm), kasnije 9 x 15 cm; i najzad 11 x 18 cm; prosječno po 17 redova na strani. Papir bijel, tanak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Citati na prve tri strane nadvlačeni crvenom tintom, a kasnije pisani crvenom tintom. Ima kustode. Brojne marginalne zabilješke.

Prepisao Ḫalīl b. Ibrāhīm Edirnevī, 26. muharrema 1149/6. juna 1736. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnici: 'Osmān, 1221/1806. godine (žig na L. 1a) i Ibrāhīm Ḥalve (Gilve) al-Manṣūri.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2837 6482

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao br. 2833-2836.

L. 243; 16 x 20,5 cm (12,3 x 16,4 cm), po 19 redova na strani. Papir: prvi listovi požutjeli, kasnije bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Tekst originalnog djela nadvlačen crnom tintom. Ima kustode. Nedostaje 2-3 lista na početku.

Prepisao Aḥmed b. Ḥusein 1175/1761. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2838 1347

شرح گلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao prethodni brojevi. Na kraju nepotpuno. Nedostaje završetak.

L. 89; 15,3 x 20,2 cm (8,5 x 15,5 cm), po 27 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Riječi iz osnovnog teksta nadvučene crvenom crtom. Nema kustode. Ponegdje na margini bilješke.

Uvez kožni.

Bivši vlasnici: Muḥammed b. Ḫalīl Bosnevī i 'Abdullāh, vā'iz.

Vakuf Sālim efendije Muftića.

2839 648

Isto

1. L. 1 - 5

شرح كلستان لشمعى

Şerḥ-i Gulistān li-Şem'ī

Dio komentara Gulistana od Šem'ija.

2. L. 6 - 159

Neko medicinsko djelo na turskom jeziku koje ovdje nema početka pa ga nije moguće identificirati.

L. 159; 19 x 25 cm (9,5 x 15 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi, međunaslovi i istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom tintom. Jedan dio rukopisa nadopunjen kasnije običnom olovkom i crnom tintom i na novijem papiru. Ima kustode. Rukopis je rastavljen na lage, koje nisu međusobno povezane.

Korice kožne sa rozetom, ali nisu pravljene za ovaj kodeks jer su vece za četiri centimetra od samog papira.

Prijepis drugog dijela rukopisa olovkom Hadži Mehmed-ef. Potogije iz Sarajeva.

2840 2333

شرح كلستان

Şerḥ-i Gulistān

Isto kao br. 2833-2839.

L.131; 14 x 20,5 cm (11 x 16 cm), ispočetka po 23 reda, a kasnije po 19 redova na strani. Papir bijeli, deblji, čvrst. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Osnovni tekst nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje na margini bilješke.

Rukopis manjkav na kraju pa nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču. Prvih 10 listova prepisanih od prepisivača koji je imao ljepši rukopis i pisao je *nasḫom*, a kasnije, drugi prepisivač je pisao *ta'līqom*.

Uvez kartonski ojačan platnom, noviji.

2841 2312

Isto

شرح كلستان لشمعى

Şerḥ-i Gulistān li-Şem'ī

Nedostaje nekoliko listova na početku.

L. 84; 14,5 x 21 cm (11 x 16,5 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel, po ivicima požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*, neuvježban. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču. Nedostaje početak.

Bez uveza.

2842 6723

Isto

شرح كلستان

Şerḥ-i Gulistān

Napisao Şem'ullāh Muṣṭafā Şem'ī.

L. 236; 13,5 x 20 cm (6 x 13,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*, vrlo lijep, sitan. Tinta crna. Unvan u plavoj, zlatnoj i crvenoj boji. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Objašnjenja pojedinih riječi pisana istom rukom na margini.

Prepisivač, datum i mjeto prijepisa nisu naznačeni.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Redžep-paše (bilješka na L. 2a).

2843 1529

شرح سبحة الابرار

Şerḥ-i Subḥati 'l-abrār

Komentar djela Subḥah al-abrār relegiozno-didaktičke poeme Nuruddīna 'Abdurraḥmāna Cāmija koji je na turskom jeziku napisao Muṣṭafā Şem'ī iz Prizrena, 1009/1600. godine.

Osnovno Džamijevo djelo je u mesnevi-stihovima sa uvodom u prozi i predstavlja jedno od njegovih sedam djela iz zbirke Haft awranġ (Sedam prijestolja). U Uvodu Şem'ī ističe da je ovaj komentar posvetio Gazanferagi, odabaši Murata III i Mehmeda III.

Rieu, CTM, 154-155.; Trako, 455, str. 235-236.

Početak:

سپاس بی نهایت وثنای بی غایت شبیه
وشریکدن منزّه اول صانع بی نظیره . . .

Završetak:

بو شرح شریف که شمعی حقیرك خطی ایله در اکا بیك طقوز سنه ماه صفرك یکرمی برنجی پنجشنبه کونی بعد العصر احتشام ایله میسر اولدی

L. 151; 12,5 x 20 cm (8 x 15,5 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel, gladak, čvrst. Tinta crna. Pismo *ta'līq*. Osnovni tekst nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom. Prepisao Balī b. Yūsuf iz Drniša u Kliškom sandžaku, u petak u rebiu-l-ahiru 1052/29. VI - 27. VII 1642. godine.

Vakuf Muhameda Bakije Džinića.

2844 1532

شرح شبستان خیال فتاحی للسروری

Šerḥ-i Šebistān-i ḫayāl-i Fettāḥī li 's-Surūrī

Napisao Muṣṭafā Muṣliḥuddīn Surūrī, umro 969/1561. godine, i posvetio sultanu Mustafi. Osnovno djelo je napisao Mevlāna 'Alī Šaybak al-Nišābūrī - Fattāḥī, poznat i kao Yaḥyā Fattāḥī, umro 852/1448, godine, na perzijskom jeziku u formi mesnevije.

Flügel, I, 620.; Bašagić, Popis, 18.; Bratislava, Nr. 499.
Wiesbaden, XIII/2, 624, 625.

Početak:

حمد احمده که اکه حمد پایان هر حامده حم (!) بیحددر

Završetak:

تم شرح الکتاب بعون الله الوهاب وقت الظهر

L. 210; 15,2 x 20,2 cm (8 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ*, tinta crna. Originalni tekst nadvlačen crvenom linijom. Ima kustode. Na kraju rukopisa datum nastanka djela 958/1551. godina.

Datum prijepisa i prepisivać nisu poznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Rukopis je čitao Muhamed Nazif b. Ḥāġġ Ahmed Sunbul-Īmam (Mestivica), koji kaže za sebe da je neznalica i nepozvan da čita takva djela.

Vakuf Džinić Muhamed Baki-efendije.

2845 4102

شرح شبستان خیال فتاحی للسروری

Šerḥ-i Šebistān-i ḫayāl-i Fettāḥī li 's-Surūrī

Za razliku od prethodnog djela nedostaje komentatorov uvod.

Početak:

حمد خدا یرا که چشمهٔ میم حمدش دریاییست در حدّ کمال کرم

حمد خدایه که انك حمد میمی چشمه سی

L. 92; 10,2 x 15,3 cm (5 x 11,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ*, sitan, tinta crna. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Kroz čitav tekst nema kustoda. Rukopis nepotpun s kraja (nedostaje desetak listova).

Uvez kartonski, oštećen.

2846 5404

شرح تخفه شاهدی

Şerḥ-i Tuḫfe-i Şāhidī

Komentar poznatog perzijsko-turskog rječnika u stihovima od Ibrāhīma Šāhidija. Autor ovog komentara je nepoznat.

Početak:

صچگ واللیل یوزگ آیت نور رخك النك ندر لنور علی نور مفاعیلن مفاعیلن فعولن

L. 104; 12 x 18 cm (7 x 13 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio, deblji, hrapav. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst je uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisao Suleymān Rušdi b. Muṣṭafā, 1244/1828-29. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2847 5394

حديقة السعداء

Ḥadīqatu 's-su'adā'

Napisao Meḥmed b. Süleymān Fużūlī, rođen u Hilli, umro u Bagdadu 970/1562. godine.

Ovo djelo predstavlja preradbu djela Rawḍatu 'š-šuhadā', od perzijskog pisca Ḥusain b. 'Alī al-Kāšifīja, umro 1504. godine. Govori o tragičnom životu i smrti Muhammedovih unuka Hasana i Huseina.

Flügel, II, 1216, str. 378-379.;
Karatay, I, 1142-1146, str. 367-369.

Početak:

ربّ اشرح لی صدری ویسّر لی امری واحلل عقدة من لسانی یفقهوا

قولی... یا ربّ ره عشقکده بنی شیدا قیل...

L. 231; 10,5 x 18,5 cm (6 x 14,5 cm), po 21 red na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Originalna folijacija. Tekst je obrubljen debelom zlatnom linijom i trima tankim crnim linijama osim na prvim listovima (1, 2, 3, 6, 7, 8 i 11) koji su naknadno dopisani drugom rukom.

Prepisao Mustafa, kadija u Skruparu, krajem ramazana 1019/ 7-17. XII 1610. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2848 1281

گلشن انوار

Gülşen-i envār

Religiozno-didaktička poema. Napisao Yaḥyā-bey Dukāğīn-zāde, umro oko 1000/1592. godine. To je jedno od pet djela koja čine njegovu Hamsu (petoknjižje). Ovo djelo je na turskom jeziku u formi mesnevi-stihova ispjevano po uzoru na Maḥzen al-asrār pjesnika Niẓāmija Gendževīja (Niẓāmī Gangawī, umro oko 600/1203. godine).

Rieu, TM, str. 181.; Blochet, 368.;
Karaty, II, 2343.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحیم

قافلهٔ علم علیّ العلیم

L. 95; 13,5 x 20 cm (8 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i interpukcija pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Džentića Mustafa-bega.

2849 2661

کنجینهٔ راز

Gencīne-i rāz

Napisao: Yaḥyā-bey Dukāğīn-zāde (Taşlicalı). Djelo je u formi mesnevi stihova. Sadrži 3053 bejta (distiha). (Vidi prethodno djelo).

Götz, 2, XIII, 2; Karatay, II, 2340-2344.; Štampano: Bulak, 1256 (1840/41); Istanbul, 1264 (1847-48).

Početak:

بو اسم اغظم وطلسم مبهم اولان بسم الله...

جان ودلدن دیه لم بسم الله

آچه لوم سوز ایله سوز کنجینهٔ راه

Završetak:

کو کندن آواز بلند ایله سروش

دیدی تاریخینی آنك خاموش

L. 88; 12,5 x 19,5 cm (7,5 x 13,5 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov, međunaslovi i pojedine istaknutije riječi ispisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnici: 'Abdulḥalīm b. Yūsuf i Muḥammad b. Yūsuf.

2850 2473

کنجینهٔ راز

Gencīne-i rāz

Isto kao br. 2849.

L. 108; 13,5 x 19 cm (7,3 x 12,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Tekst dvostubačan, uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje marginalije.

Nema podataka o prijepisu jer je rukopis nepotpun na kraju.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom. Na kraju datum 947/1540-41. godina.

Vakuf Džinića (Ginō-zāde) Muhamed Baki-efendije.

2851 2475

1. L. 1b - 79b

كنجينهء راز

Gencīne-i rāz

Isto kao br. 2849 i 2850.

2. L. 80b - 185b

ملحمه

Melḥameh

Napisao Salāḥuddīn Yazici. Djelo je još nazivano i Şemsiyye, a napisano je u formi mesnevi-stihova.

Flügel, II, 1425, str. 491.; Flemming, XIII i 391, str. 302.

Početak:

ای خدا وندا قدیم لم یزل
خالق الاشیا ابدسن هم ازل

L. 175; 14,5 x 19 cm (8,5 x 16 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje marginalije.

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2852 2921

كلشن راز

Gülşen-i rāz

Preveo s perzijskog Elvān Çelebī Şīrāzī u formi mesnevi-stihova i posvetio Muratu II 1425. godine (v. Flügel, III, 460). Osnovno djelo napisao na perzijskom Sa'duddīn Maḥmūd Šabistārī, umro 720/1320. godine. Djelo pretstavlja kompendijum iz islamske mistike.

Flügel, III, 1967 (str. 459-460); Götz, 2, (XIII, 2), 24-26 (str. 21).

Početak:

نفس اوردی نفس رحمت نسیمی
معطّر اولدی جانودل حریمی

L. 19; 14,7 x 19 cm (9 x 15 cm), po13 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslov i istaknutije riječi pisani crvenom tintom. Nema kustoda. Rukopis je nedovršen.

Uvez kartonski, noviji.

Iz kolekcije Muhameda Enverije Kadića iz Sarajeva.

2853 2575

قصهء شاه وگدا

Ḳiṣṣa-i Şāh-u Gedā

Istoimeno djelo u stihovima kao što je sastavio i Yaḥyā-bey Dukāğin-zāde, samo što ovdje nije naznačen autor niti ima početak kao u poznatim primjercima Yaḥyā-begovog djela.

Početak:

ای دیار بلاغتك خانی
قصهء اقلیمنك سخن دانی

Završetak:

حق تعالی همیشه اول چاری
الم وغمدن ایلسون عادی

L. 48; 14 x 20 cm (9 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslov i međunaslovi ispisani crvenom tintom. Tekst dvostubačan. Svaki stubac oivičen crvenom linijom, a na prve dvije strane dvjema crvenim i jednom crnom linijom. Ima kustode.

U kolofonu ime prepisivača: Ḥasan b. Muḥammed. Datum prijepisa: rebī'u-l-āẖir 1081/18. VIII - 15. IX 1670.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2854 332

ترجمه عجائب المخلوقات وغرائب الموجودات

Terceme-i 'Acā'ibi 'l-maẖlūḳāt ve ġarā'ibi-l-mevcūdāt

Prijevod sa dodatkom stihova i izvjesnim kraćim komentarima Qazwinijeva kozmogonijskoga djela 'Ağā'ib al-maẖlūqāt.

Hadži Halifa spominje kao prevodioca izvjesnog Mevlana Ginaija i uz to kaže da je Ginai taj prijevod sačinio kao kadija Bosne (vjerojatno Sarajeva), ali nemamo potvrdu da se ovdje radi o njegovu djelu jer se to ime ne spominje u uvodu djela, a u ovom kodeksu završetak nedostaje.

Ḥ Ḫ, II, 1127; OM, I, 16.

Naslov:

عجائب المخلوقات بقدرة الله وعجائب الموجودات

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين الحمد لله الذى انشاء عجائب المخلوقات بقدرته وابدع غرائب الموجودات بحكمته وفوّضت امرى اليه فى دفع البليّات ورفع الدرجات . . .

L. 164; 20,5 x 27 cm (17,5 x 23,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Tinta crna. Pismo *nasḫ* krupan, starinski. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Nema završetka.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču, ali po starosti papira i pisma zaključujemo da je prijepis nastao u u XVI stoljeću.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2855 956

عجائب المخلوقات

'Acā'ib al-maḫlūḳāt

Napisao Aḥmed Bīcān Yazıcıoğlu, umro 859/1455. godine. Djelo je iz oblasti kozmogonije, napisano po uzoru na istoimeno Qazwīnījevo djelo.

Ḥ Ḫ, II, 1127.; OM, I, 16.; Flügel, II, 1453.; Götz, TH, XIII,4, 322.

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على اسعد الخلق محمد واله وصحبه اجمعين اما بعد بو محب العلماء وخادم الفقراء يازيجى اوغلى احمد بيجان رحمت الله ايدر سبب تحرير كتاب بودركه . . .

Završetak:

. . . دگزندن بر قطره يازميه ايمدى حق تعالى رحمت ايليه بو عجائب المخلوقاتى دوزن يازيجى اوغلى احمد بيجانه دعا بغشليه .

L. 42; 15,5 x 20,3 cm (10 x 17 cm), po 19 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis iz džumade-l-evvela 1197. (travanj 1783. godine).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2856 1159

عجائب المخلوقات

'Acā'ib al-maḫlūḳāt

Isto kao br. 2855.

Početak i završetak kao u prethodnom rukopisu.

L. 40; 14,3 x 21,4 cm (9,5 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslov, počeci poglavlja i pojedine istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis završen 1. šabana 1148. (17. prosinca 1735. godine).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Osman Agić iz Travnika.

2857 1104

كتاب سيد بطال غازى – مناقب غزوات سيد بطال غازى – بطال نامة – سيرة سيد بطال

Kitāb-i Seyyid Baṭṭāl Ġāzī - Menāḳib-i ġazavāt-i Seyyid Baṭṭāl Ġāzī - Baṭṭāl-nāme - Sīret-i Seyyid Baṭṭāl

Narodni roman o Cafer (Džafer) ibn Huseynu, junaku poznatom u narodu kao Seyyid Baṭṭal Gazi.

Götz, TH, XIII, 4, No 517, str. 482-483.; Flügel, II, No 801, str. 33-34.;
Izd. Istanbul, 1282/1865; 1297/1880; 1298/1881.;
Prijevod: H. Ethè, Die Fahrten des Sayyid Batthâl. Ein alttürkischer Volks und Sitteroman. Leipzig, 1871.

Početak:

راويلر شويله روايت كه بر گون رسول حضرت صلى الله عليه وسلّم اوترمشدى اصحاب رضوان الله عليهم اجمعين قرشوسنده اوترمشدى . . .

Završetak:

. . .سيد حضرتلرينك حكايت كم واردى تمام اولدى نوّر الله قبره وجعل الجنّه مثواه رضوان الله تعالى عليهم وعلينا اجمعين

L. 152; 15,2 x 20,2 cm (10 x 14,5 cm), po 20 redova na strani, poslije i do 23 reda na strani. Pisano sitnijim i krupnijim rukopisom, istom rukom. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslov i međunaslovi crvenom tintom. Međunaslovi ponegdje na margini. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Mustafa-beg Dženetića.

2858 1840

اسکندرنامه

Iskendernāme

Jedna od proznih varijanti Aleksandrida na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Karatay, II, 2744.

Naslov:

هذا كتاب اسکندرنامه قصهٔ عاقلان

Početak:

رَاويَان اسرار ومحد ثانی احباب ويحققانی روزگار بو قصه عجائب وغرائب بو وجهله روايت ايدر...

L. 79; 14,9 x 20,4 cm (11,5 x 17 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, mjestimično požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov i istaknutije riječi u tekstu crvenom tintom. Ima kustode.

Pošto nedostaje nekoliko listova na kraju, nema podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Sāliḥ 'Izzeti-ef. Hromića (Hromo-zāde) (žig na L. 1a, 79b i zaštitnom listu na kraju).

2859 1122

اسکندرنامه

Iskendernāme (šesti svezak)

Anonimni roman o Iskenderu (Aleksandru Velikom) u prozi, mjestimično protkan stihovima iz Ahmedijeve Iskendername.

Karatay, II, 2750, str. 282.

U Topkapı Sarayu ovo djelo ima devetnaest svezaka, ali Karatay ne navodi je li 19. svezak posljednji ili potpuno djelo sadrži i više svezaka.

L. 196; 14,5 x 20,5 cm (10,5 x 15 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, mjestimično vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode. Stihovi pisani dvostubačno. Nedostaje po nekoliko lista na početku i završetku.

2860 3541

اسکندرنامه

Iskendernāme

Jedna od varijanti Aleksandrida (djela o Aleksandru Velikom), napisana na turskom jeziku u prozi i stihu. Kako nedostaje početak djela, nije moguće utvrditi autora.

Početak nedostaje.

Završetak:

هندستان وچين ولايتنی كورمكنی استرم ددی

L. 180; 15,7 x 21,2 cm (7,5 x 14 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *dīwānī*. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Djelo u prozi i stihovima. Stihovi pisani dvostubačno. Ima kustode.

Podataka o prijepisu nema.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2861 214

خمسهٔ يحيى

Ḫamse-i Yaḥyā

Petoknjižje (pet djela) koje je napisao Dukāğīn-zāde Yaḥyā-bey, umro 990/1582-83. godine.

Ḥ Ḫ, I, 725.; AM, II, 531.;

Mehmed Çavuşoğlu, Yahya Bey ve Divanından Örnekler, Ankara, 1983.

Tih pet djela koja čine hamsu su slijedeća:

1.

گلشن انوار

Gülşen-i envār

Vjersko-didaktička pripovijedanja u mesnevi-stihovima podijeljena u više poglavlja (vasif, mertebe, hikaye, nev').

Početak (L. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم

قافله علم عليم وحكيم

Završetak (L. 29a):

مرحمت حق اوله اول صالحه

روحم ايچون اوقيه بر فاتحه

Na kraju podatak da je djelo napisano 958/1551. godine. Vidi ovdje br. 2735.

2.

كتاب اصول

Kitāb-i Uṣūl

Djelo podijeljeno na više priča (hikaye), primjera (temsil) i doskočica (latife) koje su uglavnom plod piščeva osobnog iskustva.
Početak (L. 30b):

گل ای نای خامه فغان ايله گل

كتاب اصولی بيان ايله گل

Završetak (L. 61b):

بو تصنيف اولا باعث مغفرت

اولورسم بنی اكلوه عاقبت

3.

گنجينه راز

Gencīne-i rāz

Ovo djelo je napisano nakon što je pisac usnio poslanika Muhammeda i ima pobožni karakter. Podijeljeno je u „makale". Napisano je 947/1540-41. godine.
Početak (L. 64b):

جان ودلدن ديه لم بسم الله

اچلم سوزله سوز گنجينه راه

Završetak (L. 94a):

گوكدن آواز بلند يله سروش

ديدی تاريخنی انك خاموش

4.

يوسف وزليخا

Yūsuf ve Züleyḫā

Djelo je inspirirano događajem opisanim u Kur'anu u suri Yūsuf. Napisano u vrijeme kad je pisac iz Egipta preko Damaska i Halepa otišao na hadž (hodočašće Kabe u Mekki).
Početak (L. 96b):

الهی عين عشقم روشن ايله

مرادم يوسفينه روزن ايله

Završetak (L. 146b):

اهالی اولميه عيبينه ناظر

دعا ايله سوزی ختم ايده آخر

5.

شاه وگدا

Şāh u Gedā

Ljubavna priča u mesnevi stihovima. Djelo koje je Yaḥyā Bey pisao sedam dana, a sadrži i vanredne opise Atmeydana i Ayasofye u Istanbulu.
Počinje (L. 147b):

سطر بسم الله ای اولو الالباب

اولدی مفتاح قفل باب كتاب

Završetak (L. 166b):

عين عفو كله اول بزه ناظر

سوزمز بودر اوّل وآخر

L. 166; 21 x 29 cm (15,3 x 22 cm), po 28 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Četvorostubačno. Ima kustode.

Prepisao: Derviş Aḥmed b. Musliḥuddīn 1030/1620-20. godine (L. 166b).

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama.

2862 2293

حليهٔ شريف - حليهٔ خاقانى - الحليه النبوية

Ḥilye-i şerīf - Ḥilye-i Ḫāḳānī - Al-ḥilyetu en-nebeviyyeh

Napisao Muḥammad-beg Ḫāḳānī, umro 1015/1606-07. godine. Djelo se spominje pod sva tri imena. Djelo je u formi mesnevi-stihova, a sadržaj mu je životopis i pohvala poslaniku Muhammedu. Napisano je 1007/poč. 4. VIII 1598. godine.

Flügel, II, 388-389; III, 306.; Gölpinarli, III, 838, str. 191; 893, str. 255.; Karatay, II, 2360-2367, str. 132-134.; Sohrweide, 292, str. 254.; Götz, 2, 490-491, str. 461-462.; Izdanje: Istanbul, 1264/1848, 1307/1889-90.

Početak:

بسمليله ايده لم فتح كلام
فتح اوله تابو معمّا بنام

Završetak:

اولدين بيك (يدى) تاريخى تمام
بو رسالده تمام اولدى كلام

U ovom našem rukopisu je u prvom polustihu posljednjeg bejta izostavljena riječ يدى (sedam) pa bi ispalo da je djelo napisano sedam godina ranije. Međutim, u navedenoj literaturi i drugim izvorima vidi se da je stih potpun sa riječju يدى . Na zaštitnim listovima su hadisi, stihovi i izreke.

L. 20; 14,5 x 20 cm (12,5 x 17 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel, s krajeva požutio. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Trostubačno. Ima kustode. Citati iz Kur'ana i hadisa nadvučeni crvenom tintom.

Podataka o prijepisu nema.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik: Muhamed, muftija u Travniku (tekst na unutrašnjoj strani korica i pečat - oštećen).

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku.

2863 3156

1. L. 1 - 32

حليه خاقانی - حليه شريفه

Ḥilye-i Ḫāḳānī - Ḥilye-i şerīfe

Isto kao br. 2862.

2. L 32b - 35b

اسماء اهل البدر

Asmā'u ahli 'l Badr

Popis imena učesnika bitke na Bedru.

Karatay, I, 455, str.153-154.

L. 35; 10 x 15,3 cm (7 x 11,8 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Unvan u zlatnoj i crvenoj boji. Dvostubačno. Prve dvije strane obrubljene dvjema debljim zlatnim linijama, dalje tekst obrubljen crvenim crtama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski ojačan kožom i platnom sa prijeklopom.

2864 3535

Isto

1. L. 1 - 23

حليه خاقانی

Ḥilye-i Ḫāḳānī

2. L. 24 - 43

Fragment nekog djela iz arapske gramatike.

L. 43; 14,8 x 21,8 cm (8,5 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast, oštećen vlagom. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Ne sadrži podatke o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni, star i manjeg formata od listova.

Iz Elči Ibrahim-paše (Fejzije) medrese u Travniku.

2865 3394

نتائج الفنون

Netā'icu 'l-funūn

Napisao Molla Yaḥyā b. Pīr 'Alī b. Nasuh, poznatiji kao Nevī, umro 1007/1598-99. godine. Djelo je enciklopedijskog karaktera, posvećeno Muratu III.

Lit: Flügel, I, 28, 29, 30, 31, str. 44-46.; Karatay, I, 1459-1463, str. 478-479.

U ovom djelu se izlaže historija zemalja Orijenta (Perzija, arapske zemlje i Turska) do perioda Selima II. Zatim sadrži poglavlje o mudrosti i mudrom upravljanju državom (مسئله فى معرفة الحكماء), poglavlje o astronomiji, (علم هيئت), o skolastičkoj teologiji (علم كلام), o polemici među imamima (علم خلاق بين الامامين), egzegezi Kur'ana (علم التفسير تعريف), mistici (علم تصوف), nauci o tumačenju snova (علم تعبير خواب), medicini (علم رقى وافسون طب), zemljoradnji (علم فلاحت), astronomiji (علم نجوم), proricanju (علم فال), gramatici (علم نحو), sintaksi (علم صرف), poetici (علم شعر), nauci o jeziku (علم لغت), nauci o lijepom pisanju (علم خط).

Početak:

حمد بى حد احدبى انتهايه كه الف اسم ذاتى هر ابتدايه اوّل . . .

Završetak:

ومن عادات الايّام تحريك ساكن وتفريق مجموع وتبعيض مشتها فلگ
راكارجز تفريق مشمر فكل الصعق منها قد تكدّر.

L. 113; 13 x 20 cm (6,5 x 13,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi poglavlja i istaknutije riječi crvenom tintom. Mjestimično, istom rukom, bilješke na margini. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Bivši vlasnik 'Abdurraḥmān b. Ibrāhīm.

Iz Elči Ibrahim pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2866 1348

1. L. 1 - 52

نتائج الفنون

Netā'icu 'l-funūn

Napisao Molla Yaḥyā b. Pīr 'Alī b. Nasuh - Nevī.

2. L. 53 - 73

Odlomci iz raznih povjesnih djela

3. L. 74b - 88

الفاظ الكفر

Alfāẓu 'l-kufr

Napisao Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad poznat kao Bedr er-Reşīd, umro 768/1366. godine.

Ovo djelo je prepisano 1103/1691-92. godine u Istanbulu.

Lit: Ahlwardt, II, 2138.; GAL, S. II, str. 88.

Sadrži poglavlja:
I Uvod
II فصل فى القرآن والصلوة واركانها وشرائطها
III فصل فى العلم والعلماء
IV فصل فى الكفر صريحا وكناية
V فصل فى المرضى والموت والقيامة

Početak:

قال الشيخ الامام العلامه محمد بن اسماعيل بن محمود بن محمد المعروف ببدر الرشيد رحمه الله عليه اما بعد فان الناس لما فسدت قلوبهم فسدت سائر بدنهم . . .

L. 88; 14,8 x 20 cm (9 x 15 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*, sitan. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao: As-Sayyid 'Asim b. aš-Šayḫ 'Osman b. aš-Šayḫ Bašīr, poznat kao Ibn Šayḫ Aḥmad al-Hardarī, 1087/1676-77. godine.

Vakuf: Salim-ef Muftića.

2867 4224

نتائج الفنون

Netā'icu 'l-funūn

Isto kao br. 2865.

Za razliku od prethodnog kodeksa ovaj ima i sadržaj:

مقدمه در تاليف نتائج الفنون ٢
مباحثه حوان فاضل در توحيد خداى مثل ٧
علم تاريخ ١٤
تاريخ انبياء عليهم السلام ١٨
تاريخ ملوك پشين ٢٨
تاريخ خلفاء اسلام ٣٩
تاريخ ال عثمان ٤٠
تاريخ مشاهير حكما ٤٧
علم حكمت ٥٠
علم هيات ٥٧
علم كلام ٦٧
علم اصول فقه ٧٦
علم خلاف بين الامامين ٧٩
علم تفسير ٨٧
علم تصوف ٩٣
علم تعبير خواب ٩٧
علم رقى وافسون ١٠٣
علم طب ١٠٨
علم فلاحت ١١٤
علم نجوم ١١٦
علم فال وطيره ١٣٣
خاتمه در سؤال وجواب از فنون كونا كون ١٤٠

L. 147; 12 x 20 cm (6 x 14,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Prve dvije strane obrubljene debelim zlatnim i tankim crnim linijama, a dalje tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama (šemsama), dosta oštećen.

Prepisao 'Abdul-Bāḳī aḏ-Ḍa'fī, 1107/1695-96. godine.

Bivši vlasnik Ṣāliḥ Ṣidḳi b. Ibrahim Hromić (Hromo-zade) iz Stoca, 1317/1899-1900. godine.

2868 3382

نتائج الفنون

Netā'icu 'l-funūn

Isto kao br. 2865.

L. 90; 15 x 21 cm (8 x 13,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom (šemsom).

2869 1042

1. L. 10 - 108

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyḫā

Napisao Taşlicalı (Dukāğin-zāde) Yaḥyā. (Vidi 2861-4).
Lit: A. Gölpinarli, III, str. 237.
Početak: Nedostaje prva strana.
Završetak:

اهالى عينه اولمايه ناظر
دعا ايله سوزى ختم ايده اخر

2. L. 110b - 139

واردات قائمى – هذا كتاب قصيده قائمى حسن افندى

Vāridāt-i Ḳā'imī - Hāẓā Ḳitābu ḳaṣīde-i Ḳā'imī Ḥasan 'efendī

Napisao Hasan Kaimija (Ḳā'imī) (rođen u Sarajevu, umro u Zvorniku, 1691. godine), poznati bosanski pjesnik i kadirijski šejh. Ovo je zbirka njegovih pjesama u kojima govori o svojoj tasavufskoj spoznaji, o događajima u Bosni ina Krajini i o proricanju budućih događaja. Stihovi se u ovom prijepisu ne završavaju na kraju reda nego prelaze i u slijedeći red. Rukopis je vrlo lijep i čitak, ali ima dosta grešaka.

Lit: Fehim Nametak, Uvodni stihovi Kaimijina Divana, Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, II-III, Sarajevo, 1974. str. 71-79.

Početak:

بحمد الله بو دملرده بزه توفيق ايدوب بارى

صتاشدق حوجيله حقه ايده لوم قوتلو بازارى

Završetak:

سكسن اوچده تمام اوله

اوتوز يللق اوروج

L. 139; 15,5 x 22,7 cm (9,7 x 17 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Na početku 10 praznih listova. Na kraju drugog djela u rukopisu, datum prijepisa 1241/1825-26.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

2870 2912

Isto (kao pod br. 2861-4 i 2861-1)

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Napisao Taşlicalı (Dukāğīn-zāde) Yaḥyā, umro 990/1582. godine. Ovo je jedno od pet djela njegove Ḥamse (Petoknjižja).

Lit: A. Gölpinarli, III, 875, str. 237.

Početak:

الهى عين عشقم روشن ايله

مرادم يوسفنه روزن ايله

Na završetku nedostaje jedan list.

L. 93; 13,2 x 18,6 cm (7,5 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Pisano crnom tintom. Naslov i međunaslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Uvez kožni oštećen. Datum prijepisa i prepisivač nepoznati. Rukopis je vjerovatno s kraja XVIII ili početka XIX stoljeća.

Na L. 1b pjesma na turskom jeziku u kojoj se kritikuje bosanski valija koji nije ni sebi ni stanovništvu priuštio mir:

نه كندى ايلدى راحت نه خلقه ويردى حضور

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2871 2660

Isto

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Napisao Yaḥyā (Taşlicalī, Dukāğīn-zāde), umro 990/1582. godine.

Gölpinarli, III, 875, str. 237.

Nedostaje početak.

Završetak:

اهالى اوليه عيبينه ناظر

دعا ايله سوزى ختم ايده آخر

L. 129; 14,8 x 20 cm (8,3 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom (šemsom).

Iz kolekcije Muhameda Enverije Kadića.

2872 2920

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Romantični spjev na turskom jeziku. Napisao Ḥamdullāh b. Akşemsuddīn Mehmed, s pjesničkim imenom Ḥamdī, umro 909/1503. godine.

Lit.: Flügel, I, 656-657.; Bratislava, 468.; Karatay, II, 2304-2306.

Početak:

هذا احسن القصص قصهء يوسف عليه السلام. بسم الله الرحمن الرحيم

ذكرا ولنماسه اوّل اسم الله

هر نه بشلنسه آخر اوله تباه

Završetak:

شکر ومنّت خدای سبحانه

که بو نظمی بتردی پایانه

L. 215; 11 x 17, 5 cm (6,3 x 11 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast, pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren crvenom linijom, kroz sredinu dvije linije. Ima kustode.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen.

Prepisao Mūsā b. aš-Šayẖ Muḥammad 978/ 1570-71. godine.

Bivši vlasnik: Hadži Jusuf, sin Mustafe (Haǧǧ Yūsuf b. Muṣṭafā).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Na zaštitnim listovima molitva za sprečavanje nesreće (L. lb - 2a). Na kraju nekoliko stihova na turskom jeziku od nepoznatog autora.

2873 2950

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Isto kao br. 2872.

L. 189; 12,5 x 19 cm (6,7 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi: zlatnom, plavom i crvenom tintom. Unvan u zlatnoj i plavoj boji. Tekst obrubljen naizmjenično: crvenom, plavom, crnom i zelenom linijom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prijepis 994/1586. godine. Propisao Šejh Muhammed b. Husein.

Vakuf Hromića (Hromo-zāde) Salihage iz Stoca.

2874 2528

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Isto kao br. 2872.

L. 216; 13 x 20 cm (7 x 12,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov i podnaslovi crvenom. Tekst obrubljen crvenim linijama. Ima kustode.

Prijepis 1014/1605-06. godine.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama (šemsama).

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2875 1632

Isto

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Napisao Ḥamdullāh b. Akşemseddīn Mehmed s pjesničkim imenom Ḥamdi, umro 909/1503. godine.

Flügel, I, 656-659, str. 621-623.; Bratislava, 468.

L. 152; 13,2 x 21,2 cm (7,3 x 14,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, oštećen vlagom. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Naslovi poglavlja crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom.

Prijepis 1022/1613. godine. Prepisivač nije poznat. Na početku nedostaje 1-2 lista.

Bez uveza.

2876 2076

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Isto kao br. 2872.

Poslije završetka dvije kit'e sa tarihima posvećene završetku knjige od samog autora, Hamdija.

L. 206; 10,2 x 18,6 cm (6 x 13 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Pisano dvostubačno, svaki stubac posebno oivičen plavom crtom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa rozetama (šemsama). Bivši vlasnici: Bayraktar (L. 1a). Ḥācc Muḥammed 'Ādil Ḳāḍī (Hadži Muhamed Adil, kadija), Ibrāhīm ibn Ḫalīl, poznat kao Čerkes (L. 206a).

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

2877 6840

Isto

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Napisao Ḥamdī Akşemsuddīn-zāde, 853/1449-50 - 909/1503-04. godine.

Karatay, II, 2304-2306.

L. 69; 11 x 16 cm (8,5 x 12,5 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, dosta oštećen. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Istaknutiji stihovi i međunaslovi crvenom tintom. Trostubačno. Ima kustode.

Nedostaju listovi na početku i završetku pa nije poznat prepisivač ni datum prijepisa, ali se uočava da je rukopis star, vjerojatno potječe iz XVII stoljeća.

Bez poveza.

Iz kolekcije Abdulaha Škaljića.

2878 4207

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyḫā

Poema na klasičnu temu Jusufa i Zulejhe u mesnevi-stihovima. Napisao Tācuddin Aḥmedī b. Ibrāhīm Aḥmedī, umro 815/1492. godine. Ime mu se spominje na početku u trećem stihu i na završetku u trećem stihu od pozada. Knjiga je podijeljena u hikāye:

1. Aḥsen-i hikāyet
2. Ḥikāyet-i hażret-i Ya'ḳūb 'aleyhisselām,
3. Ḥikāyet-i koyun,
4. Hażret-i Yūsuf'un kuyudan ḫalāṣ olduğudur aleyhisselām,
5. Taṣnīf-i sā'at,
6. Kārbanın kuyuya geldiğidir,
7. Hażret-i Yūsuf kardeşleri sattığıdır itd.

Početak:

احسن حكايت
بسم الله اوله ايش ابتداسى
خدا عونيله اولور انتهاسى

Završetak:

اوقيانى دكليانى يازه نى
يارلغا رحمتلريله يارلغا ياغنى

L. 84; 15,5 x 22 cm (10 x 17 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ-ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Kustode.

Nema podataka o prijepisu ali je to vjerovatno Ibrahim Pehlivan-oglu iz Tešnja koji se na drugim rukopisima javlja kao prepisivač, a ovdje kao vlasnik rukopisa. Ima zaštitne listove. Ima i slobodnih laga.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, dosta trošan pa su pojedine lage neuvezane.

Bivši vlasnici: Mulla Ibrahim Pehlivan-oglu, pisar u tešanjskom sudu i Salih Sidki Hromo-zade (Hromić) iz Stoca.

2879 5971

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyḫā

Autor ovog spjeva je nepoznat. Romantični spjev u mesnevi stihovima koji podsjeća na destan - narodni spjev epskog karaktera. Tema je ljubav Jusufa i Zulejhe, opjevana kod brojnih arapskih, perzijskih i turskih pjesnika, ali po formi ne podsjeća na poznata umjetnička ostvarenja na turskom jeziku o toj temi. Početak nedostaje.

Rukopis počinje stihom:

قدرتندن يا ردلدى هر نه وار
صنع برله آى گون چرخ دوّار

Završetak:

دعا قيله سن يازقلو جانمه
ديليه سز گناهم سلطانمه

اوقيانى دگليانى يازنى
رحمتگله يارلغه كل ياغنى

L. 183; 17 x 22 cm (12 x 16,5 cm), po 9 redova na strani. Papir krem boje, grub, deblji. Pismo *nasḫ,* krupan, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez naznake prepisivača, datuma i mjesta prijepisa.

Bez originalnog poveza.

Rukopis je stavljen u korice neke knjige.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolivća iz Sarajeva.

2880 3310

يوسف وزليخا

Yūsuf u Züleyẖā

Jedna od proznih varijanti istočnjačkoh romana o Jusufu i Zulejhi kojoj ne znamo autora jer nije označen na početku, a završetak rukopisa nedostaje. Prozne varijante ovog djela napisali su inače ʻAbdul-Ğalil (ʻAbd al-Ğalīl) al-Baġdādī, umro 1023/1614. godine, Behešti, umro 979/1571-72. godine, Sinan Ḳāḍī, Kani Muhammad al-Qaramānī b. Ahi aš-Šayh Ğamāl umro 952/1545. godine, Halil-oğlu al-Krimi.

Nije moguće utvrditi o čijem se ovdje djelu radi jer nemamo nijedno djelo ovih autora niti postoji u katalozima turskih rukopisa. Ovdje ovo djelo ima osam dijelova, a u početku devetog dijela se prekida.

Poćetak:

حكايت يوسف هذا كتاب يوسف وزليخا حضرتلرينك حضرة يوسفگ
قرشوسنه ايذى جاغن داخى چيقردى

2. L. 76a - 87b

Izbor hadisa o ramazanu od nepoznatog autora. Nema početka ni završetka.

L. 87; 17 x 23,5 cm (10 x 18 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Sve istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema završetka pa se ne zna prepisivač ni datum prijepisa.

Uvez kožni, dotrajao.

Bivši vlasnik: Ibrahim sin Sinana Viniković (?), 1281/1866-67. godine.

2881 6810

ليلى ومجنون

Leylā ve Mecnūn

Ljubavna priča u mesnevi-stihovima koju je napisao poznati divanski pjesnik Meḥmed b. Süleymān Fużūlī, umro 963/1556. godine.

Karatay, II, 2326-2328, str. 119-120.

Početak:

اى نشئه حسنى عشقه تأثير قيلن
عشقله بناى كونى تعمير قيلن

Na početku rukopisa na L. 1a (koji je možda služio kao zaštitni list) su stihovi pjesnika Emrija, Nabija i Derviš-paše Bajezidagića (Gazel o sudbini غزل درويش پاشا). Ovaj gazal je kod nas prvi preveo Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak u *Istočnom blagu*, a kasnije ga je vrlo uspješno prepjevao i Safvet-beg Bašagić.

L. 86; 14 x 21 cm (8,5 x 15 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisao Aḥmed Edirnevī 1102/1690-91. godine.

Bivši vlasnici: Aḥmed Resmī i Muṣṭafa Raḥmī.

Iz kolekcije Fehima Nametka iz Sarajeva.

2882 1913

1. L. 1 - 43b

رسالهٔ اصول خطّ وقواعد حروف

Risāle-i uṣūl-i ẖaṭṭ ve ḳavāʻid-i ḥurūf

Napisao ʻAbdullāh al-Ḳrīmī (L. 2a). Djelo o pravilima lijepog pisanja i vrstama arapskog pisma.

Početak poslije besmele (L. 1b):

الحمد لله ربّ العالمين حمد بيحد عديم المثال او خالق اللوح والقلم اولان
ذاته اولسونكه . . .

2. L. 44b - 51b

شرح قصيده در محاسن خطّ وقطع قلمات

Şerḥ-i ḳaṣīde der meḥāsin-i ẖatt ve ḳatʻ-i ḳalemāt

Komentar kaside koja govori o vrstama pisama i načinu kako treba pripremiti pero za pisanje.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى خلق اللوح والقلم والصلوة والسلام على سيّدنا محمد
افضل الانام وعلى اله واصحابه الكرام . . .

Završetak:

تمت شرح القصيدة بعون الله الملك الوهّاب.

L. 51; 15,8 x 22 cm (7,3 x 14 cm), po 21 red na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi, interpunkcija i istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode. Na marginama primjeri iz predmeta koji se izlaže.

Prepisivač: Yūsuf b. ʻAbdullāh.

Prijepis izvršen krajem muharrema 1130. (25. XII 1717 - 3. I 1718. godine) (L. 43b).

2883 1250

1. L. 1 - 55a

سليمانيه – سليمان نامه

Suleymāniyya - Suleymān-nāma

Napisao: Aḥmed b. Muḥammed Şemsuddīn Sivāsī, umro 1006/1597. godine. Djelo o vjerovjesniku i vladaru Sulejmanu. Na kraju je dodata i pjesma pohvalnica osmanskom sultanu Sulejmanu Zakonodavcu (vladao 1520-1566).

H Ḫ, II 1001.; Götz, TH, II, 530.

Ovdje je naslov (L. 1b):

هذا نسخهء سليمانيّه نظم شمسى قدس الله سرّه ونوّر مرقده

Početak (L. 1a):

ايا من جلّ عن ذكرى تعالى
كيرا شايد كه گويد ذكر مولى

Završetak (L. 55b):

مصطفانك روحنه اولسون سلام
يللر اسدكچه كزر كچه غمام

2. L. 55b - 59a

رساله علم كتف

Risāle-i 'ilm-i ketf

Kratka risala na turskom jeziku o proricanju prema izgledu životinjske plećke.

Počinje:

هذا رسالهء علم كتف

a zatim slijedi crtež plećke sa upisanim znacima.

Sam tekst počinje:

علم كتف دركه اكا كورك علمى ديرلر...

L. 59 (+ 20 praznih); 12,8 x 19,2 cm (8,5 x 13,7 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Povez kožni.

Prepisao: Derviš Aḥmed b. ʻOmer aṭ-ṭabīb iz Sarajeva 1265/1849. godine (L. 53b). Na istom mjestu i žig prepisivača sa godinom 1253/1836.

2884 3526

الكشف الغيوبى للقطب الشرنوبى

Al-keşfu 'l-ġuyūbī li 'l-kuṭbi 'ş-Şernūbī

Sufijsko-moralistički spjev na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Naslov djela je na prvom zaštitnom listu gdje u produžetku stoji:

املاء منه لتلميذه العارف بالله تعالى سيدى محمد البلقينى

Imlā'an minhu li-tilmīḏihi al-ʻārif bi-llāhi taʻālā Sayyidī Muḥammad al-Balqīnī. Djelo pod gornjim naslovom napisao je na arapskom jeziku Aḥmad b. ʻOsmān aš-Šarnūbī, umro 994/1586. godine, ali nema nikakvih podataka o tome ko bi mogao biti prevodilac ovog djela. Jedan poznati prijevod ovog djela na turski sačinio je Nazif Aḥmed ef. Istanbūlī, umro 1275/1861-62. godine, ali se ne radi o ovom djelu koje je u stihovima.

Ahlwardt, III, 3371.; GAL, G II, 339 (446); Götz, XIII, 2, 167.

Djelo nema početka. Ovdje počinje stihovima nakon prvog međunaslova:

كما قال الله تعالى وقل ربى زدنى علما

بلكى بو علمه نهايت يوقدرر

آخرينه حد وغايت يقدرر

L. 33; 15,4 x 20,6 cm (10,5 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Nema kustoda. Podnaslovi i citati pisani crvenom tintom. Bez početka i završetka.

Nema podataka o prepisivaču kao ni o datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kartonski slab, odvojen od prijepisa djela.

2885 5711

خسرو وشيرين

H̱usrev ü Şīrīn

Napisao Yūsuf Sinān Ġermiyānī, poznat pod pjesničkim imenom Şeyẖī i pod nadimkom Ḥakīm (rođ. između 773-778/1371-1376, a umro 834/1431. godine). Ljubavno-romantična poema u mesnevi stihovima.

V. Faruk K. Timurtaş, Şeyhinin Husrev u Şirin'i, u: Jean Deny Armağanı, Türk Dil Kurumu, 172, Ankara, 1958, 335,

Flügel, I, 651, str. 617-618. Flügelov primjerak je prepisan u Sarajevu.

Karatay, II, 2267-2269, str. 94-95.; Flemming, 423, str. 325-326.;

Götz, II, 551-535, str. 379-380.

Početak:

بحمد الواحد الاحد القديم

وبسم الله ذى المن العظيم

L. 210; 15 x 21 cm (10 x 15 cm), po 13 redova na strani. Papir potamnio, ponegdje oštećen. Pismo *nasẖ* vokaliziran. Tinta crna. Naslov crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Rukopis je nepotpun, nedostaje više od pola djela pa nema podataka o prijepisu. Nastavak ovog djela je u kodeksu 4968 u Gazi Husrevbegovoj biblioteci (ovdje br. 2886).

Povez nije originalan, korice su manjeg formata od listova rukopisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2886 4968

خسرو وشيرين

H̱usrev ü Şīrīn

Napisao Şeyẖi, Mevlāna Yūsuf Sinān Ġermiyānī, umro 834/1430. godine. Ovo je drugi dio djela opisanog pod br. 2885.

Početak u prethodnom rukopisu.

Završetak:

اولا عرش افسرى كرسى سريرى

جهان چاكر جهان بان دستگيرى

L. 209; 15 x 21 cm (10,2 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, deblji, gladak. Pismo *nasẖ*. Tinta crna Naslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Prema kraju djela rukopis se mijenja.

Prijepis 977/1569. godine.

Uvez kožni sa prijeklopom, oštećen.

Bivši vlasnik Osman 1012/1603. godine (bilješka na posljednjem listu).

2887 3024

Isto

خسرو وشيرين

H̱usrev ü Şīrīn

Napisao Mevlāna Yūsuf Sinān Ġermiyānī, poznat kao Şeyẖi, umro 834/1430. godine. Klasično osmansko djelo napisano u formi mesnevi stihova po uzoru na istoimeno djelo perzijskog pjesnika Nizamija.

Flügel, I, 651, str. 617.; Götz, TH, 2, 531, str. 379.

Početak: kao pod br. 2885.

بحمد الواحد الاحد القديم

وبسم الله ذى المن العظيم

Završetak: kao pod br. 2886.

اولا عرش افسرى كرسى سريرى

جهان چاكر جهان بان دستگيرى

L. 169; 10,3 x 16 cm (5,8 x 11,4 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst pisan dvostubačno, a svaki stubac na prvim dvjema stranama uokviren zlatnim linijama. Unvan u kome je sam naslov ispisan plavom tintom na zlatnoj podlozi ukrašen floralnim ornamentima u plavoj, oker i zlatnoj boji. 6 ilustracija u boji, ali su dosta oštećene. Ima kustode.

Ne sadrži datum prijepisa ni ime prepisivača.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik: Es-Seyyid Maḥmūd eş-Şerīfī 1186/1772-73. godine. Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2888 2748

لطفيۀ وهبى

Lutfiyye-i Vehbī

Napisao Muḥammed b. Reşīd b. Muḥammed, poznat kao Sünbülzāde Vehbī, umro 5. juna 1794. godine. Religiozno-didaktičko djelo spjevano u formi mesnevi-stihova.

Fatin, Tezkire-i Ḫātimetul-eş'ār. 444.; Flügel, I, 724, str. 675.

Početak:

حمد او خلاقه كه ايتدى احسان
بر اوج طبراغه شكل انسان

Završetak:

شبهسز قوت انطاق الهيدركم
كلك وهبى بونى بر هفته ده ايتدى اتمام
اولدى تاريخنده حال رخ زيباى حيال
احسن وجهله لطفيه نوبولدى ختام

L. 50 (39-50 prazni); 13,6 x 19 cm (8 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crveno. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu prijepisa.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom na sredini i šest sitnih cvjetova u uglovima i sa strane. Na kožnom uvezu utisnute po tri linije kojima je uokvirena ukrasna rozeta i cvjetovi.

Bivši vlasnik: Yūsuf Ḳādī-zāde Es-Seyyid Muḥamed Emīn.

2889 3321

1. L. 1b - 43a

لطفيۀ وهبى

Lutfiyye-i Vehbī

Isto kao br. 2888.

2. L. 43b - 45b

كتاب بدأ الامالى

Kitāb Bad'u 'l-amālī

Kasida o islamskoj dogmatici od Sirağuddīn 'Ali b. 'Uṯmān al-Ūşī al-Farğānīja, umro 575/1179. godine.

GAL, I, 429;
Dobrača, I, 115 (str. 67, 449 (str.278), 725 (486).

Počinje:

يقول العبد فى بدء الامالى
لتوحيد بنظم كا اللآلى

3. L. 46a - 46b

Kratak spis o propisima za vjenčanje na turskom jeziku od nepoznatog autora.

L. 50; 17,6 x 21,4 cm (11, 5 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisao: Muhammad b. Ali b. Hasan b. Rustembeg Bašić krajem rebiu-l-ahira 1309. godine (sredinom novembra 1891. godine) u medresi u Rogatici (L. 43a). Na L. 45b stoji da je Muhamed sin Alibega bio učenik muftije Hadži Ahmed-ef. Škaljića u Rogatičkoj medresi.

2890 5461

مقتل حسين

Maḳtal-i Ḥüseyn

Poznato poetsko mistično djelo koje govori o tragediji Huseina, unuka poslanika Muhameda kod Kerbele.

Napisao Maḥmūd b 'Uṯmān b. 'Ali Naqqāš Lāmi'ī, umro 938/1531. godine.

Flügel, I, 666, str. 628.

Početak:

ذكر حقدر چونكه اصل هر فروع
سوزه بسم الله ديوب ايتدك شروع

Završetak:

خدا اورا دهد عالی مرآتب
که خواند فاتحه بر حق کاتب

L. 41; 11 x 16,5 cm (6,5 x 12 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, lijep, tinta crna. Tekst obrubljen crvenom linijom.

Prepisivač Huseyin. Prepisao u muharremu, 1012. godine (krajem juna 1603. godine), u Istanbulu.

Bivši vlasnik Dervīş Muṣṭafā b. 'Osman (L. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2891 2746

مناظرهٔ لامعی - مناظرات بهار وشتا

Munāẓara-i Lāmi'ī - Munāẓarāt-i bahār ve şitā

Djelo u prozi i stihovima o proljeću i zimi. Spada u umjetnička prozna djela divanske literature. Napisao: Mahmūd b. 'Osmān Lāmi'ī (1472-1532).

(Islam Ansiklopedisi, VII, 10).

Početak:

اول دلکش نوالر که بلبلان گلستان فصاحت صدق (و)صفا هنگامنده انوکله سر آغاز ایلرلر واول خوش آوازه لر که طوطیان شکر ستان ملاحت مهر (و)وفا ایّامنده اندن پر سوز وساز اولورلر . . .

L. 69; 12 x 18 cm (6 x 12,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i tačke crvenom tintom. Unvan (zaglavlje) na L. 2b, u čijem je središtu besmele, izrađen na podlozi od plave i zlatne boje zelenim i ljubičastim floralnim motivima. Prve dvije strane obrubljene debelom zlatnom i trima tankim crnim linijama. Kasnije tekst uokviren samo zlatnom linijom.

Uvez u crno-smeđu kožu sa elipsastom rozetom utisnutom na sredini korica na kojoj su fino izrađeni floralni motivi. Okolo tanka zlatna pletenica i dvije tanke zlatne linije. Isti ukrasi i na prijeklopu samo je rozeta tu nešto manja.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

2892 3112

فرهاد وشیرین

Ferhād u Şīrīn

Spjev na turskom jeziku od nepoznatog autora. Djelo s tematikom ljubavi Ferhada i Širin opjevali su mnogi perzijski i turski pjesnici, ali u ovom rukopisu ne možemo utvrditi o čijem se spjevu radi jer je manjkavo. Nedostaje mu početak.

Završetak:

خطا وسهو ادارسه اصاغر
اکر اصلاح اده انی اکابر

L. 174; 11 x 15 cm (6 x 10,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ.* Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Rukopis je nepotpun. Naknadno ukoričavan pa je posljednji list promaknut naprijed.

Prepisano u Novom Pazaru, 2. muharrema 958/10. I 1551. godine. Prepisivač nepoznat. Uvezano u kartonski povez sa platnenim hrbatom.

Bivši vlasnik Hadži Redžep sin Muhameda (Hağğ Rağab b. Maḥammad).

2893 3172

واقعه نامهٔ ویسی

Vāḳi'anāme-i Veysī

Na zaštitnom listu stoje tri naslova ovog djela:

حکایات ویسی، واقعه نامهٔ ویسی، خوابنامهٔ ویسی

Hikāyāt-i Veysī, Vāḳi'a-nāme-i Veysī i Ḫvāb-nāme-i Veysī. Djelo je političko-historijskog sadržaja. Napisao Molla Uveys b. Muḥammed Veysī, umro 14. zu-l-hidždžeta 1037/15.VIII 1628. godine i posvetio sultanu Ahmedu I (vladao 1603-1617).

Flügel,II,843, str. 77; II,1039, 1040, 1041, 1042, str. 252-253.;
Pertsch, TH, str. 23 i 58.; Izdanje: Bulak, 1252/1836-37.

Početak:

نسیم حمد آرای حمد وثنا اول پادشاه جهان افرین حضرتنك طراوت بخش حدیقه تقدیسی اولسونکه . . .

Završetak:

اللهم ثبت دولة سلطاننا سلطان الزمان وابد عزّة خاقاننا خاقان الاوان

بحرمة شفيعنا شفيع يوم الميزان عليه الصلوة والسلام الاتمان الاكملان .

L. 23 + 14 praznih; 11,2 x 16,5 cm (6,5 x 11,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču. Rukopis je vjerojatno iz XVII stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2894 1802

ترجمهٔ شاهنامه

Terceme-i Şāhnāme

Prijevod jednog odlomka Šāhnāme, klasičnog perzijskog djela Abu-l-Qāsima b. Muḥammada Tūsija Firdūsija, umro 416/1026. godine. Prevodilac ovog djela nije poznat.

Flügel, I. 504, str. 495.; Karatay, II, 2153-2158, str. 57-60.

Naslov:

هذا كتاب شاه نامه بودر

Početak:

شاهنامه نك اوننجى جلدى واون بر تجيده بر مقدار بزوم حكايتمز صاحب

قران ايله افرا سياب گلدى چونكيم حماوند صحراسنده . . .

Završetak:

بلدكى قدر يادگارلرى يوكلنوب كتوروب گندى .

L. 112; 15,3 x 21,2 cm (10 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Imena koja se spominju u tekstu nadvučena crnom tintom. Ima kustode. Mjestimično na marginama zabilješke i stihovi.

Podataka o prijepisu nema.

Uvez kožni.

Vakuf Ṣāliḥ 'Izzeti-ef. Hromića (Hromo-zāde) 1284/1867-8. godine. Žig na L. 2a i dalje na više mjesta, posljednji na L. 111a.

2895 1235

ترجمهٔ شاهنامه

Terceme-i Şāhnāme

Naslov: Hāḏā kitāb-i Şāhnāme Cild-i evvel

هذا كتاب شاه نامه جلد اوّل

Prvi dio knjige o carevima u kojoj se donosi historija od Adema (Adama) da perzijskih vladara Feriduna i Menučihra. Kod Flügela (I, 504, str. 495) se nalazi drugi dio ove Šahname pod naslovom هذا كتاب شاه نامه جلد ثانى u kojoj je obuhvaćena perzijska historija do smrti Isfendijara. Flügel smatra da je ovo neki stari turski prijevod Firdusijeve Šahname od nepoznatog prevodioca.

Početak:

اول زمانكه حق تعالى آدمى جنّتدن رفع اتدى آدم حوّا ايله ربع مسكونده

جمع اولوب ذرّيات آدم زياده اولمغه باشلادى . . .

Završetak:

قلعه يه يورديلر بو جلد بونده تمام اولدى .

Na listu 16 bilješka:

مرحوم پدرمز جنّتى زاده مصطفى بن فيض الله بكك وفاتى تاريخيدر فى

٢٠ ربيع الاول ١٢٩٨

„Datum smrti moga oca Dženetića Mustafe sina Fejzullah-bega je 20. rebiu-l-evvel 1298/20. II 1881. godine.

L. 110; 15 x 22,5 cm (9,5 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ* , tinta crna. Naslov i međunaslovi pisani crvenom tintom. Kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

2896 6202

داستان على

Dāsitān-i 'Alī

Epska pjesma, destan, u formi mesnevije.

Ovdje, u zaglavlju crvenom tintom, u formi naslova stoji:

داستان على لسن مالك بودر

Početak (L 1b):

يعن طائف ايلدر زحمائموز

ياغوموز دركن يقين دشمائموز

L. 8; 15 x 21 cm (11 x 17 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio. Pismo*nash*, slab, djelomično vokaliziran. Tinta crna. Naslov crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Rukopis je oštećen, nedostaje mu završetak. Tako nema podataka o datumu i mjestu prijepisa kao ni o prepisivaču.

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Afasa Sokolovića iz Sarajeva.

2897 527

1. L. 1 - 10

عرضحال نابى

'Arżuḥāl-ı Nābī

Poema u formi mesnevi stihova koju je Yūsuf Nābī uputio Mehmedu IV, a koja sadrži opis stanja pjesnikovog i prijedloge za sređivanje stanja u društvu, a posebno vezanih za stanje pjesnika Nabija.

Karatay, II, 2481, str. 175-176.; Flügel, I, 721.

Početak:

منت بيقياس يزدانه

كايتدى اعطايى دانش انسانه

2. L. 11 - 28

Kaside Yūsufa Nābija, dove, razni zapisi.

3. L. 29b - 89

خيريهٔ نابى – نصيحت نامه

Ḫayriyye-i Nābī - Naṣīḥatnāme

Poznati etičko-didaktički spjev Yūsufa Nābija napisan u obliku savjeta svome sinu Ebu-l-Hayru Mehmed Çelebiju. Vid. ovdje na više mjesta (Index).

Flügel, I, 721-3.

L. 89; 15 x 21 cm (6,5 x 14 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nas̱h-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno i trostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču, ali se na osnovu starosti papira i poveza može zaključiti da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik izvjesni Ismail-beg.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

2898 5828

طوطى نامه

Ṭūṭī-nāme

Prijevod sa perzijskog na turski jezik zbirke priča koje su u perzijskom originalu naslovljene Genğīne-i ḥikmet, a napisao ih je Ziyauddin Nahšabī. Ovo djelo, koje sadrži i priču o Ibn Sini i druge epizode posvećeno je Muratu III. Autor djela (prijevoda) je nepoznat. Prijevod je dakle sačinjen između 982-1003/1574-1595. godine.

Blochet, Suppl. 621, str. 15 i 1399, str. 257.

Ovdje počinje:

. . .ايدركن سن بيلورسن كمال. . .

L. 89; 16 x 21,5 cm (10,7 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Nadvlačenja nekih citata crvenom i tintom, vjerovatno su vršena naknadno. Ima kustode. Bez početka.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču. Rukopis je inače oštećen, rastavljen na lage i pojedinačne listove.

Uvez kartonski, oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asada Sokolovića iz Sarajeva.

2899 5861

محمد چركس پاشانك فرانسه سياحتى

Mehmed Çerkes Pāşā'nın Frānsa seyāḥatī

Putopis Mehmed Čerkes-paše sa puta u Francusku 1134/1721. godine.

Početak nedostaje.
Završetak:

بحمد الله تعالى عون وعنايت بارى ايله كتدكجه هوا مساعد اولمغله اوچنجى گون كه ذى الحجة الشريفه نك اون التنجى چهار شنبه گونى ايدى كه دار السلطنة العلية ليمانته وصول ودخول اولدق الحمد لله المعين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين.

L. 104; 12 x 19 cm (7,2 x 13 cm), po 13 redova na strani. Papir žutosmeđ. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Rukopis je znatno oštećen. Na početku nedostaje nekoliko lista.

Bez originalnog poveza. U novijim kartonskim koricama.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2900

5822

هنرنامه

Hünernāme

Napisao Hümāmī iz Iznika. Živio u vrijeme sultana Murād Ḫāna Ġazija (vladao 1362-1389. godine). Savremenik i poznanik Šeyhija i Ahmedija. Djelo predstavlja prijevod i preradbu istoimenog djela od istoimenog perzijskog pjesnika.

Sehi Bey, Tezkire Heşt Behişt, Istanbul, 1980, str. 115-116.;
Kinalı-zade Hasan Çelebi, Tezkiretu 'ş-şu'arā, II, Ankara, 1981, str. 1069-1070.

Bez početka.

Rukopis počinje stihovima:

نه ذات اولركه انك مبتديدر اسمى
نه كنج اولدركه عالمدر طلسمى

Završetak:

چوكيدوپ كوز بومب دار فنادن
اگالر بن همامى دعادن

L. 105; 14,5 x 19,5 cm (8 x 12,5 cm), po 11 redova na strani. Papir potamnio. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Ponegdje su pjesme pisane i na marginama.

Prijepis u ramazanu 935/9.V- 7.VI 1528. godine.

Kodeks je oštećen, nedostaje mu jedan ili dva lista na početku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2901

5692

L. L. 1b - 40a

ترجمة معراج النبىّ عليه السلام

Tercemet-i Mi'rāci 'n-nebiyyi 'aleyhisselām

Priča o miradžu (uspeću na nebo) na osnovu uvodnog stavka sureta Isrā (XV džuz Kur'ana) sa opširnim opisom toga događaja. Autor nepoznat.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمد واله وصحبه اجمعين قوله تعالى سبحان الذى اسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى يعنى نعجب قادر پادشاه كه عبدى وحبيبى محمد عليه الصلوة والسلام حضرتنى بر گجه...

2. L. 40b - 46b

مولود النبىّ

Mevlūdu 'n-nebiyy

Spjev o Muhamedu od nepoznatog autora.

Početak:

ايا شهر مبارك مرحبالر
كه گلدى قلبمز ايچره صفالر

3. L. 46b - 66

مولد

Mevlid

Napisao Bursalı Süleyman Çelebi (prva pol. 15 st.).
(Vidi ovdje br....)

4. L. 67 - 78

دعالر

Du'ālar

Molitve.

L. 78; 15 x 21 cm (9 x 14,7 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel, gladak, deblji. Pismo*naẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst je uokviren debljom zelenom linijom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Bez originalnog poveza, u plastificiranim koricama teke.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokoloviaća.

2902 5701

گزیده سرخسی

Guzīde-i Seraẖsī

Napisao Abu Naṣr Muḥammad b. Zāhir b. Muḥammad as-Saraẖsī. Djelo sastavljeno od priče (kazivanja) vezanih za život i događaje poslanika Muhameda.

Početak:

حمد وسپاس اول تگریه کم اندن آرتق تگری یوقدر وثنا وتحیات اول
پادشاهنه کیم بزه ایمان روزی قلدی ومعرفتله صقلدی کفر وضلالت یولندن
غایتله صقلدی . . .

L. 52; 16,5 x 23 cm (8 x 17,5 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, deblji. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nisu naznačeni.

Uvez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2903 5807

وفات ابراهیم

Vefāt-i Ibrāhīm

Poema o smrti Ibrahima, sina poslanika Muhammeda od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

ای چَلَبْ سَنْ سین آخر صبور
ایلینلر بو اشلره هم صبورلق

Završetak:

بونی یازدم یادگار اولا غیچون
یازانی بر دعا ایله انما غیچون
فاعلات فاعلات فاعلات
مصطفانك روحنه ویر صلوت
تمت تمام بعون الملك المنّان سنه ١١١٥
کتبه الحقیر مصطفی

L. 12; 13 x 19,5 cm (9 x 16 cm), po 12 redova na strani. Papir krem boje, deblji, gladak. Pismo *nasẖ*, krupan, vokaliziran. Tinta crna. Nema kustoda.

Prepisao Mustafa 1115/1703. godine.

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2904 5820

درّ مکنون

Dürr-i meknūn

Napisao Ahmed Bīcan Yazıcıoğlu, umro 870/1465-66. godine. Kozmografsko djelo koje obuhvata opise i narodna vjerovanja. Podijeljeno je na 18 glava:

1. Nebesa i čudesa na njima
2. Zemlja i njena čudesa
3. Izgled zemlje
4. O klimi
5. O brdima
6. O vodama i otocima
7. O gradovima i pokrajinama
8. O džamijama
9. O poslaniku Sulejmanu
10. O posjeti Belkise (kraljice od Sabe) Sulejmanu
11. O životnim sudbinama

12. O mjestima koje je Bog kaznio
13. O travama i voću
14. O figurama i njihovim oblicima
15. O legendarnim pticama Simurg i Anka
16. O simbolima kojima se pretskazuje budućnost
17. O predznacima Sudnjeg dana
18. O molitvama i obraćanjima Bogu

Flügel, II, 1450-1452, str. 518-520.;
Flemming, 298-299, str. 237-238.;
Karatay, I, 1322-1325, str. 440-441.

Početak:

قال الله تعالى ان فى خلق السموات والارض لآيات للمؤمنين وقال الله
تعالى خلق الازواج كلها ممّا تنبت الارض ومن انفسهم وممّا لا يعلمون. . .

L. 65; 14 x 21 cm (7,5 x 16 cm), po 33 reda na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*, sitan. Tinta crna. Naslov, istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Citirane riječi nadvlačene crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o datumu i mjestu prijepisa, kao ni o prepisivaču. Više listova i laga nisu povezani, ali je djelo kompletno.

Uvez kožni sa rozetama bez prijeklopa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2905 5683

معراج النبيّ

Mi'rācu 'n-nebiyy

Spjev o Muhammedovom uspeću na nebo (mi'rāġ), u mesnevi stihovima od nepoznatog autora.

Početak:

بِرْ حِكَايَتْ گَلْدى گُوگُلْمَه عَظِيمْ
قَهْرِ لُطْفُ يَرادان شاهى قَدِيمْ

L. 8; 14,5 x 20,5 cm (9 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asāfa Sokolovića.

2906 6573

حكايهٔ قرانى

Ḥikāye-i Ḳirānī

Autor je, kako se vidi iz teksta na samom početku Mevlānā Ḳirānī. Djelo na popularan način opisuje život i djelovanje poslanika Muhammeda u vrijeme pojave islama. U četrdeset pitanja na koja odgovara sam Muhammed, sadržani su odgovori na sva važnija pitanja vjere.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله
وصحبه اجمعين. بو كتابك مؤلّفى اولان مولانا قرانى طيّب الله ثراه وجعل الجنّة
مثويه ناقلان اخباردن روايت ايدر. . .

L. 66; 14 x 22 cm (9 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ*, vrlo lijep. Tinta crna. Ima kustode.

Na kraju nedostaje nekoliko lista, nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

2907 6838

غزوات ترياكى حسن پاشا

Ġazevāt-i Tiryākī Ḥasan-pāşā

Djelo nepoznatog autora, kome Tiryākī Ḥasan-pāşā govori svoje uspomene o borbama za Kanjižu. Ima nekoliko djela koja opisuju borbe Tiryākī Ḥasan-paşe od kojih je jedno napisao Aḥmed b. 'Osmān Sani (Manisa kütübhanesi, Çeşnegir, eski No 772, yeni, No 5070/2). Drugo je napisao Hasan-bey-zade Ahmed (Bursalı Mehmed Tahir, Osmanlı Müellifleri, C. III, 46). Treće je napisao Faizi (Hammer, GOW,III, 151-152.). Četvrto je od nepoznatog autora (Blochet, Suppl. turc. No 170, 525, 873).

A.S. Levend, Gazavātnāmeler ve Mihaloğlu Ali-beyin Gazavātnāmesi, Ankara, 1956. str. 101-103.

L. 120; 16 x 22,5 cm (12 x 19 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, po ivicama oštećen. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisao Muḥamed b. Muḥamed, 18. muharrema 1224/ 5. III 1809. godine. Na početku nedostaje jedan do dva lista, zbog čega ne možemo saznati autora ovog djela.

Bez poveza.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2908 6844

منتخبات محمد رشيد

Munteḫabāt-i Muḥammed Reşīd

Izbor perzijske i turske poezije, koji je sačinio Muhammed (Mehmed) Rešid. Zastupljeni su perzijski klasici: Hafiz, Mevlāna, Saib i Sami.

Turski stihovi su uglavnom mufredi, a autori im nisu naznačeni.

L. 140 (od toga svega 30 listova ispisano); 14 x 21,5 cm (9 x 17 cm), prosječno po 16 redova na strani. Papir plavičast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Nema datuma ni mjesta prijepisa niti naznačenog imena prepisivača, ali se iz naslova zaključuje da je autor ovog zbornika, koji očigledno nije dovršen, izvjesni Mūhamed (Mehmed) Rešid.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Rukopis je bio u vlasništvu Muhameda Nezira Škaljića (1282/1865-66), kadije u Rogatici (L. 24a). U kodeksu se nalazi i genealogija porodice Škaljić (ranije Bajraktarević), te podaci o rođenju dvojice sinova Muhameda Nezira Škaljića (1282. i 1285. godine).

2909 6899

معراجيّه

Mi'rāciyye

Spjev o uzdizanju poslanika Muhammeda u nebeske sfere. Napisao 'Alauddīn 'Ali Ṣābit Ujiçelī (Užičanin), umro 1712. godine.

Ova se Sabitova pjesma najčešće nalazi u sklopu rukopisa njegova Divana (kao na pr. u Orijentalnom institutu, rukopis br. 3697 i dr.). Kod nas ju je preveo M. Handžić pod naslovom Miradžija Sabita Užičanina u časopisu El-Hidaje, 4/7-8, Sarajevo, 1940-41, str. 218-219. E. Kovačević, Sarajevo, 1990.

Početak:

خوشا فرخنده اختر ليلهٔ ممتاز ومستثنا

كه عنوان بران قدريدر سر سورهٔ اسرا

L. 12; 13,5 x 21 cm (9 x 18 cm), po 14 redova na strani. Papir žućkast sa linijama (sveska). Pismo *nasẖ-ta'līq*, pisano olovkom. Bez kustoda. Izvršena originalna paginacija od L. 2a (str. 1) do L. 10b (str. 16).

Prepisao Muḥamed Enverī b. Ṣidḳī Bekir-efendī b. Ṣābit-efendī (Kadić), u Sarajevu, 1303/1885-86. godine.

Bez poveza.

2910 6897

عاشق غريب دستانى

'Āşik Ġarīb Destānī

Jedna od verzija poznate turske romansirane biografije Aşıḳa Ġarība, legendarnog narodnog junaka u mesnevi stihovima. Češće su varijante ove biografije u prozi, protkanoj stihovima, ali ih ima i stihovanih (bez proze). Varijante ove priče ili pjesme ne spadaju u visoku književnost, češće ih je koristio običan puk.

Pertev Naili Boratav, „L'epopèe et la Hikâye", Philologiae Turcicae Fundamenta, II, Wiesbaden, 1964. str. 33-35.;

Cemal Köprülü, Hikāye, Türk Ansiklopedisi, cilt XIX (1970), str. 231-238.

L. 22; 12,5 x 18,5 cm (10 x 16 cm), po 18 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Rukopis je u lošem stanju. Prvih nekoliko lista je oštećeno ili pokidano tako da je djelo s početka manjkavo.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

2911 4891

1. L. 1 - 194

حكايت عاشق غريب

Ḥikāyet-i 'Āşiḳ Ġarīb

Turske narodne priče o Ašik Garibu.

P.N.Boratav, Filologiae Turcicae Fundamenta II, Wiesbaden, 1965, str. 35, 37, 723, 732, 733, 811, 833.

Ahmed Kabaklı, Türk Edebiyatı, I, Istanbul, 1967, str. 96-101.

Početak:

حكايت شاعران راوان اخباردن وناقلان اسكدن وثان روزكاردن راويلر
شويله روايت ايدرلركه زمان اوائلده . . .

2. L. 194 b - 229

Turske narodne pjesme tipa destān i türkü.

L. 229; 18 x 24 cm (14,5 x 21 cm), po 18 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Istaknutije riječi i rečenice pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču. Prijepis završen 1254/1838. godine.

Uvez kartonski, oštećen.

2912 6854

جزیرهٔ مثنوی

Cezīre-i Mesnevī

Napisao ʻAbdullāh ʻAbdī Bosnevī (Bošnjak), umro 1054/1644. godine.

V.S. Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti, II izd. Sarajevo, 1986, str. 115.

Djelo predstavlja komentar 360 distiha Rumijeve Mesnevije u stihovima na turskom jeziku. Svaki originalni stih iz Mesnevije je komentiran sa 15-20 distiha na turskom jeziku. Na posljednjoj strani djela, u trećem stihu od pozadi nalazi se ime autora komentara ʻAbdī Bosnevī. Kako je ispod teksta datum 1038/1628-29. dakle u vrijeme autorova života, nije isključeno da se radi o autografu.

Početak nedostaje.

Završetak:

هر اوقوند قچه بو ترکی مثنوی
یاد اولا خیر ایله عبدی بوسنوی

هرکم آنی خیر ایله یاد ایلیه
دو جهانده حق آنی شاد ایلیه

چون بو نظم اشبو رسمه ویردی ال
دوشدی پس تاریخی نظم بی بدل

سنه ۱۰۳۸

L. 235; 14,5 x 21 cm (9,5 x 16 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Stihovi originalnog djela (Mesnevije) nadvlačeni su crvenom tintom. Jedan manji dio pisan vjerovatno drugom rukom.

Nedostaje početak.

Prijepis (može autograf?) 1038/1628-29. godine.

Bez poveza.

2913 6850

نوحة العشاق

Nevḥatu 'l-'uşşāķ

Napisao Mehmed b. Recep, poznat kao Dā'ī, umro 1070/1659. godine, mualim (učitelj u početnoj školi). Djelo predstavlja mističnu mesneviju čija je tema ljubav hodže prema jednom svome učeniku i bol i muka koju hodža osjeća nakon nenadane učenikove smrti. Djelo je napisao po uzoru na narodne destane (epove). Autorov mahlas (pjesničko ime) i naslov djela nalaze se na posljednjoj strani djela.

Karatay, II, 2639, 1.

Početak nedostaje.

Završetak:

ایره آکه قرب حقدن لایحه
اوقیه داعی ایچون بر فاتحه

L. 57; 14 x 21 cm (9 x 17,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslov i međunaslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama, a svaki stubac pojedinačno odvojen sa crvenim linijama. Ima kustode.

Prepisao Ḥāfiẓ Muḥamed b. el-Hācc Muṣṭafā el-Foçevī (iz Foče), u muharremu 1128/od 27.XII 1715 - 25.I 1716. godine.

Povez kožni sa utisnutom rozetom (šemsom), oštećen.

2914 6866

نعت شریف

Na't-i şerīf

Zbirka natova (pjesama u slavu poslanika Muhammeda) od nepoznatog autora. Natovi su poredani po alfabetu posljednjeg slova u stihu, kao što se obično redaju gazeli u divanu. Ova zbirka natova sadrži natove od slova ت do slova ك. Početak i završetak nedostaju.

L. 15; 18 x 24 cm (9,5 x 16 cm), po 18 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisivač nepoznat. Datum prijepisa rukopisa 1228/1813. godina.

Bez poveza.

2915 6203

منظومه

Manzūma

Neko pjesničko djelo na turskom jeziku sa perzijskim naslovima, tesavufskog sadržaja.

Početak nedostaje. Autor nepoznat.

Prvi naslov:

در مناجات كردن وآمرزش خواستن

Posljednji naslov:

قوله تعالى رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك هو الفوز العظيم

L. 6; 15 x 20,5 cm (11,5 x 17 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo*nasẖ*, lijep, tinta crna. Tekst pisan dvostubačno, uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

2916 2350

بهمن نامه

Behmennāme

Ovo je četvrti svezak djela Behmen-nāme što se vidi iz naslova na početku teksta: Behmen-nāme cild-i rābi' بهمن نامه جلد رابع . Iz samog teksta se da zaključiti da se radi o djelu Menaḳib-i Firuz Şāh, ali nismo mogli saznati autora toga četvorotomnog (ili višetomnog) djela.

Početak četvrtog sveska:

دارى ايدردكم اولزمان بلابل زنگى اول ملعون بنكى چون ملك قاص

وزيرى شمشارقى اولدردى پيل دهان كبى تخته سوار اولوب تاج ملك قاص

باشنه كيدى...

Završetak:

...خدمت گذارى دركره كى كبى ادا اولنه ديوب سوار اولدى وسپاه

زلزاله ايرشون خبر آلق قصدنه عزم ايدوب روان اولدى.

L. 159; 15 x 20, 5 cm (10,5 x 17 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ*, tinta crna. Rukopis do polovice pisan jednom rukom, lijepim rukopisom, a od polovine drugom rukom, nevještim rukopisom. Ima kustode. Nedostaje nekoliko listova (desetak).

Uvez kartonski.

Prepisao Ḳāsim b Ḥuseyn el-Mevlidī 1032/1622-23. godine.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

2917 3454

شاهنامهء فردوسى طوسينك قرق التنجى جلدى

Şāhnāme-i Firdūsī Ṭūsī'nin ḳırḳ altıncī cildī

Četrdeset šesti svezak prijevoda Firdusijeve Šāhnāme na turski jezik od nepoznata prevodioca.

Početak:

ينه راوى ايدر بر خوش روايت قيلوب فردوسيدن نقل وحكايت...

Završetak:

ايكى آت باشى برابر كنديلردن جنكه اورديلر بو جلده بونده تمام

L. 100; 15,5 x 21 cm (9,5 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ*, krupan, tinta crna. Međunaslovi crveni. Kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kožni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2918 3921

بلبلية - بلبل گلزار وجد

Bülbüliyye - Bülbül-i gulzār-i vecd

Djelo u prozi i stihovima na turskom jeziku. Napisao Muḥammed Çelebī al-Magnisāvī, poznat kao Birrī Mevlevī, umro 1128/1715-16. godine. On ovo svoje djelo naziva Bülbüliyye (L. 6b).

Lit. Kešfu 'z-zunun Zeyli, I, 192.

Početak poslije besmele:

حمد فائق وثناء لايق جناب حق وفيّاض مطلق جلّت حكمته وعلت كلمته حضرتنك دركاه عظمت پناهنه رفع اولنوركه . . .

Završetak:

كرم قيل اى پرى روى
دعاى خيرى منتجدر بو تاريخ
تمام اولدى كتابم اى دعاگوى

Na listovima 2b - 5a su pjesme i pisma upućene Birriju od Seyyid Hasan Vehbija, naiba u Manisi, Şeyẖa Mehmeda Luṭfī Mevlevī, sljedbenika Mevlane (من اولاد حضرت مولانا) i od pjesnika Yūsufa Nābija koji mu je poslao pjesmu napisanu u Halebu 1119/1707. godine.

L. 59; 13,6 x 21,8 cm (7,5 x 16,3 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Istaknutije riječi nadvučene crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Prve dvije strane ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču ni o datumu prijepisa.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik: Muṣṭafā-aga, pisar carskog divana (L. 1a).

2919 2674

1.

وفات فاطمه

Vefāt-i Fāṭima

Spjev o smrti Muhamedove kćeri Fatime od nekog Duzrija (L. 7b).

بونى ترتيب ايلدى دزرى امام

Početak:

بر سوزه آغاز ايديم كه جهان
اول سوزن اودينه ينسون دخى جان

2.

Fragmenti nekog mevluda na turskom jeziku kome nedostaje nekoliko listova s početka i kraja. Naslovi nekih poglavlja:

- فى بيان بعض اوصافنى المصطفى عليه الصلوة والسلام
- فى وفات النبىَ صلى الله عليه وسلّم تسليما دائما كثيراً
- مطلع وداع

Ovo drugo djelo je pisano drugom rukom, vrlo lijepim i čitkim *nasẖom.*

L. 25; 15,5 x 21,4 cm (10,3 x 14,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ.* Tinta crna. Tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode.

Rukopis je nepotpun pa nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču.

Rukopis je bez poveza i u rasutom stanju.

2920 359

همايون نامه

Humāyūn-nāme

Carska knjiga. Turski prijevod Kelile i Dimne ili Bidpaijevih basni. Preveo na turski Kinalı-zāde 'Ali Çelebī b. Ṣalih ili Ṣāliḥ-zāde er-Rūmī, poznat i po imenu 'Abdulvāsi' 'Alisī, umro 950/1543. godine.

Flügel, III, 1867, str. 299-301.; Karatay, II, 2832-2843, str. 304.; Flemming, 438-439.

Djelo je štampano u Kairu 1251/1835 i u Istanbulu, 1256/1840. godine, pod naslovom Ṭimār al-asmār ثمار الاسمار . Posvećeno je Sulejmanu Zakonodavcu. Predstavlja prijevod sa perzijskog koji je također slobodan prijevod sa sanskrita, pod nazivom Envār-i Suheyli.

Početak:

حضرت حليم خلاق وحكيم على الاطلاق جلّت حكمته كه وظائف لطائف . . .

Završetak:

چونكه بدين پايه رساندم كلام به كلام كنم ختم كلام والسلام الحمد لله على الابداء والانتهاء.

L. 275; 17,5 x 26 cm (11,5 x 19,5 cm), po 25 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ.* Tinta crna. Naslov zelenom i crvenom tintom. Tekst obrubljen sa dvije crvene i jednom zelenom linijom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Prepisao: Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ṣāliḥ, sredinom zu-l-hidždžeta 993/početkom prosinca 1585. godine.

Vakuf Džinića Muhameda Baki-efendije.

2921 4313

حكايت زكريا عليه السلام

Ḥikāyet-i Zekeriyyā 'aleyhisselām

Priča o poslaniku Zekerijau (Zahariji) od nepoznatog autora.

Početak:

زكريا داود قرلرندن ايدی كی عابد ايدی بنی اسرائيل قومنه الله تعالى آنی پيغمبرء ويردی دائما ايشی وعظه ايدی

Završetak:

استغفر الله من كل ذنب واتوب اليه الله ربی ومحمد نبيّی وبالاسلام دينی وبالكعبه قبلتی وبالصلاة فريضتی وبالقران وبالامام وبالمؤمنين اخوانی.

L. 14; 15 x 21 cm (13 x 17 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i citati pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Na prvom listu (L. 1b) žig vlasnika, izvjesnog Muhammeda:

يا محمد قيل شفاعت امتكدر محمد

1173/1759-60. godine.

Uvezano u običan papir.

2922 2572

حكايت اربعين صبح ومسا - حكايهء قرق وزير

Ḥikāyet-i erbe'īn ṣubḥ u mesā - Ḥikāye-i ḳırḳ vezīr

Priča o četrdeset jutara i večeri ili Priča o četrdeset vezira. Prijevod sa arapskog: Aḥmed Miṣrī Şeyẖ-zāde. Posvećeno sultanu Muratu II sinu Mehmeda sina Bajazidova, (vl. 824-855/1421–1451).

Rieu, 7882, str. 216-219.; Izd. Istanbul, 1283/1866-67 i 1285/1868-69.

Početak poslije besmele (L. 2a):

حمد وثناء بی منتها اول باری جلال حضرتنه جلت قدره لا يقدركه عقلوك ديده سی وجانوك بصيرتی...

Završetak:

خير دوعايله اگالوم اوله كيم بزی دخی خير دوعايله اگلر.

L. 181; 15 x 20 cm (9 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Naprije (L. 1b - 2a) sadržaj djela.

Podataka o prijepisu nema. Prve tri strane naknadno dopisane, a kasnije tekst uokviren crvenim linijama.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Vakuf Muhameda Enverije Kadića.

2923 3543

حكايهء قهرمان

Ḥikāye-i ḳahramān

Poznato djelo, protkano stihovima od nepoznatog autora. Radi se o pričama iz perzijske mitologije u kojima se spominju junaštva perzijskih šahova Behram-šaha, Behmen-šaha i drugih.

Početak nedostaje.

Završetak:

عزتوك حقيچون ای ربّ الانام
آخروموز خيريله ايله تمام

L. 34; 15,8 x 22 cm (12 x 17,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Riječ „kahraman" koje se često upotrebljava u tekstu pisana crvenom tintom. Ima kustode. Na početku rukopis manjkav.

Prepisao Ibrāhīm b. Aḥmed Pehlivān-zāde, pisar u tešanjskoj sudnici, u rebiu-l-ahiru 1191/9. V- 6. VI 1777. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2924 5564

منظومه

Manẓūma

Spjev o vjerovjesniku Muhamedu od nepoznatog autora.

Početak poslije besmele:

أَيْدُوكَ اگا بو سوزى سُوِيْلَمَسُون
سُوِيْلَرِيسه بو اَرَادَه دُرْمَسُونْ

L. 3; 13 x 18,5 cm (9 x 13,7 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode.

Bez naznake prepisivača i datuma prijepisa.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2925 4616

حكايهٔ حضرت مولانا – ترجمهٔ ثواقب

Ḥikāye-i Ḥażret-i Mevlānā - Terceme-i Şevāḳib

Napisao: Dervīş Meḥmed Mesneviḫān (živio u XVI stoljeću) i posvetio djelo Muradu III (1574-95).

Flemming, 252, str. 207.; Sohrweide, 190, str. 157.

Početak:

بر حمد كه عظيم نورى كه يوزبيك دوردنجى كوك كونشى كبى كونش
آنك جمال آنك با كمالنك ايدونلغندن بر ذرّه اولمز...

L. 131 + 15 praznih; 11,5 x 18,5 cm (6 x 13 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, oštećen po marginama i ojačavan. Prvi list originalnog rukopisa nedostaje, naknadno dopisan. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi u tekstu ispisane crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis na kraju oštećen, nedostaje nekoliko lista.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Hāce Dervīş Muṣṭafā Mevlevī, 1217/1002-03. godine.

Iz zbirke Muhameda Emina Muslibegovića iz Mostara.

2926 4785

معارج النبوَة بالتى پارمق – دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى

Me'āricü 'n-nubuvveti be-Altī Pārmaḳ - Delā'il-i nubuvvet-i Muḥammedī ve şemā'il-i futuvvet-i Aḥmedī

Napisao Şeyḫ Mehmed b. Mehmed, poznat kao Altıparmak, umro 1033/1623. godine. Djelo predstavlja prijevod sa perzijskog jezika biografije poslanika Muhammeda pod naslovom Ma'āriğu 'n-nubuwwati fī madāriği 'l-futuwwati, od Muinuddina Muḥammada al-Faraqija (umro 907/1501-2. godine) i podijeljeno je na uvod, četiri rukna (poglavlja) i zaključak.

Ḥ Ḫ, II, 1723-24.; Flügel, II, 1231, str. 391.;
Karatay, I, 1064-1071, str. 345-347.;
Flemming, 68-70, str. 55-56.

Početak poslije besmele:

لك الحمد يا واهب العطاء ويا كاشف الغطاء لك البقاء ومنك التقاء هب
لنا من لدنك رحمة يا سامع الدعاء...

L. 476; 18,5 x 29 cm (11 x 21,5 cm), po 27 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ* sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Naslov, istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis 12 rebiu-l-evvela 1240/ 4.11.1824. godine. Prepisivač nepoznat.

Uvez kožni, na koricama ojačan kartonom, sa prijeklopom.

Poklon Omerage Šehagića iz Zvornika, 25. 10. 1965. godine.

2927 4912

لطائف لامعى – مجمع اللطائف متعلق بالهزل والمُجُون

Leṭā'if-i Lāmi'ī - Mecme'ü 'l-leṭā'ifi mute'alleḳ bi 'l-hezli ve 'l-mucūn

Napisao 'Abdullāh b. Muḥmūd b. 'Osmān al-Lāmi'ī, sin poznatog pjesnika Maḥmūd b. 'Osmān al-Lāmi'ija. Djelo predstavlja zabavni roman koji se sastoji iz kraćih epizoda (anegdota) poput onih iz Bokačovog Dekamerona.

Ḥ Ḫ, II, 1554;
Blochet, I, 418-19, str. 348.;
Götz, 2, 223, str. 152.

Početak:

لطائف شكر وسپاس وشرائف حمد بى قياس اول خالق الجنّ والناسه كه
مؤمن قوللرنك قلوبى غنجه لرنى...

L. 109; 14,5 x 20,3 cm (8,5 x 15,7 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, deblji. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslov i istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Prijepis 1065/1654-5. godine.

Uvez kožni sa utisnutim cvjetovima.

2928 1097

حسن ودل

Ḥüsn-ü dil

Ovo djelo iz oblasti lijepe književnosti je prijevod Yaḥyā Sibekovog djela sa perzijskog na turski koji je sačinio Maḥmūd b. ʻOsmān b. ʻAli b. Ilyās - Lāmiʻī, umro 938/1531-2. godine.

Flügel, I, 435, str. 420-421.;
Karatay, II, 2201, str. 73.;
Pertsch, TH, 397 (str. 386).

Početak:

شكر وسپاس ومنّت بى قياس اول خالق الجنّ والناسه كه موحبت واحسانى فيضندن...

L. 169; 13,5 x 21,2 cm (6,7 x 13,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Unvan sa floralnim motivima u dvije nijanse plave boje, zlatnoj i žutoj boji. Na zlatnoj podlozi crnim slovima besmele. Na prvim dvjema stranama tekst uokviren debljim zlatnim i tanjim crnim linijama, a kasnije tanjim plavim crtama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa rozetom i prijeklopom. Rozete se nalaze i s unutrašnje strane korica.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2929 679

ترجمة الرسالة الموضوعة فى علم العروض

Tercümet-i 'r-Risāleti 'l-mevżūʻati fī ʻilm al-ʻarūż

Osnovno djelo napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān Ǧāmī, a ovaj prijevod Şevḳī Amasyalı Istanbūlī 1233/1818. godine.

Ḫ Ḫ, I, 877.

Početak:

حمد وثناى لا يعد قبل كل كلام اول ذو الجلال والكرامه كه فاصلهٔ صغرى دنه عالمى وفاصلهٔ كبرى دنه ادمى اخراج وايجاد ايدوب.

Završetak:

...بيد مترجمه وكاتبه خليل الشوقى الاماسيه وى مولداً الاسلامبولى موطنا الحنفى مذهبا الماتريدى اعتقاداً والمراد من التفصيل ان يرجو من الاخوان والطلاب المستفيدين من هذا الكتاب.

L. 108; 17 x 24,5 cm (8 x 15 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *riqʻa*. Tinta crna. Ima kustode. Na nekoliko mjesta i marginalne zabilješke, rukom prepisivača.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisao ʻAbdullāh b. Derviš 'Agzi, 20. noći šabana 1280/30. I 1864. godine.

2930 583

قصص انبيا

Ḳiṣaṣ-i enbiyā

Priče o poslanicima od nepoznatog autora. Jedna od verzija vrlo popularnih priča nastalih na osnovu Kur'ana i Biblije o Božjim poslanicima. Ovdje nema ni početka ni završetka.

Počinje riječima:

كوردلر اوننجى بودر كه ربّلرنه اعتراض اتدلر مفسّرلر ايندلر حق تعالى شول وقت كه...

L. 140; 20 x 28 cm (14,5 x 23 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, po ivicama potamnio. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Bez početka i završetka. Na početku nedostaje 17 listova što se vidi po folijaciji listova.

Bez zaštitnih listova i originalnog poveza. Uvez kartonski, nov.

2931 3552

اندلس فتوحاتنده موسانك قهرمانلقلرى

Andalus futūḥātında Mūsā'nın kahramānlıkları

Pjesma anonimnog autora o junaštvima koja je pokazao Mūsā b. Nusayr koji je sa svojim oslobođenim robom Ṭāriq b. Ziyādom učestvovao u osvojenju Španjolske 92/711. godine (Qāmūs al-a'lām, VI, str. 4477).

Početak:

آفتاب آفرین اولنمه عیان

ظلمات اوزره اولدی نور فشان

L. 12; 14,6 x 22,8 cm (6 x 19,5 cm), po 22 reda na strani. Papir bijel, noviji, kariran. Pismo *riq'a.* Tinta crna. Originalna paginacija. Bez kustoda.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču, ali se vidi da je prijepis izvršen krajem XIX ili početkom XX stoljeća.

Nema poveza.

2932 5289

فضیلت نامه

Fażīlet-nāme

Napisao Ḥāfiẓ-oğlu Dervīş Mehmed, poznat po mahlasu Yemīnī (živio u prvoj polovici 16. stoljeća). Djelo predstavlja pohvalnicu čestitom hairli Aliji i njegovoj porodici, spjevao je u formi mesnevije i sadrži 7360 bejtova (distiha).

Götz, 2, 254-255; str. 174-175.

Početak:

ازل یآد ایده لم حیٌ وقدیمی

دی بسم الله الرحمن الرحیم

Završetak:

بو فانی دنیده یادو وفادار

بولم دیرسك سکا یار اول سکا یار

L. 234; 15 x 20,5 cm (11 x 15,7 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, deblji. Pismo *nasḫ.* Titna crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, noviji.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2933 5382

رسالهٔ محمدیه

Risāle-i Muḥammediyye

Napisao Yazıcı-oğlu Mehmed (umro 855/1451), sljedbenik Haci Bayrama. Religiozna poema u formi mesnevi stihova, a oslanja se u potpunosti na Kur'ān i Hadis.

Flügel, I, 652, str. 618-619.; Karatay, II, 2270, str. 95.

Početak:

اله واحد ربٌ تعالی

هو الله البدیع الحق الاعلی

L. 150; 12,5 x 18,5 cm (9 x 13,5 cm), po 21 red na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ-ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen dvostrukom crvenom linijom. Ima kustode. Floralni unvan u zlatnoj, plavoj i zelenoj boji, malo zamrljan.

Prepisao Behram 992/1584. godine.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2934 904

منظومه فی مناقب مصطفی واصحابه

Manẓūma fī menāḳib Muṣṭafā ve aṣḥābihi

Poema o poslaniku Muhammedu i njegovim prijateljima od nepoznatog autora.

L. 78; 16 x 22 cm (8,6 x 15,8 cm), po 9 redova na strani. Papir požutio, uflekan od vlage. Pismo *nasḫ,* krupan. Tinta crna. Poneki, istaknutiji stih pisan crvenom tintom. Ima kustode.

Nedostaje početak, kraj i uvez.

Također rukopis ne sadrži podatke o autoru i prepisivaču.

2935 3536

كتاب مجمع اللطائف

Kitāb Mecmeū' 'l-leṭā'if

Napisao Sirāc b. 'Abdullāh (L. 1b). Knjiga predstavlja izbor iz historije Božjih poslanika, događaja Muhammedovih, savjeta vladarima iz četiri svete knjige: Tevrata, Zebura, Indžila i Kur'āna.

Početak poslije besmele:

شُكْرْ شُولْ تَكْرِيَا كه بِيرْ وقديم دُرْ وثَنَا شول پَادشَاهه كه مجموعه قُلّلار اُزَرِنَه رحيم دُرْ. . . بلِكْلكه اضعف خَلق الله واحقر عباد الله سراج بن عبد الله ايدركه كونلردن بر كون فارغ البال اوتور مشْدُمْ. . .

Završetak:

. . .مصطفا يله اولدى نتكه تنوك تمام ايا غله اولدى والله اعلم.

L. 63; 14,5 x 19,8 cm (9 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, po ivicama oštećen. Pismo *nasḫ*, vokaliziran. Titna crna. Naslov, ime autora, istaknutije riječi i interpunkcija pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis vjerojatno potječe iz XVI stoljeća.

Uvez kožni sa rozetom, dotrajao tako da je rukopis razasut na lage, a ima i volantnih listova.

2936 3409

دليل المناهل ومرشد المراحل

Delīlu 'l-menāhil ve mürşidu 'l-merāḥil

Putopis sa hadždža (hodočašća) Kabe i drugih svetih mjesta. Napisao Muṣṭafa Bosnevi Muḫliṣī (Mustafa Bošnjak Muhlisija, umro poslije 1749. godine).

Omer Mušić, Hadži Mustafa Bošnjak Muḫlisi, Prilozi za orijentalnu filologiju XVIII-XIX. Sarajevo, 1973., str. 89-119.; Izd. O. Mušić, n.d.

H. Šabanović, Književnost, str. 453-461.

U Šabanovića su navedeni i ostali Muhlisijini rukopisi koji se nalaze u Orijentalnom institutu u Sarajevu; u HAZU u Zagrebu.

Početak:

خدادر موجد اجسام واعراض

معلّل هيج دكل فعلى بالاغراض

L. 39; 15,2 x 19,7 cm (8 x 14 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Tekst pisan dvostubačno. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisivač nepoznat.

Uvez kartonski, noviji.

Iz biblioteke H. Mehmeda Handžića.

2937 3495

1. L. 1 - 37

سيره نبى

Sīre-i Nebiyy

Biografija Muhammeda u prozi i stihovima od nepoznatog autora. Ovdje je dat onaj dio biografije koji govori o Muhammedovom uspeću na nebo (Mi'rāğ).

Početak:

بشليالم بر سوزه بسم القديم

بى نظير الله در اول حىّ وحليم

2. L. 38 - 56

رساله؛ شمائل النبوّة

Risāle-i şemā'ilu 'n-nubuvve

Prijevod na turski jezik djela Abū 'Īsā b. Muḥammad at-Tirmīzī-ja (umro 279/892-93. godine) الشمائل النبوية والخصائل المصطفوية od nepoznatog autora.

Ḥ Ḫ, II, 1060.

Početak:

الحمد لله الذى زيّن حبيبه باكمل المحاسن واخصّ الشمائل وشرّفه بافضل الخصائص واجلّ الفضائل فاشرف جميع المقامات والمحافل. . .

3. L. 58 - 71

Posljednja Muhamedova hutba, hadisi i dove (molitve).

L. 71; 14,8 x 20,4 cm (9 x 16 cm), po 21 red na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst pisan dvostubačno i inkontinuo. Ima kustode.

Prepisao Ḥusayn b. 'Isma'īl 1060/1650. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.
Na prvom listu zapisano: Kupljeno u Travniku.

2938 5357

الهيَات شيخ الشيوخ سيد سيف الله

Ilahiyyāt-i Şeyẖ eş-Şuyūẖ Seyyid Seyfullāh

Zbirka ilahija koju je napisao Seyyid Şeyh Seyfullah Kasim b. Seyyid Nizam (eddin), umro 1010/1601-02. godine. U stihovima se potpisuje sa Seyfullāh i Nizam-oğlu.

Karatay, I, 162, 163.

Početak:

مرد مردان خدانك كارى ذكر الله اولور
طالب ديدار حقگ يارى ذكر الله اولور

L. 55; 13 x 19 cm (9 x 17 cm), po 22 reda na strani. Papir žut, deblji. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.
Uvez kartonski (nedostaje prednja korica).
Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

2939 808

شرقيلر

Şarḳılar

Zbirka turskih pjesama şarkı od nepoznatih autora.

L. 10; 13,5 x 19 cm (12 x 15 cm), prosječno po 10 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Dvostubačno i trostubačno. Ravno i ukoso, odozdo prema gore. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu.
Uvez kartonski, noviji.

2940 5484

قصيدهٔ اويسى

Kaṣīde-i Uveysī

Napisao Mehmed Uveys, poznat kao Veysi ili Uveysi, rođen u Skoplju, umro u Istanbulu 1038/1628. godine. Pjesma je posvećena stanovnicima Istanbula kao opomena i rugalica.

Početak:

الآ اى قوم اسلامبول بيلگ تحقيق اولگ آگاه ايريشور ناگهان بر گون سزه
خشميله قهر اللّه

L. 4; 12,5 x 17 cm (10 x 14,5 cm), po 18 redova na strani. Papir žut, po ivicama oštećen. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Korice kartonske, ali listovi na kojima je ispisana pjesma nisu povezani u njih.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2941 5418

اربعين حكمت واربعين حكايت

Erbe'īn ḥikmet ve erbe'īn ḥikāyet

Napisao Şeyẖ Muḥammed Muṣṭafā, poznat kao Ibn Ḳuṭṭāb (L. 1). Naslov djela u kolofonu (L. 56a). Djelo sadrži, kako je naznačeno i u uvodu, četrdeset mudrosti, a svaka mudrost popraćena je jednom poučnom pričom.

Početak poslije besmele:

حمد بى نهايه (و) شكر بى غايه اول جناب كبريايه واول واجب عطايه
كه اقرار عالمين بر لكنه شاهد وعادل . . .

بوندن صكره اشبو عبد فقير وداعى حقير محبّ ارباب ابن قطاب ديمك
ايله معروف صفا شيخ محمد مصطفى هر برندن نيجه نصايح اخذ اولمغله قابل
قرق حكمت بيان ايدوپ وهر بر حكمتك يانده اول حكمته مناسب ظهور
كتب اولان . . .

L. 60; 13 x 18,5 cm (8 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Titna crna. Istaknutije riječi i interpunkcija pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Muṣṭafā b. Suleymān u ševvalu 1220/počinje 23.XII 1805. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, bez prijeklopa.

2942 5537

قصه يوسف

Ḳiṣṣa-i Yūsuf

Jedna od varijanti epa o Jusufu u mesnevi-stihovima od nepoznatog autora. Ova tema je inače bila vrlo popularna pa ju je mnogo pisaca i pjesnika obradilo. Ovdje ovo djelo nema početka.

Završetak:

مقصودی واردر اكك
دیلكی بو كوكلنك

الله ويره دينوك
عمرینی زیاده قلا

L. 73; 11 x 14,5 cm (7 x 11,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žut, oštećen, prvi listovi nedostaju, a nekoliko slijedećih listova poderani. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā Gionica (?). Bez oznake godine.

Uvez kartonski oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

2943 5628

ترجمهٔ گلستان

Terceme-i Gulistān

Prijevod Şeyḫ Sa'dijevog Gülistana na turski od nepoznatog prevodioca.

Rukopis nema početka ni završetka.

L. 75; 14,5 x 20,5 cm (10 x 14,5 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, mjestimično dobio i smeđu boju. Pismo *nasḫ*, lijep, kaligrafski, vokaliziran. Tinta crna, za prozni tekst, a crvena za stihove. Ima kustode. Rukopis nema početka, ni završetka, a pored toga dosta listova mu je oštećeno.

Bez podataka o prijepisu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2944 5657

حكايات

Ḥikāyāt

Priče s motivima iz Kur'āna i tradicije (Hadiṣ).

L. 98; 15,5 x 20,5 cm (12 x 17 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ*, vokaliziran, krupan. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Kako su te riječi naknadno upisivane, to su u drugom dijelu rukopisa izostale pa su u tekstu ostale praznine. Ima kustode.

Bez podataka o mjestu i vremenu prijepisa kao i o prepisivaču. Rukopis je manjkav, nema ni početka ni završetka.

Umjesto poveza noviji plastični omot, dosta trošan.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2945 5580

قهرمان شاه حكايه سی – قهرمان قاتل

Ḳahramān Şāh ḥikāyesi - Ḳahramān-i ḳātil

Djelo u stihu i prozi o junačkom i nemilosrdnom vladaru.

Karatay, II, 2824-2827, str. 301-302.

L. 60; 14,5 x 20,5 cm (11 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Početak svake priče crvenom tintom koja je potamjela. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu. Na početku nedostaje nekoliko lista, a na kraju listovi su oštećeni.

Nema poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2946 6240

1. L. 1b - 5a

داستان اسماعيل

Dāsitān-i Ismā'īl

Spjev o vjerovjesniku Ismailu, sinu Ibrahimovu. Napisao Süleymān Bülbülī (L. 5a).

Početak:

شويلدر تفسير ايچنده اول خليل
يلواردى تكريه ربّ جليل

2. L. 7a - 10b

داستان

Dāsitān

Epska pjesma od nepoznatog autora. Nije dovršen jer je rukopis oštećen.

Početak:

هر كيم اول ديلر ايسه تگريه ايره
تكرينك ديزارنى يارذكوره

L. 10; 14,3 x 12,5 cm (9 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Fragment nekog većeg kodeksa.

Prepisivač, kao i datum i mjesto prijepisa nepoznati.

Bez poveza.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2947 4166

Uputa o ratovanju i mačevanju na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله العطوف الذى جعل الجنّة تحت ظلال السيوف . . .

Nedostaje kraj djela.

Završava se ovim riječima:

ايكسى دخى صاغ جانبه دونوب ينه اوستاذ شاگرده اورتانه صول اليله . . .

L. 59; 20 x 14,5 cm (9 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Nema kustoda, ali je izvršena originalna folijacija, prema kojoj se vidi da nedostaju listovi 2-8.

Nema podataka o prepisivaču niti datuma prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik ʻAli b. Muḥammad (L. 1a).

Poklon Murteza Karađozovića (L. 1a).

2948 1781

تذكرة الشعراء

Teḏkiretü 'ş-şuʻarā

Biografije pjesnika. Napisao ʻAbdullaṭīf Laṭīfī, umro 990/1582. godine.

Gölpinarli, I, 208, str. 188-189 i 215, str. 196.;
Karatay, I, 1215, str. 392-395.;
Flemming, 260-263, str. 212-214.; Štampano: Istanbul, 1314/1896.

Prijevod na njemački 1905. godine (prema podacima B. Flemming). Djelo se sastoji iz tri dijela: u prvom su biografije šejhova, u drugom, biografije sultana i prinčeva, a u trećem, najvećem dijelu, biografije osmanskih pjesnika do 1546-47. godine. Biografije su poredane alfabetskim redom.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم
مطلع موزون كلام قديم

L. 82; 14 x 20 cm (10 x 17 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *nasẖ-taʻlīq*. Tinta crna. Naslov, imena i pojedine istaknutije riječi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Rukopisu nedostaje nekoliko listova u sredini.

Prijepis 1031/1622. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Hasan-efendi Boyo-zade (Bojić) iz Divića kraj Zvornika (žig na početku i na kraju kodeksa).

2949 168

ذيل شقائق عطائى

Ẕeyl-i Şeḳāʼiḳ-i ʻAṭāʼī

Napisao Uşşāki-zāde es-Seyyid Ibrāhīm, 1114/1702. godine. Djelo predstavlja nadopunu poznatog biografskog leksikona الشقائق النعمانيه od ʻAtāija.

Flügel, II, 1235, str. 395.; Karatay, I, 1203, str. 389.

Početak:

سپاس فصاحت قرین وستایش بلاغت رصین . . .

L. 395; 18 x 29 cm (8 x 19 cm), po 25 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Na zaštitnim listovima sadržaj djela koje inače ima originalnu folijaciju. Vanredno lijepo urađen unvan sa floralnim motivima u zlatnoj, plavoj, oker, žutoj i bordo boji. Na zlatnoj podlozi ispisana besmela. Tekst je uokviren debelim zlatnim linijama i tankim crnim linijama. Ima kustode. Na margini dopune, pisane rukom autora. Djelo je autograf o čemu svjedoče i dva zapisa. Na zaštitnom listu piše ذیل عشاقی زاده بخط مؤلفه dok na početku sadržaja piše ذیل شقائق عشاقی بخط مؤلفه .

Uvez kožni sa prekrasnim ornamentima izrađenim u zlatnom, crvenom i zelenom bojom na kožnoj podlozi.

2950 2773

منشآت لامعى

Münşeāt-i Lāmi'ī

Zbirka pisama koja je služila kao uzor kako treba pisati raznim uvaženim ličnostima. Ovaj Münşeāt je poznat po ukrašenom, pompeznom, visokom stilu sa mnogo citata iranskih i arapskih pjesnika.

Napisao Muḥammed b. 'Osmān b. 'Alī Lāmi'ī, umro 938/1531-32. godine.

Flügel, I, 288, str. 266.; Blochet, S. 1304.;
Karatay, I, 1289, str. 430.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم صورت طغراست رشاه كريم ايا منشىء نظام الوجود بحرفى الكاف والنون . . .

Završetak:

كآلیه مدحك كتابن كل كبی منقارنه الداعی الفقیر لامعی الحقیر .

L. 113; 13 x 20 cm (6 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi, istaknutije riječi i tačke crvenom tintom. Unvan u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji. Ima kustode. Po marginama komentari. Na zaštitnim listovima hadisi, izreke, zapisi.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom.

Poklon Dr. M. Muidovića.

2951 1260

منشآت نركسى

Münşeāt-i Nerkesī

Epistolografski zbornik Muhameda nerkesije Sarajlije (umro 1634. godine) u kome su sadržana brojna pisma, pisana u XVI i XVII stoljeću, a ističu se ona koja je sultan Sulejman uputio perzijskom šahu te nekoliko pisama Nerkesije Sarajlije upućenih Kāf-zāde Feyziju, Kemāl-efendiji, rumelijskom kazaskeru i Yaḥyā-efendiji, rumelijskom kazaskeru.

Početak:

نامهء همايون سلطان سليمان بجانب شاه عجم طهماس بهادر ارشد . . .

Karatay, I, 1292, II 2993/1;
Flemming, 243, str. 203-204.;
Götz, 2, 292, str. 277.;
Sohrweide, 147, 148, str. 124-125.;
Šabanović, 237.

L. 102; 16,3 x 20,2 cm (11,5 x 17 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis je iz XVII stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Vasfija, pisara bosanskog vezira za Osman Šehdi-efendijinu biblioteku (na zaštitnom listu bilješka o uvakufljenju i žig biblioteke).

2952 1808

منشآت سامعى

Münşeāt-i Sām'ī

Zbirka uzoraka pisama uglednim ličnostima, među kojima Mezākī Suleymān-begu, Aḥmedu Bejaziću (Beyażi-zāde), Rušdiju, Fazil Ahmedpaši i dr.

Početak:

يا من له الجوار المنشآت فى البحر كالا علام منك العون وعليك التكلان وبگ الاعتصام . . .

L. 218; 13 x 20,5 cm (6,5 x 14,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi, istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Unvan u zlatnoj, plavoj i ljubičastoj boji. Prve dvije strane optočene dvjema debelim zlatnim linijama, dalje tekst nije ukrašen. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Kantamiri-zāde.

2953 917

1. L. 1 - 59

منشآت كانى ابو المعانى

Münşeāt-i Kānī Ebu-l-me'ānī

Privatna i službena pisma koja je pisao Ebu Bekir Kānī Ebu-l-me'ānī, rođen u Tokatu, pripadao mevlevijskom derviškom redu, u Istanbulu radi kao katib (pisar) i umro 1206. ili 1208. (1793-94) godine, u progonstvu na otoku Limni-ju.

Flügel, I, 301-302, str. 274-275.; Rieu, 102a.;
Blochet, Suppl. 379, str. 335-336.;
Karatay, I, 1302-1303, str. 434.

Početak (nakon Aūḏu billah i Bismillah):

سعادتلو سماحتلو مودتلو مزيد محبتلو بدروالا شانم افندم سلطانم اغاى محترم حضرتلرينك

2. L. 64 - 93

غزليات كانى ابو المعانى

Ġazeliyyāt-i Kānī Ebu-l-me'ānī

Gazeli Ebu Bekir Kānī Ebu-l-me'ānija.

Karatay, II, 2567.

Početak:

علم قالدرسه بر يرون قچان سلطان بسم الله
اولور لاهوتيانى آرايش ديوان بسم الله

L. 93; 13 x 21,5 cm (8,5 x 19 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Unvan u zlatnoj, crnoj i crvenoj boji. Tekst oivičen debelim zlatnim linijama i sa tri tanke crne linije. Ima kustode.

Prijepis 1190/1776. godine.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama zlatne boje i prijeklopom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2954 5924

منشآت كانى

Münşeāt-i Kānī

Početak se razlikuje od onog pod br. 2953 i glasi:

صدارت عظمى تبريكى بعد الاقاب حضرتلرى دولت جاويد واقبال . . .

Ova zbirka pisama sadrži razna službena dokumenta, a najviše je onih koji se odnose na Yegen Mehmed-pašu.

L. 86; 14 x 20 cm (9,5 x 16 cm), po 27 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *nasḫ*, mjestimično vokaliziran. Tinta crna. Naslovi pisama crvenom tintom. Ima kustode. Dosta marginalnih bilježaka. Na dva prva lista citati iz Kur'āna, Hadisa, te iz djela poznatih učenjaka i mistika. Na kraju rukopisa recepti za neke bolesti.

2955 3933

منشآت نابى

Münşeāt-i Nābī

Zbirka pisama koju je sastavio Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. godine, a poslije njegove smrti ju je skupio i uredio Habeşi-zāde 'Abdurrahmān, umro 15 rebi'u-l-ahira 1140/1. decembra 1727. godine. Pisma koja sadrži ova zbirka predstavljaju kolekciju prijepiske Yūsufa Nābija, a ujedno su služila kao uzor stila u epistolografskoj književnosti.

Karatay, I, 1292-1300, str. 432-433.; Götz, XIII/4, 288-290; str. 272-275.
Sohrweide, 150-153, str. 126-129.

Početak:

ضمائر ارباب فضل عرفانه پوشيده دكلدر . . .

L. 157; 13,4 x 21 cm (7,5 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Naslovi pisama pisani crvenom tintom. Tekst oivičen debelim zlatnim i tankim crnim linijama. Ima kustode. Unvan izrezan.

Nedostaje završetak pa je prepisivač nepoznat.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik 'Omer b. Haǧǧ Muḥammad Ismā'īl.

2956 1428

منشآت ويسى

Münşeāt-i Veysī

Zbirka uzoraka pisama. Napisao Uveys b. Muḥammed poznat kao Veysī, rođen u Alaşehiru. Služio kao kadija u Egiptu, Anadoliji i Rumeliji i umro kao naib u Skoplju 1037/1627-28. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1861.

Početak:

يا منشأ اوجد الاشيا انشأ
ولا تخالفه الاشياء ان شاء
يا خالق الخلق ان انسًا وان ملكًا

L. 127; 12 x 20 cm (6,5 x 14,5 cm), po 18 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom.

Bivši vlastnik: Dervīş Suleymān b. Ibrāhīm, hadžegan carskog divana i bivši defterdar Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2957 3667

مجموعه منشآت

Mecmū'a-i münşeāt

Zbirka pisama Kināli-zāde 'Ali Çelebija koja sadrži pored njegovih pisama velikodostojnicima kao Rustem-paši, princu Bajezidu, anadolskom kazaskeru Kadiri Çelebiju, Sultanu Bejezidu II prilikom ustoličenja i drugima, i pisma pjesnika Mesihija i drugih. Pored ovih pisama zbirka sadrži i nekoliko arzova (predstavki) i drugih akata datiranih u XVI stoljeća. Na posljednja četiri lista su kabalistički zapisi i proračuni.

Početak:

يا منشا اوجد الاشياء انشاء ولا تخالفه الاشياء ان شاء يا خالق الخلق ان
انسا وان ملكا . . .

L. 83; 14,5 x 19,9 cm (8,2 x 15,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* sa nekim elementima *ta'līqa*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Poneka marginalna bilješka. Ima kustode.

Na kraju je rukopis nepotpun pa nema podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Nūrī Muṣṭafā b. Husein Istolčevi (iz Stoca), učenik medrese na Bendbaši u Sarajevu, 1221/1806. godine.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

2958 3550

مكاتيب ويسى افندى

Mekātīb-i Veysī-efendī

Vidi br. 2956.

Pisma Uveys b. Muḥammed - Veysija iz 1601-1603. godine. Na prvom listu pjesma Bakija (umro 1600. godine), a na kraju također pjesme, ali nedovršene.

L. 19; 15 x 23 cm (6,5 x 14,5 cm), po 21 red na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis nije potpun, nedostaju mu listovi u sredini i na kraju.

Nema poveza.

2959 5990

كتاب صك حضر افندى

Kitāb-i ṣakk Ḥiżir-efendī

Napisao Ḥiżir b. 'Osmān, učenik Beyāẓī-zāde (Bejazića) Aḥmed-efendije, dok je boravio na službi u Istanbulu. Sadrži pismo i isprave koje se najvećim dijelom odnose na Istanbul.

Početak:

الحمد لله الذى جعل علم الصك سببا للنظام ومعاشيا للثواب والحكم
والصلوة والسلام على محمد المبعوث بالشرعية . . . اما بعد ارباب علم عرفانه
روشن وطاهر واصحابه (اصحاب) فهم واذعانه عيان وماهردركه . . .

L. 108; 17 x 22 cm (9 x 15,5 cm), po 29 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Ima kustode. Originalna folijacija.

Nema podataka o datumu i mjestu prijepisa niti o prepisivaču.

Uvoz kožni, bez ukrasa.

Bivši vlasnici: Muhamed Emin-zade Ebu Bekir-efendi-zāde (na za štitnom listu) i Osman Nuri b. Mustafa b. Osman al-Bosnevi (L. 1a tekst i žig).

Iz kolekcije Osman Asafa Sokolovića.

2960 4425

انشاء

Inşā'

Uzorci pisama. Na početku je (L. 1b - 3a) rječnik najčešće upotrebljavanih riječi u prijepisci علم انشاده مستعمل اولان لغتلردر a onda slijedi uputa u pisanje pisama هذا انشاء مرغوب pa onda primjeri pisama.

L. 23; 17 x 24 cm (7,5 x 12 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio od vlage. Pismo *riq'a*. Pisano crnom tintom. Naslovi pisani crvenom. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski, slab.

2961 2793

نامهٔ فراق

Nāme-i firāķ

Djelo u stihu i prozi od nepoznatog autora.

Pertsch, 5/27.

Kod Pertscha:

نامهٔ فرقت، نامهٔ اشتیاق، نامهٔ افتراق

Za razliku od rukopisa u Berlinu koji je opisao Pertsch, ovaj naš je potpun. Ima prije početka djela i Uvod, a završava se na L. 109b dok kod Pertscha ima svega 5 listova.

Početak poslije besmele:

مطلع انوار کلام قدیم فاتحهٔ سحهٔ توقیع دین خاتمه رآه ولا الضّالین. . .

Početak djela:

سبب تسوید نامهٔ فراق ومنشاء انشاء رقعه اشتیاق اولدرکه بو نامه
فرقتك ورق نگاری وهنگام حسرتك قصه گذاری دفتر محنت کبی پریشان
اوراق ودیوان محبت کبی پر درد اشتیاق. . .

Završetak:

اکاکم انسُ وجنَ اولمشدی مأمور ندیم هدهدایدی همد می سور. . .

L. 109; 11 x 15,5 cm (5,3 x 9,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi i tačke crvenom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama (šemsama).

Bivši vlasnici: H. Omer-ef. Pruščak (al-Aķẖiṣārī) i Sāliḥ b. Ismā'īl b. Muḥammed Muṣṭafā b. 'Uṣmān.

2962 4761

1. L. 1b - 31a

نامه لر

Nāmeler

Zbirka uzoraka pisama.

Počinje:

حمد وسپاس وثناء بی قیاس اول ملك ملکه اولسون که نشان دوان. . .

2. L. 31a - 52b

مفتاح الحساب

Miftāḥu 'l-ḥisāb

Rasprava o godišnjim dobima sa uputom za pravljenje kalendara.

Početak:

ثناء نا معدود وسپاس نا محدود حضرته قلودم که غبار زوال. . .

3. L. 53a - 57

Pjesme na turskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Yaḥyā, Uṣūlī, Ḥayretī, Mevrī, Seyyid i Meḥabbetī.

L. 57; 12 x 18 cm (7 x 11 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ğellī*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisivač, datum i mjesto prijepisa nepoznati.

Uvez kožni.

2963 2524

مكتوبات

Mektūbāt

Pisma raznim osobama od nepoznatog autora. Spominju se: šejhulislam Feyżullāh-efendī, nikozijski kadija (Lefkoşe kadisi) Mehmed-efendī, (1103/1691-92.), Selīm Ġirāy, Bosnevī Maḥmūd, sultanov ćehaja 1098/1687., Abdurraḥīm-zāde, istanbulski kadija i dr.

L. 46; 13,2 x 20 cm (10 x 18 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. U pojedinim dijelovima teksta istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Tekst pisan ukoso. Rukopis je po svojoj prilici autograf jer ima na mnogo mjesta ispravke.

Uvez kartonski, trošan.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

2964 1987

انشاء

Inşā'

Epistolografski zbornik u koji su unesena pisma u kojima nisu navođena imena. Spominju se neimenovane kadije Banja Luke, Tešnja, Sarajeva, Žepča, Zenice i dr.

L. 95; 16,5 x 22,3 cm (9,5 x 17,5 cm), prosječno po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Sadrži i marginalije.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Rukopis vjerojatno potječe iz XVIII stoljeća.

Uvez kožni, bez ukrasa.

2965 3116

انشاء

Inşā'

Zbirka uzoraka pisma i prijepisi stvarnih pisama najvećim dijelom nastalih u Tešnju u drugoj polovini XVIII stoljeća i početkom XIX stoljeća Od imena koja se spominju tu je Hasan, kadija Tešnja, hafiz Salih Redžaija (Recā'ī) iz Tešnja 1251/1835-36. godine.

Ima dosta praznih listova, a u drugom dijelu bilježnice nekoliko stihova pobožnog karaktera.

L. 87; 17,5 x 12 cm (16 x 11 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir bijel, požutio, tanji, gladak. Tinta crna. Pismo *ta'līq* , *nasḫ-ta'līq* i *riq'a*.

Nema podataka o prijepisu.

U pismima se najčešće spominje Tešanj pa pretpostavljamo da je rukopis nastao u Tešnju koncem XVIII i početkom XIX stoljeća.

2966 3456

انشاء

Inşā'

Zbirka pisama i predstavki u kojima se spominju gradovi Zvornik, Banjaluka, Podgorica, Nikšić, Tešanj, Sarajevo, Srebrenica, Travnik, Konjic, Rogatica (Čelebi Pazar), Visoko, Livno i dr., a od ličnosti spominju se Fadil-paša Šerifović, Ismail iz Tabak Hadži Sulejmanove mahale u Sarajevu, Mulabdić iz Uskudari mahale u Sarajevu, Fatima, kći Saliha iz Sarajeva, Dudija iz Kovačića u Sarajevu, Ahmed Munib i dr.

Počinje:

باعث خبر طنام اولدرکه اشبوبيك ايكييوز يتميش بر سنه سى بوسنه

ايالتى داخلنده ايزورنيق قضا سنده كائن زبرجه نام قريسنده . . .

L. 39; 15,5 x 22 cm (12,5 x 16 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Bez kustoda.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati. Rukopis je novijeg datuma jer su pismo i dokumenti datirani počev od 1271/1854. godine.

U istom povezu sa knjigom štampanom 1271. godine.

Uvez platneni.

2967 3114

انشا

Inşā

Zbirka pisama u kojima se spominju gradovi Mostar, Blagaj, Nevesinje i dr.

Početak:

داب ادب ارباب ارب اوزره انا مل شريفهء هلال اندام وجلاله مدام لب

طلب عزت مطلب . . .

L. 109; 13,8 x 19,2 cm (7,5 x 13,5 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Rukopis je prvih desetak listova pisan jednom rukom, sitnijim pismom, dok je drugi dio pisan krupnim pismom u kome su crvenim naslovom odvojeni tekstovi. Ima kustode. Marginalije.

Nema podataka o prijepisu, ali se rukopis može datirati u sredinu XVIII stoljeća jer nekoliko dokumenata koji se nalaze u njemu su datirani 1162/1748. godine.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik Mula Osman Čengić (Çengi-zāde).

Vakuf Muhameda sina Muhamedova.

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku.

2968 2994

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama. Nepotpuno. Nedostaju listovi s početka i kraja.

L. 56; 11 x 14,5 cm (7 x 9 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis je bez završetka pa nema datuma prijepisa. Na L. 9b postoji podatak pisan drugom rukom da je rukopis prepisao Ḥācc Ḫayruddīn b. 'Abdu-ṣ-ṣamed, 902/1496-97. godine.

Uvez kožni sa rozetom.

Vakuf Hasan ef. Bojića (Boyo-zāde) (žig L. 3a i na kraju rukopisa).

2969 2935

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama u kojima se spominju i neka konkretna imena iz Sarajeva i Mostara.

Početak:

عزتلو سعادتلو مروتلو نور(ى)!

ديدم اغلوم حسن اغا . . .

L. 22; 13,8 x 17,2 cm (7,5 x 13 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski.

2970 1383

انشا مرغوب

Inşā-i merġūb

Uzorci pisama kao u prethodnom rukopisu.

L. 26; 15 x 24 cm (9,5 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisama pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Bez početka i završetka.

Bez uveza.

2971 1184

انشا مرغوب

Inşā-i merġūb

Zbirka uzoraka pisama koja počinje terminološkim rječnikom arapsko-turskim i perzijsko-turskim u kojima su navedene najnužnije riječi koje se koriste u prijepisci.

Tekst prvog pisma počinje:

بسم الله جل جلاله وعم نواله

اما بعد ضمير منير ارباب معارفدن

اولانلره پوشيده ونهان دكلدركه . . .

L. 55; 15,3 x 23,2 cm (9,5 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom.

Tekst pisan ukoso, odozdo prema gore, po margini u uskim stupovima ispisan je paralelno drugi tekst.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥācc Ḥusein (Muvekkit), 1266/1849-50. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2972 3416

انشا لزوم

Inşā-i luzūm

Zbirka uzoraka pisama koja su služila kao uputstvo kako se piše pismo ocu, majci, sinu, bratu itd. Pored toga u ovoj zbirci se nalaze uputstva za pisanje pretstavki (temessuka, arzova i sl.).

Početak:

بابا سنه بو منوال اوزره مكتوب يازيلور عزّتلو سعادتلو سماحتلو سبب
وجودم باعث حياتم پدر(ى) عزيزم...

L. 45; 15,5 x 21 cm (9,5 x 16 cm), po 10 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq* sa elementima *riq'e.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Abdullāh Abid iz Gacka 1244/1828. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Poklon Munira Šahinovića.

2973 1387

Isto

انشا

Inşā

Početak isti kao u prethodnom rukopisu (br. 3416).

L. 39; 16,2 x 23,2 cm (10 x 16 cm), po 12 redova na strani. Papir žut, deblji. Pismo *nasẖ-ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Datum prijepisa i prepisivač nepoznati.

Bez poveza.

2974 3328

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama i akata pod naslovom:

هذا كتاب انشا مرغوب

Početak:

احبابدن احبابه بويله مكتوب يازيلور سعادتلو عطوفتلو مرّوتلو...

L. 64; 15,5 x 21,7 cm (10 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Na kraju deset praznih listova.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2975 1181

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama. Vid br. 2972.

Početak:

عزتلو سعادتلو سماحتلو سبب
وجودم باعث حياتم پدر عزيزم...

L. 19; 15,5 x 22 cm (12 x 17 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisama crvenom tintom. Kustode pisane crvenom tintom koja je izblijedila.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2976 559

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama sa uzorcima za pisanje dokumenata.

L. 44; 16 x 22,5 cm (8 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ğelli.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Podaci o prijepisu ne postoje. Rukopis je vjerovatno iz XVIII sto-ljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Na L. 2a bilješka da je vlasnik ovog rukopisa, koji se nije potpisao, bio imam u Fadil-pašinom (Šerifovića) konaku 15. rebiu-l-evvela 1261/24. marta 1845. godine.

2977 771

انشا

Inşā

Uzorci pisama.

Početak:

اغلوندن بابا سنه تحریر شد سعادتلو مودتلو مکرمتلو مزید مروتلو سبب وجودم باعث حیاتم...

L. 37; 14,5 x 20 cm (10 x 16,3 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Datum prijepisa 1237/1821. godina.

Prepisao Mulla Dervīş b. Mulla Muḥammed iz Sarajeva, nastanjen u mahali Pehlivan Hasana.

2978 1179

مکتوب مرغوب

Mektūb-i merġūb

Zbirka uzoraka pisama od nepoznatog autora.

Početak:

دعاء بقاء عمر ودولتلری هر حالده اقصای مطلبی ونشر محاسن جلیلة المفاخرلری...

L. 65; 15,5 x 22,5 cm (7,3 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *dīwāni.* Tinta crna. Naslovi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Suleymān b. Muḥammed 1129/1717. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

2979 918

علم انشاده مستعمل اولان عربی لغتلریدر

'Ilm-i inşāde musta'mel olān 'arebī lüġatlarıdır

Arapsko-turski rječnik korišten za epistolarne spise. U drugom dijelu je dato nekoliko primjera pisama pisanih riječima upotrijebljenim u ovom terminološkom rječniku.

Flügel, I, 257.

Početak:

حَبَّذَا   نَعَم   نِعَمْ
نه گوزل   نه خوش   نعمتلر

L. 38; 16 x 23 cm (8 x 14 cm), po 7 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ.* Tinta crna, crvena i zelena. Arapske riječi su pisane crnom, a turske crvenom tintom. Tekst pisan u kosim redovima, odozdo prema gore i u stubovima na margini. Ima kustode.

Prepisao Muḥammed 'Alī, 1249/1833. godine.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik 'Abdullāh Fehmī (žig na L. 1a).

2980 1048

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama od nepoznatog autora.

Početak:

عرض بندهٔ بیمقدار بودرکه حضرت حق وفیاض مطلق...

L. 71; 15 x 22 cm (8 x 16 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel. Pismo *dīwāni.* Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi pisani crvenom tintom.

Uvez kartonski.

2981 1047

انشا

Inşā

Zbornik uzoraka pisama. Početak kao u prethodnom rukopisu (1048).

L. 30; 13,5 x 21 cm (8 x 15 cm), po 12 redova na strani. Papir krem boje. Pismo *dīwānī*. Tinta crna. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega, sina Fejzullah-bega, 1289/1872. godine.

2982 961

انشا مرغوب

Inşā-i merġūb

Zbirka uzoraka pisama koja počinje rječnikom korištenim u dopisivanju, a onda slijede uzorci pisama, te prijepisi pisama pisanih u Travniku, Zenici i okolnim mjestima, a odnose se na lokalne događaje sredinom XIX stoljeća.

L. 37; 16 x 22,5 cm (10 x 17 cm), po 16 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Datumi koje sadrže pisma su 1258., 1261. i 1262./1842., 1845. i 1846. godina.

Uvez kožni, ojačan kartonom, ali oštećen.

Bivši vlasnik ʻAbdulāh b. ʻAbdulḥamīd Serdarević.

2983 5560

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama poredanih konvencionalnim redom: od pisma sina ocu, sina majci, oca sinu, brata bratu itd. do službenih pisama i isprava u kojima se spominju imena ljudi iz Sarajeva u vremenu od 1204-1226/1784-1811. godine.

Početak:

عزتلو سعادتلو سماحتلو سبب موجودم باعث حياتم پدر عزيزم سلطانم

حضرتلرى خاكپاى شريفلرينه...

L. 40; 14 x 19 cm (8 x 14 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani zlatnom bojom, koja je prilično izblijedila. Ima kustode. Ponegdje i marginalne bilješke. Na više mjesta otisnut žig vlasnika, ali zamrljan i nečitak.

Uvez kartonski, pohaban.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2984 6819

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama koja sadrži i prijepise nekoliko dokumenata (temessuka, tapija, ugovora o prodaji nekretnina i sl). Svi se dokumenti odnose na Sarajevo i njegovu okolinu, a datirani su 1243/1827-28. godine.

L. 42; 16 x 22 cm (10,5 x 15 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel, debeo, grub. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisao Mulla Dervīş b. Muḥamed Hoca (Hodža) u Sarajevu, u mahali Pahlivana Hasana, 28. sefera 1243/20. IX 1827. godine.

2985 6865

انشا

Inşā

Zbirka pisama i sudskih presuda nastalih u Mostaru između 1898. i 1901. godine.

L. 9; 16 x 21 cm (13 x 18 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Nema kustoda.

Bez oznaka prepisivača. Rukopis nastao u Mostaru između 1898. i 1901. godine.

2986 5702

1. L. 1 - 21

انشا

Inşā

Uzorci pisama i pisma i isprave nastala u Bosni i Hercegovini. Napisana su u Mostaru, Sarajevu, Neretvi (Konjicu), Tešnju, selu Kamniku (ili Kameniku) i u njima se spominju neki tadašnji stanovnici (s početka XIX stoljeća).

Početak:

وجه تحرير حروف بودركه تحت تصرفنده بابامدن انتقال ايدن حصه نه دسه قليل وكثير اوروسيله وقودوسيله . . .

2. L. 23 - 40

كتاب الموعظه

Katāb-i 'l-mev'iẓa

Djelo iz područja propovjedništva (wa'ẓ).

Početak poslije besmele:

قال النبىّ صلى الله تعالى عليه وسلّم صحبة العاقل زيادة فى الدين وصحبة الجاهل نقصان فى الدين يعنى پيغمبر عليه الصلوة والسلام ايدر عاقل ايله صحبت ايتمك . . .

Ovaj dio kodeksa je prepisan 1225/1810. godine.

L. 40; 15,5 x 21,5 cm (11,5 x 17,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *ta'līq* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis je nastao 1218/1803. godine što se vidi iz dokumenata koji se u njemu nalaze.

Drugo djelo u kodeksu je prepisano 1225/1810. godine.

Prepisivač nepoznat.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2987 5712

1. L. 1 - 16a

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka pisama, sa prijepisom nekoliko pisama nastalih u Bosni i Hercegovini.

2. L. 16a - 17b

عرضحال بوسنوى

'Arżuhāl-i Bosnevī

Arzuhal (predstavka) koji je napisao Mehmed-aga Prušćak (Akḫiṣārī) i poslao ga bosanskom valiji.

Početak:

اَوَهْ پِيشَامْ عرضحال دَاوَام قاژَمْ يَا سُوْىْ حال

3. L. 18 - 23

انشا

Inşā

Nastavak korpusa pisama, započetih u početku kodeksa.

L. 23; 16 x 21 cm (11 x 16 cm), po 14 redova na strani. Papir požutio, gladak, deblji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Naslovi nadvlačeni crnom tintom. Jedan dio, pisan bosanski, alhamiado, vokaliziran.

Datum prijepisa, kao i mjesto prijepisa nepoznati, ali se u nekim dokumentima (pismima) spominje 1197/1783. godina pa vjerujemo da je rukopis nastao koncem XVIII stoljeća.

Rukopis je bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovća.

2988 5860

انشا

Inşā

Zbirka pisama, isprava i dokumenata koji se odnose na Sarajevo, Žepče, Livno, Novosel (Petrovac), Neretvu (Konjic), Prozor, Rumu, Kobaš, Gradišku, Smederevo, Tešanj, Višegrad, Priboj, Bosna Brod (Zenicu). Najviše dokumenata se odnosi na Isa-begove zadužbine u Sarajevu, a datirani su oko 1130/1718. godine.

Drugi dio Zbornika predstavljaju znatno kasnije pisana pisma. Datirana su 1239/1823. godine. Dva su pisana u Sarajevu.

L. 31; 15 x 20 cm (9 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisama crvenom tintom. Prva strana uokvirena dvjema debelim zlatnim linijama i tankim crnim linijama. Jednostavan uvan u zlatnoj boji. Ima kustode. Na margini arapsko-turski rječnik epistolarnih termina.

Prvi dio rukopisa prepisao Iskopyevī Kör-zāde Muḥammed (Muhamed Ćorović Skopljak) (iz Bugojna) 1162/1749. godine.

2989 4185

انشا

Inşā

Zbornik uzoraka pisama. U Zborniku su najprije dati uzorci pisama, a onda je doneseno u prijepisu nekoliko stvarnih pisama i drugih dokumenata uglavnom prijepisa iz sudskih sidždžila.

Pisma i dokumenti su datirani oko 1200/1785. godine.

L. 55; 14 x 20 cm (12 x 17 cm), prosječno po 10 redova na strani (od 9-10 redova). Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq* i *ta'līq*. Tinta crna. U jednom dijelu teksta kustode.

Bez podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski.

Bivši vlasnik Mula Alija Mehmedbašić 1272/1855-56. godine.

2990 4132

انشا

Inşā

Epistolografski zakonik koji sadrži veći broj uzoraka pisama kojih se treba pridržavati pišući zvanična pisma. Pored toga ovaj Zbornik sadrži veći broj prijepisa autentičnih pisama, arzuhala, i'lama, murasela i raznih zapisa među kojima i o tome kako se spravljaju afrodizijaci (L. 2a), molitva za ispunjavanje raznih želja (L. 110 - 113), spisak kadijskih plaća po kadilucima Rumelije. Od pisama i arzuhala koja su upućena najvećim dijelom kadijama spominju se kadije: Maglaja, Braile, Ostrovice, Tešnja, Jajca, Novosela (نوسل), Ruščuka, Bendera, Gölhisara (Jezero kod Jajca), Glamoča. Pored ovoga u ovom epistolografskom Zborniku se nalaze po jedna pjesma pjesnika Mevzunija i pjesnikinje Fitnat i tri anonimne pjesme.

2991 4116

انشا

Inşā

Uzorci pisama bez navođenja konkretnih događaja, imena i datuma.

L. 42; 16,2 x 22,3 cm (12 x 17 cm), po 12 redova na strani. Papir po ivicama pocrnio od dima, pismo *ğelli*. Tinta crna. Poneka istaknutija riječ pisana crvenom tintom. Tekst pisan ukoso odozdo prema gore.

Nema završetka niti uveza.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku uvakufio Osman Asaf Sokolović.

2992 4117

انشا

Inşā

Zbirka uzoraka službenih akata i pisama bez navođenja konkretnih imena i datuma.

L. 39; 15 x 21 cm (10 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ğelli*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Bez početka i završetka.

Za Gazi Husrevbegovu biblioteku uvakufio Osman Asaf Sokolović.

2993 4034

1. L. 1b - 24a

انشا

Inşā

Uputstvo za pisanje dokumenata i pisama u kome se spominju i neka poznata imena. Tako je na L. 14b - 15a pismo vezira Ahmed-paše Mezakiji Sulejman-efendiji.

Početak:

احمد الله واهب الآمال
دائما بالعزو والآصال

واصلّى على النبىّ الامين
وعلى آله هداة الدين

افق حمد وثنادن كورينور طالع سعد – صبح تحميد طلوع ايتدى تمام اما بعد ضمير منير سخنوران معارف سميره پوشيده دكلدركه علم انشا علوم اثنى عشرك بريسيدر...

2. L. 27b - 46

فتاوى

Fetāvā

Zbirka fetvi različitih muftija koje je nepoznati sastavljač poredao po temama. Tako su na početku fetve o rastavi braka, o odmazdi, o prodaji itd.

Početak poslije besmele:

فيما يتعلق بالطلاق زيد فقيه عورتنه نصف طلاق بوش اول وثلث طلاق بوش اول وسدس طلاق...

L. 46; 14 x 21 cm (7,5 x 14,5 cm), po 19 redova na strani. Papair žut. Pismo *nasḫ-ta'līq.* Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama i ivičnim linijama.

Bivši vlasnici Burhānuddīn-efendī (L. 1a) i Muṣṭafā, kadija u gradu Gümüşḫāne (L. 2a).

2994 3906

انشا

Inşā

Uputstvo za sastavljanje pisma i službenih akata. Na prvom zaštitnom listu uputa za pisanje skraćenica koje se koriste za obilježavanje mjeseci. Na kraju se nalaze uputstva za pisanje sijakat-pisma i brojeve koji se koriste u službenim aktima.

Početak:

هذا كتاب انشا... فيها جميع القواعد المكاتب وغيره بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله...

L. 59; 16 x 22,5 cm (8 x 16 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *ǵelli.* Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

2995 5722

صك

Ṣakk

Zbirka pisama nastala u našim krajevima. Spominju se ličnosti i događaji u Visokom, Travniku, Pruscu (Aḳḥiṣār), Zenici (Brod), Sarajevu, između 1109-1114/1697-1703. godine.

L. 10; 15 x 21 cm (11,5 x 17 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio, deblji, grub. Pismo *šikeste.* Tinta crna. Ima kustode.

Rukopis nema početka ni završetka.

Nastao je 1114/1702-03. godine.

Nema originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2996 5723

صك

Ṣakk

Zbirka pisama i službenih isprava od kojih se u nekim spominju Sarajevo, Lukavica (kod Sarajeva), Gazi Husrev-begov vakuf u Sarajevu, nahija Neretva u kliškom sandžaku (Konjic), berat o džamiji Skender-bega u Sarajevu.

L. 32; 14 x 21 cm (9,5 x 17,5 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *šikeste.* Tinta crna. Naslovi pisama crvenom tintom. Ima kustode, ali su one zbog obrezivanja rukopisa oštećene.

Datum prijepisa i ime prepisivača nisu poznati, ali se iz pisama, od kojih su neka datirana, vidi da je rukopis nastao 1143/1730-31. godine.

2997 5605

صكوك مرغوب

Ṣukūk-i mergūb

Zbirka uzoraka pisama i službenih isprava koje je sastavio Muḥammed b. Dervīş Muḥammed, poznat kao Sānī Edirnevī. Djelo je podijeljeno u deset poglavlja prema vrstama pisama i službenih isprava.

Početak:

سر دفتر صكوك ومحاضر وديباجهء حجج ومناشر اولمغه اليق واولى واحق
واحرى اولان جواهر محامد بلا انتها...

L. 95; 14 x 20 cm (8 x 16 cm), po 23 rada na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi, citati i interpunkcija crvenom tintom. Originalna folijacija. Ima kustode. Marginalne bilješke.

Prepisivač nepoznat. Datum prijepisa 1024/1615. godine.

Uvez kožni, oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2998 5598

صك

Ṣakk

Zbirka pisama nastalih u Bosni u periodu 1727-1740. godine.

L. 27; 14 x 20,5 cm (10,5 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, a mjestimično dobio i smeđu boju, znatno zamrljan i oštećen po ivicama. Pismo *gelli*. Tinta crna. Ima kustode.

Bez početka i završetka.

Nema podataka o prepisivaču i mjestu prijepisa. Rukopis je nastao između 1140-1153/1727-1740. godine. Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

2999 5610

صك

Ṣakk

Zbirka privatnih pisama i uzoraka pisama iz novijeg vremena tj. 1320/1902. godine.

L. 55; 16 x 20,5 cm (15 x 18 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, po krajevima dobio smeđu boju. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Pisano u svesci sa linijama. Bez kustoda.

Bez oznake prepisivača. Rukopis potječe iz 1320/1902. godine.

Povez broširan.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3000 2012

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama, zabilješki, pisama i datuma značajnih događaja iz povijesti Bosne i Osmanskog Carstva, koju je sastavio Sarajlija Mehmed Meylī Ġurānī b. Ismā'īl Bosnevī (1713-1781. godine).

Šabanović, 496.

L. 1b - Datumi osvojenja Ostrovice u Bosni, Ada Kale, pobjede pod Banjom Lukom, opsjedanje Niša, ponovnog osvajanja Niša.

L. 2a - Mejlijina bilješka o vlasništvu medžmue i Dženetićeva o uvakufljenju.

L. 2b - 6b - 45 pjesma Mejlije: rubaije, semaije, kalenderije, gazeli, šarkije.

L. 6b - 7a - Kronogrami spjevani u čast postavljenja Ali-paşe Abdullāh-paşa-zādea (1146) na položaj vezira.

L. 8a - Arzuhal.

L. 8b - 14a - Pjesme Mejlije i druge pjesme od nepoznatih autora.

L. 14b - Gazel Derviš-paše Bajezidagića upućen agama serhata (graničarskim zapovjednicima) i nazira (paralela) Turabije na tu pjesmu.

L. 15a - 15b - Kronogrami raznim događajima od anonimnih pjesnika.

L. 16a - 20b - Pjesme Fužūlija i Mejlije.

L. 21a - 25b - Pjesme Yaḥyā-efendije i Mejlije.

L. 26a - Pjesma na perzijskom jeziku u slavu Dželaludina Rumija od nepoznatog autora.

L. 26b - 29a - Pjesme pjesnika: Sezāī, Mezākī, Nizāmī, Ḥilmī, Ḥuseynī, Ṣābit i Rāmī.

L. 29b - 31a - Berbernāme-i Ṣābit Ujiçevī (Poema o berberu od Sabita Užičanina).

L. 31b - 32a - Pisma Ahmeda, bivšeg kadije Jerusalima.

L. 22b - 24b - Pjesme pjesnika: Meylī, Nev'ī, Hudāī, Ṣāhī i Faẓlī.

L. 25a - pisma

L. 25b - 41a - Pjesme naših i osmanskih pjesnika: Meylī, Fardī, Ṭālib, Manṭiḳī, Ṣābit, Ḥasīb, Nef'ī.

L. 41b - 42b - Popis osmanskih sultana sa godinama koliko su vladali i najznaćajnjim njihovim osvajanjima. Popis šejhulislama od Mulla Fenarija do Muhammed Salih-efendije (1189).

L. 43a - Pisma Kāf-zāde Feyzija Nerkesiji.

L. 43b - Pjesma Nef'ija.

L. 44a - 45a - Pisma.

L. 45b - 46a - Pjesme sarajevskog mulle Hasib-efendije.

L. 46b - 47a - Pisma.

L. 47b - 50b - Pjesme pjesnika: Meylī, Sukkerī Bosnevī, Veysī, Mūyi, 'Ubeydī, Fevrī, 'Ulvī, Tīgī, Fehmī, Rāsih, Surūrī, Raḥmī, Emrī.

L. 51a - 52a - Pisma.

L. 52b - 56a - Pjesme pjesnika: Veysī, Ḥayālī, 'Ubeydī, Vuṣūlī, Mekālī, Ḫātemī.

L. 56b - 59b - Mi'rāciyye-i Reşīd-efendī es-Serāyī al-Bosnevī.

L. 59b - 61b - Jedna duža pjesma na perzijskom jeziku od nepoznatog autora.

L. 61b - 64a - Kasida pjesnika Ḫilālija.

L. 64b - 71 - Pjesme pjesnika Manṭiḳīja, Veysīja, Yaḥyā-efendije.

L. 71b - 75b - Pisma rumelijskog kazaskera Ahmeda; Pismo Gaibi-efendije sultanu, tumaćenje značenja tog pisma; pismo sultana Suleymāna Ebū Su'ūd-efendiji upućeno iz Niša; odgovor Ebū Su'ūd-efendije sultanu i uzorci pisma.

L. 76a - 85a - Pjesme Bāḳija.

L. 85b - 136 - Pjesme pjesnika: 'Aẓmī, 'Āsim, Nef'ī, Ṣābit, Veḥīd, Reşīd-efendī Bosnevī, Bāḳī, Ḥalīmī, Ṣābir, Yaḥyā-efendī, 'Ubeydī, Behāyī, Şemsi-paşa, Sāfī, Ġināyī, Tariḫ-i cisr-i Mostar (Sabit), Fehīm, Kemal-paşa-zāde, Ahmed-efendī, Rif'at-efendī, Se'īdī, Vaṣlī, Fuẓūlī-i Bağdādī, Ḥāletī, Ḥayālī, Rūḥīyi Bağdādī, 'Avnī, Veysī, Ebū 's-Su'ūd-efendī, Mıṣrī, Ḳābūlī, Dervīş-paşa (L. 100a), Nerkesī (L. 100a), Mahvī, Nābī, Şahrī, Luṭfī, Nahlī, Nedīm, Vasfī, Nāmī, 'Ali, 'Ulvī, Bihiştī, Faṣlī, Mecdī, Seyrī, Karġa-zāde Feyzī, Muḥibbī, 'Ubeydi (L. 103b), Vaḥdetī (L. 104b), Şāhī, Emrī, Nidāī, Dervīş (105b), Raḥmī, Dānişī, Mesiḥī, 'Adnī, Necātī, Seyyid Nasīmī, Eşref-oğlu Rūmī, Tirāşī, 'Abdulkerīm-efendī, Vālihī Üskübī, Ḥasīb, Sezāī.

L. 136; 13,5 x 21 cm (12 x 18 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama, datumi i interpukcija crvenom tintom. Pismo ponegdje trostubačno, ali bez određenog reda. Ponegdje trostubačno, ali bez određenog reda. Ponegdje kustode. Autograf Mehmeda Mejlije Guranija iz Sarajeva, umro 1195/1781. godine.

Uvez kožni sa utisnutim ukrasima u obliku cvijetnih motiva.

Bivši vlasnik medžmue Mehmed Mula Ġurānī b. Ismā'īl al-Bosnevī (L. 2a potpis i pečat vlasnika).

Vakuf Dženetića Mustafa-bega b. Fejzullah-bega.

3001 119

مجموعه

Mecmū'a

Napisao Mula Mustafa Ševki Bašeskija, 1144-1224/1731-32-1809. godine. Medžmua se sastoji iz ljetopisno-nekrologijskih zapisa i pripovjedaka i pjesama.

L. 1a - Popis osmanskih vladara od Osmana do Selima III, a zatim su naknadno, drugom rukom unesena imena sultana Mustafe Mehmuda i Abdul-medžida.

L. 1b - Popis nekih vladara iz svjetske historije.

L. 2a - 3b - Popis četvorice pravih halifa i nekoliko vladara islamskih zemalja.

L. 3b - 4a - Popis sarajevskih kvartova po njihovim zvaničnim nazivima.

L. 4b - Popis džemata iz okoline Sarajeva i bilješka datirana mjeseca džumade-l-ula 1336/12.II - 13.III 1917. godine u kojoj se kaže da Mehmed Ševki Alajbegović vakufi ovu Medžmuu za Gazi Husrevbegovu biblioteku u Sarajevu.

L. 5a - 44a - Ljetopisni i nekrologijski zapisi.

L. 44b - 45a - Neki događaji iz historije islama, popis poznatijih islamskih pisaca, naročito onih koji su pisali o tesavvufu.

L. 46b - 48a - Popis važnijih datuma iz povijesti Osmanskog Carstva.

L. 48b - 98b - Ljetopisni i nekrologijski zapisi.

L. 99a - 116a - Razne priče, predaje, dosjetke i šale.

L. 116b - 120a - Ljetopisne i nekrologijske bilješke.

L. 120b - 122a - Šest pjesama na turskom i jedna pjesma na bosanskom jeziku koje je spjevao Bašeskija, koristeći pseudonim Ševki.

L. 122b - 150a - Ljetopisne i negrologijske bilješke.

L. 150b - 153a - O snovima i njihovim tumačenjima.

L. 153b - 155a - Ljetopisne i nekrologijske bilješke.

L. 156b - Alfabet „hebrejskog", „srpskog" i „talijanskog" jezika.

L. 157a - Tri narodne pjesme na bosanskom jeziku:

Ramo i Saliha, Ah divojko bila nosa, ne gledaj me gola bosa i *Galen prosi gizdavu divojku.*

L. 157b - 158a - Popis osoba koje je Bašeskija opremio kao imam Buzadži Hadži Hasanove džamije prilikom njihove sahrane.

L. 158b - 160a - Zagonetke.

L. 161a - Popis narodnih naziva bilja.

L. 161b - Kratke priče i dosjetke.

L. 165; 19 x 27 cm (17 x 24 cm), prosječno po 25 redova na strani. Papir bijel, (nekoliko listova zelene, žute i narandžaste boje). Pismo *nasẖta'līq.* Tinta crna. Tekst pisan mjestimično dvostupačno i trostupačno. Nema kustoda. Rukopis je nastajao između 1756-1804. godine.

Ispisivao: Mula Mustafa Ševki Bašeskija.

Uvez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama.

Bivši vlasnik: Mehmed Ševki Alajbegović.

3002 6825

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama, pisama, nekoliko hadisa i drugih zabilješki. Pjesme su na turskom, bosanskom (alhamiado) i arapskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici:

'Abdurraḥmān Sirrī (9 pjesama), Eşref-oğlu Rūmī (5 pjesama), Muḥibbī (2 pjesme), Serverī, Ibrāhīm Ḥakkī (3 pjesme), Ibn 'Arebī, 'Āşik 'Omer (9 pjesama), 'Izzet (15 pjesama), Yūnus (9 pjesama), Nakşibendī ili Nakşī (7 pjesama), Nasūhī, Hudāyī, Pīr Şulṭān Abdal, Ruşdī (2 pjesme), Niyāzī Miṣrī (6 pjesama), Yūsuf Ḥakkī, Sinān-efendī (Tercī'-i bend), Seyrī (5 pjesama), Şeyẖī, Ḫurremī Muṣṭafā b. Ḥācc Aḥmed b. Ḫurrem al-Mostārī der Bosna (Serencām - autobiografija, objavljena i na bosanskom jeziku, v. L. Gazić, Autobiografija u stihu mostarskog pjesnika Hurremije, POF, XX-XXI, str. 205-211), Ruşdi-paşa, bosanski valija (Nazira na pjesmu Dervīş Baba al-Ḥācc Ṣāliḥ-beg Srebreniçeli), Nābī, Ismā'il Ḥakkī (26 pjesama), Şeyẖ Aḥmed, Sinānī, Cemālī, Meylī, Luṭfī (3 pjesme), Sālim, Rāmiz-paşa, Ḥarāmī, Nūrī, Ḥakkī, Sezāyī (2 pjesme), Uveysī, Bosnevī, 'Abdullāh-efendī 'Abdī (Kaṣīda li Şāriḥ al-Meşnevī 'Abdullāh-efendī), Ġāibī, Qāimī (fragment njegova djela Vāridāt), Muḥammed Ḥilmī, Ilḥāmī (59 pjesama) i Nesīmī.

Pored ovih pjesama uvršteni su i prozni sastavi:

1. Pismo Fadil-paše Šerifovića sarajevskom kadiji Salim-efendīzāde Seyyid Muṣṭafā-efendiji.
2. Fī faḍā'ili sirāci 'l-ummeti Hażreti Imām al-a'ẓam.
3. Nekoliko hadisa
4. Kitābu qitāli 'l-'aqli wa ǵunūdihi wa 'n-nafsi wa 'ś-šayṭānī wa 'd-dunyā wa 'l-hawā wa ǵunūdihā wa mā ǵarā baynahumā.
5. Esrār-nāme-i Laṭīfī.

L. 81; 18 x 28,5 cm (14 x 25 cm), prosječno po 25-28 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq* sa izvjesnim elementima *riq'e,* u nekim tekstovima i vokaliziran. Tinta crna. Važnije riječi, citati i pjesnički mahlasi crvenom tintom.

Prepisivač Salih Emin u Sarajevu, 1256/1840-41. godine (L. 79b).

3003 6843

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog (pretežno pjesničkog) sadržaja. Na početku su pojedinačni stihovi (mufredi) od raznih pjesnika.

1. L. 2b - 15a

معراجيهء سيد المرسلين

Mi'rāciyye-i Seyyidi 'l-murselīn

Spjev o miradžu (uspeću na nebo) poslanika Muhammeda. Autor 'Ārif-efendī.

2. L. 15b - 33b

معراجيهء فخر الثقلين

Mi'rāciyye-i faẖru 's-sekaleyn

Spjev o poslaniku Muhammedu od Sabita Užičanina (Ujiçevī).

3. L. 33b - 35a

رمضانيه

Ramażāniyyeh

Spjev o mjesecu posta, ramazanu od Sabita Užičanina (Ujiçevī).

4. L. 35a - 37b

عيديه

'Īdiyye

Spjev o blagdanu (bajramu) od Sabita Užičanina (Ujiçevī).

5. L. 38 - 40

Pjesme više osmanskih pjesnika. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: 'Izzet, Ḫātem, Behcet, Nābī i Mumin-zāde Ḥasīb-efendī (Der Ḥaḳḳ-i gazā-i 'Ali-paşa). Na L. 38 - 39: Bursevī Mumin-zāde Ḥasīb-efendī Bosna vālisi 'Ali-paşa ḥażretlerine irsāl ettiği mektūptur.

6. L. 40b - 48b

دركه نامه شهر استانبولده واطرافنده

Dereke-nāme-i şehr-i Istānbūl'da ve etrāfında

Napisao Bursevi Mumin-zade Hasib-efendi, sarajevski kadija.

7. L. 49b

شهر سرايده على پاشا جامعى قربنده اولان تكيه ومقابر

حقنده نركسى سويلدوكى قصيده در

Şehr-i Sarāy'da 'Ali-pāşā cāmi'ī ḳurbunda olān tekye ve meḳābir ḥaḳḳında Nerkesī söylediğī ḳaṣīde dir

Autor pjesme je, kako se vidi iz naslova pjesme Muhamed Nerkesi Sarajlija.

8.

فى مدح على پاشا

Fī medḥi 'Ali-pāşā

Kantamirijina pjesma o Ali-pašinoj pobjedi nad Austrijancima pod Banja Lukom, 1150/1737. godine.

- Pjesma sarajevskog kadije o istom događaju.
- Tarih osvojenja užičke tvrđave i Tarih smrti Husrev-bega sina Gazi Ali-paše (1151/1738) od nepoznatog pjesnika.
- Pjesma Mumin-zade Hasib-efendije u slavu Ali-paše.
- Tarih sultanu Mustafi, 1171/1757. godine
- Pjesma sultana Mustafe
- Bosna mullası 'Ārif-efendi'nin guftesi.

9. L. 62b - 78

منشآت شيخى المرحوم يعنى قرغه زاده

Münşeāt-i Şeyḫī el-merḥūm ya'nī Ḳarġa-zāde

Zbirka pisama Şeyḫī Ḳarġa-zāde-a.
Na marginama ovih pisama pjesme Mumin-zāde Ḥasīb-efendije.

10. L. 79 - 90
Pisma i arzuhali (predstavke) (dva arzuhala koje je napisao Kantamirija (Kantamir-zāde).

11. L. 91b - 95

صورة عهدنامهء همايون

Sūret-i 'ahdnāme-i humāyūn

Tekst ugovora o miru između Osmanskog Carstva i Austrije 1152/1739. godine.

12. L. 95 - 109
Pjesme i pojedinačni stihovi pjesnika: Bāḳī, Rāġib-paşa, Ṣāib, Vehbī, Ḥasīb, Nef'ī i Ẓiya'ī.

L. 109; 11,5 x 23 cm (7 x 14,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, gladak. Pismo *ta'līq* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Pjesme u ovoj medžmui su pretežno pisane dvostubačno, a svaki stubac je uokviren crvenim linijama.

Na unutrašnjoj strani korica stoji: Kantamir Abdullāh-efendī mecmūası, što znači da joj je vlasnik bio Abdullāh-efendija Kantamirija iz Sarajeva. Kasnije bila u vlasništvu Ruşdī-zāde (Ruždića) Muhameda iz Sarajeva (L. 2a).

Prepisivač nije naznačen, ali bi mogao biti Abdulah Kantamirija, vlasnik medžmue. U medžmui se na više mjesta nalazi datum 1174/1760-61. godina što znači da nije nastala prije toga vremena.

Uvez kožni sa utisnutim ukrasima.

3004 6809

مجموعه دواوين

Mecmū'a-i devāvīn

1. L. 2b - 12b; 19a - 38b; 55a - 64b; 76a - 87b i 107a - 120b

ديوان يحيى

Divān-i Yaḥyā

Divan pjesama poznatog osmanskog pjesnika Şeyẖulislām Yaḥyā-efendije (1552-1643-44). Rođen u Istanbulu kao sin şejhulislāma Ankarali Ḥacci Bayrām-zāde Zekeriyyā-efendije. Muderis i muftija, kadija Istanbula, kazasker Anadolije, a od 1622. godine, prvi put postavljen na položaj šejhulislama. Ovu dužnost obavljao 1622-1623., 1625-1632. i 1634-1643. ili 44. godine tj. do smrti.

Karatay, II, 2398-2402, str. 145-147.

2. L. 13a - 18b; 48a - 54b

ديوان رضائى

Divān-i Riżāyī

Nepotpun divan pjesama pjesnika Meḥmed 'Ali Riżāyija, (umro 1039/1629-30. godine u Kairu) sestrića Şejẖulislām Yaḥyā-a.

Karatay, II, 2379-2381, str. 139-140.

3. L. 39a - 47b; 64a - 65b; 76a - 77b; 88a - 106b; 142 - 160a

ديوان عطائى

Divān-i 'Aṭā'ī

Napisao Nev'i-zāde 'Atā'ī (991/1583-84 - 1044/1634-35. godine).

Karatay, II, 2387, str. 143.

4. L. 66a - 75b i 160a - 191

ديوان نفعى

Divān-i Nef'ī

Fragmenti Nef'ijevog Divāna. Nef'ī Omer je čuveni divanski pjesnik, posebno poznat po pjevanju satira, zbog čega je i pogubljen. Rođen je u Hasankaleu, pogubljen u Istanbulu, 1044/1634-35. godine.

Karatay, II, 2395-2397, str. 145.

5. L. 120b - 141a

ديوان فائضى

Divān-i Fāiżī

Nepotpun Dīvān Kāf-zāde Fāiżīja (umro 1011/1602. godine), poznatog divanskog pjesnika kome je i naš pjesnik Muhamed Nerkesija spjevao tužbalicu.

Karatay, II, 2679.

6. L. 192a - 196b i 203a - 216b

ديوان سامى

Dīvān-i Sāmī

Pjesnik Sāmī, autor ovog divana je, kako se vidi iz pjesama savremenik Šejhulislama Yaḥyā-a, Nef'ija i drugih pjesnika uvrštenih u ovaj kodeks, a ne može biti onaj Sāmī koji je umro 1733. godine. Na završetku Sāmijevih pjesama stoji da su završene posljednjeg dana ramazana 1038/ 3. juna 1628. godine. Moguće da se radi i o autografu ovog pjesnika.

TÜYATOK, T, 811 217; 34 Sü-Tarlan 144/7, kat. br. 231, str. 91.

Prema podatku iz citiranog kataloga, koji obrađuje rukopise Ali Nihata Tarlana u Suleymaniji biblioteci u Istanbulu i u toj kolekciji su zastupljeni isti pjesnici (uz još neka imena) tako da se sa sigurnošću može tvrditi da su svi pobrojani pjesnici suvremenici.

7. L. 141a

مرثيهء نركس زاده براى وفات قاف زاده

Merşiye-i Nerkes-zāde berāyi vefāt-i Ḳāf-zāde

Merşija (tužbalica) pjesnika Nerkesije povodom smrti Kāf-zāde Fāiżija.

8. L. 199 - 202

Pjesme nepoznatog pjesnika.

L. 216; 9,8 x 20,5 cm (8 x 16 cm), po 24 reda na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*, lijep, sitan. Tinta crna. Naslovi nekih pjesama pisani su crvenom tintom. Dvostubačno. Ponegdje pjesme pisane na gornjoj i donjoj margini tako da su stranice potpuno ispunjene. Ima kustode.

Prepisivač nije izričito naznačen, ali ima indicija da bi to mogao biti pjesnik Sāmī. Jasno je da je prepisivač živio u XVII stoljeću, a na nekoliko mjesta u rukopisu upisao je godinu 1037. i mjesec (redžeb, šaban, ramazan) kada je rukopis prepisivao. Na početku ima i jedna njegova rubaija. Iz navedenog proizlazi da je rukopis prepisan 1037/1628. godine.

Povez kožni sa utisnutim floralnim motivima.

Uvezivanje rukopisa je učinjeno nestručno, jer kao što se vidi iz sadržaja, radi se o divanima nekoliko klasičnih osmanskih divanskih pjesnika, koji su zbog nepravilnog povezivanja isprekidani. Da je porepisivač želio da ih da kontinuirano svjedoči nam činjenica da je svakom dao poseban naslov.

Iz kolekcije Fehima Nametka.

3005 2891

مجموعه

Mecmū'a

Pjesnička zbirka koja sadrži pjesme poznatih klasičnih osmanskih pjesnika. U medžmui su zastupljeni pjesnici: Rūḥī (11 pjesama), 'Ātif, Nedīm (12 pjesama), Remzī-zāde, Fehim (3 pjesme), Bāḳī (26 pjesama), Nāẓim, Riyāżī (2 pjesme), Figānī, Alī (2 pjesme), Miṣrī, Rāmī, Nāili (2 pjesme), 'Ārifī, Seyyid (2 pjesme), Fużūlī, Rūmī, Niẓāmī, Revānī, Muḥibbī, Nābī (10 pjesama), Rāġib (5 pjesama), Vaḥdetī (Tahmis Bakijevog gazela, L. 29a - 29b), 'Izzet, Nevres-efendī (2 pjesme), Fevzī, Zīver, Ḳāmī, Feyżī, Vehbī (Sünbül-zāde) (6 pjesama), S̱ābit (3 pjesme), Şem'ī, Sezāyī, Nef'ī, Beheştī, Elī, Cāmī, Fāiḳ, Şefīk-efendī, Tīġī, Faṣīḥ, Ṭayyib, 'Adlī, Nehīfī, Cemālī, Belīġ.

L. 86; 11 x 16,2 cm (9 x 13 cm), prosječno po 16 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode.

Prepisivač je počeo prepisivati medžmū'u 22. ramazana 1170/11. VI 1757. godine. Nema imena prepisivača.

Uvez kožni.

Na L. 1b potpis vlasnika: Medine-i Sarāy'da el-Ḥācc 'Aynī (Hadži Ajni iz Sarajeva).

3006 3214

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka derviških pjesama na turskom, bosanskom, arapskom i perzijskom jeziku. Najviše su to ilahije od kojih su mnoge anonimne, a nekima se znaju autori. Zastupljeni su slijedeći autori: Niyazī, Eşref, Sirrī (u više pjesama na turskom i bosanskom jeziku) Ḳāimī (na više mjesta), Ḥamdī, Yūnus, Ilhāmī, Sezāyī, Şemsī, 'Āşiḳ Omer, Vāṣifī.

L. 63; 11 x 17,8 cm (9 x 15 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Rukopis nema nikakvih datuma. Pretpostavljamo da je s kraja XIX stoljeća.

Nema kustoda ni imena prepisivača. Pošto predstavlja dervišku bilježnicu (džonk), a sadrži pjesme i na bosanskom jeziku (alhamiado), pretpostavljamo da je prepisan negdje u Bosni.

Uvez kožni.

3007 2694

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka turske i perzijske poezije u kojoj su zastupljeni pjesnici: Ḥayretī, Fużūlī, Nesīmī, Za'fī, Ẓātī, Muḥibbī, Nev'ī, Yaḥyā, Beyānī, Ḫayālī, Bāķī, Niẓāmī, Beheştī, Senberī, Fātihī, Celālī, Emrī, Bilālī, Ehlī, ʻUrfī, Hilālī, Nāṭiķī, Rūḥī, Nefʻī, Sivāsī Mehmed-efendī, Āhī, Necātī, Ķabūlī, Şemʻī, Maʻbedī, Isḥāķ, Baba Ṭāhir, Beyātī, Aḥmedī, Cevherī, ʻItrī, Celāluddīn Rūmī (njegove su pjesme ispisane na 8 lista), Şeyhī, Fiġānī, Nesīmī, ʻUrfī (Širazi), Niyāzī, ʻUbeydī, ʻUlvī, Aḥmed-paşa, Riyāżī, Āzerī, Mecnūn-i Kātibī, Fażlī, Yazicī, Ḫalīl, Kiflī, Sipāhī, ʻĀşiķ ʻOmer, Hāşimī, Ḥāfiẓ, Şirāzī, Ferīdūn, Mirza, Mevlānā Seyfī, Selmān, Peyāmī, Kātinī, ʻAbdurraḥmān Cāmī, Āsafī, Turābī, Ṭurābī, Ṭālib, Maʻlūmī, Mecnūnī, Şeyḫ Saʻdī, Ḫusrev Dihlevī, Şeyḫ Kemāl, Ḥasan.

Pored pjesama čije je autorstvo sigurno, u ovoj medžmūʻi se nalazi i veliki broj anonimnih pjesama tipa turku, šarki i semāʻī.

L. 112; 11 x 18,5 cm (8,5 x 15,5 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-taʻlīq.* Tinta crna. Nema kustoda. Jedan dio rukopisa pisan drugom rukom, lijepim kaligrafskim *taʻlīqom.*

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu prijepisa, ali se može pretpostaviti da je rukopis iz XVII stoljeća.

3008 6388

مجموعه

Mecmūʻa

Zbirka različitog sadržaja, ustvari privatna bilježnica u koju je vlasnik unosio razne zabilješke za svoju potrebu. Najveći dio ove zbirke zapremaju prijepisi uzoraka pisama, isprava, pjesme, izreke poznatih učenjaka, zapisi, dove, fragmenti tursko-perzijskog rječnika, recepti, sijakatski brojevi, gatalice. Pjesnici zastupljeni u ovoj medžmui su slijedeći: Baba Ṭāhir, Nefʻī, Cevherī, Tosun-zāde Devri-revān, Nevʻi Hatifī, Ẓarifī, Şemsī, Veḥīd, Hāfiẓ, Sāib, Mutenebbī, Nedīm, Atif-efendī i Nashī.

Osim pjesama ovih autora ima dosta anonimnih pjesama tipa türkü, şarki, semāī, kitʻi i mufreda.

L. 240; 12,5 x 20,5 cm (bez margine), prosječno po 14-18 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ* i *taʻlīq.* Tinta crna. Bez kustoda.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i prepisivaču. Na osnovu nekih ljetopisnih zabilješki i na osnovu pjesama pjesnika koji su uvršteni zaključujemo da potječe iz XVIII stoljeća. Zabilješke potječu iz god. 1160, 1163, 1165-1180/1747-1766. Pisane su uglavnom u Istanbulu, Plevni i Skoplju.

Uvez kožni sa utisnutim zlatnim pletenicama po rubu, oštećen.

3009 6641

مجموعه

Mecmūʻa

1. L. 1b - 5b

دياجة التخميس(!) للقصيدة الموسومة بالبرده

Dibācetu 't-taḫmīsi li 'l-ķaṣīdeti al-mevsūmeti bi 'l-burda

Uvod u Taḫmis Busirijeve Ķaṣīdetu ʼl-burde koji je napisao Muṣṭafā Maķṣūd-resā b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā (L. 1b), pisar carskog divana, što zaključujemo iz pjesme koja je posvećena njemu (L. 23b) i iz uvoda ovog taḫmisa.

Početak:

الحمد لله الذى جعل قلوب اوليائه المحققين كنوز اسراره وحكمه . . . اما بعد بو عبد فقير كثير الذنب والتقصير مصطفى مقصود رسا ابن ابراهيم ابن مصطفى . . .

2. L. 5b - 22b

تخميس القصيدة الموسومة بالبرده

Taḫmīsu 'l-ķaṣīdeti 'l-mevsūmeti bi 'l-burda

Napisao Muṣṭafā Maķṣūd-resā b. Ibrāhim b. Muṣṭafā. Proširivanje Busirijeve Ķaṣīdetu 'l-burde stihovima spomenutog autora na taj način što je ispred svakog distiha originalne pjesme, autor taḫmisa dodavao svoja tri stiha (misraʼ) na turskom a ponegdje i na arapskom jeziku.

Početak:

ندر بو سنه حنينا اولان ملال وغممى
بكا ديسك نوله كرس كوكلده كى المى

3. L. 23 - 24a

قصيدة فى مدح تخميس البرده

Ķaṣīda fī medḥi Taḫmīsi 'l-burda

Kasida u pohvalu spomenutog Taẖmisa koju je spjevao Yāver-efendī. Naslov pjesme smo dali prema sadržaju.

Početak:

اولدی سر مصرع دیباجه دنیا تخمیس
ایدر ملکت معنایی نه پروا تخمیس

4. L. 24b - 25a

قصیدة فی مدح مصطفی مقصود رسا

Ḳaṣīda fī medḥi Muṣṭafā Maḳṣūd-resā

Kasida u pohvalu autora spomenutog Taẖmisa, koju je spjevao ʻĀkif-efendī. Naslov smo dali prema sadržaju pjesme.

Početak:

خواجکاندن کاتب دیوان دستور سعید
یعنی مقصود رسا همنام فخر المرسلین

L. 25; 16,5 x 24 cm (10,5 x 16,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *riqʻa.* Tinta crna i crvena. Crvenom su pisani naslovi i originalni stihovi na arapskom jeziku, a crnom stihovi na turskom jeziku. Arapski stihovi su vokalizirani. Ima kustode.

Nema datuma prijepisa, ali se iz rukopisa vidi da potječe iz XIX stoljeća. Na kraju rukopisa je bilješka o autoru taẖmisa Muṣṭafi Maḳṣūd-resā b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, koji je rođen u Rusčuku 1215/1800-01. godine, a umro pod konac vlasti sultana Abdulmedžida (1823-1861. godine).

Cio rukopis je pisan istom rukom. Bez poveza.

Rukopis je pripadao izvjesnom Eminu Islamovskom iz Struge (bilješka na zaštitnom listu na kraju rukopisa).

3010 6611

مجموعه

Mecmūʻa

Zbirka ilahija na turskom jeziku od nepoznatih autora.

Počinje na L. 4b pjesmom:

بزه قل داخل جنت
مدد سندن کریم الله

L. 43 + 10 praznih; 23 x 11 cm (20,5 x 8 cm), po 32 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačna. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni.

Poklon Gazi Husrevbegovoj biblioteci od Ahmed-ef. Selimović, 1967. godine.

3011 6827

مجموعه

Mecmūʻa

Privatna bilježnica u kojoj su ispisane pobožne pjesme - ilahije, dove (molitve) i privatne bilješke. Pjesme nemaju naslova niti maẖlasa pa im ne možemo otkriti autore.

L. 17; 10,5 x 14,5 cm (9,5 x 13,5 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Rukopis pisan u formi džonka (cönk), privatne bilježnice u kojoj su osim pjesama uglavnom lične bilješke. U dvije bilješke na početku se spominje Akhisar (Prusac) iz čega zaključujemo da je sastavljač ove bilježnice iz Prusca. Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Povez kožni, bez ukrasa.

3012 6893

مجموعه

Mecmūʻa

Zbornik nekoliko spjevova na turskom i bosanskom (alhamiado), nekoliko dova i proznih tekstova.

1. L. 1 - 10

مولد

Mevlid

Napisao Süleymān Çelebī.

Nedostaje prvi list.

2. L. 11 - 16

قصيدة وفات النبىّ

Ķaṣīdetu vefāti 'n-nebiyy

Spjev na bosanskom jeziku (alhamiado) od nepoznatog autora, o smrti poslanika Muhameda.

Početak:

اوو براچو نه قنام بوده نصيحت
قو پو سلوشا اود قود نه چه زپلاقات

Evo braćo, nek vam bude nasihat - Ko posluša odkud neće zaplakat.

3. L. 16b - 18b
Ilahija koja počinje:

قد يا پويدم او جاميو
لا اله الاّ اللّه

Kad je pojdem u džamiju - La ilahe illa 'LLah.

4. L. 19a - 40
Razne molitve i prozni tekstovi (bilješke) pisani bosanskim jezikom (alhamiado).

L. 40; 16 x 20 cm (14 x 16 cm), po 14 redova na strani. Papir sa linijama, požutio. Pismo *nasẖ*, djelomično vokaliziran. Tinta ljubičasta. Istaknutije riječi i stihovi crvenom tintom.

Vlasnik, a vjerojatno i prepisivač Sulejman Babić, 1331/1913. godine.

Povez oštećen.

3013 6839

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama više osmanskih pjesnika. Na početku je duža poema o osvojenju Bagdada 1048/1638. godine i sklapanju mira sa Iranom.

Pjesma nema početka ni završetka jer nedostaju odgovarajući listovi.

U produžetku kodeksa su zastupljeni slijedeći pjesnici: Bāķī, Ṣādiķ, Ḥayālī, Emrī, H̱ayretī, Fiġānī, Ġarībī, Şeyẖ 'Irāķī, Haşimī, Cāmī, Hātifī, Umīdī, Ḥasan Çelebī, Nesīmī, Fevrī, Ḥafiẓ, Şāhī, Kātibī, Mesīḥī, Mevlānā, Ṭālibī, Hoca 'Ismet, Kalender, Belīġī, Nāmī, Çelebī, Helākī, Nev'ī, 'Ulvī, Rūḥī, Sulṭān Murād, Tīġī, 'Alī, 'Ilmī Çelebī, Beheştī, Necātī, Mevlānā Nāṣir Nurullāh, Yeķīnī, 'Āşiķ Çelebī, Selmān Surūrī, Hāverī, Raḥmī, Muslimī, Meylī (perz.) Mevlānā Ebū Su'ūd, Hudāyī.

L. 98; 12,5 x 20 cm (11 x 18 cm), prosječno po 17 redova na strani. Papir požutio, po ivicama smeđ od vlage. Pismo *nasẖ-ta'līq* i *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno i trostubačno. Nema kustoda. Bez podataka o prijepisu. Na osnovu starosti papira rukopis je vjerojatno s kraja XVII ili početka XVIII stoljeća, a taj se dojam stječe i otuda što među pjesnicima zastupljenim u medžmū'i nema onih iz poznijeg perioda.

Povez kožni, oštećen, manjeg formata od rukopisa što znači da ne pripada ovom kodeksu.

3014 6816

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 2b - 25b

سهام قضا

Sihām-i ķażā

Zbirka satiričkih pjesama poznata pod naslovom Sihām-i ķażā (Strelice sudbine) koju je napisao pjesnik Ömer Nef'ī iz Ḥasanķale-a. Ovaj čuveni divanski pjesnik je zbog ovih svojih satiričkih pjesama pogubljen u Istanbulu 1044/1634-35. godine.

Karatay, II, 2395.

Pjesme su štampane u sklopu divana istog pjesnika, 1269/1852-53. godine u Istanbulu.

2. L. 26b - 30b

تعريفات فقيرى

Ta'rīfāt-i Faķīrī

Sentence u stihovima pjesnika Faķīrija, umro u drugoj polovici XVI stoljeća.

3. L. 31a - 44
Stihovi osmanskih pjesnika: 'Azīzī, 'Ulvī, Enverī, Rūḥī-i Baġdādī, Yaḥyā-efendī, Selīm.

4. L. 44b - 61b

خوآب نامهٔ ویسی

Ḫāb-nāme-i Veysī

Kratka historija neobičnih događaja koju je napisao Uveys b. Mehmed, poznat kao Veysī, rođen u Alaşehiru 969/1561-62. godine, umro u Skoplju 1037/1627-28. godine. Djelo je posvetio sultanu Ahmed I (1012-1026/1603-1617). Djelo je poznato i pod naslovom:

واقعهٔ نامه ویسی

Karatay, I, 591, str. 192-193.;
Flemming, 222-224, str. 183-185.
Početak:

نسیم سخن ریز حمد وثنا اول پادشاه افرین . . .

5. L. 65 - 73b

قیافت نامه حمدی

Ḳiyāfet-nāme-i Ḥamdī

Pjesma s tematikom ilm-i ḳiyāfeta, autora Ḥamdija. Ḳiyāfet-nāme je disciplina koja ima cilj upoznati ljudsku prirodu i moral na osnovu oblika, boje i osobine dijelova ljudskog tijela.
Karatay, II, 2942.

6. L. 74 - 92
Stihovi, izreke, citati i fragmenti nekih djela.

L. 92; 12 x 20 cm (6,5 x 13,5 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, žućkast i smeđ. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Ponegdje i marginalne zabilješke i stihovi.

Datum prijepisa 1060/1650. godina (L. 25b). Ime prepisivača nije naznačeno.

Rukopis nema poveza.

Lage su odvojene, a ima i slobodnih listova.

3015 6817

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 2b - 12b

الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

El-kevākibu 'd-duriyyeh fī medḥi ḫayri 'l-beriyyeh

Poznata Busirijeva kasida sa interlinearnim prijevodom na turski jezik. Uz prijevod je na margini mnoštvo bilježaka. Na kraju bilješka da je prijevod kaside obavljen 1125/1713. godine.

2. L. 15b - 38b

سبحهٔ صبیان

Subḥa-i ṣibyān

Arapsko-perzijsko-turski rječnik u stihovima, specijalno napisan da olakša učenje ovih jezika djeci. Autor je 'Abdullaṭīf b. 'Abdulmecīd Firişteoğlu, umro 1713. godine.
Karatay, II, 2008.
Početak:

نام خدا ذكر ایده لوم ابتدا
منزل مقصوده اودر رهنما

3. L. 40b - 44a

كتاب العروض الاندلسى

Kitābu 'l-'arūḍi 'l-Andalusī

Djelo o metrici na arapskom jeziku koje je napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad al-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. godine.
GAL, G, I, 310 (378).
Početak:

احمد الله واتوكل عليه واصلى على نبيّه محمد واله اجمعين. . . وبعد
فقد قصدت فى هذا المختصر ان اذكر علل الاعاريض الاربع والثلثين. . .

4. L. 44b - 49b

الكافى فى علمى العروض والقوافى

Al-Kāfī fī 'ilmayi 'l-'arūḍi wa 'l-qawāfī

Djelo iz metrike na arapskom jeziku koje je napisao Yaḥyā b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan aš-Šaybānī b. Zakariyyā b. al-Ḫaṭīb at-Tabrīzī.

Ahlwardt, VI, 7110.

Početak:

الحمد لله على الانعام والشكر له على الالهام... وبعد فهذا تاليف كاف فى العروض والقوافى...

5. L. 50b - 74b

لغت فرشته اوغلى

Lugat-i Firişte-oğlu

Arapsko-turski rječnik u stihovima koji je sastavio 'Abdullaṭīf b. 'Abdülmecīd Firişte-oğlu, umro 1713. godine (vid. ovdje, 3015-2.).

Karatay, II, 2005.

Početak:

حمد ثابتدر اول الله كم عالمى علما ايله بزتدى...

6. L. 75a - 77a

القصيدة الطنطرانية

Al-Ḳaṣīdetu 'ṭ-ṭanṭarāniyyeh

(Isto kao primjerci obrađeni naprijed).

Ahlwardt, VI, 7622.

7. L. 78b - 99a

تحفهء شاهدى

Tuḥfe-i Şāhidī

Poznati perzijsko-turski rječnik u stihovima od Ibrahima Šahidija.

Trako, 110, str. 73.

8. L. 100a - 101a

الامثلة الفارسية المختلفة

Al-amṯilatu 'l-fārisiyyatu 'l-muḫtalifeh

Glagolski oblici (paradigme) perzijskog jezika, od nepoznatog autora.

Dobrača, II, 1957, 17, str. 985.

Početak:

كرد كند كردن كننده

Listovi 102 - 105 su prazni.

9. L. 106b - 113b

مفاتيح الدرّيه فى اثبات القوانين الدرّيه

Mafātiḥu 'd-durriyyah fī iṯbāti 'l-qawānīni 'd-durriyyah

Kratka gramatika perzijskog jezika napisana na arapskom jeziku. Autor joj je, kako se može pročitati na kraju djela Muṣṭafā b. Abī Bekr as-Sivāsī.

Početak:

الحمد لله اخلص الانسان بالنطق... وبعد فلمّا كان غالب اسرار الحق علت كلماته مصوغة على السن العارفين باللغة الفارسية...

10. L. 114b - 117

Kratko djelo o glagolskim oblicima perzijskog jezika, sa objašnjenjima na arapskom jeziku od nepoznatog autora.

11. L. 118b - 149a

تحفهء وهبى

Tuḥfe-i Vehbī

Perzijsko-turski rječnik u stihovima koji je sastavio Sunbul-zāde Mehmed Vehbī, umro 1224/1809-10. godine.

Karatay, II, 2091-2095; str. 35-36.

Početak:

حمد بی حد کرم فرمایه
که انك نعمتیدر بی غایه

12. L. 150b - 152b

رسالة القافية

Risālatu 'l-qāfiyah

Djelo o rimi u poeziji koje je napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān Ğāmī.

Karatay, F. 678, XX, 680, XXII, 681, XXXI.

Početak:

بعد از تیمن بموزون ترین کلامی که قافیه سنجام...

L. 160; 15,3 x 21 cm (8,2 x 15 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vrlo lijep, vokaliziran. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Nadvlačenja odgovarajućih riječi iz rječnika također crvenom tintom. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode.

Cjelokupan rukopis nije prepisao isti prepisivač. Najveći dio rukopisa prepisao je Aḥmed b. Ḥasan b. Aḥmed, 1225/1810. godine. Neke dopune unutar rukopisa, vjerovatno onih dijelova koji su nedostajali izvršio je Mūsā b. Emet 1245/1829-30. godine.

3016 6818

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 1 - 2

وفات فاطمه

Vefāt-i Fāṭima

Fragment nekog mevluda u kome je opisana smrt Muhammedove kćeri Fatime.

---

2. L. 3 - 10

داستان ابراهيم

Dāsitān-i Ibrāhīm

Cjelovito poglavlje nekog mevluda u kome je opisano rođenje i smrt Muhammedovog sina Ibrahima.

Početak:

ای چلب سن سنْ اخر صبرایدن بو اشلره هم صبرلق سن ویرورسین بز
کروقلمشلره

L. 10; 15 x 21 cm (10,5 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žuto-smeđ. Pismo *nasẖ*, lijep, vokaliziran. Tinta crna. Međunaslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac oivičen crvenom linijom. Ima kustode.

Datum prijepisa 1. džumade-l-ahira 1033/21. marta 1624. godine. Prepisivač nije poznat.

Rukopis predstavlja posljednji fragment veće cjeline tako da mu nedostaje veći dio s početka. Bez poveza je i u vrlo lošem stanju.

Prema bilješci na kraju djela radi se o fragmentu nekog opširnijeg mevluda od koga su se sačuvala dva poglavlja Vefāt-i Fāṭima i to djelomično i Dāsitān-i Ibrāhīm (cjelovito).

3017 6813

مجموعه

Mecmū'a

Manja zbirka pjesama divanskih pjesnika XVI i XVII stoljeća. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: ʻUbeydī, Ẓātī, Necātī, ʻIzzetī, Yaḥyā, Nevʻī, Isḥāḳ, Fevrī, ʻAẓmī, Bāḳī, Sulṭān Murād, Şānī, Neylī, Caʻfer, Umīdī, Niẓāmī, Hilālī, Fiġānī, Firāḳī, Ḥayālī, Ḫayretī, Muḥibbī, Hātif, Ḳabūlī, Vālī-i Dāʻī.

L. 14; 12,7 x 19 cm (8 x 16 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel, tanak, mjestimično požutio i oštećen. Pismo *taʻlīq*. Tinta crna. Neki naslovi pjesma crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Bez datuma prijepisa i imena prepisivača. Pjesme su datirane od 995-999 /1586-1591. godine.

Povez broširan, oštećen.

3018 6820

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama na turskom, bosanskom i arapskom jeziku. Pretežno su zastupljene ilahije na turskom jeziku, ali ima i gazela, turkija, kasida i semaija.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Yūnus (15 pjesama), Şemsī (2 pjesme) Eşref-oğlu (3 pjesme), Zeynül-'ābidīn, Naẓīfī, Ḥilmī, Meylī, Hażret-i Fāriẓ, Velī-i Ẓātī (2 pjesme), Şeyẖ Kaygulu (2 pjesme), Meftūnī, Ilhāmī (na turskom i bosanskom - alhamiado 7 pjesama), 'Āşiḳ Ġarīb (2 pjesme), Şeyẖ Cemāl, Siyāh-dede, Nūrī-efendī (4 pjesme), Şemsuddīn, Şeyẖ Sarāyī Bosnevī, Şāriḥ-i Mesnevī Şeyẖ 'Abdullāh 'Abdī, 'Āşiḳ Kerem (2 pjesme), 'Āşiḳ Ömer (2 pjesme), Leylā, Nesīmī (5 pjesama), Şerrī, Fużūlī, Ṣādiḳ, Rif'at-efendī, Ṣidḳī (4 pjesme), Yazici-oğlu, Seyfī (2 pjesme), Pīr Sulṭān Abdal, Seyyid Hāşim Dihlī, Sirrī (10 pjesama), Hudāyī, Şākir (tarih smrti Šejh Huseinu, 1214/1799-1800. godine), Niyāzī (2 pjesme), Şevḳī, Ḳāimī, Rūşenī, Sezāyī, Niẓām-oğlu (2 pjesme), Naḳşī (2 pjesme).

Od alhamiado pjesama, pored Ilhamijinih i Sirijinih pjesama uvrštene su i *Hajde sinak ter uči i Čujte vi svi sokoli*, koje se pripisuju Ahmedu Karahodži.

Uvrštena je i Banaluka türküsu (izd. L. Hadžiosmanović), dvije pjesme o banjalučkom boju, POF, XXII-XXIII, Sarajevo, 1976, str. 315-328) i Tarih smrti Sirriji (1263/1847), od nepoznatog autora.

L. 89; 12,5 x 22 cm (11 x 20,5 cm), po 18 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*, krupan, lijep. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Nema kustoda. Uz pjesme ima nekoliko datuma, a posljednji je 1323/1905. godina, što bi mogao biti datum nastanaka ove medžmū'e.

Uvez kožni ojačan platnom.

3019 6828

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pobožnih pjesama - ilahija, pretežno derviškog karaktera. Najveći broj pjesama je na turskom jeziku, a po nekoliko je na arapskom i bosanskom jeziku. Jedna je na perzijskom sa interlinearnim prijevodom na bosanskom (alhamiado). Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Rūşenī, Yūnus, Eşref-oğlu, Ilhāmī (alhamiado), Şeh-zāde, Seyfullāh, Ḥamdī, Sezāyī, Ḳāimī, Nesīmī, Er-oğlu, Niyāzī, Şems-i Tebrīzī, (Na't na perzijskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na bosanskom), Yazici-oğlu, Velī-i, Ẓātī i Meftūnī.

L. 77; 9 x 19 cm (8,5 x 17,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žut i bijel. Pismo *nasẖ*, vokaliziran, lijep. Tinta crna. Naslovi, tačke i nadvlačenja, mjestimično crvenom tintom. Nema kustoda. Ispod jedne pjesme zapisan datum 6. redžeb 1326/4. august 1908. godine, što je vjerovatno datum prijepisa ove zbirke.

Uvez od crvene kože.

Bivši vlasnik Hafiz Asimi Safa Sirćo iz Sarajeva (napisano latinicom na koricama kodeksa).

3020 6829

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama, pretežno derviškog karaktera, na turskom jeziku i dvije pjesme na perzijskom jeziku (Ḥāfiẓ Šīrāzī i Şems-i Tebrīzī). Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Yūnus, Eşref-oğlu, Şeyẖ-zāde, Abdal, Niyāzī, Kaygusuz, Reşīdī, Ṣabrī, Ḥāfiẓ, Er-oğlu, Şems-i Tebrīzī, Nesīmī, Ḥamdī, Şeyẖ Cemālī, Hāḳḳī, Ḥilmī, Ḳāimī, Fehmī.

L. 44; 10,5 x 20 cm (8 x 17 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda. U rukopisu, na dva mjesta zapisani datumi 1322/1904. i 1325/1907. godina. Ovaj posljednji je vjerovatno datum završetka rukopisa. Nekoliko listova je prazno, a nekoliko istrgnuto.

Povez od impregniranog platna.

Iz kolekcije Hafiza Asima Sirće.

3021 6830

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka ilahija i kasida na arapskom, turskom i bosanskom jeziku. Većina pjesama su anonimne. Od onih čiji su autori poznati su: Ilhamija, Yūnus, Sinān, Kudūmī Meḥmed, Turābī, Ḳabūlī, i Ḥāfiẓ (tur.).

L. 25; 12 x 19,5 cm (10 x 16 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel sa linijama (sveska). Pismo *nas͟h*. Pisano običnom grafitnom olovkom i plavom i crnom tintom. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu.

Rukopis je iz kolekcije Hafiza Asima Sirće, identičan je sa drugim rukopisima koje je on prepisao pa zaključujemo da je on i prepisivač. Prijepis je nastao vjerovatno početkom XX stoljeća.

Bez poveza.

3022 6861

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama tipa türkü, ilahi i rubai. Neke od ovih pjesama interpretiraju i historijske događaje kao Özü türküsü (Turkija o Očakovu). Na L. 26b - 27 je Ḳaimijina pjesma na bosanskom jeziku o štetnosti pušenja duhana „Buyurmuştur gospodar, ostante se tutuna".

L. 27; 12 x 17 cm (8 x 14 cm), prosječno po 10 redova na strani. Papri žut, zelen, smeđ i crven. Zamrljan i oštećen. Pismo *nas͟h-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda. Na posljednjem listu bilješka o vlasniku i godina 1121/1709. Prema sadržaju u medžmū'i to bi mogao biti i datum nastanka medžmū'e pa bi ovaj vlasnik mogao biti njen sastavljač.

Bez poveza.

3023 6862

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesma osmanskih pjesnika. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Za'fī-efendī, Bāḳī, Nūrī, Seyyid Nesīmī, Baḥrī, Ebū 's-Su'ūd-efendī, Hemdemī, 'Azmī, Rūḥī, Şeyḫ-oğlu, Veysī, 'Āşiḳ 'Ömer, Süleymān Çelebī (Mevlid), 'Abdul-Eḥad-efendī.

L. 29; 12 x 20 cm (10 x 17 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel, dosta zamrljan vlagom. Pismo *nas͟h*, vokaliziran. Tinta crna. Pisano dvostubačno i jednostubačno, sa ravnim i kosim redovima. Nema kustoda. Rukopis je u razdvojenim lagama.

Bez podataka o prepisivaču kao i datumu i mjestu prijepisa.

Bez poveza.

3024 6863

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama i molitvi (dova) na turskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Zātī, Ḫayretī, Isḥāḳ, Sivāsī, Necātī, Revānī, Varlıġī, Uṣūlī, Sulṭān Murād, 'Ulvī, Kelāmī i Murādī.

L. 6; 14,5 x 20 cm (9,5 x 15 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *šikeste*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Pjesme pisane dvostubačno. Stihovi ispisani i na margini kao i ispod teksta.

Rukopis predstavlja fragment nekog kodeksa.

Bez poveza je.

3025 6864

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama, dova (molitvi) i zapisa.

Prvih šest lista sadrže dove i zapise, a zatim slijede pjesme i to uglavnom ilahije i turkije, kojima autori nisu poznati. Na L. 16b - 17a pjesma: Tāriḫ-i Vişegrad köprüsü (kronogram gradnji višegradskog mosta na Drini, u kojoj se u posljednjem stihu nalazi pjesnički mahlas Ḥadi.

Prvi je ovaj tarih izdao I. Bašagić u Vatanu, III/1886, 120, str. 2-3, a autora tariha označio kao Badi. Smatra se inače da je spomenuti tarih spjevao sarajevski pjesnik Nihadi, kako je taj maḫlas pročitao još Evlija Čelebi.

(v. A. Bejtić, Sokolovićev most na Drini u Višegradu, Kalendar Narodna uzdanica, god. XIII/1945, str. 148-169; H. Šabanović, str. 77-81).

Na L. 21a - 22a pjesma Ḥasana Ḳāimije na bosanskom jeziku o osvajanju Kandije.

L. 23; 9 x 14 cm; bez margine, prosječno po 12 redova na strani. Papir žuto-smeđ. Pismo *nas͟h*, mjestimično vokaliziran. Tinta crna. Poneki naslov pisan crvenom tintom.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kožni, sasvim trošan.

3026 6203

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka religiozne poezije. Vjerojatno se radi o jednom djelu sa više podnaslova. Ovdje su ti podnaslovi slijedeći:

1. در مناجات كردن وامرزش خواستن
2. داستان اوّل در توحيد بارى سبحانه وتعالى
3. درنعت سيّد المرسلين محمد رسول الله صلى الله عليه وسلّم

L. 6; 15 x 20,5 cm (11,5 x 16,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, isflekan od vlage. Pismo *nasẖ*, lijep, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Nema početka ni završetka.

Ne sadrži podatke o datumu, mjestu prijepisa kao ni o prepisivaču.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3027 5681

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama na turskom jeziku koja sadrži turkije, ilahije, gazele, murebbe'e, mufrede i kaside. Počinje pjesmom:

سراى توركسى
سوداه اوزجه بلا ايمش بلنسون
كمى دوستدن كمى ياردن ايرولور

Pored anonimnih pjesama zastupljeni su autori: Yūnus, Hudāī, Ḳādirī, Eşref-oğlu, Cūdī (Mehmed Çokaci-zāde - Čohadžić), Nesīmī, Cevrī, Mevlānā Sa'duddīn, Ġazel-i Hātem Taẖmīs-i Vehbī al-Bosnevī, Sulṭān Aḥmed, Serverī, Cāmī (tur.), Ẓātī, Mufīdī, Rūḥi, Krīmī, Yemnī, Şevḳī, Raḥmī, Yaḥyā, Ḳudūrī, Nişānī, Vehbī, Lāmekānī, Fużūlī, Ḫālid, Uskudārī Ḫalīlī. Jedna pjesma je posvećena ratu s Rusijom 1171/1757-58. godine.

L. 31; 14,5 x 20,5 cm (9 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel i žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Mjestimično pisano dvostubačno. Nema kustoda.

Bez datuma prijepisa, ali se vidi po nekim uvrštenim pjesnicima da je rukopis nastao u XVIII i XIX stoljeća. Jedna od pjesama je posvećena i Muhsin-zāde Mehmed-paši. Spominju se Sarajevo, Zenica i Doboj.

Na L. 26 bilješka da je rukopis došao u vlasništvo Muhamed B. Suleyman Rušdija, 1236/1820. godine.

Lage i pojedini listovi slobodni.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3028 1978

مجموع

Mecmū'a

1. L. 1 - 5

اشعار دلبرى

Eş'ār-i Dilberī

2. L. 6 - 76

ديوان باقى

Dīvān-i Bāḳī

Početak:

ايتدى شهرى شرف مقدم سلطان جهان
رشك باغ ارم وغيرت كلزار جنان

Dilberijeve pjesme su pisane drugom rukom i naknadno uvezane u kodeks Bakijeva Divana.

L. 76; 11,5 x 19 cm (6 x 13 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču. Unvan u plavoj i zlatnoj boji.

Povez kožni sa rozetom, oštećen.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3029 1080

مجموعه

Mecmū'a

L. 1b - 7a
Pjesme Ataija, Misrija, Kronogram ustoličenju sultana Mustafe, kronogram istom ustoličenju od Ġani-zāde-efendije.

L. 7b - 116

ديوان باقى

Divān-i Bāḳī

Napisao Abdülbaḳī Maḥmūd Bāḳī, umro 1600. godine.
Bratislava, 474; Sohrweide, 232.
Početak:

ايتدى شهرى شرف مقدم سلطان جهان
رشك باغ ارم غيرت گلزار جنان

L. 117 - 131a - Pjesme Ḫayretī, Şem'ī, Hüdayī, Celālī, Hāşimī, Ẕātī, Ahī (اهى), 'Ubeydī, 'Ulvī, Emrī, Nev'ī, Bākī, Vālihī, Mesīḥī, Aftābī, 'Umrī, Fazlī, Riyāżī, Yaḥyā.

L. 131b - 135b - Pjesme Lamekanija.

L. 136 b - Dvije pjesme tipa türkü.

L. 137a - 137b - Četiri semaije i dvije türkü pjesme.

L. 138 - 142 - Ilāhī Misrī-efendī; više mufreda anonimnih pjesnika, muamme i lugazi (zagonetke).

L. 142; 13 x 18,5 cm (7,5 x 11 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Tekst pisan *nasḫ-ta'līqom*, crnom tintom. Nema kustoda. Na margini također stihovi.

Nema podataka o prijepisu.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića (L. 2a).

3030 2659

مجموعه

Mecmū'a

L. 32b - 33a - Pjesme Remlija.

L. 33b - 38a - Pjesme Rahmija, Saliha i Rustema.

L. 38b - 48a - 53 gazela Rahmija Mostarca.
(v. Vanćo Boškov, Pjesnik Rahmi i njegova kasida o Mostaru, Prilozi za orijentalnu filologiju XXVI/1976. str. 213-232. Isti, Književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima, Godišnjak Instituta za jezik i književnost, VII, 1978, str. 193).

L. 52a - 83b

ديوان ميلى

Dīvān-i Meylī

U osmanskoj divanskoj književnosti registrirano je devet pjesnika pod ovim pseudonimom (maẖlasom), pa i pjesnik Mehmed Meylī iz Sarajeva (umro 1781. godine) šestorica iz XVI stoljeća. Ovdje možemo samo utvrditi da ovo nije Divan Mehmed Meylija iz Sarajeva, na osnovu starosti rukopisa. Rukopis je s kraja XVII stoljeća. Dvije pjesme ovog Meylija su datirane i to 990. i 992. godine (1582. i 1584.).

L. 85; 12,5 x 20 cm (7,5 x 14 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, po ivicama požutio, pismo *ta'līq*, tinta crna. Bez obruba i ukrasa. Nema kustoda. Ima originalnu folijaciju od L. 32.

Uvez kartonski, oštećen. Početak rukopisa nedostaje.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3031 1079

مجموعه

Mecmū'a

L. 1 - 34 - Zbirka pjesama više pjesnika. Najviše su zastupljeni: Emrī, 'Ubeydī, Bāḳī, a manje Nevālī, Hālī, Āzerī, Ḥusrev, Ṣādiḳ, Necātī i Fiġānī.

L. 35 - 112b

ديوان خيالى

Dīvān-i Ḫayālī

Napisao Mehmed Ḫayālī (1494/95-1557. godine), veliki divanski pjesnik, rođen u Yenice Vardaru, umro u Edreni, u svojstvu sandžakbega.

Ovaj Divan nije potpun, nedostaje mu na početku i na kraju po 2-3 lista.

Flügel, I, 649.; Karatay, II, 2323, 2324, 2648.;
Ali Nihad Tarlan, Hayali Beg Divani, Istanbul, 1963.

Ovaj Divan je poznat po vanredno lijepom, bogatom, istanbulskom turskom jeziku s tematikom ljubavi i tesavvufa. Najvećim dijelom sadrži gazele, a ima i kraćih pjesničkih tvorevina: kit'i, rubaija i mufreda.

L. 112; 12 x 19,5 cm (7,5 x 13 cm), pisano po 15 redova na strani. Papir žut, pismo *ta'līq*, tinta crna. Imena autora pjesama (maḫlasi) nadvučena crvenom olovkom. U prvom dijelu rukopisa (L. 1 - 34) nema kustoda, kasnije (L. 35 - 112), kustode postoje.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Bivši vlasnik Bosnevi Hadži Mustafa b. Saradž Muhamed-aga-zade.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

3032 5673

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 1 - 27

ديوان ذاتى

Dīvān-i Ẕātī

Napisao Ẕātī Süleymān Keşānī, umro 953/1546. ili 1151/1738. godine.

Ḫ Ḫ. I, 784; Sohrweide 480.

2. L. 28 - 43

سوائح النوادر فى معرفة العناصر لذاتى افندى قدس سره

3. L. 49 - 52
Fragmenti nekog mevluda.

4. L. 52 b - 58
Mevlud Suleymāna Çelebija, umro 1402. godine. Najpoznatiji spjev o Poslaniku Muhammedu na turskom jeziku koji je napisao Bursali Süleymān Çelebi.

L. 58; 16 x 22,5 cm (10 x 19,5 cm), po 30 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Tekst obrubljen sa dvije crvene linije. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prijepis u mjesecu zi-l-kadetu 1257/decembar 1841 - januar 1842. godine.

3033 3488

مجموعه

Mecmū'a

1.

داستان سهراب نامه

Dāsitān-i Suhrāb-nāme

Od nepoznatog autora.

Početak:

بسمله در منلكى ستون امام شكر وسپاس اول حضرته كه ذات وصفات امكاندن مقدس ومقرّادر نظم قدم وصفن چون آثبات اتدى برهان – صفات قنده اولور ذاتكه امكان

Završetak:

هركه ديال جنّت المأوى حق ويره آكا يازارنك روحينه بر فاتحه احسان ايده

2.

هذا كتاب داستان مرغان ثانى عشر در نقل احمد

Hāẕā kitāb dāsitān-i murġān s̱ānī 'aşara der naḳl-i Aḥmed

Poema u formi mesnevi-stihova od pjesnika Aḥmeda u kojoj se u više poglavlja govori o osobinama pojedinih ptica. U posljednjim stihovima daje podatak da je ovo djelo pisao 7 godina i da ga je dovršio 919/1513-14. godine.

Početak:

قوت دستور الله عليم
فضل بسم الله الرحمن الرحيم

منّت اورا طاعتش رحمت نمود
دائما الحمد لله الودود

Završetak:

احمدك اولدر مرادى در جهان
هر مرادى اوزى شاد اولسون همان

بو حكايت بست اولمش يدى يوز
سال هجرتدن طقوز يوز اون طقوز

بزديدك احوالى باقى والسلام
اكسكن اهل كرم قلسون تمام

L. 66; 14,5 x 20,3 cm (10 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, pismo *nash-ta'līq*, tinta crna, međunaslovi crveni. Ima kustode.

Podatak o prijepisu na kraju oba djela pisana istom rukom. Djelo je prepisano 16. ramazana 1047/2. II 1638. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Rukopis je bio u posjedu nekog Ismail-bega.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Tekst ima dosta grešaka, naročito u citatima arapskih fraza.

3034
3370

مجموع

Mecmū'

1. Jedno djelo koje se sastoji od priča na turskom jeziku istorijskog karaktera.

Početak:

تكرنك عبادتى بو دركه اودقى صوبقر قلج كسر اكرچه كسممك ممكن اولسه ده نتكم نمرود اودى ابراهيم پيغمبر بهدى

2. Pjesme na turskom jeziku proročanskog karaktera.

Početak:

بر ايشوم وار سنوكيله بيتورم
داخى سنى منزلوكه بيتورم

---

3. Pjesme iz Hafizova Divana (od pjesama s rimom na „d“ د).

4. Tesavvufske pjesme nepoznatog autora na turskom jeziku.

Početak:

مرشد كامل وشيخ الآفاق
يعنى كيم حضرت عبد الرزاق

L. 282; 14,2 x 19,7 (8,5 x 14 cm), po 16 redova na strani. Papir požutio, pismo *nash-ta'līq*, tinta crna, naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis je oštećen tako da mu nedostaju listovi na početku, u sredini i na kraju.

Uvez kartonski.

3035
3479

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 2b - 4a

قصيدۀ منفرجه

Qaṣīda-i munfariğa

Napisana na arapskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na turski.

Počinje:

اشتدى ازمة تنفرجى
قد آذن ليلك بالبلج

2. L. 4b - 5b

قصيده بدء الامالى

Qaṣīda bad' al-'amālī

3. L. 6a

Pjesme 'Azmī-zāde-a, Tiği-bega, Cemālija, Isḥāķ-efendije, Halīci-zāde-a.

4. L. 6b - 41a

رساله میرك

Risāle-i Mīrak

Napisao Mirak Muhammad Nakšibandi Taškendi. Perzijsko-turski frazeološki rječnik sa perzijskim uvodom. Djelo se još naziva i نوادر امثال

(Lit.) Flügel, I, 90/3, str. 102.

Počinje:

در حمد بی شمار بر آن خالق لیل ونهار که از عالم غیب . . .

Prepisano u Sarajevu.

L. 41b - 43a - Razne zabilješke, anonimni stihovi i izreke.
L. 43b - 58b

5.

القسم الثانى الطبيعات

Drugi dio risale Fi 't-Ṭabī'āt

6. L. 61b - 72a

مطالب الازكيه

Maṭālib al-azkiyah

Djelo iz matematike. Napisao 'Alī 'Uššāqqī 1162/1748. godine, što se vidi iz naslova: هذا كتاب مطالب الازكيه من تاليفات على العشاقى

Početak poslije besmele:

الحمد لمن لا يدخل نعمه المتضاعفة فى الحساب ولا يسع بجمع كرمه المتفرق الكتاب . . .

Završetak:

فليكن هذا اخر الرساله فى علم الحساب . . . فى سنه ١١٦٩

Prepisao Yūsuf b. Muḥammad b. Sulaymān Durrī 1169/1755. godine.

7. L. 73a - 82
Neko matematičko djelo na turskom jeziku bez početka.

8. L. 83 - 86
Računske radnje, sijakatsko pismo i mjere na turskom jeziku.

9. L. 88a

سلسلة تلقين حضرت مولانا قدس الله سرّه العزيز

Sislile-i telḳīn Ḥażret-i Mevlānā ḳaddese Allahu sirrehu al-'azīz

10. L. 88b - 89b
Uzorci pisama

11. L. 90a - 90b

قصيده علوى آب اتش

Ḳaṣīde-i 'alevī Āb-i ateş

12. L. 91b - 98b
Matematička rasprava od Ḥusein b. Ḥasan Mumin-zāde-a.

13. L. 99b - 108a

انشا عبد الفقير سعدى قد يكون لازما للمعدّى

Inşā' (Uzorci pisama)

Napisao Sa'dī i posvetio budimskom beglerbegu.
Rasprava o tehnici spravljanja i upotrebi pisaćeg pribora.
Počinje:

بسم الله جل جلاله – والحمد لله عمّ نواله
اما بعد . . . سرور امراء گزين وسر دفتر كبراء صاحب تمكين محب العلما والعابدين . . .

14. L. 109 -118 - Hadisi.

15. L. 119a - 122b

المقدمه الاجروميه فى العلم العربيه

Al-muqaddima al-uğurrūmiyya fī 'ilm al-'arabiyya

Lit. Ahlwardt, VI, 6669.

Početak:

قال الشيخ الفقيه الاستاذ النحوى ابو عبد الله محمد بن داود الصنهاجى
الشهير با بن اجرومى رحمة الله عليه الكلام هو اللفظ المركب المفيد الوضع
واقسامه ثلثة اسم وفعل وحرف...

16. L. 123a - 128b

Arapsko-turski rječnik koji počinje:

امام اوك امام اويلين اريكه تحت امكه مييشه انتقام كين آلمق...

17. L. 129a - 145b

Molitve (dove) za razne obrede (dženaza, molitva na grobu, molitve za pojedine namaze itd.).

18. L. 146a - 148b

جواهر الفرائض

Ğawāhir al-farā'iḍ

Djelo o nasljednom pravu od nepoznatog autora.

Kod Ahlwardta (III, 1814, str. 249) postoji djelo pod istim naslovom, ali mu je početak različit od početka ovog djela.

Početak:

كتاب جواهر الفرائض اعلم اذا مات الانسان اوّل يبدء من التركة تكفينه
وتجهيزه ويحتاج اليه من...

19. L. 150 - 159

Uzorci pisama i razne bilješke. Među pismima se ističe jedno koje je vezir Husrev-Paša uputio sarajevskom mulli prilikom osvojenja Ostrogona (1605. godine).

وزير خسرو پاشا حضرتلر(ى) طرفندن اوستروغون فتحنده سراى منلا
سنه يازيلان مكتوب صور تيدر.

L. 159; 14,5 x 20 cm (9,5 x 16 cm), po 25 redova na strani. Papir bijel. Pisano *nasẖom* i *ta'līqom*. Tinta crna. Naslovi, istaknutije riječi pisane crvenom tintom. U komentarima riječi osnovnih djela nadvučene crvenim. Ima kustode.

Rukopis je prepisalo više ruku. Najveći dio je nastao u XVIII stoljeću.

Uvez kožni.

Bio u vlasništvu 'Abdullāh b. Ḥacc Ḥusein-efendije Muẓafferije (L. 2a). Kasnije bio u posjedu Muḥammeda b. Ḥacc 'Abdullāha (L. 2a).

3036 2343

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama na turskom jeziku, među kojima ima najviše anonimnih pjesama tipa turku, šarki, semai, ilahi, mufred i tekerleme.

Od ostalih pjesama koje su pretežno gazeli tasavufske intonacije zastupljeni su autori: Kayıkçı Muṣṭafā, Ḥayretī, Krīmī, Ālī, Bāḳī, 'Āşiḳ Ömer, Ahī, Nābī, Sipāhī, 'Ārfī, 'Āşiḳ Ḫalīl, 'Āşiḳ Mehmed, 'Āşiḳ Harābī, Ṣalāhī, 'Āşiḳ Ebedī, Ḥuseynī, Beyātī.

L. 105; 14 x 22 cm (10,5 x 17 cm), prosječno po 10 redova na strani. Papir bijel, čvrst. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Nema kustoda. Do polovine pisano s jedne strane, od polovine s druge.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kožni sa prijeklopom i ukrasnim rozetama floralnih motiva.

Bivši vlasnici: Ahmed Seid, Abdulkerim Zuhdija Defterdarević i Ibrahim.

3037 5685

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama na turskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici gazela: Sā'ī, 'Azīzī, Ḳadīmī, Tīġī-beg, Kinalizāde Ḥasan-Çelebī, Deli

Ḫusrev, Ḫusrev Dede, ʻAdlī, Çelebi, Ḫandī Çelebī, Isḥāḳ, ʻUbeydī, Bāḳī, Yaḥyā, Hilālī, Caʻferī.

L. 20; 13 x 20 cm (10,5 x 16 cm), prosječno po 10 redova na strani. Papir požutio. Pismo *taʻlīq*. Tinta crna. Pisano dvostubačno i trostubačno, ukoso odozdo prema gore, ponegdje i vodoravno. Nema kustode. Rukopis predstavlja fragment neke veće cjeline.

Nema podataka o prijepisu.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3038 5727

مجموعه

Mecmūʻa

Zbirka pjesama, dova i zapisa na turskom jeziku. Pretežan dio rukopisa zapremaju pjesme prepisivača ove zbirke Es-Seyyid Ḥamīd Krīmija. Pjesme počinju na L. 1a.

L. 1b - 2a su dove, a zatim sve do L. 26 su pjesme. Autori ovih pjesama su: Ḥamīd Krīmī, Şems-i Tebrīzī, Mevlānā, Muḥyī, Muḥibbī, Seyyid Niẓāmī, Yūnus, Nūrī, Niyāzī Miṣrī, ʻĀrif, Eşref-oğlu, Sezāī, Seyfī. Na kraju rukopisa je popis ostavštine izvjesne Salihe Šerife, te datumi rođenja i smrti nekih članova njene obitelji.

L. 29; 16 x 22 cm, bez margine i ustaljenog broja redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *taʻlīq*. Tinta crna. Nema kustoda. Ima nekoliko slobodnih listova na kraju.

Prepisao Es-Seyyid Ḥamīd Krīmī. Nema datuma prijepisa, ali iz nekoliko datuma rođenja vidi se da je rukopis dovršen 1222/1807. godine. Najraniji datum zapisan u ovom rukopisu je 1176/1762. godina.

Povez kožni sa utisnutom rozetom, ali nešto manji od listova rukopisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3039 5788

مجموعه

Mecmūʻa

1. L. 3 - 23b

الهيَات

Ilāhiyyāt

Četiri mistično-pobožne pjesme. Autor pjesama je Maḥmūd Hudāī umro u Uskudaru 1038/1628. godine.

Götz, 2, 349-354.

Početak:

ایکی جهان سلطانیك
طوغدی آی کلدی ینه

2. L. 24 - 42a

Zbirka pisama nepoznatih autora nastalih najvećim dijelom u Mostaru, a odnose se na događaje u Hercegovini u vremenu od 1134/1721 - 1152/1739. godine.

3. L. 42b - 50a

Izvođenje računskih operacija koje je potrebno znati prilikom diobe ostavine iza umrlog. Na stranicama između ovih operacija su stihovi anonimnih pjesnika i odlomci iz komentara klasičnih perzijskih pjesnika od Sūdije Bosnevija (Bošnjaka) i Surūrija.

4. L. 50b - 61b

صورة امر النَهى لشمس الدين سيواسى

Ṣūretu emri 'n-nehyī li-Şemsuddīn Sīvāsī

Rasprava o zabranjenim stvarima od Ebū Şenā Şeyḫ Şemsuddīn Sivāsija, umro 1006/1597-98. godine.

Početak:

افتحار الامراء الكرام ذو القدر والاحترام المختص بمزيد عناية الملك العلاّم
شهر وجوديكى اولان عناية الله دام اقباله . . .

Prepisano 1156/1743. godine.

5. L. 62 - 98

Pjesme, pisma i fetve na turskom jeziku. Zastupljeni su Nefʻī, Riżā'ī i Yaḥyā. U pismima jedna naredba kadijama Mostara, Ljubuškog, Blagaja, Počitelja, Stoca, Ljubinja, Trebinja, Nevesinja, Gacka i Nikšića i ostaloj ulemi Hercegovine. Među fetvama je jedna ispod koje stoji:

6. L. 99 - 105

موستاری مرحوم درویش افندینك شهرانگیزی

Mostārī merḥūm Dervīş-efendi'nin Şehrengīzī

Šehrengiz, pjesma o opisu stanovnika i grada Mostara od Derviša Žagrića. On je ovu pjesmu spjevao 1040/1630. godine.

O. Mušić, Mostar u turskoj pjesmi, POF, XIV-XV, 1964-65, str. 73-78.;
H. Šabanović, Književnost, str. 260-262.;
V. Boškov, Šehrengiz u turskoj književnosti i šehrengiz o Mostaru, Radovi Filozofskog fakulteta, VI, Sarajevo, 1971. str. 173-211.

L. 107; 15 x 20 cm (12 x 17 cm), prosječno po 12 redova (stihova) na strani, prozni tekst po 17 redova na strani. Papir deblji, gladak, požutio. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama i ponegdje interpunkcija crvenom tintom. Nema kustoda.

Prepisao Ahmed, muftija u Mostaru (L. 2a).

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3040 5943

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitih zapisa i pjesama na turskom jeziku, posebno su zastupljene pjesme memorijalnog karaktera. Zastupljeni su slijedeći autori: Fużūlī, Şeyẖ Sa'dī, Muhibbī Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak (umro 1319/1902. godine), Yūsuf, Muḥammed Hidāyet-efendī, Sulṭān Muṣṭafā, 'Ali Haydar-efendī mufetit ş-i hukkām-i Bosna, Mutenebbī, Rāġib-paşa. Osim pjesama ovih pjesnika, ima više anonimnih pjesama u formi mufreda i turkija.

L. 37 (22 ispisana i 15 praznih); 22,5 x 11,5 cm (21 x 10 cm), prosječno po 15-18 redova na strani. Papir zelene boje. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Nema kustoda.

Nema podataka o datumu ni mjestu prijepisa, ali se iz bilježaka u rukopisu vidi da je rukopis nastao između 1289-1292 /1872-1875. godine. Prepisivač je pisac tih bilježaka Seyfullah b. Muhamed Salih Lukši (Lukšić) iz Sarajeva. On je označen i kao vlasnik rukopisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3041 5955

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog sadržaja, koncipirana kao podsjetnik nekog sufijskog šejha. U njoj su zapisani hadisi, izreke i stihovi mističkog karaktera na turskom i arapskom jeziku.

Od stihova kojima su naznačeni autori uvršteni su Mevlānā Celaluddīn Rūmī u prijevodu na turski od Emīr Sulṭāna Buẖārija, Abū Nuvvās i Muhyiddīn 'Arabī.

L. 10; 16 x 25 cm (10 x 18 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, *ta'līq* i *riq'a*. Tinta crna. Naslovi, interpunkcija i nadvlačenja crvenom tintom. Tekst pisan dvostubačno, jednostubačno, na margini, ravno i ukoso.

Prepisao el-Ḥācc es-Seyyid Muḥammed Māhir b. es-Seyyid el-Ḥācc Muḥammed el-Ḳastamūnī el-ma'ruf bi-Biçakçi-zāde, 1265/1848-49. godine.

Uvez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3042 5984

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka epistolarnog i pjesničkog sadržaja. Prvih 18 listova su prijepisi raznih pisama koja su služila kao uzori za dopisivanje pisama.

Od L. 19 - 40 - Stihovi pjesnika na turskom jeziku. Počinje sa poslovicama u stihovima pjesnika Sevmija, a onda su zastupljeni slijedeći pjesnici: Fevrī-efendī, Miṣrī, Sur'atī, Kaygusuz Abdal, Nesīmī, Şems-i Tebrīzī, Bāḳī, 'Aşiḳ 'Omer, Naḳşī, 'Ulvī, Yūnus, Şeyẖ-oğlu, Kātibī, Cevherī, Eşref-oğlu, Seyyid Niẓām-oğlu, Yetīmī. Pored ovoga, rukopis sadrži veći broj anonimnih turkija, kit'i i mufreda.

L. 40; 15,5 x 21,5 cm (13,5 x 17 cm), prosječno po 19 redova na strani. Papri požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Marginalije. Nema datuma ni mjesta prijepisa, ali su pisma datirana 1186/1772. godine.

Povez kožni, od koga je ostala samo posljednja korica.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3043 6147

مجموعه

Mecmū'a

Manja zbirka pjesama mističkog karaktera. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Sirrī, Cemālī, Ḳāimī, Bayrāmī, Sezāyī.

L. 4; 12 x 17,5 cm (bez margine). Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ukrasne tačke na kraju stihova crvenom tintom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3044 5389

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik poezije na turskom jeziku, znatnim dijelom bektašijske tematike. Zastupljeni su uz poznate pjesnike i manje poznati osmanski pjesnici i nekoliko pjesnika iz Bosne na turskom jeziku. U Zbornik su uvršteni slijedeći pjesnici: 'Abdullāh, Muṣṭafā, Koroğlu, Kātibī, Siyāhī, Ḥalīlī, Memi-oğlu, 'Abdī, Ḥasan, Osmān, Ḳaraca-oğlu, Yazici, Fetḥī, Gedāyī, Safāyī, Dervīş, Kul Süleymān, Oksüz Himmet, 'Arab-zāde, Kul-oğlu, Muḥammed, Abdal, Kaygusus Abdal, Sarāyī, Hüdāyī, Hāverī, 'Aşḳī, Selāmī.

Od lista 86. do kraja su zapisi, dove, probe pera, poneka pjesma ranije spomenutih pjesnika i nekoliko mufreda od nepoznatih autora. Na posljednjem listu potpis Murād el-Bosnevī (Ketebehu 'l-ḥaqīr Murād el-Bosnevī.

L. 152; 12,5 x 19 cm (7 x 15 cm), prosječno po 12 redova na strani. Papir bijel, čvrst, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubučno. Pisano ukoso odozdo prema gore. Na kraju kodeksa drugi znatno mladi rukopis, pisan krupnijim *nasḫom*. Taj dio je prepisao Ḥācc 'Abdurraḥmān b. Ḥācc 'Alī Bihkevī (iz Bihaća), 1151/1738. godine. Ostatak je prepisao Murād el-Bosnevī (Bošnjak).

Uvez kožni sa utisnutom rozetom, ali dosta oštećen.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3045 5390

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik najraznovrsnijeg sadržaja bilježenog bez posebnog reda i sistema. Najviše sadrži ličnih zabilješki, dova, hadisa, mudrih izreka, stihova i ljetopisnih zabilješki. Medžmū'a je nastala u Sarajevu pa osim bilježaka vezanih za ovaj grad sadrži i nekoliko fetvi sarajevskog muftije Ćesrije (Kesrī-zāde).

U bilješkama o događajima u Sarajevu, pored onih o podudarnosti početka Ramazana i Đurđevdana, Bajrama i Đurđevdana i nekim vremenskim nepogodama (kao o snijegu šest sedmica poslije Đurđev dana 1801. godine) ima vijesti o esnafskim proslavama - kušanmama, o dolasku pehlivana u Visoko (1798. godine), o smrti unuka Užičkog šejha u Sarajevu, požaru u Sarajevu (u junu 1778. godine) i poplavi u Sarajevu u novembru 1792. godine, nakon koje je izbila kuga.

Od stihova, pored nekoliko epitafa, istićemo pjesme Nef'ija, i pjesmu posvećenu mladiću Maćković Memišu (Maçkoviç-zāde) iz Sarajeva.

L. 124; 13,5 x 19 cm (bez margine), u prosjeku po 20 redova na strani. Papir požutio. Pismo *ta'līq* i *nasḫ*. Tinta crna. Pisano sa obje strane rukopisa. Ima i praznih listova. Na početku i završetku listovi istrgnuti. Ima više imena i datuma u ovom zborniku, a među njima su kao potencijalni sastavljači Dervīş Taşliçalī (Pljevljak), učenik Ḥācc Muḥammeda, sarajevskog muftije 1204/1789-90. godine (L. 28b), Salih Nikšić (Onogoştevī), stanovnik medrese u Tašlidži, Salih, nastanjen u medresi u Sarajevu, Osman, kahvedžija Ḥācc Muḥammeda, sarajevskog muftije u Đumišića (Sim-zāde) medresi u Sarajevu 1214/1799-1800. godine, 'Alī Mostarac (Mostari), pisar muftije Ḥācc Muḥammed-efendije u Sarajevu, Salih Nikšić (Niksikli), učenik Đumišića (Sim-zāde) medrese u Sarajevu, 1206/1791-92. godine. Uvez kožni, oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3046 997

مجموعه

Mecmū'a

Privatna bilježnica Muhammeda Enverije Kadića (1855-1931) u koju je unosio pjesme, bilješke, popis valija Bosne, popis sultana, statistike, geografske karte i drugo.

Od pjesnika su uvršteni: Ḥaydār, Mehmed Ziyā, Salāhī, Nevres-efendī, Nuzhet, Şükrü, Reşīd, Şeyẖ Seyfullāh (Iblizović), Zuhdī (Defterdarević), Dervīş, Esad Kulović, Aḥmed Muẖtar-paşa, Zekeriyyā Çelebī, Meylī, Fitnat, (Ni)hādī, Vehbī.

L. 43; 19 x 25,3 cm (15 x 20 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a.* Tinta crna. Pojedini naslovi pisani crvenom tintom.

Originalna paginacija. Strane 27, 28, 62, 63, 64, 67 i 68 prazne.

Prepisivač: Muhamed Enveri Kadić.

3047 1452

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama i pisama Muḥammed Cūdī Çokaci-zāde (Mehmed Džudi Čohadžić), umro 1815. godine. Pored vlastitih pjesama, autor Medžmue Džudija, uvrstio je i stihove Meylije, Hadži Saliha, Rušdi-paşe, Sadika i Kanija.

Džudijeve pjesme su najbrojnije. Najvećim dijelom su to tarihi - kronogrami koje je autor vlastoručno mijenjao što se vidi po intervencijama u rukopisu.

Početak:

تاتارخان حضرتلرينه بو كون تحرير...

L. 110; 12,5 x 20 cm (10 x 17 cm), prosječno po 22 reda na strani. Papir bijel, žut i zelen. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Negdje pisano dvostubačno, a negdje jednostubačno. Nema kustoda. Ima dosta praznih listova, tako da se rukopis doima kao sveska u kojoj je autor pravio koncept za kasniji prijepis svojih pjesama. Rukopis je autograf pjesnika Mehmeda Džudije Čohadžića što se vidi iz nekih pjesama naslovljenih sa „limuḥarrihi", a u mahalas bejtu (autorskom stihu) je uvijek pjesničko ime Cūdī (Džudija). Po podacima u rukopisu, kodeks je nastao između 1194-1213/1780-1798. godine.

Povez kožni bez ukrasa.

Na L. 1a piše: Medžmua Mehmed Džudi-ef. Čohadžića, kupljena u Travniku.

3048 768

مجموعه

Mecmū'a

Privatna bilježnica raznovrsnog sadržaja. Počinje receptima za lijekove koji pojačavaju potenciju, zatim su upisani stihovi, pa jedan hadis.

L. 4a - Zagonetke u stihovima.

L. 5a - Uzorak pisma.

L. 5b - 18a - Citati iz raznih pravnih djela o problemima nasljednog prava.

L. 19 - 29a - Razni recepti.

L. 29b - 32b - Prazni.

L. 33 - 34 - Probe pera.

L. 34b - Būdin türküsü بودن توركسى

L. 35 - 43a - Probe pera i razni listovi.

L. 43b - 44a - Prijepisi dokumenta koji se odnose na Gazi Husrev-begove vakufe Sarajeva i Tešnja.

L. 44b - 49b - Prazni listovi i probe pera.

L. 50a - 55a - Zagonetke u stihovima.

L. 55b - Stihovi Ahmedija, Urfija i Hafiza.

L. 56 - 59 - Prazni listovi i probe pera.

L. 60; 11,5 x 20,5 cm (10,5 x 20 cm), prosječno po 30 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ.* Tinta crna. Pisano je dvostubačno, ravno ili koso. Rukopis je kroz čitav kodeks ujednačen pa zaključujemo da se radi o nečijoj privatnoj bilježnici čije ime ne nalazimo nigdje zapisano. Jedina bilješka vezana za vlasništvo rukopisa je da je u ševvalu (nije jasno kojeg dana) 1190/1776. godine rođen vlasnikov sin Mustafa.

Kodeks je u kožnom povezu sa olabavljenim lagama.

3049 906

مجموعه

Mecmū'a

Manja zbirka pjesama na turskom i bosanskom jeziku.

Počinje Veysijevom (umro 1037/1628. godine kao kadija Skoplja) pjesmom: (L. 1b - 3b):

الا اى قوم استامبول بيلك تحقيق اولك آكاه ايريشور ناگهان بر گون سيزه
قهرايله خشم الله

L. 4a - 5a - Stihovi nepoznatih pjesnika

L. 5b - Pjesma: „Moji djeca sinovci, moji sivi sokoli" i Kaimijina pjesma protiv pušenja duhana:

بیورمشدر غوسپودار اوستانتسه توتونه

Buyurmuşdur gospodar, ostante se tutuna.

L. 6a - Pjesma: „O moje milo, gdje si mi bilo" i pjesma: „Džānu dilden sevmiš oldum, tebe dragi dilbere".

L. 6b - 8a - Stihovi na turskom i anonimne zabilješke.

L. 8b - Pjesma: „Na tarihu bin yüz krk, oženi se junak mrk".

L. 9a - 9b - Bilješke i zagonetke.

L. 9; 14,3 x 21 cm (10,5 x 17,5 cm), po 13 redova na strani. Papir krem boje. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Na prvih pet listova tekst je optočen debelim zlatnim linijama i tankim crnim linijama. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski, noviji.

Poklon Derviša Buturovića, 19. I 1947. godine.

3050 1925

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama i nekoliko pisama. Pjesme su najvećim dijelom klasičnih osmanskih i perzijskih pjesnika XVI i XVII stoljeća. Zastupljeni su gazeli slijedećih pjesnika: Ḫayretī, Selīkī, Emrī, Nef'ī, Manṭīḳī, Żaīfī, Veysī i Mihrī. Osim gazela prepisano je nekoliko Nef'ijevih pjesama pod naslovom Hicviyyāt-i Nef'ī (Nef'ijeve rugalice) i Veysijeva kasida (L. 60b - 62a):

الآ ای قوم استانبول بیلك تحقیق اولك آكاه

L. 62b - 64

بربرنامه ثابت اوژیچه وی

Berbernāme-i Ṣābit Ujīçevī

Jedna od epskih pjesama Sabita Užičanina u kojoj opisuje zgode jednog berberina.

L. 64; 14 x 20 cm (11 x 17 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Pisano jednostubačno i dvostubačno, ravno i ukoso. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu. Nije nastao od jednog prepisivača. Rukopis je najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama. Na prvom listu je 20 žigova vjerovatno bivših vlasnika od kojih neki sadrže izreke i molitve.

Na posljednjem listu je bilješka o uvakufljenju Mustafa-bega Dženetića, sina Fejzulah-bega.

3051 1063

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama turskih, bosanskih i perzijskih pjesnika na turskom i perzijskom jeziku. Najvećim dijelom se radi o gazelima poznatih osmanskih pjesnika (iz Turske i Bosne), a ima i anonimnih pjesama türkü, te nekoliko molitvi i pisama. Zbirka počinje pjesmom türkü:

بره غازیلربلك كفّارالنده

ذرّه جه قورقمادی جان پنچونك

Dalje su zastupljeni slijedeći pjesnici:

Ḥuseynī (2 pjesme), Meylī, Cūdī, Derviş-paşa, Revānī (3 pjesme). Ḫayāli-bey, Aḥmed, Emrī, Ziyāī (L. 12b), Murādī, Necātī, Ahī, Eyūb, Isḥāk, Fiġānī, Żātī, 'Amrī, Bāḳī, Ḫayretī, Merāmī (2 pjesme) Viṣāli, Riyāżī, Nev'ī, Ṣidḳī, Ziyāī (18b), Nihādī (19a), Tercī-i bend-i 'Ālī (19b - 20a), Şemsī, Yaḥyā, Niyāzī, Cemī, Rehīkī, Fażlī, Fiġānī, Ḥalīlī, Cihānī, Riyāzī, Mūyī, Fużūlī Bihiştī, Adabī, Bahrī, Muīdī, Bulbulī, Ḥevāyī, Uṣūlī, Hicābī, Mecāzī, Ziyā'ī (44b), Cefāyī, 'Ulvī, 'Ālī (46a), 'Ubeydī (46a - 46b), Kātibī, 'Ayānī, Celālī, Esīrī, Hātifī, Ḳadrī, Ziyā'ī (kasida L. 51b - 52b), Ḥalīmī, Munīrī, Hudāyī, 'Ubeydī (56a) Ziyāī (56a - 2 pjesme), 'Azrī, Sākī, Ziyā'ī (57b), Mūyī (57b), Ziyā'ī (58a), 'Ubeydī (58a), Sādiḳ, Şeyẖī, Ziya'ī (59b), Uṣūlī, Ḥāfiẓ, Derūnī, 'Ālī (62b), 'Ubeydī (63a), Vusūli, Şāmī, Fevrī, Ca'fer, Ziyā'ī (67a), Vuṣūlī (67a), Ġubārī, Meylī (68b), Su'ūdī, Edhemī, Vuṣūlī (70a), Hāverī, Fiġānī, Ṭab'i, Vuṣletī (70b), Mūyī (71a), 'Uşşāḳī, Ḫālisī, Sirrī, Edāyī, Ziyāī (74a), Cemālī, Nesīmī, Ḳāimī, Ziyā'ī (75a), Selīmī, Semāī, Merdūmī, 'Itābī, Şem'ī, Selmān, Hāleti, Sultan Süleymān, Vālihī, 'Ubeydī (81b - 2 pjesme), (82a - 2 pjesme), Muḥibbī, Cāmī, Ṭiflī (83b - 2 pjesme, 84a - 2 pjesme, 84b - 2 pjesme), Şahi, Kudsi, Hicri, Zivai (99a), Yūnus, Esirī, Sinānī, Mekalī, Kemāl-pāşā-zāde, Nizamī, Günahī (108a), Ziyaī (108b), Çakerī, Selikī, Nihalī, Cinanī.

L. 112; 12,8 x 20 cm (10, 3 x 18 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Maẖlasi pjesnika u pjesmama naknadno nadvlačeni crvenom olovkom. Dvostubačno. Nema kustoda.

Rukopis je prepisivalo više prepisivača o kojima nemamo podataka. Tri pjesme prepisao pjesnik Ḥuseyni što se vidi iz bilješke li-muharririhi i maẖlasa Ḥuseyni (iz čega proizlazi da su to njegove pjesme), a većinu ostalih pjesama prepisao pjesnik Ṭiflī (li-muḥarririhi L. 83b). Kako je zastupljeno više pjesnika iz Mostara: Ziyāī (15 pjesama), 'Ubeydī, Mūyī, Günāhī, Dervīş-pāşā, Vuṣūlī, a prepisivači su pjesnici Ṭiflī i Ḥuseynī, možemo zaključiti da je rukopis nastao u Mostaru i da su pjesnici Huseyni i Ṭifli, također iz Mostara.

Podaci o davanju knjiga na čitanje: Garibi Ahmed-efendiji Tuḥfetu-l-mulūk-i Şāhidī, Mula Osmanu Bosti - Ruznāme. Na istom mjestu podatak da je Osman-efendija bivši muid u Travniku.

Uvez od crvene kože, sa utisnutim kružićima u sredini.

3052 5602

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama osmanskih i perzijskih pjesnika. Zastupljeni su uglavnom gazeli raznih pjesnika, a od dužih pjesama je ovdje Sāḳīnāma od Riyażija.

U zbirci su pjesme slijedećih pjesnika: Fiġānī, Kemāl-pāşā-zāde, Nef'ī, Bāḳī, Ṣabrī, Cevrī, Riyāżī, Ḥamdī, Fehīm, Nev'ī, Fāiżī.

L. 43; 12,5 x 21 cm (8 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, ima nekoliko i crvenih, zelenih i smeđih listova. Pismo, pretežno,*ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ponegdje pisano i ukoso, odozdo prema gore. Ima kustode.

Pisano od strane dva ili više prepisivača. Možda su pojedini listovi uvezani i iz drugih rukopisa. Rukopis veoma trošan, mjestimično zbog oštećenja nije ga moguće čitati.

Žig izvjesnog Muhammeda na više mjesta.

Na L. 40 datum 1088/1677., a na kraju, L. 43 - 1070/1659-60. godina.

Uvez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3053 5612

مجموعه

Mecmū'a

Fragment neke zbirke različitog sadržaja. Na prva tri lista spominju se datumi važnijih događaja. Na primjer dan kada je Bog stvorio drveće i bilje, dan kada se rodio vjerovjesnik Muhammed dan kada je dobio prvu Božju objavu, dan kada je Ibrahim sagradio Kabu itd. Tu su i uputa šta je dobro raditi kog dana u nedjelji: kad je dobro putovati, trgovati, oženiti se itd. Drugi dio ove zbirke su stihovi na turskom jeziku i to pojedinačni bejtovi i kit'e. Tu je i tarih osvojenja Bagdada od pjesnika Fehimija, zatim jedan gazel Fehīmija Çelebīja, ilahija Nūrī-efendije i pjesma Nābīja o haremu vjerovjesnika Muhammeda. Na kraju je duža pjesma u formi mesnevi stihova pod naslovom Mehabbetname od nepoznatog autora.

L. 8; 15,5 x 21,5 cm (12,5 x 17,5 cm), po 25 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Fragment nekog rukopisa bez početka i kraja.

Nema podataka o prijepisu.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3054 5574

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitih književnih tekstova i pjesama na turskom jeziku.

1. L. 1b - 4b

مناقب حضرت مولانا وسائر اولياء الله

Menāḳib-i Ḥażret-i Mevlānā ve sāir-i evliyā-i 'illāh

Izbor iz petog sveska Sururijevog komentara Mesnevije od Mevlānā Celāluddīna Rūmija u kome su donesene priče o Mevlani i drugim evlijama - sufijskim šejhovima. Autor ovog izbora nije poznat.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ربّ العالمين والصلوات والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه اجمعين اما بعد مرحوم ومغفور سروری افندی مثنوی شريفك جلد خامس شرحنده حضرت مولانانك قدس سره مناقبلرندن وسائر اولياء الله مناقبلرندن ذكرايلر كلری منقبلردر . . .

Djelo nema završetka.

2.

از تحقيقات حضرت شيخ صافى رحمه الله

Ez taḥkīḳāt-i Ḥażret-i Şeyḫ Ṣāfī raḥimehullāh

3. L. 8b - 10a

قيافت نامه

Ḳiyāfet-nāme

Djelo u mesnevi stihovima o opisu dijelova ljudskog tijela. Pod ovim naslovom nalazi se u katalozima više rukopisa, međutim, ovaj naš ne odgovara ni jednom citiranom u drugim katalozima.

Početak:

ايلدم اوكريمه حمد وسپاس
يوقدرر نعمتينه حدّ وقياس

4. L. 10b - 11b

Dvije pjesme u formi mesnevi stihova Ibrahima Pečevije. Obje imaju naslov:

از ان شيخ ابراهيم افندى پچوى رحمه الله . . .

Početak prve:

صد هزاران سپاس وحمد وثنا
حق لسانيله حقّه صبح ومسا

Prva pjesma ima 89, a druga 22 bejta (distiha).

5. L. 13b - 14b

پندنامهء تركى لسان اوزره

Pendnāme-i türkī lisān üzre

Pjesma po uzoru na ʻAṭṭarovu Pendnamu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora, spjevano po uzoru na Pendnāmu Ferīduddīna ʻAṭṭara.

Početak:

هرايشه قل بسمله ايله ابتدا
ذكر اولسون دائما حمد خدا

6. L. 17a

حكايت

Ḥikāyet

Priča o Harunu er-Rešidu poznatom abasidskom vladaru II/VIII st. na turskom jeziku.

Početak:

روايت اولنوركه هارون رشيد زماننده بر عالم كشى وار ايدى بر كون خليفه حضورنده وعظ ايلدى . . .

7. L. 18b - 26a

اصحاب كهف

Aṣḥābu Kehf

Priča o „pećinskim spavaćima“ od nepoznatog autora.

Početak:

اهل تفسير واصحاب تواريخ ايدرلر اصحاب كهفگ قصه سى ملوك طوايف زماننده ايدى يعنى عيسى پيغمبر عليه السلام . . .

8. L. 26b - 27b

Pjesme Necātija i Su'alija.

9. L. 28b - 40b

تذكرة الوصية لنفس العصية

Tadkiratu 'l-waṣiyyati li-nafsi 'l-'aṣiyyati

Rasprava na arapskom jeziku o oporuci. Napisao: 'Abdulqādir.

L. 40; 12 x 19 cm (9,2 x 16 cm), po 25 redova na strani. Papir tanak, gladak, po ivicama dobio smeđu boju. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Neka imena i drugi izrazi nadvlačeni crvenom tintom. Ima kustode. Ima praznih listova.

Bez podataka o mjestu i vremenu prijepisa, kao i o prepisivaču. Rukopis je vjerojatno iz XVII stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Abdullah Batari b. Ahmed.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3055 2740

مجموعه

Mecmū'a

1.

ترجيع بند

Tercī-i bend

Napisao Ziyā Paşa, umro 1295/1878. godine (Ķāmūs al-a'alām, IV, 2981 v. Külliyyāt-i Ziyā Pāşā, priredio Süleymān Nazif, Istanbul, 1343/1925; str. 121-131.

Početak poslije besmele:

بو كاركاه صنع عجب درسخانه در
هر نقش بر كتاب لدندن نشانه در

2.

تركيب بند

Terkīb-i bend

Napisao Ziyā Pāşā.

Literatura: isto kao za gornje djelo.

Početak:

ساقی کتور اول باده یی کیم مایهٔ جاندر
آدام ده عقل ملامت زدکاندر

3. L. 13b - 28b

سياحتنامه برازليا

Siyāḥat-nāme-i Brāzilyā

Napisao: Baġdātlī Şeyẖ Abdurraḥmān.

Početak poslije besmele:

حمد وثنایی لا یحصی اول جناب اجل داعلایه

4. L. 29a - 32b

اندلسه دائر بر مقاله

Andalusa dāir bir maḳāle

Napisao Ali Kemāl. Djelo predstavlja raspravu o značaju Španije u historiji islamske civilizacije.

5. L. 33b - 40b

طونه ولايتى لواء وقضا ونواحيسى

Ṭūna vilāyet-ī liva' ve ḳażā ve nevāḥīsī

Napisao Muhamed Enveri Kadić, 1291/1874. godine.

Popis liva, kadiluka i nahija u Podunavlju.

L. 40; 12 x 18 cm (8 x 13 cm), po 22 reda na strani. Papir žućkast. Pismo *riq'a*. Nema kustoda. Tekst uokviren crnim linijama.

Prepisao Mehmed Enveri Kadić 1291/1874. godine.

Uvez kartonski sa zaštitnim listovima.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića (br. 276).

3056 2439

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 1b - 19b

ترجمهٔ قصيدة البرده

Terceme-i ḳaṣīdah al-burda

Prozni prijevod Ḳaṣīdah al-burde na turski. Napisao Ḥācc Ḥalīm b. Ḥusāmi Baba Oruč-zāde, 1027/1617-18. godine (L. 19b).

Početak:

امن تذكر جيران بذى سلم

تذكر اتد كند مدر ذى سلمده كى جيرانكى

2. L. 20b - 49a

شرح بدء الامالى

Şarḥ-i bad'i 'l-amālī

Komentar kaside Bed'u-l-emālī koju je napisao Sirāцuddīn b. 'Uṣmān al-Uşī. Ovaj komentar je od nepoznatog komentatora. Isti se komentar naziva i Ḳaṣīdah al-lāmi'a fī at-tavḥīd.

3. L. 51b - 53a

قصيدة بانت سعاد

Qaṣīdah Bānat Su'ād

Napisao Ka'b b. Zuhayr b. Abī Sulmā.
GAL, GI, 39, str. 33.; H Ḥ. II, str. 1329.

4. L. 53b - 57b

عرضحال اهالى فى حق ديزدار احمد اغا

Arżuḥāl-i ahālī fī ḥaḳḳ-i dīzdār Aḥmed-aġā

5. L. 58a - 60a
Hadisi, izreke, stihovi.

6. L. 60b - 79a

كتاب الوصية لابى حنيفه

Kitāb al-waṣiyyah li Abī Ḥanīfa

GAL, S I, 287.

Prepisao Rağab b. Muḥammad u tvrđavi Drniš, 1023/1614-15. godine. Radi se o komentaru ovog Abū Ḥanīfinog djela na arapskom jeziku od nepoznatog komentatora.

Početak poslije besmele:

قيل لما مرض ابو حنيفه رح اجتمع اصحابه عنده واستوصوا منه وصيته على طريق السنة والجماعة . . .

7. L. 79b - 84b
Hadisi, izreke, dove (molitve), odlomci iz va'zova (prepovijedi) i drugo.

L. 84; 14 x 20,8 cm (6,5 x 15 cm), prosječno po 19 redova na strani. Papir bijel, mjestimično požutio. Pismo *nasẖ* i *ta'līq*. Tinta crna. U prvom dijelu osnovni tekst pisan crvenom tintom, a prijevod crnom. U drugom dijelu osnovni tekst je nadvlačen crvenom linijom.

Podataka o prijepisu nema. Rukopis potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća, ali nije od jednog prepisivača. Po različitim veličinama tabaka (laga) zaključujemo da je kodeks uvezan iz više zasebnih rukopisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik Hadži Muhamed-efendija.

3057 1386

مجموعه

Mecmū'a

1.

ترجمه قصيده الطنطرانية

Tercüme-i Ḳaṣīde at-Ṭanṭarāniyyah

Osnovno djelo je napisao Mu'īnuddīn Abī Naṣr Aḥmed b. 'Abd ar-Rezzāḳ at-Ṭanṭarāni (umro 485/1092. godine), u pohvalu Niẓāmul-mulka, poznatog vezira dinastije Abasida. Ovaj prijevod je od nepoznatog prevodioca koji je jedan arapski prevodio sa dva turska distiha (bejta).

Bratislava, 494, TF 92.

Početak:

يا خلىَّ البال قد بلبلت بالبلبال
بال بالنوى زلزلتنى والعقل فى الزلزال

2. L. 11a - 42b

الدفتر الثانى من كتاب بحر الغرائب فى العروض والقوافى والبديع

Ad-daftar aṯ-ṯānī min kitāb Baḥr al-ġarā'ib fī 'l-'arūḍi wa 'l-qawāfī wa 'l-badī'

Napisao Ḳāḍī Luṭfullāh b. Yūsuf al-Ḥalīmī.

Ḥ Ḫ, I, 225; Trako, KPR, 101 str. 68.

Početak:

باسمك اللهم بشلادم سنك آدكله اى بيزم مولامز . . .

3. L. 44b - 137

شرح تحفهٔ شاهدى

Şerḥ-i Tuḥfe-i Şāhidī

Napisao Aḥmed Ḫatem Akovali-zāde (Bjelopoljak), sin Osman Şehdi-efendije, umro 1168/1754. godine.

OM, II, 166; Karatay, II, 2059.; Šabanović, 467.; Trako, KPR str. 185., str. 104.

Početak:

سپاس هزاد موزون مصرع آفرين لعل كلگون حضرت قياس بيچونه كيم . . .

L. 137; Papir bijel, čvrst, deblji. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis nije pisan istom rukom. U posljednjem dijelu brojne marginalne zabilješke.

Datum prijepisa i ime prepisivača nije u jednom dijelu nisu navedeni. Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz biblioteke Elči Hadži Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3058 5292

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama slijedećih pjesnika: Azīz Naẓmī-efendī, Nūrī, Niyāzī, Gafūrī, Hudāyī, Eşref-oğlu, Naḳşī, Yūnus, Nābī, Cevherī, 'Āşıḳ Omer, Nesīmī, Dervīş. Pored pjesama ovih pjesnika u Medžmū'i se nalazi nekoliko anonimnih destana i turkija (türkü).

L. 73; 13,8 x 21 cm (9 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i nadvlačenje maẖlasa pjesnika crvenom tintom. Nema kustoda.

Prepisivač i datum prijepisa nisu poznati.

Bivši vlasnik Hadži Bektaši Derviš Abdullah.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3059 5313

1. L. 1 - 38a

مولد

Mevlid

Hvalospjev Muhammedu u formi mesnevi stihova po uzoru na Suleymān Çelebijev Mevlid, od nepoznatog autora.

Počinje:

الله اديله سوزه باشلايلوم
معرفت باغنه كول اشله يلوم

2. L. 39 - 108

Jedno nepotpuno djelo iz propovjedništva (mevāiẓ). Nedostaju početak i završetak.

3. L. 109 - 117

مولد – وسيلة النجاة

Mevlid - Vesīlet en-necāt

Hvalospjev Muhammedu od Suleymana Çelebi-ja.

4. L. 118 - 121

دستان ابراهيم

Destān-i Ibrāhīm

Ep o poslaniku Ibrahimu od nepoznatog autora.
Počinje:

حق تعالى صبر ايدر بو اشلره
هم صبورلوق ويرر اول قالمشلره

5. L. 122b - 129b

سرانجام احوال قيامت كفت جمالى

Serencām-i aḥvāl-i ḳiyāmet Guft-i Cemālī

Napisao izvjesni Cemālī, što se vidi iz naslova poeme.
Početak:

اشيت ايمدى غافل انسان حالنى
موت حالنده اولان احوالنى

6. L. 130b - 138b

Kratko vjeronaučno djelo bez naslova.
Početak:

الحمد لله ربّ العالمين... بوندن صكره معلوم اولكه اوّلا هر عاقل وبالغ اولان كشييه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون...

7. L. 139b - 148b

فى بيان لفظ كفر

Fī beyān-i lafẓ-i kufr

Kratka rasprava o nevjerstvu od nepoznatog autora.
Počinje:

يعنى كفر سوزلرى بيان ايدر بر كمسه كل شريعته

8. L. 149b - 154

حجَة البرهان

Ḥuccetu 'l-burhān

Pobožna pjesma na turskom jeziku od nepoznatog autora.
Početak:

حقا حمد ايت اولوب شكر ان اويانون دلى سحر الله نصيب اتدى سكا ايمان كه اتدى تا سحر الله...

9. L. 155 - 177

Nekoliko anonimnih pobožnih pjesama - ilahija.

L. 177; 15 x 19,5 cm (12 x 17,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi i istaknutiji stihovi crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Prvo djelo prepisao Şeyẖ Aḥmed-efendī, 1165/1751-52. godine. Peto djelo prepisao Muṣṭafā b. Ismā'īl, 1195/1781. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3060 5354

مجموعهء الهيَات

Mecmū'a -i ilāhiyyāt

Zbirka pobožnih pjesama nekoliko osmanskih sufijskih pjesnika od kojih je najčešće zastupljen Hudā'ī, a potom Ḥaḳīḳī, Gafarī, Sinānī, Ruşenī, Yūnus, i Eşref-oglu.

Na prvih 16 listova dove i privatni zapisi vlasnika medžmū‘e. Na listu 15a potpis Ahmed Hodžić (احمد حوجيك) bez datuma.

L. 53; 13 x 19 cm (11 x 15,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Bez poveza.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3061 4122

مجموعه

Mecmū‘a

Zbirka pjesama na turskom jeziku, uglavnom derviških ilahija i to najvećim dijelom anonimnih. Na L. 19a - 20b, Izvornik türküsü (pjesma o Zvorniku).

(Vid. Fehim Nametak, Opsjedanje Zvornika 1717. godine u pjesmi na turskom jeziku. POF XXXII-XXXIII, Sarajevo, 1984. str. 109-114.)

L. 25; 10 x 21,5 cm (9 x 20 cm), prosječno po 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna. Rukopis nevješt, mjestimično teško čitljiv, sa dosta grešaka.

Jedan dio prepisan ljepšim rukopisom, prepisao bivši vlasnik Bekrī Muṣṭafā 1238/1822-23. godine (L. 10). Ostalo, pisano uglavnom kasnije. U tekstu datum kasnijeg pisanja 1249/1833-34. godina.

Uvez kožni, dotrajao.

3062 3141

مجموعه

Mecmū‘a

1. L. 1b

Gazel na perzijskom jeziku od Muhammeda Šakira Muidovića, umro 1858. godine.

2. L. 2a - Pisma (anonimna).

3. L. 2b - Bilješke o rođenju djece (1120/1708. godina).

4. L. 3 - 15 - Pjesme Baḳija, Emrija, Miṣrija, i drugih; porodične bilješke nepoznatog prepisivača 1230/1814-15. godine.

5. L. 21b - 32b

حليه خاقانى

Ḥilye-i Ḫāḳānī

Pjesma je u slavu poslanika Muhammeda, napisana u formi mesnevije. Napisao Maḥmūd-bey Ḫakānī, umro 1015/1606-07. godine.

Početak:

بسميله ايده لم فتح كلام
فتح اوله تابو معماى بنام

Karatay, II, 2360-2367, str. 132-134.

6.

ديوان ويسى

Dīvān-i Veysī

Pjesme iz Divana Mehmeda Veysija (1037/1628. godine), pomiješane sa pjesmama drugih autora. Od drugih autora su zastupljeni: Riyāzī, 'Aẓmi-zāde, Nadiri, Vahdetī, Usulī, Kabulī.

L. 60; 11 x 18,7 cm (6,3 x 12,5 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta‘līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi pisani crvenom tintom. Brojne marginalne bilješke. Ima kustode.

Rukopis je nastajao duže vremena i nije prepisan od jednog prepisivača.

Na zaštitnom listu stoji da je bio u vlasništvu Muhameda Šakira Muidovića, pisara u šerijatskoj sudnici u Sarajevu.

3063 1344

مجموعه

Mecmū‘a

1. Zbornik epskih pjesama koji počinje jednom nepotpunom pjesmom o vjerovjesniku Muhammedu (L. 1a - 4a).

2. L. 4b - 8b

کتاب داستان جمجمه

Kitāb-i Dāsitān-i Cümcüme

Napisao: Hüsam Kātib. Djelo je napisano 770/1368-69. godine.
F. Köprülü, Türk Edebiyati Tarihi, Istanbul, 1981. str. 307.
Izd. u Kazanu pod naslovom: Hikāyet-i Cümcüme Sultan fi nübüvvet-i Ilyas Aleyhisselam, bez oznake godine.
Početak:

هر کیم اول دیلر تگریه ایره
تکرینك دیزارنی یارین کوره

3. L. 10b - 13a

Pjesma koja počinje:

معجراتن ایده لم محمدك
اول ایکی جهان کنشی احمدك

4. L. 15b - 23a

کتاب کسك باش داستانی

Kitāb-i Kesik bāşı destānī

Početak:

باشلیالوم سوزه بسم الله دُورُ شالوم
کون الله ایله بر حکایت کلدی دیلومه ینه

L. 26; 13,2 x 19,8 cm (8,2 x 15,5 cm), po 14 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno, uokvireno crvenim linijama. Ima kustode.

Prijepisi od više prepisivača. Drugo djelo prepisao Muḥammed es-Sipāhī 1027/1618. godine. Na početku nedostaje više listova.

Rukopis je slabo povezan. Kartonske korice sa kožnim hrbatom i prijeklopom u kojima je ovaj kodeks nisu originalne.

3064 1096

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama, pisama, priča, fetvi i dr. koje je sastavio ili prikupio pjesnik 'Avnī iz Yenişehira (Larise u Grčkoj). Autorstvo 'Avnija se vidi iz njegovih pjesama koje je potpisao sa „li-muḥarririhi" (od autora), na više mjesta u Zborniku.

L. 1b - 2a - Dvije fetve.
L. 2b - 4a

بربرنامه ثابت اوژیچه وی

Berbernāme-i Ṣābit Ujiçevī

L. 4a - 7b

حکایت حاجی فساد ثابت افندی

Ḥikāyet-i Ḥāci Fesād Ṣābit-efendī

L. 7b

مدح حسن دمرجی زاده حسین لثابت

Medḥ-i Ḥasan Demirci-zāde Ḥuseyin li-Ṣābit

L. 7b - 10b

محتوم یکشهرده منفع ایکی فلاکتکن شکایت شعر قابودان باشایه کوندردیکی...

Maḥtūm-i Yenişehir'de menfa ikī felāketten şikāyeti şiir Ḳāpudān pāşā'ya gonderdiği...

L. 10b - 11b

قصه دفتردار احمد پاشا

Ḳiṣṣa-i defterdār Aḥmed-pāşā

L. 12a - Pismo velikom veziru Ibrahim-paşi.

L. 12b

حسين بيقرانك بر قزه سوالى در

Ḥuseyin Baykarā'nın bir kıza su'ālıdır (pjesma)

L. 13 - 39

حكايه لر

Ḥikāyeler

Priče o Ibrahimu Edhemu, Behlūli Dānā, Cüneyd Bağdādiju i drugima.

L. 39b - 40 - Pjesma posvećena Cüneyd Bağdādiju.
L. 40b - 41 - Uzorci pisama.
L. 42a - 53b

مرحوم نابى افنديك سير نبويه يه ذيل اولمق اوزره ترتيب وتحرير ايتكلرى

نسخهٔ لطيفه دن عينيله اخذ اولنوب يازلدى

Dodatak pjesnika Nabija životopisma vjerovjesnika Muhammeda.

L. 54b - 63a

خلفاء راشدين رضوان الله عليهم اجمعين

Popis i kratke biografije halifa od Ebu Bekra do sultana Selima II.

L. 63b - 68a

ظهور دولت عليهٔ عثمانيه

Ẓuhūr-i devlet-i 'aliyye-i Osmāniyye

L. 68b - 71a

سلسله نامه ال عثمان مدت سلطنتلرى بيانده در

Redoslijed sultana osmanske dinastije, godine stupanja na prijesto i godine vlasti.

L. 71b - 76a

زمان ماضى ده مظهورايدن عجايبات غريبه استخراج از تواريخ

Popis čudnovatih događaja.

L. 78b - 108b

سير

Siyer

Odlomak iz nekog djela pod naslovom Siyer - biografije vjerovjesnika Muhammeda.

L. 110a - 190

Pjesme osmanskih pjesnika: 'Avnī (autor medžmū'e), na više mjesta, Dervīş-efendī, Nābī, Vehbī, Bāḳī, 'Ulvī, Hicretī, Mecnūnī, Luṭfī, Nehīfī, Nef'ī, Fevzī, Nāilī, Sa'dī, Durrī, 'Ārifī, Neylī, Naẓmī, Ṣabrī, Fehīm, Yaḥyā, Vuṣūlī, Revāyī, Mesīḥī, Isḥāḳ, Sulṭān Aḥmed, Seyyid Ḥāfiẓ, Fāiḳ, Veḥīd, Rāmī, 'Izzet, S̱ābit, Neşātī, Vecdī, Behāyī, Nukeynī, Rāsiḥ, Ḥasīb, Rāġib, Ḥifẓī, Ṣāib, Şeyẖ Sūdī (na perzijskom), Hatīfī, Şevḳat, Nedīm, Munīf.

L. 190b - 193b

معراجيه ثابت اوژيچوى

Mi'rāciyye-i S̱ābit Ujīçevī

L. 197; 15 x 21,5 cm (13 x 20 cm), prosječno po 17 redova na strani. Papir bijel, deblji. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi nekih pjesama plavom, a nekih crvenom tintom. Tekst pisan jednostubačno, dvostubačno najčešće ukoso odozdo prema gore. Prozni tekst pisan s kustodama, pjesme bez kustoda.

Prepisao Yenişehirli 'Avnī, čija je ovo osobna bilježnica.

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama na kojima su lijepo izvedeni cvijetni motivi.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega (L. 1a).

3065 2767

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama osmanskih pjesnika, od kojih je znatan broj iz Skoplja i drugih makedonskih gradova tako da je ova medžua vjerovatno i nastala negdje u Makedoniji ili ju je sastavio autor s tog područja.

U zbirci je i nekoliko pjesama perzijskih pjesnika. U naslovima pjesama i na marginama dati su osnovni podaci o pjesnicima tako da ova zbirka predstavlja neku vrstu tezkire.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Şeyḫī, Ḥamdī Çelebī, Fevrī, Necātī, Isḥāk Çelebī, Ehī, Āṣifī, 'Aṭṭār, Ḫusrev, Ḥasan Dehlevī, Nevāī, Şeyḫ Nuceym, Ẕātī, Kātibī, Sulṭān Ya'ḳūb, Mevlānā Celāluddīn Rūmī, Humām, Şeyḫ Şiblī, Aḥmed-paşa, Laṭīfī, Āşiḳ-paşa, Şeyḫ Vefā, Şeyḫ Ilāhī, Şemsuddīn Buḫārī, Sulṭān Mehmed, Sulṭān Murād, Mesīhī, Cem Sulṭān, Sā'atī, Sulṭān Bāyezīd, Sulṭān Korkud, Sulṭān Selim Sulṭān Süleymān, Uṣūli Yenicevardārī, Aḥmed Çelebī, Süleymān Çelebī, Fāżilī, Dukāgīn-zāde Aḥmed-bey, Aḥmed Dā'ī, Aḥmed Rişvān, Ezherī, Emrī Çelebī, Bālī, Bezmī, Bāḳī, Bihiştī, Tabī'ī, Nācī, Senāuī, Siyābī, Ḥayālī Yenicevardārī, Çākeri, Cāmi'ī, Nimetī Filibevī, Ḫalīl Edirnevī, Celīlī, Ḫayretī Yenicevardārī, Cenābī, Cihānī, Ḥāḳḳī, Delīrī, Zekāyī, Zihnī, Re'bī, Raḥmī, Resmī, Rižāyī, Refīkī, Remzī, Revānī, Rūhī Çelebī, Niẓāmī, Riyāżī, Zārī Tokātī, Zeynī, Zeynu-n-nisā Zeyneb, Sāġirī, Şeyḫāyī, Surūrī, Sa'yī, Ṭīrevī, Sūzī, Ḫitābī, Sehī-bey, Siyāhī, Şānī, Şāverī, Şāhidī, Şāhī, Edvārī, Şemsī, Şukrī, Şevkī, Şīrī Hersekzāde, Laṭīfī, Şābirī, Şālih Çelebī, Sāfī, Sun'ī-i Kastamonī, Sun'i-i Iznīkī, Sun'i-bey Iskenderpaşaoğlu, Sun'ī Selanīkī, Şadrī, Żā'ifī, Ziyāyī (vilayet-i Hamid'den), Tāli'ī, Tālibī, Ẓuhūrī Manastīrī, 'Āşiḳī, Abdurraḥmān Çelebī, Figānī, 'Ārifī Ḥuseyin Çelebī, Feyẓī, Ḳādirī, Ḳadrī, Şems-i Tebrīzī, 'Askerī, Kātibī, Kāşifī, Kāẓimī, Kānī, Kebīrī, Nūrī Belgrīādī, Niyāzī, Ḳaramānī, Niyāzī Sirūzī, Vāḥidī, Vāsi'ī, Vālihi, Vaḥyī, Viṣālī, Helākī, Vāṣifī, Hātifī, Rūşenī, Āgehī, 'Izārī, Kemāl-paşa-zāde, Muīdī, Rūhī-efendī, Muḥibbī, Hudāyī, Remzī, Pīrī-paşa, Veḥīdī, 'Aṭāyī, 'Andelībī, Firdevsī Brusevī, Şem'ī, Sebzī, Mahvī, Fākirī, Raḥmānī.

Od L. 60b - 75b - Odlomak nekog proznog djela

Od L. 102b - 103

كتاب تحفة الامراء والسلاطين

Kitābu tuḥfetu 'l-umerā'i ve 's-selāṭīn

Ovdje je donesen samo sadržaj djela i podjela na poglavlja.

L. 135; 15 x 21 cm (8,8 x 17 cm), po 22 reda na strani. Papir krem boje. Pismo *nasḫ-ta'līq*, vrlo lijep, kaligrafski. Tinta crna. Istaknutije riječi, naslovi i imena autora crvenom tintom. Naknadna folijacija.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni oštećen, ostala samo prednja korica.

Pored osnovnog djela, Zbirke pjesama, na početku i na kraju zapisi, molitve i dr. Na L. 1b autor jednog zapisa je Kātib Bosnevī Muḥammed Mevlevī.

Poklon Dr. Muniba Muidovića.

3066 2772

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog sadržaja u kome prevladavaju pjesme osmanskih (turskih i bosanskih) pjesnika. Pored pjesama u medžmū'i se nalazi veći broj citata iz poznatih pravnih i dogmatičkih djela, Ebu Su'ūdovih fetvi, dova (molitvi), uzoraka pisama, poslovica i drugih zapisa.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Bāḳī, 'Ubeydī (L. 7a), 'Ulvī, Ḳadrī Çelebī, Vehbī (L. 29a), Rāġib-paşa, Meylī (32a), Ḥasīb-efendī, Nuṭkī, Ṣābit (35b), Vehbi Bosnevī - dva gazela (36b), Vehbī Bosnevī (37b), Ferīdūn Bosnevī (37b), Celālī, Meylī (Tarīḫ-i berāy-i binā-yi maḥkeme der Saray Bosna - 46a), Meylī (Tārīḫ-i çardak Muẓaffer-zāde Dervīş-aġa - 46b), Hubā'ī, Feyẓī, Rižā, Ḥamdī, Veysī, Hayālī, Servī, Ḫalīlī, Āṣafī, Nābī, Laṭīfī, Sa'dī, Ferdī, Berrī, Ṣāfī, Ṣābit (65a), Hoca Ḥāfiẓ Şīrāzī, Merḥūm Rāşid, Neylī, 'Alī, ābit (66b), Vehbī (li-muḥarririhi al-feqīr - 67a), Fehīm, Sivāsi-efendī, Kemāl-pāşā-zāde, Nef'ī, Şeyḫ-efendī al-Aḳḥiṣārī (78a), 'Ālī Çelebī Aḳḥiṣārī (78a), Ṣābit (78a).

L. 78; 14 x 20,3 cm (tekst istih dimenzija, nema margine), prosječno po 22 reda na strani. Papir bijel i žut. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Prepisivač i autor medžmū'e je pjesnik Vehbī Bosnevī (Vehbija Bošnjak) što se vidi iz jedne pjesme naslovljene „li-muḥarririhi" (L. 67).

U medžmū'i je nekoliko Vehbijinih i Mejlijinih pjesama datiranih između 1177/1763. i 1198/1783. godine što znači da je medžmū'a nastala u to vrijeme.

3067 2106

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitih tekstova u prozi i stihovima u kojoj prevladavaju stihovi i ispisi iz bilježnice Mustafe Ejubovića (Eyyūbī-zāde) Šejh Juje.

L. 1b - Odlomak iz knjige al-A'lām od Qurṭubija.

L. 2a - 2b - Stihovi nepoznatih pjesnika.

L. 3b - Fragment nekog neidentificiranog djela.

L. 51a - Stihovi anonimnih pjesnika.

L. 51b

تاريخ تعمير تكيه در بلغاى للشيخ الواعظ على افندى
المفتى الموستارى

Tārīḫ-i ta'mīr-i tekye der Blagāy li 'ş-şeyḫ al-Vā'ẓ 'Alī-efendī
el-muftī el-Mostārī

L. 52a - Tarih smrti blagajskog muftije Šejha Vaiza Ali-efendije od nepoznatog pjesnika.

L. 52b - 53a - Zapisi i fetve.

L. 53b - Pjesme Günāhije Mostarca (Günahi el-Mostārī) i pjesme nepoznatih pjesnika.

L. 54 - 56 - Stihovi i molitve.

L. 68 - 79 - Zapisi, citati i stihovi. Najveći broj citata je po oznaci prepisivača iz medžmū'e Šejha Juje.

L. 79; 13 x 19,5 (tekst je istih dimenzija jer najčešće nema margina), neujednačen broj redova. Listovi od 4 - 50a i od 57 - 67 prazni. Papir žućkast. Pismo pretežno *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Bez kustoda.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču. Po sadržaju zaključujemo da je medžmū'a nastala u Mostaru u XVIII stoljeću.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Ṣāliḥ 'Izzetī-efendije Hromića (Hromo-zāde) (žig L. 3a i 4a).

3068 2763

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog sadržaja u kojoj se nalaze pisma, stihovi, izreke poznatih ličnosti, hadisi, molitve, fetve i drugo. Medžmū'a počinje pjesmom poznate turske pjesnikinje Fitnat hanım (umrla 1194/1780. godine) Tārīḫ-i Fiṭnat-ḥanım berāyi cāmi-i cedīd Sulṭān Muṣṭafā Ḫān der kurb-i Lāle çeşme (L. 1b).

U medžmū'i su zastupljeni i slijedeći pjesnici: Kemāl-paşa-zāde, Ṣāib, Muhamed Seid, (Homāri-zāde, vlasnik medžmue) Fesīh Miṣrī, Lisāni. Pjesma perzijskog šaha Tahmaspa sultanu Muratu, Rūşenī, Nālī, te nekoliko narodnih pjesama türkü i şarki.

L. 66; 12,8 x 21 cm (tekst bez margina), prosječno po 20 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq* i *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda. Datum sastavljanja medžmū'e nepoznat, ali se u medžmū'i nalaze neki dokumenti datirani u XVIII stoljeću.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama, trošan.

Bivši vlasnici: Muhamed Seid Homāri-zāde, kadija i Hasan, kadija.

Poklon Dr. Muniba Muidovića.

3069 1988

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik raznovrsnog sadržaja.

L. 1a - b - Popis bosanskih valija poslije 1000/1591. godine.

L. 2 - 7 - Uzorci pisama.

L. 8 - 12

داستان جمجمه سلطان

Dāsitān-i Cümcüme Sulṭān

Početak:

هر كيم ديلر تگريه يقين ايده
تگرينك ديدارى اول يارين كوره

4. L. 13 - 15

داستان گيك

Dāsitān-i geyik

Početak:

گرسورسك عشقيله محمدى
ويرك صلوات اى محمدامتى

5. L. 16 - 17

داستان خاتون ومعجزات محمد ء م

Dāsitān-i ḫātūn ve mu'cizāt-i Muḥammed 'a m

6. L. 18 - 19

داستان اسماعيل بن ابراهيم

Dāsitān-i Ismā'īl b. Ibrāhīm

7. L. 20 - 22

داستان معصوم ابراهيم بن محمد

Dāsitān-i ma'ṣūm Ibrāhīm b. Muḥammed

O maloljetnom sinu poslanika Muhammeda koji je umro kao dijete.

L. 22; 14 x 21,5 cm (10 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, deblji. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Podataka o prijepisu nema, ali se na osnovu datuma unesenih u rukopis vidi da je prepisan u XVIII stoljeću.

Povez kožni, trošan.

3070 1985

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik poezije na turskom, arapskom i perzijskom jeziku. Zastupljeni su pjesnici: Muḫyī (L. 1b), Yūnus Emre (L. 4b), Şeyḫ Behauddīn 'Amilī (L. 5a - 11b).

L. 11; 15 x 24 cm (9 x 17 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Listovi 2a - 4a prazni. Prepisao Seyyid Ḫusamuddīn Mevlevī.

Uvezano u obični, tanki, papir.

3071 2163

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik raznovrsne književne, epistolarne, filološke, pravne i teološke građe. Većim dijelom kodeks predstavlja privatnu bilježnicu Hasana Kafije Pruščaka (al-Aḳḥiṣārī) u kojoj se nalaze stihovi poznatih pjesnika: Ibn Kemāl-paşe, Fužūlija, Nev'īja, zatim arapskog pjesnika Imru 'ul-Qaysa i mnoštvo anonimnih stihova. Veliki dio Zbornika predstavljaju ispisi iz raznih teoloških i pravnih djela koja su služila kao literatura Hasanu Kafiji Pruščaku. Na L. 6a nalazi se: Risāla fī taḥqīq lafẓ čalabī potpisana:

حرره الفقير الى البارى القاضى حسن الاقحصارى

Ova risala bi mogla biti prva verzija ovog njegova djela jer u njoj nedostaje nekoliko riječi i fraza koje konačna verzija ovog njegova prvog djela sadrži. Naime, u svojoj autobiografiji ovaj pisac navodi da je prvo djelo koje je sastavio spomenuta risala. Stoga je ovaj rukopis nastao u početnoj fazi njegova stvaralaštva, dakle oko 1580. godine.

Vid. Fehim Nametak. Traktat o izrazu čelebi Hasana Kafije Pruščaka i kasnija upotreba te riječi, Anali GHB, II-III, Sarajevo, 1974. str. 33-40.

L. 121; 14,6 x 20 cm (13,5 x 19 cm), prosječno po 28 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Pojedini naslovi, vokalizacija i interpunkcija crvenom tintom. Mjestimično kustode. Više praznih listova u sredini kodeksa. Kodeks su pisala najmanje dva prepisivača od kojih je jedan Ḥasan Kafi Pruščak (al-Aḳḥiṣārī) 1544-1615. godine, a drugi Ḥusein b. 'Ali, 1135/1722-23. godine.

Uvez kožni sa višebojnom rozetom, floralnih motiva.

3072 2167

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik različitog sadržaja u kome se nalaze: hadisi, fetve, pisma i pjesme nepoznatih autora na turskom jeziku.

L. 94; 15 x 20 cm (13,5 x 19 cm), prosječno po 25 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta‘līq*, lijep, sitan. Tinta crna. Nema kustoda. Više od pola listova su neispisani.

Datum prijepisa i prepisivač nepoznati.

Uvez od crvene kože.

3073 3122

مجموعه

Mecmū‘a

Zbornik pjesama nekoliko osmanskih i perzijskih pjesnika, a najviše je pjesama autora i prepisivača ove zbirke Ibrahima Zikrije iz Užica.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Lāmi‘ī, Cāmī, Şems-i Tebrīzī, Ruşdī-paşa, bosanski valija, Kemāl-paşa-zāde, Sa‘dī, ‘Aṭṭār, Celaluddīn Rūmī, Muḥyuddīn ‘Arabī, i Ibrāhīm Ẓikrī, čijih pjesama ima 50.

O Ibrahim Zikriji i njegovoj medžmū‘i vid. rad M. Handžić, Ibrahim Zikri, Glasnik vrhovnog starješinstva IVZ, III, br. 1-2, Beograd, 1935. str. 92-98.

L. 48; 12,5 x 18,5 cm (11 x 17,5 cm), prosječno po 12 redova na strani. Papir požutio, grub. Pismo *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna. Pisano dvostubačno. Nema kustoda. Ima 24 ispisana i 24 prazna lista, ali je još nekoliko listova naknadno izrezano.

Prepisao Ibrahim Zikri Užičanin (Ujiçevī) 1232/1817. godine, što se vidi iz bilješke na L. 1b.

تاريخ جمع مجمع ناچيز غريب سنه ١٢٣٢

Uvez kožni.

3074 3202

مجموعه

Mecmū‘a

Zbirka različitog književnog materijala u kome ima najviše uzoraka pisama i pjesama. Na L. 2a nalazi se nekoliko datuma iz historije Sarajeva kao: datum izgradnje Gazi Husrev-begove, Ferhat-begove, Ali-pašine i Arabi-atik džamije, te datum smrti Gazi Husrev-bega. Poslije lista 3, nalijepljen je jedan dupli list na kome je pjesnik Mehmed Mejlija (Meyli) ispisao svojom rukom vlasniku kasidu sa tarihom povodom dolaska Kamil-paše za valiju Bosne 1169/1755-56. godine.

L. 4 - 32 - Uzorci pisama i prijepisi pisama koje je uputio sarajevski kadija raznim ličnostima. Ova pisma su datirana od 1194/1779 - 1221/1806. godine.

L. 33 - Dvije anonimne pjesme na turskom jeziku i pjesme Mula Halimi Širvanija na perzijskom posvećene sultanu Sulejmanu u kojoj jedan stih daje tarih rođenja sultana Sulejmana 900/1494. godina, a drugi datum stupanja na prijesto 926/1520. godina. Pjemsa Širranija je spjevana slovima bez tačaka.

L. 34 - 35 - Molitve i zapisi.

L. 36 - Stihovi na turskom jeziku od nepoznatih pjesnika.

L. 37 - 66 - Uzorci pisama i prazni listovi.

L. 67 - 68 - Pet tariha od kojih je 3 spjevao sarajevski pjesnik Mehmed Meyli, jedan Ṣādiḳ, a jedan Rāḳim.

L. 69 - 77 - Prazni.

L. 78 - 79 - Proricanja i gatanja.

L. 80 - 84 - Stihovi na turskom jeziku.

L. 85 - Proricanja.

L. 86 - 87 - Prazni.

L. 88 - 93 - Citati iz raznih djela.

L. 94 - 97 - Prazni.

L. 98 - 99 - Proricanja i recepti za lijek koji pomaže začeće.

L. 100 - 102 - Pjesme Kami-efendije.

L. 103 - 104 - Prazni.

L. 105 - 106 - Recepti.

L. 107 - 109 - Anonimne pjesme na turskom i turkmenskom jeziku i pjesme Aşik Omera, Hajalija i Tab'ija.

L. 110 - Prazan.

L. 112 - 114 - Pjesme Mehmeda Mejlije (Meyli), pisane njegovom rukom (autograf).

L. 114; 16 x 22,5 cm (15 x 22 cm), od 15 - 20 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ğelli* i *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna.

Pisano od više prepisivača. Jedan od njih je i pjesnik Mehmed Mejlija Sarajlija (Mehmed Meylī Sarayī) koji je svoje pjesme datirao između 1154/1741 - 1191/1777. godine, dok u kodeksu ima jedna Rakimova pjesma (Tarih smrti Mustafa-bega Dženetića), datirana 1291/1874. godine. U kodeksu ima više slobodnih lista i čitavih laga i nekoliko naknadno prilijepljenih lista.

Uvez kožni, dosta istrošen i oštećen.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

3075 3212

مجموعة

Mecmū'a

Zbornik različitog književnog i historijskog sadržaja u kome ima najviše pjesama na turskom jeziku, uzoraka pisama i molitvi. Među historijskim dokumentima ima prepisa berata u kojima se spominju bosanski valija Sirri Selīm-paşa, veliki vezir Ḥacc-i Yūsuf Ziya-paşa i drugi.

Stihovi od nepoznatih pjesnika su na unutrašnjoj strani prvih korica, te na L. 1 - 3.

U sredini rukopisa ima dosta praznih listova.

L. 4 - 118 - Pisma, molitve, hadisi.

L. 118b - 119a

توركىء بنالوقه

Türküyi Bana Lūḳa

Izd. L. Hadžiosmanović, „Dvije pjesme na turskom jeziku o banjalučkom boju." Prilozi za orijentalnu filologiju, XXVII, Sarajevo, 1978.

L. 119b - 121a - Destan o opsjedanju Beča (bez naslova).

L. 122 - 126 - Prazni listovi i molitve, dopisane kasnije.

L. 126; 12,5 x 19 cm (10,5 x 16,5 cm), prosječno po 16 redova na strani. Papir bijel, prvi i posljednji listovi požutjeli od vlage. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Pojedine istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Poezija pisana dvostubačno. Nema kustoda.

Prepisivač jednog dijela rukopisa je Ḥasan Başa b. 'Alī 1226/1811. godine. U rukopisu ima nekih bilješki iz 1109 i 1110/1697-1698. godine, koje se odnose na stanje na granicama prema Mletačkoj republici u to vrijeme, a spominju se Počitelj, Imotski, Ljubuški i Stolac.

Uvez kožni sa rozetama.

3076 3186

مجموعة

Mecmū'a

Zbornik poezije i epistolarne književnosti u kome su zastupljeni slijedeći osmanski pjesnici: Kāẓim, Nābī, Ḥusnī-paşa, Pertev, Munīb, Ṭālib,

Na'īm, Sāmī, Ḫayrī, 'Izzet, Naẓīf, Maẓlūmbey-efendī, Aḥmed-efendī, Ḥaletī, Mevlānā Meylī es-Sarāyī, Rāġib-paşa.

Osim ovih u Zborniku su i stihovi perzijskih klasika Ḥāfiẓa, Šīrāzija i Sāiba.

Zbornik sadrži više pisama i dokumenata iz XIX stoljeća.

Također sadrži genealogiju porodice Bašagića i Čengića, te vlastite zabilješke Ibrahim-bega Bašagića o rođenju njegove djece.

Na dva slobodna lista su pjesme Edhema što je pjesnički maẖlas Ibrahim-bega Bašagića.

L. 35; 15,2 x 24 cm (13 x 20 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda. U sredini 3 prazna lista.

Prepisivač Ibrahim-beg Bašagić.

Uvez kožni.

Rukopis je pripadao ženi Ibrahim-bega Bašagića Sadiki Almasi, majci pjesnika i orijentaliste Safvet-bega Bašagića o čemu svjedoči žig na posljednjem listu kodeksa.

3077 2795

مجموعة

Mecmū'a

Zbornik pjesama, zapisa, pisama, fetvi, recepata, mali perzijsko-turski rječnik i dr.

Od osmanskih i perzijskih pjesnika zastupljeni su: Nedīm-efendī (u naslovu nekih pjesama stoji: li-nāmikihi el-feḳīr Nedīm-efendī, što znači da je izvjesni Nedīm autor onog dijela zbornika gdje su ispisane pjesme jer su pjesme sve redom ispisane istom rukom. Neke su potpisane sa „li-muḥarririhi". Pored autora medžmū'e zastupljeni su slijedeći pjesnici: Vehbī, Ṣābit, Ḥaylī, Ruşdī, Nādirī, Ṣāib, Cāmī, Ḥayālī.

L. 186; 11 x 16 cm (10 x 15 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Mjestimično naslovi i nadvlačenje crvenom tintom. Nema kustoda.

Bez podataka o prepisivaču. Na više mjesta u tekstu potpis: Ḥācc Muḥammed el-muftī bi-medīne-i Sarāy (Hadži Muhamed, mufija u Sarajevu).

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Hasan-efendije Bojića (Boyo-zāde iz Diviča kod Zvornika).

3078 3391

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik poezije na turskom jeziku u kome su zastupljeni pjesnici Ṣābit, 'Ulvī, Emīn, Vehbī, Vāṣif, Nāili, Fehīm, Şevket, Fāiż, Rāmiz, Ḳabūli, 'Osmān-zāde, 'Ali Bağdādī, Naẓim Çelebī, Belīgī, Rāğib, Tūrābī Suleymān-beg, Çāzim.

L. 35; 15,8 x 20,8 cm (14 x 19 cm), prosječno po 14 redova na strani. Papir bijel, dosta oštećen, naročito prvi i posljednji list. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda. Ovo je bilježnica pjesnika Ramiza što potvrđuje naslov pjesme na L. 33b - „li-muḥarririhi el-feḳīr", a u posljednjem stihu se nalazi pjesnikov maẖlas Ramiz.

Prepisao pjesnik Ramiz. Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik 'Ali b. Aḥmed Saricālı-zāde. Na L. 3b - žig valije Bosne Ali Dželaludin-paše ('Alī Celāluddīn pāşā).

3079 3136

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik koji se sastoji iz dva dijela. U prvom (L. 1 - 10) su uzorci pisama Inşā انشا i nekoliko fetvi. U drugom dijelu su pobožne pjesme - ilahije na turskom jeziku. Svaka ima naslov درمقام الهى .

L. 38; 11 x 14,8 cm (10 x 13 cm), prosječno po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq* i *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Mjestimično kustode. Rukopis se sastoji iz dva dijela, ali su oba nepotpuna.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prijepisa nepoznati.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3080 2785

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka molitvi i pobožnih pjesama na turskom jeziku.

L. 14; 11,2 x 15 cm (10 x 13,5 cm), po 10 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Tinta crna. Nema kustoda.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Hasan-efendije Bojića (Boyo-zāde), iz Divića kod Zvornika.

3081 3194

مجموعه

Mecmū'a

Privatna bilježnica raznovrsnog sadržaja. Vjerojatno ju je sastavio neki kadija koji je stupio u službu u Zihni (Grčka) 1. zu-l-hidždžeta 1212/17. V 1798. godine (L. 1b). U rukopisu se spominju na više mjesta Sarajevo, Prijepolje, Skoplje. Nekoliko praznih listova koji su kasnije ispisani (ljubičastom tintom, pismom *riq'a*) prepisani su znatno kasnije od Akifa Hadžihusejinovića Muvekita, 1309/1891. godine.

Veliki dio zbirke predstavljaju anonimne pjesme turku. Autori pjesama koji su poznati su: Kemāl-pāşā-zāde, Nef'ī, Kör-oğlu.

Pored toga u Zbirci se nalazi više molitvi, zabilješki, popis sultana i drugo.

L. 37; 11,5 x 16 cm (10 x 14 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna i ljubičasta. Istaknutije riječi i citati pisane crvenom tintom. Jedan dio rukopisa je nastao u XVIII stoljeću.

Prepisivač mu je vjerovatno iz Sarajeva, jer se na L. 7b nalazi popis konaka od Sarajeva do Istanbula sa udaljenošću jednog od drugog konaka.

Drugi dio je nastao koncem XIX stoljeća i prepisao ga je Akif Hadžihusejinović Muvekit.

Uvez kožni sa utisnutim geometrijskim likovima.

3082 3203

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka poezije na turskom jeziku i nekoliko molitvi. Najviše su zastupljene anonimne pjesme türkü, a pored njih su uvrštene pjesme pjesnika:

Niyāzī, 'Aşiḳ Ömer, Meḥmed Ruşdī, Nidā'ī, Faḫrī, Cevherī, Vehbī, Ḥāfi, Nūrī i Selāmī.

L. 65; 21,8 x 14,5 cm (bez margine), prosječno po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ* i *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Rukopis je znatno oštećen prilikom ponovnog uvezivanja jer su mu obrezivanjem listova i nestručnim povezivanjem laga riječi na marginama oštećene.

Prepisivač, datum i mjesto prijepisa nepoznati. Postoji samo jedan datum, unutar rukopisa: 19 rebiu-l-evvel 1171/1.XII 1757. godine.

Uvez kožni, manjih dimenzija od papira rukopisa.

3083 3219

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik poezije i uputa tesavvufskog karaktera. Uvršteno je više pjesnika na turskom jeziku iz Bosne i Hercegovine, nekoliko osmanskih pjesnika te nekoliko arapskih kasida.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Şamsuddīn Dimyāṭī (Al-Qaṣīdatu 'd-dimyāṭiyya), Imam Busiri (Qaṣīda muḥammadiyya i Qaṣīda al-burda), 'Abdulqādir Ġīlānī (dvije kaside), Abu Bakr as-Ṣiddīq (dvije kaside), 'Ali Şerīf Faġināvi iz Sarajeva (Ḳiṭ'a li-muellifihi), Mevlānā Celāluddīn Rūmī, (Ḳaṣīda-i mevlūd-i şerīf), zatim osmanski i perzijski pjesnici: Rūşenī, Yūnus, Eşref-oğlu, Nesīmī, Ḳāimī, Şemsī, Niyāzī, Sezāyī, Feyzī, Şeyḫ Cemāl Ḥalvetī, (šejh halvetijske tekije u Sarajevu), Seyfī, Sirrī, Ilhāmī (L. 76 - 77), Şem'ī, Meylī (L. 78), Ḳuddūsī, Ḥaḳḳī, Şeyḫ-zāde, Şeyḫ 'Ārif Ṣidḳī (Medīne-i Sarāy'da Iskenderiyye dergāhında ṭarīḳ-i nakşibendiyeden şeyḫ 'Ārif Ṣidḳī Bābā), Meftūnī, 'Aliyuddīn, Menṣūr, Ibrāhīm, Şevḳī, Naṣūhī, Eroğlu, Ḥamdī, Ḥāḳḳī Ḳādirī, Naẓīfī, Şems-i Tebrīzī, Ḥāfiẓ Şirazī.

L. 106; 10 x 22,5 cm (6,5 x 18,5 cm), po 16 redova na strani. Papir oker boje. Pismo *nasḫ*, *ta'līq* i *riq'a*, kaligrafski, izuzetno lijepo. Tinta crna. Naslovi pisani plavom, zelenom i crvenom tintom. Nema kustoda. Rukopis je ukrašen crtežima turbana derviških pirova.

Prepisivač i slikar ukrasnih crteža: Ali Šerif Faginović (Faġinevī). U rukopisu datumi: 1291/1874 (L. 2a) i 1324/1906. godina (L. 37a), što znači da je prijepis izvršen između ta dva datuma.

Uvez kožni.

3084 3229

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama pobožnog karaktera, posebno derviških ilahija. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Es-Seyyid Muḥammed Behāuddīn Naḳşibend, 'Abdurraḥmān Sirrī Bosnevī (sa pjesmama na turskom i „bosanskom" jeziku), Yūsuf, Ḥilmī, Uftāde, Fāḍil, Rūşenī, Yūnus, Remīmī, Ḥaḳḳī, Ilhāmī (na turskom i bosanskom jeziku), Eşref-oğlu, Seyfī, Nesīmī, Seyyid Niẓām, Ismā'īl Ḥaḳḳī, Nūrī, Sezāyī, Şems-i Tebrīzī, Ḥaḳḳī, Neṣūḥī, Şeyḫ Cemāli, Niyāzī, Şevḳī, Ḥaḳḳī, Ḳāimī, Eroğlu, Ḳudūsī, Şeyḫ-zāde, Rūḥī, Şem'ī, Ḥamdī, Ṣidḳī ('Ārif Ṣidḳī Bābā), Amrī, Leylā, Afġānistān lisānile bir medḥiyye, Ẓātī, Feyẓī, Şeyḫ-zāde Behāī (1328/1910), Fāḍil, Sarāy Bosnalı Şeyḫ Meylī Ġūrānī (Sarajlija Šejh Mehmed Mejlija Guranija).

L. 100; 20 x 11,5 cm (18 x 10 cm), po 18 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Neki naslovi podvučeni crvenom tintom, a također su crvenom tintom ispisani i neki stihovi. Nema kustoda.

Prepisivači i sastavljači medžmū'e: Muidović (Mu'īd-zāde), Mevlevī Muḥamed Se'īd i Şeyḫ Sirrī-zāde Behāī 'an Oglavak (L. 48) (Šejh Behija Sikirić sa Oglavka).

Datum prijepisa nije poznat, ali se vidi da je rukopis nastao krajem XIX i početkom XX stoljeća.

Uvez kožni.

3085 4138

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik različitog književnog, pravnog i teološkog materijala. U većoj mjeri se nalaze citati iz značajnih teoloških, pravnih i drugih djela, hadisi, fetve i drugo. Također je uvršteno više pjesama na turskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Se'īd (L. 102b i 105); Mi'rāciyye-i Ṣābit-efendī Ujiçevī (L. 105b - 107a); Anonimni stihovi (L. 115 - 116); Der beyān-i Fihrist-i Şāhān min tārīḫ-i Solak-zāde (L. 143 - 145); Anonimne pjesme; Ḥalīmi-efendī, Ṭāib-efendī, Ṣāḳib, Kānī-efendī, Anonimni stihovi, Rāġib, Yaḥyā, Fiṭnat, Senāyī Aḥmed-efendī; Meylī (L. 202), Kāşif, Reşīd, 'Āşiḳ 'Omer, Ẓātī.

L. 210; 12,5 x 21 cm (11 x 19 cm), prosječno po 25 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi, citati i naslovi crvenom tintom. Nema kustoda.

Prepisivač nije poznat. Rukopis je nastao u XVIII stoljeću.

Uvez kožni, dosta oštećen.

Bivši vlasnik Cemāli-zāde Şeyẖ Osmān.

3086 3227

مجموعه

Mecmū'a

Manja zbirka pjesama na turskom jeziku, pretežno religioznog karaktera, od kojih su neke anonimne, türkü. Zastupljeni su pjesnici: Sulṭān Suleymān, Meḥmed Meylī (Mejlija), Māil i Yūnus.

L. 30; 16,5 x 11,5 cm (15 x 10 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, deblji, grub. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Veći dio dvostubačno i trostubačno ispisan. Nema kustoda. Rukopis je paginiran, ali paginacija počinje od L. 1b.

Prepisao: Hevāī Defterdārī-zāde (Defterdarević) (L. 2a). Datum prijepisa nije poznat, ali po nekim datumima i osobama iz Sarajeva koje se spominju (Akif Hadžihuseinović Muvekit), zaključujemo da je rukopis nastao krajem XIX ili početkom XX stoljeća.

3087 3213

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik različitih književnih i drugih sadržaja. U njemu se nalaze derviške pjesme, ilahije, nekoliko molitvi, hutbi i dr. Pored anonimnih pjesama zastupljeni su pjesnici: Rūşenī i Sezāī.

L. 60; 24 x 11,2 cm (22 x 10 cm), prosječno po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. 29 praznih listova.

· Prepisao Ḥāfiẓ Suleymān, bez oznake vremena i mjesta prijepisa. Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvez kožni.

3088 3228

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitih tekstova u kojoj se nalazi repetitorij arapske gramatike od nepoznatog autora, derviške pjesme ilahije i popis nekoliko biljki i životinja sa opisom. U ovoj medžmū'i se nalaze pjesme pjesnika: Rūşenī, Yūnus, Recāī, Ḳāimī i Niyāzī.

L. 94; 20 x 11 cm (18 x 9,5 cm), po 18 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ* i *riq'a*. Tinta crna. Nema kustoda.

Nema podataka o mjestu i datumu prijepisa. Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvez kartonski.

3089 3244

مجموعه

Mecmū'a

Privatna bilježnica nekog kadije u koju su uneseni prijepisi pisama, ilama, hukmova, arzuhala, citati iz raznih historijskih i pravnih djela. Pored toga zapisane su pjesme na turskom jeziku, odlomak Mesnevije Celāluddīna Rūmīja i drugo. U dokumentima se spominju lokaliteti: Sarajevo, Bihać, Banja Luka, Petrovac, Krupa, Prijedor, Vidoška, Novosel, Sanski Most, Tešanj, Derventa, Zvornik, Travnik, Zenica, Prusac, Gornji Vakuf i dr. Od poznatih ličnosti u dokumentima se spominju mostarski muftija Aḥmed-efendī, blagajski muftija 'Alī-efendī, Ḥaci Muṣṭafā, muhafiz Beograda, dubrovački knez, rumelijski i anadolski kazasker, kapetani Ostrovice, Bihaća, Petrovca, Krupe, Banja Luke, Prijedora, Vidoške, Sanskog mosta, Livna i dr.

Od pjesama na turskom jeziku, pored onih anonimnih, zastupljeni su slijedeći pjesnici: Zeynil-beg Foçevī, Fevẓī, Kāmilī, Ṣābit, Muẖliṣī, Dāniş-efendī, Rāġib-pāşā, Emīn-efendī, Siyāmi-zāde Meḥmed-efendī, H̱ilālī i Bāḳī.

L. 123; 17,4 x 27,2 cm (14 x 24 cm), prosječno po 26 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Rukopis je nastao u XVIII i XIX stoljeću. Posljednji zapis je iz 1238/1822. godine. Na početku 6 praznih lista.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama.

3090 3218

مجموعه

Mecmū‘a

Zbirka ilahija i drugih pjesama derviškog karaktera na turskom i bosanskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Yūnus, Seyfullāh, Niyāzī, Murīd-oğlu, Nūrī, Hudāī, Şeyẖ-oğlu, Şeyẖī, Firāḳī, Meftūnī, Naḳşī, Yazicī, Omer, Fażlī, Amīdī, Gevherī (Türkü der vaṣf-i Semendere ve Belgrād), Muīnī, Siyāhī, Mālī, Ḥamdī, Āhī, Bāḳī, Rāsīḥ, Vehbī (Türkü der hakki Bagdad), Meylī (str. 66), Ḥaḳīḳī, Ḥuseynī, ‘Āşiḳ Omer, Ḳāimī, Sirrī (Ilahija na bosanskom jeziku i pjesme na turskom jeziku) i Nesīmī.

L. 64; 22,5 x 9 cm (18 x 7,5 cm), po 25 redova na strani. 21 list prazan. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Nema kustoda. Rukopis je paginiran.

Prepisivač nepoznat. Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Uvez kožni sa prijeklopom.

3091 4257

مجموعه

Mecmū‘a

Zbirka različitih tekstova, ponajviše dova (molitvi), hadisa i zapisa.

Na L. 15a - 16a - Pjesma na turskom jeziku pod naslovom:

حضرت فاطمه نك احوالى

O Muhammedovoj kćeri Fatimi.

L. 21b - Pjesma na turskom jeziku o arapskim gramatičkim pravilima.

L. 28; 14,5 x 20 cm (12 x 16 cm), prosječno po 16 redova na strani. Papir požutio, poderan. Pismo *nasẖ*, *ta‘līq* i *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna. Dosta lista je izrezano ili oštećeno.

Prepisivač, a vjerovatno i vlasnik medžmū‘e: Es-Seyyid Muṣṭafā Jepçevī (iz Žepča).

Uvez kožni, oštećen.

3092 3215

مجموعه

Mecmū‘a

Zbirka poezije na turskom jeziku.

L. 1b - 18a - Pjesma o Alijinom vojevanju koja počinje:

راويلر بويله روايت ايلمش علينك جنگى حكايت ايلمش على كتدى قصر روم اوستونه . . .

L. 18 - 46 - Ilahije na turskom jeziku od nepoznatih autora.

L. 43b - Četiri stiha Ilhamijine kaside na bosanskom jeziku pod naslovom: قصيده بوسنا لسانى „Čudan zaman nastade...“

L. 46; 19,8 x 10,5 cm (17 x 8 cm), po 12 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ* i *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Bez podataka o prepisivaču. Datum, zapisan na L. 25, 1274/1857. godina.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3093 4346

مجموعه

Mecmū‘a

Zbornik poezije na turskom i perzijskom jeziku koji je sabrao i prepisao pjesnik Fāiḳ. Po kronogramima koje je sam spjevao između 1168/1754 - 1175/1761. godine može se zaključiti da to nije ni jedan od četiri pjesnika koja je pod tim imenom uvrstio Şemsuddīn Sāmī u Ḳāmūs al-a‘lām.

Pored autora, pjesnika Fāiḳa, zastupljeni su slijedeći pjesnici: Nerkesī, Rāġib-pāşā, Nābī, Feyżī, Mezākī, Mevlānā, Sa‘dī, Cāmī, Rūḥī Baġdādī, Bāḳī, Ḥaci Ismā‘īl-pāşā, Enverī, Ṣāib, ‘Urfī, Ḥāfiẓ, Lebīb-efendī, Fetḥī, Ḳandī, ‘Āşḳī, Vecdī Istāmbolī, Vaṣlī-pāşā, Fehīm Ḳabūlī, Mīr Ḥasīb, Eşref-oğlu, Şāhin Ġirāy.

L. 63; 23,5 x 16 cm (20 x 14 cm), po 14 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta‘līq*. Tinta crna. Originalna folijacija prema kojoj bi rukopis trebao imati 114 lista, međutim mnogi su listovi, možda prazni, izrezani.

Sastavljač medžmū‘e i prepisivač je pjesnik Fāiḳ.

Uvez kožni, nešto manjeg formata od listova, očito nije originalan.

Vakuf Murteza-efendije Karađozovića, muftije crnogorskih muslimana iz Starog Bara (L. 63a).

3094 3049

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik različitih književnih tekstova među kojima ima najviše tesavvufske i epigrafske poezije. Pored toga ima više fetvi poznatih muftija i nekoliko pisama. Kodeks počinje uputom Ḥuseyina Lāmekānije dervišima koja počinje:

بسم الله الرحمن الرحيم نحمد الله الذى لا اله الا هو ونصلى على سيدنا
ونبينا وحبيبنا محمد صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلّم تسليما كثيراً اما
بعد فعزتلو اوغلم حضرتلرينك حضور شريفلرينه . . .

Završava:

حقانى مصاحبت ايدوب كوگلدن چيقارميه سز اضعف الضعفا خادم
الفقرا حسين لا مكانى

Zatim slijede pjesme pjesnika: Şerīf, Kelīmī, Sulṭān Aḥmed, Mişāli, Emīnī, Ḫitābī, Yumnī, Vaḥdetī (ezān Vaḥdetī al-Bosnevī ad-Dobrūnī, raḥimehullāhu te'ālā - sedam pjesama), Kelāmī, Muḥīṭī, 'Imāduddīn, Isḥāḳ, Numāyī, Aḥmedī, Vaḥdetī (35 gazela), Firāḳī, Laṭīfī, 'Ali-efendī, Ḥamdī, Ḥayālī, 'Aṭā, Lāmekānī (li reīs-i ehli 'ṭ-ṭarīḳa hażreti Ḥusāmuddīn eş-şehīr bi-Lāmekānī ar-Rūmī mevliden ve 'l-bayrāmī meşreben, 58 gazela), Yaḥyā Bosnevī, Kamber, 'Abdulkerīm Dede-'Abdī, Ṭufeylī, Lāmekānī (11 pjesama), Ṭuzlevī Kāḍī Aḥmed Çelebī, Vālī, Cevherī, Selāmi-zāde es-Sarāyī, Cenānī, Lāmekānī (4 gazela), Vaḥdetī (Merşiye-i Vaḥdetī al-Bosnevī ad-Dobrūnī berā-yi Ḫalīl-bey), 'Ulvī, Mostārī Nişānci Ḥukmī, Isḥāḳ Çelebī Uskūpi, Ḥasbī, Vaḥdetī (dva tariha), Sa'dī, Ḥukmī-efendī Bosnevī, Ḥoca-efendī Sa'dī, Sulṭān Suleymān, Sun'ullāh-efendī, 'Abdul'azīz-efendī, Behārī, Zihnī, Cāmī, Muḥammed, Fużūlī Bağdādī, Hādī (Bosna Diyārında Vişeğrād nām ḳaṣabada vākī köprünün tārīḫi). Nerkesī (Diyār-i Bosna' da vākī medīne-i Sarāy behcet abad'da Nerkēsī Sarāyī dediği kôprünü tārīḫidir), Ḫuşū'ī Yeni Pazārī, (Ẕikr olunān köprüye Ḫuşū'ī Yeni Pazārī dediği tārīḫidir) Ilāhī, Vechī, 'Azmi-zāde Ḥāletī, Hāşimī, Ṣadrī, Vaḥdetī (tarih) Ḳara-Mūsā-zāde Hādī (Min kelimāt-i pur nukat Ḳara-Mūsā-zāde muderris Muḥammed-efendī eş-şehīr bi Hādī es-Sarāyī), Veysī, Ḥabsī, Tīğī-beg, Edāī Sinān Çelebī (1000 i 996. h.g.), Nāzī, Emīnī, Kāf-zāde Fāizī, Vālī Yeni Pazarī.

L. 255; 10 x 18,7 cm (7,5 x 15,5 cm), po 25 redova na strani. Papir žućkast, gladak, čvrst. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i maḫlasi autora pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Originalna folijacija rukopisa. Na osnovu folijacije rukopisa i kustoda uočava se da nedostaje nekoliko lista.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati. Rukopis je vjerovatno prepisan u Sarajevu jer je uvršteno nekoliko pjesnika iz Sarajeva i Bosne.

Uvez kožni oštećen.

Vakuf Abdullah-efendije Kantamirije.

3095 3478

مجموعه

Mecmū'a

Zbornik različite književne građe, pretežno pjesama na turskom i perzijskom jeziku. Također ima pisama u kojima se spominju ljudi i događaji iz Bosne i Hercegovine. Uvršteni su slijedeći pjesnici: Nef'ī, Kemāl-pāşā-zāde, Ḥālī, Okçu-zāde, Mīrī, Raḥmī, Ẓa'fī, Ḫayālī, Bāḳī, Ca'fer Çelebī, Fehīm, 'Alī, Fiġānī, Fāiẓī, Fużūlī Bağdādī, 'Abdī, Mezākī, Riyażī-efendī, Cevrī, Mevlānā, Vāhib, Veysī-efendī, Ṭāli'ī, Ṣāib, Mueyyed-zāde 'Abdurraḥmān-efendī, Sinān al-Ḳāḍī, Ṣābit, Mevlānā Meylī es-Sarāyi (na više mjesta), Necāti, Nābī, Vecdī, Ḥaḳḳī, Dervīş Feṣīh, Watwāt (na arapskom jeziku), Ṣaliḥ-efendī, Nādirī, 'Imād, Rāġib-pāşā, Mumin-zāde Ḥasīb, Dervīş-pāşā, Kemāl Ismā'īl, Ḥakīm Senāyī, Ustād Lebībī, Mevlānā Ḫilālī, Mīr Ḥusrev, Şeyḫ Sa'dī, Mevlānā Ṣabrī Semarḳandī, Mevlānā Hātifī, Şeyḫ Ezrī, Mevlānā Cāmī, Şeyḫ 'Aṭṭār, Ḫātem, Nāẓim, Ḳāimī, Travnikli Muftu-zāde Esad 'Abdurraḥmān-efendī, Ilhāmī, Çokaci-zāde Cūdī, Ṭayyār-pāşā, Sāmī-pāşā, Şākir (Muhamed Šakir Muid-zade - Muidović), 'Āşiḳ Çelebī, 'Ali-efendī, Nerkesī.

L. 190; 13,8 x 20,8 cm (10,5 x 17 cm), prosječno po 12 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i nadvlačenja crvenom tintom. Tekst pisan dvostubačno i trostubačno. Bez kustoda.

Prepisivač kao i datum prijepisa nepoznati. Rukopis je nastao u XIX stoljeću.

Uvez kožni sa ukrasima.

Bivši vlasnik Muṣṭafā b. 'Abdulḳādir iz Sarajeva 1235/1819. godine.

3096 3256

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka pjesama na turskom i perzijskom jeziku. Rukopis sadrži i pisma od kojih su neka od Abdulaha Kantamirije, autora ove Medžmue. Uvršteni su slijedeći pjesnici: Cāmī, Kemāl-pāşā-zāde, Nābī, Ṭālib, Emīn, Kātibī, Ṣābir, Ṯābit, Neylī, Nedīm, Nāilī, Sāmī, Ḥasīb, Isḥāḳ,'Azmī, Vehbī, Hāletī, Fehmī, Nehīfī, Kāmī, Kāşifī, Necātī, Şehrī, Ḫayālī, Muhteşem, 'Ārif-efendī, Hātif (Abdulah Kantamirija) i Meylī.

L. 44; 15,8 x 24,2 cm (13 x 21 cm), po 20-25 redova na strani. Papir bijel, oštećen. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Nema kustoda.

Prepisao 'Abdullāh Kantamirī-zāde iz Sarajeva 1186/1772. godine.

Uvez kožni oštećen.

Iz biblioteke Kantamiri-zade.

3097 4487

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog sadržaja u kojoj najviše ima poezije na turskom jeziku.

1. L. 1 - 17 - Razne pjesme i zabilješke. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Nev'ī, Behā'ī; Hoca Çelebī (Ebū Su'ūd), Fażlī i 'Unṣurī.

2. L. 18 - 40

حليهٔ خاقانى

Ḥilye-i Ḫāḳānī

Poema u formi mesnevije o opisu Muhammeda koju je sastavio Ḫāḳānī Meḥmed-bey (1015/1606-07. godine).

Rieu, 257a; Karatay, II, 2360-2367.

3. L. 41 - 200

Pjesme i zabilješke.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Behāī, Emrī, Fużūlī, Şerīfī, Vehbī (Tārīḫ-i vefāt-i şeyḫ Meylī, 1195), Ferdī, Yaḥyā, 'Ubeydī, Bihiştī, Ẓātī, Bāḳī, Lem'ī, Şeyḫī, Ṭab'ī, 'Azmī, 'Alī, Nef'ī, Seyyid, Feyzi Çelebī, Riyāżī, 'Adlī, Durrī, Cevrī.

L. 200; 13 x 19 cm (11 x 16 cm), po 14 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ-ta'līq* i *ta'līq*. Tinta crna. Poneki naslovi pisani crvenom tintom. U nekim dijelovima teksta i nadvlačenja crvenom tintom. Nema kustoda.

Rukopis je nastajao duže vrijeme, pa su ga sastavljali više prepisivača. Na više mjesta u rukopisu je potpis 'Abdulkerīm Zuhdī Defterdārī-zāde (Defterdarević), što ukazuje na činjenicu da je ovaj sarajevski kaligraf i pjesnik XIX stoljeća prepisao neke dijelove ovog kodeksa.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom.

Bivši vlasnici: Ḥacci Muḥammed Suleymān-aġā-zāde i Defterdārī-zāde 'Abdulkerīm Zuhdī b. Muḥammed Emīn-ef. es-Sarāyī (potpis i pečat L. 17a).

3098 4816

مجموعه

Mecmū'a

Privatna bilježnica u kojoj se osim bilježenja datuma od važnosti za porodicu prepisivača nalazi i nekoliko pjesama pjesnika Ilhāmije, Sirrije i Yūnusa.

L. 23; 11,5 x 15,5 cm (8 x 12 cm), po 10-12 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ*. Tinta crna. Bez kustoda. Veći broj prazan ili išaran.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati. Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvez kožni.

Bivši vlasnik Sahānī-zāde Aḥmed 1256/1840. godine.

3099 2290

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka koja se sastoji iz dva dijela. Prvi dio je anonimno djelo o turskom junaku.

1. L. 1 - 110

هذا قصهٔ كتاب قهرمان قاتل جلد اوّل

Priča o junaku Ķātilu na turskom jeziku (I dio). Počinje stihovima, a nastavlja se u prozi. Nedostaje više listova u sredini i na završetku pa nije moguće utvrditi ime autora.

2. L. 111 - 177

Zbirka pjesama i anegdota na turskom jeziku koju je sastvio mostarski pjesnik na turskom jeziku Şenā'ī (ثنائى).

Pored deset 10 Şenā'ijinih pjesama, u medžmū'i su i pjesme slijedećih pjesnika: Dervīş Mostārī, Ta'liki-zāde-efendī, Fużūlī, Rūḥī, Rāżī, Ibn Kemāl, Ḫayālī-beg, Necāti, Emrī, Fiġānī, Bāķī, Ḥāfiẓ, Tali'ī, Ẕātī, Şubūtī, Şenā'ī, Selmān, Ziyāyi Mostārī, Mesīḥi, Yaḥyā, Beyāzī, Mostārī, Ķudsī Iznikī, 'Ubeydī, Vuṣūlī beg, Imru ul-Ķayṣ, Ishāķ bey.

L. 177; 14,3 x 20,2 cm (12,3 x 16,5 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Naslovi i podnaslovi crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje je tekst dopisivan na margini.

Kodeks se sastoji iz dva, u različita vremena, pisana rukopisa.

U prvom, vjerovatno starijem, se ne zna prepisivač, a u drugom dijelu je prepisivač Şenā'ī Mostarac (ثنائى الموستارى).

Povez kožni sa utisnutim ornamentima i ukrasnim linijama.

Ima originalni prijeklop.

3100 3249

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka anonimnih pjesama na turskom jeziku.

L. 12; 19,2 x 25 cm (16 x 20 cm), prosječno po 26 redova na strani. Papir bijel. Pismo *riq'a*. Tinta crna. Trostubačno. Nema kustoda. Listovi volantni. Nema početka ni kraja.

Bez datuma prijepisa i imena prepisivača.

Uvez kartonski.

3101 2625

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 1b - 19a

Fragment nekog mevluda od poglavlja Mi'rāc (nepotpuno).

2. L. 19b - 25a

الدقائق المحكمة فى شرح المقدمه لزكريّا الانصارى

Komentar poznatog Cezerijeva djela Al-muqaddima koji je napisao Zekeriyyā b. Muḥammed b. Aḥmed el-Anṣārī, umro 926/1520. godine.

Ahlwardt, I, 516-521.

Početak:

قال الشيخ الامام شيخ الاسلام والمسلمين زين الملّة والدين ابن يحيى زكريا الانصارى الشافعى . . .

3. L. 25b - 3a

رسالة فى التوحيد

Risāla fī 't-tawḥīd

Traktat o „tevhidu" od nepoznatog autora na arapskom jeziku.

Početak:

لله الحمد فى الاولى والآخرة ولحبيبه الصلوة واله الطاهرة وبعد فهذه رسالة فى التوحيد . . .

L. 32; 13 x 18,5 cm (9 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Kodeks se sastoji od fragmenta više djela, od kojih su neka štampana. Prvo rukopisno djelo pisano je *nasẖom*, crnom tintom, obrubljeno crvenom. Dvostubačno. Ima kustode.

Prijepis drugog djela je dovršen 1076/1665. godine, a treće je kao i prvo nedovršeno.

3102 3085

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka različitog sadržaja. Na početku (L. 1 - 8) je nekoliko pjesama pjesnika Feşīḥija datiranih 1150/1737-38. godine.

Prepisao eş-Şeyẖ Maḥmūd b. eş-Şeyẖ Ramażān.

Na L. 15b dva kronograma smrti Şeyẖa Ramażāna 1158/1745-46. godine od Feyzī-efendije.

L. 8b - 11b - Fragment komentara Qaṣīde al-lāmiyye koji je napisao 'Abdurraḥmān (L. 8b).

شرح قصيدة اللاميه بانت سعاد

Početak:

بعد توحيد خالق الافلاك مدح اولندی
مخاطب لولاك حضرت حقه . . .

L. 20; 14 x 20 cm (11 x 17 cm), po 35 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Brojne bilješke.

Uvez kožni dotrajao.

3103 4007

مجموعه

Mecmū'a

Zbirka poezije koja obuhvata:

1. Dīvān Şeyẖulislām Yaḥyā-efendije (960/1552-53 - 1053/ 1643-44. godine) (L. 1 - 10a; 13b - 14b; 33a - 63b, i 104b).

Karatay II, 2398-2401.

2.

معراجيهء ادايی افندی

Mi'rāciyyā-i Edā'ī-efendī

(L. 11b - 12b i 15a - 16b)

Pjesma u spomen Muhammedovog uspeća na nebo (miradž) od sarajevskog pjesnika Edā'ī Sinān Çelebije.

3.

عدنی افندی كفت بطريق پند

'Adni-efendī guft be-ṭarīḳ-i pend

4. L. 20b - 21a

پند فضولی

Pend-i Fużūlī

5. L. 21a - 23a

پند آذری

Pend-i Āẕerī

6. L. 25a - 32b - Der beyān-i 'aşḳ ve meḥabbet ve ṭariḳa-i meyl ve meveddet ki mucīb-i şevḳ est der bidāyet ve nihāyet.

7. Pjesme osmanskih pjesnika: Ca'fer, Kemāl-pāşā-zāde, Bāḳī, Ḥiṣālī, Ḳabulī, Beyānī, Ḳinālī-zāde Ḥasan Çelebī, 'Alī, Ḥāḳāni-bey i Nev'ī.

8. L. 77 - 84 - Pjesme Nabije Tuzlaka pod naslovom:

محرره نابی طوزلوی عفی عنه

Neke od ovih pjesama su naslovljene i لكاتبه نابی طوزلوی

a jedna je čak naslovljena ovako:

لافضل الشعراء واكملهم نابی مملحتينی سلمه الله تعالی عن افات الدهر
در وصف مولد وبلدش ومدح پدر واستاد امجدش حضرت مفتی الانام صالح
افندی

Jedna od ovih pjesama je datirana 1037/1627-28. godina, a spjevana je na perzijskom jeziku. Jedna je posvećena perzijskoj novoj godini (nevrūz) i datirana je 1040/1631-32. godina.

Među Nabijinim pjesmama je po jedna pjesma Savabije Tuzlaka i Abdije Tuzlaka.

V. F. Nametak, Nekoliko novih podataka o književnosti Muslimana na orijentalninm jezicima, Prilozi za orijentalnu filologiju. Sarajevo, 1985., str. 79-84.

9. L. 84b - 104a

ديوان شاهى

Dīvān-i Şāhī

Dio Divana koji je napisao Aka Mālik b. ʻĀmir Cemāluddīn Firūzkulī, poznat po pjesničkom mahlasu Şāhī (umro, 857/1453. godine). Ovaj fragment Divana sadrži gazele sa rimom od elifa do mima.

Flügel, I, 562.; Karatay, FY, 668-674.

L. 104; 14,3 x 20,2 cm (9 x 16 cm), prosječno po 19 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq.* Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Imena autora pjesama (mahlasi) nadvučena crvenom linijom. Dvostubačno. Kustode. Rukopis se ranije vjerovatno raspao pa su pri ponovnom uvezivanju ispreturani listovi, tako da neke duže pjesme nisu u kontinuitetu.

Prepisivač jednog dijela rukopisa je tuzlanski pjesnik Nābī Tuzlevī kako je to istakao u prijepisu svojih pjesama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama, ali nije originalan jer je manjeg formata nego što su listovi rukopisa, vjerovatno je kod naknadnog uvezivanja stavljen na ovaj kodeks. Rukopis je iz XVII stoljeća.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

3104 1069

مجموعه

Mecmū'a

1. L. 1 - 13

حكايت دخترايله مع يكيدك مسئله قصه سيدركه ذكر اولنور

Ḥikāyet-i duhter ile me'a yigītin mes'ele-i ḳiṣṣasıdır ki ẕikr olunūr

Poema u formi mesnevije spjevana narodnim jezikom.
Početak:

بر حكايت كلدى ديلمه ايده يم
اشبو سوزدن فائده ليدر علم

---

2. L. 14 - 29

مولد

Mevlid

Spjev o Muhammedu od Bursali Süleymān Çelebija.
Karatay, 2355.

3. L. 30 - 43

فصل فى وفات فاطمة الزهراء رضى الله عنها

Faṣl fī vefāt-i Faṭimeti-z-Zehrā' raḍiyallāhu 'anhā

Početak:

ايشت امدى فاطمه احوالنى
كيم رسولدن صكره نولدى حالنى

4. L. 44 - 56

حكايت خاتون فى زمان رسول عليه الصلوة والسلام

Ḥikāyet-i ḫātūn fī zamān-i resūli aleyhi 'ṣ-ṣalātu ve 's-selām

Početak:

وارايدى كعبه شهرنده بر خاتون
دنياسن ويروب آخرتن المش صاتون

5. L. 56

كتاب قصهء بينماز

Kitāb-i ḳiṣṣa-i bīnamāz

Početak:

ايشت اى بى نماز اولان
اول يوجه الله نه ديمشى

L. 77; 15,2 x 20,8 (9 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. Svaki stubac oivičen crvenom linijama, dok je na prve dvije strane oivičen zlatnim linijama. Unvan u zlatnoj boji.

Prepisao 3. rebiu-l-ahira 1150/31. VII 1737. godine vlasnik a mož da i prepisivač: Omer b. Adem.

Uvez kartonski.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

PERZIJSKI RUKOPISI

PERZIJSKI RUKOPISI

3105 652

بوستان

Būstān

Ovdje je naslov djela: Būstān-i Ḥaḍrat-i Šayẖ Sa‘dī Šīrāzī qaddasa Allāhu sirrahu.

Napisao Abū ‘Abdullāh Mušarrifuddīn b. Muṣliḥuddīn Sa‘dī Šīrāzī, umro 691/1291-92. godine. Poznato moralističko-tesavvufsko pjesničko djelo ovog perzijskog klasika koje je služilo kao uzor osmanskim književnicima i koje je stoga mnogo komentirano.

Ḥ Ḫ, I, 244; ŠS KA, IV, str. 2572.; Flügel, I, 533-539, str. 531-533.;
Pertsch, VPH 18/10 c, str. 65.;
Karatay, F. 530, 539, 550, 552, 553, 563, 578, 925.;
Trako, 348-356, str. 178-182.

Početak:

بنام خداوند جان آفرين
حكيمى سخن در زبان آفرين

Završetak:

بضاعت نياوردم الاّ اميد
خدا ياز عفوم مكن نا اميد

L. 119; 15 x 24 cm (7,5 x 17 cm), po 18 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta‘līq*. Pisano crnom tintom. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisano 1247/1831-32. godine.

Bivši vlasnik: Muḥamed Rešid iz Rogatice (Muḥammed Rešīd b. Muḥammed Emīn-efendī b. Ḥāfiẓ Muḥamed-efendī b. Aḥmed-efendī b. Šulā b. Ḥāǧǧ ‘Abdulkerīm).

3106 1103

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Isto kao br. 3105.

L. 106; 13,5 x 21 cm (7 x 15,5 cm), po 21 red na strani. Papir bijel, pismo *nash-ta'līq*, tinta crna. Dvostubačno. Tekst obrubljen crvenom crtom. Ima kustode. Ponegdje interlinearna objašnjenja na turskom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prijepis iz 1204/1789. godine.

Vakuf Dženetića Mustafa bega (L. 1a).

3107 3967

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

L. 148; 15 x 21 cm (7,5 x 15 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel, pismo *nash*, krasan, tinta crna. Naslovi hikaja pisani crvenom tintom. Interlinearno i po marginama komentari. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisao Abdulkerim Halil b. Ibrahim u početku mjeseca zi-l-hidždžeta 1038/22-31. VII 1629. godine, u dvorcu Edrene.

3108 1582

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Početak i završetak kao u prethodnim rukopisima.

L. 117; 12 x 20 cm (7 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, pismo *nash-ta'līq*, tinta crna. Tekst obrubljen crvenom linijom. U prvoj trećini rukopisa, na magini bilješke. Ima kustode.

Rukopis prepisan 1029/1619-20. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3109 1528

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Početak i završetak kao u prethodno opisanim rukopisima.

L. 133 - 137 - Perzijsko-turski rječnik, stihovi i izreke Ibn Sine, Sa'dija, Firdūsija, Ebū 'l-Ḥasana Baṣrija i Surūrija.

L. 137; 13 x 20 cm (7 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nash*, tinta crna. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno komentari. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisao Zulfikar b. Ibrahim-efendi i kasabi Drnišu, u saferu 1025/19. II - 18. III 1616. godine.

Vakuf Hafiz Muhammed-ef. Baki Džinića.

3110 1443

Isto

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Nema početka.

Završetak isti kao u rukopisima 652 i 1103.

L. 107; 14,5 x 20,5 cm (8 x 17 cm), po 22 reda na strani. Papir požutio, pismo *nash*, loš, tinta crna. Do polovine kodeksa tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode. Na početku rukopisa nedostaje 7-8 listova.

Djelo je prepisao Muḥammad b. Yūsuf početkom safera 1036/22-31. oktobra 1626. godine.

3111 2589

Isto

بوستان سعدی شیرازی

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Početak i svršetak kao u prethodnim rukopisima.

L. 127; 13,5 x 20 cm (6,5 x 13,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast, deblji, pismo *nash-ta'līq*, tinta crna. Tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode.

Prepisao sredinom muharrema 1037/22.-30.IX 1627. godine Bekir b. Muhammed iz Donjeg Vakufa (En-Nevabadi).

Vakuf Salim-efendije Muftića (L.1a).

3112 2919

Isto

بوستان سعدى شيرازى

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

L. 142; 12,5 x 18,5 cm (7,5 x 13 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio od upotrebe, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Rukopis na početku manjkav (nedostaju 2 lista). Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni, oštećen.

3113 2964

Isto

بوستان سعدى شيرازى

Būstān-i Sa'dī Širāzī

Nema početka.

Završetak kao u prethodnim rukopisima.

L. 85; 11 x 16,6 cm (6 x 11,5 cm), po 16 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Naslovi također pisani crnom tintom.

Prijepis vjerovatno iz XVII stoljeća.

Rukopis u početku manjkav. Nedostaje oko 10 listova. Ima kustode.

Uvez od smeđe kože sa rozetom i prijeklopom.

Poklon Memiš-age Kasumagića.

3114 2976

Isto

بوستان سعدى شيرازى

Būstān-i Sa'dī Šīrāzī

Početak i završetak kao u prethodnim rukopisima.

L. 124; 11,5 x 17 cm (7 x 13 cm), po 14 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz biblioteke Muhamed Enverije Kadića.

3115 5167

Isto

بوستان

Būstān

Napisao Šayẖ Musliḥuddīn Sa'dī, umro 691/1291. godine.
Karatay, FYK, 530, 539, 550, 552, 553, 563; 578, 925.
Početak:

بنام خداوند جان آفرين
حكيم سخن در زبان آفرين

L. 65; 12,5 x 18 cm (6,3 x 11,8 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, hrapav. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Tekst uokviren crvenom tintom. Između stubaca dvije crvene linije. Ima kustode.

Nedostaje završetak pa nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Bez poveza.

Bivši vlasnik Mulla Derviš Ahmed Spahi-zade (Spahić) iz Travnika.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3116 5125

Isto

بوستان

Būstān

Napisao Šayẖ Sa'dī.

(Kao i ostali rukopisi, samo što ovdje nedostaju početak i završetak).

L. 130; 12,5 x 18 cm (7,7 x 14 cm), po 16 redova na strani. Papir žućkast, tanak, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutiji stihovi crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisivač i vrijeme prijepisa nepoznati. Rukopis je znatno oštećen. Nekoliko listova s početka i završetka nedostaje, a još 5-6 lista oštećeno.

Uvez kožni, manjeg formata od rukopisa.

Vakuf muftije Abdullatifa - Đulbije (Nova Varoš, 1869 - Ulcinj, 1939) za Gazi Husrevbegovu biblioteku.

3117 5505

Isto

بوستان

Būstān

Napisao Šayẖ Musliḥuddīn Sa'dī Širāzī, umro 690/1291. godine. Djelo je napisano u stihovima, a spada u didaktičku književnost. Pisano je s ciljem propagiranja religioznih i teoloških ideja. Podijeljeno je u 10 poglavlja.

Flügel, I, 533-539, str. 531-533.; Pertsch, 18/10 c, str. 65.;
Karatay, F, 563, str. 194.

Početak:

بنام خداوند جان آفرین
سخن کفتن اندر زبان آفرین

Na kraju rukopisa nekoliko pjesama pjesnika Sulhija.

L. 44; 10,5 x 17 cm (7,8 x 11 cm), po 11 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Ima kustode. Dvostubačno. Na početku desetak listova, svaki stubac uokviren crvenom tintom. Ima kustode.

3118 379

گلستان

Gulistān

Napisao Abū 'Abdullāh Mušarrafuddīn b. Muṣliḥuddīn Sa'dī Širāzī, umro 691/1292. godine. Klasično moralno-didaktičko djelo perzijske literature. Napisano je u prozi, a protkano je stihovima.

Flügel, I, 543, str. 536.; Bratislava, 586 - TD 15; 887 - TG 17.;
Eilers-Heinz (Wiesbaden), XIV/I, 195, 261, 350.;
Trako, 360-400, str. 184-201.
Kritičko izdanje, Teheran, 1316 (1898/99), 1330 (1912).

Početak:

منّت خدایرا عزّ وجلّ که طاعتش
موجب قربتست وشکر اندرش . . .

Završetak:

وداوری تلخ نصیحت بشهد ظرفت آمیخته
نا طبع ملول ایشان از دولت قبول محروم نماند .

L. 137; 18 x 28,5 cm (12 x 23 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio, pismo *ta'līq*, krupan, kaligrafski, tinta crna. Međunaslovi i interpunkcija crvenom tintom. Interlinerarno i po marginama bilješke i objašnjenja na arapskom i, rjeđe, na turskom jeziku. Nema kustode.

Prepisano u saferu 919/8. IV - 6. V 1513. godine.

Uvez kožni.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

3119 6135

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 95; 11 x 19,5 cm (5 x 12,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Hadži Derviš Mostari, 1. ramazana 1031/10.VII 1622. godine. Vjerovatno se radi o Hadži Dervišu Žagriću, Mostarcu, poznatom mostarskom pjesniku na turskom jeziku koji je bio nešto mlađi savremenik Derviš-paše Bajezidagića i umro u prvoj polovini XVII stoljeća. U bilješci u prijepisu stoji da je ovaj rukopis prepisao u kafani (beytü 'l-ḳahva) u Mostaru za svoga prijatelja Ibrahim-agu.

Bivši vlasnik: Aḥmed b. Bende-i Ibn 'Ali (žig na početku rukopisa).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3120 1389

Isto

1. L. 1 - 91

گلستان سعدی

Gulistān-i Sa'dī

Napisao Abū 'Abdullāh Mušarrifuddīn b. Muṣliḥuddīn Sa'dī, umro 691/1291-92. godine.

Prvi list oštećen pa se početak ne može čitati.

Završetak:

وداور تلخ نصیحت بشهد ظرافت بر آمیخته نا طبع ملوم ایشان از دولت
قبول محروم نماند والحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد
واله اجمعین .

Djelo je prepisano 21 godinu po smrti autora i spada u najstarije poznate primjerke Sa'dijevog Gulistana.

Eilers-Heinz, XIV 1, 195, 261, 350.

2. L. 91 - 157

ديوان سعدى

Dīvān-i Sa'dī

Flügel, I, 678.; Eilers-Heinz, XIV1, 325.

L. 157; 16 x 23 cm (12,5 x 19 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, star, pismo *nasẖ*, starinski, tinta smeđa. Nema kustoda.

Na L. 90b podatak da je djelo prepisao Mūsā b. Ḥaǧǧ Susyān as-Siwāsī 713/1313-14. godine.

Uvez kartonski, noviji.

3121 789

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 66; 13,5 x 19 cm (8 x 14 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, po ivicama požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3122 1053

گلستان

Gulistān

1. L. 2 - 221
2. L. 222 - 223

Kratak vjersko didaktički spis na turskom jeziku od nepoznata autora.

L. 223; 15 x 21 cm (9 x 16 cm), u početku po 11 redova, kasnije po 7 redova teksta osnovnog djela na strani. Papir bijel, pismo u početku *ta'līq*, kaligrafski, kasnije *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Kustode. Na prvim listovima poneka riječ interlinearno prevedena na turski, kasnije kompletan prijevod ide interlinearno.

Uvez kožni.

Prepisao Osman b. Mustafa 1019/1610. godine.

Vakuf Svrze Ismet-ef., sina Vejsil-efendije.

3123 2307

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 36; 14 x 21,5 cm (7,3 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, lijep, kaligrafski, tinta crna. Međunaslovi i interpunkcija crvenom tintom. Citati nadvlačeni crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na kraju nedostaje nekoliko listova pa nema podataka ni o prijepisu ni prepisivaču. Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, slab, tako da su listovi slobodni.

3124 1167

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118

L. 180; 15,6 cm x 20,6 cm (7 x 14 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel, tanak, gladak, pismo *riq'a*, tinta crna. Interlinearno prijevod na turski, pisan crvenom tintom. Kustode. Na početku četiri zaštitna lista pa tekst djela počinje na L. 5.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisao Ṭāhir b. Sulaymān al-Belgrādī 1253/1837. godine.

Vakuf Svrzo Muhamed-ef. sina Muhamed-age, 1931. godine.

Na zaštitnim listovima hadisi, stihovi pjesnika 'Aṭṭāra, Mevlānā Celāluddīn Rūmija, Mu'mina, Nedīma, Rāgib-paše.

Na L. 4b sadržaj Gulistana po poglavljima.

3125 2409

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 201; 14,5 x 19,7 cm (7,4 x 14,3 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Unvan i naslovi ispisani crvenom tintom. Stihovi uokvireni crvenim linijama. Stranice posebno obrubljene crvenim linijama. Kustode. Na zaštitnim listovima na početku i kraju neke arapske i perzijske riječi protumačene turskim i srpskohrvatskim riječima.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Uvakufio Ḥāğğ Ibrāhīm b. Islām Ispužli, iz Travnika. Zatim je vlasnik bio Ḫalīl-ef. sin Ṣaliḥa Herčeklī (1252/1836-37. godina).

Iz Osman Šehdine biblioteke.

3126 2455

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 191; 11,2 x 18,3 cm (5 x 11,8 cm), po 11 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*, kaligrafski, tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija pisane zlatnom bojom. Unvan, floralnih motiva, izrađen zlatnom i plavom bojom. Tekst oivičen zlatnim i plavim linijama. Ponegdje na margini i interlinearno bilješke na arapskom jeziku. Kustode.

Prepisao Ḥāğğ Muḥammad Šuštārī 983/1575-76. godine.

Uvez kožni sa utisnutim rozetama zlatne boje na sredini i ugaonim arabeskama. Na prijeklopu također utisnuta rozeta.

3127 1775

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 67; 15 x 19,8 cm (8 x 15,7 cm), po 21 red na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ*, tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Na margini i interlinearno bilješke. Kustode.

Prijepis iz 1122/1710-11. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Uvakufio Iskopyevī Ḫayrī-zāde al-Ḥāğğ 'Omer-efendī.

Druga bilješka:

Vakuf u posjedu Muhammeda sina Muhammeda Šehića iz Petrovca (19. XI 1882).

3128 1519

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 148; 13,8 x 20,8 cm (7 x 13 cm), po 11 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Međunaslovi i interpunkcija crvenom tintom. Na mrginama bilješke na turskom jeziku. Kustode.

Prijepis 1001/1592-93. godine. Nema podataka o prepisivaču.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Vakuf Muḥammeda Bāḳije Gīno-zāde (Džinića).

3129 1357

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*, lijep, kaligrafski, tinta crna. Naslov, istaknutije riječi i interpunkcija pisani crvenom tintom. Unvan izrađen zlatnom bojom. Tekst obrubljen debljom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama. Kustode. Na mrgini bilješke. Uz stihove na margini određen metar.

Nema podataka o prijepisu.

Na kraju bilješka komentatora Osmana Šugli-efendije, koji je svoje primjedbe pisao po margini:

صححته وحشيته وقابلته فى تاريخ ستة وثمانين والف وانا الحقير عثمان الشغلى

Uvez kožni sa zlatnom rozetom.

Bivši vlasnik Muḥammad b. Ḥāğğ Mūsā.

Vakuf Salim-ef. Muftića 1357/1938. godine.

3130 943

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

Sa interlinearnim prijevodom na turski od nepoznatog prevodioca.

L. 159; (izvršena folijacija od 19-177), 14 x 21 cm (9 x 15 cm), po 14 redova na strani (7 originalnog teksta i 7 prijevoda). Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Osnovni tekst pisan krupnijim slovima, a interlinearni prijevod na turski sitnijim slovima. Kustode. Nedostaje početak.

Prijepis iz 1014/1605-06. godine.

Uvez kožni, dotrajao.

3131 2759

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 117; 15 x 20,6 cm (8 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Kustode. Ponegdje na margini bilješke na turskom jeziku.

Prijepis iz 1075/1664-65. godine.

Uvez kožni sa prijeklopom.

Poklon Dr. Muniba Muidovića.

3132 2783

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 173; 9,3 x 14 cm (5,5 x 10 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija pisani crvenom tintom. U početku na marginama i interlinearno objašnjenja na turskom jeziku. Kustode.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik: Ṣāliḥ b. Ḥusein Bosnevī, Akẖiṣārī (iz Prusca).

Vakuf Memiš-age Kasumagića.

3133 2849

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 39; 12 x 18 cm (6,5 x 12 cm), po 21 red na strani. Papir požutio, mjestimično oštećen vlagom, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ponegdje na margini bilješke. Kustode. Nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču. Rukopis je manjkav. Nedostaje nekoliko listova sprijeda i pretposljednji list.

3134 2872

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 105; 12 x 16,5 cm (7,5 x 12,5 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ*, tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ponegdje na margini bilješke. Kustode.

Prepisao Medḥī 'Isā-efendī-zāde Yaḥyā Neylī iz grada Erkerikesri, sredinom džumade-l-ahira 1204/kraj februara 1790. godine.

Uvez kožni, nedostaje posljednja korica.

3135 2939

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 107; 12,3 x 17 cm (7,2 x 12,8 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Naslovi, istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Tekst uokviren crnom linijom. Ispočetka na margini i interlinerno bilješke na turskom jeziku. Kasnije tih bilježaka nema. Kustode. Posljednji list nedostaje.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kožni dotrajao.

Vakuf Širbega sina Mujagina Širbegovića, 1284/1867-68. godine.

3136 3000

گلستان

Gulistān

L. 149; 10,5 x 14,5 cm (5 x 10 cm), po 11 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Međunaslovi i interpunkcija crvenom tintom. Tekst uokviren sa dvije crvene linije. Na marginama poneka riječ objašnjena na turskom jeziku. Kustode.

Prepisao 'Alī b. Ğa'far, 19. rebiu-l-evvela 974/4. oktobra 1566. godine.

Uvez kožni sa ukrasima i prijeklopom. Ima zasebnu kožnu torbicu.

Bivši vlasnik Ḥāfiẓ Muḥammed-ef. Ḥukmī.

Iz Osman Šehdine biblioteke.

3137 3068

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 126; 10,6 x 18 cm (6 x 12,3 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Istaknutije riječi i tačke crvenom tintom. Jedan dio teksta u sredini, oko 40 listova, uokviren crvenom linijom. Kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa prijeklopom i kožnim hrbatom.

Na zaštitnom listu bilješka da je rukopis bio u posjedu Hafiz Muhammed-efendije Hadžijamakovića.

3138 3105

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 121; 12,3 x 18,5 cm (5,5 x 13 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, pismo *ta'līq* sa elementima *nasẖa*, tinta crna, istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Tekst oivičen crvenom linijom, u prvom dijelu knjige. Nekoliko listova oštećeno vlagom i slabo čitljivo. Kustode.

Nema podataka o prepisivaču, očigledno je da rukopis nije ispisala samo jedna ruka. Jedan od prepisivača je stavio datum: 1258/1842-43. godina.

Na pretposljednjem listu bilješka da je vlasnik knjige Žepčak Osman Hifzi, a na posljednjem listu genealogija porodice Muftića iz Žepča: Ḥifẓī ve diğer oğullar Enver, Hāzim, Seyfuddīn, kızı Yıldıza. Ḥifẓī b. Rāgib b. Ḥifẓī b. Ḥasan b. 'Osmān b. Ḥuseyin Alemdar b. Usta 'Osmān b. Ḥuseyin Çelebī Çolo b. Ḥuseyin-agā Serdār b. Ibrāhīm-agā Serdār (1259/1843).

Poklon Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu: Enis Muftić, 28. X 1950., Banja Luka.

3139 3568

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118. sa interlinearnim prijevodom na turski.

L. 192; 14,3 x 19,3 cm (8 x 14 cm), po 18 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ*, lijep, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Originalni tekst krupnijim slovima, a prijevod na turski interlinearno sitnije, istom rukom. Kustode. Ponegdje bilješke na margini, ponajčešće određivanje metra.

Nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču.

Uvez kožni sa prijeklopom i ukrasnom rozetom.

3140 3587

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 116; 14,5 x 21 cm (6,5 x 14,3 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, po ivicama požutio, pismo *ta'līq* sa elementima *nasẖa*, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom, a neke riječi i fraze nadvučene crvenom tintom. Nema kustode. Na početku ima bilježaka po margini i interlinearno.

Prepisao Seyfullāh 1043/1633-34. godine. Nedostaje nekoliko listova pri kraju, dok je sami završetak potpun.

Uvez kožni sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, ali oštećen.

3141 3678

Isto

گلستان

Gulistān

Gulistān sa interlinearnim prijevodom na turski.

L. 159; 15 x 19,3 cm (9 x 16 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Kustode. Interlinearni prijevod na turski.

Kako s kraja nema nekoliko listova, nedostaju podaci o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni.

3142 3706

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 133; 12,8 x 17,5 cm (7,5 x 11 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ*, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. U početku rukopisa interlinearne, a poslije marginalne bilješke. U početku teksta nema kustoda, a kasnije su kustode redovno upisivane.

Rukopis nema početka, a na završetku nedostaje vjerovatno samo jedan list jer je bilješka o prijepisu nepotpuna.

Uvez kožni. Nedostaje posljednja korica.

Bivši vlasnici Mūsā-efendī i 'Ali-efendī, dječji nastavnik (muallim-i şibyān).

3143 3880

Isto

گلستان

Gulistān

Gulistān sa komentarom Ahmeda Sudije Bošnjaka na margini.

L. 192; 15,5 x 23,3 cm (7,5 x 12 cm), po 10 redova na strani. Papir žućkast, pismo *ta'līq*, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom i zlatnom tintom. Unvan vanredno lijepo urađen u plavoj, zelenoj, zlatnoj i crvenoj boji. Tekst uokviren crvenom, zlatnom i plavom linijom. Ima kustode. Po marginama komentar.

Uvez vanredno lijep, kožni sa utisnutim ornamentima i prijeklopom, ali dosta oštećen od upotrebe.

Prepisao Aḥmed b. el-Ḥācc Ḥuseyin al-Mostarī (U žigu Aḥmed b. 'Alī 1158/1745. godine. Po prepisivačevoj bilješci na L. 192b saznajemo da je uz prijepis Gulistana na margini donosio komentar Ahmeda Sudije Bošnjaka.

Na početnim listovima (zaštitni listovi 1a - 4b) sthovi: Ḥāfiẓa, Ğāmīja, Sa'dīja, zatim komentari Sudije Bošnjaka nekih stihova navedenih pjesnika, fragment iz Manāqiba od Akşemseddīna i sadržaj djela.

3144 4054

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118

L. 103; 12 x 21 cm (7,5 x 16,5 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslov i istaknutije riječi crvenom tintom. Tekst uokviren u početku zelenim i crvenim linijama. Kustoda. U porvom dijelu rukopisa na margini bilješke.

Prepisao Ḥāğğ Muḥammad b. Ḫawāğa Darwīš Darūnī, 1012/1603-04. godine.

Uvez kartonski sa prijeklopom.

3145 4307

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 138; 13 x 17,5 cm (8 x 12,5 cm), po 11 redova na strani. Papir požutio, deblji, glat. Pismo *ta'līq*. Pisano crnom tintom, a istaknutije riječi crvenom. Po margini bilješke (najviše Sururijev Komentar), a interlinearno značenje pojedinih riječi na turskom jeziku.

Prijepis iz 961/1554. godine.

Na kraju nekoliko hadisa (L. 138), te nekoliko stihova nepoznatih autora.

Uvez kožni sa utisnutom šemsom.

Vakuf Stranjak Hadži Muhamed-efendije.

3146 5319

Isto

گلستان

Gulistān

Napisao Muṣliḥuddīn Sa'dī Šīrāzī (691/1291).

L. 120; 14 x 20 cm (8 x 13,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žut i žutozelen. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Veći dio sa interlinearnim prijevodom.

Prepisao Šamsuddīn Muḥammad b. Aḥmad, 953/1546. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3147 5101

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 128; 11,5 x 18,5 cm (6,5 x 13,5 cm), po 16 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi crvenom tintom. Ima kustode. Originalna folijacija.

Prepisao Ahmed Čelebi 1109/1697. godine.

Uvez kožni sa rozetom i prijeklopom.

Vakuf muftije Abdullatifa Đulbije (Nova Varoš, 1869 Ulcinj, 1939), za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

3148 5989

Isto

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 132; 12 x 21,5 cm (6 x 14,5 cm), po 13 redova na strani. Papir krem boje, trošan lošijeg kvaliteta, po ivicama poderan. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Oznaka za "beyt, kit'a i hikaya" crvenom tintom. Ima kustode. Ponegdje marginalne zabilješke. Rukopis je nepotpun.

Nedostaje početak.

Na završetku, koji je isti kao i u ostalim rukopisima, nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kožni sa rozetom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3149 6017

Isto

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

L. 92; 13 x 22 cm (7,2 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir žut i svijetlozelen. Pismo *ta'līq*, kaligrafski lijep. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane zlatnom tintom. Tekst uokviren jednom debelom zlatnom linijom i trima tankim crnim linijama. Ima kustode.

Nedostaje prvi list.

Prepisao Aḥmed 'Ayntābī 1043/1633-34. godine.

Uvez kožni sa ukrasnom rozetom, ali prilično oštećen.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3150 6335

گلستان

Gulistān

Isto kao br. 3118.

Napisao Šayẖ Sa'dī b. 'Abdullāh Šīrāzī, umro 691/1291-92. godine.

Ḥ Ḫ, II, 1504.

L. 112; 12 x 19,5 cm (7 x 14,5 cm), po 15 redova na strani. Papir plav. Pismo *ta'līq*, djelomično vokaliziran. Tinta crna. Tekst uokviren crvenim linijama. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima kustode. Dosta marginalnih bilježaka na turskom jeziku.

Prepisivač Muṣlī b. Bašīr. Datum prijepisa 1038/1628-29. godina.

Uvez kartonski, oštećen.

3151 801

بهارستان جامی

Bahāristān-i Ğāmī

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Ğāmī, umro 898/1492. godine.

Klasično mističko-didaktičko djelo na perzijskom jeziku u prozi i stihovima. Napisao je po uzoru na Sa'dijev Gulistan, a služilo kao uzor mnogim kasnijim perzijskim i turskim piscima. Posvećeno je tatarskom sultanu Ḥuseynu Baykari (872/1468-912/1506).

HH KZ I, 256; Pertsch, perz. br. 895.; Bratislava, 592;
Wiesbaden, XIV1, II; Trako, 444-448, str. 229-231.

Početak:

چو مرغ امر ذی بالی ز آغاز
نه ازنیروی حمد آیه به پرواز

Završetak:

بوقتی شد آخر که تاریخ زهجرت
شهود نهصدار هشت بروی قرالی

L. 72; 12,2 x 19,2 cm (7 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, potamnio, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Naslovi pjesama i razna imena istaknuta crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Kantamirije.

3152 1064

بهارستان جامی

Bahāristān-i Ğāmī

Početak i završetak kao u rukopisu br. 3151.

L. 91; 13 x 20,5 cm (6,5 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Naslov pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen crvenim linijama. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Prepisao Fejzullah Dženetić u mjesecu šabanu 1204/16. IV - 14. V 1790. godine.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega sina Fejzullah-begova 1289/1872-73. godine.

3153 3163

بهارستان جامی

Bahāristān-i Ğāmī

Početak i navršetak kao u prethodnim rukopisima.

L. 126; 11,5 x 16,8 cm (7 x 12 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ*, tinta crna. Naslovi i međunaslovi pisani plavom tintom. Tekst obrubljen plavom i zlatnom linijom Unvan sa floralnim motivima urađen plavom i zlatnom bojom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Prepisao Muḥammad b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ḥamdī al-Ḫawāfī 898/1492-93. godine.

3154 5904

بهارستان

Bahāristān

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī.

Isto kao br. 3151.

L. 68; 13 x 20,5 cm (7 x 14 cm), po 17 redova na strani. Papir žutosmeđ. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Prve dvije strane teksta uokvirene debelom crnom i dvjema tankim linijama, kasnije stranice teksta obrubljene crvenom linijom, a pojedinačno priče i stihovi koji dolaze kao ilustracija uz njih odvojeni crvenom linijom. Ima kustode. Mnoštvo marginalnih bilježaka na turskom jeziku.

Rukopis je prepisan 1034/1624-25. godine.

Bez originalnog poveza, u novijim plastičnim koricama.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3155 1693

سبحة الابرار

Subḥatu 'l-abrār

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine. Ovo je djelo moralno-didaktičke sadržine, s tematikom o Jusufu. Napisano je u metru Nizamijevog djela Ḥusraw-u Šīrīn. Podijeljeno je u 40 poglavlja. Posvećeno je sultanu Huseynu Baykari.

Flügel, I, 592.; Eilers-Heinz, XIV/1, 192, 230, 291.;
Divshali-Luft, 2, 67, str. 79-80.; Pertsch, 876/III, 877/II, 885-87.;
Ethe, I, 1300; Karatay, F. 725-735, str. 251-254.; Trako, 452-454, str. 233-235.
Izd. Teheran, 1315/1897.

Početak:

المنّة لله که بخون گرخفتم
یکچند چو غنچه عاقبت بشگفتم

Završetak:

حسن مقطع چو بود رسم کهن
قطع کردیم برین نکته سخن

ختم الله لنا بالحسنی
هو مولانا ونعم المولی

L. 93; 12,5 x 20,5 cm (7 x 14 cm), po 17 redova na streani. Papir bijel, po ivicama požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Međunaslovi i istaknutije riječi (stihovi) pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen na prvim stranicama zlatnom, a kasnije tintom. Ima kustode. Po marginama bilješke.

Prepisao Faḍlullāh b. Bālī, krajem šabana 1036/početkom maja 1627. godine.

Uvez kartonski sa prijeklopom.

3156 2730

سبحة الابرار

Subḥatu 'l-abrār

Isto kao br. 3155.

Početak i završetak kao u prethodnom rukopisu.

L. 104; 10,8 x 18,8 cm (6 x 13,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crvena. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Prve stranice uokvirene zlatnom, a dalje crvenom linijom. Kustode. Marginalne bilješke.

Prijepis 1038/1628-29. godine.

Uvez kožni sa rozetama i prijeklopom.

Vakuf Mustafa-bega Dženetića.

3157 2892

سبحة الابرار

Subḥatu 'l abrār

Isto kao br. 3155.

L. 74; 12,5 x 20 cm (7,5 x 14 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Obrub i naslovi crvenom tintom. Na marginama komentari na turskom jeziku. Ima kustode.

Prijepis iz 1038/1628-29. godine. Ime prepisivača naknadno izbrisano.

Iz Elči Ibrahim pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3158 4680

Isto

سبحة الابرار

Subḥatu al-abrār

L. 130; 14 x 22,5 cm (8,2 x 14,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren zlatnim debelim i trima tankim crnim linijama. Unvan u plavoj, zlatnoj i oker boji. Ima kustode. Naslovi i međunaslovi plavom, zlatnom i crvenom tintom.

Nije završeno pa nema ni imena prepisivača.

Uvez kožni.

Bivši vlasnik 'Ali Celāluddīn-pāşā (L. 15a).

Iz biblioteke Muhameda Ševketa Kurta, muftije iz Tuzle.

3159 5601

Isto

سبحة الابرار

Subḥat al-abrār

Isto kao br. 3155.

L. 47; 12,5 x 21 cm (6,2 x 14,8 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel, gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac obrubljen crvenom linijom. Ima kustode. Međunaslovi i istaknutiji stihovi crvenom tintom.

Nedostaje završetak pa nema podataka o prijepisu. Na L. I žig s tekstom Abū Bakr Ṣiddīq.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3160 5865

سبحة الابرار

Subḥatu 'l-abrār

Mistično-didaktični spjev u mesnevi formi koji je napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine (kao ostali primjerci ovdje).

Eilers-Heins, 192, str. 156-157; 230, str. 183-184; 281, str. 220.; Divshali-Luft, 2, 67, str. 79-80.; Karatay, F. 725-735, str. 251-254.

L. 82; 14 x 21 cm (6,5 x 14 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi crvenom tintom. Ima kustode. Mnogo interlinearnih bilježaka i objašnjenja na turskom jeziku.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3161 2743

دیوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Napisao Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiẓ Šīrāzī, umro 921/1389-90. godine. Divan (zbornik) pjesama anakreonske i ljubavne sadržine.

H Ḫ, I, 783.; Flügel, I, 551.; Pertsch, 60-61.; Gölpinarlı, III, str. 7-8.; Eilers-Heinz, XIV, 1, 87.; Trako, 426-431, str. 216-218.

Početak:

الا يا ايها الساقى ادر كاسا وناولها
كه عشق آسان نمود اوّل افتاد مشكلها

Završetak:

كفتم سخن تو كفت حافظ كفت
شادى همه لطيفه كويان صلوات

L. 146; 11,5 x 16,5 cm (7 x 12,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst obrubljen plavom linijom, a svaka pjesma posebno obrubljena također plavom linijom. Ima kustode.

Uvez kožni.

Prijepis 890/1485-86. godine. Prepisao Ğa'far b. Ḥasan b. 'Ali Ğa'far al-Qūhistānī.

Rukopis je bio u vlasništvu 'Abdulqādira b. Abū al-Miṣrīja iz Kara Baga u Perziji ('Ağam).

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

3162 2615

Isto

دیوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Hafizov Divan sa predgovorom od Muḥammada Ġulāmdāma.

Lit. A. Gölpinarli, MMYK, str. 10.

L. 1b - 6a - Predgovor Hafizovom Divanu od Muḥammada Ġulāmdāma.

Početak poslije besmele:

حمد وثناى بى حد وسپاس بى قياس خداوندرا

Završetak predgovora:

وعفو كامل در گذاراد انه على ذلك قدير وبالاجابات جدير

L. 6b - 141b - Dīvān-i Ḥāfiẓ.

Početak kao u naprijed obradjenim rukopisima. Na kraju nedostaje oko 4 lista.

L. 141; 11,5 x 19,5 cm (7 x 13 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ-ta'līq*, pisano crnom tintom. Tekst obrubljen plavom, zlatnom i crnom linijom. Naslovi ispisani crvenom tintom. Prve dvije strane ukrašene zlatnom bojom, ali oštećene. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Podataka o prijepisu nema.

3163 5527

Isto

دیوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Isto kao br. 3161.

L. 68; 11 x 15,5 cm (7,5 x 12,5 cm), po 19 redova na strani. Papir požutio, pismo *riq'a*, pisano crnom tintom, bez obruba i ukrasa. Ima kustode.

Uvez kartonski, poderan. Nedostaje na početku oko 60 listova i na kraju jedan list.

3164 5137

Isto

دیوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Lit. kao za ranije opisane rukopise. Početak kao u naprijed obrađenim rukopisima.

L. 137; 11,5 x 18,5 cm (7,5 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žut, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Uokvireno crvenim linijama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni sa ukrasom, ali oštećen. Rukopis nije potpun. Nedostaje desetak listova.

3165 1366

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Isto kao 3161.

L. 194; 11,5 x 21,6 cm (6 x 13,5 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst obrubljen zlatnim i crnim crtama. Unvan izrađen plavom i zlatnom bojom. Ima kustode. Rukopis je ukrašen sa pet izvanrednih minijatura koje su u funkciji ilustracija događaja opisanih u Divanu.

Nema podataka o prijepisu.

Uvez kožni sa izvanrednim ornamentima i prekrasnim prijeklopom. Rukopis je vjerojatno iz XVI stoljeća.

Vakuf Džinić Abdulbaki-efendije.

3166 1055

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Isto kao br. 3161-3165.

L. 165; 13,5 x 21,5 cm (9 x 16,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Unvan izrađen u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji. Tekst obrubljen zlatnom bojom.

Prepisao Asad b. Aḥmad Muḥammad al-Ḥusaynī at-Tabasī, sredinom zi-l-kadeta 902/početak srpnja 1497. godine.

Uvez kožni sa zlatnom rozetom i prijeklopom.

Vakuf Dženetića Mustafa-bega.

3167 3062

Isto

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

L. 134; 12 x 18 cm (7,5 x 13,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Ima kustode. Ḫalāf Šubbārī, 1008/1599-1600. godine.

Uvez kožni, bez ukrasa i oštećen.

Prepisao Muḥammad Rizāī b. Ḥāǧǧ Ḫalāf Šubbārī, 1008/1599-1600. godine.

3168 3125

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Isto kao br. 3161-3167.

L. 154; 12 x 18 cm (8 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *ta'līq*, tinta crna. Ima kustode.

Prijepis iz 928/1521-22. godine.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3169 2781

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Isto kao br. 3161-3168.

L. 147; 11,5 x 18 cm (7 x 12,5 cm), po 19 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Pisano crnom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Poklon Dr. Muniba Muidovića.

3170 5137

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

L. 131; 11,5 x 18 cm (7,5 x 14,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Svaka pjesma pojedinačno uokvirena crvenom linijom. Ima kustode.

Nedostaje završetak pa nije poznat prepisivač ni datum prijepisa.

Uvez kožni sa rozetama i prijeklopom.

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese (Fejzije) u Travniku.

3171 5527

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

Početak nedostaje. Počinje gazelima s rimom na ر (r).

L. 68; 11 x 15,5 cm (7,5 x 12 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*, sitan. Tinta crna. Ima kustode. Dvostubačno. Rukopis je manjkav na početku.

Nema podataka o prijepisu niti prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Bivši vlasnik 'Abdullāh Darvīš Baktāšī (žig na posljednjoj strani rukopisa).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3172 6374

ديوان حافظ

Dīvān-i Ḥāfiẓ

L. 138; 14 x 21 cm (9 x 15,8 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel, deblji, gladak. Pismo *ta'līq*, lijep, tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Unvan u više boja, prevladava zlatna. Prve dvije strane optočene debljim zlatnim linijama, a ostale crvenim. Ima kustode.

Prepisao Muṣṭafā Ṭālib 1188/1774. godine.

Uvez kožni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3173 5306

تحفه الاحرار

Tuḫfatu 'l-aḥrār

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine. Ovo je prvo od pet djela Ğāmijeve Ḫamse (Petoknjižja), a kada je u poznim godinama toj Hamsi dodao još dva djela od kojih je formiran *Haft awrang* (Sedam prijestolja), ovo djelo je uvršteno na treće mjesto. Djelo je napisano pod utjecajem Niẓāmijevog djela *Maḫzan al-asrār* i Husraw Dihlawijevog djela *Maṭla'u 'l-anwār*, kojima je pisano kao kao nazira (paralela). Djelo je završeno 886/1481. godine. Sadrži kratak prozni uvod i stihove u mesnevi formi. Sastavljeno je iz 20 poglavlja (maqāla).

Flügel, I, 589, str. 564-565.; Rieu, II, 644 b; Suppl, Nr. 289-90.; Ahmed Ateş, Farsça manzum eserler, Istanbul, 1968, 585/26, str. 400.; Pertsch, 876/5, str. 874.; Eilers-Heinz, XIV, 1, Nr 271.

Početak proznog uvoda nakon besmele:

حمداً لمن جعل جنان كل عارف مخزن الاسرار كماله ولسان كلّ واصف
مطلع انوار جماله . . .

Početak stihova:

بسم الله الرحمن الرحيم – هست صلاى سرخوان كريم

L. 55; 14 x 19 cm (7 x 12 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi, istaknutiji stihovi, pojedine riječi i interpunkcija crvenom tintom. Dvostubačno. U početku bilješke na turskom jeziku na margini. Ima kustode.

Prepisano 1032/1622-23. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Bivši vlasnik: Derviš 'Abdullah Bektaš.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3174 2512

Isto

تحفة الاحرار

Tuḫfat al-aḥrār

Isto kao br. 595.

Početak:

حمداً لمن جعل جنان كلّ عارف مخزن اسرار كماله ولسان كلّ واصف
مطلع انوار جماله

Završetak:

مهرنه خاتمهء اين خطاب
شد رقم خاتم تم الكتاب
والله اعلم بالصواب

L. 60; 12,6 x 18,8 cm (6,5 x 11 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'līq*, kaligrafski, tinta crna. Naslovi i međunaslovi pisani crvenom tintom. Mjestimično na marginama i interlinearno bilješke. Ima kustode.

Uvez kožni.

Prijepis 999/1590-91. godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku.

3175 643

ديوان خالد

Dīvān-i Ḫālid

Napisao Ḫālid b. Ḥusayn Ẓiyā ad-dīn aš-Šahrazūrī, umro 1242. godine.

H Ḫ, KZZ, I, 500; ŠS, KA, I, 283.; AM, I, 344.

Početak poslije besmele:

دهيدان من خير انشاه خو بانر ابر ينهانى
که عالم زنده شد بارد کراز بر نيسانى

Završetak:

چون فراقى ديکر از قطب زمان
خالد اندر رقص وحالت ذره سان

L. 46; 17 x 23 cm (9 x 14,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, pismo krasan *nasḫ*, tinta crna. Nema obruba. Pjesnikov maḫlas (pseudonim) nadvlačen crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Suleymān Zihnī.

Rukopis uvezan u tanji karton.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3176 3165

ديوان عماد

Dīvān-i 'Imād

Napisao 'Imād Ḫoǧa Faqīh, umro 773/1371. godine. Savremenik je Hafizov, a glavni spjevovi su mu Maḥabbatnāma i Miḥnatnāma.

ŠS KA, V, 3206.

Početak:

آرزويى نستم حبر ديدن روى حبيب
جون کنم جون نيست از وصلش بحر مجرم نصيب

Završetak:

يك ذره زمهرش بدلم تافت يقين
خورشيد بحان بندهٔ فرمان منست

L. 77; 12,7 x 17,5 cm (8,5 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, po ivicama oštećen, pismo *nasḫ*, tinta crna. Nema kustoda.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni, oštećen.

Vakuf Salih Izet-ef. Hromića (Hromo-zāde).

3177 528

ديوان کمال

Dīvān-i Kamāl

Napisao Šayḫ Kamāluddīn Mas'ūd Huǧandī, umro 813/1410. godine.

Pertsch, 854, str. 855.; Eilers-Heinz, PH,I,XIV/1, 52, str. 49.

Pošto je rukopis vjerovatno naknadno uvezivan, Divan počinje gazelima koji se svršavaju na م (m), a pravi početak, ukrašen višebojnim unvanom, nalazi se na L. 164b.

Početak (L. 164b):

افتتاح سخن آن به که کنند اهل کمال
بثناى مَلك مُلك خداى متعال

L. 205; 18 x 26 cm (11,5 x 18,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, deblji, star. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani zelenom i crvenom tintom. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom, a oba zajedno sa dvije tanke crvene i jednom debljom plavom. Nema kustoda, niti bilo kakvih bilježaka. Rukopis je nepotpun jer mu nedostaje po nekoliko listova na početku i kraju. Osim toga listovi su ispreturani pa se završetak nalazi na L. 70.

Prema bilješci u kolofonu prijepis je iz 818/1415-16. godine.

Bez uveza.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3178 6808

1. L. 1b - 89a

ديوان نسيمى (فارسى)

Dīvān-i Nasīmī (Fārsī)

Divan (zbornik pjesama) na perzijskom jeziku koji je napisao Sayyid 'Umar 'Imāduddīn Nasīmī, rođen u selu Nasīm kod Bagdada, jedan od prvih sljedbenika hurufijskog učenja Faḍlullāha Ḥurūfija, pogubljen zbog svoje heterodoksije u Halepu 820/1417-18. godine. Njegov učitelj Faḍlullāh Ḥurūfī, porijeklom iz Horasana u Iranu, raširivši učenje tumačenja Kur'ana prema mističkim znakovima vrijednosti slova, također je pogubljen. Kod nas je sljedbenik ovog učenja bio Vahdetija iz Dobruna kod Višegrada.

Karatay, F. 654. str. 224-225.

Početak:

بذات پاك خداى كريم بى همتا
که از ارادهء او گشت سرکن پیدا

2. L. 110 - 235

ديوان نسيمى (تركى)

Dīvān-i Nesīmī (Türkī)

Nesimijev Divan na turskom jeziku.

Karatay, II, 2262, str. 92.

Početak:

ابتدادر ابتدادر ابتدا
ابتدادن حاصل اولدى انتها

L. 235; 18 x 23,5 cm (10,5 x 17,5 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i pjesnički pseudonimi (maẖlasi) pisani crvenom tintom. Dvostubačno. Ima kustode. U sredini dvadeset listova prazno.

Prepisano 1270/1863-64. godine. Prepisivač nije poznat.

Povez kožni sa prijeklopom.

Bivši vlasnik: Ḥusein Ḥusni (žig na L. 1a).

Iz kolekcije Fehima Nametka.

3179 3175

ديوان قاسم – ديوان قاسم الانوار

Dīvān-i Qāsim - Dīvān-i Qāsim al-anwār

Napisao Sayyid Mu'īnuddīn 'Alī, poznat kao Qāsim al-anwār ili samo Qāsim ili Qāsimī, umro 837/1433. godine. Pjevao naročito pod utjecajem Mawlānā Ǧalaluddīn Rūmīja i jedan je od najznačajnijih perzijskih mističkih pjesnika. Divan mu sadrži moralno-didaktičku i mističko-pobožnu poeziju.

Flügel, I, 582, str. 558.; Eilers-Heinz, XIV/1, 58, 207, 264.; Pertsch, Nr. 859-63.; Ethè, I, Nr. 1285-89., 2888-89.; Gölpinarlı, III, 2604/1, str. 688.; Trako, 438, str. 223-224.

Početak:

من بى چاره سودازده سرگردانم
که با وصاف خداوند سخن چون رانم

L. 103; 10,3 x 17 cm (6 x 11 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren crnom linijom. Ima kustode. Bez završetka. Nedostaje 3-4 lista.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Salih-ef. Hromića (Hromo-zāde).

3180 3512

ديوان جامى

Dīvān-i Ǧāmī

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ǧāmī, umro 898/1492. godine. Zbornik pjesama pretežno mističko-didaktičkog karaktera.

Flügel, I, 570-572.; Pertsch, 867-873.; Eilers-Heinz, XIV/1, 279.; Trako, 443, str. 228.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم
اعظم اسماء عليم وحكيم

Završetak:

جامى ارباب كرم ناهاب چون عنقا شدند
اهل همت را بو دقاق قناعت فرض عين

رآح رآحت نيست درجام غم انجام طمع
كاس بأس ازكق منه كالياس احدى الرحين

L. 138; 14 x 20,5 cm (9,7 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode.

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama (šemsama). Svaka pjesma posebno uokvirena crvenom linijom.

Bivši vlasnik Muḥammed Ṣādiḳ, 1167/1753-54. godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3181 769

ديوان وحشى

Dīvān-i Waḥšī

Zbornik poezije. Napisao Mawlānā Kamāluddīn Waḥšī, umro u Jezdu 991/1583. ili 992/1584. godine.

Početak:

خانه بر بوداز متاع صبردين ديوانه را

سوخت عشق خانه سوز اول متاع خانه را

Flügel I, 576.; Rieu II, 663-664;
Ahmed Ateş, Farsça Manzūm Eserler I, 721, str. 485.

L. 77; 13,5 x 20,5 cm (7,7 x 12,2 cm), po 9 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst pisan dvostubačno. Uokviren crvenom, zlatnom, plavom i tankim crnim linijama. Unvan sa floralnim motivima u zlatnoj, plavoj, oker i crnoj boji. Na prve dvije strane između redova teksta prostor popunjen zlatnom bojom.

Prepisivač nepoznat.

Uvez kožni sa zlatnim ornamentima po čitavim koricama i prijeklopu. Sa unutrašnje strane korica rozete u plavoj, crvenoj i zlatnoj boji.

3182 4108

ديوان سهيلى

Dīvān-i Suhaylī

Napisao Amīr Niẓām Aḥmad Suhaylī. Zbirka lirskomističkih pjesama poznatog perzijskog pjesnika Suhaylija, umro 907/1501-02. godine.

Ḥ Ḥ, I, 793.; A. Ateş, 677, str. 455.

Divan sadrži gazele i rubaije.

Početak:

آن حقه چيست كر كهرش زيور آمده

ازيك طرف هلال وزيك سوحود آمده

Završetak:

اى دل جهت حرام كشن درياب

يعنى كردر وهيچ مخور غير تراب

L. 33; 9,2 x 16,8 cm (5,3 x 11,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvez kožni sa ukrasnim rozetama i viticama oko prve i zadnje korice.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

3183 1244

ديوان هلالى

Dīvān-i Hilālī

Napisao Mawlānā Badruddīn Hilālī, umro 936/1529. godine.

Flügel, I, 536; Pertsch, Nr. 79 (3), 674 (38); Ethè, I, Nr. 1423-25; Wiesbaden, XIV/1, 26; Izd. Lahore, 1333/1914. godine.

Početak:

اى نور خدادر نظر روى تو مارا

بگذار كه در روى تو بينيم خدارا

Završetak:

نقش تواكرنه در مقابل بودر

كار دلم از فراق مشكل بودر

L. 85; 11,5 x 19 cm (6,5 x 12,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žućkast, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Tekst obrubljen zlatnim, crvenim i plavim linijama. Višebojni unvan urađen vanredno lijepo. Kustode, ponegdje zbog obrezivanja listova oštećene.

Prijepis 955/1548. godine.

Uvez kožni.

Rukopis je bio u posjedu Muhameda Nazifa Mestvice (L. 1a).

3184 2178

ديوان شانى

Dīvān-i Šānī

Napisao iranski pjesnik Nasaf Aka sa pseudonimom Šānī, umro 1023/1614. godine. O autoru Hadži Halifa ne daje podrobnije podatke, osim da je umro 1023/1614. godine. Divan sadrži uglavnom pjesme mističke sadržine i dosta je popularan među dervišima.

Ḥ H̱, I, 794.; A. Ateş I, str. 676.

Početak nedostaje.

Rukopis počinje gazelima s rimom na س (s).

Završetak:

پس نقش كمن بتربت من كنيست شهيد حسرت من

L. 85; 13 x 19 cm (7 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir zelen, žućkast i bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Bez marginalnih obruba. Ima kustoda.

Prijepis: Ibn Maḥmūd Ṣādiq Muṣṭafā. Datum prijepisa 1037/1627-28. godina.

Uvez kartonski.

Poklon Munira Šahinovića.

3185 1445

ديوان صائب

Dīvān-i Ṣā'ib

Napisao Muḥammad 'Ali Ṣā'ib, rođen u Tebrizu, oko 1012/1603-04. godine, umro u Isfahanu, 1087/1676. godine. Djelo mu je veoma popularno u Iranu i na Indijskom potkontinentu, ali i u Turskoj. Za vrijeme Šah Abbasa II 1642-1677. godine nazivan je mālik aš-šu'arā' (kralj pjesnika).

Flügel, I, 597.; ŠS KA, IV, 2933-2934.;
A. Ateş, I, 513.

Početak:

يا رب از عرفان مر اسمانه سر شارده
چشم تينا جان اكاه دل بيدارده

Završetak:

اين غزل صائب فيض سعيد
بى تكلف نفس بسم بللى

L. 225; 14 x 21 cm (8 x 14 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasḫ-ta'līq*, tinta crna. Tekst pisan dvostubačno, bez obruba. Unvan izrađen zlatnom bojom. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Povez kožni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3186 3119

ديوان طوسى

Dīvān-i Ṭūsī

Fragment Divana na perzijskom jeziku od pjesnika 'Abdullāha Ṭūsija (II polovina IX/XV stoljeća).

A. Ateş I, 387.

Početak nedostaje.

Završetak (L. 59b):

زهدان پس كراه سرذردن
برف با ريد ازدم زهَاد

L. 59; 12 x 17,3 cm (6,5 x 12,8 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Pisano dvostubačno. Uokvireno crvenim linijama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu.

Uvez kožni (nedostaje prednja korica), sa ukrasnim rozetama na posljednjim koricama i prijeklopu.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3187 2540

1. L. 1 - 14

ديوان همايون

Dīvān-i Humāyūn

Napisao Amīr Humāyūn iz Isfarāīna. U vrijeme sultana Ya'ḳūba iz dinastije Akkoyunlua došao u Tebriz i stekao naklonost vladara. Kasnije otišao kod nekog svog prijatelja u Kum (Kom) i tamo umro, 902/1496-97. ili 908/1502-03. godine.

Karatay, F., 907/VIII, str. 316.; A. Ateş I, str. 452.

Nedostaje početak.

Završetak:

بآه وناله همايون برون كند غمش ازدل
خوش آنزون كه مرا بود تا آب افغانى

2. L. 15 - 43

گوى چوكان ويا حالنامه

Gūy-i Čavgān wayā Ḥāl-nāma

Napisao Maḥmūd 'Ārifī Harawī, umro 853/1449. godine.

Karatay, F. 664-666.

Mističko djelo u mesnevi-stihovima. Izgleda da je bilo jako cijenjeno u Iranu jer su i drugi sačuvani primjerci u Topkapı muzeju u Istanbulu izvanredno ukrašeni. Jedan je ukrašen minijaturama čuvenog Behzada.

L. 43; 13 x 20 cm (7 x 14 cm), po 12 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama zlatnom bojom. Dvostubačno.

Svaki stubac uokviren debelom zlatnom i dvjema tankim plavim i crnim linijama. Drugi dio rukopisa (drugo djelo) ukrašeno dodatnim prskanjem zlatnom bojom po papiru i plavo-zlatnim unvanima izrađenim za svaku pjesmu.

I prvo i drugo djelo je manjkavo, ali prvo ima zdavršetak u kome se vidi da ga je prepisao 'Alī Ǧafar al-'Ayyānī.

Uvez kožni sa rozetama, oštećen.

Vakuf H. Mehmeda Handžića.

3188 1393

كليات عرفى شرازى

Kulliyyāt-i 'Urfī Širāzī

Napisao 'Urfī Širāzī (1000/1591. godine). Sabrana djela jednog od klasika perzijske literature.

Flügel, I, 625, 626, 627, str. 592-594.; Rieu, II, 667.; Trako, 459, str. 238-239.

Sadržaj:

1. L. 2b رساله خطاب
2. L. 7b انشاء مكتوب
3. L. 13b مثنوى مجمع الابكار مولانا عرفى شرازى رحمه الله
4. L. 52b مثنوى فرهاد (و) شيرين مولانا عرفى شرازى
5. L. 65b ساقى نامه
6. L. 67a مجو شاعران كد چشم
7. L. 68b قصائد مولانا عرفى شيرازى رحمه الله
8. L. 153b غزليّات مولانا عرفى شيرازى
9. L. 250b مقطعات
10. L. 301a رباعيّات

Početak:

حمدى كه از نهايت شايستكى منزه . . .

L. 306; 12,2 x 23 cm (6,5 x 15 cm), po 18 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*, lijep, kaligrafski. Pisano crnom tintom. Naslov i istaknutije riječi crvenom tintom. Prve dvije strane i počeci djela uokvirene

zlatnom, plavom i crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje na marginama bilješke.

Prepisao Muḥammad Sa'īd b. Abū Sa'īd an-Nahǧiwānī, početkom redžepa 1036/18. III 1627. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, noviji.

Iz Kantamirijine biblioteke.

3189 1313

كليات سعدى شرازى

Kulliyyāt-i Sa'dī Širāzī

U ovoj knjizi na L. 1a naslov:

ما فى هذا المجلد رسائل خمس كلستان وبوستان

1. L. 1b - 28b - Sabrana djela Muṣliḥuddīna Sa'dija Širāzija. Na početku je pet poslanica koje počinju predgovorom:

شكر وسپاس معبودى را جلّت قدرته كه آفريننده‌ء مخلوقات

a završavaju se:

تمام شد ورسائل ملك شمس الدين مع رسالات والحمد لله حق حمده والصلوة على نبى محمد وآله اجمعين

2. L. 29b - 83b

گلستان

Gulistān

Vid. br. 3118-3150.

3. L. 84 - 311

بوستان

Būstān

Vid. br. 3105-3117.

Flügel,I, 530-532, str. 527-531.

L. 311; 12 x 22,2 cm (6 x 14 cm), po 19 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*, vrlo lijep kaligrafski. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Po marginama komentari. Ima kustode.

Prepisao 'Alī b. Muẓaffar 1007/1599. godine.

Uvez kožni, vanredno lijep i očuvan.

Rukopis je kupio iz zaostavštine Mutevelića pisar divana bosanskog valije Huršid-paše, Es-Seyyid 'Alī al-Waṣfī i uvakufio ga za Osman Šehdijinu biblioteku.

3190 5284

تحفه شاهدى – منظومه شاهدى

Tuhfa-i Šāhidī - Manẓūma-i Šāhidī

Najpoznatiji stariji perzijsko-turski rječnik, spjevan u mesnevi-stihovima. Spjevao ga je Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede, derviš mevlevijskog tarikata, rođen u Muğli u Anadoliji, 885/1470-71 godine, a umro 957/1550. godine. Djelo je napisao oko 1515. godine.

Flügel, I, 135.; Rieu, 139.; Pertsch, 208, 1049, 1050.;
Trako, 110-184. str. 72-103.; Karatay, II, 2047-2056, str. 23-24.

Početak:

بنام خالق وحى وتوانا – قديم وقادر وبينا ودانا

L. 32; 15 x 21 cm (7,2 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi, oznaka metra i interpunkcija crvenom tintom. Dvostubačno. Tekst obrubljen crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje marginalne i interlinearne bilješke.

Prepisao Zuhdī, bez oznake datuma.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3191 5447

Isto

1. L. 1 - 42

تحفه شاهدى

Tuhfa-i Šāhidī

2. L. 43 - 46

كتاب فاطمه نصيحت نامه

Kitāb-i Fāṭima-naṣīḥatnāma

Poema o Fatimi, Muhammedovoj kćeri, od nepoznatog autora. U pjesmi se govori kako je Muhammed davao savjete svojoj kćeri.

Početak:

رسول حضرت عليه السلام كون نده بركون فاطمه چيغروب نصيحت
ايلدى ارلروك . . .

Na kraju rukopisa nekoliko hadisa i dova.

L. 50; 12 x 17 cm (7,3 x 12,7 cm), po 13 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna i crvena. Po jedna stopa u stihu pisana je crnom, a druga crvenom tintom. Tekst vokaliziran. Odgovarajuće riječi označene istim brojevima. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Ponegdje marginalne bilješke. Veći broj riječi do polovine rječnika su interlinearno prevedene i na bosanski (bosanca).

Prepisao Ismā'īl b. 'Ali-bey 1264/1847-48. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3192 4814

Isto

1. L. 1b - 25b

تحفه شاهدى

Tuhfa-i Šāhidī

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Ibrāhīm Šāhidī, umro 957/1550. godine.

Početak kao u ostalim rukopisima u ovom Katalogu (3190, 3191).

2. L. 26b - 30

القصيدة النونية

Al-Qaṣīdatu 'n-nūniyya

Napisao Mevlānā Hiżir-bey b. Celāluddīn b. Aḥmed-pāşā, umro 864/1459. godine. Djelo iz islamske dogmatike u stihovima.

Ahlwardt, II, 2001-2005, str. 419-420.;
Dobrača, I, 187, 397, 399.

Početak:

الحمد لله على الوصف والشان

منزه الحكم عن اثار بطلان

3. L. 31b - 33b

قصيدة بدء الامالى

Qaṣīda bad'u 'l-amālī

Napisao Sirāğuddīn 'Ali b. 'Uṯmān al-Ušī al-Faragāni, umro 575/1179. godine.

Djelo iz islamske dogmatike u stihovima.
Dobrača,. I, 115, str. 67, 450, str. 278, 725, str. 486.

4. L. 33b - 35a

القصيدة المنفرجة

Al-Qaṣīdatu 'l-munfariğa

Napisao Abū 'l-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad an-Nahwī, umro 505/1111. godine.

Djelo moralističkog sadržaja.
Dobrača, I, 127, str. 90.

5. L. 41b - 46b

الفقه الاكبر

Al-Fiqhu 'l-akbar

Kraće djelo o islamskom vjerovanju od Abū Ḥanīfe Nu'mān b. Ṯābita, umro 150/767. godine.
Dobrača, I, 114, str. 65, II, 1320, str. 454.

L. 48; 13,5 x 19 cm (9 x 14,8 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio, zamrljan vlagom. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Turske i njima odgovarajuće perzijske riječi označene brojevima crvenom tintom, da bi se lakše pronašle.

Prepisivač Ahmed b. Muhammed iz Ljubuškog, bez oznake godine.

Uvez kožni, oštećen.

Bivši vlasnik: Lalić Salihbeg (لاليك صالحبك).

3193 5035

Isto

تحفه شاهدى

Tuḥfa-i Šāhidī

Perzijsko-turski rječnik u stihovima od Ibrāhīma Šāhidija.

L. 50; 14 x 20 cm (7 x 14,5 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Ima kustode. Ponegdje interlinearna objašnjenja.

Prijepis 1214/1799-1800. godine.

Uvez kartonski, trošan.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića iz Sarajeva.

3194 5034

Isto

تحفه شاهدى

Tuḥfa-i Šāhidī

Kao prethodni rukopisi (3190-3193).

L. 38; 14,2 x 20 cm (10 x 15 cm), po 9 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Interlinearne i marginalne bilješke.

Prijepis 1176/1762. godine. Bez poveza.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića iz Sarajeva.

3195 6488

Isto

تحفه شاهدى

Tuḥfa-i Šāhidī

L. 38; 15 x 20,5 cm (6 x 13,5 cm), po 12 redova na strani. Papir žutosmeđ. Pismo *ta'līq*, krupan. Tinta crna. Na margini istom rukom dopisivane glose sitnim *ta'līqom*. Počeci poglavlja crvenom tintom. Istim brojevima, crvenom tintom, su označene korespondirajuće riječi perzijskog i turskog jezika.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3196 5397

Isto

تحفه شاهدى

Tuḥfa-i Šāhidī

L. 18; 13 x 19 cm (8 x 14,8 cm), po 16 redova na strani. Papir žutosmeđ. Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Oznake metra i brojevi odgovarajućih riječi pisani crvenom tintom. Ima kustode. Prvi list naknadno dopisan.

Datum prijepisa zamrljan. Može se pročitati samo broj 62, a obzirom na starost rukopisa može se zaključiti da je prepisan 1162/1748-49. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, bez prijeklopa.

3197 5561

Isto

تحفه شاهدى

Tuḫfa-i Šāhidī

L. 19; 14 x 19 cm (10 x 16,5 cm), po 15 redova na strani. Papir žut, deblji, grub. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Naknadno olovkom napisano da je rukopis nastao 958/1551. godine, ali to se ne odnosi na prijepis ovog kodeksa.

Bez poveza.

Vakuf Ḥusain b. al-Ḥāğğ 'Umar-a.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

3198 5570

Isto

تحفه شاهدى

Tuḫfa-i Šāhidī

L. 19; 14 x 19,5 cm (9,5 x 17,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi i interpunkcija crvenom tintom. Odgovarajuće perzijske i turske riječi obilježene istim brojevima. Ima kustode. Listovi ovog rukopisa su ispremještani. Na margini komentari i stihovi, ali je margina oštećena obrezivanjem.

Datum prijepisa i prepisivač nepoznati.

Uvez kartonski, slab.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

3199 5486

Isto

1. L. 1 - 43

تحفه شاهدى

Tuḫfa-i Šāhidī

Kao ostali primjerci, opisani naprijed.

2. L. 56b - 61b

پند نامهٔ عطار

Pendnāme-i 'Aṭṭār

Mističko-didaktičko djelo u mesnevi stihovima koje je napisao Šayẖ Ferīduddīn 'Aṭṭār (513/1119-20 - 627/1229-30. godine).

Karatay, F., 485-494.

Početak oštećen.

L. 61; 11 x 16,5 cm (5,5 x 10,3 cm), po 10 redova na strani. Papir požutio, dobro oštećen vlagom. Pismo *nasẖ*, lijep, vokaliziran. Tinta crna. Naslovi, interpunkcija i brojevi koji označavaju odgovarajuće perzijske i turske riječi crvenom tintom. Ima kustode.

Prvo djelo prepisao Suleymān Iskopyevī (Skopljak) iz Gornjeg Vakufa, 1201/1786. godine. Drugo djelo koje je uvezano vjerovatno naknadno s prvim, prepisano je mnogo ranije, 1038/1628. godine, a prepisivač nije naznačen. Drugo djelo prepisano je *ta'līqom*.

Rukopis je bez poveza.

Na prvom listu bilješka da je ovaj rukopis kupio izvjesni Bekir-aga-zade Muhammed za svoga brata, Abdurreuf-efendiju, 1281/1864. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

3200 6630

Isto

تحفه شاهدى

Tuḫfa-i Šāhidī

L. 26; 14 x 20 cm (9,5 x 15,5 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Pojedine riječi i stihovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o prepisivaču, datum i mjestu prijepisa. Prvi list odvojen, a slijedeća dva naknadno dopisani.

Bez poveza.

3201 1827

يوسف وزليخا

Yūsuf u Zulayẖā

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine. Spjev o Yūsufu i Zuleyẖi inspiriran kur'anskom surom Yūsuf.

Flügel I, 565, 566, 568.; Eilers Heinz, XIV, 1, 214, 271, 283.

Početak:

الهی غنجه امید بگشای

گلی از روضهٔ جاوید بنمای

Završetak:

زبان را کوشمال خامشی ده

که هست از هرچه گویم خاموشی به

L. 140; 14 x 21,5 cm (6,5 x 13,8 cm), po 15 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Tekst obrubljen zlatnom, zelenom, crnom i plavom crtom. Unvan (zastavica) u plavoj zlatnoj, crvenoj, zelenoj i crnoj boji. Naslovi pisani zlatnom bojom. Ima kustode.

Prepisao Muḥammad Qāsim 970/1562-63. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Džinića Muhameda Baki efendije (Muḥammad Bāqī-efendī Ǧīnō-zāde).

3202 3920

نگارستان

Nigāristān

Historijsko djelo o povijesti islama do polovine X stoljeća. Napisao Qāḍī Aḥmad b. Muḥammad b. Ǧaffar al-Qazwīnī al-Gaffārī, umro 975/1567-78. godine.

HH, II, 1976.; Rieu, I, 106.

Početak poslije besmele:

ای طرازندهء بهارستان وی نکارندهء نگارستان از کرم تازه کن بهارم را رقم صدق نه نگارم را...

L. 242b:

ذکر نسب وولادت وخسروج شاه اسماعیل

L. 243b:

نامهء که سلطان سلیم پادشاه روم بشاه اسماعیل نوشته

L. 244; 16,2 x 21,8 cm (10 x 16,7 cm), po 21 red na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Pisano crnom tintom. Istaknutije riječi crvenom. Unvan u plavoj i zlatnoj boji. Tekst obrubljen zlatnim i plavim linijama. Ima kustode, ali su na pojedinim listovima odrezane prilikom uvezivanja.

Djelo je prepisano 986/1578-79. godine.

Rukopis je bio u posjedu Bošnjaka Ahmed-age, zapovjednika dvorske straže 1055/1645-46. godine, o čemu svjedoči bilješka:

صاحب بوسنوی احمداغا باشی قپوغلامی کتاب نکارستان حضرت معفور مرحوم فضائل نصاب مولانا قاضی احمد غفاری قزوینی قدس الله تعالی روحه العزیز سنه ١٠٥٥

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

3203 6700

خمسهٔ نظامی

Ḫamsa-i Niẓāmī

Pet djela u mesnevi stihovima koje pretstavljaju romantične spjevove koje je napisao Ǧamāluddīn Abū Muḥammad Ilyās b. Yūsuf b. Mu'ayyad Niẓāmuddīn, poznat kao Niẓāmī, umro 605/1209. godine. Ovdje je dodato i šesto djelo koje ne spada u Hamsu, a po nekima je ono sastavni dio petog djela Iskendernāme. To djelo je Iqbāl-nāma.

Karatay, F. 398, str. 147.; Eilers Heinz, 86.

1. L. 1 - 24

مخزن الاسرار

Maḫzan al-asrār

Početak:

بسم الله الرحمن الرحیم
هست کلید در گنج حکیم

2. L. 25b - 99

خسرو وشیرین

Ḫusraw u Šīrīn

Početak:

خداوندادر توفیق بگشای
نظامی راره تحقیق بنمای

3. L. 100b - 140a

ليلى ومجنون

Laylā u Mağnūn

Početak:

ای نام تو بهترین سراغار
بی نام تو نامه کی کنم بار

4. L. 141b - 193a

هفت پیکر

Haft paykar

Početak:

ای جهان دیده بود خویش از تو
هیچ بودی نبود پیش از تو

5. L. 194 - 262

اسکندر نامه – شرف نامه

Iskandar-nāma - Šaraf-nāma

Početak:

خدایا جهان پاد شائی تراست
زما خدمت آید خدائی تراست

6. L. 263a - 301

اقبال نامه

Iqbāl-nāma

Početak:

خرد هرکجا گنجی آرد پدید
زنام خدا سازی آنرا کلید

L. 301; 15 x 25,5 cm (10,3 x 17,5 cm), po 25 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*, sitan, vrlo lijep, kaligrafski. Tinta crna. Svih pet djela u ovom kodeksu počinju unvanima u više boja, dominira plava i zlatna boja. Tekst pisan četvorostubačno. Stanice su uokvirene zlatnim, crvenim, plavim i zelenim linijama. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Datum prijepisa, muharrem 991/25. I - 23. II 1583. godine.

Uvez kožni, na kome se samo naziru ornamenti, koji su od upotrebe kodeksa izblijedjeli.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

3204 2916

1.

كلشن راز

Gulšan-i rāz

Napisao Maḥmūd aš-Šabastarī (ovdje چبستری), umro 720/1320. godine. Spjev na perzijskom jeziku u formi mesnevije, u obliku pitanja i odgovora. Djelo je mističkog karaktera.

Flügel, III, 1945.; Gölpinarlı, MMYK, III, 968.

Početak:

بنام انك جان رافکرت آموخت
چراغ دل بنور جان برافروخت

Završetak:

بنام فویش کردم ختم وپایان
آلهی عاقبت محمود کردان

2.

كتاب تخفة العشاق

Kitāb Tuḫfa al-'uššāq

Po Flügelu, napisao Ḫalīlī, mevlevijski derviš, a po djelo pod ovim naslovom je anonimno. Međutim, izgleda da da se radi o različitim djelima.

Flügel, I, 529/5.;
Trako, 79-82, str. 58-59.

Početak:

بشنوای جوینده‌ء راه خدا
کرتو جویایی خدایی با خدا

3.

دیوان اصولی

Dīvān-i Uṣūlī

Zbirka pjesama turskog pjesnika Uṣūlija, umro 945/1538-39. godine. Nema početka, a završava se sa tri rubaije koje se rimuju u svim stihovima sa pa je neko napisao pogrešno da je ovo Vahdetijev Divan. Iz svih ostalih pjesama ovog Divana, vidi se, međutim, da im je autor Uṣūlī.

L. 188; 10,5 x 14,5 cm (7 x 11 cm), po 16 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ-ta'l*, tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Kustode.

Više prepisivača od kojih samo jedan poznat: Šayẖ Yāsīn, 11. rebiu-l-evvela 923/3. IV 1517. godine.

3205 3897

لیلی ومجنون

Laylā wa Maǧnūn

Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ǧāmī, umro 898/1492. godine. Ovo djelo se najčešće nalazi u Ǧamijevoj Ḫamsi (Petoknjižju).

Flügel, I, 590/4; str. 566-567; Eilers-Heinz, PH, XIV, 1, 173, str. 144.

Početak:

ای خاك تو تاج سربلندان
مجنون تو عقل هو شمندان

Završetak:

پاکان بنیاز صبحگا هان
امرزشم از خدای خواهان

L. 140; 15 x 22,5 cm (7 x 14,5 cm), po 14 redova n strani. Papir žućkast, tanak gladak. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Vanredno lijep unvan u plavoj, zlatnoj o oker boji. Tekst optočen jednom debljom zlatnom i sa četiri tanje plave lonije. Dvostubačno. Stupci također odvojeni dvjema zlatnim linijama. Ima kustode.

Bez podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni sa utisnutom rozetom, ugaonim ukrasima i pletenicom zlatne boje. Isti ukrasi su i na zadnjim koricama i prijeklopu.

Vakuf Ahmed-age, službenika na dvoru u Istanbulu, za svoju medresu u Mostaru (bilješka na L. 1a i pečati: Bende Aḥmed b. 'Ali na L. 1b i 140b).

3206 5740

منطق الطیر

Manṭiqu 't-ṭayr

Napisao Ferīduddīn 'Aṭṭār (513/1119 - 627/1229. godine, kada je ubijen od Mongola).

Poema, spjevana u mesnevi stihovima. Podijeljena je u 43 pjevanja. Spada u klasičnu perzijsku poeziju sa mističko-didaktičkim sadržajem.

Trako, 261-263, str. 140-142.; Karatay, F. 494-498.;
Eilers-Heinz, 23, str. 23-25. i 118, str. 100-101.

Djelo nema početka, a na završetku mu nedostaje posljednja hikāya. Također ima i drugih tekstualnih razlika u odnosu na druge upoređene rukopisne primjerke (u Orijentalnom institutu u Sarajevu), 3490, 4688 i 3077).

Završetak:

تو کریم مطلق ای کردگار
عفو کن از هرچه رفت درگذار

L. 27; 12,5 x 21 cm (6,5 x 15 cm), po 17 redova na strani. Papir krem boje. Pismo *ta'līq*, vrlo lijep. Tinta crna. Svako poglavlje (hikāya) oivičeno crvenom linijom. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču.

Uvez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

3207 6081

انوار سهیلی

Anwār-i Suhaylī

Prijevod i prerada čuvenog retoričkog djela Kelila i Dimna koji je napisao Kamāluddīn Ḥusain b. 'Ali al-Wā'iẓ al-Kāšifī, umro 910/1504-05. godine. Osnovno djelo, Kelilu i Dimnu, napisao je na sanskritu Bidpai.

Pertsch, 1000-1010 (str. 970-974); Eilers-Heinz, 297, str. 231.;
Karatay, F. 869-870, str. 302-303.;
Izd. London, 1821, 1827; Hertford, 1851; Berlin, 1341/1922; Teheran, 1336 Hš/1957.

Početak:

حضرت حکیم علی الاطلاق جلّت حکمته که وظائف حمد وثنا...

Završetak:

چونکه بدین پایه رساندم کلام

به که کنم سخن در والسلام

L. 181; 21 x 30 cm (12,5 x 23,5 cm), po 22 reda na strani. Papir bijel, nekoliko listova na početku požutjeli. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom.

Prepisao 1133/1720-21. godine.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje prednja korica.

3208 3077

1.

انیس العاشقین

Anīs al-'āšiqīn

Moralističko didaktičko djelo koje počinje u prozi, a nastavlja se u stihovima. Napisao 'Alī b. Nāṣir b. Hārūn b. Abī al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī poznat kao Qāsimī ili Qāsim al-anwār.

Početak:

منت خدایرا جلّت عظمته وعلت کلمته که بشعشعهء انوار اسرار شموس ارواح اقمار قلوب انسانرا

Završetak:

غیر اورامن نمی دانم وجود

پیش اوزانست جانم در سجود

نور او بگرفت عالم اتمام

دیده بگشا تابه بینی والسلام

Gölpinarlı, III, 2604; Trako, 439, str. 224.

2. Popis Božjih imena (Asmā'u 'l-ḥusnā)
3. Razne molitve (Dove = du'ā)

Na posljednjem listu nekoliko stihova pjesnika Qāsim al-anwāra.

L. 30; 12,2 x 16,8 cm (8 x 12,5 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Ponegdje na marginama bilješke na turskom jeziku. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Iz Elči Ibrahim pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3209 6325

سلسلة الذهب

Silsilah ad̲-d̲ahab

Mističko-didaktičko djelo u mesnevi stihovima, koje je napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ǧāmī, umro 898/1492. godine. Ovo je prvo djelo iz Džamijeve (Ǧāmī) Ḫamse (petoknjižja).

Flügel, I, 594, str. 569-570.; Pertsch, 876, str. 873.;
Eilers-Haeinz, 147, str. 122-123.; Izd. Lucknow, 1323/1905.;
Taškent, 1331-32/1913-14.; Teheran, s.a.

Početak: Nedostaje veći dio prvog lista. Samo se može pročitati drugi polustih:

بصفات الجلال والاکرام

Završetak:

برهمین نکته ختم شد

لله الحمد والعلی والجود

L. 210; 11,5 x 18 cm (6,5 x 13 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Svaki stubac uokviren crvenom linijom. Naslovi pjevanja također ispisani crvenom tintom. Ima kustode.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i prepisivaču.

Nedostaje jedan list na početku i prednja korica.

Uvez kožni sa rozetom (samo posljednja korica i hrbat).

3210 6363

گلشن توحید

Gulšan-i tawḥīd

Djelo u mesnevi stihovima, vjersko-didaktičkog karaktera, pisano po uzoru na Mesneviju Dželaludina Rumija (Ǧalāluddīn Rūmī). Napisao

Ibrāhīm Šāhidī Muglevī, umro 957/1550. godine. Svaki šesti stih je preuzet iz Mesnevije Dželaluddina Rumija, a ostalo su originalni stihovi Ibrahima Šahidija u istom pjesničkom metru, koji se i misaono uklapaju u kontekst citiranih stihova. Djelo sadrži ukupno 100 stihova iz Mesnevije i 500 originalnih stihova.

Ḥ Ḫ, II, 1505; Flügel, III, 1950, str. 429.; Eilers-Heinz, 33, str. 32 i 107, str. 93.; A. Ateş, 224, str. 143.

Početak:

حمد لا يحصى ثناء بى قياس

بى نهايت منّت وبى حد سپاس

L. 124; 14 x 20 cm (7,5 x 12 cm), po 16 redova na strani. Papir žutosmeđ sa izraženim flekama od vlage. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode.

Nema podataka o prijepisu, niti o prepisivaču.

Uvez kožni.

Bivši vlasnici: Muḥamed-ef. b. Aḥmed-ef. b. Sinān-ef. b. Murād-ef. i Musṭafa b. 'Osmān.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3211 5005

1. L. 1 - 52a

رسالهء دلگشاى

Risāla dilgušā

Ovako je ovo djelo nazvano u kolofonu prijepisa. Autor djela pod istim naslovom je perzijski pjesnik Ubayd Zākānī, umro poslije 1371. godine.

A. Ateş, 424.

Početak poslije besmele:

سپاس بى قياس كرسى طراز برايبد كه قهرمانان اقاليم سبعه ايجاد وفرمان دوايان ممالك كون . . .

Završetak:

تمت الرسالة دلكشاى ووقع الفراغ على يد افقر العباد شيخ نظامى ساكن هند آباد سنه ١٠٨٣

2. L. 55b - 66

مفهوم فرائض

Mafhūm-i farā'iż

Napisao Muḥammad Waḥbī. Djelo je bez završetka.

Početak poslije besmele:

مطلقا ميتك تركه سنه متعلّق اولان حقوق مهمّه درت اوّلا وسطاً تجهيز وتكفين . . .

L. 66; 10,5 x 19,5 cm (6,8 x 12,7 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio, umrljan vlagom. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Prepisao Šayḫ Niẓāmī u Hindabadu, 1083/1672-73. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom, ali nedostaje posljednja korica.

3212 5285

ديباجهء مقطعات

Dībāğa-i muqaṭṭa'āt

Napisao Amīr Maḥmūd b. Amīr Yamīnuddīn Tugrā'ī, poznat kao Ibn-i Yamīnī, umro 769/1368. godine.

Flügel, I, 563-564; str. 545-546.; Eilers-Heinz, PH, I, 30, str. 29-30.

Ovaj rukopis sadrži prozni uvod, munadžat, nat i druge pjesme, a završava se kit'ama, dok primjerci u spomenutim katalozima sadrže samo kit'e.

Početak:

الحمد لله الذى خلق بقدرته العالية من الماء كل حىّ وانطلق بحكمته البالغة فى الارض والسماء كل شىء وفصّل فهرس الموجودات بالمعدن والنبات والحيوان . . .

L. 36; 14 x 21,5 cm (9 x 16 cm), po 16 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi, interpunkcija i nadvlačenje crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Ima kustode. Dvostubačno. Nekoliko lista oštećeno vlagom.

Na kraju rukopis je nepotpun pa nema podataka o prijepisu.

Bez poveza.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3213 3713

1. L. 1b - 16a

رساله‌ء حسن دل

Risāle-i hüsn-i dil

Napisao: Yaḥyā b. Sībek Fettāḥī al-Nisābūrī, umro 853/1449. godine. (Vid. L. 1b i 16a).

Ḥ Ḫ, I, 666.

Naslov:

بسم الله الرحمن الرحيم وبه ثقتى

رساله‌ء حسن دل من مؤلفات مولانا فتاحى رحمة الله عليه رحمة واسعة

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين والصلاة على محمد وآله اجمعين چنين گويد

مشرع اين كتاب حكايت ومبدع اين روايت . . .

2. L. 19b - 98a

بهارستان

Bahāristān

Sufijsko didaktičko djelo.

Napisao Mevlāna Nuruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine.

Flügel, I, 559, 560, III, 2010.;
Eilers-Heinz, PH, I. 11, str. 13-14.

L 98; 12,9 x 17,5 cm (7 x 11,5 cm), po 13 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi i istaknutije riječi u tekstu crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis se sastoji iz dva dijela prepisana od različitih prepisivača. Drugo djelo prepisano 12. redžeba 929/27.V 1523. godine.

Uvez kožni sa rozetama zlatne boje na obje korice i prijeklopom. Po rubu talasasta deblja linija i četiri ravne tanje linije. Unutrašnja linija zlatnom bojom.

Iz Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

3214 2519

سنبلستان

Sunbulistān

Napisao Šayẖ Šuğāuddīn Gūrānī, umro 964/1556. godine, po uzoru na Sā'dījev Gulistān, a djelo je posvetio sultanu Sulejmanu Zakonodavcu.

Bašagić, Popis, str. 272 (66);
Bratislava, 594 - TF 109.

Početak:

هزاران سپاس بر خدايرا كه بى سابقت خدمت نعمت ارزانى داردو ثنايى

اوچنانكه سزاى اوست كسى نتواند گفت

Završetak:

هر آن ناظر كه بهر من دعايى – كند يا رب دلش راكن تو تعمير زدنيابز

خورش از عمر خوردن – رهى در آخر شراز لطف توفير

Djelo je raritet jer se osim ovog primjerka nalazi još samo jedan, eventualno dva primjerka. Primjerak za koji se pouzdano zna nalazi se u Bratistavi (Blašković, 594 - TF 109), a prepisao ga je poznati mostarski pjesnik Zijai Mostarac. Blaškovič spominje da se jedan primjerak nalazi i u biblioteci Ašir - ef. u Istanbulu.

Djelo se sastoji iz 10 poglavlja i to:

1. در سيرت پادشاهان
2. در اخلاق درويشان
3. در اخلاق علماء
4. در فضيلت قناعب
5. در فوائد خاموشى
6. در سخاوت اغنيا
7. در بخل وامساك
8. در عشق ومحبت
9. در پيرى
10. در اداب وتربيت

L. 100; 13 x 20 cm (6 x 13,5 cm), po 19 redova na strani. Papir bijel, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Kustode.

Nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču. Prema starosti papira pretpostavljamo da je rukopis iz XVI stoljeća.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

3215 2459

1.

حدائق السحر فى دقائق الشعر

Ḥadāiq as-siḥr fī daqāiq aš-ši'r

Napisao Rašīduddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdulǧalīl, poznat kao Watwāt, umro 573/1177. godine. To je udžbenik perzijske retorike, a napisan je s ciljem da olakša teška i izvještačena pravila u ovoj nauci. Posvećeno je 'Alauddīn Ḫārizmšāhu.

Ovaj rukopis je prepisan 698/1298. godine.

Ḥ Ḫ, I, 634; Pertsch, 9/6,22/3, 39/1.

Početak:

الحمد لله على ما افاض علينا من نعمه المترعة الحياض...

2.

مفردات ومركبات

Mufradāt wa murakkabāt

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima koji je napisao Rašīduddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdulǧalīl (508/1114 - 578/1182-83. god.).

Divshali - Luft, PH, XIV, 2, (Wiesbaden, 1980.) 36, str. 46-47.

Početak:

حمد وثنا بر مبدع بى مثال وآلت را ومخترع بى غرض ودرود بر سيّد انبيا...

3.

كتاب نصاب الفتيان – نصيب الفتيان نشيب التبيان

Kitābu niṣābi 'l-fityān - Naṣību 'l-fityān wa našību 't-tibyān

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima u 50 kit'i i jednoj rubaiji. Napisao Huwayyi Ḥusamuddīn Ḥasan b. 'Abdulmu'min Muẓafferī (živio u 7/13. stoljeću u Mardinu).

Divshali-Luft, XIV, 2,38, str. 49.; Ḥ Ḫ, II, str. 1957.

Početak poslije besmele:

الله واله وربّ ورحمن

فرد واحد وحكيم وسبحان

L. 98; 13 x 17,5 cm (9 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, star. Pismo *nasẖ-ta'līq*, starinski. Tinta crna. Interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode.

Prijepis prvog djela 698/1298. godine. Prijepis posljednjeg djela 854/1450. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Iz Kantamirijine biblioteke.

3216 3132

Neko perzijsko pjesničko djelo pobožno-mističkog karaktera. Sve su pjesme posvećene Bogu i Poslaniku Muhamedu. U nekima se na osnovu mističkog značenja nekih slova govori o Božjim osobinama.

Početak:

فرد اله الرحمن الرحيم

اعظم اسماء عليم قديم

L. 113; 10 x 14 cm (6,5 x 11 cm), po 17 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Pisano crnom tintom. Ima kustode.

Nema završetka, pa se ne može znati prepisivač ni datum prijepisa.

Uvez kožni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3217 2236

Neko perzijsko pjesničko djelo bez početka i kraja od nepoznatog autora.

Naslovi pojedinih pjesama:

عبد المقدم

عبد المؤخر

عبد الاول

عبد الآخر

عبد الظاهر

عبد الجلال والكرام

عبد المقسط
عبد الجامع
عبد الغنى
عبد الممبت
عبد الحى
عبد القيوم
عبد الواحد
عبد الاحد
عبد الصمد
عبد القادر
عبد المقتدر
المطالعه
المطلع
معالم اعلام الصفات
المعلم الاول ومعلم الملك
مغرب الشمس
مفتاح بىر القدر
مفتاح الاول...

L. 78; 14,2 x 20,5 cm (9,5 x 13,2 cm), po 17 redova na strani. Papir žut. Pismo crnom tintom. Naslovi pisani crvenom. Ima kustode.

Nema početka i kraja pa se ne može znati prepisivač.

Uveza nema. Rukopis je rasut sa više volantnih listova.

3218 2502

شرح قصيدهٔ برده

Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda

Komentar Qaṣīda-i burde na perzijskom jeziku od nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao je na arapskom jeziku Muḥammad b. Sa'īd Būsīrī, a ovaj komentar je napisao 19. safera 880/24. VI 1475. godine.

Početak poslije besmele:

نستمدّ ونستعين والحمد لله ربّ العالمين داناى توانا تبارك وتعالى كه مقبولى از نادان درر اوصاف حبيب واجب الترحيب اوكوى اخلاص واختصاص از چالاكان ميدان...

Završetak:

وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء تمت كتابة النسخة الشريفة بعون الملك المنان تحريرا فى التاريخ ١٩ صفر سنه ٨٨٠

L. 141; 13 x 18,2 cm (7,5 x 12 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, gladak, tanak, pismo *nasẖ-ta'līq*, tinta crna i crvena. Osnovni tekst pisan crvenom tintom, a komentar crnom. Kustode. Ponegdje bilješke na margini.

Nema podataka o prijepisu i prepisivaču.

Uvez kožni, oštećen, na kome je utisnuta rozeta zlatnom bojom.

3219 2464

رسالهء تضمين مُسْقَط – شرح قصيدة البرده

Risāla-i taḍmīn-i musqaṭ - Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda

Komentar Qaṣīda-i burde na perzijskom jeziku. Napisao Šamsī, što se vidi iz posljednjeg stiha (L. 29b).

Početak:

حمد بيحد بر خالق يكتايى را جلّ جلاله كه خرد خرده شناس در فهم ذاتش دورو مهجور...

Završetak:

شمسى قولكى يا رب بو قيل ايله كالندن
القصّه بودر مقصود هر كارى عتيق ايله

L. 29; 14 x 18,5 cm (8,5 x 14,5 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ*, tinta crna. Originalni tekst crvenom tintom. Prve strane uokvirene zlatnom linijom, a dalje crvenom. Ima kustode.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Nema podataka o prijepisu niti o prepisivaču.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese (stari fond).

3220 5394

قصيده برده شيخ احمد موصلى

Qaṣīda-i burda-i Šayẖ Aḥmad Moṣūlī

Prijevod na perzijski jezik Busirijeve poeme al-Kawākib ad-durriyya (Qaṣīda-i burda) koji je sačinio Šayẖ Aḥmad al-Moṣūlī. O ovom piscu nismo uspjeli pronaći bilo kakav podatak.

Početak:

وبه نستعين يا فتاح القلوب

بسم الله الرحمن الرحيم

امن تذكر جيران بذى سلم

آيا ازياد كردن همسا يگان بذى سلم كه

موضع مجنون ايست .

L. 34; 12 x 19 cm (8 x 14 cm), po 10 redova na strani. Papir žut. Pismo *nasḫ*. Tinta crna i crvena. Crnom su pisani originalni arapski, a crvenom prevederi perzijski stihovi. Ima kustode. Mnoštvo marginalnih i interlinearnih bilježaka.

Prepisao Ḥāǧǧ Muḥammad ʻAšūr (bez oznake godine).

Uvez kartonski, noviji.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3221 512

شرح معمّا

Šarḥ-i mu'ammā

Napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān Ǧāmī (L. 2a), a osnovno djelo napisao Mīr Ḥusayn b. Muḥammad aš-Širāzī an-Nīsābūrī, umro 904/1498-99. godine.

H Ḫ, II, 1742.; AM, I, 316.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم

اعتمادم بست در تتميم

اى واقف از اعمال معماى همه

محضى زتونيست رمزا ايماى همه

Završetak:

صاحب نظرى نظرى ساز دوان من بدعا ياد آرد اللهم اغفر لمن استغفر له جان تان كنش بذكر سبحان الله والصلوة على خير الانام وشفيع الاثام والسلام والاكرام

L. 74; 16 x 26 cm (9,5 x 19,5 cm), po 23 reda na strani. Papri požutio, pismo *nasẖ*, tinta crna. Tekst osnovnog djela nadvlačen crvenom linijom. Imena pisana crvenom tintom, a citirani stihovi zelenom. Na L. 1a stihovi ispisani crvenom, smeđom i žutom tintom. Kustode.

Prepisao Muḥammad Šāh b. Zaynul-ʻābidīn b. Muḥammad Šāh al-Fanārī, 980/1572. godine.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Hadži Memišage Kasumagića.

3222 2671

شرح بدائع الاسحار فى صنائيع الاشعار

Šarḥu Badā'i 'i 'l-asḥār fī ṣanā'ī'i al-aš'ār

Osnovno djelo je napisao Ǧamāl ad-dīn Muḥammad b. Abī Bakr al-Qawāmī al-Mutarrizī al-Ganǧi, a ovaj komentar je sačinio Maḥmūd b. ʻUṯmān an-Naǧāti an-Nisābūrī. Komentar je posvećen veziru Giyāṯ ad-dīnu.

Ḥ Ḫ, I, 229.

Početak poslije besmele:

الحمد لله البديع المبدع للبدايع الصنائع المخترع . . .

L. 19; 12,4 x 21,2 cm (9 x 17,5 cm), po 29 reda na strani. Papir žut. Pismo *nasẖ-ta'līq*. Tinta crna. Naslovi pjesama pisani crvenom tintom. Marginalije. Ima kustode.

Prijepis, kraj ševvala 923/5-14. XI 1517. godine.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom i prijeklopom.

Bivši vlasnik: Ḥāǧǧ Muṣṭafā Ṣidqī (1)175/1761-62. godine (žig na L. 1a).

Iz Elči Ibrahimpašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3223 2966

مجموعه

Mağmū'a

1. L. 1 - 38

ديوان جامى

Dīvān-i Ğāmī

Napisao Nūruddīn 'Abdūraḥmān Ğāmī, umro 898/1492. godine.
Ovaj Dīvān je nepotpun, nedostaje mu veći dio na početku.
Počinje od gazela s rimom na slovo „m" م .

Trako, 443, str. 228.

2. L. 38 - 50

ديوان طوسى

Dīvān-i Ṭūsī

Izbor iz Ṭūsijevog Dīvāna

3. L. 50 - 81

ديوان خسرو دهلوى

Dīvān-i Ḫusraw Dihlawī

Ovaj Divan nije potpun jer je rukopis na kraju oštećen.
Posljednje pjesme su gazeli s rimom na „h" (ه).

L. 81; 16,5 x 10,5 cm (6,5 x 11 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tinta crna. Tekst uokviren zlatnom linijom. Ima kustode.

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu i mjestu prijepisa.

Uvez kožni, kome nedostaje posljednja korica.

3224 3216

مجموعه

Mağmū'a

Zbirka poezije na perzijskom i turskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Kaygusuz Baba, 'Azmi-zāde-efendī, 'Ulvī, 'Alī, Ġanī-

zāde-efendī, Hoca 'Ismet, 'Urfī Şirāzī, Ḥakīm Senāī, Şeyḫ Feyzī, Şeyḫ Behāuddīn, Ḥakīm Şefāyī, Ṣūfī, Şeyḫ Necmuddīn, Cemāluddīn Rezzāḳ, Kemāl Ismā'īl, Mīr 'Ali, Hoca Ḥuseyin, Ḥoca Ḥuseyin Senāyī, Ḥāḳānī, Enverī, Dervīş-pāşā (Bajezidagić) (L. 25a), Seḥābī Şeyḫ Sa'dī, Fużūlī, Bāḳī, Rūḥī Bağdādī, Nehāruddīn 'Āmilī, Ḳadrī, Nūrī.

L. 58; 25 x 8,8 cm (bez margine), prosječno po 20 redova na strani. Papir žut. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Tekst pisan dvostubačno, ukoso, odozdo prema gore. Neki listovi poprskani zlatom. Kustode neredovne.

Prepisao Mīr 'Alī (L. 18b).

Na L. 33 jedna zabilješka Şeyḫ Sirrī-zāde Behāuddīn Bosnevī 'an tekke-i Oglavak.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Svrze Mehmed-bega sina Mehmed-agina.

3225 1733

مجموعه

Mağmū'a

1. L. 1 - 11 - Pjesme raznih autora: Fużūlī, Urfī Şirāzī, Veysī, Ğāmi, Hāfiẓ.

2. L. 12 - 151

ديوان جامى

Dīvān-i Ğāmī

Napisao poznati perzijski pjesnik Nūruddīn 'Abdurraḥmān Ğāmī (898/1492.).

Početak:

سبحان من تحرير فى ذاته سواه
فيهم خر وبكبه كمالش فبردراه

Završetak:

چورديست شديماه وخور برابر
تخسين مه نهان شداز برابر

Wiesbaden, XIV1, 279.; Flügel, I, str. 570, 571, 572.

3. L. 151 - 169
Pjesme Ğāmija i Fāiqa.

L. 169; 14 x 21 cm (8,5 x 15,5 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pisano crnom tintom, pismo *nas̱h-ta'līq*. Tekst uokviren crvenim linijama. Ima kustode. Po margini ispisane pjesme Ğāmija.

Uvez kožni.

Prepisivač: 'Abdulmuẓaffer. Prijepis izvršen: 1033/1624. godine.

Bivši vlasnik: Ibrahim Baša-i Užice (L. 11a).

3226 1320

مجموعه

Maǧmū'a

1. L. 1 - 294

ديوان صائب

Dīvān-i Ṣā'ib

Napisao Mirza Muhammad 'Ali Ṣā'ib, umro 1087/1676. godine.

Flügel, I, 597.; A. Ateş, I 513.

Početak:

يا رب از عرفان مر اسمانهء سر شارده
چشم تيان جان اگاه دل بيدارده

Završetak:

نقاب دار كندافناز را صائب
اكربر افكند ازرخ نقاب درويشى

2. L. 295 - 304

ديوان بليغ محمد

Dīvān-i Belīġ Muḥammed

Na turskom jeziku. Autor je Belīġ Muḥammed Emīn iz Yeni Şehira.

Početak poslije besmele:

باقى ونفعى وثابت (و) نابى
سخنه ويرديلر اب وتابى

Završetak:

قبر شدى موى ميان تارزلفه فرق ايده مم
بيلنمز انجه دن انجه خيال معنادر

Nije potpun.

3. L. 305 - 315 - Kaside na perzijskom jeziku.

L. 315; 13,5 x 24 cm (7,5 x 16 cm), po 23 reda na strani. Papir bijel. Pismo *nas̱h-ta'līq*, vrlo lijep i čitak, tinta crna. Bez obruba i bez ukrasa. Ima kustode.

Povez kožni sa ukrasnim rozetama.

3227 2540

مجموعه

Maǧmū'a

Zbirka poezije na perzijskom jeziku kojoj se zbog manjkavosti rukopisa ne može odrediti autor (ili autori).

L. 43; 12,2 x 20 cm (7 x 14 cm), po 12 redova na strani. Rukopis se sastoji iz dva dijela koje treba odvojeno opisati.

I dio

L. 1 - 34

Papir žut. Pismo *ta'līq*, krasan. Tinta crna. Međunaslovi zlatnom bojom. Dvostubačno. Tekst uokviren debljom zlatnom linijom koja je okružena sa četiri tanke crne linije i jednom plavom. Nema kustode.

Prepisivač ovog dijela je 'Ali Ğa'far al-Ayyānī.

II dio

L. 35 - 43

Papir bijel. Marginalni prostor obojen svjetlosmeđe i prskan zlatom. Slikarski ukras od uskih zastavica sa stiliziranom floralnom ornamentikom slikanom temperom na zlatnoj i plavoj podlozi. Izvanredno fin i precizan rad. Boje: bijela, crna, svjetlozelena i smeđa.

Povez kožni sa utisnutom rozetom (šemsom), oštećen. I prvo i drugo djelo je na početku manjkavo.

3228 2459

مجموعه

Maǧmū'a

1. L. 1 - 40

حدائق السحر فى دقائق الشعر

Ḥadā'iq as-siḥr fī daqā'iq aš-ši'r

Djelo je napisao Rašīduddīn Muḥammad b. Abdulġalīl al-Amrī al-Watwāt, umro 573/1177. godine.

Flügel, I, 226.
Početak na L. 1b:

الحمد لله على ما افاض علينا من نعمه المترعة الحياض ومننه الممرعة الرياض والصلوة على خاتم الانبياء

2. L. 41 - 65

رسالة فيها مفردات ومركبات عربية مستعملة فى لسان الفرس

Risālatun fīhā mufradātun wa murakkabātun ʻarabiyyatun mustaʻmilatun fī lisāni al-furas

Rasprava o upotrebi arapskih riječi i konstrukcija u perzijskom jeziku.

3. L. 46 - 98

نصاب الفتيان

Niṣāb al-fityān

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima, koji je napisao H̱u'ī Ḥusāmuddīn Ḥasan b. ʻAbdulmuʻmin Muẓaffarī (pjesnik koji je živio u VII/XIII stoljeću) iz Mardina u Iraku.
Götz XIV 2, 38;
Karatay, Farsça, 304.
Ovo djelo ima drugačiji naslov u rukopisu wiesbadenskog kataloga: Naṣīb al-fityān wa naṣīb at-tibyān. Ima također drugačiji početak (predgovor) nego u našem rukopisu. Završetak je isti.
L. 98; 13,5 x 18 cm (8,5 x 12 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, pismo *nasẖ*, starija varijanta, tinta crna. Međunaslovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.
Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.
Prijepis iz 854/1450. godine.
Iz Kantamirijine biblioteke.
Početak:

الله واله وربّ رحمن
فرد احد وحكيم وسبحان

Završetak:

حسام شاعر از معنيست ساحر
زهى قادر سخن الله اكبر

هذا اخره
اغاز حكايتم بانجام رسيد
جان ازغم واندیشه بآرام رسيد

اين نامه كه نام صاحبش باقى باد
المنّة لله كه باتمام رسيد .

3229 1547

مجموعه

Maǧmūʻa

1. L. 2b - 12b

مفتاح اسامى فى قواعد المعما (!)

Miftāḥu asāmī fī qawāʻid al-muʻammā

Napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān Ǧāmī.
Počinje:

حمد بى حد وثنابى عدّ پادشاهى را

2. L. 13b - 17b

شرح معميات جامى

Šarḥ-i muʻammiyāt-i Ǧāmī

Kratka, nepotpuna rasprava o naprijed spomenutom Ǧāmijevom djelu.

3. L. 18a - Pjesma na arapskom jeziku pod naslovom:

سبحة الغدير فى مدح الملك القدير

4. L. 19a - 19b - Risala na turskom jeziku o nasljednom pravu.
Početak:

ميتك تركسنه حقوق اربعه مرتبه تعلق ايدر . . .

5. Na nekoliko slijedećih listova su pojedinačni stihovi, tarihi i vježbe rukopisa.

6.

شرح الاسماء الله الحسنى بطريق المعمّا (!)

Šarḥu asmā'i Allāhi al-ḥusnā bi-ṭarīqi 'l-mu'ammā

Komentar Božijih imena u formi zagonetki i odgonetki na perzijskom jeziku.

7. Risala na turskom jeziku o nasljednom pravu od nepoznatog autora.

L. 127; 13 x 20,2 cm (6 x 14 cm), prosječno po 22 reda na strani. Papir bijel. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi i interpunkcija crvenom tintom. Ima kustode. Rukopis nije pisan istom rukom. Drugi dio je pisan lijepim kaligrafskim *ta'līqom*.

Pojedini tekstovi imaju datume prijepisa. Za prvi tekst to je sredina muharrema 1095/početak siječnja 1684. godine. Tekst je mjestimično uokviren crvenom crtom. Prvu risalu je prepisao 'Abdullāh b. Muḥammad, poznat kao 'Arab-zāde. Istim rukopisom je prepisana i druga risala na kojoj nije označeno ime prepisivača.

Uvez kartonski sa kožnim hrbatom.

Vakuf Džinića Muhamed Baki efendije (Ğīno-zāde Muḥammad Bāqī-efendī) (bilješka i pečat).

3230 5831

مجموعه

Mağmū'a

1. L. 1 - 62

Zbirka poezije na perzijskom jeziku. Zastupljeni su slijedeći pjesnici: 'Urfī, Ṭālib, Fayḍī, Āsafī, Ša'irī, Muḥibbī, Ḥāmī, 'Ismā'īl, Šāhī, Rawnāqī, Ḥakīm Šifā'ī, Ḥāqānī, Anwarī, Šāh Ṭāhir.

2. L. 62b - 66a

الحلة العسجديه

Al-Ḥillatu 'l-'asğadiyyah

Napisao nepoznati autor koristeći djela Šayḫ Muḥyiddīn Muḥammad b. 'Ali al-'Arabija, poznat kao Šayḫu 'l-akbar (rođen 17. ramazana 560/20.VII 1165. godine u Murcii (Španija), umro 26. rebīu 's-sanija 638/16.XI 1240. godine u Damasku).

Naslov i podaci o korištenju Ibn al-'Arabija sadržani na prvoj strani teksta (L. 62b). Inače Ibn al-'Arabijevo djelo pod ovim naslovom ne nalazimo u popisu njegovih djela u GAL-u.

(vid. GAL, G 2, I, 571-582 (441-449).

Početak poslije besmele:

حمداً لمن الهمنا سلوك الرشاد ونور بصائرنا بالايمان . . .

وبعد هذه الرسالة سمّيتها بالحلة العسجدية فى معرفة مقام . . .

L. 66; 15 x 21 cm (11 x 19 cm), po 20 redova na strani. Papir bijel, zamrljan vlagom. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Pisano u kosim redovima, odozdo prema gore u tri ili četiri stuba. Nema kustoda.

Rukopis je pisan od više osoba. Prepisivač nije naznačen. Nedostaje mu po nekoliko listova s početka i s kraja.

Bez originalnog poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

3231 1661

مجموعه

Mağmū'a

Zbornik različite književne građe u kojoj je najviše stihova klasičnih perzijskih pjesnika i odlomaka poznatih perzijskih djela. U manjoj mjeri ima i stihova na turskom jeziku, te izreka i stihova na arapskom jeziku.

Zastupljeni su slijedeći pjesnici: Fesīḥ Mevlevī, Reḥāvi, Tāi, Devletšāh Mirza, Rāžī, Abul-farağ Sanğarī, Kusūri, Firdawsī, Ḥaqānī, Šarafuddīn Sardī, Nāsiruddīn Ṭūṣī, Meylī, Ṭālib, 'Arzī, Nābī, Mulla Ṣā'ib, Rūḥī, Seyyid Vehbi-efendī, Kelīm Kāšī, Šāh 'Abbās Safawī, 'Azmī.

L. 142; 13 x 22 cm (10 x 18 cm), prosječno po 15 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *ta'līq*. Tinta crna. Istaknutije riječi pisane crvenom tintom. Ima dosta praznih listova u sredini, na više mjesta. Nema kustoda.

Nema datuma prijepisa.

Uvez kožni sa zlatnom pletenicom po rubu rukopisa.

Vakuf Salih Izzeti-efendije Hromića (Hromo-zāde).

RUKOPISI NA BOSANSKOM JEZIKU

RUKOPISI NA BOSANSKOM JEZIKU

3232 4563

قصيدة البرده البوسنوى

Ḳaṣīdetu 'l-burda al-bosnevī

Napisao Ḫalīl b. 'Ali Hrle. Originalni tekst poznate arapske kaside sa prijevodom na bosanski. Pisano tako da je donesen jedan bejt originalnog teksta Ḳaṣīda al-burde, a potom slijedi prijevod na bosanskom jeziku. Prije prijevoda nalazi se uvod u ovu kasidu na bosanskom jeziku.

Početak:

قصيدة برده بوسنوى
بُوغْ شُكُرْ اى يُوفالا رُوبُوَاتى گَامُ والا بى نام

Završetak:

اى اُودْا وام دَاوجييا رَاوَ ناك دُوق پيوايُو نَغَمِ
الحمد لله على الاتمام هذه
القصيدة البردة البوسنوى بعون الله الملك الوهّاب

L. 29; 15 x 21 cm (10 x 14 cm), po 12 redova na strani. Papir požutio. Pismo *nasḫ*, vokaliziran, lijep, čitak. Tinta crna. Ima kustode. Folijacija rukopisa izvršena naknadno.

Prepisao Ḫalīl b. 'Alī Istolčeli (Hrle), 1285/1868. godine.

Uvez broširan.

3233 4495

مجموعه

Mağmū'a

1. L. 1 - 12

يوسف پيغمبرك حكايه سى

Yūsuf peygamberin ḥikāyesī

Napisao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, poznat kao Muhamed Rušdi.

Početak:

پیغمبر سقومی حکایوم
دا قاژه مو قو سلوشا

2. L. 13 - 19

حکایا او اسماعیل علیه السلامو

Ḥikāya o Ismā'īl 'aleyhisselām

Napisao Muharem Dizdarević - Muhamed Rušdi.
Početak:

بوژه دراغی زاپوچه سمو پیساتی
نا ناش یه زیق می حکایو قازاتی

3. L. 19b - 22b

Pjesma na bosanskom jeziku pod naslovom:
Ibrahime brate moj ابراهیمه براته موی
ابراهیمه براته موی – غووریمتی دوبرو چوی

4. L. 23a - 25b

اود عبدییه ایلاهیا

Od Abdije ilahija

Napisao Jusuf-beg Čengić.
Početak:

حید عبدیا تی نا وعظ
قلاثای براته په ت واقت نماز

L. 40 (od toga 15 praznih); 16 x 20 cm (12,5 x 17,5 cm), po 18 redova na strani. Papir bijel, kariran. Pismo *nasẖ* sa elementima *ta'līqa* i *riq'e*. Tinta crna. Naslovi pisani crvenom tintom. Rukopis ima originalnu paginaciju.

Prepisao Abdulah Nurudin Kurspahić, 12 redžeba 1331/17 lipnja 1913. godine.

Uvez kartonski.

3234 6175

عبدی

'Abdī

U naslovu stoji Hāḏā kitāb-i 'Abdī, a radi se o poznatom alhamijado (bosanskom) spjevu Jusuf-bega Čengića Abdija. Djelo je nastalo u drugoj polovici XIX stoljeća. Spjev je didaktičkog karaktera.

Vid. Abdurahman Nametak: Hrestomatija bosanske alhamiado književnosti. Sarajevo, 1981. str. 88-96; Muhamed Huković, Alhamiado književnost i njeni stvaraoci. Sarajevo, 1986, str. 171-173.

Početak:

حَیْدَه عَبْدِیه تی نَا وَعْظ
قَلَاثَایْ بَرَاتَه بَشْ وَقْتْ نَمَازْ

L. 6; 13 x 20 cm (8 x 14 cm), po 16 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i o prepisivaču.

Rukopis je neuvezan. Listovi su odvojeni jedan od drugog.

3235 6824

Isto

عبدیه

'Abdiya

Religiozno didaktički spjev od Jusuf-bega Čengića. Bez početka. Rukopis počinje strofom 30. i završava se strofom 226.

L. 8; 12 x 17,5 cm (10 x 16 cm), po 22 reda na strani. Papir požutio. Pismo *nasẖ*. Pisano običnom grafitnom olovkom. Dvostubačno. Bez kustoda. Bez paginacije. Svaka strofa je obilježena arapskim brojem.

Nema podataka o prijepisu ni o prepisivaču.

Uvez kartonski.

3236 6558

Isto

عبدیه

'Abdiya

Ovdje naslov:

الهی نصیحت بوسنجه بودر

Vjersko-didaktička pjesma koju je napisao Jusuf-beg Čengić.

Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske alhamiado književnosti, Sarajevo, 1981, str. 25.

Početak:

حَیْدَ عَبْدُ تی نَوَازْ – اینا اوچی علم حال

L. 5; 12,5 x 18,5 cm (6,5 x 11,8 cm), po 13 redova na strani. Papir požutio sa mrljama od vlage. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Bez kustoda.

Prepisano 1288/1873-74. godine.

Bez poveza.

3237 4978

بوسنوی لسانیله مولد شریف

Bosnevī lisānile mevlid-i şerīf

Napisao Hafiz Salih Gašević iz Nikšića, kajmekam u Kolašinu. Ovo je u stvari prijevod i preradba Suleyman Çelebiyina Mevluda (Vesīletü 'n-necāt).

Fehim Nametak, Bursali Sulejman Čelebi, Mevlud, Sarajevo, 1973.

Početak:

بوغو دیراغوم وازدی شکر نا اسلام

ناشام پَیْغَمْبَرُو صلوات ای سلام

L. 18; 10,5 x 17 cm (9 x 15 cm), po 14 redova na strani. Papir pož utio. Pismo *nasẖ* sa elementima *riq'e*. Tinta crna. Istaknutiji stihovi pisani crvenom tintom. Ima kustode.

Posljednji list otkinut pa nema imena prepisivača.

Na posljednjoj korici vidimo da je rukopis bio u nečijem posjedu u Novom Pazaru.

Uvez kartonski.

3238 6898

1. L. 2b - 9a

مولود (مولد)

Mevlūd

Spjev o poslaniku Muhammedu na bosanskom jeziku (alhamijado) od 'Ārif b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. Ṣāliḥ al-Bosnevī as-Sarāyī (rođenog u Sarajevu, nastanjenog u Novom Pazaru), poznat kao Arif Sarajlija. Djelo je pisano pod utjecajem Sulejman Čelebijina Mevluda.

Početak:

الحمد لله بوغو شکر سواقادا

قاد سمو می اود امَّت محمَّدا

2. L. 9b - 12b

عبدیا

'Abdiyā

Vjersko-didaktički spjev Jusuf-bega Čengića (v. ovdje 3236).

3. L. 13

Alhamiado pjesma: „Hajde sinak te uči..."

حایده سیناق ته وچی

یو سوقاچیم نه ترچی

L. 13; 14,5 x 21 cm (14 x 18 cm), po 20 redova na strani. Papir požutio, sa linijama (novija sveska). Pismo *nasẖ*. Tinta crna. Dvostubačno. Nema kustoda.

Prijepis 1329/1911. godine.

Listovi razdvojeni, bez originalnog poveza.

3239 6838

مولود

Mevlūd

Spjev o poslaniku Muhammedu na bosanskom jeziku od nepoznatog autora.

Nedostaje početak.

Završetak:

اود طوراقا اللّه راضی نقا یه

نا طورچیما دوبْرو بوژیه سواقو یه

L. 8; 17,5 x 24,7 cm (15 x 22 cm), po 14 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasẖ-ta'līq*, djelomično vokaliziran, krupan. Tinta crna. Dvostubačno. Nema kustoda.

Prepisao Hafiz Salih Smailbegović u Tešnju, 12. rebiu-l-evvela 1326/15. IV 1908. godine.

Bez poveza.

3240 6823

مولد

Mevlid

Fragment spjeva o poslaniku Muhammedu na bosanskom jeziku od nepoznatog autora. Rukopis sadrži 3,4, 9, 10, 11, 12, 13 i 14. stranu.

Na 14 strani se djelo završava stihovima:

میسمو ومه ت میلوسنیقا تویه غا
دایه راحمت بوژی نا ناس سواقوغا

L. 4; 17 x 21 cm (15 x 19 cm), po 18 redova na strani. Papir žućkast. Pismo *nasḫ*, podešen za bosanski jezik, oznakama vokala. Tinta crna. Četiri lista nepovezana u papirnom omotu. Rukopis je paginiran. Nema kustoda.

Datum i mjesto prijepisa nisu naznačeni. Prepisivač nepoznat.

3241 577

مولد

Mevlid

Spjev o poslaniku Muhamedu od Arifa Sarajlije. Vid. br. 3238.

Početak:

الحمد لله بوغو شكور سواقادا
قاد سمو مى اود امّتا محمّدا

Završetak:

دراغى الله دووه نام چينى قبول
ئى شفاعت ناس اوچينى يا رسول

L. 8; 19,5 x 25 cm (13,6 x 23 cm), po 17 redova na strani. Papir požutio, sa linijama. Pismo *nasḫ*, nevješt, djelomično vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Tekst oivičen crvenom linijom.

Bez podataka o datumu i mjestu prijepisa kao i o prepisivaču.

Uvez broširani, oštećen.

3242 6276

مجموعه

Mağmū‘a

Zbirka pjesama Muharema Dizdarevića - Muhameda Rušdije na bosanskom jeziku.

1. L. 1 - 7b

حضرت يوسف پيغمبرك بوسنوى حكايه سيدر

Hażret-i Yūsuf peygamberin bosnevī ḥikāyesidir

Napisao Muharem Dizdarević s pjesničkim imenom Muhamed Rušdi (1825-1905.).

Dr. Abdurahman Nametak, Muhamed Rušdi - monografija i tekstovi, Sarajevo, 1981. str. 161-178.

Početak:

پيغمبرسقو مى حكايو دا قاژه مو قو سلوشا
صلواته نق دونوسى قو غوك اوچى اى سلوشا

2. L. 7b - 12a

معراج نبى عليه السلام

Mi‘rācu 'n-nebiyyi ‘aleyhi 's-selām

Napisao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi.

Isto kao br. 3233-1.

Početak:

بوژه دراغى زاپوچَسْمُو نا ناش يزيق قازاتى
ناش پيغمبر نا معراجو شتويه ويكو قازاتى

3. L. 12a - 16a

بوسنوى ابليسيك كلامى

Bosnevī Iblīsin kelāmī

Didaktička pjesma od 139 distiha (bejtova). Napisao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi. Ime autora u 136. distihu pjesme.

Početak:

مولیمو سه دراغوم بوغو داناس چووا کاولا
می پو تومه زاپوچیسمو داقاژه مو کاولا

4. L. 16a - 17b

اسلام يهودى

Islām-i Yehūdī

Pjesma od 52 bejta o Jevreju koji je primio islam. Napisao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi.
Nametak, 105-109.
Početak:

شتو محمد ابن خاتم اون حکایو دونوسی
رحمة الله علیه داقاژه مو شتا ولی

5. L. 17b - 18a

حكايهٔ لطيفه سى

Ḥikāye-i latīfesī

Jedna religiozno-didaktička pjesma od 25 distiha.

Kod Nametka, str. 102-105, naslov Bosnevī Bagdad hanumunda hikayesi, a ovdje u sadržaju: Bagdad hatuna hikayesi. Ovdje naslov Hikaye-i latife-si.
Početak:

او بغدادو یدنا ژه نا صالحه
دُوبرا بیلا اء اودویشه عابده

6. L. 18b

آداب الغسل

Ādābu 'l-gusul

Religiozno-didaktička pjesma od 14 distiha.
Nametak, str. 194-195.
Početak:

قَادْ سَه قُومَه دُوغُودى تَسَه تَرَبا قوپاتى
نَقَا نِيَّت اوچينى پوغَانشتِنُو ديقنُوتى

---

7. L. 19a

لعب ولهوك ضررى

La'b ve lehvin żararī

Didaktička pjesma o štetnosti igre i besposlice u 8 distiha. Autor Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi.
Nametak, str. 292.
Početak:

نَمُوىْ بَرَاَتَه تيسه ايغره ايغراتى
وِيرُو چُووای نَمُوىْ نَمُوىْ دينوم ايغراتى

8. L. 19a - 19b

بياض خوروس – بسله نك فائده سى

Beyāż ḫoros - Bismilenin fā'idesī

Didaktičko-religiozna poema u 14 distiha.
Nametak, 197-198.
Početak:

قو بيَلا پيوچَا حَرَانى آنيمًا ده بيلغا
آتَرَه فيسه اونى خروس اى دوستروقا اُوحُودا

9. L. 19b - 20a

نصيحت بوسنوى

Naṣīhat-i bosnevī

Didaktička pjesma od 12 bejtova od Muharema Dizdarevića, Muhameda Rušdija.
Počinje:

نا طورسقوم دینو الله ستوریبو یه آدما
نا ایمانو واسه اولاد ایزرودیُو اود تغا

10. L. 20a

فضيلت البسملة

Fazīletu 'l-besmeleti

Kratka religiozna pjesma od pet bejtova. Kod A. Nametka, ova pjesma ima 8 distiha.
Nametak, str. 189.
Početak:

قوکه دامو نوکنو قوکا نه غوری
دا ایز قوکه نوکنو خِرسُوزْ نه نوسی

11. L. 20a - 20b

مدح نبیَ علیه السلام

Medḥ-i nebiyyi ʿaleyhi 's-selām

Religiozno-didaktička pjesma od 9 distiha u pohvalu Muhammeda.
Početak:

اُو رِبیعُ الاَولّیَه دُوشُو سوه تاج نا دُنّیَا
دَوَانَستُو نُوكْ اونیه تَشْرِیفْ اوچینیو نا دُنّیَا

12. L. 20b

مولود شریف فضیلتی

Mevlūd-i şerīfin fażīletī

O koristi učenja (čitanja) Mevluda, poeme spjevane u slavu poslanika Muhammeda. Kod A. Nametka je ova pjesma na početku spjeva o Muhamedu (Mevlud) (str. 57). Ovdje sadrži 12 distiha dok kod A. Nametka sadrži 10 distiha.
Početak:

بُوژی لُطُفْ آقو حوکش ای احسان
او جَنّتو ناك حُوریه ای غلمان

13. L. 20b - 21a
Pjesma bez naslova. Nedostaje joj tri distiha jer je list 21 poderan.
Ovdje početak:

یا نه پلاچم اونوغ شتویه پود زَمْیُوم
وك یا ژالیم اونوغ شتُّو یه نا زَمْیُوم

14. L. 22a - 22b

ابیات حضرت فاطمه رضی الله عنها

Ebyāt-i Ḥażret-i Fāṭima raḍiyallāhu ʿanhā

Četiri distiha o Muhammedovoj kćeri Fatimi.
Početak:

حضرت فاطمه قاد بی شیقالا
حسن ای حسینا قاد بی لولالا

L. 22 (26 str. paginirano); 15,5 x 20 cm (13 x 16 cm), po 17 redova na strani. Papir žućkast, noviji, sa linijama. Pismo *nasẖ-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Naslovi pjesme i ime autora crvenom tintom. Prvi list naknadno dopisan drugom rukom. Nedostaje L. 16 - 18. Na tim listovima prema sadržaju ispisanom na kraju rukopisa bile su dvije pjesme istog autora.

Rukopis je bez poveza sa volantnim listovima. Neki od listova su poderani pa nedostaju odlomci tekstova.

3243 6274

مجموعه

Mecmūʿa

Zbirka pjesama Muharema Dizdarevića, poznatog kao Muhamed Rušid, na bosanskom jeziku.

1. L. 1b - 5a

حکایا اسماعیل پیغمبر

Ḥikāya Ismāʿīl peygamber

Naslov ove pjesme je na L. 1a, dok u izdanju Abdurahmana Nametka (Muhamed Rušdi - monografija i tekstovi, Sarajevo, 1981. str. 142) naslov glasi:

بوسنوی اجماله اسماعیل پیغمبرك حکایه سی

Bosnevi idžmale Ismail pejgamberın hikayesi. Verzija koju je izdao A. Nametak, kraća je za dva distiha, prvi i posljednji iz rukopisa koji opisujemo.
Početak:

بوژه دراغی داینام زنانه قازاتی
بی حکایو پیغمبرسقو دایه زنامو قازاتی

2. L. 5b - 12b

مولود شريف بلسان بوسنوى

Mevlūd-i šerīf be-lisān-i bosnevī

Najduža poema Muharema Dizdarevića - Muhameda Rušdije. Sadrži 210 distiha u pohvalu poslanika Muhammeda. Spjevana je po uzoru na Gaševićev prepjev Suleymān Çelebijeva Mevluda.
A. Nametak, str. 80-91.

Početak:

الله آدين سپومينَمُو سِپرُوينه
تُو وَالآده او پوسلمه سواقومه

3. L. 12b - 14a

دعاء مولد شريف

Du'ā-i mevlid-i šerīf

Molitva na bosanskom jeziku koja je obično čitana uz Mevlid. Sastavio Muharem Dizdarević - Muhamed Rušdi.
Nametak, str. 100-101.

4. L. 14b - 18a

بوسنوى حضرت ويس القرانيك حكايه سيدر

Bosnevī Hażret-i Veys al-Ḳarāninin ḥikāyesi

Poema koju je sastavio Muharem Dizdarević - Muhamed Rušdi o čuvenom arapskom mistiku. Ime autora pjesme u pretposljednjem stihu. Pjesma sadrži 114 distiha.

Početak:

حضرتى ويسُ القرانى تره با مالو قازاتى
بوژييغا ميلوسنقا توغْ يارانا قازاتى

5. L. 18a

نصيحت

Nasīḥat

Pjesma od pet distiha na bosanskom jeziku za koju pretpostavljamo da je također od Muharema Dizdarevića jer je u istom kodeksu sa prethodnih četiri pjesme, ista je po stilu i jeziku kao i ostale. Inače, ne nalazimo je u litaraturi uz ostale Dizdarevićeve pjesme.

Početak:

أُوِى دُنّيَا وازدا تَجَشْ بَرَاتَه تى
قامو حوكش نَمُورَه شغا ستيكى تى

L. 18; 16,7 x 20,5 cm (14 x 16 cm), po 15 redova na strani. Papir požutio, poderan, tako da nedostaju neki fragmenti teksta. Pismo *nasẖ* djelomično vokaliziran. Tinta crna. Dvostubačno. Ima kustode. Listovi nisu povezani.

Prepisivač, datum i mjesto prijepisa nepoznati.

Bez poveza.

3244 6859

مجموعه

Mağmū'a

Zbirka od dvije pjesme, dvije propovijedi i jedne molitve (dove) na bosanskom jeziku. Autor svih tekstova je Omer Humo iz Mostara, umro 1878. godine. Nedostaje prvi list.

Tekst počinje:

اِسُوه مُوا سِوءتُو چَسْتِتِى چَارُ سَادْ يه تَاشْ
عبد الحميد بُوغْغَه مَتْتُو چَارُمْ بَاشْ

L. 6; 13 x 21 cm (7 x 13,5 cm), po 14 redova na strani. Papir bijel. Pismo *nasẖ*, vokaliziran. Tinta crna. Ima kustode. Originalna paginacija iz koje se vidi da nedostaje prvi list.

Bez poveza.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ا

آداب الغسل، 3242
الامثلة الفارسية المختلفة، 3015
ابراهيمه براته موى، 3233
ابيات حضرت فاطمه رضى الله عنها، 3242
اربعين حكمت واربعين حكايت، 2941
از ان شيخ ابراهيم افندى بچوى، 3054
از تحقيقات حضرت شيخ صافى رحمه الله، 3054
ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات، 2672
ازورنيق توركسى، 3061
اسرار نامه لطيفى، 3002
اسكندر نامه، 3203
اسكندر نامه، 2858, 2859, 2860
اسلام يهودى، 3242
اسماء اهل البدر، 2863
اسماء البدر شهداء الاحد، 2654
اسماء الحسنا، 3208
اسماء حسنى اون بش اسم كزينى حواصى، 2668
اصحاب كهف، 3054
الاضواء البهجة فى ابراز دقائق المنفرجة، 2649
افضل القرى، 2661
افعال عباد وارادت جزئية، 2654
اقبال نامه، 3203
الفاظ الكفر، 2866
الهى مصرى افندى، 3029
الهى نصيحت بوسنجه بودر، vidi: عبديه
الهى يوسف ايله يعقوب، 2777
الهيات، 3039
الهيات شيخ الشيوخ سيد سيف الله، 2938
امّ البراهين، 2636
امّ القرى فى مدح خير الورى، 2660
امعان الانظار، 2630

اندلسه دائر بر مقالهء، 3055

اندلس فتوحاتنده موسانك قهرمانلقلرى، 2931

انشاء، 2960, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2974, 2975, 2976, 2977, 2980, 2981, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 3079

انشاء عبد الفقير سعدى، 3035

انشا لزوم، 2972, 2973

انشا مرغوب، 2970, 2971, 2982

انشاء مكتوب، 3188

انوار سهيلى، 3207

انيس العاشقين، 3208

اود عبديه ايلاهيا، 3233

اوزى توركسى، 3022

اوكوار متحندن صكره صلح اولدقده ديديكى تاريخ، 2728

ب

باب الاعتكاف، 2704

بدائع الوصات، vidi: ديوان نوائى

بداية الهداية فى الموعظة، 2670

بدء الامالى، 2636, 2643, 2701, 2889, 3035, 3192

بديع البديع فى مدح الشفيع، 2669

بربرنامه ثابت اوژيچوى، 3000, 3050, 3064

بطال نامه، vidi: كتاب سيد بطال غازى

بعض اهل بلاد المغرب فى التشوق الى مكة المكرمة، 2705

بلبل كلذار وجد، vidi: بلبلية بلبلية، 2918

بنالوقا توركسى، 3018

بهارستان جامى، 3151, 3152, 3153, 3154

بهمن نامه، 2916

بودن توركسى، 3048

بوستان سعدى شيرازى، 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3189

بوسنه ديارينده ويشغراد نام قصبه ده واقع كوپرونك تاريخى، 3094

بوسنوى ابليسك كلامى، 3242

بوسنوى حضرت ويس القرانيك حكايه سيدر، 3243

بوسنوى لسانيله مولد شريف، 3237

بياض خروس – بسملنك فائده سى، 3242

بيان الاعتكاف، 2702

بيان صوت الملاهى حرام، 2702

بيان الطاعون والوبا وسببه، 2702

بيورمشدر غوسپودار اوستانتسه توتونه، 3022, 3049

پ

پند آذرى، 3103

پند نامهء تركى لسان اوزره، 3054

پند نامه عطار، 3199

پند فضولى، 3103

ت

تاج التراجم فى طبقات الحنفية، 2633

تاريخ براى بنايى محكمه در سراى بوسنه، 3066

تاريخ تعمير تكيه در بلغاى، 3067

تاريخ جسر موستار، 3000

تاريخ چاردق مظفر زاده درويش اغا، 3066

تاريخ فطنت خانم براى جامع جديد سلطان مصطفى، 3068

تاريخ وشكراد كوچروسى، 3025

تاريخ وفات شيخ ميلى، 3097

تاريخلر، 2722

تحفة الاحرار، 3173, 3174

تحفه شاهدى، 2652, 3015, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200

تحفه وهبى، 3015

تخميس ابيات المرحوم امهانى الكازوينية، 2705

تخميس القصائد الوترية، 2670

تخميس قصيدة الشيخ شمس الدين البوصيرى المكناة بالبردة، 2637

تخميس القصيدة الموسومة بالبردة، 3009

تذكرة vidi: كتاب المخمسات

تذكرة الشعراء، 2948

تذكرة الوصية لنفس العصية، 3054

تذييل كشف الظنون، vidi: المجلد الاول تذييل كشف الظنون

ترجمان الاشواق، 2701

ترجمهء ثواقب، vidi: حكايه حضرت مولانا

ترجمه الرسالة الموضوعة علم العروض، 2929

ترجمهء شاهنامه، 2894, 2895

ترجمه قصيدة البردة، 2637

ترجمه قصيدة البردة، 3056

ترجمه قصيدة الطنطرانية، 3057

ترجمهء گلستان، 2943
ترجمهء معراج النبى عليه السلام، 2901
ترجيع بند، 3055
ترجيع بند سنان افندى، 3002
ترجيع بند سيد نسيمى، 2709
تركچه ديوان، 2722
تركيب بند، 3055
تسبيع قصيدة البردة (البرية)، 2654
تعريفات فقيرى، 3014
التنبيه على غلط الجاهل والنبيه، 2702
توركى بنالوقه، 3075
توركى در حق بغداد، 3090
توركى در وصف سمندره وبلغراد، 3090

ث

ثمار الاسمار، vidi: همايون نامه

ج

جامع الكنوز، 2655
جرح حديث فى خروج المهدى، 2634
جزيره مثنوى، 2912
جواهر الفرائض، 3035
جوهر التوحيد، 2636

ح

حايده سيناق ته وجى، 3018, 3238
حجة البرهان، 3059
حدائق الآداب، 2682
حدائق السحر فى دقائق الشعر، 3215, 3228
حديقة السعدا، 2847
حزب النصر، 2703
حسن ودل، 2928
حسين بيقرانك بر قزه سوالى در، 3064
حضرت فاطمه نك احوالى، 3091
حضرت يوسف پيغمبرك بوسنوى حكايه سيدر، 3242
حكايا اسماعيل پيغمبر، 3243
حكايا او اسماعيل عليه السلامو، 3233
حكايات، 2944
حكايات ويسى، vidi: واقعه نامه ويسى
حكايت، 3054

حكايت حاجى فساد ثابت افندى، 3064
حكايت خاتون فى زمان رسول عليه الصلوة والسلام، 3104
حكايت دختر ايله مع يكيدك مسئله قصه سيدركه ذكرا ولنور، 3104
حكايت زكريّا عليه السلام، 2921
حكايت عاشق غريب، 2911
حكايت اربعين صبح ومسا، 2922
حكايه حضرت مولانا، 2925
حكايه قرانى، 2906
حكايهء قرق وزير ، vidi: حكايه اربعين صبح ومسا
حكايهء قهرمان، 2923
حكايهء لطيفهء سى، 3242
حكايه لر، 3064
الحلة العسجدية، 3230
حليهء خاقانى، 2637, 2862, 2863, 2864, 3062, 3097
حليه شريفه، vidi: حليه خاقانى
الحلية النبوية، vidi: حليه خاقانى
حيوة الحيوان، 2692
حيوة الحيوان الكبرى، 2691

خ

خاشية على درر الغرر، 2800
خالصة الحقائق لما فيه من اساليب الدقائق، 2681
خدا ريَم، 2636
خسرو وشرين، 2885, 2886, 2887, 3203
خلع العذار فى وصف العذار، 2707
خلفاء راشدين رضوان الله عليهم اجمعين، 3064
خمسهء نظامى، 3203
خمسهء يحيى، 2861
خوابنامه ويسى، vidi: واقعه نامه ويسى
خير آباد، 2722
خيريهء نابى، 2637, 2722, 2724, 2725, 2726, 2897

د

داستان، 2946
داستان ابراهيم، 3016
داستان اسماعيل، 2946
داستان اسماعيل بن ابراهيم، 3069
داستان جمجمه سلطان، 3063, 3069
داستان حاتون ومعجزات محمد ع م، 3069
داستان سهراب نامه، 3033

داستان علی، 2896
داستان کیك، 3069
داستان معصوم ابراهیم بن محمد، 3069
در بیان عشق ومحبت وطریقهء میل ومودت که موجب شوق است در بدایت ونهایت، 3103
در بیان فهرست شاهان من تاریخ سولاك زاده، 3085
در حق غزا علی پاشا، 3003
در مقام الهی، 3079
در مکنون، 2904
درّة الغواص فی اوهام الخواص، 2662
درکه نامه شهر استانبولده واطرافنده، 3003
دستان ابراهیم، 3059
دعاء مولد شریف، 3243
دعالر، 2781, 2901
الدفتر الثانی من کتاب بحر الغرائب فی العروض والقوافی والبدیع، 3057
الدقائق المحکمة فی شرح المقدمة لزکریا الانصاری، 3101
دلائل الخیرات فی شوارق الانوار، 2642
دلائل نبوت محمدی وشمائل فتوت احمدی، vidi: معارج النبوة بالتی پارمق
دلیل المناهل ومرشد المراحل، 2936
دیار بوسنه ده واقع مدینه سرای بهجت آبادده نرکسی سرایی دیدیکی کوپرونك تاریخیدر، 3094
دیباجة التخمیس للقصیدة الموسومة للبردة، 3009
دیباجة للکتابس الضوء، 2634
دیباجهء مقطعات، 3212
دیوان ابو الخیر محمد چلبی, vidi: خیریهء نابی
دیوان احمد پاشا، 2743
دیوان اصولی، 3204
دیوان الهامی، 2744, 2745
دیوان باقی، 2727, 2728, 3028, 3029
دیوان بلیغ محمد، 3226
دیوان جامی، 3180, 3223, 3225
دیوان جوری، 2747
دیوان حافظ، 3034, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172
دیوان خالد، 3175

دیوان خسرو دهلوی، 3223
دیوان خیالی، 3031
دیوان حیرتی، 2733
دیوان ذاتی، 2757, 2758, 3032
دیوان راغب، 2746
دیوان رشید بوسنوی، 2742
دیوان رضائی، 3004
دیوان رفیع، 2759
دیوان روحی، 2729
دیوان سامی، 3004
دیوان سعدی، 3120
دیوان سهیلی، 3182
دیوان سید وهبی، 2749
دیوان شانی، 3184
دیوان شاهی، 3103
دیوان شهدی، 2752
دیوان صائب، 3185, 3226
دیوان صبیح، 2714
دیوان صفائی، 2734
دیوان طوسی، 3186, 3223
دیوان عاشق پاشا، 2712, 2713
دیوان عاصم، 2749
دیوان عالی، 2732
دیوان عرشی، 2720
دیوان عطائی، 3004
دیوان عماد، 3176
دیوان فاضل پاشا، 2754, 2755
دیوان فائضی، 3004
دیوان فضولی، 2750, 2751
دیوان قائمی، 2736, 2737, 2738, 2739, 2741, 2869, 3002
دیوان قاسم، 3179
دیوان قاسم الانوار، vidi: دیوان قاسم
دیوان کمال، 3177
دیوان مصری، 2655
دیوان میلی، 3030
دیوان نابی، 2721
دیوان نجاتی، 2717, 2718, 2719
دیوان نسیمی، 2709, 2710, 2711, 3178
دیوان نفعی، 2748, 3004
دیوان نوائی، 2730, 2731
دیوان نوری، 2753
دیوان هلالی، 3183
دیوان همایون، 3187
دیوان وحشی، 3181
دیوان ویسی، 2747, 3062
دیوان یحیی (شیخ الاسلام)، 2715, 2716, 2747, 3004, 3103
دیوان یحیی (طاشلیجالی)، 2735

ذ

ذخر المتاهلين والنساء فى معرفة الطهار والدماء، vidi: منظومه بركلى
ذكر اولنان كويريه خشوبى يكى پازارى ديديكى تاريخيدر، 3094
ذيل شقائق عطائى، 2949

ر

راحة الارواح، 2652, 2653
رباعيات، 3188
رباعيلر، 2722
رساله احمد رومى، 2701
رسالهء اصول خطّ وقوائد حروف، 2882
رسالهء تركهء ميّت، 2634
رساله تضمين مسقط (شرح قصيده البرده)، 3219
رساله الجماعة للمحقق مولانا مسجى زاده، 2704
رسالهء حسن دل، 3213
رساله خطاب، 3188
الرساله دلكشاى، 3211
الرسالة السينيّة، 2663
رساله شمائل النبوة، 2937
الرسالة الشينيّة، 2663
رساله علم كتف، 2883
رساله فى بيان الايمان والاسلام، 2634
رساله فى تحقيق لفظ چلبى، 3071
رسالة فى تفضيل البشر على الملك، 2656
رسالة فى التوحيد، 3101
رسالة فى زيارة القبور، 2670
رسالة فى الطبيعات، 3035
رسالة فى لام التعريف، 2704
رسالة فيها مفردات ومركبات عربية مستعملة فى لسان الفرس، 3228
رسالة القافية، 3015
رسالهء محمديه، 2933
رسالهء ميراك، 3035
رمضانيه، 3003
روح الشروح فى المقصود، 2630
روض الاخيار المنتخب من ربيع الابرار، 2679, 2680

ز

زبدة الامثال لوقوعها عمدة الاقوال، 2673
الزبدة فى شرح قصيدة البردة، 2651

زمان ماضى ده مظهور ايدن عجايبات غريبه، 3064

س

ساقى نامه، 3188
سبحة الابرار، 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160
سبحه صبيان، 3015
سبحة الغدير فى مدح الملك القدير، 3229
سراى توركسى، 3027
سرنجام احوال قيامت كفت جمالى، 3059
سرنجام حرمى الموستارى، 3002
سعادتنامه، vidi: شرح پند نامهء عطار
سفرات سندباد البحرى، 2675
سلسله تلقين حضرت مولانا قدس الله سرّه العزيز، 3035
سلسلة الذهب، 3209
سلسلة العلية النقشبندية، 2794
سلسله نامه ال عثمان مدت سلطنتلرى بياننده در، 3064
سليمان نامه، vidi: سليمانيه
سليمانيه، 2883
سنبلستان، 3214
سهام قضاء، 3014
سوائح النوادر فى معرفة العناصر، 2757
سياحتنامه برازليا، 3055
سير، 3064
سيرة سيد بطال، vidi: كتاب سيد بطال غازى
سيرة النبيّ، 2674
سيره نبى، 2937

ش

شاه وگدا، 2861
شاهدى منظومه، vidi: تحفه شاهدى
شاهنامهء فردوسى طوسينك قرق التنجى جلدى، 2917
شرح الاسماء اللّه الحسنى بطريق المعمّا، 3229
شرح الهى يونس، 2655
شرح بانت سعاد، 2701
شرح بدائع الاسحار فى صنائع الاشعار، 3222
شرح بدء الامالى، 2652
شرح بدء الامالى، 3056
شرح البردة، 2649

شرح بهارستان، 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814
شرح بوستان، 2815, 2816
شرح بوستان، 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822
شرح پند نامهء عطّار، 2793
شرح تحفه شاهدى، 3057
شرح تحفه شاهدى، 2846
شرح تحفه الملوك، vidi: بيان صوت الملا هى حرام
شرح تذكرة، vidi: شرح كتاب المخمسات
شرح تسبيع قصيدة البردة، 2655
شرح تعليم المتعلم، 2708
شرح الحزب النصر، 2654
شرح دعاء قنوط اينست، 2704
شرح ديوان حافظ، 2804, 2805, 2806, 2807, 2808
شرح الرسالة العضدية فى الوضع، 2672
شرح سبحة الابرار، 2843
شرح شبستان خيال فتاحى للسرورى، 2844, 2845
شرح على ديباجة كلستان للامعى، 2823, 2824
شرح قصيدة بانت سعاد، 2631, 2633, 2649
شرح قصيدة بانت سعاد، 2632
شرح قصيدة بانت سعاد، 2629, 2634
شرح قصيدة بانت سعاد، vidi i: شرح بانت سعاد i شرح قصيدة اللامية
شرح قصيدة البردة، 2644, 2645, 2646
شرح قصيدة البردة، 2647
شرح قصيدة البردة، 2648
شرح قصيدة البردة، 2793, 2794, 2795
شرح قصيدة البردة، 2796, 2797
شرح قصيدة البردة، 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803
شرح قصيدة البردة، 2797
شرح قصيدة البرده، 2792
شرح قصيدة البرده، 3218
شرح قصيدة البردة، vidi i: شرح البردة
شرح القصيدة الترجيعية (الطنطرانية)، 2668, vidi i: شرح القصيدة الطنطرانية
شرح قصيده در محاسن خط وقطع قلمات، 2882
شرح قصيدة الطنطرانية، 2632
شرح قصيدة اللامية، 2649

شرح قصيدة اللامية بانت سعاد، 3102
شرح كتاب المخمسات، 2701
شرح گلستان، 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842
شرح كلستان لابن سيّد على، vidi: i, 2699 شرح كلستان بالعربيّة
شرح كلستان لسرورى، 2693, 2694, 2695, 2696, 2697
شرح كلستان سعدى لسودى افندى، 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832
شرح كلستان بالعربية، 2698, 2700
شرح معمّيات جامى، 3229
شرح معمّا، 3221
شرح نامة، vidi: اسكندر نامه .
شرقيلر، 2939
الشفاء فى بديع الاكتفاء، 2707
الشفاء فى تحقيق حقائق المصطفى، 2678
الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية، 2687, 2688, 2689
شهر سرايده على پاشا جامعى قربنده اولان تكيه ومقابر حقنده نركسى سويلدوكى قصيده در، 3003

ص

صك، 2995, 2996, 2998, 2999
صكوك مرغوب، 2997
صورة امر النهى لشمس الدين سيواسى، 3039
صورة عهد نامه همايون، 3003

ض

ضوء المعالى شرح بدء الامالى، 2632

ط

الطلعة البدريّة لشرح القصيدة المضرية، 2704
طوطى نامه، 2898
طونه ولايتى لواء وقضا ونواحيسى، 3055

ظ

ظهور دولت عليه عثمانية، 3064

ع

عاشق غريب دستانى، 2910

عبد الآخر، 3217
عبد الاحد، 3217
عبد الاوّل، 3217
عبد الجامع، 3217
عبد الجلال والكرام، 3217
عبد الحى، 3217
عبد الصمد، 3217
عبد الظاهر، 3217
عبد الغنى، 3217
عبد القادر، 3217
عبد القيوم، 3217
عبد المقتدر، 3217
عبد المقدم، 3217
عبد المقسط، 3217
عبد المميت، 3217
عبد الموخر، 3217
عبد الواحد، 3217
عبديه، 3234, 3235, 3236, 3238
عجائب المخلوقات وغرائب الموجودات، 2854, 2855, 2856
عدنى افندى كفت بطريق پند، 3103
عرضحال اهالى فى حق ديزدار احمد اغا، 3056
عرضحال بوسنوى، 2987
عرضحال نابى، 2897
عقد اللالى، 2650
عقد الجواهر، vidi: مولد الكريم النبوى
عقيدة اهل التوحيد الصغرى، 2636
علم انشاده مستعمل اولان عربى لغتلريدر، 2979
عيديه، 3003

غ

غرائب الصغار، vidi: ديوان نوائى
غريب نامه، vidi: ديوان عاشق پاشا
غزل خاتم تخميس وهبى البوسنوى، 3027
غزل درويش پاشا، 2881
غزليات روانى چلبى، 2756
غزليات كانى ابو المعانى، 2953
غزليات مولانا عرفى شيرازى، 3188
غزوات ترياكى حسن پاشا، 2907

ف

فارسچه ديوان، 2722
فتاوى، 2993
فتح رب البرية فى شرح القصيدة الخزرجية، 2676
الفرائد السنيّة فى العقائد السنية، 2703

الفرق الاسلامية، 2704
فرهاد وشرين، 2892
فصل فى وفات فاطمة الزهرى رضى الله عنها، 3104
فضيلت البسملة، 3242
فضيلت نامه، 2932
الفقه الاكبر، 3192
فوائد الكبار، vidi: ديوان نوائى
فى بيان لفظ كفر، 3059
فى فضائل سراج الامة حضرة امام العظم، 3002
فى مدح على پاشا، 3003

ق

قصائد مولانا عرفى شيرازى، 3188
قصه دفتردار احمد پاشا، 3064
قصه شاه كدا، 2853
قصه كتاب قهرمان قاتل جلد اوّل، 3099
قصة المعراج، 2671
قصة المعراج النبى، 2671
قصه يوسف، 2942
قصص انبيا، 2930
قصيدة امالية فى علم التوحيد، vidi: بدء الامالى
قصيده اويسى، 2940
قصيدة بانت سعاد، 2628, 2629, 2630, 2634, 2649, 2701, 3056
قصيدة بدء الامالى، vidi: بدء الامالى
قصيدة البردة، 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2701, 3015, 3038
قصيدة البردة البوسنوى، 3232
قصيده برده ترجمه سى، 2637
قصيده برده شيخ احمد موصلى، 3220
قصيدة البردة المقام، vidi: شرح بانت سعاد
قصيده بوسنا لسانى، 3092
القصيدة الترجيعية، 2667, 2701, 2703, 3015
قصيدة تعلم يا فتى، 2677
قصيدة الدمياطية، 3083
قصيدة الشيخ امين الحمسى، 2678
القصيدة الطنطرانية، vidi: القصيدة الترجيعية
قصيدة علوى آب اتش، 3035
قصيدة فى مدح تخميس البردة، 3009
قصيدة فى مدح عبد الله پاشا كوپريلى، 2683

قصيدة فى مدح مصطفى مقصود رسا، 3009
قصيدهء قائمى، 2740
القصيدة اللامية (الواصلة)، 2703
قصيدة لسيدى عبد الرحيم البرعى وتخميسها لسيدى الشيخ الخطيب الشربينى، 2705
قصيدة لشارح المسنوى عبد الله افندى، 3002
قصيدة محمدية، 3083
القصيدة مرسومة على شباك الحجرة الطاهرة النبويّة على مشرفها الف الف صلاة وتحية، 2705
القصيدة المضرية فى مدح خير البرية، 2704, 2803
القصيدة المنفرجة، 2803, 3035, 3192
قصيدة مولود الشريف، 3083
القصيدة النونية، 2703, 3192
قصيدة نونية للشيخ محى الدين العربى، 2701
قصيدة الهمزية فى مدح خير البرية، 2703
القصيدة الهمزية فى المدائح النبوية، 2660
قصيدة وفات النبىّ، 3012
قطع لمؤلفه، 3083
قطعه وصلتى بك مرالاى سمندره، 2728
قهرمان شاه حكايه سى، 2945
قهرمان قاتل، vidi: قهرمان شاه حكايه سى
قواعد قرآن، 2802
قيافت نامه، 3054
قيافت نامه حمدى، 3014

ك

الكافى فى علمى العروض والقوافى، 3015
كتاب اصول، 2861
كتاب تحفه الامرار والسلاطين، 3065
كتاب تحفة العشاق، 3204
كتاب داستان جمجمه، vidi: داستان جمجم سلطان
كتاب داستان مرغان ثانى عشر در نقل احمد، 3033
كتاب سيد بطال غازى، 2857
كتاب شرح كلستان، vidi: شرح كلستان بالعربية
كتاب صحائف الحسنات، 2707
كتب صك حضر افندى، 2959
كتاب عبدى، vidi: عبدية
كتاب العروض الاندلسى، 3015

كتاب علم حال، 2636
كتاب فاطمه نصيحت نامه، 3191
كتاب (رسالة) فى فضل ليلة الجمعة على ليلة القدر، 2656
كتاب قتال العقل وجنوده والنفس والشيطان والدنيا والهواء وجنودها وما جرى بينهما، 3002
كتاب قصه بيناماز، 3104
كتاب قهوة الانشاء، 2685
كتاب مجمع اللطائف، 2935
كتاب محاسن الفضائل بمجمع الرسائل، 2656
كتاب المخمسات، 2701
كتاب من غاب عنه المطرب، 2707
كتاب الموعظه، 2986
كتاب نصاب الفتيان، 3215
كتاب وصف الدواء فى كشف افات الوباء، 2652
كتاب الوصية لابى حنيفة، 3056
كزيده سر خسى، 2902
كسك باشى دستانى، 3063
الكشف الغيوبى للقطب الشرنوبى، 2884
كلستان سعدى، 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3189
گلشن انوار، 2848, 2861
كلشن توحيد، 3210
كلشن راز، 3204
كلشن راز، 2852
كليات سعدى شرازى، 3189
كليات عرفى شرازى، 3188
كلّيات نابى، 2722, 2723
كنجينهء راز، 2849, 2850, 2851, 2861
الكواكب الدريّة، vidi: قصيدة البردة
كوى چوكان ويا حالنامه، 3187

ل

لطائف لامعى، 2927
لطفيهء وهبى، 2888, 2889
لعب ولهوك ضرورى، 3242
لغت فرشته اوغلى، 3015
لغز وصلتى بك، 2728
لحرره نابى طوزلى (اكاتبه نابى طوزلى)، 3103

ليلى ومجنون، 2881, 3203
ليلى ومجنون، 3205

م

متن السنوسية لسيدى محمد السنوسى، 2635
مثال سلطان سليمان بجانب سيد مطهّرين، 2634
مثنوى مجمع الابكار مولانا عرفى شرازى، 3188
مثنوى فرهاد شيرين مولانا عرفى شرازى، 3188
المجتبى فى انواع من العلوم، 2684
المجتبى فى علوم القرآن، 2684
المجلد الاول من تذييل كشف الظنون فى اسامى الكتب والفنون، 2690
مجمع الالهيّات نورى افندى، vidi: ديوان نورى
مجمع اللطائف متعلق بالهزل والمجون، vidi: لطائف لامعى
مجموعة، 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708
مجموعه، 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104
مجموعه، 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231
مجموعه، 3242, 3243, 3244
مجموعه الهيّات، 3060
مجموعه دواوين، 3004
مجموعه منشآت، 2957
مجو شاعران كد چشم، 3188

محبتنامه، 3053
محتوم يكشهرده منفع ايكى فلاكتكن شكايت شعر قاپودان پاشايه كوندرديكى تتمه مقصوره، 3064
محمد چركس پاشانك فرانسه سياحتى، 2899
المختصر من شرح التلخيص، 2634
مخزن الاسرار، 3203
مدح حسن دمرجى زاده حسين لثابت، 3064
مدح نبىّ عليه السلام، 3242
مرثيه نركسى زاده براى وفات قاف زاده، 3004
مرثيه وحدتى البوسنوى الدبرونى براى خليل بك، 3094
مرحوم نابى افنديىنك سير نبويه يه ذيل اولمق اوزره ترتيب وتحرير ايتكلرى، 3064
مصرى افنديىنك مكتوب ومرغوب صورتيدر، 2739
مطالب الازكيه، 3035
المطالعه، 3217
المطلع، 3217
معارج النبوّة بالتى پارمق، 2926
معارف نامه، vidi: ديوان عاشق پاشا
معالم اعلام الصفات، 3217
معراج النبىّ، 2905
معراج النبى عليه السلام، 3242
معراجيهء ادابى افندى، 3103
معراجيه ثابت اوژيچوى، 2909, 3003, 3064, 3085
معراجيه رشيد افندى السرايى البوسنوى، 3000
معراجيه سيد المرسلين، 3003
معراجيه فخر الثقلين، vidi: معراجيه ثابت اوژيچوى
المعلم الاول ومعلم الملك، 3217
معمّالر، 2722
مغرب الشمس، 3217
مفاتيح الدّريّة فى اثبات القوانين الدرية، 3015
مفاتيح اسامى فى قواعد المعما، 3229
مفتاح الاول، 3217
مفتاح الحساب، 2962
مفتاح سر القدر، 3217
مفردات ومركبات، 3215
مفهوم اساغوجى المتعلق بالمنطق، 2704
مفهوم فرائض، 3211
مقامات الحريرى، 2663, 2664, 2665, 2666
مقتل حسين، 2890

المقدمة الارجومية فی العلم العربية، 3035
مقطعات، 3188
مكاتيب ويسی افندی، 2958
مكتوب مرغوب، 2978
مكتوبات، 2963
ملحمه، 2851
من كلمات پر نقاط قره موسی زاده مدرس محمد افندی الشهير بهادی السرايی، 3094
مناظرات بهار وشتا، vidi: مناظره لامعی
مناظره لامعی، 2891
مناقب حضرت مولانا وسائر اولياء الله، 3054
مناقب غزوات سيد بطال غازی، vidi: كتاب سيد بطال غازی
مناقب فروز شاه، 2804
منتخبات محمد رشيد، 2908
المنح المكية، 2661
منشآت سامعی، 2952
منشآت شيخی المرحوم يعنی قرغه زاده، 3003
منشآت كانی ابو المعانی، 2953, 2954
منشآت لامعی، 2950
منشآت نابی، 2726, 2955
منشآت نركسی، 2951
منشآت ويسی، 2956
منطق الطير، 3206
منظومه، 2915
منظومه، 2924
منظومه بركلی، 2636
منظومه فی مناقب مصطفی واصحابه، 2934
منظومة فی مولد سيد المرسلين، 2659
المواهب السنية فی خواص منظومة الدمياطية، 2668
موستاری مرحوم درويش افنديـنك شهرانكيزی، 3039
مولد، 2757, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2901, 3012, 3023, 3032, 3059, 3104
مولد، 2783
مولد، 3241
مولد، 2787
مولد، 2789
مولد، 2790
مولد، 2791
مولد، 3059
مولد، 3240
مولد الرسول، vidi: منظومة فی مولد سيد المرسلين
مولد رسول الله، 2656
المولد الروىّ في مولد النبیّ، 2657
مولد الكريم النبوىّ، 2658
مولود، 3238
مولود، 3239
مولود، 2782
مولود، 2788
مولود شريف بلسان بوسنوی، 3243
مولود شريف فضيلتی، 3242
مولود عليه السلام، 2786
مولود النبیّ، 2784
مولود النبیّ، 2785
مولود النبیّ، 2901

ن

نامهء فراق، 2961
نامه لر، 2962
نتائج الفنون، 2865, 2866, 2867, 2868
نزهة للطالبين وتحفة للراغبين، 2650
نصاب الفتيان، 3228
نصيب الفتيان ونشيب التبيان، vidi: كتاب نصاب الفتيان
نصيحت، 3243
نصيحت بوسنوی، 3242
نصيحة الاخوان والمرشدات الخلان، vidi:القصيدة اللامية (الواصلة)
نعت شريف، 2914
نكارستان، 3202
نوابغ الكلم وبدائع الحكم، 2686
نوادر امثال، vidi: رساله ميرك
نوادر الشباب، vidi: ديوان نوائی
نوحة العشاق، 2913

هـ

هجويات نفعی، 3050
هدية المهتدين، 2800
هفت پكر، 3203
همايون نامه، 2920
هنر نامه، 2900
واردات، vidi: ديوان قائمی
واقعه نامه ويسی، 2742, 2893, 3014
وصيلة النجاة، vidi: مولد
وصيت مولانا خسرو، 2652
وفات ابراهيم، 2903
وفات فاطمه، 2919
وفات فاطمه، 3016

يوسف وزليحا، 2878
يوسف وزليحا، 3201
يوسف وزليحا، 2879
يوسف وزليحا، 2880

ى

يوسف پيغمبرك حكايه سى، 3233
يوسف وزليحا، 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877
يوسف وزليحا، 2861, 2869, 2870, 2871

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, ‘A

Abdija, 3234, 3235, 3236, 3238
‘Abdu ’l-aḥad, 3217
‘Abdu ’l-aḫar, 3217
‘Abdu ’l-awwal, 3217
‘Abdu ’l-ğalâl wa ’l-kirām, 3217
‘Abdu ’l-ğāmi‘, 3217
‘Abdu ’l-ğanī, 3217
‘Abdu ’l-ḥayy, 3217
‘Abdu ’l-mu’aḫḫir, 3217
‘Abdu ’l-mumayyit, 3217
‘Abdu ’l-muqaddim, 3217
‘Abdu ’l-muqsiṭ, 3217
‘Abdu ’l-muqtadir, 3217
‘Abdu ’l-qādir, 3217
‘Abdu ’l-qayyūm 3217
‘Abdu ’ṣ-ṣamad, 3217
‘Abdu ’l-waḥid, 3217
‘Abdu ’ẓ-ẓāhir, 3217
‘Abābu ’l-ġusul, 3242
‘Adni-efendi guft be ṭariq-i pend, 3103
Aḍwā’u ’l-bahīğati fī ibrāzi daqā’iqi ’l-munfariğah, 2649
Afḍalu ’l-qurā, 2661
‘Acā’ibu ’l-maḫlūqāt wa ġarā’ibu ’l-mawcūdāt, 2854, 2855, 2856
Ah divojko bila nosa..., 3001
Alfāẓu ’l-kufr, 2866
Al-Amṯilatu ’l-fārisiyyatu ’l-muḫtalifa, 3015
Andalus futūḥātında Mūsa’nın kahramānlıkları, 2931
Anīsu ’l-‘āšiqīn, 3208
Anwāri Suhaylī, 3207
‘Aqīdatu ahli ’t-tawḥīdi ’ṣ-ṣuġrā, 2636
‘Arẓuḥāl-i ahli fī ḥakḳ-i dizdār Aḥmed-aġa, 3056
‘Arẓuḥāl Bosnevī, 2987
‘Arẓuḥāl-i Nābī, 2897
Aṣḥāb-i kehf, 3054
Asmā’ ahli ’l-Badr, 2863
Asmā’u ’l-Badr wa šuhadā’i ’l-Uḥud, 2654
Asmā’u ’l-ḥusnā, 3208
‘Āšik Ġarīb Destāni, 2910
Azhāru ’r-rawḍāti fī šarḥi rawḍāti ’l-ğannāt, 2672

B

Bābu ’l-i‘tikāf, 2704
Ba‘ḍu ahli bilādi ’l-maġribi fī ’t-tašawwuq ilā Makkati ’l-mukarrama, 2705
Bad’u ’l-amālī, 2636, 2643, 2701, 2889, 3035, 3192
Badī‘u ’l-badī‘ fī madḥi ’š-šafī‘, 2669
Bahāristān-i Gāmī, 3151, 3152, 3153, 3154, 3213
Banālūḳā türküsü, 3018
Baṭṭāl-nāme, vidi: Kitāb-i Seyyid Baṭṭāl Gāzi
Bayānu ’l-i‘tikāf, 2702

Bayānu ṣawti 'l-malāhī ḥarām, 2702
Bayānu 'ṭ-ṭā'ūn wa 'l-wabā wa sababuhu, 2702
Bedā'i ül-vaṣāt, vidi: Dīvān-i Nevā'ī
Behmennāme, 2916
Berbernāme-i Ṣābit Ujičevī, 3000, 3050, 3064
Beyaẓ ẖoros - Bismilenin fāidesi, 3242
Bidāyetu 'l-hidāye fi 'l-maw'iẓa, 2670
Bosna diyārında Vişegrād nām ḳaṣabada vāḳī köprünün tārīẖī, 3094
Bosnevi Ḥaẓret-i Veys al-Ḳarānin ḥikāyesi, 3243
Bosnevi Iblīsin kelāmı, 3242
Bosnevi lisānile mevlidi şerīf, 3237
Būdin türküsü, 3048
Bülbül-i gulzār-i vecd, vidi: Bülbüliyye
Bülbüliyye, 2918
Būstān-i Sa'dī Šīrāzī, 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3118.
Buyurmuštur gospodar, ostan te se tutuna, 3022, 3049

C

Cezīre-i Meṣnevī, 2912

Č

Čudan zeman nastade..., vidi: Ḳaṣīde-i Bosna lisāni
Čujte vi svi sokoli, 3018

D, Ḍ, Ḏ

ad-Daftaru 'ṯ-ṯānī min kitāb Baḥru 'l-ġarā'ib fī 'l-'arūḍi wa 'l-qawāfī wa 'l-badī'i, 3057
Dalā'ilu 'l-ẖayrāt fī šawāriqi 'l-anwār, 2642
Delīlu 'l-menāhil wa muršidu 'l-merāhil, 2936
ad-Daqā'iqu 'l-ḥikmeti fī šarḥi 'l-muqaddima li Zakariyyā 'l-Anṣāī, 3101
Dāsitān-i 'Alī 2896
Dāsitān-i Cümcüme Sulṭān, 3063, 3069
Dāsitān-i geyik, 3069
Dāsitān-i ḫātun ve mūcizāt-i Muḥammed 'a. m., 3069
Dāsitān-i Ibrāhīm, 3016
Dāsitān-i Ismā'īl, 2946
Dāsitān-i Ismā'īl b. Ibrāhīm, 3069
Dāsitān-i ma'ṣūm Ibrāhīm b. Muḥammed, 3069
Dāsitān-i Suhrāb-nāme, 3033
Ḍaw'u 'l-ma'ālī šarḥ bad'i 'l-amāli, 2632
Delāil-i nubuvvet-i Muḥammedī ve şemāil-i futuvvet-i, vidi: Me'āricü 'n-nubuvveti be-Altı Parmak
Der beyān-i 'aşḳ ve meḥabbet ve arīḳa-i meyl ve meveddet ki mucib-i şivḳest der bidayet ve nihāyet, 3103
Der beyān-i Fihrist-i Şāhān min tārīẖ-i Sôlāk-zāde, 3085
Der ḥakḳ-i ġazā-i 'Alī-paša, 3003
Der meḳām Ilāhī, 3079
Derke-nāme-i şehr-i Istānbul'da ve eṭrāfında, 3003

Destān-i Ibrāhīm, 3059
Dībāğa lil-kitābi 'ḍ-ḍaw'i, 2634
Dībāğa-i muqaṭṭa'āt, 3212
Dībāğatu 't-taẖmīsi li 'l-qaṣidati 'l-mawsūmati bi 'l-burda, 3009
Dīvān-i Ahmed-pāşā, 2743
Dīvān-i 'Alī, 2732
Dīvān-i 'Arşī, 2720
Dīvān-i 'Āṣim, 2749
Dīvān-i 'Aşik-pāşā, 2712, 2713
Dīvān-i 'Aṭā'ī, 3004
Dīvān-i Bāḳī, 2727, 2728, 3028, 3029
Dīvān-i Beliġ Muḥammed, 3226
Dīvān-i Cevrī, 2747
Dīvān-i Ebū 'l-Ḫayr Meḥmed Çelebi, vidi: Ḫayriye-i Nābī
Dīvān-i Fāḍil-paša, 2754, 2755
Dīvān-i Fāiẓī, 3004
Dīvān-i Fużūlī, 2750, 2751
Dīvān-i Ğāmī, 3180, 3223, 3225
Dīvān-i Ḥāfiẓ, 3134, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172
Dīvān-i Ḫālid, 3175
Dīvān-i Ḫayālī, 3031
Dīvān-i Ḫayretī, 2733
Dīvān-i Hilālī, 3183
Dīvān-i Humāyūn, 3187
Dīvān-i Ḫusraw Dihlawī, 3223
Dīvān-i Ilhāmī, 2744, 2745
Dīvān-i 'Imād, 3176
Dīvān-i Ḳaimī, 2736, 2737, 2738, 2739, 2741, 2869, 3002
Dīvān-i Kemāl, 3177
Dīvān-i Meylī, 3030
Dīvān-i Miṣrī, 2655
Dīvān-i Nābī, 2721
Dīvān-i Necātī, 2717, 2718, 2719
Dīvān-i Nef'ī, 2748, 3004
Dīvān-i Nesīmī, 2709, 2710, 2711, 3178
Dīvān-i Nevā'ī, 2730, 2731
Dīvān-i Nūrī, 2753
Dīvān-i Qāsim, 3179
Dīvān-i Qāsim al-Anwār, vidi: Dīvān-i Qāsim
Dīvān-i Rāġib, 2746
Dīvān-i Refī', 2759
Dīvān-i Reşīd Bosnevi, 2742
Dīvān-i Riẓāyi, 3004
Dīvān-i Rūḥī, 2729
Dīvān-i Sa'dī, 3120
Dīvān-i Ṣā'ib, 3185, 3226
Dīvān-i Ṣabīḥ, 2714
Dīvān-i Ṣafā'ī, 2734
Dīvān-i Sāmi, 3004
Dīvān-i Seyyid Vehbī, 2749
Dīvān-i Suhaylī, 3182
Dīvān-i Şāhī, 3103
Dīvān-i Şānī, 3184
Dīvān-i Şehdī, 2752
Dīvān-i Ṭūsī, 3186, 3223
Dīvān-i Uṣūlī, 3204
Dīvān-i Vaḥşī, 3181
Dīvān-i Veysī, 2747, 3062
Dīvān-i Yaḥyā (şeyẖulislām), 2715, 2716, 2747, 3004, 3103
Dīvān-i Yaḥyā (Ṭaşlicalī), 2735
Dīvān-i Ẓātī, 2757, 2758, 3032
Diyār-i Bosna'da vākī medīne-i Sarāy behcet abadda Nerkesī Sarāyī dediği köprününün tārīẖidir, 3094
Du'ā-i mevlid-i şerīf, 3243
Du'ālar, 2781, 2901
Ḏuẖru 'l-muta'ahhilīn wa 'n-nisā' fī ma'rifati 'ṭ-ṭahār wa 'd-dimā', vidi: Manẓūme-i Birgilī
Dürr-i meknūn, 2904

Durratu 'l-ġawwāṣ fī awhāmi 'l-ẖawwāṣṣ, 2662

DŽ

Džanu dilden sevmiš oldun, tebe dragi dilbere, 3049

E

Ebyāt-i Ḥaẓret-i Fāṭma raḍiyallāhu 'anhā, 3242
Ef'āl-i 'ibād ve irādet-i cüziyye, 2654
Endeluse dāir bir meḳāle, 3055
Erbe'īn, ḥikmet ve erbe'īn ḥikāyet, 2941
Esma-i ḥusna on beş ism-i güzini ḥavaṣṣi, 2668
Esrār-nāme-i Laṭīfī, 3002
Ez an şeyẖ Ibrāhīm Peçevi, 3054
Ez taḥḳīḳāt-i Ḥaẓret-i Şeyẖ Ṣāfī raḥimehullah, 3054

F

al-Farā'idu 's-saniyya fī 'l-'aqā'idi 's-suniyya, 2703
Farsça Dīvān, 2722
Faṣl fī vefāt-i Fāṭimeti 'z-Zehrā raḍiya Allahu 'anhā, 3104
Fatḥu rabbi 'l-barriyya fī šarḥi 'l-qaṣīdati 'l-ẖazraġiyya, 2676
Fażīlet-nāme, 2932
Fażiletu 'l-besmeleti, 3242
Ferhād u Şirīn, 2892
Fetāvā, 2993
Fevāidu 'l-kibār, vidi: Dīvān-i Nevā'ī
Fī beyān-i lafẓ-i kufr, 3059
Fī faḍā'ili sirāği 'l-ummati Ḥaḍrati Imāmi 'l-a'ẓam, 3002
Fī medḥi 'Alī-paşa, 3003
al-Fiqhu 'l-akbar, 3192
al-Firaqu 'l-islāmiyya, 2704

G, Ğ

Galen prosi gizdavu divojku, 3001
Ğāmi'u 'l-kunūz, 2655
Garā'ibu 'ṣ-ṣiġār, vidi: Dīvān-i Nevā'ī
Ğarḥun ḥadīṯun fī ẖurūği 'l-Mahdī, 2634
Ğarīb-nāme, vidi: Dīvān-i 'Ašik-paša
Ğawāhiru 'l-farā'iḍ, 3035
Ğawharatu 't-tawḥīd, 2636
Gazaliyyāt mawlānā 'Urfī Šīrāzī, 3188
Gazevāt-i Tiryākī Ḥasan-pāşā, 2907
Gazel Derviş-paşa, 2881
Gazel-i Ḫātem Taẖmīs-i Vehbī al-Bosnevi, 3027
Gazeliyyāt-i Kānī Ebul-me'ānī, 2953
Gazeliyyāt-i Revānī Çelebi, 2756
Gencīne-i rāz, 2849, 2850, 2851, 2861
Gulistān-i Sa'dī, 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3189
Gülşen-i envār, 2848, 2861
Gülşen-i tewḥīd, 3210
Gülşen-i rāz, 3204
Gülşen-i rāz, 2852
Guzīde-i Serahsī, 2902

Guy-i Cavgān veya Ḥāl-nāme, 3187

H, Ḥ, Ḫ

Ḥadā'iqu 'l-ādāb, 2682
Ḥadā'iqu 's-siḥr fīd daqā'iqi 'š-ši'r, 3215, 3228
Ḥadīqatu 's-su'adā', 2847
Hadiyyatu 'l-muhtadīn 2800
Haft paikar, 3203
Hajde sinak ter uči, 3018, 3238
Ḫal'u 'l-'iḏār fī waṣfi 'l-'iḏār, 2707
Ḫāliṣatu 'l-ḥaqā'iq limā fīhi min asālībi 'd-daqā'iq, 2681
Ḫamsa-i Niẓāmī, 3203
Ḫamse-i Yaḥyā, 2861
Ḫāšiya 'alā durari 'l-ġurar, 2800
Ḥayātu 'l-ḥayawān, 2692
Ḥayātu 'l-ḥayawāni, 2691
Ḫayrābād, 2722
Ḫayriyye-i Nābī, 2637, 2722, 2724, 2725, 2726, 2897
Ḥaẓret-i Fāṭimenin aḥvāli, 3091
Ḥaẓret-i Yūsuf peyġamberin bosnevi ḥikāyesidir, 3242
Hicviyyāt-i Nef'ī, 3050
Ḥikāya Ismā'īl peyġamber, 3243
Hikaya o Ismail aleyhisselamu, 3233
Ḥikāyāt, 2944
Ḥikāyāt-i Veysī, vidi: Vāqi'a-nāme-i Veysī
Ḥikāyāt-i Ḥaẓret-i Mevlānā, 2925
Ḥikāye-i Kahramān, 2923
Ḥikāye-i Kirānī, 2906
Ḥikāye-i laṭīfesi, 3242
Ḥikāyeler, 3064
Ḥikāyet, 3054
Ḥikāyet-i 'Aşiḳ Ġarīb, 2911
Ḥikāyet-i duẖter me'a yiğitin mes'ele-i kiṣṣasıdır, 3104
Ḥikāyet-i erbe'īn ṣubḥ u mesā, 2922
Ḥikāyet-i Ḥaci Fesād Ṣābit-efendī, 3064
Ḥikāyet-i ẖātun fī zamān-i resūli 'aleyhi 'ṣ-ṣalātu ve 's-selām, 3104
Ḥikāyet-i kırk vezīr, vidi: Ḥikāyet-i erbe'īn ṣubḥ ve mesā
Ḥikāyet-i Zekeriyya 'aleyhisselām, 2921
Ḥillatu 'l-'asġadiyya, 3230
al-Ḥilyatu 'n-nabawiyya, vidi: Ḥilye-i Ḫāḳānī
Ḥilye-i Ḫāḳānī, 2637, 2862, 2863, 2864, 3062, 3097
Ḥilye-i Şerīfe, vidi: Ḥilye-i Ḫāḳānī
Ḥizbu 'n-naṣr, 2703
Ḫoda rabbum, 2636
Ḥuġġatu 'l-burhān, 3059
Ḫulafā-i rāşidīn riẓvānu 'llahi 'aleyhim ecme'īn, 3064
Humayūn-nāme, 2920
Hünernāme, 2900
Ḥuseyin Baykarā'nın bir ḳıza su'ālıdır, 3064
Ḥüsn-ü dil, 2928
Ḫusrev ve Šīrīn, 2885, 2886, 2887
Ḫusraw u Şirīn, 3203
Ḫvāb-nāme-i Veysī, vidi: Vāqi'a-nāme-i Veysī

I, 'I

Ibrahime brate moy, 3233
'Idiyye, 3003
Ilāhi Miṣri-efendī, 3029

Ilāhi naṣīḥat bosanca būdur, vidi: Abdija
Ilāhi Yūsuf ile Ya'ḳūb, 2777
Ilahiyyāt, 3039
Ilahiyyāt Şeyẖ eş-Şuyūẖ Seyyid Seyfullāh, 2938
'Ilm-i inşā'da musta'mel olan 'arebi lügatlarıdır, 2979
Im'ānu il-anẓār, 2630
Inšā', 2960, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2974, 2975, 2976, 2977, 2980, 2981, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 3079
Inşā 'Abdul-fakīr Sa'dī, 3035
Inşā-i luzūm, 2972, 2973
Inşā' maktūb, 3188
Inşā-i merġūb, 2970, 2971, 2982
Iqbāl-nāma, 3203
'Iqdu 'l-ğawāhir, vidi: Mawlidu 'l-karīmu 'n-nabawiyy
'Iqdu 'l-la'ālī, 2650
Iskender-nāme, 3203
Iskender-nāme, 2858, 2859, 2860
Islām-i Yahūdi, 3242
Izvornik türküsü, 3061

K, Ḳ

al-Kāfī fī 'ilmayi 'l-'arūḍ wa 'l-qawāfī, 3015
Ḳahramān kātil, vidi: Ḳahramān Şāh ḥikāyesi
Ḳahramān Şāh ḥikāyesi, 2945
Ḳaṣīda fī medḥi Muṣṭafā Makṣūd-resā, 3009
Ḳaṣīda li Şāriḥi 'l-Mesnevī 'Abdullāh efendi, 3002
Ḳaṣīde-i Bosna lisāni, 3092
Ḳaṣīde-i burda tercemesi, 2637
Ḳaṣīde-i Ḳaīmī, 2740
Ḳaṣīde-i mevlūd-i şerīf, 3083
Ḳaṣīde-i Uveysī, 2940
Ḳaṣīde-i vefāt-i 'n-nebiyyi, 3012
Ḳaṣīdetu 'l-burdatu 'l-bosnevi, 3232
al-Keşfu 'l-ġuyūbi li 'l-ḳuṭbi 'ş-Şarnūbī, 2884
Ḳavāid-i Ḳur'ān, 2802
al-Kawākibu 'd-durriyya, vidi: Qaṣīdatu 'l-burda
Kesik başı destāni, 3063
Ḳiṣaṣ-i enbiyā, 2930
Ḳiṣṣa-i defterḍār Aḥmed-paşa, 3064
Ḳiṣṣa-i Kitāb Ḳahrimān Ḳātil, cild evvel, 3099
Ḳiṣṣa-i Şāh-u Gedā, 2853
Ḳiṣṣa-i Yūsuf, 2942
Ḳiṭ'a-i Vuṣletī-bey misālāy Semendere, 2728
Kitāb-i 'Abdi, vidi: Abdija
Kitāb-i Fāṭime - nasīḥat-nāme, 3191
Kitāb-i 'ilmi ḥāl, 2636
Kitāb-i Kiṣṣa-i bīnāmaz, 3104
Kitāb-i 'l-mev'iẓa, 2986
Kitāb-i ṣakk Ḥiżir-efendī, 2959
Kitāb-i Seyyid Baṭṭāl Gāzī, 2857
Kitāb-i Uṣūl, 2861
Kitābu 'l-'arūḍi 'l-Andalusī, 3015
Kitāb Dāsitān-i Cümcüme, vidi: Dāsitān Cümcüm sulṭān
Kitāb dāsitān-i murġān ṯāni 'aśara der nakl-i Aḥmed, 3033
Kitāb maḥāsini 'l-faḍā'il bi maġma'i 'r-rasā'il, 2656
Kitāb man ġāba 'anhu 'l-muṭribu, 2707
Kitāb Mecmeū 'l-leṭāif, 2935
Kitābu 'l-muẖammasāt, 2701
Kitābu niṣābi 'l-fityān, 3215
Kitāb qahwati 'l-inšā'i, 2685
Kitābu qitāli 'l-'aqli wa ğunūdihi wa 'n-nafsi wa 'š-šayṭāni wa 'd-dunyā wa 'l-hawā' wa ğunūdihā wa mā ğarā baynahumā, 3002
Kitābu (Risālatu) fī faḍli laylati 'l-ğum'a 'alā laylati 'l-qadri, 2656
Kitāb ṣaḥā'ifi 'l-ḥasanāt, 2707
Kitāb šarḥi Gulistān, vidi: Šarḥu Gulistāni bi 'l-'arabiyya
Kitābu Tuḥfetu 'l-umerā'i ve 's-selāṭīn, 3065
Kitāb Tuḥfatu 'l-'uššāq, 3204
Kitābu 'l-waṣiyyah li Abī Ḥanīfa, 3056
Kitābu waṣfi 'd-dawā'i fī kašfi afāti 'l-wabā'i, 2652
Ḳiyāfet-nāme, 3054
Ḳiyāfet-nāme-i Ḥamdī, 3014
Kuliyyāt-i Sa'dī Širāzī, 3189
Kuliyyāt-i 'Urfī Širāzī, 3188
Kuliyyāt-i Nābī, 2722, 2723

L

La'b ve lehvin żarari, 3242
Leṭāif-i Lām'i, 2927
Leylā ve Mecnūn, 2881, 3203
Laylā u Mağnūn, 3205
li-muḥaririhi Nābī Ṭuzlevī (li-kātibihi Nābī Ṭuzlevī), 3103
Luġat-i Firişte-oğlu, 3015
Luġaz-i Vuṣletī bey, 2728
Luṭfiyye-i Vehbī, 2888, 2889

M

Ma'ālimu a'lāmi 'ṣ-ṣifāti, 3217
Ma'ārif-nāme, vidi: Dīvān-i 'Aşik-paşa
Mafātīḥu 'd-durriyyati fī iṯbāti 'l-qawānīni 'd-durriyyati, 3015
Mafhūm Isāġūġi 'l-muta'allaqa bi 'l-manṭiq, 2704
Mağmū'a, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231
Mağmū'a, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708
Mağribu 'š-šams, 3217
Mağū šā'irān kad čašm (?), 3188
Maḥtūm-i Yenišehir'de menf iki felāketten şikāyeti şiir
Kapudan paşa'ya gönderdiği tetimme-i maḳṣūre, 3064
Manṭiqu 'ṭ-ṭayr, 3206
Manẓūma, 2915
Manẓūma, 2924
Manẓūma fī menāḳib Muṣṭafā ve aṣḥābihi, 2934
Manẓūma fī mawlidi sayyidi 'l-mursalīn, 2659
Manẓūme-i Birgīlī, 2636
Maqāmātu 'l-Ḥarīrī, 2663, 2664, 2665, 2666
Maḳtal-i Ḥüseyn, 2890
Maṭālibu 'l-azkiya, 3035
al-Maṭla'a, 3217
Matnu 's-sanūsiyya li-sayyidī Muḥammad as-Sanūsī, 2635
al-Mawāhibu 's-saniyya fī ẖawāṣṣ manẓūmati 'd-dimyā i-yya, 2668
Mawlidu 'l-karīmu 'n-nabawiyy, 2658
Mawlidu 'r-rasūli, vidi: Manẓūma fī mawlidi sayyidi 'l-mursalīn
Mawlidu rasūlillāhi, 2656
al-Mawlidu 'r-rawiyyu fī mawlidi 'n-nabiyy, 2657
Me'āricū 'n-nubuvveti be-Altı Parmaḳ

Mecme‘u ’l-ilāhiyyāt Nūrī-efendī, vidi: Dīvān-i Nūrī
Mecme‘u ’l-leṭāifi muta‘allaḳ bi ‘l-hezli ve ’l-mecūn, vidi: Le āif-i Lām‘ī
Mecmū‘a, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104
Mağmū‘a, 3242, 3243, 3244
Mecmū‘a-i devāvīn, 3004
Mecmū‘a-i ilāhiyyāt, 3060
Mecmū‘a-i munşeāt, 2957
Medḥ-i Ḥasan Demirci-zāde Ḥuseyn li Ṣābit, 3064
Medḥ-i nebiyyi ‘aleyhi ’s-selām, 3242
Mefhūm-i farāiẓ, 3211
Meḥabbet-nāme, 3053
Meḥmed Çerkes Paşa’nin Frānsa seyāḥati, 2899
Merḥūm Nābi efendinin siyer-i nebeviyyeye ẕeyl olmaḳ üzere tertīb ve taḥrīr ettikleri, 3064
Mekātīb-i Veysī-efendī, 2958
Mektūbāt, 2963
Mektūb-i merġūb, 2978
Melḥame, 2851
Menāḳib-i Fīrūz Şāh, 2804
Menāḳib-i ġazavāt-i Seyyid Ba āl Ğāzī, vidi: Kitāb-i Seyyid Baṭṭāl Gāzī
Menāḳib Ḥaẓret-i Mevlānā ve sāir-i evliyā-i ’llāh, 3054
Merṣiye-i Nerkes-zāde berāyi vefāt-i Ḳāf-zāde, 3004
Merṣiye-i Vaḥdetī al-Bosnevī ad-Dobrūnī berā-yi Ḫalīl-bey, 3094
Maṣnawī Farhād u Šīrīn mawlānā ‘Urfī Šīrāzī, 3188
Maṣnawī mağma‘a ’l-abkār mawlānā ‘Urfī Šīrāzī, 3188
Mevlid, 2757, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2901, 3012, 3023, 3032, 3059, 3104
Mevlid, 2783
Mevlid, 3241
Mevlid, 2787
Mevlid, 2789
Mevlid, 2790
Mevlid, 2791
Mevlid, 3059
Mevlid, 3240
Mevlūd, 3238
Mevlūd, 3239
Mevlūd, 2782
Mevlūd, 2788
Mevlūd-i aleyhisselām, 2786
Mevlūd-i şerīf be-lisān-i bosnevi, 3243
Mevlūd-i şerīfin faẓīleti, 3242

Mevlūdı ’n-nebiyy, 2784
Mevlūdu ’n-nebiyy, 2785
Mevlūdu ’n-nebiyy, 2901
Mi‘rāciyye-i faḫru ’s-seḳaleyn, vidi: Mi‘rāciyye-i Ṣābit Ujiçevi
Mi‘rāciyye-i Ṣābit Ujiçevī, 2909, 3003, 3064, 3085
Mi‘rāciyye-i Seyyidi ’l-murselīn, 3003
Mi‘rācu ’n-nebiyyi ‘aleyhi ’s-selām, 3242
Mi‘rāciyye-i Edāī-efendī, 3103
Mi‘rāciyye-i Reşīd-efendī es-Sarāyi al-Bosnevī, 3000
Mi‘rācu ’n-nebiyy, 2905
Miftāḥu asāmā fī qawā‘idi ’l-mu‘ammā, 3229
Miftāḥu ’l-awwal, 3217
Miftāḥu ’l-ḥisāb, 2962
Miftāḥu sirri ’l-qadri, 3217
Min kelimāt-i pur nukāṭ Kara Mūsa-zāde muderris Muḥammed-efendī eš-šehīr bi-Hādī es-Sarāyī, 3094
al-Minaḥu ’l-makkiyya, 2661
Miṣri efendi’nin mektūp ve merġūb ṣūretidir, 2739
Miṯālu sulṭāni Sulaymān bi-ğānibihi sayyidi muṭahhirīn imām Šarafuddīn, 2634
Moji djeca sinovci, moji sivi sokoli, 3049
Mostāri merḥūm Dervīş-efendi’nin şehrengīzī, 3039
al-Mu‘allimu ’l-awwal wa ’l-mu‘allim ’l-malik, 3217
Mu‘ammalar, 2722
Mufradāt wa murakkabāt, 3215
al-Muġalladu ’l-awwalu min taḏyīli Kašfi ’ẓ-ẓunūn fī asāmi ’l-kutub wa ’l-funūn, 2690
al-Muğtabā fī anwā‘i min al-‘ulūm, 2684
al-Muğtabā fī ‘ulūmi ’l-Qur’ān, 2684
Maḫzanu ’l-asrār, 3203
al-Muḫtaṣar min šarḥi ’t-talḫīs, 2634
Munāẓarā-i Lām‘ī, 2891
Munāẓarāt bahār ve šitā, vidi: Munāẓarā-i Lām‘ī
Münşe’āt-i Kānī Ebul-me‘ānī, 2953, 2954
Münşe’āt-i Lām‘ī, 2950
Münşe’āt-i Nābī, 2726, 2955
Münşe’āt-i Nerkesī, 2951
Münşe’āt-i Sām‘ī, 2952
Münşe’āt-i Şeyḫi ’l-merḥūm Yāni Ḳarġa-zāde-a, 3003
Münşe’āt-i Veysī, 2956
Munteḫabāt-i Muḥammed Reşid, 2908
al-Muqaddimatu ’l-urğūmiyya fī ’l-‘ilmi ’l-‘arabiyya, 3035
Muqaṭṭa‘āt, 3188
al-Muṭāli‘a, 3217

N

Na tarihu bin yüz krk, oženi se junak mrk, 3049
Na‘t-i şerīf, 2914
Nāme-i firāḳ, 2961
Nāmeler, 2962
Naṣību ’l-fityān wa našību ’t-tibyān, vidi: Kitābu niṣābi ’l-fityān
Naṣīḥat, 3243
Naṣīḥat-i bosnevī, 3242
Nasīhatu ’l-iḫwān wa ’l-mur šidātu ’l-ḫullān, vidi: al-Qaṣīdatu ’l-lāmiyyatu (al-wāṣilatu)

Navḥatu ’l-‘uşşāk, 2913
Nawābiġu ’l-kalim wa badā’i‘u ’l-ḥikam, 2686
Netā’icu ’l-funūn, 2865, 2866, 2867, 2868
Nevādir amṯāl, vidi: Risāla-i Mirak
Nevādir eş-Şebāb, vidi: Dīvān-i Nevā’ī
Nigāristān, 3202
Niṣābu ’l-fityān, 3228
Nuzhatu li ’ṭ-ṭālibīn wa tuḥfatun li ’r-rāġibīn, 2650

O, ‘O, Ö

Od Abdije ilahija, 3233
O moje milo, gdje si mi bilo, 3049
Özu türküsü, 3022

P

Pend-i Azerī, 3103
Pend-i Fuẓūlī, 3103
Pendnāme-i ‘Aṭṭār, 3199
Pendnāme-i türki lisān üzere, 3054

Q

Qaṣā’id mawlānā ‘Urfī Šīrāzī, 3188
Qaṣīda amāliyya fī ‘ilmi ’t-tawḥīd, vidi: Bad’u ’l-amālī
Qaṣīda bad’u ’l-amālī, vidi: Bad’u ’l-amālī
Qaṣīda Bānat Su‘ād, 2628, 2629, 2630, 2634, 2649, 2701, 3056
Qaṣīdatu ’l-burda, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2701, 3015, 3083
Qaṣīdatu ’l-burda maqām, vidi: Šarḥ Bānat Su‘ād
Qaṣīdatu ’d-dimyāṭiyya, 3083
al-Qaṣīdatu ’l-hamziyyatu fī ’l-madā’iḥi ’n-nabawiyya, 2660
Qaṣīdatu ’l-hamziyya fī madḥi ḫayri ’l-bariyya, 2703
al-Qaṣīdatu ’l-lāmiyya (al-wāṣilatu), 2703
Qaṣīda fī madḥi ‘Abdullāh-paša Kōprūlū, 2683
al-Qaṣīda marsūma ‘alā šibāki ’l-ḥuġrati ’ṭ-ṭāhirati ’n-nabawiyyati
‘alā mašrafihā alfa alfa ṣalātin wa taḥiyyatin, 2705
al-Qaṣīdatu ’l-muḍariyya fī madḥi ḫayri ’l-bariyya, 2704, 2803
Qaṣīda muḥammadiyya, 3083
al-Qaṣīdatu ’l-munfariġa, 2803, 3035, 3192
al-Qaṣīdatu ’n-nūniyya, 2703, 3192
Qaṣīda nūniyya li ’š-Šayḫ Muḥyuddīn al-‘Arabī, 2701
Qaṣīda li-Sayyidī ‘Abdurraḥīm al-Bar‘ī wa taḫmīsuhā li-Sayyidī ’š-Šayḫi ’l-Ḫaṭīb aš-Šarbīnī, 2705
Qaṣīdatu ’š-Šayḫ Amīn al-Ḥumsī, 2678
Qaṣīda ta‘allam yā fatā, 2677
al-Qaṣīdatu ’ṭ-ṭaāṭarâniyyatu, vidi: al-Qaṣīdatu ’t-tarğī‘iyyatu
al-Qaṣīdatu ’t-tarğī‘iyyatu, 2667, 2703, 3015
Ḳaṣīda-i ‘alevi Ab-i ateş, 3035
Qasīda-i burda-i Šayḫ Aḥmad Moṣulī, 3220
Qiṣṣatu ’l-mi‘rāğ, 2671

Qiṣṣatu ’l-mi‘rāği ’n-nabiyyi, 2671
Ḳiṭ‘a li-mu’ellifih, 3083

R

Rāḥatu ’l-arwāḥ, 2652, 2653
Ramaẓāniyye, 3003
Ramo i Saliha, 3001
Rawḍu ’l-aḫyār ’l-muntaḫab min rabī‘i ’l-abrār, 2679, 2680
Risāla fī bayāni ’l-īmān wa ’l-islām, 2634
ar-Risāla dilkušāy, 3211
Risālatu ’l-ğamā‘ati li ’l-muḥaqqiqi Mawlānā Masğīzāda, 2704
Risāla fī lāmi ’t-ta‘rīf, 2704
ar-Risālatu ’s-sīniyya, 2663
ar-Risālatu ’š-šīniyya, 2663
Risāla fī ’ṭ-ṭabī‘āt, 3035
Risāla fī tafḍīli ’l-bašari ‘alā ’l-maliki, 2656
Risāla fī taḥḳīḳ lafẓ-i Çelebī, 3071
Risāla fī ’t-tevḥīd, 3101
Risāla fī ziyārati ’l-qubūr, 2670
Risāla-i Mīrāk, 3035
Risāla-i tafmīn-i musaqqaṭ (Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda), 3219
Risāle fīhā mufradātun wa murakkabātun ‘arabiyyah musta‘amilah fī lisāni ’l-farisī, 3228
Risāletu ’l-ḳāfiya, 3015
Risāle-i Aḥmed Rūmī, 2701
Risāle-i ‘ilmi ketf, 2883
Risāla-i ḫitāb, 3188
Risāle-i ḥüsn-i dil, 3213
Risāle-i Muḥammediyye, 2933
Risāle-i şemāili ’n-nubuvvet, 2937
Risāle-i tereke-i meyyit, 2634
Risāle-i uṣūl-i ḫaṭṭ ve ḳavāid-i ḥurūf, 2882
Rubā‘īler, 2722
Rubā‘iyyāt, 3188
Rūḥu ’š-šurūḥ fī šarḥi ’l-maqṣūd, 2630

S, Ṣ

Saādetnāme, vidi: Şerh-i Pendnāme-i ‘Aṭṭār
Safarāt sindbād al-baḥrī, 2675
Sāqī-nāme, 3188
Ṣakk, 2995, 2996, 2998, 2999
Sarāy türküsü, 3027
Sawā’iḥu ’n-nawādir fī ma‘rifati ’l-‘anāṣir, 2757
Serencām-i aḥvāl-i ḳiyāmet, 3059
Serencām-i Ḥurremī al-Mostārī, 3002
Sihām-i ḳaẓā, 3014
Silsilatu ’l-‘āliyati ’n-naqšibendiyye, 2794
Silsilatu ’ḏ-ḏahab, 3209
Silsile-i talḳīn Ḥaẓret-i Mevlānā ḳaddese Allāhu sirrehu ’l-‘azīz, 3035
Silsile-nāme āl-i ‘Oṣmān müddet salṭanatları beyānında, 3064
Simāru ’l-asmār, vidi: Humayūn-nāme
Sīratu ’n-nabiyi, 2674
Sīre-i Nebīyy, 2937
Sīre-i Seyyid Baṭṭāl, vidi: Kitāb-i Seyyid Baṭṭāl Gāzī
Siyāḥat-nāme-i Brāziliyā, 3055
Siyer, 3064
Subḥatu ’l-abrār, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160

Subḥatu 'l-ġadīr fī madḥi 'l-maliki 'l-qadīr, 3229
Subḥa-i ṣibyān, 3015
Ṣukūk-i merġūb, 2997
Suleymān-nāme, vidi: Suleymāniyya
Suleymāniyya, 2883
Sunbulistān, 3214
Ṣūret-i 'ahdnāme-i humāyūn, 3003
Ṣūratu amri 'n-nahyi li-Šemsuddīn Sīvāsī, 3039

Š, Ş

Şāh u Gedā, 2861
Şāhidī manẓūme-i, vidi: Tuḥfe-i Şāhidī
Şāhnāme-i Firdūsī Ṭūsī'nin ḳırḳ altıncı cildi, 2917
Şarḳīlar, 2939
aš-Šaqā'iqu 'n-nu'māniyya fī 'ulamā'i 'd-dawlati 'l-uṯmāniyya, 2687, 2688, 2689
Šarafnāma, vidi: Iskender-nāma
Šarḥ 'alā Dībāca-i Gulistān li-Lām'ī, 2823, 2824
Šarḥ-i du'ā-i qunūt īnest, 2704
Šarḥ-i Gulistān-i Sa'dī li Sūdī-efendī, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832
Šarḥ-i Gulistān, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842
Šarḥ-i mu'ammā, 3221
Šarḥ-i mu'ammiyyāt-i Ğāmī, 3229
Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda, 3218
Şerḥ-i Şebistān-i ḫayāl Fettāḥi li 's-Surūrīs, 2844, 2845
Šarḥu 'l-asmā'i Allāhi 'l-ḥusnā bi-ṭarīqi 'l-mu'ammā, 3229
Šarḥu Badā'i'i 'l-asḥār fī ṣanā'i 'l-aš'ār, 3222
Šarḥu Bad'i 'l-amālī, 2652
Şerḥu Bed'i 'l-amālī, 3056
Šarḥu Bānat Su'ād, 2701
Šarḥu 'l-burda, 2649
Šarḥu Gulistān bi 'l-'arabiyya, 2698, 2700
Šarḥu Gulistān li 'bni Sayyid 'Alī, 2699, vidi i: Šarḥu Gulistāni bi 'l-'arabiyya
Šarḥu Gulistān li-Surūrī, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697
Šarḥu 'l-ḥizbi 'n-naṣri, 2654
Šarḥu Kitābi 'l-muḫammasāt, 2701
Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād, 2631, 2633, 2649
Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād, 2632
Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād, 2629, 2634
Šarḥu Qaṣīdati Bānat Su'ād, vidi: Šarḥu Bānat Su'ād i Šarḥu Qaṣīdati 'l-lāmiyyati
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2644, 2645, 2646
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2647
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2648
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2793, 2794, 2795
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2796, 2797
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2798, 2799,2800, 2801, 2802, 2803
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, 2797
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-burda, vidi i: Šarḥu 'l-burda, Şerḥ-i Ḳaṣīde-i burda i Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-lāmiyyati, 2649
Şerḥ-i Ḳaṣīdeti 'l-lāmiyyati Bānat Su'ād, 3102
Šarḥu qaṣīdati 'ṭ-ṭanṭarāniyya, 2632
Šarḥu 'l-qaṣīdati 't-tarġī'iyya (aṭ-anṭarāniyya), 2668, vidi i: Šarḥu 'l-qaṣīdati 'ṭ-ṭan arāniyya
Šarḥu 'r-risālati 'l-'aḍudiyyati fī 'l-waḍ'i, 2672
Šarḥu ta'līmi 'l-muta'allim, 2708
Šarḥu taḏkiratin, vidi: Šarḥu Kitābi 'l-muḫammasāt
Šarḥu tasbī'i qaṣīdati 'l-burda, 2655
Şehr-i Sarāy'da 'Alī-paşa cāmi'i ḳurbunda ôlan tekye ve meḳābir ḥaḳḳında Nerkesī söylediği ḳaṣīde dir, 3003
Şerḥ-i Bahāristān, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814
Şerḥ-i Būstān, 2815, 2816
Şerḥ-i Būstān, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821
Şerḥ-i Būstān, 2822
Şerḥ-i Dīvān-i Ḥāfiẓ, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808
Şerḥ-i ilāhi-i Yūnus, 2655
Şerḥ-i Ḳaṣīde-i Burda, 2792
Şerḥ-i ḳaṣīda der meḥāsin-i ḫa ve ḳaṭ'i ḳalemāt, 2882
Şerḥ-i Pendnāme-i 'Aṭṭār, 2793
Şerḥ Subḥatu 'l-abrār, 2843
Şerḥ tuḥfatu 'l-mulūk, vidi: Bayānu ṣawti 'l-malāhī ḥarām
Şerḥ-i Tuḥfe-i Şāhidī, 2846
Şerḥ-i Tuḥfe-i Şāhidī, 3057
aš-Šifā' fī badī'i 'l-iktifā', 2707
aš-Šifā' fī taḥqīqi ḥaqā'iqi 'l-Muṣ afā, 2678

T, Ṭ

Ta'rīfāt-i Faḳīrī, 3014
Taḏkiratu, vidi: Kitābu 'l-muḫammasāt
Taḏkiratu 'l-waṣiyyati li-nafsi 'l-'aṣiyyah, 3054
Taḏyīl Kašfi 'ẓ-ẓunūn, vidi: al-Muġalladu 'l-awwalu min taḏyīli Kašfi 'ẓ-ẓunūn fī asāmi 'l-kutub wa 'l-funūn
Tāġu 't-Tarāġim fī ṭabaqāti 'l-ḥanafiyya, 2633
Taḫmīs abyāti 'l-marḥūm Ummihānā al-Kāzwīniyya, 2705
Taḫmīsu 'l-qaṣā'idi 'l-witriyya, 2670
Taḫmīsu 'l-qaṣīdati 'l-mawsūmati bi 'l-burda, 3009
Taḫmīsu Qaṣīdati 'š-Šayḫ Šamsuddīn al-Būṣīrī al-mukannat bi 'l-burda, 2637
aṭ-Ṭal'atu 'l-badriyya li šarḥi 'l-qaṣīdati 'l-muḍariyya, 2704
at-Tanbīh 'alā ġalaṭi 'l-ġāhil wa 'n-nabīh, 2702
Tarġama-i qaṣīdati 'l-burda, 2637
Tarġumānu 'l-ašwāq, 2701
Tārīḫ-i berāy-i binā-yi meḥkeme der Sarāy Bosna, 3066
Tārīḫ-i çardak Muẓaffer-zāde Dervīş-pāşā, 3066
Tārīḫ-i cisr-i Môstār, 3000
Tārīḫ-i Fiṭnat-ḥānim berāy-i cāmi-i cedīd Sulṭān Muṣṭafā, 3068
Tārīḫ-i ta'mīr-i tekye der Blaġāy, 3067
Tārīḫ-i vefāt-i şeyḫ Meylī, 3097
Tārīḫ-i Vişeġrād köprüsü, 3025
Tārīḫler, 2722

Tasbī‘u qaṣīdati ’l-burda (al-bariyya), 2654
Terceme-i Gulistān, 2943
Terceme-i ḳaṣīdati ’l-burda, 3056
Terceme-i Mi‘rāci ’n-nebiyyi ‘aleyhisselām, 2901
Terceme-i Şevākib, vidi: Ḥikāye-i Ḥaẓret-i Mevlānā
Terceme-i Şāhnāme, 2894, 2895
Tercī-i bend, 3055
Tercī‘-i bend Seyyid Nesīmī, 2709
Tercī‘-i bend Sinān-efendī, 3002
Tercüme-i Ḳaṣīde-i ṭanṭarāniyye, 3057
Tercüme-i ’r-Risālati ’l-mawḍū‘ati fī ‘ilmi ’l-‘arūḍ, 2929
Terkīb-i bend, 3055
Teẕkiretü ’ş-şu‘arā, 2948
Tuḥfatu ’l-aḥrār, 3173, 3174
Tuḥfe-i Şāhidī, 2652, 3015, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200
Tuḥfe-i Vehbī, 3015
Ṭūna vilāyet-i livā ve ḳażā ve nevāḥīsi, 3055
Türkçe Dīvān, 2722
Turkija o Očakovu, vidi: Özu türküsü
Türkü Banālūḳa, 3075
Türkü der ḥaḳḳi Baġdād, 3090
Türkü der vaṣfi Semendere ve Belġrād, 3090
Ṭūṭī-nāme, 2898

U

Ugvar fetḥinden ṣonra ṣulḥ oldukta dediği tārīḫ, 2728
Ummu ’l-barāhīn, 2636
Ummu ’l-qurā fī madḥi ḫayri ’l-warā, 2660

V

Vāki‘a-nāme-i Veysī 2893, 3014
Vāridāt, vidi: Dīvān-i Ḳaīmī
Vaṣīletü ’n-necāt, vidi: Mevlid
Vefāt-i Fāṭima, 2919
Vefāt-i Fāṭima, 3016
Vefāt-i Ibrāhīm, 2903

W

Waṣiyyatu Mawlānā Ḫusraw, 2652

Y

Yūsuf peyġamberin ḥikāye, 3233
Yūsuf u Züleyḥā, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877
Yūsuf u Züleyḥā, 2861, 2869, 2870, 2871
Yūsuf u Züleyḥā, 2878
Yūsuf u Zülayḥā, 3201
Yūsuf u Züleyḥā, 2879
Yūsuf u Züleyḥā, 2880

Z, Ẓ, Ẕ

Ẕeyl-i Şekāik ‘Atā’ī, 2949
Zemān-i māżide maẓhūr eden acāibāt-i ġarībe, 3064
Zikr ôlunan köprūye Ḫuşuī Yeni Pazārī dediği tārīḫidir, 3094
Zubdatu ’l-amṯāl li wuqū‘ihā ‘umdatu ’l-aqwāl, 2673
az-Zubdatu fī šarḥi qaṣīdati ’l-burda, 2651
Ẓuhūr-i devlet-i ‘aliyye-i Osmāniyye, 3064

INDEKS AUTORA

A

Abdal, 3020, 3044
‘Abdī ‘Abdullāh-efendī, 3002
‘Abdī, 3044, 3095
‘Abdī Tuzlevī, 3103
‘Abdulganī b. Ismā‘īl b. an-Nabulūsī ad-Dimašqī, 2704
‘Abdul‘azīz-efendī, 3094
‘Abdulehad-efendī, 3023
‘Abdullāh, 3044
‘Abdullāh ‘Abdī Bosnevī, 2912, 3018
‘Abdullāh Batari b. Aḫmed, 3054
‘Abdulkerīm Dede ‘Abdī, 3094
‘Abdulkerīm-efendī, 3000
‘Abdullāh al-Krīmī, 2882
‘Abdullāh b. ‘Osman b. Musa, 2704
‘Abdulḳādir, 3054
‘Abdulḳādir Gīlānī, 3083
‘Abdurraḥmān, 3102
‘Abdurraḥmān Ğāmī, v. Ğāmī, Nūruddīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad
‘Abdurraḥmān Çelebī, 3065
‘Abdurraḥmān b. Ismā‘īl b. Ibrāhīm b. ‘Uṯmān al-Mawdīsī
Abū Šamā, 2648
‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. ‘Ali b. Aḥmad al-Bistāmī al-Ḥanafī al-Ḥurūfī, 2652
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Abī Bakr b. Faraḥ al-Ansārī al-Hazraği al-Andalūsī al-Qurtūbī, 2704
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. ’l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalūsī, 3015
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Sulaymān al-Gazūlī, 2642
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Yūsuf b. ‘Umar al-Ḥasanī as-Sanūsī, 2636
Abū ‘Abdullāh Mušarrafuddīn b. Muṣliḥuddīn Sa‘dī Šīrāzī, v. Sa‘di
Abū Bakr as-Siddīq, 3083
Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, 2670
Abū Ḥanīfa Nu‘man b. Ṯābit, 3056, 3192
Abū ’l-Ḥasan ‘Ali aš-Šāḏilī, 2654
Abū Manṣūr ‘Abdulmālik b. Muḥammad b. Ismā‘īl at-Ta‘alibī, 2707
Abū Muḥammad al-Qāsim b. ‘ali b. Muḥammad b. ‘Uṯmān al-Harīrī, 2662
Abū ’l-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf an-Naḥwī at-Tawzārī, 2803, 3192
Abū ’l-Faḍl Zaynu ’l-milla wa ’d-dīn al-Qāsim b. ‘Abdullāh b. Qutlubugā as-Sudūnī al-Ḥanafī, 2633
Abu ’l-faraġ Sanġārī, 3231

Abū 'l-'imād Burhānuddīn Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Alī al-Laqānī al-Mālikī, 2636
Abu 'l-Qāsim b. 'Ali b. Muḥammad b. 'Uṯman al-Ḥarīrī al-Baṣrī, 2663, 2664, 2665, 2666
Abū Naṣr Muḥammad b. Ẓāhir b. Muḥammad as-Sarahsī, 2902
Abū Nuwās, 3041
Adabī, 3051
'Adlī, 3005, 3097
'Adlī Çelebī, 3037
'Adnī, 3000
'Adnī-efendī, 3103
Aftābī, 3029
Āgehī, 3065
Āhī, 3051, 3090
Aḥmed, 3033, 3051
Aḥmed Bican, 2854, 2856
Aḥmed Çelebī, 3065
Aḥmed Dā'ī, 3065
Aḥmed-efendī, 3000, 3076
Aḥmed Ḫātem Akovali-ẓāde, 3057
Aḥmed b. 'Abdurrazāq aṭ-Ṭanṭarānī Mu'īn Abū Naṣr, 2667, 2701, 2703, 3015
Aḥmad b. Hağar al-Ḫaytāmī al-Makkī, 2661
Aḥmed Miṣrī Şeyḫ-zāde, 2922
Aḥmad b. Muḥammad b. Abī Bakr, 2644, 2645, 2646
Aḥmad b. Muḥammad b. Abī Bakr aš-Šīrāzī, 2650
Aḥmad b. Muḥammad b. Gaffār al-Qazwīnī al-Gaffārī, 3202
Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad as-Safādī ad-Dimašqī, 2703
Aḥmad b. Muḥammad Šamsuddīn Sivāsī, 2883
Ahmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl Taškõprüzāde, 2687, 2688, 2689
Ahmed b. 'Osmān eş-Şernūbī, 2884
Aḥmed Muḫtār-paşa, 3046
Aḥmed-paşa, 3007, 3065
Aḥmed-paşa b. Veliyddīn, 2743
Aḥmed Rizvān, 3065
Aḥmedī, 3007, 3048, 3094
Aḥmedi, Taceddīn Aḥmed b. Ibrāhīm, 2878
'Akif-efendī, 3009
Akkermānī, vidi: Muḥamed Akkermānī,
'Alāuddīn 'ali Ṣābit Ujicevī, vidi: Ṣābit 'Alāuddīn 'Alī
'Alī, 3000, 3005, 3013, 3051, 3066, 3095, 3097, 3103, 3224
'Alī, 3036
'Ali Baġdādī, 3078
'Alī Çelebī Aḳḥisārī, 3066
'Alī Çelebī b. Ṣāliḥ, Ṣāliḥ-zāde er-Rūmī, 'Abdulvāṣil 'Alisi, 2920
'Ali-efendī, 3094, 3095
'Ali Ḫaydar-efendī, 3040
'Ali Kemal, 3055
'Ali Muṣṭafa b. Aḥmed, 2732
'Ali b. Nāṣir b. Hārūn b. Abi 'l-Qāsim al-Ḥusainī at-Tabrīzī, 3208
'Ali b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, 2632, 2657
'Ali Şerīf Faginavī, 3083
'Ali Şīr Nevāī, 2730, 2731
'Ali Uşşāḳī, 3035
Altıparmak Šeyḫ Meḫmed b. Meḥmed, 2926
'Aliyuddīn, 3083

'Amīdī, 3090
Amīr Maḥmūd b. Amīr Yaminuddīn Tugrā'ī, 3212
'Amrī, 3051, 3084
'Andelībī, 3065
Anwarī, 3230
Aqḫiṣāri vidi: Ḥasan Kāfī Aqḫiṣārī
'Arab-zāde, 3044
'Arfī, 3231
'Ārif, 3038
'Ārif-efendī, 3003, 3096
'Ārifī, 3005, 3036, 3064
'Ārifī Ḥusein Çelebī, 3065
'Arif Sarajlija, 3238
'Arif b. Muṣṭafa b. al-Hağğ Muḥammad b. Ṣāliḥ al-Bosnevī as-Sarayī, vidi: Arif Sarajlija
'Aršī, Maḥmūd Beğpazārī er-Rūmī, 2720
'Arifī, 3231
Āsafī, 3007, 3066, 3230
Āsifī, 3065
'Āsim, 3000
'Āsim Ismā'īl Çelebi-zāde, 2749
'Askerī, 3065
'Aşiḳ Ābādī, 3036
'Āşiḳ Çelebī, 3013, 3095
'Āşiḳ Garīb, 3018
'Āşiḳ Ḫalīl, 3036
'Āşiḳ Ḫarābī, 3036
'Āşiḳ Kerem, 3018
'Āşiḳ Mehemed, 3036
'Āşiḳ 'Omer, 3002, 3006, 3007, 3018, 3023, 3036, 3042, 3058, 3074, 3082, 3090
'Āşiḳī, 3065
'Āşiḳ-paşa 'Ali b. Baba Muḫlis b. Baba Ilyās, 2712, 2713
'Āşiḳ-paşa, 2783, 3065
'Aşḳī, 3044, 3093
Atā, 3094
'Aṭāyī, 3029, 3065
'Aṭāyī Nev'ī-zāde, 3004
'Āṭif, 3005
Āṭif-efendi, 3008
'Aṭṭār Şeyḫ Ferīduddīn, 3065, 3073, 3095, 3206
'Avnī, 3000, 3064
'Ayānī, 3051
Āzerī, 3007, 3031, 3103
'Azīzī, 3014, 3037
'Azīz Naẓmī-efendī, 3058
'Azmī, 3000, 3017, 3023, 3096, 3097, 3231
'Azmī-zāde, 3035, 3062
'Azmī-zāde efendī, 3224
'Azmī-zāde Ḥāletī, 3094
'Azrī, 3051

B

Baba Ṭāhir, 3007, 3008
Bagdatlı Šeyḫ 'Abdurraḥmān, 3055
Baḥrī, 3023, 3051
Bajezidagić Derviš-paša (Dervīş-paşa Mostārī), 2881, 3000, 3051, 3095, 3224
Bāḳī, Maḥmūd 'Abdulbāḳī, 2727, 2728, 3000, 3003, 3005, 3007, 3013, 3017, 3023, 3028, 3029, 3031, 3036, 3037, 3042, 3051, 3052, 30-62, 3064, 3065, 3066, 3089, 3090, 3093, 3095, 3097, 3099, 3103, 3224
Bālī, 3065
al-Barzanği, vidi: Ga'far b. Ḥusain b. 'Abdulkarīm b. Muḥammad b. Rasūl al-Husainī al-Barzangī

Başeskī Mula Muṣṭāfa Şevḳī, 3001
Bayrāmī, 3043
Behā'ī, 3097
Behārī, 3094
Behāyī, 3000, 3064
Behcet, 3003
Beheštī, 3005, 3007, 3013, 3097
Belīg, 3005
Belīgī, 3013, 3078
Belīg Muḥamed, 3226
Berrī, 3066
Beyānī, 3007, 3103
Beyātī, 3007, 3036
Beyaẓī Mostārī, 3099
Bezmī, 3065
Bidpāī, 2920
Bihiştī, 3000, 3051, 3065
Bilālī, 3007
Birgīlī, vidi: Meḥmed b. Pīr 'Ali
al-Bistāmī, vidi: 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Ali b. Aḥmad al-Bistāmī
Bosnevī, 3002
Bülbülī, 3051
Bülbülī, Süleyman, 2946
Burhanuddīn az-Zarnūğī, 2708
Bursalı Suleymān Čelebī, vidi: Süleymān Çelebī
al-Burnūsī al-Fāsī, vidi: Šihābuddīn a. 'l-'Abbās b. 'l-Faḍl Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Isa b. Zarrūq al-Haddār al-Burnūsī al-Fāsī
Būṣīrī, 3038
al-Būṣīrī, vidi: Šarafuddīn a. 'Abdullāh Muḥammad Sa'īd ad-Dūlāsī al-Būṣīrī

C

Ca'fer, 3017, 3051, 3103
Ca'fer Çelebī, 3095
Ca'ferī, 3037
Cāmī, 3005, 3013, 3037, 3051, 3065, 3073, 3077, 3094
Cāzim, 3078
Cefāyī, 3051
Celālī, 3007, 3029, 3051, 3066
Celāluddīn Rūmī, vidi: Mevlānā Calāluddīn Rūmī
Celīlī, 3065
Cemālī, 3002, 3005, 3035, 3043, 3051, 3059
Cemāluddīn Rezzāk, 3224
Cem Sulṭān, 3051, 3065
Cenābī, 3065
Cevherī, 3007, 3094
Cevrī, 3027, 3052, 3095, 3097
Cevrī, Ibrāhīm Çelebī, 2747
Cihānī, 3051, 3065
Cinānī, 3051, 3094
Cūdī, 3027, 3051
Cūdī Meḥmed-ef. Çokacī-zāde (Čohadžić), 2726, 3047, 3095

Č, Ç

Čengić, Jusuf-beg, 3233, 3234, 3235, 3236, 3238
Čengić, Meḥmed-beg, vidi: Mehmed-beg Čengić
Čengić, Muḥamed-beg, vidi: Mehmed-beg Čengić
Čohadžić, Meḥmed Džudi (Cūdī), vidi: Cūdī Meḥmed-ef. Čokacī-zāde
Çākerī, 3051, 3065
Çokacī-zāde Cūdī, vidi: Cūdī Meḥmed-ef. Čokacī-zāde

D

Dā'ī Meḥmed b. Recep, 2913

Dāniş-efendī, 3089
Dānişī, 3000
Deli Ḥusrev, 3037
Delīrī, 3065
Derūnī, 3051
Dervīş, 3000, 3044, 3046, 3058
Dervīş-efendī, 3064
Derviş Fesīh, 3095
Dervīş Meḥmed Mesneviẖān, 2925
Dervīş Mostārī, 3099
Dervīş-paşa, vidi: Bajezidagić, Derviš-paša
Dervīş Taşlıcalı (Pljevljak), 3045
Devletšāh Mirzā, 3231
Dilberī, 3028
Dizdarević Muharem, vidi: Muhamed Rušdi
Dukāgin-zāde Ahmed-bey, vidi: Yaḥyā, Dukāgin-zāde Ahmed-bey
Durrī, 3064, 3097
Duzrī, 2919

E

Ebū Bekir Kānī Ebul-me'ānī, 2953, 2954
Ebū Senā Şeyẖ Şemsuddīn Sivāsī, 3039
Ebu 's-Su'ūd-efendī, 3000, 3023, 3013
Edā'ī, Sinān Çelebī, 3051, 3094, 3103
Edhem (Ibrahim-beg Bašagić), 3076
Edhemī, 3051
Ehī, 3005, 3007, 3039, 3036, 3065
Ehlī, 3007
Elvān Çelebī Şirāzī, 2852
Emīn, 3078, 3096
Emīn-efendī, 3089
Emīnī, 3094
Emīr Sulṭān Buẖārī, 3041
Emrī, 2881, 3000, 3007, 3013, 3029, 3031, 3050, 3051, 3062, 3097, 3099
Emrī Çelebī, 3065
Enverī, 2680, 3014, 3093, 3224
Eroğlu, 3019, 3020, 3083, 3084
Erzurūmī, vidi: Ibrāhīm Ḥaḳḳī
Esīrī, 3051
Eşref, 3006
Eşref-oğlu, 3000, 3018, 3019, 3020, 3027, 3038, 3042, 3058, 3060, 3083, 3084, 3093,
Eşref-oğlu Rūmī, 3002
Eyūb, 3051
Ezherī, 3065

F

Fāḍil, 3084
Fadil-paša Šerifović, vidi: Šerifović Fadil-paša
Faginović (Faginavi) Ali Šerif, 3083
Fāiḳ, 3005, 3064, 3093, 3225
Fāiẓ, 3078
Fāiẓī, 3052, 3095
Fākirī, 3014, 3065
al-Faryābī, vidi: 'Imāduddīn a. 'l-Qāsim Maḥmūd b. Aḥmad b. a. 'l-Ḥasan al-Faryābī (Farābī)
Faṣlī, 3000
Fātiḥī, 3007
Fayḍī, 3230
al-Fayyūmī, vidi: Naṣruddīn Muḥammad al-Fayyūmī
Fāẓilī, 3065
Faẓlī, 3000, 3007, 3029, 3051,3090, 3097

Fehīm, 3000, 3005, 3052, 3064, 3066, 3078, 3093, 3095
Fehīm Çelebī, 3053
Fehmī, 3000, 3020, 3096
Felek-zāde ʻAyntābī, 2785
Ferdī, 3000, 3066, 3097
Feridūn Bosnevī, 3066
Feridūn Mirzā, 3007
Fesīḥ, 3005
Fesīḥī, 3102
Fesīh Mevlevī, 3231
Fesīh Miṣrī, 3068
Fetḥī, 3044, 3093
Fevrī, 3000, 3005, 3013, 3017, 3051, 3065
Fevrī-efendī, 3042
Fevzī, 3064, 3089
Feyẓī, 3005, 3065, 3066, 3083, 3084, 3093
Feyẓī Çelebī, 3097
Feyẓī-efendī, 3102
Figānī, 3005, 3007, 3013, 3017, 3031, 3051, 3052, 3065, 3095, 3099
Firāḳī, 3017, 3090, 3094
Firdawsī, 2894, 3231
Firdevsī Brusevī, 3065
Firişte-oğlu ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmecīd, 3015
Fiṭnāt, 2990, 3046, 3085
Fuẓūlī, 3000, 3005, 3007, 3018, 3027, 3040, 3051, 3071, 3097, 3099, 3103, 3224, 3225
Fuẓūlī Bağdādī, 3094, 3095
Fuẓūlī, Meḥmed b. Süleymān, 2750, 2751, 2847, 2881

G, Ǧ, Ġ

Ǧaʻfar b. ʻAli, 2680
Ǧaʻfar b. Ḥusain b. ʻAbdulkarīm b. Muḥammad b. Rasūl al-Ḥusayni al-Barzanǧi al-Madanī, 2658
Gaffārī, 3060
Gafūrī, 3058
Gāibī, 3002
Ǧamāluddīn Ḥafiz ʻAbdurraḥmān b. a. ʼl-Ḥasan ʻAli Tamīmi a. ʼl-Faraǧ b. al-Ǧawzī, 2684
Ǧamaluddīn b. Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Hišām an-Naḥwī al-Anṣārī, 2631, 2633, 2649
Ǧāmī, 3093, 3095, 3096
Ǧāmī, Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Ǧāmī, 3007, 3015, 3151-3160, 3173, 3174, 3180, 3201, 3205, 3209, 3213, 3221, 3223, 3225, 3229
Gāni-zāde, 3029
Garībī, 3013
Ǧārullāh Abū Qāsim Maḥmūd b. ʻUmar az-Zamahšari, 2686
al-Ǧawzī, vidi: Ǧamaluddīn Ḥāfiz ʻAbdurraḥman b. ʼl-Ḥasan
ʻAli Tamīmī b. ʼl-Faraǧ b. al-Ǧawzī
Gašević, Ḥafiz Salih, 3237
al-Gayṯī, vidi: Naǧmuddīn Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAli al-Gayṯī
al-Iskandarī aš-Šāfiʻī
Gazzali, vidi: Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazzalī
Gedāyī, 3044
Gevherī, 3008, 3042, 3058, 3082, 3090
Gināyī, 3000
Gubārī, 3051
Günāhī, 3051
Günāhī Mostārī, 3067

H, Ḥ, H̱

Ḥabeşī-zāde ʻAbdurraḥman, 2955
Ḥabsī, 3094
Ḥaci Ismāʻīl-paşa, 3093
Ḥaci Ṣāliḥ, 3047
Hādī, 3094
Hāfī, 3082
Ḥāfiẓ, 2908, 3008, 3013, 3020, 3034, 3048, 3051, 3093, 3099, 3225
Ḥāfiẓ (tur.), 3021
Ḥāfiẓ Sālim b. Ismāʻīl b. Ibrāhīm, 2784
Ḥāfiẓ Şīrāzī, 3007, 3066, 3083, 3161-3172
Ḥāǧǧ Ḥalīm b. Ḥusāmī Baba Oruç-zāde, 3056
Ḥāǧǧ Muḥammad ʻAšūr, 3220
Ḥāḳānī, 3224, 3230, 3231
Ḥāḳānī-bey, 3103
Ḥākāni Mehmed-bey, 2637, 2862, 3062, 3097
Ḥākī, 3020, 3065, 3084, 3095
Ḥākī Ḳādirī, 3083
Ḥaḳīḳī, 3060, 3090
Ḥakīm Senāʼi, 3095, 3224
Ḥakīm Şefaʼi, 3224, 3230
Ḥakīm Šafāʻī 3224, 3230
Ḥaḳḳī, 3002, 3083, 3084
Ḥāletī, 3000, 3051, 3076, 3096
H̱ālī, 3031, 3095
Ḥalīcī-zāde, 3035
H̱ālid, 3027
H̱ālid b. ʻAbdullāh al-Azharī, 2649, 2651
H̱ālid b. Ḥusain Ziyāuddīn aš-Šahrazūrī, 3175
H̱alīl, 3007
H̱alīl b. ʻAli, vidi: Hrle Halil b. ʻAli
H̱alīl Edirnevī, 3065
H̱ālīlī, 3051, 3064, 3066, 3094, 3204
H̱alīlī Uskūdārī, 3027
Ḥalīmī, 3000, 3051
Ḥalīm-efendī, 3085
H̱āliṣī, 3051
Ḥamdī, 3006, 3014, 3019, 3020, 3052, 3066, 3083, 3084, 3090, 3094
Ḥamdī Çelebī, 3037, 3065
Ḥamdī, Ḥamdullāh b. Akşemseddin Mehmed, 2872-2877
Hāmī, 3230
Ḥāmid Krīmī, 3038
al-Hanbalī, vidi: Šamsuddīn Muḥammad al-Hanbalī
Handžić, Mehmed, 2690
Ḥarāmī, 3002
al-Ḥarīrī, vidi: Abū Muḥammad al-Qāsim b. ʻAli b. Muḥammad b. ʻUṯmān al-Ḥarīrī
Ḥasan, 3007, 3044
Ḥasan Çelebī, 3013
Ḥasan Dihlevi, 3065
Ḥasan Kāfī Aqhiṣārī (Prušćak), 2672, 3071
Ḥasbī, 3094
Ḥasīb, 3000, 3064, 3096
Ḥasīb-efendī, 3066
Ḥāşimī, 3007, 3013, 3029, 3094
H̱ātem, 3003, 3027, 3095
H̱ātemī, 3000
Hātif, 3017
Hātif (Abdullah Kantamirija), 3096
Hātifī, 3005, 3013, 3051, 3064, 3065
Ḥāverī, 3013, 3044, 3051
H̱ayālī, 3000, 3007, 3013, 3017, 3031, 3066, 3074, 3077, 3094, 3095

H̱ayālī-bey, 3051, 3099
H̱ayalī Yenicevardari, 3065
Ḥaydar, 3096
H̱aylī, 3077, 3096
H̱ayretī, 2962, 3007, 3013, 3017, 3024, 3029, 3036, 3050, 3051
H̱ayretī Meḥmed, 2733
H̱ayretī Yenicevardari, 3065
H̱ayrī, 3076
Ḥaẓret-i Fāriz, 3018
Helākī, 3013, 3065
Hemdemī, 3023
Hevā'ī, 3051
Hevā'ī Defterdari-zade (Defterdarević), 3086
Ḥicābī, 3051
Hicretī, 3064
Hicrī, 3051
Ḥifẓī, 3064
Hilālī, 3000, 3007, 3017, 3037, 3084
Hilālī Mevlana Bedruddīn, 3183
Ḥilmī, 3000, 3018, 3020, 3084
Ḥiṣālī, 3103
H̱iṭābī, 3065
Ḫizir b. 'Osmān, 2959
Ḫizir-bey, Mevlana Hizir-bey b. Celāluddīn b. Ahmed-paşa, 2703, 3192
H̱oca Çelebī (Ebu 'S-Su'ūd), 3097
H̱oca-efendī Sa'dī, 3094
H̱oca Ḥusein, 3224
H̱oca Ḥusein Senāyī, 3224
H̱oca 'Ismet, 3013
Ḥomāri-zāde Muḥamed Se'īd, 3068
Hrle, H̱alil b. 'Ali, 3232
Hubā'ī, 3066
Hudā'ī, 3000, 3002, 3013, 3018, 3027, 3029, 3038, 3044, 3051, 3058, 3065, 3090
Hudā'ī Maḥmūd, 3039
Hū'ī, Ḥusamuddīn Ḥasan b. 'Abdulmu'min Muẓaffari, 3215, 3228
Ḥukmi-efendī Bosnevī, 3094
Humām, 3065
Hūmāmi, 2900
Humo, Omer, 3244
Ḫurremī Muṣṭafa b. Ḥācc Aḥmed b. Ḫurrem al-Mostārī, 3002
Ḥusām Kātib, 3063
Ḥusein b. Ḥasan Mumin-zāde, 3035
Ḥuseynī, 3000, 3036, 3051, 3090
Ḥusni-paşa, 3076
Ḫusraw Dihlawī, 3007, 3223
Ḫusrev Dede, 3037
Ḫusrev, 3031, 3065
Ḥūşu'ī Yeni Pazārī, 3094

I, 'I

Ibn 'Arabī (Ibn al-'Arabī), vidi: Muḥyuddīn a. 'Abdullāh Muḥammad
Ibn Ismā'il, 2708
Ibn Kemal, Şemsuddin Ahmed b. Süleyman, 2634, 2641, 2702, 3000, 3051, 3052, 3065, 3066, 3068, 3071, 3073, 3081,3099, 3095, 3096
Ibrāhīm, 3083
Ibrāhīm Ḥaḳḳī, 3002
Ibrāhīm Ḥaḳḳī Erẓurūmī, 2636
Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arab šāh al-Isfarāīnī al-Ḫorasānī 'Isāmuddīn, 2672
Ibrāhīm Şāhidī, 3015
Ibrāhīm Şāhidī Mevlevī, 3210
Ibrāhīm Ẓikrī, 3073
Ilāhī, 3094
Ilhāmī, 2744, 2745,3002, 3006, 3018, 3019, 3021, 3083, 3084, 3092, 3095, 3098
Ilhāmī 'Abdulvehhab Žepćevi, vidi: Ilhami
'Ilmi Çelebī, 3013
'Imād, 3095
'Imād Hawaġa Faqīh, 3176
'Imaduddīn, 3094
'Imaduddīn a. 'l-Qāsim Maḥmūd b. Aḥmad b. a. 'l-Ḥasan al-Faryābī (Farābī), 2681
Imru'ul-Qays, 3071, 3099
'Īsā Mduḥammad as-Sīrawī, 2630
al-Isfarāīnī, vidi: Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarāīnī al-Ḫorasānī 'Isamuddīn
Isḥāḳ, 3007, 3017, 3024, 3037, 3051, 3064, 3094, 3096
Isḥāḳ-bey, 3099
Isḥāḳ-efendī, 3035
Isḥāḳ Çelebī, 3065
Isḥāḳ Çelebi Uskūpī, 3094
Ismā'īl, 3230
Ismā'īl Ḥaḳḳī, 3002, 3084
'Itābī, 3051
'Iṭrī, 3007
'Izārī, 3065
'Izzet, 3002, 3003, 3005, 3064, 3076
'Izzetī, 3017

K, Ḳ

Ka'b b. Zuhayr 2628, 2629, 2630, 2634, 2649, 2701, 3056
Ḳabūlī, 3000, 3007, 3017, 3021, 3062, 3078, 3093, 3103
Ḳāḍī Luṭfullāh b. Yūsuf al-Ḥalīmī, 3057
Kadić Muhamed Enveri, 3055
Ḳadīmī, 3037
Ḳadirī, 3027, 3065
Ḳadrī, 3051, 3065, 3224
Ḳadrī Çelebī, 3065
Ḳāf-zade Feyẓi, 3000, 3004, 3094
Ḳāimi Ḥasan, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2869, 3002, 3006, 3018, 3019, 3022, 3025, 3043, 3049, 3083, 3088, 3090, 3095
Kalender, 3013
Kamāluddīn Ḥusain b. 'Ali al-Wā'iz al-Kāšifi, 3207
Kamāluddīn Muḥammad b. 'Isa ad-Damīrī aš-Šāfi'ī, 2691, 2692
Kamāluddīn, Šayḫ Kamāluddīn Mas'ūd Huġandī, 3177
Kamber, 3094
Kāmili, 3089
Kānī, 3065, 3067, 3074, 3085
Kandī, 3093
Kanṭamirija, 3003
Kapetanović, Ljubušak Mehmed-beg, Muḥibbī, 3040
Ḳaraca-oğlu, 3044
Karga-zāde Feyẓī, 3000
Karga-zāde Şevḫi, 3003
Kāşif, 3085
Kāşifī, 3065, 3096
Kātibī, 3013, 3042, 3044, 3051, 3065, 3096
Kātimī, 3007
Kaygusuz, 3020
Kaygusuz Abdal, 3044, 3062
Kaygusuz Baba, 3224
Kayıkçı Muṣṭafā, 3036
Kāzim, 3076
Kāzimī, 3065
Kebīrī, 3065

Kelāmī, 3024, 3094
Kelīm Kāšī, 3231
Kelīmī, 3094
Kemāl Ismā'īl, 3095, 3224
Kemāl-paşa-zāde, vidi: Ibn Kemāl
Kiflī, 3007
Ḳinalı-zāde 'Alī Çelebī, 2957
Ḳinalı-zāde Ḥasan Çelebī, 3037, 3103
Köroğlu, 3044, 3081
Krīmī, 3036
Ḳuddūsī, 3083, 3084
Ḳudsī, 3051
Ḳudsī Iznīkī, 3099
Ḳudūmī Meḥmed, 3021
Ḳudūrī, 3027
Kul-oğlu, 3044
Kul Süleymān, 3044
Kulović Esad, 3046
Ḳuṣūrī, 3231

L

Lāmekānī, 3027, 3029, 3094
Lāmekānī Hūsein, v. Lâmekani
Lāmi'ī, 3073
Lāmi'ī 'Abdullāh b. Maḥmūd b. 'Osman, 2823, 2824, 2890, 2891, 2927, 2928, 2950
Laṭīfī, 2948, 3002, 3065, 3066, 3094
Lātifī, 'Abdullatif, vidi: Lātifi
Le'ālī, Seyyid Aḥmed b. Muṣṭafa, 2793, 2794, 2795
Lebīb-efendi, 3093
Lem'ī, 3097
Leylā, 3018, 3084
Lisānī, 3068
Luṭfī, 3000, 3002, 3064

M

Ma'bedī, 3007
Maḥmūd 'Ārifī Harawī, 3187
Maḥmūd aš-Šabastarī, 3204
Maḥmūd b. 'Uṯman an-Naġati an-Nišābūrī, 3222
Mahvī, 3000, 3065
Māil, 3086
Mailī, 3090
Ma'lūmī, 3007
Manṭiḳī, 3000, 3050
al-Maqdisī, vidi: 'Abdurraḥmān b. Ismā'īl b. Ibrāhīm
Mas'ūd b. Šuġa' b. Muḥammad Burhānuddīn, 2705
Mas'ūd b. 'Umar at-Taftazānī, 2634
Mawlānā Hizir-bey b. Ğalaluddīn, vidi: Hizir-bey
Mawlānā Ḫusraw, 2652
Mawlānā Masġi-zāde, 2704
Maẓlūm-bey-efendī, 3076
Mecāzī, 3051
Mecdī, 3000
Mecnūnī, 3007, 3064
Mecnūn-i Kātibī, 3007
Meftūnī, 3018, 3019, 3083, 3090
Meḥabbetī, 2962
Meḥmed-aga Aḳḥisarī (Prušćak), 2987
Mehmed-beg Čengić, 2687
Meḥmed-bey, vidi: Ḥāḳānī
Mehmed Çerkes-paşa, 2899
Meḥmed Meylī, 3086
Meḥmed b. Pīr 'Ali Birgīlī (Birgivi), 2630, 2636
Meḥmed Reşīd, 2908
Meḥmed Rüşidi, 3082
Meḥmed Ziyā, 3046
Mehrī, 3050
Meḳālī, 3000, 3051
Memi-oğlu, 3044
Menṣūr, 3083
Merāmī, 3051
Merdūnī, 3051
Mesīḥī, 2957, 3013, 3029, 3064, 3065, 3099
Mevlānā, 3038, 3093, 3095
Mevlānā Celāluddīn Rūmī, 2908, 3041, 3065, 3073, 3083
Mevlānā Ebū Su'ūd, vidi: Ebū 's-Su'ūd-efendī
Mevlānā Hātifī, 3095
Mevlānā Hilālī, 3095
Mevlānā Ḳirānī, 2906
Mevlānā Nāṣir Nūrullāh, 3013
Mevlānā Sabrī Semerḳandī, 3095
Mevlānā Sa'duddīn, 3027
Mevlānā Seyfī, 3007
Mevlānā Ṭālibī, 3013
Mevrī, 2962
Mevzūnī, 2990
Meylī, 3002, 3018, 3030, 3046, 3047, 3051, 3066, 3074, 3076, 3083, 3084, 3085, 3090, 3096, 3231
Meylī Meḥmed-efendī, 2726, 2742
Meylī, Meḥmed Gurānī b. Ismā'īl Bosnevī, 3000
Meylī, Mevlānā Meylī es-Sarāyī, 3095
Meylī (perz.) 3013
Meẓāḳī, 3000, 3093, 3095
Mīr 'Alī, 3224
Mīr Ḥasīb, 3093
Mīr Ḫusrev, 3095
Mīrak Muḥammad Nakşibendī Taşkendī, 3035
Mirzā Muḥammad 'Ali Ṣāib, vidi: Ṣāib
Miṣalī, 3094
Miṣrī, 3000, 3005, 3029, 3042, 3062, 3095
Miṣrī-efendī, 2738
al-Miṣrī an-Naḥwi, vidi: Zaynuddin Ḫālid b. 'Abdullāh b. a. Bakr Molla Muṣliḥuddīn Musafa b. Ša'bān, Surūrī, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2804-2808, 2844, 2845
Mostārī Nişanci Ḥukmī, 3094
Mueyyed-zāde 'Abdurraḥmān-efendī, 3095
Mufīdī, 3027
Muḥammed, 3044, 3094
Muḥammad b. Abī Bakr b. Rusaid al-Waiṯ al-Baġdādī, 2670
Muḥammad Akkarmāni, 2654
Muḥammad Amīn, 2656
Muḥammad al-Bahašti al-Isfarāīnī, 2668
Muḥammad Çelebī Magnisavī Berrī Mevlevī, 2918
Muḥammed b. Ḫalīl Mekkī-zāde, 2796, 2797
Muḥammed Hidāyet-efendī, 3040
Muḥammed Ḥilmī, 3002
Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašid, 2866
Muḥammad al-Miṣrī, 2655
Muḥammad b. Muḥammad al-Abharī, 2682
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Munbaġi, 2656
Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafa al-Vānī (Vankuli), 2800
Muḥammad b. Murād Bosnevī, 2632

Muḥammad b. Pīr 'Ali Birgili, vidi: Meḥmed b. Pīr 'Ali Birgīlī
Muḥammad b. Qāsim b. Ya'qūb al-Amāsī ar-Rūmī al-Ḥanafī
Muḥyuddīn b. al-Ḫatīb, 2679, 2680
Muḥamed Rušdī, 3233, 3241, 3242, 3243
Muḥammad Šawqī Ḫarpūtī, 2678
Muḥammad Wahbī, 3211
Muḥammad b. Yaḥyā Buḫārī, 2702
Muḥibbī, 3000, 3002, 3005, 3007, 3017, 3038, 3051, 3065, 3230
Muḥibbī Meḥmed-beg Kapetanović Ljubušak, vidi: Kapetanović Ljubušak Mehmed-beg
Muḫlisī, 3089
Muḫlisī Muṣṭafa Bošnjak, 2936
Muḥīṭī, 3094
Muḫteşem, 3096
Muḥyī, 3038, 3070
Muḥyuddīn a. 'Abdullah Muḥammad b. 'Ali b. Muḥammad b. al-'Arabī al-Ḫātimī aṭ-Ṭa'ī, aš-Šayḫ al-akbar, 2701, 3002, 3041, 3073
Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā Şeyḫ-zade, 2647
Muīdī, 3051, 3065
Muidović Muhamed Šakir, 3062, 3095
Muīnī, 3090
Mula Muḫtarī, 2737
Mulla Ṣāib, 3231
Mumin-zāde Ḥasīb-efendī, 3003, 3095
al-Munbaği (al-Munabbagi), vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad
Munīb, 3076
Munīf, 3064
Munīrī, 3051
Munla 'Ali al-Qārī, 2652
Murādī, 3024
Murīd-oğlu, 3090
Muslimī, 3013
Muṣṭafā, 2903, 3044
Muṣṭafā b. Ebi Bakr as-Sivāsī, 3015
Muṣṭafā Makṣūd-resa b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, 3009
Muṣṭafā b. Yūsuf b. Nasūḥ, 2800
Mutenebbī, 3008, 3040
Mūyī, 3000, 3051

N

Nābī, vidi: Nābī Yūsuf
Nābī Ṭuzlevī, 3103
Nābī Yūsuf, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2881, 2897, 2918, 2955, 3000, 3002, 3003, 3005, 3036, 3053, 3058, 3064, 3066, 3076, 3093, 3095, 3096, 3231
Nācī, 3065
Nādirī, 3062, 3077, 3095
Nağmuddīn Muḥammad b. Aḥmad b. 'Ali al-Gayṯi al-Iskandarī aš-Šāfi'ī, 2671
Naḥlī, 3000
an-Naḥwī al-Anṣārī, vidi: Ğamāluddīn a. Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf b. Hišām
Nāilī, 3005, 3064, 3078, 3096
Nāim, 3076
Nakşī (Nakšibendī), 3002, 3018, 3042, 3058, 3090
Nālī, 3068
Nāmī, 3000
Nāmī Čelebī, 3013

Nāṣiruddīn Muḥammad b. 'Abdussamad al-Fayyūmī, 2637
Nāṣiruddīn Ṭūsī, 3231
Naṣūhī, 3002, 3083, 3084
Nāṭiḳī, 3007
Nāzī, 3094
Nāẓif, 3076
Nāẓifī, 3018, 3083
Nāẓim, 3005, 3095
Nāẓim Çelebī, 3078
Naẓmī, 3064
Necātī, 2717, 2718, 2719, 3000, 3007, 3013, 3017, 3024, 3031, 3051, 3054, 3065, 3095, 3096, 3099
Nedīm, 3000, 3005, 3008, 3064, 3096
Nef'ī, 2748, 3000, 3003, 3004, 3005, 3008, 3014, 3039, 3045, 3050, 3052, 3064, 3066, 3081, 3095, 3097
Nef'ī Omer, vidi: Nef'i
Nahāruddīn 'Āmilī, 3224
Nehīfī, 3005, 3064, 3096
Nerkesī, 2726, 2951, 3000, 3003, 3004, 3093, 3095
Nerkesī Muḥamed Sarāyī, vidi: Nerkesī
Nesḫī, 3008
Nesīmī, 2709, 2710, 2711, 3002, 3007, 3013, 3018, 3019, 3020, 3027, 3042, 3051, 3058, 3083, 3084, 3090, 3178
Nesīmī, Seyyid Omer 'Imaduddīn, vidi: Nesimi
Neşātī, 3064
Nevā'ī, 3065
Nevālī, 3031
Nev'ī, 3000, 3007, 3008, 3013, 3017, 3029, 3051, 3052, 3071, 3097, 3103
Nev'ī, Molla Yaḥya b. Pīr 'Ali b. Naṣuh, 2865-2868
Nevres-efendī, 3005, 3046
Neylī, 3017, 3064, 3066, 3096
Nidā'ī, 3000, 3082
Nihādī, 3025, 3046, 3051
Ni'metī Filibevī, 3065
Niyāzī, 3006, 3007, 3018, 3019, 3020, 3051, 3058, 3065, 3082, 3083, 3084, 3088, 3090
Niyāzī Ḳaramānī, 3065
Niyāzī Miṣrī, 3002, 3038
Niyāzī Miṣrī, aš-Šayḫ Niyāzī 'Azīẓ al-Miṣri, vidi: Niyāzī Miṣrī
Niẓām-oğlu, 3018
Niyāzī Sīrūzī, 3065
Niẓāmī, 3000, 3005, 3007, 3017, 3051, 3065, 3203
Niẓāmī, Ğamāluddīn Abū Muḥammad Ilyās b. Yūsuf b. Mu'ayyad Niẓāmuddīn, vidi: Niẓāmī
Nukeynī, 3064
Numāyī, 3094
Nūrī, 2753, 3002, 3023, 3038, 3058, 3082, 3090, 3224
Nūrī Belgrādī, 3065
Nūrī-efendī, 3018, 3053
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad, vidi: Ğāmī
Nūruddīn a. 'l-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullāh b. 'Abdulğabbār al-Ḥasanī al-Idrīsī al-Mi'mārī aš-Šaḏilī, 2703
Nūruddīn Abu 'l-Iršād 'Alī b. Muḥammad Zaynulabidin b. 'Abdurraḥmān al-Uğhūrī al-Māliki, 2671
Nuṭḳī, 3066
Nuzhet, 3046

O, ʻO

Okçu-zāde, 3095
Oksūz Himmet, 3044
ʻOmer, 3090
ʻOṣmān, 3044
ʻOṣmān-zāde, 3078

P

Peçevī Ibrāhīm, 3054
Pertev, 3076
Peyāmī, 3007
Pīrī-paşa, 3065
Pīr Sulṭan Abdal, 3002, 3018 al-ḏārī, vidi: ʻAli b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī

Q

al-Qārī, v. Munla ʻAli al-Qārī
Qāsim, Sayyid Muʻīnuddīn ʻAli, 3179

R

Raḍiyyuddīn Abī ʼl-Qāsim b. al-Ḫusaynī al-Bakrī, 2650
Rāgib, 3005, 3078, 3085
Rāgib b. Muṣṭafā Şevḳī, 2746
Rāgib-paşa, 3003, 3040, 3066, 3076, 3088, 3093, 3095
Raḥmānī, 3065
Raḥmī, 3000, 3013, 3027, 3030, 3065, 3095
Raḥmī Krīmī, 3027
Rakīm, 3074
Rāmī, 3000, 3005, 3064
Rāmiz, 3078
Rāmiz-paşa, 3002
Rāsiḥ, 3000, 3064, 3090
Rāşid, 3046, 3066
Rašīduddīn Muḥammad b. ʻAbdulġalīl al-Amrī al-Watwat, 3215, 3228
Rawnākī, 3230
Rāzī, 3099, 3231
Reʼbī, 3065
Recāī, 3088
Refʻat-efendī, 3018
Refiʻ Kālāyī, 2759
Refīḳī, 3065
Rehāvī, 3231
Reḥīḳī, 3051
Remīmī, 3084
Remlī, 3030
Remzī, 3065
Remzī-zāde, 3005
Resmī, 3065
Reşīd, 3085
Reşīd Bosnevī, 2742, 3000
Reşīdī, 3020
Revānī, 3005, 3024, 3051, 3065
Revānī Şucā Ilyās, 2756
Revāyī, 3064
Rifʻat-efendī, 3000
Riyāzī, 3000, 3029, 3051, 3052, 3062, 3065, 3095, 3097
Riẓā, 3066
Riẓāī, 3007, 3039, 3065
Riẓāī ʻAli, 3004
Rūḥī, 3005, 3007, 3013, 3023, 3027, 3084, 3099, 3231
Rūḥī-i Bagdādī ʻOṣman, 2729, 3000, 3014, 3093, 3224
Rūḥi Çelebī, 3065
Rūḥī-efendī, 3065
Rūmī, 3000, 3005
Rustem, 3030
Rūşdī, 3002, 3077
Rūşdī-paşa, 3047, 3073
Rūşenī, 3018, 3019, 3060, 3065, 3068, 3083, 3084, 3087, 3088

S, Ṣ, Ş

Ṣaʻatī, 3065
Ṣabiḥ Aḥmed b. Ḥācc Ḥusain, 2714
Ṣābir, 3000, 3096
Ṣābirī, 3065
Ṣābit, 2909, 3000, 3003, 3005, 3050, 3064, 3066, 3077, 3078, 3085, 3089, 3095, 3096
Ṣābit ʻAlauddīn ʻAlī Užičevī, vidi: Ṣābit
Ṣabrī, 3020, 3052, 3064
Saʻdī, 2641, 3064, 3066, 3073, 3093, 3094, 3224
Saʻdī ʻAbdul-Feḳīr, 3035
Saʻdī Abū ʻAbdullah Muşarrafuddīn b. Muṣliḥuddīn Saʻdī
Şīrāzī, 3105-3150, 3189
Ṣādiḳ, 3013, 3018, 3031, 3047, 3051, 3074
Ṣadrī, 3065, 3094
Ṣafā Šayḫ Muḥammad Muṣṭafa, 2941
Ṣafayī, 3044
Safayī Sinūbī, 2734
Ṣāfī, 3000, 3065
Sāġirī, 3065
Sāʻī, 3037
Ṣāib, 2908, 3003, 3008, 3064, 3068, 3077, 3093, 3095, 3226
Ṣāib, Muḥammad ʻAli Ṣāib, 3185
Sāḳī, 3051
Sakib, 3085
Ṣalaḥī, 3036, 3046
Ṣalāḥuddīn Yazici, 2851
Ṣāliḥ, 3030
Ṣāliḥ Çelebī, 3065
Ṣalih-efendī, 3095
Ṣālih Nikšić (Onogoštevi), 3045
Sālim, 3002
Sāmī, 2908, 3004, 3074, 3096
Sāmī Edirnevī, Muḥammed b. Dervīş Muḥammed, 2997
Sāmiʻī, ʻAbdulkerīm b. Aḥmed Sāmiʻī al-Bosnevī, 2952
Sāmī-paşa, 3095
Sarāyī, 3044
Ṣavābī Ṭuzlevī, 3103
Saʻyī, 3065
Sayyid Muḥammad as-Sanūsī, 2635
Sayyidī ʻAbdurraḥīm al-Baʻī, 2705
Sayyidī aš-Šayḫ al-Ḫaṭīb aš-Šarbīnī, 2705
Sebzī, 3065
Seḥābī, 3224
Seḥī-bey, 3065
Seʻīdī, 3000
Selāmī, 3044, 3082
Selāmī-zāde es-Sarāyī, 3044
Selīkī, 3050, 3051
Selīm, 3014
Selīmī, 3051
Selmān, 3007, 3013, 3051, 3099
Semāī, 3051
Senāʼī, 3099
Sanayī, 3065
Senayī Ahmed-efendī, 3085
Senberī, 3007
Serverī, 3002, 3027
Servī, 3066
Seyfī, 3018, 3038, 3083, 3084
Seyfullāh, 3019, 3090
Seyrī, 3000, 3002
Seyyid, 2962, 3005, 3097
Seyyid Ḥāfiẓ, 3064
Seyyid Ḥasan Vehbī, 2918
Seyyid Hāşim Dihlī, 3018
Seyyid Nesīmī, 3000, 3023
Seyyid Niẓāmī, 3038, 3084

Seyyid Niẓām-oğlu, 3042
Seyyid Şeyẖ Seyfullāh Ķāsim b. Seyyid Niẓām, 2938
Seyyid Vehbī-efendī, 3231
Sezāī, 3000, 3002, 3005, 3006, 3018, 3019, 3038, 3063, 3083, 3084, 3087
Sidķī, 3018, 3051,
Sinān, 3021
Sinān-efendī, 3002
Sinānī, 3002, 3051, 3060
Sinān el-Ķāḍī, 3095
Sipāhī, 3007, 3036
Sirāc b. 'Abdullāh, 2935
Sirāğuddīn 'Alī b. 'Uṭman al-Ušī al-Fargānī, 2636, 2643, 2701, 3192
Siraġuddin a. Ḥafs 'Umar b. al-Muẓaffar b. al-Wardī al-Qarāšī al-Bakrī al-Ma'arrī al-Ḥalabī, 2703
Sirrī, 3002, 3006, 3018, 3043, 3051, 3083, 3084, 3090, 3098
Sirrī 'Abdurraḥmān, vidi: Sirrī
Sivāsī, 3024
Sivāsī-efendī, 3066
Sivāsī Meḥmed-efendī, 3007
Siyāh-dede, 3018
Siyāhī, 3044, 3065, 3090
Siyāmī-zāde Meḥmed-efendi, 3089
Su'ālī, 3056
Subḥī, 3065
Subūtī, 3099
Sūdī, 3039, 3064
Sūdī Aḥmed, 2815-2816, 2825-2832
Ṣūfī, 3224
Suhaylī, Suhayl b. Hamdam Katẖodā, 3182
Süleymān Çelebī, 2636, 2757, 2760-2781, 2901, 3012, 3023, 3032, 3059, 3065, 3104
Sulṭān Aḥmed, 3027, 3064, 3094
Sulṭān Bayezīd, 3065
Sulṭān Korkūd, 3065
Sulṭān Meḥmed, 3065
Sulṭān Muṣṭafā, 3040
Sulṭān Murād, 3013, 3017, 3024, 3065
Sulṭān Selīm, 2641, 3065
Sulṭān Suleymān, 3051, 3065, 3086, 3094
Sulṭān Ya'ķūb, 3065
Sunbulzāde Vehbī, Muḥammed b. Rešīd b. Muḥammed, 2888, 2889, 3005, 3015
Sukkerī Bosnevī, 3000
Sun'i-bey Iskender-paşaoğlu (Sunulah-beg Iskenderpašić), 3065
Sun'i Iznīkī, 3065
Sun'i Ķastamōnī, 3065
Sun'ī Selānīkī, 3065
Sun'ullāh-efendī, 3094
Sur'atī, 3042
Surūrī, 3000, 3013, 3039, 3054, 3065
Surūrī Muṣṭafā Muṣliḥuddīn, vidi: Molla Muṣliḥuddīn Muṣafā b. Ša'bān Surūrī
Surūrī, vidi: Molla Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān Surūrī
Su'ūdī, 3051
Sūzī, 3065

Š, Ş

Ša'bān b. Muḥammad b. Dāwūd al-Aṯarī, 2669
aš-Šāḏilī, vidi: Nūruddīn Abū 'l-Ḥasan 'Ali b. 'Abdullāh b. 'Abdulġabbār al-Ḥasanī al-Idrīsī al-Mi'mārī aš-Šāḏilī

Šāh 'Abbās Safawī, 3231
Šāh Ṭāhir, 3230

Şāhī, 3000, 3013, 3051, 3065, 3230
Şāhī, Aka Mālik b. Amīr Cemāluddīn Firūzķūlī, 3103
Şāhidī, 3065
Šāhidī, Ibrāhīm b. Hudā'ī, 3190-3200
Şāhin Girāy, 3093
Šā'irī, 3230
Şākir, 3018
Şākir Muḥammed Muīd-zāde (Muidović), vidi: Muidović, Muhamed Šakir
Şāmī, 3065
Šāmsī, 3219
Šamsuddīn Dimyāṭī, 3083
Šamsuddīn Muḥammad Ḥāfiz Šīrāzī, vidi: Hāfiẓ Šīrāzī
Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanbalī, 2656
Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥasan b. 'Ali b. 'Uṯmān an-Nawaġī, 2707
Šānī, 3017, 3051, 3065, 3184
Šarafuddīn b. 'Abdullāh Muḥammad Sa'īd ad-Dīlāsī al-Buṣīrī, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2660, 2701, 2703, 2704, 2803, 2889, 3015
Šarafuddīn Sardī, 3231
Şāverī, 3065
Šayẖ Aḥmad alMoṣulī, 3220
Šayẖ Aḥmad ar-Rūmī, 2670
aš-Šayẖ Amīn al-Humsī, 2678
Šayẖ Muḥammad al-Adab, 2659
aš-Šayẖ Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafa Šayẖ-zāde, 2652, 2653
aš-Šayẖ Muṣṭafa b. Ibrāhīm al-Ḥanāfī, 2673

aš-Šayẖ Niyāzī 'Aziz al-Miṣrī, 2656
Šayẖ Sa'dī, vidi: Sa'dī
Šayẖ Sa'dullāh Ḥalvetī, 2798-2803
Šayẖ Šuga'uddīn Gūrānī, 3214
Şefīķ-efendī, 3005
Şehdī Muṣṭafā, 2752
Şeh-zāde, 3019
Şehrī, 3000, 3096
Şem'ī, vidi: Šem'i Muṣṭafā Šem'ullāh
Şem'i Muṣṭafā Şemullāh, 2793, 2809-2814, 2817-2821, 2833-2842, 2843, 3005, 3007, 3029, 3051, 3065, 3084
Şemsī, 3006, 3008, 3018, 3051, 3065, 3083
Şemsī Edvārī, 3065
Şemsī Ḥiṣārī, 3065
Şemsī-paşa, 3000
Şemsī Tebrīzī, 3019, 3020, 3038, 3042, 3065, 3073, 3083, 3084
Şemsuddīn, 3018
Şemsuddīn Buẖārī, 3065
Şerīf, 3094
Şerīfī, 3097
Šerifović, Fadil-paša, 2754, 2755, 3002
Şerrī, 3018
Şevket, 3064, 3078
Şevkī Amasyalı Istanbūlī, 2929
Şevķī, 3018, 3037, 3065, 3083, 3084
Şeyẖ Aḥmed, 3002
Şeyẖ 'Alī Nakşibendī eş-Şumnevī, 2794
Şeyẖ 'Ārif Sidķī, 3083, 3084
Şeyẖ Behāuddīn 'Āmilī, 3070

Şeyẖ Behāuddīn, 3224
Şeyẖ Cemāl, 3018
Şeyẖ Cemāl Ḥalvetī, 3083, 3084
Şeyẖ Cemālī, 3020
Şeyẖ-efendī Aḳḥiṣārī, 3066
Şeyẖ Ezrī, 3095
Şeyẖ Feyzī, 3224
Şeyẖ Ilāhī, 3065
Şeyẖ Irāḳī, 3013
Şeyẖ Kaygulu, 3018
Şeyẖ Kemāl, 3007
Şeyẖ Mehmed Luṭfī Mevlevī, 2918
Şeyh Necmuddīn, 3224
Şeyẖ Nuceym, 3065
Şeyẖ-oğlu, 3023, 3042, 3090
Şeyẖ Sa'dī, 3007, 3040, 3095
Şeyẖ Sāfī, 3054
Şeyẖ Sarāyī Bosnevī, 3018
Şeyẖ Seyfullāh (Iblizović), 3046
Şeyẖ Sirrī-zāde Behāuddīn Bosnevī, 3224
Şeyẖ Šiblī, 3065
Şeyẖ Vefā, 3065
Şeyẖ-zāde, 3020, 3083, 3084
Şeyẖ-zāde Behāī (Sikirić), 3084
Şeyẖ-zāde, vidi: Muhyuddīn Muḥammed b. Muṣṭafā
Şeyẖāyī, 3065
Şeyẖī, 3002, 3007, 3051, 3065, 3090, 3097
Şeyẖī Yūsuf Sinān Germiyānī, 2885-2887
Şihābuddīn b. 'l-'Abbās b. 'l-Fadl Ahmad b. Ahmad b. Muhammad b. 'Isā b. Zarrūq al-Haddār al-Burnūsī al-Eāsī, 2668
aš-Šīrāzī, vidi: Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī
Šīrī Hersekzāde, 3065
Šuġā'uddīn Gūrānī, vidi: Šayẖ Šugā'uddīn Gūrānī
Şükrü, 3046, 3065

T, Ṭ

Tab'ī, 3051, 3065, 3074, 3097
Ṭahmasp Šāh, 3068
Tā'ī, 3231
Ṭālib, 3000, 3007, 3076, 3096, 3230, 3231
Ṭālibī, 3065
Tāli'ī, 3065, 3095, 3099
Ta'līkī-zāde-efendī, 3094
at-Ṭanṭarānī, vidi: Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭantarānī Mu'īn Abū Naṣr
Taqiyyuddīn Abū Bakr b. Hiğğa al-Hanafī, 2685
Ṭašköpruzāde, vidi: Aḥmed b. Muṣṭafā b. Ḫalīl Tašköprūzāde
Ṭayyār-paşa, 3095
Ṭayyib, 3005
Ṭayyib-efendī, 3085
Ṭiflī, 3051
Tīgī, 3000, 3005, 3013
Tīgi-beg, 3035, 3037, 3094
Tirāşī, 3000
Tīrevī, 3065
Ṭösun-zāde Devrī-revān, 3008
Travniklī Muftū-zāde Es'ad 'Abdurraḥmān-efendī, 3095
Ṭufeylī, 3094
Turābī, 3000, 3007, 3021
Turābī Süleymān-beg, 3078
Ṭūṣī, 3223
Ṭuzlevī Ḳādī Aḥmed Çelebī, 3094

U, 'U

'Ubayd Zakānī, 3211

'Ubeydī, 3000, 3007, 3017, 3029, 3031, 3037, 3051, 3066, 3097, 3099
Uftāde, 3084
al-Uğhūrī, vidi: Nūruddīn a. 'l-Iršād 'Alī b. Muḥammad Zaynul'ābidīn b. 'Abdurraḥmān al-Uğhūrī al-Māliki
'Ulvī, 3000, 3007, 3013, 3014, 3024, 3029, 3o42, 3051, 3064, 3066, 3078, 3094, 3224
Umīdī, 3013, 3017
Ummihāna al-Kazwīniyya, 2705
'Umrī, 3029
'Unṣurī, 3097
'Urfī, 3007, 3048, 3093
'Urfī Šīrāzī, 3007, 3188, 3224, 3225, 3230
Ustad̲ Lebībī, 3095
Uṣūlī, 2962, 3024, 3051, 3062, 3204
Uṣūlī Yenicevardārī, 3065
'Uşşāḳḳī, 3051
'Uššākkī-zāde es-Seyyid Ibrāhim, 2949
al-Ūšī, vidi: 'Alī b. 'Ut̲man
Uveysi, 3002

V

Vaḥdetī, 3000, 3005, 3062
Vaḥdetī Bosnevī ad-Dobrūnī, 3094
Vāhib, 3095
Vaḥyī, 3065
Vāiẓ 'Ali-efendī, 3067
Vālī, 3094
Vālī Yeni Pazārī, 3094
Vālihī, 3029, 3051, 3065
Vālihī Üsküpī, 3000
Vālī-i Da'ī, 3017
Varliği, 3024
Vaṣfī, 3000
Vāṣif, 3078
Vāṣifī, 3006, 3065
Vāsi'ī, 3065
Vaṣlī, 3000
Vatvāt, 3095
Vecdī, 3064, 3095
Vecdī Istambolī, 3093
Vechī, 3094
Vehbī, 3003, 3027, 3046, 3064, 3066, 3077, 3078, 3082, 3090, 3096
Vehbī Bosnevī, 3066, 3097
Vehbī Ḥusein, 2749
Veḥīd, 3000, 3008, 3064
Veḥīdī, 3065
Velī-i Zāti, 3018, 3019
Veysī, 2940, 2956, 2958
Veysī, 3000, 3014 3023, 3049, 3050, 3062, 3066, 3094, 3225
Veysī-efendī, 3095
Veysī, Uveys b. Meḥmed, 2742, 2747, 2893
Viṣālī, 3051, 3065
Vuṣletī, 3051
Vuṣlī-paşa, 3093
Vuṣūlī, 3000, 3051, 3064
Vuṣūli-beg, 3099

Y

Yaḥyā, 2962, 3007, 3017, 3027, 3029, 3037, 3039, 3051, 3064, 3085, 3097, 3099
Yaḥyā b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥasan aš-Šaybānī a. Zakariyyā b. al-Ḫatīb at-Tibrīzī, 3015
Yaḥyā Bosnevī, 3094
Yaḥyā Dukagīn-zāde, 2735, 2848, 2849, 2850, 2851, 2861,

2869, 2870, 2871, 3065
Yaḥyā-efendī, 3000, 3014
Yaḥyā-efendī (Šeyhulislām), 2715, 2716, 2747, 3004, 3103
Yaḥyā b. Sībek Fettaḥī an-Nīsābūrī, 3213
Ya'qūb b. Sayyidī 'Ali al-Maymūnī ar-Rūmī al-Hanāfī, 2698, 2699, 2700
Yāver-efendī, 3009
Yazicī, 3007, 3064, 3090
Yazicī-oğlu, 3018, 3019
Yazici-oğlu Aḥmed Bīcan, 2904
Yazici-oğlu Meḥmed, 2933
Yeḳīnī, 3013
Yemīnī, Ḥāfiẓ-oğlu Derviş Maḥmūd, 2932
Yetīmī, 3042
Yumnī, 3027, 3094
Yūnus, 3002, 3006, 3018, 3019, 3020, 3021, 3027, 3038, 3042, 3051, 3053, 3060, 3083, 3084, 3086, 3087, 3090, 3098
Yūnus Emre, 2655, 3070
Yūsuf, 3040, 3084
Yūsuf Haḳḳī, 3002
Yūsuf b. Ğunayd Ahi Čelebi at-Ṭokātī, 2800
Yūsuf Haḳḳī, 3002
Yūsuf Nābī, 2637

Z, Ẓ

Za'fī, 3007, 3095
Za'fī-efendī, 3023
Zārī Ṭokādī, 3065
Ẓāifī, 3050
Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, 2676, 3101
Az-Zamahšarī, vidi: Ğārullāh a. Qāsim Maḥmūd b. 'Umar az-Zamahšarī Ẓarīfī, 3008, 3065
Ẓātī, 3007, 3017, 3024, 3027, 3029, 3032, 3051, 3065, 3084, 3085, 3097, 3099
Ẓātī Süleymān Keşānī, 2757, 2758
Zaynuddīn Abī Yaḥyā Ḏakariyyā aš-Šayḫ Ṣāliḥ Muḥammad al-Anṣārī, 2649
Zaynul'abidīn 'Alī b. Ḥusain b. 'Ali b. Abī Ṭālib, 2701
Zekāyī, 3065
Zekeriyyā Çelebī, 3046
Zeynī, 3065
Zeynil-beg Foçevī, 3089
Zeynul'ābidīn, 3018
Zedynunnisā Zeyneb, 3065
Zihnī, 3065, 3094
Zīver, 3005
Ziyā-paşa, 3055
Ziyā'ī, 3003, 3051, 3099
Ziya'ī-i Ḥamīdī, 3065
Zuhdī (Defterdarević), 3046
Ẓuhūrī Manastīrī, 3065

Ž

Žagrić, Derviš, 3039

INDEKS PREPISIVAČA

A

'Abdulbāḳī ad-Da'fī, 2867
'Abdulkarīm Ḫalīl b. Ibrāhīm, 3107
'Abdullah 'Abid, 2972
'Abdullāh b. Abdurraḥmān, 2681
'Abdullāh b. Dervīş 'Ağzī, 2929
'Abdullāh b. Ismā'īl b. Aḥmad, 2661
'Abdullāh b. Muḥammad 'Arab-zāde, 3229
'Abdullāh b. Muṣṭafā al-Birčevī al-Arnaūdī (Bušatlī-zāde), 2686
'Abdullāh Naẓarī Burek-zāde (Buregić), 2726
'Abdullaṭīf b. aš-Šayḫ Aḥmad ar-Rašīdī, 2703
'Abdulmuẓaffar, 3225
'Abdunnāṣir al-Ğazīrī al-Manqūlūtī, 2676
'Abdussādik b. Ibrāhīm Bosnevī, 2825
Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Sāliḥ, 2920
Aḥmad b. 'Abdullāh, 2665
Aḥmad b. 'Ali al-Hāšimī, 2691
Aḥmed 'Ayntābī, 3149
Aḥmed b. Bayazīd al-Hersekī (Hercegovac), 2650
Aḥmed Čelebi, 3147
Aḥmed Edirnevī, 2881
Aḥmad b. Ḥāğğ Ḥusain al-Mostārī, 3143
Aḥmad b. Ḥāğğ Muḥammad al-Bosnevī al-Fočevī, 2669
Aḥmed Hammāmī, 2829
Aḥmed b. Ḥasan b. Aḥmed, 3015
Aḥmed b. Ḥusein, 2837
Ahmed, muftija, 3039
Aḥmed b. Muḥammad, 2631, 2636, 3192
Aḥmad b. Rağab, 2652
Aḥmad as-Safīdī, 2703
'Alī Ğa'far al-'Ayānī, 3187, 3227
'Alī b. Ğa'far, 2711, 3136
'Alī b. Muẓaffar, 3189
'Alī Nādirī, 2664
'Alī b. Piri b. Yūsuf, 2702
Asad b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusayni at-Ṭabasī, 3166
'Āsim b. Muḥammad Džafić (Gafik), 2628

B

Babić, Rašid, 2766
Babić Sulejman, 3012
Balī b. Yūsuf, 2843
Bašagić Ibrahim, 3076
Bašeskija Mula Muṣṭafa Ševki, 3001
Bašić Muhamed b. 'Alī b. Ḥasan b. Rustembeg, 2889
Bekir b. Muḥamed, 3111
Bekrī Muṣṭafa, 3061

Ć

Ćorović Muhamed Skopljak, 2988

D

Defterdarević ‘Abdulkerīm Zuhdī, 2736, 3097
Derviš b. ‘Abdurraḥman Soḫtā, 2797
Dervīš Aḥmed b. Muṣliḥuddīn, 2861
Dervīš Aḥmed b. ‘Omer, 2883
Dervīš Ibrāhīm b. Ḥusein Hoca, 2720
Derviš Muḥamed b. Muṣṭafa b. al-Haǧǧ Muṣṭafā b. al-Haǧǧ ‘Alī b. Maḥmūd b. al-Haǧǧ ‘Ali, 2698
Derviš Muḥamed Riẓāī b. Muḥamed, 2758
Derviš Murād Sidkī, 2763

DŽ

Džafić ‘Āsim b. Muḥamed, 2658
Džafić Tajib, 2706
Dženetić Fejzullah, 3152

F

Faḍlullāh b. Bali, 3155
Fāik, 3093

Ǧ

Ǧa‘far b. ‘Alī, 2680, 2713
Ǧa‘far b. Ḥasan b. ‘Alī Ga‘far al-Kuhistānī, 3161

H

Hadžihusejinović-Muvekit, Akif, 3081
Hadžihusejinović Muvekit, Ṣāliḥ Sidkī, 2971
Ḥāfiẓ ‘Ali Rizā Bosnevī, 2654
Ḥāfiẓ Ḥasan Cūdī b. ‘Abdullāh, 2815
Ḥāfiẓ Muḥamed b. al-Haǧǧ Muṣ afa al-Foćevī, 2913
Ḥāfiẓ Sālim b. Ismā‘īl b. Ibrāhīm, 2784
Ḥāfiẓ Süleymān, 3087
Haǧǧ ‘Abdurraḥmān b. Haǧǧ ‘Ali Bihkevī (Bišćak), 3044
Haǧǧ Dervīš Mostārī, 3119
Haǧǧ Ḥāfiẓ ‘Ali ar-Rida 2640
Haǧǧ Ḫayruddīn b. Abdussamad, 2968
al-Haǧǧ Muḥammad b. al-Haǧǧ Muṣṭafa el-Mihalīcī,
Haǧǧ Muḥammad b. Hawāǧa Dervīš Derūnī, 3144
Haǧǧ Muḥammad Šuštārī, 3126
Haǧǧ Muṣṭafa al-Benderinli, 2645
Haǧǧ ‘Osmān b. al-Haǧǧ Muḥammad ‘Osman-zāde, 2798
al-Haǧǧ as-Sayyid Muḥammad Māhir b. as-Sayyid al-Haǧf Muḥammad al-Qastamōnī, Bićakćī-zāde, 3041
Ḫalīl b. Ibrāhīm Edirnevī, 2836
Handžić Mehmed, 2675
Ḥasan, 2674
Ḥasan Baša b. ‘Alī, 3075
Ḥasan b. Behrām, 2712
Ḥasan Kāfī Akḥisārī (Pruščak), 3071

Ḥasan b. Muḥamed, 2853
Ḥasan b. Muṣṭafa Ginanica (?), 2942
Ḥasan b. Recep, 2818
Ḥasan b. Sefer, 2793
Ḥasan b. ‘Omar al-Haǧǧ, 2634
Hrle, Ḫalil b. ‘Ali Istolčelī (Stočanin), 3232
Ḥusein, 2801, 2890
Ḥusein b. Ḥasan al-Akḥisari, 2782
Ḥusein b. Ismā‘īl, 2937
Ḥuseynī, 3051

I

Ibn Mahmud Ṣādik MuSTafia, 3184
Ibrāhīm b. Aḥmed Pehlivān-zāde, 2923
Ibrāhīm Zikrī Užičevī, 3073
Idrīs b. Şeyḫ ‘Abdullāh, 2794
Ismā‘īl b. ‘Ali-bey, 3191
Ismā‘īl Kātib-zāde, 2719
Ismā‘īl Soḫtā, 2771

K

Kadić Muhamed Enveri, 2754, 2755, 2909, 3046, 3055
Kantamirija Abdullah, 2748, 3003, 3096
Kāsim b. Ḥusein al-Mevlidī, 2916
Kurspahić Abdulah Nurudin, 3233

L

Lukšić Sejfulāh b. Muḥamed Ṣāliḥ, 3040

M

Medḥī ‘Isa-efendī-zāde Yaḥyā Neylī, 3134
Meylī Mehmed Gūrānī, 3000
Muḥamed b. Aḥmed, 2646
Muḥammad b. Aḥmad Kafawī, 2679
Muḥammad ‘Ali, 2979
Muḥammad b. Muḥammad, 2907
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad, 2684
Muḥammad Qāsim, 3201
Muḥammad Riẓāī b. Ḥaǧǧ Ḫalaf Šubbārī, 3167
Muḥammad Sa‘īd b. Abī Sa‘īd an Nahǧiwānī, 3188
Muḥammad as-Sipāhī, 3063
Muḥamed Soḫtā b. H. Beşir, 2835
Muḥammad Šāh b. Zaynul‘abidīn b. Mujammad Šāh al-Fanārī, 3221
Muḥammad Šawqī Ḫarpūtī, 2678
Muḥammad Ṭāhir b. as-Sayyid Rayḥānī, 2705
Muḥammad b. Yūsuf, 3110
Muḥammad b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ḥamdi al-Hawafi, 3153
Mu‘īd-zade (Muidovic) Mevlevlī Muhamed Seīd, 3084
Mulla ‘Ali, 2750
Mullā Dervīš b. Muḥamed Hoca (Hodža), 2984
Mulla Derviš b. Mulla Muḥamed, 2977
Murād b. ‘Abdullnah, 2833
Murād al-Bosnevī, 3044
Mūsā b. Emet, 3015

Mūsā b. Hağf Susyān as-Siwāsī, 3120
Mūsā b. aš-Šayẖ Muḥamed, 2872
Muṣlī b. Bešir, 3150
Muṣṭafa, 2903
Muṣṭafā b. Hağğ, 2812
Muṣṭafā b. Ibrāhīm Kayserī, 2756
Muṣṭafā b. Ismā'īl, 3059
Muṣṭafā, kadija, 2847
Muṣṭafā b. 'Omer, 2828
Muṣṭafā b. 'Osmān, 2796
Muṣṭafā b. Ramaḍān, 2694
Muṣṭafā b. Sulaymān, 2941
Muṣṭafā Ṭālib, 3172

N

Nābī Tuzlevī, 3103

O

'Omer b. Ḥusein Bosnevī, 2827
'Osman b. Muṣṭafā, 3122

P

Potogija, Hadži Muhamed-efendija, 2839

R

Rāmiz, 3078
Recep b. Muḥamed, 3056
Refi' Kālāyī, 2759

S, Ṣ

Sabīḥ Aḥmed, 2714
Ṣāliḥ Amīn, 3002
Sālim, 2909
as-Sayyid 'Āsim b. aš-Šayẖ 'Osman b. aš-Šayẖ Bešir, 2866
as-Sayyid Ḥāmid Krīmī, 3038
Sayyid Husamuddīn Mevlevī, 3070
as-Sayyid Ibrāhīm b. as-Sayyid Muḥamed-efendī, 2816
Sayyid Maḥmūd, 2826
as-Sayyid Muḥamed an-Nūrī, 2682
as-Sayyid Muṣṭafā Žepčevī, 3091
Sayyid Ṣāliḥ b. Sayyid Mūsa Ankarevī, 2704
Sayyid Ša'bān b. Sayyid al Hağğ Maḥmūd, 2667
Senā'ī Mostārī, 3099
Seyfullāh, 3140
Smailbegović Ḥāfiz Ṣaliḥ, 3239
Suleymān Iskopyevī, 3199
Suleymān b. Muḥamed, 2978
Suleymnan Rušdī b. Muṣṭafā, 2846
Suleymān Zihnī, 3175

Š

Ša'bān b. Kurd, 2698
Šamsuddīn Muḥammad b. Aḥmad, 3146
Šayẖ Aḥmed-efendī, 3059
Šayẖ Ḥasan b. 'Abdurraḥmān, 2715
aš-Šayẖ Maḥmūd b. aš-Šayẖ Ramadān, 3102
Šayẖ Muḥammad, 2662
Šayẖ Muḥammad b. Ḥusayn, 2873
Šayẖ Nāsiḥ Izmīrī, 2785
Šayẖ Niẓāmī, 3211
Šayẖ Sirrī-zāde Behāī, 3084
Šayẖ Yāsin, 3204

T, Ṭ

Ṭāhir b. Sulaymān al-Belgrādī, 3124
Ṭiflī, 3051

U

Uşşaḳḳi-zāde es-Seyyid Ibrāhīm, 2949

V

Vehbī Bosnevī, 3066

Y

Yenişehirli 'Avnī, 3064
Yūsuf b. 'Abdullāh, 2882
Yūsuf b. Muḥammad b. Suleymān Durrī, 3035
Yūsuf Vaṣfī, 2746

Z

Zekeriyyah Soẖta, 2771
Zuhdī, 3190
Zulfikār b. Ibrāhīm-efendī, 3109

INDEKS VAKIFA I BIVŠIH VLASNIKA

A, ʻA

ʻAbdulʻazīz Mumin-zāde, 2704
ʻAbdulfettāḥ 2746
ʻAbdulḥalīm Germiyānī, 2661
ʻAbdulḥalīm b. Yūsuf, 2849
ʻAbdullāh, vaiz, 2838
ʻAbdullāh Dervīš Bektāšī, 3171
ʻAbdullāh Fehmī, 2979
ʻAbdullāh b. H̱urremī Muṣṭafā-efendī el-Mostārī, ʻabdullāh b. Vehbī, 2688
ʻAbdulqādir b. Abī ʼl-Miṣrī, 3161
ʻAbdurraḥmān b. Ibrāhīm, 2865
Agić, Osman, 2856
Aḥmed, 2692
Aḥmed-aga (Ahmed b. ʼAli), 3205
Aḥmed b. Bende-i Ibn ʻAli, 3119
Aḥmed, kadija u Foči, 2727
Aḥmed Resmī, 2881
Aḥmed Seʻīd, 3036
Alajbegović, Mehmed Ševki, 3001
ʻAlī b. Aḥmed Saricalī-zāde, 3078
ʻAli Celaluddīn-paşa, 3158
ʻAli-efendī, 3142
ʻAli b. Muḥamed, 2947
Ankarevi Suleymān-efendī, 2696

B

Babić, Sulejman, 3012
Babić, Rešid, 2766
Bajezidagić, Derviš-paša, 2826
Bayraktār, 2876
Bašagić Siddika Almasa, 3076
Behauddīn-efendī, 2993
Bekirağazāde Muḥamed, 3199
Bosnevī Hadži Muṣṭafā b. Saradž Muḥamedağazāde (Muhamedagić) 3031
Bosnevī (Bošnjak), Aḥmed-aga, 3202
Bōyo-zāde (Bojić), Ḥasan-efendī, 2645, 2695, 2814, 2948, 2968, 3077, 3080
Bušatli-zāde (Bušatlić), Ḥāfiẓ ʻAbdulāh, 2686
Buturović, Derviš, 3049

C

Celaluddīn b. Maḥmūd Barli, 2785
Cemālī-zāde Šeyẖ ʻOsman, 3085

Č

Čelebī Ḥasan, 2637
Čengić, Mula Osman, 2967
Čohadžić, Mehmed Džudi, 3047

Ć

Ćelić Ṣaliḥ b. Muṣṭafa Istolčevi, 2638, 2644

D

Dāvud-aġa, 2685
Defterdarević, 'Abdulkerīm Zuhdī, 2751, 2753, 2758, 3036, 3097
Dervīš 'Abdullah Bektāš, 3173
Derviš Muḥamed b. Muṣṭafā b. al-Haǧǧ Muṣṭafa b. al-Haǧǧ 'Ali b. Muḥammed b. al-Haǧǧ 'Ali, 2652, 2654
Dervīš Muṣṭafa b. 'Osmān, 2890
Dervīš Sulejmān b. Ibrāhīm, 2956
Dervīš Šeyẖ Muḥammed al-Mevlevī, 2662
Dukatār, Sejfulāh, 2751

Đ

Đulbija 'Abdulaṭīf, 3116, 3147
Đumišić (Sim-zade), 2697, 2793

DŽ

Dženetić, Mustafa-beg, 2650, 2699, 2712, 2716, 2735, 2756, 2774, 2809, 2848, 2857, 2877, 2895, 2928, 2963, 2981, 3000, 3029, 3031, 3064, 3074, 3106, 3109, 3118, 3152, 3156, 3166
Džinić, Abdulbaki-efendija, 2722, 2808, 2822, 2843, 2844, 2850, 2920, 3109, 3128, 3165, 3201, 3229

E

Elči Ibrahim-paša, 2631, 2643, 2651, 2652, 2654, 2696, 2698, 2702, 2718, 2728, 2750, 2790, 2837, 2860, 2862, 2864, 2865, 2870, 2875, 2887, 2907, 2917, 2923, 2946, 2953, 2956, 2967, 3028, 3030, 3033, 3057, 3115, 3157, 3168, 3170, 3172, 3174, 3175, 3177, 3180, 3185, 3186, 3195, 3208, 3210, 3216, 3222

G

Gazihusrevbeg, 2694, 3219

H, Ḥ, Ḫ

Ḥadži Bektāšī Derviš 'Abdulāh, 3058
Ḥadži Ḫalil-efendi Gračaničanin, 2648
Ḥadži Ibrahim-aga, 2824
Hadžijamaković, Ḥāfiz Muḥamed-efendija, 3137
Hadži Jusuf b. Mustafa, 2872
Hadži Muhamed Adil, kadija, 2876
Hadži Muhamed-efendija, 3056
Hadži Muhamed Rakim, 2824
Ḥāfiẓ 'Abdulāh b. Muṣṭafā Bosna-zāde (Bosnić), 2655
Ḥāfiẓ Muḥamed, 2829
Ḥāfiẓ Muḥamed-efendija Ḥukmī, 3136
Hafizović Hadži Muhamed Rešid, 3226
Haǧǧ 'Aynī (Hadži ajni iz Sarajeva), 3005
Haǧǧ Derviš Muṣṭafa Mevlevī, 2925
Haǧǧ Ibrāhīm b. Islām Ispužlī, 3125
Haǧǧ Muḥamed Suleymān-zāde, 3097
al-Haǧǧ Muṣṭafā Qādī, 2682
Haǧǧ Muṣṭafā Sidkī, 3222
Haǧǧ 'Omer-efendi Akḫisarī (Prušćak), 2719
Haǧǧ Recep b. Muḥamed, 2892
al-Haǧǧ Zulfikār b. Muḥamed Sipāhī-zāde (Spaho), 2799
Ḫalīl-ef. b. Ṣāliḥ Herčekli, 3125
Ḫalīl b. Ṣāliḥ Stočanin, 2799
Ḥāmid b. H. Muḥamed, 2829
Handžić, Mehmed, 2675, 2936, 3187
Ḥasan b. Ismā'īl, 2829
Ḥasan, kadija, 3068
Hodžić, Ahmed, 3060
Homārī-zade Muḥamed Seid, 3068
Hromo-zade (Hromić), Salih Izzet-ef., 2725, 2858, 2873, 2878, 2894, 3067, 3176, 3179, 3231
Hromo-zade (Hromić), Seid b. Salih Izzet-ef., 2725
Hromo-zade (Hromić), Salih Sidki b. Ibrahim-ef., 2646, 2867
Ḥusein b. al-Haǧǧ 'Omer, 3197
Ḥusein Ḥayāti Sarāyi (Sarajlija), 2666
Ḥusein Ḥusni, 3178
Ḥusein, vaiz, 2634

I

Ibrāhīm, 3036
Ibrāhīm baša-i Užice, 3225
Ibrāhīm b. Ḫalil, 2876
Ibrāhīm al-Manṣūrī, 2836
Ibrāhīm-paša, 2661
Ibrāhīm b. Sinān Viniković (?), 2880
Ibrāhīm b. Suleymān, 2807
Iskopyevi Ḫayri-zāde al-Haǧǧ 'Omer-ef., 3127
Islamovski, Emin, 3009
Ismail, 3033
Ismā'īl-beg, 2897

K

al-Kadi 'Abdullāh Konyići, 2698
Kadić, Muhamed Enveri, 2721, 2736, 2747, 2754, 2755, 2795, 2831, 2852, 2869, 2871, 2922, 3046, 3055, 3114, 3161, 3193, 3194
Kantamirija Abdulah, 2664, 2670, 2680, 2748, 2800, 2806, 2952, 3003, 3094, 3151, 3188, 3215
Karađozbeg, 2723
Karadjozović, Murteza, 2947, 3093
Kusumagić, Memiš-aga, 3113, 3132, 3221
Korkut, Ahmed, 2654
Kurt, Muhamed Ševket, 3158

L

Lalić, Salih-beg, 3192
Lukšić, Sejfulah b. Muhamed Salih, 3040

M

Mehmedagić, Hasan-efendi, 2811
Mehmedbašić, Hadži Omer, 2642
Mehmedbašić, Mula Alija, 2989

Mestvica Muhamed Nazif, 3183
Meylī Meḥmed Gūrānī, 3000
Muftić, Enis,3138
Muftić, Salim, 2640, 2673, 2838, 2866, 3111, 3129
Muḥamed, 2921
Muḥamed b. 'Abdulḥalīm ar-Rūsī, 2688
Muḥamed-ef. b. Ahmed-ef. b. Sinān-ef. b. Murād-ef. 3210
Muḥamed Emin, 2669
Muḥamed Emīn-zade Ebu Bekir-efendi-zade, 2959
Muḥamed b. Haǧǧ 'Abdullāh, Muḥamed b. Haǧǧ Mūsā, 3129
Muḥamed b. Ḥālīl Bosnevī, 2838
Muḥamed, muftija, 2862
Muḥamed b. Yūsuf, 2849
Muḥamed b. Muḥamed, 2967
Muḥamed b. Muḥamed Požegavī (Požegija), 2653
Muḥamed Rešīd, 2661, 3105
Muḥamed Ṣādik, 3180
Muḥamed Seid-aga-zade, Ahmed Salih, 2646
Muḥamed Šākir b. Muḥamed Mu'id b. Ahmed Mufti (Muidović), 2691, 3062
Muḥamed Ševket Kurt, 2634
Muḥamed b. Veliyudīn Rāzī, 2809
Muḥamed Yumnī b. Šeyẖ 'Osman, 2728
Muidović, Munīb, 2718, 2813, 2950, 3068, 3131, 3169
Mulla 'Ali, 2750
Mulla Dervīš Aḥmed Sipāhi-zāde (Spahić), 3115
Mulla Ibrāhīm Pehlivān-oğlu, 2878
Murād-efendī-zāde Muṣṭafa-efendi, 2647
Mūsā-efendi, 3142
Muslibegović, Muhamed Emin, 2925
Muṣṭafā, 2830
Muṣṭafā b. 'Abdulkādir Sarayli, 3095
Muṣṭafa-aga, 2918
Muṣṭafā b. al-Haǧǧ Ḥusayn b. Muṣṭafa b. Muḥammad, 2807
Muṣṭafā, kadija, 2993
Muṣṭafā b. 'Osman, 3210
Muṣṭafa Rahmi, 2881
Muẓafferī-zāde Haǧǧ 'Abdulkādir-ef., 2629, 2793, 3035

N

Nametak Fehim, 2881, 3004, 3178
Nūrī Muṣṭafā b. Ḥusein, 2723, 2957

O

'Omer b. Adem, 3104
'Omer b. Haǧǧ Muḥammed Ismā'īl, 2955
'Omer b. Muḥarrem, 2821
H. 'Omer-ef. Pruščak (al-Akhisari), 2961
'Osmān, dizdar u Solunu, 2746
'Osmān Nūrī b. Muṣṭafā b. 'Osman al-Bosnevī, 2959
'Osmān Šehdī, 2649, 2679, 2731, 2743, 2749, 2793, 2797, 2801, 2817, 2824, 2825, 2876, 2916, 2951, 3125, 3136

R

Recep-paša (Redžep-paša), 2842
Rušdī, Meḥmed b. Suleymān, 3027
Rušdī-zade (Ruždić), Muhamed, 3003

S, Ṣ

Saḥānī-zāde Aḥmed, 3098
Ṣāliḥ b. Ḥusein Bosnevī, Akhisārī (Pruščak), 3132
Ṣāliḥ b. Ismā'īl b. Muḥamed Muṣafā b. 'Osmān, 2961
Ṣāliḥ, kadija Duvna, 2704
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šamī-zāde, 2792
Ṣāliḥ b. Ša'bān Nikšikli, 2912
as-Sayyid 'Ali al-Vasfī, 3189
as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid 'Abdulkerīm, 2657
as-Sayyid Muḥammed 'Alem Mufti-zade, 2696
as-Sayyid Maḥmūd aš-Šarīfī, 2887
Sayyid Muḥammad Sa'dullāh, 2746
Sayyid Muḥammad b. Sayyid 'Abdulkerīm al-Ḥuseyni, 27o4
Sayyid Rāgib 'Alī, 2732
Selimović, Ahmed-efendi, 3010
Serdarević 'Abdulah b. 'Abdulḥamīd, 2982
Sirćo, Ḥāfiẓ 'Asim, 2658, 3019, 3020, 3021
Sokolović Osman Asaf, 2639, 2667, 2689, 2703, 2709, 2710, 2714, 2726, 2727, 2730, 2739, 2740, 2741, 2746, 2751, 2752, 2757, 2759, 2769, 2775, 2776, 2777, 2783, 2784, 2789, 2818, 2821, 2836, 2847, 2879, 2885, 2890, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2924, 2932, 2933, 2938, 2940, 2942, 2943, 2944, 2945, 2959, 2983, 2986, 2987, 2991, 2992, 2995, 2997, 2998, 2999, 3026, 3027, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3052, 3053, 3054, 3058, 3059, 3060, 3119, 3146, 3148, 3149, 3154, 3159, 3160, 3171, 3173, 3190, 3197, 3198, 3199, 3203, 3206, 3212, 3220, 3230
Spaho, Alija, 2673
Spužić, Haǧǧ Ibrahim, 2815
Stranjak, Hadži Muhamed ef., 2693, 3145
Sulejman, 2825
Sulejman b. Osman, 2753
Svrzo Ismet-ef. b. Veysil-ef. 2684, 2737, 3122
Svrzo Muhamed-beg b. Mehmed-aga, 3224
Svrzo, Muhamed-ef. 2653, 2682, 2711, 2823, 3124

Š

Šaban-efendi, 2827
Ša'bān 'Osmān, 2832
Šahinović, Munir, 3184
Šehagić, Omeraga, 2802, 2926
Šehić, Muḥamed b. Muḥamed, 3127
Šeyẖ Muḥamed, 2679, 2717
Širbegović, Širbeg, b. Mujaga, 3135
Škaljić, 'Abdulah, 2765, 2770, 2779, 2877
Škaljić, Muhamed Nezir, 2908

V

Vaṣfī, 2951

Y

Yaḥya b. 'Omer, 2693
Yūsuf Cemīl b. Meḥmed-beg b. Ḥusein-aga, 2746
Yūsuf Kādī-zāde es-Seyyid Muḥamed Emin, 2888

Z

Zukić, Ibrahim, 2693

Ž

Žepčak, 'Osmān Ḥifẓī, 3136

INDEKS MJESTA

A

Ada Kale, 3000
Alašehir, 2956, 3014
Amasija, 2689, 2693
Anadolija, 2956, 3004
Ankara, 2689

B

Bagdad, 2709, 2729, 2750, 3053, 3178
Banja Luka, 2964, 2966, 3000, 3003, 3075, 3089
Beč, 3075
Bender, 2694, 2990
Bihać, 3044, 3089
Blagaj, 2967, 3039
Bosna, 2668, 2687
Braila, 2990
Brusa, 2689
Bugojno, 2988
Busovača, 2681
Bužim, 2712

Č

Čomol ?, 2799
Čorlu, 2704

D

Damask, 2729
Derventa, 3089
Doboj, 3027
Dobrun, 3178
Donji Vakuf, 3111
Drniš, 2702, 2843, 3056, 3109
Duvno, 2704

E

Edrena (Jedrene), 2687, 2689, 2717, 2718, 2793, 2818, 3031, 3107
Egipat, 2956
Erkerikesri, 3134

F

Foča, 2669, 2727, 2827, 2832

G

Gacko, 2972, 3039
Galata, 2679, 2729
Gazira Naqša, 2733
Glamoč, 2990
Gornji Vakuf, 3089, 3199
Gradiška, 2988
Gūmušhane, 2993

H

Haleb (Alep), 2682, 2709, 2722, 2746, 3178
Hasankale, 2748, 3004
Herat, 2731

Hindabad, 3211
Horasan, 3178

I

Imotski, 3075
Isfahan, 3185
Istanbul, 2631, 2636, 2669, 2687
Istanbul, 2689, 2703, 2714, 2717, 2718, 2721, 2722, 2729, 2746, 2748, 2757, 2785, 2861, 2890, 2940, 2953, 2954, 2959, 3004, 3008, 3205, 3214
Iznik, 2900

J

Jajce, 2990
Jeleč, 2784
Jerusalem, 3000
Jezero (Gölhisar), 2990

K

Kairo, 3004
Kamnik (Kamenik), 2986
Kandija, 2746
Kara Bag, 3161
Kefa, vidi: Teodosija
Kobaš, 2988
Konja, 2729
Konjic (Neretva), 2966, 2986, 2988, 2996
Krupa, 3089

L

Limni, 2953
Livno, 2966, 2988

LJ

Ljubinje, 3039
Ljubuški, 2771, 3039, 3075, 3192

M

Maglaj, 2990
Medina, 2655
Misir (Egipat), 2746
Mostar, 2642, 2647, 2685, 2692, 2697, 2723, 2828, 2833, 2925, 2969, 2994, 2957, 2985, 2986, 3039, 3051, 3103, 3119, 3182, 3202, 3205, 3213, 3226
Mugla, 3190

N

Nesim, 2709, 3178
Nevesinje, 2638, 2811, 2967, 3039
Nikšić, 2966, 3039
Niš, 2645, 3000
Nova Varoš, 3116, 3147
Novi Pazar, 2753, 2892, 3237
Novosel, 2990, 3089

O

Oglavak, 3084, 3224
Ostrovica, 2990, 3000

P

Petrovac, 2988, 3089, 3127
Plevna, 3008
Pljevlja, (Tašlidža), 3045
Počitelj, 2662, 3039, 3075
Podgorica, 2966

Priboj, 2988
Prijedor, 3089
Prijepolje, 3081
Przren, 2836, 2843, 2818
Prozor, 2988
Prusac (Akhisar), 2782, 2995, 3011, 3089

R

Rama, 2988
Rogatica, 2889, 2908, 2966, 3105
Rumelija, 2956
Ruse (Ruščuk), 2990, 3009

S

Sanski Most, 3089
Sarajevo, 2629, 2655, 2657, 2673, 2697, 2704, 2711, 2725, 2726, 2736, 2737, 2739, 2742, 2748, 2758, 2793, 2809, 2821, 2825, 2839, 2869, 2883, 2885, 2909, 2957, 2964, 2965, 2969, 2977, 2983, 2984, 2986, 2988, 2995, 2996, 3000, 3001, 3002, 3003, 3005, 3019, 3027, 3040, 3045, 3048, 3062, 3074, 3077, 3081, 3083, 3089, 3095, 3096
Saruhan, 2794
Sinop, 2734
Skoplje, 2689, 2940, 3008, 3014, 3049, 3081
Skrupar, 2847
Smederevo, 2988
Sokol, 2632
Solun, 2646, 2746
Srebrenica , 2966
Stari Bar, 3093
Stolac, 2723, 2867, 2876, 2957, 3039, 3075

T

Tebriz, 3185
Teodosija, 2679
Tešanj, 2923, 2964, 2965, 2966, 2990, 2986, 2988, 3048, 3089, 3239
Tokat, 2953, 2954
Travnik, 2631, 2643, 2651, 2652, 2654, 2659, 2696, 2698, 2717, 2728, 2738, 2744, 2750, 2766, 2790, 2797, 2798, 2815, 2824, 2829, 2837, 2856, 2860, 2862, 2864, 2870, 2875, 2887, 2907, 2917, 2923, 2937, 2946, 2953, 2956, 2966, 2967, 2982, 2995, 3028, 3030, 3033, 3047, 3057, 3089, 3115
Trebinje, 3039
Tuzla, 2634, 3158

U

Ulcinj, 3116, 3147
Urfa, 2721, 2722

V

Vidoška, 3089
Visoko, 2995, 2966, 3045
Višegrad, 2988, 3178

Y

Yenice Vardar (Janjina), 2733, 3031
Yozgat, 2678

Z

Zenica, 2725, 2835, 2964, 2982, 2988, 2995, 3027, 3089
Zvornik, 2736, 2739, 2761, 2802
2869, 2926, 2966, 3089

Ž

Žepče, 2744, 2964, 2988, 3091, 3138.

بفضله- دفعة قوية في البناء والنمو الإقتصادي والتقدم المعماري، بل وفي مجالات التنوير الفكري والديني والثقافي. وأصبحت موستار إلى جانب سراييفو أكبر مركز ثقافي في البوسنة والهرسك وإلى جانب مدرسة (قره كوزبك) أنشأت المكتبة فأصبحت كلتاهما- المدرسة والمكتبة- منارتين بارزتين لنشر العلم والثقافة.

وانتقلت مجموعة المخطوطات الثمينة من هذه المكتبة المتميزة – والتي حوت مخطوطات مهمة لمؤلفي الهرسك- إلى مكتبة غازي خسرو بك في سراييفو.

وبنفس الطريقة وصلت الكتب الموقوفة من قبل درويش باشا بايازيداغيتس الشاعر ورجل الدولة الشهير إلى مكتبة (قره كوزبك) أولاً ثم إنضمت إلى مكتبة غازي خسرو بك.

وبنفس الطريقة نقلت إلى مكتبة خسروبك مخطوطات مكتبة الجي إبراهيم باشا من ترافنيك ومكتبة عائلة جنتي زاده من سراييفو ومكتبة عائلة خليل أفندي من غراتشاينتا وغيرها من المكتبات التي ضمت مجموعات كبيرة أو صغيرة من المخطوطات. وعلى ذلك يمكن القول أن مكتبة غازي خسروبك هي ملتقى لأهم الإبداعات الروحية والفكرية لأهل البوسنة من عصور الدولة العثمانية. وهذا الفهرس يعكس صورة من صور ذلك التراث الفكري الثقافي الروحي.

وخلال إعداد هذا الفهرس وإنجازه خصوصاً أثناء طبعه امتدت إلينا أيادي المساعدة والعون المخلص، ولهذا أتقدم بالشكر في هذا المقام للفريق العامل بمكتبة خسروبك لما قدموا من عون ومساعدة وأخص منهم السادة مصطفى باخيتش وعثمان لافيتش والراحل سليمان تسوبريا، كما أتقدم بالشكر الخاص للزميل صالح تراكو والزميلة ليلى غازيتش على اقتراحاتهما المفيدة ومراجعتهما للفهرس.

كما أني مدين بالشكر والتقدير لزوجتي (مائدة ناميتاك) لصبرها وتضحيتها وتفهمها لظروف عملي خلال إعداد هذا الفهرس.

وأخيراً فإن هناك ملاحظتان حول طريقة ترقيم المخطوطات في هذا الفهرس:

أولاً: الرقم الموجود في الجانب الأيسر يدل على متابعة أرقام التسلسل من الجزء الثالث لفهرس مكتبة غازي خسرو بك.

ثانياً: الرقم الموجود في الجانب الأيمن يدل على رقم التسجيل في سجل مكتبة غازي خسرو بك في سراييفو.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.

الدكتور فهيم ناميتاك

المؤلفين من قائمة أسمائهم الملحقة بالفهرس. ولأننا لم نهمل إسمًا واحدًا من تلك الأسماء فلا عجب إذن من ضخامة حجم قائمة المؤلفين في هذا الفهرس، والذي قد يبدو لأول وهلة أقل حجمًا بكثير من فهرس «دوبراتشا».

ومن بين هذه المخطوطات نسخ عديدة من كتب الأدب الفارسي القديم التي تمتاز بجمال فائق في الإخراج وبالزخارف والحلي خصوصًا نسخة ديوان حافظ المزخرفة بالرسومات والصور المصغرة، بالإضافة إلي نسخة نادرة أخرى من بين المخطوطات الفارسية، وهي نسخة «سنبلستان» لشيخ شجاع والتي لا يوجد منها إلا هذه النسخة، ونسخة أخرى بالمكتبة الجامعية في «براتسلافا» ضمن مجموعة المخطوطات لصفوت بك باشاغيتش والتي نسخها شاعرنا وخطاطنا الشهير حسين ضيائي الموستاري المتوفى عام ١٥٨٥م.

وبما أن هاتين النسختين كلتيهما نسختا في البوسنة، فمن المحتمل جدا أن إحداهما استخدمت مرجعا لنسخ الثانية. والملفت للنظر أن هذا الكتاب لم يرد ذكره في سجل المخطوطات لأية مكتبة معروفة في أوربا أو في العالم.

ومن بين مخطوطات المكتبة الثمينة المكتوبة بخط مؤلفيها والمدرجة في هذا الفهرس مخطوطة مجموعة (تاريخ) لمنلا مصطفى باش أسكي المتوفى عام ١٨٠٩م، والتي تثير إهتمامًا متزايدًا بين العلماء خصوصًا بعد نشرها مرتين مطبوعة ومترجمة باللغة البوسنوية. وأهمية هذا الكتاب ليس لمجرد أنه مجموعة من الأخبار التاريخية عن سراييفو فحسب، ولكن لكونه أقدم موسوعة للحكم والقصص الشعبية التي نشأت على تراب البوسنة، وفي هذا الكتاب قصص شعبية ذكرها وإستخدمها علماء الفولكلور الشعبي الكبار من بين أبناء البوسنة والصرب والكروات على حد سواء.

وهناك أيضًا مجموعتا الشعر القيمتان -بخط مؤلفيهما- الأولى للشاعر محمد ميلي الغوراني السرايي (١٧١٣-١٧٨١م) والثانية للشاعر محمد الجودي السرايي الشهير بحجاجي زاده المتوفى عام ١٨١٧ م، ويرجع الفضل في اكتشاف هذين المؤلفين إلى كون مخطوطات الشاعرين الآخرين «نابي التزلوي» وسنائي

الموستاري» محفوظة من الضياع مما وفر فرصة التعريف وتقديم أعمال الشاعرين الأولين.

ومن ميزات مجموعة المخطوطات لمكتبة غازي خسرو بك أنها تمثل أغنى مجموعة مخطوطات «ألحمايدو» في بلادنا. فهناك عدد كبير من مخطوطات محمد هوائي الأسكوفي وعبد الوهاب الإلهامي وعبد الرحمن سري وغيرهم من الشعراء الذين تعتبر مؤلفاتهم بمثابة حلقة الوصل بين الثقافة التركية الموروثة وبين ثقافتنا المحلية الأصلية، وإضافة إلى ذلك أشرنا إلى العديد من المكتبات الخاصة التي وصلت منها بعض المخطوطات إلي مكتبة غازي خسرو بك وفي مقدمتها - بناء على عدد المخطوطات الواردة في فهرسنا هذا- مكتبة عثمان عصف سوكولوفيتش كاتب السير والمحب الشهير للكتب وهو من مدينة سراييفو، وتليها مكتبة جينوزاده...الخ

ولو أردنا سرد جميع المخطوطات المهمة والمعالجة في هذا الفهرس لإحتجنا إلى وقت طويل، ولكننا نود أن نؤكد بشكل خاص أهمية دور النساخ البالغ في نشر العلم والكتب. وقد أشرنا آنفًا إلى أن عددًا من المؤلفين كتب بخط يده وصيته للأجيال القادمة، في حين نسخت كتب غيرهم من المؤلفين على أيدي النساخ المهرة من مدن سراييفو، موستار وليفنو وبانيالوقة وبروساتس وفوجة ونيفيسينه وتزلا وبيهاتش وكونيتس وغيرها من الأماكن الكبيرة والصغيرة لا في ربوع البوسنة وحدها وإنما في كافة أنحاء شبه جزيرة البلقان. وهناك بعض المخطوطات نسخت في البيئة القروية البعيدة وفي الأرياف الصغيرة المجهولة، والتي ما كان ليعرف مكانها لو لم يشر الناسخ إلى ذلك.

لقد وصلت مخطوطات مكتبة غازي خسروبك المدونة في هذا الفهرس إلى خزائن هذه المؤسسة من عدة مكتبات أخري صغيرة. فمع نمو سراييفو وتطورها كعاصمة للثقافة ومركز للتعليم الأول في بلادنا، نشأت أيضًا مراكز أخرى صغيرة يمكن مقارنتها من حيث حركة الإبداع الأدبي ونشر التعليم بالعاصمة سراييفو. فمدينة موستار تاتي في طليعة هذه المراكز فمنذ القرن السادس عشر وعهد محمد بك الشهير بـ(قره كوزبك) أعطيت موستار

غير أننا وتمشيا مع هذا المنهج اضطررنا إلى إدماج جميع هذه العناوين مما تسبّب في صعوبات واجهناها بسبب عدم إلمامنا الكامل بكافة جوانب موضوع المخطوط المصنف. فثمة مؤلفات هي من وجهة نظرنا تمتُّ لمجالات الأدب مثل «مثنوى» لجلال الدين الرومي و«پندنامه» للعطار، في حين أن منهج التصنيف الذي اتبعه «دوبراتشا» قد اختص بها التصوف والأخلاق، مما حدا بنا ألا نتناولها هنا. كذلك نسبت مخطوطات أخرى لمجال الأدب على الرغم من أنها في نظرنا لا تخصه...

كذلك فإن هناك عدداً من مخطوطات هذا الفهرس، وكتبًا أخرى في السير والتراجم التي تعنى بحياة الأدباء قد أهمل إدراجها في الجزء الأول حيث كان ذلك مكانها المناسب..

قسمت المخطوطات إلى أقسام ثلاثة: العربي والتركي والفارسي بالإضافة إلى مذيل لمخطوطات الخمايدو (أي مخطوطات اللغة البوسنوية بالأحرف العربية) وكان لابد من من إعداده بصورة منفصلة عن غيره من المخطوطات.

إن هذا التقسيم تقسيم نسبي بسبب المنهج المطبق، لأن تقسيم المخطوطات وفقًا للغة يتعلق بمجرد العنوان الأول في المجموعة، فعلى سبيل المثال فإن مجموعة عنوانها الأول فارسي تدرج ضمن المؤلفات الفارسية على الرغم من كونها تضم جملة من العناوين الأخرى المتعددة والمهمة بالعربية والتركية. وفي مثل هذا التقسيم تلعب القوائم الملحقة في آخر الفهرس دوراً جد مهم حيث تتواجد عناوين المؤلفات من المرتبة الثانية والثالثة في المجموعة على الرغم من كونها لا تخص مجال الأدب.

وحرصًا على توفر أكبر قدر من الوضوح في عملنا فقد راعينا أن يكون العمل موجزاً ومشتملاً على أهم المعلومات الأساسية عن المخطوطة، فتلك هي الطريقة الأكثر إنتشاراً في العالم في هذا العصر.

ومع هذا فقد راعينا أن نتناول معلومات مهمة حول المخطوطة والمؤلف والناسخ وغيرها مما يخص تاريخ حضارة هذه الأرض التي ظهرت عليها هذه المخطوطات، وكان ذلك بالقدر الذي تناوله دوبراتشا في فهارسه أو أقل قليلاً.

وبالمقارنة مع الفهارس الثلاثة السابقة فإن هذا الجزء يختلف من حيث عدد المخطوطات المكتوبة بكل واحدة من اللغات المذكورة. فبينما كان معظم مخطوطات الأجزاء الثلاثة الأولى بالعربية بسبب نوع المجالات التي تعالجها وطبيعتها فإن عدد المخطوطات التركية في هذا الفهرس الرابع يفوق بنسبة الضعفين عدد المخطوطات بالعربية والفارسية معًا. ومرد ذلك أن قدراً كبيراً من مخطوطات بلادنا جرى تدوينها بالتركية وذلك من أشعار مؤلفات ومكاتبات. وفيما يختص بالأدب الجميل فمن النادر أن تجد له أثرًا في بلادنا باللغة العربية أو الفارسية شأننا في ذلك شأن بقية أنحاء الدولة العثمانية في حين كانت معظم كتب العقيدة والفلسفة والأخلاق والعلوم التطبيقية تؤلف بالعربية في أنحاء الدولة العثمانية ومن بينها بلادنا. وإلى جانب تلك المخطوطات التي نسخت في بلادنا، فقد ظهرت مؤلفات عديدة بالعربية والفارسية ذات حس أدبي رفيع استحوذ على إعجاب القراء خصوصًا تلك الطبقة المتميزة علمًا وثقافة، مما دعا إلى كثرة نسخ تلك المؤلفات في بلادنا، أو الحصول عليها من المشرق ومن أمثلة ذلك: الكواكب الدرية (قصيدة البردة)، ووسيلة النجاة (مولد) لسليمان جلبي و«كلستان» للشيخ سعدي. والأولى بالعربية والثانية بالتركية والثالثة بالفارسية. والعدد الكثير من نسخ هذه المؤلفات يمثل خمس مجموع المخطوطات التي أدرجناها في هذا الفهرس..

وبتزايد ضعف السلطات التركية المركزية خلال القرن الأخير من الحكم العثماني، إنبعث المشاعر القومية في بلادنا وإزداد استعمال اللغة البوسنوية، والتي يسميها المؤلفون المحليون «البوسنوي» أو «البوشناق»، مما حدا بنا أن ندرج في هذا الفهرس عديداً من المتون ذات الميزة الأدبية والمكتوبة بلغتنا أو مختلطة بمتون أدبية باللغة التركية. ويتوفر هذا النوع من المخطوطات في البوسنة دون غيرها.

ومما يميز هذا الفهرس عن غيره بصورة خاصة هو وفرة المجاميع ذات المؤلفات المختلطة، وبعض هذه المجاميع يحوي عدداً كبيراً من القصائد والأشعار المختلفة، وغيرها من المتون الأدبية لعديد من المؤلفين مما يصعب معه سرد أسماء جميع

المقدمة

إن الجزء الرابع من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازي خسرو بك لهو مواصلة للعمل على فهرسة مخطوطات أقدم مكتبة قائمة على تراب البوسنة والهرسك...

والمعروف أن الجزء الأول والثاني من الفهارس قد قام بإعدادهما الراحل قاسم دوبراتشا، وإنه قد بدأ في إعداد الجزء الثالث، وأُنجز منه بالفعل مائة مخطوط إلا أن المرض والوفاة قد حال بينه وبين انجاز ما بدأه. أما الجزء الثالث فإنه من إعداد زينيل فاييتش.

ويعتبر الجزء الثالث والرابع إستمرار للعمل على فهرسة المخطوطات بنفس الأسلوب الذي رسمه «دوبراتشا»، وقد التزم واضعا هذين الجزئين في متابعة عملهما بنفس المنهج الذي اتبعه «دوبراتشا» باعتباره أول من قام بتصنيف وإعداد الفهارس لهذه المكتبة.. .ولأولئك الذين لم يتح لهم أن يتعرفوا بعد على هذين الجزئين، فإننا نعرض لهم منهج التصنيف والفهرسة فيما يلي :-

تم تصنيف المخطوطات بحسب حقل الفكر ومجال المعرفة بصرف النظر عن اللغة الموضوع بها المخطوط، وعليه فإن هذا الفهرس يحوي مخطوطات الادب بكل من اللغات الشرقية الثلاث : العربية والتركية والفارسية، وكان من المناسب أن نضم إليها المخطوطات المدونة باللغة البوسنوية (والمسماة بالحميادو) لم يتم فرزها بعد أو تصنيفها بصورة مستقلة ولأنها أيضاً مدرجة مع غيرها من فهارس المخطوطات العربية والتركية. ثم إن المخطوطات قد رتبت على أساس العنوان الاول في المجموعة وهو ما يفيد بأن كل مجموعة ذات عنوان أدبي في أولها قد أدرجت في هذا الفهرس .. وهكذا نجد مثلا -في بعض الحالات- أن العنوان الأول في مجموعة ما جد قصير مثل قصيدة من الشعر العربي القديم ثم تتلوها عناوين من الفقه والعقيدة والتصوف... الخ

ونفائس الكتب النادرة، أما ما قد نجا من إعصار الطغاة المعتدين فقد حفظ بغالبيته في مكتبة الغازي خسرو بك والتي أنقذت ذخيرتها- بحمد الله- من الكتب والوثائق في حين أن التراث الفكري الإسلامي الذي كانت تقتنيه العائلات الإسلامية قد أصابه ما أصاب المكتبات الأخرى من نهب وحرق وتدمير.

وبرغم هذا فإن المتبقي من هذه المخطوطات يشهد لمسلمي هذه المناطق والأقاليم بحبهم الشديد للعلم وتعلقهم البالغ بالمعرفة في شتى فروعها كالفلسفة والمنطق واللغة والتاريخ والجغرافيا والرياضيات والهندسة والفلك والطب والبيطرة وغيرها، وتشهد بذلك أيضًا المخطوطات المحفوظة في مكتبات العالم المختلفة، والتي سطرها ونسخها العلماء من مسلمي البوسنة والهرسك، وتتلمذ عليها الطلاب في مدارس تلك البلاد وساها من المراكز العلمية المنتشرة في شتى أرجاء العالم الإسلامي.

ورغبة في تعريف العلماء والباحثين والهيئات العلمية والثقافية بمخطوطات مكتبة الغازي خسرو بك، فقد بدأت المكتبة عام ١٩٦٣ في إخراج فهرس لمخطوطاتها، فصدر الجزء الأول من المخطوطات العربية والتركية والفارسية من إعداد الأستاذ قاسم أفندي دوبرجا (يرحمه الله) . أما الجزء الثاني من هذا الفهرس فقد صدر عام ١٩٧٩ من إعداد البحاثة الراحل نفسه، ثم تابع عمل الفهرسة بعد وفاته الحافظ خالد أفندي حاجي موليتش والأستاذ زينل أفندي فايتش والذي أعد الجزء الثالث للطبع عام ١٩٩١، وبدأ في نفس الوقت عدد من القائمين على المكتبة والخبراء بفهرسة المخطوطات الأخرى فأعد د. فهيم ناميتاك - وبوصفه الخبير الخارجي- الجزء الرابع من فهرس المخطوطات مشتملاً على مخطوطات الأدب العربي والتركي والفارسي والبوسنوي. ويجدر التنويه على أن الجزء الرابع من الفهرس كان جاهزًا للطبع منذ سنوات لكننا لم نستطع نشره لنقص الإمكانات المادية التي تحتاجها الطباعة والنشر.

أما الآن فإننا نتقدم بفائق الشكر، وعظيم الامتنان لمعالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس « مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي » بلندن (حفظه الله)، والذي يبذل جهوده الدائمة، ودعمه المستمر في معاونة مكتبة الغازي خسر و بك بسراييفو للحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي وذخائر مخطوطاتها، وصيانتها، ونشرها. والجدير بالذكر أن مؤسسة الفرقان تقوم بمساعدة المكتبة في تنفيذ مشروع تصوير المخطوطات والوثائق على ميكروفيلم وذلك بالأجهزة والمعدات التي زودها بها مسبقًا المعهد العالمي للفكر الإسلامي والحضارة الإسلامية (ISTAC) من ماليزيا.

إننا نشكر لمعاليه مساعدته التي يقدمها لمكتبتنا خالصة مخلصة منزهة عن كل غرض اللهم إلا حرصه على التراث الإسلامي، ورغبته في الحفاظ عليه ونشره وصيانته. نكرر الشكر والعرفان لمعاليه داعين الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه مدخرًا في ميزان حسناته، إنه سبحانه هو المستعان وعليه قصد السبيل.

مصطفى يحيتش
مدير مكتبة الغازي خسر و بك

تصدير

لا شك أن هذا العدد الضخم من المخطوطات المختلفة والتي تزخر بها مكتبة الغازي خسرو بك بسراييفو لهو خير شاهد على التطور الثقافي والعلمي لمسلمي البوسنة والهرسك، فلقد كان في البوسنة والهرسك ما بين القرنين السادس عشر والتاسع عشر مراكز هامة للدراسات والمعارف الإسلامية، كما حوت هذه البلاد كثيراً من المكتبات العامة والخاصة، والتي كانت تزخر بالوف الكتب الواردة من بقاع إسلامية مختلفة في شتى أنحاء العالم، هذا إلى جانب ما كان يستنسخ أو يستكتب على أيدي علماء البوسنة والهرسك أنفسهم في كافة فروع المعارف والعلوم الشائعة في تلك الأزمنة. وهكذا يتوافر لدينا آلاف من المخطوطات الواردة من العالم الإسلامي كله وعدد لا بأس به من المخطوطات التي نسخت وكتبت في البوسنة والهرسك ذاتها أو في الأراضي المجاورة لها.

وحين بدأت طباعة الكتب الإسلامية في البوسنة والهرسك تركزت المخطوطات الإسلامية في بعض المكتبات العامة، ومكتبات المدارس الإسلامية. وبتعاقب الزمن تعرضت هذه الذخائر من الكتب والمخطوطات للنهب، والحرق، والتدمير نتيجة للحروب التي إجتاحت بلادنا خلال تاريخها الطويل. فكان أن إنتقلت المخطوطات المحفوظة في المكتبات العامة- بكاملها أحياناً أو بغالبيتها أحياناً أخرى- إلى مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو، فتطورت هذه الأخيرة تطوراً ملحوظاً منذ ذلك الحين، وحفظت بعض المخطوطات والذخائر الإسلامية في عدد من المكتبات الكبرى والمؤسسات العلمية والثقافية في بلادنا، إلى أن إشتعلت الحرب الضارية والتي إبتلى بها أبناء البوسنة والهرسك، فتعرض المسلمون للقتل والتشريد والنهب وتدمير الممتلكات وتخريب المعالم التاريخية، والتي كانت هدفاً من أهداف العدوان، فحرقوا المكتبات ودمروا المؤسسات الثقافية والتراثية والعلمية والتي كانت تضم بين جنباتها كنوز المخطوطات،

الغامض الذي تتمنى أن يكون مشرقًا ومشرِّفًا بعون من الله وإخلاص من البشر، وعزم في القلوب وعرق على الجبين.

إن كرامة الأمم في علمها ورقيَها . . . وهناك وحدة لا تتجزأ يندمج فيها إبداع الماضي ونضال الحاضر وإستشراف المستقبل ، وهذا ما تتمثله مؤسسة الفرقان في سعيها المتواضع من أجل أن تفعل شيئًا في سبيل الحفاظ على التراث العربي والإسلامي المخطوط، وهي في نفس الوقت تخدم التراث الإنساني بمنظوره الشامل، لأن مخزون الأمة العربية والإسلامية، هو مخزون أخلاقي وجمالي رائع، سوف يساند الإنسانية في مستقبلها سواء على كوكب الأرض أو في سعيها إلى الكون الخارجي، وسوف تنجلي عن أعين البشرية ذات يوم سحابات التعصب والإقليمية والعنصرية، وغيابات التعالي والغرور، لكي تكتشف عظمة هذا التراث العربي الإسلامي وروعته في الدين والعلم والفن والفلسفة والأدب ، كما ندعو الله للأمة العربية والإسلامية أن تستفيق حتى يعود إليها الوعي شبه المفقود وأن تستعيد دورها الفاعل في المكان والزمان .

وضمن إستراتيجية مؤسسة الفرقان لتوثيق التراث المخطوط، فإنها تسعى إلى حصر مجموعات المخطوطات في العالم، وفهرستها وتصويرها ونشر الوعي لصيانتها وحفظها، ثم التعاون مع بعض العلماء الأفاضل على تحقيق المخطوطات ونشرها، للإسهام بجهدها في نشر ثقافة عربية وإسلامية صحيحة ومستنيرة، ووصلها بالحضارة المعاصرة وإشراقات المستقبل، وإبراز أصالة هذا التراث وما به من آيات الإبداع والجمال والتسامح والمحبة . . .

وتركز مؤسسة الفرقان على بذل أقصى جهودها، خصوصًا في المناطق والبلدان التي تحتاج إلى المساندة، وقد أنجزت بعض الجهود من أجل فهرسة المخطوطات في بلدان من إفريقيا وآسيا وأوربا الشرقية، حتى بلغ عدد فهارس المخطوطات التي أصدرتها حتى الآن أربعة وعشرين عنوانًا، يصل بعضها إلى خمسة مجلدات، كما كان من بينها أكبر حصر عالمي للمخطوطات في العالم، صدر بالإنجليزية في مجلدات أربعة، ويصدر من جديد موسعًا ومنقحًا باللغة العربية .

وإلى جانب سلسلة فهارس المخطوطات تصدر مؤسسة الفرقان عدة سلاسل أخرى لأعمال المؤتمرات التي تعقدها حول المخطوطات العربية والإسلامية، والمخطوطات المحققة والمحاضرات العامة للفرقان .

ومتابعة لهذه الجهود، يسعدنا أن تساهم مؤسسة الفرقان في نشر الجزء الرابع -الذي نقدم له الآن - من فهارس المخطوطات بمكتبة الغازي خسروبك في سراييفو، الذي أعده الدكتور فهيم بن علي ناميتاك .

وقد سبق لمكتبة الغازي خسروبك إصدار الأجزاء الثلاثة السابقة من هذا الفهرس قبل الحرب في البوسنة، ويُعد نشر الجزء الرابع الآن خبرًا سارًا تسجله في صفحة التاريخ، علامة على سلامة هذه المجموعة من المخطوطات، والتي نفرح لها فرحة الأهل حينما يعود إليهم الإبن من ساحة القتال سالمًا، بعد سنوات طويلة من القلق والشوق .

ونرجو أن يوفقنا الله إلى نشر بقية أجزاء هذا الفهرس حتى يصل إلى تمامه، إلى جانب المشروعات الأخرى للفرقان .

وفي نهاية هذه الكلمة أود أن أشير بكل إعتزاز إلى أن مؤسسة الفرقان قد وفقت إلى تنفيذ مشروع لتصوير مخطوطات ووثائق مكتبة الغازي خسروبك في البوسنة، وذلك بفضل تجاوب رئاسة علماء البوسنة والهرسك التي يتولاها فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش وإدارة المكتبة، والتي يرأسها الأستاذ مصطفى يحييتش، وهي في طريقها إلى إتمام تصوير كل المجموعات على الميكروفيلم، وسوف يتم تفريغ هذه المجوعات علي أقراص مدمجة CD ROM تيسيرًا لحفظها، مع المحافظة على ما تحمله بعض المخطوطات من ألوان جميلة، حتى تصل إلى الأجيال القادمة عزيزة سالمة، وتيسيرًا للإطلاع عليها لكل من يوفقه الله لدراستها، ويوفقنا في خدمته في مؤسسة الفرقان بلندن .

ونرجو أن نوفق إلى ما يرضي الله وينفع الناس فيمكث في الأرض، «ومن يتوكل على الله فهو حسبه» صدق الله العظيم .

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

تقديم

بفضل من الله تعالى، بقيت مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو، ونجت من التدمير والهلاك في حرب شرسة وضروس، نتج عنها تدمير آلاف المخطوطات والكتب والوثائق النادرة في بعض مكتبات سراييفو في البوسنة أثناء الحرب الأخيرة، وكان ذلك جزءاً من التآمر لإلغاء المقومات التاريخية والثقافية والحضارية للمسلمين في البوسنة والهرسك، أو بتعبير آخر هو إلغاء للتاريخ الإسلامي من جغرافية أوربا، وطي صفحات هذا التاريخ الرائع في المقابر الجماعية مع الأطفال والشهداء.

وقد وفق الله المخلصين من المسؤولين في البوسنة والعاملين بمكتبة الغازي خسروبك في جهودهم التي بذلوها من أجل إنقاذ مجموعاتها المكوّنة من آلاف المخطوطات والكتب والدوريات وسجلات المحاكم الشرعية للبوسنة والهرسك، وكلها وثائق حضارية وقانونية وتاريخية هامة، ومن أجل إنقاذها قاموا بنقلها عدة مرات، تحت وابل من نيران المدافع والصواريخ، إلى عدة أماكن حتى إستقرت في مقرها الحالي، في إنتظار نقلها إلى المقر الجديد المنتظر بناؤه في سراييفو بمشيئة الله.

إن إنقاذ أرواح البشر الأبرياء في أي مكان من العالم ومن أي جنس أو دين، هو تقرب إلى الله تعالى، كما أن من أرفع الأعمال في التقرب إليه تعالى إنقاذ سجلات المعرفة بكل أشكالها، ولذلك فإن إنقاذ المخطوطات والكتب والوثائق العربية والإسلامية هو واجب ديني وأخلاقي، ومرتبة حضارية عالية يرقى إليها المجاهدون في الحرب وفي السلم، من أجل إنقاذ هذه الكنوز المعرفية، وصيانتها وإتاحتها للباحثين ودراستها ونشرها... لأنها جزء عزيز من وجدان الأمة الإسلامية، وعنصرحيوي هام من مقومات وجودها، وهي ذاكرتها وسر هويتها التي تصمد بها في الحاضر حتى ولو كان أليماً، وتدخل به إلى المستقبل

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

فهرس

المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الرابع

إعداد
الدكتور فهيم علي ناميتاك

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤١٩هـ/١٩٩٨م

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavačka djelatnost *El-Kalem*

Tehnički urednik
Aida Mujezin

Dizajn
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-009-7
ISBN 1-873992-34-3

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

فهرس

المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الرابع

إعداد
الدكتور فهيم علي ناميتاك

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

لندن - سراييفو
١٤١٩هـ/١٩٩٨م

Al-Furqan
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS
IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XIV

Prepared by
OSMAN LAVIĆ

London - Sarajevo
1426 AH/2005 AD

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 93 9

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation; 2005
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

LAVIC, Osman, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Gusrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʻArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnawīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو

obradio Osman LAVIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1426/2005

v, 14, 640 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no. 93 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 51 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٩٣ ـ سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٥١)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-13.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80, 85. Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45, 47)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. LAVIC, Osman, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foudation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina).
IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series
ISBN 1 873992 93 9
ISBN 9958-23-173-5

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

Al-Furqan
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 51

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XIV

Prepared by
OSMAN LAVIĆ

London - Sarajevo
1426 AH/2005 AD

SADRŽAJ

SADRŽAJ - CONTENTS V
UVODNA RIJEČ - FOREWORD VII
PREDGOVOR - PREFACE IX
UVOD - INTRODUCTION XI
FOREWORD - UVODNA RIJEČ XIII
PREFACE - PREDGOVOR XV
INTRODUCTION - UVOD XVII
IZVORI I LITERATURA - SOURCES AND LITERATURE XIX
TRANSKRIPCIJA - TRANSCRIPTION XXV

UVOD U ISLAMSKO PRAVO - ISLAMIC JURISPRUDENCE (UṢŪL AL-FIQH) 3
    Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 5

ISLAMSKO PRAVO - ISLAMIC LAW (AL-FIQH) 11
    Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 13
    Turski rukopisi - Turkish manuscripts 83
    Bosanski rukopisi - Bosnian manuscripts 183

ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA - INTERPRETATION OF ISLAMIC LAW (AL-FATĀWĀ) 193
    Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 195
    Turski rukopisi - Turkish manuscripts 201

ISLAMSKO NASLJEDNO PRAVO - INHERITANCE LAW (AL-FARĀ'IḌ) 209
    Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 211
    Turski rukopisi - Turkish manuscripts 229

DRŽAVO PRAVO I UREĐENJE DRŽAVE - CONSTITUTIONAL LAW (NIẒĀM AD-DAWLA WA AL-QAWĀNĪN) 239
    Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 241

Turski rukopisi - Turkish manuscripts.. 247

ZAKONI - STATUTES (QAWĀNĪN) 255
Turski rukopisi - Turkish manuscripts.. 257

POSTUPAK PRED ŠERIATSKIM SUDOVIMA - SHARIA COURTS PROCEDURE (ADĀB AL-QĀḌĪ, AṢ-ṢUKŪK)..................293
Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 295
Turski rukopisi - Turkish manuscripts.. 301

VAZ - PREACHING (AL-MAW'IẒA).. 315
Arapski rukopisi - Arabic manuscripts 317
Turski rukopisi - Turkish manuscripts.. 443
Bosanski rukopisi - Bosnian manuscripts 527

INDEKSI INDEXES.. 533
Indeks naslova - Title index 535
Indeks naslova u transkripciji - Title index in transcription........ 549
Indeks autora - Index of authors 561
Indeks prepisivača - Index of translators 571
Indeks vlasnika i vakifa - Index of owners and donators 575
Indeks mjesta - Index of places 581
Kataloški index - Cataloguing index.. 585
Signaturni index - Call number index.. 589

PRILOZI - SUPLEMENTS 593

FOREWORD

Al-Furqan Foundation has now been working for eleven years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. The Foundation has contributed greatly to the scanning of manuscipts and their recording onto CD ROM, which will safe-guard preservation of cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with electronic apparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. So far most of the Library collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqan Foundation has cooperated with the Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina in publishing this catalogue. This project has resulted in publication of Volume IV of the catalogue in 1419H/1998, Volume V and VI in 1420/1999, Volume VII in 1421/2000, Volume VIII in 1421/2000, Volume IX in 1422/2001, Volume X in 1423/2002, Volume XI and XII in 1424/2003, Volume XIII in 1425/2004, and now we are happy to present Volume XIV of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of the Library.

The previous thirteen volumes listed entries for 7818 works, some of which contained more than one title. Volume XIV contains entries for manuscripts no. 7819 to no. 8287 with a total of 468 manuscripts (785 works with 495 different titles). The manuscripts have texts dealing with fiqh and ethics as well as other works dealing with other fields. This catalogue will be of particular use to researchers of Islamiclaw.

We pray to the Almighty to grant us success in achieving al-Furqan Foundation objectives to preserve human cultural and scientific heritage. Particularly, I thank dr. Mustafa Cerić, head of Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina, Mr. Mustafa Jahić, chief librarian of the Gazi Husrev-beg Library and Mr. Osman Lavić who compiled this volume. May their efforts all be crowned with success.

London, 1426/2005

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

UVODNA RIJEČ

Navršava se jedanaest godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako su do sada snimljeni na mikrofilm skoro kompletni spomenuti fondovi u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, u 1425/2004. trinaesti a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i četrnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih trinaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 7818 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Četrnaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 7819 do br. 8287 sa ukupno 468 kodeksa, odnosno 785 djela sa 495 različitih naslova. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti fikha i etike kao i brojna djela iz drugih oblasti koja su se našla u zbirkama. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od velike koristi istraživačima koji se bave izučavanjem Islamskog prava.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Osmanu Laviću, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1426/2005. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of Gazi Husrev-bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural institutions dealing with research and study of cultural heritage. We thank Almighty Allah and express our gratitude to Sheikh Ahmed Zaki Yamani, founder and president of al-Furqan Islamic Heritage Foundation for making the publication of this catalogue possible and for the continuous efforts of the Foundation in preservation of invaluable manuscripts found in the library.

The Foundation, besides helping with publication of Catalogue from the Volume IV to XIII and Volume I and II second edition, has continuously supported several projects including copying of manuscripts onto microfilm and CD ROM as well as preservation of manuscripts so that they could be accessible to all interested in researching this heritage. We hope that this fruitful cooperation will continue with publication of the remaining catalogues, copying of manuscripts and other similar support programmes.

We are deeply grateful to His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani for his efforts and we pray to Almighty Allah to reward him on the Day of Judgement.

We thank also to Director-General of al-Furqan Foundation, Professor Dr. Mohamed Aldoosari and those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahić
Director,
Gazi Husrev-Bey Library

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje svezaka Kataloga od IV do XIII kao i drugo izdanje I i II sveska Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i ubuduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvaljujemo se, također, i generalnom direktoru Fondacije al-Furqān prof. dr. Mohamed Aldoosariju i svim zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

INTRODUCTION

The fourteenth volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts presents conttinuation in elaboration of the manuscripts from the Islamic law (fiqh) and its disciplines (usul-al fiqh) which, because of their numbers was not covered in the volume II, IX, X of the Catalogue as well as unworked manuscripts from the field of ethics and preaching (maw iza) which the Gazi Husrev-bey library received after publishing of the third volume in which this topic was treated.

In this volume of the catalogue 468 codex were elaborated, more precisely 785 work, out of which 365 in Arabic, 396 in Turkish, 5 in Persian and 19 in Bosnian languages.

This volume of the Catalogue makes known to the wider publicity names of the new authors like Shaykh Mustafa, imam from Tešanj (no.7989,2) or author of Pilgrimage travelogues, Mustafa Derviš from Mostar (no. 7841,4), and also new works from the earlier known author from our region Hasan Imamović from Imotski (no. 8236,4-6) and Zuhdija Defterdarević from Sarajevo (no. 8001), and some rare work such as autobiography of Sejfulah Proho (no. 8009) from Konjic and saykh Alija from Prusac (no. 7961,1-2).

Methodology of cataloging remained unchanged in comparison with previous volumes of the catalogue, meaning that cataloguing is done according to first work from the collection. Hence in this volume we have a number of works which belonged to other disciplines, because they were in the same collections.

A special difficulty in elaboration of the manuscripts in this volume was that in many cases the beginning and end of manuscripts were damaged. Hence there were the difficulties in reading them and some were also difficult to identify and find in the available literature. Due to this, there was no choice but to elaborate manuscripts and identify them based on the general theme. *Kitab fi al-fiqh* are cases in point. In the indexes, these manuscripts were categorized under one title, although they are not identical works, such as the ten manuscripts under the title *'Ilmi-ḥāl li maǧhūl* or *Kitāb fi al-maw'iẓa* are not necessarily identical work.

I would like to thank the Library management, colleagues as well as reviewers who, with their expertise and suggestion, contributed significantly to the success of this volume.

Sarajevo, February 2005

Osman Lavić

UVOD

Četrnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa predstavlja nastavak obrade rukopisa iz Islamskog prava (*fiqh*) i njegovih disciplina (*uṣūl al-fiqh, farā'iḍ, qānūn*) koji zbog brojnosti nisu obuhvaćeni II odnosno IX i X sveskom kao i neobrađene rukopise iz oblasti etike i propovjedništva (*maw'iẓa*) koji su u Gazi Husrev-begovu biblioteku pristigli poslije štampanja trećeg sveska u kojem je, inače, tretirana ova tema.

U ovom svesku obrađeno je 468 kodeksa odnosno 785 djela od čega 365 na arapskom, 396 na turskom, 5 na perzijskom i 19 na bosanskom jeziku.

I ovaj svezak našoj i široj naučnoj javnosti otkriva imena novih autora kao što su Šejh Mustafa, imam iz Tešnja (br. 7989,2) ili autor putopisa na hadž Mustafā Derviš iz Mostara, (br. 7841,4), nova djela ranije poznatih autora sa naših prostora Hasana Imamovića iz Imotskog (br. 8236,4-6) i Zuhdije Abdulkerima Defterdarevića iz Sarajeva (br. 8001), te rijetka djela kao što su autograf Sejfulaha Prohe (br. 8009) iz Konjica i šejha Alije iz Prusca (br. 7961,1-2).

Metodologija kataloške obrade je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodne sveske kataloga, po principu prvog djela u zbirci, tako da je i u ovom svesku obrađen znatan broj djela koja pripadaju drugim disciplinama, jer su se našla na drugom mjestu u zbirci.

Kao posebnu poteškoću u obradi rukopisa u ovom svesku, treba istaći da je često riječ o fragmentima bez početka i kraja, oštećenim do te mjere da se teško mogu isčitavati ili pak rijetkim primjercima koje je bilo teško identifikovati i pronaći u dostupnoj literaturi. Upravo zbog toga bili smo prisiljeni neke rukopise obraditi bez prave identifikacije sa uopštenim naslovom koji tek određuje temu rukopisa npr. *Kitāb fī al-fiqh, Šarḥ kitāb fī al-fiqh, Maw'iẓa* i sl. U indeksima takve rukopise smo svrstali pod jedan naslov, mada se uvijek ne radi o identičnim djelima, tako da npr. desetak rukopisa svrstanih pod naslov *'Ilmi-ḥāl li maǧhūl* ili *Kitāb fī al-maw'iẓa* nisu nužno identična djela.

Na kraju želimo se zahvaliti direkciji Biblioteke, radnim kolegama i recenzentima koji su svojim sugestijama i korisnim savjetima značajno doprinijeli da ovaj svezak predamo javnosti sa što manje grešaka i nedostataka.

U Sarajevu, februara 2005. godine

Osman Lavić

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke,* XIII-XIV/19878. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1987.; XV-XVI/1990. Sarajevom, 1990.
Bašagić	-*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Barakāt	Muṣṭafā Barakāt; *al-Fahras al-waṣfī limaḫṭūṭāt, 'ilm al-farā'iḍ. Riyāḍ, 1419/1999.*
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Burdur	- *Türkiye Yazmaları Toplu Katalogu,* Burdur I i II, Ankara 2000.
Ceyhan	Ceyhan, 'Abdullāh: *Diyanet Işleri Başkanlıgı kütüphanesi, El yazması eserler kataloğu,* I-II, Ankara 1994.
Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.

Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere*. Sarajevo 1982
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić XI	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 2003.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften*. T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien*. Bd. I-III. Wien 1865-67.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
al-Ğibūrī	-al-Ğibūrī, ʿAbdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-ʿarabiyya fī Maktaba al-awqāf al-ʿāmma fī Baġdād*. Ğuzʾ III. Baġdād 1394/1974.
GIVS	*Glasnik Vrhovnog Starješinstva Islamske zajednice u Jugoslaviji* II/1934.
Gölpinari	-Gölpinarlı, Abdulbâki: *Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu* I-III. Ankara, 1967-1972.

Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḥānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1420/2000.
Jahić XII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Islamska Misao	-Islamska misao: Starješinstvo Islamske zajednice za BiH, Hrvatsku i Sloveniju, Sarajevo, 1986.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"* , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.*

	al-Qism I-III. Al-Ğumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu*. C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu*. C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	Stojanka Kenderova: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library, Sofia, Ḥadīth Sciences*, London, al-Furqan Islamic Heritage Fondation, 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü*. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Itanbul 1986.
Kut	Dr. Günay Kut. *Tercüman Gazetesi Kütübhanesi Türkče Yazmalar Kataloğu, I, Istanbul, Edebiyat Fakültesi Basim --* evi, 1989.
Lavić X	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak X. London - Sarajevo 2002.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968*. Teil I. Wien 1970.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo 1997.
Nametak IV	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
O. M.	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.

Pertsch	-Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Popara-Fajić	-Popara, Haso; Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Popara IX	-Popara, Haso*: Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, sv. IX,* London-Sarajevo, al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe, Rijaset Islamske zajednice BiH, 1422/2001.
PoparaXIII	-Popara, Haso*: Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIII. London - Sarajevo 1420/2004.
POF	-Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vlašću, Sarajevo, II/1952. godine
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba*. I-III. Kairo 1346/1928.
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Tirana	*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania, Tirana.* Edited by 'Abd al-Sattār al-Ḥalwağī and Ḥabīb Allāh 'Aẓmī. London 1418/1997.

Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	-Trako, Salih; Gazić Kejla: *Katalog rukopisa orijentalnog instituta- lijepa književnost-*. Sarajevo, 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
az-Ẓāhiriyya	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭīʿ: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub az-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-ḫanafī*, I-II. Dimašq 1401/1980.
az-Zirikli	-az-Ziriklī, Ḫayruddīn: *al-Aʿlām*, I-III. Kairo, 1926-1928.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

(ء) ا	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	'
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ẖ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	هـ	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

I DIO

UVOD U ISLAMSKO PRAVO

(UṢŪL AL - FIQH)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7819. R-9505

منار الأنوار
MANĀR AL-ANWĀR

Djelo iz usuli-fikha. Napisao Abu'l-Barakāt 'Abdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, umro 710/1310. godine. Primjerak je nepotpun na kraju.

Popara IX, 5263-5265; Dobrača II, 809; Bratislava, 67; Loebenstein, 2143; Lavić X, 5886, 7.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي هدانا إلى الصراط المستقيم والصلوة على من اختصّ بالخلق العظيم
اعلم أن أصول الشرع ثلاثة: الكتاب والسنة والإجماع والأصل الرابع القياس.

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: كما ذكرنا والثاني العلّة وهو ما يضاف إليه وجوب الحكم ابتداء وهو سبعة أقسام علّة
اسما وحكما ومعنى كالبيع المطلق للملك.

L. 28; 20,5 x 14,5 (14,5 x 7,5); 17 redaka. Nasẖ, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Sa kustodama. Na marginama komentari teksta. Lage prosute.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Mustafa b. Uṯmān (pečat na l. 1a).

7820. R-9068

منار الأنوار
MANĀR AL-ANWĀR

Isto kao br. 7819. Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: و**أمّا المجاز** (l. 7a) وقوله هذا حرّ وهذا كقوله أحدكما حرّ
وهذا الكلام إنشاء يحتمل الخبر فاوجب التخيير على...

L. 10; 20,8 x 12,8 (13,2 x 6,3); 15 redaka. Ta'līq, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7821. R-8243

التوضيح في حلّ غوامض التنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Komentar djela *Tanqīḥ al-uṣūl* (*v. Dobrača II, 855*) o osnovama šerijatskog prava (usuli-fikha). I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je isti autor, ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī), umro poslije 747/1347. godine.

Popara IX, 5274; Kaḥḥāla VI, 246; Dobrača II, 856; GAL G II, 214 i S II, 300; Zürich I, 98; Sarkīs II, 1963; Tirana, 150-152, str. 115-117; Ḥ. Ḫ. I, 496; Köprülü I, 481-484, str. 243; al-Ǧibūrī II, 2539-2547, str. 44-46; Şeşen, 173, str. 128; Flügel III, 1774, str. 195; Lavić X, 5809.

Početak (l. 1b):

أوّله: حامداً لله تعالى أوّلا وثانيًا، ولعنان الثناء ثانيًا، وعلى أفضل رسله وآله مصلّيًا، وفي حلبة الصلوات مجلّيًا ومصلّيًا وبعد، فإنّ العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذريعة عبيد الله بن مسعود بن تاج الشريعة سعد جدّه وأنجح جدّه يقول: لمّا وفّقني الله تعالى بتأليف تنقيح الأصول...

Završetak (l. 202b):

آخره: ويجب الضمان لوجود العصمة والله وليّ العصمة والتوفيق تمّ بعون الله وحسن توفيقه.

L. 202; 20 x 13 (14 x 6,5); 23 retka.Taʻlīq, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari koji su, također, uokvireni crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

7822. R-9547

التوضيح في حلّ غوامض التنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 7821.

L. 122; 20,5 x 13,5 (15,5 x 7); 25 redaka. Ta'līq, veoma sitan. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na pojedinim listovima i komentari teksta uokvireni. Listovi prosuti i izmiješani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7823. R-1591

حاشية الجرجاني على شرح مختصر المنتهي للإيجي
ḤĀŠIYA AL-ĞURĞĀNĪ 'ALĀ ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ LI AL-ĪĞĪ

Naslov na početku: أصول فقه حاشيه سي

Glosa na al-Īğijev komentar *Muḫtaṣar al-muntahā* (*v. Dobrača II, 875*) iz usuli-fikha. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, poznat još i pod nadimcima as-Sayyid aš-Šarīf i Abū al-Ḥasan, 816/1413. godine.

Popara IX, 5285; Kaḥḥāla VII, 216; Şeşen, 161, str. 122; Köprülü III, 707; Ahlwardt IV, 4377; Ḥ. Ḫ. II, 1854; GAL G I, 306 i S I, 538; Dobrača II, 876,2.

Početak (l. 1b):

أوّله: قوله: الحمد لله أردف التسمية بالتحميد في مفتتح الكلام اقتفاءً بما ورد في الأخبار واقتداءً بطريقة الأخيار وأداءً لبعض حقوق ما استغرقته من ضروب الإحسان...

Završetak (l. 129b):

آخره: قوله وقيل لا فيهما على الاختلاف في الأسباب مع أنّها متّفق عليها ولكن أن يخصّ غيرالشرط الشرعي بما عدا الاسباب ولا يلزم إهمال حالها لانّها قد علمت منها تمّت بعون الله وحسن توفيقه.

L. 129; 19,5 x 13,5 (12,5 x 8); 17 redaka. Ta'līq, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Aḥmad b. Muṣṭafā.

Za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio muderris al-Ḥāğğ Aḥmad-efendī, bez godine uvakufljenja.

Na l. 1a stari i novi pečat ove biblioteke.

7824. R-5190

شرح كتاب في أصول الفقه
ŠARḤ KITĀB FĪ UṢŪL AL-FIQH

Komentar nekog djela iz osnova islamskog prava. I glavno djelo i komentar na arapskom jeziku. Budući da je djelo manjkavo na početku i na kraju, nismo ga uspjeli pronaći u nama dostupnim izvorima.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يؤذي بالوصف الذي شرع كالجماعة أو قاصر ان لم يكن به كصلوة المنفرد... فصل لا بدّ للمأمور به من الحسن. هذه المسئلة من مهمّات مسائل الأصول. (l. 5a)

المقدّمة الأولى... إنّ الفعل يراد (l. 6b)

المقدّمة الثانية كلّ ممكن فلا بدّ أن يتوقّف وجوده (l. 7a)

المقدّمة الثالثة لمّا ثبّت أنّه لا بدّ (l. 7b)

المقدّمة الرابعة إنّ رجحان بلا مرجّح (l. 8a)

فصل التكليف بما لا يطاق (15a)

فصل المأمور به نوعان (l. 17b)

Završetak ovdje (l. l. 144b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: (l. 141b) اعلم أنّ ما ذكر مذهب أبي حنيفة...وكذا جهل المولى بجناية العبد الجاني عذر حتّى لو باع العبد الجاني قبل علمه بالجانية لا يكون مختاراً للفداء وكذا جهل الشفيع...

L. 114; 21 x 16 (15,5 x 8,5); 19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi prosuti, sa originalnom folijacijom od 82-192.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

ISLAMSKO PRAVO
(FIQH)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

7825. R-9313

أربع وخمسون فريضة
ARBA' WA ḪAMSŪN FARĪḌA

Rasprava o pedeset četiri islamske dužnosti koju je sabrao Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. godine. Ova rasprava je u više varijanti prevođena na turski jezik.

Dobrača II, 899, 1; Popara 5674, 1; GAL, S. I, 103.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الفريضة الرابع لقوله تعالى **إِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ على الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا.**

Završetak (l. 16b):

آخره: الرابع والخمسون أن لايحلف بالله كذبًا... وهو عليه غضبان تمّ هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 16; 20,5 x 14 (12,5 x 10); 13 redaka. Nasḫ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7826. R-8866

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine.

Popara IX, 5292; Dobrača II, 904; Zürich I, 55-58; Kaḥḥāla XIII, 91; az-Ẓāhiriyya II, str. 198; al-Ǧibūrī I, 1855-1858, str. 550; Tirana, 135, str. 104; Bratislava, 187, str. 156; Hasandedić, 158,2, str. 82; Fajić III, 1978,3; Ḥ. Ḫ. II, 1795; GAL G I, 196 i S I, 348.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين، والصلوة والسلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السمرقندي رحمة اللّه عليه: اعلم بأنّ الصلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسنّة وإجماع الأمّة . . .

Završetak ovdje (l. 68b):

آخره: فإن قيل إذا مات العبد إيمانه يذهب. . .فإذا مات العبد يذهب لا اله الا اللّه مع روحه ومحمّد رسول اللّه مع جسده فإذا اجتمعا صار إيمانًا واللّه أعلم تمّ تمام.

L. 71; 16 x 11 (12 x 7,5); 11 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, znatno oštećen na prvoj korici.

Na l. 68a-72b *Qunut* dova te kraći odlomak od nekog turskog rječnika. Početak (l. 70a:)

أتَان أتُون إتْيَان آتنَا
ديشي كلجان كلمك

Završetak (l. 71b):

قردشلق قزقرداش ج سنَت اتمك صوشمق

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7827. R-9714

Zbirka (مجموع), *2*

L. 85; 20 x 15 (15,5 x 8,5); 15-16 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neki oštećeni.

Povez kartonski, oštećen na prvoj korici.

1. L. 1b-41b

مقدّمة أبي الليث في الصلوة

MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 7826.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760. godine.

Na l. 42-43 bilješke iz fikha i nekolika hadisa na turskom jeziku.

2. L. 43b-74a

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Popularni perzijsko-turski rječnik u mesnevi-stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī, rođen 885/1470. godine u mjestu Muġlā u provinciji Menteše u Anadoliji, umro 957/1550. godine. Djelo je napisano 920/1514. ili 921/1515. godine.

Trako, 110; Zürich I, 413-416, str. 247-249; Boškov, 103-106; TÜYATOK 07, V, 1633-1635; Flügel I, 135; Rieu, CPM II, 139; Pertch, VPH, 208; Fajić III, 2599, 2; Karatay t, 2047; Popara-Fajić VII, 4646, 1; Popara IX, 5680, 3.

Početak (l. 74b):

أوّله: بنام خالق وحيٌ وتوانا قديم وقادر وبينا ودانا

Završetak (l. 93b):

آخره: شاهدى يه هر كيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى.

Prepisao 'Umar b. Aḥmad-paša.

Na l. 85a kasida na bosanskom jeziku "Pravim putem idite" i bilješke o sklapanju braka.

7828. R-9541

Zbirka (مجموع) *2*

L. 36; 22 x 16 (14 x 9); 17 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir zućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1a-32b

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ-A

Isto kao br. 7826.

Primjerak je manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وجرير بن البلحي رحمة الله عليهم عن رسول الله صلعم أنّه قال بُنِيَ الإسلام على خمس... وقد جاء بالخبر

Završetak ovdje (l. 32b):

آخره: مسئله فإن قيل نحن اقتداك وأنت لمن تقتدي فقل اقتديت...وصلوتك لمن أتمّ فقل أتمّوا صلوتي بالقرآن تمّ تمام بعون الله تعالى.

2. L. 33a-36b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat pod nazivom *Eğer sorsalar* od nama nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Dobrača I, 144, 6, str. 113; II, 1433,3; Fajić III, 2415, 4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 263, 2; Boškov I, 58-59 i II, 8 ; Lavić X, 6021.

Početak (l. 33a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين شويله بكل كه وآكاه اولغل هر مؤمن ومؤمنه دين إسلام شروط بلمك واوكرنمك فرض عيندر.

Završetak ovdje (l. 36b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اكر سورسلر كوكدن قاچ كتاب اندي ايده يوز دورت كتاب اندي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7829. R-9429

(مختصر من شرح مقدّمة ابى الليث في الصلوة)
(MUḪTAṢAR MIN ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALA)

Naslov prema rukopisu. Skraćena verzija komentara na popularno djelo مقدّمة ابى الليث في الصلوة od nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine (br. 7826).

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عن رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال البجليّ بالتحريك منسوب بجملة... قوله بني الإسلام على خمس...

Završetak (l. 76a-b):

آخره: اللهمّ فاجزهما عنّي خير اجزية والد عن ولده وآنس وحشتهما وارفع غربتهما كما رفعتني ببركة دعائهما عن حضيض الهوان فأعد عليهما دعائي بالرحمة والرضوان واجز عنّا أئمّة الإسلام سيما مشايخنا الكرام. تمّ المختصر بعون الله المنّان والحمد لله على التمام والمرجوّ من فضله ورحمته ومنّه ورأفته أن يجعل تأليفه موجبا للثّناء الجميل في الدنيا وسببا للثّواب الجزيل في العقبى الحمد لله وحده وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين وسلّم تسليما والحمد لله ربّ العالمين.

L. 76; 20 x 14 (14,8 x 7,8); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari teksta pisani rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu. Nedostaje prva korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Teufik-ef. Đulana imama iz Zenice.

7830. R-9593

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Djelo o hanefijskom fikhu što ga je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ḥamdān al-Bağdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik u medresama, naročito u pokrajinama Osmanskog carstva. Poznato pod nazivom *al-Kitāb i al-Qudūrī.*

Popara IX, 5317-5367; Kaḥḥāla II, 66-67; Ahlwardt IV, 4451; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Köprülü II, 104 i III, 108-110; GAL G I, 175 i S I, 295; aẓ-Ẓāhiriyya II, 155-158; al-Ğibūrī I, str. 538-540; A. M. I, 74; Bratislava, 52, str. 85; Dobrača II, 926-944; al-Munğid, str. 409; Hasandedić, 154, str. 81; Flügel III, 179; Lavić X, 5822.

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب الطهارة: **ياأيّها الذين آمنوا إذا قمتم إلى الصلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤوسكم وأرجلكم إلى الكعبين** الآية. ففرض الطهارة وغسل الأعضاء الثلاثة ومسح الرأس والمرفقيان والكعبيان يدخلان في الغسل...

Završetak (l. 111a):

آخره: ومن كان له شيء من المسئلة الثانية فهو مضروب في ترك الميّت الثاني وإذا صحّت مسئلة المناسخة وأردت معرفة ما يصيب كلّ واحد من حساب قسمت ما صحّت منه المسئلة على ثمانية وأربعين فما خرج أخذت له من سهام كلّ وارث حبّة.

L. 111; 19,5 x 13 (14,5 x 6,5); 17 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama ima komentara koji su pisani rukom istog prepisivača. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

Prepisao Yūsuf Ihliwnawī (Livnjak) 1043/1633. godine (l. 111a):

كتبه يوسف السختة إهلونوي، سنة ١٠٤٣.

Na zaštitnim listovima 1-3 na početku djela lijepo urađen sadržaj. Na zaštitnim listovima 4-5 bilješke na turskom jeziku i nečitak pečat bivšeg vlasnika. Rukopis je bio u vlasništvu Ismā'īl-ağe 1227/1812. g. i Ṣāliḥa Balagića (بلاغيك).

Rukopis otkupljen od hafiza Hasa Popare.

7831. R-9215

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 7830.

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب صلوة الجمعة ... وقالا لا بدّ من ذكر طويل يسمّى...

L. 13; 18,5 x 12,5 (12 x 6,5); 15 redaka. Ta'līq, sitniji, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7832. R-5267

مختصر القدوري
MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 7830.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب الرجوع عن الشهادة إذا رجع الشهود من شهادتهم قبل الحكم...

Završetak ovdje (l. 24b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الحظر والإباحة لا يحل للرجال لبس الحرير ويحلّ للنّساء

L. 24; (18 x 13 (12,5 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi prosuti, mnogi oštećeni i ispreturani.

Bez poveza.

Rukopis je veoma star, vjerovatno da prijepis potječe iz XV-XVI stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7833. R-9028

مختصر القدوري
MUHTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 7830.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو دخل وقت العصر في الجمعة أو كان ماسحا على الجبيرة فسقطت عن بئر بطلب الصلوة...الأوقات التي يكره فيها الصلوة.

Završetak (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الخطر والإباحة (l. 71a) فإنّ قبلها الموصى له في حال الحيوة أوردّها فذلك باطل يستحبّ أن يوصى الإنسان بدون الثلث...

L. 72; 19,5 x 14 (14 x 7,5); 15 redaka. Nash, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta.

Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, oštećen, otkinut od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7834. R-8205

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 7830.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: والثاني مباشرة كالجماعة إذا قبلوا واحداً وإن أكرهه على طلاق امرأة أو عتق عبده (...) وقع ما أكره عليه... كتاب الحجر

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الصوم...ويكره للمرأة أن تمضغ لصبيّتها الطعام إذا كان...

L. 15; 19 x 13,5 (15 x 9,5); 15 redaka. Nasḫ, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Papir žut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7835. R-9008

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 7830.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وإذا كانت المولى امّ ولده جاز...كتاب الجنايات القتل على خمسة أوجه

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب النفقة النفقة واجبة...وإن حضر واحد منهما فقطع يده فللآخر عليه...

L. 51; 20 x 15 (15,5 x 10,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan sa velikim proredom gdje su ispisani komentari taksta. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta dopisivani kasnije. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7836. R-9125

الفقه النافع

AL-FIQH AN-NĀFI‘

Na početku naslov: كتاب النافع

Djelo iz fikha. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī, al-Madanī, al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī), Nāṣiruddīn, Abū al-Qāsim, umro 656/1258. godine.

Dobrača II, 1027; Ḥ. H̱. II, 1921; Kairo I, 452.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين حمداً أمده الابد وعدده أن لا يحصيه العدد... قال السيّد الإمام ابو القاسم بن يوسف الحسني المدني تغمّده الله برحمته اخواني رحمكم الله ... سألتموني أن أصوغ لكم في الفقه كتابا نافعا ... فاستخرت الله تعالى في صنعة كتاب نظرى الدراية صحيح الرواية يقتصر على قدر الافتقار إليه وسمّيته الفقه النافع.

Završetak (l. 23a):

آخره: كتاب المعاقل ... و وقع الشكّ فيما زاد إلى ستّة وذلك سهمان فصار له خمسة من اثني عشر سهما وللابن سبعة من اثني عشر سهما والله أعلم.

L. 23; 19 x 15 (12,5 x 9,5); 17 redaka. Nasẖ, mjestimično vokalizovan. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. U sredini djela nedostaju 153 lista. Listovi djelimično oštećeni, prosuti, sa originalnom folijacijom, bez kustoda.

Bez poveza.

Prepisao ʻUmar b. Muḥammad b. Ḥumayd 27. sefera 664/1265. godine (l. 23a):

تمّ هذا الكتاب بعون اللّه وحسن توفيقه على يد العبد الضعيف المذنب الراجي إلى رحمة ربّه عمر بن محمّد بن حميد بتاريخ يوم السابع والعشرين من صفر سنة أربع وستّين وستّمائة.

Na l. 23a bilješka iz 1182/1768. godine u kojoj se navodi da je rukopis prešao u vlasništvo Muṣṭafe b. Yūsufa iz Varcar-Vakufa (Mrkonjić-Grada):

دخل الملك الحقير الفقير مصطفى بن يوسف عن قصبه، وارچار سنة ١١٨٢.

Na l. 1a druga bilješka da je vlasnik rukopisa bio i as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Aḥmad al-Fočawī:

ملكني اللّه الغنيّ الصمد السيّد ومحمّد بن السيّد أحمد الفوچه وي عفا عنهما.

Na prvom zaštitnom listu naknadno dopisivan sadržaj djela.

7837. R-9289

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Kraće djelo o islamskom obredoslovlju (ʻibādat) i drugim fikhskim pitanjima, podijeljeno na deset poglavlja (kitāb). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻAbdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū ʻAbdullāh, umro poslije 666/1268. godine. Djelo je sa prijevodom na perzijski jezik i komentarom od ʻAynīja tri puta štampano u Lahoru u Pakistanu, 1313/1895., 1328/1910. i 1914. godine.

Nepotpun na početku.

Popara IX, 5427; Dobrača II, 1029, 1; Kaḥḥāla IX, 112; Ahlwardt IV, 4517-4521; GAL G I, 383; Ḥ. Ḫ. I, 374; aẓ-Ẓāhiriyya I, 144-145; al-Ǧibūrī I, 1256-1257, str. 391-392; Sarkīs I, 915; Hasandedić, 263, 1; Köprülü III, 60, 1, Lavić X, 5840, 1..

Početak ovdje(l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو واقفًا والكثير في عشر بذرع الكرباس في عمق لا يظهر الأرض بالغرق... (l. 1b) فرض الغسل خمسة.

Završetak (l. 42b):

آخره: كما قال اللّه تعالى: **ولقد وصّينا الذين أوتوا الكتاب من قبلكم وإيّاكم أن اتّقوا اللّه.** فعليك أيّها الأخ بالتقوى والاستعداد للقاء اللّه عزّ وجلّ، ونعيم الآخرة، واللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

L. 42; 20 x 15 (14,5 x 8); 15 redaka. Nasḫ, krupan, veoma lijep, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Prvi list otkinut. Između redaka i na marginama komentari teksta.

Bez poveza.

Prepisao Ğa'far, početkom redžepa 1034/1625. godine (bilješka i pečat na l. 42a).

7838. R-5148

مجمع الفوائد لجمّ العوائد

MAĞMA' AL-FAWĀ'ID LI-ĞAMM AL-'AWĀ'ID

Komentar djelu تحفة الملوك , na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca. Naš primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Dobrača II, 1048; GAL S. I, 659.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فصل في الشهيد سمّى به لأنّ الملائكة يشهدون موته إكرامًا... كتاب الزكاة الزكاة هي في اللغة النماء والزيادة...

Završetak (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل ويحرّم أكل كلّ ذي ناب(l. 24b) اي يجوز التنفيل بغير السلب بأن يكون...

L. 26; 19,5 x 14 (15,5 x 8); 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Komentarisani tekst i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7839. R-4741

وقاية الرواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Poznato djelo iz islamskog prava (fikha). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Djelo je rađeno po uzoru na *al-Marġīnānījevu al-Hidāyu.*

Popara IX, 5398; Kaḥḥāla XII, 178; Ahlwardt IV, 4546; aẓ-Ẓāhiriyya II, 291-293; Tirana, 149, str. 115; Ḥ. Ḫ. II, 2020; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1052; A. M. II, 406; GAL G I, 377; Zürich I, 91; Şeşen, 195, str. 139; Bratislava, 56, str. 86-87; Lavić X, 5841.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد من جعل العلم أجلّ المواهب الهنيّة وأسناها، وأعلى المراتب السنيّة وأسماها، وأحسن ما يفتتح به الكلام...وبعد، فإنّ الولد الأعزّ عبيد الله صرف الله أيّامه...لمّا فرغ من حفظ الكتب الأدبيّة وتحقيق لطائف الفضل...

Završetak (l. 202a):

آخره: إن امتدّ ذلك وعلم بإشارته فكذلك، وإلاّ فلا، وفي غنم مذبوحة، فيها ميتة هى أقلّ تحرّى وأكل في الاختيار.

L. 202; 21 x 15 (13 x 8); 11 redaka. Nasẖ, krupan, sa velikim proredom gdje su kasnije dopisivani komentari sitnijim slovima. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, krupnijim slovima. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na prijeklopu, odvojen od knjige, na hrbatu djelimično oštećen. Pojedine lage odvojene od knjige. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku sadržaj djela pisan crvenim mastilom u tabelama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Omer-age Šehića iz Zvornika.

7840. R-9269

وقاية الرواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7839.

Djelo je nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو مرضع على نفسها أو ولدها ومريض خاف زيادة مرضه...باب الاعتكاف (l. 2a) الاعتكاف سنّة مؤكّدة.

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الوكالة بالبيع والشراء الأمر بشراء الطعام على البرّ...وإن بين ثمنه إلاّ إذا ذكر نوع الدابة...

L. 38; 17 x 12,5 (11 x 7); 11 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, mnogi i zagubljeni. Tekst uokviren tanjom crnom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7841. R-5604

Zbirka (مجموع) *4*

L. 131; 19 x 14,5. Tekst bez margina, pisan u više smjerova. Nasta'līq, krupan. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, originalan.

1. L. 1b-13a

وقاية الرواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7839.

Ovdje se nalazi samo poglavlje o hadžu. Inače kodeks je u formi bilježnice nekog hadžije iz naših krajeva koji je na početku prepisao po jedno poglavlje na arapskom i turskom jeziku. Ovo poglavlje je na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب الحجّ يجب على كلّ حرّ مسلم مكلّف بصير له زاد وراحة فضلا...

Završetak ovdje (l. 13a):

ناقص في آخره.آخر الموجود: اشترى جارية محرمة بالاذن له أن يحلّلها بقص شعر أو قلم ظفر ثمّ يجامع وهو أولى من أن يحلّل بجماعة.

2. L. 13b-66a

حجّك فرضلرني و واجبلرني وسنّتلرني بيان ايدر
ḤAĞĞIN FARḌLARINI WA WĀĞIBLARINI WA SUNNATLARINI BAYĀN ĪDIR

Opširno poglavlje o hadžu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Vjerovatno se radi o izvatku iz nekog obimnijeg fikhskog djela. Ovdje je detaljno opisan postupak pri obavljanju hadža sa najsitnijim detaljima. Naslov prema rukopisu.

Početak ovdje (l. 13b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حجّن فرضلرني و واجبلرني وسنّتلرني بيان ايدر معلوم اولسون كه اساس اسلامك بريسي دخي غنيلر ايچون عمرنده بر كرّه حجّ اتمكدر فرض عيندر.

Završetak ovdje (l. 66a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومسجد القبلتين ومسجد الفتح ومسجد سليمان ومسجد حضرت علي ومسجد أبي بكر الصدّيق ومسجد الأنصار ومسجد قباء وبير الخاتم ومسجد الجمعة.

Na l. 35 a unutar ovoga djela stihovi naknadno dopisani drugim rukopisom:

كنت كنزك خانه سي يوزكنج پنهان بزده در استوى سزنى (!) بلدك عرش رحمان بزده در.

Na l. 66a stihovi مناجات إلى قاضي الحاجات koji počinju:

يا إلهي بزه احسان ايله كرم وفضلي فراواة ايله

Na l. 68b-69b stihovi o hadžu, godina 1023/1614. Mislimo da je ovo godina nastanka ovih stihova.

Na l. 70-75a stihovi na arapskom i turskom jeziku te nekoliko hadisa i prigodnih dova.

3. L. 75b-118b

(كتاب في الحجّ)
(KITĀB FĪ AL-ḤAĞĞ)

Putopis na hadždž, na turskom jeziku, djelimično u stihu a kasnije u prozi. U putopisu se spominju mjesta iz naših krajeva: Mostar, Foča, Čajniče, kao i mjesta kroz koja je autor proputovao. Po svemu sudeći autor je Bošnjak, i to iz Mostara. Autor bi mogao biti neki Muṣṭafā Darwīš, (l. 98a) mada to sa sigurnošću ne možemo utvrditi. Putopis je nastao polovinom XVIII stoljeća (1163/1749. godine), jer je ove godine autor u Egiptu prepisao jednu kasidu, očito na putu za hadž ili pri povratku kući (l. 128b).

Početak (l. 75b):

أوّله: قلدي عقلم خيرت ايچره بوقدر تأخيرندن وصف اولنمز حال نجه در حب وطن الم البدن
عزيزم فوچه ايچره بش كون اولدك اوتوراق هر كونم بر شهره يكزر يراستمز اوتوراق

Završetak (l. 113b):

آخره: ودخلنا البلاد المباركة وطن الأصليّة المسمّى بموستار حفظه الستار في يوم السبت وقت الضحى في ماه نيسان... في شهر جمادي الأولى سنة ١١٦٤.

Na sljedećih pet lista samo je popis mjesta kroz koja su prošli, ili kasnije dopisanih ili su listovi ispreturani prilikom uveza.

Na 119-125a izvodi iz raznih djela, hadisi i dove za prigodne prilike.

4. L. 125b-128b

قصيدة بانت سعاد
QAṢĪDA BĀNAT SU‘ĀD

Kasida na arapskom jeziku spjevana u pohvalu Muhamed, a. s. Autor je Ka‘b b. Zuhayr, umro 26/645. godine.

Dobrača I, 591,3, str. 375-376; Nametak IV, 2628; Ahlwardt VI, 7486.

Početak (l. 125b):

أوّله: بانت سعاد فقلبي اليوم مبتول متيّم اثرها لم يفد مكبول

Završetak (l. 128b):

آخره: لا يقع الطعن إلاّ في نحورهم وما لهم عن حياض الموت تهليل

Kasida je prepisana u predgrađu Kaira u mjestu Bulak 24. ša‘bāna 1163/1749. godine.

Na l. 129-131 razne bilješke i citati iz nekih fikhskih djela na arapskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7842. R-9517

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ’IL AL-HIDĀYA

Komentar poznatog fikhskog djela *Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya* (v. b. 5841). Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. ‘Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī‘a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar njegov unuk od kćeri ‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd b. Maḥmūd

b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarīʻa aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine. Nepotpun na početku.

Popara IX, 5401; Kaḥḥāla VI, 246; Ahlwardt IV, 4548; aẓ-Ẓāhiriyya I, 232-238; al-Ǧibūrī I, 1549, str. 472; Tirana, 110-112, str. 85-87; Köprülü I, 634 i III, 98; Ḥ. Ḫ. II, 2021; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1067; Hasandedić, 345; GAL G II, 214 i S II, 300-301; Lavić X, 5842.

Posljednjih pet lista ovoga obimnog djela.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إلى حنيفة والوقف يورث عنده... باب الوصي يقال إلى فلان...

Završetak (l. 5b):

آخره: قلنا: التحرى يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغصوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التناول اعتماداً على الغالب.

L. 5; 21 x 14,5 (14,5 x 7); 17 redaka. Taʻlīq, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom od 359-363.

Bez poveza.

Prepisao Ḥāmid Muḥammad Qara-beg-zāde u konaku Žabjak u Sarajevu, sredinom zu-l-kadeta 1203/1788. godine.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

7843. R-8864

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀʼIL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7842.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لأنّه وصل إليه العوض وهو الثواب. كتاب الإجارة

Završetak (l. 32a):

آخره: قلنا: التحرّي يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغصوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التناول اعتماداً على الغالب والله تعالى أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب وحسبنا الله ونعم الوكيل وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا، دائما أبداً إلى يوم الدين.

L. 32; 22,5 x 15 (15,5 x 10,5); 25 redaka. Nasẖ, sitan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Prvi list ovdje sa folijacijom 204.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad.

7844. R-4564

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7842.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بسم الله... قال كتاب النكاح ...هو عقد بإيجاب وقبول يجاب لفظهما ماض كزوّجت أو ماض ومستقبل كزوّجني فقال زوّجت ولئن لم يعلما معناه.

Završetak ovdje (l. 16a):

آخره: أقول لا يخفى أن تعليله بقوله تعالى **وليوفّوا نذورهم** (!) هو عامّ خاصّ منه البعض... وقد تقرّر في كتب الأصول أنّ الحكم (!) إلى الإجماع (!) فتأمّل تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Ovdje su sadržana još neka poglavlja, mada je teško odrediti koja pošto su listovi prosuti, ispreturani i neki zagubljeni.

L. 16; 17 x 11 (13,5 x 6); 19 redaka. Taʻlīq, sitan, pisan vještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

7845. R-8306

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7842.

Nepotpun na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولو أفسدها ورجع من بصرة وقضاها وحجّ ... باب الجنايات ان تطيّب محرّم عضواً.

Završetak ovdje (l. 168b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب إحياء الموات هو أرض بلا نفع لانقطاع مائها ... وله سقى شجراً أو خضر في داره حملا بجراره في الأصحّ وكرىٌ نهر لم يملّك من بيت المال فإن لم يكن فيه شيئ فعلى العامّة وكرىٌ نهر ملكه على أخله من اعلاه لا على أهل الشفة...

L. 168; 18,5 x 14,5 (10 x 6,5); 11 redaka. Nasẖ, krupniji, pisan sa velikim proredom gdje su kasnije dopisivani komenatri djela. Mastilo crno, samo istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ima puno komentara osnovnog teksta. Mnogi listovi oštećeni zubima glodara ili dodirom sa vlagom.

Povez kožni, čvrst, oštećen. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7846. R-8966

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7842.

Nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يكون على طهارة الاصليّة مع كونه محرما والفرق بين المسفوح وغيره مبني... فصل بئر فيها نجس (l. 3b)

Završetak ovdje (l. 98b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب المغنم... م والخمس للمسكين واليتيم وابن السبيل وقدم فقراء ذوي القربى عليهم بقسم على خمسة أسهم سهم النبيّ عليه السلام للخليفة وعندنا سقط بموته كما سقط الصفيّ فإن كان للنّبيّ عليه السلام ان يصفى لنفسه شيئا من الغنم وسهم...

L. 98; 22,8 x 16,5 (15 x 10,5); 25 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i oznake م i ش pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7847. R-8967

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 7842.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ويغتسل ويتطيّب ويلبس أحسن ثيابه ويؤدّي فطرته ويخرج إلى المصلّى...باب الجنايز

Završetak ovdje (l. 119b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل ولو غيّب ما غصب ...لا يضمّن الساعي لانّه توسّط فعل فاعل مختار وفي فتح الاصطبل...

L. 119; 20,5 x 14,4 (15 x 8,5); 19 redaka. Ta'līq. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7848. R-5917

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA-A

Isto kao br. 7842.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: بقيمتها بل رويت أنّه ينقض البناء وقال محمّد بل رويت الأخذ بالقيمة لكن نسيت...**باب الإقالة.**

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسائل شتّى صح بيع الكلب...إذا عدّ صاحب الأرض أرضه لذلك وبخلاف...

L. 9; 20 x 14 (14 x 7); 21 redak. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i folijacijom od 147-155. Na marginama ima komentara.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

7849. R-9662

المختار للفتوى

AL-MUHTĀR LI AL-FATWĀ

Djelo iz oblasti islamskog prava urađeno po hanefijskom mezhebu. Napisao 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn, rođen 599/1203., umro 683/1284. godine. Pisac se u izradi ovog djela oslanjao na mišljenje Abū Ḥanīfe i drugih istaknutih učenjaka hanefijskog mezheba. Djelo je dugo vremena služilo kao priručnik za davanje fetvi.

Kaḥḥāla VI, 147; Ahlwardt IV, 4565; aẓ-Ẓāhiriyya II, 149-152; Ḥ. Ḥ. II, 1622; al-Ğibūrī I, 1795-1802, str. 535-536; Şeşen, 325; az-Ziriklī IV, 135-136; GAL G I, 378 i S I, 647; Dobrača II, 1118; Bratislava, 86; Hasandedić, 356, 1, Popara IX, 5440.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: والمهر لا يرجع عليها ولو لم تقبض شيئا إلاّ يرجع عليه شيء.

Završetak ovdje (l. 38b):

آخره: ومن صالح من الورثة والغرماء على شيء من التركة فاطرحه، كأن لم يكن ثمّ اقسم الباقي على سهام الباقين.

L. 38; 21 x 15 (15 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na pojedinim mjestima oštećeni i prosuti.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 10. zul-hidždžeta 1249/1834. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7850. R-9656

مجمع البحرين وملتقى النيّرين

MAĞMA‘ AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Aḥmad b. ‘Alī b. Ṯa‘lab al-Bağdādī, Muẓaffaruddīn, poznatiji pod nadimkom Ibn as-Sā‘ātī, umro 694/1295. godine. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju.

Dobrača II, 1131; Kaḥḥāla II, 4; Ahlwardt IV, 4569; Flügel III, 1780; Ḥ. Ḫ. II, 1599; GAL G I, 382 i S I, 658; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 140-143; Şeşen, 213, str. 151; Hasandedić, 337, str. 149; Popara IX, 5447.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: ومطعوم وباليمين ونعتبر... كتاب الصلوة يدخل الصبح بالفجر الصادق.

Završetak ovdje (l. 47b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الصلح... فصل وإذا صالح أحد الشريكين من نصيبه على ثوب... إلاّ أن يضمن له ربع الدين...

L. 47; 29,5 x 21 (15,5 x 11); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Razmak između redaka veliki gdje su kasnije dopisivani komentari teksta. Na marginama ima, također, puno komentara. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi na rubovima oštećeni zubima glodara, pojedine lage odvojene od knjige.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Tevfik-ef. Đulana, imama iz Zenice.

7851. R-9755

شرح مجمع البحرين وملتقى النيّرين

ŠARḤ MAĞMA‘ AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Komentar djela *Mağma‘ al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn.* Napisao ‘Abdullaṭīf b. ‘Abdulazīz b. Amīnuddīn b. Malak (Ibn Firište) umro 801/1399. godine.

Popara IX, 5451; Kaḥḥāla VI, 11; Ḥ. Ḫ. II, 1601; Ahlwardt Iv, 4572; GAL G I, 383; Köprülü I, 586; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 453; Tirana, 108, str. 83-84; Şeşen, 216, str. 152-153; Sarkīs I, str. 252; Dobrača II, 1140; Lavić X, 5867.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju. Na početku nedostaje 16 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لا يزيد القوي على خمسة عشر يوما وأن لا ينقص عن يوم وليلة...كتاب الصلوة لمّا فرغ من بيان الطهارة (l. 4a).

Završetak ovdje (l. 2 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الدعوى ... الدعاء افتعال...فصل في التخالف...كما لو اختلفا في الحطّ والإبراء بخلاف الإختلاف في وصف الثمن.

L. 216; 27 x 19 (23 x 14,5); 35 redaka. Ta'līk, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto komentara. Listovi prosuti, sa kustodama i originalnom folijacijom. Oštećeni zubima glodara na krajevima.

Povez polukožni, znatno oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik al-Ḥāğğ Muḥammad-efendī Mulāwalī-zāde (Mulavelić):

صاحب ومالك الحاجّ محمّد أفندي ملاولى زاده.

7852. R-9630

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Priručnik o islamskom obredoslovlju, na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i stoljećima je služilo kao priručnik, pa je često prepisivano.

Popara IX, 5452; Dobrača II, 913,2; Kaḥḥāla XI, 249-250; Ahlwardt III, 3542; Ḥ. Ḫ. II, 1886; GAL G I, 383 i S I, 659; Zürich I, 60-63; Köprülü III, 60,2; az-Ẓāhiriyya II, str. 221-226; Tirana, 65, str. 109; Hasandedić, 111, str. 66; Lavić X, 5819, 3.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كفّيه على جانبي الرأس ويمسحهما بكفّيه ويمسح خارج أذنيه... فصل في المياه (l. 9.).

Završetak (l. 55b):

آخره: وعامّة المشايخ رحمهم اللّه على أنّ ترك المدّ والتشديد بمنزلة الخطأ في الإعراب لا تفسد الصلوة وقول المتأخّرين ولو قرأ **والقمر إذا تليها** أو قرأ **أفعيينا** بالتشديد لا تفسد صلوته،... ولو قرأ **من الجنّة والناس** بنصب الجيم لا تفسد صلوته واللّه أعلم بالصواب.

L: 55; 18,5 x 12,5 (14,5 x 8,5); 17 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1165/1751. godine.

Poklon Halida Šarića iz Kladnja.

7853. R-9073

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪA

Isto kao br. 7852.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: ورجل اسفل منه يتوضؤ جاز إذا لم يتغيّر واحداً صافة وكذا إذا جلس الناس صفوفا على شطّ نهر يتوضّؤون جاز وهو صحيح...

L. 52; 20,5 x 14,5 (15 x 9); 17 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom na više mjesta razljeveno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Za svoje potrebe prepisao Munla Muḥammad b. Muṣṭafā 1201/1785. godine.

Vlasnik Munla Muḥammad b. Muṣṭafā (l. 52a):

صاحب ومالك منلا محمّد بن مصطفي.

7854. R-9066

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 7852.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):
ناقص في أوّله. أوّل الموجود :الاستسقاء ولو شرع بالتطوّع والاوقات الثلاثة فالافضل ان يقطعها ثمّ يقضيها... والشرط السادس نيّة المصلّي...

L. 40; 20,5 x 15 (15 x 8,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, mjestimično vokalizovan. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom.

Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 37-40 duža bilješka iz fikha, na arapskom jeziku.

7855. R-9038

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 7852.

Početak ovdje (l. 1a):
ناقص في أوّله. أوّل الموجود: و أن يرمي بزواقه أو نجاهته وأن يروّح بثوبه... فصل وأعلم أنّ السنّة قبل الفجر ركعتان (l. 3a)

L. 20; 19,5 x 14 (13 x 7,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Aḥmad.

7856. R-8010

Zbirka (مجموع) *3*

L. 112;20 x 14 (15 x 7,5); 15 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi su zahvaćeni vlagom i znatno oštećeni.

Bez poveza.

1. L. 1b-68b

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪA

Isto kao br. 7852.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمّد وآله أجمعين. اعلموا وفّقكم اللّه تعالى وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتحصيل مسائل الصلوة، فلمّا رأيت المقتبسين في تحصيلها ، التقطت ما كثر وقوعه وما لا بدّ لهم من مصنّفات المتقدّمين، ومختارات المتأخّرين نحو الهداية والمحيط ...

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Ḫalīl 1. džumadel-ahira 1190/1776. godine (l. 68b):

يا ناظرا فيه سل اللّه مرحمه على المصنّف واستغفر لصاحبه واطلب لنفسك من جزيل به من ذلك غفرانًا لكاتبه والحمد للّه على التمام قديم منية المصلّي بعون عناية الملك المنّان تمقه أقلّ عباد اللّه محمّد بن خليل عفى عنهما في غرّة شهر جمادي الآخر لسنة ١١٩٠.

2. L. 69a-71a

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HADIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Kratak perzijsko-turski rječnik za početnike. Napisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 594, 4 i 722, 3; Trako, 220, str. 121; Boškov I, 101, str. 73; Popara-Fajić VII, 4486, 2; Rieu t, 141; Flügel I, 145; Pertsh, VPH, 121; Popara X; 5646, 3.

Početak (l. 69a):

أوّله: دانستن شناختن آموختن خواندن
بلمك اكلمك اوكرنمك اوقومق

Završetak (l. 70a):

آخره: ببلند شود بحجشته شود
يوجه اوله مبارك اوله تمّت تمام.

Pisano rukom drugog, nepoznatog prepisivača.

3. L. 70b-112a

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ rođ. 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine. Djelo je doživjelo više izdanja, a prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Popara IX, 5626; Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkis II, 1117, 1118; aẓ-Ẓāhiriyya II, 270-271; Ahlwardt III, 3534; Tirana, 146, str. 112; Zürich I, 71; al-Ğibūrī I, 1924-1944, str. 568-573; Ḥ. Ḫ. II, 1982; Dobrača II, 1436, 4; GAL G II, 313 i S II, 430; Köprülü II, 76, 2; Karatay a II, 4179-4180; Hasandedić, 44; Lavić X, 5892.

Početak (l. 70b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...قال العبد الفقير إلى مولاه الغنىّ أبو الإخلاص حسن الوفائي الشرنبلالي الحنفي: إنّه التمس منّي بعض الأخلاء عاملنا الله وإيّاهم بلطفه أن أعمل مقدّمة في العبادات...وسمّيته نور الإيضاح ونجاة الأرواح...

Završetak (l. 112a):

آخره: وهذا ما تيسّر جمعه للعاجز الفقير بعناية مولاه القوىّ القدير: الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين.

Prepisao nepoznati prepisivač 1187/1773. godine.

Iz Počitelja.

7857. R-9734

Zbirka (مجموع) *5*

L. 130; 20 x 14,5 (14 x 7,5); 15 redaka. Nasḫ, čitak. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage odvojene od knjige. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-70a

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 7852.

2. L. 72b-94a

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Kratko djelo o namazu, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5622, 2; Dobrača I, 143,6, str. 112 i II, 1522; Zürich I, 79; Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Şeşen, 309; Hasandedić, 158,1; Lavić X, 5898.

Početak (72b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين .... اعلم أسعدك اللّه في الدارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوى الناصري والفتاوى الشهابي وصلوة المسعودي من لم يعلم فرائض الوضوء وغسل الأعضاء...

Završetak (94a):

آخره: أو طلعت عليه الشمس في صلوة الصبح، أو دخل وقت العصر في الجمعة، أو كان ماسحًا على الجبير فسقطت، أو كان صاحب العذر فانقطع... أو رأى المتيمّم الماء في صلوة وقدر على استعماله أو كان أميًا فتعلّم سورة.

3. L. 96a-116b

معدّل الصلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birğiwī, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine.

Popara IX, 5485, 2; Dobrača I, 448,3; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595,5; Hasandedić, 23,3; Fajić III, 2065,2; Jahić VI, 3966,2; Sarkis I, 611; Ḥ. Ḫ. I, 242; Lavić X, 5887, 1

Početak (l. 96a):

أوّله: الحمد لله الذي أمر عباده بإقامة الصلوة وتعديلها، وجعلها رأس الدين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا ... والصلوة والسلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصلوة وآتوا الزكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 116b):

آخره: والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصف المقدّم.

Prepisao nepoznati prepisivač 1188/1774. godine.

4. L. 118b-124a

باب شروط الصلاة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Popara IX, 5309, 2; Dobrača I, 144,5; Lavić X, 5900.

Početak (l. 118b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...باب شروط الصلوة وهى ستّة. الأوّل: الوضوء بالماء الطاهر أو التيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتراب والرمل والحجر والجصّ والكحل...

Završetak (l. 124a):

آخره: اعلم أنّ الغسل أحد عشر نوعًا خمسة منها فريضة...وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وأربعة منها سنّة وهو غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا.

5. 125b-130a

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī umro oko 900/1494. godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: *Muqaddima aṣ-ṣalā*, *Maṭālib al-muṣallī*, *'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā*, *Šurūṭ aṣ-ṣalā* i *al-Kaydāniyya fī al-fiqh*. Djelo se sastoji iz osam poglavlja (bāb) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom Šurūṭ aṣ-ṣalā napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Popara IX, 5308, 2; Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; GAL G II, 198 i S I, 269,1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399,4, str. 247; Zürich I, 50-53; Šabanović, str. 180; Ždralović I, 160-161.

Početak (l. 125b):

أولّه: الحمد للّه ربّ العالمين... اعلم بأنّ العبد مبتل بين أن يطيع اللّه فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والابتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلا وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

Završetak (l. 130a):

آخره: والضحك والعمل الكثير بلا إصلاح وترك فرض من الفرائض بلا عذر ولو طرأ فواته بدون اختياره، وتعمّد الحدث واستخرجت الأحكام من المحيط والفتاوى الكبير ... والهداية وحاشيتها وميزان الأصول واللّباب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1 pečati gdje se mogu čitati imena vlasnika: ʻAlī Nuʻmān Ahmad i Muḥammad Aḥmad.

Iz Odbora IZ-e Jajce.

7858. R-9576

Zbirka (مجموع) 2

L. 58; 20,5 x 13 (14 x 7); 17 redaka. Nasḫ, krupan, lijepo složen, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova ima komentara. Pojedine lage prosute.

Bez poveza.

1. L. 1a-2a

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪA

Isto kao br. 7852.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: إلاّ أنّ فيه بلوي عامًا نحو أن يأتى بالدال مكان الضاد أو يأتي بالزاء المحض.

2. 3b-58b

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 7826.

Neputpun na kraju. Završetak ovdje (l. 58b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في ذلّة القارىء...وذكر في الزفيرة إذا لم يكن بين ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7859. R-9079

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Komentar djela *Munya al-muṣallī*، koje je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Ovaj komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Nepotpun na kraju.

Popara IX, 5487; Dobrača II, 1185; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; GAL G I, 383; Şeşen, 243, str. 173; al-Ǧibūrī I, 1612-1645, str. 488-494; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 521; Zürich I, 65; Köprülü II, 85; Sarkis, I, 13.

Nepotpun na početku. Fali 100 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ما بين مغربين مغرب الشتاء ومغرب الصيف لقوله عليه السلام القبلة المغربين...والشرط الخامس من الشروط السنّة هو الوقت اوّل وقت صلوة الفجر...

Završetak (l. 140b):

آخره: وإن لم تنته عن تركها بالضرب يطلّقها ولو لم يكن قادراً على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وأمر أهلك بالصلوة واصطبر عليها لا نسألك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة والعافية في الدنيا والآخرة لنا ولإخواننا. آمين!

L. 140; 18,5 x 12,5 (14 x 7,5); 19 redaka. Ta‘līq, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao nepoznati prepisivač 1187/1773. godine. Na kraju se nalazi kratka biografija autora djela.

7860. R-9062

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 7859.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : فصيحة طيّبة ومشايخنا اختيار واقراة أبي عمر وحفص عن عاصم كذا في فتاوى...

L. 144; 19,3 x 13,5 (12,5 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da je njegov prijepis završio Ḥasan b. Ismā'īl u utorak 15. muharrema 1263/1846. godine u Travniku u prvobitnoj zgradi Elči Ibrahim-pašine medrese u Osoju:

كتب الحقير الفقير حسن بن إسماعيل ... قد وقع الاختتام والفراغ من هذه النسخة المباركة الميمونة في ماه نصف محرّم الحرام في يوم ثلاثاء في وقت الظهر ثلث وستّين ومائتين وألف تمّ تمام في شهر تراونيك اوصويه مدرسنده بعون الله الملك العزيز العلاّم.

7861. R-8871

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 7859.

L. 230; 21 x 13,5 (14,5 x 7); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, mastilo razljeveno tako da se veliki dio rukopisa ne može čitati. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom.

Bez poveza.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku, sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7862. R-8234

Zbirka (مجموع) *2*

L. 170; 20 x 12,5 (15 x 8,5); 21 redak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Komentarisani dio teksta nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama, prosuti po lagama i odvojeni od poveza. Na mjestima zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

1. L. 1a-73b

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 7859.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje(l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أى أخذ القبس وهو شعلة نار تؤخذ من معظمها شبّه العلم بالنور العظيم... **وأمّا سننه** أى سنن الوضوء،

Završetak ovdje (l.73a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ولا يجوز صلوته** لأنّ النجاسة ما دامت في معدنها لا يعطي لها حكم النجاسة ولو صلّى ومعه قارورة فيها...

2. L. 74b-170a

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Komentar djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī*, koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije: šira koja se još naziva Ḥalabī kabīr i kraća pod gornjim naslovom, općepoznata kao Ḥalabī ṣaġīr. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. god.

Popara IX, 5490-5515; Dobrača II, 1196; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; GAL G I, 383; Şeşen, 244, str. 173; al-Ǧibūrī I, 1804, str. 537; Tirana, 128, str. 99; Zürich I, 64; Köprülü I, 608 i III, 78; Sarkis, I, 13; Lavić X, 5853.

Početak (l. 74b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل العبادة - مفتاح السعادة ومطمح السيادة وملمح الحسني والزيادة وجعل الصلوة عمود قيامها وذروة سنامها (!) وعمدة أحكامها... وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنىّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلّي شرحًا وسمّيته بغنية المتملّي لكن رأيت فيها بعض الإطالة...

Završetak (l. 170a):

آخره: قال الله تعالى: **وأمر أهلك بالصلوة واصطبر عليها لا نسألك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى**... الحمد لله أوّلا وآخراً وظاهراً وباطنًا وسراً وعلانيةً وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم دائما متّصلا إلى يوم الحشر والمآب.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

Na l. 170b-171 talkin dova pisana drugom rukom 1220/1805. godine.

Na l. 74b pečat gdje se čita Ibrāhīm, godina 1185/1771.

Poklon Halime, udove Abdulkadira Hadžiahmetovića iz Visokog.

7863. R-8794

شرح مختصر المنتهي
ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Komentar djelu *Muḫtaṣar al-Muntahā*. Osnovno djelo napisao je Abū ʻAmr ʻOṯmān b. ʻOmar ibn al-Ḥağib al-Mālikī, umro 646/1248. godine. Ovaj komentar napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī,ʻAḍududdīn, umro 756/1355. godine. Na l. 1a naslov: مختصر منتهى لابن الحاجب.

Popara IX, 5283; Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 4375; al-Ǧibūrī II, 2615-2624, str. 65-67; Ḥ. Ḫ. II, 1853; Tirana, 156, str. 120; Köprülü III, 707, 2; Sarkīs II, 1332; Dobrača II, 875; GAL G I, 306 i S I, 537.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي برأ الأنام وعمّهم بالإكرام والدعوة إلى دار السلام، وخصّ من شاء بمزايا الإنعام والتوفيق لدين الإسلام... وبعد، فإنّ من عناية الله بالعباد أن شرع الأحكام وبيّن الحلال والحرام...

Završetak (l. 22b):

آخره: وكلّ ذي أب ابن وكلّ قياس دوري وهو ما يتوقّف بثبوت إحدى مقدّمتيه على ثبوت النتيجة بمرتبة أو بمراتب القسم الثاني وهو خطأ الصورة هو أن يكون بالخروج عن الأشكال بأن لا يكون على تأليف الأشكال المذكورة، لا بالقوّة ولا بالفعل، أو يكون ويفقد شرط من شروط الإنتاج... ثمّ إلى هنا في بعض النسخ وفي بعضها إلى لفظ فإنّه علم تمّت.

L. 22; 22,5 x 16,5 (15 x 9); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Ṣādiq b. Muḥammad Kumiš Ḫanawī, 15. safera 1174/1760. godine (l. 22b):

تمّت لسنة ١١٧٤ عن يد الفقير الحقير... السيّد محمّد صادق بن محمّد كومش خانوي غفر الله له ولوالديه شهر سفر يوم ١٠.

Poklon Muhameda Varenikovića iz Travnika.

7864. R-5448

Zbirka (مجموع) 3

L. 195; 17 x 13 (12,5 x 8); 17 redaka. Nasta'līq, sitniji, pisan od strane više prepisivača. Mastilo sivo i crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica.

1. L. 1b-19b

كتاب ألفاظ الكفر

KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Rasprava o grješnim riječima koje izvode iz vjere. Na arapskom napisao Muḥammad b. 'Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī, umro 768/1366. godine.

Nepotpun na kraju.

Dobrača II, 1245; GAL II, 80; S. II, 88; Ahlwardt II, 2138, 39; Ḥ. Ḫ. II, 1396; Ceyhān II, 704

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشيخ الإمام العلامة محمد بن إسماعيل بن محمود بن محمد المعروف ببدر الرشيد رحمه اللّه الحمد للّه والصلوة على رسول محمّد وآله أجمعين أمّا بعد فإنّ الناس لما فسدت...

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: واعلم أنّ من أنكر القيامة...و من قيل له لو لم تعط الحقّ اليوم...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na listovima 20-37 a fetve na turskom jeziku iz obligacionog i bračnog prava. Ispod svake fetve je izvor iz kojeg je preuzeta. Neke od njih je potpisao Muḥammad muftija u mjestu Hizargrad (Bugarska).

(كتبه الفقير محمّد المفتي بهزارغراد)

2. L. 40-142

كتاب نوادر الفتاوى
KITĀB NAWĀDIR AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Naslov prema rukopisu. Ne nalazimo ga u izvorima. Istina kod Ḥ. Ḫ. nailazimo na ovaj naslov, ali bez ikakvih drugih podataka. Sudeći po rukopisu, mastilu i papiru djelo je veoma staro, vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća. Djelo, također, nema uobičajeni uvodni dio. Nepotpuno na kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1979.

Početak (l. 40b):

أوّله: بسم اللّه.. ربَّ تّم بالخير باع عنه فرسا به جراحة وقال للمشتري لا تخذ منها فإن هلك بسببها فأنا ضامر.

Završetak ovdje (l. 142b):

آخره: مسائل الاقرار... قال عليّ ألف درهم فيما أظنّ أو أحسب أو فيما أرى أو فيما رأيت كان...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 142-146 i 177-195 fetve na turskom jeziku. Ispod svake fetve je izvor iz kojeg je uzeta. Neke od njih je potpisao Ibrāhīm, muftija u Sarajevu (l. 194b), 'Abdurraḥmān, već spominjani Muḥammad, Ḥusayn i Aḥmad.

3. L. 146b-176

كتاب الكراهيّة

KITĀB AL-KARĀHIYYA

Djelo o pokuđenim i dopuštenim radnjama, od nepoznatog autora. Na arapskom jeziku.

az-Ẓāhiriyya II, str. 104

Početak (l. 146b):

أوّله: كتاب الكراهيّة و فيه بيان ما يكره من الأفعال وما لا يكره ويسمّى بالكراهيّة لأنّ البيان المكروه اهم) لوجوب الإحتراز عنه.

Završetak (l. 176b):

آخره: ونزل قوله تعالى **يا أيّها الذين آمنوا لا تحرّموا طيّبات ما أحلّ الله لكم** إلى قوله **واتّقوا الله الذي انتم به مؤمنون** تمّت كتاب كراهيّة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7865. R-8795

جواهر الفقه

ĞAWĀHIR AL-FIQH

Djelo na arapskom jeziku sastavljeno od deset poglavlja (bāb) o temeljima islamskog vjerovanja (uṣūl ad-dīn) i vjerskim dužnostima (al-ʿibādāt). Poznato je i pod nazivom *Kitāb al-Ğawāhir* ili samo al-Ğawāhir. Napisao Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārazmī, Namadpūš, umro poslije 771/1369. godine.

Na početku nedostaje 10 lista.

Popara IX, 5524; Kaḥḥāla V, 35; Ahlwardt III, 3520; Dobrača II, 1247; Zürich I, 84; al-Ğibūrī I, 1338, str. 415; az-Ẓāhiriyya I, 270; Köprülü II, 1585, 5 i III, 718, 3; Ḥ. Ḫ. I, 615; GAL S II, 88; Tirana, 88, str. 69-70.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: و يقول اللهمّ أعتق رقبتي من النار والسلاسل والأغلال... ثمّ الطهارة على نوعين طهارة حقيقيّة وطهارة حكميّة.

Završetak (l. 155b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والملتمس من أنعامه الجسيمة أن يذكر العبد العاصي الغريق في بحر المعاصي والخائف من يوم يؤخذ بالنواصي... والمسؤول من الرحمة والمغفرة والثواب، إنّه

هو الغفور الوهّاب للمؤمنين سبيل الصواب و إليه المرجع المآب الحمد للّه على الإتمام والاختتام...
ويورثنا حور الجنّان فإنّه فيه من جميع المواضع حسن المآب و في (...) سلاسل و أغلال وشديد
العذاب بعون اللّه تمّ الكتاب.

L. 155; 20 x 13,5 (13 x 6); 21 redak. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni. Sa kustodama i originalnom folijacijom. Na marginama ima komentara teksta. Posljednji list otkinut od knjige.

Bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḍulfiqār 1141/1728. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7866. R-6287

العناية في شرح الهداية
AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Fragment komentara poznatom djelu o hanefijskom fikhu *al-Hidāya*. Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābartī, rođen 710/1310., umro 786/1384. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik u medresama. Prvi put je štampano u Kalkuti 1831. godine.

Popara IX, 5396; Kaḥḥāla XI, 298; Ahlwardt IV, 4493; Dobrača II, 1014; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 496; Ḥ. Ḫ. II, 2035

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أمر به فينقد شرائها أي شراء الزيادة عليه أي على الوكيل لكونه غير مأمور به و شراء العشرة على الموكّل...باب الوكالة بالخصومة وقبض آخر الوكالة بالخصومة عن الوكالة بالبيع والشراء.(l. 28)

Završetak (l. 45b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: باب العزل الوكيل إذا جعل أمر امرأته بيدها الزوج لا يبطل الأمر انتهى وفي غاية البيان قال...

L. 45; 28 x 18 (19 x 10); 25 redaka. Nasḫ, sitniji. Mastilo crno. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom ili nadvučen crvenom linijom.

Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično oštećeni, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7867. R-9435

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 65; 19 x 11,5 (14,5 x 6); 15 redaka. Nasḫ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

1. L. 1b-12a

الإرشاد
AL-IRŠĀD

Kraće djelo o osnovnim islamskim dužnostima hanefijske pravne škole. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī, al-Ḥanafī, ad-Dimiškī, umro 786/1384. godine.

Dobrača II, 1255, 2; Ḥ. Ḫ. II, 1287; Burdur I, 590.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الهادي الى الصراط المستقيم والصلوة والسلام على من خصّه الله بالخلق العظيم...أمّا بعد فهذا مختصر يشتمل على مقدّمة وكتابين وخاتمة على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة... وسمّيته الإرشاد...

Završetak (l. 12a):

آخره: وبعي للرجال أن يجيب وإن لم يفعل أثم ولا يرفع شيئا ولا يعطى سائلا إلاّ بإذن صاحبها تمّت بعون الله وحسن توفيقه وبه نستعين.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi zul-kadeta 1028/1619. godine.

2. L. 13b-65a

تحفة الملوك
TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 7837.

Početak ovdje (l. 13b):

أوّله: الحمد للّه السلام على عباده الذين اعلم أنّ هذا المختصر في علم الفقه، جمعته لبعض إخواني في الدين ... واقتصرت فيه على عشرة كتب، هى أهمّ كتب الفقه له وأحقّها بالتقديم وهي: كتاب الطهارة والصلوة والزكوة والصوم والحجّ والجهاد والصيد والكراهية والفرائض والكسب...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

7868. R-7049

مرشد المتأهّل
MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Uputa za valjane i čestite odnose u braku, kako za one koji su oženjeni, tako i za one koji se namjeravaju oženiti. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn, umro 821/1418. godine. Manjkav na kraju.

Popara IX, 5637; Kaḥḥāla XI, 153; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Köprülü II, 337, 1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 166; Şeşen, 1000, str. 531; Bratislava, 309, str. 231-232; al-Ğibūrī I, 1826, str. 542; O. M. I, 144; GAL G II, 225 i S II, 315; Dobrača I, 402, 4, str. 252; Hasandedić I, 628, 1, str. 237.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً، وصلّى اللّه على محمّد المبعوث بشيراً ونذيراً...وبعد، فلمّا رأيت نساء الزمان تتزيّن بزىّ الفاحشات وتمشين في الأسواق ...ويخرجن إلى الحمام على أعين الناس...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخره: فإنّ ذلك من تمام الصلاة والبرّ والحمد للّه على التمام والصلوة والسلام على رسوله أفضل الأنعام...اللهمّ ارحم جميع المؤمنين والمسلمين وصلّ على جميع الأنبياء والمرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 25; 23,5 x 16,5 (19 x 10,5); 25 redaka. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni.

Prepisao ʻAbdullah b. Ḥasan as-Sarayī, 1268/1851. godine (l. 25a i pečat na l. 1a):

نلت بالتحرير وأنا الفقير إلى ربّ القدير عبد الله بن. حسن السرايئ سنة ١٢٦٨.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku 1992. godine poklonio mr. Nijaz Šukrić iz Sarajeva.

7869. R-8184

مرشد المتأهّل
MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Isto kao br. 7868.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: الفصل السابع في حقّ الزوج على الزوجة... وتغيّرت لونها فقال لها النبيّ عليه السلام ما لك يا ابنتاه قالت يا رسول الله كان بيني و بين...

L. 20; 22 x 16 (18,5 x 10); 18 redaka. Nasẖ, krupan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi oštećeni zubima glodara, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7870. R-6942

Zbirka (مجموع) *5*

L. 135; 20,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 17 redaka. Nasta'līq, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi prosuti, sa kustodama.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1-56a

مرشد المتأهّل
MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Isto kao br. 7868.

Prepisao Darwīš b. Muṣṭafā al-Harsaklī, al-Balġradčiqlī, iz Konjica u ponedjeljak 27. džumadel-evvela 1274/1857. godine (l. 56a):

قد تمّ الكتاب ... على يد الفقير أضعف العباد ... درويش بن مصطفى الهرسكلي البلغردچقلي وقد كان تمامه يوم الاثنين السابع والعشرين من جمادي الاولى سنة أربع وسبعين ومائتين وألف.

Na l. 56b-57a dova na arapskom jeziku i kraća kasida:

يا من يرى ما في الضمير ويسمع   أنت المعدّ لكلّ ما يتوقّع
يا من يرجّي للشّدائد كلّها   يا من إليه المشتكي والمفزع

2. L. 57b-65a

المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد
AL-MUNABBIHĀT ʻALĀ AL-ISTIʻDĀD LI YAWM AL-MĪʻĀD

Zbirka savjeta i uputa vjersko-moralnog sadržaja, sastavljena na osnovu hadisa i mudrih izreka. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je poznato i pod nazivom المنبّهات على الأمور الواجبات a u štampanom izdanju (*Istanbul, 1315,1897*) pogrešno je pripisano Ibn Ḥağaru al-ʻAsqalānīju.

Dobrača I, 534, 4, str. 334; Ahlwardt VII, 8705-8706; GAL *G II, 69, 34 i S II, 74; Kenderova, 135-137, str. 213-217; Fajić III, 2129, 5; Ḥ. Ḫ. II, 1848; Popara XIII, 7659, 4.*

Početak (l.57b):

أوّله: الحمد لله الذي أنزل القرآن فأعجز به جميع الأنام، وخصّنا به دون سائر الأمم... وبعد، فهذا الكتاب يسمّى المنبّهات على الأمور الواجبات للإمام أبي حنيفة النعمان بن ثابت رضى الله عنه مشتمل على عشرة أبواب فمنها ما يكون مثنى ومنها ما يكون أربعًا إلى تمام العشرة...

Završetak (l.65b):

آخر الموجود: قال بعض الحكماء: عشرة خصال يبغضها الله تعالى على عشرة أنفس: البخل على الأغنياء، والكبر على الفقراء، والطمع على العلماء، وقلّة الحياء على النساء. وحبُّ الدنيا

على الشيوخ، والكسل على الشباب، والحدّة على السلطان، والجبن على الغزاة، والرياء على العبّاد، والعجب على الزهّاد. والحمد للّه الذي بنعمته وجلاله تتمّ الصالحات.

Prepisao naprijed navedeni prepisivač u Kuršumli-medresi (Gazi Husrev-begova) u Sarajevu, 1275/1858. godine.

3. L. 66-69

رسالة في الاستنجاء
RISĀLA FĪ AL-ISTINĞĀ'

Kratka rasprava na arapskom jeziku o čišćenju poslije obavljene prirodne potrebe, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Dobrača II, 1245,3; Popara XIII, 7659, 6.

Početak (l. 66a):

أوّله: الحمد للّه والسلام على عباده الذين اصطفى، اعلم أنّه يسنّ الاستنجاء وهو إزالة النجو أى ما يخرج من البطن بنحو حجر أو مدر يمسح مخرجه بيده اليسرى حتّى ينقّيه...

Završetak (l. 69b):

آخره: ممّا تقضي ببطلانه حكاية الاتّفاق على عدم الفساد في أقطار الذهن ما دام في قصبة الذكر ولا شكّ في ذلك، واللّه تعالى أعلم.

Prepisao naprijed navedeni Darwīš b. Muṣṭafā al-Harsaklī, al-Balġradčiqlī, Konjičanin, 1275/1858. godine u Kuršumli-medresi u Sarajevu.

4. L. 70-76

قواعد كلّي
QAWĀ'ID KULLĪ

Kraća risala o pauzama (waqf) prilikom učenja Kur'ana, od nepoznatog autora, na turskom jeziku.

Početak (l. 70b):

أوّله: قواعد كلى هثمه دين و علماء اهل يقين شويله بيان و عيان قلوب بيورر كم قران ايپخنده اولان وقف كفرلرى يازمش ...

Završetak (l. 76b):

آخره: وفي البلد إن لم يقدر عليه أحد وفي الشمس من دسّيها.

5. L. 77b-135b

كتاب الوقف والابتداء فى القرآن (وقوف السجاوندي)
KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN
(WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ)

Djelo o pauzama (*waqf*) pri učenju Kur'ana. Napisao na turskom jeziku, Abū Ğa'far Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī, umro 560/1165.

Fajić XI, 6525; Dobrača I, 101, str.56; GAL, S I, 724, 1.

Početak (l. 77b):

أوّله:الحمد للّه حمدا يوفّي نعمه و يوافي مزيده... بدآن اغزّك اللّه فى الدارين كه باسه چيزي هركه قرآن

Završetak (l. 135a-b):

آخره: المصحف السابع سورة الحجرات كلام اللّه يدي مصحفدر واوتوزجزءدر ويوز يكرمي حزبدر ودورت يوز سكسان عشردر ويوز اون دورت سوره در آلتي بيك يوز آلتمش آلتي آيتدر جمله سي بو رساله ده كر اولندي تمّت تمام بعون اللّه الملك العلاّم.

Cijelu zbirku prepisao naprijed spominjani Darwīš b. Muṣṭafā al-Harsaklī, al-Balğradčiqlī iz Konjica u periodu od 1275-1280/1859-1863. godine.

Poklon Muhameda Gaće iz Fojnice.

7871. R-9265

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام
DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Fragment komentara poznatog djela *Ġurar al-aḥkām* iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine. Autor je, kako sam kaže, djelo počeo pisati u mjesecu zul-kadetu 877/1473., a završio u subotu 8. džumadel-evvela 883/1478. godine.

Kaḥḥāla XI, 122-123; Ahlwardt IV, 4797; Dobrača II, 1278; Zürich I, 109; Köprülü I, 561-563, str. 277-278; Popara IX, 5538.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي أحكم الشرع القويم بمحكم كتابه وأعلى أعلام الدين المستقيم بمعظم خطابه، والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه...أمّا بعد، فإنّ من المقدّمات المقرّرة عند أولي الأبصار...أنّ شرف الإنسان في الدارين ونيله درجات الكمال في الكونين، إنّما هو تحلية الظاهر بالأعمال الصالحة الدينيّة بعد تزكية الباطن بالعقائد الإسلاميّة اليقينيّة...

Završetak (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود :كتاب الطهارة (l. 3a) وهي اللّون والطعم والرائحة مكث أو ظاهر... وسيأتي بيانه قد وقعت...

L. 15; 20,5 x 12,5 (15,5 x 6,5); 27 redaka. Nasẖ, veoma sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Na zaštitnim listovima 1-5 sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Yaḥyā-efendī.

7872. R-9741

Zbirka (مجموع) *5*

L. 91; 15,5 x 10 (11,5 x 6); 11 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama.

Povez polukožni.

1. L. 1a-8b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 7857,5.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فنقول وبالله التوفيق أمّا المشروع أربعة أنواع فرض واجب سنة ومستحب...

Prijepis iz 1188/1774. godine.

2. L. 9a-36a

معدّل الصلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 7857,3.

3. L. 36b-45b

باب شروط الصلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 7857,4.

4. L. 39b-80a

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA MUNTAHĪ

Isto kao br. 7857,2.

5. L. 81b-91b

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Dobrača I, 114,4, str. 65; Fajić III, 2257,3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt II, 1923; Köprülü III, 31,3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 23,2; GAL S I, 285; Lavić X, 5838, 5.

Početak (l. 81b):

أوّله: قال أصل التوحيد وما يصحّ الاعتقاد عليه يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 91b):

آخره: وخروج الدجّال ويأجوج ومأجوج وطلوع الشمس من مغربها ونزول عيسى عليه السلام من السماء وساير علامات يوم القيامة على ما وردت به الأخبار الصحيحة حقٌ كائن والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم. تمّت تمام.

Vlasnik imam Mula Ṣāliḥ-efendī.

7873. R-9015

غاية الوصول إلى علم الفصول

ĠĀYA AL-WUṢŪL ILĀ ‘ILM AL-FUṢŪL

Komentar djelu iz nasljednog prava الفصول المهمّة koje je napisao Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Imād al-Maṣrī, Ibn al-Hā’im, umro 887/1482. godine. Autor ovog komentara je Šayḫ al-Islām Zakariyya b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1519. godine.

Ḥ. H. II, 1265-6; Ahlwardt IV, 4722; Ḏayl II, 142.

Djelo je manjkavo na kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: بسم الله الرحمن الرحيم ربِّ يسّر يا كريم وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم... وبعد فقد علّقت فيما مضى على الفصول المهمّة في علم ميراث الأمّة.... وسمّيته غاية الوصول إلى علم الفصول... ابتدأ مهما اقتداء بالكتاب العزيز...

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في كيفيّة التوريث ذوي الأرحام...وثلاث بنات بنت أخرى ثالثة للابن الذي من البنت الأولى الثلث نصيب أمّه وللبنت المنفردة التي...

L. 68; 15 x 10,5 (12,5 x 7); 18 redaka. Nasḫ, krupniji. Mastilo crno. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom ili nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni, pojedine lage prosute.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

U posjed rukopisa došao Muḥammad Sa‘īd, kadija u Damasku (l. 1a).

Poklon hadži Behauddina Hadžimejlića iz Busovače.

7874. R-9657

(شرح كتاب في الفقه لقابل القنوى)

(ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI QĀBIL AL-QONAWĪ)

Obimniji fragment iz fiqha. Napisao neki Qābil al-Qonawī, umro poslije 950/1543. godine, kako to možemo zaključiti iz bilješke prepisivača na kraju djela. Inače nedostaje početak.

باب الأذان هو في اللغة الإعلام مطلقا قال اللّه تعالى **وأذان من اللّه ورسوله**

كتاب الزكاة عقّب الصلوة بالزكاة

كتاب الحجّ وهو القصد أصلا وقد غلب على...

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الفرض لغة القطع والتقدير وشرعا حكم لزم بدليل قطعي...

Završetak (l. 51b):

آخره: الفتوى جواب المفتي وكذلك ... والمفتى من يجيب عنها أرحم اللّه السائل... وإنّك بالمنيب خير مجيب.

Djelo je završeno 950/1543. godine. Prepisao Maḥmūd b. Ḥasan b. Naḏīr b. Muṣṭafā b. Iskandar u prvoj dekadi ša'bana 1050/1640. godine.

7875. R-9288

الأشباه والنظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Djelo o šerijatskopravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Pisac je djelo napisao za šest mjeseci i završio ga pred kraj života 27. džumadel-ahira 969/1561. godine.

Nepotpun na početku. Nedostaje 30 lista.

Kaḥḥāla IV, 192; Ḥ. Ḫ. I, 98; Ahlwardt IV, 4616-4618; Bratislava, 69, str. 93; Dobrača II, 1402; GAL G II, 310 i S II, 425; aẓ-Ẓāhiriyya I, 54; al-Ğibūrī I, 1194-1212, str. 379-382; Köprülü I, 535; Sarkīs I, 357; Lavić X, 5885.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في كلّ وضوء ومن تمّ وجب نزعه للغسل لعدم تكراره وأنّه لا يحكم على الماء... (l. 3a) السبب السابع النقص.

Završetak (l. 159b):

آخره: وهذا آخر ما أوردنا من كتاب الأشباه والنظائر في الفقه على مذهب الإمام الأعظم أبي حنيفة النعمان رضى اللّه عنه وأرضاه، الجامع للفنون السبعة التي وعدنا بها في خطبته الفريدة في نوعه بحيث لم أطّلع له على نظير كتب أصحابنا رحمهم اللّه. وكان الفراغ من تأليفه في السابع والعشرين من جمادى الثاني في سنة تسع وستّين وتسعمائة وكانت مدّة تأليفه ستّة أشهر مع تحلّل الأيّام وتوعّك الجسد وللّه الحمد على التمام.

L. 159; 20 x 12,5 (15 x 8); 23 retka. Ta'līq, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, lage prosute, sa originalnom folijacijom i kustodama. Tekst uokviren širokom linijom crvene boje.

Bez poveza.

Prepisao Yūsuf b. Pīrī, poznat kao Firuz-zāde (فـــروز زاده) kadija u Balikesiru (باليكســري -Turska) sredinom zul-hidždžeta 1072/1662. godine. Rukopis je kolacioniran sa druga dva primjerka 1126/1714. godine.

7876. R-8873

الأشباه والنظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Isto kao br. 7875.

Na početku nedostaje 189 lista. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: فهو للبايع فالزوائد له ويقرب منه ملك المرتدّ... الخامس... الفنّ الرابع.

Završetak ovdje (l. 40b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفنّ السابع... فقال له أسائل أنت قال نعم قال أُنزل مكانك الأرض ومكاني المنبر.

L. 40; 20,5 x 13 (14,5 x 7); 21 redak. Nasẖ, sitan, lijepo složen, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Listovi sa originalnom paginacijom, ovdje od 190-239 i kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7877. R-9473

معدّل الصلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 7857,3.

Primjerak je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال رسول الله صلعم لا ينظر الله إلى صلوة عبد لا يقيم فيها صلبه بين ركوعها وسجودها...

Završetak (l. 12a):

آخره: والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصف المقدّم.

L. 12; 21 x 15,5 (13,5 x 7); 15 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i oštećeni na krajevima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7878. R-9719

Zbirka (مجموع) *2*

L. 80; 19 x 15 (13,5 x 8,5); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. U drugom djelu veoma lošeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom razljeveno tako da se tekst teško čita. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst u prvom djelu obrubljen širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvijema tankim crnim linijama. Listovi oštećeni vlagom.

Povez polukožni, otkinut od knjige.

1. L. 1b-30a

معدّل الصلوة

MU‘ADDIL AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 7857,3.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أمر عباده بإقامة الصلوة وتعديلها، وجعلها رأس الدين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا ... والصلوة والسلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصلوة وآتوا الزكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

2. L. 31b-80b

رسالة الشفاء لدواء الوباء
RISĀLA AŠ-ŠIFĀ' LI DAWĀ' AL-WABA'

Obimnije djelo iz oblasti medicine. Na arapskom jeziku napisao 'Iṣamuddīn Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprü-zāde, umro 968/1561. godine. Djelo je manjkavo na kraju.

Şeşen, Catalogue of islamic medical manuscripts, 282, str. 280.

Početak (l. 31b):

أوّله: الحمد للّه الملك المتعال المنفرد بالعظمة والجلال... أمّا بعد فهذه رسالة الشفاء لدواء الوباء.

Završetak ovdje (l. 80b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقال ومن العلماء من يتبرك في أيّام الوباء بكتاب المصابيح للبغوى وهو كتاب مبارك وعدد أحاديثه أربعة آلاف وسبعمائة وتسعة عشر حديثا. وفي سنة ست عشر وخمسمائة توفى أبو محمّد الحسين بن سعود الشافعي البغوي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7879. R-7223

راحة الصالحين وصواعق المنافقين
RĀḤA AṢ-ṢALIḤĪN WA ṢAWĀ'IQ AL-MUNĀFIQĪN

Djelo moralno-etičkog sadržaja o osnovnim vjerskim dužnostima i njihovom utjecaju na formiranje ličnosti. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, umro 981/1573. godine.

az-Ẓāhiriyya I, str. 348; GAL S. II, 655, aṯ-Ṯayl I, 546.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة المتّقين...هذه فهو سنّة (فهرسة) كتاب راحة الصالحين وصواعق المنافقين وجعلته على ثمانية أبواب...الحمد للّه الذي علّمنا الشرائع والأحكام وخلّصنا بنور العلم من ظلم الشبهة والأوهام... وبعد فإنّي أردت أن أبيّن فرائض الصلوة... وسمّيته راحة الصالحين وصواعق المنافقين.

Završetak (l. 27b):

آخره: لانّه معرفة الفرض فرض ومعرفة الواجب واجب وتركها اثم وعصيان أمّا تارك السنّة فهو فاسق على ما قال الفقيه ابو الليث وغيره واللّه أعلم بالصواب.

L. 32; 20,5 x 14 (15,5 x 8,5); 19 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Rukopis je prepisan prije 1244/1828. godine kada je datirana bilješka o smrti Šayẖa ʻAlī-efendīje Halać-zādeta (حلاك زاده), sina mu Muṣṭafe i kćeri Hatidže (l. 28).

Posljednja tri lista prazna.

7880. R-9733

Zbirka (مجموع), 3

L. 82; 18,5 x 14 (15 x 9,5); 17-21 redak. Taʻlīq, krupan. Mastilo crno. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni, sa kustodma. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu, naknadno nevješto popravljan.

1. L. 1b-59b

راحة الصالحين و صواعق المنافقين

RĀḤA AṢ-ṢĀLĪḤĪN WA ṢAWĀʼIQ AL-MUNĀFIQĪN

Isto kao br. 7879.

2. L. 60b-74a

الفقه الأكبر ترجمه سي

AL-FIQH AL-AKBAR TARĞAMASĪ

Prijevod na turski jezik Abū Ḥanifinog djela *al-Fiqh al-Akbar*, od nama nepoznatog prevodioca.

Fajić XI, 6958, 1.

Početak (l. 60b):

أوّله : بحمدك يا من لا خالق إلاّ أنت . ولا رازق لنا بين السماء والأرض إلاّ أنت

Završetak (l. 74a):

آخره : بو رساله، رضاءً لله تركيه ترجمه اتدمكه مسلمانلر إعتقادلريني تصحيح ايدوب و بو فقيره خير دعالرايده لر اللّه تعالى ميسّر ايده آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد المرسلين وسائر الانبياء الاكرمين .

3. L: 75b-83b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة للإصبعي
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI-TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA LI'L-IṢBA'Ī

Komentar na as-Samarqandījevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Ḥusayn-ef. al-Iṣba'ī as-Sarāyī (iz Sarajeva) umro 6. muhrrema 1102/1689. godine.

Popara-Fajić VII, 4371, 3.

Početak (l. 75b):

أوّله: الحمد للّه الذي أذاق نوع الإنسان حلاوة النطق و البيان، ففاز منهم من فاز بالتمييز بين الحقيقة و المجاز، و الصلوة على منبع البلاغة و الفصاحة، و معدن البسالة و السماحة... و بعد فلا يخفى أنّ الرسالة التي عملها المولى ... أبو القاسم السمرقندي ... قال المصنّف الحمد لواهب العطيّة، أى: كلّ فرد من أفراد العطايا كما هو المستفاد من لام الاستغراق...

Završetak (l. 82b):

آخره: فهو قرينة و ما سواه ترشيح، و لك أن تجعل الجميع قرينة في مقام شدّة الاهتمام بالإيضاح، ولذا قال صاحب التلخيص: القرينة قد تكون واحدة، و قد تكون متعدّدة. و اللّه الهادى.

Na zaštitnom listu 1-2 na početku sadržaj djela راحة الصالحين

Cijelu zbirku prepisao 'Alī b. Maḥmūd Koničawī 1167/1753. godine (bilješka na l. 82b):

حرّره الفقير إلى ربّه الغنيّ على بن محمود قونچوي السرايي.

Na prvom i posljednjem listu zeleni pečat sa podatkom da je rukopis uvakufio Muṣṭafā Šawqī, (1)287/1870. godine.

7881. R-9832

تكملة البحر الرائق شرح كنز الدقائق
TAKMILA AL-BAḤR AR-RĀ'IQ ŠARḤ KANZ AD-DAQĀ'IQ

Dopuna djelu *Baḥr ar-Rā'iq*. Osnovno djelo napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuǧaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro

970/1562. godine (*Dobrača II, 1233*). U izvorima postoje kontradiktorna mišljenja oko autora ovoga komentara. Neki navode da ga je napisao ʻUmar b. Ibrāhīm Ibn Nuǧaym, brat komentatorov, umro 1005/1596. (*Dobrača II, 1237*); Muḥammad b. Ḥusayn b. ʻĀli at-Ṭūrī al-Miṣrī (*Kairo I, 411*) te ʻAbdulqādir b. Uṯmān al-Qāhirī, umro 1026/1617. godine (*Ḏayl I, 316*). Djelo je nepotpuno na početku i na kraju.

Dobrača II, 1238

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يعني المشائخ إذا كان بالارض ضرر بالقلع فالخيار إلى ربّ الارض لانّه صاحب أصل...باب الرجوع في الهبة قد ذكرنا انّ حكم الهبة... (l. 5a)

Završetak ovdje (l. 109b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مكتاب القسمة (l. 99b) يقول انّهما لوتهائنا ولم يشرطا الاجارة في الاوّل القعد لم يملك أحدهما أن يستقل ما أصابه ولو تهائنا في عبد ...

L. 109; 21 x 15,5 (18,5 x 12,5); 19 redaka. Taʻlīq, krupan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7882. R-8867

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAǦĀT AL-ARWĀḤ

Isto kao br. 7856/3.

L. 41; 21,5 x 15 (15 x 9); 17 redaka. Nasḫ, sitniji, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Listovi prosuti i znatno oštećeni.

Povez kožni sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao Ḫalīl b. ʻAlī, u nedjelju, 10. ševvala 1213/1798. godine.

Iz biblioteke Ahmed-ef. Selimovića, kadije iz Sarajeva.

7883. R-8865

مفتاح الحصول لمرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول
MIFTĀḤ AL-ḤUṢŪL LI-MIR'ĀT AL-UṢŪL FĪ ŠARḤ MIRQĀT AL-WUṢŪL

Komentar glose حاشية -تعليقة - على مرآة الأصول. Osnovno djelo مرآة الأصول napisao je Muḥammad b. Faramurz Molla Ḫusraw, umro 885/1480. godine (Dobrača I, 151,5; str. 123). Komentar ovom djelu pod naslovom حاشية - تعليقة - على مرآة الأصول napisao vjerovatno Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī (Dobrača II, 891). Ovo je glosa ovome komentaru koju je napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyo, umro 1119/1707. godine u Mostaru. Djelo je manjkavo na kraju. Ovdje je samo prvih deset lista.

Dobrača II, 892; OM II, 30-1; AM II, 443; Ḏayl II, 524.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من أظهر بحكمته الفروع من الأصول وفسر بمحكم كتابه ما تشابه على ذوي العقول... فيقول المفتقر لعفو ربّه الكريم الباري مصطفى بن يوسف بن مراد المستاري.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والثاني وجوب الصلوة عند الدلوك ولهذا التعميم دخل الثاني في التعريف.

L. 10; 25,5 x 18,5 (17 x 9); 23 retka. Nasḫ, sitniji, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7884. R-9742

المعادل في شرح ملتقى الأبحر
AL-MU'ĀDIL FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Kometar djelu ملتقى الأبح.Napisao 'Abdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad b. Sulaymān al-Mar'ašī al-Ḥanafī, umro 1149/1736. godine.

Dobrača II, 1397; O. M. III, 285-6; GAL G II, 643.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي من علينا بإحياء طهارة القلوب ... أمّا بعد فإن الراجي عفو ربّه الكريم."

Završetak (l. 256):

آخره: ومجمع البحرين حتّى يسهل الطلب على من أشبه عليه صحّة شيء ممّا ليس في الكتب الأربعة الحمد للّه على التمام... اللّهم اجعله لنا ذخراً نافعاً إلى يوم القيامة.

L. 256; 32 x 19 (26,5 x 11); 27 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Nedostaju listovi od 38-48.

Povez kožni, veoma oštećen na hrbatu i rubu prijeklopa.

Na l. 1a kratak sadržaj djela.

Prepisao Šayẖ Ḥusayn, imam velike džamije u Mar'ašu (današnji Kahramanmaraš na jugu Turske), u subotu, posljednjeg dana džumadel-evvela 1125/1713. godine:

قد وقع الفراغ من هذا الجزء الشريف في اليوم الآخر من أيّام جماد الأولى ١١٢٥،... نمّقه الفقير... شيخ حسين إمام بالجامع الكبير في مدينة مرعش المحميّة.

Na istom listu bilješka da je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, imam i hatib u Sultan Mehmed Fatihovoj džamiji u Istanbulu i autor mnogih djela umro 965/1557. godine u Istanbulu.

Vlasnik Muḥammad b. Muṣṭafā (pečat na l. 1a).

7885. R-9208

المعادل في شرح ملتقى الأبحر
AL-MU'ĀDIL FĪ ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 7884.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولو خوّف امرأته بالضرب حتّى وهبت مهرها منه لا تصحّ الهبة... كتاب الفرائض يبدأ من تركة الميّت...

L. 5; 20,5 x 14 (14 x 6,5); 18 redaka. Ta'līq, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama listova i između redaka kasnije dopisivani komentari teksta. Listovi oštećeni na krajevima, prosuti, bez kustoda.

Bez poveza.

Prepisao al-Ḥağğ Rağab b. al-Ḥağğ Sa‘dī aṣ-Ṣofiyawī, privremeni kadija u kadiluku Timok (Srbija) 15. zul-kadeta 1068/1658. godine:

تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في يوم الخامس عشر من شهور ذي القعدة الشريف سنة ثمان وستّين وألف نمّقه الفقير المحتاج إلى رحمة اللّه الملك القدير الحاج رجب بن الحاج سعدي الصوفيوي القاضي بقضاء تموق مؤقّتا.

Vlasnici Aḥmad Rušdī i ar-Rašīd aš-Šukrī Trawniklī 1227/1812. godine:

صاحب الكتاب أحمد رشدي والرشيد الشكري تراونيكلي ١٢٢٧.

7886. R-7007

إعلام الباحث بقبح أمّ الخبائث

I‘LĀM AL-BĀḤIṮ BI QUBḤ UMM AL-ḪABĀ’IṮ

Djelo o štetnosti alkohola i posljedicama njegovog konzumiranja sa vjerskog i medicinskog aspekta. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Aḥmad b. Yūsuf al-Ḥusaynī, umro 1332/1914. godine. Djelo završio 1327/1909. godine.

Kaḥḥala I, 157. Izd. Kairo, 1327.

Početak (l. 2a):

أوّله: الحمد للّه الذى شرع لعباده أعدل الأحكام وبيّن لهم على لسان رسله الكرام الحلال والحرام... أمّا بعد فقد جلّ الخطاب وعظم المصاب وزاد في الناس الخراب.

Završetak (str. 144):

أخره: واللّه تعالى أعلم انتهت عبارتنا من مرشد الأنام لبرام الامام نسأل الله العون على اتمامه وحسن الختام.

Str. 154; 20 x 16 (14 x 10); 16 redaka. Nasẖ, krupniji, veoma lijep. Mastilo crno. Papir bijel, sa širokim linijama. Tekst uokviren debljom crnom linijom. Listovi označeni po stranicama.

Povez kartonski, čvrst.

Prepisao, iz štampanog primjerka, Ayyūb b. ‘Umar Qābil, učenik petog razreda Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu u zadnjoj dekadi zul-hidždžeta 1351/1933. godine. (str. 154):

كتب هذا الكتاب العبد الفقير إلى رحمة الله الكريم أيّوب بن عمر قابل طالب من طلاّب المعهد الخسروي في الفصل الخامس في أواخر أيّام ذي الحجّة إحدى وخمسين وثلثمائة وألف.

Na str. 146-154 recenzija knjige profesora Azhara aš-Šayhā Sa'īda al-Mawğīja. Na posljednja 4 lista sadržaj djela.

Iz zaostavštine Ejuba Kabila iz Tuzle.

7887. R-3243

إجازة لحسن البوسنوي
IĞĀZA LI ḤASAN AL-BOSNAWĪ

Diploma koju je Ḥāfiẓ Muḥammad Waysil b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Bosnawī, zvani Pinjo, umro u Istanbulu poslije 1352/1933. godine (l. 2a), izdao Ḥasanu b. 'Abdullahu al-Bosnawiyu Handžiću, umro 1336/1917. godine u Zagrebu (l. 4a). Diploma se odnosi na opće znanosti.

Početak (l. 89a):

أوّله: الحمد لله الذي انبت دوحة العلم في صدور العلماء وجعل ثمارها آنوار أحكام الشريعة الغرآء... وبعد فيقول العبد الفقير الى الله الملك القدير حافظ محمد ويسل بن ابراهيم بن ابراهيم البوسنوي عفا عنهم وغفر ذنوبهم المولى القوى...حافظ حسن بن عبد الله البوسنوي السّرايي موطنًا ومسكنًا... اقترح عليّ بعد الاستخارة بالاستجازة ظنًّا منه... اعجزت له إجازة عامّة في مطالعة الكتب الفاخرة...

Završetak (l. 10b):

آخره: فهذه وصيّتي لك ولك أكن من المتّعظين وكلّ امرىء بما كسب رهين امرتك الخير لكن ما امرت به وما استقمت فما قولي لك استقم جعلنى الله وايّاك من العلماء العاملين وحشرنا في زمرة الصّالحين... **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.**

L. 11; 25,5 x 16 (16 x 8); 15 redaka. Nasḫ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, bez vodenog znaka.

Povez kartonski, čvrst.

Prepisao Ḥāfiẓ 'Uṯmān b. 'Alī, 1332/1913. godine (l1a):

كتبه الفقير حافظ عثمان بن عليّ غفر الله لهما ولوالديهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات، ١٣٣٢.

Na l. 2 i 4a bilješke Mehmeda Handžića gdje je objasnio prezimena autora i učenika.

Na l. 11a manji okrugli pečat autora : محمد ويسل

7888. R-8307

(شرح على حاشية الإصلاح والإيضاح)

(ŠARḤ 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-IṢLĀḤ WA AL-ĪḌĀḤ)

Komentar djelu *Ḥāšiya al-iṣlāḥ wa al-īḍāḥ*. Osnovno djelo *al-Iṣlāḥ wa al-īḍāḥ* napisao je Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl Paša, umro 940/1533. godine (*Dobrača II, 1115*). Naš primjerak je komentar dodatku na ovo djelo od nama nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Djelo je obimno, ali, nažalost, manjkavo na početku i kraju te je bilo teško utvrditi pravi naslov i autora. Na početku nedostaje pedeset listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بالذكر لرفع توهّم أن يصلّي (!) في الآخر بين الاستخلاف لعدم وجوب القراءة فيها ويصف الرجال خلف الإمام... **باب الحدث في الصلوة**

Završetak ovdje (l. 559):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل وصايا** الذي على أربعة أوجه... الوصيّة المطلقة بأن يقول مثلا هذا المقدار من مالي أو ثلث مالي وصيّة أو أوصيت هذا القدر من ثلث مالي لا تحلّ للغنىّ لأنّها صدقة...

L. 559; 20,5 x 14(16,5 x 7); 19 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama prvih listova komentari koji počinju riječju قوله.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7889. R-9758

(شرح ملتقى الأبحر لمجهول)

(ŠARḤ MULTAQĀ AL-ABḤUR LI MAĞHŪL)

Komentar djelu *Multaqā al-abḥur* (*Lavić X, 5874.*) od nama nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بالدباغة في التبيين وفي الفيل خلاف محمّد وإنّما ضعّفه لما روي عن أنس رضي اللّه عنه أنّه صلعم كان يمتشط بمشط من عاج ثمّ في قوله دبغ إشارة إلى إخراج ما لا يحتمل الدباغ... فصل في ماء بئر دون عشر(l. 1b).

Završetak (l. 227b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب حدّ القذف ... فمن قذف محصنا محضرة...لكن الحكم يثبّت في المحصنين أيضا لأنّ المعنى هو رفع العر بشملها فكان متناولا للشّىء الثانى بعد الفوائد

L. 227; 22,5 x 17 (17,5 x 10,5); 21 red. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen tankom linijom crvene boje. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa folijacijom i kustodama. Pojedini listovi prosuti.

Povez polukožni, znatno oštećen na hrbatu. Na zaštitnim listovima 1-2 na početku, sadržaj djela u iscrtanim tabelama.

Ovo je prvi svezak komentara koji je prepisao nepoznati prepisivač u Egiptu kako to zaključujemo iz naknadno dodane bilješke na kraju djela.

Vlasnik neki Emin.

7890. R-5760

(شرح كتاب في الصلوة)
(ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ)

Komentar nekog fikhskog djela, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Nažalost, djelo je manjkavo na početku i kraju te nismo uspjeli utvrditi pravi naslov i autora.

Početak (l. 1a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: تكميلا للإتقاء في مبسوط شيخ الإسلام و(!) المضمضة أنّه يستاك انتهى وهذا إذا كان مسواك والا أي وإن لم يكن له مسواك فبالأصابع...وسنّة الغسل أنّه يتقدّم الوضوء عليه كوضوء الصلوة من غير استثناء.

Završetak (l. 212b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: فصل في الجنائز يستحبّ أن يتوجّه المحتفر إلى القبلة...وإن لم يحضر إمام الحيّ وحضر المؤذّن فليس على الأوليـاء تقديمه وإن حضر الوالي أو الخليفة والقاضي وصاحب...

Radi kasnije lakše identifikacije navodimo nekoliko poglavlja ovog inače obimnog komentara:

فصل في بيان أحكام المياه ويجوز الطهارة أي الوضوء (l. 19a)
فصل في بيان أحكام الحياض (l. 23a)

فصل في المسح على الخفّين (l. 28a)

فصل في نواقض الوضوء النواقض جمع ناقضة (l. 37a)

فصل في بيان النجاسة الحقيقيّة النجاسة على ضربين (l. 47a)

فصل في صلوة المسافر أقلّ مدّة السفر عندنا مسافة ثلثة أيّام (l. 199b)

فصل في صلوة الجمعة. صلوة الجمعة فرض عين على من استجمع شرائطها (l. 203b)

فصل في صلوة العيد. صلوة العيد واجبة... (l. 207a)

L. 212; 22 x 15 (16 x 10); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dodatnih komentara teksta. Papir svijetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, obložen crnim platnom, sa prijeklopom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7891. R-9731

(كتاب في الفقه لمجهول)

(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Obimnije djelo iz fikha, na arapskom jeziku. Budući da nedostaju početak i kraj nismo mogli identificirati djelo i autora. Isti primjerak smo pronašli u izvorima, ali, nažalost, i kod njih neidentificiran.

Ahlwardt VI, 4639.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لمن قلده وعليه وإذا علم بشىء من حقوق العباد... كتاب المأذون الاذن فكّ الحجر فلا يتوقّت فلو أذن له (l.3a)

Završetak ovdje (l. 57b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب السرقة وهى أخذ العاقل البالغ نصابا (l. 56b) وإن اشترى السارق المسروق أو وهب له أو...

١) كتاب الدعوى ويعتبر فيه.. (l. 3b)

٢) كتاب الإقرار وهو حجّة على المقرّ (l.5b)

٣) كتاب الشهادة من تعيّن لتحمّلها لا يسعه (l. 7a)

٤) كتاب الوكالة ولا تصحّ حتّى يكون المؤكّل (l. 10a)

٥) كتاب الكفالة وهي ضمّ الذمّة إلى ذمّة (l. 12a)

٦) كتاب الحوالة وهي جائزة (l. 13b)

٧) كتاب الصلح (l. 14a)

٨) كتاب الشركة ويكون عن الإملاك (l. 15a)

٩) كتاب المضاربة المضارب... (l. 17a)

١٠) كتاب الوديعة وهي أمانة للمودّع (l. 18a)

L. 57; 18 x 13,5 (12 x 9); 15 redaka. Nash, krupan, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi prosuti i oštećeni u dodiru sa vlagom i glodarima. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Na početku nedostaje 39 listova.

Povez kožni, znatno oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada se po papiru može zaključiti da je rukopis veoma star.

7892. R-9235

(شرح كتاب في الصلوة لمجهول)
(ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀH LIMAĞŪL)

Fragment komentara nekog djela iz fikha, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Ahlwardt IV, 4660.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ويكره له قرأ التوراة والزبور والإنجيل لا قراءة القنوت لأنّه كسائر الأدعية... كتاب الصلوة شرط لفرضيّتها... (l. 21b).

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل جهر الإمام في الفجر (l. 36b)... ويقف الواحد عن يمينه أي يمين الإمام

L. 38; 20,5 x 14 (15 x 7); 19 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7893. R-9323

باب شروط الصلوة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao b 7857,4.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : والزرنيج إذا لم يجد الماء أو كان يجد الماء إلاّ أنّه مريض... والثاني طهارة البدن

L. 24; 20,5 x 15 (16 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage rastavljene.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7894. R-9253

شروط الصلاة (وهى ستّة)

ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao b 7857,4.

Manjkav na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو يمرضه والثاني طهارة البدن والثالث طهارة الثوب.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب مفسدات الصلوة وهي أربعة عشر... الرابع كلمة لا إله إلّا الله محمّد رسول الله إن أراد به الجواب فسدت صلوته وإن أراد به الإعلام...

L. 8; 19 x 13 (16 x 9,5); 14 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan, veoma lijep. Mastilo crno i crveno. Tekst pisan sa velikim razmacima gdje je kasnije dopisivan prijevod djela na turski jezik. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7895. R-8242

كتاب شروط الصلاة
KITĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo ili izvadak iz nekog opsežnijeg, o uvjetima za obavljanje namaza, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Ahlwardt III, 3541.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... ثمّ اعلم وفقك اللّه تعالى وايّانا بأنّ الواجب على العبد المكلّف اولًا أن يؤمن باللّه...

Završetak (l. 10a):

آخره: واحد منها واجب وهو غسل الميّت وأربعة منها سنّة وهو غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا.

L. 10; 23,5 x 15,5 (15 x 8); 15 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na ćoškovima.

Povez kartonski.

Prepisao muderris Muḥammad-efendī, (12)49/1833. godine (pečat i bilješka na l. 10a).

Djelo je uvezano sa još tri štampana djela, i to:

١) قدوري شريف ترجمه سي ٢) نوسال عسكري ٣) مفتاح الفلاح.

7896. R-5464

(تعاليم فقهيّة)
(TA'ĀLĪM FIQHIYYA)

Djelo iz fikha, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Manjkav na početku i kraju. Naslov je izvučen na osnovu teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: رضي اللّه عن عبدين رجلين أذن أحدهما لصاحبه أن يكاتب نصيبه بألف ويقبض فكاتب...باب في المكاتب العجز أوالموت فيترك وفا أو لا يترك محمّد عن يعقوب

Završetak (l. 24b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: كتاب الوصايا... رجل أوصى لموارث ولأجنبيّ فإنّه يجوز للأجنبي نصف وصيّته وتبطل وصيّة الوارث ...

Navešćemo nekoliko poglavlja ovoga djela:

كتاب المأذون محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة رضي اللّه عنه قال ليس للمأذون... (l. 3b)

كتاب الغصب محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة في رجل غصب عبداً...(l. 4a)

كتاب المزارعة محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة قال المزارعة فاسدة... (l. 5a)

كتاب الخراج محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة قال في أرض خراج على... (l. 5b)

كتاب الذبائح محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة لا بأس في الذبح... (l. 5b)

كتاب الكراهيّة محمّد عن يعقوب عن أبي حنيفة يكره أكل لحوم... (l. 6b)

L. 24; 16 x 12,5 (12 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupniji, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti i oštećeni.

Bez poveza.

Sudeći po pismu i papiru rukopis je veoma star i prijepis vjerovatno potječe iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7897. R-5066

(شرح كتاب في الفقه)

(ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH)

Opširan komentar nekog fikhskog djela, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku i kraju. Na početku nedostaje 17 listova. Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: أمّ تزوّجت صغيرة- وقبضت المهر ثمّ أدركت فإن لم تكن وصيّة طالبت الزوج... في المسائل الفقهيّة .

Završetak (l. 161):

آخره: كتاب الحظر والإباحة فيما يرجع إلى الفروج... ويمنع صوفيّة من رفع الصور وتخريق (!) يكره أن يقول في دعائه بحقّ فلان أو بحقّ...

U djelu su pored ostalih zastupljena i sljedeća poglavlja:

كتاب الطلاق في الإيقاع (l. 4a)
كتاب العتاق نوع في ألفاظ العتق (l. 15a)
كتاب الإيمان نوع في ألفاظ اليمن (l. 16b)
كتاب البيوع ألفاظ البيع والثمن (l. 25a)
كتاب الإجارات نوع في انعقاد (l. 53a)

L. 162; 18 x 14 (13 x 9); 20 redaka. Nasḫ, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama. Na pojedinim listovima na marginama ima nešto dodatnih komentara teksta. Mnogi listovi oštećeni u dodiru sa vlagom ili glodarima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na zadnjem zaštitnom listu na arapskom jeziku bilješka o koristi proljetne kiše.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

7898. R-9635

(كتاب في الصلوة)
(KITĀB FĪ AṢ-ṢATAH)

Fragment nekog obimnijeg djela o namazu, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تحت العرش فلا يكسر حتّى يدفع إليه يوم القيامة... فصل في نواقض الوضوء (l. 4a).

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في سجود التلاوة الأصل في وجوبها قوله تعالى **لاَ تَسْجُدُوا للشَّمْسِ**...اعلم بأنَ سجود التلاوة في القرآن أربعة عشر...

L. 50; 21 x 15 (14 x 10); 9 redaka. Nash, krupan, sa velikim razmakom između redaka. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na mjestima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7899. R-9024

(شرح كتاب في الصلوة لمجهول)
(ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀH LIMAĞŪL)

Komentar nekog obimnijeg djela o namazu. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju, znatno oštećeno.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ماء الزردج وهو ما يخرج من الأعصفر المنقوع فيطرح ولا يصبغ به...فصل في بيان النجاسة الحقيقة (l. 30a)

Završetak ovdje (l. 164a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في بيان أحكام زلّة القارى الواقع فى الصلوة (l. 157a)

وهذا فصل آخر وهو ابدال هذه الأخرف الثلثة التاء والدال والطاء بعضها من بعض فنورد ما ذكر قاضيحان من ذلك.

L. 164; 19,5 x 14 (14 x 9); 16 redaka. Nash, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, oštećeni vatrom i glodarima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7900. R-6286

(شرح كتاب الدعوى)
(ŠARḤ KITĀB AD-DA'WĀ)

Fragment nekog komentara iz fikha, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب الدعوى لمّا كانت الوكالة بالخصومة التي هي أشهر أنواع الوكالات سببا داعيا...

Završetak ovdje (l. 12a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ونحن نقول به لأنّ الشّاهد الواحد لا يعتبر فوجوده كعدمه فيرجع إلى غير النكر عملا بالمشاهر إلى هنا كلامه.

L. 14; 28 x 18,5 (18,5 x 10); 27 redaka. Ta'līq. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Bez poveza. Posljednja dva lista prazna.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

7901. R-9538

أربع وخمسون فريضة ترجمه سي
ARBA‘ WA ḪAMSŪN FARĪḌA TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik risale o pedeset i četiri islamske dužnosti (farza) koju je na arapskom jeziku sabrao Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. godine. Nepotpun na početku.

Dobrača II, 899, 1; Popara IX, 5674, 1.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أصلا الله تعاليننك بو قول شريفك دليلي ايله ثابتدر يعني اي ايمان كتورن قوللرم... الثالث الوضوء من الحدث.

Završetak (l. 10b):

آخره: **والرابع وخمسون** اللي دردنجي أن لا يحلف على الكذب يلان يرع اند ايچمكدر لقوله تعالى **يحلفون على الكذب وهم يعلمون** الله تعالينك بو قول شريفي كي انلر كذب اوزرنه يمين ايله لر حال بو كه انلر يلان اولدوغن بلولر. تمّت الرسالة بعون الله الملك الوهّاب.

L. 10; 21 x 15 (16 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno i crveno. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao ‘Ālī b. Muḥammad 1149/1736. godine.

كتبه الحقير على بن محمّد سنة ١١٤٩.

7902. R-6085

Zbirka (مجموع) 3

L. 133; 29 x 19 (23,5 x 14); 19 redaka. Nasẖ sa primjesama riq‘a, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, čvrst, dobro očuvan.

1. L. 1b-128b

مقدّمهء قطب الدين
MUQADDIMA' QUṬBUDDĪN

Opširno djelo iz fikha na turskom jeziku. Napisao Muḥammad an-Nakīdī al-Iznīqī, Quṭbuddīn, umro 821/1418. godine.

Götz XIII 3, 23; Kaḥḥāla XII, 81; Flügel III, 123-124; Ḥ. Ḫ. II, 1804.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي كلّف عباده بالفرائض والواجبات... بلكل كم بو ضعيف فقير حقير قطب الدين بن محمّد غفر الله لهما ولجميع المسلمين... بلكل كم علمده فرض عين وار وفرض كفايه وار.

Završetak ovdje (l. 128b):

آخره: فصل بوندن صكره بلكل كيم اول بوصفتلروك...حق تعالى انلروك كوكللرين كوزن اچدي علم اسراره مطّلع اولديلر دورشديلر اللهمّ اجْعلنا من زمرتهم وشرفنا بسترتهم إنّك رافع الدرجات ومجيب الدعوات الله اعلم بالصواب تمّت تمام.

Prepisao Yūsuf b. 'Alī, 982/1574. godine.

2. L. 129a-131a

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ)

Kraća zbirka hadisa na arapskom jeziku sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 129a):

أوّله: قال النبيّ عليه السلام الرياء يفسد الأعمال فرض وسنت قلوپ تحيّات اوقوده...

Završetak (l. 131a):

آخره: طلب الأدب خير من الذهب.

3. L. 131b-134b

(قراءة سور القرآن للحاجّة)
(QIRĀ'A SUWAR AL-QUR'ĀN LIL-ḤĀĞĞA)

Kraća risala na turskom jeziku koja govori o učenju pojedinih odlomaka iz Kur'ana u različitim situacijama, od nepoznatog autora.

Početak (l. 131b):

أوّله: إمام جعفر صادق روايت ايدور پيغمبر عليه السلام هر كم حاجت ايچون قراءة ختم
ايلمك ديسه...

Završetak (l. 134b):

آخره: سورة الناس(...) نمازلردن وجودلرده ...

Vlasnici hāfiẓ Ibrāhīm b. Sayfullāh i Aḥmah b. Muḥammad.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

7903. R-8869

حلويات شاهى السلطان فى الفروع
ḤULWIYYĀT ŠĀHĪ AṢ-ṢULṬĀN FĪ AL-FURŪʻ

Opsežnije djelo o obredoslovlju (ʻibādāt), hanefijskog mezheba. Na turskom jeziku napisao Abū al-Ḥasan Ismāʻīl b. Ibrāhīm b. Iskendiyār b. Bayāzīd b. Emīr b. Yaʻqūb b. Šamsuddīn b. Yemen b. Ğendār, ar-Rūmī, umro oko 862/1457. godine. Rad je raspoređen na 78 poglavlja. Naš primjerak je manjkav na kraju, dok na početku nedostaje samo jedan list sadržaja djela.

Dobrača II, 1536-1537; Ḥ. Ḫ. I, 688; Flügel III, 122; Rieu, 11.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله رب العالمين جاعل الأنبياء سادة للعالمين و العلماء قادة للمؤمنين... بلكل بو
بنده، ضعيف.. أبو الحسن إسماعيل بن إبراهيم بن اسكنديار بن بايزيد بن امير بن يعقوب بن
شمس الدين بن يمن خندان... فلو لا نفر من كلّ فرقة منهم طائفة.

Završetak ovdje (l. 254b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يتمش يدنجي باب حج بياننددر ...مسئله: بو عمللرك هر
برنده...مقصود لقدر وغرض بي غرضلقدر تابللر كي قوللق بونلرا...

L. 254; 32 x 22,5 (25 x 16,5); 22 retka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, veoma kvalitetno. Samo naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7904. R-4571

مسئلة دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد
MAS'ALA DUḪŪL WALAD AL-BINT FĪ AL-MAWQŪF 'ALĀ AWLĀD AL-AWLĀD

Rasprava o pitanju prava djece od kćeri u korištenju evladijet-vakufa. Na turskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 950/1543. godine. U našem primjerku kao i kod Kōprūlüa stoji nasov: رسالة في طبقات المجتهدين (*Kūprūlü II, 1602, 48*), mada po početku odgovara naslovu koji smo mi naveli, dok se u drugim katalozima pod ovim naslovom nalazi potpuno druga risala sa drugim početkom.

Dobrača I, 399, 6, str. 248; Ahlwardt IX, 1025; GAL GII, 450, 44; S. II, 670; Bratislava 84; Köprülü I, 1014, 22:

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله لوليّه والصلوة على نبيّه والثناء على خليفته في أرضه اللهمّ ارض عنه وارضه وبعد فإنّ المسئلة السائرة في البلاد .

Završetak ovdje (l.44b):

آخره: قوله إن يقع في القلب نسبة الصدق اي يحصل فيه منسوبيّة الصدق إلى الجزء و ثبوته

Napomenimo da zbirka prema naslovima na unutrašnjoj strani korica sadrži više risala, ali budući da su listovi prosuti i mnogi od njih ispreturani ili zagubljeni nismo mogli utvrditi tačno koja risala se nalazi na kojem listu. Tako se na prvoj unutrašnjoj korici nalazi popis risala i to: رسالهء طبقات المجتهدين، رسالهء خلق القرآن i رسالهء تحقيق معجزة.

Zbirka ima ukupno 44 lista veličine 15,5 x 11 (10,5 x 6,5); 13 redaka na stranici. Nasẖ, lijep. Mastilo crno, veoma kvalitetno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, originalan, razdvojen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

7905. R-6475

تحفة الطالبين
TUḤFA AṬ-ṬĀLIBĪN

Naslov prema rukopisu (l. 1b): هذا الكتاب تحفة الطالبين

Djelo iz fikha, na turskom jeziku. Napisao Luṭfī b. ʻAbdulmuʻīn, umro 970/1562. godine.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Ovo djelo ne nalazimo u nama dostupnim izvorima. Autor u uvodu kaže da je ovo skraćena verzija djela تنبيه الغافلين و تأكيد العافلين koju je autor uradio na zahtjev učenika i prijatelja. Djelo تنبيه العافلين و تأكيد العافلين kako stoji u našem primjerku se u izvorima pojavljuje pod naslovom: تنبيه الغافلين و تذ كرة العاقلين (*Dobrača I, 718, str. 481-482*) ili kao تنبيه العاقلين و تأكيد العارفين (*Ḏayl I, 326*).

Početak (l. 1b):

أوّله: حمدبي حد وثنا ءبي عداول پادشاهلر پادشاهنه كه وصف وحدا نيّته لايقدركه وإلهكم إله واحد ايله صفتلنمشدر قديمدركه... أمّا بوندن صكره بو عبد ذليل ضعيف اللّه تبارك وتعالى نك رحمتنه محتاج ترين لطفي بن عبد المعين دير شول وقتكه ايمان بيان ايدر تنباه الغافلين وتأكيد العافلين آدلو كتابدر... وبو كتابك آدينه تحفة الطالبين ديو آد ورولدي.

Završetak ovdje (l. 177b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: صلوة أرضاء المخضما شرعه شرحندن...آندن شريعتي داخي عزيز طوشون يعني اوامينه امتثال ايدوب.

L. 177; 20 x 14,5 (15 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga prosuta. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Stolac.

7906. R-8899

Zbirka* (مجموع)*, 2

L. 10; 19,5 x 12,5 (12,5 x 6,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Bez poveza.

1. L. 1b-4b

تقرير رساله‌ء بركوي

TAQRĪR RISĀLA-I BIRĠIWĪ

Kratak priručnik za vjersku pouku. Prema rukopisu napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġiwī, umro 981/1573. god.

Dobrača II, 1625.; Fajić XI, 5420, 12.

Početak (l. 1b):

أوّله : الحمد لله ربِّ العالمين والصلوة والسلام على رسولنا ونبيّنا محمّد وآله وصحبه أجمعين مشرق ايله مغرب اراسنده نقدر مؤمن ومؤمنه وار ايسه اكر قوجه واكر كنج واكر صاغ واكر كتورم ...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخره: اعتقاده... اعتقاد اوزره اولديلرسه بن دخي اول اعتقاد اوزرينه ين ديه تمام.

2. L. 5a-9b

رساله‌ء قاضي زاده أفندي

RISALE-I QĀḌĪ-ZĀDE-EFENDĪ

Traktat na turskom jeziku o načinu izvršavanja molitvi (namaza) pri raznim vanrednim prilikama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, umro 1054/1635. godine.

Lavić X, 5949, 3; Fajić III, 2379, 3; OM I, 402; A. M. II, 277; Flügel III, 133; Dobrača II, 1629, 3.

Početak (l. 5a):

أوّله:الحمد لله الّذى جعل الصلوة عماد الدين وبضاعة أهل اليقين ... وبعد اى طالب حقّ بلكل كه ايمان واسلام حضرت محمّد عليه السلام...

Završetak (l. 9b):

آخره: نقل كتاب مقبول ومعتبردن بران ايرلميه لركه ايماندن دخي ايرلميه لر.

Na l. 10 poglavlje o namazu, očito odlomak iz nekog ilmihala.

باب في بيان تعديل الأركان.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

7907. R-8858

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birġiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birġiwī, 'Ilm-ı ḥāl-ı Birġiwī ili samo Waṣiyyatnāma.*

Popara IX, 5732, 3; Zürich I, 479-485; Dobrača I, 696, 6; Karatay t I, 82; Rieu, 4598, str. 6; Flügel III, 1687, 2, str. 127; Hasandedić, 9; TÜYATOK 07, I, 207; Lavić X, 5915.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصلوة والسلام...أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير محمّد بن پير على...كتبتها بالتركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak (l. 38b):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين...نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

L. 38; 20 x 14 (15,5 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti i ispreturani. Tekst na nekim listovima uokviren sa dvije deblje crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, razdvojen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa. Rukopis je prepisan prije 1165/1752. godine, (bilješka na l. 38b pisana istim rukopisom o rođenju sina 19. ramazana 1165/1752. godine).

Poklon Zihnije Spahića iz Kaknja.

7908. R-9468

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Primjerak je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقشنمدن (...) وطفمدن وطفرمدن وعورتدن... بيان الصفات الثبوتيّة.

L. 53; 17,5 x 12 (13,5 x 6,5); 13 redaka. Nasẖ, sitan, na mjestima vokalizovan sa dosta grešaka u prijepisu. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nekoliko listova u sredini knjige zagubljeni te naknadno dopisivani drugim rukopisom i na drugom, debljem papiru. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Prepisao Ṯābit b. Murād 1163/1749. godine.

7909. R-6974

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

L. 98; 14,5 x 10 (11 x 6,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku djela unvan izrađen u zelenoj, crvenoj i zlatnožutoj boji. Tekst na prve dvije stranice uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom sa tri tanke linije crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa kustodama. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Šayẖ Aḥmad b. Aḥmad-efendī, Butmir, poslije jacije namaza, 5. redžepa 1210/1795. godine (bilješka na zaštitnom listu na kraju rukopisa):

قد وقع الفراغ عن هذه الرسالة الشريفة سنة عشر ومائتين وألف في شهر رجب المبارك ليلة الخميس بعد العشاء على يد العبد الحقير كثير التقصير بطمير شيخ أحمد بن أحمد أفندي.

Vlasnik Avdo Kulović.

Poklon Mirsada Solaka iz Sarajeva.

7910. R-9151

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: المغه مؤكل قلمشدر جمله جانلري الان اولدر إسرافيل عليه السلام...

L. 71; 16 x 11,5 (11 x 6,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Nedostaje prva korica.

Prepisao Buṭmīr šayẖ Aḥmad b. Aḥmad, u četvrtak poslije jacija-namaza mjeseca redžepa 1214/1799. godine:

قد وقع الفراغ عن هذه الرسالة الشريفة سنة أربع عشر ومائتن وألف في شهر شعبان المبارك ليلة الخميس بعد العشاء على يد العبد الحقير كثير التقصير بطمير شيخ أحمد بن أحمد.

7911. R-7163

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اولمشدر خلافتي حقدر وجمله اصحابي رسول اللّهك عادللردر حق اوزره در... عذاب القبر ودخي شهادت ايدرين عذاب قبر حقدر.

L. 42; 16,5 x 12 (12,5 x 7); 11 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1221/1806. godine.

Vlasnik Ibrahīm b. Ḥusayn i Muṣṭafā Hidić (حيديك) god. 1233/1817.

7912. R-9713

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Početak ovdje (l. 2b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اراد تمريددر ديلدوكن اشلر ديلمدوكي نسنه وجوده كلمز.

Završetak (l. 44b):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين.. .نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

L: 44; 16 x 11 (12,5 x 7); 11 redaka. Nasẖ, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima. Na početku nedostaje 5 listova.

Povez kartonski, oštećen.

Prepisao Muḥammad Kaywān-zāde, iz sela Vukoje u medresi Donja Tuzla, 1222/1807. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان الفقير الحقير محمّد كيوان زاده عن قريه وقويه في مدرسه طوزلهء زير ساكن غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين سنه ١٢٢٢.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

7913. R-8862

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: رحمة للّه تعالى عليه أبو حيفة وفات اتدوكي ببلده طوغمشدر... وصيا في الأخلاق الذميمة.

L. 38; 20 x 15 (16 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan, većinom vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7914. R-8860

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بيان الصفات السلبيّة أوّل وصيّتم اولدركه ايده لر ...

L. 33; 19,5 x 13 (15 x 8,5); 13 redaka. Nasẖ, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi oštećeni, prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7915. R-8859

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907. Nepotpuna na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقوشنمدن ويمهدن وايچمه دن وطوغمدن... أكسك صفاتلردن.

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: في تكفين على القبر... علم نافع و تشرينه وعمل صالحه وتقوايه مشغول أوله ...

L. 38; 21,5 x 15 (19,5 x 12); 11 redaka. Nasẖ, izrazito krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žut, znatno oštećen po krajevima od vatre, pojedini listovi ispucali.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7916. R-9720

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: هر اوازي اشدر كه كزلو اواز... بصر بصيردر.

Završetak ovdje (l. 37b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حيض ونفاس...نمازين قله كلورسه نمازدن وازكله بو قياس لوزره...

L: 37; 20,5 x 14,5 (17 x 9); 17 redaka. Nasẖ, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po rubovima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7917. R-9325

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كمسه يوق در إلاّ اللّه تعالى واردر اشريكه ونظير يوقدر... في بيان صفاة الثبوتيّة (l. 2a).

Završetak ovdje (l. 31b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اسلوب سابق اوزره دور ايدلر ولادتم تاريخي طقوز يوز يكمي طقوز جمازي الولى سنده اوننجي كوندر موتم تاريخى (...) وقت اولورسه

L. 31: 21 x 15,5 (17,5 x 10); 12 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na hrbatu oštećeni od vatre. Sa originalnom folijacijom i kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7918. R-9258

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وَ مُنَزَّهدر بوٌ سنَه لَرْ نْدَه اولمَز اولمَقْ داخي مُمْكِن دكلدر... بيان صفات الثبوتيّة (l. 1b).

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: تفضيل مذهب أبو حنيفة (l. 20a)...بعض حصوصده بونلرك قولى ايله علم ايلسه اولور إمام شافعي رحمة اللّه عليه.

L. 20: 20,5 x 15 (16 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7919. R-8897

Zbirka (مجموع) *9*

L. 194; 19 x 14,5 (14,5 x 8,5); 15-17 redaka. Nasta‘līq, krupniji, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi, oštećeni, prosuti i ispreturani.

Povez kožni, oštećen na hrbatu pa naknadno nevješto popravljan.

1. L. 1b-23b

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Prepisao nepoznati prepisivač, 8. safera 1128/1715. godine.

Na l. 24 se nalazi tekst koji se uči za obnovu vjerovanja (تجديد ايمان), na turskom jeziku.

بسم اللّه الرحمن الرحيم ربّم اللّه تعالى پيغمبرم محمّد مصطفي صلّى اللّه عليه و سلّم دينم دين إسلام.

2. L. 24b-26b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov ovdje: هذا مسلمان شرطلري بيان اولنور.

Isto kao br. 7828,2.

Početak (l. 24b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام ....اكر سورسلر كه مسلمان مسين ايتكم الحمد لله مسلمانم اكر سور سلر كه الحمد ديمنك معناسي...

Završetak (l. 26b):

آخره: ...يولداشي يوقدر وزيري يوقدر...هر يرده حاضردر وناضردر ديمك كرك يا عرب يا ... البته جواب ويرمك كركدر تمّت.

3. L. 27a-28a

نمازلق
NAMĀZLIK

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5643, 2; Zürich I, 434, str. 263; Lavić X, 5990, 3.

Početak (l. 27a):

أوّله: دين إسلامك شرطلري اوتوز اوچدر بشىء شرائط إسلامدر بشدر أوّلكسي كلمهء شهادتدر يعني أشهد أن لا اله إلاّ اللّه وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

Završetak (l. 28a):

آخره: صلاة ميّت...يوزومه كولن دنياسي لا إله إلاّ اللّه دنيا ...آخر بزدن قلان دنياسي لا إله إلاّ اللّه وصلّ على جميع الأنبياء والمرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

4. L. 28a-31a

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Kratka risala na arapskom jeziku o uvjetima za valjanost namaza, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Popara IX, 5641; Dobrača II, 991,3: Zürich I, 72, str. 62; aẓ-Ẓāhiriyya II, 302; Ahlwardt III, 3538; Popara-Fajić VII, 4727,2; ar-Riyāḍ VI, str. 147; Lavić X, 5819, 2.

Početak (l. 28a):

أوّله: باب شروط الصلوة وهى ثمانية، الأوّل: الوضوء بالماء المطلق أو التيمّم بالتراب عند عدم الماء والثاني: طهارة الثوب من المنى والبول والغائط وما أشبهها...

Završetak ovdje (l. 31a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الغسل: وهو عند أبي حنيفة رحمة الله عليه أربعة... والرابع غسل الإحرام تمّت تمام.

5. L. 31a-99a

قرق سؤال

QIRQ SU'ĀL

Zbirka na turskom jeziku, od četrdeset pitanja koje su postavili Jevreji Muhammedu, a. s., da bi se uvjerili da li je on, uistinu, posljednji Božiji poslanik. Napisao Mawlānā Muḥammad Furātī, živio u drugoj polovini XVI stoljeća.

Fajić III, 2516; Rieu t, 8b, 249b; Karatay t, 125; Götz XIII 4, 488.

Početak (l. 31a):

أوّله: هذا كتاب قرق مسئله بودر الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد بو كتابك مؤلّفي ومصنّفي اولان مولانا فراتي طيّب الله ثراه وجعل الجنّة مثواه.

Završetak (l. 99a):

آخره: دنيادن آخرته ايمانله كچوروب روز محشرده دفترلرومزي صاغ الورسه ويروب حسابمزي (...) و جهله ميسّرايله برحمتك يا أرحم الراحمين والحمد لله ربّ العالمين. بو نيّته فاتحة.

Prepisao nepoznati prepisivač, u nedjelju, u zadnjoj dekadi mjeseca safera 1128/1715. godine.

Na l. 99b-100a

6. L. 100b-128a

كتاب تعبير الرؤيا

KITĀB TA'BĪR AR-RU'YĀ

Na l. 100b naslov: هذا كتاب تعبير الرؤيا المبارك

Djelo o tumačenju snova, na turskom jeziku. Napisao Abū Bakr al-Waffāq, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 100b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين حمداً يعوّف ويفضّل محمّد الحامدين... وبعد فإنّ الضعف العباد إلى الله الملك الخلاّق أبو بكر الوفّاق سقاه الله...فصل اعلم أيّها الأخ العزيز أنّ تحقيق الرؤيا حقّ ليس في ذلك شكّ.

Završetak (l. 128a):

آخره: **ويمدّكم بأموال وبنين**...مشغول اولسه هر كم نجوم اوقسه جهالتده ونادالقده قله ودنيايه حريص اولسه تمام

Prepisano 1126/1714. godine.

N al. 128-130a bilješke o gatanju, na turskom jeziku.

7. L. 130b-143a

كتاب ملهما

KITĀB MALHIMĀ

Kraće djelo, ili izvadak iz nekog obimnijeg djela, na turskom jeziku, o određivanju i proricanju sudbine na osnovu mjeseci, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 130b):

أوّله: أبو هريرة رضي الله عنه روايت ايلر كعبة الأخباردر دانيال پيغمبر عليه السلام... فصل ماه مارت آذر اوتوز بر كون.

Završetak (l. 143a):

آخره: فصل ماه قلوار شباط يكرمي سكز كوندن... عجائب (...) واقع اولسه والله أعلم بالصواب.

8. L. 143b-164a

كتاب طالع مولود

KITĀB ṬĀLI' MAWLŪD

Proricanje sudbine na osnovu horoskopa, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 143b):

أوّله: هذا كتاب مطالع مولود اكر بر كشنك يلد ودّت بلمك دلسك اول كشنك...

Završetak (l. 164a):

آخره: غرابي بندكه عنايت.

Djelo je u stihovima, u crvenom linijom iscrtanim tabelama sa dosta geometrijskih krugova.

Prepisao Ḥasan b. ʻAbdullāh, 1129/1716. godine.

Na l. 165-167 izvod iz nekog djela ar-Raml, iz gatanja.

9. L. 167-194

كتاب طالع مولود أخرى
KITĀB ṬĀLIʻ MAWLŪD UḪRĀ

Još jedan horoskop, različit od prethodnog. Naslovi prema rukopisu.

Ovdje je isti početak kao kod prethodnog djela, ali se tekst kasnije bitno razlikuje i svakako se radi o nekom drugom autoru. Ovaj primjerak također, nije u stihu i nema geometrijskih kružnica u kojima je ispisan tekst.

Poklon Muhameda Alihodžića iz sela Alihodže, Bila kod Travnika.

7920. R-5217

Zbirka (مجموع) *2*

L. 94; 16 x 11,5 (12,5 x 7,5); 11 redaka. Nasẖ, krupan, pisan sa većim razmakom između redova. Mastilo crno, samo istaknute riječi pisane crvenim mastilom, lošeg kvaliteta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom.

Povez kartonski, presvučen crnim platnom, novijeg datuma.

1. L. 1b-68b

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7907.

Na l. 69-76a dove i dijelovi Kur'ana koji se uče u prigodnim prilikama. Na l. 77a-82a izvod iz neke gramatike turskog jezika sa prijevodom na bosanski.

2. L. 83b-94a

الأحاديث مع الترجمة بالتركيّة
AL-AḤĀDIṮ MAʻ AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYA

Kraća zbirka hadisa, sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Fajić III, 2068, 2.

Početak (l. 83b):

أوّله: قال النبىّ عليه السلام من تعلّم مسئلة أعطاه اللّه تعالى ألف قلاد من نوركم كه اوكرتسه بر مسئله الله تعالى ويردر...

Završetak (l. 94a):

آخره: إمامك شرطلري التدر أوّل إسلام و زكوريت و بلوغ و عقل و حرالق ونمازه كفايت مقداري حفظ قرآن...

Prepisao Ismā'īl Yazdī, 1145/1732. godine.

Vlasnik Ismail Husić.

Na l. 2a pečat Elči hadži Ibrahim-pašine medrese (Fejzije) iz Travnika.

7921. R-9518

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Komentar djela o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat) koje je na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birġiwī umro 981/1573., poznato još i pod naslovima: ***Risāla-ı*** Birġiwī, *'Ilm-ı ḥāl-ı* Birġiwī ili samo *Waṣiyyatnāma* (v. br. 5915). Ovaj komentar na turskom jeziku je napisao Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, umro 1114/1702. godine.

Popara IX, 5765; Zürich I, 487-489; Dobrača I, 696, 6; TÜYATOK 07, II, 1154; Fajić III, 1983, 2; Boškov I, 25-26; Lavić X, 5951.

Primjerak je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قالمش قربان ايچون وصدقة فطر نذراً ايچون... غسل ميّت (l.2a).

L. 44; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. Nasḫ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1165/1751. godine.

Vlasnik Mulā 'Uṯmān Nowalī-zāde (Novalić) (bilješka na l. 44a):

صاحب ومالك نولى زاده ملا عثمان.

7922. R-8962

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كورمنك شرطي اوكنده يا اوستنده اولوب كوزل نوري اول نسنيه اوشوب... أزواج محمّد وأولاده عليه السلام ودخي محمّد عليه السلام...

Završetak ovdje (l. 103b):

آخره: نسبيب تذكيه... بو جمله حرامدر ورمضان اوروچن قضا اتمك حيض حالنده قلان نماز باغشلنمش بوشنن عورتك اوچ حيض ايله عدّتي چقمقدر تمّ تصنيفه بعون اللّه تعالى نك اعانتي ولطف احساني ايله بو كتابك تصنيفي تمام اولدي.

L. 103; 21 x 15,5 (13,5 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. ʻAbdullāh 1. ramazana 1179/1766. godine iz primjerka koji je prepisao Ḫalīl b. Muḥammad, oba stanovnici Nikopolja u Bugarskoj:

كتب ضعيف العباد محمّد بن عبد اللّه في شهر نيكبولي تسع وسبعين ومائة وألف

Vlasnik ʻUmar (pečat na l. 103b).

7923. R-9469

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قرنداشلر ايچون اللّه تعاليدن مغفرت طلب ايدن واللّه تعاليدن تثبيت استك يعني منكر ونكير سؤال ايتدكلرنده لسانني جواب صواب اوزره ثابت قلمغي استك في القراءة على القبر.

L. 49; 19,5 x 12,5 (15,5 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu. Prva korica otkinuta od knjige.

Prepisao nepoznati prepisivač 1219/1804. godine.

7924. R-9631

شرح وصيّتنامهٔ بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بيوردي حق تعالى جميع آمورلرنده استقامتوطوغرلق...الحمد لله على التوفيق رضاسنه موافق عمله.

Završetak (l. 52b):

آخره: قانْ كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولدقدن صكره كورسه باطله اولمز تمّ تصنيفه بعون الله تعالى ولطفه.

L. 51; 18,5 x 13,5 (14,5 x 7,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. Munla Maḥmūd 1265/1848. godine.

7925. R-4815

شرح وصيّتنامه بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخره الموجود: قمعجزاتي باهره سى چوقدر جملدن بري مبارك پرمغندن...

L: 23; 18 x 13 (13 x 7,5); 16 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 2b nalazi se popis biblioteke Saliha Gaće, rodom iz Konjica, nastanjenog u Kuršumliji medresi iz 1298/1880. godine (l. 1b):

قونيچه قصباسندن غاچو صالح أفندي بيك ايكي يوز طقسان سكز سنه سنده قورشونلي مدرسه سنده ساكن اولان مذكور سنه سنده بولاتن كتبك دفتردر.

Vlasnik spomenuti Ṣāliḥ ef. Gaćo.

7926. R-9712

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

L. 207; 20,5 x 14 (15 x 8); 13 redaka. Nasẖ, veoma lijepo složen, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvije tanke crne linije. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Prva korica na rubovima znatno oštećena a druga otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7927. R-5793

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد وثنَاى بِي نهايَه ومدح وشكر بِي غَايه، أول خداوند كامل الاحسَان وشَامل الأنام خلاّق جهان وبارئ الانسان...

L. 159; 20,5 x 15,5 (15,5 x 10); 11 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, oštećen od vlage i crvotočine. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje ojačanom sa tankim crnim linijama sa unutrašnje i vanjske strane. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Folijacija počinje sa brojem 125.

Povez kožni, oštećen i naknadno nevješto popravljan na hrbatu, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7928. R-9228

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: آدم قبله اولق اوزره امر اولمشدر... محمّد عليه السلام وجمله پيغمبردن آخر محمّد عليه السلام

Završetak ovdje (l.137b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اكر امام اوزرينه فتح ايدرسه استحسانا فاسد اولمز بعضلر امام نمازي جائز اولچق مقداري اوقديسه فاتحنيك نمازي فاسد اولور...

L. 137; 21,5 x 16,5 (15 x 9,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen širokom linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Na marginama pojedinih listova kasnije dopisivani komentari teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7929. R-8875

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: علم عقائد أهل السنّت والجماعت وعلم أخلاق... أمّا بعد الله تعالى يه حمد ورسولنه... بيان الصفاة السلبيّة.

Završetak ovdje (l.122b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أحوال حيض و نفاس... بتن اوغلان طغرمش كبي كوردكي قان نفاس اولور

L. 122; 20,5 x 14,5 (16 x 9); 15 redaka. Nasẖ, krupniji, mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni od crvotočine i vlage. Tekst uokviren sa tri tanke crne linije.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7930. R-9655

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بلك كلام اللّه تعالى نك قائم بر صفت قديمدر... پس حق تعالينك بو يدي صفات كه انلره صفات معنويه دينلور.

Završetak ovdje (l. 101b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حيض ونفاس ايجنده قان كلسه اول طوندهقلري اورجي قضا اتمك كرك.

L. 101; 20 x 14,5 (14,5 x 9); 15 redaka. Nasẖ, lijepo ispisan. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hidajeta Elkaza iz Gračanice kod Bugojna.

7931. R-8861

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: هر مكلفه بلمسي أهم والزم اولان مسائل كتب معتبردن...الله تعالى حمد ورسولنه وآله وآصحابنه صلاة وسلامدر.

Završetak ovdje (l. 61b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتورمك جائز دكلدر اونيه كتورمك جائزدر وكمسناء...

L. 61; 20,5 x 16,5 (17 x 10); 19 redaka. Nas͟h, krupniji, mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni od crvotočine i vlage.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Ismaila Selimovića iz Zvornika 1970. godine.

7932. R-9166

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ووسوس شيطاندر حذر اتمك اوزريمزه علمي وعملي لازم اولان مشغول اولمقدر... قدرت

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: نمازك طشره سندن فرضلركه اگا شرط ديرلر...وآيقلري طوردوغي يري والني دكدوكي يري نجاستدن پاك اتمك يورني دكدوكي پر مراد اولسه...

L. 19; 21,5 x 15,5 (17,5 x 7,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama komentari teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7933. R-9111

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Fragment navedenog djela. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: في نفع الدعاء ودعا اتمده فائده واردر... بيان المذهب في الاعتقاد والعمل

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **وفي الاحتراز عن الكفر** (l. 8a) بركمسه ايمان ارتريا كيلورديسه كفردر ديمشلر بو فقير اكلدوغي اولدركه...

L. 9; 18 x 11,5 (15,5 x 7,5); 19 redaka. Nasḫ. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7934. R-9099

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اتمشدر طالب اخرت اولان اخوان دين ومؤمنين موحّدين تحصيلنده اتك در... بيان صفات السلبيّة...

Završetak ovdje (l.8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كلام سويليجي اولمق متكلّمدر سويليجدر سويلر لكن سويمسي بزجلين ذل ايله دكل الله تعالى جوارح اعضادن منزّهدر بلكه كلام الله تعالينك ذاتيله قايم بر صفة قديمه...

L. 8; 23 x 16 (16,5 x 9,5); 17 redaka. Nasḫ, krupan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom.

Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7935. R-9793

Zbirka (مجموع) *4*

L. 75;20 x 14 (13,5 x 9); 19 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1a-20b

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 7921.

Primjerak je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إسرافيل... بر عظيم صدا ظاهر اولسه كركدر دنيانك خرابنه..

2. L. 21a-28a

بيان تعريفات
BAYĀN-İ TĀʻRĪFĀT

Definicija tedžvida na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Na l. 21a naslov: هذا كتاب تجويد.

Fajić XI, 6573, 2.

Početak (l. 21a):

أوّله: التجْويدُ هُوَ تَحْسِينُ أَلْفاظِه بإخراجِ الحروفِ عن مخارجها وإعطاء حقوقها من صفاتها

Završetak: ovdje (l. 28a)

آخره: بيان سكتة... ومهما تصلها أو بدءت مبسّلًا ولا بدمها في إبتدائك بسورته سويها.

3. L. 27a-29a

(تفسير سورة الماعون و القدر)
(TAFSĪR SŪRAH AL-MĀ'ŪN WA AL-QADR)

Komentar 97. i 107. poglavlja Kur'ana, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 28a):

أوّله: أرايت استفهام معناه التعجّب وقرىء اريت بلا همزة.

Završetak (l. 27b):

آخره: ومن قرأ بالنصب جعله مصدراً يعني طلع يطلع طلوعاً ومطلقًا من تفسير أبو الليث

Na l. 29b-30a dova koja se uči na mezaru umrlog (talqīn dova).

4. L. 31a-75b

(الموعظة)
(AL-MAW'IẒA)

Opširan rad o vrijednostima (faḍīlah) pojedinih obreda u islamu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Rad je zasnovan na hadisima i pričama (hikajama). Nepotpun na kraju.

Početak (l. 31a):

أوّله: في فضيلة العيد روى عن بن مسعود أنّه قال قال رسول الله عليه السلام إذا صاموا شهر رمضان وخرجوا إلى عيدهم ...

Završetak ovdje (l. 75b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فضائل النصيحة (l. 64b) فلمّا أفاق قال يا غلام أنا ظننت أن لى عليك فضلا والأمر بخلاف ذلك يا غلام مثلى لا يملك بمثلك...

7936. R-7008

جوهرة بهيهء أحمديه في شرح الوصيّة المحمّديّة
ĞAWHARA BAHIYYA-I AḤMADIYYA FĪ ŠARḤ AL-WAṢIYYA AL-MUḤAMMADIYYA

Drugi komentar djelu وصيّتنامهء بركوي (v. br. 7907). Ovaj komentar napisao Aḥmad b. Muḥammad Emīn Islambōlī Qāḍī-zāde, umro 1197/1782. godine.

Fajić III, 2482; A. M. I, 179; Kairo t, 64; Rieu t, 7a.

Početak (l. 1b):

أوّله: جميع حمد وثنا واجب الوجود وكامل الاحسان والجواد اولان اللّه تعالى يه مخصوصدر كه... وبعد بو فقير وحقير قاضي زاده اسلامبولى أحمد بن محمّد امين رحمهمااللّه تعالى دركه علماء ديندن اولان شيخ تقيّ الدين محمّد بن پير على البركوي.

Završetak (l. 191):

آخره: **ربّنا هب لنا من أزواجنا وذرّياتنا قرّة أعين واجعلنا للمتّقين إماما** كبي دعالره مداوم اوله لر تمّ الكلام في هذا المرام بعون اللّه الخلق العلاّم.

L. 191; 20 x 14,5 (15,5 x 8,5); 23 retka. Ta'līq, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu i zadnjoj korici.

Prepisao Munla Muṣṭafā b. Muṣṭafā, 1268/1851. godine (bilješka na l. 191b):

كاتب منلا مصطفى بن مصطفى يازدي، سنه ١٢٦٨.

Poklon Almase Pašalić iz Sarajeva.

7937. R-7778

زبدة الحقائق (شرح وصيت بركوى)

ZUBDA AL-ḤAQĀ'IQ (ŠARḤ WAṢIYYAT BIRĠIWĪ)

Komentar na djelo وصيّتنامه للبركوي (vidi ovdje br. 7907). Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birġawī, umro 981/1573. godine a ovaj komentar na turskom jeziku Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī, umro 1215/1800. godine. Djelo je nepotpuno na kraju.

Ḏayl II, I610; A. M. II, 454; Fajić III, 2483.

Početak (l. 1b):

أوّله: يا إلهي حمداً و شكراً لك أنت وفقّنا أهمّ المسائل ويا هادي صلوة وسلام على نبيّك الذي بعث للثقلين بأقوى الدلائل... وبعد اي طالب صادق بلمك كه عالم مدقق وفاضل...بر مختصر شرح اتمكي قصد ايدب ده زبدة الحقايق ديو تسميه ايلدك.

Završetak (l. 199a):

آخره: الحمد للّه على الختام والصلوة والسلام محمّد خير الأنام...اللهمّ اغفر لمؤلّفه أعنى محمّد بن پير على وشارحه أعنى مصطفى بن محمّد الحنفي واتبع وقارئه وسامعه وارحمهم والحقهم بالرفيق الأعلى واحسنهم الحسنى والرأى يا ربّ العالمين ويا مجيب السائلين تمّت تمام.

L. 199; 18,5 x 13,7 (13,5 x 8,5);17 redaka. Nasta'līq, sitan. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prijepis završio nepoznati prepisivač u mjesecu muharremu, 1219/1804. godine (l. 199a).

Otkupljen od Suvada Mešića iz sela Lepenica kod Tešnja.

7938. R-9434

زبدة الحقائق (شرح وصيت بركوى)
ZUBDAT AL-ḤAQĀ'IQ (ŠARḤ WAṢIYAT BIRĠIWĪ)

Isto kao br. 7937.

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 90b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إمام إصفهاني تخريج اتدي أبو هريرة روايتله عليه السلام بيوردي الان كلّ جواد في الجنّة يعني امّتم وأصحابم...

L: 90; 20 x 15 (17 x 10); 19 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Lage odvojene, pojedini listovi oštećeni na krajevima i prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7939. R-4407

Zbirka (مجموع) *2*

L. 156; 20 x 14,5 (16,5 x 10); 17 redaka. Nasẖ, krupan, čitak. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Povez polukožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-152a

زبدة الحقائق (شرح وصيت بركوى)
ZUBDAT AL-ḤAQĀ'IQ (ŠARḤ WAṢIYAT BIRĠIWĪ)

Isto kao br. 7937.

Prepisao ‘Uṯmān b. ‘Uṯmān u Gornjem Vakufu 1200/1785. godine (152a):

اللهمّ اغفر لمؤلّفه أعني محمّد بن على وشارحه اعني مصطفى بن محمّد الحنفي وكاتبه وقارئه وسامعه وكاتب هذه النصيحة عثمان بن عثمان وقف بالا في سنة مائتين وألف.

2. L- 153a-156a

رسالة في وظائف اليوم والليل
RISĀLA FĪ WAẒĀ’IF AL-YAUM WA AL-LAYL

Kratka risala o obaveznim i dobrovoljnim ibadetima u toku jednog dana i noći. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birġiwī, umro 981/1573. godine.

TŪYATOK 34,IV, 607; Burdur II, 1339.

Početak (l. 153a):

أوّله: الحمد لله ربّ العلمين... وبعد فهذه وظائف نوافل العبادات التي اختارها ورتّبها محمّد بن پير على بن اسكندر عفى عنهم من أوّل الاستيقاظ إليه يقول إذا استيقظ الحمد لله الذي أحيانا بعد ما أماتنا...

Završetak (l. 156a):

آخره: ثمّ ينام إن كان في الوقت شعة وإن فات شي من هذه الوظائف لغير مرض يقضى تمّت تمام.

Prepisao Muḥamamd b. al-Ḥāğğ Ḥusayn Tātāroġlu u Fojnici 1212/1797. godine (l. 156a):

عن يد الحقير محمّد بن الحاجي حسين تاتاراوغلس بقصبهء فوينچه سنة ١٢١٢.

Poklon Ibrahim-bega Halilbašića.

7940. R-5972

Zbirka **(مجموع)** ***3***

L. 15; 21,5 x 13 (15 x 6); 16 redaka. Ta‘līq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, srednje debljine, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-3b

كشّاف المشكلات
KAŠŠĀF AL-MUŠKILĀT

Fragment nekog obimnijeg djela koje je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-ʻImādī, Abū as-Suʻūd, umro 982/1574. godine, a u kome autor daje odgovore na neka aktualna pitanja. U teksu se spominje i Dubrovnik iz 951/1544. godine (l. 3a). Naslov prema rukopisu.

Kaḥḥala XI, 301; O. M. I, 225.

Početak (l. 1b):

أوّله: كشّاف المشكلات لشيخ الإسلام مفتيِ زمان مولانا وأولانا أبو السعود أفندي...
القضيّة الأولى مدّعي دعواسن ...

Završetak (l. 3b):

آخره: القضيّة الرابعة... الجواب استحانله عمل اولنه مسلم شاهد كورلسون ديمك دبروونيك
لويه محصوصدر أوّل دعواده تزوير فهم اولنماغين مسلم شاهد كورلسون ديو بيورلدي.

2. L. 3b-6b

قانون نامه در حقّ أراضي
QĀNŪN-NĀME DER ḤAQQ-I ARĀḌĪ

Zakoni o zemljišnom posjedu iz doba sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i njegovog glavnog muftije Abū as-Suʻūda (umro 982/1574. godine).

Popara IX, 5418, 4; Dobrača II, 1953,2

Početak (l. 3b):

أوّله: پاد شاه عالم پناه حضرتلري توفيق ربّاني وتأييد سبحاني ايله سرير سلطنت شامخة
العماد وكرسي خلافه راسخة الأوتادي...

Završetak ovdje (l. 6b):

آخره: بر مقدار اقچه اولوب فراغت ايتدكده سپاهي اول كمسنه يه طپويه ويرسه مشروع
ومقبولدر والله أعلى وأحكى تمّت الرسالة الشريفة.

3. L. 6b-15

قانون نامهء جديد سلطان وأمر منيف خاقاني
QĀNŪN NĀME-I ĞADĪD SULṬĀN WA AMR MUNĪF ḪĀQĀNĪ

Izvod iz zbirke zakona o zemljišnim posjedima, od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Naslov prema rukopisu. Nepotpun na kraju.

Početak ovdje (l. 6b):

أوّله: هذا قانون نامهء جديد سلطان وأمر منيف خاقاني بر رعيّت دفترده(!) يازلمش اولسه اول رعيّتك اوغلي ...اشبو قانون نامهء ويردوم وبيوردوم كه...

Završetak (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل الرابع عشر... أمّا سپاهي اقچه نيك عشرين...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7941. R-1180

Zbirka (مجموع), 16

L. 183; 21 x 15,5 (16,5 x 7); 19 redaka. Nasḫ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, očuvan.

1. L. 1b-11a

رسالة في حلّ مشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL MUŠKILĀT

Odgovor Munlā Sa'īda na pitanje učenika medrese o nekim abdestnim i namaskim radnjama i smislu njihovih propisa. Napisao u Budimu Munlā Sa'īd 994/1585. godine.

Götz XIII 4, 47; Fajić III, 2269, 3; XI, 6521; Lavić X, 5983; 6521, 2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على من نُزِّلَ بِشأنه **وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ**.....بُوندنْصكره مَعْلُوم أُولسون كه بو ترجم يه باعث اولدركه طقوز يوز طقصان درت تاريخنده سلطان مراد وخان غازي....عصرنده بودن شهرنده مدرسه كوشه سنده طلبهء علومده منلا سعيد نامنده.

Završetak (l. 11a):

آخره: سؤاللرن جوابي بونلردر ديدكده دخي منلا سعيد تحسين ايلدي ابن مسعود حضرتلري بدايت قراءت ايلدكلري صلوات شريفين دخي تفصيلي بودر

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Tātār-zāde mjeseca džumadel-evvela 1207/1792. godine.

Na l. 11b-12a dove za razne prilike, na turskom i arapskom jeziku.

2. L. 21b-53a

(كتاب في الجهاد)

(KITĀB FĪ AL-ĞIHĀD)

Djelo o džihadu /borbi na Božijem putu/. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. al-Mawlā Quṭbuddīn, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je nastalo kako sam autor u uvodu kaže 885/1480. godine, u vrijeme borbi za otok Rodos:

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على خاتم النبيّين وخاتم المرسلين ... وهذا بو ضعيف غريب فقير محتاج إلى رحمة ربّه الكريم محمّد بن المولى قطب الدين بلّغهما الله إلى مرامهما يوم الدين اول وقت رودرس چهادنه توجّه ميسّر اتّدي دكزدن سنة خمس وثمانين وثمانماية تاريخنده.

Završetak (l. 53a):

آخره: اون بشنجي باب شول ايتلرده وحديثلرده ذركه نصر اولياء مؤمنين (l. 50b) وعلى أهل طاعتك أجمعين يا ربّ العالمين وأرحم الراحمين تمّت تمام

Na l. 53b-56b bilješka iz djela نجاة المتّقين a odnosi se na komentar nekih pojmova iz Kur'ana.

Na l. 56b-57a dova na arapskom jeziku koja se uči poslije svakog namaza za povećanje znanja.

Na l. 58a-59b dova za lakše učenje i razumijevanje naučenog.

3. L. 61b-65a

معجزات النبيّ

MU'ĞIZĀT AN-NABIYY

Natprirodni događaji (mu'ğiza) Muhammada, a.s., u mesnevī stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 61b):

أوّله: بر معجزات ايدين دگلرسك   چان قلاغين اچو بن دگلرسك
مصطفى كعبده اوترمشي   صحابلر اياغين دورمشي

Završetak (l. 65a):

آخره: فاعلات فاعلات فاعلات   وير صلوات مصطفى يه
اوقياني دگلياني يازاني   رحمتوگله يارلغافل يا غنيّ تمّت تمام

4. L. 67b-82a

زبدة الحقائق - فهرس
ZUBDA AL-ḤAQĀ'IQ- FAHRAS

Detaljan sadržaj djelu زبدة الحقائق (br. 7937). Napisao na turskom jeziku autorov učenik 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb 1216/1801. godine.

Početak (l. 67b):

أوّله: بو كتاب عالي شانك وحزينهء جواهر لا يحصينك فهرسته سي اولمديغنه بناء بو عبد عاجز ومخلوق ناكز سالك ارجنان...زبدة الحقائقك فهرسنه سني حسبة لله وطلبا لمرضات الله بزلره طالبلرك رحمة الله استدعا ايچون تحرير وترتيب ايلدم.

Završetak (l. 82a):

آخره: واسم مؤلّف متن شريف رتّبه وشوّده الحقير الفقير إليه سبحانه عبد الوهّاب بن عبد الوهّاب اكرمهما الله الزلفي وحسن مآب بعون الله الملك التوّاب تمّت تمام محرّم شريف سنة ١٢١٦

5. L. 83b-88b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao Šayẖ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine.

Lavić 6013,2; Popara IX, 5779,7; Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621,3; Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Fajić III, 2055,3;

6. L. 89a-91a

إجازة لمصطفى النائلي
IĞĀZA LI MUṢṬAFĀ AN-NĀ'ILĪ

Diploma izdana Muṣṭafi an-Nā'iliju od njegova učitelja Ismā'ila aḍ-Ḍihnija, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 89a):

أوّله: الحمد للّه الذي فصّل صناعة الكتاب وزاد اهلها شرفا وزينا وصيّر من ألّفها لعين الدهر انسانا...أمّا بعد فيقول العبد الفقير المعترف بالعجز والتقصير اسماعيل الذهني انّ علم الكتاب علم شريف وفنّ لطيف... فكان له نعم الذخيرة الطالب الكامل مصطفى النائلي ...استخرت اللّه تعالى وأجزته بأن يروي عنّي ما يجوز لي...

Završetak (l. 91a):

آخره: وهذا انتهى إلينا من سيّد الخطّاطين والحمد للّه أوّلا وآخراً وظاهراً وباطنا وصلّى اللّه على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين.

Prijepis iz 1214/1799. godine.

7. L. 93b-98b

رساله بلغراد پاشاسي محمّد پاشانك اوژيچه شيخي
RISALA-I BALĠRĀD PAŠASI MUḤAMMAD PAŠA'NIN UŽIČE ŠAYḪĪ

Poslanica na turskom jeziku koju je beogradskom valiji Muhamed-paši koju je uputio Šayḫ Muḥammad Muḥiddīn Muṣṭafā Užičanin, protestujući kod paše zbog globa i tereta koje je ovaj nametnuo stanovništvu. Ovo je prva od tri poslanice koje je ovaj učeni šejh poslao Muhamed-paši, a upućena je 1161/1748. godine.

Omer Mušić, Poslanica Šejha Muhameda Užičanina beogradskom valiji Muhamed-paši, Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom; Sarajevo, II,1951, str. 185-194.

Početak (l. 93b):

أوّله: بو رساله بلغراد پاشاسي محمّد پاشانك اوژيچه شيخي دينلمك ايله معروف خادم الفقراء محمّد ارسال ايتدوكي مكتوب ناهموارك جوابدر... الحمد للّه لوليّه والصلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد قال اللّه تعالى **وسيعلم الذين ظلموا**...سنكه بلغراد پاشاسي محمّد پاشانك سنك طرفندن رحم اللّه امراء عرف قدره ولم يتجاوز طوره كلاميله مصدّر مكتوب كلوپ مضموني معلوم اولدي...

Završetak (l. 98b):

آخره: امدي رسالمزك منتشر اولمسندن سبزه بر الم حاصل اولورسه **فلا تلوموني ولوموا انفسكم** ومن غركم واغويكم وسهل امركم واعطى فتويكم وحرضكم على العصيان وإذا تقويكم باقي اعزّ أمراللّه يعزّك اللّه الحديث.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥağğ Ḥusayn Tātār-oğlu u Fojnici džumadel-ahira 1219/1804. godine (l. 98b):

عن يد الحقير محمّد بن الحاجّ حسين تاتار اوغلي بقصبهء فوينچه ماه جمادي الاخر سنة ١٢١٩.

Na l. 99-101 nekoliko bilješki među kojima i druga imena Muhammeda, a.s.

8. L. 101b-114

رسالهء رومي أفندي
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ

Traktat iz akaida, na turskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Muḥammad Rūmī Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī, umro 1041/1631. godine.

Lavić X, 5949, 1; Fajić III, 2379, 2; O. M. I, 26; Götz XIII, 3, 36.

Početak (l. 101b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين ... وبعد اى طالب حق بلكل واكاه اولغل كم تكرى تعالى قرآن عظيمد ه

Završetak (l. 114a):

آخره: ربّ لا تذرني فرداً وأنت خير الوارثين.

9. L. 114a-117a

رسالة تقرير (علم حال للبركوي)
RISĀLA TAQRĪR ('ILM-i ḤĀL LI AL-BIRĠAWĪ)

Na početku crvenim slovima naslov: هذا تقرير رسالهء بركوي

Isto kao br. 7906,1.

Završetak (l. 117a):

آخره : رفرض واجب سنّت مستحب مباح حرام مكروح مجاري قچدر طقز اعضادر كوز قولق اغزال اياق قرن فرج قلب اعضا بردن بو يدي افعال مكلّفين بو طقوز اعضا اوزرينه جريان ثمّت تمام

10. L. 117a-121b

رسالهء قاضي زاده أفندي
RISALE-I QĀḌĪ-ZĀDE-EFENDĪ

Isto kao br. 7906,2.

11. L. 121b-123a

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Kratka risala na turskom jeziku o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza, od nama nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Popara IX, 5785, 1; Dobrača II, 1626,1; Karatay I, 431,IV i II, 2912,VI; Lavić X, 6029.

Početak (str. 121):

أوّله: حسن بصريدن رحمة اللّه عليه روايت اولنور هر كيم اردن وعورتدن كيجه ده وكوندزده بو اللي درت فرضي اوكرنمزلرسه عاصيلرندندر.

Završetak ovdje (str. 123):

آخره: اوننجي جوق يمين اتمك اون برنجي نمازده بش يرده تعديل اركاني ترك اتمك

Na l. 123a-124a dove za obnavljanje vjerovanja, na arapskom jeziku.

12. L. 124a-133a

كتاب ترجمهء عبد الرحمن
KITĀB TARĞAMA'I 'ABDURRAḤMĀN

Naslov prema rukopisu.

Prijevod nekog kraćeg djela iz fikha od 'Abdurrḥmana, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 124a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد كون باطسنده كون طغوشنه وارنجه نقدر مسلمان دين وارسه اكر اركك اكر ديشي اوزرنه فرض عين اولان.

Završetak (l. 133a):

آخره: قان قچ در لودر التي درلودر اوّلكسي قرمزي ايكنجي صاري اوچنجي يشل دوردنجي يوضن بشنجي سياه التنجي طپراق ارنكي در قانيله بلوتر بر بياض ينبه ايله بلونر بعون اللّه الملك المنّان

Na l. 133-134 dova na arapskom jeziku.

13. L. 134b-138b

مائة فريضة
MI'A FARĪḌA

Stotinu uvjeta ili šarta ispravnog i kompletnog vjerovanja, na arapskom jeziku, od, nama, nepoznatog autora. Najvjerovatnije da je ovo odlomak iz nekog opsežnijeg djela jer je ovdje bez uobičajene hamdele i završetka.

Početak (l. 134b):

أوّله: اعلموا رحمكم اللّه يلزم العبد المسلم في يوم وليلة مائة فريضة فمن لم يحفظها ولم يعلمها فهو جاهل... أوّلها معرفة اللّه تعالى بالربوبيّة

Završetak (l. 138b):

آخره: المائة الاجتناب عن الكذب كما قال اللّه تعالى في كلامه...

14. L. 138a-158a

تحفة الإخوان نامي
TUḤFA AL-IḪWĀN NĀMĪ

Stotinu izreka h. Alije, četvrtog halife, s prijevodom i komentarom na turskom jeziku. Napisao 'Abdulhādī b. al-Ḥāğğ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa al-Wardārī. U rukopisu je navedena 668/1269-70. kao godina nastanka djela, što smatramo greškom prepisivača. Zejnil Fajić je naveo 968/1560. godinu kao vrijeme smrti autora što nismo uspjeli potvrditi u nama dostupnim izvorima.

Fajić V, 3443, 6.

Početak (l. 138b):

أوّله: حمد بسيار وثناى بيشمار اول ذات بينياز ومتكلّم بي آوازه اولسونكيم ... أمّا بعد بو فقير ...عبد الهادى ابن الحاج بكر بن مصطفي بن خمسة الوارداری سنة ثمان وستّين وستّمائة في قصبهء مناستير قاضي يحيى مدرسه سنده خدمه تدريسده اولدقلرنده ....

Završetak (l. 158a):

آخره: بو دعائي ويرد زبان ايدينوب دائما كناه وخطاسنه وحبط ومعايينه استغفار اقدن حالي اولمامق كرك ايمش تمّ بعون اللّه الملك العلاّم والحمد للّه ربّ العالمين.

Na l. 158a-161b dove na turskom jeziku.

15. L. 162-179

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YASĪN

Komentar 36. sure Kur'ana na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 162a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يللق يولدر آيله كونش اول قپودن طولنور اندن اول قپويي بغليلر... **والقمر قدّرناه منازل حتّى عاد كالعرجون...**

Završetak (l. 179a):

آخره: فسبحان الذي بيده ملكوت كلّ شيء ايكي معني واردر بري بو دركه كلّ انگدر واگا لا بقدر هر نسنه نك پادشاهلغي ايكنجي كير هر نسنه اندن بگا دونيسردر وحساب ويروپ جزاسين بوليردر.

16. L. 180a-181b

رسالة في حقّ البسملة
RISĀLĀ FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Naslov prema rukopisu: هذه الرسالة في حقّ البسملة

Kratka rasprava o tome da li je basmala sastavni dio svakog poglavlja u Kur'anu ili nije. Ova rasprava je kako se u uvodu kaže prenesena iz djela فتاوى النوازل, koje je napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu al-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983. godine (*Kaḥḥala XIII, 91*).

Početak (l. 180a):

أوّله: ربّ زدني علما يا كريم يا رحيم واجعل البسملة لي براءة من عذاب الجحيم نقل عن فتاوى النوازل للإمام أبي الليث رحمة الله تعالى عن سيل عن محمّد بن مقاتل الرازي عن رجل ابتداء قراءة سورة براءة ...

Završetak (l. 181b):

آخره: قال جامع هذه الرسالة ما نصّه وهذا ما ظهر لي في الجواب والله تعالى جلّ جلاله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب والحمد لله ربّ العالمين تمّت تمام .

Na l. 182-183 bilješke iz tefsira istog autora.

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. al-Ḥağğ Ḥusayn Tātār-oğlu u Fojnici vremenu od 1207/1792 - 1219/1804. godine.

Vlasnici rukopisa 1265/1848. godine bili ‘Abdullah Izmirlī-zāde i Munla Maḥmūd-zāde te 1282/1865. godine Muḥammad Nazīr-efendī Škaljić iz Čelebi Pazara (Rogatice) (unutrašnja strana zadnje korice):

ثمّ نقل إلى ملك محمّد نذير أفندي اشقالو زاده عن چلبي پازار ١٥ صفر سنة ١٢٨١

7942. R-5040

ترجمان الهداية في مسائل العقائد والفقه

TARĞUMĀN AL-HIDĀYA FĪ MASĀ’IL AL-‘AQĀ’ID WA AL-FIQH

Obimno djelo iz fikha i akaida. Na osnovu djela الهداية في الفقه الحنفي i drugih fikhskih djela, na turskom jeziku napisao Muḥammad b. ‘Umar Kurd-efendī, umro 996/1588. godine. Djelo je manjkavo na k*raju*.

Kaḥḥala XI, 89; A. M. II, 259; Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ḏayl I, 280.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي هدانا هداية إلى الإسلام و وقانا وقاية عن الشرك والظلام والصلوة والسلام على سيّدنا سيّد الخلائق... وبعد بو عبد ضعيف فقير ومذنب نحيف حقير المحتاج إلى رحمة ملك القدير محمّد بن عمر كم قورد دده ديماكله مشهوردر.

Završetak ovdje (l. 327b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصول النساء... اوچ دخي اوغلنك اوغلنك أو اوغلنك قزلريني ترك ايله آنلروك دخي مرتبه لري بري برندن اسفل اوله اشبو صورتله ميّت....

L. 327; 20,5 x 16 (16,5 x 9,5); 23 retka. Ta‘līq, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Tekst uokviren debljom crvenom linijom.

Povez kožni, dobrog kvaliteta.

Na zaštitnim listovima 1- 4 na početku detaljan sadržaj djela.

Na l. 1b veoma lijep unvan. Na l. 1a bilješka o rođenju djece bivšeg vlasnika i godine 1240/1824. i 1241/1825. Namjerno brisana bilješka o vlasništvu gdje se čita ime Isma‘īl Ḥaqqī i pečat.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7943. R-4282

سبل الهدى
SUBUL AL-HUDĀ

Priručnik o namazu sa uvodom o islamskom vjerovanju. Na turskom jeziku napisao Ibrāhīm-efendī al-Munīrī al-Bosnawī al-Belġrādī, umro u Beogradu oko 1026/1617. godine.

Dobrača II, 1555, 1; Pertsch 13; O. M. II, 25; Handžić, al-Ğawhar, 138; Bašagić, Znameniti Hrvati, 51.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد شول الله ايچون د ركه توحيد و عبادات نوريله كوكللرمزى منور قلد ى... وبعد اخوانم واحبابم وقتاكه بو حقيره اقدام ايبوب... وبو كتابك ادني سبل الهدى ويردمكه...

Završetak (l. 99b):

آخره: اللهمّ اجعلنا من العالمين... الحمد للّه على الاختتام وصلّى اللّه على محمّد خير الانام وعلى آله وأصحابه الكرام وأدخلنا بفضلك دارك دار السلام آمين يا مجيب السائلين إنّك بالإجابة جدير وعلى كلّ شىء قدير تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 99; 19,5 x 13 (16 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na zaštitnim listovima na početku i kraju rukopisa dove i druge bilješke.

7944. R-9717

علم حال لسراج الدين
‘ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Kratki ilmihal, na turskom jeziku, o vjerovanju i namazu od nekog Sirāğuddīna. Naslov ovdje (l. 1a): هذا كتاب سؤال نامه وغازلق. Neki izvori navode da je pisac ovoga ilmihala šayẖ Muḥammad b. Muṣṭafā Qādī-zāde, vaiz, umro 1045/1635.

Rieu, 7; Dobrača II, 1622; Lavić X, 5987, 1.

Završetak ovdje (l. 68a):

آخره: صلوة الجنازة....روحيچون ورسول الله روحيچون وجميع كچمشلرومز أهل إيمان أرواحيچون الله رضاسيچون الفاتحة مع الصلوات.

L. 68; 16,5 x 11 (12 x 7); 9 redaka. Nash, krupan. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1171/1757. godine.

Poklon Mehmeda Keledžića iz Sarajeva.

7945. R-6917

علم حال لسراج الدين

‘ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Na početku naslov: هذا كتاب علم حال وغازلق

Isto kao br. 7944.

L. 72; 15,5 x 12 (12 x 7,5); 9 redaka. Nash, krupan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis otkupljen od Sulejmana Hodžića iz Rogatice.

7946. R-9147

علم حال لسراج الدين

‘ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Naslov na početku: هذا كتاب سراج الدين ياخود كتاب جواهر الإسلام

Isto kao br. 7944.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أوّل نيّت ايلمك فرض در بويله نيّت ايده ايّت ايلدم تيمّم...

L. 10; 16 x 11 (12 x 6,3); 11 redaka. Nash, krupan, lijepo složen, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7947. R-7667

Zbirka (مجموع) *2*

L. 33; 14,5 x 10 (12 x 7,5); 9 redaka. Nash, krupan, pisan sa većim razmacima između redaka. Mastilo crno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Neki listovi prosuti i ispreturani. Tekst na mjestima vokalizovan.

1. L. 4a-21b

علم حال لسراج الدين
'ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 7944.

2. L. 21a-33

(علم حال لمجهول)
('ILMI HĀL LI MAĞHŪL)

Ilmihal, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na kraju. Pisan metodom "ako te ko upita": أكر صرسلر

Početak (l. 21a):

أوّله: السلام عليكم يا أهل شريعة السلام عليكم يا أهل طريقة السلام عليكم يا أهل معرفه السلام عليكم يا أهل حقيقة.

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يا حضرت حبيب الله كوك يوزنده آيه أشارت أيْلدكده قمري ايكي...

Na l. 1-4 odlomak iz nekog ilmihala, na turskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

7948. R-8940

Zbirka (مجموع), *17*

L. 170; 20,5 x 15,5 (15,5 x 9); 15 redaka. Nasta'līq, pisan od više prepisivača. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Neki listovi oštećeni na ćoškovima od upotrebe, neki prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom. Oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-42a

شرح رسالة الصغائر و الكبائر
ŠARḤ RISĀLA AṢ-ṢAĠĀ'IR WA AL-KABĀ'IR

Komentar kraćoj raspravi o velikim i malim grijesima. Osnovno djelo napisao Zaynuddīn b. aš-Šayẖ Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1562. godine. Ovaj komentar, na turskom jeziku napisao Ismā'īl b. Sinān as-Sīwāsī, umro 1048/1638. godine, na nagovor svoga učitelja aš-Šayẖa 'Abdulmağida as-Siwā*siya*.

Dobrača II, 1425; O. M. I, 229.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمداً لمن خلقنا على دين الاسلام و صيّرنا من أمّة محمّد عليه الصلاة و السلام ... وبعد فيقول الفقير إلى الله الكريم إسماعيل بن سنان السواسي... أمرنا شيخنا الشيخ عبد المجيد الشهير بالسواسي...

Završetak (l. 42a):

آخره: أنّهم مهتدون فلا يستغفرون فاعلم من ذلك أنّ الاستغفار لازم محتم في كلّ حين...أن لا نلقى الاستغفار من لساننا ليلا ونهاراً سراً وجهراً... نعوذ بالله من الذنوب العظائم جمع عظيمة من المعاصي إلى الدين تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

2. L. 44-60a

أربع وخمسون فريضة
ARBA' WA HAMSŪN FARĪḌA

Isto kao br. 7825.

Početak ovdje (l. 44b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ...روي عن الحسن البصري رحمه الله تعالى أنّه قال ما من يوم و ليلة تمرّ على المؤمن إلاّ ويجب عليه فيها أربعة وخمسون فريضة...

3. L. 60b-65a

رسالة في حكم الصلوة
RISĀLA FĪ ḤUKM AṢ-ṢALĀ

Risala o vrijednosti molitve (namaza). Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Dobrača I, 572, 3 str. 357;

Početak (l. 60b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و العاقبة للمتّقين و طوبي للفايزين... اعلم أنّ الله تعالى فرض خمس صلوات في خمسة أوقات.

Završetak (l. 65a):

آخره: قال الله تعالى **حافظوا على الصلوات و الصلوة الوسطى وقوموا لله قانتين** أي خاشعين و الصلوة عماد الدين و الإيمان نور وهداية وفرقان. و الحمد لله أوّلا وآخراً تمّت

4. L. 68b-71a

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nu'mān b. Ṭābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Popara IX, 5287, 2; Ḥ. Ḥ. II, 2015; Dobrača I, 578, 3, str. 364; Fajić V, 3492, 4; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt III, 3970; Köprülü II, 155, 3; Şeşen, 365, str. 229; Hasandedić, 166, 2; GAL S I, 287

Početak (l.68b):

أوّله: كتاب الوصيّة عن الإمام الأعظم أبي حنيفة..اعلموا أصحابي وإخواني وفّقكم الله تعالى أنّ مذهب أهل السنّة والجماعة على اثنى عشر نوعًا ، فمن استقام على هذه الخصال لا يكون مبتدعًا ولا صاحب هوى..أولّها: الإيمان و الإيمان إقرار باللسان وتصديق بالجنان...

Završetak (l. 71a):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون، وأهل النار في النار خالدون لقوله تعالى في حقّ المؤمنين: **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون،** وفي حقّ الكفّار: **أولئك أصحاب النار هم فيها خالدون.**

5. L. 72b-92a

إنقاذ الهالكين
INQĀḎ AL-HĀLIKĪN

Rasprava o zabrani uzimanja nagrade za učenje Kur'ana. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Rasprava se sastoji od uvoda (al-muqaddima), četiri članka (al-maqāla) i zaključka (al-ḫātima), a nastala je, kako se to vidi iz bilješke na kraju ove risale 970/1562. godine.

Popara IX, 5662, 1; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt V, 5589; aẓ-Ẓāhiriyya I, 80-81; Ḥ. Ḫ. I, 184; A. M. II, 252; Şeşen, 258, str. 182-183; al-Ǧibūrī II, 3479, str. 317; Dobrača I, 716, 3, str. 478; Fajić III, 2153, 1; Hasandedić, 453, 2; GAL S II, 654

Početak (l.72b):

أوّله: الحمد للّه الذي أنزل على عبده الكتاب ليخرجه من الظلمات إلى النور...وبعد، فهذه رسالة معمولة لإبطال ما شاع في البلاد...من اتّخاذ القرآن العظيم والفرقان الكريم، تنزيل من ربّ العالمين لايمسّه إلاّ المطهّرون، مكسبًا لجمع الّدنيا وسبيلا يشترون بآيات اللّه ثمنًا قليلا...

Završetak (l.92a):

آخره:والرابعة كونهم سببًا للأكل بالدين وابتذال القرآن العظيم...فنعوذ باللّه تعالى من أفعالهم وأقوالهم وأوضاعهم.

6. L. 93b-94a

رسالة متعلقة ببيان الاعتقادات و الأخلاق و الأعمال
RISĀLA MUTAʻALLIQA BI-BAYĀN AL-ʻITIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-ʻAMĀL

Rasprava o vjerovanju, ćudoređu i vjerskim dužnostima. Na arapskom jeziku napisao Niğār Oğlu aš-Šayḫ Riḍā, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 702, 13; Dobrača I, 247.

Početak (l. 93b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضة على العباد في جميع الأوقات...

Završetak (l. 94a):

آخره: والرابع كلّ فقير لا يصبر على فقره

Na l. 94b-95a hadisi na arapskom jeziku koji govore o vjerovanju (imanu).

7. L. 95b-107a

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralističkog sadržaja, na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat još i pod nadimcima Ḥuǧǧa al-islām i Abū Ḥāmid, rođen 450/1057., umro 505/1111. godine. Manjkav na kraju.

Popara IX, 5437, 2; Dobrača I, 115, 6 i II, 609, 2; Kaḥḥāla XI, 266-269; Ahlwardt III, 3975-3977; GAL G I, 423, 32 i S I, 750; Köprülü I, 705, 3; Zürich I, 182-184; Sarkīs II, 1408-14011; Ḥ. Ḫ. I, 216; TÜYATOK 07, I, 343; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105; Lavić X, 5872, 4.

Početak (l. 95b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصلوة والسلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. اعلم أنّ واحداً من الطلبة المتقدّمين لازم خدمته...اعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال الله بقاءك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النصيحة يكتب من معدن الرسالة...

Završetak ovdje (l. 107a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفائدة الثامنة...وبعضهم إلى مخلوق مثله فتأمّلت في قوله تعالى ومن...

Prepisano 1127/1715. godine.

Na listu 107a-b dova za ispunjenje želja (murad dova) od Abu as-Su'ūda.

8. L. 109b-117b

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 7872,5.

Prepisao Munlā Muṣṭafā u gradu Edremit (Turska) (l. 117b):

كتبه الدعاجي منلا مصطفى في مدرسة ادرميد.

9. L. 118b-120b

قصيدة بدء الامالى
QAṢĪDA BAD' U AL-AMĀLĪ

Spjev o islamskom vjerovanju, što ga je, na arapskom jeziku, sastavio 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Fargānī, Sirāğuddīn, umro 575/1179. godine.

Dobrača I, str. 67; II, 899, 6.

Početak (l.118b):

أوّله: يقول العبد فى بدء الامالى لتوحيد بنظم كاللآلئ

Završetak ovdje (l. 120a):

آخره: و انى الدهر ادعو كنه و سعى لمن بالخير يوما قد دعا لى

Prepisao Muṣṭafā b. Waliyy, bez navođenja godine i mjesta prijepisa. (l. 120b).

10. L. 121b-126a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 7857,5.

Prepisao Abū Bakr b. Aḥmad 1125/1713. godine.

11. L. 127b-128a

رسالة في وزن الأعمال
RISĀLĀ FĪ WAZN AL-A'MĀL

Rasprava o vrednovanju (vaganju) ljudskih djela. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša.

Köprülü II, 1580, 26; Dobrača II, 1316, 23.

Početak (l. 127b):

أوّله: الحمد لله اللّذي رفع السماء ووضع الميزان...وبعد الجمهور على أنّ صحائف الأعمال توزن بميزان له لسان و كفّتان ... و قال الضحاك ...

Završetak (l. 128a):

آخره: ... قال الآمديّ أمّا الميزان فقد أثبته الأشاعرة و السلف و أكثر المتكلّمين و أنكره المعتزلة لكن منهم من أحاله عقلا تمّت رسالة الميزان بعناية الملك المنّان والحمد للّه والصلوة والسلام على رسوله أفضل الإنسان وعلى آله وأصحابه ذوي الكرام والإحسان.

Prijepis iz 1125/1713. godine.

12. L. 128b-129a

(رسالة في العقائد)
(RISĀLĀ FĪ AL-'AQĀ'ID)

Kratka rasprava o islamskom vjerovanju i islamskim dužnostima, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 128b):

أوّله: اعلم أرشدنا اللّه وإيّاك أنّه واجب على كلّ عبد مكلّف أن يعلم أنّ اللّه عزّ وجلّ واحد في ملكه.

Završetak (l. 129a):

آخره: والفضل الجلّى لأبي بكر وعمر وعثمان وعليّ رضي اللّه عنهم أجمعين تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

13. L. 129b-132a

(كتاب التنزيه)
(KITĀB AT-TANZĪH)

Kraća risala o svojstvima Allaha, dž.š., u stihovima, od nepoznatog autora.

Početak (l. 129b):

أوّله: وقد عزمت واستخرت خالقي   فهو معين دائما ورازقي

Završetak (l. 132a):

آخره: يضلّ يهدي للطّريق الواضحة   قدرته لكلّ شيء صالحة.

تمّت الكتاب التنزيه والعقيدة بعون اللّه الملك البصيرة من يد الضعيف النحيف أبو بكر بن أحمد غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Prepisao Abū Bakr b. Aḥmad.

14. L. 132b-139b

(علم حال لمجهول)
(‘ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kraći priručnik o islamskom vjerovanju i islamskim dužnostima od nepoznatog autora.

Početak (l. 132b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... ثمّ اعلم وفّقكم اللّه وإيّانا بأنّ الواجب على عبد مكلّف أنْ يؤمن باللّه أنّه واجب واحد لا شريك له.

Završetak (l. 139b):

آخره: وأمّا الفرائض الغسل فثلاثة الأوّل المضمضة والثاني الاستنشاق والثالث بسائر البدن.

Na l. 140-141 bilješka o Sulaymānu, a.s., na turskom i o namazu na arapskom jeziku.

15. L. 142b-164a

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA MUNTAHĪ

Isto kao br. 7857,2.

Prepisao Abū Bakr b. Aḥmad 1130/1717. godine u medresi Dubbāğiyya u Damasku (دبّاغ خانه).

16. L. 165b-168b

(باب ذكر الموت)
(BĀB ẒIKR AL-MAWT)

Poglavlje nekog hadiskog djela koje govori o smrti, na arapskom jeziku. Navedeni su hadisi na temu smrti sa kratkim komentarima između redaka na turskom jeziku. Manjkav na kraju.

Početak (l. 165b):

أوّله: بسم اللّه... باب ذكر الموت سُئِلَ رسول اللّه صلّى اللّه عليه و سلّم من أكثر الناس قال أكثرهم للموت ذكراً وأحسنهم.

Završetak ovdje (l. 168b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إن لم يرحمني وينقذني من العذاب قال...ممّا...

Nasta'līq, lijep. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Sudeći prema rukopisu i papiru djelo je mnogo starije od drugih risala u ovoj zbirci i moglo bi biti da ga je prepisao isti prepisivač kao i naredno djelo 967/1560. godine.

17. L. 169a-179b

وصيّة النبيّ عليه السلام للإمام عليّ
WAṢIYYA AN-NABIYY 'ALAYH AS-SALĀM LI IMĀM 'ALIYY

Oporuka Muḥammada, a.s., četvrtom halifi hazreti Aliji, r.a. Postoji više verzija ove oporuke na arapskom i turskom jeziku, za koju se smatra da nema dobre uvjete vjerodostojnosti.

Dobrača I, 364; II 1629, 4; Fajić III, 2301, 1.

Početak (l. 169a):

أوّله:هذا كتاب الوصيّة بسم الله... قل حدّثنا أبو إسماعيل...عن عليّ بن أبي طالب كرّم الله وجهه قال دعاني رسول الله صلّى الله عليه و سلم قال يا عليّ أنت منّي بمرزلة هارون من موسى.

Završetak (l. 179b):

آخره: وإذا أردت سفراً أو قتالا فاقرأ سورة يس وعشر مرآت إنّا أنزلناه... تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Prijepis iz 967/1560. godine

Vlasnik Ḥusayn b. Qāsim.

صاحبه ومالكه حسين بن قاسم سنة سبع وستّين وتسعمائة.

Na l. 161a pečat vlasnika: 'Abduhū Abū Yūnus, 1320/1902. godine.

7949. R-9641

Zbirka (مجموع), *4*

L. 29; 19,5 x 14 (15 x 8); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Lage prosute.

Bez poveza.

1. L. 1a-4a

رساله‌ء قاضي زاده أفندي
RISALE-I QĀḌĪ-ZĀDE-EFENDĪ

Isto kao br. 7906,2.
Prijepis iz 1174/1760. godine.

2. L. 4b-12b

جواهـر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 7828,2.

3. L. 12b-20b

(قطعة من النحو)
(QIṬ'A MIN AN-NAḤW)

Fragment nekog djela iz arapske gramatike, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 12b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايچوندر نه نك كبي مثال خرج زيد بعشرته اي خرج زيد بصحت عشرته دورتنجي...

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: نوع بياننده در أفعال شك ايله افعال يقين بياننده در...مفعول زولدن عبارد تدر ومفعول اون ضمير عايدر...

4. L. 21a-29b

(أحاديث شريفه)
(AḤĀDĪṮ ŠARĪF)

Fragment djela iz hadisa, na turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 21a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال سليمان قم الآن فصّلنا فقال سليمان انّ لربّك عليك حقّا وإنّ لنفسك فذكر ذلك له فقال النبيّ صدق سليمان.

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إنّ للقرآن جسم إذا كتب وعرض إذا قرئ وفيها اختلف الناس في أكُفّار المجبرة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7950. R-8872

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, s posebnim osvrtom na islamsku molitvu (namaz), poznat još i pod nazivima: *Kitāb al-Usṭuwānī, ar-Risāla al-Usṭuwāniyya* ili samo *al-Usṭuwānī*. Na turskom jeziku sastavio nepoznati učenik Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānīja, umro 1072/1661. godine, koji je djelo sredio po predavanjima svoga učitelja Ustuwānī-ja.

Popara IX, 5682; Dobrača II, 1560-1591; Zürich I, 429-432; Karatay TY I, 271; Bratislava, 407, str. 294; Hasandedić, 88; Boškov, 36-38; Rieu, 13-14; A. M. II, 289; Lavić X, 5947, 2.

Početak (1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الأنبياء، وجعلهم بين عباده المؤمنين من الخاشعين الذاكرين الأتقياء حيث قال: إنّما يخشى الله من عباده العلماء... وبعد، بو عبد ضعيفه فضل ايدوب ربّ العالمين علماء ديندن وفضلاء دهردن... استادم استواني أفندي حضور شريفنده

Završetak (l. 53b):

آخره: مسئله جماعتيله برات ورغايت نمازين قلمق جائز اولور مي الجواب تجويز ايلمشلردر مع الكراهيه كتب أبو السعود .

L. 53; 21 x 16 (16,5 x 11); 15 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, djelimično ispreturani.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7951. R-9287

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Na početku rukopisa naslov crvenim slovima : هذا كتاب اوسطواني

Isto kao br. 7950.

Završetak ovdje (l. 120b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب نوافلده ابن نجيم درکه دیار رومده رغائب وسائر نافله لرکه امام وجماعتندر بيّت ايدرلر کراهتدن قورتلمق ايچون باطلدر اصلي يوقدر وابن ملك شرح المشارقده في الباب الثالث ديديكي محلّده وشيخ أكمل الدين رحمة اللّه...

L. 120: 14,5 x 10 (12 x 7); 11 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, zahvaćeni vlagom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7952. R-9730

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 7950.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب بو باب غسلك سنتلري بيانكده در ودخي غسلك سنتلري اوندرت.

Završetak ovdje (l. 105b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب بو باب حيض ونفاس بيانكده در (l. 102a) اويله نمازين اول وقتده قلميوب وقت اورتكني حيض كوريسه اويله قضا ايلمز زيرا دخي وقت چقدر.

L. 105; 16,5 x 11 (12 x 6); 15 redaka. Ta‘līq, krupan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

7953. R-9220

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 7950.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسوله واليوم الآخر...

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب بو باب امامه اويانلره متعلّق اولان مسائل لر بيانده در...مسئله بر كمسه امامي سجده ده بولسه اول كمسه امامه اويوپ قعده اولي ده امام ايله...

L. 49; 17 x 11 (11,3 x 6,7); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7954. R-9282

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 7950.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مسح اتمكدر ايكنجي اياغني يوقدر... باب بو باب سنّتك مكروهلري بيانده در.

Završetak ovdje (l. 37b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله بر فرضك ايكي اوّلكي ركعتلرنده فاتحه اوقومغي اونودسه سلام...

L. 37; 19,5 x 14,5 (15 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

7955. R-9523

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ’ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ’ID AL-LA’ĀLĪ

Isto kao br. 7950.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لنه سلام ويردكده ابدستي بوزلسه ايرتسي جوزار وكزچقرمدر ...اوچنجي بيرام نمازن آخر وقتنه تأخير ايلسه بر ركعتي قلدقدن صكره...

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب بو باب امامه متعلق اولان مسئله لر بيانده در (l. 25b) مسئله امامك ابدستي بوزلسه يرينه...

L. 26; 24,5 x 17 (16,5 x 8,5); 17 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7956. R-8596

Zbirka (مجموع) *7*

L. 91; 23 x 16,5 (15 x 10,5); 13 redaka. Ta‘līq, sitniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-55b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ’ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ’ID AL-LA’ĀLĪ

Isto kao br. 7950.

2. L. 55b-62a

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Kratak ilmihal, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Fajić III, 2577, 2.

Početak (l. 55b):

أوّله: شروط الصلوة الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على خير الخلق محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين. هر مؤمنه لازمدركه إيمان وإسلام ندر بلمك كرك ديندن صوردقلري وقت جواب...

Završetak (l. 62a):

آخره: اللهك لعرش(؟) اوزره وبيغمبر اوزره...أحمد بن حسن ايجون وكالتيك حسبيله قبول اترنم ثلث مرآت.

3. L. 62b-70a

(لغت تركي بوسنوي)
(LUĠAT-I TURKĪ BUSNAWĪ)

Naslov na početku hemijskom olovkom pisan rukom rhm. Fejzullah-ef. Hadžibajrića:

تورسقو بوسنتقي لغت.

Tursko-bosanski rječnik od nama nepoznatog autora.

Popara-Fajić VII, 4737

Početak (l. 62b):

أوّله:	اللّه	تكري	پيغمبر	جنّت	جهنّم
	بوغ	بوغ	اسوتاج	راي	باقو

Završetak ovdje (l. 70a):

آخره: كورمك كوسترمك

4. L. 70a-74b

كتاب لغات
KITĀB LUĠĀT

Prijevod klasičnog fermana, u kome se javljaju brojni elementi arapskog i perzijskog jezika. Prijevod je sačinjen na savremeni turski jezik. Prevodilac nepoznat. U rukopisu naslov crvenim slovima: مكاتيب لغاتي

Fajić III, 2094, 2.
Početak (l. 70a):

أوّله: أقضى القضَات   شريعت شعار   فضيلت وثار
قاضيلريك قاضي   شريعتك طوني   فضيلتك ايج طوني

Završetak (l. 74b):

آخره: التماس مختار متصرّف لما يريد فراغ كيف ما يشاء ابراز اولنه
طلب اتمك اوكتمق مراد ايله ديغي ... فراغ ديلدكبي كبي اشكاره اتمك

5. L. 75a-79a

كتاب إبليس أو إبليس نصيحتي
KITĀB IBLĪS AW IBLĪS NAṢĪḤATĪ

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane (šejtana) i Božijeg poslanika Muḥammeda, a.s. Djelo je prevedeno sa arapskog jezika. Još se spominje i pod naslovom: كتاب تقرير شيطان

Dobrača I, 390, 7 (str. 374); Rieu 232, 3; Fajić III, 2529, 2.

Početak (l. 75a):

أوّله: مُعَاذْ بن جَبَل حَضْرَتْلري ابن عَبَّاس حَضْرَتْلرِنْدَنْ رِوآيَتْ ايدرْ ابن عَبَّاس بُيودُرْ.

Završetak (l. 79a):

آخره: يعني اولان اولدي شمز نصكره بز توبه اتمرز حق تعالى تقديرنده بويله اتمشدر.

6. L. 79a-83a

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 7941,5.

7. L. 83b-91b

لغت عربي - تركي
LUĠAT ʻARABĪ - TURKĪ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Riječi su poredane po pojmovima a ne po abecedi. Arapske riječi su u jednom retku, a turske ispod njih. Nepotpun na kraju.

Dobrača I, 147, 2(str. 116); Fajić III, 2421, 2.

Početak (l. 83b):

أوّله: أللّه　　النبِيّ　　الرسول　　الْمَلِك

تَگري　　پيغمبر　　الچي　　فرشته

Završetak (l. 91b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: خذ من هذا　　قلت لك اصبر

بوندن ال　　ديدم سگا صبريله

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

Otkupljen iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

7957. R-9316

رساله‌ء حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima s tim u vezi sa šerijatsko-pravnog gledišta, poznata još i pod nazivima: Bay‘ wa širā risālası i Risāla al-bay‘ wa aš-širā‘. U raspravi se govori o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko 1089/1678. godine.

Popara IX, 5644, 3; Dobrača I, 235,4 i II, 1592,1; Fajić III, 2059,2; Popara-Fajić VII, 4698,2; Zürich I, 521; Lavić X, 5899, 4.

Manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اولندن ويردكي اقچه مقابلسنده بر شيىء صاتون اله اولوب ده قبض اتدوكدنصكره اول شيىء اول فرض النك كتوردكي.

Završetak ovdje (l. 10b):

آخره: اللهمّ اجعل خاتمتنا خيراً بحرمة حبيبك المصطفى ونبيّك المجتبى عليه أفضل الصلوات وأكمل التحيّات وعلى آله وأصحابه الذين فازوا بأفضل الكرامات... والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 10; 21 x 15 (15 x 7,5); 17 redaka. Nasẖ, lijep. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Vlasnik a vjerovatno i prepisivač Ibrāhīm b. Muṣṭafā god. 1176/1762.

7958. R-9026

رساله حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Isto kao br. 7957. Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وفي الدين خير من الدنيا ما فيها ديوب اني دوردی دکّانه
کتوردي ايکي يوز درهمي...

L. 10; 19,5 x 13 (12,5 x 6,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Komentari teksta na pojedinim listovima između redaka pisani sitnim pismom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema ili jednom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7959. R-8870

شرح رساله حمزه أفندي
ŠARḤ RISALA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Komentar na raspravu o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom رساله حمزه أفندي (br. 7957). Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine, a ovaj komentar, također na turskom jeziku, 'Ismā'īl b. Yūsuf Niyāzī, umro 1894. godine.

O. M. I, 420.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بسمله ايله بشلمق لازمدر اوزرله كده الحمد لله ديه زيرا بنمك
نعمتدر.

Završetak (l. 111b):

آخره: نصيب ايله جمله مزي جنات كي فضلك ايله كوستر بزه اندن ذاتكي سبحان ربّك ربّ
العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 112; 25,5 x 17 (16,5 x 10); 17 redaka. Nasẖ, krupniji, lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Osnovni tekst nadvučen linijom crne boje. Tekst uokviren tankom crnom linijom. Listovi paginirani po stranicama i sa kustodama.

Bez poveza.

Primjerak je, očito, prema bilješci na l. 112a, prepisan iz štampanog primjerka 1262/1845. godine.

7960. R-6794

تبيين المرام في شرح رساله‌ء حمزه أفندي

TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Komentar na raspravu o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom رساله‌ء حمزه أفندي. Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine, a ovaj komentar, također na turskom jeziku, aš-Šayẖ Muṣṭafā b. as-Sayyid ʻAbdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī, umro 1143/1730. godine. Ovaj komentar napisao je 1129/1717. godine.

Lavić X, 6016; Popara IX, 5752; Dobrača II, 1601-1610; Bratislava, 404, str. 292; O. M. I, 349.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثنا اولسون اللّهه عالملري يوقدن وار ايدوپ هرنسنه‌ء ممكن اولان كمالنه ارشدردي خصوصًا نوع انسانه بلمدكي...بوندن صكره أبو الفتح سلطان محمّد جامعنده درس عامّ طريقتجي أمير ديمكله معروف بو فقير شيخ مصطفى ايدر حمزه أفندي مرحومك بيع وشرا رسالنده (!) شرح وترجمه يه محتاج اولان محلّنى بيان ايله اوزرينه شرح اولمق اوزره...

Završetak (l. 217a):

آخره: وبالجمله كندو كرمنه لائق لطفلرينه ونعمتلرينه اولا شدر وبجمله سنك اجلّ وعلاسي اولان...تمام ربّمدن اويله رجا ايه رمكه نيجه مؤمنلر انتقاع ايدوب دعاده أولّه اتمامى بيك يوز يكرمي طقوز سنه سنك آيلونده (!) ورجب شريف آينك بشنجي كوني مبارك اثنين كوننده واقع اولمشدر شرحمز دخي مؤمنلره مبارك أولّه، آمين تمّت تمام.

L. 221; 17 x 11 (11,5 x 6,5); 17 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije strane uokviren debljom linijom zlatnožute boje ojačanom tankom crnom linijom sa vanjske strane. Na ostalim listovima tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Na l. 1b unvan u crvenoj boji i naslov djela: هذا كتاب تبيين المرام.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete. Znatno oštećen dužinom prijeklopa i na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, ali je prepisan prije 1277/1861. godine kada ga je nepoznati vlasnik kupio za 19 dirhema (bilješka na l. 1a). Na istom listu namjerno brisana bilješka o vlasniku rukopisa.

Na l. 218-219 popis djela kojima se autor služio prilikom pisanja ovog djela. Na l. 219-221 bilješka o kur'anskim ajetima koji u sebi imaju deset harfova qāf.

Poklon Ahmed-ef. Tuzlića.

7961. R-9732

Zbirka* (مجموع)*, 3

L: 91; 15,5 x 10,5 (11,5 x 6,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom crvenom linjom.

Bez poveza.

1. L. 1b-45a

رساله شيخ علي أفندي
RISĀLA-I ŠAYḪ 'ALĪ-EFENDĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke, na turskom jeziku. Napisao Šayḫ 'Alī-efendī, umro 1160/1747. go*dine*.

Lavić X, 6051, 1.

Naslov na l. 1b:

شيخ على عصمه اللّه تعالى دينه وابدسته ونماز واستغفار متعلق تاليف ايلديكي رساله در.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد بو حقير پير تقصير شيخ علي غفر اللّه ولوالديه...اوشقلرايچون بر مختصر رساله لسان تركي ايله جمع وتاليف ايلدم.

Završetak (l. 55b):

آخره: يا ربّ اكر بندن كفر وعصيان صادر اولديسه توبه اتدم دين وإسلام كيردم... وپيغمبرلرن مرادي اوزره ايناندم حقدر أَشْهَدُ أَنْ لاَ الَه اللّه وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُه.

2. L. 48b-62a

رسالة في فضيلة الصدقة وأحكامها

RISĀLA FĪ FAḌĪLA AṢ-ṢADAQA WA AḤKĀMUHĀ

Djelo o vrijednosti i značaju milostinje i pomaganja siromašnih (ṣadaqa) od naprijed spomenutog aš-Šayḫa ʻAlīya.

Lavić X, 6051, 2.

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد للّه أوّلا وآخراً والصلوة... والسلام على من تمّت محاسنه باطناً وظاهراً بعد فهذا هو جمع من الآيات والأخبار وأقوال الفقهاء في فضيلة الصدقة وأحكامها.

Završetak (l. 62a):

آخره: اللهم اجعلنا من عبادك المتقين الذين لبسوا لباس التقوي...وفضلك وكرمك يا أرحم الراحمين.

3. L. 63b-88b

رساله شيخ علي أفندي للقضاة والأمراء

RISĀLA-I ŠAYḪ ʻALĪ-EFENDĪ LIL-QUḌĀT WA AL-UMARAʼ

Kraća risala o osobinama koje bi trebale krasiti vladare i sudije. Na turskom jeziku napisao naprijed spomenuti Šayḫ ʻAlī-efendī. Autor je ovdje citirao poznate fikhske pravnike na arapskom jeziku i to kasnije komentarisao na turskom.

Početak (l. 63b):

أوّله: شيخ علي حفظه اللّه تعالى پادشاه وآمرايه وقضايه متعلّق تأليف ايلدوكي رسالدر... الحمد للّه وسلام على عباده الذين أصطفى وبعد فمن الواجبات

Završetak (l. 88b):

آخره: وأطال اللّه عمره... ولجميع المسلمين إنّه خير مأمول وأكرم مسؤول وللّه الحمد أوّلاً وآخراً وظاهراً وباطنا وسراً وعلانية على كلّ حال و صلّى اللّه على سيّدنا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač početkom ramazana 1176/1763. godine.

Na l. 89-91 dio sure يس pisan rukom drugog prepisivača.

7962. R-9663

Zbirka (مجموع), *4*

L.120; 15 x 9,5 (11 x 6,5); 15 redaka. Nasta'līq, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom. Sa vanjske strane korice ukrašene ebro papirom.

1. L. 1a-61

در يكتا

DÜR-I YEKTĀ

Priručnik (ilmi-hal) o islamskom vjerovanju i osnovnim islamskim dužnostima. Napisao Muḥammad As'ad ef. b. 'Abdullāh Imāmi-zāde al-Qonawī al-Ḥanafī, kazasker, umro 1267/1850. godine. Na turskom jeziku.

Dobrača II, 1616; Ḍayl I, 455; OM I, 244; Lavić X, 6039.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد لله الّذى جعلنا من المسلمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد خاتم الأنبياء والمرسلين. . .معلوم أوّله كه عاقل بالغ اولوب مسلم اولادندن اولان كمسه كلمتين شهادتني تلفظ ايدر.

Završetak (l. 83b):

آخره: امدي جناب رسالته اقتدا ايدوب. . . .والله مستعان وعليه التكلان **سبحان ربك ربّ العزّة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين**. الّفه الفقير. . . . محمّد أسعد.

2. L.62b-72a

كتاب إبليس

KITĀB IBLĪS

Druga priča na turskom jeziku o navodnom razgovoru između Muhammeda, a.s., i Iblisa, od nepoznatog sastavljača.

Dobrača I, 590, 7; Fajić III, 2594.

Početak (l. 62b):

أوّله: الحمد لله على نعمائه و الصلاة و السلام علي رسوله محمد خاتم أنبيائه ...وبعد اللّه تعالى يه حمد ثنا ورسولنه صلاتيله سلام ايتدكدنصكره پس امدي معلوم اولسنكه ...

Završetak (l. 72a):

آخره: يا لعين جيق كت شوره دن ديدس لعين جقدي كتدي تمت تمام.كتبه

Prepisano 1264/1847. godine.

Na l. 72-85a kratak komentar Fatihe od nepoznatog autora te razne bilješke o zapisivanju i gatanju, na turskom jeziku.

3. L. 85b-93a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 7857,5.

4. L. 96a-123

علم حال لسراج الدين
'ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 7944.

Završetak ovdje (l. 123b):

آخره: أكر سورسلر مسلمانمسين آيت الحمد للّه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7963. R-7165

أنوار الحميد في فقه أهل توحيد
ANWĀR AL-ḤAMĪD FĪ FIQH AHL TAWḤĪD

Obimnije djelo iz fikha, na turskom jeziku. Napisao 'Abdullāh Ṣabrī-efendī 'Alī Nuruddīn, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je napisano u formi pitanja (مسئله) koja su numerisana od br. 1-350. Autor u uvodu navodi da je fikhska rješenja crpio najviše iz djela خزانة الفقه od Abū Layṯa as-Samarqandīya (v. Dobrača II, 925), kao i drugih autoritativnih djela iz ove oblasti. Djelo je prepisano iz primjerka koji je štampan u Istanbulu 1317-1318/1899/1900. godine u štampariji Dersaadet. Ovo je prvi svezak ovoga djela. Inače, djelo je štampano u tri sveska. Uvodni tekst se veoma teško čita zbog razljevenog mastila, te smo ovdje početak citirali od prvog poglavlja.

Durusoy III, 3844, str. 92.

Početak (l. str.8):

أوّله: باب الطهارة ابدست فصلي مسئله = ١ أبدست فرضي درتدر.

Završetak (l. str. 152):

آخره: مسئله ٣٥٠ = قط زماننده غينا وبوللّق زماننده نقداً ويرلك افضلدر تمّت الجلد الأوّل ويليه الثاني والموفّق هو الله الباقي.

L. 79; 16,5 x 10(12,5 x 7); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Istaknute riječi nadvučene linijom ljubičaste boje. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije tanke linije iscrtane grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Prepisao iz štampanog primjerka, Nu'mān 'Abdurraḥmān-zāde Hāšim Ṣabrī, 1328/1910. godine.

Na l. 69b-71 sadržaj djela. Listovi 72-76 prazni a na l. 77-79 nekoliko izreka na arapskom jeziku i dova.

7964. R-9139

عبادات بدنيّه

'IBĀDĀT-I BADANIYYA

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (faṣl). U predgovoru autor kaže da ga je napisao prema sličnim djelima na arapskom jeziku, u prvom redu po uzoru na djelo *al-Fiqh al-akbar* od Abū Ḥanīfe.

Popara IX, 5675; Dobrača II, 1547-1554; Boškov I, 49; Karatay t, 255-258; Götz XIII,3, 46, str. 36; Lavić, 5985.

Na početku nedostaje jedan list. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وصلاح نه ايدوكين بلمسه اول كشي سنّت رسوله متابعت اتمش اولور...

Završetak (l. 129b):

آخره: وطرق ضلالدن بعيد اولوب كتاب اللّه ودخي سنّة رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم مقتضاى شرع اوزرنه عمل اتمش اولورسن ودار فنادن بقايه سلامتله كيدرسن ان شاء اللّه تعالى تمّت تمام.

L. 129; 20,3 x 12,8 (15,5 x 7); 19 redaka. Nasẖ, sitan, lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760. godine.

7965. R-5918

Zbirka (مجموع) *3*

L. 171; 20 x 14,5 (14 x 8,5); 17-19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst u prvom i trećem djelu uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Na pojedinim listovima na marginama komentari osnovnog teksta.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete sa geometrijskim motivima. Djelimično oštećen na hrbatu i prijeklopu.

1. L. 1b-151a

عبادات بدنيّه

ʻIBĀDĀT-I BADANIYYA

Na l. 1a naslov هذا كتاب عبادات بدنيّه.

Isto kao br. 7964.

Primjerak je kompletan. Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين بكلّ نعمائه وآلائه على الدوام، والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد سيّد الأنام...أمّا بعد، أى مؤمن قرنداش بلكل كه الله تعالينك نعمتلردن وعبادتدن اولو نعمتي يوقدر...مخلص قرنداشلرم ايچون بر مقدّمه دوزمكه مستجع مسائل اولوب عباداده نفعي چوق أوله...وبو كتابه عبادات بدنيّه دييو آدويردك...

2. L. 152b-162b

ترجمهء حديث
TARĞAMA-I ḤADĪṮ

Zbirka hadisa koju je na turski jezik u stihu preveo neki Uṣūlī, umro 945/1538-39. godine.

Kut, 11, str. 9; O. M. II, 76.

Početak (l. 152b):

أوّله: إنّما الأعمال بالنّيات
هيچ نيت سز جهان ايچره درست اولمز عمل إنّما الأعمال بالنيات بيوردي رسول
خير اولورسه نيتك خيره ايرر اشك صوكي
شرسه خود نيتك شر ايشي حق قلمز قبول

Završetak (l. 162b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: الطلاق يمين الفسّاق حزرايت ايلمه طلاقه يمين (...) بو مقوله يمينه اقدمي

Ovo je nešto šira zbirka u odnosu na druge koje se spominju u katalozima gdje je prevedeno i u stihu komentarisano 126 hadisa. Hadisi na arapskom jeziku su pisani na sredini a ispod prijevod i komentar na turskom jeziku u jednom ili dva bejta.

3. L. 163a-169b

دعانا مهء أبو السعود
DU'ĀNĀMA-I ABŪ AS-SU'ŪD

Dove koje se uče prilikom obavljanja raznih vjerskih dužnosti (namaz, post, hadž i sl.), na turskom jeziku. Sabrao Abū as-Su'ūd, umro 982/1574. godine.

Dobrača I, 786, 1; Karatay t I, 408-9; Götz XIII 4, 173; O. M. I, 225; G. Kut, 180.

Početak ovdje (163a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ختام الأنبياء خيرالبرايا عليه ربّنا صلّى الله عليه وسلّم... وبعد اداء خدمت محامد اله وقضاء حقوق تحيّات رساله پناه.

Završetak (l. 169b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: اوچنجي روايت بر يده حضرتلري روايت ايلدكه قچن فحر عالم...

Zbirka je nepotpuna na početku i kraju. Na početku nedostaje jedan list. U uvodnom dijelu su navedeni osnovni podaci o dovi, načinima upućivanja, uvjetima da bude primljena itd.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku kodeksa dove za razne prilike na turskom jeziku. Na l. 170-171 bilješke na arapskom jeziku iz fikha i nekoliko hadisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnici ʻAbdullāh b. Muḥammad Izmirlī, god. 1257/1841. i Ṣāliḥ-aǧā Žigić (شيغك).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7966. R-6285

(كتاب في الفقه لمجهول)

(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAǦHŪL)

Obimno djelo na turskom jeziku, iz područja fikha. Djelo je nepotpuno na početku i kraju, tako da nije moguće odrediti pravi naslov i autora. Sadrži oko 50 poglavlja i odnosi se, uglavnom, na obavljanje namaza.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بيورر كه عزّ و جلا لم (...) انلري داخي ير لغادم طالب علم لر بر جماعت در كه... باب الأوّل پيغمبره متابعت اتمك لكنده ونمازك فضيلتن بلدرر.

Završetak ovdje (l. 200b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: التمش اكنجي باب صلوة الخوف بياد ايدر...مسئله شول غزالركي انده نماز خوف...انلر سجده ادنجه بو ترتيب اوزرنه

Radi eventualne kasnije lakše identifikacije djela navodimo neka poglavlja:

باب الأوّل پيغمبره متابعت اتمك
باب الثاني نماز فرضيتن بيان ايدر
اچنجي باب نماز شرطلرن
يدنجي باب سنت تأمين در
سكزنجي باب آبدست بيان ايدر
طقوزنجي باب آبدستك فرضلر و سنتلر
اوننجي باب تيمّم بيان ايدر
اون اچنجي باب غسل بيان ايدر
اون التنجي نمازلري وقتلري
يرمي اوچنجي قراءة بيان ايدر...

L. 200; 30,5 x 20,5 (21 x 13,5); 18 redaka. Nash, mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani, zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7967. R-6063

(كتاب في الفقه لمجهول)
(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Isto kao br. 7966.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: صوردي اول صوتي يورسه يا قار يا يغمو دانسي بونلمدين بغازنه كتسه اورج صنور... اوتوز طقوزنجي باب امامت بياننده در.

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: التنجي سنّت تسميه در... محفوظده كوردم كه هر پيغمبره كه بو يدي آيت فاتحه نازل اولدي انوك امتنه عذاب...

L. 38; 29,5 x 22,5 (21 x 12,5); 17 redaka. Nash, mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, znatno oštećeni, sa kustodama.

Povez kartonski obložen crnim platnom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7968. R-5424

(كتاب في الفقه لمجهول)
(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Opširno djelo o fikhu, na turskom jeziku od nepoznatog autora. Raspored poglavlja je neobičan za ovu tematiku. Prvo poglavlje poslije besmele je o sadekatul-fitru. Nismo ga uspjeli pronaći u nama dostupnim katalozima.

Početak (l 1b):

أوّله: بسم الله... صدقة الفطر في مسئله ودخي واجبات اسلاميّه دن برسي دخي صدقه فطره در هر كشيه واجبدركه.

Završetak (l. 115a):

آخره: اوچ بنك آدم اسلامه كيردي دخي سوز چوقدر تفصيل اتمدي زيرا (!) ايامّ كبچه اولمیه تمام معراج تمام اولدي حضرت الله شفاعتين ميسّر ايله آمين يا معين.

L. 115; 18,5 x 12,5 (13,5 x 8,5); 15 redaka. Ta'līq, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, čvrst, djelimično oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7969. R-9652

(كتاب في الفقه لمجهول)
(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Djelo iz fikha, od nama nepoznatog autora. Naime, djelo je manjkavo i na početku i na kraju tako da ga je veoma teško identifikovati. Obrađuje osnovne islamske dužnosti citirajući poznata fikhska djela kao podlogu za navedena mišljenja.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بورض دلكلرينه دكرب صويي يوقارو چكمكله تابورنن بو مشق يرنه ...باب الإستنجاء والوضوء (l.5b.)

Završetak ovdje (l. 77b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل بلكل كه حجّ (l. 62a) ...دعا جميع مسلمان ايچون...ربنا اغفر لنا ولآبائنا ولأمّهاتنا ولإخواننا للّذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلاً للذين آمنوا...

L. 77; 20 x 15 (15,5 x 11); 19 redaka. Ta'līq, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7970. R-9653

(كتاب في الفقه لمجهول)
(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Obiman fragment nekog djela iz fikha. Činjenica da nedostaju početak i kraj onemogućava njegovu identifikaciju. Djelo je na turskom jeziku, podijeljeno u poglavlja (faṣl) i u formi pitanja i odgovora (مسئله وجواب).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يا نماز قلين ديو يا مصحفه پشاين ديو... فصل الثانى في البئر قيونك حكمين بلدرر.

Završetak ovdje (l. 57b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل الاعتكاف... الباب السابع في الكراهيّة. (l. 55a) مسئله بتي اولدرمك قايرمز صويه براقميه...

L. 57; 22 x 14,5 (18 x 9); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Mnoge riječi ili napisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi otkinuti od knjige.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7971. R-5620

Zbirka (مجموع) *2*

L. 64; 22,5 x 16,5 (15,5 x 7); 21-23 retka. Ta'līq, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel i bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Povez kartonski presvučen crnim platnom, novijeg datuma.

1. L. 1a-39b

(كتاب في الفقه لمجهول)
(KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL)

Fragment nekog djela na arapskom jeziku. Počinje sa poglavljem كتاب الهبة.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب الهبة هي تمليك العين بلا عوض

Završetak (l. 39b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: كتاب الوصايا...وإنّ أوصى لكلّ من ثلاثة أثواب ثوب وهي متفاوته فضاع ثواب ولو يدرأيها هو والورثة تقول لكل هلك حقّك...

Zbog kasnije eventualne identifikacije ovdje donosimo nekoliko poglavlja ovoga djela.

كتاب الإجارة هي بيع منفعة معلومة (l. 2a)

كتاب الكتابة تحرير المملوك يداً... (l. 5b)

كتاب كتابة العبد المشترك...(l. 7a)

كتاب الولاء الولاء لمن أعتق ولو بتدبير (l. 8a)

كتاب الغصب هو إزالة اليد... (l. 12a)

كتاب الشفعة هي تملك العقار...(l. 14a)

كتاب القسمة القسمة هي جمع نصيب شايع...(l. 16a)

2. L. 40a-47b

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ)

Fragment neke hadiske zbirke sa navođenjem prenosioca i zbirke u kojoj se hadis nalazi, na arapskom jeziku.

Početak (l. 40a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: والعمل تابعه يلهمه السعداء يحرمه الأشقياء مع عن أبي زرّ رضي الله عنه أنّه قال رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم يا أيا زرّ...

Završetak (l. 47b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: عن كعب بن مالك رضي الله عنه عن النبيّ عليه السلام أنّه قال ذئبان جائعان أرسلا في الغنم... وهذا كحب المال...

Na l. 48-64 nalaze se fragmenti raznih djela pogrešno ovdje uvezani kao što je posljednji list djela *Ḍaw' al-miṣbāḥ muḫtasar al-miftāḥ (Jahić VI, 3795,* 3).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7972. R-5264

مسائل فقهيه
MASĀ'IL FIQHIYYA

Obimno djelo iz fikha, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naime djelo je rađeno u formi pitanja i odgovora (جواب - مسئله). Poslije svakog odgovora autor je citirao dokaz iz nekog fikhskog djela na arapskom jeziku. Na početku nedostaje deset lista. Nepotpun na kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: كتاب الطهارة مسئلة طپراق ابريق ايله دمور ابريقدن وضوء قنغي اولي در. **الجواب** طپراقدر آلمق اداب ندر دموردن اوليجق قلايليده كراهت يوق.

Završetak (l. 191b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله-حضرت رسول أكرم صلّى الله عليه و سلّم حضرتلري اولدي ديو تعبير اتميكده يائس وارميدر الجواب يوقدر دار فنادن دار بقاى... أنّ موضع قبره صلّى الله عليه و سلّم أفضل بقاء الأرض.

L. 191; 21 x 15 (15 x 9); 19 redaka. Nasta'līq, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja i riječi مسئله i الجواب pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, presvučen crnim platnom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7973. R-5353

مسائل دينيه
MASĀ'IL DĪNIYYA

Naslov u rukopisu هذا مسائل.

Djelo na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je pisano u formi pitanja مسائل i objašnjenja موعظه.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا مسائل **قل هو الله أحد** يعني ايت يا محمّد الله تعالى (!) بردر... مسئله رمضان كوني بيرامي كوني صباح بري .

Završetak (l. 27a):

آخره: مسئله دني ودنياء اوچ نسنه هلاك ... وعبادتنه عجب اقمك.

L. 27; 19 x 14,5 (17 x 8); 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi pojedinih pitanja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, zahvaćeni vlagom i djelimično oštećeni.

Bez poveza.

Prepisao Softa 'Ali al-Mostārī, 1163/1749. godine.

Vlasnik Ibrāhīm b. Muḥammad al-Mostārī, godine 1163/1749.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7974. R-5724

(قطعة من الفقه)
(QIṬ'A MIN AL-FIQH)

Fragment nekog obimnijeg djela iz fiqha. Ovdje su listovi sa originalnom folijacijom od 170 do 179.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وهي إن لم تكن تحته حرّة أن ينكحها ثمّ يشتريها وإن كانت حرّة أن ينكحها البايع قبل الشراء أوالمشتري قبل القبض من يوثق...كتاب آحياء الموت هي أرض بلا نفع ... كتاب الصيد يحلّ صيد كلّ ذي ناب... كتاب التصرّف والجناية... كتاب الجنايات.

Završetak (l. 10b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: كتاب الجنايات...باب ما يوجب القود و ما لا يوجب هو يجب بقتل ما حقن دمه... فإن لم يدع وارثًا غير سيّد او ترك ولا وفاءً اقاد سيّده...

L. 10; 21 x 14,5 (13,5 x 7); 11 redaka. Nasẖ, veoma lijep, pisan sa većim proredom između redaka gdje su naknadno dopisivani komentari sitnijim slovima. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7975. R-5613

(قطعة من الفقه)

(QIṬ'A MIN AL-FIQH)

Laga nekog djela iz fiqha, na turskom jeziku.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إفطار ايتسه وياكوكلي دونوب برمق اوروب ويا بر علاج ايله اغزي طلوسي والجناية... كتاب الجنايات.

Završetak (l. 8b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: شهر رمضانده إفطار جائز اولان عذر شرعي يديدر... ودخي بر كمسه نهار رمضانده خمر اچسه اول كمسنه اوزرينه هم قضا هم كفارت وهم تعزير وهم استغفار لازم.

L. 8; 20,5 x 13,5 (15 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7976. R-5870

Zbirka (مجموع) *2*

L. 30; 20 x 14,5 (14 x 8); 15 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1b-26a

رسالة أمنيه إيمان وإسلام وطريق ضلالتى
RISĀLA AMNIYA ĪMĀN VA ISLĀM VA ṬARĪQ ḌALĀLATĪ

Kratka risala o imanu i islamu u formi ilmihala, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Fajić III, 2257, 4.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه حبّب لعباده المسلمين صراط المستقيم... أما بعد بو رساله، أمنيه الله تعالينك ...

Završetak (l. 26a):

آخره: ربّ اغفرلى ولوالدى وللمؤمنين يوم يقوم الحساب

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

2. L. 26b-30a

(رسالة في الجهاد)
(RISĀLA FĪ AL-ĞIHĀD)

Prijevod i komentar nekoliko ajeta iz Kur'ana. Ajeti tematski govore o borbi na Božijem putu. Poslije navođenja ajeta u originalu slijedi prijevod i kratak komentar na turskom jeziku.

Početak (l. 26a):

أوّله: قال اللّه تعالى **كتب عليكم القتال** حقّ سبحانه وتعالى مؤمنلره خطاب ايد وسپا يعني بيورر...

Završetak (l. 30a):

آخره: **ولا تحسبنّ الذين قتلوا في سبيل الله أمواتا بل أحياء ولكن لا تشعرون**.... بويله چه ايماني واجبدر بعون الله تعالى تمّت رساله.

Prepisao 'Alī Būdalāš, bez navođenja godine i mjesta prijepisa.

الكاتب الحقير الفقير غفر الله لنا ولوالدي وللمؤمنين ربّي الله ودين الإسلام علي بودلاش.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7977. R-8943

نمازلق
NAMĀZLIK

Priručnik o namazu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Na l. 1b naslov: هذا كتاب نمازلق.

Početak (l. 1b):

أوّله: قچان بر كمسه حاليه كتمك ديلسه كيرمدين بو دعاء اوقيه: أللهم إنّي أعوذ بك من الرجس...

Završetak (l. 24a):

آخره: نيت ايلدم تيمم ايلمكه نماز قيلمغيچون...قضادن نافله. تمّت ١١٤٥.

L. 24; 15,5 x 11 (11,5 x 7,5); 10 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni, sa kustodama.

Bez poveza.

Prijepis iz 1145/1732. godine.

7978. R-8494

(نمازلق)
(NAMĀZLIK)

Fragment nekog djela o molitvi (namazu), na turskom jeziku. Ovdje su na osnovu predaja obrađeni neobavezni (nafila) namazi. Nedostaju početak i kraj.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود : كبي نمازلري أولّ كندوتنهاسنده يالكز قلمـقدر حقّندن كلرسه كلمزسه حقندن كلن كمسيه اويوب جماعت اولماق جائزدر. . .**صلوة البرات**

Završetak ovdje (l. 42b):

ناقص في آخره.آخر الموجود : **صلوة السفر** يعني خير سفره كيدن كمسيه سنّت بودزكه سفره كتدوكي ساعتده ايكي ركعت نماز. . .

L. 42; 20x 14,5 (14,5 x 8); 11 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi oštećeni ili pocijepani, sa kustodama.

Povez kartonski, presvučen crnim platnom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Janja.

7979. R-9410

(نمازلك)

(NAMAZLIK)

Djelo o namazu, popraćeno dovama, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أولّه:الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتقين. . . والصلوة والسلام على محمّد وآله. . .وبعده بلكل كيم بو شريف نسخه شريعت وطريقت ومعرفت وحقيقت ودين ايلام يولنده يورو يانلر وعمل صالح قلن عزيز قرداشلر ايله بز دخي مذكور نسخه ايجنده ذكر اولور

Završetak (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ملك الموت جانين آلجك كوكدن فرشته انه بشارت ايليه حق تعالى سندن راضي اولدي ديو وحق تعالى. . .

L. 51; 15,5 x 11 (12,5 x 8); 9 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7980. R-5116

(نمازلك)
(NAMĀZLI)

Kratak priručnik o namazu, od nama nepoznatog autora, na turskom jeziku. Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اون صحيفه آدم عليه السلام وأللي صحيفه شيت عليه السلام واوتوز صحيفه ادريس عليه السلام.

Završetak (l. 17a):

آخره: داخي أخفاء ايله توحيد ايليه اوازين قالدر...اوج صفلرك اكسك اولميه لر.

L. 17; 15,5 x 11 (10,5 x 6,5); 14 redaka. Nasẖ, sitan, vokalizovan. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, nevješto uvezani, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen na hrbatu.

Prepisao Ṣāliḥ b. Darwīš Ṣāliḥ, bez godine i mjesta prijepisa (l. 17a):

كتبه الفقير الحقير صالح بن درويش صالح.

Poklon nekog Poričanina iz Donjeg Vakufa, 1977. godine.

7981. R-8944

Zbirka (مجموع), *2*

L. 65; 14 x 11 (12,5 x 7,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na pojedinim mjestima tekst nečitak.

Povez kožni, znatno oštećen crvotočinom i zubima glodara.

1. L. 1b-46b

نمازلق
NAMĀZLIK

Na l. 1b naslov: هذا كتاب نمازلق.

Priručnik o namazu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nešto opširniji od prethodnog gdje su detaljno obrađeni uslovi za namaz, sastavni dijelovi namaza i sama tehnika njegovog obavljanja.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... بلكل كه هر مسلمانه واجبدر كه. دين وايمان واسلام ونماز نه ايله در.

Završetak (l. 46b):

أحشام نماز... نويت أن أصلى للّه تعالى فرض المغرب مستقبل القبلة أللّه أكبر.

2. L. 49a-59a

وصيّة رسول اللّه عليه السلام لفاطمة
WAṢIYYAT-I RASŪLILLĀH ʻA. S. LI FĀṬIMA

Oporuka i savjeti Božijeg Poslanika kćeri Fatimi, u prijevodu na turski jezik.

Dobrača I, 578, 8; Fajić III, 2343, 3; Lavić X, 5901, 5.

Tekst je veoma teško čitljiv zbog razljevenog mastila.

Na l. 59-65 bilješke na turskom i arapskom jeziku o zapisivanju te dove za razne prilike.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7982. R-9412

Zbirka (مجموع) *6*

L. 87; 20 x 15 (15 x 9); 13 redaka. Nastaʻlīq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi prosuti i ispreturani ili zagubljeni.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Na l. 1b-15b bilješke na turskom jeziku o namazu, dove, dijelovi kur'anskih sura i pitanja i odgovori u vezi sa namazom.

بو صحائف مباركه ده عمل اليوم بليليه نظيفه سن بيان ايدر اوّلا معلوم اولاكه طالب حق وسالك صراط المستقيم جميع مناهيدن توبه دن صكره سلوكي على وفق الشرع بو اسلوب اوزره ايده طلوع فجردن مقدّم قالقوب...

1. L. 16b-46a

رسالة في سجده السهو
RISĀLA FĪ SAĞDA AS-SAHW

Traktat o ispravljanju počinjenih propusta u namazu naknadnim obavljanjem sedžde (sağda as-sahw), od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1725, 2.

Početak (l. 16b):

أوله: حمد بي غايه و شكر بي نهايه اول موجد ذي الجود كيم عالمي كتم عدمدن صحراء...

Završetak (l. 46a):

آخره: ذكرندن آقان بول ايدوكي محقق دكل ايسه اول كمسنيه تكرار ايدست لازم دكل اول ايدست ايله اسريه قلسون تمّت بعون الله الملك الوهّاب.

2. L. 46b-50a

ترجمة وتفسير سورة الفاتحة
TARĞAMA VA TAFSĪR SURA AL-FĀTIḤA

Kratak komentar prve sure u Kur'anu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2252, 7.

Početak (l. 46b):

أوّله: الحمد لله تحت النظم الكريم معناى مستقيم اولدركه جمله كمال صفتلري...

Završetak (l. 50a):

آخره: اكر ظاهر اكر باطن معاني انك ايچنده در جمله بياني...

3. L. 50b-59b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 7828,2.

Završetak ovdje (l. 59b):

آخره: بو مسئله لري بلمسه امامليغي جائز دكلدر واكر بلورسه جائزدر شويله معلوم سعانده اوله تمّت

4. L. 60a-67b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
‘ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Kratak udžbenik o islamskoj vjeronauci (‘Ilmihal) na turskom jeziku. Prema bilješci na početku djela napisao Abū Bakr al-Islānbūlī, čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 3059,6; Popara IX, 5779, 2.

Početak (l. 60a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، بوندن صكره معلوم اولكه اوّلا هر عاقل وبالغ اولان كشينك اوزرينه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون ايمانك فرضلريني بلمك...

Završetak ovdje (l. 67b):

آخره: حسابسز فائده لر كوره حق سبحانه وتعالى جمله موزه ميسّر ايليه آمين يا مجيب السائلين.

Na l. 67b-75b duži citat iz djela مصابيح o namazu, njegovom historijatu i tome koji je od Božijih poslanika klanjao prvi namaz.

بلكل ايمان التدر اوّل خدايه اعتقاد هم كتاب هم رسول...نقل من المصابيح

5. L. 75b-81b

(حقا شكر)
(ḤAQQĀ ŠUKR)

Stihovi na turskom jeziku iz akaida, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 75b):

أوّله: حقّا شكر ايدلم هر بار يرتدي سورة انسان كم اولدر فاعل مختار

Završetak (l. 81b):

آخره: سن قنى عقلك اوتورجق قني اللهمّك انعمي

6. L.82b-87b

تجويد القرآن
TAĞWĪD-I AL-QUR’ĀN

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144,2, str. 113; Fajić III, 2541,4; Popara IX, 5658, 7; Lavić X, 6051, 3.

Početak (l. 82b):

أوّله: الحمد لله الذي أمرنا إلى قراءة القرآن بالتجويد...صكره معلوم أوّله كه تجويد قرآن تعلم اره وعورته فرضدر...

Završetak (l. 87b):

آخره: شديده حرفي سكزدر اجد قط بكت حرفدر ما ياقيه رخوه درلر رخوه يومشاق چقان حروفه درلر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Sanski Most.

7983. R-6218

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 7828,2.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بر قچ مسائل ذكر أيليلوم إن شاء الله تاعالى اكر سورسلركه مسلمان مسين ايتكم الحمد لله اكر سورسلر كه الحمد ديمنك معناسي...

Završetak (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقيامت كوننده يتمش جهنّم زهلنه شَفيع أولور جَنَّتَه كرْمَسنَه سَبَبْ أولور إنشاء الله تعالى.

L. 11; 16 x 10 (11 x 6,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, pisan u razmaknutim redovima. Mastilo crno, samo neke riječi pisane žućkastim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7984. R-6217

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 7828,2.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وجان ويردي وشكرني بلدردي ودخي دركلي أرواحلري آدم
بلندن اندردي **أَلَسْتُ بِرَبِّكُم**.

Završetak (l. 16b):

ناقص فِي آخره. آخر الموجود: اندن جمعه نمازك نيّتلري بودر... نيّت جمعه فرضين.

L. 16; 19,5 x 14 (15 x 10,5); 14 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Pojedine riječi nadvučene tankom crnom linijom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7985. R-9291

(مناسك الحجّ)
(MANĀSIK AL-ḤAĞĞ)

Kraće djelo o obredima hadža, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku pa ga je teško pronaći u izvorima. Nedostaje list ili dva.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إحرام دعاسى ميقاتده كلدقده اللهم إنِّي أُرِيدُ الْحَجَّ فَيَسِّرْهُ
لِي...باب دخول المكّة قَچَنْ مَكّيَه داخل اولسه أَدَب بو دركي.

Završetak (l. 14b):

آخره: ديدي بلكه همان چيقوب كيده وقادر اولدغي مقداري فقرايه صدقه ايده حجده واقع
اولان تقصير ايچون تمت تمام

L. 16; 16,5 x 11,5 (12 x 5,5); 14 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, mehak, dobro očuvan.

Prepisao Darwīš b. Muḥammad, 1230/1814. godine. (l. 14b):

حرّره الحروف درويش بن محمّد سنة ١٢٣٠.

Na l. 15-16 duža bilješka o hadžu prepisana rukom istog prepisivača.

7986. R-9715

(حجّ رسالسي)
(ḤAĞĞ RISĀLASĪ)

Kratka rapsrava o petoj islamskoj dužnosti (hağğ), na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala je manjkava na početku pa je moguće da se radi i o izvodu iz nekog obimnijeg djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أَسْفَارًا قَبِيلِنْدَنَ أُولُور هَمَان كَنْدُويَه رَحْمَتْ إِتْمِشْ أُولُور.

Završetak ovdje (l. 14a):

آخره: أَمَّا بُو تَرْتِيب اِمَامِيَه كُورَه سُنَّتْدِرْ ودخى مُفْرِدْ بِالْحَجِّ وَيَا قِرَانْ أُولَانْ اَفَاقِلَرَه طَوَافِ قُدُوم سُنَّتْدِر.

L. 14; 16 x 11 (11,5 x 7); 9 redaka. Nas͟h, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7987. R-9796

علم حال
ʻILM-I ḤĀL

Kratka početnica islamske vjeronauke (katehizis) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Nedostaju početak i kraj. Ovo je proširena ili pak komentarisana verzija ilmihala koji se sreće u katalozima.

Dobrača II, 1629,5; Popara IX, 5735, 2; Lavić X, 5901, 2.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كومشه ويا يكرمي مثقال التونه بالغ اولورسنه زكاتنك ويرمك لازمدر.

Završetak ovdje (l. 81b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أفات الاذنين.. ونصيحت ومسئله دكلممدن مفتي فتوا استينلرك سوزين قاضي حصمك سوزين تابع متبوعك سوزين يعني كوله وجاديه أغا واقتدن سوزين رعايا حاكملرن اولان...

L. 81; 19 x 12 (15,5 x 8,5); 18 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni i prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnici Salem Delić i Adem Abasović, god. 1940. (l 52a).

7988. R-9654

علم حال

'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Isto kao br. 7987.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : مسيله ويرتمسيله در لكن رضاسيله وسومسيله دكلدر... ايمان وإسلام ودخي إيمان وإسلام بردر ايكسي دخى قلبيله إنانمقدر.

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود : آبديت سبَتلري...وقولغينه بشدن ارتن سيله مسح اتمك.

L. 26; 23 x 16,5 (19 x 12,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka u tekstu. Mastilo crno, samo istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hidajeta Elkaza iz Gračanice kod Bugojna.

7989. R-9718

Zbirka (مجموع) *2*

L. 52; 17,5 x 11,5 (12,5 x 8); 13-15 redaka. Nasẖ, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima i zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-27b

علم حال
‘ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 7987.
Prepisao Munla ‘Uṯman Brkić, 1264/1847. godine (bilješka na l. 27b):
تمّت تمامه علم حال بودر منلا عثمان كاتب بريقك،سنة ١٢٦٤.

2. L. 28b-52

إرشاد المصلّين
IRŠĀD AL-MUṢALLĪN

Kratko uputstvo o namazu. Do sada nije bio poznat autor ovoga djela. Prema našem primjerku, djelo je na osnovu relevantnih izvora sastavio šejh Mustafa, imam u Tešnju, 1164/1750. godine.

Dobrača II, 1626, 2, Popara IX, 5782, 2.

Početak (l. 28b):

أوله: اَللّٰهُ تَعَالى يَه حَمْدُ وثَنَا وَرَسُولنَه دَخِي آلْ وَاَصْحَابُنَه صَلوة وسَلاَمْدَ نْصُكْرَه حَقْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالينُكْ اَمْرِ جَليلي وَپَيْغَمْبَرِيمُزُكْ سُنَّتِ شَرِيفي وَمَذْهَبْ صَاحِبِيمُزْ اوُلاَنْ اِمَامْ اَعْظَمْ حَضْرَتْلَرِينُكْ مَذْهَبْ صَحِيحْ اوزره...

Završetak (52a):

آخره: منية المصلّى وشرحي إبراهيم حلبي مسائلندن نقل وترجمه اولنوب بيك يوز التمش دورت سنه سنده مدينه ده تشنه ده ساكن ومدرس اولوب إمام زاده شيخ مصطفى يديله بعض مبتدئين خاصّة صبيان مؤمنين ادشاد والتماسلريله تسويد وحريرني ميسر اولمغيله اسمي يه مطابق اولمق آرزوسيله ارشاد المصلّين اسميله تسميه اولوندي غفر اللّه العلى الهلاّم عنه وعن والديه وعن اساتذه وعن من قرأ ونظر إليه... تمّت تمام.

Prepisao hodža Muḥammad b. Isma‘īl, 1174/1760. godine, što znači deset godina po završetku djela.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

7990. R-9310

Zbirka (مجموع), *3*

L. 59 + 42; 19 x 12 (16 x 8,5); 11 redaka. Nasẖ, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi su paginirani po stranicama a treće djelo je paginirano posebno. Tekst uokviren tankom linijom.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. Str.1-50

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Isto kao br. 7987.

Početak ovdje (str. 1):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين، أمّا بعد، ايمان واسلام ايكسي دخى بر در قلبيله بيلوب وايناب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak ovdje (str. 50):

آخره: بخورلنوركن توتوني بوغازينه كتمك بو مسئله لرده قضا لازم كفارت لازم اولماز.

2. Str. 50-59

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 7941,11.

Završetak ovdje (str. 59):

آخره: اونتجي جوق يمين اتمك اون برنجي نمازده بش يرده تعديل اركاني ترك اتمك.

3. Str. 3-43

معلومات نامهء نافعه
MA'LŪMĀT-NAME'I NAFI'AH

Obimnije djelo iz historije islama na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu. Nedostaje prvi list.

Početak ovdje (str. 3):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: پيغمبرلك رتبهء عليه سيله قدر ومزيت ويروب سائرناسدن ممتاز ايلدي وپيغمبران عظام عليهم الصلوة والسلام أفنديلريمزه جبرائيل عليه السلام واسطه سيله احكام.

Završetak (str. 42):

آخره: اشبو مقاله موجزه مكاتب عموميه ناظري كمتل أفندي حضرتلرنك أمريله يازلمش اولديغي اشعار ضمننده انشاد اولنان بيت آتي ايله كلامه ختام ويرلدى.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7991. R-9278

Zbirka (مجموع), *2*

L. 29; 21 x 14,5 (16 x 9); 11 redaka. Nash, krupan, veoma lijepo ispisan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1b-24a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 7987.

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Završetak ovdje (l. 24a):

آخره: بخورلنوركن توتوني بوغازينه كتمك بو مسئله لرده قضا لازم كفارت لازم كلمز.

2. L. 24a-28b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 7941,11.

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: يكرمي يدنجي غيبته مصر اولمق بو يكرمي يدي مسيهله شفاء القلوب نام كتابده مسطوردر.

Na l. 28-29 dova koja se uči prilikom uzimanja abdesta (pripreme za molitvu).

Na početku oba djela veoma lijepo urađen cvijet.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik al-Ḥāğğ 'Āṣim Džafić (bilješka na l. 1a):

صاحب الحاجّ عاصم جافيك.

7992. R-9831

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci (*'Ilmiḥāl*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Početak djela je na arapskom jeziku. Nepoptun na kraju. Djelo sličnog početka obrađeno je u sv. *IX (Popara IX, 5796, 1)*, ali je ovaj primjerak mnogo obimniji.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، و العاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله وأصحابه أجمعين. فقال اللّه تعالى: **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون** وقال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: الدنيا ساعت فاجعلها طاعة أمّا بعد اي دين قرداشي حق تعالى جلّ وعلى ايدر

Završetak ovdje (l. 77b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا دله اولان متعلّق حرامي... .وعده يه خلاف ايلمك منافق علامتيدر. حضرت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم بيوردي منافقك علامتي اوچدر بر يلان سويلمكدر وبري وعد خلاف ايلمك وبري امانته خيانت اتمكدر...

L. 77; 17 x 11,5 (13,5 x 9); 14 redaka. Nasta'līq, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Adisa Salihovića iz Sarajeva.

7993. R-9711

(علم حال لمجهول)
('ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Fragment Ilmihala na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: كَلمَه شَهَادَتْ اكِنْجِي نَمازْ أُوچُنْجِي أُورچ ... وَشَرائِط ايمَان يَدِرْ.

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّاَ كُنَاهكَار أُولور كُنَاهكَار أُولْمَز سَه امّا لاَزِمدِر نَماز قِلِيجِيَه انلرى يَرِنَه كَتورْمَكْ بو فصال نَمَازك ركْعتْلَردِر.

L. 14; 20,5 x 14,5 (17,5 x 11); 11 redaka. Nasẖ, vokalizovan, sa velikim proredom. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7994. R-9565

وصيّتنامهء محمّد بن أحمد السرايي

WAṢIYYAT-NAMA-I AḤMAD IBN AḤMAD AS-SARĀYĪ

Oporuka (waṣiyyatnāma) na turskom jeziku koju je sastavio neki Muḥammad b. Aḥmad as-Sarāyī, čija nam je biografija nepoznata. Na l. 1b naslov crvenim slovima: هذا وصيّت نامه بودر...

Početa (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام... أمّا بعد چونكيم دنياده نقدر ذى ونفس الوب... اشبو وصيّت نامه صاحبي سي مدينهء سراى بوسنه ده دوراجق محلّه سي ساكنلرندن محمّد بن أحمد وصيّتي اولدركه.

Završetak (l. 16a):

آخره: وبو وصايانك تنفيذنه اوغللّرومي وصّيئ مختلر نصب وتعيين واحتياز ايلدم وصيّت نامه موجبيله عمل ايده لر. صاحب الوصايا محمّد بن أحمد.. شهود الحال: ابرهيم بن على، اسمعيل بن عمر وبكر بن عثمان.

L. 17; 16 x 11 (11 x 7); 7 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7995. R-5434

(علم حال لمجهول)
(ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Fragment ilmihala na turskom jeziku. Pisan je u vidu pitanja i odgovora (ako te neko upita - odgovori أكر سورسلر - جواب)

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: دعوى اياسه وسگاديسه كل ميدانه استادندن كوردوكوك دورت قبول سلامدن ديه سين جواب السلا عليكم يا أهل شريعت السلام عليكم يا أهل طريقت السلام عليكم يا أهل حقيقت السلام عليم يا أهل معرفت.

Završetak (l. 9a):

ناقص في آخره.آخر الموجود: **ليس كمثله شيء وهو السميع البصير وما توفيقي إلاّ بالله عليه توكّلت وهو ربّ العرش العظيم**. وبحقّ أسمه الأعظم يا أرحم الراحمين تمّت تمام.

L. 9; 18 x 12,5 (15 x 8); 17 redaka. Nasẖ, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7996. R-7166

Zbirka (مجموع) *4*

L. 49; 16 x 11 (10,5 x 5,5); 11 redaka. Nasẖ, veoma lijep. Mastilo crno i crveno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi oštećeni od vlage, sa kustodama.

Povez kožni. Korice i prijeklop obrubljeni trima utisnutim linijama.

1. L. 1b-27a

(علم حال لمجهول)
(ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Islamska početnica (ʻilm-i ḥāl), na turskom jeziku od nepoznatog autora. Uvodni dio je na arapskom jeziku identičan početku djela

ذخر المتأهلين في تعريف الأطهار و الدماء (vidi Dobrača II, 1214,19). U unvanu na l. 1b. crvenim mastilom opisni naslov:

هذا فرائض اسلاميّه وكيفيّت صلوة وباعث سجدهء سهو ولوازم ايمان ومعناى كلمهء شهادة وتجديد ايمان ونكاح وسباب سوء خاتمه هر مؤمنه لازم در.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل الرجال قوامين على النساء و أمرهم بوعظهن ...وبعد فقد اتّفق الفقهاء على فرضيّة علم حال على كمّ من آمن بالله واليوم الآخر من نسوة ورجال بوندن صكره معلوم اوله كه هر مؤمن مكلّف وطالب جنّت...

Završetak (l. 27a):

آخره: بيت حبّ دنيادر... فكر ايت شدّتن قلبگده ياز والسلام.

2. L. 27b-40b

مرحوم قاضي زاده أفنديىنك وصيّتلردر
MARḤŪM QĀḌĪ-ZĀDE AFANDĪNĪN WAṢIYYAT LARDIR

Savjeti ženama u Istanbulu i drugim ženama vjernika, na turskom jeziku. Napisao šayẖ Muḥammad b. Muṣṭafā Qādī-zāde, vaiz, umro 1045/1635.

Zürich II, 1007, Ms 469,2; Dobrača I, 791, 2, str. 546.

Početak (l. 27b):

أوّله: كلك أي مؤمنلرك خاتونلري يارادان ايجون ديكليك بني...

Završetak (l. 40b):

آخره: يارين انده قصورك يوغيسه ديندە صفاسني صورن انسان.

3. L. 41a-46a

علم حال
'ILMI ḤĀL LI MAĞHŪL

Priručnik o islamskom vjerovanju, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovo je izbor iz primjerka koji navodi Dobrača.

Dobrača II; 1625.

Početak (l. 41a):

أوّله: الحمد لله رب العالمين ... أمّا بعد مشرق ايله مغرب ارامنده نقدر مؤمن دين وارايسه.

Završetak (l 46a):

آخره: وكتاب الله(...) قبول ايدم وآنك سوزيله عملي اختيار ايدم دمكدر.

4. L. 46b-49b

رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصلوات المكتوبة
RISĀLA FĪ QIRĀ'A ĀYA AL-KURSĪ ADBĀR AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka risala o važnosti učenja 255. ajeta iz kur'anskog poglavlja al-Baqara (āya al-kursī) poslije propisanih (farz) namaza. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza, umro 1116/1704. godine.

Popara IX, 5672, 7; Dobrača I, 603, 5, str. 396; GAL G II, 437, 17; Fajić III, 2171, 4

Početak ovdje (l. 46b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...وبعد، اعلم أنّ قراءة آية الكرسىّ ادبار الصلوات المكتوبة ليست بفريضة ولا

ولا سنّة...ولكن وردت في فضلها أحاديث أوردها الحافظ السيوطي في الدرّ المنثور في التفسير المأثور ...

Završetak (l. 49b):

آخره: فإنّ دليل المجتهد إنّما هو الكتاب والسنّة والإجماع والقياس الصحيح، ودليل المقلّد إنّما هو قول من قلّده من أئمّة الدين رضوان الله عليهم أجمعين...والله سبحانه أعلم وأحكم وهو يحكم بين عباده فيما كانوا فيه يختلفون...

Cijelu zbirku prepisao Ismā'īl az-Zihnī 1186/1772. godine (l. 49b):

كتبه الحقير إسماعيل الزهني غفر الله ذنوبه ولوالديه ولمن نظر فيه آمين سنة ١١٨٦.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

7997. R-8982

Zbirka (مجموع) *3*

L. 170; 19 x 13,5 (15 x 11); 15 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom.

1. L. 1a-52b

(علم حال لمجهول)
('ILM-ḤĀL LI MAĞHŪL)

Ilmihal, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Nepoptun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: سجده ده ايكي ركن واردر برسي آلتى وبورنن يره دقنمقدر... بشنجي قعده اخيره در...

Završetak ovdje (l. 52b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أمّا صوم مندوب** ... ٢ شول حائضه عورتدر كه غروبدن...

2. L. 53b-122b

روضة الإسلام
RAWḌA AL-ISLĀM

Prijevod djela شـرعـة الإسـلام, u stihu, na turskom jeziku. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abī Bakr al-Buḫārī, Imām-zāde aṣ-Ṣaġrī, umro 573/1177. god. (*Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ceyhan II, 868*). Prevodilac ovoga djela je 'Ābidī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela se nalazi na l.2a:

هذا الكتاب روضة الإسلام ترجمة شرعة الإسلام.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Wiesbaden XIII4, 165; Fajić III, 2348,1.

Početak (l. 53b):

أولّه: چو بسم اللّه اولدي ابتداسي ينه حمديله اولسون انتهاسي.

Završetak ovdje (l. 122b):

آخره: انلر حق رحمت ايده هركه بوني اوقويلر عابديه رحمت اللّه عليه ديه لر

N l. 123-124 pet kratkih ilahija na turskom jeziku.

3. L. 125b-170a

كتاب داستان تمّم داری
KITĀB DĀSTĀN TAMMIM DĀRĪ

Naslov prema rukopisu: هذا كتاب داستان تمّم داری رضي اللّه عنه

Ep na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 127b):

أوّله: اوّل اللّه ايدلوم كه اول بزه رزق مقسوم ايلدي جملمزه

Završetak (l. 170a):

آخره: اولوريسه حق اشوني بيتورر هر نكيم دوتسه اوچنه بيتورر

Na l. 171 dvije dove na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

7998. R-9149

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Fragment priručnika iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog auto*ra*.

Popara IX, 5804.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قلمقدر دردنجي اوّلكي تحيّاتي اوقمقدر بشنجي صوك تحيّاتي اوقمقدر.. .ابدستك فرضي قاچدر جواب درتدر اوّل يورين يوقمقدر...

Završetak ovdje (l.10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: سن نمازين كندك ايچونمي قلورسين يوحسه جماعت ايچونمي قلورسين جواب نمازي كندم ايچون قلورم...

L. 10; 16 x 11 (12,5 x 6,5); 11 redaka. Nas̱h, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja nisu ispisani. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Bosanski rukopisi
المخطوطات البوسنوية

7999. R-9014

علم حال – سهلة الوصول
ʻILM-I ḤĀL - SAHLA AL-WUṢŪL

Ilmihal na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom. Napisao Omer Hazim Humo, poznati pisac i prosvjetni radnik, rođen u Mostaru oko 1808., umro u Sarajevu 1880. godine. U ovom djelu on je izumio posebnu azbuku za arapsko pismo i prilagodio je našem jeziku. Na početku ovoga rukopisa prepisivač opširnije govori o ovome pismu (str.11-15). Djelo je štampano dva puta, i to prvi put prije 1865. godine, najvjerovatnije u Istanbulu i drugi put Vilajetskoj štampariji u Sarajevu 1875. godine. Ovo je ujedno i prva štampana knjiga arapskim pismom na bosanskom jeziku kojeg u predgovoru štampanog izdanja autor naziva lugat-i bosnevi, boşnak dili, boşnakça ili lisān-i bosnevī (bosanski jezik).

Popara IX, 5807; Šabanović, str. 661; Bošnjačka književnost I, str. 877; M. Handžić, Književni rad..., Sarajevo 1934., str. 82-83; Ibrahim Kemura, GVIS XXXII, 5-6, Sarajevo 1969., str. 208-223

Početak (str. 16):

أوّله: اَلْحَمْدُ لِلّه رَبِّ الْعَالَمِين، وَالصَّلوٰةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه اَجْمَعِينَ، وَبَعْدُ دُبْرُ زَنَد يَدْنْ كَلَادَ مَجُ زَمْيُومْ اِمَجُ تَبَسِمَ ثَوابِمَ دَنِّيْنِي وِرُووَانً تَزَنْدْ بُدءً أُجَهَنَّمُ أَيَقْلُ وِزْدَ أُسْتَك قُغُكْ عِلْمِ حَالْ نَاكِي يُعِلْمِ حَالْ عَمَلْ كِنِي اِرَادِي اَللّٰهْ بُوغْ جَلَّ شَانُهُ جَنَّتْمُى وَعْدُ اُكْنِى اُجَنَّتْكَ اُلُكْ...

Završetak ovdje (str. 62):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يَا رَبٌّ نِتِ اِيمَا تَبِ فَيَدَاً اودْ طُرَاقَا نِاودْ وَلَاحَ صَلْتَ تَبِسُ طورْجِ إِطُرْقِنَ دَرَاغِ...

Str. 62; 23,5 x 16,6 (21 x 14); 21 redak. Nasẖ, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, tekst vokalizovan. Papir bijel, tanji, sa širokim linijama.

Bez poveza.

Na zaštitnim listovima 1-5 poučni stihovi na bosanskom jeziku, arapskim pismom, po svemu sudeći autora Omera Hazima Hume.

Početak (l. 1a):

أوّله: فَرْضِي سُنُّتى نَزُسْتَوْلِي أُدْ حَرَامَا تِيسَ چوواي

Završetak (str. 9):

آخره: سَلَتْقَ بَرَاكُ بُشْنَاُچِي حَقْ وَمْ عُمَرْ غُورِي بعناية الله وفضله تمّت

Na str. 9-11 kratki rezimei ili isječci (تقـــريض) u kojima se spominju imena Muḥammad Ḥāzim, kao sakupljač i prepisivač ovoga materijala, te

Muṣṭafā Muftī al-Mostārī i neko djelo na bosanskom jeziku koje je napisao prvi muallim mekteba ruždije u Travniku Aḥmad Niyāzī al-Bosnawī (str. 119).

Iz džemata Vitez, Odbor IZ-e Travnik.

8000. R-9680

Zbirka (مجموع), *2*

L. 72; 19,5 x 13 (16 x 9,5); 12 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.Tekst većinom vokalizovan. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa platnenim hrbatom. Naknadno nevješto popravljan.

1. L. 3a-48b

علم حال – سهلة الوصول
ʻILM-I ḤĀL - SAHLA AL-WUṢŪL

Isto kao br. 7999.

2. L. 49b-64b

كتاب إبليس أو رسالهء شيطان نامه بالبوسنوى
KITĀB IBLĪS AW RISĀLA-i ŠAYṬĀN NĀMA

Prijevod na bosanski jezik priče o razgovoru između Muhammeda, a.s,. i Iblisa, od nepoznatog prevodioca.

Fajić III, 2626.

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد للّه على نعمائه والصلوة والسلام على رسوله محمّد خاتم أنبيائه وبعد تي زند اللّه ووم زيوويد نشم پيغمبر حضرت محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم قد مو يه شيطان دشو إذن إسقو...

Završetak (l. 64b):

آخره: أدَ سَواَقُوم يَمَتْنُوم رُبْ إِرْبِنِ أدأُوغْ وَلِقَ حِصَ إِ نَصِيحَتْ إِمانَقْ أُيَمْتِي تمّت تمام اولدي

3. L. 65a-71b

رسالة في الأخلاق
RISĀLA FĪ AḪLĀQ

Kraće djelo poučnog karaktera u stihu, na bosanskom jeziku, koje je, također, najvjerovatnije napisao Omer Hazim Humo. To zaključujemo iz jednog stiha na l. 70b) gdje autor govori:

دُبَر عُمَرْ وِدُيَاْ   دُبَرْ بُشْنَاق وِدُيَاْ

Početak (l. 72a):

أوّله: سَواَقُوم رُبُ طُرْقِنْ   وَقْتُمْ دَ إِجاَ تَنَمَاز
أَجَنَّتُ مِسْتُمُوِيَاْ   قُكِسْتُ حورْاَ

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Počitelja.

8001. R-9651

شروط الإسلام ونصائح الأنام
ŠURŪT AL-ISLĀM WA NAṢĀ'IḤ AL-ANĀM

Ilmihal u stihu na bosanskom jeziku. Napisao 'Abdulkarīm, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je napisano 1284/1867. godine. Naslov prema rukopisu:

شروط الإسلام ونصائح الأنام بلسان بوسنوي

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: أُو وُاجيب بوكنام اىِ سووُغْ بوُغَه ايسْپومِنَام   فاَلِيم بوُغَه سِواَقَدَه شُكُر نَموُ چِنِيم ياَ

Završetak (l. 7b):

آخره: قَد إِماَموُ مِى نَغَه نَتْرَاژِموُ دُروُغوُغَه   سِواَقِيَه خُشْنُودُ أُودْ نَغَه قْناَمِبَه أُونسوه وزير
بو فقير عبد الكريم سِقُلُونامْتِسَه يا رحيم   ايدُووُتى يا چنيم نَقْناَمْيَه أُونْسِوَه رَزِير
تَمَّت الْكَلاَم بِعَوْنِ اللّه الملك العلاّم.

L. 8; 23,5 x 15,5 (16,5 x 9,5); 20 redaka. Nasḫ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u stihu, uokviren sa dvije deblje crvene linije. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada je djelo prepisano prije 1319/1901. godine pošto je tada datirana jedna bilješka na l. 8a od nekog Ḥawağa b. Darwīša.

Vlasnik Muharram b. Ḥasan Ḥasanbegović, tabor-imam u Zagrebu (l. 8a): صاحب ومالك محرم بن حسن حسن بكوويج تابور ايمام زاغرب .

Vakuf biblioteke hfz. Sinanuddina Sokolovića iz Sarajeva.

8002. R-9737

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku. Napisao al-Ḥāğğ Muḥammad-efendī Ramić, poznat pod nadimkom Topal-hodža, živio krajem XIX stoljeća. Ovaj popularni udžbenik je kasnije štampan u Sarajevu u "Islamskoj dioničkoj štampariji" i doživio je nekoliko izdanja. Naša biblioteka posjeduje izdanja ovoga ilmihala iz 1331/1921. (O-8217) i 1334/1915. godine (II-351).

Lavić X, 6075.

Početak (l. 1b):

أوله: أيْ مُؤْمِنْ نَقُو چِتى رِبَتى يَسلِي طُورْچِين يَسَامْ حقًّا اَلْحَمْدُ لِلّهْ. يا داتَه قُو أوِيبِتاَ...

Završetak ovdje (l. 20a):

آخره: مَالُوغْ مُشقَه جِنَازَه...واغفر اللّهمّ لَنا ولِوَالِدَيْنَا...والْحَمْدُ للّه ربّ العَالمين.

L. 20; 19 x 13 (14,5 x 9); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1308/1890. godine.

Vlasnik Omer Huskić (عمر حوسقيك).

Rukopis otkupljen od dr. Muhameda Hadžijahića.

8003. R-1155

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 8002.

L. 17; 23 x 16,5 (17 x 10); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, samo neke riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Prepisao Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Ḥāğā-bōlū iz Gornjeg Vakufa 1317/1899. godine (l. 17a):

حرّره محمّد رشدي بن درويش حسين حاجابوله

8004. R-8666

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 8002.

8005. R-9290

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 8002.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كلِمَه شَهَادَتْ أَشْهَدُ أَنْ لاَ أَلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسولُهُ.

L. 10; 20 x 15 (18,5 x 15); 11 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka u tekstu. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir bijel, od sveske sa širokim linijama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8006. R-9285

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 8002.

Nedostaje po jedan list na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أُوجَوابِيلَه دُوشَهْ يا رَبّيً تي سي نَاشْ بُوغْ جَلَّ شانُهُ أفودُونْدَارْ سَاَمْ تُورْقِيناَ.

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: تَرَچِي شَرْط بُوزِيِي جَلَّ شانُهُ اَمَر داَ سُو ناَ مَيَسْتُودُونوساَچِي اي يوش شَتاَ يَه بوُغْ جَلَّ شانُهُ نَهْي اوچِنِيُو اي زاَبْراَنِيُو.

L. 14; 19 x 12 (15 x 7,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir bijel, od sveske sa širokim linijama, zahvaćen vlagom. Listovi označeni po stranicama. Tekst uokviren jednom debljom i jednom tanjom linijom crne boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8007. R-9277

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 8002.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حَضْرَتِ مُحَمَّدْ پَيْغَمْبَر يا دَاتَه قُو أُوپِيتَا چِيغْسِي ذُرِّيَّتَه... وملئكته (l. 2a).

Završetak ovdje (l.14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مَالُوغْ ژَنْسْقَه جَنَازَه نِيَّتْ نويت أن أصلّي للّه تعالى صلوة الجنازة...

L. 14; 22,5 x 16 (16,5 x 10); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, tanji, glat, novijeg datuma. Listovi sa folijacijom i kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8008. R-3323

(شرح دیباجه غنیة المتملّي)
(ŠARḤ DĪBAĞA ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ)

Komentar uvoda u djelo *Ġunya al-mutamallī (br.* 7859*)*, na bosanskom jeziku, pisano alhamijado pismom, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: (المحد) صَواقيِ حمد زافالا ايلي أُوايصتينو چَموُ ضه موژه رچي حمد...

Završetak (l. 3a):

آخره: (ونعم الوكيل) اي قَاقُو يَه لِيـيَپ وكيل ناقويغ صه موژَه صواقي پوصو حَوآله اوچينيتي...قوبي صه موژه زا صوه صتاراتي تمّت وبالخير عمّت سنه ١٣٢٥.

L. 4; 21,3 x 16,4 (16 x 13); 14 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Komentarisani tekst u zagradama. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, čvrst.

Djelo je prepisano 1325/1907. godine.

Vlasnik a možda i prepisivač Muhammed Alihodžić iz Travnika.

8009. R-1291

زبدة الأيمان
ZUBDA AL-AYMĀN

Djelo iz fikha, o zakletvi. Napisao Sayfullāh Proho , umro 1352/1932. godine. Ovo djelo ne nalazimo u izvorima. Jedino ga spominje Muharem Omerdić u tekstu "Autobiografija" Sejfulah-ef. Prohe, *Islamska misao, VIII,1986, br. 86, str. 16-17.* Na zadnjoj korici naslov: زبدة الإيمان، و يه مينيما (وزاقله تواما).

Lavić X, 6080.

Početak (str. 1):

أوّله: پره دغۆوور مسلمان قوبيم غود سه چينوم زانيما (ماقار سامى غوۆور بيبيۆ) ويرا غا زادوژويه دا ناۆچى ويرسقا پيتانيا.

Završetak (str. 48):

آخره: حوالا سوه موقوچه م اللّه وجل شانه قوبي مي بي نا پوموچي... سا سوويوم نه وغرانيچه نوم ميلوشچو تاقو سواقوم قو مه نه خير دووۆم (دُعاوم) سپومه نه آمين يا ارحم الراحمين. سبحان ربّك ربّ العزة عماّ يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L.25; 20 x 16,5 (17,5 x 11,2); 20 redaka. Nasẖ, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Rukopis pisan u svesci širokih linija. Listovi označeni po stranicama.

Djelo je autograf iz 5. redžepa 1345/ 9. januara 1927. godine.

Na kraju pet praznih listova.

8010. R-4911

(علم حال بوسنوي)
(ʻILM-I ḤĀL BUSNAWĪ)

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه... قوُلِقوُ يَه أُو تورسْقـوُيْ ويرِي شَرْطَه پادَسَتْ اي چَتـرِي أُو اسْلاَمَه پأت أُوْ
ايمانه شأسْت.

Završetak (l. 4b):

آخره: غُسُلْ اشتويه واجِبْ ميِّت غسل اشتويه مستحب قد كافر اوترسقو ويرو اونيجه غُسُل
يه مُسْتَحَبْ والسلام باقي الدعاء.

L. 4; 18,5 x 12 (14,5 x 9); 13 redaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA
(AL-FATĀWĀ)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

8011. R-9756

فتاوى قاضيخان (الجلد الأول)
FATĀWĀ QĀḌĪḪĀN (Prvi svezak)

Djelo s područja fikha, na arapskom jeziku, koje je dugo vremena služilo kao priručnik muftijama i kadijama. Napisao Fahruddīn Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğānī al-Farġānī Qāḍīḫān, um. 592/1195. godine. Ovaj svezak završava sa poglavljem كتاب الإجارات.

Dobrača II, 1646-1662; aẓ-Ẓahiriyya II, 35; GAL I, 376; S I, 644; Ḥ. Ḫ. II, 1227; Lavić X, 6090.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوّله. أوّل الموجود: قياسا واستحسانا وهل يسقط عند زكوة الخمسة وهو ثمن درهم... فصل في تعجيل الزكوة.

Završetak ovdje (l. 504a):

آخره: فيبطل إجارة صاحب السفينة من الراكب لانه لا بد للملاح أن يكون فى السفينة والله أعلم بالصواب .

L. 504; 27,5 x 17 (20,5 x 11 ,5); 27 redaka. Ta'līq, sitniji. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, smeđe boje, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8012. R-9746

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة
AL-ĞĀMI' AL-WAĞĪZ (AW)
AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA

Zbirka odabranih rješenja i propisa (aḥkām), na arapskom jeziku, koju je napisao Ḥāfiẓuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī al-Ḥanafī, b. Bazzāzī, umro 827/1424. godine. Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Dobrača II, 1681; Ahlwardt IV, 4823; GAL II, 225; Ḥ. Ḫ. I, 242; Lavić X, 6095.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ونهاه عن البيع إلا بحفر فلان لا يبيع إلا بحفرته كتاب الكفالة خمس فصول (l. 8a)

Završetak ovdje (l. 59b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الشركة (l. 59a) وفيما زاد عليه البيّنة لأنّها تعتمد الوكالة والتوكيل بالاحتطاب لا يصحّ إن احتطب أحدهما...

L. 59; 26 x 18 (20,5 x 12,5); 27 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Originalna paginacija od 278-337 lista.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8013. R-9799

(كتاب في الفتاوى)
(KITĀB FĪ AL-FATĀWĀ)

Obimno djelo iz područja fikha, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Mada nije pisano u formi pitanja i odgovora (مسيلة - الجواب) djelo je slično zbirki fetvi jer sadrži šerijatska rješenja tematski raspoređena po poglavljima. Zbog toga smo je uvrstili u poglavlje o fetvama. Nažalost, nismo slično djelo uspjeli pronaći u nama dostupnim katalozima. Djelo je nepotpuno na početku, podijeljeno na knjige (كتاب), odjeljke (الباب) i poglavlja (الفصل).

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إمرأة أو إمرأة طالق فقال كذلك الجواب يقع الطلاق... فصل في كنايات الكنايات ما يحتمل الطلاق ولا يكون الطلاق مذكوراً أيضًا (l. 5b).

باب الطهارة ... تشبيه المنكوحة (l. 44a)
فصل في النسب إمرأة ولدت... (l. 50a)
كتاب العتاق... أسباب العتاق العتاق كثيرة (l. 50b)
فصل في المكاتب الكتابة مستحبّة (l. 57b)
كتاب الأيْمان اليمين على نوعين (l. 60a)

باب من الأيمان أكثر مسائل (l. 71a)
كتاب البيوع البيوع أنواع (l. 99b)
باب ما تدخل في البيع (l. 142a)
باب الصرف الدراهم (l. 150b)
باب في البيع غير المالك (l. 166a)
كتاب الإجارة (l. 172a)
كتاب الدعوى والبيّنات (l. 209a)

Završetak (l. 266b):

آخره: رجل اشترى عبداً أو جاريةً...بذلك على أنّه كان عند البيع... أقول مهجور ولا ينفذ قضاء القاضي(...) والله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب. تمّ الجزء الثاني

L. 266; 25 x 17 (20 x 13); 30 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Mnogi listovi otkinuti od knjige i prosuti.

Bez poveza.

Prepisao Ṣāliḥ b. Qāsim al-Murādī, al-Yamanī, al-Ḥanafī, 12. rebiul-evvela, 873/1468. godine (bilješka na l. 266b):

وقع الفراغ من نسخة و تحرير على يد... صالح بن قاسم المرادي اليمني الحنفي... ثاني عشر شهر ربيع الأوّل سنة ثلاث وسبعين وثمانمائة.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8014. R-9716

Zbirka (مجموع), *3*

L. 70; 17 x 11,5; (13 x 7); 13 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom.

1. L. 1b-23a

واقعات آقكرمانى
WĀQI'ĀT ĀQKARMĀNĪ

Zbirka fetvi, na turskom jeziku. Napisao 'Alī b. 'Abdullāh Aqkarmānī, um. 1028/1616. godine. Ovo je samo kratak izvod iz djela.

Lavić X, 6130.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين مسئله زيد مديون مرض موتنده عمروه اولان قرق بيك آقچه...

Završetak ovdje (l. 23a):

آخره: بو صورتده ركيه داخي فوت اولوب اناسي هندي ... الجواب التي سهمك بري هندي ايكيسي برابر زمينه ايله زمانه يه باقي عمرو وبريلور. كتبه الفقير على المفتي بآقكرماني عفى عنه .

Prepisao Ibrahīm b. Ṣāliḥ Aqḫiṣārī Bosnawī, u prvoj dekadi muharrema 1195/1780. godine.

Na l. 23b-35 izvod iz nekog djela o namazu na turskom jeziku u formi fetvi.

2. L. 36b-63b

رسالة في ضبط أصول الفرائض بالتركي
RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀ'IḌ BI AT-TURKĪ

Prijevod na turski jezik rasprave o izvorima islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 izvora, i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa, mišljenja islamskih učenjaka (al-iğmā').

Ar-Riyāḍ VI, str. 271, Popara IX, 5672, 16; Lavić X, 6223, 3.

Početak (l. 36b):

أوّله: بعد الحمد لواجب الوجود والصلوة على النبيّ والمحمود بل كيم أصول الفرائض اون بشدر.

Završetak (l. 63b):

آخره: مسئله عصبات... مسئله خاتون ۱، خاله ۳. تمّت تمام من ماه ذي الحجّنك اواخرنده سنه ۱۱۹۸.

Prepisao nepoznati prepisivač krajem mjeseca zul-hidždžeta 1189/1775. godine.

Na l. 64a kraća dova za pobjedu na bojnom polju (نصرت دعاسي) na arapskom jeziku.

3. L: 64-69a

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva na arapskom jeziku. Jedni *izvori (ar-Riyāḍ VI, str. 262; Ahlwardt IV, 4755; Dobrača I, 572,5 i II, 1828,2)* navode da je autor rasprave nepoznat, a drugi je pripisuju Aḥmadu b. Sulaymānu Ibn Kamāl-paši, Šamsuddīn ar-Rūmīju, poznatijem pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533.

Köprülü II, 76,12; al-Ğibūrī II, 2429, str. 10; GAL G II, 450,43 i S II, 670,43; Zürich I, 125, str. 92). Dobrača I, 357; II, 1846, 2; Kıbrıs, 350, str. 220; Lavić X, 6132, 3.

Početak (l. 64b):

أوّله: كتاب جواهر الفرائض: اعلم أنّه إذا مات الإنسان أوّل ما يبدأ من التركة تكفينه وتجهيزه وما يحتاج إليه من ذلك ثمّ تقضي ديونه إن كان ثمّ تنفيذ وصاياه...

Završetak (l. 69a):

آخره: رجل مات وترك زوجة وأمّا فللزوجة الربع وللأم الثلث والباقى للعصبة

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bijeljina.

8015. R-9754

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة
FATĀWĀ YAḤYĀ-EFENDĪ MINQĀRĪ-ZĀDE (AW) FATĀWĀ 'AṬĀ'IYYA

Zbirka fetvi na turskom jeziku što ih je izdao Šayẖ al-Islām Yaḥyā-efendī Minqārī-zāde um. 1088/1677. godine. Zbirku je sabrao autorov učenik 'Aṭā'ullāh Muḥammad kako je navedeno u uvodu djela (l. 1b).

Götz XIII, 4, 80; Dobrača, II, 1742, Rieu, 16; Salnama, 501. Mawlānā III, 903; TŪYATOK IV, 2961; Kıbrıs, 27; Ğaylān II, 783; Lavić X, 6137.

Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje 60 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: زيد جاريه مملوكه سي هندي كندويه اوج سنه خدمت اتمك اوزره... كتاب الحدود رالتعزير (l. 2a).

Završetak (l. 302b):

آخره: زيد سباهى اولديغى قريه نك مزارعى وأراضى اوزرلرينه خارج قريه أهاليسنك قيون وطوارلرين كزورمكه قادر اولورمى الجواب اولور.

L. 302; 26 x 17,5 (19 x 9,5); 33 retka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, na krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama i otrginalnom folijacijom.

Povez kožni. Prva korica otkinuta od knjige i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. 'Uṯmān, 1099/1687. godine.

8016. R-9557

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ-EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Zbirka fetvi koju je napisao Šayẖ al-Islām 'Alī b. Muḥammad al-Čatālğawī, um. 1103/1691. godine. Zbirku je kasnije po poglavljima sredio Maḥmūd-efendī b. Muḥammad el-Galipoljī 1104/1692. Naš primjerak je manjkav na kraju.

Dobrača II, 1745-1757; Kairo t, 69, OM II, 61; Şeşen, 334; Topkapı TY, 292; Köprülü III, 123-124; Karatay, 292-298; Ceyhān II, 783-784; Lavić X, 5893, 2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين.
كتاب الطهارة... زيد ايكن ذكر وتسبيح وصلاة على النبيّ اتمك جائز اولرمى الجواب اولر.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب نكاح الكافر...زيد زوجه سي هند وقائن آناسي زينب ايله بر اوطه ده ياتورلر ايكن زيد كيجه ايله قالقوب طشره كيدركن اياغي من غير قصد وشهوة زينبك آياغه

L. 12; 20 x 14 (15 x 7); 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i početak mesela pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8017. R-9286

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Zbirka fetvi, na turskom jeziku, koju je napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, um. 1190/1776. godine.

Naš primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Dobrača II, 1774, 1; M. Handžić, al-Ǧauhar al-asnā, 37; Književni rad, 11-12., az-Ẓahiriyya II, 7; Lavić X, 6163.

Početak (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: زيد برات الميه متصرّف اولدغي ... من شرح الجمع في كتاب الزكاة زيد عمرو سپاهنك تيماري طپراغنده حاصل اولان...(l. 4) كتاب الصوم زيد بر رمضان شريفنده بر كونك صومني كيجه نيّت ايتميوب...

Završetak (l. 82b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسائل شتّى انجق ذيّ علما ايله منزلي اولان عمرو عاندا...
ومن السنّة ان لا يجيب متغنا ولا من يلقي عليه من الاغلوطات...

L. 82; 22 x 15 (17 x 8,5); 21 redak. Nasta'līq, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi i lage prosute. Iz sredine zagubljeno nekoliko laga. Originalna folijacija.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8018. R-6370

الفتاوى

AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi, na turskom jeziku, koju je sakupio Aḥmad Muḫliṣī, čija nam je biografija nepoznata. Ovaj podatak smo našli na samoj knjizi (zaštitni list 1a). Vjerovatno se radi o nekom muftiji iz naših krajeva koji je za potrebe službe koju je obavljao sakupio ovu zbirku fetvi.

Lavić X, 6177.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... كتاب الطهارة صاحب عذر اولان زيد مبتلا....

Završetak (l. 149a):

آخره: بر بلده ده ساكن اولان أهل ذمّت رعاياسنيك رؤسلرينه... وإن كانت الفراته لتحصين (...) تقسيم على قدر الرؤوس ولا شيء في ذلك على النساء والصبيان... فتح القدير.

L. 149; 20 x 14. Tekst bez margina, pisan u više smjerova, u formi bilježnice. Raspored poglavlja uobičajeno napisan, ali ni jedno poglavlje nije dovršeno. Mnogi listovi oštećeni, neki od njih prosuti.

Povez kožni, znatno oštećen na hrbatu.

Ispod svake fetve je naveden izvor iz kojeg je preuzeta. Neke od fetvi prepisali muftije iz naših krajeva: Muṣṭafā, muftija sarajevski god. 1169/1755. (l. 41), i Muḥammad, muftija u Travniku (l. 59). Na zaštitnim listovima 1-2 u lijepo iscrtanim tabelama, sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, a djelo je nastalo prije navedene 1169/1755. godine.

Vlasnik Bahā'uddīn Muḥammad b. Aḥmad (pečat na zaštitnom listu 1a), koji bi mogao biti sin sakupljača zbirke ili sam autor Aḥmad b. Bahā'uddīn Muḥammad.

Iz zaostavštine Besima Korkuta iz Sarajeva.

NASLJEDNO PRAVO

(AL-FARĀ'IḌ)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

8019. R-9527

الفرائض السراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Djelo iz područja nasljednog prava na arapskom jeziku. Napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, um. oko 600-1203 ili 700-1300. godine.

Dobrača II, 1795-1817; Kaḥḥāla XI, 233; GAL S I, 650,1; Ahlwardt IV, 4701-4707; Barakāt, 133, str. 215; Köprülü, 3,712, str. 350, Ḥ H̱ 1247. Karatay a II, 4235; Bratislava, 81; Lavić X, 6184.

Naš primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوّله. أوّل الموجود: بيانه وَحَجب حرمان والورثة فيه فريق...باب مخارج الفروض

Završetak (l. 10b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: آخر العصبات ...أو كاتب من كاتبٍ أو دبّرن أو دبّر... من دبّرن...

L. 10; 18 x 13 (9 x 6); 7 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren sa dvije tanke crvene linije. Na marginama lijepo urađeni komentari teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8020. R-9453

Zbirka (مجموع) *12*

L. 264; 17 x 12,5 (13 x 8); 18 redaka. Nasta'līq, krupan, često bez znakova interpunkcije, težak za čitanje. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom.

Bez poveza.

1. L. 1a-23a

الفرائض السراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 8019.

Nedostaje početak djela.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فصل المانع من الارث...

2. L. 24a-46a

شرح الفرائض السراجيّة لمجهول
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA LI MAĞHŪL

Komentar prethodnog djela الفرائض السراجيّة od napoznatog autora, na arapskom jeziku. Na početku nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 24a):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: ويصير جميع المحامد بازا، جميع صفاته التي مستحقّ الحمد عليها كالوهّاب والرزّاق...قوله حمد الشاكرين منصوب على المصدر...باب معرفة الفروض ومستحقّها

Završetak (l. 46a):

آخره: فصل في الغرق والحرق... قوله كأنّهم ماتوا معًا أى كان موت كلّ واحد منهم معارن يموت الباقين لأنّ مع العراق قوله والله أعلم بالصواب.

Na kraju stih od prepisivača:

كم كتاب كتبته بيدي   سوف تبلي يدي ويبقى كتابي
فإذا ما نظرتموه فقولوا   رحم الله كاتبا لكتابي

3. L. 47b-54a

شرح التجنيس والمزيد في الفتاوى لمجهول
ŠARḤ AT-TAĞNIS WA AL-MAZĪD FĪ AL-FATĀWĀ LI MAĞHŪL

Komentar djelu التجنيس والمزيد في الفتاوى iz islamskog nasljednog prava. Osnovno djelo napisao je 'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulğalīl al-Farġānī, al-Marġīnānī, umro 593/1197. godine. Nismo uspjeli identifikovati autora ovoga komentara.

aẓ-Ẓahiriyya, I, str. 127; A. M. I, 702.

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصلوة والسلام على رسوله محمّد وآله أجمعين الطاهرين الطيّبين فصل في التجنيس معنى التجنيس أن تحصل الكسر بين المختلفين فصاعدا من جنس واحد وإذا أردته فاضرب وفق مقام الكسر الأوّل.

Završetak (l. 54a):

آخره: والمنقوص منه حالين واثنى عشر (!) وإذا نقصه بقي حال واثنى عشر(!) إلاَّ خمسة وعشرين من العدد والله أعلم.

Djelo je prepisano 785/1383. godine.

4. L. 55b-81b

مفاتح الأقفال
MAFĀTIḤ AL-AQFĀL

Komentar djelu فـرائض العـثـمـاني koje je napisao ‘Alī b. Abū Bakr b. ‘Abdulğalīl al-Marğīnānī, umro 593/1197. godine. Ovaj komentar, također na arapskom jeziku, napisao Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Kardarī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. II, 1251.

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد لله ... والصلوة على رسول محمّد وعبده قال الشيخ الإمام الأجل برهان الدين أبوالحسن علي بن أبي بكر بن عبد الجليل الدثتاني المرغيناني... هذا مجموع يلقب بالعثماني

Završetak (l. 81b):

آخره: وقال أبو يوسف للجتبى ثلاثة من سبعة وللابن المبتقى أربعة من سبعة والحمد لله ربّ العالمين.

Prijepis završen 15. rebiul-ahira 728/1327. godine (l. 81a):

تمّت في نصف شهر ربيع الآخر سنة ثمان وعشرين وسبعمائة.

Listovi 82-84 prazni.

5. L. L. 86b-93b

(مسائل في الفرائض)
(MASĀ’IL FĪ AL-FARĀ’IḌ)

Pitanja i odgovori iz nasljednog prava, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Završetak je sličan završetku *as-Sirāğiyye*, pa je ovo vjerovatno ili komentar spomenutog djela ili odgovori na osnovu ovoga poznatog djela iz nasljednog prava.

Početak (l. 86b):

أوّله: اعلم بأنّ تحرير المسائل على طريق المترهن ... على طريق الضَرب والنسبة

Završetak (l. 93b):

آخره: وأطرح ما سواه ممّا اجتمع فهو مجموع المسئلة ثمّ يرد... كلّ واحد من نصبهم إليهم والله أعلم تمّت بحمد الله.

Prepisao ʻAbdurraḥmān b. Nāṣruddīn al-Ḥawārizmī, 1. džumadel-evvela 728/1328. godine (l. 93b):

تمّت بحمد الله في وقت العشاء في غرّة جمادي الأولى سنة ثمان وعشرين وسبعمائة على مذى كاتبه وصاحبه عبد الرحمن بن ناصر الدين (...) والخوارزمي مولدا

6. L. 94b-121b

مسائل من مناسخة الفرائض
MASĀʼIL MIN MUNĀSAḪA AL-FARĀʼIḌ

Naslov iz uvodnog teksta.

Sakupio već spomenuti ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulğalīl al-Marġīnānī, umro 593/1197. godine.

Početak (l. 94a):

أوّله: الحمد لله العليّ(!) ذي الكبرياء والبقاء والقدم... وبعد هذا... جزء كسر على مسائل مناسخة الفرائض...

Završetak (l. 121b):

آخره: وكلفت إيضاح أشكاله ... معناه مستكشفا...

7. L. 122a-127a

(رسالة في الفرائض)
(RISĀLA FĪ AL-FARĀʼIḌ)

Kratka risala iz nasljednog prava, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 122a):

أوّله: الحمد لله الذي خلق موت الأجساد خيرة للنّفوس ونجاة من ذات...والصلوة على من أسّس بنيان الشريعة بأحكام أساس

Završetak (l. 127a):

آخره: **ولا تعثوا في الأرض مفسدين إنّ الأرض لله يورثها من يشاء وهو خير الوارثين.**

Prepisao Maḥmūd Aklālī 796/1393. godine:

وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة على يد العبد الضعيف الداعي الفقير محمود اكلالي... سنة ستّ وتسعين وسبعماية.

8. L. 134b-153a

شرح التجنيس والمزيد في الفتاوى لمجهول
ŠARḤ AT-TAĞNIS WA AL-MAZĪD FĪ AL-FATĀWĀ LI MAĞHŪL

Isto kao br. 3 u ovoj zbirci.
Listovi 128-133 prazni.

9. L. 153b-159a

(المسائل المختلفة في الفرائض)
(AL-MASĀ'IL AL-MUḪTALIFA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Podjela nasljedstva u različitim situacijama. Na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Vjerovatno izvod iz nekog djela. Pitanja su obilježena rednim brojevima.

Početak (l. 153b):

أوّله: المسائل التي انكسرت على طائفة واحد ثلاث زوجات وأربع بنات وجدّثان وسبع أعمام

Završetak (l. 159a):

آخره: أمّ وثلاث بنات ثمّ ماتت احدى البنات ٥٣٢ القسمة...عن أب وحده وابن بنت. والحمد لله ربّ العالمين.

Na l. 159b-161a izvod iz *as-Sirāğiyye* o podjeli nasljedstva:

أوّله: قال الشيخ الإمام الزاهد مولانا سراج الملّة والدين قطب الفرضين السجاوندي رحمه الله اعلم أنّ مراتب العدد ثلاثة.

10. L. 162b-191b

مسائل ذوي الأرحام
MASĀ'IL ḌAWĪ AL-ARḤĀM

Naslov prema rukopisu (l. 162b): مسائل ذوي الأرحام

Kraća risala sa tabelama o nasljeđivanju, na arapskom jeziku. Prema rukopisu, napisao ‘Abdul‘azīz b. Aḥmad b. Muḥammad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 162b):

أولّه: الحمد لله ربّ العالمين حق حمده والصلوة على رسوله محمّد نبيّه وعبده قال العبد الضعيف عبد العزيز بن أحمد بن محمّد ... اعلم أنّ الأصل في تخريج ذوي الأرحام

Završetak (l. 191b):

آخره: وأن نقصته من مربع التسعة كان الباقي مربع السبعة والله أعلم.

Prijepis iz 782/1380. godine.

11. L. 195b - 213b

مسائل من مناسخة الفرائض

MASĀ’IL MIN MUNĀSAḪA AL-FARĀ’IḌ

Još jedan izbor pitanja iz nasljednog prava koji je sakupio ‘Alī b. Abū Bakr b. ‘Abdulǧalīl al-Marǧīnānī, sličan kao djelo br. 6. u ovoj zbirci. Ovdje je početak različit.

Početak (l. 192b):

أولّه: الحمد لله على أفضاله والصلوة على نبيّه محمد وآله... جمع فيه من مناسخة الفرائض مسائل يمكن تصحيحها بالطريق الضروري...

Završetak (l. 213b):

آخره: على طريقة الضروري سهدت عليه بالحذاقة والله الهادي إلى الصواب والميسر الصعاب.

Prepisao ‘Abdurraḥmān b. Nāṣruddīn al-Ḥawārizmī, u prvoj dekadi džumadel-evvela 728/1328. godine (l. 213b).

Na l. 214b-216a bilješke iz feraiza.

12. L. 218a-264a

(شرح رسائل في الفرائض)

(ŠARḤ RASĀ’IL FĪ AL-FARĀ’IḌ)

Komentar kraćih risala ili odvojenih poglavlja nekog djela iz nasljednog prava, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U risalama se govori o pravilima za nasljeđivanje u zemlji islama (*dār al-islām*) i zemlji rata (*dār al-ḥarb*). U tekstu se navode mišljenja as-Sağawandīja i drugih autoriteta iz ove oblasti.

Početak (l. 218a):

أوّله: قوله واختلف الدارين إلى آخر ذكر في بعض شروع هذا انّ اختلاف الدارين...

Završetak (l. 264a):

آخره: وخذ كلّ واحد منه عشرا ثمّ ضم إليه مثل مضروبك وهو ستّة عشر... والله أعلم.

8021. R-4669

شرح الفرائض السراجيّة المسمّى بالفرائض الشريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARIFIYYA

Komentar djela iz nasljednog prava. Osnovno djelo napisao je Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, um. u VII/VIII stoljeću a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, as-Sayyid aš-Šarīf um. 816/1413. godine, na arapskom jeziku. Djelo je nepotpuno na kraju.

Dobrača, II, 1800, 2; Ahlwardt IV, 4706; Barakāt, 63; Ḥ Ḫ II, 1248; Ḏayl I, 650; Köprülü I, 695; Şeşen, 345, str. 217; Lavić X, 6201, 2.

Početak (l. 1b):

أوّله:الحمد لله رب العالمين ... قال المولى الشيخ الإمام سراج الملّة والدين محمّد بن عبد الرشيد السجاوندى.... الحمد لله ربّ العالمين....هكذا رواية الفقهاء فالفرائض جمع من فريضة، هى ما قدر من السهام في الميراث.

Završetak ovdje (l. 103b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الأصل في تصحيح مسائل المفقود... كان تصحيح المسئلة على كلّ واحد من التقريرين ثمّ يضرب نصيب من كان له شىء من مسئلة الوفاة في...

L. 103; 21 x 15 (15 x 8); 17 redaka. Nasẖ, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa prijeklopom. Prva stranica otkinuta od knjige i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, ali je rukopis prepisan prije 1142/1729. što zaključujemo na osnovu bilješke na unutrašnjoj strani zadnje korice gdje je Aḥmad iz Gornjeg Vakufa zabilježio smrt svoga sina Ṣāliḥa te godine.

Vlasnik pored naprijed spomenutog Aḥmeda, Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović) iz Rogatice za vrijeme njegovog službovanja u Prozoru, 1253/1837. godine.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8022. R-5952

شرح الفرائض السراجيّة المسمّى بالفرائض الشريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARIFIYYA

Isto kao br. 8021.

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الصنف الثالث وهم أولاد الأخوات... فيكون الشخص محروما عن الميراث لمعنى في غيره فوجب أن يكون...

L. 33; 22 x 15 (15 x 5,5); 21 redak. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, lage ispreturane.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8023. R-6321

Zbirka (مجموع) *2*

170; 17 x 11 (11,5 x 6); 15 redaka. Nasḫ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

1. L. 1b-117

شرح الفرائض السراجيّة المسمّى بالفرائض الشريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARIFIYYA

Isto kao br. 8021.

Završetak ovdje (117b):

آخره:... كلّ منهما نصفه وهو خمسة عشر والباقي للمولى لأنّ كلا منهما لا يرث من صاحبه ما ورث منه فقد اجتمع لأمّ كلّ منهما عشرون ولبنته ستّون ولمولاه عشرة تمّ الكتاب بعون الله الوهّاب.

2. L. 119-170

المنتخب في أصول المذ هب (كتاب الاخسكتي)
AL-MUNTAḪAB FĪ UṢŪL AL-MAḎHAB

Djelo iz usuli-fikha. Napisao na arapskom jeziku Ḥusāmuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar al-Aḫsikaṯī, umro 644/*1246*.

Dobrača II, 800; Ḥ. Ḫ. II, 1848-49.

Početak (l. 119b):

أوله: أمّا بعد حمداً للّه على نواله و الصلوة على رسوله محمد و آله فإن أصول الشرع ثلاثة...

Završetak (l. 170a):

آخره: فصل حروف المعاني (l. 167b) وفي كلّ معنى الشرط أيضاً من حيث ادم(!) الاسم الذي يعقبه ما يوصف بفعل لا محالة ليتمّ الكلام وهي توجب الإحاطة على سبيل الأفراد ومعنى الأفراد أن يعتبر كلّ مسئ بانفراده كان ليس معه غيره والله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

Oba djela prepisao isti, nepoznati, prepisivač prije 1178/1764. godine (bilješka na zaštitnom listu 1a iz ove godine).

Na l. 170 kratki citati iz fikhskih djela.

U posjed rukopisa kupovinom došao Muḥammad Ḥāmid poznat kao Bakir-ağā-zāde:

فتشرّفت بصحبة هذا الكتاب بالشراء ثمّ وهبته لأخي عبد الرؤوف وأنا الفقير محمّد حامد المدعوّ ببكر آغا زاده.

Rukopis je bio u vlasništvu i Ḥasana b. Aḥmada al-Bosnawīja (pečat na l. 1a) te Muṣṭafe Nāẓifa sina al-Ḥāğğ Muḥammda Katḫudā al-Mostārīja poznatog kao (كـــرجي زاده) nastanjen u mahali Gāzī Aġā u Travniku (bilješka i pečat na l. 1a).

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

8024. R-9452

زبدة الفرائض
ZUBDA AL-FARĀ'IḌ

Suština islamskog nasljednog prava. Na arapskom jeziku napisao Seyfullāh Prōho, um. 1352/1932. godine u Konjicu.

Manjkav na kraju.

Šabanović, str. 620; Handžić, al-Ǧawhar, str. 80-81; Dobrača II, 1863; Lavić X, 6241, 1. Djelo je štampano u Sarajevu, 1327,1909. godine.

Početak (1. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلاة على سيّد المرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين مصارف التركة اعلم أنّه يتعلّق بتركة الميّت حقوق أربعة: التجهيز أوّلا بالوسط، ثم قضاء الديون، ثم تنفيذ الوصايا من الثلث الباقي.

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قسمة التركة بين الورثة أوالغرماء...وطريقة قسمة التركة بين الغرماء أن تجعل دين كلّ غريم كسهام كلّ وارث ومجموعَ الديون كالتصحيح وباقي العمل كما مرّ.

L. 34; 24 x 19,5 (19,5 x 11); 10 redaka. Nasẖ, krupan, sa velikim razmakom između redaka. Osnovni tekst pisan samo na prvoj strani lista dok su na drugoj komentari. Također, komentari teksta prisutni i između redaka, pisani istom rukom. Papir bijel, sveska sa širokim linijama. Tekst uokviren sa dvije tanke linije iscrtane grafitnom olovkom. Na kraju 18 praznih listova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8025. R-9012

(شرح كتاب الفرائض)
(ŠARḤ KITĀB AL-FARA'IḌ)

Obimniji komentar nekog djela iz nasljednog prava u stihu, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Djelo je manjkavo na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لهجة معينة فهي أقرب إلى الضياع وإن لا تقع موقعها عند عدم الانتظار والله أعلم ثمّ إذ قلنا بالردّ...

Početak osnovnog djela ovdje:

أوّله: ذكر الفروض المستخرجة من كتاب الله تعالى
واعلم بأنّ الإرث نوعان هما   الفرض وتغصيب على ما قسما

Poglavlja:

ذكر من يرث النصف... فالنصف فرض خمسة أفراد (l. 3b)
ذكر من يرث الربع...والربع فرض الزوج إن كان معه (l. 5b)
ذكر من يرث الثمن... والثمن للزّوجة والزوجات (l. 6a)

Završetak osnovnog djela (l. 78b):

آخره:ذكر ميراث الهدم والغرق...
فالحمد لله على التمامحمد كثيراً اتمّ في دوام...
وأفضل الصلاة والتسليم   على النبيّ المصطفى الكريم...
ما قصد البيت العتيق والصفا   وحسبنا الله تعالى وكفى.

Završetak komentara (l. 89b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لكن قيل ان الصحيح على قياس قوله... الفصل الثالث في مسائل العليان (!)...

L. 89; 17 x 13 (14 x 7,5); 17 redaka. Nasẖ, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada sudeći po papiru i rukopisu prijepis je veoma star, XV ili XVI stoljeće.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8026. R-8580

Zbirka (مجموع) *8*

L. 152; 20 x 14,5; tekst različit kod svakog djela. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-5a

رسالة في الفرائض
RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Rasprava na arapskom jeziku o diobi nasljedstva.

Dobrača II, 1480, 4; Popara IX, 5672, 13.

Početak (l. 1b):

أوّله: مسئلة: رجل مات وترك ابنًا والمال كلّه للإبن، مسئلة: رجل مات وترك أبًا فللأمّ الثلث والباقي للأب.

Završetak ovdje (l.4b):

آخره: مسئلة: رجل مات وترك زوجات وأمّا فللزّوجات الربع وللأمّ الثلث والباقي للعصبة أصله المسئلة اثنى عشر

Dimenzije teksta 15 x 8,5; 17 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno.

2. 5b-9b

(فرائضدن بر رساله)
(FARĀ'IḌDAN BIR RISĀLA)

Kraća risala iz nasljednog prava, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovu risalu nismo uspjeli pronaći u nama dostupnim izvorima. Manjkava na kraju.

Početak (l. 5b):

أوّله: الحمد لله حمداً شاكرين والسلام على خير البريّة محمّد وآله أجمعين الطيّبين الطاهرين. قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم تعلّموا الفرائض وعلّموها للنّاس فإنّها نصف العلم امدي بلكل كم فرائضك أصلي التدندر.

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **مسئله** برار اولدي اناسيلر بر قزي قالدي وعورتي قالدي **مسئله** يكمي

Risala nema poglavlja nego se sastoji od pitanja koja uglavnom počinju sa riječju مسئله برار.

Dimenzije teksta 15 x 8,5; 17 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno.

Ove dvije risale pisane su rukom istog prepisivača.

3. L. 10a-14b

قطعة من شرح مشكات المصابيح في الحديث
QIṬ'A MIN ŠARḤ MIŠKĀT AL-MAṢĀBĪḤ FĪ AL-ḤADĪṮ

Fragment komentara djela مشكات المصابيح في الحديث. Osnovno djelo je napisao aš-Šayẖ Waliyuddīn Abā 'Abdillāh Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb, umro 749/1348. godine. Ovaj komentar napisao je Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. Malik ar-Rūmī, umro oko 806/1403. godine.

Kaḥḥala X, 193; Ḥ. Ḫ. II, 1699-1700.

Početak ovdje (l. 10a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لمّا روي عن عليّ رضي الله عنه رأى رجالا قد فرغ من صلوته وقال اللهمّ إنّي استغفرك وأتوب إليك سريعًا.

Završetak ovdje (l. 14a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لا أعجل عقوبة العباد فلعلّهم يرجعون عن الظلم والذنوب إلى إرضاء الخصوم والتوبة كذا قال ابن ملك شارح المصابيح.

Dimenzije teksta 17 x 12; 16 redaka. Nasḫ, krupniji. Mastilo crno.

Komentarisani tekst nadvučen crnom linijom. Na marginama dodatni komentari teksta.

Na l. 15-22a obrazac vakufname te citati i bilješke iz raznih fikhskih djela.

4. L. 22b-36b

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABŪ AL-MUNTAHĀ

Komentar djelu الفقه الأكبر. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mağnisawī, umro oko 1000/1591. godine.

O. M. I, 228; Dobrača I, 603, 2.

Početak (l. 22b):

أوّله: الحمد لله الذي هدانا إلى أهل طريق السنة و الجماعة بفضله العظيم ....

Završetak (l. 36b):

آخره: اللهمّ يا هادي المهتدين إهدنا الصراط المستقيم بعون الله تعالى ملك الوهّاب غفر الله تعالى ولوالدين و لجميع المؤمنين آمين. سنة ١٠٩٢.

Dimenzije teksta 14 x 8; 16 redaka. Nasẖ, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenim mastilom.

Prijepis djela završen 1092/1681. godine.

5. 37-43; 44-99; 102a-130a; 133b-138

(مجموعة المسائل العجيبة)
(MAĞMŪ'A AL-MASĀ'IL AL-'AĞĪBA)

Naslov prema rukopisu (l. 105a). Ova zbirka se sastoji od izvoda i citata iz raznih fikhskih djela, u formi bilješki koje su pisane u više smjerova sa navođenjem izvora za svaku pojedinačno odakle je preuzeta. Ove bilješke su nastale oko 1143/1730. godine (vidi l. 96a), a zbirka je bila u vlasništvu nekog Muḥammada b. al-Ḥāğğ Muṣṭafe Šākīra (!) zāde (l. 37a).

6. L. 43b-44a

رسالة في طبقات المجتهدين
RISALA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kratka rasprava u kojoj su date kategorije šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Popara-Fajić IX, 5895,3; Dobrača I, 399,7, str. 248; Ahlwardt IX, 10025; GAL G II, 453,124; Köprülü II, 1602,48; Kaḥḥāla I, 238 i XIII, 35; Ḥ. Ḫ. II, 1106; Bratislava 76, str. 97.

Početak (43b):

أوّله: اعلم أنّ الفقهاء على سبع طبقات، الأولى: طبقة المجتهدين في الشرع كالأئمّة الأربعة ومن سلك سلكهم في تأسيس قواعد الأصول واستنباط أحكامها...

Završetak (l. 44a):

آخره: السابعة طبقة المقلّدين الذين لا يقدرون على ما ذكر، ولا يفرّقون بين الغثّ والسمين ولا يميّزون الشمال عن اليمين بل يجمعون ما يجدون كحاطب اللّيل فالويل لهم ولمن قلّدهم كلّ الويل. والحمد للّه أوّلا وآخراً وظاهراً وباطناً بعون اللّه تعالى.

Dimenzije teksta 13 x 8,5; 14 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta.

7. L. 99b-101b

الرسالة في منافع أسماء الحسنى
AR-RISĀLA FĪ MANĀFI' AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Komentar kraće risale o koristima učenja Božijih imena. Naslov prema rukopisu. Sličnu risalu spominje Dobrača (I, 755,3). Ovaj komentar napisao aš-Šayẖ Šihābuddīn at-Tabrīzī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 99b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، قال اللّه تعالى **وللّه الأسماء الحسنى فادعوه بها**...أمّا بعد فهذه مقدّمة في بيان معرفة خواص منافع أسماء اللّه تعالى وهي تسعة وتسعين أسماء أملاه الشيخ شهاب الدين التبريزي... هواللّه الذي لا إله إلاّ هو.

Završetak (l. 101b):

آخره: الصبور من كان له مرض أو مشقة أو مصيبيّة... هذا الاسم ثلث وثلثين ألف مرّة فإنّ اللّه تعالى يصبر ويعاقبه ويشفيه تمّت الرسالة في منافع الاسماء الحسنى.

Dimenzije teksta 16,5 x 12; 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta.

8. L. 130b-133a

حديث أربعين
ḤADĪṮ ARBA'ĪN

Zbirka četrdeset hadisa, od nepoznatog autora. Hamdela je ovdje različita. Nepotpun na kraju. Ovdje su samo trideset četiri hadisa.

S. Kenderova, 243.; Fajić XII, 6809.

Početak ovdje (l. 130b):

أوّله : الحمد للّه الملك المتعال ذو الجلال والجمال والصلوة على من بلغ بحسن الفعال...و بعد فقد روي عن عليّ بن أبي طالب رضي اللّه عنه أن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم قال من حفظ أمتي أربعين حديثا من أمر دينها ...

Završetak (l. 133a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الحديث الرابع وثلاثون يا عائشة لا تكوني فاحشة..فإنّه يقتل لأنّه لم يعط الذمّة أوالعهد على هذا...

Dimenzije teksta 16,5 x 12; 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Pisana rukom istog prepisivača kao prethodna risala.

9. L. 138b-151a

كتاب شريعت اولنمق
KITĀB ŠARĪ'AT OLUNMAQ

Kraće poglavlje o sklapanju braka i pitanjima u vezi s tim, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu (l. 130b):

هذا كتاب شريعت اولنمق.

Vjerovatno se radi o poglavlju nekog većeg djela iz fikha.

Početak (l 138b):

أولّه: هذا كتاب شريعت اولنمق نكاح شقيل سنتلردندر. زيرا عورته كسوه والولاديه وآنلرين حويلرين صبر أتمك وحلال لقمه وكسوه زمانه كوره...

Završetak (l. 151a):

آخره: بو مذكورات جمله سي حديث ايله ثابت وصحابهء كلام لر ايله مبيّن بو جمله جماع حصوص و والدين اوزرينه حقوق ولد بيان اولنان سيّد عليّدن نقلدر والسلام تمّت تمام.

Dimenzije teksta 14 x 8; 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje.

Djelo je prepisano 1189/1775. godine.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8027. R-8868

متن الفرائض السراجية مع ترجمه
MATN AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA MA' AT-TARĞAMA

Prijevod na turski jezik i komentar poznatog djela iz nasljednog prava الفرائض السراجيّة koje je napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, um. oko 600-1203 ili 700/1300. godine. (*Lavić X, 6184*).

Ovo je prijevod i ujedno komentar tog djela. Autor je Ismā'īl Ḥaqqī Daftardār-zāde, čija nam je biografija nepoznata. Naslov i autor prema bilješci na samom rukopisu (l. 1a): Djelo je manjkavo na kraju.

متن الفرائض مع الترجمة لصاحبه إسماعيل حقّي دفتردار ذاده يسّره الله تعالى علم النافع.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله حمد الشاكرين والصلوة والسلام على خير البريّة محمّد وآله الطيبين الطاهرين قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم تعلّموا الفرائض وعلّموها الناس فإنّها نصف العلم...وهم الذين لهم سهام مقدّسة في كتاب الله تعالى مثلا بر كمسه دار دنياده سراى بقايه رحلت ايلدي أصحاب عصبه دن و أصحاب فرائضدن.

Završetak (l. 140b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أوّل ضرب بعد تقسيم...و دخي تصحيح...حصه زينب جزء ٢٣.

L. 140; 22 x 15,5 (16 x 8); 21 redak. Nasḫ, krupan. Mastilo crno. Komentarisani tekst pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu. Prva korica otkinuta od knjige i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8028. R-9013

(شرح الفرائض السراجيّة بالتركي)
(ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA BIT-TURKĪ)

Fragment komentara djela الفرئض السّراجيّة na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوغلي فرضي اولادي كبي ثانيا متماسي موتانك فاسد جد... فصل في صنف الأوّل بو فصل صنف أوّل بياننده در.

Završetak (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بيت نته كم بر كشي ايده عزم عدم قاله بنتان...بو شكله تمثيل اعتبار اولنه.

L. 10; 19,5 x 14 (14,5 x 8); 17 redaka. Nasẖ, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crnom tanjom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hadži Behaudina Hadžimejlića iz Busovače.

8029. R-5147

أحوال الأربعين

AḤWĀL AL-ARBA'ĪN

Komentar poznatog djela iz nasljednog prava الفرائض السراجية (*v. Lavić X, 6184*) na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Barakāt, str. 12; Kaẖḥala XI, 233; Ḥ. H̱. I, 353.

Početak (l. 1b):

أوله: ميّتك تركه سنه متعلّق اولان حقوق مرتبة دورت تجهيز وتكفين قضاء ديون تنذيذ وصايا قسمت بين الورثة.

Završetak (l. 9b):

أخره: اكر بر وارث ايكي ياخود ارتق جهتدك وارث اولورسه نجه اولور علماء حنفية توريثده جهات اعتبار ايدرلر.

L. 9; 23 x 14 x 3 (14,5 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

8030. R-9177

Zbirka (مجموع) *2*

L. 8; 21 x 15 (16,5 x 7,5); 19 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1a-8b

أحوال الأربعين
AḤWĀL AL-ARBAʻĪN

Isto kao br. 8029.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب مخارج الفروج فرج فرض اولور (...) همان ايكي در (...) اولسه هپ واحدان.

Završetak ovdje (l. 8a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: في بيان باب الحجب ... حجبي بل ايكسى قسم امدوپ آني حجب نقصاني حجب حرمانى... أحوال الأخوات لأب سبعة

2. L. 8a-8b

رسالة في ضبط أصول الفرائض
RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o izvorima islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 izvora, i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa mišljenja islamskih učenjaka (al-iğmāʻ).

Ar-Riyāḍ VI, str. 271, Popara IX, 5672, 16; Lavić X, 5178, 3.

Početak (l. 8a):

أوّله: أصول الفرائض خمسة عشر أصلا، سبعة منها في كتاب الله وخمسة منها في سنّة رسول الله صلّى الله عليه وسلّم وثلاثة منها بإجماع الأمّة... فأمّا التي في كتاب الله فأوّلها ميراث الأولاد وهو قوله تعالى: **يوصيكم الله في أولادكم للذكر مثل حظّ الأنثيين وإن كنّ نساءً فوق اثنتين فلهنّ ثلثا ما ترك وإن كانت واحدةً فلها النصف...**

Završetak (l. 8b):

آخره: ونكاح وولاء فالرحم القرابة الناسبون ونكاح لأحد الزوجين وولاء للسّيّد والله أعلم بالصواب .

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8031. R-9774

جريده الفرائض
ĞARĪDA-I AL-FARĀʼIḌ

Tabele iz nasljednog prava, na turskom jeziku. Uz tabele je i tekst objašnjenja. Napisao Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Ime autora smo utvrdili prema drugim istovjetnim primjercima štampanim u Istanbulu koji u unvanu imaju naslov جريده فرائض لصالح أفندى.

Ima više verzija ovoga djela, sa manjim odstupanjima u početku i kraju. Djelo je litografisano 1296. godine u Istanbulu.

Dobrača II, 1881-1889; Kairo, t, 79; Köprülü III, 128 ٢ *مكرر; Barakāt, 143, str. 248; Ceyhan,I, 287.; Lavić X, 6258.*

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: ربعنك نصفي وثلثنك تصفنك ربعي وثلثنك نصفنك تصفي...حمد بي حد وثنا اول خلاق الأرض والسماء ورزّاق الخلق فيهما... يو عبد مذنب صالح بن عبد الله بو افضل علومك طالب وراغبي كثير وعلى الخصوص مفتي قضاتك اشدّ احتياج ايله محتاج اولدقلرى...

Završetak ovdje (l. 113b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: صالحوا مع المرءة على ثلث المال... ثلث زوجات...

L. 113; 22 x 14,5 (13 x 7,5); 20 redaka. Taʻlīq, sitan. Mastilo crno i crveno. Tekst pisan u lijepo iscrtanim tabelama. Između redaka ima komentara teksta. Margine također, obrubljene debljom linijom crvene boje. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima oštećeni zubima glodara.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8032. R-9747

جريده ء الفرائض
ĞARĪDA-I AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 8031.

Listovi slijepljeni i nečitki, u stanju raspadanja tako da nije moguće utvrditi početak i kraj.

L. 91; 23 x 16,5 (18 x 11); 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno i crveno. Tekst je ispisan u tabelama i uokviren crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evopskog porijekla. Listovi oštećeni od vlage, nečitko.

Povez kožni, također oštećen vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8033. R-4801

جريده ء الفرائض
ĞARĪDA-I AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 8031.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: فصل ابك اوچ حالي وآر فرض مطلق مع الابن أو ابن الابن...

Završetak ovdje (l. 79a):

آخره: قاعدة أخرى يضرب التركة في سهام كلّ واحد من الورثة...

أمّ   أخت الأمّ   زيد المفقود يوصى له بالربع   يوصى له بالثمن.

Na l. 79b-91b izvod iz nekog djela iz oblasti nasljednog prava.

Početak (l. 79b):

أوّله: الحمد للّه وكفى وسلام على عباده الذي اصطفى وما توفيق إلاّ باللّه ...

Slijede izvodi i citati u formi bilješki i napomena.

L. 91; 21 x 14,5 (17 x 10,5). Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Za biblioteku poklonio dr Muhamed Hadžijahić 1974. godine.

8034. R-8896

Zbirka (مجموع) *2*

L. 68; 31 x 25. Tekst pisan bez margina, u više smjerova, u formi nepreciznih tabela. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neki prosuti i ispreturani.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu, izlizan od dugotrajne upotrebe.

1. L. 1a-2a

قرق حال فرائض
QIRK ḤĀL FARĀ'IḌ

Četrdeset pitanja iz nasljednog prava. Ovo je kraća risala iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora, na turskom jeziku. Naslov prema rukopisu. Susrećemo više ovakvih risala sa sličnim početkom. Ovdje nedostaje početak.

Popara VII, 4392, 11; Dobrača II, 1788, 3; Fajić III, 2160, 4; Fajić V, 3320, 8 Boškov, 62; Barakāt, 143, str. 248.; Ceyhān, 287; Köprülü II, 341,3; Bratislava, 406; Lavić X, 6203, 4.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولد ايله و ولد الابن ايله وإن سفل يأخود اخوائده اثنين زياده ايله.

Završetak (l. 2a):

آخره: اكر بر وارث ايكي دخي ارتق جهتده وارث اولورسه نجه اولور علماء حنفيه بالاتفاق توريثده جهات اعتبار ايدرلر تم.

2. L. 2b-68b

جريده، الفرائض
ĞARĪDA-I AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 8031.

Početak ovdje (l. 2b):

أوّله: فصل في الصنف الأوّل وهم أولاد البنات وأولاد بنات الإبن

Završetak ovdje (l. 68b):

آخره: فإنّهم أيّها الطالب الزكيّ وتأمّل في هذا المقام فإنّه من مطارح الأفهام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8035. R-8863

(قطعة من الفرائض)
(QIṬ'A MIN AL-FARĀ'IḌ)

Fragment nekog djela iz nasljednog prava, na turskom jeziku. Naslovi nekih poglavlja se slažu sa raširenim djelom iz ove oblasti الجريدة من الفرائض (vidi Katalog X, 6258).

Početak (l. la):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كرّآت ٢ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩
٢ ٢ ٢ ٢ ٢ ٢ ٢
٤ ٨ ١٠ ١٢ ١٣ ١٦ ١٨

Završetak (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: عند أبو يوسف هكذا... وأكر قوّة قرابت صاحب اولان ولد ذي رحم اولوب ضعف قرابت صاحبي اولان...

L. 21; 23 x 17; tekst bez margina, pisan u više smjerova. Ta'līq, mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima znatno oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

DRŽAVNO PRAVO I UREĐENJE DRŽAVE
(NIẒĀM AD-DAWLA WA AL-QAWĀNĪN)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

8036. R-7718

Zbirka (مجموع), *2*

L. Str. 91; 20,5 x 16 (15 x 11); 17 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi paginirani po stranicama.

1. L. str.1-78

نهاية الرتبة الظريفة في طلب الحسبة الشريفة

NIHĀYA AR-RUTBA AẒ-ẒARĪFA FĪ ṬALAB AL-ḤISBA AŠ-ŠARĪFA

Djelo s područja unutrašnje državne politike i unutrašnjih poslova o nadziranju svih društvenih djelatnosti, privatnih i javnih, radi održavanja reda i zakonitosti i radi javnog poslovanja. Napisao ʻAbdurraḥmān b. Naṣr b. ʻAbdullāh b. Muḥammad aš-Šayzarī, aṭ-Ṭabarī, umro 774/1372. godine.

Kaḥḥala V, 197; A. M. I, 258; Ahlwardt IV, 4803; Ḥ. H̱. II, 1987; Dobrača II, 1890.

Početak (str. 1):

أوّله: قال عبد اللّه بن نصر بن عبد اللّه أحمد الله على ما أنعم و أستعينه فيما ألزم ...

Završetak (str. 78):

أخره: ومتى كان المحتسب جاهلًا اختلف عليه الأمور ووقع في المحذور والمخطور ونسأل اللّه العون والعصمة والتوفيق وهو حسبنا ونعم الوكيل تمّ الكتاب.

Prepisao neki Šabić (شابيچ) u subotu 20. šaʻbana 1349/1930. godine iz primjerka koji se ranije nalazio u Gazi Husrev-begovoj biblioteci (vidi: Dobrača II, 189.). Na marginama i između redaka komentari i ispravke pisane grafitnom olovkom od strane vlasnika Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva koji je iste godine došao u posjed rukopisa.

2. Str. 81-90

لغت حروف تهجّي

LUĠAT ḤURŪF TAHAĞĞ

Rječnik raspoređen i podijeljen prema arapskom alfabetu, od nepoznatog autora. U rukopisu naslov: هذا كتاب لغت حروف تهجّي.

Početak (str. 81):

أوّله: باب الف

الو   اقحان   ابرشم   اخلاص
صيردر   ايري پاپاديه   م   ارك

Završetak (str. 90):

آخره: حرف الياء

ياسين   ياقوت   ...ياقوتي
م   م   اوزوم

Pisano grafitnom olovkom, 24 retka na stranici. Prepisao Osman Asaf Sokolović, u petak 12. zul-kadeta 1355/1936. godine u Sarajevu.

Na str. 91 bilješka iz nekog djela iz područja logike:

المقالة الأولى من أصول المنطق

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8037. R-1325

منهاج النظام في دين الإسلام
MINHĀĞ AN-NIẒĀM FĪ DĪN AL-ISLAM

Naslov na l. 1a: منهاج النظام في دين الإسلام

Uputstvo o uređenju države na osnovu islama. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad Ḥamdī al-Prozorawī al-Bosnawī, umro početkom XIX stoljeća. Djelo se sastoji od uvoda, tri poglavlja i završetka a govori o načinu na koji bi trebalo urediti državu na temeljima islama i zavesti više reda u njoj. Autor je bio muftija i kadija u Aqḥiṣaru (Pruscu).

Djelo je završio 1216/1802. godine i predao ga sultanu Selimu III i šejhul-islamu Omeru Hulusiju.*

(* Ovo je, koliko nam je poznato, jedini primjerak ovoga djela kod nas. Naime drugi primjerak koji se nalazio u Orijentalnom institutu, je, nažalost, nestao u plamenu 1992. godine.)

Mušić, Omer, Minhāğun-n-niẓām fī dīni-l-islam, Prilozi za orijentalnu filofogiju, V,1954-55; str. 181-198; Handžić Mehmed, Rad Bos.-Herc. Muslimana na književnom polju, Glasnik Vrhovnog Islamskog starješinstva II, 1934; br. 6, str. 336; Hasandedić Hifzija, Jedan rukopis Muhameda Prozorca, Anali GHB, XV-XVI,1990; str. 191-195.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي هدانا لما يحبّ ويرضاه وما كنّا لنهتدي لولا أن هدانا اللّه وأمرنا بتنفيذه على من يأبى عنه ...فإنّ الفقير إلى اللّه الباري محمّد المفتي والقاضي البوسنوي

الپروزري أعانه اللّه فيما استعانه ...فلاح لي أن أكتب مختصراً مفيداً في ذلك الباب كافيا لأولى الألباب سائقا إلى سبيل الصواب مرتّبا على ثلاثة أبواب...

Završetak (l. 82b):

آخره: ختمنا ايّاه داعيا بك وارجو ممّن نظر إليه أن ينظر بعين العناية والإنصاف ويميل إلى إصلاح ما يحتاج إليه متجنّبا عنه الإجحاف فإنّه لطف وإحسان وعمل بقوله تعالى **فمن عفى وأصلح فأجره على اللّه** ولحديث النبيّ عليه السلام رفع عن أمّتي الخطأ والنسيان واللّه لا يضيع أجر المحسنين اللهمّ اهدنا إلى الحقّ وإلى الطريق المستقيم ببركة القرآن العظيم وبحرمة نبيّه الكريم وخلّصنا من التعب ونجّنا من الأحزان والكرب ربّنا اغفر لنا ذنوبنا وإسرافنا في أمرنا وثبّت أقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين وصلّى اللّه على رسوله محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 83; 23 x 13,5 (16 x 6,7); 19 redaka. Nasta'līq, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prve dvije stranice tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje, a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Na početku manji unvan također u zlatnožutoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske i unutrašnje strane obložene ebro papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1226/1811. godine.

Rukopis uvakufljen za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku 1289/1872. godine:

وقف هذه النسخة الشريفة للّه العليّ الأعلى وسلّمها إلى حافظ الكتب في مدرسة الچي إبراهيم پاشا ببلدة تراونيك سنة تسع وثمانين ومائتين وألف

Na l. 1a pečat Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku i drugi veći pečat ovalnog oblika vlasnika, najvjerovatnije, Derviša Korkuta:

المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور درويش محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى بن الحاجي عليّ بن محمود بن الحاجي عليّ رحمهم اللّه تعالى، ١٢٨٩

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8038. R-6522

ترجمه أصول الحكم في نظام العالم
TARĞAMA UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-'ĀLAM

Prijevod djela *Uṣūl al-ḥikam* na turski jezik. Prevodilac je sam autor Ḥasan b. Ṭurḫān al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī, 1025/1616. godine.

Djelo je nepotpuno na početku i u sredini sa prosutim lagama. Ovaj prijevod je, kako se to vidi na kraju djela, nastao 1005/1693. godine.

Dobrača II, 1896; Handžić, Ğawhar al-aṯnā, 57; Šabanović, 153.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كافي در بوسنوي در أعانه الله تعالى الله تعآلى حضرتي أكا ياردم ايلسون.

Završetak (l. 40b):

آخره: ايچنده واقع اولان سهو وخطايي ذيل عفولري ولطفلر يله معذور بيوره لر.

L. 40; 20 x 12 (15 x 6,5); 21 redak. Nasḫ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen tankom crnom linijom. Tekst uokviren debelom zlatnožutom i dvije tanke crne linije.

Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8039. R-9292

Zbirka (مجموع) *11*

L. 136; 19,5 x 14 (16 x 7,5); 15 redaka. Nasta'līq, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni linijom crvene boje. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i prosuti, sa kustodsma.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-64b

ترجمة أصول الحكم في نظام العالم
TARĞAMA UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-'ĀLAM

Isto kao br. 8038.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. حمد اول ناصر قهّاره كه ايتدي منصور عسكر دين ظفر رهبري كفري مقهور...

Završetak ovdje (l. 64a):

آخره: كن عالمًا وارض بصفّ النعال   لا تطلب الصدر بدون الكمال
فإن تصدّرت بلا آلة   جعلت ذلك الصدر في صفّ العال.

Prepisao Muṣṭafā b. Sulaymān-efendī u kasabi Aqḥiṣār (Prusac) 1258/1842. godine.

Na l. 64b-69 dove na arapskom jeziku te nekoliko zapisa i bilješki o rođenju djece iz 1305/1887. godine.

Na l. 70a 10 stihova na turskom jeziku. Naslov:

آخر زمان اسرار بر زرّه سيدر

Početak stihova:

أولّنده طم طم طم اولور صكره دو(!) غم غم اولور

2. L. 70b- 78a

البناء
AL-BINĀ'

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora. Djelo se u izvorima navodi i pod naslovima بناء الأفعال (Binā' al-af'āl) kao i أمثلة البناء (Amṯila al-binā'), قراء الصبيان (Qirā'a aṣ-ṣibyān) ili مقدمة التصريف (Muqaddima at-taṣrīf). Kao mogući autor ovoga djela navodi se 'Abdullah ad-Dīnqūz عبدالله الديكقوز *(Köprülü III, 651,4; Wagner, 293).*

Jahić, VI, 4756, 2; Ḥ. Ḥ. I, 255; Ahlwardt VI, 6825; Flügel I, 180; Dobrača II, 1957, 7; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651, 4; Wagner, 293.

Početak (l. 70b):

أوّله: اعلم أن أبواب التصريف خمسة و ثلاثون بابًا ستة منها للثلاثي المجرد الباب الأول منها فَعَلَ يَفْعُلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ و علامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي و مضمومًا في المضارع...

Završetak l. 78a):

آخره: ..و يسمى مهموز اللام نحو قرأ و تسمى هذه الأقسام السبعة يجمعها هذا البيت :

صحيحت مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

3. L. 80a-87

جواهـر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 7828,2.

Na l. 80a naslov: هذا كتاب ذكر السؤالات.

4. L. 87b-100a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 7919,3.

Na l. 87b naslov: هذا كتاب شرائط الإسلام

5. L. 100b-104a

مرحوم قاضي زاده أفنديك وصيتلردر
MARḤŪM QĀḌĪ ZĀDA AFANDĪNİN WAṢIYYAT LARDIR

Isto kao br. 7996,2

Na l. 104 stihovi na turskom jeziku. Naslov: أبيات أصناف عشر

Stihovi počinju:

نه حال اوزره اولورسه كشي بونده انوكله قوسير يارنكي كونده

6. L. 105a-106a

إنسان كامل اولان عبرت اله چق نصيحتدر
INSĀN KĀMIL OLĀN ʻIBRAT ALAĞAQ NAṢĪḤATDIR

Stihovi na turskom jeziku o uputama iz kojih čovjek treba uzimati pouke, od nepoznatog autora.

Početak (l. 105a):

أوّله: أيْ غُرْبَتْ دِيارِنْدَه	أسِيرِ اولوپ قَلاَن إنْساَن
أيْ غَفْلَتْ حِجاَبِينك	أراَسِنْدَه يَتَنْ إنْساَن

Završetak (l. 106a):

آخره: قصور يوغيسه دينده	صَفاَ سنى سورَن إنساَنْ

7. L. 107b-109b

بدء الأمالي
BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida iz islamske dogmatike, na arapskom jeziku. Napisao Sirāğuddīn Abū Muḥammad ʻAlī b. ʻUṯmān al-Ūšī al-Farẓānī, umro 575/1179. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1349; Dobrača I, str. 67,3; Kaḥḥala VII, 148; GAL G I, 429; H. Loebenstein 2091; Jahić VI, 4132, 4; Lavić 614, 2.

Početak (l. 107b):

يقول العبد في بدء الأمالي	لتوحيد بنظم كاللآلي

Završetak (109b):

وإني الحق أدعو كل وقت	لمن بالخير يومًا قد دعا لي

8. L. 110a-113b

دعاء ورد يحيى
DU'Ā' WIRD YAḤYĀ

Dova koja se koristi pri obavljanju zikra od nekog Yaḥyā-efendīje, čija nam je biografija nepoznata.

Naslov na početku djela: هذا دعاء ويرد يحيى

Početak (l. 110a):

أوّله: أللّهُمَّ يا رَبٌّ ياَ رَبٌّ ياَ سَتّاَر ياَ سَتّار يا عَزِيزُ ياَ غفّار.

Završetak (113b):

آخره: واعفُ عنّاَ يَا كَرِيمُ واغفِرْ لَنَا ذنوبَنَا يَا رَحْمنُ يَا رَحِيم يَا مَالِكُ يَا قُدُّوس يَا اللهُ فَاتحَة.

Na l. 113b-114 dova koja se preporučuje za učenje poslije svakog sabah-namaza.

9. L. 115b-126a

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Isto kao br. 7962,2.

Završetak ovdje (l. 126a):

آخره: يا إبليس سنك مسخرلرك كمد شيطان ايتدي يلان جيلردر اللّٰه تعالى حضرت رسول أكرم حرمتنه جمله مزي شيطان شرّندن حفظ ايله آمين ياربّ العالمين.

10. L. 126b-132b

منتخب من الفتاوى التاتارخانيّة
MUNTAḪAB MIN AL-FATĀWĀ AT-TĀTĀRḪĀNIYYA

Izbor iz veoma opsežnog djela فتاوى التاتارخانيّة. Ovu zbirku fetvi napisao je Ālim b. 'Alā al-Ḥanafī, umro poslije 752/1351. godine.

(Dobrača II, 1666). Nije nam poznato ko je izvršio ovaj izbor pitanja koja se odnose na sastavne dijelove vjerovanja (imāna).

Početak (l. 126b):

آوّله: فتاوى تاتارخانيك ايدركي رسول صلّى اللّ عليه وسلّم سؤال اولندي بر كمسنه كندونك آهل سنّت و الجماعت ندر.

Završetak ovdje (l. 132a):

آخره: واولدوكدنصكره مسلمانلر آتي مؤمن خلق ايدوپ يويوپ و(!) اوزرينه نماز قلوپ ومسلمانلر قبرينه دفن ايدرلر أمّا قبري حفرة من حفر النيراندر العياذ باللّٰه تعالى بويله اولدوغي.

11. L. 133a-136b

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Priručnik o islamskoj vjeronauci u stihovima na turskom jeziku. Dobrača (v. I, 155/2) smatra da je autor ove poeme Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī, umro 1195/1780. godine, jer se u primjerku poeme u rukopisu br. R-4336 koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u jednom stihu spominje ime Ḥaqqī. Spaho smatra da bi autor poeme, prema posljednjem stihu u jednom rukopisu (v. Spaho, str. 81-82), mogao biti pjesnik Sun'ī, a prema posljednjem stihu u dva druga rukopisa Ḍa'īfī. (v. Trako-Gazić, 500, str. 265). Nepotpun na kraju.

Dobrača I, 155,2, str. 126 i II, 1621,5, str. 691; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636,7; Zürich I, 496-497; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara IX, 5658, 3; Lavić X, 5914, 2.

Početak (l. 133a):

أوّله: خُدا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقّا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّهْ   هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُمْ كِتَابُمْدُرْ كَلاَمُ اللّهْ ..

Završetak ovdje (l.136b):

آخره: أكَرْ داخي مخالف وار ايسه أقوالُ وأفْعالُم أوحالِ مَاضِئ تَرْك أيْلِيُوب دُونْدُم لِوَجْهِ اللّه.

Na l. 137-138 *Marğān*-dova s komentarom te nekoliko zapisa. Naslov crvenim slovima: هذا شرح دعائ مرجان

Vlasnik rukopisa Muṣṭafā b. Maḥmūd Silāğī (سـلاجي), 1264/1847.. godine (l. 79a). Moguće je sa se radi o prusačkoj porodici Silajdžija.

ZAKONI
(AL-QAWĀNĪN)

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8040. R-8570

سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYḪ ISLĀM ABŪ SU‘ŪD ‘AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Zbirka zakona (kanūn-nāma) osmanskih sultana o zemljišnim posjedima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i drugih sultana. Zbirka je izrađena na osnovu fetvi koje su dali šejhul-islami: Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša (umro 940/1533.), Abū as-Su‘ūd (umro 982/1574.) i Muḥammad Bahā’ī (umro 1064/1653. godine). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante tako da je raspored zakona u pojedinim prijepisima različit. Na početku nedostaju dva lista.

Popara IX, 5418, 3; Dobrača II, 1901; Zürich I, 468; Şeşen t, 101, str. 49; Rieu, 247b; Hasandedić, 279, str. 127; Lavić X, 5893., 4; Wisbaden XIII, 4.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: وبري دخي خراج مقاسمه دركه حاصل اولان غلّه نك عشر...الجواب أرض عشريه وأرض خراجيه....

Završetak ovdje (l. 91a):

آخره: بو صورتده... متصرّف اولان كمسنه لر حصم شرعي اولورلرمي الجواب اولمازلر... كتبه أبو السعود عفى عنه.

L. 92; 21 x 14 (15 x 7); 23 retka. Ta‘līq, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen na zadnjoj korici.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Ahmeda Memića, imama iz Kulen-Vakufa.

8041. R-9083

سلطان سليمان زماننده و شيخ اسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYḪ ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Isto kao br. 8040.

Ovo je fragment naprijed navedene kanun-name.

Početa ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الجواب اون بيلندن زياده مروررندن صكره ... در بيان قانون أحوال طائفه بورك

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حكم شريف وقانون قديم بودر... مسئله عمروك أراضينك بر مقدارني ...

L. 10; 20,5 x 14,5 (14 x 7,5); 21 redak. Ta'līq, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom od 40-49 i kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8042. R-4773

سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYḪ ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Isto kao br. 8040.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اولورمي الجواب اولور... در بيان قانون أحوال غائب ومفقود

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قانون بر قشلاقك ياخود يايلاقك قديمدن مخصوص ومستقل...

L. 6; 25,5 x 18,5 (14 x 7,5); 23 retka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dodatnih komentara teksta. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, znatno oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Kasim-ef. Ibrišimovića iz Sarajeva.

8043. R-9084

سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYẖ ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Isto kao br. 8040.

Primjerak je nepotpun na kraju. Ovdje su samo dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله بلا ولد فوت اولان زيدك مستحق طاپو اولان تارلالرنيك حق طاپوسي لأبوين ارقنداشلري مرو ويكرك اولمغله ...

L. 2; 21 x 14,5 (16 x 8); 16 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno. Riječi مسيله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8044. R-9007

Zbirka (مجموع), *3*

L. 85; 21 x 15 (14 x 7,5); 17-19 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i mnoge istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Bez poveza.

1. L. 1a-62b

سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYH̲ ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Isto kao br. 8040.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: دياردە باصمه اقچه سن وخراج مقاسمه سني عشر آدنه ديررلر... من مسائل شيخ الإسلام ابو السعود.. در بيان احوال ابن ابن.

2. L. 62b-68b

أراضي يه متعلّق اولان قانون فتوالري در بيان اولنور

ARĀḌĪ YA MUTA'ALLIQ OLĀN QĀNŪN FATWĀLAR DIR BAYĀN OLŪNUR

Komentar zakona o zemljišnim odnosima, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu. U tekstu su navedene fetve koje regulišu ovo pitanje. Ispod svake fetve je ime muftije ili drugog lica koje je izreklo predmetnu fetvu.

Početak (l. 62b):

أوّله: زيد متوفّى دن صغيرا اوغلي عمروه انتقال ايدن طپولي باغ يرلرين زراعت اولنماز... الجواب اولور كتبه عبد اللّه .

Završetak (l. 68b):

آخره: زيد متوفادن قيزلري هند وزينب ايله سائر ورثه سنه انتقال ايدن بر ملك باغچه رضالر تيله هند وزينب ايله سائر ورثه بينلرنده قسمت ايتدكلرندن صكره ...الجواب اولور كتبه الفقير منقاري زاده

3. L. 69a-76a

فتاوى علي أفندي الچتالجوي

FATĀWĀ 'ALĪ-EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Naslov u rukopisu:

مرحوم ومغفور له شيخ الإسلام على أفندي فتاوى سنده أراضي يه متعلّق اولان فتواى لردر.

Isto kao br. 8016.

Ovdje su samo fetve koje se odnose na regulisanje zemljišnih odnosa.

Početak (l. 69a):

أوّله: زيد سپاهنك تيماري طپراغنده تارلاسي اولان عمرو صوغانه اكدكد وزيد... الجواب اولماز

Završetak (l. 76a):

آخره: زيدك بر اتله متصرّف اولدغي تيمارده شريكي اولان عمرو اول تيمار طپراغنده طاپولي تارلالره... الجواب اولماز الحمد لله على التمام

Na l. 76b-85b fetve i citati iz drugih fikhskih djela na temu zemljišnih odnosa.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač krajem muharrema 1084/1673. godine (l. 62b).

8045. R-7009

Zbirka (مجموع) *3*

L. 124; 22 x 16 (16 x 10); 15 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Sa originalnom folijacijom i kustodama. Na početku rukopisa šest praznih lista.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1-64b

سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYH̠ ISLĀM ABŪ SU'ŪD 'AṢRINDA OLAN QĀNŪN NĀMALAR DIR

Isto kao br. 8040.

Završetak ovdje (l. 64b):

آخره: شويله بله سين علامت شريفه اعتماد قيله سين تحرير في شهر محرّم الحرام أربع وثمانين وألف.

Prepisao Darwīš 'Umar b. 'Umar Gradačaničawī, Muftī-zāde, muftija u Ljubuškom, 1219/1805. godine.

قد وقع الإتمام أضعف العباد غرداچنيچوي مفتي زاده درويش عمر بن عمر المفتي بقضاء لوبشقه... في شهر ذي القعده شريف سنة تسعة عشر ومائتين بعد ألف.

Na l. 66-67 bilješka na turskom jeziku, datirana sa 1281/1864. godinom.

2. L. 69b-81

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Isto kao br. 8079,7.

3. L. 83b-124a

قانون نامه آل عثمان
QĀNŪN -NĀME ĀLĪ 'UṮMĀN

Zbornik zakona iz ranijeg perioda osmanske uprave. Naslov u rukopisu (l. 83b): صورت قانون نامه آل عثمان.

Flügel III, 255.

Početak (l. 83b):

أوّله: الحمد لله ملك الحقّ الذي يأمر بالعدل والإحسان وينهى عن الفحشاء والمنكر... وبعد اين فوائد جهان.

Završetak (l. 124a):

آخره: كمسنه لر شهادت ايله كمشنه به مال ويريلجك اولورسه مستحق عنايه وعقايه اولور.

Prijepis iz 1219/1805. godine.

Vlasnik Muḥammad 'Abduhū (pečat na unutrašnjoj strani zadnje korice) i godina 1213/1798.

8046. R-6405

قانون نامهء لواء بوسنه
QĀNŪN -NĀME-I LIWĀ'-I BOSNA

U rukopisu naslov: هذا كتاب قانون نام

Bosanska kanun-nama iz 1565. godine. Sadrži propise o raznim daćama, odnosu raje prema spahiji, zatim zakon o carini-trošarini u

Sarajevu, zakon o prenosu i ustupanju zemlje uz tapijsku pristojbu i zakon o tržnim taksama u Novoj Varoši.

Ova kanun-nama je obrađena u našoj literaturi, s tim što naš primjerak sadrži dodatak zakona o tržnim taksama u Novoj Varoši kojeg ne nalazimo u drugim primjercima.

Radi se o izvodu iz kānūn-nāne a obuhvata problematiku nasjeđivanja tapija na zemljište koji je po naređenju Valije za vrijeme sultana Sulejmana izradio Bašārat b. ʻAbdussalām, a napisao službeni pisar Muṣṭafā b. Aḥmad 973/1565. godine. Manjkava na kraju.

Hadžibegić Hamid, Bosanska kanun-nama iz 1565. godine, GZM NS, III, 1948; str. 203-221; Flügel III, 237.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل بساط الأرض لنمكّن الأهالي القراء والبلاد... أمّا بعد فهذه دفتر جديد مفصّل للّواء بوسنه حمّاها الله تعالى عن الآفات والبأساء قد كتب بأمر وإلى عباد الله حامي بلاد...

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اوتلاق وقشلاق حاصل يازلمش ايسه قشلاق زماننده قيون كتروب اوتنده وصويندن هر كم انتقاع ايدرسه اوتلاق...

L. 10; 21 x 14,5 (15,5 x 8,5); 19 redaka. Taʻlīq, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, novijeg datuma. Sa vanjske strane korice presvučene crnim platnom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8047. R-9191

قانون نامهء لواء بوسنه

QĀNŪN-NĀME-I LIWĀ-I BOSNA

Isto kao br. 8046.

Fragment navedene kanun-name.

L. 4; 21 x 14,5, bez margina; 19 redaka. Riqʻa. Mastilo crno. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8048. R-9705

الأحكام المرعيّة في الأراضي الأميريّة

AL-AḤKĀM AL-MAR'IYYA FĪ AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA

Zakon o posjedu i korištenju zemljišta erāḍī-mīrī. Sabrao i sastavio šayḫul-islām Aḥmad 'Ārif Ḥikmat, umro 1275/1858. godine.

Lavić X, 6281, 1; Dobrača II, 1927; Ḏayl I, 37; Kairo t, 62.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله حمداً يوافى نعمه والصلوة على من لا نبىّ بعده أمّا بعد فلمّا اشتبه بعض أحكام الأراضي كثر عنه السؤال أردت أن أجمع ما عليه العمل من القوانين السلطانية... وسمّيته بالأحكام المرعيّة... القانون السلطاني ممالك محروسه شاهاره ده.

Završetak (l. 48b):

آخره: زيد طاپو ايله تصرفنك اولان قوريدن بعض كمسه لر... الجواب اولور هذا آخر ما اوردنا جمعه وترتيبه والحمد لله وحده وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله.

L. 48; 20 x 13 (14,5 x 7); 17 redaka. Nasḫ, krupan, prilično neuredan. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1269/1852. godine.

Iz Odbora IZ-e Ilijaš iz džemata Misoče.

8049. R-8591

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 17,5 x 12,5 (13 x 7,5); 19 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir deblji, bijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Prve dvije stranice obrubljene širokom linijom zlatnožute boje i izuzetno lijepo urađenim unvanom u zlatnožutoj, zelenoj i žutoj boji.

Povez kartonski.

1. L.1b-61b

الأحكام المرعيّة فى الأراضى الأميريّة

AL-AḤKĀM AL-MAR'IYYA FĪ AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA

Isto kao br. 8848.

2. L. 62b-108b

قانون نامه همايون اعلاني
QĀNŪN-NAMA-I HUMĀYŪN I'LANĪ

Jedan od zakonika koji su regulisali zemljišne odnose u Osmanskoj carevini. Naslov prema rukopisu. Kanun-nama je štampana u Istanbulu 1304/1886. godine.

Početak (l. 62b):

أوّله: صورت خطّ همايون... موجبنجه عمل اولنه ... قانونامهء أراضي مقدّمه برنجي ماده ممالك دولتعليه ده اولان أراضي بش قسمدر.

Završetak (l. 108b):

آخره: ومحال سائره ده أراضي ميريه وموقوفه يه دائر نظامات وقوانين عتيقه يه اعتبار قلنميه چقدر.

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad, zamjenik kadije u Šapcu 23. zul-kadeta 1273/1856. godine (l. 61b):

قد وقع فراغ تحرير هذه القانون الجديد عن يدى أضعف الورى مصطفى محبّي بن الحاجّ محمّد في اليوم الثالث والعشرين من شهور ذي القعدة الشريفة سنة ثلاث وسبعين ومائتين وألف.

Vlasnik spomenuti prepisivač Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad Balġrādī (bilješka i pečat na l. 1a):

من كتب الحقير بلغرادي مصطفى محي الدين النائب بقضاء بكوردلن وكالة إدارة شرعيّة بمحروسة بلغراد.

8050. R-5714

بضاعة القاضي لاحتياجه إليه في المستقبل والماضي
BIḌĀ'A AL-QĀḌĪ LI IḤTIYĀĞIHĪ ILAYHI FĪ AL-MUSTAQBAL WA AL-MĀḌĪ

Zbirka formulara raznih sudskih isprava. Na početku je uvodni dio koji objašnjava pojam sakka, te način na koji se on treba pisati. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Mūsā b. Muḥammad al-Būrsawī, umro 982/1574. godine. Ahlwardt navodi nadimak al-Marūsawī, dok je kod nas u rukopisu kao kod Ḥ. Ḫ. - al-Būrsāwī.

Ḥ. Ḫ. I, 247; Ahlwardt IV, 4967; aẓ-Ẓahiriyya I, 108;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي أنزل الكتاب المبين وأعلا منازل حزبه الفائزين وأتقن بنيان الإسلام والدين... وبعد فيقول العبد الضعيف المحتاج الى رحمة ربّه اللّطيف پير محمّد بن موسى بن

محمّد البورسوي... قد كنت خادم الشرع الشريف في محاكم الأمصار وصرفت عمري في أكثر الأزمنة والأعصار...و سمّيته بضاعة القاضي لاحتياجه إليه في المستقبل والماضي.

Djelo je podijeljeno na devet poglavlja i to:

الباب الأوّل في بيان عنوان الصكّوك
الباب الثاني فيما يكتب في النكاح...
الباب الثالث فيما يكتب في العتاق والتدبير...
الباب الرابع فيما يكتب في الإقرار بالبيع...
الباب الخامس في إثبات شيء بمحضر من المنكر بشهادة الشهود
الباب السادس في أنواع نقل الشهادة
الباب السابع فيما يكتب في الوقف...
الباب الثامن فيما يكتب في الدية والقصاص...
الباب التاسع فيما يكتب في صورة شتى

Završetak (l. 18b):

آخره: صورة أخرى في القسمة بين... فلا دعوى ولا نزاع ولا خصومة بعد اليوم لكلّ واحد منهما في هذه المادّة إقراراً شرعيًا وهي صدقته وجاها جري ذلك تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 18; 21 x 15 (15 x 8); 25 redaka. Nasẖ, sitan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 981/1573. godine.

Vlasnici Muḥammad b. Sa'duddīn i Ḥusayn-efendī iz Zenice (l. 1a):

استعرت هذا الصكّ من يد حسين أفندي(...) عن قصبه زنيچه.

Na dva zaštitna lista bilješke od kojih je posljednja pisana drugim rukopisom 988/1580. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8051. R-6340

Zbirka (مجموع), *6*

L. 195; 19,5 x 14 (16,5 x 9,5); 23 retka.Ta'līq, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Na krajevima zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, djelimično oštećen dužinom hrbata.

1. L. 1-102

صك شاني أو كتاب الصكوك
ṢAKK ŠĀNĪ AW KITĀB AṢ-ṢUKŪK

Knjiga formulara. Sastavio, na turskom jeziku, Muḥammad b. Darwīš Muḥammad Ṯānī al-Edirnawī, živio početkom XVII stoljeća. Djelo je nastalo 1024/1615. godine, kako je i navedeno u kolofonu na kraju ovoga, ali i nekih drugih primjeraka u našoj biblioteci. Naime, kod Ḥ. Ḫ. se navodi da je pisac ovoga sakka Darwīš Muḥammad b. Aflaṭōn Akmaluddīn, umro 935/1528. godine a da je ovaj naš autor samo sabrao ove formulare u jedno djelo. Također se u našem primjerku na nejasan način spominju dvije godine, i to 1024/1615. i 1066/1655. Pretpostaviti je da je prva godina vrijeme nastanka djela a druga njegovog sabiranja u jednu zbirku, što je opet u koliziji sa godinom smrti autora navedenoj prema izvorima (O. S. IV, 110).

Dobrača II, 1930, 2; Ḥ. Ḫ. II, 1080; S. O. IV, 110; Cayhān II, 863; Kıbrıs t, 13.

Početak (l. 1b):

أوّله: سر دفتر صكوك و محاضر ديباجهء حجج مناشير اولمغه لائق و اولى... وبعد أرباب علم وعرفان روشن وظاهر وأصحاب فهم واذعان عيان وباهر دركه علم صكوك... وبو داعي فقير وكثير التقصير... محمّد بن درويش محمّد الشهير بثاني الأدرنوي.

Završetak (l. 102a):

آخره: ... قرار ورك ديار اتمك (...) ديدكلرنده واقع حال (...) الطلب وقوعي اوزره كتب وتحرير وثبت وتسطير اولنوب يدينه وضع اولندي.

U nastavku je bilješka u kojoj se navode različite godine. Bilješka je u formi kolofona kao završetak djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 102b-107b bilješke Muḥammada b. Aḥmada, kadije u Čajniču i Elbasanu (Albanija).

Na l. 108a-112b fetve na turskom jeziku iz nasljednog prava, brojčana vrijednost slova po ebdžed-sistemu te izreke u pohvalu nauke, na arapskom jeziku.

2. L. 113a-136b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات

MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Kratko djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn, umro 1030/1621. god. Djelo je poznato i pod nazivom ترجيح البيّنات

Popara, 5672, 21; Dobrača II, 923, 3; Köprülü III, 62, 1; GAL G II, 375 i S II, 502; Ḥ. Ḫ. I, 398; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 210-212; Kaḥḥāla VIII, 37-38; A. M. I, 812; Ahlwardt IV, 4838; al-Ǧibūrī I, 1883-1886, str. 555-556; Tirana 139, str. 108; Lavić X, 5889.

Početak (l. 113a):

أوّله: سبحان من لا حجّة أقوى من كلامه، ومن لا معارض له في أحكامه، والصلوة على من أيّد بالآيات العظام وعلى آله وأصحابه الخيرة الكرام. وبعد فيقول الفقير إلى الغنيّ غانم بن محمّد البغدادي هذه رسالة في تعارض البيّنات جمعتها لبعض إخواني من القضاة وسمّيتها ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات.

Nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 136b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فحكم و سلّم إليه ذوا اليد الرجوع على بايعه بالثمن فأقام بايعه بيّنته على أنّ هذا الثور...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 137a-143a dove i citati iz Kur'ana, obrazac kako se piše hudžet i druge sudske isprave, bilješka o pojmu granice i nekolika hadisa.

Na l. 143b-144b obrazac pisma nekog Nišāmi 'Abdīya iz Budima:

نشامي عبدي أفندي بودينه ايصال و ارصال(...) منظوم مكتوب صورتدر

Početak: أوّل: بودين خلقي إخوانمزدر كمي جسم وكمي جانمزدر

Završetak:

آخره: تير عبدي تير عرض موالات رواداريده سين ختم تحيات

Na l. 145a-153a razne kratke bilješke u formi obrazaca, obrazac zakona (*qānūn*) o zemljišnim odnosima izdat od strane sultana Sulaymāna za Bosnu pruzet iz nekog deftera: هذه صورة القانون (...) في ولايت بوسنه اخرجت من الدفتر(...) المقتون, te kraći obrasci koji se odnose na Istanbul i bilješke na tuskom jeziku o vrsti i vrijednosti brojeva.

3. L. 153b - 161b

رسالة من أدب القاضي
RISĀLA MIN ADAB AL-QĀḌĪ

Kraća risala na turskom jeziku koja obrađuje pitanja iz šerijatskog bračnog prava s ciljem da pomognu kadijama u njihovoj svakodnevnoj praksi, od nama nepoznatog autora. Naime, u izvorima se sreće ovakav ili sličan naslov, ali su to djela na arapskom jeziku. Risala je nepotpuna na kraju.

Početak (l. 153b):

أوّله: بسم اللّه الرحمن الرحيم باري جلّ و علا حضرتنه حمد بي نهايت و رسولي محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم اوزرنه صلوة بي غايت...

Završetak ovdje (l. 161b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: زنايه طانقلق وميرن رجوع (...) طاش ويرلوب اول كشي اولورسه اول طاش اتان كشي نسنه (!) لازم اولماز.

Na l. 162, 163 i 181 fetve na turskom jeziku, odnosno odgovori koji su dati kao objašnjenje na aktualna pitanja iz 957/1550. godine. Na početku naslov: طقوز اللي يديسنده استفسار اولنوب بادشاه عالم ويردكي أجوبه در

Na l. 164a-170b obrasci nekoliko maḥḍara, murasela, molbi (‘arẓuhāl) i inšaa u kojima se spominje neki ‘Abdulḥalīm iz naprijed spominjanog mjesta Elbasana u Albaniji.

4. L. 171a-171a

تفسير الآيات من سورة الحشر
TAFSĪR AL-ĀYĀT MIN SŪRA AL-ḤAŠR

Kraći komentar ajeta iz sure al-Ḥašr, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 171a):

أوّله: بسم اللّه... وتوكّلي واستعانتي حقّ سبحانه و تعالى نك رسول أكرمي ختم أنبيا محمّد مصطفي صلّى اللّه عليه وسلّم.

Završetak (l. 171b):

آخره: تكرار(...) بو جوابي تكرار اتّديكي اللّه وليّ التوفيق نعم المولى و نعم الرفيق.

5. L. 172b-177a

قانون نامه لواء بوسنه
QĀNŪN-NĀME-I LIWĀ-I BOSNA

Isto kao br. 8046.

Početak ovdje (l. 172b):

أوّله: الحمد للّه الذي جعل بساط الأرض لتمكّن الأهالي القراء والبلاد... أمّا بعد فهذه دفتر جديد مفصّل للّواء بوسنه حمّاها اللّه تعالى عن الآفات والبأساء قد كتب بأمر وإلى عباد اللّه حامي بلاد...

Završetak (l. 177a):

آخره: قانون باج بازار يكي وارش... وزكر اولان ايكي كونك ايچنده امرايه تبديل وتغيير واقع اولورسه يوم القسط حصابي اوزره حقلرين كتب ايله تحرير في أواسط جماد الأوّل بسنه ١٠٩٩.

Prepisao nepoznati prepisivač, sredinom džumadel-evvela 1099/1687. godine.

6. L. 177b-180b

أراضى يه متعلّق معمول بها جديد قانون سلطانيد ر
ERAZIYE MUTA'ALLIQ MA'MŪL BIHĀ ĠADĪD QĀNŪN SULṬĀNIDIR

Novi carski zakon o zemljišnom posjedu. U rukopisu naslov:

صورت قانون نامهء جديد عثماني در .

Dobrača II, 1691, 2; Zürich, 469.

Početak (l. 177b):

أوّله: متوفانيك محلول اولان يرى قزى وار ايسه قزينه يوق ايسه قرنداشنه يوق ايسه.

Završetak (l. 180b):

آخره: بر ذمي(...) أراضي أميريه سي اوغلنه طپوسنه و قرنداشنه طپو ايله ظبط ايتدرلمك قانون در اختلاف وينيق مانع اولماز تمت تمام.

Na l. 184a-194b nekoliko fetvi na turskom jeziku, obrasci različitih sudskih protokola (rasprava, vjenčanja itd).

Veći dio ove zbirke prepisao je naprijed spominjani Aḥmad b. Muḥammad, kadija u Elbasanu. Na ovo mjesto se i odnose mnogi primjeri u ovoj zbirci, te ga smatramo iznimno važnim za proučavanje administracije u Osmanskoj carevini i historije Elbasana.

Na zaštitnim listovima 1-4 na početku djela nekoliko obrazaca pisama na turskom jeziku.

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

8052. R-6414

Zbirka (مجموع), *4*

L. 255; 23,5 x 14 (16,5 x 7); 29 redaka. Ta'līq, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje ojačanom sa dvije takne crne linije. Na marginama komentari teksta obrubljeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa vanjske strane korice presvučene ukrasnim papirom, oštećen na hrbatu. Prijeklop otkinut i čuva se u knjizi.

1. L. 1b-183b

تحفة الصكوك
TUḤFA AṢ-ṢUKŪK

Zbirka formulara za pisanje raznih sudskih isprava (sakk). Na turskom jeziku napisao Nu'mān b. 'Abdullāh ar-Rūmī al-Ḥanafī al-Qāḍī poznat kao Ḥafīz Dabbāġ-zāde, umro 1224/1809. godine.

Götz XIII4, 69, str. 60; A. M. II, 496.

Pisac u uvodu kaže da je želio na jednom mjestu sakupiti materijal iz poznatih sakkova kako bi koristili kadijama. Na kraju djela navodi autore koji su pisali djela sa ovom tematikom, a iz kojih je on sabrao ovu zbirku: Ḥāğib-zade, Ḥiḍr-zāde, Mūsā-zāde, Šānī-zāde, te građa iz deftera i sidžila (l. 183), kao i bilješka da je djelo nastalo dok je autor bio kadija u gradu Plovdiv (Bugarska), 27. rebiul-evvela 1214/1799. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الرازق على عباده كيف يشاء وقدّر أرزاق القضاة في ضمن الوثائق والإمضاء... وبعد فيقول العبد الفقير إلى كرم واهب السعادة نعمان الشهير بحفيد شيخ الإسلام دبّاغ زاده أردت أن أجمع كتابًا جميلًا من الكتب الصكيّة تبركًا لمن اشتغل بالقضاء والكتابة الشرعيّة... وسمّيته بتحفة الصكوك.

Završetak (l. 183b):

آخره: موجودركه واقع اولان سهو وخطاسني دامن عفولر يله مستور وقلم سعادت توأملر يله تصحيحه رغبت بيورملر يله مأجور اوله لر.

Prepisao al-Ḥāǧǧ hāfiẓ Muḥammad Amīn al-Fawzī, učenik ʻAbdullāh-efendije Durrī-zadeta, kadiaskera u Anadoliji, početkom zul-hidždžeta 1218/1803. godine u Istanbulu (l. 183b):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب عن يد العبد الضعيف باسم الحاج حافظ محمّد أمين الفوزي ... في أوائل ذي الحجّة الشريف لسنة ثمان وعشر ومائتين وألف... في بلدة القسطنطنيّة حماهااللّه ومالكه من الآفات والبليّة.

Na zaštitnim listovima 1-14 na početku, u lijepo iscrtanim tabelama opširan sadržaj djela.

Na l. 1b. veoma lijep unvan urađen u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji sa floralnim motivima.

2. L. 186b-234a

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان
QĀNŪN-NĀME-I ǦADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 8040.

Na početku djela (l. 186b) veoma lijepo urađen unvan.
Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo 1218/1803. godine.

3. L. 234b-240a

معروضات أبي السعود في الفتاوى
MAʻRŪḌĀT ABŪ AS-SUʻŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Fetve šejhul-islama Abū as-Suʻūda (umro 982/1574) na turskom jeziku u vezi sa raznim pravnim problemima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566), raspoređene po temama. Fetve su date u uobičajenoj formi: pitanje-odgovor (مسئلة-جواب).

Popara 5672, 4; Dobrača II, 1727,1; az-Ẓāhiriyya II, str. 184-185; Şeşen t, 18, str. 9; Rieu, 248; Karatay t, 1848, V; Viesbaden XIII,1, 345-347, str. 274-275; GAL G II, 439; Lavić X, 5893, 3.

Početak (l. 234b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين.... وبعد.. سعادتلي وسيادتلي وفضيلتلي سلطانم حضرتلري ...مرحوم شيخ الإسلام سلّمه السلام أبو السعود أفندي حضرتلري ... كتاب الصلوة بعض مسلمانلر قريه لرنده أصحاب (أصلا) مسجد اولميوب...

Završetak ovdje (l. 240a):

آخر: حتى بر مدرس بر سنه خدمت ايله سنه باشنده صله سي ويرلمدين فوت اوله ساقط اولور بر حبه الامازلر(!) زيرا صله وأجرت دكلدر.

4. L. 240b-255

ميزان المدّعين في إقامة البيّنتين
MĪZĀN AL-MUDDA'AYN FĪ IQĀMA AL-BAYYINATAYN

Kraće djelo o postupku suda u slučajevima kad dvije stranke potražuju istu stvar sa istim, tj. jednakim dokazima. Napisao 'Abdulbāqī Asīrī-zade b. Muḥammad Asīrī. Djelo je dovršeno 1156/1743. godine.

Dobrača II, 1491, 1; O. M. I, 231.

Početak (l. 240b):

أوّله: ديباجه‌ء خريد ه‌ء نوپيدا وسرلوخه‌ء اوراق بيضا حمد و سپاش حكيم ... بو عبد فقير اسيرى زاد ه عبد الباقي.

Završetak (l. 255a):

آخره: ...عند الإمامين يقضى للأسبق و عند محمد يقضى للخارج كما في الملك المطلق ومشايخنا أفتوا على قول للإمامين يقضى للخارج كما في الملك المطلق تمّت .

Ovo je nešto kraća verzija ovoga djela gdje nema teksta poslije navođenja 96 poglavlja.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela ove zbirke.

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

8053. R-9086

قانوننامه أراضي
QĀNŪN-NĀME-I ARĀḌĪ

Na l. 1b naslov: قانوننامه أراضي.

Carski zakon (kanun) o zemljišnim posjedima iz 1274/1857. godine.

Zürih, 470.

Početak (l. 1b):

أوّله: ماده ١: أراضي قانونه كوره أراضي قاچ قسمدر؟ بش قسمدر. مملوكه، أميري، موقوفه، متروكه، مواتدر.

Završetak (l. 15a):

آخره: ماده ١٤١: قانون چفتلك... بوننده حكمي بالاده لنيك كبيدر خلاصة چفتلك ايكي قسمدر. تمت تمام.

L. 30; 24x 19 (20 x 15); 18 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo sivo. Papir žućkast, deblji, glat, format sveske.

Na l. 16-17 bilješke iz nasljednog prava pisane grafitnom olovkom. Listovi 18-30 prazni.

Prepisao Ibrahim Imširović 14. 10. 1919. godine.

Iz zaostavštine Ibrahima Imširovića iz Sarajeva.

8054. R-9085

قانوننامه أراضي

QĀNŪN-NĀME-I ARĀḌĪ

Isto kao br. 8052.

L. 29 x 22 (23,5 x 16); 21 redak. Ta'līq, krupniji. Primjerak je pisan na listovima sa širokim linijama, grafitnom olovkom tako da je tekst nečitak. Mnogi listovi oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8055. R-7641

صك محمد حلوى

ṢAKK MUḤAMMAD ḤULWĪ

Zbirka formulara (ṣakk), koju je sabrao Muḥammad Ḥulwī, svrgnut sa kadiluka Albanskog Biograda (Berat). Zbirka je nastala dok je autor služio kao pisar u istanbulskim i drugim šerijatskim sudovima.

Dobrača II, 1950.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على ما أنعم من اجراء الشرائع و الأحكام و أحسن الينا و علّم ما لم تعلم من ترقيم الحجج بين الانام... أمّا بعد فهذه الحجّة واقعة من الفقير... محمد حلوي المنفصل حينئذ من قضاء بلغراد أرناود.. و قد جمعها كاتبا بمحاكم الشرعية... بمدينة دار الخلافة العلية قسطنطنية و غيرها.

Završetak (l. 265a):

آخره: الإمضاء في آخر السجل... انهى الكلام في هذ المقام تمّت وقائع الناس في هذا القرطاس.

L. 265; 19 x 14 (15 x 8,5); 21 redak. Nasta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na krajevima i sredini prijeklopa. Oštećen zubima glodara na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač, sredinom rebiul-evvela 1171/1757. godine (l. 265a):

وقع إتمام هذه الصكوك في أواسط ربيع الأوّل لسنة إحدى وسبعين و مائة وألف.

Na zaštitnim listovima 1-15, na početku, sadržaj djela.

Vlasnik Murat-aga Nikšić iz Konjica:

صاحب ومالك مورت آغا نقشيك عن قصبه بلغرادچق.

U drugoj bilješci na prvom zaštitnom listu navodi se da je ovaj rukopis kupljen od Muḥammada b. 'Ismā'īla, početkom rebiul-evvela 1207/1792. godine. Ispod teksta je pečat na kome se čita Ṣāli Nūrī, god. 1212/1797.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8056. R-5996

(كتاب الصكّ لمجهول)

(KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL)

Zbirka sudskih formulata (hudždžeta, murasela, vakufnama, brakorazvodnih parnica i sl.), od nepoznatog sastavljača, na turskom jeziku. U prvom dijelu rukopisa (l. 1-12) kao primjeri su uzeti obrasci dokumenata gdje se spominju imena naših krajeva, uglavnom nahije Visoko i Fojnica, a sadrže obrasce raznih hudždžeta i murasela, datiranih

1145/1732. godinom, dok su u drugom dijelu samo uopćeni obrasci vakufnama i ostalih sudskih isprava u kojima se najviše spominje grad Bursa, iz perioda 1071/1660. godina.

Početak (l. 1b):

أوّله: اشبو بيك يوز قرق اوج سنه سنده ... صورت حجّت ظهرية.

Završetak ovdje (l. 52b):

آخره: صورة حيلهء إسقاط شفعه...محميهء استانبولده واقع مرحومه ساكنه خاتون وقفنه متولّيِ اولان السيد أحمد جلبيِ بن السيّد محمّد مجلس...

L. 52; 22 x 15,5 (17 x 11); 19 redaka. Ta'līq, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi novih obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, otkinut od knjige.

Na unutrašnjoj strani prve korice crvenim mastilom napisan naslov: إنشاء.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

8057. R-5623

(كتاب الصكّ لمجهول)

(KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL)

Kratka zbirka formulara i sudskih isprava u kojima se spominju imena nekih mjesta u Bosni i Hercegovini kao što su Banja Luka, Glamoč, Livno itd., na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: سفردن معاف استيرحام اعلامي صورتيدر معروض قلعه سنده كاين علماء وصلحاء.

Završetak (l. 7b):

آخره: سرقه لق مادّه سيچون حجّت...معروض تره سل قضاسنه مضاف انتهاء سرحد...و احسان بيوريلورايسه بالالتماسحضور آصف نظر لرينه اعلام اولندي.

L. 7; 16 x 22 (12,5 x 17,5); tekst pisan u više smjerova. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi dokumenata pisani crvenim mastilom.

Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi po rubovima oštećeni.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1200/1785. godine. Nije isključeno da je ovo godina nastanka djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

8058. R-6005

بدائع الصكوك
BADĀ'I' AṢ-ṢUKŪK

Zbirka obrazaca (sakk) koje je po raznim izvorima sakupio Muḥammad Ṣādiq, čija nam je biografija nepoznata. U uvodu autor navodi djela iz kojih je sakupio ovu zbirku obrazaca: al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Ṭaraqčī (طرقچي) i Aḥmad-zāde b. Mīrzā.

Na l. 1b naslov: مجموعة الصكوك الشرعيّة والوثائق المعتبرة المرعيّة

Götz XIII4, 72; Ḏayl I, 170.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي تفرّد بالقدم والبقاء وتوحّد بالعظمة والكبرياء تعالى ذاته وتقدّس صفاته... أمّا بعد فيقول العبد المعترف بالعجز والتقصير... محمّد صادق الحقير هذه مجموعة الصكوك الشرعيّة والوثائق المعتبرة المرعيّة جمعت بعض مسوّدات... وسمّيتها ببدائع الصكوك.

Završetak (l. 132a):

آخره: در دولت مكينه عرض داعي كمينه اولدركي سنه... حسب العادي ملازمته قبول بيورلق رجاسي پايهء سرير معلاًيه اعلام اولندي في رجب الفرد لسنه خمس ومائتين وألف من هجرة من له العزّة والسعادة والشرف العبد الداعي شاني زاده محمّد صادق المتشرّف بقضاء المدينة المنوّرة على ساكنها أفضل التحيّة.

L. 148; 22,5 x 14 (16,5 x 7); 29 redaka. Nasta'līq, sitan, lijepo složen, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i folijacijom.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku rukopisa sadržaj djela, salavat, te nekolike fetve na turskom jeziku.

Na listovima 133b-148 nekoliko bilješki pisanih različitim rukopisima o vjenčanju, nasljeđivanju i sl. U potpisu sarajevske kadije Darwīš Muḥammad i Ḥusayn te mostarski kadija Muḥammad, godina 1207/1792.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa. Kako se vidi iz citirane bilješke na kraju djela rukopis je prepisan prije 1205/1790. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8059. R-615

بدائع الصكوك

BADĀ'I' AṢ-ṢUKŪK

Isto kao br. 8058.

Na početku rukopisa crvenim slovima pogrešno napisan naslov:

صك شاني زاده أفندي

L. 204; 23,3 x 15 (19 x 9); 21 redak. Ta'līq, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno. Mnoge riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Muḥammad Bāqī al-Qāḍī bez navođenja godine i mjesta prijepisa (l. 204a):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب من يد الفقير بر تقصير محمّد باقي القاضي.

Uvakufio 'Abdubāqī-efendī Džino-zāde:

وقف كما وقف سائر الكتب عبد الباقي أفندي جينو زاده غفر له.

Na l. 1a pečati prepisivača i vlasnika rukopisa.

8060. R-4692

Zbirka (مجموع), *4*

L. 178; 21,5 x 14,5 (16 x 8); 25 redaka. Ta'līq, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, dobrog kvaliteta, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari teksta naknadno dopisivani. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa prijeklopom. Oštećen na hrbatu i dužinom prijeklopa te naknadno nevješto popravljan.

1. L. 1b-156b

بدائع الصكوك
BADĀ'I' AṢ-ṢUKŪK

Isto kao br. 8058.

Na l. 1b. unvan u zlatnožutoj boji. Tekst na prve dvije stane obrubljen jednom širokom zlatnožutom i dvije tanje crne linije.

Na zaštitnim listovima 2-5 na početku u lijepo iscrtanim tabelama sadržaj djela.

2. L. 159b-178a

معروضات أبي السعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 8051,2.

Prepisao 'Alī Riḍā b. Ḥasan. Budući da je unvan u oba djela isti te sudeći po rukopisu mogao bi ovo biti prepisivač cijele zbirke.

كتبه الفقير علي رضا بن حسن غفر الله ذنوبهم و ستر عيوبهم ولجميع المؤمنين عليهم أجمعين برحمتك يا أرحم الراحمين.

Poklon Ahmed-ef. Selimovića.

8061. R-6907

كتاب الصكّ
KITĀB AṢ-ṢAKK

Knjiga formulara za pisanje sudskih isprava (ṣakk), od nepoznatog sastavljača. Na prvom zaštitnom listu naslov: بوسنه صاكي

Svi primjerci obrazaca za sudske isprave su uzeti iz zbivanja u Bosni i Hercegovini, uglavnom iz Sarajeva i okolice iz XVII i XVIII stoljeća, na osnovu čega zaključujemo da je sastavljač ovoga sakka naš čovjek.

Dobrača II, 1942.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الملك الستّار الحليم الغفّار الذي جعل الصدقة الجارية سببًا للنّجاة من النار ووسيلة إلى دخول الجنّة تجري من تحتها الأنهار ثمّ الصلوة التامّات والتسليمات ....

Završetak (l. 158b):

آخره: رقك عدم اسلاميله دفع معارضة... ومدعى قوم فلانك معارضه سي شرعا منع ودفع برله ما هو الواقع بلطف كتب اولندي.

L. 158; 22,5 x 16,5 (15 x 8,5); 23 retka. Ta'līq, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na listu 1-2 tekst uokviren sa dvije široke linije zlatnožute boje. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom. Na zaštitnim listovima 1-12 na početku, sadržaj u lijepo iscrtanim tabelama. Na kraju rukopisa dva lista prazna.

Prepisao Maḥmad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā (Čoko), pisar u šerijatskom sudu u Sarajevu, 1226/1811. godine (l. 158b):

قد وقع الفراغ من شهر ربيع الأوّل عن يد الفقير محمد حسيب بن إبراهيم بن مصطفى كاتب محكمه سراي بوسنه غفرالله له ولوالديهم سنة ١٢٢٦.

Ovo bi mogao biti Hasbi Mehmed Hasib Čoko, autor jedne pjesme o Saraj*evu (Šabanović, Književni rad, str. 564)*.

Vlasnici Muḥammad Laṭīf b. al-Ḥağğ Aḥmad b. Oruč, godina 1252/1836. i Muḥammad Es'ad b. Sa'īd b. Ḥāfiẓ Ṣāliḥ Riğā'ī b. Ibrāhīm Uzunī-zāde (Uzunić ili Uzunović).

Rukopis je otkupljen od supruge rhm. Muharema Memagića iz Bihaća.

8062. R-5705

كتاب الصكّ

KITĀB AṢ-ṢAKK

Isto kao br. 8061.

Na zaštitnom listu 1a naslov:

صك المصري وأنا الفقير علي رضا بن محمّد حسيب أفندي.

Djelo je manjkavo na kraju. Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ديباجه دفتر... بيت المال تسليم اولنان تركسي دفتريدركه بر وجه آتي ذكر اولنور.

L. 130; 21,5 x 15 (16,5 x 7); 21 redak. Ta'līq, krupniji, pisan tupim perom, vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen širokom linijom zlatnožute boje ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane sa tankom crnom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen dužinom prijeklopa. Sa vanjske strane korice presvučene ukrasnim papirom. Na zaštitnim listovima 1-4 na početku sadržaj djela pisan crvenim mastilom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik prema naprijed citiranoj bilješci 'Alī Riḍā b. Muḥammad Ḥasīb-efendī.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8063. R-4660

كتاب الصكّ

KITĀB AṢ-ṢAKK

Isto kao br. 8061.

Nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 84b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: عرضه سى وقف وبناسي ملك منزلدن مناسحه طريق اوزره... فيما بعد ثمن مبيع مذكوردن مزبور وعبدالكريم زمننده باقي بر آقچه وبرحبّه الآجق...

L. 84; 22 x 13,5 (17 x 7,5); 21 redak. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom. Sa kustodama.

Povez kožni, izlomljen i oštećen od duže izloženosti sunčevoj svijetlosti ili pak vatri.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Ibrāhīm-efendī (bilješka na l. 1a).

IZ Odbora IZ-e Mostar.

8064. R-4663

(كتاب الصكّ لمجهول)
(KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL)

Zbirka formulara, pretežno iz zemljišnih i obligacionih odnosa koji se odnose na Istanbul, od nepoznatog sastavljača, na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: باعث الإعلام محمد اغا بن ابراهيم م تجاردن عثمان بن سليم مواجهه سنده مرقوم عثما اغا ذمّتنده بوندن أقدم...

Završetak (l. 30b):

آخره: روم ايله ...همايون بيان ايكنجي...أصنافندن عرضحال مزكور الاسم الحاجي علي اغا...

L. 30; 23 x 16,5 (18,5 x 12,5); 21 redak. Ta'liq, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Djelo je nedovršeno. Na kraju 82 prazna lista.

Prijepis iz 1278/1861. godine.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8065. R-4592

(صكّ مجموعسي)
(ṢAKK MAĠMŪ'ASĪ)

Zbirka raznih formulara, kadijskih i upravnih odluka i rješenja iz 1195/1780. godine u vezi sa našim krajevima, pretežno Sarajevom, od nepoznatog sakupljača, na turskom jeziku. U potpisu se spominju sarajevske muftije Ḥusayn i Aḥmad Muḥibbī-zāde.

Početak (l. 1b):

أوّله: أراضي أميريّه طپو موجيبنجه بعد الإثبات....مدينه سراي بوسنه الحاج ادريس محله سنه ساكنلرندن عبد الطاهر بن عمر من كمسنه مجلس شريفي خطير لازم (...) اشبو باعث الإعلام نوه لي زاده قضّاة ذوي الإحترامدن عثمان أفندي...

Završetak (l. 61b):

آخره: دكر اشقيات(!) مضرّتلرينه إعلام صورتيدر...بو داعيلرنيك علم محيط اولمغيله أولكي واقع الحال بالإلتماس...

L. 126; 19 x 13 (17 x 11,5); 17 redaka. Ta'līq, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi 62-71; 76-83 i 108-111 prazni. Na l. 73-75a; l. 112. i 123-127. obrasci pisama (inša-i) na turskom jeziku. Na l. 84 bilješka o vrijednosti učenja posljednje dvije sure iz Kur'ana (muawwadatayn). Na l. 100-107 hutbe za svaki mjesec posebno. Na l. 114-120 stihovi na turskom jeziku, pisani u više smjerova.

Povez kožni, originalan, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8066. R-5819

قانون نامهء معمول به در
QĀNŪN-NĀME-I MA'MŪL BIH DIR

Naslov crvenim slovima na l. 1b: قانون نامهء معمول به در.

Zakonik o zemljišnim odnosima iz ranijeg perioda Osmanske imperije. Nedostaje kraj.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بر يرده (!) حاصل يازك موزوناتدن شول سنه لر كي قديمدن قيانده اوله كلمش.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وحدآم طائفه سي شهر ده... استعمال التميه لر كيله لري طغمه لري اوله الا تعزير اولنوب اغاج باشنه بر آقچه...

L. 30; 20,5 x 14 (16 x 9,5); 21 redak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćevi vlagom. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Na marginama pojedinih listova ima komenatara. Margine, također, obrubljene crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8067. R-5609

قانون سلطاني زمان حمزة پاشا در
QĀNŪN SULṬĀNĪ ZAMĀN ḤAMZA-PAŠĀ DIR

Zakonik iz vremena nekog Ḥamza-paše koji reguliše primanja službenika u državnim službama, sa objašnjenjima i fetvama Abū as-Su'ūda, Yaḥya-efendīje i drugih istaknutih pravnika Osmanske carevine. Moguće je da je ovo Ḥamza b. Alī-efendī Nuruddīn, koji je u četiri navrata bio pašdefterdār (ministar finansija) 1472-1482; 1482-1485; 1492-1493 i 1494/95-1499-1500. godine. (v. I. H. Danišmend, Izahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5, Istanbul, 1971, str. 243-244.) Djelo je dosta slično ovdje obrađenom zakonu iz vremena sultana Sulejmana (v. br. 8045/1), ali usporedbom nismo mogli potvrditi da se radi o istom djelu. Manjkav na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: قانون سلطاني در زمان حمزة پاشا حصاري رعتبار اولنميان طوائف بيانده در تحويل تاريخ اعتبار اولنميوب وحصاد إعتبار.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله زيد فوت اولوب قيزي هندي ترك اتدكن هند زيدك ارض ميريده...

L 10; 21,5 x 16 (13,5 x 8); 19 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Riječi جواب i مسئله pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti. Na marginama ima puno teksta pisanog rukom istog prepisivača.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8068. R-5619

(أراضي يه دائر قوانين)
(ARĀḌĪ YA DĀ'IR QAWĀNĪN)

Zakon o zemljišnim odnosima. Iz teksta nije jasno iz kog perioda je ovaj zakon. Na turskom jeziku. Naslov grafitnom olovkom napisan na l. 1a.

Početak (l. 1b):

أوّله: سپاهي وخاص قريه لري طپراغنده زراعت اولنان يرلره أرض ميري دنيوپ بر كمسه زراعت اولنور يرلره متصرّف ايكن فوت اولنه قانون اوزره اوغلنه املاك امقوله سي كبي انتقال ايدر.

Završetak (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وسپاهيلر حرمن اوزرنه عشرين الميوب اوزرلرينه براغوب زمان مرور اتمكله ضايع وتلف اولور ايمش منع ودفع ايدوب وموسمده...

L. 10; 21 x 15 (15,5 x 7,5); 21 redak. Ta'līq, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, neuvezani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

8069. R-4850

Zbirka (مجموع) *2*

L. 38; 20,5 x 16 (16,5 x 13); 19 redaka. Ta'līq, veoma sitan, teško čitljiv. Mastilo crno i plavo. Sveska sa širokim linijama.

1. L. 1b-10b

قانون نامه

QĀNŪN-NĀME

Na l. 1a grafitnom olovkom naslov: قانون نامه

Izvod iz nekog zakona koji je podijeljen na članove. Nismo uspjeli ustanoviti o kom se zakonu radi. Zakon je prepisan iz štampanog primjerka.

Početak ovdje(l.1b):

أوّله: برنجي ماده- على الاطلاق مجازات قانونيه اجراني دعوى اتمك حقوق عموميه دندر.

Završetak ovdje(l. 8b):

آخره: ايكيبوز التمش دردنجي ماده.... اخزيله مجازات اولنور.

2. L. 10b-22b

جزا قانوننامه همايونيدر
ĞAZĀ QANŪN-NĀME HUMĀYŪNDIR

Dio kaznenog zakona koji se primjenjivao u Osmanskoj carevini. Sličan zakon imamo u našem katalogu X *(vidi: Lavić X, 6281,2)*, mada su ovdje početak i kraj različiti. Tekst je pisan kroz indigo i veoma teško čitljiv. Na l. 10b naslov: جزا قانونامه همايوني.

Na l. 23-38 kraće bilješke o zapisivanju. Neki listovi prazni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

8070. R-7333

(صكّ)
(ṢAKK)

Zbirka prijepisa raznih dokumenata, uglavnom sudskih, koji se odnose na krajeve u Bosni i Hercegovini, samo prva dva lista se odnose na Istanbul i neke druge gradove u današnjoj Turskoj. Pisano u formi sidždžila. Dokumenti su datirani uglavnom iz XVIII stoljeća.

Početak (l. 1b):

أوّله: باحث تحرير حروف بودركه سراي قضاسي (...) ناحيسنه تابع اولان قريه سى ساكنلرنه ايكن بوندن أقدم وفات ايدنه أحمد بن سليمان متوفانك محلفاتي وجه شرعي اوزره تحرير ... اشبو تذكره ...٢٢ ذي القعده ١١٢٠.

L. 125; 29 x 10,5 (26 x 8,5); 33 retka. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi pojedinih dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je veoma vrijedan za proučavanje historije Bosne i Hercegovine. Ṣāliḥ Ṣikqī Muwekkit ga je obilato koristio prilikom pisanja svoje Historije Bosne što se vidi po bilješkama u rukopisu i činjenici da je bio u njegovom vlasništvu (bilješka na zaštitnom listu 1a):

تملك هذا الصك بالإرث الشرعي وأنا الفقير صالح صيدقي بن محمود القاضي عن سراي بوسنه.

Iz kolekcije Muhameda Enverija Kadića.

8071. R-8560

قانون جديد عثماني
QANŪN ĞADĪD 'UṮMĀNĪ

Zakon o zemljišnim odnosima, na turskom jeziku. Naslov prema rukopisu l. 1b: هذا كتاب قانون نامه

Početak (l. 1b):

أوّله: أشخاص بولنپ تيماره متعلّق اولان قريه لردن خارج يرلرده ومستقل يايا ومسلّم كويلري ايچسنده موطّن ايله لر وموطّن ايلديكي اون سنه دن زياده اولمسه دفتر قديمده بعض سپاهيلره ...

Završetak (l. 80b):

آخره: مسئله زراع شرعي نه مقدار در بيان بيوريله الجواب اللّه أعلم اولور.

Komentar ovoga zakona je uradio neki Ibrāhīm-efendī muftija u Budimu, na temelju fetvi Šayḫ al-islâma Yaḥyā-efendī Minqarī-zādea (vidi Katalog X 6137).

L. 87; 22 x 15 (15 x 8,5); 14 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Na l. 81-97 fetve i druge zabilješke na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Asim-ef. Sirća.

8072. R-9691

(كتاب الصكّ لمجهول)
(KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL)

Zbirka obrazaca i sudskih isprava (uglavnom huddžeta) na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Isprave se odnose na gradove u Anadoliji, uglavnom Uskudar.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حجّت ملك محله اسلامبولده... حجّت جرح بعد صلح ولايت اناطوليه اوزون شار قضاسنده تابع يازي قراق نام قريه ساكنلرندن عبد الكريم بن فلان نام مكاري...

Završetak ovdje (l. 74b):

آخره: بعد التحيه الوافيه انها اولنوركه باعث المراسله... فلان ناحيه سنه وواقع فلان نام قريه ايالسي...

L. 75; 20,5 x 15 (16 x 10,5); 18 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage odvojene od knjige a listovi prosuti.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica, odvojen od knjige.

Na l. 75a spominju se imena Muṣṭafā al-Qāḍī i Yusuf al-Qāḍī kao prepisivači.

Rukopis je prepisan prije 1107/1695. godine (bilješka na l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8073. R-9273

(كتاب الصكّ لمجهول)

(KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL)

Kratka zbirka formulara i sudskih isprava u kojima se spominju imena nekih mjesta u Bosni i Hercegovini kao što su: Banja Luka, Glamoč, Livno itd., na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Sakk je nastao oko 1200/1785. godine. Na l. 1a naslov: هذا كتاب صك

Početak (l. 1a):

أوّله: حالا بوسنه والسي وزيريدر دولتلو عنايتلو محمّد پاشا حضرتلرينه بيك يوز طقسان طقوز سنه سنه.

Završetak (l. 18b):

آخره: معروض عبد داعي... بالالتماس حضور فائض النور حضرت مشير انه لرينه اعلام اولندي باقي امر وفرمان لحضرت من له الا مركدر.

L. 18; 21 x 15,5 (17 x 8,5); 29 redak. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8074. R-9560

(قطعة من الصكّ)

(QIṬ'A MIN AṢ-ṢAKK)

Fragment nekog obimnijeg djela o načinima pisanja obrazaca, predstavki, žalbi i drugih dokumenata.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حرّة الأصل فاطمه دن متولّد حرّ الأصل اولوب... مدبّر ثلثك مساعده اولمديغي مقدار سعايت ايتدكي صورتيدر.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب المفقود في كتاب الابق...أخبارلريله متحقق اولمغين حاكم موقعي صدر كتاب...

L. 10: 21,5 x 12,5 (16 x 8,5); 25 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

POSTUPAK PRED ŠERIJATSKIM SUDOVIMA
(ADĀB AL-QADĪ, AS-SUQŪQ)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

8075. R-3306

كتاب أدب القاضي
KITĀB ADAB AL-QĀḌĪ

Djelo o postupku pred šerijatskim sudovima. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. ʻUmar b. Muhīr aš-Šaybānī, al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr, umro 261/874. godine.

Köprülü I, 546, 2; A. M. I, 49; Ḥ. Ḫ. I, 46.

Početak (l. 1b):

أوّله: باب ما جاء في الدخول في القضاء قال حدّثنا هشام بن عبد الملك قال أخبرنا عمرو ...

Završetak (l. 105a):

آخره: فإن أقرّ بذلك أقرّ الولد معها والله أعلم والحمد للّه كثيرا وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تمّ الكتاب بعون الله.

L. 105; 23,5 x 16 (17 x 9,5); 25 redaka. Nastaʻlīq, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa folijacijom i kustodama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom linijom zlatnožute boje ojačanom sa dvije tanke crne i jednom plavom linijom. Na početku djela veoma lijep unvan izrađen u zlatnožutoj i plavoj boji. U sredini unvana naslov djela ادب القاضي.

Povez kožni, veoma lijep, očuvan, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na prijeklopu.

Prepisao nepoznati prepisivač u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 976/1568. godine (l. 105a)

تمّ الكتاب بعون الله في أواخر ربيع الأوّل من شهور سنة ٩٧٦

8076. R-6599

Zbirka (مجموع) *4*

L. 129; 17,5 x 12. Tekst bez margina. Taʻlīq, sitan, pisan u više smjerova. Mastilo crno. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

1. L. 1.b-14a

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl I, 281: O. M. I, 295-296; Dobrača II, 1480; GAL S II, 948; Şeşen, 271, str. 187; al-Ğibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بيّنة التاريخ الأسبق أولى إذا برهن الرجلان على نكاح امرأة...

Završetak (l. 14a):

آخره: كتاب المأذون بيّنة المقرّ له على أنّ العبد الصبيّ فعلا بعد الأذن أولى من بيّنتها على أنّهما فعلا قبل الإذن تمّت.

2. L. 15-120b

فتاوىء مجموعسي
FATĀWĀ-I MAĞMŪASĪ

Zbirka fetvi koje su pisane u formi bilježnice bez uobičajene strukture i podjele na poglavlja. Pored fetvi nalazi se veliki broj obrazaca raznih dokumenata (pisama, oglasa, sudskih presuda itd.) na turskom jeziku. Nije nam poznat sakupljač ove zbirke, mada u potpisu mnogih fetvi nalazimo imena sarajevskih muftija Aḥmada i Muḥammada. Zbirka je nastala u razdoblju od 1190-1215/1776-1800. godine.

3. L. 121-122

(أبجد فال)
(ABĞAD FĀL)

Kraća risala o proricanju sudbine na osnovu kur'anskih ajeta (fāl), na turskom jeziku.

Početak (l. 121a):

أوّله: أولا سائر فرعئ اولوب اوچ كرّه فاتحه واوچ كرّه إخلاص شريف اوقيه واوچ كرّه صلوه كتوره ... قوله تعالى وجعلنا مالا محموداً...

Završetak (l. 122b):

آخره: قال اللّه تعالى **قل إن كنتم تحبّون اللّه فاتّبعوني**... مرادك (!) حاصل أوّل إن شاء اللّه تعالى.

4. L. 123b-124a

قصيدة لامية
QAṢĪDA LĀMIYA

Kratka kasida na arapskom jeziku koju je napisala Ummihānī al-Kāzwīni, čija nam je biografija nepoznata. Ova kasida se uči i ponavlja radi olakšavanja životnih tegoba i lakšeg rješavanja problema. Ne nalazimo je u nama dostupnim izvorima. Naslov i značaj ove kaside vidimo iz samog teksta:

هذه قصيدة لاميّة للعارفة باللّه أمّهاني الكازونيّة تقال وتكرر عند عروض الكرب والعلل وقد جرّبها غير واحد ممّن ابتلى بنوع منها بفضل ذي الفضل عزّ وجلّ

Početak (l. 123b):

أوّله: ماللمساكين مثلي مكثري الزلل   إلاّ شفاعة خير الخلق والرسل

Završetak (l. 124a):

آخره: عليك أزكى صلوة اللّه ما طلعت   شمس وما سار سائر في مدي سبل
وصلّ وسلّم عليه وعلى جميع الأنبياء والمرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Listovi 125-126 prazni. Na listovima 127-129 nekoliko fetvi te bilješka o vakufu banjalučke džamije Ferhadije.

Vlasnik Aḥmad Naẓīf i ‘Abdullāh.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8077. R-6616

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام
BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Djelo o postupku šerijatskih sudova, na turskom jeziku. To su, ustvari, obrasci za pisanje različitih sudskih rješenja. Napisao Muḥammad b. Musṭafā b. Maḥmūd Ḥāğib-zāde al-Istanbūlī, umro 1100/1688. godine.

Dobrača II, 1879, 5, 1934-1938; Ḏayl I, 185; OM II, 301; Karatay, 318; Ceyhān II, 750; Lavić X, 6287.

Početak (l. 1b):

أوّله: فتح أبواب مرادات ايلين خالق الكون صد حمد وسپاس هم رسولنه... بعد ذلك اشبو فقير كم...حاجيب زاده ديمكله معروف محمّد بن مصطفى بن محمود الاستانبولي

Završetak ovdje (l. 147a:

آخره: كبار علمايه يازلان...وسائر أحبابه عرض خلق ضمر تبلغ بيورم نياز اولنور في باهميشه ...إقبال در كنار دايم بادباد تمّ.

L. 147; 24 x 14,5 (14 x 7,5); 24 retka. Nasẖ, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, originalan, djelimično oštećen od izloženosti suncu ili drugom izvoru toplote.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1-4 opširan sadržaj djela sa sljedećim početkom:

بو صك روعي بر وجه شرعي يازلدي حسبي حق ايله مرعي المقدّمة على سبعة فصول الفصل الأوّل في بين ماهية علم الشروط و موضوعة وغايته.

Vlasnik 'Abdullāh al-Ḥāğğ Qāḍī-zāde, koji je ovaj rukopis kupio 1231/1815. godine za 1680 groša.

Vakuf 'Alī Riḍā, god. 1287/1870. (pečat na l. 1a). Na l. 21 naknadno dopisana jedna kadijska odluka Ḥusayn-efendije, muftije iz Dervente.

Iz Gradske džamije u Tuzli.

8078. R-8612

Zbirka (مجموع), *7*

L. 241; 22 x 16,5 (15,5 x 8); 21 redak. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-136

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀ‘A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Isto kao br. 8077,1.
Na l. 1b-5a nalazi se opširniji sadržaj sa sljedećim početkom:
صك روعي فهرسيدر أحسن الله إليه المقدمة على سبعة فصول.

Završetak (l. 136a):
آخره: صورة قانون نامه مرحوم ومغفور أبو السعود عليه الرحمة والرضوان...قشلاق ويايلاق مرعي(...) ايچون حكم اولنور.

L. 137-153 prazni.

2. L. 154b-156a

أحوال الأربعين

AḤWĀL AL-FARĀ’IḌ

Komentar *as-Sirāğiyye* od nepoznatog autora.
Barakāt, 1; Lavić X, 6290,2;
Početak (l. 154b):
أوّله: ميتكه تركه سنه متعلّق ايدن حقوق مرتبه دورت تجهيز تكفين قضاء ديون تنفيض وصايا بالثلث قسمت تركه بين الورثة مرتبة طقوز آصحاب الفرائض.

Završetak (l. 156a):
آخره: كم بويله دورتدر أولًا قرب درجه ايله ترجيح اولنورلر صكره قوت قرابت ايله ترجيح اولنور.

3. L. 156b-159b

(قطعة من الفرائض)

(QIṬ‘A MIN AL-FARĀ’IḌ)

Kraće poglavlje nekog djela iz nasljednog prava, na turskom jeziku.
U rukopisu naslov crvenim slovima: فرائضدن.

Početak (l. 156b):

أوّله: نوع أوّل نصف ربع ثمن نوع ثانى ثلث.

Završetak (l. 159b):

آخره: أكر بر وارث ايكي (...) آرتق جهتدن وارث اولور يسه تجه اولور علماء حنفيّة بالإتّفاق توريثدن جهات إعتبار ايدرلر.

4. L. 160a-169a

المفهوم الجديد
AL-MAFHŪM AL-ĞADĪD

Naslov u rukopisu:

مفهوم جديد في علم الفرائض لمحمّد الوهبي الفرائضي.

Kraća risala iz nasljednog prava na turskom jeziku koju je napisao Muḥammad al-Wahbī al-Farāiḍī, čija nam je biografija nepoznata.

Lavić X, 6270, 1; Nametak IV, 3211, 2.

Početak (l. 160a):

أوّله: بسم الله... مطلقًا ميّتك تركه سنه متعلّق اولان حقوق مرتبه دورتدر أوّلًا وسطا تجهيز وتكفين ثانيا باقي منهمادن قضاء ديون.

Završetak (l. 169a):

آخره: وموصى له بمازاد على الثلث دخي بولنمز ايسه كليسي بيت المال ويريلورتمام اولدي بو خطّك إنتهاى

Prepisano 1159/1746. godine.

5. L- 170b-175b

شرح السراجيّة
ŠARḤ AS-SIRĀĞIYYA

Kratka risala iz nasljednog prava, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Vjerovatno komentar *as-Sirāğiyye*. Naslov u rukopisu: محموديّة من الفرائض.

Lavić X, 6229; Barakāt, 76.

Početak (l. 170b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على نبيّه واله أجمعين. قال النبيّ عليه السلام تعلّموا الفرائض.... قال النبيّ عليه السلام أوّل علم ينزع من أمّتي وينسى فيها علم الفرائض.

Završetak (l. 175b):

آخره: فصل في ذوي الأرحام....والأخوال والخالات أولاهم بالميراث الأقرب فالأقرب على ترتيب العصبات وتفصيلهم في المطولات.

6. L. 178b-187a

كتاب فرائض تركي
KITĀB FARĀIḌ-I TURKĪ

Kraća risala ili izvod iz nekog djela o nasljednom pravu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 178b):

أوّله: بلكل فرايض أصل آلتيدندر أوّل آلتي كيم أوّل نصفدر...مسئله برار اولدي بر اوغلي قالدي دكلي مال اوغلني دكر.

Završetak (l. 187a):

آخره: مسئله برار اولدي عورت واچ كندو...بر اوغلنه بر قزنيه بر تمت الكلام بعون اللّه الملك الوهّاب.

7. L. 190b-241b

فرائض وافية
FARĀ'IḌ WĀFIYA

Djelo iz nasljednog prava. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al. Istanbūlī, poznat kao Ḥāğib-zāde, umro 1100/1688. godine.

Götz XIII4, 63, 64, 300; Ḍayl I, 185; II, 185, Kaḥḥala X, 4; XII, 36, Dobrača II, 1801, 2; Lavić X, 6254.

Početak (l. 190b):

أوّله: يقول العبد الفقير إلى ربّه القدير محمّد بن مصطفى بن محمود الإستانبولي المعروف بين الخاص والعامّ بحاجب زاده...بعد ذلك من يرد اللّه به خيراً يفقّهه في الدين حديث شريفني اون يدي ياشمده ايكن استماع ايدوب.

Završetak (l. 241b):

آخره: فصل في حكم الأسير....بوندن غيري تركه سنه حصّه شرعيّه لرين الورلر الحمد للّه الملك العلاّم على الإتمام والصلوة والسلام على سيّد الأنام وعلى آله الكرام وأصحابه العظام.

Prijepis iz 1173/1759. godine.

Vlasnik Muṣṭafā aġā i Ḥāfiẓ Sālim iz Banje Luke.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8079. R-6785

Zbirka* (مجموع), *8

L. 228; 21 x 13,5 (15,5 x 8); Nasẖ, sitan, pisan od strane različitih prepisivača. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, u više boja, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Oštećen na hrbatu. Korice i prijeklop obrubljeni sa tri zlatnožute linije, a na sredini utisnute rozete geometrijskih motiva.

1. L. 1b-157b

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Isto kao br. 8077,1.

Na zaštitnim listovima 1-9 na početku u crvenim mastilom iscrtanim tabelama, sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

2. L. 158a

ترجيح البيّنات على الاحتصار

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT 'ALĀ AL-IḤTIṢĀR

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 158a):

أوّله: بيّنة الصحة أولى من بيّنة المرض بيّنة البيع أولى من بيّنة الهبة بيّنة التمليك أولى من العارية.

Završetak (l. 158a):

آخره: بيّنة البلوغ أولى من بيّنة الصغر لأنّه يثبّت العارض من جامع الفتاوى تمّت البيّنات.

Na l. 158a-162b fetve i primjeri iz šerijatskog nasljednog prava.

3. L. 163a-164a

كلمات من كلام الإمام عليّ رضي اللّه عنه
KALIMĀT MIN KALĀM AL-IMĀM ‘ALĪ RAḌIYALLĀHU ‘ANHU

Izbor iz izreka hazreti ‘Ālīya, r.a., raspoređene abecednim redom, od nepoznatog sakupljača. Primjerak je nepotpun na početku.

Dobrača I, 450,3; str. 278.

Početak ovdje (l. 163a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ظُلْمُ الظَالِمِ يَقُودُهُ إلى الهَلاَك

Završetak (l. 164a):

آخره: قال يسعد الرجل مصاحبة السعيد.

4. L. 164b-167a

مائة جوهر من كلام أمير المؤمنين عليّ كرّم اللّه وجهه
MI‘A MIN KALIMĀT AMĪR AL-MU’MINĪN ‘ĀLĪ KARRAMALLAHU WAĞHAHŪ

Stotinu mudrih izreda halife ‘Alī b. Abū Ṭāliba, od nepoznatog sakupljača, na arapskom jeziku.

Dobrača II, 1255.4; GAL, S I, 75.

Početak (l. 164a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام...هذه مائة كلمة من كلام أمير المؤمنين عليّ
أبي طالب... قَالَ لَوْ كُشِفَ الغطَاءُ ما ازددت يقينًا قال الناسُ بِزَمَانِهِم أشْبَه مِنْهُم بِآبَائِهِم.

Završetak (l. 167a):

آخره: قال ظُلْمُ الْمُلُوكِ أوْلى مِنْ دِلاَلِ الرعيّة قال ظلاَمة الملوك لا تَضيعُ.

5. L. 167b-182b

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞA’ AL-QUḌĀT ‘INDA TA‘ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 8050,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ḥusayn as-Sarāyī, 12. ramazana 1148/1735. godine:

تمّت الرسالة في اليوم اثنى عشر من شهر رمضان المبارك لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف من يد أضعف العباد صالح بن الحاجّ حسين السراي غفر اللّه إليهما.

6. L. 183a-184b

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5667.

Početak (l. 183a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصلاة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بيّنات النكاح: بيّنة الزوج على سكوت المرأة عند بلوغها أولى من بيّنة المرأة على ردّ النكاح عند بلوغها، بيّنة المرأة أولى من بيّنة الزوج في القدر المسمّى من المهر...

Završetak ovdje (l. 184b):

آخره: وأقاما البيّنة تقبل بيّنة المدّعي الكلّ تمّت النسخة الشريفة من يد أضعف العباد صالح(!).

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

7. L. 184b-191b

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Komentar poznatom fikhskom *djelu Kanz ad-Daqā'iq* (v. br. 5862). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī, umro oko 1069/1658. godine.

Popara IX, 5523; Kaḥḥāla II, 254-255; Dobrača II, 1240; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Ḏayl II, 612-613; GAL S II, 267; Lavić X, 5893, 1.

Ovo je samo poglavlje o nasljeđivanju zemlje, preuzeto iz ovog djela.

نقل من فرايد من باب الزراعة.

Početak (l. 184b):

أوّله: فصل فى مبحث الأراضى أمّا خراجيّة وعشريّة والخراجيّة أمّا موظفة أو مقاسمة لا يقال لهما أرض

Završetak: (l. 191):

آخره: فا لمرعة تنقل إلى ابنه فإنّ تفويضه في حياته بلا إذن بطل بموته كما قال شيخ الإسلام واللّه سبحانه وتعالى أعلم.

8. L. 191b-200a

معروضات أبي السعود في الفتاوى
MA‘RŪḌĀT ABŪ AS-SU‘ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 8051,2.

Završetak ovdje (l.199b):

آخر: بو مسئله نك (...) فيه اولان مسئله يه قطعا مشابهتي يوقدر اويله اولنجه تيماري محصولي جميعًا (...) علاماتي يوقدر فضل الله بلغرادي تمام.

Kao što se vidi iz citiranog završetka djelo je prepisao Faḍlullāh Belġrādī.

Na l. 199b-219 bilješke na turskom jeziku koje se odnose na neke sudske rasprave u Bosni, obrasci pisama te nekoliko fetvi i odgovori na njih.

Za vlastite potrebe, prema bilješci na zaštitnom listu 1a, prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ḥusayn as-Sarāyī, kadija u Tešnju.

Na zaštitnim listovima 1-9 u crvenim linijama iscrtanim tabelama sadržaj djela.

Vlasnici Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ḥusayn as-Sarāyī, kadija u Tešnju (!) i Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, godina 1239/1823 (pečat oba vlasnika).

Iz biblioteke Ahmeda Tuzlića iz Sarajeva.

8080. R-7299

Zbirka (مجموعة) *3*

L. 91; 14 x 10 (11 x 7,5); 14 redaka. Nasḫ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-6a

(آداب القضاة منظومه بالتركيّة)
(ĀDĀB AL-QUḌĀT MANẒŪMA BI AT-TURKIYYA)

Kraće djelo o postupku pred šerijatskim sudom, u stihu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Istina, u stihovima koji slijede poslije završetka djela (l. 7b) kao autor spominje se Nāẓim Kāmil- efendī, čija nam je biografija nepoznata. Autor u uvodnom dijelu kaže da se odlučio napisati ove stihove zbog nedostatka te literature na turskom jeziku. Djelo je napisano na osnovu klasičnih fikhskih djela kao što su: هداية، اشباه والنظائر، در مختار i druga što autor i ističe u uvodnom dijelu.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد للّه اولدي زيبا اشبو نظم دلكشا   چون شريعت قيلدي احسان اولكريم لا مكان
... كورمدم بن فقه ايچنده تركچه منظوم كتاب

Završetak (l. 6a):

آخره: خاتمهء المنظومه ...

قاضيان اخوانمه اولسون بو نظم يادكار   نامنه آداب قضاة ستميه قيلدم همان
...   ناظم آداب كآمل عبد مكتر داعيان   اشبو نظمنده خطأ چوق عفوه محتاجدر
همان تمّت هذه المنظومة بعون اللّه تعالى الملك الوهّاب وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه واتباعه الاخيار.

Prepisao Ḥasan b. Ḥusayn Šawqī:

هذا المحرر حسن بن حسين (!) شوقي عن كتبه تفتيش أوقاف.

2. L. 8b-44a

(الفتاوى)

(AL-FATĀWĀ)

Zbirka fetvi, odnosno izbor iz raznih fikhskih djela, na arapskom i turskom jeizku, od nepoznatog sakupljača. Fetve su u formi bilježnice. Ispod svake fetve je naveden izvor iz kojega je preuzeta. Bilježnica je očigledno pripadala nekom od muftija iz naših krajeva jer se spominju imena kao što su: Muṣṭafā i Aḥmad, muftije u Skoplju (l. 13a); Muḥammad, muftija u Pruscu i Sarajevu (l. 25a-26a); muftija u Rogatici (l. 25b); Ibrāhīm i Sulaymān, kadije u Livnu (l. 26a-27a); Aḥmad, muftija u Mostaru (l. 27b) itd.

Početak (l. 8b):

أوّله: فوت اولان زيدك ورثه سي تركهء زيدي اقتسام ايتدكلرندنصكره ورثه دن بري...

Završetak (l. 44a):

آخره: بر حمامده مسلمانك دردي بر اقچه وكافرك بري ايكي اقچه ويهودينك بري درت اقچه اولنوب قرق نفردن قرق اقچه اولندقده قاچ نفره مسلمان قاچ نفر كافر قاچ نفر يهودي ايدر قرقه بالغ اوله الجواب مسلمان نفر ٢٤-اقچه ٦، كافر نفر ١٥-اقچه ٣٠، يهودي نفر ١-اقچه ٤.

3. L. 45b-87b

الأحكام المرعيّة فى الأراضى الأميريّة
AL-AḤKĀM AL-MAR'IYYA FĪ AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA

Isto kao br. 8848,2.

Na l. 87b-88b pogovor ovome djelu, na arapskom jeziku.

Prepisao Yūsuf b. Ismā'īl-efendī, kadija u Glamoču, u četvrtak, 4. redžepa 1274/1857. godine:

سوّده بحامه يوسف بن إسماعيل أفندي بقضاء غلاموج... في سنة أربع وسبعين ومائتين وألف في ماه رجب المرجّب في يوم الخميس في يوم الرابع من شهر المذكور بعد العصر.

II DIO

VAZ
(AL-WAʻẒ)

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

8081. R-5015

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A‘ẒAM ABŪ ḤANĪFA LI ABŪ YŪSUF

Oporuka imama Nu‘māna b. Ṯābita, Abū Ḥanīfe, rođen 80/699., umro 150/767. godine, svome učeniku Abū Yūsuf-u. Oporuka sadrži savjete i upute o lijepom ophođenju sa ljudima. Na l. 1b naslov:

هذا كتاب وصيّة عن الإمام الأعظم لأبي يوسف بن خالد السمتي رحمه الله عليه.

Popara XIII, 7600, 5.; Dobrača II, 1436,3; Kairo I, 375; KBI II, 691.

Početak (l. 1b):

أوّله: يعد أن ظهر له الرشد وحسن السيرة والإقبال على الناس، فقال: يا يعقوب: وقّر السلطان وعظّم منزلته، وإيّاك والكذب بين يديه والدخول عليه في كلّ وقت ما لم يدعك لحاجة علمته، فإنّك إذا كثرت إليه الاختلاف يتهاون بك وضعفت عنده منزلتك.

Završetak (l. 12b):

آخره: ولا تنس من صالح دعائك واقبل هذه الموعظة منّي، وإنّما أوصيك لمصلحتك ومصلحة المسلمين، انتهى.

Na l. 13 bilješka na arapskom jeziku iz djela الأشباه والنظائر (vidi ovdje b. 8873).

L. 13; 17,5 x 11,5 (12 x 7); 11 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslov ispisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom žutom i dvijema tankim crnim linijama.

Povez kartonski.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Svrzo, 1297/1879. godine.

Vakuf Svrzo Mehmed-ef. b. Muhamed-age iz Sarajeva.

8082. R-8588

شرح وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة
ŠARḤ WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A‘ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Komentar oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nu‘mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, umro 150/767. godine (7948,4).

Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad Akmaluddīn al-Bābārtī, umro 786/1384. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2015, A. M. II, 171; Fajić III; 1959.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله المتوحّد بمجوب الوجود والبقاء المنفرد بالقدرة الكاملة والعزّ الكبرياء مبدع نظام الموجودات على أحسن الترتيب والولاء... يقول العبد الفقير الحنيف المرتجي من عوارف الكرم اللّاهوتي محمّد بن محمود بن أحمد المدعوّ باكمل الدين البابيرتي يسّر الله امنيّته وسهّل عليه منيّته لمّا رأيت الوصيّة المنسوب إلى الامام ... جمعت له من كلام المشائخ فوائد تبيّن ميامين فوائده...

Završetak (l. 56b):

آخره: لأن ينكر المنعم ويرى ذلك حقّا ولا كذالك سائر المآثم فصاحبها يعرف المنعم والعفو فيجوز العفو عنه في الحكمة والله سبحانه وتعالى أعلم بالصواب.

L. 57; 19,5 x 14,5 (14 x 7); 15 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom.

Prepisao Aḥmad b. Sulaymān Kamāl.

Na l. 57 nalazi se kratka biografija Ibn ʻArabiya.

Uvakufio al-Ḥağğ Abū Bakr-beg ibn ʻUṯmān Qabūdān (Kapetan), 13. ševvala 1250/1835. godine (bilješka i pečat na l. 1a):

قد وقف هذا الكتا ب المستطاب وقفا صحيحا شرعيا طلب لمرضاة الله ولشفاعة رسوله الحاجّ أبو بكر بك بن عثمان قبودان... ١٣، شوّال سنة ١٢٥٠.

Vlasnik Ṣāliḥ-beg.

Poklon Abdullah-ef. Hodžića iz Gradačca.

8083. R-5816

بستان العارفين

BUSTĀN AL-ĀRIFĪN

Djelo moralno-etičkog sadržaja, sabrano, kako autor navodi u uvodu, iz više djela. Na arapskom jeziku napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu al-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983. godine.

Ahlwardt VII, 8322; Ḥ. Ḫ. I, 243; A. M. II, 490; Fajić III, 1962.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و العاقبة للمتّقين... قال الفقيه أبو الليث نصر بن محمّد بن ابراهيم. قد جمعت فى كتابى هذا فنونا ...

Završetak (l. 80a):

آخره: باب عبارة الرؤيا... وروي قتادة عن النبيّ عليه السلام أنّه قال أصدقكم رؤيا أصدقكم حديثا ففي هذه الأحاديث دليل على أن تركه لا يضرّه وإنّما هو بمنزلة الفال.

L. 80; 21 x 15 (14 x 7,5); 17 redaka. Nasta'līq, krupan, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač, prije 1071/1660. godine, kada je pisana bilješka o vlasništvu rukopisa (zaštitni list na početku djela).

Vlasnik al-Ḥāǧǧ Yūsuf, imam u Hadži Jusufovoj džamiji u Donjem Vakufu.

قصبهء وقف كبير له حاجي يوسف إمام جماعتي في المركز.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8084. R-7151

بستان العارفين
BUSTĀN AL-ĀRIFĪN

Isto kao br. 8083.

L. 117; 18 x 13,5 (13,5 x 7,5); 19 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom zlatnožute boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Korice sa vanjske strane prevučene impregniranim platnom plave boje.

Prepisao Muṣṭafā 'Āšiq b. Muḥammad al-Yayčawī, 21. rebiul-ahira 1256/1840. godine:

تمّت تمام على يد (ال)عبد الفقير أضعف العباد وأعجزهم مصطفى عاشق بن محمّد اليايچوي (...) وكان وقت بين الصلوتين في نهار الإثنين قبل العصر في شهر ربيع الاخر إحدى وعشرين من شهور سنه ستّ وخمسين ومائتين وألف من الهجرة...

Vlasnik Mujaga-ef. Burek iz Jajca.

Poklon Muharem- ef. Omerdića.

8085. R-9091

بستان العارفين
BUSTĀN AL-ĀRIFĪN

Isto kao br. 8083.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 48b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الباب الرابع والستّون في النهر عن التعرّض للتهمّة**.. فقال النبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم انّ اللّه يلوم عبده عن العجز فابلغ نفسك عندها في حجّتها ثمّ قال حسبي اللّه ونعم الوكيل وقال لقمان لابنه يا بنيّ لا تكن ...

L. 48; 22 x 16 (15,5 x 7,5); 21 redak. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8086. R-9427

Zbirka (مجموع) *3*

L. 11120; 20,3 x 14 (14,5 x 6,5); 21 redak. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom.

1. L. 1a-60b

بستان العارفين
BUSTĀN AL-ĀRIFĪN

Isto kao br. 8083.

Djelo je nepotpuno na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: السنّة مرّتين إن لم يقدر على الزيادة وقد روى الحسن بن زياد عن أبي حنيفه رضي اللّه عنه إنّه قال من قرأ القرآن في السنة مرّتين.. باب التسليم الصبيان

Završetak (l. 60b):

آخره: وعجبت لمن يرغب في الجنّة كيف لا يقول ما شاء الله لا قوّة إلاّ بالله لانّ الله تعالى يقول فحسبي ربّي أن يؤتيني خيرا في جنّتك.

Na l. 61-62a bilješke na arapskom jeziku.

2. L. 62b-84b

جامعة الحكم
ĞĀMI'A AL-ḤIKAM

Kraće djelo o raznim mudrostima (al-ḥikmah). Na arapskom jeziku napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine.

Fajić III, 1966, 1.

Početak (l. 62b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو الليث رح أن قال لك قائل ما الحكمة في موسى النبيّ عليه السلام إنّه حين ولد الهمت امّه أخذ التابوت وإلقاءه في البحر لقوله تعالى **وأوحينا إلى أمّ موسى** الآية

Završetak (l. 84b):

آخره: وزريّة اللحية أكثرها لقوله عليه الصلوة والسلام قصّوا الشوارب واعفوا اللّحي وأمّا زينة الحاجبين للصغير فلا يكثر.

Na l. 85a-88b bilješke na arapskom jeziku, uglavnom hadisi o ovoj temi.

3. L. 89b-118b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Djelo koje obrađuje više tema sa područja islamskog vjerovanja ('aqā'id) u formi pripovijedanja i kazivanja kroz poučne primjere. Postoje stanovite sumnje u pogledu autorstva ovoga djela. Najčešće se kao autor ovoga djela spominje Muḥammad b. Salāme al-Quḍā'ī, umro 454/1062. god*ine (A. M. II, 71; Ceyhan II, 662)*, dok neki navode da ga je napisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Yāzīğī-zāde, umro 855/1451. godine *(Fajić III, 2127, 1).*

Početak (l. 89b):

أوّله: الحمد لله رب العالمين ... و قد جاء فى الخبر أن الله تعالى خلق شجرة...

Primjerak je nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 118b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في ذكر الخروج في النار ينادون فيها يا حنّان ألف عام ويا منّان ألف عام ويا قيّوم ألف عام ويا أرحم الراحمين ألف عام فإذا أنفذ اللّه تعالى حكمه فيهم فيقول يا جبرائيل ما فعل العاصون في أمّه محمّد فيقول إلهي أنت تعلم.

Na l. 119a prva stranica djela المفاتيح في شرح المصابيح (8185,5).

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. Ḥusayn, poznat kao Kürkči-zade (Ćurčić) an-Nawābādī (Donji Vakuf) u prvoj dekadi rebiul-evvela 1093/1682. godine (l. 84b):

كتبه احقر الورى محمّد بن حسين الشهير بكورقچي زاده النوابادى غفر اللّه له الحادي في أوائل ربيع الأوّل لسنة ثلث وتسعين وألف.

8087. R-9681

تنبيه الغافلين

TANBĪH AL-ĠĀFILĪN

Opširno djelo iz oblasti propovjedništva. Na arapskom jeziku napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine. Na početku nedostaje 11 lista.

Ḥ. Ḥ. I, 487; Ahlwardt VII, 8735; Fajić III, 1964; Burdur II, 1485.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يسرك هذا يومك الذي كنت توعد فيقول له من أنت فيقول أنا حملك... باب أحوال يوم القيامة (l. 5a)

Završetak ovdje (l. 268b):

آخره: ما تكلّم صبيّ في حال صغيرة وهو طفل الا أربعة عيسى بن مريم وصاحبه إلاّ خدود وصاحب جريح الراهب وصاحب يوسف عليه السلام وهو قوله تعالى **وشهد شاهد من أهلها** الآية تمّت الكتاب بعون اللّه تعالى وحسن توفيقه.

L. 268; 20,5 x 14,5 (15,5 x 8,5); 19 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 2. muharrema 1076/1665. godine.

8088. R-4825

Zbirka (مجموع) *2*

L. 61; 21 x 15 (15 x 10); 17 redaka. Ta'līq, pisan nevještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, oštećeni crvotočinom.

Povez kartonski.

1. L. 1b-38a

كتاب المبهج
KITĀB AL-MUBHIĞ

Djelo koje govori o raznim temama iz oblasti etike i lijepog ponašanja. Na arapskom jeziku sastavio 'Abdulmalik b. Muḥammad b. Isma'īl Abū Manṣūr aṯ-Ṯa'ālibī, Abū Isma'īl, umro 430/1038. godine. Djelo je podijeljeno u 70 poglavlja.

Ḥ. Ḫ. II, 1582; Ahlwardt VII, 8332; A. M. I. 625; GAL S I, 501.

Početak (l. 1b):

أوّله: استفتاحًا واستنجاحًا وصلاته على نبيّه المصطفى محمّد وآله غدوا ورواحا هذا كتاب عوّلت فيه على خواطري لا على دفاتري...

Završetak (l. 38a):

آخره: أنزه الأماكن ما امتدّت فيه مسافة النظر إلى الخضر وزلقت سوام البصر بين الماء والزهر

2. L. 40b-61a

مرآت المروّات وعمل الصالحات
MIR'ĀT AL-MURUWWĀT WA 'AMA AṢ-ṢĀLIḤĀT

Drugo djelo spomenutog 'Abdulmalika b. Muḥammada aṯ-Ṯa'ālibīya, Abū Isma'īla iz oblasti etike, koje je autor podijelio na 15 poglavlja. U našem primjerku je uvodni dio različit od primjeraka u katalozima.

Ahlwardt V, 5409; Ḥ. Ḫ, II, 1649; A.M. I, 625; GAL S I, 285, 16.

Početak (l. 40b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم أمّا بعد فإنّي سألني بعض الأصحاب أن أجمع له مجموعا في الأدب...

Završetak (l. 61b):

آخره: وترك هاتين العادتين وتاب مّا يقدح في مروته تمّ الكتاب

Prepisao nepoznati prepisivač, 20. džumadul-ewwela 1010/1601. godine.

Vlasnici Fayḍullāh b. ʻAbdulbāqī, Mas'ūd b. Ibrāhīm, god. 1074/1663., i al-ḥāǧǧ Muṣṭafā Ṣidqī (bilješke i pečati na l. 1a).

Rukopis je otkupljen od Muḥammada ʻĀdila ʻAbdulġānija iz Egipta 1972. godine.

8089. R-6341

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

Završetak (l. 68b):

آخره: ثمّ يصبّ طعامهم وشرابهم ريحا كريح المسك يخرج والحمد للّه على التمام وعلى الرسول أفضل السلام تمّ بعون اللّه الملك الوهّاب. .

L. 68; 20,5 x 14,5 (13,5 x 9); 11 redaka. Nasḫ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, veoma kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni sa utisnutim zoretama na sredini korica i na prijeklopu.

Prepisao Farīd b. ʻAbdullah ar-Rūmī, 10. safera 1005/1596. godine:

تّمت الكتاب المبارك بعون اللّه وحسن توفيقه في عاشر شهر صفر سنة خمس بعد الألف على يد الفقير الحقير أضعف المخلوقات والمقرّ بذنبه والراجي رحمة ربّه الفقير فريد(ون) بن عبد اللّه الرومي...

Iz kolekcije Besima Korkuta iz Sarajeva.

8090. R-5771

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

U rukopisu naslov: جامع الأخبار

Isto kao br. 8086, 3.

L. 50; 20 x 15 (17 x 9); 17 redaka. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni.

Prepisao Munlā 'Uṯmān b. Ibrāhīm-efendī Darwīš-zāde (Dervišević) iz tvrđave Bilaj (Sjeverozapadna Bosna) početkom džumadel-ahira 1165/1752. godine (l. 49b):

تمّت تمام جامع الأخبار بعون الله ملك الغفّار في أوائل شهور جمادي الأخرى كاتب وصاحب منلا عثمان بن ابراهيم أفندي درويش زاده عن قلعة بيلاي سنة ١١٦٥.

Na l. 50a brojčana vrijednost arapskih slova (abğad) pisana 1174/1760. godine.

Na l. 50b bilješka vlasnika rukopisa Muḥammada b. Sulaymana iz grada Tarsūs (طرسـوس) blizu Adane u Turskoj, koji je zajedno sa prepisivačem bio učenik u hanikahu Muḥamad-bega god: 1170/1756.:

أنا من المشائخ من ديار اناطولي من جوار المدينة اداته من مدينة طرسوس اسمي محمّد بن سليمان غفر له ولوالديه ولمن نظر إليه أنا صادفت عثمان بن ابراهيم من الطلبة في خانة محمّد بك سنة ١١٧٠.

Vlasnik Ibrāhīm-efendī Ihliwnawi (Livnjak): إبراهيم أفندي اهلونوي

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8091. R-5973

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AHBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

L. 52; 22 x 17 (17,5 x 10); 19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Na hrbatu naslov: جامع الأخبار ابركوي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

U posjed rukopisa 1230/1814. godine došao Darwīš Salīm b. Sinān-pašā b. 'Umar, ,vojni zapovijednik (miray) u Zvorniku, sin Aḥmada također vojnog zapovjednika u Zvorniku.

استحبته الحقير الفقير إلى الله الغنيّ الجواد الكريم درويش سليم بن سنان پاشا بن عمر مير الآي ايزورنيق بن أحمد مير الآي ايزورنيق غفر الله تعالى ذنوبهم وخطاياهم سنة ١٢٣٠

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8092. R-7683

دقائق الاخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Naslov na početku djela pisan crvenim mastilom: كتاب دقائق الأخبار

Isto kao br. 8086, 3.

L. 80; 15 x 11 (11,5 x 7); 11 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni. Dio zadnje stranice otkinut i zagubljen.

Rukopis je prepisan prije 1237/1821. godine koja se nalazi na prvom zaštitnom listu na početku rukopisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8093. R-7361

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

Na početku djela naslov: هذا كتاب دقائق

L. 63; 22,5 x 15 (16,5 x 9); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično prosuti, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad Nawasinlī (Nevesinjac) 1240/1824. godine (l. 63b):

كتبه الفقير الضعيف المحتاج إلى رحمة ربّه وشفاعة رسوله عليه الصلوة والسلام نوه سنلي مصطفى بن محمّد... أربعين ومائتين وألف.

8094. R-7094

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

L. 72; 20,5 x 14,5 (13 x 8); 17 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, djelimično oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1263/1847. godine.

Na kraju djela stihovi:

كتبت هذه الاوراق بالسرعة والعجل   خوفا من الموت والاجل.

8095. R-4860

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

L. 83; 20,5 x 13 (15,5 x 7); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi odvojeni po lagama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu. Oštećen na hrbatu.

Prepisao Aḥmad al-Ḫaṭīb, bez podataka o godini i mjestu prijepisa.

8096. R-4948

دقائق الاخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3. Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 57b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في ذكر نطائر الكتب يوم القيامة...و هي مظلمة وإذا طويت وفيها استغفار حين طويت كأنّها...

L. 57; 18 x 13 (13 x 7); 14 redaka. Nasta'līq, pisan tankim perom. Mastilo crno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnici Omer i Husein Sovtić (Sutić, سوتك l. 41b).

8097. R-8942

دقائق الاخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

Završetak ovdje (l. 44b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال الجاهد رضي اللّه عنه ... فقال مالك يا جبرائيل كم تريد من النار قال جبرائيل عليه السلام النهر تمرة وقال مالك يا جبرائيل لو اعطيتك ما تريد ...

L. 44; 21 x 15 (15,5 x 9); 17 redaka. Ta'līq, krupan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1b. bilješka u kojoj se navodi naslov i autor djela:

هذا كتاب دقائق الأخبار تاليف الشيخ الإمام العالم العلامة محمّد الشهير بيازجي زاده صاحب كتاب المحمّديّة في التركيّة رحمة اللّه عليه.

8098. R-8562

Zbirka (مجموع) *2*

L. 73; 20,5 x 15,5 (16 x 11,5); 15 redaka. Ta'līq, sitniji, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b-52a

دقائق الاخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 8086, 3.

2. L. 53b- 73a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao na arapskom jeziku al-Farġānījev učenik Burhānuddīn az-Zarnūǧī, umro poslije 593/1190. godine.

Kaḥḥāla III, 43; Dobrača I, 152, 2, str. 124; Zürich I, 209-214; Ahlwardt I, 111; GAL S I, 837; Tirana, 172-173, str. 131-133; Köprülü III, 31, 2; Hasandedić, 121, 2; Popara-Fajić VII, 6455, 2; Popara IX, 5621, 2.

Početak (l. 53b):

أوّله: الحمد لله الذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم، والصلوة والسلام على محمّد سيّد العرب والعجم...وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاّب العلم في زماننا يجدّون إلى العلم لا يصلون...وسمّيته كتاب تعليم المتعلّم في طريق التعلّم...

Završetak (l. 73a):

آخره: ولا بدّ من أن يتعلّم شيء من الطبّ...الذي جمعه الشيخ أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النبىّ صلّى الله عليه وسلّم يجده من يطلبه تمّت تمام.

Na l. 52b-53 a popis, vjerovatno dužnika i druge bilješke na turskom jeziku.

Prepisao nepoznati prepisivač 1265/1848. godine.

8099. R-9665

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Spjev o pobožnosti i psihičkom rasterećenju prilikom učenja. Na arapskom jeziku sastavio Abū Faḍl Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī at-Tauzarī, umro 505/1111. godine.

Dobrača II, 8099, 9; Fajić III, 1972, 2; Jahić VIII, 5145, 2.

Početak (l. 1b):

أوّله: اشتدى ازمة تنفرجى   قد اذن ليلك بالبلج

Manjkav na kraju.
Završetak ovdje (l. 1b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإذا حاولت نهايتها   فاحذر إذ ذاك من العرج

L. 1; 22,5 x 17 (18 x 12); 10 redaka. Ta'līq, krupan, pisan u tri stupca. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8100. R-5119

Zbirka (مجموع) 2

L. 38; 21 x 13,5 (13 x 6,5); 15 redaka. Nasḫ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dvije kolone, obrubljen crvenom linijom.

Povez kartonski.

1. L. 1-2

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Isto kao br. 8099.

Prijepis iz 1271/1854. godine.

2. L. 3b-28

سبحهء صبيان
ṢUBḤA-I ṢIBYĀN

Arapsko-tursko-perzijski rječnik u stihu. Prema nekim izvorima autor ovoga rječnika je Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Bosnawī (Trako, 214), dok drugi izvori ovo djelo navode sa nepoznatim autorom.

Fajić-Popara VII, 462; Götz XIII3, 222; Flügel I, 120; Karatay t II, 2008; Trako, 214.

Početak (l. 3b):

أوّله: نام خدا ذكر ايده لم ابتدا منزل مقصوده اودر رهنما

Završetak (l. 38b):

آخره: بر عمل قيل ساكا اوله يارغار...

Djelo je prepisano iz štampanog primjerka.

Poklon Sulejmana Puričanina, 1977. godine.

8101. R-7139

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 7948,7.

L. 11; 20,5 x 15 (14 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8102. R-8605

Zbirka (مجموع) *4*

L. 85; 19,5 x 14,5 (14 x 8,5); 13 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, izlomljen, oštećen na zadnjoj korici, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskog oblika.

1. L. 1b-25a

بداية الهداية

BIDĀYA AL-HIDĀYA

Djelo o pobožnosti i lijepom ponašanju, protkano misticizmom. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, umro 505/1111. godine.

Fajić III, 1991; Ḥ. Ḫ. I, 228; Ahlwardt III, 3263.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه حقّ حمده والصلوة على محمّد رسوله وعبده وعلى آله وأصحابه من بعده أمّا
بعد فاعلم أيّها الحريص على اقتباس العلم المظهر...

Završetak ovdje (l. 25a):

آخره: ثمّ اعلم أنّه قطّ لا يصل لك الملك في محلّتك فضلا عن قريتك او بلدتك ثمّ يفوتك به
الملك المقيم والنعيم الدائم في جوار ربّ العالمين. والحمد للّه حقّ حمده وصلاته وسلامه على سيّدنا
محمّد رسوله وعبده وعلى آله وصحبه من بعده صلاة دائمة متّصلة إلى يوم الدين آمين

2. L. 25b-35b

مختصر في أسرار سروة الفاتحة
MUḪTAṢAR FĪ ASRĀR SURA AL-FĀTIḤA

Kraći komentar sure al-Fātiḥa prema učenju šafijske pavne škole, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد خاتم النبيّين وعلى آله وصحبه
أجمعين وبعد فهذه نبذة مختصرة في أسرار سروة الفاتحة التي جمع اللّه فيها من المعاني والأسرار
ما تعجز عن حصره العلماء الأخبار...

Završetak (l. 35b):

آخره: حكاية صاحب عيون المجالس...فقال ما أكرم هذا الدين وأعزّه حيث شفاني اللّه تعالى
بآية واحدة منه فأسلم وفي إسلامه خلاف واللّه أعلم.

Na l. 36-37a bilješke na arapskom jeziku, stihovi o kahvi, citati iz nekih djela i nekolika hadisa.

3. L. 37b-55a

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Komentar djela *Ta'līm al-muta'allim* (br. 8098,2) o vjersko-moralnom odgoju učenika koje je na arapskom jeziku napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203. god.

Komentar je na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl, umro poslije 996/1587. godine i namijenio ga službenicima carskog harema, kojima je bio učitelj.

Dobrača I, 537, 2, str. 360; Zürich I, 215-218; Fajić III, 2080, 3; Ḥ. Ḫ. I, 425; TÜYATOK 07, II, 793; Ahlwardt I, 126; GAL S I, 837; Tirana, 179, str. 137; Köprülü I, 733, 1; Hasandedić 537; Popara IX, 5557, 2

Početak (l.37b):

أوّله: الحمد للّه الذي أنعم علينا بأنواع النعم ولطائف الإحسان، وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان...وبعد، فلمّا رأيت الكتاب المسمّى بتعليم المتعلّم مرغوبًا ومقبولًا بين أولي التعليم والتعلّم، خصوصًا بين الطالبين الساكنين في حرم أشرف الملوك والسلاطين ...أردت أن أشرحه شرحًا يبيّن معاقده ويكشف معانيه...

Završetak (l. 55a):

آخره: وهو كتاب مشهور ومعتبر بين العلماء، فلا بدّ لطالب العلم من أن يجده ويتبرك بالاخبار المذكورة فيه. والحمد للّه على التمام، والصلوة والسلام على محمّد أفضل الرسل الكرام.

Prepisao nepoznati prepisivač 1. zul-kadeta 1031/1622. godine.

4. L. 56b-80b

عدّة المستعدّين
'UDDA AL-MUSTA'IDDĪN

Djelo iz gramatike arapskog jezika. Napisao 'Abdulmağid b. Abī al-Layṯ Muharram az-Zaylī, umro 1049/1639. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1130; Kaḥḥala VI, 170.

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد للّه المنزّه الصرف عن تمائل التصاريف الأصل المجرّد الصحيح الخالي عن الزمان والمكان والرسوم و التعاريف وعن الإدغام والحلول وسائر العلل والتحاريف بتضاعف شدّته ... أمّا بعد فيقول العبد القاصر العاجز...أبو السعود عبد المجيد بن أبي الليث محرّم الزيلويُ... وسمّيتها عدّة المستعدّين...

Završetak (l. 80b):

آخره: وإذا رأى طغيان القلم محاه فمن صان عرضي صانه وعن نكبات الدهر عصمه وبأحسن الحساب دانه آمين بحرمة سيّد المرسلين.

Na l. 81-85 bilješke na arapskom jeziku.

Uvakufio al-Ḥağğ Murād Qabūdān ibn 'Uṯmān Qabūdān (Kapetan), 1235/1819. godine (bilješka i pečat na l. 1a):

قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفا صحيحا شرعيا طلب لمرضاة اللّه ولشفاعة رسوله مراد قبودان بن عثمان قبودان... ١٢٣٥

Vlasnik Sulejman Pekarić iz Gornjeg Lukavca (bilješka na unutrašnjoj strani prijeklopa):

سليمان پقاريچ از لوقاواج غورني

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

8103. R-7245

Zbirka (مجموعة) *4*

L. 80; 14,5 (14,5 x 7); 19-21 redak. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Pojedini listovi prosuti. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

1. L. 1b-42a

بداية الهداية
BIDĀYA AL-HIDĀYA

Isto kao br. 8102,1.

Prepisano u mjesecu ramazanu, 1124/1712. godine (l. 42a):

وقع الفراغ من كتاب بداية الهداية في شهر رمضان سنه أربع وعشرين ومائة وألف من الهجرة النبويّة.

Na l. 42b-47a bilješke iz raznih djela, hadisi, komentari ajeta te duža dova na arapskom jeziku:

بسم اللّه الرحمن الرحيم آمنت باللّه العليّ العظيم وتوكّلت على الحيّ القيّوم...

2. L. 48a-57a

مختصر الأوفى في شرح أسماء الحسنى
MUḪTAṢAR AL-AWFĀ FĪ ŠARḤ ASMA' AL-ḤUSNĀ

Komentar Božijih imena od nama nepoznatog autora.

Fajić, XI, 7155.

Početak (l. 48a):

أوّله: الحمد لله الموصوف بالصفات العليا والمعروف بالأسماء الحسنى ... وبعد فهذا مختصر مسمّى بالأوفى في شرح أسماء الحسنى

Završetak (l. 57a):

آخره: ربّنا تقبّل منا إنّك أنت السميع العليم وتب علينا إنّك أنت التوّاب الرحيم الستار الكريم.

Prijepis iz 1121/1709. godine.

Na l. 57a-66b dove za razne prilike, na arapskom i turskom jeziku. Ovdje je naslov pisan hemijskom olovkom: سبعاة عشرة.

سبعات عشرة فاتحه يدي كره آية الكرسي يدي كره قل يا ايّها الكافرون يدي كره...

Na l. 67-76a hadisi sa kraćim komentarima, objašnjenjem terminogije hadisa i nekolike dove za razne prilike.

3. L. 76b-76b

مناجات الشيخ الربّاني إسحاق الشهير بجمال القرماني
MUNĀĞĀT AŠ-ŠAYH̱ AR-RABBĀNĪ ISḤĀQ AŠ-ŠAHĪR BI-ĞAMĀL AL-QARMĀNĪ

Dova i molitva u stihu. Na arapskom jeziku napisao Ğamāluddīn Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī, umro oko 930/1523. godine.

Dobrača II, 1266, 6.

Početak (l. 76b):

أوّله: هربنا ربنا ممن سواك وشئنا عزلة عما سواك

Završetak (l. 76b):

آخره:إلهي أنت ذو رحم ترحم على من يستحقون الهلاكا.

4. L. 77a-b

مناجات محمّد حازم قورقود زاده
MUNAĞĀT MUḤAMMAD ḤĀZIM KORKUD-ZĀDE

Molitva u stihu. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad Ḥāzim Korkut-zāde.

Početak (l. 77a):

أوّله: هربنا ربنا ممن سواك وقصدي عزلة عمّا عداكا

Završetak (l. 77b):

آخره: فجودك واسع والفضل أوسع لهذا تستجيب لمن دعاكا

Prepisao Darwīš Spahić:

پره پيسو نه غوو حادم درويش سپاحيك

Na l. 79-80 stihovi iz nekih drugih munadžata i kratka predaja o Sulejmanu, a.s., na turskom jeziku.

8104. R-8515

Zbirka (مجموع) *3*

L. 122; 20,5 x 15 (17,5 x 11); 23 retka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neki prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-13b

الدرّة الفاخرة في كشف علوم الآخرة
AD-DURRA AL-FĀẖIRA FĪ KAŠF ʻULŪM AL-AẖIRA

U rukopisu pogrešan naslov (l. 13b): الرسالة في بيان أمور الآخرة

Rasprava o smrti, drugom svijetu i odgovornosti za učinjena djela. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī, Abu Ḥāmid, aš-Šayẖ, Ḥuğğa al-islām, umro 505/1111. godine.

Ahlwardt II, 2735; Fajić III, 1993,1; Ḥ. Ḫ. I, 742.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي خصّ نفسه بالدوام وجعل حكم الآخرة للمعهود للأيّام وصلّى اللّه على سيّدنا رسول الملك العلاّم أمّا بعد فإنّ اللّه تعالى يقول **كلّ نفس ذائقة الموت** وثبّت ذلك في كتابه في ثلاثة مواضع...

Završetak (l. 13b):

آخره: وفي بعض الأحاديث انّ أوّل طعام يأكله أهل الجنّة زيادة كبد الحوت الذي عليه قرار الأرضيعة السبع يشوّي لهم ويعطى لهم الأرض الدنيويّة يومئذ جيّدة غضّة.

2. L. 13b-19a

منتخب من كتاب حادى الأرواح إلى بلاد الأفراح
MUNTAẖAB MIN KITĀB ḤĀDĪ AL-ARWĀḤ ILĀ BILĀD AL-AFRĀḤ

Kratak izvod iz djela حادى الأرواح إلى بلاد الأفراح koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr Ibn al-Qaym al-Ğawzīya, umro 751/1350. godine.

Ahlwardt VII, 8798.

Početak ovdje (l. 13b):

أوّله: قال في الصحيحين حديث سهل سعد أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال في الجنّة ثمانية أبواب...

Završetak ovdje (l. 19b):

آخره: عن طلحة بن عبد الله رضي الله عنه قال سألت رسول الله عليه السلام عن تفسير سبحان الله فقال عليه السلام ... وهو قوله الحمد لله ربّ العالمين تمّت هذه كلّها من انتخاب كتاب حادى الأرواح إلى بلاد الأفراح.

3. L. 20a-121a

تفسير لبّ اللباب
TAFSĪR LUBB AL-LUBĀB

Naslov prema rukopisu (l. 121a): تفسير لبّ اللباب

Prvi svezak tefsira, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U nama dostupnim izvorima nismo pronašli tefsir sa ovim naslovom.

Početak (l. 20a):

أوّله: الحمد لله الذي باسمه تفتح الأمور وبنوره تنشرح الصدور الذي اختصّ من شاء من عباده بتحط العطايا واطّلع من خصّه على مكنون...الحمد لله الذي رفع بالعلم منازل أوليائه...

Završetak (l. 122a):

آخره: وقيل كان قوله فاعلم جوابا عن السؤال لمّا قال ربّ زدني علما...وفوّض إلى الله تعالى ما قاله عطاء وقيل أخضع وأخشع قال أسلمت لربّ العالمين. تمّ الجزء الأوّل من تفسير لبّ اللباب بعون الله الوهّاب.

Cijelu zbirku prepisao ‘Alī b. Pīrī b. Yūsuf u zadnjoj dekadi rebiul-ahira 1038/1628. godine.

Na l. 122a bilješla i pečat Elči Ibrahim-paše o uvakufljenju rukopisa:

وقفت هذه النسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير الحاج إبراهيم محافظ بوسنة

Na kraju šesnaest praznih listova.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

8105. R-9401

مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار
MIŠKĀT AL-ANWĀR FĪ LAṬĀ’IF AL-AḪBĀR

Zbirka savjeta i uputa na osnovu citata iz Kur’ana, hadisa i izreka učenih i svetih ljudi (awliyā’). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad

b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, umro 505/1111. godine. Djelo je podijeljeno na 48 poglavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 266; Ḥ. Ḫ. II, 1693; Ahlwardt VII, 8745; aẓ-Ẓāhiriyya II, 1844, str. 671-673; al-Ǧibūrī II, 4125, str. 492-493; Fajić III, 2270-2272; Zürich I, 181; Hasandedić, 587; Kibris, 503, str. 287-288

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي نوّر قلوب أوليائه بأنوار معرفته، وصفّى صدورهم بملاحظة صفات حضرته، وجعلهم عاكفين على بساط عزّته، وكشف عن سبحات وجهه فأحرقهم بنار محبّته... وبعد، فقد انكشف لأرباب القلوب ببصيرة الإيمان واقتباس العلم من أنوار القرآن أن لا وصول إلى سعادة الإنسان إلاّ باخلاص العلم والعمل،... **الباب الأوّل في الاستعاذة...**

Završetak (l. 151a):

آخره: **الباب الثامن والأربعون في صفة الجنّة.** (l. 144b)...فرجع، فقال: وعزّتك لقد خشيت أن لا ينجوَ منها أحدٌ إلاّ دخلها. وهذا يبسط قوله صلعم: حفّت الجنّة بالمكاره وحفّت النار بالشهوات. تمّت بحمد الله تعالى.

L. 151; 29 x 20 (24 x 15); 29 redaka. Nasḫ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Mnogi listovi na krajevima oštećeni pa naknadno drugim papirom popravljani. Posljednjih jedanaest lista naknadno dopisano na plavom papiru.

Povez kožni, naknadno popravljan na krajevima i hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vakuf Osman-ef. Bjelopoljca (Šehdine) biblioteke (pečat i bilješka na l. 1b).

Bivši vlasnik Atif Alihodža, trgovac iz Viteza (pečat na l. 1a).

8106. R-5889

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 10; 20 x 14 (18 x 9); 17 redaka. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, otkinut od knjige.

1. L. 1b-8b

نصائح الصغار
NAṢĀ'IḤ AṢ-ṢIĠĀR

Zbirka kratkih savjeta i uputa. Na arapskom jeziku napisao Maḥmud b. 'Umar az-Zamaḫšarī, umro 538/1143. godine. Isti pisac je napisao i opširniju zbirku savjeta (*نصائح الكبائر*).

Ḥ. Ḫ. II, 1955; Ahlwardt VII, 8749.

Početak (l. 1b):

أوّل: وأحمده على ما أدرج لي من آلائه في تضاعيف ابتلائه وما رزقني من درك الغبطة ولم يرزقني من مسّ السخطة وما تبدّل عليّ من ثمر ألطافه.

Završetak (l. 8b):

آخره: ولحظتك مقبلة مريب   ولفظتك لا عن لهجة أريب
وخطرتك فكر في خلاف سدد   وخطوتك مثنى على غير جدد
فقد علمت أنّك مأمور بالغضّ من البصر   رفرف فضول النظر
مستعين الصمت من ديدنك وديتك   إذا لم يفدك المنطق من دنياك ولادتك

2. L. 9b -10b

أنس اللهفان من كلام عثمان بن عفّان
UNS AL-LAHFĀN MIN KALĀM 'UṮMĀN B. 'AFFĀN

Poglavlje djela u kojem su sabrane izreke trećeg halife Osmana b. 'Affāna. Na arapskom jeziku sakupio a poslije komentarisao na perzijskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abd al-Ǧalīl poznat kao al-Waṭwāṭ, umro 573/1177. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 177; Kaḥḥala XI, 229.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8107. R-7358

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Knjiga islamskih propisa i pouka utemeljena na hadisu i relevantnim djelima iz ove oblasti. Djelo je podijeljeno na 61 poglavlje. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde, aṣ-Ṣaġrī, al-Ḥanafī, umro 573/1177. godine.

Fajić III, 2008; Dobrača II, 1030, 12; Ḥ. Ḫ. II, 1044.Ceyhan II, 868

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي دلّنا على معرفته بالشواهد والأعلام وتعبّدنا لكرامتنا بأقسام العبوديّة و الأحكام ...وبعد فهذه عقود منظومة من سنن سيّد المرسلين وامام المتّقين منتقدة من كتب الأئمّة المهتدين.

Završetak (l. 114):

آخره: وقال النبىّ عليه السلام لا تسبّوا الأموات فإنّهم أفضوا إلى ما قدّموا وقال عليه السلام لا تسبّوا الأموات فتؤذوا الأحياء.

L. 114; 21,5 x 14 (15 x 9); 17 redaka. Ta'līq, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na pojedinim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da je prepisano 18. ramazana 1142/1729. godine.

Na l. 114b kurban-dova.

8108. R-9694

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

Završetak ovdje (l. 187b):

ناقص في آخره. آخره الموجود: فصل في سنن العبادة (l. 180b)...أن يستكثر من قوله لا إله إلاّ اللّه لا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم فإنّ النبيّ...

L. 187; 20 x 14 (12,5 x 7); 11 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na l. 1b veoma lijep unvan izrađen u plavoj i zlatnožutoj boji. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom sa dvije crne i jednom plavom linijom sa vanjske strane okvira.

Povez kožni, sa utisnutom rozetom na sredini korica. Zadnja korica otkinuta od knjige i zagubljena.

Na l. 1-2 na početku djela nalazi se kratka kasida na arapskom jez*iku: (Fajić V, 3320,9)*.

أنا الموجد فاطلبني تجدني   وإن طلبت سؤالي لم تجدني

Završetak: (l. 2a):

آخره: أنا الفرد المدبر فوق عرش   بلا التكليف فاطلبني

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8109. R-9537

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

Fragment spomenutoga djela. Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل فيما يستحبّ رعاية في قراءة القرآن** (l. 12a) بل يقول السورة التي يذكر فيها البقرة والأصحّ الأظهر أن ذلك جائز فقد جاء في أخبار النبيّ عليه السلام سورة البقرة وسورة آل عمران وسورة النساء فصل...

L. 12; 25 x 18 (16 x 10); 17 redaka. Ta‘līq, sitan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na rubovima oštećeni., sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8110. R-9262

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إذا فطروا ومن سنّة القرآن في المصحف فإنّه حظّ العين من العبادة وإنّه من أفضل العبادة...

L. 57; 20,5 x 14,5 (16,5 x 8,5); 17 redaka. Nasẖ, sitniji, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8111. R-7773

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 71; 20,5 x 15. Dimenzije teksta i vrsta pisma različiti. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen, otkinut od knjige.

1. L. 1a-57b

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ومن أحياني فقد أحبّني و كان معي في الجنّة... فصل فيما ثبُت بالسنّة.

Dimenzije teksta 16,5 x 9); 23 retka. Ta'līk. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prijepis iz 1205/1790. godine.

Na l. 58-59 duža dova na arapskom jeziku.

2. L. 60b-71a

باب شروط الصلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao b 7857,4.

Dimenzije teksta 13,7 x 6,2; 10 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Mula Aḥmad Fejzić (l. 71b - منلا أحمد فيزيك)

Otkupljen od Muharema Mešića iz sela Lepenica kod Tešnja.

8112. R-7148

Zbirka (مجموعة) 2

L. 137; 18,5 x 14 (13 x 8); 15 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi rastavljeni po lagama.

Povez kožni, sa ukrasnim rozetama na sredini korica. Zadnja korica znatno oštećena.

1. L. 1b-127a

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

Na zaštinim listovima 5b-9a sadržaj djela.

2. L. 132b-137b

مولد – وسيلة النجاة
MEWLID - WASILA AN-NAĞĀT

Mevlud - rođenje Muhameda, a.s. Na turskom jeziku napisao Sulaymān Čalabī, Bursalī, umro 825/1421-22. godine.

Nametak IV, 2760; Flügel III, 1698; Pertsch, 363; Karatay, II, 2263.

Početak (l. 132b):

أوّله: الله ادين ذكرايده لم اولا   واجب اولدر جمله ايشده هر قولا "

Završetak (l. 137b):

آخره: امتندن راضى اولسون اوّل معين   رحمة الله عليهم أجمعين
كرديلر سز بوله سز اوددن نجات   ديك مطهّر روضه سينه الصلوت

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Ṣāliḥ b. Ibrāhīm (pečat na l. 1a).

Na prvom zaštitnom listu ime vlasnika Ibrahima Oručevića pisano hemijskom olovkom.

8113. R-8496

Zbirka (مجموعة) *4*

L. 179b; 18,5 x 13 (13 x 8); 17 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na ćoškovima, sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene platnom crne boje.

1. L. 1b - 100a

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Isto kao br. 8107.

2. L. 100a-163b

تحفة الإخوان
TUḤFA AL-IẖWĀN

Komentar al-Birġiwījina djela *al-'Awāmil al-ğadīda* o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao aš-Šayẖ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī, um. 1176/1762

Ḥ.Ḫ., Ḏayl I, 239; GAL G II, 441, 21d; GAL S II, 657, 21d; az-Ẓāhiriyya 74. Kaḥḥāla XII, 237; Dobrača I, str. 112; Hasandedić 99; Kairo A, II 84; Jahić, VI, 3984, 3; Jahić, VIII, 5196, 1.

Početak (l. 100b):

أوّله: الحمد للهَ الذي أفهم العلوم للطّالبين و جعل أفعالهم بين الأفعال نافعين ... **و بعد** فيقول العبد الضعيف الفقير إلى ربّه القدير الشيخ مصطفى بن إبراهيم رزقهم اللّه بجنات ... ولّا رأيت الكتاب المسمّى بالعوامل الجديدة النحوية للشّيخ ... المعروف بالبركوي ...أردت أن أشرح له شرحًا ... **و سمّيته بتحفة الإخوان**

Kraj (163b):

آخره: .. و الثاني منهما المبني العارض الذي تتوارد عليه المعاني المقتدية نحو المضمرات نحو ضرب و ضربت و أضرب و نضرب و الإشارات و الموصولات و غيرها فافهم الحمد للّه الذي هدانا لهذا و ما كنّا نهتدي ... فالحمد للّه ربّ العالمين .

Prepisao Musṭafā b. Musṭafā Ahmedpašić, nastanjen u Memi Havādže mahali u Gračanici u Zvorničkom sandžaku, zul-hidždžeta 1280/1863. godine (l. 163b):

إزورنيق سنجاعنده غراچانچه قصبه سنده ممي حواجه مصطفى بن مصطفى أحمدباشيك...مكتوب تاريخ سنة ١٢٨٠ ذي الحجة شهور چارشنبه كون.

3. L. 166b-169a

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA LI ABŪ YŪSUF

Isto kao br. 8081.

Početak ovdje (l. 166b):

أوّله: وصّى بها حين استأذنه الخروج إلى وطنه البصرة فقال لا حتّ (!) تتقدّم اليك بالوصيّة فيما تحتاج إليه في معاشرة الناس... عزمت عليه كافيا بك وقد دخلت بصرة...

Završetak ovdje (l. 169a):

آخره: فإنّك ان تمسّك بوصيّتي هذه رجوت ان تسلّم وتعيش سالما ان شاء اللّه تعالى تمّت تماما.

4. L. 169b-179b

آداب القرآنيّة على مذهب الحنفيّة فى نهج المصطفويّة
ADĀB AL-QUR'ĀNIYYA 'ALĀ MADHAB AL-ḤANAFIYYA FĪ NAHĞ AL-MUSṬAFAWIYYA

Kratka risala o pravilnom ponašanju prilikom učenja Kur'ana. Na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Musṭafa b. Ḥasan Albaṣānī, iz Elbasana (Albanija).

Početak (l. 169b):

أوّله: الحمد للّه الذى نوّر أفئدة عباده بتلاوة القرآن و أدّب نفوس أمّة محمّد بآداب القرآن ... وبعد فيقول العبد المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ علي بن مصطفى بن حسن البصانيّ قد سألني بعض الإخوان أن أجمع له كتابا يشتمل آداب القرآنيّة...

Završetak (l. 179b):

آخره: فمن لم يحكم بالظاهر وبادر استنباط المعاني بمجرّد فهم العربيّة من غلطه تمّ تمام

Iz Odbora IZ-e Janja.

8114. R-6905

مفاتيح الجنان ومصابيح الجَنان
MAFĀTĪḤ AL-ĞINĀN WA MAṢĀBĪḤ AL-ĞANĀN

Obiman komentar djelu شرعة الإسلام. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abī Bakr al-Buḫārī, Imām-zāde aṣ-Ṣaġrī, umro 573/1177. godine. (Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ceyhan II, 868). Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao Ya'qūb b. Sayyid 'Alī ar-Rūmī al-Brusawī, umro 931/124. godine.

Ahlwardt III, 1734; Ḥ. Ḫ. II, 1044; GAL; GI, 375, Fajić III, 2029.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمدا لمن منّ على عباده نعمة الإسلام ... و بعد فيقول العبد ...يعقوب بن سيد على عفا عنهما الملك العلى قد أطبق سلاطين العلماء وأساطين الحكماء على أنّ العلم من أشرف الصفات ... و سميته بمفاتيح الجنان و مصابيح الجنان...

Završetak (l. 280a):

آخره: شرح شافيه للمولى الإمام الفاضل المعروف بچارپردى أكرم الله تعالى مثويهم وجعل الجنّة مأويهم مع كافّة المؤمنين أجمعين آمين يا ربّ العالمين.

L. 280; 26 x 18 (19,5 x 11); 23 retka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Dijelovi teksta nadvučeni crvenom linijom. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Na marginama pojedinih listova komentari teksta.

Povez kožni, originalan, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca muharrema 918/1512. godine (l. 280a):

قد وقع الفراغ من تحرير الكتاب بعون اللّه المنّان الوهّاب في أوائل شهر المحرّم الحرام من شهور سنة ثمان عشر وتسعمائة ببلدة قسطنطنيّة حماها اللّه كلّ آفه وبليه آمين يا ربّ العالمين.

Na istom listu bilješka grafitnom olovkom da je knjigu pročitao 4. aprila 1946. godine al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Mehmed Zahirović, muftija u Banjoj Luci:

قرأت هذا الكتاب في صبح من يوم الخميس في ٤ آبريل ١٩٤٦ حافظ محمّد زاهرويح.

Vlasnik al-Ḥāğğ Muṣliḥuddīn b. al-Ḥāğğ 'Umar i Hafiz Mehmed Zahirović iz Banjaluke.

Poklon Muhameda Zahirovića, muftije iz Banje Luke.

8115. R-9154

مفاتيح الجنان ومصابيح الجَنان

MAFĀTĪḤ AL-ĞINĀN WA MAṢĀBĪḤ AL-ĞANĀN

Isto kao br. 8114.

Nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إليه كلّ مظلوم ويدعو له بالخير والصلاح ويلعنه السلطان بالجود... فصل في سنن الجهاد الجهاد من سنن...

Završetak ovdje (l. 59b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومن السنّة أن يغسل الزوج رجلهيه... ويدعو الرجل لأخيه المسلم المتزوّج بالبركة فيقول بارك اللّه لك وبارك عليك وجمع بينكما في خير ولا يقول...

L. 59; 25 x 18,5 (16 x 10); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi prosuti po lagama i ispreturani. Na marginama komentari pisani rukom drugog prepisivača.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8116. R-9439

مفاتيح الجنان ومصابيح الجَنان

MAFĀTĪḤ AL-ĞINĀN WA MAṢĀBĪḤ AL-ĞANĀN

Isto kao br. 8114. Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: المعنيين الأوّلين بدليل قوله وموضعا للغسل والوضوء وأن يبنى فيه بيتا للضيافة واقامة الضيفان ففي الحديث أن لكلّ شيء زكوة... **فصل في سنن المشى وآدابه**

Završetak (l. 80b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومن السنّة أن يودّع إخوانه (l. 77b) وقيل كلّ منها أعنى قوله لحديث أو انتظار أمر قيد أن لمّا سبق من قوله لايتّخذ كرسيّا وقوله لا منبرا...

L. 80; 21 x 15,5 (14,5 x 8); 15 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8117. R-7354

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

L. 42; 20 x 13 (14,5 x 6); 13 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Između redaka i na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1138/1725. godine.

Na prvom zaštitnom listu sadržaj djela.

8118. R-7355

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

L. 17; 20,5 x 13 (16 x 8,5); 19 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Isma'īl Ḥaqqī al-Filibawī iz Plovdiva (Bugarska), 1205/1790. godine (l. 17b):

حرّر هذا الكتاب إسماعيل حقّي الفلبوي

8119. R-7189

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

L. 22; 22 x 16 (15 x 9); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Ḫalīl b. 'Alī oko 1212/1797. godine:

كتبه خليل بن علي حوالي سنة اثنى عشر ومائتين بعد الألف (على ما يظهر ذلك بمقابلة هذ ا
الخط بخطوط آخر ذكر فيه تاريخ الكتابة).

8120. R-7292

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

L. 52; 23,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); 11 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po rubovima, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Prijepis iz 1236/1820. godine.

Vlasnik Munlā Muṣṭafā (l. 1b): صاحب ومالك منلا مصطفى .

8121. R-9462

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

L. 42; 19 x 12 (13,5 x 9,5); 12 redaka. Nasḫ, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1. džumadel-ahira 1275/1858. godine.

8122. R-9183

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Rukopis je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 31b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأن يتحذّر عن قطع الأشجار الرطبة إلاّ عند الضرورة وسباغ الوضوء والصلوة بالتعظيم...

L. 31; 19,5 x 13,5 (15 x 5,8); 13 redaka. Ta'līq, krupan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst i margine uokvireni tankom crvenom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješke i pečati bivših vlasnika: al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā i Ibrāhīm.

8123. R-9179

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Na početku nedostaje jedan list. Početa ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وسمّيته تعليم المتعلّم في طريق التعلّم وجعلته فصولا ...

L. 31; 20 x 14,5 (14,5 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Munlā 'Umar b. Muḥammad.

8124. R-7417

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على كلّ مسلم حفظها وأمّا يقع في الأخانين فقرض على سبيل الكفاية... فصل في النيّة (l. 1b).

L. 22; 18,5 x 12 (15,5 x 7); 19 redaka. Ta'līq, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8125. R-5874

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 68; 20 x 13,5. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

1. L. 1b-28b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Dimenzije teksta 14 x 8,5; 15 redaka. Ta'līq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Prepisao Muṣṭafā b. Maḥmūd iz tvrđave Ljubuški u Koski Mehmed-pašinoj medresi početkom zul-hidždžeta 1048/1638. godine (bilješka na l. 28b):

قد وقع الفراغ من تنميقه بعون اللّه وتوفيقه عن يد العبد الضعيف المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى مصطفى بن محمود عن قلعء لبوشقه بمدرسة قوسقي عفا عنه ربّه الباري في أوائل ذي الحجّة سنة ثمان وأربعين وألف.

2. L. 29b-68a

أيّها الولد ترجمه سى
AYYUHĀ AL-WALAD TERĞEMESĪ

Prijevod na turski jezik poučnog djela أيّها الولد. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī Abū Ḥāmid, umro 505/1111. godine

(v. br. 7948). Kao prevodioca neki katalozi navode Muṣṭafu b. ʻAlīya (Ḥ. Ḫ. I, 216) te nekog ʻĀlīya Ḫalīfu (Kairo t1,32).

Ḥ. Ḫ. I, 216; Kairo t1, 32; Karatay tI, 1529; Fajić 2472, 2; Lavić X, 5899, 3.

Početak (l. 29b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و العاقبة للمتّقين ... أمّا بعد معلومك اوله كه علماء عظامدن ومشايخ كباردن ...

Završetak (l. 68a):

آخره:يا كريم يا ستّار يا حليم يا جبار يا الله يا الله يا الله برحمتك يا أرحم الراحمين

Dimenzije teksta 13,5 x 7; 13 redaka. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice obrubljene dvjema širokim linijama zlatnožute boje. Na prvoj stranici unvan izrađen, također, u zlatnožutoj boji.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8126. R-9693

Zbirka (مجموعة) *6*

L. 136; 18 x 13 (14 x 6-8); 13 redaka. Nastaʻlīq, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

1. L. 1b-34b

تعليم المتعلّم
TAʻLĪM AL-MUTAʻALLIM

Isto kao br. 8098,2.

2. L. 35b-46b

تحفهء لامعي
TAḤFA-I LĀMIʻĪ

Naslov prema rukopisu : هذا تحفهء لامعي رحمة الله عليه

Kratko djelo ili izvod iz nekog obimnijeg djela od nama nepoznatog autora. Po naslovu se zaključuje da je autor neki Lāmi'ī, čija nam je biografija nepoznata. U literaturi pod tim pseudinom je poznat autor Maḥmūd b. 'Uṯmān Bursawī, Čalabī, umro 938/1532. godine. (A. M. II, 412).

Početak (l. 35b):

أوّله: ايده لوم اوّل اول حقّ آدني　　　كه عالم اولدي بر امريله بنياد

Završetak (l. 46a-b):

آخره: فعولن فعولن فعولن فعول　　　اچيلور طپو ايله قوتلو قپوا

3. L. 47b-72a

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao br. 7827,2.

Prepisao Darwīš, 1035/1625. godine.

4. L. 72b-78b

كتاب الفرائض عربي على قول أبي سعود
KITĀB AL-FARĀ'IḌ 'ARABĪ 'ALĀ QAWL ABŪ SU'ŪD

Naslov prema rukopisu: كتاب الفرائض عربي على قول أبي سعود

Kraća risala iz nasljednog prava u obliku pitanja i odgovora, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Prema naslovu autor je Aḥmad b. Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-'Imādī, Šayḫ al-Islām Abū as-Su'ūd, um. 982/1574. godine. Slična risala je obrađena u ovom svesku (vidi br. 8026,1).

Početak (l. 72b):

أوّله: من مات ولم يخرج تركة من أربعة أوجه من الكفن والدين والوصيّة والميراث فاوّل فائدة بابتداء به الكفن من جميع المال ثمّ الدين ثمّ الوصيّة منه ثلث المال ثمّ الميراث.

Završetak (l. 78b):

آخره: فإن ترك ثلث عمّات متفرّقات وثلث أخوات متفرّقين المال بين الأمّ للأخوات من الأمّ الثلث وللعمّة من الأب وللأمّ الثلثان

5. 78b-105b

شرعي شريفده لازم اولان فتوالر ومسائل بيان اولنور
ŠAR'Ī ŠARĪFDA OLĀN FATWALAR WA MASĀ'IL BAYĀN OLUNUR

Naslov prema rukopisu (l. 68b)

شرعي شريفده لازم اولان فتوالر ومسائل بيان اولنور

Kratka zbirka fetvi, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Zbirka je nepotpuna na kraju.

Početak (l. 78b):

أوّله: الحمد لله الذي بيده الخير والجود والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين بعد بر كمسه ذكر الله ايدركن...

Završetak ovdje (l. 105b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله زيد كند واسبابيله عمروه ويرده اقچه

6. L. 105b-131a

الفرائض السراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 8019.

Prijepis iz 1132/1719. godine.

Na zaštitnim listovima 1-8a na početku rukopisa nalaze se bilješke o sklapanju brakova u Žepču u vremenu od 1146/1734. do 1161/748. godine. Kao kadije spominju se Ṣāliḥ i Muḥammad-efendī. Na l. 132-136 razne bilješke iz nasljednog prava i hadisi o ovoj temi.

8127. R-9695

Zbirka* (مجموع) *2

L. 158; 20,5 x 13. Dimenzije teksta i ostali elementi različiti kod oba naslova.

Povez kožni, djelimično oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-79a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Dimenzije teksta 16 x 6; 9 redaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst sa velikim proredom gdje su kasnije dopisivani komentari osnovnog teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

2. L. 80b-158a

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku: هذا كتاب شرح تعليم المتعلّم بودر

Isto kao br. 8102,3.

Dimenzije teksta 16,5 x 8,5; 17 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da je njegovo prepisivanje završio Muḥammad b. Muṣṭafā u mjesecu ramazanu 1166/1753. godine (l. 158a):

تمّت تمام رمضان شريفكك اولنده سنه ستّة وستّين ومائة وألف كتبه الحقير محمّد بن مصطفى.

Na više listova zeleni pečat sa natpisoam da je rukopis uvakufio Muṣṭafā Šawqī (وقفي مصطفى شوقي).

Iz Odbora IZ-e Tešanj.

8128. R-7079

Zbirka (مجموع) *3*

L. 60; 22 x 16 (21,5 x 16 (16 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

1. L. 1b-31a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.
Na l. 31b kratka dova na arapskom jeziku.

2. L. 32a-37a

أبيات تعليم المتعلّم
ABYĀT TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku djela: هذا أبيات تعليم المتعلّم
Stihovi iz djela تعليم المتعلّم (br. 8098,2) koje je napisao Burhanuddīn az-Zarnūğī, umro poslije 593/1196. godine.
Kahhala III, 43; Ḥ. Ḫ. I, 425; Fajić-Popara VII, 4428, 4; Fajić III, 2074, 2.
Početak (l. 32a):

أوّله: تعلّم يا فتى فالجهل عار   ولا يرضى بها إلاّ حمار
علم اوكرن اي يكت جاهللق عاردر   راض اولمز بو جاهللقه الا اشك

Završetak (l. 37a):

آخره: العلم من شرطه لمن خدمه   أن يجعل الناس كلّهم خدمه

3. L. 37b-60a

كفاية المبتدى
KIFĀYAT AL-MUBTADĪ

Rasprava iz gramatike arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgivī, umro 981/1573. godine.
Ahlwardt, VI, 6842; Köprülü III, 598, 5; Fajić V, 3685, 3.
Početak (l. 37b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و الصلوة على محمّد وآله أجمعين وبعد فان كل كلمة اشتقاقية ان تجرد ماضية المفرد المذكر الغائب ...

Završetak (l. 60a):

آخره: وليرمين وليطوين ولم يغزون ولم يرمين ولم يطوين. تمت الكتاب

Zbirku je prepisao nepoznati prepisivač iz štampanog primjerka 1261/1835. godine.

Bivši vlasnik Munlā Yūsuf b. Aḥmad (pečat i bilješka na l. 1a).

8129. R-7157

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 73; 17,5 x 12 (10 x 7); 11 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, očuvan.

1. L. 1b-42b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

2. L. 41b-72a

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 7948,7.

Na l. 72b-73 bilješka o prijepisu te kraći salavat.

Cijelu zbirku prepisao Mula 'Abdullah-efendī, sin Ahmeda Hodžića, iz mjesta Jemanlići (selo kod Donjeg Vakufa), -3. džumadel-evvela 1291/1874. godine (l. 43a):

تمّت تصنيف بعون الله الملك الوهّاب استصحبت هذا الكتاب منلا عبد الله أفندي ولد أحمد حوجيك من قرية يامنانليك، حرّر في اليوم الثالث من جمادى الأوّل لسنة إحدى وتسعين ومائتين وألف.

Vlasnik spomenuti Mula 'Abdullah-efendī, sin Ahmeda Hodžića.

8130. R-7635

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 25; 21 x 14,3 (15,5 x 8); 13 redaka. Ta'līq, krupniji, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-24a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

2. L. 24b-25b

باب شروط الصلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao b 7857,4.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: آداب الوضوء وهي تسعة.. .وشرب بفضل الماء ترك استعانة وعند وضوء تركه للمتكلّم...

Na zaštitnom listu na početku rukopisa bilješke na arapskom jeziku, uglavnom hadisi i citati iz drugih djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na zaštitnom listu na početku imena vlasnika ispisana grafitnom olovkom: Dervīš Kerimović (درويش كريمويك), Darvīš Grabus (درويش غرابوس) i Ḥāğğ 'Umar Mahmutović (صاحب ومالك حاجي عمر محموتويك).

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8131. R-7191

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 57; 20 x 14,5 (15,5 x 9); 7-15 redaka. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima oštećeni od vlage.

Povez kartonski.

1. L. 1b-39b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

Na l. 39b-41a salavat na arapskom jeziku.

2. L. 41b-57a

(الأحاديث)
(AL-AḤĀDĪṮ)

Kraća zbirka hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak (l. 41b):

أوّله : روي عن النبيّ عليه السلام جلس مع أصحابه جاء الشباب العمر أتي إلى باب المسجد وهو يبكي فقال النبيّ عليه السلام مايبكيك يا شاب...

Završetak (l. 57a):

آخره : قوله تعالى ولا يكتموا الشهادة ومن يكتمها فإنّه اثم قلبه **والله بما تعملون عليم**.

Na l. 57b-58b duža dova na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8132. R-8237

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 71; 16 x 12 (11 x 7); 9 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane ili nadvučene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, u fazi raspadanja. Tekst na prve dvije stranice uokviren dvjema širokim linijama zlatnožute boje ojačanim tankim crnim linijama. Na marginama pojedinih listova uokvireni komentari teksta.

Povez kožni, veoma oštećen, sa prijeklopom.

1. L. 1b-42a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

2. L. 42b-71b

أبيات تعليم المتعلّم
ABYĀT TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao 8128,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Halime Hadžiahmetović, udove Abdulkadira Hadžiahmetovića iz Visokog.

8133. R-7673

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku: شرح تعليم متعلّم

Isto kao br. 8102,3.

L. 111; 17,2 x 12,5 (13 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, čitak. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen debljom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni.

Rukopis je prepisan prije 1312/1894. godine kada je datirana bilješka da je rukopis čitao Ibrāhīm Ḥilmī Čaršimamović iz Zenice, porijeklom iz Travnika (l. 111a):

تعلّم هذا ابراهيم حلمي چارشو امام زاده زنجه قصبه سي تراونيك داخلندن ١٢ جمادي الآخر سنه ١٣١٢.

Na l. 111b bilješka o smrti Muḥammada Ḏākir-efendije 28. rebiul-ahira 1321/1903. godine:

ا يزنجه قصبه سنده پدريمز جارشو امام محمّد ذاكر أفنديلنك موت تاريخدر ٢٨ ربيع الآخر ١٣٢١.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8134. R-6916

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Naslov na početku: شرح تعليم متعلّم

Isto kao br. 8102,3.

L. 106; 18 x 13 (13 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis otkupljen od Hifzije Suljkića iz Zvornika.

8135. R-8313

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8102,3.

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 20):

ناقص في آخره. آخر الموجو: فيجوز ذلك جواب إذا أي يجوز التعلّم من علم النجوم مقدار ما يعرف به أحوال القبلة وأوقات الصلوة...

L. 20; 25 x 18,5 (15,5 x 8); 19 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, vokalizacija teksta urađena crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8136. R-9358

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8102,3.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):
ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أي كثير من الأعمال يتصوّر على بناء الفاعل أي يصير ذا صورة بصورة أعمال الدنيا...شعر من طلب العم للمعاد...

L. 30; 19 x 12,5 (15,5 x 7,5); 21 redak. Nasẖ, sitan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crne boje. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8137. R-9634

Zbirka (مجموعة) *2*

1. L. 1b-57b

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8102,3.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):
ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال المص الحمد لله هو الوصف بالجميل الاختيار على جهة التعظيم والتبجيل هو باللسان وحده والشكر يكون باللسان...

2. L. 59b-98a

شرح باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 7919,4.

L. 98; 19,5 x 12,5 (15,5 x 6,5); 19 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Komentarisani tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari teksta pisani rukom istog prepisivača.

Bez poveza.

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad-efendī b. al-Ḥāğğ Bālī-zāde b. Ibrāhīm-beg 1031/1621. godine (l. 98a):

حرّره الفقير محمّد أفندى بن الحاجّ بالي زاده بن إبراهيم بك ... سنة إحدى وثلاثين وألف.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

8138. R-7352

Zbirka (مجموعة) 7

L. 140; 20 x 14,5 (12,5 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

1. L. 1b-85b

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8102,3.

Prve dvije stranice uokvirene debljom linijom zlatnožute boje ojačanom sa dvije tanke crne linije.

Prepisao nepoznati prepisivač 10. džumade-ahira 1285/1868. godine.

Na l. 86-88 terminologija hadisa مصطلحات الحديث, nekoliko hadisa i dova na perzijskom jeziku.

2. L. 88-114

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.

3. L. 114-124b

أبيات تعليم المتعلّم
ABYĀT TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao 8128,2.

4. L. 125b-127a

بدء الأمالي
BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 8039,7.

5. L. 127b-130a

(ترجمة بدء الامالى بالنظم التركى)
(TARĞAMA BAD' AL-AMĀLĪ BI'N-NAẒM AT-TURKĪ)

Spjev na turskom jeziku o islamskom vjerovanju. Skoro doslovan prepjev risale بدآ الأمالي od nepoznatog autora.

Dobrača II, 1633, 5.

Početak (l. 127b):

أوّله: كل اى مقصود ايد ن خقه وصالى   وار ازبر ايله لطف ايت بو خصالى

Završetak (l. 130a):

آخره: مراد اولكم بيانلر ميوه سند ن   اكالر خير له اول پايمالى

6. L. 131b-139a

ترجمهء حديث
TARĞAMA-I ḤADĪṮ

Isto kao br. 7965,2.

7. L. 139a-140b

مناجات إمام شافعي
MUNĀĞĀT IMĀM ŠĀFI'Ī

Molitva u stihu koja se pripisuje Imāmu Šafiji, na arapskom jeziku. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 139b):

أوّله: يا من يرى ما في الضمير ويسمع   أنت المعدّ لكلّ ما يتوقّع

Završetak (l. 140a):

آخره: رحمة اللّه على المنشىء السهيلي   وعلى المداوم والقارئ والسامع

Na l. 141-144 hatma i druge dove.

Cijelu zbirku prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 1285/1868. godine (l. 140a):

قد وقع الفراغ من يد (ال)عبد الضعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه وشفاعة نبيّه صالح بن مصطفى كأليك عفا عنهما الباري خمسة وثمانون ومائتين وألف في شهر ربيع الأوّل.

8139. R-5797

Zbirka (مجموع) *2*

L. 112; 20,5 x 14,5 (16,5 x 6); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst u prvom djelu uokviren linijom crvene boje.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

1. L. 1b-86a

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8102,3.

Prepisao Aḥmad b. al-Ḥāğğ Rağab al-Mōstārī, 1188/1774. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة من يد عبد الضعيف أحمد بن الحاجّ رجب الموستاري عفى عنهما الباري سنة ثمان وثمانين ومائة وألف.

2. L. 87b-112b

(شرح ابيات تعليم المتعلّم)
(ŠARḤ ABYĀT TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM)

Komentar stihova iz djela تعليم المتعلّم. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. 'Abdullah, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد
فإنّ الفقير العبد الضعيف الحقير حسن بن عبد اللّه الفقير عفى عنه القدير يقول لمّا رايت في
طلاّب العلم جهداً عظيماً في طلب العلم ...إلاّ أنّه يقع لهم الضجرة أي التعسير في تعلّم أبياته
أردت أن أشرح لهم شرحا...

Završetak (l. 112b):

آخره: فإنّ العلم فضل من إله وفضل اللّه لا يعطى لعاصي الحمد للّه الذي رزقنا لتمامه ودلّنا
لإتمامه ولا يخفى على الناظر أن أبيات الفارسيّة اختراع صاحبه ليتيسّر التفهّم والاستفهام واللّه
الميسّر كلّ عبد وتمّت الأوراق بقدرة الخلاّق واغفر لعبدك المذنب الغرّاق.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8140. R-7365

Zbirka (مجموع) *3*

L. 201; 20 x 14 (15,5 x 7); 21 redak. Nasẖ, sitniji, lijep. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu, djelimično oštećen na hrbatu.

1. L. 2b-186a

خالصة الحقائق لما فيه من أساليب الدّقائق
ḪĀLIṢA AL-ḤAQĀ'IQ LIMA FĪHI ASĀLĪB AD-DAQĀ'IQ

Opširno djelo moralno-poučnog sadržaja. Na arapskom jeziku napisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Abū al-Ḥusayn al-Fāryābi, umro 607/1210. godine. Djelo je podijeljeno na pedeset poglavlja.

Kaḥḥala XII, 145; Ahlwardt VII, 8771; GAL GII, I, 472; Nametak IV, 2681.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد لله الّذى برأ كلّ حيّ ثم دعاه وذرأ كلّ شيء ثم أفناه لا تتمثله الأبصار والعيون
ولا تتخيّله الأفكار والظنون إليه ترفع الأيدي ساعدة... يقول العبد المذنب أبو القاسم محمود بن
أحمد أبي الحسين الفاريابي...

Završetak (l. 186a):

آخره: الباب الخمسون في اجتناب الكلام (l. 181b) والثالث يقول يا ربّ أنت إله قويّ وأنا عبد ضعيف أسألك أن تعينني حتّى أغلب الشيطان بقوّتك وإلاّ هلكت آخر الكتاب والحمد للّه حمدا كثيرا طيّبا مباركا فيه كمايحبّ ربّنا ويرضى وكما ينبغي لكريم وجهه وعزّ جلاله وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وسلّم.

Na l. 1-2 popis izvora kojima se autor služio prilikom izrade ovoga djela.

Prijepis završio nepoznati prepisivač rebiul-evvela 1132/1719. godine.

2. L. 186b-190a

(رسالة في أسماء الجنّة)

(RISĀLA FĪ ASMĀ'I AL-ĞANNA)

Kratka risala o imenima dženneta, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 186b):

أوّله: قال ابن عبّاس رضى اللّه عنه إذا صار أهل الجنّة في الجنّة وأهل النار في النار يقول اللّه تعالى لجبرائيل عليه السلام انطلق وائته بحضيرة القدس أكرم بها عبادي...

Završetak (l. 190a):

آخره: من أطعم عياله فقد أطعم الطعام ومن صام شهر رمضان فقد ادام الصوم ومن صلّى العشاء والصبح في جماعة فقد صلى باللّيل والناس ينام.

3. L. 191b-201

معروضات أبي السعود في الفتاوى

MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 8051,2.

Završetak ovdje (l. 201b):

آخره: كتاب الإجارة... وقال أبو يوسف إن كان نازلا من بيت على حدة فلا قسامة ولادية وإن كان مختلطا فعليه الدية والقسامة من التاتارخانية والظهريّة تمّت تمام.

8141. R-7375

روضة الملوك في الآداب والأخلاق والسلوك
RAWḌA AL-MULŪK FĪ AL-ĀDĀB WA AL-AḪLĀQ WA AS-SULŪK

Obimno djelo iz etike. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫuğandī, umro 755/1354. godine. Primjerak je manjkav na kraju.

O. M. III, 6970; Şeşen 750; GAL S II, 219.

Početak (l. 1b):

أوّله: وهو المستعان الكريم أحقّ الكلام يستفتح ويستنجح به آمال حمد الله مفيض الخير والجنود واصب وجود كلّ موجود المذكور بكلّ لسان المشكور..وسمّيته روضة الملوك في الآداب والأخلاق والسلوك

Završetak ovdje (l. 102b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الخامس عشر في بيان التوحيد..أخبرنا ثابت بن طاهر أبو جعفر الهروي قال أخبرنا أبو عبد الله ...

L. 102; 29 x 20 (22,5 x 13,5); 21 redak. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski. Prva stranica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Maḥmūd b. Amīnuddīn (Džabić ?), prije 1082/1671. godine kada je datirana bilješka o čitanju djela od strane Yāsīna b. Muṣṭafe al-Farḍiya (na l. 1a bilješka i pečat prepisivača):

من كتب كاتبه العبد الفقير محمود بن أمين الدين (...) كتبه لنفسه ولمن شاء الله من بعده... طالعه من أوّله إلى آخره يس بن مصطفى الفرضي عفى عنهما وغفر لهما وللمسلمين في تاريخ سنة ١٠٨٢.

8142. R-898

جوار الأخيار في دار القرار
ĞAWĀR AL-AḪYĀR FĪ DĀR AL-QARĀR

Djelo iz propovjedništva, na arapskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Abī Bakr al-Mağribī b. Abī Ḥağalah, at-Tilmisānī, Šihābuddīn, umro 776/1374. godine.

Naime, kako se navodi u uvodu, povod za pisanje ovoga djela je smrt piščevog sina Muḥammada, koji je 764/1362. poginuo kao šehid u blizini Kaira te je ukopan kod 'Uqbe b. 'Āmira al-Ǧuhayniya, ashaba Božijeg Poslanika. U znak sjećanja na taj događaj pisac je napisao ovo djelo gdje je obrađena biografija ovoga ashaba, hadisi koje prenosi, islamski propisi u vezi sa ukopom mrtvih, posjetom mezaristana kao i drugi propisi koji su u vezi sa smrti i ispraćajem umrlih sa ovoga svijeta. Djelo je podijeljeno na dvadeset poglavlja (al-bāb).

Ḥ. Ḫ. I, 609: Şeşen, 14, 2; str. 5; GAL II, 13.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل حسن الجوار من شيم الأخيار... ألّفت هذا الكتاب المشتمل من أخبار... و سمّيته جوار الأخيار في دار القرار.

Završetak (l. 102b):

آخره: تجود ألبانها بالسمن والدسم هدى المكان (!) من لبن والجواد ما لا روي من كعب أوهرم عليه منّي سلام دائما أبدا ما زال نظم قصيدي حسن مختتم وصلّى اللّه على سيّدنا ومولانا ... وشفيعنا محمّد وعلى آله وآصحابه وآزواجه وآهل بيته آجمعين آمين.

L. 102; 21,5 x 15,5 (16 x 10); 23 retka. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren debljom, crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopu, oštećen na hrbatu.

Prijepis završio nepoznati prepisivač, u subotu, 26. muharrema, 1156/1743. godine.

Na l. 1a bilješka da je rukopis drugi put uvakufio Muṣṭafa b. Muḥārem sa nadimkom Fočo kalfa baša, nastanjen u Sarajevu, za sibjan-mekteb Ayni-beg uz Carevu džamiji i predao ga muallimu Ḫalīlu b. Ṣāliḥu Hercegliji 1240/1824. godine:

وقف هذه النسخة الشريفة وقفا ثانيا بعد وجدانه في يد الذال (!) مصطفى بن محارم ومخلصه فوچو قلفو باشا الساكن بمدينة سراي بوسته بمكتب آينه بك بقرب جامع الخنكار لطلبة العلم وسلّمه إلى الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير المتولّي المعلّم للصّبيان خليل بن صالح الحرسنكلى سنة ١٢٤٥.

Na istom listu bilješka o drugom vakufljenju gdje se na nejasan način spominju Aḥmad Kethuda (Ćehaja) iz Sarajeva i neki 'Abdurraḥmān Ćehaja, godina 1198/1783.

Iz Šehdijine biblioteke.

8143. R-7196

كتاب التخويف من النار والتعريف بحال دار البوار

KITĀB AT-TAḪWĪF MIN AN-NĀR WA AT-TA‘RĪF BIḤĀL DĀR AL-BAWĀR

Opsežno djelo iz eshatologije. Na arapskom jeziku napisao ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad Ibn Rağab al-Bağdādī, ad-Dimašqī, umro 795/1393. godine.

Aḥlwardt II, 2697; Kaḥḥala V, 118; A. M. I, 527.

Početak l. 1b):

أولّه: الحمد لله ذي العرش المجيد والبطش الشديد ... أمّا بعد فإنّ الله خلف الخلق ليعرفوه ويخشوه ويخافوه... وسمّيته كتاب التخويف من النار والتعريف بحال دار البوار.

Završetak (l. 119b):

آخره: إن ذلك يكون قبل نشر الدواوين ونصب الموازين وجاء في حديث مرفوع أن ذلك يكون قبل حساب سائر الناس والله سبحانه وتعالى أعلم تمّت الكتاب

L. 119; 20 x 13,5 (13,5 x 8); 19 redaka. Nasẖ, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Mnoge riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Bağdādī, u subotu 21. muharrema 811/1408. godine u Mesdžidu-l-aksa’u:

وكان تمام هذا الخطاب في يوم السبت الحادي والعشرين من شهر المحرّم الحرام سنة إحدى عشر وثمانى مائة في المسجد الأقصى الشريف على يد أحقر عباد الله وأكثرهم ذنبا الفقير إلى رحمة الغفّار الغنيّ محمّد بن محمّد البغدادي تاب الله عليه...

8144. R-8559

السبعيّات في مواعظ البريّات

AS-SAB‘IYYĀT FĪ MAWĀ‘IẒ AL-BARRIYYĀT

Kazivanja o vrijednostima i značaju svakog dana u sedmici i ibadetima koje treba prakticirati u tim danima. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Hamadānī, umro oko 900/1494. godine.

Ahlwardt VII, 8854; Fajić III, 2119; Flügel III, 113; GAL G II, 412.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الملك الجبّار العزيز الغفّار المهيمن الستّار والصلوة والتسليم على سيّدنا محمّد سيّد الأبرار وعلى آله وأصحابه السادة الأخيار وسلّم تسليما دائما كثيرا إلى يوم القرار. قال الشيخ الإمام الأجل أبو منصور محمّد بن عبد الرحمن الهمداني ....

Završetak ovdje (l. 85a):

آخره: فقال اللّه تعالى يا محمّد يوم الجمعة والجنّة لي فأعطيت يوم الجمعة والجنّة لأمّتك ورضائي مع الجمعة والجنّة هديّة لهم تمّت كتاب السبعيّات في الأحاديث.

L. 105; 24 x 14,5 (17 x 5,5); 13 redaka. Nastaʻlīq sa primjesama dīwānī pisma, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po listovima fleke od vlage, neki od njih prosuti, sa kustodama. Na marginama pojedinih listova veoma sitno pisani komentari teksta.

Povez polukožni, djelimično oštećen na hrbatu.

Prepisao Ḥasan, sin (nečitko), ramazana mjeseca 1068/1658. godine (l. 105a):

تمّت كتاب السبعيّات في الأحاديث على يد أفقر الفقير حسن بن أردغدي (!) في شهر رمضان المبارك سنة ثمان وستّين وألف.

Iz Odbora IZ-e Mrkonjić-Grad (Varcer-Vakuf).

8145. R-6758

السبعيّات في مواعظ البريّات

AS-SABʻIYYĀT FĪ MAWĀʻIẒ AL-BARRIYYĀT

Isto kao br. 8144.

Završetak ovdje (l. 85a):

آخره: فقال اللّه تعالى يا محمّد يوم الجمعة والجنّة لي فأعطيت يوم الجمعة والجنّة لأمّتك ورضائي مع الجمعة والجنّة هديّة منّي إليهم كرامة لك يا سيّد المرسلين ويا خير الناصرين...ويا سيّد الأوّلين والآخرين ويا من شفاعته في المحشر مقبولة عند ربّ العالمين.

L. 85; 20 x 14,5 (14,5 x 7); 15 redaka. Taʻlīq, lijepo složen. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, ukrašen sa utisnutim linijama geometrijskog oblika. Na kraju tri lista prazna.

Prepisao al-Ḥāğğ ʻAlī b. Ḥasan Yanipazari (?), 25. zul-kadeta 1176/1763. godine (l. 85b):

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الخامس والعشرين من شهر ذي القعدة الشريفة لسنة ستّ وسبعين ومائة وألف حرّره الفقير الحقير الحاج على بن حسن المنسوب اليكبازاري (!).

Rukopis otkupljen od nasljednika h. hafiza Asim-ef. Sirće, muderrisa i imama Gazi Husrev-begove džamije u Sarajevu.

8146. R-8610

Zbirka (مجموعة) 7

L. 158; 20,5 x 15,5 (15,5 x 9,5); 21 redak. Taʻlīq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici i hrbatu.

1. L. 1a-49b

السبعيّات في مواعظ البريّات

AS-SABʻIYYĀT FĪ MAWĀʻIẒ AL-BARRIYYĀT

Isto kao br. 8144.

Manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود :قال النبيّ عليه السلام السبت لليهود والجمعة لكم فلا تخالفوا أمر الله تعالى كما خالف اليهود والنصارى.. .يحكى أنّ الغلام كان من أهل الفسق والفجور...

Na l. 50-51a bilješke o smrti nekih osoba i nekolike fetve na turskom jeziku.

2. L. 51b-99a

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-IʻTIBĀR

Isto kao br. 6361.

3. L. 99b-109b

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ)

Kraća zbirka hadisa na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 99b):

أوّله: قال النبيّ عليه السلام رأيت في الجنّة شجرة عظيمة وعلى رأسها طير ومن تحتها عين فسألت الرضوان ما هذه الشجرة قال الرضوان يا محمّد اسمها التحيّات...

Završetak (l. 109b):

آخره: هذه الآية **ربّنا ما خلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار** كتب الله تعالى بعدد النجم في السماء حسنات ومن جمعها فله ثلث مائة حسنة وإذا اغتسل من الجنابة خلق الله تعالى لكلّ قطرة من الماء ملكا يسبّحون لها ويستغفرون إلى يوم القيامة.

4. L. 110b-119b

الصحائف القدسيّة (كتاب الحديث القدسي)
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Knjiga hadisa qudsiyye od nepoznatog pisca.

Fajić XI, 6799, 1; Dobrača I, 578, 1; II, 1316, 28; Kairo I, 130.

Početak ovdje (l. 110b):

أوّله: يقول الله عزّ وجلّ عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح ...

Završetak ovdje (l. 119b):

آخره: الموعظة الحادية والثلاثون يابن آدم بقدر ميلك إلى الدنيا أخرج محبّتي...ولم تخف إلاّ الله ولم تفتر لسانك عن ذكر الله .

Na l. 120 dove na arapskom jeziku: هذا اوراد الشريف.

5. L. 121b-131b

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 7948,7.

Na l. 132 a dova na arapskom jeziku.

6. L. 132b-143b

ترجمة وشرح الأربعين حديثًا – چهل حديث
TARĞAMA WA ŠARḤ AL-ARBA'ĪN ḤADĪṮAN - ČIHAL ḤADĪṮ

Naslov na početku djela crvenim slovima: هذا كتاب حديث أربعين

Prijevod i komenatr na perzijskom jeziku četrdeset hadisa. Sabrao i preveo, kako se to vidi iz uvoda, Bahā'uddīn b. Yūsuf, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 132b):

أوّله : حمد احدي قل هو اللّه أحد نام اوست ومدح صمدي كه اللّه الصمد ...داعي ضعيف اميد دار وبمغفرت ملك غفّار بهاء الدين بن يوسف مالك دينار كرفتم ... من حفظ على أمّتي اربعين حديثا بعثه اللّه تعالى يوم القيامة فقيها عالما.. الحديث الأوّل قال رسول اللّه صلّعم من قال لا اله إلاّ اللّه مع غفر اللّه له اربع الف ذنب من الكبائر

Završetak (l. 143b):

آخره : حديث جهل قال رسول اللّه صلعم من شهد الجنازة حتّى يصلّي عليها فله قراط... واين ازبركت حاضر بودن بر جنازه شد است قد وقع الفراغ في تمّت هذا الكتاب تمام شد

7. L. 143b-155b

كتاب سؤال نامه
KITĀB SU'ĀL-NĀME

Naslov na početku djela pisan krupnim harfovima crvene boje:

هذا كتاب .سؤال نامه

Prijevod i komentar popularnog djela جوهر الإس (v. 7667,1) na perzijski jezik, od nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 143b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعقبة للمتقين... مر حضرت بي نيازيراكه انعام او عامست ... اين كتابت در بيان صعت ايمان واحكام صلوات كه روشناي دلهاست...

Završetak (l. 155b):

آخره: واكر مرده بالغ شود ائن دعاء بخواند اللهمّ لا تحرّمنا اجرها ولا تفتنا بعدها واغفر لنا وله ولسائر المرسلين أجمعين برحمتك يا أرحم الراحمين تمام شد

Cijelu zbirku prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan sredinom džumadil-ewwela 1066/1656. godine (l. 49b).

Vlasnik ʻUmar Ḥoğa b. Sulaymān-efendī Korenić (l. 49b i 158b):

صاحب ومالك عمر حوجه قورنيك.

8147. R-7602

حيوة القلوب في الموعظة
ḤAYĀ Al-QULŪB FĪ AL-MAWʻIẒA

Opširno djelo iz propovjedništva gdje autor veoma kritički govori o misticizmu, posebno redu halvetija. Na arapskom jeziku napisao ʻAbdulbārī b. Tūrẖān b. Durmuš as-Sīnūbī, umro poslije 936/1529. godine.

Kaḥḥala V, 67; Ḥ. Ḫ. I, 698; Flügel III, 1918; Fajić III, 2144; Köprülü I, 718; Kıbrıs, 546.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي هدانا بالقرآن المجيد الذي أنزل علينا من الحكيم الحميد... أمّا بعد فإنّ أضعف عباد اللّه عبد الباري بن طرخان بن طورمش السنوبي

Završetak (l. 322b):

آخره: وأمّا سعة الرحمة قال اللّه تعالى في سورة النساء **إنّ اللّه لا يغفر ان يشرك**....فإنّ كرمه عام ورحمته (...) ونحن خلق من خلق اللّه عزّ وجلّ لا وسيلة لنا إليه إلاّ بفضله وكرمه تمّ الكتاب بعون اللّه الوهّاب

L. 323; 26,5 x 16 (20 x 11); 29 redaka. Taʻlīq, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na zaštitnim listovima na početku i kraju djela bilješke, uglavnom fetve iz raznih fikhskih djela.

8148. R-7418

حيوة القلوب في الموعظة
ḤAYĀ Al-QULŪB FĪ AL-MAW‘IẒA

Isto kao br. 8147.

Fragment djela حيوة القلوب في الموعظة

Početak djela je isti, međutim u nastavku se tekst razlikuje tako da bi ovo mogla biti skraćena verzija djela حيوة القلوب .

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا ثواب غسل اليدين قبل الطعام وبعده...روي عن أبي هريرة رضى الله عنه قال قال رسول الله صلعم إذا أخذ أحدكم فليأخذ بيمينه... فإنّ الشيطان يأخذ بشماله ويعطى بشماله ويأكل...

L. 30; 21 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. Nasẖ pisan tupim perom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Na l. 1a dio sadržaja djela.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8149. R-7143

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 156; 18,5 x 14 (15 x 7); 13-19 redaka. Ta‘līq, krupan. Mastilo crno i sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Ima nešto komentara na marginama. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice s vanjske strane presvučene impregniranim platnom crvene boje.

1. L. 1b - 112b

كتاب الحقوق (حقوق إخوة الإسلام)
KITĀB AL-ḤUQŪQ (ḤUQŪQ IẖWA AL-ISLĀM)

Na početku naslov crvenim slovima: هذا كتاب الحقوق

Djelo o međuljudskim odnosima i pravima u međusobnom ophođenju, utemeljeno na hadisima. Na arapskom jeziku napisao ʻAbdulwaḥḥāb b. Aḥmad b. ʻAlī aš-Šaʻrānī (aš-Šaʻrāwī), umro 973/1565. godine.

Fajić III, 2148; GAL II, 338; Ḥ. Ḫ. I, 673.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي نحمده ونستعينه ومن يهد اللّه فلا مضلّ له ومن يضلل فلا هادي له... أمّا بعد فاعلم يا أيّها الطالب الصادق أنّ النبيّ عليه السلام على الأمّة حقوقا وأنّ للمسلمين بعضهم على بعض حقوق.

Završetak (l. 112b):

آخره: قال عليه السلام من جلس في مجلس يكثر فيه لفظ فقال قبل ان يقوم من مجلسه ذلك سبحانك اللهمّ وبحمدك أشهد أن لا اله إلاّ أنت أستغفرك وأتوب إليك إلاّ غفر له ما كان في مجلسه ذلك تمّت الكتاب الحقوق.

Prepisao Muṣṭafā sredinom ševvala 963/1555. godine:

تمّت كتاب الحقوق من أواسط شوّال المعظّم في يوم أربعاء له وقت الضحى من سنة ثلث وستّون وتسعمائة كتب (ال)عبد الضعيف المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى مصطفى بن ...

Na l. 113-115a hadisi i bilješke na arapskom jeziku.

2. L. 115b-156b

تعليم المتعلّم
TAʻLĪM AL-MUTAʻALLIM

Isto kao br. 8098,2.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.
Pokloni Muharem- ef. Omerdića.

8150. R-9143

الطريقة المحمّديّة
AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Opširna zbirka pouka i propovijedi iz Kur'ana i hadisa. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine.

Popara XIII, 7623; Kaḥḥāla IX, 123-124; aẓ-Ẓahiriyya II, 1373-1379, str. 274-278; Ḥ. Ḫ. II, 1111; Şeşen (Kibris), 514, str. 293-294; Dobrača I, 436; Fajić

III, 2164-2170; Zürich-Sarajevo II, 752-755; Köprülü II, 133 i III, 179; GAL G II, 441,15 i S II, 655; Sarkīs I, 611

Nepotpun na početku. Nedostaje 79 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في الحال فصار حقدا وفيه خمس مقامات...المبحث الثاني في سبب حبّ المال...

Završetak (l. 91b):

آخره: وكلّ هذه بدعة منكرة... وقد بيّنّا ذلك في رسالتنا (رسائلنا) السيف الصارم وإنقاذ الهالكين وإيقاذ النائمين وجلاء القلوب فعليك بها وطالعها حتّى تعلم حقيقة مقالنا، ونقول الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لولا أن هدانا الله. ربّنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة، إنّك أنت الوهّاب... والحمد لله ربّ العالمين.

L. 91; 20 x 14 (16 x 8); 19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski, sa prijeklopom. Nedostaje prva korica, a zadnja znatno oštećena od vlage.

Prepisao nepoznati prepisivač 1150/1737. godine.

8151. R-5501

Zbirka (مجموع) *2*

L. 80; 17 x 11 (17 x 10,5); 15 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-58b

زبدة الأمثال

ZUBDA AL-AMṮĀL

Zbirka poslovica. Na arapskom jeziku sastavio Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī iz Galipolja, umro 1024/1615. godine.

Dobrača II, 585, 2; Fajić III, 2249; Ḏayl I, 609; Flügel I, 301.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذى زيّن عباده بالألفاظ والأقوال وفضّلهم بما علّمهم من بدائع الحكم ولطائف الأمثال ... أمّا بعد فيقول أفقر عباد اللـه الكريم مصطفى بن إبراهيم عفا عنهما ... أردت أن أجمع مجموعة باعتبار معني... وسمّيتها زبدة الأمثال.

Završetak (l. 58b):

آخره: تمّ جمع زبدة الأمثال و ترتيبه و تعليقه بعون الله الملك المتعال

Na l. 58b-63b izvodi iz raznih djela o pokuđenosti pušenja duhana .

مطلب في قبح الدخان ومضرته

Jedan od citata je iz djela منتخب المجالس od Aḥmada b. Muṣṭafe al-Mostārīya:

وروي عن النبيّ صلّي اللّه عليه وسلّم أنّه قال يا أبا هريرة يأتي أقوام في آخر الزمان...

2. L. 66a-80b

مجموعه
MAĞMŪ'A

Zbirka pjesama na turskom i perzijskom jeziku od više pjesnika. Između ostalih zastupljeni su stihovi iz divana Ḥāfiẓa Šīrāzija, zatim Ḥikmat, Lāmi'i, Maylī, Nağatī i drugi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Muṣṭafā b. Ḥasan (l. 66b) na drugom mjestu potpisan kao Qazāz Muṣṭafā (قزاز مصطفى) (l. 65a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8152. R-4374

خلاصة الأخبار في أحوال النبيّ المختار
ḪULAṢA AL-AḪBĀR FĪ AḤWĀL AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Djelo o stvaranju svijeta, o Muhammedu, a.s., vrijednostima nauke i drugim temama. Na arapskom jeziku napisao Maḥmūd-efendī b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Hudā'ī aš-Šayḫ, al-Uskudārī, umro 1038/1628. godine.

Fajić III, 2254, 1; Ḥ. Ḫ. I, 717; A. M. II, 415; GAL, G II, 444-5, str. 590.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذى علّم الإنسان ما لم يعلم و جعل آدم خليفة فى العالم ... و بعد فهذه الرسالة فى أحوال النبىّ المختار سمّيتها خلاصة الأخبار...

Završetak (l. 61a):

آخره: فعليك بالإجتهاد في أمر الدين واتباع سنّة سيّد المرسلين وكن على سير الصالحين الكاملين واعبد ربّك حتّى يأتيك اليقين تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 61; 21,5 x 14,5 (16 x 7,5); 23 retka. Nasta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na zadnjoj korici.

Prepisao nepoznati prepisivač 1149/1639. godine

8153. R-9382

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقامع الاشرار
MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀMI' AL-AŠRĀR

Zbirka vazova na arapskom jeziku. Napisao Aḥmad b. 'Abdulqādir Aqḥiṣārī ar-Rūmī, aš-Šayḫ, 1041/1631. godine. Djelo je podijeljeno na stotinu poglavlja (مجالس). U svakom poglavlju obrađenje po jedan hadis o raznim temama.

Ahlwadrt VII, 8845; Fajić III, 2255; Ḥ. Ḫ. II, 1590; A. M. I, 157; GAL SII, 661; O. M. I, 26.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي رفع أقدار العلماء بمقدار معرفة كتابه المحكم ... وبعد فهذا المكتوب بالقلم شرح لبعض صحاح الحديث المعظم... المجلس الاوّل في تمثيل من يذكر ربّه ومن لم يذكر

Završetak (l. 263):

آخره: لا الرضاء شرط في لزوم المال وسقوطه والإكراه هدم الرضاء على ما بيّن في موضعه والحمد للّه واحده وصلّى اللّه على محمّد تمّت الكتاب المجالس.

L. 263; 20 x 14,5 (16 x 8,5); 21 redak. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari teksta. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Ḥusayn Wā'iẓ b. Wā'iẓ aš-Šayẖ Muṣṭafā b. aš-Šayẖ Ḫusamuddīn al-Banalūqawī 3. redžepa 1118/1706. godine (l. 263b):

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين قد وقع إتمام هذه النسخة الشريفة المباركة المسمّاة بالمجالس أحمد الرومي الأقحصاري الحنفي في اليوم الثالث من شهر رجب المرجّب لسنة ثماني عشرة ومائة وألف عن يد العبد الضعيف

Na kraju rukopisa nalazi se deset praznih listova.

8154. R-7382

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقامع الأشرار

MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀMI' AL-AŠRĀR

Isto kao br. 8153.

L. 231; 21,5 x 16,5 (17,5 x 12); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni. Korice obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8155. R-8370

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقامع الأشرار

MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀMI' AL-AŠRĀR

Isto kao br. 8153.

Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يعلم أنّه من مكر الشيطان ويستعيذ بالله منه...المجلس الثالث ...(l. 1b)

Završetak (l. 82b):

ناقص في آخره. آخر الموجو: المجلس الثلاثون في بيان سنّيَة الاعتكاف وطلب ليلة القدر فيه وفضيلتها...يلزم إحيا ءها بأشرف الآعمال والاعتكاف من أشرف الأعمال...

L. 82; 21,5 x 15,5 (16 x 10); 27 redaka. Nasta'līq, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8156. R-1642

جامع الأزهار ولطائف الأخبار

ĞAMI' AL-AZHĀR WA LAṬĀ'IF AL-AḤBĀR

Skup vazova i lijepih propovijedi. Na arapskom jeziku napisao Rağap-efendī Āmidī, al-Qayṣarī, umro poslije 1060/1650. godine. Djelo je napisao dok je bio vaiz u gradu Aydīn (Turska), u džamiji 'Atik, i podijelio ga na 96 poglavlja.

O. M. I, 314; aẓ-Ẓahiriyya IV, 152; S II, 655.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الصدقة واخفاؤها فإنّ نسبة العلم إلى الشمائل استعارة...

Završetak (l. 25b):

آخره: اللهمّ اشفعني في دار الدنيا من (...) واختم لي بخير واجعلني لسان صدق في الآخرين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 30: 23 x 17 (20 x 14); 31redak. Ta'līq, sitan, sa primjesama dīwānī pisma. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta.

Povez kožni, djelimično oštećen na hrbatu.

Na zaštitnim listovima na početku i na kraju izvodi iz drugih djela, stihovi i fetve na arapskom jeziku.

Djelo se završava kolofonom gdje je naveden autor i naslov djela te godina kada je djelo završeno.

Prepisao Abū Bakr b. Ibrāhīm-efendī Prozori (!) 1188/1774. godine.

الحمد للّه الذي اتمني هذه المجالس الشريفة ولطايف العظيمة المسمّى بجامع الإزهار... في أوائل شهر ذي القعدة في وقت العشاء في تاريخ سنة ثمان وثمانين ومائة وألف بيد العبد الضعيف الفقير المحتاج إلى ربّه القدير أبو بكر بن إبراهيم أفندي برزوري.

8157. R-8584

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 129; 16 x 11 (11 x 5,7); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani i naknadno ponovo uvezivani, bez kustoda. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Na početku prvog djela veoma lijep unvan.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene platnom crne boje.

1. L. 1b-48b

تشويق اللّبيب إلى محبّة الحبيب

TAŠWĪQ AL-LABĪB ILĀ MAḤABBA AL-ḤABĪB

Kraće djelo o ljubavi prema Božijem poslaniku Muhammedu, a.s., na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovakav naslov nismo uspjeli pronaći u nama dostupnim katalozima. Djelo je nepotpuno na kraju. Sudeći po drugom djelu u ovoj zbirci autor i ovog djela bi mogao biti al-Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd (iz Imotskog), za koga se zna da je bio živ 1072/1661. godine (*GAL II, 520; Kaḥḥala III, 290*).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي فرض على عباده حبّ حبيبه ونبيّه محمّد وجعل حبّه سبب للسّعادة الباقية اى الأبد... أمّا بعد فإنّي لمّا رأيت أنّ إخوان زماننا لا يعرفون أنّ محبّته صلّى اللّه عليه وسلّم فرض على أمّته ولا يشتغلون بمعرفة هذا الفرض أردت أن أؤلّف كتابا مختصرا في بيان مقدار محبّته صلّى اللّه عليه وسلّم فشرعت في المقصود بعون اللّه المجيب وسمّيته بتشويق اللبيب إلى محبّة الحبيب فاعلم يا أخي يجب على كلّ مكلّف ...

Završetak ovdje (l. 48b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فإنّي لمّا رأيت أنّ الصلوة عليه صلّى اللّه عليه وسلّم من أفضل العبادات وأعظم الأسباب إلى استجابة الدعوات وأكرم الوسائل...

2. L. 49a-109b

دليل السائرين إلى زيارة حبيب ربّ العالمين
DALĪL AS-SĀ'IRĪN ILĀ ZIYĀRA ḤABĪB RABB AL-'ĀLAMĪN

Vodič za one koji odluče posjetiti mezar Božijeg poslanika Muhammeda, a.s. Na arapskom jeziku napisao al-Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd, (iz Imotskog) umro poslije 1072/1661. godine. Primjerak je manjkav na početku i na kraju.

GAL II, 520; Kaḥḥala III, 290

Početak ovdje (l. 49a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قاضي الحاجات أردت أن أصلّي عليه صلّى الله عليه وسلّم بألفاظ تحكي المدح وتشمل الوسايل فأقول بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي شرّف الأنبياء والمرسلين على سائر المخلوقات وجعله بالمؤمنين رؤوفا رحيما وأرسله رحمة للعالمين وأعطاه خلقا عظيما وبلّغ به عباده مرادهم...

Završetak ovdje (l. 109b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اللهمّ صلّ وسلّم على سيّدنا ونبيّنا محمّد خير الأنام الهاشميّ الهادي وعلى آله...

Na prvom zaštitnom listu bilješka o naslovu djela u ovoj zbirci:

في هذ المجلّد كتابان مختصران نفيسان احدهما تشويق اللبيب إلى محبّة الحبيب وثانية دليل السائرين إلى زيارة حبيب ربّ العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8158. R-8549

Zbirka (مجموعة) *3*

L. 238; 21,5 x 16,5 (16 x 9,5); 17 redaka. Nasẖ, krupan, čitak. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Na l. 1b-15b bilješke iz raznih djela, stihovi, hadisi, citati i dr., na arapskom i turskom jeziku.

1. L. 16b-22b

رسالة في حقّ الدخان والقهوة
RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN WA AL-QAHWA

Naslov na početku هذه رسالة في حقّ الدخان

Rasprava na arapskom jeziku o duhanu i kahvi sa vjerskog stanovišta. Napisao Muḥammad Fiqhī al-ʻAynī iz Istanbula, umro poslije 1114/1702. godine.

Popara IX, 5788, 2; Kaḥḥāla XI, 131; GAL G II, 437

Početak (l. 16 b):

أوّله: الحمد للّه الذي أنزل الفرقان مبيّنًا للحلال والحرام وشرّفنا على سائر الأمم بإستنباط الأحكام الشرعيّة...وبعد، فيقول الفقير المحتاج إلى اللّه الغنيّ محمّد فقهيّ العينيّ نزيل قسطنطينيّة: لمّا شاع بين الرجال والنساء في بلاد الإسلام استعمال الورق المسمّى في ديار العرب بالدخان وفي ديار الروميّة بالتتن وفي الفرس بتن باكي كان العلماء قد تكلّموا في حرمته لكن بعضهم أثبت حرمته بالأدلّة الواهية وبعضهم أفرط فيه حتّى ألحق به في الحرمة استعمال القهوة المعروفة وبعض القاصرين ذهب إلى حلّه...فألّفت هذه الرسالة في ذلك الحكم...

Završetak (l. 22b):

آخره: ولم يتعد طوره خوفا من ربّ العباد والحمد للّه على الاتمام وصلّى اللّه على سيّد الأنام محمّد وآله الطيّبين ورحمة اللّه على عباده الصالحين تمّت تمام.

Na l. 23 bilješke na arapskom jeziku.

2. L. 24b-29a

رسالة المتعلّقة بالطعن والطاعون
RISĀLA AL-MUTAʻALLAQA BI AṬ-ṬAʻN WA AṬ-ṬĀʻŪN

Naslov ovdje:

رسالة فيما ضبطه أهل النقل في خبر الفصل

Kratka risala iz medicine. Na arapskom jeziku napisao Zayn b. Ibrāhīm Ibn Muğaym al-Ḥanafī, umro 970/1562. godine.

Dobrača II, 1398, 13.

أوّله: الحمد للّه المقدّر الأرزاق والآجال والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد والصحب والآل وبعد فهذه جملة من الفوائد المتعلّقة بالطعن والطاعون جمعتها ممّا جمعه الشيخ الجلال السيوطي...

Završetak (l. 29a):

آخره: ومن كفّل يتيما أو أرملة أظلّه اللّه وأدخله الجنّة رواه الطبراني في الأوسط والله سبحانه وتعالى أعلم تمّت تمام.

3. L. 33b-237a

زبدة الواعظين
ZUBDAT AL-WĀ'IẒĪN

Zbirka vazova, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Autor je ovu zbirku sakupio iz raznih tefsirskih i hadiskih djela i podijelio na 48 poglavlja, za svaku sedmicu po jedno poglavlje.

Ḥ. Ḥ. II, 954; Fajić III, 2316; Dobrača I, 398, 3.

Početak (l. 33b):

أوله: الحمد لله مجمع المحامد على جميع النعم ... قال العبد الفقير إلى رحمة اللّه تعالى أردت أن أجمع كتابا من زبدة كتب الموعظة...و سميته زبدة الواعظين فى بيان كلام ربّ العالمين.

Završetak (l. 237a):

آخره: فأنزل اللّه تعالى فى شأنه سورة والليل إذا يغشى فافهم فليتأمّل في هذا الباب واللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

Rukopis se završava kolofonom gdje je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio Šayẖ Mūsā b. Sulaymān-aġā, nastanjen u kasabi Maglāy u Bosni, 12. ševvala 1185/1772. godine:

كتب الفقير المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى شيخ موسى بن سليمان أغا غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه ساكن بقصبه، مغلاي عن بوسنه ١٢ شوال سنة ١١٨٥.

Na l. 32b-33a sadržaj djela.

IZ Odbora IZ-e Travnik.

8159. R-7623

رسالة النصائح والوصايا
RISĀLA AN-NAṢĀ'IḤ WA AL-WAṢĀYĀ

Zbirka savjeta i uputa. Iz raznih djela sakupio na arapskom jeziku Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Ḥusaynī, al-Ḫādimī, an-Naqšibandī, al-Ḥanafī, Abū as-Sa'īd, umro 1176/1762. godine.

Kaḥḥala XII; 31; A. M. II, 333

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد فأيّها الصالح الأخ المتّقي والصالح الملح المتقى نوّر اللّه قلبي وقلبك بأنوار قدسه ... فشرعت إلى جمع وصايا احتواها كلام ربّ العالمين وتضمّنها حديث سيّد المرسلين...

Završetak (l. 26a):

آخره: وأنا تراب أقدم الصالحين وغبار مجالس العارفين للطّريقة النقشبنديّة خادمي وفي خدمتهم قائمي أبو سعيد محمّد بن الشيخ مصطفى الخادمي... وقال الآمين بحرمة سيّد المرسلين عليه وعلى آله وصحبه أفضل الصلوة وأزكى التسليمات أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 26; 21 x 15,5 (16 x 9); 15 redaka. Nasẖ, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8160-8163 R-5095-5098

نصائح العباد في بيان ألفاظ منبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد
NAṢĀ'IḤ AL-'IBĀD FĪ BAYĀN ALFĀẒ MUNABBAHĀT 'ALĀ AL-ISTI'DĀD LI YAWM AL-MĪ'ĀD

Komentar djelu المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد. Osnovno djelo napisao Aḥmad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ahmed aš-Šafi'ī, Ibn al-Ḥağar (prema našem rukopisu l. 1a) ili al-Ḥağarī (al-Ḥuğrī), umro 919/1513. god*ine*. (*Ahlwardt VII, 8705; Ḥ. Ḫ. II, 1848.*) Ovaj komentar napisao je Muḥammad b. 'Umar b. 'Arabī b. 'Alī Nawawī, al-Ğāwī, umro 1316/1898. godine.

Kaḥḥala XI, 87; GAL G II, 501; S II, 813, 814.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد للّه الذي جعل العلم أنفع الصفات الكماليّة وأشهد أن لا اله إلاّ اللّه وحده لا شريك له الذي خصّ من شاء من عباده... فيقول المرتجي محمّد نووي بن عمر الجاوي هذا شرح وضعته على الكتاب المشتمل على المواعظ للعلاّمة الحافظ الشيخ شهاب الدين أحمد بن علي بن محمّد بن أحمد الشافعي لشّهير بابن الحجر القسطلاني... وسمّيته نصائح العباد في بيان ألفاظ منبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد.

Završetak (IV sveska str. 15):

آخره: وسورة الكوثر تمنع خصومة الخصماء وسورة الكافرون تمنع الكفر عند النزع وسورة الإخلاص تمنع النفاق وسورة الفلق تمنع حسد الحاسدين وسورة الناس تمنع الوسواس. وأختم هذا الكتاب بهذا الحديث تبركًا وصلى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين.

Djelo je prepisano u četiri sveske sa širokim linijama, str. 34+32+32+32; formata 21 x 16,6 (16,5 x 12,5); 19 redaka na stranici. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom.

Sva četiri sveska prepisao muftija Abdullatif Đulbija, 1311/1893. godine.

Na više listova pečat vlasnika muftije Abdullatifa Đulbije, Nova Varoš 1869. - Ulicinj 1939. godine.

Na str. 16-39 u četvrtom svesku komentari hadisa o raznim temama te pojašnjenja neke hadiske terminologije od istog prepisivača.

8164. R-6966

عنوان الحكمة والموعظة الحسنة

ʻUNWĀN AL-ḤIKMA WA AL-MAWʻIẒA AL-ḤASANA

Zbirka vazova koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫanǧī al-Bosnawī (Mehmed Handžić), umro u Sarajevu 1944. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي بيّن لنا سبيل الدعوة إلى دينه القويم وأوضح لنا دليل الإرشاد إلى الطريق المستقيم... وبعد فهذه عقود منثورة من المواعظ التي هدى الله الكريم عبده الضعيف محمّدا الخارجي البوسنوي إلى إلقاءها من كرسيّ الجامعين الخنكاري والخسروي في مدينة سراي بوسنه... واستخرت الله أسمى هذه المجموعة عنوان الحكمة والموعظة الحسنة والله يجعلها عملا خالصا لوجهه الكريم إنّه هو البرّ الرحيم... التوبة وسعة رحمة الله تعالى

التوبة وسعة رضى الله تعالى (l. 2a)

النظافة وحسن الهيئة (l. 4a)

الصدقة وإعانة الفقراء (l. 6a)

تربية الأولاد (l. 7b)

الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر (l. 9a)

فصل من الخواطر (l. 10a)
ليلة القدر (l. 11a)
حضور أعياد الكفّار (l. 12b)
المرأة المسلمة وسيرة أمّهات المؤمنين (l. 14a)
شرح حديث (l. 17a)
ذكر الله تعالى (18a)
بعض منكرات دراويش (l. 20a)
شرح حديث (l. 22a)
حقيقة السبحة (l. 23b)
شرح آية وتفسيرها (l. 25a)
دعاء (l. 27a)

Završetak (l. 27a):

آخره: شرح آية وتفسيرها (l. 25a) ويدخل في المداخل المكروهة نرده ولا نقبله أن له سريرة صالحة والله يصلح أعمالنا وسرائرنا بمنه وكرمه... دعاء يصلح أن يختم به الوعظ... اللهمّ مددنا إليك أكف الضراعة فلا تردنا خائبين لا نيأس من روحك ولا نقنط من رحمتك ومن يقنط من رحمة ربّه إلاّ الضالّون.

L. 27; 24,5 x 20 (19,5 x 12); 22 retka. Nash, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir od sveske sa širokim linijama.

Povez kartonski.

Rukopis je autograf.

Poklon Mustafe Handžića, autorovog brata, iz Sarajeva.

8165. R-138

Zbirka (مجموع) *3*

L. 33; 31,5 x 22 (24,5 x 14); 25 redaka. Nash, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, sa širokim linijama.

Povez polukožni.

1. L. 1b -7b

بحث فيما يعتقد الناس من فضل الليلة الخامسة عشر من شعبان
BAḤT FĪMĀ YA'TAQID AN-NĀS MIN FAḌL AL-LAYLA AL-ḤĀMISA 'AŠARA MIN ŠA'BĀN

Kratko djelo o vrijednostima petnaeste noći hidžretskog mjeseca ša'bana. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫanǧī al-Bosnawī, umro 1364/1944. godine. Autor navodi hadise koji govore o toj noći kao i neke novotarije koje se u nekim mjestima praktikuju povodom obilježavanja ove noći. Djelo je nedovršeno.

Lavić, O., Rukopisi Mehmeda Handžića u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, Anali GGB, Sarajevo, 1987; knj. XIII-XIV, str. 45.

Početak (l. 1b):

أولّه: الحمد للّه ربّ العالمين والصلاة والسلام على أشرف المرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين أمّا بعد فهذ بحث فيما يعتقد الناس من فضل الليلة الخامسة عشرة من شعبان وهل ثبّت في فضلها شيء في كلام اللّه تبارك وتعالى أو في كلام رسوله صلعم.

Završetak (l. 7b):

آخره: فما كان جواب أبى حامد رحمه اللّه تعالى إلاّ أن قال بضاعتي في الحديث مزجاة.

Djelo je autograf.

2. L. 9b-21a

بستان المحدّثين
BUSTĀN AL-MUḤADDITĪN

Risala gdje su predstavljena hadiska djela koja se najčešće uzimaju kao izvori za navođenje hadisa na razne teme. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫanǧī al-Bosnawī (Mehmed Handžić), umro 1364/1944. godine. Nije posve jasno da li je ovo originalno djelo autora ili pak prijepis dijelova iz drugih djela.

Lavić, O., Rukopisi Mehmeda Handžića u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, Anali GHB, Sarajevo, 1987; knj. XIII-XIV, str. 47.

Početak (l. 9b):

أولّه: الحمد للّه حق حمده والصلوة والسلام الاتمان الاكملان على محمّد رسوله وعلى آله وأصحابه الموفين بعهده ومن اتّبعهم من العلماء الراسخين وارث علومه أمّا بعد فهذه رسالة مسمّاة ببستان المحدّثين والمقصود الأصلي منها ذكر كتب الحديث التي ينقل منها غالبا في الرسائل والمصنّفات.

Završetak (l. 21a):

آخره: النسخة التاسعة من الموطأ... وفي منصب القضاء جاء عليه القضاء وتوفّى في رمضان مائتين واثنين وأربعين.

Listovi 22-23 prazni.

3 L. 24a-31b

(قطعة من كتاب يذكر فيه بعض الفضائل والمستحبّات)

(QIṬ‘A MIN KITĀB YAḎKURU FĪHI BA‘Ḍ FAḌĀ’IL WA AL-MUSTAḤIBBĀT)

Pedeset devet hadisa o lijepom ponašanju. Zbirka je nekompletna pa ne možemo utvrditi da li je M. Handžić sakupio ove hadise ili je to dio neke zbirke koju je prepisao. Pored svakog hadisa je redni broj 470-528.

Početak ovdje (l. 24a):

أوّله: الحاكم والبيهكي في الشعب وابن مردويه. قال الحاكم صحيح على شرط المسلم أقرّه الحافظ الذهبي.

Završetak (l. 31b):

آخره: ٥٢٨ عن سلمان رضي قال عادني رسول اللّه صلعم وأنا مريض فقال يا سلمان شفى اللّه عزّ وجلّ سقمك وغفرلك ذنبك وعافاك في دينك وجسمك إلى مدّة أجلك.

Cijela zbirka je autograf bez godine nastanka ovih djela.

Poklon Mustafe Handžića, autorovog brata.

8166. R-5576

المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد

AL-MUNABBIHĀT ‘ALĀ AL-ISTI‘DĀD LI YAWM AL-MĪ‘ĀD

Isto kao br. 7870,2.

Završetak ovdje (l. 24a):

آخره: عن أبي سعيد رضي اللّه عنه قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم خير المجالس أوسعها والحمد لله ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه الطيبين الطاهرين تسليما كثيرا دائما إلى يوم الدين.

L. 25; 20 x 14 (16 x 9); 21 redak. Nasẖ, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom. Prepisao nepoznati prepisivač 1071/1660. godine.

Na l. 1a završetak djela أربعون حديثا i bilješka da je djelo prepisano u Antepu (danas Gaziantep u Turskoj) u medresi Taḥtālī, 1070/1659. godine:

الحديث الأربعون قال عليه السلام الراحمون يرحمهم الرحمن ...فسمعت نداء اتركا عبدي فلا تخوفاه فإني رحمته فإنّه رحم عصفورا في الدنيا رحمة في العقبى. تمّت الكتاب في يوم أحد في شهر رجب المرجّب في بلد عينتاب في مدرسة تختالى سنة ألف وسبعين.

Na l. 25b hikaja na turskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8167. R-9384

Zbirka (مجموعة) *4*

L. 100; 25 x 19 (18 x 9); 21 redak. Nasḫ, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

1. L. 1b-96b

مجمع موعظهء أقحصاري
MAĞMA‘ MAW‘IẒA-I AQḤIṢĀRĪ

Naslov prema rukopisu: مجمع موعظهء أقحصاري عليه رحمة البارى

Zbirka vazova sabrana iz raznih djela, na arapskom jeziku. Iz samog naslova može se zaključiti da je sakupljač Aqḥiṣārī, čija nam je biografija nepoznata. Na kraju svakog vaza naveden je izvor.

Početak (l. 1b):

أوّله: أبو موسى رضيه روي مسلم عنه هي ما بين أن يجلس الإمام المراد به جلوس الخطيب بين الخطبتين ويجوز أن يراد به جلوسه حين صعد المنبر إلى أن تقضى الصلوة

Završetak (l. 96b):

آخره: خطبة الحمد لله الذي خلق العرش والكرسيّ من نور محمّد مصطفى وخلق اللّوح والقلم من نور محمّد مصطفى... موعظة داوموا بالصلوة والسلام على سيّد المصطفى وأظهروا الاشتياق بالصلوة على رسولنا محمّد المصطفى... وتمسّكوا بسنّته على شفيعنا محمّد المصطفى إلاّ أنّ أحسن الكلام

2. L. 96b-98a

يوسف وزليخا
YŪSUF WA ZULAYḪA

Romantični spjev u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Nedostaje uobičajena hamdela.

Nametak IV, 2879

Početak (l. 96b):

أوّله: كل اي قربت ديارنده اسير اولوب قلان انسان
كل اي غفلت حجابنك اراسنده يتان انسان

Završetak (l. 98a):

آخره: بو كتاب اولسون اسنه مبارك مرادين حاصل اتسون حق تبارك
اوقياني دكليني يازاني رحمتكله يار لغافل يا غني

3. L. 99b-100

قصيدة الألفيّة في مدح محمّد عليه السلام
QAṢĪDA AL-ALFIYYA FĪ MADḤ MUḤAMMAD, A. S.

Naslov prema rukopisu (l. 99a).

Kasida na arapskom jeziku u pohvalu Božijeg poslanika Muhammeda, a.s., od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 99a):

أوّله: أحنّ إلى شفيعي في غد شمس الضحى قمر الوجود محمّد

Završetak (l. 100a):

آخره: يمين لا احلّ عن عهد واللّه يجبر كسّرنا محمّد

4. L. 100b

القصيد ة الطنطرانية مع ترجمتها بالتركية
AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA MA‘ TARĞAMATIHĀ BI-’T-TURKIYYA

Kasida na arapskom jeziku napisana u pohvalu seldžučkog vezira Nizamu-l-Mulka. Napisao Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq Ṭanṭarānī, Abū Naṣr, oko 480/1087. godine.

Dobrača I, 397, 5; II, 896, 16.

Početak (l. 100b):

أوّله: يا خلي البال قد بلبلت بالبال بال بالنوي زلزلتني والعقل في الزلزال زال..

Završetak (l. 100b):

آخره: إنّ قلبي في خمار هاج من سكر الهوى فاسقني من فيك خمرا فيه كالسلسال سال

Na kraju rukopisa nalazi se šest praznih lista.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1177/1763. godine.

Vlasnik Atif Alihodža, trgovac iz Travnika.

8168. R-8482

الموعظة الحسنة

AL-MAW'IẒA AL-ḤASANĀ

Naslov prema rukopisu.

Zbirka vazova za razne prilike. Na arapskom jeziku sakupio, kako se to vidi iz završnog dijela rukopisa, 'Uṯmān b. Ḥasan b. Aḥmad, zvani Kose-zāde, učenik Muḥammad-efendije Kutahijavija. Vazovi su sabrani iz raznih djela i na kraju svakog vaza je naveden izvor iz kojeg je preuzet. Najčešće su to djela:

زبدة الواعظين، تفسير المعالم، طريقة المحمّديّة، مجالس رومي، مكاشفة القلوب.

Početak (l. 1b):

أوّله: سورة البقرة... بسم الله الرحمن الرحيم (شهر رمضان) مبتدأ خبره ما بعده او خبر مبتدأ محذوف تقديره ... عن النبيّ عليه الصلوة والسلام أنّه قال من فرح بدخول رمضان حرّم الله جسده على النيران...

- شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن (فضيلة رمضان) ... ١
- انّا أنزلناه في ليلة القدر ... ٤
- قد أفلح في فضيلة عيد الفطر... ٧
- يا أيّها الذين آمنوا كتب عليكم (في فضيلة الصيام)... ١١
- وسارعو إلى مغفرة (فضيلة رجب) ... ١٤
- من فضيلة ليلة البراءة ... ١٦
- الله لطيف بعباده (في فضيلة شعبان) ...١٩
- ومن يطع الله ورسوله في فضيلة اطاعة الرسول ... ٢٣
- والذين يكنزون في بيان عذاب من لم يعط الزكاة ... ٢٥

- في بيان أهل الجنّة... ٢٨
- في بيان أهل النار ... ٣٠
- في فضيلة صلوة الجمعة ... ٣٣
- في فضيلة الصلوة مع الجماعة ...٣٥
- في فضيلة الصلوة على النبيّ ... ٣٧
- في تارك الصلوة ... ٤٠
- في فضيلة برّ الوالدين... ٤٣
- في بيان ذمّ الحسد.. ٤٧
- في بيان ذمّ الدنيا... ٤٩
- في فضيلة بني آدم ... ٥٢
- في فضيلة العلم ...٥٤
- وإذا سألك عبادي عنّي فانّي قريب ... ٥٦
- في بيان مضاعفة أجر الأعمال ... ٥٩
- في بيان برّ الولدين ...٦١
- في فضيلة قراءة القرآن ... ٦٤
- في بيان أحوال النفس ... ٦٦
- في ذمّ أكل الربا ... ٦٨
- في بيان ذمّ شارب الخمر... ١٧٩
- في بيان الهجرة ...١٨٣
- في بيان معجزات النبيّ صلعم ... ١٨٥
- في فضيلة الأضحى ... ١٩٢
- في قصّة إسماعيل عليه السلام... ١٩٧
- في بيان وفات النبيّ ... ٢٠٠

Završetak (l. 212b):

آخره: (l. 212a) هذا آخر ما سوّده الفقير من الموعظة الحسنة عثمان بن حسن بن أحمد المدعوّ بكوسه زاده من تلاميذ العالم العامل الفاضل المحقّق محمّد أفندي المشتهر بين العوام والخواص بكوتاهيوي...(فانصرنا) بالنصرة المعنوية (على القوم الكافرين) المشركين ولا يشكر بإذاء نعمته آمين يا أرحم الراحمين.

L. 212; 23,5 x 17 (17 x 10); 21 redak. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Kur'anski ajeti i komentari pisani na sredini stranice i uokvireni tankom crvenom linijom. Hadisi i predaje o određenoj temi pisani na marginama koje su, također, uokvirene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, oštećen na gornjem dijelu korica, sa prijeklopom. Korice sa vanjske i unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom gdje je data bilješka da ga je prepisao Nu'mān b. 'Abdullāh al-Aqḥiṣārī, u Aqḥiṣāru (Pruscu) prve džume mjeseca safera 1283/1866. godine (l. 212b):

وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الموعظة الحسنة على يد العبد الأضعف الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ القدير نعمان بن عبد الله الأقحصاري (...)تمّ بعون الله الملك الستار في بلد الأقحصار في أوّل جمعة من شهر صفر الخير في سنة ثلاث وثمانين ومائتين وألف.

Na zaštitnom listu 1-2 na početku rukopisa sadržaj djela.

Na zaštitnim listovima 3-6 također na početku, dova koja se uči na početku i na kraju vaza.

Vlasnici Mehmed Smajić i Salih Ibraković.

Iz kolekcije Muhibi ef. Nurikića iz Gračanice.

8169. R-8505

الموعظة الحسنة

AL-MAW'IẒA AL-ḤASANA

Isto kao br. 8168.

Ovaj primjerak je u formi bilježnice gdje su pored djela الموعظة الحسنة prepisani i dijelovi više tefsira.

L. 275; 21 x 17 (17 x 13.5); 23 retka. Ta'līq, sitan, pisan na karakterističan način, slično drugom primjerku ovoga rukopisa na koji smo se ovdje pozvali (v. br. 8168). Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Foča.

8170. R-5449

الزهر الفائح فيمن تنزّه عن ذنوب والقبائح

AZ-ZAHR AL-FĀ'IḤ FĪMAN TANAZZAHA 'AN ḎUNŪB WA AL-QABĀ'IḤ

U rukopisu naslov: كتاب الزهر الفائح في ترك الذنوب والقبائح

Zbirka vazova, na osnovu hadisa, predaja (حكاية) i stihova (شعر), o smrti, životu na drugom svijetu i odgovornosti za učinjena djela. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Al-Farğ Muḥammad al-Ğawzī, čija nam je biografija nepoznata.

Ahlwardt VII, 8768; Ḏayl I, 618.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله أبتدى وبكتابه أقتدى وبنبيّه أهتدى وأشهد أن لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له وأشهد أنّ محمّدا عبده ورسوله صلّي الله عليه وسلّم تسليما كثيرا أمّا بعد فإنّ حقوق الله العظيم من أن يقوم بها العبد.

Završetak ovdje (l. 55b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حكاية حكي أنّ بعض المنبين المطربين (l. 55a) فنودي توجّه إلى المسجد الفلاني وعاني من خدمني ما يعاني ولا تقف مع...

L: 55; 18 x 13 (12 x 8,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir različit. Prvih 20 listova tamnožute boje, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Drugi dio rukopisa na tanjem papiru, sa vodenim znakom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8171. R-5473

كتاب أبي طيّب

KITĀB ABŪ ṬAYYIB

Na l. 85b naslov knjige: اسم كتابا أبو الطيّب

Obimnije djelo iz oblasti ahlaka i fikha, na arapskom jeziku, od nekog Abū Ṭayyiba, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je napisano u formi pitanja (مسئلة) a odgovori uvijek počinju riječima قال أبو الطيّب رحمة له na osnovu čega zaključujemo da je ovo djelo sakupio neko od učenika spomenutog Abū Ṭayyiba.

Fajić III, 2077, 3.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين و العاقبة للمتقين ...باب فى العلماء قال أبو الطيّب رحمة الله العلماء سبعة أوّلها فقيه ...

Završetak (l. 85a):

آخره: قال أبو الطيّب العصبة أربعة.. ثمّ ابن العمّ الأب ثمّ مولى العناقة ثمّ مولى الموالات ثمّ ذوي الأرحام على ترتيب العصبات إذا لم يكن وارثًا تمت تمام

L. 85; 17,5 x 12 (12,5 x 6); 14 redaka. Nasẖ, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 16. safera 1049/1639. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8172. R-8548

مرغوب الأبرار ومنفور الأشرار
MARĠŪB AL-ABRĀR WA MANFŪR AL-AŠRĀR

Naslov prema rukopisu (l. 1a): اسم هذا الكتاب مرغوب الأبرار ومنفور الأشرار

Zbirka vazova, uputa i savjeta, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Sličan naslov ili početak djela nismo pronašli u nama dostupnim katalozima. Djelo je podijeljeno na osam cjelina (الباب) a svaka cjelina je podijeljena na kraća poglavlja (الفصل).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله القديم مقاله العظيم أفضاله العموم نواله والصلوة على حبيبه المرسل من عند جلّ جلاله أمّا بعد فهذه مواعظ ونصائح وزواجر ومسائل جمعتها ورتّبتها وبوّبتها بعون ربّ العالمين لنفع إخواننا المؤمنين ... الباب الأوّل في الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر

- الباب الأوّل في الأمر بالمعروف ...1
- الباب الثاني في التوبة...11
- الباب الثالث في الصلوات الخمس....18

- الباب الرابع في العلم ... 27b
- الباب الخامس في شرح بعض الأحاديث والأخبار ...29
- الباب السادس فيما يتعلّق بالطاغوت ...108
- الباب السابع في فضيلة رجب ...116
- الباب الثامن في زيارة القبور ...122

Završetak (l. 143a):

آخره: ولكن لا على هيئة الإجمال والاتّفاق في الصلوة ومراعات الأنعام فإنّ ذلك حرام بل يكبّر كلّ أحد بنفسه وإذا بلغ المصلّي قطع التكبير.

L. 147; 21 x 16 (16,5 x 9); 18 redaka. Nash, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene crnom linijom. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao Muṣṭafā dede b. Aḥmad al-Mostārī u srijedu krajem džumadel-ahira 1142/1729. godine (bilješka na l. 143a):

قد وقع الفراغ من تنميق هذا الكتاب المبارك الشريف عند الأتقياء المرغوب نظره لدى الأبرار على يد أضعف العباد مصطفى دده بن أحمد الموستاري عفى عنهما الباري وقت الظهر يوم الثلثاء في أواخر شهر جماد الآخر لسنة اثنى وأربعين ومائة وألف.

Na l. 144-147 hadisi i druge bilješke na arapskom jeziku. Na zaštitnim listovima 1-12 na početku također hadisi, izreke, sadržaj djela te skraćenice naziva djela koji su poslužili kao izvori za pisanje ovoga djela.

U posjed rukopisa nasljedstvom došao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (bilješka i pečat na zaštitnom listu 4b):

تملكه بطريق الوصايا الفقير إليه سبحانه و تعالى أحمد بن محمّد الموستاري.

8173. R-6500

هديّة الخلان وتذكرة الإخوان

HADIYYA AL-ḪULĀN WA TAḎKIRA AL-IḪWĀN

Zbirka vazova na arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Naslov prema rukopisu: هذا كتاب هديّة الخلاّن وتذكرة الاخوان

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي فضّل حبيبه على جميع الأنام وشرّفه بأنواع الفضائل والإكرام وميّزه بأصناف الطاعات في دين الإسلام... أمّا بعد التمس منّي بعض الخلاّن المخلصين والأحبّاء الصدّيقين أن أبيّن لهم من المواعظ والنصايح ما يعينهم في دينهم... فجمعتها بعون الله تعالى في كتاب واحد... وسمّيته هديّة الخلاّن وتذكرة الإخوان...

Završetak (l. 66b):

آخره: خاتمة بالدعاء(1 66a) وأن يختم لنا بالخير والسعادة والشهادة بفضله وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان وصلّى الله على سيّدنا محمّد الذي هو حبيب الله وصاحب مقام قاب قوسين أو أدنى وعلى آله وأصحابه وعترته الطاهرين وسلّم وشرّف إلى يوم الدين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 66; 20 x 16 (15,5 x 10,5); 15 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 18. redžepa 1263/1847. godine.

Vlasnik Sulejman-beg b. Ḥāğī Ḥasan-beg Defterdār-zāde (l. 1a):

هذا كتاب هديّة الخلاّن وتذكرة الإخوان تملكه سليمان بك ابن حجي حسن بك دفتردار زاده

Iz Odbora IZ-e Trebinje.

8174. R-7670

زبدة الواعظين
ZUBDA AL-WĀ'IẒĪN

Isto kao br. 8158,3.

L. 158; 18,5 x 14 (16 x 8); 17 redaka. Nasẖ, čitak, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, pisano oštrim perom. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Muḥamed Zākir Čaršimamović iz Zenice (prvi zaštitni list):

انتقل هذا الكتاب إلى أضعف العباد أنا الفقير محمّد ذاكر بن عبد الله قصبهء ايزنجه.

Na l. 1a opširna bilješka o datumu smrti oca spomentog vlasnika Muḥameda 'Abdullah-efendīje b. 'Alīja b. Ya'qūba 17. džumadel-ahira 1258/1842. godine:

بيك ايكييوز اللّي سكز سنه سنده ماه جماذي الآخرك اون يدنجي كوني پدرم چارشو امامي عبد اللهه أفندي بن على بن يعقوب دار دنيادن دار آخرته ارتحال اتمشدر.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8175. R-5834

Zbirka (مجموع) *5*

L. 216; 20,5 x 15 (17 x 10); 21 redak. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa prijeklopom, očuvan.

1. L. 1b-92b

زبدة الواعظين
ZUBDAT AL-WĀ'IẒĪN

Isto kao br. 8158,3.

2. L. 93b-152b

(مجموع مواعظ القرآنيّة)
(MAĞMŪ'A MAWĀ'IẒ AL-QUR'ANIYYA)

Zbirka vazova zasnovanih na tumačenju pojedinih ajeta, pretežno na arapskom jeziku, mada ima izvoda iz nekih djela i na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Zbirka je u formi bilježnice bez hamdele i uvodnog dijela. Mnoga poglavlja nedovršena.

Početak (l. 93b):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم مثل الذين يذكر ربّه والذين لا يذكر ربّه كمثل الحيّ والميّت.

Završetak (l. 152b):

آخره: و**الله مخرج ما كنتم تكتمون** والله تعالى اخراج واظهار ايدي يجيدر اول شي كه سزاني كتم وستر...

3. L. 154b-156b

فوائد جليلة في عبارات قليلة
FAWĀ'ID AL-ĞALĪLA FĪ 'IBĀRĀT QALĪLA

Naslov u uvodnom dijelu glose.

Kratka glosa uvoda djelu *Ḥalabī aṣ-ṣaġīr*. Osnovno djelo napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine (vidi br. 8234,2). Ovaj komentar uvodnog dijela napisao na arapskom jeziku aš-Šayh̲ Muḥammad b. Yūnus poznat kao Muḥyuddīn, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 154b):

أوّله: الحمد لله الملك الستّار الكريم العزيز الغفّار الذي بيده الملك و هو الواحد القهّار والصلوة على سيّد الأنبياء وسيّد الأبرار وعلى آله الاخيار وصحابه الأطهار أمّا بعد فيقول أفقر العباد إلى الله المتين الشيخ محمّد بن يونس الشهير بمحي الدين هذه فوائد جليلة في عبارات قليلة علّقتها على ديباجة إبراهيم الحلبي عليه رحمة الغنيّ

Završetak (l. 156b):

أوّله: ونعم الوكيل ... جملة معترضة لا معطوفة كما جوّز صاحب الكشّاف أن يكون آخر الكلام وفيه تفصيل وتحقيق فلينظر إلى المطوّل والخيالي تمّت تمام

Prepisao nepoznati prepisivač, 1185/1771. godine dok je bio valija u mjestu Ruščuk, danas Ruse (Bugarska).

4. L- 157a-187b

(مجالس الوعظ)
(MAĞĀLIS AL-WA'Ẓ)

Izvodi vazova iz nekog obimnijeg djela gdje su obrađene pojedine kur'anske sure. Na kraju su ispisani dijelovi samih sura i hadisi o određenim temama, na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 157a):

أوّله: هذه المجالس في ذكر النار وشدّة حرّها وأن جهنّم لموعدهم الموعد الغاوين والمتّبعين أجمعين

Završetak (l. 187b):

آخره: المص كهيعص حمعق تحصنت بالله العظيم وتنصرت بالله الكريم تمّت تمام.

5. L. 189-216

الصحائف القدسيّة (كتاب حديث القدسي)
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Isto kao br. 8146,4.

Početak: (l. 189b):

أوّله: الحمد للّه جاعل الموعظة تذكرة للعباد وتقويّة للمتّقين من المسلمين إلى العبادة ...الصحيفة الأولى يقول الله عزّ وجلّ عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح ...

Završetak (l. 216a):

آخره: ومن بنى بقوّة الفقراء والضعفاء أعقبت بناء وأسكنته **إنّ هذا لفي الصحف الأولى صحف إبراهيم وموسى.**

Vlasnik Muḥammad b. Ibrahīm (bilješka i pečat na l. 189a).

8176. R-9416

درّ الواعظين وذخر العابدين
DURR AL-VĀ'IẒĪN VA ḎUḪR AL-'ĀBIDĪN

Opširno djelo iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo govori o islamskim dužnostima, vjerovanju, džihadu, siromaštvu itd., prožeto kur'anskim ajetima i hadisima. Nastalo za vrijeme vladavine sultana Mehmeda II (1451-1481.) godine.

Fajić III, 2115; Bratislava 223; GAL S II, 325.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله صيّر العلماء للإرشاد كالنجم الظاهرة و الاقتداء ...و سمّيته بدر الواعظين وذخر العابدين ...

Završetak ovdje (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود :المجلس السادس عشر في الزكاة (l. 69a) فجمعها قارون فرآها عظيمه فمنعها من البخل لاستكثارها فقال يا بني إسرائيل...

L. 72; 21 x 15 (15,5 x 8); 16 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na pojedinim listovima uokviren crvenom linijom. Listovi ka kustodama.

Povez polukožni. Zadnja korica otkinuta od knjige i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8177. R-8564

بحر الأنوار

BAḤR AL-ANWĀR

Zbirka vazova i predavanja, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Autor je, kako navodi u uvodu, sastavio ovu zbirku iz poznatih tefsirskih i hadiskih djela te iz druge literature relevantne za ovu oblast.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أنزل القرآن كلاما قويًا لا يحيط أطرافه عوج والصلوة على رسوله المصطفى صلّى الله عليه وسلّم بقلع الضلال ورفع الهدى محمّد وآله وآصحابه مصابيح الدجى وبعد فإنّي جمعت هذا مستعينا بالله تعالى من التفاسير والأحاديث وغيرها من الكتب العلى من البيضاوي...وسمّيته ببحر الأنوار لأنّه ينوّر قلوب الناظرين المستعين.

Djelo je podijeljeno na 34 poglavlja (مجلس):

- المجلس الأوّل في الحمد وغيره (l. 1b)
- المجلس الثاني في موت النبيّ ، (l. 6a)
- المجلس السادس في أهوال الجهنّم (l. 28a)
- المجلس السابع في فضائل رجب (l. 33a)
- المجلس الثامن في فضائل شعبان (l. 46b)
- المجلس الرابع والثلثون في تارك الصلوة (l. 159b)

Završetak (l. 162b):

آخره: وقال رسول الله عليه السلام لعزرائيل أعظم ربّي روحي وأخذ ربّي وقال الله تعالى تعال يا محمّد أنت لي وأنا لك وسمع كلام الحقّ... وخرج روحه وبقي الأصحاب بالفراق.

L. 162; 21 x 15,5 (16 x 9); 19 redaka. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prvih dvadesetak slijepljeni i znatno oštećeni, sa originalnom folijacijom.

Povez kožni, u fazi raspadanja.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8178. R-5847

Zbirka (مجموع) *2*

L. 42; 18,5 x 13 (16,5 x 10,5); 20 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

1. L. 1b-41a

نجاة العاملين
NAĞĀT AL-'ĀMILĪN

Zbirka hadisa u formi propovijedi (wa'ẓa) na razne teme, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي هدانا للإسلام وأكرم علينا بأنواع الأفضال والأنعام وفضّلنا على سائر الأمم بأفضل الأنبياء محمّد سيّدنا الأنعام أمّا بعد فإنّ العبد الضعيف غفر الله له ولوالديه يقول نظرة ذات اليوم بقول النبيّ عليه السلام وهو عن أبي هريرة رضي الله تعالى عنه. ..فجمعت هذا بفضل الله تعالى مشتملا بالأحاديث الصحيحة ... وسمّيته نجاة العاملين.

Završetak (L. 41a):

آخره: الدعاء عند لبس الثوب بسم الله الرحمن الرحيم **ربّنا ظلمنا أنفسنا وإن لم تغفر لنا وترحمنا لنكوننّ من الخاسرين.**

Na l. 41a poglavlje na turskom jeziku o značenju i vrijednostima ebdžeda: لسان تركچه معناء بيان ايدر.

2. L. 41b-42a

(تجويد – مخارج حروف)
(TAĞWİD - MAḪĀRIĞ-Ī ḤURŪF)

Djelo je na početku nepotpuno.

Fragment nekog tedžvida na turskom jeziku, u kome se govori o izgovoru glasova, od anonimnog autora.

Fajić XI, 6568.

Početak (l. 41b):

أوّله : يكرمي طقوز حرفك اون آلتي مخرجي واردر اوّلكي مخرج بوغزين ...

Završetak (l. 42a):

آخره: اوستاذ كاملدن اوكرنه عصللرينه قصر اتميه لر اوستاذ آغزندن آله لر زيرا كلام الله در زياده سيله سعى واهتام ايده لر الله أعلم بالصواب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8179. R-9360

الصحائف القدسيّة (كتاب حديث القدسي)
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Isto kao br. 8146,4.

Manjkav na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يقول الله عزّ وجلّ شهدت نفسي لنفسي أن لا إله إلاّ أنا وحدي لا شريك لي ومحمّد عبدي ...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخره: الموعظة الثلاثون يقول الله تعالى **يا أيّها الذين آمنوا اتّقوا الله حقّ تقاته**...ومثل الموعظة عند من لا يرغب فيها...

L. 14; 18,8 x 12,8 (12,5 x 8,5); 12 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 14b pečat gdje se čita ime vlasnika: Bayrām, 1294/1877. godine.

8180. R-9359

(مجموعة أحاديث في الوعظ لمجهول)
(MAĞMŪ'Ā AḤĀDĪṮ FĪ AL-WA'Ẓ LI MAĞHŪL)

Zbirka hadisa sa komentarima na arapskom i turskom jeziku od nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku i kraju, bez poglavlja. Većina komentara su citati iz drugih djela koja se odnose na etiku i propovjedništvo.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عن أبي طالب المكي فان قلت ما الحكمة في إنزال القرآن في اللّيل قلت لانّ أكثر الكرامات ونزول النفخات والأسراء إلى السماء يكون باللّيل ...وما أدريك ما ليلة القدر...

Završetak ovdje (l. 44b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم لا يحلّ الكذب إلاّ في ثلاث كذب الرجل على امرأته ليرضيها والكذب في الحرب والكذب ليصلح...

L. 44; 21 x 17 (14,5 x 8); 21 redak. Nasẖ, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, paginirani po stranicama, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8181. R-5174

Zbirka (مجموع) *5*

L. 176; 20 x 15 (14,5 x 7); 17 redaka. Nasta'līq, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tamnobijel, žut i crvenkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, oštećen dužinom prijeklopa. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L- 1a-119a

(كتاب في الموعظة)

(KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA)

Obimno djelo iz oblasti propovjedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Na početku nedostaje 1 list, tako da nismo uspjeli ustanoviti pravi naslov djela.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من المسئلة وفيه فصول:

الأوّل في الدين والمعرفة
الثاني في النيّة والأدب
الثالث في فروض عين وكفاية
الرابع في الإفتاء والاستفتاء
الخامس في تعظيم الله عزّ وجلّ
السادس في القراءة والذكر
السابع في كتابة القرآن
الثامن في الأمر بالمعروف
التاسع في حقّ الوالدين
العاشر في وجوب الاستحلال
الحادي عشر العاطس وتشميته
الثاني عشر في عيادة المريض
الثالث عشر في التداوي
الرابع عشر في ازالة الشعر
الخامس عشر في النوم والرؤية
السادس عشر في استعمال الحيوان
السابع عشر فيمن يباح
الثامن عشر في الدعاء جهراً
التاسع عشر فيما يوجب أجرا وإباحة
العشرون في الاحتكار
الحادي والعشرون فيما حرم بيعه
الثاني والعشرون في الاستبراء
الثالث والعشرون في التصرف
الرابع والعشرون فيمن يمنع عن المرور
الخامس والعشرون فيما يقبل قول الواحد العدل
السادس والعشرون فيما يقبل قول الواحد ولو غير العدل
السابع والعشرون في الوليمة
الثامن والعشرون في الكسب
التاسع والعشرون في المسابقة

الثلاثون في هديّة الظلمة
الحادي والثلاثون في الأكل والشرب
الثاني والثلاثون في اللبس فرضًا وندبا ومباحا
الثالث والثلاثون فيما حرّم نظر إليه
الرابع والثلاثون في تقبيل غيره جوازا
الخامس والثلاثون في التزويج
السادس والثلاثون في استبشار المولود
السابع والثلاثون فيما للزّوجة على زوجها
الثامن والثلاثون في حقّ المالك
التاسع والثلاثون في المعاشرة مع الناس
الأربعون في جواز أخذ النوايب للسّلطان

Završetak (l. 119a):

آخره: وإن لم يطق كره من أدّي الفرائض وأحبّ أن يتنعّم بمنظر حسن وجوار جميلة لا بأس به فان النبيّ عليه السلام يشتري(!) جارية إبراهيم مع ما كان عنده من الحراير وكذا عليّ رضي الله عنه يشتري جارية وعنده تمّت الكتاب بعون الله تعالى.

Prepisao nepoznati prepisivač 1089/1678. godine.

2. L. 120b -146a

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 8026,4.
Djelo prepisano istim rukopisom 1089/1678. godine.

3. L. 148b-169a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 8098,2.
Prepisao nepoznati prepisivač u medresi 'Alī Naǧǧār 1051/1641. godine.

تمّت الكتاب في وقت العصر مدرسة على نجار تاريخ سنة ١٠٥١.

4. L. 170b-171a

منهاج المتعلّم
MINHĀĞ AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vrijednostima nauke i važnosti podučavanja, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno na kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1878; Ahlwardt I, 135; Kairo I, 366; Fajić III, 2158, 10.

Početak (l. 170b):

أوّله: الحمد لله موجد العلم للمجدين و مورث المعرفة للطالبين ...فإنّي أريد بحول اللّه وقوّته أن أجمع مسائل ممّا يتعلّق بالعلم والمتعلّم...وسمّيتها بمنهاج المتعلّم.

Završetak ovdje (l. 171a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كما قال عليه السلام لا يأتني الناس بأعمالهم... ولا تؤأخذون بسيّأتهم كما لا تثابون بحسناتهم.

5. L. 172

(رسالة حدث الوضوء)
(RISĀLA ḤADAṮ AL-WUḌŪ')

Kratka risala o tome šta će pokvariti abdest prilikom samog njegovog uzimanja, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 172a):

أوّله: الحمد للّه و سلام على عباده الذين اصطفى اعلم أنه إن أحدث المتوضّىء في خلال وضوئه...

Završetak (l. 172a):

آخره: فلعلّه من رسائل بعض الملحدين من قصد به إفساد الدين وإضلال جهلة المسلمين فقبحه اللّه تعالى...

Dva posljednja djela prepisana drugim rukopisom od strane nekogMuḥammad-efendīje.

Na l. 172b-176. bilješke i citati iz raznih djela te nekoliko hadisa na arapskom jeziku.

Vlasnik, a sudeći prema rukopisu i prepisvač, Munlā Muḥammad b. 'Alī (bilješka na l. 136a):

صاحبه منلا محمّد بن علي رضي اللّه عنه.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

8182. R- 5777

(شرح الموعظة)
(ŠARḤ AL-MAW'IẒA)

Komentar zbirke vazova na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Na početku nedostaje 30 lista.

Nova poglavlja počinju sa sintagmama:

قال المؤلّف، قال الفقيه، قال الشيخ، قال رح...

Vjerovatno se radi o komentaru nekog djela čiji je autor Abū al-Layṯ as-Samarqandī.

Početak ovdje (l. 1a):

أولّه: يزرعها انقضت المدّة فمنعه صاحب الأرض بعد انقضاء المدّة عن الزراعة... باب خوف الخاتمة أنّ روحه تخرج على الإسلام أو على غيره بمسائله وعظاته (l. 2b)

- باب الخوف عن فوات الجنة
- باب منادي الموتى
- باب رفع الحاجّة إلى اللّه تعالى
- باب الورع
- باب في محبّة اللّه تعالى
- باب في الصلوة على النبيّ
- باب في شرف النبيّ
- باب النجاة من النار بشفاعته
- باب وزر من أذى مسلما
- باب في محبّ للنّاس
- باب الوضوء والطهارة
- باب آخر من الوضوء
- باب فضل من أذّن
- باب فضل من سمع الأذان
- باب فضل التكبير الأولى في أي وقت
- باب الصلوة وفضيلتها
- باب فضل الوقار والخشوع في الصلوة

- باب فضل الجماعة
- باب فضل من صلّى في الليالى
- باب آخر من فضل السجدة
- باب وزر من آخر الصلوة
- باب وزر من شتى بالنميمة
- باب وزر من اغتاب الناس
- باب الاجتناب عن الشبهات والحرام
- باب تهتني إجابة ملك الموت
- باب سكرات الموت
- باب الثاني الأربعون في ذكر الموت
- باب آخر في الموت
- باب آخر في ذكر الموت
- باب الخامس والأربعون في صفة القبر
- باب سؤال منكر ونكير
- باب الصبر على المصيبة
- باب الوفاء بالعهد والوعد باليمين
- باب فضل من سقى مسلما شربة في الماء
- باب الخمسون في ثواب المريض وصاحب البلايا
- باب النهي عن النياحة
- باب فضل صلة الرحم
- باب الخوف عن دعوة المظلوم
- باب نصرة المظلوم والعفو عن الظالم
- باب البرّ الوالدين
- باب آخر من برّ الوالدين
- باب الولد الصالح
- باب الستّون في فضل من ستر عيوب المسلمين
- باب في فضل يوم عاشوراء
- باب فضل يوم الجمعة
- باب فضل صلوة الجمعة

- باب في فضل رجب
- باب في فضل شعبان
- باب في فضل ليلة النصف من شعبان
- باب في فضل شهر رمضان
- باب في فضل الصوم
- باب السبعون في فضل أيّام العشر من ذي الحجّة
- باب في فضل يوم العرفة
- باب آخر في فضل الأضحيّة
- باب فضل الحجّ والعمرة
- باب آخر من فضائل الحجّ
- باب فضل زيارة قبر النبيّ
- باب فضل الزكوة
- باب في فضل من بنى للّه تعالى مسجدا
- باب في فضل الصدقة
- باب الثمانون آخر في فضل الصدقة
- باب في فضل الإيثار والسخاء
- باب في فضل الغزو والشهداء
- باب في وعيد الزاني والزانية
- باب في فضل الأمر بالمعروف..
- باب في فضل ما جاء فيها
- باب فضل ذكر اللّه تعالى
- باب فضل بكاء من خشية اللّه
- باب سعة رحمة اللّه
- باب حفظ اللسان وفضل الصمت
- باب ذمّ الحدّ
- باب فضل قضاء الدين
- باب شرف التواضع
- باب ذمّ الربا
- باب في الرزق

- باب في كسب الحلال
- باب فضل حسن الخلق
- باب في ذكر أشراط الساعة
- باب نفخ في الصور
- باب قراءة الكتب يوم القيامة
- باب المرّ على الصراط
- باب صفة النار
- باب صفة أهل الجنّة
- باب ذمّ النفاق
- باب فضل قلّة الأكل
- باب فضل السلام

Završetak (l. 218b):

آخره: وعن أنس رضي الله عنه قال صحبت النبيّ صلّى الله عليه وسلّم عشر سنوات حضرا وسفرا وما لقيه مسلم إلاّ وسلّم عليه رسول الله قبل أن يسلّم عليه المسلم وكان يقول ما ابتداء مسلم على مسلم بالسلام إلاّ ابتدأ ملك الموت عليه السلام بالسلام يوم يريد قبض روحه وما من مسلم يسلّم على مسلم إلاّ ويكثّر خير نيّته.

L. 218; 20,5 x 14,5 (17 x 9); 27 redaka. Ta'līq, veoma sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedini listovi prosuti.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd as-Sarāyī, 4. ramazana 1105/1694. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة في وقت الضحى في يوم الرابع من رمضان من شهور سنة خمس ومائة وألف من هجرة النبيّ صلّى الله عليه وسلّم على يد أضعف الورى محمّد بن محمود السرايي اللهم اغفر له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه لمن قرأ ودعا لكاتبه ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات آمين يا ربّ العالمين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين تمّت تمام.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8183. R-9428

(مجالس في الموعظة)
(MAĞĀLIS FĪ AL-MAW'IẒA)

Djelo iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na poglavlja (المجلس).

Na početku nedostaje 30 listova. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال رسول الله صلعم إنّ رزق العبد يطلبه كما يطلب أجله كما قال شاعر لا يغلق الله باب الرزق عن أحد إلاّ ويفتح باب غير ذاكر له... المجلس في التوكّل قال الله تعالى **من كان يؤمن بالله واليوم الآخر**...

- المجلس في القضاء والشكر والصبر (l. 6b)
- المجلس التوبة (l. 12b)
- المجلس الطاعة (l. 19b)
- المجلس في أداء الأمانة (l. 27a)
- المجلس الأمر بالمعروف... (l. 29b)
- المجلس في اتّباع الهوى (l. 31a)
- المجلس في شرب الخمر (l. 33a)
- المجلس في عداوة الشيطان (l. 39b)
- المجلس في حفظ اللّسان (l. 44a)
- المجلس في بيان الشفقة وأحوال اليتامى (l. 54a-b)
- المجلس في برّ الوالدين وصلة الرحم (l. 60a)
- المجلس في الجهاد (l. 64a)

Završetak (l. 66a):

آخره: المجلس في الجهاد (l. 64a)... عن أبي قتادة قال جاء رجل قال يا رسول الله أرأيت إن قتلت في سبيل الله أيكفّر عنّي خطاياي فقال رسول الله عليه السلام إن قتلت في سبيل الله وأنت صابر محتسب مقبل غير مدبّر إلاّ الدين فان جبرائيل عليه السلام قال لي ذلك وقال القتل في سبيل الله يكفّر كلّ شىء إلاّ الدين ص تمّت الأوراق بعون الله الملك الخلاّق.

L. 66; 19 x 13,5 (12 x 7,5); 17 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Na marginama komentari teksta.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Rukopis se završava kolofonom gdje je navedeno da je njegovo prepisivanje završio Sulaymān Ḥawāğe b. Muḥamad Luġāwī (Lugavić) u subotu mjeseca rebiul-evvela 1167/1753. godine:

تمّت الأوراق بعون الله الملك الخلاّق عن يد أضعف العباد سليمان حواجه بن محمّد لغافي يوم السبت من ربيع الآخر بعد غروب الشمس سنة سبع وستّين ومائة وألف.

Iz Numanagića tekije u Sarajevu.

8184. R-5669

الموعظة الحسنة (الأخرى)

AL-MAW'IẒA AL-ḤASANA (AL-UḪRĀ)

Druga zbirka sa istim naslovom koji je naveden kasnije hemijskom olovkom u rukopisu. Zbirka je na arapskom jeziku, od nama nepoznatog pisca.

Početak (l. 1b):

أوله: الباب الأوّل في الإيمان قال رسول الله عليه السلام لجبرائيل جاءه على صورة غريب وسأله عن الإيمان فقال أن يؤمن بالله وملئكته...

Završetak (l. 157a):

آخره: الباب السابع والخمسون في بيان المواعظ (l. 153b) فلا تشغلهم تجارات الدنيا ونعيمها وزهرتها والآخرة وثوابها عن الله لأنّهم في بساتين الأنس ورياض الذكر والحمد لله ربّ العالمين.

L. 162; 22 x 17 (14,5 x 7); 17 redaka. Nasẖ, krupniji, vokalizovan, veoma lijep. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Na marginama komentari teksta pisani sitnim pismom, na turskom jeziku. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu.

Prepisao al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Ādem, poznat kao Fehīm-zāde (Fehimović), 27. redžepa 1323/1905. godine (l. 162b):

كتبه الفقير إلى رحمة ربّه القدير الحاجّ الحافظ آدم الشهير بفهيم زاده، في يوم السابع عشر من شهر رجب شريف سنة ثلاث وعشرين ومائتين وألف.

Na l. 158-162 duža bilješka iz fikha prenesena iz djela Qāḍīḫān.

Na početku i na kraju rukopisa po pet praznih listova. Na samom početku djela lijepo urađen sadržaj.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8185. R-4878

Zbirka (مجموع) 7

L: 94; 21,5 x 15,5 (16 x 10,5); 16-18 redaka. Nasta'līq. Rukopis različit kod risala. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, djelimično oštećen na zadnjoj korici.

Na l. 1-5 nekoliko bilješki na turskom jeziku te kraći vaz na arapskom jeziku.

1. L. 5a-73a

(المجالس)
(AL-MAĞĀLIS)

Zbirka prigodnih predavanja (vazova) na razne teme, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Vazovi su podijeljeni na poglavlja koja su ovdje označena kao medžlisi (mağlis - sijelo, skup, sesija). Ovdje se vazovi odnose uglavnom na komentare kur'anskih sura ili njihovih dijelova. U literaturi se često sreću djela sličnog sadržaja i forme.

Ahlwardt VII, 8899-8914; Fajić III, 2268-2269,

Početak ovdje (l. 5a):

أوله: سورة البقرة و **استعينوا بالصبر والصلوة وإنّها لكبيرة إلاّ على الخاشعين**... الحادي والأربعون في قوله تعالى في سورة النساء **واعبدوا الله**...

Završetak ovdje (l. 73a):

آخره: المجلس ٣٣ في سورة آل عمران...النكات هي بكسرة النون جمع نكتة وإذا ضمت النون حذفت الألف وكثيرا من الناس يضمون النون تمّت الرسالة.

2. L. 75a-75b

(الرسالة المعالجة)
(AR-RISĀLA AL-MU'ĀLAĞA)

Kratka risala o liječenju vodom koju je napisao Šayẖ Muḥammad al-Qurawī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 75a):

أوّله: الحمد لله الذي نزل على عبده القرآن هدى للمتّقين وشفاء ورحمة للمؤمنين... وبعد شيخ كبار قطب الأبرار... يعني شيخ محمّد قروي حضرتلري بيودركه

Završetak (l. 75b):

آخره: لا تعط الحكمة بعد أهله حديث شريفينه مخالفت ايله بكه وحق رسولنه عصيان ايله ديوب فاتحة اوقيوب... والسلام على خير الإتمام.

3. L. 76a-77b

الرسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها
AR-RISĀLA AL-MUŠTAMILA ʿALĀ FAḌĪLA AL-ʿAMĀMA WA SUNANUHĀ WA BAYĀN TASWĪMIHĀ

Kratka rasprava o nošenju, boji i načinu motanja turbana. Napisao na arapskom jeziku, na osnovu hadisa, fetvi i raznih fikhskih djela, Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī, čija nam je biografija nepoznata.

Popara XIII, br. 8984; Nametak IV, 2702, 3; Köprülü III, 705, 7

Početak (l. 76a):

أوّله: الحمد لله الذي كوّر عناصر وجودنا بحكمته، وشرّف رؤوسنا بشرف قدوم خير بريّته، ونوّر قلوبنا بلوامع نور متابعته... وبعد، فيقول العبد المفتقر إلى الغنيّ الباري محمّد بن يحيى البخاري... هذه الرسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها على سبيل الانحصار والاقتصار مرويّة عن الثقات الأخيار مستنبطة عن الكتب المعتبرة من الفتاوى والأحاديث والأخبار...

Završetak (l. 77b):

آخره: وذكر في فتاوى الحجّة أنّ التسويم على ستّة أنواع: للقاضي خمس وثلاثين إصبعًا وللخطيب إحدى وعشرين إصبعًا وللعلماء عشرون إصبعًا وللعوام سبع أصابع... فاعلم من هذه الروايات أنّ أقلّ المرتبة في أداء السنّة التسويم قدر قبضة وما هو أقلّ من قبضة لا يؤدّي السنّة، والله تعالى أعلم بالصواب.

4. L. 78a-79

(الرسالة في الحديث)
(AR-RISĀLA FĪ AL-ḤADIṮ)

Risala na arapskom jeziku o vrsti hadisa, od nepoznatog autora. Čini se da je ovo dio iz nekog opsežnijeg djela o ovoj temi, budući da nema uvodnog dijela nego odmah počinje sa poglavljem.

Početa ovdje (l. 78a):

أوّله: الحديث المعضل وهو ما سقط في إسناده.

Završetak (l. 79a):

آخره: وصف سند كقول كلّ من رواه سمعت وفي فضيلة التسلسل اشتماله على مزيد الضبط من رواة تمّت.

5. L.79a-81b

المفاتيح في شرح المصابيح
AL-MAFĀTĪḤ FĪ ŠARḤ AL-MAṢĀBĪḤ

Komentar djelu iz hadisa مصابيح السنّة. Osnovno djelo napisao Ḥusayn b. Mas'ūd al-Farra' al-Baġawī aš-Šāfi'ī, umro 516/1122. godine. (Dobrača I, 453). Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao Muẓhiruddīn al-Ḥusayn b. Maḥmūd b. Ḥasan az-Zaidānī, umro 727/1326. godine. Primjerak je nepotpun na početku.

Dobrača I, 469; Ḥ. Ḫ. II, 1699; GAL I, 364.

Početak ovdje (l. 79a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فصل في معرفة أنواع علم الحديث عشرون نوعا النوع الأوّل اشتراط الإسناد

Završetak (l. 81b):

آخره: وقد جوّز بعض المتأخرين أن يقول المحدّث أجزت لمن أدرك حياتي أن يروي عنّي كلّما صحّ عنده روايتي عن شيوخي هذا ذكر اصطلاحات أصحاب الحديث رحمهم اللّه والحمد للّه ربّ العالمين.

Risalu je prepisao as-Sayyid 'Alī muderris u medresi Suleyman-paša 1171/1757. godine.

6. L. 82a-82b

الرسالة في معرفة الصاع والمد والرطل والدرهم
AR-RISĀLA FĪ MA'RIFAH AS-SĀ' WA AL-MUDD WA AR-RITL WA AL-ISTĀR WA AD-DIRHAM

Risala o mjerama za davanje zekata (sa', mud, ritl i dirhem), na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Neki katalozi pretpostavljaju da bi autor ove risale mogao biti Ibn Kamāl-paša ili Ibn al-Hā'im.

Köprülü III, 705, 21.

Početak (l. 82a):

أوّله: الحمد لله حقّ حمده... فهذه رسالة في معرفة الصاع والمد والرطل والدرهم... اعلم أنّ الصاع ثمانية أرطال.

Završetak (l. 82b):

آخره: فالدينار عندهم مائة شعرة وعند أهل سمرقند ستة وتسعون شيعرة فيكون القيراط عندهم خمسة طسوجا تمّت الرسالة المعلّقة بالمقادير.

7. L. 87a-94a

الرسالة اللّدنيّة

AR-RISĀLA AL-LADUNNIYYA

Djelo o vrstama nauke i znanja te prednostima skrivenog, unutarnjeg nad pojavnim, manifestiranim znanjem. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī Abū Ḥamid, umro 505/1111. godine.

Ḥ, Ḫ, I, 887; A. M. II, 79.

Početak (l. 87a):

أوّله: الحمد لله الذي زيّن قلوب خواص من عباده بنور الولاية... اعلم أعانك الله أنّ واحدا من أصدقائنا حكي عن بعض الحكماء أنّه أنكر العلم الغيبي الّدني

Završetak (l. 94a):

آخره: الآن نختم هذه الرسالة فإنّ في هذه الكلمات كفاية لأهلها **ومن لم يجعل الله له نورا فما له من نور.**

Prepisao muderris ʻAlī b. Ibrāhīm, 1173/1759. godine.

Na l. 94a bilješka da je 1202/1787. godine u posjedu rukopisa bio Aḥmad-efendī al-Mostārī, popis zaostavštine, dužnika i vasijetnama nekog Mula Mustafa-bega. Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio al-ḥaǧǧ Ṣāliḥ, as-Sarāyī, muǧallid.

8186. R-4918

Zbirka (مجموع) *5*

L. 118; 20,5 x 14 (14,5 x 9); 13 redaka. Nastaʻlīq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, noviji.

1. L. 1b-3b

وصيّتنامه رسول عليه السلام
WAṢIYYATNĀME-I RESŪL ʻALEYH AS-SALĀM

Naslov prema rukopisu (l. 1b): هذا وصيّتنامه٬ . رسول ٬ م

Kratka oporuka Muhammeda, a.s., njegovom ummetu koju je prenio šayẖ Muḥḥammad, čija nam je biografija nepoznata, na turskom jeziku. U izvorima ne nalazimo oporuku sa ovakvim početkom mada se sreću druge oporuke kćeri h. Fatimi i h. Aliji. Prenosilac pripovijeda kako mu se Muhammed, a.s., jednom prilikom pojavio u snu i zadužio ga da ummetu prenese ovu poruku.

Početak (l. 1b):

أوّله: اول صدر بدر عالم اول سيد ولد آدم اول مفخر الموجودات اول شفيع المرصات في يوم العرصات... يا شيخ محمّد بنوم امتلرمه ارمغان اولا اندن بنم وصيت نامي اللرنده تعظيم كتوروپ.

Završetak (l. 3b):

آخره: شويله بلس انميان كافردر نعوذ بالله من ذلك شيخ محمّد نيجه كرّه وصيّت نامه كوندردم

2. L. 3b-5b

(جمعه كون اش اشليانوك عذابدر)
(ĞUMA ĠÜN IŠ IŠLEYAN ʻAḎĀBDIR)

Kratka predaja od Muhammeda, a.s., o kazni onome ko radi u vrijeme džuma-namaza, od nepoznatog prenosioca, na turskom jeziku.

Početak (l. 3b):

أوّله: عمل اتمديلر بادي بو نكله عمل استونلر روايتدر پيغامبردن عليه السلام صوردلر كم يا رسول الله جمعه كون اش اشليانوك عذاب ندر.

Završetak (l. 5b):

آخره: والله كافر داخي اولرسه الله تعالى اول كشيه عذاب اتميه اول مبارك دعا بودر اللهمّ انّا نسألك... وعلى كلّ حال والسلام وصلّي الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين والحمد لله ربّ العالمين.

3. L. 5b-11b

شرح دعاء سرخ باد
ŠARḤ DU‘Ā‘ SURḪ BĀD

Komentar na turskom jeziku dove protiv crvenog vjetra سـرخ باد (*v. Dobrača II, 1561,1; Ahlwardt III, 3649,37 i Popara IX, 5657,6*) od nama nepoznatog autora. Naslov u rukopisu.

Popara XII, 7673,3.

Početak u našem primjerku je drugačiji, dok ovdje nedostaje kraj.

Početak ovdje (l. 5b):

أوّله: روايت اولنمش كه بر كون سليمان پيغامبر عليه السلام تحتي اوزرنده اوتوردي بونجه مخلوق دوانده دورردي

Završetak ovdje (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هر كم بو دعاء يذب بوينته باغلرسه خوذ كمسه اوذرئه اوقرسه ايرق اول كشنك يانده يورويم(l. 9b) ..فإنّك حقيق بالخيرات وأنا على كلّ شيي قدير يا حيّ يا قيّوم يا ذا الجلال والاكرام برحمتك يا ارحم الراحمين.

4. L. 11b - 12b.

حديث أربعون مع الترجمة بالتركية
ḤADĪṮ ARBA‘ŪN MA‘ AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Četrdeset hadisa sa prijevodom na turski jezik, od nama nepoznatog sabirača i prevodioca. Ovdje je samo uvodni dio i posljednji list.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والسلام على عباده الذين اصطفا (اصطفى) والصلوة على نبيّه المجتبا (المجتبى) ورسوله المصطفى وآله خير الورى وبعد فهذه أربعون...

Završetak (l. 12b):

آخره: الحديث الاربعون قال رسول الله عليه السلام إنّ للجنّة ثمانية أبواب سبعة منها للفقراء وواحد للأغنياء...زهد ترك دنيادر صدق رسول الله وصدق حبيب الله تمّت تمام بعون الله الملك المستعان.

5. L. 14b-117b

كزيده
ĠUZĪDE

Djelo vjersko-moralnog sadržaja. Sastavljeno od priča u vezi sa životom Muhammeda, a. s. Sastavio ili priredio Muḥammad b. Bālī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je rađeno prema arapskom primjerku koji je sastavio Abū Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī. Naš primjerak je manjkav na kraju.

Fajić III, 2343, 1; Nametak IV, 2904; Flügel III; 298; Pertsch t, 128.

Početak (l. 14b):

أوّله: حمد وسپاس اول تگريه كم اندن آرتق تگرى يوقدر وثنا وتحيات اول پادشاهنه كيم بزه ايمان روزى قلدى ومعرفتله صقلدى كفر وضلالت يولندن غايتله صقلدى. . .

Završetak ovdje (l. 117b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: روايت قيلديلر جبرائل پيغمبره... عمر الماسنده يازلمشدي بر هديه. . .

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 118 putnička dova.

8187. R-5957

الدروس الرمضانيّة
AD-DURŪS AR-RAMAḌANIYYA

Naslov prema rukopisu.

Zbirka propovijedi (vazova) o vrijednostima devetog hidžretskog mjeseca ramazana i ibadetima u tom mjesecu. Iz raznih djela sabrao nepoznati sakupljač, na arapskom jeziku. Na marginama naslov djela iz kojeg je preuzet tekst.

Početak (l. 1b):

أوّله: عن بن عبّاس رضي اللّه تعالى عنهما أنّه سمع النبيّ صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم يقول إنّ الجنّة لتبخّر وتزيّن من الحول إلى الحول له حول شهر مضان ...

Završetak (l. 46b):

آخره: ومن بيدك الزكاة والسخاوة عن النبيّ صلّعم حصّنوا أموالكم بالزكاة وداووا أمراضكم بالصدقة ومن رجليك المشي إلى صلوة الجماعة.

L. 46; 20 x 13 (17 x 11,5); 15 redaka. Tekst pisan grafitnom olovkom u sveski širokih linija. Povez kartonski. Korice obložene sa plavim impregniranim platnom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8188. R-5956

Zbirka (مجموعة) *4*

L. 89; 22 x 13,5 (18,5 x 11); 27 redaka. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene crnim impregniranim platnom.

1. L. 1a-20b

(مجموعة النصائح والأبيات)
(MAĞMŪ' AN-NAṢĀ'IḤ WA AL-ABYĀT)

Zbirka savjeta, uputa i poučnih stihova, uglavnom na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Zbirka je u formi bilježnice bez uobičajene strukture djela.

Na l. 21a popis ashaba i broj hadisa koje je dotični ashab prenio.

2. L. 21b-22a

القصيدة اللامية (الواصلة) - نصيحة الإخوان والمرشدات الخلان
QAṢĪDA AL-LĀMIYA (AL-WĀṢILA)
NAṢĪḤA AL-IḪWĀN WA 'L-MURŠIDĀTU 'L-ḪULLĀN

Kratka kasida moralno-poučnog sadržaja. Na arapskom jeziku napisao 'Umar b. al-Muẓaffar b. 'Umar b. al-Wardī al-Ma'arrī al-Ḥalabī, umro 749/1349. godine.

Ahlwardt VII, 7849; A. M. I, 789; Nametak IV, 2703, 6.

Početak (l. 21b):

أوّله: اعتزل ذكر الأغاني والغزل وقل الفصل وجانب من هزل

Završetak (l. 22a):

آخره: إن تجد عيبا بها سدّ الخلل وعلى الآل وصحب ما تلى قارئ القرآن خوفا...

3. L. 23b-35b

جهان نما
ĞIHĀN NUMĀ

Fragmenti djela iz geografije. Na turskom jeziku napisao Maḥmad Našrī, umro 926/1502. godine.

Flügel II; 209; Ḥ. Ḫ. I, 622, Karatay t 634; Götz XIII, 1, 123.

Početak ovdje (l. 23b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أولا آسيا شرقسندن بعده افريقيا واوروبا وامارىقا ترتيب واسيا...

Završetak ovdje (l. 35a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فقد عفونا عنك ما كان من جهلك اقعد فتعد فقال هات يا مسلمة حدّثني فحدث ما رأه من أوله إلى آخره ثمّ قال مسلمة عند عمر بدمشق رضي اللّه عنه انتهى.

Na l. 35b-37b-bilješke na arapskom jeziku u formi citata iz drugih djela, predaja i sl. pisane u raznim smjerovima.

4. L. 38a-89b

لواقح الانوار في طبقات الأخيار
LAWĀQIḤ AL-ANWĀR FĪ ṬABAQĀT AL-AḪYĀR

Fragment biografije istaknutih učenjaka počev od Muḥameda, a.s., do X stoljeća po Hidžri. Na arapskom jeziku napisao ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī aš-Šaʻrānī al-Miṣrī aṣ-Ṣūfī, umro 973/1565. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1567; Ahlwardt IX, 9982; Flügel II, 351; A. M. I, 641, Fajić V, 3669.

Početak ovdje (l. 38a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ومنهم الشيخ أبو الحسن الشاذلى الخرقة الشاذلية رضي اللّه عنه

Završetak ovdje (l. 89b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومنهم الإمام محمّد الملقّب بقيه الحرم كان إماما عالما عاملا (...) وهو شيخ ابي إسحاق الشيرازي رضي اللّه عنه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8189. R-5309

(الخطب المنبريّة)

(AL-ḪUṬAB AL-MINBARIYYA)

Zbirka hutbi, na arapskom jeziku, od nepoznatog autoragdje su sabrane prigodne hutbe (propovijedi) o raznim temama.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذه خطبة التوحيد الحمد للّه الذي نوّر قلوب العارفين والعالمين بعرفة نور لا إله إلاّ اللّه.

Završetak (l. 80b):

آخره: خطبة شهر رمضان (l. 79b) وقهرة الفجرة والمنافقين الذين ... قال كنت نبيّا وآدم بين الماء والطين... وما أرسلناك إلاّ رحمة للعالمين تمّت الكتاب بعونه الملك الرؤوف.

L. 87; 20 x 10 (13 x 5,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u lagama odvojeni od korica.

Povez kožni.

Na l. 81-87 kasnije dopisane nekolike hutbe o značaju ramazana.

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745. godine (l. 69a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8190. R-4806

(كتاب الخطب)

(KITĀB AL-ḪUṬAB)

Zbirka hutbi (propovijedi) koje se uče za vrijeme Ramazanskog bajrama (ʻīd al-fiṭr), od nepoznatog autora. Zbirka je na arapskom jeziku a sadrži sedam takvih govora.

Početak (l. lb):

أوّله: خطبة عيد الفطر اللّه أكبر ما افتتح خطيب خطبته بحمد اللّه وصدّره وضمّنها بأريج أرج الشهادتين وعطّره.

Završetak (l. 17b):

آخره: يذكركم واشكروه على نعمه واسألوه من فضله يعطكم ولذكر اللّه أعزّ وأجلّ وأكبره تمّت غيرها لعيد الفطر.

L. 17; 21 x 14 (19 x 12); 11 redaka. Ta'līq, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir bijel, od sveske sa kockastim linijama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa. Na korici sveske godina 1221/1806. što je vjerovatno i godina nastanka rukopisa.

8191. R-6627

(خطب الجمعة)
(ḪUṬAB AL-ĞUMU'A)

Zbirka hutbi, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovdje su navedeni obrasci hutbi za svaki mjesec hidžretske godine. Ovakve zbirke hutbi su bile veoma raširene pošto je svaki imam sedmično imao obavezu na džuma-namazu učiti hutbu. Zbog toga ih srećemo u različitim varijantama, najčešće podijeljene po sedmicama ili mjesecima u godini. Nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: خطبة محرّم الحرام الحمد لله الذي قسم الأزمنة على الليالي والأيّام وجعلها بالأسابيع والشهور والأعوام.

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: خطبة أخرى الحمد لله الذي قدّر الأيّام والأزمان والأوقات وفضّل بعض الاشهر على بعض لينال فيه العبد الدرجات وشرّف من بين ايّامها...

L. 19; 20 x 11,5 (14,5 x 7); 20 redaka. Nasḫ, sitniji, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi hutbi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Na zaštitnom listu 1a nalazi se غرّه نامه (Ġurrenāme), tabela za određivanje prvog dana svakog mjeseca za 1121/1709. godinu.

Na zaštitnom listu 9b na kraju rukopisa bilješka o šerijatskom vjenčanju.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8192. R-3221

(خطب الجمعة)
(HUṬAB AL-ĞUMU‘A)

Isto kao br. 8191.

Na l. 1b dove koje se uče pred minberom.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل الشّمس بين النّجوم ملكا هي كواكب سعيد وأمر للعباد أن ينصبوا سلطانا صاحب الرأى سديد...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: خطبهء مضان اولكي جمعده... يا شهر رمضان السلام عليكم يا شهر التراويح والتسابيح والغفران مرحبًا يا شهر البركة والحسان مرحبًا يا شهر الرحمة والمغفرة والرضوان ألا إن أحسن ... الآية.

L. 40; 17 x 9 (13,5 x 7); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1a grafitnom olovkom napisano ime vlasnika Osmana Kasumagića.

8193. R-6551

(خطب الجمعة)
(HUṬAB AL-ĞUMU‘A)

Isto kao br. 8191.

Na l. 1b-4a objašnjenje o načinu obavljanja hutbe, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: ابتدا منبره قيوسه بوني أوقيه اللهمّ افتح لنا الخير واختم أعمالنا بالخير واجعل عواقب أمورنا بالخير(l. 4a) خطبهء محرّم الحمد لله الذي قسم الأزمنة على اللّيالي والايّام وجعلها بالأسابيع والشهور والايّام.

Završetak ovdje (l. 22b):

آخره: خطبهء شريف الحمد لله الذي اخرج العلم من العدم إخراجا وخلق الإنسان في أحسن تقويم...

L. 22; 17 x 11 (13 x 7); 12 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Murat Hajdarović (صاحب موراط حيضروويك).

Poklon Emina Islamovskog iz Struge

8194. R-6552

(خطب الجمعة)
(HUṬAB AL-ĞUMU'A)

Isto kao br. 8191.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: ابتدا مؤذّن إن الله وملئكته اوقمغه باشلدقده خطيب قلقوب منبره قيوسنه واردقه ال قلدريب بوني اوقيه: اللهمّ افتح لنا ابواب فضلك... (l. 3b) خطبهء محرّم الحمد لله الذي قسم الأزمنة على الليالي والأيّام وجعلها بالأسابيع والشهور والأعوام.

L. 40; 16 x 10,5 (12,5 x 7,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni. Prva korica zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8195. R-6273

(خطب الجمعة)
(HUṬAB AL-ĞUMU'A)

Isto kao br. 8191.

Manjkav na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الله أكبر لا إله إلاّ الله والله أكبر الله أكبر كبيرا والحمد لله حمدا كثيرا ... سبحان ذي الملك والملكوت والعزّ والقدرة والجبروت.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: خطبهء مطلق الحمد لله الذي لا مالك في الدارين.... ولا يفتح أبواب الجنان للمؤمنين إلاّ هو وعنده مفاتيح الغيب لا يعلّمها إلاّ هو ألا إنّ أحسن الكلام...

L. 10; 22 x 16 (17,5 x 10); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama komentari teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8196. R-3223

(خطب الجمعة)

(ẎUṬAB AL-ĞUMU'A)

Isto kao br. 8191.

Manjkav na početku i kraju.

L. 32; 19,5 x 10 (16 x 7); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na pojedinim listovima uokviren debljom linijom crvene boje. Listovi prosuti.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8197. R-8983

Zbirka (مجموع) *2*

L. 75; 20,5 x 15 (14,5 x 10); 14 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Kur'anski ajeti nadvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti. Tekst kod drugog djela uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama komentari teksta.

Povez kartonski, odvojen od knjige, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-68b

(الموعظة)
(AL-MAW'IẒA)

Komentari kur'anskih ajeta i hadisi sakupljeni iz raznih djela o vrijednostima posta, ramazana, džuma-namaza, Mi'radža i drugim temama, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الله تعالى **يا أيّها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من** قبلكم يعني الأنبياء والأمم من آدم ، وفيه توكيد للحكم وترغيب على الفعل...باب فضل شهر رمضان عن عبد الله بن عبّاس أنّه سمع النبيّ عليه السلام يقول إنّ الجنّة لتتجدّد وتزيّن من الحول إلى الحول

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال اللّه تعالى في سورة النساء قل متاع الدنيا قليل سريع النقص والآخرة خير لمن اتّقى...قصيدة شاعرة ومشيّدة من شاد القصر إذا رفعه وإن تصيبهم حسنة يقولوا...

2. L. 69b-75b

حاشية الزيباري على شرح الاستعارات السمرقنديّة
ḤĀŠIYA AZ-ZĪBĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na 'Iṣāmuddīnov komentar as-Samarqandījeve risale o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī al-Kurdī, umro 1040/1630 god.

Fajić-Popara VII, 4350, 5; Ahlwardt VI, 7304; GAL G II, 194 i S II, 259; Köprülü III, 555,1; Kairo 1, IV, str. 130; al-Ğibūrī III, 5057-5059, str. 200; Fajić V, 3518,8; Hasandedić, 261,2, str. 121.

Početak (l. 69b):

أوّله: الحمد للّه الذي خلق الإنسان و علّمه البيان... أمّا بعد فهذه حواش على الشرح المنسوب إلى المولى المكرّم ... عصام الدين إبراهيم، أدخله اللّه تعالى جنّةَ النعيم على رسالة الاستعارة للمولى المحقّق ... أبي القاسم الليثي السمرقندي...

Završetak ovdje (75b):

ناقص في آخره. آخره الموجود: ثمّ قال **إنّ شانئك هو الأبتر**...ثمّ قلت يا ربّ هل خلقت خلقا قبلي قال فانظر أمامك فنظرت أمامي...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8198. R-7385

(كتاب في الموعظة بالعربية لمجهول)

(KITĀB AL-MAW'IẒA BIL-'ARABIYYA LI MAĞHŪL)

Zbirka vazova i kazivanja o vrijednostima pojedinih mjeseci te uputama o načinu ponašanja u raznim situacijama. Zbirka je utemeljena na komentarima ajeta, hadisima i predajama. Djelo nema uobičajenu formu početka i završetka, te nije podijeljeno na poglavlja tako da nije moguće ustanoviti naslov i eventualno autora djela.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم الدنيا مزرعة الآخرة من ضيّع أيّام حرثه ندم أيّام حصاده

Završetak (l. 133b):

آخره: روي أن سليمان عليه السلام غزا بدمشق فأصاب ألف فرس وقيل أصابها أبوه من العمالقة فورثها منه فاستعرضها فلم يزل يعرض عليه حتى غربت الشمس وغفل عن العصر أو عن ورد كان له فاغتمّ لما فاته فاستردّها فعقرها مقرّبا للّه تعالى.

L. 144; 21 x 15,5 (18 x 10,5); 16 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na prvoj korici.

8199. R-8500

(كتاب في الموعظة بالعربية لمجهول)

(KITĀB AL-MAW'IẒA BIL-'ARABIYYA LI MAĞHŪL)

Zbirka vazova na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Zbirka je u formi bilježnice, bez uvodne hamdele. Vazovi počinju sa besmelom i uglavnom su komentari kur'anskih sura. Mnogi od njih su nezavršeni. Ovakve zbirke su veoma česte i teško ih je identifikovati budući da je većina imama za potrebe hutbe imala slične bilježnice koje nemaju formu klasičnog djela. Sudeći po papiru, rukopisu i drugim elementima moguće je da su ovdje dijelovi dvije ili više različitih zbirki vazova.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: الباب الرابع والأربعون في بيان زمان مولد رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم وبيان أحواله ووفاته عليه السلام... (l. 7b) **إنّا أنزلنا**ه الضمير راجع إلى القرآن...

Završetak (l. 169b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذه آيتان من سورة آل عمران مكيّة... **إنّ الذين كفروا** أي كفروا بوحدانيّة... وإن كان ذلك الشيء من البدن والجسد فابذلوا...

L. 173; 22 x 16 (16,5 x 9); 17 redaka. Nas͟h, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, različite debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom. Na marginama većine listova komentari i citati iz drugih izvora.

Povez polukožni, znatno oštećen zubima glodara i vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 170-173 bilješke iz raznih djela.

8200. R-8547

(مجالس الموعظة لمجهول)

(MAĞĀLIS AL-MAW'IẒA LI MAĞHŪL)

Zbirka vazova na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Rukopis je manjkav na početku i na kraju te je otežana njegova identifikacija. Prvi dio je podijeljen na poglavlja (فصل) a drugi na predavanja (مجالس) Svako predavanje (vaz) počinje sa besmelom i hamdelom.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وفردوس الجنّان قصّة موسى بن عموان ممّا ذكر في القرآن من السورة التي ذكر فيها جميعا على الترتيب الواقع في نفس الأمر بقدرة الإمكان... (l. 12a) في بيان تزوّج موسى عليه السلام

- هذا بيان أداء الأمانة وتبليغ الرسالة وإظهار المعجزة في سورة الشعراء .... (l. 19a)
- في بيان معارضة السجدة بأمر فرعون لموسى وهارون عليهما السلام (l. 24b)
- في بيان مشاورة فرعون مع الأمراء في قتل موسى (l. 27a)
- فصل اللّعين بين كلام المؤمنين (l. 31a)
- مجالس في بيان الآيات التسع في ثماني آيات من سورة الأعراف (l. 38b)
- مجالس في بيان الآية الأخيرة من الآيات التسع (...) من سروة يونس (l. 42a)
- مجالس في بيان إنجاء بني إسرائيل وإغراق فرعون (l. 44b)
- مجالس في بيان اتّخاذ بني إسرائيل (l. 53b)
- مجالس في بيان أحوال موسى عليه السلام مع قارون (l. 62b)

- مجالس في بيان أحوال موسى عليه السلام مع الخضر (l. 66a)
- مجالس في بيان مسير موسى عليه السلام ببنى إسرائيل إلى الأرض المقدّسة (l. 74b)

Završetak ovdje (l. 134b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بسم الله الرحمن الرحيم الحمد للّه وسلام على عباده الذين اصطفى وما توفيقي إلاّ باللّه عليه توكّلت وإليه أنيب أمّا بعد فهذه مجلس في بيان قصّة هاروت وماروت (l. 125b)... قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم حدّ السحر ضربة بالسيف إلى هنا كلام التفسير لابن كثير تمّ ما يتعلّق بالسحر وللّه الحمد والمنّة بسم اللّه...

L. 134; 19,7 x 14,7 (15 x 9,5); 19 redaka. Ta'līq sa primjesama nasẖa, sitniji. Pojedini listovi dopisivani kasnije od strane drugog prepisivača, krupnijim nasẖ pismom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto komentara teksta. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8201. R-3561

(كتاب الموعظة لمجهول)

(KITĀB AL-MAW'IẒA LI MAĞHŪL)

Fragment nekog djela iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فنزل جبريل وقال أنا كتبته لأنّه لمّا لم يرض أن يفرق إسمك من اسم الله ما رضيت أنا أيضا...الفصل السابع في الصلوة على نبيّنا صلعم قال الله تعالى إنّ الله وملئكته...

Završetak (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ما رأينا بعثا استرع رجعه وأفضل غنيمة من هذا البعث قال رسول الله صلعم ...

L. 15; 20,4 x 16,4 (16,5 x 12,5); 19 redaka. Nasẖ, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir sa širokim linijama.

Bez poveza.

Prepisao Muhamed-ef. Potogija, vaiz Begove džamije.

8202. R-8604

Zbirka (مجموعة) 6

L. 111; 20,5 x 15 (15 x 6,5); 19 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

1. L. 1b-48a; 67a-75b; 104-111b

(مجالس الموعظة لمجهول)
(MAĞĀLIS AL-MAW'IẒA LI MAĞHŪL)

Zbirka vazova, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Vazovi su podijeljeni na poglavlja (مجالس) prema surama u Kur'anu.

Početak (l. 1b):

أوّله: من سورة الحديد... **اعلموا أنّما الحيوة الدنيا لعب ولهو وزينة وتفاخر بينكم وتكاثر** في الأموال والأولاد لمّا ذكر حال الفريقين الآخرة حقّ أمور الدنيا أعنى ما لا يتوصّل به إلى الفوز الآجل...

Završetak (l. 111a):

آخره: سورة الانشقاق مكيّة...واحتجّ به أبو حنيفة على وجوب السجود فإنّه لمن سمعه ولم يسجد

2. L. 50a- 54b.

حديث الأربعين
ḤADĪṮ AL-ARBA'ĪN

Zbirka hadisa, od nepoznatog sabirača. Nedostaje početak.

Fajić III, 2156, 2; Fajić XI, 6793, 3.

Početak ovdje (l. 50a):

أوّله : الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... قال النبيّ عليه الصلوة والسلام : من قرأ وحفظ أربعين حديثًا من أمّتي ...

Završetak (54b):

آخره : قال أوّلها تارك الصلوة والثاني مانع الزكوة والثالث شارب الخمر والرابع عاقّ الوالدين والخامس من تكلّم بكلام الدنيا في المسجد.

3. 58b-65a

مجموعة أحاديث في أحوال يوم القيامة
MAĞMŪ‘Ā AḤĀDĪṮ FĪ AḤWĀL YAWM AL-QIYĀMA

Naslov na početku djela: هذا كتاب أحوال قيامة

Zbirka hadisa o Sudnjem danu i zagrobnom životu, od nepoznatog pisca.
Dobrača I, 587, 2
Početak (l. 58b):
أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على محمّد وآله أجمعين روي عن ابن عبّاس رضى اللّه عنه أن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم صلّى صلوة الصبح وأسند ظهروه إلى المحراب...

Završetak (l. 65a):
آخره: اللهمّ ارزقنا الجنّة ونعيمها بفضلك وكرمك يا حنّان يامنّان برحمتك يا أرحم الراحمين

4. L. 65a-66b

رسالة الفوج
RISĀLA AL-FAWĞ

Naslov na početku: هذا رسالة الفوج

Kratka risala o zagrobnom životu i Sudnjem danu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala govori o četrnaest skupina ljudi koji će se pojaviti na Sudnjem danu.
Početak (l. 65a):
أوّله: سأل معاذ بن جبل رضي اللّه عنه النبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم عن هذه الآية **يوم ينفخ في الصور فتأتون أفواجا**... الفوج الأوّل يخرجون من قبورهم وبطونهم مثل الجبل...
Završetak (l. 66b):
آخره: الفوج الرابع عشر يخرجون من قبورهم بنورهم...لقوله تعالى **ولا تخافوا ولا تحزنوا وأبشروا بالجنّة التي كنتم توعدون** تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

5. L. 76a-81b

الأحاديث القدسيّة (الأربعينيّة) وكلمات الانسيّة
AL-AḤĀDĪṮ AL-QUDSIYYA (AL-ARBA‘ĪNIYYA) WA KALIMĀT AL-INSIYYA

Zbirka od 40 hadisa. Sakupio ‘Alī b. Sulṭān b. Muḥammad al-Qārī, al-Harawī, umro 1014/1605. godine.

Kenderova, 224; Ahlwardt 1523; GAL II, 394.

Početak (l. 76a):

أوّله: الحمد لله العليّ العظيم والبرّ الكريم... وبعد فقد سنح في خاطر المفتقر إلى رحمة ربّه البارئ... الحديث الأوّل عن ابي هريرة رضي الله عنه

Završetak (l. 81b):

آخره: عن ابي هريرة رضي الله عنه عن رسول الله صلعم أن الله تعالى يقول يوم القيامة أين المتحابّون...ونصلّي ونسلّم على محمّد نبيّه المصطفى ورسوله المجتبى وعلى سائر الأنباء والمرسلين وعلى الكلّ وأصحابهم وأتباعهم أجمعين والحمد لله ربّ العالمين

6. L. 82a-101b

(مجموعة أحاديث في الوعظ)
(MAĞMŪ‘Ā AḤĀDĪṮ FĪ AL-WA‘Ẓ)

Zbirka hadisa koji govore o vrijednosti odabranih noći i mjeseci u godini.

Početak (l. 82b):

أوّله: وروى عن النبيّ عليه السلام أنّه قال إذا كان أوّل يوم من شهور رمضان يقول الله تعالى لخازن الجنّة...

Završetak (l. 101b):

آخره: وأمّا هديّة الله تعالى فأربعة أشياء الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر والنصيحة (...) والرحمة على كلّ إنسان ...من أخلص الخالصة

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Ismail-ef. Ismailovića iz Zvornika.

8203. R-9261

خالصة الحقائق لما فيه من أساليب الدقائق
ḪĀLIṢA AL-ḤAQĀ’IQ LIMA FĪHI ASĀLĪB AD-DAQĀ’IQ

Isto kao br. 8140,1

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 39b):

آخره: الباب الحادي والثلاثون في الدنيا (l. 75a) المواعظ والنكت والإشارة والحكايات في الدنيا حكي إنّه وعظ حكيم الإشارات بثلاثة كلمات...

L. 39; 20,8 x 14,8 (16 x 9); 21 redaka. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8204. R-1225

Zbirka (مجموع), *4*

L. 159; 20,5 x 14,5 (17 x 12); 21 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo sivo, slabog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-8a , 17a-20b i 159b-170

(الموعظة)

(AL-MAW'IẒA)

Fragment nekog opširnijeg djela iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Sadrži uglavnom komentare kur'anskih ajeta.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله ... قوله تعالى **له ما في السموات وما في الأرض وما بينهما** يعني من العجائب ملكا وخلقا وما تحت الثري...

Završetak (l. 20a):

آخره: (l. 8a) فلمّا كفر أى سجد برحيص لإبليس قال إبليس انّي بريء منك تبرّأ منه وقال **إنّي أخاف الله ربّ العالمين** أي أخشى عقاب الله **فكان عاقبتهما انّهما في النار** أي الإنسان والشيطان ... (l. 20.) **و العمل الصالح يرفعه** إنّما هي المعرفة والعمل الصالح كالحامل له وإنّما العمل الصالح كلّه في تطهير القلب فلا يراد العمل إلاّ لهذه المعرفة... (l. 166b)... قوله تعالى ولقد أوحي إليكم وإلى الذين من قبلكم يعني الأنبياء بالتوحيد...

2. L. 8b-16b

رسالة في بيان كلمات سور القرآن
RISĀLA FĪ BAYĀN KALIMĀT SUWAR AL-QUR'ĀN

Kraća risala o kur'anskim surama, ajetima i slovima, na arapskom jeziku. Ovo je izvod iz djela *Tafsīr at-Tibyān*.

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله أجمعين اعلم أنّ هذه الرسالة في بيان كلمات سور القرآن وآياتها وحروفها الأوّل من فضايل القرآن وقيل أوّل ما نزل من القرآن فاتحة القرآن...

Završetak (l. 16b):

آخره: سورة الناس مدنيّة قيل مكّية ستّ آيات في الكوفي والبصري والمدني وسبع في الشامي والمكّي وعشرون كلمة وثمانون حرفا تمّت بعون اللّه الملك المنّان نقل من التفسير التبيان.

3. L. 21a-120a

حدائق الحقائق في الموعظة
ḤADĀ'IQ AL-ḤAQĀ'IQ FĪ AL-MAW'IẒA

Opširno djelo iz wa'ẓa (propovjedništva). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, umro poslije 666/1267. godine.

Dobrača I, 739, 2: Ḥ. Ḫ. I, 633.

Početak (l. 21a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله الطيّبين الطاهرين وأصحابه الكرام المتّقين صلوة دائما إلى يوم الدين قال العبد الضعيف الفقير إلى رحمة ربّه المعترف بخطيئته وذنبه محمّد بن أبي بكر بن عبد القادر الرازي عفى اللّه عنه وغفر له... هذا مختصر جمعته من كتاب اللّه تعالى وسنّة رسوله... وسمّيته حدائق الحقائق وجعلته ستّين بابا...

Završetak (l. 120b):

آخره: روي أنّ داود عليه السلام سجد بعد ما وقع في الزلّة وبكي بكاء شديدا وقال إلهي أنعمتني (أنعمت عليّ) فلم تجدني شاكرا وابتليتني فلم تجدني صابرا فإن عذّبتني فانا أهل لذلك فان تغفر لي فانت أهل لذلك أنت بالفضل والكرم وباللّطف موصوف وبالحلم العفو والغفران معروف وأنا العبد الضعيف والعاجز الفقير النادم المستجير فجاء جبريل عليه السلام وقال ارفع

رأسك فإنّ اللّه تعالى قد غفر لك والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله
وصحبه أجمعين تمّت بعون اللّه تعالى.

4. L. 120b-158b

رونق المجالس
RAVNĀQ AL-MAĞĀLIS

Knjiga poučnih priča o pobožnosti. Na arapskom jeziku napisao 'Umar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī, Abū Ḥafṣ, živio oko 840/1436. godine. Nepotpun na kraju.

Fajić III, 2113, 1; Ḥ. Ḫ. I, 934; A. M. I, 793; Ahlwardt VII, 8855.

Početak (l. 120b):

أوّله: الحمد لله رب العالمين...قال العالم أبو حفص عمر بن الحسن النيسابورى المعروف
بالسمرقندى... وسماه رونق المجالس..."

Završetak ovdje (l. 158b)

ناقص في آخره. آخر الموجود: مجالس وذكر عن لقمان الحكيم ... قال قيس سمعت جندب
يقول دخل عمر بن الخطاب رضي الله عنه على رسول اللّه صلعم وهو على حسير على سرير وقد
أثّر في جسمه الشريط فبكى عمر رضي فقال له رسول اللّه صلعم ما الذي يبكيك...

Na l. 1a citat iz tefsira o mjestima na kojima nije dopušteno stati prilikom učenja Kur'ana.

Na l. 157-159 pitanja i odgovori na arapskom jeziku iz fikha.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Muḥammad b. Ibrahīm

Vakuf Salim-ef. Muftića, 1938. godine (pečat na posljednjem listu).

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

8205. R-8602

محمّديّة – رسالهء محمّديه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Poema vjerskog sadržaja, posvećena vjerovjesniku Muhammedu, a.s., na turskom jeziku. Spjevao Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yaziğ-zāde, Yaziğī-oğlu, Ibn al-Kātib, umro 855/1451. godine u Galipolju.

Fajić III, 2321;Zürich I, 509; Ḥ. Ḫ. II, 1618; Flüleg I, 652; Rieu, 168-9.

Početak (l. 1b):

أوّله: إله واحد ربّ تعالى   هوالله البديع الحقّ الأعلى
تعالى ذاته لمّا تجلّى   من الغيب إلى العين فجلّى

Završetak ovdje je različit u odnosu na ostale izvore (l. 278a):

آخره: مدح محمّد المصطفى صلوات الله وسلامه (l. 276a)

هدى الأحد من دلالة الأحمديّة   بدى الأحمد من جلالة الأحديّة
لمّا خدمت بالرسالة ختم الرسالة   سمّيتها بالرسالة المُحَمَّدِيَّة

L. 280: 25,5 x 18 (19,3 x 11,6); 17 redaka. Nas͟h, sitan, vokalizovan, pisan tankim perom. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst ispisan u dva stupca uokvirena tankom crvenom linijom. Neki listovi obratno uvezani.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom smeđe boje. Prilikom koričenja, na početku i kraju, dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Prepisao Mūsā b. Iskender 965/1557. godine kada je datirana jedna bilješka (l. 280a):

صاحب موسى بن اسكندر تحريرا في غرّة جمادى الأول من سنة خمس وستّين وتسعمائة اشبو كتابك ظهرنده بر ورق اوزرنك بولنان تاريخدركه نقل اولندي.

Kasniji vlasnik koji je, po svemu sudeći, pisao bilješku i o prvom vlasniku je Ibrāhīm b. ʻAlī kod tvrđave Klis, 1. rebiul-evvela 1007/1598. godine.

دخل هذا الكتاب في ملك الحقير إبراهيم بن علي المقابلة خزينهء بوسنه في غرّة ربيع الأوّل في سنة سبع وألف در قرب قلعهء كليس در لواء مزبورة

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8206. R-8459

محمّديّة – رسالهء محمّديه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Isto kao br. 8205.

L. 320; 30 x 21 (22,5 x 14,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao Sulaymān b. Idrīs 18. džumadel-ahira 1241/1826. godine (l. 311b):

قد تعمّر هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب سليمان بن إدريس غفر الله له في يوم الثامن عشر من جمادي الآخر في سنة إحدى وأربعين ومائتين وألف من حجرة النبويّة.

Na l. 312-320 fragment nekog djela iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku.

Rukopis uvakufio prepisivač Sulaymānb. Idrīs.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8207. R-8460

محمّديّة – رسالهء محمّديه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Isto kao br. 8205.

L. 295; 30 x 21 (22,5 x 14,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan u dvije kolone. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Prijeklop otkinut i čuva se u knjizi. Prva korica i jedan list otkinuti od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8208. R-8545

محمّديّة – رسالهء محمّديه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Isto kao br. 8205.

L. 277; 21 x 16 (16 x 11,5); 15 redaka. Nash, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dva stupca.

Prepisao Mustafa, sredinom džumadel-evvela, godina oštećena prilikom pokušaja restauracije papira (l. 277b).

Povez kartonski, oštećen.
Vlasnik Esma-hanuma (l. 1a):

صاحب ومالك اسما خانم.

Iz Odbora IZ-e Bijeljina.

8209. R-7061

محمّديّة - رسالهء محمّديّه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Isto kao br. 8205.
Završetak ovdje (l. 272a):

آخره: كتاب ايرشدي چونكم انتهايه حقه حمديه مدحي نهاية
حبيبنه صلوات ايله تحيّات دخي الينه خير البريّات
الهي رحمت ات بوني يازانه دخي يازان ايچون دعا قلانه
تمّت كتاب بعون الله الملك المنّان

L. 272; 28 x 18 (20 z 10); 17 redaka. Nash, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dvije kolone.

Povez kožni, originalan, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Muṣṭafā Ṣidqī, god. 1251/1935-36 (bilješka i pečat na l. 272).

8210. R-9016

محمّديّة - رسالهء محمّديّه

MUḤAMMADIYYAH - RISĀLĀ MUḤAMMADIYYAH

Isto kao br. 7061.

Nepotpun na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقموا اديانى دينى   قلدي منسوخ... سبب تاليف الرسالة المحمّديّة.

Završetak ovdje (l. 233b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: در بيان مناجات كردن (l. 233b) شو رسمه صوصوزم كم بحر عمان   بنى قندرميه سن ايله درمان.

L. 233; 21 x 15,5 (16,5 x 11); 19 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja ispisani crvenim mastilom. Tekst pisan u dvije kolone.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Ohrida.

8211. R-9516

ترجمة منهاج العابدين
TARĞAMA MINHĀĞ AL-ʻĀBIDĪN

Prijevod na turski jezik djela منهاج العابدين. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī Abū Ḥāmid, umro 505/1111. godine (Fajić III, 1996). Preveo Ilyās b. ʻAbdullāh Nihānī, umro 925/1519. godine. Naš primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Fajić III, 2347; Ḥ. Ḫ. II, 1876; Wiesebaden XIII2, 203.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مرتبهء بولورلر بعضلر بر ايده بعضلر بر ساعتده... (*l. 7a*) الباب الأوّل في عقبة العلم.

Završetak ovdje (l. 111b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب السابع في عقبة الحمد والشكر (l. 107a)... وابد الاباد حضرت ربّ العالمين قبلدن موائد وفوائد ايله يوما متزائد اولورلر بفضل الله تعالى وتوفيقه اصل ثاني اولدركه...

L. 111; 21,5 x 17 (15,5 x 8); 19 redaka. Nasẖ, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8212. R-8941

عماد الإسلام
ʻIMĀD AL-ISLĀM

Prijevod djela عمدة الإسلام. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Mawlānā ʻAbdulazīz al-Fārisī. Ovo je prijevod na turski jezik od ʻAbdurraḥmana b. Yūsufa al-Aqsarāyīja, umro 950/1543. godine. Djelo obrađuje pet osnovnih islamskih dužnosti. Prevodilac je tokom prevođenja dodavao i vlastite komentare, ponekad i hadise, najčešće slabije vjerodostojnosti.

Ḥ. Ḫ. II, 1165; Blochet t, AF4; Rieu t, 12b; Fajić III, 2357.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم مالك يوم الد ين إيّاك تعبد يا من شأنه تكوين العلم بالتربيّة والتدبير... بعد زمان اشبو عمدة الإسلام كوردمكه شول كوكلمزدن كجدوكه كبي ...بو عمدة الإسلام كستاحانه كه تركي لسانه ترجمه ايليم...

Završetak ovdje (l. 296b):

آخره: بيت بونيّت يوغكن اوّل بوني سوق ايلدي اول نه بيورلسه قبول اتك شعار المسلمين اولدي شهاب قدس عجايبلر نزول اتدي رجوما للشياطين هدي للمتقين اولدي ايزددكي حق تعالى جل وعلى جملمزي وجميع أهل ايمان شيطان انسي وجنّي شرّندن كندو حفظ امانده قيله ودوغري يولدن آيرميه وايماندن آيرميه آمين دينلره رحمت صلّ على محمّد وآله أجمعين آمين يا مجيب السائلين تمّت تمام.

L. 297; 28,5 x 21 (23 x 15); 19 redaka. Nastaʻlīq, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, originalan, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na prvoj korici. Preklop otkinut i čuva se u knjizi.

Prijepis završio ʻUṯmān b. Ǧaʻfar rabiul-ahira mjeseca 985/1577. godine (l. 296a):

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة في شهر ربيع الآخر المبارك في يوم چهارشمبه في وقت ضحى من شهور سنة خمس وثمانين وتسعمائة وأنا الفقير عثمان بن جعفر المحتاج الى رحمت الله تعالى

Na l. 1-2 sadržaj djela a na l. 296b-297a spisak djela kojima se autor služio i duža dova na arapskom jeziku.

Vlasnik rukopisa Mahmud-beg Širbegović iz Maglaja.

Pokloni Ishaka Maškovića iz Maglaja.

8213. R-7070

عماد الإسلام
‘IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8212.

Završetak ovdje (L. 302b):

آخره: صفة الجنّة (I- 288a) نتيجة الكتاب...نبّأني الله وإيّاكم من تومة وجعلنا وإيّاكم في زمرة الفائزين آمين يا ربّ العالمين تتمة الكتاب بعون الله الملك الوهّاب والحمد لله على خير الأنام والصلوة على خير الأنام والسلام ترجمهء جملهء تذكرة وصيّة توصيّة ذكرى لاولي الالباب. هدي ربّ الانام هذا سراج في الظلم هذا هو المحض الكرام ...

L. 302; 28 x 18 (22,5 x 14); 19 redaka. Ta‘līq, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crnom linijom. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama, zahvaćeni vlagom, na krajevima oštećeni zubima glodara.

Povez kožni, znatno oštećen. Prijeklop otkinut od korica.

Na zaštitnom listu 1-2 na početku, sadržaj djela.

Prepisao ‘Alī b. Muṣṭafā krajem džumadel-evvela 1050/1640. godine (l. 302b):

تحريرا في أواخر جمادي الأوّل سنة خمسين بعد ألف كتبه الفقير على بن مصطفى غفر الله لهما ولوالدين ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحياء منهم والأموات برحمتك يا أرحم الراحمين.

Rukopis je iz sela Babići kod Zenice a za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge.

8214. R-7366

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

Djelo je manjkavo na početku. Nedostaje oko 100 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أوّل الموجود: يمكي واچمكي تسبيحدر وتقديس خلق اولدوغندن ...ايمان تفصيلي اوچنجي ركني....

L. 178; 22 x 13,5 (16,5 x 7,5); 20 redaka. Nash, sitan, izuzetno lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim linijama crne boje. Listovi sa kustodama, prosuti po lagama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen na hrbatu.

Na l. 177b precizno su navedena originalna i prevedena djela prevodioca 'Abdurraḥmana b. Yūsufa al-Aqṣāriya te godina i mjesto prijevoda ovoga djela:

فقد وقع الفراغ من ترجمة هذا الكتاب في تاريخ غرّة ذي القعدة الحرام سنة ثلث وثلثين وتسعمائة في بلد البغدادي في مدرسة اصفهانيّة.

Prepisao Quṭbuddīn b. 'Abdullah al-Maqrānī, 1. zul-kadeta 995/1587. godine (l. 178a):

تمّت الكتاب عماد الإسلام... على يد العبد الحقير كثير العصيان المحتاج إلى رحمة الغفران الفقير قطب الدين بن عبد الله المكراني...تمّت تحرير هذا الكتاب في شهر جمادي الآخر من شهور سنة خمس وتسعين وتسعمائة.

8215. R-8444

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

Početak bez uvodnog dijela.

Završetak ovdje različit u odnosu na druge primjerke (371a):.

آخره: حق تعالى جلّ وعلى جملمزلري وجميع أهل ايماني شيطاندن وجن شرّندن وجمله يرامزلردن صقليوب كندو حفظنده وامانده مصون ومحريس قليويره طغري يولدن وايماندن آيرميه ورضوان اكبردن محروم ايتميه وبو دعالر قبول اولمغيجون فاتحه اقيان ديذاراحددّن وشفاعة أحمددن محروم اولميا آمين.

L. 372; 32 x 21,5 (23 x 12,8); 17 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi pisane ili nadvučene linijom crvene boje. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, znatno oštećeni, neki u fazi raspadanja. Originalna folijacija i kustode. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kožni, originalan, oštećen na hrbatu, odvojen od knjige.

Na l. 371b-380 popis originalnih i prevedenih djela od ovoga autora.

Prepisao Yūsuf b. Ğa'far 21. zul-hidždžeta 1011/1602. godine (l. 371a):

قد وقع الفراغ من ترقيم هذه النسخة الشريفة المباركة المسمّاة بعماد الدين على يد العبد الضعيف المفتقر إلى عفويّه اللّطيف يوسف بن جعفر يسّر الله لهما الظفر في اليوم الحادي والعشرون من شهر ذي الحجّة الحرام من شهور سنة احدى عشر بعد ألف.

Rukopis je otkupljen od Muhameda Dizdarevića iz Sarajeva.

8216. R-7376

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

Naslov na početku djela: هذا كتاب عماد الإسلام

L. 173; 26,5 x 19 (23,5 x 15,5); 21 redak. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 1137/1724. godine.

Na zaštitnom listu 1a na početku bilješka da je rukopis čitao Muḥammad an-Nağīb.

8217. R-7004

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

L. 343; 28,5 x 20 (24,5 x 14,5); 19 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Originalni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na rubovima znatno oštećeni. Tekst obrubljen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, znatno oštećen. Naknadno popravljan na hrbatu.

Rukopis je prepisan prije 1137/1724. godine kada je njegov vlasnik 'Uṯmān Spaḥī obavio hadž (bilješka na l.1a).

8218. R-9689

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

Završetak ovdje (L. 272b):

آخره: قرائض خمسين تفسير وجيز لبّ الالباب عاشق پاشا كتاب أحمدى فضائل رمضان
ديوان چلبى منهاج العابدين. قد وقع الفراغ الحمد لله خير الإتمام بعون الله ملك الوهّاب.

L. 272; 25 x 18 (20,5 x 14); 21 redak. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Rukopis je zahvaćen vlagom, pojedini listovi oštećeni na rubovima.

Na zaštitinim listovima 1-4 na početku nalazi se lijepo urađen sadržaj djela i naslov pisan crvenim mastilom: هذا كتاب عماد الإسلام.

Prepisao Mustafa b. Husejn Hadžialić iz mjesta Lastva kod Trebinja 1256/1840. godine (bilješka na l. 272b-273):

كتبه العبد الضعيف ... مصطفى بن حسين الحاج عليك عن قريه لاستوه...الواقع الماه صفر
الخيري اون التنجي كوننده في وقت العصر سنه ستّة وخمسين ومايتين وألف.

Na kraju prepisivač se u podužoj bilješci jada na teško stanje u kojem se nalaze muslimani tog mjesta. Blizina Crne Gore i česti upadi hajduka koji bez razloga i povoda ubijaju i pljačkaju, razlog su što prepisivač po danu prepisuje ovo djelo a uveče odlazi u obližnje šume gdje se drže straže.

Vlasnik Muṣṭafā (pečat na više lista).

8219. R-8456

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Na početku naslov krupnim slovima crvene boje: هذا كتاب عماد الإسلام

Isto kao br. 8213.

L. 263; 28,5 x 19,5 (23,5 x 14); 21 redak. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Originalni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjeložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, originalan. Prijeklop otkinut od korica i čuva se u knjizi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8220. R-6640

عماد الإسلام
'IMĀD AL-ISLĀM

Isto kao br. 8213.

L. 71; 22,5 x 16 (19 x 11,5); 19 redaka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen na krajevima.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice pečat i bilješka vlasnika: Ḥusayn (Ḥasan) 1314/1896. godina.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8221. R-5626

Zbirka (مجموع) *13*

L. 99; 22 x 15 (17 x 10); 21 rekad. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

1. L. 1b-6b

نظم شريف بركوي
NAẒM ŠARĪF BIRĠIWĪ

Naslov na početku djela: نظم شريف بركوي رحمة الباري الهادي

Kraće djelo moralno-etičkog sadržaja, u stihu. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birġiwī, umro 981/1573. godine.

Götz XIII 4, 9.

Početak (l. 1b):

أوّله: حقه شكر ايده لم هر بار يارتدي صورتي انسان
كيم اولدر قاعل مختار انك امرنده در اشيان

Završetak (l. 6b):

آخره: بنم فعلم آكا لائق دكلدر بلورم بائق
ولي اولدر سكا لائق ايسه سين عفو له غفران

2. L. 6b-8b

كفتهء أحمد أفندي
GUFTE-I AḤMAD-EFENDĪ

Naslov na početku djela: كفتهء احد أفندي از قضاة روم ايلي

Izvodi iz djela nekog Aḥmad-efendije o opisu mjesta Široka (شيـروقـه), u stihovima, na turskom jeziku.

Početak (l. 6b):

أوّله: اكر سرحدنده واردر بر حصار كيم اودر حصن حصين نامدار
شيروقه در نام نامي انك مثلي سرحدلرده يوق اول قلعه نك

Završetak (l. 8b):

آخره: ایتمزم ظن وکما ینله ایشي   بوکا شاهد اولدي کامل قرق کشي
جمله سي غازي وصادق هم آمین   رحمة اللّه علیهم أجمعین.

3. L. 9b-29b

كتاب طالع مولود
KITĀB-I ṬĀLI‘-I MEWLŪD

Djelo iz oblasti astrologije (horoskop). Na turskom jeziku napisao Munağğim Ḫayruddīn al-Qunawī, čija nam je biografija nepoznata.

Jahić XII, 7400,1; Flügel II, 1431; Rieu 132.

Početak (fol. 9b):

أوّله: شکر وسپاس حمد بی قیاس اول پادشاه قدیمي قبل الإنسان یلد وکیني بلدوردي عقل کامل سببیله قیض قلدي حزائز عیبدن پیغمبرلرده... بو کتاب کویی منجّم خیر الدین القنوي... بو طالع مولودوك دیونامسیدر تورکه دلنه ترجمه ایلدي عربیه بلمنیلر...

Završetak (l. 29b):

آخره: ودي آي وطقوز کونه عمري اوله ان شاء اللّه تعالی لا یعلم الغیب إلاّ اللّه تمّت النسخة الشریفة.

4. L. 29b-34a

دیونامه
DĪWNĀME

Rasprava (Dīwnāme, tj. Knjiga o šejtanu) na turskom jeziku o proricanju sudbine prema položaju zvijezda u času rođenja dotične osobe, tj. prema jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Jahić XII, 7408; Rieu 132.

Početak (l. 29b):

رأوّله: خبرده کلمشدر که بر کونه سلیمان پیغمبر صلوات اللّه علی نبیّنا وعلیه حضرتلري بلقیس بر له تحت اوزرنده اوتوررکن بر پیر ایچنده وکیردي

Završetak (l. 34b):

آخره: اوچ کونه ایچه جك بودر بسم اللّه الرحمن الرحیم اهیًا شراهیًا ارزني اصیاوث االط١١٩.

5. L. 34b-36a

شرح أمّ الصبيان
ŠARḤ UMM AṢ-ṢIBYĀN

Komentar dove *Umm aṣ-ṣibyān.*

Jahić XII, 7410.

Početak (l. 34b):

أوّله: روايت سليمان بن داود عليهما السلام بر كون قاف طاغنده ديوان ايلمش ايدي ديولر.

Završetak (l. 36a):

آخره: وأتوني مسلمين يحقّ سليمان عليه السلام اجلس، اجلس

6. 36a-39a

(رساله) في بيان كواكب سبعة بر ترتيب أفلاك
(RISĀLA) FĪ BAYĀN KAWĀKIB AS-SAB'A BAR TARTĪB AFLĀK

Naslov na početku risale: في بيان كواكب سبعة بر ترتيب افلاك

Kratka risala ili poglavlje obimnijeg djela iz astrologije o položaju zvijezda u svemiru, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Na samom početku je velika kružnica sa upisanim imenima zvijezda i njihovom položaju.

7. L. 39a-41b

فالنامه دانيال
FĀLNĀME-I DĀNIYĀL

Djelo o proricanju sudbine, na turskom jeziku, pomoću Kur'āna (al-fāl).

Jahić XII, 7214,2.

Početak ovdje (l. 39a):

أوّله: قال اللّه تبارك وكفى باللّه شهيدا محمّد رسول اللّه ... أمّا دانيال پيغمبر عليه السلام ايدر بو سنك فالك غايت مباركدر.

Završetak (l. 41b):

آخره: وأنهار آنلري يري قومنجه اولميه سن تاكيم جميع مرادك حاصل اوله ان شاء اللّه تعالى واللّه أعلم بالصواب.

8. L. 41b-42b

غالب ومغلوب بلمك بيانده در

ĠĀLIB WA MAĠLŪB BILMAK BAYĀNINDADIR

Naslov prema rukopisu.

Kraće djelo ili poglavlje iz oblasti tajnih nauka, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 41b):

أوّله: اسكندر ذو القرنين زماننده تأليف اتمشلر بونده معلوم اولكه موسى ايله فرعون اسملرنده داخي داود ايله ...

Završetak (l. 42b):

آخره: قالسه ج غالبدر طب قاله ط غالبدر ط ا قاله اغالبدر لا يعلم الغيب إلاّ اللّه.

9. L. 43a-46a

أشراف ساعات بياندر

AŠRĀF-I SA'ĀT BAYANDIR

Karakteristike odabranih sahata u sedmici i preporučene radnje u tome vremenu, na turskom jeziku, koju je napisao Muḥammad Qāḍī-zāde ar-Rumī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 43a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العلمين والصلوة والسلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين أمّا بعد فقير ارض رومي مفتيسي قاضي زاده محمّد بحسب الامر ممّن له الامر المطاع بو وجهله تحريره شروع ايدركه بر كون طلوع افتا بدن غروبه دك اون ايكي ساعت زمانيّه اولوب

Završetak (l. 46a):

آخره: يوم السبت... ١٢ زهره يه منسوبه در محبّت وقبول وزوج وزوجة آراسنده صلح صالحدر تمّت تمام

10. L. 47a-48a

في معرفة أحكام السنّة

FĪ MA'RIFA AḤKĀM AS-SANA

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala o predskazanju kakva će godina biti u odnosu na dan u sedmici kojim počinje, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 47a):

أوّله: هذا ما استخرجه دانيال النبيّ عليه السلام لمعرفة أحكام كلّ سنة وما يتعلّق بها...

Završetak (l. 48a):

آخره: يوم السبت العمل المخصوص... والحجامة والمعالجة وقطع الجديد ولبسه تمّت الرسالة.

11. L. 49a-55b

في بيان أيّام السعدات والنحسات

FĪ BAYĀN AYYĀM AS-SA‘DĀT WA AN-NAḤISĀT

Risala iz oblasti tajnih nauka koja govori o "sretnim" i "nesretnim" danima, od nepoznatog autora. Naslov na početku risale.

Početak (l. 49a):

أوّله: قال اللّه تعالى في يوم نحس مستمرّ أمّا آيتلري بيان اتمدكي كتاب مطوّل اولميه بيت هر آيده يدي كون نحس واردي.

Risala završava sa tabelom u kojoj je prikazan položaj zvijezda u pojedinim dijelovima svakog dana.

12. 58b-72a

فصل في ذكر معاني الأسماء الحسنى

FAṢL FĪ ḎIKR AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Naslov prema rukopisu.

Poglavlje nekog obimnijeg djela o komentaru Božijih imena, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 58b):

أوّله: هواللّه الذي لا إله إلاّ هو هويّت حيثيتندن اللّه در خلقك اندن غيري معبود يوقدر.

Završetak (l. 72a):

آخره: انجق بو ذكر اولنان اسماء جليله يه منحصره دكلدر بونلردن غيري حق جلّ وعلانك اسمائي عظامي واردر نته كيم يوقارده ذكر ايلدك الحمد للّه الذي يسّر الاتمام والصلوة والسلام على خير الأنام محمّد عليه الصلوة والسلام.

Prepisao Muḥammad Ḥasīb b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm 19. džumadel-evvela 1222/1808. godine.

13. L. 76b-99a

حليۀ خاقاني
ḤULYA-I-ḪĀQĀNĪ

Naslov na početku: حليۀ خاقاني عليه رحمة الباري

Pjesma na turskom jeziku u slavu ličnosti Muhammeda, a.s. Spjevao Muḥammad-beg Ḫāqānī, umro 1015/1606. godine.

Dobrača I, 786,3; Flugel, II, 388-389; III, 306.; Golpinarli, III, 838, pp. 191; 893, pp. 255.; Karatay, II, 2360-2367, pp. 132-134.

Početak (l. 76b):

أوّله: بسمل يله ايد ه فتح كـلام فتـح اوله تابو معماي بنـام

Završetak (l. 99a):

آخره: قلم ناظم پاكيزه كلام ويردي بيك الليده بو نظمه نظام

Vlasnik Muḥammad Ḥasīb b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm as-Sarāyī, pisar u šerijatskom sudu u Sarajevu, god. 1227/1811. (bilješka i pečat na l. 1a):

تملكت هذه النسخة الشريفة بطريق التحرير وأنا الفقير محمّد حسيب بن إبراهيم السرائي الكاتب بمحكمة سراي بوسنه صانها الله عن الآفات والبليّة سنة ١٢٢٧.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8222. R-7534

ساعت نامه
SA'AT-NĀME

Naslov na početku pisan crvenim slovima: هذا كتاب ساعت نامه

Djelo o odabranim satima u toku noći (sa'at gecesi), satima u džennetu (cennet-sa'atleri), sa puno predaja o Božijim poslanicima. Na turskom jeziku napisao Hibbatullāh b. Ibrāhīm, umro 1090/1679. godine.

Fajić III, 2558; Wiesbaden XIII2, 186; Dobrača I, 380,2; Blochet t, 1312; Rieu r, 21 a.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل الإسلام نورا أشهد أن لا إله إلاّ اللّه الملك المحمود الصمد المعبود... أمّا بعد بوكتاب تصنيف قلندي ايلرو اخباردن وعجائب احوالدن وكچمش قضيه لردن ويبر وكوك نكيم

Završetak (l. 120b):

آخره: ايمدي بو كتاب اوقدب واوقودانه وصاحب كتابه ويازن كاتبك روحينه اوچ اخلاص بر فاتحه تلاوت ايده سز دعالر بر كاتبنه قيامت عذابلردن قورتيلاور وسزيك دخي اللّه تعالى ايمانكزي قوي ايده وبو كتاب بيك سكسان سنه سنك شعبان المعظمك يكرمي اوچنجي كوني تمام اولموشدر.

L. 120: 20 x 13 (16 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom, mjestimično vokalizovan. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl 1100/1688. godine (l. 120b):

تمّ الكتاب بيد (ال)عبد الضعيف محمّد بن خليل المحتاج إلى رحمة ربّه مائة وألف بعد الهجرة النبويّة

8223. R-7200

ساعت نامه

SA'AT-NĀME

Isto kao br. 8222.

Naš primjerak je manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: سلطاني توبه الين دوتاوز دخي بزي دوغري يوله قويه هواوهوس قراكولغندن يقاره علم كونشي ...محمّدا المصطفى عليه السلامدر تگري تعالينك حبيبني...

Završetak ovdje (l. 61b):

آخره: كتمه سي افضلدر قيامتّده باري اول كمسه عذابدن قورتيلور حاتوني معذّب اولور تمّت الكتاب اللّه اعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

L. 61; 18 x 14 (16 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh b. Muṣṭafā 1180/1766. godine.

8224. R-7714

ساعت نامه

SA'AT-NĀME

Na l. 1b naslov crvenim mastilom:هذا كتاب المسمّى بساعت نامه

Isto kao br.8222.

L. 72; 20 x 14,5 (15 x 8,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Ṣāliḥ Fawzī-efendi Tuček ili Tučić (?طوجيك) al-Bosnawī u Donjoj Tuzli prije 1202/1787. godine kada je datirana bilješka o uvakufljenju rukopisa. حرّره طوجيك صالح فوزي أفندي البوسنوي بمدينة طوزلهء زير

Uvakufio Osman Zištuli 9. redžepa 1302/1885. godine:

8225. R-8553

ساعت نامه

SA'AT-NĀME

Isto kao br. 8222.

L. 116; 21 x 15 (16,7 x 9,4); 13 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Kur'anski tekstovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prve dvije stranice tekst uokviren dvjema širokim linijama zlatnožute boje. Na početku djela unvan sa cvjetovima također u zlatnožutoj boji. Tekst na ostalim listovima obrubljen tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na listovima 115-116 u osjenčanim kružnicama ispisana imena

الله، محمّد، أبو بكر، عمر، عثمان، عليّ.

Iz Odbora IZ-e Trebinje.

8226. R-8514

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 97; 22,5 x 16 (18 x 11,5); 14 redaka. Nash, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-39b

ساعت نامه
SA'AT NĀME

Isto kao br. 8222.

Primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: چيقانمز دخي اسلام قلعيسى ايچنده علم شهرينك سلطاني تويه الين...

Završetak ovdje (l. 39b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: (l. 36b) **طسم تلك آيات القرآن وكتاب مبين**...صباح وقتنه دك آنوكتيچون اغلاستورلر قالقوب قيلرسه دفترينه نور يزالر كنه بويننه آخرلر واكر قلمزسه...

2. L. 40a-97b

در مكنون
DURR-I MEKNŪN

Djelo iz područja kozmografije. Napisao na turskom jeziku Aḥmad Bīğān Yāzīğīoğlu, um. 859/1455. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 732; Flügel II, str. 518; Rieu 105; Karatay t, I, 1322; Flemming 298-299; TÜYATOK I,07, 483-484; Götz II, 333-335; Osmanlı coğrafya I,8; Jahić XII, 7516.

Početak (l. 40b):

أوّله: قال اللّه تعالى جلّ جلاله **إنّ في السموات والأرض لآيات للمؤمنين** وقال اللّه تعالى **سبحان الذي خلق الأزواج كلّها ممّا تنبت الأرض ومن أنفسهم وممّا لا ي**علمون ونقل عن أهل الأنفس عجائب المخلوقات وغرائب المصنوعات **الحمد للّه الذي خلق السموات والأرض وجعل**

الظلمات والنور خالق الأشياء...كمى تفاسردن وكمى احاديث نبويه دن كمى روايتله وحكايتلردن وعقل قبول اتدكلرندن كتورب بر كتاب اتدم وادنى درّ مكنون ديدم...

Završetak (l. 97b):

آخره: اندنصكره بو خلقي حشر اولور بلمك دلين حشر كتابلرين مطاله قلسون ديل وارمزكم آني تقرير ايدهلم.

Vjerovatno greškom prepisivača na kraju je napisan pogrešan naslov djela (l. 97a): ِّمّت الكتاب عجائب مخلوق

Prepisao u Travniku ʻAbdullāh b. ʻUmar iz sela Radahovo (kod Kotor-Varoši) bez godine prijepisa.

تمّ الكتاب عجائب مخلوق عن تراوتيك تمام اولمش كاتب عبد اللّه بن عمر عن قريهء رادوحوه.

8227. R-6182

خيريهء نابي
HAYRIYE-I NĀBI

Etičko-didaktička poema koju je na turskom jeziku ispjevao poznati pjesnik Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. godine. Nedostaje početak.

Trako-Gazić, 277; Nametak IV, 2637,7; Wiesbaden XIII,2, 195. str. 134.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايله تحقيق بو معنابي عنان سر (!) در هر كيم اتسك احسان... مطلب دانش انواع علوم.

Završetak (l. 47b):

آخره: چون أبو الخير قونلدى نامك خير ايده حضرت حق انحامك.

L. 49; 22 x 15 (14 x 8,5); 15 redaka u dva supca. Nastaʻlīq, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, sa kustodama, prosuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 47b-49b fetve na tuskom jeziku, te nekoliko stihova.

8228. R-1550

نفيسه أخروية في ترجمة الصلوات مسعوديّة

NAFĪSA UḪRAWIYYA FĪ TARĞAMA AṢ-ṢALAWĀT MAS‘ŪDIYYA

Prijevod djela صلاة مسعودية. Osnovno djelo napisao aš-Šayḫ Ḍiyāu’ddīn Abū Maḥmūd Muḥammad b. Amīnuddīn ‘Abdul‘azīz b. Muḥammad aš-Šīrāzī. Radi se o 50 hadisa koji govore o vrijednosti namaza a koje je autor sakupio 770/1368. godine. Preveo na turski jezik Darwīš Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ġülšanī al-Adirnawī, Kāmī, umro 1136/1724. godine.

Lavić X, 6028; Wiesbaden XIII,4, 42-43; Ḏayl II, 673, Ḥ. Ḫ. II, 1081.

Početak (l. 1 b):

أوّله: الحمد للّه الذي أعزّ الفقه والفقهاء وأذلّ الجهل والجهلاء... أمّا بعد شرف إنسان في الدارين ونيل درجات الكمال في الكونين بعد تزكية الباطن بالعقائد الإسلاميّة.

Završetak (l. 162b):

آخره: مسئله حضرت حضرك وحضرت يوسف عليه السلامك قرنداشلرينك نبوتنده اختلاف اولنمشدر حاوي القدسي صاحبي جمله سنك نبوّتني تصحيح ايتمشدر واللّه أعلم تمّ الكتاب.

L. 162; 20,5 x 13 (13 x 6,5); 15 redaka. Nasḫ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Na početku djela veoma lijep unvan u plavoj, zlatnožutoj i crvenoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene impregniranim platnom zelene boje.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl u gradu Silistrije (Bugarska) 1170/1756. godine.

Na listu 1a bilješka da je njegov vlasnik Ṣāliḥ ‘Izzet do rukopisa došao putem otkupa.

Na listovima 1a, i 162a veliki pečat, ovalnog oblika sa naznakom Vakuf Saliha Izzet-efendije Hromo-zadea (Hromića).

وقف حرومو زاده صالح عزّت أفندي.

8229. R-2938

نفيسه أخرويةً في ترجمة الصلوات مسعوديّة
NAFĪSA UḪRAWIYYA FĪ TARĞAMA AṢ-ṢALAWĀT MAS‘ŪDIYYA

Isto kao br. 8228.

L. 90; 16 x 10 (13 x 5,7); 25 redaka. Ta‘līq, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama. Na l. 1a veoma lijep unvan u plavoj, crvenoj, zelenoj i zlatnožutoj boji.

Povez kožni, obrubljen širokom linijom zlatnožute boje. Na sredini korica utisnute rozete. Sa unutarnje strane obložene ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na početku rukopisa četiri lista prazna.

8230. R-7386

قرق سؤال
QIRQ SU’ĀL

Isto kao br. 7919,5.

L. 90; 21 x 15,5 (16 x 7,5); 19 redaka. Nasta‘līq, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepisao ‘Abdullah b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā sredinom redžepa 1209/1796. godine:

تمّ هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب كتبه الفقير الحقير إلى رحمة ربّه الغنى القدير عبد الله بن الحاج مصطفى غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه للسنة تسع ومائتين وألف في أواسط رجب شريف.

Iz Kantamirine biblioteke.

8231. R-9664

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 7919,5.

Manjkav na početku. Nedostaje prvih šesnaest pitanja.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اي اول كمسلره آنك ايچنه كبروب عذابه كر قنار اوله لر اللهمّ ربّنا وقنا عذاب النار اون يدنجي سئوال.

Završetak ovdje(l. 37b):

آخره: ايماني كامل وروز محشر شفيع المذنبون شفاعتنده محروم قلمسون شول مؤمن قرنداش بو كتابي يازان روحنه فاتحة...

L. 37; 23 x 16,5 (18 x 11); 17 redaka. Nas͟h, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir svijetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ, 1218/1803. godine.

8232. R-7694

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايديجك حضرت رسول عليه السلام دخي اوّل حديجهء دينه دعوت ايدوپ... الثاني سؤال (l. 5b.).

Isto kao br. 7919,5.

L. 157; 14,5 x 10,5 (11 x 6); 11 redaka. Nas͟h, krupan, lahko čitljiv. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na prvom zaštitnom listu slabo otisnut pečat gdje se čita samo ime 'Alī.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8233. R-9159

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 7919,5.

Nepoptuno na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: طبقه طبقه يدي قات كوك اولدي هر كوكك قالك لكي بشيوزيللق يولدر...اوچنجي سؤال كوكلردن وكوكلرك مخلوقندن بزه خبر وير...

Završetak ovdje (l. 85b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اوتوز طقوزنجي سؤال ... اول وقتكم حق تعالى بو يري يراتدي ير حق تعالى يه نالش ايدوب اي...

L. 85; 21,5 x 15,5 (16 x 8,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, sa kustodama i folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8234. R-9241

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 7919,5.

Djelo je nepoptuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حوّاسى اتده يولدي ايكي سي شاز وحرّم اوليلر ايكسنك كناهلرين عفو اولوب مقبول دركاه اولديلر سكزنجي سؤال (l. 2b).

Završetak ovdje (l. 67b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قرقنجي سؤال (l. 66a) ...اول جهودلر ايله كلن قرق سؤاللرينه جواب ويردركه الله...

L. 67; 22 x 15,5 (16,5 x 8); 19 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, na mjestima razljeveno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, zahvaćen vlagom. Pojedini listovi otkinuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8235. R-9108

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 7919,5.

Nepoptuno na početku i na kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: خبر وير يا محمّد حق سبحانه وتعالى بو عالمر نيجه كونده يرتدي. . .ايكنجي سؤال. . .

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: اوتوز التنجي سؤال (l. 13b) اسلام رونق دوتپ منوّر ومزيّن اولمغه يوما فيوما. . .

L. 21; 20 x 12,5 (15 x 7,5); 15 redaka. Nasta'līq, krupan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 16-21 fragment nekog drugog djela iz oblasti astronomije, na turskom jeziku:

اشتدي غير تركلدي بشكر جكوب قيصري، يغما اتّدي اول تصيّه، بولدي بر حسته نك باشنهكيدر

8236. R-7424

Zbirka (مجموع) *6*

L. 144; 19 x 14 (15 x 8,5); 12-19 redaka. Nasta'līq, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst kod prvog djela uokviren tanjom crvenom linijom. Listovi oštećeni od vlage.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Na hrbatu naknadno popravljan.

1. L. 1-70

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao R-7919,5.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: هذا كتاب قرق مسئله بودر الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد بو كتابك مؤلّفي ومصنّفي اولان مولانا فراتي طيّب الله ثراه وجعل الجنّة مثواه.

Završetak ovdje (l. 70a):

آخره: فراتي روحنه فاتحه اوقومغيله ويزان كاتبك روحنه فاتحه اوقومغيله بو كتابي ختم ايده باذن الله تعالى اوقيانك فصيح اوله لساني فراتي روحنه سبع المثاني تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Prepisao Yūsuf b. Ša'bān 1074/1669. godine.

Na l. 70a-71a prijepis *Kānūn-nāne* sultana Sulejmana.

2. L. 72b-91a

(علم حال لمجهول)
('ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kraći Ilmihāl na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku. Autor na početku obrađuje imanske i islamske šarte (osnove vjere) da bi kasnije komentarisao nekoliko ajeta koji se odnose na vjerovanje i, na kraju, po metodu mnogih ilmihala, metodom pitanja i odgovora, obradio neka aktualna pitanja iz svakodnevnice.

Početak ovdje (l. 72b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أيْلدي وَفَرْق جِلهى چِقَرمِشى وبيك بر كَز قُرآن ختم أيْلمِشْدِي بو جُمْلَه سيله بيوردكي.

Završetak (l. 91a):

آخره: أكر عباديسه وأكر قباديسه دخي إلهي انلره....و الحمد لله على إسلام الدين.

Prepisao Muḥammad Mu'azzin, 1111/1699. godine:

نمقه الحقير محمّد المؤذن في سنة ١١١١.

3. L. 91b-106

مناجات موسى عليه السلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ 'ALAYH AS-SALĀM

Munāğāt (razgovor s Bogom i molitva) Musaa alejhi-s-alama. U rukopisu naslov: هذا كتاب موسى مناجات بودر

U katalozima i rukopisima često se sreću manje risale sa ovom tematikom bilo na arapskom bilo na turskom jeziku, većinom sa različitim počecima i krajevima. I ovdje početak i kraj različiti.

Dobrača I, 578,5; I, 787; II, 1629,9; Lavić X, 5818,2.

Početak ovdje (l. 91b):

أوّله: روايتدر جبرائل عليه السلام موسى پيغمبره عليه السلام بيورديكم دلبندي اتكياه والنن اورتدي...

Završetak (l. 106b):

آخره: وداخي خلقك يكركي اولسون والله أعلم بالصواب وإليه المرجع المآب.

Prepisao, kao i prethodno djelo, Muḥammad Mu'azzin.

Slijede stihovi na arapskom jeziku koje je napisao sam prepisivač:

كتبت كتابي بخط جميل وبيوم طويل
سيأتي زمان يباع كتاب بشيء قليل.

te stihovi o godini prijepisa knjige,1111/1669.

Na l. 107-108 nalaze se tri ilahije na turskom jeziku.

4. L. 109b-129a

(عقائد أهل سنّة وجماعة)
('AQA'ID AHL SUNNA WA ĞAMĀ'A)

Risala o zabrani zapisivanja i gatanja, na turskom jeziku. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muṣṭafā, Īmočqa (ايموچقه). Ovog autora je prvi otkrio Mehmed Handžić *u GIVS II, 635-36*. Znamo onoliko koliko je autor kazao sam o sebi u uvodu jednog drugog djela i što je zapisao Ibrahim Opijač na rukopisu tog djela. Prezivao se Imamović

(Imām-zāde). Živio je polovinom XVII stoljeća, jer se zna da je 1072/1661. godine obavio hadž i boravio u Medini, gdje je i odlučio napisati djelo pod nazivom *Dalā'il as-sā'irīn ilā ziyārat ḥabīb rabb al-'ālamīn (v. br. 8157/2).*

Zürich - Sarajevo II; 734: Šabanović, str. 329. Glasnik Islamske vjeske zajednice u Jugoslaviji; II/1934; br. 12. str. 635-636

Početak (l. 109b):

أوّله: بسم اللّه ... الحمد للّه وسلام على عباده الذين اصطفى أمّا بعد بو أحقر الوري أعني حسن بن محمّد بن محمود بن مصطفى غفر اللّه له ولوالديه ولوالد والديه ديركي أعزّ إخواندن بري بندن(!) زبان تركي ايله عقائد أهل سنّة وجماعة اجمال طريق اوزرينه والفاظ كفرك تحرير وني التماس.

Završetak (l. 129a):

آخره: نقل ذلك صاحب مجمع الأحباب في آحز ترجمته عن بعض الكتب انتهى تمّت تمام بعون اللّه الملك المنّان.

Djelo se sastoji od dva poglavlja, i to:

باب الأوّل إجمال طريق اوزرينه عقائد (l. 110a)
باب الثاني ألفاظ الكفر بياننده در. (l. 114a)

5. L. 129b-135

(الرسالة في تحريم الخمر)
(AR-RISĀLA FĪ TAḤRĪM AL-ḤAMR)

Kraća risala o zabrani alkohola. Napisao autor prethodne risale Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muṣṭafā, Īmočqa (ايموچقه). Ovdje je navedeno nekoliko hadisa na arapskom jeziku o šerijatskoj zabrani alkohola i kazni na ovom i budućem svijetu za onoga ko ga bude konzumirao te kraći komentar autora na turskom jeziku.

Početak (l. 129b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد قال الفقيه أبو الليث في كتابه المسمّى بتنبيه الغافلين وروت عائشة رضي اللّه عنها عن النبيّ صلّى اللّه عليه و سلّم من أطعم شارب الخمر لقمة سلّط اللّه على جسده حيّة.

Završetak (l. 135b):

آخره: ايكي حالده بيله تجديد نكاح اتمنجه ايتّدوكي جماع زنا اولور واكر اولاد حامل اولورسه ولد زنا اولور.

6. L. 135b-144

الأحاديث مع الترجمة بالتركيّة
AL-AḤĀDĪṮ MA‘ TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Nekoliko hadisa na arapskom jeziku koje je sakupio Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muṣṭafā, Īmočqa (ايموچقه) , preveo i i komentarisao na turskom jeziku. Nepotpun na kraju.

Početak (l. 135b):

أوّله:الحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد روي عن أبي هريرة رضي الله تعالى عنه حرس ليلة في سبيل الله على ساحل البحر.

Završetak ovdje (l. 144b):

آخره: سبحانك معناسي بودر سبحانك اللهمّ اي بنم اللّهم جمله سنك شان شريفنه لايق اولميان شيلردن سني منّزه پاك...

Na početku sva tri djela rukom prepisivača stoji rečenica gdje se potvrđuje autorstvo nad djelima:

بو كتاب ايموچقه شيخ حسن أفندنيك تأليفدر.

Sve tri risale su prepisane rukom istog, nepoznatog prepisivača.

8237. R-8565

Zbirka (مجموعة) *3*

L. 183; 18,5 x 14 (14 x 8); 13 redaka. Ta‘līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, naknadno popravljan na hrbatu.

1. L. 1a-68a

قرق سؤال
QIRQ SU’ĀL

Isto kao R-7919,5.

Manjkavo na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اوتوز التي بيك قناديله اوچ عرش... بشنجي سؤال حملة العرشده خبر وير يا محمّد...

2. 68b-183b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik djela دقائق الاخبار *(v.Dobrača I, 276 i Fajić III, 2127,1)*. Na turski jezik preveo 'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī, živio u XVI ili XVII stoljeću.

Ḥ, Ḫ, I, 757; Karatay tI, 387; Wiesbaden XIII4, 23; Fajić III, 2524.

Početak (l. 68b):

أوّله: الحمد لله ربّ العلمين ... أما خبرده كلمشدركه الله تعالى برآغاج يارتدى أوّل اغاچك دورت بوداغي واريدي.

Završetak (l. 183b):

آخره: عبردن قوقي كوزل زوله حق تعالى جمله مزه عاقبت خيرلري ويره آمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Muhameda Redžepagića iz Bihaća.

8238. R-5377

فضائل

FAḌĀ'IL

Na početku rukopisa naslov: هذا كتاب فضائل بعون اللّه الغنيّ الجليل

Obimno djelo o propovijedi i vjerskim dužnostima: namazu, ramazanu i zekatu. Na turskom jeziku napisao Aq 'Alī-efendī Izmidī (Izmitlī) - Koğa 'Alī zv. Aq Baba, živio u prvoj polovini XI/XVII stoljeća.

Fajić III, 2537; O. M. I, 215; Ḏayl II, 319.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الذي فطر السموات والأرض ونوّر بنور المعرفة قلوب العارفين وجعل العلماء ورثة الأنبياء والمرسلين..حمد بي پايان اول قادر سبحان كهقدرت قوتيله اون سكز بيك عالمي موجود قلدي وجمله اشيايي يوقلق...

Završetak (l. 113a):

آخره: اي مؤمن بو ديدكلر مؤذندن مقصود وعظ ايه همانذم ونصيحت اسه تمامدم ...اللّه بيورغندن بر قدم لتجاوز ايدوب طشره اولماياسين اللّه التوفيق والمعين.

L. 113; 18 x 13 (14,5 x 11); 15 redaka. Ta‘līq, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu. Oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač, 953/1546. godine.

Vlasnik Muṣṭafā.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8239. R-8563

فضائل

FAḌĀ‘IL

Na l. 1a naslov: هذا كتال فضائل

Isto kao br. 8238.

L. 120; 20,5 x 16 (15,5 x 9,5); 14 redaka. Ta‘līq, krupan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Prepisao ‘Alī b. Maḥmūd 1143/1730. godine.

Vlasnik ‘Uṯmān b. Marwān, (nečitko ime mjesta (l. 120a):

صاحب ومالك عثمان بن مروان عن قرية سويه.

Na l. 121b hadisi na arapskom jeziku koji govore o duhanu.

8240. R-9690

فضائل

FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 8238.

L. 153; 19 x 14 (15,5 x 10); 13-20 redaka. Nasta‘līq, krupan. Mastilo crno. Poglavlja i mnoge riječi iz teksta pisane crvenim mastilom. Papir različite boje, debljine i kvaliteta. Mnogi listovi kasnije dopisivani a pojedini prosuti i ispreturani.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1154/1741. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8241. R-5800

فضائل

FAḌĀ'IL

Isto kao br. 8238.

Završetak ovdje (l. 119a):

آخره: اخواني اي مؤمن قرنداشلر... ديزاريك كوره سز وديزار نوريله مشرّف اوله سز يا ربّ العالمين وبحرمت سيّد المرسلين وبرحمتك يا أرحم الراحمين بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 119; 20,5 x 15,5 (15,5 x 10); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1161/1748. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8242. R-5506

فضائل

FAḌĀ'IL

Isto kao br. 8238.

Završetak ovdje (l. 207b):

آخره: اي مؤمن بو ديدكلر مؤذندن مقصود وعظ ايسه هماندر ونصيحت اسه تمامدر والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 207; 15,5 x 11 (12 x 6); 11 redaka, Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Dijelovi teksta nadvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, ukrašen na koricama i prijeklopu. Na hrbatu oštećen pa naknadno nevješto popravljan.

Prepisao nepoznati prepisivač 1172/1758. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8243. R-8599

فضائل
FAḌĀ'IL

Isto kao br. 8238.

L. 106; 21 x 16 (15,5 x 12); 11 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 17. ša'bāna 1215/1800. godine.

Iz kolekcije hfz. Asima Sirća iz Sarajeva.

8244. R-6542

فضائل
FAḌĀ'IL

Isto kao br. 8238.

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l.84a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في وجه فريضة الصلوت الخمس...ودخي اكندي وقتندن اول حرارت دفع اولوب كيدر وظلمت طرفنه يوز دوتر...

L. 84; 21,5 x 17 (13,5 x 9,5); 13 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti po lagama.

Povez kožni, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada na osnovu bilješke na l. 22a zaključujemo da je rukopis prepisan prije 1233/1817. godine.

Vlasnik Alija Ramić iz Zvornika 1911. godine (b. 36a).

Rukopis otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika, 1981. godine.

8245. R-7131

فضائل

FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 8238.

Na l. 150-160 komentar dove, na turskom jeziku :

هذا شرح دعا مستجاب

Početak (l. 150a):

رسول حضرت عليه السلام بر كون اوتوردي جبرائيل عليه السلام كلدي ايتدي يا محمّد تكري سكا سلام قلدي.

L. 170; 15,5 x 10 (12 x 8); 13 redaka. Nasta‘līq, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene impregniranim platnom plave boje.

Prepisao As-Sayyid Šarīf b. Muṣṭafā, mjeseca rebiul-ahira 1260/1844. godine.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان الفقير (...) سيّد بن مصطفى ... قد وقع التحرير من شهر ماه ربيع الآخر الشريف يوم چهارشنبه ايكندي وقتده تمام سنة ستّين ومائتين وألف تاريخ.

Poklon Muharem-ef. Omerdić iz Sarajeva.

8246. R-6566

فضائل

FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 8238. Manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: دعا ايده لر بيت جمع قلدم بن بو كتابي اخيار تكه بندن صكره قاله يادكار... باب الأوّل في فضائل العلم.

L. 96; 19,5 x 13,5 (16,5 x 10); 19 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8247. R-5933

Zbirka* (مجموعة) *2

L. 70; 21 x 14,5 (14,5 x 9); 15 redaka. Ta‘līq, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćei vlagom, sa kustodama, prosuti.

Bez poveza.

1. L. 1a-39b

فضائل
FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 8238.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يسمع الخلايق كلّهم سيعلم اهل الجمع اليوم من اولى ... فصل في فضائل الصلوة الضحى (3a).

2. L. 39b-70a

(كتاب في العقائد)
(KITĀB FĪ AL-‘AQĀ’ID)

Fragment nekog djela iz islamskog vjerovanja, na turskom jeziku, gdje su sličnom metodom, kao u prethodnom djelu, na osnovu komentara ajeta i predaja iz života Božijih poslanika, objašnjeni osnovni uvjeti vjerovanja.

Početak ovdje (l. 39b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايمان كتورمك مجدّد بلمك در زيرا كشي اسلامن ايمانين بلمجك آخرتده اولوغدابه كرفتار اولور الباب الاوّل في بيان الإسلام الإسلام هو الانقياد لامر الله تعالى

Završetak (l. 70a):

آخره: الناس أربعة منهم من يولده مؤمنا ويحيى ويموت مؤمنا ومنهم من يولد كافرا ويحيى كافرا ويموت كافرا ومنه من يولد مؤمنا ويحيى مؤمنا ويموت كافرا تمام بعون اللّه الملك المنّان.

Prijepis završio Ṣāliḥ b. Muḥammad, u petak poslije sabah-namaza 1128/1715. godine (l. 70b):

قد تمّت هذه النسخة الشريفة في يوم الجمعة في وقت بين الفجر والظهر سنة ١١٢٨.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8248. R-4731

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237,2.

L. 77; 19 x 14 (15 x 8,5); 13 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, naknadno rađen.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Isma'īl u posljednjoj dekadi džumadel-ahira 1166/1753. godine.

قد وقع الفراغ في وقت نصف اللّيل الثلثا آخر الشهر المبارك جمادي الآخر لسنه ستة وستّين مائة وألف وأنا الفقير الحاجّ صالح بن الحاجّ اسمعيل غفر اللّه تعالى لهما ولمن دعاهما.

Na l. 77 stihovi na turskom jeziku i *'ahdnāma* dova.

Poklon Omer-age Šehića iz Zvornika.

8249. R-5873

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237,2.

Naslov na početku rukopisa: أحوال قيامت

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... أمّا بعد اي طالب اسرار الهي بلكل واكاه اولغل كه حق سبحانه وتعالى جميع مخلوقاتدن اول بر اغاچ يرتدي

Završetak ovdje (l. 74a):

آخره: مناجات مع قاضي الحاجات...اول ايمانله اخزتده حق يوزن باغ ايليه مسكنني باغ اجماغ ايليه حق تعالى رحمت ايليه اكا كاتبين كم بونك قيله دعا.

L. 74; 20 x 14,5 (15,5 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na zadnjoj stranici.

Prepisao ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad 1100/1689. godine:

قد تمّ من النسخة الشريفة عن يد عبد الرحمن بن محمّد في يوم سه شنبه في وقت بين صلاتين في شهر جمادي الآخر سنة مائة وألف.

Vlasnik al-Qāḍī Muṣṭafā.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8250. R-5259

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AẖBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-IʻTIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237,2. Primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وايماندن حق تعالى حضرتلري ويروب كنه شكر ايلمكي ترك ايلمك...باب في ذكر النداء (l. 3a).

Završetak ovdje (l. 95b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في ذكر أبواب الجنّات (l. 86b)... زهل جنّتك ميلي اولدقده در حال بغزلنه(...) وكتاب كوكلي...

L. 95; 20 x 14,5 (16 x 10); 13 redaka. Taʻlīq, krupan, nečitak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni crvotočinom, prosuti na lage.

Povez kartonski, odvojen od knjige, korice sveske sa imenom učenika drugog razreda Gazi Husrev-begove medrese Abduselama Smajiša.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8251. R-7416

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Na početku djela naslov krupnim slovima: هذا كتاب دقائق الأخبار

Isto kao br. 8237,2.

L. 47; 22 x 15,5 (16,5 x 10,5); 13 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 89b osmougaoni pečat gdje se čita ime vlasnika-Ibrāhīm.

8252. R-9679

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237,2.

Primjerak je manjkav na početku. Na kraju su izostavljena neka poglavlja.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اللّه تعالى قوللرينك اولومنه ملك الموت مؤكّل ايلدي ايتدي يا ربّ نه وقتين...باب ذكر جواب الروح

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: باب في ذكر نصب الميزان (l. 38a) واوكردرلر قرآنده كندو حالنده در اكسلمن پيغمبر صلّى اللّه عليه وسلّم ايتدي جنّت اهلي ييوپ اچدوكي مسك وعنبر اوله تمّت تمام.

L. 40; 20 x 13,5 (14 x 9); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz zaostavštine Arif-ef. Varenikovića iz Sarajeva.

8253. R-9414

Zbirka (مجموعة) *3*

L. 91; 20,5 x 14,3 (16 x 8,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu i prvoj korici.

1. L. 1a-19a

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AHBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237, 2. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وزنجير لرله قطرندن لباسلرله بر منادي چاغره اي خلا يقلر بلوكي... **وانذرهم يوم الحسرة اذ قضي الأمر وهم في غفلة وهم لا يؤمنون** باب خبرده كلمشدركه دنياده...

Na l. 19b-22 bilješke iz gramatike arapskog jezika.

2. L. 23b-39b

وصيّة النبيّ عليه السلام للإمام عليّ

WAṢIYYA AN-NABIYY 'ALAYH AS-SALĀM LI IMĀM 'ALIYY

Naslov pisan krupnim crvenim slovima na početku djela:

هذا وصيّة عليّ رضي اللّه عنه

Isto kao br. 7948,17.

Početak ovdje (l. 23b):

أوّله: هذا وصيّة على رضي اللّه عنه بسم اللّه الرحمن الرحيم الحمد للّه ربّ العالمين وصلوة وسلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين أمّا بعد اول صدر بدر عالم حضرت محمّد مصطفى عليه السلام افضل الصلوة وآكمل التحيّات ... أمّا عليّ المرتضى قاتنه اوقدي ايتدي يا امير المؤمنين... يا عليّ ادميلرك يكركي اولدركه...

Završetak (l. 39a):

آخره: يا عليّ بو وصيّتلري جمله مسلمانلره بلدر بنوكله عمل ايلسونلر هم دنياده هم آخرتده عزيزلردن اوللر هر كيم بو وصيّتلري سقليه يارين بن انلره پايندهانم كيم صورسن حسابسز اوجماغه كرير انشاء اللّه تعالى تمّت وصيّة النبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم

3. 39b-91b

فتاوى كمال پاشا زاده

FATĀWĀ-I KAMĀL-PĀŠĀ-ZĀDE

Naslov na početku: هذا كتاب فتوى

Izvod iz zbirke fetvi koju je napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Fetve su date na marginama u formi مسئله - جواب

Popara IX, 5674,2; Dobrača, II 1725,1; Pertsch 155. Karatay t II, 2991/VII; Lavić X, 6120,1.

Završetak ovdje (l. 91b):

آخره: باب ألفاظ الكفر بياننده در (l. 88a) **مسئله** بر جاهل بر عالمك اغزنه بورننه سوكسه نلازم اولور الجواب تعزير لازم اولور اللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Sanski Most.

8254. R-5643

Zbirka (مجموع) *3*

L. 91; 22 x 16 (18 x 10); 19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

1. L. 1a-39b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AẖBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8237,2.

Primjerak nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الباب في ذكر الحور حبرده كلمشدر رسول عليه السلام ايتدي الله تعالى حوريلر يرايتدي دورت دورلو طيبدر.

Završetak ovdje (l. 39b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب في ذكر ابواب الجنان (l. 38a) جنّت ايجنده بر آچ واردر كه آنك يوقرو طرفندن حلّه لر چقر آشفه سندن قنارلو...

2. L. 40a-79b

آداب المنازل

ĀDĀB AL-MANĀZIL

Opširno djelo o položaju žene u porodici i društvu, njenim pravima i dužnostima u braku te odgoju i dužnostima djece prema roditeljima. Na turskom jeziku napisao 'Abdullaṭīf b. Durmīš b. Salīm Ḍakī Qaramānī, čija nam je biografija nepoznata. Po uvodnom dijelu može se zaključiti sa je ovo prijevod nekog djela na turski jezik.

Fajić III, 2593; Wiesbaden XIII2, 176; Petsch, 171.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 40a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وار باباكه ... حكايت قال الله تعلى عزّ وجلّ **ضرب الله مثلا للذين آمنوا امرأة نوح...**

Završetak (l. 79b):

آخره: امدي بو فقير مملكته عبد اللّطيف بن طورمش فقيه بن سليم ديركه امدي بو املاده واقع اولان شكّي وكماني وسهو سيأتي وعمدي وخطائسي ايجون كلام آخرده ايدر سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

3. L. 79b-91b

في بيان ألفاظ الخطء
FĪ BAYĀN ALFĀẒ AL-ḪAṬA'

Naslov prema rukopisu. Poglavlje nekog obimnijeg djela o riječima koje izvode iz vjere, te da li je nužno pokajanje poslije njihovog izgovaranja. Ovakvih poglavlja na arapskom i turskom jeziku ima puno u različitim varijantama. Prema kraju poglavlja moglo bi se razumjeti da je autor neki 'Umar-āġā b. Ḥasan-āġā, čija nam je biografija nepoznata.

Početak ovdje (l. 79b):

أوّله: في بيان ألفاظ الخطء التي يجب الاستغفار اكر بر كمسه اعتزار ايدوب كافر ايدم مسلمان اولدم ياخود بن فرعونم يا شيطانم ديسه ...

Završetak (l. 91b):

آخره: امدي بو فقير مملكته عبد الضعيف عمر آغا بن حسن آغا فقيه ديركه بو املاده واقع اولان شكّي وكماني وسهو سيأتي وعمدي وخطائي ايجون كلام آخرده ايدر سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8255. R-1109

أيّها الولد ترجمه سى
AYYUHĀ AL-WALAD TERĞEMESĪ

Isto kao br. 8125,2.

Na početku djela grafitnom olovkom napisan naslov: جواهر النصائح

L. 24; 20,5 x 13,5 (14,5 x 7,5); 17 redaka. Nasiẖ, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1171/1757. godine.

Kao evladijet-vakuf uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg Ğannatī-zāde (Dženetić) 28. ševvala 1289/1872. godine (bilješka i pečat na l. 1a):

اشبو نسخهء شريفهء جنتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن اسماعيل بك اولاد ذكورية اولاديّت وقف. در بشرط لا يخرج من البيت حرّر في اليوم الثالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم سنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, pod uvjetom da se on ne iznosi iz kuće.

– اشبو نسخهء شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورنه أولاديّت وقفيدر بشرط أن يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

8256. R-8594

Zbirka (مجموعة) *6*

L. 159; 20 x 16 (15 x 9); 17-19 redaka. Nasẖ, sitniji, osim kod posljednjeg djela. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b-13a

أيّها الولد ترجمه سى
AYYUHĀ AL-WALAD TERĞEMESĪ

Isto kao br. 8125,2.

2. L. 13a-21a

الصحائف القدسيّة (كتاب حديث القدسي)
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Isto kao br. 8146,4.

3. L. 22a-33b

حكايت صنعانيّ
ḤIKĀYA ṢAN'ĀNIYY

Naslov crvenim slovima na početku djela: هذا حكايت صنعان

Priče iz San'e (mjesto u Jemenu). Kao prenosioci ovih predaja spominju se Abū al-Ḥasan Bakr, Muḥamamd b. Isḥāq i Ibn Hišām. Na turskom jeziku.

Početak (l. 22b):

أوّله: شيخ أبو الحسن بكر ومحمّد بن اسحاق وابن هشام رحمهما اللّه شويله روايت وحكايت ايدوپ خبر ويرلر كم حبيب اكرم ورسول مكرّم صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم حضرتلرينك پيغمبرلري ظاهر اولوب وبركات معجزاتي يدي اقليمه ايريشوب بو خبر صَنعان ولايتنه ايرشدي...

Završetak (l. 33a):

آخره: حتّى روايت اولنمشدر عراق فتحنده بله اولوب رستم زالي بله بو قتل ايلدي وخبر عالم ايچنده سويلنوب داستان اولدي واللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب

4. L. 34a-48a

قضيلة بسم اللّه
FAḌĪLA BISMILLAH

Naslov prema rukopisu (l. 33a). هذا فضيلة بسم اللّه

Vrijednost riječi بسم اللّه te vrijednost nauke, namaza i drugih ibadeta, na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovo je vjerovatno poglavlje nekog opširnijeg djela. Manjkav na kraju.

Početak (l. 33a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... باب فضيلة بسم اللّه الرحمن الرحيم روي عن معدي كرب وهو المبارز المشهور انّه قال اطوف يوما من الأيّام في المفازة قبل الإسلام...

Završetak ovdje (l. 48a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وحكي انّ حامد اللفاف اراد الجمعة فقد ضل حماره ... يعني حكايت اولنوركه حامد لفاف بركون جمعيه كتمك استدي

Na l. 48b-53a bilješke i dove na arapskom jeziku.

Djela pod rednim brojem 1-5 prepisao isti prepisivač 1220/1805. godine.

5. L. 53b-110a

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao R-7919,5.

6. L. 111b-159a

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. R-4731.

Djelo prepisao nepoznati prepisivač 1236/1820. godine.
Iz Odbora IZ-e Bijeljina.

8257. R-7607

ترجمهء شرعت الإسلام
TARĞAMA ŠIR'AT AL-ISLĀM

Naslov na početku pisan sitnim slovima: هذا الكتاب شرعة الإسلام ترجمه سي

Prijevod i (li) komentar djela شرعة الإسلام na turskom jeziku.

Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abī Bakr al-Buḫārī, Imāmzāde aṣ-Ṣaġrī, umro 573/1177. godine. (*Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ceyhan II, 868*).

Na turski jezik preveo Aḥmad b. Sayyid al-Biġawī, čija nam je biografija nepoznata.

Fajić III, 2352; Wiesbaden XII,2, 1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه بجميع محامده وهو الحامد بذاته... أمّا بعد اي عزيز شفيقلريم وطلب عرفانده رفيقلريم كم بو بن فقير حقير...حاجي أحمد بن سيدي البغوي... ترجمه ايلدم كه شرعة الإسلام عربي لساندن پقروب تركي كسوسنه درج ايليم...

Završetak (l. 159a):

آخره: ودخي أصل جميع كائنات شفيع المذنبين انعي حبيب محمّد مصطفى عليه السلام إلى يوم تبل المؤمنين إلى الدرجات والعصات إلى الدركات بيورر لا تسبّوا الأموات فتؤذّوا به الأحياء والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 159; 23 x 16,5 (18 x 10,5); 16 redaka. Nasta'līq, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Stranice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom. Na hrbatu prijeklopa utisnute rozete u obliku cvijeta.

Prepisano prije 1280/1863. godine koja je na kraju djela drugim rukopisom ispisana, što je vjerovatno bilješka vlasnika.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8258. R-5923

ترجمهء شرعت الإسلام
TARĞAMA ŠIR'AT AL-ISLĀM

Isto kao br. 8257

Na početku nedostaje oko 40 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: ده ثواب اسيه زيراكه كشيه غزا يولنده ...فصل في سنن العياد وما يجب في حقّ المريض (l. 2a).

Završetak ovdje (l. 16a):

آخره: ودخي اصل جميعي كائناة شفيع المذنبين انعي كه حضرت محمّد مصطفى عليه السلام بيورر لا تسبّوا الاموات فتؤذّوا به الأحياء والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 16; 20,5 x 15 (12,5 x 9); 13 redaka. Ta'līq, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8259. R-4649

Zbirka (مجموع) 3

L. 82; 20 x 14,5 (14,5 x 10); 13 redaka. Nasta'līq pomiješan sa riq'om, krupan, pisan u dva stupca. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti.

Povez kožni, naknadno popravljan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

1. L. 1b-62b

روضة الإسلام
RAWḌA AL-ISLĀM

Isto kao br. 7997,2.

Završetak ovdje (l.62b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قرق دردنجي باب... بري اولدركيم نمازي هيچ ترك اقمايلر.

Na listovima 63a-72b fragment nekog djela u stihu, na turskom jeziku. Stihovi se odnose na savjete u raznim prilikama (نصائح).

2. L. 67b-74b

نظم رسالة الصلاة لشمس الدين الفنّاري
NAẒM RISĀLA AṢ-ṢALAH LI ŠAMSUDDĪN AL-FANNĀRĪ

Prijevod risale o namazu, u stihu, na turskom jeziku. Osnovno djelo مقدّمة الصلوة se između ostalih pripisuje i Muḥammadu b. Ḥamzi al-Fannārīju. Na turski jezik preveo Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī Prizreni, umro poslije 1009/1600-1601. godine. Djelo je manjkavo na kraju.

Köprülü II, 3,6, str. 405; Dobrača II, 1555,2; Karatay II, 2947.

Početak (l. 67b):

أوّله: حمد ثابتدر سكا شرين پادشاه انس وجان   كم وجود پر توندندر بوكونيله مكان

Završetak ovdje (l. 74b):

ناقص في آخره. آخر الموجود : در حرمت يازان وخذمت مهمان واطعام والباس فقران وغيره

3. L. 75a-82b

(فرائض الإسلام)
(FARA'ID AL-ISLĀM)

Fragment nekog opsežnijeg djela iz islamskog nasljednog prava, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 75a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : يوقدر بنك كبي نسنلردن ألله تعالى تنزّيه اتمك واجبدر.

Završetak ovdje (l. 82b):

ناقص في آخره. آخر الموجود :داخي آزجق زيرا حديثده ايله بيورردي ديوز كورسين. . .

8260. R-6484

Zbirka (مجموع) *3*

L. 86; 20 x 15 (16 x 12); 14 redaka. Nash, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Papir tamnobijel, zahvaćen vlagom, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

1. L. 1b-77b

روضة الإسلام
RAWḌA AL-ISLĀM

Isto kao br. 7997,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad sredinom mjeseca safera 1030/1620. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه تعالى وحسن التوفيق على يد العبد الضعيف النحيف الحقير الفقير ابراهيم بن محمّد .... في اواسط سفر المظفّر سنة ثلاثين وألف.

Na l. 78a-84a dova za dženaza-namaz i izvod iz djela سلسلة الاولياء:

Početak (l. 79a):

اشيدديكز بر روايت معتبر   شيلكم راوي قلور دوغري خبر

Naslov na početku djela: هذا دعاء الميّت

Dova koja se uči prilikom klanjanja dženaza-namaza za umrlu osobu.

2. L. 84b-86b

نصائح ملوك ومواعد أهل سلوك

NAṢĀ'IḤ MULŪK WA MAWĀ'ID AHL SULŪK

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala savjeta vladarima na perzijskom jeziku koju je napisao Šayḫ Farīduddīn Mas'ūd Učūlī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 84b):

أوّله: رساله حضرت مخدوم شيخ فريد الدين مسعود اچولي قدّس الله سرّه العزيز در نصايح ملوك ومواعد اهل سلوك بدان اسعدك الله في الدارين كه كلمات حكيمان بكفايت بلغابادر

Završetak (l. 86b):

آخره: سبب بر توآيد ودوستي كند تمام شد رساله حضرت شيخ فريد الدين كنجشك تمّت تمام شد كارم بكام شد

L. 86; 20,5 x 15 (16 x 12); 14 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Vlasnik Ṣāliḥ-efendī Hromić, 1212/1797. godine:

صاحب ومالك صالح أفندي حرومك.

Iz Odbora IZ-e Stolac.

8261. R-5375

Zbirka (مجموع) *2*

L. 239; 20 x 14 (15 x 8,5); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi i mnoge istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, novijeg datuma. Korice presvučene impregriranim platnom crne boje nakon čega su nalijepljeni ostaci originalnih korica.

1. L. 1b-111a

آداب المنازل
ĀDĀB AL-MANĀZIL

Naslov na početku: هذا كتاب آداب المنازل

Isto kao br. 8254,2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله هو مولينا وأسبغ علينا نعمه وأولانا فما كان منّا من الشكر فهو لنا... وبعد
بو كتاب تركي دلنه ترجمه اولندوغنه سبب اولدركي

Na l. 111b-117b izvodi iz nekoliko djela o komentarima pojedinih hadisa.

2. L. 118b-239

تنبيه الغافلين ترجمه سى
TANBĪH AL-ĠĀFILĪN TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik as-Samarqandījeva djela Tanbīh al-ġāfilīn. Na turski jezik, kako se kaže u uvodu, preveo al-Ḥāğī Ḫiḍr, čija nam je biografija nepoznata.

Popara IX, 5741,3

Početak (l. 118b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين الطيّبين الطاهرين أمّا بعد بو بر كتاب در لسان عربن تركيه ترجمه اولندي أمير عظيم كريم الشمائل، مرضى الخصائل خليفهء بني آدم، مفخر المتّقين في العالم، نور الحقّ والملّة ...الحاجي خضر أدام الله سعادته...

Završetak ovdje (l. 239b):

آخره: حكايت بني اسرائليده بر سندان ادلو كشي وارد...دنياده كمسه وارمكه رزقي اوچمقدن كلعد بن (...) بله كدادم ددي سندان قاتنه وارديلر تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8262. R-9364

أنوار القلوب
ANWĀR AL-QULŪB

Djelo iz propovjedništva, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovo je prijevod djela sa perzijskog jezika *Miṣbāḥ al-īmān,* također od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na pedeset poglavlja. Naš primjerak je manjkav na početku i na kraju.

Fajić III, 2553.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مشاهده ايده لركه جمله نعم جنّتي فراموش ايده لر زيرا نعمت ديداردن اوزكه هچ نعم اولمز... دردنجي فصل فضيلت محمّد مصطفى صلّعم بياننده در قوله تعالى وما ارسلناك إلاّ رحمة للعالمين...

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قرق يدنجي فصل صيد وزبائح بياننده در(l. 128a) مسئلة آزور شيء ايله وياخود... وبعض علمادن مرويدركه امام اعظم قتنده...

L. 130; 20,5 x 14,5 (15,5 x 8,5); 17 redaka. Ta'līq. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Bez poveza.

8263. R-9450

تنبيه الغافلين ترجمه سى
TANBĪH AL-ĠĀFILĪN TARĞAMASI

Naslov na početku djela: هذا كتاب تنبيه الغافلين

Isto kao br. 8261,2.

Završetak ovdje (l. 227a):

آخره: حكايت عمر بن عبد العزيز چونكه اوغلين مكتبه ويردي بر كون اغلا يوكلدي نيچون اغلرسين ديدي اوغلان اندي...تمّ تمام بعون الملك البارئ المتعال عزّ وجلّ.

L. 235; 15 x 10,3 (12 x 6,5); 13 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da je njegovo prepisivanje završio Baġān b. Munlā Muṣṭafā sredinom rebiul-ahira 1256/1840. godine u džematu Ḥatinac, (mahala u Bihaću- l. 227b):

قد تمّ الفراغ في أواسط ربيع الآخر سنة سادس وخمسين ومائتين وألف عن يد الفقير الحقير بغان بن منلا مصطفى في جماعة حتينچه زاده زاد اللّه تعالى زاده وغفر اللّه له ولوالديه ونال ما تمنّاه بلطفه سنة ١٢٥٦.

Na l. 227b-235a hadisi i bilješke od istog prepisivača.

Vlasnik h. Šaban-ef Kovačević, imam u Izačiću kod Bihaća.

8264. R-8412

منبع الآداب
MANBA' AL-ĀDĀB

Na početku djela naslov napisan sitnim slovima: منبع الآداب

Obimnije djelo na turskom jeziku iz oblasti lijepog ponašanja, od nepoznatog autora. Djelo obrađuje oblast bračnih odnosa, poslušnost i obavezu djece prema roditeljima, čuvanju rodbinskih veza i sl. Djelo je podijeljeno na trideset jedno poglavlje. Ovdje nedostaje posljednje poglavlje.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي قياس اول خالق جن و ا(ل)ناسه اولسون كه صودن انساني يردب عقل وردي بجميع حيواناتدن اشرف وافضل ايلدي...وبعد كردم كه بو زمانك خلقن الولري نكاحك فوائدني بلب اولنمكي رغبت اتمش دكل... وبعد معلوم اولاكه بو كتاب تركي دل اوزرينه يزمغه سبب اولدركه...وهم بو كتابه منبع الآداب آد اوردم دخي اون بر فصل اوزريه مشتمل قلدم...

- فصل نكاح اتدر مكده ونكاحه رغبت اتدر ممكدر
- فصل نكاحك فائده سيلرك بلدرر
- فصل نكاحك آقتلرن بلدرر
- فصل اولنمك وعقد نكاح ادبلرك بلدرر
- فصل عورتلرك ان اوزرنه اولن حقلرن بلدرر
- فصل ارك عورت اوزرينه اولن حقلرن بلدرر
- فصل دكود ادبلرن وكلن اوزرنه كرمك وجما اتمك ادبلرن بلدرر
- فصل اوغلان دغمك ادبلرن بلدرر

- فصل آته وآنيه مطيع اولوب...
- فصل صلهء رحمه فضيلتن بلدرر

Završetak ovdje (l. 84b):

ناقص في آخره. آخر الموجو: اوننجي فصل آتنك وآنه نك اوغلن اوزرنه (l. 79b) اول كشي دركه آتاسي آناسي اولدركندنصكره آنلرك...

L. 84; 20 x 14 (16 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i zubima glodara, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na krajevima, naknadno popravljan na hrbatu, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Muṣṭafā b. Yūsuf iz mjesta Varcar (Mrkonjić-Grad) 1188/1774. godine (l. 1a):

وبه نستعين سنة ١١٨٨. دخل الملك الفقير الحقير مصطفي بن يوسف عن قصبه وارچار عفي عنه.

Vlasnik ʻUṯmān b. Sulaymān Rančić, imam i muallim u Gornjim Vukovijama kod Kalesije, 29. 11. 1978. godine (l. 1b):

وجد هذا الكتاب عثمان بن سليمان رانچيچ امام ومعلّم الصبيان في بالا ووقوويه قاله سيبا، ٢٧، ١٢، ١٣٩٨، في يوم الأربعاء

Na zaštitnom listu na kraju rukopisa dijelovi iz Kur'ana i potpis drugog vlasnika hemijskom olovkom.

Iz kolekcije Osman-ef. Rančića iz Gornjih Vukovija kod Kalesije.

8265. R-1205

رسالهء رومي أفندي في الوعظ
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ FĪ AL-W'AẒ

Djelo iz propovjedništva, na turskom jeziku. Napisao Rūmī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov prema rukopisu (zaštitni list 1a) كتاب رسالهء رومي أفندي:

Početak (l. 1b):

أولّه: شكر وسپاس منّت وعزّت اولّه فرد صمد أوله لا يزال لم يزل پادشاه بي زوال حضرتن اولسونكم اول كمال كرمندن ولطفندن بيزه ايمان خلقين كوردي..

Završetak (l. 104a):

آخره: باب محبّت رسول حضرت عليه السلام ايتدي (l. 102a) اكد در سوز جاهللر قتنده
معتبر در سوكبي كور ونور وإلاّ تحقيق ايله بو سوز ايوسوز دكلدر زيرا تمأت تمام بعون الله الملك
المنّان.

L. 104; 21 x 14,5 (16,5 x 9); 17 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Prepisao Muḥarram Ḥawāǧa b. Aḥmad 1097/1685. godine (l. 104a):

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان الحقير الفقير الخطيب صاحب وراغب محرّم حواجه بن أحمد سنة
١٠٩٧

Uvakufio ʾUṯmān b. Muṣṭafā Mehremić nastanjen u Sarajevu u mahali Careve džamije, za mekteb Ayni-beg-zāde a rukopis preuzeo mutevelija dotičnog mekteba Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Ḥarsaklī 1251/1835. godine (l. 1a):

وقف هذه النصحة الشريفة المباركة لمرضاة الله تعالى وقفا صحيحا... عثمان بن مصطفى
مهرمك من سراي بوسنه الساكن في محلّة الحنكاري الواضع هذا الكتاب في المكتب المسمّى
باينيه بك زاده وسلّمه الفقير الحقير المتولّي خليل بن صالح الحرسكلي ... سنة ١٢٥١

Iz Šehdijine biblioteke.

8266. R-3425

Zbirka (مجموع) *2*

L. 206; 40 x 15 (16 x 8,5); 17 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom.

1. l. 1b-129a

رسالهء رومي أفندي في الوعظ

RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ FĪ AL-W'AẒ

Isto kao br. 8265.

Završetak ovdje (l. 129a):

آخره: الهي بو ضعيف قوللر و(...) جهنّمدن آزار ايدوب ... بر كون فكره واروب كوكك نظريله باقدم ... بنم داخي مرادم بو كتابي يازمدن اوله كم بر عزيز خير دعا ايده اللّه تعالى كميدرده رحمت ايده واللّه أعلم بالصواب.

Prepisao ʻAlī b. Muḥammad 3. zul-kadeta 1122/1710. godine.

Na l. 129-140 bilješke na arapskom i turskom jeziku iz fikha, gatanja te citati iz raznih djela.

2. L. 140b-206b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀʾIQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀʾIQ AL-IʻTIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. R-4731.

Naslov na početku djela: هذا كتاب أحمدي بيجان

Završetak ovdje (l. 206b):

آخره: واوكردرلر قرآنده كندو حالنده در اكسلمن پيغمبر صلّى اللّه عليه وسلّم ايتدي جنّت اهلي ييوپ اچدوكي مسك وعنبر قوقوسندن ددي واللّه أعلم بالصواب.

Prepisao isti prepisivač 1116/1704. godine.

Na zaštitnim listovima 1b-51 na početku rukopisa fragment nekog moralističkog djela u stihu, na turskom jeziku. Naslov مناجات.

Početak :

يوركم ياندي يقلدي يا غني پروردكار
دردمه درمان ايرشدر ياغنيّ پرودركار

8267. R-7612

Zbirka (مجموع) *2*

L. 78; 21,5 x 16,5 (14 x 9,5); 15 redaka. Taʻlīq, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom.

1. L. 1b-50a

رساله‌ء رومي أفندي في الوعظ
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ FĪ AL-W'AẒ

Isto kao br. 8265.

Završetak ovdje (l. 50a):

آخره: وحرّم اولديلر الهي بو ضعيف قوللّري جهنّم اودندن آذاب ايدوب شان وحرّم ايله آمين يا نبيّ واله أجمعين تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب

2. L. 50b-78a

معراج النبيّ عليه السلام بالتركيّة
MI'RĀĞ AN-NABIYY 'ALAYH AS-SALĀM

Uzdignuće Muhammeda, a. s., na nebesa (Mi'rāğ), na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Fajić XI, 6689,2; 6949,4.

Početak: (l. 50b):

أوّله : **سبحان الذي أسرى بعبده ليلًا من المسجد الحرام** ...روايت قلوردي عبد الله بن عباس رضي الله عنه بو آيتك تفسيرني رسول حضرتندن صلّى الله عليه وسلّم معناسي بودركي ازدر...

Završetak ovdje (l. 78a):

آخره: وياكولسه الله تعالى اول اره واول عورت بيكشدر ايليه يتمش در لو ثواب ديوانلريته بزه تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

Cijelu zbirku prepisao Ḥasan, džumadel-evvela 1141/1728. godine (l. 78a):

كتبه الفقير حسن ،حرّر في شهر جمادي الاول سنة ١١٤١.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8268. R-5356

كزيده
GUZĪDE

Isto kao R-8186,5.

Na kraju nedostaju dva lista.

Završetak ovdje (l. 71b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الوصيت. . .وصفركده اتمكا چوق السون وتكري سكارود كندا. . .

L. 72; 19 x 13 (15,5 x 7,5); 15 redaka. Ta'līq, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa. Djelimično oštećen na hrbatu.

Na l. 72. izvod iz nekog djela o namazu, na turskom jeziku:

هذا كتاب شروط الصلوة حمد لايقدر سكا اي پادشاه انس جان.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice sadržaj djela.

Vlasnik Muhammad b. Ibrāhīm as-Sarāyī, god. 1227/1812.; (bilješka i pečat na l. 1a):

اشتريت هذه النسخة الشريفة وأنا الفقير محمّد بن ابراهيم السرايي سنة ١٢٢٧.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8269. R-1280

Zbirka (مجموع) *6*

L. 182; 19,5 x 14 (14 x 8,5); 12-15 redaka. Nasta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i djelimično ispreturani.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1-72b

كزيده

GUZĪDE

Isto kao R-8186,5.

Završetak ovdje (l. 72b):

آخره: هر كيم ريادن وايروق حرامدن بر لقمه يريسا قرق كون انول طاعتي قبول اولميه وهر كيم حرام يمكدن سقنسه يتمش حج ثوابين بوله تمّت تمام.

Na l. 73 ilahija na turskom jeziku:

أوّله: سزم بودر درم دنياد الله   درم صحراده ودرياده الله

2. L. 74b-99b

(منلا الهي نك نصيحتلردر)
(MUNLA ILĀHĪ NIN NAṢĪḤATLARDIR)

Upute o lijepom vladanju koje se, prema uvodu, prenose od aš-Šayḫa ʻAbdullāha Ilāhīja as-Sīmāwīya, poznat kao Munlā Ilāhī, umro 896/1490. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 947; O. M. I, 91-92; A. M. I, 470; Flügel III, 1971, str. 462.

Početak (l. 74b):

أوّله: منلا الهي كه علمانك فائقي ايدي وحكمانك حاذقي ايدي مقام حضرت عزّتده رفعت حاصل اتمشدي وتقرّب ملكه يتمشدي مرحوم سلطان خان بن غازي مراد عصرنده عجم ديارنده ملك رومه كلمشدي...

Završetak (l. 99b):

آخره: وهم عالمده كندونشان اوله هر اشارتدن وعبادتدن چقدي ذا حتّه دخي منزّه تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب طوبى له وحسن مآب وبالله التوفيق.

Prijepis, kako se vidi iz bilješke na kraju djela, iz 978/1570. godine.

Na l. 100-103. citati iz nekog djela o vrijednosti klanjanja nafila-namaza.

3. L. 104a-106b

نظم رسالة الصلاة لشمس الدين الفنّاري
NAẒM RISĀLA AṢ-ṢALAH
LI ŠAMSUDDĪN AL-FANNĀRĪ

Isto kao br. 8259,2.

Köprülü II, 3,6, str. 405; Dobrača II, 1555,2; Karatay II, 2947.

Završetak ovdje (l. 106b):

آخره: اي حداوندا كريم سن سن كرم قل قامويه بز يزقلو قوللروكي لطف ايت قويمه طامويه

تمّت بعون الله الفضل في وقت العصر

Na l. 106b-113b kasida sa naslovom قصيدهء مليحه na turskom jeziku, nekoliko izreka hazreti Alije, r.a., te fragment nekog djela iz arapske gramatike u stihu.

4. L. 113a-131b

شرائط أسماء الحسنى
ŠARĀ'IṬ ASMA' AL-ḤUSNĀ

Naslov prema rukopisu (l. 113a): هذا شرائط اسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena u stihu, na turskom jeziku, od, nama, nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Početak (l. 113a):

أوّله: الله بر اسمه ابتدم هو الله   بزه واجبدر انك ذكر هر كاه

Završetak ovdje (l. 131b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يا شهيد...
شهيد ايله نهاني اشكاره   شهيددر تدردن ليل نهاره

5. L. 134-143a

أشكال الفرائض
AŠKĀL AL-FARĀ'IḌ

Kraće djelo iz nasljednog prava koje sadrži tabele o nasljeđivanju. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Lavić X, 6248,4; Dobrača II, 1806,2; Ḥ Ḫ I, 105, GAL II, 450; S II, 670.

Početak (l. 134b):

أوّله: الحمد لله الّذى جعل العلماء ورثة الأنبياء وشرع من الأموات توريث الأحياء ...

Završetak (l. 143a):

آخره: ٤
نسب   نسب
زوج   بيت المال

Na l. 144 fragment kraće risale iz nasljednog prava.

6. L. 144b-145b

(رسالة في الحساب)
(RISĀLA F'I AL-ḤISĀB)

Kraća risala iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora.

Lavić X, 6198,2.

Početak (l. 144b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصلوة على نبيّه محمّد وآله الطيّبين الطاهرين باب فى الحساب اعلم أنّ الحساب على أربعة منازل.

Završetak (l. 145a):

آخره: فإن لم يكن للميّت أحد من ذوي الأرحام فإن كان وارث واحدا من أصحاب الفروض اخذ كلّ المال

Djelo prepisano 966/1558. godine.

Na l. 146a-183 bilješke na arapskom i turskom jeziku iz nasljednog prava kao i prijepisi ili obrasci nekoliko kanun-nama, te nekolike fetve koje je potpisao Yaḥya-efendī.

8270. R-4905

Zbirka (مجموع) *12*

L. 72; 21 x 16 (16 x 12); 13 redaka. Nesta'līq, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, oštećen od vlage.

1. L. 1a-15b

كتاب أحوال جنّت ودرجاتها

KITĀB AḤWĀL ĞANNAT WA DARAĞĀTIHĀ

Djelo o Džennetu, njegovim odlikama, vrstama, kapijama i sl., na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku na arapskom jeziku: هذا كتاب في أحوال جنت ودرجاتها

Fajić III, 2584,3.

Početak (l. 1a):

أوّله: حضرت ربّ العالمين سكز قات جنت ايلدي جنتلر بر برينه احاطه ايلمشدر.

Završetak (l. 15b):

آخره: ودخي حق تعالى بو امتنك إذا دنايه موسي عليه السلام طور طاغتده سويلمشده كندن زياده سويلسه اهل جنت وجنتك احوال غايت مختصر اوزره بيان اولندي تمّت تمام.

Prijepis iz 1220/1805. godine.

2. L. 16a-18b

كتاب الصلوة في ليالي شهر رمضان
KITĀB AṢ-ṢALAH FĪ LAYĀLĪ ŠAHR RAMAḌĀN

Kratka risala o vrijednostima namaza u mjesecu ramazanu rađena na osnovu hadisa i kratkih komentara o ovoj temi, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku djela: كتاب الصلوة في ليالي شهر رمضان

Početak (l. 16a):

أوّله: كتاب الصلوة في ليالى شهر رمضان وروي عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال قال عليه السلام من صلّى أوّل ليلة من رمضان عشر ركعات يقرأ في كلّ ركعة فاتحة الكتاب...

Završetak (l. 18b):

آخره: يا إلهي تجدون في الأرض عبادك يستغفرون قال الله تعالى أشهد اغفر لهم يعني يسمعون ويغفرون تمّت تمام.

3. L. 18b-31b

مجموعة أحاديث مع الترجمة التركيّة
MAĞMŪʻA AḤĀDĪṮ MAʻA AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Zbirka kratkih hadisa, sa prijevodom na turskom jeziku od nepoznatog sabirača i prevodioca. Naslov na početku: هذا كتاب حديث أربعين

Dobrača II, 1629, 7; Fajić XI, 6950,4.

Početak (l. 18b):

أوّله : قال النبيّ عليه السلام : صحبة العاقل زيادة في الدين وصحبة الجاهل نقصان في الدين

Završetak (l. 31b):

آخره : من سجد بني آدم فقد كفر لأنّه لا يسجد لغير الله تعالى بلا شكّ ولا شبهة تمّت تمام

Na l. 32-33 još nekolika hadisa pisana rukom istog prepisivača.

4. L. 34b-39a

(قصيده تركيه في حق إبراهيم)
(QAṢĪDE-I TURKIYYE FĪ ḤAQQ IBRĀHĪM)

Kraći spjev na turskom jeziku o Ibrahimu, sinu Muhammeda, a.s., od nepoznatog autora.

Početak (l. 34b):

أوّله: بسم الله الرحمن الرحيم بسم الله يا الله، بسم الله يا رحمن، بسم الله يا رحيم... بسم الله الذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد والحمد لله ولا إله إلاّ الله.

Završetak (l. 39a):

آخره: اخرت باقي در دنيا فنا   رحمت اول كشي يه رحمانه دوته
حق تعالى رحما ايليه اكا   كاتبيني بر دعا ايليه اكا تمام

5. L. 39a-41a

(كعبهء حقنده بر قصيده در)
(KA'BE-I ḤAQQINDA BIR QAṢĪDE-I DIR)

Kasida na turskom jeziku koja govori o Ka'bi, od nepoznatog autora.
Početak (l. 39a):

أوّله: حق تعالى نصيب ايلسون ينه وارلوم   باب سلام قپوسندن كيره لوم
حنان منان ددكلرين كوره لوم   عرضوم سنده قره طونلو بيت الله

Završetak (l. 41a):

آخره: كعبه المهدر كوكلي هم كوزي   انده اولنلر شكر اتسون هر بري
عرضوم سنده قره طونلو بيت الله   تمّت تمام بعون الله الملك المنّان

6. L. 41a-44b

دستان فاطمة الزهراء
DESTĀN-I FĀṬIME-I AZ-ZEHRĀ'

Spjev o Fatimi, kćeri Muhammeda, a.s., na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov u rukopisu: هذا دسنات فاطمة الزهراء رضي الله عنها

Početak (l. 41a):

أوّله: دكله بر سور ايديم سكا اخي   طاش دكلسك اغليه سين سن دخي
اول رسول وار ايدي ايكي قزي   يوزي كونش هم سكر ايدي سوزي

Završetak (l. 44b):

آخره: يا إلهي أحمدي شونلر ايله حشر ايله   سنته هم اويانلرله بعث ايله

7. L. 44b-46a

حكايت فاطمة الزهراء
ḤIKĀYE FĀṬIME-I EZ-ZEHRĀ’

Jedna od mnogobrojnih predaja o hazreti Fatimi, kćeri Muhammeda, a. s., u stihu, od nepoznatog pisca. Naslov na početku stihova.

Početak (l. 44b):

أوّله: بنيمي اتدي راويلر روالت اي اخي   كونلر ايچره بر كون اول مبرسمي
فاطمة كوره واردي بر كون اول   كوردي زاري قلوب اغلر اول بتول

Završetak (l. 46a):

آخره: جيكدن ايرمه بزي لطف ايت   انك سنجغي دبنده حشر ايت

8. L. 46a-47a

كتاب فاطمه أحوالى
KITAB-I FĀṬIMA AḤWĀLĪ

Pjesma na turskom jeziku o Fatimi, kćeri vjerovjesnika Muhammeda, a. s., od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5732,2; Nametak IV, 3104,3; Trako-Gazić, 563,6a-10a; Pertsch, VTH, 133, str. 149

Početak ovdje (l. 46a):

أوّله: دكله فاطمه انا احوالني   دبايم سكا بر حالني

Završetak ovdje (l. 47a):

آخره: ينه تندن لطف اولوسه يا كريم   بمر (!)رحمت قطره در جرم عظيم

9. L. 48a- 65a

معراج النبيّ عليه السلام بالتركيّة
MI‘RĀĞ AN NABIYY ‘ALAYH AS-SALĀM

Isto kao br. 8267/2

Završetak ovdje (l. 65a):

آخره : كيم بو شك فلان پيغمبروك ديو كوشك تمت تمام

10. L. 65b-69a

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 7919,4.

11. L. 69b-71b

فتاوى كمال پاشا زاده
FATĀWĀ-I KAMĀL-PĀŠĀ-ZĀDE

Isto kao br. 8253/3.

Početak ovdje (l. 69b):

أوّله: مفتي زمان كمال پاشا زاده نك فتواسي صورتلردر، طهارة متعلّق اولان مسائل بيانده در مسئله بركمسه طهاره اتمك...

Završetak (l. 71b):

آخره: مسئله خطيب منبرده ايكن انجك بعض كمسلر خطيب اللرين دكورب برن لرنه سورسلر نجه در الجواب الله بلور بلدوكومز نسنه دكلدر.

Dva posljednja djela prepisao isti prepisivač 1223/1808. godine.

Na l. 71b-72 bilješka iz gatanja i zapisivanja i jedan duži salavat na arapskom jeziku.

12. L. 73b-74b

(رسالة في الحديث)
(RISALA FĪ AL-ḤADĪṮ)

Petnaest hadisa, na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 73b):

أوّله: قال النبيّ عليه السلام العلماء بين الأمّة كالملح في الطعام.

Završetak (l. 74b):

آخره: قال النبيّ عليه السلام من ترك صلوة الفجر تبرّأ منه الإيمان...ومن ترك صلوة المغرب تبرّأ منه الانبياء والحمد لله ربّ العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8271. R-5637

Zbirka (مجموعة) *2*

L. 78; 22,5 x 15,5 (17 x 13,5); 12 redaka. Nasta'līq, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Na l. 1a naslov: علم حال كبير

1. L.1b-13a

وصيّة رسول اللّه عليه السلام لفاطمة
WAṢYYAT-I RASŪLILĀH 'A. S. LI FĀṬIMA

Isto kao br. 7981/2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: روايت اولندي على حضرتندن رضي اللّه عنه ايدر بيغمبر عليه السلام خاتنه بر عورت كلدي

Završetak ovdje (l. 13a):

آخره: واكر ايكي غناهكار اولسلر اوردن كرسي قيوب عذاب ايجنده اولنلر نعوذ باللّه من شرّ ذلك تمّت كتاب الحديث الشريف بعون اللّهْ الملك اللّطيف

2. L. 13a-78b

(الموعظة لمجهول)
(AL-MAW'IZA LI MAĞHŪL)

Zbirka kazivanja i propovijedi o smrti, ponovnom proživljenju i odgovornosti na budućem svijetu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. U drugom dijelu nalaze se neka poglavlja iz djela دقائق الاخبار (br. 8248) mada se u rasporedu poglavlja razlikuje od ovoga djela.

Početak (l. 13a):

أوّله: باب قجن جماعت امامه سؤال ايدوب ايتسلر بزم امامز سن سن سنك امامين كمدر ديسلر جواب در كم بنم امامم محمّد در.

Završetak (l. 78b):

آخره: باب ذكر الجنّت اهلي الجنّت ...والسلام على الدوام بوك يازدم يادكار اولمق ايجون
يازنم بر فاتحه قلمق ايجون والسلام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8272. R-7264

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Isto kao br. 7962,2.

Na početku naslov: ترجمه رساله، سؤل إبليس

Završetak ovdje (l. 18a):

آخره: دخي طورديغي پردن غائب اولوب كتدي امدي عاقله بوندن زياده حصّه سنده اوله چق
نسنه اولمز.

L. 18; 18,5 x 13 (13 x 8,5); 10 redaka. Nash, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8273. R-7362

رساله، أخلاق
RISĀLĀ-I AHLĀQ

Naslov prema rukopisu:

رساله، أخلاق اشبو رساله، أخلاقيّه صبيانه نصيحت پدر صورتنده بر اثردر.

Kratko djelo roditeljskih savjeta i uputa, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: رساله، أخلاق اشبو رساله، أخلاقيّه صبيانه نصيحت پدر صورتنده بر اثردر معلوم اوله
كه انسان ايله سائر حيوانك فرق اولنمسي بيلمديكني اوكرنمك وايوحوي...

Završetak (l. 22b):

آخره: وسايهء نعمت ومرحمت سيتنهء شاهانه لريني اوزرلريمزه بر دوام ايتسون آمين

L. 22; 22,5 x 14 (14 x 7,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, veoma lijep, vokalizovan, lijepo složen. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vlasnik Aḥmad Ġurtbakrdir (Kurtbegović?):

اشبو كتابك صاحب أحمد غرت بكردر

8274. R-4792

(كتاب عبادات وأخلاق)
(KITĀB ‘IBĀDĀT WA AH̱LĀQ)T

Djelo iz područja propovjedništva. Pobliže obrađuje molitvu (namaz), ali sa poučnog aspekta više nego sa pravnoformalnog. Djelo je manjkavo na početku. Nedostaje 29 listova te nije bilo moguće utvrditi pravi naslov i eventualno autora ovoga djela. Zbog toga ovdje navodimo neka od značajnijih poglavlja iz ovoga inače obimnog djela:

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: طاعت ادب حق تعالى رضاسن قازنورسه حق تعالى كندو...

١) اكنجي باب نمازنجه ايدرك نمنم اولر (l. 3)

٢) فصل بو قصلده امام وجماعت حكملردن بلدرر (l. 50)

٣) فصل بوندن مكن مسجد حكملردن بلدر (l. 57)

٤) فصل سفر كدن كشي نماز نجه قلمق كركدر (l. 63)

٥) جمعه نماز وبيرام نماز بلدرر (L. 95)

٦) اوجنجي باب زكات بلدرر أمّا بو بابده عشري... (l. 79)

٧) دردنجي باب اوروج حكمن بلدرر (l.95)

٨) بشنجي باب حج ودخي عمده حكمني بلدر (l. 106)

U nastavku slijedi obrada deset negativnih i deset pozitivnih svojstava kod čovjeka.

Završetak (l. 178):

آخره: إحسان قلمق اكا لا يقدركم دائم كرميلده بزي طويلر بزم اتدوكمزه قلمز خشم اقز.

L. 178; 24 x 17 (14 x9); 14 redaka. Nasta‘līq pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i kur’anski dijelovi (ajeti) pisani krupnim crvenim slovima. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Na kraju jedna laga od šest listova pogrešno uvezanih, inače je trebala biti na početku djela što se vidi i po originalnoj folijaciji.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada je jasno da je rukopis prepisan prije 1052/1642. Naime, sa ovom godinom su datirane bilješke o rođenju djece vlasnika rukopisa na l. 179a.

8275. R-4883

Zbirka (مجموع) *4*

L. 48; 19,5 x 14 (17 x 8,5); 19 redaka. Nasḫ, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, izlomljen.

1. L. 7a-16b

(الموعظة)

(AL-MAW‘IẒĀ)

Fragment nekog djela iz propovjedništva, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 7a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايلدي اندن اول امّي كشيه ايتدي حلوت اچنده كوردكوك هپ شيطاندرسن شيطانه اوپمش ديوب شيخ.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إمام غزالي حضرت بيودركي لا إله إلاّ اللّه حصن اكبردر يعني اولوقلقدر وتوحيدك باشيدر.

2. L. 17a-26b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 8095.

Početak ovdje (l. 17a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايتامنا منكم احد تتفكّر غربتنا وفقرنا كتبنا مطويّة وكتبكم منشورة وليس للميّت في اللّحد ثواب.

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ذكر نشور الخلائق من القبور(l. 17a) ... فإنّ أبغض الايّام إلى إبليس يوم الجمعة ويوم عرفة يا عائشة من أصبح صائما يوم عرفة فتح اللّه له ثلثمائة...

3. L. 27a-32b

(رسالة في فضيلة الأيّام والشهور)

(RISĀLA FĪ FAḌĪLA AL-AYYĀM WA AŠ-ŠUHŪR)

Dio neke risale koja govori o vrijednostima dana u sedmici i mjeseci u godini te još o nekim pitanjima kao što su Sunce, Mjesec, meleki i sl. Na arapskom jeziku. Risala je manjkava na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 27a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حمل قلدي اولور ايچون ويرلري طاغلريله بغلدي ير ساكن اولسون ايچون وطاغلر باشنده صوللرير يو اتدي.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل بحر محيط اولدركه...اندن يوقدر تركستان طغلري كنارندن مجهول.

4. L. 33a-74b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار بالتّركيّة

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. R-4731.

Početak ovdje (l. 33a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: طاوس قاستي كبي (...) باش دبردهدر وجولان ايدردي عالم مسك...

Završetak ovdje (l. 74b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ذكر كراما كاتبين (l. 74a)... من بين يديه ومن خلفه يحيطون امر الله يعني آدم اوغلانيچون فرشتهلر صقلرلر تكري بيرغيله جنلردن آدم اوقلانلرندن شيطاندن...

Na l. 1-6 razne bilješke, hadisi i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8276. R-5038

Zbirka (مجموع) *3*

L. 97; 205 x 17 (18 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, sitniji, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno. Istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b-91b

(الموعظة)

(AL-MAW'IẒA)

Moralno-didaktičko djelo, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo obrađuje razne teme iz oblasti vjerovanja i ponašanja čovjeka na osnovu izreka Muhammeda, a s., koje su pisane crvenim mastilom.

Fajić III, 2583,10.

Početak (l. 1b):

أوّله: معاذ بن جبل حضرت رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم **يوم ينفخ في الصدور فتأتون أفواجًا** بو آيتك معناسى سئوال ايلدى رسول الله ء م ديديله يا معاذ قيامت كوننده بنم امّتم اون بشر فرق اولور.

Završetak (l. 91b):

آخره: اكر كلمزه ايسه قيامتده عذاب دن قورتورلر والله أعلم بالصواب محمّد مصطفى نك روحنه فاتحه تمام يازنلره اوقونلره دعاء روحنه تمّت تمام اولدي كتاب.

Prepisao 'Abdullah b. Ismā'īl Kadribašić u mjestu Bukovica kod Tuzle.

الحقير الفقير عبدالله بن اسماعيل قدري باشيك بوقويچه بو كتاب يزدام.

2. L. 92a-95b

علم حال لسراج الدين
ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 7944.

Završetak ovdje (l. 95b):

آخره: بو مسئله جواب ويرمكه قادر اولسه ديني وايماني واسلام ناقصدر نمازي واوروچي مقبول دكلدر نكاح اولمز امامت لك ايلسه نمازي باطلدر قبولي اولماز

Prijepis djela završen 1314/1896. godine.

3. L. 96a-97b

(قيزل الما حكايسي)
(KIZIL ELMA ḤIKĀYESI)

Kratka predaja o mjestu Kizil Elma (Rim) i stanju koje će u njemu zavladati nakon dolaska islama, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 96a):

أوّله: سبحان الله وبحمده العظيم اسلام ايجون امتي محمدن دين اولان دين قرنداشلريمز دائما اسلام دعا ءده تصكره اعلام واستهزام اولتوركي ايچ قلعه سنده قيزل المايه وارينجه قدر يوز التمش قوناق يولدر.

Završetak (l. 97b):

آخره: معلوم سعادت اولدقده اوقيوب ونظره ايدن قرانداشلري رجا ونياز النور تمّت تمام اولندي.

Prepisao Spomenuti ʻAbdullah b. Ismāʻīl Kadribašić 1314/1896. godine.

Poklon Jusuf-ef. Kabribašića iz Bukovice kod Tuzle.

8277. R-5057

(شرح قصيدة من الله أرجو)
(ŠARḤ QAṢĪDA MINALLAH ARĞŪ)

Komentar kaside من الله أرجوا, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: هر مهم ايچون يديوز سكسان كره بسمله شريفه تلاوة ايدن كمسنه مراديني تحصيل ايده جكي مروي ومشهور اوّل قصيده اولان ابيات جمله قصيده نك ديباجه سي مشابه سنده اولمغله شارح قصيده خواستي بيان ايده مدي انجق ترتيب اسماء الحسني وخواص اشبو بيت شريفه كه من الله أرجوا امن قلب توجّلا فبالا من يا رحمن لا تبق موجلا.

Završetak (l. 25a):

آخره: كما جزيت نبيّيا ومرسلا مالي اي عطاسي كثير اولان...فض مكافات ايله ديمكدر زيرا جمله سنيك افضل واكرمدر تمّت تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 25; 19 x 14,5 (15 x 10); 16 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvliteta, na mjestima razljeveno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Na kraju 22 lista prazna.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1298/1880. godine.

8278. R-5368

Zbirka (مجموع) *6*

L. 91; 19 x 14 (15,5 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom istog prepisivača. Mastilo crno. Naslovi djela, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-14b

(الموعظه)

(AL-MAW'IẒA)

Nekolika hadisa na turskom jeziku sa komentarima i predajama o odgoju djece, šefa'atu, hajzu i nifasu i drugim temama. Posljednjih osam listova sadrže dijelove koji govore o boravku Musaa, a.s., na Sinaju poznatom kao مناجات موسى عليه السلام (*br. 8236,3; Fajić III, 2529,8*).

Početak (l. 1b):

أوّله: روايت اولنديكه داود نبي صلوة اللّه عليه بر كون اصحاب اراسنده اوتورركن بر مقدارامز غنوب كوزين اچدي كولدي دديلركه...

Završetak (l. 14b):

آخره: يا موسى سن بنم ايله اول بن سنوگله اولّم يا موسى سلامم ورحمتم سنوك اوزرينه اولسون ودخي خلقمك يلركي محمد اوزرينه اولسون آمين يا رب العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين برحمتك يا أرحم الراحمين تمّت تمام

Djelo je prepisao nepoznati prepisivač 1038/1628. godine.

2. L. 15b-22b

(علم جفردن بر منقولدر)
(ʻILM ĞAFRDAN BIR MANQŪLDUR)

Predaja na turskom jeziku koja govori o proročanstvima zasnovanim na onomantiji, nauci o proricanju budućih događaja (*ʻilm al-ğafr*), od nepoznatog autora.

Početak (l. 15b):

أوّله: حضرت عليدن منقولدر علم جفر اين است بونلر يوز اوتوز اكي حرفدر.

Završetak ovdje (l. 22b):

ناقص في آخرخ. آخر الموجود: روي عن بعض السلف أنّ المصلّي إذا فرغ من الجمعة وقرأ الحمد للّه سبع مرات...وقضي له حاجته من أمر الدنيا والآخرة...

3. L. 23-41

(قطعة من كتاب مزكّي النفوس)
(QIṬʻA MIN KITĀB MUZAKKI AN-NUFŪS)

Odlomak iz djela *Markaziyy an-nufūs*, koji se odnosi na predaje o šejhovima kako to navodi i sam autor na kraju ovoga poglavlja. Djelo je napisao aš-Šayẖ ʻAbdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, na turskom jeziku.

Ḥ. Ḥ. II, 1660.

Početak ovdje (l. 23a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: دينم حقي ايمانم حقيّ قرآن حقيّ دمكدر.

Završetak (l. 41b):

آخره: شيخ البصريدن در وانك تربيتي اميـر المؤمنين...وانك تربيتي ربّ العالميندندر جل جلاله س

4. L. 43a-68b

داستان صبائي
DĀSTĀN ṢABĀ'Ī

Mistični spjev na turskom jeziku od nekog Ṣabāiya, čija nam je biografija nepoznata. Iz samog djela razumijemo da je autor živio u Istanbulu 915/1509. godine, kada je i nastalo ovo djelo. Manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 43a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:
نيجه كز ايلدك حرّم نهادم   بو كره دهخي لطف ايت ديرمردم
كرّم سندن بو مسكين ضعيفه   رفيق ايت فضلكي پير نخيفه
- در موعظه كويد (l. 43a)
- تحقيق من عرف نفسه عرف ربّه (l. 43b)
- در سبب نظم داستان (l. 44a)
-آغاز سخن (l. 44a)
-حكايت اويس رضى اللّه تعالى عنه (l. 44b)
- فصل كلام (l. 62a)

Završetak (l. 68b):

آخره: قيلوب سفقت صبائي پر كناهه   شفاعت ايده يوز (!) الاهه
اكا رحمت قيله خلاّق عاكم   اوقويه فاتحه واللّه أعلم

5. L. 68b-82a

الهيّات
ILĀHIYYĀT

Zbirka pjesama sufijsko-moralističke sadržine. Spjevao na turskom jeziku, u mesnevi stihovima, Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Uskudārī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Hudā'ī, rođen u Sivasu, umro u Üsküdaru, 1038/1629. godine.

Naslov rukopisu: من أنفاس الشيخ محمود أفندي الإسكداري رضي اللّه عنه

Popara XIII, R- 4726,3; Kaḥḥāla XII, 189; A. M. II, 415; Wiesbaden XIII/2, 349-354, str. 242-245; Blochet I, S., 486, str. 370; Flügel I, 700, str. 652-653; Nametak IV, 3039/1

Početak ovdje (l. 68b):

أوّله: مسخر امركه هب جمله اشيا   سنكدر قول سنكدر حكم أفندي
الك التنده در دنيا وعقبا   سنكدر قول سنكدر حكم أفندي

Završetak ovdje (l. 82a):

آخره: محبت ساغرين نوش ايت بكم در يا كبى جوش ايت
هدائي نك سوزين كوش ايت كل اللهمّ كل اللهمّ

Na l. 82b-84a prigodne dove za prvi dan mjeseca muharrema, način na koji se obavlja nafila-namaz u raznim prilikama te jedan recept na turskom jeziku.

6. L. 84b-91a

أوراد يحيا أفندي
AWRĀD YAḤYĀ-EFENDĪ

Naslov na početku هذا مسبّعات عشر من أوراد سيّدي يحيى رضي الله تعالى عنه

Zbirka kur'anskih i hadiskih dova namijenjena dervišima. Sakupio Sayyid Yaḥyā-ef. aš-Širwānī, čija nam je biografija nepoznata.

Popara XIII, R- 9760,5; Karatay t II, 2899; aẓ-Ẓāhiriyya I, 208, str. 148-149

Početak (l. 84b):

أوّله: سورة الفاتحة الكتاب يدي كرّه آية الكرسي يدي كرّه قل يا أيّها الكافرون يدي كرّه

Završetak (l.91a):

آخره: اللهمّ صلّ على محمّد وعلى آله وأزواجه وذرّيّاته كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنّك حميد مجيد ويرك بيورمشلر.

Nepoznati prepisivač prepisao iz knjige koja je pripadala Altıparmak-efendiji.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8279. R-5670

Zbirka **(مجموعة)** ***2***

L. 172; 22 x 16,5 (15 x 10,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-127b

(شرح سوره، الملك)
(ŠARḤ SŪRE-I AL-MULK)

U rukopisu naslov: هذا شرح دعاء وترجمة سورة الملك

Komentar 67. poglavlja Kur’ana al-Mulk sa moralno-etičkog aspekta. Komentar je prožet sa puno predaja, kazivanja i savjeta, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا شرح دعاء تبارك الذي بيده الملك سورة الملك وتسمّى الواقعة والمنجيّة لأنّها تسقى وتنجي قارئها من عذاب القبر.

Završetak (l. 127b):

آخره: يا الله سن يوزمز قاره لغمزه باقيوب رحمتكله عذابندن خلاص ايلكل آمين يا ربّ العالمين ويا خير الناصرين ومن التوفيق

Prepisao nepoznati prepisivač 1227/1813. godine.

2. L. 128a-172a

(الموعظة لمجهول)
(AL-MAW‘IẒA LI MAĞHŪL)

Kratka zbirka moralno-poučnog sadržaja, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Obrađene su razne teme na osnovu hadisa i predaja (حكايت).

Početak (l. 128a):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم إنّ مكارم الأخلاق من أعمال الجنّة

Završetak (l. 172a):

آخره: بن يركز اول قوش ايجون سويلدم بوائش اولدي اكر بفسم ايجون سويلدم بكا اندن ارتق اوليسردر ديدي.

Prepisao nepoznati prepisivač prije 1324/1906. godine kada je datirana bilješka o vlasništvu na prvoj korici rukopisa.

Vlasnik Mustafa b. Hāšim as-Sarāyī, al-Bosnawī, 1324/1806.; te Mula Nezīr-efendī.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8280. R-6302

(وصيّتنامه)
(WAṢIYYATNĀMA)

Oporuka (waṣiyyat-namā) Muhammeda, a.s., cijelom ummetu koju prenosi Šayẖ Aḥmad, koji je jedne večeri dok je učio Kur'an čuo glas Muhammad, a.s. Oporuka je na turskom jeziku.

Fajić XI, 7143,1.

Početak (l. 1b):

أوّله: حضرت رسول اكرم ونبيّ محترم صلّى اللّه عليه وسلّم حضرتلرينك روضهء مطهّره سنده اولان شيخ أحمددن روايت اولنمشدر وبو وصيت نامهء محمّد شويله بله لر كه بر جمعه كجه سي،

Završetak (l. 5a-b):

آخره: ثمّ باللّه بويلجه غفلت اولنميه وعمل ايدوب عقلكزه ياشكزه دشروب عمل ايده سز وصلّي اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 5; 17 x 12 (14 x 9); 11 redaka. Nasẖ, krupan, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1206/1791. godine.

8281. R-7349

(كتاب في الموعظة)
(KITAB FĪ AL-MAW'IẒA)

Opširno djelo moralno-etičkog sadržaja, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وقناتلرين يولدي قرى اول اشتد ايكن ناكاه دلأل ياغروب ايددر...(l. 5a) باب لواطابلوك

Završetak (l. 122b):

آخره: بو مرتبكي بولامز زيرا ساعتك اوراتن بلمز بسزكله ايله طاري اولچمش كبي اولور طاعتنك نهايتين بلمز عجز ونقصاننده خيرتده در والله أعلم بالصواب وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

L. 122; 20 x 13,5 (16,5 x 10); 15 redaka. Nasẖ, krupan, nevještom rukom pisan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Kur'anski ajeti i druge istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1069/1658. godine.

8282. R-9341

(قصه لر مجموعسي)
(QIṢṢALAR MAĞMŪ'ASĪ)

Zbirka vazova na osnovu komentara kur'anskog teksta. Teme su naslovljene kao priče (qiṣṣa), mada se ovdje radi o komentaru kur'anskih ajeta o određenim temama, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ابتداء الكتاب في التعويذ إلى الله تعالى وبه نستعين أعوذ بالله من الشيطان الرجيم أوّلا بو كتاب عزيزي ابتداء قلدي الله استعاذة قلمغيلكه امر حقّه امتثال اولنوب مخالفتدن ايراغ اولنه زيرا حق تعالى اول ايكي جهان فخري محمّد مصطفايه بيورديكي الحديث فإذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم...

Završetak ovdje (l. 213b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قصّهء رسول عليه السلام كافرلر ايمانه كلمكن دورت آيت... **فاثابهم الله بما قالوا جنّات تجري من تحتها الانهار خالدين فيها وذلك جزاء المحسنين** يعني الله تعالى اولري ثوبلندردي...

L. 213; 32,8 x 22,5 (24 x 15,5); 21 redak. Ta'līq, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na prvom zaštitnom listu nepotpun sadržaj djela. Sve teme su naslovljene kao priče (qiṣṣa). Najveći dio se odnosi na teme iz oblasti etike.

قصّهء منافقلر اوج ايتده بيان... ٨٤... قصّهء عبيد الله اصحابنه اسلامه كلوب... ٨٥

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8283. R-9373

Zbirka (مجموعة) *3*

L. 109; 21,5 x 15,5 (14 x 9,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni, sa kustodama, paginirani po stranicama.

Povez kožni, izlomljen, odvojen od knjige.

1. L. 1a-62b

(الموعظة الحسنة بالتركي)
(AL-MAW'IẒA AL-ḤASANA BI AT-TURKĪ)

Opširno djelo iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je urađeno na osnovu komentara kur'anskih ajeta koji govore o pouzdanju u Allaha, dž. š., borbi na Božijem putu itd.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حق جهاده بايزيد بسطاميه ايتديلركه سن صو اوزرنده يرر سن اياغك صويه باتمز ديلر ايتدي ...**انّ الله يحبّ الذين يقاتلون في سبيله صفّا** داخي تكري غازيلره...

Završetak (l. 62b):

آخره: خاتمه برار كلدي ايتدي يكا اوكت ويرددي... محروم ورحمتكن لابي نصيب ايلمك يا اله العالمين ويا خير الناصرين برحمتك يا أرحم الراحمين تمّت تمام

Na l. 63a dova koja se uči pred spavanje.

Na l. 63b-65a kratko poglavlje nekog djela o vakufu:

فصل في رواية الوقف المفروضات هر كيم بو وقفلري وقف قلمسه بدل قلسه خطادر...

2. L. 65a-67a

نصيحت نامهء نوشروان

NAṢĪḤAT NĀME-I NŪŠIRWĀN

Naslov prema rukopisu : هذا نصيحت نامهء نوشروان

Kratka zbirka savjeta i uputa koje se odnose na trgovinu i trgovce, na turskom jeziku, od nepoznatog autora, a pripisuju se perzijskom šahu Nuširvanu (IV st.).

Početak (l. 65a):

أوّله: اشبو اولور شويله بيورديلركه نوشروان عادلوك بر تاجي واريدي اول تاجك اون يدي دكن واردي...

Završetak (l. 67a):

آخره: اون التنجي دكننده بو يازلمشدر كيم اي آدم اوغلاني بو اوكتلري جان قولاغيله كوش ايدكتا ايكي جهانده ايلوك بولاسيز والله أعلم بالصواب وإليه المرجع المآب حسن التوفيق تمّت تمام

3. L. 67a-109b

(الموعظة بالتركي)

(Al-MAW'IZA BI AT-TURKĪ)

Još jedan rad iz propovjedništva u kome se govori o oslanjanju na Allaha, dž.š., strpljivosti i drugim osobinama, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Rad je napisan na isti način kao i prvo djelo u ovom kodeksu, tako da nije izraženo naglašen kraj prvog djela ovo bismo mogli smatrati nastavkom ili njegovim pravim krajem.

Početak (l. 67a):

أوّله: **بسم الله الرحمن الرحيم فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ**... (l. 70a) امدي اي مؤمنلر كوروك حق تعالى جلّ وعلا توكّل ايلمك بندن يكا قاچك دنيايه محبّت اودوب بنم محبّتمده محروم معبون قلمك ديو...

Završetak (l. 109b):

آخره: رسول حضرت بيورركه الرياء اخفى عن طبيب النملة السوداء في اللّيلة الظماء على المسيح الاسود يعني ريا كشنك ايچنده كزلودر شول قره قرينجه قرا كو كيجده قره جول اوزرينده كزلو اولدغي كبي كه زيرا كشي كركدر كندوي قورتاره تمّت تمام

Rukopis se završava kolofonom gdje je navedeno da je njegovo prepisivanje završio 'Abbās b. Hidāyat u srijedu u prvoj dekadi mjeseca ševvala 1053/1643. godine u nahiji Saray u selu Banja Luka. Ovaj lokalitet se spominje u popius Bosanskog sandžaka iz 1604. godine kao mezra Banja Luka u blizini sela Vrutka /danas Vrutci kod Ilidže/ (Opširni popis Bosanskog sandžaka iz 1604. sv. I,1; Sarajevo, 2000. str. 319).

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة في أوائل شهر شوال في يوم جهارشنبه في وقت الظهر عن يد عبد ضعيف إلى رحمة الرحمان أفقر عبد عبّاس بن هدايت في ناحيء سواي في قرية بنالوقه غفر اللّه له ولوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات برحمتك يا أرحم الراحمين تمّت تمام.

8284. R-9413

(كتاب في الموعظة)
(KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA)

Veći fragment nekog djela iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno na početku i bez poglavlja, tako da ga nismo uspjeli identifikovati, prožeto kur'anskim ajetima.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايلسه اللّه تعالى اول كشيه بيك يل عذاب ايدر اللّه تعالى دشمن اولمقدر زير اللّه تعالى اندن انجنمشدر...

Završetak (l. 103b):

آخره: اكر فقير اولوب مهرن ويرمكه قادر اولماز ايسه وعورتك تنبيه طوتمز ايسه ترك ديار ايدوب كتمك افلدر قيامتده عذابدن قورتولور واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع المآب قد تمّت الكتاب.

L. 103; 20,3 x 14,8 (16,5 x 9); 11 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Bosanski rukopisi

المخطوطات البوسنوية

8285. R-6300

بوسنه لسانيله نصيحت رساله سي
BOSNA LISĀNĪLE NAṢĪḤAT RISĀLESĪ

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala uputa i savjeta, na bosanskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: ربّ يسّر ولا تعسّر ربّ تمّم بالخير
دُبِرْ بُسُو تي بُكْمي بِسْمِلومْ   قُلاَيْكَغْ بوُغْ اُوكِنتْ اِسْتِنومْ

Završetak (l. 10a):

آخره: اُقْبولِ نَشَ دُوَ يا مُجيبْ توُويِمَ فَضْلومْ يا ارْحَمَ الراحِمينَ تمّ تمام بعون اللّه الملك الرؤُوف

L. 11; 17 x 10,5 (13 x 7,5); 11 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan, izuzetno lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 27. muharrema 1295/1878. godine.

Na l. 10b-11a dova za obnavljanje vjerovanja (تجـــديد ايمان بودر) na turskom jeziku.

Vlasnik Muḥammad b. Muḥammad-aġā Svrzo iz Sarajeva:

صاحب ومالك اسورزو محمّد بن محمّد اغا.

8286. R-8606

Zbirka (مجموع) *3*

L. 83; 18,7 x 13 (14,5 x 8); 11 redaka. Nasẖ, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-9b

بوسنه لسانيله نصيحت رساله سي
BOSNA LISĀNĪLE NAṢĪḤAT RISĀLESĪ

Isto kao br. 8285.

Na l. 9b-12b poučni stihovi na bosanskom jeziku, arapskim pismom i kratki rezimei ili isječci (تقريض) (v. br. 7999 i 8287).

2. L. 13b-19b

(بوشناق لسان جمله معلوم اولدوغي)
(BOŠNĀK LISĀN ĞUMLA MA'LŪM OLDUĠĪ)

Kratko objašnjenje arapskih znakova koji se upotrebljavaju u alhamijado-pismu. Najvjerovatnije autor Omer Hamza Humo, budući da je ovo rađeno kao uvod u njegovo djelo Sahla al-wūṣūl.

Početak (l. 13b):

أوّله: جمله يه معلوم اولدغي وجه اوزره هر قومه مخصوص اولان كندو لسانيله تكلم ايلمك قولاى اولدغي مثللو بوشناق لسان وكلامي مصحفده عربي رسم خطي ايله يازالدي.

Završetak (l. 19b):

آخره: اقو حكش داناكش علم حال تي ناك سهلة الوصول الكتاب كتبه بالبوسنوية ليتمَّ النفع للمؤمنين الذين لا يعرفون العربية والتركيّة والمرجو من الإخوان ان يصلحو الخطايا وتانسيان قال اللّه تعالى **وتعاونوا على البرّ التقوى.**

3. L. 20a-82a

علم حال – سهلة الوصول
'ILM-I ḤĀL - SAHLA AL-WUṢŪL

Isto kao br. 7999.

Cijelu zbirku prepisao Ahmed Nijazi, učitelj u mektebi-ruždiji u Travniku 1300/1882. godine.

8287. R-7141

Zbirka **(مجموع)** *2*

L. 27; 19 x 12,5 (15,5 x 10); 11 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, vokalizovan. Mastilo sivo, slabog kvaliteta. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

1. L. 1b-15b

كتاب إبليس أو رسالهء شيطان نامه بالبوسنوى
KITĀB IBLĪS AW RISĀLA-i ŠAYṬĀN-NĀMA

Isto kao br. 8001,2.

Prijevod na bosanski jezik priče o razgovoru između Muhammeda, a.s., i Iblisa, od nepoznatog prevodioca.

Fajić III, 2626.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على نعمائه والصلوة والسلام على رسوله محمّد خاتم أنبيائه وبعد تي زند الله ووم زيوويد نشم پيغمبر حضرت محمّد صلّى الله عليه وسلّم قد مو يه شيطان دشو إذن إسقو...

Završetak (l. 15b):

آخره: أُدَ سَواَقُوم يَمَتْنُوم رُبُ إِرُنِ أُدأُوغْ وَلِقَ حِصَ إِ نَصِيحَتْ إِمانَقْ أُيَمْتيِ تمّت تمام اولدي

2. L. 18b-26b

بوسنه لسانيله نصيحت رساله سي
BOSNA LISĀNĪLE NAṢĪḤAT RISĀLESĪ

Isto kao br. 8285.

Sudeći po stihovima na samom kraju moglo bi se zaključiti da je autor ovih stihova ʻUmar Zihnī Hūmo كـچـيـات زهنه دبر اوتوري ططقن عـمـر زهني اويم بي mada to sa sigurnošću ne možemo utvrditi.

Na l. 27a nekolika savjeta u stihu o učenju i jeziku:

آق حكش دنا ،كيش علم حال تي ناك سهلة الوصول كتاب...
تركچيات زهنه دبر اوتوري ططقن عمر زهني اويم بي
پرز شبهأ ي بابن يزق نايلشني سوتق تيم وم ويقم بسدي

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1283/1866. godine (l. 27a).

Vlasnik Munlā Muṣṭafā Ġāqić (l. 18a): صاحب ومالك منلا مصطفى غاقيك

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA
(اسماء الكتب)

ا

أبجد فال: ٣،٨٠٧٦
أبيات أصناف عشر: ٥،٨٠٣٩
أبيات تعليم المتعلّم: ٢،٨١٢٨؛ ٢،٨١٣٢؛ ٣،٨١٣٨
إجازة لحسن البوسنوي: ٧٨٨٧
إجازة لمصطفى النائلي : ٦،٧٩٤١
الأحاديث: ٢،٨١٣١
الأحاديث مع الترجمة بالتركيّة: ٢،٧٩٢٠؛ ٦،٨٢٣٦
أحاديث شريفه: ٤،٧٩٤٩
الأحاديث القدسيّة (الأربعينيّة) وكلمات الانسيّة: ٥،٨٢٠٢
الأحكام المرعيّة في الأراضي الأميريّة: ٨٠٤٨؛ ١،٨٠٤٩
أحوال الأربعين: ٨٠٢٩؛ ١،٨٠٣٠؛ ٢،٨٠٧٨
آداب القرآنيّة على مذهب الحنفيّة فى نهج المصطفويّة: ٤،٨١١٣
آداب القضاة منظومة بالتركيّة: ١،٨٠٨٠
آداب المنازل: ٢،٨٢٥٤؛ ١،٨٢٦١
أراضي يه دائر قوانين: ٨٠٦٨
أراضي يه متعلّق اولان قانون قتوالري در بيان اولنور: ٢،٨٠٤٤
أراضى يه متعلّق معمول بها جديد قانون سلطانيد ر: ٦،٨٠٥١
أربع وخمسون فريضة: ٧٨٢٥؛ ٢،٧٨٤٨
أربع وخمسون فريضة ترجمه سي: ١٧٩٠١،
الإرشاد: ١،٧٨٦٧
إرشاد المصلّين: ٢،٧٩٨٩
الأشباه والنظائر: ٧٨٧٥-٧٨٧٦؛ ٨٠٨١
أشراف ساعات بياندر: ٩،٨٢٢١
أشكال الفرائض: ٥،٨٢٦٩
إعلام الباحث بقبح أمّ الخبائث: ٧٨٨٦
أمثلة البناء : ٢،٨٠٣٩*
أنس اللهفان من كلام عثمان بن عفّان: ٢،٨١٠٦
إنسان كامل اولان عبرت اله چق نصيحتدر: ٦،٨٠٣٩
إنقاذ الهالكين: ٥،٧٩٤٨
أنوار الحميد في فقه أهل توحيد: ٧٩٦٣
أنوار القلوب: ٨٢٦٢
أوراد يحيا أفندي:٦،٨٢٧٨
أيّها الولد: ٧،٧٩٤٨؛ ٨١٠١؛ ٢،٨١٢٩؛ ٥،٨١٤٦
أيّها الولد ترجمه سى : ٢،٨١٢٥؛ ٨٢٥٥؛ ١،٨٢٥٦

ب

تجويد - مخارج حروف : ٢،٨١٧٨
تجويد القرآن : ٦،٧٩٨٢
تجويد قره باش: ٥،٧٩٤١؛ ٦،٧٩٥٦
تحفة الإخوان: ٢،٨١١٣
تحفة الإخوان نامي: ١٤،٧٩٤١
تحفة الصكوك: ١،٨٠٥٢
تحفة الطالبين: ٧٩٠٥
تحفهء لامعي رحمة الله عليه: ٢،٨١٢٦*
تحفة الملوك: ٧٨٣٧؛ ٢،٧٨٦٧؛ ٧٨٣٨*
تحفة الهادية (لغت دانستن): ٢،٧٨٥٦
تحفهء شاهدي: ٢،٧٨٢٧؛ ٣،٨١٢٦
تحفهء لامعي: ٢،٨١٢٦
ترجمان الهداية في مسائل العقائد والفقه: ٧٩٤٢
ترجمة أصول الحكم في نظام العالم: ٨٠٣٨؛ ١،٨٠٣٩
ترجمة بدء الامالى بالنظم التركى: ٥،٨١٣٨
ترجمة وتفسير سورة الفاتحة : ٢،٧٩٨٢
ترجمة وشرح الأربعين حديثًا - چهل حديث : ٦،٨١٤٦
ترجمة منهاج العابدين: ٨٢١١
ترجمهء حديث: ٢،٧٩٦٥
ترجمهء شرعت الإسلام: ٨٢٥٧-٨٢٥٨
ترجيح البيّنات: ١،٨٠٧٦
ترجيح البيّنات على الاحتصار: ٢،٨٠٧٩
ترجيح البيّنات: ٦،٨٠٧٩
تشويق اللّبيب إلى محبّة الحبيب: ١،٨١٥٧
تعاليم فقهيّة: ٧٨٩٦

باب ذكر الموت: ١٦،٧٩٤٨
باب شروط الصلوة (وهى ثمانية): ٤،٧٩١٩؛ ٢،٨١٣٧؛ ١٠،٨٢٧٠
باب شروط الصلاة (وهى ستّة): ٤،٧٨٥٧؛ ٣،٧٨٧٢؛ ٢،٨١١١؛ ٢،٨١٣١
بحث فيما يعتقد الناس من فضل الليلة الخامسة عشر من شعبان: ١،٨١٦٥
بحر الأنوار: ٨١٧٧
بدء الأمالي: ٧،٨٠٣٩؛ ٤،٨١٣٨
بدائع الصكوك: ٨٠٥٨-٨٠٥٩؛ ١،٨٠٦٠؛ ٣،٨١٤٠
بداية الهداية: ١،٨١٠٢؛ ١،٨١٠٣
بستان العارفين: ٨٠٨٣-٨٠٨٥؛ ١،٨٠٨٦
بستان المحدّثين: ٢،٨١٦٥
بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام: ٨٠٧٧؛ ١،٨٠٧٨؛ ١٠،٨٠٧٩
بضاعة القاضي لاحتياجه إليه في المستقبل والماضي: ٨٠٥٠
البناء: ٢،٨٠٣٩
بناء الأفعال: ٢،٨٠٣٩*
بوسته لسانيله نصيحت رساله سي : ٨٢٨٥؛ ١،٨٢٨٦؛ ٢،٨٢٨٧
بوشناق لسان جمله معلوم اولدوغي: ٢،٨٢٨٦
بيان تعريفات: ٢،٧٩٣٥

ت

تبيين المرام في شرح رسالهء حمزه أفندي: ٧٩٦٠

تعليم المتعلّم: ٢،٨٠٩٨؛ ٨١١٧–٨١٢٤؛ ١،٨١٢٥؛ ١،٨١٢٦؛ ١،٨١٢٧؛ ١،٨١٢٨؛ ١،٨١٢٩؛ ١،٨١٣٠؛ ١،٨١٣١؛ ١،٨١٣٢؛ ٢،٨١٣٨؛ ٢،٨١٤٩؛ ٣،٨١٨١
تفسير الآيات من سورة الحشر: ٤،٨٠٥١
تفسير سورة يس: ١٥،٧٩٤١
تفسير لبّ اللباب: ٣،٨١٠٤
تقرير رسالهء بركوي: ١،٧٩٠٦؛ ٩،٧٩٤١
تكملة البحر الرائق شرح كنز الدقائق: ٧٨٨١
تنبيه الغافلين: ٨٠٨٧
تنبيه الغافلين و تأكيد العاقلين: ٧٩٠٥*
تنبيه الغافلين ترجمه سى: ٢،٨٢٦١؛ ٨٢٦٣
التوضيح في حلّ غوامض التنقيح: ٧٨٢١؛ ٧٨٢٢؛

ج

جامع الأزهار ولطائف الأخبار: ٨١٥٦
الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة: ٨٠١٢
جامعة الحكم: ٢،٨٠٨٦
جريدهء الفرائض: ٨٠٣١–٨٠٣٣؛ ٢،٨٠٣٤
جزا قانوننامه همايونيدر: ٢،٨٠٦٩
جمعه كون اش اشليانوك عذابدر: ٢،٨١٨٦
جهان نما: ٣،٨١٨٨
جوار الأخيار في دار القرار: ٨١٤٢
جواهر الإسلام: ٢،٧٨٢٨؛ ٢،٧٩١٩
جواهر الفرائض: ٣،٨٠١٤
جواهر الفقه: ٧٨٦٥
جواهر النصائح: ٨٢٥٥
جوهرة بهيهء أحمديه في شرح الوصيّة المحمّديّة: ٧٩٣٦

ح

حادى الأرواح إلى بلاد الأفراح: ٢،٨١٠٤*
حاشية -تعليقة - على مرآة الأصول: ٧٨٨٣*
حاشية الجرجاني على شرح مختصر المنتهي للإيجي: ٧٨٢٣
حاشية الزيباري على شرح الاستعارات السمرقنديّة: ٢،٨١٩٧
حجّ رسالسي: ٧٩٨٦
حجّن فرضلرني و واجبلرني وسنّتلرني بيان ايدر: ٢،٧٨٤١
حدائق الحقائق في الموعظة: ٣،٨٢٠٤
حديث أربعين: ٨،٨٠٢٦
حديث الأربعين: ٢،٨٢٠٢
حديث أربعون مع الترجمة بالتركية: ٤،٨١٨٦
حقا شكر: ٥،٧٩٨٢
حكايت صنعانيّ: ٣،٨٢٥٦
حكايت فاطمة الزهراء: ٧،٨٢٧٠
حلويات شاهى السلطان فى الفروع: ٧٩٠٣
حليئ خاقاني :١٣،٨٢٢١
حيوة القلوب في الموعظة: ٨١٤٧–٨١٤٨

خ
خالصة الحقائق لما فيه من أساليب الدقائق: ١،٨١٤٠؛ ٨٢٠٣
خدا ربّم: ١١،٨٠٣٩
خزانة الفقه: ٧٩٦٣*
خطب الجمعة: ٨١٩١-٨١٩٦
الخطب المنبريّ: ٨١٨٩
خلاصة الأخبار في أحوال النبيّ المختار: ٨١٥٢
خيريه‌ء نابي: ٨٢٢٧

د
داستان صبائي: ٤،٨٢٧٨
در مكنون: ٢،٨٢٢٦
درّ الواعظين وذخر العابدين: ٨١٧٦
در يكتا : ٢،٧٩٦٢
الدرّة الفاخرة في كشف علوم الآخرة: ١،٨١٠٤
درر الحكّام في شرح غرر الأحكام: ٧٨٧١
الدروس الرمضانيّة: ٨١٨٧
دستان فاطمة الزهراء: ٦،٨٢٧٠
دعاء ورد يحيى: ٨،٨٠٣٨
دعانامه‌ء أبو السعود: ٣،٧٩٦٥
دقائق الأخبار بالتركيّة: ٢،٨٢٣٧؛ ٨٢٤٨-٨٢٥٢؛ ١،٨٢٥٣؛ ١،٨٢٥٤؛ ٦،٨٢٥٦
دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار: ٣،٨٠٨٦؛ ٨٠٨٩-٨٠٩٧؛ ١،٨٠٩٨؛ ٢،٨١٤٦؛ ٢،٨٢٧٥
دليل السائرين إلى زيارة حبيب ربّ العالمين: ٢،٨١٥٧
ديونامه: ٤،٨٢٢١

ذ
ذخر المتأهلين في تعريف الأطهار و الدماء: ١،٧٩٩٦*

ر
راحة الصالحين وصواعق المنافقين: ٧٨٧٩؛ ١،٧٨٨٠؛
رسالة في الأخلاق: ٣،٨٠٠٠
رساله‌ء أخلاق: ٨٢٧٣
رسالة من أدب القاضي: ٣،٨٠٥١
رسالة في الاستنجاء: ٣،٧٨٧٠
رسالة في أسماء الجنّة: ٢،٨١٤٠
رسالة أمنيه إيمان وإسلام وطريق ضلالتى: ١،٧٩٧٦
رساله‌ء بلغراد پاشاسي محمّد پاشانك اوڑيچه شيخي: ٧،٧٩٤١
الرسالة في بيان أمول الآخرة: ٨١٠٤*
رسالة في بيان كلمات سور القرآن : ٢،٨٢٠٤
رساله في بيان كواكب سبعة بر ترتيب افلاك: ٦،٨٢٢١
الرسالة في تحريم الخمر: ٥،٨٢٣٦
رسالة تقرير (علم حال للبركوي) : تقرير رساله‌ء بركوي
رسالة في الجهاد: ٢،٧٩٧٦
رسالة حدث الوضوء: ٥،٨١٨١

٧٩٤٩:١٠،٧٩٤١
رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصلوات المكتوبة: ٤،٧٩٩٦
الرسالة اللّدنيّة: ٧،٨١٨٥
رسالة متعلقة ببيان الاعتقادات و الأخلاق و الأعمال: ٦،٧٩٤٨
رسالة المتعلّقة بالطعن والطاعون: ٢،٨١٥٨
الرسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها : ٣،٨١٨٥
الرسالة المعالجة: ٢،٨١٨٥
الرسالة في معرفة الصاع والمد والرطل والدرهم: ٦،٨١٨٥
الرسالة في منافع أسماء الحسنى: ٧،٨٠٢٦
رسالة النصائح والوصايا: ٨١٥٩
رسالة في وزن الأعمال: ١١،٧٩٤٨
رسالة في وظائف اليوم واللّيل: ٢،٧٩٣٩
روضة الإسلام: ٢،٧٩٩٧؛ ١،٨٢٥٩؛ ١،٨٢٦٠
روضة الملوك في الآداب والأخلاق والسلوك: ٨١٤١
رونق المجالس : ٤،٨٢٠٤

ز

زبدة الأمثا ل : ١،٨١٥١
زبدة الأيمان: ٨٠٠٩
زبدة الحقائق (شرح وصيت بركوى): ٧٩٣٨-٧٩٣٧؛ ١،٧٩٣٩؛ ٤،٧٩٤١؛ ٧٩٤١/٤
زبدة الفرائض: ٨٠٢٤
زبدة الواعظين: ٣،٨١٥٨؛ ١،٨١٧٥:٨١٧
الرسالة في الحديث: ٤،٨١٨٥؛ ١٢،٨٢٧٠
رسالة في الحساب: ٦،٨٢٦٩
رسالة في حقّ البسملة: ١٦،٧٩٤١
رسالة في حقّ الدخان والقهوة: ١،٨١٥٨
رسالة في حكم الصلوة: ٣،٧٩٤٨
رسالة في حلّ مشكلات: ١،٧٩٤١
رسالهء حمزه أفندي: ٧٩٥٨-٧٩٥٧
رسالهء رومي أفندي: ٨،٧٩٤١
رسالهء رومي أفندي في الوعظ: ٨٢٦٥؛ ١،٨٢٦٦؛ ١،٨٢٦٧
رسالة في سجدهء السهو: ١،٧٩٨٢
رسالة الشفاء لدواء الوباء: ٢،٧٨٧٨
رساله شيخ علي أفندي: ١،٧٩٦١
رساله شيخ علي أفندي للقضاة والأمراء: ٣،٧٩٦١
رسالة في ضبط أصول الفرائض بالتركي: ٢،٨٠١٤
رسالة فيما ضبطه أهل النقل في خبر الفصل: ٢،٨١٥٨
رسالة في ضبط أصول الفرائض: ٢،٨٠٣٠
رسالة في طبقات المجتهدين: ٧٩٠٤*؛ ٦،٨٠٢٦؛ ٧٩٠٤*
رسالة في العقائد: ١٢،٧٩٤٨
رسالة في الفرائض: ٧،٨٠٢٠؛ ١،٨٠٢٦
رسالة في فضيلة الايّام والشهور: ٣،٨٢٧٥
رسالة في فضيلة الصدقة وأحكامها: ٢،٧٩٦١
رسالة الفوج: ٤،٨٢٠٢
رسالهء قاضي زاده أفندي: ٢،٧٩٠٦؛

الزهر الفائح فيمن تنزّه عن ذنوب والقبائح: ٨١٧٠

س

ساعت نامه: ٨٢٢٢-٨٢٢٥؛ ١،٨٢٢٦
سبحهء صبيان: ٢،٨١٠٠
سبعات عشرة: ٢،٨١٠٣*
السبعيّات في مواعظ البريّات: ٨١٤٤-٨١٤٥؛ ١،٨١٤٦
سبل الهدى: ٧٩٤٣
سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي: ٢،٧٨٥٧؛ ٤،٧٨٧٢؛ ١٥،٧٨٤٨
سلسلة الاولياء: ١،٨٢٦٠*
سلطان سليمان زماننده و شيخ إسلام أبو السعود عصرنده اولان قانون

ش

شرائط الإسلام: ٢،٧٩٥٦
شرائط أسماء الحسنى: ٤،٨٢٦٩
شرح أبيات تعليم المتعلّ: ٢،٨١٣٩
شرح أمّ الصبيان: ٥،٨٢٢١
شرح التجنيس والمزيد في الفتاوى لمجهول: ٣،٨٠٢٠؛ ٨،٨٠٢٠؛
شرح تعليم المتعلّم: ٣،٨١٠٢؛ ٢،٨١٢٧؛ ٨١٣٣-٨١٣٦؛ ١،٨١٣٧؛ ١،٨١٣٨؛ ١،٨١٣٩
شرح على حاشية الإصلاح والإيضاح: ٧٨٨٨
شرح دعاء سرخ باد: ٣،٨١٨٦
١١،٨٠٣٩ :شرح دعائ مرجان
شرح ديباجه غنية المتملّي: ٨٠٠٨
شرح رسائل في الفرائض: ١٢،٨٠٢٠
شرح رسالهء حمزه أفندي: ٧٩٥٩
شرح رسالة الصغائر و الكبائـر: ٢،٧٩٤٨
شرح السراجيّة: ٥،٨٠٧٨
شرح سورهء الملك: ٧،٨٢٧٨
شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة للإصبعي: ٣،٧٨٨٠
شرح الفرائض السراجيّة بالتركي: ٨٠٢٨
شرح الفرائض السراجيّة لمجهول: ٢،٨٠٢٠
شرح الفرائض السراجيّة المسمّى بالفرائض الشريفيّة: ٨٠٢١-٨٠٢٢؛ ١،٨٠٢٣
شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى: ٤،٨٠٢٦؛ ٢،٨١٨١
شرح قصيدة من الله أرجو: ٨٢٧٧
شرح كتاب في أصول الفقه: ٧٨٢٤
شرح كتاب الدعوى: ٧٩٠٠
شرح كتاب في الصلوة: ٧٨٩٠؛ ٧٨٩٢؛ ٧٨٩٩
شرح كتاب الفرائض: ٨٠٢٥
شرح كتاب في الفقه: ٧٨٩٧
شرح كتاب في الفقه لقابل القنوى: ٧٨٧٤
شرح مجمع البحرين وملتقى النيّرين: ٧٨٥١
شرح مختصر المنتهي : ٧٨٦٣
شرح ملتقى الأبحر لمجهول: ٧٨٨٩
شرح الموعظة: ٨١٨٢
شرح وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة: ٨٠٨٢

شرح وصيّتنامهء بركوى: ٧٩٢١–٧٩٣٤؛ ١،٧٩٣٥

شرح وقاية الرواية في مسائل الهداية: ٧٨٤٢–٧٨٤٨

شرعة الإسلام: ٢،٧٩٩٧؛ ٨١٠٧–٨١١٠؛ ١،٨١١١؛ ١،٨١١٢؛ ١٠،٨١١٣

شرعي شريفده لازم اولان فتوالر ومسائل بيان اولنور: ٥،٨١٢٦

شروط الإسلام: ٨٠٠٢–٨٠٠٧

شروط الإسلام ونصائح الأنام: ٨٠٠١

ص

الصحائف القدسيّة (كتاب الحديث القدسي): ٤،٨١٤٦؛ ٥،٨١٧٥؛ ٨١٧٩؛ ٢،٨٢٥٦

صكّ: ٨٠٧٠

صك شاني أو كتاب الصكوك: ١،٨٠٥١

صكّ مجموعسي: ٨٠٦٥

صك محمد حلوى: ٨٠٥٥

ط

الطريقة المحمّديّة: ٨١٥٠

ع

عبادات بدنيّه: ٧٩٦٤؛ ١،٧٩٦٥

عدّة المستعدّين: ٤،٨١٠٢

عقائد أهل سنّة وجماعة: ٤،٨٢٣٦

علم جفردن بر منقولدر: ٢،٨٢٧٨

علم حال: ٧٩٨٧–٧٩٨٨؛ ١،٧٩٨٩؛ ١،٧٩٩٠؛ ١،٧٩٩١؛ ٧٩٩٢

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي: ٤،٧٩٨٢

علم حال بوسنوي: ٨٠١٠

علم حال لسراج الدين: ٧٩٤٤–٧٩٤٦؛ ١،٧٩٤٧؛ ٤،٧٩٦٢؛ ٢،٨٢٧٦

علم حال – سهلة الوصول: ٧٩٩٩؛ ١،٨٠٠٠

علم حال لمجهول: ٢،٧٩٤٧؛ ١٤،٧٩٤٨؛ ٧٩٩٣؛ ٧٩٩٥؛ ١،٧٩٩٦؛ ٧٩٩٨؛ ٢،٨٢٣٦

عماد الإسلام: ٨٢١٢–٨٢٢٠

عمدة الإسلام: ٢١٢٨–٣١٢٨*

العناية في شرح الهداية: ٧٨٦٦

عنوان الحكمة والموعظة الحسنة: ٨١٦٤

غ

غالب ومغلوب بلمك بيانده در: ٨،٨٢٢١

غاية الوصول إلى علم الفصول: ٧٨٧٣

غنية المتملّي في شرح منية المصلّي: ٧٨٥٩–٧٨٦١؛ ١،٧٨٦٢؛

ف

فالنامه دانيال: ٧،٨٢٢١

الفتاوى: ٨٠١٨؛ ٢،٨٠٨٠

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة: ٨٠١٧

فتاوى علي أفندي الچتالجوي: ٨٠١٦؛ ٣،٨٠٤٤

فتاوى قاضيخان (الجلد الأول): ٨٠١١

فتاوى كمال پاشا زاده: ٣،٨٢٥٣؛ ١١،٨٢٧٠
فتاوى النوازل: ١٦،٧٩٤١*
فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة: ٨٠١٥
فتاويىء مجموعسي: ٢،٨٠٧٦
الفرائد في حلّ المسائل والقواعد: ٧،٨٠٧٩
فرائض الإسلام: ٣،٨٢٥٩
الفرائض السراجيّة: ٨٠١٩؛ ١،٨٠٢٠؛ ١،٨١٢٦
فرائض وافية: ٧،٨٠٧٨
فرائضدن بر رساله: ٢،٨٠٢٦
فصل في ذكر معاني الأسماء الحسنى: ١٢،٨٢٢١
الفصول المهمّة: ٧٨٧٣
فضائل: ٨٢٣٨-٨٢٤٦؛ ١،٨٢٤٧
فضيلة بسم اللّه: ٤،٨٢٥٦
الفقه الأكبر: ٥،٧٨٧٢؛ ٨،٧٩٤٨
الفقه الأكبر ترجمه سي: ٢،٧٨٨٠
فقه الكيداني: ٤،٧٨٥٧؛ ١،٧٨٧٢؛ ١٠،٧٩٤٨؛ ٣،٧٩٦٢
الفقه النافع: ٧٨٣٦
فوائد الأمالي وفرائد اللآلي: ٧٩٥٠-٧٩٥٥؛ ١،٧٩٥٦
فوائد جليلة في عبارات قليلة: ٣،٨١٧٥
في بيان ألفاظ الخطء: ٣،٨٢٥٤
في بيان أيّام السعدات والنحسات: ١١،٨٢٢١
في معرفة أحكام السنّة: ١٠،٨٢٢١

ق

قانون جديد عثماني: ٨٠٧١
قانون سلطاني زمان حمزة پاشا در: ٨٠٦٧
قانون نامه: ١،٨٠٦٩
قانون نامه أراضي: ٨٠٥٣-٨٠٥٤
قانون نامه آل عثمان: ٣،٨٠٤٥
قانون نامهء جديد سلطان وأمر منيف خاقاني: ٣،٧٩٤٠
قانون نامه جديد سلطان سليمان خان: ٢،٨٠٥٢
قانون نامه در حقّ أراضي: ٢،٧٩٤٠
قانون نامهء لواء بوسنه: ٨٠٤٦-٨٠٤٧؛ ٥،٨٠٥١
قانون نامهء معمول به در: ٨٠٦٦
قانون نامه همايون اعلائي: ٢،٨٠٤٩
قراءة سور القرآن للحاجّة: ٣،٧٩٠٢
قرق حال فرائض: ١،٨٠٣٤
قرق سؤال: ٥،٧٩١٩؛ ٨٢٣٠-٨٢٣٥؛ ١،٨٢٣٦
قصه لر مجموعسي: ٨٢٨٢
قصيدة الألفيّة في مدح محمّد عليه السلام: ٣،٨١٦٧
قصيدة بانت سعاد: ٤،٧٨٤١
قصيدة بدء الامالى: ٩،٧٩٤٨
قصيدهء تركيه في حق إبراهيم: ٤،٨٢٧٠
القصيدة الطنطرانية مع ترجمتها بالتركية: ٤،٨١٦٧
قصيدة لامية: ٤،٨٠٧٦

القصيدة اللامية (الواصلة) – نصيحة
الإخوان والمرشدات الخلان: ٣،٨١٨٨
قصيده ء مليحه: ٣،٨٢٦٩*
القصيدة المنفرجة: ٨٠٩٩؛ ١،٨١٠٠
قطعة من شرح مشكات المصابيح في
الحديث: ٣،٨٠٢٦
قطعة من الصكّ: ٨٠٧٤
قطعة من الفرائض: ٨٠٣٥؛ ٣،٨٠٧٨
قطعة من الفقه: ٧٩٧٤-٧٩٧٥
قطعة من كتاب مزكّي النفوس: ٣،٨٢٧٨
قطعة من كتاب يذكر فيه بعض الفضائل
والمستحبًا: ٣،٨١٦٥
قطعة من النحو: ٣،٧٩٤٩
قواعد كلّي: ٤،٧٨٧٠
قيزل الما حكايسي: ٣،٨٢٧٦

ك

كتاب إبليس : ٢،٧٩٦٢؛ ٩،٨٠٣٩؛
٨٢٧٢
كتاب إبليس أو رساله ء شيطان نامه
بالبوسنوى: ٢،٨٠٠٠؛ ٢،٨٢٨٧
كتاب إبليس أو إبليس نصيحتي:
٥،٧٩٥٦
كتاب أبي طيّب: ٨١٧١
كتاب أحوال جنّت ودرجاتها: ١،٨٢٧٠
كتاب أدب القاضي : ٨٠٧٥
كتاب ألفاظ الكفر: ١،٧٨٦٤
كتاب التخويف من النار والتعريف بحال دار
البوار: ٨١٤٣
كتاب ترجمه ء عبد الرحمن: ١٢،٧٩٤١
كتاب تعبير الرؤيا: ٦،٧٩١٩
كتاب تقرير شيطان: ٤،٧٩٥٦*
كتاب تقرير شيطان: ٤،٧٩٥٦*
كتاب التنزيه: ١٣،٧٩٤٨
كتاب في الجهاد : ٢،٧٩٤١
كتاب في الحجّ: ٣،٧٨٤١
كتاب في الحديث: ٢،٧٩٠٢؛ ٢،٧٩٧١؛
٣،٨١٤٦
كتاب الحقوق (حقوق إخوة الإسلام) :
١،٨١٤٩
كتاب الخطب: ٨١٩٠
كتاب داستان تّمم دارى : ٣،٧٩٩٧
كتاب دقائق الأخبار: ٨٠٩١*
كتاب ذكر السؤالات: ٣،٨٠٣٩
كتاب الزهر الفائح في ترك الذنوب والقبائح:
٨١٧١*
كتاب سؤال نامه :٧٩٤٤؛ ٧،٨١٤٦
كتاب شرائط الإسلام: ٢،٨٠٣٩*
كتاب شروط الصلاة: ٧٨٩٥؛
كتاب شريعت اولنمق: ٩،٨٠٢٦
كتاب الصكّ: ٨٠٦١-٨٠٦٣
كتاب الصكّ لمجهول: ٨٠٥٦؛ ٨٠٥٧؛
٨٠٦٤؛ ٨٠٧٢-٨٠٧٣
كتاب في الصلوة: ٧٨٩٨
كتاب الصلوة في ليالي شهر رمضان:
٢،٨٢٧٠
كتاب طالع مولود : ٨،٧٩١٩؛ ٩،٧٩١٩؛
٣،٨٢٢١

كلمات من كلام الإمام عليّ رضي اللّه عنه: ٣،٨٠٧٩

ل

اللي درت فرض: ١١،٧٩٤١؛ ٢،٧٩٩٠؛ ٢،٧٩٩١

لغت تركي بوسنوي: ٣،٧٩٥٦

لغت حروف تهجّي: ٢،٨٠٣٦

لغت عربي - تركي: ٧،٧٩٥٦

لواقح الانوار في طبقات الأخيار: ٤،٨١٨٨

م

مائة جوهر من كلام أمير المؤمنين عليّ كرّم اللّه وجهه: ٤،٨٠٧٩

مائة فريضة: ١٣،٧٩٤١

متن الفرائض السراجية مع ترجمه: ٨٠٢٧

المجالس: ١،٨١٨٥

مجالس الأبرار ومسالك الاخيار ومحائق البدع ومقامع الاشرار: ٨١٥٣-٨١٥٥

مجالس الموعظة لمجهول: ٤،٨١٧٥؛ ٨١٨٣؛ ٨٢٠٠؛ ١،٨٢٠٢

مجمع البحرين وملتقى النيّرين: ٧٨٥٠

مجمع الفوائد لجمّ العوائد: ٧٨٣٨

مجمع موعظهء أقحصاري: ١،٨١٦٧

مجموعه: ٢،٨١٥١

مجموعة أحاديث في أحوال يوم القيامة: ٣،٨٢٠٢

مجموعة أحاديث مع الترجمة التركيّة: ٣،٨٢٧٠

مجموعة أحاديث في الوعظ: ٦،٨٢٠٢

كتاب عبادات وأخلاق: ٨٢٧٤

كتاب في العقائد: ٢،٨٢٤٧

كتاب فاطمه أحوالى: ٨،٨٢٧٠

كتاب في الفتاوى: ٨٠١٣

كتاب فرائض تركي: ٦،٨٠٧٨

كتاب الفرائض عربي على قول أبي سعود: ٤،٨١٢٦

كتاب في الفقه: ٧٩٨١؛

كتاب في الفقه لمجهول: ٧٨٩١؛ ٧٩٦٧-٧٩٧٠؛ ١،٧٩٧١

كتاب الكراهيّة: ٣،٧٨٦٤

كتاب المبهج: ١،٨٠٨٨

كتاب ملهما: ٧،٧٩١٩

كتاب في الموعظة: ١،٨١٨١؛ ٨٢٨١؛ ٨٢٨٤

كتاب في الموعظة بالعربية لمجهول: ٨١٩٨-٨١٩٩

كتاب الموعظة لمجهول: ٨٢٠١

كتاب النافع: ٧٨٣٦

كتاب الوقف والابتداء فى القرآن (وقوف السجاوندي): ٥،٧٨٧٠

كتاب لغات: ٤،٧٩٥٦

كتاب نوادر الفتاوى: ٢،٧٨٦٤

كزيده: ٥،٨١٨٦؛ ٨٢٦٨؛ ١،٨٢٦٩

كشّاف المشكلات: ١،٧٩٤٠

كعبهء حقنده بر قصيددر: ٥،٨٢٧٠

كفاية المبتد ى: ٣،٨١٢٨

كفتهء أحمد أفندي: ٢،٨٢٢١

مسائل من مناسخة الفرائض: ٦،٨٠٢٠؛ ١١،٨٠٢٠
مسئلة دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد: ٧٩٠٤
مشكات المصابيح في الحديث: ٣،٨٠٢٦*
مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار: ٨١٠٥
مصابيح: ٤،٧٩٨٢*
مصابيح السنَة: ٥،٨١٨٥*
المعادل في شرح ملتقى الأبحـر: ٧٨٨٤ - ٧٨٨٥
معجزات النبيّ: ٣،٧٩٤١
معدّل الصلوة: ٣،٧٨٥٧؛ ٢،٧٨٧٢؛ ٧٨٧٧؛ ١،٧٨٧٨
معروضات أبي السعود في الفتاوى: ٣،٨٠٥٢؛ ٢،٨٠٦٠؛ ٨،٨٠٧٩
معلومات نامهء نافعه: ٣،٧٩٩٠
مفاتح الأقفال: ٤،٨٠٢٠
مفتاح الحصول لمرآة الأصول في شرح مرقاة الوصول: ٧٨٨٣
مفاتيح الجنان ومصابيح الجَنان: ٨١١٤-٨١١٦
المفاتيح في شرح المصابيح: ٥،٨١٨٥
المفهوم الجديد: ٤،٨٠٧٨
مقدّمة أبي الليث في الصلوة: ٧٨٢٦؛ ١،٧٨٢٧؛ ١،٧٨٢٨؛ ٩،٧٨٢٨
مقدمة التصريف: ٢،٨٠٣٩*
مقدّمهء قطب الدين: ١،٧٩٠٢
مكاتيب لغاتي: ٤،٧٩٥٦*
ملتقى الأبحر: ٧٨٨٤
مجموعة أحاديث في الوعظ لمجهول: ٨١٨٠
مجموعة المسائل العجيبة: ٥،٨٠٢٦
مجموعة النصائح والأبيات: ١،٨١٨٨
مجموعة مواعظ القرآنيّة: ٢،٨١٧٥
محمّديّة - رسالهء محمّديّه: ٨٢٠٥-٨٥١٠
المختار للفتوى: ٧٨٤٩
مختصر في اسرار سروة الفاتحة: ٢،٨١٠٢
مختصر الأوفى في شرح أسماء الحسنى: ٢،٨١٠٣
مختصر من شرح مقدّمة ابى الليث في الصلوة: ٧٨٢٩
مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي : ٢،٧٨٦٢
مختصر القدوري: ٧٨٣٠-٧٨٣٥
مرآة الأصول:٧٨٨٣*
مرآة المروات وعمل الصالحات: ٢،٨٠٨٨
مرحوم قاضي زاده أفنديك وصيّتلردر: ٢،٧٩٩٦؛ ٥،٨٠٣٩
مرحوم ومغفور له شيخ الإسلام على أفندي فتاوى سنده أراضي يه متعلّق اولان فتواى لردر: ٣،٨٠٤٤
مرشد المتأهّل: ٧٨٦٨-٧٨٦٩؛ ١،٧٨٧٠
مرغوب الأبرار ومنفور الأشرار: ٨١٧٢
مسائل دينيه: ٧٩٧٣
مسائل ذوي الأرحام: ١٠،٨٠٢٠
مسائل في الفرائض: ٥،٨٠٢٠
مسائل فقهيه: ٧٩٧٢
المسائل المختلفة في الفرائض: ٩،٨٠٢٠

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات:
٢،٨٠٥١؛ ٥،٨٠٧٩
مناجات إمام شافعي : ٧،٨١٣٨
مناجات الشيخ الربّاني إسحاق الشهير
بجمال القرماني: ٣،٨١٠٣
مناجات محمّد حازم قورقود زاده: ٤،٨١٠٣
مناجات موسى عليه السلام: ٣،٨٢٣٦
منار الأنوار: ٧٨١٩؛ ٧٨٢٠
مناسك الحجّ: ٧٩٨٥
منبع الآداب: ٨٢٦٤
المنبّهات على الاستعداد ليوم الميعاد:
٢،٧٨٧٠؛ ٨١٦٠-٨١٦٣؛ ٨١٦٦
المنبّهات على الأمور الواجبات: ٢،٧٨٧٠
المنتخب في أصول المذ هب (كتاب
الاخسكتي): ٢،٨٠٢٣
منتخب من الفتاوى التاتارخانيّة:
١٠،٨٠٣٩
منتخب من كتاب حادى الأرواح إلى بلاد
الأفراح: ٢،٨١٠٤
منتخب المجالس: ٨١٥١
منلا الهي نك نصيحتلردر: ٢،٨٢٦٩
منهاج العابدين: ١١٢٨
منهاج المتعلّم : ٤،٨١٨١
منهاج النظام في دين الإسلام: ٨٠٣٧
منية المصلّي وغنية المبتدي:
٧٨٥٢-٧٨٥٥؛ ١،٧٨٥٦؛ ١،٧٨٥٧؛
١،٧٨٥٨؛

الموعظة: ٣،٧٩٣٥؛ ١،٨١٩٧؛ ١،٨٢٠٤؛
١،٨٢٧٥؛ ١،٨٢٧٦؛ ١،٨٢٧٨
الموعظة بالتركي: ٣،٨٢٨٣
الموعظة الحسنة: ٨١٦٨،٨١٦٩
الموعظة الحسنة الأخرى: ٨١٨٤
الموعظة الحسنة بالتركي: ١،٨٢٨٣
الموعظة لمجهول: ٢،٨٢٧١؛ ٢،٨٢٧٩
الهيّات: ٥،٨٢٧٨
مولد - وسيلة النجاة: ٢،٨١١٢
ميزان المدّعين في إقامة البيّنتين: ٤،٨٠٥٢

ن

نامه لردر: ٨٠٤٠-٨٠٤٣؛ ١،٨٠٤٤؛
١،٨٠٤٥
نجاة العاملين:١،٨١٧٨
نجاة المتّقين : ٢،٧٩٤١*
نصائح الصغار: ١،٨١٠٦
نصائح العباد في بيان ألفاظ منبّهات على
الاستعداد ليوم الميعاد : ٨١٦٠-٨١٦٣
نصائح ملوك ومواعد أهل سلوك: ٢،٨٢٦٠
نصيحت نامهء نوشروان: ٢،٨٢٨٣
نظم رسالة الصلاة لشمس الدين الفنّاري:
٢،٨٢٥٩؛ ٣،٨٢٦٩
نظم شريف بركوي: ١،٨٢٢١
نفيسه أخرويهٔ في ترجمة الصلوات
مسعوديّة: ٨٢٢٨-٨٢٢٩
نمازلق:٣،٧٩١٩؛ ٧٩٧٧-٧٩٨٠؛
١،٧٩٨١؛ ٤،٨٠٣٩
نهاية الرتبة الظريفة في طلب الحسبة
الشريفة: ١،٨٠٣٦

نور الإيضاح ونجاة الأرواح : ٣،٧٨٥٦

و

واقعات آقکرمانی: ١،٨٠١٤
وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة: ٤،٧٩٤٨
وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف: ٨٠٨١؛ ٣،٨١١٣
وصيّة رسول اللّه عليه السلام لفاطمة: ٢،٧٩٨١؛ ١،٨٢٧١
وصيّة النبيّ عليه السلام للإمام عليّ: ١٧،٧٩٤٨؛ ٢،٨١٥٣
وصيّتنامه: ٨٢٨٠
وصيّتنامهء برکوي: ٧٩٠٧-٧٨١٨؛ ١،٧٩١٩؛ ١،٧٩٢٠؛ ٧٩٣٦*
وصيّتنامهء رسول عليه السلام: ١،٨١٨٦
وصيّتنامهء محمّد بن أحمد السرايي: ٧٩٩٤
وقاية الرواية في مسائل الهداية: ٧٨٣٩؛ ٧٨٤٠؛ ١،٧٨٤١

ی

يوسف وزليخا: ١،٨١٦٧

ه

الهداية في الفقه الحنفي؛ ٧٩٤٢*
هديّة الخلان وتذكرة الإخوان: ٨١٧٣

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI
(اسماء الكتب)

A

Abğad fāl: 8076,3

Abyāt ta'līm al-muta'allim: 8128,2; 8132,2; 8138,3

Ādāb al-manāzil: 8254,2; 8261,1

Ādāb al-quḍāt manẓūma bi at-turkiyya: 8080,1

Adāb al-Qur'āniyya 'alā maḏhab al-ḥanafiyya fī nahğ al-musṭafawiyya: 8113,4

al-Aḥādīṯ: 8131,2

al-Aḥādīṯ ma' at-tarğama bi at-turkiya: 7920,2; 8236,6

al-Aḥādīṯ al-qudsiyya (al-arba'īniyya) wa kalimāt al-insiyya: 8202,5

Aḥādīṯ šarīf: 7949,4

al-Aḥkām al-mar'iyya fī al-arāḍī al-amīriyya: 8048; 8049,1

Aḥwāl al-arba'īn: 8029; 8030,1

Aḥwāl al-farā'iḍ: 8078,2

Anwār al-ḥamīd fī fiqh ahl tawḥīd: 7963

Anwār al-qulūb: 8262

'Aqa'id ahl sunna wa ğamā'a: 8236,4

Arāḍī ya dā'ir qawānīn: 8068

Arāḍī ya muta'alliq olān qānūn fatwālar dir bayān olūnur: 8044,2

Arba' wa ḫamsūn farīḍa: 7825; 7948,2

Arba' wa ḫamsūn farīḍa tarğamasi: 7901

Aṣ-Ṣaḥā'if al-qudsiyya (kitāb ḥadīṯ al-qudsī): 8146,4; 8175,5; 8179; 8256,2

al-Ašbāh wa an-naẓā'ir: 7875; 7876;

Aškāl al-farā'iḍ: 8269,5

Ašrāf-i sa'āt bayandir: 8221,9

al-'Awāmil al-ğadīd: 8113,2*

Awrād yaḥyā efendī: 8278,6

Ayyuhā al-walad: 7948,7; 8101; 8129,2; 8146,5

Ayyuhā al-walad terğemesī: 8125,2; 8255; 8256,1

B

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya sitta): 7857,4; 7872,3

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 7919,4; 8137,2; 8270,10;

8111,2; 8130,2

Bāb ẓikr al-mawt: 7948,16

Bad' al-amālī: 8039,7; 8138,4

Badā'i' aṣ-ṣukūk: 8058-8059; 8060,1; 8140,3

Baḥr al-anwār: 8177

Baḥr ar-Rā'iq: 7881

Baḥṯ fīmā ya'taqid an-nās min faḍl al-layla al-ḫāmisa 'ašara min Ša'bān: 8165,1

Bay' wa širā risālası: 7957*

Bayān-ı tā'rīfāt: 7935,2

Bidāya al-hidāya: 8102,1; 8103,1

Biḍā'a al-ḥukkām fī iḥkām al-aḥkām 8077; 8078,1; 8079,1;

Biḍā'a al-Qāḍī li iḥtiyāğihī ilayhi fī al-mustaqbal wa al-māḍī: 8050

al-Binā': 8039,2

Bosna lisānīle naṣīḥat risālesī: 8285; 8286,1; 8287,2

Bošnāk lisān ğumla ma'lūm olduğı: 8286,2

Bustān al-ārifīn: 8083-8085; 8086,1;

Bustān al-muḥaddiṯīn: 8165,2

D

Dalīl as-sā'irīn ilā ziyāra ḥabīb Rabb al-'ālamīn: 8157,2

Daqā'iq al-aḫbār bit-turkiyya: 8237,2; 8248-8252; 8253,1; 8254,1; 8256,6

Daqā'iq al-aḫbār va ḥaqā'iq al-i'tibār: 8086,3; 8089-8097; 8098,1; 8146,2; 8275,2

Dastān-i Fāṭima-i az-zahrā': 8270,6

Dāstān Ṣabā'ī: 8278,4

Ḍaw' al-miṣbāḥ muḫtasar al-miftāḥ: 7971,2*

Dīwnāme: 8221,4

Du'ā' wird Yaḥyā: 8039,8

Du'ānāma-i Abū as-Su'ūd: 7965,3

Durar al-ḥukkām fī šarḥ ġurar al-aḥkām: 7871

ad-Durra al-fāḫira fī kašf 'ulūm al-aḫira: 8104,1

Durr al-wā'iẓīn va ḏuḫr al-'ābidīn: 8176

Durr-i meknūn: 8226,2

ad-Durūs ar-ramaḍaniyya: 8187

Dur yekta: 7962,1

E

Eğer sorsalar: 7828,2*

Elli dört farḍ: 7941,11; 7990,2; 7991,2;

Eraziye muta'alliq ma'mūl bihā gadīd qānūn sulṭānidir: 8051,6

F

Faḍā'il: 8238-8246; 8247,1

Faḍīla bismillah: 8256,4

Fālnāme-i Dāniyāl: 8221,7

Farā'iḍdan bir risāla: 8026,2

al-Fara'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id: 8079,7

Fara'id al-islām: 8259,3

al-Farā'iḍ as-sirāğiyya: 8019; 8020,1; 8126,6;

Farā'iḍ wāfiya: 8078,7

Faṣl fī ḏikr al-asmā' al-ḥusnā: 8221,12

al-Fatāwā: 8018; 8080,2;

al-Fatāwā al-Aḥmadiyya al-Mostāriyya: 8017

Fatāwā 'Alī efendī al-Čatālğawī: 8016; 8044,3

Fatāwā-i Kamāl-pāšā zāde: 8253,3; 8270,11

Fatāwā-i mağmūası: 8076,2;

Fatāwā Qāḍīḫān (prvi svezak) : 8011

Fatāwā Yaḥyā efendī Minqārī zāde (aw) fatāwā ʻaṭā'iyya: 8015

Fawā'id al-amālī wa farā'id al-la'ālī: 7950-7955; 7956,1

Fawā'id al-ğalīla fī ʻibārāt qalīla: 8175,3

Fī bayān alfāẓ al-haṭa': 8254,3

Fī bayān ayyām as-saʻdāt wa an-naḥisāt: 8221,11

Fī maʻrifa aḥkām as-sana: 8221,10

al-Fiqh al-akbar: 7872,5; 7880,2*; 7948,8; 7964*

al-Fiqh al-akbar tarğamasī: 7880,2

Fiqh al-Kaydānī: 7857,5; 7872,1; 7848,10; 7862,3

al-Fiqh an-Nāfiʻ; 7836

Ğ Ġ G

Ġālib wa mağlūb bilmak bayānindadir: 8221,8

al-Ğāmiʻ al-wağīz (aw) al-fatāwā al-bazzāziyya: 8012

Ğamiʻ al-azhār wa laṭā'if al-aḫbār: 8156

Ğāmiʻa al-ḥikam: 8086,2

Ğarīda-i al-farā'īḍ: 8031-8033; 8034,2;

Ğawāhir al-farā'iḍ: 8014,3;

Ğawāhir al-fiqh: 7865;

Ğawāhir al-islām: 7828,2; 7919,2; 7949,2; 7982,3; 7983-7984

Ğawār al-aḫyār fī dār al-qarār: 8142

Ğawhara bahiyya-i aḥmadiyya fī Šarḥ al-waṣiyya al-muḥammadiyya: 7936

Ġāya al-wuṣūl ilā ʻilm al-fuṣūl: 7873;

Ğazâ qanūnnāne humāyūndir: 8069,2

Ğihān numā: 8188,3

Gufte-i Aḥmad efendī: 8221,2

Ğuma ġün iš išleyan ʻaḏābdir: 8186,2

Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī: 7859-7861; 7862,1.

Ġurar al-aḥkām: 7871

Guzīde: 8186,5; 8268; 8269,1

Ḫ Ḥ H

Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq fī al-mawʻiẓa: 8204,3

Ḥadīṯ al-arbaʻūn: 8026,8; 8202,2

Ḥadīṯ arbaʻūn maʻ at-tarğama bi at-turkiyya: 8186,4

Hadiyya al-ḫulān wa taḏkira al-iḫwān: 8173

Ḥağğ risālasī: 7986

Ḥağğin farḍlarini wa wāğiblerini wa sunnatlarını bayān īdir: 7841,2;

Ḥalabī aṣ-ṣağīr: 8175,3

Ḫāliṣa al-ḥaqā'iq lima fīhi asālīb ad-daqā'iq: 8140,1; 8203

Ḥaqqā šukr: 7982,5

Ḥāšiya al-Ğurğānī ʻalā Šarḥ muḫtaṣar al-muntahā li al-Īğī: 7823

Ḥāšiya al-iṣlāḥ wa al-īḍāḥ.: 7888*
Ḥāšiya az-Zībārī ʻalā Šarḥ al-istiʻārāt as-Samarqandiyya: 8197,2
Ḥayā al-qulūb fī al-mawʻiẓa: 8147-8148
H̱ayriye-i Nābi: 8227
Ḥāšiya al-iṣlāḥ wa al-īḍāḥ.: 7888*
al-Hidāya: 7866*
Ḥikāya ṣanʻāniyy: 8256,3
Ḥikāye Fāṭime-i ez-zehrā’: 8270,7
H̱odā rabbum: 8039,11
H̱ulaṣa al-aẖbār fī aḥwāl an-nabiyy al-muẖtār: 8152
Ḥulya-i-H̱āqānī: 8221,13
Ḥulwiyyāt Šāhī aṣ-ṣulṭān fī al-furūʻ: 7903
H̱uṭab al-ǧumuʻa: 8191-8196
al-H̱uṭab al-minbariyya: 8189

I

ʻIbādāt-i badaniyya: 7964; 7965,1
al-Iṣlāḥ wa al-īḍāḥ: 7888*
Iǧāza li Ḥasan al-Bosnawī: 7887
Iǧāza li Muṣṭafā an-Nā’ilī: 7941,6
Ilāhiyyāt: 8278,5
Iʻlām al-bāḥiṯ bi qubḥ umm al-habā’iṯ: 7886
ʻIlm ǧafrdan bir manqūldur: 8278,2
ʻIlm-i ḥāl: 7987-7988; 7989,1; 7990,1; 7991,1; 7992
ʻIlm-i ḥāl li Abū Bakr al-Islāmbūlī: 7982,4
ʻIlm-ı ḥāl-ı Birgiwī: 7907*
ʻIlm-i ḥāl Busnawī: 8010
ʻIlmi hāl li maǧhūl: 7947,2; 7948,14; 7993; 7995; 7996,1 7996,3; 7997,1; 7998; 8236,2
ʻIlm-i ḥāl - sahla al-wuṣūl: 7999; 8000,1
ʻIlm-i ḥāl li Sirāǧuddīn: 7944-7946; 7947,1; 7962,4; 8276,2
ʻImād al-islām: 8212-8220
al-ʻInāya fī šarḥ al-Hidāya: 7866
Inqāḏ al-hālikīn: 7948,5
Insān kāmil olān ʻibrat alağaq naṣīḥatdir: 8039,6
al-Iršād: 7867,1
Iršād al-muṣallīn: 7989,2
al-Iṣlāḥ wa al-īḍāḥ: 7888*

K

Kaʻbe-i ḥaqqinda bir qaṣīde-i dir: 8270,5
Kalimāt min kalām al-imām ʻAlī raḍiyallāhu ʻanhu: 8079,3
Kanz ad-daqā’iq: 8079,7
Kaššāf al-muškilāt: 7940,1
Kifāyat al-mubtadī: 8128,3
Kitāb Abū Ṭayyib: 8171
Kitāb adab al-qāḍī: 8075
Kitāb aḥwāl ǧannat wa darağātuhā: 8270,1
Kitāb alfāẓ al-kufr: 7864,1
Kitāb fī al-ʻaqā’id: 8247,2
Kitāb dāstān tammim dārī: 7997,3
Kitāb al-farā’iḍ ʻarabī ʻalā qawl abū suʻūd: 8126,4
Kitāb farāiḍ-i turkī: 8078,6
Kitāb fī al-fatāwā: 8013

Kitāb fī al-fiqh li mağhūl: 7891; 7966-7970; 7971,1;

Kitāb al-Ǧawāhir: 7865*

Kitāb fī al-ğihād: 7941,2

Kitāb fī al-ḥadīṯ: 7902,2; 7971,2; 8146,3;

Kitāb fī al-ḥağğ; 7841,3;

Kitāb al-ḥuqūq (ḥuqūq ihwa al-islām): 8149,1

Kitāb al-ḫuṭab: 8190

Kitāb ʻibādāt wa aḫlāq: 8274

Kitāb Iblīs: 7962,2; 8039,9; 8272;

Kitāb Iblīs aw Iblīs naṣīḥatī: 7956,5;

Kitāb Iblīs aw risāla-i Šayṭān nāma: 8000,2; 8287,2

Kitab-i Fāṭima aḥwālī: 8270,8

Kitāb-i ṭāliʻ-i mewlūd: 8221,3

Kitāb al-karāhiyya: 7864,3

Kitāb luġāt: 7956,4

Kitāb malhimā: 7919,7

Kitāb al-mawʻiẓa bil-ʻarabiyya li mağhūl: 8198-8199

Kitāb fī al-mawʻiẓa: 8181,1; 8201; 8281; 8284

Kitāb al-mubhiğ: 8088,1

Kitāb nawādir al-fatāwā: 7864,2

al-Kitāb i al-Qudūri: 7830

Kitāb aṣ-ṣakk: 8061-8063

Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl: 8056

Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl: 8057

Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl: 8064

Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl: 8072

Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl: 8073

Kitāb aṣ-ṣalah fī layālī šahr ramaḍān: 8270,2

Kitāb su'āl nāme : 8146,7

Kitāb šarīʻat olunmaq: 8026,9

Kitāb šurūṭ aṣ-ṣalā: 7895

Kitāb taʻbīr ar-ru'yā: 7919,6

Kitāb at-taḫwīf min an-nār wa at-taʻrīf biḥāl dār al-bawār: 8143

Kitāb ṭāliʻ al-mawlūd: 7919,8; 7919,9;

Kitāb at-tanzīh: 7948,13

Kitāb tarğama'i ʻAbdurraḥmān: 7941,12

Kitāb al-waqf wa al-ibtidā' fī al-Qur'ān (wuqūf as-Sağāwandī): 7870,5;

Kizil elma ḥikāyesi: 8276,3

L

Lawâqiḥ al-anwār fī ṭabaqāt al-aḫyār: 8188,4

Luġat ʻarabī - turkī: 7956,7

Luġat-i turkī-busnawī: 7956,3

Luġat ḥurūf tahağğ: 8036,2;

M

Mafātiḥ al-aqfāl: 8020,4;

Mafātīḥ al-ğinān wa maṣābīḥ al-ğanān: 8114-8116

al-Mafātīḥ fī šarḥ al-maṣābīḥ: 8185,5

al-Mafhūm al-ğadīd: 8078,4

al-Mağālis: 8185,1

Mağālis al-abrār wa masālik al-ahyār wa maḥā'iq al-badʻ wa maqāmiʻ al-ašrār: 8153-8155

Mağālis al-mawʻiẓa li mağhūl: 8175,4; 8183; 8200; 8202,1

Mağma‘ al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 7850;
Mağma‘ al-fawā’id li-ğamm al-‘awā’id: 7838
Mağma‘ maw‘iẓa-i aqḥiṣārī: 8167,1
Mağmū‘a: 8151,2
Mağmū‘ā aḥādīṯ fī aḥwāl yawm al-qiyāma: 8202,3
Mağmū‘a aḥādīṯ ma‘ at-tarğama at-turkiyya: 8270,3
Mağmū‘ā aḥādīṯ fī al-wa‘ẓ li maǧhūl): 8180; 8202,6
Mağmū‘a al-masā’il al-‘ağība: 8026,5
Mağmū‘a mawā‘iẓ al-qur’aniyya: 8175,2
Mağmū‘a an-naṣā’iḥ wa al-abyāt: 8188,1
Malğa’ al-quḍāt ‘inda ta‘āruḍ al-bayyināt: 8051,2; 8079,5
Ma‘lūmāt name’i nafi‘ah: 7990,3
Manba‘ al-ādāb: 8264
Manār al-anwār: 7819; 7820
Manāsik al-ḥağğ: 7985
Marġūb al-abrār wa manfūr al-ašrār: 8172
Marḥūm Qāḍī zāda afandīnın waṣiyyat lardir: 7996,2; 8039,5
Ma‘rūḍāt Abū as-Su‘ūd fī al-fatāwā: 8052,3; 8060,2; 8079,8
Markaziyy an-nufūs: 8276,2.
Masā’il ḏawī al-arḥām: 8020,10
Masā’il dīniyya: 7973
Masā’il fī al-farā’iḍ: 8020,5
Masā’il fiqhiyya: 7972
al-Masā’il al-muḫtalifa fī al-farā’iḍ: 8020,9
Masā’il min munāsaha al-farā’iḍ: 8020,6; 8020,11
Mas’ala duḫūl walad al-bint fī al-mawqūf ‘alā awlād al-awlād: 7904
Maṭālib al-muṣallī: 7857,5
Matn al-farā’iḍ as-sirāğiyya ma‘ at-tarğama: 8027
al-Maw‘iẓa: 7935,3; 8197,1; 8204,1; 8275,1; 8276,1; 8278,1
al-Maw‘iẓa al-ḥasanā: 8168-8169
al-Maw‘iẓa al-ḥasana bi at-turkī: 8283,1
al-Maw‘iẓa al-ḥasana al-uḫrā: 8184
al-Maw‘iza li mağhūl: 8271,2
al-Maw‘iẓa li mağhūl: 8279,2
al-Maw‘iẓa bi at-turkī: 8283,3
Mewlid - wasila an-nağāt: 8112,2
Miftāḥ al-ḥuṣūl li-mir’āt al-uṣ’l fī Šarḥ mirqāt al-wuṣūl: 7883
Minhāğ al-muta‘allim: 8181,4
Minhāğ an-niẓām fī dīn al-islam: 8037
Mir’āt al-muruwwāt wa ‘ama aṣ-ṣāliḥāt: 8088,2
Miṣbāḥ al-īmān: 8262*
Miškāt al-anwār fī laṭā’if al-ahbār: 8015
Mi‘a min kalimāt amīr al-mu’minīn ‘ālī karramallahu wağhahū: 8079,4
Mi’a farīḍa: 7941,13
Mīzān al-mudda‘ayn fī iqāma al-bayyinatayn: 8052,4

Mu‘addil aṣ-ṣalā: 7857,3; 7872,2; 7877; 7878,1;

al-Mu‘ādil fī šarḥ Multaqā al-abḥur: 7884-7885;

Mu‘ğizāt an-nabiyy: 7941,3

Muḥammadiyyah - risālā muḥammadiyyah: 8205-8210

al-Muḫtār li al-fatwā: 7849;

Muḫtaṣar al-awfā fī Šarḥ asma' al-ḥusnā: 8103,2

Muḫtaṣar Ġunya al-mutamallī fī šarḥ munya al-muṣallī: 7862,2; Muḫtaṣar al-Qudūrī: 7830-7835

Muḫtaṣar min šarḥ muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣala: 7829

Muḫtaṣar al-muntahā : 7823

Multaqā al-abḥur: 7889*

al-Munabbihāt ‘alā al-isti‘dād li yawm al-mī‘ād: 7870,2; 8166; Munāğāt imām Šāfi‘ī: 8138,7

Munāğāt Mūsā ‘alayh as-salām: 8236,3

Munağāt Muḥammad Ḥāzim Korkud-zāde; 8103,4

Munāğāt aš-Šayḫ ar-Rabbānī isḥāq as-sahīr bi-ğamāl al-Qarmānī: 8103,3;

Munla ilāhī nin naṣīḥatlardir: 8269,2

al-Muntahā li al-Īğī: 7823;

Muntaḫab min al-Fatāwā at-Tātārḫāniyya: 8039,10

Muntaḫab min kitāb Ḥādī al-arwāḥ ilā bilād al-afrāḥ: 8104,2

al-Muntaḫab fī uṣūl al-maḏhab: 8023,2

Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī: 7852-7855; 7856,1; 7857,1; 7858,1;

Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā: 7826; 7827,1; 7828,1; 7858,2;

Muqaddima' Quṭbuddīn: 7902,1

Muršid al-muta'ahhil: 7868-7869; 7870,1;

Muḫtaṣar fī asrār sura al-fātiḥa: 8102,2

N

Nafīsa uḫrawiyya fī tarğama aṣ-ṣalawāt mas‘ūdiyya: 8228-8229

Nağāt al-‘āmilīn: 8178,1

Namāzlik: 7919,3; 7977-7980; 7981,1; 8039,4;

Naṣā'iḥ al-‘ibād fī bayān alfāẓ munabbahāt ‘alā al-isti‘dād li yawm al-mī‘ād: 8160-8163

Naṣā'iḥ aṣ-ṣiġār: 8106,1

Naṣā'iḥ mulūk wa mawā‘id ahl sulūk: 8260,2

Naṣīḥa al-iḫwān wa 'l-muršidātu 'l-ḫullān: 8188,3

Naṣīḥat nāme-i Nūširwān: 8283,2

Naẓm risāla aṣ-ṣalah li Šamsuddīn al-Fannārī: 8259,2; 8269,3

Naẓm šarīf Birġiwī: 8221,1

Nihāya ar-rutba aẓ-ẓarīfa fī ṭalab al-ḥisba aš-šarīfa: 8036,1;

Nūr al-īḍāḥ wa nağāt al-arwāḥ: 7856,3; 7882

Q

Qanūn ğadīd 'Uṯmānī: 8071

Qānūn nāme: 8069,1

Qānūn-nāme der ḥaqq-i arāḍī: 7940,2

Qānūn nāme-i arāḍī: 8053-8054

Qānūn nāme-i ğadīd sulṭān wa amr munīf Ḫāqānī: 7940,3 Qānūn nāme-i ğadīd sulṭān Sulaymān ḫān: 8052,2

Qānūn name-i humāyūn i'lanī: 8049,2

Qānūn nāme-i liwā-i Bosna: 8046-8047; 8051,5

Qānūn nāme-i ma'mūl bih dir: 8066

Qānūn sulṭānī zamān Ḥamza pašā dir: 8067 Qānūn nāme Ālī 'Uṯmān: 8045,3

Qaṣīda al-alfiyya fī madḥ muḥammad a. S.: 8167,3

Qaṣīda bad' u al-amālī: 7948,9

Qaṣīda Bānat su'ād: 7841,4;

Qaṣīda lāmiya: 8076,4

al-Qaṣīda al-munfariğa: 8099; 8100,1

al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya ma' tarğamatihā bi- 't-turkiyya: 8167,4

Qaṣīda-i turkiyya fī ḥaqq Ibrāhīm: 8270,4

Qawā'id kullī: 7870,4

Qıṣṣalar mağmū'asī: 8282

Qiṭ'a min al-fiqh: 7974; 7975

Qiṭ'a min al-farā'iḍ: 8035; 8078,3

Qiṭ'a min kitāb muzakki an-nufūs: 8278,3

Qiṭ'a min an-naḥw: 7949,3

Qiṭ'a min aṣ-ṣakk: 8074

Qiṭ'a min Šarḥ miškāt al-maṣābīḥ fī al-ḥadīṯ: 8026,3

Qiṭ'a min kitāb yaḏkuru fīhi ba'ḍ faḍā'il wa al-mustaḥibbāt: 8165,3

Qirā'a suwar al-qur'ān lil-ḥāğğa: 7902,3

Qırk ḥāl farā'iḍ: 8034,1

Qırq su'āl: 7919,5; 8230-8235; 8236,1; 8237,1; 8256,5

R

Rāḥa aṣ-ṣaliḥīn wa ṣawā'iq al-munāfiqīn: 7879; 7880,1

Rawḍa al-islām: 7997,2; 8259,1; 8260,1

Rawḍa al-mulūk fī al-ādāb wa al-aḫlāq wa as-sulūk: 8141

Ravnāq al-mağālis: 8204,4

Risāla min adab al-qāḍī: 8051,3

Risāla fī al- aḫlāq: 8000,3

Risālā-i aḫlāq: 8273

Risāla amniya īmān va islām va ṭarīq ḍalālatī: 7976,1

Risālā fī al-'aqā'id: 7948,12

Risāla fī asmā'i al-ğanna: 8140,2

Risāla al-bay' wa aš-širā': 7957*

Risāla fī bayān kalimāt suwar al-qur'ān: 8204,2

Risāla fī bayān kawākib as-sab'a bar tartīb aflāk: 8221,6

Risāla-ı Birgiwī,: 7907*

Risāla fī ḍabṭ uṣūl al-farā'iḍ: 8030,2

Risāla fī ḍabṭ uṣūl al-farā'iḍ bi at-turkī : 8014,2

Risāla fī faḍīla al-ayyām wa aš-šuhūr: 8275,3
Risāla fī faḍīla aṣ-ṣadaqa wa aḥkāmuhā: 7961,2
Risāla fī al-farā'iḍ: 8020,7; 8026,1
Risāla al-fawǧ: 8202,4
Risāla fī al-ǧihād7976,2
Risala fī al-ḥadīṯ: 8185,4; 8270,12
Risāla ḥadaṯ al-wuḍū': 8181,5
Risāla fī ḥall muškilāt: 7941,1
Risālā fī ḥaqq al-basmala: 7941,16
Risāla fī ḥaqq ad-duḫān wa al-qahwa: 8158,1
Risāla fī al-ḥisāb: 8269,6
Risāla fī ḥukm aṣ-ṣalā: 7948,3
Risala-i Belġrād pašasi Muḥammad paša'nin Užiče Šayḫī: 7941,7
Risāla-i Ḥamza efendī: 7957-7958
Risala-i Qāḍī zāde efendī: 7906,2; 7941,10; 7949,1
Risāla-i Rūmī efendī: 7941,8
Risāla-i Rūmī efendī fī al-w'aẓ: 8265; 8266,1; 8267,1
Risāla-i Šayḥ 'Alī efendī lil-quḍāt wa al-umara': 7961,3
Risāla-i Šayḥ 'Alī efendī: 7961,1
Risāla fī al-istinǧā: 7870,3
ar-Risāla al-ladunniyya: 8185,7
ar-Risāla fī manāfi' al-asmā' al-ḥusnā: 8026,7
ar-Risāla fī ma'rifah as-sā' wa al-mudd wa ar-ritl wa al-istār wa ad-dirham: 8185,6
ar-Risāla al-mu'ālaǧa: 8185,2
ar-Risāla al-muštamila 'alā faḍīla al-'amāma wa sunanuhā wa bayān taswīmihā: 8185,3
Risāla muta'alliqa bi-bayān al-i'tiqādāt wa al-aḫlāq wa al-'amāl: 7948,6
Risāla al-muta'allaqa bi aṭ-ṭa'n wa aṭ-ṭā'ūn: 8158,2
Risāla fī qirā'a āya al-kursī adbār aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 7996,4
Risāla an-naṣā'iḥ wa al-waṣāyā: 8159
Risāla aš-šifā' li dawā' al-waba': 7878,2
Risala fī ṭabaqāt al-muǧtahidīn: 8026,6
ar-Risāla fī taḥrīm al-ḫamr: 8236,5
Risāla taqrīr ('ilm-i ḥāl) li al-Birgawī): vidi: taqrīr risāla-i Birġiwī
Risāla fī saǧda as-sahw: 7982,1
Risāla fī waẓā'if al-yaum wa al-layl: 7939,2
Risālā fī wazn al-a'māl: 7948,11

S

as-Sab'iyyāt fī mawā'iẓ al-barriyyāt: 8144-8145; 8146,1
Sa'at nāme: 8222-8225; 8226,1
Ṣakk: 8070
Ṣakk maǧmū'asī: 8065
Ṣakk Muḥammad Ḥulwī: 8055
Ṣakk Šānī aw kitāb aṣ-ṣukūk: 8051,1
Sirāǧ al-muṣallī wa badr al-mubtadī wa muntahī: 7857,2; 7872,4; 7848,15;

Ṣubḥa-i ṣibyān: 8100,2

Subul al-hudā: 7943

Sulṭān Sylaymān zamaninda wa Šayḫi islām Abū Su'ūd 'aṣrinda olan qānūn nāmalar dir: 8040-8043; 8044,1; 8045,1

Š

Šarā'iṭ al-islām: 7956,2

Šarā'iṭ asma' al-ḥusnā: 8269,4

Šarḥ abyāt ta'līm al-muta'allim: 8139,2

Šarḥ dībağa Ġunya al-mutamallī: 8008

Šarḥ du'ā' surḫ bād: 8186,3

Šarḥ farā'id al-fawā'id li-taḥqīq ma'ānī al-isti'āra li'l-iṣba'ī: 7880,3;

Šarḥ al-farā'iḍ as-sirāğiyya li maǧhūl: 8020,2

Šarḥ al-farā'iḍ as-sirāğiyya al-musammā bi al-farā'iḍ aš-Šarifiyya: 8021-8022; 8023,1

Šarḥ al-farā'iḍ as-sirāğiyya bit-turkī: 8028

Šarḥ al-fiqh al-akbar li Abū al-Muntahā: 8026,4; 8181,2;

Šarḥ 'alā ḥāšiya al-iṣlāḥ wa al-īḍāḥ: 7888

Šarḥ kitāb ad-da'wā: 7900

Šarḥ kitāb al-fara'iḍ: 8025

Šarḥ kitāb fī al-fiqh: 7897; 7898

Šarḥ kitāb fī al-fiqh li Qābil al-Qonawī: 7874

Šarḥ kitāb fī aṣ-ṣalā: 7890

Šarḥ kitāb fī aṣ-ṣalāh li maǧhūl: 7892; 7899

Šarḥ kitāb fī uṣūl al-fiqh; 7824;

Šarḥ Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 7851;

Šarḥ al-maw'iẓa: 8182

Šarḥ muḫtaṣar al-muntahā: 7863;

Šarḥ multaqā al-abḥur li maǧhūl: 7889

Šarḥ Umm aṣ-ṣibyān: 8221,5

Šarḥ Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya: 7842-7848;

Šarḥ as-Sirāğiyya: 8078,5

Šarḥ sūre-i al-mulk: 8279,1

Šarḥ qaṣīda minallah arğū: 8277

Šarḥ rasā'il fī al-farā'iḍ: 8020,12

Šarḥ risala-i Ḥamza efendī: 7959

Šarḥ risāla aṣ-ṣaġā'ir wa al-kabā'ir: 7948,2

Šarḥ at-tağnis wa al-mazīd fī al-fatāwā li maǧhūl: 8020,3; 8020,8;

Šarḥ Ta'līm al-muta'allim; 8102,3; 8127,2; 8133-8136; 8137,1; 8138,1; 8139,1;

Šarḥ waṣiyya al-imām al-a'ẓam Abū Ḥanīfa: 8082

Šarḥ-i waṣiyyatnāma-i Birgiwī: 7921-7934; 7935,1;

Šar'ī šarīf da olān fatwalar wa masā'il bayān olunur: 8126,5

Šayṭān nāma: vidi: Kitāb Iblīs

Šir'a al-islām: 8107-8110; 8111,1; 8112,1; 8113,1

Šurūṭ al-islām: 8002-8007

Šurūt al-islām wa naṣā'iḥ al-anām: 8001

T

Ta‘ālīm fiqhiyya: 7896

Tabyīn al-marām fī Šarḥ risāla-i Ḥamza efendī: 7960

Tafsīr al-āyāt min sūra al-ḥašr: 8051,4

Tafsīr lubb al-lubāb: 8104,3

Tafsīr sūra yasīn: 7941,15

Tafsīr at-Tibyān: 8204,2

Tağwīd - maḫāriğ-i ḥurūf: 8178,2

Tağwīd-i qarabāš: 7941,5; 7956,6

Tağwīd-i al-Qur’ān: 7982,6

Takmila al-baḥr ar-rā’iq Šarḥ kanz ad-daqā’iq: 7881

Ta‘līm al-muta‘allim: 8098,2; 8102,3*; 8117-8124; 8125,1; 8126,1; 8127,1; 8128,1; 8129,1; 8130,1; 8131,1; 8132,1; 8138,2; 8149,2; 8181,3;

Tanbīḥ al-ġāfilīn: 8087; 8261,2*

Tanbīh al-ġāfilīn tarğamasi: 8261,2; 8263

Tanqīḥ al-uṣūl ; 7821*

Taqrīr Risāla-i Birġiwī: 7906,1; 7941,9;

Tarğīḥ al-bayyināt: 8076,1; 8079,6

Tarğīḥ al-bayyināt ‘alā al-iḫtiṣār: 8079,2

Tarğama bad’ al-amālī bi’n-naẓm at-turkī: 8138,5

Tarğama-i ḥadīṯ: 7965,2

Tarğama minhāğ al-‘ābidīn: 8211

Tarğama wa Šarḥ al-arba‘īn ḥadīṯan - čihal ḥadīṯ: 8146,6

Tarğama Šir‘at al-islām: 8257-8258

Tarğama wa tafsīr sura al-fātiḥa: 7982,2

Tarğama uṣūl al-ḥikam fī niẓām al-‘ālam: 8038; 8039,1;

Tarğumān al-hidāya fī masā’il al-‘aqā’id wa al-fiqh: 7942

aṭ-Ṭarīqa al-muḥammadiyya: 8150

Tašwīq al-labīb ilā maḥabba al-ḥabīb: 8157,1

at-Tawḍīḥ fī ḥall ġawāmiḍ at-tanqīḥ: 7821; 7822

Tuḥfa al-hadiya (luġat-i dānistan): 7856,2;

Tuḥfa al-iḫwān: 8113,2

Tuḥfa al-iḫwān Nāmī: 7941,14

Taḥfa-i Lāmi‘ī: 8126,2

Tuḥfa al-mulūk: 7837; 7867,2;

Tuḥfa aṣ-ṣukūk: 8052,1

Tuḥfa-i šāhidī: 7827,2; 8126,3

Tuḥfa aṭ-ṭālibīn: 7905

U

’Udda al-musta‘iddīn: 8102,4

Umm aṣ-ṣibyān. : 8221,5

Uns al-lahfān min kalām ‘Uṯmān b. ‘Affān: 8106,2

‘Unwān al-ḥikma wa al-maw‘iẓa al-ḥasana: 8164

‘Unwān al-mašrū‘āt wa ġayr al-mašrū‘āt wa aḥkāmuhā: 7857,5

Uṣūl al-ḥikam: 8038

W

Wāqi‘āt Āqkarmānī: 8014,1

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa: 7948,4

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa li Abū Yūsuf: 8081; 8113,3

Waṣiyya an-nabiyy ‘alayh as-salām li imām ‘Aliyy: 7948,17; 8153,2

Waṣiyyat nāma: 8280

Waṣiyyat-i Rasūlillāh ‘a. s. li Fāṭima: 7981,2; 8271,1

Waṣiyyatnāme-i Birgiwī: 7907-7918; 7919,1; 7920,1;

Waṣiyyatnāme-i Resūl ‘alayh as-salām: 8186,1

Waṣiyyatname-i as-Sarāyī: 7994

Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya: 7839-7840; 7841,1; 7842*

Y

Yūsuf wa Zulayẖa: 8167,2

Z

az-Zahr al-fā’iḥ fī man tanazzaha ‘an ḏunūb wa al-qabā’iḥ: 8170

Zubda al-amṯāl: 8151,1

Zubda al-aymān: 8009

Zubda al-farā‘iḍ: 8024

Zubda al-ḥaqā'iq (Šarḥ waṣiyat Birgiwī): 7937-7938; 7939,1; 7941,4

Zubda al-wā‘iẓīn: 8158,3; 8174; 8175,1

INDEKS AUTORA

A ʻA

ʻAbdulʻazīz b. Aḥmad b. Muḥammad: 8020,10
ʻAbdulazīz al-Fārisī, Mawlānā: 8213
ʻAbdulbāqī b. Muḥammad Asīrī, Asīrī- zade: 8052,4
ʻAbdulbārī b. Dūrẖān b. Ṭurmuš as-Sīnūbī: 8147
ʻAbdulhādī b. al-Ḥāğğ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa al-Wardārī: 7941,14
ʻAbdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, Abu'l-Barakāt : 7819
ʻAbdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, aš-Šayẖ : 8278,3
ʻAbdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, aš-Šayẖ, Munlā Ilāhī: 8269,2
ʻAbdullāh b. Maḥmūd b. Mawdūd b. Maḥmūd b. Buldağī al-Mawṣilī al-Ḥanafī, Abū al-Faḍl, Mağduddīn; 7849
ʻAbdullāh Ṣabrī- efendī ʻAlī Nuruddīn: 7963
ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulazīz b. Amīnuddīn b. Malak (Ibn Firište); 7851
ʻAbdullaṭīf b. Durmīš b. Salīm Ḏakī Qaramānī: 8254,2
ʻAbdulkarīm: 8001
ʻAbdulmağid b. Abī al-Layṯ Muharram az-Zaylī: 8102,4
ʻAbdulmağida as-Siwāsi, aš-Šayẖ : 7948,1*
ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismaʻīl Abū Manṣūr aṯ-Ṯaʻālibī, Abū Ismaʻīl: 8088,1; 8088,2;
ʻAbdulqādir b. Uṯmān al-Qāhirī: 7881
ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb: 7941,4
ʻAbdulwaḥḥāb b. Aḥmad b. ʻAlī aš-Šaʻrānī, (aš-Šaʻrāwī): 8149; 8188,4
ʻAbdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī: 8237,2
ʻAbdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad b. Sulaymān al-Marʻašī al-Ḥanafī: 7884
ʻAbdurrḥman: 7941,12
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī,ʻAḍududdīn: 7863
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Ibn Rağab al-Bağdādī, ad-Dimašq: 8143
ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūẖānī ar-Rūmī, Ḫiṣālī: 8076,1
ʻAbdurraḥmān Qarabāšī. Šayh : 7841,5

‘Abdurraḥmān b. Naṣr b. ‘Abdullāh b. Muḥammad aš-Šayzarī, aṭ-Ṭabarī: 8036

‘Abdurraḥman b. Yūsuf al-Aqsarāyī: 8213; 8214

Abū Bakr al-Islāmbūlī: 7982,4

Abū Bakr al-Waffāq: 7919,6

Abu’l-Barakāt: vidi: ‘Abdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī

Abū Ḥanīfe: vidi: Nu‘mān b. Ṯābit

Abū al-Ḥasan: vidi: ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf

Abū al-Iḫlāṣ: vidi:Ḥasan b. ‘Ammār b. ‘Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā’ī

Abū al-Layṯ: vidi: Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm, Imām al-Hudā

Abū Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī: 8186,5*

Abū al-Qāsim: Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī, al-Madanī, al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī), Nāṣiruddīn

Abū as-Su‘ūd: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-‘Imādī

Abū Ṭayyib: 8171

Aḥmad b. ‘Abdulqādir Aqḥiṣārī ar-Rūmī, aš-Šayḫ: 7883; 8053

Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq Ṭanṭarānī, Abū Naṣr: 8167,4

Aḥmad b. Aḥmad-efendī, Butmir, Šayḫ: 7909-7910

Aḥmad b. Aḥmad b. Yūsuf al-Ḥusaynī: 7886

Aḥmad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Ahmed aš-Šafi‘ī, Ibn al-Ḥağar: 8160-8163

Aḥmad b. ‘Alī b. Ṯa‘lab al-Baġdādī,Muẓaffaruddīn; 7850

Aḥmad ‘Ārif Ḥikmat, Šayḫul-islām: 8048

Aḥmad Bīğān Yāzīğīoġlu: 8226,2

Aḥmad efendī: 8221,2

Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧa‘far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī; 7830

Aḥmad b. Muḥammad Emīn Islambōlī Qāḍī zāde: 7936

Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī: 7870,2

Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Imād al-Maṣrī, Ibn al-Hā’im: 7873; 8185,6

Aḥmad b. Muḥammad al-Mağnisawī: 8026,4

Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī: 8017

Aḥmad b. Muḥammad Rūmī Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī: 7883; 7941,8; 8153

Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Ṭašköprü-zāde,‘Iṣamuddīn : 7878,2

Aḥmad Niyāzī al-Bosnawī: 7999

Aḥmad b. Sayyid al-Biġawī: 8257

Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl Paša: 7857,5; 7888; 7904*; 7948,11; 8026,6; 8040; 8044; 8185,6; 8253,3; 8269,5

Aḥmad b. Yaḥyā b. Abī Babr al-Maġribī b. Abī Ḥağalah,

at-Tilmisānī, Šihābuddīn: 8142
Aḥmad b. ʻUmar b. Muhīr aš-Šaybānī, al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr,: 8075
Aḥmad-zāde b. Mīrzā: 8058*
ʻAlī b. ʻAbdullāh Aqkarmānī: 8014,1
ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǧalīl al-Farġānī, al-Marġīnānī: 8020,3-4, 11,
ʻAlī b. Abū Ṭālib: 8079,4
ʻAlī, efendī, Šayḥ: 7961
ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf: 7823; 8021;
ʻAlī b. Muḥammad al-Čatālǧawī, Šayḫ al-islām: 8016
ʻAlī b. Muṣṭafa b. Ḥasan Albaṣānī: 8114,4
ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, Šayḫ : 7921
ʻAlī b. Sulṭān b. Muḥammad al-Qārī, al-Harawī: 8202,5
ʻAlī b. ʻUṯmān al-Ūšī al-Fargānī, Sirāǧuddīn, Abū Muḥammad: 7948,9; 8039,7
Ālim b. ʻAlā al-Ḥanafī: 7948,10; 8039,10
Aq ʻAlī efendī Izmidī, Koġa ʻAlī zv. Aq Baba: 8238
Aq Baba: vidi: Aq ʻAlī efendī Izmidī, Koġa ʻAlī
Asīrī- zade: vidi: ʻAbdulbāqī b. Muḥammad Asīrī
ʻAṭā'ullāh Muḥammad: 8015

B

al-Bābartī: vidi: Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī, al-Ḥanafī, ad-Dimiškī
al-Baġdādī,: vidi:Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧaʻfar b. Ḥamdān
Bahā'uddīn b. Yūsuf: 8146,6
Bašārat b. ʻAbdussalām: 8046
al-Birgawī: Muḥammad b. Pir ʻAlī al-Birgawī
Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 8088,2; 8102,3; 8128,2

D, Ḏ, Ḍ

Darwīš Muḥammad b. Aflaṭōn Akmaluddīn: 8051,1
Darwīš Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ġülšanī al-Adirnawī, Kāmī: 8228
Daftardār-zāde: vidi: Ismāʻīl Ḥaqqī
Ḍaʻīfī: 8039,11

F

al-Fargānī: vidi: ʻAlī b. ʻOṯmān al-Ūšī , Sirāǧuddīn
Farīduddīn Masʻūd Učūlī,Šayḫ: 8260,2

G, Ġ, Ǧ

Ǧamāluddīn Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī: 8103,3
Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn: 8051,2

al-Ġazālī: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī, Ḥuǧǧa al-islām, Abū Ḥāmid

Güzelḥiṣārī: vidi: Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī

H, Ḥ. Ḫ

Ḥafīd Dabbāġ-zāde: vidi: Nu‘mān b. ‘Abdullāh ar-Rūmī al-Ḥanafī al-Qāḍī

Ḥāğib-zāde: vidi: Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd, al-Istanbūlī

Ḥamza b. Alī-efendī Nuruddīn: 8067

Ḥamza-efendī Derendelī: 7957; 7959-7960

Handžić, Mehmed: 8164

Ḥasan b. ‘Abdullah: 8139,2

Ḥasan b. ‘Abdullah al-Bosnawi, Handžić: 7887

Ḥasan b. ‘Ammār b. ‘Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā’ī, Abū al-Iḫlāṣ; 7856,3

Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī; 7825; 7901

Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzǧānī al-Farġānī Qāḍīḫān, Fahruddīn : 8011

al-Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muṣṭafā, Īmočqa: 8157,1-2; 8236,4-6

Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī al-Kurdī: 8197,2

Ḥasan b. Ṭurḫān al-Kāfī al-Āqḥiṣārī, al-Bosnawī: 8038

al-Ḫawārazmī: vidi: Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī

Hibbatullāh b. Ibrāhīm: 8222

Ḫiḍr, al-Ḥāğī: 8261,2

Ḥiḍr-zāde: 8052,1*

Ḫiṣālī: vidi: ‘Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī

al-Hudā’ī: vidi: Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Uskudārī al-Ḥanafī

Ḥuǧǧa al-islām: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid

Ḥusayn ef. al-Iṣba‘ī as-Sarāyī: 7880,3

al-Ḥusayn b. Maḥmūd b. Ḥasan az-Zaidānī, Muẓhiruddīn: 8185,6

Ḥusayn b. Mas‘ūd al-Farra‘ al-Baġawī aš-Šāfi‘ī: 8185,5

Ḫulūṣī: vidi: Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī

I

Ibn Firište: vidi: ‘Abdullaṭīf b. ‘Abdulazīz b. Amīnuddīn b. Malak

Ibn Ḥağar al-‘Asqalānī: 7870,2

Ibn al-Hā’im: vidi: Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Imād al-Maṣrī

Ibn Kamāl Paša: vidi: Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl Paša

Ibn al-Kātib: vidi:Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yazıǧī -zāde, Yaziǧī -oǧlu

Ibn Nuǧaym: vidi: Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī

Ibn as-Sā‘ātī,: vidi: Aḥmad b. ‘Alī b. Ṯa‘lab al-Baġdādī, Muẓaffaruddīn

Ibrāhīm-efendī: 8071

Ibrāhīm efendī al-Munīrī al-Bosnawī al-Balġrādī: 7943

Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī: 8039,11

Ibrāhīm b. Ismā‘īl: 8102,3;

Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabīal-Ḥanafī; 7859; 7862,2; 8175,3

Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā’ī-dede Muġlāwī; 7827,2

Ilyās b. ‘Abdullāh Nihānī: 8211

al-‘Imādī: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā, Abū as-Su‘ūd

Ismā’il aḍ-Ḍihniyy: 7941,6

Ismā‘īl Ḥaqqī Daftardār-zāde: 8027

Ismā‘īl b. Ibrāhīm b. Iskendiyār b. Bayāzīd b. Emīr b. Ya‘qūb b. Šamsuddīn b. Yemen b. Ğendār, ar-Rūmī, Abū al-Ḥasan: 7903

Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Kardarī: 8020,4

Ismā’īl b. Sinān as-Sīwāsī: 7948,1

‘Ismā‘īl b. Yūsuf Niyāzī: 7959

K

Ka‘b b. Zuhayr b. Abū Sulāmī al-Māzūnī: 7841,4

al-Kardarī: vidi: Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad

al-Kaydānī: vidi: Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil

al-Kāšġarī: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Alī, Sadīduddīn

Korkut: vidi: Muḥammad Ḥāzim

Kose zāde: vidi: ‘Uṯmān b. Ḥasan b. Aḥmad

Kurd efendī: vidi: Muḥammad b. ‘Umar

L

Lāmi‘ī: 8126,2

Luṭfī b. ‘Abdulmu‘īn: 7905

Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydān: 7857,5

M

Maḥmūd b. Aḥmad b. Abū al-Ḥusayn al-Fāryābi: 8140,1

Maḥmūd efendī b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Hudā’ī aš-Šayḫ, al-Uskudārī: 8152

Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Uskudārī al-Ḥanafī, al-Hudā’ī: 8278,5

Maḥmad Našrī: 8188,3

Maḥmūd b. ‘Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī‘a: 7839; 7842

Maḥmud b. ‘Umar az-Zamaḫšarī: 8106,1

Maḥmūd b. ‘Uṯmān Bursawī, Čalabī: 8126,2

al-Mar‘ašī: vid: ‘Abdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad b. Sulaymān al-Mar‘ašī al-Ḥanafī

Muḥammad b. ‘Abdullāh al-Ḫaṭīb, aš-Šayḫ Waliyuddīn Abā ‘Abdillāh: 8026,3

Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Hamadānī: 8144

Muḥammad b. ʻAbdurrašīd as-Sağāwandī:8019; 8021*; 8027

Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻAbdulqādir, ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū ʻAbdullāh; 7837; 8204,3

Muḥammad b. Abū Bakr Ibn al-Qaym al-Ğawzī: 8104,2

Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde, aṣ-Ṣaġrī, al-Ḥanafī: 7997,2; 8107; 8114; 8257

Muḥammad b. Abū Al-Farğ Muḥammad al-Ğawzī: 8170

Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Bosnawī: 7994; 8100,2

Muḥammad b. Amīnuddīn ʻAbdulʻazīz b. Muḥammad aš-Šīrāzī, aš-Šayḫ, Ḍiyāu'ddīn, Abū Maḥmūd: 8228*

Muḥammad Asʻad ef. b. ʻAbdullāh Imāmi-zāde al-Qonawī al-Ḥanafī: 7962,1

Muḥammad Bahā'ī: 8040

Muḥammad b. Bālī: 8186,5

Muḥammad b. Darwīš Muḥammad Ṭānī al-Edirnawī: 8051,1

Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī: 7950

Maḥmūd efendī b. Muḥammad el-Galipoljī: 8016

Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw: 7871; 7883

Muḥammad Fiqhī al-ʻAynī: 8158,1

Muḥammad Furātī, Mawlānā: 7919,5

Muḥammad b. al-Ḥāğğ Ilyās; 7856,2

Muḥammad Ḥamdī al-Prozorawī al-Bosnawī: 8037

Muḥammad b. Ḥamza: 7996,4 Muḥammad b. Ḥamza al-Fannārīju: 8259,2

Muḥammad-beg Ḫaqani: 8221,13

Muḥammad Ḥāzim Korkut-zāde: 8103,4

Muḥammad Ḥulwī: 8055

Muḥammad b. Ḥusayn b. ʻĀli at-Tūrī al-Miṣrī: 7881

Muḥammad b. ʻIsmāʻīl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī: 7864,1

Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad Akmaluddīn al-Bābārtī: 8082

Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī, al-Ḥanafī, ad-Dimiškī: 7866; 7867,1; 8082;

Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbdulğalīl, al-Waṭwāṭ: 8106,2

Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī, al-Kāšġarī, Sadīduddīn: 7852; 7859; 7862,2;

Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥanğī al-Bosnawī: 8164; 8165,1-3

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ğazālī, Ḥuğğa al-islām, Abū Ḥāmid: 7948,7; 8102,1;

8103; 8104,1; 8105; 8125,2; 8185,7; 8211;

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫuğandī: 8141

Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-'Imādī, Abū as-Su'ūd: 7940,1; 7940,2; 7948,7; 7965,3; 8040; 8052,3; 8067; 8126,4

Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī al-Ḥanafī, b. Bazzāzī, Ḥāfiẓuddīn : 8012

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Umar al-Aḫsikaṯī, Ḥusāmuddīn : 8023,2

Muḥammad Muḥiddīn Muṣṭafā Užičanin, Šayḫ: 7941,7

Muḥammad b. Mūsā b. Muḥammad al-Būrsawī: 8050

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğib-zāde al-Istanbūlī: 8052,1*; 8077; 8078,7;

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī zāde: 7906,2; 7944; 7996,2

Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Ḥusaynī, al-Ḫādimī, an-Naqšibandī, al-Ḥanafī, Abū as-Sa'īd: 8159

Muḥammad an-Nakīdī al-Iznīqī, Quṭbuddīn: 7868; 7902,1

Muḥammad Qāḍī zāde ar-Rumī: 8221,9

Muḥammad al-Qurawī, Šayḫ: 8185,1

Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyiddīn: 7868; 7902,1; 7941,2

Muḥammad-paša Šānī-zāde, 8058*

Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgawī; 7857,3; 7879; 7906,1; 7907; 7921; 7937; 7939,2; 7948,5; 8128,3; 8150; 8221,1

Muḥammad Ṣādiq: 8058

Muḥammad b. Salāme al-Quḍā'ī: 8086,3

Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yazığī - zāde, Yaziğī -oğlu, Ibn al-Kātib: 8086,3; 8205

Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī, Abū Ğa'far: 7870,5

Muḥammad b. 'Umar b. 'Arabī b. 'Alī Nawawī, al-Ğāwī: 8160-8163

Muḥammad b. 'Umar Kurd efendī: 7942

Maḥmūd b. 'Uṯmān Bursawī, Čalabī: 8126,2*

Muḥammad al-Wahbī al-Farāiḍī: 8078,4

Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī: 8185,3

Muḥammad b. Yūnus poznat ako Muḥyuddīn, aš-Šayḫ: 8175,3

Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī, al-Madanī, al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī), Nāṣiruddīn, Abū al-Qāsim; 7836

al-Munīrī : vidi: Ibrāhīm efendī al-Bosnawī al-Balġrādī

Munlā Ilāhī: vidi: 'Abdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, aš-Šayḫ

Munlā Sa'īd: 7941,1

Mūsā-zāde: 8052,1*

Munağğim Ḫayruddīn al-Qunawī: 8221,3

Muṣṭafā b. Aḥmad: 8046

Muṣṭafā b. ʻAlī: 8125

Muṣṭafā Darwīš: 7841,3

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī , aš-Šayḫ: 8113,2

Muṣṭafā Muftī al-Mostārī: 7999

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī: 8151,1

Mustafa, imam u Tešnju: 7989,2

Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī: 7937

Muṣṭafā b. Ṭaraqčī, al-ḥāǧǧ : 8058

Muḥammad b. Salāme al-Quḍāʻī: 8086,3

Muṣṭafā b. as-Sayyid ʻAbdullāh Ṭarīqatǧī, Emīr-efendī, aš-Šayḫ : 7960

Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī: 8079,7

Muṣṭafā Šam'ī Prizreni, Mawlānā: 8259,2

Muṣṭafā b. Ṭaraqčī, al-ḥāǧǧ: 8058*

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī Šayḫ Yūyo: 7883

N

Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ; 7826; 7829; 7941,16; 8083; 8086,2; 8087;

Nāẓim Kāmil- efendī: 8080,1

Niğār Oġlu aš-Šayḫ Riḍā: 7948,6

Nuʻmān b. ʻAbdullāh ar-Rūmī al-Ḥanafī al-Qāḍī, Ḥafīd Dabbāġ-zāde: 8052,1

Nuʻmān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe: 7849*; 7872,5; 7864*; 7880,2*; 7948,4; 8081; 8082

O

Omer Hazim Humo: 7999-8000

Q

Qābil al-Qonawī: 7875

Qarabāšī: vidi: ʻAbdurraḥmān Qarabāšī, Šayḫ

al-Qonawī: vidi: ʻAlī aṣ-Ṣadrī, Šayḫ

al-Qudūrī: vidi: Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧaʻfar b. Ḥamdān al-Baġdādī

P

Prōho Sayfullāh: 8009; 8024

R

Raǧap efendī Āmidī, al-Qayṣarī: 8156

Ramić Muḥammad-efendī: 8002

ar-Rāzī: vidi: Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻAbdulqādir, ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū ʻAbdullāh

Rūmī: 8265

S, Ṣ

Ṣabāi: 8276,3.

Ṣadr aš-Šarīʻa aṯ-Ṯānī,: vidi: ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Maḥbūbī

as-Saǧāwandī: vidi: Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī, Abū Ǧaʻfar

aṣ-Ṣaġrī: vidi: Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde, al-Ḥanafī
Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh-efendi: 8031
as-Samarqandī: vidi: Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ
as-Samarqandī: Muḥammad b. Yūsuf, al-Madanī, al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī), Nāṣiruddīn, Abū al-Qāsim
as-Sayyid aš-Šarīf: vidi: ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī
as-Samarqandī: vidi: Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm
aṣ-Ṣārūḫānī: ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, Ḫiṣālī
as-Sīnūbī: vidi: ʻAbdulbārī b. Tūrḫān b. Ṭurmuš
Sulaymān Čalabī, Bursalī: 8112,2
Sunʻī: 8039,11

Š

Šam'ī: vidi:Muṣṭafā Prizreni
Šānī-zāde: 8052,1*
aš-Šaybānī: vidi: Aḥmad b. ʻUmar b. Muhīr, al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr
Šihābuddīn at-Tabrīzī, aš-Šayḫ: 8026,7

T

Ṭāhir b. Salām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫawārazmī, Namadpūš: 7865
Ṭašköprü - zāde: vidi: Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, ʻIṣamuddīn
aṭ-Ṭūsī: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad, al-Ġazālī, Ḥuǧǧa al-islām, Abū Ḥāmid

U

ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī: 7821; 7842
ʻUmar-āġā b. Ḥasan-āġā: 8254,3
ʻUmar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī, Abū Ḥafṣ: 8204,5
ʻUmar b. Ibrāhīm Ibn Nuǧaym: 7881
'Umar b. al-Muẓaffar b. ʻUmar b. al-Wardī al-Ma'arrī al-Ḥalabī: 8188,2
ʻUmar Zihnī: 8287,2
Ummihānī al-Kāzwīni: 8076,4
ʻUṯmān b. Ḥasan b. Aḥmad, Kose-zāde: 8168
ʻUṯmān b. ʻUmar Ibn al-Ḥaǧib al-Mālikī, Abū ʻAmr; 7863
Uṣūlī: 7965,2
al-Ūšī: vdii: ʻAlī b. ʻOṯmān, al-Fargānī, Sirāǧuddīn

W

al-Wardārī: vidi: ʻAbdulhādī b. al-Ḥāǧǧ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa
al-Waṭwāṭ: vidi: Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbd al-Ǧalīl

Waysil b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Bosnawī, Muḥammad, Pinjo: 7887

Y

Yaḥa efendī: 7948,8

Yaḥha efendī: 8039,8; 8067

Yaḥyā- efendī Minqārī-zāde, Šayẖ al-Islām: 8015; 8071

Yaḥyā-ef. aš-Širwānī, Sayyid: 8278,6

Ya'kūb b. Sayyid 'Alī ar-Rūmī al-Brusawī: 8114

Yaziğī -oğlu: vidi: Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yazığī -zāde

Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī at-Tauzarī, Abū Faḍl: 8099

Yūsuf Nābī: 8227

Z

Zakariyya b. Muḥammad al-Anṣārī, Šayẖ al-Islām: 7873

Zaynuddīn b. aš-Šayẖ Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī: 7875; 7881; 7948,1; 8158,2

INDEKS PREPISIVAČA

A, ʻA

ʻAbbās b. Hidāyat: 8283
ʻAbdullah efendī sin Ahmeda Hodžića, Mula: 8129,2
ʻAbdullah b. Ḥasan as-Sarayī: 7868
Aḥmad al-Ḫaṭīb: 8095
ʻAbdullah b. Ismāʻīl Kadribačić: vidi: Kadribašić
ʻAbdullāh b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā: 8223; 8230
ʻAbdullāh b. ʻUmar: 8226,2
ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad: 8249
ʻAbdurraḥmān b. Nāṣruddīn al-Ḫawārizmī: 8020,3-5,11
Abū Bakr b. Aḥmad: 7948,10, 13
Abū Bakr b. Ibrāhīm efendī Prozori: 8156
Ādem Fehīm-zād (Fehimović), al-Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ: 8184
Aḥmad al-Ḫaṭīb: 8095
Ahmed Nijazi: 8286
Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Rağab al-Mōstārī: 8139,1
Aḥmad b. Ṣāliḥ: 8232
Aḥmad b. Sulaymān Kamāl: 8082
ʻAlī Būdilāš: 7976,2
ʻAlī b. Ḥasan Yanipazari, al-Ḥāǧǧ: 8145
ʻAlī b. Ibrāhīm as-Sayyid: 8185,5, 7
ʻAlī b. Maḥmūd: 8239
ʻAlī b. Maḥmūd Koničawī: 7880
ʻAli al-Mostārī, Softa: 7973
ʻAlī b. Muṣṭafā: 8213
ʻĀlī b. Muḥammad: 7901
ʻAlī b. Muḥammad: 8266
ʻAlī b. Pīrī b. Yūsuf: 8104
ʻAlī Riḍā b. Ḥasan: 8060,1
Ayyūb b. ʻUmar Qābil: 7886

B

Baġān b. Munlā Muṣṭafā: 8263
Buṭmīr šayḫ Aḥmad b. Aḥmad: 7909-7910

D

Darwīš: 8126,3
Darwīš b. Muḥammad: 7985
Darwīš b. Muṣṭafā al-Harsaklī, al-Balġradčiqlī: 7870

Đ

Đulbija Abdullatif: 8160-8163

F

Faḍlullāh Belġrādī: 8079,8
Farīd b. ʻAbdullah ar-Rūmī: 8089

G

Ǧa'far: 7837

Ḥ, Ḫ

Ḫalīl b. 'Alī: 7882; 8119
Ḫalīl b. Muḥammad: 7922*
Ḥāmid Muḥammad Qara-beg zāde: 7842
Ḥasan: 8144; 8267
Ḥasan b. 'Abdullāh: 7919,8
Ḥasan b. Ḥusayn Šawqī: 8080,1
Ḥasan b. Ismā'īl: 7860
Hodžić 'Abdullah efendī sin Ahmeda, Mula: 8129,2
Ḥusayn, Šayḫ: 7884
Ḥusayn Wā'iẓ b. Wā'iẓ aš-Šayḫ Muṣṭafā b. aš-Šayḫ Ḫusamuddīn al-Banalūqaw: 8153

I

Ibrāhīm b. Ḏulfiqār: 7865
Ibrāhīm b. Ḥasan: 8146
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 7957; 8216
Ibrāhīm b. Muḥammad: 8260,1
Ibrahīm b. Ṣāliḥ Aqḫiṣārī Bosnawī: 8014,3
Imširović Ibrahim: 8054,3
Isma'īl Ḥaqqī al-Filibawī: 8118
Ismā'īl az-Zihnī: 7996
Ismā'īl Yazdī: 7920

K

Kadribašić 'Abdullah b. Ismā'īl : 8276,1
Kulović Avdo: 7909

M

Maḥmūd Aklālī: 8020,7
Maḥmūd b. Amīnuddīn (Džabić): 8141
Maḥmūd b. Ḥasan b. Naḏīr b. Muṣṭafā b. Iskandar: 7874
Maḥmad ef. Potogija: 8201
Muḥammad b. 'Abdullāh: 7922
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad.: 7843
Muḥammad b. 'Alī, Munlā: 8181
Muḥammad Amīn al-Fawzī, al-Ḥāǧǧ Ḥāfiẓ: 8052,1
Muḥammad Bāqī al-Qāḍī: 8059
Muḥammad efendī: 7895
Muḥammad efendī b. al-Ḥāǧǧ Bālī-zāde b. Ibrāhīm beg: 8137,2
Muḥammad b. Ḫalīl: 7856,1; 8222; 8228
Muḥammad Ḥasīb b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm, (Čoko): 8061; 8221,12
Muḥarram Ḫawāǧa b. Aḥmad: 8265
Muḥammad Ḥāzim: 7999
Muḥammad b. Ḥusayn, Korkuči-zade (!) an-Nawābādī : 8086
Muḥamamd b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn Tātāroġlu: 7939, 7941
Muḥammad b. Isma'īl: 7989,2
Muḥammad Kaywān zāde: 7912
Muḥammad b. Maḥmūd as-Sarāyī: 8182
Muḥammad muftī: 7864,2
Muḥammad b. Muḥammad al-Baġdādī: 8143
Muḥammad b. Muḥammad Svrzo: 8081

Muḥammad b. Muṣṭafā: 8126,2

Muḥammad b. Muṣṭafā, Munla: 7853; 8236,2

Muḥammad Nazīr-efendī Škaljić: 7941

Muḥammad Rušdī b. Darwīš Ḥusayn Ḥāğā bōla: 8003; 8127,2

Muḥammad Ṣādiq b. Muḥammad Kumiš Ḫanawī, as-Sayyid: 7863

Muḥammad b. 'Uṯmān: 8015

Muḥarram Ḫawāğa b. Aḥmad: 8265

Mūsā b. Iskender: 8205

Mūsā b. Sulaymān aġā, Šayḫ: 8158

Mustafa, : 8149,1; 8208

Muṣṭafā 'Āšiq b. Muḥammad al-Yayčawī: 8084

Muṣṭafā dede b. Aḥmad al-Mostārī: 8172

Muṣṭafā b. Ḥusayn Hadžialić : 8218

Muṣṭafā b. Maḥmūd: 8125

Muṣṭafā b. Muḥammad Nawasinlī (Nevesinjac): 8093

Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad: 8049

Muṣṭafā b. Munla Maḥmūd: 7924

Muṣṭafā, Munlā 7948,8

Muṣṭafā b. Muṣṭafā Ahmedpašić: 8113,2

Muṣṭafā b. Muṣṭafā, Munla: 7936

Muṣṭafā al-Qāḍī: 8072

Muṣṭafā b. Sulaymān efendī: 8039

N

Nu'mān b. 'Abdullāh al-Aqḥiṣārī: 8168

Nu'mān 'Abdurraḥmān zāde Hāšim Ṣabrī: 7963

O

Osman Asaf Sokolović: 8036,2

R

Rağab b. al-Ḥağğ Sa'dī aṣ-Ṣofiyawī, al-Ḥağğ: 7885

Q

Quṭbuddīn b. 'Abdullah al-Maqrānī: 8214

S, Ṣ

Ṣāliḥ b. Darwīš Ṣāliḥ: 7980

Ṣāliḥ Fawzī efendi Tuček al-Bosnawī: 8224

Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Ḥusayn as-Sarāyī: 8079

Ṣāliḥ b. al-ḥāğġ Isma'īl, al-Ḥāğġ: 8248

Ṣāliḥ b. Muḥammad: 8247

Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić: 8138

Ṣāliḥ b. Qāsim al-Murādī, al-Yamanī, al-Ḥanafī: 8013

as-Sayyid 'Alī: 8185,5Softa 'Ali al-Mostārī: 7973

Sokolović Osman Asaf: Osman Asaf Sokolović

Spahić Darwīš : 8103

Sulaymān Ḫawāğe b. Muḥamad Luġāwī Lugavić): 8183

Sulaymān b. Idrīs: 8206

Svrzo: vidi: Muḥammad b. Muḥammad

Š

Šabić: 8036,1
Šarīf b. Musṭafā, As-Sayyid: 8245
Škaljić Muḥammad Nazīr-efendī: 7941

Ṯ

Ṯābit b. Murād: 7908

'U

'Umar b. Aḥmad paša:7827,2.
'Umar b. Muḥammad b. Ḥumayd: 7836
'Umar b. 'Umar Gradačaničawī, Muftī-zāde, Darwīš : 8045,1
'Uṯmān b. 'Alī, Ḥāfiẓ 7887
'Uṯman Brkić: 7989,1
'Uṯmān b. Ǧa'far: 8212
'Uṯmān b. Ibrāhīm efendī Darwīš-zāde (Dervišević), Munlā : 8090
'Uṯmān b. 'Uṯmān: 7939,2

Y

Yūsuf b. 'Alī: 7902,1
Yūsuf b. Ǧa'far: 8215
Yūsuf Ihliwnawī (Livnjak: 7830
Yūsuf b. Ismā'īl efendī: 8080,3
Yusuf al-Qāḍī: 8072
Yūsuf b. Pīrī, Firuz zāde: 7875
Yūsuf b. Ša'bān: 8236,1

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A, ʻA

Abasović Adem: 7987
ʻAbduhū Abū Yūnu: 7948
ʻAbduhu Muḥammad: 8045
ʻAbdullāh: 8076
ʻAbdullah efendī, Mula sin Ahmeda Hodžića: 8029
ʻAdbullah Izmirlī zāde: 7941
ʻAbdullāh al-Ḥāǧǧ Qāḍī-zāde: 8077
ʻAbdullāh b. Muḥammad Izmirlī: 7965
Abū Bakr - beg b. ʻUṯmān Qabūdān (Kapetan), al-Ḥaǧǧ: 8082
Aḥmad: 7855
Aḥmad efendī, al-Ḥāǧǧ: 7823
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī: 8172; 8185
Aḥmad Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ -zāde: 8021
Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā, al-Ḥāǧǧ: 8122
Aḥmad b. Muṣṭafā: 7823
Aḥmad Naẓīf: 8076
Aḥmad Rušdī: 7885
Ahmed ef. Selimović: 8060
ʻAlī efendī Halać - zāde, Šayḫ: 7879
ʻAlī Nuʻmān Ahmad: 7857
ʻAlī Riḍā b. Muḥammad Ḥasīb-efendī: 8062; 8077
Alihodža Atif : 8105; 8167
Alihodžić Muḥammaad : 8008

B

Bahā'uddīn Muḥammad b. Aḥmad: 8018
Bayrām: 8179
Behrem-begova medresa: 8224
Bjelopoljac Osman ef.: 8105
Blagić Ṣāliḥ: 7830
Burek Mujaga-ef.: 8084

Č

Čaršimamović Ibrāhīm Ḥilmī: 8133
Čaršimamović Muhamed: 8055; 8092; 8232; 8257; 8267
Čaršimamović Muhamed: 8130; 8133; 8159; 8174; 8178

Ć

Ćehaja ʻAbdurraḥmān: 8142
Ćehaja Kethuda Aḥmad : 8142

D

Darwīš Salīm b. Sinān pašā b. ʻUmar›: 8091
Darwīš Muḥammad: 8058

Delić Salem: 7987
Dizdarević Muhamed: 8215

DŽ

Džino-zāde'Abdubāqī efendī: 8059
Džafić 'Āṣim, al-Ḥağğ: 7991

Đ

Đulan Teufik ef.: 7829; 7850
Đulbija Abdullatif: 8163

E

Elči Ibrahim-pašina (Fejzije) medresa: 7838; 7845; 7848: 7897: 7921: 8013; 8029; 8037; 8069; 8104; 8138; 8182
Elkaz Hidajet: 7930; 7988
Emin: 7889
Emin Islamovski: 8213; 8221; 8287
Esma hanuma: 8208

F

Fayḍullāh b. 'Abdulbāqī, Mas'ūd b. Ibrāhīm: 8088
Fejzić Aḥmad: 8111,2

G

Gaćo Muhamed: 7870
Gaćo Ṣāliḥ ef.: 7925
Grabus Darvīš: 8130
Gradska džamija u Tuzli: 8077

H, Ḥ

Hadžiahmetović Halima: 8132
Hadžijahić Muhamed: 7956: 8003; 8033; 8102
Hadžimejlić Hadži Behauddin: 7873; 8028
Hajdarović Murat: 8193
Ḫalīl b. Ṣāliḥ Hercegli:8142
Halilbašić Ibrahim-beg: 7939
Ḫalīl b. Ṣāliḥ Hercegli: 8142
Halima, udova Abdulkadira Hadžiahmetovića: 7862
Handžić Mustafa: 8164-8165
Ḥasan b. Aḥmad al-Bosnawī: 8023
Hasanbegović Muharram b. Ḥasan: 8001
Halać - zāde: vidi: 'Alī efendī Halać - zāde, Šayḫ
Hidić Muṣṭafā: 7911
Hodžić Abdullah ef.: 8082
Hodžić Sulejman: 7945
Ḥusayn-efendī: 8050
Ḥusayn b. Qāsim: 7948
Husić Ismail: 7920
Huskić Omer: 8002

I

Ibrāhīm: 8122
Ibrāhīm b. 'Alī: 8205
Ibrāhīm-efendī: 8063
Ibrāhīm-efendī Ihliwnawi (Livnjak): 8090
Ibrahīm b. Ḥusayn: 7911
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Mostārī: 7973
Ibrāhīm b. Muṣṭafa: 7957
Ibraković Salih: 8168
Ibrāhīm b. Sayfullāh i Aḥmah b. Muḥammad, Ḥāfiẓ : 7902
Ibrišimović Kasim ef.: 8042

Imširović Ibrahim: 8053

Islamovski Emin: 7996; 8191; 8194

Isma‘īl Ḥaqqī: 7942

Ismā’īl- aǧa: 7830

Ismailović Ismail ef.: 8202; 8244

Jusuf ef.: 8276

K

Kabil Ejub: 7886

Kadić Muhamed Enveri: 8070

Kantamirina biblioteka: 8230

Keledžić Mehmed: 7944

Kethuda Aḥmad : 8142

Kerimović Darvīš: 8130

Korenić‘ Umar Ḥoġa b. Sulaymān efendī: 8146

Korkut Besim: 8018; 8023; 8051-8052; 8079; 8059

Korkut Derviš: 8037

Kovačević h. Šaban ef: 8263

Kurtbegović Aḥmad Ġurtbakrdir: 8273

M

Maḥmūd zāde, Munla: 7941

Mahmutović Omar: 8130,2

Mašković Ishak: 8212

Mehremić ’Uṯmān b. Muṣṭafā : 8265

Memagić Muharem: 8061

Memić Ahmed: 8040

Mešić Suvad: 7937; 8111

Muftić Salim ef.: 8204

Muḥammad ‘Abdullah efendīja b. ‘Alī b. Ya‘qūb: 8174

Muḥammad ‘Ādil ‘Abdulġāni: 8088

Muḥammad Aḥmad: 7857

Muḥammada b. Aḥmad: 8051,1

Muḥammada Ḏākir-efend: 8133

Muḥammad efendī Mulāwalī zāde (Mulavelić), al-Ḥāǧǧ: 7851

Muḥammad Es‘ad b. Sa‘īd b. Ḥāfiẓ Ṣāliḥ Riǧā’ī b. Ibrāhīm Uzunī-zāde (Uzunić ili Uzunović: 8061

Muhammad b. Ibrāhīm as-Sarāyī: 8268

Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafa Šākīra (!)-zāde: 8026,5

Muḥammad Ḥāmid: 8023

Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 8079; 8221,13

Muḥammad b. ‘Ismā‘īl: 8056

Muḥammad b. Ibrahīm: 8175; 8204

Muḥammd Katḥudā al-Mostārī: 8023

Muḥammad Laṭīf b. al-Ḥaǧǧ Aḥmad b. Oruč: 8061

Muḥammad b. Muṣṭafā, Munla 7853; 7884

Muḥammad an-Naǧīb: 8216

Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović): 8021

Muḥammad b. Sa‘duddīn: 8050

Muḥammad Sa‘īd: 7873

Muḥammad b. as-Sayyid Aḥmad al-Fočawī, as-Sayyid: 7836

Muḥammad b. Sulayman: 8090

Mulavelić: vidi: Muḥammad efendī Mulāwalī zāde

Murād Qabūdān ibn ʻUṯmān Qabūdān (Kapetan); al-Ḥağğ,: 8102
Muṣliḥuddīn b. al-Ḥāğğ ʻUmar, al-Ḥāğğ: 8114
Mūsā b. Iskender: 8205- 8206
Muṣṭafā: 8218
Muṣṭafā - aġā: 8078
Muṣṭafā beg b. Fayḍullāh beg b. Ismāʻīl beg Džennetī zāde (Dženetić): 8255
Mustafa b. Hāšim as-Sarāyī, al-Bosnawī: 8279
Muṣṭafā b. Maḥmūd Silāğī: 8039
Muṣṭafa b. Muḥārem, Fočo kalfa baša: 8142
Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad: 8049
Muṣṭafā Munlā: 8120
Muṣṭafā Nāẓif: 8023
Muṣṭafā, al-Qāḍī: 8249
Muṣṭafā Ṣidqī, al-ḥāğğ: 8088; 8209
Muṣṭafā Šawqī: 7880; 8127
Muṣṭafa b. Uṯmān: 7819
Muṣṭafā b. Yūsuf: 7836 ; 8264

N

Numanagića tekija: 8183
Nikšić Murat- aga: 8055
Nišāmi ʻAbdī: 8051,2
Nurikić Muhibi ef.: 8168

O

Odbor IZ-e Foča: 8169
Odbor IZ-e Travnik: 7999; 8025
Odbor IZ- e Janja: 7978; 8113
Odbor IZ-e Banjaluka: 7867; 8011; 8078; 8205
Odbor IZ-e Bijeljina: 8014; 8208; 8256
Odbor IZ-e Brčko: 7842: 7913; 7952; 7954; 7989
Odbor IZ-e Ilijaš, džemat Misoča: 8048
Odbor IZ-e Mostar: 7844; 7894; 8021; 8063-8065; 8259; 8272
Odbor IZ-e Mrkonjić Grad: 8144
Odbor IZ-e Sanski Most: 7982; 8253
Odbor IZ-e Stolac: 7895; 8260
Odbor IZ-e Tešanj: 8127
Odbor IZ-e Travnik: 8158
Odbor IZ-e Trebinje: 8173; 8225
Omerdić Muharem ef.: 8084; 8149; 8245
Oručević Ibrahim: 8112,2
Osman Zištuli: 8224

P

Pašalić Almasa : 7936
Pekarić Sulejman: 8102
Počitelj: 8000
Popara Haso, hafiz: 7830
Puričanin Sulejman: 7980; 8100

R

Ramić Alija: 8244
Rančić Osman ef.: 8264
Redžepagić Muhamed: 8237

S, Ş

Ṣāli Nūrī: 8055
Ṣāliḥ efendī, Mula: 7872

Ṣāliḥ b. Ibrāhīm: 8112,2
Ṣāliḥ, as-Sarāyī, al-ḥaġġ: 8079; 8185
Salih Izzet-efendi Hromo-zade (Hromića): 8228
Salihović Adis: 7992
Sālim Ḥāfiẓ: 8078
Selimović Ahmed ef.: 7882
Selimović Ismail: 7931
Sirćo Asim ef.: 8071; 8145; 8243
Smajić Mehmed: 8168
Sokolović Osman Asaf: 7832; 7842; 7849; 7865; 7878: 7890; 7896: 7902; 7927; 7940; 7965; 7967; 7968; 7971-7976; 7995; 8022: 8036; 8046; 8050: 8056-8058: 8062; 8066-8068; 8072; 8083; 8090-8091; 8106; 8125; 8140; 8151; 8166: 8170- 8171; 8184; 8187-8189; 8221; 8238; 8240 - 8242; 8247; 8249-8250; 8254; 8258; 8261; 8269; 8278-8279
Sokolović Hfz. Sinanuddin: 8001
Solak Mirsad: 7909
Sovtić Omer : 8096
Sovtić Husein: 8096
Spahić Zihnija: 7897
Suljkić Hifzija: 8134
Sulymān beg b. Ḥāğī Ḥasan beg Defterdār-zāde: 8173
Svrzo Muḥammad b. Muḥammad-aġā: 8081; 8285

Š

Šarić Halid: 7852
Šawqī: vidi: Muṣṭafā Šawqī
Šehdina biblioteka: 8105; 8142; 8265
Šehić Omer-aga: 7839; 8248
Širbegović Mahmud-beg: 8212
Škaljić Muḥammad Nazīr efendī: 7941
aš-Šukrī ar-Rašīd Trawniklī: 7885
Šukrić Nijaz: 7868

T

Tuzlić Ahmed ef.: 7960; 8079

'U

'Umar: 7922
'Umar b. Muḥammad, Munlā : 8123
'Uṯmān b. Muṣṭafā Mehremić: vidi: Mehremić
'Uṯmān Nowalī zāde (Novalić), Mulā: 7921
'Uṯmān Spaḥī: 8217

V

Vareniković Arif ef.: 8252
Vareniković Muhamed: 7863

Y

Yaḥyā efendī: 7871
Yāsīn b. Muṣṭafā al-Farḍi: 8142
Yūsuf b. Aḥmad, Munlā: 8128
Yūsuf, al-Ḥāğğ: 8083

Z

Zahirović Mehmed: 8114
Zištuli: vidi: Osman Zištuli

Ž
Žigić: Ṣāliḥ - aġā 7965
Žabljak

INDEKS MJESTA

A

Ajdin (Turska): 8156
'Alī Naǧǧār: 8181,3
Anadolija: 7828; 8052
Antep (GAziantep) Turska: 8166
Balikesir (Turska): 7875
Banjaluka: 7821; 7867; 8011; 8076; 8078; 8114; 8206

B

Beograd: 7943
Bihać: 8061; 8237; 8263
Bijeljina: 8014; 8208; 8256
Bilaj (Bosna): 8090
Brčko: 7952; 7954; 7989
Budim: 7941; 8051
Bukovica (Tuzla): 8276
Bulak (Egipat): 7841
Busovača: 7873; 8028

Č

Čajniče: 8051
Čelebi Pazar: vidi: Rogatica

D

Damaska: 7873
Delhi: 7857
Derventa: 8077
Donja Tuzla: 8225
Donji Vakuf: 7980; 8083
Dubrovnik: 7940

E

Egipat: 7889; 8088
Elbesan (Albanija): 8051

F

Foča: 8169
Fojnica: 7870; 7939; 7941,7

G

Glamoč: 8080
Gornja Vukovija:(Kalesija): 8264
Gornji Lukavac: 8102
Gornjii Vakuf: 7939; 8021; 8129
Gradačac: 8082
Gračanica: 8168
Gračanica (Bugojno): 7930; 7988

H

Hizargrad (Bugarska): 7864

I

Istanbul: 7857; 7862; 7884; 7963; 8031; 8158Jajce; 7857; 8084

J

Janja: 7578; 8113
Jenanlići (Gronji Vakuf): 8129

K

Kairo: 7856
Kalesija: 8264
Kladanj: 7852; 7907
Klis: 8205
Konjic: 7925
Kotor Varoš: 8226
Kulen Vakuf: 8040

L

Lahor: 7836
Lastva (Trebinje): 8218
Livno: 8080

LJ

Ljubuški: 8045
Maglaj: 8158; 8212

M

Mar'aš (Sirija): 7884
Menteše: 7828
Misoča: 8048
Mostar: 7844; 7904; 8021; 8063-8065; 8080; 8259
Mrkonjić Grad (Varcer Vakuf): 7837; 8144

N

Nevesinje: 8093
Nikopolj (Bugarska): 7922
Nova Varoš: 8163

O

Ohrid: 8210

P

Plovdiv (Bugarska): 8052; 8118
Počitelj: 7856; 8000
Prozor: 8021; 8156
Prusac: 8037; 8080; 8168

R

Rodos: 7941
Rogatica: 7941; 7945; 8080
Rušćuk (Bugarska) 8175

S

Sanski Most: 7982; 8253
Sarajevo: 7832; 7841; 7842; 7849; 7865; 7868; 7869; 7878; 7883; 7887; 7890; 7896; 7902; 7909; 7927; 7936; 7940;7944; 7956; 7965; 7967-7968; 7971-7976; 7992; 7995;7999; 8001; 8002; 8018; 8022;8024; 8036; 8042; 8046; 8050; 8053; 8056-8058; 8061-8062; 8066-8068; 8072;8079; 8080; 8081; 8083; 8090-8091; 8106; 8125; 8140; 8142; 8151; 8164; 8166; 8170- 8171; 8183-8184; 8187-8189; 8215; 8221; 8238; 8240 - 8243; 8245; 8247; 8249-8250; 8252; 8254; 8258; 8261; 8269; 8283; 82858278-8279
Silistrija (Bugarska): 8228
Sivas (Turska): 8278
Skoplje: 8080
Stolac: 7905
Struga: 7996; 8191; 8193; 8213; 8220; 8287

Š

Šabac: 8049
Široka: 08221

T

Tarsus (Tuska): 8090
Taškent: 7857; 8079
Tešanj: 7937; 7989; 8111; 8127
Timok (Srbija): 7885
Travnik: 7838; 7845; 7848; 7860; 7897; 8008; 7863; 7921;7999; 8013; 8025; 8029; 8037; 8069; 8104; 8133; 8138; 8145; 8167; 81828286
Trebinje: 8173; 8218
Tuzla: 7887; 7912; 8077; 8276

U

Uskudar (Turska): 8278

V

Varcer Vakuf: vidi: Mrkonjić Grad
Visoko: 7862; 8132
Vitez: 8105
Vukoje (Tuzla): 7913

Z

Zagreb: 8001
Zenica: 7829; 7850; 8050; 8092; 8130; 8133; 8159; 8174; 8213; 8232;8258; 8267
Zvornik: 7839; 7931; 8091; 8134; 8202; 8244; 8248

Ž

Žabljak: 7842

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R-138	8165
R-615	8059
R-898	8142
R-1109	8255
R-1155	8003
R-1180	7941
R-1205	8265
R-1225	8204
R-1280	8269
R-1291	8009
R-1325	8037
R-1550	8228
R-1591	7823
R-1642	8156
R-2938	8229
R-3221	8192
R-3223	8196
R-3243	7887
R-3306	8075
R-3323	8008
R-3425	8266
R-3561	8201
R-4282	7943
R-4374	8152
R-4407	7939
R-4564	7844
R-4571	7904
R-4592	8065
R-4649	8259
R-4660	8063
R-4663	8064
R-4669	8021
R-4692	8060
R-4731	8248
R-4741	7839
R-4773	8042
R-4792	8274
R-4801	8033
R-4806	8190
R-4815	7925
R-4825	8088
R-4850	8069
R-4860	8095
R-4878	8185
R-4883	8275
R-4905	8270
R-4911	8010
R-4918	8186
R-4948	8096
R-5015	8081
R-5038	8276
R-5040	7942
R-5057	8277
R-5066	7897
R-5095	8160
R-5096	8161
R-5097	8162
R-5098	8163
R-5116	7980
R-5119	8100
R-5147	8029
R-5148	7838
R-5174	8181
R-5190	7824
R-5217	7920
R-5259	8250
R-5264	7972
R-5267	7832
R-5309	8189
R-5353	7973
R-5356	8268
R-5368	8278
R-5375	8261
R-5377	8238
R-5424	7968
R-5434	7995
R-5448	7864
R-5449	8170
R-5464	7896
R-5473	8171
R-5501	8151
R-5506	8242
R-5576	8166
R-5604	7841
R-5609	8067
R-5613	7975
R-5619	8068
R-5620	7971
R-5623	8057
R-5626	8221
R-5637	8271
R-5643	8254
R-5669	8184
R-5670	8279
R-5705	8062
R-5714	8050
R-5724	7974
R-5760	7890
R-5771	8090
R-5777	8182
R-5793	7927
R-5797	8139
R-5800	8241
R-5816	8083
R-5819	8066
R-5834	8175
R-5847	8178
R-5870	7976
R-5873	8249
R-5874	8125
R-5889	8106
R-5917	7848
R-5918	7965
R-5923	8258
R-5933	8247
R-5952	8022
R-5956	8188
R-5957	8187
R-5972	7940
R-5973	8091

R-5996	8056	R-6916	8134	R-7354	8117	R-8237	8132
R-6005	8058	R-6917	7945	R-7355	8118	R-8242	7895
R-6063	7967	R-6942	7870	R-7358	8107	R-8243	7821
R-6085	7902	R-6966	8164	R-7361	8093	R-8306	7845
R-6182	8227	R-6974	7909	R-7362	8273	R-8307	7888
R-6217	7984	R-7004	8217	R-7365	8140	R-8313	8135
R-6218	7983	R-7007	7886	R-7366	8214	R-8370	8155
R-6273	8195	R-7008	7936	R-7375	8141	R-8412	8264
R-6285	7966	R-7009	8045	R-7376	8216	R-8444	8215
R-6286	7900	R-7049	7868	R-7382	8154	R-8456	8219
R-6287	7866	R-7061	8209	R-7385	8198	R-8459	8206
R-6300	8285	R-7070	8213	R-7386	8230	R-8460	8207
R-6302	8280	R-7079	8128	R-7416	8251	R-8482	8168
R-6321	8023	R-7094	8094	R-7417	8124	R-8494	7978
R-6340	8051	R-7131	8245	R-7418	8148	R-8496	8113
R-6341	8089	R-7139	8101	R-7424	8236	R-8500	8199
R-6370	8018	R-7141	8287	R-7534	8222	R-8505	8169
R-6405	8046	R-7143	8149	R-7602	8147	R-8514	8226
R-6414	8052	R-7148	8112	R-7607	8257	R-8515	8104
R-6475	7905	R-7151	8084	R-7612	8267	R-8545	8208
R-6484	8260	R-7157	8129	R-7623	8159	R-8547	8200
R-6500	8173	R-7163	7911	R-7635	8130	R-8548	8172
R-6522	8038	R-7165	7963	R-7641	8055	R-8549	8158
R-6542	8244	R-7166	7996	R-7667	7947	R-8553	8225
R-6551	8193	R-7189	8119	R-7670	8174	R-8559	8144
R-6552	8194	R-7191	8131	R-7673	8133	R-8560	8071
R-6566	8246	R-7196	8143	R-7683	8092	R-8562	8098
R-6599	8076	R-7200	8223	R-7694	8232	R-8563	8239
R-6616	8077	R-7223	7879	R-7714	8224	R-8564	8177
R-6627	8191	R-7245	8103	R-7718	8036	R-8565	8237
R-6640	8220	R-7264	8272	R-7773	8111	R-8570	8040
R-6758	8145	R-7292	8120	R-7778	7937	R-8580	8026
R-6785	8079	R-7299	8080	R-8010	7856	R-8584	8157
R-6794	7961	R-7333	8070	R-8184	7869	R-8588	8082
R-6905	8114	R-7349	8281	R-8205	7834	R-8591	8049
R-6907	8061	R-7352	8138	R-8234	7862	R-8594	8256

R-8596	7956
R-8599	8243
R-8602	8205
R-8604	8202
R-8605	8102
R-8606	8286
R-8610	8146
R-8612	8078
R-8666	8004
R-8794	7863
R-8795	7865
R-8858	7907
R-8859	7915
R-8860	7914
R-8861	7931
R-8862	7913
R-8863	8035
R-8864	7843
R-8865	7883
R-8866	7826
R-8867	7882
R-8868	8027
R-8869	7903
R-8870	7959
R-8871	7861
R-8872	7950
R-8873	7876
R-8875	7929
R-8896	8034
R-8897	7919
R-8899	7906
R-8940	7948
R-8941	8212
R-8942	8097
R-8943	7977
R-8944	7981
R-8962	7922
R-8966	7846
R-8967	7847
R-8982	7997
R-8983	8197
R-9007	8044
R-9008	7835
R-9012	8025
R-9013	8028
R-9014	7999
R-9015	7873
R-9016	8210
R-9024	7899
R-9026	7958
R-9028	7833
R-9038	7855
R-9062	7860
R-9066	7854
R-9068	7820
R-9073	7853
R-9079	7859
R-9083	8041
R-9084	8043
R-9085	8054
R-9086	8053
R-9091	8085
R-9099	7934
R-9108	8235
R-9111	7933
R-9125	7836
R-9139	7964
R-9143	8150
R-9147	7946
R-9149	7998
R-9151	7910
R-9154	8115
R-9159	8233
R-9166	7932
R-9177	8030
R-9179	8123
R-9183	8122
R-9191	8047
R-9208	7885
R-9215	7831
R-9220	7953
R-9228	7928
R-9235	7892
R-9241	8234
R-9253	7894
R-9258	7918
R-9261	8203
R-9262	8110
R-9265	7871
R-9269	7840
R-9273	8073
R-9277	8007
R-9278	7991
R-9282	7954
R-9285	8006
R-9286	8017
R-9287	7951
R-9288	7875
R-9289	7837
R-9290	8005
R-9291	7985
R-9292	8039
R-9310	7990
R-9313	7825
R-9316	7957
R-9323	7893
R-9325	7917
R-9341	8282
R-9358	8136
R-9359	8180
R-9360	8179
R-9364	8262
R-9373	8283
R-9382	8153
R-9384	8167
R-9401	8105
R-9410	7979
R-9412	7982
R-9413	8284
R-9414	8253
R-9416	8176
R-9427	8086
R-9428	8183
R-9429	7829
R-9434	7938
R-9435	7867
R-9439	8116
R-9450	8263
R-9452	8024
R-9453	8020
R-9462	8121
R-9468	7908
R-9469	7923
R-9473	7877
R-9505	7819
R-9516	8211
R-9517	7842
R-9518	7921
R-9523	7955
R-9527	8019
R-9537	8109
R-9538	7901
R-9541	7828
R-9547	7822

R-9557	8016	R-9657	7874	R-9711	7993	R-9737	8002
R-9560	8074	R-9662	7849	R-9712	7926	R-9741	7872
R-9565	7994	R-9663	7962	R-9713	7912	R-9742	7884
R-9576	7858	R-9664	8231	R-9714	7827	R-9746	8012
R-9593	7830	R-9665	8099	R-9715	7986	R-9747	8032
R-9630	7852	R-9679	8252	R-9716	8014	R-9754	8015
R-9631	7924	R-9680	8000	R-9717	7944	R-9755	7851
R-9634	8137	R-9681	8087	R-9718	7989	R-9756	8011
R-9635	7898	R-9689	8218	R-9719	7878	R-9758	7889
R-9641	7949	R-9690	8240	R-9720	7916	R-9774	8031
R-9651	8001	R-9691	8072	R-9730	7952	R-9793	7935
R-9652	7969	R-9693	8126	R-9731	7891	R-9796	7987
R-9653	7970	R-9694	8108	R-9732	7960	R-9799	8013
R-9654	7988	R-9695	8127	R-9733	7880	R-9831	7992
R-9655	7930	R-9705	8048	R-9734	7857	R-9832	7881
R-9656	7850						

KONGRUENCIJA BROJEVA II

7819	R-9505
7820	R-9068
7821	R-8243
7822	R-9547
7823	R-1591
7824	R-5190
7825	R-9313
7826	R-8866
7827	R-9714
7828	R-9541
7829	R-9429
7830	R-9593
7831	R-9215
7832	R-5267
7833	R-9028
7834	R-8205
7835	R-9008
7836	R-9125
7837	R-9289
7838	R-5148
7839	R-4741
7840	R-9269
7841	R-5604
7842	R-9517
7843	R-8864
7844	R-4564
7845	R-8306
7846	R-8966
7847	R-8967
7848	R-5917
7849	R-9662
7850	R-9656
7851	R-9755
7852	R-9630
7853	R-9073
7854	R-9066
7855	R-9038
7856	R-8010
7857	R-9734
7858	R-9576
7859	R-9079
7860	R-9062
7861	R-8871
7862	R-8234
7863	R-8794
7864	R-5448
7865	R-8795
7866	R-6287
7867	R-9435
7868	R-7049
7869	R-8184
7870	R-6942
7871	R-9265
7872	R-9741
7873	R-9015
7874	R-9657
7875	R-9288
7876	R-8873
7877	R-9473
7878	R-9719
7879	R-7223
7880	R-9733
7881	R-9832
7882	R-8867
7883	R-8865
7884	R-9742
7885	R-9208
7886	R-7007
7887	R-3243
7888	R-8307
7889	R-9758
7890	R-5760
7891	R-9731
7892	R-9235
7893	R-9323
7894	R-9253
7895	R-8242
7896	R-5464
7897	R-5066
7898	R-9635
7899	R-9024
7900	R-6286
7901	R-9538
7902	R-6085
7903	R-8869
7904	R-4571
7905	R-6475
7906	R-8899
7907	R-8858
7908	R-9468
7909	R-6974
7910	R-9151
7911	R-7163
7912	R-9713
7913	R-8862
7914	R-8860
7915	R-8859
7916	R-9720
7917	R-9325
7918	R-9258
7919	R-8897
7920	R-5217
7921	R-9518
7922	R-8962
7923	R-9469
7924	R-9631
7925	R-4815
7926	R-9712
7927	R-5793
7928	R-9228
7929	R-8875
7930	R-9655
7931	R-8861
7932	R-9166
7933	R-9111
7934	R-9099
7935	R-9793
7936	R-7008
7937	R-7778
7938	R-9434

7939	R-4407
7940	R-5972
7941	R-1180
7942	R-5040
7943	R-4282
7944	R-9717
7945	R-6917
7946	R-9147
7947	R-7667
7948	R-8940
7949	R-9641
7950	R-8872
7951	R-9287
7952	R-9730
7953	R-9220
7954	R-9282
7955	R-9523
7956	R-8596
7957	R-9316
7958	R-9026
7959	R-8870
7960	R-9732
7961	R-6794
7962	R-9663
7963	R-7165
7964	R-9139
7965	R-5918.
7966	R-6285
7967	R-6063
7968	R-5424
7969	R-9652
7970	R-9653
7971	R-5620
7972	R-5264
7973	R-5353
7974	R-5724
7975	R-5613
7976	R-5870
7977	R-8943
7978	R-8494
7979	R-9410
7980	R-5116
7981	R-8944
7982	R-9412
7983	R-6218
7984	R-6217
7985	R-9291
7986	R-9715
7987	R-9796
7988	R-9654
7989	R-9718
7990	R-9310
7991	R-9278
7992	R-9831
7993	R-9711
7994	R-9565
7995	R-5434
7996	R-7166
7997	R-8982
7998	R-9149
7999	R-9014
8000	R-9680
8001	R-9651
8002	R-9737.
8003	R-1155
8004	R-8666.
8005	R-9290
8006	R-9285
8007	R-9277.
8008	R-3323
8009	R-1291
8010	R-4911
8011	R-9756
8012	R-9746
8013	R-9799
8014	R-9716
8015	R-9754
8016	R-9557
8017	R-9286
8018	R-6370
8019	R-9527
8020	R-9453
8021	R-4669
8022	R-5952
8023	R-6321
8024	R-9452
8025	R-9012
8026	R-8580
8027	R-8868
8028	R-9013
8029	R-5147
8030	R-9177
8031	R-9774
8032	R-9747
8033	R-4801
8034	R-8896
8035	R-8863
8036	R-7718
8037	R-1325
8038	R-6522
8039	R-9292
8040	R-8570
8041	R-9083
8042	R-4773
8043	R-9084
8044	R-9007
8045	R-7009
8046	R-6405
8047	R-9191
8048	R-9705
8049	R-8591
8050	R-5714
8051	R-6430
8052	R-6414
8053	R-9086
8054	R-9085
8055	R-7641
8056	R-5996
8057	R-5623
8058	R-6005
8059	R-615
8060	R-4692
8061	R-6907
8062	R-5705
8063	R-4660
8064	R-4663
8065	R-4592
8066	R-5819
8067	R-5609
8068	R-5619
8069	R-4850
8070	R-7333
8071	R-8560
8072	R-9691
8073	R-9273
8074	R-9560
8075	R-3306
8076	R-6599
8077	R-6616
8078	R-8612
8079	R-6785
8080	R-7299
8081	R-5015
8082	R-8588

8083	R-5816	8119	R-7189	8155	R-8370	8191	R-6627
8084	R-7151	8120	R-7292	8156	R-1642	8192	R-3221
8085	R-9091	8121	R-9462	8157	R-8584	8193	R-6551
8086	R-9427	8122	R-9183	8158	R-8549	8194	R-6552
8087	R-9681	8123	R-9179	8159	R-7623	8195	R-6273
8088	R-4825	8124	R-7417	8160	R-5095	8196	R-3223
8089	R-6341	8125	R-5874	8161	R-5096	8197	R-8983
8090	R-5771	8126	R-9693	8162	R-5097	8198	R-7385
8091	R-5973	8127	R-9695	8163	R-5098	8199	R-8500
8092	R-7683	8128	R-7079	8164	R-6966	8200	R-8547
8093	R-7361	8129	R-7157	8165	R-138	8201	R-3561
8094	R-7094	8130	R-7635	8166	R-5576	8202	R-8604
8095	R-4860	8131	R-7191	8167	R-9384	8203	R-9261
8096	R-4948	8132	R-8237	8168	R-8482	8204	R-1225
8097	R-8942	8133	R-7673	8169	R-8505	8205	R-8602
8098	R-8562	8134	R-6916	8170	R-5449	8206	R-8459
8099	R-9665	8135	R-8313	8171	R-5473	8207	R-8460
8100	R-5119	8136	R-9358	8172	R-8548	8208	R-8545
8101	R-7139	8137	R-9634	8173	R-6500	8209	R-7061
8102	R-8605	8138	R-7352	8174	R-7670	8210	R-9016
8103	R-7245	8139	R-5797	8175	R-5834	8211	R-9516
8104	R-8515	8140	R-7365	8176	R-9416	8212	R-8941
8105	R-9401	8141	R-7375	8177	R-8564	8213	R-7070
8106	R-5889	8142	R-898	8178	R-5847	8214	R-7366
8107	R-7358	8143	R-7196	8179	R-9360	8215	R-8444
8108	R-9694	8144	R-8559	8180	R-9359	8216	R-7376
8109	R-9537	8145	R-6758	8181	R-5174	8217	R-7004
8110	R-9262	8146	R-8610	8182	R- 5777	8218	R-9689
8111	R-7773	8147	R-7602	8183	R-9428	8219	R-8456
8112	R-7148	8148	R-7418	8184	R-5669	8220	R-6640
8113	R-8496	8149	R-7143	8185	R-4878	8221	R-5626
8114	R-6905	8150	R-9143	8186	R-4918	8222	R-7534
8115	R-9154	8151	R-5501	8187	R-5957	8223	R-7200
8116	R-9439	8152	R-4374	8188	R-5956	8224	R-7714
8117	R-7354	8153	R-9382	8189	R-5309	8225	R-8553
8118	R-7355	8154	R-7382	8190	R-4806	8226	R-8514

8227	R-6182	8243	R-8599	8258	R-5923	8273	R-7362
8228	R-1550	8244	R-6542	8259	R-4649	8274	R-4792
8229	R-2938	8245	R-7131	8260	R-6484	8275	R-4883
8230	R-7386	8246	R-6566	8261	R-5375	8276	R-5038
8231	R-9664	8247	R-5933	8262	R-9364	8277	R-5057
8232	R-7694	8248	R-4731	8263	R-9450	8278	R-5368
8233	R-9159	8249	R-5873	8264	R-8412	8279	R-5670
8234	R-9241	8250	R-5259	8265	R-1205	8280	R-6302
8235	R-9108	8251	R-7416	8266	R-3425	8281	R-7349
8236	R-7424	8252	R-9679	8267	R-7612	8282	R-9341
8237	R-8565	8253	R-9414	8268	R-5356	8283	R-9373
8238	R-5377	8254	R-5643	8269	R-1280	8284	R-9413
8239	R-8563	8255	R-1109	8270	R-4905	8285	R-6300
8240	R-9690	8256	R-8594	8271	R-5637	8286	R-8606
8241	R-5800	8257	R-7607	8272	R-7264	8287	R-7141
8242	R-5506						

PRILOZI

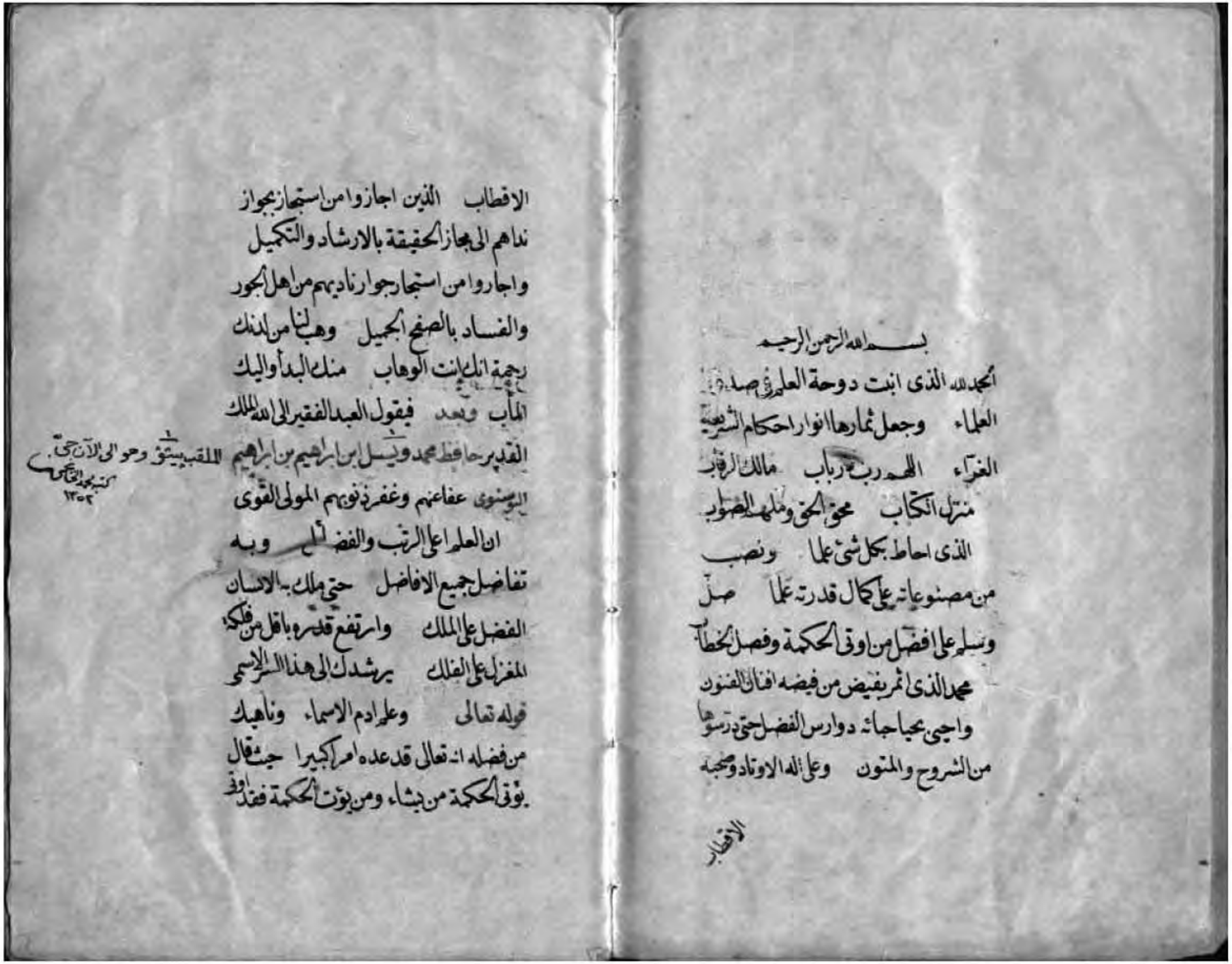

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي انبت دوحة العلم في صدور
العلماء   وجعل ثمارها انوار احكام الشريعة
الغراء   الحمد رب الارباب   مالك الرقاب
منزل الكتاب   محق الحق وملهم الصواب
الذي احاط بكل شيء علما   ونصب
من مصنوعاته على كمال قدرته علما   صل
وسلم على افضل من اوتي الحكمة وفصل الخطاب
محمد الذي ثم يفيض من فيضه افنان الفنون
واجني بحباحبه دوارس الفضل حتى درسوها
من الشروح والمتون   وعلى آله الاوتاد وصحبه
الاقطاب

الاقطاب   الذين اجازوا من استجاز بجواز
نداهم الى مجاز الحقيقة بالارشاد والتكميل
واجاروا من استجار جوار ناديهم من اهل الجور
والفساد بالصفح الجميل   وهب لنا من لدنك
رحمة انك انت الوهاب   منك البدأ واليك
المآب وبعد   فيقول العبد الفقير الى الله الملك
القدير حافظ محمد ويسل ابن ابراهيم بن ابراهيم الملقب بينجو وهو الى الآن حي.
البوسنوي عفا عنهم وغفر ذنوبهم المولى القوي
ان العلم اعلى الرتب والفضائل   وبه
تفاضل جميع الافاضل   حتى ملك به الانسان
الفضل على الملك   وارتفع قدره باقل من فلكه
المنزل على الفلك   يرشدك الى هذا السر الاسمى
قوله تعالى   وعلم ادم الاسماء   وناهيك
من فضله انه تعالى قد عده امرا كبيرا   حيث قال
يؤتي الحكمة من يشاء ومن يؤت الحكمة فقد اوتي.

كتبه محمد العاصمي
١٣٥٢

Naslovna strana idžazetname koju je Ḥāfiẓ Muḥammad Waysil b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Bosnawī, zvani Pinjo, umro u Istanbulu poslije 1352/1933. godine (l. 2a) izdao Ḥasanu b. ʿAbdullahu al-Bosnawiyu Handžiću, umro 1336/1917. godine u Zagrebu. Prepisao Ḥāfiẓ ʿUṯmān b. ʿAlī, 1332/1913. godine (R-3243; l. 1b).

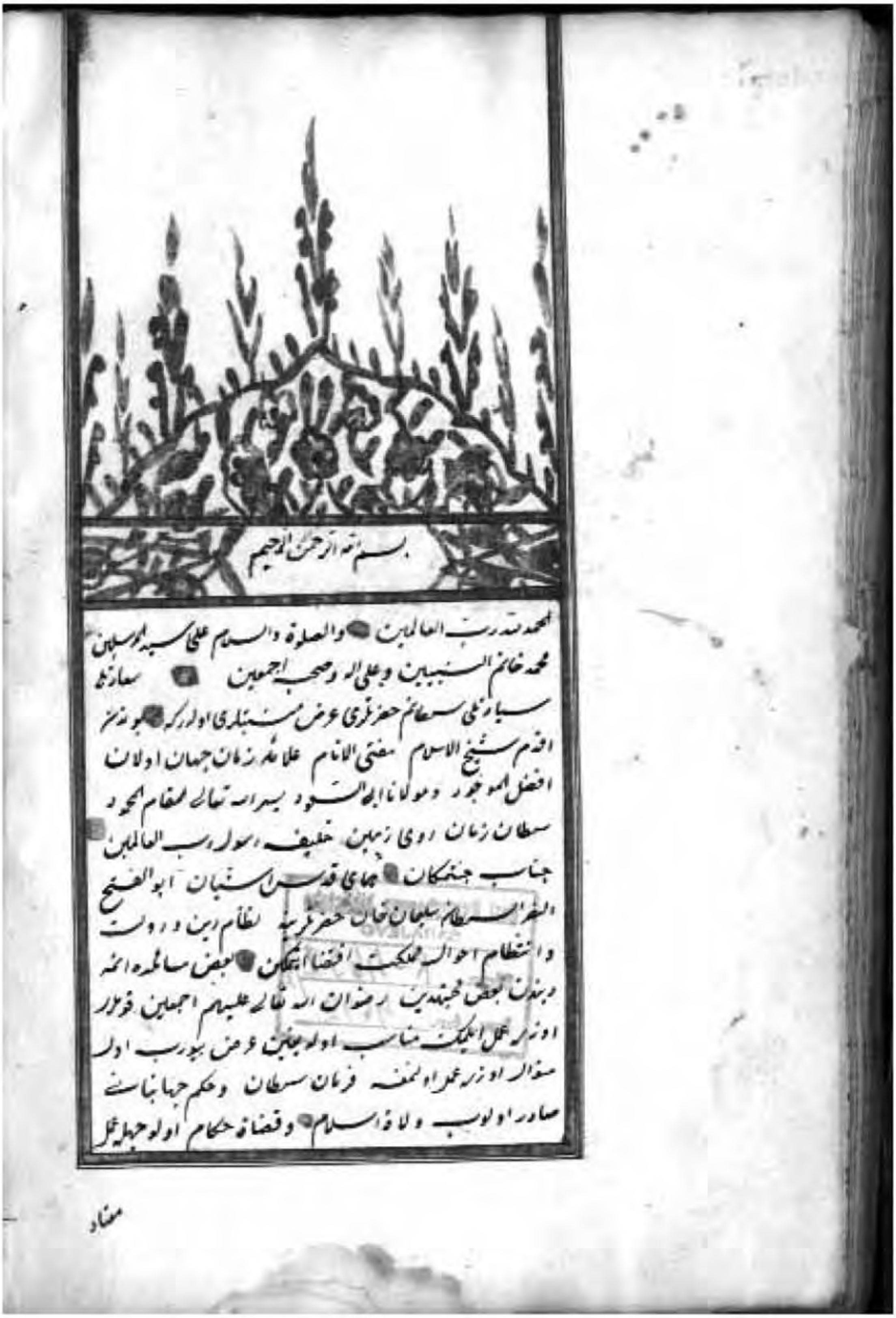

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين
محمد خاتم النبيين وعلى آله وصحبه اجمعين سعادتلو
سيادتلو سلطانم حضرتلرى عرض حسبحاللرى اولدركه بو دفتر
اقدم شيخ الاسلام مفتى الانام علامهٔ زمان جهان اولان
افضل الموجود ومولانا ابو السعود يسره الله تعالى لمقام المحمود
سلطان زمان روى زمين خليفهٔ رسول رب العالمين
جناب جنتمكان هماى قدس آشيان ابو الفتح
والنصر السلطان سليمان خان حضرتلرينه نظام دين ودولت
وانتظام احوال مملكت اقتضا ايتمكين بعض مسائل مهمه ائمه
وبعض مجتهدين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين قوللرى
اوزره عمل ايلمك مناسب اولدوغنى عرض ايدوب اول
مسائل اوزره عمل اولنمغه فرمان سلطان وحكم جهانبانى
صادر اولوب ولاة اسلام وقضاة حكام اول وجهله عمل

معتاد

Naslovna strana djela BADĀ'I' AŠ-ŞUKŪK, zbirka obrazaca koju je zakupio sakupio Muḥammad Şādiq (R-4692; l. 1b).

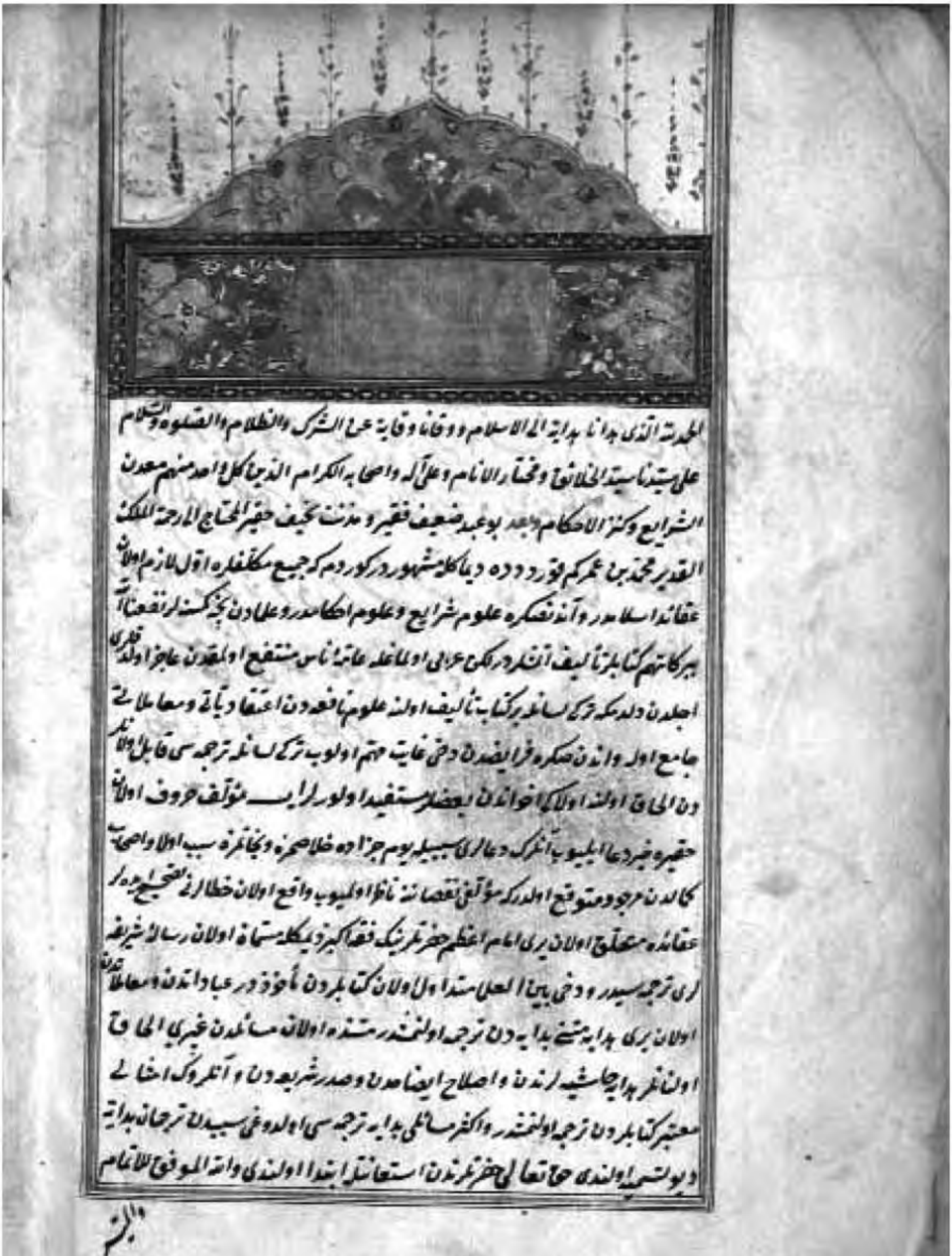

الحمد لله الذی هدانا هدایة الی الاسلام و وقانا وقایة عن الشرک والظلام والصلوة والسلام
علی سیدنا سید الخلائق ومختار الانام وعلی آله واصحابه الکرام الذین کل واحد منهم معدن
الشرایع وکنز الاحکام وبعد بو عبد ضعیف فقیر و مذنب نحیف حقیر المحتاج الی رحمة الملک
القدیر محمد بن عمر کرد دیمکله مشهور درکه کوردم که جمیع مکلفلره اول لازم اولان
عقائد اسلامدر وآندن صکره علوم شرایع وعلوم احکامدر و علمادن نجه کسنه لر تقبل الله تعالی
برکاتهم کتابلر تألیف اتمشلردر لکن عربی اولماغله عامۀ ناس منتفع اولمقدن عاجز اولدقلری
اجلدن دلدکه ترکی لسانله بر کتاب تألیف اولنه علومدن اقدم اعتقادیاته و معاملاته
جامع اوله واندن صکره فرائضدن دخی غایت مهم اولوب ترکی لسانله ترجمه سی قابل اولان
دن الحاق اولنه تا اولارکه اخواندن بعضلر مستفید اولورلر ایسه مؤلف حروف اولان
حقیره خیر دعا ایلیوب آنلرک دعالری سبیله یوم جزاده خلاص ممکن و نجات مرجو سبب اولا و احیاناً
کالدن نا مرجو ومتوقع اولدر که مؤلفک نقصانندن ناشی اولیوب واقع اولان خطالری تصحیح ایده لر
عقائده متعلق اولانلری امام اعظم حضرتلرینک فقه اکبر دیمکله مسمی اولان رساله شریفه
لری ترجمه سیدر و دخی بیان العلی مسندا اولان کتابلردن مأخوذدر عباداته و معاملاته تعلق
اولانلری هدایه متنی بدایه دن ترجمه اولنمشدر متنده اولانده مسائلدن غیری الحاق
اولنانلر هدایه حاشیه لرندن و اصلاح ایضاحدن و صدر شریعه دن و آنلرک امثالی
معتبر کتابلردن ترجمه اولنمشدر و اکثر مسائلی هدایه ترجمه سی اولدوغی سبیدن ترجمان هدایه
دیو تسمیه اولندی حق تعالی حضرتلرندن استعانتله ابتدا اولندی والله الموفق للاتمام

Naslovna strana djela TARĞUMĀN AL-HIDĀYA FĪ MASĀ'IL AL-'AQĀ'ID WA AL-FIQH koje je napisao Muḥammad b. 'Umar Kurd-efendi, umro 996/1588. godine (l. R-5040; l. 1b).

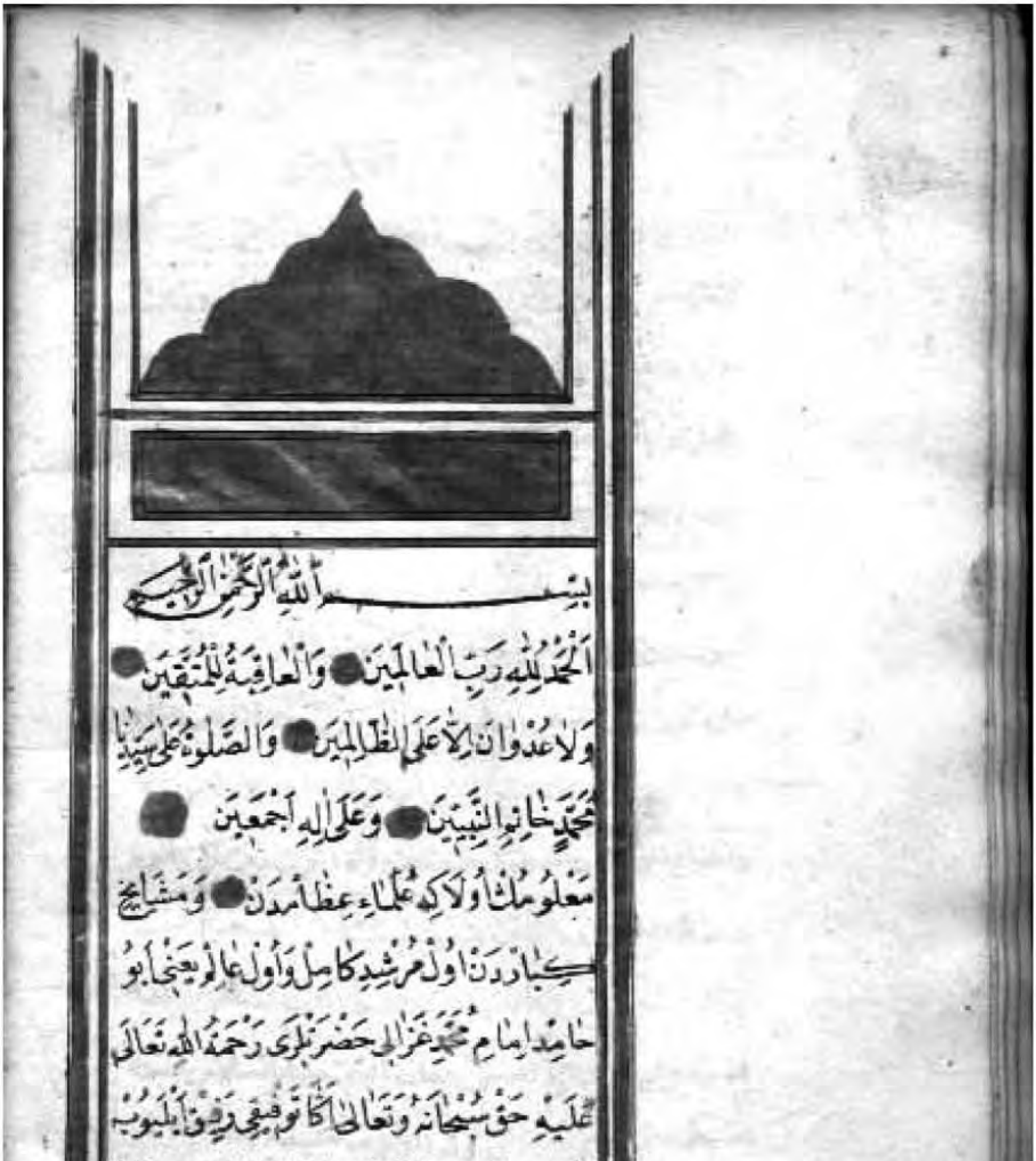

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين ● والعاقبة للمتقين ●
ولا عدوان الا على الظالمين ● والصلوة على سيدنا
محمد خاتم النبيين ● وعلى آله اجمعين ●
معلوم اولا كه علماء عظامدن ● ومشايخ
كباردن اول مرشد كامل واول عالم يعني ابو
حامد امام محمد غزالي حضرتلري رحمة الله تعالى
عليه حق سبحانه وتعالى انكا توفيق رفيق ايليوب
ظاهره وباطنه متعلق ندكلو علوم وارسه كما

Naslovna strana djela AYYUHĀ AL-WALAD TERĞEMESĪ koje je sa arapskog jezika preveo Muṣṭafa b. ʻAlī (R-5874; l. 29b).

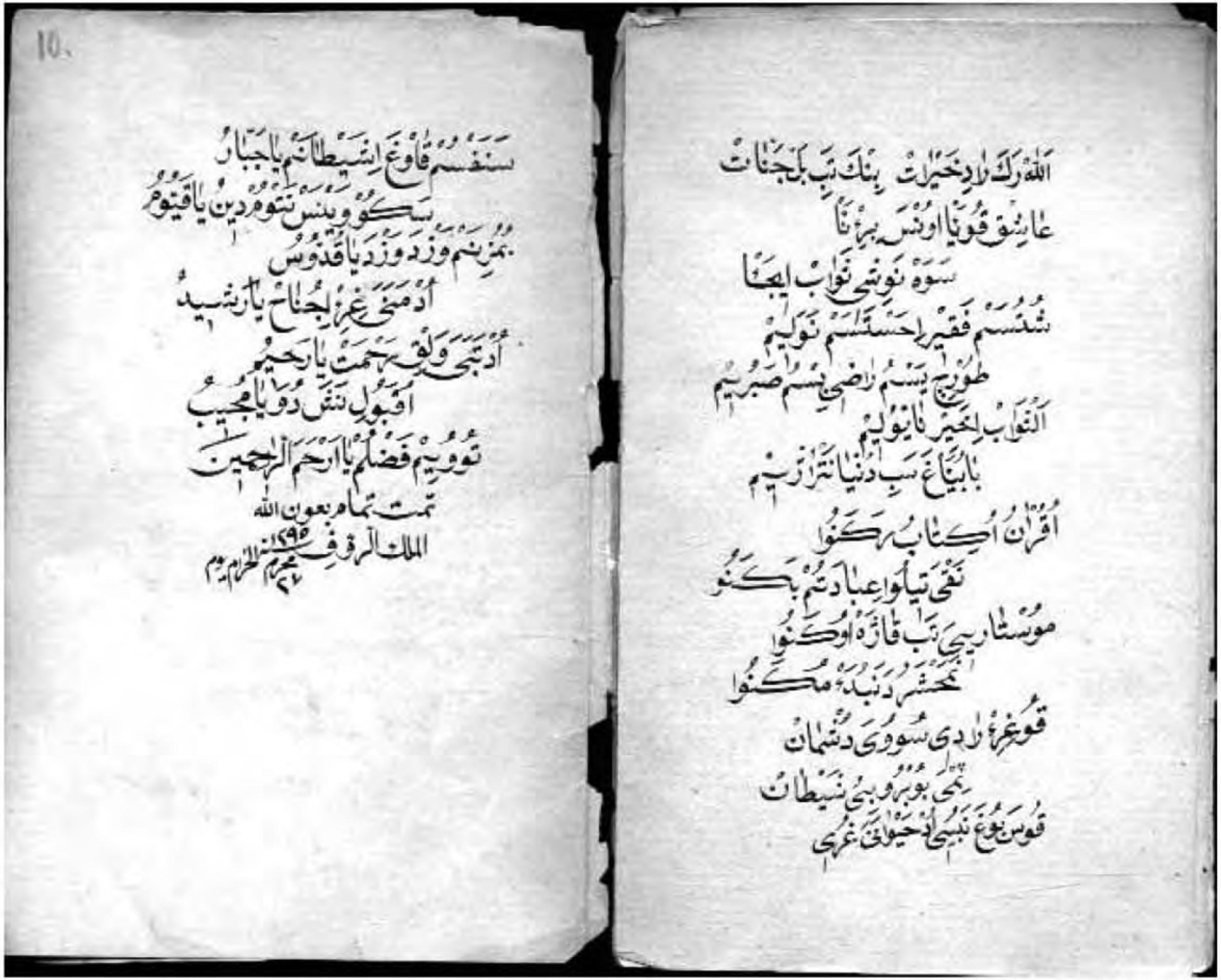

الله رك رادخيرات بنك تب بلجنات
عاشق قوبنا اونس بره نا
سوه نوشی نواب ايجا
شدنسم فقير احسنسم نوليم
طوزج يسنم راضی بسم صبريم
النواب لخير نانوليم
بابناغ سب دنيا نترازيم
اقران اکتاب رکنوا
نعی تيلوا عبادتم بکنو
موسنا ربجی تب فاره اوکنوا
نحشر دنبده مکنوا
قوغره لادی سوونی دشمان
نمی بوبره وبجی نسيطان
قوس بوغ نبسی لذ حيولی غرهی

10.

سنفسم قاوغ اشيطانم ياجبار
سکو ونس نتومدين ياقيوم
بمزنم وزد وزد ياقدوس
ادمنی غره لجناح يارشيد
ادبجی ولقه حمت يارحيم
اقبول ننش دو يامجيب
تووييم فضلم ياارحم الراحمين
تمت تمام بعون الله
الملك الرؤف في سنه ١٢٩٥
٢٧ محرم الحرام يوم

Posljednje dvije stranice djela BOSNA LISĀNĪLE NAṢĪḤAT RISĀLESĪ, kratke risale savjeta i uputa na bosanskom jeziku, arapskim pismom, od nepoznatog autora. Prijepis iz 1295/1878. godine (R-6300; l.10a-b).

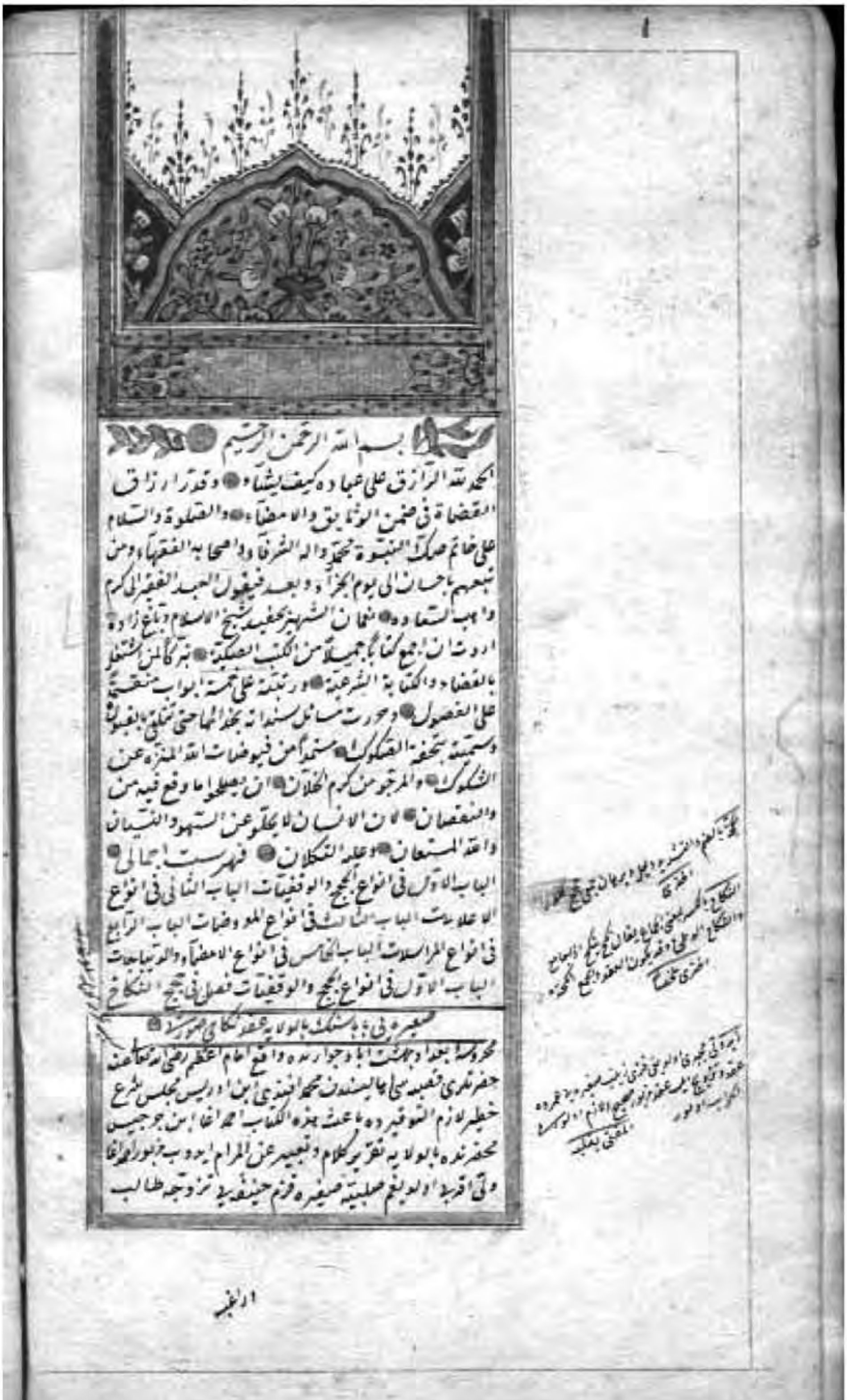

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الرازق على عباده كيف يشاء • وقدر ارزاق القضاة في ضمن الوثايق والامضاء • والصلوة والسلام على خاتم صكوك النبوة محمد واله الشرفاء واصحابه الفقهاء ومن تبعهم باحسان الى يوم الجزاء • وبعد فيقول العبد الفقير الى كرم واهب السعادة • نعمان الشهير بحفيد شيخ الاسلام دباغ زاده اردت ان اجمع كتابا جميلا من الكتب الصكية • ليكون لمن اشتغل بالقضاء والكتابة الشرعية • ورتبته على خمسة ابواب منقسمة على الفصول • وحررت مسائل سنداته بخط الماحي تعليق بالقبول وسميته بتحفة الصكوك • مستمدا من فيوضات الله المنزه عن الشكوك • والمرجو من كرم الخلان • ان يصلحوا ما وقع فيه من النقصان • لان الانسان لا يخلو عن السهو والنسيان والله المستعان • وعليه التكلان • فهرست اجمالي

الباب الاول في انواع الحجج والوقفيات الباب الثاني في انواع الاعلامات الباب الثالث في انواع المعروضات الباب الرابع في انواع المراسلات الباب الخامس في انواع الامضاء والالتماسات

الباب الاول في انواع الحجج والوقفيات فصل في حجج النكاح

صغيره ني باشنك بالولايه عقد نكاحي صورتيدر •

محروسهٔ بغداد محلاتندن ابا وجوار نده واقع امام اعظم رضي الله تعالى عنه حضرتلري قصبه سي ساكنلرندن محمد افندي ابن ادريس مجلس شرع خطير لازم التوقيرده باعث هذه الكتاب محمد اغا ابن جرجيس محضرنده بالولايه تقرير كلام وتعبير عن المرام ايدوب خزبور محمد اغا وتي اقربيه اولدوغي صلبيه صغيره فرزم حنيفه يي تزوجه طالب

Prva strana zbirke formulara TUḤFA AŞ-ŞUKŪK autora Ḥafīda Dabbāġ-zāde, umro 1224/1809. godine. Prijepis iz 1218/1803. godine (R-6414; l. 1b).

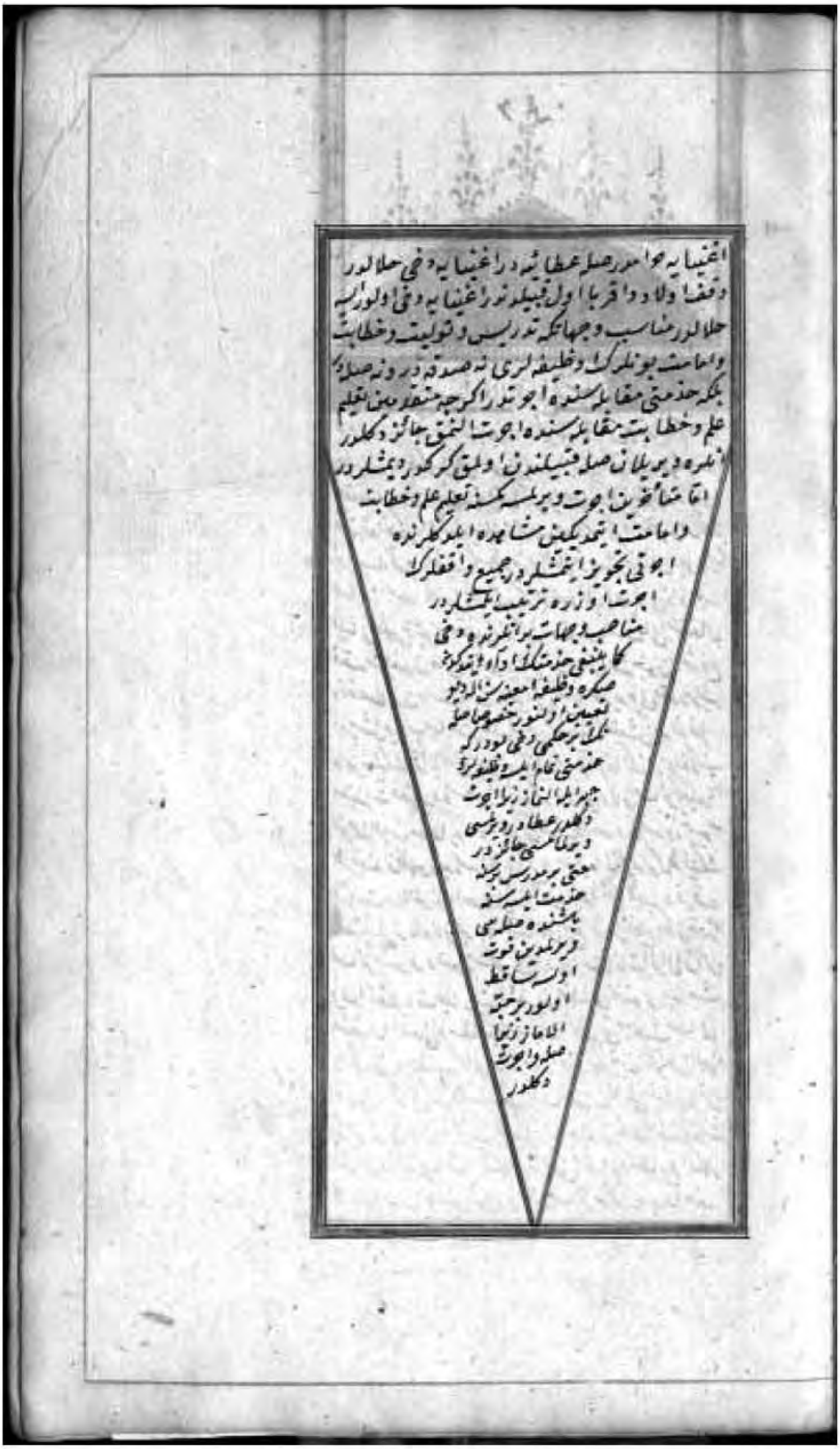

Kolofon sa završetkom djela MA‘RŪḌĀT ABŪ AS-SU‘ŪD FĪ AL-FATĀWĀ, zbirke fetvi šejhul-islama Abū as-Su‘ūda umro 982/1574, na turskom jeziku (R-6414,3; l. 240a).

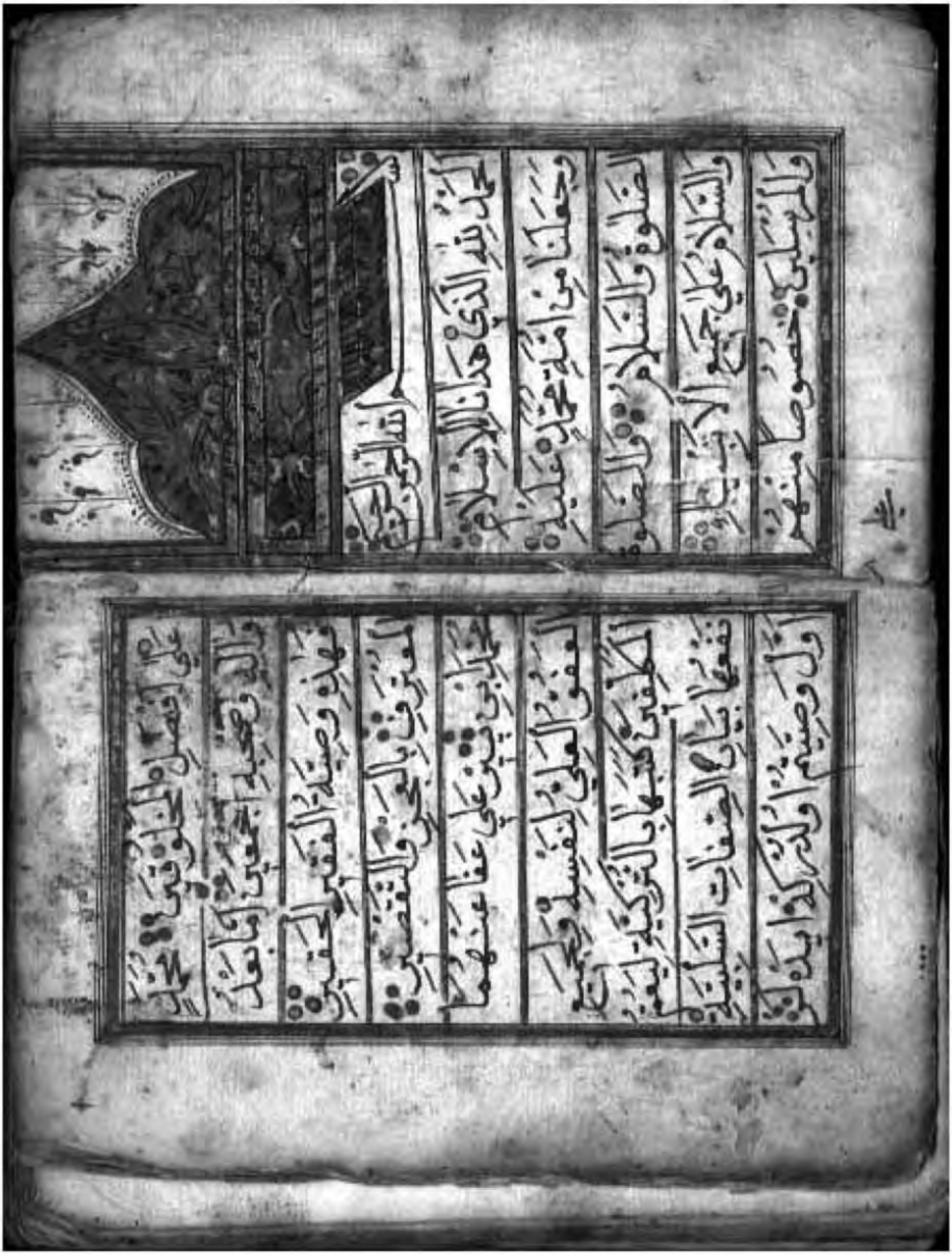

Početak djela WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ. Autor Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birġiwī, umro 981/1573. godine. Prepisao Šayḫ Aḥmad b. Aḥmad-efendı, Butmir, poslije jacije namaza, 5. redžepa 1210/1795. godine (R-6974; l. 1b).

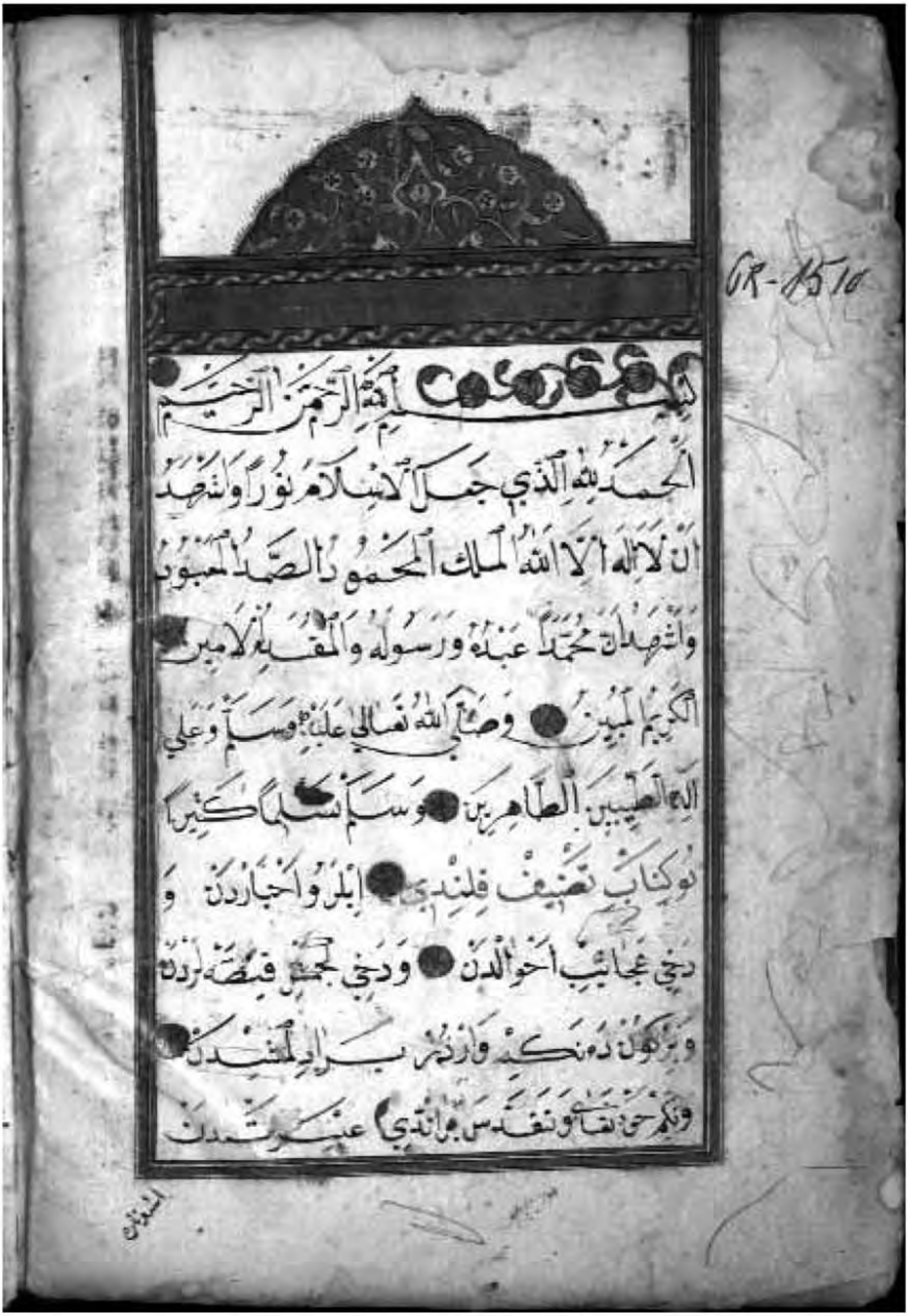

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل الاسلام نورا واشهد
ان لا اله الا الله الملك المحمود الصمد المعبود
واشهد ان محمدا عبده ورسوله والمقتدي الامين
الكريم المبين وصلى الله تعالى عليه وسلم وعلى
آله الطيبين الطاهرين وسلم تسليما كثيرا
بو كتاب تصنيف قلندى ايلر واخباردن و
دخی عجايب احوالدن ودخی جمله قصه لردن
و بر كون ده نكه واردر بر [illegible] المشتدن
ونكم حق تعالى ونقدس [illegible] اندى عنبر [illegible]

GR-1510

Naslovna strana Djela SA'AT NĀME koje je na turskom jeziku napisao Hibbatullāh b. Ibrāhīm, umro 1090/1679. godine (R-8553; l. 1b).

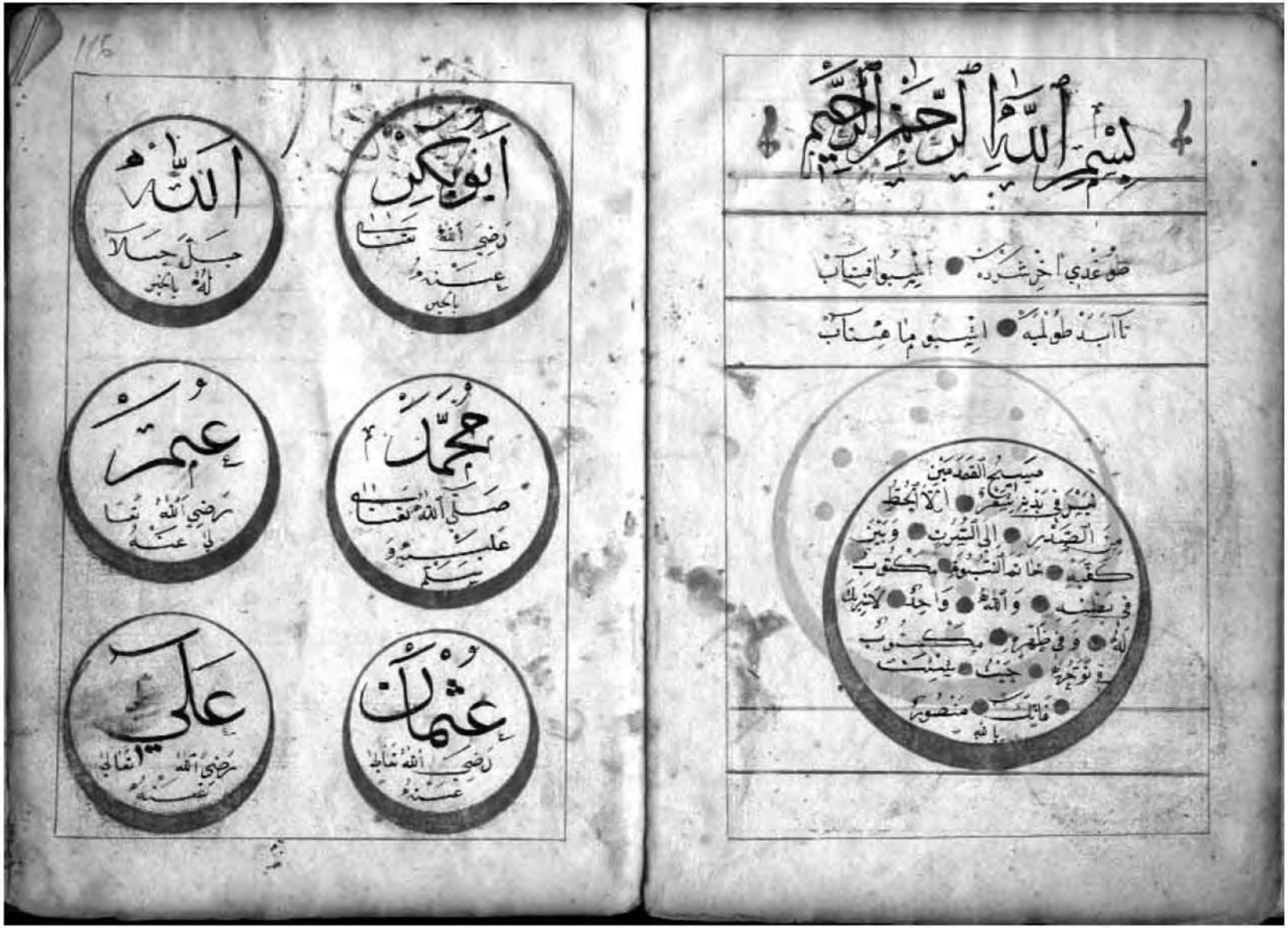

بسم الله الرحمن الرحيم

طوغدی آخر شده ● ایشبو آفتاب

تا ابد طولمیه ● ایشبو ماهتاب

مسيح القدمين
ليس في بدنه شعر ● الا الخط
من الصدر ● الى السرة ● وبين
كتفيه ● خاتم النبوة ● مكتوب
في بطنه ● والله ● واحد ● لا شريك
له ● وفي ظهره ● مكتوب
توجه ● حيث ● شئت
● فانك ● منصور
بالله

116

ابو بكر
رضي الله تعالى
عنه
اجمعين

الله
جل جلاله
باخبر

محمد
صلى الله تعالى
عليه و
سلم

عمر
رضي الله تعا
لى عنه

عثمان
رضي الله تعالى
عنه

علي
رضي الله تعالى
عنه

Posljednje dvije stranice djela SA'AT NĀME (R-8553; l. 115-b-116a).

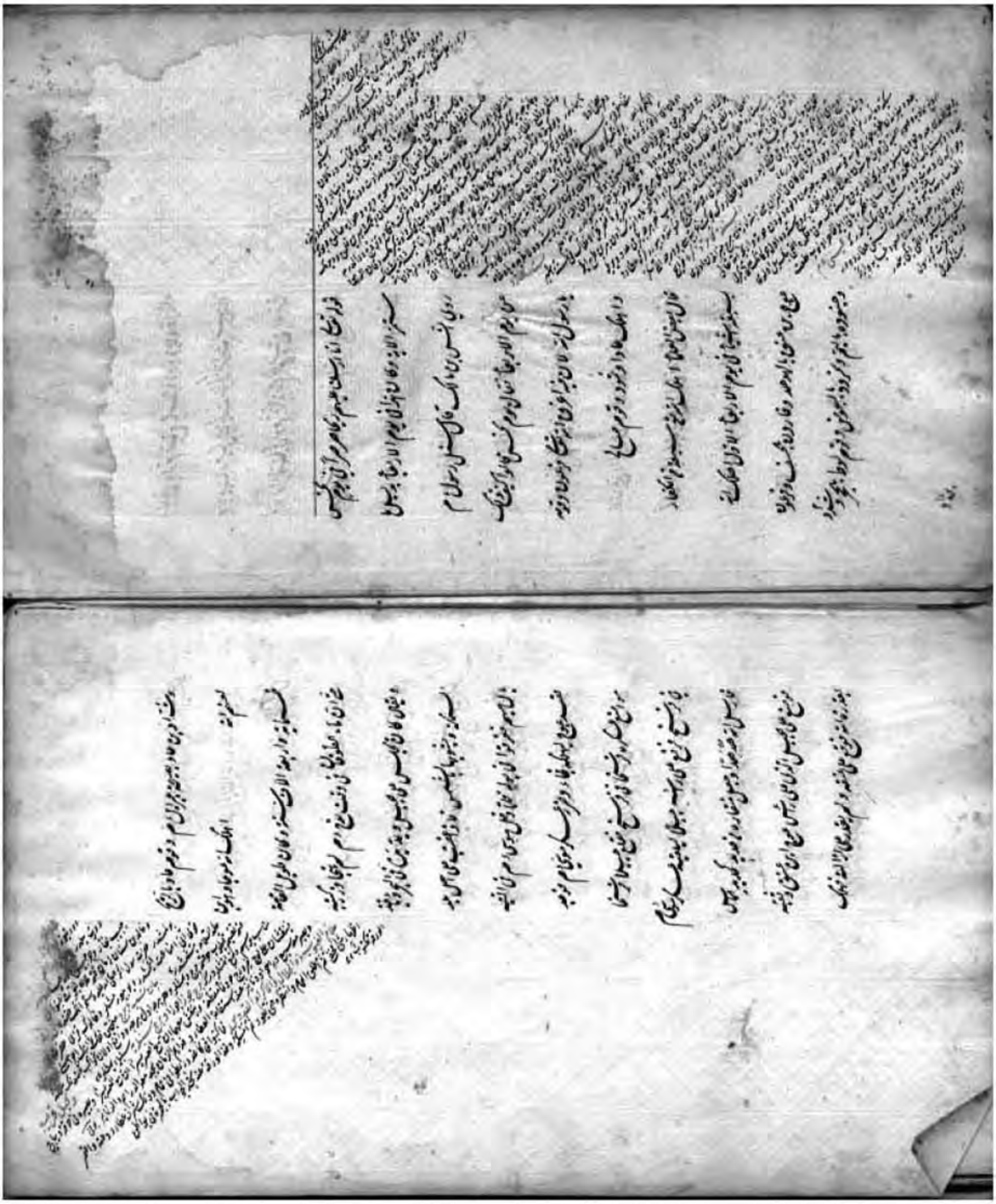

Srednje stranice djela AS-SAB'IYYĀT FĪ MAWĀ'IẒ AL-BARRIYYĀT . Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Hamadānī, umro oko 900/1494. godine (R-8559; l. 58b-59a).

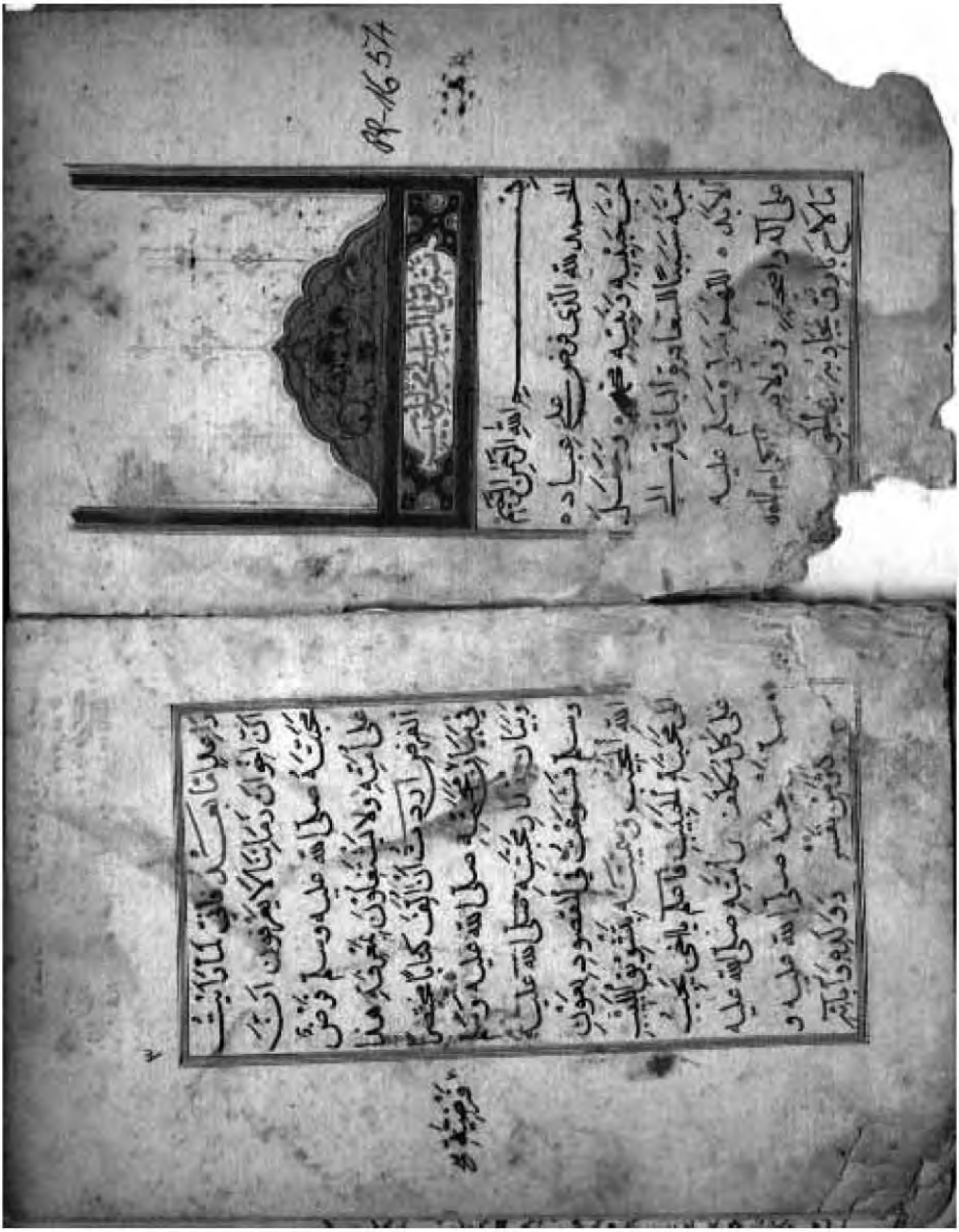

Naslovna strana djela TAŠWĪQ AL-LABĪB ILĀ MAḤABBA AL-ḤABĪB. Autor al-Ḥasan b. Muḥammad b. Maḥmūd (iz Imotskog) za koga se zna da je bio živ 1072/1661. godine (R-8584; l. 1b).

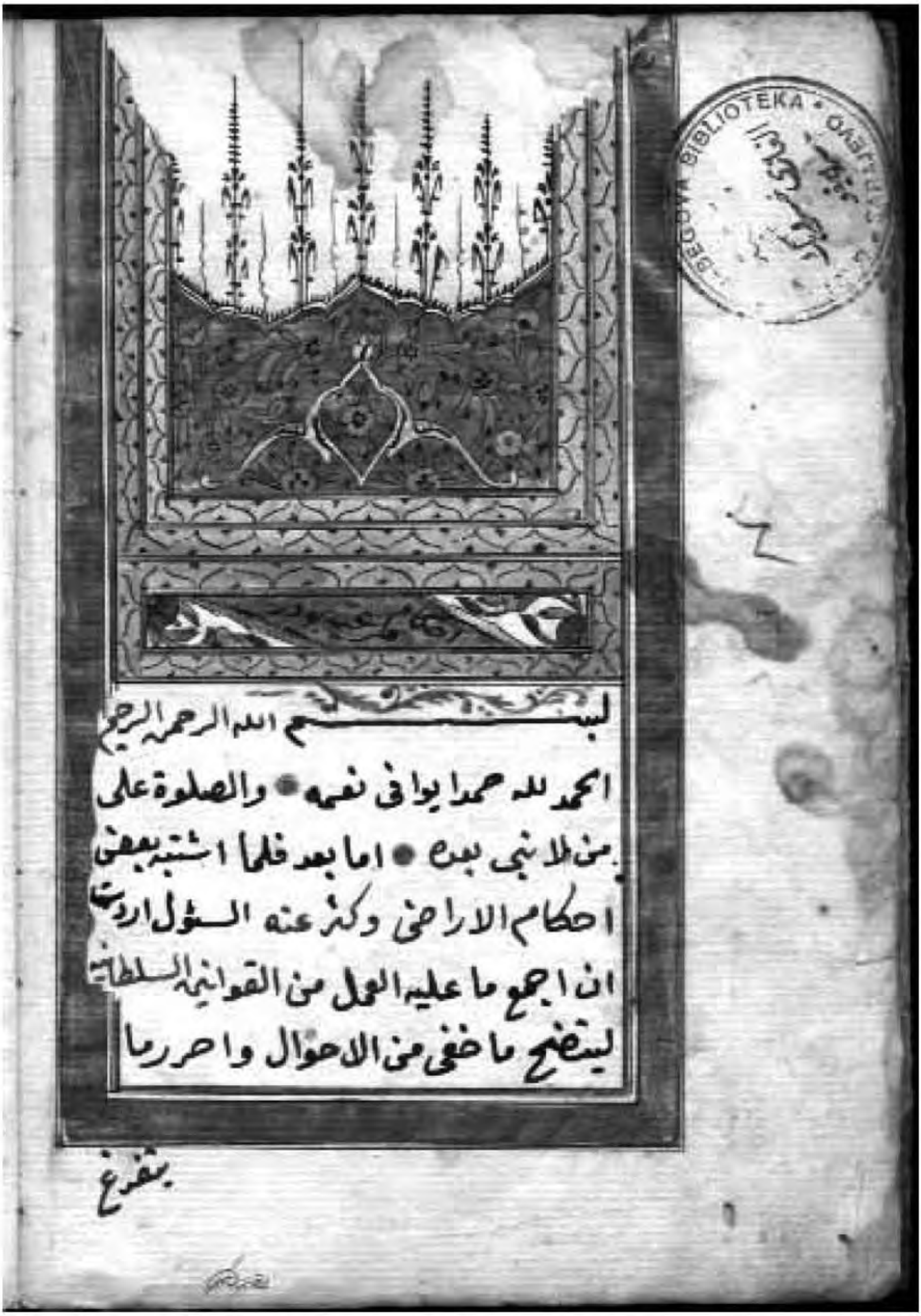

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله حمدا يوافى نعمه ● والصلوة على
من لا نبى بعده ● اما بعد فلما اشتبه بعض
احكام الاراضى وكثر عنه السؤال اردت
ان اجمع ما عليه العمل من القوانين السلطانية
ليتضح ما خفى من الاحوال واحرر ما

يتفرع

BEOGRA BIBLIOTEKA

Prva strana djela AL-AḤKĀM AL-MAR'IYYA FĪ AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA. Sabrao i sastavio šayḫul-islām Aḥmad 'Ārif Ḥikmat, umro 1275/1858. godine (R-8591; l. 1b).

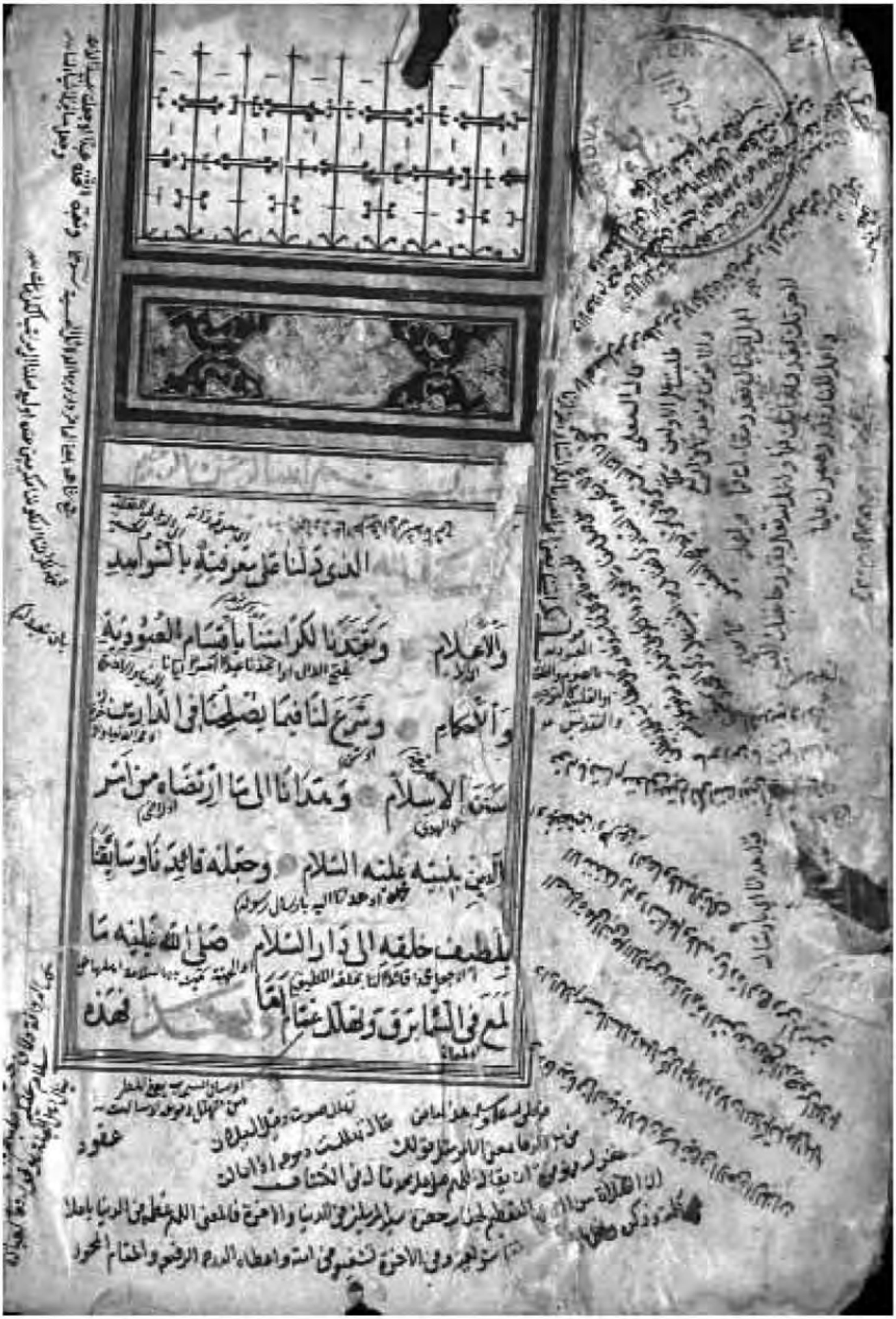

الذى دلنا على معرفته بالشواهد

والأعلام ● وتعبدنا لكرامتنا بأقسام العبودية

والأحكام ● وشرع لنا فيما يصلحنا في الدارين شرائع

الإسلام ● وهدانا الى ما ارتضاه من أمر

الدين بنبيه عليه السلام ● وجعله قائدنا وسائقنا

للطف خلقه الى دار السلام ● صلى الله عليه ما

لمع في الشارق وهلك عنا أما بعد فهذه

Prva strana djela ŠIR'A AL-ISLĀM. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde, aṣ-Ṣaġrī, al-Ḥanafī, umro 573/1177. godine (R-9694; l. 1b).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Lektor
Tarik Jakubović

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-173-5
ISBN 1-873992-93-9

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين المجلّد الرّابع عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسروبك في سراييفو. يتناول هذا المجلّد ما تبقّى من مخطوطات الفقه وفروعه (أصول الفقه والفرائض والقوانين) الّتي لم تستوعبها، نظراً لكثرتها، مجلّدات الفهرس الثّاني والتّاسع والعاشر، إضافة إلى مخطوطات الأخلاق والموعظة الّتي وصلت إلى هذه المكتبة بعد نشر المجلّد الثّالث المتناول لهذين الموضوعين.

وقد تناول هذا المجلّد ٤٦٨ مخطوطة مجلّدة تحتوي على ٧٨٥ عملاً كتابيًا منها: ٣٦٥ باللّغة العربيّة، ٣٩٦ باللّغة التّركيّة، ٥ باللّغة الفارسيّة و ١٩ باللّغة البوسنويّة.

والجدير بالذكر بأنّ هذا المجلّد يكشف عن بعض المؤلّفين البوسنويّين الجدد مثل الشّيخ مصطفى الإمام بقصبة تيشان (أنظر رقم ٢/٧٩٨٩) والحاجّ مصطفى درويش الموستاري (أنظر رقم ٤/٧٨٤١) أو مصنّفات جديدة لبعض المؤلّفين مثل الحسن إمام زادة من إيموتسكي (أنظر ٤/٨٢٣٦-٦) وزهدي عبد الكريم دفتردار زاده من سراييفو (أنظر رقم ٨٠٠١) أو مصنّفات نادرة كتبت بيد مؤلّفيها مثل مصنّف بيد الشّيخ سيف اللّه بروخو من مدينة قونيچة (أنظر ٨٠٠٩) ومصنّفين بيد الشّيخ علي من قصبة الآق حصار (أنظر رقم ٧٩٦١/١-٢).

أمّا طريقة فهرسة المخطوطات في هذا المجلّد فهى معتمدة على نفس القواعد الّتي طبّقت في المجلّدات السّابقة أى على أساس أوّل عنوان في المجموعة ممّا أدّى إلى إدراج فيه بعض عناوين لا تخصّ موضوع هذا المجلّد وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع.

ونودّ أن نشير إلى أنّ كثيراً من المخطوطات المعالجة في هذا المجلّد عبارة عن قطع مخرومة الأوّل والآخر أو تالفة لدرجة تصعب قراءتها أو نادرة جداً ولم يرد ذكرها في المصادر والمراجع، الأمر الّذي إضطرّنا إلى وصفها بكتاب في الفقه أو شرح كتاب في الفقه أو الموعظة والخ. أمّا كشّاف العناوين فقد أدرجنا فيه عدّة القطع المماثلة تحت عنوان واحد مثل علم حال لمجهول أو كتاب في الموعظة علمًا بأنّها قد تكون مختلفة بعضها عن بعض.

وأخيراً أضع هذا المجلّد من الفهرس الوصفي بين يدى القارئ معبّراً عن شكري الجمّ لإدارة المكتبة ولزملائى العاملين معي في قسم المخطوطات وبصورة خاصّة للمراجعين الّذين قدّموا لي بعض الملاحظات والنّصائح الثّمينة إضافة إلى تصحيح ما وقع فيه من الأخطاء.

سراييفو في فبراير ٢٠٠٥م

عثمان لافيتش

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسروبك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك والحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي.

والجدير بالذكر أنه رعى من قبلُ إصدار إثنا عشر مجلّداً من الفهرس العام للمكتبة، أي الأول والثاني (الطبعة الثانية) ومن الرابع إلى الثالث عشر فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسروبك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

وإننا نتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

كما نشكر المدير العام لمؤسّسة الفرقان للتراث الإسلامي الأستاذ الدكتور محمد بن عبد الله الدوسري وجميع العاملين في مؤسّسة الفرقان الّذين يساهمون في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش
مدير مكتبة الغازي خسروبك

أرجو من اللّه تعالى العون والتّوفيق كي نُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأُوجّهُ كلمةَ شُكرٍ إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتش مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيّد عثمان لافيتش الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، ١٤٢٦ هـ/ ٢٠٠٥ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان إحدى عشرَ سنة في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاريه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صورّته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة اللّه تعالى، ثمّ حِفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM وتطوَّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى تقريبًا كلّ ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن اللّه.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمَّ تَمَّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمّ المجلد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثُمّ المجلد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م، ثُمَّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ / ٢٠٠٢م، ثمّ المجلّد الحادي عشر والمجلّد الثّاني عشر في عام ١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م، ثمّ المجلّد الثّالث عشر في عام ١٤٢٥هـ / ٢٠٠٤م، وها نحن نُقَدِّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد الرّابع عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الثّلاثة عشر السّابقة فهرسة ٧٨١٨ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين. أمّا المجلّد الرّابع عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٧٨١٩ حتّى الرّقم ٨٢٨٧، ويحتوي على ٤٦٨ مخطوطة فيها ما مجموعه ٧٨٥ عملاً كتابيًا و٤٩٥ عنوانًا مختلفًا. وأمّا موضوع هذا المجلّد فهو الفقه والموعظة إلاّ أنّ موضوعات مختلفة من مجالات شتّى وجدت ضمن المجاميع.ولذا يعتبر اصدار هذ المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علمي الفقه والموعظة.

Recenzenti:

Dr. Fehim Nametak
Dr. Ismet Bušatlić

مراجعة :

الدكتور فهيم ناميتاك
الدكتور عصمت بوشاتليتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411. 21: 027 . 2 (497. 6)
017: 091.1=512. 161: 027 . 2 (497.6)
017: 091.1=222.1: 027 . 2 (497.6)
017: 091.1=163.4 (497. 6) : 027 . 1 (497.6)

GAZI Husrev - begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka. - Sarajevo
- 2005. - Sv. <-14> ; 25 cm

Tekst na više jezika. - Na spor. nasl. str. :
Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts
Sv. 14 / obradio Osman Lavić. - Sarajevo :
El-Kalem ; London : Al-Furqān, 2005. - XXIV, 640
str. : faks. - Bibliografija: str. [XIX] - XXIX

ISBN 1-873992- 93-9 (vol. 14, Al-Furqān)
ISBN 9958-23-173-5 (sv. 14, El-Kalem)

COBISS. BH-ID 5778950

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٥١

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الرابع عشر

إعداد

عثمان لافيتش

لندن – سراييفو
١٤٢٦هـ / ٢٠٠٥م

منشورات الفرقان: رقم ٩٣
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٥١

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الرابع عشر

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الرابع عشر

إعداد

عثمان لافيتش

لندن - سراييفو
١٤٢٦هـ / ٢٠٠٥م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ŠESTI

Obradio
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/1999.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ŠESTI

Obradio
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/1999.

Recenzenti:

Dr. Mahmoud El-Saied El-Doghim
Dr. Amir Ljubović

مراجعة :

الدكتور محمود السيد الدغيم
الدكتور عامر ليوبوفيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411.21 (497.6) (0.032)
017: 091.1=512.1 (497.6) (0.032)
017: 091.1=222.1 (497.6) (0.032)
026: 297 (497.6)

KATALOG arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. - Sarajevo [etc.] : Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, El-Kalem [etc.], 1963 - <1999>. - Sv. <6> ; 25 cm

Na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts. - Tekst na bos., arap., tur. i perz. jeziku. - Na vrhu nasl. str.: Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu

Dosadašnji sadržaj:
Sv. 6 / obradio Mustafa Jahić. - 1999. - 550 str.

ISBN 1-87399- 41-6 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)
ISBN 9958-23-016-X (El-Kalem)
1. Jahić, Mustafa
COBISS/BIH-ID 5778950

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 27

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME VI

Prepared by
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1420/1999

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
FOREWORD IX
UVOD 1
INTRODUCTION 5
IZVORI I LITERATURA 9
TRANSKRIPCIJA 15
RUKOPISI GRAMATIČKIH DJELA 17
INDEKSI 485
- Indeks naslova 487
- Indeks naslova u transkripciji 497
- Indeks autora 507
- Indeks prepisivača 519
- Indeks vakifa i vlasnika 527
- Indeks mjesta 537
- Signaturni indeks 543
- Kataloški indeks 547

PRILOZI 551

UVODNA RIJEČ

Veliko nam zadovoljstvo čini da možemo predstaviti šesti svezak Kataloga arapskih, turkih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Objavljivanje ovoga sveska zajedno sa prethodna dva su rezultat saradnje između Fondacije al-Furqān i Gazi Husrev-begove bibloteke.

U uvodnoj riječi četvrtog i petog sveska kataloga posebno smo istakli velike napore osoblja Biblioteke na očuvanju rukopisa od stradanja usljed proteklog rata koji je, između ostaloga, imao za cilj i uništenje ovoga kulturnog naslijeđa. Sada, kada je Uzvišeni Allah htio da se sačuvaju ovi rukopisi, Fondcija al-Furqān i Gazi Husrev-begova biblioteka su ostvarili međusobnu saradnju na objavljivanju kataloga svih rukopisa Biblioteke kao i njihovu snimanju na mikrofilm i CD-ROM. Ovim smo željeli sačuvati originalne boje, iluminacije i estetičke vrijednosti rukopisa. Cijeli projekat ima za cilj bibliografsko predstavljanje rukopisa kroz katalogiziranje a snimanjem očuvanje njihove originalnosti. Time olakšavamo njihovo očuvanje i omogućujemo optimalno korištenje bez obzira na vremensku i geografsku dimenziju.

Starješinstvo Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini je između 1963. i 1991. godine objavilo tri sveska kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke u kojim je katalogizirano 2627 rukopisa. Sada, kao rezultat saradnje Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i Fondacije al-Fuqān za islamsko naslijeđe u toku jedne godine objavljuju se tri sveska kataloga čime se dostiže broj od 4206 katalogiziranih rukopisa. Rad na objavljivanju preostalih svezaka je u toku.

Molim Uzvišenog Allaha da nas uputi da služimo kulturnom naslijeđu ovoga velkog "ummeta". Želim, također, da izrazim svoju zahvalnost dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini koji je podsticao i podržavao ovu saradnju od samoga početka, kao i mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke koji je autor ovoga sveska kataloga, i da im zaželim uspjeh u svim njihovim budućim poslovima.

Ahmed Zeki Yamani
Predsjednik, Fondacija al-Furqān za islamsko naslijeđe
Juni 1999. godine

FOREWORD

We are very pleased to present Volume VI of the Catalogue of the Manuscripts in the Ghazi Husrev-Beg Library in Sarajevo. The Catalogue covers MSS written in Arabic, Turkish, Persian and Bosnian, and is the third to result from the collaboration between Al-Furqān Foundation and the Ghazi Husrev-Beg Library.

I mentioned in the introductions to Volumes IV and V the great efforts made by the staff of the Ghazi Husrev-Beg Library to save the MSS in their collection from the fires of war. And now that God has decreed their safety, Al-Furqān Foundation and the Ghazi Husrev-Beg Library are committed to co-operate in publishing the complete catalogue of the collection and in capturing the entire collection on micro-film and CD-ROM. Thus we preserve the colors, the illumination and the aesthetic values of these MSS. The overall project aims at the bibliographic representation of the MSS through cataloguing, and the imaging and preservation of the original MSS. This is to facilitate their storage, retrieval and use in the most extensive way possible in terms of time, geography and function.

Between 1963 and 1991, the Presidency of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina published three volumes of the catalogue of the Ghazi Husrev-Beg Library, comprising some 1,766 titles in 2,627 volumes. And now, as a result of the co-operation between the Presidency of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina and Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, three further titles have been published in one year, bringing the total of titles catalogued to 3,084 in 4,206 volumes. The work necessary to publish the remaining volumes continues.

I pray that God may constantly guide us to serve the heritage of our great nation. I wish to thank Fadilat Dr. Mustafa Ceric, the President of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, who has supported and encouraged this co-operation from the beginning, and to thank also Mr. Mustafa Jahic, the Director of the Ghazi Husrev-Beg Library, who compiled this volume, and to wish them success in all their undertakings.

Ahmed Zaki Yamani
Chairman, Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
June 1999

UVOD

Šesti svezak Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke predstavlja nastavak rada na katalogizciji rukopisa ove biblioteke. I ovaj svezak kao i prethodni u koncepcijskom i metodološkom pogledu predstavlja nastavak davno započetog posla. Principi katalogiziranja rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke koje je usvojio rahmetli Kasim ef. Dobrača u prva dva toma Kataloga su ostali osnova za nastavak rada na daljoj obradi rukopisa. Zbog toga i u ovome tomu kao i prethodnim nismo mogli slijediti potpunu tematsku katalogizaciju djela s obzirom na glavni princip usvojenog načina obrade rukopisa koji podrazumijeva obradu kompletnih zbirki prema prvome djelu, bez obzira na vrstu ostalih djela koja slijede u zbirci. Manja odstupanja koja su se pojavljivala u nekim tomovima, kao i u ovome, ne predstavljaju napuštanje usvojenih principa, već pokušaj da se uz male promjene dođe do eventualnih poboljšanja i obogaćivanje kataloga novim sadržajima kao što su više vrsta indeksa, naprimjer.

Ukupan broj rukopisa obrađenih u ovoj svesci Kataloga je 512 rukopisa (kodeksa), odnosno 833 djela. Osnovna tema rukopisa su djela iz gramatike arapskog jezika napisani, uglavnom, na arapskom jeziku. Svega nekoliko rukopisa je na turskom jeziku, a i oni su iz gramatike arapskog jezika. Samo nekoliko gramatičkih djela je iz turskog i perzijskog jezika i to, opet, napisanih na arapskom jeziku. Zbog toga što se izučavao kao jedan od osnovnih predmeta na svim nivoima obrazovanja, u Biblioteci imamo posebno veliki broj gramatičkih djela udžbeničkog karaktera kao i veliki broj primjeraka takvih djela. Iz tih razloga smo u ovome katalogu i obradili samo nešto više od polovine rukopisa djela iz gramatike arapskog jezika koja se u arapskoj terminologiji definišu kao *an-naḥw*. U jednom od narednih tomova trebali bi biti obrađeni preostali rukopisi ovih djela kao i djela iz morfologije koja se u arapskom jeziku tretiraju kao *aṣ-ṣarf*.

Međutim, značajan broj je i onih djela koja prevazilaze ovaj nivo izučavanja jezika od kojih su neka među njima veoma rijetka i u svijetu. Za neka djela, prema izvorima koji su u toku ove obrade bili nama dostupni, nismo mogli utvrditi da se nalaze na drugim mjestima u svijetu. Naročito je značajno napomenuti da su u ovome Katalogu obrađena djela bosanskih autora, a neka od njih su i autografi. S obzirom da su se Bošnjaci u vrijeme kada su nastajali ovi rukopisi bavili svim naučnim disciplinama koje su se u to vrijeme izučavale, neki od njih su pisali i djela iz raznih lingvističkih disciplina arapskog jezika. Ova činjenica kao i to da su mnoga od rukopisnih djela koja su obrađena u ovome Katalogu prepisana u raznim mjestima diljem Bosne i Hercegovine kao i drugim susjednim zemljama, je od naročitog značaja. Arapski jezik se kontinuirano izučavao u bosanskim medresama sve do današnjih dana. Tako se u učenju i izučavanju arapskog jezika u Bosni i Hercegovini, u njenim medresama, koristilo ovim rukopisima sve do pojave prve štampne gramatike arapskog jezika na bosanskom jeziku 1907. godine. Međutim, i nakon toga u Bosni i Hercegovini se u izučavanju arapskog jezika služilo ovim rukopisima, posebno među visokom islamskom ulemom.

Karakteristika ovoga toma Kataloga je da su u njemu obrađeni uglavnom rukopisi napisani na arapskom jeziku i da tretiraju oblast arapske gramatike. Druga osobenost ovoga kao i prethodnih svezaka kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke je ta što su u njima obrađeni znatan broj rukopisa djela bosanskih autora i veliki broj djela koja su prepisali Bošnjaci širom tadašnjeg Osmanskog Carstva, (kako u raznim mjestima Bosne i Hercegovine tako i u drugim dijelovima islamskog svijeta), posebno u značajnim naučnim i kulturnim centrima gdje su odlazili na školovanje. Ostali dio rukopisa koji su na razne načine dolazili u ove krajeve koristili su, opet uglavnom Bošnjaci, kako se na velikom broju takvih rukopisa u raznim vrstama bilježaka ističe. Zbog toga ovi katalozi islamskih rukopisa, za razliku od ostalih evropskih kataloga rukopisa, predstavljaju autentičnu kulturnu baštinu naroda gdje su nastajali i gdje se i danas nalaze.

Kako su ovi rukopisi došli u Gazi Husrev-begovu biblioteku iz raznih bosansko-hercegovačkih biblioteka, medresa i privatnih kolekcija, o tome je bilo riječi u prethodnim tomovima Kataloga. U kojemu su obimu i iz kojih mjesta dolazili, može se vidjeti i u indeksima koji slijede na kraju ovoga Kataloga.

Od bosanskih autora koji su pisali djela iz oblasti arapske sintakse treba istaći da je Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597. godine, napisao, između ostalih djela, i *Šarḥ al-Kāfiya*, kao komentar Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*. Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, um. 1119/1707. godine, poznat i kao Mustafa Ejubović ili Šejh Jujo, napisao je značajno djelo *al-Fawā'id al-'Abdiyya* što je komentar na az-Zamaḫšarījev *al-Unmūḏağ fī an-naḥw* iz sintakse arapskog jezika čiji se autograf nalazi u ovoj biblioteci. Njegov učenik Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī al-Muskirī, poznat kao Opijač (um. 1138/1725-26. godine) napisao je dva gramatička djela *Šarḥ al-Miṣbāḥ* što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* i *al-Muḫtaṣar fī an-naḥw* što predstavlja kompendij arapske gramatike. 'Abdulkamāl Ismā'īl b. al-ḥāğ Walī at-Trāwnīkī (um. poslije 1052/1642-43. godine) napisao je djelo *an-Namliyya fī iẓhār al-qawā'id aṣ-ṣarfiyya wa an-naḥwiyya* kao udžbenik arapskog jezika.

Pored navedenih istakli bismo da smo tokom izrade ovoga Kataloga među rukopisima pronašli i djela čiji su autori, prema našemu mišljenju bosanskog porijekla, a za koje do sada nismo znali. Ovdje bismo istakli Mustafu Selimovića iz Čajniča (Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde), um. poslije 1242/1826. godine, koji je napisao djelo *Bidāya al-mubtadi* za početnike u učenju arapskog jezika.

Radi lakšeg korištenja ovim katalogom (naročito preko indeksa) u ovome tomu smo za svako djelo ponovili na lijevoj strani lista njegov kataloški broj sa naznakom koje je djelo po redu u zbirci (ako je u pitanju kodeks), što je novina u odnosu na prethodne sveske. Prema ovim brojevima su napravljeni i indeksi na kraju Kataloga. Indekse smo, takođe, nastojali obogatiti sa što više podataka da bi se lakše i brže moglo doći do uvida u sadržaj samoga Kataloga. Pored toga, kod obrade rukopisa ukoliko autor u njegovu tekstu navodi naziv svojega djela, to smo istakli boldiranjem toga naziva. Prilikom izrade ovoga Kataloga imali smo veliku pomoć kolega u Biblioteci koji takođe, rade na katalogizaciji rukopisa. Svima njima kao i drugima koji su mi na bilo koji način pomogli u ovome poslu dugujem veliku zahvalnost a posebno kolegi Zejnilu Fajiću.

Drago mi je da ovom prilikom i kao direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mogu sa velikom radošću i zadovoljstvom istaći da ovim sveskom nastavljamo sa objavljivanjem Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke, sa željom da budu na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koji se bave proučavanjem ove kulturne baštine.

Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo prije svega Uzvišenom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh Ahmed Zeki Yamaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona, koji, ne žaleći truda, kontinuirano pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku, brinući za zaštitu i spas neprocjenjivih rukopisa koji se u njoj čuvaju, a u želji da nauka i umjetnost koje se nalaze među koricama ovih rukopisa svima budu na dohvatu.

Treba napomenuti da je Fondacije al-Furqān pomogla objavljivanje i četvrte kao i pete knjige Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Već smo u prethodnim tomovima Kataloga istakli koliko je ova fondacija na čelu sa njenim osnivačem i vlasnikom Šejh Ahmed Zeki Yamanijem pomogla Biblioteku u očuvanju rukopisa i ostale njene građe kako bi bila na raspolaganju današnjim naučnim istraživačima kao i onima u budućim generacijama koje među njima Svemogući Allah uputi da se bave njenim izučavanjem. Zbog toga ponovo izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekselenciji Šejh Ahmed Zeki Yamaniju moleći Uzvišenog Allaha da mu trud i sve ono što u tom pogledu daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu jer je On, Uzvišeni Gospodar, pravi pomagač i Onaj na koga se može osloniti.

Našu zahvalnost dugujemo i generalnom direktoru Fondacije dr. Kamal Arafat Nabhanu i njegovu saradniku dr. Mahmud Sayeid ad-Dugaymu koji su uložili mnogo napora da se između Gazi Husrev-begove biblioteke i Fondacije al-Furqān uspostavi saradnja i realizira navedena pomoć.

Rad na ovome Katalogu posvećujem svojim dragim roditeljima: ocu, rahmetli Ahmetu, čija je posljednja želja bila da pođem ovim putem i majci Ramizi koja je uz Božiju pomoć pomogla da se ostvari njegova želja.

Mustafa Jahić
Sarajevo, 1. juni 1999. godine

INTRODUCTION

This is the sixth volume in the continuing work of cataloguing the manuscripts in the Ghazi Husrev-Beg Library. It has been based on the cataloguing principles used by the late Kasim Dobraca in the first two volumes. As in the previous volume, therefore, we were unable to follow the complete thematic cataloguing of collections in the accepted way - that is, according to the first work, without regard to other kinds of work. The minor changes that appear in this volume as in some of the others do not represent the abandonment of accepted principles: they are rather an attempt to eventually improve and enrich the catalogues with innovations such as more types of indexes.

The total number of manuscripts included in this volume of the catalogue is 512 codices, that is, 833 works. The theme of the manuscripts is works about Arabic grammar, mostly written in Arabic although several are in Turkish. Several more manuscripts are about Turkish and Persian grammar, but again they are written in Arabic. Grammar was basic to all levels of education and the Library contains many copies of a great number of grammar textbooks. We have worked on only about half of these works, defined in Arabic as *an-nahw*. The remaining works, as well as the manuscripts concerning morphology - which are treated *as as-sarf* in Arabic - will be included in one of the next volumes.

The Library contains a significant number of very rare works, some of which exist without copies as far as we can ascertain. In particular, this Catalogue contains works of Bosnian authors, some of which are autographs. In the period when these manuscripts were written the Bosnians were engaged in all the scientific disciplines studied at that time and wrote works in various linguistic disciplines of Arabic. This fact, and the fact that many of the manuscript works in this catalogue were transcribed in various places in Bosnia-Herzegovina as well as in neighboring countries, are of special significance. Arabic was studied in Bosnian medressas (religious schools) and is still being taught there today. These manuscripts were used in the study of Arabic until the appearance of the first printed book of Arabic grammar in Bosnian in 1907, and even after that, especially by the high Islamic 'Ulema.

The first characteristic of this volume of the catalogue is that it contains mostly manuscripts written in Arabic concerning Arabic grammar. The second characteristic is that, as in previous volumes of the catalogue of the

Ghazi Husrev-Beg Library, this volume contains a considerable number of manuscripts by Bosnian authors and a great number of works transcribed by Bosnians all over the Ottoman Empire, especially in important cultural centers where they had their schooling. Therefore these catalogues of Islamic manuscripts, as distinct from other European catalogues of manuscripts, represent the authentic cultural inheritance of the people.

In previous volumes of the catalogue it has been described how these manuscripts came into the Ghazi Husrev-Beg collection from various libraries, medressas and private collections in Bosnia-Herzegovina. The quantities of manuscripts and the variety of their places of origin can be seen in the indexes at the end of this catalogue.

Of the Bosnian authors who wrote works about Arabic syntax mention should be made of the following: Ahmad Sudi al-Busnawi, who died after 1006/1957 and who wrote *Šarḥ al-Kāfīya*, a commentary of Ibn Hagib's work, *al-Kafīya*; and Mustafa bin Yusuf bin Murad al-Mustari, known as Mustafa Ejubovic or Šejh Jujo, who died in 1119/1707 and wrote the important work, *al-Fawā'id al-'Abdiyya*, which is a commentary on al-Zamahsari's *Unmūḏag fī an-naḥw* on Arabic syntax, an autograph which is in the Library's collection. His pupil, Ibrahim bin aš-Šayh Isma'il bin Salih bin 'Ali al-Mustari al-Muskiri, known as Opijač (died 1138/1725-6) wrote two grammatical works, *Šarḥ al-Miṣbāḥ*, a commentary on al-Mutarrizi's work *al-Miṣbāḥ*, and *al-Muḫtaṣar fī an-naḥw*, a compendium of Arabic grammar. Also, 'Abdulkamal Isma'il bin al-hagg Wali al-Trawniki (who died after 1052/1642-43) wrote *an-Namliyya fī iẓhār al-qawā'id aṣ-ṣarfiyya wa an-naḥwiyya*, an Arabic textbook.

During the compilation of this catalogue we also discovered manuscripts by authors who were unknown to us but are, in our opinion, of Bosnian origin. In particular, we want to draw attention to Mustafa Selimovic from Cajnice (Mustafa bin Fadlullah Salimzade) who died after 1242/1826 and wrote *Bidāya al-mubtadī* for beginners in Arabic.

To facilitate the use of this catalogue and especially the indexes, we repeated the catalogue number with a designation, according to the order in the collection (if the codex is questionable) on the left side of the page in this volume, something not done in the previous volumes. The indexes at the end of the catalogue were compiled according to these numbers. We tried to provide as much data as possible in the indexes in order that the contents of the catalogue could be fully appreciated. We also typed the name of the work in bold if the author quoted it in the text. Our cataloguing colleagues in the Library were a great help to us in this undertaking and I am most obliged to all of them, as well as to those who helped me in any way, and particularly to my colleague, Zejnil Fajic.

As the manager of the Ghazi Husrev-Beg Library it gives me great pleasure and satisfaction to be able, with this volume, to continue the publication of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the Library. We wish to be of service to researchers as well as scientific and cultural institutions interested in the study of this cultural heritage.

For the publication of this book we have to thank Allah and His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, the Founder and Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation in London, through whose generous concern we are able to protect the priceless manuscripts in the Ghazi Husrev-Beg Library, and make available to all interested parties the information on art and science contained within them.

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation assisted in the publication of the fourth and fifth books of the catalogue of these manuscripts. The Founder and Chairman of al-Furqān has also helped the library to preserve its manuscripts by funding the purchase of tools necessary to organize and protect the collection. We again thank His Excellency, Sheikh Ahmed Zaki Yamani; may his good works be accumulated for him in Paradise. We also wish to express our gratitude to the Director-General of Al-Furqān Foundation, Dr Kamal Arafat Nabhan, and Dr Mahmoud El-Saied El-Doghim for their efforts in establishing the co-operation and providing the help.

I dedicate the work on this volume to my dear parents: my father rahm. Ahmet, whose last wish was that I should follow this path, and my mother, Ramiza, who with the help of Allah assisted me in realizing that wish.

Mustafa Jahić

Sarajevo, 1th June 1999

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A.M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṭār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Bağdād.* Ğuz' III. Bağdād 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf.* Bağdād 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs.* Bibliotheque Nationale. Tome I. Paris 1932.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.

Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
Gacek	-Gacek, Adam: *Catalogue of the Arabic manuscripts in the library of the School of Oriental and African Studies Universiti of London.* London 1981.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḥānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.*. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ.Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čelebī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ.Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf aẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.

Kaḫḫāla	-Kaḫḫāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaća Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkće Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsća Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Istanbul 1986.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968.* Teil I. Wien 1970.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri.* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.

POF	-*Prilozi za orijentalnu filologiju*, X-XI/1960-61. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo 1961.
POF	-*Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom*, VI-VII/1956-57. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo 1958.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya*. Fī Ǧāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ġīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften*. Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw*. Dimašq 1393/1973.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ڭ)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

GRAMATIČKA DJELA

3695 R 2749

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Kraće gramatičko djelo o agensima u arapskom jeziku. Ovo se djelo često u izvorima i literaturi naziva i *al-ʻAwāmil al-ʻatiqa*. U nekim rukopisima ovoga djela prije početka često stoji napisano:

رضي الله تعالى عنكم . أعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم .

tako da u nekim komentarima, odnosno gramatičkim analizama (*iʻrāb*) ovoga djela, komentar navedenog teksta čini sastavni dio samoga komentara djela.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على رسوله محمد و آله أجمعين فإن العوامل في النحو على ما ألفه الشيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني رحمة الله عليه مائة عامل و هي تنقسم إلى قسمين لفظية و معنوية فاللفظية منها تنقسم إلى سماعية و قياسية...

Kraj (fol. 14a):

... و العامل في المبتدأ و الخبر هو الإبتداء ، و هو معنى لا يوجد في الخارج فهذه مائة عامل لا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 14; 190 x 105; 11 redaka; (tekst 135 x 48). Papir različite boje (narandžast, tamnobijel i žut), srednje debljine, hrapav. Povez kartonski, mekši i tanji. Pismo *taʻlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prvom zaštitnom listu napisan naziv djela: رساله، جرجاني من النحو .

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, p.149; Dobrača II, 1612/3; Köprülü III, 590,3; aẓ-Ẓāhiriyya, 363.

3696,1 R 2357, I

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 12b; 205 x 140; 11 redaka; (tekst 135 x 70). Papir tamnobijel, deblji i hrapav u prvoj polovini a tanji i glat u drugoj polovini i oštećen vlagom. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja i odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je uvakufio 'Uṯmān b. Muṣṭafā Mehremić iz Sarajeva iz Careve mahale za Ajni-begov mekteb i predao ga muteveliji Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Ḥarsaklīji 1251/1835-36. godine (bilješka na fol.1a).

وقف هذه النسخة الشريفة المباركة ... عثمان بن مصطفى مهرمك من سراي بوسنة الساكن في محلة الخنكاري الواضع هذا الكتاب في المكتب الخنكرية المسمى بأيينة بك زاده و سلمه إلى الفقير الحقير المتولي خليل بن صالح الهرسنكلي عفى عنهما العفو العلي بفضله و كرمه و رحمته سنة ١٢٥١ هـ .

3696,2 R 2357, II

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح إسرائيل

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Komentar al-Ğuğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* o agensima u arapskom jeziku.

Početak (fol. 13a):

توجهنا إلى جنابك و قصدنا نحو بابك يا غافر الذنوب و يا ساتر العيوب ... **فيقول العبد الذليل يحيى بن نصوح بن إسرائيل** ... اعلموا معاشر طلاب اليقين سلام عليكم لا نبتغي الجاهلين ...

Kraj (fol.50b):

... و **الرفيع عن معرفتها و استعمالها** إذ بها يحصل لهم بصيرة في العلوم كلها فإن المسؤول من فضل الله تعالى ... و في الإعراب فساداً وحولاً أن يصلح كرمًا و فضلاً عصمه الله تعالى بعصمته القديم أبدًا و أزلاً.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 13a - 50b; 17 redaka; (tekst 145 x 85). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6479; az-Ẓāhiriyya, 575.

3696,3 R 2357, III

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza poznatog al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznata autora.

Neki rukopisi al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* počinju sa gramatičkom analizom iskaza:

رضي الله تعالى عنكم . أعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم

Tako i neki kometari ovoga djela počinju sa tumačenjem navedenog teksta kao što je i u ovome slučaju. U drugim slučajevima ovaj komentar često dolazi odvojeno prije kometara djela kao zasebna risāla na arapskom ili turskom jeziku. Inače, u našoj kao i drugim bibliotekama se nalazi više rukopisa u kojima se gramatički analizira ovo al-Ğurğānījevo djelo. S obzirom na samu prirodu gramatičke analize većina ovakvih komentara su prilično međusobno slična i ne znaju im se autori, što otežava njihovu međusobnu diferencijaciju u formi kataloške obrade. Tako su i većina komentara ovoga tipa čija obrada slijedi u našemu katalogu međsobno slični.

Početak (fol.53a):

رضي الله تعالى عنكم رضي: فعل ماض الله مرفوع لفظًا بأنه فاعل رضي و الفعل مع فاعله ... **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** أعوذ: فعل مضارع نفس متكلم ... **بسم الله الرحمن الرحيم** في بسم الله حرف جر و اسم مجرور بها ... (fol.54b) **الحمد** مرفوع بأنه مبتدأ لله و اللام حرف جر نلفظة الله مجرورتها و الجار مع المجرو ...

Kraj (fol.84b):

... **و الوضيع و الرفيع من معرفتها و استعمالها** و الواو عاطفة الوضيع مرفوع بأنه عطف على الكبير ... مجرور بأنه عطف على معرفتها و الهاء ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل أيضًا يعني من لم يعرف النحو و إعرابه و بناءه و تركيبه من التراكيب لم يعرف من العلوم شيئًا على وجه الحقيقة ، فإني رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرض بإعراب العوامل فلهذا شرحت إعرابها ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة المعلم و استفادة المتعلم و خاتمت الخير للشارح .

Prepisao al-Ḥusayn b. Muḥammad (bilješka u kolofonu djela, fol.84b).

Prilikom uvezivanja greškom je posljednji list uvezan kao fol.84 na kojemu je kraj djela. Ovaj bi list, dakle, trebao doći na kraju kao fol. 92b. Fol. 53a - 92b; 25 redaka; (tekst 155 x 95). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6481, 6489 i 6490; az-Ẓāhiriyya, 36-42; Bagdad, Awqāf III, 5282.

3697,1 R 1885, I

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 6a; 200 x 150; 12 redaka; (tekst 140 x 75). Papir tamnobijel, deblji. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i kartonskom futrolom sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Brojevi poglavlja napisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

3697,2 R 1885, II

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika koje je autor sačinio kao skraćenu verziju drugoga svojega, mnogo opširnijeg djela *al-Mufaṣṣal*.

Početak (fol.6b):

الكلمة مفرد و إما اسم كرجل و إما فعل كضرب و إما حرف كقد الكلام مؤلف إما من اسمين أسند أحدهما إلى الآخر نحو زيد قائم و إما من فعل و اسم نحو ضرب زيد و يسمى جملة و كلامًا ...

Kraj (fol.23a):

... تزاد في كل متحرك حركته غير إعرابية للوقف خاصة مثل ثمهْ وحيهلهْ و مالهْ و سلطانيهْ و لا تكون إلاّ ساكنة و تحريكها لحن .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 6b - 23a; 12 redaka; (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*, vokaliziran. Naslovi poglavlja napisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 185; Ahlwardt VI,6514.

3697,3 R 1885, III

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

Komentar morfološkog djela *al-Binā'* od nama nepoznata autora. Ovaj kometar ne spominju nama dostupni izvori.

Početak (fol.24b):

صارفًا لعباد اللسان نحو حمده و ثانيًا لوجه الثنا ، جناب وجهه و مصليًا علي محمد رسوله و عبده ... و بعد فلما كان تأليف هذه الرسالة لكونه أمراً ذا بال مقتضيًا للتصدير بالبسملة و الحمدلة ... قوله اعلم خطاب عام لمن نظر إلى هذه الرسالة منقوشة أو ألقى السمع و هو شهيد ملفوظة مريداً لمعرفة ما فيها ...

Kraj (fol.42b):

...(fol.42a) فإن كان الأول فهو المهموز و إن كان الثاني فهو المضاعف هذا آخر ما أردنا إيراده و بينا بعض ما كان مراده بنظم ما نثر من الفوايد و ختم ما سنح لي من الزوايد و بالله

التوفيق و بيده أزمة التحقيق ... (fol.42b) و ليس غرضي من تحرير هذه الأوراق أن أعدي زمرة الشارحين على الإطلاق ... فإن ما يستنبط خاطري سقيم وفوق كل ذي علم عليم والله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب . تم بعون الله تقريراً . تاريخه سبق تحريراً في سنة ٩٨٥ هـ .

Rukopis je vjerovatno autograf koji je napisan 985/1577. godine (kolofon djela, fol. 42b).

Fol. 24b - 42a; 12 redaka; (tekst 125 x 85). Pismo *ta'līq*. tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa djelo ispisane rukom prepisivača.

3697,4 R 1885, IV

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama oblika riječi u arapskom jeziku od nama nepoznata autora.

Početak (fol.44b):

الحمد لله على نعمائه و آلائه و الصلوة على أفضل أنبيائه و أصفيائه و على آله و أصحابه قاهري أعدائه و ناصري أوليائه. و بعد ... و بعد فهذه رسالة أوردتها في شرح كتاب الأمثلة مستعيناً بالله و متوكلاً عليه قال المص (المصنف) روّح الله روحه في أعلى غرف الجنان نصر ينصر نصراً ...

Kraj (fol.51a):

... فالمأمول من الناظر إليه أن ينظر بعين الرضاء حتى لا يطّلع على عيبه قال الشاعر و عين الرضا عن كل عيب كليلة و لكن عين السخط تبدي المساويا . و الله تعالى أعلم الحقيقة الحال و نتيجة المال .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 51a; 17 redaka; (tekst 145 x 85). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa djelom ispisane rukom prepisivača.

3698,1 R 5742, I

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao nepoznati prepisivač 975/1567-68. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 32a).

Nedostaju fol. 2-5, kao i kraj djela. Fol. 1b - 25b; 210 x 155; 9 redaka; (tekst 130 x 75). Papir žućkast, deblji. Volantni listovi i lage. Korice kartonske, odvojene od listova. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran, deblji i krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3698,2 R 5742, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Djelo u kojemu se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici a koje, u stvari, predstavlja sažetak al-Ğurğānījevih (Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān) djela iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 26b):

أما بعد حمد الله ذي الإنعام جاعل النحو في الكلام كالملح في الطعام و الصلوة على نبيه محمد ... فإن الولد الأعز لا زال كاسه مسعوداً و إلى أهل الخير مودوداً لما استظهر مختصر الإقناع و كشف بحفظه عنه فضله القناع و أحاط بمفرداته حفظاً و أتقن ما فيه من النحو معنىً و لفظاً أردت أن ألقطه من كلام الإمام ... أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني ...

Kraj (fol. 32a):

... بإضمار فعله و الإضمار بدون ذلك لا يجوز و قريب من هذه الإضمار على شريطة التفسير لأن الدال عليه لفظ أيضاً إلا أنه يعقبه و في الأول ما سبق من الكلام .

Prepisao nepoznati prepisivač 975/1567-68. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

Prije posljednje stranice nedostaje nekoliko listova. Fol. 26b - 32a; 9 redaka; (tekst 130 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran, deblji i krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ.II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; GAL G II, 293; GAL S II, 514; az-Ẓāhiriyya, 468; Köprülü III, 590,2.

3699 R 1590

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-M'IA

علاء الدين علي بن محمد البسطامي مصنفك

'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Busṭāmī Muṣannifak,
803/1400 - 875/1470

Komentar al-Ǧurǧānījeva sintaksičkog djela *al-'Awāmil al-mi'a* o agensima u arapskom jeziku.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح البيان و صيّرها آلةً يحترز بها عن الخطأ في اللسان و قدّم سببها المنطق الذي هو مميّز الإنسان ... فقد التمس منّي بعض من أصحابي و خلّص من الإخوان أن أشرح العوامل للشيخ الإمام عبد القاهر ... شرحًا يبيّن إعرابها و يكشف مشكلاتها ... فشرحت شرحًا يطابق التماسهم و يوافق اقتباسهم و يفيد طالبيه ... **رضي الله تعالى عنكم** رضي: فعل ماض من الرضوان ... (fol. 2a) **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** أعوذ: فعل مضارع نفس المتكلم وحده فاعله ضمير مستتر فيه ... (fol.3b) **بسم الله** إمتثالاً لقوله ... (fol.7a) **الحمد** مرفوع لفظًابأنه مبتدأ ...

Kraj (fol.132a):

... **و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** الواو عاطفة الوضيع مرفوع بأنه عطف على الكبير ... و الهاء ضمير بارز مجرور المحل على أنها مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 132; 200 x 130; 15 redaka; (tekst 155 x 73). Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom ili ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crnom linijom. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 1a napisano ime autora. Na fol. 132a -134a razne bilješke iz jezika.

Vakuf Ṣāliḥ Ḥrōmo-zāde (pečat na fol. 1b).

Izv.: A.M. I, 735; Ḥ.Ḫ. Ḏayl II, 130.

3700 R 2875

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznata autora. Nakon prve folije nedostaje dio teksta umjesto čega je naknadno dopisan jedan list na kojemu se, međutim, ne uklapa tekst sa fol. 1b što znači da još nedostaje teksta.

Početak (fol.1b):

الحمد لمن يجب علينا ثناؤه و لمن لا يزال من حسب النعم علينا غناؤه و الصلوة على محمد سيد الأنبياء و على آله و أصحابه الكرام . فإني لما رأيت الطالبين يطلبون شرحًا لعوامل الإمام عبد القاهر خالٍ عن إعرابها أردت أن أبين إعرابها بقدر طاقتي ... (fol.3b) نحو **مررت بزيد** و يجوز فيه النصب بأنه مفعول به لفعل محذوف ...

Kraj (fol.86b):

... **و الوضيع و الرفيع من معرفتها و استعمالها** و الواو عاطفة، الوضيع مرفوع بأنه عطف على الكبير ... مجرور بأنه عطف على معرفتها ، و الهاء ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل يعني من لم يعرف النحو و إعرابه و بناءه و تركيب من التراكيب لم يعرف من العلوم شيئًا على وجه الحقيقة فإني رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرضون بإعراب جميع تركيباتها فلهذا شرحت إعرابها ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة المعلم و استفادة المتعلم و خاتمة الخير للشارح .

Prepisao nepoznati prepisivač 993/1585. godine (bilješka u kolofonu djela).

Fol. 86; 155 x 110; 15 redaka; (tekst 105 x 79). Papir žućkast, srednje debljine, glat, deblji i hrapav. Nedostaju korice, ima samo platneni hrbat. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya 37-38; TÜYATOK 07, 1818, 3732 i 3733.

3701 R 2053

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Autor ovoga djela se u izvorima spominje kao توروجي (Ahlwardt VI, 6480) bez godine smrti. Isti izvor navodi i ime 'Abdulqādir ar-Rūmī. U drugim izvorima (Köprülü III, 590,4 i TÜYATOK V, 3665) kao autor ovoga djela navodi se al-mullā Išiq Qāsim al-Iznīqī, um. 945/1548. godine. Na ovaj se izvor poziva i Kıbrıs (636) tvrdeći da je al-Iznīqī autor ovoga kometara. Ostali izvori koji registruju ovo djelo ne navode ime autora. U više naših rukopisa kao naziv djela navodi se: شرح عوامل المسمى بدورنج .

Početak (fol.1b):

الحمد لمن وجب علينا ثناؤه و لمن لا يزيل من حسب النعم علينا غناؤه و الصلوة على محمد سيد الأنام و على آله و أصحابه الكرام. فإني لما رأيت الطالبين يطلبون شرحًا لعوامل الإمام عبد القاهر لحل إعرابها أردت أن أبين إعرابها بقدر طاقتي ... **رضي الله تعالى عنكم** و رضي: فعل ماض، و لفظة الله مرفوع لفظةً ... **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** و أعوذ فعل مضارع نفس متكلم وحده و فاعله ضمير مستتر فيه ... (fol.2a) **بسم الله الرحمن الرحيم** الباء في بسم الله حرف جر و اسم مجرور بها ...(fol.2b) **الحمد** يجوز في الحمد ثلثة أوجه ...

Kraj (fol.46a):

... **و استعمالها** و هو مجرور معطوف على معرفتها و الهاء ضمير بارز مجرور المحل على أنه مضاف إليه للإستعمال راجع إلى مائة عامل .

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Busnawī u tvrđavi Kušlat (kod Srebrenice) u drugoj dekadi mjeseca ḏū al-qa'da 1143/1731. (bilješka na kraju djela, fol. 46a).

Fol. 46; 200 x 140; 21 red; (tekst 155 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na nekoliko prvih lista uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa djelom na marginama.

Vakuf šayḫ al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī al-Grādčānīčawī (iz Gračanice, bilješka na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ahlwardt VI, 6480; Wagner, 266; Dobrača II, 1321,2; Fajić III, 2091; az-Ẓāhiriyya 37; Köprülü III, 590,4; Kıbrıs 636.

3702 R 2084

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Prepisao Muḥammad al-Qādī al-Baydāwī dok je bio kadija u kadiluku بحورينه مع قورينه u Muḥammad-aġinoj medresi u drugoj dekadi mjeseca rağaba 1063/1653. godine (bilješka na fol. 38a).

Fol. 38; 195 x 140; 23 redka; (tekst 160 x 85) i drugi dio 20 redaka (tekst 145 x 95). Papir žućkast (prvi dio) i tamnobijel (drugi dio), srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq* (prvi dio) i *nasḫī-ta'līq* (drugi dio). Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 38b početak djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* koje je napisao Ibn Hišām (Ğamāluddīn Abū Muhammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Ahmad 708/1309 - 761/1360).

U posjed rukopisa došao 'Umar Zuhdī 1193/1779. godine (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Pruščak al-ḥāğğ 'Umar-efendī Uskopyawī (pečat i bilješka na fol. 1a i dalje.).

3703 R 3531

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Nedostaje dio teksta na početku.

Prepisao nepoznati prepisivač 1000/1591-92. godine iz rukopisa koji je prepisao Ismā'īl b. aṣ-Ṣūfī krajem mjeseca ramaḍāna 996/1588. godine u tekiji Ṣūfī-zāde u mahali Ṣūfī (bilješka u kolofonu djela, fol. 39b i 40a).

Fol. 40; 210 x 155; 21 red; (tekst 155 x 90). Papir žućkast, deblji, glat. Prva folija volantna. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf 'Uṯmān-efendī, muderis Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na fol. 1a).

3704 R 4098

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Nedostaje nekoliko listova na početku djela.

Prepisao al-Ḥusayn b. Muḥammad (bilješka na kraju djela na fol. 121b).

Fol. 131; 145 x 95; 13 redaka; (tekst 105 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom ili nadvučen crvenomn linijom. Kustode.

3705 R 4502

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Prepisao Dāniyāl b. Muḥammad Vegara u gradu Blagaju (bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Nedostaje početak djela. Fol. 39; 210 x 150; 17 redaka; (tekst 160 x 105). Papir žućkast, deblji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo kombinacija *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada je bio Aḥmad b. Ḥasan (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Poklon Biblioteci od Ćamila Mujagića, šerijatskog sudije.

3706,1 R 1755, I

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Prepisao Sinān b. 'Umar (bilješka u kolofonu djela, fol.59b)

Fol. 1b - 59b; 205 x 155; 16 redaka; (tekst 135 x 80). Papir tamnobijel, deblji, vlagom oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim herbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na korici kao i fol.1a napisan naziv djela: شرح عوامل المسمى بدورنج.

Za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio munla Mūsā (bilješka na fol. 1b a stari pečat Gazi Husrev begove biblioteke na fol. 1a i dalje).

3706,2 R 1755, II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī,
740/1339 - 816/1413

Gramatička analiza al-Ğuğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* o agensima u arapskom jeziku. Djelo nije do kraja prepisano. U rukopisu ima mnogo grešaka učinjenih od strane prepisivača.

Početak (fol.60b):

الحمد لله القوي الذي عجزت (عن إدراك كنهه عقول العقلاء؟) و تحيّرت في إبتداء (بيداء؟) ألوهيته أوهام العلماء، و بعد فإني قدّرت إعراب العوامل تيسيراً للمستفيدين و كررت قواعد إعرابها تقديراً للمبتدئين ... **الحمد لله** مرفوع بأنه خبر مبتدأ أصله أحمد حمداً لله أو حمدت حمداً لله ...

Kraj (fol.97b):

Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī' al-āḫiru 1001/1593. godine (bilješka na kraju djela, fol. 97b).

Fol. 60b - 97b; 15 redaka; (tekst 160 x 115). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6488; az-Ẓāhiriyya, 34-35.

3707,1 R 1738, I

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 3701.

Djelo je krnjavo na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 58a: 215 x 140; 21 red; (tekst 150 x 60). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na fol. 1a i dalje).

3707,2 R 1738, II

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح بن إسرائيل

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Isto kao 3696,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 59b- 104a; 21 red; (tekst 150 x 60). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

3708,1 R 2568, I

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Djelo nije do kraja prepisano. Nedostaje značajan dio teksta.

Kraj ovdje (fol.40a):

... **و جمعه** مجرور على أنه معطوف على التثنية و الألف و الهاء، ضمير بارز مجرور المحل على أنه مضاف إليه الجمع راجع إلى الألف و إما لم.

Isto kao 3701.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40a; 195 x 145; 17 redaka; (tekst 150 x 80). Papir žućkast, deblji, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom.

U posjed rukopisa 1116/1704. godine došao je Mūsā b. Walī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke, fol. 1a i dalje).

3708,2 R 2568, II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-Muḫtalifa* o paradigmama oblika riječi u arapskoj gramatici. Oko imena autora ovoga komentara postoji mala zbrka u nama dostupnim izvorima. Tako je je prema katalogu TÜYATOK (07, 3752-54) autor ovoga kometara Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 1169/1755. godine. Međutim, prema drugim izvorima (Ahlwardt (VI, 6821) ovaj autor je napisao drugi komentar na djelo *al-Amṯila al-Muḫtalifa* i to i na arapskom i na turskom jeziku (pogl. 4182,2). Prema TÜYATOK (07, 1833) komentar na ovo djelo je napisao Muḥammad b. Sulaymān al-Kafawī, um. (?) Međutim, Köprülü (III, 628) navodi autora sličnoga imena Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761. godine, kao autora drugoga komentara djela *al-Amṯila al-Muḫtalifa*. Na kraju, Ahlwardt (VI, 6824) navodi komentar o kojemu je ovdje riječ bez spominjanja imena njegova autora.

Početak (fol.41b):

الحمد لله الذي زيّن (أذهان) المبتدئين بالمثال و الصلوة على نبيه الذي يجب عليه الإمتثال و آله و صحبه الموصوفين بأحسن الخصال و أنا أرجو بشفاعتهم إلى الله للإتصال قوله فجمعت هذه الأوراق للمبتدئين باستعانة القادر مع القدر منّي للناظرين **قوله** نصر: فعل ماض و هو في اللغة السابق و في الإصطلاح ما دل على معنى زمان قبل زمان ...

Kraj (fol.47b):

... اعلم مجهول المخاطب يجيء لام (بلام ؟) نحو لتنصر لتنصرا إلى و كذا المتكلم معلومًا و مجهولاً فتقول لانصر لننصر كذا في الهارونية فليكن هذا آخر ما أردنا.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 47b; 17 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo nasḫī-ta'līq. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6824; TÜYATOK 07, 1833 i 3752-54.

3709,1

R 5871, I

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح إسرائيل

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Isto kao 3696,2.

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad 1121/1709-10. godine (bilješka na kraju djela, fol.39b).

Fol. 1b - 39b; 200 x 140; 19 redaka; (tekst 145 x 80). Papir narandžast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vlasnici rukopisa su bili Ṯābit b. al-ḥāǧǧ Murād al-Busnawī kao i 'Imāratī-zāde Ǧābī Muḥammad, dok je u posjed rukopisa 15 rabī' al-awwala 1300/1883. godine došao Muḥammad Ṣidqī b. al-ḥāǧǧ Darwīš-efendī Goraždali (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Rukopis je iz zbirke rukopisa Osmana Asafa Sokolovića.

3709,2

R 5871, II

شرح العوامل الجديدة في القريب و البعيد

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BA'ĪD

أحمد أفندي قوش أطه لي (الأطوي)

Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī), um. 1159/1780-81

Komentar al-Birğawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* o agensima u sintaksi arapskog jezika.

Početak (fol. 42b):

الحمد لله الذى جعل العالمين العاملين فائزين ... أما بعد فيقول العبد الضعيف الشيخ أحمد عصمة الله اللطيف الصمد الساكن بمدينة قوش اطه سى ... لما كان العوامل الجديدة لمولانا ... الشيخ محمد بن بير علي الشهير بالفاضل البركوى عليه رحمة الله العزيز ... سألنى بعض أذكياء الطالبين الراغبين أن أشرحه ...

Kraj (fol. 76a):

... إلا من جهة المجازية و الحقيقية فيه محال لأن المراد بالموصول هو الله الكبير المتعال ... او لرعاية الأدب كما في قوله تعالى «بيدك الخير» أي و الشر الحمد لله على التمام و الصلوة و السلام على سيدنا الأنام و على آله الكرام و على أصحابه الفخام ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 42b - 59b; 29 redaka; (tekst 160 x 65). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6790; GAL S II, 657 21c; GAL G II, 441 21c; Köprülü III, 595,2; TÜYATOK 07, 3726; Kıbrıs 702.

3710,1

R 3365, I

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح بن إسرائيل

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Isto kao 3696,2 samo što je prepisivač izostavio uvodni dio (*ḥamdalu*) tako da djelo u ovome rukopisu počinje sa:

قال شيخ الزمان تغمده الله بالرحمة و الرضوان سلوكًا على طريق المتقدمين و اقتداء، بالكتاب المبين (و) عملاً بسنة الرسول الأمين. بسم الله الرحمن الرحيم ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 18b; 205 x 155; 27 redaka; (tekst 165 x 105). Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 18 kao bilješka iz jezika tumačenje deset karakterističnih riječi u arapskom jeziku.

Na fol. 19a bilješka o tumačenju dove kada neko kaže:

جعلنا الله من أهل التقوى والمغفرة و الله تعالى هو أهل التقوى و المغفرة .

Autor bilješke je Muḥammad Būsnawī (Bošnjak) al-Čalabī.

3710,2 R 3365, II

طبيب المبتدئين

ṬABĪB AL-MUBTADI'ĪN

محمد بن يوسف فوينچوي چلبي البوسنوي

Muḥammad b. Yūsuf Fūyničawī Čalabī al-Būsnawī, um. 1183/1769

Ovo je autograf djela iz arapske sintakse napisanog na turskom jeziku. Koncept ovoga djela autor je završio u mjesecu ša'bānu 1161/1748. godine u Medini, dok ga je u njegovoj konačnoj formi napisao, također u Medini, u posljednjoj dekadi mjeseca ramaḍāna i sa pisanjem završio u noći layla al-qadr kod mihraba Božijeg Poslanika Muhameda a.s. Ispravke u djelu je izvršio 29. istoga mjeseca (bilješka u kolofonu djela, fol. 62a).

تمت مسودتها بعون الله الناصر المعين المستعان في المدينة النبوية المصطفوية في رباط دار شفاء، في يد عبد أضعف العباد محمد البسنوي الفونچوي الشهير بالچلبي في شهر شعبان الشريف قبيل رمضان في تاريخ سنة إحدى و ستين و مائة و ألف من الهجرة النبوية اللهم أختمنا بالايمان و اجعلها نفعًا للمبتدئين وأعلمهم ما لا يعلمون ما دام أنهم مداومون عليها.

كتبتها تبركًا و تيمنًا في أواخر عشر الأخير من الرمضان معتكفًا في روضة من رياض الجنة و وقع الفراغ ليلة القدر عند محرابه عليه السلام و الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا لنهتدي لو لا هدانا اللهم اغفر لمن ذكرنا بالخير بحرمة هذه الليلة المباركة آمين و غفر الله لمن قال آمين .

رمضان شريفك يكرمي طوقوزنده تصحيحي
حرم شيفده تمام أولدي بحمد الله الملك المتعال

Početak (fol.19b):

بى نهايه حمدْ و ثنالر شول ذات واجب الوجوده كه جمله اشيادن استغنا، تامّ ايله مستغني ... (fol.2a) كلمات مذكوره لرندن قوانين كثيره استنباط ايدوب كُتُب غير معدوده تأليف ايلمشلردر و لكن بو عبد مذنب محتاج محمد بن يوسف بوسنوي الشهير بالچلبي بگ يوز التمش بر تاريخنده مدينه منوره ...

Kraj (fol.62a):

... زيرا الا ايله بله مبتدادر و نصبله محل قريبنه حملاً زير الانك اسمدر نحو لا رجل ظريف و ظريفًا.

Fol. 19b - 62a; 21 red; (tekst 165 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke autora u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Handžić, 155; Šabanović, 490.

3711,1 R 4254, I

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح بن إسرائيل

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Isto kao 3696,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 71b; 205 x 145; 13 redaka; (tekst 140 x 90). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

3711,2 R 4254, II

الإيساغوجي

AL-ĪSĀĠŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ʿUmar al-Abharī, um. 663/1265

Djelo iz logike.

Početak (fol.72a):

قال الشيخ الإمام ... أثير الدين الأبهري ... أما بعد فهذه رسالة في المنطق أوردنا فيها ما يجب استحضارها لمن يبتدأ في شيء من العلوم مستعينًا بالله ... إيساغوجي اللفظ الدال بالوضع يدل على تمام ما وضع له بالمطابقة...

Kraj (fol.77a):

... و همية كاذبة و العمدة هو البرهان لا غيرُ و ليكن هذا آخر الرسالة . تمت بعون الله تعالى...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Od istoga prepisivača kao i prethodno djelo.

Fol. 72a - 77a; 13 redaka; (tekst 140 x 90). Pismo *nasḫī*. Neke istaknute riječi napisane crvenom tintom a druge nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ, 206; Ahlwardt IV, 5228; Dobrača II, 894,3; Köprülü I, 920,1.

3711,3 R 4254, III

الرسالة الوضعية

AR-RISĀLA AL-WAḌʿIYYA

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

ʿAḍududdīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, 680/1281 - 756/1355

Kraća rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol.78b):

هذه فوائد أفادها المولى الأعظم ينبوع الحكمة أفضل المتقدمين و المتأخرين عضد الملة و الدين ... هذه فائدة مشتملة على مقدمة و تنبيه و تقسيم و خاتمة... المقدمة اللفظ قد يوضع لشخص بعينه و قد يوضع له باعتبار ...

Kraj (fol.81a):

...الثاني عشر لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها مكان بعض إذ المعتبر الوضع تمت الرسالة الوضعية...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Moguće da je od istoga prepisivača kao i prethodno djelo.

Fol. 78b - 81a; 9 redaka; (tekst 140 x 90). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt IV, 5309; TÜYATOK 07, 3923-3927; Köprülü III, 542,5.

3711,4 R 4254, IV

شرح الرسالة الوضعية

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌʿIYYA

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʿAlī b. Muḥammad b. ʿAlī al-Ǧurǧānī,
740/1339 - 816/1413

Komentar rasprave o etimologiji riječi u arapskom jeziku. Osnovni tekst napisao je ʿAḍududdīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, 680/1281 - 756/1355.

Početak (fol. 81b):

قوله هذه فائدة وجه الضبط أن المذكورة فيها إما أن يكون مقصوداً أو لا و الأول التقسيم ...قوله على مقدمة و تنبيه هكذا وقع في بعض النسخ و ليس بصحيح لا لفظًا و لا معنى...

Kraj (fol. 87a):

Djelo nije do kraja prepisano. Naš rukopis se završava ovako:

... قوله (و) إن (كانا لا) استعمالان إلا في الجزئين ليس على ما ينبغي ذكرها في القرائد التي حققها في بحث تعريف المضاف لأن الإضافة.

Na početku djela stoji napisano:

هذا الرسالة الوضعية شرح السيد الشريف الجرجاني .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Moguće da je od istoga prepisivača kao i prethodno djelo.

Fol. 81b - 87a; 9 redaka; (tekst 140 x 90). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa قوله . Kustode.

Na fol. 88b - 100b fragment iz nekog historijskog djela i prigodne dove.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 898; GAL S II, 288; Köprülü III, 542,4.

3711,5 R 4254, V

شرح على علم حال للبركوي

ŠARḤ ʻALĀ ʻILM-I ḤĀL LI AL-BIRĠAWĪ

الشيخ علي الصدري القنوي

aš-Šayḫ ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qūnawī, um (?)

Osnovno djelo napisano na turskome jeziku poznato je još pod naslovima *Risāla al-Birġawī* i *Waṣiyyatnāma*. Ovaj komentar je, također, napisan na turskom jeziku.

Početak (fol.101b):

حمد وثاني بي نهايه و مدح و شكر بي غايه ...

Kraj (fol.111b):

Djelo je nepotpuno na kraju tako da se naš rukopis završava sa:

... صفاتي كي انلر صفات معنويه دينلور .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 101b - 111b; 15 redaka; (tekst 150 x 90). Pismo *nasḫī*, djelimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 850; Dobrača I, str. 458.

3712 R 1824

إعراب العوامل المائة

IʻRĀB AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

Gramatička analiza poznatog al-Ǧurǧānījeva djela *al-ʻAwāmil al-miʼa* od nama nepoznata autora. Na prvom zaštitnom listu stoji napisano da se ovo djelo zove *Ḥall maʻāqid al-qawāʻid* (معرب العوامل شرح العوامل مسمى بحل معاقد القواعد), mada se u izvorima ovaj naziv odnosi na drugo djelo.

Rukopis ovoga djela nakon *ḥamdale* sličan je rukopisu 3696,3.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي نزل القرآن مؤلفًا معجزاً لقارئه و عالمه ... و بعد فإني نحوت أن أشرع تقرير إعراب العوامل من غير إيراد الأسولة (الأسئلة ؟) و الأجوبة من غوامض الفن و مشكلاته ... **رضي الله تعالى** رضي فعل ماض و لفظة الله مرفوع لفظًا بأنه فاعل و رضي مع فاعله جملة

فعلية ... (fol.2a) **أعوذ** فعل مضارع نفس متكلم ... **بسم الله** الباء فيه حرف جر اسم مجرور بها ... (fol.2b) **الحمد** هو مرفوع لفظا بأنه مبتدأ و اللام في الله حرف جرّ ...

Kraj (fol.42b):

... **استعمالها** مجرور بأنه عطف على معرفتها و الهاء ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل أيضًا يعني من لم يعرف النحو و إعرابه ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة العلم و استفادة المتعلم .

Prepisao aš-šayḫ Yaʻqūb b. Walī aš-šayḫ b. Murād b. ... (?) u mjesecu rabīʻ al-awwalu 1004/1595. godine (bilješka u kolofonu djela, Fol. 42b).

Fol. 42; 210 x 150; 21 red; (tekst 160 x105). Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Jedan od vlasnika rukopisa bio je ʻUmar b. al-ḥāǧǧ Ilyās koji je rukopis nabavio kupovinom (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke).

Izv.: Ahlwardt VI, 6481, 6489 i 6490; az-Ẓāhiriyya, 36-42.

3713 R 1881

إعراب العوامل المائة

IʻRĀB AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

Isto kao 3712 samo što u ovome rukopisu nedostaje analiza teksta:

رضي الله تعالى عنكم . أعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 52; 205 x 130; 19 redaka; (tekst 160 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini rukopisa ispisan crvenom tintom a u drugoj ostale bjeline. Kustode.

U posjed rukopisa je došao al-ḥāǧǧ ʻAbdullah b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā 1138/1725. godine (bilješka na fol. 1a).

Za Sīm-zāde medresu uvakufio Muẓaffarī-zāde ʻAbdulqādir-efendī 1206/1791-72. godine (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

3714 R 3011

إعراب العوامل المائة

IʻRĀB AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

Isti kao 3713.

Prepisao 'Umar b. Mamī (bilješka na kraju djela, fol.131b).

Fol. 131; 150 x 100; 13 redaka; (tekst 115 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na listovima iza djela razne bilješke iz jezika.

Na fol. 131b i 132a bilješke iz jezika.

Vakuf Muzaffarī al-ḥāğğ 'Abdulqādir (bilješka na fol. 1a).

3715,1 R 3609, I

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 3706,2.

Ovome rukopisu jedino nedostaje prvi list umjesto kojega je dopisan tekst drugoga kometara al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a*.

Kraj (fol.23a):

... و العامل في العمل المضارع هو وقوعه موقع الإسم و العامل في المبتدأ و الخبر هو الإبتداء و هو معنى فهذه مائة عامل فلا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 23a; 180 x 130; 23 redka; (tekst 150 x 100). Papir narandžast, deblji, arapski, osim prvoga lista koji je naknadno dodan. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Na prvome naknadno dodanom listu ispisan početaka djela. Prije početka djela na fol. 1a i 1b nalazi se kraj nekoga drugog djela. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini ispisan crvenom tintom a u drugoj nadvučen crvenom linijom.Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Izv.: Ahlwardt VI, 6488; az-Zāhiriyya, 34-35.

3715,2 R 3609, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Komentar uvodnog dijela al-Muṭarrizījeva djela *al-Misbāh* od nama nepoznata autora.

Početak (fol.24b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على رسوله محمد و آله أجمعين قوله أما كلمة فيها معنى الشرط و لما لزمت الفاء في خبرها و لتضمنها معنى الإبتداء لا يليها إلا الإسم ...

Kraj (fol.31a):

... و إذا وقعت بعد المعرفة المختصة يكون حالاً نحو رأيت الهلال في الأفق و بعد غير المختصة فيهما تحمل ... في الكلام و هذا بالغ في إعطائه . تمت بعون الله و حسن التوفيق و الحمد لله رب العالمين و صلى على سيدنا محمد و آله أجمعين الطيبين الطاهرين .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 24b - 31a; 19 redaka; (tekst 135 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentirani tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno manje bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 31b razne bilješke, uglavnom iz jezika.

3715,3 R 3609, III

شرح ديباجة العزي

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-'IZZĪ

Komentar uvodnog dijela morfološkog djela *Tasrīf al-'Izzi* od nama nepoznata autora. Osnovno djelo je napisao 'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zinğānī, um. 655/1275. godine.

Početak (fol. 32b).

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين اعلم أن الأصل البسملة سمو فاستثقلت الضمة على الواو ثم حذفت الضمة فصار التقاء الساكنين الواو و التنوين التي عبارة عن النون الساكنة ثم حذفت الواو فنقلت التنوين إلى ما قبلها فصار سم ...

Kraj (fol.36b):

... قال و في الصناعة علم تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة فحذف المضاف و أقيم مضاف إليه مقامه و في الجواب نظر لأنه يلزم إضمار في الحد و هو مجتنب عنه في الحدود و التعريفات . تم بعون الله الملك الوهاب و هو المرشد إلى سبيل الصواب و إليه المرجع و المآب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 32b - 36b; 19 redaka; (tekst 135 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran sa *qāla* a komentar sa *qawluh*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 32a napisan naziv djela: شرح ديباجة العزي في علم الصرف

3716,1 R 2648, I

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nepoznata autora.

Početak (fol. 1b):

رضي فعل معلوم من باب علم **الله** مرفوع لفظا لأنه فاعله **تعالى** فعل ماض معلوم من باب التفاعل ... **أعوذ** فعل مضارع معلوم متكلم وحده فاعله ... **بسم الله** الباء حرف جر اسم مجرورىها الجار و المجرور... (fol.4b) الحمد لله الحمد مرفوع لفظا على أنه مبتدأ اللام في الله حرف الجر لفظة الله مجرور بها الجار و المجرور متعلق ثابت مرفوع المحل على أنه خبره ...

Kraj (fol. 59a):

...و أما عند سيبويه عامل الصفة هو عامل الموصوف و العامل في المبتدأ و الخبر هو الإبتداء ، و هو معنى **فهذه مائة عامل فلا يستغنى الصغير و الكبير و الرفيع و الوضيع و الشريف عن معرفتها و استعمالها** .

Prepisao 'Alī b. Ibrāhīm u posljednjoj dekadi mjeseca ša'bāna 1065/1655. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 59a i 59b).

Fol. 1b - 59a 195 x 150; 17 redaka; (tekst 155 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa و إن قلت ili je nadvučen crnom linijom a komentar sa قلت. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ahlwardt VI, 6490; az-Ẓāhiriyya, 38-39; TÜYATOK 07, 3669.

3716,2 R 2648, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Awrāq li i'rāb Dībāğa al-Miṣbāḥ*) od nepoznata autora. Prema nekim naznakama u pojedinim izvorima autor je vjerovatno Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Katalog *Kıbrıs* (641) čak i navodi at-Taftāzānija kao utora ovoga komentara. Tako Ḥ.Ḫ. (1709) navodeći početak ovoga komentara napominje da ga je napisao neko od poznatih učenjaka (رجل من الفضلاء) da bi kasnije ustvrdio kako je između ostalih na poglavlje djela *al-Miṣbāḥ* komentar napisao i Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389), kako stoji u djelu *ad-Durra as-suniyya* od al-Mārdīnīja, što navodi i Ahlwardt (VI, 6545). Dobrača (I, str. 245), međutim ne navodi ime autora ovoga komentara. Tako je ime autora ove glose prema navedenim izvorima nepoznato uz mogućnost da bi to mogao biti at-Taftāzānī. U nekim rukopisima ovo se djelo dijeli na dva zasebna djela.

Prvo djelo u ovim rukopisima se završava:

... و بعد بيان هذا الموصود لا بد لنا من شروع إلى المقصود .

a drugo počinje:

ما كلمة متضمنة بمعنى الشرط فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزومًا أكثريًا لا كليًا ...

Tako se npr. u Katalogu rukopisa az-Ẓāhiriyya (24 i 25) ovo djelo navodi kao dva zasebna djela.

Početak (fol. 61a):

Djelo je krnjavo na početku. Naš rukopis počinje:

... و هو معطوف على آله و الضمير مجرور المحل لإضافة الأصحاب إليه و راجع إلى النبي مؤيّدي الإسلام ...

Kraj (fol.84b):

... لكن يندفع ذلك بالإستقراء ، يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية فهو الخامس بالإستقراء ، لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الخامس .

Sa prepisom završio Maqṣūd b. Ḥusayn b. Sulaymān u utorak u vrijeme podne namaza u mjesecu ṣafaru 975/1567. godine na Ğabal Huwayqa (?) (جبل هويقة) (bilješka u kolofonu, fol. 84b).

Fol. 61a - 84b; 11 redaka; (tekst 155 x 90). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno.

Izv.: TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK V/07, 3746-3750; Köprülü III, 590,1; az-Ẓāhiriyya 24, 573; Flügel I, 160; Kıbrıs 641.

3717 R 2318

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Kometar al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nepoznata autora.

Djelo je krnjavo na početku.

Početak ovdje (fol.1b):

... في حد و لا ينافي المذهب الحنفي رحمه الله لأن الوجوب عند الحنفيين مسح ربع الرأس لأن النبي صلى الله عليه و السلم مسح على الناصية ... **و الباء بالمعنى إلى** أي و الثامن من الباء بمعنى إلى ...

Kraj (fol.85b):

...(fol.85a) والمعنوية منها عددان لما فرغ المصنف عن بيان العوامل اللفظية شرع في بيان العوامل المعنوية فقال و المعنوية أي العوامل المعنوية من المائة عددان العامل في المبتدأ و الخبر... (fol.85b) و أجيب عنه لو كان بحروف المضارعة لكان باقيًا بعد الناصب و الجازم لأن عامل الرفع هي حروف المضارعة و هي موجودة بعد دخولهما...لكنه إذا دخل عليه الناصب و الجازم لم يبق هذا الرفع و الله أعلم بالصواب ...

Prepisao Ḥusayn b. Muḥammad 1108/1696-97. godine (bilješka u kolofonu djela, 85b).

Fol. 85; 195 x 115; 21 red; (tekst 130 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Volantni listovi i lage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

3718 R 7186

ملحة الإعراب

MULAḤA AL-I'RĀB

أبو محمد القاسم بن علي بن محمد بن عثمان الحريري

Abū Muḥammad al-Qāsim b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Uṯmān al-Ḥarīrī, 446/1054 - 516/1122

Gramatika arapskog jezika napisana u stihu.

Početak (fol.1b):

أَقُولُ مِنْ بَعْدِ افْتِتَاحِ الْقَوْلِ
بِحَمْدِ ذِي الطَّوْلِ الشَّدِيدِ الْحَوْلِ

يَا سَائِلِي عَنِ الْكَلَامِ الْمُنْتَظِمْ
حَدًّا وَ نَوْعًا وَ إِلَى كَمْ يَنْقَسِمْ

Kraj (fol.18a):

وَ آلِهِ الْأَئِمَّةِ الْأَطْهَارِ
الْقَائِمِينَ فِي الدُّجَى الْأَخْيَارِ

وَ آلِهِ وَ صَحْبِهِ مِنْ بَعْدُ
يَا ذَا يُمْحِي خَطَامِي وَ الْعَنَدْ

Prepisao nepoznati prepisivač u mjestu Manisa u Turskoj (bilješka na kraju djela).

Fol. 18; 210 x 140; 11 redaka (stihova); (tekst 160 x 100). Papir žućkast, tanji, glat. Povez nedostaje, ali su listovi uvezani. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Kustode.

Izv.: H.Ḫ. II. 1817; aẓ-Ẓāhiriyya 497.

3719 R 2046

المفصل في صنعة الإعراب

AL-MUFAṢṢAL FĪ ṢAN'A AL-I'RĀB

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ǧārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī, 467/1075 - 538/1144

Dobro poznato, opširnije djelo iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الله أحمد على أن جعلني من علماء العربية و جبلني على الغضب للعرب و العصبية و أبى لي أن أنفرد صميم أنصارهم و إمتاز ...

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 260; 205 x 150; 13 redaka; (tekst 130 x 55). Papir žućkast, uglavnom deblji mada ima i tanjih listova. Kustode nisu dosljedno ispisane ili su listovi pogrešno složeni prilikom posljednjeg uvezivanja. Povez nov, kartonski sa platnenim hrbatom. Na unutarnjoj strani korice čitko crvenom tintom napisani naslov i autor djela. Pismo *nasḫī*. Početak poglavlja u prvome dijelu rukopisa označen sa riječi *faṣl* napisanom crvenom tintom, dok su u drugome dijelu ostale bjeline. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Kreso-zāde Ṣāliḥ-efendī (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1774; Ahlwardt VI, 6519; Flügel I, 154; Loebenstein 2444; az-Ẓāhiriyya 486.

3720 R 3110

الايضاح في شرح المفصل في صنعة الإعراب

AL-ĪḌĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MUFAṢṢAL FĪ ṢAN'A AL-I'RĀB

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Komentar az-Zamaḫšarījeva djela *al-Mutaṣṣal fī ṣan'a al-i'rāb* i to drugo poglavlje (في الأفعال), treće poglavlje (في الحروف) i četvro, posljednje, nepotpuno poglavlje (في المشترك). Prema bilješci na unutarnjoj strani prve korice (*Šarḥ Mufaṣṣal Qāsim b.*) ovo bi trebao biti komentar navedenog djela pod nazivom *at-Taḫmīr* što ga je napisao Abū Muḥammad Mağduddīn al-Qāsim b. al-Ḥusayn b. Muḥammad al-Ḫawārizmī, Ṣadr al-Afāḍil, (555/1160 - 617/1220). Međutim, na kraju trećega poglavlja (fol.136b) prepisivač je napisao:

هذا آخر قسم الحروف من إملاء الشيخ ابن الحاجب رحمه الله عليه لكتاب المفصل .

Početak (fol.1b):

بسم الله الرحمن الرحيم صلى الله على نبينا سيد الأنام و الرسل أفضل الصلوات قال المصنف **الفعل ما دل على اقتران حدث بزمان** قال الشيخ فقوله ما دل على اقتران حدث بزمان ليس بجيّد لأن الفعل يدل على الحدث و الزمان جمْعًا و إذا قال ما دل على اقتران حدث فقد جعل الإقتران نفسه هو المدلول ...

Kraj (fol.193b): Nedostaju listovi na kojima je kraj djela.

Prepisao 'Alā b. Muḥammad al-Ğušamī u drugoj dekadi mjeseca

ğumād al-āḫira 742/1341. godina (bilješka u kolofonu trećeg poglavlja, fol. 136b).

Fol. 193; 190 x 120; 19 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, deblji. Ima volantnih listova. Na sredini rukopis prepolovljen. Na početku i na kraju ima oštećenih listova. Povez kožni sa utisnutim sa utisnutim *rozetam*. nadostaje pozadnja korica poveza. Pismo *nasḫi-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela citiran sa: قال الشيخ. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prva četiri lista rukopisa ddosta stihova i drugih bilježaka ispisano.

Rukopis je iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1774-76; Ahlwardt VI, 6522; az-Ẓāhiriyya, 64; Köprülü I, 1497

3721 R 1073

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Isto kao 3697,2.

Djelo je prepisao Ṣāliḥ b. Sayfī Muḥammad at-Taṭliğawi (iz Pljevalja, bilješka u kolofonu djela). Na istom mjest i bilješka da se iz ovoga primjerka rukopisa učilo u Mīr Ḫusrawširīn medresi.

Fol. 22; 205 x 130; 11 redaka (tekst 14 0 x 65). Papir tamniji, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Kustode na listovima. Naslovi poglavlja na nekoliko prvih listova napisani crvenom tintom, dok su u daljem tekstu ostale praznine za naslove. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Faydullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu sa pečatom).

Izv.: Ahlwardt VI,6514; Ḥ. Ḫ. I, 185.

3722 R 3676

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Isto kao 3697,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 18; 195 x 145; 11 redaka (tekst 120 x 70). Papir žut, srednje debljine, glat. Listovi volantni. Povez kožni, mekši, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Posljednja stranica teksta iznova dopisana.

Na foliji 1a nalaze se dvije bilješke bivših vlasnika rukopisa. U jednoj stoji das je vlasnik rukopisa As-Sayyid ʻUṯmān b. Sayyid ʻAbdullah Qāḍīʻasker u Anadoliji, a u drugoj da je u njegov posjed došao ʻĀrif Muḥammad iz grada Šahriyār.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

3723,1 R 2246, I

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḌAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Isto kao 3697,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b -12b; 200 x 140; 15 redaka; (tekst 140 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Lage volantne. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *taʻlīq*. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na zaštitnim listovima kao i listovima između djela mnogo bilježaka iz jezika.

Muhamed Enveri Kadića vakuf.

3723,2 R 2246, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol.14b):

قال الشيخ الإمام العالم جمال الدين ابن هشام نفع الله المسلمين ببركته هذه فوائد جليلة في قواعد الإعراب يقتفي متأملها جادة الصواب ... و **سميتها بالإعراب عن قواعد الإعراب** ...

Kraj (fol.36b):

... و لا تعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدمين يسمون الزايد صلة و بعضهم يسميه مؤكداً و في هذا القدر كفاية لمن تأمله .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 36b; 8 i 11 redaka; (tekst 135 x 65). Pismo lijep i krupniji *taʻlīq*, mjestimično vokaliziran. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124 ; Ahlwardt VI, 6705; Flügel, p. 177.

3723,3 R 2246, III

شرح مسألة الكحل في اسم التفضيل في الكافية

ŠARḤ MAS'ALA AL-KUḤL FĪ ISM AT-TAFḌĪL FĪ AL-KĀFIYA

محمد بن إبراهيم بن حسن النكساري

Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nuksārī, um. 901/1460

Rasprava o problemu kompariranja pridjeva u Ibn al-Ḥāğibovu djelu *al-Kāfiya*. Katalog aẓ-Ẓāhiriyya (463) navodi ovu raspravu pod nazivom *Mas'ala al-kuḥl* čiji je autor prema ovome izvoru gore navedeni Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nuksārī. Isti izvor se poziva na Kaḥḥālu (VIII, 196 i XII, 81) ali Kaḥḥāla u popisu djela ovoga autora ne navodi ovo djelo. Od drugih nama dostupnih izvora jedino GAL (S I, 531) spominje djelo pod naslovom *Ḥall al-kuḥl*. Katalog Bagdad, Awqāf (III, str. 340) spominje djelo sa sličnim naslovom ali koje ne odgovara djelu u našemu rukopisu. Gore navedeni naslov dat je prema naslovu koji se nalazi u našemu rukopisu na početku djela.

Početak (fol.37b):

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله أجمعين و بعد فلما انتهت مباحثاتي مع أصحاب (أنجالى) الذين لهم ذرية لتحقيق المعاني العاصية و المباني القاصية بلغهم الله تعالى ما يقتضيه ... إلى مسألة الكحل في الكافية أردت أن أكتب لهم رسالة تشتمل على إبراز مشكلاتها ... فشرعت فيه و جمعت ما يتعلق بهذه المسألة من فوائد شريفة و مباحث رقيقة ...

Kraj (fol.39a):

... في كل وقت إلاّ في وقت وقاية الله تعالى الساري قوله سارياً منصوب برقىّ و قيل تمييز منه و الله أعلم بالصواب تمت

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 37b - 39a; ukupno 91 redak; (tekst 180 x 130). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode. Primjeri nadvučeni crvenom linijom.

Izv.: az-Ẓāhiriyya 463; Kaḥḥāla VIII, 196 i XII, 81; Bagdad, Awqāf III, str. 340; GAL S, I 531.

3723,4 R 2246, IV

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Awrāq li i'rāb Dībāğa al-Miṣbāḥ*) od nepoznata autora. Prema nekim naznakama u pojedinim izvorima autor bi mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Pogl. 3716,2.

Početak (fol.39b)

الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادّ و لا يحصى عدد نعمه عادّ ... أما بعد فهذه **أوراق لإعراب ديباجة المصباح** من فوايد غرايب المفتاح ...

Kraj (fol.41a): Djelo nije do kraja prepisano. U stvari, prepisan je samo nepotpun uvodni dio ovoga djela od nekoliko listova.

... و العطف نفس المحذوفة على نفس المذكورة حملاً على النفس المذكورة حملاً على حذف المضاف أي و نفس أخي و إبقاء المضاف إليه .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 39b - 41a; 13 redaka; (tekst 170 x 100). Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: TÜYATOK 34/IV, 917 i V/07, 3747-3750; Köprülü III, 590,1; az-Ẓāhiriyya, 24-573; Flügel I, 160; Kıbrıs 641.

3723,5 R 2246, V

رسالة في تحقيق التعريف

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AT-TA'RĪF

Kraća rasprava o određenom članu u arapskom jeziku od nama nepoznata autora.

Početak (fol.41b):

الحمد المعرف المنكر و الصلوة و السلام على رسوله المبشر و صحبه الموقر أما بعد فهذه طرف من الكلام في تحقيق التعريف باللام ... إن معنى التعريف مطلقًا هو الإشارة إلى الحضور في ذهن السامع ...

Kraj (fol.42a):

... الفتاح بعون و توفيق الفتاح و الله المستعان و عليه ...(؟) و الحمد لله أولاً و آخرًا و على الرسول أفضل الصلوة و التسليمات ... و أصحبته أجمعين و التابعين لهم بإحسان إلى يوم الدين تم الرسالة في يوم الإثنين في محرم الحرام في وقت بين الصلواتين في مدرسة چن چن سنة ١١٣٠.

Prepisao nepoznati prepisivač u ponedjeljak mjeseca muharrama u medresi Čan Čan (?) (چن چن) 1130/1717. godine (bilješka u kolofonu, fol. 42a).

Fol. 41b - 42a; 35 redaka ukupno; (tekst 160 x 110). Pismo *ta'līq*. Kustode.

3723,6 R 2246, VI

الشافية في التصريف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AT-TAṢRĪF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib, 570/1174 - 646/1249

Djelo iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol.44b):

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد خاتم النبيين و على آله و صحبه أجمعين و بعد فقد سألني (إلتمس مني؟) من لا يَسَعُني مضايقته و لا يوافقني مخالفته أن الحق بمقدمتي في الإعراب مقدمة في التصريف على نحوها ...

Kraj (fol.92b):

... و أما الحروف فلم يكتب منها بالياء غير بلى و إلى و على و حتى .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 92b; 11 redaka; (tekst 135 x 65). Pismo *ta'līq* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II. 1020; Ahlwardt VI. 6600; Köprülü I, 1414,3; Wagner 270.

3724 R 848

الكفاية في علم الإعراب

AL-KIFĀYA FĪ 'ILM AL-I'RĀB

ضياء الدين المكي

Ḍiyā'uddīn al-Makkī, um. (?)

Djelo napisano kao komentar na az-Zamaḫšarījev *al-Unmūḏağ* koje je napisao az-Zamaḫšarījev učenik, Ḍiyā'uddīn al-Makkī, um (?).

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي تظاهرت علينا آلاؤه و تزاحمت (ترادفت؟) إلينا نعماؤه ، حمداً يستوجب زيادة فضله ... فصل في بيان معنى الكلمة و الكلام . اعلم أن الكلمة هي اللفظ الدالة على معنى مفرد بالوضع ...

Kraj (fol.68a):

... **فصل** و تزاد في كل متحرك ليست حركة إعرابية للوقف نحو **ثمّه** و **ليته** و **كيفه** و إنه وحيهله و ما أشبه ذلك و الله أعلم بالحقيقة و السداد ...

Prepisao Ibrāhīm b. 'Alī 970/1562. godine iz rukopisa koji je prepisao Muḥammad b. al-Āmasī u drugog dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 951/1544. godine (bilješke u kolofonu i na na kraju djela).

Fol. 68; 190 x 120; 19 redaka; (tekst 130 x 120). Papir žućkast, deblji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, sa manjim oštećenjima. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na nekoliko prvih listova tekst djela uokviren crvenom linijom. Mnogo sitnijih bilježaka u vezi sa tekstom djela na unutarnjim stranama korica i prvoj i posljednjoj stranici rukoipisa djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I. 185 i II. 1498; Ahlwardt VI. 6525; Bagdad. Awqāf III. str. 341.

3725 R 1227

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabilī, um. 647/1249

Komentar az-Zamaḫšarījeva djela *al-Unmūḏağ fī an-naḥw* iz sintakse arapskog jezika. Oko godine smrti ovoga autora postoji više različitih mišljenja.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح البيان. و صيرها آلةً بها يحترز عن الخطأ في اللسان ... أما بعد يقول العالم العامل الفاضل ... جمال الملة و الدين محمد بن الصدر الحاج شمس الدين (عبد) الغني الأردبيلي ...

Kraj (fol.46a):

... عصمنا الله من شرورهم و رد إليهم بلفظه كيد فجورهم. تمت

Prepisao Muḥammad b. 'Alī (bilješka u kolofonu djela).

Fol.46; 220 x 160; 21 red; (tekst 175 x 95). Papir žućkast, vlagom oštećen. Povez kartonski sa klapnom i utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentar tipa قوله - أقول ispisano crvenom tintom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I. 185; az-Ẓāhiriyya. 275; Köprülü I. 733,3 i II. 334,5; Dobrača II. 848,2.

3726 R 4618

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao nepoznati prepisivač (bilješka sa imenom prepisivača namjerno isječena iz lista) u prvoj dekadi ğumād al-ūlā 1152/1739. godine (bilješka na kraju djela, fol.).

Fol. 97; 195 x 110; 15 redaka; (tekst 145 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Na nekim listovima tekst razliven. Pismo *ta'līq*. Ima dopisanih listova od drugoga prepisivača. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentar tipa - قوله أقول ispisano crvenom tintom. Kustode.

Biblioteci rukopis poklonio Muhamed Emin Muslibegović iz Mostara.

3727 R 3984

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao munlā Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Aḥmad Zirā'ī mjeseca šawwāla 1085/1674. godine (bilješka na posljednjem listu, fol. 51b).

Fol. 51; 200 x 145; 17 redaka; (tekst 155 x90). Papir žućkast, tanji, uglavnom glat. Ima volantnih laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i obrubljen kožom, odvojen od listova i oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Komentar tipa أقول - قوله ispisano crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenm linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na posljednjim zaštitnim listovima primjerci lijepog pisanja.

3728 R 3696

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 91; 190 x 120; 15 redaka; (tekst 155 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni usljed vlage. Posljednji list naknadno prepisan od strane drugoga prepisivača. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Komentar tipa أقول - قوله ispisano crvenom tintom. Kustode.

3729 R 1874

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġani al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao Mūsā b. Ḥusayn mjeseca ša'bāna 1103/1692. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 105b).

Fol. 105; 210 x 150; 15 redaka; (tekst 165 x 95). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski kožom obrubljenih korica, bez hrbata, oštećen. Pismo *nasḫī*. Komentar tipa أقول - قوله ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjem zaštitnom listu dova protiv (kuge) kolere.

Rukopis je uvakufio 'Uṯmān b. Muṣṭafā Mehremić iz Sarajeva iz Careve mahale za Ajni-begov mekteb i predao ga muteveliji Ḫalīl b. Sālih al-Ḥarsakliji 1250/1834. godine (bilješka na fol.2a).

Vakuf Šehdijine biblioteke.

3730 R 841

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 81; 200x 105; 21 red; (tekst 155 x65). Papir tamnobijel, tanji i srednje debljine. Rukopis djela je kombiniran iz više dijelova različitih rukopisa. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentar tipa أقول - قوله ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na prve dva slobodna lista kraj az-Zamaḫšarījeva djela *al-Unmūḏaġ*. Na drugom zaštitnom listu (b strana) bilješka o nekoliko vjerskih zabrana a na fol. 1a komentar 25 hadisa iz zbirke أربعون من الحديث.

Vakuf Bōyo-zāde (pečat).

3731 R 3734

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĠ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao Ibrāhīm, softa Koski Mehmed-pašine medrese 1084/1673. godine (bilješka na fol. 82).

Fol. 72; 190 x 100; 19 redaka; (tekst 145 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Ima volantnih i oštećenih listova i laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. U prvoj trećini rukopisa tekst osnovnog djela citiran sa قوله ispisano crvenom tintom i nadvučen crvenom linijom, dok su u ostalom dijelu rukopisa ostale praznine za navode. Na prve dvije stranice tekst uokviren sa dvije tanje crvene linije. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Na drugom zaštitnom listu bilješke (izvodi) iz jezika iz raznih djela.

Vakuf Karađozbegove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3732 R 2109

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĠ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. ṣafara 1012/1603. godine.

Fol. 75; 195 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kožni, naknadno popravljan, sa manjim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Komentar tipa أقول - قوله ispisano crvenom tintom. Kustode. Rijeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Uskupyawī Ḫayrī-zāde al-ḥāǧǧ ʻUmar-efendi za Gazi Husrev-begov vakuf 1068/1657-58. godine (bilješka o uvakufljenju na unutarnjoj strani prve korice i pečat).

3733,1 R 2284, 1

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĠ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisao Ṣādiq b. Bālī u drugoj dekadi mjeseca rabīʻ al-āḫira 1023/1614. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 67a i na kraju drugog djela, fol. 76a).

Fol. 1b - 67a; 195 x 120; 19 redaka. (tekst 150 x 65). Papir tamnobijel, tanji, manje oštećen. Povez kasnije urađen, na platneni hrbat nalijepljena dva tanka lista kao korice. Pismo *ta'līq*. U tekstu ostale bjeline za označavanje početaka osnovnog teksta i komentara. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3733,2 R 2284, II

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Prepisao Ṣādiq b. Bālī u trećoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira u ʻUṯmanovoj tekiji u gradu Tirhala (?) 1023/1614. godine (bilješka na kraju djela, fol. 76a.)

Fol. 67b - 72a; 19 redaka; (tekst 150 x 65). Pismo *ta'līq*. Kustode. U tekstu ostale bjeline za ispisivanje naslova poglavlja.

3733,3 R 2284, III

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي - علي زاده البَنْبَاني

Ya'qūb b. as-Sayyid ʻAlī - ʻAlī-zāde al-Banbānī, um. 931/1524

Glosa na komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ*) napisao je prema većini izvora nepoznati autor, mada bi prema nekim naznakama u pojedinim izvorima (Ḥ.Ḫ. 1709; Ahlwardt VI, 6545) autor mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. ʻUmar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Ovu glosu na komentar ovoga uvoda napisao je Ya'qūb b. Sayyid ʻAlī ʻAlī-zāde al-Banbānī, um. 931/1524. godine. Jedino TÜTATOK (III/07, 1703) navodi da je ovo glosa na djelo *Ḍaw' al-Miṣbāḥ* (*Ḥāšiya aḍ-Ḍaw'*) koju je navodno napisao at-Taftāzānī, dok je prema istome izvoru (III/07, 1706) Ya'qūb b. Sayyid ʻAlī ʻAlī-zāde al-Banbānī (Bursawī) autor komentara uvdnog dijela *al-Miṣbāḥ* (*Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ*).

U ovome rukopisu izostavljen je uvodni dio komentara tako da glosa počinje (fol.73b):

أما بعد حمد الله أما كلمة متضمنة بمعنى الشرط قيل لما اختلفوا في إما فقال بعضهم إنه اسم و قال بعضهم إنه حرف قال الشارح أما كلمة ...

Kraj (fol.128a):

... بالإستقراء يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية يلزم ثبوت الخامس بالإستقراء في أجزاء الكتاب و أبوابه لا بالعقل لان العقل يجوز أن يكون شيئا آخر غير الخامس .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 128a; 25 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom na marginama ispisane.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6547 i 6550/10; Dobrača I, str. 245; Köprülü III. 591; al-Qādiriyya V.419.

3734,1 R 5308, I

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulganī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 3725.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 63a; 200 x 145; 21 red; (tekst 150 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Komentar tipa أقـول - قـوله ispisano crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen i crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Iz biblioteke Osmana Asafa Skolovića.

3734,2 R 5308, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB ʻAN QAWĀʻID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 64b - 95b; 9 redaka; (tekst 125 x 70). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na nekoliko prvih listova tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3735 R 3883

الفوائد العبدية

AL-FAWĀ'ID AL-'ABDIYYA

مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, um. 1119/1707

Komentar na az-Zamaḫšarijev *al-Unmūdağ fī an-naḥw* iz sintakse arapskog jezika. Autor je poznat još i kao Muṣṭafā Ayyūbī-zāde (Mustafa Ejubović) ili Šayḫ Yūyū (Šejh Jujo). U pisanju ovoga komentara autor se služio drugim sličnim djelima iz ove oblasti. Djelo je posvetio svome učeniku 'Abdullahu, sinu vezira 'Abdurraḥmān-paše.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي له الكلمة العليا و له الأسماء الحسنى ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الغني الباري مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري ... قد سبق مني الوعد بالتماس بعض الأكارم من أولاد الأعاظم أن أصرف عنان القلم نحو تعليق شرح للأنموذج الذي صنّفه ... جار الله أبو القاسم محمود بن عمر الزمخشري ...

Kraj (fol.74a):

...نقول أكرمتكش و مررت بكش بالشين المعجمة في أكرمتك و مررت بك على خطاب المؤنث و نحو أكرمتكس و مررت بكس بالسين المهملة على خطاب المؤنث و إنما تلحق بها حفظا لحركتها حتى لا يلتبس بكاف المذكر.

Rukopis je autograf.

Autor je djelo počeo pisati u drugoj dekadi mjeseca rabī' al-awwala 1094/1683. godine a završio u utorak 18. rağaba 1094/1683. godine u Istanbulu (bilješka u kolofonu djela, fol.74a).

يقول العبد الضعيف مصطفى بن يوسف الموستاري غفر ذنوبهما الباري لقد وفق الله عزّ و جلّ لإتمام هذا الشرح في اليوم الثامن عشر من شهر الله المبارك رجب الواقع في تاريخ سنة أربع و تسعين و ألف و كان افتتاحه في أواسط شهر ربيع الآخر بالتاريخ المذكور و قد كان الإفتتاح و الإختتام بدار السلطنة القسطنطنية حفظها الله تعالى من جميع الآفات و البلية ...

Fol. 74; 235 x 140; 29 redaka; (tekst 178 x 77). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom umotan u zeleno platno. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst na prve dvije stranice uokviren dvjema debljim zlatnim linijama obrubljenim sa četiri tanje crne linije a sa vanjske strane jednom debljom crvenom linijom. Ostali dio teksta uokviren jednom debljom zlatnom i tri tanje crvene linije. Lijep unvan urađen na zelenoj podlozi i upisanom *basmalom* na bijeloj podlozi. Na desnoj margini prve stranice ukrasni crtež. Na marginama bilješke vezane za tekst djela napisane od strane autora.

Na fol.1a nalazi se bilješka o djelu i autoru. Na istoj stranici nalazi se i bilješka sa pečatom autora kao vlasnika rukopisa a niže bilješka o uvakufljenju 1119/1707. godine ovoga kao i ostalih djela Mustafe Ejubovića u kojoj još stoji da je ovaj rukopis autograf. Bilješka je napisana drugom rukom.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara (bilješka na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Šabanović 401; Hasandedić 298.

3736,1 R 4871, I

الفوائد العبدية

AL-FAWĀ'ID AL-'ABDIYYA

مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, um. 1119/1707

Isto kao 3735.

Prepisao iz autografa al-ḥāğğ Muḥammad b. al-ḥāğğ Ḥasan-efendi Qūtlūwī (Kotlo) al-Mūstārī (iz Mostara) u drugoj dekadi mjeseca rağaba 1141/1729. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.104a).

Fol. 1b - 104a; 205 x 140; 21 red; (tekst 155 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3736,2 R 4871, II

زبدة الآداب

ZUBDA AL-ĀDĀB

مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, um. 1119/1707

Kraće djelo iz disputacije odnosno, kako se na margini na početku djela navodi, superglosa na glosu komentara djela ar-*Risāla aš-šamsiyya*. Osnovno djelo je napisao Naǧmuddīn ʻAlī b. ʻUmar b. ʻAlī al-Qazwīnī al-Kātibī, um. 675/1276. godine. Autori komentara i glose nisu nam poznati.

Početak (fol.105b):

أما بعد حمد الله مجيب دعوة السائلين و الصلوة و السلام على سيد الأولين و الآخرين و على آله و أصحابه الطيبين الطاهرين فأقول قال في حاشية على شرح الرسالة الشمسية السيد المحقق قدّس سره **إذا إسدلّ على مطلوب بدليل** و هو ما تركب من قضيتين للتأدي إلى مجهول نظري ...

Kraj (fol.108a):

... لم يقع على نفس المطالبة بل على انتفاء المقدمة الممنوعة و ليكن هذا آخر ما قصدنا إيراده في هذا المقام بعون الله الملك العلام و الحمد لله على الإفتتاح و الإختتام ... تمت زبدة الآداب لمولانا مصطفى أفندي ابن يوسف الموستاري غفر الله له ...

Prepisao isti prepisivač al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī Qūtlūwī (Kotlo) al-Mūstārī (iz Mostara) (bilješka u kolofonu prvog djela, fol.104a).

Fol. 105b - 108a; 21 red; (tekst 155 x 70). Pismo *nasḫī-taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3736,3 R 4871, III

رسالة في مناقب الشيخ يويا (يويو) مصطفى بن يوسف الموستاري

RISĀLA FĪ MANĀQIB AŠ-ŠAYḪ YŪYĀ (YŪYŪ) MUṢṬAFĀ B. YŪSUF AL-MŪSTĀRĪ

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري

Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismāʻīl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Mūstārī al- Muskirī (Opijač), um. 1138/1725-26

Bigrafija učenjaka Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārīja, um. 1119/1707. godine koju je napisao njegov učenik Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismāʻīl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Mūstārī al- Muskirī, poznat kao Ibrahim Opijač. Opijač je napisao ovu biografiju 17. šawwāla iste godine (1119/1708. godine) kada je umro Šejh Jujo.

Početak (fol.108b):

الحمد لله الذي جعل العلماء بفضله كالأعلام و مهّد بهم قواعد الشرع و شيّد مباني الإسلام أما بعد فيقول الفقير إلى الغني الباري إبراهيم بن الحاج إسماعيل الموستاري ... و إن الأستاذ النحرير صاحب التقرير و التحرير المولى العلامة مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري...

Kraj (fol.108a):

هذا آخر ما أردنا من بيان مناقبه الشريفة و تعداد محاسنه اللطيفة و الحمد لله على الإتمام و الصلوة على سيد الرسل الكرام قد وقع الفراغ من تأليفه يوم الأربعاء السابع عشر من شهر شوال المبارك سنة تسع عشرة و مائة و ألف . تم الحمد لله .

Prepisao isti prepisivač al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī Qūtlūwī (Kotlo) al-Mūstārī (iz Mostara) (bilješka u kolofonu prvog djela, fol.104a).

Fol. 105b - 108a; 21 red; (tekst 155 x 70). Pismo *nasḫī-taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Šabanović 444; POF X-XI, str. 37-52; Hasandedić 239,2 i 747.

3737 R 1200

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

Komentar na az-Zamaḫšarījev *al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw* od nama nepoznata autora i koji u nama dostupnim izvorima nismo uspjeli identificirati.

Početak (fol.1b):

لله أحمد و أذكر و سوابغ نعمه أشكر حمداً توجبه لوجوب وجوده ... و بعد فإني لما وجدت الأنموذج المفصل مما صنفه جار الله العلامة ... الزمخشري ... أردت أن أكتب له شرحاً ...

Kraj (fol.71a):

... و حقها أن تكون ساكنة و تحريكها فإذا وجدت قلت مالي كثر و سلطاني قوي لنختم الكتاب على هذا المقال تفاؤلاً بالحال و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب.

Na kraju djela iz bilješke:

تم الكتاب و ربنا محمود ... في الثالث و العشرين من ربيع الأول لسنة خمس و عشرين و سبعمائة

(23. rabī' al-awwal 725/1325. godina) teško je zaključiti da li se radi o datumu prepisa ili eventualno datumu nastanka djelo što bi moglo značiti da se radi i o autografu.

Fol. 71; 215 x 120; 19 redaka; (tekst 165 x 80). Papir žućkast, deblji, glat, oštećen crvotočinom. Povez tvrd, nov platneni sa zalijepljenim starim kožnim primjercima starog poveza na novim koricama. Pismo *nashī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Komentar tipa أقـول - قـولـه ispisano krupnim crnim slovima. Kustode.

Za Sīm-zāde medresu uvakufio Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir efendī 1206/1791-92. godine (bilješka o uvakufljenju sa pečatom na fol.71b).

3738 R 2513

أسرار العربية

ASRĀR AL-'ARABIYYA

أبو البركات كمال الدين عبد الرحمن بن محمد بن عبيد الله الأنبارى

Abū al-Barakāt Kamāluddīn 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Abī Ismā'īl
al-Anbārī, 513/1119 - 577/1181

Djelo iz sintakse arapskog jezika u kojemu autor tretira učenja više arapskih gramatičkih škola, ukazujući na njihove greške i druge probleme, nudeći vlastita rješenja za iste navodeći odgovarajuće izvore za takva rješenja. (az-Ẓāhiriyya, 9)

Početak (fol.1b):

قال الشيخ الإمام العالم الأوحد كمال الدين أبي البركات عبد الرحمن بن محمد بن أبي سعيد الانباري النحوي رحه (رحمه الله) الحمد لله كاشف الغطاء، و مانح العطاء ... و بعد فقد ذكرت في هذا الكتاب الموسوم بأسرار العربية كثيراً في مذاهب النحويين المتقدمين و المتأخرين من البصريين و الكوفيين و صححت ما ذهب إليه منها ...

Kraj (fol.90b.):

... و إنما دعاهم إلى ذلك كثيرة الإستعمال و هو من الشاذ الذي لا يقاس عليه فافهم إن شاء الله تعالي .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 90 paginiranih listova; 195 x 125; 19 redaka; (tekst 165 x 80). Papir žućkast, tanji do fol. 60, ostalo deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī-ta'līq* od dva prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na fol. 1a ispisan sadržaj djela.

Vakuf Elči Ibrahim-paše za svoju (Fejziju) medresu u Travniku (bilješka i pečat na fol. 90b).

وقفت هذه النسخة لله العلي الأعلى و أنا الحقير إيلجي الحاجي إبراهيم باشا محافظ بوسنة

Izv.: Ḥ.Ḫ. I, 83; Ahlwardt VI, 6527; az-Ẓāhiriyya 9.

3739 R 633

مختصر النحو

MUḪTAṢAR AN-NAḤW

حميد الدين علي بن محمد بن إبراهيم الضريري القُهَنْدِزي

Ḥamīduddīn 'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm aḍ-Ḍarīrī al-Quhandizī,
um. 666/1267

Kraće sintaksičko djelo iz arapskog jezika. Djelo je poznato i kao *Muqaddima aḍ-Ḍarīrī* (مقدمة الضريري).

Početak (fol.1b):

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و الصلوة على رسوله محمد و آله أجمعين قال الشيخ الإمام الأديب أبو الحسن علي ابن محمد بن إبراهيم الضريري اعلم أن الكلام ينقسم على ثلاثة أنواع اسم و فعل و حرف جاء لمعنى فالإسم نحو زيد ...

Kraj (fol.60a):

... و النون التي في السراحين في الأصل ثابت فلذلك لم يلزمهما الفتح و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب. تم الكتاب الضريري بعون الله الملك الوهاب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 60; 237 x 150; 7 redaka; (tekst 145 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez nov kartonski. Pismo nashī. Počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-āgā b. Islām Ispužli iz Travnika za Aynī-begov mekteb i predao ga muteveliji al-ḥāǧǧ Ḫalil-efendi b. Sālih mjeseca početkom mjeseca rabī' al-awwala 1252/1836. godine (bilješka na fol. 3b).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: GAL GI, 296; GAL SI, 519.

3740 R 4870

المغني في النحو

AL-MUĠNĪ FĪ AN-NAḤW

تقي الدين منصور بن فلاح بن محمد بن سليمان اليمني
Taqiyyudīn Manṣūr b. Fallāḥ b. Muḥammad b. Sulaymān al-Yamanī,
um. 680/1281-82

Rijetko a po obimu veliko djelo iz gramatike arapskog jezika napisano u četiri toma. Autor je djelo završio u mjesecu muḥarramu 672/1273. godine (bilješka u kolofonu djela i Ḥ.Ḫ. II,1751).

Početak (fol.1b):

... **باب المبنيات** و يحصر مقصوده في مقدمة و سبعة أبواب الأول المضمرات، الثاني أسماء الإشارة، الثالث الموصولات، الرابع أسماء الأفعال و الأصوات، الخامس الظروف المبنية، المركبات السابع كم و ما اتصل بها . أما المقدمة فالبناء في اللغة عبارة عن وضع شيء على صفة يراد بها الثبوت و هو حقيقة في الأجسام ...

Kraj (fol. 242a):

... فلا يحمل على الضرورة لوروده في التنزيل قال الله تعالى «و قد خاب من دسها» و قال تعالى «ثم ذهب الى أهله يتمطى» أصله يتمطط في أحد الوجهين و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 242; 275 x 155; 31 redak; (tekst 210 x 100). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo nasḫī. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na prva dva zaštitna lista napisan sadržaj djela.

U posjed rukopisa 6. ǧumād al-ūlā 1308/1890. godine došao h. Mahmud Ḥamdi koji je rukopis kupio od Kozaragić Mustafe za 700 forinti (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1751; A.M. II, 474; Şeşen 786.

3741 R 357

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب

MUĠNĪ AL-LABĪB 'AN KUTUB AL-A'ĀRĪB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Dobro poznato djelo iz gramatike arapskog jezika. Autor je 749/1348. godine u Meki bio napisao djelo iz navedene oblasti ali ga je na putu za Egipat izgubio pa je, pošto se vratio u Meku 756/1355. godine, napisao ovo djelo po kome je postao poznat među učenim ljudima svoga vremena.

Početak (fol.1b):

قال سيدنا و شيخنا الشيخ الإمام العالم العلامة ... أبو محمد عبد الله جمال الدين ابن الشيخ جمال الدين يوسف بن هشام الأنصاري ... أما بعد حمد الله على أفضاله و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله فإن أولى ما تقترحه القرايح وأعلى ما تجنح إلى تحصيله الجوانح ما تيسر به فهم كتاب الله المنزل و يتضح به معنى حديث نبيه المرسل ...

Kraj (fol.206a):

... و دخول بعضها على بعض في معناه لجا. من ذلك أمثلة كثيرة و هذا آخر ما تيسر من الكتاب في هذا التأليف فأسأل الله الذي منّ عليّ بإنشائه و إتمامه في البلد الحرام ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 206 paginiranih listova; 270 x 165; 23 redka; (tekst 180 x 90). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kožni sa klapnom zaštićen platnom. Pismo *ta'līq* do fol. 151b a dalje *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom i uokvireni debljom zlatnom linijom. Kustode. Na prvim zaštitnim listovima napisan sadržaj djela, lijepo ispisan i debljim linijama zlatne boje uokviren.

U posjedu rukopisa bio Aḥmad b. Muṣṭafā za vrijeme dok je predavao u Gazi Husrev-begovoj medresi da bi ga kasnije uvakufio za spomenutu medresu (bilješka na "a" strani drugog zaštitnog lista).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1751 i dalje; Ahlwardt VI, 6725; az-Zāhiriyya, 474

3742 R 1040

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب

MUĠNĪ AL-LABĪB 'AN KUTUB AL-A'ĀRĪB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3741.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥanafī b. učenik mullā Burhāna al-Harawīja.

Fol. 379 paginiranih listova; 230 x 140; 19 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, tanji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama, veoma lijep ali malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Prije početka djela urađen lijep unvan u kombinaciji zlatna i svjetloplave boje na zlatnoj podlozi sa ispisanom basmalom u sredini. Tekst djela uokviren debljom zlatnom linijom i tri tanke linije. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na "a" strani drugog zaštitnog lista).

3743 R 3911

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب

MUĠNĪ AL-LABĪB ʻAN KUTUB AL-AʻĀRĪB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3741.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 243 paginiranih listova; 215 x 155; 23 redka; (tekst 150 x 115). Papir žućkast, deblji, glat (stariji). Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Hrbat povezan i naknadno popravljan drugom kožom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prvim zaštitnim listovima ispisan sadržaj djela. Na fol.1a bilješke iz jezika.

Vakuf Ğumhūr Muḥammad-efendī (bilješka na fol. 2a).

3744 R 3160

شرح مغني اللبيب عن كتب الأعاريب

ŠARḤ MUĠNĪ AL-LABĪB ʻAN KUTUB AL-AʻĀRĪB

بدر الدين محمد بن أبي بكر بن عمر ابن الدماميني

Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ʻUmar Ibn ad-Damāmīnī,
763/1362 - 827/1424

Ovo je prvi i po obimu manji komentar Ibn Hišāmova djela *al-Muġnī al-labīb ʻan kutub al-aʻārīb* od ovoga autora kojeg je napisao 818/1415. godine za vrijeme studiranja na al-Azharu u Kairu i slušajući na predavanjima ovo djelo (kolofon djela, fol. 185b i Ḥ.Ḫ. II. 1752). Nakon što je otputovao u Indiju tamo je napisao drugi, veći komentar na ovo djelo (Ḥ.Ḫ. II, 1752). U našemu rukopisu, međutim, stoji napisano na fol. 1a kao i na kraju u kolofonu djela, da je ovog glosa navedenog autora na isto djelo.

Početak (fol.1b):

بسم الله الرحمن الرحيم و به توفيقي قال العلامة نادر الزمان محمد أبو عبدالله بدر الدين
الدماميني الحمد لله الذي لا افتقار إلى مغن سواه ولا اعتراض فيما عدله و سوّاه و لا توجّه لأمل
إلا نحو إحسانه و لا إعراب عن المقاصد إلا لمن قوّم من لسانه ...

Kraj (fol.185b):

... و ليكن هذا آخر ما نحوته من رقم هذه الحاشية و عانيته من تسهيل الفوايد ... و ثالثاً
بأني كتبت هذه الحاشية على غاية من العجل بعد أن قُرئ عليّ الأصل بالقاهرة المحروسة في
جامعها الأزهر في نحو مائة يوم و ثلاثين يوماً متفرقة كان إبتداؤها في أوائل ذي القعدة الحرام
سنة سبع عشرة و ثمانمائة و انتهاؤها في آخر رجب الحرام سنة ثماني عشرة ... و إن منّ على
نحوت الفاتحة لأبواب السؤال بحسن الخاتمة و الصلاة و السلام على سيدنا محمد بدر التمام ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 185; 170 x 140; 21 red; (tekst 125 x 95). Papir žućkast, deblji. Povez noviji, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo nashi. Tekst osnovnog djela citiran sa قـوله ispisano crvenom tintom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa su bili Muṣṭafā softa iz Stoca, zatim Ḥasan b. ʻAlī kao i Darwīš Muṣṭafā b. ʻUṯmān i muderris Muṣṭafā efendī koji je u posjed rukopisa došao njegovom kupovinom (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1752; Kaḥḥāla IX, 115.

3745,1 R 2367,1

مغني الأديب

(مختصر نصف الأول من مغني اللبيب)

MUĠNĪ AL-ADĪB

(Muḫtaṣar an-niṣf al awwal min *Muġni al-labīb*)

Djelo, komenmtar Ibn Hišāmova djela al-*Mugnī al-labīb ʻan kutub al-aʻārīb* koji je sačinio nama nepoznati autor na prvu polovinu ovoga djela (fol.1b). Djelo je napisano tako da obrađuje samo pojedina pitanja onim redom kako su tretirana i u osnovnom djelu. Bilo kakav podatak o ovome komentaru ili njegovu autoru nismo mogli pronaći u nama dostupnim izvorima.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي لا افتقار إلى مغن سواه ولا اعتراض لأحدهما فيما عدّله و سواه والصلوة على محمد . لا يوجد نحوه أصلا.. فلما صادفت ... إلى الكتاب المسمى بمغني اللبيب ... للشيخ الإمام جمال الدين ابن هشام ... فاستصفيت من نصفه الأول هذا المختص .. .و **ترجمته بمغني الأديب** معتذراً بالقصور و النقصان ...

Kraj (fol.49b):

... و الحرف في نحو «يا ليتني كنت معهم» يا ربّ كاسية في الدنيا عارية يوم القيامة و قيل: هي للنداء و المنادى محذوف و قيل: هي بمجرد التنبيه لئلاّ يلزم كلمة كلها .

Prepisao ʻAlī b. Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1126/1714. godine (bilješka u kolofonu četvrtog djela u zbirci, fol. 93b).

Fol. 1b - 49b; 200 x 145; 21 red; (tekst 145 x 75). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kožni, oblijepljen smeđim papirom. Pismo *nashī*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom.

U posjedu rukopisa su bili al-ḥāǧǧ ʻUbaydullah Zuhdī, zatim al-ḥāǧǧ Aḥmad, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi a potom Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad, također muderris u spomenutoj medresi.

Za Osman Šehdijinu biblioteku uvakufio Sayyid Sulaymān Rā'if-efendī (bilješka na fol. 1a).

3745,2 R 2367. II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

سيد أحمد بن مصطفى اللالي

Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u morfologiji arapskog jezika.

Početak (fol.51b):

الحمد لمن جعل أذهان المبتدئين مزينًا بالمثال و الصلوة على محمد الموصوف بأحسن الخصال ... و بعد فيقول العبد المحتاج إلى الله التعالي سيد أحمد بن مصطفى الشهير باللالي إني كتبت هذه الأوراق للمبتدئين الطالبين ... ذكرت فيها الأبحاث و الأسئلة على الرسالة الموسومة بالأمثلة ...

Kraj (fol.84a):

... و إن لم تختص بالثلاثي المجرد فمجيؤها من غير الثلاثي بأن يكون صيغته اسم المفعول كما بين في موضعه . تمت بعون الله تعالى .

Prepisao ʻAlī b. Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1126/1714. godine (bilješka u kolofonu četvrtog djela u zbirci, fol. 93b).

Fol. 51b - 84a; 21 red; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī*. Komentar pisan po sistemu فإن قيل - قلنا. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Izv.: Ahlwardt VI, 6820; Köprülü III, 625.

3745,3 R 2367. III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

مصطفى بن شعبان مصلح الدين السروري چلبي

Muṣṭafā b. Šaʻbān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima glagola i drugih izvedenih riječi u morfologiji arapskog jezika.

Početak (fol.84b):

الحمد لله الذي جعل الأمثلة ميزان العلوم العربية و صيرها معيارًا صحيحًا لمثال المعارف الأدبية و الصلاة على رسوله ... أما بعد فيقول العبد المضموم رأيه بالكسر سروري ...

Kraj (fol.90a):

... هل كان يعرف من قبل جميع ما فيه فوائد ليستفيد منها و السلام على من اتبع الهدى.

Prepisao ʻAlī b. Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1126/1714. godine (bilješka u kolofonu četvrtog djela u zbirci, fol. 93b).

Fol. 84b - 90a; 21 red; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī*. Kustode. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linjom.

Izv.: A. M. 434; Ahlwardt VI, 6819; Bagdad. Awqāf III, 374; Dobrača I, str. 117 (147/5). TÜYATOK III/07, 1834; Kaḥḥāla XII, 256.

3745,4 R 2367, IV

الرسالة العضدية في الوضع

AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

'Aḍududdīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, um.756/1355

Kraća rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol.91b):

هذه رسالة أفادها المولي الأعظم ينبوع الحكم أفضل المتقدمين و المتأخرين عضد الملة و الدين ... حيث قال هذه فائدة تشتمل على مقدمة و تنبيه و تقسيم و خاتمة ...

Kraj (fol.93b):

... الثاني عشر لا يريبك تعاود الألفاظ بعضها في مكان بعض إذ المعتبر .

Prepisao 'Alī b. Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1126/1714. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 93b).

Fol. 91b - 93b; 11 redaka teksta. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom komentara.

Izv.: Dobrača I, str. 237; Köprülü I, 1414,4; GAL S II, 288.

3745,5 R 2367, V

شرح الرسالة العضدية في الوضع

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

أبو القاسم بن أبي بكر الليثي السمرقندي

Abū al-Qāsim b. Abī Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, um. poslije 893/1488

Komentar kraćeg djela iz oblasti nauke o pojmovima. Osnovno djelo je napisao 'Aḍududdīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, um. 756/1355. godine. Kao autori ovoga komentara u većini izvora (Ḥ.Ḫ. I, 898; Köprülü I, 1453 i 542,6; TÜYATOK III/07, 1998; Dobrača I, str. 8) se spominje gore navedeni as-Samarqandī. Međutim, u nekim izvorima (Ahlwardt IV, 5310; Dobrača I, str. 238; Fajić V, 3349,4) se kao autor navodi i 'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašǧī (al-Qūšǧī), um. 879/1474. godine.

Početak (fol.94a):

الحمد لله الذي خص الإنسان بمعرفة أوضاع الكلام و مبانيه و جعل الحروف أصول الكلمة و ظروف معانيه ...

Kraj (fol.104b):

... فلا يكون جزئيا بخلاف زيد فإنه جزئي بوضعه لذلك الشخص و كذا الحال في مثل هذه الصورة و الحمد لله على إتمامه ... تمت بعون الله تعالى

Prepisao 'Alī b. Muṣṭafā u mjesecu safaru 1126/1714. godine (bilješka u kolofonu četvrtog djela u zbirci, fol. 93b).

Fol. 94a - 104b; 21 red; (tekst 145 x 75). Pismo nasḫī. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Izv.: Ḥ.Ḫ. I, 898; Köprülü I, 1453 i III, 542,6; TÜYATOK III/07, 1998; Dobrača I, str. 8 i str. 238; Ahlwardt IV, 5310; Fajić V, 3349,4; Kahhala VII, 227; GAL S II, 288.

3746 R 1068

تحفة الغريب في الكلام على مغني اللبيب

(الباب الأول)

TUḤFA AL-ẒARĪB FĪ AL-KALĀM 'ALĀ MUǦNĪ AL-LABĪB

(al-bāb al-awwal)

بدر الدين محمد بن أبي بكر بن عمر ابن الدماميني

Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. 'Umar Ibn ad-Damāmīnī,
763/1362 - 827/1424

Ovo je prvi tom drugog komentara Ibn Hišāmova djela *Muǧnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb* od istoga autora a koji je napisao nakon što je otputovao u Indiju poslije završenih studija na al-Azharu u Kairu (Ḥ. Ḫ. II, 1752).

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي منح من لسان العرب الأيادي الحسنة. و جعله كنز الفصاحة فهو مغني اللبيب عن سواه في الألسنة ... أما بعد فيقول العبد الفقير إلى المولى الغني محمد بن أبي بكر المخزومي الدماميني ... (fol.3b) و سميته **تحفة الغريب في الكلام على مغني اللبيب** ...

Prepisao Muhammad b. 'Abdurrahmān u prvoj dekadi mjeseca safara 1031/1621. godine u Istanbulu (bilješka u drugom tomu, 3744, fol. 216a).

Fol. 291; 205 x 140; 21 red; (tekst 160 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentar tipa قال - أقول ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je bio u posjedu al-ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na a strani prvog zaštitnog lista).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1752; Ahlwardt VI, 6727; A. M. II, 185; GAL G II, 23; GAL S II, 17; aẓ-Ẓāhiriyya 78; Bagdad, Awqāf III, str. 272; Loebenstein 2452.

3747 R 2346

تحفة الغريب في الكلام على مغني اللبيب

(الباب الثاني)

TUḤFA AL-ĠARĪB FĪ AL-KALĀM 'ALĀ MUĠNĪ AL-LABĪB

(al-bāb al-aṯ-ṯānī)

بدر الدين محمد بن أبي بكر بن عمر ابن الدماميني

Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. 'Umar Ibn ad-Damāmīnī, 763/1362 - 827/1424

Drugi tom drugog komentara Ibn Hišāmova djela *Muġnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb.*

Početak (fol. 1b):

قال المصنف رحمه الله تعالى الباب الثاني في تفسير الجملة و ذكر أقسامها و أحكامها أقول الباب مبتدأ و الثاني صفة له و في تفسير الجملة خبر ...

Kraj (fol.285-6):

... و ليكن إنفصالي في الكلام في الشرح على هذا الوجه الحسن و لنكف القلم عن شوطه فقد أطلت له الرشي هذا و أنا من أهل التقصير فما لي و للطويل . و الله المسؤول أن يمنّ بحسن الخاتمة ...

Prepisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān u prvoj dekadi mjeseca ṣafara 1031/1621. godine u Carigradu. (bilješka na fol. 216a).

Fol. 286; 205 x 140; 21 red; (tekst 160 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo nasḫī-ta'līq. Komentar tipa أقول - قال ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je nakada bio u posjedu al-ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī.

Vakuf Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1752; Ahlwardt VI, 6727; A. M. II, 185; GAL G II, 23; GAL S II, 17; aẓ-Ẓāhiriyya 78; Bagdad, Awqāf III, str. 272.

3748 R 361

المنصف من الكلام على مغني ابن هشام

AL-MUNṢIF MIN AL-KALĀM 'ALĀ MUĠNĪ IBN HIŠĀM

أبو العباس تقي الدين أحمد بن محمد بن محمد الشمني

Abū al-'Abbās Taqiyyuddīn Ahmad b. Muhammad b. Muhammad aš-Šumunnī, 801/1399 - 872/1468

Komentar Ibn Hišāmova djela *Muġnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb* u kojemu autor, kako sam u uvodnom dijelu ističe, želi da da riješi jezičke primjere i stihove u osnovnom djelu i rastumači probleme koje prethodni komentatori ovoga djela nisu učinili (Ḥ. Ḫ. II. 1752).

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي خص كتابه بعدّ المعارضة و بالإعجاز و جعله تبيانًا لكل شيء، فهو مغني اللبيب بالحقيقة لا بطريق المجاز ... أما بعد فقد نظرت عند أقرآني لمغني اللبيب عن كتب الأعاريب ... فسألني بعض الأصحاب أن أقيد ذلك بكتاب و أن أضمّ إليه حل الشواهد و الأبيات ... فأجبت مطلوبه و حققت مرغوبه ... و سميته **بالمنصف من الكلام على مغني ابن هشام** ...

Kraj (fol.293b):

... و قد مرّ ذلك بعني في آخر القاعدة الأولى و الحمد لله على التمام و على نعمه العظام...

Prepisao Ğamāluddīn b. Muḥammad b. Baktūn (?) (bilješka na fol.293b).

Fol. 293 paginirana lista; 270 x 180; 33 redka; (tekst 205 x 130). Papir deblji, glat, stariji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa قوله ispisano crvenom tintom. Ponegdje ostale bjeline za قــوله. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa je bio Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu (bilješka na fol.1a).

Za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendī (bilješka na fol.1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1752; A. M. I, 132; aẓ-Ẓāhiriyya, 500; TÜYATOK 34/IV, 897.

3749 R 1391

المنصف من الكلام على مغني ابن هشام

AL-MUNṢIF MIN AL-KALĀM 'ALĀ MUĠNĪ IBN HIŠĀM

أبو العباس تقي الدين أحمد بن محمد بن محمد الشمني

Abū al-'Abbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī, 801/1399 - 872/1468

Isto kao 3748.

Prepisao nepoznati prepisivač 10. ğumād-āḫira 1107/1696. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 331b).

Fol. 331; 220 x 155; 23-25 redaka; (tekst 175 x 105). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, izuzetno lijep. Rukopis se nalazi u futroli od kartonskih korica i kožnog hrbata. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa قوله ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

3750 R 474

شرح شواهد مغني اللبيب

ŠARḤ ŠAWĀHID MUĠNĪ AL-LABĪB

جلال الدين أبو الفضل عبد الرحمن بن أبي بكر بن محمد السيوطي

Ğalāluddīn Abū al-Faḍl 'Abdurraḥmān b. Abī Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī, 849/1445 - 911/1505

Kometar jezičkih primjera iz Ibn Hišāmova djela *Muġnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb*.

Početak (fol.1a):

Nedostaje nekoliko listova na početku rukopisa. Prva dva lista, takođe, oštećena tako da je tekst na početku teško čitljiv.

Kraj (fol. 384a): Djelo nije kompletno do kraja.

... و طبقات الشعراء، و طبقات النحاة و شرح أبيات الإيضاح و شرح أبيات الكتاب للنحاس و شرح أبيات الإصلاح و شرح أبيات كتاب الزمخشري و تذكرة أبي علي و تذكرة أثير الدين .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 384; 270 x 180; 35 redaka; (tekst 200 x 105). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Na početku i na kraju rukopisa ima oštećenih kao i nekoliko volantnih listova. Od poveza ostala samo posljenja korica od kože sa utisnutom rozetom ali je i ona odvojena od poveza. Pismo nasḫī. Navođeni primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode. Na prerezu rukopisa napisan naziv djela شرح الشواهد للمغني

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1753; Ahlwardt VI, 6729; az-Ẓāhiriyya 298.

3751 R 3916

شرح شذور الذهب في معرفة كلام العرب

ŠARḤ ŠUḎŪR AḎ-ḎAHAB FĪ MA'RIFA KALĀM AL-'ARAB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Komentar na vlastito djelo *Šuḏūr aḏ-ḏahab* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

قال سيدنا شيخنا الشيخ الإمام العالم العامل ... جمال الدين أبو محمد عبد الله بن الشيخ جمال الدين يوسف بن أحمد بن عبدالله بن هشام الأنصاري ... أوله ما أقول إني أحمد الله تعالى ... أما بعد فهذا كتاب شرحت فيه مختصري المسمى بشذور الذهب في معرفة كلام العرب تممت به شواهده و جمعت فيه شوارده ...

Kraj (fol.93a):

... قد ذكرته في باب التمييز فلذلك اختصرت إعادته في هذا الموضع و الحمد لله على حسناته و قد أتيت على ما أردت إيراده في شرح هذه المقدمة و لله سبحانه الحمد و المنة ...

Prepisao 'Abdulqādir b. Aḥmad b. Ḥasan al-Ḥanafī (bilješka na kraju djela, fol.93a).

Fol. 93 paginiranih listova; 215 x 150; 27 redaka; (tekst 160 x 90). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, umotan u zleno platno. Pismo nashī-ta'līq. Tekst osnovnog djela citiran sa قلت i nadvučen crvenom linijom a komentar sa أقول. Kustode. Na fol. 93b napisan sadržaj djela.

Vlasnik rukopisa je bio 'Abdulqādir b. Aḥmad (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Karađozbegove biblioteke u Mostaru.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1029; Ahlwardt VI, 6732; az-Ẓāhiriyya 291.

3752 R 3986

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. ʻAbdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Djelo u kojemu je na izuzetno sistematičan način obrađena gramatika arapskog jezika. S obzirom da je napisana u hiljadu stihova više je poznata kao *Alfiyya Ibn Mālik* (ألفية ابن مالك) od svog izvornog naziva *al-Ḫulāṣa al-alfiyya.*

Početak (fol.1b):

قال محمد هو ابن مالك   أحمد ربي الله خير مالك
مصليًا على الرسول المصطفى   و آله المستكملين الشرفا ...
كلامنا لفظ مفيد كاستقم   و اسم و فعل ثم حرف الكلم ...

Kraj (fol.43a):

... و آله الغُرِّ الكرامِ البررةْ   و صحبه المنتخبين الخيرةْ

تمت الخلاصة بحمد الله و عونه و حسن توفيقه و الحمد لله وحده و صلي الله و سلم علي محمد الذي لا نبي بعده و آله و صحبه الكرام إلى يوم الزحام .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43; 205 x 155; 13 redaka; (tekst 155 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kožni, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫ*, krupniji i mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom između stihova i obrubljeni sa dvije crvene linije. Tekst djela obrubljen, također, sa dvije crvene linije. Kustode.

Bivši vlasnik ʻAlī ʻAbduhu Muḥammad (bilješka na a strani prvog zaštitnog lista). Na istome listu još nekoliko izreka i stihova. Na fol. 1a napisan naziv djela i ime autora a ispod još sedam stihova hvalospjeva djelu.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 151; Ahlwardt VI, 6633; GAL G I, 298 i S I, 522; az-Ẓāhiriyya 179.

3753 R 632

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. ʻAbdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 76; 240 x 140; 7 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat, vlagom oštećen. Povez nov, kartonski sa zalijepljenim kožnim koricama i utisnutom rozetom na posljednjoj korici. Pismo *taʻlīq*, lijep i krupniji, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom između stihova. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

3754 R 2565

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. ʻAbdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 37; 200 x 135; 15 redaka; (tekst 150 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-taʻlīq*, mjestimični vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom između stihova. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na a strani prvog zaštitnog lista).

3755 R 6725

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Prepisao Ibrāhīm b. 'Alī potomak glavnog vaiza Benlī Muṣṭafā-efendīje u prvoj dekadi mjeseca ḏū al-qa'da 1150/1738. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 61b) .

Fol. 61paginiranih listova; 220 x 140; 9 redaka; (tekst 140 x 70). Papir žut, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*, lijep i vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani i uokvireni crvenom linijom. Tekst djela na prve dvije stranice zajedno sa marginama uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljenom tranjim crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Lijep unvan sa preovlađavajućom zlatnom bojom. Kustode. Na prva dva zaštitna lista nalazi se sadržaj djela.

3756 R 6735

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad 29. rağaba 1103/1692. godine u gradu Dijarbakiru (bilješka na kraju djela u stihu napisana, fol. 50a).

Fol. 50; 175 x 110; 11 redaka; (tekst 135 x 75). Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī* vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3757,1 R 2684, I

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Prepisao nepoznati prepisivač u ponedjeljak 26. ḏū al-q'ada 1036/1627. godine u Meki (bilješka na kraju djela, 155. str.).

Fol. str. 1 - 155; 175 x 115; 7 redaka; (tekst 125 x 70). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Hrbat naknadno platnom popravljan. Pismo *nasḫī*, lijep i vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom između stihova. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Aḥmad b. as-Sayyid 'Alawī al-Ḥusaynī (fol. 1a).

3757,2 R 2684, II

لامية ابن مالك

LĀMIYYA IBN MĀLIK

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك

Ğamāluddīn Abū 'Abdullah Muḥammad b. 'Abdullah Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Morfološko djelo u kojemu autor u obliku stiha sa završetkom na slovo *lām* (حرف اللام) donosi paradigme glagola u arapskom jeziku.

Početak (str.159):

الحمد لله لا أبغي به بدلا – حمدا يبلغ من رضوانه الأملا
ثم الصلوة على خير الورى و على   ساداتنا آله و صحبه ...

Kraj (str.170):

... و إن يسّر لي سعيا أكون به   مستبشرا امنا لا يسرا وجلا

Prepisao Muṣṭafā b. Tāğuddīn Iliyās 1251/1835-36 (bilješka u kolofonu djela,).

Str. 159 - 170; 9 redaka; (tekst 125 x 80). Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijepo ispisan. Naslovi poglavlja u posebnom redu crvenom tintom ispisani. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1536; Ahlwardt VI, 6661 i 6662; GAL G I, 300 i S I, 526.

3758 R 718

أوضح المسالك إلى ألفية ابن مالك

AWḌAḤ AL-MASĀLIK ILĀ ALFIYYA IBN MĀLIK

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Djelo je autor nazvao *Awḍaḥ al-masālik ilā Alfiyya Ibn Mālik* (أوضح المسالك إلى ألفية ابن مالك) ali je ono kasnije postalo poznati po drugom naslovu *Tawḍīḥ al-masālik ilā Alfiyya Ibn Mālik* (توضيح المسالك إلى ألفية ابن مالك) tako da se u izvorima navode često oba naziva (Ḥ. Ḫ. I, 154; Ahlwardt VI, 6639) ili samo prvi naslov (aẓ-Ẓāhiriyya, 61; TÜYATOK V/07,1680 i 3549). Na fol. 1a našega rukopisa krupnim slovima ispianim crvenom tintom napisan je naziv djela kao كتاب التوضيح في شرح ألفية ابن مالك رحمه الله .

Početak (fol.1b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام الأتمان الأكملان على سيدنا محمد خاتم النبيين ... قال سيدنا و شيخنا ... أبو محمد عبد الله جمال الدين ابن الشيخ جمال الدين يوسف بن هشام الأنصاري ... فإن كتاب الخلاصة الألفية في علم العربية نظم الإمام العلامة ... ابن مالك ... كتاب صغير حجمًا و غزير علمًا ...(fol.2a) و **سميته أوضح المسالك إلى ألفية ابن مالك** و **بالله تعالى أعتصم** ...

Kraj (fol.131b):

... و قد يتفق الإدغام في غير ذلك شذوذاً لحت عينه والل السقاء في ضرورة كقوله الحمد لله العلي الأجلل الواسع الفضل الوهوب المجزل .

Prepisao ʻAbdulqāhir b. Muṣṭafā b. Ismāʻīl b. ابدغدي (?) u subotu prije podne, 21 šawwāla 780/1378. godine (bilješka na kraju djela, fol. 131b).

Fol. 131; 220 x 165; 15 redaka; (tekst 160 x 115). Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, većinom vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na više mjesta u rukopisu napisan naziv djela.

Vakuf Džino-zāde ʻAbdulbāqī-efendī (bilješka i pečat na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 154; A.M. I, 465; Ahlwardt VI, 6639; az-Ẓāhiriyya 61.

3759 R 1402

شرح ألفية ابن مالك

ŠARḤ ALFIYYA IBN MĀLIK

بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن ابن عقيل

Bahā'uddīn ʻAbdullah b. ʻAbdurraḥmān Ibn ʻAqīl, 698/1298 - 769/1367

Početak (fol.1b):

قال محمد هو ابن مالك   أحمد ربي الله خير مالك ...
كلامنا لفظ مفيد كاستقم   واسم و فعل ثم حرف الكلم ...

الكلام مصطلح عليه عند النحاة عبارة عن اللفظ المفيد فائدة يحسن السكوت عليها فاللفظ جنس يشمل الكلام و الكلمة و الكلم ...

Kraj (fol.175a):

... ببيان وجهه الثاني عله فإنهم التزموا إدغامه و الله سبحانه و تعالى أعلم
... و آله الغرّ الكرام البررة   و صحبه المنتخبين الخيرة
تم شرح ابن عقيل المبارك على ألفية ابن مالك ...

Prepisao ʻAlī b. Aḥmad b. Salīm al-Qusaybī u nedjelju 29. rabīʻ al-awwala 1094/1683. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 175).

Fol. 175; 205 150; 21 red; (tekst 145 x 83). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnici Aḥmad Fawzī i Muṣṭafā b. Fawzī Aḥmad-efendī (bilješke na fol. 1a). Na fol. 175b tri stiha na arapskom jeziku sa gramatičkom analizom.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 152; Ahlwardt VI, 6642; Loebenstein 2451; az-Ẓāhiriyya 257

3760 R 1536

شرح ألفية ابن مالك

ŠARḤ ALFIYYA IBN MĀLIK

بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن ابن عقيل

Bahā'uddīn 'Abdullah b. 'Abdurraḥmān Ibn 'Aqīl, 698/1298 - 769/1367

Isto kao 3759.

Prepisao Nūḥ b. Ḥusayn al-Qasṭamūnī u prvoj dekadi ḏū al-ḥiğğa 1065/1655. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 369).

Fol. 369 paginiranih listova; 200 x 130; 15 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom a vokali crvenom. Kustode.

Vlasnici rukopisa su bili 'Abdurraḥmān, sluga sultanskog harema, zatim al-ḥāğğ Muṣṭafā kao i Ṣāliḥ (bilješke na fol. 1a).

Vakuf Ḥrōmo-zāde Ṣāliḥ-efendī (pečat na više mjesta u rukopisu).

3761 R 3912

شرح ألفية ابن مالك

ŠARḤ ALFIYYA IBN MĀLIK

بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن ابن عقيل

Bahā'uddīn 'Abdullah b. 'Abdurraḥmān Ibn 'Aqīl, 698/1298 - 769/1367

Isto kao 3759.

Prepisao 'Īsā as-Salafī 1124/1712. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 226a).

Fol. 226 paginiranih listova; 210 x 150; 19 redaka; (tekst 155 x 95). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Volantni listovi i lage. Povez nov, tvrd, platneni sa sa starom kartonskom klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djea napisan crvenom tinom a vokali crnom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Aḥmad b. Muḥammad (bilješka na fol. 1a). Na istoj stranici napisani naslov djela i ime autora i jedan stih iz gramatike.

3762 R 1841

شرح ألفية ابن مالك

ŠARḤ ALFIYYA IBN MĀLIK

بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن ابن عقيل

Bahā'uddīn 'Abdullah b. 'Abdurraḥmān Ibn 'Aqīl, 698/1298 - 769/1367

Isto kao 3759.

Rukopis krnjav na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva do tri lista a na kraju djelo prepisano do poglavlja الإمالة. Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 142; 205 x 145; 17 redaka; (tekst 155 11). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djea napisan crvenom tinom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Ime bivšega vlasnika namjerno zamrljano ali se vidi da je bio muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi. Vjerovatno muderris Ahmad b. Mustafā.

3763 R 4028

فرائد القلائد في مختصر شرح الشواهد

FARĀ'ID AL-QALĀ'ID FĪ MUḪTAṢAR ŠARḤ AŠ-ŠAWĀHID

أبو محمد محمود بن أحمد العيني

Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-'Aynī, 762/1361 - 855/1451

Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-'Aynī (762/1361 - 855/1451) je napisao dva djela komentara citiranih primjera u kometarima djela *al-Ḫulāṣa - Alfiyya Ibn Mālik*. U prvome djelu koje je nazvao *al-Maqāṣid an-naḥwiyya fī šar šawāhid šurūḥ al-alfiyya* a koje je napisano u dva toma autor je obradio primjere iz večine kometara navedenog djela (H.Ḫ. I, 154). Zbog toga je ovo djelo poznato i kao *aš-Šawāhid al-kubrā*. Drugo djelo *Farā'id al-qalā'id fī muḫtaṣar šarḥ aš-šawāhid* predstavlja sažetak prvoga djela i poznato je još kao *aš-Šawāhid aṣ-ṣugrā*. Prema izvorima nama dostupnim teško je utvrditi o kojemu se ovdje djelu radi. Tako bi naprimjer prema jednome izvoru (aẓ-Ẓāhiriyya, 491) ovo bilo djelo المقاصد النحوية في شرح شواهد شروح الألفية, dok bi prema drugome izvoru (Wagner 275) trebalo biti djelo فرائد القلائد في مختصر شرح الشواهد kako stoji napisano i na fol. 1a.

Početak (fol.1b):

حمداً ناصعاً صافياً شرحاً شعلعاً و شكراً هامياً سامياً ... و بعد فإن عافي رحمة ربه الغني أبا محمد محمود بن أحمد العيني ... يقول جلة من الأذكياء، و خلة من الاباء ...

Kraj (fol.235b):

... الحمد لله العلي الأجلل الواهب الفضل الوهوب المجزل قال أبو النجم العجلي و الشاهد في الأجلل حيث لم يدغم مع الموجب للضرورة و الوهوب مبالغة واهب و المجزل من أجزل إذا أعطى عطاء كثيرا و الحمد لله وحده. تم

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.,

Fol. 235 paginiranih listova; 205 x 155; 19 redaka; (tekst 160 x 100). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nashī*. Komentirani tekst ispisan crvenom tintom. Kustode. Na prva tri zaštitna lista napisan sadržaj djela.

ʿAbduhu ʿAbdulbāqī al-ʿIlmī postao je vlasnik ovoga rukopisa 1128/1716. godine (bilješka i pečat na fol. 1a), dok je rukopis bio u vlasništvu i Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl Mūku-zāde (?) iz Mostara (bilješka na "a" strani prvog zaštitnog lista).

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 154 i II, 1066; Ahlwardt VI, 6647; GAL G I, 298; az-Ẓāhiriyya 386 i 491; Wagner 275.

3764 R 1099

شرح شواهد ابن عقيل على ألفية ابن مالك

ŠARḤ ŠAWĀHID IBN ʿAQĪL ʿALĀ ALFIYYA IBN MĀLIK

عبد المنعم بن عبد الرحمن بن عبد المنعم بن أحمد بن محمد البكري الجرجاني

ʿAbdulmunʿim b. ʿAbdurraḥmān b. ʿAbdulmunʿim b. Aḥmad b. Muḥammad al-Bakrī al-Ǧurǧānī, um.1195/1781

Komentar jezičkih primjera navedenih u Ibn ʿAqīlovu komentaru djela *Alfiyya Ibn Mālik*.

Početak (fol.1b):

خود يغطّي الفراغ منه المؤتزر . لو عصر منها البان و المك إنعصر قوله خود أيْ جارية ناعمة البدن و الجمع خودو ...

Kraj (fol. 66b)

... و صلوة مفعول و مضاف إلى الخمس و غير حال من فاعل تركت و مضاف إلى معلوم و المعنى واضح .

Prepisao Ḥusayn b. Ḥamza b. Naṣūḥ, bez godine prepisa.

Fol. 1b - 66b; 210 x 150; 23 redka; (tekst 155 x 90). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav i vlagom oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 67a - 68b nalazi se početak djela الفقه الأكبر koje je napisao Nuʿmān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa, um. 150/767. godine.

U posjed rukopisa kupovinom došao Dāg-zāde ʿAli-aga oglu Sāliḥ-beg 1193/1779. godine (bilješka na unutarnjoj strani prve korice.

Vlasnik rukopisa je nekada bio i Yaḥyā b. Zakariyyā, kao i ʿAbdullah b. ... (?) (bilješke na fol. 1a).

Vakuf Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā b. Fayḍullah-beg b. Ismāʿīl-beg od 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na fol. 1a).

Izv.: GAL S II, 439; Kairo m, II 46.

3765 R 726

منهج المسالك إلى ألفية ابن مالك

MANHAĞ AL-MASĀLIK ILĀ ALFIYYA IBN MĀLIK

أبو العباس تقي الدين أحمد بن محمد بن محمد الشمني

Abū al-ʿAbbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī, 801/1399 - 872/1468

Komentar Ibn Mālikova djela *al-Ḫulāṣa al-Alfiyya*, odnosno *Alfiyya ibn Mālik* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

أما بعد حمد الله على ما منح من أسباب البيان ... فهذا شرح لطيف بديع على ألفية ابن مالك مهذب المقاصد واضح المسالك ... و قد لقبته **بمنهج المسالك إلى ألفية ابن مالك** ...

Kraj (fol.302b):

و آله الغرّ الكرام البررة و صحبه المنتخبين الخيرة

الحمد لله أولا و آخرا باطنا و ظاهرا و صلى الله على سيدنا محمد سيد المرسلين و على آله و أصحابه أجمعين. تم

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 302; 210 x 145; 25 redaka; (tekst 160 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo kombinacija *nashī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela pisane rukom prepisivača. Na fol. 1a napisan naslov djela.

Bivši vlasnik Ibrāhīm al-ḥāǧǧ Muḥammad-āġā-zāde (Muhamedagić, bilješka na fol. 1a).

Vakuf al-ḥāǧǧ Memiš-aġa Qāsim-aġā-zāde (Kasumagić, bilješka i pečat na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 152; Ahlwardt VI, 6660/29.

3766 R 3433

منهج المسالك إلى ألفية ابن مالك

MANHAĞ AL-MASĀLIK ILĀ ALFIYYA IBN MĀLIK

أبو العباس تقي الدين أحمد بن محمد بن محمد الشمني

Abū al-ʻAbbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī, 801/1399 - 872/1468

Isto kao 3765.

Prepis završio Aḥmad b. Nāṣiruddīn b. ʻAlī Baqāʼī-zāde (?) u petak kurban bajramske noći mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 1116/1705 u Sumaysāṭiyya medresi u Damasku (bilješka na kraju djela, fol. 290b). Na istoj kao i slijedećoj stranici lične bilješke prepisivača.

Fol. 290; 210 x 145; 29 redaka; (tekst 160 x 90). Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a napisani naslov i autor djela. Na istoj stranici bilješka vlasnika, odnosno prepisivača, da je ovo djelo prepisao za sebe. Drugi bivši vlasnik kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā. Na četvrtom zaštitnom listu napisan sadržaj djela.

3767 R 4055

منهج المسالك إلى ألفية ابن مالك

MANHAĞ AL-MASĀLIK ILĀ ALFIYYA IBN MĀLIK

أبو العباس تقي الدين أحمد بن محمد بن محمد الشمني

Abū al-ʻAbbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī, 801/1399 - 872/1468

Isto kao 3765.

Prepisao nepoznati prepisivač 6. ǧumād al-ūlā 1183/1769. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 403a).

Fol. 403 paginiranih listova; 215 x 150; 25 redaka; (tekst 170 x 100). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa klapnom, presvučen platnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama i naknadno ubačenim listićima ispisane bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prva dva zaštitna lista napisan sadržaj djela. Na fol. 1a naslov djela.

Rukopis uvakufio ʻAlī Ġālib-paša (Stočević) za svoju tekiju u Mostaru 1258/1842. godine (bilješka na fol. 1a).

3768 R 2334

النهجة المرضية في شرح الألفية

AN-NAHĞA AL-MARḌIYYA FĪ ŠARḤ AL-ALFIYYA

جلال الدين أبو الفضل عبد الرحمن بن أبي بكر بن محمد السيوطي

Ğalāluddīn Abū al-Faḍl ʻAbdurraḥmān b. Abī Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī, 849/1445 - 911/1505

Komentar Ibn Mālikova djela *al-Ḫulāsa al-Alfiyya*, odnosno *Alfiyya Ibn Mālik* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

أحمدك اللهم على نعمك و آلائك و أصلي و أسلم على محمد خاتم أنبيائك ... هذا شرح لطيف مزجته بألفية ابن مالك مهذب للمقاصد واضح المسالك ... **سميته بالنهجة المرضية في شرح الألفية** ...

Kraj (fol.96a):

(fol. 95b) ... الخيرة بفتح الياء و يجوز التسكين كما في الصحاح قال و هو الإسم من قولك خاره الله يقال فلان خيرة الله من خلقه و قد منّ الله تعالى بإكمال هذا الشرح ... (fol.96a) ما أوتي عالم علما إلا و هو شاب فالحمد لله الذي هدانا ... لقد جاءت رسل ربنا بالحق اللهم صل على سيدنا محمد عبدك و رسولك ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. U kolofonu djela prepisivač ističe da je ovaj rukopis prepisao iz rukopisa koji je prepisan iz autografa.

Fol. 96; 205 x 150; 19 redaka; (tekst 145 x 80). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na fol. 2a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 152; Ahlwardt VI, 6653; Wagner 277; az-Zāhiriyya 541.

3769 R 2972

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno uglavnom početnicima u učenju arapskog jezika koje je autor napisao za vrijeme boravka u Meki. Djelo je kasnije mnogo komentarisano od više autora.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم عليه. أما بعد قال الشيخ الإمام النحوي أبو عبد الله محمد بن أحمد داود الصنهاجي رحمة الله عليه. الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع و أقسامه ثلاثة اسم و فعل و حرف جاء لمعنى فالإسم يعرف بالخفض و التنوين ...

Kraj (fol.18a):

... و ما يقدر بمن فالذي يقدر باللام نحو قولك غلامُ زيدٍ و الذي يقدر بمن نحو ثوبُ خزٍّ و بابُ ساجٍ و خاتمُ حديدٍ .

Prepisao izvjesni as-Sarāyī (iz Sarajeva), pisar 1145/1732. godine (bilješka na kraju djela, fol. 18a).

Fol. 18; 175 x 110; 9 redaka; (tekst 130 x 58). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski, tanji. Pismo *nasḫī*, veoma lijep, krupniji, mjestimično vokaliziran. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijm. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje i dvije crne tanke sa lijepo urađenim unvanom na početku djela. Ostali dio teksta djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

Uvakufio za Sīm-zāde medresu munla Wirğānī (ويرجاني) Muhammed-efendi 1256/1840. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1b).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Flügel I, 174; Kaḥḥala XI, 215; az-Zāhiriyya I

3770 R 4957

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač 1184/1770-71. godine (bilješka na kraju djela, fol. 12b).

Fol. 12; 170 x 110; 11 redaka; (tekst 135 x 70). Papi tamnobijel, srednje debljine, povez mekši, kartonski, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 12b 14a veća bilješka na turskom jeziku o osnovnim gramatičkim pravilima za studente arapskog jezika.

3771 R 2345

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač poslije ikindije 26. rabī' al-āḫira 1072/1661. godine.

Fol. 5; 200 x 150; 21 red; (tekst 155 x 105). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode.

Na prvoj stranici napisan lanac (sened) učenjaka do autora ovoga djela. Na posljednjim zaštitnim listovima raznovrsne bilješke: hadisi, šeriatska pitanja, izreke, tabele sa nazivima mjeseci i glagolske paradigme.

3772,1 R 6603, I

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 6b; 195 x 105; 17 redaka; (tekst 135 x 50). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijep, sitniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3772,2 R 6603, II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 8b - 19a; 17 redaka; (tekst 135 x 50). Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijep, sitniji. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3773,1 R 5286, I

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao Muṣṭafā b. Ismā'īl u trećoj dekadi ğumād al-ūlā 1136/1724 godine (bilješka u kolofonu i na margini na fol. 12a).

Fol. 1b - 12a; 210 x 135; 11 redaka; (tekst 130 x 63). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis iz Osmana Asafa Sokolovića biblioteke.

3773,2 R 5286, II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Kraće djelo o agensima u sintaksi arapskog jezika.

Početak (fol.13b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و آله أجمعين. و بعد فاعلم أنه لا بد لكل طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيء، ستون منها تسمى عاملاً و ثلاثون منها تسمى معمولاً و عشرة منها تسمى عملاً و إعرابًا ...

Kraj (fol.19a-b):

... إن لم يظهر و لم يقدر في آخره يسمى محليًا نحو توكلنا على من لا يأتي الخير إلا من جهته. تم

Prepisao 'Abdullah an-Naẓarī b. al-ḥāğğ Aḥmad al-Gazganī al-Būrakī (الغزغاري البوركي) 1201/1786-87. godine (bilješka u kolofonu djela, fol 19b).

Fol. 13b - 19b; 15 redaka; (tekst 170 x 80). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke u vezi sa djelom na marginama i interlinearno suhom olovkom ispisane.

Izv.: Ahlwardt VI, 6786; Dobrača I, str. 112,7 i 357,6; Köprülü III, 556,2; aẓ-Ẓāhiriyya 360.

3774 R 2998

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو زيد عبد الرحمن بن علي بن صالح المكودي
Abū Zayd ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī b. Ṣāliḥ al-Mukawwadī,
um. 807/1405

Komentar Ibn Āğurrūmova djela *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

قال شيخنا النحوي الأستاذ أبو زيد عبد الرحمن ابن علي المكودي ... الحمد لله الذي نوّر قلوبنا بمعرفة الأدب و شرح صدورنا لفهم أسرار لسان العرب ...

Kraj (fol.57a):

... و ذكر أبو منصور الجواليقي عن أبي هلال عن قوم أنه فارسي معرب و الله تعالى أعلم...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 59; 155 x 110; 11redaka; (tekst 95 x 55). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela autor navodi sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 57b - 59b dženazeska dova a na fol. 59b i 60a raznovrsne bilješke iz jezika i definicije nekih gramatičkih termina.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6696/1; az-Ẓāhiriyya 235.

3775 R 825

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Komentar Ibn Āğurrūmova djela *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

يقول العبد الفقير إلى مولاه الغني خالد ابن عبد الله الأزهري عامله الله بلطفه الخفي ... الحمد لله رافع مقام المنتصبين لنفع العبيد الخافضين جناحهم للمستفيدين الجازمين ... و بعد فهذا شرح لطيف على ألفاظ الآجرومية في أصول علم العربية ينتفع به المبتدي و لا يحتاج إليه المنتهي ... الكلام في اصطلاح النحويين هو اللفظ ...

Kraj (fol.24b):

... و ما أشبه ذلك من أمثلة القسمين الأولين أو الثلاثة و أما تابع المخفوض فقد تقدم في المرفوعات فليراجع جميع ذلك و هذا آخر الكلام على ما ذكرناه على هذه المقدمة و نسأل الله...

Prepisao Ḥiğāzī b. Manṣūr b. ʻAli 1062/1651-52. godine.

Fol. 24; 200 x 145; 21 red; (tekst 150 x 95). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni sa klapnom i utisnutim rozetama na koricama, oštećen, ali je tekst sačuvan i čitljiv. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Bivši vlasnik kadija. Ibrahīm b. al-ḥāğğ Mustafā (bilješka i pečat na prvoj stranici) Na prvoj stranici se nalazi još i nekoliko hadisa. izreka halife Omera o učenju arapskog jezika i još neke sitnije bilješke.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1796-98; A. M. I. 343; Ahlwardt VI. 6674; az-Ẓāhiriyya 229

3776 R 3938

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī.
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 50; 200 x 150; 17 redaka; (tekst 145 x 80). Papir tamnobijele, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nashī*, krupniji. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3777 R 555

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 20; 225 x 16; 25 redaka; (tekst 180 x 120). Papir žućkast, tanji, vlagom oštećen ali je tekst čitljiv. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela prepisan crvenom tintom. Kustode. Na nekiliko prvih listove bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Ṣāliḥ ʻIzzat-efendī Ḥrōmo-zāde (pečat na više mjesta).

3778,1 R 2988, I

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prepisao Aḥmad Zihnī 12. rağaba 1171/1758. godine. (bilješka na kraju djela, fol. 43a).

Fol. 1b - 43a, listovi paginirani; 160 x 110; 17 redaka; (tekst 120 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama.

Uvakufio al-ḥāğğ ʻAbdulqādir-efendī za Sīm-zāde (Đumišića) medresu 1206/1791. godine (bilješka na prvoj stranici sa pečatom, fol. 1a).

3778,2 R 2988, II

شرح العوامل الجديدة في القريب و البعيد

ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BAʻĪD

أحمد أفندي قوش أطه لي (الأطوي)

Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī), um. 1159/1780-81

Isto kao 3709,2.

Prepisao Aḥmad Zihnī 17. rağaba 1171/1758. godine (bilješka na kraju djela, fol. 76a).

Fol. 43b - 76a, paginirani listovi; 17 redaka; (tekst 120 x 70). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 6790. GAL, S II, 657 21c i G II, 441 21c; Köprülü III, 595,2; TÜYATOK V/07, 3726; Kıbrıs 702.

3778,3 R 2988, III

رسالة في آداب البحث

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī,
740/1339 - 816/1413

Djelo iz disputacije.

Početak (fol.76b):

لك الحمد و المنة و على نبيك الصلاة و التحية **إذا قلت بكلام إن كنت ناقلاً فليتطلب الصحة**
أي فليطلب صحة النقل فعليك بتصحيحه بأي طريق يمكن أو مدعيًا فالدليل أي فليطلب الدليل
على تلك الدعوى ...

Kraj (fol. 78a):

... الدليل المناقض أو المعارض و السائل المانع أولاً ثم يُدعى التخلف ثم يدعى الخلاف ثم :
إن الكلام لفي الفؤاد – و إنما جعل الكلام علي الفؤاد دليلاً ...

Prepisao Aḥmad Zihnī 21. ḏū al-ḥiğğa 1171/1758. godine. (bilješka na kraju djela, fol. 78a).

Fol. 76b - 78a; 17 redaka; (tekst 120 x 70). Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Rijeđe bilješke na marginama.

Izv.: Ahlwardt IV, 5295. Ostali izvori (TÜYATOK II/07, 679-686 i III/07, 2305-2310; Köprülü I, 1451,1) navode drugo djelo kao komentar ovoga al-Īğījeva djela iz disputacije. Vjerovatno da je jedno od ova dva djela glosa na komentar navedenog djela.

3779,1 R 1219, I

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 41b; 210 x 125; 20 redaka; (tekst 145 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo nasḫī. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama rijeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

3779,2 R 1219, II

روضات الجنات في أصول الإعتقادات

RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-IʻTIQĀDĀT

حسن كافي الأقحصاري

Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī, um. 1025/1616

Djelo iz islamske dogmatike.

Početak (fol.43b):

الحمد لله الذي هدانا للعلم و الإيمان و نهانا عن الكفر و العصيان ... و بعد فلما كان الإيمان
أول ما يجب على الإنسان ...

Kraj (fol.54a):

... و بالله العصمة و التوفيق و بيده أزمّة التحقيق و له الحمد على الإختتام ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 54; 21 red; (tekst 150 x 60). Pismo *taʻlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: H. Šabanović, 182; GAL II, 443,1; Dobrača I, str. 74; Fajić III, 2356

3780 R 1583

الجوهرة المرضية على الآجرومية

AL-ĞAWHARA AL-MARḌIYYA ʻALĀ ĀĞURRŪMIYYA

كريم الدين بن محمود بن جمال الدين الحيمي الخليل

Karīmuddīn b. Muḥmūd b. Ğamāluddīn al-Ḥīmī al-Ḫalīl, um. (?)

Komentar djela *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya* iz sintakse arapskog jezika. Djelo nismo mogli pronaći u nama dostupnim izvorima. Prije početka djela krupnim slovima i crvenom tintom napisano: شرح جوهرة المرضية على آجرومية kao i هذا كتاب شرح آجرومية .

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي رفع من نحى نحوه على منصّة الإكرام و أعلى حزبهم بين الأفاضيل فهم
الأكابر في كل مقام و جعلهم أئمة الفضلى فهم المعربون بأفصح لسان و كلام و الصلوة و السلام
... و بعد يقول العبد الفقير إلى الله الغني عن كل ما سواه كريم الدين ابن محمود ابن جمال
الدين الحيمي الخليل الحنفي عامله الله ... لما رأيت الهمم مائلة الى علم العربية و به يتوصل
المرء إلى تحصيل ما يروم تحصيله من غيره من العلوم أردت أن أجعل شرحًا في علم العربية على
متن الآجرومية ...

Kraj (fol.99b):

... باب ساج و خاتم حديد فإن الخز و هو نوع من الحرير جنس للمضاف و هو الثوب و الساج
... و إنما لم يقل خاتم كتابة بل مثل بخاتم حديد تفاؤلاً بأن الله ينفع مقدمه لقوله تعالى «و
أنزلنا الحديد فيه بأس شديد و منافع للناس» و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب و منه
المغفرة و الثواب . تمت

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 99; 205 x 140; 17 redaka; (tekst 160 x 100). Papir bijel, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i uglovima korica. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf ʻAbdulbāqī-efendī Ğino-zāde (Džinić, bilješka sa pečatom na fol. 1a).

3781,1 R 4040, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 30a; 170 x 105; 11 redaka; (tekst 125 x60). Papir bijel, deblji sa nekoliko izmiješanih žutih i smeđih, tanjih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*. Brojevi i počeci poglavlja kao i tekst osnovnog djela napisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe sitnije bilješke.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3781,2 R 4040, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀǦA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Awrāq li i'rāb Dībāǧa al-Miṣbāḥ*) od nepoznata autora. Prema nekim naznakama u pojedinim izvorima autor bi mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Tako Ḥ. Ḫ. (1709) navodeći početak ovoga komentara napominje da ga je napisao neko od poznatih učenjaka, da bi kasnije ustvrdio kako je između ostalih na poglavlje djela *al-Miṣbāḥ* komentar napisao i Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389), kako stoji u djelu *ad-Durra as-suniyya* od al-Mārdīnīja, što navodi i Ahlwardt (VI, 6545). Dobrača (I, str. 245), međutim ne navodi ime autora ovoga komentara. Tako je ime autora ove glose prema navedenim izvorima nepoznato uz mogućnost da bi to mogao biti at-Taftāzānī. Jedino TÜTATOK (III/07, 1706) navodi da je Ya'qūb b. Sayyid 'Alī Bursawī, um. 931/1524 autor ovoga komentara. U nekim rukopisima ovo se djelo dijeli na dva zasebna djela. Tako se prvo završava:

... و بعد بيان هذا المرصود لا بد لنا من شروع إلى المقصود،

a drugo počinje:

أما كلمة متضمنة بمعنى الشرط فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزوماً أكثريًا لا كليًا...

Tako se npr. u Katalogu rukopisa aẓ-Ẓāhiriyya (24 i 25) ovo djelo navodi kao dva zasebna djela. Pogl. 3716,2 i 3723,4.

Početak (fol.31b)

الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادٌ و لا يحصي عدد نعمه عادٌ ... أما بعد فهذه أوراق لإعراب ديباجة المصباح من فوايد غرائب المفتاح ...

Kraj (fol.100b):

... لكن يندفع ذلك بالإستقراء يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية فهو الخامس بالإستقراء لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئاً آخر غير الخامس

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 31 - 100b; 11 redaka; (tekst 125 x60). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe sitnije bilješke.

Izv.: TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK V/07, 3747-50; Köprülü III, 590,1; aẓ-Ẓāhiriyya 24 i 573; Flügel I, 160.

3782 R 3565

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 35; 210 x 150; 9 redaka; (tekst 145 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Nekoliko bilježaka na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Na posljednjem zaštitnom listu nekoliko bilježaka iz jezika, nekoliko hadisa, bilješka o istihare namazu na turskom jeziku i neke dove.

Rukopis je poklon Enisa Muftića iz Banja Luke za Gazi Husrev-begovu biblioteku 28.10.1950. godine (bilješka na fol. 1a).

3783 R 6682

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 34; 215 x 150; 11 redaka; (tekst 140 x 53). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī-ta'līq*, lijep, razmaknutih redaka. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linjom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. U prvoj polovini rukopisa bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela, pisane rukom prepisivača.

Vakuf Muṣṭafā Šawqī 1287/1870-71. godine (pečat na fol. 33b).

3784 R 6470

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 31; 195 x 135; 11 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno. Na posljednjim zaštitnim listovima više bilježaka iz jezika.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

3785 R 647

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 14; 235 x 165; 17 redaka; (tekst 150 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tanji, kartonski. Pismo *ta'līq*. Kustode.

3786 R 3408

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepis završio Zāqī-zāde Ṣāliḥ al-'Ābidīn Istolčawī-zāde (iz Stoca) 24. rağaba 1212/1797. godine za vrijeme dok je bio u Sarajevu u Atmejdan medresi (bilješka na fol. 23b).

Fol. 23 paginiranih listova; 200 x 130; 13 redaka; (tekst 140 x 65). Papir raznovrsne boje (tamnobijel, plavi, žut), srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom i uglovima korica. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja kao i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve tri stranice uokviren sa tri tanje crne linije i običnim unvanom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3787,1 R 7145, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1244/1828-29. godine (bilješka na kraju djela, fol.16a).

Fol. 1b - 16a; 185 x 125; 15 redaka; (tekst 135 x 85). Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kur'anski primjeri nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada bio Defterdarević Sulejman-beg (bilješka na fol.1a).

3787,2 R 7145, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo iz sintakse arapskog jezika koje tretira uglavnom agense, pacijentise i glagolsku radnju.

Početak (fol.17b):

الحمد لله رب العالمين و الصلاة على محمد و آله أجمعين و بعد فهذه رسالة فيما يحتاج إليه كل معرب أشد الإحتياج و هو ثلاثة أشياء العامل و المعمول و العمل أي الإعراب فوجب ترتيبها على ثلاثة أبواب ...

Kraj (fol.48b):

... فإنه يجوز بناؤها على الفتح نحو لا رجل ظريف و إعرابها رفعًا و نصبًا نحو لا رجل ظريفٌ و ظريفًا.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 17b - 48b; 15 redaka; (tekst 135 x 85). Pismo *nasḫī*. Brojevi i nazivi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

3788,1 R 952, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40b; 205 x 125; 9 redaka; (tekst 135 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*, krupniji i debljih linija. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Muḥammad b. Aḥmad (bilješka na unutarnjoj stranici prve korice).

Na fol. 1a stihovi na turskom jeziku.

Rukopis je poklon Gazi Husrev-begovoj biblioteci od Muhameda-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva (pečat na unutarnjoj stranici prve korice).

3788,2 R 952, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Sinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 52b; 11 redaka; (tekst 130 x 60). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

3788,3 R 952, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 55b - 62b; 11 redaka; (tekst 130 x 60). Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3788,4 R 952, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 79a; 11 redaka; (tekst 130 x 60). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na prve dvije stranice mnogo bilježaka na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3789,1 R 1821, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 32a; 200 x 145; 9 redaka; (tekst 120 x 60), na posljednja tri lista 11 redaka (teksta 135 x 60). Papir tamnobije, deblji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Nekoliko listova od drugoga prepisivača. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio al-mullā Mūsā (fol. 1a).

3789,2 R 1821, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muhammad Dāwūd as-Sinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 33b - 39b; 17 redaka; (tekst 135 x 60). Papir narandžast, srednje debljine, glat. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3790,1 R 5835, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Ahmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao 'Abdullah b. Ša'bān u mjesecu muḥarramu 1111/1699. godine (biljška u kolofonu djela, fol. 27a).

Fol. 1b - 27a; 215 x 120; 9 redaka; (tekst 137 x 53). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik as-Sayyid Muḥammad Sa'īd (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je iz Osmana Asafa Sokolovića biblioteke.

3790,2 R 5835, II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 29b - 34b; 17 redaka; (tekst 153 x 68). Listovi oštećeni vlagom tako da se tinta razlila i na nekim mjestima tekst teško čitljiv. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3791,1 R 4671, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 24a; 200 x 115; 11 redaka; (tekst 135 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kožni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prvom zaštitnom listu razne bilješke, uglavnom iz jezika.

3791,2 R 4671, II

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Poznato i mnogo komentirano djelo iz arapske sintakse.

Početak (fol.25b):

الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد و هي اسم و فعل و حرف لأنها إما أن تدل على معنى في نفسها ...

Kraj (fol.70a:

... و المخففة تحذف للساكن و في الوقف فيردّ ما حذف و المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا. تم

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 25b - 70a; 11 redaka; (tekst 125 x 53). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Listovi malo nagorjeli od vatre i usljed vlage razlila se tinta što otežava čitanje teksta. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1370; Flügel I, 162; Ahlwardt VI, 6557; az-Zāhiriyya 417; Zürich I, 72

3791,3 R 4671, III

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم
Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 71b - 87a; 11 redaka; (tekst 135 x 55). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Listovi malo nagorjeli od vatre i usljed vlage razlila se tinta što otežava čitanje teksta. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3792,1 R 6677, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1183/1769-70. godine (bilješka na kraju djela, fol. 34b).

Fol. 1b - 34b; 210 x 130; 9 redaka; (tekst 145 x 53). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na prvome zaštitnom listu hadisi i druge bilješke.

U posjed rukopisa došao Nūrī Hasagić 1300/1883. godine (bilješka i pečat na a strani drugog zaštitnog lista).

3792,2 R 6677, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن أجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač 28. ramaḍāna 1182/1768. godine.

Fol. 37b - 48b; 11 redaka; (tekst 135 x 60). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3792,3 R 6677, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurrahmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Djelo je krnjavo na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 49b - 58b; 11 redaka; (tekst 160 x 75). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

3793,1 R 2965, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Djelo je krnjavo na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 16b; 165 x 120; 11 redaka; (Tekst 130 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta).

3793,2 R 2965, II

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب

TAWḌĪḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محمود بن إسماعيل بن عبد الله بن ميكائيل الخرتبرتي (النحريري)

Maḥmūd b. Ismā'īl b. 'Abdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī, um. 915/1504

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* iz sintakse arapskog jezika. Ḥ. Ḫ. (I, 124) navodi ime autora Muḥammad umjesto Maḥmūd.

Početak (fol.18b):

الحمد لله الذي رفع بدولة محمد كلمة الإسلام و نصب باسمه علومًا تهدي إلى فعل الجود و الإكرام ... أما بعد فيقول المفتقر ... محمود بن الشيخ إسماعيل بن عبدالله بن ميكائيل النحريري لما كان كتاب القواعد في النحو الذي صنفه ... ابن هشام سقى الله ثراه ... أردت أن أشرح على وفق ترتيبه و حل تركيبه بعد التماس طائفة مني ... **و سميته بتوضيح الإعراب في شرح قواعد الإعراب** ...

Kraj (fol.81b.):

... و لا تعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدمين يسمون الزايد صلة و بعضهم يسميه مؤكداً و في هذا القدر كفاية لمن تأمله. تم الكتاب

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 18b - 81b; 19 redaka; (tekst 125 x 60). Pismo *nasḫī*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124; Ahlwardt VI, 6715; Kaḥḥāla, 12/153; Loebenstein, 2460.

3794,1 R 2599, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 23a; 190 x 120; 11 redaka; (tekst 130 x 60). Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi malo oštećeni vlagom ali je tekst čitak. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Primjeri nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Samo u početku na nekiliko prvih listova na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3794,2 R 2599,II

الشافية في التصريف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AT-TASRĪF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3723,6.

Prepisao nepoznati prepisivač 2. rağaba 1141/1728. godine. (bilješka na kraju djela, fol. 97b).

Fol. 24b - 97b; 9 redaka; (tekst 135 x 60). Pismo *nasḫi*, deblje i razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3794,3 R 2599, III

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 100b - 143b; 11 redaka; (tekst 130 x 60). Pismo *ta'līq*. Nestali listovi dopisani od strane drugoga prepisivača. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela u prvoj polovini rukopisa uokviren crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke interlinearno i na marginama koje se odnose na tekst djela.

3795,1 R 313, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol.1b 24a; 260 x 145; 19 redaka; (tekst 185 x 60). Papir u više boja, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Interlinearno, na marginama i pridodatim listićima veliki broj bilježaka u vezi sa tekstom djela. Na prvim zaštitnim listovima (str. 4-10) razne bilješke, najviše iz jezika, zatim hadisi, dove, stihovi i neke izreke.

Bivši vlasnik Aḥmad (bilješka na fol. 11a).

Rukopis uvakufio Aḥmad ʻĀṣim b. Muḥammad Mutawallī-zāde (Mutevelić) 1269/1852. godine za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

3795,2 R 313, II

مقدمة الضوء

MUQADDIMA AḌ-ḌAW'

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Uvod djela *aḍ-Ḍaw' fī al-Miṣbāḥ*, što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil (um. 684/1285) prvobitno je napisao opširan komentar na al-Muṭarrizījevo djelo *al-Miṣbāḥ* koji je nazvao *al-Miftāḥ*. Kasnije je napisao drugi komentar navedenog djela, što je, u stvari, sažetak prvobitnog kometara i nazvao ga *aḍ-Ḍaw' 'alā al-Miṣbāḥ*. Međutim, u većini rukopisa ovo djelo se nalazi bez uvoda tako da ga i većina izvora kao takvoga i registrira, dok se uvodni dio pod različitim nazivima kao npr. *Muqaddima aḍ-ḍaw'* (TÜYATOK V/07, 3664) ili *Ḫuṭba aḍ-ḍaw'* (Ḥ.Ḥ. II, 1708) ili, čak *Dībāğa aḍ-ḍaw'* (u komentarima ovoga uvoda, pogl. 3935,1) navodi kao zasebno djelo. Međutim, na nekim mjestima u pojedinim izvorima se navode i kao jedno, cjelovito djelo (Köprülü I,1406; TÜYATOK V/07, 3528 i 3531)

Početak (fol.28b):

إن أحق ما يترشح بذكره صدور الكتب و الدفاتر و يتوفر على نشره ألسنة البادي و الحاضر
حمد الله تعالى...

Kraj uvoda (fol.30a):

... و الله ولي التوفيق و بتحقيق الأمنية حقيق و هو حسبي و نعم الوكيل ديباجة الكتاب
المستطاب أبو المكارم المطرزي رحمة الله عليه .

Prepis završio nepoznati prepisivač 17. šawwāla 1087/1676. godine (biljška na kraju slijedećeg djela, fol. 150a).

Fol. 28b - 30a; 19 redaka; (tekst 185 x 60). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Interlinearno, na marginama i pridodatim listićima veliki broj bilježaka u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ.Ḥ. II, 1708-09; TÜYATOK V/07, 3664.

3795,3 R 313, III

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Sažetak komentara al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Opširnija verzija ovoga komentara koju je prije ovoga sažetka sačinio isti autor se zove *al-Miftāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ*.

Početak (fol. 30b):

قوله **أما بعد حمد الله** أما: كلمة فيها معنى الشرط و لذلك كانت الفاء لازمة لها قال
سيبويه قوله إما زيد فمنطلق معناه مهما يكن من شيء فزيد منطلق...قوله **جاعل النحو في
الكلام كالملح في الطعام** وجه التشبيه بين الملح و النحو...

Kraj (fol.150a):

...(fol.149b) قوله **و قريب من هذا الإضمار** على شريطة التفسير... نحو زيداً ضربت
غلامه أي أهنت زيداً ضربت غلامه لأن إهانة المولى من لوازم ضرب الغلام و هذا باب الإطناب
فيه مجال لكنه يفضي إلى الملال فاقتصرت على هذا القدر فليس الريّ عن التشاف.

Prepis završio nepoznati prepisivač 17. šawwāla 1087/1676. godine (biljška na kraju djela, fol. 150a).

Fol. 30b - 150a; 19 redaka; (tekst 185 x 60). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije crvene i jednom debljom srebrnom linijom. Unvan sa preovlađujućom crvenom i srebrnom bojom i ispisanim nazivom djela. Interlinearno, na marginama i pridodatim listićima veliki broj bilježaka u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1708; A. M. II, 134; Ahlwardt VI, 6532; Flügel I, 164; GAL G II, 293 i S II, 514; Küprülü I, 1496; az-Ẓāhiriyya 582; TÜYATOK V/07, 3527-31.

3795,4 R 313, IV

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizijeva djela *al-Miṣbāḥ* od nepoznata autora. Prema nekim naznakama u pojedinim izvorima autor bi mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Pogl. 3781,2.

Početak (fol.152b):

الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادّ و لا يحصى عدد نعمه عادّ ... اما بعد فهذه أوراق لإعراب ديباجة المصباح من فوايد غرائب المفتاح ...

Kraj (fol.179b):

... لكن يندفع ذلك بالإستقراء، يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية يلزم ثبوت الخامس بالإستقراء، لا بالعقل لأن العقل يجوّزه أن يكون شيئًا آخر غير الخامس .

Prepisivač (isti kao kod prethodnih djela u zbirci) i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 152b - 179; 19 redaka; (tekst 185 x 60). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK V/07, 3746-50; Köprülü III, 590,1; az-Ẓāhiriyya 24, 573; Flügel I, 160.

3796,1 R 6665, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām

708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Djelo je krnjavo na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 21b; 205 x 140; 15 redaka; (tekst 133 x 53). Papir tamnobijel, srednje debljine, malo oštećen vlagom. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, također oštećen. Pismo *nasḫ*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. U prvoj polovini djela uvezana dva lista koja ne pripadaju ovome djelu.

Rukopis je iz Duvna a poklon je Gazi Husrev-begovoj biblioteci od Emina Selimovskog iz Struge.

3796,2 R 6665, II

المختصر في النحو

AL-MUḪTAṢAR FĪ AN-NAḤW

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري

Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstāri al- Muskiri (Opijač),

um. 1138/1725-26

Kompendij iz arapske sintakse. Ovo je ujedno i posljednje djelo ovoga autora koje je napisao.

Početak (fol.22b):

لك الحمد و المنة يا ذا العظمة و العطية و على نبيك الصلوة و التحية و على آله ذوى النفوس الزكية أما بعد فيقول العبد الفقير إلى المولى الغني الباري إبراهيم بن الشيخ الحاج إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري .. إني بعد ما وجهت عنان الهمّة تلقاء التصنيف ... أردت أن أجمع في النحو مختصراً على القواعد المهمة مختصراً مرتبًا إياه على عدة فصول تسهيلاً للطالبين

الفصول: الأول في الكلمة و الكلام و أحولهما الثاني في المرفوعات الثالث في المنصوبات و الرابع في المجرورات الخامس في التوابع السادس في الإسم المتصلة بالأفعال السابع في الأفعال و الحروف و أنا أسأل الله سبحانه أن ينفع به المحصّلين ...

Kraj (fol.51b):

... و يحذف من العلم الموصوف بابن مضافًا إلى علم آخر كالهمزة نحو جاءني زيد بن عمرو و كما في المنادى و قد ذكرناه و الحمد لله .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 22b - 51b; 15 redaka; (tekst 140 x 80). Pismo *nashī*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Listovi oštećeni vlagom. U drugoj polovini djela uvezana dva lista koja ne pripadaju ovome djelu.

Izv.: Šabanović, 443; POF X-XI, str. 33-53 i X-XI, str. 33-53; Hasandedić 143.

3797,1 R 4882, I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepis završio Ḫalīl b. Muḥammad b. Qulender 1168/1754. godine (bilješka u kolofonu drugog djela u zbirci, fol. 43b).

Fol. 2b - 16a; 210 x 140; 19 redaka; (tekst 160 x 90). Papir žućkast, srednje debljine. Povez mekši, kožni. Pismo *nashī*, lijepo ispisano. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Rukopis poklonio za Gazi Husrev-begovu biblioteku Hodža Ali Numan, antikvar tepiha iz Zagreba, ulica Berislavićeva 16 (pečat na "b" strani posljednjeg zaštitnog lista).

3797,2 R 4882, II

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

برهان الدين الزرنوجي

Burhānuddīn az-Zarnūğī, um. poslije 593/1197

Djelo iz ahlaka (islamske etike) o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika.

Početak (fol.17b):

الحمد لله الذي فضل بني آدم بالعلم و العمل على جميع العالم و الصلوة على محمد سيد العرب و العجم ... و بعد فلما رأيت كثيراً من طلاب العلم في زماننا ... أردت و أحببت أن أبين لهم طريق التعليم ...

Kraj (fol.43a):

... بالآثار الواردة في الطب الذي جمعها الشيخ أبو العباس المستغفري في كتابه المسمى طب رسول الله عليه السلام يجده من يطلبه .

Prepis završio Ḫalīl b. Muḥammad b. Qulender 1168/1754. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 43a).

Fol. 17b - 43a; 19 redaka; (tekst 160 x 90). Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i neki primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 31,2; Dobrača I, str. 124; TÜYATOK III/07, 2426.

3798 R 1758

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محيى الدين محمد بن سليمان الكافيجي

Muḥyuddīn Muḥammad b. Sulaymān al-Kāfiğī, 788/1386 - 879/1474

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الرافع لقواعد الدين و الإسلام ... أما بعد فإن العبد ... محمد بن سليمان المشهور بكافيجي بين الأصحاب يقول لما رأيت الكتاب المسمى بالإعراب عن قواعد الإعراب ...

Kraj (fol.97b):

... كفاية لمن تأمله فإن التأمل أصل في درك الأمور كلها فلهذا قال في أول هذا الكتاب يقتفي متأملها جادة الصواب . جعلنا الله تعالى و إياكم من أهل الجنة و الثواب و بوأنا في النعيم مع الأخيار و الأصحاب آمين يا مجيب الدعوات و مفتح الأبواب و الحمد لله على جزيل نواله و الصلاة على سيدنا محمد و آله .

Prepisao Ibrāhīm b. ʻUmar ar-Raznī (?) u mjesecu muḥarramu 1032/1622. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 97b).

Fol. 97; 200 x 150; 25 redaka; (tekst 155 x 115). Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo kombinacija *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

U posjed rukopisa došao Aḥmad b. Muṣṭafā za vrijeme dok je držao predavanja u Gazi Husrev-begovoj medresi i kasnije rukopis uvakufio za spomenutu medresu kao al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendī (bilješke na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124; Ahlwardt VI, 6707 i az-Ẓāhiriyya 249 i 325.

3799 R 2586

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محيي الدين محمد بن سليمان الكافيجي

Muḥyuddīn Muḥammad b. Sulaymān al-Kāfīǧī, 788/1386 - 879/1474

Isto kao 3798.

Prepis završio Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad 3. ramaḍāna 1191/1777. godine iz rukopisa koji je prepisao Yaḥyā b. 'Abdulġanī b. 'Alī 20. rabī' al-āḫira 808 (bilješka u kolofonu, fol. 202b).

Fol. 202; 205 x 125; 17 redaka; (tekst 155 x 80). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje kao i unvan, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom.

U posjed rukopisa došao Ṣāliḥ Rāgib b. Ṣun'ullah, pisar iz Sarajeva 25. ḏū al-qa'da (12)66/1850. godine (bilješka na a strani prvog i drugog zaštitnog lista sa pečatom).

Vakuf Salim-efedije Muftića (pečat na više mjesta u rukopisu).

3800 R 3857

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محيي الدين محمد بن سليمان الكافيجي

Muḥyuddīn Muḥammad b. Sulaymān al-Kāfīǧī, 788/1386 - 879/1474

Isto kao 3798.

Prepisivać i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 104; 255 x 180; 25 redaka; (tekst 165 x 105). Papir žućkast, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnici rukopisa bili Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā Bāqir-zāde 1214/1799. godine (bilješka na a strani prvog zaštitnog lista), zatim 'Umar b. Muḥammad ... (?), Muḥammad b. Muḥammad aš-Šāmī, Muḥammad ... (?) i Aḥmad b. 'Umar al-Mūstārī (bilješke na fol. 1a).

Rukopis je iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3801 R 3332

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الملهم لحمده و الصلوة و السلام على سيدنا محمد رسوله و عبده و على آله و صحبه و جنده و بعد فيقول العبد الفقير الى مولاه الغني خالد بن عبد الله الأزهري هذا شرح لطيف على قواعد الإعراب سألنيه بعض الأصحاب يحل المباني و يبين المعاني سميته موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب ... بسم الله الرحمن الرحيم الباء متعلقة بفعل محذوف تقديره أفتتح...

Kraj (fol.41b):

... كفاية لمن تأمله فإن التأمل أصل في درك الأمور كلها فلذلك حض على التأمل في ختم الكتاب كما فعل في افتتاحه حيث قال و تقتفي بتأملها جادة الصواب و الله الهادي الموفق إلى سبيل الخير بمنه و كرمه ...

U kolofonu djela slijedi podatak da je na ovaj komentar napisao glosu Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad b. Qāsim al-Miṣrī koju je završio u nedjelju 28. ša'bāna 985/1577. godine.

Prepisao nepoznati prepisivač 16. ramaḍāna 1033/1624. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 41b).

Fol. 41 paginiranih listova; 200 x 130; 15 i 21 redak; (tekst 150 x 75). Papir srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutom rozetom na koricama. Hrbat naknadno, drugom vrstom kože obnovljen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 1a veća bilješka o počecima arapske gramatike, odnosno prvim gramatičarima. U vrhu iste stranice naslov djela i ime autora.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124; Ahlwardt VI, 6709; az-Ẓāhiriyya, 512.

3802,1 R 1760, I

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3801.

Prepisao nepoznati prepisivač 1126/1714. godine (bilješka na kraju djela, fol. 42b).

Fol. 1b - 42b; 215 x 150; 15 redaka; (tekst 140 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

3802,2 R 1760, II

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Isto kao 3697,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 60b; 13 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *nasḫī*. U tekstu ostale bjeline za upis naslova poglavlja. Kustode.

3802,3 R 1760, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Nūḥ b. Aḥmad b. 'Alī u mjesecu rabī' al-awwalu 1155/ u kasabi Bijelo Polje (Akova), bilješka na kraju djela, fol. 64b).

Fol. 61b - 64b; 19 redaka; (tekst 170 x 100). Pismo *ta'līq*. U tekstu ostale bjeline za upis naslova poglavlja. Kustode.

3802,4 R 1760, IV

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskoj morfologiji napisan na turskome jeziku od nama nepoznata autora.

Početak (fol.67b):

هذه شو باشليه جقمز ملمه لي الأمثلة مثاللردر يعني صيغه لردر اويله صيغه لركه المختلف...

Kraj (fol.75b):

... اون ايكي صيغه كلور تثنيه لر مشادك اولدي و مجموعي التمشدر و الايتمشدر.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 75b; 23 redka; (tekst 170 x 105). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Početak poglavlja označen sa riječi فصل ispisanom crvenom tintom. Kustode.

3803 R 5891

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3801.

Prepisao nepoznati prepisivač 1139/17229. godine (bilješka na kraju djela, fol.51a).

Fol. 51; 195 x 125; 17 redaka; (tekst 140 x 75). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutom rozetom na koricama i klapni. Hrbat oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Rukopis uvakufio munlā 'Alī b. 'Abdullah 15. šawwāla 1187/1773. godine (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa je bio Hasan Bukvić Muhamed (Mehmed) Hidajet iz Prijepolja iz Sinan-efendijine mahale (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Rukopis je iz Osmana Asafa Sokolovića biblioteke.

3804 R 6511

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3801.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41; 205 x 133; 17-19 redaka; (različite dimenzije teksta). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nedostaje. Lage volantne. Pismo *nasḫī-ta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom ili ispisan crvenom tintom. Tekst djela u prvoj polovini rukopisa uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na fol.1a prigodna dova koja se prouči prije učenja.

Iz kolekcije Resulbegović Ismail Hakije iz Trebinja.

3805,1 R 2376, I

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3801.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 32b; 200 x 140; 19 redaka; (tekst 150 x 90). Papir žućkast, deblji, hrapav, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis uvakufio 'Abdullah b. Sulayman Odunǧi-zāde sa stanom u Alipašinoj mahali (Sarajevo) i predao ga muteveliji Ḫālid b. Sāliḥu Istulčawī (iz Stoca, bilješka na fol. 1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

3805,2 R 2376, II

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب

TAWḌĪḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محمود بن إسماعيل بن عبد الله بن ميكائيل الخرتبرتي (النحريري)
Maḥmūd b. Ismā'īl b. 'Abdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī, um. 915/1504

Isto kao 3793,2.

Djelo je, inače, kroz cijeli tekst neznatno mijenjano, ponegdje izostavljani i dijelovi teksta u odnosu na 3793.2.

Početak (fol.33b):

أما بعد فيقول المفتقر إلى الله الغني الجليل محمود بن الشيخ إسماعيل بن عبدالله... بن هشام سقى الله ثراه ... أردت أن أشرح على وفق ترتيبه و حل تركيبه ... و **سميته بتوضيح الإعراب في شرح قواعد الإعراب** ...

Kraj (fol.74b):

Rukopis se završava nekoliko rečenica prije njegova kraja.

... فأما في قوله تعالى «فبما رحمة من الله لنت لهم» فيمكن أن تكون استفهامية للتعجب و التقدير فبأي رحمة انتهى . تمت

Prepisao as-Sayyid Muḥammad b. Ğaur (?) 1. muḥarrama 1065/ u medresi u Beogradu (bilješka na kraju djela, fol. 74b).

Fol. 33b - 74b; 23 redka; (tekst 155 x 85). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3805,3 R 2376, III

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʽAlī b. Masʽūd, um. oko 800/1397

Gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. U ovome rukopisu djelo je prepisano u skraćenoj verziji sa dosta ispuštenih riječi. Na mnogim napisanim riječima izostavljen je, također, određeni član. Između razmaknutih riječi i redaka nalaze se bilješke na turskom jeziku kao gramatička analiza osnovnog teksta djela.

Početak (fol.77b):

قال مفتقر (المفتقر إلى الله) ودود (الودود) أحمد غفر (الله له) و لوالديه و أحسن (إليهما و إليه) اعلم صرف (أن الصرف) أم علوم (العلوم) و نحو (النحو) أب (أبوها) ...

Kraj (fol.88b):

... مطوى مطوى طوى يطوى طويا طوبان

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 88b; 9 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6805; Flügel I, 178; Köprülü III, 651,1.

3805,4 R 2376, IV

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʽIZZĪ

عزالدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʽIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʽAbdulwahhāb b. ʽAlī az-Zinğānī, um. 655/1275

Gramatičko djelo o paradigmama riječi u arapskom jeziku prepisano u skraćenoj verziji sa mnogo izostavljenih riječi i posebno određenog člana. Osnovni tekst je prilično rijetko ispisan da bi između bile napisane bilješke na turskom jeziku kao gramatička analiza osnovnog teksta.

Početak (fol.88b):

حمد (الحمد لله) رب العالمين صلوة (والصلوة) سلام (والسلام)... اعلم تصريف (أن التصريف) لغة (في اللغة) تغيير (التغيير و في الصناعة) تحويل (الأصل الواحد) ...

Kraj (fol.95a):

دحرجة واحدة نوع (للنوع من الفعل تقول) هو حسن الطعمة و الجلسة .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 88b - 95a; 9 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II,1139, Ahlwardt VI, 6615, Flügel I, 179; A.M. I, 12; Dobrača I, str. 399

3805,5 R 2376, V

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Nepotpuno gramatičko djelo o paradigmama u arapskom jeziku, prepisano u skraćenoj verziji, razmaknutih reda i riječi između kojih su ispisane bilješke na turskom jeziku kao gramatička analiza osnovnog teksta. Osim izostavljenih riječi nedostaje i određeni član na mnogim napisanim riječima.

Inače, oko imena autora ovoga djela postoje različita mišljenja. Često se kao mogući autor navodi al-Imām al-Aʽẓam Abū Ḥanīfa an-Nuʽmān b. Ṯābit al-Kūfī, 80/699 / 150/767.

Početak (fol.95a):

الحمد لله الوهاب (للمؤمنين) سبيل صواب (الصواب) ... أما بعد فإن العربية وسيلة (إلى) علوم شرعية (العلوم الشرعية) ...

Kraj (fol.96b): Nedostaje veći dio teksta.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 95a - 96b; 9 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *nashī*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651,3; Wagner 285.

3806 R 3469

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب
TAWḌĪḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محمود بن إسماعيل بن عبد الله بن ميكائيل الخرتبرتي (النحريري)
Maḥmūd b. Ismā'īl b. 'Abdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī, um. 915/1504

Isto kao 3793,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ǧumād al-ūlā 1142/1729. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.67a).

Fol. 67; 205 x 145; 19 redaka; (tekst 135 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3807 R 6780

شرح قواعد الإعراب
ŠARḤ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

مصلح الدين محمد محيي الدين بن مصطفى القوجوي شيخ زاده
Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūǧawī Šayḫ zāde, um. 950/1543

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol.1b):

اعلم أن الشيخ رحمة الله عليه لم يصدر رسالته بالحمد كما فعله غيره إما اكتفاء بالبسملة بناء على أن المراد بالحمد الواقع في الحديث هو الوصف بالجميل على جهة التعظيم و التبجيل لا الحمد له على ما نصّ عليه شارح المسلم و إما هضماً لنفسه بأن كتابه هذا ليس ككتب السلف

حتى يسلك سبيلهم ... فقال بسم الله الرحمن الرحيم الباء متعلقة بمحذوف تقديره بسم الله إبتداء و تقديم المعمول للدلالة على الإختصاص ...

Kraj (fol.90a):

... يسميه مؤكداً لإفادته تأكيد الإتصال الثابت و المراد من هذا الكلام تأكيد و دليل لقوله و ينبغي أن يجتنب المعرب بقول المتقدمين و الله أعلم بالصواب .

Prepisao Muḥammad b. 'Uṯmān al-Mūstārī (iz Mostara) u mjesecu raǧabu 1021/1612. godine (bilješka na kraju djela, fol.90a).

Fol. 90; 200 x 125; 21 redak; (tekst 150 x 65). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz biblioteke dr Ahmeda Tuzlića.

Izv.: GAL, S II, 18; Ḥ. Ḫ. I, 124; Kaḥḥāla, 12/32; az-Ẓāhiriyya 322.

3808 R 925

شرح قواعد الإعراب
ŠARḤ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

مصلح الدين محمد محيي الدين بن مصطفى القوجوي شيخ زاده
Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūǧawī Šayḫ zāde, um. 950/1543

Isto kao 3807.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 86; 200 x 125; 18 redaka; (tekst 160 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na fol. 1a napisan naziv djela.

3809 R 3368

شرح قواعد الإعراب
ŠARḤ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

مصلح الدين محمد محيي الدين بن مصطفى القوجوي شيخ زاده
Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūǧawī Šayḫ-zāde, um. 950/1543

Isto kao 3807.

Prepisao Muhammad 1039/1629. godine (bilješka na kraju djela, fol. 117b).

Fol. 117; 200 x 125; 17 redaka; (tekst 120 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Značajan dio teksta djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf 'Uṯmān-efendī, muderis Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na a strani prvog zaštitnog lista).

3810,1 R 2544, I

شرح قواعد الإعراب

ŠARḤ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

مصلح الدين محمد محيي الدين بن مصطفى القوجوي شيخ زاده

Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūğawī Šayḫ-zāde, um. 950/1543

Isto kao 3807.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 84b; 210 x 155; 19 redaka; (tekst 155 x 80). Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Nedostaje prva korica poveza. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvuče crvenom linijom. Kustode.

Bivši vlasnik rukopisa Aḥmad b. Muḥammad Čauš-zāde (Čaušević, bilješka na a strani prvog zaštitnog lista i fol. 1a).

U posjedu rukopisa bio je i Aḥmad b. Muḥammad.

Vakuf Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Waysil-efendī as-Sarāyī (iz Sarajeva, bilješka na fol. 1a).

3810,2 R 2544, II

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب

TAWḌĪḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

محمود بن إسماعيل بن عبد الله بن ميكائيل الخرتبرتي (النحريري)

Maḥmūd b. Ismā'īl b. 'Abdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī, um. 915/1504.

Isto kao 3793,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 96b - 140b; 19 redaka; (tekst 175 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

3811 R 1776

كاشف القناع و النقاب

KĀŠIF AL-QINĀ' WA AN-NIQĀB

الشيخ محمد بن عبد الكريم الكافي

aš-Šayḫ Muḥammad b. 'Abdulqarīm al-Kāfī, um. u vrijeme sultana Selima

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb*.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل النحو أهمّ الوسائل إلى تحصيل علم الشريعة و القرآن ... أما بعد فيقول العبد المعترف بهفواته و نقصانه ... محمد بن الشيخ المسمى بعبد الكريم ... فتوسلت بتأليف شرح هذه الرسالة بين الإيجاز ... (fol.2a) و سميته بكاشف القناع و النقاب بإزالة الشبه عن وجه قواعد الإعراب ...

Kraj (fol.93a):

... يسميه مؤكدا لافادته تأكيد الإيصال الثابت و المراد من هذا الكلام تأكيد و دليل لقوله و ينبغي أن يجتنب العرب بقول المتقدمين .

Prepisao Ibn 'Alī al-Bawlawī an-Nağwī an-Nazdī u početku mjeseca rağaba 1080/1669. godine (bilješka na kraju djela, fol. 93a).

Fol. 93; 203 x 150; 21 red. (tekst 150 x 70). Papir žut, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫ-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol.1a napisan naziv djela:

كاشف القناع و النقاب شرح قواعد الإعراب

Rukopis uvakufio al-ḥāğğ Abū Bakr-beg b. 'Uṯmān-kapetan 13. šawwāla 1250/1834. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a)

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124; GAL, S II, 19.

3812 R 2089

كاشف القناع و النقاب

KĀŠIF AL-QINĀ' WA AN-NIQĀB

الشيخ محمد بن عبد الكريم الكافي

aš-Šayḫ Muḥammad b. 'Abdulqarīm al-Kāfī, um. u vrijeme sultana Selima

Isto kao 3811.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad Qapuğī-zāde 27. dū al-ḥiğğa 1098/1687. godine.

Fol. 48; 195 x 135; 27 redaka; (tekst 165 x 85). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫ-ta'līq* od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Stihovi na posljednjem zaštitnom listu.

Na fol.1a napisan naziv djela: كاشف القناع

Vakuf Bōyō-zāde Ḥasan-efendī (pečat na više mjesta u rukopisu).

3813 R 865

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* o pravilima fleksije u arapskom jeziku od nama nepoznata autora. Ovaj se komentar u nama dostupnim izvorima spominje ali bez imena njegova autora.

Početak (fol.1b):

بسم الله ذي العظمة و السلطان الرحمن الذي خلق الإنسان و علمه القرآن الرحيم الذي يسّر لبعض الحكمة و البيان . صرح المص (المصنف) بالبسملة اقتدا؛ بالكتاب الكريم ...

Kraj (fol.77b):

... **كفاية لمن تأمل** و ضبطه لا لمن غفل و أهمل فالغافل ظمآن و لو صبت عليه البحار جعلنا الله تع (تعالى) من المستيقظين و نبهنا من رقدة الغافلين . تمت تمام

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ğumād al-ūlā 1058/1648. godine (bilješka na kraju djela, fol. 77b).

Fol. 77; 180 x 100; 15 redaka; (tekst 120 x 50). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen.

Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Ḥusayn b. 'Alī koji je kupio rukopis za 60 dirhema (bilješka na fol. 1a). Na istoj foliji i naziv djela شرح قواعد الإعراب. Na zaštitnim listovima bilješke uglavnom iz jezika.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I. 124. Ahlwardt VI. 6719.

3814,1 R 3366, I

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Isto kao 3813.

Prepisao 'Umar b. Ibrāhīm (bilješka u kolofonu djela, fol. 81b).

Fol. 1b - 32b; 200 x 145; 19 redaka; (tekst 155 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Pogl. bilj. na fol.32b!

Vakuf 'Uṯmān-efendī, muderis Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na fol. 1a).

3814,2 R 3366, II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza poznatog al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznata autora. Slično 3696,3.

Prije početka komentara na fol. 34b - 35a nalazi se gramatička analiza iskaza kao zasebno djelo:

رضي الله تعالى عنكم أعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم

Ovaj tekst inače, u većini rukopisa dolazi kao sastavni dio komentara djela a*l-'Awāmil al-mi'a*.

الحمد لمن وجب شأنه و لمن لا يزول من حب النعم علينا غناؤه و الصلوة على محمد سيد الأنام و على آله و أصحابه الكرام. فاني لما رأيت الطالبين يطلبون شرحًا للعوامل للشيخ الإمام عبد القاهر محل إعرابها أردت أن أبين إعرابها بقدر طاقتي ... **رضي الله تعالى عنكم** رضي فعل ماض و لفظة الله مرفوع لفظا... **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** أعوذ فعل مضارع نفس متكلم ... (fol.35a) **بسم الله الرحمن الرحيم** الباء في بسم الله حرف جر و اسم مجرور بها...

Početak (fol. 35b):

بسم الله الرحمن الرحيم . الحمد لله الذي أنزل القرآن كلامًا مؤلفًا معجزًا لقارئه و عالمه ... و بعد فإني نحوت أن أشرع تقرير إعراب العوامل غير إيراد الأسولة و الأجوبة ... **الحمد** أي مرفوع بأنه مبتدأ و اللام في الله حرف جر فلفظة الله مجرور بها و الجار مع المجرور ...

Kraj (fol.81b):

... **و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** الواو عاطفة الوضيع مرفوع بأنه عطف على الوضيع و المراد من الرفيع ... و الواو عاطفة استعمالها مجرور بأنه عطف على معرفتها و الها ، ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل يعني من لم يعرف النحو و إعرابه و تركيبه من التراكيب لم يعرف من العلوم شيئًا على وجه الحقيقة فإني رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرض بإعراب العوامل فلهذا شرحت إعرابها ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة المعلم و استفادة المتعلم و خاتمت الخير للشارح .

Prepisao ʻUmar b. Ibrāhīm (bilješka u kolofonu djela, fol. 81b).

Fol. 34b - 81b; 19 redaka; (tekst 155 x 80). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini ispisan crvenom tintom a u drugoj nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6481, 6489 i 6490; az-Ẓāhiriyya, 36-42.

3815,1 R 3040, I

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب

ŠARḤ AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

Isto kao 3813.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40a; 200 x 130; 19 redaka; (tekst 140 x 70). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a prva stranica iz djela موصل الطلاب في شرح قواعد الإعراب koje je napisao Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī, 838/1435 - 905/1499.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mejsta u rukopisu a bilješka sa pečatom na fol. 158a).

3815,2 R 3040, II

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب

TAWḌĪḤ AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

محمود بن اسماعيل بن عبد الله بن ميكائيل الخرتبرتي

Maḥmūd b. Ismāʻīl b. ʻAbdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī, um. 915/1504.

Uporedi sa 3793,2.

Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i prethodnog djela.

Fol. 42b - 55b; 19 redaka; (tekst 130 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

3815,3 R 3040, III

حاشية على بعض الكلمات في شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA ʻALĀ BAʻḌ AL-KALIMĀT FĪ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Glosa na komentar pojedinih dijelova komentara uvodnog dijela al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, prenešenog iz nekog od komentara navedenog djela, kako stoji i u bilješci na kraju ove glose.

Početak (fol.62a):

قال **الحمد لله** أقول إرداف مبدأ التبرك و التيمن بالتحميد في مفتتح الكلام اقتداءً بما ورد في الكتاب و اقتداءً بسنن أولي الألباب ...

Kraj (fol.63b):

... أن الضمير يعود إلى الفضل و هو اسم جنس تأمل . كلها منقولة من ... شرح ديباجة كتاب المصباح

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 62b - 63b; 23 redka; (tekst 165 x 85). Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

3815,4 R 3040, IV

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنْبَاني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Glosa na komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela al-*Miṣbāḥ* (*Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ*) napisao je prema većini izvora nepoznati autor, mada bi prema nekim naznakama u pojedinim izvorima (Ḥ.Ḫ. 1709; Ahlwardt VI, 6545) autor mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Ovu glosu na komentar ovoga uvoda napisao je Ya'qūb b. Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529. godine. Pogl. više 3733,3.

Početak (fol.64a):

الحمد لله الذي أعرب تركيب الكائنات من مزج كاف و نون... و بعد فيقول العبد الضعيف و المذنب اللهيف يعقوب ابن سيد على عفا عنهما الملك العلي هذه فوايد قد قيدتها على شرح ديباجة المصباح ... (fol.64b) **الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادّ** أي لا يصل إلى تصوره و بحقيقة كنهه كل من يجد في اكتسابه بأي طريق كان من النظر و الرياضة ...

Kraj (fol.158b):

... بالإستقراء يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية يلزم ثبوت الخامس بالاستقراء في أجزاء الكتاب و أبوابه لا بالعقل لان العقل يجوز أن يكون شيئا آخر غير الخامس .

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1060/1650. godine.

Fol. 64a - 158b; 19 redaka; (tekst 145 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a kometara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6547 i 6550/10; Dobrača I, 245; Köprülü III, 591; al-Qādiriyya V,419.

3816,1 R 2431, I

الإرشاد الهادي

AL-IRŠĀD AL-HĀDĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika koje se sastoji iz uvoda (definicija sintakse i pojma riječ) i tri poglavlja: imena, glagoli i čestice.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل بكلمته علم الإعراب مرفوع البناء منصوب اللواء ... و بعد فهذه مختصر في علم النحو سميته **بالإرشاد** و سألت الله أن ينفع به الولد العزيز و كل من يحاول الرشاد...

Kraj (fol.16a):

... و أما للتفصيل و يلزمها الفاء و التنوين للتمكن و التنكير و العوض و النون الخفيفة و الثقيلة في الفعل للتأكيد . تمت الرسالة

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 16a; 190 x 115; 13 redaka; (tekst 140 x 70). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke.

U posjed rukopisa došao Ibrāhīm b. Ḥusayn, mullā (kadija) u kadiluku Qayṣariyya (Sirija) 1096/1685. godine (bilješka na fol. 19a).

Rukopis uvakufio Maḥmūd Fayḍī al-'Imādī 1215/1800. godine (bilješka sa pečatom na fol. 19a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 67; az-Ẓāhiriyya 5.

3816,2 R 2431, II

الرشاد في شرح الإرشاد

AR-RAŠĀD FĪ ŠARḤ AL-IRŠĀD

محمد بن شريف الحسيني

Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī, um. 838/1435.

Komentar djela Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānija *al-Iršād al-hādī*.

Početak (fol.19b):

تحول تصريف النواظر الناظرة و تعطف توجيه الوجوه الناظرة ... أما بعد **فيقول الفقير الى** الله الغني محمد بن شريف الحسيني ... إن مختصرة الإرشاد الهادي نحو **الرشاد المنسوب الى** المولى الفاضل سيبويه الثاني ... سعد الدين التفتازاني

Kraj (fol. 96b):

... (fol.96a) **و النون الخفيفة و الثقيلة في الفعل للتأكيد** و الخفيفة تقع فيه حيث تقع الثقيلة ... في الفعل الاثنين و فعل جماعة المؤنث ... أو استفهامًا نحو هل تذهبن أو عرضًا

نحو ألا تنزلن أو تمنيا نحو ليتك تخرجن وليكن هذا آخر ما أردنا ايراده في شرح مختصر الإرشاد.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca muḥarrama 996/1587. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 96b).

Fol. 19b - 96b; 19 redaka; (tekst 125 x50). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije crvene linije kao. Unvan. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela pisane rukom prepisivača.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 68; Ahlwardt VI, 6754; az-Ẓāhiriyya 215; Kaḥḥāla 11/55.

3817 R 1083

الرشاد في شرح الإرشاد

AR-RAŠĀD FĪ ŠARḤ AL-IRŠĀD

محمد بن شريف الحسيني

Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī, um. 838/1435

Isto kao 3816,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u početku mjeseca ḏū al-qa'da 923/1517. godine (bilješka na kraju djela).

Fol. 69; 200 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. U prvome dijelu rukopisa bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Na trećem zaštitnom listu napisani naslov i autor djela.

Bivši vlasnik al-ḥāǧǧ Muṣṭafā, kadija (bilješka na trećem zaštitnom listu).

Vakuf Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Dalīl-efendī (bilješka na fol. 1a).

3818 R 2078

المرشد

AL-MURŠID

شمس الدين محمد بن محمد بن محمود الشيخ البخاري

Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd aš-šayḫ al-Buḫārī, um. 850/1446.

Komentar djela Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānija *al-Iršād al-hādī*.

Početak (fol.1b):

إن أحرى ما يفتتح به تيمنًا كل كتاب ... و بعد فيقول الداعي محمد بن محمد بن محمود المدعو بالشيخ البخاري ... لما كان في علم النحو كتاب الإرشاد الدليل الهادي إلى الرشاد و السداد ... حررت له شرحًا يكشف خفاياه ... سميته مرشداً لتحقق الإرشاد به على الكمال مستعينًا بالصمد ...

Kraj (fol.87b):

... أن تركع يومًا و الدهر قد رفعه و نحو مررت بزيد العالم و جاءني بكر الفاضل و الله أعلم. تم الكتاب

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 87; 180 x 130; 17 redaka; (tekst 130 x 90). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe, sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Razne bilješke na zaštitnim listovima.

Bivši vlasnik Aḥmad Durmiš-zāde iz Istanbula (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 68; Ahlwardt VI, 6756/2; Köprülü III, 578

3819,1 R 785,1

المرشد

AL-MURŠID

شمس الدين محمد بن محمد بن محمود الشيخ البخاري

Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd aš-šayḫ al-Buḫārī,
um. 850/1446

Isto kao 3818.

Prepisao Muḥammad Taǧuddīn b. 'Abdurra'ūf al-Munāwī, potomak šayḫ al-islāma Šarafuddīn Yaḥyā al-Munāwī al-Ḥadādija u posljednjoj dekadi mjeseca ṣafara 1010/1601. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 65a).

Fol. 1b - 65a; 195 x 140; 25 redaka; (tekst 155 x 95). Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku nadvučen crnom linijom, a potom crvenom linijom ili ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na kraju djela bilješka o djelu i atoru u kojoj između ostaloga slijedi da je autor djelo završio 22. rağaba 863/1459. godine, što je, imajući u vidu godinu smrti autora, vjerovatno podatak o prepisu rukopisa iz kojega je prepisan ovaj rukopis.

Bivši vlasnici Muḥammad b. Ḥasana i 'Alī Busnawī iz Špionice u kadiluku Gračanica (bilješke na fol.1a).

3819,2 R 785, II

النفحة الوردية

AN-NAFḤA AL-WARDIYYA

عمر بن مظفر بن عمر بن محمد بن أبي الفوارسي المعري ابن الوردي

'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abī al-Fawārisī al-Ma'arrī
Ibn al-Wardī, 691/1292 - 749/1348

Ibn al-Wardī je napisao u stihu djelo iz sintakse arapskog jezika pod nazivom *at-Tuḥfa al-wardiyya*, koje se sastoji od sto pedest stihova. Potom je isti autor napisao i komentar na navedeno djelo pod nazivom *an-Nafḥa al-wardiyya.*

Početak (fol. 66b):

قال شيخنا الإمام العالم العلامة أوحد الفضلاء، مفتي المسلمين شيخ المملكة الحلبية زين الدين أبو حفص عمر بن مظفر بن عمر بن محمد بن الوردي المعري الشافعي ... الحمد لله الذي أنزل على عبده الكتاب و الصلوة و السلام على سيدنا محمد ... و بعد فما كل من صنف أتقن **و لا كل من قال أحسن** ... و **هذا** تعليق كبير في القدر صغير في الحجم شعر كالنجم ... شرحت به تحفتي الوردية ...

قال الفقير عمر بن الوردي لله شكراً (شكري) أبداً و حمدي ...(fol.67a)

Kraj (fol. 124b):

... و صليت على نبيه محمد و آله و صحبه على الولا، واجبًا من الله سبحانه رحمة سارية أي عمر راضيًا من ناظرها بدعوة صالحة ليكون لهذا الورق .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 66b - 124b; 17 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela (stihovi) nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije a ostali jednon crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 376 i II, 1969; Ahlwardt VI, 6704; A.M. I, 789-90; az-Ẓāhiriyya 565; Köprülü I, 1413,3; Kaḥḥāla 8/3.

3820 R 4435

التوابع فى علم الصرف

AT-TAWĀBI' FĪ 'ILM AṢ-ṢARF

جمال الدين إسحق القراماني

Ğamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī, um. 930/1524

Veće djelo iz morfologije arapskog jezika o čijemu autoru postoje izvjesna neslaganja. Prema većini izvora autor ovoga djela je gore navedeni Ğamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī (Brock. S II, 630; Ḥ. Ḫ. 503), dok Ahlwardt (VI, 6775-76) misli da je to Ibn Kamāl-pāšā

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي كرم بني آدم بين المخلوقات و خص منهم المؤمنين بأنواع الكرامات ... و لما نفقت قراءة المبتدئين أحيانًا علم التصريف فتيانًا و صبيانًا على هذا الفقير القاصر في التعلم و التعليم ... (fol.3a) جمعت هذه المسودة و **سميت بالتوابع** لتبع مالكها بالكتب الروافع ...

Kraj (95a):

... و على ما ذكر تنبّه و اعتبر و استعلم من نفسك قياس ما تركنا على ما ذكرنا و الله يعين و المرشد إليه ولي الحسنات و قاضي الحاجات .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 95; 205 x 140; 15 redaka (tekst 14 x 7). Papir žut, oštećen vlagom. Povez kožni, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫ*. Kustode. U tekstu ostavljene praznine za naslove poglavlja.

Na prvoj stranici rukopisa bilješka: هذا كتاب في مشكلات الصرف و النحو.

Vakuf al-ḥāğğ Muṣṭafā al-Balgrādī (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. 503; Ahlwardt VI, 6775-76; GAL S II, 630.

3821,1 R 1822,1

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 31b; 195 x 125; 11 redaka (tekst 135 x 58). Papir tanji, žute boje. Povez kartonski sa kožnim hrbatom u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i podnaslova ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u prvome dijelu djela.

Vakuf Ğino-zade (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ.II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; GAL G II, 293; S II, 514; az-Ẓāhiriyya 468.

3821,2 R 1822.II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 32b - 50a; 9 redaka; (tekst 140 x75). Papir tamniji i deblji. Pismo *nasḫī* krupniji. Tekst ispisan crnim mastilom dok su poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, 149; Dobrača II, 1612/3; Köprülü III, 590,3; az-Ẓāhiriyya 363.

3822,1 R 3183, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 73a; 165 x 110; 7 redaka; (tekst 106 x 53). Papir tamnobijel, tanji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Na prvih pet folija tekst je uokviren crvenom linijom. Folija 2a zamrljana zbog čega je tekst teško čitljiv kao i na psljednjoj stranici djela. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno, posebno na prvih pet folija.

U sredini rukopisa između dva djela nalazi se nekoliko fikhskih pitanja (mesele) sa odgovorima.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke, fol. 1a)

3822,2 R 3183, II

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن بير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 76b - 126b; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Papir žut, srednje debljine. Pismo *nasḫī* sa više različitih stilova. Kustode. Manje bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 117 ; Ahlwardt VI, 6781; Flügel I,164; az-Ẓāhiriyya 15.

3823,1 R 4888, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn 14. rabī' al- awwal 1123/1711. godine (bilješka u kolofonu drugoga djela, fol.73b).

Nedostaje početak djela.

Fol. 1a - 60a; 210 x 145; 13 redaka. (tekst 135 x 60). Papir žućkast, srednje debljine i hrapav. Povez oštećen, kartonski sa kožnim hrbatom.

Pismo *nashī*, krupniji. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis poklonio za Gazi Husrev-begovu biblioteku Hodža Ali Numan, antikvar tepiha iz Zagreba, ulica Berislavićeva 16 (pečat na fol. 1a).

3823,2 R 4888, II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn 14. rabī' al- awwal 1123/1711. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.73b).

Fol. 61b x 73b. 13 redaka. (tekst 135 x 60). Pismo *nashī*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3824,1 R 6624, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b x 34b; 150 x 110; 9 redaka. (tekst 100 x 60). Papir žut, deblji i glat. Povez kožni. Pismo *nashī-ta'līq*. Istaknute riječi su nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interliniearno u vezi satekstom djela.

Rukopis iz Gradske džamije u Tuzli.

3824,2 R 6624,II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Uvodni dio komentara uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Awrāq li i'rāb Dībāğa al-Miṣbāḥ*). U nekim rukopisima je ponekad prepisan kao zasebno djelo, kao što je u ovome slučaju, mada, u stvari predstavlja samo dio (uvod) superkomentara komentara uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* od nepoznata autora. Tako je ovo u stvari samo uvodni dio slijedećeg djela u ovoj zbirci (3824,3). U drugim rukopisima ova se dva djela i nalaze prepisana kao jedinstveno djelo. Ḥ.Ḫ. (1709) navodeći početak ovoga komentara napominje da ga je napisao neko od poznatih učenjaka da bi kasnije ustvrdio kako je između ostalih na poglavlje djela *al-Miṣbāḥ* komentar napisao i Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389), kako stoji u djelu *ad-Durra as-saniyya* od al-Mārdīnīja, što navodi i Ahlwardt (VI, 6545). Dobrača (I, 245), međutim ne navodi ime autora ovoga komentara. Tako je ime autora ove glose prema navedenim izvorima nepoznato uz mogućnost da bi to mogao biti at-Taftāzānī. Jedino TÜTATOK (III/07, 1706) navodi da je Ya'qūb b. Sayyid 'Alī Bursawī, um. 931/1524-25 autor ovoga komentara. Ovaj autor je, međutim, napisao glosu na ovaj komentar. (Pogl. 3733,3) U Katalogu rukopisa aẓ-Ẓāhiriyya (24 i 25) ovo se djelo, takođe navodi kao dva zasebna djela. Pogl. 3795,4.

Početak (fol.36b)

الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادّ و لا يحصي عدد نعمه عادّ ... أما بعد فهذه أوراق لإعراب ديباجة المصباح من فوايد غرايب المفتاح ...

Kraj (fol. 43a):

... و بعد بيان هذا المرصود لا بد لنا من شروع إلى المقصود .

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca ğumād al-al- āḫira 1050/1640. godine (bilješka na fol. 43a).

Fol. 36b- 43a; 13 redaka; (tekst 110 x 50). Pismo *nashī-ta'līq*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1709 ; Ahlwardt VI, 6545 i 6546; Dobrača I, str. 245; *az-Zāhiriyya* 24; TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK V/07, 3746-50.

3824,3 R 6624, III

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Ovo je nastavak prethodnog (3824,2) komentara uvodnog dijela al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*.

U Katalogu Köprülü biblioteke (III, 590,1) se navodi da je ovo djelo *Durra an-naw' fī Šarḥ Ḫuṭba aḍ-Ḍaw'*, koje je napisao Raḍiyyuddīn al-Ḫawārizmī, kao glosu na djelo *Ḍaw'u al-Miṣbāḥ* što je kometar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Pogl. 3795,4.

Početak (fol.44b):

قال المصنف رحمة الله عليه أما بعد أما: كلمة متضمنة بمعنى الشرط فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزومًا أكثريًا لا كليًا...

Kraj (fol.113a):

... لكن يندفع ذلك بالإستقراء، يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية يلزم ثبوت الخامس بالإستقراء، لا بالعقل لأن العقل يجوّزه أن يكون شيئًا آخر غير الخامس .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 44b -113a; 11 redaka; (tekst 105 x 55). Pismo *nasḫī-ta'līq* krupniji. Kustode. Osnovni tekst napisan crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1709; Köprülü III, 590,1; Ahlwardt VI, 6545 i 6546; Dobrača I, str. 245; aẓ-Ẓāhiriyya 24; TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK V/07, 3746-3750; Flügel I, 160.

3825 R 5907

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 37; 195 x 150; 11 redaka; (tekst 128 x 68). Papir žute boje, srednje debljine i glat. Povez tvrd kartonski sa platnenim povezom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Na prvim i posljednjim zaštitnim listovima mnogobrojne bilješke na arapskom i turskom jeziku različita sadržaja.

Rukopis je iz Osmana Asafa Sokolovića biblioteke.

3826 R 2944

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 34; 180 x 130; 12 redaka; (tekst 135 x 73). Papir tamnobijeli, gladak, deblji. Povez kartonski slabiji sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst uokviren duplom crvenom linijom sa unvanom na početku djela i besmelom u unvanu. Bilješke na marginama i interlinearno una pojedinim listovima u vezi sa tekstom djela ispisane crnom i crvenom tintom.

Na prvoj stranici rukopisa nalaze se primjeri čitanja čestice إنّ أنّ i još neke bilješke iz jezika.

Vakuf Ḥrōmo-zāde Ṣāliḥ-efendi (pečat na više listova).

3827 R 2251

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 48; 1b - 48a; 197 x 120; 9 redaka; (tekst 117 x 43). Papir tamnobijeli, deblji i glat. Povez nov, kartonski sa platnenim hrbatom. Ima listova pogrešno uvezanih. Pismo lijepo ispisan *ta'līq*. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno dosta bilježaka u vezi sa tekstom djela, od kojih su neke citati iz komentara ovoga djela *al-Iftāḥ*. Kustode. Od fol. 48b do 55a nalaze se razni izvodi iz drugih gramatičkih djela sa bilješkama na marginama i interlinearno.

Rukopis uvakufio Muṣṭafā-beg Ğannati-zāde (Dženetić) b. Fayḍullah-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 55b).

3828,1 R 3628, I

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 30b; 194 x 133; 13 redaka; (tekst 145 x 73). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav, vlagom oštećen. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī-ta'līq*, zbog vlage na pojedinim mjestima teže čitljiv. Kustode. Tekst djela i margine posebno uokvireni crvenom linijom. Na prve dvije stranice na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3828,2 R 3628, II

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Misbāh* od nepoznata autora, bez prvoga (uvodnog) dijela.

Isto kao 3824,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 75b; 13 redaka; (tekst 145 x 73). Pismo *nasḫī-ta'līq* usljed vlage na pojedinim mjestima teže čitljiv. Kustode. Tekst djela i margine posebno uokvireni crvenom linijom.

3828,3 R 3628, III

المقدمة الآجرومية
AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Sinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 90a; 13 redaka; (tekst 136 x 68). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3828,4 R 3628, IV

العوامل المائة
AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 92b - 101b; 13 redaka; (tekst 135 x 70). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3829,1 R 2989, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1160/1747. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 76a).

Fol. 1b - 57a; 160 x 110; 9 redaka; (tekst 110 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, oštećen. Pismo *nasḫī*. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Između dva djela u zbirci i na kraju, na zaštitnim listovima, razne bilješke iz jezika.

3829,2 R 2989, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāği Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač 1160/1747. godine (bilješka na kraju djela, fol. 76a).

Fol. 61b - 76a; 110 x 60; 9 redaka. (tekst). Pismo *ta'līq*. Bilješke na marginama u vezi sa djelom.

3830,1 R 2583, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 29b; 203 x 135; 11 redaka; (tekst 157 x 73). Papir žućkast,hrapav, deblji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama. u sredini i uglovima, nagrižen crvotočinom kao i nekoliko prvih i posljednjih listova. Pismo *nasḫī-ta'līq* u prvoj polovini teksta a *nasḫī* u drugoj polovini. Naslovi pojedinih poglavlja ispisani crvenim mastilom. U početku na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na fol. 30a tabelarno prikazani primjeri vrsta rečenica u arapskom jeziku.

3830,2 R 2583, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāği Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 37; 11 redaka; (tekst 165 x 100); Pismo *nasḫī*. Tekst djelimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom a važnije riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

3831,1 R 972, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao ʻAlī b. Ḥasan (bilješka na fol. 25b).

Fol. 1b - 25b; 205 x 140; 11 redaka; (tekst 130 x 70). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez dobro očuvan, tvrd kožni, izrazito crvene boje sa utisnutim šemsama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom, a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i inerlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa ujedno i prepisivač ʻAlī b. Ḥasan (bilješka na fol. 25b).

Na foliji 26b bilješka o dolasku izvjesne grupe đaka u Sarajevo radi naukovanja u zaviju na Bistriku u mjesecu ṣafaru 1086/1675. godine u kojoj su ostali dva mjeseca, a zatim se preselili u Gazi Husrev-begov hanikah u mjesecu rabī' al-āḫiru iste godine.

3831,2 R 972, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao ʻAlī b. Ḥasan (bilješka na kraju prvog djela, fol. 25b) 15. ṣafara 1084/1673. godine vjerovatno iz rukopisa koji je prepisan početkom mjeseca šawwāla 1047/1638. godine (obje bilješke na kraju djela, fol. 73a).

Fol. 31b - 73; 11 redaka; (tekst 130 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3832,1 R 4236, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepozanti.

Fol. 1b - 23a; 208 x 145; 13 redaka; (tekst 145 x 80). Papir žut, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫi-ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3832,2 R 4236, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāği Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 26b - 34a; 13 redaka; (tekst145 x 80); Pismo *nasḫi-ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Gramatički primjeri označeni većim crvenim tačkama. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3832,3 R 4236, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 35b - 43b, 13 redaka; (tekst 145 x 80); Pismo *nasḫi-ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi, gramatička pravila i primjeri ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3833,1 R 1469, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm 17. rağaba 1112/1700-01. godine (bilješka na fol.18a)

Nakon prve stranice nedostaje početak djela sve do kraja drugoga poglavlja. Tekst djela na fol. 1b i 13 dopisan od strane drugoga prepisivača.

Fol. 1b - 18a; 208 x 148; 15 redaka; (tekst 145 x 80); Papir žućkast, deblji. Listovi slabo uvezani i mjestimično vlagom oštećeni. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i kožom obrubljenih ivica korica, takođe, oštćen. Pismo *nasḫī*. Kustode. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren duplom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom.

Bivši vlasnik rukopisa Osman-efendi (bilješka na fol.1a).

Rukopis uvakufio Svrzo Meḥmed-efendi b. Muḥammad-āğā 1931. godine (bilješka na fol.1a).

3833,2 R 1469, II

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 19a - 25b; 147 x 78; 15 redaka. Papir žućkast, tanji. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Manje bilješke na marginama.

3834,1 R 2205, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela (prva folija).

Fol. 1a- 19b; 200 x 145; 15 redaka; (tekst 150 x 73); Listovi oštećeni vlagom i nagriženi crvotočinom ali je tekst čitak. Nedostaje povez. Ima volantnih listova. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst uokviren duplom crvenom linijom.

3834,2 R 2205, II

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela (prva folija).

Fol. 20a - 26b; 15 redaka; (tekst 150 x 73); Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode. Naslovi pojedinih poglavlja ispisana crvenom tintom.

3835,1 R 916, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muḥammad b. 'Uṯmān 1163/1479-50. godine (bilješka na fol.30b).

Fol. 1b - 30b; 210 x 150; 11 redaka; (tekst 140 x 77); Papir žut srednje debljine. Povez tvrd, kožni oštećenog hrbata. Pismo *ta'līq*. Tekst uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno u prvome dijelu djela.

3835,2 R 916, II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao nepoznati prepisivač 1162/1749. godine (bilješka na fol.41a)

Fol. 32b - 41; 135 x 70; 11 redaka; Pismo *ta'līq*. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3836 R 6303

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivč i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje kraj djela.

Fol. 12; 165 x 115; 11 redaka; (tekst 125 x 70); Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Pismo *nasḫī*. Ostale bjeline za ispisivanje brojeva i naziva poglavlja. Kustode.

3837,1 R 7654, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī. 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao munlā 'Alī 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju djela. fol.38b).

Fol. 1b - 38b; 200 x 130; 11 redaka; (tekst 140 x 65): Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Ima volantnih listova i laga. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio munlā 'Alī (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu kao i na kraju prvog i drugog djela u zbirci).

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića.

3837,2 R 7654, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao munlā 'Alī 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju djela. fol.48a).

Fol. 41b - 48a; 15 redaka; (tekst 145 x 85); Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3837,3 R 7654, III

العوامل المائة

AL-‘AWĀMIL AL-MI’A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Moguće da je prepisivač isti kao i prethodnih djela.

Fol. 49b - 58a; 13 redaka; (tekst 130 x 55); Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3838,1 R 7012, I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 37a; 200 x 140; 11 redaka; (tekst 145 x 65); Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

Na fol. 1a tumačenje iskaza: لا حول و لا قوة

Iz biblioteke hadži Mujage Mehremića.

3838,2 R 7012, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I‘RĀB ‘AN QAWĀ‘ID AL-I‘RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ‘Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām.
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 37b - 64b; 11 redaka; (tekst 145 x 65); Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja, primjeri i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

3838,3 R 7012, III

العوامل المائة

AL-‘AWĀMIL AL-MI’A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī. um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 77b; 11 redaka; (tekst 145 x 65); Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

3838,4 R 7012, IV

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ‘Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 78b - 87a; 11 redaka; (tekst 145 x 65); Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3839,1 R 3730, I

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivč i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela.

Fol. 1a - 17a; 185 x 120; 11 redaka; (tekst 140 x 72); Papir žut, deblji. Povez nov platneni. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Manje bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara. (bilješka na fol. 40a).

Na fol. 18a prigodna dova sa objašnjenje na turskom jeziku kojim prigodama i na koji način se treba učiti. Na fol. 27b i 18a razne bilješke iz jezika.

3839,2 R 3730, II

العوامل المائة
AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela.

Fol. 19b - 27a; (tekst 148 x 65); 13 redaka. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na početku djela unvan sa naslovom i basmalom.

3839,3 R 3730, III

الإعراب عن قواعد الإعراب
AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām.
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1040/1630. godine (bilješka na fol.49b).

Fol. 29b - 49b; 15 redaka; (tekst 127 x 60; Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na prve dvije stranice na marginama i interlinearno bilješke vezane za tekst djela. Na nekoliko posljednjih listova ostali nenapisani brojevi poglavlja.

3839,4 R 3730, IV

الإيساغوجي
AL-ĪSĀĠŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī, um. 663/1265

Isto kao 3711,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 50b - 56a; 15 redaka; (tekst 128 x 63);. Pismo *nashī* sa malo *ta'līq*-a. Dva naziva poglavlja ostala nenapisana. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3839,5 R 3730, V

الرسالة العضدية في الوضع
AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الايجي

'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, um.756/1355

Isto kao 3745,4.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 56b - 58a; 15 redaka; (tekst 128 x 63); Pismo *ta'līq* sitniji. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3839,6 R 3730, VI

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 94b; 13 redaka; (tekst 144 x 64; Pismo *ta'līq*. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješe koje se odnose na tekst djela.

3840 R 2252

خلاصة الإعراب
ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)
Ḥağī Bābā Ibn Ḥağī Ibrāhīm b. Ḥağī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī
(aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Komentar, ili glosa, kako na početku djela i sam autor navodi, al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله ذي الإنعام فاطر السماوات و الأرض و الأنام جاعل الملائكة لآدم خدامًا و الصلوة و السلام على محمد و آله الكرام ... و بعد فهذه حواشي كتبها حاجي بابا بن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي للمصباح و سماها خلاصة للإعراب ...

Kraj (fol.81b):

...و في المنصوب يكون باقيًا على حاله تقول أكرمت و أكرمنا و دعونا و رمينا (و) أعطينا في المرفوع و تقول في المنصوب أكرمني و أكرمنا و دعانا و رمانا و أعطانا. تمت

Prepisao Yaḥyā b. Nūrullāh 7. ğumād al- āḫira u Sarajevu u džematu Iplidžik. (bilješka na fol. 81b.).

Fol. 81; 203 x 135; 21 redak; (tekst 155 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan debljim bijelim papirom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjed rukopisa došao Ṣāliḥ b. al-ḥāfiz al-ḥāğğ Aḥmad-efendi Kalayğī-zāde (Kalajdžić) 1244/1828-29. godine a zatim Mustafā b. Muḥammad i ... (?) Ibrāhīm Na'īm (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6541 i 6542; Flügel I, 166; GAL G II, 293; GAL S II, 514; az-Ẓāhiriyya 178; Kıbrıs 644; Kaḥḥāla I, 50.

3841 R 4271

خلاصة الإعراب
ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)
Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān
aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Djelo se završava na fol. 44b (predzadnji red) da bi odmah na istoj stranici do fol 45b kao dio prethodnog djela slijedio kraj al-Isfarā'inījeva djela ضوء المصباح مختصر المفتاح.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 45; 200 x 140; 25 redaka; (tekst 155 x 100). Papir žućkast, tanji, glat. Listovi oštećeni vlagom ali je tekst čitljiv. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

3842 R 1803

خلاصة الإعراب
ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)
Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-
Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 86; 207 x 135; 17 redaka u prvoj trećini rukopisa a 21 ostali dio; (tekst 145 x 70 u prvoj trećini rukopisa i 170 x 75 ostali dio). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*.

Vakuf Boyo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

3843 R 1800

خلاصة الإعراب

ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 73; 210 x 155; 21 redak; (tekst 175 x 110). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Na nekoliko posljednjih listova tekst drugoga prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Boyo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

3844 R 832

خلاصة الإعراب

ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 105; 195 x 130; 17 redaka; (tekst 155 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjed rukopisa došao 'Abdulqādir b. al-ḥāğğ Aḥmad 1157/1744. godine (bilješka na fol.1a). Na istoj stranici bilješka da je vlasnik rukopisa bio i Aḥmad Izeničeli (iz Zenice).

Rukopis uvakufio Muẓaffari-zāde al-ḥāğğ 'Abdulqādir-efendi za medresu Sīm-zāde 1206/1791-92. godine (bilješka i pečat na fol.1a).

3845 R 4434

خلاصة الإعراب

ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 62; 200 x 145; 21 redak; (tekst 160 x 85). Papir žućkast, deblji, vlagom oštećen. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjem zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku.

Vakuf Zvorničke medrese (pečat na prvom zaštitnom listu).

3846 R 2996

خلاصة الإعراب

ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisao Muṣṭafā b. Pīr Aḥmad u ponedjeljak mjeseca ğumād al- āḫira 938/1531. godine (bilješka na kraju djela, fol.93b).

Rukopisu nedostaje nekoliko (2-3) listova na početku djela.

Fol. 93; 148 x 110; 17 redaka; (tekst 110 x 70). Papir tamnobijel sa nekoliko žutih listova. Nekoliko listova oštećeno vlagom. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3847,1 R 1397, I

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥaǧǧī Bābā Ibn Ḥaǧǧī Ibrāhīm b. Ḥaǧǧī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisao 'Alī b. 'Abdulġanī u mjesecu ḏū al-ḥiǧǧa 1040/1631. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 84a).

Fol. 1b - 84a; 205 x 150; 20 redaka; (tekst 155 x 95). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3847,2 R 1397, II

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Komentar - kako se u većini izvora naziva - ili glosa - kako na početku djela sam autor navodi - poznatog al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Neki izvori navode da je autor umro 827/1423-24. godine (A.M. 287), odnosno 800/1397. (Ahlwardt VI, 6538; Wagner 268), dok drugi navode da je umro 1025/1616. godine (Ḥ. Ḫ. 1708; Kaḥḥāla III, 246; aẓ-Ẓāhiriyya 50).

Početak (fol.85a):

الحمد لله أنزل من السماء الفرقان و خلق من التراب الإنسان و سوى بالموت بين الفقير و الأمير و السلطان ... و بعد فهذه حواش كتبتها للمصباح و **سميتها بالإفتتاح** بالتماس بعض الأصحاب مستعيناً بالملك الوهاب قال المص (المصنف) في صدر الكتاب **أما بعد حمد الله ذي الإنعام** أما: كلمة فيها معنى الشرط ...

Kraj (fol.174b):

... وإن كان نصب كثير الإستعمال لعدم الحاجة مع الرفع إلى الإضمار الذي يحتاج إلى التفسير.

Prepisao 'Alī b. 'Abdulġanī u mjesecu rabī' al-āḫiru 1041/1631. godine (bilješka u kolofonu djela djela fol. 174b).

Fol. 85a - 174b; 9-22 redka; Različite dimenzije teksta. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1708; A.M. 287; Ahlwardt VI, 6538; Flügel I, 159; Wagner 268; GAL G II, 293; GAL S II, 514; aẓ-Ẓāhiriyya 50; Kaḥḥāla III, 246.

3847,3 R 1397, III

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao nepoznati prepisivač (vjerovatno prepisivač prethodna dva djela u zbirci, 'Alī b. 'Abdulġanī) 1040/1631. godine (bilješka na kraju djela, fol.213b).

Fol. 177b - 213b; 15 redaka, različite dimenzije teksta. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na marginama, interlinearno (posebno zalijepljenim listovima između listova rukopisa) bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 214a - 215b fragment iz nekog gramatičkog djela prepisan 1040/1631. godine.

3848,1 R 4685, I

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥaǧǧī Bābā Ibn Ḥaǧǧī Ibrāhīm b. Ḥaǧǧī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

Prepisao nepoznati prepisivač 1143/1730-31. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 78b).

Fol. 1b - 78b; 205 x 145; 21 redak; (tekst 140 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

3848,2 R 4685, II

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1144/1731. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 184a).

Fol. 79b - 184a; 21 redak; (tekst 160 x 85). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na fol. 184b komentar: لا حول و لا قوة

3848,3 R 4685, III

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀǦURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī, 838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Fočawī (iz Foče) u mjesecu ḏū al-qa'da, između nedjelje i petka, 1138/1726. godine (bilješka na kraju djela, fol. 220b).

و قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشريف في يوم الأحد من شهر ذي القعدة بعون الله الملك الوهاب على يد الفقير إلى الله الملك الغني أحقر العباد مصطفى بن إبراهيم الفوچوي غفر الله لمن كتب و لمن قرأ و لمن نظر إليه و لوالديه و لجميع المؤمنين و المؤمنات ... و كان الفراغ من يوم الجمعة في وقت الضحى سنة ثمان و ثلثين و مائة و ألف .

Fol. 185b - 220b; 17 redaka; (tekst 160 x 95). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

3849,1 R 2213, I

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي (الطوسي ، الطوسوي)

Ḥaǧǧī Bābā Ibn Ḥaǧǧī Ibrāhīm b. Ḥaǧǧī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī (aṭ-Ṭūsī, aṭ-Ṭūsawī), um. 870/1465

Isto kao 3840.

U rukopisu je izostavljena na početku zahvala Bogu tako da djelo počinje odmah sa komentarom osnovnog teksta (fol.1b):

قال الشارح (المصنف) قدس الله روحه **أما بعد حمد الله ذي الإنعام** اعلم أنها حرف بلا خلاف لدلالتها على معنى في غيرها ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 72b; 200 x 145; 19 redaka; (tekst 145 x 85). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Nūrīka al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī al-Gradačawičawī (Gradaščević, bilješka na prvoj i drugoj stranici djela na margini).

3849,2 R 2213, II

رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح

RISĀLA ḤĀLLA LI ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

إسماعيل بن علي

Ismā‘īl b. ‘Alī, um. (?)

Komentar stihova navedenih kao primjeri u al-Isfarā'īnījevu djelu *Ḍaw' al-Miṣbāḥ* što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Tekst djela se unekoliko razlikuje od djela navedenih u drugim izvorima, posebno njegov kraj. Slična je razlika i sa drugim rukopisom u našemu katalogu. Postoji čak mala razlika i u nazivu djela. U nekim rukopisima i izvorima ovo se djelo naziva *Risāla dālla li abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ* kao što je slučaj i u ovome rukopisu. Pogl. 3923,2.

Početak (fol. 73b):

الحمد لله الذي بسط الأرض و رفع السماء و تفرد بالعظمة و الكبرياء الذي لا يجري في ملكه إلا ما شاء ... أما بعد فقال الفقير إلى ربه الغني إسماعيل بن علي هذه **رسالة دالّة لأبيات الضوء** ...

Kraj (fol. 89b):

...قوله **ذي صفة بلد** قوله و **أصباب** معطوف على صعد الإستشهاد على أن رب ههنا مضمر بعد بل في قوله بل **بلد ذي صفة** . تم بعون الله الملك الوهاب.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje drugi list rukopisa. Fol.2. Fol. 74a - 89b; 13 redaka; (tekst 130 x 70). Pismo *ta'līq*, lijep, sitniji. Komentirani tekst u početku nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: aẓ-Ẓāhiriyya, 201; TÜYATOK V/07, 3759.

3850 R 1743

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 105; 2b - 105b; 210 x 163; 19 redaka; (tekst 145 x 100); Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kožni sa klapnom, oblijepljen zelenim papirom, oštećenog hrbata. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom u prvome dijelu djela a u posljednjem nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendi, profesor u spomenutoj medresi (bilješka na prvom zaštitnom listu). Na istome listu bilješka da je vlasnik rukopisa navedeni profesor Aḥmad b. Muṣṭafā obavio hadž u vrijeme dok je predavao na navedenoj medresi.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3851 R 4720

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Rustam u drugoj dekadi mjeseca ḏū al-qa'da 1055/1645. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.111a).

Fol. 111; 205 x 135; 17 redaka; (tekst 155 x 75); Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvčen cvrenom linijom. Kustode.

Na fol. 1a bilješke o bivšim vlasnicima rukopisa: mullā 'Alī i as-Sayyid Muḥammad 'Azīz al-Ḥusaynī, muderris u medresi Ṣabbā' Ḫayruddīn.

Na fol.1a bilješka da je izvjesni Būšnāq-zāde (Bošnjak) šayḫ 'Abdullaṭīf b. šayḫ Ibrāhīm bio vodič (dalīl) hadžijama u Meki. Vjerovatno da je tom prilikom i nabavio ovaj rukopis.

Na unutarnjoj strani prve korice recepti za neke bolesti na turskom jeziku.

3852 R 4700

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao ʻAlī b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn 20. ḏū al-ḥiǧǧa1009/1601. godine (bilješka na kraju djela, fol. 101b).

Fol. 101; 200 x 115; 19 redaka; (tekst 155 x 65); Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini rukopisa napisan crvenom tintom a u drugoj nadvučen crvenom linijom. Na prve dvije stranice tekst uokviren debelom zlatnom linijom obrubljenom tanjom crnom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad ʻAṭā-zade (bilješke sa pečatom na više mjesta na prva dva zaštitna lista i fol. 1a).

Na kraju rukopisa stihovi pjesnika Lāṭīfīja na turskome jeziku.

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio muftija Muhamed Ševket-efendija Kurt iz Tuzle.

3853 R 6386

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao bivši kadija Muḥammad b. Muhammad 1051/164-42. godine u medresi sultan Murata u gradu Manisi (bilješka na kraju djela, fol.88a).

Fol. 88; 215 x 150; 21 redak; (tekst 150 x 85). Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnika rukopisa postao Muḥammad b. Ismāʻīl al-Palanqāwī (iz Palanke) 1180/1766-67. godine dok je drugi vlasnik bio Muḥammad, muftija u Travniku (bilješke sa pečatima na prvom zaštitnom listu).

3854 R 3580

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 919/1513. godine (bilješka na kraju djela, fol.123b).

Fol. 123; 203 x 135; 15 redaka; (tekst 125 x75). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kožni sa nalijepljenim papirom na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq* od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela u prvom dijelu rukopisa nadvučen crvenom a u drugom crnom linijom. Kustode. Sitnije biljeske u vezi sa tekstom djela na marginama.

Rukopis uvakufio mullā Ḥusayn al-ḥāǧǧ Mustafā (bilješka prije početka djela (bilješka na fol.1b).

Vlasnika rukopisa nekada bio i ʻAbdī b. Muhammad (bilješka na posljednjoj stranici djela, fol.123b).

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara. (bilješke na više mjesta u rukopisu).

3855 R 3095

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje više listova poslije prve stranice.

Fol. 52; 200 x 133; 21 redak; (tekst 140 x 75); Papir tamnobijeli, srednje debljine. Povez manje oštećen, kožni sa nalijepljenim papirom na koricama i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu bilješka napisana suhom olovkom da je vlasnik rukopisa 1312/1894/95. godine bio Ahmed Burek.

Na drugome listu bilješka sa pečatom da je nekada vlasnik rukopisa bio Lubineli (iz Ljubinja) Nūrī Uṯmān b. Musṭafā.

Poklon Gazi Husrev-begovoj biblioteci od Enisa Muftica, geometra iz Banja Luke 28. 10. 1950. godine (bilješka na fol.52b).

3856 R 3727

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Nedostaje od početka oko polovine teksta rukopisa. Naknadnim uvezivanjem neki preostali listovi su izmiješani ili nedostaju a neki prepisani od strane drugih prepisivača tako da je teško odrediti cjelinu preostalog rukopisa.

Posljednja dva lista djela prepisao as-Sayyid Ismā'īl (bilješka na fol.17a).

Fragmenti djela. Fol.1a - 17a; 180 x 135; 17 redaka; (tekst 135 x 95); Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, smeđe boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 17b - 19b fragmenti gramatičke analize nekog djela iz sintakse arapskog jezika napisani na turskom jeziku.

Na fol. 21a - 22a fragmenti arapsko - turskog riječnika.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješke na više mjesta u rukopisu).

3857,1 R 1795, I

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm aš-Šāfi'ī 1140/1727. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju djela, fol.72a, a bilješka o imenu prepisivača na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 105a).

Fol. 1b - 72a; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65); Papir žućkast, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i preklopom, smeđe

---

boje. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren a osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. Kustode.

Za Gazi Husrev-begovu medresu rukopis uvakufio Aḥmad 'Āṣim b. Muḥammad Mutawallī-zāde (Mutevelić) 1269/1853. godine (bilješka sa pečatom na fol. fol. 1a).

3857,2 R 1795, II

شرح أبيات شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ ABYĀT ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Komentar stihova navedenih kao primjeri u komantaru uvoda (*Šarḥ Dībağa al-Miṣbāḥ*) al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, od nama nepoznata autora.

Početak (fol.74b):

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام علي سيد الأنبياء و المرسلين محمد و آله و أصحابه أجمعين فهذه رسالة حالّة لأبيات شرح ديباجة المصباح أمليتها بالإستعانة من الملك الفتاح و عليه توكلت ...

Kraj (fol.76a):

... و حرف لا يثنى و لا يجمع و لا يذكّر و لا يؤنّث و كذلك غير كذا في بعض الشروح و حيث بحث طويل الذيل لا يليق بهذا المختصر و الله أعلم بحقيقة الحال ...

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm aš-Šāfi'ī 1140/1727. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju prvoga djela, fol.72a, a bilješka o imenu prepisivača na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 105a).

Fol. 74b - 76a; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65).Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom a osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 434,5; az-Ẓāhiriyya 202.

3857,3 R 1795, III

شرح لأبيات المصباح

ŠARḤ LI ABYĀT AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389.

Komentar stihova navedenih kao primjeri u al-Muṭarrizījevu djelu *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika koji je prema katalogu az-Ẓāhiriyya (224) biblioteke napisao Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389.

Početak (fol. 76a):

الحمد لله الملك الحليم الرؤوف الكريم اللطيف الحليم المعطي القديم الرحمن الرحيم. و الصلاة و السلام على سيدنا محمد ... **هذا شرح لأبيات المصباح** شرحناها بعون الله الفتاح ...

Kraj (fol.78a):

... قوله **أصباب** جمع صبب و هو ضد الصعود و قال الجوهري في ص (الصحاح) الصبب ما انحدر من الأرض و جمعه أصباب انتهى . و الإستشهاد على أن رب أضمر بعد بل كما في قوله **بل بلد ذي صعد و أصباب** .

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm aš-Šāfi'ī 1140/1727. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju prvoga djela, fol.72a, a bilješka o imenu prepisivača na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 105a).

Fol. 76a - 78b; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65). Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom a osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. U tekstu ostale bjeline za brojeve poglalja. Kustode.

Na posljednjoj stranici na marginama bilješke komentara navedenog djela.

Izv.: az-Ẓāhiriyya 224.

3857,4 R 1795, IV

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3775.

Prema bilješci u kolofonu djela na fol. 105 komentar je autor završio 1. rağaba 887/1482. godine, dok je ovaj rukopis prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm aš-Šāfi'ī 27. rabī' al-awwala 1139/1726-27. godine. Prema istoj bilješci prepisivač je napisao i bilješke na marginama kao komentar teksta djela.

Fol. 79b - 105a; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65). Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom a osnovnog djela u početku pisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1796-98; Ahlwardt VI, 6674; az-Ẓāhiriyya 229.

3857,5 R 1795, V

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm aš-Šāfi'ī 1140/1727. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju prvoga djela, fol.72a, a bilješka o imenu prepisivača na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 105a).

Fol. 106b - 108b; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65). Pismo *ta'līq*. Nazivi i dijelovi poglavlja ispisani crvenom tintom, a u tekstu brojni primjeri nadvučeni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6786; Dobrača I, str. 112,7 i str. 357,6; Köprülü III, 556,2; az-Ẓāhiriyya 360.

3857,6 R 1795, VI

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'A

مصطفى بن يوسف بن مراد

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād, um. 1119/1707

Komentar al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* iz arapske sintakse koje tretira sintaksičke agense u arapskom jeziku.

Budući da se u izvorima ne spominje autor sa ovim imenom osim Mustafa Ejubović, odnosno Šejh Jujo, smatra se da se radi upravo o njemu kao autoru ovoga komentara. (V.: Muhamed Ždralović: "Prilog poznavanju djela Šejha Juje", *Hercegovina*, I, Mostar 1981, str. 119-137 i Mustafa Jahić: "Rukopisi djela Šejh Juje u Gazi Husrev-begovoj biblioteci", *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, XI-XII, Sarajevo 1985, str. 50.)

Početak (fol.109b):

الحمد لله الذي جعلنا من أصل العربية و صيرنا من طلاب الفنون الأدبي ... فإن أضعف العباد مصطفى بن يوسف بن مراد حشرهم الله تعالى ... يقول لما رأيت كتاب المائة ... أردت أن أكتب له شرحًا ...

Kraj (fol.132b):

...فكان الموصوف مرفوعًا كالصفة فيرتفع ... حكمهما بهذ الطريق **و هذه مائة عامل فلا يستغني الصغير الوضيع و الرفيع من معرفتها و استعماله** أي العوامل و هذا آخر ما أوردناه و الحمد لله على الإتمام و الصلاة على محمد عليه السلام و على آله الكرام تمت تمام .

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧ ʻAbdulkarīm aš-Šāfiʻī 1140/1727. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju prvoga djela, fol.72a, a bilješka o imenu prepisivača na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 105a).

Fol. 109b - 132b; 210 x 130; 21 redak; (format teksta 140 x 65). Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom a osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisavača. Kustode.

3858 R 2567

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao Bāqī b. Aḥmad Ǵūmāš u mjesecu ǧumād al-ūlā u četvrtak 1064/1654. godine (bilješka na fol.74b).

Fol. 74; 193 x 123; 23 redka; (tekst 154 x 65). Papir tanji žute boje, oštećen vlagom. Povez kožni sa klapnom i nalijepljenim plavim papirom na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren a osnovnog nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis uvakufio Svrzo ʻIṣmat-efendī b. Waysil-efendī iz Sarajeva 1344/1925-26. godine (bilješka na fol.1a).

3859 R 1540

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Fol. 1 - 9 od drugog prepisivača.

Fol. 91; 205 x 145; 19 redaka: (tekst 155 x 80). Papir tamnij, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnonog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis uvakufio al-ḥāǧǧ ʻUmar-efendī Aqḥiṣārī (iz Prusca) Ḫayrīzāde (Hajrić) (bilješka na prvom zaštitnom listu a pečat na više mjesta u rukopisu).

Na fol. 1a bilješke iz jezika.

3860 R 2095

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad. um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 80; 193 x 130; 21 redak; (tekst 158 x 82). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Naprvom zaštitnom listu ime vlasnika ʻIzzat Ṣāliḥ.

Vakuf Hrōmo-zāda (Hromić, pečat na više mjesta u rukopisu).

3861 R 3700

الإفتتاح في شرح المصباح
AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Veći dio rukopisa na kraju nedostaje.

Fol. 24; 188 x 130; 17 redaka; (tekst 135 x 100). Papir žut, srednje debljine, stariji. Povez kartonski. Zadnja korica i hrbat oblijepljeni platnom. Listovi volantni od korica. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa djelom.

Na unutrašnjosti zadnje korice nekoliko stihova na turskom jeziku.

Bivši vlasnik rukopisa kadija Abū Bakr (bilješka na fol.1a)

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3862 R 2774

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl b. ʻAlī (posljednje dvije riječi namjerno zamrljane) 1151/1738/39. godine (bilješka na fol.100b nije napisana rukom prepisivača).

Fol. 100; 197 x 150; 18-19 redaka; (tekst 153 x 84). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutom šemsom na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren a tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno razne bilješke, uglavnom u vezi sa tekstom djela. Na zaštitnim listovima više raznovrsnih bilježaka i stihova kao i nekoliko hadisa.

Vlasnik rukopisa kupovinom postao Aḥmad b. Muḥarram Fāyī-zade (Fajić) 1242/1826-27. godine (bilješka na unutarnjoj stranici prve korice poveza) kao i mullā Aḥmad Fāyī-zade (Fajić) (vjerovatno se radi o istoj osobi, bilješka sa pečatom na fol.1a). Vlasnik rukopisa je bio i Ibrāhīm b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara, bilješka na prvom zaštitnom istom listu).

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muidović dr. Munib.

3863 R 3164

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Rukopis je krnjav na kraju.

Fol. 96; 173 x 125; redaka 19; (tekst 120 x 75). Papir žut, stariji, oštećen. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen linijom crvene boje. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Na nekoliko mjesta u rukopisu umjesto izgubljenih listova prilikom ponovnog uvezivanja ubačeni drugi listovi sa ispisanim tekstom navedenog djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada bio Riḍwān b. ʻAbdurra'ūf (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke. (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3864 R 757

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznai.

Nedostaje kraj rukopisa.

Fol. 90; 200 x 145; 19 redaka; (tekst 150 x 90). Papir tamniji, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom novijeg datuma. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na prve dvije folije tekst djela uokviren jednom debljom i tri tanje crne linije kao i zaglavlje sa basmalom. Sitnije bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3865 R 2341

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTTĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 3847,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela.

Fol. 80; 200 x 127; 17 redaka; (tekst 140 x 75). Papir tamniji, srednje debljine. Povez kartonski, tanji. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na prvih nekoliko listova bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada bio Ǧa'far-āġā b. ʻUmar-āġā (bilješka na kraju rukopisa, fol.80b).

Vakuf Gazi Husrev-begove bibliteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3866,1 R 3022, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40a; 195 x145; 13 redaka; (tekst 140 x 75). Papir tamniji, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismp *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika (pečat Medrese na više mjesta u rukopisu).

3866,2 R 3022, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 68a; 9-13 redaka ; (tekst 135 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno. Kustode.

3866,3 R 3022. III

العوامل الجديدة

AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 69b - 75b; 13 redaka; (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi poglavlja i neke istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6786; Dobrača I, str. 112,7 i 357,6; Köprülü III, 556,2; az-Ẓāhiriyya 360.

3866,4 R 3022. IV

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 76b - 82b; 13 redaka: (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, 149; Dobrača II, 1612/3; Köprülü III, 590,3; az-Ẓāhiriyya 363.

3866,5 R 3022, V

جمل الإعراب و عقود الكلمة

ĞUMAL AL-I'RĀB WA 'UQŪD AL KALIMA

Kraće gramatičko djelo iz arapskog jezika od nama nepoznata autora.

Početak (fol.82b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد خاتم النبيين و على آله و أصحابه أجمعين. أما بعد فهذه **جمل الإعراب و عقود الكلمة** على ثلثة أضرب اسم و فعل و حرف فالإسم ما دخله حرف من حروف الجرّ و هو على ضربين معرب و مبني فالمعرب على ثلثة أضرب مرفوع و منصوب و مجرور ...

Kraj (fol.85a):

... و العدد في المذكر من الثلثة إلى العشرة بالهاء، و المؤنث بغير ها، قال الله تعالى «سخّرها عليهم سبع ليال و ثمانية أيام حُسومًا» تقول ثلثة عشر رجلاً و ثلث عشرة إمرأة و تجرها بعد الهاء، بالإضافة. و الله أعلم.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 82b - 85a; 13 redaka; (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Istaknute riječi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3867,1 R 6579, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1077/1667. godine (bilješka na fol. 53a).

Fol. 2b - 52b; 20 x 145; 13 redaka; (tekst 155 x 70). Papir tamniji, deblji, glat. Nekoliko listova oštećeno vlagom. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd kožni sa utisnutom rozetom na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*, krupniji. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

3867,2 R 6579, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Mutarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1077/1667. godine (bilješka na fol. 53a).

Fol. 54b - 74b; 15 redaka. (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i neke druge riječi napisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno u početku.

3867,3 R 6579, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1077/1666. godine (bilješka na fol. 85a).

Fol. 76b - 84b; 13 redaka; (tekst 150 x 65). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3868,1 R 2353, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Djelo je krnjavo na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b x 47a; 205 x145; 11 redaka; (tekst 140 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, oštećen vlagom, naročito prva dva lista. Povez kožni, tvrd sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst djela na prvih nekoliko listova uokviren crvenom linijom a osnovni dio teksta napisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3868,2 R 2353, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 48b x 83a; 11 redaka; (tekst 130-140 x 60). Pismo *ta'līq* od dva prepisivača. Druga polovina djela i margine uokvireni crvenom linijom a naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3868,3 R 2353, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 88b x 102a; 9 redaka; (tekst 150 x 70). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Nekoliko posljednjih listova djela oštećeni.

3869,1 R 2644, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 32b; 200 x 145; 15 redaka; (tekst 150 x 80). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Prva korica odvojena od rukopisa. Pismo *nasḫī-ta'alīq*. Osnovni tekst ispisan crvenom tintom, a tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3869,2 R 2644, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 33b - 50a; 15 redaka; (tekst 150 x 80). Pismo *nashī-ta'alīq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3869,3 R 2644, III

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinḥāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu šawwālu 1162/1749. godine (bilješka na kraju djela, fol. 58b).

Fol. 51b - 58b; 13 redaka; (tekst 130 x 80). Pismo *nashī-ta'alīq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

Na fol. 59 veća bilješka (fragment) na turskom jeziku kao gramatička analiza nekih izraza iz al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a*. Početak:

رضي فعل ماضٍ **الله** لفظًا مرفوع فاعلدر رضينك تعالى فعل ماض ...

Na fol. 60a veća bilješka na turskom jeziku o mogućnostima više načina čitanja iskaza لا حول و لا قوة koja počinje:

لا حولَ و لا قوةً لا حولَ و لا قوةً لا حولَ و لا قوةٌ لا حولٌ و لا قوةٌ لا حولٌ و لا قوةً لا حولَ و
لا قوةٌ. لا حول و لا قوة إلا بالله. لا حول ده لا نفي خبر ايچون لا در حولَ فتح اوزرينه ...

3869,4 R 2644, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 60b - 67b; 13 redaka; (tekst 130 x 80). Pismo *nashī-ta'alīq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3870,1 R 2232, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Spāhi Karabeg-zāde u Miritop Inanbegovoj medresi 1171/1757-58. godine (bilješka na kraju djela, fol. 47a).

Fol. 1b - 47a; 200 x 135; 13 redaka; (tekst 140 x 65). Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Listovi volantni, oštećeni vlagom ali je tekst čitljiv. Pismo *ta'līq*. Osnovni tekst ispisan crvenom tintom. Bilješke u vezi sa djelom na marginama i interlinearno. Kustode.

3870,2 R 2232, II

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

Kraći komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika od nama nepoznata autora. Autor u ovome djelu komentira osnovne vrste riječi u arapskom jeziku onim redom kako su navedene u ovome Ibn al-Ḥāğibovome djelu, i to u formi tabele sa komentarom ispod svake riječi.

Početak (fol.81b):

الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد و هي اسم إن لا يقترن بأحد الأزمنة الثلثة و يدل على معنى في نفسه و فعل إن يقترن بأحد الأزمنة الثلثة و تدل على معنى في نفسها و **حرف** ...

Djelo je krnjavo na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 51b - 59b; (tekst 155 x 85). Pismo *nasḫī-ta‘alīq*. Tekst iz osnovnog djela ispisan crvenom tintom.

3871,1 R 915, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa‘duddīn Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 5a; 210 x 150; 15 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, manje oštećen. Povez, oštećen, tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Kustode.

Rukopis uvakufio Muṣṭafā-beg Ğannatī-zāde (Dženetić) b. Fayḍullah-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

3871,2 R 915, II

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 6b - 47b; 7-12 redaka; (tekst 150 x 75-100). Pismo *nasḫī*. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3871,3 R 915, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje veći dio posljednjeg lista djela. Fol. 48b - 64a; 15 redaka; (različite dimenzije teksta 155-175 x 85-110). Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3872,1 R 2474, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa‘duddīn Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 47b; 190 x 125; 13 redaka; (tekst 135 x 65). Papir žut, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta‘līq*. Tekst djela na prvih nekoliko listova uokviren crvenom linijom. Osnovni tekst ispisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

Rukopis uvakufljen za Kuršumli (Gazi Husrev-begovu) medresu 1250/1834-35. godine (bilješka na na unutrašnjosti prve korice i na posljednjem zaštitnom listu).

Stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke Na više mjesta u rukopisu).

3872,2 R 2474, II

رسالة في إعراب رضي الله تعالى عنكم

RISĀLA FĪ RAḌIYA ALLAH TA‘ĀLĀ ‘ANQUM

Gramatička analiza iskaza رضي الله تعالى عنكم napisana na turskome jeziku. Ovakav tekst se uglavnom pojavljuje kao uvodni dio komentara al-Ğurğānījeva djela *al-‘Awāmil al-m‘a* a ponekad i kao zasebno djelo kao u ovome slučaju.

Početak (fol.50a):

رضي فعل ماض الله لفظا مرفوع فاعلدر رضينك تعالى فعل ماض .

Fol. 50a; dimenzije teksta 130 x 55; 11 redaka; (tekst 140 x 60).

Izv.: Ahlwardt VI, 6495.

3872,3 R 2474, III

رسالة في إعراب أعوذ بالله من الشيطان الرجيم
RISĀLA FĪ I'RĀB A'ŪḎU BI ALLAH MIN AŠ-ŠAYṬĀN AR-RAĞĪM

Gramatička analiza iskaza أعوذ بالله من الشيطان الرجيم napisana na turskome jeziku. Ovakav tekst se uglavnom pojavljuje kao uvodni dio komentara al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-m'a* a ponekad i kao zasebno djelo kao u ovome slučaju.

Početak (fol.50b):

أعوذ فعل مضارع بناء معلوم نفس متكلم واحد تحتنده فاعل ضمير مستتر أنا ...

Fol. 50b; dimenzije teksta 130 x 55; 11 redaka; (tekst 140 x 60).

Izv.: Ahlwardt VI, 6495.

3872,4 R 2474, IV

رسالة في إعراب بسم الله الرحمن الرحيم
RISĀLA FĪ I'RĀB BI ISM ALLAH AR-RAḤMĀN AR-RAḤĪM

Gramatička analiza iskaza بسم الله الرحمن الحيم napisana na turskome jeziku. Ovakav tekst se uglavnom pojavljuje kao uvodni dio komentara al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-m'a* a ponekad i kao zasebno djelo kao u ovome slučaju.

Početak (fol.51a):

بسم الله ده با حرف جر اسم لفظا مجروردربا ايله جار مع مجرور متعلق ...

Fol. 51a; dimenzije teksta 130 x 55; 11 redaka; (tekst 140 x 60).

Na fol. 52a dova دعاء مؤذن افريقيّة؛

Izv.:Ahlwardt VI, 6495.

3872,5 R 2474, V

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 52b - 86b; 11 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *ta'līq*, lijep i malo krupniji debljom olovkom ispisan. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3873,1 R 2762, I

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 41b; 13 redaka; (tekst 145 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom.

Rukopis je nekada bio u vlasništvu Mustafā b. al-ḥāğğ Ismā'ila (bilješka na unutarnjoj strani prve korice) a nekada je njegov vlasnik bio i al-ḥāğğ Ismā'īl iz mahale Vekil Harač (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Rukopis ja za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muidović dr. Munib.

3873,2 R 2762, II

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 42b - 80b; 9 redaka; (tekst 140 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Na posljednjem zaštitnom listu razne bilješke, uglavnom iz jezika.

3874,1 R 5426, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepis završio Ḥasan b. Maḥmūd u nedjelju u mjesecu ramaḍānu 996/1588. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.43b).

Fol. 1b - 43b; 190 x 100; 19 redaka; (tekst 150 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3874,2 R 5426, II

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية

AL-AŠKĀL 'AŠARA AL-MUT'ALAQA BI AWĀ'IL AL-KĀFIYA

Rasprava o definiciji pojma *riječ* u kojoj nepoznati autor nudi deset načina definiranja ovoga pojma na temelju njene definicije u Ibn al-Ḥāğibovom djela *al-Kāfiya*.

Početak (fol.44b):

الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد و فيه عشر أشكال الشكل الأول: إن الألف و اللام في كلمة لا يجوز أن يكون للجنس و لا للعهد ...

Kraj (fol.46a):

... و جوابه: أن مجموع الحد مركب لأن المراد من مركب ما يدلّ جزء لفظه على جزء معناه و مجموع الحد كذلك .

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḥasan b. Maḥmūd (bilješka na kraju prvog djela, fol. 43b).

Fol. 44b - 46a; 15 redaka; (tekst 150 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6596; az-Zāhiriyya 13.

3874,3 R 5426, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī. 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 996/1588. godine (bilješka na fol.88b).

Fol. 48 - 88b; 13 redaka; (tekst 125 x 50). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3875,1 R 4294, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 190 x 105; 15 redaka; (tekst 130 x 55). Papir svjetložut, srednje debljine, glat sa nekoliko volantnih listova. Povez tvrd kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3875,2 R 4294, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 48b - 73b; 15 redaka; (tekst 130 x 55). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

3876,1 R 2486, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā u mjesecu ğumād al-ūlā 1070/1660. godine u Sarajevu u mahali Yahya-paša (bilješke na fol. 27b).

Fol. 1b x 27b; 185 x 125; 15 redaka; (tekst 147 x 63). Papir žut, tanji, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3876,2 R 2486, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā 1069/1658-59. godine u Sarajevu (bilješka na fol. 47b).

Fol. 31b - 47b; 15 redaka; (tekst 147 x 63). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela, brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3876,3 R 2486, III

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatno isti kao i prethodna dva djela).

Fol. 49b - 54b; 5 redaka; (tekst 147 x 63). Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela, brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3877,1 R 2090, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 26b; 195 x 135; 19 redaka; (tekst 155 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom (naknadno nalijepljen) i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst djela uokvien crvenom linijom a osnovnog djela napisan crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa djelom. Kustode.

Na prvim zaštitnim listovima razne bilješke, hadisi i stihovi na turskom jeziku.

Na fol. 27a ispisana 34 glagola u perfektu, imperfektu i infinitivu.

Vakuf Ḥrōmo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

3877,2 R 2090, II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB 'AWĀMIL AL-MI'A

Isto kao 3696,3.

Prepisao Sulaymān b. Yūsuf 1030/1620. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.72b).

Fol. 27b - 72b; 21-23 redka; (tekst 155 x 80). Pismo *nasḫī-ts'līq*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3877,3 R 2090, III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 3708,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 74b - 79b; 19 redaka; (tekst 160 x 80) Pismo *nasḫī*. Kustode.

3877,4 R 2090, IV

رسالة في الصرف

RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF

Kraća morfološka rasprava ili fragment iz nekoga gramatičkog djela arapskog jezika od nama nepoznata autora.

Početak (fol.79b):

فإن قلت لِمَ جاز الحركات الثلاث في مدّ قلت: إما الضم فلإتباعه عين الفعل ... و إما
المهموز إن قلت لِمَ لمْ تتغير الهمزة إذا كانت متحركة و ما قبلها أيضًا متحركًا ...

Kraj (fol.80b):

... فإن قلت لِمَ لَمْ يُعَلْ استوى قلت لئلا يلزم إعلالان متواليان و (في) كلمة واحدة و لأنه
يلزم الإعجاف (الإعجاز) بهذين الإعلالين بحذف أحد الساكنين و هو غير جائز .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 79b - 80b; ukupno 32 redka; (tekst 160 x 80). Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 84b nalazi se početak djela *Qawa'id al-Furs*, perzijska gramatika napisana na arapskom jeziku koju je napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 950/1533.

Početak (fol.84b):

الحمد لله الذي منحني من تواتر نعمائه تدوين قواعد الفرس بكرمه و إلطافه و الصلوة ... و
بعد فهذه رسالة مشتملة على القواعد الفرسية (الفارسية؟) و مكتفية لمن حفظها بمعرفة لسان
الفرسية (الفارسية؟) ...

Izv.: Ahlwardt VI, 6848; Flügel I, 216,1; Loebenstein, 2457; Hasandedić 634,26.

Na fol. 85b - 86a kraća rasprava o metodologiji pisanja naučnih djela.

اعلم أن أولاً من دأب المصنف و قواعد المؤلف في بدء التأليف ذكر سبعة أشياء على الحصر و
القصر تقدير البسملة و تعقيب الحمدلة و تعميم التصلية على النبي ...

3877,5 R 2090, V

الأنموذج في النحو

AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī, 467/1075 - 538/1144

Isto kao 3697,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 86b - 101b; 13 redaka; (tekst 140 x 70). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Listovi malo oštećeni vlagom ali se tekst može čitati.

3878,1 R 1095, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Djelo je prepisano kao da su dva zasebna djela, tako da se uvodni dio komentara uvoda nalazi na fol. 1b - 5a, a drugi dio 7b - 33b. Između njih na fol. 5b -7a se nalaze razne bilješke i stihovi;

Prepisao 'Uṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja) u petak u podne 1170/1756-57. godine (bilješka na fol.33b i 82b).

Fol. 1b - 33b; 17 redaka; (tekst 165 x 85). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na margini fol.2a).

3878,2 R 1095, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao vjerovatno prepisivač prvoga djela 'Uṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja) u petak u podne 1170/1756-57. godine (bilješka na fol.33b i 82b).

Fol. 35b - 63b; 11 redaka; (tekst 145 x 80). Pismo *nasḫī*. Bilješke na marginama i interlinearno. Kustode.

3878,3 R 1095, III

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač isti kao i prethodna dva djela 'Uṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja) u petak u podne 1170/1756-57. godine (bilješka na fol.33b i 82b).

Fol. 65b - 75b; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja napisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3878,4 R 1095, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao 'Uṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja) u petak u podne 1171/1757-58 (bilješka na kraju djela, fol.82).

Fol. 77b - 82; 17 redaka; (tekst 165 x 85). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama. Kustode.

3878,5 R 1095, V

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo iz morfologije arapskog jezika čiji je autor, prema većini izvora, Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573.

Početak (fol.84b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على محمد و آله أجمعين و بعد فإن كل كلمة إشتقاقية إن تجرد ماضيه المفرد المذكر الغائب عن حرف زائد يسمى مجردا و أصليا و إن إشتمل عليه يسمى مزيدا فيه ...

Kraj (fol.100b):

... و تعود اللام المحذوفة للجزم فيهما مفتوحة بدخولها نحو ليغزونّ و ليطوينّ و لم يغزونّ و لم يرمينّ و لم يطوينّ .

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela, ʻUṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja) 1170-1171/1756-58. godine (bilješka na fol.33b i 82b.).

Fol. 84b - 100b; 17 redaka; (tekst 165 x 85). Pismo *nasḫī*. U prvome dijelu djela brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a u drugome ostale bjeline. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1500; Ahlwardt VI, 6842; Gacek 290; Köprülü III, 598,5; az-Ẓāhiriyya 156.

3879,1 R 1865, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Ime prepisivača namjerno izbrisano. Ostala godina prepisa, nedjelja u podne u mjesecu ḏū al-q'ada 994/1586 (bilješka u kolofonu djela, fol.54a).

Fol. 1b - 54a; 210 x 155; 11 redaka; (tekst 145 x 95). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i tvrdom oštećenom kartonskom futrolom kožnog hrbata. Pismo *nasḫī*. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

Nekada je vlasnik rukopisa bio Muḥammad Faqīh (bilješka na fol.1a).

Na posljednjem zaštitnom listu pobožna pjesma na arapskom jeziku takozvana *mīmija*.

3879,2 R 1865, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo u drugoj dekadi mjeseca ḏū al-q'ada 994/1586. godine (bilješka na fol.93a).

Fol. 55b - 93a; 9 redaka; (tekst 120 x 100). Pismo *nasḫī*. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno. Kustode.

3880,1 R 2603, I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo krnjavo na početku.

Fol. 1a - 30b; 195 x 130; 17 redaka; (tekst 145 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine u prvoj polovini djela dok je u drugoj polovini deblji, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3880,2 R 2603, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo krnjavo na kraju.

Fol. 31b - 67b; 11 redaka; (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa djelom.

3881,1 R 2267, I

شرح دیباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 57b; 205 x 135; 11 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žut, tanji, hrapav. Listovi oštećeni vlagom. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen, bez prve korice poveza. Pismo *ta'līq*. Djelo je kombinovano od dijelova drugih rukopisa. Na nekim listovima tekst uokviren crvenom linijom a osnovni tekst ispisan crvenom tintom. Prva tri lista volantni. Kustode.

Na fol. 58 veća bilješka o sintaksi prijedloga u arapskom jeziku napisana na turskome jeziku.

3881,2 R 2267, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prilikom prepisivanja prepisivač je prepisao kraj (nekoliko redaka) al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* tako da je neko drugi naknadno dopisao kraj djela *al-Miṣbāḥ*.

Prepisao nepoznati prepisivač 1171/1757-58. godine (bilješka na fol.80b).

Fol. 59a - 81b; 13 redaka; (tekst 165 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst uokviren crvenom linijom. Kustode. Sitnije bilješke interlinearno i na marginama u vez sa djelom.

3881,3 R 2267, III

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao nepoznati prepisivač 1171/1757-58. godine (bilješka na fol.95a).

Fol. 82b - 95a; 9 redaka; (tekst 160 x 80). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

3882 R 2869

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Na fol. 35b namjerno zamrljana bilješka o prepisivaču.

Fol. 35; 160 x 100; 13 redaka; (tekst 105 x55). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa djelom. Između prve i druge folije prekid teksta.

3883 R 1789

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao soḫta 'Abdulmu'min 1026/1617. godine (bilješka na kraju djela, fol.31a).

Fol. 31; 195 x 140; 17 redaka; (tekst 155 x 80). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kožni, mekši bez kartonske obloge sa utisnutim sitnim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom, dok su primjeri uz komentar nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno.

Vakuf Memišage Kasumagića (pečat na više mjesta u rukopisu).

3884 R 1248

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1090/1679-80. godine (bilješka na fol.33a).

Fol. 33; 200 x 140; 15 redaka; (tekst 140 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3885 R 3471

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Sa prepisom završio nepoznati prepisivač u nedjelju mjeseca muḥarrama 1157/1744. godine (bilješka na fol.54b).

Fol. 54; 215 x 125; 13 redaka; (tekst 160 x 75). Papir temnobijel, deblji, hrapav, vlagom oštećen. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3886 R 2458

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu muḥarramu 982/1574. godine (bilješka na fol.85a).

Fol. 85; 185 x 110; 11 redaka; (tekst 110 x 50). Papir svjetložute boje, srednje debljine, glat, vlagom oštećen. Povez veoma lijep, kožni sa utisnutom rozetom u zlatnoj boji na koricama i klapni, obrubljen zlatnom linijom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i tačke u tekstu ispisani zlatnom bojom. Tekst djela uokviren debljom linijom sa nekoliko tanjih linija zlatne boje. Lijep unvan u kombinaciji zlatne i plave boje. Neke riječi osnovnog teksta ispisane crvenom tintom i zamrljane. Kustode. Bilješke na marginama i sitnije interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Memišage Kasumagića (pečat na više mjesta u rukopisu).

3887 R 2521

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela.

Fol. 18; 202 x 185; 15 redaka; (tekst 137 x 72). Papir svjetložut, srednje debljine. Rukopis bez korica ali uvezanih listova. Pismo *ta'līq*, lijep, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama rukopisa u vezi sa djelom.

3888 R 5304

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad u utorak između podne i ikindije 1140/1727-28. godine (bilješka na fol.).

Fol. 55; 200 x 145; 13 redaka; (tekst 140 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom pisane rukom prepisivača. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3889 R 729

الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح
AL-IṢLĀḤ FĪ ŠARḤ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

محمد بن يوسف القرماني قره پيري

Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī Qara Pīrī, um. 886/1481

Superglosa na glosu komentara uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ*) napisao je prema većini izvora nepoznati autor, mada bi prema nekim naznakama u pojedinim izvorima (Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6545) autor mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389). Prema Katalogu biblioteke al-Qādiriyya (V,419) koji se poziva na Ḥāğī Ḫalīfu (II,1709) koji isto navodi, ova superglosa je komentar glose koju je napisao Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529. godine na navedeni komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Međutim, prema navedenim izvorima autor ove superglose Qara Pīrī je umro 45 godine prije autora glose al-Banbānija što donekle dovodi u sumnju navedenu tvrdnju.

Početak (fol.1b):

بسم الله الرحمن الرحيم و عليك الإعتماد يا كريم .

الحمد الله الذي له الكلمة العليا و المثل الأعلى و له أفعال اقتضت لإعراب وجوده ... و بعد فيقول الفقير المعترف بالتقصير پير محمد بن يوسف ... لما كان الأوراق المجموعة لإعراب ديباجة المصباح غير مقصورة على إعراب هذا الكتاب ... شرحتها شرحًا تنحلّ به ألفاظها و معانيها و تكشف تركيباتهما و مبانيهما و سميته **بالإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح** ...

Kraj (fol.205a):

... **فهو الباب الخامس** أي يلزم ثبوت الباب الخامس **بالإستقراء** في آخر الكتاب و **أبوابه لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الباب الخامس .**

Prepisao nepoznati prepisivač između 998-1000/1589-1592. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.205b).

Fol. 205; 210 x 114; 19 redaka; (tekst 145 x 80). Listovi različite boje, tamnobijeli, svjetložuti i narandžasti, srednje debljine, hrapavi. Posljednja dvolisnica volantna. Povez tvrd, kožni sa rozetama na koricama i klapni, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentar nadvučen crvenom linijom.

Rukopis uvakufio al-ḥāğğ Muṣṭafā-āğā, dvorski aga za mekteb u svojoj džamiji u Mrkonjić gradu (Yeniğe Yayče, bilješka na prvoj unutarnjoj korici, fol. 1a, 2a i dr.).

Stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1709; A.M. II, 213; Ahlwardt VI, 6550/9; az-Ẓāhiriyya 290; al-Kaḥḥāla 12/134; al-Qādiriyya V, 419; Hasandedić 213.

3890 R 2566

حاشية على شرح ديباجة المصباح
ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 3815,4.

Preoisivač i vrijeme prepisa nepozanti.

Fol. 91; 197 x 110; 18 redaka; (tekst 140 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i preklopu. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom. Na prve dvije stranice tekst uokviren linijom crvene boje.

Na posljednja dva zaštitna lista više stihova na turskome jeziku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6547 i 6550/10; Dobrača I, str. 245; Köprülü III, 591; al-Qādiriyya V,419.

3891 R 6583

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀǦA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 3815,4.

Prepisao ḥāǧǧī Muṣṭafā ... (?) (bilješka u kolofonu djela, fol.76a). Na istoj stranici druga bilješka da je ovaj rukopis sravnjen sa rukopisom koji je sravnjen sa autografom.

Fol. 76; 175 x 130; 19 redaka; (tekst 135 x75). Papir žut srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kožni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom a tekst glose nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa djelom.

Na trećem zaštitnom listu veća bilješka kao gramatička analiza basmale.

Vakif Strnak al-ḥāǧǧ Muḥammad efendī (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Na fol. 2a na margini bilješka da je vakif rukopisa ḥāǧī Ḥusayn.

Rukopis je iz Odbora islamske zajednice Stolac.

3892 R 3373

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀǦA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Djelo je prepisano bez uvodnog dijela (Pogl. 3815,4.) tako da počinje sa (fol.1b):

قال الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادٌ لا يصل إلى التصوري بحقيقة كنهه كل من يجد في اكتسابه بأيّ طريق كان من النظر و الرياضة ...

Prepisao al-Ǧalil b. Ḥasan (bilješka na fol.87a).

Fol. 87; 210 x 155; 18 redaka; (tekst 130 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez noviji kartonski sa platnenim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentar nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa muderris 'Uṯmān b. Muharram (bilješka na fol. 1a

3893 R 941

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀǦA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Djelo je prepisano bez uvodnog dijela tako da počinje isto kao 3892.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 77; 205 x 130; 23 redka; (tekst 143 x 73). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentara nadvučen crvenom linijom.Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa djelom. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada bio 'Alī b. 'Uṯmān (bilješka sa pečatom na prvome zaštitnom listu).

3894 R 2463

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀǦA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Djelo je prepisano bez uvodnog dijela tako da počinje isto kao 3892.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm početkom mjeseca ša'bāna 1083/1672. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.83b).

Fol. 83; 185 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i platnenim povezom na uglovima korica. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom dok je tekst djela uokviren crvenom linijom većim dijelom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke. (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3895,1 R 2909, I

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البَنْبَاني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 3815,4.

Prepisao nepoznati prepisivač zadnji dan (yawm aš-šakk) mjeseca ša'bāna 947/1540. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.63b).

Fol. 1b - 63b; 180 x 130; 21 redak; (tekst 130 x 90). Papir svjetložut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa oštećenim kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentar nadvučen crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama. Na prve dvije stranice tekst djela, uokviren dvjema crvenim linijama. Inače, tekst na ove dvije stranice je od drugoga prepisivača i između njih i nastavka teksta slijedi stranica na fol 2b samo sa raznim bilješkama bez teksta djela tako da nedostaje manji dio teksta.

Vlasnici rukopisa bili 'Abdurraḥmān b. Nu'mān Maylī i al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muḥammad (bilješke na fol.1a).

Na fol. 104b bilješka da je vlasnik rukopisa bio i Ḥusayn b. Naṣḥ a na posljednjem zaštitnom listu još i Sayyid Sa'duddīn Šākir ... (?)

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3895,2 R 2909, II

شرح أبيات ضوء المصباح

ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Komentar stihova od nama nepoznata autora navedenih kao primjeri u al-Isfarā'īnījevu djelu *Ḍaw' al-Miṣbāḥ* a što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*.

Početak (fol.66a):

الحمد لله الذي شرف نوع الإنسان و خصصه من الأنواع بالنطق و البيان و جعله عالمًا بأصول الفصاحة ... أما بعد فهذه فوايد لأبيات الضوء هي للبيان مصابيح ...

و بعد غد يا لهْفَ نَفْسِي مِنْ غَدٍ
اذا راح أصحابي و لستُ برايح

أما اللغة فقوله يا لهْفَ نفسي من التلهف و هو التحسر...

Kraj (fol.71b):

... و أما الإستشهاد فعلى أن كلمة رُبَّ تكون مضمرة بعد بل كما تكون مضمرة بعد الفاء نحو قوله بل بلد ذي صعد أي بل رُبَّ بلد .

Prepisao nepoznati prepisivač 925/1519. godine (bilješka na kraju djela, fol.71b).

Fol. 66a - 71b; 17 redaka; (tekst 135 x 95). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a stihovi nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 72a kraj djela *Šarḥ al-Binā'* koje je napisao 'Abdulgani Efendi, um. (?) a koje je prepisao nepoznati prepisivač 24. muḥarrama 1060/1650. godine (bilješka na kraju djela).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6534; az-Ẓāhiriyya 223; Kıbrıs 640.

3895,3 R 2909, III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

سيد أحمد بن مصطفى اللالي

Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 3745,2.

Djelo je nepotpuno, nije do kraja prepisano.

Prepis završio nepoznati prepisivač u petak poslije ikindije namaza 25. muḥarrama 1060/1650. godine (bilješka na fol.76b).

Fol. 72b - 76b; 21 redak; (tekst 150 x 70). Pismo *nasḫī*. Komentar pisan po sistemu pitanja i odgovora (فإن قيل - قلنا). Posljednji listovi volantni.

3895,4 R 2909, IV

حاشية على الوافية في شرح الكافية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-WĀFIYA FĪ AŠ-ŠARḤ AL-KĀFIYA

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī,
740/1339 - 816/1413

Glosa na djelo *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya* iz gramatike arapskog jezika. Na Ibn al-Ḥāǧibovo djelo *al-Kāfiya* iz gramatike arapskog jezika, između ostalih komentar pod nazivom *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya* napisao je i Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astārābādī (645 - 715/ 1247 - 1315). To je, u stvari, jedan od tri komentara ovoga djela od istoga autora koji se, s obzirom na obim, naziva još i *al-Mutawassiṭ*.

Početak (fol.77b):

قوله **اعلم أن معرفة هذا الحد** حدّ الشي، ما يبيّن ماهيته قوله **موقوفة على معرفة اللفظ و الوضع و المعنى و المفرد** لأن معرفة المركب موقوفة على معرفة أجزائه ...

Kraj (fol.104b):

... يصحّ كونه مساويًا حالاً منه بل هو راجع إلى الوادي لأن أخوف أفعل بمعنى المفعول كما شهر لكن يصحّ جعله تمييزاً عن أخوف بتأويل المصدر كما ذكر و الله أعلم بالصواب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 104b; 19 redaka; (tekst 135 x 80). Pismo *ta'līq*. Tekst glose citiran sa قوله ispisano crvenom tintom. Na nekoliko prvih lista tekst djela uokviren crvenom linjom. Bilješke na marginama u vezi sa djelom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; A.M. I, 728; az-Ẓāhiriyya, 147.

3896,1 R 1884, I

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البنّباني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 3815,4.

Prepisivač nepoznat kao i vrijeme prepisa.

Fol. 1b - 84b; 195 x140; 19 redaka; (tekst 150 x 80). Papir žućkast različite debljine, djelimično hrapav i glat. Povez tvrd kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Rukopisu pripada i tvrda kartonska futrola sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen u početku crvenom a kasnije crnom linijom. Kustode.

Vakuf Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

3896,2 R 1884, II

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

سعد الدين سعد الله البردعي

Sa'duddīn Sa'dullah al-Barda'ī, um. (?)

Komentar az-Zamaḫšarījeva djela *al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.87a):

اللهم إنا نريد أن نتشبه بمن يحمدك على آلائك و أن نتشبث بأذيال من يشكرك لنعمائك على ما هديتنا إلى لغة قوم خير الأنبياء، منهم ... و بعد فيقول المفرط في التفريط المتعسف المتمادي في التوريط سعد الدين سعد الله ... من سكان أراضي البردع ... لما رأيت الموجز المعروف بأنموذج ...

Kraj (fol.154a):

... و وجه ترك هذه الأصناف و عدم شيوعها في إطلاقات حرش اليربوع و الضبّ الماضغة لقصوره الحمد لله على الدوام على منّه علينا بالإتمام.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 87a - 154a; 27 redaka; (tekst 150 x 100). Pismo *nasḫī-ta'līq*, sitniji. Komentar pisan po sistemu قوله . أقول, odnosno قال istaknuto crvenom tintom. Rijeđe bilješke na marginama u vezi sa djelom.

Izv.: Ahlwardt VI, 6518; A.M. 229; az-Ẓāhiriyya 278.

3896,3 R 1884, III

لغت فرِشتَه أوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTEOĠLU

عبد اللطيف عز الدين بن عبد المجيد فرشته اوغلي

'Abdullaṭīf 'Izuddīn b. 'Abdulmağīd Firišteoglu, um. 824/1421

Arapsko-turski rječnik napisan u stihu i podijeljen prema metrovima koji su ispisani crvenom tintom kao i brojevi poglavlja. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol.156b):

حمد ثابتدر اول الله كه عالمي علمايله   بزتدي عنايت نظريله كوكللرين ...

Kraj (fol.168b): Djelo nije do kraja prepisano.

... مدينه بيوك شار سقلمش نه منهوش

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 156b - 168b; 11 redaka (tekst 150 x 110). Pismo *nasḫī*. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno.

Izv.: Karatay T, 2005-07; Götz 467.

3896,4 R 1884, IV

فالنامه

FĀL-NĀME

Djelo o gatanju na perzijskom jeziku od nama nepoznatog autora urađeno, kako se navodi u uvodu, na temelju djela 'Abdullaha 'Abbāsa, Ḥasana Baṣrīje i Faḫruddīna ar-Rāzīja. Djelo je raspoređeno prema slovima arapske abecede tako što prema autoru svako slova simbolizira jednog Božijeg poslanika. Tako se poslije stihova sa određenim slovom tumači njihov sadržaj.

Početak (fol. 171b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على خير خلقه محمد و آله أجمعين أما بعد بد انكه اين فال بيست و نه حرفست چون كسي را مهتمي باشد از خير و شر انكشت به حروف نهد احوال او را از خير و شر با او بگويد و هرچه اشارت كند ماموران باشد ...

الف آمد بفالت اي دل افروز   نكوتر كردد احوالت همه روز ...

Kraj (fol.182b):

Djelo nije do kraja prepisano. Završava se sa slovom "h".

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 171b - 182b; 13 redaka; (tekst 145 x 10). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Počeci poglavlja, odnosno slovo iz abecede kojim počinju stihovi, ispisani crvenom tintom. Kustode.

3897 R 2653

الحمدية (حاشية على شرح ديباجة المصباح)

AL-ḤAMDIYYA (ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ)

Glosa na drugi dio kometara uvoda al-Muṭarrizijeva djela *al-Misbāh* iz sintakse arapskog jezika od nama nepoznata autora. Komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* (*Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ*) napisao je prema većini izvora nepoznati autor, mada bi prema nekim naznakama u pojedinim izvorima (Ḥ. Ḫ. 1709; Ahlwardt VI, 6545) autor mogao biti Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (um. 792/1390 ili 791/1389).

Početak (fol.1b):

قوله أما الكلمة فإن قلت لم قال الشارح الفاضل أما الكلمة و لم يقل إما اسم أو فعل أو حرف قلت إطلاق لفظ الكلمة على إما دون إطلاق الحرف ...

Kraj (fol.43a):

... اعلم أن الحصر على ستة أقسام حصر عقلي و جعلي و وقوعي و استقرائي و عزمي و شرعي و إنما تركت لئلا يطول الكتاب. تمت الكتاب

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ḏū al-qa'da 963/1556. godine u Istanbulu u dijelu koji se zove Maqām Ibrāhim-paša al-ğadīd (bilješka u kolofonu djela, fol.43a).

Fol. 43; 190 x 125; 15 redaka; (tekst 130 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez čvrst, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Glosa pisana sistemom قوله - فإن قلت - قلت. Tekst uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na koricama napisan naslov djela حمدية شرح ديباجة a prije početka djela na fol. 1b شرح ديباجة حاشيه سي المسمى بالحمدية.

Vakuf Elči Ibrahim-paše, guvernera Bosne (pečat i bilješka na fol. 43a) za svoju medresu (pečat medrese fol. 1b i 43b).

3898 R 3160

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil.
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Rukopis prepisan 934/1527. godine od strane nepoznatog prepisivača (bilješka na fol.174a).

Fol. 174; 175 x 125; 13 redaka; (tekst 115 x 65). Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez kožni sa utisnutim rozetama. Pismo *nashī*. Kustode. Tekst osnovnog djela citiran sa قـوله ispisano crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke koje se odnose na tekst djela.

Vlasnici rukopisa su nekada bili Kamāluddīn koji je došao u posjed rukopisa 1113/1701. godine, zatim Šamsuddīn Muḥammad, bivši kadija u Halepu, zatim Ḥaṣakī Muḥammad-āġā Oġlū 'Abdulbāqī Muḥammad (bilješke na drugom zaštitnom listu) i al-ḥāǧǧ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Murtaḍā Roznāmeǧi.

Vakuf 'Abdulbāqī-efendī Ǧīno-zade (bilješka sa pečatom na drugom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1708; A. M. II, 134; Ahlwardt VI, 6532; Flügel I, 164; GAL. G II, 293; GAL S II, 514; Küprülü II, 1496; az-Ẓāhiriyya 582.

3899 R 5006

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 105; 180 x 130; 17 redaka; (tekst 125 x 80). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd kožni sa klapnom, oštećen. Pismo *nashī-ta'līq* mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom.

Vakuf Aḥmad b. Muṣṭafā (bilješka i pečat na fol.1a).

Rukopis iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3900 R 4867

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1091/1680. godine (bilješka na kraju djela, fol. 119b).

Fol. 119; 205 x 150; 19 redaka; (tekst 160 x 170). Papir manobijel, srednje debljine, oštećen vlagom. Ima volantnih listova i laga. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Tekst djela kao i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

3901,1 R 4665, I

مقدمة الضوء

MUQADDIMA AḌ-ḌAW'

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,2.

Da je ovo uvodni dio djela *aḍ-Ḍaw' fī al-Mīsbāh* vidi se na njegovu kraju kako se završava.

Kraj (fol.4b):

... و الله ولي التوفيق و بتحقيق الأمنية حقيق و هو حسبنا و نعم المعين قال ناصر الدين أبو
المكارم المطرزي رحمة الله عليه قوله **أما بعد حمد الله** ...

Prepisao Ṭāhir b. Mūsā b. Rasūl 856/1452. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol.123b).

Fol. 1b - 4b; 180 x 140; 13 redaka; (tekst 115 x 85). Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nashī-ta'līq*. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada je bio Sayyid Nūrī Ḥasan b. aš-šayḫ Sayyid Muḥammad, vaiz u Muṣṭafā-pašinoj džamiji (bilješka na trećem i četvrtom zaštitnom listu)..

Rukopis došao u Gazi Husrev-begovu biblioteku iz Odbora Islamske zajejednice Mostar.

3901,2 R 4665, II

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao Ṭāhir b. Mūsā b. Rasūl 856/1452. godine (bilješka na kraju djela, fol.123b).

Fol. 5b - 123b; 180 x 140; 13 redaka; (tekst 115 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3902,1 R 6534, I

مقدمة الضوء

MUQADDIMA AḌ-ḌAW'

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 3b; 230 x 150; 19 redaka; (tekst 150 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni od vlage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Lage volantne. Pismo nasḫī-*ta'līq*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3902,2 R 6534, II

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 3b - 135a; 19 redaka; (tekst 150 x 65). Pismo nasḫī-*ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3903 R 4954

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Oruč u mjesecu rabī' al-āḫiru 1018/1609 (bilješka na kraju djela, fol. 155b).

Fol. 155; 195 x 115; 17 redaka; (tekst 155 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3904 R 4666

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 161; 200 x 140; 13 redaka; (tekst 150 x 85) do fol.118. Od fol.119; 15 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine.

Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo od dva prepisivača, *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran do fol. 118 a dalje *ta'līq*, takođe mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3905 R 6705

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 143; 205 x 140; 13 redaka; (tekst 145 x 95). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Cvrčak (Mehmeda) Ahmed-efendija, imam iz Domislice (Novi Šeher) 11.07.1979. godine.

3906 R 766

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao Mūsā u mjesecu rabī' al-awwalu 1030/1620-21. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.139a).

Fol. 139; 210 x 150; 13 redaka: (tekst 155 x 90). Papir tamnobijel, deblji glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, manje oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, pri kraju djela ispisano crvenom tintom, kao i naslovi poglavlja na početku djela, dok su u nastavku ostale praznine sa neispisanim poglavljima. Kustode. Interlinearno i na marginama rjeđe bilješke u vezi sa djelom.

3907 R 3461

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje kraj djela, nekoliko listova od četvrtog poglavlja.

Fol. 150; 200 x 138; 17 redaka; (tekst 145 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Osnovno djelo citirano sa *qawluhu* pisano crnom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

Vakif al-ḥāğğ Muḥammad-paša (bilješka i pečat na fol.1a).

Rukopis iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3908 R 3402

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī 1023/1614-15. godine (podatak u kolofonu djela, fol.89b).

Fol. 89; 215 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 70). Papir tamnobijel, tanji, glat sa dosta listova smeđe boje. Lage volantne. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i naslovi poglavlja. Kustode. Na nekoliko prvih listova tekst djela uokviren crvenom linijom. Dosta bilježaka interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa nekada bio Aḥmad, muftija u Mostaru kao i Ḥusayn b. 'Alī (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Munir Šahinović.

3909 R 1517

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 156; 205 x 150; 11 i 13 redaka: (tekst 135 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen, otkinute klapne. Pismo *nasḫī* na prvih deset listova a ostalo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i nazivi poglavlja. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno uvezi sa djelom na prvih nekoliko listova.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3910 R 527

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 115; 235 x 170; 15 redaka; (tekst 140 x 100). Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i nazivi poglavlja. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa 1080/1669. godine postao Darwīš Nūḥ b. Arslan iz Donjeg Vakufa (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Vakuf Ḥrōmo-zāde Ṣāliḥ-efendī (pečat na više mjesta u rukopisu).

3911 R 1487

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil.
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepis rukopisa završio Sulaymān b. Muḥammad posljednjeg dana rabī' al-awwala 1128/1716. godine (bilješka na kraju djela, fol. 149a).

Fol. 149; 200 x 145; 15 redaka; (tekst 140 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i nazivi, odnosno počeci poglavlja, sa ponekom prazninom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje sa još tri tanje linije crne boje. Ostatak teksta djela kao i margine uokvireni crvenom linijom.

3912 R 3564

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil.
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 98; 205 x 150; 15-19 redaka; (tekst 155 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio 28. 10. 1950. godine Muftić Enis iz Banja Luke (bilješka o poklonu na posljednjem zaštitnom listu).

3913 R 804

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Prepisivač ispustio da prepiše dva do tri reda na kraju djela.

Fol. 164; 190 x 130; 13 redaka; (tekst 145 x 70). Papir izmiješan bijele i žute boje, deblji, glat. Nekoliko prvih listova volantni. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, manje oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Vlasnik rukopisa 1192/1778. godine bio Šayḫ-zāde munlā Ḥasan b. munlā Muṣṭafā (bilješka na unutarnjoj strani zadnje korice).

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na fol.1a).

3914 R 2098

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao nepoznati prepisivač (ime namjerno zamrljano) u mjesecu rağabu 1026/1617. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.166b).

Fol. 166; 195 x 135; 13 redaka; (tekst 135 x 68). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Osnovni tekst citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Na prva dva zaštitna lista razne bilješke iz jezika i hadisa.

Vlasnik rukopisa nekada bio izvjesni 'Umar kao i Ibrāhīm b. Aḥmad koji je došao u njegov posjed 6. muharrama 1175/ 1761-61. godine (bilješke na posljednjem zaštitnom listu).

Vakuf Ğīno-zade (bilješka sa pečatom na fol.1a).

3915 R 2195

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1040/1630. godine odnosno 1045/1635-36. godine kada je dopisao nekoliko posljednjih redaka koji su ostali nenapisani (bilješke u kolofonu i na kraju djela, fol.112a).

Fol. 112; 205 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, djelimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa djelom. Kustode.

Vlasnik rukopisa nekada bio munlā Ṣāliḥ b. Ḥusayn-efendī iz Rogatice (Čalabī Pāzār) iz Sinan-vojvode mahale (bilješka na prvom zaštinom listu).

3916 R 2710

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepis rukopisa završio Ṣāliḥ b. 'Alī al-Pūžagawī (Požegija) u ponedjeljak, između podne i ikindije, u mjesecu ğumād al-āḫira 1077/1666. godine u Sarajevu u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka na fol.146b).

و قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة و الأوراق اللطيفة في شهر جمادي الآخر في يوم الإثنين بين صلاة الظهر و العصر على يد العبد الضعيف النحيف المسكين الفقير الحقير قليل العمل كثير الأمل صغير الإحسان كبير العصيان الراجي إلى رحمة الله تعالى صالح بن علي البوژه غوي في شهر سراي بمدرسه، خسروبك سنة سبع و سبعين و ألف تمام .

Fol. 146; 205 x 145; 15 redaka; (tekst 145 x 75). Papir žućkast srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, manje oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa nekada bio munlā Muṣṭafā b. Šayḫ Ṣāliḥ-efendī al-Pūžagawī (Požegija, bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

Na prva dva zaštitna lista razne bilješke iz jezika i hadisa kao i nekoliko stihova.

3917 R 4067

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Na fol.1a bilješka o prepisu namjerno zamrljana ali se može pročitati da je rukopis prepisan u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru.

Fol. 129; 205 x 145; 15 redaka; (tekst 150 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, malo oštećen i odvojen od listova. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Bilješke u vezi sa djelom na marginama i interlinearno. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom do fol. 120. Kustode.

Na prva dva lista rukopisa razne bilješke iz jezika, hadisi i nekoliko stihova.

Na posljednje listu rukopisa dova za slaganje među supružnicima.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3918 R 4090

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepis završio 'Alī b. Isḥāq b. Ḥasan b. Yaḥyā u posljednjoj trećini mjeseca ṣafara 1065/1654. godine (bilješka na kraju djela, fol.160a).

Fol. 160; 200 x 130; 15 redaka; (tekst 145 x 65). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni sa utisnutim rozetama, oštećene klapne. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na unutarnjoj stranici prve korice više bilježaka o rođenju i smrti sa početka dvanaestog hidžretskog stoljeća.

Na prvih osam zaštitnih listova dosta raznih bilježaka uglavnom iz jezika kao citati iz pojedinih djela, poneki hadis i jedna fetva na turskom jeziku na prvome zaštitnom listu.

Vlasnik rukopisa bio 'Alī b. Ḥasan al-Mūstārī (iz Mostara) Ğābī (Džabić) koji je naslijedio rukopis od svojega djeda 'Umar- efendije (bilješka na posljednjem zaštitnom listu rukopisa.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru. (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3919 R 2481

ضوء المصباح مختصر المفتاح
ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1055/1645. godine (bilješka nakraju djela, fol.109b).

Fol. 109; 195 x 120; 19 redaka; (tekst 128 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, lijepo ispisan. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i nazivi poglavlja. Kustode. U prvoj polovini rukopisa dosta bilježaka na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Tekst djela na prvih nekoliko listova uokviren crvenom linijom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3920 R 5049

ضوء المصباح مختصر المفتاح
ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje više listova na početku.

Fol. 54; 205 x 150; 15 redaka; (tekst 145 x 70). Papir tamnobijel, deblji. Povez tvrd kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. U tekstu ostale praznine za označavanje osnovnog teksta sa *qawluhu*. Kustode.

Na posljednja dva zaštitna lista razne bilješke iz jezika.

Rukopis iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3921 R 5158

ضوء المصباح مختصر المفتاح
ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Rukopis je krnjav na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 167; 195 x 125; 13 redaka; (tekst 140 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, oštećen vlagom. Povez tvrd kožni. Sačuvana samo prva korica sa hrbatom, oštećena i ona, takođe. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa qawluhu i nadvučen crvenom linijom. Sitnije bilješke interlinearno i na marginama.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3922 R 4009

ضوء المصباح مختصر المفتاح
ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Nedostaje skoro prva polovina rukopisa.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 45; 205 x 130; 17 redaka; (tekst). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3923,1 R 1548, I

ضوء المصباح مختصر المفتاح
ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao Ibrāhīm b. Kīwān 10. muḥarrama 1055/1645-46. godine (bilješka na fol.163a).

Fol. 1b - 163a; 200 x 130; 15 redaka; (tekst 142 x 58). Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa malim oštećenjima usljed vlage ali čitak. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i naslovi poglavlja. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela, naročito na početku djela.

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

3923,2 R 1548, II

رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح

RISĀLA ḤĀLLA LI ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

إسماعيل بن علي

Ismā'īl b. 'Alī, um. (?)

Komentar stihova navedenih kao primjeri u al-Isfarā'īnījevu djelu *Ḍaw' al-Miṣbāḥ*, što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Više pogl. 3849,2.

Početak (fol. 165b):

الحمد لله الذي بسط الأرض و رفع السما، و تفرد بالعظمة و الكبريا، الذي لا يجري في ملكه إلا ما شا، ... أما بعد فيقول العبد الفقير إلى رب الغني إسماعيل بن علي عفى عنهما الملك العلي هذه **رسالة حالّة لأبيات الضوء** ...

Kraj (fol.177a):

... **و قوله** أقوم خبر مبتدأ مقدم على المبتدأ و هو آل حصن **و قوله** أم نسا، عطف على قوله أقوم و الإستشهاد على أن القوم يستعمل للرجال دون النسا، كما قال زهير:

أقوم آل حصن أم نسا، . تمت بعون الله تعالى .

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Ibrāhīm b. Kīwān 1055/1645-46. godine (bilješka na fol.163a).

Fol. 165b - 177; 21 red; (tekst 162 x 72). Pismo *ta'līq*. Stihovi vokalizirani. Ostale bjeline za označavanje navođenja stihova. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya, 201; TÜYATOK V/07, 3759.

3924,1 R 5794, I

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil,
um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Prepisao 'Alī b. Aḥmad b. Yūsuf u mjesecu muḥarramu 987/1579. godine u medresi مناي (bilješka na fol.142b).

Fol. 1b - 142b; 210 x 150; 13 redaka; (tekst 140 x 75). Papir žućkast, deblji. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne, prilično oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Tekst djela kao i margine uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Muḥammad b. Maḥmūd al-Busnawī (bilješka i pečat na prvome zaštitnom listu).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3924,2 R 5794, II

شرح أبيات ضوء المصباح

ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Komentar stihova od nama nepoznata autora navedenih kao primjeri u al-Isfarā'īnījevu djelu *Ḍaw' al-Miṣbāḥ* a što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*.

Početak (fol.144b):

و بعد غد يا لهْفَ نَفْسِي مِنْ غدٍ   اذا راح أصحابي و لستُ بِرَايِحِ

لإعراب بعد فيه منصوب على الظرفية العامل فيه لهف أو حرف النداء، و هو يا قوله لهف منصوب منصوب لعدم وقوعه موقع الخطاب ...

Kraj (fol.150a):

... **بل بلد ذي صعد و أصباب** بل: متعلق بعامل محذوف أي سرت ربّ مفازة ذي: صفة بلد و أصباب: معطوف على صعد . تمت الأبيات بعون الله الملك العزيز العلام .

Prepisao isti prepisivača kao i prethodno djelo 'Alī b. Aḥmad b. Yūsuf u mjesecu muḥarramu 987/1579. godine u medresi ... (?) (bilješka na fol.142b).

Fol. 144b - 150a; 19 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *nashī*. Stihovi nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela kao i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 6535.

3925,1 R 1602, I

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Sa prepisom završio Muṣṭafā b. Yūsuf u četvrtak u jutro u mjesecu rabī' al āḫiru 1027/1618. godine u Bayram-ğāzīnoj medresi (bilješka na fol.122a).

Fol. 1b - 122a; 210 x 155; 15-17 redaka; (tekst 125-130 x 75-80). Papir tamnobijel, deblji. Umjesto izgubljenih listova naknadno ubačeni drugi ispisani od strane drugih prepisivača. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i preklopu, malo oštećen. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom kao i nazivi poglavlja. Tekst djela ukviren crvenom linijom u prvome dijelu rukopisa. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Jednostavan unvan koji se sastoji od kombinacije crvene i plave boje bez upisanog naslova djela. Fol. 2 bez teksta djela.

Rukopis iz Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

3925,2 R 1602, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 129b - 155b; 17 redaka; (tekst 155 x 90). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3926 R 2731

الإصباح في شرح المصباح

AL-IṢBĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

محمد بن محمد بن أبي البركات الأقسرائي (الأقراني، الإيراني)

Muḥammad b. Muḥammd b. Abī al-Barakāt al-Aqsarā'ī (al-Aqrānī, al-Īrānī), um. 780/1378

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Misbāḥ* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله المدعو بأحسن أسمائه و أشرف صفاته المحسن إلى كافة البرية من الهداة و عصاته ... سألني الأخلاء الذين مالوا إلى علم الإعراب و اهتزّت إليه نفوسهم و تعلقت به رغبتهم أن أكتب مختصرا في شرح المصباح ... **و أصحابه مؤيّد الإسلام** اعلم أن إما للتخيير و هي حروف يبدأ بعدها الكلام و تتضمن معنى الشرط ...

Kraj (fol. 180b):

... (fol.179a) كلام يدل على المضمر إلا أن هذا الدليل مؤخر فينقص عن درجة الأول و كذلك قوله (تعالى) «و القمر قدرناه» تقديره و قدرنا القمر قدرناه أضمر الأول لدلالة الثاني عليه. و الله أعلم بالصواب .

Na istoj stranici neposredno nakon kraja djela slijedi tekst na dvije stranice koji se odnosi na spomenuto djelo a u kojemu autor govori o razlozima njegova pisanja.

ألف هذا المختصر محمد بن محمد الأقراني مضمنًا فيه الدلايل ... (fol.180b) **جمعت هذا** المختصر ... و سميته **الإصباح في شرح المصباح** ليكون معينًا في دركه هاديًا إلى طلب قربته أتممته حامدًا (الله تعالى) و مصليًا على النبي محمد سيد الأنام و على آله و أصحابه الكرام.

Prepisao 'Alī b. Ḥasan b. Safarī al-'Izzī u mjesecu šawwālu 832/1429. godine u medresi al-Ḥanafiyya u Gazi (bilješka u kolofonu djela, fol.180b).

Fol. 180; 180 x 140; 17 redaka; (tekst 125 x 90). Papir žućkast, deblji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa 1280/1863. godine bio Ḥamza Mu'allim-zāde (bilješka na fol.1a).

Rukopis uvakufio Muṣṭafā-beg Ğanatī (Dženetić) b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na margini fol.1b).

Izv.: Ḫ.Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6537; GAL G I, 293; az-Ẓāhiriyya 14.

3927 R 2386

شرح المصباح
ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

علاء الدين علي بن محمد البسطامي مصنفك
'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Busṭāmī Muṣannifak,
803/1400 - 875/1470

Na početku djela autor ističe da je prije ovoga djela bio već napisao jedan komentar al-Muṭarrizijeva djela *al-Miṣbāḥ* u kojemu se ograničio na komentarisanje pojedinih izraza u *al-Miṣbāḥu* ali, pošto je vidio da većina uleme predaje iz ovoga njegova komentara i pošto su tražili od njega da napiše drugi opširniji komentar ovoga djela, on je to i učinio (pogl. fol.1a), tako da je sa pisanjem novoga komentara završio u mjesecu šawwālu 824/1421. godine u dvadeset i prvoj godini života (pogl. fol.183a).

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل علم النحو مفتاحا لحل عويصات مشكلات كلامه و كلماته و مصباحا
ليستضيئ بضوءها في معرفة أحاديث نبيه و معجزاته ... (fol.2a) **أما بعد حمد الله ذي**
الإنعام وأقول و أنا الفقير المحتاج إلى رحمة الله الحامي شيخ علي بن مجد الدين الشاه دودي
البسطامي ...

Kraj (fol.182b -183a):

... و منها قولهم كلهما و تمرا تقديره أعطني كلهما و تمرا حذف الفعل لدلالة الحال عليه و
منها قولهم كل شيء ... حذف الفعل لدلالة الحال عليه و منها قولهم كلا هما و تمرا أي لي كلا

هما و ودتي تمرا و بالجملة فهذا باب واسع و فيما ذكرنا كفاية فإن لم يستضيء بمصباح لم
يستضي، فلنقبض عنان القلم في هذا المقام حامدين لله ذي العمل و الإنعام و مصلين على
أفضل رسله محمد سيد الأنام ... فلقد وفّق الله ... عبده الضعيف شيخ علي ابن مجد الدين ابن
محمد بن مسعود بن محمود الشاهرودي البسطامي ... لقد قضى ذلك في غرة شهر الله المبارك
شوال سنة أربعة و عشرين و ثمانمائة من الهجرة النبوية على صاحبها الصلاة و التحيات ... و
الله ... و لقد كان هذا الحقير الفقير يومئذ ابن إحدى و عشرين سنة فلله الحمد أولاً و آخراً و
ظاهرا و باطنا تم

Prepisao Ḫalīl b. Luṭfullah u Konji (sitna bilješka na kraju zadnjeg zaštitnog lista) u drugoj dekadi mjeseca ṣafara 1056/1646. godine kako stoji u bilješci slovima napisanoj dok je ispod bilješke napisana 1060/1650. godina kao godina završetka prepisa.

Fol. 183; 200 x 145; 21 redak; (tekst 150 x 100). Papir tamnobijel, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫta'līq*. U početku osnovni tekst ispisan crvenom tintom, kasnije nadvučen crvenom linijom a u više od polovine drugoga dijela neoznačen, osim što su ostale bjeline u tekstu, vjerovatno za njegovo isticanje. Kustode. Na prve dvije stranice tekst djela uokviren sa dvije crvene i jednom crnom linijom u sredini.

Na fol.1a bilješke o bivšim vlasnicima rukopisa:

Ḥifḍī 'Abdurraḥmān, u vrijeme kupovine rukopisa kadija u Konji, zatim munlā Muḥammad b. 'Alī, zatim munlā Muhammad i kadija al-ḥāğğ Muṣṭafā.

Vakuf Sīm-zāde medrese u Sarajevu (bilješka na fol. 2a).

Izv.: Ḫ.Ḫ. II, 1708; A.M. I, 735; Ahlwardt VI, 6550/4

3928,1 R 4675, I

نور المصباح
NŪR AL-MIṢBĀḤ

يوسف بن عبد الملك بن (بخشيش) بخشايش قره سنان
Yūsuf b. 'Abdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Komentar al-Muṭarrizījeva djela al-Miṣbāḥ, u čijem se pisanju autor, kako i sam na početku rukopisa ističe, služio uglavnom al-Isfarā'inījevim komentarom istoga djela *Ḍaw' al-Miṣbāḥ*. Od nama dostupnih izvora samo Brockelman (GAL S I, 514) navodi ovaj komentar, ali bez imena njegova autora, dok Ḫ.Ḫ., Ḏayl (II, 560) u popisu djela ovoga autora ne navodi ovaj komentar. Kako i sam autor u uvodu djela ističe, ovaj komentar je napisao 866/1466. godine u gradu Marmara, vilajet Saruhan (Anadolija), što znači da je živio u devetom hidžretskom stoljeću, odnosno umro poslije navedene godine. Bilješka o vremenu nastanka ovoga djela nalazi se i u njegovu kolofonu, fol. 65b. Godina smrti autora 939/1532-33. koju navodi TÜYATOK (I 07, 408) malo je vjerovatna jer bi značio da je autor nakon završetka ovoga djela živio još 74 godine. Treba još istaći da A.M. (II, 560) navodi da je autor umro 852/1448. godine, dok Ḥ.Ḫ. (II, 1022) navodi da je bio živ oko 840/1436. godine. Prema tome, najrealnija godina smrti autora bi mogla biti ona koju navodi Ahlwardt (VI, 6610), 868/1463-64.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان و العقلاء ، و جعل لهم كل البهايم و الجهلاء ، و نوّر من أولئك
قلوب الظرفاء ، و سوّد من هؤلاء ، قلوب الخبلاء ، ... و بعد فيقول العبد يوسف بن عبد الملك بن
بخشش ... كتبنا شرحًا مسمّى بنور المصباح لكونه مأخوذًا من ضوء ، كتاب المصباح و ختمناه في
السادس و العشرين من شهر رجب و إبتدأنا به في غرة هذا الشهر المعظم ... سنة ست و ستين و
ثمانمائة ... في بلدة مرمر المعمور في ناحية صرخام...

Kraj (fol.65a-65b):

...(fol.65a) **ما سبق من الكلام** ثم إن الإسم المرفوع بهذا الإضمار قد يكون الفعل مضمر
يفسّره الظاهر نحو بل زيد خرج أي بل خرج زيد خرج و ليس ارتفاعه بالإبتداء ، ... (fol.65b)
إنما يخشى الله من عباده العلماء ، علماء ، أحوال الآخرة يقينًا فيقينًا ثم يقينًا و شهادة و ما تشاؤون
إلا إن يشاء ، الله رب العلمين و إلى الله ترجع الأمور. تمت كتابة نور المصباح في شعبان سنة ست
و ستين و ثمانمائة .

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl 20. ḏu al-ḥiǧǧa 1082/1672. godine (bilješka na kraju djela, fol.65b).

Fol. 1b - 65b; 210 x 155; 19 redaka; 150 x 85). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama mnogo bilježaka koje se odnose na tekst djela.

Na posljednjim zaštitnim listovima bilješke (izvodi) iz različitih djela i oblasti nauka.

Vlasnici rukopisa su bili aš-šayḫ 'Umar b. aš-šayḫ 'Īsā, vaiz u džamiji aš-šayḫ Abū Wafā', i Faḍl b. Aḥmad al-Mūstārī (iz Mostara), muderris u Travniku (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1022; GAL S I, 514; Ahlwardt VI, 6610; A.M. II, 560; TÜYATOK I 07, 408.

3928,2 R 4675, II

المعامل شرح العوامل
AL-MU'ĀMIL ŠARḤ AL-'AWĀMIL

يوسف بن عبد الملك بن (بخشيش) بخشايش قره سنان

Yūsuf b. 'Abdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Komentar al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* koji nama dostupni izvori ne spominju. Autor je, kako sam ističe u uvodu, navedeno djelo završio krajem ǧumād al- āḫira 865/1461. godine u gradu Marmara, vilajet Saruhan (Anadolija). Ni Ḥ.Ḫ., Ḏayl (II, 560) u popisu djela ovoga autora ne navodi ovaj komentar. Godina smrti autora 939/1532-33. koju navodi TÜYATOK (I 07, 408) malo je vjerovatna jer bi bilo da je autor nakon završetka ovoga djela živio još 74 godine. Treba još istaći da A.M. (II, 560) navodi da je autor umro 852/1448. godine, dok Ḥ.Ḫ. (II, 1022) navodi da je bio živ oko 840/1436. godine. Prema tome, najrealnija godina smrti autora bi mogla biti ona koju navodi Ahlwardt (VI, 6610), 868/1463-64.

Početak (fol.69b):

الحمد لله الذي خلق الأشياء ، كلها و من بينها علّم آدم الأسماء ، كلها و الصلوٰة على المرسلين و
الأنبياء ، و على آلهم و أتباعهم الأولين ... و بعد فيقول العبد يوسف بن عبد الملك **بن بخشش**
جزاهم الله خير الجزاء ، يوم التفتيش كتبنا شرحًا مسمّى المعامل للكتاب المتداول المسمّى **بالعوامل**
و ختمناه آخر جمادي الآخر سنة خمس و ستين و ثمانمائة في المرمر المعمور في ناحية صرخام ...

Kraj (fol.86b-87a):

... **فلا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** أي عنهما
معًا و إلا قد يستغني عن معرفتها و إن لم يستغن عن استعمالها نعم لا يستغني عن **معرفتها**
بالسليقة و من يطع الله و الرسول ...

Prepisao Muḥammad b. 'Ismā'īl 25. muharrama 1083/1672. godine (bilješka na kraju djela, fol. 87a).

Fol. 69b - 87a; 19 redaka; 150 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3929,1 R 5143, I

شرح المصباح
ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

مصطفى بن شعبان مصلح الدين السروري چلبي

Muṣṭafā b. Ša'bān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz gramatike arapskog jezika koje je autor prema bilješci u kolofonu djela završio u mjesecu rağabu 944/1537. godine.

Početak(fol.1b):

الحمد لله الذي جعل الفاعلين بأمره مرفوعات الدرجات و صير العاملين بقوله منصوبات الرايات و الصلوة على نبيه محمد ... و بعد فيقول العبد الفقير سروري الحقير لما كان كتاب المصباح لعلم النحو كالمفتاح و شرحه المسمّى بالضوء ... كان يحتاج ببالي في أوائل حالي أن أشرح له شرحًا يفصّل من المتن ... فشرحته عند قراءة بعض المتعلقات ...

Kraj (fol.128b):

... و في الإضمار على شريطة التفسير متأخرة عنه و لما كان بينهما تناسب من وجه و تفاوت من وجه قال قريب من هذا و لم يقل و منه. تم تأليف شرح المصباح بعناية الملك الفتاح في أوايل رجب المرجب من شهور سنة أربع و أربعين و تسعمائة على يد أضعف العباد المنان سروري بن شعبان عفا عنهما الرحمان. الحمد لله على التمام .

Prepisao nepoznati prepisivač 1040/1630-31. godine (bilješka na kraju djela, fol. 128b).

Fol. 2b - 128b; 190 x 140; 15 redaka; (tekst 140 x 70). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasḫi-ta'līq*. Komentar pisan sistemom *qawluhu - aqūlu* ispisano crvenom tintom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a mjestimično ostale neispisane praznine. Kustode.

Bivši vlasnici Aḥmad b. Ḥusayn (prvi zaštitni list), Muḥammad b. Maḥmūd (bilješka na fol.1a) i 'Abdullah b. Aḥmad-efendī Qara-zāde iz Gornjeg Vakufa (bilješka na fol. 153a).

Rukopis je iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: H.H. II, 1709; Ahlwardt VI, 6550/5; A.M. II, 434; Kaḥḥāla XII, 256.

3929,2 R 5143, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 129b - 153a; 15 redaka; (tekst 140 x 70). Pismo *nasḫi-ta'līq*. Kustode.

3930 R 1457

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

مصطفى بن شعبان مصلح الدين السروري چلبي

Muṣṭafā b. Ša'bān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Isto kao 3929,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1087/1676-77. godine (bilješka na kraju djela, fol.80a).

Fol. 80; 204 x 150; 19 redaka; (tekst 155 x 100). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Komentar pisan sistemom *qawluhu - aqūlu*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis otkupljen u Travniku za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

3931 R 5321

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

مصطفى بن شعبان مصلح الدين السروري چلبي

Muṣṭafā b. Ša'bān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Isto kao 3929,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1173/1759-60. godine (bilješka na fol.89b).

Fol. 89; 210 x140; 23 redka; (tekst 158 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren dvjema debljim linijama zlatne boje a na ostalim jednom crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom pisane rukom prepisivača.

Na kraju rukopisa bilješka o tome kada je navodno napisan ovaj komentar, prva trećina mjeseca ǧumād al-āḫira 988/1580. godine što je pogrešno s obzirom na godinu smrti autora.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3932 R 3940

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري

Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī al-Muskirī
(Opijač), um. 1138/1725-26

Komentar al-Muṭarrizijeva djela *al-Miṣbāḥ* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي لا يدخل (تدخل) نعماؤه تحت الإحصاء و لا يدرك (تدرك) آلاؤه بالإستقصاء نوّر قلوبنا بمصباح الإيمان و شرح صدورنا بضوء العرفان و الصلوة و السلام على من رفع ظلمات الجهل و الأصنا ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى المولى الغني القديم (القدير؟) إبراهيم بن إسماعيل الموستاري ... غير أن المختصر المسمّى بالمصباح بالنسبة إليها كالمفتاح ... فلما صرفت إلى تتبع مسائل هذا الفن مدة من الزمان ... صرفني صدق الهمة و في هذا الباب فور الرغبة أن أكتب له شرحًا لا مطوّلاً فيملّ إملالاً و لا مختصراً فيخلّ إخلالاً ...

Kraj (fol.99b-100a):

... و أما الثالث فنحو زيداً ضربت غلامه أي أهنت زيداً ضربت غلامه فإن إهانة المولى من لوازم ضرب الغلام و تم الكلام في هذا المقام بعون الله الملك العلام و قد وفقني الله سبحانه و تعالى لإتمام هذا الشرح ضحوة يوم الثاني عشر من ذي الحجة المباركة من شهور سنة عشرين و مائة و ألف من هجرة له من (مَنْ له) عالي الشرف فلله الحمد على نعمه العظام في كل صباح و مساء خصوصًا على هذه النعمة الجليلة العظمى و الصلوة و السلام على سيد الأنبياء و المرسلين و على آله و أصحابه في كل آن و حين .

Rukopis je najvjerovatnije autograf napisan 1120/1709. godine (podatak se nalazi u kolofonu djela, fol.99b-100a).

Fol. 100; 205 x 145; 21 redak; (tekst 145 x 75). Papir žućkast, beblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf al-Ǧumhūr (Džumhur) Muḥammad-efendije za Karađozbegovu medresu u Mostaru (bilješka na fol.1a).

Izv.: Šabanović, 442; POF X-XI, str. 33-53; Hasandedić 283 i 303.

3933 R 4640

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري

Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī al- Muskirī
(Opijač), um. 1138/1725-26

Isto kao 3932.

Prepisao Ḥasan b. 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ efendī b. al-ḥāǧǧ 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ 'Alī Efica 1175/1761-62. godine (bilješka na kraju djela, fol. 95a).

Fol. 95 paginiranih listova; 220 x 155; 21 redak; (tekst 155 x 95). Papir tamnobijel, tanji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na zaštitnim listovima dosta raznih bilježaka. Na kraju rukopisa na prvome zaštitnom listu spjev u slavu Božijeg Poslanika Muhameda a.s.

3934 R 859

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

Komentar al-Muṭarrizijeva djela *al-Misbāḥ* iz gramatike arapskog jezika od nama nepoznatog autora.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي رفع قدر أهل العلم على النجوم الزاهرة ... أما بعد فإن كتاب المصباح كما كان من أحسن المختصرات ضبطًا و أجودها سبكًا و أقربها شوطًا أجبت أن أشرحه بشرح واضح و دلائل مبينة كالصبح الفاضح ليكون لي غرس بين أشجار شارحيه من المهرة الحُذاق ... **أما بعد حمد الله ذي الإنعام** اعلم أن وضع أما بالفتح و التشديد لمزيد تقرير ...

Kraj (fol.187b):

... و لنختم كتابنا هذا بقول ابن جنّي أن في قوله تبارك و تعالى «فاصدع بما تؤمر» خمسةَ حذوف قال الأصل بما تؤمر بالصدع به فحذفت البا، فصار بالصدعه فحذفت الألف و اللام لأجل الإضافة فصار بصدعه ثم حذف المضاف كما في «إسئل القرية» فصار به ثم حذف الجار كما في:

أمرتك الخيرَ فافعل بما أمرتَ به – فقد تركتك ذا مال و ذا نشب.

فصار تؤمره ثم حذفت الها، كما حذفت في «أهذا الذي بعث الله رسولاً» و ما إما مصدرية أو موصولة و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 187; 185 x 137; 21 redak; (tekst 135 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu bilješka iz bračnog prava.

Vlasnik rukopisa bio al-hāğğ 'Abdulqādir (bilješka na prvom zaštitnom listu).

3935,1 R 1523, I

حاشية على شرح ديباجة الضوء

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ 'ALĀ DĪBĀĞA AḌ-ḌAW

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق

'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq,
um. 840/1436

Glosa na komentar uvodnog dijela djela *aḍ-Ḍaw' fī al-Miṣbāḥ*, što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil (um. 684/1285) prvobitno je napisao opširan komentar na al-Muṭarrizījevo djelo *al-Miṣbāḥ* koji je nazvao *al-Miftāḥ*. Kasnije je napisao drugi komentar navedenog djela, što je u stvari skraćena verzija prvobitnog kometara i nazvao ga *aḍ-Ḍaw' 'alā al-Miṣbāḥ*. Pored spomenute godine smrti autora ove glose koju navodi Ahlwardt (VI, 6550/13), Köprülü (I, 1467, 1468), međutim, navodi da je autor umro 853/1449. godine.

U ovome rukopisu ova glosa je napisana kao dio narednog djela, odnosno kao da čini cjelovito djelo sa Qāḍīğiqovim ('Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn Muḥammad al-Qazwīnī, um. 853/1449. godine) komentarom *Abkār al-afkār* al-Isfarā'īnījeva komentara al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ (Ḍaw' al-Miṣbāḥ)*. Kao takvu je navode i neki izvori (Köprülü I, 1467, 1468 i III, 592). U drugome izvoru (az-Ẓāhiriyya 289) ovo se navodi kao zasebno djelo, odnosno glosa na komentar uvodnog djela al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Ipak, čini se da je ovo dio navedenog Qāḍīğiqova komemntara, odnosno glose na djelo *Ḍaw' al-Miṣbāḥ* i da je 'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn Muhammad al-Qazwīnī autor njen autor. Jedino se u nekim rukopisima izostavlja ili posebno nalazi kao zasebno djelo, slično osnovnom tekstu *Muqaddima aḍ-ḍaw'* koji čini dio djela *Ḍaw' al-Miṣbāḥ*. Usporediti osnovni tekst u ovome djelu sa 3795,2.

Početak (fol.1a):

إنّ حرفٌ من الحروف المشبهة بالفعل الناصبة للإسم و الرافعة للخبر فاسمه **أحق تفصيل للحق** من حق الأمر إذا ثبت ... **ما** موصولة بمعنى الذي أو موصوفة بمعنى شيء، وصلة أو صفة **يتوشح** تفعّل مطاوع وشح يقال وشحتها فتوشحت أصله من وشاح و هو شيء ينسج من الأديم ...

Kraj (fol. 9b):

... و هو حسبي كافي و **نعم الوكيل** عطف إما على هو حسبي فيكون من عطف الجملة الإنشائية على الإخبارية و المخصوص محذوف و إما على حسبي فيكون من عطف الجملة على المفرد...

Prepisao Muhammad b. Ḥusayn b. Ḫalīl al-Ḥamīdī u drugoj dekadi mjeseca ṣafara 1045/ 1635. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol.163a).

Fol. 1b - 9b; 200 x 130; 21 redak; (tekst 150 x 75). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kožni sa klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom.

Na fol. 1a kao i na rubu rukopisa napisan naziv djela *Ḍaw' Šarḥ Qāḍīğiq*, a ispod na istoj foliji ime bivšeg vlasnika Ḥusayn b. Ismā'īl a poslije njega Ḥasan b. Ādam an-Niqšakawī (iz Nikšića) kao drugi vlasnik rukopisa.

Vakuf Ḥasan efendi Bōyō-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Köprülü I, 1467, 1468 i III, 592; az-Ẓāhiriyya 289; Kıbrıs 643.

3935,2 R 1523, II

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق

'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq,
um. 853/1449

Komentar, odnosno glosa, na al-Isfarā'īnījev komentar *(Ḍaw' al-Miṣbāḥ)* al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Prema Ḥāğī Ḫalīfi (II, 1709) 'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq je napisao komentar na prva dva poglavlja al-Isfarā'īnījeva komentara al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, dok je komentar na drugi dio istoga djela od trećega poglavlja pa do kraja djela, napisao izvjesni كلنجك (pogl. R 1787). Međutim, u Katalogu Köprülü biblioteke ovo djelo sa prethodnim djelom u našemu rukopisu čini prvi dio ovoga komentara od dva poglavlja, s tim što je i drugi dio ovoga djela prema ovome izvoru napisao isti autor (Köprülü I, 1467, 1468 i III 592).

Početak (fol. 9b):

... و قال الشارح الفاضل المحقق الإمام ... محمد بن محمد بن أحمد بن شعيب الإسفرائيني المعروف بالفاضل ... بعد فراغه عن ديباجة كتابه فيما شرح قوله أي المص رحمه الله عليه **أما بعد حمد الله أما كلمة فيها** أي في مفهومها **معنى الشرط** إذا هو مهما يكن من شيئ و قد اختلف النحاة بعد اتفاقهم على أنها حرف ...

Kraj (fol.163a):

... **و ذلك يسمى تمييزاً عن المفرد و يقع بعد تمام الإسم** بأحد أربعة أشياء، مذكورة **نحو عندي راقود خلاً فالإبهام هنا في راقود لا غير فارتفع بقولك خلاً** ما يرفع الإبهام عن أحد طرفي النسبة تم شرح شرح الباب الثاني بحسن عبارته فلنشرح في شرح شرح الباب الثالث مؤيداً من الله تيسره و إتمامه أنه ميسر لكل مطالب عسيرة و موفق معين على إتمام كثيرة تم بعون و حسن توفيق و الله أعلم بالصواب.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn b. Ḫalīl al-Ḥamīdī polovinom ṣafara 1045/ 1635. godine (bilješka na kraju djela, fol.163a).

Fol. 9b - 163a; 21 redak; (tekst 150 x 75). Pismo *ta'līq*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Osnovni tekst i tekst komentara citiran sa *qawluhu* i istovremeno nadvučen crvenom linijom.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1709; A.M. 616; Ahlwardt VI, 6550/13; Köprülü I,1467 i III 592; Kıbrıs 643.

3936 R 1703

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق

'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq,
um. 853/1449

Komentar na prva dva poglavlja al-Isfarā'īnījeva komentara *(Ḍaw' al-Miṣbāḥ)* al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, isto kao i prethodno djelo s tim što u ovome rukopisu nema superglose na komentar uvodnog djela nego djelo počinje (fol.1b):

و قال الشارح الفاضل المحقق الإمام ... محمد بن محمد بن أحمد بن شعيب الإسفرائيني المعروف بالفاضل ... بعد فراغه عن ديباجة كتابه فيما شرح قوله أي المص رحمه الله عليه **أما بعد حمد الله أما كلمة فيها** أي في مفهومها **معنى الشرط** إذا هو مهما يكن شيئ قد اختلف النحاة بعد اتفاقهم على أنها حرف ...

Kraj isti kao i u prethodnog djela.

Prepisao Muḥammad b. Yūsuf u kasabi درلى (?) 1008/1599-600 (bilješka na kraju djela, fol. 221a).

Fol. 221; 197 x 110; 17 redaka; (tekst 140 x 56). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen i otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Komentirani tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst uokvīren crvenom linijom.

Prije početka napisan naziv djela *Šarḥ Ḍaw' Qāḍīğiq*.

3937 R 1787

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

كلنجك

Galinğik, um. (?)

Drugi dio komentara od trećeg poglavlja al-Isfarā'īnījeva komentara al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ (Ḍaw' al-Miṣbāḥ)*. Ovo je, u stvari, drugi dio, to jeste, nastavak komentara na isto djelo koji je napisao 'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq (um.840/1436.) koji je napisao komentar na prva dva poglavlja al-Isfarā'īnījeva komentara. (pogl. R 1523 i R 1703). Međutim, kao što je prije navedeno, prema Katalogu Köprülü biblioteke (Köprülü I, 1468) autor i ovoga drugoga dijela komentara al-Isfarā'īnījeva komentara *(Ḍaw' al-Miṣbāḥ)* je Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq.

Početak (fol.1b):

الباب الثالث في العوامل اللفظية السماعية احترز باللفظية عن العوامل المعنوية فإن المعقود لها الباب الرابع و بالسماعية عن القياسية فإن المعقود لها الباب الثاني **و هي أي العوامل اللفظية السماعية ثلاثة أصناف** قال الشارح **إنما** قدم المص من العوامل اللفظية **الحروف على الأفعال و الأسماء** لأن الحروف هي الأصل في العوامل السماعية ...

Kraj (fol.154a):

... **و هذا باب الإطناب فيه مجال لكنه يفضي إلى الملال فاقتصرت على هذا القدر فليس الريّ عن التشاف** الري هو الإمتلاء و المراد به الشبع و التشاف من الشفافة و هي بقية الماء ... و توضع النصب بالقرب يعارض توضح الرفع لعدم اقتضائه الحذف فيتعارضان متساويان هذا هو جملة الكلام فى موضع هذا القسم فليكن هذا آخر ما أوردنا شرحه .

Prepis završio 'Uṭmān b. Ḥasan 1. muḥarrama 1087/1676. godine za vrijeme boravka u kasabi Čajniče. Prva polovina rukopisa je vjerovatno od drugoga prepisivača.

Fol. 154; 220 x 148; 19-26 redaka; (tekst 135 x 65 - 155 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljine, u prvoj polovini rukopisa hrapav a u drugoj glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* i nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode. Sitnije bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu napisano هذا كتاب كلنجك شرح ضو .

Na fol. 1a veća bilješka ili dio nekog djela iz arapske gramatike.

Izv.: Ḫ.Ḫ. II, 1709; A.M. 616; Köprülü I, 1468.

3938 R 2083

مشكاة المصباح

MIŠKĀT AL-MIṢBĀḤ

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* poznat kao *Miškāt al-Miṣbāḥ* od nama nepoznata autora i to samo do kraja drugoga poglavlja. Hasandedić (str. 485) navodi djelo sa istoimenim nazivom kao komentar djela *Dībāğa al-Mutawassiṭ*, međutim nismo u mogućnosti utvrditi da li se radi o istom djelu s obzirom da Hasandedić navodi uobičajeni početak kod većine komentara djela.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي توحد بالكلمات المعجزة و اختصّ به الأسماء الحسني ... و بعد فقد طال ما حال في صدري و دار في خلدي أن أشرح كتاب المصباح مترجمًا بمشكاة المصباح ليكون مثل نوره كمشكاة فيها مصباح ... **أما بعد حمد الله** أما حرف شرط كإنْ و لو لكن لا يذكر فعله أصلاً...

Kraj (fol.55a):

... و قد سبق بحث القسم ... من التمييز في بحث المنصوب الخاص تم الكلام بحمده الملك العلام و أفضل الصلاة على أفضل الأنام و على آله الكرام و أصحابه العظام..

Prepisao nepoznati prepisivač 10. ša'bāna 1039/1630. godine (bilješka na kraju djela, fol.55a).

Fol. 55; 190 x 137; 21 redak; (tekst 135 x 85). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni crvotočinom na početku i kraju rukopisa. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫi-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Na fol. 1a, 55b i 56 bilješke iz jezika.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke).

Izv.: Kairo a, II 159.

3939 R 3726

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil

um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Djelo je krnjavo i na početku i na kraju. Nedostaje prvo, drugo i dio trećeg poglavlja a kraj je na dijelu petoga poglavlja.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Između prvoga lista ovoga djela koji je zalijepljen za koricu i drugoga lista nalazi se umetnut list sa početkom komentara djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz morfologije arapskog jezika koji je napisao as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī (740/1339 - 816/1413).

Fol. 61; 180 x 140; 11 redaka; (tekst 115 x 80). Papir žućkast srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo nasḫī. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Ibrāhīm-paše za svoj mesdžid u Počitelju (bilješka na fol. 10a i 11b).

3940 R 3577

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil.

um. 684/1285

Isto kao 3795,3.

Rukopisu djela nedostaju nekoliko listova na početku i na kraju. Listovi su paginirani tako da se može utvrditi da nedostaju listovi do fol. 8 i od 8 do 39, a na kraju od 191 do kraja djela.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 144; 195 x 120; 15 redaka; (tekst 135 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, oštećeni vlagom. Tekst teško čitljiv. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3941 R 2227

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 70; 215 x 140; 9 redaka; (tekst 142 x 56). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski, očuvan. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno. Tekst i margine uokvireni crvenom linijom.

Rukopis je iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Flügel I, 162; Ahlwardt VI, 6557; aẓ-Ẓāhiriyya 417.

3942 R 3917

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Qāsim Abī Ġāli' b. mullā Amīr Aḥmad b. Ḫusraw b. Ḫawāğa u gradu Ma'mūra (Maṣīṣa) vilajet Adana, 892/1487. godine u medresi Qāḍiyya (bilješka u kolofonu djela, fol.127b).

Fol. 127; 215 x 125; 4 redka (tekst 95 x 45) i 8 redaka (tekst 125 x 70). Papir žućkast, srdnje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u platno. Pismo *nasḫī*, krupniji i razmaknutiha redaka. Naslovi poglavlja i odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno, na marginama kao i posebno nalijepljenim listićima bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je uvakufio Aḥmad-āğā, nadzornik carskog harema za svoju medresu u Mostaru 1064/1653. godine (bilješka na fol.127b).

قد وقف هذا الكتاب صاحب الخيرات و الحسنات حضرت أحمد آغا باب السعادة بمدرسة
الواقعة في بلدة موستار لسنة أربع و ستين و ألف.

3943 R 3204

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī (iz Prusca, bilješka na kraju djela, fol.87b).

Fol. 87; 150 x 100; 7 redaka; (tekst 95 x 42). Papir žućkast, tanji. Povez kartonski sa klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama u početku rukopisa bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Ima volantnih listova a nekoliko ih i nedostaje (nakon četvrte folije).

Vakuf Muẓaffarī-zāde al-ḥāğğ 'Abdulqādir efendī (bilješka na fol.1a).

3944,1 R 5127,1

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Šaʻbān b. Nasīmī al-Balawī u mjesecu rabīʻ al-awwalu 1010/1601. godine (bilješka na kraju djela, fol.40b).

Fol. 1b - 40b; 200 x 145; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, crvotočinom i vlagom oštećen. Povez tvrd, kožni sa utisnutom rozetom na koricama i klapni u lošemu stanju. Hrbat naknadno popravljan. Pismo *nasḫī-taʻlīq*, krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Rijeđe bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Na posljednja dva zaštitna lista bilješke o rođenju djece.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3944,2 R 5127, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 61a; 15 redaka; (tekst 155 x 75). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom ili ostale bjeline u tekstu. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3944,3 R 5127, III

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Šaʻbān b. Nasīmī b. Aḥmad al-Balawī u mjesecu ramadānu 1009/1601. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.112a).

Fol. 63b - 112a; 200 x 145; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī-taʻlīq*, krupniji. Tekst osnovnog djela i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Kustode.

3944,4 R 5127, IV

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Šaʻbān b. Nasīmī b. Aḥmad u mjesecu ğumād al-ūlā 1009/1600. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.142b).

Fol. 114b - 144b; 200 x 145; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī-taʻlīq*, krupniji. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

3944,5 R 5127, V

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 145b - 152b; 14 redaka; (tekst 155 x 75). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3945,1 R 5364, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 38b; 195 x 120; 13 redaka; (tekst 125 x 60). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni, mekši i slabije uvezan. Pismo *ta'līq*, krupniji i lijep. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno naročito u početku rukopisa bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

3945,2 R 5364, II

شرح على ديباجة المختصر

ŠARḤ 'ALĀ DĪBĀĞA AL-MUḪTAṢAR

مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, um. 1119/1707

Komentar uvoda djela *al-Muḫtaṣar fī al-ma'ānī* iz arapske stilistike. Osnovno djelo je napisao Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, (712/1312 - 791/1389) a Mustafa Ejubović komentar na uvodni dio ovoga djela. Šej Jujo u popisu svojih djela ne navodi ovaj rad, nego samo Opijač u njegovoj biografiji. Osim toga, ovo je do sada jedini primjerak ovoga djela.

Početak (fol.42b):

نحمدك يا من أحكم بحكمته كل موجود على طبق ما اقتضته الحال ... و بعد فلما شرع يقرأ عليَّ الشرحَ المختصر لتلخيص المفتاح المحتوي على قواعد النجاح بعض الأذكياء من أولاد الأعاظم ... قدوة الأعيان و الأكارم المولى الأمير عبد الله ... إلتمس مني أن أوضح مشكلات خطبة الكتاب...

Kraj (fol.53a):

... أرباب الفضائل أي أصحاب الفضائل و ليكن هذا خاتمة ما قصدنا في هذا الباب من إيضاح خطبة الكتاب ختمنا الله بحسن العاقبة ...

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mūstārī (iz Mostara) 1120/1708. godine (bvilješka na kraju djela, fol. 53a).

Fol. 42b - 53a; 18 redaka; (tekst 140 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

3945,3 R 5364, III

شرح العوامل المائة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'A

مصطفى بن يوسف بن مراد

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād, um. 1119/1707

Isto kao 3857,6.

Prepisao Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Meḥmed b. Ibrāhīm Bistrīgī (bilješka na kraju djela, fol.81b).

Fol. 56b - 81b; 21 redak; (tekst 160 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

3946 R 4849

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43; 200; 115; 11 redaka; (tekst 135 x 50). Papir žućkast, srednje debljine, glat, oštećen. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rpzetama na koricama, oštećen. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Interlinearno, takođr, bilješke u vezi sa tekstom djela. Na posljednjim zaštitnim listovima više stihova na arapskom i turskom jeziku i razne bilješke iz jezika.

3947 R 4996

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 40; 205 x 120; 11-13 redaka; (tekst 135 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Volantni listovi i lage. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu i fol.1a razne bilješke na arapskom i turskom jeziku uglavnom iz jezika.

Vlasnik rukopisa postao Ṣāliḥ b. 'Uṯmān iz Počitelja 1256/1840-41. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3948 R 4327

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 50; 175 x 129; 10-12 redaka; (tekst 95 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski oblijepljen platnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Ponegdje u tekstu ostale praznine za ispisivanje naslova poglavlja. Kustode.

3949 R 2967

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41; 160 x 110; 13 redaka; (tekst 128 x 62). Papir žućkast, srednje debljine. Lage volantne. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela na nekoliko prvih listova uokviren sa po dvije crne i crvene linije.

Na fol. 1a crvenom tintom napisano da se u zbirci rukopisa nalaze djela al-*Kafiya*, *al-Miṣbāḥ* i *al-Awāmil*.

Vakuf Muẓaffarī-zāde al-ḥāğğ 'Abdulqādir-efendi za medresu Sinzāde 1206/1791. godine (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

3950 R 2884

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 94; 145 x 90; 7 redaka; (tekst 96 x 37). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kožni sa klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjim zaštitnim listovima razne gramatičke definicije i druge bilješke iz jezika.

3951 R 1898

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

ججمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 48; 205 x 140; 9 redaka; (tekst 130 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, dobro očuvan. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Puno bilježaka interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

U posjed rukopisa došao 'Alī b. Naṣūḥ az-Zarniğānī iz Istanbula 1124/1712. godine, a potom Muḥammad b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrahim al-Busnawī iz Sarajeva 1214/1799. godine (bilješke na fol.1a).

3952 R 1806

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 33; 205 x 125; 15 redaka; (tekst 140 x 60). Papir tamnobijel sa nekoliko žućkastih listova, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa nekada bio al-ḥāğğ 'Abdullah (bilješka na četvrtom zaštitnom listu).

Vakuf Memišage Kasumagića (pečat na više mjesta u rukopisu).

3953 R 835

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 54; 195 x 125; 9 redaka; (tekst 115-125 x 50-60). Papir žućkast, deblji, hrapav. Ima volantnih laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Veći dio teksta uokviren crvenom linijom. Volantni dio teksta od drugoga prepisivača ispisan na tanjem papiru. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ibrāhīm b. Islām Ispūžlī iz Travnika (za Aynī-begov mekteb) i predao ga muteveliji al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ Harsaklīji početkom mjeseca rabī' al-awwala 1252/1836. godine (bilješka na fol.1a).

Vakuf Aynī-begova mekteba.

3954 R 1077

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 32; 200 x 130; 13 redaka; (tekst 140 x 68). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio imam 'Alī b. Husayn (bilješka na prvom zaštitnom listu). Na istome liste navedene godine smrti više značajnijih ličnosti.

Rukopis uvakufio Ǧannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na fol.1a).

3955 R 2814

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 38; 180 x 130; 9 redaka; (tekst 120 x 73). Papir tamnobijel sa nekoliko listova u boji, srednje debljine. Ima volantnih listova. Povez kožni sa klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i manjih odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Svrzo Mehmed-efendī b. Muhammad-āġā (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

3956 R 5216

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 113; 150 x 105; 7 redaka; (tekst 80 x 40). Papir žućkast, deblj., glat. Povez tvrd, kartonski. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3957 R 2844

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Aḥmad b. Yūnus u mjesecu rabī' al-awwalu 1001/1592. godine (bilješka na kraju djela, fol.40b).

Fol. 40; 195 x 125; 11 redaka; (tekst 120 x 65). Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq* od dva prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

3958 R 2982

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 993/1585. godine. (bilješka na kraju djela, fol.40a).

Fol. 40; 170 x 100; 13 redaka; (tekst 115 x45). Papir tamnobijel, srednje debljine. Prvi list volantan. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Uvakufio Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir-efendī za medresu Sīm-zade godine 1206/1791-91 (bilješka i pečat na fol.1a).

3959 R 3537

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī 1028/1618-19. godine (bilješka na kraju djela, fol.38b).

Fol. 38; 200 x 135; 13 redaka; (tekst 140 x 75). Papir žućkast, deblji. Povez kožni, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i manjih odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elčī Ibrahim-pašine (Fjzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3960 R 2556

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepis završio nepoznati prepisivač u mjesecu ḏū al-ḥiǧǧa, u noći Kurban bajrama, između akšama i jacije 1085/1675. godine (bilješka na margini, fol.71a).

Fol. 71; 195 x 135; 7 redaka; (tekst 138 x 62). Papir tamnobijel, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na zaštitnim listovima raznovrsne bilješke.

3961 R 2040

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muḥammad u posljednjoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 1038/1629. godine (bilješka na kraju djela, fol.79a).

Fol. 79; 205 x 145; 7 redaka; (tekst 130 x 65). Papir tamnobijel sa nekoliko obojenih listova, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrom stanju. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokalizirano. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio al-ḥāǧǧ 'Abdullah (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Vakuf Memiš-age Kasumagića (pečat i bilješka na više mjesta u rukopisu).

3962 R 5033

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muḥammad b. ʿUṯmān ʿAṭṭārī u mjesecu ṣafaru 1125/1713. godine (bilješka na kraju djela, fol. 47b).

Fol. 47; 195 x 140; 9 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na zaštitnim listovima razne bilješke iz jezika, stihovi, hadisi i dova poslije jela.

Iz kolekcije Muhamed Enveri Kadića iz Sarajeva.

3963 R 6113

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʿAmr ʿUṯmān b. ʿUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Djelo krnjavo na kraju.

Prepisao Muṣṭafā b. ʿUmar 1178/1764-65. godine (bilješka na kraju fragmenta posljednje stranice djela *Iẓhār al-asrār*, fol. 13b).

Fol. 1-12; 180 x 125; 9 redaka; (tekst 125 x 70). Papir žućkast, srednje debljine. Listovi volantni. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Na fol.13a posljednja stranica al-Birgawijeva djela *Iẓhār al-asrār* i godina prepisa 1178/1764-65. Na slijedećoj stranici ime prepisivača Muṣṭafā b. ʿUmar.

3964,1 R 2680, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʿAmr ʿUṯmān b. ʿUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 42; 185 x 125; 11 redaka; (tekst 130 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u prvome dijelu djela. U drugome dijelu ostale bjeline za ispisivanje naslova i početke poglavlja.

3964,2 R 2680, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن بير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepis završio ʿAbdullah b. Ṣāliḥ b. Aḥmad Šahmānī 16. ḏū al-ḥiǧǧa 1259/1843. godine (bilješka na na kraju djela, fol.66a).

Fol. 43b - 66a; 17 redaka; (tekst 133 x 90). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama, interlinearno i izlijepljenim listićima u vezi sa djelom.

3964,3 R 2680, III

العوامل الجديدة

AL-ʿAWĀMIL AL-ǦADĪDA

محمد بن بير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepis završio ʿAbdullah b. Ṣāliḥ b. Aḥmad Šahmānī 13. (!?) ḏū al-ḥiǧǧa, na treći (!?) dan Kurban bajrama, 1260/1844. godine (bilješka na fol.70a).

Fol. 66b - 70; 17 redaka; (tekst 140 x 80). Pismo *nasḫī* većinom vokaliziran. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke na marginama u vezi sa djelom.

Izv.: Ahlwardt VI, 6786; Dobrača I, str. 112,7 i 357,6; *az-Ẓāhiriyya* 360.

3965,1 R 5115, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 31b; 175 x120; 13 redaka; (tekst 130 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, mnogo oštećen. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na prve dvije stranice tekst djela uokviren sa tri tanje crne linije i unvanom sa basmalom.

3965,2 R 5115, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1263/1846-47. godine (bilješka na fol. 68b).

Fol. 32b - 68b; 11 redaka; (tekst 140 x 75). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

3965,3 R 5115, III

العوامل الجديدة

AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 69b - 75b; 13 redaka; (tekst 130 x 75). Pimo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

3966,1 R 6600, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1198/1783-84. godine (bilješka na kraju djela, fol.61a).

Djelo je krnjavo na početku.

Fol. 1a - 61a; 180 x 115; 9 redaka; (tekst 125 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine. Listovi volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

3966,2 R 6600, II

معدل الصلاة

MUʻADDIL AṢ-ṢALĀ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo iz fikha.

Početak (fol.62b):

الحمد لله الذي أمر عباده بإقامة الصلوة و تعديلها و جعلها رأس الدين و عروة الإسلام و
أفضل أعمالها و نوراً و نجاة و مفتاحاً...

Kraj (fol.91b):

... هذا إذا وجد فرجة قبله و إذا لم يوجد لا يكره و لا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصف المقدم .

Prepisao nepoznati prepisivač 1198/1783-84. godine. (bilješka na kraju djela, fol.91b).

Fol. 62b - 91b; 13 redaka; (tekst 130 x 60). Pismo *nashī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren sa dvije, odnosno jednom crvenom linijom. Kustode. Na marginama i iterlinearno sitnije bilješke u vezi sa djelom. Unvan crnobijeli.

Izv.: Dobrača I, 276; Köprülü I, 1595,5; TÜYATOK II/07, 1273.

3967,1 R 2250, I

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao ‘Umar u mjesecu ša‘bānu 1163/1750. godine (bilješka na kraju djela, fol.20b).

Fol. 1b - 20b; 195 x 130; 10-13 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, tanji, oštećen. Ima volantnih i krnjavih listova. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Rukopis odvojen od listova. Pismo *ta‘līq*. Tinta usljed vlage razlivena po listovima što otežava čitanje teksta. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst uokviren crvenom linijom.

Bivši vlasnik Muḥammad-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva (pečat na fol.1a).

3967,2 R 2250. II

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa‘duddīn Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao (vjerovatno isti prepisivač kao i prethodno djelo) u mjesecu ramaḍānu 1163/1750. godine (bilješka na kraju djela na margini, fol.56a).

Fol. 21b 56a; 13 redaka; (tekst 145 x 70). Nedostaje pola prvog lista. Pismo *ta‘līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom intom. Kustode. Tekst djela, izuzev nekoliko posljednjih listova, uokviren crveno mlinijom.

3967,3 R 2250. III

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Mutarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač vjerovatno isti kao i kod prethodnih djela.

Fol. 57b - 71b; 19 redaka; (tekst 145 x 70). Pismo *ta‘līq*, sitniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa temom djela.

3967,4 R 2250. IV

المقدمة الآجرومية
AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم
Abū ‘Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao (vjerovatno isti prepisivač kao i prethodna djela) 1163/1750. godine (bilješka na kraju djela na margini, fol.83b).

Fol. 74b - 83b; 10 redaka; (tekst 145 x 65). Pismo *ta‘alīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linjom.

3967,5 R 2250, V

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ġurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač vjerovatno isti kao i kod prethodnih djela.

Fol. 85b - 94b; 10 redaka; (tekst 145 x 65). Pismo *ta'alīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3968,1 R 4293, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Ṭarqala (?) (طرقله , bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol.67a) 1254/1838. godine (bilješka na fol.41a).

Fol. 1b - 41a; 190 x 140; različiti brojevi redaka; (tekst: različite dimenzije). Papir žućkast srednje debljine, hrapav i oštećen. Ima volantnih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, presvučen platnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama. Na zaštitnim listovima razne bilješke.

3968,2 R 4293, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Ṭarqala (?) (طرقله) 1254/1838. godine (bilješka sa strane kolofona djela, fol.67a).

Fol. 44b - 67a); 18 redaka; (tekst 150 x 90). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

3968,3 R 4293, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĠADĪDA

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muḥammad 8. ḏū al-qa'da 1251/1836. godine (bilješka na kraju djela, fol. 78a).

Fol. 72b - 78a; 15 redaka; (tekst 155 x 100). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3969,1 R 4756, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1258/1842-43. godine (bilješka na kraju djela, fol.31b).

Fol. 1b - 31b; 175 x 120; 13 redaka; (tekst 110 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom sa ponekom bjelinom za neispisana poglavlja. Kustode. Na nekoliko prvih listova tekst djela uokviren crvenom linijom.

3969,2 4756, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1254/1838-39. godine (bilješka na kraju djela, fol.67a).

Fol. 32b - 67a; 13 redaka; (tekst 110 x 60). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3970,1 R 1785, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao 'Uṯmān b. Aḥmad 1077/1666-67. godine (bilješka u kolofonu posljednjeg djela u rukopisu, fol.50a).

Fol. 1b - 19b; 200 x 125; 15 redaka; (tekst 150 x 75). Papir tamnobijel, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama.

Na fol. 21b - 22a paradigme glagola sa kometarom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta).

3970,2 R 1785, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao 'Uṯmān b. Aḥmad 1077/1666-67. godine (bilješka u kolofonu posljednjeg djela u rukopisu, fol.50a).

Fol. 23b - 42b; 15 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

3970,3 R 1785, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao 'Uṯmān b. Aḥmad 1077/1666-67. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.50a).

Fol. 43b - 50a; 15 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

3971,1 R 4747, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 49b; 175 x 120; 9 redaka. (tekst 150 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Kustode. Na zaštitnim listovima između djela razne bilješke na arapskom i turskom jeziku, uglavnom iz gramatike.

3971,2 R 4747, II

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 10. šawwāla 1182/1769. godine (bilješka na kraju djela, fol.81b).

Fol. 52b - 91b; 11-15 redaka; (tekst 130 - 70-60). Pismo *ta'līq*. Kustode. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke koje se odnose na tekst djela.

3972,1 R 2480, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Ramaḍān b. Aḥmad 1058. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.49a).

Fol. 1b - 49a; 190 x 120; 9 redaka; (tekst 140 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom u dobrome stanju. Pismo *ta'līq* veoma lijep, razmaknutih redaka. Brojevi, naslovi i istaknute riječi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren jednom debljom linijom zlatne boje i tri tanje crne linije. Interlinearno i na marginama dosta bilježaka u vezi sa tekstom djela. Unvan izrađen u kombinaciji više različitih boja.

Na slobodnim listovima između djela različite b ilješke.

Vlasnik rukopisa bio al-ḥāğğ Sayyid Musṭafā (bilješka na fol.1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3972,2 R 2480, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Ramaḍān b. Aḥmad 1058. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.90a).

Fol. 51b - 90a; 9 redaka; (tekst 140 x 60). Pismo *ta'līq* veoma lijep, razmaknutih redaka. Brojevi, naslovi i istaknute riječi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren jednom debljom linijom zlatne boje i tri tanje crne linije. Interlinearno i na marginama dosta bilježaka u vezi sa tekstom djela.

3972,3 R 2480, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao Ramaḍān b. Aḥmad 1058. godine bilješka u kolofonu djela. fol.105b).

Fol. 93b - 105b: 9 redaka; (tekst 140 x 60). Pismo *ta'līq* veoma lijep, razmaknutih redaka. Brojevi, naslovi i istaknute riječi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren jednom debljom linijom zlatne boje i tri tanje crne linije. Interlinearno i na marginama dosta bilježaka u vezi sa tekstom djela.

3973,1 R 1297, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جحمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Ḥasan b. Ḥusayn 1026/1617. godine (bilješka na kraju djela, 35b).

Fol. 1b - 35b; 205 x 115; 13 redaka; (tekst 155 x 60). Papir žućkast, deblji. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 145b veća bilješka na turskome jeziku o agensima u arapskom jeziku iznad koje je napisano: عوامل منظومه لغوي رحمة الله عليه . Na fol. 159b veća bilješka, fragment iz arapskog jezika na turskom i arapskom jeziku a na fol.160a, takođe, veća bilješke iz arapskog jezika napisane na turskom jeziku.

3973,2 R 1297, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 38b - 101b; 9 redaka; (tekst 120 x 55). Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke na margini prvoj stranici u vezi sa tekstom djela.

3973,3 R 1297, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 104b - 145a; 9 redaka; (tekst 115 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom, a neke nadvučene crvenom linijom. Bilješke u vezi sa tekstom djela na nekoliko prvih listova.

3973,4 R 1297, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 146b - 159a; 9 redaka; (tekst 120 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

3973,5 R 1297, V

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Djelo prepisano u gradu Sivasu (bilješka na kraju djela, fol.191a).

Fol. 161b - 191a; 13 redaka; (tekst 155 x 75). Pismo *nashī-ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3973,6 R 1297,VI

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muhammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač isti kao kod prethodnog djela.

Fol. 191b - 195b; 13 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *nashī-ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Posljednji list oštećen i tekst djela na njemu od drugoga prepisivača.

3974,1 R 5004, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Utmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramaḍānu 1023/1614. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.54a).

Fol. 1b - 54a; 200 x 130; 11 redaka; (tekst 120 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom na prva tri lista. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3974,2 R 5004, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Mutarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 54b - 82b; 11-10 redaka; (tekst 130 x 60, drugi dio djela 120 x 70). Pismo *ta'līq* od dva prepisivača. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

3974,3 R 5004, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurrahmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 83b - 91a; 13 redaka; (tekst 135 x 75). Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje oivičenom tankim crnim linijama dok je na ostalim listovima uokviren crvenom linijom. Manje bilješke na marginama vezane za tekst djela.

3975,1 R 3464, I

رسالة في معاني الحروف

RISĀLA FĪ MA'ĀNĪ AL-ḤURŪF

Kraća rasprava o značenju i funkcijama slova u arapskom alfabetu od nepoznata autora. Uporediti sa 4132,6.

Početak (1b):

اعلم أن الألفات في كلام العرب تجيء على ستة و عشرين وجهًا الألف الأصل و الألف الوصل و الألف الفصل و الألف القطع ...

Kraj (3a-b):

... الياء على إثنا عشر وجهًا ياء الأصل مثل الرمي و ياء الزيادة مثل كبير... و ياء التثنية مثل رجلين و ياء الجمع مثل مسلمين . تمت

Izv.: az-Ẓāhiriyya 210.

Neposredno poslije ove rasprave slijedi fragment drugog djela iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Rukopis uvakufio al-ḥāǧǧ Muḥammad-paša (bilješka sa pečatom na fol.1a).

Rukopis je iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta).

3975,2 R 3464, II

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad (bilješka u kolofonu drugog djela u zbirci, fol. 109b).

Fol. 4b - 62b; 210 x 155; 9 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*, deblje, razmaknutih redaka. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3975,3 R 3464, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 1061/1650-51. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 109b).

Fol. 64b - 112b; 9 redaka; (tekst 135 x 65). Pismo *ta'līq*, deblji, razmaknutih redaka. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3975,4 R 3464, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 1063/1652-53. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 111b i fol.128b).

Fol. 114b - 129a; 9 redaka; (tekst 135 x 65). Pismo *ta'alīq*, deblje, razmaknutih redaka. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3976,1 R 2150, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 53b; 205 x 140; 7 redaka; (tekst 110 x 70). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq* razmaknutih redaka. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol.54a veća bilješka iz jezika.

Vlasnik rukopisa nekada bio Šamsuddīn al-Matīn al-Baqtāšī Uskuplālī (bilješka na prvom zaštitnom listu) kao i Rağab b. Ḥusayn al-Qaraḥiṣārī, vjerovatno i prepisivač (bilješka na kraju djela, fol. 53b).

3976,2 R 2150, II

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 55b - 95; 9 redaka; (tekst 135 x 80). Pismo *nasḫī-ta'līq*, razmaknutih redaka. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3976,3 R 2150, III

العوامل المائة
AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 96b - 106b; 7 redaka; (tekst 110 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*, razmaknutih redaka. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3977,1 R 2082, I

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 46a; 185 x 100; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

3977,2 R 2082, II

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 48b - 57a; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3977,3 R 2082, III

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (prepisivač isti kao kod prethodnog djela).

Fol. 59b - 108a; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3977,4

R 2082, IV

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (isti kao kod prethodnog djela).

Fol. 110 x 145; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3977,5

R 2082, V

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (isti kao kod prethodnog djela).

Fol. 148b - 162b; 13 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3978,1

R 2805, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje veći dio prvoga lista.

Fol. 1b - 45a; 170 x 110; 9 redaka; (tekst 120 x 55). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3978,2

R 2805, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 46b - 70b; 9 redaka; (tekst 120 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

3978,3

R 2805, III

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 76b - 97b; 9 redaka; (tekst 120 x 58). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela crvenom linijom uokviren. Rijeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

3979,1 R 2766, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kilidibaḥrī (Kilidibahr, kasaba u okoline Edirne) u mjesecu muḥarramu 978/1370. godine (bilješka na kraju djela, fol. 34b).

Fol. 1b - 34b; 200 x 125; 13 redaka; (tekst 141 x 60). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni sa utisnutim rozetama, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crnom linijom. Rijetke bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama. U zbirci na slobodnim listovima između djela razne bilješke i stihovi.

Vlasnik rukopisa bio Paša-zāde b. al-ḥāǧǧ ʻAbdī-beg 1192/1778. godine (bilješka na fol. 1a).

Poklon dr. Muniba Muidovića za Gazi Husrev-begovu biblioteku (bilješka na fol.1a).

3979,2 R 2766, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač vjerovatno isti kao i prethodnog djela.

Fol. 37b - 61b; 13 redaka; (tekst 141 x 60). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i manjih odjeljaka ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crnom linijom. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

3979,3 R 2766, III

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 62b - 86a; 19 redaka; (tekst 140 x 60). Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren jednom debljom linijom zlatne boje i tri tanje crne linije.

3979,4 R 2766, IV

العوامل الجديدة

AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 19. rabīʻ al-awwala 1174/1760. godine (bilješkana kraju djela, fol.94a) .

Fol. 88b - 94a; 15 redaka; (tekst 140 x 70). Pismo kombinacija *nasḫī-taʻlīq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. U zaglavlju napisan naslov i autor djela.

3979,5 R 2766, V

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao nepoznati prepisivač 1066/1655-56. godine (bilješka na kraju djela, fol.105b).

Fol. 96b - 105b; 13 redaka; (tekst 153 x 65). Pismo *nashī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3980,1 R 5220, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 60a; 145 x 100; 9 redaka; (tekst 115 x 50). Papir tamnobijel, debljim, glat, mnogo oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq* ljepši, malo krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginam i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Bivši vlasnik Muḥammad Nu'mān b. ʻAbbās (bilješka na prvome zaštitnom listu).

3980,2 R 5220, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 95a; 11 redaka; (tekst 100 x 55). Pismo *nashī-ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3980,3 R 5220, III

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao nepoznati prepisivač 955/1548-49. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 111b).

Fol. 96b - 111b; 9 redaka; (tekst 95 x 65). Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3981,1 4873, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40b; 205 x 145; 13 redaka; (tekst 133 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nashī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

Na fol. 6b - 7a razne bilješke iz arapskog jezika na arapskom i turskom jeziku.

Rukopis poklonio za Gazi Husrev-begovu biblioteku Hodža Ali Numan, antikvar tepiha iz Zagreba, ulica Berislavićeva 16 (pečat na posljednjem zaštitnom listu).

3981,2 R 4873, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 89a; 13 redaka; (tekst 133 x 65). Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom.

3981,3 R 4873, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 91b - 117b; 13 redaka; (tekst 133 x 65). Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3981,4 R 4873, IV

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 118b - 126b; 13 redaka; (tekst 133 x 65). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa djelom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3982,1 R 4931, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 165 x 115; 11 redaka; (tekst 110 x 60). Papir žućkast, srednje debljine. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Između 35 i 36 folije neprekid teksta.

3982,2 R 4931, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatni isti prepisivač kao i kod prethodnog djela).

Fol. 46b - 97a; 11 redaka; (tekst 110 x 60). Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Između 75 i 76 folije prekid teksta.

3982,3 R 4931, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatno isti prepisivač kao i kod prethodnog djela).

Fol. 98b - 107a; 11 redaka; (tekst 110 x 60). Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3983,1 R 5003, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nedostaje posljednja stranica djela.

Fol. 1b - 30b; 205 x 135; 9 redaka; (tekst 160 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi volantni Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni i manjim oštećenjem. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

3983,2 R 5003, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Djelo je krnjavo na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatno isti prepisivač kao kod prethodnog djela).

Fol. 31a - 68a; 9 redaka; (tekst 160 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

3983,3 R 5003, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatno isti prepisivač kao kod prethodnog djela).

Fol. 68b - 90b; 9 redaka; (tekst 160 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

3984,1 R 1375, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 18b; 240 x 175; 17 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Salima Muftića (pečat na više mjesta u rukopisu).

3984,2 R 1375, II

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 19b - 39b; 17 redaka; (tekst 160 x 65). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

3984,3 R 1375, III

تحفة الإخوان

TUḤFA AL-IḪWĀN

الشيخ مصطفى بن إبراهيم الكليبوليلي

aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī, um. 1176/1762

Komentar djela al-Birġiwija djela *al-'Awāmil al-ğadīda* o agensima u sintaksi arapskog jezika.

Početak (fol.41b):

الحمد لله الذي أفهم العلوم للطالبين و جعل أفعالهم بين الأفعال نافعين ... و بعد فيقول العبد الضعيف الفقير إلى ربه القدير الشيخ مصطفى بن إبراهيم رزقهم الله بجنات... و لما رأيت الكتاب المسمى بالعوامل الجديدة النحوية للشيخ ... المعروف بالبركوي ...أردت أن أشرح له شرحًا... **سميته بتحفة الإخوان** سائلاً أن يكون لنا ذخراً يوم يقوم الحساب ...

Kraj (fol.74b):

... و الثاني منهما المبنى العارض الذي تتوارد عليه المعاني المقتضية نحو المضمرات نحو ضرب و ضربت و أضرب و تضرب و الإشارات و الموصولات و غيرها فافهم الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا نهتدي ... فالحمد لله رب العالمين .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (vjerovatno od istoga prepisivača kao i prethodno djelo).

Fol. 41b - 74b; 21 redak; (tekst 165 x 85). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ., Ḏayl I, 239; GAL G II, 441, 21d; GAL S II, 657, 21d; az-Ẓāhiriyya 74. Kaḥḥāla XII, 237; Hasandedić 99; Kairo A, II 84.

3985,1 R 1563, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib.
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivać u mjestu Virani Šehir (Anadoliji) u mjesecu rağabu 935/ 1529. godine (bilješka na kraju djela, fol. 48a).

Fol. 1 - 48a; 198 x 145; 9 redaka; (tekst 125 x 75). Papir tamnobijeli, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo kombinacija *nasḫī-ta'līq*. Nekoliko listova od drugoga prepisivača. Naslovi pojedinih poglavlja ispisani crvenom tintom. Prostor na marginama i interlinearno ispunjen bilješkama u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. al-ḥāğğ Faḍlullah, penzionisani kadija u Strumici (bilješka na fol.50a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

3985,2 R 1563, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 51b - 87a; Različit broj redaka i format teksta s obzirom da je od više prepisivača. Pismo *ta'līq*. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela, posebno na nekoliko prvih listova.

3985,3 R 1563, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao nepoznati prepisivač 1151/1738-39. godine. (bilješka na kraju djela, fol.108b).

Fol. 91b - 108b; 8 redaka; (tekst 145 x 70). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3985,4 R 1563, IV

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Pogl. 3769.

Djelo nije do kraja prepisano. U stvari, ostao je veći dio neprepisan. Prepisivač je stao na polovini poglavlja باب المرفوعات .

Kraj (fol.110a):

... باب العوامل الداخلة على المبتدأ و الخبر و هي ثلثة أشيا ، كان و أخواتها(و إن و أخواتها) و ظن و أخواتها و أما كان و أخواتها فإنها ترفع الإسم و تنصب الخبر .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 109a - 110a; redaka20-22; (tekst 180 x 125). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na fol. 110b - 112a napisana veća dova protiv vjetra.

3986,1 R 4739, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ (bilješka u kolofonu posljednjeg djela u zbirci, fol. 42b). Na istoj stranici napisana novija bilješka da je Salih-efendja, otac Mustafe, prepisivaća ove zbirke, bio muderis u Bijeljini.

Fol. 1b - 27b; 245 x 150; 15 redaka; (tekst 175 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni ali u dobrome stanju. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'alīq*, lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom debljom i jednom tanjom linijom zlatne boje, obrubljene tankim crnim linijama, dok je ostali tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na početku veoma lijep unvan u kombinaciji više boja.

U posjed rukopisa došao 1233/1818. godine munlā Ṣāliḥ (bilješka na fol.1a).

Rukopis je poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci munlā Alija Hadžijusufović iz Zvornika koji je Biblioteci uručio Salihaga Hadžišehić 25.10.1965. godine.

3986,2 R 4739, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ (bilješka u kolofonu posljednjeg djela u zbirci, fol. 42b).

Fol. 28b - 34b; 15 redaka; (tekst 175 x 70). Pismo *ta'alīq*, lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3986,3 R 4739, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ (bilješka u kolofonu djela, fol. 42b). Na istoj stranici napisana novija bilješka da je Salih-efendja, otac Mustafe, prepisivača ove zbirke, bio muderis u Bijeljini.

Fol. 35b - 42b; 15 redaka; (tekst 175 x 70). Pismo *ta'alīq*, lijep. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

3987,1 R 4985, I

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṭmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 37b; 180 x 115; 13 redaka; (tekst 148 x 62). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'alīq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na nekoliko prvih listova bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

Na praznim listovima između djela raznovrsne bilješke na arapskom i turskom jeziku. Na posljednjim zaštitnim listovima veće bilječke u obliku dova i savjeta kako i kada ih učiti.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (peča na više mjesta u rukopisu).

3987,2 R 4985, II

الإعراب عن قواعد الإعراب
AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 38b - 59a; 13 redaka; (tekst 148 x 62). Pismo *nasḫī-ta'alīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

3987,3 R 4985, III

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 87b; 13 redaka; (tekst 148 x 62). Pismo *nasḫī-ta'alīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na početku djela interlinearno sitnije bilješke.

3987,4 R 4985, IV

العوامل المائة
AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 88b - 99b; 13 redaka; (tekst 148 x 62). Pismo *nasḫī-ta'alīq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

3988,1 R 6694, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muṣṭafā u mjesecu ṣafaru 1135/1722. godine u gradu Vidinu (bilješka na kraju djela, fol. 35a).

Fol. 1b - 35a; 220 x 165; 11 redaka; (tekst 175 x 115). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i obrubom korica. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja kao i neke istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama rjeđe bilješke.

Na fol. 1a godine osvojenja nekih gradova od strane turske vojske. Između dva djela nekoliko hadisa.

3988,2 R 6694, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao Muṣṭafā 29. ṣafara 1135/1722. godine u gradu Vidinu (bilješka na kraju prvog djela, fol. 35a. i na kraju ovoga djela, fol. 55a).

Fol. 36b - 55a; 11 redaka; (tekst 175 x 115). Pismo *nasḫī* mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja kao i neke istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama rjeđe bilješke

3989,1 R 4846, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 78a; 200 x 125; 11 redaka; (tekst 135 x 55). Papir tamnobijel, deblji, glat. Lage volantne. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom a na prve dvije stranice dvjema zlatnim i dvjema crvenim linijama. Kustode. Unvan.

3989,2 R 4846, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 109a; 11 redaka; (tekst 135 x 55). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i gramatički primjeri ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom a na prve dvije stranice dvjema zlatnimi i dvjema crvenim linijama. Kustode. Unvan. Na marginama bilješke u vezi sa djelom.

3990,1 R 6684, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešneli (Kapetanović iz Tešnja) u mjesecu ḏū al-qa'da 1185/ 1772. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 59b i na margini fol. 92b)

Fol. 1b - 59b; 205 x 120; 11 redaka; (tekst 145 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Na zaštitnim listovima razne bilješke.

3990,2 R 6684, II

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešneli (Kapetanović iz Tešnja) 20. ḏū al-qa'da 1185/ 1772. godine (bilješka na margini na kraju djela, fol. 92b).

Fol. 60b - 92b; 11 redaka; (tekst 145 x 55). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Crveno-crni unvan. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3990,3 R 6684, III

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešneli (Kapetanović iz Tešnja) mjeseca šawwāla 1185/1772. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 149b).

Fol. 94b - 149b; 11 redaka; (tekst 145 x 55). Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

3990,4 R 6684, IV

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač isti prepisivač kao i prethodna djela u zbirci Mustafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešneli (Kapetanović iz Tešnja).

Fol. 152b - 162b; 11 redaka; (tekst 145 x 55). Pismo *ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Odmah nakon kraja djela slijedi dova za učenje (دعا - الدرس) sa upstvom na turskom jeziku ali nedostaje kraj.

3991,1 R 7813, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 60b; 210 x 150; 7 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz kolekcije Mehmedović Seada iz Sarajeva.

3991,2 R 7813, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 92b; 9 redaka; (tekst 155 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3992,1 R 1872, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 60a, listovi paginirani; 200 x 130; 9 redaka; (tekst 140 x 55). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i futrolom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bileške u vezi sa tekstom djela. Na zaštitnim listovima razne bilješke i fragmenti različitih djela.

Vakuf Osman Šehdijine bibliotek (pečat na više mjesta u rukopisu).

3992,2 R 1872, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 105b; 9 redaka; (tekst 140 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

3992,3 R 1872, III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 106b - 121a; 9 redaka; (tekst 140 x 55). Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bileške u vezi sa tekstom djela.

3992,4 R 1872, IV

ترجمة العوامل المائة إلى التركية

TARĞAMA 'AWĀMIL AL-MI'A ILĀ AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik al-Ǧurǧānījeva djela *al-Awāmil al-mi'a* o agensima u gramatici arapskog jezika od nama nepoznata prevodioca.

Početak (fol.126b):

عوامل يوز اوج قسم سماعي قياسي معنوي سماعي طقسان بر قياسي يدي معنوي ايكي مجموعي يوز سماعي طقسان بر اون اوج نوع ...

Kraj (fol. 131a):

Djelo je prevedno donekoliko redaka jedanaestog poglavlja

... نوع حادي عشر أفعال مقارنه ...خبر منصوبنه محتاج اولدوغيچون صغير ديدلر خبرلري.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 126b - 131a; 9 redaka; (tekst 135 x 90). Pismo *nashī*. Kustode.

3993,1 R 4089, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥasan u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1039/1629. godine (bilješka u kolofonu trećeg djela iz zbirke, fol. 96a).

Fol. 1b - 29b; 203 135; 15 redaka; (tekst 142 x 63). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na prvoj stranici prvog slobodnog lista bilješka da je Sarajevo u mjesecu rabī' al-āḫiru 1109/1697. godine stradalo kada je poharano i popaljeno (misli se na provalu Eugena Savojskog što se dogodilo upravo ove godine). Na ostalim slobodnim listovima razne bilješke. Na fol. 72b Hafizovi stihovi na perzijskom jeziku.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru. (bilješka na više mjesta u rukopisu).

3993,2 R 4089, II

شرح دیباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥasan u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1039/1629. godine (bilješka u kolofonu narednog djela, fol. 96a).

Fol. 32b - 72a; 15 redaka; (tekst 142 x 63). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3993,3 R 4089, III

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Mutarrizī.
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥasan u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1039/1629. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 96a).

Fol. 74b - 96a; 15 redaka; (tekst 142 x 63). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3993,4 R 4089, IV

تحفة الطالبين

TUḤFA AṬ-ṬĀLIBĪN

مولى الفاضل ناشي أفندي

Mawlā al-Fāḍil Nāšī-afandī, um. (?)

Komentar al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* na turskome jeziku koji je kako na početku djela stoji napisao izvjesni Mawlā al-Fāḍil Nāšī-afandī. Na istome mjestu stoji i naziv komentara. Poslije opširnijeg uvoda autor u tabelarnoj formi objašnjava osnovne gramatičke kategorije na turskom jeziku onako kako ih je al-Ğurğānī naveo u svome djelu.

Početak(fol.97b):

بسم الله الرحم الرحيم. الحمد لذي المنّ و الإحسان و الصلوة على سيد الإنسان و على من اتبعه في الإيمان أما بعد سيد طائفة النحويين و قدوة علماء العلمين الإمام ... عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني... علم نحوده ثابت ايتدوكي عامل يوز حرفدر بو يوز عامل داخي ايكي قسم منقسم بري لفظي بري معنوي لفظي داخي ايكي قسم منقسم ...

Kraj (fol.100b):

... المعنوية من المائة عددان فاعل و فعل مضارع معنويدر خوب بيل مبتداء ايله خبرده اولدى عامل ابتداء و هو عامل في الإبتداء و الخبر و العامل في الفعل المضارع .

Tekst se, međutim, i dalje nastavlja sa kraćim poglavljima:

الحروف الغير العاملة و هي خمسة عشر أحرف

i poglavlje :

الحروف العاطفات و هي عشر كلمات ... **لكن** نحو ما جائني القوم لكن عمر **بل** نحو ما جائني زيد بل عمرو تمام .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 97b - 100b; 15 redaka; (tekst 142 x 63). Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela ispisan u vodoravnim i kraćim kosim linijama.

Nakon ovoga teksta slijedi napomena napisana u formi prethodnog teksta o akuzativu stanja الحال على ستة أضرب i nekoliko fragmenata kao tumačenje termina u jeziku الوضع و المفرد و المعنى.

3993,5 R 4089, V

در جمله، عوامل

DER ĞUMLE-I 'AWĀMIL

U stihu na turskome jeziku na jednoj stranici nabrojeni agensi u arapskom jeziku. Između stihova ispisano tumačenje agenasa na arapskom jeziku sa primjerima.

Početak:

عوامل جمله سي يوز اولدي اگله
اون يدي سي حرف جر اولدي اگله

Kraj:

معنوي ايكي اولدي وير خبر
جمله سي يوز اولدي اگله سرتر.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 102; 18 redaka; (tekst 160 x 70). Pismo *nashī-ta'līq*.

Na slijedeće dvije stranice 102b - 103a tabelarno navedene sintaksičke kategorije nominativa, akuzativa i genitiva u arapskom jeziku kao i padežna forma njihova izražavanja, i to sve sa primjerima. Na slijedećih nekoliko listova nalaze se razne bilješke, uglavnom iz jezika.

3993,6 R 4089, VI

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurrahmān al-Ġurğāni, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 105b - 113a ; 15 redaka; (tekst 142 x 65). Pismo *nashī-ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3993,7 R 4089, VII

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd as-Ṣinhāği Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 116b - 130a; 9 redaka; (tekst 138 x 60). Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokviren crvenom linijom do polovine djela.

3994,1 R 1965, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 78a; 210 x 145; 9 redaka; (tekst 130 x 55). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije a margine jednom crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela, osim na nekoliko posljednjih listova.

Na fol. 79a - 80b dio nekog djela iz gramatike arapskog jezika. Na fol. 134b - 135b dio rukopisa nekog djela iz gramatike arapskog jezika na turskome jeziku. Na fol. 194b mogućnosti čitanja iskaza لا حول و لا قوة na šest načina sa tumačenjem na turskome jeziku. Na fol. 218b - 219a bilješka iz arapske gramatike na turskome jeziku. Na prvome zaštitnom listu iza posljednjeg djela veća bilješka o agensima u arapskom jeziku.

3994,2 R 1965, II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Isto kao 3698,2.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca rağaba 1174/1761. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 133b).

Fol. 82b - 133b; 9 redaka; (tekst 130 x 55). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Nekoliko bilježaka na marginama u vezi sa tekstom djela.

3994,3 R 1965, III

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Saʻduddin Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1176/1762-63. godine (bilješka na kraju djela, fol.176b).

Fol. 138b - 176b; 14-15 redaka; (tekst 155 x 75). Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

3994,4 R 1965, IV

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muhammad Dāwūd as-Sinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 178b - 194a; 9 redaka; (tekst 120 x 55). Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Sitnije biljške u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

3994,5 R 1965, V

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 3695.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 196b -216a; 9 redaka; (tekst 125 x 55). Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine, osim dvije prve stranice uokviren crvenom linijom. Biljške u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

3994,6 R 1965, VI

ترجمهء عوامل في النحو بالتركية

TERĞEME-I 'AWĀMIL FĪ AT-TURKIYYA

Prijevod al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* na turski jezik od nama nepoznatog prevodioca.

Početak (fol. 220b):

عوامل قچدر برور عامل قچدر يوز ور قچ قسمه منقسم ايكي قسم اوزرينه منقسمدر يا لفظيدر يا معنويدر معنوى درسون لفظي قچ قسم اوزرينه منقسمدر ايكي قسم ...

Kraj (fol. 223a):

... فعل مضارع رفع ايدن (؟) اسم در سندر حرف . تمت

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 220b -223a; 26 redaka; (tekst 175 x 100). Pismo turski *ta'līq*, sitniji.

3995,1 R 1093, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 215 x 145; 11 redaka; (tekst 155 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na prva tri lista bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom, fol. 1a).

3995,2 R 1093, II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca ṣafara 1205/1790-91. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.50a).

Fol. 46b - 50a; 23 reda; (tekst 165 x 70). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3995,3 R 1093, III

تعليم المتعلّم

TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

برهان الدين إبراهيم الزرنوجي

Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī, um. 610/1213)

Isto kao 3797,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 55b - 72a; 23 reda; (tekst 165 x 70). Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Stihovi citirani sa riječi شعر ispisano crvenom tintom.

3995,4 R 1093, IV

الرسالة في الفقه

RISĀLA FĪ AL-FIQH

Kraća rasprava o osnovnim fikhskim kategorijama od nama nepoznata autora.

Početak (fol.73b):

الحمد لله رب العلمين و الصلوة و السلام على رسوله محمد و آله أجمعين . اعلم بأن العبد المبتلى بين أن يطيع الله تعالى فيثاب و بين أن يعصيه فيعاقب و الإبتلاء يتعلق بالمشروع و غير المشروع فعلاً و تركاً فلا بد من بيان أنواع المشروعات و غير المشروعات و بيان معانيها و أحكامها ليسهل على الطالب ...

Kraj (fol.75a):

... و قد أستخرج الأحكام من المحيط و الفتاوى الكبرى و الفتاوى الخاقانية و حاشيتها و التحف و الميزان الأصول و اللباب .

Prepisao nepoznati prepisivač (isti kao i prethodno djelo) u zadnjoj dekadi mjeseca ğumād al-āḫira 1211/1796. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 75a).

Fol. 73b - 75a; 23 reda; (tekst 165 x 70). Pismo *ta'liq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

3996,1 R 2979, I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao Ismā'īl b. Muḥammad (bilješka u kolofonu djela, fol. 34a).

Fol. 1b - 34a; 170 x 120; 13 redaka; (tekst 115 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima mnogo volantnih listova i laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen (razdvojene korice). Pismo *nasḫī*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3996,2 R 2979, II

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Ismā'īl b. Muḥammad (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 34a).

Fol. 34b - 67a; 13 redaka; (tekst 115 x 60). Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3996,3 R 2979, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Ismā'īl b. Muḥammad (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 34a).

Fol. 67a - 72b; 13 redaka; (tekst 115 x 60). Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

3996,4 R 2979, IV

مقدمة الأدب

MUQADDIMA AL-ADAB

أبو القاسم جار الله محمود بن عمر بن محمد الزمخشري

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muhammad az-Zamaḫšarī,
467/1075 - 538/1144

Fragment (poglavlje) iz nekoga djela. Međutim, najvjerovatnije je da se radi o trećem ili dijelu trećeg poglavlja djela *Muqaddima al-adab* što ga je napisao Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī, 467/1075 - 538/1144. *Az*-Zamaḫšarī je navedeno djelo napisao u pet poglavlja od kojih je treće o česticama (القسم الثالث في الحروف - pogledati kraj u ovome djelu u našemu rukopisu!).

Početak (fol. 73b):

فصل حركات الإعراب تسمى الرفع و النصب و الجر و هي الحركات المختلفة التي تحدث في
آخر الإسم بعوامل مختلفة تدخل عليه كقولك جائني الرجل و رأيت الرجل و مررت بالرجل و
حركات البناء تسمى الضم و الفتح و الكسر و هي الحركات التي تبنى عليها الأسماء . ...

Kraj (fol. 76a):

... أما ذاك و أما هنا فقاعد إلا أن زيداً فاضل إلاّ أنهم كاذبون أما إن الحق عندهم أما إنه
لكريم أ تفعل هذا و إما لا تم القسم الثالث في الحروف و يتلوه القسم الرابع . تم

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 76a; 21 redak; (tekst 125 x 75). Pismo *ta'līq*, sitniji. Kustode. Tekst djela uokviren debljom zlatnom linijom i tri tanje crne linije. Lijepo zaglavlje (unvan) na zlatnoj podlozi sa naslovom djela unutar unvana رساله، علامه، زمخشري.

3996,5 R 2979, V

قاعدة الجموع القياسية

QĀ'IDA AL-ĞUMŪ' AL-QIYĀSIYYA

Kraća rasprava ili dio nekog djela iz arapske morfologije o pravilu analognih množina u arapskom jeziku iz nama nepoznatog djela kao i imena njegova autora. Naslov djela je preuzet iz zaglavlja rukopisa. U Safvet-bega Bašagića zbirci (Bratislava, 342) se navodi slična rasprava čiji je autor Ibn Kamāl-pāšā.

Početak (fol.76a):

اعلم أن كل اسم على فعل بفتح الفا، و سكونه العين يجمع بعضه على وزن فعول و فعال ...

Kraj (fol.78a):

... قوله تعالى «لتركبنّ طبقًا عن طبق» أي بعد طبق و من مكان على قوله تعالى «و من يبخل فإنما يبخل عن نفسه» أي على نفسه .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (isti prepisivač kao i kod prethodnog djela).

Fol. 76a - 78a; 21 redak; (tekst 125 x 75). Pismo *ta'līq*, sitniji. Kustode. Tekst djela uokviren debljom zlatnom linijom i tri tanje crne linije. Manje zaglavlje (unvan) sa naslovom djela.

Izv.: Bratislava 342.

3996,6 R 2979, VI

الرسالة اللطيفة

AR-RISĀLA AL-LAṬĪFA

Kraća rasprava iz gramatike arapskog jezika ili fragment iz nekog djela od nama nepoznata autora. Naslov koji se ovdje navodi preuzet je iz našega rukopisa.

Početak fol.78a):

إذ ظرف الإستقبال خافض بشرطه منصوب بجوابه و فيه معنى الشرط غالبًا فمختص بالجملة الفعلية و قد يكون مفاجأة بختص بالجملة الإسمية إذ ظرف للزمان الماضي و يدخل على الجملتين ...

Kraj (fol.79a):

... لا محالة من الحيلة أي لا حيلة في التخلص منه لا بدّ من البدّ و هو التعريف معناه لا فراق و لا مفارقة من هذا لا هم (1) يعني بالله الميم بدل من يا بمعنى يا الله . تمت

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati (isti prepisivač kao i kod prethodnog djela).

Pismo *ta'līq*, sitniji. Kustode. Tekst djela uokviren debljom zlatnom linijom i tri tanje crne linije. Manje zaglavlje (unvan) sa naslovom djela.

3996,7 R 2979, VII

الإيساغوجي

AL-ĪSĀĠŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī, um. 663/1265

Isto kao 3711,2.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm iz mjesta Gümülgüne (bilješka u kolofonu djela, fol.82a).

Fol. 79b - 82a; 21 redak; (tekst 120 x 70). Pismo *ta'līq*, sitniji. Kustode. Tekst djela uokviren debljom crnom linijom. Istaknuti dijelovi teksta nadvučeni crvenom linijom.

3997,1 R 3919,1

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 54b; 210 x 155; 11 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na stranicama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*, krupniji, debljih linija i više razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na marginama komentar u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka o uvakufljenju na više mjsta u rukopisu).

3997,2 R 3919, II

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika koje je autor posvetio svome sinu Ḍiyā'ddinu Yūsufu, po kome je djelo i dobilo naziv.

Početak (fol. 1b, na margini) :

الحمد لوليه و الصلاة على نبيه و آله و أصحابه المتأدبين بآدابه أما بعد فهذه فوايد وافية لحل مشكلات الكافية للعلامة المشتهر في المشارق و المغارب الشيخ ابن الحاجب ... نظمتها في سلك التقرير و سمط التحرير للولد العزيز ضياء الدين يوسف ... و **سميتها بالفوايد الضيائية** ... **الكلمة** قيل هي و الكلام مشتقان من الكلم بتسكين اللام و هو الجرح لتأثير معانيهما في النفوس ...

Kraj (fol. 54a, na margini):

... و إذا انضم أو انكسر تحذف نحو أصبت خيراً و أصابني خير و اختم لي بخير اللهم اجعل خاتمة أمورنا خيراً و لا تلحق بنا من تبعة شرورنا خيراً ... قد استراح من كدّ الانتهاض لنقل هذا الشرح من السواد الي البياض العبد الفقير عبد الرحمن الجامي ... ضحوة السبت الحادي عشر من زمان المنتظم في سلك شهور . قد وقع الفراغ في أوائل شهر رمضان المبارك سنة سبع و تسعين و ثمانمائة .

Fol. 1b - 54a. Djelo je napisano na marginama prethodnog djela.

Izv.: H. Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6575; Flügel I, 167; Loebenstein 2448; Sellheim 231; GAL G I, 304/13; GAL S I, 533; az-Ẓāhiriyya 400; Köprülü III, 599.

3997,3 R 3919, III

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3781,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 57b - 90a; 15 redaka; (tekst 160 x 70). Pismo *nashi-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 90b napisana prva stranica al-Muṭarrizījeva al-djela *al-Miṣbāḥ*.

3998 R 3729

الإملاء على الكافية

AL-IMLĀ' 'ALĀ AL-KĀFIYA

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Komentar djela *al-Kāfiya* koji je prema Katalogu biblioteke az-Ẓāhiriyya napisao autor osnovnog djela Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib dovršivši pisanje 636/1239. godine (az-Ẓāhiriyya 58).

Početak (fol.1b):

قال الشيخ العلامة جمال الدين رحمه الله **الكلمة لفظ وضع لمعني مفرد** قوله **لفظ** يشتمل الكلمة و غيرها لأنه لما يتلفظ به سواء. **وضع لمعنى** أو لا قوله وضع لمعنى يخرج عنه المهملات لأنها لم توضع لمعنى قوله **مفرد** احتراز من مثل قام زيد و شبهه فإنه لفظ وضع لمعنى و لكنه مركب ...

Kraj (fol.):

Djelo je krnjavo na kraju za nekoliko izgubljenih listova pa su uvezani bijeli listovi, vjerovatno da bi se dopisao tekst na izgubljenim listovima što, međutim, nije učinjeno. Isto tako na početku rukopisa nakon fol.2

uvezano je naknadno tri bijela lista za dopis izgubljenog teksta koji i ovdje nedostaje, što također, nije učinjeno.

Fol. 183; 175 x 130; 19 redaka; (tekst 135 x 95). Papir žućkast, deblji, hrapav, povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa qawluhu. Iza drugog lista nedostaje narednih nekoliko listova, isto kao i na kraju rukopisa.

Na fol. 1a bilješka da je rukopis uvakufio Muḥammad ... (?) za Univerzitet al-Azhar u Kairu 867/1463. godine:

وقف هذا الكتاب الفقير محمد بن ... الحنفي... و جعل مقره بجامع الأزهر بخزانة كتبه الموقوفة على كلية العلم الشريف في شوال سنة سبع و ستين و ثمانمائة .

Na predzadnjem zaštitnom listu bilješka o načinu razrješenja jedne varijante pisanja datuma.

تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب في يوم الجمعة و هو العشر التاسع من الثلث الثاني من السدس الثاني من النصف الأول من العشر السادس من العشر الثالث من العشر العاشر من الهجرة النبوية الهلالية و من استخرج هذا التاريخ بلغ المرام فقد قدر على شيء لم يقدره أكثر الناس من العلماء الكرام للمولى الكامل أبو المكمّل الشهير بابن كمال باشا .

أشار بقوله و هو العشر التاسع من الثلث الثاني إلى أن يوم الجمعة المذكورة هو التاسع عشر من أيّام شهر لأن الشهر الواحد في العرف ثلاثون يومًا فالثلث الثاني منه ما بعد اليوم التاسع عشر .

و أشار بقوله من السدس الثاني من النصف الأول إلى ذلك الشهر هو الشهر الثاني من عام هو الصفر فإن العام الواحد إثنا عشر شهرا فالنصف الأول منه ستة أشهر من المحرّم إلى تمام ستة أشهر و السدس الثاني من ذلك النصف الأوّل هو صف .

أشار بقوله من العشر السادس من العشر الثالث من العشر العاشر من الهجرة إلى أن ذلك العام ٩٢٦ من التاريخ الهجري . إن و لعشره عشر كذلك و لعشر عشره عشر كذلك هو هذا سنة ١٠٠٠ فالعشر العاشر من ذلك المخرج هو ما فوق هذا سنة ٩٠٠ إلى تمام المخرج المذكور. و العشر الثالث من ذلك العشر العاشر هو ما فوق هذا سنة ٩٢٠ إلى هذا سنة ٩٣٠ و العشر السادس من ذلك العشر الثالث ليس إلاّ سنة ٩٢٦ فالمعنى أن الكتاب تم في يوم الجمعة و هو أي ذلك اليوم هو التاسع عشر من أيّام شهر صفر سنة ٩٢٦ من الهجرة النبوية. تمت

Rukopis je uvakufio Aḥmad-āġā, nadzornik carskog harema za svoju medresu u Mostaru 1064/1653. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6559; az-Ẓāhiriyya 58.

3999 R 1567

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī Sarāyī (iz Sarajeva) posljednjeg dana ramaḍāna 1141/1729. godine (bilješka na kraju djela, fol. 188a).

Fol. 188; 195 x 110; 17 redaka; (tekst 130 x 50). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko listova na početku nagriženo crvotočinom, ali je tekst ostao sačuvan. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni i manjim intervencijama na njegovoj popravci. Pismo *nasḫī-ta'līq*, sitniji. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokvirenna prve dvije stranice sa po dvije a ostali dio jednom crvenom linijom. Bilješka na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

Na fol.1a dvije bilješke o bivšim vlasnicima napola čitljive s obzirom da je list oštećen. U prvoj je al-ḥāǧǧ Ibrāhīm b. ... (?) a u drugoj 'Abdulbāqī Muḥammad ... (vjerovatno vakif Ǧino-zāde)

Vakuf Ǧino-zade 'Abdulbāqī-efendi (bilješka i pečat, fol. 1a).

4000 R 2175

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1082/1671-72. godine (bilješka na kraju djela).

Fol. 190; 195 x 145; 19 redaka; (tekst 160 x 80). Papir tamnobijel, deblji, hrapav, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom.

Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na prva dva lista bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf al-ḥāğğ 'Umar-efendī Ḫayrī-zāde Aqḥiṣārī (Prusčak, bilješka i pečat fol. 1a).

4001 R 2490

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1008/1599-60. godine (bilješka na kraju djela, fol.237b).

Fol. 237 paginiranih listova; 195 x 130; 17-19 redaka; (tekst 120-130 x 65). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i platnom na uglovima. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese (bilješka i pečat na fol. 1a).

4002 R 7630

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd b. 'Alī al-Kašfī u Rūznamağī (Roznamedžinu) hanikahu u Mostaru u mjesecu ša'bānu 1136/1724. godine (bilješka na kraju djela, fol.203a).

Fol. 202; 205 x 155; 17 redaka; (tekst 145-75). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvućen crvenom linijom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela interlinearno i na marginama. Na kraju djela razne bilješke.

U posjed rukopisa kupovinom došao Muḥammad b. Ibrāhīm (bilješka sa pečatom na fol.1a).

U posjed rukopisa došao Nu'mān b. Muḥammad-efendi Čarši-imām iz Zenice 14. rağaba 1291/1874. godine (bilješka na petom zaštitnom listu).

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića

4003 R 2530

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepis dovršio nepoznati prepisivač u utorak 8. dū al-qa'da 1208/1794 godine (bilješka na kraju djela, fol.217b).

Fol. 217; 210 x 145; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Papir bijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju.

Rukopis uvakufio Ğannati-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka i pečat, fol. 1a).

4004 R 2686

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 98 paginiranih listova; 170 x 125; 23 redka; (tekst135 x 80). Papir narandžast, srednje debljine, glat. Fol. 13 - 16 papir tanji, bijele boje. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa klapnom, oštećena hrbata. Pismo *ta'līq*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednja dva zaštitna lista razne bilješke iz jezika, hadisi, fikhske rasprave i stihovi.

4005 R 4114

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 225 paginiranih listova; 190 x 115; 19 redaka; (tekst 140 x 55). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećе, otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Abū al-Qāsim (bilješka na fol. 1a).

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Derviš Buturović, šeriatski sudija u penziji, Sarajevo, dana 19.01.1947. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4006 R 4321

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muḥammad b. Dūrmiš aṣ-Ṣaruhānī 960/1552-53 (bilješka u kolofonu djela, fol. 231b).

Fol. 231; 180 x 120; 17 redaka; (tekst 125 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez, tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama (nedostaje prva korica) i klapni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku pisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje i dvjema tanjim crnim linijama a dalje jednom crvenom linijom. Unvan u kombinaciji plave i zlatne boje. Bilješke u prvome dijelu na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Strnak al-ḥāğğ Muḥammad-efendi (bilješka na prvome zaštitnom listu).

Bivši vlasnik Sulaymān b. Muḥammad Arapčik-zāde (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Na posljednjem zaštitnom listu stihovi as-Sayyid aš-Šarīfa i Sa'duddīna o pozajmljivanju knjiga.

4007 R 3563

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u ponedjeljak 19. ğumād al-ūlā 995/1587 (bilješka u kolofonu djela, fol.178a).

Fol. 178; 205 x 130; 21 redak; (tekst 150 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, odvojen od listova i oštećen. Hrbat naknadno popravljan. Pismo *nasḫī* mjestimično vakaliziran. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prvoj stranici uokviren debljom zlatnom linijom obrubljenom crnim tanjim linijama a dalje uokviren jednom crvenom linijom. Unvan veoma lijep sa preovlađujućom zlatnom i plavom bojom.

Bilješka pored kolofona u kojoj stoji da je izvjesni čitalac nakon čitanja ovoga djela isto sravnio sa drugim rukopisima i utvrdio da je prilično vjerno prepisano.

Bivši vlasnik Muḥammad-efendī Bešlagić, 1281/1864-65. godina (bilješka na prvome zaštitnom listu).

Bivši vlasnik Ḥasan-efendī Užičānī (iz Užica, bilješka na fol. 1a).

Rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Enis Muftić iz Banja Luke 28.10.1950. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4008 R 1990

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd ʿĀrif (bilješka na fol. 1a prema kojoj je dotični postao vlasnik rukopisa putem njegova prepisa) u mjesecu rabīʿ al-awwalu 1260/1844. godine (bilješka na kraju djela)..

Fol. 253; 225 x 13; 17 redaka; (tekst 135 x 55). Papir bijel, srednje debljine. Listovi volantni ali u dobrome stanju. Povez tvrd, kožni, crvene boje sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, odvojen od listova. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

4009 R 973

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 175; 205 x 140; 21 redak; (tekst 160 x 75). Papir u prvome dijelu rukopisa do fol. 21 naknadno dodan i bijele je boje a ostali žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom do fol. 21 i od drugoga prepisivača a dalje nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

Stihovi na arapskom jeziku (fol. 1a).

4010 R 1565

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1030/1717-18. godine (bilješka na kraju djela, fol.253b).

Fol. 253 paginiranih listova; 195 x 130; 15 redaka; (tekst 130 x 75). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni bez klapne i naknadno popravljena hrbata. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na drugome zštitnom listu sadržaj djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na višemjesta u rukopisu).

4011 R 1886

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Šarīf Muḥammad iz sela Nūrǧī 1053/1643-44 (bilješka na kraju djela, fol.245b).

Fol. 245; 205 x 160; 14 redaka; (tekst 130 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez noviji, tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo kombinacija *nasḫī-ta'līq*, debljih linija. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Bekir-efendija (bilješka na fol.1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

4012 R 2335

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvi petak mjeseca šawwāla uvuče poslije jacije namaza 1123/1711. godine u Beogradu u mahali صورد (?) (bilješke na kraju djela, fol.199b).

Fol. 199 paginiranih listova; 215 x140; 21 redak; (tekst 145 x80). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Nedostaju dvije dvolisnice u sredini djela, fol. 85 - 90. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, mnogo oštećen. Povez odvojen od listova. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Na prvome zaštitnom listu razne bilješke uglavnom iz jezika.

Na kraju rukopisa na 11 volantnih listova ispisane osnovne gramatičke kategorije arapskog jezika u formi tabele.

4013 R 1671

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 233 paginiranih listova; 215 x 145; 17 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Folije 13- 22 zamijenjene od drugoga prepisivača. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, bez klapne. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom, osim na nekoliko posljednjih listova gdje je nadvučen crvenom linijom. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a stihovi i razne bilješke, najviše iz jezika.

Bivši vlasnik 'Uṯmān b. as-Sayyid Fayḍullah, muftija u Osmanskoj Carevini (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir-efendī.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4014 R 1587

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao 'Alī b. Ḥusayn mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 1089/1679. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.275a).

Fol. 275 paginiranih listova; 195 x 13; 17 redaka; (tekst 155 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Nekoliko listova na kraju oštećeni vlagom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, naknadno popravljan. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom kao i margine u prvoj polovini djela. Na marginama i interlinearno uglavnom u početku djela bilješke koje se odnose na tekst djela.

Na prvome zaštitnom listu rješenja za razna šeriatska pitanja, a na drugom, trećem i četvrtom sadržaj djela.

Bivši vlasnik Ṣāliḥ (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zade (pečat na više mjesta u rukopisu).

4015 R 3147

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao ʻAlī b. Ibrāhīm b. Ḥiḍr u trećoj dekadi mjeseca rağaba 1008/1600. godine u sultan Sulejmanovoj medresi (bilješka u kolofonu djela, fol. 156).

Fol. 156; 195 x 125; 21 red; (tekst 140 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na prve dvije stranice tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene tankim crnim linijama dok je ostali dio teksta uokviren crvenonm linjom. Lijep unvan u kombinaciji plave, crvene i zlatne boje. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4016 R 1560

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Ḥasan b. Ḏulfiqār mjeseca ḏū al-qa'da 1048/1639. godine u gradu Izmitu (bilješka na kraju djela, fol.130b).

Fol. 130; 205 x 140; 19 redaka; (tekst 135 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, naknadno popravljena hrbata. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linjom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Ḥasan efendī Bōyō-zade (pečat na više mjesta u rukopisu).

4017 R 2065

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 299; 175 x 100; 15 redaka; (tekst 120 x 50). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, popravljena hrbata. Pismo *nasḫī, veoma lijep*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i u početku ograničen debljim tačkama zlatne boje. Poglavlja ispisana crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom, zlatne boje linijom obrubljenom tankim crnim linijama. Na početku se nalazi i unvan uz dodatak deblje linije crvene boje i basmalom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, posebo u prvome dijelu gdje su uokvirene crvenom linijom, ispisane rukom prepisivača djela.

Na zaštitnim listovima sadržaj djela i razni stihovi na arapskom i turskom jeziku.

4018 R 2286

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 235; 185 x 105; 19 redaka; (tekst 130 x 63).Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice i unvan uokvireni debljom zlatnom linijom obrubljenom tenjim crnim linijama a ostali dio teksta crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa nekada bio ḥāǧī ʻAlī (bilješka na kraju djela (fol.235b).

4019 R 5325

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao ʻAbdurraḥmān al-Blagāyī (iz Blagaja) za vrijeme dok je bio u medresi u Mostaru 1019/1610-11. godine (bilješka na kraju djela, fol. 202a).

Fol. 202; 205 x 120; 23 redka; (tekst 160 x 63). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, otkinute klapne i u lošem stanju. Pismo t*aʻlīq*, lijepo ispisan. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren tanjom crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvoj stranici prvog zaštitnog lista nekoliko hadisa i stihova na turskome i arapskom jeziku. Na slijedećim zaštitnim listovima veći izvodi iz drugih gramatičkih djela a najviše komentara *al-Kāfiya*.

Na Bivši vlasnici sohta ʻAlī al-Mūstārī (iz Mostara), zatim slijedi bilješka o kupovini knjige 1115/1703. godine gdje je namjerno zamrljano od koga je kupljena (ostalo samo da je iz zaostavštine muftī efendije) i ko ju je kupio (bilješke na petom zaštitnom listu).

Na fol.1a bilješka da je rukopis kupljen iz zaostavštine ʻAlī-efendī Zāgorīja kao i da je vlasnik rukopisa bio ʻAbdullah b. Ḥasan b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara).

Na posljednja dva zaštitna lista uglavnom ispisani hadisi i bilješke iz jezika (dvije veće na turskome jeziku).

4020 R 5393

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan-beg al-Fūčawī-zāde (Fočaković) 1256/1840 (bilješka o vlasniku na kraju djela ali je jasno da je ista osoba i prepisivač djela, fol. 180b).

Fol. 180; 180 x 140; 13 redaka; (tekst 130 x 85). Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez mekši, kožni. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djea uokviren u prvoj polovini crnom linjom a u drugoj crvenom, osim nekoliko posljednjih listova.

4021 R 6353

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u subotu 15. ḏū al-qaʻda 960/1553. godine (bilješka na kraju djela, fol. 177b). Ispod ove bilješke drugom rukom napisana bilješka da je prepisivač djela Maḥmūd b. Sulaymān al-Kafawī (moguće prepisivač naknadno ispisanih listova).

Fol. 177; 190 x 110; 20-23 redka; (tekst 140 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *taʻlīq*, od dva prepisivača. Dosta izgubljenih listova nadopunio je drugi prepisivač naknadno. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na trećem i četvrtom zaštitnom listu ispisan sadržaj djela.

Na kraju djela na prvom zaštitnom listu bilješka na turskome jeziku da je šayh Muṣṭafā-efendī 28. muḥarrama 1138/1725. godine podigao tekiju u Mostaru u blizini Čejvan-begove džamije.

Na drugome zaštitnom listu stihovi na perzijskom jeziku od al-Ǧāmīja.

Bivši vlasnik ʻAṣim-efendī Muftī-zade (Muftić, bilješka na fol. 1a).

Kolekcija Besima Korkuta.

4022 R 5055

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥasan b. Aḥmad u posljednjoj trećini mjeseca rabīʻ āḫira 1168/1755. godine (bilješka na fol. 276a).

Fol. 276; 215 x 150; 18 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, tanji, glat. Na početku nakoliko vlantnih listova. Povez tvrd, kožni, odvojen od listova i oštećen. Pismo *ta'līq*, deblji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad Ṣafwat b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī koji je rukopis kupio od al-ḥāǧǧ Ibrāhīma (bilješka na fol. 276b).

4023 R 4919

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1269/1852-53. godine (bilješka na kraju djela, fol. 233b).

Fol. 233; 245 x165; 19 redaka; (tekst 145 x 79). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Niže okružne medrese u Bihaću (pečat).

4024 R 4874

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm u posljednjoj trećini mjeseca rabīʻ al-awwala 1181/1767. godine (bilješka na kraju djela, fol. 252b).

Fol. 252; 210 x 140; 17 redaka; (tekst 150 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na prve dvije stranice tekst djela uokviren jednom crvenom i tri crne linije kao i unvan sa basmalom dok je ostali dio teksta kao i margine uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis poklonio za Gazi Husrev-begovu biblioteku Muhamed F. Garčević, stalni sudski tumač za turski i arapski jezik kod Okružnog suda u Banja Luci (pečat na predzanjem zaštitnom listu).

4025 R 4902

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 975/1567-68. godine (bilješka u kolofonu djela).

Fol. 150; 220 x 145; 21 red; (tekst 165 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama poneka bilješka u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je bio u medresi u Zvorniku (pečat na unutarnjoj stranici prve korice).

4026 R 4619

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao sohta Ṣāliḥ b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara) 22. ṣafara 1258/1842. godine (bilješka na kraju djela, fol.169b).

Fol. 169; 190 x 140; 21 redak; (tekst 150 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez mehak, kožni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na posljednjem zaštitnom listu godine smrti nekih autora, gramatičara i druge bilješke, uglavnom iz jezika.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muhamed-Emin Muslibegović, posjednik iz Mostara (pečat na zadnjem zaštitnom listu).

4027 R 7127

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 189; 185 x 120; 19 redaka; (tekst 145 x 180). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski umotan u platno. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama veoma rijetko bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz kolekcije Muharema Omerdića.

4028 R 1362

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 164; 190 x 120; 21 redak; (tekst 150 x 70). Papir žućkast, deblji, glat. Nekoliko prvih laga volantne. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, manje oštećen. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4029,1 R 4721,1

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol.1b -203b; 195 x 120; 19 redaka; (tekst 133 x 58). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi sa manjim oštećenjima izazvanim vlagom popravljani lijepljenjem čistog papira. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oblijepljen plavim platnom. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela i margine nadvučeni crvenom linijom. Bilješke interlinearno i na marginama u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu dvije bilješke o bivšim vlasnicima. Prvi je izvjesni al-Būsnawī al-Mūstārī (iz Mostara) koji je došao u posjed rukopisa 15. ša'bāna 1215/1800. godine a drugi Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī (iz Mostara), muderis u Travniku koji je došao u posjed rukopisa 17. ša'bāna 1221/1806. godine.

Na ostalim zaštitnim listovima razne bilješke, uglavnom iz jezika i nekoliko hadisa.

4029,2 R 4721, II

رسالة امتحان الأذكياء و الحذاق

RISĀLA IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀ' WA AL-ḤAḎĀQ

محمد الكردي السهراني منلا زاده

Muḥammad al-Kurdī as-Saharānī Munlā-zāde, um. 1070/1659

Kraća rasprava u kojoj autor Munlā-zāde al-Kurdī, kako stoji u rukopisu, navodi dvadeset sedam grešaka u al-Ǧāmījevu komentaru Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya*. Autor greške citira sa و منها ispisano crvenom tintom.

Početak (fol.205b):

الحمد لله رب العالمين والصلوة و السلام على جميع الأنبياء و المرسلين و بعد يقول العبد الفقير إلى رحمة ربه القدير منلا زاده الكردي هذه هي المواضع التي وقع فيهاالغلط و المسامحة من الشارح الفاضل الشيخ عبد الرحمن الجامي قدس سره في شرحه الكافية. فاستخرجتها و كتبتها في هذا الورق لينظر فيها الفاضل و الطلبة و يكونوا على بصيرة في أثناء الدرس و المطالعة منها قوله في صدر الكتاب الوضع ...

Kraj(fol.206a):

... و منها قوله في آخر بحث التنوين و حكم الإبنة كحكم الابن في جميع ما ذكر إلاّ في حذف همزتها و قد ذكرناه في الحاشية أيضًا فينبغي للمعلم و المتعلّم التأمل و التاني في هذه المواضع. و الله أعلم بالصواب .

Izv.: Köprülü III, 567,2.

4030 R 3569

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī.
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao sohta Salīm b. Muḥammad al-Mūstārī (iz Mostara) u Kamāliyya medresi u Sarajevu (izgorjela u vrijeme provale Eugena Savojskog u Sarajevo 1697. godine) 5. rabī' al-āḫira 1093/1682. godine.

(قد وقع الفراغ عن الكتاب بعون الله الملك الوهاب في يوم الخامس من شهر ربيع الآخر في شهور سنة ثلاث و تسعين و ألف بعد الهجرة منّ له العز و الشرف عن يد أضعف عبادالله ... السوخته سليم بن محمد الموستاري بمدرسة الكمالية بمدينة سراي المحروسة ...)

Djelo je manjkavo na početku.

Fol. 141; 200 x 120; 19 redaka; (tekst 140 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Volantni listovi i lage kao i jedna kožna korica, dok druga nedostaje, tako da je rukopis u cjelosti rasut. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela kao i bilješke na marginama uokvireni crvenom linijom.

4031 R 4021

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī.
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo je manjkavo na početku.

Fol. 149; 200 x 125; 19 redaka; (tekst 150 x 75). Papir žućkast, srednje debljine. Svi listovi volantni sa manjim oštećenjima. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen, također. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4032 R 4256

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo manjkavo na početku i na kraju.

Fol. 9 - 224 paginirana lista; 200 x 145; 17 redaka (tekst 145 x 75). Papir žućkast, tanji. Nov platneni povez. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4033 R 2602

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Ša'bān b. Ibrāhīm u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1055/1645. godine (bilješka na kraju djela. fol.103a).

Djelo manjkavo na početku.

Fol. 103; 195 x 150; 19 redaka; (tekst 145 x 95). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen i naknadno popravljan. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom a mjestimično i crnom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4034 R 1999

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo manjkavo na početku i na kraju.

Fol. 3-207 paginiranih listova; 220 x 155; 21 red; (tekst 145 x 75). Papir žućkast, srednje debljine. Nov platneni povez. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom, također. Bilješke na marginama i sitnije interlinearno.

4035 R 5196

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Raǧab 1. ša'bāna 996/1588. godine (bilješka na kraju djela, fol.225a).

Djelo manjkavo na početku i na kraju.

Fol. 92-225 paginiranih listova; 210 x x 150; 19 redaka; (tekst 150 x 80). Papir žućkast, deblji. Lage volantne. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, umotan u zeleno platno, oštećen. Pismo *nasẖī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom, takođe. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4036 R 4910

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisao Darwīš Muḥammad 1. ğumād al-āḫira (godina prepisa odsječena na margini prilikom uvezivanja rukopisa, fol.108a)

Nedostaje skoro prva polovina djela.

Fol. 108; 180 x 115; 19 redaka; (tekst 140 x 65). Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kožni sa klapnom, prilično štećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa postao Tozkali ḥāfiẓ 'Umar-efendī, 1232/1816-17. godine (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

4037 R 803

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 3997,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Djelo krnjavo na dva mjesta unutar rukopisa.

Fol. 200; 185 x 120; 21 redak; (tekst 125 x 55). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Volantne lage. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasẖī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom kao i unvan, obrubljenom tanjom linijom crne boje dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Faydullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol.1a).

4038 R 1698

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

علامك محمد بن موسى البسنوي

'Allāmak Muḥammad b. Mūsā al-Busnawī, um. 1046/1636

Glosa na al-Ğāmījev komentar Ibn Ḥāğibova djala *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika. Djelo je autor, kako se iz bilješke u kolofonu djela vidi, završio u petak 21. ḏū al-q'ada 1035/14.08.1626. godine.

Početak (fol.1b):

حمداً لمن جعل شجرة العلم مثمرة بالأدب الذي صار لحصول المقصود كالدليل و شرف بعض عباده بفوايد ضيائية ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربه القدير محمد بن موسى البسنوي المعترف بالعجز و التقصير ... طلبوا مني تحشيته نحو الشيخ الفاضل عبد الرحمن الجامي ... **قوله** الحمد لوليه دل بلامي الجنس و الإختصاص على أنه لا يكون ...

Kraj (fol.297a):

... و الله ولي السداد و الرشاد و منه المبدأ و إليه المعاد و لقد فاض اختتامه و فضّ به ختامه بعد عصر يوم الجمعة الحادي و العشرين من ذي القعدة الحرام لسنة خمس و ثلاثين و ألف من هجرة خير الأنام عليه أكمل الصلوات و أفضل السلام و على آله و أصحابه ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznat.

Fol. 297 (593 paginirane stranice); 205 x 135; 25 redaka; (tekst 165 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Komenitani tekst citiran sa قـوله. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Kantamirijine biblioteke ('Abdullah-efendī b. Aḥmad Qanṭamīrī-zāde).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6583/9; Šabanović, 131; Köprülü III, 573.

4039 R 2355

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محمد عصمة الله بن محمود حاجي چلبي البخاري

Muḥammad 'Iṣmatullāh b. Maḥmūd Ḥāǧī Čalabī al-Buḫārī,
um. 1150/1737-38

Glosa na prvu polovinu Ibn al-Ǧāmījeva komentara Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya.*

Početak (fol.1b):

منك البداية و إليك النهاية يا كريم. الحمد لله الذي جعل كلمته الباقية كافية في توجيهنا نحو المقصود ... و بعد فيقول أحوج عباد الله الودود العبد الحقير محمد عصمة الله بن محمود لما توفقت بمطالعة الشرح الشريف ... أردت أن أكتب ما عثرت عليه من اللطائف و الفوائد التي فيه ...

Kraj (fol.235a):

... و يمكن أن يقال في الجواب يجوز أن يكون ما في مما يوزيك مصدرية و من التعليل و الأجل و المعنى بعد نفسك من أجل إيذاء النفس إياك كإيذاء ... أيضًا يكون النفس محذراً منه فتأمل .

Prepisao nepoznati prepisivač 1050/1640-41. godine. Ime prepisivača namjerno zamrljano.

Fol. 235; 195 x 120; 19 redaka; (tekst 130 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, otkinute klapne. Futrola kartonska sa kožnim hrbatom, oštećena. Pismo *nasḫī.* Komentarisani tekst citiran sa *qawluhu* napisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḫ.Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6583/11; az-Ẓāhiriyya 150.

4040 R 712

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Glosa na Ibn al-Ǧāmījev komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika. Katalog Köprülü biblioteke (I, 1465-66 i III, 574-75) navodi puno ime autora Muḥarram-efendī b. Muḥarram az-Zaylī, um. 1000/1592. godine navodeći još da je ovo djelo dopunio 'Abdullah b. Ṣāliḥ , um. 1237/1821-22. godine.

Početak (fol.1b):

صدر كتابه بالحمدلة بعد البسملة اقتدا ً بالقرآن العظيم و تيمّنًا و تبركًا باللفظ الكريم فقال **الحمد** مصدر من حمد يحمد من باب علم يعلم و هو الوصف بالجميل الإختياري **لوليه اللام** بالخير تقديره ثابت أو كائن ...

Kraj (fol.311a):

... و هنا مقبوضا نحو **جائني زيد أخوك فزيد و أخوك و إن إختلفا مفهومًا لأن مفهوم الأخ** غير مفهوم العلم لأن مفهوم الأول الجنسية و المفهوم الثاني الشخصية . تم الكتاب

Prepisvač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 311; 210 x 145; 21 redak; (tekst 165 x 105). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq.* Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Bivši vlasnici Muḥammad Ḥāǧib-zāde, Ṣāliḥ 'Izzatī i Muhammad b. Ṣāliḥ (bilješke i pečati na fol. 1a).

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: O.M. II, 21; GAL G I, 304/13-c; GAL S I, 533; Köprülü I, 1465-66 i III, 574-75

4041 R 5240

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Isto kao 4040.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 362; 200 x 150; više različitih brojeva redaka kao i dimenzija teksta. Papir žućkast, tanji, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, naknadno popravljan. Pismo *nasḫī-ta'līq.* Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4042 R 2043

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤAŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Isto kao 4040.

Prepisao 'Abdurraḥīm (?) b. Ḥusayn u prvoj dekadi mjeseca rağaba u 'Abdulqādir-efendījinoj tekiji u Istanbulu 1092/1681. godine (bilješka na kraju djela, 326b).

Fol. 326; 205 x 145; 27 redaka, (tekst 165 x90). Papir tamnobijel i narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom i utisnutim rozetama na koricama, naknadno popravljan drugom kožom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na posljednjem zaštitnom listu oporuka (Waṣiyyatnāma) Muhameda a.s. na turskome jeziku, prepisana 1096/1684/85. godine.

Iz mekteba kod Ferhadije džamije.

4043 R 1145

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤAŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Isto kao 4040.

Prepisao 'Abdullah b. munlā Ṣāliḥ Ḥromić 2. ğumād al-āḫira 1256/1840. (bilješka u kolofonu djela, fol.216b).

Fol. 216; 225 x 160; 32-34 redka; (tekst 185 x 135). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentar nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio munlā Ṣāliḥ b. 'Ubayd Ḥawāğa Ḥromić (bilješka na fol.1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4044 R 3788

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤAŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Isto kao 4040.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 276; 208; x 190; 31 red; (tekst 210 x 95). Papir žućkast, deblji, glat. Na početku ima nekoliko vlantnih i izmiješanih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst na prvoj stranici rukopisa uokviren debljom zlatnom linijom i tri tanje crne linije dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linjom. Veoma lijep unvan sa upisanim nazivom djela i autorom. Poneka bilješka na marginama u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a bilješka o uvakufljenju rukopisa od strane Ḥusayn b. Ḥasana, ovlaštenom da izdaje fetve za gradove Žepče i Derventu.

Rukopis je Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Enis Muftić iz Banja Luke 28.10.1950. godine (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

4045 R 4164

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤAŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

محرم أفندي

Muḥarram-efendī, um. 1237/1821-22

Isto kao 4040.

Rukopis je krnjav na početku i na kraju.

Fol. 141; 200 x 150; 27 redaka; (tekst 175 x 90). Papir žućkast, tanji, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez mekši, kožni, odvojen od listova. Pismo *nasḫī-ta'alīq*. Komentirani tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4046 R 4655

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Glosa na al-Ğāmījev komentar (*al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya*) Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiy* od nama nepoznata autora. Na fol. 1a stoji da je ovu glosu napisao al-Ḫabīṣī (خبيصي على جامي i كتاب خبيصي), zašto nismo mogli pronaći potvrdu u nama dostupnim izvorima. Poznato je, međutim, da je al-Ḫabīṣī (Šamsuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ḫabīṣī, um.731/1331. godine napisao komentar (*al-Muwaššaḥ*) na Ibn Ḥāğibovo djelo *al-Kāfiya*. (Pogl. 4067) Ova glosa je, inače, u našemu rukopisu napisana samo do poglavlja o genitivima.

Početak (fol.1b):

نحمدك يا من قصد الصالحون نحو ... و توجه القاصدون إلى جنابه و كرم بني آدم بتعليم الأسماء و رزقهم سلوك طريق التفهم بالإشارة و الايماء ... و بعد فهذه فوايد فوايد استفدتها و خرايد فرايد التقطتها من مجلس أستاذي المحقق و النحرير المدقق ... و علقتها على الشرح الجديد للكافية المسمى بالفوايد الضيائية ...

Kraj (fol.27a):

... **قوله** أي عمل ما إذا كان الخ أي عمل لفظ ما الذي كان مع واحد من هذه الأمور الثلاثة **المجرورات**.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 72; 200 x 110; 23 redka; (tekst 150 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Komentirani tekst citiran sa قوله ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela ispisane rukom prepisivača.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

4047 R 3977

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Isto kao 4046.

Isto kao prethodno djelo samo što nije do kraja (u odnosu na prethodno djelo) prepisano. U ovome rukopisu je ostao veći dio poglavlja o akuzativima (المنصوبات) neprepisan.

Kraj (fol.65a):

... لزم أن يكون وجوب حذف العامل موقوفًا على الإضافة بالمفعول و على كون ذلك المفعول ضميرا مخاطبًا . تمت

Prepisao nepoznati prepisivač 1019/1610-11 (bilješka na kraju djela, fol.65a).

Fol. 65; 200 x 120; 17 redaka; (tekst 140 x 65). Papir žućkast sa nekoliko narandžastih listova, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, umotan u zeleno platno. Pismo *ta'līq*. Nekoliko listova na dva mjesta u sredini rukopisa naknadno prepisani. Komentirani tekst citiran sa قوله ispisano crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūstārī (Mustafa Ejubović, bilješka na fol. 1a).

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4048 R 476

شرح الرضي على الكافية

ŠARḤ AR-RAḌĪ 'ALĀ AL-KĀFIYA

رضى الدين محمد بن الحسن الأسترابادي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Najpoznatiji komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika za koji Ğalāluddīn as-Syūṭī tvrdi da bolji komentar na ovo djelo kao i druga slična djela iz sintakse arapskog jezika nije napisan (Ḥ.Ḫ. II, 1370). Ovaj se komentar mnogo koristio u izučavanju gramatike arapskog jezika i bio predmet više komentar (glosa).

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جلت آلاؤه عن أن تحاط بعدٍّ و تعالت كبرياؤه عن أنْ تشتمل بحدٍّ ... و بعد فقد طلب إليّ بعض من اعتنى بصلاح حاله و أسعفه ما تسعه مقدرتي من مقترحات آماله تعليق ما يجري مجرى الشرح على مقدمة ابن الحاجب في النحو عند قرائتها عليّ ... **الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** اعلم أن الكلم جنس الكلمة كتمر و تمرة و ليس المجرد من التاء من هذا النوع جمعًا...

Kraj (fol.351b.):

... و الياء على الأفصح لكون التنوين لازمة إن لم يكن مانع فكأنها ثابتة أيضًا مع عروض الحذف. هذا آخر شرح المقدمة . و الحمد لله على أفضاله و إنعامه ... و قد تم تمامه و ختم اختتامه في الحضرة المقدسة ... عل شرفها صلوات رب العزة و سلامه .

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca šawwāla 1034/1625. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.351b).

Fol. 351 paginirani list; 265 x 175; 27 redaka; (tekst 190 x 115). Papir tamnobijel, deblji, glat i bijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq* od dva prepisivača (prvi do fol. 217 a drugi dalje do kraja). Tekst osnovnog djela mjestimično pisan crvenom tintom, nadvučen crvenom ili crnom linijom, ili citiran sa *qawluhu* ispisano crnom tintom. Od fol. 281 pa do kraja djela ostale bjeline za ispisivanje osnovnog teksta. Kustode. Rijeđe bilješke na marginama.

Na prvome zaštitnom listu ispisan sadržaj djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; A.M. II, 134; Ahlwardt VI, 6562; Loebenstein 2446; GAL G I, 303/5; GAL S I, 532; aẓ-Ẓāhiriyya 329; Köprülü I, 1488; TÜYATOK V/07, 3771.

4049 R 275

شرح الرضي على الكافية

ŠARḤ AR-RAḌĪ 'ALĀ AL-KĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الاسترابادي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Isto kao 4048.

Nedostaje prvi list rukopisa.

Nakon kraja djela na fol. 418a-420a slijedi kraći dodatak djelu koji se u većini izvora navodi kao sastavni dio ovoga djela. Iz nekih rukopisa, kao što je u ovome slučaju, se isto može razumjeti pošto se navedeni tekst citira kao tekst ovoga autora. U stvari, autor u ovome dodatku obrađuje sufiks *hā'* u stanki (هاء السكت) koju Ibn Ḥāǧib, kako i sam Raḍī ad-dīn ističe, ne navodi u svome djelu zbog čega se ovo poglavlje i tretira kao dodatak komentaru. Zbog toga u nekim rukopisima i nema ovoga dodatka. Tako nakon kraj djela koje se u drugim izvorima navodi da glasi:

...(fol.418a) فإن الوقف في جانبي قاض بغير رد اليا، على الأفصح لكون التنوين لازمة
إن لم يكن مانع فكأنها ثابتة أيضًا مع عروض الحذف. هذا آخر شرح المقدمة و الحمد لله على
أفضاله و إنعامه ... و قد تم تمامه و ختم إختمامه في الحضرة الغروية عل شرفها أفضل صلوات
رب العزة و سلامه في شوال سنة ستة و ثمانين و ستمائة ...

u našemu sukopisu slijedi dodatak koji počinje (fol.418b):

قال السيد الرضي شارح الكافية رحمة الله عليه و **لنذكر** أحكام هاء السكت و إن كان
المصنف ذكر بعضها في التصريف و حرف التذكير و الإنكار و بشين الكشكشة و بسين
الكسكسة **أما هاء السكت** فهي هاء تزاد آخر الكلمة ...

Kraj (fol.420a):

... كما قيل في مدة الإنكار و لا تلي هذه الزيادة هاء السكت بخلاف زيادة الإنكار لأن هذه
إنما تزاد إذا لم يقصد الوقف و الله أعلم بالصواب و إليه مرجع المآب . تم الكتاب بحمد الله ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 2a - 420a; paginirani listovi; 265 x 175; 29 redaka; (tekst 190 x 110). Papir narandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, otkinute klapne. Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela napisan crvenom rintom. Kustode.

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde (Hromić)

Na fol. 420b-426b ponovo početo sa prepisivanjem istoga djela od poglavlja o nepromjenljivim riječima (المبني) kao da se radi o zasebnom djelu.

Početak (fol.420b):

بسم الله الرحمن الرحيم و هو حسبنا و نعم الوكيل و صلى الله على سيدنا محمد و آله و
سلم. و حكمه أن لا تختلف آخره باختلاف العوامل **المبني** كما مر في حد المعرب ضربان **إما** مبني
لفقدان موجب الإعراب الذي هو التركيب كالأسماء المعدودة ... و **إما** مبني لوجود المانع من
الإعراب مع حصول موجبه ...

Kraj (fol.426b):

... و إما **ما** الحجازية فليست أيضًا كالفعل في طلب المرفوع إذ هو حرف نفي و دخوله
على الفعل أولى و من ثمة كان النصب فيما زيد ضربته أولى من الرفع .

Fol. 420b - 426b; paginirani listovi; 29 redaka; (tekst 190 x 110). Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela napisan crvenom rintom. Kustode.

4050 R 3928

شرح الرضي على الكافية

ŠARḤ AR-RAḌĪ 'ALĀ AL-KĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الأسترابادي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Isto kao 4048.

Djelo krnjavo na početku (nedostaje oko osam folija).

I u ovome rukopisu se nalazi dodatak koji obrađuje sufiks *hā'* u stanki (هاء السكْت) nakon kraja djela na fol. 457a-459b. Tako se i ovaj rukopis završava kao prethodno djelo.

Kraj (fol.457a):

... فإن الوقف في جانني قاضٍ بغير رد اليا، على الأفصح لكون التنوين لازمة إن لم يكن مانع فكأنها ثابتة أيضًا مع عروض الحذف. هذا آخر شرح المقدمة. و الحمد لله على أفضاله و إنعامه ... و قد تم تمامه و ختم إختتامه في الحضرة الغروية عل شرفها أفضل صلوات رب العزة و سلامه ... (fol. 459a) كما قيل في مدة الإنكار و لا تلى هذه الزيادة ها، السكت بخلاف زيادة الإنكار لأن هذه إنما تزاد إذا لم يقصد الوقف و الله أعلم بالصواب و إليه مرجع المآب. تم الكتاب بحمد الله ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 459; 210 x 150; 25 redaka; (tekst 165 x 110). Papir tamnobijel, deblji. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela pisan crvenom tintom i citiran sa *qawluhu* ili *qāla*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4051 R 5911

شرح الرضي على الكافية

ŠARḤ AR-RAḌĪ 'ALĀ AL-KĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الأسترابادي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Isto kao 4048.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 309; 205 x 165; 27 redaka; (tekst 165 x 110). Papir žućkast, deblji, glat. Ima volantnih laga. Nedostaje predzadnji list rukopisa. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama.

Na fol. 1a više bilježaka o bivšim vlasncima od koje su većinom potpuno nečitke zbog naknadnog lijepljena papirom ivica lista. Neki se mogu pročitati kao Ibrāhīm b. Manṣūr, 'Abdullah b. Ibrāhīm, Aḥmad, muftija u Mostaru, zatim munlā Muṣṭafā, muderis u kasabi Počitelj.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4052 R 1863

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Na Ibn al-Ḥāğibovo djelo *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika između ostalih komentar pod nazivom *al-Wāfiya fi šarḥ al-Kāfiyaje* napisao je i Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī (645/1247 - 715/1315). Ovo je, u stvari, jedan od tri komentara ovoga djela od istoga autora koji se s obzirom na obim naziva još i *al-Mutawassit*.

Početak (fol.1b):

أحمد الله على عظمة جلاله حمد غريق بمطالعة جماله و أشكره لجزيل نواله ... و بعد فإني بعد أن شرحت كتاب الكافية في النحو أولاً مع إيرادات و أجوبة و أبحاث كثيرة شرحته ثانيًا مقتصرًا على حل ألفاظه و شرح معانيه ... قوله **الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** اعلم أن معرفة هذا الحد موقوفة على معرفة اللفظ و الوضع ...

Kraj (fol.243a):

... فإنك إذا قلت في: يا زيدون إضربن إضربوا في الوقف ، و في: يا إمرأة إضربن إضربي في الوقف لم يعلم أنه بدل عن النون أو المحذوف المردود و ليكن هذا آخر الكلام في هذا الكتاب و الله أعلم بالصواب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Rukopis od dva prepisivača. Drugi dio rukopisa prepisan 857/1453. godine (bilješka na margini na kraju djela, fol.243a).

Fol. 243; 210 x 130; 15 redaka; (tekst 145 x 75-130 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom i futrolom od tvrdog kartona i kožnog hrbata. Pismo *ta'līq* od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa bili Fayḍullah Hādī-zāde i Ismā'īl b. Waliyyuddīn (bilješka sa pečatima na fol.1a).

Na posljednjim zaštitnim listovima najviše stihova uglavnom na perzijskom jeziku, kao i druge razne bilješke.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6565; Flügel I, 174; GAL G I, 304/8; GAL S I, 532; Wagner, 269; az-Ẓāhiriyya 554; Köprülü I, 1490.

4053 R 2067

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 222; 175 x 110; 15 redaka; (tekst 115 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Bilješke na margina u vezi sa tekstom djela.

4054 R 1446

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol; 141; 220 x 125; 23-25 redaka; (tekst 150 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Poneki listovi popravljani lijepljenjem. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq* od dva prepisivača (nekoliko posljednjih listova od drugog prepisivača). Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Bilješke na margina u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4055 R 2910

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisao nepoznati prepisivač 910/1504-05. godine. Ime prepisivača izbrisano i naknadno dopisano al-ḥāǧǧ Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka u kolofonu djela, fol.191b).

Fol. 191; 180 x 125; 15 redaka; (tekst 120 x 80). Papir žućkast, deblji, glat. Ima volantnih laga. U sredini rukopisa nedostaje nekoliko folija. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa qa*wluhu*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4056 R 1191

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisao Sulaymān 999/1590-91. godine (bilješka na kraju djela, fol.144a).

Fol. 144; 205 x 125; 21 redak; (tekst 140 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko folija oštećeno vlagom. Povez tvrd, sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa qa*wluhu*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa postao 'Abdullah b. Ḥusayn al-Muẓaffarī 1131/1718-19. godine. Vlasnik rukopisa je bio i Ibrāhīm b. 'Abdullah al-Muẓaffarī (bilješke na fol.1a).

Za Sīm-zāde medresu uvakufio Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir-efendī 1206/1791-92. godine (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

4057 R 1736

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 169 paginiranih listova; 215 x 150; redaka 15-17-21 (različite dimenzije teksta). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī- ta'līq*, od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa qa*wluhu*, ispisano crvenom tintom kao i naslovi poglavlja Kustode. U zadnjem dijelu rukopisa ostale praznine za ispisivanje riječi *qawluhu*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf al-ḥāğğ 'Umar-efendī Aqḥiṣārī (Prusčak - pečat na više mjesta u rukopisu).

4058 R 1767

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 261; 205 x 150; 13 redaka; (tekst 135 x 70). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa qa*wluhu*, ispisano crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom kao i margine. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa bio 'Izzat Ṣāliḥ, razriješeni kadija iz kadiluka Akčeḥiṣār i Tirana.

U posjed rukopisa došao je i Aḥmad b. Ḥasan 1122/1710-11. godine (bilješka na fol.1a).

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥromo-zāde (pečat na više mjesta).

4059 R 2411

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisao Ḫalīl b. Yūsuf u trećoj dekadi mjeseca ša'bāna u Mawlānā Zīrek (زیرك) medresi 870/1466. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.180a).

Fol. 180; 180 x 130; 17 redaka; (tekst 125 x 75). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa qa*wluhu*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa bili Ramaḍān ... (?) i Muhammad Sa'id, kadija u kadiluku ... (?) (bilješke na drugom zaštitnom listu).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (bilješka na trećem zaštitnom listu).

Iz biblioteke Muhamed Ševket-efendije Kurta iz Tuzle.

4060 R 4683

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 135; 210 x 150; 13 redaka; (tekst 150 x 95). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela u početku citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ṣāliḥ Nūrī al-Ḥāğī-zāde (Hadžić) Ibrāhīm al-Busnawī al-Balgradčiklī (iz Konjica) 1212/1797. godine (pečat i bilješka na prvom zaštitnom listu).

Iz biblioteke Muhamed Šefket-efendije Kurta.

4061 R 4627

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Rukopis je krnjav na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 80; 200 x 145; 15 redaka; (tekst 135 x 90). Papir tamnobijel, deblji. Volantni listovi i lage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom Kustode.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Muhamed-Emin Muslibegović, posjednik iz Mostara. (pečat na posljednjem zaštitnom listu).

4062 R 5778

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Djelo je krnjavo na početku.

Prepis dovršio Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al-Būsnawī (Bošnjak) prvoga rağaba u Gazi Husrev-begovom hanikahu (u Sarajevu) 1080/1669. godine (bilješka na kraju djela, fol. 139a).

تمت هذه النسخة الشريفة من الهجرة النبوية في سنة ثمانين و ألف في أول رجب المرجب في خانقاه خسروبك عن أضعف ... صالح بن مصطفى البوسنوي اللهم اغفر له و للطالبين الصالحين و لوالديهم و للمؤمنين و المؤمنات و المسلمين و المسلمات بحرمة سيد المرسلين محمد و آله و صحبه أجمعين برحمتك يا أرحم الراحمين .

Fol. 139; 208 x 145; 19 redaka; (tekst 150 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko listova pri kraju oštećeno vlagom. Povez nov, tvrd platneni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4063 R 3030

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Rukopis je krnjav na početku.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca rabī' al-āḫira 963/1556. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.230b).

Fol. 230; 175 x 130; 15 redaka; (tekst 120 x 60). Papir žućkast, srednje debljine. Povez nov, platneni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Na kraju pečati bivši vlasnika rukopisa.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4064 R 3021

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī, 645/1247 - 715/1315

Isto kao 4052.

Rukopis krnjav na početku. Nedostaju dva lista.

Prepis dovršio 'Alī b. Iliyās u subotu 21. rabī' al-awwala 961/1554. godine (bilješka na kraju djela, fol.123b).

Fol. 123; 190 x 130; 19 redaka; (tekst 125 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. U početku ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa ko.nim hrbatom, puno oštećen. Pismo *nasḫī*. U sredini rukopisa nekoliko listova od drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4065 R 2299

كشف الوافية في شرح الكافية

KAŠF AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

سراج الدين محمد بن عمر الحلبي

Sirāğuddīn Muḥammad b. 'Umar al-Ḥalabī, um. 850/1446

Glosa ili kako autor sam navodi, pokušaj rješavanja težih mjesta u djelu *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfija*, što je, u stvari, komentar Ibn al-Ḥāğğibova djela *al-Kāfija*.

Početak (fol.1b):

لك الحمد يا مَنْ صرف قلوبنا نحو المعاني و البيان و رصف في نفوسنا بدايع العلوم و التبيان ... و بعد فيقول الحقير إلى رحمة ربه الغني محمد بن عمر الحلبي لما كان علم النحو علمًا به يكشف القناع عن وجوه خرايد العلوم ... و كان لكتاب الوافية في شرح الكافية ... ضممت إليها زوايد سنحت لي هي لحل مشكلاته وافية و **سميتها بكشف الوافية في شرح الكافية** ...

Kraj (fol.81a):

... و حذف النون عند ذلك فتقول: زيدنِ العقل ، و لا تقول: إضربن العاقل ليظهر شرف الإسم بتشريف ما يختص به على ما يختص بالفعل الذي هو دونه ، و قرىء «قل هو الله أحد الله الصمد» و لنختم الكلام بهذه الآية الشريفة و نحمد الله اولاً و آخرًا على ما شرفنا بالوصول إلى الإتمام و تفضل علينا بتيسير الإختتام إنه و لي الإنعام و الموصل إلى المرام .

Prepisao ʻAlī b. Ibrāhīm u Temišvaru u mjesecu muḥarramu 1039/1629. godine iz rukopisa koji je prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad 13. muḥarrama 841/1437. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.81a).

Fol. 81; 205 x 150; 25 redaka; (tekst 155 x 85). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, manje oštećen. Pismo *nasḫī*, lijep. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela ispisane rukom prepisivača.

Na fol. 1a razne bilješke iz jezika kao i bilješka u kojoj se navode djela na temelju kojih je napisana ova glosa.

Na posljednjem zaštitnom listu dova protiv epilepsije.

Rukopis uvakufio al-ḥāğğ Ibrāhīm, namjesnik Bosne (bilješka sa pečatom na fol.81a).

وقفت هذه النسخة لله العلي الأعلى و أنا الحقير ألچي الحاج إبراهيم محافظ بوسنة.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije), medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6567; GAL G I, 304; GAL S I, 532; Köprülü III, 488,2; Bagdad, Awqāf III, str. 341.

4066 R 5296

حاشية على الوافية في شرح الكافية

ḤAŠIYA ʻALĀ AL-WĀFIYA FĪ AŠ-ŠARḤ AL-KĀFIYA

Na Ibn al-Ḥāğibovo djelo *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika između ostalih komentar pod nazivom *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya* napisao je i Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astārābādī (645 - 715/1247 - 1315) što je, u stvari, jedan od tri komentara ovoga djela od istoga autora koji se, s obzirom na obim naziva još i *al-Mutawassiṭ*. Ovo je glosa na navedeni komentar od nama nepoznata autora, i to samo prvi dio. U rukopisu su odvojeni glosa na uvodni dio kometara i glosa na komentar.

Početak uvoda (fol.1b):

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و آله أجمعين **قوله** « بسم الله الرحمن الرحيم » الباء: متعلقة بمحذوف تقديره بسم الله ... الاسم: مشتق من السمو و هو على الصحيح و هو العلو...

Kraj uvoda (fol.7b):

... **قوله** توكلت أي: اعتمدت **قوله** و إليه أنيب ،أي: أرجع فإنه المرجع و المآب . تمت بحمد الله و عونه و حسن توفيقه و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم .

Početak glose komentara (fol. 7b):

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على رسوله و آله أجمعين **قوله** الكلمة اعلم أن الشيخ لم يصدر كتابه بحمد الله تعالى بأن يجعله جزءًا منه بل قال أولاً الكلمة إلى آخره ...

Kraj (fol.217a):

... **قوله** و بينا ، أي: لأجل أن ذكر عطف البيان إنما هو لتوضيح المتبوع. تم هذا الجزء بالتمام و الكمال و الحمد لله على كل حال و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم .

Prepisao nepoznati prepisivač 1005/1596-97. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.217a).

Fol. 217; 195 x 150; 23 redka; (tekst 150 x 100). Papir žućkast, deblji. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa qawluhu i ponekad sa slovom *š(arḥ)*. Kustode

4067 R 1638

الموشح

AL-MUWAŠŠAḤ

شمس الدين محمد بن أبي بكر محمد الحبيصي

Šamsuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ḥabīsī.

um. 801/1398

Komentar Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1a):

و أحمده كما يستحق أن يحمد و أصلي على رسوله المصطفى محمد و آله ... **الكلمة** أي التي في اصطلاح النحاة فإنها تطلق على معانٍ أُخَر كالكلام قال الله تعالى « و كلمة الله هي العليا » ... **لفظ** حقيقة أو تقديراً ، و اللفظ: صوت يعتمد على المخارج من حرف فصاعداً ...

Kraj (fol.133b):

... **و المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا** كقولك: في إضربن إضربًا تشبيهًا لها بالتنوين . و الله أعلم بالصواب و الله المرجع و المآب. هذا آخر الكتاب .

Prepiso nepoznati prepisivač u Halepu (biljška na kraju djela, fol.133b)

Fol. 133; 240 x 170; 15 redaka; (tekst 140 x 105). Papir žućkast, deblji. Ima dosta volantnih listova i laga. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik rukopisa Muḥammad b. Ḥusayn (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1371; A.M. II, 148; Ahlwardt VI, 6568; GAL G I, 303/71; GAL S I, 532; Bagdad, Awqāf III, str. 355; Köprülü II, 306; TÜYATOK V/07, 3675.

4068 R 2620

شرح الكافية
ŠARḤ AL-KĀFIYA

شهاب الدين أحمد بن عمر الدواني الدولتآبادي الهندي

Šihābuddīn Aḥmad b. 'Umar ad-Dawānī ad-Dawlatābādī al-Hindī,
um. 849/1445

Komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* u kojeme autor posebno obrađuje probleme fleksije u arapskom jeziku i njen uticaj u konstruisanju viših jezičkih jedinica od riječi (aẓ-Ẓāhiriyya 551).

Početak (fol.1b):

نحمد الله نحو آلآئه الوافية و نشكره لنوال نعمائه الكافية ... و بعد فقد صنّف طبقات الأدباء و الكتّاب تصانيف في علم الإعراب بحسب قولهم في البيان ...

Kraj (fol.173b):

... ثم ختم بحث النون بإنقلابها ألفًا في الوقف ... المقربة على فرائد مجملة و مفصلة حين توزع البال و تشتت الأحوال و فرط الملال لكن جلّت حكمته قد وفقني للإتمام و حققني الفوز بهذا المرام.

Prepisao 'Umar b. Sulaymān an-Nidā'ī u prvoj dekadi mjeseca ramaḍāna 965/1558. godine (bilješka na kraju djela, fol.173b).

Fol. 173; paginirani listovi; 215 x 130; 21 red; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat, mjestimično oštećen vlagom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bileške u vezi sa djelom, ispisane rukom prepisivača.

Bivši vlasnik Ismā'īl b. Darwīš (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa postao Aḥmad b. Ḫusraw koji je rukopis kupio za 450 dirhema mjeseca ša'bāna 1004. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Na posljednjem zaštitnom listu bilješka da je 10. rağaba 1230/1815. godine u Vidinu na Dunavu rukopis uvakufio Ahmad-aga za dušu svoje majke Amīne.

Vakuf Salim-efendi Muftića (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ahlwardt VI, 6584; aẓ-Ẓāhiriyya 551; Köprülü III, 602; Loebenstein 2447

4069 R 2700

شرح الكافية
ŠARḤ AL-KĀFIYA

شهاب الدين أحمد بن عمر الدواني الدولتآبادي الهندي

Šihābuddīn Aḥmad b. 'Umar ad-Dawānī ad-Dawlatābādī al-Hindī,
um. 849/1445

Isto kao 4068.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 190; 187 x 130; 20 redaka; (tekst 120 x 70). Papir žut, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4070 R 5985

الإفصاح
AL-IFṢĀḤ

علي بن محمد علاء الدين القوشجي

'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašǧī (al-Qūšǧī), um. 879/1474

Gramatička analiza (*i'rāb*) poglavlja poglavlja iz Kur'ana *al-Fātiha* i Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika od nama nepoznata autora. Djelo je autor, inače posvetio sinu šejha Aḥmad b. Yūsuf as-Slānīkīja. Prema TÜYATOK (III/07, 1710-11 i V/07, 3583) autor ovoga komentara je 'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī), um. 879/1474. godine.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي رفع السموات بغير عماد و خفض الأرض و نصب الجبال بجزم القضاء للعباد ... و بعد فهذا مختصر في إعراب سورة الفاتحة و كتاب الكافية و ذكر شيئ من المعاني جمعته من كتب التفاسير و الأحاديث و القراءآت و الصرف و النحو و اللغات و الكلام و الآداب و الأصول و المعاني باستعانة المستعان اللطيف ... و **سميته بالإفصاح** ...

Kraj (fol179b.):

...**تقلب** قائم مقام فاعله راجع إلى المبتدأ أيضًا و المفعول الثاني قوله **ألفًا** و الجملة الفعلية خبر المبتدأ . و الإسمية استئناف . و من حسن خاتمة الكتاب ختمه بالألف كافتتاحه به. و قد تم ما في هذا الشرح من الكلام بتوفيق الله الكريم العلام. و الحمد لله ...

Prepis dovršio 'Abdullah al-Azharī 23. šawwāla 1050/1641. godine (bilješka na kraju djela, fol. 179b).

Fol. 179; 210 x 155; 25 redaka; (tekst 160 x 90). Papir žućkast, srednje debljine. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice i unvan uokvireni debljom zlatnom linijom obrubljenom tanjom crnom a ostali dio teksta uokviren crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa postao Yūsuf b. 'Abdullah 21. ḏū al-ḥiğğa 1127/1715. godine (fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1373; Ahlwardt VI, 6599/30; Bagdad, Awqāf III, str. 264; Köprülü III, 558; aẓ-Ẓāhiriyya, 53; TÜYATOK III/07, 1710-11 i V/07, 3583; Kaḥḥāla VII,227.

4071 R 3458

الإفصاح

AL-IFṢĀḤ

علي بن محمد علاء الدين القوشجي

'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī), um. 879/1474

Isto kao 4070.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 187; 210 x 155; 23 redka; (tekst 175 x 110). Papir tamnobijel, srednje dbljine. Ima volantnih laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, manje oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom u prvoj polovini rukopisa a crnom u drugoj polovini. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio al-ḥāğğ Ibrāhīm, namjesnik Bosne (bilješka sa pečatom na fol.187a).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije), medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4072 R 5255

الإفصاح

AL-IFṢĀḤ

علي بن محمد علاء الدين القوشجي

'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī), um. 879/1474

Isto kao 4070.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 245; 200 x 145; 17 redaka; (tekst 135 x 80). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga ali su listovi u dobrome stanju. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom obrubljenom tanjom crnom a ostali dio teksta crvenom linijom.

Rukopis je prvo bio u vlasništvu Muḥammada ... (?) poslije njega je prešao u vlasništvo njegova sina Muḥammad Ḥamdīja a nakon njega njegova sina Muḥammada 'Azīza 1183/1769. godine. Potom je rukopis kupio Muḥammad Amīn al-Qārṣī. Nakon njega rukopis je kupio Aḥmad Rif'at b. Muḥammad b 'Alī b. Muḥammad 1211/1796-97. godine (bilješke na fol. 1a).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4073,1 R 1470, 1

الإنقاح في شرح ديباجة الإفصاح

AL-INQĀḤ FĪ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-IFṢĀḤ

Ovo je glosa na uvodni dio djela *al-Ifṣāḥ* što je gramatička analiza (i'rāb) poglavlja *al-Fātiḥa* i Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika od nama nepoznata autora. Glosu na uvodni dio ovoga kometara napisao je, takođe, nama nepoznati autor.

Početak (fol.1b):

الحمد لله خالق العباد و الصلوة على محمد صاحب الإرشاد ... أما بعد فهذا مختصر موسوم **بالإنقاح في شرح ديباجة الإفصاح** ... **الحمد** هو الوصف بالجميل على جهة تبجيل مبتدأ معرف باللام ...

Kraj (fol.17a):

... فاضبط هذه الضوابط الشريفة و أحسن ... فاحفظ هذه القواعد اللطيفة و لا تنسها «ربنا لا تؤاخذ إن نسينا أو أخطأنا» ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 17a; 200 x 127; 21 red; (tekst 137 x 77). Papir svjetložut, srednje debljine. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricam i klapni. Pismo *ta'līq*. Komentirani tekst napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom srednje boje i dvije tanje crne linije a ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Bilješke u vezi sa tekstom na marginama.

Vlasnik rukopisa nekada bio Muḥammad, vaiz u Velikoj džamiji (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu) isto kao i kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka sa pečatom na fol.1a 18a).

Rukopis uvakufio Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā 1931. godine (bilješka naprvom zaštitnom listu).

Izv.: Bratislava 344.

4073,2 R 1470, II

الإفصاح
AL-IFṢĀḤ

علي بن محمد علاء الدين القوشجي

'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qawašǧī (al-Qūšǧī), um. 879/1474

Isto kao 4070.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 18b - 191b: 21 red; (tekst 137 x 77). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom srednje boje i dvije tanje crne linije a ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Bilješke u vezi sa tekstom na marginama.

4074 R 1658

شرح الكافية
ŠARḤ AL-KĀFIYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني

'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'īnī.
um. 951/1544

Komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

أحمد الله على ما ألهمني كن عصاميًا لا عظاميًا ... و بعد فيقول المفتقر إلى الله القوي المتين. إبراهيم بن محمد بن عربشاه الأسفرائني المشتهر بعصام الدين إن الكتاب الذي تحصيله أنسب من كل مناسب و تفصيله أجل المراقي إلى أعلى المراتب الكافية المنسوب إلى الشيخ ابن الحاجب ... لما حداني ذلك إلى أن أشرحه شرحًا واضحًا موضحًا ...

Kraj (fol.252a):

... و **المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا** هذا مستثنى من الحكم السابق و من حسن خاتمة الكتاب ختمه بالألف كافتتاحه به ...و أتمت نعمتك بإتمامه على وجه الصواب ...

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad al-Busnawī u Istanbulu u medresi Ṣūfī ḥāfiẓ Ismā'īl-efendī al-Qunawī 1170/1756/57. godine (bilješka i pečat na fol.1a).

استنسختها عند طلب العلم في «بلدة طيبة» صينت عن الوباء و البلية و أنا الفقير إلى الله القوي صالح بن الحاج محمد البسنوي في مدرسة صوفي حافظ إسماعيل أفندي القنوي في سنة سبعين و مائة و ألف.

Fol. 252; 215 x 150; 23 redka; (tekst 165 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī*, u prvome dijelu vjerovatno od jednoga prepisivača i *ta'līq* u drugome od drugoga prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije crvene i jednom crnom linijom a ostali dio teksta samo jednom crvenom linijom. U zaglavlju krupnim crvenim slovima napisan naziv djela. Na prvih nekoliko listova bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik Muḥammad Sa'īd Ḫayrī-zade, bio kadija u gradu ... (?) (bilješka na fol.1a).

Vakuf Memiš-age Kasumagića (pečat i bilješka na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1372; Sellheim 69; az-Ẓāhiriyya 326; Köprülü III, 601.

4075 R 2154

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4074.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu šawwālu 1022/1613. godine (bilješka na kraju djela. Međutim, s obzirom da je posljednja stranica naknadno prepisana od drugoga prepisivača moguće je da se radi samo o datumu prepisa ove stranice.

Fol. 357; 195 x 140; 21 red; (tekst 140 x 80). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a bilješka da je izvjesna osoba rukopis uvakufio za svoju medresu u Mostaru.

4076 R 695

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4074.

Rukopis je krnjav na početku.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 494; 210 x 145; 17 redaka; (tekst 145 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, jedna strana kožna sa utisnutom rozetom a druga kartonska. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4077 R 1524

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Osim komentara na Ibn al-Ḥāǧibovo djelo *al-Kāfiya*, 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, je napisao i glosu na al-Ǧāmījev kometar istoga djela, *al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya*, u kojoj odgovara na neke al-Ǧāmījeve stavove, istovremeno polemizirajući sa Raḍiddīn 'Abdulġafūr al-Lārījem, odnosno njegovom glosom al-Ǧāmījeva kometara (Ḥ. Ḫ. II, 1372; aẓ-Ẓāhiriyya, 151).

Početak (fol.1b):

يا هاديا لسالك مسالك محامدك، و يا سامعاً لجامع مسائل حامدك ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني عن العالمين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الأسفرائني عصام الدين هذه حواشٍ كأنجم لنجوم درر الزبر غواش ما فيه للفوائد الضيائية ... قوله **الحمد** هو الوصف على الجميل الاختياري ...

Kraj (fol.248a):

... قوله و المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا بناء الكتابةِ في الآخر على الوقف و في الأول على الابتداء كما تقرر في محله ... فكتابتها على خلاف القياس اللهم نشكر نعمائك على قدر آلائك و أسألك أن تجعل هذه الأرقام المبتدأة بخير أسمائك لخير أفضل أنبيائك ذخراً لي و موجباً لجزيل جزائك و صلّ عليه بدوام أرضك و سمائك آمين يا رب العلمين .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 248; 205 x 145; 23 redka; (tekst 140 x 90). Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa je bio Aḥmad b. Muṣṭafā, muderis u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka i pečat na fol.1a). Prema drugoj bilješci na istoj stranici navedeni vlasnik, muderris al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendī je uvakufio ovaj rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6579; Köprülü I, 1489,2 i III, 571; aẓ-Ẓāhiriyya, 151; Flügel I, 168.

4078 R 2123

حاشية على الفوائد الضيائية
ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Prepisao nepoznati prepisivač 1066/1655-56. godine (bilješka na kraju djela, fol.235b).

Fol. 235; 205 x 145; 23 redka; (tekst 145 x75). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4079 R 3626

حاشية على الفوائد الضيائية
ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 195; 203 x 130; 25 redaka; (tekst 145 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Uvakufio 'Alī-paša Stočević ('Alī Ĝālib) za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1257/1841. godine (bilješka i pečat na fol. 1a).

4080 R 2378

حاشية على الفوائد الضيائية
ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol 170; 185 x 130; 25 redaka; (tekst 125 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen ali lijep i u oštećenoj kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, sitniji. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu bilješka da je Ḥusayn b. 'Abdilkarīm rukopis prenio u vlasništvo svome sinu Pīr Muḥmmadu u prvoj dekadi mjeseca šawwāla 985/1577-78. godine (Ista bilješka sa pečatom se nalazi i na fol. 1a.). Na istome listu bilješka da je vlasnik rukopisa 1153/1740-41. godine postao i Muṣṭafā b. Muḥammad an-Nāsilĝī. Na drugoj strani prvoga zaštitnom lista napisano ime Busnawī (Bošnjak) Aqowali (Bjelopljac) Muḥammad b. Ḥaydar-beg, vjerovatno jedan od bivših vlasnika rukopisa.

Na fol. 1a nalazi se i napisan naslov djela i bilješka o smrti njegova autora (944//1537).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke. (pečat na više mjesta u rukopisu)

4081 R 974

حاشية على الفوائد الضيائية
ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني
'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Prepisao 'Alī b. Ismā'īl u početku mjeseca ĝumād al-ūlā 1090/1679. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.236b).

Fol. 236; 205 x 125; 21 redak; (tekst 150 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, dobro očuvan. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu*. U početku na nekoliko listova ostale bjeline za *qawluhu*. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom debljom linijom zlatne boje obrubljene sa dvije crne linije dok je ostali tekst uokviren jednom crvenom linijom. Na nekoliko prvih listova bilješke na marginama u vezi sa djelom.

4082 R 1722

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني

ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarāʼinī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Rukopis je krnjav na početku.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu šaʻbānu 1075/1665. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.197b).

Fol. 197; 210 x 140; 19 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *taʻlīq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio munlā Mūsā (bilješka na predposljednjem zaštitnom listu).

4083,1 R 4611, I

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني

ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarāʼinī,
um. 951/1544

Isto kao 4077.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 208b; 195 x 105; 21 redak; (tekst 140 x 60). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Na nekoliko mjesta nedostaju listovi. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *taʻlīq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukoipisa bio Muṣṭafā b. Yūsuf (Šejh Jujo, bilješka na drugome zaštitnom listu). Zatim slijedi na dvije slijedeće stranice fragment iz nekoda djela, biografija Ibn Ḥāğiba.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

4083,2 R 4611, II

الرسالة في كون الجملة مطلقًا خبراً للمبتدأ

AR-RISĀLA FĪ KAWN AL-ĞUMLA MUṬLAQAN ḤABARAN LI AL-MUBTADAʼ

Kraća rasprava o rečenici kao općem akuzativu koja je predikat subjektu imenske rečenice u arapskom jeziku. U raspravi se, u stvari raspravlja o dva suprotna mišljenja at-Taftazānīja (Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī) i aš-Šarīfa al-Ğurğānīja (as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī) o ovome pitanju.

Početak (fol.211b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على سيد المرسلين محمد و آله و صحبه أجمعين و بعد فهذه كلمات في بيان المذهب الراجح في كون الجملة مطلقًا خبراً للمبتدأ و قد وقع الإختلاف بين العلامتين ... عالمي العالم ...العرب و العجم ... سعد الملة و الدين التفتازاني...و الآخر سيد المحققين ... الشريف الجرجاني ... فقال العلامة التفتازاني يجوز وقوع الإنشاء خبراً للمبتدأ...

Kraj (fol.212a):

... كان الخبر مفرداً و ليس كلامنا فيه بل الكلام في كون الجملة خبراً و الحمد لله ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 211b - 212a; 24 redka; (tekst 150 x 65). Pismo *taʻlīq*. Uvodni dio rasprave zamrljan i ispravljan od strane prepisivača što otežava njeno čitanje.

4084,1 R 4081, I

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

رضي الدين عبد الغفور اللاري

Raḍiyuddīn ʻAbdulẓafūr al-Lārī, um. 912/1506-07

Glosa na al-Ğāmījev kometar (*al-Fawāʼid aḍ-Ḍiyāʼiyya*) Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

قوله الحمد مصدر المعلوم و اللام للجنس أو الإستغراق أي كل حمد من الأزل إلى الأبد من أي حامد كان... **قوله** لوليه أي للحري الجنس الحمد لا يخفى ما في ترك التصريح باسمه سبحانه التعظيم ...

Kraj (fol.133b):

إذ هي أمر مستحسن و المصحح للإمالة كسر الراء و هي لا تحصل إلا بتقدير البناء لأنه إذا أعرب منع الصرف فلم تكسر و الله أعلم .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 133b; 205 x 140; 20 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine. Ima volantnih laga više od polovine rukopisa. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Na početku djela naslov: هذا كتاب عبد الغفور شرح للجامي

Bivši vlasnik Ḥāǧī 'Ārif-efendī Kajtaz (bilješka na prvome zaštitnom listu).

Na drugome zaštitnom listu bilješka da je u Mostaru pao snijeg 6. ṣafara 1154/24. aprila 1741. godine.

Izv.: Ahlwardt VI, 6577; az-Ẓāhiriyya 147; Köprülü I, 1464.

4084,2 R 4081, II

حاشية على حاشية الخطائي على المختصر شرح تلخيص المفتاح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ'Ī 'ALĀ AL-MUḪTAṢAR ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

عبد الله بن شهاب الدين حسين اليزدي

'Abdullah b. Šihābuddīn Ḥusayn al-Yazdī, um. 1015/1606.

Ovo je superglosa iz retorike na al-Ḫaṭā'ijevu glosu at-Taftazānījeva komentara (*al-Muḫtaṣar*) djela *Talḫīṣ al-Miftāḥ* od al-Qazwīnīja.

Početak (fol.134b):

حمداً لمن خلق الإنسان و علّمه البيان و شكراً لمن علّمه بدايع المعاني في روايع التبيان... قوله **نحمدك اللهم** الخ الأصل فيه يا الله حذف حرف النداء و عوض عنه الميم و لا يقاس عليه غيره...

Kraj (fol. 200b):

... فلا بد من الصرف إما في تفسير الأول أو في تفسير الثاني حتى لا يفوت مقابلة ذلك الحسن هذا و المرجو من الله تعالى حسن الخاتمة و صلاح العاقبة إنه على ما يشاء قدير بإجابته رجاء الراجين جدير والحمد لله ...

Prepisao Abū Bakr b. Ḫalīl b. Ḥamza b. ... (?) u mjesecu ṣafaru 1078/1667. godine u gradu Dandara (Egipat) u medresi Ḥamza-efendī (bilješka u kolofonu djelaa).

Fol. 134b - 200b; 19 redaka; (tekst 145 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. I, 476; Ahlwardt VI, 7210; Köprülü III, 542,1.

4085 R 618

التحفة الشافية في شرح الكافية

AT-TUḤFA AŠ-ŠĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

تقي الدين إبراهيم بن حسين بن عبد الله بن ثابت الطائي

Taqiyyuddīn Ibrāhīm b. Ḥusayn b. 'Abdullah b. Ṯābit aṭ-Ġā'ī, um. (?)

Komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* koji je prema Helene Loebenstein (2449) napisao Taqiyyudīn Ibrāhīm b. Ḥusayn b. 'Abdullah b. Ṯābit aṭ-Ġā'ī. Međutim, Ḥāǧī Ḫalīfa. (II. 1373) pored ostalih komentara djela *al-Kāfiya* navodi i kometar pod gornjim nazivom ali bez imena njegova autora, da bi kasnije na drugome mjestu (II. 1376) ustvrdio kako je gore navedeni aṭ-Ġā'ī napisao komentar djela *al-Kāfiya* pod nazivom التحفة الوافية .

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي خلق الإنسان و علمه البيان و لطايف التبيان ... و بعد فإني رأيت المختصر المسمى بالكافية للشيخ الفاضل ... بابن الحاجب ... و وجدت جماعة من فضلاء بغداد يصدون الناس عن هذا المختصر ... و **سميته التحفة الشافية في شرح الكافية قوله** الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد . و التفسير اللفظ هو النطق المعتمد على مقاطع الفم ...

Kraj (fol.225a):

فتبدل من النون الخفيفة ألفًا لإنفتاح ما قبلها ، و في هل تضربن زيداً هل تضربًا فتبدل من النون الخفيفة المفتوح ما قبلها ألفًا إذا وقفنا . و الله أعلم. تم الكتاب ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 225; 235 x 165; 29 redaka; (tekst 190 x 100). Papir narandžast, deblji, glat, u dobrome stanju. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, naknadno popravljan drugom kožom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa qawluh ispisano crvenom tintom. Kustode.

Na kraju djela nalazi se bilješka iz koje bi se moglo zaključiti da je komentar napisan 1094/1682. godine.

و قد وقع الفراغ من تعليقه في يوم الخميس المبارك ضحوة النهار ثاني يوم من شهر جمادي الأول من شهور سنة أربعة و تسعين من الهجرة النبوية على صاحبها أفضل الصلاة و التحية و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم ...

Rukopis je iz Kantamirijine biblioteke (ʻAbdullah b. Aḥmad Qanṭamīrī-zāde, bilješka i pečat na drugom zaštitnom list) .

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1373 i 1376; Loebenstein 2449.

4086,1 R 1500, I

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA ʻALĀ IʻRĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Kometar, u stvari, gramatička analiza Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*.

Početak (fol.1b):

الحمد لله على نعمه الكافية و منته الشافية الصافية و الصلوة على المبعوث إلى الأسود و الأحمر بالقرآن العربي المعجز المنور و على آله ... أما بعد فيقول الراجي من ربه ... حسين بن أحمد الشهير بزيني زاده ... لما كان كتاب الكافية للشيخ ابن الحاجب ... من أحسن ما صنّف في علم الإعراب ... (fol.2a) و **سميته بالفوايد الشافية على إعراب الكافية** ...

Kraj (fol.222a):

... لأنه كتب فيه فوائد كثيرة و ذكر فيه قواعد وفيرة التي لا توجد في أكثر المعتبرات بل يوجد في المفصلات مع أني معترف بالخطأ و النسيان الذين هما من خصائص الإنسان. قد استراح في كمد الإنتهاض لنقل هذا المعرب من السواد إلى البياض العبد الفقير إلى الملك القدير حسين بن أحمد ... الشهير بزيني زاده ... قبيل عصر السبت الخامس من أيام رمضان المعظم في سلك شهور سنة ثمان و ستين و مائة و ألف من هجرة من ارتدى بالعز و الشرف صلى الله تعالى عليه و سلم و عظمه و كرمه و على آله العظام و صحبه الفخام و على من تبعهم إلى يوم القيامة ما ذكر في ألسنة الكلمة و الكلام .

Prepisao Mutavallī-zāde (Mutevelić) Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad, rođen i živio u Sarajevu (bilješka na kraju drugog djela, fol. 244b).

Fol. 1b - 222a; 210 x 140; 25 redaka; (tekst 165 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat, malo oštećen vlagom u donjemu dijelu. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst u prvome dijelu uokviren sa dvije a u drugom dijelu jednom crvenom linijom.

U posjedu rukopisa 1294/1877. godine bio Radowali sohta mullā Ibrāhīm (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Uvakufio Aḥmad ʻĀṣim b. Muḥammad Mutavallī-zāde (Mutevelić), mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa, za Gazi Husrev-begovu medresu 1269/1852-53. godine (bilješka i pečat na fol. 1a).

Izv.: Ahlwardt VI, 6599/29; Ḥ.Ḫ., Ḏayl II, 207; A.M. I, 326; O.M. 321; GAL G I, 304/2; GAL S I, 534-35; az-Ẓāhiriyya 393; TÜYATOK III/07 1787; Köprülü III, 614-615.

4086,2 R 1500, II

شرح العوامل الجديدة في القريب و البعيد

ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BAʻĪD

أحمد أفندي قوش أطه لي (الأطوي)

Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Atawī), um. 1159/1780-81

Isto kao 3709,2.

Prepisao Mutavallī-zāde (Mutevelić) Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad, rođen i živio u Sarajevu (bilješka na kraju djela, fol. 244b).

حرره الفقير إلى رحمة ربه الغني متولي زاده مصطفى ابن أحمد ابن محمد البوسنوي السرايي مولدا و مسكنا غفر الله له و ...

Fol. 226b - 244b; 21 red; (tekst 150 x 65). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

4087 R 3865

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA ʻALĀ IʻRĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4086,1.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 207 paginiranih listova. 235 x 145; 25 redaka; (tekst 190 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Odvojen od rukopisa i oštećen. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani krupnije i crvenom tintom. Na kraju rečenice krupnije tačke zlatne boje. Veoma lijep unvan u kombinaciji više boja sa preovlađujućim zlatnom i plavom i basmalom ispisanom krupnim slovima crvenom tintom.Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom debljom i jednom tanjom linijom zlatne boje, obrubljene tankim crnim linijama. Kustode.

Na drugom zaštitnom listu bilješka da je rukopis kupljen od Ṣāliḥ-efendī Šāmī-zāde (Šamić) 1286/1869-70. godine. Na istoj stranici ispisano redom više imena.

4088 R 1140

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA 'ALĀ I'RĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4086,1.

Prepisao Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Istolčawī (iz Stoca) u prvoj dekadi mjeseca muḥarrama 1196/1781. godine u kasabi Stolac (bilješka na kraju djela, fol.274b).

Manji dio na kraju djela (*ḥamdala* i podatak o autoru i godini pisnja djela) prepisivač nije prepisao.

Fol. 274; 220 x 145; 21 red; (tekst 155 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, u zadnjem dijelu rukopisa malo oštećen. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom debljom i jednom tanjom linijom zlatne boje obrubljene tanjim crnim linijama a ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Redovi teksta na prve dvije stranice razdvojeni debljom linijom zlatne boje obrubljenom tanjim crnim linijama. Lijep unvan u kombinaciji više boja sa preovlađujućom zlatnom bojom.

4089 R 1060

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA 'ALĀ I'RĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zayni-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4086,1.

Rukopis prepisao nepoznati prepisivač iz autografa u periodu od četiri mjeseca od ḏū al-q'ada do kraja ṣafara 1174/1760-61. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 229a).

Fol. 229; 215 x 145; 21 red; (tekst 155 x 90). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima u početku volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, lijep i dobro očuvan. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene sa tri tanje crne linije a ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Lijep unvan sa basmalom u kombinaciji više boja sa preovlađujućom zlatnom bojom.

U posjedu rukopisa bio kadija al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka na fol.1a).

Rukopis uvakufio Svrzo Meḥmed-efendī b. Muhammad-āġā 1931. godine. (bilješka na prvome zaštitnom listu).

4090 R 5279

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA 'ALĀ I'RĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4086,1.

Prepisao Ṣādiq b. Ḥusayn u četvrtak u podne 19. rağaba 1213/1799. godine u Klisu u Salūlī (?) medresi (bilješka u kolofonu djelam fol.342b).

Fol. 342; 200 x 145; 17 redaka; (tekst 140 x 90). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećena hrbata. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa bio Čokić Ibrāhīm-āġā al-Busnawī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Na drugome zaštitnom listu veća bilješka kao prikaz ovoga djela koju je napisao Muḥammad al-Āqkaramānī, bivši kadija.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4091 R 682

الفوائد الشافية على إعراب الكافية

AL-FAWĀ'ID AŠ-ŠĀFIYA 'ALĀ I'RĀB AL-KĀFIYA

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4086,1.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Ljubuškalī (iz Ljubuškog) 1194/1780. godine (bilješka na fol.197b).

Fol. 197 paginiranih listova; 245 x 150; 25 redaka; (tekst 175 x 85). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Tekst djela na prve dvije stranice kao i margine uokviren jednom debljom i jednom tanjom linijom zlatne boje obrubljene tanjim crnim linijama a na ostalim listovima uokviren tanjom crvenom linjom. Lijep unvan u kombinaciji zlatne, plave i crvene boje sa upisanim nazivom djela معرب على الكافية.

Na prvome zaštitnom listu lijepo ispisan sadržaj djela sa poglavljima i brojevima stranica.

Bivši vlasnik Ṣāliḥ b. Muṣṭafā, zatim drugi Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Qāpī-zāde (Kapić) i treći 'Alī Čelić (bilješke na fol. 1a).

4092 R 1596

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

Gramatička analiza Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya*. Od nama dostupnih izvora jedino aẓ-Ẓāhiriyya (44) navodi da je Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ǧurǧāwī al-Azharī autor ovoga kometara. Međutim, ni al-Kaḥḥāla (IV, 96) kojega, također, citira i aẓ-Ẓāhiriyya (45) ne navodi da je Ḫālid al-Azharī autor bilo kakvoga kometara Ibn al-Ḥāǧibove *al-Kāfiye*.

Početak (fol.1b):

الكلمة مبتدأ و اللام فيها لتعريف الجنس أي لتعيين الماهية لأن الحد لبيان الماهية لا لتعريف جميع الأفراد ... **لفظ** خبرها و هو مصدر يستوي فيه التأنيث و التذكير ...

Kraj (fol.101b):

... ما حذف و المفتوح مبتدأ و **ما قبلها** مفعول ما لم يسمّ فاعله للمفتوح و **تقلب ألفًا** جملة فعلية و النون التي فتحت الحرف الذي ثبت قبل النون المخففة تقلب تلك النون ألفًا عند الوقف لتأخرها مع التنوين كقولك إضربن إضربًا.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 101; 205 x 125; 19 redaka; (tekst 130 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke

Izv.: Ahlwardt VI, 6589; aẓ-Ẓāhiriyya 44; TÜYATOK V/07, 3672.

4093 R 1574

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

Isto kao 4092.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Nakon fol.66 nedostaje više listova.

Fol. 68; 200 x 140; 21 red; (tekst 160 x 100). Papir tamnobijel, deblji. Volantna dva posljednja lista. Prije njih nedostaje nekoliko listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4094,1 R 1818,1

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

Isto kao 4092.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Djelo prepisano samo do poglavlja الحال.

Fol. 1b - 31b; 195 x 120; 23-15 redaka; (tekst 150 x 75). Papir žućkast, srednje debljine. povez tvrd, kartonski sa utisnutim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na nekoliko prvih listova uokviren crvenom linjom.

U posjed rukopisa došao al-ḥāǧǧ Aḥmad Muṣṭafā, za vrijeme dok je bio muderis u Gazi Husrev-begovovoj medresi i kasnije ga uvakufio za spomenutu medresu (bilješke na unutarnjoj strani prve korice).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4094,2 R 1818, II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 3824,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 34b - 60b; 15 redaka (tekst 135 x 75). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4094,3 R 1818, III

النقاية

AN-NUQĀYA

عبد الرحمن بن أبي بكر السيوطي

Ǧalāluddīn Abū al-Faḍl 'Abduraḥmān b. Abī Bakr as-Suyūṭī,
um. 911/1505

Djelo enciklopedijskog karaktera u kojemu se definiraju osnovnih četrnaest nauka.

Početak (fol.61b):

هذه نقاية من عدة علوم يحتاج الطالب إليها و يتوقف كل علم ديني عليها و الله أسألُ (أن)
ينفع بها و يوصل أسباب الخير بسببها **أصول الدين** علم يبحث فيه عما يجب اعتقاده العالم ...

Kraj (fol.91b-92a):

...(fol.91b) لا ينافي التوكيل الكسب و لا إدخار قوت سنة و كل أقامه الله على ما يريد
لانتظام الوجود و تفاوت المراتب لا رادَّ لقضائه و لا معقب لحكمه . تمت النقاية بحمد الله و منه...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 92a. 12 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima i crnom tintom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II. 1970; Bagdad. Awqāf III. str. 295; Wagner 4-5.

4095,1 R 2054, I

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية

AL-AŠKĀL 'AŠARA AL-MUT'ALAQA BI AWĀ'IL AL-KĀFIYA

Isto kao 3874,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 994/1585-86. godine u Beogradskoj medresi (bilješka na kraju drugog djela, fol.84b).

Fol. 1b -2a; 200 x 125; 36 redaka. Dužina redka 80. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Na posljednjem zaštitnom listu gramatička analiza teksta:

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم رضي الله تعالى عنا و عنكم .

4095,2 R 2054, II

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

Isto kao 4092.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 994/1585-86. godine u Beogradskoj medresi (bilješka na kraju djela, fol.84b).

Fol. 2b - 84b; 19 redaka; (tekst 150 x 75). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4096,1 R 3487, I

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

Isto kao 4092.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Djelo krnjavo na početku.

Fol. 1a - 20b; 205 x 150; 23 redka; (tekst 170 x 110). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, različit u drugom djelu u odnosu na prvo. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša, namjesnik u Bosni (bilješka sa pečatom na fol.139a). Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4096,2 R 3487, II

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

شهاب الدين أحمد بن عمر الدواني الدولتآبادي الهندي
Šihābuddīn Aḥmad b. 'Umar ad-Dawānī ad-Dawlatābādī al-Hindī,
um. 849/1445

Isto kao 4068.

Prepisao Muḥammad b. Yūsuf b. aš-šayḫ Bāyazīd b. aš-šayḫ Naẓar 9. muḥarrama 984/1576. godine u Erzurumu u Aḥmadiyya medresi (bilješka u kolofonu djela, fol.139a).

Fol. 21b - 139a; 23 redka; (tekst 165 x 70). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama krupnim slovima crvenom tintom ispisani naslovi poglavlja i poneka bilješka u vezi sa tekstom djela.

4097 R 3466

كشف أستار الهندي

KAŠF ASTĀR AL-HINDĪ

شهاب الدين بن علاء الدين التوقاتي
Šihābuddīn b. 'Alā'uddīn at-Tūqātī, um. 850/1446 (?)

Glosa na al-Hindījev komentar Ibn al-Ḥāğğibova djela *al-Kāfiya*. Ḥ.Ḫ. (II, 1371) navodi da je izvjesni at-Tūqātī napisao glosu na al-Hindījev komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*. Pored toga Ahlwardt (VI, 6599/14) navodi da je Ḥisāmuddīn at-Tūqātī, um. 850/1446. godine jedan od autora komentara ili glose Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*. U našemu rukopisu u uvodnom dijelu stoji da se autor ove glose zove Šihābuddīn at-Tūqātī (fol.2a). Na kraju djela u istome rukopisu slijedi veća bilješka u kojoj stoji da je autor Šihābuddī b. 'Alā'uddīn at-Tūqātī, kako navodi i Brockelmann (GAL SI, 534) završio sa pisanjem ovoga komentara 21. ramaḍāna 970/1562. godine što demantira godinu smrti koju navodi Ahlwardt.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي أبدع العالم من معدن العدم و تأزّر بالمجد و اتصف بأوصاف القدم ... و بعد
يقول العبد المحتاج إلى ربه الغني شهاب الدين التوقاتي ... لما كان كتاب الشيخ الفاضل
... (fol.2a) الهندي ... (fol.2b) و سميته بكشف أستار الهندي ...

Kraj (fol.199b):

... الأحوال عطف على تفسير لما قبله و فرط أي كَثُرَ و جاوز الحد و منحني أي أعطاني
حوز الظفر و هو بلوغ المراد المرام المطلب. تم

Prepisao Muḥammad b. Yazīd b. 'Alī 970/1562. godine (bilješka na fol. 199b).

Fol. 199; 210 x 145; 15 redaka; (tekst 140 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga na početku rukopisa. Povez kartonski, bez hrbata. Pismo *ta'līq*. Komentirani tekst citiran sa *qawluh* a ponegdje i nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjedu rukopisa je 1028/1619. godine došao Muslihuddīn ... (?) al-Qāḍī-zāde iz Bagdada (bilješka na fol.1a).

Uvakufio Elči al- ḥāğ Ibrahim-paša, namjesnik u Bosni (bilješka na kraju djela, fol.199a). Vakuf Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika (pečat na fol.1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. I, 1371; Ahlwardt VI, 6599; GAL S I, 534.

4098 R 3728

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar Ibn al-Ḥāğğibova djela *al-Kāfiya* od nama nepoznata autora.

Nedostaje prvi list na početku.

Početak u našemu rukopis (fol.1a):

الشيخ الإمام جمال الملة و الدين ابن الحاجب ... و كان يخالج قلبي أن أشرحه شرحًا مقتصرًا على حل ألفاظه و توضيح معانيه و التصريح بتحليل تركيباتها ... **الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** اللفظ: ما يتلفظ به الإنسان قلّتْ حروفه أو كثُرت قال صاحب المفصل: الكلمة هي اللفظة الدالة...

Isto tako nedostaje više listova prije posljednje folije.

Kraj (fol.139a):

... **و المفتوح ما تقلبها ألفًا** أي إذا وقعت على فعل فيه نون خفيفة مفتوح ما قبلها محكمها أن تقلب ألفًا نحو إضربًا في إضربنْ كما تقلب التنوين المفتوح ما قبلها ، و نون إذن تُقْلَبُ ألفًا عند الوقف . تم

Prepisao Yūsuf b. ʿAbdullah u mjesecu šaʿbānu, jednoga petka poslije jacije namaza 883/1478. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.139a).

Fol. 139; 175 x 130; 17 redaka; (tekst 130 x 80). Papir tamnobijel i žućkast, tanji, glat. Listovi oštećeni i naknadno nestručno popravljani. Na početku umjesto nedostajućih listova uvezani novi neispisani listovi. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4099 R 3641

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya* od nama nepoznata autora. Djelu nedostaje više listova na početku. I na kraju je, također, ostalo nekoliko riječi osnovnog djela neobrađeno, mada može biti da je to i stvarni kraj komentara.

Kraj (fol.171b):

... **و اغزن** في اغزوا لحذف الواو المضمومة ما قبلها كما قيل اغزوا القوم و هذه الأمثلة وقعت على ترتيب تصريفها الواقع في كتب التصريف بعضها لما هو مع الضمير البارز كالمنفصل و بعضها لما هو مع غير الضمير البارز كالمتصل كما أشرنا إليه.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 171; 205 x 140; Broj redaka i format teksta je teško odrediti s obzirom da se prepisivač nije držao određenog sistema u tome pogledu. U početku je rukopis prilično uredan. Kasnije, naročito na kraju rukopisa, ne postoji određeni sistem prepisivanja, vjerovatno i zbog toga što ga je prepisivalo više prepisivača. Tako imamo stranice teksta sa različitim brojem redaka i formata teksta, lošim rukopisom i dosta neuredno. Papir tamnobijel, srednje debljine. Ima više volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, prilično oštećen. Pismo *nasḫī* i *taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom u početku a crnom na kraju. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na posljednjem zaštitnom listu razne bilješke uglavnom iz jezika.

Na prvoj unutarnjoj korici bilješke o bivšim vlasnicima Ibn Ḫalīl i Ḥusayn Būsnawī.

4100 R 2143

مجموعة الحواشي على الفوائد الضيائية

MAĞMŪʿA AL-ḤAWĀŠĪ ʿALĀ AL-FAWĀʾID AḌ-ḌIYĀʾIYYA

السيد مصطفى موسى زاده

as-Sayyid Muṣṭafā Mūsā-zāde, um. (?)

Kompilacija više glosa i superglosa na al-Ǧāmījev komentar (*al-Fawāʾid aḍ-ḍiyāʾiyya*) Ibn al-Ḥāǧibova djela *al-Kāfiya*. Izbor je sačinio as-Sayyid Muṣṭafā Mūsā-zāde (bilješka na kraju djela, fol.224a). Köprülü (III, 576), također navodi ovo djelo samo kao superglosu i navodi da je sačini Mūsā-zāde. Tako prema bilješci na drugome zaštitnom listu u ovome djelu su korištene slijedeće glose:

ما في هذه المجموعة من الحواشي المدونة:

حاشية عصمة الله

(Ḥ. Ḫ. II, 1372; aẓ-Ẓāhiriyya, 150 i Ahlwardt VI, 6583/11)

وحاشية حافظ طاشقندي

(Brock. S I, 534)

و حاشية وجيه الدين

(Ḥ. Ḫ. II, 1372 i Ahlwardt VI, 6583/12)

و حاشية فاضل أمير

(Ḥ. Ḫ. II, 1374 i Ahlwardt VI, 6583/14)

و حاشية غرس الدين الحلبي

(Ḥ. Ḫ. II, 1372 i Ahlwardt VI, 6583/2)

و الحاشية الظهيرية

و الحاشية المتعلقة على شواهد الأبيات

و حاشية فناري زاده علي چلبي

(Kahhāla VI, 264)
(Ḥ. Ḫ. II, 1373 i Ahlwardt VI, 6599/18)

و من التعليقات الواقعة:

تعليقات للسيد عيسى الصفوي

(Ḥ. Ḫ. II, 1374 i Ahlwardt VI, 6583/1)

و تعليقات للقاسم العُبادي

(Ḥ. Ḫ. II, 1373 i Ahlwardt VI, 6599/21)

و تعليقات لأحمد بن القاسم العُبادي

(Ḥ. Ḫ. II, 1373

و تعليقات الميرابى الفتح ؟

و تعليقات لحيدر زاده

و تعليقات لنور الدين الشرواني

(Ahlwardt VI, 6599/15)

و من تعليقات النادرة:

و تعليقات للكفوي

و تعليقات لبعض الفضلاء، بعضها معلومة و تعليقات لسيف الله مصرّح باسم صاحبها و بعضها غير معلومة و تعليقات لجامع الحواشي.

و ما نقل منها من الكتب المشهورة في أكثر المواضع:

شرح عصام الدين للكافية و حدائق لسعد الله و إمتحان الأذكيا.

و ما نقل قليلاً من الكتب المعتبرة كثير إحصاؤه متعسر.

Početak (fol.1b):

قوله لما تيمن بالتسمية افتتح بعد التيمن بهابحمد الله سبحانه و تعالى أما اقتداء بكتابه الكريم ...

Kraj (fol.224a):

... خرج عند المركب الذي أعرب بإعرابين غرس الدين. قد تم الحاشية

Prepisala kćerka (bint) Muṣṭafā b. ʻAbdilʻazīz b. šajḫ al-islām Muḥammad Saʻduddīn 1088/1677-78. godine (bilješka na fol. 224a).

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفة و المجموعة اللطيفة و قد انتخب الفاضل العلامة السيد مصطفى الشهير بموسى زاده من الكتب التي وقعت حواشي على منلا جامي الضيائية جامعاً إلى هذا المحل الذي وقع الفراغ عن يد الأمة الفقيرة إلى لطف ربها القدير بنت المرحوم مصطفى بن عبد العزيز ابن شيخ الإسلام محمد سعد الدين سنة ١٠٨٨ هـ

Fol. 224; 205 x 140; 23 redka; (tekst 150 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećena hrbata. Pismo *ta'līq*. Naslovi citiranih glosa ili superglosa nadvučeni crvenom linijom, a tekst citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje i tri tanke crne linije. Veoma lijep unvana u kombinaciji zlatne, crvene i plave boje. Rijeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

4101 R 2918

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

علاء الدين علي بن محمد البسطامي مصنفك
ʻAlā'uddīn ʻAlī b. Muḥammad al-Busṭāmī Muṣannifak.
803/1400 - 875/1470

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela al-Kāfiya iz sintakse arapskog jezika. Od nama dostupnih izvora ovaj komentar spominje samo GAL S I. 533.

Početak (fol.1b):

قال المصنف رحمه الله **الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** أقول الكلمة مشتق من الكلم و هو الجرح كأنها لشدة تأثيرها في النفس كالجرح ... **قوله لفظ** جنس إذ يشترك فيه الكلمة و غيرها فإن لفظ لما يتلفظ به سواء كان بمعنى أولاً و لا حاجة إلى إيراد التاء في اللفظ لأنه مصدر بمعنى مفعول ...

Kraj (fol.187a):

... و هكذا ينبغي أن يكون حتى لا يرد عليه ذلك الأشكال و كون الدال على التأكيد و أما إذا كان ما قبلها مفتوحاً يجب قبلها ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 187; 175 x 130; 16 - 19 redaka; (različite dimenzije teksta). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu napisano شرح كافية مصنفك

U posjedu rukopisa nekada je bio 'Abdurraḥmān Ḥalabī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Na fol.1a bilješka da je ovaj rukopis dobio na poklon Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muḥammad Muftī-zāde (Muftić, bio muftija i muderis u Travniku) od svojega učenika, potomka bišeg sultanskog glavnog ljekara qāḍī-askera.

Na fol. 187a stihovi na perzijskom jeziku a na fol. 187b njihovo tumačenje. Na posljednjem zaštitnom listu veće bilješke iz jezika.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4102 R 4154

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

أحمد سودي البوسنوي

Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597

Komentar Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* na turskom jeziku koji je napisao bosanski autor al-Mawlā Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597. godine.

Početak (fol.1b):

الحمد لوليه و الصلاة على نبيه و على آله و أصحابه المهتدي بهدايته و بعد بو مسطرك مُنقشي و بو محرّرك مُرقشي ضعيف و نحيف قاصر مقتصر سودي كنهكار حقير جعل الله ذنبه مغفوراً و عيبه مستوراً ...

Kraj (fol.207a):

... زيراكه إعراب فعل حرف أوزرينه جاري أولق لازم كلوركه حقيقة بر عربى كلمة در. تم

Prepisao nepoznati prepisivač (ime zamrljano) 29. rabī' al-āḫira 1079/1668. godine (bilješka na kraju djela, fol.207a).

Fol. 207 paginiranih listova; 205 x 140; 19 redaka; (tekst 155 x 80). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na prvim zaštitnim listovima napisan sadržaj djela.

Vlasnik rukopisa bio učenik Muṣṭafā-efendī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Šabanović, 94; Ḥ.Ḫ. II, 1372; GAL G I, 304/16; GAL S I, 534; Blochet 255; Kairo T, 83.

4103 R 4622

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

أحمد سودي البوسنوي

Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597

Ovaj rukopis se u potpunosti razlikuje od svoje fol.90b u odnosu na prethodno djelo od njegove fol.115a. Tako se ovaj rukopis završava:

... و **المفتوح ما قبلها** بو نون مخففه دن ما قبلى مفتوح أولان **تقلب ألفًا** ألفه قلب أولنور مثلاً اضربن دينلن يرده نون ساكن و دخي يا، مفتوحه إليه وقف أولندقده اضربان دينلور نون خفيفه بر صورتده ألفه قلب أولندوغي تنوينه تشبيه إليه ... ما قبلي مضموم و يا خود مكسور أولسه آلف مقلوبه حذف أولنوب أصابني خير دينلور و دخي اختم لي بخير ديلور . تمت

Prepisao nepoznati prepisivač 1224/1809-10. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.138b).

Fol. 138; 230 x 150; 23 redka; (tekst 165 x 85). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Listovi mnogo oštećeni vlagom što otežava čitanje teksta. Povez tvrd sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'liq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Biblioteka Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (pečat na predzadnjem zaštitnom listu).

4104 R 6681

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku od nama nepoznata autora.

Početak (fol.1b):

تمهيد علم لغتده مطلقًا بلمكدر و اصطلاحده بر شيدن بحث ايمكدر يعني أول شيئه بعض أحوال إثبات أولنه ... **الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** يعني كلمه نحويلر اصطلاحده شويله لفظدر كه مفرد أولان ...

Kraj (fol.158a):

... جائز دكل در زيرا كه إعراب فعل حرف أوزره جاري أولق لازم كلوركه حقيقتًا بر غير كلمه در تمت تمام.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 158; 240 x 140; 29 redaka; (tekst 190 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku ispisan crvenom tintom a na kraju nadvučen crvenom linijom.

Kupovinom u posjed rukopisa došao munlā Began iz grad تلقه (?) (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4105 R 2192

كشف المشكلات

KAŠF AL-MUŠKILĀT

Po obimu izuzetno velik komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku od nama nepoznata autora. Naziv djela napisan na fol.1a.

هذا كتاب شرح كافيه لجوجي و تسميته كشف المشكلات.

Početak: Rukopis je krnjav na početku. Nedostaje nekoliko listova.

Kraj (fol.281b):

... **حذف** فعل ماضي بناء مجهول مفعول قايم مقام فاعل ... **و المفتوح** و المفتوح مبتدأ **ما قبلها** ما: موصول، قبل: ظرف ... **تقلب** فعل مضارع بناء مجهول مفعول قايم مقام فاعل تحتنده مستتر هي راجع مبتدأ **ألفًا** لفظا منصوب مفعولدر تقلب نك ... معمول إيله جمله سي فعليه تأويل مفردر إعرابده محلا مرفوع خبريدر مبتدانك مبتدأ مع خبره جمله سي إسميه إعرابده محل يق جمله ء ابتدائيه. تمت تمام

Prepisao sohta Rağab b. Muḥammad 27. ša'bāna 1068/1658. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 281b).

Fol.281paginiranih listova; Nedostaju fol. 1-11 i 12-21; 200 x 145; 25 redaka; (tekst 155 x 105). Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, manje oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Sitnije bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela. Na kraju djela veća bilješka na turskom o vrijednosti i koristi ovoga djela.

U posjedu rukopisa bio muderis al-ḥāğğ Muḥammad (bilješka na prvoj foliji teksta).

4106 R 716

ترجمهء كافية

TERĞEME-I KĀFIYA

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku od nama nepoznata autora. Navedeni naslov se nalazi na prvom zaštitnom listu kap i ivici rukopisa

Početak (fol.1b):

الكلمة لفظ بر لفظدر **وضع** وضع أولندر **لمعنى مفرد** معناى مفرد ايچوندر وضع أولندر كلمة إيله كلام امامك سكونيله كلمدن مشتقلردر كلمة جرح جيمك فتحه سيله ... سكونيله مجروح ثلث ويعكلمر كلمة ايله ...

Kraj (fol.120b):

... زيرا تنوينك ما قبلي مفتوح أولسه ألفه قلب أولنور در أحببت خيراً كبي ما قبلي مضموم و ياخود مكسور أولسه ألف مقلوبه حذف أولنور أصابني خير دينلور و ذو حتم لي بخير دينلور.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 129; 200 x 150; 23 redka; (tekst 170 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio 'Izzat Ṣāliḥ (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

4107,1 R 2771, I

لب الألباب في علم الإعراب

LUBB AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

أبو سعيد ناصر الدين عبد الله بن عمر بن محمد بن علي البيضاوي

Abū Sa'īd Nāṣiruddīn 'Abdullah b. 'Umar b. Muhammad b. 'Alī al-Bayḍāwī, um. 685/1286

Mada se, uglavnom navodi kao osnovno djelo ono, u stvari, predstavlja sažetak Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfya*.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي رفع الجازمين بوحدانيته بفضله و خفض الشاكين و جرهم إلى الجحيم بعدله ثم الصلوة و السلام و التحية و الرضوان على خير الأنام محمد المصطفى و آله و أصحابه الغرّ الكرام ... الكلمة ما وضع مفرداً و هو حرف لو دل بغيره ...

Kraj (fol.22b):

... **هاء السكت** ها ء ساكنة تلحق ما تحرك بحركة غير إعرابية و لا مشبه بها وقفًا كشمة الكسكسة و الكشكشة سين و شين تلحق كاف المؤنث وقفًا نحو اكرمتكس و مررت بكس . تمت

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 22b; 200 x 135; 13 redaka; (tekst 145 x 60). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prvom i posljednjem listu stihovi na turskom i perzijskom jeziku.

Rukopis je poklonio Muidović dr. Munib za Gazi Husrev-begovu biblioteku (bilješka na fol.1a)..

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1546; A.M. I, 462-63; GAL, G. 418; Sellheim 281; Kaḥḥāla VI, 97; aẓ-Ẓāhiriyya 442; Köprülü III, 607,1; TÜYATOK V/07, 3625.

4107,2 R 2771, II

الشافية في التصريف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AT-TAṢRĪF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3723,6.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 23b - 58b; 15 redaka; (tekst 160 x 80). Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4108,1 R 670, I

لب الألباب في علم الإعراب

LUBB AL-ALBĀB FĪ ʻILM AL-IʻRĀB

أبو سعيد ناصر الدين عبد الله بن عمر بن محمد بن علي البيضاوي

Abū Saʻīd Nāṣiruddīn ʻAbdullah b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī, um. 685/1286

Isto kao 4107,1.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 62; 235 x 165; 25 redaka; (tekst 175 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljhine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4108,2 R 670, II

حاشية على امتحان الأذكياء

ḤĀŠIYA ʻALĀ IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀʼ

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطوي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣlihuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Glosa na komentar na al-Bayḍāwījevo djelo *Lubb al-albāb fī ʻilm al-iʻrāb*. Komentar pod nazivom *Imtiḥān al-Azkiyāʼ* na ovo al-Bayḍāwījevo djelo napisao je Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573.

Početak (fol.9b):

الحمد لله قيل هذا إنشاء لأن غرض القائل إنشاء الثناء على الله تعالى و هو لا يحصل بالإخبار لأن الخبر بثبوت شيء لشيء لا يكون منشئًا لذلك الشيء كما إذا قيل الضرب ثابت لزيد مثلا ...

Kraj (fol.107a):

... **قوله** ترك على خلاف ابن الحاجب **قوله** الكسكة كزلزلة **قوله** مهملة لتقدمها.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 9b - 107a; 25 redaka; (tekst 175 x 100). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 560; Kıbrıs 669.

4109,1 4095, I

لب الألباب في علم الإعراب

LUBB AL-ALBĀB FĪ ʻILM AL-IʻRĀB

أبو سعيد ناصر الدين عبد الله بن عمر بن محمد بن علي البيضاوي

Abū Saʻīd Nāṣiruddīn ʻAbdullah b. ʻUmar b. Muhammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī, um. 685/1286

Isto kao 4107,1.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 27b; 140 x 100; 11 redaka; (tekst 105 x 60). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nashī-ta'līq*. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4109,2 R 4095, II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 28b - 66a; 11 redaka; (tekst 105 x 55). Pismo *nashī-ta'līq*. Nazivi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

4109,3 R 4095, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 74b; 13 redaka; (tekst 117 x 65). Pismo *nashī* mjestimično vokaliziran. Nazivi poglavlja kao i istaknute riječi nadvučeni crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4109,4 R 4095, IV

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3878,5.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 75b - 105a; 13 redaka; (tekst 105 x 55). Pismo *nashī-ta'līq*. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4110 R 638

حاشية على امتحان الأذكياء

ḤĀŠIYA 'ALĀ IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀ'

محمد الكردي السهراني منلا زاده

Muḥammad al-Kurdī as-Saharānī Munlā-zāde, um. 1070/1659

Na djelo *Lubb al-albāb fī 'ilm al-i'rāb* koje je napisao Abū Sa'īd Nāṣiruddīn 'Abdullah b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī (um. 685/1286) komentar pod nazivom *'Alā imtiḥān al-azkiyā* je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī (929/1521 - 981/1573). Na ovaj al-Birġawījev komentar glosu koju ovdje navodimo napisao je Muhammad al-Kurdī, kako stoji u našemu rukopisu. Međutim, jerovatno je da se radi o autoru koji se u izvorima spominje kao Muhammad al-Kurdī as-Saharānī Munlā-zāde, um. 1070/1659. godine. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovu glosu.

Početak (fol.1b):

بسم الله الرحمن الرحيم و به العون

الحمد لله الذي شرح صدورنا بنور العلم و العرفان و زيّن بطوننا بأسرار التوحيد و الإيقان و
كشف عن قلوبنا غشاوة الجهل و الطغيان ... و بعد فيقول العبد الفقير الشيخ محمد الكردي لما
رأيت كتاب إمتحان الأذكيا - للعالم العامل و الفاضل الكامل الشيخ محمد البركي ... كأنْ لم
يكن شيئا مذكوراً و ذلك لما فيه من المشكلات العويصة و المعضلات العميقة و لم يكن له حاشية
تكشف عما فيه من العويصات و توضح عن المعضلات فقصدت أن أحشيه بحاشية تكشف عن
وجوه فوايده النقاب و توضح عن معضلاته الصعاب ...

Kraj (fol.306b):

... **تلحق كاف المؤنث وقفًا** حفظًا لحركتها حتى لا يلتبس بكاف المذكر **نحو أكرمتكس و**
مررت بكش فإنك إذا قلت أكرمتك و مررت بك بالوقف لم يُعلم أن الخطاب للمذكر أو للمؤنث
بخلاف ما إذا قلته بإلحاق الشين فإنه يتبين المقصود حينئذ لحفظ حركة الكاف به و الله أعلم
بالصواب و إليه المرجع و المآب تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 306; 215 x 155; 21-22 redka; (tekst 155 x 100). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Futrola kartonska sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol.1a kao i ivici rukopisa napisan naziv djela.

حاشية إمتحان الأذكيا ، لمحمد المردي اللباب

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4111 R 2932

لب الألباب في علم الإعراب

LUBB AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

شمس الدين عبد المنعم بن محمد البرقوميني (الأبرقوهي)

Šamsuddīn 'Abdulmun'im b. Muḥammad al-Barqūmīnī
(al-Abarqūhī), um. (?)

Oko autora ovoga djela ima nekih nejasnoća. Ḥağī Ḫalīfa (II, 1545), Brockelmann (GAL SI, 520) kao i Kairo (a, II 155) navode da je autora ovoga djela Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Sayfuddīn al-Fāḍil al-Isfarā'īnī, um. 684/1285. godine. Međutim, Sellheim (246 i 264) tvrdi da je autor Šams ad-dīn 'Abdulmun'im b. Muḥammad al-Barqūmīnī (al-Abarqūhī), um. (?) za koga Ḥağī Ḫalīfa (II, 1545), navodi da je autor komentara na navedeno djelo. O ovome više pogledati Sellheim 246-292.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الموجد من العدم و المستأثر بالقدم و الصلوة على رسوله محمد ... و بعد فلما رأيت بمصداق إتحاف الملوك إحدى دولتين أن أتحف حضرة هي غبرة الجنان ... اخترت من العلوم علم النحو فإنه أقرب العلوم فايدة ... (fol.2b) و صنفت منه كتابًا وجيز الألفاظ و المباني ... (fol.3a) **مسمى بلب الألباب في علم الإعراب** ...

Kraj (fol.106a):

... و تتبع حركة ما قبلها إن كان متحركًا و إن كان ساكنًا كسر ثم تتبعه و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب. تم كتاب لب الألباب في النحو .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 106; 178 x 130; 7 redaka; (tekst 90 x 70). Papir žućkast, deblji, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama, oštećen ali i naknadno popravljan. Pismo *nasḫī* mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani krupnijim slovima ili na margini ispisani crvenom tintom. Kustode. U prvome dijelu rukopisa na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1545; GAL S I, 520; Sellheim 246, 249 i 264; Kairo A, II 155.

4112 R 338

شرح لب الألباب في علم الإعراب

ŠARḤ LUBB AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار

Ğamāluddīn 'Abdullah b. Muhammad b. Aḥmad al-Ḥusayni Nuqrakār.
706/1306 - 776/1374

Komentar al-Abarqūhījeva djela *Lubb al-albāb fī 'ilm al-i'rāb*. U katalogu Bagdad, Awqāf (III, str. 319) ovo se djelo pogrešno tretira kao komentar al-Bayḍāwījeva istoimenog djela.

Početak (fol.1b):

الحمد لله قاشع غمام الغموم و قامع همام الهموم الذي لا يبلغ كنه حكمته البالغة ... و بعد فإن لب الألباب في علم الإعراب لا يخفى على ذوي الألباب إنه كثير الفوائد جم العوايد صغير الحجم وجيز النظم محتو على قواعد شريفة ... (fol.2a) **الحمد** هو الثناء على الجميل من جهة التعظيم ...

Kraj (fol.138b):

... فيلحق بها هاء السكت لزيادة الإنكار بخلاف المتذكر فإنه لا يتصد الوقف و إنما عرض له ما أوجب قطع كلام من النسيان و الحمد لله الواحد ...

Prepisao 'Abdulğabbār b. Ġāzī 803/1400. godine. (bilješka na kraju djela, fol.138b).

Fol. 138; 270 x 180; 29 redaka; (tekst 220 x 120). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Rukopis se nalazi u malo oštećenoj polukožnoj futroli. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. U prvome dijelu rukopisa bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

U posjedu rukopisa bio Muḥammad Amīn kao i Aḥmad (bilješke na fol.1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1545; A.M. 467; Sellheim 265-68; Bagdad, Awqāf III, str. 319.

4113 R 3683

شرح اللباب في النحو
ŠARḤ AL-LUBĀB FĪ AN-NAḤW

قطب الدين محمد بن مسعود بن محمود بن أبي الفتح السيرافي الفالي
Quṭbuddīn Muḥammad b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Abī al-Fatḥ
as-Sīrāfī al-Fālī, um. poslije 735/1334

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Sayfuddīn al-Fāḍil al-Isfarā'īnī, um. 684/1285. godine napisao je djelo *al-Lubāb fī an-naḥw*. Ovo je komentar navedenog djela što ga je napisao Quṭbuddīn Muḥammad b. Mas'ūd b. Maḥamūd b. Abī al-Fatḥ as-Sīrāfī al-Fālī a koji je dovršio 712/1312. godine.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي هدانا إلى معرفة إعجاز القرآن و نصب لنا دليلاً عليها و هو علم المعاني و البيان و ألهمنا ما هو ذريعة إليه من علم النحو الذي يقوّم به اللسان...أما بعد فإن كتاب اللباب في النحو للإمام المحقق الإسفرائيني...

Kraj (fol.315b-316a):

... **تبين وجه اختصاص الجر بالإسم و الجزم بالفعل** أي تبين اختصاص الجر بالإسم لكون عوامل الجر فيه لا في الفعل ... **و هو حسبنا و نعم الوكيل** و يقول العبد الضعيف محمد بن مسعود بن محمود ابن أبي الفتح السيرافي الفالي ... و قد اتفق الفراغ من إملاء هذا الشرح (حسب) ذهني القاصر و فهمي الفاتر فالمأمول من علماء الزمان و أكابر الخلان ... و اتفق الفراغ من املائه في الخميس الرابع عشر من شهر ربيع الأول لسنة إثنتا عشرة و سبعماية في مدينة شيراز من فارس حرسها الله تعالى من الآفات و صان أهلها من المخافات .

Prepis dovršio Badī' b. Ḥasan b. Abī Ṭālib ... (?) 23. ṣafara 755/1354. godine (bilješka na kraju djela, fol.316a).

Fol. 316; 190 x 115; 21 redak; (tekst 135 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama manje bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa je bio Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūsṭārī (bilješka sa pečatom na fol.1a) kao i Ḥasan b. Zaynuddīn i Yaḥyā b. Muḥammad al-Malā'ī (?) (bilješke na istoj foliji).

Vakuf Karađozbegove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1544; Sellheim 253; Bagdad, Awqāf III, str. 318; az-Ẓāhiriyya 335; al-Qādiriyya III, 946; Zürich I, 366.

4114 R 3484

شرح المغني في النحو
ŠARḤ AL-MUĠNĪ FĪ AN-NAḤW

بدر الدين محمد بن عبد الرحيم بن محمد العمري الميلاني
Badruddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥīm b. Muḥammad al-'Umarī
al-Maylānī, um. poslije 801/1398

Komentar djela *al-Muġnī fī an-naḥw* koje je napisao Faḫruddīn Aḥmad b. al-Ḥusayn al-Ǧārapardī, um. 746/1345. godine. Komentar na ovo djelo napisao je Badruddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥīm b. Muḥammad al-'Umarī al-Maylānī, učenik autora osnovnog djela, um. 811/1408.

Početak (fol.1b):

الحمد لله فاطر الحكيم القادر العليم منشيء العالي العظيم... أما بعد فيقول العبد الضعيف ... بدر الدين محمد بن عبد الرحيم بن محمد العمري الميلاني لما لم يكن للكتاب المسمى بالمغني في علم النحو شرح و هو من مصنفات أستاذي العلامة ... أحمد بن الحسين الجاربردي ... فقد خطر ببالي أن أشرح له شرحًا كاشفًا لكنون معانيه الصحيحة ...

Kraj (fol.106a):

... أما الكسر فإما لالتقاء الساكنين ، و إما لأن القاف فيه تستحق الكسر في الأصل ، و أما الفتح فللخفة قال السيد في الشرح الكبير للكافية قوله و هو قليل أي و التنوين الغالي في كلام الفصحاء قليل .

Prepisao nepoznati prepisivač 1105/1693. godine u Adani (bilješka u kolofonu djela, fol.106a).

Fol. 106; 205 x 145; 17-18 redaka; (tekst 145 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, oštećen vlagom, naročito nekoliko listova u sredini rukopisa. Povez nov platneni. Nedostaje prva korica. Pismo *nasḫī* do 95. fol. a dalje *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* i nadvučen crvenom i crnom tintom. Kustode. Bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Šayḫ al-ḥāǧǧ Ḫalīl-efendī al-Grādčānīčawī (iz Gračanice, bilješka na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1751; Ahlwardt VI, 6699; az-Ẓāhiriyya, 341; Bagdad, Awqāf III, str. 307.

4115,1 R 829, I

شرح المقدمة الأزهرية في علم العربية
ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-AZHARIYYA FĪ 'ILM AL-'ARABIYYA

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Komentar vlastitog djela *al-Muqaddima al-Azhariyya*. Tako je navedeni autor napisao i osnovno djelo i komentar na to djelo.

Početak (fol.1b):

الحمد لله على جميع الأحوال و أشهد أن لا أله إلا الله وحده لا شريك له ... **فيقول العبد** الفقير إلى مولاه الغني خالد بن عبد الله الأزهري قد سألني ... أن أشرح مقدمتي الأزهرية في علم العربية التي أمليتها لبعض الطلبة شرحًا لطيفًا فأجبته إلى ذلك طلبًا للثواب ... **الكلام** عند اللغويين عبارة عن القول ... **في إصطلاح النحويين** أي في عرفهم ...

Kraj (fol.37a):

... **الناس** مضاف إليه **من الجنة** متعلق أيضا بيوسوس ، و الناس معطوف على الجنة ، و في هذا القدر كفاية للمبتدي .

Prepisao Muḥammad Badruddīn b. Aḥmad al-Maʻarrī 923/1517. godine (bilješka na fol.1a).

Fol. 1b - 37a; 185 x 135; 21 red; (tekst 130 x 95). Papir žut, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni u dobrome stanju. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol.37a bilješka u kojoj autor navodi da je djelo dovršio u srijedu 17. ḏū al-ḥiǧǧa 902/1497. godine.

Vlasnik rukopisa je nekada bio Muṣṭafā b. ʻAlī (bilješka na fol.1a).

Na fol. 40b bilješka da je rukopis čitao izvjesni Muḥammad al-Azharī.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ahlwardt VI, 6765; az-Ẓāhiriyya 244.

4115,2 R 829, II

ورقات في الأصول
WARAQĀT FĪ AL-UṢŪL

إمام الحرمين عبدالملك بن عبدالله الجويني
Imām al-Ḥaramayn ʻAbdulmalik b. ʻAbdullah al-Ğuwaynī,
um. 478/1085

Kraće djelo je iz uṣūl al-fiqha.

Početak (fol.37b):

قال الشيخ الإمام العالم أبو المعالي عبد الملك بن أبي محمد الجويني ... **هذه ورقات تشتمل** على معرفة فصول من أصول الفقه و ذلك لفظ مؤلف من جزئين مفردين أحدهما أصول و الآخر الفقه ...

Kraj (fol.40b):

... و من اجتهد و أخطأ فله أجر واحد و وجه الدليل أن النبي صلى الله عليه و سلم خَطَأَ المجتهدَ تارةً و صوّبه أخرى. تمت الورقات بحمد الله ...

Prepisao Muḥammad Badruddīn b. Aḥmad al-Maʻarrī 923/1517. godine (bilješka na fol.1a).

Fol. 37b - 40b; 21 red; (tekst 125 x 90). Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 2005.

4116 R 1739

نهاية البهجة في النحو
NIHĀYA AL-BAHĞA FĪ AN-NAḤW

الإمام الشيخ إبراهيم بن الحسين الشبستري
al-Imām aš-šayḫ Ibrāhīm b. al-Ḥusayn aš-Šabastarī, um. 915/1509

Djelo iz gramatike arapskog jezika napisano u formi stiha. Djelo je autor napisao 900/1494. godine, kako sam navodi u završetku djela.

Početak (fol. 1b):

تيمنت بسم الله مبدي البرية
مفيض الجدى معطي العطايا السني ...

Kraj (fol.33b-34a):

... و قد حذف التنوين في مثل قولنا
تشيعي حسين بن العلي فتمت
خاتمة الكتاب
... و أحمد ربي للفراغ مصليًا
على أحمد المختار خير البرية

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rağabu 1112/1700. godine (bilješka prije završnog poglavlja, fol.33b).

Fol. 34; 215 x 145; 9-15 redaka; (tekst 160 x 90). Papir žut, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja uokvirena ispisana crvenom tintom. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje a distihi razdvojeni manjom tanjom linijom zlatne boje, također. Unvan od zlatne boje i unutra napisanom basmalom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu)

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1987; A.M. 24; aẓ-Ẓāhiriyya, 540; Kaḥḥāla I, 38

4117 R 2028

نهاية البهجة في النحو

NIHĀYA AL-BAHĞA FĪ AN-NAḤW

الإمام الشيخ إبراهيم بن الحسين الشبستري

al-Imām aš-šayḫ Ibrāhīm b. al-Ḥusayn aš-Šabastarī, um. 915/1509

Isto kao 4116.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Na kraju djela bilješka da je prepisivač djelo prepisao između akšam-namaza i sabah-namaza.

Fol. 33; 210 x 160; 15 redaka; (tekst 150 x 105). Papir bijel, deblji, hrapav. Povez tanji, kartonski, oštećen. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio al-ḥāğğ Ibrāhīm b. Islām Ispužlī iz Travnika (za Aynī-begov mekteb) i predao ga mutevelijі al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ Harsaklīji 1255/1839. godine (bilješka na fol.1a).

Vakuf Aynī-begova meteba.

4118 R 1162

دليل الهدى على مجيب الندا

DALĪL AL-HUDĀ 'ALĀ MUĞĪB AN-NADĀ

محمد بن علي بن أحمد الحريري الحرفوشي

Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Ḥarīrī al-Ḥarfūšī, um. 1059/1649

Glosa na djelo *Muğīb an-nadā* što je komentar djela *Qaṭr an-nadā wa ball aṣ-ṣadā*. Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ğamāluddīn Ibn Hišām (708/1309 - 761/1360) je napisao djelo *Qaṭr an-nadā wa ball aṣ-ṣadā*. Komentar na ovo djelo pod nazivom *Muğīb an-nadā* napisao je 'Abdullah b. Aḥmad al-Fākihī (um. 972/1564).

Početak (fol.1b):

يا من غرقت في تيار ألوهيته سوابح الأنظار و تاهت في مرامي معرفته ثواقب الأفكار ... و
بعد فيقول أفقر الخلق إلى مولاه المغني محمد بن علي بن أحمد الحريري وفقه الله ... كما أن
الرسالة المسماة بقطر الندا و بل الصدا التي ألفها ... ابن هشام الأنصاري ... كذلك شرحها
الفاضل المحقق... الفاكهي ... فالتمس مني جلة من الإخوان ... أن أجمع تلك المباحث ... و
أضم إليها ما يكمل به شرح الكتاب ليكون عمدة و كافيًا في علم العربية للطلاب ...

Kraj (fol.184a):

... و يجوز تسهيل الهمزة بين بين و الأول أرجح و لم يذكر هنا أبو علي سوى البدل و كذلك
فعل غيره و لم يقرأ في القرآن بخلاف ذلك و لا جاء في كلامهم و ليكن هذا ما أردنا فيه نشره و
نهايته ...

Potom slijedi šest stihova:

... و أرجو من الله الكريم ثوابه
و أسأله التوفيق في البدء و الختم.

Prepisao za sebe Muṣṭafā b. Ḥusayn al-Mūsawī al-Darrāğ al-Karbalā'ī (sa Kerbele gdje je rođen i gdje je živio) u nedjelju 23. ḏū al-qa'da 1163/1750. godine (bilješka sa pečatom na kraju djela).

Fol. 184; 215 x 160; 25 redaka; (tekst 175 x 120). Papir tamnobijel, deblji. Povez tvrd, kožni, oštećen crvotočinom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen uporedo crvenom i crnom linijom. Kustode.

Na fol.1a napisani naslov i autor djela. Na posljednjem zaštitnom listu veća bilješka u kojoj se govori o vrijednostima (fadiletima) svakoga dana u mjesecu.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1352; Ahlwardt VI, 6747/6; aẓ-Ẓāhiriyya 196; Bagdad, Awqāf III, str. 295.

4119 R 2841

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Muṣṭafā b. ʻUṯmān 1029/1619-20. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32b).

Fol. 32; 195 x 145; 15-13 redaka; (tekst 160 x 100). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez nov platneni. Prva dva lista oštećena. Pismo *nashī*. Kustode. Na marginama i interlinearno manje bilješke u vezi sa tekstom djela.

4120 R 3387

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 29; 225 x 160; 15 redaka; (tekst 155 x 95). Papir žućkast, deblji, hrapav. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4121 R 5199

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Hazadžić (?) Oğlu mullā Muṣṭafā-efendī iz sela Karaula kod Travnika 27. ḏū al-ḥiǧǧa 1224/1810. godine (bilješka na fol.1a i fol. 46a).

Fol. 46; 160 x 110; 13 redaka; (tekst 110 x 65). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4122 R 6204

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivao nepoznati prepisivač 1265/1848-9. godine (bilješka u kolofnu djela, fol.68b). Ispod djela naknadno napisna bilješka da je ovo djelo prepisao Muṣammad-efendī b. munlā Amīn Sardār zāde (Serdarević) b. Ḥasan āġā Sardār b. Muṣṭafā pāšā. Bilješku je napisao Muṣammad Sāʻid b. Munlā-efendī b. Muṣammad-efendī Sardār 19. šaʻbāna 1312/1895. godine.

Fol. 68; 195 x 150; 9 redaka; (tekst 100 x 60). Papir žućkast, tanji, glat. Nekoliko prvih listova u lošem stanju. Nedostaju korice rukopisa. Lage uvezane koncem. Ima volantnih listova. Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran. Istaknute riječi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz kolekcije Muhameda Seida Serdarevića iz Zenice. U rukopisu se nalazi više bilježaka na arapskom i bosanskom jeziku sa imenima više osoba iz porodice Serdarević.

4123 R 5192

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 23; 210 x 145; 19 redaka; (tekst 175 x 100). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno na prvih nekoliko listova.

4124 R 2978

إظهار الأسرار
IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 60; 175 x 120; 7 redaka; (tekst 120 x 60). Papir žut, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, sitniji i razmaknutih redaka. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice kao i unvan uokvireni sa dvije deblje linije zlatne boje a ostali dio teksta jednom crvenom linijom. Na zadnjoj unutarnjoj korici bilješka o kupovini rukopisa.

Rukopis kupio Dāġ-zāde 'Alī-aġā oġlu (Alijagić) Ṣāliḥ-bay 1194/1780. godine (bilješka na unutrašnjosti zadnje korice).

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka i pečat na fol. 1b).

4125 R 4995

إظهار الأسرار
IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Rukopis je krnjav na početku. Fol. 56; 195 x 135; 9 redaka; (tekst 140 x 55). Papir tamnobijel, deblji, glat. Nekoliko tanjih listova od drugoga prepisivača naknadno ubačeni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i kožom obrubljenih kjorica. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom, osim na naknadno ubačenim listovima.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. (pečat na više mjesta u rukopisu).

4126 R 6659

إظهار الأسرار
IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Rukopis je krnjav na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 29; 205 x 145; 13 redaka; (tekst 140 x 90). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez nov platneni. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4127,1 R 5160, I

إظهار الأسرار
IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao 'Uṯmān b. Aḥmad al-Balgrādi u Travniku 17. ḏū al-ḥiǧǧa 1238/1823. godine (bilješka na kraju djela, fol.52b kao i na kraju drugog djela, fol.66b).

Fol. 1b - 52b; 165 x 125; 11 redaka; (tekst 145 x 85). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima volantnih listova. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na posljednjem zaštitnom listu bilješka da je u vlasništvo rukopisa 13. novembra 1275/1858-59. godine došao Oglu Muḥammad-efendī, glavni imam u 'Uṯmān-begovom džemaatu u Travniku.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4127,2 R 5160, II

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač kao i prethodnog djela, 'Uṯmān b. Aḥmad al-Balgrādī u Travniku 17. ḏū al-ḥiǧǧa 1238/1823. godine (bilješka na kraju djela, fol.66b).

Fol. 55b - 66b; 11 redaka; (tekst 135 x 80). Pismo *nasḫī*. Kustode.

4128,1 R 2739, I

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 33a; 180 x 105; 13 redaka; (tekst 125 x 50). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kožni sa preklopom umotan u zeleno platno, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*, ljepši. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom a margine tanjom linijom zlatne boje obrubljena tanjim crnim linijama. Na početku djela lijep unvan sa zlatnom podlogom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela u simetrijskim oblicima ispisane od strane prepisivača.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad Ḥilmī (bilješka na istoj stranici istom rukom napisana kao i prethodna).

4128,2 R 2739, II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Ist prepisivač kao i prethodnog djela.

Fol. 33b - 39b: 13 redaka; (tekst 125 x 50). Pismo *ta'līq*, ljepši. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom a margine tanjom linijom zlatne boje obrubljena tanjim crnim linijama. Na početku djela lijep unvan urađen na zlatnoj podlozi. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela u simetrijskim oblicima ispisane od strane prepisivača.

4129,1 R 2563, I

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Ḥasan b. Ḥasan b. Yūnus iz sela Ljubuča1217/1802-03 (bilješka na kraju prvog i trećeg djela u zbirci, 45a i 66a).

Fol. 1b - 45a; 190 x 145; 13 redaka; (tekst 125 x 75). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i obrubom korica. Pismo *nasḫī*, nevještom rukom pisan. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine na većini listova uokviren crvenom linijom.

Na fol. 54b - 56a veće bilješka iz jezika.

4129,2 R 2563, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Ḥasan b. Ḥasan b. Yūnus iz sela Ljubuča 1217/1802-3 (bilješka na kraju prvog i trećeg djela u zbirci, 45a i 66a).

Fol. 46b - 54b; 13 redaka; (tekst 125 x 75). Pismo *nasḫī*, nevještom rukom pisan. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine na većini listova uokviren crvenom linijom.

4129,3 R 2563, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Ḥasan b. Ḥasan b. Yūnus iz sela Ljubuča 1217/1802-3 (bilješka na kraju prvog i trećeg djela u zbirci, 45a i 66a).

Fol. 58b - 65b; 13 redaka; (tekst 125 x 75). Pismo *nasḫī*, nevještom rukom pisan. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine na većini listova uokviren crvenom linijom.

4130,1 R 2634, I

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣāliḥ iz Čajniča 1168/1754-55. godine u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka na kraju prvog i posljednjeg djela, fol. 25b i 73b).

Fol. 1b - 25b; 190 x 125; 17-19 redaka; (tekst 135 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom, naknadno popravljan. Pismo *nasḫī*, lijep i mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol.30a-31b bilješke iz arapskog jezika napisane uglavnom na turskom jeziku.

Vlasnik rukopisa nekada bio kadija Aḥmad-efendī b. Ġāšī (bilješka na fol.30a).

Vakuf Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Dalīl-efendī (bilješka na fol.2a).

4130,2 R 2634, II

نبذة من قواعد الإعراب

NABḎA MIN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Sažetak iz djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* koji je napravio sam autor radi, kako ističe u uvodu djela, lakšeg njegova savlađivanja od strane učenika.

Početak (fol. 27b):

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه أجمعين هذه نبذة يسيرة اختصرتها من قواعد الإعراب في ثلاثة أبواب الباب الأول في الجملة و أحكامها و فيه أربع مسائل الأولى اعلم أن اللفظ المفيد يسمى كلاماً و جملة ...

Kraj (fol. 29b):

... فتكون نافية نحو «ما هذا بشراً» و مصدرية نحو «ودّوا ما عنتّم» و كافّة نحو «إنما الله إله واحد» و زائدة للتوكيد نحو «فبما رحمة من الله» تم

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣāliḥ iz Čajniča 1168/1754-55. godine u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka na kraju prvog i posljednjeg djela, fol. 25b i 73b).

Fol. 27b - 29b; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: aẓ-Ẓāhiriyya, 521.

4130,3 R 2634, III

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 3723,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣāliḥ iz Čajniča 1168/1754-55. godine u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka na kraju prvog i posljednjeg djela, fol. 25b i 73b).

Fol. 32b - 56a; 11 redaka; (tekst 155 x 75). Pismo *nasẖī*, mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4130,4 R 2634, IV

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3878,5.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣāliḥ iz Čajniča 1168/1754-55. godine u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka na kraju prvog i posljednjeg djela, fol. 25b i 73b).

Fol. 57b - 73b; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Pismo *nasẖī*, djelimično vokaliziran. Kustode.

4131,1 R 3167, I

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisiao nepoznati prepisivač 1206/1791. godine (bilješka na kraju djela, fol.53a).

Fol. 1b - 53a; 170 x 120; 13 redaka; (tekst 115 x 65). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasẖī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Pogl. prvi zašt. list i fol. 1a fragment nekog djela iz arapskog jezika napisanog na turskom jeziku. Na fol. 63b jedan hadis a na fol. 64a dova prije učenja.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

4131,2 R 3167, II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 53b - 62a; 13 redaka; (tekst 115 x 65). Pismo *nasẖī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crnom tintom. Kustode. Rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

4131,3 R 3167, III

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 3791,2.

Prepisao nepoznati prepisivač (isti kao i prethodna djela u zbirci) 1208/1793. godine (bilješka na kraju djela, fol. 98b).

Fol. 64b - 98b; 15 redaka; (tekst 130 x 65). Pismo *nasẖī*. Brojevi poglavlja ispisani krupnim crnim slovima. Kustode.

4131,4 R 3167, IV

الرسالة الوضعية

AR-RISĀLA AL-WAḌ'IYYA

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, 680/1281 - 756/1355

Isto kao 3711,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 99a - 16 redaka; (tekst 100b. 145 x 85); Pismo *nasḫī*. Kustode.

4132,1 R 1843, I

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 23b; 205 x 140; 19 redaka; (tekst 148 x 67). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Fol.24 pogrešno uvezana i treba da stoji nakon fol.9. Na fol. 67b komentar لا إله إلا الله. Na prvom zaštitnom listu kao i između djela stihovi i druge bilješke.

Vakuf Bōyo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

4132,2 R 1843, II

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد داود الصنهاجي ابن آجروم
Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 3769.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 25b - 30b; 19 redaka; (tekst 148 x 67). Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4132,3 R 1843, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawi, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 40a; 10 redaka; (tekst 150 x 70). Pismo *ta'līq*, mjestimično vkaliziran. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4132,4 R 1843, IV

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

سراج الدين أبو محمد علي بن عثمان الأوشي الفرغاني
Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farzānī, um 575/1179.

Kasida iz islamske dogmatike.

Početak (fol. 40b):

يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي

Kraj (fol. 42b):

و إني الحق أدعو كل وقت لمن بالخير يوماً قد دعا لي

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 40b - 42b; 13 redaka; (tekst 140 x 70). Pismo *nasḫī*. Kustode. Na prve dvije stranice bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1349; Dobrača I, str. 67/3; GAL G I, 429; H. Loebenstein 2091.

4132,5 R 1843, V

المطالب السنية في قمع المراسم البدعية

AL-MAṬĀLIB AS-SUNIYYA FĪ QAM' AL-MARĀSIM AL-BAD'IYYA

عثمان أفندي، حافظ الكتب
'Uṯmān-efendī, ḥāfiẓulkutub

Kraća rasprava o vjerovanju ahli-suneta.

Početak (fol. 43b):
الحمد لله الذي وفّق أهل السنة لحسن الإعتقاد و سلك بها منهج الهدى و الرشاد ... (fol.44b) و بعد فهذه عقيدة أهل السنة و الجماعة رتبت على ستة مناهج لقبت بالمطالب السنية في قمع المراسم البدعية ...

Kraj (fol.60b):
... ذلك كلّه أنه ذو الفضل العظيم و الطول العميم و حسبنا الله و نعم الوكيل و لا حول و لا قوة إلا بالله العلي العظيم .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 60b; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren crvenom linijom.

Izv.: Dobrača I, 411/2; Bratislava 105.

4132,6 R 1843, VI

رسالة في معاني الحروف
RISĀLA FĪ MA'ĀNĪ AL-ḤURŪF

Kraća rasprava o značenju i funkcijama slova u arapskom alfabetu od nepoznata autora. Pogl. 3975,1.

Početak (fol. 65b):
اعلم أن الألفات في كلام العرب على إثنين و عشرين وجهًا ألف الأصل و ألف الفصل و ألف القطع ...

Kraj (fol. 67a):
... ياء التثنية مثل رجلين و ياء الجمع مثل رأيت مسلمين تمام

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 67a; 64 reda ukupno; (tekst 160 x 80). Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya 210.

4133,1 R 786, I

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Selimović) iz Čajniča u trećoj dekadi mjeseca muḥarrama 1241/1825. godine dok je bio u medresi u Užicu (bilješka na kraju djela, fol.24b i u kolofonu drugog i trećeg djela, fol.93a i fol.104b).

Fol. 1b - 24; 190 x 140; 15 redaka; (tekst 135 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Hrbat poveza naknadno popravljan. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja i i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama.

Na fol. 107b dvije bilješke, jedna o psovci a druga o ženidbi.

Na fol. 108a tabela spojenih zamjenica u arapskom jeziku sa glagolskim primjerima. Na fol. 123a - 125 nalazi se kraći arapsko - turski rječnik.

Na fol.146b bilješka na turskom jeziku da se navedenom prepisivaču 1242/1827. godine u drugoj dekadi mjeseca šawwāla rodio sin Sulaymān.

Na posljednjem zaštitnom listu bilješka o pisanju *tārīḫa* na kraju rukopisa pomoću slova.

4133,2 R 786, II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Komentar, odnosno gramatička analiza al-Birgawījeva djela *al-A'wāmil al-ǧadīda* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 25b):
أحمد الله الذي رفع السموات بلا عماد و خفض الأرض و نصب الجبال لانتفاع العباد ... أما بعد فيقول الراجي من ربه الحسنى و الزيادة حسين بن أحمد الشهير بزيني زاده قد كنت أعربت العوامل الجديد بالتماس بعض خُلّص أبناء الزمان ... و سميته **بتعليق الفواضل على إعراب العوامل** ...

Kraj (fol. 93a):

... توكلنا على من لا يأتي الخير إلا من جهتة مراد لفظ مجرور تقديرا مضاف إليه ... الضمير المجرور مضاف إليه للجهة هذا آخر ما أردناه من الإعراب على عوامل الشيخ العامل المرشد إلى الصواب إعانة للطلبة الكرام بعون الله الملك العلام ...

Prepisao Muṣṭafā b. Faḍlullah u petak poslije džuma namaza mjeseca muḥarrama 1241/1825. godine. (bilješka u kolofonu djela, fol.93a)

Fol. 25b - 93a; 15 redaka; (tekst 155 x 95). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela ispisane rukom prepisivača.

Izv.: Ahlwardt VI, 6789; A.M. I, 326; GAL, S II, 657 21b; GAL G II, 441 21b; az-Ẓāhiriyya 106; TÜYATOK V/07, 3667; Kaḥḥāla III, 311.

4133,3 R 786, III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Selimović) iz Čajniča početkom mjeseca rabī' al-āḫira 1240/1824. godine u medresi u Užicu (bilješka na kraju djela, fol.104b).

Fol. 95b - 104b; 13 redaka; (tekst 130 x 65). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja napisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol.95a i dalje na marginama ovoga djela do fol.99a početak komentara na turskom jeziku navedenog djela.

Početak:

رضي فعل ماضي فتح أوزره مبني إعرابدان حظ يوق ... (fol.95b) الحمد ده ال حرف تعريف سكون أزره ...

4133,4 R 786, IV

عواملك مفهومي بيان اولونوسي

'AWĀMILIN MEFHŪMI BEYĀN OLUNUSU

Kraće djelo ili prijevod o agensima u arapskom jeziku od nama nepoznata autora napisano na turskom jeziku. Moguće da je prepisivač zbirke Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Muṣṭafā Selimović) iz Čajniča i autor ovoga djela.

Početak (fol.105a):

بلنش عامل ايكي قسمدر لفظي و معنوي لفظي ايكي قسمدر سماعي قياسي قرق دوقز سماعي اوده ايكي قسمدن اسمده عامل فعل ده عامل اسمده عامل أولان ايكي قسمدن اسم واحده عامل إسين ده ...

Kraj (fol.107a.):

... علامتي أوجدر حركه حذف آخر حذف نون حذف صفت إعراب اوجه قسمدر لفظي ده ظاهر أولان سي بلكي آخرنده تقديرا اولنمغيله تقديري تسميه قلينر لفظده ظهر وتقديرده مقدّر اولادقده محلّه تسميه قلنور.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela Muṣṭafā b. Faḍlullah iz Čajniča.

Fol. 105a - 107a; 15 redaka; (tekst 155 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Agensi ispisani crvenom tintom. Kustode.

4133,5 R 786, V

بداية المبتدي

BIDĀYA AL-MUBTADĪ

مصطفى بن فضل الله سليم زاده

Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Muṣṭafā Selimović),
um. poslije 1242/1826

Djelo iz morfologije arapskog jezika koje je prema nama napisao gore spomenuti Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Muṣṭafā Selimović) iz Čajniča, um. poslije 1242/1826. U pisanju ovoga djela autor se služio poznatim djelima iz ove oblasti, kako i sam navodi na kraju djela, s namjerom da olakša savladavanje gramatike arapskog jezika početnicima. Djelu je dao navedeni naslov po ugledu na slično koje je napisao Muḥammad b. Pīr al-Birgawī. Imajući u vidu da u nama dostupnim izvorima nismo pronašli ovo djelo kao i činjenicu da je cijelu ovu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Selimović) iz Čajniča u medresi u Užicu, smatramo da je ovu kompilaciju sačinio upravo ovaj prepisivač dok je najvjerovatnije predavao u ovoj medresi. Teško da bi mu se kao đaku medrese našao sin kako sam navodi u bilješci na fol.146b.

Početak (fol.109b):

الحمد لله رب العلمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله و صحبه أجمعين أما بعد فاعلم الكلمة الإشتقاقية على أربعة أبواب **فعل و صفة و مصدر و اسم** . و الفعل خمسة: ماض و مضارع و أمر و نهي و فعل التعجب ، و الصفة أربعة: اسم الفاعل و اسم المفعول و صفة المشبهة و أفعل التفضيل ...

Kraj (fol.122b.):

... **نحو** قوةٌ بالإدغام و حكم عينه كحكم الصحيح و حكم لامه كحكم لامه أيضًا و اسم الزمان صحيح و المكان منهما كما في الناقص نحو مولىً و مطوى بفتح عينهما تكملة بدئية للمبتدي إن بركوي محمد أفندي رحمه الله تعالى كما ألّف رسالة من الصرف و سماها كفاية المبتدي و هذه الرسالة على طريق الإيجاز مشتملة ببعض كتب الصرف كالمراح و المقصود و العزي و بناء الأمثلة و الكفاية و غيرها و أريد بها الحصر و عدم الإطناب لتسهيل على المبتدي فلذا سميت ؟ (ها) بداية المبتدي .

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela u ovome kodeksu Muṣṭafā b. Faḍlullah iz Čajniča.

Fol. 109b - 122b; 15 redaka; (tekst 135 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi napisani crvenom tintom. Kustode.

4133,6 R 786, VI

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Prepisao Muṣṭafā b. Faḍlullah u posljednjoj dekadi mjeseca muḥarrama 1241/1825. godine u Užicu (bilješka u kolofonu djela, fol.146a).

Početak (fol.127b):

نَصَرَ فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكّر غائب معناسي بردم اتدي بر غائب ار كچمش زمانده...

Kraj (fol.147a):

... و **أَنْصِرْ بِنَا** ياردم ايد يجي قل بزي.

Moguće je, takođe, da je navedeni prepisivač sam sačinio i kometar ovih paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Fol. 127b - 146a; Primjeri ispisani crvenom tintom a komentar ispod svakog primjera na turskom jeziku napisan crnom tintom u obliku trougla. Na fol.127a u obliku bilješke navedeni svi paradigmatski oblici koji se obrađuju u ovome djelu.

4134 R 2144

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Komentar al-Birgiwījeva djela *al-Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل الألفاظ قوالب المعاني و فضلها على سائر الأصوات ... أما بعد فيقول العبد الفقير إلى ربه القدير الشيخ مصطفى بن حمزة ... إن كتاب إظهار الأسرار للفاضل ... مولانا الشيخ محمد ... الشهير المعروف بالبركوي ...

Kraj (fol.84b):

... و إنما لم يتعرض لحكم سائر التوابع أيضا لأنه لا نص عنهم فيها غير أنه نقل عن الأندلسي أن ما عداها كتوابع المنادى.

Prepisao munlā Muḥammad 1111/1699. godine (bilješka na kraju djela, fol. 84b)

Fol. 84; 200 x 150; 25 redaka; (tekst 160 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Na četiri posljednja lista tekst namjerno zamrljan u sredini stranice. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst osnovnog djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije a dalje jednom crvenom linijom.

Vakuf Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva (pečat na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ.Ḫ., Ḏayl II, 620; A.M. II, 441; Ahlwardt VI, 6784; Flügel I, 164-5; aẓ-Ẓāhiriyya 523; Kaḥḥāla XII, 249.

4135 R 6709

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao Muṣṭafā Muḥammad mjeseca ḏū al-qa'da 1225/1810. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 160a).

Fol. 160; 190 x 135; 17 redaka; (tekst 165 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*, od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjed rukopisa kupovinom došao Muḥammad b. Amīn Serdarević iz Zenice mjeseca šawwāla 1265/1849. godine (bilješka na fol. 1a).

4136 R 6582

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 229 paginiranih stranica; 175 x 120; 21-22 redka; (tekst 135 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci Resulbegović Ismail Hakkija iz Trebinja.

4137 R 3092

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Rukopis je prepisao nepoznati prepisivač mjeseca ḏū al-ḥiğğa (1122/1710. godine iz rukopisa koji je prepisao aš-šayḫ Muṣṭafā 27. ramaḍāna 1085/1674. godine (bilješka na kraju djela, fol. 135a).

Fol. 135; 200 x 135; 19 redaka; (tekst 140 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje kao i unvan, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela ispisane rukom prepisivača.

Vlasnik rukopisa bio ḥāğī Munlā-efendi (bilješka na petom zaštitnom listu).

Vakuf Elči Ibraḥim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4138 R 763

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao 'Abdullah b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. 'Abdullah (bilješka u kolofonu djela bez datuma prepisa, fol.184a):

Fol. 184; 215 x 160; 17 redaka; (tekst 140 x 70). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4139 R 4441

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

U kolofonu djela (fol.220b) stoji bilješka da je rukopis prepisao aš-šayḫ Muṣṭafā u srijedu 27. ramaḍāna. Međutim, s obzirom da se u kolofonu više rukopisa ovoga djela pojavljuje aš-šayḫ Muṣṭafā kao prepisivač i to 27. ramaḍāna 1085/1674. godine (gdina smrti autora) teško je dokazati koji je od rukopisa prepisao ovaj prepisivač. Osim toga i ime autora ovoga komentara je aš-šayḫ Muṣṭafā ali je teško ustvrditi da se ime prepisivača odnosi na autora, budući da ima rukopisa starijeg prepisa od navedenog datuma koji se poklapa sa godinom smrti autora.

Nedostaje početak djela.

Fol. 220; 195 x 120; 17 redaka; (tekst 140 x 70). Papir tamnobijel, tanji. Povez kožni sa klapnom, oštećenog hrbata. Pismo *nasḫī* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik rukopisa mullā Ayyūb (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4140,1 R 3472, I

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao aš-šayḫ 'Uṯmān 1163/1749-50 u Istanbulu (bilješka u kolofonu djela, fol.133b).

Fol.133; 210 x 155; 21 redak; (tekst 152 x 68). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na drugome zaštitnom listu ispisan lanac (sened) učenjaka u arapskom jeziku od Ḥasana i Ḥusayna do 'Abdulqāhira al-Ğurğānīja.

Naposljednjim zaštitnim listovima bilješke iz jezika.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4140,2 R 3472, II

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية

AL-AŠKĀL 'AŠARA AL-MUT'ALAQA BI AWĀ'IL AL-KĀFIYA

Isto kao 3874,2 uz malu razliku na kraju teksta.

Kraj (fol.134a):

... و جوابه أن مجموع الحد مركب لأن المراد من مركب ما يدلّ جزءُ لفظه على جزءِ معناه و
مجموع الحد كذلك يعني يدلّ جزؤه على جزء معناه .

Prepisao vjerovatno isti prepisivač kao i prethodno djelo aš-šayḫ 'Uṯmān 1163/1749-50 u Istanbulu (bilješka u kolofonu prvog djela, fol.133b).

Fol. 134a. Pismo *nasḫī*.

4141 R 1804

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepis dovršio 'Uṯmān b. 'Alī b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ 'Alī al-Bābāwī 14. šawwāla u petak u dva sahata 1170/1757. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.130b).

Fol. 130; 205 x 155; 19 redaka; (tekst 160 x 85). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i obrubom korica. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ṣāliḥ al-Busnawī (bilješka i pečat na fol.1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4142 R 1939

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao aš-šayḫ Muṣṭafā u srijedu 27. ramaḍāna 1085/1674. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.133b).

Fol. 133 paginirana lista; 210 x 140; 19 redaka; (tekst 170 x 85). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen, u prvome dijelu crvenom a u drugom crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4143 R 4079

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao Ibn Muṣṭafā Aḥmad, softa u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, 9. ğumād al-ūlā 1155/1742. godine iz prethodnog rukopisa koji je prepisao aš-Šajḫ Muṣṭafā u srijedu 27. ramaḍāna 1085/1674. (bilješke u kolofonu djela, fol.77a).

Fol. 77; 200 x 140; 23 redka; (tekst 155 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, volantni listovi i lage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Karađoz-begove medrese u Mostaru (bilješka na fol. 1a).

4144 R 1059

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 134; 210 x 130; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, klapnom i obrubom korica. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zelenom a ostali dio crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik kadija Maḥmūd (bilješka na fol. 1a)

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā, 1931. godine (bilješka na fol.1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4145 R 3985

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Prepisao Sulaymān b. Ayyūb-ḫawāğa 2. ḏū al-ḥiğğa 1171/1758. godine u Mostaru u Koskawī Mehmed-pašinoj zaviji, i to iz rukopisa koji je prepisao aš-šayḫ Muṣṭafā 27. ramaḍāna 1085/1674. godine (bilješka na kraju djela, fol. 140b i 141a).

Fol. 140 paginiranih listova; 205 x 135; 21 redak; (tekst 155 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov platneni. Pismo *nasḫī*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Sulaymān b. Ayyūb, prepisivač, (bilješka i pečat na fol.1a).

4146 R 2256

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī
(Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 4134.

Rukopisu nedostaje više listova na kraju.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41 paginiranih list; 205 x 140; 21 red; (tekst 150 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine. Volantne lage. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4147 R 2094

كشف الأسرار

KAŠF AL-ASRĀR

مصلح الدين الألامشي

Muṣliḥuddīn al-Ulāmišī, um. oko 1000/1591

Komentar al-Birġiwījeva djela *al-Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله ولي الإنعام فاطر السموات و الأرض ... و بعد فإني شرحت كتابَ أستاذي رحمة
الله تع (تعالى) عليه الهادي متوكلاً على الله شرحًا مسمى بكشف الأسرار ...

Kraj (fol.62a):

... **رفعًا** حملاً على محله البعيد و **نصبًا** حملاً على اللفظ أو على محله القريب نحو **لا رجل**
ظريفًا و ظريف . تم

Prepis završio nepoznati prepisivač 7. muḥarrama, u subotu 1089/1678. godine (bilješka na kraju djela, fol.62a).

Fol. 62; 195 x 130; 17 redaka; (tekst 135 x 65). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećene klapne. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve tri i posljednje dvije stranice uokviren debljom zelenom linijom obrubljenom tanjom crvenom i crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na margina bilješke koje se odnose na tekst djela.

Vakuf Bōyō-zāde Ḥasan-efendī (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ.Ḫ. I, 117; Ahlwardt VI, 6783; GAL G II, 441; GAL S II, 656; Köprülü III, 587.

4148 R 1482

فتح الأسرار

FATḤ AL-ASRĀR

محمد بن محمد بن أحمد الصبوحه (الصوبوجوي)

Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūġawī),
um. 1172/1758-59

Komentar al-Birġiwījeva djela *al-Iẓhār al-asrār* iz gramatike arapskog jezika koji je prema bilješci na kraju djela dovršio 15. šawwāla 1141/1729. godine.

Početak (fol.1b):

الحمد لله حمد الشاكرين و الصلوة على سيد الأولين و الآخرين ... أما بعد فيقول العبد
المفتقر إلى لطف ربه المقتدر شيخ محمد بن محمد بن أحمد ... لما كان كتاب إظهار الأسرار
للفاضل البركوي ... (fol.2a) **فسميته فتح الأسرار في كتاب الإظهار** ...

Kraj (fol.160a-b):

... و ظريفًا بالنصب و النكرة المعطوفة على ذلك المبني بلا تكرير لا ترفع و تنصب و لا
يجوز بناؤها لوجود الفاصل و هو حرف العطف مثل لا أب و ابنًا أو و ابن و سائر التوابع لا نصٌ
عنهم فيها لكن ينبغي أن يكون حكمها حكم التوابع المنادى على ما عرفت ذكره الأندلسي. هذا
آخر ما أردنا جمعه من الفوائد ... (fol.160b) قد استريح من كمد الإجتهاد لنقل السواد إلى
البياض ضحوة يوم الجمعة اليوم الخامس عشر من شوال سنة إحدى و أربعين و مائة و ألف من
هجرة من ارتقى بغاية العز و نهاية الشرف . تمت

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ša'bānu 1145/1732-33 (bilješka u kolofonu djela).

Fol. 160; 200 x 145; 19 redaka; (tekst 150 x 70). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *nasḫī-ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa je bio muftija Šākir-efendī Mu'īd-zāde (Muidović, bilješka na prvome zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa je bio i muderris Muḥammad Ǧalāluddīn Waḥīd-zāde (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Vlasnici rukopisa su bili i Muḥammad Ǧalāluddīn b. 'Umar Waḥīd 'Āṭif-zāde i Pašo al-ḥāǧǧ 'Abdullah b. al-ḥāǧǧ Aḥmad (bilješke na fol. 1a).

Na fol. 1a nalazi se i bilješka da je u posjedu rukopisa bio i Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde (al-Bursawī, um. 1168/1755) koji je, inače, autor više djela iz arapskog jezika od kojih se neka obrađuju i u ovome katalogu.

من منح الملك الجليل إلى عبده الحقير الذليل حسين بن أحمد ... الشهير بزيني زاده زاد الله زاده .

Izv.: Ḥ.Ḫ., Ḏayl I, 96; Ahlwardt VI, 6785/1 GAL G II, 441; GAL S II, 657; az-Ẓāhiriyya 374; Hasandedić 106.

4149 R 4037

فتح الأسرار
FATḤ AL-ASRĀR

محمد بن محمد بن أحمد الصبوحه (الصوبوجوي)
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūğawī),
um. 1172/1758-59

Isto kao 4148.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 148; 220 x 160; 17 redaka; (tekst 160 x 100). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, skoro nestao od crvotočine kao i nekoliko listova na početku i na kraju rukopisa. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je za Karađoz-begovu medresu uvakufio Muṣṭafā-efendī Sarayli-zāde (Sarajlić, bilješka na fol. 1a).

Vakuf Karađoz-begove medrese u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4150 R 6998

فتح الأسرار
FATḤ AL-ASRĀR

محمد بن محمد بن أحمد الصبوحه (الصوبوجوي)
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūğawī),
um. 1172/1758-59

Isto kao 4148.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 193; 210 x 155; 19 redaka; (tekst 153 x 65). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. U početku teksta djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode.

Iz biblioteka Hivzije Hasandedića iz Mostara.

4151 R 5280

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار
ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR 'ALĀ I'RĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Komentar al-Birğiwījeva djela *al-Izhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika. Prema bilješci u nekoliko slijedećih rukopisa autor je djelo dovršio 15. ğumād al- āḫira 1152/1739. godine.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي رفع داء الجهل عنا بإنزال قرآن عربي بين الهدى علينا و نصب اطباء العلماء بينا تمحض لطفه و إحسانه ... و بعد فيقول الراجي من ربه الحسنى و الزيادة حسين بن أحمد الشهير بزيني زاده غفر ذنوبهما ... لما كان كتاب إظهار الأسرار للشيخ محمد البركوي ... أن أكتب عليه إعرابًا لا يغادر صغيرًا و لا كبيرًا ... و **سميته بحل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار** ...

Kraj (fol.122b):

... و **ظريفًا** مراد لفظه مع محذوفه أي لا رجل مجرور و تقديرًا عطف على مدخول ... هذا آخر ما أوردناه من الإعراب على إظهار الأسرار بعون الله الملك الستار ... اللهم اجعله خالصًا لوجهك الكريم و سببًا للنجوة يوم لا ينفع مال ...

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca ğumād al-āḫira 1168/1755. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.122b).

Fol. 122 paginirana lista; 215 x 150; 25 redaka; (tekst 160 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. malo oštećen. Pismo nasḫī. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom ili ispisan crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Iz Soklovića biblioteke.

Izv.: A.M. I, 326; Kairo A. II 104; Hasandedić 85; Ahlwardt VI, 6785/2; GAL G II, 441; GAL S II, 656.

4152 R 1112

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʿALĀ IʿRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Muftī-zāde (Muftić) Maḥmūd Ḥāmid al-Uborčawī (iz Oborca kod Donjeg Vakufa) početkom mjeseca šaʿbāna 1206/1792. godine (bilješka na kraju djela, fol.165b).

Fol. 165; 210 x 150; 14 redaka; (tekst 190 x 105). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko prvih listova malo oštećeni. Povez tvrd, kožni, naknadno kožom popravljena hrbata. Pismo *taʿlīq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

4153 R 1858

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʿALĀ IʿRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao nepoznati prepisivač 1169/1755-56. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.148a).

Fol. 184; 210 x 125; 23 redka; (tekst 157 x 70). Papir žućkast, tanji, glat. Ima volantnih laga. Nekoliko listova manje oštećeni vlagom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Rukopis ima kartonsku futrolu sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-taʿlīq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene tankim crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na početku djela se nalazi i lijep unvan na zlatnoj podlozi i unutra upisanoj basmali. Na prvom zaštitnom listu napisani naslov i autor djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (pečat na više mjesta u rukopisu).

4154 R 6999

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʿALĀ IʿRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāğğ Muḥammad Qayṭās-zāde (Kajtaz) 1206/1791-92. godine (bilješka na kraju djela (fol.160a).

Fol. 160; 210 x 155; 21 redak; (tekst 155 x 80). Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-taʿlīq*, lijep. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1a bilješka sa pečatom sa imenom prepisivača Muhammad b. Aḥmad b. al-ḥāğğ Muḥammad Qayṭās-zāde (Kajtaz) kao vlasnika rukopisa.

Na posljednjim zaštitnim listovima bilješke iz jezika.

Iz biblioteka Hivzije Hasandedića iz Mostara.

4155 R 4672

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʿALĀ IʿRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić 1254/1838-39. godine (bilješka na fol. 197a).

Fol. 197; 200 x 140; 17 redaka; (tekst 150 x 105). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijopm. Kustode.

Rukopis je bio u vlasništvu Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić, ujedno i prepisivač djela, iz Mostara (bilješka na fol. 1a).

Iz biblioteke Odbora Islamske zajednice Mostar.

4156 R 4634

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḤYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Alajbeg-zāde (Alajbegović) Ḥāmid b. Ḥusayn-beg iz Mostara 1255/1839. godine (bilješka na kaju djela, fol. 204b)

Fol. 204; 180 x 135; 17-23 redka; različite dimenzije teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz biblioteke Odbora Islamske zajednice Mostar.

4157 R 3881

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḤYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 105; 230 x 190; 24-19 redaka; (tekst 185 x 145). Papir žuićkast, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī-ta'līq*, od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom ili ispisan crvenom tintom (u sredini rukopisa). Kustode.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4158 R 1650

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḤYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao nepoznati prepisivač 1182/1768. godine (bilješka na kraju djela, fol.175b). Na margini iste folije bilješka da je prepis dovršen poslije ikindije namaza u četvrtak 15. ǧumād al-āḫira 1152/1739. godine što se odnosi na vrijeme kada je autor dovršio djelo.

Fol. 175 paginiranih listoca; 220 x 150; 21 red; (tekst 158 x 70). Papir žut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa veoma lijepim utisnutim rozetama na koricama. Hrbat poveza naknadno popravljan. Pismo nasḫī. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene tanjim crnim linijama, dok su ostali dio teksta i margine uokvireni crvenom linijom. Na početku djela nalazi se i lijep unvan sa prepovlađujućom zlatnom bojom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela ispisane rukom prepisivača.

4159 R 1579

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḤYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao nepoznati prepisivač 1200/1785-86. godine (bilješka na kraju djela, fol.186b).

Na kraju djela (fol.186b) u kolofonu bilješka da je autor Ḥusayn b. Aḥmad djelo dovršio poslije ikindije namaza u četvrtak 15. ǧumād al-āḫira 1152/1739. godine.

Fol. 186; 200 x 135; 21 redak; (tekst 158 x 68). Papir žut, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene tanjim crnim i crvenim linijama, dok su ostali dio teksta uokviren crvenom linijom a margine tanjom linijom zlatne boje. Na početku djela nalazi se i lijep unvan sa prepovlađujućom zlatnom bojom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio 1289/1872. godine ʻĀṣim Ahmad Mutawallī-zāde (Mutevelić), mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa, za Gazi Husrev-begovu medresu (peta knjiga po redu koju je uvakufio, pečat i bilješka na fol. 1a)

4160 R 1823

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Muṣṭafā b. ʻAbdullah al-Busnawī al-Balgradčikli (iz Konjica) u medresi Sultan Fātiḥ Mehmed u Istanbulu 7. rağaba 1172/1759. godine (bilješka na kraju djela, fol.128a).

الحمد لله على تيسير الإتمام و الصلوة على محمد سيد الأنام و على آله و أصحابه مصابيح الظلام قد رفعوا ظلم الظلم بالإصطلام قد وقع الفراغ من تسويده بعون الله و تأييده على يد العبد الضعيف النحيف المحتاج إلى لطف ربه اللطيف مصطفى بن عبد الله البوسنوي البلغرادچقلي عفى عنهما الأحد الصمد الباري في البلدة الطيبة حفظ الله عن الآفة و البلية في مدرسة الفاتح سلطان محمدي رحمة الله عليه الباري في يوم السابع من شهر رجب الشريف من وقت الضحى سنة اثنتي و سبعين و مائة و ألف . تمت

Fol. 128; 215 x 160; 23 redka; (tekst 170 x 90). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode.

Za Gazi Husrev-begov vakuf uvakufio Iskoplawī Ḥayrī-zāde (Hajrić) al-ḥāğğ ʻUmar-efendī. (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat na više mjesta u rukopisu).

4161 R 1659

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 180; 215 x 130; 21 red; (tekst). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa lijepim rozetama. Pismo *nasḫī-taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Memiš-age Kasumagića (bilješka i pečat na fol. 1a).

4162 R 5849

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ Naratwalī (iz doline Neretve) 1199/1784. godine u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka na fol. 120a).

Rukopisu nedostaje prva stranica teksta.

Fol. 120; 200 x 135; 23 redka; (tekst 160 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjedu rukopisa bio Salih Abdukić (bilješka na prvoj unutarnjoj korici poveza).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4163 R 5185

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao ʻAbdullah b. mullā Ḥusayn 1267/1850. godine (bilješka na fol. 152b).

Rukopis je krnjav na početku.

Fol. 152; 210 x 150; 21 red; (tekst 160 x 95). Papir žut, tanji. Nekoliko listova vlagom oštećeni. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom, u prvoj polovini, i nadvučen crvenom linijom, ostali dio. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio 'Abdullah b. mullā Ḥusayn Pīrī (bilješka na kraju rukopisa, fol.152b).

4164 R 3914

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR 'ALĀ I'RĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4151.

Prepisao nepoznati prepisivač 1182/1768. godine (bilješka na kraju djela):

Rukopis je krnjav na početku.

Fol. 97; 225 x 158; 23 redka; (tekst 170 x 75). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom osim na nekoliko posljednjih stranica crnom linijom.

4165 R 1056

زبدة الإعراب

ZUBDA AL-I'RĀB

عبد الله بن محمد بن ولي

'Abdullah b. Muḥammad b. Walī, um. poslije 1122/1710

Komentar al-Birgiwījeva djela *al-Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الواحد المنان رب العالمين الصمد الرحمن ... و بعد فيقول العبد الضعيف عبد الله بن محمد ...قد سألني خلاص الطالبين أن أكتب شرحًا وجيز اللفظ و وفي المعنى ينحل به عقدات و غوامض متعلقات إعراب إظهار الأسرار ... للعلامة المشتهر بمحمد البركوي ...

Kraj (fol.102a):

... لا ظريفًا منصوب على أنه صفة رجل حملاً على محله القريب أو على لفظه (و) ظريف معطوف على (ظريف) صفة رجل حملاً على محله البعيد . قد تم

Prepisao nepoznati prepisivač 1149/1736 (bilješka u kolofonu djela)

Fol. 102; 215 x 160; 21 red i više; (tekst 170 x 90 i još druge različite dimenzije). Papir žućkast i tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom ili nadvučen crnopm, odnosno crvenom linijom.

Rukopis uvakufio Svrzo Meḥmed-efendi b. Muhammad-āgā 1931. godine (bilješka na prvome zaštitnom listu).

Na prvome zaštitnom listu naslov djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 6785; GAL G II, 441; GAL S II, 657; az-Ẓāhiriyya 218.

4166,1 R 1730. I

زبدة الإعراب

ZUBDA AL-I'RĀB

عبد الله بن محمد بن ولي

'Abdullah b. Muḥammad b. Walī, um. poslije 1122/1710

Isto kao 4165.

Prepisao nepoznati prepisivač 28. muharrama 1166/1752 (bilješka na kraju djela, fol. 113a).

Fol. 1b - 113a; 220 x 160; 17 redaka; (tekst 160 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom, umotan u tvrd papir. Pismo *nasḫī-ta'līq*, veoma lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom kao i početak osnovnog djela. Ostali dio teksta osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu Aḥmad 'Āṣim b. Muḥammad, pisar u Gazi Husrev-begovu vakufu, za Gazi Husrev-begovu medresu 1269/1852. godine (Uvakufio ukupno dvadest i šest knjiga, bilješka i pečat na fol. 1a)

4166,2 R 1730. II

إعراب العوامل الجديدة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-ĠADĪDA

مصطفى بن بكر الكوزلحصاري

Muṣṭafā b. Bakr al-Güzelḥiṣārī, um. poslije 1175/1762

Gramatička analiza al-Birġawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika u kojemu se govori o agensima u arapskom jeziku. Djelo nije do kraja prepisano. Više pogl. 4194.

Početak (fol. 115b):

الحمد لله الذي أعطانا القدرة على إعراب المعاني و يسّرنا لاستخراج المعاني من حروف المباني ... و بعد فهذه غلالة شافية للمبتدئين جامعة للإحتمالات في إعراب المعربين...

Kraj u našemu rukopisu (fol. 141a):

... ضمير أنت مبني على الفتح مرفوع محلاً فاعل صم و هو مع فاعله جملة فعلية لا محل لها من الإعراب إبتدائية **شهر رمضان** منصوب لفظًا مفعول فيه لصم.

Prepisivač nepoznat ali je isti kao i kod prvoga djela u zbirci.

Fol. 115b - 141a; 17 redaka; (tekst 160 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*, veoma lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya 41; TÜYATOK V/07, 3668; Kaḥḥāla XII, 244.

4167 R 5993

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Yesenčī-zāde (Jesenković ?)1227/1812. godine.

Fol. 6; 230 x 165; 16 redaka; (tekst 175 x 105). Papir žućkast, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4168,1 R 2685, I

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. Nūḥ 1211/1796. godine (bilješka na kraju djela, fol. 11a).

Fol. 1b - 11a; 165 x 120; 9 redaka; (tekst130 x 75). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol.1a prigodna dova.

Vakuf Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva (pečat na fol.1a)

4168,2 R 2685, II

تجويد قره باشا
TAĞWĪD QARA BĀŠĀ

الشيخ عبدالرحمن قره باشي

aš-Šayḫ 'Abduraḥmān Qara bāšā, um. 904/1498.

Kraće djelo o ispravnom čitanju Qur'āna.

Početak (fol.11a):

الله تعالى يه حمد و ثنادن و رسولنه و دخي النه، و اصحابنه صلوة سلامدن صكره معلوم اولكه حرف مد اوچدر ...

Kraj (fol.18b):

... تعريف السكته قطع الصوت دون النفس .

Prepisao nepoznati prepisivač 1217/1802-03. godine (bilješka na fol. 18b).

Fol. 11a - 18b; 9 i 14 redaka; (tekst 130 x 85 i 135 x 95). Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Spaho 35; Dobrača I, 102.

4168,3 R 2685, III

عواملك معربي
'AWĀMILIN MU'RIBI

Komentar, odnosno gramatička analiza, al-Birġawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku.

Početak (fol.19b):

رضي فعل ماضي بنا، معلوم مفرد مذكر غائب لفظًا فتح اوزرينه مبني إعرابدن حظي يوق **الله** رضي ايله ختم ايله لفظًا مرفوع فاعلدر رضي نك ...

Kraj (fol.109b):

... ضمير سكون أوزرينه مبني ذنب ايله كسر ايله إعرابدن محلاً مجرور مضافك اليه در ذنبك و عبار تدر نفس متكلم واحدن .

Prepisao nepoznati prepisivač 1254/1838-39. godine (bilješka na kraju djela, fol. 109b).

Fol. 19b - 109b; 11 redaka; (tekst 120 x 75). Pismo *nashī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom ili nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4169,1 R 4149, I

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پیر علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisao Muḥammad Nāẓim (bilješka u kolofonu djela, fol. 10a).

Fol. 1b - 10a; 210 x 150; 13 redaka; (tekst 145 x 50). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama ana koricama. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnici rukopisa bili Muḥammad b. Ḥusayn, zatim Šayḫ-zāde Muḥammad Amīn i kadija Maḥmūd koji su u posjed rukopisa došli kupovinom (bilješke sa pečatima na prvom zaštitnom listu).

4169,2 R 4149, II

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پیر علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3878,5.

Prepis dovršio Muḥammad Nāẓim u srijedu 13. rağaba 1101/1690. godine u mjestu ... (?) (bilješka u kolofonu djela, fol. 29b).

Fol. 11b - 29b; 15 redaka; (tekst 140 x 60). Pismo *ta'līq*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst malo oštećen vlagom.

4169,3 R 4149, III

رسالة في شرح لفظ كتاب الطهارة

RISĀLA FĪ ŠARḤ LAFZ KITĀB AT-ṬAHĀRA

Gramatička analiza naziva poglavlja o čistoći (vjerskom čišćenju) iz komentara nekog od fikhskih djela. Slične rasprave navodi i Dobrača (I, 121 i II, 1880/2).

Početak (fol.30a):

كتاب الطهارة يجوز أن يكون لفظ أذكره بصيغة المتكلم و بصيغة الأمر و يجوز تقدير الفعل الآخر المناسب بهذا المقام- **مطلب** - و أما إعراب الباب كإعراب الكتاب فهو إما مرفوع على أنه خبر مبتدأ محذوف تقديره هذا باب المسح مثلاً ...

Kraj (fol.31b):

... إن كل من نظر إليه يحسن النظر يسر الله حاجته في السفر و الحضر

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1020/1611. godine (bilješka u kolofonu djela).

Fol. 11b - 29b; 26 redaka; (tekst 210 x 135). Pismo *nashi-ta'līq*.

Izv.: Dobrača I, str. 121; Dobrača II, 1880/2.

4170,1 R 7128, I

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پیر علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3773,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 9b; 180 x 120; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Papir tamnobijele boje, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski umotan u platno. Pismo *nashi-ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Iz kolekcije Muharema Omerdića.

4170,2 R 7128, II

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birġawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 3787,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 11b x 61a; 11 redaka; (tekst 145 x 75). Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4171 R 1353

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TAʿLĪQ AL-FAWĀḌIL ʿALĀ IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Yūsuf 1196/1781-82. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.99a).

Fol. 99; 200 x 135; 19 redaka; (tekst 155 x 70). Papir žute i tamnobijele boje, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na fol. 99b dio teksta iz djela pod nazivom حياة الحيوانات a na posljednjem zaštitnom listu nekoliko hadisa.

4172 R 7672

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TAʿLĪQ AL-FAWĀḌIL ʿALĀ IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao aš-šayḫ Muḥammad b. Aḥmad 1207/1792. godine (bilješka na kraju djela, fol.119a).

Fol. 119; 175 x 125; 13 redaka; (tekst 135 x 80). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ḥasan Bešlagić (bilješka na fol.2a).

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića

4173 R 1664

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TAʿLĪQ AL-FAWĀḌIL ʿALĀ IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 66; 215 x 150; 18 redaka; (tekst 165 x 90). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (stari pečat Biblioteke na više mjesta u rukopisu).

4174 R 2247

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TAʿLĪQ AL-FAWĀḌIL ʿALĀ IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 58; 200 x 150; 21 red; (tekst 150 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī-taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na nekoliko prvih listova uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa nekada je bio Ṣāliḥ Amīn (bilješka na fol.1a).

4175 R 3334

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1160/1747. godine. (bilješka na kraju djela, fol.58a).

Fol. 58; 205 x 135; 19-20 redaka; (tekst 150 x 90). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjedu rukopisa bio 'Abdullah (bilješka na fol.1a).

4176 R 1833

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1144/1731. godine (bilješka na kraju djela, fol.71a).

Prije posljednje folije nedostaje nekoliko listova.

Fol. 71; 210 x 140; 21 red; (tekst 165 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Böyö-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

4177 R 6101

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1123/1711. godine (bilješka na kraju djela, fol.77b).

Fol. 77; 205 x 145; 17 redaka; (tekst 140 x 90). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez nov, platneni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz kolekcije Hifzije Suljikića iz Zvornika.

4178 R 1849

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 49; 200 x 140; 23 redka; (tekst 155 x 75). Papir žućkast, tanji, hrapav. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvućen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke (bilješka i stari pečat Biblioteke na fol.1a).

4179 R 6359

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao munlā Ḫayrullah b. Muṣṭafā u prvoj dekadi ǧumād al-ūlā 1175/1761. godine (bilješka na kraju djela, fol. 85b).

Fol. 85; 205 x 135; 17 redaka; (tekst 160 x 75). Papir tamnobijel, tanji, glat. povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode.

U posjed rukopisa 1314/1896-97. godine došao Sakib Korkut iz Travnika (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4180 R 797

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi ǧumād al-ūlā 1164/1751. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.53).

Fol. 53; 200 x 145; 21 red; (tekst 158 x 72). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjem zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku.

Rukopis je nekada bio u vlasništvu al-ḥāǧǧ 'Abdullaha b. al-ḥāǧǧ Aḥmada (dvije bilješke sa pečatom na fol. 1a).

Vakuf Memiš-age Kasumagića (bilješka sa pečatom na fol.1a).

4181 R 2777

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1109/1697-98. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.97b).

Fol. 97; 170 x 115; 15 redaka; (tekst 125 x 65). Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini ispisan crvenom tintom a u drugoj nadvučen crnom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Rukopis je Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Muidović dr. Munib (bilješka na fol.1a).

4182,1 R 951, I

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao 'Uṯmān b. Muḥarram u prvoj dekadi rabī' al-awwala 1204/1789. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.68a).

Fol. 1b - 68b; 200 x 145; 21 red; (tekst 160 x 70). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko listova oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo ta'līq. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na fol. 142-43 ispisani primjeri raznih metrova (bahrova) u metrici.

Vakuf Sīm-zāde medrese (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

4182,2 R 951, II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

داود بن محمد القارصي

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī, um. 11691755

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama u arapskoj gramatici napisan na arapskom jeziku. Komentar na ovo djelo navedeni autor je napisao i na turskom jeziku.

Početak (fol. 69b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح الكلام و صيرها مرقاة لتقرير عقايد الإسلام و الصلوة و السلام على رسولنا محمد خير الأنام و على آله و أصحابه إلى يوم القيام و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني داود بن محمد القارصي الحنفي ... و أشرح الأمثلة و غير(ها) على طريقة الإحسان ...

Kraj (fol.86b):

... و إن اعتبرت أصولها تكون تسعة ماض مضارع مصدر اسم فاعل اسم مفعول أمر نهي اسم زمان أو مكان اسم آلة . فالحمد لله على التمام و الصلوة على خير الأنام و على آله العظام إلى يوم القيام أجعله نافعاً للطلبة الكرام بالنبي و آله عليه السلام .

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo 'Uṯmān b. Muḥarram (bilješka u kolofonu prvog djela, fol.68a)

Fol.70a ostala neispisana ali je tekst djela cjelovit.

Fol. 69b - 86b; 19 redaka; (tekst 155 x 70). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6821.

4182,3 R 951, III

مختصر الهيئة السَّنية في الهيئة السنية

MUḪTAṢAR AL-HĪ'A AS-SANIYYA FĪ AL-HAY'A AS-SUNNIYYA

الشيخ إبراهيم القرماني الآمدي

aš-Šayḫ Ibrāhīm al-Qaramānī al-Āmidī, (živio polovinom XVII vijeka)

Ovo je kompendij djela *al-Hī'a as-saniyya fī al-hay'a as-sunniyya* iz astronomije što ga je napisao Ǧalāluddīn Abū al-Faḍl 'Abdurraḥmān b. Abī Bakr as-Suyūṭī, um. 911/1505. godine. Autor je živio polovinom sedamnaestog stoljeća u vrijeme vladavine sultana Mehmeda IV (1058/1648 - 1099/1687) kome je i posvetio ovo djelo.

Početak (fol.87b):

الحمد لله الذي خلق العالم و علّمنا ما لم نكن نعلم و الصلوة و السلام على رسولنا محمد خاتم النبيين و على آله و أصحابه الطيبين الطاهرين و بعد فيقول الفقير إلى ربه الغني إبراهيم القرماني ثم الآمدي لما طالعت كتاب الهيئة على طريق السنة للمولى العلامة أبي الفضل جلال الدين السيوطي و وجدت مباني مباحثها مطابقًا لمضمون الأحاديث ... انتخبت منه و من الكتب المعتبرة نحو ... ما هو لازم اعتقاده مرتّبًا على أبواب و فصول و خاتمة ...

Kraj (fol.121b):

... فذلك سمّى أبو بكر الصديق صدق رسول الله عليه السلام و صدق حبيب الله و نحن على ذلك من الشاهدين بقلب سليم و ليكن هذا آخر كلام الفقي .

Prepisao 'Uṯmān b. Muḥarram u utorak 12. ṣafara 1209/1794. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.121b).

Fol. 87b - 121b; 19 redaka; (tekst 155 x 70). Pismo *ta'līq*. Citiranje poznatih djela navođeno sa قال العلامة (الإمام، الشيخ) ispisano crvenom tintom kao i nadvučenom crvenom linijom. Kustode.

Izv.: H.H. II, 2047; GAL, S II, 185; Loebenstein 2368.

4182,4 R 951, IV

رسالة في حق البسملة

RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Šira gramatička analiza *basmale* od nama nepoznata autora.

Početak (fol.1217b):

لما كان لجانب الله تعالى و تقدّس و عالم ملكه و ملكوته أربع وجودات أعلاها الوجود العيني. ثم الوجود الذهني. و هما حقيقيان ثم الوجود اللفظي، ثم الوجود الخطي، و هما مجازيان و وجود الله تعالى أقدم من كل وجودات العالم ...

Kraj (fol.135a-b):

... و الرحيم: صفة بعد صفة لها و يجوز أن يكونا مرفوعين أو منصوبين على المدح كما لا يخفى لأولي الأفهام و الأذكياء. تم الكلام في حق البسملة .

Prepisao vjerovatno prepisivač prethodnih djela u zbirci 'Uṯmān b. Muḥarram (bilješka u kolofonu drugog djela, fol.121b).

Fol. 127b - 135b; 19 redaka; (tekst 155 x 70). Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4182,5 R 951, V

عروض الأندلسي

'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

أبو عبد الله محمد بن حسين أبو الجيش الأندلسي الأنصاري

Abū 'Abdullah Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ǧayš al-Andalusī al-Anṣārī, um. 626/1229

Djelo iz arapske metrike.

Početak (fol. 137b):

قال الفقير إلى الله عزّ و جلّ أبو عبد الله محمد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض ...

Kraj (fol.141a):

... شأنه أنه منجز

و عنده جانب من عنادي .

Prepisao vjerovatno 'Uṯmān b. Muḥarram prepisivač prethodnih djela u zbirci (bilješka u kolofonu drugog djela, fol.121b).

Fol. 137b - 141a; 15 redaka; (tekst 135 x 75). Pismo *ta'līq*. Kustode. Sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela na marginama i interlinearno.

Na fol. 142-143 ispisani razni oblici metrova u arapskoj metrci.

Izv.: Köprülü II, 341; TÜYATOK II/07; 1603; Dobrača I, 241.

4182,6 R 951, VI

شرح عروض الأندلسي

ŠARḤ 'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

عبد المحسن بن مجد الدين القيصري

'Abdulmuḥsin b. Maǧduddīn al-Qaysarī, um.761/1359-60

Komentar al-Andalusījeva djela iz arapske metrike.

Početak (fol.145b):

أحمد الله على أن قصر سلامة الطبع على نوع الإنسان ...

Kraj (fol.183a):

... الأول و عكسه من عين فاعلن الأول و هذا آخر ما أوردنا من بيان مشكلات مختصر في علم العروض الموسوم بالأندلسي .

Prepisao 'Uṯmān b. Muḥarram u mjesecu ša'bānu 1208/1794. godine (bilješka na kraju djela, fol.183a).

Fol. 145b - 183a; 19 redaka; (tekst 155 x 70). Pismo ta'līq. Tekst metrova nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1135; Köprülü III, 453; TÜYATOK V/07, 3465.

4183,1 R 5625, I

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.
Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.
Djelo nije do kraja prepisano.

Fol. 1b - 28b; 210 x 150; 19 redaka; (tekst 140 x 90). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i otrgnute klapne. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4183,2 R 5625, II

مقدمة في مصطلح أهل الحديث

MUQADDIMA FĪ MUṢṬLAḤ AHL AL-ḤADĪṮ

أحمد البكي الشافعي

Aḥmad al-Bakkī aš-Šāfi'ī, um. (?)

Kraće hadisko djelo namijenjeni početnicima u izučavanju hadisa, kako i sam autor na početku ističe. Prema bilješci na kraju rukopisa djelo je autor dovršio u mjesecu muharramu 968/1560. godine u Velikoj (Arap) džamiji na Galati u Istanbulu.

Početak (fol.32b):

الحمد لله الذي جعل السنة المطهرة روضة دانية قطوفها و منّ على من شاء من عباده ... أما بعد فهذه مقدمة في مصطلح أهل الحديث جامعة لفوائد جليلة و ضوابط مهمة جعلتها للمبتدي في هذا الفن ...

Kraj (fol.40b):

... و هذا آخر ما أردنا اختصاره و من أراد البسط فلينظر في المطولات والله أعلم بالصواب مؤلفه الفقير رحمة الغني أحمد البكي الشافعي و كان انتهاؤه وقت العصر نهار الثلثاء تمام شهر الله المحرم الحرام في شهور سنة ٩٦٨ كتبت في الجامع الكبير بالغلطة جعلها الله دار الإسلام إلى يوم القيامة. الحمد لله وحده ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 32b - 40b; 14 redaka; (tekst 160 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode.

4183,3 R 5625, III

كفاية الوقت بمعرفة الدائر و فضله و السمت

KIFĀYA AL-WAQT BI MA'RIFA AD-DĀ'IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. poslije 960/1553.

Rasprava o sistemu koordinata radi određivanja pojedinih namaza napisana na turskom jeziku. Autor ovoga djela je, kako sam u uvodu navodi, bio muvekkit sultan Selimove džamije u Istanbulu. Prije početka djela u rukopisu napisano رسالهء مقنطرة *Risāle-i muqanṭara.*

Početak (fol.43b):

الحمد لله الذي جعل البحر الأخضر للفلك قناطير المقنطرات مستقيمة إلى سموت الإهتدا، ... أما بعد من أحقر عباد الله مصطفى بن علي الموقت بجامع الخاقاني السليمي ... ديلدمكه مقنطرات ديمكله متعارف اولان آلت كه ربع دائره اقسامندندر طالب و راغب اولنلر ايچون توركچه بر مختصر رساله جمع ايدم ... بو رسلهء **كفاية الوقت بمعرفة الدائر السمت** ...

Kraj (fol.60b):

... درجه در قوس ارتفاع اوزرينه خيطي وضع ايلدك بو تقديرجه خيط سمت قبليه مطابق اولدي و قبله دخي قوس ارتفاع طرفنه واقع اولدي. الله تعالى أعلم و أحكم تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهاب .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 60b; 13 redaka; (tekst 150 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode.

Izv.: Flügel II, 496; Kairo T. 262; Dobrača I, str. 458; Götz 359 i 360; Köprülü I. 1598,13 i III, 342.

4183,4 R 5625, IV

تسهيل الميقات

TASHĪL AL-MĪQĀT

مصطفى بن علي الموقت

Muṣṭafā b. 'Alī al-Muwaqqit, um. poslije 960/1553.

Rasprava o određivanju namaskih vremena napisana na turs kom jeziku. Ovo djelo je poznato i pod nazivom رسالهء ربع مجيّب *Risāle-i rub'-i muğayyab,* kako stoji napisano i prije početka djela u našemu rukopisu.

Početak (fol.63b):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله أجمعين . و بعد بو عبد ضعيف المحتاج إلى رحمة ربه اللطيف مصطفى بن علي الموقت في جامع الخاقاني السليمي ايدر ديلدمكه ربع مجيب ديمكله متعارف اولان آلتكه ... بو رسالهء **تسهيل الميقات** برله تسميه ايلدم...

Kraj (fol.95b):

... أول قسونك اضرلرن صويه وارنجه در گلكي سكسان زراع اولدي وقس على هذا تمت الرسالة .

Prepisao nepoznati prepisivač 1217/1802. godine (bijeješka na kraju djela, fol.95b).

Fol. 63b - 95b; 13 redaka; (tekst 150 x 85). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode.

Izv.: OM III, 300; Götz 362.

4184 R 3052

تحفة الإخوان

TUḤFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisao Muḥammad Salīm, rezervni vojni pisar u Sarajevu 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol.50b).

Fol. 50; 175 x 120; 23 redka; (tekst 125 x 70). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije.

4185 R 1437

تحفة الإخوان

TUḤFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepis dovršio Ḫalīl b. Aḥmad 13. rağaba 1208/1794. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.46b).

Fol. 46; 210 x 135; 21 red; (tekst 147 x 70). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Unvan zlatne doje. Na marginama rijeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa nekada bio Muḥammad-efendī as-Sarā'ī (iz Sarajeva) a na fol.1a druga bilješka da je vlasnik rukopisa bio i Muṣṭafā b. Ḥasan as-Sarā'ī (iz Sarajeva).

4186 R 4907

تحفة الإخوان

TUḪFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisao Ḥasan b. Ādam an-Niqšakawī (iz Nikšića) 1224/1809. godine (bilješka na kraju djela, fol. 36b).

Fol. 36; 200 x 135; 25 redaka; (tekst 170 x 80). Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo nasḫī-ta'līq. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis kupio 'Abdullah b. Ibrāhīm 1263/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol.36b).

4187 R 5384

تحفة الإخوان

TUḪFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 43; 185 x 120; 21 red. (tekst 135 x 85). Papir žut, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije a margine jednom crvenom linijom.

Na posljednjem zaštitnom listu bilješke iz jezika.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4188 R 4993

تحفة الإخوان

TUḪFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Rukopis je krnjav na početku i na kraju. Na početku nedostaje nekoliko listova a na kraju jedan list.

Fol. 49; 195 x 145; 17 redaka; (tekst 135 x 85). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Rukopis je iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

4189,1 R 4218,1

تحفة الإخوان

TUḪFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1266/1849-50. godine (bilješka na fol. 53a).

Fol. 1b - 53a; 215 x 145; 19 redaka; (tekst 165 x 95). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo nasḫī-ta'līq. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini rukopisa napisan crvenom tintom a u drugoj nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa je bio Aḥmad-efendi Hadžihusejnagić b. 'Alī-āgā (bilješke na fol.1a i 53a).

4189,2 R 4218, II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač (isti kao i prethodno djelo) 1266/1849-50. godine (bilješka na fol. 120a).

Fol. 55b - 120a;19 redaka; (tekst 165 x 95). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku rukopisa napisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4190,1 R 3876, I

تحفة الإخوان
TUḤFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ǧumād al-ūlā 1164/1751. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol.63b).

Fol. 1b - 27a; 235 x 180; 23 redka; (tekst 205 x 130). Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisivača.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4190,2 R 3876, II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ǧumād al-ūlā 1164/1751. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.63b).

Fol. 30b - 63b; 23 redka; (tekst 205 x 130). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisivača.

4191,1 R 4325, I

تحفة الإخوان
TUḤFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisao 'Abdullah b. mullā Ḥusayn Pīrī (?) 12. ǧumād al-ūlā 1266/1850. godine (bilješka na kraju djela, fol. 61a).

Nedostaje prva stranica djela.

Fol. 1a - 61a; 170 x 110; 18 redaka; (tekst 125 x 60). Papir tamnobijel i svjetlozelen, srednje debljine, glat. Listovi izmiješani budući da su volantni od poveza. Korice povez otkinute pa je naknadno umjesto njih zalijepljen papir. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio 'Abdullah b. mullā Ḥusayn Pīrī (?), ujedno i prepisivač, (bilješka na fol.61a i 151a).

4191,2 R 4325, II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao 'Abdullah b. mullā Ḥusayn Pīrī (?) 12. ǧumād al-ūlā 1266/1850. godine (bilješka na fol. 151a).

Fol. 62b - 151a;18 redaka; (tekst 125 x 60). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

4192,1 R 1997, I

تحفة الإخوان
TUḤFA AL-IḪWĀN

مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Galīpūlī, um. 1176/1762

Isto kao 3984,3.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 35b; 210 x 155; 23 redka; (tekst 165 x 85). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u bijeli papir. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 5a i 42b na marginama citirano djelo شرح الشديد للعوامل الجديد koje je navodno napisao Muṣṭafā b. Aḥmad al-Mūstārī. Bilješke istom rukom pisane nalaze se još na više mjesta u rukopisu.

Rukopis je uvakufio al-ḥāǧǧ Ibrāhīm b. Islām Ispužlī iz Travnika za Aynī-begov mekteb i predao ga muteveliji al-ḥāǧǧ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ al-Harsaklī 1252/1834. godine (bilješka na fol. 1a).

4192,2 R 1997, II

شرح العوامل الجديدة في القريب و البعيد
ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BA'ĪD

أحمد أفندي قوش أطه لي (الأطوي)

Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī), um. 1159/1780-81

Isto kao 3709,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u zadnji petak mjeseca ša'bāna 1118/1706. godine (bilješka na kraju djela, fol. 68b).

Fol. 39b - 68b; 19 redaka; (tekst 170 x 80). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4192,3 R 1997, III

الرسالة في بيان الحاصل بالمصدر
AR-RISĀLA FĪ BAYĀN AL-ḤĀṢIL BI AL-MAṢDAR

محمد أمين بن محمود البخاري أمير پادشاه

Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh, um. 987/1579.

Kraće djelo iz arapske stilistike koje se prema nekim izvorima svrstava ipak u gramatička djela.

Početak (fol. 69b):

سبحان من حصل بمصدر تكوينه الأفعال و الآثار و ظهر بتأثير قدرته الأكوان في الأطوار و السلام على نبيه المختار و على آله و صحبه الأخيار و بعد فهذه رسالة في بيان الحاصل بالمصدر التي هو من مطارح الأنظار فقال الفاضل المشهور حسن چلبي في حاشية المطول عن بعض الأفاضل عند قول المحقق التفتازاني في تفسير التعقيد ...

Kraj (fol.74a):

... و الحاصل بالمصدر الذي هو الأثر لأنه لم يتعدَّ إلى المفعول و يستعمل مجازاً في الفاعل و الله تعالى هو الفاعل المطلق. تمت الرسالة **المسماة بالحاصل بالمصدر** المنسوبة الى المولى الفاضل النحرير و المدقق ميسر بادشاه الساكن الآن بمكة شرفها الله تعالى ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznat.

Fol. 69b - 74a: 15 redaka; (tekst 135 x 80). Pismo *ta'līq*. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6887; Köprülü I, 1582,8 i II, 352,1; Kıbrıs 709.

4193,1 R 4066, I

شرح العوامل الجديدة
ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

داود بن محمد القارصي

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 11691755

Komentar al-Birğawījeava djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح الكلام و صيرها آلة لتحقيق المرام ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني داود بن محمد القارصي ... لما رأيت أن عوامل العامل المحقق...محمد أفندي البركوي ... أحسن ما يبتدىء به الطلبة في النحو ... أردت أن أشرحه شرحًا مختصرًا مفيدًا ...

Kraj (fol.22b):

... و أما المجرورية بحرف الجر نحو مررت بزيد أو غير ذلك لو زال المانع لظهر الإعراب لفظًا أو تقديرًا نحو **توكلنا على من لا يأتي إلا من جهة** فالحمد لله على التمام ...

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm 2. ramaḍāna 1213/1800. godine (bilješka na kraju djela, fol. 22b).

Fol. 1b - 22b; 210 x 150; 17 redaka; (tekst 155 x 100). Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, 244.

4193,2 R 4066, II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4133,2.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm u drugoj dekadi mjeseca ǧumād al-ūlā 1214/1799. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 90a).

Fol. 23b - 90a; 19 redaka; (tekst 165 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst osnovnog djela napisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4193,3 R 4066, III

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 3805,3.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Aḥmad b. Ibrāhīm (bilješka u kolofonu drugog djela, fol.90a).

Fol. 91b - 113a; 19 redaka; (tekst 165 x 90). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4194 R 5343

إعراب العوامل الجديدة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

مصطفى بن بكر الكوزلحصاري

Muṣṭafā b. Bakr al-Güzelḥiṣārī, um. poslije 1175/1762

Gramatička analiza al-Birgawijeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz sintakse arapskog jezika u kojemu se govori o agensima u arapskom jeziku. U kolofonu stoji bilješka iz koje bi se moglo razumjeti da je autor Muṣṭafā b. Bakr al-Güzelḥiṣārī ovaj komentar dovršio 1. muharrama 1129/1716. godine. Ova se bilješka navodi i u drugim rukopisima ovoga djela (pogl aẓ-Ẓāhiriyya, 41). Pogl. 4166,2.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي أعطانا القدرة على إعراب المعاني و يسّرنا لاستخراج المعاني من حروف المباني ... و بعد فهذه غلالة شافية للمبتدئين جامعة للإحتمالات في إعراب المعربين ...

Kraj (fol.41b):

... **إلا** حرف الإستثناء ، من حرف جر متعلق بلا يأتي **جهته** مجرور لفظًا بمن و بمجرور منصوب محلا مفعول به غير صريح له و الضمير بمجرور متصل مجرور مضاف إليه هذا استثناء مفرغ . فرغ عن التأليف في يوم يتجشبة من أول محرم في وقت العصر في سنة تسعة و عشرين و مائة و ألف على يد أضعف العباد مصطفى بن بكر الكوزلحصاري عليهما رحمة الهادي ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 41; 210 x 140; 19 redaka; (tekst 150 x 65). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez nov kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo nasḫī-ta'līq. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: aẓ-Ẓāhiriyya 41; TÜYATOK V/07, 3668; Kaḥḥāla XII, 244.

4195,1 R 2423, I

لمح المسائل النحوية

LAMḤ AL-MASĀ'IL AN-NAḤWIYYA

يحيى بن بخشي

Yaḥyā b. Baḫšī, um. početkom X /XVI st.

Komentar al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol.1b):

أحسن ما يفتتح به الكلام و أيمن ما يستنجح به المرام ... أما بعد فلما كان كتاب العوامل للإمام العالم العامل ... محمد بن پير علي البركوي عليهما رحمة العلي ... سنح لي أن أكتب عليه شرحًا يوضح حقايق ألفاظ ... و **سميته بلمح المسائل النحوية في شرح العوامل البركوية**...

Kraj (fol.63b):

... **على من لا يأتي الخير إلا من جهة** فإنّ نا و من و الها، مبنيات تمنع ظهور الإعراب و تقديره مطلقًا و جهه مدخول الجار فيمنع ظهور النصب و تقديره. تمت بعون الله هذه النسخة ...

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ǧumād al-ūlā 1217/1802. godine (bilješka na fol. 63b).

Fol. 1b - 63b; 180 x 125; 13 redaka; (tekst 130 x 70). Papir žućkast, tanji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjim zaštitnim listovima fragmenti iz raznih djela.

Vakuf Rušdića Mustafa-efendije.

Izv.: Ḥ.Ḫ., Ḏayl II, 409; az-Ẓāhiriyya 313.

4195,2 R 2423, II

عواملك معربي

'AWĀMILIN MU'RIBI

Gramatička analiza al-Birǧawījeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku od nama nepoznata autorta.

Početak (fol. 65b):

رضي فعل ماضي بنا، معلوم مفرد مذكر غائب لفظًا فتح اوزره مبني إعرابدن نصيبي يوق الله لفظا ضمّ ايله مرفوع فاعلدر ... (fol.67b) **الحمد** لفظًا ضمّه ايله مرفوع مبتدأ **لله** لام حرف جر كسر اوزره مبني إعرابدن ...

Kraj (fol.162a):

... مضاف اولدي ضميره هـ (ها،) ضمير بارز مجرور متصل سكونه أوزره مبني إعرابدن محلّ مجرور مضافك إيله در جهتك و ضمير راجعدر من .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 162a; 15 redaka; (tekst 130 x 75). Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4196 R 4297

يكي عوامل معربي

YENI 'AWĀMIL MU'RIBI

Gramatička analiza al-Birǧijeva djela *al-'Awāmil al-ǧadida* iz sintakse arapskog jezika od nama nepoznata autora.

Početak (fol.1b):

بسمله باحرف جر إسم لفظًا بايله مجرور جار مع المجرور متعلق متعلقي مقدر مؤخر أبتَدِئُ جار مجرور ايله إعرابدن محلى منصوب مفعول غير صريحدر ...

Kraj (fol.84a):

... **من جهته** لفظ مجرور من ايله إعرابدن محل يوق ... بارز متصل إعرابدن محلّ مجرور مضاف اليه در جهتدن و ضمير راجعدر عامله .

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad 1220/1805-06. godine (bilješka na kraju djela, fol. 84a).

Fol. 84; 180 x 120; 15 redaka; (tekst 145 x 95). Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, cijelom sredinom oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Bivši vlasnik rukopisa Muṣṭafā-efendī Ismā'īk (Smajić) (bilješka na fol. 84b).

Vakuf Strnak al-ḥāǧǧ Muḥammad-efendi (bilješka na fol. 1a).

4197 R 5052

معرب عوامل

MU'RIB 'AWĀMIL-I

جعفر صادق

Ğa'far Ṣādiq, um. poslije 1305/1888.

Gramatička analiza uvodnog dijela al-Birğījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika napisana na turskom jeziku. Djelo je najvjerovatnije sačinio Ğa'far Ṣādiq iz Kulen Vakufa. Ovo bi se moglo zaključiti na temelju bilješke na fol.1a u kojoj stoji da je vlasnik rukopisa navedeni Ğa'far Ṣādiq iz Kulen Vakufa i da je rukopis uvakufio za Gazi Husrev-begov mekteb u Sarajevu 16. ğūmād al-ūlā 1305/1888. godine. Budući da je rukopis prepisan, ili napisan poslije ovoga datuma, sasvim je moguće da je ovu gramatičku analizu al-Birğījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* sačinio upravo Ğa'far Ṣādiq kao muallim za učenike Gazi Husrev-begova mekteba.

Početak (fol.1b):

رضي فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب لفظًا فتح اوزرينه مبني إعرابدن حظي يوق **الله** لفظه جلال لفظًا مرفوع رضي ايله فاعلدر رضي نك رضي مع فاعله ...

Kraj (fol.13a):

... لا بعثن ده اولان نون حرفدر تأكيد معناي فعل ايچون فتح اوزرينه مبني إعرابدن حظي يوق .

Vjerovatno autograf kojeg je autor završio 19. ğumād al-āḫira u petak 1305/1888. godine (bilješka na kraju djela sa još nekoliko stihova).

Fol. 13; 240 x 195; 23 redka; (tekst 210 x 175). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Kustode.

Na fol.13a, na kraju djela nalazi se i pečat sa istim imenom Ğa'far Ṣādiq i godinom 1307/1889-90.

4198 R 6525

عواملك معربي

'AWĀMILIN MU'RIBI

عابد عمر حوجيك

'Ābid 'Umar Ḫūğik (Abid Omerhodžić), um. poslije 1173/1663.

Gramatička analiza al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika napisana na turskom jeziku koju je prema bilješci na posljednjem zaštitnom listu sačinio Abid Omerhodžić iz sela Nahvijavica kod Čelića 2. rağaba 1173/1663. godine. Ovaj bi rukopis u tome slučaju bio autograf.

Početak (fol.1b):

رضي فعل ماضي فتح اوزرينه مبني إعرابدن حظي يوقدر **الله** لفظًا مرفوع فاعلدر رضينك رضي مع فاعله جملسي جمله، فعليه إعرابدن حظي يوقدر جمله سي جمله، استئنافيه ... (fol.2b) **الحمد** ال حرف تعريف سكون اوزرينه مبني إعرابدن حظيي يوقدر ...

Kraj (fol.63a):

... **جهته** لفظًا مجرور من ايله إعرابدن محلاً منصوب مفعول به غير صريحدر لانشانكة ضمير مجرور مضاف ايله در جهتك . تمام

Kraj djela prepisao Osman Hodžić iz sela Dobrnja (bilješka na fol.63b).

كاتبه عثمان حوجك عن قرية دوبرنه .

Vlasnikom rukopisa njegovim prepisom postao Abid Omerhodžić iz sela Nahvijavica (kod Čelića) 2. rağaba 1173/1663. godine (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

صاحب و مالك عابد عمر حوجك عن قرية نح ويي بوجه تمت تمامه رجب اوچنج كونيدر سنه ١١٧٣

Prema drugoj bilješci na istome listu može se ustvrditi da je navedeni Abid Omerhodžić iz sela Nahvijavica, u stvari i prepisivač i autor ovoga djela.

صاحب و مالك عابد عمر حوجيك عن قرية نحويبوچه تمت تصنيفه بعون الله تعالى في رجب الشريف في يوم الثالث .

Fol. 63; 190 x 140; 13 redaka; (tekst 135 x 90). Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na kraju djela poučna priča.

4199,1 R 4052, I

الكواكب النيرات على نظم ستة أبيات

AL-KAWĀKIB AN-NAYYIRĀT 'ALĀ NAg̣M SITTA ABYĀT

عبد الله بن أحمد بن أحمد بن محمد بن حسن المناوي

'Abdullah b. Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥasan al-Manāwī, um. poslije 1048/ 1638.

Gramatička analiza šest stihova od različitih autora napisanih u metru *ṭawīl*. Autora jedino spominju A.M. (476) i Kaḥḥāla (VI, 21).

Početak (fol.1b):

الحمد لله العالم بأحوال عباده جملة و تفصيلاً و الصلوة و السلام ... و بعد فيقول العبد الفقير ... الشيخ الإمام العالم ... عبدالله بن ... الشيخ أحمد بن أحمد بن محمد بن حسن المناوي الشافعي. هذا شرح مختصر على ستة أبيات لبعض الفضلاء، من بحر الطويل ... في الجمل التي لها محل من الإعراب و الجمل التي لا محل لها منه ... و **سميته الكواكب النيرات على نظم ستة أبيات** ...

Kraj (fol.11b):

... فإن قدرتها للحال كانت قد مقدرة و الجملة بعدها محلها نصب على الحال من زيد و هذا آخر ما يسره الله تعالى على هذه الأبيات جعله الله تعالى خالصًا لوجهه الكريم ...

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11b; 205 x 145; 19 redaka; (tekst 150 x 85). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst osnovnog djela (stihovi) nadvučen crvenom linijom.

Na fol.1a napisani naziv djela, ime autora i navedeno svih šest stihova koji su predmet ovoga komentara.

Izv.: A. M. 476 i Kaḥḥāla VI, 21

4199,2 R 4052, II

موصل الطلاب إلى قواعد الإعراب

MUWAṢṢIL AṬ-ṬULĀB ILĀ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

زين الدين خالد بن عبدالله بن أبي بكر الأزهري

Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī,
838/1435 - 905/1499

Isto kao 3801.

Prepisao Muḥammad ... (?) u subotu 4. ramaḍāna 1020/1611. godine (bilješka na kraju djela, fol.53a).

Fol. 14b - 53a; 21 red; (tekst 135 x 95 i 145 x 100). Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Prva stranica teksta dopisana.

4199,3 R 4052, III

نبذة من قواعد الإعراب

NABḎA MIN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām,
708/1309 - 761/1360

Isto kao 4130,2.

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 53b - 54b; 21 red; (tekst 145 x 105). Pismo *nasḫī- ta'līq*. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom.

4200 R 3441

النملية في إظهار القواعد الصرفية و النحوية

AN-NAMLIYYA FĪ IẒHĀR AL-QAWĀ'ID AṢ-ṢARFIYYA WA AN-NAḤWIYYA

عبد الكمال إسماعيل بن الحاج ولي التراونيكي

'Abdulkamāl Ismā'īl b. al-ḥāğğ Walī at-Trāwnikī, um. poslije
1052/1642-43

Udžbenik arapskog jezika koji obuhvata morfologiju i sintaksu arapskog jezika. Djelo je napisao 1052/1642-43. godine.

Početak (fol.)1b:

الحمد لله الذي جعل الصرف سببًا لإزالة جهل المبتدئين و صحةً من أنواع العلل للطالبين بمثال الكتب و رسل المتقدمين ... و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني عبد الكمال بن الحاج ولي التراونيكي ... (fol.2b) و كتبت رسالة متعلقة لقواعد التصريف امتثالاً و تبركًا بقول النبي صلى الله عليه و سلم تعلّموا النحو و الصرف ...

Kraj (fol.99b):

... و **ثالثها** هدية النمل لسليمان معروف في ضروب الأمثال و إعذار الأقوال و هي رجل الجرار في جميع الأحوال و لذلك سميتها نملية ليوافق اسمها معناها و يطابق مسمّاها و فوق كل ذي علم عليم و العفو عن الخطأ عند الله أجر عظيم و كذا وقع تاريخها في لفظ و سميتها نملية . فإن ردها العاصرون فسيقبلها الماهرون و يعمل بها العاملون . في سنة ١٠٥٢ هـ

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Sasvim je vjerovatno da je ovo autograf, s obzirom i na to da je rukopis iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Fol. 99; 205 x 155; 15 redaka; (tekst 140 x 80). Papir žućkast, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, naknadno popravljan. Pismo *nashī-ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Šabanović, 244; POF VI-VII, str. 39-39-54.

4201 R 2006

المختصر في النحو

AL-MUḪTAṢAR FĪ AN-NAḤW

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري
Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī
al- Muskirī (Opijač), um. 1138/1725-26

Isto kao 3796,2.

Prepis je dovršen u petak 12. rağaba 1138/1726. godine iz autografa a od strane nepoznata prepisivača (bilješka na kraju djela, fol.26b).

Fol. 26; 205 x 150; 12 redaka; (tekst 155 x 85). Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4202,1 R 3629, I

المختصر في النحو

AL-MUḪTAṢAR FĪ AN-NAḤW

إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري المسكري
Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī
al- Muskirī (Opijač), um. 1138/1725-26

Isto kao 3796,2.

Prepisao soḫta Aḥmad b. Ḥusayn 28. ğumād al-ūlā 1142/1729. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu, fol.21b i 26a)

Fol. 1b - 21b; 195 x 135; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na drugom i trećem zaštitnom listu veća bilješka autora ovoga djela o vrijednosti bavljenja naukom. Na trećem zaštitnom listu u drugoj bilješci, autor između ostaloga navodi i djela koja je napisao:

... شرحت أولاً المصباح في النحو ثم أمليت رسالة في مناقب الأستاذ المرحوم ثم شرحت الرسالة الكمالية في الآداب ثم شرحت ديباجة تفسير البيضاوي ثم أمليت رسالة في شرح الصلوة التي أوردت على طريق الألغاز ثم أمليت مختصراً في النحو و إن أراد الله تعالى .

Rukopis je bio u posjedu Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara, prepisivača ovoga rukopisa) a zatyim je prešao u posjed Ḥasana b. Ḥusayna (bilješke na fol.1a).

4202,2 R 3629, II

فصل في الجموع القياسية

FAṢL FĪ AL-ĞUMŪ' AL-QIYĀSIYYA

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا
Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Kraća rasprava o analognim množinama u arapskom jeziku. Raspravu sa istim naslovom i početkom navodi Katalog Bratislava (342) kao i Ibn Kamāl-pāšu kao autora rasprave.

Početak (fol.22b):

اعلم أن الإسم إذا كان على فَعْل أو فُعْل أو فِعْل يجمع في القلة على أفْعُل و أفْعال و في الكثرة على فُعول و فِعال نحو ...

Kraj (fol.24b):

... و لهذا أشباه و أخوات و فيما حاضرت لمن تأمل كفاية و الكلام ليس له نهاية . تم

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, soḫta Aḥmad b. Ḥusayn (bilješka na drugom zaštitnom listu i fol.26a)

Fol. 22b - 24b; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Pismo *nasḫī-ta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Bratislava, 342.

4202,3 R 3629, III

شرح العوامل العتيقة
ŠARḤ AL-‘AWĀMIL AL-‘ATĪQA

يحيى بن نصوح بن إسرائيل
Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā’īl, um. 950/1543

Isto kao 3696,2.

Prepisao soḫta Aḥmad b. Ḥusayn 1. ǧumād al-ūlā 1143/1730. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu, fol.216a i fol.59b)

Fol. 26b - 59b; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4202,4 R 3629, IV

الفرائض
AL-FARĀ‘IḌ

Djelo iz nasljednog prava o načinu diobe nasljedstva od nama nepoznata autora.

Početak (fol.60b):

الحمد لله حمد الشاكرين و الصلوة على خير البرية محمد و آله الطيبين الطاهرين قال رسول الله صلى الله عليه و السلم تعلّموا الفرايض و علّموها الناس فإنها نصف العلم ...

Kraj (fol.74b):

... و هذا هو المختار و قال علي و ابن مسعود رضي الله عنهما يرث بعضهم من بعض إلاّ مما ورث كل واحد منهم من مال صاحبه تمت هذا.

Prepisao soḫta Aḥmad b. Ḥusayn 20. ḏū al-qa‘da 1143/1731. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu, 26a i fol.74b)

Fol. 60b - 74b; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Dobrača I, 336.

4202,5 R 3629, V

الإيساغوجي
AL-ĪSĀĠŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري
Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ‘Umar al-Abhari, um. 663/1265

Isto kao 3711,2.

Prepisao soḫta Aḥmad b. Ḥusayn 4. rağaba 1143/1731. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu, fol.26a i fol.85a)

Fol. 81b - 85a; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4202,6 R 3629, VI

شرح الإيساغوجي
ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ

حسام الدين حسن الكاتي
Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī, um. 760/1359

Komentar al-Abharījeva djela iz logike al-Īsāġūği.

Početak (fol.86b):

الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه و غيره ... أما بعد فإن كتاب الشيخ الإمام قدوة الحكماء. أثير الدين الأبهري طيب الله ثراه ... المشهور بإيساغوجي لما كان على بعض الإخوان متعسرا و على بعض متيسرا أردت أن أكتب بالتماسهم أوراقا لتزيل تعسره و تعمم تيسره ...

Kraj (fol.102b):

... إنما هو برهان لكونه مركبا من المقدمات اليقينية و لكن هذا آخر ما أوردناه من الأوراق لإيضاح ما في كتاب إيساغوجي. تم

Prepisao Aḥmad b. Ḥusayn 6. ḏū al-qa‘da 1143/1731. godine (bilješka na drugom zaštitnom listu, fol.26a i fol.102b).

Fol. 86b - 102b; 17 redaka; (tekst 145 x 72). Pismo *nasḫī-ta‘līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Dobrača II, 894/2.

4203 R 3894

الفوائد الحامدية في القواعد النحوية
AL-FAWĀ’ID AL-ḤĀMIDIYYA FĪ AL-QAWĀ‘ID AN-NAḤWIYYA

Djelo iz sintakse arapskog jezika u kojemu je nama nepoznati autor , kako sam u uvodnom dijelu ističe, iz želje da olakša savladavanje arapske gramatike napravio ovaj kompendij iz više gramatičkih djela i njihovih kometara. Djelo je posvetio izvjesnom Ḥāmidu po kojemu ga je i nazvao *al-Fawā'id al-Ḥāmidiyya fī al-qawā'id an-naḥwiyya.*

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي صرف قلوب العارفين نحو رضانه صرفًاو جعل الكلمة فعلاً و اسمًا و حرفًا و الصلوة و السلام على خير الأنام ... و بعد فلما رأيت طلبة زماننا في النحو يجدون و المقصود منه لا يجدون ... استصفيت مختصراً واضحًا جامعًا لقواعده حاويًا لأصوله و ضوابطه بعبارة سهلة غير مغلقة من المتون المقبولة و الشروح المشهورة تيسيراً للطالبين و تكثيراً للراغبين لا سيما للولد الألمعي حامد ... و **سميته بالفوائد الحامدية في القواعد النحوية** و رتبته على مقدمة و أبواب ثلاثة و خاتمة ...

١. المقدمة في الكلمة و أقسامها

٢. الباب الأول في العامل

٣. الباب الثاني في المعمول

٤. الباب الثالث في الإعراب

٥. الخاتمة في الحروف

Kraj (fol.93a):

... الكسكسة و الكشكشة سين و شين ساكنتان تلحق كاف المؤنث وقفًا لئلا يلتبس بالمذكر كاكرمتكس و مررت بكش و الحمد لله على الإفتتاح و الإختتام و الصلوة و السلام على محمد و آله الكرام .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 93; 230 x 160; 9 redaka; (tekst 155 x 85). Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni s klapnom umotan u zeleno platno. Pismo *ta'līq*, lijep i razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na drugome zaštitnom listu pohvala navedenom djelu koju je u stihu na turskom jeziku napisao izvjesni Muḥammad Kīšī-zāde.

Na fol.1b, prije početka djela bilješka da je rukopis vakuf Sa'īd-efendije za dušu autora ovoga djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (bilješke na više mjesta u rukopisu).

4204,1 R 5100, I

تبصرة الطلاب في علم الإعراب

TABṢIRA AṬ-ṬULĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

أحمد شاكر بن خليل

Aḥmad Šākir b. Ḫalīl, um. (?)

Djelo iz gramatike arapskog jezika koje u nama dostupnim izvorima spominje jedino *Bagdad, Waqf (*243) i to u kontekstu komentara na djelo sa ovakvin naslovom i imenom autora.

Početak (str.1):

الحمد لله الذي نصب أعلامًا ناطقة بالحق المبين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد الذي رفع معالم الدين و على آله و أصحابه أهل الجزم و اليقين. أما بعد فيقول البائس الفقير إلى رحمة ربه القدير أحمد شاكر بن خليل ... جال في خلدي و منبع ثمدي أن أضع في النحو رسالة لمن حاول و عجالة كافية لمن تناول ... و **سميتها بتبصرة الطلاب في علم الإعراب**...

Kraj (str.58):

... و **مثال الثانية** قوله تعالى «و آية لهم الليل نسلخ منه النهار» «و هذا ذكر مبارك أنزلناه» اللهم اجعل سعيي مشكوراً و ذنبي مغفوراً و عملي خالصاً ... و الحمد لله رب العالمين .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Rukopis je iz prve polovine dvadesetog stoljeća. Moguće da je prepisivač muftija Abdullatif Đulbija iz Ulcinja koji je poklonio ovaj rukopis za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

Str. 1 -58; 215 x 160; 19 redaka; (tekst165 x 105). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani tintom plave boje a istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na str. 59-61 tekst napisan rukom prepisivača u kojemu se tumače neke gramatičke kategorije iz prethodnog djela.

Na str. 62 veća dova.

Iz kolekcije muftije Abdullatifa Đulbije iz Ulcinja (pečat na više mjesta u rukopisu).

4204,2 R 5100, II

كتاب في الإيمان و العمل

KITĀB FĪ AL-ĪMĀN WA AL-'AMAL

Djelo napisano suhom olovkom koje je vjerovatno za sebe sačinio nama nepoznat autor iz, uglavnom islamskog vjerovanja i vladanja prema takvome vjerovanju. Moguće da je čak vlasnik ovoga rukopisa muftija Abdullatif Đulbija iz Ulcinja za sebe sačinio ovo djelo.

Početak (str.65):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و على آله و أصحابه أجمعين معلوم أوله كه علوم دينية باشلوجه ايكي شقدن عبارتدر برنجي شقي ايمان و اعتقاده دائر مسئلردن و ايكنجي شقي عمله متعلق مسئله لردن بحث ايدر ...

Kraj (str.100):

... قصد و اختيارندن عبارت أولان إراده، جزئيه سيله يذل .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati. Moguće da je to bio muftija Abdullatif Đulbija iz Ulcinja.

Str. 65 - 100; 20 redaka; (tekst 175 x 125). Pismo *nashī* pisan suhom olovkom. Ponegdje istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4205,1 R 7741, I

الشذور الذهبية و القطع الأحمدية في اللغة التركية

AŠ-ŠUḎŪR AḎ-ḎAHABIYYA WA AL-QIṬA' AL-AḤMADIYYA FĪ AL-LUĠA AT-TURKIYYA

ابن محمد صالح

Ibn Muḥammad Ṣāliḥ, um. (?)

Turska gramatika napisana na arapskom jeziku. Biografija autora je nepoznata.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي شرّف الإنسان و زيّنه بالنطق و اللسان و كرمه على سائر المخلوقات ... أما بعد فيقول المبتهل إلى الله تعالى ... مولاه ابن محمد صالح لما كان مما ينبغي للإنسان أن يعرف كلام من يخاطبه ليعرف كلامه و تجاويه و كانت دولة زماننا هذا الدولة العثمانية و لغتهم اللغة التركية السلطانية طالما جال في خلدي أن أضع رسالة في اللغة التركية ...

Kraj (fol.39b):

... جَاهِلْلَرْ خَسْتَهْ لَرْدُرْ وَ عَالِمْلَرْ طَبِيبْلَرْدُرْ بَنْدَنْ اِشِتْ تم و كمّل بحمد لله و عونه و حسن توفيقه و صلى الله على سيّدنا محمد و على آله و صحبه و سلّم تسليمًا كثيرًا .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b -39b; 205 x 145; 15 redaka; (tekst 165 x 110). Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, dobro očuvan. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, prilično oštećen. Pismo *nashī*, lijep, krupniji i većim dijelom vokaliziran. Turski tekst pisan crvenom tintom. Kustode. Na posljednjim zaštitnim listovima fragmenti raznih djela.

Na fol. 1a napisan naziv djela i ime autora.

Vlasnik rukopisa bio munlā 'Umar ... (?)

Iz zbirke Merdžanić Idriza iz Odžaka kod Bugojna.

Izv.: Rieu 150; Köprülü II, 217,3; Karatay T II, 2036.

4205,2 R 7741, II

الأحاديث مع الترجمة بالتركية

AL-AḤADĪṮ MA' AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Kraća zbirka hadisa sa interlinearnim prijevodom na turski jezik od nama nepoznata sabirača i prevodioca.

Početak (fol.40b):

قال النبي عليه السلام من تعلم مسألة أعطاه الله تعالى آلف قلادة من نور و غفر له ذنبًا...

Kraj (fol.44b):

... فكأنما زنا مع أمه سبعين مرة فكأنما بال على القبرة .

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 40b - 44b; 11 redaka; (tekst 165 x 95). Pismo *nashī*, krupniji, vokaliziran. Turski tekst pisan sitnije. Kustode.

Izv.: Fajić III, 2069,2.

4205,3 R 7741, III

رسالة في حل مشكلات

RISĀLA FĪ ḤALL MUŠKILĀT

Odgovori autora munlā Sa'īda na pitanja učenika o nekim fikhskim propisima vezanim za abdest i namaz na turskom jeziku.

Početak (fol.45a):

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على من نزل بشأنه «و ما أرسلناك إلا رحمة للعالمين» ... بوندن صكره معلوم اولسونكه بو ترجمه يه باعث اولدركه طقوزيوز طقسان طقوز تاريخنده سلطان مراد عصرندن ...

Kraj (fol.52a):

... اكر صلواة شريفه سيز دعا كردر اولنر زيرا اسكي بزكبيدر صلواة شريفه سيز دعاقوچه صوفر صلواة شريفك فائده سي بودر .

Na kraju djela drugom rukom napisano da je djelo prepisao munlā Muḥammad u medresi u Beogradu 1182/1768-69. godine.

Fol. 45a -52a; 17 redaka; (tekst 165 x 95). Pismo *nasḫī.* Kustode.

Izv.: Götz 47-48; Fajić III, 2269,3

4206,1 R 7285, I

قواعد الفرس

QAWĀ'ID AL-FURS

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 950/1533.

Kraća perzijska gramatika napisana na arapskom jeziku.

Početak (fol.1b):

الحمد لله الذي منحني من تواتر نعمائه تدوين العلم قواعد الفرس بكرام إلطافه ... و بعد فلما دعاني من خلّص إخواني و أحبّ أعواني إلى أن أكتب لهم رسالة في لسان العجم وافية لعلمي الصرف و النحو بلا خروج إلى العجم استخرجتها بفكري الفاتر و نظري القاصر ... و سميتها لاحتوائها على بيان قواعده **قواعد الفرس** ...

Kraj (fol.14a):

... و اعلم إن فا و وا لا يدخلان إلاّ على المصدر و الفعل لأنهما مختصان بمعنى الحدوث .

تمت بعون الله

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 14a; 200 x 145; 19 redaka; (tekst 165 x 85). Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez nedostaje. Listovi i lage volantni. Pismo *ta'līq.* Brojevi poglavlja i određeni primjeri ispisani tintom crvene boje. Kustode.

U posjed rukopisa došao Ismā'īl b. 'Abdullah Kūr 'Alī Āġā-zāde 1180/1766. godine (bilješka na fol.1a).

Izv.: Ahlwardt VI, 6848; Flügel I, 216; Loebenstein 2457; Hasandedić 634,26; Kairo P, 1752.

4206,2 R 7285, II

الأمثلة المختلفة في اللغة الفارسية

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA FĪ AL-LUĠA AL-FĀRISIYYA

Djelo iz perzijske morfologije napisano na turskom jeziku od nama nepoznata autora.

Početak (fol.14b):

كردن فعل ماضي صو مذكر يا مفرد مؤنث معناسي ايلدي برار يا عورت گچمش زمانده وره ... (fol.15a) **تعريف مضارع** كندومي شود كه مقرددر ...

Kraj (fol.21b):

... اولسه بادخي زائد قلورلر گاه كاهْ ني بَجُزْ تونيستْ كَسْ دَرْخَانَهِ مَنْ اي سپاه ،

Prepisivač i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 21b; 19 redaka; (tekst 165 x 85). Pismo *ta'līq.* Naslovi poglavlja i određeni primjeri ispisani tintom crvene boje. Kustode.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

آ

الآجرومية: 3769; 3770; 3771; 3772,1; 3773,1; 3788,2; 3789,2; 3791,3; 3792,2; 3828,3; 3829,2; 3830,2; 3832,2; 3837,2; 3838,4; 3869,3; 3878,3; 3882,3; 3967,4; 3985,4; 3986,2; 3993,7; 3994,4; 4129,2; 4132,2

ا

أبكار الأفكار (النصف الأول = الباب الأول و الثاني لقاضيجق): 3935,2; 3936

أبكار الأفكار (النصف الثاني = إلى آخر الكتاب لكلنجك): 3937

الأحاديث مع الترجمة بالتركية: 4205,2

الإرشاد الهادي: 3816,1

أسرار العربية: 3738

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية: 3874,2; 4095,1; 4140,2

الإصباح في شرح المصباح: 3926

الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح: 3889

إظهار الأسرار: 3787,2; 3822,2; 3929,2; 3964,2; 3965,2; 3968,2; 3969,2; 3971,2; 3973,5; 3979,3; 3982,2; 3984,2; 3990,3; 3996,2; 4109,2; 4119; 4120; 4121; 4122; 4123; 4124; 4125; 4126; 4127,1; 4128,1; 4129,1; 4130,1; 4131,1; 4132,1; 4133,1; 4170,2

الإعراب عن قواعد الإعراب (لابن هشام): 3723,2; 3734,2; 3781,1; 3782; 3783; 3784; 3785; 3786; 3787,1; 3788,1; 3789,1; 3790,1; 3791,1; 3792,1; 3793,1; 3794,1; 3795,1; 3796,1; 3797,1; 3838,2; 3839,3; 3944,2; 3987,2; 3988,2; 3989,2; 3990,2; 3991,2; 4130,3;

إعراب العوامل الجديدة (للكوزلحصاري): 4166,2; 4194

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 3696,3; 3877,2

إعراب العوامل المائة (للسيد الشريف الجرجاني): 3706,2; 3715,1

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 3712;

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 3713; 3714

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 3716,1

إعراب العوامل المائة (المجهول): 3814,2

الإفصاح: 4070; 4071; 4072; 4073,2

الإفتتاح في شرح المصباح: 3847,2; 3848,2; 3850; 3851; 3852; 3853; 3854; 3855; 3856; 3857; 3858; 3859; 3860; 3861; 3862; 3863; 3864; 3865

ألفية ابن مالك = الخلاصة الألفية (لابن مالك)

الأمثلة المختلفة في اللغة الفارسية (بالتركية): 4206,2

الإملاء على الكافية: 3998

الإنقاح في شرح ديباجة الإفصاح: 4073,1

الأنموذج في النحو: 3697,2; 3721; 3722; 3723,1; 3733,2; 3802,2; 3877,5

أوراق لإعراب ديباجة المصباح = شرح ديباجة المصباح

أوضح المسالك إلى ألفية ابن مالك: 3758

الإيساغوجي: 3711,2; 3839,4; 3996,7; 4202,5

الايضاح في شرح المفصل في صنعة الإعراب: 3720

ب

بدء الأمالي: 4132,4

بداية المبتدي: 4133,5

ت

تبصرة الطلاب في علم الإعراب: 4204,1

تجويد قره باشا: 4168,2

تحفة الإخوان: 3984,3; 4184; 4185; 4186; 4187; 4188; 4189,1; 4190,1; 4191,1; 4192,1

التحفة الشافية في شرح الكافية: 4085

تحفة الطالبين (بالتركية): 3993,4

تحفة الغريب في الكلام على مغني اللبيب (الباب الأول): 3746

تحفة الغريب في الكلام على مغني اللبيب (الباب الثاني): 3747

ترجمه، عوامل في النحو بالتركية (المجهول): 3994,6

ترجمة العوامل المائة إلى التركية (المجهول): 3992,4

ترجمه، كافية (إلى التركية لمجهول)): 4106

تسهيل الميقات: 4183,4

تصريف العزي: 3805,4

تعليق الفواضل على إعراب العوامل: 4133,2; 4171; 4172; 4173; 4174; 4175; 4176; 4177; 4178; 4179; 4180; 4181; 4182,1; 4183,1; 4189,2; 4190,2; 4191,2; 4193,2

تعليم المتعلّم: 3797,2; 3995,3

التوابع فى علم الصرف: 3820

توضيح الإعراب عن قواعد الإعراب: 3793,2; 3805,2; 3806; 3810,2; 3815,2

توضيح المسالك إلى ألفية ابن مالك = أوضح المسالك إلى ألفية ابن مالك

ج

جمل الإعراب و عقود الكلمة: 3866,5

الجوهرة المرضية على الآجرومية: 3780

ح

حاشية على امتحان الأذكياء (للأطوي): 4108,2

حاشية على امتحان الأذكياء (لمنلا زاده): 4110

حاشية على بعض الكلمات في شرح ديباجة المصباح (المجهول): 3815,3

حاشية على حاشية الخطائي على المختصر شرح تلخيص المفتاح (لليزدي): 4084,2

حاشية على شرح ديباجة الضوء (لقاضيجق): 3935,1

حاشية على شرح ديباجة المصباح (لعلي زاده البَنْبَاني): 3733,3; 3815,4; 3890; 3891; 3892; 3893; 3894; 3895,1; 3896,1

حاشية على شرح ديباجة المصباح = الحمدية

حاشية على الفوائد الضيائية (لعلامك البوسنوي): 4038

حاشية على الفوائد الضيائية (للبخاري): 4039

حاشية على الفوائد الضيائية (محرم أفندي): 4040; 4041; 4042; 4043; 4044; 4045

حاشية على الفوائد الضيائية (المجهول): 4046; 4047

حاشية على الفوائد الضيائية (للإسفرائني): 4077; 4078; 4079; 4080; 4081; 4082; 4083,1

حاشية على الفوائد الضيائية (للاري): 4084,1

حاشية على الوافية في شرح الكافية (للسيد الشريف الجرجاني): 3895,4

حاشية على الوافية في شرح الكافية (المجهول): 4066

حل أسرار الأخبار على إعراب إظهار الأسرار: 4151; 4152; 4153; 4154; 4155; 4156; 4157; 4158; 4159; 4160; 4161; 4162; 4163; 4164

حل معاقد القواعد: 3712

الحمدية (المجهول): 3897

خ

خطبة الضوء = مقدمة الضوء

الخلاصة الألفية (لابن مالك): 3752; 3753; 3754; 3755; 3756; 3757,1

خلاصة الإعراب: 3840; 3841; 3842; 3843; 3844; 3845; 3846; 3847,1; 3848,1; 3849,1

د

در جمله، عوامل (بالتركية): 3993,5

دليل الهدى على مجيب الندا: 4118

ديباجة الضوء = مقدمة الضوء

ر

رسالة إمتحان الأذكياء و الحذاق: 4029,2

رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح: 3849,2; 3923,2

رسالة دالّة لأبيات ضوء المصباح = رسالة حالّة لأبيات ضوء المصباح

الرسالة العضدية في الوضع: 3745,4; 3839,5

رسالة في آداب البحث: 3778,3

رسالة في إعراب أعوذ بالله من الشيطان الرجيم (بالتركية): 3872,3

رسالة في إعراب بسم الله الرحمن الرحيم (بالتركية): 3872,4

رسالة في إعراب رضي الله تعالى عنكم (بالتركية): 3872,2

الرسالة في بيان الحاصل بالمصدر: 4192,3

رسالة في تحقيق التعريف: 3723,5

رسالة في حق البسملة: 4182,4

رسالة في حل مشكلات (باللغة التركية): 4205,3

رسالة في شرح لفظ كتاب الطهارة: 4169,3

رسالة في الصرف (المجهول): 3877,4

الرسالة في الفقه: 3995,4

الرسالة في كون الجملة مطلقًا خبراً للمبتدأ: 4083,2

رسالة في معاني الحروف: 3975,1

رسالة في معاني الحروف: 4132,6

رسالة في مناقب الشيخ يويا مصطفى بن يوسف الموستاري: 3736,3

الرسالة اللطيفة: 3996,6

الرسالة الوضعية: 3711,3; 4131,4

الرشاد في شرح الإرشاد: 3816,2; 3817

روضات الجنات في أصول الإعتقادات: 3779,2

ز

زبدة الآداب: 3736,2

زبدة الإعراب: 4165; 4166,1

ش

الشافية في التصريف: 3723,6; 3794,2; 4107,2

الشذور الذهبية و القطع الأحمدية في اللغة التركية: 4205,1

شرح الآجرومية (للمكودي): 3774

شرح الآجرومية (للأزهري): 3775; 3776; 3777; 3778,1; 3779,1; 3848,3; 3857,4

شرح أبيات شرح ديباجة المصباح (المجهول): 3857,2

شرح أبيات ضوء المصباح (المجهول): 3895,2

شرح أبيات ضوء المصباح (المجهول): 3924,2

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب (للكافيجي): 3798; 3799; 3800

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب (المجهول): 3813; 3814,1; 3815,1

شرح ألفية ابن مالك (لابن عقيل): 3759; 3760; 3761; 3762

شرح الأمثلة المختلفة (لمجهول): 3697,4

شرح الأمثلة المختلفة (لمجهول): 3708,2; 3877,3

شرح الأمثلة المختلفة (للالي): 3745,2; 3895,3

شرح الأمثلة المختلفة (لسروري چلبي): 3745,3

شرح الأمثلة المختلفة (بالتركية لمجهول): 3802,4

شرح الأمثلة المختلفة (بالتركية): 4133,6

شرح الأمثلة المختلفة(للقارصي): 4182,2

شرح الأنموذج في النحو (للأردبيلي) 3725; 3726; 3727; 3728; 3729; 3730; 3731; 3732; 3733,1; 3734,1

شرح الأنموذج في النحو (لمجهول) : 3737

شرح الأنموذج في النحو (للبردعي) : 3896,2

شرح الإيساغوجي (للكاتي): 4202,6

شرح البناء (لمجهول): 3697,3

شرح ديباجة العزي (لمجهول): 3715,3

شرح ديباجة المصباح (لمجهول): 3715,2

شرح ديباجة المصباح: 3716,2; 3723,4; 3781,2; 3795,4; 3824,2; 3824,3; 3828,2; 3831,2; 3847,3; 3866,1; 3867,1; 3868,1; 3869,1; 3870,1; 3871,1; 3872,1; 3873,1; 3874,1; 3875,1; 3876,1; 3877,1; 3878,1; 3879,1; 3880,1; 3881,1; 3882; 3883; 3884; 3885; 3886; 3887; 3888; 3925,2; 3944,3; 3967,2; 3973,2; 3977,2; 3977,3; 3981,2; 3983,2; 3991,3; 3993,2; 3994,3; 3997,3; 4094,2;

شرح الرسالة العضدية في الوضع (للسمرقندي): 3745,5

شرح الرسالة الوضعية (للسيد الشريف الجرجاني): 3711,4

شرح الرضي على الكافية (لرضي الدين الأستراباذي): 4048; 4049; 4050; 4051

شرح شذور الذهب في معرفة كلام العرب (لابن هشام): 3751

شرح شواهد ابن عقيل على ألفية ابن مالك (للبكري الجرجاني): 3764

شرح شواهد مغني اللبيب (للسيوطي): 3750

شرح عروض الأندلسي (للقيصري): 4182,6

شرح على ديباجة المختصر (للموستاري): 3945,2

شرح على علم حال للبركوي (للقنوي): 3711,5

شرح العوامل الجديدة (للقارصي): 4193,1

شرح العوامل الجديدة في القريب و البعيد: 3709,2; 3778.2; 4086,2; 4192.2

شرح العوامل الجرجانية (للتوروجي): 3701; 3702; 3703; 3704; 3705; 3706,1; 3707,1; 3708,1

شرح العوامل العتيقة (ليحيى بن نصوح إسرائيل): 3696,2; 3707,2;

3709,1; 3710,1; 3711,1; 4202,3;

شرح العوامل المائة (لمصنفك): 3699

شرح العوامل المائة (لمجهول): 3700

شرح العوامل المائة (لمجهول): 3717

شرح العوامل المائة (لمصطفى بن يوسف بن مراد): 3857,6; 3945,3

شرح قواعد الإعراب (الشيخ زاده): 3807; 3808; 3809; 3810,1

شرح الكافية (لمجهول): 3870,2

شرح الكافية (للهندي): 4068; 4069; 4096,2

شرح الكافية (للإسفرائني): 4074; 4075; 4076

شرح الكافية (لمجهول): 4098

شرح الكافية (لمجهول): 4099

شرح الكافية (لمصنفك): 4101

شرح الكافية (بالتركية لسودي البوسنوي): 4102; 4103

شرح الكافية (بالتركية لمجهول): 4104

شرح لأبيات المصباح (للتفتازاني): 3857,3

شرح لب الألباب في علم الإعراب (النقره كار): 4112

شرح اللباب في النحو (للسيرافي): 4113

شرح مسئلة الكحل في إسم التفضيل في الكافية (للنكساري): 3723,3

شرح المصباح (لمصنفك): 3927

شرح المصباح (للسروري): 3929,1; 3930; 3931

شرح المصباح (للموستاري المسكري): 3932; 3933

شرح المصباح (لمجهول): 3934

شرح المغني في النحو (للميلاني): 4114

شرح مغني اللبيب عن كتب الأعاريب (للدماميني): 3744;

شرح المقدمة الأزهرية في علم العربية (للأزهري): 4115,1

الشواهد الصغرى = فرائد القلائد في مختصر شرح الشواهد

الشواهد الكبرى = المقاصد النحوية في شرح شواهد شروح الألفية

ض

ضوء المصباح مختصر المفتاح: 3795,3; 3898; 3899; 3900; 3901,2; 3902,2; 3903; 3904; 3905; 3906; 3907; 3908; 3909; 3910; 3911; 3912; 3913; 3914; 3915; 3916; 3917; 3918; 3919; 3920; 3921; 3922; 3923,1; 3924,1; 3925,1; 3939; 3940

ط

طبيب المبتدئين (باللغة التركية): 3710,2

ع

عروض الأندلسي: 4182,5

العوامل الجديدة: 3773,2; 3788,3; 3802,3; 3857,5; 3866,3; 3964,3; 3965,3; 3968,3; 3973,6; 3979,4; 3982,3; 3990,4; 3995,2; 3996,3; 4109,3; 4127,2; 4128,2; 4129,3; 4131,2; 4132,3; 4133,3; 4167; 4168,1; 4169,1; 4170,1

العوامل العتيقة = العوامل المائة

عواملك معربي: 4168,3

عواملك معربي: 4195,2

عواملك معربي: 4198

عواملك مفهومي بيان اولونوسي: 4133,4

العوامل المائة: 3695; 3696,1; 3697,1; 3698,1; 3772,2; 3788,4; 3790,2; 3792,3; 3821,2; 3823,2; 3828,4; 3832,3; 3833,2; 3834,2; 3835,2; 3837,3; 3838,3; 3839,2; 3866,4; 3867,3; 3868,3; 3869,4; 3876,3; 3878,4; 3944,5; 3967,5; 3970,3; 3972,3; 3973,4; 3974,3; 3975,4; 3976,3; 3977,5; 3978,3; 3979,5; 3980,3; 3981,4; 3985,3; 3986,3; 3987,4; 3991,5; 3992,3; 3993,6; 3994,5

ف

فالنامه: 3896,4

فتح الأسرار: 4148; 4149; 4150

فرائد القلائد في مختصر شرح الشواهد: 3763

الفرائض: 4202,4

فصل في الجموع القياسية: 4202,2

الفوائد الحامدية في القواعد النحوية: 4203

الفوائد الشافية على إعراب الكافية: 4086,1; 4087; 4088; 4089; 4090; 4091

الفوائد الضيائية: 3997,2; 3999; 4000; 4001; 4002; 4003; 4004; 4005; 4006; 4007; 4008; 4009; 4010; 4011; 4012; 4013; 4014; 4015; 4016; 4017; 4018; 4019; 4020; 4021; 4022; 4023; 4024; 4025; 4026; 4027; 4028; 4029,1; 4030; 4031; 4032; 4033; 4034; 4035; 4036; 4037

الفوائد العيدية: 3735; 3736,1

ق

قاعدة الجموع القياسية: 3996,5

قواعد الفرس: 3877,4; 4206,1

ك

كاشف القناع و النقاب: 3811; 3812

الكافية في النحو: 3791,2; 3794,3; 3839,6; 3871,2; 3941; 3942; 3943; 3844,1; 3945,1; 3946; 3947; 3948; 3949; 3950; 3951; 3952; 3953; 3954; 3955; 3956; 3957; 3958; 3959; 3960; 3961; 3962; 3963; 3964,1; 3965,1; 3966,1; 3967,1; 3968,1; 3969,1; 3970,1; 3971,1; 3972,1; 3973,1; 3974,1; 3975,2; 3976,1; 3977,1; 3978,1; 3979,1; 3980,1; 3981,1;

3982,1; 3983,1; 3984,1;
3985,1; 3986,1; 3987,1;
3988,1; 3989,1; 3990,1;
3991,1; 3992,1; 3993,1;
3994,1; 3995,1; 3996,1;
3997,1; 4131,3

كتاب في الإيمان و العمل: 4204,2

كشف أستار الهندي: 4097

كشف الأسرار: 4147

كشف المشكلات (بالتركية): 4105

كشف الوافية في شرح الكافية: 4065

الكفاية في علم الإعراب: 3724

كفاية المبتدي: 3878,5; 4109,4; 4130,4; 4169,2

كفاية الوقت بمعرفة الدائر و فضله و السمت: 4183,3

الكواكب النيرات على نظم ستة أبيات: 4199,1

ل

لامية إبن مالك: 3757,2

لب الألباب في علم الإعراب (للبيضاوي): 4107,1; 4108,1; 4109,1

لب الألباب في علم الإعراب (للبرقوميني): 4111

لغت فِرِشْتَه أوغلي: 3896,3

لمع المسائل النحوية: 4195,1

م

المتوسط = الوافية في شرح الكافية

مجموعة الحواشي على الفوائد الضيائية: 4100

المختصر في النحو: 3796,2; 4201; 4202,1

مختصر النحو: 3739

مختصر الهيئة السُنية في الهيئة السنية: 4182,3

مراح الأرواح: 3805,3; 4193,3

المرشد: 3818; 3819,1

مشكاة المصباح: 3938

المصباح: 3698,2; 3821,1; 3822,1;
3823,1; 3824,1; 3825; 3826;
3827; 3828,1; 3829,1; 3830,1;
3831,1; 3832,1; 3833,1;
3834,1; 3835,1; 3836; 3837,1;
3838,1; 3839,1; 3866,2;
3867,2; 3862,2; 3869,2;
3871,3; 3872,5; 3873,2;
3874,3; 3875,2; 3876,2;
3878,2; 3879,2; 3880,2;
3881,2; 3944,4; 3967,3;
3970,2; 3972,2; 3973,3;
3974,2; 3975,3; 3976,2;
3977,4; 3978,2; 3979,2;
3980,2; 3981,3; 3983,3;
3985,2; 3987,3; 3991,4;
3992,2; 3993,3; 3994,2

المطالب السنية في قمع المراسم البدعية: 4132,5

المعامل شرح العوامل: 3928,2

معدل الصلاة: 3966,2

معرب عوامل (بالتركية): 4197

مغني الأديب (مختصر نصف الأول من مغني اللبيب): 3745,1

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب: 3741; 3742; 3743

المغني في النحو: 3740

المفصل في صنعة الإعراب: 3719

المقاصد النحوية في شرح شواهد شروح الألفية: 3763

المقدمة الأجرومية = الآجرومية

مقدمة الأدب (القسم الثالث): 3996,4

مقدمة الضريري = مختصر النحو

مقدمة الضوء: 3795,2; 3901,1; 3902,1

مقدمة في مصطلح أهل الحديث: 4183,2

المقصود في التصريف: 3805,5

ملحة الإعراب: 3718

المنصف من الكلام على مغني إبن هشام: 3748; 3749

منهج المسالك إلى ألفية ابن مالك: 3765; 3766; 3767

الموشح: 4067

ن

نبذة من قواعد الإعراب: 4130,2; 4199,3

نتائج الأفكار: 4134; 4135; 4136;
4137; 4138; 4139; 4140;
4141; 4142; 4143; 4144;
4145; 4146

النفحة الوردية: 3819,2

النقاية: 4094,3

التسلية في إظهار القواعد الصرفية و النحوية: 4200

نهاية البهجة في النحو: 4116; 4117

البهجة المرضية في شرح الألفية: 3768

نور المصباح: 3928,1

و

الوافية في شرح الكافية: 4052; 4053;
4054; 4055; 4056; 4057;
4058; 4059; 4060; 4061;
4062; 4063; 4064

ورقات في الأصول: 4115,2

ي

يكي عوامل معربي: 4196

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā, ʻA

al-Āğurrūmiyya: 3769; 3770; 3771; 3772,1; 3773,1; 3788,2; 3789,2; 3791,3; 3792,2; 3828,3; 3829,2; 3830,2; 3832,2; 3837,2; 3838,4; 3869,3; 3878,3; 3882,3; 3967,4; 3985,4; 3986,2; 3993,7; 3994,4; 4129,2; 4132,2

Abkār al-afkār (an-niṣf al-awwal li Qādiğiq): 3935,2; 3936

Abkār al-afkār (an-niṣf aṯ-ṯānī li Galinğik): 3937

al-Aḥadīṯ maʻ at-tarğama bi at-turkiyya: 4205,2

Alfiyya ibn Mālik = al-Ḫulāṣa al-alfiyya

al-Amṯila al-muḫtalifa fī al-luġa al-fārisiyya (bi at-turkiyya): 4206,2

ʻArūḍ al-Andalusī: 4182,5

Asrār al-ʻarabiyya: 3738

al-Aškāl ʻašara al-mutʻalaqa bi awā'il al-Kāfiya: 3874,2; 4095,1; 4140,2

al-ʻAwāmil al-ğadīda: 3773,2; 3788,3; 3802,3; 3857,5; 3866,3; 3964,3; 3965,3; 3968,3; 3973,6; 3979,4; 3982,3; 3990,4; 3995,2; 3996,3; 4109,3; 4127,2; 4128,2; 4129,3; 4131,2; 4132,3; 4133,3; 4167; 4168,1; 4169,1; 4170,1

ʻAwāmilin mefhūmi beyān olunusu: 4133,4

ʻAwāmilin muʻribi: 4168,3

ʻAwāmilin muʻribi: 4195,2

ʻAwāmilin muʻribi: 4198

al-ʻAwāmil al-miʼa: 3695; 3696,1; 3697,1; 3698,1; 3772,2; 3788,4; 3790,2; 3792,3; 3821,2; 3823,2; 3828,4; 3832,3; 3833,2; 3834,2; 3835,2; 3837,3; 3838,3; 3839,2; 3866,4; 3867,3; 3868,3; 3869,4; 3876,3; 3878,4; 3944,5; 3967,5; 3970,3; 3972,3; 3973,4; 3974,3; 3975,4; 3976,3; 3977,5; 3978,3; 3979,5; 3980,3; 3981,4; 3985,3; 3986,3; 3987,4; 3991,5; 3992,3; 3993,6; 3994,5

Awḍaḥ al-masālik ilā Alfiyya ibn Mālik: 3758

Awrāq li iʻrāb Dībāğa al-Miṣbāḥ = Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ

B

Badʼ al-amālī: 4132,4

Bidāya al-mubtadī: 4133,5

D

Dalīl al-hudā 'alā muġīb an-nadā: 4118

Ḍaw' al-Miṣbāḥ muḫtaṣar al-Miftāḥ: 3795,3; 3898; 3899; 3900; 3901,2; 3902,2; 3903; 3904; 3905; 3906; 3907; 3908; 3909; 3910; 3911; 3912; 3913; 3914; 3915; 3916; 3917; 3918; 3919; 3920; 3921; 3922; 3923,1; 3924,1; 3925,1; 3939; 3940

Der ğumle-i 'awāmil (bi at-turkiyya): 3993,5

Dībāǧa aḍ-Ḍaw' = Muqaddima aḍ-ḍaw'

F

Fāl-nāme: 3896,4

al-Farā'iḍ: 4202,4

Farā'id al-qalā'id fī muḫtaṣar Šarḥ aš-šawāhid: 3763

Faṣl fī al-ǧumū' al-qiyāsiyya: 4202,2

Fatḥ al-asrār: 4148; 4149; 4150

al-Fawā'id al-'Abdiyya: 3735; 3736,1

al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya: 3997,2; 3999; 4000; 4001; 4002; 4003; 4004; 4005; 4006; 4007; 4008; 4009; 4010; 4011; 4012; 4013; 4014; 4015; 4016; 4017; 4018; 4019; 4020; 4021; 4022; 4023; 4024; 4025; 4026; 4027; 4028; 4029,1; 4030; 4031; 4032; 4033; 4034; 4035; 4036; 4037

al-Fawā'id al-ḥāmidiyya fī al-qawā'id an-naḥwiyya: 4203

al-Fawā'id aš-šāfiya 'alā i'rāb al-Kāfiya: 4086,1; 4087; 4088; 4089; 4090; 4091

G, Ğ

al-Ğawhara al-marḍiyya 'alā Āğurrūmiyya: 3780

Ğumal al-i'rāb wa 'uqūd al kalima: 3866,5

H, Ḥ, Ḫ

Ḥall asrār al-aḫyār 'alā i'rāb Iẓhār al-asrār: 4151; 4152; 4153; 4154; 4155; 4156; 4157; 4158; 4159; 4160; 4161; 4162; 4163; 4164

Ḥall ma'āqid al-qawā'id: 3712

al-Ḥamdiyya (li maǧhūl): 3897

Ḥāšiya 'alā ba'ḍ al-kalimāt fī Šarḥ Dībāǧa al-Miṣbāḥ (li maǧhūl): 3815,3

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (li 'Allāmak al-Būsnawī): 4038

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (li al-Buḫārī): 4039

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya: (li Muḥarram efendī) 4040; 4041; 4042; 4043; 4044; 4045

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (li maǧhūl): 4046; 4047

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (li al-Isfarā'inī): 4077; 4078; 4079; 4080; 4081; 4082; 4083,1

Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (li al-Lārī): 4084,1

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Ḫaṭā'ī 'alā al-Muḫtaṣar šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ (li al-Yazdī): 4084,2

Ḥāšiya 'alā imtiḥān al-aḏkiyā' (li al-Aṭawī): 4108,2

Ḥāšiya 'alā imtiḥān al-aḏkiyā' (li Munlā-zāde): 4110

Ḥāšiya 'alā Šarḥ 'alā Dībāǧa aḍ-Ḍaw' (li Qāḍīğiq): 3935,1

Ḥāšiya 'alā Šarḥ Dībāǧa al-Miṣbāḥ (li 'Alī-zāde al-Banbānī): 3733,3; 3815,4; 3890; 3891; 3892; 3893; 3894; 3895,1; 3896,1

Ḥāšiya 'alā Šarḥ Dībāǧa al-Miṣbāḥ = al-Ḥamdiyya

Ḥāšiya 'alā al-Wāfiya fī aš-šarḥ al-Kāfiya (li as-Sayyid aš-Šarīf): 3895,4

Ḥāšiya 'alā al-Wāfiya fī aš-šarḥ al-Kāfiya (li maǧhūl): 4066

al-Ḫulāṣa al-alfiyya: 3752; 3753; 3754; 3755; 3756; 3757,1

Ḫulāṣa al-i'rāb: 3840; 3841; 3842; 3843; 3844; 3845; 3846; 3847,1; 3848,1; 3849,1

Ḫuṭba aḍ-Ḍaw' = Muqaddima aḍ-ḍaw'

I, 'I

al-Īḍāḥ fī šarḥ al-Mufaṣṣal fī ṣan'a al-i'rāb: 3720

al-Ifṣāḥ: 4070; 4071; 4072; 4073,2

al-Iftāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ: 3847,2; 3848,2; 3850; 3851; 3852; 3853; 3854; 3855; 3856; 3857; 3858; 3859; 3860; 3861; 3862; 3863; 3864; 3865

al-Imlā' 'alā al-Kāfiya: 3998

al-Inqāḥ fī šarḥ Dībāǧa al-Ifṣāḥ: 4073,1

al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb: 3723,2; 3734,2; 3781,1; 3782; 3783; 3784; 3785; 3786; 3787,1; 3788,1; 3789,1; 3790,1; 3791,1; 3792,1; 3793,1; 3794,1; 3795,1; 3796,1; 3797,1; 3838,2; 3839,3; 3944,2; 3987,2; 3988,2; 3989,2; 3990,2; 3991,2; 4130,3;

I'rāb al-'Awāmil al-ğadīda (li al-Güzelḥiṣārī): 4166,2; 4194

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 3696,3; 3877,2

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li as-Sayyid aš-Šarīf): 3706,2; 3715,1

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 3712;

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 3713; 3714

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 3716,1

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 3814,2

al-Iršād al-hādī: 3816,1

al-Īsāğūğī: 3711,2; 3839,4; 3996,7; 4202,5

al-Iṣbāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ: 3926

al-Iṣlāḥ fī šarḥ šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 3889

Iẓhār al-asrār: 3787,2; 3822,2; 3929,2; 3964,2; 3965,2; 3968,2; 3969,2; 3971,2; 3973,5; 3979,3; 3982,2; 3984,2; 3990,3; 3996,2; 4109,2; 4119; 4120; 4121; 4122; 4123; 4124; 4125; 4126; 4127,1; 4128,1; 4129,1; 4130,1; 4131,1; 4132,;1 4133,1; 4170,2

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 3791,2; 3794,3; 3839,6; 3871,2; 3941; 3942; 3943; 3844,1; 3945,1; 3946; 3947; 3948; 3949; 3950; 3951; 3952; 3953; 3954; 3955; 3956; 3957; 3958; 3959; 3960; 3961; 3962; 3963; 3964,1; 3965,1; 3966,1; 3967,1; 3968,1; 3969,1; 3970,1; 3971,1; 3972,1; 3973,1; 3974,1; 3975,2; 3976,1; 3977,1; 3978,1; 3979,1; 3980,1; 3981,1; 3982,1; 3983,1; 3984,1; 3985,1; 3986,1; 3987,1; 3988,1; 3989,1; 3990,1; 3991,1; 3992,1; 3993,1; 3994,1; 3995,1; 3996,1; 3997,1; 4131,3

Kašf al-asrār: 4147

Kašf astār al-Hindī: 4097

Kašf al-muškilāt (bi at-turkiyya): 4105

Kašf al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 4065

Kāšif al-qinā‘ wa an-niqāb: 3811; 3812

al-Kawākib an-nayyirāt ‘alā naẓm sitta abyāt: 4199,1

al-Kifāya fī ‘ilm al-i‘rāb: 3724

Kifāya al-mubtadī: 3878,5; 4109,4; 4130,4; 4169,2

Kifāya al-waqt bi ma‘rifa ad-dā’ir wa faḍlih wa as-samt: 4183,3

Kitāb fī al-īmān wa al-‘amal: 4204,2

L

Lamḥ al-masā’il an-naḥwiyya: 4195,1

Lāmiyya ibn Mālik: 3757,2

Lubb al-albāb fī ‘ilm al-i‘rāb (li al-Bayḍāwī): 4107,1; 4108,1; 4109,1

Lubb al-albāb fī ‘ilm al-i‘rāb (li al-Barqūmīnī): 4111

Luġat-i Firišteoğlu: 3896,3

M

Mağmū‘a al-ḥawāšī ‘alā al-Fawā’id aḍ-Ḍiyā’iyya: 4100

Manhağ al-masālik ilā Alfiyya ibn Mālik: 3765; 3766; 3767

al-Maqāṣid an-naḥwiyya fī šar šawāhid šurūḥ al-alfiyya: 3763

al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 3805,5

Marāḥ al-arwāḥ: 3805,3; 4193,3

al-Maṭālib as-suniyya fī qam‘ al-marāsim al-bad‘iyya: 4132,5

al-Miṣbāḥ: 3698,2; 3821,1; 3822,1; 3823,1; 3824,1; 3825; 3826; 3827; 3828,1; 3829,1; 3830,1; 3831,1; 3832,1; 3833,1; 3834,1; 3835,1; 3836; 3837,1; 3838,1; 3839,1; 3866,2; 3867,2; 3862,2; 3869,2; 3871,3; 3872,5; 3873,2; 3874,3; 3875,2; 3876,2; 3878,2; 3879,2; 3880,2; 3881,2; 3944,4; 3967,3; 3970,2; 3972,2; 3973,3; 3974,2; 3975,3; 3976,2; 3977,4; 3978,2; 3979,2; 3980,2; 3981,3; 3983,3; 3985,2; 3987,3; 3991,4; 3992,2; 3993,3; 3994,2

Miškāt al-Miṣbāḥ: 3938

Mu‘addil aṣ-ṣalā: 3966,2

al-Mu‘āmil Šarḥ al-‘awāmil: 3928,2

al-Mufaṣṣal fī ṣan‘a al-i‘rāb: 3719

Muġnī al-adīb (muḫtaṣar an-niṣf al awwal min Muġnī al-labīb): 3745,1

al-Muġnī fī an-naḥw: 3740

Muġnī al-labīb ‘an kutub al-a‘ārīb: 3741; 3742; 3743

al-Muḫtaṣar fī an-naḥw: 3796,2; 4201; 4202,1

Muḫtaṣar al-hī’a as-saniyya fī al-hay’a as-sunniyya: 4182,3

Muḫtaṣar an-naḥw: 3739

al-Mukaddima al-Āğurrūmiyya = al-Āğurrūmiyya

Mulaḥa al-i‘rāb: 3718

al-Munṣif min al-kalām ‘alā Muġnī Ibn Hišām: 3748; 3749

Mu‘rib ‘awāmil-i (bi at-turkiyya): 4197

al-Muršid: 3818; 3819,1

Muqaddima al-adab (al-qism aṯ-ṯāliṯ): 3996,4

Muqaddima aḍ-ḍarīrī = Muḫtaṣar an-naḥw

Muqaddima ad-ḍaw’: 3795,2; 3901,1; 3902,1

Muqaddima fī muṣṭalaḥ ahl al-ḥadīṯ: 4183,2

al-Mutawaṣṣiṭ = al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya

al-Muwaššaḥ: 4067

N

Nabḏa min qawā‘id al-i‘rāb: 4130,2; 4199,3

an-Nafḥa al-wardiyya: 3819,2

an-Nahğa al-marḍiyya fī šarḥ al-Alfiyya: 3768

an-Namliyya fī iẓhār al-qawā‘id aṣ-ṣarfiyya wa an-naḥwiyya: 4200

Natā’iğ al-afkār: 4134; 4135; 4136; 4137; 4138; 4139; 4140; 4141; 4142; 4143; 4144; 4145; 4146

Nihāya al-bahğa fī an-naḥw: 4116; 4117

an-Nuqāya: 4094,3

Nūr al-Miṣbāḥ: 3928,1

Q

Qā‘ida al-ğumū‘ al-qiyāsiyya: 3996,5

Qawā‘id al-Furs: 3877,4; 4206,1

R

ar-Rašād fī šarḥ al-Iršād: 3816,2; 3817

Rawdāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt: 3779,2
ar-Risāla al-'aḍudiyya fī al-waḍ': 3745,4; 3839,5
Risāla fī ādāb al-baḥt: 3778,3
Risāla dālla li abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ = Risāla ḥālla li abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ
ar-Risāla fī bayān al-ḥāṣil bi al-maṣdar: 4192,3
Risāla fī al-fiqh: 3995,4
Risāla fī ḥall muškilāt (bi at-turkiyya): 4205,3
Risāla fī ḥaqq al-basmala: 4182,4
Risāla fī i'rāb A'ūḏu bi Allah min aš-šayṭān ar-rağīm (bi at-turkiyya): 3872,3
Risāla fī i'rāb Bi ism Allah ar-Raḥmān ar-Raḥīm (bi at-turkiyya): 3872,4
Risāla fī i'rāb Raḍiya Allah Ta'ālā 'anqum (bi at-turkiyya): 3872,2
ar-Risāla fī kawn al-ğumla muṭlaqan ḫabaran li al-mubtada': 4083,2
Risāla fī ma'ānī al-ḥurūf: 3975,1
Risāla fī ma'ānī al-ḥurūf: 4132,6
Risāla fī manāqib aš-Šayḫ Yūyā Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūstārī: 3736,3
Risāla fī aṣ-ṣarf (li mağhūl): 3877,4
Risāla fī šarḥ lafẓ Kitāb aṭ-ṭahāra: 4169,3
Risāla fī taḥqīq at-ta'rīf: 3723,5
Risāla ḥālla li abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ: 3849,2; 3923,2
Risāla imtiḥān al-aḏkiyā' wa al-ḥadāq: 4029,2
ar-Risāla al-laṭīfa: 3996,6
ar-Risāla al-waḍ'iyya : 3711,3; 4131,4

Š

aš-Šāfiya fī at-taṣrīf: 3723,6; 3794,2; 4107,2
Šarḥ abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ (li mağhūl): 3895,2
Šarḥ abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ (li mağhūl): 3924,2
Šarḥ abyāt Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ (li mağhūl): 3857,2
Šarḥ al-Āğurrūmiyya (li al-Mukawwadī): 3774
Šarḥ al-Āğurrūmiyya (li al-Azharī): 3775; 3776; 3777; 3778,1; 3779,1; 3848,3; 3857,4
Šarḥ 'alā Dībāğa al-Muḫtaṣar (li al-Mūstārī): 3945,2
Šarḥ 'alā 'Ilm-i ḥāl li al-Birğawī (al-Qūnawī): 3711,5
Šarḥ Alfiyya ibn Mālik (li Ibn 'Aqīl): 3759; 3760; 3761; 3762
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (li mağhūl): 3697,4
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (li mağhūl): 3708,2; 3877,3
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (al-Lālī): 3745,2; 3895,3
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (as-Surūrī Čalabī): 3745,3
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (bi at-turkiyya li mağhūl): 3802,4
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (bi at-turkiyya): 4133,6
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (li al-Qarṣī): 4182,2
Šarḥ 'Arūḍ al-Andalusī (li al-Qaysarī): 4182,6
Šarḥ al-'Awāmil al-'atīqa (Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl): 3696,2; 3707,2; 3709,1; 3710,1; 3711,1; 4202,3;
Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (li al-Qārṣī): 4193,1
Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda fī al-qarīb wa al-ba'īd: 3709,2; 3778,2; 4086,2; 4192,2
Šarḥ al-'Awāmil al-Ğurğāniyya (li Tūrūğī): 3701; 3702; 3703; 3704; 3705; 3706,1; 3707,1; 3708,1
Šarḥ al-'Awāmil al-m'ia (li Muṣannifak): 3699
Šarḥ al-'Awāmil al-m'ia (li mağhūl): 3700
Šarḥ al-'Awāmil al-m'ia (li mağhūl): 3717
Šarḥ al-'Awāmil al-m'ia (Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād): 3857,6; 3945,3
Šarḥ al-Binā' (li mağhūl): 3697,3
Šarḥ Dībāğa al-'Izzī (li mağhūl): 3715,3
Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ (li mağhūl): 3715,2
Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 3716,2; 3723,4; 3781,2; 3795,4; 3824,2; 3824,3; 3828,2; 3831,2; 3847,3; 3866,1; 3867,1; 3868,1; 3869,1; 3870,1; 3871,1; 3872,1; 3873,1; 3874,1; 3875,1; 3876,1; 3877,1; 3878,1; 3879,1; 3880,1; 3881,1; 3882; 3883; 3884; 3885; 3886; 3887; 3888; 3925,2; 3944,3; 3967,2; 3973,2; 3977,2; 3977,3; 3981,2; 3983,2; 3991,3; 3993,2; 3994,3; 3997,3; 4094,2;
Šarḥ al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb (al-Kāfiğī): 3798; 3799; 3800
Šarḥ al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb (li mağhūl): 3813; 3814,1; 3815,1
Šarḥ al-Īsāğūğī (li al-Kātī): 4202,6
Šarḥ al-Kāfiya (li mağhūl): 3870,2
Šarḥ al-Kāfiya (li mağhūl): 4098
Šarḥ al-Kāfiya (li mağhūl): 4099
Šarḥ al-Kāfiya (li Muṣannifak): 4101
Šarḥ al-Kāfiya (bi at-turkiyya li Sūdī al-Būsnawī): 4102; 4103
Šarḥ al-Kāfiya (bi at-turkiyya li mağhūl): 4104
Šarḥ al-Kāfiya (li al-Hindī): 4068; 4069; 4096,2
Šarḥ al-Kāfiya (al-Isfarā'inī): 4074; 4075; 4076
Šarḥ li abyāt al-Miṣbāḥ (li at-Taftāzānī): 3857,3
Šarḥ al-Lubāb fī an-naḥw (li as-Sīrāfī): 4113

Šarḥ Lubb al-albāb fī 'ilm al-i'rāb (li Nuqrakār): 4112
Šarḥ mas'ala al-kuḥl fī ism at-tafḍīl fī al-Kāfiya (li an-Nuksārī): 3723,3
Šarḥ al-Miṣbāḥ (li Muṣannifak): 3927
Šarḥ al-Miṣbāḥ (li as-Surūrī): 3929,1; 3930; 3931
Šarḥ al-Miṣbāḥ (li al-Mūstārī al-Muskirī): 3932; 3933
Šarḥ al-Miṣbāḥ (li maǧhūl): 3934
Šarḥ al-Muġnī fī an-naḥw (al-Maylānī): 4114
Šarḥ Muġnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb (Ibn ad-Damāmīnī): 3744;
Šarḥ al-Muqaddima al-Azhariyya fī 'ilm al-'arabiyya (li al-Azharī): 4115,1
Šarḥ Qawā'id al-i'rāb (li Šayḫ-zāde): 3807; 3808; 3809; 3810,1
Šarḥ ar-Raḍī 'alā al-Kāfiya (Raḍiyuddīn al-Astarābādī): 4048; 4049; 4050; 4051
Šarḥ ar-Risāla al-'aḍudiyya fī al-waḍ' (li as-Samarqandī): 3745,5
Šarḥ ar-Risāla al-waḍ'iyya (li as-Sayyid aš-Šarīf): 3711,4
Šarḥ šawāhid ibn 'Aqīl 'alā Alfiyya ibn Mālik (al-Bakrī al-Ǧurǧānī): 3764
Šarḥ šawāhid Muġnī al-labīb (li as-Suyūṭī): 3750
Šarḥ Šuḏūr aḏ-ḏahab fī ma'rifa kalām al-'arab (li Ibn Hišām): 3751
Šarḥ al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw (al-Ardabīlī): 3725; 3726; 3727; 3728; 3729; 3730; 3731; 3732; 3733,1; 3734,1
Šarḥ al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw (li maǧhūl): 3737
Šarḥ al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw (li al-Barda'ī): 3896,2
aš-Šawāhid aṣ-ṣugrā = Farā'id al-qalā'id fī muḫtaṣar Šarḥ aš-šawāhid
aš-Šawāhid al-kubrā = al-Maqāṣid an-naḥwiyya fī šar Šawāhid šurūḥ al-Alfiyya
aš-Šuḏūr aḏ-ḏahabiyya wa al-qiṭa' al-aḥmadiyya fī al-luġa at-turkiyya: 4205,1

T

Ṭabīb al-mubtadi'īn (bi at-turkiyya): 3710,2
Tabṣira aṭ-ṭulāb fī 'ilm al-i'rāb: 4204,1
Taǧwīd Qara bāšā: 4168,2
Ta'līm al-muta'allim: 3797,2; 3995,3
Ta'līq al-fawāḍil 'alā i'rāb al-'Awāmil: 4133,2; 4171; 4172; 4173; 4174; 4175; 4176; 4177; 4178; 4179; 4180; 4181; 4182,1; 4183,1; 4189,2; 4190,2; 4191,2; 4193,2
Tarǧama 'Awāmil al-mi'a ilā at-turkiyya (li maǧhūl): 3992,4
Tashīl al-mīqāt: 4183,4
Taṣrīf al-'Izzī: 3805,4
at-Tawābi' fī 'ilm aṣ-ṣarf: 3820

Tawḍīḥ al-i'rāb 'an qawā'id al-i'rāb: 3793,2; 3805,2; 3806; 3810,2; 3815,2
Tawḍīḥ al-masālik ilā Alfiyya Ibn Mālik = Awḍaḥ al-masālik ilā Alfiyya Ibn Mālik
Terǧeme-i 'Awāmil fī at-turkiyya (li maǧhūl): 3994,6
Terǧeme-i Kāfiya (ilā at-turkiyya li maǧhūl): 4106
Tuḥfa al-ġarīb fī al-kalām 'alā muġnī al-labīb (al-bāb al-awwal): 3746
Tuḥfa al-ġarīb fī al-kalām 'alā muġnī al-labīb (al-bāb aṯ-ṯānī): 3747
Tuḥfa al-iḫwān: 3984,3; 4184; 4185; 4186; 4187; 4188; 4189,1; 4190,1; 4191,1; 4192,1
at-Tuḥfa aš-šāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 4085
Tuḥfa aṭ-ṭālibīn (bi at-turkiyya): 3993,4

U

al-Unmūḏaǧ fī an-naḥw: 3697,2; 3721; 3722; 3723,1; 3733,2; 3802,2; 3877,5

W

al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 4052; 4053; 4054; 4055; 4056; 4057; 4058; 4059; 4060; 4061; 4062; 4063; 4064
Waraqāt fī al-uṣūl: 4115,2

Y

Yeni 'awāmil mu'ribi: 4196

Z

Zubda al-ādāb: 3736,2
Zubda al-i'rāb: 4165; 4166,1

INDEKS AUTORA

A, Ā, ʻA

al-Abarqūhī = Šamsuddīn ʻAbdulmunʻim b. Muḥammad al-Barqūmīnī (al-Abarqūhī)

ʻAbdulkamāl Ismāʻīl b. al-ḥāǧǧ Walī at-Trāwnīkī: 4200

ʻAbdullah b. Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥasan al-Manāwī: 4199,1

ʻAbdullah b. Muḥammad b. Walī: 4165; 4166,1

ʻAbdullah b. Ṣāliḥ: 4040

ʻAbdullah b. Šihābuddīn Ḥusayn al-Yazdī: 4084,2

ʻAbdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq: 3935,1; 3935,2; 3936

ʻAbdullaṭīf ʻIzuddīn b. ʻAbdulmaǧīd Firišteoẓlu: 3896,3

ʻAbdulmuḥsin b. Maǧduddīn al-Qaysarī: 4182,6

ʻAbdulmunʻim b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdulmunʻim b. Aḥmad b. Muḥammad al-Bakrī al-Ǧurǧānī: 3764

ʻAbdulqādir ar-Rūmī Tūrūǧī: 3701; 3702; 3703; 3704; 3705; 3706,1; 3707,1; 3708,1

ʻĀbid ʻUmar Ḥūǧik (Abid Omerhodžić): 4198

Abid Omerhodžić = ʻĀbid ʻUmar Ḥūǧik

al-Abharī = Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ʻUmar al-Abharī

Abū al-ʻAbbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī: 3748; 3749; 3765; 3766; 3767

Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ǧayš al-Andalusī al-Anṣārī: 4182,5

Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī Ibn Āǧurrūm: 3769; 3770; 3771; 3772,1; 3773,1; 3788,2; 3789,2; 3791,3; 3792,2; 3828,3; 3829,2; 3830,2; 3832,2; 3837,2; 3838,4; 3869,3; 3878,3; 3882,3; 3967,4; 3985,4; 3986,2; 3993,7; 3994,4; 4129,2; 4132,2

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī: 3695; 3696,1; 3697,1; 3698,1; 3772,2; 3788,4; 3790,2; 3792,3; 3821,2; 3823,2; 3828,4; 3832,3; 3833,2; 3834,2; 3835,2; 3837,3; 3838,3; 3839,2; 3866,4; 3867,3; 3868,3; 3869,4; 3876,3; 3878,4; 3944,5; 3967,5; 3970,3; 3972,3; 3973,4; 3974,3; 3975,4; 3976,3; 3977,5; 3978,3;

3979,5; 3980,3; 3981,4; 3985,3; 3986,3; 3987,4; 3991,5; 3992,3; 3993,6; 3994,5

Abū al-Barakāt Kamāluddīn ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. Abī Ismāʻīl al-Anbārī: 3738

Abū Ḥanīfa = al-Imām al-Aʻẓam Abū Ḥanīfa an-Nuʻmān b. Ṯābit al-Kūfī

Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-ʻAynī: 3763

Abū Muḥammad al-Qāsim b. ʻAlī b. Muḥammad b. ʻUṯmān al-Ḥarīrī: 3718

Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī: 3697,2; 3719; 3721; 3722; 3723,1; 3733,2; 3802,2; 3877,5; 3996,4

Abū al-Qāsim b. Abī Bakr al-Layṯī as-Samarqandī: 3745,5

Abū Saʻīd Nāṣiruddīn ʻAbdullah b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī: 4107,1; 4108,1; 4109,1

Abū Zayd ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī b. Ṣāliḥ al-Mukawwadī: 3774

ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī: 3711,3; 3745,4; 3839,5; 4131,4

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd: 3805,3; 4193,3

Aḥmad al-Bakkī aš-Šāfiʻī: 4183,2

Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī): 3709,2; 3778,2; 4086,2; 4192,2

Aḥmad Šākir b. Ḫalīl: 4204,1

ʻAlā'uddīn ʻAlī b. Muḥammad al-Busṭāmī Muṣannifak: 3699; 3927; 4101

ʻAlī b. Muḥammad ʻAlā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī): 3745,5; 4070; 4071; 4072; 4073,2

ʻAllāmak Muḥammad b. Mūsā al-Busnawī: 4038

al-Āmidī = aš-Šayḫ Ibrāhīm al-Qaramānī al-Āmidī

al-Anbārī = Abū al-Barakāt Kamāluddīn ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. Abī Ismāʻīl al-Anbārī

al-Aqḥiṣārī = Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī

al-Aqrānī = Muḥammad b. Muḥammd b. Abī al-Barakāt al-Aqsarāī (al-Aqrānī, al-Īrānī)

al-Aqsarāī = Muḥammad b. Muḥammd b. Abī al-Barakāt al-Aqsarāī (al-Aqrānī, al-Īrānī)

al-Ardabīlī = Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulğanī al-Ardabīlī

al-Astarābādī = Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī

al-Astarābādī = Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī

Aṭalı = Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı)

al-Aṭawī = Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī)

al-Aṭawī = Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı)

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ʻUmar al-Abharī: 3711,2; 3839,4; 3996,7; 4202,5

al-ʻAynī = Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-ʻAynī

al-Azharī = Zaynuddīn Ḫālid b. ʻAbdullah b. Abī Bakr al-Azharī

B

Badruddīn Muḥammad b. ʻAbdurraḥīm b. Muḥammad al-ʻUmarī al-Maylānī: 4114

Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ʻUmar Ibn ad-Damāmīnī: 3744; 3746; 3747

Bahā'uddīn ʻAbdullah b. ʻAbdurraḥmān Ibn ʻAqīl: 3759; 3760; 3761; 3762

al-Bakrī al-Ğurğānī = ʻAbdulmunʻim b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdulmunʻim b. Aḥmad b. Muḥammad al-Bakrī al-Ğurğānī

al-Banbānī = Yaʻqūb b. as-Sayyid ʻAlī ʻAlī-zāde al-Banbānī

al-Bardaʻī = Saʻduddīn Saʻdullah al-Bardaʻī

al-Barqūmīnī = Šamsuddīn ʻAbdulmunʻim b. Muḥammad al-Barqūmīnī (al-Abarqūhī)

al-Bayḍāwī = Abū Saʻīd Nāṣiruddīn ʻAbdullah b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī

al-Birğawī = Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birğawī

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī: 3698,2; 3821,1; 3822,1; 3823,1; 3824,1; 3825; 3826; 3827; 3828,1; 3829,1; 3830,1; 3831,1; 3832,1; 3833,1; 3834,1; 3835,1; 3836; 3837,1; 3838,1; 3839,1; 3866,2; 3867,2; 3862,2; 3869,2; 3871,3; 3872,5; 3873,2; 3874,3; 3875,2; 3876,2; 3878,2; 3879,2; 3880,2; 3881,2; 3944,4; 3967,3; 3970,2; 3972,2; 3973,3; 3974,2; 3975,3; 3976,2; 3977,4; 3978,2; 3979,2; 3980,2; 3981,3; 3983,3; 3985,2; 3987,3; 3991,4; 3992,2; 3993,3; 3994,2

Burhānuddīn az-Zarnūğī: 3797,2; 3995,3

D

ad-Damāmīnī = Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ʻUmar Ibn ad-Damāmīnī

ad-Dawlatābādī = Šihābuddīn Aḥmad b. ʻUmar ad-Dawānī ad-Dawlatābādī al-Hindī

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī: 4182,2; 4193,1; 3708,2

Ḍiyā'uddīn al-Makkī: 3724

F

Firišteoẓlu = ʻAbdullaṭīf ʻIzuddīn b. ʻAbdulmağīd Firišteoẓlu

Fūyničawī Čalabī al-Busnawī = Muḥammad b. Yūsuf Fūyničawī Čalabī al-Busnawī

G, Ğ

Ğa‘far Ṣādiq: 4197
Ğalāluddīn Abū al-Faḍl ‘Abdurraḥmān b. Abī Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī: 3750; 3768; 4094,3
Galinğik: 3937
al-Ġalīpūlīlī = aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī
Ğamāluddīn ‘Abdullah b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥusaynī Nuqrakār: 4112
Ğamāluddīn Abū ‘Abdullah Muḥammad b. ‘Abdullah Ibn Mālik: 3752; 3753; 3754; 3755; 3756; 3757,1; 3757,2
Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib: 3720; 3723,6; 3791,2; 3794,2; 3794,3; 3839,6; 3871,2; 3941; 3942; 3943; 3844,1; 3945,1; 3946; 3947; 3948; 3949; 3950; 3951; 3952; 3953; 3954; 3955; 3956; 3957; 3958; 3959; 3960; 3961; 3962; 3963; 3964,1; 3965,1; 3966,1; 3967,1; 3968,1; 3969,1; 3970,1; 3971,1; 3972,1; 3973,1; 3974,1; 3975,2; 3976,1; 3977,1; 3978,1; 3979,1; 3980,1; 3981,1; 3982,1; 3983,1; 3984,1; 3985,1; 3986,1; 3987,1; 3988,1; 3989,1; 3990,1; 3991,1; 3992,1; 3993,1; 3994,1; 3995,1; 3996,1; 3997,1; 3998; 4107,2; 4131,3
Ğamāluddīn Abū Muḥammad ‘Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām: 3723,2; 3734,2; 3741; 3742; 3743; 3751; 3758; 3781,1; 3782; 3783; 3784; 3785; 3786; 3787,1; 3788,1; 3789,1; 3790,1; 3791,1; 3792,1; 3793,1; 3794,1; 3795,1; 3796,1; 3797,1; 3838,2; 3839,3; 3944,2; 3987,2; 3988,2; 3989,2; 3990,2; 3991,2; 4130,2; 4130,3; 4199,3
Ğamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī: 3820
Ğamāluddīn Muḥammad b. ‘Abdulġanī al-Ardabīlī: 3725; 3726; 3727; 3728; 3729; 3730; 3731; 3732; 3733,1; 3734,1
al-Ğāmī = Nūruddīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī
al-Ğurğānī = Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī
al-Ğuwaynī = Imām al-Ḥaramayn ‘Abdulmalik b. ‘Abdullah al-Ğuwaynī

H, Ḥ, Ḫ

al-Ḫabīṣī = Šamsuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ḫabīṣī
Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī ‘Abdilkarīm b. ‘Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī: 3840; 3841; 3842; 3843; 3844; 3845; 3846; 3847,1; 3848,1; 3849,1
Ḥāğğī Čalabī al-Buḫārī = Muḥammad ‘Iṣmatullāh b. Maḥmūd Ḥāğğī Čalabī al-Buḫārī
al-Ḥalabī = Sirāğuddīn Muḥammad b. ‘Umar al-Ḥalabī
Ḥamīduddīn ‘Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm aḍ-Ḍarīrī al-Quhandizī: 3739
al-Ḥarfūšī = Muḥammad b. ‘Alī b. Aḥmad al-Ḥarīrī al-Ḥarfūšī
al-Ḥarīrī = Abū Muḥammad al-Qāsim b. ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Uṯmān al-Ḥarīrī
Ḥasan-bāšā b. ‘Alā’uddīn al-Aswad: 3847,2; 3848,2; 3850; 3851; 3852; 3853; 3854; 3855; 3856; 3857; 3858; 3859; 3860; 3861; 3862; 3863; 3864; 3865
Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī: 3779,2
al-Ḥīmī = Karīmuddīn b. Muḥmūd b. Ğamāluddīn al-Ḥīmī al-Ḫalīl
al-Ḫirtabirtī = Maḥmūd b. Ismā’īl b. ‘Abdullah b. Mīkā’īl al-Ḫirtabirtī
Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī: 4202,6
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī: 4086,1; 4087; 4088; 4089; 4090; 4091; 4133,2; 4151; 4152; 4153; 4154; 4155; 4156; 4157; 4158; 4159; 4160; 4161; 4162; 4163; 4164; 4171; 4172; 4173; 4174; 4175; 4176; 4177; 4178; 4179; 4180; 4181; 4182,1; 4183,1; 4189,2; 4190,2; 4191,2; 4193,2

I

Ibn ad-Damāmīnī = Badruddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ‘Umar Ibn ad-Damāmīnī
Ibn Āğurrūm = Abū ‘Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm
Ibn ‘Aqīl = Bahā’uddīn ‘Abdullah b. ‘Abdurraḥmān Ibn ‘Aqīl
Ibn al-Ḥāğib = Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib
Ibn Hišām = Ğamāluddīn Abū Muḥammad ‘Abdullah b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām
Ibn Kamāl-pāšā = Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā
Ibn Muḥammad Ṣāliḥ: 4205,1
Ibn Mālik = Ğamāluddīn Abū ‘Abdullah Muḥammad b. ‘Abdullah Ibn Mālik
Ibn al-Wardī = ‘Umar b. Muẓaffar b. ‘Umar b. Muḥammad b. Abī al-Fawārisī al-Ma‘arrī Ibn al-Wardī
Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā‘īl b. Ṣāliḥ b. ‘Alī al-Mūstārī al-Muskirī (Opijač): 3736,3; 3796,2; 3932; 3933; 4201; 4202,1
al-Īğī = ‘Aḍududdīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī
al-Imām al-A‘ẓam Abū Ḥanīfa an-Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī: 3805,5
Imām al-Ḥaramayn ‘Abdulmalik b. ‘Abdullah al-Ğuwaynī: 4115,2

al-Imām aš-šayḫ Ibrāhīm b. al-Ḥusayn aš-Šabastarī: 4116; 4117
al-Īrānī = Muḥammad b. Muḥammd b. Abī al-Barakāt al-Aqsarāī (al-Aqrānī, al-Īrānī)
ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī: 4074; 4075; 4076; 4077; 4078; 4079; 4080; 4081; 4082; 4083,1
al-Isfarā'inī = ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil = Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil
Ismā'īl b. ʻAlī: 3849,2; 3923,2
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zinğānī: 3805,4

Q

al-Qawašğī = ʻAlī b. Muḥammad ʻAlā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī): 3745,5; 4070; 4071; 4072; 4073,2
al-Qūšğī = ʻAlī b. Muḥammad ʻAlā'uddīn al-Qawašğī (al-Qūšğī): 3745,5; 4070; 4071; 4072; 4073,2

K

al-Kāfī = aš-Šayḫ Muḥammad b. ʻAbdulqarīm al-Kāfī
al-Kāfiğī = Muḥyuddīn Muḥammad b. Sulaymān al-Kāfiğī
Karīmuddīn b. Muḥmūd b. Ğamāluddīn al-Ḥīmī al-Ḫalīl: 3780
al-Kātī = Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī

L

al-Lālī = Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī

M

Maḥmūd b. Ismā'īl b. ʻAbdullah b. Mīkā'īl al-Ḫirtabirtī: 3793,2; 3805,2; 3806; 3810,2; 3815,2
al-Manāwī = ʻAbdullah b. Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥasan al-Manāwī
al-Mawlā Aḥmad Sūdī al-Būsnawī: 4102; 4103
Mawlā al-Fāḍil Nāšī-afandī: 3993,4
al-Maylānī = Badruddīn Muḥammad b. ʻAbdurraḥīm b. Muḥammad al-ʻUmarī al-Maylānī
Muḥammad b. ʻAlī b. Aḥmad al-Ḥarīrī al-Ḥarfūšī: 4118
Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh: 4192,3
Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī: 3708,2
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nuksārī: 3723,3
Muḥammad ʻIṣmatullāh b. Maḥmūd Ḥāğğī Čalabī al-Buḫārī: 4039

Muḥammad al-Kurdī as-Saharānī Munlā-zāde: 4029,2; 4110
Muḥammad b. Muḥammd b. Abī al-Barakāt al-Aqsarāī (al-Aqrānī, al-Īrānī): 3926
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūğawī) 4148; 4149; 4150
Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birğawī: 3773,2; 3787,2; 3802,3; 3857,5; 3866,3; 3788,3; 3822,2; 3878,5; 3929,2; 3964,2; 3964,3; 3965,2; 3965,3; 3966,2; 3968,2; 3968,3; 3969,2; 3971,2; 3973,5; 3973,6; 3979,3; 3979,4; 3982,2; 3982,3; 3984,2; 3990,3; 3990,4; 3995,2; 3996,2; 3996,3; 4109,2; 4109,3; 4109,4; 4119; 4120; 4121; 4122; 4123; 4124; 4125; 4126; 4127,1; 4127,2; 4128,1; 4128,2; 4129,1; 4129,3; 4130,1; 4130,4; 4131,1; 4131,2; 4132,1; 4132,3; 4133,1; 4133,3; 4167; 4168,1; 4169,1; 4169,2; 4170,1; 4170,2
Muḥammad b. Sulaymān al-Kafawī: 3708,2
Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī: 3816,2; 3817
Muḥammad b. Yūsuf Fūyničawī Čalabī al-Būsnawī: 3710,2
Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī Qara Pīrī: 3889
Muḥarram-efendī: 4040; 4041; 4042; 4043; 4044; 4045
Muḥarram-efendī b. Muḥarram az-Zaylī: 4040
Muḥyuddīn Muḥammad b. Sulaymān al-Kāfiğī: 3798; 3799; 3800
al-Mukawwadī = Abū Zayd ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī b. Ṣāliḥ al-Mukawwadī
al-Mullā Išiq Qāsim al-Izniqī: 3701
Munlā-zāde = Muḥammad al-Kurdī as-Saharānī Munlā-zāde
Muṣannifak = ʻAlā'uddīn ʻAlī b. Muḥammad al-Busṭāmī Muṣannifak
Mūsā-zāde = as-Sayyid Muṣṭafā Mūsā-zāde
al- Muskirī = Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Mūstārī al- Muskirī (Opijač)
Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūğawī Šayḫ-zāde: 3807; 3808; 3809; 3810,1
Muṣliḥuddīn al-Ulāmišī: 4147
Muṣṭafā b. ʻAlī al-Muwaqqit: 4183,3; 4183,4
Muṣṭafā b. Bakr al-Güzelḥiṣārī: 4166,2; 4194
Muṣṭafā Ejubović (Ayyūbī-zāde) Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī
Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde (Muṣṭafā Selimović): 4133,4; 4133,5
Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī (Aṭalı): 4108,2; 4134; 4135; 4136; 4137; 4138; 4139; 4140; 4141; 4142; 4143; 4144; 4145; 4146

Muṣṭafā Selimović = Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde

Muṣṭafā b. Šaʻbān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī: 3745,3; 3929,1; 3930; 3931

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād: 3857,6; 3945,3

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī: 3735; 3736,1; 3736,2; 3945,2

al-Muṭarrizī = Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī

N

Nāšī-afandī = Mawlā al-Fāḍil Nāšī-afandī

an-Nuksārī = Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nuksārī

Nuqrakār = Ǧamāluddīn ʻAbdullah b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥusaynī Nuqrakār

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī: 3997,2; 3999; 4000; 4001; 4002; 4003; 4004; 4005; 4006; 4007; 4008; 4009; 4010; 4011; 4012; 4013; 4014; 4015; 4016; 4017; 4018; 4019; 4020; 4021; 4022; 4023; 4024; 4025; 4026; 4027; 4028; 4029,1; 4030; 4031; 4032; 4033; 4034; 4035; 4036; 4037

O

Opijač = Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismāʻīl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Mūstārī al- Muskirī

Q

Qāḍīğiq = ʻAbdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq

Qara bāšā = aš-Šayḫ ʻAbdurraḥmān Qara bāšā

al-Qarāmānī = Ǧamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī

Qara Pīrī = Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī Qara Pīrī

Qara Sinān = Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān

al-Qārṣī = Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī

al-Qaysarī = ʻAbdulmuḥsin b. Maǧduddīn al-Qaysarī

al-Quhandizī = Ḥamīduddīn ʻAlī b. Muḥammad b. Ibrāhīm aḍ-Ḍarīrī al-Quhandizī

al-Qūnawī = aš-Šayḫ ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qūnawī

Qušadalı = Aḥmad-efendī Qušadalı (al-Aṭawī)

Quṭbuddīn Muḥammad b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Abī al-Fatḥ as-Sīrāfī al-Fālī: 4113

R

Raḍiyuddīn ʻAbdulẓafūr al-Lārī: 4084,1

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī: 4048; 4049; 4050; 4051

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī: 4052; 4053; 4054; 4055; 4056; 4057; 4058; 4059; 4060; 4061; 4062; 4063; 4064

S

aṣ-Ṣabūḥa = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūğawī)

Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī: 3716,2; 3723,4; 3781,2; 3795,4; 3816,1; 3824,2; 3824,3; 3828,2; 3831,2; 3847,3;3857,3; 3866,1; 3867,1; 3868,1; 3869,1; 3870,1; 3871,1; 3872,1; 3873,1; 3874,1; 3875,1; 3876,1; 3877,1; 3878,1; 3879,1; 3880,1; 3881,1; 3882; 3883; 3884; 3885; 3886; 3887; 3888; 3897; 3925,2; 3944,3; 3967,2; 3973,2; 3977,2; 3977,3; 3981,2; 3983,2; 3991,3; 3993,2; 3994,3; 3997,3; 4094,2;

Saʻduddīn Saʻdullah al-Bardaʻī: 3896,2

Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī: 3745,2; 3895,3

as-Sayyid Muṣṭafā Mūsā-zāde: 4100

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī: 3706,2; 3711,4; 3715,1; 3778,3; 3895,4

as-Sīrāfī al-Fālī = Quṭbuddīn Muḥammad b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Abī al-Fatḥ as-Sīrāfī al-Fālī

Sirāğuddīn Abū Muḥammad ʻAlī b. ʻUṯmān al-Ūšī al-Farḡānī: 4132,4

Sirāğuddīn Muḥammad b. ʻUmar al-Ḥalabī: 4065

aṣ-Ṣūbūğawī = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabūḥa (aṣ-Ṣūbūğawī)

Sūdī al-Būsnawī = al-Mawlā Aḥmad Sūdī al-Būsnawī

as-Surūrī Čalabī = Muṣṭafā b. Šaʻbān Muṣliḥuddīn as-Surūrī Čalabī

as-Suyūṭī = Ǧalāluddīn Abū al-Faḍl ʻAbdurraḥmān b. Abī Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī

Š

aš-Šabastarī = al-Imām aš-šayḫ Ibrāhīm b. al-Ḥusayn aš-Šabastarī

Šamsuddīn ʻAbdulmunʻim b. Muḥammad al-Barqūmīnī (al-Abarqūhī): 4111

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā: 3877,4; 4202,2; 4206,1

Šamsuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ḫabīṣī: 4067

Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd aš-šayḫ al-Buḫārī: 3818; 3819,1

aš-Šayḫ ʻAbduraḥmān Qara bāšā: 4168,2

aš-Šayḫ ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qūnawī: 3711,5

aš-Šayḫ al-Buḫārī = Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd aš-šayḫ al-Buḫārī

aš-Šayḫ Ibrāhīm al-Qaramānī al-Āmidī: 4182,3

aš-Šayḫ Muḥammad b. ʻAbdulqarīm al-Kāfī: 3811; 3812

aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī: 3984,3; 4184; 4185; 4186; 4187; 4188; 4189,1; 4190,1; 4191,1; 4192,1
Šayḫ Yūyā (Yūyū) = Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī
Šayḫ-zāde = Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūğawī Šayḫ-zāde
Šihābuddīn Aḥmad b. 'Umar ad-Dawānī ad-Dawlatābādī al-Hindī: 4068; 4069; 4096,2
Šihābuddīn b. 'Alā'uddīn at-Tūqātī: 4097
aš-Šumunnī = Abū al-'Abbās Taqiyyuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad aš-Šumunnī

T

at-Taftāzānī = Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī
Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī al-Fāḍil: 3795,2; 3795,3; 3898; 3899; 3900; 3901,1; 3901,2; 3902,1; 3902,2; 3903; 3904; 3905; 3906; 3907; 3908; 3909; 3910; 3911; 3912; 3913; 3914; 3915; 3916; 3917; 3918; 3919; 3920; 3921; 3922; 3923,1; 3924,1; 3925,1; 3939; 3940
aṭ-Ġā'ī = Taqiyyuddīn Ibrāhīm b. Ḥusayn b. 'Abdullah b. Ṯābit aṭ-Ġā'ī
Taqiyyuddīn Ibrāhīm b. Ḥusayn b. 'Abdullah b. Ṯābit aṭ-Ġā'ī: 4085
Taqiyyudīn Manṣūr b. Fallāḥ b. Muḥammad b. Sulaymān al-Yamanī: 3740
at-Trāwnīkī = 'Abdulkamāl Ismā'īl b. al-ḥāğğ Walī at-Trāwnīkī
at-Tūqātī = Šihābuddīn b. 'Alā'uddīn at-Tūqātī
Tūrūğī = 'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī
aṭ-Ṭūsiyawī = Ḥağğī Bābā Ibn Ḥağğī Ibrāhīm b. Ḥağğī 'Abdilkarīm b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī

U

'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abī al-Fawārisī al-Ma'arrī Ibn al-Wardī: 3819,2
al-Ūšī al-Farġānī = Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farġānī
'Uṯmān-efendī, ḥāfiẓulkutub: 4132,5

Y

Yaḥyā b. Baḫšī: 4195,1
Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl: 3696,2; 3707,2; 3709,1; 3710,1; 3711,1; 4202,3;
al-Yamanī = Taqiyyudīn Manṣūr b. Fallāḥ b. Muḥammad b. Sulaymān al-Yamanī
Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī - 'Alī-zāde al-Banbānī: 3733,3; 3815,4; 3890; 3891; 3892; 3893; 3894; 3895,1; 3896,1

al-Yazdī = 'Abdullah b. Šihābuddīn Ḥusayn al-Yazdī
Yūsuf b. 'Abdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān: 3928,1; 3928,2

Z

az-Zamaḫšarī = Abū al-Qāsim Ğārullah Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad az-Zamaḫšarī
Zaynī-zāde = Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī
Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullah b. Abī Bakr al-Azharī: 3775; 3776; 3777; 3778,1; 3779,1; 3848,3; 3857,4; 4115,1
az-Zinğānī = 'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zinğānī

INDEKS PREPISIVAČA

Ā, A, ʻA

ʻAbdulğabbār b. Ġāzī: 4112
ʻAbdulkamāl Ismāʻīl b. al-ḥāğğ Walī at-Trāwnīkī (iz Travnika): 4200
ʻAbdullah al-Azharī: 4070
ʻAbdullah b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. ʻAbdullah: 4138
ʻAbdullah b. mullā Ḥusayn: 4163
ʻAbdullah b. mullā Ḥusayn Pirī: 4191,1; 4191,2
ʻAbdullah b. munlā Ṣāliḥ Ḥromić: 4043
ʻAbdullah an-Naẓarī b. al-ḥāğğ Aḥmad al-Ġazġanī al-Būrakī (?): 3773,2
ʻAbdullah b. Ṣāliḥ b. Aḥmad Šaḥmānī: 3964,2; 3964,3
ʻAbdullah b. Šaʻbān: 3790,1
ʻAbdulqādir b. Aḥmad b. Ḥasan al-Ḥanafī: 3751
ʻAbdulqāhir b. Muṣṭafā b. Ismāʻīl b. ... (?): 3758
ʻAbdurraḥīm (?) b. Ḥusayn: 4042
ʻAbdurraḥmān al-Blagāyī (iz Blagaja): 4019
ʻĀbid ʻUmar Ḥūğik iz sela Nahvijavica kod Čelića: 4198
Abū Bakr b. Ḫalīl b. Ḥamza b. ... (?): 4084,2
Aḥmad b. ʻAlī Sarāyī (iz Sarajeva): 3999
Aḥmad b. al-ḥāğğ ʻAbdulkerim aš-Šāfiʻī: 3857,1; 3857,2; 3857,3; 3857,4; 3857,5; 3857,6
Aḥmad b. Ibrāhīm: 3996,7
Aḥmad b. Ibrāhīm: 4193,1; 4193,2; 4193,3
Aḥmad b. Muḥammad: 3888
Aḥmad b. Muḥammad al-Mūstāri (iz Mostara): 3945,2
Aḥmad b. Nāṣiruddīn b. ʻAlī Baqāʻī-zāde (?): 3766
Aḥmad b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Busnawī iz grada-tvrđave Kušlat kod Srebrenice: 3701
Aḥmad b. Ṣāliḥ Naratwalī (iz doline Neretve): 4162
Aḥmad b. Yūnus: 3957
Aḥmad Zihnī: 3778,1; 3778,2; 3778,3
Alajbegović, Ḥāmid b. Ḥusayn-beg iz Mostara: 4156
Alajbeg-zāde Ḥāmid b. Ḥusayn-beg iz Mostara: 4156
ʻAlā b. Muḥammad al-Ğušamī: 3720
ʻAlī b. ʻAbdulġanī: 3847,1; 3847,2; 3847,3
ʻAlī b. Aḥmad b. Salīm al-Quṣaybī: 3759
ʻAlī b. Aḥmad b. Yūsuf: 3924,1; 3924,2

'Alī b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn: 3852
'Alī b. Ḥasan: 3831,1; 3831,2
'Alī b. Ḥasan b. Safarī al-'Izzī: 3926
'Alī b. Ḥusayn: 4014
'Alī b. Ibrāhīm: 3716,1
'Alī b. Ibrāhīm: 4065
'Alī b. Ibrāhīm b. Ḫiḍr: 4015
'Alī b. Iliyās: 4064
'Alī b. Isḥāq b. Ḥasan b. Yaḥyā: 3918
'Alī b. Ismā'īl: 4081
'Alī b. Muṣṭafā: 3745,1; 3745,2; 3745,3; 3745,4; 3745,5

B

Badī' b. Ḥasan b. Abī Ṭālib ... (?): 4113
Bāqī b. Aḥmad Ġūmāš: 3858
Bint Muṣṭafā b. 'Abdil'azīz b. šajḫ al-islām Muḥammad Sa'duddīn: 4100
Bistriǧī, Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Meḥmed b. Ibrāhīm Bistriǧī: 3945,3

D

Dāniyāl b. Muḥammad Vegara iz Blagaja: 3705
Darwīš Muḥammad: 4036

Đ

Đulbija, Abdullatif, muftija iz Ulcinja: 4204,1; 4204,2

E

Efica, Ḥasan b. 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ-efendī b. al-ḥāǧǧ 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ 'Alī Efica: 3933

F

Fočaković, Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan-beg al-Fūčawī-zāde: 4020

Ǧ, Ġ

Ǧa'far Ṣādiq: 4197
al-Ǧalīl b. Ḥasan: 3892
Ǧamāluddīn b. Muḥammad b. Baktūn: 3748

H, Ḥ, Ḫ

al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā: 4055
Ḥāǧǧī Muṣṭafā ... (?) : 3891
al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī Qūtlūwī al-Mūstārī (iz Mostara): 3736,1; 3736,2; 3736,3
Ḫalīl b. Aḥmad: 4185
Ḫalīl b. Luṭfullah: 3927
Ḫalīl b. Muḥammad b. Qulender: 3797,1; 3797,2
Ḫalīl b. Yūsuf: 4059
Ḥasan b. Ādam an-Niqšakawī (iz Nikšića): 4186
Ḥasan b. Ḏūlfiqār: 4016
Ḥasan b. Ḥasan b. Yūnus iz sela Ljubuča: 4129,1; 4129,2; 4129,3
Ḥasan b. Ḥusayn: 3973,1
Ḥasan b. Maḥmūd: 3874,1; 3874,2

Ḥasan b. Muḥammad Qapuǧi-zāde: 3812
Ḥasan b. 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ-efendī b. al-ḥāǧǧ 'Uṯmān b. al-ḥāǧǧ 'Alī Efica: 3933
Hazadžić (?) Oġlu mullā Muṣṭafā-efendī iz sela Karaula kod Travnika: 4121
Ḥiǧāzī b. Manṣūr b. 'Alī: 3775
Hodžić, Osman iz sela Dobrnja: 4198
Ḥromić, 'Abdullah b. munlā Ṣāliḥ: 4043
Ḥusayn b. 'Alī: 3908
Ḥusayn b. Ḥamza b. Naṣūḥ: 3764
al-Ḥusayn b. Muḥammad: 3696,3
al-Ḥusayn b. Muḥammad: 3704
Ḥusayn b. Muḥammad: 3717

I

Ibn 'Alī al-Bawlawī an-Naǧwī an-Nazdī: 3811
Ibn Muṣṭafā Aḥmad, softa u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru: 4143
Ibrāhīm b. 'Alī: 3724
Ibrāhīm b. 'Alī potomak javnog vaiza Benlī Muṣṭafā-efendije: 3755
Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Oruč: 3903
Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl b. 'Alī: 3862
Ibrāhīm b. Kiwān: 3923,1; 3923,2
Ibrāhīm b. Muḥammad: 4065
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī (iz Prusca): 3943
Ibrāhīm, softa Koski Meḥmed-pašine medrese: 3731
Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī al-Muskirī (iz Mostara): 3932
Ibrāhīm b. 'Umar ar-Razmī (?): 3798
Ibrāhīm b. Yūsuf: 4171
'Īsā as-Salafī: 3761
Ismā'īl b. Ibrāhīm: 3833,1
Ismā'īl b. Muḥammad: 3996,1; 3996,2; 3996,3

J

Jesenković, Muḥammad b. Ṣāliḥ Yesenčī-zāde (?): 4167

K

Kajtaz, Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Qaytās-zāde: 4154
Kapetanović, Muṣṭafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešnelī (iz Tešnja): 3990,1; 3990,1; 3990,2; 3990,3; 3990,4
Karabeg-zāde, Muḥammad b. Muḥammad Spāhī iz Mostara: 3870,1
Kotlo, al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī Qūtlūwī al-Mūstārī (iz Mostara): 3736,1; 3736,2; 3736,3

M

Maḥmūd b. Sulaymān al-Kafawī: 4021
Maqṣūd b. Ḥusayn b. Sulaymān: 3716,2

Muftić, Maḥmūd Ḥāmid al-Uborčawī iz Oboraca kod Donjeg Vakufa: 4152

muftija Abdullatif Đulbija iz Ulcinja: 4204,1; 4204,2

Muftī-zāde Maḥmūd Ḥāmid al-Uborčawī iz Oboraca kod Donjeg Vakufa: 4152

Muḥammad: 3809

Muḥammad: 3961

Muḥammad ... (?): 4199,2

Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān: 3746, 3747

Muḥammad b. Aḥmad: 4196

Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Qayṭās-zāde: 4154

Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥanafī b. učenik mullā Burḥāna al-Harawīja: 3742

Muḥammad b. ʻAlī: 3725

Muḥammad b. ʻAlī: 3959

Muḥammad b. al-Āmasī: 3724

Muḥammad Badruddīn b. Aḥmad al-Maʻarrī: 4115,1; 4115,2

Muḥammad b. Dūrmiš aṣ-Ṣaruḫānī: 4006

Muṣammad-efendī b. munlā Amīn Sardār zāde (Serdarević) b. Ḥasan āġā Sardār b. Muṣṭafā pāšā: 4122

Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad: 3799

Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Istolčawī (iz Stoca): 4088

Muḥammad b. Ḥusayn: 4151

Muḥammad b. Ḥusayn b. Ḫalīl al-Ḥamīdī: 3935,1; 3935,2

Muḥammad b. Ḥusayn Ljubuškalī (iz Ljubuškog): 4091

Muḥammad b. Ibrāhīm: 4024

Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kilidibaḥrī: 3979,1

Muḥammad b. Ismāʻīl: 3928,1; 3928,2

Muḥammad b. Muḥammad: 3853

Muḥammad b. Muḥammad: 3975,2; 3975,3; 3975,4

Muḥammad b. Muḥammad Spāhī Karabeg-zāde: 3870,1

Muḥammad b. Muṣṭafā: 3867,1; 3867,2; 3867,3

Muḥammad b. Muṣṭafā iz Sarajeva: 3876,1; 3876,2

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusāmuddīn: 3823,1; 3823,2

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd b. ʻAlī al-Kašfī iz Mostara: 4002

Muḥammad Nāẓim: 4169,1; 4169,2

Muḥammad al-Qādī al-Baydāwī: 3702

Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Meḥmed b. Ibrāhīm Bistrīġī: 3945,3

Muḥammad b. Ṣāliḥ Yesenčī-zāde (?): 4167

Muḥammad Salīm, rezervni vojni pisar u Sarajevu: 4184

Muḥammad Taǧuddīn b. ʻAbdura'ūf al-Munāwī, potomak šayḫ al-islāma Šarafuddīn Yaḥyā al-Munāwī al-Ḥadādīja: 3819,1

Muḥammad b. ʻUṯmān: 3835,1

Muḥammad b. ʻUṯmān ʻAṭṭārī: 3962

Muḥammad b. ʻUṯmān al-Mūstārī (iz Mostara): 3807

Muḥammad b. Yazīd b. ʻAlī: 4097

Muḥammad b. Yūsuf: 3936

Muḥammad b. Yūsuf Fūyničawī Čalabī al-Būsnawī (iz Fojnice): 3710,2

Muḥammad b. Yūsuf b. aš-šayḫ Bāyazīd b. aš-šayḫ Naẓar: 4096,2

Munlā ʻAlī: 3837,1; 3837,2

Munlā Ḫayrullah b. Muṣṭafā: 4179

Munlā Muḥammad: 4134

Munlā Muḥammad u medresi u Beogradu: 4205,3

Munlā Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Aḥmad Zirā'ī: 3727

Mūsā: 3906

Mūsā b. Ḥusayn: 3729

Muṣṭafā: 3988,1; 3988,2

Muṣṭafā b. ʻAbdullah al-Busnawī al-Balgradčikli (iz Konjica): 4160

Muṣṭafā b. Aḥmad: 3756

Muṣṭafā b. Aḥmad-āġā Qapudān-zāde Tešneli (iz Tešnja): 3990,1; 3990,1; 3990,2; 3990,3; 3990,4

Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde iz Čajniča: 4133,1; 4133,2; 4133,3; 4133,4; 4133,5; 4133,6

Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Ṭarqala (?): 3968,1; 3968,2; 3968,3

Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Raǧab: 4035

Muṣṭafā b. Ḥasan: 3993,1; 3993,2; 3993,3

Muṣṭafā b. Ḥasan b. Aḥmad: 4022

Muṣṭafā b. Ḥusayn al-Mūsawī al-Darrāǧ al-Karbalā'ī: 4118

Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 3894

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Fočawī (iz Foče): 3848,3

Muṣṭafā b. Ismāʻīl: 3773,1

Muṣṭafā Muḥammad: 4135

Muṣṭafā b. Muḥammad Ṣāliḥ iz Čajniča: 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4

Muṣṭafā b. Pīr Aḥmad: 3846

Muṣṭafā b. Rustam: 3851

Muṣṭafā b. Ṣāliḥ: 3986,1; 3986,2; 3986,3

Muṣṭafā b. Šaʻbān b. Ibrāhīm: 4033

Muṣṭafā b. Tāǧuddīn Iliyās: 3757,2

Muṣṭafā b. ʻUmar: 3963

Muṣṭafā b. ʻUṯmān: 4119

Muṣṭafā b. Yūsuf: 3925,1

Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī (iz Mostara): 3735

Mutevelić, Mutavallī-zāde Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad as-Sarāyī (iz Sarajeva): 4086,1; 4086,2

N

Nūḥ b. Aḥmad b. ʻAlī iz Bijelog Polja: 3802,3

Nūḥ b. Ḥusayn al-Qasṭamūnī: 3760

O

Omerhodžić, Abid iz sela Nahvijavica kod Čelića: 4198
Opijač, Ibrāhīm b. aš-šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mūstārī al- Muskirī: 3932
Oruč, Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Oruč: 3903
Osman Hodžić iz sela Dobrnja: 4198

P

Požegija, Ṣāliḥ b. 'Alī al-Pūžagawī iz Sarajeva: 3916
Pruščak, Ibrāhīm b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī (iz Prusca): 3943

Q

Qāsim Abī Ġāli' b. Mullā Amīr Aḥmad b. Ḫusraw b. Ḫawāǧa: 3942

R

Ramaḍān b. Aḥmad: 3972,1; 3972,2; 3972,3

S, Ṣ

Ṣādiq b. Bālī: 3733,1; 3733,2
Ṣādiq b. Ḥusayn: 4090
Ṣāliḥ b. 'Alī al-Pūžagawī: 3916
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad al-Busnawī: 4074
Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan-beg al-Fūčawī-zāde: 4020
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al-Būsnawī: 4062
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić: 4155
Ṣāliḥ b. Nūḥ: 4168,1
Ṣāliḥ b. Sayfī Muḥammad aṭ-Ṭatliǧawī (iz Pljevalja): 3721
as-Sarāyī: 3769
as-Sayyid Ismā'īl: 3856
as-Sayyid Muḥammad b. Ġaur (?) iz Beograda: 3805,2
as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif: 4008
Selimović, Muṣṭafā b. Faḍlullah Salīm-zāde iz Čajniča: 4133,1; 4133,2; 4133,3; 4133,4; 4133,5; 4133,6
Serdarević, Muṣammad-efendī b. munlā Amīn Sardār zāde b. Ḥasan āġā Sardār b. Muṣṭafā pāšā: 4122
Sinān b. 'Umar: 3706,1
soḫta 'Abdulmu'min: 3883
soḫta Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara): 4202,1; 4202,2; 4202,3; 4202,4; 4202,5; 4202,6
soḫta Raǧab b. Muḥammad: 4105
sohta Ṣāliḥ b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara): 4026
soḫta Salīm b. Muḥammad al-Mūstārī (iz Mostara): 4030
Sulaymān: 4056
Sulaymān b. Ayyūb-ḫawāǧa iz Mostara: 4145
Sulaymān b. Muḥammad: 3709,1
Sulaymān b. Muḥammad: 3911
Sulaymān b.Yūsuf: 3877,2

Š

Ša'bān b. Nasīmī al-Balawī: 3944,1; 3944,3; 3944,4; 3991,1; 3991,3; 3991,4

Šarīf Muḥammad: 4011
aš-Šayḫ Muḥammad b. Aḥmad: 4172
aš-Šayḫ Muṣṭafā: 4139
aš-Šayḫ Muṣṭafā: 4137; 4139; 4142; 4143; 4145
aš-Šayḫ 'Uṯmān: 4140,1; 4140,2
aš-Šayḫ Ya'qūb b. Walī aš-šayḫ b. Murād b. ... (?) : 3712
Šemić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 4155

Ṭ

Ṭāhir b. Mūsā b. Rasūl: 3901,1; 3901,2

U

'Umar: 3967,1
'Uṯmān b. Aḥmad: 3970,1; 3970,2; 3970,3
'Uṯmān b. Aḥmad al-Balgrādī (iz Beograda): 4127,1; 4127,2
'Uṯmān b. 'Alī b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ 'Alī al-Bābāwī: 4141
'Uṯmān b. Muḥarram: 4182,1; 4182,2; 4182,3; 4182,4; 4182,5; 4182,6
'Umar b. Ibrāhīm: 3814,1; 3814,2
'Umar b. Mamī: 3714
'Umar b. Sulaymān an-Nidā'ī: 4068
'Uṯmān b. Ḥasan u Čajniču: 3937
'Uṯmān b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā Nawasīnī (iz Nevesinja): 3878,1; 3878,2; 3878,3; 3878,4; 3878,5

Y

Yaḥyā b. Nūrullāh iz Sarajeva iz džemaata Iplidžik u Sarajevu: 3840
Yūsuf b. 'Abdullah: 4098

Z

Zāqī-zāde Ṣāliḥ al-'Ābidīn Istolčawī-zāde (iz Stoca): 3786

INDEKS VAKIFA I VLASNIKA

A, ʻA

ʻAbduhu ʻAbdulbāqī al-ʻIlmī: 3763
Abdukić, Salih: 4162
ʻAbdulbāqī Muḥammad: 3999
ʻAbdullah b. ... (?): 3764
ʻAbdullah b. Aḥmad-efendī Qarazāde iz Gornjeg Vakufa: 3929,1
ʻAbdullah b. Ḥasan b. al-ḥāğğ Ḥusayn al-Mūstārī: 4019
ʻAbdullah b. Ibrāhīm: 4051
ʻAbdullah b. Ibrāhīm: 4186
ʻAbdullah b. Aḥmad Qanṭamīrī-zāde = Kantamirija, ʻAbdullah-efendī
ʻAbdullah b. mullā Ḥusayn Pirī: 4163
ʻAbdullah b. Sulayman Odunğī-zāde: 3805,1
ʻAbdulqādir b. Aḥmad: 3751
ʻAbdulqādir b. al-ḥāğğ Aḥmad: 3844
ʻAbdurraḥmān: 3760
ʻAbdurraḥmān Ḥalabī: 4101
ʻAbdurraḥmān b. Nuʻmān Maylī: 3895,1
ʻĀbī b. Muḥammad: 3854
Abū Bakr: 3861
Aganagić, Muhamed-aga: 3788,1; 3967,1; 4134; 4168,1; 3967,1; 4134; 4168,1
Aḥmad: 3795,1
Aḥmad: 4112
Aḥmad-āğā, nadzornik carskog harema iz Mostara: 3942; 3998
Aḥmad ʻĀṣim b. Muḥammad Mutawallī-zāde = Mutevelić, Aḥmad ʻĀṣim b. Muḥammad Mutawallī-zāde
Aḥmad ʻAtā-zade: 3852
Aḥmad Durmiš-zāde iz Istanbula: 3818
Aḥmad-efendī b. Ġāšī: 4130,1
Aḥmad Fawzī: 3759
Aḥmad b. al-ḥāğğ Faḍlullah, penzionisani kadija u Strumici: 3985,1
Aḥmad b. Ḥasan: 4058
Aḥmad b. Ḥusayn: 3929,1
Aḥmad b. Ḥusayn al-Mūstārī: 4202,1
Aḥmad b. Ḫusraw: 4068
Aḥmad Izeničeli (iz Zenice): 3844
Aḥmad b. Muḥammad: 3761
Aḥmad b. Muḥammad Čauš-zāde: 3810,1

Aḥmad b. Muḥarram Fāyī-zade = Fajić, Aḥmad b. Muḥarram Fāyī-zade

Aḥmad, muftija u Mostaru: 3908; 4051

Aḥmad b. Muṣṭafā muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi: 3741; 3748; 3762; 3798; 3850; 3899; 4077; 4094,1

Aḥmad Rif‘at b. Muḥammad b ‘Alī b. Muḥammad: 4072

Aḥmad b. as-Sayyid ‘Alawī al-Ḥusaynī: 3757,1

Aḥmad b. ‘Umar al-Mūstārī: 3800

Ahmed-efendī Burek = Burek, Ahmed-efendī

dr. Ahmed Tuzlić = Tuzlić, dr. Ahmed

‘Alī ‘Abduhu Muḥammad: 3752

‘Alī Busnawī: 3819,1

‘Alī-efendī Zāgorī: 4019

‘Alī b. Ḥasan: 3831,1

‘Alī b. Ḥasan al-Mūstārī Ǧābī = Džabić, ‘Alī b. Ḥasan al-Mūstārī Ǧābī

‘Alī b. Naṣūḥ az-Zarniǧānī iz Istanbula: 3951

‘Alī b. ‘Uṯmān: 3893

Arapčik-zāde, Sulaymān b. Muḥammad: 4006

‘Ārif Muḥammad: 3722

‘Aṣim-efendī Muftī-zade = Muftić, ‘Aṣim-efendī

B

Bekir-efendī: 4011

Bešlagić, Muhamed-efendī: 4007

Bojić Ḥasan-efendī: 3730; 3812; 3842; 3843; 3935,1; 4016; 4132,1; 4147; 4176

Bōyo-zāde Ḥasan-efendī = Bojić Ḥasan-efendī

Bukvić, Hasan Muhamed (Mehmed) Hidajet iz Prijepolja: 3803

Busnawī Aqowali (iz Bijelog Polja) Muḥammad b. Ḥaydar-beg: 4080

al-Būsnawī al-Mūstārī: 4029,1

Buturović, Derviš, šeriatski sudija u penziji iz Sarajeva: 4005

Burek, Ahmed-efendī: 3855

C

Cvrčak Ahmed-efendija, imam iz Domislice kod Novog Šehera: 3905

Č

Čaršimamović Muhamed: 3837,1; 4002; 4172

Čelić, Alī: 4091

Čokić Ibrāhīm-aga al-Busnawī: 4090

D

Dāg-zāde ‘Alī-aġa oġlu (Alijagić) Ṣāliḥ-beg: 3764; 4124

Darwīš Muṣṭafā b. ‘Uṯmān: 3744

Darwīš Nūḥ b. Arslan iz Donjeg Vakufa: 3910

Defterdarević Sulejman-beg: 3787,1

Đ

Đulbija, Abdulatif-efendija, muftija iz Ulcinja: 4204,1

Đumišić = Sīm-zāde

DŽ

Džabić, ‘Alī b. Ḥasan al-Mūstārī Ǧābī: 3918

Džabić, ‘Umar-efendī: 3918

Dženetić Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā‘īl-beg: 3721; 3764; 3827; 3871,1; 3878,1; 3913; 3926; 3954; 3995,1; 4003; 4037; 4124

Džinić ‘Abdulbāqī-efendī: 3758; 3780; 3821,1; 3898; 3914; 3999

E

Elči Ibrahim-paša: 3716,1; 3720; 3733,1; 3738; 3806; 3815,1; 3866,1; 3880,1; 3885; 3895,1; 3897; 3899; 3907; 3920; 3921; 3929,1; 3941; 3944,1; 3947; 3956; 3959; 3974,1; 3975,1; 3983,1; 3987,1; 4028; 4033; 4054; 4055; 4065; 4071; 4096,1; 4097; 4101; 4120; 4221; 4125; 4127,1; 4137; 4140,1; 4146; 4188; 4200

Enis Muftić = Muftić, Enis

F

Faḍl b. Aḥmad al-Mūstārī, muderris u Travniku: 3928,1

Fajić, Aḥmad b. Muḥarram Fāyī-zade 3862

Fayḍullah Hādī-zāde: 4052

G, Ġ, Ǧ

Ǧa‘far-āġā b. ‘Umar-āġā: 3865

Galib-paša Stočević: 3767

Ǧannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā‘īl-beg = Dženetić Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā‘īl-beg

Garčević, Muhamed F.: 4024

Ǧīno-zāde ‘Abdulbāqī-efendī = Džinić ‘Abdulbāqī-efendī

Ǧumhūr Muḥammad-efendī: 3743; 3932

H, Ḥ, Ḫ

Hadžić, Ṣāliḥ Nūrī al-Ḥāǧǧī-zāde Ibrāhīm al-Busnawī al-Balgradčiklī (iz Konjica): 4060

Hadžihusejnagić, Aḥmad-efendī b. ‘Alī-aġa: 4189,1

Hadžijusupović, munla Alija: 3986,1

Hadžišehić Salihaga: 3986,1

hadži Mujaga Mehremić = Mehremić, hadži Mujaga

al-Ḥāǧǧ ‘Abdullah: 3952

al-Ḥāǧǧ ‘Abdullah: 3961

al-Ḥāǧǧ ‘Abdullah b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā: 3713

al-Ḥāǧǧ ‘Abdulqādir: 3934

al-Ḥāǧǧ Abū Bakr-beg b. ‘Uṯmān-kapetan: 3811

al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Murtaḍā Roznāmeǧi: 3898

al-Ḥāǧǧ Aḥmad, muderris: 3745,1; 3748

al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendī iz Gračanice: 3701; 4115,1

Ḥağğī ʻAlī: 4018
Ḥağğī Ḥusajn: 3891
al-Ḥağğ Ibrāhīm: 4022
al-Ḥağğ Ibrāhīm b. ... (?): 3999
Ḥağğī Munlā-efendī: 4137
al-Ḥağğ Ismāʻīl: 3873,1
al-Ḥağğ Muḥammad: 4105
al-Ḥağğ Muḥammad-paša: 3907
al-Ḥağğ Muḥammad-paša: 3975,1
al-Ḥağğ Muṣṭafā: 3760
al-Ḥağğ Muṣṭafā: 4012
al-Ḥağğ Muṣṭafā: 4089
al-Ḥağğ Muṣṭafā, kadija: 3927
al-Ḥağğ Muṣṭafā, kadija: 4073,1
al-Ḥağğ Muṣṭafā-āġā, dvorski aga iz Mrkonjić Grada: 3889
al-Ḥağğ Muṣṭafā al- Balgrādī: 3820
al-Ḥağğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muḥammad: 3895,1
al-Ḥağğ Muṣṭafā, kadija: 3754
al-Ḥağğ Muṣṭafā, kadija: 3766
al-Ḥağğ Muṣṭafā, kadija: 3817
al-Ḥağğ Muṣṭafā al-Qāḍī: 3746, 3747
al-Ḥağğ Sayyid Muṣṭafā: 3972,1
al-Ḥağğ ʻUbaydullah Zuhdī: 3745,1
Ḫālid b. Ṣāliḥu Istulčawī: 3805,1
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Ḥarsaklī: 3696,1; 3729; 3739; 3953; 4117; 4192,1
Ḥamza Muʻallim-zāde: 3926
Hasagić, Nūrī: 3792,1
Ḥasakī Muḥammad-āġā Oġlū ʻAbdulbāqī Muḥammad: 389
Ḥasan b. ʻAlī: 3744
Ḥasan b. Ādam an-Niqšakawī (iz Nikšića): 3935,1
Hasandedić, Hivzija: 4150; 4154
Ḥasan b. Ḥusayn: 4202,1
Ḥasan b. Zaynuddīn: 4113
Ḥifḍī ʻAbdurraḥmān: 3927
Hodža Ali Numan: 3797,1; 3823,1; 3981,1
Hromić, Salih-efendi: 3699; 3760; 3826; 3860; 3877,1; 3910; 3923; 4014; 4040; 4049; 4058; 4106
Hromić, Ṣāliḥ ʻIzzat-efendī Hromo-zāde: 3777
Ḥromić, munlā Ṣāliḥ b. ʻUbayd Ḥawāğa: 4043
Hrōmo-zāde Ṣaliḥ-efendī = Hromić, Salih-efendi
Ḥusayn b. ʻAbdilkarīm: 4080
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde: 4148
Ḥusayn b. ʻAlī: 3813
Ḥusayn b. ʻAlī: 3908
Ḥusayn Būsnawī: 4099
Ḥusayn b. Ḥasana: 4044
Ḥusayn b. Ismāʻīl: 3935,1
Ḥusayn b. Naṣḥ: 3895,1

I

Ibn Ḫalīl: 4099
Ibrāhīm al-ḥāğğ Muḥammad-āġā-zāde (Muhamedagić): 3765
Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Muṣṭafā Bāqir-zāde: 3800
Ibrāhīm b. Ḥusayn, kadija: 3816,1

Ibrāhīm b. Ḥusayn al-Mūstārī (iz Mostara): 3862
Ibrāhīm b. Manṣūr: 4051
Ibrāhīm Naʻīm: 3840
Ibrāhīm-paša iz Počitelja: 3939
ʻImāratī-zāde Ğābī Muḥammad: 3709,1
Ismāʻīl b. ʻAbdullah Kūr ʻAlī Aġā-zāde: 4206,1
Ismāʻīl b. Darwīš: 4068
Ismāʻīl b. Waliyyuddīn: 4052
Ispužlī, al-ḥāğğ Ibrāhīm-āġā b. Islām: 3739; 3953; 4117; 4192,1
ʻIzzat Ṣāliḥ: 3860; 4106
ʻIzzat Ṣāliḥ, razrijeśeni kadija iz kadiluka Akčeḥiṣār i Tirana: 4058

K

Kadić, Muhamed Enveri: 3723,1; 3962
Kajtaz, ḥāğğī ʻĀrif-efendī; 4084,1
Kamāluddīn: 3898
Kantamirija, ʻAbdullah-efendī: 4038; 4085
Kapić (Qāpī-zāde), Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 4091
Karađoz-beg: 3715,1; 3722; 3735; 3751; 3752; 3763; 3781,1; 3800; 3828,1; 3839,1; 3854; 3856; 3861; 3917; 3918; 3932; 3993,1; 3997,1; 4047; 4113; 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4; 4143; 4149; 4157; 4190,1; 4113; 4143; 4190,1; 4203
Kasumagić, h. Memiš-aga: 3765; 3883; 3886; 3952; 3961; 4074; 4161; 4180
Korkut, Besim: 4021
Kozaragić Mustafa: 3740
Kreso-zāde Ṣāliḥ-efendī: 3719
Kurt, Muhamed Ševket-efendija: 3852; 4059; 4060

L

Lubineli (iz Ljubinja) Nūrī Uṯmān b. Muṣṭafā: 3855

M

Maḥmūd Fayḍī al-ʻImādī: 3816,1
h. Mahmud Hamdi: 3740
Maḥmūd, kadija: 4144
Mehremić, hadži Mujaga: 3838,1
Mehremić, ʻUṯmān b. Mustafā: 3696,1; 3729
h. Memiš-agā Qāsım-agā-zāde = Kasumagić, h. Memiš-aga
Merdžanić, Idriz: 4205,1
Muftić, ʻAṣim-efendi: 4021
Muftić, Enis: 3782; 3855; 3912; 4007; 4044
Muftić, Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muḥammad Muftī-zāde, muftija i mederis u Travniku: 4101
Muftić, Salim-efendija: 3799; 3984,1; 4068
Muhamed-aga Aganagić = Aganagić, Muhamed-aga
Muhamed Čaršimamović = Čaršimamović Muhamed
Muḥammad ... (?): 3998
Muḥammad ... (?): 4072

Muḥammad b. Aḥmad: 3788,1
Muḥammad Amīn: 4112
Muḥammad Amīn al-Qārṣī: 4072
Muḥammad 'Azīz: 4072
Muḥammad-efendī as-Sarā'ī (iz Sarajeva): 4185
Muḥammad Faqīh: 3879,1
Muḥammad Ǧalāluddīn b. 'Umar Waḥīd 'Āṭif-zāde: 4148
Muḥammad Ǧalāluddīn Waḥīd-zāde: 4148
Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad, muderris: 3745,1
Muḥammad Ḥāǧib-zāde: 4040
Muḥammad Ḥamdī: 4072
Muḥammad b. Ḥasana: 3819,1
Muḥammad Ḥilmī: 4128,1
Muḥammad b. Ḥusayn: 4067
Muḥammad b. Ḥusayn: 4169,1
Muḥammad b. Ibrāhīm: 4002
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrahim al-Busnawī iz Sarajeva: 3951
Muḥammad b. Ismā'īl al-Palanqāwī (iz Palanke): 3853
Maḥmūd, kadija: 4169,1
Muḥammad b. Maḥmūd; 3929,1
Muḥammad b. Maḥmūd al-Busnawī: 3924,1
Muḥammad b. Muḥammad aš-Šāmī: 3800
Muḥammad, muftija u Travniku: 3853
Muḥammad Nu'mān b. 'Abbās: 3980,1
Muḥammad Ṣafwat b. al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī: 4022
Muḥammad b. Sa'īd: 4059
Muḥammad Sa'īd Ḫayrī-zade: 4074
Muḥammad b. Ṣāliḥ: 4040
Muḥammad Ṣidqī b. al-ḥāǧǧ Darwīš-efendī Goraždali: 3709,1
Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fāḍil b. Aḥmad b. Nūḥ b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūstārī (iz Mostara), muderis u Travniku: 4029,1
Muḥammad, vaiz u Velikoj džamiji: 4073,1
Muhamed Ševket-efendija Kurt = Kurt, Muhamed Ševket-efendija
Muidović, dr. Munib: 3873,1; 3979,1; 4107,1; 4181
Mujagić Ćamil, šerijatski sudija: 3705
Mullā 'Alī: 3851
Mullā Ayyūb: 4139
Mullā Ḥusayn al-ḥāǧǧ Muṣṭafā: 3854
Mullā Mūsā: 3789,1
Munlā 'Alī: 3837,1
Munlā Alija Hadžijusupović = Hadžijusupović, munla Alija
Munlā 'Alī b. 'Abdullah: 3803
Munlā Began: 4104
Munlā Muḥammad: 3927
Munlā Muḥammad b. 'Alī: 3927
Munlā Mūsā: 3706,1
Munlā Mūsā: 4082
Munlā Muṣṭafā, muderis u kasabi Počitelj: 4051
Munlā Ṣāliḥ: 3986,1

Munlā Ṣāliḥ b. Ḥusayn efendī iz Rogatice: 3915
Munlā 'Umar ... (?): 4205,1
Munlā Wirǧānī (?) Muḥammad-efendī: 3769; 4026
Muslibegović, Muhamed Emin: 3726; 4061; 4103
Muṣliḥuddīn ... al-Qāḍī-zāde iz Bagdada: 4097
Muṣṭafā b. 'Alī: 4115,1
Muṣṭafā-efendī: 4102
Muṣṭafā-efendī, muderris: 3744
Muṣṭafā-efendī Sarayli-zāde (Sarajlić): 4149
Muṣṭafā b. Fawzī Aḥmad-efendī: 3759
Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Ismā'īl: 3873,1
Muṣṭafā b. Ḥasan as-Sarā'ī (iz Sarajeva): 4185
Muṣṭafā b. Muḥammad: 3840
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl Mūku-zāde (?) iz Mostara: 3763
Muṣṭafā b. Muḥammad an-Nāsilǧī: 4080
Muṣṭafā softa iz Stoca: 3744
Muṣṭafā Šawqī: 3783
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mūstārī (Mustafa Ejubović): 4047; 4083,1; 4113
Mutevelić, Aḥmad 'Āṣim b. Muḥammad Mutawallī-zāde: 3795,1; 3857,1; 4086,1; 4159; 4166,1
Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir-efendī: 3713; 3714; 3737; 3778,1; 3844; 3943; 3949; 3958; 4056; 4013
al-Muẓaffarī, 'Abdullah b. Ḥusayn: 4056
al-Muẓaffarī, Ibrāhīm b. 'Abdullah: 4056

N
Nu'mān b. Muḥammad-efendī, Čarši-imām iz Zenice: 4002
Nūrika al-ḥāǧǧ Ḥasan-efendī al-Gradačawičawī (Gradaščević): 3849,1

O
Odbor Islamske zajednice Trebinje: 3784
Odbor Islamske zajednice Stolac: 3891
Odbor Islamske zajednice Mostar: 3901,1; 4046; 4083,1; 4156; 4157
Oğlu Muḥammad-efendī, glavni imam u 'Uṯmān-begovom džemaatu u Travniku: 4127,1
Omerdić, Muharem: 4027; 4170,1
Osman Asaf Sokolović = Sokolović, Osman Asaf
Osman Šehdi = Šehdi, Osman
Osman-efendi: 3833,1

P
Paša-zāde b. al-ḥāǧǧ 'Abdī-beg: 3979,1
Pašo al-ḥāǧǧ 'Abdullah b. al-ḥāǧǧ Aḥmad: 4148
Pīr Muḥmmad: 4080
Pruščak, Aqḥiṣārī (Uskupyawī) Ḫayrī-zāde al-ḥāǧǧ 'Umar-efendī: 3702; 3732; 3859; 4000; 4057; 4160

Požegija, munlā Muṣṭafā b. Šayḫ Ṣāliḥ-efendī al-Pūžagawī: 3916

R

Radowalī soḫta mullā Ibrāhīm: 4086,1

Rağab b. Ḥusayn al-Qaraḥiṣārī: 3976,1

Ramaḍān ... (?): 4059

Resulbegović Ismail Hakkija: 3804; 4136

Riḍwān b. 'Abdurra'ūf: 3863

Rušdić, Mustafa-efendija: 4195,1

S, Ṣ

Sa'īd-efendī: 4203

Ṣāliḥ: 3760

Ṣāliḥ al-Busnawī: 4141

Ṣāliḥ 'Izzat-efendī Hromo-zāde = Hromić, Ṣāliḥ 'Izzat-efendī Hromo-zāde

Ṣāliḥ b. al-ḥāfiẓ al-ḥāğğ Aḥmad-efendī Kalayğī-zāde (Kalajdžić): 3840

Ṣāliḥ 'Izzatī: 4040

Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 4091

Ṣāliḥ Nūrī al-Ḥāğğī-zāde Ibrāhīm al-Busnawī al-Balgradčiklī (iz Konjica) = Hadžić, Ṣāliḥ Nūrī al-Ḥāğğī-zāde Ibrāhīm al-Busnawī al-Balgradčiklī (iz Konjica)

Ṣāliḥ Rāġib b. Ṣun'ullah, pisar iz Sarajeva: 3799

Ṣāliḥ b. 'Uṯmān iz Počitelja: 3947

Salim-efendija Muftić = Muftić, Salim-efendija

as-Sayyid Abū al-Qāsim: 4005

as-Sayyid Muḥammad 'Azīz al-Ḥusaynī: 3851

as-Sayyid Muḥammad Sa'īd: 3790,1

Sayyid Nūrī Ḥasan b. aš-Šayḫ Sayyid Muḥammad: 3901,1

Sayyid Sa'duddīn Šākir... (?): 3895,1

Sayyid Sulaymān Rā'if-efendī: 3745,1

As-Sayyid 'Uṯmān b. Sayyid 'Abdullah Qāḍī'asker u Anadoliji: 3722

Selimovski, Emin: 3796,1

Serdarević, Muḥammad b. Amīn iz Zenice: 4135

Serdarević, Muhamed Seid: 4122

Sīm-zāde: 3703; 3713; 3737; 3747; 3768; 3769; 3778,1; 3809; 3814,1; 3844; 3927; 3949; 3958; 4056; 4182,1

Smajić, Muṣṭafā-efendī Ismā'īk: 4196

sohta 'Ālī al-Mūstārī: 4019

Sokolović, Osman Asaf: 3698,1; 3709,1; 3734,1; 3773,1; 3790,1; 3803; 3825; 3874,1; 3888; 3924,1; 3931; 3945,1; 4051; 4072; 4090; 4151; 4162; 4167; 4183,1; 4187; 4194; 3888; 3924,1;

Stočević, 'Alī-paša ('Alī Ġālib): 4079

Strnak al-ḥāğğ Muḥammad-efendī: 3891; 4006; 4196

Sulaymān b. Ayyūb: 4145

Suljikić, Hifzija: 4177

Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Dalīl-efendī: 3817; 4130,1

Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Waysīl-efendī as-Sarāyī: 3810,1; 3858

Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā: 3742; 3746; 3754; 3833,1; 3955; 4073,1; 4089; 4128,1; 4144; 4165

Š

Šahinović, Munir: 3908

Šākir-efendī Mu'īd-zāde: 4148

Šāmī-zāde (Šamić), Ṣāliḥ-efendī: 4087

Šamsuddīn al-Matīn al-Baqtāšī Uskuplālī: 3976,1

Šamsuddīn Muḥammad, bivši kadija u Halepu: 3898

Šayḫ al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī al-Grādčānīčawī = al-Ḥāğğ Halil-efendija iz Gračanice

aš-Šayḫ 'Umar b. aš-šayḫ 'Īsā: 3928,1

Šayḫ-zāde Muḥammad Amīn: 4169,1

Šehdi, Osman: 3697,1; 3724; 3729; 3739; 3745,1; 3749; 3753; 3759; 3774; 3775; 3805,1; 3818; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3925,1; 3992,1; 4011; 4039; 4048; 4052; 4059; 4080; 4092; 4110; 4112; 4115,1; 4153; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3992,1; 4011

Šemić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā; 4155

T, Ṯ

Ṯābit b. al-ḥāğğ Murād al-Busnawī: 3709,1

Tozkali ḥāfiẓ 'Umar-efendī: 4036

Tuzlić, dr. Ahmed: 3807

U

'Umar b. al-ḥāğğ Ilyās: 3712

'Umar b. Muḥammad ... (?): 3800

'Umar Zuhdī: 3702

Uskupyawī Ḫayrī-zāde al-ḥāğğ 'Umar-efendī = 535čak. Aqḥiṣārī Ḫayrī-zāde al-ḥāğğ 'Umar-efendī

'Uṯmān-efendī, muderis Sīm-zāde medrese u Sarajevu: 3703; 3809; 3814,1

'Uṯmān b. as-Sayyid Fayḍullah, muftija: 4013

'Uṯmān b. Muḥarram: 3892

Užičanin (iz Užica), Ḥasan-efendī: 4007

Y

Yaḥyā b. Muḥammad al-Malā'ī (?): 4113

Yaḥyā b. Zakariyyā: 3764

Yūsuf b. 'Abdullah: 4070

INDEKS MJESTA

(Naseljena mjesta, medrese, džamije, tekije, mektebi i dr.)

A, ʻA

ʻAbdulqādir-efendījina tekija u Istanbulu: 4042
Aḥmad-āġina medresa u Mostaru: 3942; 3998
Aḥmadiyya medresa u Erzurumu: 4096,1
Ajni-begov mekteb: 3696,1; 3729; 3739; 3953; 4117; 4192,1
Akčeḥiṣār: 4058
Akova = Bijelo Polje
Ali-pašina mahala (Sarajevo): 3805,1
Anadolija: 3722
Atmejdan medresa: 3786
al-Azhar: 3746; 3998

B

Bagdad: 4097
Bahurina sa Krupinom (?): 3702
Balgradčik = Konjic
Banja Luka: 3782; 3855; 3912; 4007; 4044; 4024; 4024
Bayram-ġāzīna medresa: 3925,1
Beograd: 3805,2; 4012
Beogradska medresa: 3805,2; 4205,3
Bihać: 4023
Bijelo Polje: 3802,3; 4080
Bijeljina: 3986,3
Blagaj: 4019
Biblioteka:
- -Gazi Husrev-begova biblioteka: 3706,1; 3707,1; 3708,1; 3712; 3725; 3741; 3748; 3750; 3762; 3793,1; 3798; 3802,1; 3822,1; 3846; 3863; 3865; 3872,1; 3884; 3889; 3894; 3909; 3919; 3938; 3970,1; 3972,1; 3978,1; 3985,1; 4010; 4013; 4043; 4063; 4069; 4076; 4093; 4094,1; 4131,1; 4141; 4144; 4160; 4173; 4178
- -Karađoz-begova biblioteka: 3715,1; 3722; 3735; 3751; 3752; 3763; 3781,1; 3800; 3828,1; 3839,1; 3854; 3856; 3861; 3917; 3918; 3993,1; 3997,1; 4047; 4113; 4157; 4190,1; 4113; 4143; 4190,1; 4203
- -Osman Šehdijina biblioteka: 3697,1; 3724; 3729; 3739; 3745,1; 3749; 3753; 3759; 3774; 3775; 3805,1; 3818; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3925,1; 3992,1; 4011; 4039; 4048; 4052; 4059; 4080; 4092; 4110; 4112; 4115,1; 4153; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3992,1; 4011

Bistrička tekija u Sarajevu: 3831,1
Bugojno: 4205,1

C

Careva mahala (Sarajevo): 3696,1; 3729

Č

Čajniče: 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4 ; 4133,1; 4133,3; 4133,4; 4133,5; 4133,6
Čalabī Pāzār = Rogatica
Čajniče: 3937
Čan Čan (?) medresa: 3723,5

D

Damask: 3766
Dandara: 4084,2
Derventa: 4044
Domislica (Novi Šeher): 3905
Donji Vakuf: 3910
Duvno: 3796,1

Đ

Đumišića medresa = Sīm-zāde medresa

E

Egipat: 3741
Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa: 3716,1; 3720; 3733,1; 3738; 3806; 3815,1; 3866,1; 3880,1; 3885; 3895,1; 3897; 3899; 3907; 3920; 3921; 3929,1; 3941; 3944,1; 3947; 3956; 3959; 3974,1; 3975,1; 3983,1; 3987,1; 4028; 4033; 4054; 4055; 4065; 4071; 4096,1; 4097; 4101; 4120; 4221; 4125; 4127,1; 4137; 4140,1; 4146; 4188; 4200
Erzurum: 4096,1

F

Fejzija medresa = Elči Ibrahim-pašina medresa
Ferhadije džamije mekteb: 4042

G, Ġ, Ğ

Ğabal Huwayqa (?): 3716,2
Galata (Istanbul): 4183,2
Gaza: 3926
Gazi Husrev-begova biblioteka: 3706,1; 3707,1; 3708,1; 3712; 3725; 3741; 3748; 3750; 3762; 3793,1; 3798; 3802,1; 3822,1; 3846; 3863; 3865; 3872,1; 3884; 3889; 3894; 3909; 3919; 3938; 3970,1; 3972,1; 3978,1; 3985,1; 4010; 4013; 4043; 4063; 4069; 4076; 4093; 4094,1; 4131,1; 4141; 4144; 4160; 4173; 4178
Gazi Husrev-begova medresa: 3706,1; 3741; 3744; 3745,1; 3748; 3762; 3795,1; 3798; 3850; 3872,1; 3916; 4001; 4077; 4082; 4086,1; 4094,1; 4159; 4162; 4166,1
Gazi Husrev-begov hanikah: 3831,1; 4062
Gazi Husrev-begov vakuf: 3732; 4086,1; 4159
Gornji Vakuf: 3929,1
Gračanica: 3819,1
Gradska džamija u Tuzli: 3824,1
Gümülgüne: 3996,7

H, Ḥ, Ḫ

Halep: 3898; 4067
Ḥamza-efendī medresa u gradu Dandara (Egipat): 4084,2

Ḥanafiyya medresa u Gazi: 3926
Ḫusrawiyya medresa = Gazi Husrev-begova medresa

I

Indija: 3746
Istanbul: 3735; 3746; 3747; 3818; 3897; 3951; 4042; 4074; 4140,1; 4140,2; 4160; 4183,2; 4183,3

J

Jahja-paša mahala (Sarajevo): 3876,1

K

Kairo: 3746; 3998
Kamāliyya medresi u Sarajevu: 4030
Karađoz-begova biblioteka: 3715,1; 3722; 3735; 3751; 3752; 3763; 3781,1; 3800; 3828,1; 3839,1; 3854; 3856; 3861; 3917; 3918; 3993,1; 3997,1; 4047; 4113; 4157; 4190,1; 4113; 4143; 4190,1; 4203
Karađoz-begova medresa: 3917; 3932; 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4; 4143; 4149; 3932; 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4; 4149
Karaula (Travnik): 4121
Kilidibahr (?): 39798,1
Klis: 4090
Konja: 3927
Konjic: 4060
Koski Mehmed-pašina medresa: 3731
Koski Mehmed-pašina zavija u Mostaru: 4145

Lj

Ljubinje: 3855
Ljubuča: 4129,1; 4129,2; 4129,3
Ljubuški: 4091

M

Maqām Ibrāhim-paša al-ğadīd (Istanbul): 3897
Ma'mūra (Masīsa) vilajet Adana: 3942
Manisa: 3853
Medina: 3710,2
Mesdžid Ibrahim-paše u Počitelju: 3939
Medresa:
-Aḥmad-āgina medresa u Mostaru: 3942; 3998
-Aḥmadiyya medresa u Erzurumu: 4096,1
-Atmejdan medresa: 3786
-Bayram-gāzīna medresa: 3925,1
-Beogradska medresa: 3805,2; 4205,3
-Čan Čan (?) medresa: 3723,5
-Đumišića medresa = Sīm-zāde medresa
-Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa: 3716,1; 3720; 3733,1; 3738; 3806; 3815,1; 3866,1; 3880,1; 3885; 3895,1; 3897; 3899; 3907; 3920; 3921; 3929,1; 3941; 3944,1; 3947; 3956; 3959; 3974,1; 3975,1; 3983,1; 3987,1; 4028; 4033; 4054; 4055; 4065;

4071; 4096,1; 4097; 4101; 4120; 4221; 4125; 4127,1; 4137; 4140,1; 4146; 4188; 4200
-Gazi Husrev-begova medresa: 3706,1; 3741; 3744; 3745,1; 3748; 3762; 3795,1; 3798; 3850; 3872,1; 3916; 4001; 4077; 4082; 4086,1; 4094,1; 4159; 4162; 4166,1
-Ḥamza-efendī medresa u gradu Dandara (Egipat): 4084,2
-Ḥanafiyya medresa u Gazi: 3926
-Ḥusrawiyya medresa = Gazi Husrev-begova medresa
-Kamāliyya medresi u Sarajevu: 4030
-Karađoz-begova medresa: 3917; 3932; 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4; 4143; 4149
-Koski Mehmed-pašine medresa: 3731
-Mīr Ḥusrawšrīn medresa: 3721
-Mīritop Inanbegova medresa: 3870,1
-Muḥammad-aġina medresa: 3702
-Niža okružna medresa u Bihaću: 4023
-Qāḍiyya medresa u gradu Ma'mūra (Maṣīṣa): 3942
-Ṣabbā' Ḥayruddīn medresa: 3851
-Salūlī (?) medresa u Klisu: 4090
-Sīm-zāde (Đumišića) medresa u Sarajevu: 3703; 3713; 3737; 3747; 3768; 3769; 3778,1; 3809; 3814,1; 3844; 3927; 3949; 3958; 4056; 4182,1
-Ṣūfī ḥāfiẓ Ismā'īl-efendī al-Qunawī medresa: 4074
-Sultan Muratova medresa: 3853
-Sumaysāṭiyya medresa u Damasku: 3766
-Zvornička medresa: 3845; 4025
-Užička medresa: 4133,1; 4133,3; 4133,5
Meka: 3741
Mekteb:
-Ajni-begov mekteb: 3696,1; 3729; 3739; 3953; 4117; 4192,1
-Ferhadije džamije mekteb: 4042
Mīr Ḥusrawšrīn medresa: 3721
Mīritop Inanbegova medresa: 3870,1
Mostar: 3715,1; 3722; 3726; 3735; 3736,1; 3736,2; 3736,3; 3751; 3752; 3763; 3767; 3901,1; 3908; 3917; 3942; 3998; 4002; 4019; 4026; 4075; 4079; 4084,1; 4103; 4130,1; 4130,2; 4130,3; 4130,4 ; 4143; 4145; 4149; 4156
Mrkonjić Grad: 3889
Muḥammad-aġina medresa: 3702

Muṣṭafā-pašina džamija: 3901,1

N
Nahvijavica (Čelić): 4198
Nevesinje: 3878,1; 3878,2; 3878,3; 3878,4; 3878,5
Nikšić: 3935,1; 4186
Niža okružna medresa u Bihaću: 4023
Novi Šeher: 3905

O
Odžak (Bugojno): 4205,1
Osman Šehdijina biblioteka: 3697,1; 3724; 3729; 3739; 3745,1; 3749; 3753; 3759; 3774; 3775; 3805,1; 3818; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3925,1; 3992,1; 4011; 4039; 4048; 4052; 4059; 4080; 4092; 4110; 4112; 4115,1; 4153; 3847,1; 3879,1; 3896,1; 3992,1; 4011

P
Palanka: 3853
Počitelj: 3939; 3947
Prijepolje: 3803

Q
Qāḍiyya medresa u gradu Ma'mūra (Maṣīṣa): 3942
Qaysariyya (Sirija): 3816,1

R
Rogatica: 3915
Rūznamaġī hanikah u Mostaru: 4002

S, Ṣ
Ṣabbā' Ḥayruddīn medresa: 3851
Salūlī (?) medresa u Klisu: 4090
Sarajevo: 3696,1; 3703; 3729; 3747; 3748; 3786; 3788,1; 3795,1; 3799; 3805,1; 3809; 3831,1; 3916; 3951; 3993,1; 4005; 4030; 4086,1; 4086,2; 4134; 4184
Selimova džamija (Istanbul): 4183,3
Sīm-zāde (Đumišića) medresa u Sarajevu: 3703; 3713; 3737; 3747; 3768; 3769; 3778,1; 3809; 3814,1; 3844; 3927; 3949; 3958; 4056; 4182,1
Sinan-efendijina mahala (Prijepolje): 3803
Sinan-vojvode mahala (Rogatica): 3915
Sivas: 3973,5
Stočević, 'Alī-paše tekija u Mostaru: 4079
Stočević, Galib-paše: 3767
Stolac: 3805,1; 3891; 4088
Struga: 3796,1
Strumica: 3985,1
Ṣūfī ḥāfiẓ Ismā'īl-efendī al-Qunawī medresa: 4074
Ṣūfī-zāde tekija u Ṣūfī mahali: 3703
Sultan Muratova medresa: 3853
Sumaysāṭiyya medresa u Damasku: 3766

Š
Šahriyār: 3722
aš-šayḫ Abū Wafā' džamija: 3928,1
Špionica (kadiluk Gradačac): 3819,1

T
Tekija (Zavija):
-'Abdulqādir-efendijina tekija u Istanbulu: 4042
-Bistrička tekija u Sarajevu: 3831,1
-Koskī Mehmed-pašina zavija u Mostaru: 4145

-Stočević, 'Alī-paše tekija u Mostaru: 4079
-Stočević, Galib-paše: 3767
-Ṣūfī-zāde tekija u Ṣūfī mahali: 3703
-'Uṯmanova tekija: 3733,2
Temišvar: 4065
Tešanj: 3986,1; 3986,2; 3986,3; 3986,4
Tirana: 4058
Tirhala: 3733,2
Travnik: 3716,1; 3720; 3733,1; 3738; 3739; 3853; 3928,1; 3930; 3953; 4029,1; 4101; 4117; 4121; 4127,1; 4127,1
Trebinje: 3784; 3804
Tuzla: 3824,1; 3852

U

Ulcinj: 4204,1
'Uṯmān-begov džemaat u Travniku: 4127,1
'Uṯmanova tekija: 3733,2
Užice: 4007; 4133,1; 4133,3; 4133,6
Užička medresa: 4133,1; 4133,3; 4133,5

V

Vekil Harač mahala (Sarajevo): 3873,1
Velika (Arap) džamija (Istanbul): 4183,2
Vidin: 3988,1; 3988,2; 4068
Virani Šehir: 3985,1

Y

Yaḥyā-paša mahala (Sarajevo) = Jahja-paša mahala (Sarajevo)
Yeniğe Yayče = Mrkonjić Grad

Z

Zagreb: 3797,1; 3823,1; 3981,1
Zenica: 3844; 4122; 4135
Zvornička medresa: 3845; 4025
Zvornik: 3845; 3986,1; 4025; 4177

Ž

Žepče: 4044

SIGNATURNI INDEKS

R 275: 4049
R 313, I: 3795,1
R 313, II: 3795,2
R 313, III: 3795,3
R 313, IV: 3795.4
R 338: 4112
R 357: 3741
R 361: 3748
R 474: 3750
R 476: 4048
R 527: 3910
R 555: 3777
R 618: 4085
R 632: 3753
R 633: 3739
R 638: 4110
R 647: 3785
R 670, I: 4108,1
R 670, II: 4108,2
R 682: 4091
R 695: 4076
R 712: 4040
R 716: 4106
R 718: 3758
R 726: 3765
R 729: 3889
R 757: 3864
R 763: 4138
R 766: 3906
R 785, I: 3819,1
R 785, II: 3819,2
R 786, I: 4133,1
R 786, II: 4133,2
R 786, III: 4133,3
R 786, IV: 4133.4
R 786, V: 4133.5
R 786, VI: 4133,6
R 797: 4180
R 803: 4037
R 804: 3913
R 825: 3775
R 829, I: 4115,1
R 829, II: 4115,2
R 832: 3844
R 835: 3953
R 841: 3730
R 848: 3724
R 859: 3934
R 865: 3813
R 915, I: 3871,1
R 915, II: 3871,2
R 915, III: 3871,3
R 916, I: 3835,1
R 916, II: 3835,2
R 925: 3808
R 941: 3893
R 951, I: 4182,1
R 951, II: 4182,2
R 951, III: 4182,3
R 951, IV: 4182,4
R 951, V: 4182,5
R 951, VI: 4182,6
R 952, I: 3788.1
R 952, II: 3788,2
R 952, III: 3788,3
R 952, IV: 3788,4
R 972, I: 3831,1
R 972, II: 3831.2
R 973: 4009
R 974: 4081
R 1040: 3742
R 1056: 4165
R 1059: 4144
R 1060: 4089
R 1068: 3746
R 1073: 3721
R 1077: 3954
R 1083: 3817
R 1093, I: 3995,1
R 1093, II: 3995,2
R 1093, III: 3995.3
R 1093, IV: 3995,4
R 1095, I: 3878,1
R 1095, II: 3878,2
R 1095, III: 3878,3
R 1095, IV: 3878,4
R 1095, V: 3878.5
R 1099: 3764
R 1112: 4152
R 1140: 4088
R 1145: 4043
R 1162: 4118
R 1191: 4056
R 1200: 3737
R 1219. I: 3779.1
R 1219. II: 3779,2
R 1227: 3725
R 1248: 3884
R 1297. I: 3973.1
R 1297. II: 3973,2
R 1297. III: 3973,3
R 1297, IV: 3973,4
R 1297. V: 3973,5
R 1297.VI: 3973,6
R 1353: 4171
R 1362: 4028
R 1375. I: 3984,1
R 1375. II: 3984,2
R 1375. III: 3984,3
R 1391: 3749
R 1397. I: 3847.1
R 1397. II: 3847.2
R 1397. III: 3847,3
R 1402: 3759
R 1437: 4185
R 1446: 4054
R 1457: 3930
R 1469. I: 3833.1
R 1469. II: 3833.2
R 1470. I: 4073.1
R 1470. II: 4073,2
R 1482: 4148
R 1487: 3911
R 1500. I: 4086.1
R 1500. II: 4086,2
R 1517: 3909
R 1523. I: 3935.1
R 1523. II: 3935.2
R 1524: 4077
R 1536: 3760
R 1540: 3859
R 1548. I: 3923,1
R 1548. II: 3923,2
R 1560: 4016
R 1563. I: 3985,1
R 1563. II: 3985,2
R 1563. III: 3985,3
R 1563. IV: 3985,4
R 1565: 4010
R 1567: 3999
R 1574: 4093
R 1579: 4159
R 1583: 3780
R 1587: 4014
R 1590: 3699
R 1596: 4092
R 1602. I: 3925,1
R 1602. II: 3925,2
R 1638: 4067
R 1650: 4158
R 1658: 4074
R 1659: 4161
R 1664: 4173
R 1671: 4013
R 1698: 4038
R 1703: 3936
R 1722: 4082
R 1730. I: 4166.1
R 1730. II: 4166,2
R 1736: 4057
R 1738. I: 3707,1
R 1738. II: 3707,2
R 1739: 4116
R 1743: 3850
R 1755. I: 3706,1
R 1755. II: 3706,2
R 1758: 3798
R 1760. I: 3802,1
R 1760. II: 3802,2
R 1760. III: 3802,3
R 1760. IV: 3802,4
R 1767: 4058
R 1776: 3811
R 1785. I: 3970,1
R 1785. II: 3970,2
R 1785. III: 3970,3
R 1787: 3937
R 1789: 3883
R 1795. I: 3857,1
R 1795. II: 3857,2

R 1795, III: 3857,3
R 1795, IV: 3857,4
R 1795, V: 3857,5
R 1795, VI: 3857,6
R 1800: 3843
R 1803: 3842
R 1804: 4141
R 1806: 3952
R 1818, I: 4094,1
R 1818, II: 4094,2
R 1818, III: 4094,3
R 1821, I: 3789,1
R 1821, II: 3789,2
R 1822, I: 3821,1
R 1822,II: 3821,2
R 1823: 4160
R 1824: 3712
R 1833: 4176
R 1841: 3762
R 1843, I: 4132,1
R 1843, II: 4132,2
R 1843, III: 4132,3
R 1843, IV: 4132,4
R 1843, V: 4132,5
R 1843, VI: 4132,6
R 1849: 4178
R 1858: 4153
R 1863: 4052
R 1865, I: 3879,1
R 1865, II: 3879,2
R 1872, I: 3992,1
R 1872, II: 3992,2
R 1872, III: 3992,3
R 1872, IV: 3992,4
R 1874: 3729
R 1881: 3713
R 1884, I: 3896,1
R 1884, II: 3896,2
R 1884, III: 3896,3
R 1884, IV: 3896,4
R 1885, I: 3697,1
R 1885, II: 3697,2
R 1885, III: 3697,3
R 1885, IV: 3697,4
R 1886: 4011
R 1898: 3951
R 1939: 4142
R 1965, I: 3994,1
R 1965, II: 3994,2
R 1965, III: 3994,3
R 1965, IV: 3994,4
R 1965, V: 3994,5
R 1965, VI: 3994,6
R 1990: 4008
R 1997, I: 4192,1
R 1997, II: 4192,2
R 1997, III: 4192,3
R 1999: 4034
R 2006: 4201
R 2028: 4117
R 2040: 3961
R 2043: 4042
R 2046: 3719
R 2053: 3701
R 2054, I: 4095,1
R 2054, II: 4095,2
R 2065: 4017
R 2067: 4053
R 2078: 3818
R 2082, I: 3977,1
R 2082, II: 3977,2
R 2082, III: 3977,3
R 2082, IV: 3977,4
R 2082, V: 3977,5
R 2083: 3938
R 2084: 3702
R 2089: 3812
R 2090, I: 3877,1
R 2090, II: 3877,2
R 2090, III: 3877,3
R 2090, IV: 3877,4
R 2090, V: 3877,5
R 2094: 4147
R 2095: 3860
R 2098: 3914
R 2109: 3732
R 2123: 4078
R 2143: 4100
R 2144: 4134
R 2150, I: 3976,1
R 2150, II: 3976,2
R 2150, III: 3976,3
R 2154: 4075
R 2175: 4000
R 2192: 4105
R 2195: 3915
R 2205, I: 3834,1
R 2205, II: 3834,2
R 2213, I: 3849,1
R 2213, II: 3849,2
R 2227: 3941
R 2232, I: 3870,1
R 2232, II: 3870,2
R 2246, I: 3723,1
R 2246, II: 3723,2
R 2246, III: 3723,3
R 2246, IV: 3723,4
R 2246, V: 3723,5
R 2246, VI: 3723,6
R 2247: 4174
R 2250, I: 3967,1
R 2250, II: 3967,2
R 2250, III: 3967,3
R 2250, IV: 3967,4
R 2250, V: 3967,5
R 2251: 3827
R 2252: 3840
R 2256: 4146
R 2267, I: 3881,1
R 2267, II: 3881,2
R 2267, III: 3881,3
R 2284, I: 3733,1
R 2284, II: 3733,2
R 2284, III: 3733,3
R 2286: 4018
R 2299: 4065
R 2318: 3717
R 2335: 4012
R 2341: 3865
R 2345: 3771
R 2346: 3747
R 2353, I: 3868,1
R 2353, II: 3868,2
R 2353, III: 3868,3
R 2355: 4039
R 2357, I: 3696,1
R 2357, II: 3696,2
R 2357, III: 3696,3
R 2367, I: 3745,1
R 2367, II: 3745,2
R 2367, III: 3745,3
R 2367, IV: 3745,4
R 2367, V: 3745,5
R 2376, I: 3805,1
R 2376, II: 3805,2
R 2376, III: 3805,3
R 2376, IV: 3805,4
R 2376, V: 3805,5
R 2378: 4080
R 2384: 3768
R 2386: 3927
R 2411: 4059
R 2423, I: 4195,1
R 2423, II: 4195,2
R 2431, I: 3816,1
R 2431, II: 3816,2
R 2458: 3886
R 2463: 3894
R 2474, I: 3872,1
R 2474, II: 3872,2
R 2474, III: 3872,3
R 2474, IV: 3872,4
R 2474, V: 3872,5
R 2480, I: 3972,1
R 2480, II: 3972,2
R 2480, III: 3972,3
R 2481: 3919
R 2486, I: 3876,1
R 2486, II: 3876,2
R 2486, III: 3876,3
R 2490: 4001
R 2513: 3738
R 2521: 3887
R 2530: 4003
R 2544, I: 3810,1
R 2544, II: 3810,2
R 2556: 3960
R 2563, I: 4129,1
R 2563, II: 4129,2
R 2563, III: 4129,3
R 2565: 3754
R 2566: 3890
R 2567: 3858
R 2568, I: 3708,1
R 2568, II: 3708,2
R 2583, I: 3830,1
R 2583, II: 3830,2
R 2586: 3799
R 2599, I: 3794,1
R 2599,II: 3794,2
R 2599, III: 3794,3
R 2602: 4033
R 2603, I: 3880,1
R 2603, II: 3880,2
R 2620: 4068
R 2634, I: 4130,1
R 2634, II: 4130,2
R 2634, III: 4130,3
R 2634, IV: 4130,4
R 2644, I: 3869,1
R 2644, II: 3869,2
R 2644, III: 3869,3
R 2644, IV: 3869,4
R 2648, I: 3716,1
R 2648, II: 3716,2
R 2653: 3897
R 2680, I: 3964,1
R 2680, II: 3964,2
R 2680, III: 3964,3
R 2684, I: 3757,1
R 2684, II: 3757,2
R 2685, I: 4168,1
R 2685, II: 4168,2
R 2685, III: 4168,3
R 2686: 4004
R 2700: 4069
R 2710: 3916
R 2731: 3926
R 2739, I: 4128,1
R 2739, II: 4128,2
R 2749: 3695
R 2762, I: 3873,1
R 2762, II: 3873,2
R 2766, I: 3979,1
R 2766, II: 3979,2
R 2766, III: 3979,3
R 2766, IV: 3979,4
R 2766, V: 3979,5
R 2771, I: 4107,1
R 2771, II: 4107,2
R 2774: 3862
R 2777: 4181
R 2805, I: 3978,1
R 2805, II: 3978,2
R 2805, III: 3978,3
R 2814: 3955

R 2841: 4119
R 2844: 3957
R 2869: 3882
R 2875: 3700
R 2884: 3950
R 2909, I: 3895,1
R 2909, II: 3895,2
R 2909, III: 3895,3
R 2909, IV: 3895,4
R 2910: 4055
R 2918: 4101
R 2932: 4111
R 2944: 3826
R 2965, I: 3793,1
R 2965, II: 3793,2
R 2967: 3949
R 2972: 3769
R 2978: 4124
R 2979, I: 3996,1
R 2979, II: 3996,2
R 2979, III: 3996,3
R 2979, IV: 3996,4
R 2979, V: 3996,5
R 2979, VI: 3996,6
R 2979, VII:3996,7
R 2982: 3958
R 2988, I: 3778,1
R 2988, II: 3778,2
R 2988, III: 3778,3
R 2989, I: 3829,1
R 2989, II: 3829,2
R 2996: 3846
R 2998: 3774
R 3011: 3714
R 3021: 4064
R 3022, I: 3866,1
R 3022, II: 3866,2
R 3022, III: 3866,3
R 3022, IV: 3866,4
R 3022, V: 3866,5
R 3030: 4063
R 3040, I: 3815,1
R 3040, II: 3815,2
R 3040, III: 3815,3
R 3040, IV: 3815,4
R 3052: 4184
R 3092: 4137
R 3095: 3855
R 3110: 3720
R 3147: 4015
R 3160: 3744
R 3164: 3863
R 3167, I: 4131,1
R 3167, II: 4131,2
R 3167, III: 4131,3
R 3167, IV: 4131,4
R 3169: 3898
R 3183, I: 3822,1
R 3183, II: 3822,2
R 3204: 3943
R 3332: 3801
R 3334: 4175
R 3365, I: 3710,1
R 3365, II: 3710,2
R 3366, I: 3814,1
R 3366, II: 3814,2
R 3368: 3809
R 3373: 3892
R 3387: 4120
R 3402: 3908
R 3408: 3786
R 3433: 3766
R 3441: 4200
R 3458: 4071
R 3461: 3907
R 3464, I: 3975,1
R 3464, II: 3975,2
R 3464, III: 3975,3
R 3464, IV: 3975,4
R 3466: 4097
R 3469: 3806
R 3471: 3885
R 3472, I: 4140,1
R 3472, II: 4140,2
R 3484: 4114
R 3487, I: 4096,1
R 3487, II: 4096,2
R 3531: 3703
R 3537: 3959
R 3563: 4007
R 3564: 3912
R 3565: 3782
R 3569: 4030
R 3577: 3940
R 3580: 3854
R 3609, I: 3715,1
R 3609, II: 3715,2
R 3609, III: 3715,3
R 3626: 4079
R 3628, I: 3828,1
R 3628, II: 3828,2
R 3628, III: 3828,3
R 3628, IV: 3828,4
R 3629, I: 4202,1
R 3629, II: 4202,2
R 3629, III: 4202,3
R 3629, IV: 4202,4
R 3629, V: 4202,5
R 3629, VI: 4202,6
R 3641: 4099
R 3676: 3722
R 3683: 4113
R 3696: 3728
R 3700: 3861
R 3726: 3939
R 3727: 3856
R 3728: 4098
R 3729: 3998
R 3730, I: 3839,1
R 3730, II: 3839,2
R 3730, III: 3839,3
R 3730, IV: 3839,4
R 3730, V: 3839,5
R 3730, VI: 3839,6
R 3734: 3731
R 3788: 4044
R 3857: 3800
R 3863: 4087
R 3876, I: 4190,1
R 3876, II: 4190,2
R 3881: 4157
R 3883: 3735
R 3894: 4203
R 3911: 3743
R 3912: 3761
R 3914: 4164
R 3916: 3751
R 3917: 3942
R 3919, I: 3997,1
R 3919, II: 3997,2
R 3919, III: 3997,3
R 3928: 4050
R 3938: 3776
R 3940: 3932
R 3977: 4047
R 3984: 3727
R 3985: 4145
R 3986: 3752
R 4009: 3922
R 4021: 4031
R 4028: 3763
R 4037: 4149
R 4040, I: 3781,1
R 4040, II: 3781,2
R 4052, I: 4199,1
R 4052, II: 4199,2
R 4052, III: 4199,3
R 4055: 3767
R 4066, I: 4193,1
R 4066, II: 4193,2
R 4066, III: 4193,3
R 4067: 3917
R 4079: 4143
R 4081, I: 4084,1
R 4081, II: 4084,2
R 4089, I: 3993,1
R 4089, II: 3993,2
R 4089, III: 3993,3
R 4089, IV: 3993,4
R 4089, V: 3993,5
R 4089, VI: 3993,6
R 4089, VII:3993,7
R 4090: 3918
R 4095, I: 4109,1
R 4095, II: 4109,2
R 4095, III: 4109,3
R 4095, IV: 4109,4
R 4098: 3784
R 4114: 4005
R 4149, I: 4160,1
R 4149, II: 4160,2
R 4149, III: 4160,3
R 4154: 4102
R 4164: 4045
R 4218, I: 4189,1
R 4218, II : 4189,2
R 4236, I: 3832,1
R 4236, II: 3832,2
R 4236, III: 3832,3
R 4254, I: 3711,1
R 4254, II: 3711,2
R 4254, III: 3711,3
R 4254, IV: 3711,4
R 4254, V: 3711,5
R 4256: 4032
R 4271: 3841
R 4293, I: 3966,1
R 4293, II: 3966,2
R 4293, III: 3966,3
R 4294, I: 3875,1
R 4294, II: 3875,2
R 4297: 4196
R 4321: 4006
R 4325, I: 4191,1
R 4325, II: 4191,2
R 4327: 3948
R 4434: 3845
R 4435: 3820
R 4441: 4139
R 4502: 3705
R 4611, I: 4083,1
R 4611, II: 4083,2
R 4618: 3726
R 4619: 4026
R 4622: 4103
R 4627: 4061
R 4634: 4156
R 4640: 3933
R 4655: 4046
R 4665, I: 3901,1
R 4665, II: 3901,2
R 4666: 3904
R 4671, I: 3791,1
R 4671, II: 3791,2
R 4671, III: 3791,3
R 4672: 4155
R 4675, I: 3928,1
R 4675, II: 3928,2
R 4683: 4060
R 4685, I: 3848,1
R 4685, II: 3848,2
R 4685, III: 3848,3
R 4700: 3852
R 4720: 3851
R 4721, I: 4029,1
R 4721, II: 4029,2

R 4739, I: 3986.1
R 4739, II: 3986,2
R 4739, III: 3986,3
R 4747, I: 3971,1
R 4747, II: 3971,2
R 4756, II: 3969,2
R 4756, I: 3969,1
R 4846, I: 3989,1
R 4846, II: 3989,2
R 4849: 3946
R 4867: 3900
R 4870: 3740
R 4871, I: 3736,1
R 4871, II: 3736,2
R 4871, III: 3736,3
R 4873, I: 3981,1
R 4873, II: 3981,2
R 4873, III: 3981,3
R 4873, IV: 3981,4
R 4874: 4024
R 4882, I: 3797,1
R 4882, II: 3797,2
R 4888, I: 3823,1
R 4888, II: 3823,2
R 4902: 4025
R 4907: 4186
R 4910: 4036
R 4919: 4023
R 4931, I: 3982,1
R 4931, II: 3982,2
R 4931, III: 3982,3
R 4954: 3903
R 4957: 3770
R 4985, I: 3987,1
R 4985, II: 3987,2
R 4985, III: 3987,3
R 4985, IV: 3987,4
R 4993: 4188
R 4995: 4125
R 4996: 3947
R 5003, I: 3983,1
R 5003, II: 3983,2
R 5003, III: 3983,3
R 5004, I: 3974,1
R 5004, II: 3974,2
R 5004, III: 3974,3
R 5006: 3899
R 5033: 3962
R 5049: 3920
R 5052: 4197
R 5055: 4022
R 5100, I: 4204,1
R 5100, II: 4204,2
R 5115, I: 3965,1
R 5115, II: 3965,2
R 5115, III: 3965,3
R 5127, I: 3944,1
R 5127, II: 3944,2
R 5127, III: 3944,3

R 5127, IV: 3944,4
R 5127, V: 3944,5
R 5143, I: 3929,1
R 5143, II: 3929,2
R 5158: 3921
R 5160, I: 4127,1
R 5160, II: 4127,2
R 5185: 4163
R 5192: 4123
R 5196: 4035
R 5199: 4121
R 5216: 3956
R 5220, I: 3980,1
R 5220, II: 3980,2
R 5220, III: 3980,3
R 5240: 4041
R 5255: 4072
R 5279: 4090
R 5280: 4151
R 5286, I: 3773,1
R 5286, II: 3773,2
R 5296: 4066
R 5304: 3888
R 5308, I: 3734,1
R 5308, II: 3734,2
R 5321: 3931
R 5325: 4019
R 5343: 4194
R 5364, I: 3945,1
R 5364, II: 3945,2
R 5364, III: 3945,3
R 5384: 4187
R 5393: 4020
R 5426, I: 3874,1
R 5426, II: 3874,2
R 5426, III: 3874,3
R 5625, I: 4183,1
R 5625, II: 4183,2
R 5625, III: 4183,3
R 5625, IV: 4183,4
R 5742, I: 3698,1
R 5742, II: 3698,2
R 5778: 4062
R 5794, I: 3924,1
R 5794, II: 3924,2
R 5835, I: 3790,1
R 5835, II: 3790,2
R 5849: 4162
R 5871, I: 3709,1
R 5871, II: 3709,2
R 5891: 3803
R 5907: 3825
R 5911: 4051
R 5985: 4070
R 5993: 4167
R 6101: 4177
R 6113: 3963
R 6204: 4122
R 6303: 3836

R 6353: 4021
R 6359: 4179
R 6386: 3853
R 6470: 3784
R 6511: 3804
R 6525: 4198
R 6534, I: 3902,1
R 6534, II: 3902,2
R 6579, I: 3867.1
R 6579, II: 3867.2
R 6579, III: 3867,3
R 6582: 4136
R 6583: 3891
R 6600, I: 3966,1
R 6600, II: 3966,2
R 6603, I: 3772,1
R 6603, II: 3772,2
R 6624, I: 3824,1
R 6624,II: 3824,2
R 6624, III: 3824,3
R 6659: 4126
R 6665, I: 3796,1
R 6665, II: 3796,2
R 6677, I: 3792,1
R 6677, II: 3792,2
R 6677, III: 3792,3
R 6681: 4104
R 6682: 3783
R 6684, I: 3990,1
R 6684, II: 3990,2
R 6684, III: 3990,3
R 6684, IV: 3990,4
R 6694, I: 3988,1
R 6694, II: 3988,2
R 6705: 3905
R 6709: 4135
R 6725: 3755
R 6735: 3756
R 6780: 3807
R 6998: 4150
R 6999: 4154
R 7012, I: 3838,1
R 7012, II: 3838,2
R 7012, III: 3838,3
R 7012, IV: 3838,4
R 7127: 4027
R 7128, I: 4170,1
R 7128, II: 4170,2
R 7145, I: 3787,1
R 7145, II: 3787,2
R 7186: 3718
R 7285, I: 4206,1
R 7285, II: 4206,2
R 7630: 4002
R 7654, I: 3837,1
R 7654, II: 3837,2
R 7654, III: 3837,3
R 7672: 4172
R 7741, I: 4205,1

R 7741, II: 4205,2
R 7741, III: 4205,3
R 7813, I: 3991,1
R 7813, II: 3991,2

KATALOŠKI INDEKS

3695: R 2749
3696,1: R 2357, I
3696,2: R 2357, II
3696,3: R 2357, III
3697,1: R 1885, I
3697,2: R 1885, II
3697,3: R 1885, III
3697,4: R 1885, IV
3698,1: R 5742, I
3698,2: R 5742, II
3699: R 1590
3700: R 2875
3701: R 2053
3702: R 2084
3703: R 3531
3704: R 4098
3705: R 4502
3706,1: R 1755, I
3706,2: R 1755, II
3707,1: R 1738, I
3707,2: R 1738, II
3708,1: R 2568, I
3708,2: R 2568, II
3709,1: R 5871, I
3709,2: R 5871, II
3710,1: R 3365, I
3710,2: R 3365, II
3711,1: R 4254, I
3711,2: R 4254, II
3711,3: R 4254, III
3711,4: R 4254, IV
3711,5: R 4254, V
3712: R 1824
3713: R 1881
3714: R 3011
3715,1: R 3609, I
3715,2: R 3609, II
3715,3: R 3609, III
3716,1: R 2648, I
3716,2: R 2648, II
3717: R 2318
3718: R 7186
3719: R 2046
3720: R 3110
3721: R 1073
3722: R 3676

3723,1: R 2246, I
3723,2: R 2246, II
3723,3: R 2246, III
3723,4: R 2246, IV
3723,5: R 2246, V
3723,6: R 2246, VI
3724: R 848
3725: R 1227
3726: R 4618
3727: R 3984
3728: R 3696
3729: R 1874
3730: R 841
3731: R 3734
3732: R 2109
3733,1: R 2284, I
3733,2: R 2284, II
3733,3: R 2284, III
3734,1: R 5308, I
3734,2: R 5308, II
3735: R 3883
3736,1: R 4871, I
3736,2: R 4871, II
3736,3: R 4871, III
3737: R 1200
3738: R 2513
3739: R 633
3740: R 4870
3741: R 357
3742: R 1040
3743: R 3911
3744: R 3160
3745,1: R 2367, I
3745,2: R 2367, II
3745,3: R 2367, III
3745,4: R 2367, IV
3745,5: R 2367, V
3746: R 1068
3747: R 2346
3748: R 361
3749: R 1391
3750: R 474
3751: R 3916
3752: R 3986
3753: R 632
3754: R 2565

3755: R 6725
3756: R 6735
3757,1: R 2684, I
3757,2: R 2684, II
3758: R 718
3759: R 1402
3760: R 1536
3761: R 3912
3762: R 1841
3763: R 4028
3764: R 1099
3765: R 726
3766: R 3433
3767: R 4055
3768: R 2384
3769: R 2972
3770: R 4957
3771: R 2345
3772,1: R 6603, I
3772,2: R 6603, II
3773,1: R 5286, I
3773,2: R 5286, II
3774: R 2998
3775: R 825
3776: R 3938
3777: R 555
3778,1: R 2988, I
3778,2: R 2988, II
3778,3: R 2988, III
3779,1: R 1219, I
3779,2: R 1219, II
3780: R 1583
3781,1: R 4040, I
3781,2: R 4040, II
3782: R 3565
3783: R 6682
3784: R 6470
3785: R 647
3786: R 3408
3787,1: R 7145, I
3787,2: R 7145, II
3788,1: R 952, I
3788,2: R 952, II
3788,3: R 952, III
3788,4: R 952, IV
3789,1: R 1821, I

3789,2: R 1821, II
3790,1: R 5835, I
3790,2: R 5835, II
3791,1: R 4671, I
3791,2: R 4671, II
3791,3: R 4671, III
3792,1: R 6677, I
3792,2: R 6677, II
3792,3: R 6677, III
3793,1: R 2965, I
3793,2: R 2965, II
3794,1: R 2599, I
3794,2: R 2599,II
3794,3: R 2599, III
3795,1: R 313, I
3795,2: R 313, II
3795,3: R 313, III
3795,4: R 313, IV
3796,1: R 6665, I
3796,2: R 6665, II
3797,1: R 4882, I
3797,2: R 4882, II
3798: R 1758
3799: R 2586
3800: R 3857
3801: R 3332
3802,1: R 1760, I
3802,2: R 1760, II
3802,3: R 1760, III
3802,4: R 1760, IV
3803: R 5891
3804: R 6511
3805,1: R 2376, I
3805,2: R 2376, II
3805,3: R 2376, III
3805,4: R 2376, IV
3805,5: R 2376, V
3806: R 3469
3807: R 6780
3808: R 925
3809: R 3368
3810,1: R 2544, I
3810,2: R 2544, II
3811: R 1776
3812: R 2089
3813: R 865

3814,1: R 3366, I
3814,2: R 3366, II
3815,1: R 3040, I
3815,2: R 3040, II
3815,3: R 3040, III
3815,4: R 3040, IV
3816,1: R 2431, I
3816,2: R 2431, II
3817: R 1083
3818: R 2078
3819,1: R 785, I
3819,2: R 785, II
3820: R 4435
3821,1: R 1822, I
3821,2: R 1822.II
3822,1: R 3183, I
3822,2: R 3183, II
3823,1: R 4888, I
3823,2: R 4888, II
3824,1: R 6624, I
3824,2: R 6624.II
3824,3: R 6624, III
3825: R 5907
3826: R 2944
3827: R 2251
3828,1: R 3628, I
3828,2: R 3628, II
3828,3: R 3628, III
3828,4: R 3628, IV
3829,1: R 2989, I
3829,2: R 2989, II
3830,1: R 2583, I
3830,2: R 2583, II
3831,1: R 972, I
3831,2: R 972, II
3832,1: R 4236, I
3832,2: R 4236, II
3832,3: R 4236, III
3833,1: R 1469, I
3833,2: R 1469, II
3834,1: R 2205, I
3834,2: R 2205, II
3835,1: R 916, I
3835,2: R 916, II
3836: R 6303
3837,1: R 7654, I
3837,2: R 7654, II
3837,3: R 7654, III
3838,1: R 7012, I
3838,2: R 7012, II
3838,3: R 7012, III
3838,4: R 7012, IV
3839,1: R 3730, I
3839,2: R 3730, II
3839,3: R 3730, III
3839,4: R 3730, IV
3839,5: R 3730, V
3839,6: R 3730, VI
3840: R 2252
3841: R 4271
3842: R 1803
3843: R 1800
3844: R 832
3845: R 4434
3846: R 2996
3847,1: R 1397, I
3847,2: R 1397, II
3847,3: R 1397, III
3848,1: R 4685, I
3848,2: R 4685, II
3848,3: R 4685, III
3849,1: R 2213, I
3849,2: R 2213, II
3850: R 1743
3851: R 4720
3852: R 4700
3853: R 6386
3854: R 3580
3855: R 3095
3856: R 3727
3857,1: R 1795, I
3857,2: R 1795, II
3857,3: R 1795, III
3857,4: R 1795, IV
3857,5: R 1795, V
3857,6: R 1795, VI
3858: R 2567
3859: R 1540
3860: R 2095
3861: R 3700
3862: R 2774
3863: R 3164
3864: R 757
3865: R 2341
3866,1: R 3022, I
3866,2: R 3022, II
3866,3: R 3022, III
3866,4: R 3022, IV
3866,5: R 3022, V
3867,1: R 6579, I
3867,2: R 6579, II
3867,3: R 6579, III
3868,1: R 2353, I
3868,2: R 2353, II
3868,3: R 2353, III
3869,1: R 2644, I
3869,2: R 2644, II
3869,3: R 2644, III
3869,4: R 2644, IV
3870,1: R 2232, I
3870,2: R 2232, II
3871,1: R 915, I
3871,2: R 915, II
3871,3: R 915, III
3872,1: R 2474, I
3872,2: R 2474, II
3872,3: R 2474, III
3872,4: R 2474, IV
3872,5: R 2474, V
3873,1: R 2762, I
3873,2: R 2762, II
3874,1: R 5426, I
3874,2: R 5426, II
3874,3: R 5426, III
3875,1: R 4294, I
3875,2: R 4294, II
3876,1: R 2486, I
3876,2: R 2486, II
3876,3: R 2486, III
3877,1: R 2090, I
3877,2: R 2090, II
3877,3: R 2090, III
3877,4: R 2090, IV
3877,5: R 2090, V
3878,1: R 1095, I
3878,2: R 1095, II
3878,3: R 1095, III
3878,4: R 1095, IV
3878,5: R 1095, V
3879,1: R 1865, I
3879,2: R 1865, II
3880,1: R 2603, I
3880,2: R 2603, II
3881,1: R 2267, I
3881,2: R 2267, II
3881,3: R 2267, III
3882: R 2869
3883: R 1789
3884: R 1248
3885: R 3471
3886: R 2458
3887: R 2521
3888: R 5304
3889: R 729
3890: R 2566
3891: R 6583
3892: R 3373
3893: R 941
3894: R 2463
3895,1: R 2909, I
3895,2: R 2909, II
3895,3: R 2909, III
3895,4: R 2909, IV
3896,1: R 1884, I
3896,2: R 1884, II
3896,3: R 1884, III
3896,4: R 1884, IV
3897: R 2653
3898: R 3169
3899: R 5006
3900: R 4867
3901,1: R 4665, I
3901,2: R 4665, II
3902,1: R 6534, I
3902,2: R 6534, II
3903: R 4954
3904: R 4666
3905: R 6705
3906: R 766
3907: R 3461
3908: R 3402
3909: R 1517
3910: R 527
3911: R 1487
3912: R 3564
3913: R 804
3914: R 2098
3915: R 2195
3916: R 2710
3917: R 4067
3918: R 4090
3919: R 2481
3920: R 5049
3921: R 5158
3922: R 4009
3923,1: R 1548, I
3923,2: R 1548, II
3924,1: R 5794, I
3924,2: R 5794, II
3925,1: R 1602, I
3925,2: R 1602, II
3926: R 2731
3927: R 2386
3928,1: R 4675, I
3928,2: R 4675, II
3929,1: R 5143, I
3929,2: R 5143, II
3930: R 1457
3931: R 5321
3932: R 3940
3933: R 4640
3934: R 859
3935,1: R 1523, I
3935,2: R 1523, II
3936: R 1703
3937: R 1787
3938: R 2083
3939: R 3726
3940: R 3577
3941: R 2227
3942: R 3917
3943: R 3204
3944,1: R 5127, I
3944,2: R 5127, II
3944,3: R 5127, III
3944,4: R 5127, IV
3944,5: R 5127, V
3945,1: R 5364, I
3945,2: R 5364, II
3945,3: R 5364, III
3946: R 4849
3947: R 4996
3948: R 4327
3949: R 2967
3950: R 2884
3951: R 1898

3952: R 1806
3953: R 835
3954: R 1077
3955: R 2814
3956: R 5216
3957: R 2844
3958: R 2982
3959: R 3537
3960: R 2556
3961: R 2040
3962: R 5033
3963: R 6113
3964,1: R 2680, I
3964,2: R 2680, II
3964,3: R 2680, III
3965,1: R 5115, I
3965,2: R 5115, II
3965,3: R 5115, III
3966,1: R 6600, I
3966,2: R 6600, II
3967,1: R 2250, I
3967,2: R 2250, II
3967,3: R 2250, III
3967,4: R 2250, IV
3967,5: R 2250, V
3968,1: R 4293, I
3968,2: R 4293, II
3968,3: R 4293, III
3969,1: R 4756, I
3969,2: R 4756, II
3970,1: R 1785, I
3970,2: R 1785, II
3970,3: R 1785, III
3971,1: R 4747, I
3971,2: R 4747, II
3972,1: R 2480, I
3972,2: R 2480, II
3972,3: R 2480, III
3973,1: R 1297, I
3973,2: R 1297, II
3973,3: R 1297, III
3973,4: R 1297, IV
3973,5: R 1297, V
3973,6: R 1297.VI
3974,1: R 5004, I
3974,2: R 5004, II
3974,3: R 5004, III
3975,1: R 3464, I
3975,2: R 3464, II
3975,3: R 3464, III
3975,4: R 3464, IV
3976,1: R 2150, I
3976,2: R 2150, II
3976,3: R 2150, III
3977,1: R 2082, I
3977,2: R 2082, II
3977,3: R 2082, III
3977,4: R 2082, IV
3977,5: R 2082, V
3978,1: R 2805, I
3978,2: R 2805, II
3978,3: R 2805, III
3979,1: R 2766, I
3979,2: R 2766, II
3979,3: R 2766, III
3979,4: R 2766, IV
3979,5: R 2766, V
3980,1: R 5220, I
3980,2: R 5220, II
3980,3: R 5220, III
3981,1: R 4873, I
3981,2: R 4873, II
3981,3: R 4873, III
3981,4: R 4873, IV
3982,1: R 4931, I
3982,2: R 4931, II
3982,3: R 4931, III
3983,1: R 5003, I
3983,2: R 5003, II
3983,3: R 5003, III
3984,1: R 1375, I
3984,2: R 1375, II
3984,3: R 1375, III
3985,1: R 1563, I
3985,2: R 1563, II
3985,3: R 1563, III
3985,4: R 1563, IV
3986,1: R 4739, I
3986,2: R 4739, II
3986,3: R 4739, III
3987,1: R 4985, I
3987,2: R 4985, II
3987,3: R 4985, III
3987,4: R 4985, IV
3988,1: R 6694, I
3988,2: R 6694, II
3989,1: R 4846, I
3989,2: R 4846, II
3990,1: R 6684, I
3990,2: R 6684, II
3990,3: R 6684, III
3990,4: R 6684, IV
3991,1: R 7813, I
3991,2: R 7813, II
3992,1: R 1872, I
3992,2: R 1872, II
3992,3: R 1872, III
3992,4: R 1872, IV
3993,1: R 4089, I
3993,2: R 4089, II
3993,3: R 4089, III
3993,4: R 4089, IV
3993,5: R 4089, V
3993,6: R 4089, VI
3993,7: R 4089, VII
3994,1: R 1965, I
3994,2: R 1965, II
3994,3: R 1965, III
3994,4: R 1965, IV
3994,5: R 1965, V
3994,6: R 1965, VI
3995,1: R 1093, I
3995,2: R 1093, II
3995,3: R 1093, III
3995,4: R 1093, IV
3996,1: R 2979, I
3996,2: R 2979, II
3996,3: R 2979, III
3996,4: R 2979, IV
3996,5: R 2979, V
3996,6: R 2979, VI
3996,7 : R 2979,VII
3997,1: R 3919, I
3997,2: R 3919, II
3997,3: R 3919, III
3998: R 3729
3999: R 1567
4000: R 2175
4001: R 2490
4002: R 7630
4003: R 2530
4004: R 2686
4005: R 4114
4006: R 4321
4007: R 3563
4008: R 1990
4009: R 973
4010: R 1565
4011: R 1886
4012: R 2335
4013: R 1671
4014: R 1587
4015: R 3147
4016: R 1560
4017: R 2065
4018: R 2286
4019: R 5325
4020: R 5393
4021: R 6353
4022: R 5055
4023: R 4919
4024: R 4874
4025: R 4902
4026: R 4619
4027: R 7127
4028: R 1362
4029,1: R 4721, I
4029,2: R 4721, II
4030: R 3569
4031: R 4021
4032: R 4256
4033: R 2602
4034: R 1999
4035: R 5196
4036: R 4910
4037: R 803
4038: R 1698
4039: R 2359
4040: R 712
4041: R 5340
4042: R 2043
4043: R 1145
4044: R 3788
4045: R 4164
4046: R 4655
4047: R 3977
4048: R 476
4049: R 275
4050: R 3928
4051: R 5911
4052: R 1863
4053: R 2067
4054: R 1446
4055: R 2910
4056: R 1191
4057: R 1736
4058: R 1767
4059: R 2411
4060: R 4683
4061: R 4627
4062: R 5778
4063: R 3030
4064: R 3021
4065: R 2299
4066: R 5296
4067: R 1638
4068: R 2620
4069: R 2700
4070: R 5985
4071: R 3458
4072: R 5255
4073,1: R 1470, I
4073,2: R 1470, II
4074: R 1658
4075: R 2154
4076: R 695
4077: R 1524
4078: R 2123
4079: R 3626
4080: R 2378
4081: R 974
4082: R 1722
4083,1: R 4611, I
4083,2: R 4611, II
4084,1: R 4081, I
4084,2: R 4081, II
4085: R 618
4086,1: R 1500, I
4086,2: R 1500, II
4087: R 3863
4088: R 1140
4089: R 1060
4090: R 5279
4091: R 682
4092: R 1596
4093: R 1574

4094,1: R 1818, I
4094,2: R 1818, II
4094,3: R 1818, III
4095,1: R 2054, I
4095,2: R 2054, II
4096,1: R 3487, I
4096,2: R 3487, II
4097: R 3466
4098: R 3728
4099: R 3641
4100: R 2143
4101: R 2918
4102: R 4154
4103: R 4622
4104: R 6681
4105: R 2192
4106: R 716
4107,1: R 2771, I
4107,2: R 2771, II
4108,1: R 670, I
4108,2: R 670, II
4109,1: R 4095, I
4109,2: R 4095, II
4109,3: R 4095, III
4109,4: R 4095, IV
4110: R 638
4111: R 2932
4112: R 338
4113: R 3683
4114: R 3484
4115,1: R 829, I
4115,2: R 829, II
4116: R 1739
4117: R 2028
4118: R 1162
4119: R 2841
4120: R 3387
4121: R 5199
4122: R 6204
4123: R 5192
4124: R 2978
4125: R 4995
4126: R 6659
4127,1: R 5160, I
4127,2: R 5160, II
4128,1: R 2739, I
4128,2: R 2739, II
4129,1: R 2563, I
4129,2: R 2563, II
4129,3: R 2563, III
4130,1: R 2634, I
4130,2: R 2634, II
4130,3: R 2634, III
4130,4: R 2634, IV
4131,1: R 3167, I
4131,2: R 3167, II
4131,3: R 3167, III
4131,4: R 3167, IV
4132,1: R 1843, I
4132,2: R 1843, II
4132,3: R 1843, III
4132,4: R 1843, IV
4132,5: R 1843, V
4132,6: R 1843, VI
4133,1: R 786, I
4133,2: R 786, II
4133,3: R 786, III
4133,4: R 786, IV
4133,5: R 786, V
4133,6: R 786, VI
4134: R 2144
4135: R 6709
4136: R 6582
4137: R 3092
4138: R 763
4139: R 4441
4140,1: R 3472, I
4140,2: R 3472, II
4141: R 1804
4142: R 1939
4143: R 4079
4144: R 1059
4145: R 3985
4146: R 2256
4147: R 2094
4148: R 1482
4149: R 4037
4150: R 6998
4151: R 5280
4152: R 1112
4153: R 1858
4154: R 6999
4155: R 4672
4156: R 4634
4157: R 3881
4158: R 1650
4159: R 1579
4160: R 1823
4161: R 1659
4162: R 5849
4163: R 5185
4164: R 3914
4165: R 1056
4166,1: R 1730, I
4166,2: R 1730, II
4167: R 5993
4168,1: R 2685, I
4168,2: R 2685, II
4168,3: R 2685, III
4169,1: R 4149, I
4169,2: R 4149, II
4169,3: R 4149, III
4170,1: R 7128, I
4170,2: R 7128, II
4171: R 1353
4172: R 7672
4173: R 1664
4174: R 2247
4175: R 3334
4176: R 1833
4177: R 6101
4178: R 1849
4179: R 6359
4180: R 797
4181: R 2777
4182,1: R 951, I
4182,2: R 951, II
4182,3: R 951, III
4182,4: R 951, IV
4182,5: R 951, V
4182,6: R 951, VI
4183,1: R 5625, I
4183,2: R 5625, II
4183,3: R 5625, III
4183,4: R 5625, IV
4184: R 3052
4185: R 1437
4186: R 4907
4187: R 5384
4188: R 4993
4189,1: R 4218, I
4189,2: R 4218, II
4190,1: R 3876, I
4190,2: R 3876, II
4191,1: R 4325, I
4191,2: R 4325, II
4192,1: R 1997, I
4192,2: R 1997, II
4192,3: R 1997, III
4193,1: R 4066, I
4193,2: R 4066, II
4193,3: R 4066, III
4194: R 5343
4195,1: R 2423, I
4195,2: R 2423, II
4196: R 4297
4197: R 5052
4198: R 6525
4199,1: R 4052, I
4199,2: R 4052, II
4199,3: R 4052, III
4200: R 3441
4201: R 2006
4202,1: R 3629, I
4202,2: R 3629, II
4202,3: R 3629, III
4202,4: R 3629, IV
4202,5: R 3629, V
4202,6: R 3629, VI
4203: R 3894
4204,1: R 5100, I
4204,2: R 5100, II
4205,1: R 7741, I
4205,2: R 7741, II
4205,3: R 7741, III
4206,1: R 7285, I
4206,2: R 7285, II

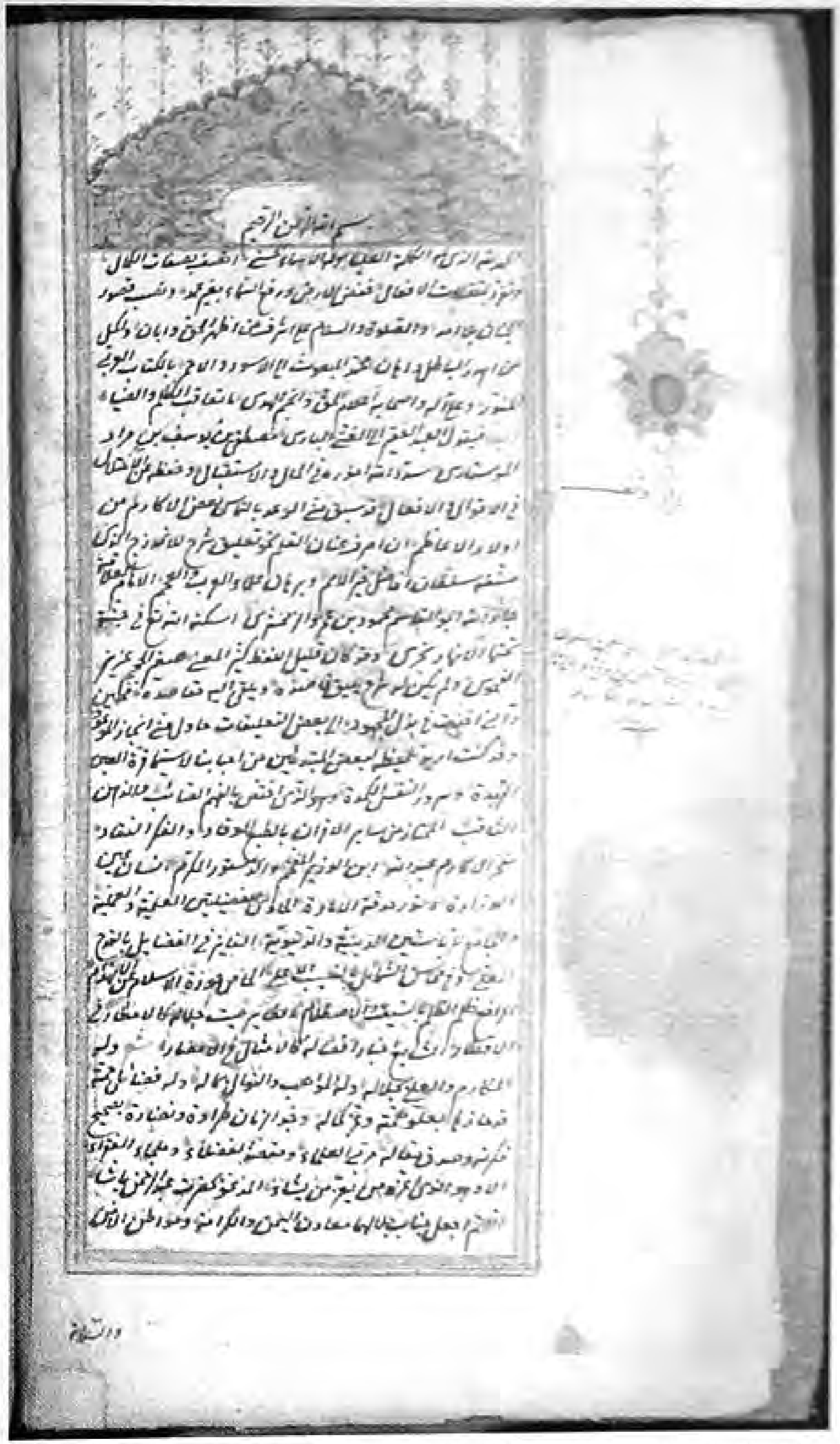

AL-FAWĀʾID AL-ʿABDIYYA, autograf, napisao Mustafa Ejubović (fol. 1b; R 5883)

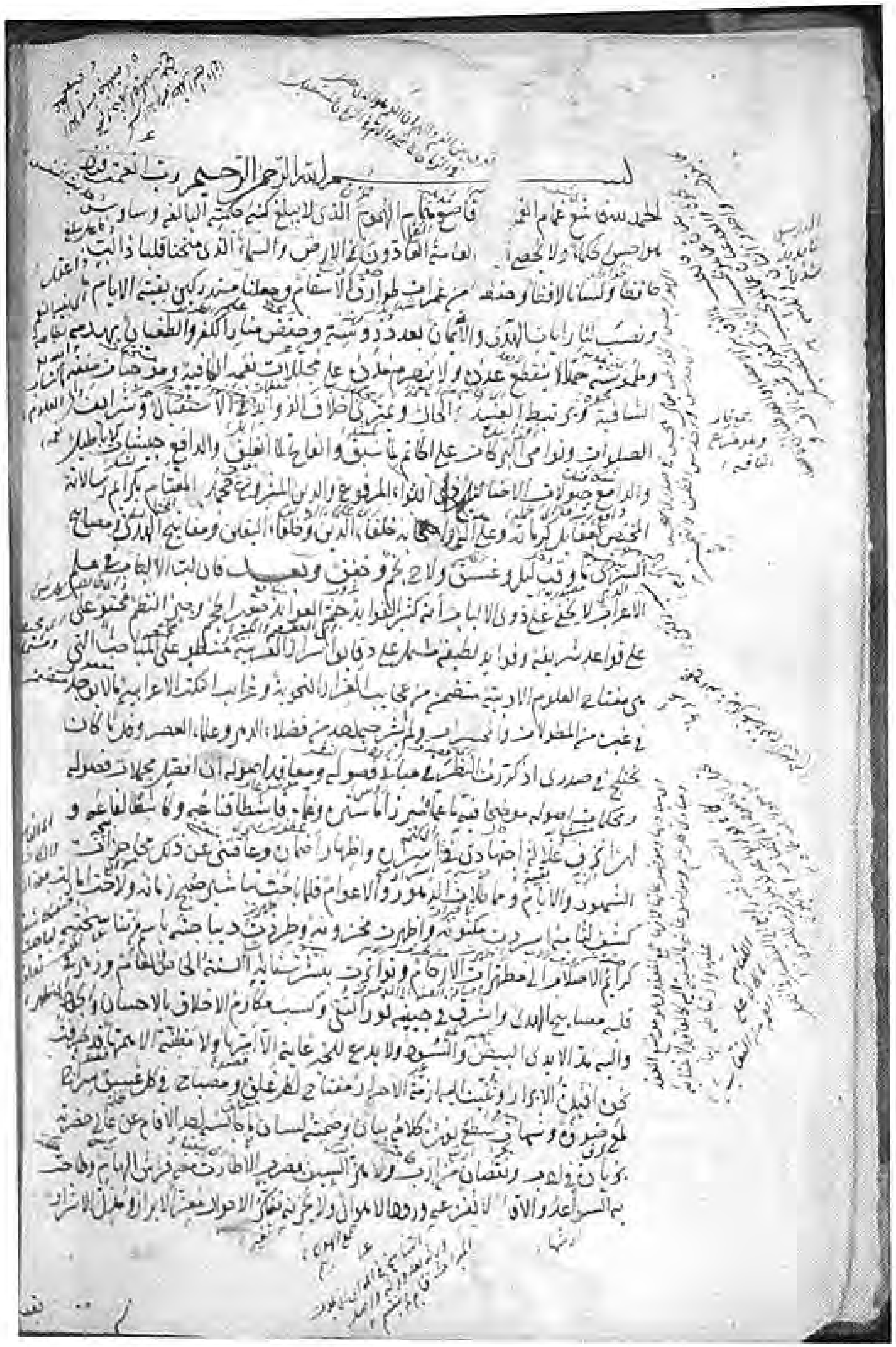

ŠARH LUBB AL-ALBĀB FI 'ILM AL-I'RĀB, napisao Nuqotkar (fol. 1b; R 338).

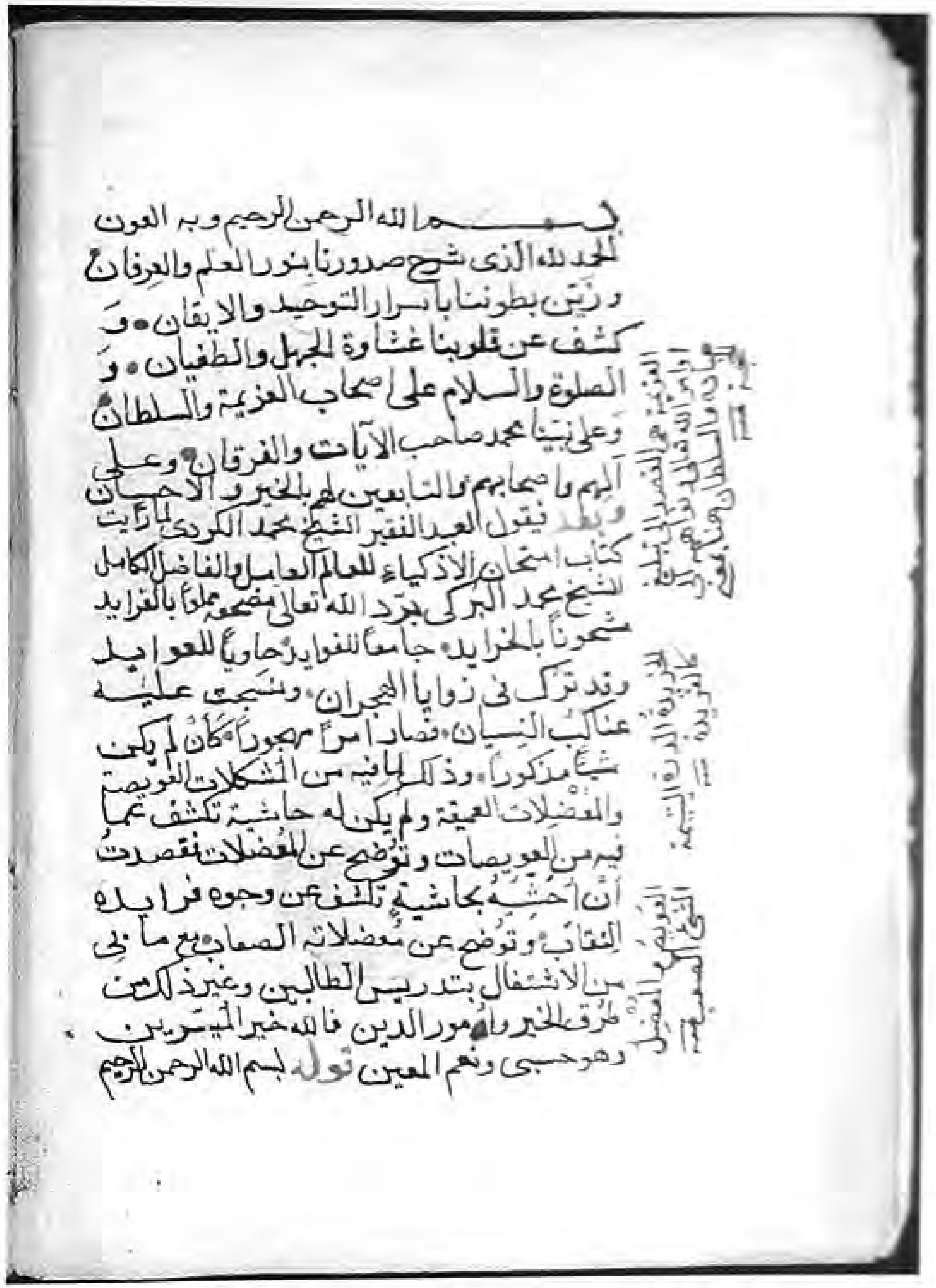

بسم الله الرحمن الرحيم وبه العون
الحمد لله الذى شرح صدورنا بنور العلم والعرفان
وزين بطوننا باسرار التوحيد والايقان ، و
كشف عن قلوبنا غشاوة الجهل والطغيان ، و
الصلوة والسلام على اصحاب العزيمة والسلطان
وعلى نبينا محمد صاحب الآيات والفرقان ، وعلى
آلهم واصحابهم والتابعين لهم بالخير والاحسان
وبعد فيقول العبد الفقير الشيخ محمد الكردى لما رأيت
كتاب امتحان الاذكياء للعالم العامل والفاضل الكامل
الشيخ محمد البركى برّد الله تعالى مضجعه مملوا بالفرايد
مشحونا بالخرايد ، جامعا للفوايد حاويا للعوايد
وقد ترك فى زوايا الهجران ، ونسجت عليه
عناكب النسيان ، فصار امرا مهجورا كأن لم يكن
شيئا مذكورا ، وذلك لما فيه من المشكلات العويصة
والمعضلات العميقة ولم يكن له حاشية تكشف عما
فيه من العويصات وتوضح عن المعضلات فقصدت
أن أحشيه بحاشية تكشف عن وجوه فرايده
النقاب ، وتوضح عن معضلاته الصعاب مع ما بى
من الاشتغال بتدريس الطالبين وغير ذلك من
طرق الخير وامور الدين فالله خير الميسرين
وهو حسبى ونعم المعين قوله بسم الله الرحمن الرحيم

ḤAŠIYA 'ALĀ IMTIḤAN AL-ADKIYA', napisao Muniaczade (fol. 1b; R 658).

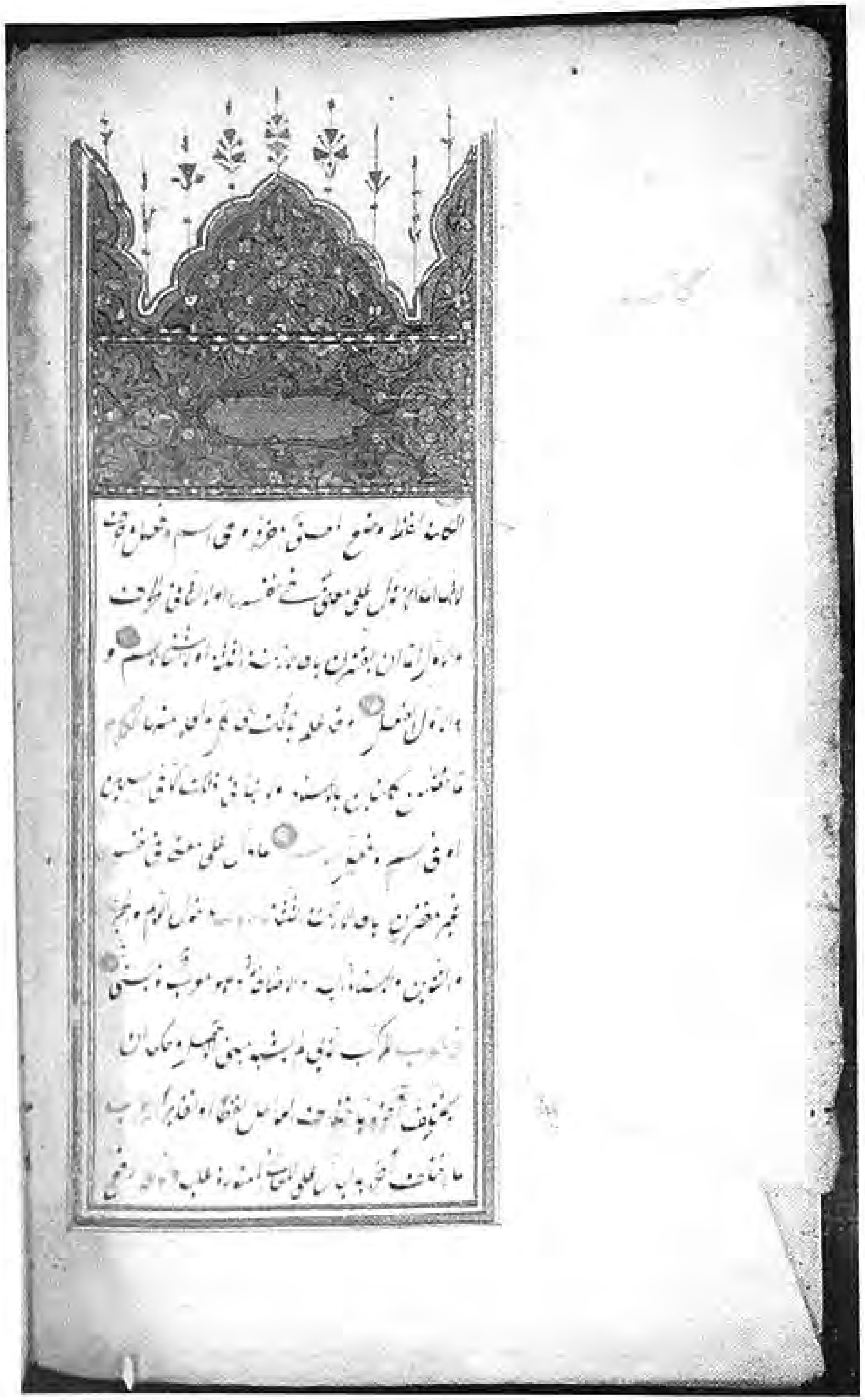

AL-KĀFIYA FI AN-NAḤW (fol. 1b; R 4739.I)

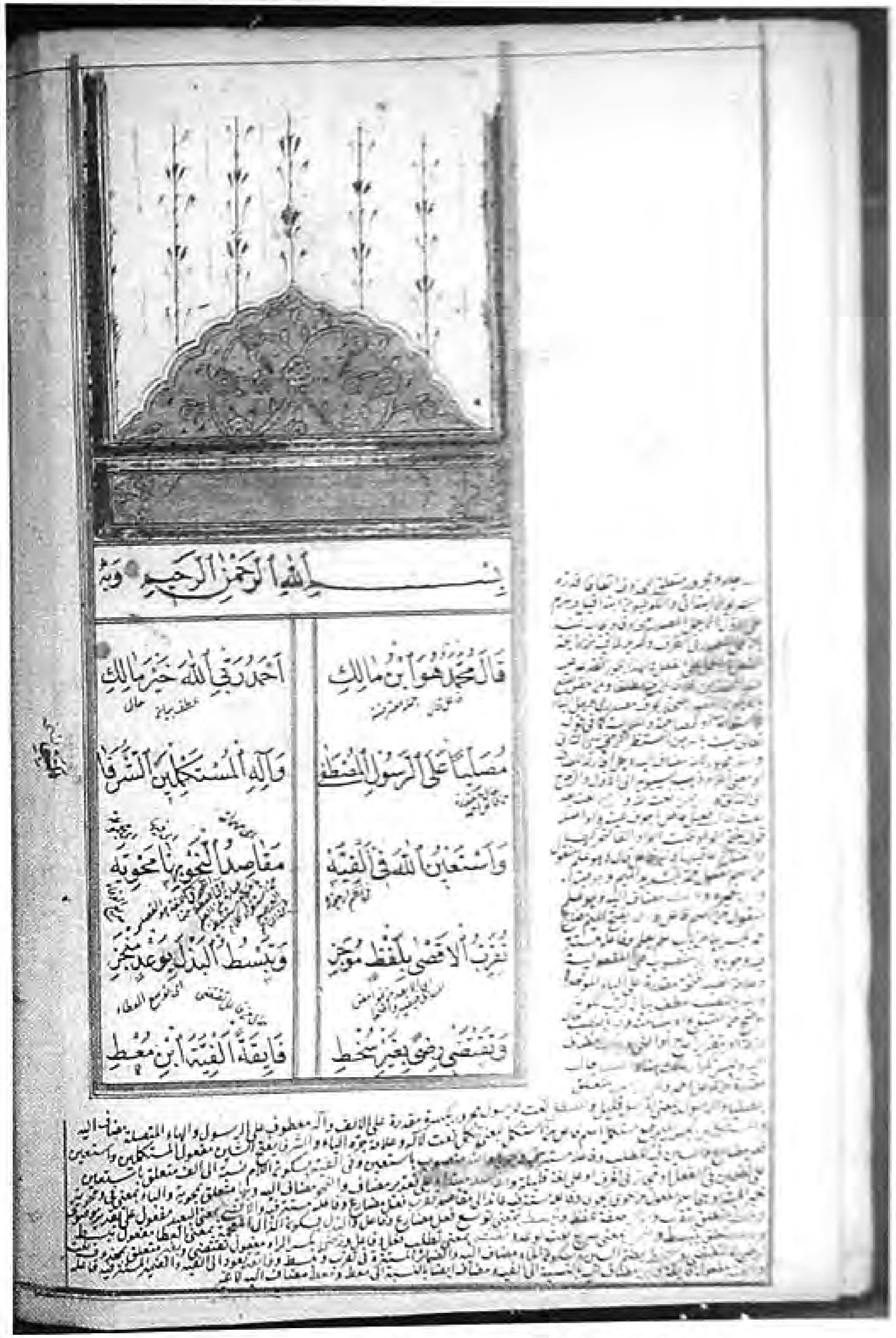

بسم الله الرحمن الرحيم وبه

قال محمد هو ابن مالك أحمد ربي الله خير مالك
مصليا على الرسول المصطفى وآله المستكملين الشرفا
وأستعين الله في ألفيه مقاصد النحو بها محويه
تقرب الأقصى بلفظ موجز وتبسط البذل بوعد منجز
وتقتضي رضى بغير سخط فائقة ألفية ابن معطي

AL-ḪULĀṢA AL-ALFIYYA (fol. 1b; R 6725)

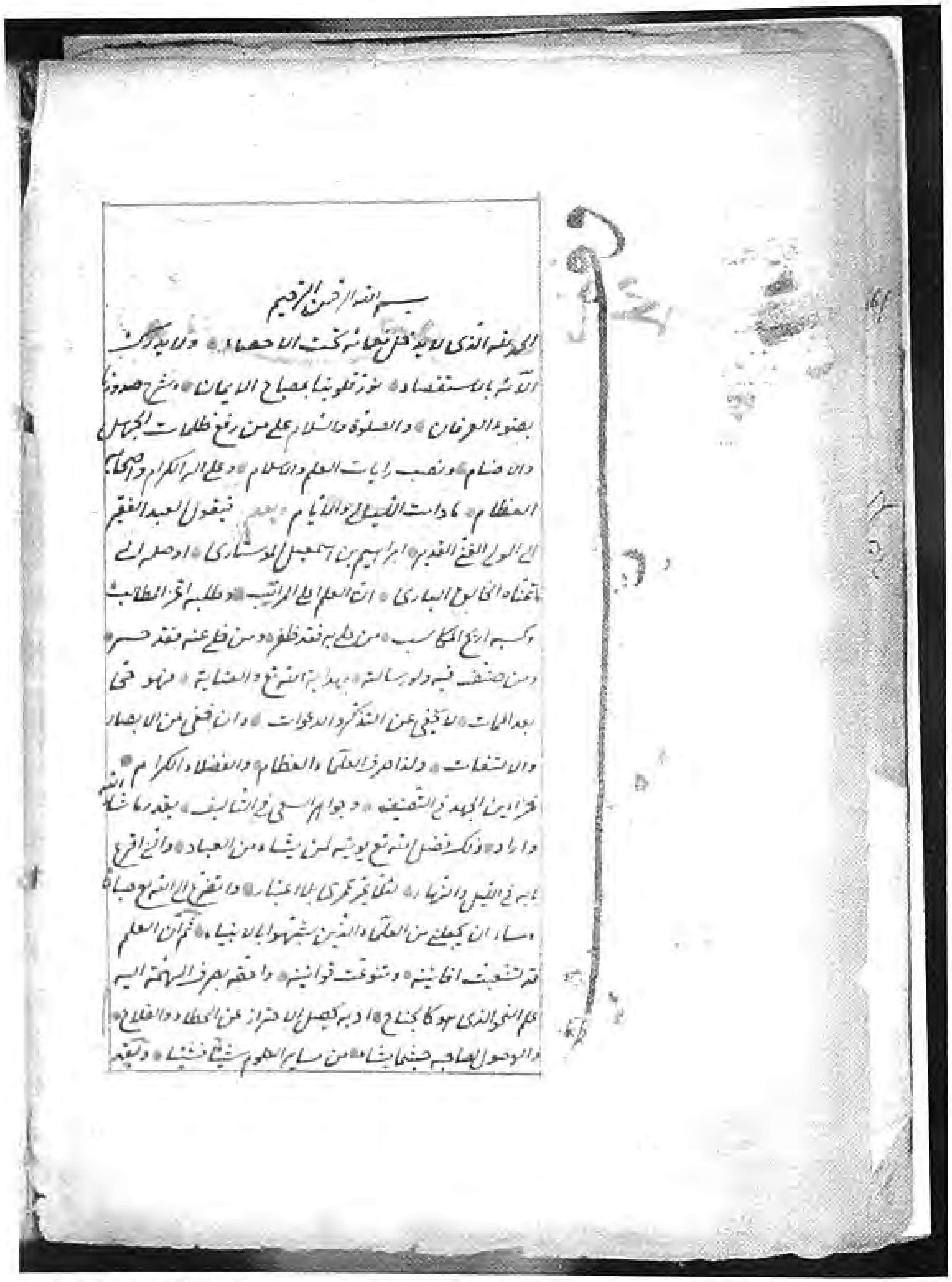

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ, autograf, napisao Ibrahim Opijač (fol. 1b; R 3940)

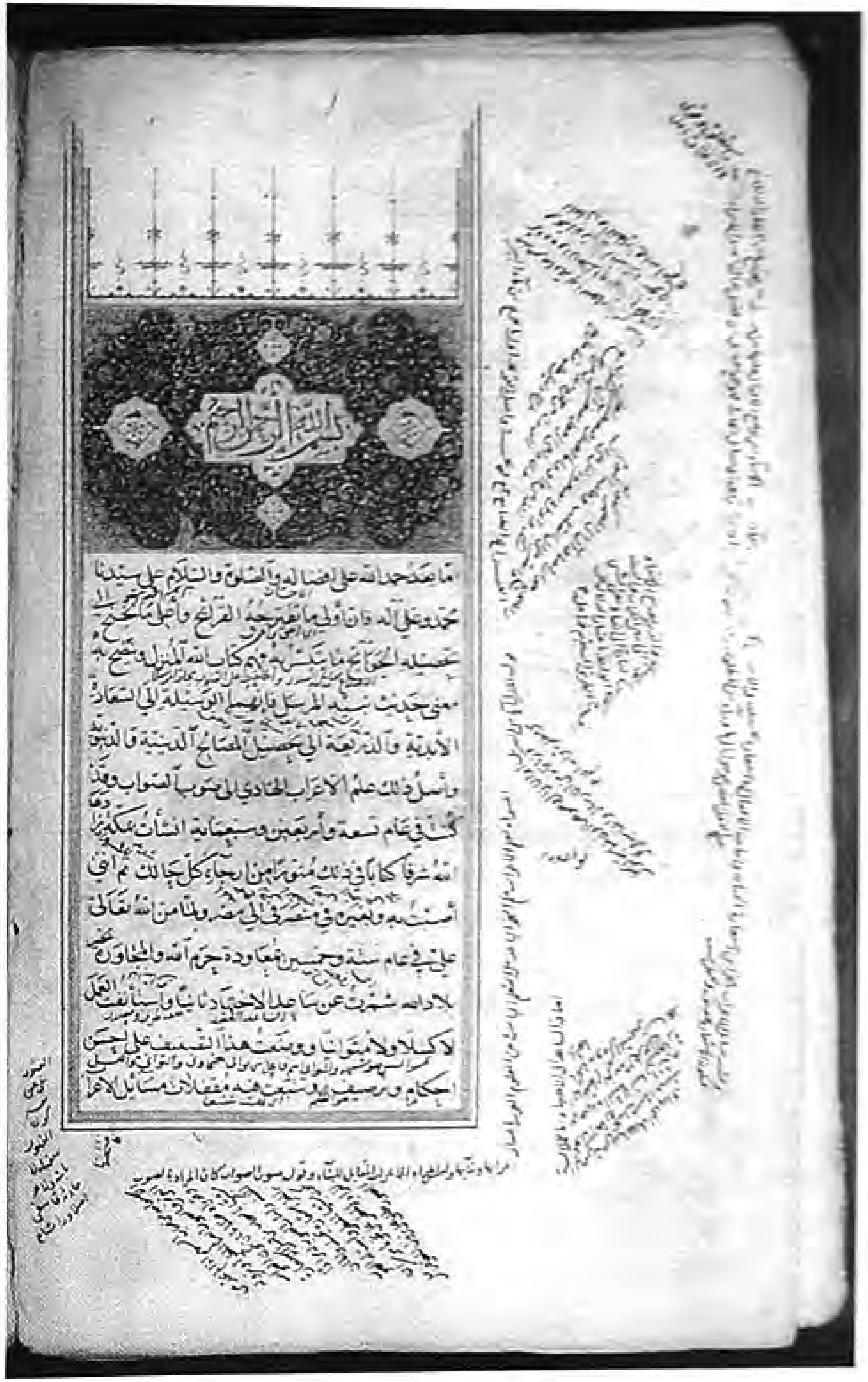

MUĠNĪ AL-LABĪB ʿAN KUTUB AL-AʿĀRĪB (fol. 1b; R 1040)

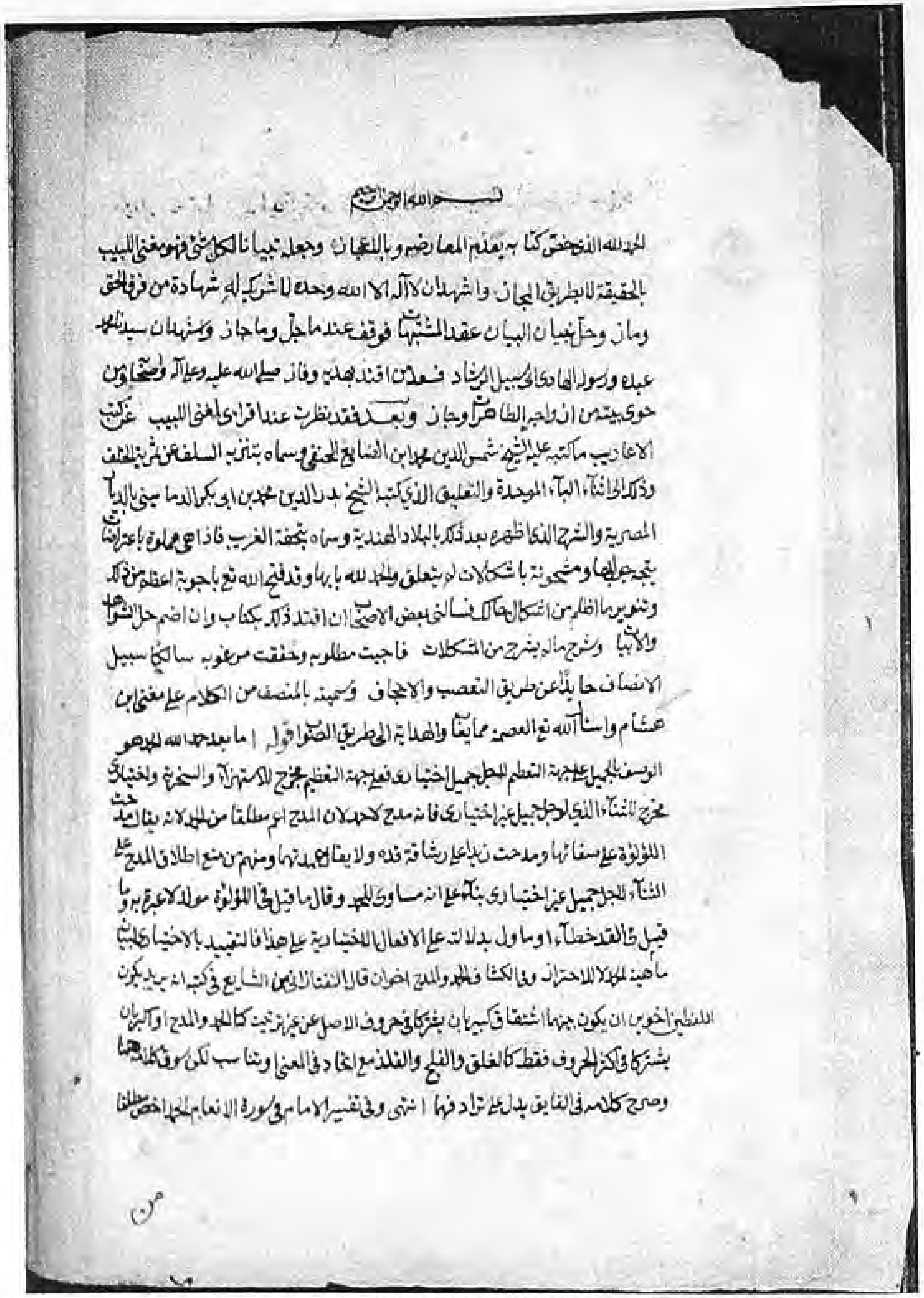

AL-MUNṢIF MIN AL-KALĀM ʿALĀ MUĠNĪ IBN HIŠĀM (fol.1b; R 1040)

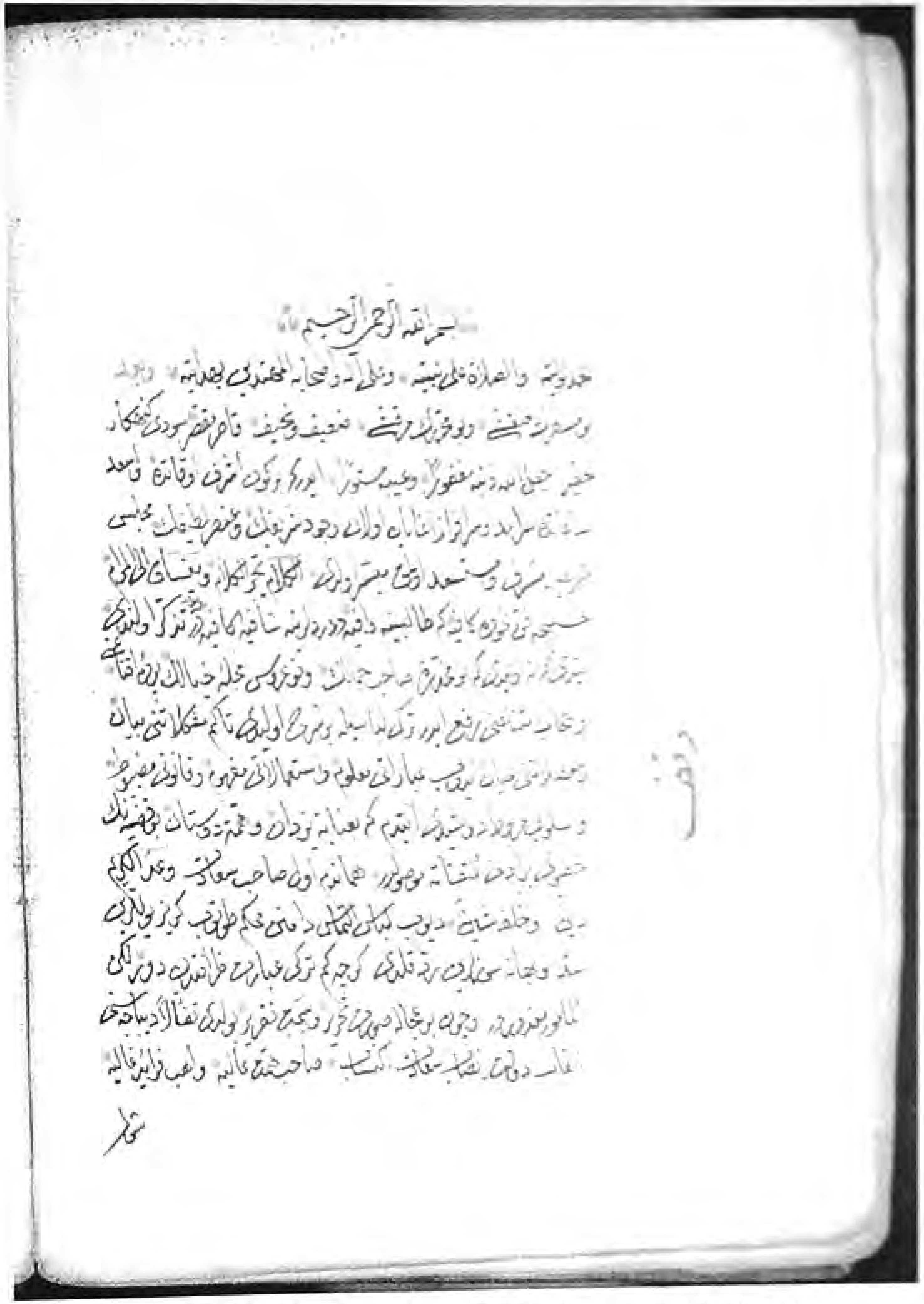

ŠARḤ AL-KĀFIYA, napisao Aḥmad Sūdī al-Busnawī (fol. 1b, R 4154)

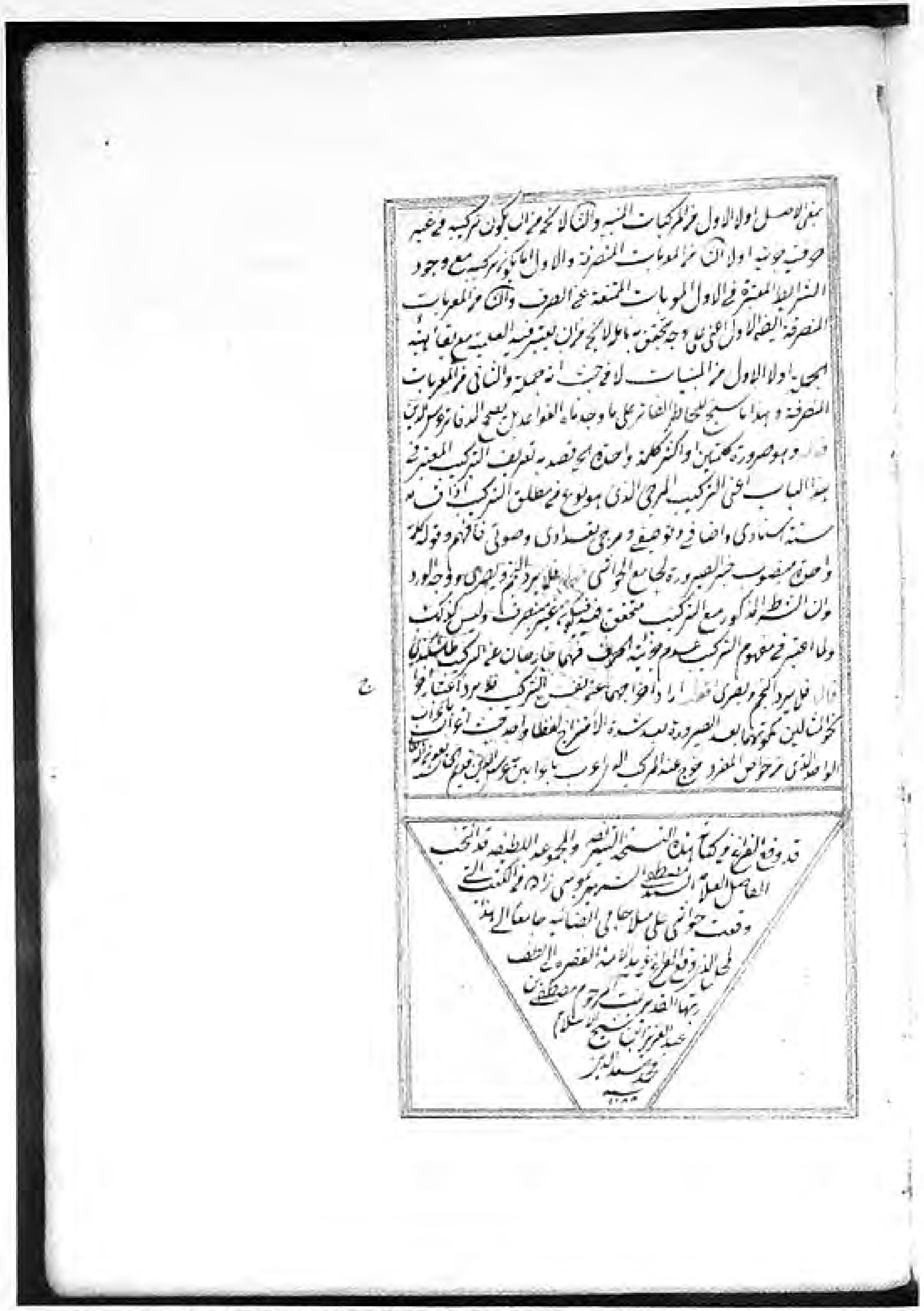

Kraj djela MAĞMŪ'A AL-ḤAWĀŠĪ 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA
(prepisala kćerka - bint Muṣṭafā b. 'Abdil'azīz b. šayḫ al-islām Muḥammad Sa'dūddīn 1088/1677-78. godine; fol. 224a; R 2143)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavačka djelatnost *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-016-X
ISBN 1-873992-41-6

معاليه في أن تتحولَ العلوم و الفنون المكتوبة من طيّات المخطوطات إلى مُتناول أيادي الباحثين و الأجيال الصاعدة التي هداها الله تعالى بمنِّه و فضلهِ إلى دراستها و الإعتناء بها.

و لا بَدّ لنا من أنْ نذكُرَ في هذا المقام أنَّ مؤسسةَ الفرقان للتراث الإسلامي ساعدتنا في نشر الجزئين الرابع و الخامس من فهرس هذه المكتبة، و أن صاحبَ مؤسسة الفرقان و مؤسِّسَها معالي الشيخ أحمد زكي يماني قد ساعد المكتبة في الحفاظ على مخطوطاتها و ذلك بتأمين متطلبات الصيانة و التنظيم لإتاحتها للعلماء و الباحثين.

إنّنا نكرر الشكر و العرفان لمعالي الشيخ أحمد زكي يماني داعين الله تعالى أن يجعل بذلَهُ و عطاءَه ذُخراً في ميزان حسناته. أنّه سبحانه هو المستعان و عليه قصد السبيل.

كما أنّنا مدينون بالشكر و التقدير للمدير العام لمؤسّسة الفرقان الدكتور كمال عرفات نبهان، و الدكتور محمود السيد الدّغيم اللّذين بذلا جهودهما الطّائلة في سبيل تنفيذ المساعدة المذكورة أعلاه، و في سبيل توثيق علاقات التعاون بين مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي و مكتبة الغازي خسرويك.

و أخيراً فإنني أهدي عملي في إعداد هذا الفهرس إلى والديّ رحمهما الله تعالى و تغمّدهما بغفرانه و أسكنهما في بحبوحة جنّاته، إلى والدي أحمد الّذي ربّاني و أوصّاني أن أسلك هذا المسلك، و والدتي رامزة الّتي ساعدتني على أن أفيَ بوصيّته الأخيرة، و الحمد لله على نعم الله و فضله.

مصطفى يحيتش

سراييفو ١/ ٦ / ١٩٩٩ م

مدير مكتبة الغازي خسرويك

التي كانت بحوزتنا تبيّن لنا عدمُ وجودِ نسخٍ أخرى لها في أيّ مكان آخر من مكتبات التراث العالمية. و من الجدير بالذكر أيضًا أنّ هذا الفهرس يحتوي عدداً من مؤلّفات المؤلفين البوسنويين و قد كتب بعضُها بخطوط مؤلفيها.

لقد اعتنى علماء البوسنة و الهرسك بكافّة فنون العلم التي كانت مُتداولة في أيامهم، و من المؤكّد تمامًا أنّ بعضَها أقبل على وضع مؤلّفات في شتى فنون اللّغة العربيّة بما فيها علم النحو، و هذه القضية تضاف إلى حقيقة كونِ الكثير من المخطوطات المُدرجة في هذا الفهرس قد نُسخت في الأماكن المتعدّدة على ترابِ البوسنة و الهرسك و البلاد المجاورة، و لم ينقطع الإهتمام باللغة العربية في هذه البلاد في أية فترة من الفترات، فاللّغة العربيّة دُرِّسَتْ و ما زالت تُدَرَّسُ إلى أيامنا الحالية في المدارس البوسنويّة، و العديد من هذه المخطوطات كان يُقَرَّرُ في تعليم اللّغة العربيّة ككتب مدرسيّة حتى سنة ١٩٠٧ م حينما طُبِعَ أوّلُ كتابٍ مدرسي باللّغة البوسنويّة لتدريس و تعليم اللّغة العربيّة، و ما زال استعمال هذه المخطوطات مستمراً في بلاد البوسنة و الهرسك لدراسة اللّغة العربيّة، و بصورة خاصّة من قبل الكثيرين من علماء المسلمين في هذه البلاد.

إنّ الميزة الأولى لهذا الفهرس هي أنّه ، في أغلب الأحيان، يتناول المخطوطات المدوّنة باللّغة العربية التي تعالج موضوع النحو العربي. و الميزة الثانية هي أنّ شأنَه شأنُ غيرِه من فهارس مكتبة الغازي خسرويك، إذْ يتضمّنُ العديدَ من المخطوطات التي أُلِّفَتْ أو نُسِخت بأيدي البوسنويين الذين كانوا منتشرين في جميع البلدان التي ظلّلتها رايةُ الخلافة الإسلامية العثمانيّة، سواء داخل بلاد البوسنة و الهرسك أو خارجها، و بصورة خاصّة في المراكز الكبيرة المشهورة بالحضارة و التعليم العالي المزدهر حيث كانوا يسافرون في طلبِ العلم.

أمّا المخطوطات التي وصلت إلي هذه البلاد بطُرُقٍ متنوعة فإنها ، هي الأخرى قد كانت تُجلب غالبًا لتُقرأ من قبلِ البوسنويّين. و الدليل هو كثرة الحواشي و التعليقات الخطية الموجودة داخلَ طيّاتها.

إنّ فهارس مخطوطاتنا الإسلامية تعبّر بحدّ ذاتها عن الحضارة و التراث الفني الأصيل لشعوبنا التي حافظت على هذه المخطوطات إلى يومنا هذا، وشتّان ما بينها و بين غيرها من فهارس المخطوطات الأوربيّة التي جُلبت إلى تلك البلاد من خارجها دون إسهام في إنتاج المخطوطات.

لقد تمت الإشارة في أجزاء الفهرس السابقة إلى طُرُقِ و تواريخ انتقالِ هذه المخطوطات إلى مكتبة الغازي خسرويك من المكتبات و المدارس العديدة في البوسنة و الهرسك بما فيها المكتبات و الجامع الخاصة. أمّا الحصرُ الكمّيّ لتلك المخطوطات و الأماكن التي وصلت منها ، فمن الممكن الإطلاع عليه من خلال الكشافات الملحقة بهذا الجزء من الفهرس.

برز عدد من البوسنويّين الذين ألّفوا في مجال علم النحو العربي، و يأتي في مقدمتهم أحمد سودي البوسنوي المتوفّي بعد عام ١٠٠٦هـ / ١٥٩٧ م، الذي ألّف عدّة كُتب، و شرح في أحدها الكافية في النحو لابن الحاجب، و منهم مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري الشهير بمصطفى الأيوبي أو شيخ يويو، المتوفي عام ١١١٩هـ / ١٧٠٧ م، و الذي ألّف كتاب الفوائد العبدية : شرح الأنموذج في النحو للزّمخشري، و النسخة المكتوبة بخطّ المؤلّف من هذا الكتاب موجودة في مكتبة الغازي خسرويك، و منهم تلميذه إبراهيم بن الشيخ إسماعيل بن صالح بن علي الموستاري الشهير بالمسكري المتوفي عام ١١٣٨هـ / ١٧٢٥ م - ١٧٢٦ م، الذي ألّف شرحًا على المصباح للمطرزي و المختصر في النحو، و منهم عبد الكمال إسماعيل بن الحاج والي التراونيكي المتوفي بعد عام ١٠٥٢ هـ / ١٦٤٢ - ١٦٤٣ م، و قد ألّف النملية في إظهار القواعد الصرفية و النحوية ككتاب مدرسي لتعليم اللغة العربية.

هذا و قد وجدنا أثناء إعداد هذا الجزء مخطوطات نرجّحُ أنها أُلِّفَتْ على أيدي مؤلفين من أصولٍ بوسنوية لم نكن نعلم عنهم شيئًا من قَبْلُ، و نذكر منهم مصطفى بن فضل الله سليم زادة من مدينة چاينچا المتوفي بعد عام ١٢٤٢ هـ / ١٨٢٦ م، و قد ألّف كتابًا ميسّرًا لتعليم اللغة العربية و سماه ببداية المبتدي.

و من أجل تسهيل استعمال هذا الفهرس و بصورة خاصة كشافاته الملحقة، فإننا قد أدخلنا في هذا الجزء بعض التعديلات البسيطة مثل تكرار الرقم المتسلسل للمخطوطة في الجانب الأيسر من الصفحة أمام رقم كل عنوان جديد في المجموعة، و أعدت ملاحق الفهرس على مثل هذا الترقيم. و بالإضافة إلى ذلك حاولنا تزويد الملاحق بأكبر قدر ممكن من المعلومات و البيانات لتسهيل الإطلاع على محتويات الفهرس. و حاولنا قدر الإستطاعة كتابةَ أسماء المؤلفات مثلما سماها مؤلفوها إضافةً إلى طباعَتِها بخطٍّ أسود عريض.

و أثناء إعداد هذا الجزء من الفهرس تلقيت مساعدة مشكورةً من زملائي العاملين بفهرسة المخطوطات في هذه المكتبة لذلك يسرني أن أتقدم بالشكر الخالص لهم عرفانًا بفضل ما قدموه لي من عون و مساعدة، و أخص منهم زميلي السيد زينل فاييتش.

و يسرني أيضًا أن أعبّر باسم إدارة مكتبة الغازي خسرويك عن فرحتي الغامرة بطبع هذا الجزء، و مواصلة نشر أجزاء فهرس المخطوطات العربية و التركية و الفارسية و البوسنوية الموجودة في خزائن مكتبة الغازي خسرويك، متمنيًا أن يستفيد منها كل باحث و دارس يهمه تراثنا الإسلامي و بالأخص أولئك الذين يعملون في موسسات ذات سمة ثقافية و حضارية.

تمّ نشرُ هذا الجزء بفضل الله تعالى أولاً، ثم بفضل معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي بلندن الذي بذل جهوده الدائمة و دعمه المستمر لمساعدة مكتبة الغازي خسرويك كي تحافظَ على نفائس و ذخائر مخطوطاتها و تتمكن من صيانتها ، رغبةً من

المقدمة

إنّ الجُزءَ السادس من أجزاء فهرس مكتبة الغازي خسرويك في سراييڤو هو حلقة من سلسلة العمل في فهرسة مخطوطات هذه المكتبة. و هو كباقي الأجزاء من حيث المفهوم و المنهج إذْ يُعتبر استمراراً للعمل الذي بدأ منذ زمن بعيد، و اعتُبِرَت المبادىء التي وضعها الرّاحل قاسم دوبراچا بمثابة أساسٍ لفهرسة المخطوطات في مكتبة الغازي خسرويك، و قد دوّنها في الجزأين الأوّل و الثاني من الفهرس الذي ما زلنا نعملُ على إنجازه و استكماله.

و نظراً لتقيُّدنا بالأسسِ المذكورة فإننا لم نتمكّن - في هذا الجزء و لا في غيره من أجزاء الفهرس - من فهرسة المخطوطات فهرسة كاملة حسب حقول الفكر و مجالات المعرفة، فالمنهج المتّبع في الفهرس يفرض فهرسةَ المجاميع وفق العنوان الأول الموجود في المخطوطة بصرف النظر عن مجال و موضوع العناوين الأخرى الموجودة ضمن المخطوطة.

و بناءً على ما سبق يُمكنُ القول: إنّ الإستثناءات النادرة الواقعة في بعض الفهارس، شأنها شأن هذا الفهرس، لا تعتبر إنحرافًا عن المبادىء الأساسية المتّبعة، و إنّما هي محاولة لإدخال الوسائل الحديثة من أجل الوصول إلى التحسينات الممكنة، و تزويد الفهرس بأكبر قدر ممكن من مواد المضمون، و ذلك بزيادة أعداد و أنواع الكشافات الملحقة في أواخر أجزاء الفهرس.

تمّ في هذا الجزء السادس وصفُ ما مجموعُهُ: ٥١٢ مخطوطة تحتوي: ٨٣٣ عملاً كتابيًا، و لكنّ الموضوع الأساسي للمخطوطات التي في هذا الجزء من الفهرس يتعلّق في أغلب الأحيان بمؤلفات في مجال نَحْوِ اللغة العربية، و هي مؤلفات مدوّنة أساسًا باللغة العربية، و هنالك عدد من المخطوطات بالغة التركية إلاّ أنّها هي الأخرى تتناول موضوع النحو العربي، و هنالك عدد من المخطوطات باللغة العربيّة و لكنها خاصّة بموضوع النحو في اللغة التركية العثمانية و اللغة الفارسية، و بما أنّ اللّغة العربية كانت تدرّسُ في الماضي كمادةَ أساسية في جميع مراحل التعليم في بلاد البوسنة و الهرسك و ما يجاورها، فلا غرابة في غنى هذه المكتبة بمؤلفات عديدة في مجال النّحو العربي، و في وجود نسخٍ كثيرة منها، و بشكل خاصّ تلك المؤلفات الّتي كانت تستعمل ككتب مدرسية.

و لهذ السبب تضمّن هذا المجلد ما يزيد قليلاً على نصف مجموع المؤلفات التي تخصُّ مجالَ علم النّحو العربي في المكتبة. أمّا المؤلفات اللّغوية الأخرى مثل مؤلفات علم الصرف فمِنَ المُنتظر أنْ يُخصّص لها في المستقبل جُزْءٌ مُستقلّ.

و تجدر الإشارةُ هنا إلى أنّ عدداً من هذه المؤلفات نادرٌ و يتجاوز حدودَ الإهتمام بدراسة اللّغة، فمن خلال عملنا في إعداد هذا الجزء و بحثنا عن مخطوطاته في المصادر و المراجع العالمية

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 41 6

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation:
Riasat of Islamic Community in B&H, 1999
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

يحيتش، مصطفى
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايفو / إعداد مصطفى يحيتش = Catalogue of The Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts / by Mustafa JAHIC.
لندن: مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي، سرايفو: رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك، ١٤٢٠ هـ = ١٩٩٩ م.
الجزء السادس: ٥٥٠ ص، ؛ ٢٤ سم. - (منشورات الفرقان؛ ٤١ . سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية؛ ٢٧). 1. المخطوطات الاسلامية - فهارس. 2. المخطوطات البوسنوية - فهارس. 3. المخطوطات التركية - فهارس. 4. المخطوطات العربية - فهارس. 5. المخطوطات الفارسية - فهارس.
أ. رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك. ب. مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي - لندن. جـ. العنوان. د. السلسلة.

1. Arabic manuscripts - Catalogues. 2. Bosnian manuscripts - Catalogues. 3. Islamic manuscripts - Catalogues. 4. Persian manuscripts - Catalogues. 5. Turkish manuscripts - Catalogues. I. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation - London. II. Riasat of Islamic Community in B&H Sarajevo. III. Title. IV. Serie.

ISBN 1 873992 41 6

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Riasat of Islamic Community in B&H. The Ghazi Husrev-Bey Library.
Hamdija Kreševljakovic 58 Sarajevo, Bosnia & Herzegovina

تقديم

بتوفيق من الله تعالى يصدر الجزء السادس من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية بمكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو، بالتعاون المثمر بين مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي، وبين المسؤولين في مكتبة الغازي خسرو بك، وبذلك يبلغ عدد الأجزاء التي صدرت في إطار هذا التعاون ثلاثة أجزاء، هي الرابع والخامس والسادس.

ولقد نوّهت في مقدمتيْ الجزأين الرابع والخامس بالجهود الرائعة التي بذلها المسؤولون في مكتبة الغازي خسرو بك من أجل إنقاذ المخطوطات الثمينة من نيران الحرب التي كانت تتآمر لإحراقها وتدميرها، وبعد أن قدّر الله تعالى لهذه المجموعة أن تبقى، وفقنا إلى التعاون من أجل متابعة إصدار فهارسها، كما حرصنا على تصويرها كاملة على ميكروفيلم وأقراص مدمجة للإحتفاظ بالألوان والزخارف والقيم الفنية الرفيعة في هذه المخطوطات، وحتى نجمع بين التمثيل الببليوجرافي للمخطوطات عن طريق الفهرسة، وبين النصوص الأصلية لهذه المخطوطات، لتيسير حفظها واستخدامها في أوسع مدى زمني ومكاني وإنساني ممكن.

لقد أصدرت مشيخة الجماعة الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك ثلاثة مجلدات من فهرس مكتبة الغازي خسرو بك في الفترة الممتدة من سنة ١٩٦٣م حتى سنة ١٩٩١م، فبلغ عدد ما فُهرس من المجلدات المفهرسة: ٢٦٢٧، وبفضل الله تعالى، ثم نتيجة للتعاون بين مشيخة الجماعة الإسلامية وإدارة مؤسسة الفرقان تمكّنا من إصدار ثلاثة مجلدات في مدة سنة واحدة، وتشمل المجلدات المُفهرسة: ٤٢٠٦ من مخطوطات مكتبة الغازي خسرو بك، وما زالت الجهود مستمرة لاستكمال نشر باقي المجلدات.

وأدعو الله تعالى أن يوفقنا جميعا لخدمة تراث هذه الأمة العظيمة، كما أود أن أوجه الشكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش رئيس علماء البوسنة الذي شجع ودعم التعاون منذ بدايته، وإلى المسؤولين في مكتبة الغازي خسرو بك، وإلى الأستاذ مصطفى يحيتش مدير المكتبة، الذي أعد هذا المجلد، وأتمنى لهم التوفيق على الدوام.

والله ولي التوفيق

معالي الشيخ أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
لندن - يونيه ١٩٩٩

مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي
سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٢٧

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس

إعداد
مصطفى يحيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن – سراييفو
١٤٢٠ هـ / ١٩٩٩ م

منشورات الفرقان: رقم ٤١
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٢٧

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس

إعداد

مصطفى يحيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٠ هـ / ١٩٩٩ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK SEDAMNAESTI

Obradio
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqân
Islamic Heritage Foundation
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1431/2010.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK SEDAMNAESTI

Obradio
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1431/2010.

Recenzent:
Dr. Mustafa Jahić

مراجعة :
الدكتور مصطفى يحيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1) : 027. 2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1) : 027. 2 (497.6)
0177: 091.1 (=163.4) : 027.1 (497.6)

GAZI Husrev - begova biblioteka (Sarajevo)
Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Sv. 17 / Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu ; obradio Osman Lavić. - London : Al-Furqan Fondacija za islamsko nasljeđe ; Sarajevo : El-Kalem, 2010. - XXX, 676 str., [38] str. s tablama : faks. ; 25 cm

Na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-905122-36-5 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)
ISBN 978-9958-23-267-1 (El-Kalem, sv. 17)

COBISS. BH-ID 18252294

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
22A Old Court Place, London. W8 4PL, U.K.
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

Volume XVII

Prepared by
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

London - Sarajevo
1431 AH/2010 AD

SADRŽAJ- CONTENTS

- SADRŽAJ - CONTENTS V
- UVODNA RIJEČ VII
- FOREWORD IX
- PREDGOVOR XI
- PREFACE XIII
- UVOD XV
- INTRODUCTION XIX
- IZVORI I LITERATURA XXIII
- TRANSKRIPCIJA XXXI
- MUSHAFI - MUSHAFS (AL-MAṢĀḤIF) 1
- PRIJEVODI KUR'ANA - TRANSLATIONS OF THE QUR'AN (TARĀĞUM AL-QUR'ĀN) 19
  - Turski jezik - Turkish language 21
  - Bosanski jezik - Bosnian language 21
- DIJELOVI KUR'ANA - PARTS OF MUSHAF (AĞZĀ' AL-QUR'ĀN) 23
- NAUKA O ČITANJU KUR'ANU - QUR'AN READING ('ILM AL-QIRĀ'ĀT WA AT-TAĞWĪD) 27
  - Arapski jezik - Arabic language 29
  - Turski jezik - Turkish language 38
  - Bosanski jezik - Bosnian language 40
- TEFSIRI KUR'ANA - Tafseers of Qur'an (KUTUBAT-TAFSĪR) ... 41
  - Arapski jezik - Arabic language 43
  - Turski jezik - Turkish language 76
- TRADICIJA - TRADITIONS (AL-ḤADĪṮ AN-NABAWĪ) 93
  - Arapski jezik - Arabic language 95
  - Turski jezik - Turkish language 117
- DOGMATIKA - DOGMATICS ('AQĀ'ID) 121
  - Arapski jezik - Arabic language 123
  - Turski jezik - Turkish language 179
  - Perzijski jezik - Persian language 201
- DOVE - PRAYERS ('ADIYA) 203
  - En-ami (An'ām) 203
  - Arapski jezik - Arabic language 237
  - Turski jezik - Turkish language 290

ISLAMSKO PRAVO - ISLAMIC LAW (AL-FIQH) 297
a) Uvod u islamsko pravo - Islamic jurisprudence(Uṣūl al-fiqh) 299
Arapski jezik - Arabic language.................................... 299
b) Islamo pravo - Islamic law (al-Fiqh) 306
Arapski jezik - Arabic language.................................... 306
Turski jezik - Turkish language.................................... 360
c) Šerijatsko-pravna rješenja - Interpretation of Islamic law (al-Fatāwā) 399
Arapski jezik - Arabic language.................................... 399
Turski jezik - Turkish language.................................... 409
d) Islamsko nasljedno pravo - Inheritance law (al-Farā'iḍ)......417
Arapski jezik - Arabic language.................................... 417
Turski jezik - Turkish language.................................... 420
e) Popstupak pred šerijatskim sudovima i epistolografija - Sharia courts preocedure and Epistolography (Adāb al-Qāḍī wa aṣ-ṣukūk) ...422
Arapski jezik - Arabic language.................................... 422
Turski jezik - Turkish language.................................... 422
f) Zakoni - Kanuns (al-Qawānīn) 433
g) Državno pravo i uređenje države - Constitutional law (Niẓām a-dawla wa al-Qawanīn..441
Arapski jezik - Arabic language.................................. 441
Turski jezik - Turkish language.................................. 447
TESAWWUF - ISLAMIC MYISTICISM (AT-TAṢAWWUF) 451
Arapski jezik - Arabic language.................................. 453
Turski jezik - Turkish language.................................. 460
Perzijski jezik - Persian language.................................. 469
VAZ - PREACHING (AL-MAW'IẒA)..473
Arapski jezik - Arabic language.................................. 475
Turski jezik - Turkish language.................................. 535
Perzijski jezik - Persian language.................................. 599
INDEKSI - INDEXES... 601
Indeks naslova - Title index 603
Indeks naslova u transkripciji - Title index in transcription 625
Indeks autora - Authors index 641
Indeks prepisivača - Index of transcribers 655
Indeks vlasnika i vakifa - Index of owners and donators 659
Indeks mjesta - Index of places 665
Kataloški index - Cataloguing index.................................... 669
Signaturni index - Call number index.................................. 673
PRILOZI - SUPLEMENTS 677

UVODNA RIJEČ

Već dugi niz godina Fondacija za islamsko naslijeđe al-Furqan iz Londona putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, objavljivanja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture u svijetu.

Fondacija al-Furqan ulaže velike napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time ova fondacija daje svoj doprinos u njihovom spašavanju od propadanja, kojem su bile izložene naročito tokom posljednjih ratnih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje u digitalnoj formi. Zahvaljujući Fondaciji al-Furqan posao na digitalizaciji rukopisa je pred samim krajem. Pored navedenog, Fondacija je pomogla i u mikrofilmovanju rukopisa i arhivske građe ove biblioteke. Tako su sada svi rukopisi i veliki dio arhivske građe i stare periodike ove biblioteke snimljeni na mikrofilmu.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija u najboljem redu, budući da Fondacija al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovoga projekta u 1419/1998. godini objavljeni četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, u 1425/2004. trinaesti, u 1426/2005. četrnaesti, u 1427/2006. petnaesti, u 1429/2008. šesnaesti, a evo sad, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i sedamnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke.

U prethodnih šesnaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađen je ukupno 9381 rukopis, od kojih neki čine zbirke koje sadrže po više djela. Sedamnaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 9382 do br. 9903 sa ukupno 522 rukopisa, odnosno 952 djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi djela iz islamskih nauka: mushafi, tedžvid, tefsir, hadis, akaid, fikh, tesavuf i vaz, kao i brojna djela iz drugih oblasti koja su se našla u zbirkama. Najveći broj rukopisa su djela napisana na arapskome jeziku, zatim turskom, perzijskom i bosanskom. Zato će izdavanje ovoga sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem navedenih oblasti.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja islamskoga kulturnog naslijeđa, kao jedne od tekovina čovječanstva sa svim svojim univerzalnim vrijednostima, poduzima Fondacija za islamsko naslijeđe al-Furqan.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, dr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Osmanu Laviću koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1431/2010. god.

Aḥmad Zakī Yamānī,
predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

FOREWORD

For many years now the London-based al-Furqan Islamic Heritage Foundation has been working all over the world in the field of conservation and preservation of Islamic heritage and culture. It has been doing so through multifaceted activities that include organising symposia, seminars and exhibitions, publishing books and library catalogues, digitalising manuscripts, historical documents, waqfiyyas and Sharia court records.

Al-Furqan has also invested great efforts into preservation and conservation of manuscripts and printed books kept in the Gazi Husrev-beg Libray in Sarajevo. In this way the foundation has contributed to their rescue from decay to which they were subjected, and destruction especially during events of the recent war.

For this purpose the Foundation has supplied the Library with modern bookshelves and book-cases for the preservation of manuscripts and printed books, along with modern electronic equipment for scanning manuscripts and documents and preserving them in digital form. Thanks to al-Furqan foundation, digitalisation of manuscripts is now almost complete. In addition to the above-mentioned, the foundation has helped in microfilming our library manuscripts and archive material, so that all manuscripts and a good portion of the archive material and old periodicals have been microfilmed.

With regard to manuscript cataloguing, the work is going quite smoothly because al-Furqan, in cooperation with the Islamic Community of Bosnia-Herzegovina, has made possible the publication of catalogues as soon as they are compiled. Thus, the following volumes of manuscript catalogues have been printed: vol. IV (1419/1998), vols. V and VI (1420/1999), vol. VII (1420/2000), vol. VIII (1421/2000), vol. IX (1422/2001), vol. X (1423/2002), vols. XI and XII (1424/2003), vol. XIII (1425/2004), vol. XIV (1426/2005), vol. XV (1427/2006), vol. XVI (1429/2008.). Now, to the satisfaction of devotees of our manuscript heritage, we are presenting vol. XVII of the Catalogues of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the Gazi Husrev-beg Library.

The preceding 16 volumes of Catalogues present 9381 manuscripts, some of which contain more than one work. Vol. XVII covers the manuscripts from No. 9382 to No. 9903, totalling 522 manuscripts or 952 works. This volume covers manuscripts from the following fields: Qur'ans, tajwid, tafsir, hadith, aqa'id, fiqh, tasawwuf, wa'z, among others. The majority of manuscripts are written in Arabic, followed by Turkish, Persian and Bosnian languages. For this reason the publication of the present volume will be of great benefit to scholars and researchers working in these fields.

I pray to God Almighty to give us success and help the al-Furqan Islamic Heritage Foundation in its efforts to achieve the goals of preserving Islamic cultural heritage with its universal values as the property of all of mankind.

I express words of gratitude to Dr Mustafa Ceri_, Reis ul-ulema of the Islamic Community in Bosnia-Herzegovina, to Dr Mustafa Jahi_, director of the Gazi Husrev-beg Library and to Mr Osman Lavi_ who prepared the present volume. I wish them success and very best in their future endeavours.

London, 1431/2010. god.

Amad Zaki Yamani,
Chairman
al-Furqan Islamic Heritage Foundation

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo sa objavljivanjem novih svezaka Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da budu na usluzi svim istraživačima te naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova, 17 knjiga Kataloga, objavljuje zahvaljujemo, prije svega, Uzvišenom Allahu, a potom Njegovoj Ekselenciji šejhu Ahmedu Zekiju Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqān iz Londona, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenljive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje svezaka Katalog od IV do XVI kao i drugo izdanje I i II sveska Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga, fondacija al-Furqān je pomogla snimanje rukopisa na mikrofilm i nabavku polica za Biblioteku, a kontinuirano pomaže i digitaliziranje rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova izuzetno plodna saradnja i ubuduće nastaviti objavljivanjem preostalih knjiga Kataloga, dovršavanjem digitaliziranja rukopisa i drugim vrstama pomoći.

Zbog toga izražavamo zahvalnost Njegovoj Ekslenciji šejhu Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Mustafa Jahić,
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

PREFACE

It is with great pleasure and joy that Gazi Husrev-beg Library continues with the publication of new volumes of the Catalogues of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the hope that they will serve researchers and scholarly and cultural institutions concerned with this area of heritage. I am grateful for the publication of this, vol. XVII, first of all, to God Almighty, then to HE Shaikh Ahmad Zaki Yamani, founder and chairman of the al-Furqan Islamic Heritage Foundation in London, which has put great efforts into the conservation and preservation of invaluable manuscripts housed in our library.

It needs to be stressed that the al-Furqan foundation has made possible the publication of Catalogue vols. IV-XVI, as well as the reprinting of vols. I and II. In addition, al-Furqan has helped our Library to microfilm its manuscripts and acquire bookshelves. It has also continued to assist digitalization of manuscripts so that they may be readily available to all those interested in researching this heritage. I hope that this exceptionally fruitful cooperation will continue throughout the publication of the remaining catalogues, the completion of manuscript digitalization and further work.

For all of these reasons, I would like once again to thank HE Shaikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God Almighty that the effort His Excellency is making and the things he is giving us may add to the tilting of the scales towards good deeds on the Day of Judgement.

Mustafa Jahić
Director, Gazi Husrev-beg Library

UVOD

Veliko mi zadovoljstvo čini što naučnoj, istraživačkoj i kulturnoj javnosti predajem novi svezak Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Ovo je sedamnaesti svezak po redu i u njemu su obrađena 522 kodeksa u kojima se nalazi 952 djela na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskome jeziku. I ovaj svezak svjedoči o bogatstvu rukopisne građe koja se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci kao značajnom dijelu ukupne pisane kulturne baštine Bosne i Hercegovine.

Ovaj katalog predstavlja nastavak obrade rukopisa iz tefsira, hadisa, fikha, tesavvufa i propovjedništva, te mushafa i dova (neobaveznih molitvi). U metodološkom pogledu ovaj katalog slijedi prethodne sveske Kataloga u kojima su rukopisi razvrstavani i obrađivani prema temi prvog djela u zbirci. Zbog toga se i u ovom svesku nalazi obrađen značajan broj djela koja se u zbirkama nalaze poslije prvoga djela, a ne pripadaju navedenim disciplinama.

U ovom svesku obrađeni su rukopisi u kojima se nalaze posebno značajna djela s obzirom na njihov naučni značaj, vrijeme nastanka ili prijepisa te umjetničku vrijednost. Neka od njih zaslužuju da se posebno istaknu.

Među rukopisima koji prema vremenu nastanka zaslužuju posebnu pažnju su:

- *Iḥyā’ ‘ulūm ad-dīn*, djelo koje je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi‘ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām, Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu. Umro u Tusu 555/1111. godine.

Djelo je prepisao nepoznati prepisivač 723/1323. godine u gradu Kastamonu.

- *Rawd al-‘ulama’* djelo nama nepoznatog autora. Ovo djelo nismo pronašli u dostupnim izvorima, što bi moglo značiti da je posebno rijetko. Djelo je za svoje potrebe prepisao ‘Alī b. Muḥammad b. Abū Bakr, al-Ḥanafī, al-Iskandarī, 26. muharrema 896/8. decembra 1490. godine.

- *Badr wa‘iẓīn wa ḏuḫar al-‘ābidīn* je obimno djelo na arapskome jeziku iz propovjedništva. Izvori različito navode naslov i autora ovoga djela (v. 9786). Prema većini izvora djelo je napisao ‘Abdullaṭīf b. ‘Abdul‘azīz b. Amīnuddīn b. Mālik, umro 801/1399. godine. Prepisao ga je nepoznati prepisivač 955/1548. godine.

Od kaligrafski lijepo ukrašenih rukopisa treba istaći mushaf koji je prepisao i za Gazi Husrev-begovu džamiju uvakufio mutevellija Gazi Husrev-begovog vakufa Muhammed Bošnjak, privremeni kadija u Bosna Brodu (Zenica) 1145/1732-33. godine (v. br. 9382), zatim mushaf sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj džamiji (v. br. 9412) za koji nisu navedeni podaci o prepisivaču ni vremenu prijepisa te mushaf koji je za Biblioteku poklonio Halid-beg Džinić iz Banje Luke (v. br. 9387).

- U ovom svesku Kataloga nalaze se dvadeset četiri idžazetname (diplome) koje su učitelji izdali svojim učenicima kao potvrdu da su kod njih uspješno savladali određenu oblast ili djelo te da su osposobljeni da stečeno znanje prenose svojim učenicima. Idžazetname su najčešće veoma lijepo kaligrafski urađene, odnose se, uglavnom, na osobe iz Bosne i Hercegovine i imaju kaligrafsku, odnosno umjetničku, ali i kulturološku vrijednost. Osamnaest diploma izdato je učenicima iz Bosne i Hercegovine, odnosno Sarajeva, Mostara, Banje Luke, Zenice, Stoca, Foče, Tešnja i Konjica. Tako su iz kiraeta idžazetname dobili Asim Džafić, Mustafa Rašid Luladžija, Salih Sidki Hadžihalilović, Asim Sirćo, iz hadisa Mehmed Handžić i opće idžazetname Sulejman b. Hasan Fikri, Hasan Hilmi Lakišić, Ibrahim Zihnija Konjičanin, Omer sin Hamzin, Muhamed Seid Serdarević i Salih Tahmiščić iz Zenice te Salih Safvet Bašić. Većinu diploma izdali su muderisi porijeklom ili nastanjeni u Bosni i Hercegovini.

U ovom katalogu su zastupljena i druga djela domaćih autora, kao što su:

- *Ḫawātim al-ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz* djelo na arapskome jeziku sastavljeno od 360 pitanja i odgovora iz oblasti tesavvufa, prava i dogmatike. Napisao ga je ʻAlī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Busnawī, poznatiji pod nadimcima: ʻAlī Dede, ʻAlā'uddīn i Šayḫ-i Turbe, umro početkom rebiul-evvela 1007/1598. godine. Autor je djelo završio 1000/1591-92. godine, u turbetu sultana Sulejmana kod Sigeta (v. br. 9771);

- Komentar djela *Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-iʻtiqādāt.* Osnovno djelo i ovaj komentar, na arapskome jeziku, napisao je Hasan Kafi b. Turhan al-Aqhisari (Pruščak), umro 1025/1616. godine. Autor je djelo završio krajem ševvala 1015/februara 1607. godine. Djelo je prepisao derviš Muhammad b. ʻAbdurrahman, 23 godine poslije autorove smrti, u prvoj dekadi ševvala 1039/1630. godine, a nalazilo se u kolekciji Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

- Zbirka pet djela koja je napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī, koji je živio u drugoj polovini 17. stoljeća. Dva djela nismo uspjeli pronaći u dostupnim izvorima niti se spominju u literaturi o ovom autoru. Zbirka sadrži slijedeća djela: *Maǧma‘ umūr al-īman; Risāla fī al-masā’il al-maḫmasa; Ḥikāya ġarība fī ḥaqq maḏhab Abū Ḥanīfa; Risāla fī aṣ-ṣalā; Risāla fī al-mas’ala al-muta‘alliqa bi aṯ-ṯamaniyya*: 9521/5. Zbirka je autograf, a nastala je u periodu između 1082/1671. i 1090/1679. godine.

- Komentar hadiskog djela *al-Hadi al-Murtadi* koje je na arapskom jeziku napisao Muṣṭafā b. Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī, al-Aqḥiṣārī, umro 1169/1755. godine (br. 9482). Ovo je, koliko je nama poznato, jedini do sada poznati primjerak ovoga djela. Djelo je iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva. Muhamed Tajib Okić pretpostavlja da bi mogao biti autograf.

- *Maǧma‘ al-laṭā’if* (v. br. 9444) je lična bilježnica, zbirka kratkih risala, citata i drugog materijala, koju je za svoje potrebe vodio hafiz Aḥmad b. ‘Uṯmān Ġradačačawī, (h. hfz. Ahmed ef. Mulaibrahimović zvani Svirac) muderris u Svirac-medresi u Gradačcu. Zbirka sadrži citate iz mnogih djela na arapskom i turskome jeziku, hadise, obrasce pisama i molbe, kratke risale iz hadisa, nasljednog prava, fetve o mnogim pitanjima i druge bilješke koje je autor vodio kao muderris u Svirac-medresi u Gradačcu. Zbirka svjedoči o širini interesovanja i obrazovanosti njenog sakupljača i ima veliki značaj za temeljitije sagledavanje vremena i biografije muderrisa Ahmeda sina Osmanovog. Rukopis je autograf nastao oko 1285/1868. godine (bilješka na l. 28a).

- Lična bilježnica koju je sastavio Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī, čija nam je biografija nepoznata (v. br. 9582; l. 34b). U bilježnici se nalaze razne bilješke na arapskom i turskome jeziku, definicije i pravila te citati iz mnogih djela kao i prijepis brošura, hutbi, dova i zapisa. Rukopis je bio u vlasništvu Muhammeda Mestvice (pečat na l. 9a). Na istom listu nalazi se više znakova u obliku petokrake što je, najčešće, bila oznaka da je rukopis pripadao Kantamirinoj biblioteci.

Rad na kataloškoj obradi rukopisa zahtjevan je i vrlo složen, s mogućnošću prijevida ili pogrešne identifikacije nekog djela ili autora, posebno kad je riječ o fragmentima koji čine znatan broj rukopisa u ovom svesku Kataloga. Zbog toga su sugestije, prijedlozi i pomoć u ovakvim poslovima dobrodošli i gotovo neophodni. Bez pomoći kolega, propusta bi sigurno bilo više.

Stoga se ovom prilikom najiskrenije zahvaljujem direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke dr. Mustafi Jahiću koji je izvršio stručnu recenziju i svojim sugestijama doprinio da budu otklonjeni mnogi nedostaci u ovom svesku Kataloga. Zahvalnost dugujem i kolegi na odjelu za rukopise, hafizu Hasi Popari, te prof. dr. Ismetu Bušatliću i dr. Aladinu Husiću, čija mi je pomoć također bila dragocjena.

Na kraju, želim istaći da sam mnogo vremena, koje je pripadalo mojoj porodici, proveo radeći na ovome, kao i prethodnim svescima Kataloga, te im, supruzi Ramizi i sinovima Hamzi, Velidu i Ilhamu, uz zahvalu za podršku i razumijevanje, posvećujem ovaj rad.

U Sarajevu, jula 2010. godine Osman Lavić

INTRODUCTION

It gives me great pleasure to present the latest volume of the Gazi Husrev-beg Library's manuscript catalogues to the scholarly, research and cultural public. This is the 17th catalogue so far and it covers 522 codices that contain 952 works in Arabic, Turkish, Persian and Bosnian language. This volume also testifies to the rich manuscript heritage housed in the Gazi Husrev-beg Library as a significant part of the written cultural heritage of Bosnia.

The volume is a continuation of previously catalogued manuscripts in the field of Tafsir, Hadith, Fiqh, Tasawwuf and preaching (Wa'z), and includes manuscripts of the Qur'an and du'a (non-obligatory prayer). Methodologically, it follows the pattern set in the previous volumes in which manuscripts are arranged and catalogued according to the first work in a single volume of works. This is why the catalogue includes a significant number of works which come after the first work, but which do not necessarily belong to the same field as the first work.

This publication, too, contains description of manuscripts of works which are particularly valuable and important works due to their scholarly significance, rarity, the time of composition or transcription or because of their visual qualities. It is worthwhile to draw attention to some of these:

- *Ihja' 'ulum ad-din*, the famous work by hudždža al-Islam Zaynuddin Abu Hamid Muhammad b. Muhammad b. Muhammad b. Ahmad at-Tusi aš-Šafi'i al-Gazali, born 450/1058. in Tus, in the province of Khorasan, Iran, where he died 555/1111. This manuscript was copied by an unknown scribe in 723/1323 in the city of Qastamonu (Kastamon?).

- *Rawd al-'ulama'* by an unknown writer. This work has not been identified in the available sources, which suggests its rarity. The manuscript was copied for his own purposes by 'Ali b. Muhammad b. Abu Bakr al-Hanafi al-Iskandari on 26 Muharrem 896 i.e. on 8 December 1490.

- *Badr wa'izin wa zuhar al-'abidin* is a large work in Arabic on the art of preaching. Sources give various names for its title and author (see 9786). According to most sources the work was composed by 'Abdullatif b. 'Abdul'azīz b. Amīnuddīn b. Mālik, who died in 801/1399. The present manuscript was copied by an unknown scribe 955/1548.

Among the manuscripts of outstanding calligraphy one should mention a Qur'an bequeathed to Gazi Husrev-beg Mosque by Muhamed Bošnjak, the overseer of Gazi Husrev-beg waqf and a temporary qadi in Bosna Brod (Zenica) in 1145/1732-33. (see no. 9382); a Qur'an translation kept in Gazi Husrev-beg Mosque (see no. 9412), but without information about the copyist or the time of copying; and a Qur'an donated to our library by Halid-beg Džinić from Banja Luka (see no. 9387).

- This catalogue volume presents twenty-four teaching licenses or diplomas (ijazat-nama) issued by teachers to their students as a proof of their successful mastery of a field or a work, and of authority to convey knowledge to others. For the most part the ijazat-namas display beautiful calligraphy. They are largely linked to persons of Bosnian origin and possess calligraphic, artistic and cultural value. Eighteen licenses were issued to Bosnians from the following places: Sarajevo, Mostar, Banja Luka, Zenica, Stolac, Foča, Tešanj and Konjic. We learn that licenses in the art of Qur'an recitation were issued to: Asim Džafić, Mustafa Rašid Luladžija, Salih Sidki Hadžihalilović and Asim Sirćo. A hadith license were given to Mehmed Handžić, whereas general ijazat-namas were conferred on Sulejman b. Hasan Fikri, Hasan Hilmi Lakišić, Ibrahim Zihnija Konjičanin, Omer son of Hamza, Muhamed Seid Serdarević, Salih Tahmiščić from Zenica and Salih Safvet Bašić. The majority of the licenses were issued by teachers based in or originally from Bosnia.

This volume includes works of the following Bosnian authors:

- *Hawatim al-hikam wa hall ar-rumuz wa kašf al-kunuz*, a work in Arabic consisting of 360 questions and answers in the field of tesavvuf, jurisprudence and dogmatics. It was composed by 'Ali b. Mustafa al-Mostari, al-Busnawi, also known by his nicknames, 'Ali Dede, 'Ala'uddin and Šayh-i Turbe. The writer died in early Rebiul-evvela 1007/1598. He completed the work in 1000/1591-92, in the mausoleum of Sultan Suleyman near Siget (see no. 9771);

- A commentary on *Rawdat al-džannat fi usul al-i'tiqadat*. The original work and the commentary were written in Arabic by Hasan Kafi b. Turhan al-Aqhisari (Pruščak), who died in 1025/1616. The author finished writing the treatise at the end of Shawwal 1015/February 1607. This copy was made by dervish Muhammad b. 'Abdurrahman, twenty-three years after the author's death, in the first third of Shawwal 1039/1630. The manuscript comes from the Đumišić family collection in Banja Luka.

- A collection of five different works composed by Hasan b. Nasuh ad-Dumnawi (Duvnjak) al-Busnawi, who lived in the second half of the

17th century. Two of these works have not been identified in existing sources, nor are they mentioned at all in the literature written about this author. The collection is made up of the following works: *Mağma‘ umūr al-īmān; Risāla fī al-masā’il al-maḫmasa; Hikāya ġarība fī ḥaqq maḏhab Abū Ḥanīfa; Risāla fī aṣ-ṣalā; Risāla fī al-mas’ala al-muta‘alliqa bi aṯ-ṯamāniyya*: 9521/5. The manuscript is an autograph copied some time between 1082/1671 and 1090/1679.

- A commentary on a work of Hadith entitled *al-Hādī al-Murtaḍī* and composed in Arabic by Mustafa b. Muhammad b. Muhammad al-Busnawi al-Aqhisari, who died in 1169/1755 (No. 9482). This appears to be the only known copy of this work. It is part of the book-collection that belonged to Osman Asaf Sokolović from Sarajevo. According to Muhamed Taib Okić, the manuscript may be an autograph.

- *Mağma‘ al-laṭa’if* (se no. 9444) is a personal notebook, a collection of short treatises, quotations and other material made by hafiz Ahmad b. ‘Uṯmān Ġradačačewī, (H. hfz. Ahmed ef. Mulaibrahimović also called Svirac), muderris at Svirac madrasa in Gradačac. The manuscript contains quotations from various other Arabic and Turkish works, hadiths, examples of letters and petitions, short treatises in Hadith, inheritance law, fatwas, and other notes which the author made while teaching in the madrasa. The manuscript shows education and a breath of interests on the part of its owner and provides a deeper insight into the times and the life of mudarris Ahmed son of Osman. This autograph was written around 1285/1868 (see note on l. 28a).

- a personal notebook written by Halil b. Salih al-Busnawi of unknown biography (see no. 9582; l. 34b). It contains various notes in Arabic and Turkish, definitions, rules and quotations from many other works and copies of short works, sermons, prayers (duas) and talismans. This manuscript was owned by Muhamed Mestvice (seal on l. 9a). The same page displays several signs in the shape of a five-pointed star which was usually the ownership sign of the Kantamiri Library.

Cataloguing manuscripts is demanding and highly complex work in which omissions or erroneous identification of a work or author is quite possible, especially in the case of manuscript fragments which comprise a considerable portion of this Catalogue volume. Suggestions and help in this work are welcome and in many cases indispensable. Without the assistance of my colleagues, there surely would have been many more errors.

Therefore, on this occasion I would like to express my sincerest gratitude to the Gazi Husrev-beg Library director, Dr Mustafa Jahić, for the scholarly review he made and his suggestions which helped to remove numerous omissions in this Catalogue volume. I also owe a debt of gratitude to hafiz Haso Popara, my fellow colleague at the manuscript department, as well as to Professor Ismet Bušatlić and to Dr Aladin Husić whose assistance was invaluable.

Finally, as with previous volumes, I would like to stress that much of the time I spent working was time that really should have belonged to my family. Therefore, I dedicate this work to my wife Ramiza and to our sons Hamza, Velid and Ilham for their support and understanding.

In Sarajevo, July 2010 Osman Lavić

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Hadiyya al-’ārifīn, asmā’ al-mu’allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke,* VII-VIII (1978); XI-XII (1985); XVII-XVIII (1996) i XXV-XXVI (2007), Gazi Husrev-begova biblioteka : Sarajevo.
Babinger	-Babinger, Franz, Osmanlı Tarih yazmaları ve eserleri, çeviren; Prof. dr. Coşkun ÜÇOK, Ankara, 2000.
Bagdad, Awqāf	-al-Ǧibūrī, ‘Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-‘āmma fī Baġdād.* Ǧuz’ III. Baġdād 1394/1974.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Brockelmann G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
Brockelmann S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.

Burdur	-Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu, Burdur I-II, Ankara 2000.
Ceyhan	-Ceyhan, ‘Abdullāh: Diyanet Işleri Başkalnığı kütüphānesi, El yazmaları eserler kataloğu, I-II, Ankara 1994.
Čelebi	-Evlija Čelebi, Putopis, preveo Hazim Šabanović, Sarajevo 1979.
Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl ‘alā Kašf aẓ-ẓunūn ‘an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Dobrača I	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I. Sarajevo 1963.
Dobrača II	-Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak II. Sarajevo 1979.
Džananović	*-Džananović Ibrahim, Osvrt na traktat Hasana Duvnjaka, Anali GHB, knj. XII-XVIII.*
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić XI	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 2003.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.

Gazić	-Gazić, Lejla: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Orijentalni institut u Sarajevu. London - Sarajevo 1430/2009.
Glasnik VIS-a	-Glasnik Vrhovnog starješinstva Islamske zajednice u SFR Jugodlaviji, Sarajevo, god. XXX/1967.
Handžić	-Handžić, Meḥmed: *al-Ğawhar al-asnā' fī tarāğim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna*, al-Qāhira, 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana*. Državna štamparija, Sarajevo 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāğğī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn*. al-Muğallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Islam ansiklopedisi	-Islam Ansiklopedisi, Türkiye diyanet vakfı, sv. XXI, Istanbul, 2000.
Isparta	Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu, Burdur Isparta, Ankara 2000.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić XII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XII. London - Sarajevo 1423/2003.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ğam al-mu'allifīn - Tarāğim muṣannifī al-kutub al'arabiyya*. Ğuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo I	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawğūda bi ad-Dār* 1921-1937. al-Ğuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.

Kairo II	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām* 1963" , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo III	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana* 1936 - 1955. al-Qism I-III. Al-Ğumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	-Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria.* London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul 1986.
Kut	-Kut, Günay: Terğüman Gazetesi Kütüphanesi *Türkçe Yazmalar Kataloğu* I. Edebiyat Fakültesi Basimevi, Istanbul, 1989.
Lavić	Lavić, Osman: *Ulemanska i šejhovska porodiva Muslihuddina Užičanina iz XVII stoljeća, Anali GHB, knj. XXV-XXVI.*
Lavić X	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak X. London - Sarajevo 1423/2002.
Lavić XIV	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIV. London - Sarajevo 1426/2005.

Lavić XV	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XV. London - Sarajevo 1427/2006.
Mahmutćehajić	*-Mahmutćehajić R., Dvije rasprave Šejha Mustafe Sarajlića, Anali GHB XI-XII;*
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.
Mujezinović	-Mujezinović, Mehmed "Nekoliko kronograma i zapisa na objektima Gazi Husrev-begova vakufa u Sarajevu". *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, VII-VIII (1982).*
Nakičević	-Nakičević Omer, Muhaddis Mustafa Pruščak, Anali GHB, *XI-XII (1985).*
Nametak IV	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
Okić	*-Okić, Tajib, Islamska Tradicija, Sarajevo, 1982.*
O. M.	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *ʻO̱tmanlı müʼellifleri.* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Pertsch	-Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Popara	*Popara, Haso: "Idžazetname u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke", Anali GHB, XXV-XXVI/2007.*
Popara IX	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IX. London - Sarajevo 1422/2001.
Popara XIII	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIII. London - Sarajevo 1420/2004.
Popara XVI	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XVI. London - Sarajevo 1429/2008.

Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
Selami	-Selami Şimșek, Son dönem Rifā'ī șejhlerinden Edirnelī Kabūlī Musatafa efendīnin Risāle-i tesavvuf adlı eseri, Tasavvuf : Ilmī ve Akademik Araștırma Dergisi, yıl 7 (2006), sayı 17, ss. 237-266.
Š. Sami	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzri: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba. I-III. Kairo 1346/1928.
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muẖtārāt min al-maẖṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Š. Sami	-Šamsuddin Sami-bey Frašeri, Qāmūs al-a'lām, Ğild I-VI, Istanbul 1306-1316/1889-1898.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	-Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.

Wiesbaden XIII1	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* Teil I. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,1)
Wiesbaden XIII2	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,2)
Wiesbaden XIII3	-Sohrweide, Hanna: *Türkische Handschriften (and einige in den handschriften enthaltene persische und arabische werke).* Teil 3. Wiesbaden, 1974. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII3)
Wiesbaden XIII4	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 4. Wiesbaden, 1979. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,4)
aẓ-Ẓāhiriyya I, II	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭī‘: Fihris Maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-Ḥanafī, I-II, Dimašč 1401/1980.
aẓ-Ẓāhiriyya ‘UL‘A	-al-Ḥimṣī, Asmā’: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. ‘Ulūm al-luġa al-’arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-‘arūd, aṣ-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-al-Mālīḥ, Muḥammad Riyāḍ: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. at-Taṣawwuf*, I-III, Dimašq 1398/1978.
az-Zirikli	-az-Ziriklī, Ḫayruddīn: *al-A‘lām*, I-III. Kairo, 1926-1928.
Zürich I	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Zürich II	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak II. Bošnjački institut. Zürich-Sarajevo 2003.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukopisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʼ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ẖ	ك (ڭ)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	هـ	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

MUSHAFI
(AL-MAṢĀḤIF)

9382. R-10391

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 322; 39 x 23 (26 x 14); 13 redaka. Nasẖ, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /sūra/ i znakovi za ispravno čitanje pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnožutom, tankom crvenom i dvjema crnim linijama. Na marginama iscrtane ukrasne rozete. Prva dva lista oštećena.

Povez kožni sa preklopom i utisnutim rozetama na sredini korica.

Prepisao i za Gazi Husrev-begovu džamiju uvakufio Muḥammad Busnawī, privremeni kadija u Bosna Brodu 1145/1733. godine (l. 322a):

يا من محا ذنوب عباده بمخلّص الخيرات على ما نزّل على عبده إنّ الحسنات يذهبن السّيّآت عليه أفضل الصّلوات وأكمل التحيّات وعلى آله وأصحابه البارعين في الدّرجات تقبّل منّي وقف هذا المصحف الشّريف لروح من وفّقْتُ بِتَولْية وقفه المنيف وهو ألّذي اشتهر في ديار بوسنه بخسروبك ... كتبه الفقير محمّد البوسنوي القاضي ببوسنه برودي موقّتا لسنة خمس وأربعين ومائة وألف. بنور

Rukopis se nalazi u Gazi Husrev-begovom turbetu.

Mehmed Mujezinović, "Nekoliko kronograma i zapisa na objektima Gazi Husrev-begova vakufa u Sarajevu". *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, VII-VIII (1982), str. 42. Zürich*

9383. R-7489

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 25. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 410;16 x 10 (10,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja */sūra/* i tačke na kraju ajeta pisani zlatnim, a znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama */'ašara/* na marginama crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi djelimično rasuti, znatno oštećeni na krajevima. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen.

Prepisao Ḥasan b. Ša‘bān, učenik Ṣābūnğī-zāde, 1064/1653. godine (l. l. 407a):

قد وقع الفراغ من تحرير هذا المصحف الشّريف بيد كاتبه الفقير الضّعيف الغريق في بحر
الذّنوب والآثام الرّاجي رحمة ربّه يوم يؤخذ بالنواصي والأقدام حسن بن شعبان من تلميذ صابونجي
زاده غفر اللّه لهما ولوالديهما ولجميع المسلمين والمسلمات برحمتك يا أرحم الرّاحمين سنة ١٠٦٤

Na l. 407-410 nalazi se hatma-dova.

9384. R-10390

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 310; 32,5 x 21 (24 x 12,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Prva dva lista oštećena.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Korice presvučene platnom zelene boje.

Prepisao Ibrāhīm b. ‘Umar 1208/1794. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الختمة الشّريفة المباركة على يد (ال)عبد الضّعيف إبراهيم بن
عمر المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى له ولوالديه ولاستاذه ولجميع المؤمنين آمين سنة ١٢٠٨

Rukopis se nalazi u Gazi Husrev-begovom turbetu.

Mujezinović Mehmed, Nekoliko kronograma ... str. 43.

9385. R-10386

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 360; 14 x 10 (10 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na nekim mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i tačke na kraju ajeta pisani crvenom tintom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Neki listovi na krajevima nakadno popravljani.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je, kao poklon Gazi Husrev-begova vakufa, prenesen iz Gazi Husrev-begove džamije u ovu biblioteku.

9386. R-10398

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 336; 16,5 x 11 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, kaligrafski ispisan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani bijelim mastilom na zlatnožutoj podlozi. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice pisane u obliku diptiha i ukrašene ornamentima. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvjema crnim linijama Na marginama iscrtane ukrasne rozete u obliku cvjetova. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, znatno oštećen. Na sredini i krajevima korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Velide Prcić, rođene Budimlija, iz Sarajeva.

9387. R-10235

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 306; 14 x 9,5 (9,5 x 5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, kaligrafski ispisan, veoma lijep. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima u zlatnoj boji. Tekst na ostalim listovima uokviren širokom zlatnožutom, tankom crvenom i dvjema linijama crne boje. Na marginama nekih listova lijepo iscrtane rozete u obliku cvjetova. Listovi znatno oštećeni, od prekomjerne izloženosti izvoru toplote ispucali, djelimično rasuti i ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Halid-bega Džinića iz Banje Luke.

9388. R-9830

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 275; 16,5 x 10,5 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan kaligrafski, tankim linijama. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani bijelim mastilom na zlatnoj podlozi, a znakovi za ispravno čitanje teksta crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatom. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom, ojačanom tankom crvenom linijom sa vanjske strane okvira. Mnogi listovi oštećeni i pocijepani po okviru teksta. Na marginama iscrtane ukrasne rozete u obliku cvjetova za obilježavanje džuzova Kur'ana.

Povez kožni sa preklopom. Mushaf se čuva u ukrašenom metalnoj kutiji sa kaišom za nošenje o ramenu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9389. R-10388

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 247; 27 x 16 (22,5 x 11,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na nekim mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi nevješto restaurirani. Na početku, u sredini i na kraju rukopisa, naknadno, na drugom papiru dopisani listovi koji su u međuvremenu bili zagubljeni. Na marginama nekih listova sitnijim pismom dopisivan izostavljeni tekst Kur'ana.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis se nalazi izložen u Gazi Husrev-begovom turbetu.

Na marginama više listova nalazi se namjerno brisana bilješka da je rukopis vakuf Gazi Husrev-bega:

وقف غازي خسروبيك دير

Na l. 1a bilješka pisana nevještom rukom da je rukopis bio u vlasništvu Mustafa-efendije.

9390. R-7477

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 42. ajetom sure *Ālu 'Imrān*.

L. 307; 20,5 x 14,3 (14,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu. Nepostaje prva korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9391. R-7492

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 177. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 304; 14,5 x 10 (10,2 x 5,7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama /*'ašara*/ na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, kvalitetan, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Kustode.

Povez kožni sa preklopom i utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 301-304 hatma-dova.

9392. R-7490

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 248. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 278; 16,5 x 11,5 (15,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom.

Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi zahvaćni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis otkupljen od Ismaila Selimovića iz Zvornika.

9393. R-9152

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku fali jedan list.

L. 200; 29 x 19 (20 x 11,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama /*'ašara*/ na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti, ispreturani, zahvaćni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Uvakufila Aiša, kći Ibrahīmova, iz Maglaja 1267/1850. godine (l. 198b):

هذا المصحف الشّريف حبسته للّه وقفا صحيحا وطلبا لمرضات اللّه ولروح رسول اللّه عائشة
بنت إبراهيم رجال عن قصبهء مغلاى سنة سبع وستين ومائتين وألف من هجرة النّبويّة.

Bilješka je ovjerena pečatom sa nečitkim tekstom.

9394. R-8798

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 18. ajetom sure *al-Ġāšiya*.

L. 215; 28 x 19 (22,5 x 14); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama /*'ašara*/ na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti, naknadno popravljani na rubovima. Kustode.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica. Nedostaje zadnja korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9395. R-10342

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju.

L. 213; 26 x 18 (22 x 13); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi oštećeni. Primjerak završava surom *al-Ḥuǧūrāt*.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio vakuf Čučak-džamije u Nevesinju.

9396. R-7516

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 21. ajetom sure *al-Qiyāma*.

L. 210; 19,5 x 14 (14 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani krupnim a znakovi za ispravno čitanje teksta sitnim slovima, crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni, bez preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9397. R-9620

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju.

Završava 87. ajetom sure *al-An'ām*.

L. 73; 18,5 x 13,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9398. R-8507

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Listovi ispreturani, pa naknadno uvezani.

L. 327; 20 x 14 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobjel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti, ispreturani. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Sehije Tufo, udove Muhameda Tufe, iz Sarajeva.

9399. R-10265

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 26. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Munāfiqūn*.

L. 304; 17,5 x 11 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ spisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenom bojom. Papir tamnobijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, znatno oštećeni, djelimično rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9400. R-9624

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 62. ajetom sure *an-Nisā'* a završava surom *al-Bayyina.*

L. 304; 19,5 x 14 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani krupnim a znakovi za ispravno čitanje teksta sitnim slovima i crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni, bez preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9401. R-7476

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 30. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *az-Zilzāl.*

L. 294; 20 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ,* sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9402. R-7481

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Na početku nedostaje jedan list a završava 28. ajetom sure *ad-Dahr.*

L. 291; 18 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama /*'ašara*/ na marginama pisani crvenim mastilom. Na marginama iscrtane rozete u obliku cvijeta, ukrašene zlatnom, crvenom i plavom bojom. Papir tamnobijel, tanak, kvalitetan, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Tekst sa kustodama. Prva strana ukrašena lijepo urađenim unvanom a tekst nadvučen zlatnom linijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica. Nedostaje zadnja stranica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9403. R-10262

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 49. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *Qarayš*.

L. 286; 18,5 x 12 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, kaligrafski ispisan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi dohvaćeni vlagom, djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica utisnute rozete gometrijskih motiva. Korice sa unutrašnje strane presvučene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na marginama pojedinih listova, iscrtane rozete za označavanje džuzova u obliku cvijeta, u plavoj, zlatnožutoj i crvenoj boji.

9404. R-8930

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju.

Počinje 146. ajetom sure *al-Baqara* a završava 38. ajetom sure *Muḥammad*.

L. 180; 15 x 10 (11 x 6,5); 15 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na većini listova razljeveno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta ukrašene zelenom bojom. Papir tamnobijel, tanji, bez vodenog znaka. Listovi oštećeni po okviru teksta.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9405. R-9646

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 149. ajetom sure *an-Nisā'* a završava 55. ajetom sure *an-Naml*.

L. 124; 15,5 x 9,7 (9,5 x 5); 15 redaka. *Nash*, sitan, kaligrafski ispisn, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. *Nazivi kur'anskih poglavlja /sūra/* pisani bijelom bojom na zlatnoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi znatno oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na marginama pojedinih listova, u obliku cvijeta, u plavoj, zlatnožutoj i crvenoj boji iscrtane rozete za označavanje džuzova.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

9406. R-9093

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju.

L. 100; 22,5 x 15,5 (15,5 x 9,5); 15 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. *Nazivi kur'anskih poglavlja /sūra/*, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama */'ašara/* na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9407. R-8973

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju.

L. 98; 16,5 x 12,5 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake dijelova kur'anskog teksta koji se najčešće uči u prigodnim prilikama /*'ašara*/ na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tanjim linijama crvene boje. Listovi djelimično rasuti, ispreturani, zahvaćni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9408. R-9596

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje surom *Muḥammad* a završava surom *an-Naṣr*.

L. 81; 17 x 11 (13,5 x 7,5); 11 redaka. Nash, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašenje crvenom bojom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9409. R-10183

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 36. ajetom sure *Ṣād* a završava 5. ajetom sure *al-Muzammil*.

L. 54; 26 x 19 (21 x 13,5); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvi, srednji i zadnji red na svakoj stranici pisani izrazito krupnim slovima. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9410. R-9912

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 125. ajetom sure *Alu 'Imrān* a završava 58. ajetom sure *ar-Raḥmān*.

L. 239; 18,5 x 13,5 (15,5 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje zadnja korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9411. R-7686

Zbirka (مجموع),4

L. 86; 15,5 x 9,5 (10,5 x 5,5); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-9b

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Mushafa od početka do 113. ajeta sure *al-Baqara*.

2. L- 10a-46b

موسى حقنده بر رساله
MŪSĀ ḤAQINDA BIR RISĀLA

Priča na turskom jeziku o razgovoru Musa, a. s., sa Allahom, dž. š., koju prenosi Ka'b al-Aḥbār (umro 32/652).

Dobrača II, 1629/9; Poapra XVI, 9277/5.

Početak (l. 10b):

أوّله: كعب الأحبار رضى اللّه عنه روايت ايدر موسى پيغمبر عليه السّلام قچان تكري تعالى موسى پيغمبره امر ايلدي ديديكم يا موسى طور طاغنه چيق طور داغنه نقدر...

Završetak (l. 46b):

آخر الموجود: يا موسى مكرومدن امين اوله وبنم رحمتمدن اميزي كسمه يا موسى سن منمله اول تابن دخي سنوكيله اولام يا موسى سلامم ورحمتوك اوزرينه اولسون ودخي سدرة الانبياء محمّد اولسون تمّت تمام.

Prema bilješci na kraju, djelo je prepisao nepoznati prepisivač 1197/1783. godine.

Na l. 46b-47b bilješka kako se klanja tesbih-namaz, na turskom jeziku.

3. L.48b-57a

وصيّة رسول اللّه عليه السلام لفاطمة
WAṢYYA RASŪLILĀH 'A. S. LI FĀṬIMA

Oporuka i savjeti Božijeg Poslanika kćeri Fatimi, u prijevodu na turski jezik.

Dobrača I, 578/8; Fajić III, 2343/3; Lavić X, 5901/5.

Početak (l. 48b):

أوّله: روايت اولندي ابن صالب (طالب) رضيِ اللّه عنه وكرّم اللّه وجهه ايدر محمّد مصطفى قاتنه واردم بر عورت كلدي...

Završetak (l. 57a):

آخره: يا عائشة قنغي خاتون كرارامي اكا عورت صبر ايلسه اللّه تعالى اول عورته نچه فضلي ويره كم فرعون عورتنه ويردوكي كبي ديدي شويله بيله سين واللّه أعلم بالصواب.

4. L.57b-78a

قصّهء محمّد مصطفى عليه السّلام

QIṢṢA-I MUḤAMMAD MUṢṬAFĀ ‘ALAYH AS-SALĀM

Priča na turskom jeziku o djetinjstvu poslanika Muhammeda, a. s., od nepoznatog sakupljača. Naslov prema sadržaju.

Popara XVI, 9277/2.

Početak (l. 57b):

أوّل: روايت اولنديكم محمّد مصطفى عليه السّلام اوكيجه كم اناسندن وجوده كلدي قرق عورت مكّده اول كيجه قرق اوغلان طوغردي تكري تعالى قدرة برله اندن عبد المطّلب ايتدي اوغلانلروم بر عورت بلوك كم بو اوغلانى امزرسون ددي اندن وارديلر بر عورت كتور ديلر ادي حليمه ايدي...

Završetak ovdje (l. 78a):

آخر: امّا مصطفى عليه السّلام عمّوليله شادمان ونصرتلو اولرينه كتديلر نتكم حق تعالى قرآن عظيمده بيورر **تعزّ من تشاء وتذلّ من تشاء** يعني بر كمسهء ديلرم عزيز قلورم ذلك بنم دلكم در فعل بنم فعلمدر نه كم دلر سم ايدر كمسنك بنم ديلدكومده اشي يقدر يفعل اللّه ما يشاء ويحكم ما يريد بعزّته.

Prepisao nepoznati prepisivač 1197/1783. godine.

Na l. 79b-85a nalaze se bilješke i arapski alfabet.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

PRIJEVODI KUR'ANA
(TARĀĞUM AL-QUR'ĀN)

Turski

9412. R-10389

ترجمة القرآن الكريم بالتركيّة
TARĞAMA AL-QUR'ĀN AL-KARĪM BI AT-TURKIYYA

L. 296; 32 x 23,5 (27 x 16,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, kaligrafski ispisan. Interlinearno prijevod na turski jezik ispisan sitnijim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi nevješto restaurirani. Na početku, u sredini i na kraju naknadno na drugom papiru dopisani listovi koji su u međuvremenu bili zagubljeni. Na ovim listovima nema prijevoda teksta. Prvi list prekinut a mnogi rasuti i oštećeni.

Povez kožni sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis se nalazi na minberu Gazi Husrev-begove džamije.

Mujezinović Mehmed, Nekoliko kronograma ... *str. 41-42.*

Bosanski

9413. R-10237

ترجمة القرآن الكريم بالبوسنوي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN AL-KARĪM BI AL-BOSNAWĪ

Prijevod Kur'ana na bosanski jezik od Besima Korkuta.

Str. 647; 21 x 15 (19,5 x 12,5); 47 redaka. Prepis je urađen tušem crne boje sa svim elementima koji se nalaze u štampanom primjerku iz kojeg je prepisivač prepisao ovaj rukopis. Inače, prepis je izvršen iz izdanja: *Kur'an s prevodom*; preveo Korkut, Besim, četvrto izdanje, Sarajevo:Starješinstvo Islamske zajednice, 1984. Za razliku od štampanog primjerka ovdje je na jednoj stranici i originalni tekst i prijevod. Prve četiri stranice prepisivač je ukrasio cvjetićima u plavoj, žutoj, zelenoj i crvenoj boji.

Papir bijel, tanak, glat, industrijski. Tekst uokviren tankom crnom linijom.

Povez kožni, kvalitetan, novijeg datuma.

Na str. 643. i 646. nalaze se bilješke o prepisu:

Prepisao: Ćerimović (Šabana) Abdulah 1. decembar 1988. godine / 21. rebiul-ahir 1409. godine.

"U znak priznanja i neizmjerne zahvalnosti, kao moj skromni doprinos, koji ne predstavlja ni kap vode u okeanu, poklanjam Biblioteci "Prepis Kur'ana sa prevodom". Kur'an sam svojeručno prepisao i ispisao u tušu s perom 0,3 mm iz pisaće garniture Rotring."

Rukopis se čuva u kartonskoj kutiji.

9414. R-10236

ترجمة القرآن بالبوسنوي

TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AL-BOSNAWĪ

Prijevod Kur'ana na bosanski jezik od Džemaludina Čauševića i Muhameda Pandže.*

Str. 192; 29 x 19 (25 x 18); 50 redaka. Prijevod Kur'ana je prepisan latinicom, grafitnom tehničkom olovkom, veoma sitnim slovima na papiru od sveske, sa kockastim linijama. Tekst pisan u dvije kolone koje su uokvirene tankom crnom linijom. Paginacija.

Povez kartonski.

Ovaj prijevod prepisao je ing. Sead (Jusufa) Hasanbegović iz Sarajeva. Prepis je započeo 18. februara a završio 26. 08. 1993. godine. Ovdje je prepisan samo prijevod bez originalnog teksta i fusnota koje se, inače, nalaze u štampanom primjerku. Nije navedeno iz kojeg izdanja je prepisan ovaj prijevod. Prepisivač je prepisao i prijevod Kur'ana Esada Durakovića, koji čuva u vlastitoj biblioteci.

Poklon prepisivača.

**Ovaj prijevod je štampan prvi put 1937. godine u Sarajevu pod naslovom: Kur'an časni, prevod i tumač.*

DIJELOVI KUR’ANA
(AĞZĀ’ AL-QUR’ĀN)

9415. R-9003

الجزء السّادس عشر
AL-ĞUZ’ AS-SĀDISA ‘AŠARA.

L. 6; 19,5 x 14 (8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, kaligrafski ispisan. Mastilo crno. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

U sredini nedostaje tekst.

9416. R-10343

الجزء الرابع عشر والجزء السّابع والعشرون
AL-ĞUZ’ AR-RĀBI‘ ‘AŠAR WA
AL-ĞUZ’ AS-SĀBI‘ WA AL-‘IŠRŪN

L. po 12; 23,5 x 16,5 (18 x 11); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Čučak-džamije u Nevesinju.

9417. R-10351

الجزء الثّامن والعشرون
AL-ĞUZ’ AṮ-ṮĀMIN WA AL-‘IŠRŪN

Nedostaje prvi list.

Početak ovdje:

أوّله: **فصيام شهرين متتابعين من قبل أن يتماسا فمن لم يستطع فإطعام ستين مسكينا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدود الله وللكافرين عذاب أليم.**

L. 17; 20,5 x 14 (16,5 x 10); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9418. R-10263

الجزء التّاسع والعشرون

AL-ĞUZ' AT-TĀSI' WA AL-'IŠRŪN

L. 18; 17,5 x 11,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima. Kustode.

Povez kožni, oštećen.

Prepisao Mullā Mustafa Salihović, muderris u Banjoj Luci.

9419. R-7784

الجزء الثلاثون

AL-ĞUZ' AṮ-ṮALĀṮŪN

Nedostaje prvi list.

Počinje surom *an-Nāzi'āt* a završava surom *al-Bayyina.*

L. 13; 14,5 x 9,5 (12,5 x 7,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9420. R-10168

الجزء الثلاثون

AL-ĞUZ' AṮ-ṮALĀṮŪN

L. 10; 16,2 x 11,5 (15 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima. Kustode.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka pisana hemijskom olovkom da je rukopis bio u Jabuci kod Foče. Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge.

NAUKA O ČITANJU KUR’ANA
(‘ILM AL-QIRĀ’ĀT WA AT-TAĞWĪD)

9421. R-9001

حرز الأماني ووجه التهاني في القراءات السبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ’ĀT AS-SAB‘

Versifikacija djela at-Taysīr, o sedam načina čitanja pojedinih mjesta u Kur’anu. Na arapskom jeziku napisao al-Qāsim b. Fīrah b. Ḫalaf b. Aḥmad ar-Ru‘aynī al-Andalusī aš-Šāṭibī, Abū Muḥammad, Abū al-Qāsim, umro u Kairu 590/1194. godine. Djelo ne nepotpuno na početku i kraju.

Ḥ. Ḫ. I, 646; Ahlwardt I, 594-603; Brockelmann G I, 410/1 i S I, 725; Dobrača I, 104 i II, 1981/2; Ẓāhiriyya I, 351; Köprülü II, 1589/2; Fajić XI, 6524/2.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

وخير جليس لا يمل حديثه   وترداده يزداد فيه تجملا
وحيث الفتى يرتاع في ظلماته   من القبر يلقاه سنا متهللا

Završetak ovdje (l. 48b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: سورة حمعسق الى الجاثية...

وسكّن وزد همزا كواو وأشهدوا   أمينا وفيه المدّ بالخلف بلّلا
وقل قال عن كهف وسقفا بضمّه   وتحريكه بالضمّ ذكّر انبلا

L. 48; 21,5 x 15,5 (14 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9422. R-10377

شرح حرز الأماني ووجه التهاني في القراءات السبع
ŠARḤ ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ’ĀT AS-SAB‘

Komentar djela *Ḥirz al-amānī wa wağh at-tahānī fī al-qirā’āt as-sab‘* (Vidi br. R-9001). Osnovno djelo, kao versifikaciju djela *at-Taysīr* o sedam kiraeta napisao al-Qāsim b. Fīrah b. Ḫalaf b. Aḥmad ar-Ru'aynī al-Andalusī aš-Šāṭibī, Abū Muḥammad, Abū al-Qāsim, umro u Kairu 590/1194. godine (*Dobrača I/104; Ẓāhiriyya I, 351; Köprülü II, 1589/2; Fajić XI, 6524/2*). U dostupnim izvorima nismo pronašli autora ovoga komentara na arapskom jeziku. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: والضحى واقرأ بسم ربّك والنازعات ...وراء نزاء فاز في شعرائه وأعمى في الأسرى حكم صحبة أوّلا اخبر ان المشار إليه بالفاء...

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قل ادعوا او نقص قالت اخرج ان اعبروا ومحظورا ... وهي اللّام والتا والنون والتنوين والواو والدّال وقوله قل ادعوا مثال اللّام ...

L. 99: 16,5 x 11 (11 x 6); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama ljubičaste boje. Folijacija od 182-282 i kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

9423. R-9060

Zbirka (مجموع), 2

L. 65; 20,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, pisan u dva stupca. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-20a

طيّبة النّشر في القراءات العشر
ṬAYYIBA AN-NAŠR FĪ AL-QIRĀ'ĀT AL-'AŠR

Kasida iz tedžvida o deset načina učenja pojedinih mjesta u Kur'anu. Na arapskom jeziku napisao Muḥamamd b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf Ibn al-Ǧazarī, umro 833/1429. godine.

Brockelmann, S II, 274; Karatay a, I, 1666, str. 425; TÜYATÖK 07/II, 851.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

لي غث وخلف عن قوى زن من يصر   كبسطة الخلق وخلف العلم زر
عسيتم اكسر سينه معا الا   غرفة اضمم ظل كنز وكلا

Završetak (l. 20a):

آخره: وقاله محمّد بن الجزري يرحمه بفضله الرّحمن   فظنّه من جوده الغفران

وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا دائما إلى يوم الدّين والحمد للّه ربّ العالمين.

2. L. 20b-63b

حل مجملات الطيبة في القراءات
ḤALL MUĞAMMALĀT FĪ AL-QIRĀ'ĀT

Djelo iz tedžvida o učenju Kur'ana na sedam načina (kiraeta). U stihu, na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Sulaymān b. 'Abdullāh al-Manṣūrī, al-Miṣrī, umro 1134/1722. godine. Autor je djelo završio 1107/1695. godine.

Ḏayl II, 417; A. M. I, 765; Kaḥḥāla VII, 96.

Početak (l. 20b):

أوّله: قال عليّ وهو المنصوري   الحمد للمهيمن الغفور
وأفضل الصّلوة والتسليمعلى النّبىّ الرّؤف الرّحيم

Završetak (l. 63b):

آخره: فهاكها قصيدة مهذّبه تدعى بحلّ مجمّلات الطّيّبة
تمّت بيوم النّحر ختم سنة   سبع وألف قد خلت ومائة
والحمد والصلاة والسّلام   على محمّد له ختام

Prepisao Ibn Ḥusayn al-Ḥusnī, 7. rebiul-ahira 1310/ 28. oktobra 1892. godine (l. 63b):

تمّت القصيدة المهذّبه بعون اللّه الرّوؤف الكريم على يد أفقر الورى ابن حسين الحسني ٧ ربيع الآخر سنة ١٣١٠

9424. R-6737

خواص القرآن

ḪAWĀṢṢ AL-QUR’ĀN

Pregled kur’anskih sura, brojeva ajeta svake sure, gdje je koji ajet objavljen i koristi od učenja pojedinih poglavlja, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **للذين هاجروا من بعد ما فتنوا** الايتان نزلتا بالمدينة... سورة بني إسرائيل مكيّة ويقال الاّ خمس آيات قوله عزّ وجلّ **وإن كادوا ليفتنونك عن الّذي أوحينا إليك لتفتري علينا غيره وإذا لاتخذوك.**

Završetak (l. 28a):

آخره: سورة النّاس مكيّة ويقال مدنية وهي سبع آيات مكىّ شامى ...كلامها عشرون كلمة وحروفها ستّ وسبعون حرفا وقد ذكر في سورة الفلق ثواب من قرأها بعون اللّه تعالى والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين تمّ هذا الفصل المفيد بحمد اللّه تعالى وحسن توفيقه.

L. 27; 17 x 13 (12 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknte riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, hrapav, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni crvotočinom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

Prepisao 16. safera 867/8. novembra 1462. godine al-ḥāğğ Tāğuddīn ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī b. Tāğuddīn as-Samarqandī (l. 28a):

وافق الفراغ من نسخة نهار يوم الثّلثاء وقت الظّهر سادس عشر شهر صفر من شهور سنة سبع وستين وثمانمائة الهلالية على يد الحاجّ تاج الدّين علي بن محمّد بن علي بن تاج الدّين السّمرقندي.

Poklon dr Hamdije Ćemerlića.

9425. R-4263

منتخب من جهد المقل

MUNTAḪAB MIN ĞUHD AL-MUQILL

Izbor iz djela *Ğuhd al-muqill* djelimično na arapskom i turskom jeziku. Osnovno djelo i komentar na njega napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī Sačaklī-zāde, umro 1150/1737. godine.

A. M. II, 322; Ḍayl I, 387; Ẓāhiriyya I, 148; Fajić XI, 6549/1-2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: معلوم أوّله كه تجويد قرآن هر اره وعورته فرضدر زيرا حق تعالى بيورر **ورتّل القرآن ترتيلا...**

Završetak (l. 17a):

آخره : إعلم أنّ النّفس الّذي هو الهواء...لكن لا يوجب انقطاع الصّوت لقلّته ولذا يقبلان الزّيادة كالألف فما ذكره البعض إنّ الحروف صوت معتمد على مخرج محقّق أو مقدّر فيه نظر فتأمّل ثمّ أقوى فالخيشوم مخرج مقدّر إذا لا اعتماد.

L. 17; 19,5 x 14 (14,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Abdullah b. Munla Salih Hromić 1252/1836. godine (l. 17a):

حرّره عبد اللّه بن منلا صالح خروميك زاده سنه ١٢٥٢

9426. R-8999

إتحاف فضلاء البشر بالقراءة الأربعة عشر
ITTIḤĀF FUḌALĀ’ AL-BAŠAR BI AL-QIRĀ’A AL-ARBA‘A AŠAR

Opširno djelo iz tedžvida o načinima učenja Kur’ana. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdulġanī ad-Dimyāṭī aš-Šafi‘ī, poznat kao al-Bannā’ umro 1117/1705. godine. Djelo je poznato i pod naslovom منتهى الأماني والمسرات في علوم القراءات

Ḏayl I, 20; A. M: I, 510; Kaḥḥāla V, 59.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: الفصل الثّاني في حكم دال قد إختلف القراء في إدغامها في ثمانية أحرف وهى الذّال، والزّاى، والجيم، ،السّين، والشّين...

Završetak ovdje (l. 88b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل في ذكر الوصول والمقطوع ... وفي الممتحنة ان لا يشركون وفي نون ان لا يدخلها ففي هذه المواضع كتب مفصولا فظهرت النّون فوقف...

L. 88; 24,5 x 17,5 (17 x 8,5); 18 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan oštrim perom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst i margine uokvireni tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9427. R-7734

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama (diploma) na sedam i deset kiraeta koju je izdao ḥāfiẓ Ibrāhīm b. ʻAlī Drāmālī, imam Üçmihrabli džamije (džamije sa tri mihraba) u Istanbulu. Idžazetnama je izdata hafizu Salihu Sidkiju Hadžihaliloviću, sinu Ahmeda, Nurijevom, Bosneviju, Banjalučaninu (ḥāfiẓ Ṣāliḥ Ṣidqī al-Ḥāğ Ḫalīl-zāde b. Aḥmad Nūrī, al-Busnawī al-Banālūqwī), u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1302/septembra 1885. godine.

Haso Popara, "Idžazetname u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke", Anali GHB, XXV-XXVI/2007., str. 26.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل الكتاب بالحقّ والميزان... فلذلك رغب أهل العلم الاخيار وأعتني به السّادات الأبرار منهم... الحاج خليل زاده حافظ صالح صدقي بن أحمد نوري البوسنوي البنالوقوي... ثمّ جمع السّبعة وختم ختما كاملا على طريق السّداد ثمّ ختم ختما أيضا بالعشرة على مضمّن الدّرّة والتحبير... فلمّا اتمّ تلك الختمة، طلب منّي ان اجيزه بما به أجاز لي...فأجزته بذلك

Završetak (l. 9a):

آخره: وأرجوه أنْ لا ينساني وذرّيّتي وأحبابي... وأنا العبد الذّليل المحتاج الى رحمة ربّه الجليل درامه حافظ إبراهيم حقّي بن علي... وأدخلنا الجنّة مع الأبرار برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

L. 10; 20 x 13,5 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, kaligrafski veoma lijepo dotjeran. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi u tekstu i na marginama pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka. Tekst uokviren debljom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, ukrašen.

Prepisao kaligraf Kāmil Hāšim sredinom zul-kaʻdeta 1302/1885. godine (l. 9a):

وقد وقع الفراغ من هذه الإجازة الشّريفة في وسط شهر ذي القعدة لسنة إثنى وثلثمائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف كتبه أضعف الكتّاب وتراب الأقدام كامل المشتهر بين الأنام بهاشم.

Idžazetnama je ovjerena pečatom učitelja iz 1286/1869. godine.

Na l. 6a u lijepo iscrtanim kružnicama ispisano stablo šejha Ḥasan-efendīje, a na l. 9b-10a na isti način predstavljeno stablo učitelja izdavača idžazetname Ibrāhīm-efendīje.

Rukopis je bio u vlasništvu hadži Zufer-ef. Bešlića.

9428. R-9354

Zbirka (مجموع), 2

L. 27; 16,5 x 12,5 (12 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, kaligrafski ispisan. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Papir tamnobijel, glat, tanak, bez vodenog znaka. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice presvučene zelenim platnom.

1. L. 1b-25a

إجازة

IĞĀZĀ

Naslov na l. 1a pisan crvenim mastilom:

هذه اجازة شيخنا الفاضل الشّيخ يس بن أحمد الخياري لي في القراآت السّبع من طريق الشّاطبيّة وأنا الفقير عاصم بن محمد البوسنوي

Idžazetnama (diploma) iz sedam kiraeta koju je izdao Yāsīn b. Aḥmad b. Muṣṭafā al-Ḫiyārī, al-Manṣūrī, al-Madani učeniku Asim-ef. Džafiću sinu Muhammedovom. Idžazetnama je izdata 14. džumadel-evvela 1315/11. oktobra 1897. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمدا لمن اصطفى حملة رواية كتابه فطريق بدورهم حرزيّه وأمدهم باتصال سندهم باخذ روايته... أمّا بعد فيقول فقير رحمة ربّه الغنىّ ياسن بن أحمد الخياري المنصوري ثمّ المدني لمّا كان القرآن أفضل الكتب السّماويّة ...والسّعيد دنيا وأخرى أعني بذلك أخانا الفاضل راجي عفو مولانا القوي الشّيخ عاصم أفندي بن محمد بن عبد اللّه البوسنوي الشّهير في السّرايا بلده بجافك ومعناه بالعربيّة الشّجاع...وقرأ علي القرآن العظيم الشّأن والمزيه بالقراآت السّبع من طريق حرز الأماني الشّاطبيّه (l. 7a-b)

Završetak (l. 24b-25a):

آخره: وقد أجزته بالقراة والاقراء في أي مكان حل واي قطر جل بما يجوز لي وعني رواية وتلاوة من طريق السّبعة وأنا الفقير الى اللّه الواحد الغنيّ ياسين بن أحمد الخياري المنصوري ثمّ المدني عفى اللّه عنه آمين.

Prepisao Aḥmad b. Ḫalīl u Medini u Poslanikovoj džamiji (l. 25a):

كتبت بقلم الفقير الى اللّه تعالى أحمد بن خليل شيخ الفقهاء بالمدينة المنوّرة ونائب الأئمّة الشّافعيّة بمسجد خير البريّة صلّى اللّه وسلّم عليه وعلى آله وصحبه بكرة وعشيّة

Idžazetnama je ovjerena pečatom Yāsina b. Aḥmada i prepisivača Aḥmada b. Ḫalīla (l. 25a).

2. L. 25b-27a

إجازة
IĞĀZĀ

Idžazetnama (diploma) koju je izdao Ḥasan b. Muḥammad Badīr (بدير) al-Ğarīsī naprijed spomenutom Yāsīnu b. Aḥmadu b. Muṣṭafi al-Ḫiyārīju, al-Manṣūrīju, al-Madanīju iz sedam kiraeta po djelu *Ḥirz al-amānī wa wağh at-tahānī fī al-qirā'āt as-sab'* koje je napisao al-Qāsim b. Fīrah b. Ḫalaf b. Aḥmad ar-Ru'aynī al-Andalusī aš-Šāṭibī, Abū Muḥammad, Abū al-Qāsim, umro u Kairu 590/1194. godine (v. ovdje br. 9421).

Početak (l. 25b):

أوّله: حمدا لمن اصطفى من عباده حملة كتابه ووفقهم للعمل به بشروطه وآدابه وامدهم باتصال سندهم باخذ روايته عن أربابه ...وبعد فيقول العبد الفقير المعترف بالعجز والتقصير حسن بن محمّد بدير من بالجريسي بلدا شهير الشّافعي مذهبا... قد جاء لي ولدنا العمدة الفاضل... الشّيخ يس بن أحمد بن مصطفى الخياري ...

Završetak (l. 27a):

آخره: وأجزته اجازة صحيحة بان يقرأ ويقرئ في أي مكان حل وزي قطر نزل بشرطهما المعتبر عند علماء الاثر وأوصيته بما أوصاني به مشائخي مدى الدّهر من تقوى اللّه تعالى في السّرّ والجهر..الفقير الى مولاه القدير الجريسي حسن بن محمّد بدير انتهى بحروفه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a bilješka na arapskom jeziku da je rukopis kupio na Baščaršiji za dva dinara 6. ramazana 1358/19. oktobra 1939. godine hafiz Asim ef. Sirćo:

اشتريت هذه الاجازة في باشجارشي عن پرترغا باثنين دينار في ٦ رمضان ١٣٥٨ /١٩ اوكتوبر ١٩٣٩ در سراى عاصم سيركو.

9429. R-7577

إجازة
IǦĀZA

Idžazetnama (diploma) na sedam kiraeta koju je izdao kurra hafiz Ḥamdī b. Ḥusayn Berberović ‘Āṣimu b. Aḥmadu Sirći. Idžazetnama je izdata u Sarajevu 15. ša‘bāna 1341/2. aprila 1923. godine.

Popara, Idžazetname... str. 34.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد لمن اصطفى حملة رواية كتابه... وكان ممن انتظم في فضل هذا السّلك... الشّيخ حافظ عاصم أفندي بن حافظ أحمد أفندي البوسنوي الشّهير بسيرچو زاده في بوسنه سراى بلده ... وقرأ عليّ القرآن العظيم الشّأن والمزيّة بالقراءآت السّبع من طريق حرز الأماني الشّاطبيّة ... وإنّي استخرت اللّه تعالى وأجزته بما يجوز لي وعنّي قراءة ورواية من هذا الطّريق ليكون له سندا بقراءة القرآن واقرائه كما أخذه عنّي بالتحقيق

Završetak (l. 14a):

آخره: وقد أجزته بالقرائة والاقراء في أىّ مكان حلّ وأىّ قطر جلّ بما يجوز لي وعنّي رواية وتلاوة من طريق السّبعة وأنا الفقير الى اللّه الواحد الغنىّ حمدي بن حسين بربروويچ البوسنوي السّرائي.

L. 14; 21 x 13,5 (16 c 7); 18 redaka. *Ta‘līq*, krupan, ispisan kaligrafski. Mastilo crno. Istaknute riječi i tačke na kraju rečenica ispisane crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka.

Povez kartonski, plave boje, ukrašen utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica. Lijepo složenim kaligrafskim rukopisom idžazetnamu je prepisao kaligraf Muḥammad Bahā’uddīn Sikirić (l. 14a):

نمقه الفقير خادم حضرت پيغمبري حامل فرمان سلطاني شيخ سرّي زاده بهاء الدّين عفى عنه.

Na početku teksta iscrtan manji unvan i utisnut pečat hafiza Hamdi-ef. Berberovića.

Idžazetnamu su kao svjedoci potpisali kurra hafizi Šakir-ef. Tuzlo, Fehmi-ef. Gušić i Mehmed Teufik-ef. Okić (l. 14a):

شهد بذلك رئيس المحفل في جامع الخسرويّة وإمام چقرقچي مصلح الدّين طوزلو حاجي شاكر حافظ، شهد بذلك حافظ محمّد بن يوسف اوقيچ اليايچه وي من أعضاء مجلس علماء رياسيّة العلميّة، شهود الحال بنالوقه لي حافظ القراء غوشيچ محمّد فهيم.

Na kraju se nalaze tri prazna lista.

Iz zaostavštine Asim-ef. Sirće.

9430. R-10212

باب التجويد
BĀB AT-TAĞWĪD

Poglavlje nekog obimnijeg djela o ispravnom učenju Kur'ana, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: باب التجويد تعلمه فرض عين لكلّ من يقرأ القرآن لأنّ اللّه تعالى أنزله به وقال تعالى **ورتّلناه ترتيلا**

Završetak (l. 11b):

آخره: المرتبة الثّالثة وهي معرفة اللّه تعالى بلا كيف ولا تشبيه ثمّ بحصول الوصلة إليه تعالى وهي الحقيقة وهي المرتبة الرّابع وآخر دعوانا بتوفيق ربّنا انّ الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا الأوّلين والآخرين وعلى آله وأصحابه أجمعين.

L. 11; 19 x 14 (16 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, neotporno na dodir sa vlagom. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Turski

9431. R-9027

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 23 x 15 (15 x 7); 7-11 redaka, drugo djelo bez margina. *Nasẖ*, krupniji, vokalizovan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

1. L. 1b-9b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao šayẖ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine.

Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Dobrača I, 134; i II, 1621/3; Fajić III, 2055/3; Popara-Fajić VII, 4557/ 2; Hasandedić, 176/2; Şeşen, 3, str. 2; Spaho I, 35, str. 14; Lavić XIV, 7941/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّه تعالى يه حمد وثنادن ورسولنه ودخي آل واصحابنه صلوة وسلامد نصكره معلوم اوله كه حرف مدّ اوچدر...

Završetak (l. 9b):

آخره: سوره ء مطفّفين ده **كلا بل ران** كبي دخي قرآن عظيم الشّأنده هاء سكته طوقز يرده... بري سوره ء قارعه ده **ماهيه نار** تعريف السّكتة قطع الصّوت دون النّفس.

2. L. 11b-25b

أربعون حديثا مع ترجمة التركيّة

ARBA'ŪN ḤADĪṮAN MA' TARĞAMA AT-TURKIYYA

Zbirka četrdeset hadisa sa prijevodom na turski jezik od nepoznatog autora.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحيانة وآفة المال منع الزّكوة - حيانت اتمكدر مالك آفتي زكاة ويرميكدر - قال النّبىّ المؤمن لا ينجوا من عذاب اللّه تعالى حتّى يترك أربة أشياء الكذب والكبر والبخل وسوء الظّنّ...

Završetak (l. 26a):

آخره: وأمّا في ابتداء الطّعام فليقرأ هذا الدّعاء اللّهمّ ارزقنا حلالا طيّبا بغير حساب ... رسول حضرتنده روايت اولنوركه سلّموا على اليهودىّ والنصارى ولا تسلّموا على يهود أمّتي قيل يا رسول اللّه ما اليهود أمّتك فقال عليه السّلام من سمع الأذان ولم يحضر الجماعة فهو يهود أمّتي.

Na l. 26a-28b nalaze se bilješke, pitanja i odgovori iz fikha (اكر سورسلر جواب -), obrazac berata i pisma na turskom jeziku.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrāhīma Mušića i Hatidže Muslihović (bilješka na l. 28b).

9432. R-10241

قواعد قرآن

QAWĀ'ID-i QUR'ĀN

Naslov na početku pisan crvenim mastilom:

هذا قواعد قرآن مختصر است ديه ثقني

Kratka risala na turskom jeziku iz tedžvida, od nepoznatog autora.

Dobrača IV, 2802/2; Fajić XI, 6570/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد أمّا بوندن تنوين ديدكلرى ايكى اوستون يا اكى اسره يا اكى اوترويه ديدلر مثال بودر **ب** اشبو تنوين اظهاره...

Završetak (5a):

آخره: اون ايكنجي أرأيت الّذي سوره سي فويل للمصلّين وقف اتسه الّذين هم باشلسه كافر اولور.

L. 5; 19,5 x 13,5 (15,5 x 7); 10 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bosanski

9433. R-9199

تجويد البوسنويّة

TAĞWĪD AL-BUSNAWĪ

Pravila ispravnog učenja Kur'ani - kerima, na bosanskom jeziku, od nepoznatog autora.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: پُرَدْ دَوَءْ پُرُوْدْ دُونَا ذُوبَ وُرْحُوم يَزِقَ أُپُرُوِتْ پُرُوْءْ زُوبَ قُلِقْ غَيْطَنْ رَسْطَوِتْ غُبِچَمَ ...

Završetak (l. 17a):

آخره: أُمُصْحَافُ وِشَ أَيَاتَا سَجْدَ أُپِيسَانُ قُيِي اِنْسَانْ خَتْمُ أُچِنِى أُدْ وَالضُّحَى أُسَوَقاً سُورَءْ نَقْرَىُ سُنَّتْىَ رَجِ أَللّٰه أَكْبَرْ

L. 17; 18,2 x 12,5 (14,5 x 9); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 17a nejasna bilješka iz koje bi se moglo zaključiti da je djelo napisao ili prepisao Muḥammad b. Muḥammad Krpo 1280/1863. godine:

شه (شو) كتاب يزد (يزدي) محمّد بن محمّد قرپوه سنة ١٢٨٠

KOMENTARI KUR’ANA
(KUTUB AT-TAFSĪR)

9434. R-10362

خواص القـرآن
ḪAWĀṢṢ AL-QUR’ĀN

Naslov na početku rukopisa: هذا كتاب خواص القرآن

Djelo o koristima učenja i "zapisivanja" Kur'ana, mističnog sadržaja koje je služilo i kao hamajlija. Napisao šayḫ Muḥammad b. Aḥmad b. Sa'īd at-Tamīmī, al-Muqaddasī, Abū 'Abdullāh, umro oko 390/999. godine. U drugim izvorima se navodi kao Al-Ḥakīm Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Sa'īd at-Tamīmī (*Ḥ. Ḫ, I, 727*). Pisac navodi da je proveo četiri godine u Indiji slušajući predavanja o mističnim osobenostima kur'anskog teksta kod spomenutog autora na osnovu čijih predavanja je napisao ovo djelo.

Ḥ. Ḫ. I, 727; Brockelmann, S II, 983, 985; Kaḥḥāla III, 66; Dobrača I, 755/2; Jahić XII, 7437/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين قال التميمي ما زلت اطوف علي الامور الخفيّة وابحث عن الخواص والمنافع واجوب البلاد ...

Završetak (l. 20a):

آخره: سورة المعوذّتين خاصيتها عوذة من الجنّ والإنس ومن افة ورجع ... قال الحكيم هذه الخواص بسرّ القرآن العظيم فمن رعاها حق رعايتها ظهر له منها كلّ غريبّة وأطلع على الأسرار الّتي خفيت على كثير من النّاس فاحفظها هذا آخر الكتاب والحمد لله وحده وصلوة علي سيّدنا حبيبه وعلى سائر الأنبياء وعلى آلهم أجمعين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 20; 20 x 15 (17,5 x 12); 34 retka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik rukopisa bio je Mīr Fayḍullāh Ǧannatī-zāde /Džennetić?/ (l. 1a):

مير فيض الله جنّتي زاده نك

9435. R-9163

معالم التنزيل في تفسير القرآن الجليل
MA‘ALIM AT-TANZĪL FĪ TAFSĪR AL-QUR’ĀN AL-ĞALĪL

Prvi svezak komentara Kur’ana koji je napisao Ḥusayn b. Mas‘ūd al-Farrā’ al-Baġawī aš-Šāfi‘ī, Abū Muḥammad, umro 516/1122. ili 510/1117. godine. Djelo je poznato i pod naslovom *Tafsīr al-Baġawī.*

Nepotpun na početku. Počinje sa komentarom 267. ajeta poglavlja *al-Baqara* do kraja sure *an-Nisā’*.

Ahlwardt I, 753; Ḥ. Ḫ. II, 1726; Karatay a I, 1751; Dobrača I, 171; Fajić XI, 6609.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **ولا تيمّموا الخبيث** قرأ ابن كثير برواية البزي بتشديد الياء في الوصل فيها وفي آخواتها وهي في إحدى وثلثين موضعا في القرآن...

Završetak (l. 229):

آخره: **اليوم أكملت لكم دينكم** فعاش بعدها إحدى وثلثين يوما ثمّ نزلت اليه الرّبا ثم نزلت واتقوا يوما ترجعون فيه الى اللّه فعاش بعدها إحدى وعشرين يوما تمّت سورة النّساء من تفسير معالم التنزيل ...

L. 229; 24 x 14,5 (19 x 10); 25 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Kur’anski tekst pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Abū Bakr b. ‘Abdullāh b. ‘Umar b. Ğunayd 5. džumadel-ahira 992/14. juna 1584. godine u Ahmedabadu u Indiji (l. 229b):

تمّت سورة النّساء من تفسير معالم التنزيل على يد العبد الضّعيف الحقير أبو بكر بن عبد اللّه بن عمر بن جنيد باوزير (!) وكان الفراغ من ذلك يوم الاثنين خامس شهر جماد الآخر عام اثنين وتسعين وتسعمائة بمدينة أحمداباد من أرض الهند والحمد للّه ربّ العالمين على تمام ذلك عنه وكرم وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليما.

9436. R-9644

كتاب التأويل في معالم التنزيل
KITĀB AT-TA’WĪL FĪ MA‘ĀLIM AT-TANZĪL

Naslov prema rukopisu (l. a):

تمّ كتاب التأويل في معالم التنزيل.

Komentar ili izbor iz opširkog tefsira معالم التنزيل. Osnovno djelo napisao Ḥusayn b. Mas‘ūd al-Farrā’ al-Baġawī aš-Šāfi‘ī, Muḥyī as-sunna, umro 516/1122. godine. Ovaj komentar ili pak izbor nismo uspjeli pronaći u izvorima. Istina, Ḥ. H̱. spominje da je izbor iz ovog obimnog tefsira uradio ‘Abdulwahhāb b. Muḥammad al-Ḥusaynī, umro 875/1470. godine (Ḥ. H̱. II, 1726).

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قوله عزّ وجلّ واذكر في الكتاب إدريس وهو جد ابي نوح واسمه أخنوخ سمى ادريس لكثرة درسه الكتب وكان خياطا وهو أوّل من خط بالقلم وأوّل من خاط الثّياب.

Završetak (l. 431a-b):

أخره: تفسير سورة النّاس... عن ابن عبّاس رضي اللّه تعالى عنهما قال قال رجل يا رسول اللّه أيّ الأعمال أحبّ إلى اللّه قال المال المرتخل قال وما المال المرتخل قال الّذي يضرب من أوّل القرآن إلي آخره كلّما حال ارتخل أخرجه الترمذي تمّ كتاب التأويل في معالم التنزيل والحمد للّه الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا ان هدانا اللّه وحسبنا اللّه ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة الاّ باللّه العليّ العظيم.

L. 32 x 21 (23 x 13); 35 redaka. *Nasẖ*, sitan, nečitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Kur’anski tekst pisan crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni, sa utisnutom rozetom na sredini korica. Nepostaje prva korica rukopisa.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Qāsim al-Munāwātī u utorak 12. rebiul-evvela 1140/27. oktobra 1727. godine (l. 431b):

وكان الفراغ من نسخ هذا الكتاب العظيم يوم الثّلاثاء المبارك ثاني عشر شهر ربيع الأوّل من شهور سنة أربعين ومائة وألف... عن يد ... محمّد بن محمّد بن قاسم المناواتي بلدا الشّافعي مذهبا البرعامي رقعة لطف اللّه به وبكلّ المسلمين آمين آمين آمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليما دائما ابدا إلى يوم الدّين.

9437. R-3560

شرح البسملة والحمدلة
ŠARḤ AL-BASMALA WA AL-ḤAMDALA

Naslov ispisan krupnim slovima na l. 1a:

هذا متن البسملة لشيخ زكريّا الأنصاري الشافعي رحمة اللّه تعالى ورضي عنه ونفعنا بعلمه

Rasprava na arapskom jeziku o tumačenju *besmele* i *hamdele*. Napisao Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn, umro 926/1520. godine.

Brockelmann, S II, 471; Dobrača II, 1312/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال سيّد نا و مولانا قاضي القضاة ... أبو يحيي الأنصاري الشّافعي ... الحمد للّه على ما تفضل به من نعمائه ... وبعد فهذه مقدّمة على سبيل الاختصار في الكلام على البسملة والحمدلة...

Završetak (l. 9a):

آخره: ورشد خامس عشر بها أن تؤمن بما اجتمعت الأمّة عليه من التحليل والتحريم وغيرهما إنتهى ومراده بالشّروط ما لا يدمنه والا فبعضها ركن لا شرط كما لا يخفى واللّه أعلم وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد خير الأنام وعلى آله وصحبه الكرام وسلّم تسليما كثيرا أبدا دائما آمين

L. 9; 20 x 15 (15,5 x 10,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski. Korice sa vanjske strane ukrašene.

Nema podataska o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik rukopisa bio je al-ḥāğğ Muṣṭafā (pečat na l. 1a).

9438. R-8952

الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل

AL-KAŠŠĀF ‘AN ḤAQĀ’IQ AT-TANZĪL WA ‘UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA’WĪL

Komentar Kur’ana, što ga je napisao Maḥmūd b. ‘Umar az-Zamaẖšarī, Abū al-Qāsim Ğārullāh, umro 538/1143. godine.

Dobrača I, 179; Brockelmann, G I, 290/1; Fajić XI, 6061.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju. Ovdje počinje komentarom 85. ajeta sure *Ṭāhā* a završava surom *aṣ-Ṣāffāt*.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقالوا قد أكملنا العدّة ثمّ كان أمر العجل بعد ذلك فكيف التوفيق بين هذا وبين قوله تعالى لموسى عند مقدمه فانّا قد فتنا قومك **قلت** أخبر اللّه عزّ وجلّ عن الفتنة المترقبة...

Završetak ovdje (l. 249b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وثالث أن تحذف صال ويجري الإعراب على عينه كما حذف من قولهم ما باليت به بالة وأصلها بالية من بالي كعافية من عافي ونظيره قراءة من قرأ وجنى الجنتين ...

L. 249; 23 x 16,6 (17,5 x 10,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja */sūra/* pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara tksta. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine biblioteke iz Travnika.

9439. R-9643

أنوار التنزيل وأسرار التأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Nepotpun na kraju.

Komentar Kur'ana. Na arapskom jeziku napisao 'Abdullāh b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī aš-Šīrāzī, Naṣruddīn, Abū Sa'īd, umro 685/1286. godine.

Kaḥḥāla VI, 97; Ahlwardt I, 817; Ḥ. Ḫ. II, 1475, Dobrača I, 199; Popara VII, 4270/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي نزّل القرآن على عبده ليكون للعالمين نذيرا فتحدّي باقصر سورة من سوره مصاقع الخطباء ... وبعد فإنّ أعظم العلوم مقدارا وارفعها شرفا ومنارا علم التفسير...

Završetak (l. 267b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ولا تعد عيناك عنهم** ولا تجاوزهم نظرك إلى غيرهم وتعديته بعد لتضمينه معنى بناء وقرىء **ولا تعد عينيك** ولا تعد من اعداه وعدّاه والمراد نهي الرّسول ان يزدري بفقراء المؤمنين...

L. 267; 34,5 x 19,5 (25,5 x 10,5); 29 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mnogi pocijepani po lijevoj margini, djelimično rasuti, sa originalnom folijacijom. Kustode. Na marginama ima puno komentara teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9440. R-9090

أنوار التنزيل وأسرار التأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA’WĪL

Isto kao br. 9439.

Ovdje su sadržani dijelovi sura *al-Barāt* i *Yūnus.*

L. 91; 24 x 14,5 (17 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Kur’anski tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama, ispreturani, nekompletni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9441. R-9089

أنوار التنزيل وأسرار التأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA’WĪL

Isto kao br. 9439.

Ovdje se nalazi komentar sure *al-Mulk.*

Početak (l. 1b):

أوّله: **تبارك الّذي بيده الملك** بقبضة قدرته التصرّف في الأمور كلّها **وهو على كلّ شيئ قدير** على كلّ ما يشاء قدير...

Završetak (l. 4b)

آخره: **فمن يأتيكم بماء معين** جار أو ظاهر سهل المأخذ عن النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم من قرأ سورة الملك فكأنّما أحيا ليلة القدر.

L. 4; 23 x 16 (15 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

9442. R-2114

Zbirka (مجموع), 4

L. 94; 21,5 x 14,5 (17 x 7); 21 redaka. *Nas͟h*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova ima komentara teksta. Posljednje djelo prepisao drugi prepisivač, različitim pismom i na drugom papiru.

Povez kožni sa preklopom, očuvan.

1. L. 23a-71b

منتخب من أنوار التنزيل واسرار التأويل
MUNTAHAB MIN ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Izvod iz tefsira أنوار التنزيل واسرار التأويل koji je napisao ʻAbdullāh b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī aš-Širāzī al-Bayḍāwī, umro 685/1292. godine. Ovaj izbor je selektivan po određenim temama. Na marginama su ispisani hadisi i druge predaje na dotičnu temu.

Početak (l. 23a):

أوّله: وإذا أذّن المؤذّن الاذان اوّل ترك النّاس البيع والشّري وتوجّهوا إلى الجمعة لقوله تعالى **فاسعوا إلى ذكر الله وذروا البيع**...

Završetak (l. 71b)

آخره: باب أسماء الله تعالى ما يصحّ أن يطلق عليه بالنظر إلى ذاته أو باعتبار صفاته من صفاته السّلبيّة كالقدّوس أو الثّبوتيّة كالعلم أو باعتبار فعل من أفعاله كالخلق ... وصبر عن مضض الطاعات وترك الشهوات فاز بالحظ الاوفى من هذا الإسم والله أعلم

2. L. 72a-73b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-AʻẒAM ABŪ ḤANĪFA

Oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nuʻmān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2015; Ahlwardt III, 3970; Köprülü II, 155/3; Dobrača I, 578/3, str. 364; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Popara IX, 5287/2; Lavić XIV, 7948/4.

Početak (l. 72a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين هذا كتاب الوصيّة للإمام الأعظم أبي حنيفة رحمة الله عليه قال تقرّبان الايمان هو إقرار باللسان وتصديق بالجنان...

Završetak (l. 73b):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون، وأهل النّار في النّار خالدون لقوله تعالى في حقّ المؤمنين: **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون،** وفي حقّ الكفّار: **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون.**

Djelo je prepisao 20. džumadel-ahira 1164/16. maja 1751. godine.

3. L. 77a-78a

خدا ربّم

ḪODĀ RABBUM

Naslov na početku djela: هذا عقائد ضعفي رحمة الله عليه

Priručnik o islamskoj vjeronauci, u stihovima, na turskom jeziku. Dobrača (v. I, 155/2) smatra da je autor ove poeme Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī, umro 1195/1780. godine, jer se u primjerku poeme u rukopisu br. R-4336 koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u jednom stihu spominje ime Ḥaqqī. Spaho smatra da bi autor poeme, prema posljednjem stihu u jednom rukopisu (*v. Spaho, str. 81-82*) mogao biti pjesnik Sun'ī, a prema posljednjem stihu u dva druga rukopisa Ḍa'īfī. (v. *Trako-Gazić, 500, str. 265*). Nepotpun na početku.

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5, str. 691; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-497; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara IX, 5658/3; Lavić XIV, 5914/2.

Početak (l. 77a):

أوّله: خُدا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقّا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّهْ   هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُمْ كِتَابُمْدُرْ كَلاَمُ اللّهْ
عَمَلْدَه بُو حَنِيفَه مَذْهَبُمْ هَمْ اِعْتِقَادَه   اوُلْبُدُرْ اَهْلِ سُنَّتْ وَالْجَمَاعَتْ مَذْهَبُ اللّه..

Završetak ovdje (78a):

آخره: دلِيلَه اِقْرَارْ قَلْبِيلَه تَصْدِيقْ اَيْلَدِي ضَعْفِي   سَنُكْ حِفْظُ وَاَمَانَتْدَه اَمَانَتْ اوُلَه يَا اللّهُ

Djelo je prepisao Ḥusayn b. Aḥmad (l. 78a):

تمّت الرّسالة عن يد (ال)عبد الضّعيف حسين بن أحمد غفر الله لهما

Na l. 78b-81a stihovi na turskom jeziku, koje je napisao Muḥammad-efendī, Adirnalī, čija nam je biografija nepoznata.

4. L. 87b-94b

أربع وخمسون فريضة

ARBA' WA ḪAMSŪN FARĪḌA

Rasprava o pedeset četiri islamske dužnosti, koju je sabrao Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. godine. Ova rasprava je u više varijanti prevođena na turski jezik.

Brockelmann, S I, 103; Dobrača II, 899/1; Popara 5674/1; Lavić XIV, 7825.

Početak (l. 87b):

أوّله: حكى عن الحسن البصري رحمة اللّه عليه أنّه قال ما من يوم وليلة على المؤمنين الاّ وتجب عليم أربعة وخمسون فريضة فإن لم يفعل بها يعصي اللّه تعالى أوّلها ذكر اللّه.

Završetak (l. 96b):

آخره: الرّابع والخمسون أن لايحلف باللّه كذبًا...وهو عليه غضبان تمّ هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Prva dva djela prepisao isti prepisivač 20. džumadel-ahira 1164/1751. godine (l. 73b).

Na l. 1a-20a bilješke i citati iz raznih djela. U rukopisu ima dosta praznih listova.

9443. R-10360

حاشية على تفسير البيضاوي
ḤĀŠIYA ‘ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Glosa na komentar tefsira أنوار التنزيل وأسرار التأويل

Osnovno djelo napisao ‘Abdullāh b. ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Alīj aš-Širāzīj al-Bayḍāwī, umro 685/1292.godine (v. br. 9440). Komentar na ovo djelo napisao je aš-šayẖ al-Fāḍil Ṣibġatullāh (*Ḥ. Ḫ. I, 189.*) a ovu glosu na komentar mulā aš-šayẖ b. aṣ-Ṣūfī Ilyās al-Kurdī al-Umrawī, al-Ašnawī al-Madanī, čija nam je biografija nepoznata. On je, kako kaže na kraju komentara sure *al-Fātiḥa*, skratio glosu koju je napisao Ṣibġatullāh.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الفاتحة إلى غير ذلك وأمها للنقل من الوصفيّة إلى الاسميّة دون المبالغة كما في علاّمته ...

Završetak (l. 84a-b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والرفع يخبر عن الوقوع اذ دفع الشّيئ إنّما يكون بعد وقوعه... تمّت الحاشة على سورة الفاتحة بسطا ويتلوها إن شاء اللّه تعالى الحاشية على سورة البقرة ايجازا جامعا والحمد للّه وبنعمته تتمّ الصّالحات إنتهى كلامه ...الفقير المحتاج إلى عفو ربّه الغنى الشّهير بملا شيخ بن الصّوفي إلياس الكردي الارموي الاشنوي المدني... سورة البقرة مدنيّة كلّها عند الجمهور ...

L. 84; 21 x 15 (15 x 10); 21 redak. *Nasẖ*, sitan, lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na margimana ima komentara pisanih sitnijim pismom. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti, ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vakuf Ibrahim-pašine džamije u Počitelju (l. 84b):

وقف إبراهيم پاشادر مسجد قصبهء پوجتل

9444. R-8981

مجمع اللطائف
MAĞMA‘ AL-LAṬĀ’IF

Naslov prema rukopisu. Naime ovaj naslov se nalazi u bilješci o uvakufljenju ove zbirke na l. 1a.

Lična bilježnica, zbirka kratkih risala, citata iz raznih djela i drugog materijala, koju je za svoje potrebe vodio ḥāfiẓ Aḥmad b. ‘Uṯmān Ġradačačewī, (H. hfz. Ahmed ef. Mulaibrahimovi,ć zvani Svirac) muderris u Svirac medresi u Gradaččcu. Zbirka sadrži citate iz mnogih djela na arapskom i turskom jeziku, fetve, hadise, obrazce pisama i molbe, kratke risale iz hadisa, nasljednog prava, fetve o mnogim pitanjima i druge bilješke koje je autor vodio kao muderris u Sivac medresi u Gradačcu. Zbirka svjedoči o širini interesovanja i obrazovanosti njenog sakupljača i ima veliki značaj za temeljitije sagledavanje vremena i biografije muderrisa Ahmeda sina Osmanovog.

** Više o hafizu Ahmed ef. vidi: Fazlić, hfz. Fadil; Hafizi u Bosni i Hercegovini u posljednjih 150 godina, Sarajevo, 2006. godine.*

L. 298; 19,5 x 14,5, tekst bez margina. *Ta‘līq*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, mekan, očuvan.

Iz ove zbirke izdvajamo kao posebna slijedeća djela:

1. L. 1b-28a

الدرّ النظيم في فضائل القرآن العظيم
AD-DURR AN-NAẒĪM FĪ FAḌĀ’IL AL-QUR‘ĀN AL-‘AẒĪM

Fragment djela o vrijednosti učenja Kur’ana. Na arapskom jeziku napisao ‘Abdullāh b. As‘ad b. ‘Alī b. Salīm b. Fallāḥ al-Yāfi‘ī aš-Šāfi‘ al-Makkī, ‘Afīfuddīn, Abū Muḥammad, umro 768/1366. godine.

A. M. I, 465; Ahlwardt I, 452.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ أحمد بن محمّد التميمي رحمة اللّه عليه أوصني بما أوصيت به وخذ على الميثاق الّذي أخذته أوّلا وما كان فرقا لك الكتاب الكمنون سورة الفاتحة قال الحكيم إنّ في هذه السّورة ألف خاصيّة ظاهرة وألف خاصيّة باطنة

Završetak (28a):

آخره: الحمد للّه ربّ العالمين تمّ كتاب الدّرّ النّظيم في فضائل القرآن العظيم والآيات والذّكر الحكيم يعني سورة والصفّات نقلت من الدّر النّظيم للامام اليافعي رحمة اللّه عليه رحمة واسعة ... وأنا النّقير الحقير حافظ أحمد المعلم سنة ١٢٥٧.

Djelo je prepisao vlasnik bilježnice hafiz Ahmed-ef. 1256/1841. godine.

Na l. 29a-69a nalaze se citati iz mnogih djela na arapskom i turskom jeziku, fetve, hadisi, obrazci pisama i molbi, kratke risale iz hadisa, nasljednog prava, fetve o mnogim pitanjima i druge bilješke.

Među njima izdvajamo dvije kratke risale sa naslovima:

- رسالة في الفرق بين الاشعاريّة والماتريديّة للفاضل توعي (l. 64b)
- در بيان عشرة مبشّرة ومناقب جليلة (l. 65a-b)

2. L. 69b-91b

معرفتنامه حقّي
MA‘RIFATNAMA-I ḤAQQĪ

Enciklopedijsko djelo o tesavufu, ahlaku i drugim islamskim naukama. Na turskom jeziku napisao Ibrāhīm Ḥaqqī b. Darwīš ‘Uṯmān al-Arḍurūmī, as-Sūfī, al-Ḥanafī, umro 1195/1780. godine.

Dobrača I, 8; Ḏayl II, 512.

Početak (l. 69b):

أوّله: حمد بي حد شكر بي عد وثنا مؤبّد بر واحد فرد وأحد حضرتلرنه اولسونكه هر شان ...

Završetak (l. 91b):

آخره: وصراط كوبروسو قيلدن اينجه وقيلجدن كسكن وطوبى اوچ بيك بيللق يولدركه بيك يوقش تمّت تمام

Prepisao Muḥibbī-efendī.

Na l. 92a-212b slijede opet citati, kratke dove i druge bilješke. Navodimo samo neke:

- مراد اوزرينه اوقنان دعا بودر (l. 92a)
- رسالة معلومة في اصطلاحات المحدّثين (l. 109a-b)
- من المسايل الحكميّة لابن كمال پاشا رحمة اللّه عليه (l. 127a-b)
- باب في صفة النّبيّ عليه السّلام (l. 164a)
- تواريخ آل عثمان (l. 195a)
- في بيان القانون ألأراضي الاميريّة (l. 194a-b)
- رسالهء أحوال الأربعين ... ميتك تركه سنه (l. 210b-212b)

Na l. 1a bilješka i pečat da je vlasnik medžmue Ahmad b. Osman, muallim u Svirac medresi u Gradačcu te da je ovu zbirku kao i druge svoje knjige uvakufio svojim potomcima, a ako njih nestane potomcima svoga brata, te najbližoj medresi za potrebe učenika.

من تمليكات حافظ أحمد بن عثمان الحقير المعلّم بمدرسة اسويرچه.

Rukopis je autograf nastao oko 1285/1868. godine (bilješka na l. 28a).

9445. R-4748

Zbirka (مجموع), 5

L. 52; 19,5 x 12,3 (14,5 x 7,5); 17-24 retka. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-17b

درر الفرائد
DURAR AL-FARĀ'ID

U rukopisu krupnim crvenim slovima naslov:

هذه رسالة مسائل شتّى ألّفها مولانا كمال پاشا

Kratka objašnjenja pojmova iz tefsira, hadisa i fikha. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Primjerak je nepotpun na kraju.

Köprülü I, 1580/12; Dobrača I, 571/4; A. M. I, 142.

Početak (l. 1b):

أوّله: التّحري هو في اللّغة طلب أحرى الأمرين وأولهما وفي اصطلاح الشّرع عبارة تقع على طلب أحق الأمرين...

Završetak ovdje (l. 17b):

آخره: ولذلك لا يحمل عليه إلاّ عند تعذّر الأوّل وأمّا لفظ الاستثناء فحقيقة فيهما يستثنى بالذّكر مطلقا كما لا يحصى اللّه أعلم وأحكم

2. L. 19b-22a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao na arapskom jeziku Burhānuddīn az-Zarnūğī, umro poslije 593/1190. godine.

Ahlwardt I, 111; Brockelmann, S I, 837; Kaḥḥāla III, 43; Dobrača I, 152/2, str. 124; Zürich I, 209-214; Lavić XIV, 8098/2.

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد للّه الّذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم، والصلوة والسّلام على محمّد سيّد العرب والعجم...وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاّب العلم في زماننا يجدّون إلى العلم لا يصلون...وسمّيته كتاب تعليم المتعلّم في طريق التعلّم...

Završetak (l. 22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويتجنّب عمّا يضرّها كيلا يكون عقله وعلمه حجّة عليه فيزداد عقوبته نعوذ باللّه من ...

3. L. 23a-28b

فتاوى
FATĀWĀ

Fragment zbirke fetvi, od nepoznatog sakupljača, na arapskom jeziku. Poslije svake fetve naveden je izvor iz kojeg je dotična fetva preuzeta.

Početak ovdje (l. 23a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كما لا يتغيّر فيما لا يصلح لأحدهما والطلاق والموت سواء **جامع الفتاوى** بو مسئله زيدك زوجه سني ...

Završetak (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود :بو مسئله زيد ايله زوجه سي هند قزي زينبه اسبابك اوكن قومي حرامي واردر بزم...

4. L. 29a-31a

صورة امضاء وقفية لأمير أفندي
ṢŪRA IMḌĀ’ WAQFIYYA LI AMĪR-EFENDĪ

Naslov prema rukopisu.

Obrasci sastavljanja i ovjere zakladnih dokumenata (vakufnama) koje su, na arapskom jeziku, sastavili Amīr-efendi i Ḥawāǧa Čalabī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 29a):

أوّله: انتظم في شكل سطور هذا الكتاب الموشح بجواهر التعبير وارتسم في سمط سفورة الخطاب المرشح بزواهر التجيرمن تأسيس أصل الوقف المحرّر بأحسن التحرير...

Završetak (l. 31a):

آخره: وأعزّة الاختلاف عاملهم الله الالطاف نمّقه أحقر خدام الشريعة الشريفة النبويّة فلان بن فلان المولى بفلان

Na l. 33a-39b nalazi se nekoliko tabela sa pitanjima i odgovorima iz islamskog nasljednog prava i, ponovo, obrasci ovjera vakufnama na arapskom jeziku.

5. L. 40b-52b

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي
ḤAšIYA AL-BARDA’Ī ‘ALĀ šARḤ AL-ĪSAĠŌĞĪ

Glosa na komentar djela *al-Īsaġōğī.* Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ’Umar al-Abharī, umro 663/1266. godine. Komentar na arapskom jeziku na ovo djelo napisao je Ḥuṣamuddīn Ḥasan al-Katī, umro 760/1359. godine a ovu glosu Muḥammad b. Muḥammad al-Barda‘ī at-Tibrīzī, umro 977/1521. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 207; Ahlwardt IV, 5232; Köprülü III, 334/1; Fajić V, 3302/7.

Početak (l. 40b):

أوّله: الحمد لمن حمده أحسن كل مقول وشكره باشرف ما يختلج في العقول...و بعد فجمعت هذه الحواشي للمبتدين باستعانة القادر من الكتب

Završetak (l. 52b):

آخره: ولو كان قوله دون الحقيقة تخرج الجنس لكان أولى لانّه لا يدخل لقوله مختلفين بالعدد
في الاخراج لأنّ الجنس أيضا مقول على كثيرين مختلفين بالعدد.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Omer-bega Šehagića iz Zvornika.

9446. R-10185

Zbirka (مجموع), 2

L. 41; 21 x 14,5 (14,5 x 8,5); 15-19 redaka. *Nas̱h*, sitniji, pisan od strane više prepisivača. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-37a

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Komentar kur'anskom poglavlja *Yāsīn*. Na arapskom jeziku napisao Ḥamāmī-zāde, živio u XVII ili XVIII stoljeću.

Dobrača I, 365/3; Kairo I, 64; Fajić XI, 6672.; Edirne Selimiyye Yazma Eser Kutuphanesi (22 sel 2799) www. yazmalar.gov.tr.

Početak (l. 1b):

أوّله: **يس والقرآن الكريم إنّك لمن المرسلين.** هذه سورة مكّيّة وسبب نزولها أنّ الكفّار قالوا إنّ
محمّدا ليس نبيّ ولا مرسل...

Završetak (l. 37a):

آخره: وإن كان شرّا فشرّ وإليه ترجعون هذا وعد للأصدقاء وللأعداء قال رسول اللّه صلّى اللّه
عليه وسلّم إقرأوا على موتاكم سورة يس.

Prepisao Ḥasan b. Ṣāliḥ b. 'Umar u mjescu ševvalu, 1136/1724. godine (l. 37a):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب قد وقع الفراغ عن يد (ال) عبد الضّعيف المذنب الكثير
حسن بن صالح بن عمر ... سنة ستة وثلثين ومائة وألف.

2. L. 37b-41b

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA MUNTAHĪ

Kratko djelo o namazu, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Popara IX, 5622/2; Dobrača I, 143/6, str. 112 i II, 1522; Zürich I, 79; Şeşen, 309; Hasandedić, 158/1; Lavić X, 5878.

Početak (37b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين ... إعلم أسعدك اللّه في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوى النّاصري والفتاوى الشّهابي وصلوة المسعودي من لم يعلم فرائض الوضوء وغسل الأعضاء...

Završetak ovdje (41b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ يأتي يده أمامه ويغسلها ثلاثا ويحرّك أصابعه ويصبّ الماء عليها حتّى يطهّر يده... **الفصل الثّامن...**

9447. R-8977

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Isto kao br. 9446/1.

L. 24; 23,5 x 16,5 (17,5 x 9,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Kur'anski tekst ispisan crvenim mastilom. Tekst na nekim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

Prepisao Yaḥyā b. Muḥammad 1256/1840. godine (l. 24b):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب عل يد الضّعيف يحيى بن محمّد غفر اللّه لهما سنة ١٢٥

9448. R-9005

Zbirka (مجموع), 2

L. 40; 21,5 x 16 (15 x 8); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom.

Bez poveza.

1. L. 1b-37b

خزائن الجواهر ومخازن الزواهر
ḪAZĀ'IN AL-ĞAWĀHIR WA MAḪĀZIN AZ-ZAWĀHIR

Komentar *besmele*. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Uṯmān, al-Ḥusayni, an-Naqšibandī, al-Ḫādimī, Abū Sa'īd, umro 1176/1762. godine. Rad je dovršen oko 1150/1737. godine.

Brockelmann, S II, 664; O. M. I, 296; Ahlwardt II, 2263; A. M. II, 333; Dobrača II, 1437/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل البسملة شريعة الإفتتاح الرّحمن الّذي جعلها لوصول كل بركة وبعد فيقول أبو سعيد محمّد الخادمي جعله لسنّة حبيبه ... هذه خزائن الجواهر ومخازن الزّواهر

Završetak (l. 40b):

آخره: فالمرجوّ من الإخوان ... أن يذكروني بخاصّة دعواتهم أجمعين سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام علي المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين هذا آخر ما ابدع حكمة الحكيم من بيان بسم اللّه الرّحمن الرّحيم.

Prepisao, za života autora, 'Umar b. Muḥammad 1161/1748. godine (l. 37b):

تمّت الرّسالة الشّريفة من يد العبد الضّعيف عمر بن محمّد النّحيف سنة احدى وستين ومائة وألف.

2. L. 37b-40b

رسالة في المعرّف باللام
RISĀLA FĪ AL-MU'ARRAF BI AL-LĀM

Rasprava o određenom članu (lām at-ta'rīf) u arapskom jeziku. Na arapskom jeziku napisao 'Abdullāh b. 'Umar b. 'Uṯmān b. Mūsā Masǧī-zāde, umro 1150/1737. godine (Kaḥḥāla VI, 66).

Ḏayl I, 142; II, 473; A. M. 1, 483; TÜYATÖK 07/I, 407; Nametak IV, 2704/5; Kaḥḥāla VI, 66

Početak (l. 37b):

أوّله: لك الحمد يا ذا المعروف الّذي لا ينقطع أبدا ولك الشّكر يا ذا النّعماء الّتي لا تحصى عددا... وبعد فهذه رسالة رسمت في المعرف باللام وضروب الاقوال فيه بإلتماس الأصحاب والاقتراح الاخوان...

Završetak (l. 40b):

آخره: وليكن هذا آخر ما أردنا ايراده في هذه الرّسالة حامدين للّه بما هو أهله ومصلّين على النّبىّ بما هو أهله تمّت الرّسالة

9449. R-6432

Zbirka (مجموع), 11

L. 161; 27 x 19 (22 x 12); 25 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-31a

خزائن الجواهر ومخازن الزواهر
ḪAZĀ'IN AL-ĞAWĀHIR WA MAḪĀZIN AZ-ZAWĀHIR

Isto kao br. 9448/1.

2. L. 31b-41b

رسالة في حلّ التسمية والتحميد والتصلية
RISALA FĪ ḤALL AT-TASMIYA WA AT-TAḤMĪD WA AT-TAṢLIYA

Kratka risala o tumačenju *besmele, hamdele* i salavata. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Kafawī, al-Āqkirmānī, umro 1174/1761. godine.

Köprülü III, 710/4; Dobrača 696/4.; Fajić XI, 6876/5.

Početak (l. 31b):

أوّله: الحمد لله الّذي علّمنا ما لم تعلم ... وبعد فهذه قطعة من السّطور مع قلّة البضاعة وكثرة الفطور لحلّ التسمية والتحميد والتصلية

Završetak (l. 41b):

آخره: هذا آخر ما جمعنا وتمام ما كتبنا بعون الله تعالى وحسن توفيقه ايّانا الحمد لله في كلّ حين وأوقات وعلى رسوله أكمل التحيّات تمّت بعون من الطّائفة عمّت من مؤلّفات مولانا المدقّق محمّد الآقكرماني بلّغه الله الى أقصى الأماني

3. L. 42a-46a

رسالة في البسملة
RISĀLA FĪ AL-BASMALA

Traktat o tumačenju i značenju *besmele*. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Āqkirmānī, al-Kafawī, umro 1174/1761. godine.

Dobrača II, 1494/1.

Početak (l. 42a):

أوّله: الحمد لله الّذي وعد لمن ذكره ذكره بين الملائكة المقرّبين واثنى على ذاكريه من عباده المكرّمين... أمّا بعد فهذه كلمات جميلة صادرة عن الفحول بجليلة في شأن شرح التسمية

Završetak (l. 45b):

أخره: اللّهمّ اغفر ذنوبنا واشرح لنا صدورنا و توفنا مع الأبرار بحرمة اسمك العظيم وذكرك الكريم والحمد لله وحده من مؤلّفات محمّد الآقكرماني

4. L. 46a-47b

رسالة في الم
RISĀLA FĪ ALIF LĀM MĪM

Kratka rasprava o početnim slovima na početku kur'anskog poglavlja *al-Baqara*, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak (l. 46a):

أوّله: **المّ ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتّقين**... اعلم أنّ بعض الأفاضل قد أعرب ههنا غاية الأعراب حيث استخرج أربعة عشر ألفا وستّمائة وسبعين وجها

Završetak (l. 47b):

آخره: لأنّ الواجب على مفسّر كلام اللّه تعالى الالتفات الى المعاني والمحافظة عليها وجعل الالفاظ تبعا لها للفاضل مولى خسرو وعلى تفسير القاضي البيضاوي رحمهما اللّه تعالى رحمة واسعة.

Na l. 47b-50a nalaze se dvije duže bilješke, jedna na arapskom a druga na turskom jeziku, o definiciji tefsira sa primjerima iz Kur'ana.

5. L. 50a

رسالة في حقّ الحمد للّه ربّ العالمين

RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-ḤAMD LILLĀH RABB AL-'ĀLAMĪN

Naslov prema početku risale.

Kratka rasprava o prvom ajetu sure *al-Fātiḥa*. Na arapskom jeziku napisao Muṣṭafā al-Ğabalī, bio živ prije 1156/1743. godine kada je jedan od primjeraka ove rasprave pod nazivom تفسير سورة الفاتحة prepisan.

Köprülü III, 705/11; Ankara yazmalar; www. ankara.edu.tr; Universite A 134/XII.

Početak (l. 50a):

أوّله: هذه رسالة منسوبة الى الجبلي في حقّ الحمد للّه ربّ العالمين... أمّا بعد فأنا أفقر العباد مصطفى الجبلي للحمد معنيان مشهوران ومعنيان غيرهما لغوي وهو الرّضاء

Završetak (l. 50a):

آخره: و الفعليّة على كلّ الاخباريّة والانشائيّة الكلّيّة وغير الكلّيّة الطّبيعيّة وغير الطّبيعيّة وإن شئت اعتبرت الجهة القضيّة تمّت الرّسالة بعون اللّه الملك المنّان.

Na l. 50a-b kratak rezime ove risale, na arapskom jeziku.

6. L. 50b

رسالة في حقّ لا إله إلاّ اللّه للبركوي

RISALA FĪ ḤAQQ LĀ ILĀH ILLĀ ALLĀH LI AL-BIRĠIWĪ

Kratka rasprava o tumačenju prvog islamskog šarta (vjerovanje u Boga). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, umro 981/1573. godine.

Dobrača II, 1214/5.

Početak (l. 50b):

أوّله: لا اله الاّ اللّه نفي واثبات والمنفي لا عين له فعلي من وقع النّفي ...

Završetak (l. 50b):

آخره: فمن قالها حكما فما عرف كفر ومن قالها كقوله سبحانه فقد قالها فهو مؤمن تمّت الرّسالة بعون اللّه المنّان.

7. L. 50b-53a

رسالة في حقّ لا إله إلاّ اللّه لموسى البركات
RISALA FĪ ḤAQQ LĀ ILĀH ILLA ALLĀH LIL-MŪSĀ AL-BARAKĀT

Rasprava o prvom islamskom šartu (vjerovanju u Boga). Napisao Mūsā b. Aḥmad al-Barakāt (al-Barakātī), iz prve polovine XII/XVIII stoljeća. Ovo je razrada risale koju je napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birǧiwī, umro 981/1573. godine (v. br. 9449/6).

Dobrača II, 1214/6.

Početak (l. 50b):

أوّله: الحمد للّه الّذي لا إله سواه المنجي من النّار... وبعد فيقول الفقير إلى اللّه الصّمد عبده موسى بن أحمد البركاتي مولدا ثمّ النّيكدوي موطنا لمّا كان نجات الكلّ في الكلّ باعتقاد كلمة التوحيد

Završetak (l. 53a):

آخره: فقد قالها فهو مؤمن أي فهو مؤمن حقّا وحكمه مطابق للواقع ولا يلزم التناقض هذا ما سنح لخاطري الفاتر والعلم في الحقيقة عند الملك القادر.

Risala se završava bilješkom da ju je prepisao sam autor 1151/1738. godine što smatramo malo vjerovatnim. Najvjerovatnije je ova risala prepisana iz autografa pa je prepisivač prepisao cijelu bilješku:

حرّره الفقير إلى الصّمد موسى بن أحمد في سلخ رجب المرجّب سنة إحدى وخمسين بعد المائة والألف من هجرة من له العزّة...

8. L. 53a-54a

حاشية على مرآت الأصول في شرح مرقات الوصول
ḤĀŠIYA ʻALĀ MIR'ĀT AL-'UṢŪL FĪ ŠARḤ MIRQĀT AL-WUṢŪL

Glosa na komentar djela *Mir'āt al-uṣūl*. Na arapskom jeziku napisao šayẖ Aḥmad b. Muṣṭafā, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 53a):

أوّله: حامدا للّه ومصلّيا على رسول اللّه يقول المذنب الضّرير من آل مرتضى أحقر العبيد الموسوم بشيخ أحمد بن مصطفى لمّا جرى الكلام في أوائل حاشيّنا للمرآت الخسرويّة...

Završetak (l. 54a):

آخره: وتكذيب كثير من النّصوص القرآنيّة الأحاديث النّبويّة والتّكلّم... والحمد للّه الّذي خلّصنا عن الأوهام ووفّقنا تحقيق المقام وعلى نبيّه وآله الصّلوة والسّلام تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

9. L. 54a-58a

تفسير آية: ألله وليّ الذين آمنوا
TAFSĪR ĀYA: ALLĀH WALIYY ALLADĪNA ĀMANŪ

Komentar 257. ajeta sure *al-Baqara*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 54a):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى الحمد للّه الّذي تفضّل بتولّى ... وبعد فقد وقع الكلام في قوله تعالى **اللّه وليّ الّذين آمنوا يخرجهم من الظّلمات الى النّور**...

Završetak (l. 58a):

آخره: وارزقنا شفاعته وسيّر مراداتنا في الدّارين فوق ماندوم كما يليق بفضله ولطفه واحسانه آمين والحمد للّه ربّ العالمين تمّ الكتاب والحمد لربّنا الوهّاب وصلّى اللّه وسلّم علي سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

10. L. 58a-160b

أقوال المفسّرين في شأن سورة يوسف
AQWĀL AL-MUFASSIRĪN FĪ ŠA'N SŪRA YŪSUF

Izbor komentara 12. sure *Yūsuf* iz nekoliko komentara Kur'ana, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Primjerak je nepotpun na kraju. Naslov je dat prema tekstu rukopisa.

Početak (l. 58a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّد الأنبياء والمرسلين وعلى آله وأصحابه هداة الملّة والدين وبعد فلمّا كانت سورة يوسف مشتملة على أحسن القصص ومنطويّة على أعظم الحصص أردت أن أجمع ما فيها من أقوال المفسّرين من الثّقات مع الإشارة الى الحصص والنكات

Završetak ovdje (l. 160b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال يعقوب لبنيه من العيون أنّما حذف قصّة رجوعهم... بل سولّت لكم اضرب عن صريح كلامهم فإنّهم صادقون في ذلك بل عمّا يتضمّنه ...

11. L. 161

رسالة في طبقات المجتهدين
RISĀLA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kratka rasprava u kojoj su objašnjene vrste i kategorije šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Ahlwardt IX, 10025; Brockelmann, G II, 453/124; Ḥ. Ḫ. II, 1106; Bratislava 76, str. 97.; Dobrača I, 399/7; Köprülü II, 1602/48; Kaḥḥāla I, 238 i XIII, 35; Lavić XIV, 6026/6.

Početak (161a):

أوّله: اعلم أنّه لا بدّ للمفتي المقلّد أن يعلم حال من يفتي بقوله ... اعلم أنّ الفقهاء على سبع طبقات، الأولى: طبقة المجتهدين في الشّرع كالأئمّة الأربعة ومن سلك سلكهم في تأسيس قواعد الأصول واستنباط أحكامها...

Završetak (161a):

آخره: السّابعة طبقة المقلّدين الّذين لا يقدرون على ما ذكر، ولا يفرّقون بين الغثّ والسّمين ولا يميّزون الشّمال عن اليمين بل يجمعون ما يجدون كحاطب اللّيل فالويل لهم ولمن قلّدهم كلّ الويل. تمّت الرّسالة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

9450. R-540

Zbirka (مجموع), 9

L. 82; 23 x 16, dimenzije teksta i ostali podaci različiti kod svakog djela. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine.

Povez polukožni.

1. L. 1b-2b

رسالة في حقّ البسملة
RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Naslov i autor prema rukopisu.

Kratka rasprava o značaju i vrijednostima *besmele*. Na arapskom jeziku napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzalḥiṣārī na-Naqšibandī al-Ḥanafī, poznat kao Ḫulūṣī, Sardār-zāde, umro 1215/1800. godine.

A. M. II, 454-455; Ḏayl I, 88.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي ربّ العالمين والصلاة والسّلام على محمّد وآله أجمعين وبعد فيقول البائس الفقير شيخ مصطفى بن محمّد خلوصي سردارزاده أكرمهم اللّه تعالى بالفوز والسّعادة هذه رسالة موجزة في حقّ البسملة جمعتها تذكرة للطلاب وتبصرة لأولي الألباب راجيا من اللّه تعالى حسن الباب تقول افتتح المصنّف كتاب بالبسملة الشّريفة...

Završetak (l. 2b):

آخره: وأمّا إذا كان الواضع هو اللّه فعلم غير بالالهام فلا سؤال أصلا كذا ذكره المولى حسن الفنّاري على المطوّل الرّحمن الرّحيم هذا علّت ايماء من جهة علم الأصول بان تقول اللّه أحقّ أن يستعان أو يتبرّك باسمه لأنّ اللّه تعالى هو الرّحمن الرّحيم وكلّ ذات شأنه كذا أحقّ أن يستعان أو يتبرّك باسمه تمّت بعون اللّه تعالى

Dimenzije teksta (12,5 x 13); 19 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 3a-3b

رسالة في حق الحمدلة
RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-ḤAMDALA

Naslov i autor djela prema rukopisu.

Kratka risala o značenju *hamdele* (zahvale Allahu, dž. š.). Na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Qayṣarī Gözü Büyükzāde, umro 1253/1837. godine.

Köprülü III, 442; A. M. I, 41.

Početak (l. 3a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على محمّد وآله أجمعين أمّا بعد فهذه رسالة في حقّ الحمدلة في أوائل الكتب قد جمعها الفقير إبراهيم بن محمّد القيصري من كلام المهرة راجيا من اللّه تعالى الأجر الجليل وهو حسبي ونعم الوكيل إعلم أنّ الحمد هو الثّناء على الجميل الصادر بالاختيار ...

Završetak (l. 3b):

آخره: قلنا انّ المتباينان قصر الصّفة على الموصوف وقصر ذلك الموصوف على تلك الصّفة وما نحن فيه ليس كذلك وهذا آخر الكلام في الكلام الحمد

Dimenzije teksta (18,5 x 12,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 4a-4b

رسالة في حق التصلية
RISĀLA FĪ ḤAQQ AT-TAṢLIYA

Naslov i autor djela prema rukopisu.

Kratka risala o donošenju salavata na Muhammeda, a.s., na početku pisanja nekog djela. Na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Qayṣarī Gözü Büyükzāde, umro 1253/1837. godine.

Köprülü III, 442; A. M. I, 41.

Početak (L. 4a):

أوّله: الحمد للّه والصلوة على عباد الّذين إصطفى أمّا بعد فهذه رسالة في حقّ التصلية في أوائل الكتب جعلتها وسيلة لدعاء الطّالبين لنا ولأستاذنا وأنا الفقير إبراهيم بن محمّد القيصريّوي (!) راجيا من اللّه تعالى بالفوز والسّعادة وهو حسبي ونعم المكيل إعلم أنّ المصنّف أتى بالصلوة على نبيّنا عليه السّلام امتثالا بامر اللّه تعالى ...

Završetak (l. 4b):

آخره: فحمل على المعنى الثّاني يكون في الأوّل ابهام حسن أمّا الابهام فقصد البعيد وأمّا حسن لا يجاب به شمول الدّعاء للاصحاب

Dimenzije teksta (18,5 x 12,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 4b-5a

رسالة في كلمة أمّا بعد
RISĀLA FĪ KALIMA AMMĀ BA'D

Naslov i autor djela prema rukopisu.

Kratka risala o frazi أمّا بعد koja se upotrebljava na početku većine djela poslije uvodne *hamdele*, u značenju "a zatim". Na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Qayṣarī Gözü Büyükzāde, umro 1253/1837. godine.

Köprülü III, 442; A. M. I, 41.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه والصلوة على عباده الّذين إصطفى أمّا بعد يقول البائس الفقير إبراهيم بن محمّد لمّا كان من عادة المؤلّفين ذكر **أمّا بعد** في أوائل كتبهم اردت أن أبيّن حقيقتها ...

Završetak (l. 5a):

آخره: أمّا بعد اتّفاقيّة عامّة ذكره الفاضل العصام في حاشية على التصديقات القرطبي تمّت تمام

Dimenzije teksta (18,5 x 12,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 5b-10 nalaze se razne bilješke i citati koji se odnose na prethodne risale, te sintaksu arapskog jezika.

5. L. 11b-25b

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

Komentar djela *al-Binā'* iz arapske gramatike. Napisao Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761. godine.

TÜYATOK 3736; O. M. II, 7; Köprülü III, 630; Zürich I, 377; Kıbrıs 627; Jahić VIII, 4776/3.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد للّه الّذي صرف مصادر أفعالنا نحو رضائه ووجه موارد عرفاننا إلى جناب قدسه وتلقائه... وبعد فيقول أفقر الفقراء وأضعف العبيد السّيد محمد الكفوي ابن الحاج حميد ... وكتبت شيئًا من الصّور والأشباح بصدر الشّرح للرسالة الموسومة بالبناء ...

Završetak (l. 25b):

آخره: وهو الّذي ليس في مقابلة الفاء والعين والام من الوزن حرف العلة أنّ وليكن هذا آخر ما جرى عليه القلم بمنّ منّ علينا وأنعم والحمد للّه على التمام وعلى رسوله والصلوة والسّلام وعلى آله وأصحابه الكرام.

Dimenzije teksta (18,5 x 7); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom. Okvir obrubljen dvjema tankim linijama sa vanjske i jednom sa unutrašnje strane.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6. L. 26b-41a

علالات رساله سي
'ILĀLĀT RISĀLASI

Naslov prema rukopisu.

Gramatička analiza "slabih" suglasnika u nekim djelima (vjerovatno *al-Maqṣūd*), na turskm jeziku.

Početak (l. 26b):

أوّله: بسم اللّه أصلنده سمو ايدي على غير قياس اوزره واو حذف ايديك تنوين وحركسني ما قبلنده كه ساكن اولان ميم ويرديك سم اولدي

Završetak (l. 41a):

آخره: استحى أصلنده استحى ايدي استعمال كثير اولدغي ...

Dimenzije teksta (16 x 8); 17 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

7. L. 42b-69b

مجموعة تراجم الخلفاء والملوك والعلماء والصلحاء
MAĞMŪ' TARĀĞUM AL-ḪULAFĀ' WA AL-MULŪK WA AL-'ULAMĀ' WA AṢ-ṢULAḤĀ'

Biografije istaknutih vladara i učenjaka u historiji islama, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora od prvog halike Abū Bakra do 'Umara b. 'Abdul'azīza. Djelo nema uobičajenu formu početka i kraja.

Početak ovdje (l. 42b):

أوّله: طبقة أوّل خلفاء راشدين رضي اللّه عنهم حضرت أبي بكر رضي اللّه عنه مدّت خلافت سال ٢

Završetak (l. 69b):

آخره: عمر بن عبد العزيز ... إنّ اللّه تعالى يبعث على رأس كل مائة من يصحّح لهذه الأمّة دينهم فنظرنا في المائة الأولى وهو عمر بن عبد العزيز رحمة اللّه...

Dimenzije teksta (20 x 12); 19 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

8. L. 71b-81a

منتخب من تفسير البيضاوي
MUNTAḪAB MIN TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Isto kao br. 9442/1.

Ovdje se nalazi komentar sura *al-Ğum'a*, *aṭ-Ṭalāq* i *at-Taḥrīm*.

Početak (l. 71b):

أوّله: يسبّح للّه ما في السّموات وما في الأرض الملك القدّوس العزيز الحكيم وقد قرئ الصّفّات الأربع بالرفع على المدح...

Završetak (l. 81a)

آخره: وكانت من القانتين من عداد الواظبين على الطّاعة والتذكير... وفضل عائشة كفضل الثّريد على سائر الطّعام وعند من قرأ سورة التحريم آتاه اللّه توبة نصاحا.

Dimenzije teksta (18 x 8, 5); 19 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Kur'anski tekst nadvučen crnom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9. L. 82b-127b

قصيدة من ديوان أنوار العقول من أشعار وصيّ الرسول

QAṢĪDA MIN DĪWĀN ANWĀR AL-'UQŪL
MIN AŠ'ĀR WAṢIYY AR-RASŪL

Kasida na arapskom jeziku iz Divana koji se pripisuje 'Alī b. Abū Ṭālibu, umro 40/661. godine. Djelo je poznato i pod naslovom ديوان علي بن أبي طالب. Kao sakupljač ovog divana i njegov komentator spominje se Muḥammad b. al-Ḥusayn b. al-Ḥasan al-Bayhaqī an-Nīsābūrī, al-Kaydarī, umro 576/1180. godine.

Ahlwardt VI, 7508; Flügel I, str. 432; Brockelmann, G I, 43; S I, 74; Ḏayl I, 144.

Početak (l. 82b):

أوّله: الناس من جهة التمثال اكفاء أبوهم ادم والام حواء
وانّما امهات النّاس اوعية مستودعات وللاحساب اباء

Završetak (l. 82b):

آخره: وكم أمر تساء به صباحا وتأتيك المسرة في العشي
اذا ضاقت بك الأحوال يوما فثق بالرازق الفرد العليّ
تمّت المتن بعون اللّه الملك

Dimenzije teksta (18 x 10); 19 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Tekst pisan u dva stupca.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9451. R-4833

إجازة
IĞĀZĀ

Diploma koju je izdao Aḥmad Ḥamdī b. Muḥammad as-Sarāyī al-Busnawī učeniku Muḥammadu Sa‘īdu b. al-ḫawāğa ‘Abdulḥamīdu al-Īzanīčawīju (Zeničaninu), vjerovatrno Muhamedu Seidu Serdareviću, kojom mu dozvoljava da od njega može prenositi stečeno znanje iz općih nauka, a posebno tefsira.

Popara, Idžazetname, ... Anali GHB, str. 30.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنبت دوحة العلم في صدور العلماء وجعل ثمارها أنوار أحكام الشّريعة الغرّاء...وبعد فيقول العبد الفقير الى اللّه الغنيّ القدير أحمد حمدي بن محمّد السّراي البوسنوي أنّ العلم أعلى الرّتب الفضائل...والسّاعي في تكميل النّفس بالكمالات العليّة بحسب قوّة النّظريّة والعمليّة مولينا محمّد سعيد بن الحواجه عبد الحميد الايزنيچوي وفقه اللّه لما يحبّه ويرضاه...أجزت له إجازة عامّة في مطالعة الكتب الفاخرة...

Završetak (l. 10b-11a):

آخره: فهذه وصيّتي لك ولم أكن من المتعظّين وكلّ امرئ بما كسب رهين امرتك الخير لكن مائتمرت به ومااستقمت فما قولي لك استقم... سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 11; 22 x 14,5 (16 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, istaknuta mjesta ispisana crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski, obrubljen dvjema tanjim linijama zlatnožute boje.

Na kraju bilješka i pečat kojima autor ovjerava vjerodostojnost izdate idžezatname. U pečatu ime autora i godina 1326/1908:

أنا العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير أحمد غفر اللّه له ولوالديه، سنة ١٣٢٦

Poklon Salima Serdarevića.

9452. R -5108

Zbirka (مجموع), 2

L. 39; 20 x 16 (16,5 x 12); 21 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi nadvučene tankom crnom linijom. Papir bijel, sa širokim linijama. Kustode.

Povez kartonski. Između dva djela nalazi se 15 praznih listova.

1. L. 3b-16b

المسائل المتعلّقة ببيان الجنّ
AL-MASĀ'IL AL-MUTA'ALLIQA BI BAYĀN AL-ĞINN

Izbor komentara ajeta, hadisa i fikhskih mišljenja iz raznih djela o pitanju džina, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovo bi mogla biti bilježnica ili učenička sveska muftije Abdullatifa Đulbije, s obzirom na to da se na nekim listovima nalazi njegov vlasnički pečat. Poglavlja su uzeta iz tefsira al-Ḫāzina (تفسير الخازن) autora Abū Ḥasana 'Alija b. Muḥammad al-Ḫāzina, an-Nasafīja (**مدارك التنزيل وحقائق التأويل**), risale روح البيان od Ismā'īla Ḥaqqija i drugih djela.

Početak (l. 3b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب أثنى الله سبحانه وتعالى على نفسه بأنعمه على خلقه وعلى عباده كيف يثنون عليه ويحمدونه على اجزل نعمائه عليهم وهي الاسلام وما انزل على عبده محمّد عليه السّلام من الكتاب الّذي هو سبب نجاتهم وهوزهم وخص رسوله عليه السّلام بالذكر لأنّ إنزال القرآن كان نعمة عليه على الخصوص وعلى سائر النّاس على العموم (تفسير خازان) **ولم يجعل له عوجا...**

Završetak (l. 16b):

آخره: الباب الثّامن والسّتّون في بيان جواز سؤال الجن عن الأحوال الماضية (l. 15b) وأمّا سؤالهم عمّا لم يقع وتصديقهم فيه بناء على أنّهم يعلمون الغيب **فكفر** وعليه **يحمل قوله** صلّى اللّه عليه وسلّم لا تأتوهم وقوله من أتى عرّافا فسئله الى آخره واللّه أعلم.

2. L. 17a-23a

مسائل من ترجمة القرآن لمصطفى صبري
MASĀ'IL MIN TARĞAMA AL-QUR'ĀN LI MUṢṬAFĀ ṢABRĪ

Naslov ispisan sitnim slovima na početku risale:

مسائل من ترجمة القرآن لمصطفى صبري شيخ الإسلام لدولة العثمانيّة ردّيّة على ملاحدة الأنقرة

Neka akaidska pitanja, na arapskom jeziku, urađena na osnovu prijevoda Kur'ana šejhul-islama Muṣṭafe Ṣabrīja, umro u Egiptu 1373/1954. godine.

Početak (l. 17a):

أوّله: اما الأخذ بالضعيف في باب الكف عن إكفار مسلم فقد حققت في كتابي عن ليس البر

ينطه المتشبه بالكفارات ذلك مخصوص ومشروط بما اذا كان فيه مصلحة الاسلام وزيادة قوّته امّا اذا كان بالعكس...

Završetak (l. 23a):

آخره: قانون الأنقري الّذي ساوى بين الرّجال والنساء في الارث والسّفور والنكاح والطلاق وبين المسلم وغيري الزّوج بما يعارض في تلك الأحكام مما أتى به النّاموس السّماوي وهل وقع تغيير تلك المعاملات في تركيا عملا بمذاهب أبي حنيفة من مسئلة ترجمة القرآن لمصطفى صبري شيخ الاسلام الدّولة العثمانيّة سابقا.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio muftija Abdullatif Đulbija.

9453. R-5767

Zbirka (مجموع), 2

L. 160; 22,5 x 13,5 (16 x 8); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Između redaka i po marginama ima puno bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi od prvog djela manji, naknadno uvezani u ovu zbirku. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

1. L. 1b-9a

رسالة في حقّ البسملة

RISĀLA FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Šira gramatička analiza *besmele*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Jahić VI, 4182/4; Popara -Fajić VII, 4239/4.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: لما كان لجانب اللّه تعالى وتقدّس وعالم ملكه وملكوته أربع وجودات أعلاها الوجود العيني، ثم الوجود الذّهني، وهما حقيقيان ثم الوجود اللفظي، ثم الوجود الخطي، وهما مجازيان ووجود اللّه تعالى أقدم من كل وجودات العالم ...

Završetak (l. 9a):

آخره: والرحيم: صفة بعد صفة لها و يجوز أن يكونا مرفوعين أو منصوبين على المدح كما لا يخفى تم الكلام في حق البسملة .

2. L. 11b-153b

مجموع
MAĞMŪ‘

Zbirka u formi lične bilježnice gdje su navedeni citati iz enciklopedijskih djela, kao što je معرفتنامه ، شمس تبريزي od Ismaila Haqqija, riječnik Wanqolī, perzijski rječnik od Šu‘ūrija i druga.

Na l. 22-23 nalaze se stihovi na turskom jeziku, na l. 41b-105a komentar stihova na perzijskom jeziku ili nekog djela (vjerovatno komentar na djelo كلستان) u stihovima koje je nepotpuno i koje nismo uspjeli identifikovati:

Početak (l. 41b):

أوّله: انصاف بده اي فلك مينا فام   تازين دوكدام خوبتركرد هرام
خورشيد جهانكرد تواز مطلع صبح   يا ماه واه جهانكرد من از جانب شام

Završetak (l. 105a):

آخره: وشاد مانلقلر ايتدرب دوام عمر ودولت ابدييو ندمه دعاايتدر شويله بويله سن

Ovaj dio prepisan 1083/1672. godine izvan tvrđave Kamenica (l. 105a):

حرّر في جمادي الاولى سنة ١٠٨٣ صحراى قلعهء قمنيچه

Na l. 105a-110b nalaze se nekolika obrasca, izvod iz rječnika i stihovi na turskom jeziku.

3. L. 110b-153b

شفيقنامه
ŠAFĪQNĀME

Djelo u kojem su navedeni neki historijski događaji. Na turskom jeziku napisao Muḥammad Šafīq-efendī Mutaṣarrif-zāde, umro 1127/1715. godine.

O. M. II, 23; Ḏayl II, 52; Köprülü III, 467.

Početak (l. 110b):

أوّله: **ولقد جئناهم بكتاب فصلناه** مطلع الأنوارتدن بارقه فروز توجيه وتأويل اوله رق ثريا مثال مجتمع الشّمل لمعان ...

Završetak (l. 147a):

آخره: **لم يخلق مثلها في البلاد** معناى شريف مزيّة قدر ... فللّه الحمد زيل لطيف تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب ختم مسكّي بختامي ايله مختوم قلنمق ميسّر اولدي

U nejasnoj formi spominje se ime nekog Edhema Čajića (l. 146b):

والحمد للّه ربّ العالمين إسأل العون ممّن بيده إنشاء الكون أدهم چائك قدم قلم كه رهنورد ممالك شعر وإنشاء ...

Na l. 149b-153 nalaze se stihovi na turskom jeziku. Listovi 154-159 prazni. Na l. 160b dvije bilješe na turskom jeziku o rođenju djece iz 1219/1804. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9454. R-10253

تفسير القرآن الكريم لمجهول

TAFSĪR AL-QUR'ĀN AL-KARĪM LI MAĞŪL

Fragment tefsira, od 97. ajeta sure *aṣ-Ṣāfāt* do 16. ajeta sure *Ṣād*, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود :**قالوا ابنوا له بنيانا فألقوه في الجحيم** في النّار الشّديد من الجحمة وهي شدّة التأجّج والاتقاد والام بدل عن المضاف

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ما لها من فواق** أي توقّف مقدار فواق وهو ما بين الحلبتين أو رجوع وترداد فإنّ فيه يرجع اللبن إلى الضّرع.

L. 8; 30 x 20,5 (22,5 x 12,5); 28 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom a komentarisani ajeti nadvučeni linijom crvene boje. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9455. R-10272

تفسير سورة العصر

TAFSĪR SŪRA AL-'AṢR

Naslov prema rukopisu.

Komentar 102. sure Kur'ana (*al-'Aṣr*), na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: سورة العصر مدنيّة آياتها ثلاث بسم اللّه الرّحمن الرّحيم قال اللّه تبارك وتعالى **والعصر إنّ الإنسان لفي خسر** إلى آخر السّورة قال الحنفي رحمت اللّه عليه إعلم أنّ في هذه السّورة كلاما من وجوه خمسة أحده في فضائلها

Završetak ovdje (l. 3b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فقد أقسم بعصر كلّ روح من أهل السّماء والأرض من الملئكة والنبيّين والمؤمنين وغيرهم وفسّره على وجهه كقوله تعالى الحمد للّه ربّ العالمين...

L. 3; 20 x 14,8 (15 x 8); 15 redaka. *Nas͟h*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a dova na arapskom jeziku u kombinaciji sa surom al-Fātiḥa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

Turski

9456. R-5297

Zbirka (مجموع), 5

L. 128; 19,5 x 13,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nas͟h*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-9a

ترجمة وتفسير سورة الفاتحة

TARĞAMA WA TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA

Kratak komentar prve sure u Kur'anu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Fajić III, 2252/7; Lavić XIV, 7982/2; Fajić XI, 6695/1; Karatay t, 40.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه تحت النّظم الكريم معناى مستقيم اولدركه جمله كمال صفتلري...

Završetak ovdje (l. 9a):

آخره: خدا البتده بر كون صبر ايدرسك فتح باب ايلر دلاحالك نه دهرك قطبنه نه شاهه عرض ايله يوركيا وارجهان ملكيني وار ايلين اللّه عرض ايله تمّ

2. L. 9a-15a

شرح أسماء الحسنى بالتركيّة
ŠARḤ ASMĀʼ AL-ḤUSNĀ BI AT-TURKIYYA

Komentar Božijih lijepih imena (الأسماء الحسنى), najvjerovatnije izvod iz nekog opširnijeg djela, na turskom jeziku.

Početak (l. 9a):

أوّله: عن أبي هريرة رضي اللّه تعالى عنه أبو هريرة دن روايت اولندي اللّه تعالى اندن راضي اولسون أنّ رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم قال تحقيقا رسول اللّه صلّعم ددي إنّ اللّه تعالى تسعة وتسعين إسما من أحصاها دخل الجنّة هو اللّه الّذي لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم الملك القدّوس السّلام المؤمن المهيمن العزيز إلى آخره غريب وفيه مسائل الأولى في بيان الحديث...

Završetak (l. 15a):

آخره: الصّبور يعني عاصيلردن انتقام المغه عجله ايتمز بلكه أجل مسمّايه تأخير اتدرر.

Na l. 15b-20a nalazi se istiġfār-dova te jedno poglavlje iz nekog ilmihala o *sehvi-sedžd*i (l. 15b):

هذا دعاء استغفار وبه اللّهمّ أنت ربّي اي اللّه سن بنم ربّم سن لا إله إلاّ أنت خلقتني قچن كشي نمازوك واجب اولنلرين اونودوب ترك اتسه يا يرندن ايرسه سجدهء سهو لازم اولور.

3. L. 20a-78a

كتاب مقدّمه
KITĀB MUQADDIMA

Naslov prema rukopisu.

Opširno djelo o osnovnim islamskim dužnostima, obaveznoj molitvi (namazu), postu, zekatu i hadžu, od nepoznatog autora.

Početak (l. 20a):

أوّله: هذا كتاب مقدّمه الحمد للّه الّذي هدانا إلى طريق الشّرع وصلّى اللّه علي سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم المبيّن للأصل والفرع ملاّ عرب ديمكله مشهور وتقير ايدر دين بابنده بر تركي مقدّمه تأليف ايلدوم...اول واجبات معرفة اللّه در.

Završetak (l. 78a):

آخره: قرباني سوردون كه بر له يدنجي كتوره جمره، عقبه، اتمشدن اوتوري تمّ تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

4. L. 78b-106a

تحفة النبي وهديّة الرسول
TUḤFA AN-NABĪ WA HADIYYA AR-RASŪL

Komentar djela فقه الأكبر. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao Abū Ḥahīfa a ovaj komentar na turskom jeziku aš-šayẖ Muṣṭafā b. Muḥammad al-Murādī an-Naqšibandī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḏayl I, 261; Dobača I, 603/3; Fajić XI, 6958/1; Lavić XIV, 7880/2.

Početak (l. 78b):

أوّله: بحمدك يا من لا خالق إلاّ أنت ولا رازق لمن بين السّماء والأرض إلاّ أنت...بو رساله، معناده تحفة النّبيّ وهديّة الرّسول العربي در.

Završetak (l. 106a):

آخره: واللّه يهدي من يشاء إلى صراط المستقيم... بو رساله، رضاء للّه تركيه ترجمه اتدم مسلمان لر اعتقادلريني تصحيح ايدب بو فقيره خير دعالر اللّه تعالى ميسّر ايده آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد المرسلين وسائر الأنبياء الأكرمين تمّ تمام.

5. L. 106b-127b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
ʻILM-I ḤĀL LI ABĪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Kratak udžbenik o islamskoj vjeronauci (علم حال) na turskom jeziku. Prema nekim katalozima, napisao Abū Bakr al-Islāmbūlī čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 3059/6; Popara IX, 5779/2; Fajić XI, 6859/2; Lavić XIV, 7982/4.

Početak (l. 106b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين بوندن صكره معلوم اوله كم اك أوّل فرض عين اولان هر عاقل وبالغ اولان كشنك اوزرينه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون

Završetak (l. 127b):

آخره: موعظه دنيا قيوسندن جنّت چقمغه (l. 127a) قرآن ايليه حكم ايدرسه اول آدم عدالت ايدر هر كيم قرآندن (...) حكم ايدرسه كافردر هر كيم قرآن يولنه چاغرسه طوغري چاغرر تمّ تمام

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1088/1677. godine (l. 127b).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9457. R-8950

تفسير القرآن بالتركيّة لمجهول

TAFSĪR AL-QUR'ĀN BI AT-TURKIYYA LI MAǦHŪL

Veći fragment komentara Kur'ana, na turskom jeziku. Ovdje počinje 23. ajetom sure *al-Ḥaǧǧ*, a završava 55. ajetom sure *al-Aḥzāb*, mada su listovi rasuti i ispreturani, bez kustoda, tako da je teško utvrditi pravi raspored.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: واركه در غايت اسيّسندن شول قزل اود كبي در آنكله اول طامو اهلتي باشرة اوزرلر ... إن اللّه يدخل الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات جنات تجري من تحتها الأنهار يحلون فيها من أساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير يعني بدرستى اللّه تعالى كورر شول كمسلر...

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لا جناح عليهن في آبائهن ولا أبنائهن ولا إخوانهن ولا أبناء إخوانهن ولا أبناء أخواتهن ولا نسائهن ولا ما ملكت أيمانهن واتقين اللّه إن اللّه كان على كل شيئ شهيدا يعني كناه يوقدر بو عورتلره اندنكي اتالري اوزرلرنه...

L. 130; 20,5 x 21,5 (26 x 16,5); 31 redak. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi rasuti, ispreturani, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9458. R-5579

خواص القرآن

ḪAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN

Naslov na početku rukopisa ispisan hemijskom olovkom:

خواص القرآن

Obimniji fragment djela o tajnim značenjima pojedinih kur'anskih ajeta, od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Naš primjerak počinje tumačenjem 53. ajeta sure *Fuṣṣilat.*

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. آخر الموجود: پس بو صويه تربيتا اولنان سرمه ايله يا نفس صويئله كتحال اولننسه رمد وطرفه وبياض اوله قوله تعالى **سنريهم آياتنا في الآفاق وفي أنفسهم حتى يتبين لهم أنه الحق أو لم يكف بربك أنه على كل شيء شهيد ألا إنهم في مرية من لقاء ربهم ألا إنه بكل شيء محيط** بو ايتلري بالغ قزك كولمكي...

Završetak ovdje (l. 122b):

ناقص في آخره. أوّل الموجود: سورة الانعام ...قوله تعالى **وله ما سكن في الليل والنهار وهو السّميع العليم** بو آيت غضب والضطراب تسكين ايچون نافعدر بونلريك بر...

L. 122; 20 x 13,5 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq,* krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Kur'anski tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Lage prilikom uvezivanja rukopisa ispreturane.

Povez kožni sa preklopom, novijeg datuma. Stare korice nalijepljene na novi kartonski povez presvučen crnim platnom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9459. R-5455

تفسير القرآن بالتركيّة لمجهول

TAFSĪR AL-QUR'AN BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Dio tematskog tefsira Kur'ana, na turskom jeziku. Ovdje su izdvojeni dijelovi koji se odnose na kur'ansko kazivanje o slijedećim Božijim poslanicima: Ya'qūbu i Yūsufu, a.s. (l. 1a-38b; Mūsāu, a.s. (l. 38b-83b); Šu'aybu, a.s. (l. 83b-84b); Yūnusu, a.s. (l. 8kb-88a) i Ayyūbu, a.s. (l. 88a-89b.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قصّهء يعقوب ويوسف عليهما السّلام يعقوب اسحاق أغليدي اگا يعقوب ايچون ديدلر كيم اندن اوكدن بر اغلان دوغمشدي آنوك آردنجه بو طوغدي يعقوب ديو آد وردلر...

Završetak ovdje (l. 89b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: انك كرامت اولدي كم نقدر صبرو اول صودن اچسه خوش
اولردي وهر نه كم ايمان دلسه ديولر آني حاظر ايدرلر

L. 89; 17 x 12,5 (11 x 8); 11 redaka. *Ta'līq*, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni sa preklopom, otkinut od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9460. R-7677

Zbirka (مجموع), 2

L. 73; 16 x 11 (12,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b - 57a

تفسير سورة الفاتحة ويس بالتركية

TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA WA YĀSĪN BI AT-TURKIYYA

Komentari na turskom jeziku kur'anskih poglavlja *al-Fātiḥa* i *Yāsīn*, od nepoznatog autora.

Fajić XI, 6694/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم ليلة المعراج الى السّماء سمعت فيه (!)
صوتا عظيما ...

Završetak (l. 57a):

آخره: بو قانمقغي جميع أمّت محمّد ايله لطف واحساني وكرمندن بزه ده ميسّر ايله آمين بحقّ
سيّد المرسلين تمّت تمام.

Prepisao Salīm ḥawāğa 1. muharrema 1193/19. januara 1779. godine (l. 57b).

2. L. 59b - 72b

علم حال بوسنوي
‘ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Naslov u rukopisu: عقائد سنّيّة بلسان بوسنوي

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na kraju.

Popara IX; 5658/5; Lavić X, 6053/2.

Početak (l. 59b):

أوّله: يَسلْ مُوْمِنْ يَسَامْ حقًّا الحَمْدُ للّه تَعَالَى، إِيمَانْ يَه مُوىْ صفَتْ شتُو يَه مُـوْمنْ مُوْمْنْيَه اوْنِى چُوْيَقْ شْتُونُو سرچْمْ وِيرُويَه اَيزِقُومْ إِقْرَارْ چِينِى شْتُو غُودْ يَه بُوغْ بُوسْلُو إِ پَيْغَمْبَرْ عَلَيْهِ الصَّلاَتُ وَالسَّلاَمُ اوْدْ بُوغَه دُونِيُو سَوَه يَه حَقْ...

Završetak ovdje (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود : ايِ اوُنْدِي شتِوُ إِمَا حُورِيَه إِيِ ژَنَه قُيَه سِإِيمَانُم أُوتِيكُو نَكَه اِيمَاتِي قَانُو نا أُووُم سوِيَتُو...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

9461. R-10182

تفسير القرآن الكريم لمجهول
TAFSĪR AL-QUR’ĀN AL-KARĪM LI MAĞHŪL

Fragment komentara Kur’ana, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Komentar počinje sa 109. ajetom sure *al-Baqara* a završava 232. ajetom iste sure.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بو ايتك سبب نزول بو يدكم قريش كافرلري درلب كلدي ير ابو جهل لعين دخي بله لرنده ددلركه... **وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ...**

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود : **وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ...** بو ايتك سبب نزول بويدكم معقل ابن يسارك قز قردشي ...

L. 32; 33 x 22,8 (24 x 15,5); 23 retka. *Nasẖ*, krupniji, pisan širokim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Ajeti pisani crvenim mastilom. Tekst vokalizovan. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, rasuti, sa orignalnom folijacijom od br. 61-93.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9462. R-2533

Zbirka (مجموع), 9

L. 162; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, djelimično oštećen na hrbatu. Na sredini korica utisnute rozete.

1. L. 1b-30b

تفسير بعض سور من القرآن الكريم
TAFSĪR BA'Ḍ SUWAR MIN AL-QUR'ĀN AL-KARĪM

Komentar sure *al-Fātiḥa*, aya *al-Kursiyy*, te nekoliko sura iz posljednjeg džuza Kur'ana, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه جميع اوكلمك اللّه ايچون ثابتدر ومخصوصدر. ربّ العالمين عالمليدرجه كمالينه يتشدر جيدر.

Završetak (l. 29b):

آخره: سورة الزّلزال (l. 26b) تقدمي ايدوك كورك كه اول بز دانه قاچ ذرّ قدر اولا حق تعالى خود زرّه قدر ضايع اولميه ديدي.

Na l. 30a-33a komnetar kunut-dove i dvije hatma-dove.

2. L. 33a-44a

فالنامه دانيال
FĀLNĀME-I DĀNIYĀL

Fragment djela o proricanju sudbine pomoću Kur'āna (al-fāl), na turskom jeziku.

Početak (l. 33a):

أوّله: بر كمسنه قرآن فآلي اچمق دلسه اولا بر فاتحه واوچ آيه الكرسيّ واوچ اخلاص شريف واوچ كره صلوات كتوره.

Završetak (l. 44a):

آخره: القدم الايمن قال الجميع ينال خيرا القدر الايسر قال الجميع فرح وسرور وجاه واللّه أعلم بالصواب تمّ

3. L. 44a-45a

مختصر في تعبير الرؤيا
MUḪTAṢAR FĪ TA‘BĪR AR-RU’YĀ

Naslov prema rukopisu: هذا مختصر في تعبير الرؤيا

Koncizno sakupljen i prikazan tumač snova poredan abecednim redom. Sakupio Muḥammad Ḫurram Šāh, čija nam je biografija nepoznata. Ime autora nalazi se u naslovu uvodu djela.

Početak (l. 44a):

أوّله: هذا المختصر في تعبير الرّؤيا نقل عن محمّد بن خرم شاه انّه جمع من كان تحت حكمه

Završetak (l. 45a):

آخره: غ يدلّ على الأمانة لا يدلّ على شغل القلب واللّه أعلم تمّ

4. L. 45a-53b

وصيّة النبيّ لأبي هريرة
WAṢIYYA AN-NABĪ LI ABŪ HURAYRA

Oporuka Muhameda, a.s., na arapskom jeziku, upućena Abū Hurayri.

Dobrača I, 716/4.

Početak (l. 45a):

أوّله: حدّثنا حمّاد بن عطيّة قال أخبرنا عمر بن وهب البطايحي قال أخبرنا أبو الفضل بن عبد الغالب عن معاذ بن زياد...

Završetak (l. 53b):

آخز: يا أبا هريرة المصلّي بالليل يكون أحسن وجها بالنهار في الدّنيا والآخرة تمّ

5. L. 53b-56a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 9445/2.

Završetak ovdje (l. 56a):

آخره:شعر تعلّم فإنّ العلم زين لأهله وفضل وعفوان لكل المجاهد ...فإنّ فقيها واحدا متورّعا تمّ

6. L. 56b-58a

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Spjev o pobožnosti i psihičkom rasterećenju prilikom učenja. Na arapskom jeziku sastavio Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn an-Naḥwī, Abū Faḍl, umro 505/1111. godine.

Brockelmann G I, 268-269; Dobrača II, 809/9; Fajić III, 1972/2; Jahić VIII, 5145/2; Lavić XIV, 8099; Popara XVI, 9094/1.

Početak (l. 56b):

أوّله: اشتدى ازمة تنفرجى قد اذن ليلك بالبلج

Završetak (l. 58a):

آخره: يا ربّ بهم ويا إلهي عجّل بالنصب على الفلج

7. L. 58a-73a

جوهر الفرائض
ĞAWHAR AL-FARĀ'IḌ

Naslov smo dali na osnovu uvoda djela.

Rasprava iz nasljednog prava. Na arapskom jeziku, u formi pitanja i odgovora, napisao 'Uṯmān b. 'Abd ḥoğa (!), čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 58a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على خير خلقه محمّد وآله أجمعين أمّا بعد فيقول العبد الذّليل الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّه اللطيف ... عثمان بن عبد حوجه أسكنهما وجميع أهل الايمان... أردت أن أكتب أوراقا في **جوهر الفرائض** طالبا من اللّه التوفيق.

Završetak (l. 73a):

آخره: مسئله مات رجل ابن أبي خال لأب وأمّ وابن بنت خالة لأب وأمّ المال بينهما للذكر مثل حظّ الأنثيين وهو قول أبي يوسف سواه.

8. L. 73b-77a

منظومة قي الميراث بالتركيّة

MANZŪMA FĪ AL-MĪRĀṮ BI AT-TURKIYYA

Kraća rasprava na turskom jeziku, iz nasljednog prava, u stihu, od nepoznatog autora.

Dobrača II, 1814.

Početak (l. 73b):

أوّله: نحمد اللّه لا إله سواه   ونصلّي على رسول اللّه

Završetak (l. 77a):

آخره: ذكر اولوب جمله ذوي الارحام   شكر حقه كتاب اولدي تمام

9. L. 77b-135a

مجموع

MAĞMŪ‘

Zbirka raznih bilježaka, uglavnom na turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Na l. 77-135 nalaze se fetve koje nemaju formu djela nego su citirane iz poznatih zbirki fetvi kao što su Fatāwā Ābū As-Su‘ūd, autor šayẖ al-islām Abū as-Su‘ūd Aḥmad b. Muḥyiddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-‘Imādī, um. 982/1574. godine, Fatāwā Qāḍiḥān, koju je napisao Fahruddīn Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğānī al-Farġānī Qāḍīḥān, um. 592/1195. godine, *Fatāwā Kamāl pāšā-zāde*, koju je napisao Aḥmad b. Sulaymān Kamāl-paša-zade, um. 940/1533. god. Kamāl-pašā i druge.

Početak (l. 77b):

أوّله: قتوي أبو السّعود أفندي رحمة اللّه عليه رؤياى صالحه في زماننا صلحايه ده واقع اولورمي...

Završetak (l. 135a):

آخره: عن النّبيّ عليه السّلام أنّه قال لفاطمة رضي اللّه عنها ما من مؤمن ولا مؤمنة سجد بعد الوتر سجدتين... واستجاب اللّه دعائه يشفع يوم القيامة ستّين من أهل النّار فإذا مات مات شهيدا.

Na l. 135b-138b nalaze se pojašnjenja nekih riječi, načina na koji se čitaju i šta znače.

Na l. 139a141b رساله ء مفتيه الأنام آبو السعود أفندي

Početak: قور ديازله قرت قرد بودر قرغان تمعنا حالي طابسي كهريز التزام يرينه كسلوپ

L. 143b-144a خواص أسماء أصحاب الكهف

L. 144a-162b kratke kur'anske dove i zapisi, na turskom jeziku, imena dana u sedmici i neka vrsta kalendara za 1072/1661. godinu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik al-ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī (bilješka i pečat na l. 1b).

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je rukopis otkupljen iz zaostavštine Yūsuf-bega Filipovića:

قد إشتريت هذا الكتاب من مخلفات يوسف بك پليپ

Vakuf Ibrahim-ef. Zafranije.

9463. R-9305

تفسير سورة المؤمنين

TAFSĪR SŪRA AL-MU'MINĪN

Komentar prvih 10 ajeta sure *al-Mu'minūn*, od nepoznatog autora. Prijevod i komentar su na turskom jeziku pisani između redaka osnovnog teksta, sitnijim slovima.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم **قد أفلح المؤمنون الّذين هم في صلاتهم خاشعون**... قال النّبيّ صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم لقد أنزل عليّ عشر آيات من أقامهنّ دخل الجنة يعني بو وحي ده بنم اوزريمه اون آيات كريمه انزال اولدي...

Završetak (l. 11b):

آخره: من أطاعني فقد أطاع اللّه ومن عصاني فقد عصى اللّه ومن يطع الأمير فقد أطاعني ومن يعصي الأمير فقد عصاني.

L. 15; 20,5 x 14,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9464. R-9519

تفسير سورة يوسف
TAFSĪR SŪRA YŪSUF

Fragment komentara dvanaeste sure u Kur'anu, sure *Yūsuf*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovdje je sadržan komentar od 36. do 112. ajeta spomenute sure.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يوسف در نوبيـر سين قيـو مكرز ندان اوله سلطان حـاصل ندن ايكي يكيت محبوس ايدي ... **إني أراني أعصر خمرا**

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **رب قد آتيتني من الملك وعلمتني من تأوئل الأحاديث** يعني يا ربّ بگا دنيا ملكنه وردك وبگا علم وحكمت ...

L. 12; 22,5 x 16,5 (21 x 14,5); 25 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo. Kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9465. R-9528

تفسير سورة آل عمران
TAFSĪR SŪRA ĀLU 'IMRĀN

Fragment komentara treće sure u Kur'anu ili pak obimnijeg tefsira, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovdje se nalazi komentar sure *Alu 'Imrān* od 8-45. ajeta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ودخي روايتدر ابن عبّاسدن رضيه كه اول اشتدي بر كشيدن كه ايدردي فاتحة أمّ القرآندر... **وما يعلم تأويله إلاّ اللّه** يعني بو أمّتك بقاسي نقدر اولور بلمز إلاّ اللّه

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **إذ قالت الملائكة يا مريم إنّ اللّه يبشّرك بكلمة منه إسمه المسيح عيسى ابن مريم...**

L. 10; 20 x 14 (16,5 x 10,5); 21 redak. Nasẖ, sitniji, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Komentarisani ajeti nadvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9466. R-9301

مقتطفات من كتب مختلفة

MUQTAṬAFĀT MIN KUTUB MUẖTALIFA

Citati iz raznih tefsirskih i fikhskih djela, na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Rad nema formu djela.

Početak (l. 1a):

أوّله: ولي أمر اوليچق محضاخرجدن صلوتك سنّتيله قصري مثبّت
دكل قصره سبب محضاخرج فوق تصدّق قلدي آني ربّ عزّت

Završetak (l. 9b):

آخره: قالو بلى ده كرچه كم ديلم بلى اقمش اولا الاّ يوزم قاراسنه ياندم يالان اولمشم

L. 9; 19 x 11,5 (16,5 x 8,5); 14 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Papit svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9467. R-9632

Zbirka (مجموع), 2

L. 20; 20,2 x 14,4 (18 x 12); 24 retka. *Ta'līq*, sitan, teško čitljiv. Mastilo crno. Mnoge riječi ispisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-5b

تفسير البسملة

TAFSĪR AL-BASMALA

Komentar *besmele*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: بلكل ايمدي اي عزيز ... بسم اللّهّ الرّحمن الرّحيم ذيرا اول اشرف اعز موجودات محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم بيوردي كلّ أمر ذي بال لم يبدأ فيه بسم اللّه فهو أبتر...

Završetak (l. 5b):

آخره: بو تسميه لري اول ادلريله بيله وضع ايدوب مربع قيله ودخي كندو ايله كوتورسه شول اولكه دل انك وصفنده عجز قله اول شكل بودر واللّه أعلم بالصواب...

2. L. 6a-16b

تفسير سورة الفاتحة

TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA

Tumačenje prve sure (*al-Fātiḥa*), na turskom jeziku, od nepoznatog autora. *Dobrača I, 236/2.*

Početak (l. 6a):

أوّله: روايتدر مجاهد رضي اللّه عنه بيوردي بو سوره، فاتحه مدينه ده اتمشدر.

Završetak (l. 16b):

آخره: بو فاتحه، اوقيانن مؤمنك مؤمناته نظر عنايت قيلوب توفيق وهدايت ارزاني قيلويره كندو وفضيليلي كمال لطفندن.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 17-20 kratki komentari dva kur'anska ajeta iz sure *al-Baqara*.

9468. R-6201

Zbirka (مجموع), 4

L. 19; 20 x 13 (15,5 x 10); 15-23 retka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Naslovi nekih poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa velikim flekama od vlage, oštećeni, naknadno nevješto uvezani.

Bez poveza.

1. L. 1a-5a

تفسير سوره‌ء الفاتحة
TAFSĪR SŪRA-I AL-FĀTIḤA

Komentar sūre *al-Fātiḥa*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ديديكه يا قرنداش جبرائيل نه ... من ترك الصّلوة متعمّدا فقد كفر يعني بودركه بر وقت نمازي بر كمسنه قصديله ترك ايلسه اول كشئي كافردر... الحمد لله شكر تكريه ديمكدر حق تعالى ايدر...

Završetak (l. 5a):

آخره: دردينجي اوچماغه كيده حق تعالى نك ديدارين كوزه انشاء الله تعالى تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب والله أعلم بالصواب

2. L. 6b-7b

قصيدة في مدح قدس شريف لمجهول
QAṢĪDA FĪ MADḤ QUDS ŠARĪF LI MAĞHŪL

Spjev na turskom jeziku u pohvalu Jerusalimu (Qudsu), od nepoznatog autora. Kasida je nepotpuna na kraju.

Popara IX, 5648/3.

Početak (l. 6b):

أوّله: قيب رومي توجّه قدسه قلدم وصال شوقيله يا بن يقلدم
حقوك عوينله مقصودمي بلدم شكر كوردم كلوب قدسي شريفي

Završetak ovdje (l. 7b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: : هم انده وارمشز موسى كلمه جهاني وارين صاتردي بر كليمه.

Na l. 8a-10b nalazi ze nekoliko pitanja i odgovori u vezi sa namazom, primjer jedne hutbe, porodično stablo Muhammeda, a.s., Ebu Hanife i imama Šafije i jedan hadis na arapskom jeziku.

3. L. 11a-12b

قواعد القرآن الكريم
QAWĀ‘ID AL-QUR‘ĀN AL-KARĪM

Naslov na početku pisan krupnim crvenim slovima:

تاليف قواعد قرآن فنفون بن طيفون

Tedžvid u stihu na turskom jeziku. Prema uvodnom dijelu, napisao Fanfūn b. Ṭayfūn b. as-Sayyidī b. Qāsim b. Čalabī al-Wān b. ʻAlī, poznat kao ʻĀšiq Aimma al-qurrā'. U dostupnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovoga autora. Nije isključeno da se radi o prepjevanom djelu o pauzama (waqf) pri učenju Kur'ana koje je napisao poznati lingvista i mufessir, Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī as-Sağāwandī, Abū ʻAbdullāh, umro 560/1165. godine: كتاب الوقف والإبتداء في القرآن

Flügel III, 1625, str. 60-61; Brockelmann, G I, 408 i S I, 724; Karatay p, 937; Kaḥḥāla X, 112; Dobrača I, 101; Fajić XI, 6524/1.)

Početak (l. 11a):

أوّله: قواعد از كفتار فنفون بن طيفون بن سيّدي بن قاسم بن چلبي الوان بن علي المشهور عاشق أئمّه ء قرّا ء رحمهم الله أجمعين متّفق اولدر كلام قديم وفرقان عظيم ايچنده نقدر سوره ونقدر كلمه ... ديد بسم الله الرّحمن الرّحيم دسكير اوله سكا فردم كريم

Završetak (l. 12b):

آخره: ها ضميرك ساكن اولسه اولّى حاكميه ن آني اولدم اي ولي ... فيه مهانا انده چكلور،

Na l. 13a-14a nepotpun sadržaj nekog djela iz medicine.

4. L. 14b-16b

وصيّة الإمام أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA

Prijevod na turski jezik oporuke koju je pred smrt izdiktirao Nuʻmān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, umro 150/767. godine. (*v. Dobrača II, 937/4; Ḥ. Ḫ. II, 2015; Köprülü II, 155/3; Fajić V, 3492/4 i XI, 6603/9.)*

Ovakav prijevod nismo pronašli u nama dostupnim izvorima.

Početak (l. 14b):

أوّله: امنه هدايت ايديجي غمّ وغصّه كشف ايديجي وقتنك فريدي وعصرنك وحيدي ... ابو حنيفه نعمان بن ثابت الكوفي مذهب أهل سنّت والجماعة وقتاكم مرض موته قريبا ولديسه أصحابي ... وصيّت طلب ايلديلر...

Završetak (l. 16b):

آخره: كيم الله تعالى بيورر **اولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون** وفي حقّ أهل النّار قوله تعالى **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون.**

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 17a-19b nalaze se bilješke na turskom jeziku, kao što su imena mjeseci, nekoliko fetvi u vezi sa namazom, nekoliko hadisa, dove i sl.

TRADICIJA
(AL-ḤADĪṮ AN-NABAWĪ)

9469. R-10353

الجامع الصحيح للبخاري
AL-ĞĀMI‘ AṢ-ṢAḤĪḤ LI AL-BUḪĀRĪ

Fragment zbirke vjerodostojnih hadisa, koju je sabrao Muḥammad b. Ismā‘īl al-Buḫārī, Abū ‘Abdullāh, umro 256/870. godine.

Brockelmann, S I, 261; Ahlwardt II,1146; Dobrača I, 403-404.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب ما يقتل المحرم من الدّوابّ حدّثنا عبد الله بن يوسف ... عن عبد الله بن عمر أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال خمس من الدّوابّ ليس على المحرم في قتلهنّ جنّاح...كتاب الصّوم باب وجوب صوم رمضان (l. 2a)...

Završetak ovdje (l. 61b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الجزية (l. 60b) باب اثم من عاهد ثمّ غدر ... حدّثنا محمّد بن كثير ثنا سفيان عن الاعمش عن إبراهيم التيمي عن أبيه عن عليّ رضي الله عنه قال ما كتبنا عن النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم إلاّ القرآن ...قالوا عمّ ذلك قال تنتهك ذمّة الله وذمّة رسوله صلّى الله عليه وسلّم...

L. 61; 30,5 x 20,3 (23,5 x 13); 33 retka. *Nasẖ*, sitan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom od broja 79-140. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9470. R-9168

كتاب شمائل النّبيّ
KITĀB ŠAMĀ’IL AN-NABĪ

Životopis poslanika Muhammeda, a.s. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ‘Īsā b. Sawra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī at-Tirmiḏī, Abū ‘Īsā, umro 279/892. godine.

Djelo je poznato i pod naslovom: الشمائل النبويّة والخصائص المصطفويّة

Ḥ. Ḫ. II, 1059; Ahlwardt IX, 9634; Brockelmann, G I, 162 i S I, 268-269; Kaḥḥāla XI, 104-105; Dobrača I, 151/4, str. 123; Kenderova, 67; Fajić V, 3560 i

XI, 6711-6712/1; Popara XIII, 7614/2; Tirana, str. 217-218; Spaho, 84/1, Burdur II, 1557.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وغير واحد قالو ثنا سفيان بن عيينة عن الزّهري عن أنس بن مالك قال آخر نظرة نظرتها الى رسول اللّه

Završetak (l. 6b):

آخره: ...حدّثنا محمود بن علي قال: سمعت أبي يقول: قال عبد اللّه بن المبارك: إذا ابتليت بالقضاء فعليك بالأثر. حدّثنا محمّد بن علي... عن إبن سيرين قال: الحديث دين فانظروا ممّن تأخذون دينكم.

L. 6; 22 x 16 (15,5 x 10); 15-16 redaka. Nash̲, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom a istaknute riječi nadvučene tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom u kom su navedeni podaci da je njegovo prepisivanje završio al-ḥāğğ ʻAlī b. Sulaymān ḫawāğa al-Bosnavi iz Maglaja 21. šaʻbāna 1208/13. marta 1794. godine kao učenik u medresi Muḥammad-paše u Meki (l. 6b):

وافق الفراغ منه يوم احدى وعشرين شهر شعبان الّذي هو من شهور سنة ١٢٠٨ على يد الفقير الحقير الحاجّ علي بن المرحوم سليمان حواجه البسنوي عن قصبهء مغلاى المجاور في مكّة المكرّمة في مدرسة محمّد پاشا...

9471. R-9425

مجالس المواعظ في الحديث
MAĞALIS AL-MAWĀʻIẒ FĪ AL-ḤADĪṮ

Veća zbirka vazova (propovijedi), na arapskom jeziku, napisanih na osnovu hadisa Božijeg poslanika. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. ʻAlī b. Ḥusayn b. Mūsā Ibn Bābawayh al-Qummī, umro 381/992. godine. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju. Na početku nedostaje 11 listova. Djelo je podijeljeno na poglavlja (مجالس) a u svakom poglavlju je obrađena po jedna tema na osnovu hadisa.

Ahlwardt II, 1269; A. M. II, 52.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أن لا إله إلاّ اللّه وأنّ محمّدا رسول اللّه وتقيم الصّلوة... المجلس الثّالث في الحديث الثّالث الحمد للّه الواحد الاحد الفرد الصّمد الّذي لم يلد ولم يولد ولم

يكن له كفوا أحد ... عن عمر ابن الخطّاب رضي اللّه عنه قال سمعت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم يقول بُني الإسلام على جمس (l. 10a)...

Završetak ovdje (l. 175b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المجلس الرّابع والثّلثون في الحديث الرّابع والثّلثون عن أبي سعيد الخدري رضي اللّه عنه أنّه قال سمعت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم يقول من راي منكم منكرا (l. 174b) قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم تبسّمك في وجهك أخيك...

L. 175; 19 x 13,5 (13 x 8); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9472. R-10190

مصابيح السنة

MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA

Zbirka hadisa, koju je sastavio Ḥusayn b. Mas'ūd al-Farrā' al-Baġawī aš-Šāfi'ī, Muḥyisunna, umro 516/1122. godine. Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Dobrača I, 453, str.281; Fajić XI, 6718; Brockelmann, G I, 363/1; Ḥ. Ḫ. II, 1698; Ahlwardt II,1280; S. Kenderova, 74.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يسلّط على الكافر في قبره... باب الإعتصام من الكتاب والسّنّة عن عائشة قالت قال رسول اللّه صلعم من احدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ.

Završetak ovdje (l. 175b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب جامع المناقب (l. 173b) عن ابن عبّاس قال كان رسول اللّه حامل الحسن بن علي على عاتقه فقال رجل نعم المركب ركبت يا غلام فقال النّبيّ عليه ونعم الرّاكب هو...

L. 175; 25,8 x 18 (18 x 12); 22 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta, otporno na vlagu. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari teksta pisani rukom istog prepisivača. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično rasuti, sa originalnom folijacijom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9473. R-8957

الشفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA‘RĪF ḤUQŪQ MUṢṬAFĀ

Zbirka hadisa o životu Božijeg poslanika Muhameda a. s. i obavezi muslimana da ga poštuju. Napisao kadija ‘Iyāḍ b. Mūsā al-Yaḥṣubī as-Sabtī, Abu al-Faḍl, umro 544/1149. godine. Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Dobrača I, 483; Köprülü III, 49; Fajić XI, 6728. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال بعض المتكلّمين عاتب اللّه تعالى الأنبياء عليهم السّلام بعد الزّكّات.. فصل الرّابع في قسمة عزّ وجلّ بعظيم قدره صلّى اللّه عليه وسلّم تسليما...

Završetak (l. 361):

آخره: فهو الجواد الّذي لا يخيب من أمله ولا ينتصر من خذله ولا يرد دعوة القاصدين ولا يصلح عمل المفسدين وهو حسبنا ونعم الوكيل.

L. 361; 22 x 13,5 (15,5 x 7); 15 redaka. *Ta‘līq*, krupan, pisan vještom rukom, lijep. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm Sudić Busnawī, nastanjen u ... medresi Defterdar 1. rebiul-evvela 1264/6. februara 1848. godine (l. 361b):

صاحب الحروف ابراهيم سوديك بوسنوي السّاكن في دار(الفلبه!) في مدرسة دفتردار زاده.. سنة أربع وستّين ومائتين وألف حرّر في غرّة ربيع الأوّل.

9474. R-9234

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA‘RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 9473.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في جيش العسرة وذكر ما أصابهم من العطش حتى أن الرّجل لينحر بعيرة فيعصر فرثه فيشربه ...

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في الآيات في ضروب الحيوانات...وقال له اسمي يزيد
بن شهاب فسمّاه النّبىّ بعفورا وإنّه عليه السّلام كان يوجّهه الى دور...

L. 10; 21,5 x 16 (14,5 x 7); 19 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, glat, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9475. R-9167

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA‘RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 9473.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: شريك عن أنس فهي منكرة من رواية اذا شقّ البطن في
الأحاديث الصّحيحة انّما كان في صغره عليه السّلام ...فصل وأمّا رؤيته صلّى اللّه عليه وسلّم
لربّه جلّ وعزّ ...

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل في تفضيله بالمحبّة** ...وقد أطلق المحبّة لفاطمة وأبنيها
وأسامة وغيرهم وأكثرهم جعل المحبّة أرفع من الخلّة لأنّ درجة الحبيب...

L. 10; 21 x 14 (13 x 8); 17 redaka. *Nash*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom a istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, bez vodenog znaka. Listovi neuvezani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9476. R-10180

Zbirka (مجموع), 2

L. 80; 20,5 x 15,5 (15 x 14,5); 10 redaka. *Ta‘līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Prijevod na bosanski jezik između redova pisan kasnije grafitnom olovkom, rukom drugog prepisivača.

Papir tamnobijel, sa širokim linijama, od sveske.

Povez kartonski.

1. L. 1a-31b

مشارق الأنوار النبويّة من صحاح الأخبار المصطفويّة
MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Izbor hadisa iz poznatih zbirki vjerodostojnih predaja, na arapskom jeziku. Izbor je sačinio Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣaġānī, umro 650/1252. godine. Na početku svakog hadisa nalazi se skraćenica hadiske zbirke iz koje je djelo preuzeto. Poslije svakog hadisa naveden je prijevod na bosanski jezik arapskim pismom, od nepoznatog prevodioca.

Brockelmann, G I, 361/1; Ahlwardt II, 1322; Kenderova, 104; Dobrača I, 509; Fajić XI, 6749.

Početak (l. 1a):

أوّله: بعض الأحاديث من مشارق الأنوار خ- ابو هريرة رضى اللّه تعالى عنه: من آمن باللّه ورسوله وأقام الصّلاة وصام رمضان كان حقّا على أن يدخله الجنّة.

Završetak (l. 31b):

آخره: م- ابو هريرة رضى اللّه تعالى عنه: يا بني آدم مرضت فلم تعدني...قال استسقاك عبدي فلان فلم تسقه اما أنّك لو سقيته لوجدت ذلك عندي تمّت الأحاديث من كتاب مشارق الأنوار.

2. 32b-58a

الموعظة
AL-MAW'IẒA

Zbirka vazova na arapskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na bosanski jezik arapskim pismom, od nepoznatog autora i prevodioca.

Početak (l. 32b):

أوّله: **ليس البرّ أن تولّوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكنّ البرّ من آمن باللّه واليوم الآخر..**

نيه پراوا پوبوژنوست دا وي ۆقراچه ته ليچا ماشريقو ا نا زاپادو نه غو يه پوبوژان وناى قوبي ويه رويه اللّها...

Završetak (l. 58a):

آخره: م- عن عائشة عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم قال: لاّ تقطع يد السّارق إلاّ في ربع دينار.. فطقعت رجله اليمنى فإنّ سرق بعد ذلك عزّر مث كلّما سرق عزّر.

- فصل في الصّوم
- فصل في فرضيّة الصّلاة
- فصل في فضائل الصّلوات
- فصل في بيان الخوف من اللّه تعالى
- فصل في طاعة اللّه ومحبّته ومحبّة رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم
- فصل في برّ الوالدين
- فصل في كسب الحلال

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1-2 kraći hadisi i druge bilješke.

Listovi 59-80 prazni.

Na unutrašnjoj strani prve korice grafitnom olovkom ispisano: Trgovac Redžep Kartal z. pošta Travnik uručiti Hadžiću Jakubu (rođen u Malinama, imam u selu Krpelji, umro prije par godina), selo Bandol općina Guča Gora.

9477. R-9022

ميارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Komentar zbirke vjerodostojnih hadisa *Mašāriqa al-anwār.* Osnovno zbirku hadisa sakupio je Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣaġānī, umro 650/1252. godine (v. 9476/1). Ovaj komentar na spomenutu zbirku, na arapskom jeziku napisao je ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz Ibn al-Malak, poznat kao Ibn Firište ar-Rūmī, umro 797/1396. godine. Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje jedanaest listova.

Dobrača I, 523; O. M. I, 219: Brockelmann, S II, 315. Ḥ. Ḫ. II, 1689; Ahlwardt II,1323; S. Kenderova, 119; Popara XI, 6759.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في الحرف الثّاني بعدها من الكلمة كقوله ... الباب الأوّل أبو هريرة رضى اللّه عنه أخرج البخارىّ منه قيل كان إسمه في الجاهليّة عبد شمس..

Završetak (l. 337b):

آخره: اي بعمرة لهذا يدلّ على أنه كان قارنًا تقدم وما هو أصحّ الرّوايات الواردة فيه في أوّل الباب التّاسع. تمّت الكتاب الحمد للّهّ على التمام ولمحمّد عليه أفضل الصّلوة والسّلام.

L. 337; 21 x 15 (14,5 x 9); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi rasuti, sa originalnom folijacijom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač sredinom muharrema 965/novembra 1557. godine (l. 337b):

وقع الفراغ من كتابة حامدا للّه ومصلّيا على تبيّه وآله في أواسط محرّم في تاريخ سنة خمس وستين وتسعمائة.

9478. R-9078

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao 9477.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ... الباب الثّالث أبو هريرة رضى اللّه عنه لا أحدا صبر على اذى وهو بمعنى الموذل وهو (...) ظاخرا كان أو باطنا وهو في حق اللّه تعالى ما يخالف رضاءه

Završetak ovdje (l. 81b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بمعنى على يقتتل النّاس فيقتل على بناء مجهول من كل مائة وتسعة وتسعون ويقول كلّ رجل منهم لعلى أكون...

L. 81; 25 x 18 (21 x 12,5); 27 redaka. *Ta'līq*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9479. R-9186

رسالة في أصول الحديث

RISĀLA FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Naslov na početku متن من أصول الحديث لمحمّد أفندي البركوي

Kratka risala o teoriji hadisa. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birğiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine.

Brockelmann, G II, 440/8; Kairo 1 II, 218; Kaḥḥāla IX, 123-124; Dobrača I, 399/1, str. 247; Popara IX, 5291/3; Fajić XI, 6706/1.

Početak (1.1a):

أوّله: إعلم أيّها الطّالب الصّادق أنّ لأهل الحديث إصطلاحات لا بدّ من معرفتها لمن أراد أن يطّلع مرادهم من إطلاقاتهم ...

Završetak (1. 8a):

آخره: هذا ما تيسّر لنا في تحقيق أقسام الحديث من الكتب المعتبرة...الحمد للّه الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا اللّه.

L. 10; 21 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan, Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Kustode.

Bez poveza.

Prepis iz 1310/1892. godine.

9480. R-2164

موضوعات علي القاري
MAWḌŪ'AT 'ALĪ AL-QĀRĪ

Djelo o apokrifnim (*mawḍū'*) hadisima. Na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606. godine. Djelo se navodi i pod naslovom *al-Hibāt as-saniyya fī tabyīn al-aḥādīṯ al-mawḍū'āt.*

Dobrača I, 2; Köprülü II,105/2, str. 453; S. Kenderova, 171; Brockelmann, G II,394/11a; Ahlwardt II,1636; Fajić XI, 6604/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه أنزل القرآن العظيم القديم.. امّا بعد فيقول خادم الكلام القديم ولازم الحديث القويم علي ابن سلطان محمّد القاري الرّاجي عفو ربّه الباري كلام اللّه محفوظ بفضله وكرمه عن الخطأ في نطقه وقلمه في رسمه...

Završetak (l. 182b):

آخره: وقد رواه الطّبراني في الكبير والأوسط عن أبي الزّبير مرفوعا بسم اللّه وباللّه خير الأسماء التّحيات للّه الحديث ذكره العلاّمة الجزري في الحصن مع التزامه أن يكون جميع ما فيه صحيحا واللّه تعالى أعلم بالصواب وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وسلّم.

L. 182; 20,5 x 15 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa folijacijom. Kustode.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1114/1702. godine (l. 182b).

Na l. 182b popis 22 učenika Abū Ḥānīfe. Popis je napisao Ḥasan-efendī Tuzlak /Tuzlo/ (طوزلوي مرحوم حسن أفنديك تحريرندن نقل اولندي).

9481. R-9268

موضوعات علي القاري
MAWḌŪ'AT 'ALĪ AL-QĀRĪ

Isto kao br. 9480.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : أنّه جئ إليه بزنديق فأمر بقتله فقال يا أمير المؤمنين أين أنت
عن أربعة الآف حديث وضعتها ... فصل ولمّا كان أكثر القصاص والوعاظ جاهلين ...

L. 45; 20,5 x 14,5 (15,5 x 11); 33 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom a istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1148/1735. godine.

9482. R-5754

الراضي للمرتضي
AR-RĀḌĪ LI AL-MURTAḌĪ

Komentar hadiskog djela الهادي للمهتدي. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. al-Ḥasan b. Muḥammad al-Maġribī at-Tilmisānī (*Ḥ. Ḫ. II, 2027*), a ovaj komentar Muṣṭafā b. Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī, al-Aqḥiṣārī, umro 1169/1755. godine. U osnovnom djelu autor je citirao preko petstotina hadisa i podijelio ih u 112 poglavlja. U svakom poglavlju Pruščak svoj komentar počinje riječima قال العبد الفقير.

Ovo je, koliko je poznato, jedini do sada poznati primjerak ovoga djela.

Nakičević Omer, Muhaddis Mustafa Pruščak, Anali GHB, XI-XII (1985), str. 3-18; Okić, Taib, Islamska Tradicija, Sarajevo, 1982., str. 22-23; Šabanović, 470.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju. Na početku nedostaje samo prvi list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ذكرته في ملاء خير منه وإن تقرّب منّي شبرا تقربت إليه ذراعا ... قال العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللطيف مصطفى بن محمّد بن محمّد البوسنوي الأقحصاري غفر اللّه ذنوبهم الهادي أردت أن الحق إلى (...) تلك الأبواب بعض الأحاديث الشّريفة والآثار النّفيسة والفوائد اللطيفة بعون اللّه تعالى ... وسمّيت هذا الشّرح الرّاضي للمرتضي

Završetak ovdje (l. 75b):

آخره: الباب الحادي عشر والمائة في فضيلة نيّة الخيرات... قال الفقير فقد روى أن رجلا في بني اسرائيل مر بكثبان رمل في مجاعة فقال في نفسه لو كان هذا الرّمل طعاما لقسمته بين النّاس فاوحى اللّه إلى نبيّهم قل انّ اللّه صدقك وشكر صنيعك واعطاك ثواب ما لو كان...

L. 75; 20,5 x 14,5 (16,5 x 11,5); 27-31 redak. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom a osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na listovima postoji originalna folijacija pa se može ustanoviti da u sredini djela nedostaje nekoliko listova.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. T. Okić pretpostavlja da bi mogao biti autograf.

9483. R-10378

Zbirka (مجموع), 4

L. 74; 20 x 14 (17 x 12,5); 13-33 retka. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo plavo i zeleno. Papir sa širokim linijama.

Povez kartonski.

1. L. 1a-5b

أربعون حديثا للآقكرماني

ARBAʻŪN ḤADĪṮAN LI AL-ĀQKARMĀNĪ

Zbirka hadisa koju je sakupio Muḥammad b. Muṣṭafā Aqkarmānī, umro 1174/1760. godine. Izvori navode da je ovaj autor komentarisao zbirku hadisa koju je sakupio i počeo komentarisati Birġiwī, dok ovu zbirku ne spominju. Naslov prema rukopisu. Ovdje se nalazi pedeset hadisa.

Početak (l. 1a):

أوّله: إنّما الأعمال بالنيات ولكلّ امرئ ما نوى ...

Završetak (l. 5b):

آخره: ٥. / من صلّى في مسجدي أربعين صلوة لاتفوته صلوة كتب له براءة من النّار وبراءة من العذاب وبراءة من النّفاق صدق رسول الله صلّى الله عليه وسلّم.

2. L. l. 6a-9a

أربعون حديثا للبركوي
ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-BIRĠIWĪ

Zbirka od četrdeset hadisa koju je sakupio Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, umro 981/1573. godine.

Dobrača, I, 573/3; Kenderova, 217.

Početak (l. 6a):

أوّله: إنّما الأعمال بالنيات ولكلّ امرئ ما نوى ...

Završetak (l. 9a):

آخره: اصنعوا لآل جعفر طعاما فقد أتاهم ما يشغلهم

3. L. l. 9b-17a

أربعون حديثا للنووي
ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AN-NAWAWĪ

Naslov prema rukopisu.

Zbirka hadisa koju je sakupio Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, Muḥyuddīn, umro 676/1278. godine. Zbirka sadrži četrdeset dva hadisa bez uobičajene *hamdele* i raspored hadisa je različit u odnosu na druge zbirke u izvorima.

Fajić XI, 6770/1; Kenderova, 199.

Početak (l. 9b):

أوّله: أوّله: إنّما الأعمال بالنيات ولكلّ امرئ ما نوى ...

Završetak (l. 17a):

آخره: عن أنس رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلّى الله عليه وسلّم يقول قال الله تعالى يا ابن آدم إنّك ما دعوتني وما رجوتني ...لا تشرك بي شيئا لأتيتك بقرابها مغفرة.

4. L. 18b-62

مجموعة أحاديث مع ترجمة بالبوسنوي
MAĞMŪ‘A AḤĀDĪṮ MA‘ TARĞAMA BI AL-BUSNAWĪ

Zbirka od četiri stotine šezdeset hadisa sa prijevodom na bosanski jezik. Sakupio i preveo Fejzullah Hadžibajrić. Zbirka je autograf.

Zavretak (l. 62b):

آخره: ٤٦٠- من أحبّ أن يزحزح عن النّار ويدخل الجنّة فلتدركه منيّة وهو يؤمن باللّه واليوم الآخر وليؤت إلى النّاس ما يحب أن يؤتى إليه موضع سوط في الجنّة خير من الدّنيا وما فيها وقرأ قوله تعالى **فمن زحزح عن النّار وأدخل الجنّة فقد فاز**

Na l. 71a-74 b nalazi se nedovršen indeks hadisa po temama.

Cijelu zbirku prepisao Fejzulah Hadžibajrić 3. avgusta 1960. godine u u mahali Zaljevo u Starom Baru (l. 17b):

قد وقع الفراغ من تنسيخ هذه الاحاديث الشّريفة في محلّة زالف ببلدة بار القديم يوم الثّلاثاء من شهر آغستوس سنة ١٩٦٠ ميلاديّة وأنا الفقير إلى عفو ربّه القدير فيض اللّه بن اسماعيل حاجي بايريك غفر اللّه لي ولوالدي آمين

9484. R-139

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama iz oblasti hadisa koju je izdao učeniku Mehmedu Handžiću za vrijeme studija u Egiptu ‘Abdullāh b. ‘Alī Āli Yābis an-Nağdī.

Dobrača I, 553/2; Popara, Idžazetname..., Anali GHB, str. 37.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه وكفى وسلام على عباده الّذين اصطفى أمّا بعد فيقول العبد الفقير الى اللّه تعالى المعترف بالتقصير عبد اللّه بن علي آل يابس من بني زيد ان اغنى ما يتنافس فيه المتنافسون وأثمن ما يتثابق إليه المتسابقون ...انّه حضر لدينا... الشّيخ محمد بن محمد بن محمد بن صالح بن محمد البوسنوي المعروف بالخانجي وطلب منّي الإجازة لما قرأته وأجازني به... الشّيخ محمد عبد الرّحمن الحافظ عبد الرّحيم المباركفوري...

Završetak (l. 2b):

آخره: قلت قد أجزت الشّيخ محمد بن محمد الخانجي المذكور بما أجازني به شيخنا العلاّمة محمد عبد الرّحمن بن حافظ عبد الرّحيم المباركفوري باسانيده المذكور وأوصى المجاز المذكور

بتقوى اللّه تعالى واتباع السنّة النّبويّة ... والموعظة الحسنة انّه على ما يشاء قدير وبالاجابة جدير وحسبنا اللّه ونعم الوكيل وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين

Idžazetnama je ovjerena potpisom autora:

املاه الفقير الى اللّه تعالى عبد اللّه بن علي آل يابس.

L. 6; 31 x 21 (24,5 x 16,5); 25 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crveno. Papir od sveske sa širokim linijama.

Povez polukožni.

Rukopis je ispisao Mehmed Handžić 1355/1936. godine.

Na l. 3a-4b nalazi se lanac prenosilaca poznatih hadiskih zbirki.

Na l. 6a Mehmed Handžić je naveo lanac prenosilaca djela كتاب الشمائل koje je on predavao u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu. Bilješku je napisao u prvoj dekadi rebiul-evvela 1355/juna 1936. godine.

Poklon Mustafe Handžića, brata Mehmeda Handžića, iz Sarajeva.

9485. R-6789

Zbirka (مجموع), 3

L. 186; 19 x 11,5 (13,5 x 6); 19 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

1. L. 1b-56b

مجموعة أحاديث
MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ

Zbirka hadisa na temu vrijednosti donošenja salavata na Muhammeda, a.s., obavljanja namaza i drugih vjerskih dužnosti, od nepoznatog sastavljača. Pored hadisa navode se i komentari, na arapskom jeziku, fikhskih djela na određenu temu.

Početak (l. 1b):

أوّله: وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم عن أمير المؤمنين علىّ بن أبي طالب كرّم اللّه وجهه قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم يا علي إقرأ قل هو اللّه أحد على وضوء تنادي يا مادح اللّه قم فادخل الجنّة...

Završetak (l. 56b):

آخره: وقال المؤلّف رحمه اللّه تعالى أخبرني بعض الأعجام أنّه تم(!) ببلادهم من ورده كلّ يوم
تسعين ألف مرّة من الأذكار ومن كتاب السّنن للترمذي قال كان عمر بن هاني يسبّح كلّ يوم مائة
ألف تسبيحة إنتهى تمّت هذه الرّسالة الشّريفة بيد (ال)الضعيف النّهيف حسن السّوحة بمدرسة
مصافي أفندي بمدينة بنالوقه

Prepisao Ḥasan soẖta u Atik medresi (Maṣāfī-efendī) u Banjoj Luci.

2. L. 57b-164a

الدرّ النظيم في خواص القرآن العظيم
AD-DURR AN-NAẒĪM FI ẖAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN AL-'AẒĪM

Vrijednost učenja pojedinih kur'anskih sura i ajeta u određenim situacijama. Na arapskom jeziku napisao 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh b Suhayl al-Ḫazrağī, Ibn al-Ḫaššām, al-Yamanī, umro 567/1172. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 736; Brockelmann, S I, 912; Kıbrıs, 13; A. M. II, 97.

Početak (l. 57b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أطلع من افاق كتابه العزيز... وبعد فإنّ اللّه سبحانه وتعالى جعل كتابه
العزيز للدواء شفاء... وسمّيته بالدرّ النّظيم في خواص القرآن العظيم والآيات والذّكر الحكيم

Završetak (l. 164a):

آخره: ويكون ذلك مع خلوص النّيّة فإنّ الأعمال بالنيّات فعليك بحسن النّيّة وترك الشّكّ
وحسبنا اللّه ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد
وآله وصحبه وذرّيّته أجمعين.

Prepisao Tuzlo Muḥammad b. Aḥmad 3. zul-hidždžeta 1263/11. novembar 1847. godine (l. 157a):

قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة بيد العاجز الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ طوزلوي محمّد
بن أحمد ...سنة ثلث وستّين ومائتين وألف في يوم الأربعاء من شهر ذي الحجّة الشّريفة في يوم
الثّالث.

3. L. 164b-184b

مجموعة أدعية
MAĞMŪ'A AD'IYA

Zbirka komentara pojedinih ajeta, dova, salavata i zikrova na arapskom i turskom jeziku:

- بش آيتك خاصسندن سؤال در لشيخ أبو بكر صيدلاني (l. 164b)
- باب إسم أعظمده وداعيهء مستجابه ده وهر مراد ايچون اوقويجق دعالر بياندر (l. 166a)
- مناجات اويس القراني (l. 171b)
- فصل في ذكر الأسماء الّتي كانت على عصى موسى عليه السّلام (l. 183a)

Sudeći prema rukopisu, i ovo djelo je prepisao Tuzlo Muḥammad b. Aḥmad.

Vlasnici rukopisa bili su Muḥammad Fahmī b. al-ḥāğğ Muṣṭafā iz Sarajeva, imam u Krupi 1238/1822. godine i Muḥammad b. Aḥmad Ṭūzlawī, 1244/1828. godine (bilješke i pečati na l. 1a).

Poklon dr. Ahmed ef. Tuzlića.

9486. R-9264

رياحين الأحايين في الحديث
RAYĀḤĪN AL-AḤĀYĪN FĪ AL-ḤADĪṮ

Zbirka hadisa o vrijednosti molitvi i upućivanja dova u pojedinim danima. Sabrao Abū Ğā'far Muḥammad b. Baḫtiyār al-Buḫarī, čija nam je biografija nepoznata. Zbirka je podijeljena na 20 poglavlja (الباب), pri čemu je u svakom poglavlju navedeno po 10 hadisa.

Ḏayl I, 598; Fajić XI, 6819/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الحمد فاتحة القرآن وخاتمة دعوى أهل الجنان... قال الفقير إلى اللّه عزّ وجلّ أبو جعفر بن بختيار البخاري أصلحه اللّه تعالى وأعانه على طاعته ورضي عنه أمّا بعد، فإنّ إمامًا حفقت في الشّرق والغرب رايات حمله... وبنيت هذا الكتاب على عشرين بابًا وفي كلّ باب عشرة أحاديث... **وسمّيت هذا الكتاب برياحين الأحايين**...

Završetak (l. 21a):

آخره: الحديث العاشر من باب العشرين عن أنس بن مالك رضى اللّه عنه قال: قال النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم: من صلّى الضّحى إثنى عشر ركعة يقرأ في كلّ ركعة فاتحة الكتاب مرّةً وآية الكرسيّ مرّةً وقل هو اللّه أحد ثلاث مرات ينزل اللّه تعالى عليه ألف ملك بأيديهم قراطيس بيض وأقلام من نور يكتبون له الحسنات إلى يوم القيامة وإذا كان يوم القيامة يأتي هذه الملائكة إلى قبره ومعهم الهدايا يقولون يا صاحب القبر فإنّك من المؤمنين. تمّت.

L. 22; 19,5 x 13; (15,5 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, sa folijacijom od 77 do 102. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 21b-22b nalazi se nekoliko dova.

9487. R-560

Zbirka (مجموع), 2

L. 35; 22,2 x 15,8 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nash*, krupan, pisan u razmaknutim redovima. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni, bez preklopa.

1. L. 1b-12a

الصحائف القدسية
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA

Fragment iz zbirke kudsi hadisa, od nepoznatog sakupljača. Zbirka je podijeljena na 41 poglavlje (الصّحيفة). U ovom fragmentu nalaze se hadisi od 17. poglavlja do kraja. Djelo je poznato i pod naslovom *Kitāb al-ḥadīṯ al-qudsī*.

Dobrača I, 578/1; II, 1316/28; Kairo I, 130; Fajić XI, 6799/1; Lavić XIV, 8146/4; Popara XVI, 9301/7.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **يا أيّها الّذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون**...النصيحة السّابع عشر يقول اللّه تعالى **يا ابن آدم اعمل كما أمرتك**...

Završetak (l. 12a):

آخره: ومن بنى بقوة الفقراء والضعفاء اعقبت بناء واسكنته ان هذا لفي الصّحف الاولى صحف ابراهيم وموسى.

2. L. 16a-35b

رسالة في قضائل بعض العبادات
RISĀLA FĪ FAḌĀ'IL BA'Ḍ AL-'IBĀDĀT

Naslov dat prema sadržaju djela. Djelo o vrijednostima pojedinih ibadeta podijeljeno na dvadeset poglavlja, na arapskom jeziku. Svako poglavlje se sastoji od deset hadisa na određenu temu.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 16a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من الرّجال والنساء يصلّي كلّ هلال صلاتي الّتي صلّيتها الاّ شفع في أهل بيته...الباب الخامس في فضيلة ليلة البرات وما ورد فيها من العبادة الحديث الأوّل من الباب الخامس عن عليّ بن أبي طالب ...

Završetak (l. 35b):

آخره: الباب العشرون في فضائل صلوة الضّحى ...الحديث العاشر من الباب العشرين عن أنس بن أبي مالك رضي الله عنه قال قال النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم من صلّى الضّحى اثنى عشر ركعة يقرأ في كلّ ركعة فاتحة الكتاب ...فاذا كان يوم القيامة ياتي هذه الملائكة ومعهم الهدايا يقولون يا صاحب القبر قم فانّك من المؤمنين تمّ تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9488. R-892

Zbirka (مجموع), 4

L. 53; 19,8 x 13,5 (14 x 7,5); 18 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene platnom crne boje.

1. L. 1b-10b

الصحائف القدسية

AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA

Isto kao br. 9487/1.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: غافل عن عيب نفسه وعجبت لمن يعلم أنّ اللّه تعالى مطلع عليه كيف يعصيه... الصّحيفة الثّانية

Završetak ovdje (l. 10a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الصّحيفة الثّامنة والعشرون** يقول اللّه عزّ وجلّ: يا أيّها النّفس رغبتكم في دنيا فانية... وفي كلّ بيت سبعون ألف مقصورة من الذّهاب البيضاء وفي كلّ مقصورة سبعون...

2. L. 11a-27b

منهاج المتعلّم
MINHĀĞ AL-MUTA‘ALLIM

Vodič za učenike i učitelje, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U djelu se govori o vrijednosti nauke i podsticanju učenika na učenje. U nekim izvorima se navodi da je autor ovoga djela al-Ġazālī. Alhwardt smatra da je djelo nastalo znatno kasnije, u X ili IX stoljeću Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (الباب). Naslov djela nalazi se na listu 1a.

Ḥ. Ḫ. II, 1878; Ahlwardt I, 135; Kairo I, 336; Fajić III, 2258/10; Lavić XIV, 8181/4.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ثمّ اعلم أنّ كلّ علم يتوصل به الى فرض عين فتحصيله فرض عين فإنّ العلم المتعلّق بمعرفة اللّه تعالى...

Završetak (l. 27b):

آخره: وأمّا من يطالعها وقف على عظم العلم وأهله وعرف كيفيّة تحصيله إجمالاً فوصل إلى مراده ونالالى مقصوده بعون اللّه تعالى والحمد للّه على إتمامه وإعطائه نعمائه والصلوة على محمّد وآله أجمعين وأصحابه تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى الملك الوهّاب

3. L. 28b-33b

كتاب ألفاظ الكفر
KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Naslov na l. 18a: هذا كتاب بدر الرشيد

Rasprava o grješnim riječima koje izvode iz vjere. Na arapskom napisao Muḥammad b. ‘Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī, umro 768/1366. godine.

Dobrača II, 1245; Brockelmann, G II, 80; S II, 88; Ahlwardt II, 2138/39; Ḥ. Ḫ. II, 1396; Ceyhān II, 704.

Početak (l. 18b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلامة محمد بن إسماعيل بن محمود بن محمد المعروف ببدر الرّشيد رحمه اللّه الحمد للّه والصلوة على رسوله محمّد وآله أجمعين أمّا بعد فإنّ النّاس لما فسدت...

Zavešetak (l. 33b):

آخره: ولو كان لمسلم أم أو أب الذّميّ فليس له أن يقودهما الى البيعة وله أن يقودهما من البيعة الى المنزل واللّه أعلم بالصواب تمّت الكتاب.

4. L. 34a-53b

إنقاذ الهالكين
INQĀḎ AL-HĀLIKĪN

Rasprava na arapskom jeziku o zabrani uzimanja novca ili neke druge materijalne nadoknade za učenje Kur'āna. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je nepotpuno na kraju.

Brockelmann G II, 440, S II, 654; Ahlwardt V, 5589; Dobrača I, 716/3; II, 1214/16; Popara IX, 5662; Jahić XII, 5431/3.

Početak (l. 34a):

الحمد للّه الّذي أنزل على عبده الكتاب ليخرج النّاس من الظّلمات إلى النّور.. وبعد، فهذه رسالة معمولة لإبطال ما شاع في البلاد...

Završetak ovdje (l. 53b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأمّا مع المخالفة فلا ولو سلم فنقول بعد تسليم كون المفعول المقدّر ليقرأ القرآن ان المدفوع لا يحتمل أن يكون أجرة اذا لم يبيّن ...

9489. R-7617

Zbirka (مجموع), 2

L. 55; 21,5 x 16 (16 x 8,5); 19 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan rukom više prepisivača. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel i bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni. Korice sa vanjske strane presvučene ebru papirom.

1. L. 1b-10b

أربعون حديثا
ARBA'ŪN ḤADĪṮAN

Zbirka od četrdeset hadisa, od nepoznatog sakupljača, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. ما دامت السّموات والأرض فضل الأربعين حديثا الحديث الأوّل قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم إذا كان يوم القيامة ينادي مناد من تحت(بطنان) العرش...

Završetak (l. 10b):

آخره: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم إذا كان أوّل ليلة من شهر رمضان صفدت الشّياطين ... ويقول الله تعالى في كلّ ليلة منه ثلث مرّات هل من سائل فأعطيه سؤاله هل من تائب فأتوب عليه هل من مستغفر فأغفر له.

2. L. 11a-55a

مجموعة
MAĞMŪ'A

Zbirka više fragmenata raznih djela, uglavnom citata na arapskom i turskom jeziku, bilješki, hadisa i sl., od nepoznatog sakupljača. U zbirci su, su, između ostalog, zastupljeni: komentar kur'anskih ajeta iz sure *ar-Ra'd* (l. 14b-17b); ilahija جد بلطفك (l. 20b); citati iz tefsira Abū al-Layṯa as-Samarqandī-ja (l. 21b-30b); خمس فوائد الفائدة الاولى في فضيلة النيّة (l. 48b); كتاب الموعظة (l. 50b-55a).

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

9490. R-7658

كتاب في الحديث
KITĀB FĪ AL-ḤĀDĪṮ

Fragment zbirke hadisa, na arapskom jeziku. Hadisi su poredani po alfabetu. Zbirka sadrži oko 230 kratkih kadisa koji počinju česticom إنّ.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إنّ لكلّ نبي وزيرين ووزيراى وصاحباي أبو بكر وعمر، (ابن عساكر عن أبي ذرّ رضى الله عنه)

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إن اتخذت شعرا فاكرمه عن جابر

L. 10; 20 x 12,5 (14,5 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Počeci hadisa pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka. Listovi bez kustoda, neuvezani.

Bez poveza.

9491. R-10369

مجموعة أحاديث
MAĞMŪʻA AḤĀDĪṮ

Nepotpun na početku.

Zbirka hadisa, na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Zbirka se sastoji od 14 hadisa. Nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. la):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحديث السّابع والعشرون عن أبي هريرة رضي اللّه عنه أنّه قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم كان جريج رجلا عابدا فاتّخذ صومعة وكان فيها فأتته أمّه وهو يصلّي...

Završetak (l. 11b):

آخره: الحديث الأربعون عن بن عبّاس رضي اللّه عنهما أنّه قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم إذا دخل أهل الجنّه ينادي مناد ان لكم ان تصحوا فلا تسقموا ابدا وان لكم ان تحيوا فلا تموتوا ابدا وان لكم ان تشبّوا فلا تهرموا ابدا وان لكم ان تنعموا فلا تياسوا ابدا وذلك قول اللّه تعالى **ونودوا أن تلكم الجنة أورثتموها بما كنتم تعملون** رواه مسلم والترمزي وصلّى اللّه على أكمل رسل السّلام وعلى آله الكرام وأصحابه لحوم الاسلام تمّت بعون اللّه الملك المستعان.

L. 12; 22 x 16,5 (15 x 8); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9492. R-10368

مجموعة أحاديث
MAĞMŪʻA AḤĀDĪṮ

Zbirka hadisa, na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Zbirka se sastoji od trideset hadisa.Nepotpuna na početku i kraju.

Početak ovdje (l. la):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحديث الخامس عن أمّ المؤمنين أمّ عبد اللّه عائشة رضي اللّه عنهما أنّها قالت قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ رواه البخاري ومسلم...

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الحديث السّادس والثّلثون عن أبي هريرة رضي اللّه تعالى عنه عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم أنّه قال من نفّس عن مؤمن كربة من كرب الدّنيا نفّس اللّه عنه كربة من كرب يوم القيامة ومن يسّر على معسر يسّر اللّه عليه في الدّنيا والآخرة واللّه في عون العبد ...

L. 6; 15,5 x 10,5 (10,5 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Turski

9493. R-10363

شرح أربعين حديثا لعاشق پاشا
ŠARḤ ARBA'ĪN ḤADĪṮAN LI 'ĀŠIQ-PĀŠĀ

Naslov na početku djela:

هذا الحديث الأربعين وشرحه عاشق پاشا رحمه اللّه عليه

Komenatar zbirke od četrdeset hadisa. Zbirku je sakupio Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, umro 940/1533. godine *(Popara XIII, 7740/6)*. Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je, vjerovatno, Muḥammad b. 'Alī 'Āšiq Čelebi, umro 979/1572. godine. Naime, ovo djelo nismo pronašli u dosputnim izvorima, a identifikaciju smo izvršili na osnovu naslova na početku djela.

Početak (l. 1a):

أوّله: سبحان اللّه زهي محمود وحميدكه ممدوح عالم وأحمد بني آدمي اثنا واثناسنده لاحصى ثنا ء عليك انت كما اثنيت على نفسك ايله عذر رخواه ايلدي..

Završetak (l. 17a):

آخره: اللّهمّ أنفعنا هذه الاحاديث الشّريفة وارزقنا حسن منا... واجعلنا رسولك شافعا وشهيدا يوم يفرّ المرء من أخيه وصاحبته وبنيه واحتم حالنا وامالنا بالخير والحسنى

L. 17; 20 x 13 (17 x 10); 21 redak. *Nasta'līq*, sitniji, lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9494. R-10238

سبحة العشّاق
SUBḤA AL- ‘UŠŠĀQ

U naslovu djelo pogrešno pripisano Inb Kamāl-paši:

هذه الرّسالة سبحة العشّاق من تأليفات كمال پاشا زاده رحمة اللّه تعالى رحمة واسعة

Prijevod stotinu hadisa na turski jezik, u stihovima. Napisao Laṭīfī, ‘Abdullaṭīf-efendi, umro 990/1582. godine.

O. M. III, 134-5; Kut, 8; Wiesbaden XIII4, 26; Fajić XI, 6828.

Početak (l. 1b):

أوّله: ايتدي خالق بزي بحمد اللّه قائل لا إله إلاّ إلاّ اللّه ... قال رسول اللّه صلى اللّه عليه وسلّم من من اراد ان يتكلّم مع اللّه فليقرأ القرآن   هر كم استرسه حقّله كلمات دائم اتسعن قراءة قرآن ...

Završetak (8b):

آخره : يوز اوريجق سكا كدا وغنى   بهره مند ايت شفا عتكدن آني
عمر اولوب   تا ايرنجه روز قيام

L. 10; 28,3 x 10 (26 x 7); tekst pisan u više smjerova. *Ta‘līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Hadisi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 9b-10b nalazi se obrazac predstavke, na turskom jeziku: صورة عرض چقاله زاده برركاه عالي

9495. R-10387

سبحة العشّاق
SUBḤA AL- ‘UŠŠĀQ

Isto kao br. 9494.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله : قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم من نقل عني الى من يلحني من أمّتي أربعين حديثا كتب في زمرة العلماء...من أراد أن يتكلّم مع اللّه فليقرأ القرآن هر كم استرسه حقله كلمات دائم اتسون قراءة قرآن ...

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود : لا فقر أشدّ من الجهل

جهله بكزر جهانده فقر اولمز... اول كشيدر غني كه كاملدر

L. 4; 15,5 x 10,5 (10,5 x 6,5); 13 redaka. *Nash*, sitan, pisan oštrim perom, djelimično vokalizovan. Mastilo crno i crveno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bez poveza.

Na l. 3a-4b nalaze se dvije kratke hutbe.

DOGMATIKA
(‘AQĀ’ID)

9496. R-4345

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao imam Nuʻmān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine. Nepotpun na početku.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Ahlwardt II, 1923; Brockelmann, S I, 285; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 23/2; Lavić X, 5838/5.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إثباته بلا جسم ولا جوهر ولا عرض ولا حدّ له ولا ضدّ له ولا ندّ له ولا مثل له ...

Završetak (l. 5b):

آخره: وخروج الدّجّال ويأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها ونزول عيسى عليه السّلام من السّماء وسائر علامات يوم القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن **والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم.** تمّت تمام.

Na l. 6b-25b bilješke iz raznih djela, predaje, komentari nekoliko hadisa, fetve, i sl., uglavnom, na arapskom jeziku.

L. 25; 17,5 x 11 (13 x 5); 15 redaka. *Taʻlīq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9497. R-9182

Zbirka (مجموع), 3

L. 30; 18,5 x 12,5 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-6b

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABŪ AL-MUNTAHĀ

Komentar djelu الفقه الأكبر. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnisawī, umro oko 1000/1591. godine. Nepotpun na kraju.

O. M. I, 228; Dobrača I, 603/2; Lavić X, 5887/2; XIV, 8026/4; Fajić XI, 6854.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا إلى أهل طريق السّنّة والجماعة بفضله العظيم ... أمّا بعد فيقول العبد المذنب الضّعيف أبو المنتهى...

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ويرى لا كرؤيتنا** لانا نرى الأشكال والألوان بالآلات والشّروط واللّه تعالى يرى ذلك ببصره الّذي هو له صفة في الازل لا بالأزل ولا بشرط من زمان ومكان وجهة ومقابلة ويتكلّم ...

2. L. 9b-16b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 9445/2.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وعلى فنّ حتّى لا يشتغل بفنّ آخر قبل أن يتفرّد الأوّل وعلى بلد حتّى لا ينتقل الى بلد آخر من غير ضرورة ...

3. L. 17a-26b

مجموعة أحاديث
MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ

Fragment zbirke hadisa od nepoznatog sakupljača. Hadisi su poredani po abecednom redu unutar jednog poglavlja. Ovdje se nalazi kraj prvog i početak drugog poglavlja. Poslije svakog hadisa kraticom je označen izvor, odnosno zbirka iz koje je hadis preuzet.

Početak ovdje (l. 17a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ... من شاء فليصمه ومن شاء فليفطره يعني يوم عاشوراء ابن عمر من شرب الخمر في الدّنيا ثمّ لم يتب منها حرّمها في الآخرة... الباب الثّاني ابن عبّاس إنّ أباكما كان يعوذ بها اسماعيل(l. 22b)

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أبو هريرة أنّ العبد ليتكلّم بالكلمة من رضوان اللّه لا يلقي له بالا يرفعه اللّه تعالى بها درجات وإنّ العبد ليتكلّم بالكلمة من سخط اللّه لا يلقي لها بالا يهدي بها في جهنّم م أبو مسعود أنّ العبد ليتكلّم بالكلمة ينزل بها في النّار...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9498. R-10254

إلجام العوام عن علم الكلام
ILĞĀM AL-ʻAWĀM ʻAN ʻILM AL-KALĀM

Naslov prema rukopisu.

Kraća risala iz islamskog vjerovanja (ʻaqāʻid). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfiʻī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Ṭūs, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine. Autor je djelo završio pred samu smrt, početkom džumadel-ahira 505/1111. godine. Djelo je nepotpuno na početku.

Brockelmann, G I, 421; www.yazmalar.gov.tr (Nuruosmaniye Yazma eser, İstanbul, No. 34 Nk 50009/14).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: إنّه يقال الحقّ فيه ما قاله الرّسول وقال اللّه وقد صدق حيث قال الرّحمن على العرش استوى...

Završetak (l. 3a):

آخره: والمدعوّ بالحكمة إلى الحقّ قوم وبالموعظة الحسنة قوم آخر وبالمجادلة بالحسن قوم آخر على ما فضّلنا أقسامهم في كتاب القسطاس المستقيم فلا نطوّل باعادته تمّ الكتاب الجام العوام عن علم الكلام بحمد اللّه وحسن توفيقه وهو آخر تصانيف الامام حجّة الاسلام أبي حامد فرغ من تصنيفه أوائل جمادي الآخر سنة خمس وخمسمائة.

L. 4; 20 x 9 (15,5 x 6); 23 retka. *Nastaʻlīq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 3b-4 bilješke na arapskom jeziku.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9499. R-10261

بحر الكلام
BAḤR AL-KALĀM

Djelo o islamskom vjerovanju. Na arapskom jeziku napisao Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, Abu al-Mu'īn, umro 508/1114. godine.

Dobrača I, 608; Köprülü III, 200/1; Fajić XI, 6863.

Početak ovdje l. 1b):

أوّله: قيل بلوغ الخبر إليهم فاعتمروا بذلك فأنزل اللّه تعالى هذه الآية

Završetak (l. 19b):

آخره: وقوله تعالى في قصّة ذي القرنين **حتى إذا بلغ مغرب الشّمس وجدها تغرب في عين حمئة ووجد عندها قوما** وهو لم يبلغ إلى السّماء الرّابع.

L. 19; 20,5 x 14,5 (15,5 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara teksta dopisanih kasnije rukom drugog prepisivača. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao 'Umar b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendī, al-Banālūqāwī (Banjalučanin) u vrijeme dok je obavljao odgovorne funkcije u Užicu. Preisivač je dobio namještenje kadije u Užicu početkom mjeseca džumadel-ahira 1154/avgusta 1741. godine (l. 19b):

قد وقع الفراغ من تنميق هذه الرّسالة اللطيفة حال كوننا پايد(ا)ر بزركوار من مهمّات في مدينة اوژيچه المحروسة حرّسهااللّه عن الأعداء والمنحوسة وهو صار قاضيا فيها في سنة أربع وخمسين ومائة وألف في أوّل أسبوع جمادي الأخرى وأنا الفقير عمر الحاجّ إبراهيم أفندي المسمى البنالوقاوي

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9500. R-6119

Zbirka (مجموع), 17

L. 190; 24,7 x 16 (20 x 12); 27 redaka. *Talīq* i *Nasta'līq*, krupniji, pisan veoma vještom rukom. Tekst na mnogim listovima pisan u više smjerova.

Papir različite boje, debljine i vrste. Mastilo crno i crveno. Listovi ove medžmue ukrašeni zlatom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene crnim platnom. Na koricama nalijepljeni ostaci originalnih korica sa utisnutim rozetama na sredini.

Medžmua je veoma lijepa i vrijedna.

1. L. 1a-3b

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida iz islamske dogmatike. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine. Kasida je poznata i pod imenom: القصيدة اللاميّة في التوحيد i قصيدة يقول العبد.

Ḥ. Ḫ. II, 1349; Ahlwardt II, 2407-2424; Zürich I, 136; Kaḥḥāla VII, 148; Dobrača I, 115/3; Bratislava, 115-116; 5245/3; Nametak IV/4; Popara XIII, 7600/3; Lavić X, 6014,2 i XIV, 7948/9.

Početak (l. 1a):

أوّله: يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي
إله الخلق مولانا قديم وموصوف بأوصاف الكمال

Završetak ovdje (l. 3b):

آخرالموجود: لعلّ اللّه يعفوه بفضل ويعطيه السّعادة في المآل

Uz prva dva stiha postoji opširan komentar, na arapskom jeziku.

المراد يالعبد نفسه البدء الابتداء الآمالي جمع الاملاء

Nasẖ, krupan. Između pojedinih stihova kasnije dodavali komentari na turskom jeziku. Papir žut, tanji, glat, mjestimično ukrašen zlatnom bojom.

Na l. 4a - 27a nalaze se kur'anski ajeti, hadisi i bilješke o namazu i drugim temama iz djelā: حياة الأرواح, napisao Maḥmūd-efendī al-Uskudārī, umro 1036/1626. godine, *(Fajić III, 2254/7);* مصابيح السنّة, autor Ḥusayn b.

Mas'ūd al-Farrā' al-Baġawī aš-Šāfi'ī, umro 516/1122. godine, (*Dobrača I, 453*); زهرة الرياض ونزهة القلوب والمراض autor Sulaymān b. Dāvūd as-Saqsīnī, umro 550/1155., *(Fajić III, 2007)*, محاضرة الأبرار ومسامرة الأخيار، autor Muḥyuddīn al-'Arabī, umro 638/1240. godine i drugih.

2. L. 27b- 29b

المقدمة الآجرومية

AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno, uglavnom, početnicima u učenju arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, Abū 'Abdullāh, umro 723/1323. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Flügel I, 174; Kaḥḥāla XI, 215; Jahić VIII, 4797/5.

Početak (l. 27b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام النّحوي أبو عبد اللّه محمد بن أحمد داود الصّنهاجي رحمة اللّه عليه الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع وأقسامه ثلاثة إسم وفعل وحرف جاء لمعنى فالإسم يعرف بالخفض والتنوين ...

Završetak (l. 29b):

آخره: وما يقدر بمن فالّذي يقدر باللام نحو قولك غلامُ زيدٍ والّذي يقدر بمن نحو ثوبُ خزٍّ وبابُ ساجٍ خاتمُ حديدٍ.

Prepisao al-ḥāğğ 'Īsā al-Ḫaṭīb b. Ibrāhīm 1047/1637. godine (l. 29b):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرّسالة في يوم الإثنين عن يد الفقير كتبه التقصير (!) الحاج عيسى الخطيب بن ابراهيم سنة سبع وأربعين وألف.

Na l. 30-36a citati iz raznih djela, hadisi i dove, na arapskom jeziku.

3. L. 36b-38b

اللؤلؤ النظيم في روم التعلّم والتعليم

AL-LU'LU' AN-NAẒĪM FĪ RAWM AT-TA'ALLUM WA AT-TA'LĪM

Kraća risala o nauci, uslovima za podučanjanje, vrsti nauka itd. Na arapskom jeziku napisao Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, aš-Šāfi'ī, as-Sunaykī, umro 926/1520. godine.

Ahlwardt I, 79; Kahhala IV, 182-183; Brockelmann, G II, 96.

Početak (l. 36b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرّف من وفّقه بالعلم والعمل... وبعد هذا رسالة مشتملة على بيان شروط تعليم العلوم وتعلّمها المستطرة... وسمّيتها باللّؤلؤ النّظيم في روم التعلّم والتعليم

Završetak (l. 38b):

آخره:وإن كان داخلا في العلم التعليمي قد أفرد على حدثه واللّه أعلم بالصواب والحمد للّه والصلوة على رسول اللّه.

Na l. 39a-57a bilješke iz raznih oblasti, kao što su dova za dženazu namaz (l. 41a), oporuka (*waṣiyyatnāma*) nekog Ḫusrawa (l. 42b-43a), predaja o džinima (في بيان قصة ليلة الجنّ) (l. 45a-b), bilješka o hadisima ciji niz prenosilaca doseže do Muhammeda, a.s.(*marfu'*) (l. 46b), duža bilješka o islamskom nasljednom pravu (أصحاب الفرائض) (l. 55a-b) itd.

4. L. 58b-60a

جلال الدين سيوطينك قيامت قويمسي احوالنه متعلّق رسالهء شريفهء سنيك ترجمه سيدر

ǦALĀLUDDĪN SUYŪṬĪNIN QIYĀMAT QAWĪMASĪ AḤWĀLINA MUTA'ALLĪQ RISĀLĀ-I ŠAFĪFA-I SİNİN TARĞAMASİDİR

Prijevod Suyutijeve risale o Sudnjem danu. Na turski jezik preveo Maḥmūd Čalabī, Ġalīpolī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 58b):

أوّله: حمد بي نهايه وثناى بي غايه اول خالق سموات بديع العظام... بعده معلوم أرباب طباع حكمت پردر ومفهوم أصحاب عقول ...

Završetak (l. 60a):

آخره: والمشي على الاستقامة في الدّين وجعل دنيانا وعاقبتنا خيرا وقدّر لنا في الجنّان سيرا يا أرحم الرّاحمين.

5. L. 61a

فائدة في الدفاع عن محي الدين بن العربي

FĀ'IDA FĪ AD-DIFĀ' 'AN MUḤYUDDĪN AL-'ARABĪ

Fetva u odbranu učenja Muḥyiddīna al-Arabija. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāšā (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. god.

Köprülü II, 1580/74; Brockelmann, S II, 670.

Početak (l. 61a):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل عباده العلماء من المخلصين وورثة الأنبياء والمرسلين...

Završetak (l. 61a):

آخره: **ولا تقف ما ليس لك به علم إن السمع والبصر والفؤاد كل أولئك كان عنه مسئولا** اللّه الهادي الى سبيل الصّواب وإليه المرجع والمآب

6. L. 62a-b

رسالة في طبقات المجتهدين
RISĀLA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Isto kao br. 9449/11.

Na l. 62b-65a poglavlja iz nekog djela o vrstama duša, melekima i šejtanu, stvaranju Kur'ana i drugim akaidskim temama sa posebnim osvrtom na stavove mu'tezilija o ovim pitanjima.

7. L. 66a-68b

كتاب الشّهاب فى الفرائض
KITĀB AŠ-ŠIHĀB FĪ AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva, poznata još i pod nazivima فرائض شهاب الدّين i جواهر الفرائض. Napisao Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib, umro poslije 987/1579. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1250; Brockelmann, S II, 973/16; Popara IX, 5368/2; Dobrača II, 922/3, 1855/1 i 1877/1; Köprülü II, 76/13 i III, 3/2; Berekāt, 87, str. 162; Lavić X, 6400/5.

Početak (l. 66a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام... قال القاضي الإمام شهاب الدّين أبو حامد محمّد بن محمود بن علي بن أبي طالب قدّس اللّه روحه ونوّر ضريحه: إنّي عملت في الفرائض أصلاً مختصراً يهدي حفظه وفهمه إلى بيان نصيب كلّ وارث من إرثه...

Završetak (l. 68b):

آخره: فصل: مولى الموالات يرث ممّن والاه وعاقله على أن يتوارثا ويرث أحدهما دون الآخر. وهو مقدم على موصى له بما زاده على الثّلث وهو مقدم على بيت المال وآخر لبيت المال.

8. L. 69a-71b

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva na arapskom jeziku. Jedni izvori (*v. ar-Riyāḍ VI, str. 262; Ahlwardt IV, 4755; Dobrača I, 572/5 i II, 1828/2*) navode da je autor rasprave nepoznat, a drugi da je Sulaymān b. Kamāl-pāšā, Šamsuddīn ar-Rūmī, Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 76/12; al-Ğibūrī II, 2429, str. 10; Brockelmann, G II, 450/43 i S II, 670/43; Zürich I, 125; Dobrača I, 357; II, 1846/2; Kıbrıs, 350, str. 220; Lavić X, 6400/3.

Početak (l. 69a):

أوّله: كتاب جواهر الفرائض: إعلم أنّه إذا مات الإنسان أوّل ما يبدأ من التّركة تكفينه وتجهيزه وما يحتاج إليه من ذلك ثمّ تقضي ديونه إن كان ثمّ تنفيذ وصاياه...

Završetak (l. 71a):

آخره: رجل مات وترك زوجة واما فللزوجة الرّبع وللأم الثّلث والباقى للعصبة.

Na l. 71b-73a billješke o namazu, dova koja se uči nakon proučenog Kur'ana (hatma-dova) i nekolika hadisa.

9. L. 73b-82b

معارج النبوّة بالتى پارمق
MA'ĀRIĞ AN-NUBUWWA BI ALTI PĀRMAQ

Izvod iz djela *Ma'āriğ an-Nubuwwa*. Napisao Šayẖ Maḥmād b. Māḥmad, poznat kao Altıparmak, umro 1033/1623. godine. Djelo predstavlja prijevod sa perzijskog jezika biografije poslanika Muhammeda pod naslovom *Ma'āriğ an-nubuwwa fi madāriğ al-futuwwa*, od Mu'īnuddīna Muḥammada al-Faraqīja (umro 907/1501-2. godine) i podijeljeno je na uvod, četiri rukna (poglavlja) i zaključak. Djelo je poznato i pod naslovom *Dalā'il nubuwwat Muḥmammadī wa Šama'il futuwwat Aḥmadī* (دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت أحمدى)

Ḥ. Ḫ. II, 1723-4; Flügel, II, 1231, str. 391; Karatay, I, 1064; Nametak IV, 2926.

Početak poslije *besmele* (l. 73b):

أوّله: لك الحمد يا واهب العطاء ويا كاشف الغطاء لك البقاء ومنك التقاء هب لنا من لدنك رحمة يا سامع الدّعاء... شول حمدكه...

Završetak (l. 82b):

آخره: وكل توكّلى مشام حيانته فوقوي

10. L. 83b-86a

منهاج العابدين
MINHĀĞ AL-‘ĀBIDĪN

Zadnje poglavlje djela *Minhāğ al-‘ābidīn*. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi‘ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, umro 505/1111. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1876-1877; Ahlwardt III, 3265; Kaḥḥāla XI, 266-269; Sarkīs II, 1415; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1967-1973, str. 780-784; Fajić III, 1996-2005; Popara XIII, 7560.

Početak ovdje (l. 83b):

أوّله: فصل ثمّ إعلم ما هو التحقيق من هذه الباب وهو أنّه ليس هذا الطّريق في طوله وقصره مثل مسافات الكائنة...

Završetak (l. 86a):

آخره: ...فهذا ما أردنا أن تذكره في شرح كيفيّة سلوك طريق الآخرة وقد وفينا بالمقصود ...تم هذا الفصل والحمد لله دائما كثيرا وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه وأزواجه وسلّم كما أنعم علينا وكرم.

Na l. 86b-98a drugo poglavlje nekog djela koje sadrži komentare dovā Božijeg poslanika (فصل ثاني مناجات باري عزّ اسمه بيانده در... اولكي مناجات جمله أهل شريعت وأصحاب طريقت...) te (مناجات يحيا أفندي) u stihu, na turskom jeziku, bilješke i citati iz raznih djela.

11. L. 98b-102a

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع
RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ AYYĀM AL-USBŪ‘

Rasprava na turskom jeziku u kojoj se govori o odlikama svakog dana u sedmici, odnosno šta se preporučuje a šta ne preporučuje raditi za svaki dan u sedmici (sretni i nesretni dani). Napisao ‘Abdulġanī-efendī b. ‘Abdulğalīl, čija nam je biografija nepoznata.

Jahić XII, 7433/4.

Početak (l. 98b):

أوّله: الحمد لله وحده والصلاة والسّلام على النّبيّ بعده وعلى آله وأصحابه الّذين أوفوا عهده. أمّا بعد، قال الله تعالى في كلامه القديم والقرآن العظيم **وأرسلنا عليهم ريحًا صرصراً في أيّام نحسات** قال ابن عبّاس، رضي الله عنه: الأيّام كلّها سعدات لكن خلق بعضها نحوسًا... پس

بوندن معلوم اولديكه كونلرك سعدي واردر مصلحتنه سعدنده مباشرت ونحسندن احتراز ايتمك لازمدر... پس بو حقير وفقير المحتاج إلى رحمة اللّه عبد الغني ابن عبد الجليل مراده ايروپ هر كونك سعد ونحس وسائر خواصّه متعلّق اولان...

Završetak (l. 102a):

آخره: بونك عزيمتي بودر **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم بسم اللّه الّذي لا يضرّ مع اسمه شيئ في الأرض ولا في السّماء وهو السّميع العليم صمّ بكم عمي فهم لا يعقلون.**

Na l. 102b-103a pismo na turskom jeziku, koje je Šayẖ Maḥmūd-efendī Uskudārī uputio Munīrī-efendī Balġrādīyu:

(اوسكداري سلطان المشائخ محمود أفندي بلغرادي منيري أفنديه ارسال اتدكي مكتوبدر).

U paginaciji nedostaju listovi 104-107.

12. 108b-109a

تلخيص البيان في علامات مهدي آخر الزمان

TALẖĪṢ AL-BAYĀN FĪ ʻALĀMĀT MAHDĪ ĀẖIR AZ-ZAMĀN

Risala o pojavi Mehdije. Na arapskom jeziku napisao ʻAlī b. Ḥusāmuddīn al-Muttaqī, umro 971/1569. godine.

Ahlwardt II, 2726; Ḏayl I, 318; Fajić III, 2147/1.

Početak (l. 108b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... أمّا بعد فهذه نبذة من علامات المهدي رضي اللّه عنه ... وجعلت نبذتي هذه على أربعة فصول وسمّيتها تلخيص البيان في علامات مهدي آخر الزّمان...

Završetak (l. 109a):

آخره: ثمّ تخرج دابّة الأرض ثمّ تطلع الشّمس من مغربها فيغلق باب التوبة ويرفع القرآن وتهدم الكعبة... ثمّ تقوم القيامة والعلم عند اللّه تعالى تمّت الرّسالة الشّريفة

Na l. 109b-112a bilješke i citati iz drugih djela pisani na veoma lijepo ukrašenom ebru papiru, uglavnom iz djela *Rawḍa al-aẖbār*, te nekoliko obrazaca pisama.

13. L. 112b-115a

وصايا الشيخ محي الدين ابن عربي

WAṢĀYĀ AŠ-ŠAYẖ MUḤYIDDIN IBN ʻARABĪ

Naslov prema rukopisu (l. 115a):

إنتهى ما أنتخب من وصايا الشّيخ محي الدّين ابن عربي

Oporuke koje je napisao Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā’ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ‘Arabī i aš-šayẖ al-Akbar, umro 638/1240. godine u Damasku.

Početak (l. 112b):

أوّله: الحمد للّه والسّلام على عباده الّذين اصطفى وعلى الأخ الولى الأكرم سألت وفقك اللّه وأيّدك على ما كلّفك أن أقيّد لك بخطّ يدي تذكرة تذكّرك بي لتدعو لي إذا وقفت عليها...

Završetak (l. 115a):

آخره: والذّنوب بالخوف والحساب بالرجا والدعاء بالاضطرار ونداء الحق ايّاك بالتلبيّة من عمل أو ترك تمّت تمام إنتهى ما أنتخب من وصايا الشّيخ محي الدّين ابن عربي قدّس سرّه

Risala je prepisana iz rukopisa koji je prepisao Qāḍī Muḥibbuddīn Muḥammad b. ‘Aliyuddīn Aḥmad al-Ḥanafī.

Prepisao Muḥammad b. al-ḥāğ ‘Īsā (l. 115a):

نقلت ذلك من خطّ قاضي محبّ الدّين محمّد بن علي الدّين أحمد الحنفي كتبه الحقير محمّد بن الحاجّ عيسى غفر اللّه له ولوالديه.

Na l. 115b-122a citati i izvodi iz raznih djela, kao što je bilješka o liječenju metodom puštanja krvi (حجامة), istigfar (إستغفار شيخ الشيوخ علمي القدسي قدّس اللّه روحه), te kratak komentar ruz-name na turskom jeziku: (شرح روزنامهء شيخ بايزد بسطامي قدس سرّه العزيز).

14. L. 122b-123b

ترجيع بند
TARĞĪ‘-İ BAND

Spjev na turskom jeziku. Spjevao Yaḥyā-efendī al-Busnawī Taslidžak, živio u doba vladavine Murata III (1546-1595).

Šabanović, str. 667; Fajić XI, 6837/9.

Početak (l. 122b):

اوله : صافي دل اولان مانند دريا كورر جهاني كندو ده پيدا ...

Završetak (l. 123b):

آخره: استغفر اللّه تبت الى اللّه نهيت قلبي عمّا سوي اللّه .

Na l. 123b-127b ponovo citati i izvodi iz razne literature.

15. L. 127b-129a

تحفة المشتاق في خواص الأسماء والأوفاق
TUḤFA AL-MUŠTĀQ FĪ ḪĀWĀṢṢ AL-ASMĀ’ WA AL-AWFĀQ

Kratka risala u kojoj se govori o magičnoj moći Božijih imena i kvadratićima (wafq) sa upisanim brojevima i slovima koji imaju čarobnu moć. , na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Ḥ. Ḫ. I, 374.

Početak (l. 127b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الشّمس ضياء والقمر نورا وبسط على بساط

Risala je podijeljena na četiri poglavlja:

باب شرائط الوفق
باب الثّاني في إسم الأعظم
باب الثّالث في شكل العين والميم
باب الرّابع في خواص الوفق

Završetak (l. 129a):

آخره: وغرائب علوم ولطائف معاني حق تعارلنه كتوره اول كمسنك صدرندن اول عظيم الشّان شكلي بودر.

Na l. 129-163b fetve na turskom jeziku i izvodi iz djela na razne teme kao na primjer:

- fetve na tuskom jeziku (l. 130-131).
- obrazac molbe za povećanje plate (l. 132a),
- opis na rapskom jeziku dijela putovanja Muhammeda, a.s., na miradž gdje se opisuju natpisi na džennetskim i džehennemskim vratima (l.132b-133a),
- pismo Ya‘qūba, a.s., egipatskom vladaru poslije saznanja da mu je uhapsio sina Yūsufa (l. 136a),
- savjeti i upute šejhova (من نصائح المشايخ قدّس اللّه أسرارهم) (l. 136b-137a),
- savjeti mudrog Lukmana sinu (l. 138a),
- savjeti i upute šehja Ešref-oğlua ar-Rūmīja (نصيحت شيخ اشرف اوغلي رومي قدّس سرّه),
- opis i ćudoređe Muhammeda, a.s., (l. 141b-142a),
- predaje o Božijim poslanicima (l. 151a-154a).

16. L. 164a-b

قصيدة في المؤنث السماعي
QAṢĪDA FĪ AL-MU'ANAṮ AS-SAMĀ'Ī

Naslov na početku: هذه القصيدة لابن الحاجب (...) باسماء المؤنّث

Kasida o slovu (ḥarf) t za označavanje ženskog roda. Autor ove kaside je 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr Ibn al-Ḥāğib, Ğamāluddīn, Abū 'Amr (570/1174 - 646/1249).

Kaḥḥāla VI, 209; Jahić VIII, 4895/7.

Početak (l. 164a):

نفسي الفداء لسائل وخان بمسائل فاحت كغص البان
أسماء التأنيث بغير علامة....

Završetak (l. 164b):

ثوب الفناء وكل شئ وفان.تم

17. L. 183b-184b

رسالة أوجه الذكر
RISĀLA AWĞUH AḎ-ḎIKR

Kratka risala o vrstama zikra, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 183b):

أوّله: قال أهل الاشارة الأذكار على سبعة أوجه ذكر باليدين...

Završetak (l. 184b):

آخره: وأنتم تحت الأرض فاذكروني بالمجاهدة أذكركم بالمشاهدة.

Na l. 185-190 hadisi, bilješke i citati iz drugih djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik medžmue bi mogao biti Aḥmad, muftija u Mostaru (l. 43a). Naime, na ovom listu nalazi se jedna fetva koju je on potpisao (كتبه الحقير أحمد المفتي بموستار).

9501. R-2424

Zbirka (مجموع), 2

L. 34; 17,5 x 12 (12,5 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-32a

شرح بدء الأمالي
ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar na kasidu بدء الأمالي. Kasidu je napisao 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad b. Sulaymān al-'Ūšī, Sirāğuddīn, um. 569/1173. god., a ovaj komentar, prema jednim izvorima (*v. Ahlwardt III, 2419; Köprülü III, 703/4; Nametak IV, 2652/3*), 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, Nūruddīn, um. 1014/1606. god., a prema drugima (*v. Ḥ.Ḫ. II, 1350; TÜYATOK 07/IV, 2871*), aš-šayḫ Ḫalīl b. al-'Alā' an-Nağğārī al-Yamanī, um. 632/1234. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1350; Ahlwardt II, 2419; Dobrača II, 1030/6; Köprülü III, 703/4; TÜYATOK 07/IV, 2871; Popara - Fajić VII, 4427/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للمولي القديم الموصوف بأوصاف الكمال الحي المدبر المقدر ذي الجلال والجمال ... وبعد فقد قال القاضي سراج الدّين الاوشي أسعده اللّه بحسن الحال يقول العبد في بدء الأمالي...

Završetak (l. 32a):

آخره: ويومًا نصوب على الظّرف عامله أيضا دعا لي والموصول مع صلته ومتعلقاتها في محلّ الجرّ لأجل اللاّم الجارّة فيه. تمّت تمام.

2. L. 32b-34a

الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة
AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn, umro 600/1203. godine.

Ahlwardt IV, 5752; Brockelman G H, 468 i S I, 849; A. M. II, 106; Kaḥḥāla IX, 63; Lavić X, 5886/3; Dobrača I, 691/15; Fajić V, 3477/1; Kairo 1, 236; Popara XVI, 8889/13.

Početak (l. 32b):

أوّله: هذه رسالة في آداب البحث يحتاج إليها كلّ متعلّم لتكون حافظةً له في البحث عن الضّلال وتسهّل عليه طريق الفهم والتّفهيم وهى إن كانت متداولةً بين المحقّقين...

Završetak ovdje (l. 34a):

تاقص في آخره. آخر الموجود: وتلك الحالة حادثة وهي قائمة بذلك المعتبر فكذا المعتبر محل لها فان قيل لا تسلم لم لا يجوز... فنقول: واذا ثبت ان العلم محدث فنقول كل محدث ممكن وكلّ ممكن فله مؤثر ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je uvakufio al-ḥāǧǧ ʻAbdulqādir-efendī Muẓaffar-zāde za potrebe profesora i učenika Sīm-zāde medrese 1206/1791. godine (bilješka i pečat na l. 1a):

قد وقف هذا الكتاب الحاج عبد القادر أفندي مظفر زاده في مدرسة سيم زاده لمدرّسها والطلبة السّاكنين فيها... سنة ست ومائتين وألف.

9502. R-10354

شرح بدء الأمالي لمجهول
ŠARḤ BADʼ AL-AMĀLĪ LI MAǦHŪL

Fragment komentara kaside بـدءالأمـــــــالي na arapskom jeziku od nepoznatog komentatora. Osnovno djelo napisao ʻAlī b. ʻUṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāǧuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine. Kasida je poznata i pod imenom: القـصـيـدة اللاميّـة في التـوحـيـد (*vidi ovdje br. 9450/1.*)

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ... فإنّهم جوّز رواية اللّه تعالى لاعتقادهم كونه في جهة ومكان وصورة ...**فينسون النّعيم إذا روه فيا خسران أهل الإعتزال** (l. 2b)

Završetak (l. 9b):

آخره: **كرامات الولي بدار الدّنيا لها كون فهم أهل النّوال** ...كرامات الأولياء ثابتة في دار الدّنيا خلافا للمعتزلة حجّتنا في ذلك النّقل والعقل أمّا ....

L. 9; 21 x 15,5 (16 x 12); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9503. R-9773

Zbirka (مجموع), 3

L. 76; 20 x 14,5 (15 x 9,5); 21 redak. *Nasẖ*, sitan, čitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i komentarisani stihovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedine lage prosute.

Povez polukožni, sa preklopom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1a-70

شرح بدء الأمالي لمجهول
ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ LI MAĞHŪL

Komentar poznate kaside *Bad' al-amālī*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Komentar je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: خلقه اوشا ولم يأمر خلقه وقد ذكرنا أنّه خلق الكفر وشاه ولم يأمر به وأمر بالإيمان.. .**وختم واجب أمر بعرف ونهى من منكر في كلّ حال** واعلم أنّ الأمر بالمعروف والنهى عن المنكر لا يسقط في زماننا وذلك فرض واجب (*l. 3b*)

Završetak (l. 69b):

آخره: ويعطي الكتب بعضا نحو يمنى وبعضا نحو ظهير والشّمال واعلم أنّ القراءة الكتب (l.
68b) ومن أنكر الكتاب صار كافرا لأنّه لم يؤمن بهذه الآيات واللّه الموفق للسّداد وإليه المرجع والمآب وهذا ما بلغنا من أستاذنا رئيس أهل السّنّة والجماعة بسمرقند وبخارى... وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين بعدد الخلائق أجمعين الى يوم الدّين أنّه هو البرّ الرّؤوف الرّحيم.

U nastavku je navdeno šest posljednjih stihova ove kaside.

2. L. 70b-71b

حلّ المشكلات بدء الأمالي
ḤALL MUŠKILĀT BAD' AL-AMĀLĪ

Fragment komentara nejasnih mjesta kaside *Bad' al-amālī*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 70a):

أوّله: ونشرع إن شاء اللّه تعالى في حلّ مشكلات القصيدة بسم اللّه الرّحمن الرّحيم قوله بأوصاف الكمال يعني القدرة والعلم والحياة...

Završetak ovdje (l. 71b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهي طينة قديمة عندهم خلق الأشياء من تلك الطّينة وهو كذب وزور عندنا بل...

3. L. 72b-76b

ترجمهء زبور
TARĞAMA-I ZABŪR

Prijevod jednog dijela Zebura sa sirijanskog na arapski jezik. Prevodilac Ibn ʻAbbās ʻAbdullāh al-Qurašī, čija nam je bigrafija nepoznata.

Tüyatok 07/ II, 1162; Fajić XI, 6570/3.

Početak (l. 72b):

أوّله: أنا المطلوب فاطلبني تجدني   فإنْ تطلب سواى لم تجدني.

Završetak ovdje (l.76a-b):

آخره: اللّهمّ إنّك عفوّ كريم رحيم عليم حكيم حليم قديم تحبّ العفو فاعف عنّي برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

Djelo pisano rukom drugog prepisivača.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9504. R-6431

Zbirka (مجموع), 6

L. 86; 23 x 15,5 (20 x 11,5); 21-29 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno i crveno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

1. L. l. 1b-8a

خواص الأسماء الحسنى
ẖAWĀṢṢ AL-ASMĀʼ AL-ḤUSNĀ

Kratko djelo o lijepim Božijim imenima. Na arapskom jeziku napisao aš-šayẖ Abū al-ʻAbbās Aḥmad b. ʻAlī Yūsuf al-Būnī, umro 622/1225. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 726; A. M. I, 90; Flügel III, 99; Kaḥḥala II, 25-26; Köprülü III, 348/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وسلّم قال الشّيخ الامام العالم قدوة العارفين وامام السّالكين أبو العبّاس البوني رضي اللّه عنه إعلم أنّ أسماء اللّه تعالى لها خواص تنفعل المنفعلات بها قال اللّه تعالى **وللّه الأسماء الحسنى فادعوه بها**...

Završetak (l. 8a):

آخره: فإذا أحبّ الذّكر بلطيفه منها تختم بخاتمها وذكرها فإنّها سريعة الإجابة واللّه أعلم تمّت بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه وصلّ على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم

2. L. l. 8a-13b

خواص سورة البقرة
ḪAWĀṢṢ SŪRA AL-BAQARA

Kraće djelo na arapskom jeziku o čarobnim osobenostima drugog kur'anskog poglavlja (*al-Baqara*) kojom se postižu i ostvaruju razne želje i potrebe, kao liječenje bolesti i sl.

Početak (l. 8a):

أوّله: روى عن الامام جعفر الصّادق رضي اللّه عنه أنّه قال من كتب سورة البقرة وعلّقها عليه زالت عنه جميع الأوجاع ...

Završetak (l. 13b):

آخره: وله مربع جليل القدر كثير النّفع ٤ في ٤ يوضع في السّاعة الاولى من الجمعة على طهارة كاملة ومعدة خالية وهذه صورته ...

3. L. l. 14a-33b

اللمعة النورانيّة في الكشوفات الربّانيّة
AL-LUM'A AN-NŪRĀNIYYA FĪ AL-KUŠŪFĀT AR-RABBĀNIYYA

Kratka risala o pogodnim danima i satima za upućivanje dove. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. 'Alī Yūsuf al-Būnī, aš-šayḫ Abū al-'Abbās, umro 622/1225. godine.

Ahlwardt III, 3798; Brockelmann, S I, 910.

Početak (l. 14a):

أوّله: قال الشّيخ الفقيه الامام العلامة أبو العبّاس البوني قدّس اللّه روحه الحمد للّه على حسن توفيقه وأسآله هداية لطريقه ... وبعد إستخرت اللّه تعالى في إجابة دعوة أخ لي صادق سألني عن الإسم الأعظم وكيفيّة الانفعالات به ...

Završetak (l. 33b):

آخره: وكتفضيل نبيّنا العربي على سائر الرّسل وناهيك من فضلها شرفا لون الملأ الأعلى وأهل الفردوس لا ينطقون إلاّ بها

4. L. l. 33b-38a

ألواح الذهب وأسرار الطلب

ALWĀḤ AḎ-ḎAHAB WA ASRĀR AṬ-ṬALAB

Risala o Božijim lijepim imenima. Autor i ove risale je Aḥmad b. ʻAlī Yūsuf al-Būnī, aš-šayḫ Abū al-ʻAbbās, umro 622/1225. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 158; Karatay III, 5414/3.

Početak (l. 33b):

أوّله: ولمّا كانت أسماء اللّه الحسنى في الذّروة العليا من العظمة والكبريا والجلالة ... وسمى هذه الرّسالة ألواح الذّهب وأسرار الطّلب وهو إسم مطابق ...

Završetak (l. 38a):

آخره: وكذلك ينبغي أن تراعي ما ذكرناه من إختيار الوقت والسّاعة لتظفر بمأمولك إن شاء اللّه تعالى تمّت الرّسالة

5. L. l. 41a-50b

معرفة مثلثات البروج ومسدّساتها

MAʻRIFA MUṮALLAṮĀT AL-BURŪĞ WA MUSADDASĀTIHĀ

Naslov prema rukopisu.

Djelo iz astrologije, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Slično poglavlje pronašli smo u Karatayu pod naslovom معرفة الطالع odnosno طالع نامه (*Karatay, 7461*). U djelu ima puno tabela (جدول).

Početak (l. 41a):

أوّله: معرفة مثلّثات ومسدّساتها إعلم أنّ منها ستّ ثمالية وستّة جنوبيّة وستّة مستقيمة الطّلوع

Završetak (l. 50b):

آخره: جدول إختيارات الأيّام والليالي عدد السّاعات ...

6. L. l. 51a-83a

السرّ المكتوم في علم النجوم

AS-SIRR L-MAKTŪM FĪ ‘ILM AN-NUĞŪM

Opširnije djelo iz astrologije, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovakav naslov nismo pronašli u dostupnim izvorima.

Početak (l. 51a):

أوّله: كتاب سرّ المكتوم في علم النّجوم بسم اللّه الرّحمن الحمد للّه **الّذي جعل الشّمس ضياء والقمر نورا وقدره منازل لتعلموا عدد السّنين والحساب** .. وبعد فلمّا كان معرفة علم الأوقات والمنازل والسّاعات من أكدّ الأمور(!) وأهمّها ... فلذلك أنشأت فيها كاللؤلؤ المنظوم وسمّيته السّرّ المكتوم في علم النّجوم

Završetak (l. 83a):

آخره: والخطاب القضاة والفقهاء والشّهود وأرباب الدّين وعمل اللوالب والصيد ... وطلب الحقوق والمحاكمات وقضى الحوائج واللّه تعالى أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا إلى يوم الدّين وللّه الحمد

Na l. 83b-86b bilješke i izvodi iz drugih djela iz oblasti astrologije:

- باب معرفة سبب زيادة النيل في زمن الصيف ...
- باب معرفة طلوع النيل وتوسطه ونقصانه
- باب معرفة علامات كسوف الشمس في سائر السنة
- باب معرفة علامات خسوف القمر في سائر السنة
- باب معرفة ساعات الكسوف والخسوف في الليل والنهار
- فصل في لون القمر وقت الخسوف وعلامته
- فصل في معرفة القوس وظهوره

آخره: وذكرنا مطالعها بالفجر في كلّ وقت دائر وعصر ومدت النجم ثلث عشر سوى الّذي بيننه في شعرى والحمد للّه على ما أنعما وخصّ من افضاله...

Prepisao Ibrahīm b. Salīm b. Muṣṭafā al-Ḥanafī 1039/1630. godine (l. 86b):

تمّ الكتاب بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه على أقلّ عباد اللّه وأحوجهم إلى عفوه إبراهيم بن سليم بن مصطفى الحنفىّ في رابع والعشرين جمادي الاولى سنة تسع وثلثين وألف.

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

9505. R-9298

طوالع الأنوار من مطالع الأنظار
ṬAWĀLI‘ AL-ANWĀR MIN MAṬĀLI‘ AL-ANẒĀR

Djelo iz islamskog vjerovanja (*‘aqā’id*). Na arapskom jeziku napisao ‘Abdullāh b. ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Alī al-Bayḍāwī, aš-Šīrāzī, Naṣruddīn, Abū Sa‘īd, umro 685/1286. godine.

Nepotpun na početku i kraju.

Ahlwardt II, 1772; Brockelmann, GI, 418; Köprülü I, 845; Kıbrıs 393; Ceyhan II, 742.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عليه وعلى آله ما أضاء البدر المنير ضيا ءه وبعد فان أعظم العلوم موضوعا وأقومها أصولا وفروعا وأقواها حجة ودليلا واجلاها محجة وسبيلا ...

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وكلّ ما فيه ذلك كان متحركا بين استدارة لوجوب حصول الاثر عند فصول المؤثر وأيضا لو بقي ...

L. 38; 16 x 11 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Ta‘līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom od 2-39. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9506. R-10259

كتاب ألفاظ الكفر
KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Isto kao br. 9488/3.

L. 23 x 15,5 (15,5 x 7); 15 redaka. *Nasta‘līq*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni. Kustode.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥarram 9. ramazana 1184/17. decembra 1770. godine:

تمّت في سنة أربع وثمانون ومائة وألف في أوّل رمضان المبارك في ليلة التاسع وفي وقت بعد العشاء وكاتب الحروف إبراهيم بن محرم غفر اللّه لهما ولأستاذه ولجميع أقربائه ولجميع المسلمين بحرمة سيّدنا .

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9507. R-9764

شرح عقائد النّسفى للتّفتازانى

ŠARḤ ‘AQA’ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Komentar djelu عـقـائد النّسـفى. Osnovno djelo napisao je ‘Umar b. Muḥammad an-Nasafī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ, umro 537/1142. godine (*Fajić XI, 6706/4*) a ovaj komentar Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftazānī, umro 791/1389. godine.

Ḥ Ḫ II, 114; Dobrača I, 407; Lavić X, 6225/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه المتوحّد بجلال ذاته وكمال صفاته المتقدّس فى نعوت الجبروت... وبعد فإن مبنى علم الشّرائع والأحكام وأساس قواعد عقائد الإسلام هو علم التوحيد...

Završetak (l. 176):

آخره: فالتّرقّى والعلوّ إنّما هو فى أمر التّجرّد وإظهار الآثار القويّة لا فى مطلق الشّرف والكمال فلا دلالة على أفضليّة الملائكة.

L. 176; 17,5 x 13,5 (10,5 x 4,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan sa velikim razmakom između redova. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel i bijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi pisani naknadno, rukom drugog prepisivača. Na prvih 56 lista na marginama ima puno komentara teksta.

Povez kartonski.

Na l. 56 i 122 nečitak pečat ranijeg vlasnika.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

9508. R-8900

كنز الفرائد

KANZ AL-FARĀ’ID (ḤĀŠIYA RAMAḌĀN EFENDĪ)

Glosa na Taftazanijev komentar Nesefijevog djela عقائد النسفي. Napisao Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī, Monllā, umro 979/1571. godine. Djelo je poznato i pod naslovom حاشية رمضان أفندي.

Ḥ. Ḫ. II, 1145; Brockelmann, G I, 428; S I, 760; Karatay a III, 4750; Dobrača I, 651; Fajić XI, 6875/2.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي توحّد بالعظمة والكبرياء وتفرّد بالوحدة والعزّة والبقاء ...وبعد يقول العبد الفقير الّذي هو المحتاج الى ربّه الغنيّ رمضان بن الحنفي ...

Završetak: (l. 153b):

آخره : هو في أمر التجرد واظهار الآثار القوية لا في مطلق الشرف في اللغة المكان المرتفع العالي والكمال ولا دلالة على أفضلية الملائكة.

L. 153; 21 x 13,5 (14,8 x 8); 21 redak. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, u fazi raspadanja. Prva korica otkinuta i zagubljena, preklop otkinut i čuva se u knjizi.

Djelo se završava kolofonom, gdje je navedeno ime autora kao da se radi o autografu, što smatramo malo vjerovatnim s obzirom na papir i druge elemente. Najvjerovatnije primjerak je prepisan iz autografa pa je prepisivač doslovno prepisao i bilješku, što nije rijedak slučaj (l. 153b):

وقد وقع الفراغ من تأليف هذه الرّسالة الشّريفة في وسط شهر رمضان المبارك على يد العبد الضّعيف المذنب الرّاجي الى رحمة ربّه وشفاعة نبيّه رمضان بن محمّد غفر الله له ولوالديه وجميع المسلمين والمسلمات تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Rukopis je bio u vlasništvu mureddisa Muḥammad-efendīje (l. 1a):

مدرّس محمّد أفنديك عنديمز عاريت كتابيدر.

9509. R-10256

كنز الفرائد (حاشية رمضان اقندي)
KANZ AL-FARĀ'ID (ḤĀŠIYA RAMAḌĀN EFENDĪ)

Isto kao br. 9508.

Završetak ovdje (14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولذلك في علم الله تعالى الدّنيا للفناء والآخرة ولا يقال بأنّها مدّحققان في الحال يدلّ على صحّة ما قلنا ما روى عن النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم...

L. 14; 20,5 x 14,5 (16,5 x 7); 26 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani, djelimično oštećeni. Kustode.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9510. R-6738

حواشي لشرح العقائد للتفتازاني
ḤAWĀŠĪ LI ŠARḤ AL-‘AQĀ’ID LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Naslov prema uvodu djela.

Glosa na Taftazanijev komentar djela *’Aqā’id an-Nasafī,* od nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Ovo djelo nismo pronašli u dostupnim katalozima. Djelo je nepotpuno na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ألهمنا حقائق الحكمة ودقائق الكلام ويسّرنا سلوك طريق التحقيق في مقاصد عقائد أهل الإسلام... وبعد فقد سألني بعض إخواني وأجلّة خلاّني أن أجمع لهم حواشي لشرح العقائد الّذي صنّفه الفاضل أكمل المتأخّرين سعد الملّة والدين التفتازاني... **قوله** الحمد للّه المتوحّد بجلال ذاته **أقول** ضمّن هذه الخطبة اصطلاحات الفنّ...

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولو قال المتزلّي عدم الإتصاف لعدم(...) الشّرعي لم يسمع منهم لأنّ أسماء اللّه تعالى ...

L. 21; 17,5 x 10,5 (13 x 7,5); 28 redaka. *Nasta‘līq*, sitan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom.

Povez kartonski.

Na l. 21 nalazi se kraj djela الحاشية المعلّقة على الشرح المقوّل عليه الموسوم بالمطوّل koje je napisao ad-Dawānī.

Vlasnik rukopisa bio je Derviš ‘Umar Qadirī تملكه الفقير عمر القادر (bilješka i namjerno brisani pečat na zaštitnom listu 1a).

Poklon dra Hamdije Ćemerlića.

9511. R-10396

حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي
ḤĀŠIYA QŪL AḤMAD ‘ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ

Superglosa na komentar djela عقائد النسفي. Komentar na ovo djelo napisao je Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftazānī, umro 791/1389. godine pod naslovom شرح عقائد النسفي للتفتازاني. Glosu na ovaj komentar napisao je Aḥmad b. Mūsa al-Ḫayālī, Mawlā, umro 862/1457. godine. Ovu superglosu navedenom djelu napisao je Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫidr, umro 950/1543. godine.

Brockelmann, S I, 759; Ḥ. Ḫ. II, 1146-47; Dobrača I, 640/1; Köprülü III, 208; Fajić XI, 6892/1.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولمّا كان حاصل التحريف على ما وجه المحشى رحمة اللّه هو انّ الدّليل ما يلزم من التصديق به التصديق بشيئ الآخر على الطّريق النّظر الّذي هو ترتيب أمور معلومة التأويل ... **قوله** قصد به التصديق وجه يعلم ذلك القصد

Završetak (l. 38b):

آخره: فكان رواه البيهقي في شعب الايمان من المشكلات وفي الحديث دلالة على تفضيل البشر على الملائكة .

L. 40; 23 x 16,5 (16 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno.

Riječ قوله pisana crvenim mastilom a komentarisani tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1258/1842. godine (l. 38b).

Na kraju se nalaze dva neispisana lista.

9512. R-9367

حاشية السيلكوتي على حاشية الخيالي على شرح العقائد النسفية

ḤĀŠIYA AS-SAYLAKŪTĪ 'ALĀḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA

Superglosa na komentar djela *'Aqā'id an-Nasafī*. Komentar na ovo djelo napisao je Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, umro 791/1389. godine, pod naslovom *Šarḥ 'Aqā'id an-Nasafī li at-Taftāzānī*. Glosu na ovaj komentar napisao je Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, Mawlā, umro 862/1457. godine. Ovu superglosu napisao je 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Saylakūtī, umro 1067/1657. godine.

Fajić XI, 6895; Brockelmann, G I, 427; G II, 417; Dobrača I, 641.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قوله وقد يقال التغاير بأنّه يقال العلم بمعنى المذكور له تعلقات يتعلّق بالعلم ويتعلّق بالمعلوم..

Završetak(l. 67b):

آخره : لا يخفى عليك ان المنع الّذي ذكره متجه على عامة الملائكة بالنسبة الى عامة البشر اعني إتقاء المؤمنين فيتم الدّليل علي عمومه هذا نهاية ما اردت ايراده في هذا الكتاب مستعينا بالملك الوهاب وعليه السّكان في كل باب الحمد للّه على الإتمام والصلوة على سيّدنا خير الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام.

L: 76; 23,5 x 18 (17 x 11); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Riječi قـــوله pisane crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen tankom linijom crne boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, bez kustoda.

Bez poveza.

Prepis završio Aḥmad b. Muḥammad al-Busnawī 27. ša'bana 1224/7. oktobra 1809. godine u medresi al-Maḥallī-zāde (!) Aḥmad Pāšā (l. 76b):

الحمد للّه على الإتمام والصلوة على سيّدنا خير الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام تمّت هذه النّسخة الشّريفة في يد أفقر الطّلبة أحمد بن محمّد غفر اللّه لهما ولوالديهما البوسنوي مولدا سنة أربع وعشرين ومائتين وألف يوم التاسع والعشرين من شهر شعبان المعظّم بمدرسة المحلي (!) زاده أحمد پاشا غفر اللّه له ولوالديه.

9513. R-9145

شرح العقائد النسفيّة لمجهول
ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA LI MAĞŪL

Fragment komentara djela *'Aqā'id an-Nasafī*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao je Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (*v. Dobrača I, 620/1*).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وهي الحاضمة وجسم الفدائي ليس بجميع اجزائه صالحا لأنّ يصير جزء من المفتدي بل يفضل منه في كلّ دفعه ما لا يصلح ان يصير جزء من المفتدي

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله انّما ندرك منه هويّة ردّ بانّ مفهوم الهويّة المطلقة أمر اعتياري فكيف يتعلق بها ...

L. 21; 15,5 x 11 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Riječi قوله pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Uz ovaj rukopis nalazi se jedna laga nekog drugog djela, najvjerovatnije iz filozofije, prepisana rukom istog prepisivača.

9514. R-9735

Zbirka (مجموع), 2

L. 409; 20,5 x 13 (15,3 x 7,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, prva korica zagubljena.

1. L. 1a-298b

شرح عقائد النسفي لمجهول
ŠARḤ ‘AQĀ’ID AN-NASAFĪ LI MAĞHŪL

Komentar djelu *‘Aqā’id an-Nasafī*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao Abū Ḥafṣ ‘Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (*v. Dobrača I, 620/1*).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في حبّ عليّ رضي اللّه عنه فرضوا ما سواه اي سوى عليّ قالوا إنّ اللّه تعالى في صورة الانسان بنفسه وذاته ...

Završetak ovdje (l. 298b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ التوريّة التوريّة من وري الزّند وهو ما يظهر منه من النّور والضياء فسمّى التوريّة...

2. L. 299b-409a

شرح قواعد الإعراب
ŠARḤ QAWĀ‘ID AL-I‘RĀB

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I‘rāb ‘an qawā‘id al-i‘rāb* o pravilima fleksije u arapskom jeziku. Na arapskom jeziku napisao Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyiddīn b. Muṣṭafā al-Qūğawī Šayẖ-zāde, um. 950/1543. godine.

Brockelmann, S II, 18; Ḥ. Ḫ. I, 124; Kaḥḥāla, 12/32; az-Ẓāhiriyya 323; Jahić VI, 3807.

Početak (l. 299b):

أوّله: إعلم أن الشّيخ رحمة اللّه عليه لم يصدر رسالته بالحمد كما فعله غيره إما اكتفاء بالبسملة بناء على أن المراد بالحمد الواقع في الحديث هو الوصف بالجميل على جهة التعظيم والتبجيل لا الحمد له على ما نصّ عليه شارح المسلم و إما هضمًا لنفسه بأن كتابه هذا ليس ككتب السّلف حتى يسلك سننهم ... فقال **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم** الباء متعلقة بمحذوف تقديره بسم اللّه إبتداء وتقديم المعمول للدلالة على الإختصاص ...

Završetak (l. 409a):

آخره: **يسميه** مؤكداً لإفادته تأكيد الإيصال الثّابت والمراد من هذا الكلام تأكيد ودليل لقوله وينبغي أن يجتنب المعرب بقول المتقدمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9515. R-4328

Zbirka (مجموع), 9

L. 243; 17,5 x 11 (15,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Povez kartonski, oštećen.

Ovo je lična bilježnica (*maǧmū'a*), vjerovatno porodice Saliha Hromića iz Stoca iz XIX vijeka. Sadrži obilje građe, uglavnom izvode iz drugih djela, razne bilješke, hadise i izreke iz područja vaza. U zbirci se nalaze sljedeća djela:

1. L. 3b-13a

القصيدة النونية
AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Spjev o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Mawlānā Ḥiḍr-bey b. Ǧalāluddīn, umro 863/1458. god.

Brockelmann, G II, 229; Ḥ. H̱. II, 1348; Köprülü III, 243/6; Dobrača I, 302/3.

Početak (l. 3b):

أوّله : الحمد للّه عالي الوصف والشّان منزّه الحكم عن آثار بطلان
منه الصّلوة على مبدع شرائعه نبيّنا المصطفى من نسل عدنان

Završetak (l. 13a):

آخره : ودام نضرت من بالخير يذكرني   ما أخضر وجه الرّبّي من قطر نسيان

Prepisao Istoličawī, učenik Muḥammad-efendije (Krehića) 1265/1849.godine (l. 12a):

أنا الفقير الحقير پر تقصير استولچوي ... من تلاميذ قرهي محمّد أفندي سنة خمس وستين ومائتين وآلف

2. L. 24a-25b

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Kasida od 35 bejtova spjevana u slavu poslanika Muhammeda a. s. Spjevao na arapskom jeziku Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Naḥwī, Abū al-Faḍl, rođen 433/1041., umro 505/1111. ili 513/1119. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1346; Brockelmann, G I, 268-69 i S I, 473-74; Kaḥḥāla XIII, 334; Köprülü II, 1304/3 i 1627/4; Dobrača II, 899/9; Zürich I, 389.

Početak (l. 24a):

أوّله: اشتدي أزمة تنفــرجي   قد آذن ليلك بالبلـــج
وظلام اللّيل له ســرج   حتّى يغشاه أبو السّـرج

Završetak (l. 25b):

آخره: وأبي حسن في العلم إذا   وافى بسحائبه الخلـــج
يا ربّ بهم وبآبائـــهم   عجّل بانّصر وبالفــرج

Prepisao Ṣālīh b. ʻAbd ḥawāğa Ḥromī-zāde (Hromić) u Stocu 1272/1856. godine (l. 24b):

كتبه الفقير المعترف بالعجز والتقصير صالح بن عبد حواجه حرومي زاده استولچه سنة ١٢٧٢

3. L. 36b-43a

ترجمهء حديث
TARĞAMA-I ḤADĪṮ

Zbirka hadisa koju je na turski jezik u stihu preveo pjesnik Uṣūlī, umro 945/1538-39. godine.

Kut, 11, str. 9; O. M. II, 76; Lavić XIV, 7965/2.

Početak (l. 36b):

أوّله: إنّما الأعمال بالّنيات، هيچ نيت سز جهان ايچره درست اولمز عمل إنّما الأعمال بالنيات بيوردي رسول، خير اولورسه نيتك خيره ايدر اشك صوكي، شرسه خود نيتك شر ايشي حق قلمز قبول.

Završetak (l. 43a):

آخره: دنياك يبعدك عن مولاك جيفهء دنيايه قلمز اعتبار اولور اهل اللّه اولان عالي جناب همتي بالادر اولمز عاشقه دولت دنيا وما فيها حجاب

Prepis iz 1266/1850. godine.

Na l. 50b bilješka o napadu na Stolac vojske koju je predvodio izvjesni Nikola i njenom porazu 30. ramazana 1098/1687. godine i 1106/1695. godine.

4. L. 66b-67b

بيان أللي دورت فرض
BAYĀN ALLĪ DORT FARḌ

U rukopisu naslov crvenim mastilom:

حسن بصري حضرتلرينك ترجمه ايدركي اللّي دورت فرض روايت ايدر.

Jedna od verzija prijevoda na turski jezik 54 farza koji se predajom pripisuju Hasanu al-Basriji.

Početak (l. 66b):

أوّله: خدانك دكرين اتمكدر نماز آبدست غسل أتمك توكّل توبه صبر أتمك هم اولمقدر.

Završetak (l. 67b):

آخره: بريسي منّى ترك اتمك تصدّقده ايدر

5. L. 74b-77a

نصائح ملوك ومواعد أهل سلوك
NAṢĀ'IḤ MULŪK WA MAWĀ'ID AHL SULŪK

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala savjeta vladarima na perzijskom jeziku, koju je napisao Šayẖ Farīduddīn Mas'ūd Učūlī, čija nam je biografija nepoznata.

Lavić XIV, 8260/2.

Početak (l. 74b):

أوّله: رساله‌ء حضرت مخدوم شيخ فريد الدّين مسعود اچولي قدّس اللّه سرّه العزيز در نصائح ملوك ومواعد اهل سلوك بدان اسعدك اللّه في الدّارين كه كلمات حكيمان بكفايت بلغابادر.

Završetak (l. 77a):

آخره: سبب بر توآيد ودوستي كند تمام شد رساله‌ء حضرت شيخ فريد الدّين كنجشك تمّت تمام شد كارم بكام شد

Prepis iz 1267/1851. godine.

6. L. 69b i 78a-80b

الأحاديث الأربعون النّبويّة مع شرحها بالتّركيّة
AL-AḤĀDĪṮ AL-ARBA‘ŪN AN-NABAWIYYA MA‘A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA

Zbirka od četrdeset hadisa sa prijevodom i komentarom na turskom jeziku.

Početak (l. 69b):

أوّله: **طلب العلم فريضة على كلّ مسلم ومسلمة،** مؤمنه فرض اولدر اگله طالب اولمغي

Završetak (l. 80b):

آخره: **ما ندم من استشار ولا خاسر من استخار،** مشوره قلاشلين ايشنده پشمان اولدي استحار ايلين امرنده حسران اولمدي نظم اولدي بو كتابي والسّلام

Prepisao Ibrāhīm b. munla Ṣāliḥ.

7. L. 82b-84a

قصيدة في حسن الخلق بالتركيّة
QAṢĪDA FĪ ḤUSN AL-ḪULUQ BI-AT-TURKIYYA

Naslov u rukopisu: كفته‌ء مولانا عربي

Spjev na turskom jeziku o lijepom ponašanju.

Dobrača II, 899/11.

Početak (l. 82b):

أوّله: هر ايشه قل بسمليله ابتدا ذكرك اولسون دائما حمد وخدا . . .

Završetak (l. 64a):

آخره: ممكن اولدوغنه ايله اجتناب سوز بودر واللّه أعلم بالصواب.

8. L. 115b-118a

نظم رسالة الصلاة لشمس الدين الفنّاري

NAẒM RISĀLA AṢ-ṢALAH LI ŠAMSUDDĪN AL-FANNĀRĪ

Prijevod risale مقدّمة الصلوة o namazu, koja se, između ostalih, pripisuje i Muḥammadu b. Ḥamzi al-Fannārīju. Na turski jezik preveo mawlānā Muṣṭafā Šam'ī Prizreni, umro poslije 1009/1600-1601. godine. Djelo je manjkavo na kraju.

Köprülü II, 3/6, str. 405; Dobrača II, 1555/2; Karatay II, 2947; Lavić XIV, 4259/2.

Početak (l. 115b):

أوّله: حمد ثابتدر سكا شرين پادشاه انس وجان   كم وجود پر توندندر بوكونيله مكان.

Završetak ovdje (l. 118a):

آخره : في بيان سجدات القرآن ...ونجم انشقاق اقرأ درر جمله كه بونلري بويله ديپدر أهل شرع معتبر.

9. L. 210b-211b

حديث الأربعين

ḤADĪṮ AL-ARBA'ĪN

Zbirka hadisa, od nepoznatog sabirača. Nedostaje *hamdela*.

Fajić III, 2156/2; XI, 6793/3; Lavić XIV, 8202/2.

Početak ovdje (l. 210b):

أوّله : من قرأ وحفظ أربعين حديثًا من أمّتي سمّاه اللّه في السّماء وليّا وفي الأرض فقيها ويحشر مع الشّهداء والصالحين الّذين **لا خوف عليهم ولا هم يحزنون** من أحبّ شيئا أكثر ذكره....

Završetak ovdje (211b):

آخره : لا يفلح قوم تملكهم امردة، الوحدة خير من جليس السوء.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9516. R-9633

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 21 x 15 (15,5 x 8); 23 retka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-22b

هديّة المهتدين
HADIYYA AL-MAHDIYYĪN

Risala o islamskom vjerovanju i nekim pitanjima iz područja fikha. Na arapskom jeziku napisao Yūsuf b. Ǧunayd at-Toqatī, poznat kao Aẖī Yūsuf, umro 904/1499. godine. Ovo je rasprava o riječima koje izvode iz vjere (*alfāẓi-kufr*), te o raznim vjerskim propisima koji se odnose na postupak i razne potrebe i pojave u svakidašnjem životu vjernika. Djelo je štampano u Istanbulu 2002. godine.

Dobrača I, 733; II, 1030/7; Ḥ. Ḫ. II, 2043.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل العلوم الشّرعيّة ميراثا للعلماء من الأنبياء والفنون السّمعيّة المصطفويّة جلاء لصدور الأصفياء والأولياء...

Završetak (l. 22b):

آخره: ان النّثر على الأمراء لا يجوز والتقاطه ايضا لا يجوز والنثر في العرس يجوز تمّت الرّسالة المسمّاة بهداية المهدين بحول اللّه الملك المعين من تاليفات مولانا اخي محشي صدر الشّريعة المدرس يؤمئذ ما جرا المدارس الثّمان.

2. L. 23a-28b

كتاب أحكام المرتدين
KITĀB AḤKĀM AL-MURTADĪN

Naslov prema rukopisu: كتاب أحكام المرتدين

Kraća rasprava o riječima i postupcima koji izvode iz vjere, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 23a):

أوّله: كتاب أحكام المرتدين وهو يشتمل على فصول فصل في اجراء كلمة الكفر مع علمه أنّها كلمة الكفر أو من غير علمه...

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وفي اليتيم قيل له من جحد العشر او الخراج أيكفر ام يفسّق

فقال لا يكفر ولا يفسق خصوصا في هذا الزّمان ولو قال ان من كل اكل اليتيم حراما فقد اكل ما
رزقه اللّه تعالى فهو آثم ومن استحل حراما قد علم حرمته...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9517. R-9080

شرح العقائد العضديّة للدّواني
ŠARḤ AL-‘AQĀ’ID AL-‘AḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Komentar djelu العقائد العضديّة iz akaida. Osnovno djelo napisao je ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, ‘Aḍududdīn, umro 756/1355. godine, a ovaj komentar Ǧalāluddīn aṣ-Ṣadīqī Muḥammad b. As‘ad ad-Dawānī, umro 908/1502. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1144; Köprülü II, 1586/1; Dobrača I, 624/3; Fajić XI, 6926.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على الحدوث الذّاتي كما لا يخفى ثمّ نقل الحدوث الذّاتي عنه
مخالف لّما اشتهر من قوله بقدم النّفوس الانسانيّة وقدم البعد المجرّد...

Završetak (l. 50b):

آخره :كما هو مذهبه من أنّ القدرة مع الفعل وهو على ما عرّفه بعض المتأخرين جعل الأسباب
متوافقة للمسبب . اللّهم ثبت قلوبنا على دينك ووفقنا لأعمالك الصّالحة اللّهمّ لا تزغ قلوبنا بعد
اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انّك أنت الوهّاب واغفر لنا وتب علينا إنّك أنت الكريم التوّاب
تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

L. 54; 20 x 14 (14,5 x 6,5); 23 retka. *Nasta‘līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi rasuti, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9518. R-6047

Zbirka (مجموع), 5

L. 126; 24 x 16 (22,5 x 10,5. *Nasta‘līq*, sa primjesama *dīwānī* pisma. Mastilo sivo. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi naknadno popravljani na papiru bijele boje. Tekst pisan u više smjerova.

Povez kožni.

1. L. 1b-6b

الرسالة الحوراء والزوراء

AR-RISĀLA AL-ḤAWRĀ' WA AZ-ZAWRĀ'

Kratka rasprava o nekim akaidskim pitanjima. Na arapskom jeziku napisao aṣ-Ṣadīqī Muḥammad b. As'ad ad-Dawān, umro 908/1502. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 862; A. M. II, 224; Dobrača I, 713/1; Burdur I, 785.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لذاته لوليّه بذاته والصلوة على المرتبة الجامعة بجميع صفاته أمّا بعد فهذة نبذة من الحقائق بل زبدة من الدّقائق...

Završetak (l. 6b):

آخره:... **والق ما في يمينك تلقف ما صنعوا انما صنعوا كيد ساحر**... والسّلام على القديسين خصوصا على سيدنا سيد الكل في الكل وعلى آله وصحبه أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين.

Prepisao Muḥammad Mahdī, 7. džumadel-ahira 1060/6. juna 1650. godine. Ovo je četvrti primjerak u lancu prepisivača ovoga djela (l. 6a):

كتب هذا الأسطر مولّف الرّسالة محمّد بن أسعد الدّواني تملكهما اللّه نواحي الاماني قد نقل من نقل من نقل من خطّ المؤلّف تمّت هذه الرسالة الشريفة في سبعة شهر جمادي الثاني سنة ستيم وألف على يد أقل عباد اللّه محمّد مهدي.

2. L. 7b-14b

أجوبهء أسئله

AĞWABA-I AS'ILA

Naslov prema rukopisu.

Pitanja koja je Mīr-zāde Iskandar iz Tebriza (Iran) postavio i odgovori koje je na perzijskom jeziku napisao 'Alī b. Sayyid Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī Abū Ḥasan, poznat kao as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine.

A. M. I, 728; Kairo p I, 18, str. 6.

Početak (l. 7b):

أوّله: سؤلاتي كه مير زاده إسكندر از سيد المحققين وسيد المدققين مير سيد شريف علامه نموده وأو جواب فرموده...

Završetak (l. 14b):

آخره: چنانكه كويا مرا مي پرانند وكاه فرو آوردي چتانكه كمان بردمي كه من از بالا فرود مي افتم...

3. L. 16b-58b

نگارستان
NIĠĀRISTĀN

Djelo iz historije islama, koje obuhvata događaje do polovine X stoljeća. Djelo je na perzijskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbd al-Ğaffār al-Qazwīnī, al-Ġaffārī, Qāḍī, umro 975/1567. godine.

Pertsch 414; Nametak IV, 3202.

Početak (l. 16b):

أوّله: اي طرازندهٔ بهارستان ويكفارندهٔ نگارستان از كرم تازه كن بهارم را رقم صدقي نگارم را...

Završetak (l. 58b):

آخره: وفي الواقع از نگارستان بعضي دوستال التقاط... بقدر فرصت انتخاب تمّت الكتاب بعون اللّهّ الملك الوهّاب

Djelo je prepisano u mjesecu ševvalu 1088/decembru 1677. godine.

4. L. 59b-81a

حكايات فارسية
ḤIKĀYĀT FĀRISIYYA

Poučne priče na perzijskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 59b):

أوّله: شكر وسپاس وحمد وثناى بيقياس مر حضرت افريد كاريرا كه انقاب قدس وكمالش روي نقصان وزوال نميشود...

Završetak (l. 81a):

آخره: بعرض ميرساند كه زنان در نماز جماعت اقتدا نميرد وعادل ميتواند كو خواه محرام وخاه نا محرم مشد ودر اقتدا ميزنان بعورتي كه عادله (...) خلافست اصح نيست كه زن نيز جايراست الهي تا جهان،

Na l. 82b-84a nalazi se kraća rasprava o šiijskom učenju, na perzijskom jeziku.

Početak (l. 82b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أوصى الإنسان بوالديه... أبرارا لذمته من حقوق عليه بيده الملك ،ه، على كلّ شيئ عليم... وبعد برغواصان بحر...

Završetak (l. 84a):

آخره: واقرار بامامت اوصيای آن سرور وخلافت ائمة اثنا عشر عليه وعليهم صلوات الله الملك الاكبر چهره گشای شاهد وصيت بلين وجه كرديه كه جون... وافتاب فائض الأنوار حياتش برزردي كرائد الى آخره هذا ما اوصى به الجناب...

5. L. 97b-104a

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب
WAṢIYYA AN-NABĪ ʻALAYHI AS-SALĀM LI AMĪR AL-MU'MINĪN ʻALĪ B. ABŪ ṬĀLIB

Oporuka i savjeti vjerovjesnika Muhammeda, a. s., četvrtom halifi ʻAlī b. Abū Ṭālibu, na arapskom jeziku. Postoji više verzija ove oporuke na arapskom i turskom jeziku.

Dobrača I, 578/3, str. 364; Fajić III, 2301/1; Ahlwardt III. 3959; Popara XIII, 7593/3.

Početak ovdje (l. 97b):

أوّله: خمسة تورث الفرج كثرة قراءة قل هو الله أحد قلّة الأكل ومجالسة العلماء وأكل خبازة الغلاّة والصلوة بالليل والناس ينام.

Završetak ovdje (l. 104a):

آخره: ...يا عليّ احفظ وصيّتي هذه كما حفظتها عن جبريل عليه السّلام.

Na l. 105-125 stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, hadisi i citati iz raznih djela.

Veći dio zbirke prepisan jr rukom istog, nepoznatog, prepisivača 1088/1677 godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9519. R-602

الصواعق المحرقة على أهل الرفض والزندقة
AṢ-ṢAWĀʻIQ AL-MUḤARRIQA ʻALĀ AHL AR-RIFAḌ WA AZ-ZINDIQA

Djelo iz islamske apologetike, napisano na arapskom jeziku, u kojem autor, Aḥmad b. Ḥağar al-Hayṯamī aš- Šafiʻī, Šihabuddīn, umro 973/1565. godine, pobija učenje šiijske i rafidijske sekte, u kome autor pobija učenje sekti Šiija i Rafidija.

Ḥ. Ḫ.II, 1083; Ahlwardt II, 2128; Bagdad, Vakufska biblioteka, II, 558.

Početak (l. 1b):

اوله: قال شيخنا الامام ...الحمد للّه الّذي اختص نبيّه محمّدا صلّى اللّه عليه وسلّم باصحاب كالنجوم واوجب على الكافة تعظيمهم ... أمّا بعد فإنّي سئلت قديما تأليف كتاب يبين حقيّة خلافة الصّديق وإمارة ابن الخطّاب...

Završetak (l. 147a):

آخره: ولا ينفع ذا الجد منك الجدّ والصلوة والسّلام الاتمان الاكملان على اشرف خلقك ...والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمد وآله وصحبه وسلم تسليما كثيرا ...

L. 147; 25 x 18 (16 x 10,5); 23 reda. Nasẖ, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mstilom. Neke riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima nalaze se bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst na stranicama obrubljen dvjema tankim crvenim linijama. Kustode. Papir bijel, glat, malo zahvaćen vlagom.

Povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ğibrīl Aminuddīn b. al-ḥāğğ Iskender b. Dawūd b. ʻAlī b. Sulaymān b.Ḥusayn aš-Šāfiʻī al-Ašʻarī al-Qayṣarī al-Kurdī, 4. zul-hidžeta 1575. godine u nekoj zaviji u Halepu.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela i ime autora, te imena ranijih vlasnika: prvo ime brisano, ali se može pročitati da je postao vlasnik 983/1575. godine, dakle, godinu dana nakon prepisa, Ḥusayn b Šarafuddīn al-Ḥusaynī aṯ.-Ṯablāwī al-Qādirī; 1032/1622. godine Šamsuddīn al-Armanāzī, 1035/1625. godine, zatim putem nasljedstva od spomenutog Šamsuddīna Yaḥyā i al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija.

Uvakufio Svrzo Mehmed-ef sin Muhamed-aga 1931. godine.

9520. R-10248

أزهار الروضات في شرح روضات الجنات

AZHĀR AR-RAWḌĀT FĪ ŠARḤ RAWḌĀT AL-ĞANNĀT

Komentar djela روضـات الجنات فـي أصـول الإعـتـقـادات. Osnovno djelo i ovaj komentar, na arapskom jeziku, napisao Ḥasan Kāfī b. Turẖān al-Aqḥiṣārī (iz Prusca u Bosni), umro 1025/1616. godine. Autor je djelo završio krajem ševvala 1015/februara 1607. godine.

Ahlwardt II, 1842; Brockelmann, G II,443.; Ḏayl I, 66, A. M. I, 291; Dobrača I, 724, str.484; Fajić XI, 6941/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه قديم الذّات والصفات عديم المثل والنظير من الممكنات ... وبعد فإن أفقر الخلق إلى الخالق الباري العبد الأحقر كافي الأقحصاري ...

Završetak (l. 74b):

آخره : ثم عن تبييضه وإكماله بعون الله تعالى وافضاله بقلعء آقحصار صينت عن طوارق الاعصر في أواخر شهر شوّال المكرم سنة خمس عشرة وألف والحمد لله رب العالمين .

L. 74; 20,5 x 12,5 (16 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Prepisao Darwīš Muḥammad b. 'Abdurraḥmān, 23 godine poslije autorove smrti, u prvoj dekadi ševvala 1039/1630. godine (l. 74b):

وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة اللطيفة في أوائل شوّال المبارك عن يد (ال)عبد الفقير درويش محمّد بن عبد الرّحمن غفر لهما ولجميع المؤمنين سنة ١٠٣٩

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku nalaze se bilješke na turskom jeziku i sadržaj djela.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9521. R-5823

Zbirka (مجموع), 5

L. 21; 21 x 15 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno u dodiru sa vlagom. Papir svijetlobijel i tamnožut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvi list pocijepan a ostali zahvaćeni vlagom, oštećeni.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

1. L. 1b-11b

مجمع أمور الإيمان
MAĞMA' UMŪR AL-ĪMAN

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī, živio u drugoj polovini 17. vijeka. Autor je djelo završio 1082/1671. godine. U pisanju djela koristio se hadiskim zbirkama Buharije i Muslima.

Šabanović, Književnost ..., str. 210-211.

Početak (l. 1b):

أوّله: ربّ سهّل تمّم بالخير الحمد لله ربّ العالمين.. أمّا بعد فإنّ العبد الفقير إلى الله الغنيّ

حسن بن نصوح الدّمنوي يقول هذه رسالة متعلّقة بأمور الإيمان الّفتها من شروح مسلم والبخاري معتصما بعون الخالق الباري... اعلم أنّ تعداد الشّعب يمكن بطريق سهل ضبطه...

Završetak (l. 11b):

آخره: وذكر بعض الأئمّة بسمرقند وقال إذا لم يكن شافىّ المذهب من المشبّهة جازت الصّلوة خلفه والأحوط أن لا يصلّي خلفه إنتهى اللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

Rukopis je autograf, nastao 1082/1671. godine kako se vidi iz sljedeće bilješke (l. 11b):

وقد فرغ الفقير حسن بن نصوح الدّمنوي مولدا والبوسنوي نسبا من تأليفه وكتابه بيده الفانية في يوم الجمعة بعد الصّلوة شهر شوّال المكرّم سنة إثنين وثمانين وألف من الهجرة الشّريفة...

2. L. 12a-b

رسالة في المسائل المخمسة
RISĀLA FĪ AL-MASĀ'IL AL-MAH̱MASA

Rasprava o pet pravnih pitanja koja se mogu riješiti na pet različitih načina. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī, živio u drugoj polovini 17. vijeka. Risala je nepotpuna na početku.

Dobrača II, 1260/3; Džananović Ibrahim, Osvrt na traktat Hasana Duvnjaka, Anali GHB, knj. XVII-XVIII, str. 83-90.

Početak ovdje (l. 12a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ذلك لأنّه خصم ظاهرا أقام البيّنة يبطل الظّاهر عند أبي حنيفة...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخره: وقال محمّد لا تندفع الخصومة مطلقا أي سواء كان ذو اليد معروفا بالحيلة أو غير معروف بها حتي يذكر الشّهود الغائب ونسبه لأنّ القضاء على الغائب لا يصحّ كما في شرح الوقاية لشيخ زاده نحمد اللّه على التمام ونسأله أن يصلّي على نبيّه محمّد وآله وصحبه الكرام سنه ١٠٩٠

Sudeći po rukopisu i ova risala je, najvjerovatnije, autograf.

Na l. 13b-14a nalaze se bilješke o nekim djelima, na arapskom jeziku.

3. L. 14b-15b

حكاية غريبة في حقّ مذهب أبي حنيفة
ḤIKĀYA ĠARĪBA FĪ ḤAQQ MAḎHAB ABŪ ḤANĪFA

Fragment risale u kojoj autor brani mezheb Abū Ḥanīfe od nekih predaja koje negativno oslikavaju ovu pravnu školu. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī, živio u drugoj polovini 17. stoljeća. Risala je nekompletna u sredini i nepotpuna na kraju.

Početak (l. 14b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم ربّ سهّل وتمّم بالخير الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... أمّا بعد فإنّ العبد الفقير الى ربّه الغنيّ حسن بن نصوح البسنوي يقول إنّي رأيت في فوائد بعض العلماء العظام حكاية غريبة في حق مذهب أبي حنيفة النّعمان...

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله وكبّر بالفارسيّة ثمّ قرأ بها أقول لوشرع من يحسن العربيّة ... وفي الحقائق من قرأ في الصّلوة بالفارسيّة أو افتتح الصّلوة...

Na l. 16b-17b nalaze se izvodi iz nekog djela o namazu i mi‘radžu, te kraći citat o obaveznoj molitvi (ibadetu) iz djela *Miškāt al-anwār.*

4. L. 18a-20a

رسالة في الصلوة
RISĀLA FĪ AṢ-ṢALĀ

Kraća rasprava o islamskom vjerovanju sa posebnim osvrtom na posljedice zanemarivanja obavezne molitve (namaza). Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī, živio u drugoj polovini 17. vijeka. Risala je nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 18a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اتّفق أهل السنّة من المحدّثين والفقهاء والمتكلّمين على أنّ المؤمن الّذي يحكم بأنّه من أهل القبلة لا يخلد في النّار وذلك من اعتقد بقلبه دين الإسلام ونطق مع ذلك بالشّهادة فإنّ اقتصر على أحدهما لم يكن من أهل القبلة أصلاً...

Završetak (l. 20a):

آخره: فإن قيل ما الفرق بين الإيمان والإسلام قلنا أنّ الإسلام والإيمان قد يكون بمعنى واحد كذا قال النّووي واللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب نحمد اللّه على التمام ونستغفره من التقصير والاثام ونسأله أن يصلّي على نبيّه محمّد وآله وصحبه الكرام ويقول لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه يكون الختام.

Risala se završava kolofonom u kojem su navedeni podaci da je autograf, napisana u četvrtak poslije ikindije namaza u drugoj dekadi ramazana 1089/1678. godine (l. 20a):

وقد فرغ الفقير حسن بن نصوح الدّمنوي من تأليف هذه الرّسالة في يوم الخميس قبل عصره في أواسط شهر رمضان المبارك سنة تسع وثمانين وألف من الهجرة الشّريفة على صاحبها أفضل الصّلوة والسّلام وحسبنا اللّه ونعم والوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

5. L. 20b-21b

رسالة في المسئلة المتعلّقة بالثّمانيّة
RISĀLA FĪ AL-MAS'ALA AL-MUTA'ALLIQA BI AṮ-ṮAMANIYYA

Naslov prema rukopisu.

Traktat u kome autor Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī obrađuje osam fikhskih pitanja u vezi sa obavljanjem dobrovoljnog namaza (nafila).

Početak (l. 20a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد فإنّ العبد الفقير الى اللّه الغنيّ حسن بن نصوح الدّمنوي يقول هذه رسالة في المسئلة المتعلّقة بالثّمانيّة ألّفتها معتصما بعون اللّه من الفوائد الأئمّة وهو نعم المولى ونعم الوكيل قال في الجامع الصّغير رجل صلّى أربع ركعات تطوّعا ولم يقرأ فيهنّ شيئا أعاد ركعتين عند أبي حنيفة ومحمّد رحمهما اللّه...

Završetak (l. 21b):

آخره: المسئلة الثّامنة شخص نوى أربع من النّفل ... لإنّه لا يصلّي بعد الظّهر مثلها أربعا ويقرأ في الرّكعتين ولا يقرأ في الرّكعتين فكان هذا أمرا بالقراءة في جميع الرّكعات في صلوة النّفل كما في الجامع الصّغير تمّت المسئلة المتعلّقة بالثّمانيّة معتصما بعون اللّه في السّرّ والعلانيّة سنة ١٠٩٠

I ova risala je autograf, napisana 1090/1679. godine.

9522. R-9201

الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة الإمام أبي حنيفة
AL-ĞAWHARA AL-MUNĪFA FĪ ŠARḤ WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA

Komentar na djelo وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة koje se pripisuje Abū Ḥanīfi, um. 150/767. god. (v. *Dobrača I, 578/3, str. 364 i Ḥ.Ḫ. I, 368*). Ovaj komentar napisao je Ḥusayn b. Iskandar al-Ḥanafī, poznat još i pod nadimcima Munla Ḥusayn i Ibn Iskandar, um. 1084/1673. godine.

Brockelmann, S I, 286; A.M. I, 323; Kaḥḥāla III, 314; Ḏayl I, 286; Köprülü III, 247/2 i 258/2; Popara-Fajić VII, 4239/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه المتوحّد بوجوب الوجود والبقاء، المتفرّد بالقدرة الكاملة والعزّ والكبرياء، ... يقول العبد الفقير ... ملا حسين بن اسكندر الحنفي: وبعد فإنّي استخرت اللّه تعالى في وضع

شرح مختصر على كتاب الوصيّة المنسوب الى الإمام الأعظم أبي حنيفة ... وسمّيته الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة أبي حنيفة ...

Završetak (l. 13a):

آخره: قال: كنت آمر دابّة من دوابّي فتبلعها قالوا: يا ربّ وأين تلك الدّابّة؟ قال: في مرح من مروحي. قالوا: يا ربّ وأين تلك المرح؟ قال: في علم من علومي كذا في قصص الأنبياء صلوات اللّه تعالى وسلامه عليهم أجمعين والحمد للّه على الختام والكمال والتمام والصلوة والسّلام على أفضل الرّسل وخير الأنام رسول اللّه محمّد وآله وصحبه السّادة الكرام

L. 13; 22 x 14,5 (16,5 x 9); 19 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9523. R-2688

Zbirka (مجموع), 9

L. 90; 17 x 12 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst je, kod većine djela, pisan u dva stupca. Kustode.

Povez kožni, lijep, sa preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnute rozete.

1. L. 1b-6b

كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام

KIFĀYA AL-ĠULĀM FĪ ĞUMLA AL-ARKĀN LI AL-ISLĀM

Djelo o osnovnim islamskim dužnostima. Na arapskom jeziku, u stihu, napisao ʻAbdulġanī b. Ismā'īl an-Nāblusī, um. 1143/1731. godine. Djelo je napisano u pet poglavlja.

Brockelmann, S II, 474/35; aẓ-Ẓāhiriyya, FK II, 114; Jahić VIII, 5068/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه على ما وفّقنا ثم الصّلاة والسّلام مطلقًا على النّبي المصطفى ... وبعد فالإسلام لما بيّنا على شهادتين فيما روي ثم على الصّلاة والزّكاة والصوم والحج من الميقات أردت أن أجمع في ذي الخمسة شيئًا ... سميتها **كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام** وأسئل اللّه الكريم المغفرة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

L. 8a - 9b; 19 redaka; tekst 170 x 135. Pismo *Ta'līq*. Naslovi poglavlja pisani u posebnom redu.

2. L. 6b-11a

جوهرة التوحيد
ĞAWHARA AT-TAWḤĪD

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja ('aqā'id). U stihu, na arapskom jeziku napisao aš-šayḫ Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Alī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn, umro 1041/1631. godine.

Ahlwardt II, 2044; Brockelmann G II, 316 i S II, 436; Dobrača I, 730, str. 490 i II, 1327/4; Fajić III, 2302/5; Nametak IV, 2636/3; Şeşen, 445, str. 263; Popara XIII, 7566/5.

Početak (l. 6b):

أوّله: الحمد للّه على صلاتـه ثمّ سلام اللّه مـع صلوتـه
على نبيّ جاء بالتّوحيد وقد خلا الدّين عن التّوحيد

Završetak (l. 11a):

آخره: هذا وأرجو اللّه أن يمنحنا عن السّؤال مطلقًا حجّتنا
ثمّ الصّلوة والسّلام الدّائم على النّبيّ دأبه المراحم
محمّد وصحبه وعترته وتابعي لنهجه من أمّته.
تمّت بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه

3. L. 11b-18a

بغية الباحث عن جمل الموارث
BUĠYA AL-BĀḤIṮ 'AN ĞUMAL AL-MAWĀRIṮ

Kraća risala iz nasljednog prava, na arapskom jeziku, koju je napisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥusayn ar-Raḥbī, Abū 'Abdullāh, umro 579/1183. godine. Djelo je poznato i pod naslovom *al-Farā'ḍ ar-raḥbiyya.*

Ahlwardt IV, 4691; Ḥ Ḫ II, 1246; Kaḥḥala XI, 47; Lavić X, 6183/1.

Početak (l. 11a):

أوّله: أوّل ما تستفتح المقالا بذكر حمد ربّنا تعالى

Završetak (l. 18a):

آخره: محمّد خير الأنام العاقب وآله الغرِّ ذوى المناقب
وصحبه الأفاضلِ الأخيارِ السّادة الأماجد الأبْرارَ.

4. L. 18b-24a

التحفة الوردية
AT-TUḤFA AL-WARDIYYA

Djelo, u stihu, iz sintakse arapskog jezika koje se sastoji od sto pedest stihova. Na arapskom jeziku napisao ʻUmar b. Muẓaffar b. ʻUmar b. Muḥammad b. Abī al-Fawārisī al-Maʻarrī Ibn al-Wardī, umro 749/1348. godine.

Ḥ. Ḥ. I, 376; Ahlwardt VI, 6704; A.M. I, 789-90; az-Ẓāhiriyya 565; Köprülü I, 1413/3; Jahić VI, 3819/2.

Početak (l. 18a):

أوّله: قال الفقير عمر بن الوردي لله شكراً (شكري) أبداً وحمدي

Završetak (l. 24a):

آخره: ووزن فاعل وفعّال فَعيلْ يعني عن الياء ثمّ نظمي وكمّل
الحمد لله ربّ العالمين آمين ومنه الاعانة والاجابة ومنه التوفيق

5. L. 93b-100b

الكواكب الدرّيّة في مدح خير البريّة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARRIYYA

Spjev u formi kaside spjevan u slavu poslanika Muhammeda. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Saʻīd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ʻAbdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine. Djelo je poznatije pod naslovom *Qaṣīda al-burda.*

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ḥ. Ḥ. II, 1331; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2, str. 268; Nametak IV, 2635-42; Zürich I, 390-93; Trako-Gazić, 9-21; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1; Popara IX, 5751/4.

Ovdje se nalazi i uvodni dio autora gdje se govori kako je, nakon što je spjevao ovu kasidu, u snu vidio da ga je poslanik Muhammed, a.s. ogrnuo svojim ogrtačen po čemu je kasida i dobila naziv قصيدة البردة

Početak uvoda (l. 24b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم حجّة الأدب لسان العرب... شرف الدّين أبو عبد اللّه محمّد بن سعيد البوصيري رحمة اللّه عليه: كان سبب انشائي هذه القصيدة المباركة أنّي قد أصابني خلط مازج أبطل نصفي... فذكرت أن أنشئ قصيدة في مدح النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وأستشفع بها إلى اللّه عزّ وجلّ...

Početak (l. 25b):

أوّله: أمن تذكر جيران بذي سلم   مزجت دمعًا جرى من مقلة بدم
أم هبّت الرّيح من تلقاء كاظمة   وأومض البرق في الظّلماء من إضم

Završetak (l. 31a):

آخره: والآل والصّحب ثمّ التّابعين فهم   أهل الصّفى والوفا والحكم والكرم

6. L. 31b-35b

المقدمة الجزرية في التجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Kasida o pravilnom učenju Kur'ana (tağwīd). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1899; Brockelmann G II, 202 i S II, 275; Köprülü II, 3/1; Kıbrıs 18; Kaḥḥāla XI, 291-92; Dobrača I, 113/1 i II, 1798/2; Jahić VIII, 4816/2; Fajić XI, 6524/4.

Početak (l. 31b):

أوّله: يَقُولُ رَجِي عَفْوَ رَبٍّ سَامِعِ   مُحَمَّدُ بْنُ الْجَزَرِيّ الشّافِعِيّ
الحَمْدُ لِلَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ   عَلَى نَبِيِّهِ وَمُصْطَفَاهُ

Završetak (l. 35b):

آخره: وَقَدْ تُقْضَى نَظْمِي الْمُقَدِّمَة   مِنِّي لِقَارِئَ الْقُرْآنِ تَقْدِمُهُ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَهَا خِتَام   ثُمَّ الصَّلَوةُ بَعْدَ السَّلاَم
على النّبيّ وآله وصحبه   والتابعين وجميع حزبه

7. L. 36a-42b

المقدّمة الآجرّوميّة
AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno početnicima. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī al-Fāsī, Ibn

Āğurrūm, rođen u Fesu u Maroku 672/1273., umro, u Fesu 723/1323. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Brockelmann, G II, 237 i S II, 332; Flügel I, 174; Köprülü III, 99/11; Kaḥḥāla XI, 215; Jahić VI, 3769-3772/2 i VIII, 4797/5; Popara XVI, 8888.

Početak (l. 36a):

أوّله: **الكلام** هو اللّفظ المركّب المفيد بالوضع **وأقسامه** ثلاثة: إسم وفعل وحرف...

Završetak (l. 43a):

آخره: باب مخفوضات الأسماء المخفوضات ثلاثة ... والّذي يقدّر بمن نحو ثوب خزّ وباب ساج وخاتم حديد

8. L. 43b-53b

رسالة في التجويد لمجهول

RISĀLA FĪ AT-TAĞWĪD LI MAĞHŪL

Kraće djelo iz tedžvida, na arapskom jeziku. U dostupnim izvorima nismo pronašli ovo djelo.

Početak (l. 43b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين إعلم أرشدك اللّه بهدايته بحرمة من بلغ رسالته ان السّاكنة وهي ان ومن وعن وما اشبه ذلك يعني النّون المجزومة

Završetak (l. 53b):

أخره: وأمّا مدّ التعظيم فهو في اللّه واله والهكم فهذا مخير مده وقصره فاصله طبيعي لكن مدّ تعظيما لاسم اللّه تعالى وأمّا كلمة ضالين يلقب بمد الحجز لانّه يحجز ما بين السّاكنين وأصله لازم مثقل وقس على ذلك فأفهم ايّها الطّالب أرشدك اللّه تعالى تمّت بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه

9. L. 54a-90b

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

Djelo u kojemu je na izuzetno sistematičan način obrađena gramatika arapskog jezika. Na arapskom jeziku, u stihu napisao Muḥammad b. ʻAbdulāh Ibn Mālik, Ğamāluddīn, Abū ʻAbdulāh, umro 672/1274. godine. S obzirom na to da je napisana u hiljadu stihova, više je poznata kao *Alfiyya Ibn Mālik* (ألفية ابن مالك) od svog izvornog naziva al-*Ḫulāṣa al-alfiyya.*

Ḥ. Ḫ. I, 151; Ahlwardt VI, 6633; Brockelmann, G I, 298 i S I, 522; Jahić VI, 3752; az-Ẓāhiriyya 179.

Početak (l.54b):

أوّله: قال محمد هو ابن مالك أحمد ربي الله خير مالك
مصلياً على الرّسول المصطفى وآله المستكملين الشّرفا ...

Završetak (l. 90b):

آخره: وآله الغُرِّ الكرامِ البررَهْ وصحبه المنتخبينَ الخَيرهْ
وهو آخرها والله أعلم بما كان وبما هو كابن في علم

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm (l. 90b):

وتّمت الالفيّة المباركة على يد أفقر العباد واحوجهم إلى رحمة الملك الجوّاد مصطفى بن إبراهيم غفر الله له ولوالديه

9524. R-10218

الجواهر الكلاميّة

AL-ĞAWĀHIR AL-KAMĀLIYYA

Kraće djelo iz islamskog vjerovanja. Na arapskom jeziku napisao aš-šayḫ Ṭāhir b. Ṣāliḥ al-Ğazā'irī, rođen 1264/1848. godine. Djelo je nepotpuno na kraju. Namjerno iskinuto petnaestak listova.

Ḏayl I, 379; A. M. I, 432; Fajić XI, 6952.

Početak (l. 2a):

أوّله: الحمد لله وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم وبعد فهذه رسالة مشتملة على المسائل المهمّة في علم الكلام

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المبحث السّادس في الايمان بالقضاء والقدر (l. 13b)... فإذا صرف إرادته إلى الخير ظهر ذلك الخير الّذي أراده وأثيب عليه لظهوره على يده وتعلّق إرادته الجزئيّة به.

L. 15; 19 x 11,5 (16 x 9); 21 redak. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, sa širokim linijama, novijeg datuma.

Povez kartonski.

Prepisao Demić Muhamed, učenik IV razreda (bilješka grafitnom olovkom na l. 1a).

9525. R-7219

Zbirka (مجموع), 6

L. 35; 17 x 10 (11,5 x 8); 12 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Papir srednje debljine, glat, bez vodenog znaka. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-15a

حاشية على شرح المواقف في علم الكلام
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AL-MAWĀQIF FĪ ʻILM AL-KALĀM

Glosa na komentar djela المواقف في علم الكلام na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, ʻAḍuddīn, Qāḍī, umro 756/1355. godine (*Dobrača I, 675*).

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: وخصّه اللّه تعالى بالملكات الملكيّة والصفّات الرّضيّة القدسيّة بعد أن أسئله من اصلاب الأئمّة الاطهار ... بقوله علم يقتدر معه على اثبات العقائد الدّينيّة على الغير بايراد الحجج ورفع الشّبه وذكر الشّارح قدس اللّه سرّه فيه ابحاثا الأوّل أنّ المراد بالعلم معناه الأعمّ أو التصديق ...

Završetak (l. 15a):

آخره: والفرق بينهما فان القدرة اخص وجودا من التهيؤ الايريان من لم يمارس صناعة متهيّئ بها لكنّه ليس قادرا على الأفعال الّتي تلك الصّناعة مبدلها فانّ الأميّ يهيّؤ الكتاب لكنّه ليس قادرا عليها تمّت الرّسالة بعون اللّه الملك الوهّاب.

Prepisao nepoznati prepisivač 24. zul-hidždžeta 1299/5. novembra 1992. godine.

2. L. 15b-23b

رسالة في تحقيق الكلّيات
RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-KULLIYYĀT

Kraća risala iz filozofije o univerzalijama (općim pojmovima), na arapskom jeziku. Prema našem primjerku autor ove risale je Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, umro 791/1389. godine (u naslovu i na kraju risale se sugerira da je on autor). Izvori (*Ahlwardt IV, 5134; Fajić V, 3350/3*) ovu risalu pripisuju as-Sayyidu aš-Šarīfu al-Ğurğānīju, umro 816/1413. godine.

Ahlwardt IV, 5134; Fajić V, 3350/3.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد للّه تعالى (...) دقايق حقائق المشكلات ومعيّن حقائق دقائق الكليات... فهذه رسالة في تحقيق معاني الكليات على قواعد القوم مع لطائف شريف...

Završetak (l. 23b):

آخره: وفقنا اللّه وايّاك لدرك الحق وثبّت أقدامنا على مقامات الصّدق وإنه على كلّ شيئ قدير وبالاجابة جدير تمّت الرّسالة المنسوبة الى العلامة التفتازاني.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. zul-hidždžeta 1299/6. novembra 1882. godine.

3. L. 24b-28b

الدرّ المنظّم في الإسم الأعظم
AD-DURR AL-MUNAẒẒAM FĪ SI-ISM AL-A'ẒAM

Kraća rasprava o Božijim lijepim imenima (أسما الحسنى). Na arapskom jeziku napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ğalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfi'ī, Abū al-Faḍl, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 734; Ahlwardt II, 2241; Köprülü II, 343/5.

Početak (l. 24b):

أوّله: قال شيخنا زاد اللّه من النّعم ببركة اسمه العظيم الأعظم الحمد للّه الّذي له الأسماء الحسنى والصفات العليا... فقد سئلت عن الاسم الأعظم وما ورد فيه ...

Završetak (l. 28b):

آخره: عن ابن عبّاس أنّه قال الم اسم من أسماء اللّه الأعظم وأخرجا من طريق عن بن أبي طلحة عن بن عبّاس قال الم قسم أقسمه اللّه وهو من أسمائه تعالى

Prepisao nepoznati prepisivač 26. zul-hidždžeta 1299/7. novembra 1882. godine.

4. L. 29b-31b

الرسالة الحرفية
AR-RISĀLA AL-ḤARFIYYA

Gramatička rasprava o sintaksičkim odnosima među riječima u rečenici. Na arapskom jeziku napisao 'Alī b. Sayyid Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī Abū Ḥasan, poznat kao as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine.

Brockelmann, G II, 216 i S II, 306; TÜYATOK III/07, 2265; Köprülü I, 1610/42; Dobrača II, 1316/14; Jahić XII, 7314/11.

Početak (l. 29b):

أوّله: إعلم أن نسبة البصيرة إلى مدركاتها كنسبة البصر إلى المحسوسات وأنت إذا نظرت في المرآت وشاهدت صورة فيها فلك هناك حالتان...

Završetak (l. 31b):

آخره: ذكر زيد وإيراد الضّمير الدآل على إرادة ارتباطه الّذي يستحيل وجوده مع الإيقاع تمّت الرّسالة الحرفيّة ...

Prepisao nepoznati prepisivač 26. zul-hidždžeta 1299/7. novembra 1882. godine.

5. L. 32b-33b

الرسالة الغائية
AR-RISĀLA AL-ĠĀ'IYYA

Filozofska rasprava na arapskom jeziku. Napisao as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, 740/1339-816/1413. godine. U nekim rukopisima ova se rasprava navodi pod različitim naslovima رسالة الغاية والغرض (*Risāla al-ġāya wa al-ġarḍ*) ili رسالة في تحقيق الأفعال (*Risāla fī taḥqīq al-af'āl*), ali se svaki puta spominje as-Sayyid aš-Šarīf kao njen autor. Drugi dostupni izvor ne spominju ovu raspravu.

Ḥ. Ḫ. I, 10; Dobrača I, 659/11; Fajić V, 3457/2; Jahić XII, 7314/9.

Početak (l. 32b):

أوّله: إذا ترتب على فعل أثر فذلك الأثر من حيث أنه نتيجة لذلك الفعل وثمرته يسمى فائدة له ومن حيث أنه على طرف الفعل ونهايته يسمى غايته له...

Završetak (l. 33b):

...على مقتضى قولهم كلموا النّاس على قدر عقولهم.

6. L. 34a-35a

الرسالة الشريفة في آداب البحث
AR-RISĀLA AŠ-ŠARĪFA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Kratka risala iz disputacije. Na arapskom jeziku napisao as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413. godine.

Köprülü III, 705/37; Fajić V, 3518/1.

Početak (l. 34a):

أوّله: هذه فائدة في علم النّظر مرادة لا يشذ عنها من المناظرات شيئ الجزئيّة الخارجيّة...

Završetak (l. 35a):

آخره: فليس للمسائل المطاوحة في طلب توضيحها من العلل والمعرف تمّت الرّسالة بعون اللّه وتوفيقه.

Prepisao nepoznati prepisivač 26. zul-hidždžeta 1299/7. novembra 1882. godine.

9526. R-9765

شرح كتاب في العقائد
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-‘AQĀ’ID

Veći fragment komentara djela iz islamskog vjerovanja (*‘aqā’id*), na arapskom jeziku, od, nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقد بيّنا أنّه ليس يعرض ولا يوصف بالمائيّة وهي الحقيقة النّوعيّة... **ليس كمثله شيئ** (l. 2a)

- فصل صانع العالم أوجده باختياره الى آخره (l. 19b)
- فصل إرسال الرّسل (l. 33a)
- فصل كرامة الأولياء الى آخره كرامات الأولياء جائزة عند أهل السّنّة (l. 47a)
- فصل الإستطاعة الى آخره (l. 48a-b)
- فصل في خلق الأفعال (l. 50a)
- فصل تكليف ما لا يطاق (l. 75a)
- فصل الحرام رزق الى آخره (l. 66b)
- فصل الايمان باللّه تعالى الى آخره (l. 67a)

Završetak ovdje (l. 67b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله فصل الايمان باللّه تعالى الى آخره اتّفق الأمّه على أنّ الايمان باللّه تعالى واجب (l. 67a) وإذا عرفت هذا فينبغي لك أن تعلم أنّ معنى قول...

L. 67; 18 x 13,5 (12,5 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo sivo, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode. Na početku nedostaje 28 lista.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Rukopis je prepisan prije 1073/1662. godine kada ga je uvakufio aš-šayẖ Aḥmad Čauš-zade (Čaušević), pečat na l. 17a).

9527. R-9418

شرح عمدة العقائد للنسفي
ŠARḤ ‘UMDA AL-‘AQĀ’ID AN-NASAFĪ

Komentar djelu عمدة العقائد. Osnovno djelo napisao je ‘Abdullah b. Aḥmad Ḥāfiẓuddin an-Nasafī, umro 710/1310. godine (*v. Dobrača I, 114/6*). Ovaj komentar, na arapskom jeziku, napisao je Ḫalīl b. ‘Alī b. ‘Abdullah al-Buḫārī, al-Ḥanafī.

Ḥ. Ḥ. II, 1169.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي دلّ على وجوده حدوث الممكنات وشهد بوحدانيّة شهود ما في الأرض والسّموات ... وبعد فهذه أوراق رقمتها للنّيل والوصول إلى كشف دقائق عمدة الأصول... م قال أهل الحقّ حقائق الأشياء ثابتة ح الحق في اللّغة الثّابت.

Završetak (l. 58b):

آخره: وعليّ رضي اللّه عنهم ستّ سنين فتمّ ثلثون بخلافة هؤلاء الأربعة ويدلّ أيضاً أن لا خلافة بعدهم وانّ من بعدهم ملوك وأمراء لا خلفاء تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه. المتوحّد

L. 58; 18,5 x 14 (13,5 x 9,5); 21 redak. *Nasta‘līq*, sitniji. Mastilo sivo, postojano na dodir sa vlagom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenom znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, bez kustoda.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9528. R-10355

علامات يوم القيامة
‘ALĀMĀT YAWM AL-QIYĀMA

Djelo o predznacima Sudnjeg dana i dešavanjima na Sudnjem danu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U djelu su zastupljene razne predaje i hikaje koje se dovode u vezu sa za hadisima Božijeg Poslanika, a. s.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وبه نستعين روى الصحابة رضي اللّه عنهم أجمعين عن النّبي صلّى اللّه عليه وسلّم قال في آخر خطبته قريب إلى وفاته ... **واخشوا يوما لا يجزي والد عن ولده ولا مولود هو جاز عن والده شيئا إن وعد اللّه حق فلا تغرنكم الحياة الدّنيا ولا يغرنكم باللّه الغرور** ...

Završetak (l. 19b):

آخره: قال مديدك أنا اشهد أن لا إله إلاّ اللّه وأشهد أنّ محمّداً رسول اللّه فاسلم الاعرابيّ وأسلم ذلك اليوم ثلثة وستّون قبيلة وهذا ما انتهى الينا من حديث الاعرابيّ بالتمام والكمال بعون اللّه.

L. 20; 20,5 x 15 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9529. R-5843

Zbirka (مجموع),3

L. 52; 20 x 14,5 (13 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari teksta. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Bez poveza.

1. L. 1b-16a

أسئلة وأجوبة
AS'ILA WA AĞWIBA

Naslov prema rukopisu.

Pitanja i odgovori iz oblasti islamskog vjerovanja. Na arapskom jeziku odgovore napisao Sayyīd Muḥammad Abū al-'Izz al-'Ağamī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: سئل العالم العلامة الخير البحر الفهامة شيخ مشائخنا سيّدي أحمد العجمي رحمه اللّه تعالى هل العقل أفضل أم العلم أبسطو الجواب ولكم الثّواب فأجاب الحمد للّه الّذي أحاط بكلّ شيئ علما.. وبعد فقد اختلف العلماء رضي اللّه عنهم في التفضيل بين العقل والعلم...

Završetak (l. 16a):

آخره: فإنّه ربّما يفضى إلى خطر عظيم وعذاب أليم أعاذنا اللّه من ذلك آمين ولم أر من تعرّض لكون قدمه الشّريف كان في نعل أو لا واللّه أعلم قال وكتبه الفقير أحمد العجمي عفى عنه وتغمّده برحمته واسكنه فسيح جنّته بمنّه وكرمه آمين وصلّى اللّه على أفضل المخلوقين وإمام المرسلين سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم آمين.

2. L. 17b-26b

جواب سيدي محمّد العجمي
ĞAWĀB SAYYIDĪ MUḤAMMAD AL-ʻAĞAMĪ

Odgovori koje je na postavljena pitanja iz historije stvaranja čovjeka dao Sayyīd Muḥammad Abū al-ʻIzz al-ʻAğamī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 17b):

أوّله: هذا جواب سؤال سئل فيه شيخنا ... سيّدي محمّد أبو العزّ العجمي... فأجاب به بقوله عن ابن عمر رضي اللّه عنهما قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم خلق اللّه الخلق فاختار الخلق بني آدم...

Završetak (l. 26b):

آخره: وفي شرح منظومة ابن العماد واختلف العلماء هل اهيطوا جملة واحدة... وذلك بعد ان تاب اللّه عليه كرامة له وورا ذلك اقوال كثيرة واللّه سبحانه وتعالى اعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب.

3. L. 28b-52a

تحقيق آمال الراجين في أنّ والدي المصطفى صعلم من الناجين
TAḤQĪQ ĀMĀL AR-RĀĞĪN FĪ ANNA WALIDAY AL-MUṢṬAFĀ MIN AN-NĀĞĪN

Rasprava i iznošenje dokaza po kojima će roditelji Muhammeda, a.s., biti spašeni na Sudnjem danu. Na arapskom jeziku napisao aš-šayẖ ʻAlī b. al-Ğazzār, Nūruddīn, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 28b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم من نسل أقوام ماجدين بدليل قوله عزّ وجلّ من قائل وتقلبك في السّاجدين... أمّا بعد فهذه أوراق لطيفة وكلمات ظريفة أيّدعها الكفر وحجاة.

Završetak (l. 52a):

آخره: وأن يجمعنا على سيّدنا ونبيّنا محمّد صلّ اللّه عليه وسلّم في الدّارين إنّه تعالى ولي ذلك والقادر عليه آمين. سبحان ربّك ربّ العزّة والعظمة والكبرياء عمّا يصفون وعمّا يشركون **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.**

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9530. R-9572

شرح كتاب في العقائد لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-‘AQĀ’ID LI MAĠHŪL

Fragment komentara nekog djela iz akaida, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقال الضّحاك يرفع اللّه الّذين آمنوا منكم قد تمّ الكلام فيه ... **وقوله** ابن عبّاس رضي اللّه عنهما للعلماء درجات...

Završetak (l. 6b):

آخره: يا أخي إن كنت عالما فاجعل أفعالك وأقوالك موافقا لكتاب اللّه ...فهو يعلم أمور الآخرة...

L. 6; 19,5 x 15,5 (14,5 x 7); 23 retka. *Ta‘līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Riječi قوله pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel.

Turski

9531. R-6708

فرائد الفوائد في بيان العقائد
FARĀ’ID AL-FAWĀ’ID FĪ BAYĀN AL-‘AQĀ’ID

Naslov prema rukopisu (l. 1b):فرائد الفوائد في بيان العقائد

Opširno djelo iz akaida, na turskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Muḥammad Amīn Istanbūlī, Qāḍī-zāde, umro 988/1580. godine.

A. M. I, 148; Ḏayl II, 183; Kairo t, 24.

Početak (l. 1b):

أوّله: جميع محامد بي عد وثناى لا بعد وشكر بي حساب وبي حد اوالخلاّق متعال...أمّا بعد بو عبد فقير استانبولى المولد أحمد بن محمّد أمين حشرهما اللّه تعالى يوم التناد مع الامتين ديركه عقائد أهل سنّت وجماعتده ضرورات دينيّه... فرائد الفوائد في بيان العقائد تسميه ايلدم

Završetak (str. 319b):

آخره: بزي مستريح ايلدك حق تعالى سندن راضي اولسون ديرلر اللّهمّ إنّا نعوذ بك من شرور أنفسنا وسيّآت أعمالنا... برحمتك يا أرحم الرّاحمين وصلّ وسلّم وبارك على سيّدنا وشفيعنا رسولك وحبيبك محمّد وعلى سائر النّبيين والمرسلين وعلى آل كلّ وصحبهم آجمعين والحمد للّه ربّ العالمين آمين.

L. 160; 19 x 14 (14,5 x 10); 19 redaka. *Nash*, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Komentarisani ajeti nadvučeni crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom i crvotočinom, paginirani po stranicama.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da ga je prepisao Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan-aǧā u Zenici u mahali Kočeva u petak 15. redžepa 1261/20. juna 1845. godine (str. 320a):

جفّ عن تسويده القلم وكفّ عن تحريره الرّقم في شهر رجب المرجّب في يوم الخمس والعشرة في يوم الجمعة وقت الضّحى في قصبهء ايزنيچه بمحلّهء قوچيوه في السّنّة الآتية من الهجرة النّبوّة إحدى وستّين ومائتين ألف على يد (ال)عبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة ربّ الغفور محمّد بن أمين بن حسن آغا عفى اللّه عنه.

9532. R-4477

Zbirka (مجموع), 2

L. 60; 20,3 x 14 (14,8 x 7,5); 17 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Mnoge riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-54b

بهجة العارفين وروضة السالكين

BAHĞA AL-ʻĀRIFĪN WA RAWḌA AS-SĀLIKĪN

Naslov djela na l. 1a ispisan crvenim krupnim slovima:

هذا كتاب بهجة العارفين وروضة السّالكين :

Djelo iz akaida koje je na turskom jeziku napisao šayẖ Ḫalīl b. Sulaymān, umro 1009/1601. godine. U djelu autor spominje tešku situaciju u Osmanskoj carevini krajem 16. stoljeća gdje spominje Beograd i Kanjižu (l. 3a).

Manisa Il Halk kutuphanesi, 45 Ak Ze 1398 (yazmalar.gov.tr).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الأحد القديم السّلام الصّمد القدير العلاّم... أمّا بعد چون زراي صاحب راي حاقاني امارت دوام دولت سلطاني... ولايت روم ايلنده مفتي عصر ومشكل كشاي دهر اولان افقر العباد المنّان شيخ خليل اوغلي سليمان داعيلرنه.. اولدغي كون ميسّر اولدغده اتمام بهجة العارفين وروضة السّالكين دينلدي تام (l. 5b).

Završetak (l. 54b):

آخره: ويصاد ما يؤكل لحمه وما لا يؤكل واتى يبنن جانلولرك وينمينلرك صيد اولنملري جائزدر يعني احد جانبينه احتصاص يوقدر تأمّل اولنه.

2. L. 55b-58a

نصائح مقرّب حضرت باري شيخ الاسلام حواجه عبد اللّه الانصاري

NAṢĀ'IḤ MUQARRAB ḤAḌRAT BĀRĪ ŠAYẖ AL-ISLĀM ḤAWĀĞA 'ABDULLAH AL-ANṢĀRĪ

Naslov na početku djela pisan krupnim slovima crvene boje.

Upute i savjeti koje je, na perzijskom jeziku napisao 'Abdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū 'Ismā'īl, umro 481/1088. godine. Inače, ovaj autor ima obimno djelo na istu temu, u stihu. Ovo su vjerovatno izvodi ili sažetak ovoga djela. (*Popara XIII, 7777*).

Početak (l. 55b):

أوّله: در رعايت ولها كوش وعذر بيوش وعيب مردم يوش

Zaršetak (l. 58a):

آخره: كاشكي عبد اللّه ازهتي خود خاك شدّي تابكلّي دستش از دفتر وجود پاك شدي.

Na l. 58b izvod iz djela مفتاح الجنان. Naslov تسبيح شب عرفه, također, na perzijskom jeziku.

List 59 prazan a na l. 60 bilješke i dove na arapskom i perzijskom jeziku.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

9533. R-9150

رسالهء رومي أفندي

RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ

Traktat iz akaida, na turskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Muḥammad Rūmī Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī, umro 1041/1631. godine.

Fajić III, 2379/2; O. M. I, 26; Wiesbaden XIII3, 6; Lavić X, 5949/1; XIV, 7941/8.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : ليوحّدون ديله سي تفسير اتمسلردور يعني جنّي انس ...صفات ثبوتيّه شول صفتلردر كم اونلر تگري تعالى تك ذاتشريفنده ثابتلردر...

Završetak (l. 22b):

آخره: واندن صكره ربّي لا تذرن فرداً وأنت خير الوارثين. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 22; 16,5 x 11 (12 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9534. R-4471

تحفهء إسماعليّة
TUḤFA-I ISMĀ‘ĪLIYYA

Djelo iz akaida sa naglašenom sufijskom intonacijom, na turskom jeziku. Napisao Ismā‘īl Ḥaqqī al-Bursawī, umro 1137/1725. godine. a štampano je u Istanbulu 1292/1875. godine. Djelo je završeno 1132/1720. godine.

Islam Ansiklopedisi tom 23, str. 105; Mısır Milli Kütüphanesi Türkce Yazmalari: Mecāmī Türki Talat 148 (www. yazmalar.gov.tr).

Početak (str. 1):

أوّله: أوّلا نعمت بارى منّان ايله رطب اللسان وتصليه رسول رحمن ايله سبحه كردان ... بو فقير شيخ إسماعيل حقّي شرف اللّه بمزيد ... ايمدي ايمان قلبله ايناقق ودل ايله ديمكدركه اللّه تعالى واردر...

Završetak (str. 119):

آخره: تحفه مك تاريخني كرش ايله كل   بيك يوز اوتوز ايكيده اولدي تمام

L. 66; 20 x 15,5 (16 x 12); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

Prepisao Ūzūnī-zāde (Uzunić) as-Sa‘īd Muḥammad As‘ad b. Muḥammad Sa‘īd b. Ḥāfiẓ Ṣāliḥ u drugoj dekadi zul-ka‘deta 1305/1888.

godine iz primjerka koji je prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā početkom safera 1146/1733. godine (str. 119-120):

قد استنسخ هذه الرّسالة المرغوبة من يد الفقير اوزوني زاده السّعيد محمّد اسعد بن محمّد سعيد بن حافظ صالح غفر اللّه لهما في أواسط شهر ذي القعدة الشّريفة لسنة خمسة وثلث مائة (ثلثمائة) بعد الألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na zaštitnom listu 1a-b nalazi se duži salavat:

اللّهمّ صلّ على حبيبك محمّد الّذي هو فلك الصّبح الأنوار الواحدانيّة وطلعت شمس الأسرار الرّبانيّة ...

Vlasnik Kemura Sejfuddin Fehmi b. ʻAlī b. Ibrāhīm b. Ṣāliḥ-āġā b. Muṣṭafā-zāde Naqšibandī Ḫalidī Bosna Saraylī kupio je rukopis od prepisivača Muhameda Uzuni-zādea 1331/1913. godine:

هذا كتاب كمورا سيف الدّين فهمي بن علي بن إبراهيم بن صالح اغا بن مصطفى كمورا زاده نقشبندي خالدي بوسنه سرايلي سنة ١٣٣١ اشتريته (...) احبابي اوزوني زاده محمّد اسعد أفندي مولا رحمت ايليه.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

9535. R-6000

إرادات جزئيّة
IRĀDĀT ĞUZʼIYYA

Na početku naslov: هذ رساله آقكرماني

Rasprava o slobodnoj ljudskoj volji i odnosu naspram apsolutne Božije volje. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Aqkirmānī, umro 1174/1760. godine.

Dobrača I, 746; O. M. I, 214; Karatay t II, 2905/III; Fajić XI, 6970/1; Nametak IV, 2654/3.

Početak (l. 1b)

أوله : الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام ... بوندن صكره معلوم اولكه بو عبد فقير محمد آقكرماني مراد ايدركه افعال عباد وارادهء جزئيه بياننده لسان تركي ايله بر رساله يازه كه نفعي عموم اوزره اوله معلوم اولسونكه.

Završetak (l. 17a):

آخره: إرادت جزئيّة مسئله سابق معلوم اولدر اول قاعده ايله شيطانك حيله لرندن امين اولورز فالحمد للّه وحده تمّت تمام.

L. 17; 23 x 15 (17,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Na početku unvan u zlatnožutoj i plavoj boji.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9536. R-9526

إرادات جزئيّة
IRĀDĀT ǦUZ'IYYA

Isto kao br. 9535.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 74b):
ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عبددن صدور ايدن أفعال جمله اضطراريه در...مذهب معتزله بيانده در.

L. 17; 23,3 x 16,3 (16,5 x 11); 19 redaka. *Nash*, krupan, pisan širokim perom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Pojedine riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9537. R-9466

Zbirka (مجموع), 2

L. 29; 18,5 x 12,3 (14,5 x 9); 22 retka. Ta'līq, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva. Oštećen na hrbatu. Nepostaje prva korica.

1. L. 4b-20a

إرادات جزئيّة
IRĀDĀT ǦUZ'IYYA

Isto kao br. 9535.

2. L. 21b-25b

رسالة في بيان الفرق الضالة
RISĀLA FĪ BAYĀN AL-FIRAQ AḌ-ḌĀLLA

Katka rasprava na arapskom jeziku o zabludama sekti u islamu čije se učenje kosi sa učenjem ortodoksnog islama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Aqkarmānī, umro 1174/1760. god. Naslov prema sadržaju. Autor je ovu risalu napisao, kako u uvodu navodi, na osnovu djela *al-Milal wa an-Niḥal* koje je napisao Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. Aḥmad aš-Šahrastānī, umro 548/1153. godine.

A. M. II, 332.

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. والصلوة والسّلام على محمّد وعلى آله أجمعين أمّا بعد فهذه رسالة في بيان الفرق الضّالّة من أهل الإسلام إنتخبتها من كتاب الملل والنحل لمولانا محمّد بن عبد الكريم الشّهرستاني عليه رحمة الملك العليّ إعلم أنّ الفرق الضّالّة إثنان وسبعون فرقة.

Završetak (l. 25b):

آخره: المقالة السّابعة في بيان المشبّهة... ويجوز حركته ونزوله وهم الكراميّة أصحاب أبي عبد اللّه محمّد بن كرام الحمد للّه على التام وعلى رسوله أفضل السّلام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1-3 veća bilješka ili citat iz nekog djela na turskom jeziku, koja govori o putovanju Muhammeda, a.s. u nebeske sfere (miʻrāğ).

Na l. 26a hatma-dova. List 27 prazan a na l. 28b dova koja se uči prilikom jakih vjetrova:

هذا الدّعاء يقرأ عند الشّدّة في السّفر والحضر... اللّهمّ أنت ربّ السّموات والأرض وربّ العرش العظيم يا إله إبراهيم...

9538. R-9224

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: زا جسم ونه عرضدر نه متحيّز نه جوهردر

Završetak ovdje (l. 11a):

آخره: ديلم ايله اقرار وقلبمله تصديق ايلدم جاندان سنك حفظنده ايمانم امانت اولسون اي اللّه

L. 11; 17 x 12 (11,5 x 8); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepis iz 1289/1872. godine.

Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge.

9539. R-10175

Zbirka (مجموع), 4

L. 64; 15,5 x 10,2 (11,4 x 6,3); 11-15 redaka. *Nasẖ*, pisan od strane više prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst u posljednjem djelu uokviren debljom linijom crvene boje.

1. L. 1b-9a

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

Početak (l. 1 b):

أوّله: خُدا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقّا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّٰهْ هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُمْ كِتَابُمْدُرْ كَلاَمُ اللّٰهْ ..

Završetak ovdje (l. 9a):

آخره: دليله إقرارني قلبيله تصديق أيلدي ضعفي سنك حفظ أماننده أمانت اوله با اللّٰه

2. Na l. 10b-17a

كتاب طلسمان
KITĀB ṬALISMĀN

Kraće djelo na turskom jeziku o liječenju raznih bolesti i prevazilaženju životnih situacija upotrebom tajanstvenog pečata (muhura), od nepoznatog autora. Predaja se na početku pripisuje Imami Ğā'faru aṣ-Ṣādiqu, umro 148/765. godine. Nije jasno da li je ovo samo dio njegovog djela o proricanju sudbine (*Fālnāma*).

Početak ovdje (l. 10b):

أوّله: إمام جعفر الصّادق رضي اللّٰه عنه روايت ذكر اولنور هر كيم بو مهر بر حوش دوتسه ورعايت ايتسه انك فائده سي چوقدر.

Završetak (l. 17a):

آخره: بر كيشنك سدوكي دوتسه بو مهر شكر شربتنه براغوب زعفران قاتوب اول كشيه ايچوره لر سدوكي آجله بامر اللّه تعالى.

Na l. 16b nalazi se crvenim mastilom iscrtana tabela za zapisivanje.

3. L. 17b-52a

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova koje se uče u raznim prilikama.

L. 22a-31a dove koje se uče poslije svakog proučenog ajeta sure *al-Fātiḥa*:

أوّل مبينده اوقناجق دعا بودر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم واقسمت عليكم بحول اللّه وقوّته وعونه عزّمت عليكم يا معشر الأرواح الرّوحانيّة...

-L. 41b-52a duža dova koja se uči prilikom opremanja umrle osobe:

قچان ميّت غسل اتمك باشله سن بويله نيّت ايله...

4. L. 53b-64a

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane (šejtana) i Božijeg poslanika Muḥammeda, a.s. Djelo je prevedeno sa arapskog jezika. Još se spominje i pod naslovom: كتاب تقرير شيطان

Rieu 232/3; Dobrača I, 390/7; Fajić III, 2529/2; Lavić XIV, 7956/5.

Početak (l. 53b):

أوّله: معذ بن جبل حضرتلري وابن عبّاس حضرتلردن روايت ايدر ابن عباس بيورور بر كون پيغمبر حضرتلريله واصحابنك بعضي سيله انصاردن بر كمسنك اونده ايدك...

Završetak (l. 64a):

آخره: يا محمّد قد قفي الأمر ومتى العلم يعني اولان اولدي شمدن كروابن اتمزم حق تعالى تقديرنده بويله اتمشدركه بن اهل جهنمدن اولم ديو طشره چقوپ غائب اولدي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik rukopisa bio je 'Abdulāh b. Muḥammad.

9540. R-5414

Zbirka (مجموع), 8

L. 107; 18,5 x 12,5 (17 x 8); 33 retka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni. Kustode.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korice. Na listovima između djela koja su nabrojana ima puno bilješki, citata, stihova, obrazaca za početak ili završetak rukopisa i sl.

1. L. 1b-4a

وثيقهء آني بيان ايدر
WAṮĪQA-I ĀNĪ BAYĀNIDER

Kratka risala o ponašanju u prirodnim katastrofama i drugim iznenadnim situacijama, kao što je npr. kuga i sl., na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju risale.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام على محمّد سيّد المرسلين وعلى آله الطّيبين الطّاهرين وبعد اشبو وثيقه آني بيان ايدركه

Završetak (l. 4a):

آخره: اكر عرشه چيقوب وكوه قاف ارينه داخي كدرسك همان اعتقادونه دائما نكه ضرردر غيري فائده يوقدر بلمش اولسز.

2. L. 4b-13b

رسالة في أركان الإيمان
RISĀLA FĪ ARKĀN AL-ĪMĀN

Risala o sastavnim dijelovima islamskog vjerovanja, na arapskom jeziku.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد لوليّه والصلوة على نبيّه محمّد وعلى آله وأصحابه إعلم أنّ الايمان الشّرعيّ المنجي له ست الأركان مفروضة وهي التصديق بالله ...

Završetak (l. 13b):

آخره: وأيضا ذكر ابن الملك في شرحه للمشارق نظيره وهو قيل علّة النّهي مخافة الفتنة على النّاس بأنّ يظنّوا أنّ هلاك القادم إنّما حصل بقدومه وسلامة القادم أنّما كانت بفراره.

3. L. 15b-30a

الموعظة
AL-MAW‘IẒA

Kratka zbirka vazova o odabranim hidžretskim mjesecima, na turskom jeziku. Na kraju se nalazi nekoliko zapisa za razne prilike. Mastilo razljeveno zbog čega je teško pročitati početak i kraj.

4. L. 31b-33b

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Isto kao br. 10175/4.

Završetak ovdje (l. 33b):

آخره: يعني اولان اولدي شمد نصكره بن توبه اتمم حق تعالى حضرت تقديرده بويله اتمشدرين أهل جهنّم لى اولدم ديوب طشره جقدي وغايت اولدي في النّار وفي السّقر يدي (...) وحق تعالى حفرت جميع أمّت محمّدي شيطاندن حفظ ايله امين يا ربّ العالمين تمّت تمام

5. L. 35b-50b

شرح أسماء الحسنى
ŠARḤ ASMĀ’ AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku: هذا كتاب اسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena, na turskom jeziku, u mesnevi stihovima. Napisao aš-šayḫ Ilyās b. ‘Īsā al-Āqḥiṣārī (rođen u Akhisaru u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je završeno 948/1541-42. godine.

Rieu, CTM, 240; Flügel III, 492; Trako-Gazić, 151-152; Kut I, 178; Popara IX, 5788/5, XIII, 7765/4; Fajić XI, 7125/1.

Početak (l. 35b):

أوّله: فتحت باسم ذات ذي العلا   هو اللّه القديم بالبقا
تعالى شانه عمّا يقولون   تقدّس ذاته ممّا بريئون

Završetak ovdje (l. 50b):

آخره: شماري ايكيوز طقسان سكز هم   كنشدر ساعتي اللّه أعلم
تمام اولدي كتاب الحمد للّه   أميردر اوله كيم مقبول در كام
كه نه صو جهل اولدقي هجرت   بو نظمه ايردي حقدن عنو ونصرت

6. L. 53b-54a

أحوال الأربعين

AḤWĀL AL-ARBA‘ĪN

Fragment komentara poznatog djela iz nasljednog prava الفرائض السراجية (*v. Lavić X, 6184*) na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Barakāt, 12; Kaḥḥala XI, 233; Ḥ. Ḫ. I, 353; Lavić XIV, 8029.

Početak (l. 1b):

أوّله: ميّتك تركه سنه متعلّق اولان حقوق مرتبه دورت تجهيز وتكفين قضاء ديون ينفذ وصايا قسمت بين الورثة.

Završetak ovdje (l. 54a):

أخره: والاخوات لأبوين والأخوات لأب أصحاب السّدس سبع الاب والجدّ والأمّ...

7. L. 56a-b

تقرير رسالهء بركوي

TAQRĪR RISĀLA-I BIRĠIWĪ

Kratak priručnik vjerske pouke. Prema rukopisu, napisao Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birġiwī, umro 981/1573. godine.

Dobrača II, 1625; Fajić XI, 5420/12; Lavić XIV, 7906/1.

Početak (l. 56a):

أوّله : الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسولنا ونبيّنا محمّد وآله وصحبه أجمعين مشرق ايله مغرب اراسنده نقدر مؤمن ومؤمنه وار ايسه اكر قوجه واكر كنج واكر صاغ واكر كتورم...

Završetak ovdje (l. 56b):

آخره: اللّهك أصحاب وجماعتي نه اعتقاد اوزره اولديلرسه بن دخي اول اعتقاد اوزرينه يم ديه تمام.

8. L. 69b-74a

سگرنامه

SINIRNĀMA

Risala o proricanju sudbine, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 69b):

أوآه: جعفر صادق دنيال ذوالقرنين سهب رضي اللّه عنه اكر باشك اوتسي

Na l. 92b-102a nalazi se popis kadiluka, na turskom jeziku. Uz ime jednog kadiluka navedena su imena drugih kadiluka sa kojima graniči, udaljenost od Istanbula (izražena u konacima) te ime i godina osvajanja dotičnog mjesta.

Prepisao ʻAbdulqādir-efendī 1078/1668. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

Bivši vlasnik Muḥammad munlā Sunbul 1245/1829. godine.

9541. R-5839

رسالهء عقائد
RISĀLA-I ʻAQĀ'ID

Obimnija rasprava o akaidskim pitanjima, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je sastavljeno od uvoda, dva poglavlja i završetka.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بيحد وثناء بيعد اول حضرت احديّة اوزرنه اولسون كه عالمي كتم عدمدن سلك وجود منسلك قلدي وكندونك قدرة بالغه سني وعجائب صنعني بساط كاف ونونده كوستردي... أمّا بعد بو رسالهء شريفه دركه مرتّب اولمشدر راه دين سالكلرينك وطريق يقين طالبلرينك التماسلريله أهل حقك اعتقادلري بياننده كه انلر اهل سنّت وجماعت دررلر...

Završetak (l. 49a):

آخره: واول طائفه واحده أهل سنّت وجماعتدر فقهادن ومحدثاندن ومتكلماندن وبو فقره نك مذهبي حاليدر مبتدعلر بدعتلرندن وحدوث عالمده متّفقلردر وحق تعالى نك وجودنه قائللردر وحق تعالى دن غيري خالق يوقدر وعلم وقدرت ايله متصفدر وباقي اوصاق جلاليله ده. تمّت.

L. 49; 20 x 15 (15,5 x 9,5); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu. Rozete geometrijskih motiva utisnute na sredini korica i na preklopu.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Rukopis je prepisan prije 1103/1691. godine kada je datirana jedna bilješka u kojoj se navodi da je vlasnik rukopisa bio Yūsuf-efendī (l. 1a).

Bivši vlasnici Muṣṭafā b. Ibrāhīm (bilješka na l. 1b) i Muḥarram b. Aḥmad, vaiz u Velikom Vadardinu (Vārāt) koji je došao u posjed rukopisa iz zaostavštine Yusuf-efenfije 1103/1691. godine (bilješka i pečat na l. 1a):

تملّكه الفقير إليه سبحانه وتعالى محرّم بن أحمد الواعظ بدار الجهاد وارات المحروسة عفى عنه النّحوسة، تملّكت من مخلّفات يوسف أفندي سنكوبي (!) في تاريخ سنة ثلث ومائة وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9542. R-7668

عقائد دينيّه وعبادات بدنيّه

‘AQĀ’ID DĪNIYYA WA ‘IBĀDĀT BADANIYYA

Obimno djelo o islamskom vjerovanju i načinu obavljanja islamskih dužnosti, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslo vuzet iz uvodnog dijela.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الأحد القديم السّلام الصّمد القدير العلاّم خالق الأرواح والأجسام ورازق الأنام والأنعام... وبعد مجلس علمه راغب وكسب فضائله طالب اولان إخوان مسلمندن بعض كونلرده بر كون عقائد دينيّه وعبادات بدنيّه ده زياده مشكللري اولدوغين عرض اتمكله انواع شكايتلر وتشويش حالمز...

- فصل في بيان أنّ الإيمان لا يزيد ولا ينقص ٢٩
- فصل اعلم انّ الواجب على العباد أن يعرفوا أحوال أهل النّجوم ٣٧
- فصل في الذّنوب ٤٣
- فصل قال أهل السّنّة والجماعة رحمهم اللّه تعالى العبد مأخوذ بما قصد بقلبه ٤٤،
- فصل في بيان أحوال الأرواح (l. 55)
- فصل في بيان علاقة الإيمان (l. 59)
- فصل اعلم أنّ الصّلوة فريضة (l. 60)
- فصل في بيان الأدعية في إبتداء الصّلوة (l. 67)
- فصل في بيان السّجدة (67)
- فصل في تخصيص الأعضاء الأربعة للوضوء (l. 70)
- فصل في كيفيّة التيمّم (l. 72)
- فصل في بيان أنواع الأشربة (l. 77)
- فصل في الصّيد (l. 80)

Završetak (l. 86a):

آخره: ويصاد ما يؤكل وما لا يؤكل واتايينن جانورلرك وينمين لروك صيد اولنمه لري جائزدر يعني احد جانبيه اختصاصي يوقدر تامّل اولنه

L. 86; 19 x 13,5 (13 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Kur'anski ajeti, hadisi i citati iz djela na arapskom jeziku nadvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnici rukopisa: Muḥammad b. 'Abdulāh imam čaršijske džamije u Zenici;

تملّكت هذا الكتاب محمّد بن عبد اللّه إمام سوقي بقصبهء إيزه نيچه

Ḥusayn, godina 1185/1771. (pečat na l. 1a) i Ibrāhīm ḥawāğe 'Alamdār b. 'Uṯmān (l. 86a).

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

9543. R-9660

Zbirka (مجموع), 2

L. 121; 20,5 x 15 (16 x 9); 15 redaka. *Nasẖ,* krupan, ispisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene debljim papirom.

1. L. 1b-113b

مسائل دين اسلام

MASĀ'IL DĪN-I ISLAM

Naslov prema rukopisu.

Rasprava o najznačajnim pitanjima islamskog učenja, od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Djelo je manjkavo na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اختيار جزئي واردر اول اختيار جزئي ايله خبره عزم وقصد ايدرسه ... فصل بو فصل قضا وقدر بياننده در

Završetak (l. 113b):

آخره: وضوسكدن بعضنده شك ايدنلرك تكراري لازم اولورمي قبل الفراغ لازم بعد الفراغ لازم اولماز اللّه هادي وعليه توكّلي واعتمادي تمّت تمام.

2. L. 114a-121a

علم حال بالتركيّة لمجهول
‘ILMI ḤĀL BI AT-TURKĪYYA LI MAĞHŪL

Naslov prema rukopisu (l. 114a): هذا كتاب علم حال

Nametak IV, 3059/6.

Kratak ilmihal, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 114a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى اله وصحبه أجمعين
يوندن صكره معلوم اولكه جمله فرض برندن اوّل فرض عين اولان هل عاقل وبالغ اولان كشينك
اوزرينه كرك ار اولسون...

Završetak (l. 121a):

آخره: حيض نفاس... وسائر علّلر ضمّننده اولان اعتقادلر بالجه وكتب كلامنده دا مخلّلردر
همان خارجده قلان افغاسزه شريعت اولنور تمّت تمام.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1196/1782. godine.

Poklon Abdagić Behije iz Donjeg Vakufa.

9544. R-8964

Zbirka (مجموع), 4

L. 103; 19 c 14,5 (17 x 10); 20 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-14b

شرح أسماء الحسنى بالتركيّة
ŠARḤ ASMĀ’ AL-ḤUSNĀ BI AT-TURKIYYA

Isto kao br. 9456/2.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تسعة وتسعين إسمًا من أحصيها دخل الجنّة تحقيقا اللّه تعالى
ايچون طقسان طقوز اسم واردر يعني صفات واردر أحصادن مراد صايق دكلدر ... **هو اللّه الّذي**
لا اله الاّ هو: هو مؤمنلرك قلبندن چقمين اسم ذات مجتمع

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الصّبور**: ايله اللّهكه عصاتي يأخذه مومنلري معاقبه ...**ولا تكونوا كالّذين نسوا اللّه فأنساهم أنفسهم** الآية بيورلمشدر دخي ترتيبي ترك ايله كشي عاصي اولورلر ايمش تأمل تكن ناجبا الحمد للّه على التمام وعلى رسوله الصّلوة والسّلام وعلى آله وصحبه أجمعين برحمتك يا أرحم الرّاحمين تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب وحسن توفيقه

Prepisao aš-šayh̲ Ṣāliḥ b. Ḥusayn Spaho (l. 14b): كاتب الحروف شيخ صالح بن حسين سپاهي

2. L. 15b-17b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي

‘ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 9456/5.

Završetak ovdje (l. 17b):

آخره: أللّه تعالى عبديدر رسوليدر اللّه تعالى جانبندن سريه (هرينه) خبر قدر يسه حقدر صدقدر كرچكدر اينان‍دم قبول دخي اولدم ديمك تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

3. L. 17-23b

جنّة الأسماء

ĞUNNA AL-ASMĀ’

Kratka rasprava na turskom jeziku o Božijim imenima i ajetima koje treba učiti da bi se ispunile želje. Prema nekim izvorima osnovno djelo je napisao hazreti Alija, a komentar njegovog djela, navodno, imam al-Ġazālī. Ovo bi bio prevod tog Gazalijinog komentara.

Nepotpun na kraju.

Ḥ. H̲. I, 606; Dobrača II, 1633/3.

Početak (l. 17b):

أوّله: حضرتلري ايمش بلكل وأكاه اولغل كيم وقتاكه شيخ محمّد الغزالي قدّس اللّه سرّه العزيز بو دائرهء شريفهء كه جنّت الأسمادر بين العلماء والصلحاء مشهوردر

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخره الموجود: باب استمه ايچون بو أسملري يازه لر هر برني بر كونده تولتي ويره لر اول يازاجق بونلردر أوّلكي كوني بوني يازا هل ترضى ايكنجي كون بوني يازه بل ترضى اوچنجي كوني بوني يازه تقبّل ترضى بعناية اللّه خلاص اوله

Listovi 23-26 prazni, a na l. 27a-28a nalazi se popis kadiluka u Bosni i Hercegovini.

4. L. 28b-102a

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Naslov na početku: **هذا حكمت نامه**

Zbirka na turskom jeziku, od četrdeset pitanja koje su postavili Jevreji Muhammedu, a. s., da bi se uvjerili da li je on, uistinu, posljednji Božiji poslanik. Napisao mawlānā Muḥammad Furātī, živio u drugoj polovini XVI stoljeća.

Rieu t, 8b, 249b; Karatay t, 125; Wiesbaden XIII4/488; Fajić III, 2516.

Početak (l. 31a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... أمّا بعد بو كتابك مؤلّفي ومصنّفي اولان مولانا فراتي طيّب اللّه ثراه وجعل الجنّة مثواه.

Završetak (l. 102a):

آخره: آخره وقتنده دنيادن ايمانيله كچوپ روز محشر شفيع المذنبون شفاعتنده محروم قلمسون شول كمسه لركه مصنّف قرائتي وكاتب مظفّر حقنده بر فاتحه واوچ اخلاص اقيوب ثوابن مركور باغشليوب بو كتابي ختم ايده تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

Prepisao, vjerovatno cijelu zbirku, aš-šayẖ Ṣāliḥ b. Ḥusayn Spaho 26. safera 1194/3. mart 1780. godine (l. 102a).

Na l. 102a-103 b nalaze se dvije dove na arapskom jeziku.

9545. R-9010

عقائدء دينيّه
'AQĀ'ID-I DĪNIYYA

Naslov izvučen iz uvoda (l. 19b):

... بو كتابي جمع إتدم كتوردم وجمله سينك ايچنده الزّم ومؤمنه لر ازمدن اولان عقائد دينيّهء بيان اتدم

Opširno djelo iz islamskog vjerovanja, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno na početku i kraju. U uvodu autor napominje da je djelo sastavio na osnovu više od četrdeset relevantnih manjih i većih djela na arapskom i turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اكر عقيده سنده فساد وارسه يعني اعتقادنده بعض أهل سنّت وجماعت اعتقادنه مخالف اعتقاد وارايسه ايجه صلحا شكلده كرورسين.. بو كتابي جمع إتدم كتوردم وجمله سينك ايچنده الزم ومؤمنه لر ازمدن اولان عقائد دينيّهء بيان اتدم..

Završetak ovdje (l. 198b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله بر كشي اللّه تعالى جميع خلقه ايلك اتدي أمّا بكائره مزلق وكملك اتدي ديسه كافر اولور مسئله فلان كمسنه تگري ...

L. 212; 16,8 x 10,8 (12,5 x 7,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9546. R-7297

Zbirka (مجموع), 5

L. 118; 15 x 10 (11 x 7); 9 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel i bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni.

1. L. 1b-37a

شرائط الإيمان
ŠARĀ'IṬ AL-ĪMĀN

Naslov prema rukopisu: هذا بيان شرائط الإيمان بودر

Priručnik na turskom jeziku u vidu ilmihala sa objašnjenjima osnovnih principa islamskog vjerovanja (šarṭ) i načinu izvršavanja propisanih dužnosti, od nepoznatog autora. Djelo je napisano u formi "ako bi te ko upitao" (اكـر صـــورسلر)- odgovori!. Ovakav način pisanja priručnika bio je veoma popularan.

Početak (l. 1b):

أوّله: أوّل شرط ايمان كتورمكدر قوله تعالى ياَ أَيُّهاَ الَّذِين آمَنوُا پش إسلام ايمانن واسلامن ودينين وملتين وذرّيّتين وأمّتن ومذهبن ومذهب قچدر.

Završetak (l. 37a):

آخره: نويت أن أصلّي للّه تعالى سنّة المطلق اثنا ركعات أذاء مستقبل القبلة اللّه اكبر ديه

2. L. 37a-45b

إلهيات
ILĀHĪYĀT

Deset kratkih ilahija, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Popara XVI, 9312.

Početak prve ilahije (l. 37a):

أوّله: بر ميّت يونمغه يقين اوليچق يويانه يلواردم

Završetak desete ilahije (l. 45b):

آخره: حضرتك سنجاغي دبنده حشرايت اويان هي كوزلرم غفلتدن اويان

Na l. 46 kurban i murad-dova.

3. L. 47b-52a

رسالهء بي نماز
RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Pobožna pjesma na turskom jeziku, od nepoznatog autora, u kojoj se govori o patnjama koje čekaju onoga ko ne obavlja molitvu (namaz).

Zürich I, 438; Boškov I, 57; Trako-Gazić 498; Popara IX, 5657/7; Lavić X, 6067.

Početak (l. 47b):

أوّله: اِشت أى بى نماز اولان   أوّل يوجه اللّه نه ديمش...

Završetak (l. 52a):

آخره: بو سُوز لَرى خُوشجَه ديمش   هَىْ نَه مَعْلوندُرْ بِى نَمَازْ.

4. L. 53b-62b

دعاء طاعون
DU'Ā ṬĀ'ŪN

Dova protiv kuge, na arapskom jeziku.

Početak (l. 53b):

أوّله: اللّهمّ إنّي أسئلك يا مؤمن يا مهيمن يا مزيّن...

Završetak (l. 62b):

آخره: اللّهمّ صلّ علي محمّد ابن السّيف... وعلى آل محمّد وسلّم تسليما دائما كثيرا برحمتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين.

5. L. 63a-118b

مجموع متفرّعهة

MAĞMŪ‘A MUTAFARRI‘A

Zbirka dovā, "zapisa", fetvi, recepata i raznih bilješki, na arapskom i tuskom jeziku u formi bilježnice:

- دعاء شريف قرينچه
- دعاء جبرائيل عليه السّلام
- مهر سليمان
- مسئله / جواب
- أدعية (Fajić XI, 7123)
- معجون آق شمس الدّين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9547. R-9672

Zbirka (مجموع), 3

L. 58; 22 x 16,5 (18 x 11,5); 19 redaka. *Ta‘līq*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljevenou dodoriu sa vlagom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Bez poveza.

1. L. 1a-12b

فقه أكبر ترجمه سي

FIQH-İ AKBAR TARĞAMASI

Prijevod djela *al-Fiqh al-Akbar* na turski jezik. Preveo Sayyid ‘Abdurraḥmān, s ostrva Krete, živio u XVII stoljeću.

Fajić, XI, 6957/1.

Djelo je manjkavo na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كيمكه محدث ديسه توقّف يا خوشك كافر اولدي سن تردّد ايلدوب هم اتمه شك **في بيان قرآن العظيم وفرقان الحكيم.**

Završetak (l. 13b):

آخره: سيذي كيم قونوشور اخيار ايله اولدي نظم فقه اكبر لطف خلق ايله تمام جمله اخوان صفادن بر دعا انجق مرتم.

2. L. 13b-15a

ترجمهء فقه الكيداني
TARĞAMA FIQH AL-KAYDĀNĪ

Naslov prema rukopisu: ترجمه فقه كيداني لسيد اركلي

Prijevod na turski jezik djela *Fiqh al-Kaydānī*. Preveo, u stihu, naprijed spomenuti Sayyid ʻAbdurraḥmān.

Fajić XI, 6957/2.

Početak (l. 13b):

أوّله: حمد اوّل ايت خدايه ثانيا ايله صلوة بويله در جمله عبادة امري فخري كائنات..

Završetak (l. 15a):

آخره: عون ايدرسه جمله كر حضرت ربّ رحيم بيله لرهم قيله لر ترك ايده لر طول امل

3. L. 15b-58b

مناظم بركوي
MANĀẒIM-I BARGIWĪ

Prerada i prijevod nekoliko rasprava iz islamske etike sa arapskog na turski jezik. Ovdje su prerađena djela *aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya, al-Fiqh al-Akbar, Fiqh al-Kaydānī* i druga. Autor spomenuti Sayyīd ʻAbdurraḥmān, živio krajem X/XVI ili početkom XI/XVII stoljeća.

Fajić III, 2539; XI, 6957/3.

Početak (l. 15b):

أوّله: حمد اللّه شغل نظمه راغب اولدم بر زمان كون يكون ايتدي ترقّي قلبده انك لذّتي هر نه دكلو نظم اولندي ايسه ...

Završetak ovdje (l. 58b):

آخره: كلك زلالنده افت قسون آب حيات جوابكلهء بوله لر جاوير حيات الجواب اللّه أعلم بالصواب وإليه المرجع وإليه المآب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

Perzijski

9548. R-3126

مجموع

MAĞMŪ‘

Zbirka različitih tekstova, uglavnom komentara ajeta koji govore o Ademu, a.s., stvaranju prvog čovjeka, Allahovim svojstvima i drugim temama iz akaida. Tekstovi su na turskom i perzijskom jeziku, većinom u formi postavljenog pitanja (مسئله). Pored toga, zastupljene su i neke tesavvufske teme kao što su ljubav, poslušnost prema roditeljima, tekstovi i učenja šiija i sl. Ovdje smo ih predstavili kao dijelove jedne cjeline pošto imaju formu jednog djela.

Na početku nedostaje uvod.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وكذلك نرى (إبراهيم) ملكوت السّموات والأرض وليكون من المؤمنين يعني هركس كه بملكوت اسمان وزمين بر سداز مؤقنان ... مسئله در باب كه وكلام چون هركس كه در وجود ...

- هذا شرح جاويدي رحمة اللّه عليه رحمة واسعة (l. 22a) أى طالب اسرار خداواى عاشق

Naslov *Šarḥ Ğāwīdnāme* napisan je crvenim mastilom. Autor Ğāwīd mulā ‘Alī pojavljuje kao komentator većine tekstova. U dostupnoj literaturi pronašli smo iranskog pjesnika pod imenom جاويد ملا علي (*Sami, III, 1765*).

Početak prvog dijela:

- در بيان عشق (l. 72a) الحمد للّه الّذي زيّن وجوه عباده باثنى وثلثين خطا ازليّا ابديّا ونوّر ابدانهم وبطونهم وجلودهم ... أمّا بعد بدانكه عشق عباد ...

- مكتوب مرغيات الدّين (l. 85b) باكه يعص اعوذ بك من كلّ ذنوب الّتي توجب النّقم ...

Završetak (l. 96a):

- از مغرب آمدن آلتش از مشرق زمين آمديني راحان از اسمان آمديني يأجوج مأجوج امدني مهدي والسّلام

- هذا شرح جاويدي رحمة اللّه عليه رحمة واسعة (l. 96a) يعني ملائكه وأفضل ملائكه كه انبيا ياشنديغي از ملائكه مراد ...

Završetak (l. 119a-b):

– إمام محمّد مهدي ظفيري شعبان آيك اون بشنده غائب اولدي تمّت بعون اللّه واللّه أعلم بالصواب (l. 119b)

Početak drugog dijela (l. 119b):

– شكر وسپاس اول آموز اننده آدم وموجد ومظهر ... بلكل وآكاه اولغل كه وجودكه سبب ظاهر اولان پدر ومادرك امرلرينه نه درجه ده ...

Završetak (l. 132a):

– امير سيّد علي حسين كيا ابن نقيب مولانا مجد الدّين مولانا محمود مولانا كمال الدّين هاشمي حافظ حسن شيخ علي مغزائش مولانا بايزيد توكّل ابن دارا مولانا ابو الحسن تمّت شد عن يد فقير وحقير غريب محمّد عن قلعهء اقچه خصار

Početak trećeg dijela (l. 132b):

– مسئله زكوت بشيوز يكرمي درهم كندم ياخود بيك قرق درهم جويبور دكلري

Završetak (l. 135b):

– ومشاهده كنز ودر وقرار كرفته ازروي تحقيق وتعيين تصرف نمايند

Početak četvrtog dijela (l. 136a):

– بسم اللّه الرّحمن الرّحيم اوّل ابتدا حضرت صاحب تاء ويلك سلوكي نجه اولدي

Završetak (l. 146a):

– حضرت صاحب كمالك مبارك اللرين اويدي ايتدي بو راعيّه دن وبو فكر دن كچتم

L. 146; 15 x 10 (11 x 6); 14 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Prepisao Muḥammad iz tvrđave Aqča Aqḥiṣār (Korija - Albanija), 1189/1775. godine (l. 132a).

Vakuf Muhameda Enveri Kadića iz Sarajeva.

DOVE
(AD‘IYA)

9549. R-9404

Zbirka (مجموع), 3

L. 95; 13,5 x 9,5 (10 x 5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, otkinut od knjige. Na sredini korica i preklopa utisnute rozete floralnih motiva.

1. L. 1b-4ba

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kratkih kur'anskih sura i prigodnih dova, sa kratkim komentarom. Počinje surom *Yā-sīn*, zatim slijede sure *al-Fatḥ*, *ar-Raḥmān*, *al-Mulk*, *an-Naba'* i nekoliko kratkih sura iz tridesetog džuza. Od dova nalaze se: دعاء مناجات، شرح ودعاء رمضان، دعاء ايمان

2. L. 54b-80b

نمازلق
NAMĀZLIK

Naslov na početku: كتاب أوقات خمسه

Traktat o namazu i abdestu, od nepoznatog pisca.

Dobrača II, 1561/2; 1627/1; Popara-Fajić VII, 4569/2.

Početak (l. 54b):

أوّله : أولا صباح نمازى درت ركعتدر أوّل ايكي ركعت سنّت اندن ايكي ركعت فرض...

Završetak (80b):

آخره : بر كمسه جنب اولسه صو بولمسه ياحود صو بولسه امّا غسل المغه قادر اولمسه يا حسته اولسه ... تيمّم ايليه نمازي قضايه قوميه صورتي تيمّم بودر...وصاغ الين صول قولنه سوره ديرسكلريله بيله اندن نه ديلرسه قيله فرضدن نافله دن.

3. L. 80b-95a

علم حال لسراج الدّين
‘ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Kratki ilmihal, na turskom jeziku, o vjerovanju i namazu od nekog Sirāğuddīna. U rukopisu naslov هذا كتاب سراج المصلي. Neki izvori navode da je pisac ovoga ilmihala šayẖ Muḥammad b. Muṣṭafā Qādī-zāde, vaiz, umro 1045/1635.

Nepotpun na kraju.

Rieu, 7; Dobrača II, 1622; Lavić X, 5987/1.

Početak (l. 46b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق نبيّ على فطرة الإسلام وعلى كلمة الإخلاص وعلى دين نبينا محمّد... بَشْ اِسْلاَم دِين ايچنده اولانْ كِشِي أوّلا كَترونك......

Završetak ovdje (l. 95a):

آخره: وأشهد دخي ديلوم ايله إقرار قلبيله ايناندم واينانودم كه أنّ محمّدا تحقيقا آخر زمان پيغمبري عبده اللّهك قوليدر ورسوله دخي رسوليدر حقّا تمّت تمام

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 5. rebiul-ahira 1114/28. avgusta 1702. godine (l. 95a).

9550. R-10382

أنعام
AN‘ĀM

Kratka zbirka kur’anskih sura i dova. Počinje surom *Yā-sīn* a završava dužom dovom, na arapskom jeziku.

L. 16; 15,5 x 11 (11,5 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1119/1707. godine.

9551. R-9595

Zbirka (مجموع), 6

L. 120; 14,5 x 10 (9,5 x 5,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od knjige.
Iz Odbora IZ-e Tešanj.

1. L. 1a-22b

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura. Počinje 2. ajetom sure *al-Fatḥ* a završava početkom sure *al-Baqara*.

2. L. 27a-38a

نمازلق
NAMĀZLIK

Naslov u rukopisu: هذا نمازلوق بودر

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu), na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 27a):

أوّله: آبدستك نته لوكين بيان ايدر اوّلا قد مكاه كيدركن قبوسنده اوقيه اللّهمّ إنّي أعوذ بك من الرّجس النّجس الحبيث المحبث من الشّيطان الرّجيم ...

Završetak (l. 38a):

آخره: فأمّا أوّلكي تكبيردن غير تكبيرلرده اللّرين قلدرميه وجماعت دخي بو دعالري اماملة بلجه اوقيه

3. L. 38a-46b

كتاب الدين
KITĀB AD-DĪN

Naslov prema rukopisu: هذا كتاب الدين

Kratko djelo o osnovama islamskog vjerovanja, napisano u u formi ilmihala, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 38a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على نبيّه محمّد سيّد المرسلين وعلى آله وأصحابه الفائزين أولادنه وأهلنه كركدر كيم ايمان واسلام ...

Završetak (l. 46b):

آخره: يعني اللّه تعالى بيوردغي شيلري ايليه اشليه لر نهي اتدوكي شيلردن صاقنه لر ديملدر تمّت تمام

Prepisao Mušan sin Ahmedov Kahvo-zāde (Kahvić) u džematu Kamilī-efendije 1144/1732. godine (l. 46b):

كتبه الحقير مشن قهو زاده سنة ١١٤٤ في جماعت كاميلي أفندي ...

4. L. 48b-56b

كتاب الصلوات
KITĀB AṢ-ṢALĀWĀT

Naslov prema rukopisu (l. 48b): هذا كتاب الصلوات

Kratka zbirka salavata.

Početak (l. 48b):

أوّله: الصّلوة والسّـلام عليك يا نبيّ اللّه، الصّلوت والسّـلام عليك يا رسـول اللّه، الصّلوة والسّلام عليك يا هاشميّ

Završetak (l. 56b):

آخره: اللّهمّ إنّي أسئلك بحق هذه الصّلوة الّتي على نبيّك وحبيبك ورسولك أن تقضي حواجي في الدّنيا والآخرة بجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات برحمتك يا أرحم الرّاحمين

Na l. 57b-59b nalaze se stihovi na turskom jeziku, napisani u pohvalu Nu‘mān-paše, te jedan salavat (هذا صلوات مختار الفخّار)

5. L. 60b-63a

كتاب المناجات
KITĀB AL-MUNĀĞĀT

Naslov prema rukopisu (l. 60b): هذا كتاب مناجات

Dova na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (l. 60b):

أوّله: مناجات ايلدم ديدم الهي سن سين پادشاهلر پيادشاهي قودرتلرك درمان سندن ...

Završetak (l. 63a):

آخره: سن بنم حاجتمي ايله روا يا ربّ قادر غني وبحقّ أنبياء اولياء (...) برحمتك يا أرحم الرّاحمين وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين

6. L. 73b-86b

الأدعية

AL-AD‘IYA

Zbirka dova, na arapskom i turskom jeziku, sa opširnim uvodom o značaju i važnosti dove.

Početak (l. 73b):

أوّله: باب ذكر اولندي مقدّم دعانك تعريفنده وفضيلتلرينده وشرطلرنده وأوقات قبولده ... باب اوّل اسم أعظم واداعيهء مستجابه ده وهر مراد ايجون اوقيجق دعارل بيانده ...

Završetak ovdje (l. 76b):

آخره: البته اول مراد حامل اولور تكرار تجريه اولنمشدر ...اللّهمّ إنّي أسئلك بانّك أنت اللّه لا إله إلاّ أنت الواحد الأحد الصّمد الّذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا أحد لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كلّ شيئ قدير

Na l. 64b-76b i 87a-120a nalaze se kraće dove na arapskom i turskom jeziku.

Prepisao Mušan sin Ahmedov Kahvo-zāde (Kahvić) u džematu Kamilī-efendije 1144/1732. godine (l. 46b):, između 1133/1721. i 1144/1732. godine.

9552. R-8572

Zbirka (مجموع), 2

L. 140; 18,5 x 11,5 (13,5 x 7); 11 redaka. *Nash*, pisan kaligrafski, veoma vještom rukom. Mastilo crno i crveno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje. Sa vanjske strane okvira dvije a sa unutarnje jedna tanka linija crne boje. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatom. Mnogi listovi oštećeni po okviru teksta. Na početku oba djela nalazi se veoma lijep unvan.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

1. L. 1b-51a

أنعام

AN‘ĀM

Zbirka kur’anskih sura i dova koje se uče u raznim prilikama. Zbirka počinje prvom surom (al-Fātiḥa) a završava posljednjim surama Kur’ana.

2. L. 51b-139b

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبي المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALA 'ALĀ AN-NABĪ AL-MUḪTĀR

Zbirka salavata. Sabrao Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūlī, umro 870/1465. godine.

Brockelmann, G II, 252, Köprülü III/33; Dobrača I, 758; Fajić XI, 7004.

Početak (l. 51b):

أوّله: وصلى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه و سلم عليه...قال الشّيخ التقيّ ابو عبد اللّه بن سليمان الجزولي رحمه اللّه الحمد للّه الّذي هدانا للإمان والاسلام والصلاة والسّلام على نبيّه محمّد الّذي استنقذنا به الأوثان...

Završetak (l. 139b):

آخره: وصلّى اللّه علي سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين وإمام المرسلين وعلي آله وصحبه وسلّم تسليما والحمد للّه ربّ العالمين وهو حسبنا ونعم الوكيل لا حول ولا قوّة الاّ باللّه العليّ العظيم

Zbirka se zavšava kolofonom u kojemu se navodi da je njen prijepis završio 'al-ḥāğğ Uṯmān b. 'Abdullāh 7. rebiul-ahira 1156/31. maja 1743. godine (l. 140a):

وكان الفراغ من كتابته في يوم الخميس المبارك سابع يوم خلت من شهر ربيع الثّاني سنة ست وخمسين ومائة وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلاة والسّلام على يد المذنب المعترف بالعجز والتقصير حاجي عثمان بن عبد اللّه...

Vlasnik rukopisa bio je Beg-zāde Fahmī 'Alī b. Ğa'far b. 'Alī b. al-ḥāğğ 'Abdulwahhāb (bilješka na zaštitnom listu 2b).

Iz kolekcije Salih-age Dobitka.

9553. R-10336

Zbirka (مجموع), 2

L. 176; 15 x 10,5 (12 x 7); 9-13 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane ukrašene ebru papirom.

1. L. 1b-17b

أنعام
AN‘ĀM

Kratka zbirka kur’anskih sura i dova. Počinje surom *ad-Duḫān* a završava početkom sure *al-Baqara*.

Slijede na l. 17b-94b; 97-115 i 125b-176 dove na arapskom i komentari na turskom jeziku. Između ostalih, zastupljene su slijedeće dove:

- دعاء نور مبارك (l. 17b-21a)
- دعاء صلوات (l. 21a-27b)
- دعاء قدح (l. 27b-28b)
- دعاء طاعون (l. 45b-46a)
- دعاء حضرت الياس (l. 75b-77a)
- دعا بالاخفاء (l.96-99)

Zbirka je pisana od strane više prepisivača. Dio je prepisan 15. ša‘bāna 1154/25. oktobra 1741. godine (l. 42a).

2. L. 94b-96b; 115-120

مختصر تعبيرنامه
MUḪTAṢAR TA‘BĪRNĀMA

Skraćena verzija tumača snova, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 94b):

أوّله: بر كون پيغمبر صلّى اللّه عليه وسلّم أصحابلريله اوتوردي جبرائل عليه السّلام كلدي ايتدي يا رسول اللّه سكا بو تحفهء كتوردم ..

Završetak (l. 96b):

آخره: اكر اوتوزنجي كونْ دوش كورسه بشارته وشاذلغه دلالت أيدر ومباركدر.

Na l. 124b-125a nalazi se nekoliko pitanja i odgovora o namazu, na turskom jeziku.

Bivši vlasnik Garković Abdulah.

9554. R-8919

Zbirka (مجموع), 9

L. 137; 16,2 x 11,2 (11,5 x 6,8); 11 redaka. *Nash*, krupan, lijep. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Naslovi i druga istaknuta mjesta pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kartonski. Nedostaje prva korica.

1. L. 1a-29b

أنعام
AN‘ĀM

Naslov na početku: هذا فرض ثلث وثلثون

Nekoliko kraćih poglavlja iz Kur'ana koja se uče u raznim prilikama.

2. l. 29b-31b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
‘ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 9456/5.

3. L. 31b-71a

الأدعية
AL-AD‘IYA

Zbirka dova sa nekoliko poglavlja iz Kur'ana, na arapskom jeziku. Pored ostalog nalaze se slijedeće dove:

- آبدست دعالردر
- دعاء تحيّات
- شرح إسم أعظم... بر كشي بر نسنه اوزرينه آرزو ايتسه يا حود بر مهم حاجتي اولسه...
- شرح آيات سبعه... حضرت عليّ كرّم اللّه وجهه ورضي اللّه عنه حضرتلريندن شويله روايت اولونوركه هر كم بو مبارك يدي آيتي يازوپ...
- شرح سرحباذ كبير مختصر اولور... وهب بن أمّيّه روايت ايدر كعب الأخبار...

- دعاء نور
- دعاء أخرج

4. L. 71b-75a

مناجات شريف
MUNĀĞĀT ŠARĪF

Naslov na početku: مناجات شريف

Moralno-didaktički spjev, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Sastoji se od 41 distiha koji se rimuju na kraju. Prema posljednjem stihu moglo bi se zaključiti da je autor izvjesni Muḥammad.

Početak (l. 71b):

أوّله: مناجات ايلريز ديرز الهي   كه سن سنڭ پادشاهلر پادشاهي

Završetak (l. 75a):

آخره: رياسي اولميه ذره ثنالر   بو مجلسده اوقونسون فاتحه
چو يازدم خطيله بن مناجات   ديلرم خير ايله هر هاجات
كناهم عفر يده قاضي الحاجات   بو لام (!) محشر كونده بن نجات
بو محمد هر كناهه ويردي اقرار   حقك رحمتنه راجع دعاء اتمز انكار

5. L. 75b-79a

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

Početak (l. 75b):

آخره: لسانمله ايدوپ اقرار (...) ايلدي وتصديق مذكوراتي بالجمله عالم اللّه شهيد اللّه

Na l. 79b-80a pojašnjenje stihova i jedna dova na arapskom jeziku.

6. L. 80b-99b

وسيلة النّجاة
WAṢĪLA AN-NAĞĀT -

Mevlud - spjev o rođenju i životu vjerovjesnika Muhammeda a. s. Spjevao u mesnevi stihovima na turskom jeziku Sulaymān Čalabī iz

Bruse, imam sultana Bajazida I (752/1351 - 825/1422). Mevlud je na bosanski jezik prepjevao hafiz Salih Gašević iz Nikšića na molbu kolašinskih muslimana, dok je tamo bio kajmekam. Djelo je poznato i pod naslovom *Mawlid an-Nabī* (مولد النّبي)

Ḥ. Ḫ. II, 1910; Dobrača I, 149/5;Nametak IV, 2760-81; Zürich I, 589-90; Trako-Gazić, 67-96; Boškov, 78; Hasandedić, 413/2; Spaho, 21/2; Flügel III, 137.

Početak (l. 80b):

أوّله: الله آدين ذكر ايـده لــــوم اوّلا واجب اولدر جمله اشده هر قولا

Završetak (l. 99b):

آخره: امّتندن راضي اولسون اول معين رحمـة الله علـيهم اجمعـــين.

7. L. 101-106b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Ilmihal na turskom jeziku. Napisao Muḥammad Nuruddīn al-Miṣrī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 144, 6, str. 113; II, 1433,3; Fajić III, 2415, 4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 263, 2; Boškov I, 58-59 i II, 8; Lavić X, 6021.

Početak (l. 33a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام ...اكر سورسلر كه مسلمان مسين جواب ويركم ايتكم الحمد لله مسلمانم اكر سورسلر كه الحمد ديمنك معناسي...

Završetak ovdje (l. 106b):

آخره: ...اكر سورسلر اشبو قلدوغك نمازي كيمون ايچون قيلرسين جواب ويركم نفسم ايچون قلارم وجماعته نيت ايده رم

8. L. 107b-128b

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Priručnik na turskom jeziku iz islamske vjeronauke, od nepoznatog autora.

Popara IX, 5735/2; Dobrača II, 1629/5; Lavić X, 5901/2.

Početak (l. 107b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد إيمان وإسلام ايكسي دخي بردر قلبيله اينانوپ ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak (l. 128b):

آخره: ايمانسيز اولمنك سببلري يكرمي يدي مسئله در...يكرمي يدنجي غيبته مصر اولمق بو يكرمي يدي مسئلهء شفاء القلوب كتابده مسطوردر.

Jedno od poglavlja ovoga ilmihala je i pojašnjenje pedesetpet obaveznih islamskih dužnosti što se, često, sreće kao zasebno djelo (l. 125a):

بيان زللي دورت فرض روايت اولندي حسن بصريدن هر كم اردر وعورتدن كيجه ده وكوندزده بو اللي دورت فرضي اوكرنمزلر سه عاصيلردن اولورلر.

9. L. 129b-136b

أوراد يحيى أفندي
AWRĀD YAḤYĀ EFENDĪ

Naslov na početku: هذا أوراد سيّدي يحيى قدّس اللّه سرّه العزيز

Zbirka kur'anskih i hadiskih dova namijenjena dervišima. Sakupio Sayyid Yaḥyā-ef. aš-Širwānī, umro 869/1464. godine.

Ahlwardt III, 3678 i 3796/2; Popara XIII, 7702/5 i XVI, 9301/3; A. M. II, 528; Karatay t II, 2899; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 208; Lavić XIV, 8039/8.

Početak (l. 129b):

أوّله: اللّهمّ يا ستّار يا غفّار يا عزيز يا جليل يا جبّار، يا مقلّب القلوب والأبصار، ويا مدبّر اللّيل والنّهار، ويا عالم الضّمائر والأسرار، خلّصنا من عذاب القبر والنّار...

Završetak (l. 136b):

آخره: ...اللّهمّ استجب دعائنا واشف مرضانا وارحم موتانا، لا إله إلاّ اللّه لا إله إلاّ اللّه، لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه... ونسأله التّوبة والمغفرة والهداية، إنّه هو التّوّاب الرّحيم، واعف عنّا يا كريم، واغفر لنا ذنوبنا يا رحمن يا رحيم يا ملك يا قدّوس يا اللّه.

Na l. 136-137 nepotpuna dova protiv kuge (دعاء طاعون)

Prepis zbirke, veoma lijepim rukopisom, završio Muḥammad b. Ḫalīl-efendī, mureddis u medresi Hadži hanum u kasabi Akova (Bijelo Polje) u utorak, ramazana mjeseca 1213/marta 1799. godine (l. 128b):

سوّده الفقير الحقير المعروف بالعجز والتقصير ومشهور بالذّنب الكثير محمد بن خليل أفندي المدرّس في مدرسة حاجي حانم في قصبة آقوه في سنة ثلثة عشر ومائتين وألف في شهر رمضان المبارك في يوم الإثنين.

9555. R-9835

Zbirka (مجموع), 4

L. 150; 14 x 9,5 (9 x 6); 9 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, djelimično rasuti. Kustode.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1a-9b

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura. Prema paginaciji nedostaje 8 listova na početku. Ovdje počinje surom *Ihlāṣ*.

Na l. 12a-17b nalaze se kratke dove koje se pripisuju Poslaniku, a.s.

2. L. 12b-25b

مجموعة أحاديث
MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ

Kratka zbirka od 24 hadisa slabije vjerodostojnosti. Hadisi počinju sa قال النبيّ عليه السلام bez navođenja lanca prenosilaca.

Lavić XIV, 8270/12.

Početak (l. 12b):

أوّله: قال النّبيّ عليه السّلام العلماء بين الأمّة كالملح في الطّعام ...

Završetak (l. 25b):

آخره: قال النّبيّ من ترك الصّلوة واحدا كأنّما قتل نفسا واحدا بغير سكين

3. L. 26a-38b

نمازلق
NAMĀZLIK

Priručnik o obaveznoj islamskoj molitvi (namazu), na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 26a):

أوّله: نمازك شرطلر بياندر وآبدست فرضلري وغسل فرضلري بيان ايدر ...

Završetak (l. 38b):

آخره: قال النّبيّ عليه السّلام من أعان تارك الصّلوة بلقمة أو أكثر خبزا فكأنّما قتل نبيّا ...ومن خلف هذا الحديث وهو معلون في القرآن والتورات والانجيل والزّبور، صدق رسول اللّه نقل من تفسير الكبير.

Nije jasno da li je samo ovaj hadis prenesen iz ovoga djela ili je cijeli tekst citat iz djela at-*Tafsir al-kabīr* koje je napisao ar-Rāzī.

4. L. 39b-148a

الأدعيه

AL-AD'IYA

Zbirka dova, na arapskom, sa kratkim komentarima i objašnjenjima u kojim prilikama se uče, na turskom jeziku. Zbirka počinje sa Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى).

Prepisao nepoznati prepisivač 1255/1839. godine.

9556. R-9598

Zbirka (مجموع), 3

L. 241; 16 x 10,5 (9,5 x 6); 9 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od knjige.

1. L. 1a-80b

أنعام

AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura i prigodnih dova, na arapskom jeziku. Nepotpun na početku. Počinje 36. ajetom sure *ad-Duhān*.

2. L. 80b-92a

نمازلق

NAMĀZLIK

Naslov u rukopisu: هذا كتاب شرائط اسلام

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu), na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Popara IX, 5643/2; Zürich I, 434; Lavić X, 5990/3; XIV,7919/3.

Početak (l. 80b):

أوّله: دين إسلامك شرطلري اوتوز اوچدر بشىء شرائط إسلامدر بشدر أوّلكسي كلمهء شهادتدر يعني أشهد أن لا اله إلاّ اللّه وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

Završetak (l. 92a):

آخره: دعاء اوغلان نيّت ميّت ايچون.. اي قونشولر قرانداشلر بو ميّتي (...) اللّه رحمت ايلسون...

Na l. 92b-103b nalazi se nekoliko dova na arapskom jeziku:

(دعاء يس، دعاء ختمدن صكره، آداب الدخول على الزوجة)

3. L. 103b-241a

مجموعة طلسمات
MAĞMŪ'A-I ṬILSUMĀT

Fragment zbirke više poglavlja i odlomaka iz raznih djela na turskom i arapskom jeziku u kojima se navode mnogi "zapisi", proricanje sudbine (*al-fāl*), magični crteži i dove radi različitih stvari, ispunjavanja želja ili potreba, kao i liječenja od nekih bolesti.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī 1266/1850. godine.

9557. R-9409

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura i dova sa komentarima na turskom jeziku.

Na početku se nalazi sura *Yā-sīn* i nekolikp kraćih poglavlja iz Kur'ana. Slijede dove:

- دعاءأخرج وشرحه ... (l. 8b-16b)
- دعاء قدح وشرحه ... (l. 17a-27a)
- دعاء قرشيّا وشرحه ... (l. 27a-42a)
- شرح دعاء سرح بات ... (l. 42a-43b)

Zbirka se završava surom *al-Fātiḥa.*

L. 47; 14x 9 (10 x 6,5); 9-11 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi dova pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski, oštećen.

Suru *Yā-sīn*, vjerovatno i ostatak zbirke, prepisao nepoznati prepisivač 1. redžepa 1274/15. februara 1858. godine (l. 7b).

9558. R-9398

أنعام
AN'ĀM

Kratka zbirka kur'anskih sura i dova. Počinje dovom za učenje Kur'ana. Slijedi sura *Yā-sīn*, tri posljednje sure Kur'ana, *al-Fātiḥa* i prvih pet ajeta sure *al-Baqara*. En'ām završava dužom dovom, na arapskom jeziku.

L. 15; 12 x 9 (10 x 6,5); 8-10 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad Bašić 23. rebiul-evvela 1298/22. februara 1881. godine (bilješka na unutrašnjoj strani zadnje korice).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

9559. R-9640

Zbirka (مجموع), 5

L. 277; 15,5 x 10,5 (10 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Povez kožni, otkinut od knjige i oštećen na hrbatu, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica.

1. L. 1a-21a

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura i dova.

Nepotpun na početku. Počinje drugim ajetom sure *al-An'ām*.

2. L. 21a-190b

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka dova na arapskom jeziku, kojima prethodi komentar na turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Ovdje donosimo nazive i početke najznačajnijih dova i komentara:

-دعاء رسول الله ... إله من الّذي دعاك فلم تجبه...(l. 21a-22a)

-حلية رسول الله ... خبرده شيله كلمشدركه...(l. 28b-29b)

-شرح دعاء سيف اينست... روايت قلور عالم كامل ابو الفضل كرماني رحمة الله عليه طاهر بن محمّد نلحيدن رحمة الله عليه اول دخي روايت قلور...(l. 29b-34a)

-دعاء حزر الشّهير بدعاء السّيف... اللّهمّ أنت الملك الّذي لا إله إلاّ أنت أنت ربّي وأنا عبدك وابن عبدك...(l. 34a-44a)

-شرح دعاء قدح... أنس بن مالك رضي الله عنه روايت قلور رسول حضرتندن صلّى الله عليه وسلّم بيوردي كه يا أنس بر نسنه سگا مشتليان كه دنياده...(l. 44a-48a)

-دعاء قدح... بسم الله وبسمه المبتدى ربّ الآخرة...(l. 48a-52a)

- شرح حزب البحر... اوچ كون صائم اوله هر مقصود ايچون عدد معين...(l. 52a-54a)

دعاء حزب البحر... يا الله يا علي يا عظيم يا حليم...(l. 54a-58a)

المسبّعات العشرة... فاتحة معوذتين الإخلاص..الدعوات يا وليّ الحسنات يا رفيع الدّرجات...(l. 58a-75a)

- شرح دعاء دولت... حضرة عليّ كرّم الله وجهه روايت اتدي كم بر كون رسول حضرة صلّى الله عليه وسلّم اويله نمازن قلوب اصحابلرنه وعظ نصيحت ايدردي نكاه بر يكت قپودن اچرو كيروب سلام وروب...(l. 75a-80a)

-دعاء دولت... صدق الله العظيم الّذي لا إله إلاّ هو الحيّ القيّوم ذوالجلال والإكرام....(l. 80a-88a)

- شرح دعاء سرخ باد... بو سرخ باد دعاسي مشهوردر...(l. 88b-89b)

fale listovi 90-123

هفت اسم... رسول حضرة صلّى الله عليه وسلّم بيوردي كه هر كم بو يدي ادلري اوقيه ..بسم الله الرّحمن الرّحيم وكفى بالله نصيرا وكفى بالله وليّا وكفى بالله شهيدا...*(l. 125a-128a)*

دعاء خفر إلياس... اللّهمّ يا خالق النّور ويا عالم السرّ...(l. 128a)

-تعبير جعفر الصّادق رضي الله عنه ايرك هر كجه سي... خير وراحت وظفر بوله اون كونه دكن...(l. 128b-130a)

- في التعبير ... سلطان المعبّرين شيخ سيرين رحمه اللّه حضرة يوسف معجزاتيله بيان ايلمشلر... (l. 130-132a)

-الإختلاجات جانب راست ... باش دپسي سكرسه راحت كوكسى سكرسه سفر (l. 132a-135a)

- در بيان طالب مطلوب وغالب مغلوب... طالب مطلوبك اسملردن اش بو حروفلرك... (l. 135a-138b)

-فضائل الصّلوات... نقلدركه سلطان محمود رحمه اللّه هر كون اون بيك صلوات ويرمينجه تحته چقمزدي ... (l. 139a- 141a)

-معرفت رجال الغيب ... ارنلردن واوليالردن روايت ايلمشلردركه رجال غيب (l. 141a-143b)

- الإسم الأعظم الآية... حديث صحيح موجبنجه مشائخ عظامدن (l. 143b-145)

- طلب الحاجات اولولر قتنده حاجتي اولسه بو بش حرف صول النّك باش (l. 161-163b)

- شرح دعاء قرثيا... بلكل كم بو قرثيا دعاسنك فضيلتي.. (l. 163a-167a)

- دعاء قرثيا... قرثيّا قرثيّا وجلاً وجلاً... (l. 167a- 168b)

- شرح دعاء صلوات ... روايت ايتدركوفه علمالرندن وبغداد وبلخ فاضللرندا كه هر كم حق تعالى قوللرندن... (l. 173a-179b)

- (منتخب من زبدة الأوراد) ... حمد باكمال اول صانع بي زوال وخالق ذي الجلال جنابنه كه ذكر جميلي... لازم اولان دعالر انتخابي اولندي ونام مرغوب ولطيفي زبدة الأوراد قونولدي... دعاء صلوات، دعاء يقرأ بعد تلاوة القرآن، حرز همان فائق يعني امام جعفر صادق، دعاء روز شريف عاشورا، دعآء شهر صفر لدفع الضّرر، دعاء غرّء هلال الامام عليّ صاحب كمال، دعاء أعظم، خاتمهء رساله الحمد للّه الملك العلاّم بو رسالهء هدايت انجام توفيق حقله تمام اولدي ونام مرغوبي عند الصّلحا زبدة الأوراد اشتهار بولدي رجاء ناظم لآلي اعني به مصطفى عالي هر خاتمه ده برر فاتحة ايله ياد اولنمق ... وذنوب من دوامها واهديها والحمد للّه ربّ العالمين (l. 179b-190)

3.L. 192-247

دعانامهء أبو السّعود
DU'Ā-NĀMA-I ABŪ AS-SU'ŪD

Rasprava o blagodatima raznih vrsta molitvi. Napisao na turskom jeziku, na molbu velikog vezira Semiz 'Alī-paše, šejhul-islam Abū as-Su'ūd Mahmad b. Mahmad al-'Imādī, umro 982/1574. godine.

Popara XIII, 7566/9; Boškov, IV/3, str. 130; Kut I, 180, str. 156; Wiesbaden XIII4, 173-175, str. 172-173; Blochet I, 32, str. 13; Dobrača 786/1, str. 534; Karatay t I, 408-409, str. 138; Pertsch, 22/2, str. 49.

Početak (l. 192b):

أوّله: حمد وسپاس وستايش بي قياس اول سامع الأصوات ومجيب الدّعوات حضرتلريته اولسونكم...

Završetak (l. 247a):

آخره: الّهمّ تب علينا قبل الموت وارحمنا عند الموت... برحمتك يا أرحم الرّاحمين ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

4. L. 251-256b

ترجمهء زبور
TARĞAMA-I ZABŪR

Isto kao br. 9503/3.

Početak ovdje (l. 251b):

أوّله: أنا الموجود فاطلبني تجدني   وإن طلبت سؤالي سواي لم تجدني

Završetak: ovdje (l. 256a):

آخره: أنا الفرد المدبر فوق عرش   بلا التكليف فاطلبني تجدني

بنم تكركم تدبير ادارم عرشك استنده   دوكلي خلقه بر كزدن بني استه كه بولاسن

5. L. 257a-277b

فالنامه
FĀLNĀME

Na početku djela naslov: فال جعفر صادق

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću Kur'ana. Napisao Ğa'far aṣ-Ṣādiq, um. 148/765. godine.

Ovo je turski prijevod sa arapskog jezika ovoga djela navedenog autora.

Jahić XII, 7336/3.

Početak (l. 257b):

أوّله: جعفر صادق رضي اللّه عنه ايدر هركم كه دلرسه كلام قديم وكتاب كريم بر له فال ايجره طالعين كوره احوالن سجه سن كركدركه باك صودن ابدست اله صافي كوكل بر له نيّت ... اللّهمّ إنّي توكّلت عليك...

Završetak (l. 277b):

آخره: حضرت رسول صلّى الله عليه وسلّم دشنده كورسه ايكي جهانده حاجتي روا اوله انشاء الله تعالى تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب التوّاب.

Na početku djela nalazi se lijep unvan a fāl je podijeljen po slovima arapskog alfabeta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9560. R-8204

أنعام
AN‘ĀM

Zbirka kur’anskih sura i dova. Na početku zbirke nalazi se sure: *Yā-sīn, al-Mulk i an-Naba’*. Slijede dove i komentari dova:

- دعاء صلوات (l. 15a)
- دعاء قرآن (l. 15b)
- دعاء حسن وحسين (l. 20b)
- دعاء نور وشرحه (l. 22a)
- دعاء حضر، (l. 30a)
- دعاء كنج العشر (l. 41a)
- دعاء مصطفى (l. 74a)
- دعاء الايمان (l. 78b)
- دعاء براق (l. 92b)
- شرح دعاء جنان (l. 109b)
- شرح دعاء أخرج (l. 131a)
- دعاء اوغري عبّاس وشرحه (l. 154a)
- دعاء سرح باد وشرحه (l. 159a)
- دعاء حضرة عليٍّ (l. 167a)
- دعاء جميل (l. 170a)
- دعاء عهد نامه وشرحه (l. 176b)
- دعاء قدح وشرحه (l. 180b)
- دعاء مستجاب (l. 193)

- دعاء حزب البحر (l. 199b)
- دعاء مبارك (l. 204a)
- دعاء هيكل وشرحه (l. 208b)
- دعاء صلوات (l. 226a)
- دعاء سحر مرجان (l. 239a)

L. 255; 15 x 10 (10,5 x 5,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi dova pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Kustode.

Na l. 63b-73b; 79b-92b; 102a-108b i 110b-117b nalaze se kraće dove u vidu zapisa sa objašnjenjima za liječenje nekih bolesti.

Povez kožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9561. R-10346

Zbirka (مجموع), 8

L.193; 14,5 x 9,5 (10 x 5,5); 13 redaka. *Dīwānī*, sitan. Mastilo crno. Nazivi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi rasuti.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1b-7b

أنعام
AN'ĀM

Na početku zbirke nalaze se tri kur'anske sure i to: *al-Fātiḥa, Yā-sīn i al-Mulk.*

2. L. 8a-59a

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova na arapskom jeziku sa komentarima na turskom jeziku.

- شرح ودعاء عيّاس (l. 8a-12a)
- شرح ودعاء أسماء أعظم (l. 12a-13a)
- شرح ودعاء إمام حسن وحسين (l. 13a-14a)
- شرح ودعاء كفن المبارك (l. 14a-14b)
- شرح ودعاء مبارك (l. 14b-15b)
- شرح ودعاء فتح نامهء حضرت عليّ (15b-16b)
- شرح ودعاء افسون (l. 16b-18a)
- شرح ودعاء دولت (l. 18a-28a)
- شرح ودعاء حضرت إلياس (l. 28a-34b)
- شرح ودعاء اون ايكي امام (l. 35a-36a)
- شرح ودعاء نصرت الغازي (l. 40a-43b)
- شرح ودعاء مرجان (l. 44a-47b)
- عقد اللسان (l. 54b-57b)

3. L. 59b-64b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 9554/7.

Naslov ovdje: كتاب سؤال نامه

Završetak ovdje (l. 64b):

آخره: ...نمازك خطبه سي تحيّاتدر نمازي اوده مك حقه بلورمق در واللّه أعلم بالصواب

Na l. 64b-80b nalaze se dove na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 80b-90b

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع
RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ AYYĀM AL-USBŪ‘

Isto kao ovdje br. 9450/11.

Naslov u rukopisu: في بيان الساعات في السبع ووقتها

Ovo je fragment navedenog djela tako da su početak i kraj različiti.

5. L. 90b-122a

سعد نامه
SA'D-NĀME

Kraće djelo na turskom jeziku o gatanju i proricanju sudbine, od nepoznatog autora.

Početak (l. 90b):

أوّله: أوّل كون دونمه دولر كره بر يازوب چقعه سن كندو (...) اوتوز سكز ايغه الور بر ساعت اولور اوتوز اياق الور...

6. L. 122a-130b

ديونامه
DĪWNĀME

Rasprava (Dīwnāme, tj. Knjiga o šejtanu) na turskom jeziku o proricanju sudbine prema položaju zvijezda u času rođenja dotične osobe, tj. prema jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Jahić XII, 7408; Rieu 132; Lavić XIV, 8221/4.

Početak ovdje (l. 122a):

أوّله: الفصل الأوّل طالع قمر اولسه وقتها بلگلر ...

Završetak (l. 130b):

آخره: اوج كونه ايچه جك بودر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم اهيًّا شراهيًّا ...

7. L. 131b-146b

كتاب طالع مولود
KITĀB-I ṬĀLI'-I MEWLŪD

Djelo iz oblasti astrologije (horoskop). Na turskom jeziku napisao Munağğim Ḫayruddīn al-Qunawī, čija nam je biografija nepoznata.

Flügel II, 1431; Rieu 132; Jahić XII, 7400/1; Lavić XIV, 8221/3.

Početak (l. 131b):

أوّله: شكر وسپاس حمد بى قياس اول پادشاه قديمي قبل الإنسان يلد وكيني بلدوردي عقل كامل سببيله قيض قلدي حزائز عيبدن پيغمبرلرده... بو كتاب كوبى منجّم خير الدّين القنوي.. بو طالع مولودوك ديونامسيدر توركه دلنه ترجمه ايلدي عربيه بلمنيلر..

Završetak (l. 146b):

آخره: ودي آي وطقوز كونه عمري اوله ان شاء اللّه تعالى لا يعلم الغيب إلاّ اللّه تمّت النّسخة

8. L. 147a-157b

ديونامه
DĪWNĀM'1E

Isto kao ovdje br. 9561/6.

Na l. 158a-166b nalazi se djelo na turskom jeziku iz oblasti proricanja sudbine pomoću pijeska ili pisanja tačaka na papiru (geomantija, (ramal): قال رمل بمعجزات دانيال عليه السلام فال الحيان

Na l. 167a-193b nalazi se komentar pečata poslanika SUlejmana, a.s. i dove na arapskom i turskom jeziku: شرح أصحاب الكهف (l. 169b); شرح مهر سليمان (l. 185a).

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9562. R-9638

Zbirka (مجموع), 2

L. 185; 14,2 x 10 (10,5 x 7); 8 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Nepostaje prva korica.

1. L. 1-141b

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kratkih kur'anskih sura i prigodnih dova na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Počinje surom *Yā-sīn*. Slijede, između ostalog, slijedeće dove:

- دعاء امام عظّم ... سبحان اللّه الأبديّ الأبد (l. 38a)
- شرح ودعاء بوزدك (l. 40)
- دعاء رسول (l. 53)

- دعاء كنج الوش (l. 57)
-دعاء نور كم كشج العرش (l.63)
-دعاء كبيرا مستجاب (l. 66)
-دعاء نور (l. 70)
-شرح دعاء عظم (l. 78)
- دعاء عزيز (l. 85)
- دعاء صلوات (l. 89)
- شرح دعاء يؤيون (l. 127)

2. L. 148b-185

قال شمس
FĀL-I ŠAMS

Naslov prema rukopisu (l. 148b): قال شمس

Djelo u stihu, o proricanju sudbine pomoću položaja zvijezda, na turskom jeziku, , od nepoznatog autora.

Početak (l. 148b):

أوّله: چوش ش ش كليدر قاليك اي   يار سگا بل كل كه ياري قلدي جبّار
كنش بوله اسد قالو كد ناظير   حقيقت بلكه حقدر ساگه ناظر

Završetak (l. 185a):

أخره: خوش اولسون مرادكه اسره سن دخي هر نيّتك واردر اسن يكرمي بش كون...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9563. R-10394

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura, dova, komentara dova, zapisa i virdova, većinom na arapskom jeziku. Nepotpun na početku. Počinje 8. ajetom sure *Yā-sīn*.

L. 134; 10 x 7 (6,5 x 5); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan, na mjestima vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti, ispreturani, mnogi zagubljeni.

Povez kožni, od upotrebe uništen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Džavida Kiličbegovič i Zenke Kiličbegović iz Štokholma, porijeklom iz Bosanskog Novog.

9564. R-9639

أنعام
AN‘ĀM

Zbirka kur'anskih sura i dova, za razne prilike.

Na početku nedostaje 13 listova.

L. 130; 8 x 7 (7 x 4); 7 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ i dova pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na na sredini korica. Nedostaje prva korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9565. R-10240

أنعام
AN‘ĀM

Zbirka kur'anskih sura, dova, komentara dova, zapisa i virdova, većinom na arapskom jeziku. Nepotpun na početku. Počinje 146. ajetom sure *al-An'ām*.

L. 107; 15,5 x 10 (10 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, ispisan kaligrafski. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, rasuti, djelimično ispreturani.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9566. R-7439

Zbirka (مجموع), 6

L. 281; 14 x 9,5 (11 x 7,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan tankim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi djela i poglavlja, te istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-135b

أنعام
AN'ĀM

Na početku zbirke nalaze se kur'anske sure: *al-Fātiḥa, Yā-sīn i al-Fatḥ, ar-Raḥmān, al-Mulk i an-Naba'*. Slijede tekstovi i komentari dova (l. 18a-43b): دعاء قدح، دعاء نور، دعاء مستجاب، صلوات شريف، te kratki ilmihal (نمازلك). Na l. 63a-135b nalazi se veća zbirka dova sa komentarima na turskom jeziku.

2. L. 136b- 172a

عزائم نامه حضرت سليمان پيغمبر
AZĀ'IM NĀMA ḤAḌRAT SULAYMĀN PAYĠAMBAR

Djelo na turskom jeziku koje govori o liječenju određenih bolesti pomoću raznih lijekova i "zapisa" povezanih sa položajem zvijezda u zodijaku.

Jahić XII, 7502.

Početak (l. 136b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام علي خير خلقه محمّد وآله أجمعين أمّا بعد بلكلكم بو كتاب طالع مولودي ارسطالين حكيم تصنيف ايلمشدر.

Završetak (l. 172a):

آخره: ويا ايده چنكلردر باطل ايلدم بحق ... آذوني أل شدائ بفضلك وكرمك يا أرحم الرّاحمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين الطّيبين الطّاهرين.

3. L. 172a-180b

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Kratka risala na arapskom jeziku o uvjetima za valjanost namaza, od nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela. Interlinearno sitnim slovima ispisan prijevod risale na turski jezik.

Ahlwardt III, 3538; Popara IX, 5641; Dobrača II, 991/3: Zürich I, 72, str. 62; aẓ-Ẓāhiriyya II, 302; Popara-Fajić VII, 4727/2; ar-Riyāḍ VI, str. 147; Lavić X, 5819/2.

Početak (l. 72a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين ... إعلم وفّقك اللّه تعالى وايّانا بأنّ الواجب على العبد المكلّف اوّلا أنْ يؤمن باللّه...

Završetak (l. 80b):

آخره: وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وواحد منها مستحبٌ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا فإن أجنب ولم يغسل حتى أسلم اختلف المشائخ فيه.

4. L. 180b-222a

علم حال
ʻILMI ḤĀL

Naslov u rukopisu أصول الدين (اكر صورسلر)

Kratka risala o islamskom vjerovanju (ilmihal). Na turskom jeziku napisao Luṭfī b. ʻAbd al-Muʻīn, umro 970/1562. godine. Risala je rađena u formi pitanja i odgovora.

Ahlvardt III, 3011/3; Wiesbaden XIII,1; Brockelmann, S II, 664; Lavić X, 5914; i XIV, 7905.

Početak (l. 180b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الانسان علّمه البيان ... أمّا اللّه تعالى يه حمد ايدوب ورسولنه صلوات ديردكدن صكره بو أحقري ضعفا لطفي بن عبد المعين المعترف بالذّنب والتصغير ... اول مسئله لري هر كشي يه بلمك لازم وواجبدر

Završetak ovdje (l. 222a):

آخره: باب مياسن ايچون الكي يازده جويز ...اوندن صكره قلان اجزالري قويه لكيْ يازكوننده زياده.

5. L. 222b-236b

نمازلك
NAMĀZLIK

Kratka risala o namazu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nedostaje uvodni dio.

Početak (l. 222b):

أوّله: صلوة الوضوء يعني آبدست شكرينك حضرت رسول عليه السّلام بيوير كيم حق تعالى بيويركه بر كمسننك ابدستي (...) ابدست المسه اول كشي بگا جفا ايلمشدر.

Završetak (l. 236b):

آخره: لدفع أنعام قهريه دعا بودر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم حصنت نفسي ومالي وأولادي وعيالي ...ولاّ حول ولاّ قوّة إلاّ باللّه العلي العظيم برحمتك با أرحم الرّاحمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين تمّت.

Na l. 237a-250a ispisane su kratke sure iz 30. džuza Kur'ana i duža dova شرح ودعاء فاتحة.

6. L. 250b-278a

منفعة الإنسان
MANFA'A AL-INSĀN

Naslov prema rukopisu.

Djelo u kojem se govori o liječenju raznih bolesti pomoću gatanja i "zapisivanja", na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je prevedeno sa arapskog jezika i podijeljeno na trideset poglavlja.

Početak (l. 250b):

أوّله: هذا كتاب منفعت الانسان الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين أمّا بعد يا سليم الطّبع ...يسّر اللّه عليك طريق العلم والادب بلكل كه بو كتاب فوائد بدنك سبب تأليف اولدركه اسكندر ذو القرنين كه پادشاه ...بو كتاب تأليف ايليوب منفعت الانسان آد ويردي

Završetak (l. 278a):

آخره: بوني اوقيه سين بر قاچ كره انشاء اللّه تعالى دفع اوله لا إله إلاّ اللّه الحليم لا إله إلاّ اللّه الرّبّ العرش العظيم.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9567. R-9645

أنعام
AN‘ĀM

Zbirka kratkih kur’anskih sura i prigodnih dova na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Počinje poglavljem *al-Mulk*. Slijedi sura *’Abasa,* te slijedeće dove:

- دعاء قرنجه (l. 15b)
- شرح ودعاء بوزدك (l. 40)
- دعاء قدح شريف (l. 63)
- دعاء مستجاب (l. 66)
- دعاء دولت (l. 70)
- دعاء نور شريف (l. 74)
- دعاء مرجان (l. 78)
- شرح اون التي خواصه سي(l. 81)
- دعاء اون ايكي امام (l.. 86)

L. 91; 15 x 10 (10,5 x 5,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9568. R-9828

أنعام
AN‘ĀM

Zbirka kur’anskih sura i dova sa komentarima na turskom jeziku.

Na početku se nalazi sura *Yā-sīn, ad-Duẖān, al-Fatḥ, ar-Raḥmān* i posljednji (30.) džuz Kur‘ana. Slijede dove:

- شرح يدي آيت ... (l. 31a-35a)
- أسماء الحسنى وشرحه ... (l. 35b-37a)
- دعاء ايمان ... (l.38a-39a)
- دعاء إمام أعظم ... (l. 39a-39b)

- دعاء نور ... (l. 39b-43b)
- شرح دعاء جميل ... (l. 43b-44b)
- دعاء مبارك ... (l. 44b-49a)
- سرور أنبياء صلّى اللّه عليه وسلّمك أسماء شريفلري ... (l. 50b-54a)
- تحلّفات حضرت رسول... (l. 58b-59a)
- شرح ودعاء مرجان ... (l. 59b-64a)
- دعاء ذبح قربان ... (l. 64a-64b)
- دعاء سحر باز ... (l. 65b-68b)
- دعاء بازركان ... (l. 68b-72a)

Na l. 72a-85b nalaze se kratke dove, vrijeme i način njihovog učenja.

Zbirka se završava dužom Poslanikovom dovom koja se uči u teškim životnim situacijama (l. 86b-89b).

L. 90; 15 x 10 (11 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, djelimično vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi dova pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crnom linijom.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane ukrašene utisnutim rozetama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9569. R-6158

Zbirka (مجموع), 4

L. 81; 15,5 x 11 (12 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Nazivi dova pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-5a

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura. Počinje sa surom *al-Mulk* koja je ovdje nepotpuna na početku, a završava sa početkom sure *al-Baqara.*

2. L. 5b-73b

الأدعية

AL-AD‘IYA

Zbirka dova za rane prilike, na turskom i arapskom jeziku.

Početak (l. 5b):

أوّله: دعاء تقبّل اللّهمّ ربّنا تقبّل منّا إنّك أنت التوّاب الرّحيم وتب علينا إنّك أنت السّميع العليم سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

Između ostalih slijede dove:

- بارك اللّه دعاء (l. 5b-7a)
- مناجات كبير (l. 8a-14b)
- يوزومي مناجات (l. 14b-20a)
- مناجات نماز (20b-24a)
- معذر ايمان دعاء (l. 24b-26a)
- معذر شرح رسول (l. 26a-30a)
- نور دعاء (l. 30b-34b)
- هذا شرح اوغر عبّاس (l. 34b-39b)
- دعاء اغر عبّاس (l. 40a-41b)

Završetak (l. 73b):

آخره: كولبند دعاء ...اوغورموز خير اوله ايشوموز اچق اوله نيّتحدا على المرتضى اوستاذلر پيروم حاجي بغتاش ولي.

Na l. 75a-8ab nalaze se bilješke o plemenitostima božijih poslanika, popis zaostavštine Muhammeda, a.s. i biljška o 33 islamska šarta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9570. R-10316

أنعام

AN‘ĀM

Zbirka kur‘anskih sura i dova sa komentarima na turskom jeziku.

Na početku se nalazi sura *Yā-sīn, ad-Duḫān, ar-Raḥmān, al-Waqi‘a, al-Mulk* i posljednji (30.) džuz Kur‘ana. Slijede dove:

- دعاء قرآن شريف ... (l. 34b-37a)
- آيات السّبعة ... (l. 37a-39a)
- دعاء ايمان ... (l.38a-39a)
- الأسماء الحسنى ... (l. 39b-41b)
- ختم القرآن ... (l. 41b-47a)
- شرح تهليل القرآن ... (l. 48b-56b)
- دعا مفتاح الجنّة ... (l. 56b-58a)

L. 68; 14,5 x 10,5 (9,5 x 5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane ukrašene ebru papirom, a sa vanjske strane utisnutim rozetama floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Vlasnik rukopisa 1916. godine bio je Jusuf Mlinarović (l. 62b).

Na kraju se nalazi deset neispisanih listova.

Iz kolekcije Muharema ef. Omerdića iz Sarajeva.

9571. R-10393

أنعام
AN'ĀM

Kraća zbirka kur'anskih tekstova i dova, na arapskom jeziku. Počinje 10. ajetom sure *Yā-sīn.*

Završetak ovdje(l. 14b):

آخره: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم لا اله الاّ اللّه المعبود في كلّ مكان لا اله الاّ اللّه الموجود في كلّ زمان لا اله الاّ اللّه المذكور في كلّ لسان لا اله الاّ اللّه المشكور في كلّ احسان ...

L. 14; 11 x 8 (10 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tekst uokviren tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji glat, bez vodenog znaka.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Džavida i Zenke Kiličbegović iz Štokholma, porijeklom iz Bosanskog Novog.

Dove - arapski

9572. R-664

حلية الأبرار وشعار الأخيار في تلخيص الدعوات والأذكر
ḤILYA AL-ABRĀR WA ŠI‘ĀR AL-AḪYĀR FĪ TALḪĪṢ AD-DA‘WĀT WA AL- AḎKĀR

Zbirka neobaveznih molitvi (dova i zikrova). Sabrao Muḥyiddīn Abū Zakariyya Yaḥyā b. Šaraf b. Murrī an-Nawawī, umro 676/1278. god. Djelo je napisano 667/1268. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 688-89; Brockelmann, G I, 397; S I, 685; Ahlwatdt III, 3694; Dobrača I, 752; Fajić XI, 6986.

Početak (l. 1b):

أوّله : الحمد للّه الواحد القهّار العزيز الغفّار مقدّر الأقدار ...أمّا بعد فقد قال اللّه العظيم العزيز الحليم **فاذكروني أذكركم** وقال اللّه تعالى **وما خلقت الجنّ والانس إلاّ ليعبدون ...**

Završetak (l. 155a):

آخره: قال مصنفه فرغت منه في المحرم سنة تسع وستين وستمائة سوى أحرف ألحقها بعد ذلك وأجزت روايته لجميع المسلمين فرضي اللّه تعالى عن مصنّفه وأثابه جنّته بمنّه ورحمته

L. 155; 26,5 x 17,5 (19,5 x 12); 25 redaka. *Nasḫ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na listovima su primjetne fleke od vlage kojoj je rukopis bio izložen. Kustode. Na l. 1a nalazi se lijepo ukrašen unvan sa naslovom djela.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen inpregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa, mada sudeći po pismu i papiru rukopis je dosta star, vjerovatno iz XIV ili XV vijeka.

Rukopis je uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju (l. 1b):

وقف إبراهيم پاشا وفّقه اللّه للخير درمسجد خود در قصبهء پوچتل.

9573. R-9678

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبيّ المختار
DALĀ’IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT ‘ALĀ AN-NABĪ AL-MUḪTĀR

Zbirka molitvi kojima se slavi poslanik Muhammed, as. (*ṣalawāt*). Sabrao Abū ‘Abdulāh Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūlī, umro 870/1465. godine.

Ahlwardt III, 3919; Brockelmann G II, 253 i S II, 359; Flügel III, 1706; Dobrača I, 758; Zürich I, 158; Köprülü III, 33; Fajić XI, 7004; Lavić XV, 8759/2.

Početak (l. 6a):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا للايمان والاسلام ... وبعد هذا فالغرض في هذا الكتاب ذكر الصّلوة على النّبيّ ... وسمّيته بكتاب دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في الصلوة على النّبىّ المختار ...

Završetak (l. 81b):

آخره : فاعف عنّا يا خير مأمول وأكرم مسؤول وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليما والحمد للّه رب العالمين تمّت تمام.

L. 81; 16 x 11 (9,3 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, kaligrafski ispisan. Mastilo crno. Nazivi dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Na marginama ima puno komentara teksta. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane ukrašene ebru papirom a sa vanjske utisnutim rozetama.

Na l. 1b-3b nalazi se dova za učenje ove zbirke.

Zbirku prepisao Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Yaḥyā at-Turyākī 1259/1843. godine (l. 81b):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب عن يد الفقير مصطفى بن الحاجّ صالح بن محمّد بن يحيى الترياكي عفى اللّه عنهم أجمعين بفضله وبحرمة رسوله صلّى اللّه عليم أجمعين تمّ تسع وخمسين ومائتين وألف.

9574. R-10335

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبىّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀ 'ALĀ AN-NABĪ AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 9573.

Završetak ovdje (l. 100a):

أخره: اللّهمّ صلّ على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليما والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 100; 18,5 x 12,5 (11,5 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širom linijom zlatnožute boje. Listovi djelimično oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. ‘Umar u srijedu, 15. safera 1286/1869. godine (l. 100b).

Poklon Muhameda Alihodže iz sela Alihodže - Bila kod Travnika.

9575. R-9729

Zbirka (مجموع), 4

L. 127; 15 x 10,5 (10,5 x 5,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, mjestimično vokalizovan, veoma lijep. Mastilo crno. Nazivi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica.

1. L. 1b-105b

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبيّ المختار
DALĀ’IL AL-ẖAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT ‘ALĀ AN-NABIYY AL-MUẖTĀR

Isto kao br. 9573.

2. L. 106b-120b

الأدعية
AL-AD‘IYA

Kratka zbirka dova sa navedenim predajama o nastanku pojedine dove. Dove su napisane na arapskom a predaje na turskom jeziku.

Početak (l. 106b):

أوّله: حكايت بر كون أبو الدّرداء حضرتلري رضي اللّه تعالى عنه بر كون مسجدده اوتورركن بر كمسه كلوپ ايتدي ...

Završetak (l. 120b):

آخره: واكر احشام اوقسه صباحه دكين اويلجه سنه اولور واول كون ياحود اول كيجه اولورسه شهيد ثوابن بولور

3. L. 120b-124a

شرح الأوراد البهائيّة
ŠARḤ AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Komentar zbirke izabranih kur'anskih i hadiskih dova za razne prilike, te uputstvo kako se uče. Zbirku je na arapskom jeziku sastavio poznati šejh nakšibendijskog reda Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku napisao je Šayẖ Ḥasan b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Kut I, 124-125, str. 101-102; Popara XIII, 7700.

Početak (l. 120b):

أوّله: الحمد لله العليّ الأعلي، والصّلوة والسّلام على خير الوري، محمّد المصطفى وآله المجتبى، أمّا بعد، شيخ حسن بن علي ايدر كه بو اورادي شيخ پير بهائي ديرلر هر كمسه كه بو اورادي اوقسه يدي يوز بيك كلك كلوب حاضر اولور...

Završetak (l. 124a):

آخره: ...اللّهمّ عافني في بدني وعافني في سمعي وعافني في بصري تمام ايده جميع بلالردن امين اوله بامر اللّه تعالى وبونك شرحي دخي چوقدر أما بز مختصر قلدق والسّلام تمّت تمام

4. L. 124a-125b

نيّت اوراد بهائي
NIYYAT-I AWRĀD-I BAHĀ'Ī

Naslov na početku crvenim slovima: هذا نيّت اوراد بهائي رحمة اللّه عليه

Nijet na turskom jeziku koji se izgovara za dušu šejha Muḥammada Bahā'uddīna, prije učenja dova koje je on sastavio pod nazivom الأوراد البهائيّة

Popara XIII, 7701/3.

Početak (l. 124a):

أوّله: نيّت ايلدوم شيخ پير محمّد بهائي حضرتلرينك أوراد شريفين اولمغه كه يا ربّ العالمين بنم ايلديكم كبائري وصغائري كناهي ...

Završetak ovdje (l. 125b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...بو نيّت اوزره بشلدم يا ربّ قبول ايليه وعلم عمل صالح ايليه بو دعاء شريف حرمتنه يا ربّ العالمين.

Na l. 126a-127b nalaze se uvjeti za učenje ovoga virda i jedna dova na arapskom jeziku, nepotpuna na kraju.

Cijelu zbirku prepisao je nepoznati prepisivač 1255/1839. godine (l. 105b).

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrahima sina Ahmed-begovog Hasan Paše-zadea (Hasanpašića) (Ibrāhīm b. Aḥmad beg Ḥasan Pāšā zāde): صاحب إبراهيم بن أحمد بك حسن پاشا زاده

Iz kolekcije Teufik-ef. Varenikovića iz Travnika (poklon).

Na l. 1 veliki pečat Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

9576. R-9004

الحزب الأعظم والورد الأفخم

AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Zbirka dova koju je sabrao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 660-61; Ahlwardt III, 3783; Brockelmann, G II, 396/51; Dobrača I, 770; Fajić XI, 7023/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي دعانا للإيمان وهدانا بالقرآن وأجاب دعوتنا بالفضل والإحسان ... أمّا بعد فيقول العبد .... علي بن سلطان محمد القاري ...

Završetak (l. 51b-52a):

آخره : على خلقك يوم القيامة وأجزه خير الجزاء والسّلام عليه ورحمة اللّه وبركاته **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام علي المرسلين والحمد لله ربّ العالمين** بعون اللّه.

L. 52; 24 x 17,5 (18,5 x 12); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, ispisan kaligrafskim pismom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 1263/ 1847. godine u Mostaru (l. 52a): كتبه الفقير الحقير إلى اللّه القدير محمّد بن محمّد ... سنة ١٢٦٣ في بلدة الموستار.

9577. R-6804

Zbirka (مجموع), 2

L. 17; 18 x 12 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, ispisan kaligrafski. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvjema crnim i crvenim linijama. Na l. 1b. na početku prvog djela nalazi se lijepo urađen unvan u obliku kupole u zlatnožutoj podlozi i crvenim i plavim cvjetovima.

Povez kartonski. Korice odvojene od knjige, presvučene impregniranim platnom.

Na kraju druge idžazetname nalazi se vlastita ovjera učitelja ‘Abdulaṭīfa b. Muḥammada Šākira b. Ḥusayna b. Muḥammada al-Bātūmīja iz 1322/1904. godine.

Na l. 1a nalazi se ovjera Ministarstva vjera Kraljevine S.H.S u Beogradu od 15. januara 1924. godine.

1. L. 1b-4a

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama koju je izdao ‘Abdullaṭīf b. Muḥammad Šākir b. Ḥusayn b. Muḥammad al-Bātūmī 1322/1904. godine Salihu Safvetu Bašiću za učenje zbirke *Dalā’il al-ḫayrāt.*

Popara, Idžazetname ... str. 27.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هداتا إلى دلايل الخيرات والصلوة والسّلام على من بالصلوة عليه تتمّ الصّالحات ...وقد تقلّد من لالي آثاره وتجرّع من ذلال انهاره بعض من حسن ظنّه لهذا الأدنى ورام ألى أن يأخذ منّي بطرفية الإجازة السّيّد صالح صفوت بن الحاجّ علي البوسنوي ... فحسنت ظنّه فأجبته قرائة ورواية ...

Završetak (l. 4a):

آخره: وعبد اللّه بن سالم عن السّيّد عبد الرّحمن الشّهير بالمحجوب عن والده السّيّد محمّد من مؤلّفه أبي لا زالت عليه اثار السّحائب والصلوة والتسليمات سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين آمين.

2. L. 4b-17a

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama Saliha Safveta Bašića iz racionalnih i tradicionalnih znanosti. Idžazetnamu je izdao ‘Abdulaṭīf b. Muḥammad Šākir b. Ḥusayn b. Muḥammad al-Bātūmī 1322/1904. godine.

Popara, Idžazetname... 27.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرح صدور العلماء لأنوار العلوم النّافعة وشرح نحورهم بجواهر الفنون اللامعة ... أمّا بعد فإنّ أحسن ما ينبغي ويطلب وأنفس ما يشتهي ويرغب ...السّيّد صالح صفوت بن الحاجّ علي البوسنوي ...

Završetak (l. 17a):

آخره: واللّه حفيظ عليك استغفر اللّه من قول بلا عمل لقد نسبت به نسلا الّذي عقم الحمد للّه على التمام والصلوة والسّلام على سيّدنا وعلى آله الكرام وأصحابه ذوي الاحترام آمين

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 17a nalazi se ovjera učitelja koji je izdao idžazetname.

9578. R-9355

Zbirka (مجموع), 2

L. 35; 16 x 11 (10,5 x 7,5); 11 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

1. lb-4b

إجازة

IĞĀZA

Idžazetnama za učenje zbirke dova *Dalā'l al-ḫayrāt.* Izdao ju je nepoznati šejh kurra hafizu al-ḥāğğ Muṣṭafi b. Rāšidu Lūlağīji iz Sarajeva, umro 1916. godine. Na kraju idžazetname nalazi se pečat u kojem se čita ime Fayḍullāh što bi moglo biti ime šejha koji je izdao idžazetnamu. Muṣṭafa b. Rāšid je dobio ovu idžazetnamu dok je bio nastanjen u Medini, kako to navodi njegov učitelj u uvodonom dijelu.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الغفّار المهيمن اللطيف السّتار والصلوة والسّلام على من بالصلوة تحطّ الاوزار... أمّا بعد فقد التمس منّي مصطفى بن راشد حين قراته السّاكن في المدينة المنوّرة نوّرها اللّه تعالى يوم القيامة ...الإجازة لقرائة دلائل الخيرات ...فأجزت كيف ما تيسّر اللّه ...

Završetak (l. 4b):

آخره: بشرط أن يقرأ الفاتحة عند البداء والختم لهؤلاء السّلسلة ويتوسّل بهم إلى رسول اللّه عليه وسلّم

2. L. 6b-35b

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama iz deset kiraeta koju je izdao egipatski učač kur'ana (al-qārī') 'Abdulmun'im ad-Dasūqī 1280/1864. godine kurra hafizu al-ḥāğğ Muṣṭafi b. Rāšidu Lūlağīji iz Sarajeva, umro 1916. godine.

Popara, Idžazetname...39.

Početak (l. 6b):

أوّله: الحمد للّه الّذي زيّن صدور حفاظ بمحكمته وكلامه ... أما بعد فإنّ أشرف العلوم علم القراءة ...وقد قرأ عليّ الحاج مصطفى بن المرحوم راشد من أهالي بوسنه ختمة كاملة لقراءة العشرة من طريق الشّاطبيّة ... فاستجازني فأجزته ...

Završetak (l. 35b):

آخره: وكان ذلك في مكّة المشرفة يوم الجمعة وهو اليوم الثّامن والعشرون من ذي القعدة سنة ١٢٨٠ وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين.

Na kraju idžazetname nalazi se pet otisaka pečata učitelja na kojima je čitljivo ime عبد المنعم الدسوقي

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9579. R-4709

Zbirka (مجموع), 20

L. 208; 20 x 14 (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan izvježbanom rukom, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

1. L. 1a-11b

شرح دعاء أبو حنيفة
ŠARḤ DU'Ā' ABŪ ḤANĪFA

Dova Abū Ḥanīfe sa komentarom, na arapskom jeziku, od nepoznatog komentatora.

Početak (l. 1a):

أوّله: هذا أوّل دعاء أبي حنيفة م اي دعاء بأسماء اللّه تعالى الحسنى الّتي أوّل كلماتها حرف الميم أللّهمّ أنت منّان ...

Završetak (l. 11a-b):

آخره: أللهمّ ربّنا آتنا في الدّنيا حسنة اي العلم النّافع والعبادة وفي الآخرة حسنة اي الجنّة ويجوز أن يراد بالحسنة كلّ خير وعن عليّ رضي اللّه عنه الحسنة في الدّنيا المرأة الصّالحة ... وهذا آخر الدّعاء بالإمام الأعظم.

Na l. 12a-20b nalazi se nekoliko Poslanikovoh, a.s., kraćih dova na arapskom jeziku, početak poglavlja o vrijednostima prvog kur'anskog poglavlja (al-Fātiḥa), te nekoliko predaja iz historije poslanikā, a.s.

2. L. 23b-25b

رسالة في فضيلة الفاتحة
RISĀLA FĪ FAḌĪLA AL-FĀTIḤA

Kratka risala o vrijednostima prve kur'anske sure *al-Fātiḥa*, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 23b):

أوّله: عن أبي سعيد الخدري رضي اللّه عنه قال قال رسول اللّه عليه السّلام فاتحة الكتاب شفاء من السّمّ وعن عبد الملك بن عمير قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم فاتحة الكتاب شفاء من كلّ داء.

Završetak (l. 25b):

آخره: وقد تكلّم سيّدي محمّد البكرى في جامع الأزهر في معني النّقطة الّتي تحت الباء مدّة سنة ثمّ الحجاز ولم يتم الكلام في ذلك.

3. L. 26b-33b

خواص القرآن
ḪAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN

Poglavlje nekog djela o nadnaravnim osobenostima koristima učenja pojedinih kur'anskih poglavlja.

Početak (l. 26b):

أوّله: فصل في خواص يس روي عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم إنّه قال يا عليّ إستكثروا قراءة يس فإنّ فيها عشر بركات...

Završetak (l. 33b):

آخره: سورة النّاس من قرأها كثيرا يخرج من قلبه وسوسة الشّيطان ومن قرأها كثيرا ومسح نفسه لا يؤثر المكر ولا يضرّ السحر تمّ

Na l. 33b-34a nalazi se nekoliko hadisa i jedna veća bilješka na perzijskom jeziku.

4. L. 35b-36b

عدد الكبائر
‘ADAD AL-KABĀ’IR

Stihovi na arapskom jeziku koje je napisao aš-šayẖ ‘Ala’uddīn ‘Alī at-Turkistānī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov prema tekstu.

Početak (l. 35b):

أوّله: قال الشّيخ الزّاهد الإمام الفقيه العلام علاء الدّين علي المعروف بالتركستاني تغمّده اللّه بغفرانه يا صاح اسمع عدد الكبائر من الذنوب ما سوى الصغائر

Završetak (l. 36b):

آخره: وقائل عند إنهاء مقاله صلّ على محمّد وآله

5. L. 38a-59a

التوسلات الشريفة باسماء أهل بدر وشهداء أحد
AT-TAWASSULĀT AŠ-ŠARĪFA BI ASMĀ’ AHL BADR WA ŠUHADĀ’ UḤUD

Naslov prema rukopisu.

Dove u kojima se spominju imena učesnika bitki na Bedru i Uhudu.

Početak (l. 38a):

أوّله: الحمد للّه الّذي يقدّس ذاته وصفاته والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين هذه التوسّلات الشّريفة في أسماء أهل بدر وشهداء أحد ومن خواص أسمائهم الّتي يكشف بها غياهب الأزمام ...

Završetak (l. 59a):

آخره: أللّهمّ إنّي أتضرّع إليك وأتوسّل إلى الإسلام واسرته وتحصّن الإسلام ... وترضى عنّي وعن والديّ وإخوتي وأخواتي وجميع قرابتي وذويّ وعن سائر عبادك المؤمنين يا أرحم الرّاحمين.

6. L. 59a-76b

شرح حزب النصر للشاذلي
ŠARḤ ḤIZB AN-NAṢR LI AŠ-ŠADILĪ

Komentar dove koju je sastavio aš-šāyẖ Nūruddīn Abū al-Ḥasan ‘Alī b. ‘Abdullāh aš- Šādilī, umro 656/1258. godine.

Dobrača I, 365/4.

Početak (l. 59a:)

أوّله: نصر من اللّه وفتح قريب عليه توكّلت وهذه السّطور إفتتاح حزب النّصر لأبي الحسن الشّاذلي وشرحه اسئل اللّه تعالى أن ينفعنا به وسائر الإخوان ويجعله ذريعة للغفران قال الشّارح في إفتتاحه إعلم أنّ هذا الحزب قد اشتمل على الاسم الأعظم...

Završetak (l. 76b):

آخره: أللّهمّ أنزل عليهم قهرك واقبض روحهم بقدرتك وقهرك وبطشك وانتقامك يا قاهر يا قهّار فدمّرهم تدميرا والحمد للّه على التمام

7. L. 77a-79b

نبذة من شرح حزب البحر للشيخ ابي الحسن الشاذلي

NUBḎA MIN ŠARḤ ḤIZB AL-BAḤR LI AŠ-ŠAYẖ ABŪ AL-ḤASAN AŠ-ŠĀḎILĪ

Naslov prema rukopisu. Komentar dove *Ḥizb al-baḥr,* koju je sastavio aš-šāyẖ Nūruddīn Abū al-Ḥasan ʻAlī b. ʻAbullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258. godine (*Jahić XII, 7489*), od nepoznatog autora.

Početak (l. 77a):

هذه نبذة من شرح حزب البحر للشيخ ابي الحسن الشّاذلي إعلم وفقك اللّه على خواصه روى عن أكابر العلماء وأعيان الفضلاء أنّ الدّعاء المشهور بحزب البحر من الادعيّة اللطيفة الاحراز الشّريفة ...

Završetak (l. 79b):

آخره: يا ربّ ثلث مرأة ويا مغيث ثلث مرأة اغثني يا مغيث برحمتك يا أرحم الرّاحمين الحمد اللّه على التمام والصلوة والسّلام على سيّد الأنام وعلى آله وآصحابه العظام

8. L. 80a-80b

مناجات الشيخ الربّاني إسحاق الشهير بجمال القرماني

MUNĀĞĀT AŠ-ŠAYẖ AR-RABBĀNĪ ISḤĀQ AŠ-ŠAHĪR BI ĞAMĀL AL-QARMĀNĪ

Dova i molitva u stihu. Na arapskom jeziku napisao Ğamāluddīn Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī, umro oko 930/1523. godine. U našem rukopisu (l. 80a) kao autor ove kaside naveden je Abu Ḥanīfa kao i kod: *Fajić III, 2535/2.*

هذه قصيدة مباركة للإمام الأعظم والهمام الأقدم أبو حنيفة الكوفي عليه رحمة الملك العلي في مناجات ربّه العلي الأعلم.

Dobrača II, 1266/6; Lavić XIV, 8103/3.

Početak (l. 80a):

أوّله: هربنا ربنا ممن سواك　　وشئنا عزلة عما سواك

Završetak (l. 80b):

آخره: إلهي أنت ذو رحم ترحم　　على من يستحقون الهلاكا.

9. L. 81a-82a

قصيدة في مدح رسول الله
QAṢĪDA FĪ MADḤ RASŪLALLĀH

Kasida u pohvalu Božijeg poslanika Muhammeda, a.s., na arapskom jeziku. Autor ove kaside je Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa, umro 150/767. godine.

Dobrača I, 588/5.

Početak (l. 81a):

أوّله: يا سيّد السّادات جئتك قاصدا　　أرجو رضاك واحتمي بحماكا

Završetak (l. 82a):

آخره:　فاجعل قراي شفاعة لي في غد　　فعسا أكن في الحشر تحت لواكا
صلّى عليك اللّهمّ يا علم الهدى　　ما حنّ مشتاق الى مثواكا
وعلى صحابتك الكرام بجمعهم　　والتابعين وكلّ من
والاكا والحمد للّه علي التمام

Listovi 83a-106b prazni.

10. L. 107b-151a

السرّ القدسي في تفسير آية الكرسي
AS-SIRR AL-QUDSĪ FĪ TAFSĪR ĀYA AL-KURSĪ

Komentar 25. ajeta poglavlja *al-Baqara* (*Ayetul-Kursijje).* Na arapskom jeziku napisao aš-šayẖ Naṣruddīn Muḥammad b. Sālim aṭ-Ṭabalāwī, umro 1014/1606. godine.

Ḥ, Ḫ. II, 988; Kaḥḥala XIII, 15; Köprülü II, 1593/12.

Početak (l. 107b):

أوّله: وصلّى الله وسلّم صلّي من لا نبيّ بعده حمدا لمن أظهر أسرار التنزيل ورفع نقاب أبكار التأويل ... رتّبته على مقدّمة يتضمّن ثلثة أبواب ...وسمّيته بالسرّ القدسي في تفسير آية الكرسي

Završetak (l. 151a):

آخره: فاغفر فإنّي منك اولى منهم بالمغفرة انتهى وأنا أقول كما قال وأسأل من فضله متوسّلا بجنابه المتعال ...والحمد للّه تعالى أوّلا وآخرا وظاهرا وباطنا على الدّوام وعلى نبيّه وحبيبه أفضل الصّلوة والسّلام

Prepis ovoga djela, sudeći po rukopisu i cijele zbirke, završen 24. muharrema 1053/ 13. aprila 1643. godine (l. 151a):

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة الشّريفة في اليوم الرّابع والعشرين من المحرّم الحرام لسنة ثلث وخمسين وألف من هجرة من له العزّة والشّرف.

11. L. 152b-157b

الضوء الوضّاح المستفاد من ضياء نور الفتّاح

AḌ-ḌAW’ AL-WAḌḌĀḤ MIN ḌIYĀ’ NŪR AL-FATTĀḤ

Zbirka salavata, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu. Na l. 152a pored ovoga naslova navedeo je da je djelo poznato još i pod naslovima:

الجوهر الفضّاح المستخرج *i* الضوء الوضّاح من الجواهر الفتّاح المستخرج من كنوز الفتّاح

Početak (l. 152b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم يقرء الفاتحة وآية الكرسي قل اللّهمّ مالك اللّهمّ صلّ وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وأجر لطفك في أمورنا المسلمين أجمعين يا ربّ العالمين ...

Završetak (l. 157b):

آخره: اللّهمّ أن تصلّي وتسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آل محمّد ... يا علي يا عظيم يا حليم يا رحيم يا عليم يا كريم نسئلك أن تصلّي وتسلّم على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وأجر لطفك في أمورنا المسلمين أجمعين يا ربّ العالمين.

12. L. 160a-163b

الصلوات المباركة

AṢ-ṢALAWĀT AL-MUBĀRAKA

Kratka zbirka neobaveznih molitvi kojima se slavi poslanik Muhammed, a.s. (salavat), na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 160a):

أوّله: اللّهمّ صلّ وسلّم وبارك على سيّدنا ونبيّنا وشفيعنا ومولانا ومرشدنا محمّد عبدك ورسولك وصفوتك وخيرك معدن أنوارك وحقيقة أسرارك وأفضل عبادك وزين عبادك هو يس وطه والمزمّل والمدّثر...

Završetak (l. 163b):
آخره: اللّهمّ بقدرتك على الطّاعة قوانا ... ازلا وابدا إلى يوم الشّفاعة العظمي من صاحب النّفحات الرّحمانيّة **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين** تمّت الصّلوة المباركة بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه.

13. L. 164b-168b

إجازة
IĞĀZĀ

Diploma koju je izdao Ibrāhīm b. Aḥmad Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad Maḥmūd aš-Šāfi'ī al-Manāwī, umro poslije 1006/1598. godine. Diploma se odnosi na sve što je učenik slušao od svoga učitelja a izdata je Aḥmadu Abū 'Abbāsu Šihabuddīnu (كوكو).

Početak (l. 1b):
أوّله: الحمد للّه ملهم الإنسان ممّا يثبّت له الجنان منّة منه الكريم الرّحمن ... صاحب الرّاى السّديدي شهاب الدّين أبو عبّاس أحمد الرّسيدي الهرباس كوكو(!) حرّس اللّه ... وأجزته بجميع ما كتبه عنّي وأديت له في حفظه وتلاوته ودراسته وفوضت له أن يجيز ذلك أو بعضه لمن فيه أهله لذلك ...

Završetak (l. 165a):
آخره: هو أبو واجد إبراهيم بن أحمد محمّد بن محمّد بن محمود بن محمّد محمود الشّافعي المناوي غفر اللّه له ...

14. L. 165a-168b

تلخيص المقدّمات من كتاب زبدة الاشارات
TALḪĪṢ AL-MUQADDAMĀT MIN KITĀB ZUBDA AL-IŠĀRĀT

Sažetak uvodnog dijela djela زبدة الإشارات ونحبة الإرادات في الأذكار الصالحات والدعوات

Na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Aḥmad Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad Maḥmūd aš-Šāfi'ī al-Manāwī, umro poslije 1006/1598. godine budući da je ove godine, kako ističe na kraju, napisao ovo djelo.

Početak (l. 165a):
أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وأشهد أن لا إله إلاّ اللّه الملك الحقّ المبين ... فقد سألني بعض الإخوان من ليس هو في عسرته خوّانا لمّا قرأت له بعض المقدّمات الّتي ابتدأت بها كتابي الّذي سمّيته زبدة الإشارات ونحبة الإرادات في الأذكار الصّالحات والدعوات ...

Završetak (l. 168b):

آخره: وصلح أن يسمّى هذه الورقات بتلخيص المقدّمات من كتاب زبدة الإشارات ونخبة الإرادات في الأذكار الصّالحات والدعوات... وقد لخّصت منه في وقت من بين الظّهر والعصر في يوم السّبت المبارك العشرين من شعبان المكرّم سنة ستّ وألف فكتبت على عجل وفي غاية الوجل والخجل وعلى اللّه القبول ومنه الإعانة والتوفيق لبلوغ المأمول مال اللّه نعمه وزبره بعلمه الفقير إبراهيم أحمد المناوي الشّافعي المكنى بأبي واجد غفر اللّه ولوالديه ولجميع المسلمين والحمد للّه ربّ العالمين.

15. L. 169a-182b

أربعون حديثا في فضائل آية الكرسي وشرحها
ARBA‘ŪN ḤADĪṮAN FĪ FAḌĀ’IL ĀYA AL-KURSĪ WA ŠARḤIHĀ

Četrdeset hadisa o vrijednosti *Āya al-Kursī* s komentarom. Na arapskom jeziku napisao Yūsuf b. ‘Abdullāh b. Ḥasan al-Urmayūnī al-Miṣrī al-Šāfi‘ī, učenik Ǧalāluddīna as-Suyūṭīje, umro 940/1533. godine.

A. M. II, 564; Kenderova 216.

Početak (l. 169a):

أوّله: قال الشّيخ رحمه اللّه الحمد منزل الكتاب ومهوّن الصّعاب الفاتح من الخير كل باب... أمّا بعد فيقول الفقير يوسف بن عبد اللّه الحسيني الأرميوني الشّافعي لطف اللّه به امين فهذه أربعون حديثا في فضائل آية الكرسي جمعتها لسائر من الطّلاب ... الحديث الأوّل عن أبي ابن كعب أنّ النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم سأله أيّ آية في كتاب اللّه أحكم قال آية الكرسي

Završetak (l. 182b):

آخره: فائدة روي عن الإمام علي بن ابي طالب رضي اللّه عنه أنّه قال من أراد أن يطول اللّه عمره ...فليدع بهذا الدّعاء ثلث مرّات صباحا وثلث مرّات مساء سبحان اللّه ملاء الميزان ومنتهى العلم ومبلغ الرّضا وعدد النّعم وزنة العرش انتهى

16. L. 182b-182b

نبذة في فضل ليلة النصف من شعبان
NUBḎA FĪ FAḌL LAYLA AN-NIṢF MIN ŠA‘BĀN

Risala o vrijednosti petnaeste noći ša‘bana. Na arapskom jeziku napisao Abū al-Ḥasan Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Bakrī, umro 952/1545. godine.

Brockelmann, G II, 334/17; Dobrača I, 591/9.

Početak (l. 182b):

أوّله: قال الشّيخ العالم العلامة ترجمان القرآن لسان أهل العرفان مجتهد الزّمان فريد اوانه
أبو الحسن البكريّ الصّديقي الحمد للّه ربّ العالمين وأشهد أن لا إله إلاّ للّه وحده لا شريك

Završetak (l. 188b):

آخره: ولن يدعوني به أحد من بعدك إلاّ استجبت له وغفرت ذنبه وفرجت همه وغمه واتّجرت
له من وراء تجارة كلّ تاجر وأتته الدّنيا وهي راغمة وإن كان لا يريدها واللّه أعلم.

17. L. 188b-194a

شبكة القنّاس لطلاّب الإخلاص
ŠABAKA AL-QANNĀS LI ṬULLĀB AL-IḪLĀṢ

Kraća risala iz akaida koja govori o iskrenosti u vjerovanju. Na arapskom jeziku napisao Abū Bakr b. ʻAlī b. ʻAbdullāh aš-Šaybānī, al-Mawṣilī aṣ-Ṣūfī, umro 734/1333. godine.

Brockelmann, S II, 214.

Početak (l. 188b):

أوّله: الحمد للّه المختص من يشاء من عباده بصافي الإخلاص وحققه برؤية أخذه بالنواص ...
وبعد فقد سألت ايّها الولّي الصّفي والحل الوفي عمن قصده عملا البرّ ولا بدّ من إطّلاع النّاس
عليه...

Završetak (l. 194a):

آخره: ترى السّرّ فيها في تجليها والحمد للّه أوّلا وآخرا باطنا وظاهرا وصلّى اللّه على سيّدنا
محمّد وآله وصحبه وسلّم.

18. L. 194a-195a

حزب ابن العربي
ḤIZB IBN AL-ʻARABĪ

Naslov prema rukopisu.

Dova, odnosno vrsta zikra koja se pripisuje Muḥyiddīnu al-ʻArabīyyu.

Početak (l. 194a):

أوّله: اللّهمّ إنّي أسألك بوجودك الأوّل وبوجودك الثّاني ...

Završetak (l. 195a):

آخره: أللّهمّ وبه أسألك بل وبك أن تصلّي عليه صلوة ذاتية توجب بها ...بعلم علمك لا معون
له سواك وزمدني بسرائر اسرائه في ليل سريانيّة آمين والحمد للّه ربّ العالمين

19. L. 195a-198a

رسالة في إيمان فرعون
RISĀLA FĪ ĪMĀN FIR‘AWN

U rukopisu naslov:

هذه الرّسالة المسمّاة بتربية الكون عن عدم اعتقاد فرعون لسيّدنا ومولانا الشّيخ الإمام العالم العلاّمة العمدة المحقّق شيخ الأصلين والطريقتين الجلال الدّواني الشّافعي تغمّده اللّه برحمته آمين

Risala o ispravnom vjerovanju Musaova Faraona. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. As‘ad ad-Dawānī, Ğalāluddīn, umro 908/1502. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 850; Brockelmann, G II, 217.; S II, 307; Kairo I, 50; Dobrača II, 1312/3.

Početak (l. 195a):

أوّله: الحمد للّه قابل توبة عبده إذا تاب... أمّا بعد فقد سألني من اجابته عليّ فرض عين ... أن أكتب على قوله تعالى آمنت ... الآية

Završetak (l. 198a):

آخره: والدخل تحت دوائر عموم النّعمة بطريق كشف تام في أهل الخاص والعام إنتهى

20. L. 198a-204a

حزب الأنوار من مقتبس الأنوار
ḤIZB AL-ANWĀR MIN MUQTABIS AL-ANWĀR

Duža dova koju je na arapskom jeziku sastavio Ibrāhīm b. Aḥmad Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad Maḥmūd aš-Šāfi‘ī al-Manāwī, umro poslije 1006/1598. godine.

Početak (l.198a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام عليك يا سيّدنا رسول اللّه لا إله إلاّ اللّه نور عرش اللّه...

Završetak (l. 204a):

آخره: ربّنا تقبّل منّا إنّك أنت السّميع العليم وتب علينا إنّك أنت التوّاب الرّحيم واغفر لنا إنّك أنت الغفور الرّحيم سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

Na l. 204b-207b nalazi se nekoliko dova na arapskom i turskom jeziku, koje su dopisivane kasnije.

Rukopis je bio u vlasništvu Aḥmada b. Muḥammada (l. 207a):

ثمّ ملك هذا الكتاب العبد الفقير اكثر المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه الغنيّ أحمد بن محمّد.

Iz kolekcije tuzlanskog muftije Muhamed Šefket ef. Kurta.

9580. R-6411

Zbirka (مجموع), 4

L. 115; 21 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu. Na sredini korica utisnute rozete sa geografskim motivima.

1. L. 1b-6b

أسماء النبيّ
ASMĀ' AN-NABĪ

Imena Božijeg poslanika Muhammeda, a.s., sa kraćim komentarom, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala sadrži i duhovne osobine kao i tjelesni opis Poslanika i prve četvorice halifa (al-ẖulafā ar-rašidīn).

Ahlwardt IX, 9515.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا أسماء النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم دور محمّد، محمود، أحمد، قاسم، عاقب ...

Završetak (l. 9b):

آخره: أبناء النّبيّ عليه السّلام بنات النّبيّ عليه السّلام قاسم رضي اللّه عنه، عبد اللّه رضي اللّه عنه، طيّب رضي اللّه عنه، إبراهيم دن غيري سي بو أولاد حميله سي حديجة الكبرى حضرتلريندن در. إبراهيم ماريه نام جاريه دن مدينه طغدي رضي اللّه عنهم أجمعين.

2. L. 10b-90b

الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين
AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Zbirka dova sabranih iz govora poslanika Muhammeda, as. Sabrao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 669; Brockelmann, S II, 277/19; Ḥ. Ḫ. I, 669; Dobrača I, 588/3; Köprülü III, 32; Fajić XI, 6991/1.

Početak (10b):

أوّله: لا إله إلاّ اللّه عدة للقائه اللّهمّ صلّ على سيّد الخلق محمّد وآله وصحبه قال الشّيخ الامام العالم العلامة... شمس الدّين محمد بن الشّيخ شمس الدّين محمد بن محمد الجزري ...

أمّا بعد الحمد اللّه الّذي جعل الدّعاء لردّ القضاء... فإنّ هذا الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين...

Završetak (l. 90b):

آخره : ... و قد تحصن بما يقدر عليه فجعلت هذا حصني وتوكّلت على اللّه وهو حسبي ونعم الوكيل ... الحمد للّه وحده وصلى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آل محمد وسلم وحسبنا اللّه ونعم الوكيل.

Prepisao Ibn ʻUbaydullāh b. Ḥusayn al-Ankarawī.
Na l. 92-93 imena *Aṣḥāb al-Kahf.*

3. L. 93b-100b

الكواكب الدرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARRIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao br. 9523/5.

Na l. 100b-102b nalaze se dove na arapskom jeziku u formi zikra.

وإلهكم إله واحد لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم اللّه لا إله إلاّ هو الحيّ القيّوم ...

Na l. 103b hatma-dova, a na l. 104a popis zaostavštine Božijeg poslanika Muhammeda, a.s.

4. L. 106b-115b

أربعون حديثا للنووي
ARBAʻŪN ḤADĪṮAN LI AN-NAWAWĪ

Isto kao ovdje br. 9483/3.
Početak ovdje (l. 106b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلامة الزّاهد محي الدّين أبو زكريّا يحيى النّووي رحمة اللّه عليه الحمد للّه ربّ العالمين والأرضين مدير الخلائق الأجمعين.

Završetak ovdje (l. 115b):

آخره: عن أنس رضي اللّه عنه قال سمعت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم يقول قال اللّه تعالى يا ابن آدم إنّك ما دعوتني وما رجوتني ...لا تشرك بي شيئا لأتيتك بقرابها مغفرة رواه الترمذي رحمة اللّه عليه وقال هذا حديث حسن والحمد للّه أوّلا وآخراً و ظاهراً فهذه آخر ما قصدته من بيان الأحاديث الّتي جمعت قواعد الإسلام وتضمّنت ما لا يحصى من أنواع العلوم في الأصول

والفروع والآداب وسائر وجوه الأحكام وصلّى اللّه على محمّد وآله أجمعين. تمّت تمام بعون اللّه الملك المنّان.

Prepisao nepoznati prepisivač 1127/1715. godine.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je rukopis bio u vlasništvu as-Sayyida Muḥammad-efendīje iz Kaira.

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

9581. R-9377

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova i zikrova, na arapskom i turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: قل هو اللّه أحد اللّه الصّمد لم يلد ولم يولد ولم يكم له كفوا أحد ثلاثا قل أعوذ بربّ الفلق ... ثلاثا قل أعوذ بربّ النّاس ... ثلاثا الحمد للّه ربّ العالمين الرّحمن الرّحيم ...

- أستغفر اللّه أستغفر اللّه أستغفر اللّه من كلّ ذنب وأتوب إليه (l. 17b-19a)
- نيّت ايلدم شيخ پير محمّد (l. 26b-28a)
- اللّهمّ أنت الملك الحيّ الحقّ المبين (l. 28b-43a)
- أقسم عليكم أيّها الأرواح الرّوحانيّة (l. 43b-44b)
- الدّعاء لا إله إلاّ هو (l. 45b-48b)
- الدّعاء لدفع الطّاعون (l. 49b-51a)
- صلوات شريف (l. 51b-52a)
- دعوات أيّام السّبعة (l. 52a-55b)

Završetak (l. 55b):

آخره: أللّهمّ صلّ وسلّم على من عظّمته تعظيما ووقّرته توقيرا اللّهمّ صلّ وسلّم على من جعلته للأنبياء سيّدا وزميرا

L. 58; 19,5 x 11,5 (12,5 x 5,5); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan, ispisan kaligrafskim pismom, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi dova pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom.

Veći dio zbirke prepisan u vremenu 1145-50/1733-37. godine (l. 55a-b). Neke dijelove je kasnije u periodu od 1305-46/1888-1927. godine dopisao 'Alamdār-zāde Nu'mān Ṣidqī Bajraktarević (l. 15b; 45a, 57b).

Kodeks je bio u vlasništvu Nu‘mān-āġe, vjerovatno spomenutog ‘Alamdār-zāde Nu‘mān Ṣidqīja Bajraktarevića (l. 1a):

صاحب نعمان اغا

Rukopis je otkupljen od porodice Bekira Kalajdžića iz Sarajeva.

9582. R-2047

مجموعة
MAĞMŪ‘A

Lična bilježnica koju je sastavio Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī, čija nam je biografija nepoznata. Sadrži razne bilješke na arapskom i turskom jeziku, definicije i pravila iz raznih nauka, pretežno arapskog jezika. Pored toga, ima dosta citata iz drugih djela kao i prepisa cijelih brošura, te hutbi i zapisa. Mnogi listovi su obrnuto uvezani. Pisma u bilježnici su različita što navodi na zaključak da ju je vodilo više osoba.

L. 79; 20 x 13; bez margina. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir raznobojan, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, popravljan.

Ovjde navodimo neke risale i veće bilješke:

- بركوي مرحومك صباح واحشامده قرائت ايلدوكي ويرديدر (l. 1b)
- قول الفقير محمّد المدعوّ بساچقلي زاده أكرمه اللّه بالسّعادة إن قلت في قول بركوي في رسالته التركيّة في وصفه تعالى ... (l. 2a) تمّت عن يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور الودود خليل بن صالح البسنوي
- رسالة في صفات ذاتية ... معلوم اوله كه اللّه عظيم الشّأنك صفات ذاتيه سنده اختلاف اولندي حكمايه كوره ومعتزليه كوره (l. 5a-6a)
- رسالة في التضمير ... التضمير ان يقصد بلفظ فعل معناه الحقيقيّ ... (l. 7a-8a) فخص بالمعاني الواضحة المحسوسة وما حررناه من فوائد هذا الباب يكفي لمن طالعه من أولي الباب العبد الفقير .. محمّد أسعد بن الإمام الحافظ أحمد

2. L. 11b-13a

المقدمة المطرزيّة في النحو
AL-MUQADDIMA AL-MUṬARRIZIYYA FĪ AN-NAḤW

Kraće djelo iz arapske sintakse. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Ṣāliḥ as-Sulamī al-Muṭarrizī, Abū ‘Abdullāh, um. 456/1064. godine.

Ḥ, Ḫ. II, 1804; Kaḥḥāla XI, 50; Jahić VIII, 4797/7.

Početak (l. 7a):

قال الشّيخ الإمام الرّئيس أبو عبدالله محمد بن علي بن صالح السُّلَمي المطرزي رحمه الله عليه. أقسام الكلمة إسم وفعل حرف جاء لمعنىً ولكل واحد منها خواص تختص به وتدل عليه فمن خواص الإسم أن يحسن فيه الألف واللام والتنوين نحو قولك رجل والرجل وفرس والفرس. .

Završetak ovdje (l. 13a):

آخره: وتقول لا غلام أفضل من زيد فترفع أفضل لانّه خبر كما ترفع خبر إنّ فافهمه موفقا إن شاء الله

3. L. 17b-21a

رسالة الامتحان
RISĀLA AL-IMTIḤĀN

Naslov prema rukopisu.

Komentar kraćeg djela iz arapskog jezika. Napisao Muḥammad As'ad-efendī b. Aḥmad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 17b):

هذه رسالة الإمتحان لأستاذنا محمّد أسعد أفندي

الحمد للّه الّذي إمتحن قلوب العارفين بالتقوى ... وبعد فيقول الفقير إلي الرّب الصّمد محمّد أسعد بن الإمام الحافظ أحمد عفي عنهما العفو الأحد لمّا كان من القوانين المؤيّدة المعظّمة

Završetak (l. 21a):

آخره: ويمكن أن يكون الأقوال الثّلثة منوعا لدعاء وضمنية مستفادة من عبارة المتن لمن هو له ماهر هذا ما أنعمنا اللّه تعالى بتقريره وتحريره فالحمد له علي توفيقه

Risala je prepisana u posljednjoj dekadi redžepa 1226/juli 1811. godine.

4. L. 22a-b

الفائدة في حقّ البسملة
AL-FĀ'IDA FĪ ḤAQQ AL-BASMALA

Naslov prema rukopisu.

Kratka rasprava o vrijednosti *besmale*. Ovo je, vjerovatno, citat iz nekog djela. Na kraju risale napisan je njen naslov.

Početak (l. 22a):

أوّله: إعلم أنّ في البسملة فوائد منها أن أحرفها تسعة عشر وخزنة جهنّم تسعة عشر فمن قرأها مرّة واحدة جعل اللّه له بكلّ حرف منها وقاية ...

Završetak (l. 22a)

آخره: وإذا قرأها المحجدون في كلّ يوم الف مرّة ومثل ذكره في كلّ ليلة فرح اللّه عنه تمّت الفائدة في حق البسملة.

5. L. 23b-24a

وصية أبي حنيفة لابنه حمّاد
WAṢIYYA ABŪ ḤANĪFA LI IBNIH ḤAMMĀD

Oporuka koju je svom sinu ostavio imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ahlwardt III, 3966; Fajić XI, 6800/2.

Početak (l. 23b):

أوّله: هذه الوصيّة نامه امام أعظم لإبنه رحمهما اللّه تعالى

قال أبو حنيفة رحمة اللّه تعالى عليه لابنه حماد يا بنيّ أرشدك اللّه تعالى وأيّدك أوصيك بوصايا إن حفظتها وحافظت عليها رجوت لك السّعادة في دينك ودنياك

Završetak (l. 24a):

آخره: ٢٠. أن تكون بين الخوف والرجاء في حال صحتك وتموت بحسن الظنّ باللّه تعالى وغلبت الرّجاء وبقلب سليم إنّ اللّه غفور رحيم أللّهمّ اختم آجالنا بالسّعادة والايمان آمين بحرمة الامين

6. L. 24a-35b

حياة القلوب لما يزول به علل الجهل والذنوب
ḤAYĀ AL-QULŪB LAMMĀ YAZŪLU BIH 'ILAL AL-ĞAHL WA AḎ-ḎUNŪB

Djelo iz akaida, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Ahlwardt II, 1891; Kıbrıs 546.

Početak (l. 24a):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا على دين الإسلام والصلوة والسّلام على سيّدنا الأنام محمّد وآله الكرام وبعد فهذه رسالة في علم الدّين جمعته من كتب المتفقّهين وسمّيته بحياة القلوب لا يزول به علل الجهل والذّنوب ورتّبته على سبعة أبواب

Završetak (l. 35a):

آخره: في مثل هذا نسأل الله ذا الوداد أن يسهّل لنا جواز الصّراط ويعذّب لنا الكفّار يوم
التناد تمّت

Prepis iz 1222/1807. godine.

7. L. 46a-44b

رسالة في تقرير البسملة
RISĀLA FĪ TAQRĪR AL-BASMALA

Kratka risala o značenju *besmele*. Na turskom jeziku napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī, umro 1169/1755. godine.

Početak (l. 46a):

أوّله: مصنفلر كتابك اولّنده أوّلا بسمله ثانيا حمد له ذكر اتمده فؤاد چوقدر ...

Završetak (44b):

آخره: حاصل اولان عبد لك يعني عبوديّته تمّت الرّسالة الشّريفة عن يد أحقر الورى خادم
العلماء والفقراء خليل بن صالح ... سنة ١٢١٧

8. L. 55a - 57a

رسالة في أصول الحديث
RISĀLA FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Isto kao br. 9479.

9. L. 57b

الرسالة الغائية
AR-RISĀLA AL-ĠĀ'IYYA

Isto kao br. 9525/5.

10. L. 60b - 63b

الرسالة في إعراب كلمة الكتاب
AR-RISĀLA FĪ I'RĀB KALIMA AL-KITĀB

Naslov smo naveli iz konteksta risale.

Risala iz arapskog jezika o značenjima riječi "kitāb". Na arapskom jeziku napisao šayẖ al-islām Muṣliḥuddīn-efendī, umro 981/1573. godine.

Početak (l. 60b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتقين ... الكتاب في اللّغة الجمع مطلقا مأخوذ من كتبت (كتيبة) الخيل أي جمعته وههنا جمع الحروف وجمع الألفاظ ...

Završetak (l. 63b):

آخره: فيكون أفراد الطّهارة جنسا واحدا من حيث الوصفية لا من حيث الماهية والله أعلم بالصواب وإليه المرجع والمآب ... تمّت الرّسالة المذكورة تأليف مولانا شيخ الإسلام مصلح الدّين أفندي حفظه الله تعالى ونفع به آمين.

11. L. 64b

رسالة فى مقدمات العلوم
RISĀLA FI MUQADDAMĀT AL-'ULŪM

Kratka risala o uputama i metodama stjecanja nauke, od nepoznatog pisca.

Fajić V, 3257/3.

Početak (l. 64b):

أوّله: إعلم أنّ مقدّمة علم الصّرف ماهية علم يعرف به الإعلال والإدغام وموضوعة الكلمة وغايته معرفة الإعلال والإدغام...

Završetak (l. 64b):

آخره: فعليك ايها الطّالب المتبصر معرفة مقدمات هذه الأمور المذكورة وان أهملتها لا تنال مقاصدك ومطالبك فلا تفعل عن تقديمها وطلبها تمت الرّسالة

Risala je prepisana 1216/1801. godine.

Na l. 65b-79a nalaze se hutbe posebno za neke hidžretske mjesece, bajrame kao i nekoliko općih (مطلق).

Rukopis je bio u vlasništvu Muhameda Mestvice (pečat na l. 9a). Na istom listu nalazi se više znakova u obliku petokrake što je, najčešće, bila oznaka da je rukopis pripadao Kantamirinoj biblioteci.

9583. R-9440

Zbirka (مجموع), 9

L. 98; 19 x 11,5. Ostali podaci različiti.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1a-18b

باب در بيان أدعيه متعلّقه بأيّام رمضان
BĀB DAR BAYĀN AD‘IYA BI AYYĀM RAMAḌĀN

Naslov prema rukopisu.

Zbirka dova na arapskom jeziku, koje se uče u mjesecu Ramazanu. Nepotpuna na početku i na kraju. Na početku pocijepan list gdje je bio uvodni dio. Početak ovdje:

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب در بيان أدعيه متعلّقه بأيّام رمضان... أللّهمّ إنّي أسئلك من عزّتك بأعزّها وكلّ عزّتك عزيز.

Završetak ovdje (l. 18b):

ناقص في أخره. آخر الموجود: أللّهمّ أعطني بصيرة في دينك وفهماً في حكمك وفقهاً في علمك وكفلين من رحمتك وورعاً...

Dimenzije teksta 15 x 7; 18 redaka. *Nasẖ*, veoma lijep. Mastilo crno, samo istaknute riječi pisane kvalitetnim crvenim mastilom. Tekst obrubljen sa više linija raznih boja. Listovi ukrašeni pozlatom, oštećeni na rubovima.

Listovi 19-24 prazni.

2. L. 25b-54a

تعبيرنامه
TA‘BĪR-NĀME

Na početku naslov crvenim slovima: هذا كتاب تعبيرنامه

Djelo na turskom jeziku o tumačenju snova, od nepoznatog autora. Kao mogući autor u drugim izvorima spominje se šayẖ ‘Alī. Djelo se sastoji od pedeset i tri poglavlja.

Jahić XII, 7473.

Početak (l. 25b):

أوّله: ألحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين... أمّا، هر كشيكم دوش كورسه انك تعبيرين بلمك كرك ايو دوش ايسه شاد اوله لر ويتلو ايسه صقنه لر... أمّا بو دوش ددكلري پيغمبرلغك قرق التي جزوندر... **أوّلكي** باب دوشك اصلين ويلك فصلين بلدرر وكركچك دوشي ويلان دوشي قرق بلمكدر.

Završetak (l. 54a):

آخره: كمكه دوشنده آيت الكرسي اوقسه جمله درلو بلالردن آمين اوله وصين ديسه شفا بويله وكرو وقلان قرآند اوقمق سعادتدر وعمري اوذون اولمقدر ومرادينه ايريشه إن شاء اللّه تعالى

Dimenzije teksta 14,5 x 9; 18 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom.

3. L. 54b-56b

سكرنامه

SINIRNĀME

Djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine pomoću crta lica.

Jahić XII, 7478/2.

Početak (l. 54b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين بو كتاب ذوالقرنين قومنك هند حكيملري اوزون عمرلرنده ضانمشلر وتجربه اولنمشلر...

Završetak (l. 56b):

آخره: اكر صول آياغك جمله بارمقلري سگرسه بر ييره سفرايده حتى خبرلر كتوره تمّت

4. L. 56b-57a

رساله قولاق چكلمه سي

RISĀLE-I KULAK ČEKILMESI

Naslov na početku risale: بر رساله صول قولا بيان ايدر

Kraća rasprava o koristima povlačenja za uši za svaki dan u sedmici posebno.

Jahić XII, 7478/3.

Početak (l. 56b):

أوّله: بكشنبه كون اويلدن اوّل چكلسه طريقدن قورتله شاد اوله اويلدنصگره چگله غائبدن بر نسنه النّه كبره

Završetak (l. 57a):

آخره: كمعه كيجسي چگله بر كمسنه ايله خصوصت ايده نصف الليلدن صكره چكلسه خير خبر ايشيدوب شاذ حرّم اوله. اللّه أعلم بالصواب.

5. L. 57b-60a

رسالة فى فن المناظرة
RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa za početnike o pravilima disputacije, poznata još i pod nazivom الرسالة الولديّة. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, poznat kao Sāčaqlī-zāde, umro 1150/1727. godine.

Ḏayl I, 387; Ahlwardt IV, 5329-5332; Köprülü III, 535; A.M. II, 322; Brockelmann, G II, 370 i S II, 498/5; Kaḥḥāla XII, 14; Fajić V, 3315/12; Dobrača I, 300/3, str. 186; Popara-Fajić VII, 4238/2.

Početak (l. 57b):

أوّله: بسم اللّه وبحمده وصلوة و سلام على رسوله. يقول البائس الفقير محمّد المرعشي المدعوّ بساچقلى زاده أكرمه اللّه سبحانه بالفلاح والسّعادة هذه رسالة في فنّ المناظرة عملتها لك يا ولدي ولأمثالك المبتدئين...

Nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 60a):

ناقص في أخر. آخر الموجود: الباب الثّاني في تقسيم وهو أمّا تقسيم الكلّي إلى جزئيّاته.. وشرط صحة التقسيم الجمع والمنع ويسمى الأوّل الحصر ومعناه أن لا...

Na l. 62-65 dva zapisa protiv džina, na turskom jeziku.

6. L. 69a-73a

متن العلاقة
MATN AL-'ALĀQA

Kratka rasprava o metafori u arapskoj stilistici, poznata još i pod nazivima: رسالة في البيان ـ رسالة في الإستعارة ـ رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Abdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1747. godine.

Ahlwardt VI, 7294; Brockelmann, S II, 329; Bratislava, 377, str. 265; Kairi 1, IV, 199; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 293-94; Kaḥḥāla XII, 175; Dobrača II, 884/2; Fajić V, 3315/3; Popara-Fajić VII, 4390-91.

Početak (l. 69a):

أوّله: الحمد للّه حمد الشّاكرين، والصّلوة والسّلام على سيّد الأوّلين والآخرين وعلى آله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فاعلم أنّ طرق أداء المراد ثلاثة: حقيقة ومجاز وكناية، فالحقيقة لفظ مستعمل فيما وضع له...

Završetak (l. 73a):

آخره: وأمّا الكناية فلفظ أريد به لازم معناه من غير قرينة مانعة من إرادته والمكنى عنه إمّا ذات نحو: طعن فلا مجمع ضغنك، أو صفة مثل: فلان طويل النّجاد بمعنى طويل القامة أو نسبة بينهما نحو: إنّ الكرم في بيت فلان بمعنى إنّ الكرم في فلان.

Prepisao nepoznati prepisivač 1246/1830. godine.

7. L. 74b-78b

إرادات جزئيّة
IRĀDĀT ĞUZ'IYYA

Isto kao br. 9535.

Završetak ovdje (l. 78b):

ناقص في آخر. آخر الموجوده :لكن مرضي دكلدر زيرا إعتراض واردور أمّا إراده ء امرك مدلوليدر يا لازميدر ديدكلري باطلدركه إراده ء...

8. L. 79a-82a

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 9566/3.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 79a):

نافص في أوّله: أوّل الموجود: عند الوضوء والسّابع أن يشرب الماء... باب مكروهات الوضوء (l. 79b).

Završetak (l. 82a):

آخره: والرابع العيدين وواحد منها وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبا ايكي بيرام غسلدر بري دخي انلروك مستجدر اول كافرون غسلدر قچن مسلمان اولسه واكر جنب اولمزسه.

9. L. 82b-98a

لغت عربي- تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora, Rječnik je urađen po pojmovima, a ne po alfabetu. Arapske riječi su pisane krupnijim slovima, a njihov prijevod na turskom sitnijim, između redaka. Rječnik sadrži oko 1000 riječi za najnužniju konverzaciju.

Boškov I, 114, Dobrača I, 147/2; Popara-Fajić VII, 4530/6; Popara IX, 5646/2; Fajić XI, 6558/3; Jahić XII, 7400/3.

Početak (l. 82b):

أوّله: اللّه النبيّ الرسول الملك.........تكري پيغمبر الچي فرشته...

Završetak (l. 98a):

آخره: وقل لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه دخي ايت اللّهده غيري اللّه يوقدر دخي محمّد اللّهك رسوليدر.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka na arapskom jeziku u kojoj je navedeno da je rukopis uvakufila Fāṭima bint Ḥawwā 1247/1831. godine:

قد وقفت هذا الكتاب وقفا صحيحا شرعيّا طلبا لمرضاة اللّه تعالى ولشفاعة رسوله صلّى اللّه عليه وسلّم فاطمة بنت حوّى لا يباع ولا يرهن ولا يعار سنة ١٢٤٧.

9584. R-9138

Zbirka (مجموع)5

L. 137; 17,2 x 12 (12 x 8,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, pisano debljim perom. Naslovi i druga istaknuta mjesta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-22a i 47a-137b

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova sa nekoliko poglavlja iz Kur'ana, na arapskom jeziku. Počinje 2. ajetom sure *al-Mulk*. Pored ostalog nalaze se dove imenima Poslanika (هذا دعاء أسماء النّبيّ), opis Muhameda, a.s., (حلية النّبيّ), h. Omera, h. Alije, Salavat dova (دعاء صلوات), Ašura-dova (دعاء عاشوره), Kurban-dova (قربان دعاسي), دعاء كنز العرش i druge. U sklopu zbirke nalazi se nekoliko kraćih djela i to:

2. L. 22a-23a

علم حال بالتّركية
ʻILM-I ḤĀL BI AT-TURKIYYA

Naslov ovdje: عقائد ثنوسي

Fragment nekog ilmihala na turskom jeziku.
Nametak IV, 3059/6; Fajić XI, 6859/3.

Početak (l. 22a):

أوّله: الحمد لله رب العالمين ... اما بعد بوندن صكره معلوم اولان اول فرض عين اولان هر عاقل وبالغ اولان كيشنك اوزرينه كرك ار وكرك عورت اولسون ...

Završetak (l. 23a):

آخره: هم دنياده وهم آخرتده سعادته ايرشه (...) فائده لر كوره حق سبحانه وتعالى جمله مزه ميسر ايليه آمين يا مجيب السائلين.

Na l. 23b-36a razne dove, lijepa Božija imena, imena poslanika druge bilješke.

3. L. 36a-42a

جواهـر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Naslov ovdje: هذا مسلمان شرطلري بيان اولنور

Isto kao br. 9554/7.

Završetak ovdje (l. 42a):

آخره: ... سؤال نماز ندر جواب أمردر... ونمازك تمامي ندر سلام ويرمكدر.

4. L. 42a-44a

باب تعديل الأركان
BĀB TAʻDĪL AL-ARKĀN

Poglavlje nekog djela o sastavnim dijelovima namaza, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 42a):

أوّله: باب تعديل الأركان إمام يوسف وإمام شافعي قتلرنده فرضدر...أوّلكي ركوعدر.

Završetak (l. 44a):

آخره: اوتوزنجي محلوقاته حيانت اتمش اولور اول آدمك كناهي سببيله يغمور يغماز واوت بتماز نعوذ بالله تعالى من ذلك.

5. L. 44a-47a

رسالة الفوج
RISĀLA AL-FAWĞ

Naslov na početku: هذا رسالة الفوج

Kratka risala o zagrobnom životu i Sudnjem danu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala govori o četrnaest skupina ljudi koji će se pojaviti na Sudnjem danu.

Lavić XV, 8202/4.

Početak (l. 44a):

أوّله: سأل معاذ بن جبل رضي الله عنه النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم عن هذه الآية **يوم ينفخ في الصّور فتأتون أفواجا**... الفوج الأوّل يخرجون من قبورهم وبطونهم مثل الجبل...

Završetak (l. 47a):

آخره: الفوج الثّاني عشر فيخرجون من قبورهم وجوههم مثل القمر... **ولا تخافوا ولا تحزنوا وأبشروا بالجنّة التي كنتم توعدون.**

Cijelu zbirku prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Muḥāram b. Yaḥyā al-Mostārī, 1255/1839. godine (l. 137b):

تمّت تمام هذه النّسخة الشّريفة بعون الله الملك المنّان كتبه الفقير الذّليل المحتاج الى رحمة ربّه القويّ القدير صالح بن إبراهيم بن محارم بن يحيى الموستاري ... سنة ١٢٥٥

9585. R-10174

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova, od nepoznatog autora. Dove su na arapskom, a kratki komentari i objašnjenja povoda kojim se pojedina dova uči na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله يا إلهي ويا صمدي من عندك مددي وعليك ممتدي يا ناصر يا معين **إيّاك نعبد وأيّاك نستعين.**

Završetak (l. 42b):

آخره: ...وارزقني أنواع العلوم وأعطني عمرا طويلاً أقرء دعاء السّيف ومستجب دعائي يا غياث المستغيثين أغثني يا هو كمثله شيئ (يا هو ليس كمثله شيئ) في الأرض ولا في السّماء وهو السّميع العليم يا عليم تمّت تمام في سنة ١٢٦٩.

L. 44; 11,5 x 8 (9 x 5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Povez kožni.

Prepisao Maḥmūd b. Ra'ūf Dupanović (!) u džematu Turije u tvrđavi Izačić 1269/1852. godine (l. 43a):

كتبه الحقير الفقير المحتاج إلى رحمة اللّه الغنىّ الكريم محمود بن رؤوف طيانويك عن قلعه سي إذاچيك طوريا جماعتي سنة ١٢٦٩

9586. R-3224

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka dova i salavata sa kratkim komentarom na turskom jeziku. Zbirka sadrži:

- دعا دلباغي (l. 1b-12a)
- عجم صلوات (l. 14a-15a)
- دعاء التراويح (l. 15b-16a)
- دعاء اسم أعظم (l. 17b-19a)
- دعاء قربان (l. 23a)
- سورة يس (l. 25b-37b)
- دعاء وشرح أسماء الحسنى (l.46b-55a)

L. 55; 10,5 x 8,5 (8 x 5,5); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom.

Prepisao ili sastavio nepoznati prepisivač 1278/1861. godine.

9587. R-9424

الأدعية

AL-AD‘IYA

Zbirka dova na arapskom i turskom jeziku. Nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تراب تحت القدم سيّدنا وسيّد العرب والعجم صاحب الأخلاق الحميدة والشّيم ...

Slijede dove:

- حلية رسول الله ... (l. 1b)
- شرح حلية النّبيّ ... (l. 2a)
- شرح آيات الحفظ ... (l. 4a5b)
- دعاء مبارك ...(l. 5b-6a)
- دعاء الحروف وشرحه (l. 6a-7b)
- دعاء فتح نامه وشرحه... (l. 7b-11a)
- دعاء استسقاء (l. 13a-16b)

Na l. 17a-35b nalaze se dove dopisivane kasnije rukom drugog prepisivača, uglavnom u formi zapisa.

L. 36; 16,5 x 11,5 (12 x 6); 11 redaka. *Nesh*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno i crveno. Tekst na prvih 17 listova obrubljen debljom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Na ostalim listovima tekst bez margina, u formi bilješki.

Povez kožni sa preklopom, oštećen. Nedostaje prva korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 20b bilješka iz 1233/1881. godine o kupovini Mushafa za 61 groš od nekog Hadži Ibrahimovog sina Husein-age, što znači da je rukopis nastao prije ove godine.

9588. R-4750

الأدعية

AL-AD‘IYA

Zbirka dova od nepoznatog autora. Dove su na arapskom a kratki komentari i objašnjenja povoda kojim se pojedina dova uči na turskom jeziku. Zbirka počinje sa salavatom na arapskom jeziku koji je nepotpun na početku:

Početak (l. 1a):

أوّله: اللّهمّ صلّ على محمّد سيّد العاملين اللّهمّ صلّ على محمّد مع الشّمس اذا أفرجت

Navodimo neke dove:

-دعاء نور...(l. 33a-37b)
-دعاء جهود... (l. 48b-49b)
-دعاء جبريل...(l. 50b-51a)
-دعاء أسماء الأنبياء. (l. 86a-86b)
-دعاء إسم أعظم.(l. 126b-129a)
-دعاء عرش مستجاب (l. 130a-131b)

Između dova nalaze se veće bilješke na turskom jeziku o koristima dotične dove, načinu kako se "pravi" zapis (talimān) i sl.

Završetak (l. 132a):

آخره: ...هذا شرح دعاء اون اكي إمام اون اكي امامدن شويله روايت ايدر كي هر كيم بو اون اكي امام دعاسين بله كتورسه ات بنمك قليج قوشانمق حلالدر...

L. 134; 14,5 x 10 (9 x 5,5); 9 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti, oštećeni. Kustode.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica.

Poklon hanume Hadžiefendić Salih-ef., imama u Diviču.

9589. R-9847

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka dova, na arapskom i turskom jeziku. Nepotpuna na početku.

Naš primjerak počinje sa nekolika ajeta iz sure *Yā-sīn*. Nakon duže, nepotpune predaje o koristi nekih dova slijedi zbirka dova za razne prilike. Prije teksta većine dova nalazi se komentar iste.

Početak ovdje (l. 5a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: هذا دعاء دولت صدق اللّه العظيم الّذي لا إله الاّ هو الحيّ القيّوم لا تأخذه سنة ولا نوم ذو الجلال والاكرام الحكيم الكريم الواحد الأحد الفرد الصّمد...

Završetak (l. 99b):

آخره: صلوات النّبيّ مختصر عليه الصّلوة والسّلام اللّهمّ صلّ وسلّم على سيّدنا محمّد...

L. 99; 14 x 9 (12 x 7); 11 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa,* krupniji. Mastilo crno. Nazivi dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Na nekim listovima tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, bez preklopa, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9590. R-10341

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka od 53 dove na arapskom i tri komentara na turskom jeziku. Uz pojedine dove ima nešto zapisa. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين وآله الطّيّبين الطّاهرين والحمد للّه ربّ العالمين يا أللّه يا أللّه يا ربّ يا ربّ يا ربّ بأسمائك العظيم المعظّم...

Između ostalih nalaze se slijedeće dove:

- دعاء إسم أعظم (l. 6b-7b)
- دعاء حرامي (l. 11a-19a)
- دعاء مبارك جميل (l. 21a-24a)
- دعاء مبارك مستجاب (l. 24a-25b)
- دعاء حضر مبارك (l. 25b-26a)
- دعاء الزّجّاجة (l. 26a-26b)
- دعاء سحر (l. 35a-36a)
- دعاء حروف (l. 36a-37a)
- دعاء هيكل (l. 37a-37b)
- دعاء عظيم مبارك (l. 40a-43b)
- ورد يحيى أفندي (l. 43b-53b
- دعاء الصّلوات (l. 53b-58a)
- شرح دعاء مرجان (l. 67a-68b)
- دعاء مرجان (l. 69a-73b)
- دعاء حزب البحر (l. 73b-76a)
- شرح دعاء عهد نامه مبارك (l. 76a-79a)
- دعاء عهد نامه (l. 79a-79b

Završetak ovdje (l. 85b):

آخره: شهر مهر محمّد صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم (l. 65a) بو مهر قرق كون متواليا هر صباح يوزينه وكوزينه سوده ... وهر كيم شكّ كتورسه مطلق كافر اولور نعوذ...

L. 85; 16 x 10,5 (13,5 x 9); 12-14 redaka. *Nash*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke na kraju rečenice ukrašene crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9591. R-10374

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka dova na arapskom i njihovih komentara na turskom jeziku. Rukopis je nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: بحق بحرمة وجهك الكريم عليك يا ربّ واسئلك بحق بحرمة موسى... بسم اللّه الرّحمن الرّحيم الم ذلك الكتاب عليك يا ربّ واسئلك بحق بحرمة بسم اللّه الرّحمن الرّحيم

هذا شرح دعاء دولت نقلت حضرت علي كرّم اللّه وجهه بر كون رسول حضرت عليه السّلام اوبله نمازين قلوب...

Zastupljene su slijedeće dove:

١- شرح ودعاء دولت (l. 12b-22b)
٢- شرح ودعاء نور مبارك (l. 23a-29a)
٣- دعاء وشرح دعاء ايمان (l. 38b-39a)
٤- دعاء قبر (l. 47a)
٥- دعاء وشرح حجّاج بن يوسف (l. 62a-65a)
٦- دعاء وشرح دعاء صلوات (l. 68a-77b)

Završetak (l. 80b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دخي بر پاره كاغده يزا سين يله قرشوا صاقويه سين اكر بر يلّق يولده ايسه حاضر كله ان شاء اللّه تعالى واكر بر كشيه قهر اتمك ديلسك بو دعاء يزه دخي بر بر بصدوغه سين قرق كوندك هلاك اوله اريه ...

L. 80; 13 x 8 (11 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni. Nedostaje zadnja korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9592. R-5445

الأدعية

AL-AD'IYA

Zbirka dova na arapskom i turskom jeziku. Počinje kur'anskim surama *Iẖlāṣ* i *Mu'awwaḏatayn.*

Početak (l. 2b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم يا من هو اللّه الّذي لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم الملك القدّوس السّلام المؤمن المهيمن العزيز

Pored ostalih zastupljene su slijedeće dove:

- دعاء أسماء الحسنى (l. 2b-8a)
- كيفيّة أخذ العهد للمريد الطّالب سيّدنا أحمد الرّفاعي (l. 9b-10a)
- دعاء قرنجه (l. 11a)
- رفع يد دعاء (l. 11b-12a)
- دعاء دولت (l. 11a-13a)
- دعاء سحر باطل (l. 15a-23b)
- دعاء قمريه (l. 57a)

Završetak (l. 74a):

آخره: بسم اللّه ... اللّهمّ إنّي أسئلك العليم وبأسمائك الرّفيع إلى اح اح أيّها الأرواح الجنّ والشّيّطان وبإذن اللّه تعالى واللّه القيمة لو تعلمون عظيم حسبنا اللّه ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النّصير ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

L. 76; 17 x 12 (13,5 x 8); 11 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9593. R-10384

الأدعية
AL-AD‘IYA

Zbirka dova na arapskom jeziku. Uvodni dio koji govori o vrijednosti učenja pojedinih dova je na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: بر كمسنه كوند اولسه دلسه عالمده هيچ اشتدوكين اونتميه قوچ دلين پشوروپ صكره اول دلي اوچ پاره ايدوب ...

Zastupljene su slijedeće dove:

١- دعاء دولت (l. 7a-11a)
٢- شرح ودعاء استحاره (l. 11b-12b)
٣- دعاء كنز العرش (l. 12a-35a)
٤- دعاء النّبيّ الصّلوات (l. 35b-41a)
٥- شرح ودعاء اسيراني (l. 41b-46b)

Završetak (l. 69b):

آخره: بسم الله الرّحمن الرّحيم اللّهمّ اكشف علومك الظّاهرة والباطنة بحقّ محمّد حبيبك وبحقّ عيسى روحك ...اللّهمّ احفظ من شرّ الشّيطان ومن شرّ الوحوش

L. 71; 16 x 11 (12 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Halima Imamovića (bilješka na l. 69b).

9594. R-10344

Zbirka (مجموع), 6

L. 99; 17 x 12 (11 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni na donjem desnom dijelu. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-50b

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: علّة ولا عين حاسد ولا حرق ولا غرق ولا يمسّه فقر ولا سمّ ولا غمّ ولا كرب ما دامت أسمائي في ذلك البيت والمنزل ومن قرأها وسمعها كذلك محمّد أحمد حامد محمود ...

Između ostalih zastupljene su slijedeće dove:

- دعاء اسم محمّد (l. 1a-2b)
- دعاء جميل (l. 2b-4a)
- دعاء النّور (l. 4b-7a)
- دعاء كنز العرش (l. 7a-24a)
- دعاء إستنجاء (l. 43b)
- دعاء قربان (l. 44a)

Završetak (l. 50b):

آخره: يمليخا مثليينا ٣ مكثلينا مرنوش ٧ دبرنوش سازنوش ٤٠ كفشططيوش قطمير ...

2. 51b-62b

نماز مسائللريدر
NAMĀZ MASĀ'ILLARIDIR

Kratka risala o namazu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Popara IX, 5736/2.

Početak ovdje (l. 51b):

أوّله: ياَ أَيُّهاَ الَّذِينَ آمَنُوا.. پش دِينِ اِسْلاَمْ اِيچِنْدَه أُولاَنْ اَوَّلاَ كَنْدُونُكْ اِيمَانِنْ وَ اِسْلاَمِنْ وَ دِينِنْ ومَذْهَبِنْ بِيلَه واِعتِقَادْ اِيدَه...

Završetak ovdje (l. 60a-62b):

آخره: سؤال نماز ندر الجواب أمردر...ونكازك خطبه سي ندر ونمازك تمام ندر قورقوايله قلمقدر... نمازي خشوع وخضوع برله أدا أيلمك اولدركه أذان اوقندقده اسرافيل إحياء ايچون صور اوردكين فكر ايليه ...أمّا ابشتمز وسائرلري دخي بوگا قياس ايليه (l. 62b)

3. L. 62b-66b

رسالة الفوج
RISĀLA AL-FAWĞ

Isto kao br. 9584/5.

Na l. 66b-76b nalaze se kratki odlomci predaja o tome šta je poslanik Muhammed, a.s. vidio na noćnom putovanju (mi‘rāğ) (l. 66b-68a), osam imena nebesa (l. 68b), poglavlje o namaskim vremenima (l. 68b-70a), objašnjnje pojma kufr - بيان الكفر (l. 71a) te nekoliko dova (l. 71b-76a).

4. L. 76b-80b

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

5. L. 80b-89b

فصل في وفات فاطمة الزهراء رضى الله عنها
FAṢL FĪ WAFĀT FĀṬIMA AZ-ZAHRĀ’ RAḌIYALLĀH ‘ANHĀ

Smrt h. Fatime, u stihovima, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. *Nametak IV, 3104/3.*

Početak (l. 80b):

أوّله: ايشت ايمدي فاطمه أحوالني   كيم رسولدن صگره نولدي حالني

Završetak (l. 89b):

آخره: اوقياني دگل ياني يازاني   رحمتگله يارلغه قل باغني

Na l. 90a-95b nalazi se duža dova (دعاء صلوات):

الصلوة والسّلام عليك يا نبيّ اللّه ...

6. L. 96a-99a

باب تعديل الأركان
BĀB TA‘DĪL AL-ARKĀN

Poglavlje nekog djela o načinu i redosljedu obavjanja namaza, na turskom jeziku.

Početak (l. 96a):

أوّله: باب تعديل الأركان إمام يوسف وإمام شافعي رحمهما اللّه تعالى قتلرنده فرضدر...

Završetak (l. 99a):

آخره: أللّهمّ اجعل مطمئنّة تؤمن بلقائك وتقنع بعطائك وترضى بقضائك بو مسائلك دخي
بركوي رسالسّنده موجوددر غفلت اولنميه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9595. R-4352

Zbirka (مجموع), 3

L. 55; 15,5 x 10,5 (13,5 x 8); 14 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni i po rubovima naknadno popravljani.

Povez kartonski.

1. L. 1a-39b

الأدعية
AL-AD'IYA

Kraća zbirka dova na arapskom jeziku za puno predaja o vrijednostima pojedine dove i načinu i vremenu njenog učenja. Uz dove ima puno zapisa, uglavnom na turskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: لا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم يا آللّه يا آللّه اللّهمّ اغفرلي وارحمني وعافني
وارزقني ...

Završetak (l. 39b):

آخره: سنجو اغرسيچون بوني يزه اچه بر ده بزه كتوره بسم اللّه الرّحمن الرّحيم إنّ اللّه لا
يخفى عليه شيئ في الأرض ولا في السّماء **وهو الّذي يصوّركم في الأرحام كيف يشاء لا إله إلا**
هو العزيز الحكيم ما أصاب من مصيبة في الأرض ولا في أنفسكم.

2. L. 40a-46a

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Kratak ilmihal, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Fajić III, 2577/2; Lavić XIV, 7956/2.

Početak (l. 55b):

أوّله: شروط الصّلوة الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على خير الخلق محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين. هر مؤمنه لازمدركه إيمان وإسلام ندر بلمك كرك ديندن صوردقلري وقت جواب...

Završetak ovdje (l. 62a):

آخره: بر كز دخي اللرين يره اروب صول الين صاغ قولنه سون كنه صاغ الين صول قولنه سوره دير سكلريله بله اندن هرنه ديلرسه قله فرضدن قضادن نافلدن تمّت

3. L. 46b-55b

علم حال لسراج الدّين

ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 9549/3.

Početak ovdje (l. 46b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق نبيّ على فطرة الإسلام وعلى كلمة الإخلاص وعلى دين نبينا محمّد... بَشْ اِسْلاَم دِين ايچنده اولان كِشيِ أوّلا كَترونك......

Završetak ovdje (l. 55b):

آخره: ... فصل نمازده مستحب اولنلري بيان ايدر بو مستحب يكرمي بشدر أوّل نماز قلوركن كسنك نظري سجده يرينه كركدر اكنجي ركوعه واريجق ايقلرك ارا قاسنه نظري كركدر اوچنجي سجده ايكن ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9596. R-9319

الأدعية

AL-ADʻIYA

Fragment zbirke dova, na turskom jeziku. Zbirka sadrži tri duže dove.

Početak (l. 1a):

أوّله: علي أعدائي ودليلا على السّرّائي ومعينا على ضرّائي ... الحمد للّه لك يا أللّه فلانك كوكلني بكا دوست قلوركل ...دعاء سحر باطل مشهور بسم اللّه الرّحمن الرّحيم بحرمة حضرت عزّة جناب حمديّه ...

Završetak (l. 38a-b):

آخره: هرنه نيّته اوقسه آخرنده دعاسين لوقيه بودر بسم اللّه ... اللّهمّ بالحقّ أنزلناه وبالحقّ نزل أللّهمّ عظّم فيه رغبتي وشوقي ومحبّتي ... بحرمة سورة الرّحمن وسلاما على ...

L. 38; 16,5 x 11 (11,5 x 6,5); 9-11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih 18 listova pisani rukom drugog prepisivača. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9597. R-6971

الأدعية

AL-AD'IYA

Kraća zbirka dova i zikrova, na arapskom jeziku. Sudeći po rukopisu, zbirku je za svoje potrebe sastavio i ispisao Mehmed Handžić. Zbirka počinje sa Božijim lijepim imenima (*al-asmā' al-ḥusnā*). Između redaka kod nekih dova ispisan je prijevod na bosanski jezik.

Početak (l. 1b):

أوّله: أسماء اللّه الحسنى هو اللّه الّذي لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم الملك القدّوس السّلام المؤمن المهيمن ...

Završetak (l. 24b):

آخره: اللّهمّ غارت النّجوم وهدأت العيون وأنت حيّ قيّوم لا تأخذك سنة ولا نوم يا حيّ يا قيّوم أهدء ليلي وأنم عيني.

L. 37; 20 x 16 (16,5 x 14); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Tekst ispisan u svesci širokih linija.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Mehmeda Handžića iz Sarajeva. Za Biblioteku poklonio Mustafa Handžić, brat Mehmeda Handžića.

9598. R-9294

الأدعية

AL-AD'IYA

Fragment zbirke dova, na turskom jeziku. Zbirka sadrži više kraćih dove i nekolika zapisa.

Početak (l. 1a):

أوّله: وكتوردن كمسنه غرق اولميه ايكي جري بربرله اورشسه بو دعاء ياغيه قرشو اقوسلر ... دعاء حسن حسين (l. 2a)، شهر مهر حضرة عليّ كرّم الله وجهه (l. 7b)، شرح حضرة الياس (l. 9b-15b)، دعاء تاج وشرحه (l. 18a-19b)، دعاء ايمان وشرحه (l. 19b-21a).

Završetak (l. 34b):

آخره: هذا شرح حسن حسين روايتدر عبّاسدن رضي الله عنه ايدر ...وهر كيم بو دعاء اوتده دوتسه اول شهر اوده اوده يانسه اول اويانميه وياكيرميه وكتوردن ...

L. 34; 15 x 10,5 (10 x 7); 10 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno. Naslovi dova pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9599. R-10340

الأدعية

AL-AD'IYA

Kraća zbirka dova, na arapskom jeziku, nepotpuna na početku. Između ostalih zastupljene su slijedeće dove:

- آيات سبعة (l. 1a-3b)
- أسماء الله عزّ وجلّ (l. 4a-4b)
- دعاء أسماء الحسنى (l. 6b-9a)
- أسماء النّبيّ (l. 9a-11a)
- دعاء أسماء أعظم (l. 11b-12a, 18a-20a)
- دعاء شرح مرجان (l. 24a-25a
- دعاء مرجان (l. 26a-30b)

L. 30; 14 x 9,5 (10 x 5,5); 8 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9600. R-10338

أدعية الصلوة

AD‘IYA AṢ-ṢALĀH

Zbirka namaskih dova, nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايكند ونماز سكز ركعتدر درت ركعت سنّت غير مؤكّده... طهارة وآبدست متعلّق دعالردر...

Završetak (l. 30b):

آخره: بالغ كيز اغلانه اللّهمّ اجعلها لنا فرطا واجعلها لنا أجرا وزهرا واجعلها لنا شافعة ومشفعة تشفع لنا يوم القيامة برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

L. 30; 15,5 x 10 (11 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, na mjestima vokalizovan. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9601. R-10358

أدعية الحج

AD‘IYA AL-ḤĀĞĞ

Zbirka dova koje se uče prilikom obavljanja pete islamske dužnosti - hadža, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حديث شريفده كلمشدر بر كمسنه يوله كتمك مراد ايلسه اونده ايكي ركعت نماز قيله وبوني اوقيه اودن چقاركن بسم اللّه وآمنت باللّه واعتصمت باللّه وتوكّلت على اللّه ...

Završetak (l. 23a-b):

آخره: اللّهمّ ربّنا يا ربّنا تقبّل منّا إنّك أنت السّميع العليم ...في برّك وبحرك من أمّة محمّد أجمعين وسلام على جميع الأنبياء والأولياء والشّهداء والصالحين برحمتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين

L. 25; 16,5 x 10 (9 x 5); 9 redaka. *Nasẖ*, sitan, ispisan kaligrafski, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske i unutrašnje strane okvira. Na marginama se nalazi tekst o propisima hadža.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9602. R-9430

كتاب في فضيلة الدعاء

KITĀB FĪ FAḌĪLA AD-DU‘Ā’

Fragment obimnijeg djela o značaju i vrijednostima dove, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: صدقت ثمّ قال لتلاميذه حدّ ثواب أمّة محمّد عليه السّلام ...ومنها أن يجتنب السّجع في الدّعاء

Završetak (l. 22b-23a):

آخره: وفي بعض حواشي شرح العقائد لو كتب بعد الغسل على صدور الميّت بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وسورة الاخلاص آمنه اللّه من عذاب القبر هذا آخر ما أردنا جمعه من الفوائد ونظمه من الفرائد نسأل اللّه تعالى أنّ ينفع به المسترشدين وأن يجعله ذخرا لنا ولهم يوم الدّين تمّت تمام

L. 23; 20,5 x 13 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9603. R-1639

Zbirka (مجموع), 2

L. 81; 23 x 16 (15,5 x 11); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, izmiješani prilikom poveza. Kustode.

Povez kartonski, novijeg datuma, na hrbatu ojačan platnom crne boje.

1. L. 1b-22b

الأدعية

AL-AD‘IYA

Veći fragment zbirke dova, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **ع حب** بسم اللّه العليّ العظيم الّذي لا يضرّه مع اسمه شيئ في الأرض ولا في السّماء وهو السّميع العليم ثلث مرّات من قال ذلك صباحا ومساء لم يضرّه شيئ **طسي** أعوذ بكلمات اللّه التامّات من شرّ ما خلق...

Završetak ovdje (l. 22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اللّهمّ أقسم لنا من خشيتك ما تحول به بيننا وبين معاصيك ومن طاعتك... ولا تجعل مصيبتنا في ديننا ولا تجعل الدّنيا أكبر همنا علينا ولا مبلغ علمنا...

2. L. 23a-81b

مصابيح السنّة
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA

Isto kao br. 9472.

Početak ovdje (l. 23a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وهذا اثنيتم عليه شراً وجبت له النّار انتم شهداء اللّه في الأرض وفي رواية المؤمنون شهداء اللّه في الارض وقال عمر قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم ايّما مسلم شهد له أربعة بخير...باب البكاء على الميّت

Završetak ovdje (l. 81b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ما يوجب عن أبي هريرة قال قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم لا تقبل صلوة من أحدث حتّى يتوضّأ وقال لا تقبل الصّلوة بغير طهور ولا صدقة من غلول رواه ابن عمر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9604. R-10350

الأدعية
AL-AD‘IYA

Kratka zbirka dova na arapskom sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača i komentatora. Zbirka je nepotpuna na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: القضاء وبرد العيش بعد الموت ولذة النّظرة إلى وجهك وشوقا إلى لقائك من غير ضراء مضرة... **باب** جميع قضالردن أمين اوله بله كتوره مجرّبدر

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذا دعاء طاعون آمين (l. 14a) وبحقّ كهيعص، طه و يس وص وبحقّ إنّاَ فتحنا فتحا مبينا برحمتك يا أرحم الرّاحمين ...

L. 15; 15 x 10,5 (9,5 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9605. R-9511

شرح الأدعية
ŠARḤ AL-AD'IYA

Fragment komentara zbirke dova, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: القيّوم الّذي لا يفنيه الدّهور ولا يغيّره انقلاب الأمور بك متعلّق بقوله تحصنت وتخصّص الالتجاء أي أخصّ التجاءَ إليك يا ربّ لا غيرك ...

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وآياتك عطف على الأسماء والمراد من الآية هنا غيرالكتب المنزلة كا الأنبياء والرسل ومعجزاتها بقرينته قوله وكلماتك عطف إمّا على القريب أو على

L. 10; 18 x 12,5 (13 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijep. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9606. R-6584

Zbirka (مجموع), 3

L. 32; 17 x 12 (11 x 6,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

1. L. 1b-9b

الصّلوة على النّبيّ
AṢ-ṢALĀ ʻALĀ AN-NABĪ

Zbirka salavata od nepoznatog autora. Ovakve se zbirke često pripisuju Ibn al-ʻArabīju. Međutim, u ovome rukopisu, s obzirom da nedostaju početak i kraj, to je teško utvrditi.

Početak (l. 1b):

أوّله: الصّلوة والسّلام عليك يا رسول اللّه الصلوة والسّلام عليك يا حبيب اللّه الصلوة والسّلام عليك يا نبيّ اللّه الصلوة والسّلام عليك يا خير خلق اللّه...

Završetak (l. 9b):

آخره: صلوة تدوم بدوامك وتبقى ببقائك لا منتهى لها دون علمك صلوة ترضيك وترضى بها عنّا يا ربّ العالمين تمّت تمام

2. L. 10b-21b

دعاء الاستغفار
DUʻĀʼ AL-ISTIĠFĀR

Dova koja se uči za oprost grijeha, na arapskom jeziku.

Početak (l. 10b):

أوّله: أستغفر اللّه أستغفر اللّه العظيم الّذي لا إله إلاّ هو الحيّ القيّوم وأتوب إليه وأسأله التوبة واللّهمّ أنت السّلام ومنك السّلام وإليك يرجع السّلام

Završetak (l. 21b):

آخره: وقنا ربّنا شرّ ما قضيت اللّهمّ احفظنا يا فيّاض من جميع البلايا والامراض كافة برحمتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين.

3. L. 22a-30b

أوراد سنيّة لأهل الآخرة مغنية عن الأحزاب الدعائيّة لأهل الغفلة
AWRĀD SUNNIYYA LI AHL AL-ĀḪIRA MUĠNIYA ʻAN AL-AḪZĀB AD-DIʻĀʼIYYA LI AHL AL-ĠAFLA

Naslov prema rukopisu.

Zbirka dova i salavata koje se praktikuju posebo kod derviša, na arapskom jeziku. Djelo je štampano u Mekki 1316/1899. godine.

Sarkis II, 1997.

Početak (l. 22a):

أوّله: أعوذ باللّه السّميع العليم من الشّيطان الرّجيم بسم اللّه الّذي لايضرّ مع اسمه شيئ في الأرض ولا في السّماء وهو السّميع العليم ...

Završetak (l. 31b):

آخره: يا أرحم الرّاحمين وببركة الصّلوة ربّنا آتنا في الدّنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النّار **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.**

La l. 31a-32a kasnije slabijim rukopisom dopisana kraća dova, na arapskom jeziku: ... سبحانك أنت اللّه الرحمن الرحيم

Ova dova je dopisana 1289/1872. godine.

Iz Odbora IZ-e Stolac.

9607. R-10361

الأدعية

AL-AD'IYA

Manja zbirka dova na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا سيّد الإستغفار بسم اللّه ... أللّهمّ أنت الملك الحيّ الحقّ المبين الّذي لا إله إلاّ أنت ربّي خلقتني وأنا عبدك ...

- دعاء رمضان (l. 2a-4a)
- دعاء رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم (l. 6b)
- وصيّتنامه عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم (l. 6b-8a)

Završetak (l. 8a):

آخره: هذا وصيّتنامه عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم (l. 6a) يا شكور لا إله إلاّ اللّه ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم

L. 8; 12,5 x 8,5 (8,5 x 6,5); 8 redaka. *Nasẖ*, krupan. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije hfz. Sinanuddina Sokolovića iz Sarajeva.

9608. R-10352

الأدعية

AL-AD‘IYA

Dvije dove od nepoznatog sastavljača. Prva dova je na arapskom a druga na turskom jeziku. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ربّ نَجِّني مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ اللّهمّ ادْخِلْنا الجَنَّةَ...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخره: ربنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة إنّك أنت الوهاب برحمتك يا أرحم الرّاحمين وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين الفاتحة.

L. 8; 16,5 x 11,5 (12,5 x 8); 9 redaka. *Nash*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9609. R-9223

الأدعية

AL-AD‘IYA

Zbirka dova, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: دعاء عند إرادة السّفر ومرويّ عن النّبيّ عليه السّلام أللّه أكبر أللّه أكبر أللّه أكبر سبحان الّذي سخّر لنا...

- دعاء الصّلوات الخمس (l. 2b-3b)
- دعاء ختم القرآن (l. 2b-5b)
- ايمان دعاسي (l. 5b-6b)
- امام أعظم دعاسي (l. 7b-8b)

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أللّهمّ أنت شاكر شكور شاهد لا تغيب شهيد تشهد سرّي وعلانيتي...

L. 8; 16 x 11 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi dova pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ismā‘īl b. Ya‘qūb (l. 7a):

كتبه ضعف الضّعفاء وأفقر الفقراء إسماعيل بن يعقوب.

9610. R-9219

الأدعية

AL-AD‘IYA

Kratka zbirka dova na arapskom jeziku. Prva dova je ona kojom se svjedoči pripadnost islamu.

Početak (l. 1b):

أوّله: دعاء عهدنامه ... اللّهمّ فاطر السّموات والأرض عالم الغيب والشّهادة إنّي أعهد إليك بأنّي أشهد أن لا إله إلاّ أنت وحدك لا شريك...

- شرح دعاء عهدنامه (l. 1b-3b)
- در بيان شرائط قراءة القصيدة البردة (l. 4b-5a)
- در بيان خواصّ القصيدة البردة (l. 5a-5b)

Završetak (l. 5b):

آخره: وخلقه مع المولى نقل عن مولى العلماء القاري عليه رحمة الملك الباري اللّهمّ اجعل شفاعته صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم

L. 6; 18 x 12 (12,5 x 7); 17 redaka. *Ta‘līq*, sitniji. Mastilo crno. Naslovi dova pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima, rasuti.

Bez poveza.

Na l. 5b-6a bilješka o zapisu protiv uroka.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Dove - turski

9611. R-9551

شرح الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين
ŠARḤ AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Komentar zbirke dova sabrane iz govora Božijeg poslanika, na turskom jeziku, od nepoznatog komentatora. Osnovno djelo sabrao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ǧazarī, umro 833/1429. godine. (*Ḥ. Ḫ. I, 669; Brockelmann, S II, 277/19; Köprülü III, 32.; Dobrača I, 588/3; Fajić XI, 6991/1*).

Nepotpun na kraju.

Početak ovdje (1b):

أوّله: اللّهمّ يا قاضي الحاجات ويا مجيب الدّعوات ... وبعده عامّة اولي الأفهام قتنده معيّن مبيّن وكافهء ذوي الاحلام يانده معنعن ومبرهن جمله عقول ارباب عقد وحل وفاق...

Završetak ovdje (l. 73b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ... لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كلّ شيئ قدير عشر مرّات بوني دخي اون كره اوقيه **س حب** سبحان اللّه العظيم وبحمده مائة مرّة **س مس حب**

L. 73; 18 x 12 (12 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, lijep, vokalizovan. Mastilo crno i crveno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9612. R-9324

شرح الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين
ŠARḤ AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Isto kaobr. 9611.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فصل آخر سورة البقرة **حب ت** الآيتان آخر سورة البقرة آمن الرّسول بما أنزل إلى آخره...

Završetak ovdje (l. 11b):

آخره : اللّهم إنّا نسألك العافية في الدّنيا والآخرة وليكن ذلك آخر ما نعدّده من عدّة الحصن
الحصين من كلام سيّد المرسلين صلّى اللّه عليه وسلّم تمّت تمام

L. 12; 20 x 12,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, kaligrafski ispisan, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim crnim i jednom širokom zlatnožutom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 12 nalaze se dvije dove kasnije dopisane rukom drugog prepisivača.

9613. R-8959

شرح دلائل الخيرات بالتركي لمجهول
ŠARḤ DALĀ'IL AL-ẔAYRĀT BI AT-TURKĪ LI MAĞHŪL

Nepotpun na početku.

Opširan komentar poznate zbirke dova

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبيّ المختار(vidi br. 9573)

U dosputnim katalozima nismo pronašli ovo djelo. Moguće je da je ovo prijevod sa arapskog jezika komentara ove zbirke pod naslovom

شرح دلائل الخيرات : موفق الخيرات في إيضاح معنى دلائل الخيرات

autora Dāwūd-zādea. Djelo je podijeljeno na osam hizbova (poglavlja).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:... واردر في كلّ فمّ سبعون ألف لسان هر آغزي ايچنده يتمش
بنك لسان واردر كلّ لسان يسبّح اللّه تعالى سبعون ألف لغات

Završetak (l. 399b):

آخره: تسليما سلامت ويرمكلك ايله نسخهء سهليه سي بوراده تمام اولمشدر لكن مصنّف رحمه
اللّه اوزرينه سهليه نسحه سنده اللّهمّ اغفر لمؤلّفه وارحمه واجعله من المحشورين في زمرة النبيّين
والصدّيقين يوم القيامة بفضلك يا رحمن ديو بو دعاء ايله دعاء اتمشدر ... اول اللّه عظيم الشان
جلّ شانه وتقدّس ذاته وتعالى كبرياؤه اومورك كندو يه توكّل وتفويض ايدنلرك جمله امورلرينه
كفايت اتمده نه كوكجك وكيلدر.

L. 399; 21,5 x 16 (17 x 11); 27-35 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz biblioteke Ali-bega Lafe iz Mostara (مكتبه المرحوم علي بك لافي).

9614. R-6197

دعالر
DU'ĀLAR

Tri dove, na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Na početku je dova koja se uči prilikom spuštanja umrlog u kabur, zatim dženaze-dova i talkin-dova.

Početak (l. 1b):

أوّله: قبره ميّت قويدقده بوني اوقيه أعوذ بالله ... بسم الله ... اللّهمّ أجره من الشّيطان ومن عذاب القبر اللّهمّ أعذه من الشّيطان الرّجيم ...

Završetak (l. 5a):

آخره: تلقين بر عالم صالح كمسه إخواندن قاله يوزوم مقابله سنده اياق اوزره طوره جمع خاطر ايله وديه كيم يا محمّد بن مريم (l. 3b) ...وأدخله الجنّة وقه (ها) فتنة القبر وعذاب النّار برحمتك يا أرحم الرّاحمين تمّت تمام

L. 8; 17 x 11 (15 x 10); 17 redaka. *Nasta'līq*, krupan, vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka.

Povez kartonski, broširan.

Na l. 5b-6a i 7b-8a bilješke o obavljenom vjenčanju u Uzunović Mahali u Stocu, koje je obavio imam Salih Hromić 1918. i 1919. godine.

9615. R-3340

كتاب في الأدعية والأذكار والنوافل
KITĀB FĪ AL-AD'IYA WA AL-ADKĀR WA AN-NAWĀFIL

Zbirka dova i zikrova, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Pored dova koje se uče u raznim prilikama, autor je naveo načine i koristi od obavljanja dobrovoljnih namaza i zikrova u raznim prilikama tokom godine. U sastavljanju zbirke koristio se zbirkama fetvi sa puno predaja i hadisa o vrijednostima pojedinog zikra.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد حضرت حبيب أكرم صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم بيورر هر كيمكه بو تسبح نمازدنصكره اوقسه ... تسبيح بودر لاَ إله إلاّ اللّهُ إلَهاً واحداً ونَحْنُ لَهُ مُسْلِمُون

Završetak (l. 116a):

آخره: ابدستدن فارغ اولوب كوكه بقه وبو دعاء اوقيه أشهد أن لاإله إلاّ اللّه وحده لا شريك له وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله سبحانك اللّهمّ وبحمدك وأشهد أن لا إله إلاّ أنت وحدك لا شريك لك أستغفرك وأتوب إليك وأنت على كلّ شيىء قدير اندن يره بقه بوني اوقيه وأشهد أنّ محمّدا عبدك ورسولك الحمد لله أولّا وآخرا

Na l. 116-136 kasnije, rukom drugog prepisivača dopisano nekoliko kur'anskih sura i dova.

L. 136; 19 x 11 (14,5 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni.

Na l. 117b-136a nalaze se bilješke dopisivane kasnije, kao što su sura *al-Fatḥ*, kaburska dova, kratke dove poslije svakog namaza, postupanje prilikom posjete mezaristanu i sl.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9616. R-10339

الأدعية
AL-AD'IYA

Zbirka dova, salavata, zapisa, recepata i drugih sitnih bilješki, na arapskom i turskom jeziku. Ovdje navodimo neke:

- محرم حقلي خيرلي سي (l. 3b)

Početak: باسم شاه ألله ألله وقتلر خير اوله خيرلر فتح اوله شرلر دفع اوله

- مرسيّه دن أولّ اوقنان بو آيت مع حديث (l. 7b)

Početak (l. 7b): اي نور چشم احمد مختار يا حسين واي يادكار حيدري يا حسين

- شرح ناد علي (l. 13b)

Početak (l. 13b): روايت اولدركه مظهر العجائب اوقنور يعني ميم وها ايكسي بله محتوح اوقنور

- ناد شريف (l. 21a)

Početak (l. 21a): باسم شاه عليٍّ المرتضى اللّه الصّمديّ من عندك مددي

- رمل فال بيان ايدر (l. 21b)

Početak (l. 21b): أوّلا نيّت ايدوب صكره يدي صلوات شريف واوچ اخلاص وبر فاتحهء شريف اوقيوب

- بعض سؤلات يكجزي أحواللرندن (l. 26b)

Početak (l. 26b): سويله سن المهك قوليم هركس اويله ...

- ديكر مرسيّه كمتري (l. 32b)

Početak (l. 32b): اي موالي ديگله امدي نلر اولمشدر...

- سكير نامه (l. 55b)

Početak (l. 55b): اكر باشك اورته سي سكيرسه مال واولولق بوله...

- دعاء جبريل (l. 62b)

Početak (l. 62b): اللّهمّ إنّي أسئلك بأسمائك العظيم وبرحمتك يا رحيم

- صلوات نامه (l. 67b)

Početak (l. 67b): باسم شاه اللّهمّ صلّ وسلّم على سيّدنا نور نبيّنا ...

- در بيان وجود نامه (l. 75b)

Početak (l. 75b): يعني نشر ايديكي بنيرا نيرا جسمي مبارك لرينه ...

L. 118; 12 x 8,5 (8 x 6); 9 redaka. Nasta‘līk, krupan, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Jusufa Nādīja (pečat na l. 4a), Muḥammada Tawfīqa Bakaršića i hfz. Asima Sirće (l. 2a).

9617. R-10347

الأدعية

AL-AD‘IYA

Kratka zbirka dova na arapskom i njihovih komentara na turskom jeziku. Rukopis je nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا شرح دعاء دولت نقلت حضرت علي كرّم الله وجهه بر كون رسول حضرت عليه السّلام اويله نمازين قلوب...

Zastupljene su slijedeće dove:

١- شرح ودعاء دولت (l. 1b-24b)
٢- شرح ودعاء كنز العرش (l. 24b-39b)
٣- دعاء وشرح دعاء إعتصام السّيف (l. 40a-53b)
٤- دعاء سيف الله (l. 53b-60b)

Završetak ovdje (l. 60b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دعاء سيف الله (l. 53b)... فجعلت لي سمعا يسمع آياتك وعقلا يفهم أيمانك وبصرا يرى قدرتك وفؤادا يعرف عظمتك وقلبا...

L. 60; 15,5 x 9,5 (10 x 5,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni, obrubljen širokom zlatnožutom linijom po rubovima, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

9618. R-5529

Zbirka (مجموع), 3

L. 44; 15 x 10 (12 x 5); 7-13 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b-10a

خواص القرآن

ḪAWĀṢṢ AL-QUR’ĀN

Duža predaja o čudotvornim osobenostima kur’anskog teksta i koristima učenja pojedinih kur‘anskih dova, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال اللّه تعالى **ق والقرآن المجيد** الآيه محمّد بن كعب الآخبار ايدر قاف إفتتاح آسماء اللّه تعالى در.

Završetak (l. 10a):

آخره: بو دخي بزدن يادكار اولسون إخوان صفا اوقيه وكتوره هر كمكه اوقيه بزي دعادن ياد ايده شيخ محي الدّين عربي ايدر هم اوقمق وهم كتورمك كركدر واللّه أعلم وأحكم.

2. L. 10a-34b

الأدعية

AL-AD'IYA

Kratka zbirka kur'anskih dova. Među njima se nalazi na l. 18a-34b i dova دعاء السيفي koja je nepotpuna na kraju.

Početak (l. 10a):

أوّله: **سلام على نوح في العالمين إنّا كذلك نجزي المحسنين وإذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الّذين لا يؤمنون بالآخرة حجابا مستورا...**

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويا حائلا بين المرء وقلبه حل بيني وبين الشّيطان و...

3. L. 39b-44b

جواهر الفرائض

ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 9450/8.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

ISLAMSKO PRAVO
(AL-FIQH)

A) UVOD U ISL. PRAVO (UṢŪL AL-FIQH)
Arapski

9619. R-9127

شرح مختصر المنتهى
ŠARḤ MUḪTAṢAR AL-MUNTAHĀ

Komentar djelu *Muḫtaṣar al-Muntahā.* Osnovno djelo napisao je Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar ibn al-Ḥağib al-Mālikī, umro 646/1248. godine. Ovaj komentar napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī,ʻAḍududdīn, umro 756/1355. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1853; Ahlwardt IV, 4375; Kaḥḥāla V, 119-120; Tirana, 156, str. 120; Köprülü III, 707/ 2; Sarkīs II, 1332; Dobrača II, 875; Brockelmann, G I, 306 i S I, 537; Popara IX, 5283; Lavić XIV, 7863.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العبادة مفتاح السّعادة ومطمح السّيادة وملمح الحسنى والزّيادة وجعل الصّلوة عمود قيامها وذروة سنامها وعمدة أحكامها... وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلّي شرحًا وسمّيته بغنية المتملّي لكن رأيت فيها بعض الإطالة..

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولو كان القصد إلى بعض معيّن بأن يقول بعض الإنسان كاتب وذلك البعض ليس كاتب أو ينوى ذلك ...

L. 20,5 x 14,5 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, riječi قال i أقول pisane crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1054/1644. godine.

9620. R-6043

Zbirka (مجموع), 2

L. 164; 26,5 x 18,5 (19,5 x 13,5); 29 redaka. *Ta'līq* sa primjesama *ṯuluṯī* pisma, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-162b

شرح المغني في أصول الفقه
ŠARḤ AL-MUĠNĪ FĪ UṢŪL AL-FIQH

Komentar djela iz usuli-fikha. Osnovno djelo المغني في أصول الفقه napisao je ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Umar al-Ḫabbāzī, umro 671/1272. (*Ḥ. Ḫ. II, 1749*), odnosno 692/ 1292. (*Ahlwardt IV, 4384*). Naš primjerak je drugi tom komentara na ovo djelo koji je napisao ‘Umar b. Isḥāq b. Aḥmad aš-Šiblī al-Hindī al-Ġaznawī, umro 773/1371. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1749; Ahlwrdt IV, 4384; Dobrača II, 807.

Početak (l. 1b):

أوّله: باب البيان البيانَ اللغة هو إظهار قولا أو فعلا إلى قوله ومفعولا أقول لمّا فرغ من بيان المعارضة والمخلص عنها شرع في بحث البيان...

Završetak (l. 162a-b):

آخره: وجعله مجازا عن حرف إن أولى اذا هو الأصل في الكتاب من جعله مجازا عن إذا أو متى والله أعلم بالصواب وإليه المرجع المآب تمّ الكتاب بعون الله تعالى.

2. L. 163b-164b

رسالة الحدود
RISĀLA AL-ḤUDŪD

Kratka risala o definiciji logike, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U nekim izvorima se spominje da je risalu pod ovim naslovom napisao Sa‘duddīn at-Tāftāzānī.

www.rehab-m.com

Početak (l. 163b):

أوّله: الحمد لله حمدا يليق نواله والصلوة على سيّدنا محمّد واله أمّا بعد رحمك الله إعلم أنّ هذه الحدود معرفتها فريضة لأنّ معانيها عريضة..

Završetak (l. 164b):

آخره: وحدّ الكناية ما دلّ على مراد المتكلّم بغيره لا بنفسه وحدّ الخفيّ هو كلّ لفظ خفيّ مراده على السّامع بأيّ وجه كان والله أعلم والعلم لله

Oba djela prepisao Aḥmad b. Salīm Abū al-Maniyy 789/1387. godine (l. 162b):

تمّ الكتاب بعون الله تعالى على يد العبد الفقير الضّعيف المذنب الرّاجي إلى رحمة ربّه اللطيف أحمد بن سليم أبي المنيّ سنة تسع وثمانين وسبعمائة.

Na zaštitnim listovima 1a 2a nalazi se graftnom olovkom ispisano ime vlasnika (Aḥmad b. Ibrāhīm), naslov djela i duža bilješka iz hadisa, na arapskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9621. R-10370

مختصر المنار
MUḪTAṢAR AL-MANĀR

Skraćena prerada djela iz teorije islamskog prava (المنار), koju je napiso an-Nasafī. Autor ove prerade je Ṭāhir b. Ḥasan b. ʻOmar b. Ḥabīb al-Ḥalabī, umro 808/1405. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1825; Ahlwardt IV, 4411; Dobrača II, 850/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال أصول الشّرع: الكتاب والسّنّة والإجماع والقياس أمّا الكتاب فالقرآن المنقول متواترا وهو تظم ومعنى وأقسامها أربعة ...

Završetak (l. 5b):

آخره: والحجة: وهى من حج اذا غلب .والبرهان: نظيرها وكذا النّينة. والعرف اشتهر بشهادات العقول وتلقته الطّبائع بالقبول والعادة: ما استمر النّاس عليه وعاودوه . تمت تمام.

L. 6; 21,5 x 14,5 (15 x 7,5); 19 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9622. R-10192

منتخب الأصول لانتخاب الوصول
MUNTAḪAB AL-UṢŪL LI INTIḪĀB AL-WUṢŪL

Naslov na početku djela: منتخب الأصول لانتخاب الوصول

Djelo iz teorije islamskog prava, sakupljeno iz raznih izvora, na arapskom jeziku. Napisao Hasan Spaho, umro 1333/1915. godine u Sarajevu. Autor je djelo štampao u privatnoj režiji u Kairu 1321/1903. godine.

Handžić, Književni rad, 26; Šabanović, Knjiženost muslimana... str, 608.

Početak (l. 1b):

الحمد لله الّذي خلق الإنسان من نطفة أفواجا وميّز بعضهم بالنفوس القدسيّة.. وبعد فيقول أفقر العباد إلى ربّه الغنيّ الحسن الحسني المدعوّ بسپاهو زاده أكرمه اللّه بالسّعادة والزّيادة لمّا ولّيت التدريس في مدرسة حكام الشّرع في مدينة بوسنه سراى رأيت متون الأصول الّتي وقفت بمطالعتها.. فانتخبت منها ما هو الموافق...وسمّيته منتخب الأصول لانتداب الوصول...

Završetak (l. 119b):

آخره: كما قال الأعرابي البعرة تدلّ على البعير وآثار القدم تدل على المسير فسماء ذات أبراج وأرض ذات فجاج لا يدلان على السّميع الخبير.

L. 123; 22 X 14,5 (16 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka, novije proizvodnje. Lage neuvezane. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9623. R-10211

أصول فقه
UṢŪL FIQH

Naslov prema rukopisu.

Djelo iz peotije islamskog prava. Nismo uspjeli ustanoviti ime autora, ali prema vrsti papira, rukopisu, te pečatima na l. 1a najvjerovatnije je autor iz naših krajeva, a djelo je moglo nastati krajem 19. ili početkom 20. vijeka. Manjkavo na kraju. Na početku izostavljena *hamdala*.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: إعلم أنّ كمال النّفوس البشريّة في قوّتها النّظريّة. إنّما هو بمعرفة حقائق الأشياء وأحوالها على ما هي عليه في نفس الأمر بقدر الطّاقة البشريّة

Završetak ovdje (l. 30b):

آخره: الرّكن الرّابع القياس وفيه خمسة فصول...والفصل الثّاني في الشّروط المتعلّقة بغير العلّة وهي أربعة راجحة اما إلى حكم الأصل...

L. 30; 21 x 17 (17,5 x 9,5); 18 redaka. *Ta'līq*, sitniji, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, paginirani, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a pečat naslova djela "USULI-FIKH" te pečat okruglog oblika na kome se teško čita ime Muḥammad.

9624. R-9248

شرح التلويح على التوضيح لمتن التنقيح
ŠARḤ AT-TALWĪḤ ʻALĀ AT-TAWḌĪḤ LI MATN AT-TANQĪḤ

Superglosa na glosu komentara djela *Tanqīḥ al-uṣūl*. Osnovno djelo i komentar pod naslovom *at-Tawḍīḥ fī ḥall ġawāmiḍ at-tanqīḥ* napisao Ubaydullāh b. Mas'ūd al-Maḥbūbī, umro 747/1347. godine. Glosu na ovaj komentar napisao je Mas'ūd b. 'Umar at-Taftzānī, umro 792/1389. godine. Naš primjerak je komentar na ovu glosu, od nepoznatog autora.

www.islamport.com/d/2usl.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحكم علم انّه يبحث في هذا العلم عن الأدلّة الشّرعيّة والأحكام الكلّيتين من حيث إنّ الأولى المثبّتة للثانية والثانية ثابتة...

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. أخر الموجود: مسئلة لا يراد من اللفظ الواحد معناه الحقيقيّ والمجازيّ معا لرحجان المتبوع على التابع فلا يستحق ...

L. 29; 21 x 14 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja te oznake osnovnog djela (م) i komentara (ش) pisane crvenim mastilom.

Papir bijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, dohvaćeni vlagom. Kustode. Na marginama ima komentara teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9625. R-9104

شرح كتاب في أصول الفقه
ŠARḤ KITĀB FĪ UṢŪL AL-FIQH

Fragment komentara nekog djela iz usuli-fikha, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: معا ولا شيئ لا يتصف بأحدهما كما أنّه لا يوجد ذاهن يحكم ذهنه بان زيدا كاتب وليس بكاتب معا أو يحكم بانّه ليس بكاتب وليس بكاتب كما قالوا من ان النّفي والاثبات لا يجتمعان ولا يرتفعان

Završetak (l. 18b):

ناقص في آخره. أخر الموجود: ودين المختلفين صح يصح المفايرة بين المنتسبين مع أنّ الثّاني حال عن المغايرة اذ لا فائدة في ان يقال واحد القائم بهذ الزّمان ...

L. 18; 23,5 x 17 (16,5 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Riječi قـوله pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Ovdje se nalaze dvije lage koje nisu jedna iza druge. Listovi oštećeni po krajevima. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9626. R-9476

قواعد متعلّقة بالأشياء
QAWĀ'ID MUTA'ALLIQA BI AL-AŠYĀ'

Naslov na početku ispisan crvenim mastilom: هذا قواعد متعلّق للأشيا ء.

Neka osnovna pravila iz usuli-fikha, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Nakon svakog pravila naveden je izvor iz kojeg je dotično pravilo preuzeto.

Početak (l. 1b):

أوّله: اليقين لا يزول بالشّكّ الأصل بقاء ما كان على ما كان عليه الأصل براءة الذّمّة الايمان مبنيّة على ألفاظ إلا على الأغراض

Završetak (l. 12a):

آخره: بال الابراء الأبراء العام يمنع الدّعوى أشباه ولو قال المريض في مرض الموت لاحق لي فلان الوارث لم تسمع عليه من وارث آخرى وهي الحيلة في إبراء المريض وارثه في مرض موته بخلاف ما ذا قال أبرأته فإنه يتوقف كما في الحاوي القدسي

L. 12; 20,5 x 14 (16 x 9); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9627. R-9636

شرح مختصر في أصول الفقه
ŠARḤ MUḪTAṢAR FĪ UṢŪL AL-FIQH

Komentar djela مختصر أصول الفقه, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAbbās b. Šaybān ad-Dimašqī, al-Ḥanbalī, Ibn al-Laḥḥām, Abū al-Ḥasan, umro 803/1401. godine. (*Brockelmann, S I, 687; Kairo2 I, 550; Kaḥḥāla VII, 206*). Na osnovu dostupne literature nismo mogli utvrditi ko je autor ovoga komentara.

Nepotpun na početku.

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **لو كان فيهما آلهة إلاّ اللّه لفسدتا** ولا بدّ من انتهاء المقدّمات القطعيّة الى الضروريات وهي أنواع الأوّل المشاهدات الباطنة وتسمّى الوجدانيات ...

Završetak (l. 9b):

آخره: وإن لم يشترك فجزئي يقال للنوع أيضا جزئي اضافي والكلي ذاتي وعرضي كما تقدّم الثّاني من الأربعة متقابلة متباينة الثّالث إن كان حقيقة للمتعدّد فمشترك والاّ فحقيقة ومجاز الرّابع مترادفة وكلها مشتق وغير مشتق صفة وغير صفة الى آخر هذا المختصر تمّت

L. 9; 22 x 15,5 (17 x 8,5); 23 retka. *Taʻlīq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Riječi قال i أقول pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

B) ISLAMSKO PRAVO (AL-FIQH)
Arapski

9628. R-10246

خزانة الفقه
ḪIZĀNA AL-FIQH

Naslov na početku djela: هذا كتاب خزانة الفقه للفاضل السمرقندي

Djelo o islamskom pravu (fikhu) hanefijske pravne škole. Napisao na arapskom jeziku Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Abū al-Layṯ, umro 373/983. ili 383/993. godine. Djelo je raspoređeno na veća poglavlja (kitāb) i manja poglavlja (bāb).

Ḥ. Ḫ. I, 703; Ahlwardt IV, 4444-4445; Brockelmann, G I, 196 i S I, 347; Kaḥḥāla XIII, 91; az-Ẓāhiriyya I, str. 296-298; Köprülü I, 559/2; Zürich I, 108; Dobrača II, 922/2; Popara IX; 5315.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين، قال الشّيخ الإمام الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمه اللّه: إعلم أنّ الفقه علم حسن وهو أجلّ من سائر العلوم وهو علم الدّين الشّريف وقوام الشّرايع به ولا بدّ لكلّ عاقل...وهذا التّأليف من مسائل الفقه معدودة الأجناس ...

Završetak ovdje (l. 99b):

آخره: كتاب ألفاظ الكفر (l. 95b) ثمّ بعده عليّ بن أبي طالب كرّم اللّه وجهه ولا يقع في الصّحابة وأهل البيت من وقع فيهم لا تسمية مسلما وتجوز الصّلوة خلف كلّ برّ وفاجر.

L. 99; 21 x 12,5 (15 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kožni sa preklopom, znatno oštećen.

Prepisao Ḥasan b. Ḫalīl u prvoj dekadi rebiul-evvela 1165/1752. godine (l. 99b):

نمّقه الفقير حسين بن خليل غفر اللّه تعالى ولوالديه وأحسن إليهما وإليه وقع الفراغ في أواخر شهر ربيع الأوّل سنة خمس وستين ومائة وألف من هجرة من له العزّة والشّرف.

Na zaštitnim lisotvima 1-4 na početku rukopisa nalazi se sadržaj djela u iscrtanim tabelama.

Vlasnik rukopisa Sim-zāde Ṯābit-ağā:

صاحب هذا الكتاب سم زاده ثابت اغا

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9629. R-5090

Zbirka (مجموع), 6

L. 104; 19 x 13,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene platnom plave boje.

1. L. 10b-46b

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Popularno i često komentarisano kraće djelo o islamskoj obaveznoj molitvi (namazu), na arapskom jeziku. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine.

Popara IX, 5292; Dobrača II, 904; Zürich I, 55-58; Kaḥḥāla XIII, 91; az-Ẓāhiriyya II, str. 198; al-Ǧibūrī I, 1855-1858, str. 550; Tirana, 135, str. 104; Bratislava, 187, str. 156; Hasandedić, 158,2, str. 82; Fajić III, 1978,3; Ḥ. Ḫ. II, 1795; Brockelmann, G I, 196 i S I, 348; Lavić XIV, 7826.

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولاّ عدوان إلاّ على الظالمين، والصلوة والسلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السمرقندي رحمة اللّه عليه: اعلم بأنّ الصلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسنّة وإجماع الأمّة ...

Završetak ovdje (l. 46b):

آخره: فإن قيل إذا مات العبد إيمانه يذهب ايمان مع روحه ام يبقى مع جسده...فإذا مات العبد يذهب لا اله الا اللّه مع روحه ومحمّد رسول اللّه يبقى مع جسده. تمّت تمام.

Vlasnik Bakri b. Ḥusayn iz sela Glavice.

2. L. 58b-73a

تفسير سورة الفاتحة
TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA

Isto kao br. 9630/2.

3. L. 74b-75a

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Kratka rasprava na turskom jeziku o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza, od nepoznatog autora. Pod ovim nazivom na turskom jeziku ima više risala. To su, obično, prijevodi i prerade sličnih radova sa arapskog jezika poznatih pod nazivom خمسون فريضة (*v. Dobrača II, 899/1*) ili أربع و خمسون فريضة

Dobrača II, 1626/1; Karatay I, 431/IV i II, 2912/VI; Popara IX, 5785/2.

Početak ovdje (l. 74b):

أوّله: حَقْ سُبْحَانَه وتَعَالَى حَضْرَتْلَرِينُكْ جَلَّ جَلاَلُهُ فَرْضْ اتَدوكي شَيْلَرْدُرْ كِي بَيَانْ اولُنُورْ اكَرْ اَرْ اَكَرْ عَورَتْ اولْسُونْ بُونْلَرِي بِلْمَكْ وَاكُرْتمَكْ فَرْضْ عَيْنِدُرْ اَنْلَرْ اللّي دورتْدُرْ اَوَّلا اِيمَنُكْ شَرْطِ التِدُرْ اَوَّلْكِي آمَنْتُ بِاللّٰهِ...

Završetak ovdje (l. 75a):

آخرّ: حجّك فرض اوچدر طواف زيارت ايلمك عرقه طورمق نيّت أتمك زكوتك فرض بردر نيّت اتمك.

4. L. 75b-81a

كتاب ترجمهء عبد الرحمن
KITĀB TARĞAMA'I 'ABDURRAḤMĀN

Prijevod nekog kraćeg djela iz fikha od 'Abdurraḥmana, čija nam je biografija nepoznata.

Lavić XIV, 7941/12.

Početak (l. 75b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد كون باطسنده كون طغوشنه وارنجه نقدر مسلمان دين وارسه اكر اركك اكر ديشي اوزرنه فرض عين اولان.

Završetak (l. 81a):

آخره: قان قچ در لودر التي درلودر اوّلكسي قرمزي ايكنجي صاري اوچنجي يشل دوردنجي يوضن بشنجي سياه التنجي طپراق رنكي در قانيله بلنور بر نياز پنپه ايله بلنر

Prepisao nepoznati prepisivač u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu sredinom zul-hidždžeta 1136/1724. godine:

تمّت الرّسالة في أواسط ذي الحجّة سنة ستّة وثلثين ومائة وألف في مدينة سراي بوينه في مدرسة خسروبك.

5. L. 81b-87a

بيان تعريفات
BAYĀN-I TA'RĪFĀT

Definicija tedžvida na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Kratki uvod je na arapskom jeziku. Gornji naslov napisan je na početku djela.

Fajić XI, 6573/1; Lavić XIV, 7935/2.

Početak (l. 81b):

أوله: أَلتَّجْوِيدُ تَحْسِينُ أَلْفاظِه بإخراجِ الحروفِ عن مخارجها وإعطاء حقوقها من صفاتها

Završetak ovdje (l. 87a):

آخره: **باب الوقف**... ودخي حركه اوزره وقف اتمك لحق(!) جليدر صغنمق لازمدر وزياده دقّت ايدوب تعليم تجويده سعي اتمكدر.

6. L. 87b-103b

أيّها الولد ترجمه سى وشرحي
AYYUHĀ AL-WALAD TARĞAMASĪ WA ŠARḤĪ

Prijevod na turski jezik i komentar poučnog djela أيّها الولد. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī Abū Ḥāmid, umro 505/1111. godine (v. 9791).

Početak (l. 87b):

أوّله: أيّها الولد يعني اي بنم اوغلجغوم اللّه تعالى حضرتي سني دنياده باقي ايلسون ودستلري يولندن ايرمسون شويله بله سنكه نه دكلو نصيحتلركه اشبو رساله ده درج اتدم جمله سي اتيدن وحديثدن اخراج اولنوب اصلا غيري كلام خلط اولتمامشدر.

Završetak (l. 103b):

آخره: أللّهمّ اختم بالسّعادة..واعتق رقابنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا وأولادنا وعشيرتنا من عذاب النّار بفضلك ورحمتك يا أرحم الرّاحمين وصلّ على جميع الأنبياء والمرسلين خصوصا على أشرف المرسلين محمّد وآله أجمعين الحافظين لعهدك الرّاغبين والحمد للّه ربّ العالمين.

Na l. 1-9 nalaze se dove za razne prilike.

Rukopis poklonio Alija Nametak iz Sarajeva.

9630. R-10250

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Djelo hanefijske pravne škole što ga je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧa‘far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik u medresama, naročito u pokrajinama Osmanskog carstva. Poznato je pod nazivom *al-Kitāb* i *al-Qudūrī.* Nepotpun na početku i kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1631;Ahlwardt IV, 4451; Brockelmann, G I, 175 i S I, 295; Popara IX, 5317-5367; Kaḥḥāla II, 66-67; Köprülü II, 104 i III, 108-110; aẓ-Ẓāhiriyya II, 155-158; A. M. I, 74; Bratislava, 52; Dobrača II, 926; Hasandedić, 154, str. 81; Flügel III, 179; Lavić X, 5822.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ثمّ يكبّر ويركع ويعتمد بيديه على ركبتيه ويفرّج أصابعه ويبسط ظهره ولا يرفع رأسه ...باب الجمعة (l. 2a)

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب السّير الجهاد فرض على الكفاية... أسير أو تاجر وإن تترّسوا بصبيان المسلمين أو بالأسارى لم يكفّوا عن رميهم ويقصدون ...

L. 99; 26 x 18 (19 x 12,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani krupnijim slovima, crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama pojedinih lisotva ima komentara teksta. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9631. R-10257

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 9630.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وإذا قال الفلان عليّ ألف درهم من ثمن عبد إشتريته منه ... كتاب الإجارة (l. 1b)...

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب المضاربة المضاربة عقد على الشّراكة بمال من أحد الشّريكين وعمل الآخر ...

L. 6; 20,5 x 14,5 (16,5 x 7); 21 redak. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Između redaka i na marginama listova ima puno komenatra teksta. Listovi rasuti, sa kutodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9632. R-10271

مختصر القدوري

MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 9630.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وإذا زوّج الأب ابنته الصغيرة ونقص من مهرها أو ابنه الصغير وزاد في مهر إمرأته جاز ذلك لغير الأب والجدّ... كتاب الرّضاع قليل الرّضاع وكثيره (l. 2)

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الدّعوى (l. 12b) وإن أقام كلّ واحد منهما بيّنة كانت البيّنة المثبتة للزّيادة أولى فإن لم تكن لكلّ واحد منهما بيّنة قيل للمشتري إمّا أن ترضى...

L. 13; 20,5 x 14,5 (16 x 8); 21 redak. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komenatra teksta. Listovi dohvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9633. R-10247

أحكام الناطفي
AḤKĀM AN-NĀṬIFĪ

Kraće djelo iz hanefijske pravne škole. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī al-Ḥanafī, Abū al-ʻAbbās, umro 446/1054. godine.

Ḥ. Ḫ. I/22; Dobrača II, 1272/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: أحكام النّساء قال أبو العباس النّاطفي سمعت الشّيخ أبا الحسن بن سراقة يقول المرأة إذا رأت دمّ الحيض تعلّق به أحكام

Završetak (l. 31a):

آخره: و يكره اداءها في خمسة أيام يوم عرفة الى وقت الزوال وصلوة التطوّع تعم الأوقات جوازا ... وصوم التطوّع لا يكره في جميع الأيام إلاّ في خمسة أيّام واللّه سبحانه وتعالي أعلم

L. 31; 20 x 14 (14,5 x 7); 23 retka. *Taʻlīq*, sitniji. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim lisotvima 1-3 na početku rukopisa nalazi se sadržaj djela.

Na kraju tri prazna lista.

Vlasnik rukopisa Sim-zāde Ṯābit-aġā:

صاحب هذا الكتاب سم زاده ثابت اغا

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9634. R-8994

Zbirka (مجموع), 3

L. 42; 20,5 x 13,5 (15 x 6); 19 redaka. *Taʻlīq*, sitan. Mastilo crno i crveno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara teksta.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

1. L. 1a-28b

أحكام الناطفي

AḤKĀM AN-NĀṬIFĪ

Isto kao br. 9633.

Nepotpun na početku. Fali 9 listova.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لا يجوز ولوأستاذ من الصّبيّ إذا أراد أن يحجّ فمنعه أبوه فإن كان صبيح الوجه ولم تخرج ... أحكام العبيد والاماء (l. 3a)

Prepisao nepoznati prepisivač, 27. zul-hidždžeta 1109/26. jula 1696. godine.

2. L. 28b-33a

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Dobrača ostavlja mogućnost da bi autor mogao biti Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, umro 1030/1620. godine. Na kraju svakog pitanja naveden je izvor. Djelo nema uvodnog ni završnog dijela.

Dobrača II, 1400/3.

Početak (l. 28b):

أوّله: بيّنة الزّوج على أن يكون توبه المبعوث الى امرأته مهرا أو كسوة أولى من بيّنتها على كونه صلة أو هديّة وكذا لو أعطاها دراهم فقال هي نفقة

Završetak (l. 33a):

آخره: ... وأمّا لو قالوا قام البيّنة أنّها صحت بعد الضّرب يصح ولو قام البيّنة هذا على الصّحة والآخر على الموت بالضرب فبيّنة الصّحة أولى من خلاصة كتاب الدّعوى

3. L. 33a-35a

ترجيع البيّنات ليحيى أفندي

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI YAḤYĀ EFENDĪ

Naslov na početku djela ispisan crvenim mastilom: ترجيح البيّنات هذا أيضا

Kratka rasprava na arapskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku šejhul-islam Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, poznatiji kao Yaḥyā-efandī, umro 1053/1643. godine.

Kaḥḥāla XIII, 197; Dobrača II, 1740; Popara IX, 5672/23.

Početak ovdje (l. 33a):

أوّله: بيّنة الوفاء أولى من بيّنة البات، وبيّنة الكره أولى من بيّنة الطّوع، وبيّنة الهبة أولى من بيّنة العادية، وبيّنة الصّحة أولى من بيّنة الموت...

Završetak (l. 35a):

آخره: بيّنة الزّوج في أصل المهر وقدره أولى من بينة المرأة ملتقى في أواخر باب المهر

Na l. 35a-42b nalaze se fetve na arapskom jeziku sa kraćim komentarima. Na l. 38b nalazi se naslov pisan krupnim crvenim slovima:

فهذه فوائد جمعتها من الكتب المعتبرة وسمّيتها لا يمين لمن لا يحلف ... استحلاف على ثلثة أوجه ...

U nastavku su citati fetvi koje se odnose na zakletvu, sa navođenjem izvora iz kojih su preuzete.

9635. R-10244

الهداية في الفقه الحنفي
AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Opširno djelo o hanefijskom fikhu. Napisao ʻAlī b. Abū Bakr b. ʻAbdulǧalīl al-Farǧānī al-Marǧīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine. To je zapravo proširena prerada kraćeg djela zvanog *Bidāya al-Mubtadī* od istog autora. Ovo je jedno od najpoznatijih djela hanefijskog fikha i na njega su napisani brojni komentari.

Ḥ. Ḫ. II, 2031; Ahlwardt IV, 4488; Brockelmann, G I, 376 i S I 644; Kaḥḥāla VII, 45; az-Ẓāhiriyya II, 276-282; Köprülü I, 659; Şeşen, 191, str. 137-138; Bratislava, 55, str. 86; Dobrača II, 1001; Zürich I, 90; Popara IX, 5386.

Drugi svezak.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **كتاب البيوع** البيع يعتقد بالايجاب والقبول إذا كان بلفظ الماضي مثل أن يقول أحدهما بعت والآخر اشتريت.

Završetak (l. 364a):

آخره: ألا ترى أنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّم والمسروق والمغصوب ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغال، وهذا لأنّ القليل لا يمكن الاحتراز عنه ولا يستطاع الامتناع عنه

فسقط اعتباره دفعًا للحرج كقليل النّجاسة وقليل الانكشاف بخلاف ما إذا كانا نصفين أو كانت
الميتة أغلب لأنّه لا ضرورة.

L. 264; 26 x 14,5 (19,5 x 8); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren debljom zlatnožutom linijom, ojačanom dvjema tankim linijama crne boje. Listovi rasuti po lagama, sa originalnom folijacijom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu i dužinom preklopa. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥarram Korkut, mutesarrif iz Čajniča, 8. rebiul-ahira 1110/12. oktobra 1698. godine (l. 364a):

وقع الفراغ من تحرير كتاب الهداية ضحوة يوم الإثنين الثّامن من ربيع الآخر لسنة عشر ومائة
وألف بقلم العبد الفقير إلى ربّه الغنيّ القدير إبراهيم بن محرّم قورقود بيك المتصرّف بقضاء
چاينچه.

Na zaštitnim lisotvima 1-5 na početku rukopisa nalazi se sadržaj djela u lijepo iscrtanim tabelama.

Vlasnik rukopisa Sim-zāde Ṯābit-āġā:

صاحب هذا الكتاب سم زاده ثابت أغا

Na kraju četiri prazna lista.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9636. R-10270

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Naslov djela ispisan na l. 9a-b:

وهذا الكتاب الشّريف شرح مسمّى بنور النّبويّ للفاضل الكامل أبي بكر المفتي بمدينة بنا لوقه

Djelo o obredoslovlju (*'ibādāt*) prema hanefijskoj pravnoj školi. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī, umro 593/1197. godine. Nepotpun na početku i kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1802; Ahlwardt II, 1883; Brockelmann, G I, 378 i S I, 649; Kaḥḥāla II, 156; Dobrača I, 152/3, str. 124 i II, 988/1; Zürich I, 76; aẓ-Ẓāhiriyya II, 200-202; Bratislava, 133; Popara IX, 5373; Lavić X, 5834.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم
واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات ...

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في السّنن أوّلها الأذان ورفع اليدين مع التكبير ... والتّسبيحات الرّكوع والسّجود وأخذ الرّكبتين في الرّكوع...

L. 15; 17,5 x 13,5 (13 x 9); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, znatno oštećeni, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9637. R-10260

نور النبوي

NŪR AN-NABAWĪ

Kratak komenatr djela iz fikha. Osnovno djelo napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī, umro 593/1197. godine. Ovaj komentar, prema bilješci na kraju rukopisa, napisao Abū Bakr, muftija u Banjoj Luci. Biografija ovoga autora još je nepoznata. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وعند هما لا يفسد صومه ولو كان الدّواء يابسا لم يفسد بالإتفاق ...

Završetak (l. 9b):

آخره: والفضّة على أموال النّاس والدوام على النّظر في الكتب وقلّة الحجاب وهو أن يكون الباب مفتوحا تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب اللّهمّ اغفرلي ولوالديّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحياء منهم والأموات بفضلك وكرمك يا مجيب الدّعوات وصلّى اللّه على جميع الأنبياء والمرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 9; 19,5 x 15 (13 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta. Tekst uokviren crvenom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ḫurram b. 'Abdullāh u posljednjoj dekadi ša'bāna 980/1572-3. godine (l. 9b):

تمّت الكتاب في آخر الشعبان في وقت الضحى حرّم بن عبد اللّه غفر اللّه له ولوالديه لجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحياء منهم والأموات برحمتك يا أرحم الراحمين سنة ٩٨٠

Na l. 9a-b nekolike bilješke na turskom jeziku među kojima i ona o autoru djela:

وهذا الكتاب الشريف شرح مسمّى بنور النبويّ للفاضل الكامل أبي بكر المفتي بمدينة بنا لوقه

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9638. R-10371

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Naslov na početku rukopisa: هذا كتاب منية المصلّي

Nepotpun na kraju.

Priručnik o islamskom obredoslovlju, na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i stoljećima je služilo kao priručnik, pa je zbog toga često prepisivano.

Ḥ. Ḫ. II, 1886; Ahlwardt III, 3542; Brockelmann, G I, 383 i S I, 659; Popara IX, 5452; Dobrača II, 913/2; Kaḥḥāla XI, 249-250; Lavić X, 5819/3; XIV, 7852.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين. اعلموا وفّقكم اللّه تعالى وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتحصيل مسائل الصّلوة، فلمّا رأيت المقتبسين في تحصيلها، التقطت ما كثر وقوعه وما لا بدّ لهم من مصنّفات المتقدّمين، ومختارات المتأخّرين نحو الهداية والمحيط ...

Završetak ovdje (l. 55b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وذكر في زاد الفقهاء أدنى تسبيحات الرّكوع والسّجود الثّلث والأوسط خمسة مرّات والأكمل سبع مرّات السّجدة وهي ...

L. 55; 15 x 10 (10,5 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama, djelimično ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9639. R-9389

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 96381.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اعلم أنّ الصّلوة فريضة ثانية بالكتاب والسّنّة وإجماع الأمّة أمّا الكتاب كقوله تعالى **أقيموا الصّلوة** وقوله تعالى **وقوموا للّه قانتين** أي خاشعين.

L. 55; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9640. R-9437

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 96381.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لا بدّ من معرفتهما أمّا ركنه فضربتان ضربة للوجه وضربه للذراعين يعني اليدين الى المرفقين ... فصل في المياه وتجوز الطّهارة بماء مطلق.

Završetak ovdje (l. 32b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولو شرع في النّافلة في الوقتين ثمّ أفسدها لزمه القضاء ولو افتتح النّافلة في وقت مستحبّ ثمّ أفسدها ...

L. 34; 20 x 12 (15,5 x 6; 17 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir žućkast, tanji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti, zahvaćeni vlgom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica i preklopa utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisiaču, godini ni mjestu prepisa.

9641. R-9322

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 96381.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: حتّى انّه لو لم يقعد فسدت صلوته والرابعة اذا نام في العقدة الأخيرة كلّها ... فصل صفة الصّلوة إذا أراد رجل أن يدخل في الصّلوة نوى...

Završetak (l. 11b):

آخره: المصلّي إذا أراد أن يسلّم على غيره ساهيا فقال السّلام فتذكر فسكت تفسد وكذا في الذّخيرة المشي في الصّلوة إذا كان مستقبل القبلة لا تفسد إذا لم يكن متلاحقا...

L. 11; 20 x 14,5 (15 x 10); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9642. R-9164

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Veći fragment djela o hanefijskoj prvnoj školi. Napisao, na arapskom jeziku, ‘Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt umro 710/1310. godine. Kao sažeti priručnik fikha koji sadrži praktična pitanja, djelo je bilo dugo vremena veoma popularno i često komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Londonu 1843. godine.

Ahlwardt IV, 4575; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Brockelmann, G II, 196 i S II, 265; Popara IX, 5516; Dobrača II, 1215; Kaḥḥāla VI, 50; Köprülü I, 640; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 120-123; Hasandedić, 168, str. 86; Şeşen, 218, str. 155; Lavić X, 5862.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب الصّلوة في الكعبة تصحّ فرض ونفل فيها وفوقها ومن جعل ظهره إلى ظهر إمامة فيها صحّ وإلى وجهه لا وإن حلّقوا حولها صحّ لمن هو أقرب إليها من إمامه وإن لم يكن في جانبه كتاب الزّكاة شروط وجوبها العقل والبالغ والاسلام والحريّة وملك نصاب

Završetak ovdje (l. 116b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ضمان الاجيز الأجير المشترك من يعمل لغير واحد
...وصحّ ترديد الأجر بترديد العمل في الثّوب نوعا وزمانا في الأوّل وفي الدكّان وفي البيت
والدابّة مسافة ...

L. 116; 25,5 x 17,7 (14 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Interlinearno i na marginama ima puno komentara teksta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni po krajevima, rasuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9643. R-5664

Zbirka (مجموع), 2

L. 41; 21 x 15 (16,5 x 9); 21 redak. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti.

Bez poveza.

1. L. 1a-9a

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد

AL-FARĀ'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Izvod iz komentara poznatog fikhskog djela *Kanz ad-Daqā'iq*. Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī, umro oko 1069/1658. godine.

Ḥ. H. II, 1515; Ḏayl II, 612-613; Brockelmann, S II, 267; Kaḥḥāla II, 254-255; Dobrača II, 1240; Popara IX, 5521; Lavić XIV, 8045/2.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله الموجود: في بيان العشر ولو عجّل عشر الزّرع بعد ما نبت قبل أن ينعقد الحَب وكذا
التّمر قبل طلوعه بعد ملك اصله جاز عند يعقوب خلافا لهما في التمر ...

Završetak (l. 9a):

آخره الموجود: رجل فوّض مزرعته إلى رجل بلا أذن صاحب الأرض فمات وله ابن وبعد أن مات أجازه صاحب الأرض إلى المتفوّض إيّاها في حيواته فلمزرعة تنتقل الى ابنه فانّ تفويضه في حياته بلا إذن يبطل بموته كما قال شيخ الإسلام واللّه سبحانه وتعالى أعلم بالصواب نقل من فرائد شرح كنز الدّقائق

2. L. 9b-21b

الفتاوى
AL-FATĀWĀ

Kratka zbirka fetvi iz obligacionog prava, na turskom jeziku. Zbirka predstavlja izbor iz drugih djela. Zbirka je bez uvoda i podjele na poglavlja. Većina fetvi je potpisana od strane muftija iz bosanskih krajeva.

Početak (l. 9b):

أوّله: زيد كندوسنه مدرسه تقليد اولنديغي كندمي وظيفهء آلور يوق معزول اولان مدرّسه عزل خبري ايرشدوكي كندمي آلور بيان بيوريله الجواب عزل خبري ايرشدوكي كوندن وظيفه يه مستحق اولور.

Završetak (l. 21b):

آخره: شرح شعب نخله الى جاره قالو هذا على وجهين فلو امكن تفريقه بشدّتها على النّخلة فله أن يأخذ ربّ النّخلة بالشّدّ وان لم يكن ذلك يأخذ بالقطع.

Na l. 22b-26a nalazi se citat iz nekog djela o propisima i načinu vođenja deftera, isprava, sidžila i drugih dokumentata:

أحكام أجرة كتب الوثائق وما يتعلّق بها

Na kraju se nalazi godina prepisa 1102/1690., što bi, sudeći po rukopisu, moglo biti vrijeme nastanka one zbirke.

ـ مسائل الرّسول والمأمور فيما يرجع على الأمر وفيما لا يرجع (l. 27b-28a)

ـ قانوننامهء فهرست (l. 31b-32a)

ـ نعت وغزليات باقي وفهيم رحمهم اللّه تعالى(34a-39b)

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9644. R-10251

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ’IL AL-HIDĀYA

Fragment komentara na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya*. Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. ‘Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī‘a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar njegov unuk od kćerke ‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ‘Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji po nadimku Ṣadr aš-Šarī‘a aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine. Nepotpun na kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 2021; Ahlwardt IV, 4548; Brockelmann, G II, 214 i S II, 300-301; Popara IX, 5401; Kaḥḥāla VI, 246; aẓ-Ẓāhiriyya I, 232-238; al-Ǧibūrī I, 1549, str. 472; Tirana, 110-112, str. 85-87; Köprülü I, 634 i III, 98; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1067; Hasandedić, 345.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. يقول العبد المتوسّل إلى اللّه تعالى بأقوى الذّريعة، عبيد اللّه بن مسعود بن تاج الشّريعة سَعدَ جَدُّه وأنجح جِدُّه هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرّواية من مسائل الهداية الّتي ألّفها جدّي وأَستاذي مولانا الأعظم ...برهان الشّريعة والحقّ والدّين محمود بن صدر الشّريعة...

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب السّهو** يجب له بعد سلام واحد سجدتان وتشهّد وسلام آخر قدّم ركنا أو آخره أو كرّره أو غيّر واجبا أو تركه ساهيا...

L. 30; 26 x 18 (19 x 11,5); 22 retka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, istočnog porijekla, bez vodenog znaka. Papir oštećen vlagom i crvotočinom, u fazi raspadanja.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9645. R-10376

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ’IL AL-HIDĀYA

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya*. Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. ‘Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī‘a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar Walī b. Yūsuf, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da se radi o istom autoru koji je sakupio zbirku fetvi, Walī b. Yūsufu al-Askalībīju al-ʻImādīju, poznatom kao Walī Yaġan (ولي يَكَنْ), umro 998/1590. godine (*Köprülü I, 666*).

Početak (l. 1a):

أوّله: نحمدك يا واهب العقل بلا عوض ويا فائض الفضل بلا غرض ... أمّا بعد فلمّا منح اللّه تعالى وتواتر على البرايا برّه وتوالى أن أكتب عجالة وسطر رسالة ما سنح للخاطر الفاطر ... وأنا العبد الفقير المعترف بالعجز والتقصير ولي بن يوسف الحقير ... قال صاحب العناية الوقاية ...

Završetak (l. 8a):

آخره: المراد بعدم الجواز في الوجهين الاوّل والقبض بعد الافتراق بدون الإذن.

L. 8; 20,5 x 15 (16 x 10); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta. Listovi neuvezani, sa folijacijom od 106-116. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9646. R-2160

Zbirka (مجموع), 3

L. 45; 19,5 x 13,5 (14 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Lsitovi dohvaćeni vlagom, sa folijacijom. Kustode.

Povez kartonski. Korice na hrbatu i krajevima ojačane platnom crvene boje.

Na l. 1a naslov zbirke: هذا مجموع يشتمل على رسائل توحيد وخلافة على الإتمام والكمال.

1. L. 1b-10a

منتخب من كتاب التوضيع
MUNTAẖAB MIN KITĀB AT-TAWḌĪʻ
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Izvod iz djela كتاب التوضيع, komentara na المقدّمة od Ibn al-Layṯa. Osnovno djelo *Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā* napisao Naṣr b.

Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine (v. 9629/1), a ovaj komentar Muṣṭafā b. Zakariyyā b. Aydoğmuš al-Qaramānī, umro 809/1406. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1795; Ahlwardt III, 3509; Dobrača II, 906/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلاة والسّلام على سيّدنا محمّد سيّد المرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين وبعد فهذه رسالة لطيفة نقلت من شرح القرماني قوله لا يجوز أن يقال لغير اللّه رحمان...

Završetak (l. 10a):

آخره: التنبيه لغة الايقاظ واصطلاحا عنوان البحث الآتي بحيث يعلم منه البحث السّابق إجمالا انتهى من شرح القواعد.

2. L. 10b-30a

مسائل ملتقطة في التوحيد وعلم الكلام

MASĀ'IL MULTAQAṬA FĪ AT-TAWḤĪD WA 'ILM AL-KALĀM

Naslov prema rukopisu (l. 10b): مسائل ملتفظة في التوحيد وعلم الكلام وغيره

Kraće djelo iz islamskog vjerovanja, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تفرّد بالابداع بلا مدد المادة وتحقق المثال وتوحد بالاختراع...أمّا بعد فاعلم أنّ اللّه سبحانه وتعالى لم يسم أوامره ووصاياه وشرائعه تكليفا قط بل سماها روحا ونورا ونورا وشفاء وهدى...

Završetak (l. 30a):

آخره: كيفيّة نيّة صلاة الظّهر يوم الجمعة ... لو نوى الظّهر أو صلاة الوقت لا يحل لمن شأنه اللغو بناء على احتمال صحّة الجمعة فيكون قوله الظّهر أو صلاة الوقت لغوا بخلاف ما لو قال أصلّي آخر الظّهر أدركت وقته ولم أصلّ بعده... فيكون مختارا انتهى واللّه أعلم

3. L. 30b-35b

اللمعة العجيبة والتخية الغريبة

AL-LUM'A AL-'AĞĪBA WA AN-NUḪBA AL-ĠARĪBA

Naslov ispisan krupnim slovima na početku risale:

هذه اللمعة العجيبة والنخبة الغريبة

Risala na arapskom jeziku u kojoj su sabrani neobični i rijetki događaji, od nepoznatog autora.

Početak (l. 30b):

أوّله: قال الشّادي اجتمع نفر من العلماء في قبة ءأرين عند المهندسين تحت خط الاستوأ هي وسط الأرض في جبل سرنديب من سيلان من بلاد الهند وأرادوا به موضع اعتدال الليل والنهار والعلماء أربعة...

Završetak (l. 35b):

آخره: ثمّ قال الشّاهد فوفى كلّ واحد من الأربعة ما شرط وانتظم الوجود وارتبط تمّت اللمعة العجيبة والنخبة الغريبة بحمد اللّه وعونه والحمد للّه وحده.

Na l. 35b-40a nalaze se izreke i citati na razne teme, uglavnom moralno-etičke sadržine, na arapskom jeziku.

Rukopis je bio vakuf neke tekije (l. 1b): وقف في تكّه

9647. R-9342

درر الحكّام في شرح غرر الأحكام

DURAR AL-ḤUKKĀM FĪ ŠARḤ ĠURAR AL-AḤKĀM

Fragment komentara poznatog djela *Ġurar al-aḥkām* iz oblasti islamskog prava. I osnovno djelo i ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Farāmurz b. ʻAlī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. godine. Autor je, kako sam kaže, djelo počeo pisati u mjesecu zul-kadetu 877/1473., a završio u subotu 8. džumadel-evvela 883/1478. godine.

Ahlwardt IV, 4797; Kaḥḥāla XI, 122-123; Dobrača II, 1278; Zürich I, 109; Köprülü I, 561-563, str. 277-278; Popara IX, 5538; Lavić XIV, 7871.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اعلم أنّ أحاط الدّم بالطرفين شرط بالاتفاق ... باب تطهير الأنجاس يطهّر المتنجّس ثوبا كان أو غيره من نجاسة (l. 3a)

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب العاشر هو من نصب اي نصبه الأمام على الطّريق لاخذ صدقة التجار ليأمنوا ... في تلك السّنة لانّه ادعى وضع الأمانة موضعها وإن لم يكن لم يصدّق...

L. 51; 22 x 15,5 (17 x 10); 25 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9648. R-9345

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Fragment poznatog djela o hanefijskoj pravnoj školi, na arapskom jeziku. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Djelo je napisano 923/1517. godine i dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik fikha u medresama na prostorima Osmanskog carstva, pa i u našim krajevima.

Ḥ. Ḫ. II, 1814; Ahlwardt IV, 4613; Brockelmann, G II, 432 i S II, 642; Popara IX, 5563; Dobrača II, 1329; Kaḥḥāla I, 80; Sarkīs I, 13; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 204-205; Kibris, 240, str. 168-171; A. M. I, 12; Köprülü I, 653 i III, 112; Zürich I, 87; Lavic X, 5874.

Na listovima se nalazi originalna folijacija od 20-38.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: في أكثر الحول وليس في أقلّ من خمس من الابل زكوة ... فصل وليس في أقلَ من ثلثين من البقرة

Završetak (l. 18b):

آخره:الزّوج عند الامام ولا يستثنى القليل ... وانّه اختلفوا في أصله يجب مهر المثل عندهما ويفرّ به وعند الإمام القول لفكر القسميّة ولا يجب شيئ وانّه يعث اليها شيأ فنالت ...

L. 18; 20,8 x 13 (13 x 6,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Tekst i margine٣٢٥٣٢٥٣٢٥ na kojima ima puno komentara, obrubljeni tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9649. R-9128

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 9648.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في دينهم فلا شيئ لها خلافا لهما سواء وطبت أو طلق قبله أو مات أحدهما وان نكحها بخمر أو خنزير معيّن ثمّ أسلما وأسلم أحدهما قبل القبض فلها ذلك ...

- باب نكاح الكافر اذا تزوّج كافر بلا شهود (l. 1b)
- كتاب الرّضاع هو مص الرّضيع (l. 2a)
- كتاب الطّلاق هو رفع العقد (l. 2b)
- باب الرّجعة هو استدامة النّكاح القائم (l. 7b)

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب الإيلاء** هو الحلف على ترك وطء الزّوجة ... ولو مكث يوما ثمّ قال لا أقربك شهرين بعد الشّهرين الاولين فليس بالإيلاء وكذا لو قال لا أقربك سنة ...

L. 8; 20 x 14,5 (14 x 6,5); 18 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni tankom crnom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9650. R-9130

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 9648.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وإن كان لأحدهما ثلثلة والآخر أقلّ لصاحب الثّلثة والآخر موضع خسيّة ... باب دعوى

Završetak (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الوديعة الإيداع تسليط المالك غيره على حفظ ماله ... الودع فهلكت ضمزَ الأوّل فقط وعندهما ضمن...

L. 8; 20 x 13 (15 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni tankom crvenom linijom. Interlinearno i na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, paginirani originalnom paginacijom 112-119. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9651. R-10267

مهمات المفتي
MUHIMMĀT AL-MUFTĪ

Djelo iz fikha. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine. Djelo je poznato i pod naslovom *al-Muhimmāt fī furū' al-ḥanafiyya* (المهمات في فروع الحنفيّة).

Ḥ. Ḫ. II, 1916; Ahlwardt IV, 4830; Brockelmann G II, 450/45 i S II, 670; O. M. I, 223; A. M. I, 141; Köprülü I, 694; Dobrača II, 1319.

Početak ovdje (l. 1a):

كتاب الطّهارة. **كتاب الطّهارة**، الطّهارة في اللّغة النّظافة و في الشّريعة النّظافة عن النّجاسات والوضوء في اللّغة من الوضاءة وهى الحسن وفي الشّريعة الغسل والمسح في أعضاء مخصوصة .....

Završetak ovdje (l. 67a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **كتاب الحضر والإباحة** إذا اختلط الحلال بالحرام ...ويقول حين استيقظ الحمد لله الّذي أحياني بعد مماتي وإليه النّشور.

L. 69; 20,5 x 14,5 (16 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, krupniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni, odvojen od knjige. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik rukopisa Sim-zāde Ṯābit-aġā:

صاحب هذا الكتاب سم زاده ثابت اغا

Na kraju tri prazna lista.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9652. R-5980

Zbirka (مجموع), 6

L. 117; 22,5 x 16. Ostali podaci različiti kod svakog djela. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1b-12a

رسالة في بيان سجود السّهو

RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Naslov na početku djela: رسالة في سجود السهو

Kratka risala o ispravljanju počinjenih propusta u namazu naknadnim obavljanjem dodatne sedžde (*sağda as-sahw*). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 871; Kaḥḥāla I, 238; Dobrača I, 116/7 i II, 1316/26; Popara IX, 5665.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّهمّ منك نستهدي، وإليك نستكين، وإيّاك نستعين، ونصلّي على رسولك سيّد المرسلين وعلى آله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فهذه رسالة في سجود السّهو والأصل في هذا أنّ المتروك في الصّلوة ثلثة أنواع: فرض وسنّة وواجب...

Završetak (l. 12a):

آخره: والحمد للّه على التّمام وللرّسول أفضل الصّلوة والسّلام. إعلم أنّ هذه المسائل مأخوذة من الوقاية وشرحها والكنز وشرحه ومجمع البحرين وشرحيه وعيون المذاهب والمختار والهداية ومنية المصلّي وقاضيخان والفتاوى الظّهيريّة والواقعات الحساميّة...فاغتنم بها فإنّك لا تجدها مجتمعةً في غير هذه الكرّاس تمّت بعون اللّه الملك المنّان وإليه المرجع والمآب يا رحمان

Dimenzije teksta 14 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno.

Na l. 13a-16 poglavlje nekog djela koje govori o posebnostima i koristima pisanja određenih ajeta i sura (خواص القرآن), a na l. 17a-b popis 16 mjesta iz Kur'ana gdje je problematično stajanje prilikom učenja:

ـ معانقه لغتده ايكي كشي بري بريله قوچقلشمقدر بو وقفه اول جهتدن معانقه درلركه ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 18b-50b

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة

AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Naslov na početku: هذا كتاب منيرة لابن كمال پاشا

Rasprava napisana u formi propovijedi o vjerovanju, vjerskim dužnostima i poukama, prožeta tesavufom. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji po nadimku Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1888; Brockelmann, S II, 672; A. M. I, 142; Dobrača II, 1030/5 i Fajić III, 2147/11; Popara IX, 5652/2.

Napomena: Neki izvori (v. Ahlwardt II, 1864; *az-Ziriklī VIII, 181; Şeşen, 448, str. 264*) navode da je autor ovog djela Yaḥyā b. ʻUmar, poznatiji kao Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أعلى معالم العلم وأعلامه، وأظهر شعائر الشّرع وأحكامه، وبعث إلى خلقه رسوله، ليظهر دينه، ويقهر أعدائه، ويحلّ ما أحلّه، ويحرّم ما حرّمه...وبعد، قال العالم الفاضل الكامل المولى شمس الدّين أحمد بن سليمان بن كمال: جمعت هذه الرّسالة على أحسن المنوال مختصرةً لتكون للرّاغبين مفيدةً وسمّيتها منيرةً...

Završetak (l. 45b):

آخره: وكلّ ذلك حرام وضلال وفساد في الدّين على الخلق ولم ينقل شئ في ذلك من الصّحابة والتّابعين رضوان اللّه تعالى عليهم أجمعين. انتهى كلامه واللّه أعلم

Dimenzije teksta 18,5 x 10; 21 redak. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene tankom crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 45b-50b

رسالة متعلقة ببيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA MUTAʻALLIQA BI-BAYĀN AL-ʻITIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-AʻMĀL

Rasprava o vjerovanju, ćudoređu i vjerskim dužnostima. Na arapskom jeziku napisao Niğār Oğlu aš-šayḫ Riḍā, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 702/13; Dobrača I, 247; Lavić XIV, 7948/6.

Početak (l. 45b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضة على العباد في جميع الأوقات...

Završetak (l. 50b):

آخره: والسّكران بحيث لا يفرّق الرّجل من المرأة والقهقة في كلّ صلوة ذات الرّكوع والسّجود والمباشرة الفاحشة اى المعاورة بين الرّجل والمرأة عريانا تمّت

Dimenzije teksta 18,5 x 10; 21 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 52b-62b

تفسير سورة الفاتحة
TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤĀ

Naslov prema rukopisu (l. 52b): هذا تفسير سورة الفاتحة

Komentar prve kur'anske sure, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 52b):

أوّله: قول اللّه عزّ وجلّ **الحمد لله ربّ العالمين** إلى آخر السّورة اعلم أنّ في هذه السّورة كلاما من وجهات كثيرة أحدها في فضائلها والثّاني في عدد آياتها ...

Završetak (l. 62b):

آخره: وهذا رنّ ابليس ثلث رنّات لكثرة فضائل هذه السّورة روى عن مجاهد أنّه قال رنّ ابليس ثلث رنّات لكثرة فضائل هذه السّورة

Dimenzije teksta 16,5 x 8; 19 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5. L. 63b-74a

كتاب الموعظة
KITĀB AL-MAW'IẒA

Naslov u rukopisu: كتاب الموعظة وهي إحدى وثلثون موعظة

Zbirka 31 predavanja (vaza), na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Ahlwardt III, 3949; Fajić III, 1998/2.

Početak (l. 63b):

أوّله: الموعظة الأولى الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين عن اللّه تعالى عزّ وجلّ يقول اللّه تبارك وتعالى عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح ...

Završetak (l. 74a):

آخره: ولو احببتم عبادتي كما تحبّون الدّنيا لاكرمتكم كرامة المرسلين فلا تميّتوا قلوبكم بحبّ الدّنيا فزوالها قريب تمّت المواعظة بحمد اللّه تعالى

20,5 x 15 (15 x 7,5); 19 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene tankom crvenom linijom.

Na l. 76b-79b nalazi se tekst na arapskom jeziku o ajetima i dovama koje treba učiti za poboljšanje vida.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6. L. 81a-117b

هديّة المهديين لاصول الاسلام والدين وعقائد أهل الحق واليقين
HADIYYA AL-MAHDIYYĪN LI UṢŪL AL-ISLĀM WA AD-DĪN WA ʻAQĀʼID AHL AL-ḤAQQ WA AL-YAQĪN

Djelo o islamskom vjerovanju i nekim pitanjima iz područja islamskog prava. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad Kašfī ar-Rūmī. Autor je risalu je posvetio veziru Ali-paši 1175/1761. godine.

Ḏayl II, 728; aẓ-Ẓāhiriyya (fiqh) II, 284; Dobrača I, 733/1.

Nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: خلافته إلى يوم الحشر والميزان ... واعلم أنّ الكتاب على قسمين القسم الأوّل في عقائد أهل السّنّة القسم الثّاني في الفروع ...

Završetak (l. 117b):

آخره: وان خرج منه الأمعاء لا يؤكل منه شيئ لأنّه كلب كذا في قاضي خان. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

Dimenzije teksta 13,5 x 8; 21 redak. *Ta ʻlīq*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom.

Djelo je prepisano 931/1525. godine (l. 117b).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9653. R-10276

Zbirka (مجموع), 2

L. 2; 20,8 x 14 (15,5 x 7,5); 21 redak. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, pocijepani. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-b

رسالة في طبقات المجتهدين
RISĀLA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Isto kao br. 9449/11.

2. L. 2a-b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة
WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Isto kao br. 9442/2.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.
Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9654. R-9184

الأشباه والنّظائر
AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Fragment djela o šerijatskopravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji kao Ibn Nuǧaym, umro 970/1563. godine. Pisac je djelo napisao za šest mjeseci i završio ga pred kraj života 27. džumadel-ahira 969/1561. godine.

Nepotuno na počrtku i kraju.

Ḥ. Ḫ. I, 98; Ahlwardt IV, 4616-4618; Bratislava, 69, str. 93; Dobrača II, 1402; Brockelmann, G II, 310 i S II, 425; Kaḥḥāla IV, 192; aẓ-Ẓāhiriyya I, 54; Köprülü I, 535; Sarkīs I, 357; Popara IX, 5609; Lavić X, 5886.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموود: أبيه وجدّه وقضى بذلك الحق كان قضاء بنسبه ضمنا وإن لم يكن في حادثة النّسب وقد ذكر العمادي في فصوله فرعين مختلفين حكما...

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا تظهر الفقر، وإن كنت فقيراً وكن ذا همّة، فإنّ من ضعفت همّته ضعفت منزلته، وإذا مشيت في الطّريق فلا تلتفت يمينًا وشمالاً، بل داوم النّظر إلى الأرض، وإذا دخلت الحمّام فلا تساوم النّاس في أجرة الحمّام والمجلس...لتظهر مروءتك بينهم فيعظّمونك ولا تسلّم أمتعتك إلى الحائك...

L. 28; 19,5 x 12 (13 x 6); 21 redak. *Nasẖ* sa mješavinom ta'līqa, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Listovi paginirani od 151-180. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, rasuti, ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima komentara pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine bilješke na marginama pisane crvenim mastilom. Listovi bez kustoda i sa originalnom folijacijom. Na zaštitnim listovima 1-5 na početku nalazi se detaljan sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prepisa.

9655. R-10375

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 20,5 x 15 (16,5 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

1. l.1b-6a

معدّل الصلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj obaveznoj molitvi (namazu). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 242; Ahlwardt III, 3529; Dobrača I, 448/3; Kaḥḥāla IX, 123-124; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkīs I, 611; Popara IX, 5485/2; Lavić X, 5887/1.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

Početak (l. 96a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لمّا ذكر فيه أيضا والعاشر عدم قبول الصّلوة لمّا روى الإصفهاني عن أبي هريرة رضى اللّه عنه مرفوعا إنّ الرّجل ليصلّي ستينً سنة ما يقبل له الصّلاة ...

Završetak (l. 6a):

آخره: والجمهور على كراهتها ، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّف المقدّم.

2. L. 6b-8b

أربعون حديثا من كلام سيّد المرسلين

ARBA'ŪN ḤADĪṮAN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Zbirka od četrdeset hadisa koju je sakupio Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf al-Ǧazarī, umro 833/1429. godine.

A. M. II, 187.

Početak (l. 6b):

أوّله: قال المفتقر إلى رحمة ربّه محمّد بن محمّد الجزري لطف اللّه تعالى به غربته الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة على سيّدنا محمّد النّبيّ الأمين وعلى آله وصحبه أجمعين وبعد فهذه أربعون حديثا من كلام سيّد المرسلين أخرجتها في أصحّ الصّحيح وأفصح الفصيح بأحصر اللفظ تيسير للحفظ... الحديث الأوّل جابر بن عبد اللّه قال صلّى اللّه عليه وسلّم المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده...

Završetak (l. 8b):

آخره: والأربعون سهد بن سعد قال صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم إنّما الأعمال بالخواتيم تمّت ظرفة من أحاديث أبي القاسم صلّى اللّه عليه وسلّم لا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم

Prepisao Ḥāfiẓ Ismā‘īl, bez navođenja godine i mjesta prepisa.

9656. R-10373

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀ AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, prema hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. ‘Ammār b. ‘Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā’ī, Abū al-Iḫlāṣ rođ. 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine.

Ahlwardt III, 3534; Brockelmann, G II, 313 i S II, 430; Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkīs II, 1117/1118; aẓ-Ẓāhiriyya II, 270-271; Dobrača II, 1436/4; Köprülü II, 76/2; Karatay a II, 4179-4180; Popara IX, 5626.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مصر فاتتهم الجمعة بجماعة ومن أدركها في تشهّد أو في سجود سهوة اتمها جمعة كما في العيدين ...باب العيدين تجب صلاتهما على من تجب عليه الجمعة

Završetak (l. 30b):

آخره: وهذا ما تيسّر للعاجز الفقير بعناية مولاه القويّ القدير: الحمد للّه الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا اللّه...وذرّيّتنا وأن يستر عيوبنا حالا ومالا آمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 30; 18,5 x 12,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti i ispreturani. Nedostaje više listova.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1265/1849. godine (l. 30b):

تمّ تمام في شهر ذي القعدة الشّهر الحرام في سنة خمس وستين ومائتين وألف من له الهجرة النّبويّة صلّى الله عليه وسلّم.

9657. R-5682

إجازة
IĞĀZA

Diploma Sulaymāna b. Sulaymāna b. ʻAbdurraḥmāna b. ʻAbdullāha, umro 1164/1751. godine, koju je izdao učeniku Omeru sinu Hamzinom, iz Foče. Učenik je kod učitelja slušao predavanja iz disputacije, usuli-fikha, akaida, logike i filozofije, te pošto je zatražio dozvolu za dalje prenošenje naučenog učitelj mu je izdao diplomu koja se odnosi na tradicionalne i racionalne nauke, posebno ističući tefsir i hadis za što je i on posjedovao idžazetnamu.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل الكتاب هدى لمن كان له قلب أو ألقى السّمع وهو شهيد وأفهم الخطاب بشرى بين يدي رحمته تذكرة لكلّ عبد رشيد ...عمر بن حمزه الفچوي من بوسنة.. وأخذ منّي العلوم المعاني وأصول الفقه والعقائد والمنطق والحكمة ... ثمّ استجاز منّي واستأذن عنّي لأن يدرس ما أخذه من الكتاب وما استفاد من الخطاب ثمّ استخرت اللّه واجزته رواية العلوم العقليّة والنقليّة والتفسير والحديث ممّا كنت مأذونا بروايته ...

Završetak (l. 4b):

آخره: وهو عن نافع وهو عن ابن عمر وهو عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وهو عن جبرائيل عليه السّلام وهو عن الباري وأنا المحرّر الفقير الحقير كثير الذّنوب وغفير العيوب سليمان بن سليمان بن عبد الرّحمن بن عبد اللّه غفر اللّه لهم كلّ ذنب ارتكبهم بالغفلة والنسيان في ٣ ن لسنة ١١٦٤ تمّ

L. 4; 21 x 13,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i tankim crnim linijama. Tačke na kraju rečenica ukrašene zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez broširan, ukrašen ebru papirom.

Sudeći po samom završetku, diplomu je, lijepim kaligrafskim rukopisom, prepisao njen izdavač 3. ramazana 1164/ 26. juli 1751. godine i ovjerio pečatom u kojem se čita: سليمان ١١٥٣

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9658. R-4650

إجازة
IĞĀZĀ

Diploma koju je izdao Muṣṭafā b. Ḥusayn b. al-ḥāğğ Muṣṭafā al-Mostārī svome učeniku Muṣṭafi b. Muḥammadu al-Mostarīju, na arapskom jeziku. Šejh Mustafa Sarajlić, Ṣikqī-efendī, kako se potpisivao u drugim rukopisima, bio je mostarski i počiteljski muftija, muderris u medresi na Bentbaši u Sarajevu i Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, umro 11264/1847. godine. Ovu idžazetnamu preveo je Osman Merhemić a zajedno sa još jednom drugom medžmuom u Analima objavio Rusmir Mahmutćehajić.

Mahmutćehajić R., Dvije rasprave Šejha Mustafe Sarajlića, Anali GHB XI-XII, str. 229-259; Popara, Idžazetname .... Anali GHB, ... str. 19.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي وفّقنا للتّفقه في الدّين المستقيم وجعلنا خادم الجماعة الّتي نستقيم... وبعد فيقول المفتقر إلى رحمة اللّه الغنيّ الباري مصطفى بن حسين بن الحاج مصطفى الموستاري ... وهو الولد الصّادق اللبيب الزّكي والطالب المحب مصطفى بن محمّد الموستاري... وأخذ منّي علوما من الأصول والفروع والبلاغة وغيرها من النّقليّة والعقليّة...

Završetak (l. 10b):

آخره: واجتهد كلّ اجتهاد في دوام عبوديّة اللّه تعالى في أفضل عبادته بدوام الحضور باللّه نفسا كي تصل إلى لقاء اللّه عزّ وعلا وهو أعلى المطالب وأسنى المآرب رزقنا ووفّقنا كون آخر كلامنا لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم تسليما كثيرا.

L. 10; 22,5 x 16,5 (11,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Na l. 10b pečat, vjerovatno izdavača idžazetname na kome se čita samo عبده مصطفى i 1229/1813. godina.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

9659. R-791

مجموعة الرسائل
MAĞMŪ‘A AR-RASĀ’IL

Zbirka manjih risala na arapskom jeziku. Autor risala je aš-šayẖ Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ḥanafī, Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī, ar-Rūmī, umro 18.

ševvala 1253/15. januara 1838. godine. Zbirka je poznata i pod naslovima مجموعة القواعد i المجموعة النفيسة.

O. M. II, 8; Brockelmann, S II, 939; Köprülü III, 442; A. M. I, 41.

- رسالة في حقّ البسملة (l. 1b)
- رسالة في حقّ الحمدلة (l. 3b)
- رسالة في حق التصلية (l. 5b)
- رسالة في كلمة أمّا بعد (l. 6a)
- رسالة في تحقيق اسم الإشارة في أوائل الكتب (l. 7a)
- مقدمة الشّروع في العلم (l. 8b)
- رسالة في تحقيق معنى المقدّمة (l. 9b)
- رسالة كلمة التوحيد (l. 10b)
- رسالة في بيان الفرق بين النّظر والفكر (l. 12a)
- رسالة في بيان أنواع تعريف (l. 12b)
- رسالة في تحقيق أجزاء القضيّة على المذهبين (l. 13b)
- رسالة في سقوط الهمزة ابن بين العلمين (l. 14b)
- رسالة في تحقيق كلمة لا سيما لغة واستعمالا (l. 15b)
- بحث لطيف على قوله فلما كان علم البلاغة ... (l. 16)
- إرشاد النّاصحين في تفسير بعض الآيات في كلمة لعلّ (l. 16b)
- رسالة في تحقيق قول الإمام اللّه واحد لا من طريق العدد في الفقه الأكبر (l. 17b)
- رسالة في تحقيق ليس (l. 18a)
- رسالة في تحقيق النّسب بين المطابقة والتضمّن والالتزام (l. 18b)
- رسالة في تحقيق العلم الإجمالي له تعالى (l. 20a)
- رسالة في تحقيق علم الواجب تعالى (l. 21a)
- رسالة في تحقيق المثل الافلاطونيّة (l. 22a)
- رسالة القضيّة المعدولة (l. 22b)
- رسالة في بيان الرّابط الغير الزّماني (l. 22b)
- رسالة في أجزاء القضيّة (l. 23a)
- رسالة في كلمة كان (l. 23b)
- رسالة في قول القوم أن ليس كل دال بالمطابقة (l. 23b)

- رسالة في الحمل في المنطق (l. 24a)
- رسالة في قول الخيالي الحمد المستأهلة (l. 24b)
- رسالة في قول التفتازاني وهو حسبي ونعم الوكيل (l. 26a)
- رسالة في وجه الواحدة (l. 27a)
- رسالة في اللفظ (l. 28a)

L. 23; 18,5 x 12 (13,5 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Kalić 1299/1882. godine (l. 23b):

كتبها أضعف العباد وأحقرهم كاليك صالح بن مصطفى عفا عنهما ربّ العباد لسنة تسعة وتسعين ومائتين بعد الألف.

9660. R-7231

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama Maḥmūda 'Ārifa sina Darwīša 'Umara Kajtaza iz Mostara koju je izdao Ḥasanu Ḥilmiji sinu Muṣṭafinom Lāqša-zadeu (Lakišić) al-Mostāriju. Idžazetnama je izdana 1295/1878. godine.

Popara, Idžazetname,... str. 24; Salih ibn Mehmed, "Mostarska ulema u 19. i na početku 20. vijeka"., *Glasnik VIS-a Sarajevo, 1967, br. 11-12., str. 539-540; Dobrača II, 884.*

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي قد أنبت روحة العلم في صدور العلماء ... وبعد فيقول الفقير إلى اللّه الغني محمود عارف بن درويش عمر قيطاس زاده الموستاري ... قد كان مجلس هذا الأدنى في عدّة من الأعوام وأخذ منّي ... من التفسير والحديث والبلاغة والأصول والفروع وغيرها من العقليّة والنقليّة ... ثمّ طلب منّي الاجازة ... فأجزت له بأن يروي ما يسوغ له وعنّي روايته من جميع العلوم نظريّة وعمليّة وعقليّة ...

Završetak (l. 7b):

آخره: واجتهد كلّ اجتهاد على دوام عبوديّة في أفضل عبادته بدوام الحضور باللّه تعالى نفسا كي تصل إلى لقاء اللّه تعالى عزّ وجلّ وهو أقصى المقاصد وأعلى المطالب وأسنى المآرب رزقنا اللّه تعالى ووفقنا كون آخر كلامنا لا إله إلا اللّه محمّد رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم تسليما كثيرا.

L. 7; 21 x 14 (14 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo vrno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni, crvene boje.

Nma podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9661. R-2862

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama al-ḥāğğ Ḥasana Spahe, iz tradicionalnih i racionalnih znanosti, koju je izdao 16. ša'bana 1303/20. maja 1886. godine Ibrāhīmu aḏ-Ḏihnīju, sinu Ṣāliḥa Ḥabībīje al-Qoničawīja.

Popara, Idžazetname,... str. 25; Islam Ansiklopedisi, sv. XXI, str. 395.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّمنا ما لم نعلم واستعدنا بتعليم العلوم وأكرم والصلوة والسّلام على محمّد المرسلين للأمم وعلى آله وأصحابه العالمين بشريعة النّبيّ المحترم فاعلم وفقك اللّه تعالى وإيّانا لطاعته انّ السّبب لنيل الكرامات العليّة ... قصدني فطلب منّي الإجازة العالم الفاضل والعامل الكامل شكر اللّه سعيه المولى إبراهيم زهني بن صالح الحبيبي القونچه وي ...لمّا قرأ عليّ المنقول والمعقول فاستخبرته فوجدته جيّدا وحقيقا لإجازتي فاجزته بشرط أن لا ينساني عقيب الدّرس ... حسبما أجازني أستاذي ببلاد خمس عمر خلوصي بن أحمد الودنوي..

Početak (l. 6a):

آخره: هذه صورة إجازتي وسندي في الكتاب والسّنّة وفي شرعيّات العلوم وعقلياتها وأدبياتها على ما أجازني الأستاذ المذكور فأجزت للفاضل الكامل إبراهيم زهني بن صالح القونچه وي ... وأنا الفقير في الورى الحاج حسن الحسني بن أحمد السّرايلي المشتهر بإسپاهو زاده في اليوم السّادس عشر من شهر شعبان المعظّم سنة ثلث وثلثمائة وألف من هجرة له العزّ والشّرف.

L. 6; 17,5 x 11,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan oštrim perom, kaligrafski dotjeran. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju rečenica ukrašene zlatnožutom bojom. Tekst uokviren dvjema žirokim zlatnožutim i jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka.

Na kraju rukopisa utisnut pečat u kojem se čita ime učitelja Ḥasana Ḥusnīja.

Idžazetnama je prepisana a vjerovatno i izdana 16. ša'bāna 1303/20. maja 1886. godine.

Idžazetnamu je, sudeći prema rukopisu, vjerovatno prepisao poznati kaligraf Behauddin Sikirić, mada taj podatak ne nalazimo na samom rukopisu.

9662. R-1319

وقفيّة

WAQFIYYA

Vakufnama iz 1904. godine, na turskom jeziku, kojom Mustafa-aga sinu Huseinu Mašiću uvakufljuje neka dobra za obnovu Sagrakči džamije i mekteba u Sarajevu.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه المتوحّد بالقدم والبقاء الحاكم على ما عداه بالعدل والفناء... أمّا بعد اشبو وقفيهء صحيحهء شرعيّه نك تحرير وانشاسنه باعث اويدركه ... مدينهء سراى بوسنه ده كائن صغرقچي حاجي محمود محلّه سي أهالسّندن ماشيك مصطفى آغا ابن حسين آغا نام كمسنه مدينهء مذبوره محكمهء شرعيّه دائره سنده معقول مجلس شرع احمديده ذكرآتي وقفنه لأجل التسجيل متولى نصب وتعيين ايلديغي...

Završetak (l. 9a):

آخره: ديو وقف وتعيين شرائط ومتوللي مرقوم قاسم آغايه تسليم ايلديغمده اولدخي تسلّم وسائر متولّيان اوقاف كبي برهة من الزّمان تصرّف ايلدي ديدكده غبّ التصديق الشّرعي مقف مذكور لدي الشّرع الأنوار بلا مرافعة ولا محاكمة صحيح ولازم متختم اولدي **فمن بدّله بعد ما سمعه فانّما اثمه على الّذين يبدّلونه انّ اللّه سميع عليم** وأجر الواقف على الحيّ الجواد الكريم جرا ذلك.

L. 11; 22,5 x 14,5 (16 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, zelene boje.

Na l. 9a nalazi se ovjera vakufname od strane vakifa i kotarskog šeriatskog suda iz 1322/1904. godine.

Na l. 1b nalazi se ovjera sarajevskog kadije iz 1910. godine ʻAlī Riḍā Prohića (!).

Na l. 9b nalazi se detaljan popis uvaljufljenog novca i raspored koliko kome pripada.

Posljednja dva lista prazna.

9663. R-7733

Zbirka (مجموع), 2

L. 24; 19,5 x 13 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom, ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom linijom. Na početku obje idžazetname nalazi se veoma lijepo urađen unvan ukrašen cvjetovima u zlatnožutoj, plavoj, crvenoj, bijeloj i ljubičastoj boji. Margine ukrašene rozetama u obliku cvijeta u zlatnožutoj i crvenoj boji.

Povez kartonski, presvučen impregniranim platnom zelene boje. Na platnu u zlatnoj boji na sredini i krajevima korica usitnute rozete floralnih motiva. Korice sa unutrašnje strane ukrašene ebru papirom.

1. L. 1b-11b

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama koju je izdao as-sayyid al-ḥāğğ al-ḥāfiẓ Sālim Nāẓim al-Arḍurūmī, poznat kao Tūrsūn Beg-zāde b. Aḥmad Muẖtār an-Nā'il Ṣāliḥu Ṣidqī-efendiji Naliću (Hadžijusufoviću) u drugoj dekadi mjeseca džumadel-uhra 1322/1904. godine.

Suljkić, Hifzija, Kratke biografije umrlih vjerskih službenika Zvornika i okoline od 1878-1998. godine, GIVS, 1998., br. 11-12, str. 1397; Popara, Idžazetname ..., str. 29.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّمنا ما لم نعلم وأسعدنا بتعليم العلوم وأكرم ... أمّا بعد فاعلم وفّقك اللّه وإيّانا لطاعته ... قصدني وطلب منّي الإجازة صاحب الذّهن الثّاقب والفكر الصّائب الفطن اليلمعي والركن الالمعي ذو الفهم الوقاد والطبع النّقاد صالح رفقي بن الحاجّ يوسف الايزورنيقي بن ابراهيم السّرائي البوسنوي ... لمّا قرأ عليّ المنقول والمعقول فاستجزته فوجدته جديرا وحقيقا لإجازتي فأجزت له ...

Završetak (l. 11b):

آخره: وأرجو من هذا الفاضل أن لا ينساني في مظانّ الاجابة عن دعائه الخالص **ربنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة إنك أنت الوهاب** ربّنا **اغفر لنا ولوالدينا وللمؤمنين والمؤمنات يوم يقوم الحساب** لا اله الاّ اللّه محمّد رسول اللّه آخر كلمتنا إن شاء اللّه والحمد للّه بعزّته.

Na kraju se nalazi učiteljov potpis i pečat.

2. L. 12b-24a

إجازة
IĞĀZA

Druga idžazetnama iz racionalnih i tradicionalnih znanosti koju je izdao as-sayyid al-ḥāğğ al-ḥāfiẓ Sālim Nāẓim al-Arḍurūmī, poznat kao Tūrsūn Beg-zāde b. Aḥmad Muḫtār an-Nā'il Ṣāliḥu Ṣidqī-efendiji Naliću (Hadžijusufoviću) u drugoj dekadi mjeseca džumadel-uhra 1322/1904. godine.

Suljkić, Hifzija, Kratke biografije umrlih vjerskih službenika Zvornika i okoline od 1878-1998. godine, GIVS, 1998., br. 11-12, str. 1397; Popara, Idžazetname ..., str. 39.

Početak (l. 12b):

أوّله: نحمدك يا من أحاط بكلّ شيئ علما ونصب من منصوعاته على كمال قدرته علما ... صالح رفقي بن الحاجّ يوسف الايزورنيقي قد حضر في عدّة من الأعوام مجلس هذا العاجز ... حتّى استوعب من كلّيات العلوم وجزئيّاتها عجزها ونحرها وحصل من منقولات الفنون ومعقولاتها عجز

ها وبجرها اقترح عليّ بعد الاستخارة بالاستجازة ظنّا منه صدق الله ظنّه انّني أهل للإجازة ...أجزت إجازة عامّة لأن يروى ما يصحّ رواية عنّي ...

Završetak (l. 24a):

آخره: جعلني الله وإياك من العلماء العالمين وحشرنا في زمرة الصّالحين ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الّذين سبقونا بالايمان ولا تجعل لقلوبنا غلا للذين آمنوا ربّنا إنّك رؤوف رحيم وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين

Na kraju se nalazi učiteljov potpis i pečat.

Prepisao vrlo vještom rukom, kaligrafskim rukopisom kaligraf Ḥasan Šawqī 1322/1904. godine.

9664. R-7229

Zbirka (مجموع), 2

L. 26; 20,5 x 14 (10,5 x 7,5); 11 redaka. *Ta'līq*, krupniji, ispisan kaligrafski. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kartonski. Korice presvučene impregniranim platnom zelene boje.

1. L. 1b-10b

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama koju je al-ḥāğğ Muṣṭafā ʻĀṣim b. ʻAbdullāh al-Uḫruwī izdao Zakariyyāu Darwīšu Ādamu al-Uḫruwīyyu, čija nam je biografija nepoznata.

Popara, Idžazetname…, str. 29.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي قد أنبت دوحة العلم في صدور العلماء ... وبعد فيقول الفقير ... الحاجّ مصطفى عاصم بن عبد الله الأخروي ... حضر مجلس هذا الأدنى وأضعف ضعفاء الأخ العامل العالم الفاضل الكامل زكريّا بن درويش آدم الاخروي ... وأخذ منّي علوما من البلاغة والأصول والفروع وغيرها من العقليّة والنقليّة وآنست منه الرّشيد إفاض الله عليه المزيد ثمّ التمس منّي إجازة ...

Početak (l. 10b):

آخره: وهو أقصى المقاصد وأسنى المآرب رزقنا وفقنا كون آخر كلامنا لا اله الا الله محمّد رسول الله صلّى الله عليه وسلّم تسليما كثيرا تمّت

Na l. 9b-10a nalazi se duži tekst ovjere idžazetname i pečat gdje je čitljivo ime مصطفى عاصم i godina 1322/1904.

Idžazetnama je prepisana 1326/1908. godine.

2. L. 11a-24b

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀʼIḌ AS-SIRĀĞIYYA

Djelo iz područja nasljednog prava, na arapskom jeziku. Napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbdurrašīd as-Sağāwandī, um. oko 600-1203 ili 700-1300. godine.

Ḥ Ḫ II, 1247; Ahlwardt IV, 4701-4707; Dobrača II, 1795-1817; Kaḥḥāla XI, 233; Berekāt, 133, str. 215; Köprülü, III, 712, str. 350, Lavić X, 6184; XIV, 8019.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ورثة بالكتاب والسّنّة وإجماع الأمّة فيبدأ بأصحاب الفرائض ... فصل المانع من الأرث اربعة

Završetak (l. 19b):

آخره: ... وقال عليّ وابن مسعود رضي الله عنهما يرث بعضهم من بعض إلاّ ممّا ورث واحد منهم من مال صاحبه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge u Makedoniji.

9665. R-3404

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama koju je izdao al-ḥāğğ Muḥammad Sa‘īd Tašnawī b. al-ḥāğğ Ḥasan Ismā‘īl-beg-zāde Tašnawī, iz tradicionalnih i racionalnih znanosti svome učeniku Ṣāliḥu Sirrīji b. ‘Umaru Taḫmišči-zādeu az-Zaničawīju (Salih Tahmidžić iz Zenice).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرح صدور العلماء لأنوار العلوم النّافقة ... وبعد فإنّ أحسن ما ينبغي ويطلب ويهاب في القلوب...تخميجي زاده صالح سرّي بن عمر الزّنيجوي قد حضر نادي لهذا المسكين ... ثمّ استجاز منّي أن يروي ما تلقاه لدي ... أجزت له إجازة عامّة ...

Završetak (l. 6b):

آخره: رقم أحقر علماء أمّة يشفع المذنبين وأحقرهم إلى شفاعته وعون قابل توبة التائبين الحاج محمّد سعيد التشنه وي ابن الحاج حسن إسماعيل بكزاده التشنه وي ...سنة إحدى وعشرين وثلثمائة بعد ألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

L. 8; 20,5 x 14 (16,5 x 9); 20 redaka. *Ta‘līq,* sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknuta imena pisana crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka. Kustode.

Povez kartonski.

Na kraju teksta nalazi se pečat Muḥammada Sa‘īda.

Na l. 7a nalijepljen drugi list na kojem se nalazi bilješka da je Muḥammad Ḥāzim, muftija Travnički, uvakufio određena sredstva radi učenja određenih dova i sura pred dušu oca Saliha Tahmidžića iz Zenice. Bilješka je pisana 1324/1906. godine.

9666. R-6090

إجازة
IĞĀZĀ

Idžazetnama Muḥammada Muḫtāra b. ‘Uṯmāna al-Bāṭūmīja, poznatog kao Muftī-zāde koju je izdao ‘Umaru Fawzīyu b. Ayyūb-begu iz Novog Pazara iz tradicionalnih i racionalnih nauka.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّمنا ما لم نعلم وأسعدنا بتعليم علوم وأكرم وجعل مداد العلماء أفضل من دماء الشّهداء ...فحضروا مجلس هذا المستهام في عدّة من السّنين والأعوام ومنهم الأخ ...عمر فوزي ابن أيّوب بك اليگي پازاري ... أجزت له إجازة عامّة بان يروي عنّي ما يصحّ روايته ويسند إلى ما وقع منّي دراية في أي وقت شاء وفي أي مكان شاء وعلى اي شخص يشاء

Završetak (l. 16b):

آخره: **ربّنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة إنّك أنت الوهّاب** ...آخر كلامنا إنشاء اللّه والحمد للّه على التمام وعلى رسوله وآله أفضل الصّلوة والسّلام.

L. 16; 20,5 x 14,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nash*, krupan, pisan oštrim perom, lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Diploma je izdana 1329/1911. godine a na kraju ovjerena potpisom i pečatom učitelja koji ju je izdao:

إجازة الفقير الحاج حافظ محمّد مختار بن عثمان الباطومي الملقّب بمفتي زاده أحسن اللّه تعالى له في الآخرة الحسن والزّيادة سنة ١٣٢٩

9667. R-4679

إجازة
IĞĀZĀ

Diploma koju je izdao Muḥammad Amīn b. ʻUṯmān b. Aḥmad al-Bāṭūmī učeniku Muḥammadu Fāḍilu b. al-ḥāğğ Aḥmadu b. Nūḥu al-Mostārīju, u medresi Ḥakīm Čalabi (حكيم چلبي)

Popara, Idžazetname..., str. 23.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنبت دوحة العلم في صدر العلماء وجعل ثمارها أحكام الشّريعة الغرّاء... وبعد فيقول الفقير الى عفو ربّه القدير محمّد أمين بن عثمان بن أحمد الباطومي... أعني به موستاري محمّد فاضل بن الحاج أحمد بن نوح... ثمّ طلب منّي الإجازة... فأجزت له بأن يروي ما يسوغ لي وعنّي روايته من جميع العلوم نظريّة وعلميّة عقليّة ونقليّة

Završetak (l. 11a-b):

آخره: واجتهد كلّ اجتهاد على دوام عبوديّته في أفضل عبادته بدوام الحضور باللّه نفسا نفسا كي تصل إلى لقاء اللّه عزّ وعلا وهو أعلى المقاصد وأسنى المآرب رزقنا ووفّقنا كون آخر كلامنا لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم تسليما كثيرا.

L. 11; 21 x 14 (11,3 x 6,2); 15 redaka. *Nash*, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ḥāfiẓ Ḥāmid al-Busnawī:

كتبه الفقير الى عفو ربّه القدير بوسنوي حافظ حامد غفر اللّه له ولوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات.

Na kraju bilješka u formi ovjere sa pečatom autora idžazetname i godinom izdavanja:

هذه إجازتي له في العلوم النّقليّة والعقليّة والكتاب والسّنّة وأنا الفقير إلى اللّه القدير محمّد أمين بن عثمان بن أحمد الباطومي عفى عنهم وعن المؤمنين أجمعين آمين يا معين ١٩ ربيع الآخر سنة , ١٢٩٤

9668. R-5599

Zbirka (مجموع), 2

L. 14; 20,5 x 14,5 (12 x 5,5); 15 redaka. *Nash*, ispisan kaligrafski. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka.

1. L. 1b-12b

إجازة
IĞĀZA

Diploma Muḥammada ʻĀdila b. Ḥasana al-Kalanbūlanwīja, čija nam je biografija nepoznata, koju je izdao ḥafiẓu Ismāʻīlu b. Muṣṭafī al-Hazārġrādīju, iz mjesta Razgrad u Bugarskoj. Diploma se odnosi na opće nauke s dozvolom da učenik može prenosti sve nauke koje je slušao od svog učitelja.

Početak (l. 1b):

أوّله: تحمدك اللّهمّ يا من أحاط بكل شيئ علما ونصب من مصنوعاته على كمال قدرته لا يعزب عن علمه مثقال ذرّة في الأرض ولا في السّماء ...ولهذا لم يزل علماء هذه الامّة يصنون الرّكاب ويركبون على غارب الاغتراب للتشرّف بهذا الشّرف والتدرّج الى مدارج تلك الشّرف ومنهم العالم ... حافظ اسماعيل بن مصطفى الهزارغرادي ... اقترح عليّ بعد الاستخازة بالإجازة ... أجزته إجازة عامة بأنْ يروي ما يصحّ روايته عنّي

Završetak (l. 12b):

آخره: **ولا تجعل في قلوبنا غلاً للذين آمنوا ربّنا إنّك رؤف رحيم سبحان ربّك ربّ العزة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين**

Diploma je ovjerena svojeručnim potpisom i pečatom učitelja, bez godine izdavanja. (محمّد عادل بن حسن الكلنبولنوي)

2. L. 13a-14a

إجازة
IĞĀZĀ

Prepis druge diplome izdate od strane ḥāfiẓa Aḥmada b. Ḥusayna ar-Ruščoqīja (iz Ruškoča, mjesta u Bugarskoj) ḥafiẓu Ismā‘īlu b. Muṣṭafi al-Hazārġrādīju, iz mjesta Razgrad u Bugarskoj. Diploma se odnosi na nauke iz arapskog jezika, književnosti i šerijatskih disciplina.

Ovaj prepis nema ovjeru učitelja kao ni datum izdavanja.

Početak (l. 13a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين حسبي الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم ... وبعد وإنّي أخذت عنفوان تحصيلي للعلوم العربيّة والأدبية والفنون الشّرعيّة الفرعيّة من العالم العامل ... حافظ أحمد بن حسين الرّسجوقي

Završetak (l. 14a):

آخره: وهو عن حبيب الله ميرزا جان الشّيرازي أفضل تلاميذه جمال الملّة والدين محمود الشّيرازي إلى آخر السّند رحمهم الله تعالى رحمة واسعة ونال لنا شفاعته

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Povez kartonski.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9669. R-5854

Zbirka (مجموع), 6

L. 152; 20,5 x 15. Ostali podaci različiti. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom.

Povez kožni, bez preklopa, naknadno popravljan na hrbatu.

1. L. 1a-199b

تعليقات حاشية على أوائل الهداية
TA'LĪQĀT ḤĀŠIYA 'ALĀ AWĀ'IL AL-HIDĀYA

Komentar glose na djelo *al-Hidāya fī al-fiqk al-Ḥanafī*. Glosu na komentar ovog fikhskog djela napisao je Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 940/1533. godine *(Ḥ. Ḫ. II, 2037, Köprülü I, 557)*. Ovo je, po svemu sudeći, komentar te glose od nepoznatog autora. Djelo je nepotpuno, prepisano samo fragmentalno, tako da je teško ustanoviti autora i naći ga u izvorima.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: كتاب الطّهارة قال أستاذ الكل في الافاضة والاستفاضة حضرة المولى كمال پاشا زاده يسّر اللّه له الحسنى وزياده أقول الكتب في اللغة الجمع ومنه الكتاب وهو في الأصل مصدر سميّ المكتوب كالشّراب...

Završetak ovdje (l. 86b):

آخره: (كتاب الشّهادة) أقول قال الفاضل المزبور بعد سطرين من مشايخنا يقولون في ديارنا لا يجوز الا ببيان المحلة والظّاهر أمصار والبلدان فانّ في الأمصار الكبائر لا يكتفي بذكر ثمن الدّار وأمّا القرى والبلاد الصّغار فيكتفي بذكر الثّمن او المحلة اذ يمكن الإعتماد كما لا يخفى على ذوي الأبصار ...

Dimenzije teksta 17 x 10; 19 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi i nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom ili nadvučeni tankom crvenom linijom. Poglavlja počinju sa *besmelom i hamdelom* pa se stječe utisak da su posebna djela.

Prepisao Wālī b. Yūsuf al-'Imādī (l. 78b).

2. L. 88a-94b

أوان الشروع في كتاب الوقف
AWĀN AŠ-ŠURŪ' FĪ KITĀB AL-WAQF

Naslov prema rukopisu.

Fragment nekog djela o vakufu, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 88a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يقدرك الى مكامن فتوح الغيب ويسحبك إلى ما يزيح عن قلبك الرّيب ...

Završetak (l. 94b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال في العناية ووافقتها لغة ردية وفي الكافي وقالوا لا يقال
أوقف إلاّ في لغة ردية قليلة ...

Dimenzije teksta 15 x 8; 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno.

3. L. 95a-117b

شرح كتاب في الفقه
ŠARḤ KĪTĀB FĪ AL-FIQH

Fragment komentara nekog djela iz fikha, na arapskom jeziku.

Početak (l. 95a):

أولّه: كتاب الطّهارة الكتاب لغة الجمع واصطلاحا طائفة من المسائل المشتملة على الأنواع
الجامعة ... والطهارة في اللغة النّظافة المطلق.

Završetak (l. 117b):

آخره: قال صاحب النّهاية وإن وهب هبة لأجنبي فله الرّجوع ... وبأن يعطف عليه اثنين من
غير الأجنبي وهو الّذي الرّحم المحرم والزّوجين ...

Dimenzije teksta 16 x 8; 25 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat. Na marginama ima komentara teksta.

4. L. 118a-119b

رسالة في استعمال المصنفين للألفاظ والعبادات من القدّمة والفصل والباب
RISĀLA FĪ ISTI'MĀL AL-MUṢANNIFĪN LI AL-ALFĀẒ WA AL-'IBĀDĀT MIN AL-MUQADDIMA WA AL-FAṢL WA AL-BĀB

Rasprava na arapskom jeziku iz stilistike o terminima koje neki autori upotrebljavaju prilikom pisanja djela. Djelo je nastalo 992/1584. godine.

Fajić III, 2121/15.

أولّه: الحمد لذاته لوليّه بذاته والصلاة على جامع جميع صفاته ... وبعد فلا شك أن من
عادات المصنفين ورسومات المؤمنين أن يقتسموا كل واحد من مصنّفاتهم صنفا صنفا ...

Završetak (l. 119b):

آخره: وقال المولى جامي فان كان مضاف إليه اصلا للمضاف فالإضافة بمعنى من وإلاّ فهي
بمعنى اللام ... اللّهم إلا أن يبنى الكلام على التوسع كما مر تمت بعون من له القوي والقدر

Dimenzije teksta 17,5 x 9,5; 23 retka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Na marginama ima komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa djela.

Na l. 121a-130b duži citat iz nekog fikhskog djela o namazu i značenju hadisa لا يصلي بعد صلاة مثلها

5. L. 133a-140b

تلخيص وتهذيب لكتائب أعلام الأخيار من فقهاء مذهب النعمان المختار
TALẖĪṢ WA TAHḎĪB LI KATĀ'IB A'LĀM AL-AẖYĀR MIN FUQAHĀ' MAḎHAB AN-NU'MĀN AL-MUẖTĀR

Skraćena verzija djela *Katā'ib a'lām al-aẖyār min fuqahā' maḏhab an-Nu'mān al-muẖtār* koje obrađuje biografije istaknutih učenjaka hanefijskog mezheba. I osnovno djelo i ovu skraćenu verziju napisao je Maḥmūd b. Sulaymān al-Kafawī, umro 990/1582. godine.

Ḥ. H̱. II, 1473-73; Ahlwardt IX, 10027; O. M. II, 19; Brockelmann G II, 572; Kaḥḥāla XII, 168.

Početak (l. 133a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّد المرسلين وعلى آله وصحبه الطّيّبين الطّاهرين وبعد فهذا تلخيص كتاب كتائب أعلام الأخيار في طبقات الفقهاء الحنفيّة الأبرار...

Završetak (l. 140b):

آخره: وكان على الأرض موحّد مثلي فرفعه على المنبر وهكذا كلّ يوم هو في شأن فانقطع الرّوميّ وسلّم أجوبته فبذل المال الّذي جاء به وعاد إلى الرّوم.

Dimenzije teksta 16 x 9,5; 21 redak. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom.

6. L. 141b-152b

رسالة في المسح على الخفاف
RISĀLA FĪ AL-MASḤ 'ALĀ AL-H̱IFĀF

Kratka rasprava o valjanosti mesha po mestvama. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. godine.

Ḥ. H̱. I, 890; Kaḥḥāla I, 80; Popara IX, 7601/2.

Početak (l. 141b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّمنا علم الشّرائع والأحكام، وخلّصنا بنور العلم من ظلم الشّبه والأوهام، وأنعم علينا بالعقل السّليم ووفّقنا للتّمييز في الأفكار بين الصّحيح والسّقيم... أمّا بعد، فلمّا ورد أمر المطاع ممّن يجب لأمر الاتّباع بتحرير رسالة متعلّقة بمسألة **المسح على الخفاف** بعد ما وقع فيه الاختلاف، فامتثلت... وحرّرت رسالة مشتملة على المسائل المتعلّقة بها المنقولة عن الكتب المعوّل عليها...

Završetak (l. 152b):

آخره: ...عصمنا اللّه تعالى من تكثير الأوزار... ووفّقنا الاستغفار في آناء اللّيل وأطراف النّهار، وتقبّل استغفارنا وتجاوز عمّا ارتكبنا من الأوزار، وختم بالأعمال الصّالحة لنا الأعمار، وحشرنا مع السّعداء الأبرار، وجمعنا في دار القرار مع أئمّتنا الأخيار، والحمد للّه الموفّق لإتمام الكلام بأحسن ترتيب ونظام، وصلّى اللّه على نبيّنا محمّد... وعلى آله وأصحابه الكرام.

Dimenzije teksta 14 x 7,5; 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9670. R-5596

مسائل من الفقه
MASĀ'IL MIN AL-FIQH

Zbirka pitanja iz islamskog prava (fiqha), na arapskom jeziku. Djelo je nepotpuno na početku. Sadrži preko stotinu pitanja i odgovora koja tretiraju problematiku obavezne molitve (namaza).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: إذا تحرك أحد الطّرفين الطّرف الآخر أي إن حرّك أحد الطّرفين بحركة الاستعمال لا يتحرّك من ساعته ولو تحرّك بعد المكث...

Završetak (l. 59a):

آخره: وقال الرّبيع بن خثيم إنّ للحديث ضوء كضوء النّهار تعرفه وظلمة كظلمة الليل تنكره وقال ابن الجوزي الحديث منكر يقشعر له جلد الطّالب للعلم وينفر منه قلبه في الغالب انتهى ومن لم يجعل اللّه له نورا فما له من نور واللّه سبحانه هو ولي العصمة والتوفيق تمّ

L. 59; 20,5 x 14 (16 x 9,5); 21 redak. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9671. R-9136

شرح الحيل الشرعيّة
ŠARḤ AL-ḤIYAL AŠ-ŠAR‘IYYA

U uvodnom dijelu l. 3a naslov:

هذا كتاب فيه أشيا ممّا يحتاج النّاس إليها في معاملاتهم وأمورهم

Komentar djela iz islamskom prava *al-Ḥayl aš-šar‘iyya.* Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. ‘Umar b. Muhīr aš-Šaybānī, al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr, umro 261/874. godine. (*A. M. I, 49; Ḥ. Ḫ. I, 690; Brockelmann, G I 173; Kairo III, 42*) a ovaj komentar nepoznati autor, na arapskom jeziku. Ima više komentara ovoga popularnog djela. Na osnovu dostupne literature nismo mogli ustanoviti o kojem komentaru se radi u našem primjerku.

Nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين قال الامام الاجل أبو بكر أحمد بن عمرو بن مؤمن (!) الشّيباني الخصّاف حدّثنا سلمة بن حفص عن يزيد الواسطي عن عبد الكريم عن عبد اللّه بن ابي بريدة قال سئل رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم عن آية في كتاب اللّه تعالى فقال لا أخرج من المسجد حتّى أخبرك...

Završetak ovdje (l. 52b):

ناقص في آخره. آخره الموجود: باب اليمين في السّكني والدّخول والخروج (l. 50b) **قال** من قبل أنّ العروض لم يكن في ملكه يوم حلف إنّما يجب عليه أن يتصدّق بما كان في ملكه يوم حفل قلت فإن كان له أضا ديون على النّاس وله هذا الأمور الّتي ذكرت قلت الحيلة فيما يملك من قليل وكثير سوى الدّيون ما ذكرته لك وأمّا الدّيون فانّ الحيلة ...

L. 52; 20,5 x 12,5 (16,5 x 7); 25 redaka. *Ta‘līq,* sitan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama, sa originalnom folijacijom i Fali u sredini deset listova. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a nalazi se vlasnička, a sudeći prema rukopisu, možda i prepisivačeva bilješka: al-ḥāğğ Muḥammad b. al-ḥāğğ Aḥmad, Isḥāq-zāde: ملكه العبد الفقير الحاجّ محمّد بن الحاجّ أحمد الشّهير بإسحاق زاده

9672. R-9477

كتاب في الصلوة
KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ

Fragment nekog djela o namazu, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بسبيل لانّه بمعنى موصل فإن قلت أخذ النّبيّ صلّعم في تعريف الإسلام العبادات فيلزم أن يكون مسلما

- فصل في المياه اعلم أنّ الجواز الصّلوة والغسل والطهارة (l. 2b)
- فصل في تقدير المياء اعلم أنّ قدر الماء مقدارة (l. 3b)
- فصل في فضل الاستنجاء الأصل فيه أي الاستنجاء (l. 5a)
- فصل في كميّة الاستنجاء (l. 6b)
- فصل في كيفيّة الاستنجاء (l. 7b)
- فصل في نواقض الوضوء (l. 16a)
- فصل في صفة الصّلوة أي ثيئتها (l. 30b)
- فصل في المنهيّات الأصل فيها في البيان فيها (l. 40a)
- فصل في القراءة في الصّلوة الأصل في وجوب القراءة في الصّلوة (l. 45a)

Završetak (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر لموجود: اعلم بانّ الصّلوة أي أصرف همّتك إلى التعلّم بأن الصّلوة تصح إلاّ بإثنى عشر شرطا لا تعتبر شرعا بحال من الأحوال إلاّ ...

L. 50: 21,5 x 15,5 (16,5 x 9); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, sa originalnom folijacijom 49-58 + 71-76 + 89-128. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9673. R-10366

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Djelo na arapskom jeziku o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Autor djela je Ḥasan b.

ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ, umro 1069/1659. godine. Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1982; Brockelmann G II, 313 i S II, 430; Ahlwardt III, 3534; Köprülü II, 76/2; Dobrača II, 1436/4; Kaḥḥāla III, 265-266; Popara IX, 5626-5632.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لرفع الحدث أو لقربة كا الوضوء على وضوء بنيّته ويصير الماء مستعملا بمجرّد انفصاله عن الجسد لا يجوز الوضوء بماء شجر وثمر ولو خرج بنفسه..فصل والماء القليل إذا شرب منه حيوان يكون على أربعة أقسام ويسمّى سؤراً...

Završetak ovdje (l. 27b):

ناقص في آخره. آخر الوجود: باب شروط الصّلاة وأركانها ما لا بدّ لصحّة الصّلوة من سبعة وعشرين شيأً ...والعود على السّجود والقعود الأخير قدر التشهّد وتأخيره عن الأركان وأداؤها...

L. 28; 21 x 14 (15,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9674. R-10273

كتاب في الصلوة
KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ

Dvije veće lage nekog djela iz fikha, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فوقعت فيه نجاسة أو ولغ الكلب أو توضّأ به إنسان قال الإمام نصيّر وأبو بكر الأسكاف رحمهما اللّه يتنجّس كذا ذكر أيضا في الفتاوى الكبير... الباب الثّاني في نواقض الوضوء والاستنجاء والانجاس وتطهيرها (l. 5a)

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب الخامس في الصّلوة والمسائل المنشورة فيها الأوقاف والأذان والجماعة (l 23b) **ونسكي ومحياى ومماتي للّه ربّ العالمين لا شريك له وبذلك أمرت وأنا أوّل المسلمين...**

L. 28; 20,5 x 13,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisnani crvenim mastilom. Poslije svakog pitanja i odgovora u skarćenoj formi citiran izvor koji je, također, pisan crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9675. R-10365

كتاب في الصوم لمجهول

KITĀB FĪ AṢ-ṢAWM LI MAĞHŪL

Veći fragment djela iz fikha koji obrađuje temu posta, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Listovi su obilježeni originalnom folijacijom 129-159.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وقوله عليه السّلام صدقة الفطر مطهّرة للصائم من الرّفث ...فصل الثّالث والأربعين في معرفة أموال بيت المال

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الوجود: الفصل إحدى وخمسين في المسائل المتفرّقة الصّائم إذا نوى (l. 26b) ولو صام أهل مصر ثلثين يوما للرّؤية وصام أهل مصر تسعة وعشرين فعلى هؤلاء قضاء يوم واحد...

L. 20; 15,5 x 10,5 (10,5 x 5); 11 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9676. R-9315

فضائل رجب وسائر الأيّام

FAḌĀ'IL RAĞAB WA SĀ'IR AL-AYYĀM

Fragment nekog djela o prednostima redžeba i drugih mjeseci i dana u godini, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: فصل في فضائل رجب قال رحمه اللّه يدلّ على فضل رجب قوله تعالى **إنّ عدّة الشهور عند اللّه اثنا عشر شهرا في كتاب اللّه** ...

- فصل في فضائل شعبان (l. 3b)
- فصل في الحكايات (l. 6b)
- فصل في صدقة الفطر (l. 9a)
- المجلس الثاني والثلثون في بيان صدقة الفطر (l. 9a)
- فصل في صلوة عيد الأضحى (l. 11a)

Završetak (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في صلوة عيد الأضحى ...لانّها تؤدّي خارج الصلوة من كلّ وجه فلو قدم التكبير سجد للسهو... ذكر ذلك كلّه في الكافي وعلى هذا المسبوق الحديث

L. 11; 20,5 x 14,5 (15 x9); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9677. R-9472

شرح كتاب في الفقه

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIKH

Fragment komentara djela iz fikha, na arapskom jeziku. Na listovima se nalazi folijacija od 291 do 300.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: ينبعث عن عينيه قوّة سمّية يتّصل بالمعيون فيهلك أو يفسد كما قيل مثل ذلك في بعض الحياة وينبغي أن يعلم أن ذلك لا يخصّ بالإنس ... **وانّه ليدخل الرّجل القبر**...

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فإن النّبي عليه السّلام قال موت الفجأة رحمة للمؤمنين وحسرة للمنافقين حيث لم يترك حتّى يموت أو يستعدّ لمعاده ولم يمرّصه ليكون...

L. 10; 21 x 15,5 (18 x 10); 21 redak. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Osnovni tekst nadvučen tankom crnom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9678. R-9317

كتاب قي الققه
KITĀB FĪ AL-FIQH

Fragment nekog obimnog djela iz fikha, na arapskom jeziku. Na listovima se nalazi originalna folijacija od 149-158.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: باللّه تعـالى وقـال النّبيّ صلّعم مـا منع قـوم الزكـاة الاّ منع اللّه عنهم القطر أى إنزال المطر... كتاب الزّكاة الزّكاة واجبة على الحرّ ليحقّق التمليك لانّ الرّقيق لا يملك فيملّك شيئاً ...

Završetak (l. 9b):

آخره: ولو كان بين اسنانه شيئ فدخل حلقه بغير فعله اى تعمّده لا يفسد صومه ... فعليه القضاء دون الكفارة واذا أكل أو شرب أو جامع ناسيا فظنّ أنّ ذلك ما فعل من ذلك بالنسيان يفطّرة بالتشديد ثمّ بعد ذلك في اليوم اكل ...

L. 9; 21,5 x 15,3 (16,5 x 9); 19 redak. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9679. R-9129

كتاب في الصلوة
KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ

Fragment djela iz fikha, koje govori o islamskoj molitvi (namaz), na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قذر إن كان مخيطا لا يجوز وإن لم يكن مخيطا جاز ولو سجد على شيئ نجس تفسد صلوته وقال أبو يوسف إن أعاد حين علم على شيئ طاهر لا يفسد ...

Završetak (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا يحتاج الامام بنيّة الإمامة إلاّ في حقّ النساء وأمّا المقتدي ينوي الاقتضاء ولا ...

L. 8; 20,5 x 14,5 (16,5 x 7,5); 13 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Tekst pisan u razdvojenim redovima, uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima, paginirani originalnom paginacijom od 43-49.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9680. R-6199

كتاب في الصلوة
KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ

Fragment nekog djela iz fikha, na arapskom jeziku, o uslovima za obavljanje namaza i njegovim sastavnim dijelovima.

Početak ovdje (l. 1a).

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: رافعا يديه إليه خمس مرّات يتضرّع إليه طالبا مغفرته عن عبد الله رضى الله عنه أنّه قال لا اله الاّ الله محمّد رسول الله أربعة وعشرون حرفا ...

Završetak (l. 10b):

آخره: فضيلة الصّلوة روى أنّ أبا حنيفة رحمة الله عليه قال سمعت رجلا في الحرم لم يزل الى يصلّى على النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم حيثما كان في الحرم ... ويكت لذلك فقلت ما أقول النّاس والرقفاء فكيف افاش هذه المحنة ...

L. 10; 17 x 13 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9681. R-9314

رسالة في بيان صلوة الجنازة
RISĀLA FĪ BAYĀN ṢALĀ AL-ĞANĀZA

Kraća risala ili dio obimnijeg djela o postupku prilikom dženaze, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يا رسول الله إنّ أمّ سعد ماتت فاي الصّدقة أفضل... الفصل الأوّل في التعزية وهى سنة سنية.

– الفصل الثّاني في الإسقاط (l. 1b)

-الفصل الثّالث في التلقين (l. 2b)

-الفصل الرّابع في زيارة القبور (l. 3a)

- الفصل الخامس في جواز قراءة القرآن على المقابر (l. 4b)

Završetak (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسائل شتّى...كما أوصى بعضهم أن يكتب في جبهته وصدره

L. 6; 20,5 x 15 (16 x 9,5); 23 retka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Turski

9682. R-10266

ترجمة الوقاية بالتركية

TARĞAMA AL-WIQĀYA BI AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik fikhskog djela *al-Wiqāya*. Preveo Yūsuf b. Dawlat (Devlet-oğlu) Balīkasrī. Djelo je završeno 828/1424. godine. Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Dobrača II, 1531; O. M. I, 304; Ḥ. Ḫ. II, 2024; Lavić X, 5911.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بو فصل سورلر بياننده در

شول صدن كم ادم ايچه يات   قال اني قالدي انوك طاهر اوگات

Završetak ovdje (l. 64b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

شويله كم التون ايچون التون تدي   كومش ايچون هم كومش رهن ايلدي

L. 64; 21 x 4,8 (16,5 x 10); 17 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst ispisan u dva stupca. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom. Kustode.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-2 nalazi se sadržaj djela.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9683. R-10356

رسالة في حلّ مشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL MUŠKILĀT

Naslov na početku rukopisa:

منلا سعيدك آبدست نمازه دائر جوابي

Odgovor Munlā Sa‘īda na pitanje učenika medrese o nekim abdestnim i namaskim radnjama i smislu njihovih propisa. Napisao u Budimu Munlā Sa‘īd 994/1585. godine.

Wiesbaden XIII4, 47; Fajić III, 2269/3; XI, 6521; Lavić X, 5983; XIV, 7941/1.

Početak (l. 2a):

أوّله: طقوز يوز طقصان درت تاريخنده سلطان مراد وخان غازي...عصرنده بودن شهرنده مدرسه كوشه سنده طلبهء علومده منلا سعيد نامنده.

Završetak (l. 32b):

آخره: سؤاللرن جوابي بونلردر ديدكده دخي منلا سعيد تحسين ايلدي ابن مسعود حضرتلري بدايت قراءت ايلدكلري صلوات شريفين دخي تفصيلي بودر

L. 32; 14,5 x 10 (11 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao šayẖ Aḥmad b. Aḥmad-efendī, Butmir, bez navođenja godine i mjesta prepisa (l. 1a):

رجامز بودركه هر كيم بو كتابي اوقورسه منلا سعيده وبو كتابي يازنه بطمير شيخ أحمده وسائر مؤمنلره دعا أيليه.

9684. R-6013

رسالهء منظومه خوب ومرغوب
RISĀLA-I MANẒŪMA ẔŪB WA MARGŪB

Kasida (poema) o namazu, na turskom jeziku, Sastavio Sa‘dī ef., umro poslije 994/1585. godine.

Rieu, 10; Pertsch t, 60; Dobrača II, 850/13; Fajić XI; 7036/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: خدايه صد هزاران شكر ومنّت كه محبوبنه بزي قلدي امّت...

Završetak (10b):

آخره: مصنّف روحي ايچون بو دعا فاتحه اوقيان بوله عند اللّه قربت

L. 10; 22 x 14,5 (15 x 8); 17 redaka. Nas'ta'līq, krupan, pisan izvježbanim rukopisom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst pisan u dvije kolone. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9685. R-10380

Zbirka (مجموع), 2

L. 45; 15,5 x 10,5 (13 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, djelimično vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, oštećen.

1. L. 1-38b

علم حال لسراج الدّين
'ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 9549/3.

Nepotpun na kraju.

Završetak (l. 38b):

آخره: ... كوگلم امامي محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم قبله سي عرشدر فهمم امامي جبرائلي
قبله سي كرسدر عقلم امامي ميكائل قبله سي كعبدر بو فصل ...

Prepisao nepoznati prepisivač safera 1126/1714. godine (bilješka na l. 39a).

2. L. 41b-45a

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9686. R-10187

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, s posebnim osvrtom na islamsku molitvu (namaz), poznat još i pod nazivima: *Kitāb al-Usṭuwānī, ar-Risāla al-Usṭuwāniyya ili samo al-Usṭuwānī.* Na turskom jeziku sastavio nepoznati učenik Muḥammad-efendī b. Aḥmad Ustuwānīja, umro 1072/1661. godine, koji je djelo sredio po predavanjima svoga učitelja Ustuwānī-ja.

Rieu, 13-14; Dobrača II, 1560-1591; Hasandedić, 88; Boškov, 36-38; A. M. II, 289; Popara IX, 5682; Zürich I, 429-432; Karatay TY I, 271; Bratislava, 407; Lavić X, 5947/2.

Na početku nedostaje jedan list. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نافل كتاب الله عاملي سنّة سيّد المرسلين أستاذم أسطواني محمّد أفندي معين دين حضور شريفنده أخذ وضبط امتدكم حكيم مبين ايمان واسلام ووضوء متعلّق مسائل ديني...باب طهارتنه متعلّق أحكام بياننده در.

Završetak (l. 107b):

آخره: باب في بيان الحيض والنفاس بودر حيض ونفاس متعلّق اولن مسئله بياننده در (l. 102b)... مسئله بر كمسه قزيل باشلر يشل صارنودلر ومصحف شريف يازلر...بو قزيل باشلر يشنجه لعنت ايلمشلردر بوگا كوره عمل اولور.

L. 107; 14,5 x 10,5 (12 x 6,5); 12 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka u prepisu. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao 'Uṯmān b. Muḥammad 28. rebiul-evvela 1260/16. aprila 1844. godine (l. 107b):

تمّت تمام بعون الله وبفضله في شهر ربيع الأوّل يكرمي سكزنجي كوني يازدي كتبه الفقير الحقير عثمان بن محمّد تمّت تمام سنة ١٢٦٠

9687. R-10320

فوائد الأمالي وفرائد اللّآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 9686.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بن جمله پيغمبرلره ايناندم ... **واليوم الآخر**

Završetak (l. 105b):

آخره: باب بو باب حيض ونفاس متعلّق اولان مسئله لر بياننده در (l.104a) ... بو قياس اوزره اون كونه وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازن قله قان قرسده نفاسده ...

L. 105; 21 x 13,5 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom liniom. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9688. R-9207

فوائد الأمالي وقرائد الّلآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 9686.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اونّ التنجي مسحه التندن بشلمقدر بحر الرّائقده يازار اونّ يدينجي مسواك استمال اتمكدر إبراهيم حلبيده يازار ... مطلب في بيان فائده مسواك

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب بو باب نمازك مكروهلري بياننده در ... بو قرق مكروه جمله سي عامدر خاص اولان مكروه اون يديدر قرق اوچنجي إمام اولان كمسه طشردن كلين آدمك

L. 19; 19,5 x 14,5 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9689. R-10318

Zbirka (مجموع), 5

L. 110; 22 x 15 (16,5 x 10); 13 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-91b

فوائد الأمالي وفرائد اللّآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Naslov ispisan crvenim mastilom na početku djela:

هذا كتاب اوستواني محمّد أفندي

Isto kao br. 9686.

Početak ovdje (1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العلماء ورثة الأنبياء، وجعلهم بين عباده المؤمنين من الخاشعين الذّاكرين الأتقياء حيث قال: إنّما يخشى اللّه من عباده العلماء... وبعد، بو عبد ضعيفه فضل ايدوب ربّ العالمين علماء ديندن وفضلاء دهردن... استادم استواني أفندي حضور شريفنده

Završetak (l. 91b):

آخره: مسئله بر كمسه قزيل باشلر يشل صارنودلر ومصحف شريف يازلر...بو قزيل باشلر يشنجه لعنت ايلمشلردر بوگا كوره عمل اولور.

Prepisao Ibrāhīm b. ʻAlī 1182/1768. godine.

2. L. 92b-96b

حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي
ḤIKĀYA AŠ-ŠAYḪ AL-ʻĀRIF BĀYAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Priča odgojno-mističkog sadržaja, od nepoznatog autora, na turskom jeziku. U priči se govori o snovima Abū Yazīda al-Bisṭāmīja, jednog od pobožnih ljudi iz petog stoljeća po hidžri i njegovim zapažanjima sa puta na hadž. Priča je prvobitno napisana na arapskom jeziku, a kasnije je nepoznati prevodilac preveo na turski jezik. U našem primjerku je prijevod priče na turskom jeziku.

Flügel II, 248; Trako-Gazić, 527; Bratislava, 470, str. 339; Karatay t II, 2939/VIII; Popara-Fajić VII, 4339/2; Popara XIII, 7764/1.

Početak (l. 92b):

أوّله: هذا حكايت بايزيد البسطامي شيخ ميدان قدّس اللّه الأعزّ حكايتدر شيخ إمام قطب الدّين بايزد يدبستاميدن رحمة اللّه عليه في الدّنيا والآخرة ايتكه أيّام ساعتلره وأحوال حلاوتده راحتده ايكن ...

Završetak (l. 96b):

آخره: ...سجده اتديلر ايله اوليچق حق جلّ وعلى دن ندا ايرشدي ياپايذ دسن نيچون بزه زنّا بغلديك بن سكيچون بشن كوز زنّاركسدم فضلم اكر مم برله وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين

3. L. 95b-102a

الأحاديث مع الترجمة بالتركيّة
AL-AḤĀDĪṮ MA‘A AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Kraća zbirka hadisa sa interlinearnim prijevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Fajić III, 2068/2; Lavić XIV, 7920/2.

Početak (l. 96b):

أوّله: قال النّبيّ عليه السّلام من تعلّم مسئلة أعطاه اللّه تعالى ألف قلادة من نوركم كه اوكرتسه بر مسئله اللّه تعالى ويردر...

Završetak (l. 102a):

آخره: قال النّبيّ من ترك جماعة بغير عذر لعنه اللّه تعالى في الدّنيا والآخرة ... پيغمبر بيوردي كمكه جماعتي ترك ايسه عزرسز اللّه تعالى لعنت ايدر دنياده والآخرته تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب

Na l. 103 nalazi se duža bilješka na turskom jeziku o kaznama u kaburu.

4. L. 104a-106b

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 9442/3.

5. L. 106b-110b

علم حال
‘ILMI ḤĀL

Ilmihal na turskom jeziku. Napisao Luṭfī b. ‘Abdulmu‘īn, umro 970/1562. godine. U popisu djela ovoga autora ne nalazimo ovo djelo.

Ahlwardt III, 3011/3; Wiesbaden XIII,1, 221; Brockelman S II, 664; Lavić X, 5914/1.

Početak (l. 106 b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان علّمه البيان والصّلوة والسّلام. . أمّا بعد اللّه تعالى يه حمد ايدوب ورسوله صلوات ويردكدن صكره بو أحقري ضعفا لطفي بن عبد المعين.

Završetak (l. 110 b):

آخره: اوروچك حدّي طاك يري آغردوغي وقتدن احشامكين اوروچون شرط بودر.

Prepisao Yalāšqī ‘Umar-efendī, hatib i imam, 29. muharema 1171/13. oktobar 1757. godine.

Za Biblioteku poklonio Brigić Ramo iz Banovića.

9690. R-6098

Zbirka (مجموع), 7

L. 109; 21 x 14,5 (18 x 11,5); 17-21 redaka. *Nasta‘līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

1. L. 1b-44b

مجمع الجواهر
MAĞMA‘ AL-ĞAWĀHIR

Naslov na početku pisan krupnim slovima crvenim mastilom: هذا كتاب مجمع الجواهر

Kratak priručnik na turskom jeziku (ilmi-hal) o islamskom vjerovanju (‘aqā’id) i osnovnim vjerskim dužnostima (‘ibādāt). Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī koji je živio i pisao u XVII stoljeću. Djelo je napisano u vidu pitanja i odgovora (eger sorsalar - ğevāb ver kī) po uzoru na druga slična djela poznata pod nazivom Ğawāhir al-islām.

Dobrača II, 1557; Popara IX, 5384/7; Šabanović, str. 210-211; Ždralović I, str. 199; al-Ğawhar, str. 60; Književni rad, 32.

Početak (l. b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، بو عبد ضعيف محتاج إلى ربّه الغنى حسن بن نصوح الدّمنوي - غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه -

ايدر بركون بعض اخوان ايله كتب مشهوره دن عقائده متعلق ودخي عبادته متعلق عربي مسائل مذاكره ايدركن بو اثناء مذاكرده اخواندن بريسي لطفيله ايدوب ايندكه اكر بومسائلي لسان تركي اوزره...

Završetak (l. 44b):

آخره: اكر صورسلركه بر كمسه بر شيئدن اوتوري قربان اتمك نذر ايلسه زول قرباندن اهل وعياليله جائز ميدر جواب ويركه بركمسه قربان اتمكه نذر ايلسه اول قرباني اللّه رضا سيچون ذبح ايدوب جمله اتني اولشدرمك كركدر اندن اهل وعيالنه يدرمك جائز دكلدر اللّه أعلم بالصواب.

Prepisao nepoznati prepisivač u Derventi rebiul-evvla 1161/marta 1748. godine: حرّر في قصبهء دربند في ماه ربيع الأوّل سنة ١١٦١

Na l. 44b-45b hatma-dova.

2. L. 45b-47b

تقرير رسالهء بركوي
TAQRĪR RISĀLA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 5415/7.

3. L. 50b-60b

رسالهء قاضي زاده أفندي
RISALĀ-I QĀḌĪ-ZĀDE-EFENDĪ

Traktat na turskom jeziku o načinu izvršavanja molitvi (namaza) pri raznim vanrednim prilikama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, umro 1054/1635. godine.

OM I, 402; A. M. II, 277; Flügel III, 133; Dobrača II, 1629/3; Fajić III, 2379/3; Lavić X, 5949/3; XIV, 7906/2.

Početak (l. 50b):

أوّله:الحمد للّه الّذى جعل الصّلوة عماد الدّين وبضاعة أهل اليقين ... وبعد اى طالب حقّ اولان اخوان مؤمنين بلك كم ايمان واسلام حضرت رسول اللّه تعالى جانبندن جميعي كتوردكي...

Završetak (l. 60b):

آخره: امّا اخي تحيّات صنوب سهويله سلام ويرسه فائد اولان سجدهء سهو لازم كلور.

Prepis iz 1141/1728. godine.

4. L. 61b-67a

حقوق الرجال على النساء
ḤUQŪQ AR-RIĞĀL ‘ALĀ AN-NISĀ’

Naslov prema rukopisu: بيان حقوق الرّجال على النّساء

Traktat na turskom jeziku o pravima i dužnostima muškarca i žene, od nepoznatog autora.

Dobrača II, 1518/3; Fajić III, 2529,5.

Početak (l. 61b):

أوّله: روايت اولندي علي بن أبي طالب رضى اللّه عنه وكرّم اللّه وجهه ايدر محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم ايدر يا حاتون كيتي ار حقّين عورته صقلمق كوچدر

Završetak (l. 67a):

آخره: قنغي حاتون كيم ارادمي اگا عورت صبر ايلسه اللّه تعالى اول عورته نجه فضلي ويره كيم فرعون عورتنه ويردوكي كبي ديدي شويله بله سين واللّه أعلم بالصواب

5. L. 67a-69a

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
‘ILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 9456/5.

Naslov u našem primjerku na početku ispisan krupnim crvenim slovima: هذا الرّسالة للشيخ الإمام أي عبد اللّه محمّد بن يوسف السّنوسي رحمة اللّه عليه

Završetak ovdje (l. 69a):

آخره: يعني سويلمسي اولمق در كلامك ضدّيدر بوندن صگره يدي صفات دخي واردر صفات معنوينك ...

6. L. 70b-78b

عهدنامهء همايون در طرف نمچه ايمپراطوري
‘AHD-I NĀME HUMĀYŪN DAR ṬARAF NAMČA ĪMPARAṬŪRĪ

Naslov prema rukopisu.

Tekst sporazuma sklopljenog između Osmanske carevine i Austrije iz 1152/1739. godine. Tekst se sastoji od 23 tačke a reguliše granice između dvije države.

Nametak IV, 3003/11.

Početak (l. 70b):

أوّله: حقائق حمد ثنايش ووفائق وسپائش اول برارنده‌ء بروج آسمان ونكهدارنده‌ء قلل توي
در.

Završetak (l. 78b):

آخره: ...وعموما عساكر نصرت ارمامزدن وبالجمل عبوديتمز ايله شرفياب اولان طوائف
حدامدن بر فرد حلاقنه متعلّق ووضع حركت ايلميه تحريرا في أواخر جمادي الأخرى سنة اثنى
وخمسين ومائة وألف بمقام قسطنطنيّة المحروسة

7. L. 80a-78b

تضرعات سنان پاشا
TAḌARRU'ĀT SINĀN-PĀŠĀ

Djelo iz turske književnosti. Napisao Yūsuf b. Ḥiẓr Bay, Sinān-paša, umro 891/1486. godine.

O.M. II, 223.

Početak (l. 80a):

أوّله: حمدنا معدود وثنانا محدود اول حضرت سزاواردر كه هر ذرّه‌ء موجود وهر داخل دائره‌ء
وجود اول حضرتك وجوب وجودنه دليل قاطع ...

Završetak (l. 106a):

آخره: زكريّا ويحيى نه كوردوكن كوره نفس فرعوننه غزا اتمك كرك كه موسينك بلاسن معلوم
اوله.

Na l. 106b-109a nalazi se nekoliko bilješki na turskom i stihovi na arapskom jeziku.

9691. R-7634

Zbirka (مجموع), 5

L. 81; 20,5 x 15 (15 x 10; 14 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi djela i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Kod posljednjeg djela osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica utisnute sitne rozete geometrijskih oblika.

Na l. 56b-60b nalazi se predaja na turskom jeziku iz vremena Mālik b. Dīnāra.

روايت اولنوركه مالك بن دينار زماتنده بصره شهرنده ايكي قرنداش واردي ...

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku prepisao Pašo ‘Abdurraḥmān b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Ḥabīb-aġā 1194/14. 1780. godine (l. 81b).

Bivši vlasnik Muḥarram (l. 1a): محرّم صاحب

1. L. 1b-37b

تحفة الشاهان

TUḤFA AŠ-ŠĀHĀN

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja i propisima vjerskog čišćenja za obavljanje namaza, napisano u formi ilmihala. Na turskom jeziku napisao Ayyūb b. aš-Šarīf Musā al-Ḥanafī, al-Qāḍī, Abu al-Baqā’, as-Sayyid, umro 1094/1683. godine.

Ḏayl I, 251; A. M. I, Kaḥḥāla III, 31.

Poečtak (l. 1b):

أوّله: نحمد اللّه كلّ حين آن ونقدّس له من النّقصان واحد أنت لا اله سواك أنت باق وكلّ شيئ فان ... بعددن بو فقير بر تقصير كنج غفلتدن واله وخيران نجه مدّت كچردي عمرني ... بعده بر وصيّت ايدم كه طوتانك سهراشي اولور آسان خاتمه بر وصّت اولدي دخي مختصردر ملوكايدر اذعان چون تمام اولدي تأليفكر شهرتي اولدي تحفة الشّاهان ايله يا ربّ دخي آخرتم ... فصل في العقائد الاسلاميّة

Završetak (l. 37b):

آخره: بشهيدي قاني طاهردر كندي حصنده انو نعيچون قانيله دفن اولنور اتك ارغنده وطمرلر ايچنده وچكره وطلاقده باقي قان قالر دخي طاهردر پيره نك وكهله ويالغك قانلري طاهردر اتي اكل اولنان قوشلروك ترسي پاكدر بر روايتده باذه نك ترسي پاكدر ... فتولي انك اوزرندر هلاك اولمش صغر سودي طاهردر يلانك قبوغي طاهردر مسك بوغاز اتمش حيوانده التمش

2. L. 37b-56a

أحوال جنّة ودرجاتها

AḤWĀL ĞANNA WA DARAĞĀTUHA

Djelo o Džennetu, njegovim odlikama, vrstama, kapijama i sl., na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku pisan crvenim mastilom: هذا كتاب جنت

Fajić III, 2584/3; Lavić XIV, 8270/1.

Početak (l. 37b):

أوّله: حضرت ربّ العالمين سكز قات جنتي خلق ايلدي جنتلر بر برينه احاطه ايلمشدر.

Završetak (l. 56a):

آخره: ودخي حق تعالى بو امتنك إذا دنايه موسي عليه السّلام طور طاغتده سويلمشده كندن زياده سويلسه اهل جنت وجنتك احوال غايت مختصر اوزره بيان اولندي تمّت تمام.

Prepisao nepoznati prepisivač u zadnjoj dekadi zul-hidždžeta 1143/juna 1731. godine.

3. L. 60b-62b

فريضة الصلوة الخمس بالتركيّة

FARĪḌA AṢ-ṢALA AL-ḪAMS BI AT-TURKIYYA

Naslov na početku ispisan crvenim slovima:

الباب الثّاني في وجه فريضة الصّلوة الخمس في خمس الأوقات ووجه كون بعضها أربة وبعضها ثلاثا وبعضها اثنان ووجه كون القراءت في بعضها جهرا وفي بعضها خفاء

Prijevod drugog poglavlja nekog fikhskog djela o pet dnevnih namaza, na turski jezik.

Početak (l. 60b):

أوّله: الباب الثّاني في وجه فريضة الصّلوة الخمس في خمس الأوقات ووجه كون بعضها أربة وبعضها ثلاثا وبعضها اثنان ووجه كون القراءت في بعضها جهرا وفي بعضها خفاء يعني بو فصل بش وقت نمازي بش وقت ايچنده فرض اولدوغي ...

Završetak (l. 62b):

آخره: أمّا ايكندي نمازي اوّل حضرت يونس عليه السّلام قلدي ... وبري سي دخي اول وقت كم كافر يونس پيغمبر كمي ده بولدولر اگا قصد قلدلر همان بسم اللّه ديوپ كندوئ دگيزه

4. L. 62b-75b

فصل في فضائل العلم بالتركيّة

FAṢL FĪ FAḌĀ'IL AL-'ILM BI AT-TURKIYYA

Poglavlje o vrijednostima nauke, na turskom jeziku. Moguće je da je ovo prijevod iz istog djela kao i prethodno, mada ovdje nema naslova.

Početak (l. 62b):

أوّله: فصل في فضائل العلم وتحصيله يعني بو فصل علم طلب اتمك هر مؤمن اوزرينه فرضدر

Završetak (l. 75b):

آخره: ودخي بنم اومدن اوستاذمك اوينه دكين صوقاقدر أمّا عمرم ايچنده اوستاذمك اوينه ده غيري اياغلري اوزتمش دكلم ددي

5. L. 76b-81a

فضل يوم عاشوراء
FAḌL YAWM ‘ĀŠŪRĀ’

Rasprava o vrijednostima posta prvih 10 dana hidžretskog mjeseca muharrema, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovo je komentar 39. poglavlja nekog fikhskog djela.

Početak (l. 76b):

أوّله: الباب التاسع والثّلثون في فضل يوم عاشوراء وصومه من المحرّم قال الله تعالى **قال موعدكم يوم الزّينة** قال بن عبّاس المراد من يوم الزّينة يوم عاشوراء

Završetak (l. 81a):

آخره: وعن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه أنّه قال من صام يوم عاشوراء فقد أدرك ما فاته من صوم السّنّة ومن تصدّق في يوم عاشوراء فقد أدرك ما فاته من صدقة السّنة تمّت تمام

Prepisao Pašo ‘Abdurraḥmān b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Ḥabīb-aġā 7. muharrema 1194/14. januara 1780. godine (l. 81b) kao svoj 99. prepis rukopisa:

تحريرا في ماه محرّم شريفك يوم ٧ سنة ١١٩٤ ... اشبو خطك كاتبين ٩٩

9692. R-8991

تبيين المرام قي شرح رسالهء حمزه أقندي
TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Komentar na raspravu *Risāla-i Ḥamza-efendī*, o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom. Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine (v. 9872/4), a ovaj komentar, također na turskom jeziku, aš-šayẖ Muṣṭafā b. as-Sayyid ‘Abdullāh Ṭarīqatğī, Amīr-efendī, umro 1143/1730. godine. Ovaj komentar napisao je 1129/1717. godine.

O. M. I, 349; Popara IX, 5752; Dobrača II, 1601-1610; Bratislava, 404, str. 292; Lavić X, 6016.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: جائزدر تتـه كم خلاصده وغيريده مذكوردر نفع اولان شرطه مشاللر چوقدر جمله دن بري بودر كه بر آدم بر قولي يا بر جاريه لي ضانسه مشتري اولان كمسه قولي يا جاريه لي اذاداتمك شرطيله يا مدبّر ويا مكاتب اتمك ...

Završetak (l. 88a):

آخره: وبالجمله كندو كرمنه لائق لطفلرينه ونعمتلرينه اولا شدر وبجمله سنك اجلّ وعلاسي اولان.. .تمام ربّمدن اويله رجا ايدمكه نيجه مؤمنلر انتفا ايدوب دعاده أولّه اتمامى بيك يوز يكرمي طقوز سنه سنك آيلونده (!) ورجب شريف آينك بشنجي كوني مبارك اثنين كوننده واقع اولمشدر شرحمز دخي مؤمنلره مبارك أولّه، آمين تمّت تمام الحمد للّه تعالى بيع وشرا رساله سي اوزرينه اولان شرحمز تمام اولدي لكن حديث نعمت ايچون وهم شرحمزه ترغيب ايچون شرحمزك مسطورنه ومنهلرنده اسم در... تخمينا يدي سكز قدر اولمق كركدر امدي تفسيرلردن مسطوره اولان بونلردر.

L. 89; 22 x 16 (17,5 x 11); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745. godine.

Na l. 89a-b nalazi se popis izvora kojima se autor služio.

9693. R-10309

Zbirka (مجموع), 2

L. 15; 16,5 x 11,5 (14,5 x 10); 13 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-2b

تحفة العاشقين
TUḤFA AL-'ĀŠIQĪN

Kratka rasprava o vrijednosti časnih mjesta u islamu, Mekke, Medine, Qudusa i Ḫalīla (danas Hebron). Prema uvodu, autor bi mogao biti Muḥammad Lamnī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak(l. 1b):

أوّله: هذا كتاب تحفة العاشقين بسم اللّه الرّحمن الرّحيم هذا فضائل المكّة والمدينة والقدس والخليل شرّفها اللّه تعالى شيخ محمّد لمني عفى اللّه عنه مكّهء مكرّمنك ومدينهء منوّره نك وقدس

مباركگ وخليل اللّهگ شرّفهم اللّه بونلري زيارت ايدنلريك وايچنده مجاور اولنلرك وبو مقاملرده خير وحسنات وصدقه...

Završetak (l. 2b):

آخره: وقتاكه آدم پيغمبر كناه (..) حجر اسود كوردكه قچوپ...

2. L. 2a-15a

منازل من فوچه عن مكّة مكرّمة
MANĀZIL MIN FOČA ‘AN MAKKA MUKARRAMA

Naslov prema rukopisu.

Putopis na hadž 1146/1734. godine u kojem su navedeni konaci od Foče do Mekke. Ovo je, inače, bila uobičajena forma putopisa. Putopis je vodio al-ḥāğğ Ḥasan Boro (Borovina) a sa njim u društvu su putovali još: Maḥmūd-efendī, Faḍlullāh, ‘Alī, Ṣāliḥ i Muṣṭafā Bōro-zāde (Borovina).

Početak (l. 3a):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وأفوّض أمري إلى اللّه إنّي بصير بالعباد اشبو سال ميمنت آثارده سنة ستّ وأربعين ومائة وألفنه واقع جمادي الآخرنك اون طقوزنجي الحاجّ محمود أفندي والحاجّ فضل اللّه والحاجّ حسن بورو والحاجّ صالح والحاج مصطفى بورو زاده ايله مدينهء فوچه دن عزيمت والمكّيّ قوناغيمز.

Završetak (l. 15a):

آخره: محلّه ده زيارتدر... مولد حضرت علي كرّم اللّه وجهه بنت حديجهء الكبرى مقام رسول الرّحيم إنّا أنزلناه سوره سي بو محلّه نازل اولمشدر مولد حضرت فاطمة الزّهراء...

L. 18; 16,5 x 11,5 (14 x 10); 12 redaka. *Ta‘līq*, krupniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Rukopis je, najvjerovatnije autograf, nastao, kako je to i u uvodu drugog djela naznačeno, 1146/1733. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9694. R-10217

Zbirka (مجموع), 4

L. 57; 16 x 11,5 (12 x 8); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom, sa obiljem grešaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni. Kustode.

Povez kartonski.

1. L. 1b-8a

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 9629/3.

Na l. 8b-11 nalazi se namaska i dova za obnavljanje vjerovanja.

2. L. 11b-22a

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Prijevod na bosanski jezik priče o razgovoru između Muhammeda, a.s,. i Iblisa, od nepoznatog prevodioca. Ova se priča navodi i pod naslovom *Risāla-i Šayṭān nāma.*

Fajić III, 2626; Lavić XIV, 8000/2.

Početak (l. 11b):

أوّله:اود ناشغه پيغمبره عليه السّلام قاديه اود پيغمبره إذن إسقو شيطان عليه اللعنة دا اقنيما اونجه اشتويه حطبو غورتي اونوكه قازاتي معاذ بن جبل وابن عبّاس حضرتلري روايت اتديلر يدان دان سناشيم پيغمبرم...

Završetak (l. 22a):

آخره: دا سام يا اهل جهنّم تاقوركه پاق اندار نادوور ايزيجه ترسه غيب اوچني نستاده شيطانه نعلتغه بيلو قاقو غيه ا بوغ نعلت اوچنيو تمّت تمام

Na l. 23b-27b nalazi se kunut-dova i nekolika stihova u formi ilahije na turskom i bosanskom jeziku, o koristima učenja Kur'ana.

3. L. 28a-33a

موعظة بوسنوية
MAW'IẒA BUSNAWĪYYA

Kratako predavanje o velikim i malim grijesima, na bosanskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 28a):

أوّله: حضـرت عـمر روايت اوكـينيـو بروي ولقي كناه نا حق يره كـورغـه اويتـي دورغي ولقي كناه...

Završetak (l. 33a):

آخره: ريت عمل ويسلواتي اي چنتي حيوانسقي حق اي ولاشقي حق نايتژي...

4. L. 34a-35b

مدح رسول عليه السلام
MADḤ RASŪL ʻALAYH AS-SALĀM

Naslov prema rukopisu.

Kratka rasprava na arapskom jeziku u pohvalu Muhammeda, a.s.

Početak (l. 34a):

أوّله: مدح رسـول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم أيّهـا النّاس اسمعوا فـي رأس رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم أربعة تاج ونجم وطلعان...

Završetak (l. 35b):

آخره: من شكّ في هذ المدح صار عـاصيا قيشـان ويقرأ في البرّ والبحر سرّاً وعلانا ومن يدعوا بهذا المدح يصير وليّا.

Na l. 36a-57b nalaze se bilješke, predaje iz života Muhameda, a.s., fragmenti i dove, uglavnom, na bosanskom jeziku.

Prepis iz 1247/1831. godine.

9695. R-2552

وقفيّة
WAQFIYYA

Vakufnama na turskom jeziku, kojom Fatima Kanita-hanuma, kći Mehmed Sejid-efendije Hajrića, poznatog kao Ḥumarī Saʻīd-efendī, a supruga Mustafe-paše Babića, stanovnica Čekrekči Muslihudin mahale, uvakufljuje nekretnine u Osijeku za vakuf Muslihudin Čekrekčine džamije u Sarajevu. Ona dio imovine uvakufljuje učenicima Sīm-zāde medrese u Sarajevu. Vakufnama je iz 1291/1874. godine. U vrijeme uvakufljenja pisar u sudu bio je Yūsuf-efendī, sin Muṣṭafe Muḥibbī-zādea.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرح صدور عباده بأنواع الخيرات وزيّن قلوب أصدقائه بضياء التوفيق لّما يحبّه ويرضاه من صنوف المبرّات... وبو خطاب مسكين صوابك تسطيرينه سبب داعيّه اولدركه مدينه سراى بوسنه ده چقرقچي مصلح الدّين محله سنده شرفمقيمه فخر المحدرات فاطمة قانته حانم ابنته خيري زاده محمّد سعيد أفندي بن علي أفندي سبب لقائي ذكر جميل اولان خيرات وحسنات صوبنه زمام همّت ايلمدي...

Završetak (l. 10b):

آخره: وقف مذكورك صحّت ولزومنه حكم ايتدكدنصكره واقع حالي مرسل مولى مومى اليه محلنده كتب وتحرير ومعا وقوعه بعد الانها من بعد وقف مزبور صحيح ولازم اولدي فمن بدّله بعد ما سمعه فانّما اثمه على الّذين يبدّلونه انّ اللّه سميع عليم وأجر الواقف على الحيّ الجواد الكريم جرا ذلك.

L. 11; 20 x 13 (14 x 7); 13 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širom zlatnožutom linijom. Kustode.

Povez kožni, crvene boje, ukrašen.

Prepisao Muḥammad Rašād, zamjenik kadije u Sarajevu 1291/1874. godine (l. 1a):

Na l. 10b nalaze se svjedoci uvakufljenja i ovjera vakufname od 15. ševvala 1291/24. novembra 1874. godine.

Ovjeru vjerodostojnosti prepisa sa originalom izvršio je Muḥammad Rešad, zamjenik kadije u Sarajevu (bilješka i pečat na l. 1a).

نمقه الفقير عزّ شأنه غفر له محمّد رشاد المتولّي خلافة بمدينة سراى بوسنه.

9696. R-5825

مسائل بيعيّه

MASĀ'IL BAY'ĪYYA

Naslov prema rukopisu.

Prijevod sa arapskog i komentar na turskom jeziku poglavlja o kupoprodaji. Autor je ovdje naveo četrdeset dva pravila ili pitanja u vezi sa kupoprodajom.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين وبعد **مسائل بيعيّه** نك اوّلكسي كيله ايله ووزنله اولچان شيئ كيد شرطيله اشترا اولان ...

Završetak (l. 20a):

آخره: قرق ايكنجسي بو غدائي اونيله دكشمك (...) بر طريقيله جائز دكل... وبيع الدّقيق
بالتسويق لا يجوز عند ابي حنيفة رحمه متفاضلا ولا متساويا وعندهما يجوز هداية تمّت التمام
الفقير المحتاج الى رحمة ربّه الغنيّ الكريم .

L. 20; 19 x 15,5 (14,5 x 11); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, glat, bez vodenog znaka. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Darwīš Muḥammad b. Ḥusayn al-Kātibī, 1152/1739. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9697. R-9542

شرح كتاب في الفقه لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL

Obimniji fragment nekog komentara djela iz fikha od nepoznatog autora, napisno u formi ilmihala, tako da su u njemu sadržane mnoge teme i iz islamskog vjerovanja (akaida). I osnovno djelo i komentar su na turskom jeizku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عليه السّلام قوم لوط عملن اشلين معلوندر ديو بيوردي
عزرائيل اللّه تعالى نك اولو ماكي در وعزرائيل عليه السّلام حضرتلرنه اللّه تعالى جان المغه
مؤكّل قلمشدر...

Završetak ovdje (l. 67b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ما نحن له أهل شول نسنه بگه بز اگا أهل ابز إنّك غفور تحقيق
سن مبالغه ايله كناهلر.

L. 67; 21,5 x 15,5 17 x 11); 16 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Djelo je prepisano poslije 1181/1768. godine kada je datirana jedna bilješka na l. 22a u kojoj se navodi da je u Ljubuškom 1. rebiul-ahira 1181/25. 08. 1768. godine bio jak zemljotres.

لوسقه قلعه سنده بيك يوز سكسك بر سنه سنك ربيع الآخروك أوّلكه چهار شنبه كون دوغه دورركن عظيم زلزاله واقع اولمشدر.

9698. R-9037

عبادات بدنيّه
ʻIBĀDĀT-I BADANIYYA

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju. Na turskom jeziku, sastavio Isḥāq b. ʻAbdullāh, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (faṣl). U predgovoru autor kaže da ga je napisao prema sličnim djelima na arapskom jeziku, u prvom redu po uzoru na djelo *al-Fiqh al-akbar* od Abū Ḥanīfe.

Popara IX, 5675; Dobrača II, 1547-1554; Boškov I, 49; Karatay t, 255-258; Wiesbaden XIII3, 46, str. 36; Lavić, X, 5985; XIV, 7964.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حضرت عمر اول كمسنه نك سريقه اتدر كندن اوتورر بر الين قطع اتدي دخي صكره تعزير اتدي بيورديكه سنك الوك قطع ايلدم سرقه اتدوكك ايچون وتعزير دخي اتدم

Završetak ovdje (l. 111b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله بر كشي اوّلكي ايكي ركعتده ويا خود بر ركعتده فاتحهء ارنوب ترك اتسه آخرينده حاطرينه كلسه قضا أتميه لاكين ضمّ سورهء اونونسه اوّلكي ركعتده وياخود ايكنجي ركعتده ...

L. 111; 21 x 14,5 (15,5 x 8); 23 retka. *Nash*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i mnoge riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9699. R-9094

علم حال لمجهول
ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Veći fragment ilmihala, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. U uvodnom dijelu autor govori o islamskim šartima, da bi kasnije detaljno razradio način obavljanja namaza.

Početak (l. 1a):

أوّله: بعض إخوان آخرة صالحين تحرير في التماس اتملر ايله عاملين سؤاللرينه حق اجابت معقول كوردي عاقلين بزي واوستاديمزي خير ايله ياد ايليه فاضلين فائده سي منه عام اولدغيچون يقين شروع اولندي تحريرينه ميسّر ايده حق تعالى اولا معلموم اوله كه اي طالب آخرت اولان اخوان مؤمنين ابتدا عبد مكلّف اوزرينه فرض عيندر ... باب بيان طهارة بو باب طهارته متعلّق مسئله لر بيانتده در طهارت بش نواع ...

Završetak (l. 68b):

آخره: بر كمسه عبادة حقدر ديو اعتقاد ايدوب باطلده وبدعتده بر كمسه اويارسه كافر اولور زيرا اللّه تعالى قوله عقل ويردي وكتاب اندردي باطلك وبدعتك يرامزلغين بيان ايلدي غيري يوله كيدنجه ..

L. 68; 20,5 x 14,5 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, čitak. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima dohvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a hemijskom olovkom napisano ime bivšeg vlasnika Tajib-ef. Saračevića.

9700. R-9448

كتاب نوافل وحديث رسول

KITĀB-I NAWĀFIL WA ḤADĪṮ-I RASŪL

Naslov ispisan krupnim slovima na početku djela:

هذا كتاب نوافيل وحديث رسول

Djelo o dobrovoljnoj molitvi (nafila-namazima), uz komentar nekoliko hadisa na ovu temu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين ... أمّا بعد بلكل كم بو شريف نسخهء شريعت وطريقت ومعرفت ودين اسلام يولين يورنلره وعمل صالح عزيز قرنداشلر له اولسه بز دخي مذكور نسخنيك ايچنده ذكر اولور فائده لري يازوپ ...

Završetak (l. 37a):

آخره: صلوة الحاجّة امام غزالي رحمة اللّه عليه إحياء اولومده ايدر دخي كتابي نوافيده مذكوردر ...إمام حسن وحسين وإمام موسى كاظم وإمام علي وإمام محمّد وإمام جعفر صادق

وإمام علي موسى الرّضا وإمام محمّد نفي وإمام علي التفي وإمام حسن عسكري وإمام محمّد مهدي صلوات اللّه عليهم أجمعين وآله الطّاهرين تمّت تمام

L. 37; 22 x 16 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na posljednjoj stranici ispisani nazivi mjeseci na arapskom, turskom i bosanskom jeziku.

Rukopis iz Gradske džamije u Cazinu poklonjen za Gazi Husrev-begovu biblioteku 31. 5. 1979. godine.

9701. R-9056

Zbirka (مجموع), 2

L. 84; 21 x 15 (16 x 11); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat. Listovi rasuti, oštećeni. Kustode.

Povez kartonski.

1. L. 1a-76b

كتاب في الصلوة بالتركيّة
KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ BI AT-TURKIYYA

Fragment nekog djela o namazu, na turskom jeziku. Djelo je raspoređeno na pitanja(مسئله)

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: الباب الأوّل في أحكام الماء أوّلكي باب صولر بلدرر **مسئله** شول صودن ابدست الميلركه اغاجدن يمشدن صقلوب چيقه ...

Navodimo ovdje nekoliko prvih poglavlja ovoga fragmenta:

- باب الثّاني في بيان الوضوء (l. 3a)
- فصل في بيان استنجاء بلكل كه طهارت (l. 3b)
- فصل فيما ينقض(l. 5a)
- فصل فيما يوجب الغسل (l. 6a)

- فصل في المسح على الخفين(l. 7a)
- فصل في التيمّم (l. 7b)
- فصل في بيان الاستنجاس (l. 8a)
- فصل في بيان الحيض (l.9b)
- باب الثّالث في الصّلوة ارته نمازنوك (l. 10a)

Završetak (l. 76b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في حمل الجنازة ودفنها (l. 72a)... مسئله بر كشي امام اعظم كلدي رحمت اللّه ايدر يا امام بو يراقچه كومدمدي يرين يكلدوم ...

2. L. 77a-84b

المسائل المتعلّقة بالفقه

AL-MASĀ'IL AL-MUTA'ALLAQA BI AL-FIQH

Naslov smo dali na osnovu naziva pojedinih poglavlja.

Fragment djela iz fikha, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 77a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحوض الكبير اذا انجمد ماؤه فنقب انسان فيه توضأ في ذلك الوضع فانّ الماء منفصلا عن الجمد ... المسائل المتعلّقه بالمسيح على الخفين .

Završetak ovdje (l. 84b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المسائل المتعلّقه بالوقف والشّهادة عليه ...يجوز للواقف ان يعزّ من ولاه على وقفه أو جعله ناظرا عليه عملا بما هو المذكور في الزّخيرة من الواقف اذا شرط الولاية لرجل كانت الولاية ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9702. R-6139

Zbirka (مجموع), 2

L. 44; 15,5 x 11 (13,5 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi djelimično rasuti, oštećeni. Kustode.

Povez kožni, veoma oštećen.

1. L. 1b-35b

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 9556/2.

Završetak ovdje (l. 35b):

آخره: اندن صكره اياقلرينه يويه ونه ديلرسه اوّل ابدست ايله قله يوحسه تكرار بر غين آبدست المغه حاجت دكلدر بعون اللّه تعالى الملك المنّان.

Prepis iz 1195/1781. godine (l. 35b).

2. L. 37b-44b

لغت عربى - تركى
LUĠAT ʻARABĪ - TURKĪ

Fragment arapsko-turskog rječnika od nepoznatog pisca.

Fajić- Popara VII, 4544.

Početak (l. 37b)

أوّله: خلق خالق مخلوق خبز قبل همام ذرع نبت ...
يرتمق يارادوجى يرادولمش اتمك اوپمك اوكشي اكمك بتمك ...

Završetak (l. 44b):

آخره: ظهر عصر مغرب عشاء حجت قسم عبد جمال
اويله ايكندو احشام ياتسو صاغ لق اثبت قول كوزلك

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9703. R-9513

نمازلك
NAMĀZLIK

Fragment nekog djela o namazu, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كلين ابدست المق يقدر الاّ مكركم ابدست النّك تننדن ايرلجق اول صوير تميز يرده درجق آني اچمك روادر ...

Završetak (l. 25b):

ناقص في آخره. آحر الموجود: الحكايت أمّا اول شيخ المشائخ أبو منصور ماتريدي رحمة اللّه عليه ايدر بر اولو شيخ كردم دشم ايچنده ككلي ياوز اكي النّ يوزنه ورمش اتر اندن ...

L. 25; 19,5 x 14 (13,5 x 8); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podatka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9704. R-10170

Zbirka (مجموع), 2

L. 109; 15 x 10 (11,5 x 6); 9 redaka. *Nash*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen tanjom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi djelimično rasuti, oštećeni. Kustode.

Povez kožni, veoma oštećen.

1. L. 1b-85a

نمازلق

NAMĀZLIK

Priručnik o obaveznoj islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Isto kao br. 9556/2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 85b-109b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Ilmihal na turskom jeziku. Napisao Muḥammad Nuruddīn al-Misrī, čija nam je biografija nepoznata. Nepotpun na kraju.

Isto kao br. 9554/7.

Završetak ovdje (l. 109b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...بو بر استغفاردركه دائم اوقيه لر أعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم استغفر الله استغفر الله استغفر الله توبة توبة توبة ايلدم... رحمتني اومه كلدوم دزارين اگلدوم جنته مشتاق اولدم...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9705. R-10395

مختصر فرض عينلري
MUḪTAṢAR FARḌI ʻAYNLARI

U rukopisu naslov: شرطلري اللي دورت

Ilmihal na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak i kraj djela se razlikuju od drugih radova pod ovim naslovom ali sadržaj ovoga primjerka odgovara naslovu u rukopisu. Djelo sličnog početka nalazimo u katalozima pod naslovom جواهر الاسلام (*Fajić XI, 6835/5).*

Početak ovdje (l. 1b):

اوله : الحمد لله ربّ العالمين ... پس امدي ايمانه واسلامه متعلّق ومهّم اولان فرض عيني مختصر بيان ايدلوم إن شاء لله تعالى پس امدي بلكل وآكاه اولغل صفات ايمان آلتيدر..

Završetak (23b):

آخره : ويونك كبي اولان نسنه لردن (...) في حفظ ايليه وحرامدن صقنه تمّت

L. 23; 16 x 11,5 (12,5 x 7); 13 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 23b nečitka vlasnička bilješka iz 1272/1856. godine Fāḍil-pāše-zādea: (فضلي پاشا زاده)

Rukopis je otkupljen od Ćesko Safeta iz Žepe.

9706. R-7035

علم حال
ʻILM-I ḤĀL

Fragment ilmihala, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: اوزرينه كلوب لباس كيسه لباسي دخي (...) ايدوب ايدركه اللّهمّ أعط حلل الجنّة دير يكني يا ربّ بو كشيه جنّتده حلّه طونلرين ...

Završetak (l. 19b):

إلهي سيّدنا ومولانا (...) روايت اولنوركه اوتوريجاق پيك قولي قرشوطودرلردي جملسنك قوشاغي التون ايدي واتلرينك اوياني وايري كومشدن ايدي اندن موسى حضرت ايلرر واريب ...

L. 19; 17 x 12 (13,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel i žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9707. R-9196

نمازلك
NAMĀZLIK

Fragment nekog djela o namazu, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أمّا هر غسلك فرضي اوچدر أوّل بوغازينه غرغره ايتمكدر ويري بورننه استنشاق يعني صو ويرمكدر ... بو باب آبدست بياننده در

Završetak (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: جمعه نمازي بيـاننده در أوّلا ايكي ركعت تحيّـة المسجد (l. 12b) اندن اوچ كرّه اخفا ايله بو صلوات اوقيه اللّهمّ صلّ وسلّم وزد وبارك وأنعم على أسعد العرب والعجم سيّدنا ...

L. 18; 22 x 16,5 (15,5 x 11); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan Mastilo crno i crveno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9708. R-5463

كتاب فرائض الحجّ
KITĀB FARĀ'IḌ AL-ḤAĞĞ

Naslov prema rukopisu.

Kraće djelo ili poglavlje nekog obimnijeg djela o obavljanju hodočašća (hadža), na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

فصل في فرائض الحج فرض اوچدر اولكي احرامدر مقدّما احرام ديو نيّت ايله تلبيه اتمكدر ايكنجي عرفاتده وقفه اتمكدر

Završetak ovdje (l. 17a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اگا تكرار مكّه ده احرام لازم دكلدر أوّلكي احرام كفايت ايدر
واكر مكّه يه عمره احرام ايله داخل اولديسه ...

L. 42; 16,5 x 11,5 (14,5 x 9); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, oštećen. Nedostaje zadnja korica. Listovi 18-27 neispisani.

Na l. 28b-29a bilješka na turskom jeziku o čudotvornosti djela Muhjudina Arebija i tajanstvenoj moći nekih kombinacija harfova i ajeta u njima.

Listovi 30b-42b poluprazni. Naime, prepisvač ih je pripremio za prepis nekog djela tako da je na početku svakog lista ispisao neku poslovicu a na marginama kur'anske ajete koji se odnose na osnovni tekst kojeg nije završio.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9709. R-6648

نمازلك

NAMĀZLIK

Kraće djelo o dobrovoljnim namazima (*nāfilā*) popraćeno dovama za razne prilike ,od nepoznatog autora. Objašnjenja su navedena u formi hadisa Muhammeda, a.s., sa prijevodom i kratkim komentarom na turskom jeziku. Između ostalog, navedene su dove koje se uče prilikom obavljanja ovih namaza u posljednjoj četvrti ramazana kao i način obavljanja molitvi u nekim drugim prilikama. Sličnu, nešto obimniju, radnju srećemo u drugom rukopisu (R-9410), mada sa nešto izmijenjenim početkom.

Lavić XIV, 7979.

Početak (l. 3a):

آخره.: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين..بلكلكم بو
شريف نسخهء شريعت وطريقت ومعرفت وحقيقت ودين الاسلام يولين يورينلر وعمال قلنلريجون
قيله كتوردك تاكه بو(...) ايچنده ذكر اولان فائده لرله عمله مشغول اولوب ...

Završetak (l. 16a):

آخره: آمنت بالله وبما جاء من عند الله وعلى مراد الله ...والبعث بعد الموت والقدر خيره
وشرّه من الله تعالى ورسوله كيم بو كتابي بوارادا اولسون تمام مصطفى نوك روحنه يوز بيك سلام

اوقياني يازاني دكلياني رحمتنله يا خني يا إلهي رحمت ايله قامويه قويمه مؤمن قوللروني طامويه
تمّ تمام

L. 16; 21 x 15 (17,5 x 9,5); 15 redaka. *Dīwāni*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, isušeni i lomljivi.

Bez poveza.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm-efendī iz sela Sočice kod Rogatice 1167/1753. godine (l. 16a):

كتب الحقير إسماعيل بن إبراهيم أفندي در لواء بوسنه قضاء چلبي بازار عن قريهء صوچچه
في شهر ربيع الأوّل في يوم صلّي سنة سبع وستين ومائة وألف.

Na prva dva lista nalaze se fragmenti nekog drugog djela i dvije dove.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

9710. R-10383

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Rađen je u formi pitanja i odgovora (اكر سؤال اتسلر- جواب). Ova forma ilmihala susreće se u katalozima rukopisa ali primjerak sa ovakvim početkom i pitanjima nismo pronašli.

Početak (l. 1b):

أوّله: ارنلر نيازي ارنلره واصل اولوب چكمش ارواحنه محمّد صلواتدرسين ارنلرك نيازي انرلو واصل اولدي ...

Završetak ovdje (l. 13a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اكر صورسلر قنغي پيغمبر اتاسيز دنيايه كلدي يتكي عيسى پيغمبر...

L. 13; 15,5 x 11 (12 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9711. R-7162

Zbirka (مجموع), 9

L. 109; 16 x 11 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-28b

علم حال لسراج الدّين
ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 9549/3.

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: اكر صورسلر كم اللّه تعالى قاچ تسنه ايله بلمك كرك دوكلّي تاسه صفتلري بلمك وواجبدر ... ايمان التي نسنه در اوزرينه قلبيله انانمقدر ودليله اقرار ايلمكدر اللّه يدي صفتيله بلمكدر تمّت تمام بعون اللّه ملك منّان .

Prepisao Ibrāhīm (l. 28b): كاتبه إبراهيم

Na l. 29a-31a nalaze se tri dove.

2. L. 31b-41a-b

روايت حضرت پيغمبر
RIWĀYAT-I ḤAḌRAT PAYĠAMBAR

Naslov prema rukopisu.

Predaja iz vremena Muhammeda, a. s, koja govori o nekom kradljivcu i postupku prema njemu nakon smrti, na turskom jeziku.

Početak (l. 31b):

أوّله: روايت حضرت پيغمبر عليه السّلام فرمانده بر اوغري واردي ادي عبّاس ايدي بو كشي كيجه ايله اوغريلق ايدردي پيغمبر عليه السّلام اگا لعنت ايدردي ...

Završetak (l. 41a-b):

آخره: عرش التنده بر ملك ندا ايليه كه يا آدم يوزون ايدن اولسون يا تگري ذوستي حق تبارك وتعالى سني كندو لطف كرميله وعظمت برله يارلغدي ديه واللّه أعلم بالصواب

Na l. 41b-44b nalazi se nekoliko dova.

3. L. 41b-61a

الأدعية
AL-AD‘IYA

Zbrika kratkih dova za razne prilike, na arapskom jeziku.

Početak (L. 41b):

أوّله: رجب ايي شريف دعاسي بودر بعناية اللّه بسم الله الرّحمن الرّحيم اللّهمّ إنّي استغفرك من كلّ ما تبت منه إليك ثمّ عدت فيه ...

- أسماء اللّه العظيم (l. 45b)
- دعاء مناجات (l. 45b)
- للّه ربّ العالمين يا حيّ يا قيّوم (l. 49b)
- اللّهمّ يا أللّه بحرمة ألف آل محمّد (l. 52a)
- دعاء ايده لوم حق سبحانه وتعالى كمال كرمندن كمال لطفندن جملكزك وجملمزك خطاسي عفو رفع ايدوب كناهلرومزه كوره يوم القيامنده عناب اقميوب (l. 53a-b)
- قرآن عظيم تلاوت اولندقدن صكنه دعاسي (l. 58b-59a)

Završetak (l. 61a):

آخره: سجده سهوه سجدة على السّهو والغفلة والنقصان وآمنت الرّحمن فاغفرلي ذنوبي يا رحمن برحمتك يا أرحم الرّاحمين .

4. L. 62b-64a

رسالهء رومي أحمد أفندي
RISĀLA-I RŪMĪ AḤMAD EFENDĪ

Isto kao br. 9533.

Naslov u rukopisu: رسالهء رومي أحمد أفندي

Početak ovdje (l. 62b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين قال رسول اللّه عليه السّلام أوّل ما يحاسب به العبد بعد الإيمان الصّلوة يعني بو حديث شريفدن معلوم اولدكه مؤمن اولان كشيه اوّل واجب اولان ايمان ايمش.

Završetak ovdje (l. 64a):

آخره: زيرا زمان زوائلدن كجن قصّه لر اوقمق دينه وايمانه واسلامه وكفره متعلّق دكلدر اول اجلدن ثواب يوقدر تمّت

5. L. 64b-80a

رساله‌ء رومي أفندي
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ

Naslov u rukopisu: رساله‌ء رومي أحمد أفندي

Isto kao br. 9533.

Početak ovdje (l. 64b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين ... وبعد اى طالب حق بلكل واكاه اولغل كم تكرى تعالى قرآن عظيم شأننده **وما خلقت الجنّ والانس الاّ ليعبدون** ديو بيورمشدر

6. L. 81a-83a

نمازي خشوع وخضوع ايلمكلكي بيان ايدر
NAMĀZ ḪUŠŪ‘ WA ḪUḌŪ‘ AYLAMAKLAĞĪ BAYĀN ĪDIR

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala ili citat iz nekog djela o nužnosti skrušenog i smirenog obavljanja namaza, na turskom jeziku.

Lavić X, 6048/1.

Početak (l. 81a):

أوّله: امدي نمازي خشوع وخضوع اوزرينه ايلمك اولدركه أذان اوقندوغي وقتين اسرافيل احيا ايچون آخر نفحهء صور ايلدوكين

Završetak (l. 83a):

آخره: هر كشنك حضور لريني بر برينه اولشدررلر تمام بر حضور حقارسه جمعسنك نمازي قبول اولور والسّلام تمت تمام.

7. L. 83b-90a

رساله‌ء قاضي زاده
RISĀLA-I QĀḌĪ-ZĀDE

Isto kao br. 9690/3.

Završetak ovdje (l. 90a):

آخره: حجّة الحقّ على الخلق أجمعين هى كتاب ربّ العالمين وسنّة سيّد المرسلين وإجماع الأئمّة المجتهدين لا كثرة القائلين والفاعلين... نقل كتاب مقبول معتبردن بران ايرلميه لر كه إيمان دخي ايرلميه لر واول جاهللر وباطللر بو سوزلر اوقويه لر.

8. L. 90b-99a

رساله‌ء فرملي محمّد أفندي نك عقائد دن اعتقاد
RISĀLA'I FIRMILĪ MUḤAMMAD EFENDĪ NIN 'AQĀ'IDDAN I'TIQĀD

Naslov prema rukopisu.

Risala iz islamskog vjerovanja, na turskom jeziku. Prema naslovu napisao Muḥammad Firmilī (!), čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 90b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على جعل اتّباعه واجبا على ما وراءه من الورى وعلى آله وأصحابه نجوم الهدى ورجوم الرّدى أمّا بعده بلكل كه أكْ أولْ أر وعورتك اوزرينه فرض عين اولان تحصيل ايماندر

Završetak (l. 99a):

آخره: وأصلم آدم پيغمبر عليه السّلام واولدوغنه راضي اولدم تمّ حسبي اللّه ونعم الوكيل تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب تمّت

Na l. 99b-102a nalaze se: Allahova lijepa imena, imena Božijih poslanika koja su spomenuta u Kur'anu, imena poslanika Muhammed a.s., loza Poslanikova, a.s., sa očeve i majčine strane, loza imama Abū Ḥanīfe i dženaza-dova.

أسماء الحسنى، قرآن عظيم الشّأن إسم شريفلري ذكر اولنان پيغمبرلردر، رسول اللّه عليه السّلام مك اسم شريفلري ذكر اولنور، پيغمبريمزك جدلرينك اسملري بيان اولنور، والده سي طرفنده كي اسملري، جنازه دعاء.

9. L. 102b-108a

جواهر الإسلام
ĠAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 9554/7.

Na l. 108b nalazi se dova koja se uči u muharremu mjesecu.

Rukopis je bio u vlasništvu Hamida sina Dervīš-age Hafizovića (l. 108a): صاحب حامد بن درويش آغا حافظ زاده.

9712. R-10357

Zbirka (مجموع), 2

L. 46; 22 x 15 (15 x 9); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan, pisan u odvojenim redovima sa tri riječi u jednom retku. Mastilo crno, kvalitetno.

Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-13b

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Isto kao br. 9554/8.

2. L. 13b-46b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 9629/3.

Završetak ovdje (l. 46b):

ناقص في آخره. آخر الوجود: يكرمي يدنجي غيبته مصر اولمق بو يكري يدي مسئله ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik rukopisa Kapić Bećir iz Počitelja (bilješka na l. 2a).

9713. R-9379

Zbirka (مجموع), 3

L. 31; 14,5 x 10 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni.

1. L. 3a-10b

أسئلة وأجوبة في الفقه
AS'ILA WA AĞWIBA FĪ AL-FIQH

Fragment nekog djela iz fikha u formi pitanja i odgovora, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مسئله ولو خرجه في محلّة أو قبيلة محلّة مجروحا ومات في محلّة اوخري من تلك الجراحة فالقسامة والديته على أهل المحلّة الى جراح فيها كذا في الوامعا مسئله فيه باشده اولن قللري بالكليّه تراش اتمك سنّتميدر ...

Završetak (l. 10b):

آخره: قرآن عظيم الشّانده تلاوت سجده سي نه فرض يا واجب يا سنّت اوله غير بيان ايدر اعرافده فرض، رعده فرض، ... **اذا الشّمس انشقّت** سنّت.

Na l. 10b-11b nalaze se nekoliko namaskih dova i uvod nekog ilmihala, na turskom jeziku:

در بيان فرض أوّلا بلكل كيم أللّه تبارك وتعالى نك أمر شريف اولور شرائط اسلام ان) ايكيدر)

2. L. 12b-21a

علم حال بالتركيّة
ʻILM-I ḤĀL BI AT-TURKIYYA

Kraći ilmihal, od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Počinje slično djelu koje je napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelşehirī, umro 1010/1601., ili 1116/1704. godine (*v. Popara XVI, 8911*). Naš primjerak je opširniji i sa različitim završetkom.

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين يا ربّ اكريندن كفر صادر اولدي ايسه توبه اتدم دين اسلامه كردم حضرت محمّد عليه السّلام سنك جانبندن هر نه كتورديسه اينااندم.

Završetak (l. 21a):

آخره: اونونجسي ميّت جمله نك اوكونده كرك يونلر طشره سنده اولانّ فرضلردر اولانّ فرضلر بشدر اوچ تكبير لردر بري ده اياق اوزره طورمق بري ده دعا اوقومقدر جنازه نيّت بويلهدر نويت أن أصلّي للّه تعالى صلوت الجنازة باربع تكبيرات ثناء للّه تعالى وصلوات على النّبيّ ودعاء لهذا الميّت مستقبل القبلة مقتديا بالايمام أللّه أكبر

3. L. 22a-31b

جواهر الإسلام
ǦAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 9554/7.

Početak ovdje (l. 22a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وكوزگله كوردوغن انكار ايلمه اورت كنه كندويه نه صانور سين الدّه ايله صانه **اكر صورسلر** نردن روان اولدوك **الجواب** كوك قپوسي التنده ...

Završetak ovdje (l. 31b):

آخره: اكر صورسلر آدمدن نوحه دكين زمان ايكي بيك ايكي يوز يلدر ونوحدن خليله زمانه دكين بيك يوز اوتوز يلدر وخليلدن موسى يه زمانه دكين بشيوز التمش يلدر وموسى دن داود زمانه دكين بشيوز يتمش يدي يلدر وداوددن عيسى يه زمانه دكين بيك يوز التمش يلدر وعيسى دن محمّد مصطفى يه صلّى الله عليه وسلّم زمانه دكين التي يوز يلدر ومحمّد عليه السّلامه دن الى يومي هذا بيك يوز التمش بر يلدر في يوم الجمعة في وقت الظّهر تمّت تمام

Prepisao nepoznati prepisivač 1161/1748. godine.

Na l. 1a-2b nalaze se nekoliko bilješki, te kraći komentar sure *Ih̲lāṣ*.

9714. R-4473

Zbirka (مجموع), 3

L. 61; 20,5 x 15 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nash̲*, krupan, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

1. l. 5b-9b

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
ʻILM-I ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Isto kao br. 9456/5.

Završetak ovdje (l. 9b):

آخره: وأنبياء الله حقنده جائز اولان صفتلر بونلردر طعام يمك صو اجمك ايومق جماع اتمك خسته اولمق ياره لنمق اولمق كلام مباح سويلمك.

2. L. 9b-32b

تحفة النبيّ وهديّة الرسول
TUḤFA AN-NABĪ WA HADIYYA AR-RASŪL

Isto kao br. 9456/4.

3. L. 35b-16b

وصيّة الإمام أبي حنيفة بالتركي
WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA BI AT-TURKĪ

Isto kao br. 9468/4.

Na l. 1b-2a ispisana Božija lijepa imena (هذا أسماء الحسنى), na l. 2b-4b lični opis Muhammada, a.s. (وصف شخص النبىّ) a na l. 4b-5b bilješka o imanu i lozi Muhammeda, a.s.:

(هذا في بيان ايمان اجمالي، هذا في بيان سلسلة رسول اللّه)

Na l. 58a-61b nalaze se nekoliko dova koje se uče poslije klanjanja farz-namaza, za obnavljanje imana, nikaha i sl.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muhamed-efendije Alikadića 1898. godine (bilješka grafitnom olovkom na l. 1a).

9715. R-5552

Zbirka (مجموع), 2

L. 26; 14 x 10 (10 x 5,5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 3b-7a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 9554/7.

Završetak ovdje (l. 7a):

آخره: اكر ديسلر اللّه تعالى ايماني نده ياراتدي ايت نورده وايمانوك شريعتي ندر ايت حلالي وحرامي بلمكدر وايمانك اولولعي ندر تكري ذكر ايلمكدر ايمانك طمي ندر ايت ذكر درتم بعون اللّه تعالى.

2. 7b-10b

شرح أسماء الحسنى
ŠARḤ ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Komentar Božijih lijepih imena (*asmā' al-ḥusnā*), na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 7b):

أوّله: عن أبي هريرة رضى اللّه عنه نقل من كتاب الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير الإمام العلاّم والبحر البحر النّهاية شيخ المحدّثين والمتّقين جلال الدّين السّروري رحمة اللّه عليه

يا أللّه يا رحمن يا أللّه ذاته متعلّقدر مجازه دكلدر   قساوت كدر وحال زياده اولور
هر نه مراد ايچون اولور جائزدر   صفت ترحمدر

Završetak (l. 10b):

آخره: يا رشيد ايلمك اوزرينه دائع اولق ايچون ... وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين برحمتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين ولا حول ولا قوّة الاّ باللّه العليّ العظيم

Na l. 12b-15a nalazi se fragment djela o tumačenju snova (تعبيرنامه), na turskom jeziku (أوّله: دوشنده اغليه اشي حوش اوله...)

Na l. 19b-24b nalaze se stihovi raznih pjesnika, uglavnom na turskom jeziku kao što su:

– غزل سلمان چلبي تراوتيكي ... بحمد اللّه نسيم صبح ...، غزل سلطان سليمان، غزل باقي، ويسي أفندي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

C) ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA (AL-FATĀWĀ)

Arapski

9716. R-9521

الفتاوى البزازية

AL-FATĀWĀ AL-BAZĀZIYYA

Fragment zbirke fetvi, koju je na arapskom jeziku sastavio Muḥammad b. Naṣruddīn Muḥammad b. Šihāb b. Yūsuf b. ʻUmar al-Kardarī, al-Ḥanafī, Ibn al-Bazzāzī, umro 827/1424. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 242; Ahlwardt IV, 4823; GAL II, 225; Kıbrıs 331, str. 208. Dobrača II, 1681.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اقتديت به في الجمعة والظّهر لا يصح عن واحد منهما ...كتاب الزّكاة وفيه ثلاثة فصول الأوّل في المقدّمة لا زكاة في الخيل ... (l. 2b)

Završetak ovdje (l. 14b):

آخره: ناقص في آخره. آخر الموجود: الثّاني عشر في المهر وفيه خمسة أجناس الأوّل في الاختلاف ... وجوابنا قد ذكرنا ولو إلى أجل لا يتمكّن المرأة من منع نفسها الاستيفائه لا قبل ملول الأجل ولا بعده وكذا لو استوفت العاجل لا يمنع نفسها لأجل الموجل وكذا لو أجليّة بعد العقل الى مدة معلومة وفي بعض الفتاوى ...

L. 14; 26 x 17,5 (19 x 11,5); 26 redaka. *Nastaʻlīq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, rasuti po lagama, sa originalnom folijacijom 12 + 19 + 23-28. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9717. R-5277

Zbirka (مجموع), 6

L. 305; 20 x 14,5, (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni, bez preklopa, na hrbatu naknadno ojačan kožom crvene boje.

1. L. 7b-126a

فتاوى سراج الدّين قارئ الهدايه
FATĀWĀ SIRĀĞUDDĪN QĀRI’ AL-HIDĀYA

Zbirka fetvi koje je izdao ‘Umar b. ‘Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kinānī, Sirāğuddīn, poznatiji kao Abū Ḥafṣ i Qāri’ al-Hidāya, umro 829/1426. godine. Fetve je sabrao i po poglavljima sredio autorov učenik, Kamāluddīn b. al-Humām al-Ḥanafī, umro 861/1457. godine. Djelo je poznato i pod naslovom *al-Fatāwā as-Sirāğiyya* (الفتاوى السراجيّة)

Ḥ. Ḫ. II, 2034; Ahlwardt IV, 4824; Brockelmann, G II, 81 i S II, 91; A. M. I, 782; Kaḥḥāla VII, 300-301; Dobrača II, 1686; Popara IX, 7734/3; XVI, 8957/4; Köprülü I, 652/2 i II, 1588/3; Lavić X, 6099/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 26-28.

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على أشرف النّبيّين محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد، فهذه سؤالات سألها بعض الحكّام لشيخنا الإمام العلاّمة الحافظ الشّيخ سراج الدّين قارئ الهداية تغمّده اللّه برحمته ورضوانه... **أجاب**: إذا قالت له في مجلسها...

Završetak (l. 126a):

آخره: قال اللّه تعالى **ما كان إبراهيم يهوديّا ولا نصرانيّا** كذلك ما كان الامام معتزليّا ولا قادريّا ولكن حنيفا هذا آخر الكتاب والحمد للّه أمّلا وآخرا تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

Prepisao Aḥmad b. aš-šayḫ al-Ġaffār al-mawlā na Ejubu (Ayyūb-Turska) 2. ša‘bāna 1073/12. mart 1663. godine.

2. L. 128b-147a

رسالة في الحدود والتعزير
RISĀLA FĪ AL-ḤUDŪD WA AT-TA‘ZĪR

Risala na arapskom jeziku o šeriatskim kaznama. Napisao Muḥammad b. Ilyās Čiwī-zāde, umro 954/1547. godine.

Köprülü, II, 109/2.

Početak (l. 128b):

أوّله: الحمد للّه العليّ العظيم والصلوة والسّلام على نبيّه الكريم هذه الرّسالة جمعها الإمام ... شيخ محمّد بن إلياس الشّهير بچوي زاده ... الفصل الأوّل في الفرق بين الحد والتعزير إعلم أنّ التعزير تأديب ...

Završetak (l. 147a):

آخر الموجود: اذا وقف في الذّمي على أنّه يخبر المشركين بعيوب المسلمين أو يضال رجلا فقتله لا يكون نقض العهد غير ان يعاقب ويحبس لانّه ارتكب محظورات تمّت الرّسالة الشّريفة في ١٤ محرّم سنة ١٠٧٤

3. L. 147b-239b

المطالب في المعاملات
AL-MAṬĀLIB AL-MU'ĀMALĀT

Zbirka fetvi sastavljena na osnovu odabranih citata iz drugih relevantnih djela, na turskom jeziku. Autor je pojedina poglavlja, prenio iz određene zbirke fetvi, i ovdje ih poredao kao posebnu zbirku. Na kraju svakog poglavlja (مطلب) naveo je izvor iz kojeg je preneseno određeno poglavlje. Djelo nema uobičajenu *hamdelu* ni uvodni dio.

Početak (l. 148b):

أوّله: مطلب فيما ينقض به الإجارة وما لا ينقض تنقض بالاعزار عندنا وذلك على وجوه فأمّا إنّ كان من قبل أحد المتعاقدين أم من قبل المعقود عليه ...من قاضحان في فصل فيما ينقض به الإجارة وما لا ينقض (l. 151b)

Završetak (l. 239b):

آخره: بر قصبه سنورنده داخل اولان باغلريك عشرن ورسومن سپاهيسي اليه كلوب ... اول قلبيلدن صانوب تعرض ايتمك جهل قبيح وظلم صريحدر كتبه أبو السّعود.

Na l. 240b-251a nalaze se citati iz drugih djela, primjerci fetvi koje su napisali Ṭašköprü-zāde, Muḥammad Sa'duddīn i drugi:

Početak (l. 240b):

– الحمد للّه الّذي جعلني للشّريعة صاينا ولم يجعلني بين عباده مفسيا ... امّا بعد ارباب بصيرت وذكاي معلوم الواح ارواح ذوي النّهاية مرسوم اولدركه

Završetak (l. 242a):

آخره: كنيسه ابقا اولنماز ديو بيوررلردي واللّه يقول الحق وهو يهدي السّبيل وما توفيقي الاّ باللّه وهو حسبي ونعم الوكيل

Početak druge bilješke (l. 242a):

الحمد للّه الّذي جعلنا من خدّام الشّريعة النّبويّة وأعطانا ملكة استنباط الوقائع من الكتب المعتبرة الفقهيّة

4. L. 252b-253b

صوفيه ساكنلرندن مرحوم چركس زاده نيك علم جفردن استخراج ايلدكلريدر
ṢOFIYA SAKINLARINDAN MARḤŪM ČARKAS-ZĀDE NIN ĞIFARDAN ISTIḪRĀĞ AYLADIKLARIDIR

Kratko djelo ili fragment djela iz astrologije o proricanju sudbine. Djelo je prijevod i komentar arapskog teksta. Na turskom jeziku napisao muftija u Sofiji Čerkes-zāde. Nije jasno da li ovo komentar Čerkesovog djela koje je napisao na arapskom jeziku ili je on pisao na osnovu prijevoda i komentara nekog djela na arapskom jeziku. Djelo je nastalo u prvoj dekadi rebiul-evvela 1150/avgusta 1737. godine.

Početak (l. 253b):

أوّله: إذا خرج المشركون حالهم معكوسا يعني طائفهء مشركين فتنهء اظهار ايدرلر لكن حاللري عكسنه كلوپ

Završetak (l. 253b):

آخره: وهذا الأمور يبدء وظهوره في باسط يعني يوقارودن بو ذكر اولنان احواللر باسط عدددي ظهورنده بظهور طبيب حاكم فيه يكون النّاس محبوبا يعني باسط عددي ايچنده حبيب حاكم ظهور منصور على الأعداء او ليردر هر جانبه توجه ايدرسه ان شاء الرّحمن لا يعلم الغيب بحقيقة الاّ اللّه العليّ الخبير قد وقع اخراجه في أوائل شهر ربيع الأوّل سنة خمسين ومائة وألف صوفيه مفتسي مرحوم چركس زاده علم النّجوم اوزره استخراج ايتمشلردر

Na l. 254b nalaze se stihovi našeg pjesnika Muḥammada Mejlije. Slijedi 16 neispisanih listova.

5. L. 255b-282b

أحوال الأربعين

AḤWĀL AL-ARBA‘ĪN

Isto kao br. 5415/6.

6. L. 299b-300a

الرسالة المنظومة في الميراث بالتركيّة

AR-RISĀLA AL-MANẒŪMA FĪ AL-MĪRĀṮ BI AT-TURKIYYA

Spjev na turskom jeziku o diobi nasljedstava. Prema posljednjoj rečenici moglo bi se zaključiti da je autor Ramzī-zāde, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača II, 1814/2.

Početak (l. 299b):

أوّله: الحمد للّه لا اله سواه ونصلي على رسول اللّه وعلى آله وأصحابه وأحبابه وأحبّائه بعد از ان علمئ فقير وحقير باهزاران قصور وصد تقصير

Završetak (l. 300a):

آخره: ذكر اولوب جملهء ذوي الارحام شكر حقه كتاب اولدي تمام تمّ الرّسالة المنظومة في الفوائض لأعلم العلماء العظام المولى برمزي زاده

Vlasnik rukopisa bio je Ismā‘īl b. ‘Īsā b. Sulaymān iz Sarajeva (bilješka i pečat na zaštitnom listu 3a).

Na zaštitnom listu 1a ime, vjerovatno vlasnika rukopisa: Muḫliṣī an-Naẓīr: الفقير مخلصي النظير

9718. R-3120

فتاوى مؤيّد زاده
FATĀWĀ MU’AYYID-ZĀDE

Zbirka pitanja s područja fikha (*al-masā‘il*), koja je služila kao izvor za izdavanje fetvi. Sabrao po raznim fikhskim djelima ‘Abdurraḥmān b. ‘Alī al-Almāsiyawī, Mu’ayyid-zāde, umro 922/1516. godine.

Dobrača II, 1694; aẓ-Ẓahiriyya II, Kairo I, 450, O. M. I, 355, Brockelmann, S II, 227; Kaḥḥāla V, 155; Köprülü I, 691; Ğayhān II; 773; Lavić X, 6103.

Početak (l. 1b):

أوّله: المسائل المتعلّقة بالطّهارة ـ الحوض إذا كان مدوّرا فوقعت فيه النّجاسة يعتبر فيه ثمانية وأربعون ذراعًا.

Završetak ovdje (l. 229a):

آخره: أنّه يورث وعن المشائخ من إستفتى ذلك وقال ثبّت الورثة ابتداء ويجوز أن يقال لا يورث عند أبي حنيفة وعندهما يورث والولاء لا يورث بلا خلاف.

L. 232; 19,5 x 12,5 (15 x 7,5); 23 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan oštrim perom i uvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Mnoge riječi nadvučene isprekidanom linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni, očuvan.

Rukopis se završava kolofonom gdje su navedeni podaci da ga je prepisao Aḥmad b. ‘Alī, poznat kao Ġarībī, zamjenik kadije u mjestu Menteše (?) u mjesecu ša‘bānu 1096/ julu 1685. godine (l. 229a):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة بعون اللّه الملك الوهّاب ... عن يد (ال) عبد الضّعيف المذنب الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير أحمد بن علي المشتهر بين الاخوان بغريبي كان نائبا بمحميّه منتشه (!) من شهر شعبان المعظّم لسنة ست وتسعين وألف.

Na zaštitnim listovima 1-5 sadržaj djela u iscrtanim tabelama a na zaštitnom listu 8a popis 60 djela iz kojih je autor sastavio ovu zbirku.

Bivši vlasnik al-Ḥāğğ Muṣṭafā Busnawī Gradačaničawī (bilješka i pečat na l. 1a.)

Na l. 229b-232b duža bilješka ili citat iz nekog djela iz nasljednog prava.

9719. R-9460

فتاوى مؤيّد زاده
FATĀWĀ MU'AYYID-ZĀDE

Isto kao br. 9718.

Tri odvojene lage ovoga djela.

Završetak ovdje (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والبيع والإجارة والصلح والخلع لا يبطلها الاختلاف في الزّمان والمكان بلا خلاف وكذلك لو شهد أحدهما على الفعل والآخر على الأقرار به لا يضرّ قنية

L. 11+8+8; 19 x 11,5 (12,5 x 6); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kalitetno. Istaknute riječi nadvučene a ukupan tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto komentara teksta. Listovi sa originalnom folijacijom i to prva laga 1-10, druga 32-39 i treća 112-119.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1b-2b na početku djela nalazi se sadržaj.

Na l. 1a bilješka da je rukopis otkupio Muṣṭafā b. Muḥammad Baqāl-zāde iz zaostavštine al-ḥāğğ 'Uṯmān-zāde-efendīje:

اشتريته في المخلفات الحاج عثمان زاده أفندي تملّك في ملك الفقير الحقير بقال زاده مصطفى بن محمّد أفندي

9720. R-6410

Zbirka (مجموع), 3

L. 250; 22,5 x 14,5 15- 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, novijeg datuma.

1. L. 1b-230a

منتخب من كتب الفتاوى
MUNTAḪAB MIN KUTUB AL-FATĀWĀ

Izbor iz raznih fikhskih djela, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Naime, autor je djelo podijelio na poglavlja i počeo ih naknadno popunjavati citatima iz fikhskih djela, uglavnom fetvama. Ni jedno poglavlja nije kompletirano. Mnogi listoviostali su prazni.

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب الطّهارة الحائض تقضي الصّوم ولا تقضي الصّلوة لا تصلّي ولا تصوم ولا تطوف بالبيت الحرام الحج أو العمرة تطوّعا أو فرضا ولا تمسّ مصحفا إلاّ بغلاف ولا تدخل مسجداً وتقضي الصّوم ولا تقضي الصّلوة...

Završetak (l. 230b):

آخره: والصحيح أنّ الأب بمنزلة الوصيّ لا بمنزلة القاضي ولو أخذ الوصيّ مال اليتيم قرضا لنفسه لا يجوز ويكون دينا عليه وعن محمّد رحمه اللّه وليس للوصيّ أن يستقرّض عن مال اليتيم ...

2. L. 1b-233a-234b

توسّل نامه
TAWASSUL-NĀME

Naslov prema rukopisu: توسّل نامه بكزاده العلاّمة اعزّ اللّه جنده

Kasida na arapskom jeziku u vidu općenite dove. Prema naslovu napisao izvjesni Begzāde. Postoji mogućnost da je autor Muṣṭafā-efendī Bakzāde, umro 1200/1786. godine (*O. M. II, 46*). U popisu njegovih djela ne nalazimo ovu kasidu osim napomene da je pisao poeziju na arapskom jeziku.

Bratislava 390, str. 272.

Početak (l. 233a):

أوّله: ربّي بوجهك عالم الأسرار وصفاتك القدسيّة الأنوار
وبأعظم الأسماء نرجوا ربّنا نيل المني وحيازة الأوطار

Završetak (l. 234b):

أخره: وارزق لذاذة منظر الوجه الكريم جميعنا في جنّة الأنهار
واقبل دعائي دائما وضراعتي ربّي بوجهك عالم الأسرار
تمّت القصيدة لجميع الحاجات

Na l. 234b-235b nalazi se još jedna kasida sličnog sadržaja, bez naslova, na arapskom jeziku, vjerovatno od istog autora.

Početak (l. 234b):

أوّله: بحرمة انّ اللّه بالغ أمره اغثنا يا من مفاتيح الغيب عنده

Završetak (l. 235b):

آخره: صلاة وتسليم وأزكى تحيّة على تابعي الهدى خصوصا ختامه
محمّد المختار من كلّ نخبة وعزّته والعابرين سبيله تمّ القصيدة

3. L. 237b-238a

ترجيح البيّنات ليحيى أفندي
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI YAḤYĀ EFENDĪ

Isto kao br. 9634/3.

Završetak ovdje (l. 238a):

آخره: وبيّنة ربّ الدّين أولى من بيّنة الورثة وبيّنة انّ البلدة فتحت عنوة أولى من بيّنة انها فتحت صلحا...

Na l. 238b-248b nalaze se bilješke i citati iz raznih djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik Ḥasan-efendī Farā'iḍī (l. 250b):

أمانت حسن أفندي فرائضي

9721. R-10249

فتاوى أبي السّعود
FATĀWĀ ĀBŪ AS-SU'ŪD

Zbirka fetvi koju je na turskom jeziku napisao šayẖ al-islām Abū as-Su'ūd Aḥmad b. Muḥyiddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-'Imādī, um. 982/1574. godine. Fetve Ebu Su'uda su mnogo korištene te je zbog toga i sastavljeno mnogo zbirki njegovih fetvi. Ovo je jedna od njih. Ne nalazimo ime sastavljača zbirke. Nepotpun na početku i kraju.

Dobrača II, 1637/2, A. M. II, 253-254; O. M. I, 225-226; Lavić X, 6121.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مسئلة اوزرينده آيات كريم دن ادعيهء مأثوره دن بعضي نسنه كتابت اولنان طاسله تشفيّ نيّتنه حمّامده صوقيوب يونمقده شرعا بأس وارميدر ...فصل فيما يتعلّق بالوضوء زيد ابدست آلوركن...

Završetak (176b):

آخره: بر كافر هدايت الهيه أمر شوپ بر سرحدّده شجاعت اسلاميه ... الجواب حلاله حرام ديمك حرامه حلال ديمك مكمنده در يعني قاتلنه كفر ويا فسق لازم كلور اويليه احطيات وياخود تجديد ايمان واكر زوج ايسه تجديد نكاح دخي لازمدر علاء الدّين سلّمه اللّه تعالى.

L. 176; 29,5 x 18 (23 x 9,5); 23 retka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglalvja i riječi مسئله i جواب pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni po krajevima, rasuti i ispreturani. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni sa preklopom, otkinut od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9722. R-10277

Zbirka (مجموع), 3

L. 21; 26 x 15 (18 x 8,5); 29 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti, oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-10b

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Fetve šejhul-islama Abū as-Su'ūda, umro 982/1574. godine, na turskom jeziku, u vezi sa raznim pravnim problemima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566). Fetve su raspoređene po temama i navedene u uobičajenoj formi: pitanje-odgovor (مسئلة-جواب).

Brockelmann, G II, 439; Rieu, 248; Dobrača II, 1727/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 184-185; Şeşen t, 18, str. 9; Karatay t, 1848, V; Viesbaden XIII/1, 345-347, str. 274-275; Popara 5672/4.

Početak (l. 1b):

أوّله:الحمد للّه ربّ العالمين ... سعادتلو سيادتلو سلطانم حضرتلرينه عرض داعي مثاللري بودركه بوندن أقدم مرحوم شيخ الاسلام ...شيخ أبو السّعود يسّر اللّه له المقام المحمود سلطان زمان زمين خليفهء ربّ العالمين جناب جنّت مكان وهمان....

Završetak: (l. 10a):

آخر: ساقط اولور بر حبه اليمازلر زيرا صله دراخرت دكلدر.

2. L. 11b-12a

منظومة في المسائل الّتي يكون السكوت فيها رضا
MANẒŪMA FĪ AL-MASĀ'IL AL-LATĪ YAKŪN AS-SUKŪT FĪHĀ RIḌĀ

Kratki spjev o šeriajtsko-pravnim pitanjima u kojima se šutnja tretira kao pristanak. Na arapskom jeziku sastavio 'Abdulbarr b. Muḥammad b. Šiḥna al-Ḥanafī, Abū aṯ-Ṯanā', umro 921/1515. godine.

Dobrača II, 1454/4.

Početak (l. 10b):

أوّله: قال شيخنا وأستاذنا الشّيخ الإمام نور الدّين الطّرابلسي الحنفي قد نظم شيخي وأستاذي شيخ مشايخ الإسلام أبو الثّنا عبد البر بن شحنه الحنفي...

Završetak (l. 11a):

آخره: الثّلاثون رآه يبيع عرضا أو عقارا فتصرف فيه المشتري زمانا وهو ساكت تسقط دعواه إنتهى ذلك والحمد للّه على التمام وعلى رسوله وآله وأصحابه ...

3. L. 13b-21a

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji kao Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Brockelmann, S II, 948; O. M. I, 295-296; Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl I, 281: Dobrača II, 1480/1; Şeşen, 271, str. 187; al-Ğibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3; Popara IX, 5418/2; Lavić X, 6118/2.

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد للّه عظيم البرهان وعميم الإحسان، والصّلوة على محمّد حبيب الرّحمن، وبعد، فإنّ أفقر عباد اللّه...عبد الرّحمن بن سليمان الشّهير بخصالي...

Završetak ovdje (l. 19b):

آخره: كتاب المأذون: بيّنة المقرّ له على العبد والصّبيّ فعلا بعد الإذن أولى من بيّنتهما على أنّهما فعلا قبل الإذن وجيز.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 19b-21 bilješke na arapskom jeziku.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

Turski

9723. R-9423

فتاوى الأسكوبي
FATĀWĀ AL-USKŪBĪ

Zbirka fetvi na turskom jeziku. Sabrao Pīr Muḥammad b. ʻAbdullāh al-Uskūbī, umro oko 1030/1620. godine. Pisac je rodom iz Istanbula a bio je muftija u Skoplju i Solunu. Neki katalozi navode da je umro 1020/1611. godine (*Ǧayhān II, 805-806*).

Dobrača II, 1729; aẓ-Ẓahiriyya II, 188-189; Ḏayl II, 155, Kairo t, 70; Esʻad-efendī, 65; M. Ṯureyyā, SO IV, 142., Kıbrıs, 31; Ǧayhān II, 805-806; Lavić X; 6127.

Na listovima se nalazi originalna folijacija od 8 do180.

Na početku nedostaje 8 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في كتاب المهر في فصل حبس المرأة نفسها بالمهر ...كتاب الطّلاق زيد عمره فلان فعلي بر دخي ايدرسك بن ديدكم اولسوني ديدكده عمرو اولسون

Završetak (l. 172b):

آخره: مسئله زيد عمري بر بيوك طشي ايله اودب قتل ايلسه زيده نه لازم اولور الجواب امام اعظم رحمة اللّه قتنده ديت لازم اولور ...قال القدوري لم ينسب هذا من ابي ح ر ح (!) ولم يجد في كتابه وان ثبت ذلك منه فهو لغة بعض العرب قال القائل ان اباها قد بلغا في المجد غايتاها من قنية الفتاوى في كتاب الجنايات في جناية الحيطان في نوع آخر في القتل مسئلة آخر

L. 195; 20,5 x 14 (14,5 x 7,5); 25 redaka. *Taʻlīq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i riječi مسئله i الجواب pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ṣāliḥ b. ʻAlī b. Muṣliḥuddīn 10. safera 1090/22. marta 1679. godine u gradu Požegi (l. 172b):

قد وقع الفراغ من تنميق هذ الكتاب المستطاب الهادي إلى طريق الصّواب عن يد العبد الضّعيف صالح بن علي بن مصلح الدّين في اليوم العشرين من شهر الصّفر الخير لسنة تسعين وألف (...) في مدينة پوژغه

Na l. 173a-b nalazi se popis sultana Osmanske carevine a na l. 176a-190b fetve i druge bilješke na turskom jeziku. Na marginama pojedinih listova nalaze se fetve muftija iz naših krajeva: Muṣṭafā iz Sarajeva, ʻAlī iz Prusca; Muḥammad, kadija u Sarajevu, Aḥmad, muftija u Sarajevu i drugi.

9724. R-5104

فتاوى الأسكوبي
FATĀWĀ AL-USKŪBĪ

Isto kao br. 9723.

Na listovima se nalazi originalna folijacija od 96 do125.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: (كتاب البيوع) الجواب قولم آل بني ديدكدن صكره اوليجيق شوندن حالي بايع حاضر اوله يا غائب معروفه ايله يا غائب منقطعه ايله اولوب

- باب السّلم يحتاج إلى معرفة شرعيّة و تفسيره (l. 5b)
- كتاب الكفالة مسئلة زيد وعمروك بكرده يكرمي بيك اقچه ... (l. 8b)
- كتاب الحوالة مسئلة زيد عمروده اولان اقچه سني بكره حواله ايدوب (l. 13b)
- كتاب القضاء مسئلة زيد فوت اولوب تركه سي اولان صغارنه (l. 16b)
- كتاب الشّهادة مسئلة زيد عمرودن سكز بيك آقچه دعورى ايلديكده ... (l. 22b)

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في أخره. آخر الموجود: مسئله بر صغرك شاهدين لوننده اختلاف ايدوب بري صاري بري قزل ديو شهادت ايله لر شرعا مقبوله اولورمي الجواب اولور بري برينه متقاربدر ... شمس على الكرخي غير هذا فقال هذا في لونين بتشابها ....

L. 20; 20 x 14,5 (20 x 14,5); 23 retka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Na margini l. 13a nalazi se bilješka pisana crvenim mastilom u kojoj se navodi da je prepisivač Muḥammad, muftija u Aqkirmanu:

حرّره الفقير محمّد المفتي باقكرمان

Iz biblioteke muftije Abdullatifa Đulbije iz Ulcinja.

9725 R-5815

Zbirka (مجموع), 2

L. 9; 20,5 x 13,5 (15,5 x 9); 25 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno i crveno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

1. L. 1b-6b

الفتاوى لطاشكوپرو زاده
AL-FATĀWĀ LI ṬĀŠKÖPRÜ-ZĀDE

Na početku naslov ispisan crvenim mastilom:

فحر المولى طاش كوپرو زاده كمال أفندي غلط قاضيسي ايكن بر حجّت ايچون چلبي مفتي ايله ما بين اولدقلري ومباحثه لريديركه مقالري حمرّدر

Nekoliko fetvi na turskom jeziku koje je izdao Maḥamad b. Ahmād Ṭāšköprü-zāde, Kamaluddin, umro 1030/1621. godine kao kadija u Galati, a odnose se na prava nemuslimana u islamskoj državi.

S. O. IV, 80, Babinger, 164.

Početak (l. 1b):

أوّله: باحث تحرير سطور درون خاطر بر قصوردن مانده نقش صدور وظهور ايتمكله تصديع علماء اولنمشدركه

Završetak (l. 6b):

آخره: زيرا حضرت مفتينك مدار كلامي صلح اوزره در اكر صلحه ذاهب اولمسه لر حكم بالهدمي كنيسه نك حدوثنه بنا ايتميوب ...واللّه يقول الحق يهدي السّبيل **وما توفيقي الاّ باللّه** وهو حسبي ونعم الوكيل

2. L. 6b-9a

الفتاوى لأخي زاده
AL-FATĀWĀ LI AḪĪ-ZĀDE

Fetve koje je na turskom jeziku izdao Aḫī-zāde, ʻAbdulḥalīm b. Muḥammad ar-Rūmī al-Qosṭanṭinī, umro 1013/1604. godine.

S. O. III, 302.

Početak (l. 6b):

أوّله: مرحوم سلطان مراد حواجه سي سعد الدّين أفندي حضرتلري مفتي ايكن أخي زاده عبد الحليم أفندي حضرتلري بو فتوايا كلشدر ديدكده مفتي أفندي حضرتلرنيك جوابلريندن يازديقلري صورة فتوالردركه ذكر اولنور زيد ولد صغيرين ارضاع ايچون ...

Završetak (l. 9a):

آخره: وكافهء أصحاب مكارم ومعالي اولادلرينه بلا ارتياب والامتراء ارضاع ايچون جاريه اشترا ايدرلر تمّت كلام الى هذا المقام

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9726. R-10242

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده
FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ-ZĀDE

Zbirka fetvi na turskom jeziku što ih je izdao šayḫ al-islām Yaḥyā-efendī Minqārī-zāde umro 1088/1677. godine. Zbirku je sabrao autorov učenik ‘Aṭā’ullāh Muḥammad kako je navedeno u uvodu djela. Ovdje nedostaje uvodni dio. Djelo je poznato i pod naslovom *Fatāwā ‘Aṭā’iyya* (فتاوى عطائيّة).

Wiesbaden XIII4, 80; Dobrača, II, 1742, Rieu, 16; Salnama, 501. Mawlānā III, 903; TÜYATOK IV, 2961; Kıbrıs, 27; Ğaylān II, 783; Lavić X, 6138.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : مسئلة مقابرون يكرمى زراع بعيد مكانده واقع قيونك ....

Završetak (l. 451a-b):

آخره: زيد سپاهى اولديغى قريه نك مزارعى وأراضى اوزرلرينه خارج قريه أهاليسنك قيون وطوارلرين كزورمكه قادر اولورمى الجواب اولور.

L. 361; 27,5 x 15,3 (19 x 9); 31 redak. *Ta‘līq*, sitan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku manji unvan u obliku kupole, sa cvjetićima u zlatnoj, crnoj i zelenoj boji. Tekst na prve dvije stranice uokviren širom zlatnožutom a na ostalim listovima dvjema tankim crvenim linijama. Listovi oštećeni na donjem dijelu. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. Pīrī Istanbūlī, sljedbenik ‘Abdurrahīm-dedea, krajem zul-hidždžeta 1093/decembra 1682. godine (l. 361a):

قد وقع الفراغ والتسويد بعون اللّه الملك العزيز الحميد في أواخر ذي الحجّة الشّريفة سنة ثلث وتسعين وألف ... على يد أفقر الورى مصطفى بن پيري إستلنبولي تابع عبد الرّحيم زاده

Na l. 1a nalazi se fetva banjalučkog muftije Muḥammad-efendīje što ukazuje da je rukopis bio u njegovom vlasništvu.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9727. R-10275

Zbirka (مجموع), 2

L. oko 340; 32,5 x 21 (24 x 10); 27 redaka. *Ta‘līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, znatno oštećeni, rasuti, ispreturani, neki u fazi raspadanja. Prvo djelo nepotpuno na kraju.

1. L. 1b-339b

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده

FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ-ZĀDE

Isto kao br. 9726.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد وسپاس وشكر بي قياس خداى لا يزاله كه إختراع كرده إنسان وشرائع نهاده عالم عالميان ونظام داده جهان وجهانياندر ... اما بعد بو فقير عطاء اللّه محمّد الحقير نيجه سال فرخنده زيد جنب فال.

Završetak ovdje (l. 339b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مسئلة زيد فوت اولوب عمريني قزي ... الجواب اولماز ...

2. L. 99a-326b

فتاوى علي أفتدي الچتالجوي

FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Zbirka fetvi koju je napisao šayẖ al-islām 'Alī b. Muḥammad al-Čatālğawī, um. 1103/1691. godine. Zbirku je kasnije po poglavljima sredio Maḥmūd-efendī b. Muḥammad el-Galipoljī 1104/1692. godine.

Završetak kod pojedinih primjeraka je različit jer je negdje prepisivač izostavio jednu fetvu ili promijenio njihov redoslijed. Ovdje smo se rukovodili sa završetkom koji se sreće u drugim katalozima.

O. M. II, 61; Kairo t, 69, Dobrača II, 1745-1757; Šešen, 334; Topkapı TY, 292; Köprülü III, 123-124; Karatay, 292-298; Ğayhān II, 783-784; Lavić X, 5893.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين. كتاب الطّهارة زيد جنب ايكن ذكر وتسبيح وصلاة على النّبىّ اتمك جائز اولرمى الجواب اولر.

Završetak ovdje (l. 326b):

آخره: الجواب زمان صفرنده اولان ضباط وتصرّف ايچون اولور.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9728. R-5998

Zbirka (مجموع), 4

L. 82; 16 x 15,5 x 7,5); 15-25 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani. Kustode.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

1. L. 4b-21b + 32b-41b+51b-77a

الفتاوى

AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi na turskom jeziku. Ovo je započet, a ne završen prepis neke zbirke fetvi.

Početak ovdje (l. 4b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم هندك زيده اولان شوقدر اقچه دينني هندك زوجي عمرو ادايه وعده ايدوپ قبل الادا هند فوت اولسه هندكورثه سي عمرو سن هندك دينني ادايه وعده ايتمش سن ادا ايله ديو وعوى ايلسه لر عمروك هنده ديني يوق ايكن محرّر وعده اتمكله عمروه هندك دينني ادا ايتدر كه قادر اولورمي الجواب اولماز ... محمّد تبا لوقه

Prepisao dio ove zbirke Muṣṭafā al-Mostārī mjeseca rebiul-ahira 1112/septembra 1700. godine (bilješka na l. 76a).

Fetvu na l. 76b potpisao je al-ḥāğğ Muḥammad, kadija u Sarajevu.

Na l. 67b pečat sa tekstom:

شيخ محمّد عثمان أفندي زاده

2. L. 22b-31a

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد

AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Isto kao br. 9643/1.

Početak ovdje (l. 22b):

أوّله: (فصل) فى مبحث الأراضي الأراضي أمّا خراجيّة وعشريّة والخراجيّة أمّا موظفة أو مقاسمة لا يقال لهما أرض

Završetak: (l. 31a):

آخره: فالمزرعة تنقل إلى ابنه فإنّ تفويضه في حياته بلا إذن بطل بموته كما قال شيخ الإسلام واللّه سبحانه وتعالى أعلم.

Na listovima se nalazi originalna folijacija od 1-10.

3. L.32b-35a

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Više kratkih rasprava, odnosno citata iz različitih djela o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza.

Početak (l. 32b):

أوّله: بيّنة مدّعي الوفاء أولى من بيّنة البات عمدة بيّنة الكراه أولى من بيّنة الطّوع (درر)

Završetak (l. 35a):

آخره: بيّنة مدّعي النّقض أولى من بيّنة مدّعي الاجارة بيّنة الصّحّة أولى من بيّنة المرض وان كان الدّعوى حطّة

4. L. 78a-82a

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA‘RŪḌĀT ABŪ AS-SU‘ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 97212.

Završetak: (l. 326b):

آخر: زيد فوت اولوب اراضي اميريّه سي قزلري عائشه وفاطمه يه انتقال ايدوب قبل تسليم عائشه كند وخصوصي زوجي عمرو بيع اتسه فاطمه تعرّضه قادره اولور مي الجواب اكر بيعه واقفه اولوب سكوت ...

Na l. 81b. nalazi se veći ovalni pečat sa tekstom na bosanskom i arapskom jeizku: Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajaveva.

9729. R-6331

فتاوى
FATĀWĀ

Zbirka fetvi na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Zbirka nema uobičajeni raspored po poglavljima niti su fetve podijeljene tematski. Više liči na bilježnicu nekog kadije koji je za svoje potrebe sakupljao fetve iz raznih izvora. Ispod fsvake etve naveden je izvor, djelo iz kojeg je preuzeta ili muftija koji je izdao fetvu. Uglavnom se radi o fetvama iz obligacionog prava (zemljišni odnosi, nasljedstvo i sl.).

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بر قريه نك سپاهي مشتركلردن زيد اول قريه ده قديمدن ابا عن جد بر مقدار اراضي امريه متصرّف ايكن فوت اولوب ...

Završetak (l. 113a-b):

آخره: زيد سپاهينك تيماري قريه سنده تارلايه متصرّ اولان عمرو اول تارلايي زيدك اوغلي بكره بدل معلومه فراغ زيد دخي مالندن بدل فراغي ويروب بكره فراغ تذكره سني ويردكدنصكره زيد فوت اولدقته عمرو ...وتارلايي استرداد قادر اولورمي الجواب اولماز كذا أفتي شيخ الاسلام يحيى أفندي وعليه القانون سلطاني.

L. 113; 19 x 11,5 (16 x 8); 17-21 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papit tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

D) ISLAMSKO NASLJEDNO PRAVO (AL-FARĀ’IḌ)
Arapski

9730. R-10184

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ’IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Naslov na početku djela pisan crvenim mastilom:

هذا كتاب الفرائض للمولى الشّيخ العلامة سراج الملّة محمّد بن عبد الرّشيد السّجاوندي.

Isto kao br. 9664/2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه حمد الشّاكرين والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله الطّيبين الطّاهرين قال رسول اللّه صلى اللّه عليه وسلّم تعلّموا الفرائض وعلّموها النّاس فإنّها نصف العلم.

L. 24; 18,5 x 12,5 (11,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti po lagama. Kustode. Na marginama listova nalaze se komentari teksta pisani rukom istog prepisivača.

Bez poveza.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā 1297/1879. godine (l. 19b):

عن يد أضعف العباد وأحقرهم من الذّباب ... صالح بن مصطفى عفا عنهما ربّ العباد لسنة سبعة وتسعين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na l. 24 dvije bilješke iz nasljednog prava.

9731. R-10258

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ’IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 9664/2.

L. 18; 21,5 x 14 (18,3 x 8,7); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepsiivaču, godini ni mjestu prepisa.

9732. R-10319

الفرائض السراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 9664/2.

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ... فصل في الصّنف الأوّل أوليهم بالميراث ... وكذلك ما أصاب الإناث يجمع ويقسم على الخلاف الّذي وقع في أولادهنّ هكذا يعمل إلى أن ينتهي بهذه الصّورة...

L. 15; 15 x 10,5 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično oštećeni. Prva dva lista dopisana kasnije rukom drugog prepisivača.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9733. R-5577

شرح ديباجة السراجيّة لمجهول
ŠARḤ DĪBĀĞA AS-SIRĀĞIYYA LI MAĞHŪL

Komentar uvoda djela الفرائض السّراجيّة v. br. 9664/2) na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog autora. Dvadeset dva lista su na arapskom jeziku a ostatak na turskom jeziku. Na turskom jeziku autor, također, uz komentar uvodnog dijela جريدة الفرائض, navodi primjere za rješavanje pojedih slučajeva iz islamskog nasljednog prava. Naš primjerak je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فبعد ذلك دعا بسم اللّه الرّحمن الرّحيم إلى أن نزل قول اللّه تعالى **إنّه من سليمان وإنّه بسم اللّه** الرّحمن **الرّحيم** فبذلك دعى بهذه الأسماء الثّلثة ...

Završetak (l. 83a):

آخره: **وللذكر مثل حظ الانثيين** ...

ثلث بينهما	**ربع مشترك**	**سدس مشترك**	
اخت لامّ	اخت الامّ	ثلث زوجات	ربع جدّات
٨/٢٤	٣/١٢	١/٤	٣/١٢

L. 157; 20 x 14 (17,5 x 10,5); 22 retka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Neki prepisani dokumenti datirani su 1203/1788. godine pa bi to moglo biti i vrijeme nastanka ove zbirke.

Povez polukožni.

Preostali listovi rukopisa uvezani su obrnuto.

Na l. 83b-94a nalaze se citati iz raznih djela, uglavnom na turskom jeziku, kao što su predaje o poslanicima, komentari nekih dova, pravila prilikom podjele imovine umrlog i izvršavanja oporuke o iskatu (otkupu za propuštene vjerske obaveze) i sl.

Na l. 94 bilješka i pečat, prepisivača, možda i sastavljača i vlasnika ove medžmue: Ṣāliḥ Ṣidqī, (Mahmutkadić) kadija u Bosni. Bilješka je oštećena prilikom uvezivanja rukopisa pa se ne može u potpunosti pročitati:

صاحبه كاتبه (...) المذنب المحتاج (...الى رحمة ربّه !) العزيز الحكيم صدقي (... صاح!)
القاضي البوسنوي

Na l. 95b-117a nalazi se započet a nedovršen prepis nekog arapsko-turskog rječnika. Na početku svake stranice ispisan je manji dio ovoga rječnika a u nastavku drugi tekst i to pisan u obrnutom smjeru.

Na l. 120a-157b ispisani tekstovi različitog sadržaja, uglavnom bilješke, citati iz drugih djela, gramatička analiza nekih rečenica, te bilješke iz nasljednog prava.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9734. R-10264

كتاب في الفرائض

KITĀB FĪ AL-FARĀ'IḌ

Opširno djelo iz nasljednog prava na arapskom jeziku, od nepoznatog sutora. Djelo je nepotpuno na početku a oštećeno na kraju, tako da ga je teško identifikovati. Fali 120 listova. Pisano je u formi hipotetičkih pitanja i odgovora iz nasljednog prava.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إذا مات رجل وترك زوجة وجدّة فالمسئلة من أربعة في الفرض
والردّ لأنّه أصل المسئلة في إثنى عشر... مسئلة الزّوجة مع البنت

Završetak (l. 56a-b):

آخره: مِنْ مات وترك عمّه أب الأب... وكذا ينتقل هذا الحكم إلى كلّ مرتبة إذا وجدت عند عدم المذكور في العصبات اللّهمّ اختم لهذا الكتاب في يدي بخير ختامة المسك ... اللّهمّ اغفر ذنوب أمّة محمّد...

L. 56; 20 x 13,5 (16 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljenjih pet listova oštećeni na sredini. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, sa preklopom, naknadno popravljan na hrbatu, odvojen od knjige.

Podaci o prepisivaču i godini prepisa oštećeni i nisu čitljivi.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

Turski

9735. R-4398

مفهوم فرائض
MAFHŪM FARĀ'IḌ

Naslov napisan na hrbatu listova rukopisa.

Opširnije djelo iz nasljednog prava, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo nema uobičajenu *hamdelu*. Pojedina poglavlja preuzeta su iz djela جريده فرائض

Početak (l. 1b):

حقوق آتي البيانك كليسنه قدرتي وتبرّعه أهليتي اولان موتادن زوجي موسر زوجه نك غيري اولان ميت كرك مسلم اولسون وكرك كافر كرك امرأه مجرّده ويا زوجي معسر امرأه مزوّجه ويا خنثاي مشكل بونلردن هر بري اكر ميت مقتول ايسه انك تركه سي ايله معا وهبت واجبه سينه

Završetak (l. 105a-b):

آخره: فصل في الصّنف الثّاني وهم أولاد الأخوات وبنات الاخوة ... ولو كان لأمّ المال بينهما للذكر مثل حظ الأنثيين عند أبي يوسف باعتبار الابدان وعند محمّد انصافا باعتبار الأصول وان استوفى في القرب وليس منهم ولد عصبة

اخ لام   اخت لام

اخت لابوين	اخت لام	اخت لاب
ست	ست	ست

L. 109; 22,5 x 16 (14,5 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske i unutrašnje strane obložene ebru papirom.

Prepisao mostarski muftija Osman Farā'iḍī, bez godine i mjesta prepisa (bilješka na l. 1a i 74b):

كتبه الفقير عثمان فرائضي المفتي بمدينة موستار.

Na zaštitnom listu 1a nalazi se bilješka u obliku pendže koja glasi:

عبد الله مولا كتحداى أسبق دركاه عالي آغاى يكجريان سراى بوسنه

Rukopis je bio u vlasništvu Mustafa-efendije Muhibića, imama u Sarajevu:

تملكه العبد الفقير إليه عز شأنه وتعالى محبّي مصطفى بن مصطفى الامام سرائي غفر لهما

Za Biblioteku poklonio Ibrahim-beg Halilbašić, advokat is Sarajeva.

9736. R-6234

مسائل في الفرائض
MASĀ'IL FĪ AL-FARĀ'IḌ

Fragment nekog djela iz islamskog nasljednog prava, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اوچ بلك ايله اكين اغلدر برسن ... مسئله بر كو اولدي اغلنك بر قزن قودي ... أمّا الأخوات لأب وأمّ...

Završetak ovdje (l. 19b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله نر كو اولدي اناسن قودي وعورتن قودي ... بو حكم حكم اجماع امتله در واكر بو اكي مسئله ده اتا مكاننه دده اولسه انابله يعني ...

L. 19; 20 x 14 (14,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom od 31-49.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

E) POSTUPAK PRED ŠERIJATSKIM SUDOVIMA i EPISTOLOGRAFIJA (ĀDĀB AL-QĀḌĪ WA AṢ-ṢUKŪK)

Arapski

9737. R-8989

معين الحكّام فيما يتردّد بين الخصمين من الأحكام

MU‘ĪN AL-ḤUKKĀM FĪMĀ YATARADDAD BAYN AL-ḪAṢMAYN MIN AL-AḤKĀM

Opširno djelo o postupku pred šerijatskim sudovima. Na arapskom jeziku napisao ‘Alī b. Ḫalīl aṭ-Ṭarābulusī ‘Alā’uddīn Abū al-Ḥasan al-Ḥanafī, kadija u Jerusalimu, umro 844/1440. godine. Djelo je podijeljeno na tri dijela /qism/ i više poglavlja.

Ḥ. Ġ. II, 1745; Brockelmann, G II, 82; S II, 91; Dobrača II, 1267-69.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال سبحانه **وتمت كلمة ربك صدقا وعدلا لا مبدل لكلماته** فالمراد بالكلمات القرآن العظيم تمّت دلائله وحججه ... لأنّ الغرض بهذا التأليف ذكر قواعد هذا العلم وبيان ما تفضل به الأقضية من الحجاج وأحكام السّياسة الشّرعيّة وعدم الاستغناء بأحدهما عن الآخر وسمّيته **معين الحكّام فيما يتردّد بين الخصمين من الأحكام**

Završetak (l. 115a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في أحكام كاتب الوثائق: وينبغي أن يكون فيه من الأوصاف ما نذكره وهو أن يكون حسن الكتابة قليل اللحن عالما بالأمور الشّرعيّة ...

L. 115; 19,5 x 15 (15 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Prva tri lista oštećena u gornjem dijelu.

Turski

9738. R-10243

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀ‘A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Djelo o postupku šeriatskih sudova, na turskom jeziku. To su, ustvari, obrasci za pisanje različitih sudskih rješenja. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğib-zāde al-Istanbūlī, umro 1100/1688. godine.

Ḏayl I, 185; OM II, 301; Karatay, 318; Dobrača II, 1879,5, 1934-1938; Ğayhān II, 750; Lavić X, 6287 i XIV, 8077.

Početak (l. 1b):

أوّله: فتح أبواب مرادات ايلين خالق الكون صد حمد وسپاس هم رسولنه... بعد ذلك اشبو فقير كم...حاجيب زاده ديمكله معروف محمّد بن مصطفى بن محمود الاستانبولي

Završetak (l. 130a):

آخره: عرضحال صورتدر...نظم إلهي در كهكدن ايتمه دور اولمسه يي بو فقير انتفاعنده خير ايله ياد هم ميسّر آيت مراديني انك اي مستعان ايليه بر فاتحه ايله بنم روحمي شاد اول حبيبك حرمتنه مجرم دعاصيلري لطف ايدوب جمله يى دداركله ايله بر مراد.

L. 145; 26 x 15 (17 x 8,5); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-15 na kraju rukopisa naknadno nevještom rukom dopisani obrasci murasele i drugih dokumenata gdje se za primjer navodi Banja Luka.

Na zaštitnim listovima 1-5a na početku rukopisa sadržaj djela i nekoliko fetvi, dopisane rukom drugog prepisivača.

Prema bilješkama na l. 1a i 2a vlasnici rukopisa bili su: Ḥusayn, zamjenik kadije u Halepu, Aḥmad Muqīm-zāde, Yaḥyā Muqīm-zāde i Ḥusayn, sljedbenik Zaynul'ābidin-efendīje:

العبد الدّاعي للّه وإليه العليّة حسين النّائب بمدينة حلب المحميّة من كتب الفقير إليه تعالى أحمد الشّهير بمقيم زاده نال مراده وعفى عنه ثمّ إنتقل إلى نوبة الفقير إليه عزّ شأنه يحيى مقيم زاده نال ما أراد غفر له ثمّ دخل إلى نوبة الفقير إليه شأنه حسين الملازم زين العابدين أفندي رحمة اللّه عليه.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9739. R-6099

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام
BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Isto kao br. 9738.

L. 96; 21,5 x 16,6 (17 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se fetve sarajevskog muftije Muhameda te druge bilješke dopisivane kasnije rukom drugog prepisivača. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu,

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 94a-96b nekoliko obrazaca pisama i citata iz tefsirskih djela.

Rukopis je otkupljen 1977. godine od Hifzi-ef. Suljkića, imama iz Zvornika.

9740. R-5700

صكّ

ṢAKK

Fragment zbirke sudskih dokumenata i obrazaca pisama, na turskom jeziku. Dokumenti se odnose na Bosnu a potječu iz 1213/1798. godine.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: شان شريف عالشّان سامي مكان سلطاني مظفراني غرّاي جهان سنان خاقاني حكمي اولدركه بوسنه حزينه سنه تابع شمعحان مقاطعه سي مالندن آلمق اوزره يومي اون بش اقچه وظيفه ايله احلاصحوان اولوب جهتنه متصرّف اولان صالح خليفه ولدسي كند وحسن رضا سيله ...

Završetak ovdje (22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دين تمسّك بويله تحرير اولنور وجه تحرير حروف بودركه اشبو بيك ايكيوز اون سكز سنه سنده ماه...

L. 22; 23 x 15,5 (17,5 x 10); 11 redaka. *Ta'līq* sa mješavinom *dīwāni* pisma, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9741. R-6034

صكّ

ṢAKK

Fragment zbirke od 25 dokumenata i sudskih isprava, na turskom jeziku. Dokumenti su nastali oko 1214/1799. godine kada je datiran prvi dokumenat u zbirci, a odnose se na gradove Sarajevo i Mostar.

Na početku djela nalazi se kolofon, vjerovatno prethodnog djela koje je zagubljeno. Kolofon glasi:

حسبى اللّه ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النّصير هذه الجريدة خريطة متّخذة لقيد الأمور الّتي من شأنها التسجيل والحفظ في صدور الأوراق من حقوق المسلمين وأنكحتهم وحقوق أهل الذّمّة والأوامر والبراوات السّلطانيّة والمكاتب الواردة من قبل الولاة في زمن حكومة العبد الفقير الى رحمة ربّه القدير إسماعيل بن إبراهيم القاضي بمدينة موستار عفى عنهما الغفّار تحريرا في غرّة شعبان المعظّم لسنة ثلث ومائتين وألف

Početak (l. 1a):

أوّله: سپاهي يه حطابا مراسله در مدينهء سراى ناحيه سينه تابع طولجه زير قريه سي ذعمي فحر الاقران الحاجّ أحمد بك غبّ التحيّة انها اولنوركه ...

Završetak (l. 8b):

آخره: وكالت حجّتي صورتيدر مدينهء سراى بوسنه ده چوقه جي سليمان محلّه سي سكانندن ايكن بوندن أقدم حج شريفده وفات ايدن الحاج صالح بن أحمدك وراثتي زوجه منكوحهء متروكه فاطمة بنت محرّم آغا ايله ...أشيانك هبه سني دعوى وأفراز وتقسيم بولنمديغندن هبه باطل اولوب معارضه سي منع حجتي صورتيدر.

L. 8; 22,5 x 11,5 (19 x 10); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Nazivi dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani, bez kustoda.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9742. R-9233

ميزان المدعيين في اقامة البينتين

MĪZĀN AL-MUDDA'AYAYN FĪ IQĀMA AL-BAYYINATAYN

Kraće djelo o postupku pred šeriatskim sudovima kada dvije stranke pred sudom potražuju istu stvar sa istim tj. jednakim dokazima. Napisao 'Abdulbāqī b. šayẖ al-islām Muḥammad b. 'Abdulḥakīm al-Bursawī, Asīrī-zāde, živio u XII-XIII stoljeću. Uvod djela je na turskom a ostali tekst na arapskom jeziku.

A. M. I, 497; O. M. I, 231; Ḏayl II, 613; Dobrača II, 1491/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: ديباجهء جريدهء نوپيدا و سرلوخهء اوراق بيضا حمد و سپاش حكيم ارلي ... بو عبد فقير اسيرى زاد ه عبد الباقي ديمكله شهير پرعجز وتقصيرك...

Završetak (l. 12a):

آخره: تم الكلام بعون اللّه الملك العلام من تحريرات الفاضل زبدة الأنام المرحوم المعروف بچيوي زاده الخواص والعوام رحمه اللّه تعالى.

L. 12; 23 x 15,7 (19 x 10,5); 28 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Mnoge riječi ispisane ili nadvučene crvenim mastilom. Tekst pisan u više tabela različitih oblika. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na kraju djela se spominje šeyhul-islam Muḥyiddīn-efendī Čīwī-zāde kao izvor iz kojeg su uzimana neka tumačenja u ovom djelu.

9743. R-6024

صكّ سراي
ṢAKK SARAYĪ

Zbirka obrazaca raznih sudskih dokumenata, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ثلث مالندن احجاج ايچون بشيوز وصيّت حجّتدر مدينهء سراى بوسنه دهفلان محله سي ساكنلرندن محمّد بن علي تام كمسنه مجلس شرع صبحله لازم

Završetak (l. 19a):

آخره: **مثانه دن طاش اخراج حجتيدر** واسقاط ايلدم ويدكده غب التصديق الشّرعي ما هو الواقع بالطلب.

L. 19; 24 x 17 (19 x 10,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Ḥasan-efendī b. Ṣāliḥ-efendī Ẓafarlī-zāde 11. redžepa 1233/16. maja 1818. godine (l. 19a):

كتب اولندي في يوم الحادي عشر من رجب كتبه حسن أفندي بن صالح ضفرلي زاده سنة ٢٣٣.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9744. R-4727

وقفنامه يه دائر صك
WAQIFNĀMA-YA DA'IR SAKK

Naslov prema rukopisu (l. 1a).

Dva obrasca pisanja vakufname na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الملك السّتّار الحليم الغفّار الّذي جعل الصّدقة الجارية سببا للنجاة من النّار...وبعد حمد خدا ونعت رسول اوله خاطر نشان أهل قبور بتوفيق الملك الهادي بو صحيفهء خير إحتوا املا وانشا سنه باعث وبادي بودركه مدينهء سراي بوسنه ده حفظها اللّه تعالى عن الآفات

Završetak (l. 6b):

آخره: فصار وقفا صحيحا مرعيّا على النّهج المشروح ... واجرا الوقف على اللّه الجوّاد الكريم جرى ذلك.

L. 6; 20,5 x 14,5 (15,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepis iz (1)234/(1)818. godine (l. 6b):

حرّر في اليوم الثّاني من شهر جمادي الأوّل سنة ٢٣٤

9745. R-709

كتاب الصكّ
KITĀB AṢ-ṢAKK

Knjiga formulara za pisanje sudskih isprava (ṣakk), od nepoznatog sastavljača. Na prvom zaštitnom listu naslov: بوسنه صاكي

Svi primjerci obrazaca za sudske isprave su uzeti iz zbivanja u Bosni i Hercegovini, uglavnom iz Sarajeva i okolice iz XVII i XVIII stoljeća, na osnovu čega zaključujemo da je sastavljač ovoga sakka iz ovih krajeva.

Dobrača II, 1942; Lavić XIV, 8061.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الملك السّتّار الحليم الغفّار الّذي جعل الصّدقة الجارية سببًا للنّجاة من النّار ووسيلة إلى دخول الجنّة تجري من تحتها الأنهار ثمّ الصّلوة التامّات والتسليمات ....

Završetak (l. 320b):

آخره: ووجود ايله اقتدار اولان حرب وضرب اربابي عساكرك اسامالري حميله ا تفاقيله دفتر اولنوب بعد التسجيل مطلوب اولنديغي اوزره محل مأمورلرينه عزيمته تعهّد ايدن عساكرك اساميلري بر وجه آني ذكر وبيان اولنور

L. 321; 20,5 x 15 (15,5 x 10); 17-27 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Obrasci dokumenata pisani između 1194/1780. i 1224/1809. godine. Najčešće se spominju Sarajevo i Taslidža (Pljevlja) kao mjesta na koja se odnose dokumenti. Inače, ima puno konkretnih slučajeva pa je ovaj rukopis veoma vrijedan za proučavanje prošlosti naših krajeva.

Povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd, kadija u Sarajevu (bilješka i pečat na l. 1a):

تملك هذا المجموعة بالتحرير وأنا الفقير صالح صدقي بن محمود القاضي عن سراى بوسنه عفى عنهما الباري

Rukopis je uvakufljen kao evladijet muškim potomcima Muḥammadu i Maḥmūdu (bilješka na l. 1a) ali se ne navodi ime vakifa. Na l. 2a nalazi se pečat da je rukopis uvakufio Ḥasan-efendī Bōjō-zāde (وقف بويو زاده حسن أفندي)

Vakuf Asim-bega Mutevelića.

9746. R-10245

صك محمد حلوى

ṢAKK MUḤAMMAD ḤULWĪ

Zbirka formulara (ṣakk), na turskom jeziku, koju je sabrao Muḥammad Ḥulwī, svrgnut sa kadiluka Albanskog Biograda (Berat). Zbirka je nastala dok je autor služio kao pisar u istanbulskim i drugim šerijatskim sudovima.

Dobrača II, 1950; Lavić XIV, 8055.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه على ما أنعم من إجراء الشّرائع والأحكام وأحسن إلينا وعلّم ما لم نعلم من ترقيم الحجج بين الأنام... أمّا بعد فهذه الحجّة واقعة من الفقير... محمد حلوي المنفصل حينئذ من قضاء بلغراد أرناود.. وقد جمعها كاتبا بمحاكم الشّرعية... بمدينة دار الخلافة العلية قسطنطنية و غيرها.

L. oko 260; 29,5 x 20 (18,5 x 9,5); 25 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi oštećeni, od nekih sačuvana samo jedna polovica, zahvaćeni vlagom, pocijepani, rasuti i ispreturani, u fazi raspadanja.

Na marginama mnogih listova bilješke pisane rukom istog prepisivača. Listovi sa originalnom folijacijom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na početku rukopisa nalazi se sadržaj djela.

Bivši vlasnik Ḥasan-efendī.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9747. R-975

كتاب الصكّ لمجهول

KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL

Zbirka obrazaca i sudskih isprava na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Isprave se odnose, uglavnom, na Sarajevo i djelimično Mostar. Zbirka je nastala u 18 stoljeću i znalajna je za proučavanje historije naših krajeva, posebno Sarajeva, jer se većina dokumenata odnosi na ovaj grad.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّله: باب نيابتي مراسله سيدر عزّتمآب شريعتنصاب فحر المدرّسين فضيلت النّساب عبد الله أفندي بعد التحيّة البهيّة انهأ حالص الطّوية اولدركه حالا قلم حكومتمز اولان مدينهء سراى بوسنه محكمه سنده باب نيابتي اشبو سنة ثمان وستين ومائة وألف شعبان المعظّم غرّه سنده

Završetak ovdje (l. 120b):

آخره: مدينهء سراى بوسنه ده محمّد بك محلّه سي ساكنه لرندن امهاني خاتون بعد اسلام انها اولنوركه ... خصوص ايچون مذبور بريغه مصطفى بشه يه بيوجه شرعي عمل وحركت ايله ستر والسّلام.

L. 130; 21 x 13,5. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tekst pisan bez margina. Više listova prazno.

Povez kožni, mehak, originalan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Vjerovatno je ovo lična bilježnica nekog kadije u Sarajevu.

Na l. 1a-2a nalaze se fetve na turskom jeziku potpisane od sarajevskih, mostarskih i banjalučkih muftija Muṣṭafe, Aḥmada i Muḥammada.

Na posljednjih 10 listova nalaze se bilješke na turskom jeziku, nekoliko stihova i obrasci pisama. Na l. 1b pečat vjerovatno vlasnika rukopisa: ‘Umar Tawfīqī.

9748. R-879

كتاب الصكّ لمجهول

KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL

Zbirka obrazaca i sudskih isprava na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Djelo govori o načinu sastavljanja testamenta, naslijeđivanju, uvakufljenju sa spominjanjem džamija, ovlasti mutevelija i sl. Na kraju se navode konkretni slučajevi iz oblasti nasljednog i testamentalnog prava.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تقرير دعوى ايدوب بوندن اقدم زوجم مذبور مصطفى غائب اولدقده مرسوم مصطفى دن حملم اولوب ثلث وألف محرّمنك اوائلنده متولد اولان معدن نام صفره باباسي مزبور مصطفى اوزرينه جانب شرعدن يوق اوچ اقچه نفقه وكسوه بها تقدير اولنمش ايدر.

Završetak ovdje (l. 54a):

آخره: محمّد مجلس شرعده ربيل اولانّ احمد محضرنده تقرير كلام ايدوب محميهء مذبوره... وبتم زوجهءم اولوب وفات ايدن مرحومه عائشه حال حيوتنده شرايه بتي وكيل اتمكله كند وماليله...

L. 58; 19,2 x 14,5 (12,5 x 8,5); 15 redaka. *Ta‘līq*, sitan. Mastilo crno, pisan tupim perom. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom. Kustode. Na marginama pojedinih listova ima komentara teksta.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 54b-58a nalaze se fetve i druge bilješke, na turskom jeziku.

9749. R-10268

كتاب الصكّ لمجهول

KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞŪL

Zbirka obrazaca sudskih isprava, rješenja, odluka i drugih pravnih akata, na turskom jeziku od nepoznatog sastavljača. Rukopis je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فلانك فلان تيمار متعلّق كلّي نزاعلرلي اولوب در... فصل ثاني صورة مكاتب آخر قاضيلقنده ساكن افلان مني اولسه...

L. 35; 16,8 x 9 (12,5 x 6,5); 18 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnjih pet listova oštećeno tako da se tekst ne može čitati.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9750. R-9543

كتاب الصكّ لمجهول

KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL

Fragment ili laga opširnijeg saka koji se odnosi na Sarajevo i druga mjesta, na turskom jeziku od nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: صغري حالنده باباسي بالولايه نكاح ايلديكي اثبات مدينهء سراي بوسنه ده فلان محله سي ساكنلرندن اشبو رافع الكتاب إبراهيم اغا بن محمّد نام كمسنه مجلس شرع شريف انورده قاضي ايّوب محلّه سيلرندن فاطمه بنت رمضان نام...

Završetak (l. 10b):

آخره: وصي اوزرينه بر وصي دخي اولنمق حجّت... ذيل وثيقه ده محرّر الاسامي مسلمين اخبارلريله لدي الشّرع انور ظاهر ومتحقق اولدقدن صغره صفيرات مزبورانك...

L. 10; 22 x 15,3 (14 x 7); 23 retka. *Nasta'līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa originalnom folijacijom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9751. R-6032

Zbirka (مجموع), 2

L. 19; 23 x 17 (15,5 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na margimana ima puno komentara teksta. Listovi neuvezani. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-8a

كتاب الصكّ لمجهول
KITĀB AṢ-ṢAKK LI MAĞHŪL

Manja zbirka obrazaca raznih sudskih odluka (ṭapū-nāme, iḏin-name i sl.), na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Zbirka je nepotpuna na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وجه تحرير حروف بودركه لواء اغريبوز حاصله لرندن باعث أهالي مزموره اثنا سنه ده ... **ديكر صورة طاپونامه**

Završetak (l. 8a):

آخره: وجه تحرير حروف بودركه مدينهء اغريبوز واردشي ساكنه لرندن ايكن فوت اولان قومي زعمي مصطفى اغانك قين آناسي أمّ كلثوم نام خاتونك رسم قسمتي النّدغي اجلدن بدورثه يه تذكره وريلدي.

2. L. 9a-14a

الفتاوى
AL-FATĀWĀ

Fragment zbirke fetvi na turskom jeziku od nepoznatog autora. Ovo je, naime, dodatak većini zbirki, koji sa vjerskog gledišta, pobliže pojašnjava kanūn-nāme.

Početak (l. 1a):

أوّله: **مضمون برات قاضي قانون قديمه بو منوال اوزره محرّردر** قاضي حاكم اولوب اجراى أحكام شرائع نبويّه ده صلّى اللّه تعالى على شارعها ...إلهى يه متمسّك اولوب.

Završetak (l. 14a):

آخره: **در بيان رسوم اغنام ورسم آغيل** ...حالا خراج وعادت اغنام خصوصنده فرمان پادشاهي بو وجهله صادر اولمشدر... الجواب طپراق صاحبلرينه ويررلر كتبه أبو السّعود.

U potpisu nekih fetvi je Muḥammad, sarajevski muftija , te muftija iz Skoplja, Abū Bakr, travnički muftija i drugi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

F) ZAKONI (AL-QAWĀNĪN)

9752. R-6123

قانون العدل والإنصاف للقضاء على مشكلات الاوقاف
QĀNŪN AL-‘ADL WA AL-INṢĀF LI -AL-QAḌĀ’ ‘ALĀ MUŠKILĀT AL-AWQĀF

Zbirka zakona na arapskom jeziku, koji regulišu tematiku vakufa. Napisao Muḥammad al-Qadrī-pāšā, al-Miṣrī, umro 1306/1888. godine. Djelo je štampano u Bulaku 1311/1893., i 1313/1985. godine. Djelo je prepisano iz štampanog primjerka. Nepotpuno na kraju.

A. M. II, 388; Ḏayl II, 219.

Početak (l. 14b):

أوّله: كتاب الوقف الباب الأوّل وفيه فصول الفصل الأوّل في تعريف الوقف وحكمه ولزومه

ماده ١ الوقف هو الحبس العين عن تمليكها لأحد من العباد والتصدّق بالمنفعة على الفقراء ولو في الجملة أو على وجه من وجوه البرّ

Završetak ovdje (l. 106b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل السّابع ... مادة ٥٨٧ الحق لا يسقط بتقادم الزّمان فلو وضع شخص يده على دار أو أرض أو غيرهما مدّة سواء طالت المدّة أو قصرت وهو معترف بأنّها ملك فإنّه يؤمر بردها إليه اذا طلب فلان ذلك وإن كان منكر أنّها ملك فلان ...

L. 142; 21 x 17 (19 x 15,5); oko 25 redaka. *Ta‘līq*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9753. R-5474

Zbirka (مجموع), 3

L. 135; 16,5 x 11 (14,5 x 8); 21 redak. *Ta‘līq*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

1. L. 1b-28a

قانون نامه آل عثمان
QĀNŪN-NĀME ĀLI ‘UṮMĀN

Zbornik zakona na turskom jeziku iz ranijeg perioda osmanske uprave. Naslov u rukopisu (l. 83b): صورت قانون نامه آل عثمان. Kanuname je prepisao i komentarisao Maḥmad b. Aḥmad b. Maḥmad b. Ramaḍān, Qudsī, Nišānğī, umro 1031/1622. godine.

Flügel III, 255; Lavić XIV, 7009/3; Karatay I, 505.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ملك الحقّ الّذي يأمر بالعدل والإحسان وينهى عن الفحشاء والمنكر... وبعد ايبس قوائد جهانياني وقوانيس عرفيّه عثماني كه مدار صلاح عالم ومناط نظام امور جمهور كافهء امم.

Završetak (l. 28a):

آخره: وقانون ايش ايتدرميه سز شويله يمه سز يوقردن ذكر اولنوب پاشالر اجازهتيله يازلدي دينلن يردن بو آرآيه كلنجه قوچه نشانجي بك حضرتلري تصحيح اتمشدر تحريرا في اليوم السّابع في شهر رمضان المبارك سنة ٩٩٢

Ovaj primjerak je prepisan 992/1584. godine. Postoji mogućnost da je ovo autograf ili je prepisivač prepisao i bilješku o prepisu djela iz autografa, što nije rijedak slučaj.

2. L. 30a-39b

شرح فضيلة الصلوة على النبيّ
ŠARḤ FAḌĪLA AṢ-ṢALĀ ‘ALĀ AN-NABĪ

Fragment nekog djela na arapskom jeziku o vrijednosti donošenja salavata na Muhammeda, a.s.

Početak ovdje (l. 30a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اعلم ان اذكر اى لانّ اذكر اى كذكرى او ذكرى عنده اى المرء ولا يصلّى وفي نسخة ولم وفي أخرى فلا وفي أخرى فلم وهنا الحديث لم اقف على سنده وقد قال العراقي وبعض من شرّاح الشّفاء ...

Završetak ovdje (l. 39b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وثبّته من الثّبات ضدّ النّسيان او الزّوال بالقول اى في القول او على القول الثّابت هواللّه لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم في الحياة الدّنيا...

3. L. 40b-50b

قانون نامهء سلطان مراد خان بن سلطان سليم خان
QĀNŪN-NĀME SULṬĀN MURĀD ḪĀN
B. SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Naslov prema rukopisu.

Komentar kanun-nāme koju je izdao sultan Murāt-ḫān sin sultana Salīm-ḫāna (1574-1595). godine

Početak (l. 40b):

أوّله: صورة قانون نامهءسلطان مراد خان بن سلطان سليمان خان بودركه ذكر اولنور وبيان قلنور بر رعيّت دفتر چفت يازلمش اولسه اول رعينك اوغلي اوغلي وار

Završetak (l. 50b):

آخره: فصل الثّامن عشر ... تسليم اتدكدن صكره سپاهي بمز معرفتمز يوق ايكن نچون اولجدوكوز ديدو كنه عمل اوتميه شويله بلالر اهمال وتكاسل اولنميه تمّت

4. L. 52b-121b

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA‘RŪḌĀT ABŪ AS-SU‘ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 9722.

Završetak ovdje (l. 121b):

آخره: **قانون ١٠١٢** رسم چفت ويناك ومجرّدلر دخي ...ومجرّدندن طپرقلو سندن وطپرقسندن نفردن يكري شر اقچه اسپنجه ديو بو حصوص ولايت رومك قانون ...الجواب اللّه أعلم تعزير واوكوزي رد لازم كلور

Na l. 122a-133a nalaze se fetve Abū as-Su‘ūda i drugih pravnika, prenesene iz raznih izvora.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik rukopisa bio je Ḥusayn b. Ibrāhīm Muhamedagić imam u Sokolice-mahali (?)1326/1908. godine (zaštitni list 1b):

هذا كتاب قانون نامهء صاحب ومالك حسين حواجه بن ابراهيم محمد اغيك امام صوقولچه محلّه سي سنة ١٣٢٦

Na zaštitnom listu 2a nalazi se sedam različitih pečata.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9754. R-10252

سلطان سليمان زماننده وشيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA WA ŠAYḪ ISLĀM ABŪ SU‘ŪD ‘AṢRINDA OLAN QĀNŪNLAR DIR

Zbirka zakona (kanūn-nāma) osmanskih sultana o zemljišnim posjedima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (vladao 1520-1566) i drugih sultana. Zbirka je izrađena na osnovu fetvi koje su dali šejhul-islami: Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā (umro 940/1533.), Abū as-Su‘ūd (umro 982/1574.) i Muḥammad Bahā’ī (umro 1064/1653. godine). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante tako da je raspored zakona u pojedinim prijepisima različit. Na početku nedostaju dva lista.

Rieu, 247b; Dobrača II, 1901; Zürich I, 468; Şeşen t, 101, str. 49; Hasandedić, 279, str. 127; Popara IX, 5418/3; Lavić X, 5893/4; Wisbaden XIII, 4.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نابديد يرلري طپو ايليه ويرلمك حصوصيدر.. مسئله زيد متوفانك مستحق طپو اولان تـرلا وچايرلري زيدك اناسي هند ايلر ويردوكه رسم طپوي ويروب المغه شرعا قادره اولورمي...

Završetak ovdje (l. 32a):

آخره: شويله بله سين علامت شريفه اعتماد قيله سين تحريرا في أواسط جمادي الآخر لسنة خمس وستين وألف.

L. 34; 19 x 14 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta‘līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestma razljeveno. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepis iz 1065/1655. godine.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9755. R-922

Zbirka (مجموع), 4

L. 120; 22,5 x 15,5 (17 x 12); 19 redaka. *Ta‘līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 20b-71b

سلطان سليمان زماننده وشيخ إسلام أبو سعود عصرنده اولان قانون نامه لردر

SULṬĀN SYLAYMĀN ZAMANINDA
WA ŠAYḪ ISLĀM ABŪ SU‘ŪD ‘AṢRINDA
OLAN QĀNŪNNĀMALAR DIR

Isto kao br. 9754.

Na početku dugi naslov crvenim krupnim slovima:

سلطان سليمان خان زماننده شيخ الإسلام أبو السّعود أفندي عصرنده اولان قانون نامه لر وشريعت شريفه موافق اولدوغي مقرر اولوب حالا معتبر اولان قوانين ومسائل شريعه در

Početak ovdje (l. 20b):

أوّله: الحمد للّه الّذي له ملك السّموات والأرض وهو على كلّ شيء قدير، خباب خاقان روى زمين وخليفهء رسول ربّ العالمين، مالك ممالك العالم، ظلّ اللّه الظّليل على كافّة الأمم...ناشر القوانين السّلطانيّة، عاشر الخواقين العثمانيّة، كاسر الأكاسير، سلطان العرب والعجم والرّوم، حامي الحرمين المحترمين والمقامين المعظّمين..السّلطان بن السّلطان بن السّلطان سليمان خان بن سلطان سليم خان...

Završetak ovdje (l. 71b):

آخره الموجود: مسئله زيد صغيرك نفقه سنه صرف اولنمق اسم مال اطلاق اولنور منقول وعقار اولماسه باباسندن انتقال ايدن طپويي ترلاسين وصيّ اولان عمرو ضرورت نفقه ايچون معرفت صاحب ارض ايليه آخر كمسنه يه تفويض قادر اولورمي الجواب اولور كتبه الفقير مصطفى الحمد للّه على الإتمام ونسأله التوفيق في كلّ حال.

2. L. 81b-96b

فتاواىٔ قانونيه المتعلّق بالأراضي وغيرها

FATĀWĀ-I QĀNŪNIYYA AL-MUTA‘ALLIQ
BI AL-ARĀḌĪ WA ĠAYRIHĀ

Manji zbornik kanunama u vezi sa zemljišnim odnosima, na turskom jeziku.

Početak (l. 81b):

أوّله: قانون ابن زيد زمّي فوت اولوپ كافر اوغلي قالميوپ انجق مسلمان اوغلي عمري ترك ايله تصرّفنده اولان يرلري بحسب القانون بلا طپو اوغلي عمروه انتقال ايدرمي الجواب انتقال ايدر ميراث كبي دكلدر...

Završetak (l. 96b):

آخره: بو صورتده أهل قريه بيع أشجاري كليتلو معاش اتحاد ايدوپ قريه نك مزرعه لريني كليا ترك زراعت ... دوكنه زراعت ايچون طپويه ويروپ بوزحقني المغه قادر اولورمي الجواب اولور من حجر ارضا فوق ثلث سنين أخذها الإمام ودفعها الى غيره قدوري يدي سنه بو زوحالي قالان يرلري سپاهي طپويه ويرمكه مأموردر كذا في القانون.

3. L. 100b-105b

رساله‌ء حجاميه وقصديه

RISĀLA ḤIĞĀMIYYA WA FAṢDIYYA

Traktak o liječenju nekih bolesti metodom puštanja krvi. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Maḥmūd, umro poslije 1177/1757. godine.

Dobrača I, 143/3; II, 1491/3.

Početak (l. 100b):

أوّله: الحمد للّه الّذى ما أنزل من داء الاّ أنزل له شفاء... أمّا بعد.. بو الفقر الورى محمد بن محمود مشاهده ايدر مكه ناس انتفاع وتشفى ايچون حجامت وفصد ايتدر مكه سعى واهتمام اوزرينه اولورلر...

Završetak (l. 105b):

آخره: أبو هريرة رضى اللّه عنه حضرتلرندن روايت اولنان الحجامت تنفع من كلّ داء الا فاحتجموا كلام منيرلري كافيدر هو المعين ومنه التوفيق حسبى اللّه ونعم الرّفيق وعليه توكّلت واليه أنيب.

4. L. 114a-117a

جنة الأسماء

ĞUNNA AL-ASMĀ’

Isto kao br. 9544/3.

Završetak ovdje (l. 117a):

آخره: آية كرسي ايچنده دائرهء مداره يازمق بو دخي امام غزالينيكدر وكومش لوح اوزره يازمق هر امام غزالينك تصرندندر بيان اولندي.

Na l. 1b-17a i 117a-120b nalaze se razne bilješke, kao što su popis mjesta u kojima su kadije imali veća primanja (رتبهء ستّة), popis sultana (سلطنت آل عثمان), hadisi i citati o lijepom ponašanju (من أخلاق الذميمة), način na koji se klanja namaz na želju (إستخاره) i druge.

Vlasnik, a možda i prepisivač zbirke bio je Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde (Hafizović), bilješka i pečat na l. 1a i unutrašnjoj strani prve korice كتبه الفقير محمّد رشيد حافظ زاده.

9756. R-10274

قانون نامهء معمول يه در
QĀNŪN-NĀME-I MA‘MŪL BIH DIR

Naslov crvenim slovima na l. 1b: قانون نامهء معمول به در.

Zakonik o zemljišnim odnosima iz ranijeg perioda Osmanske imperije.

Lavić XIV, 8066.

Početak (l. 1b):

أوّله: بر يرده قپان حاصل يازلسه موزوناتدن شول سنه لر كي قديمدن قپانده وزن اوله كلمش.

Završetak (l. 25b):

آخره: أمّا مقدّما اسواقده ندا وتنبيه ايتدروب بعده حقندن كلوپ اوچ آغاچه بر آقچه جرم آله زياده آلميه

L. 26; 19 x 12,5 (18 x 9); 25 redaka. *Ta‘līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisvaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 26 nalazi se nekoliko fetvi na turskom jeziku.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9757. R-10269

نقول معتبره دن صور دعاواى مختلفه سي
NUQŪL MU‘TABIRA DAN ṢUWAR DA‘ĀWĀY MUḪTALIFASĪ

Karakteristični sudski predmeti koji nisu riješeni u relevantnoj literaturi za tu oblast. Na turskom jeziku sabrao i sredio Aḥmad b.

Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ayyūbī Imām-zāde, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام على نبيّنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين أمّا بعد اشبو نقول معتبره كه مدعي ومدعى عليه دن غيري مجلس شرعده آخرك حضوري مشروط اولديغي صور دعاواى مختلفه دن كه ... بو عبد تقصير أحمد بن محمّد بن إبراهيم الايّوبي إمام زاده ديمكله شهيردر...

Završetak (l. 8b):

آخره: وإذا استحقّ المستعار بالبيّنة يشترط حضرة المعير والمستعير وفي اشتراط حضرة الموضع والمودّع اختلاف أيضا وفي دعوى الضّياع هل يشترط حضرة المزارعين فيه اختلاف ... وعزل العدل في باب المرتهن لا يصحّ وإنّه كان بحضرة المرتهن ما لم يرض به المرتهن من مشتمل الأحكام في الوقاية .

L. 8; 25 x 15 (18 x 8,5); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bjel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

G) DRŽAVNO PRAVO I UREĐENJE DRŽAVE (NIẒĀM AD-DAWLA WA AL-QAWĀNĪN)

9758. R-7109

السياسة الشرعيّة فى إصلاح الراعى والرعيّة
AS-SIYĀSA AŠ-ŠAR'IYYA FĪ IṢLĀḤ AR-RĀ'Ī WA AR-RA'IYYA

Šerijatsko-pravni prinicipi i propisi o uređenju islamske države i prava i dužnosti vlasti i građana u njoj. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām b. 'Abdullāh b. Taymiya, šayḫ al-islām, Taqiyyuddīn, Abū al-'Abbās al-Ḥarrānī poznat kao Ibn Taymiya, umro 728/1328. godine. Djelo je na turski jezik za sultana Selima, preveo Pīr Muḥammad b. 'Alī al-'Āšiq pod naslovom *Mi'rāğ al-ayyāla wa minhāğ 'adāla.*

Ḥ. Ḫ. II, 1011; Brockelmann, G II, 101; S II, 124; Kaḥḥāla I, 261; Dobrača II, 1891.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أرسل رسوله بالبيّنات وأنزل معهم الكتاب والميزان ليقوم النّاس بالقسط وأنزلنا الحديد فيه بأس شديد ومنافع للنّاس ... أمّا بعد فهذه رسالة مختصرة فيها جوامع من السّياسة الإلهيّة ...

Završetak (l. 63a):

آخره: وأصل ذلك في قوله تعالى **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون** ما أريد من رزق وما أريد أن يطعمون إنّ اللّه هو الرّزّاق ذو القوّة المتين فنسأل اللّه العظيم أن يوفّقنا وسائر إخواننا وجميع المسلمين لمّا يحبّه ويرضاه من القول والعمل فإنّه لا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم وحسبنا اللّه ونعم والوكيل الحمد للّه وحده وصلوته على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين تمّ بعون اللّه وتوفيقه.

L. 71; 19 x 12,5 (15,5 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na pojedinim listovima ima komentara teksta.

Povez kožni. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

L. 64-66 prazni. Na l. 67-68a nalazi se sadržaj djela.

9759. R-5109

Zbirka (مجموع), 7

L. 51; 22 x 13,5 (18 x 9,5); 23 retka. *Nasḫ*, krupniji. Mastilo crno, plavo i crveno. Papir bijel, tanak, od sveske sa kockicama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-10a

أصول الحكم في نظام العالم
UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-‘ĀLAM

Naslov na početku djela:

أصول الحكم ونظام العالم لحسن الكافي الأقحصاري بوسنوي

Djelo u kojem se raspravlja o osnovnim principima i pravilima o uređenju islamske države. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Turḥān b. Dawūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Aqḥiṣārī (iz Prusca), umro 15. ša‘bana 1025/ 27. avgust 1616. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 113-114; Brockelman G II, 443; S II, 659; Dobrača II, 1893; Šabanović...153.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمدا لك اللّهمّ مالك الملك تؤتي الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء ... وبعد فانّ الفقير إلى الباري كافي أقحصاري أعانه اللّه تعالى فيما استعانه وصانه عمّا شانه يقول لمّا شاهدت سنة أربع وألف في نظام العالم خللا

Završetak (l. 10a):

آخره: الخاتمة في الصّلح والعهد ... وما طففّوا المكيال الاّ منعوا النّبات وأخذوا بالسّنين ولا منعوا الزّكات إلا حبس عنهم القطر، هذا آخر الكتاب واللّه تعالى أعلم بالصواب وفي هذا القدر لمن تأمل كفاية والكلام ليس له نهاية يا عالما لما بجميع الحال والطلب ترجوا النّجاة من الاحزان والكرب اعط الخلاص من الاوزار قاطبة وارحم عبيدك وخلصنا من التعب ... وصلّ على رسولك محمّد وآله وصحبه أجمعين وسلّم والحمد للّه ربّ العالمين قد وقع الجمع والإتمام بعون اللّه الملك العلاّم في ذي الحجّة الحرم لأربع وألف عام من هجرة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci da je njegovo prepisivanje završio Đulbi sin Muharemov 15. džumadel-evvela 1322/28. juli 1904. godine (l. 10a):

قد وقع الفراغ عن استنساخ هذه النّسخة الشّريفة العظيمة ... في نصف الشّهر من جمادي الاولى لسنة اثنى وعشرين وثلثمائة وألف وأنا الفقير الى رحمة ربّه القدير كولبي بن محرّم

Na l. 10b-11a nalazi se bilješka iz biografije Hasana Kafije Pruščaka.

2. L. 11a-17a

مناهل الصفا في تخريج أحاديث الشفا
MANĀHIL AṢ-ṢAFĀ FĪ TAḪRĪĞ AŠ-ŠIFĀ

Izvod iz hadiskog djela مناهل الصفا في تخريج أحاديث الشفا. Na arapskom jeziku napisao ‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ǧalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Faḍl, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine.

Ahlwardt II, 1343.

Početak (l. 11a):

أوّله: الحمد للّه الّذي إذا وعد وفى وإذا أوعد عفى والصلوة والسّلام على محمّد الّذي هدى وشفا ... هذا كتاب نفيس الّفته وتأليف شريف وصفته خرّجت فيه أحاديث الشّفاء للقاضي عياض ...وسمّيته مناهل الصّفا في تخريج أحاديث الشّفا

Završetak (l. 17a):

آخره: لا ينبغي للشيخ الجاهل أن يتقدّم على الشّاب العالم في المشي والجلوس والكلام من كلام إمام محمّد من كلام أبي حنيفة إمامنا بيّننا كنون لنا في لنا إن لم يكن نون لنا فيكون لا طلب الإمام الشّافعي كتابا عن محمّد وقال...

3. L. 17b-20b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A‘ẒAM ABŪ ḤANĪFA LI ABŪ YŪSUF

Oporuka imama Nu‘mān b. Ṯābit-a, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine, svome učeniku Abū Yūsufu. Oporuka sadrži savjete i upute o lijepom ophođenju sa ljudima.

Ahlvardt III, 3967; Kairo I, 375; Popara XIII, 7600/5.

Početak (l. 17b):

أوّله: وصيّة الإمام الأعظم لأبي يوسف بعد أن ظهر منه الرّشد وحسن السّيرة والإقبال على النّاس، فقال: يا يعقوب: وقّر السّلطان وعظّم منزلته، وإيّاك والكذب بين يديه والدّخول عليه في كلّ وقت ما لم يدعك لحاجة علمته، فإنّك إذا كثرت إليه الإختلاف يتهاون بك وضعفت عنده منزلتك... فإنّ السّلطان لا يرى لأحد ما يرى لنفسه. وإيّاك وكثرة الكلام بين يديه فإنّه يأخذ عليك ما قلته ليرى لنفسه بين يدي حاشيته أنّه أعلم منك وأنّه يخطئك فتصغر في عين قومه...

Završetak (l. 20b):

آخره: ...ولا تنس من صالح دعائك واقبل هذه الموعظة منّي، وإنّما أوصيك لمصلحتك ومصلحة المسلمين، انتهى.

4. L. 21a-23a

وصيّة الإمام أبي حنيفة لتلميذه يوسف بن خالد

WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA
LI TILMĪḎIHI ABŪ YŪSUF B. ḪĀLID

Naslov u rukopisu:

هذه وصيّة الإمام الأقدم وإمام الأعظم أبي حنيفة رضى اللّه تعالى عنه لتلميذه يوسف بن خالد السمّتي البصري

Oporuka Abū Ḥanīfe učeniku Ebu Yūsufu b. H̱alidu poznatom kao al-Baṣrī pred polazak u svoj rodni grad.

Ahlwardt III, 3968; Dobrača II, 1436/3; Kairo I, 375; KBI II, 691; Lavić XIV, 8113/3.

Početak ovdje (l. 121a):

أوّله: وصّى بها حين استأذنه الخروج إلى وطنه البصرة. فقال: لا، حتّي اتقدّم إليك بالوصيّة فيما تحتاج إليه في معاشرة النّاس ومرتبة العلم وتأديب النّفس

Završetak ovdje (l. 23a):

آخره: فما زالت هدايا أبي حنيفة وكتبه تجيئ إليّ بعد ذلك إلى أنّ مات رحمه اللّه تعالى رحمة واسعة ... هذا من معلّم صالح وأستاذ ناصح فمن لي بمثله وأمثاله قد حسدوا وانش بقوله نظم يحسدوني وشر النّاس منزلة من عاش في النّاس يوما غير محسود من دار الكتب لابي الفتح سلطان محمّد خان في استانبول نومرو ٥٢٩

5. L. 23b-30a

تفسير آية إن اللّه يأمر بالعدل
TAFSĪR ĀYA INNALLĀH YA'MUR BI AL-'ADL

Komentar 60. ajeta sure *al-Naḥl.* Ovaj komentar preuzet je iz tefsira Muḥammada b. 'Umara ar-Rāzīja, umro 606/1209. godine (l. 23a-29a)) i Aḥmada b. Muḥammada Abū as-Su'ūda, umro 982/1574. god. (l. 29a-30a).

Početak (l. 23b):

أوّله: **إن اللّه يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغي يعظكم لعلكم تذكرون** واعلم أنّه تعالى لمّا استقصى في شرح الوعد والوعيد والترغيب والترهيب

Završetak (l. 30a):

آخره: وهو إما استئناف وإما حال من الضميرين في الفعلين **لعلّكم تذكّرون** طلبا لأنّ تتعظوا بذلك.

6. L. 31a-32a

رسالة في الرّدّ على مذهب أهل المتصوّفة
RISĀLA FĪ AR-RADD 'ALĀ MAḎHAB AHL AL-MUTAṢAWWIFA

Kratka rasprava u kojoj se osuđuje i oštro kritikuje sufijsko učenje, naročito ono koje je iznio Ibn 'Arabī u svome djelu فصوص الحكم. Napisao na arapskom jeziku Ibn Kamāl-pašin učenik (المعيد) Ibn Ṭūrḫān b. Ṭūrmuš as-Sanābī, čija nam godina smrti nije poznata.

Popara XIII, 7577/2.

Početak (l. 31a):

أوّله: الحمد للّه المتعالي عمّا يقول الظّالمون علواً كبيراً، والصّلوة والسّلام على نبيّنا الصّادع بالحقّ بشيراً ونذيراً... وبعد، فيقول الفقير إلى اللّه الغنيّ ابن طورخان بن طورمش السّنابي: إعلموا أيّها المؤمنون أنّ مذهب أهل المتصوّفة مذهب باطل وضلالتهم أشدّ من ضلالة اثنى وسبعين فرقة وتفريق مذهبهم واجب علينا... فإنّهم ضالّون مضلّون وهم مذهب صاحب فصوص الحكم، فإنّ مذهبهم مصيبة عظيمة...

Završetak (l. 32a):

آخره: ولزم أيضًا من هذا القول تعطيل الصّانع تعالى وتقدّس وتكذيب جميع الرّسل والأنبياء وجميع الكتب المنزّلة من السّماء، واعلم أنّ مذهب المتصوّفين من الحلوليّة والوجوديّة كمذهب صاحب الفصوص. تمّت هذه الرّسالة من تصانيف بني (ابن) طورخان بن طورمش السّنابي المعيد لإبن كمال پاشا.

Prepisao u Istanbulu ʻAbdullaṭīf Đulbī b. Muḥarram, bez navedene godine prepisa (l. 32a):

قد نسختها في اسلامبول في كتبخانه الوفا (!) وانا الفقير الى رحمة ربّه الغني عبد اللطيف كولبي بن محرّم

Na l. 32b-34a nalaze se bilješke i citati iz drugih djela, na arapskom jeziku.

7. L. 31a-32a

جلاء الروح
ĞALĀ' AR-RŪḤ

Kasida na perzijskom jeziku koja govori o duši. Sastoji se od 130 bejtova a svaki bejt se završava na slovo شين pa se po tome zove i Šīniyya (شينيّة). Autor ove kaside je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 592; A. M. I, 534.

Početak (l. 35b):

أوّله: معلم كيست عشق وكنج خاموشي دبستانش   سبق ناداني ودانا دالم طفل سبق خوانش

Završetak (l. 41a):

آخره: خدايا زير فيض بارني كه ازهرچه آن بهرتست شديد پاك ديوانش تمّ تمام

Na l. 41b-51b nalaze se stihovi više pjesnika, na perzijskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao ‘Abdullaṭīf Đulbī b. Muḥarram, iz Nove Varoši, inač bio muftija u Ulcinju u Istanbulu početkom XX vijeka.

Vlasnik Abdullaṭīf Đulbī b. Muḥarram, iz Nove Varoši, muftija u Ulcinju 1939. godine (pečat na više listova).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9760. R-4826

طريق الاستقامة لمعرفة الإمامة
ṬARĪQ AL-ISTIQĀMA LI MA‘RIFA AL-IMĀMA

Naslov i autor prema rukopisu (l. 1a):

هذا كتاب طريق الاستقامة لمعرفة الإمامة تاليف الشّيخ الإمام العالم أبي هاشم أيّده اللّه تعالى بروح منه

Rasprava o obavezi slijeđenja i pokoravanja pretpostavljenoj vlasti i uslovima kada ta obaveza prestaje. Na arapskom jeziku napisao Abū Hāšim, umro poslije 787/1385. godne kada, u Halepu, završio ovo djelo. Djelo je dosta rijetko. Jedan primjerak smo pronašli u katalogu instituta aṭ-Ṭahṭāwī u Kairu.

Početak (l. b):

أوّله: صورة السّؤال سأل سائل فقال ما قول علماء المسلمين جعلهم اللّه هداة مهتدين ... وبعد فهذه مسئلة عظمة الشّأن هي للدين كالأساس للبنيان بل هي لقبة الاسلام عماد وبإهمالها خفي الحق وظهر في الأرض فساد **وسمّيتها بطريق الإستقامة لمعرفة الإمامة** وهذا حين نبدأ فنقول وباللّه نهتدي لسبيل السّداد

Završetak (l. 16a):

آخره: قال العبد المجيب هذا ما يسّره اللّه عن هذ السّؤال كتبته على حكم الاستعجال وضيق الحال وشغل البال ... والصلوة والسّلام على محمّد الهادي إلى سبيل الرّشاد صلاة باقية إلى يوم التناد وذلك بمدينة حلب سنة سبع وثمانين وسبعمائة وحسبنا اللّه ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العلي العظيم

L. 16; 24,5 x 18 (20 x 11,5); 25 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Djelo se završava kolofonom gdje su dati podaci da ga je prepisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbduššarīf ad-Dayrūṭī, al-Mālikī, u petak 15. džumadel-ahira 1301/11. april 1884. godine (l. 16a):

وكان الفراغ من نسخ هذه النّسخة يوم الجمعة خامس عشر شهر جمادي الثّانية سنة ألف وثلثمائة وواحد على يد كاتبها أحمد بن محمّد بن عبد الشّريف الدّيروطي المالكي عفى عنه آمين.

Na l. 16a bilješka da je djelo kolacionirano sa originalom (vjerovatno autografom) koliko je to bilo moguće.

Otkupljen od Muhammeda Adila Abdulganija iz Egipta, nastanjenog u Osijeku 1972. godine.

9761. R-6011

شرح على أصول الحكم في نظام العالم

ŠARḤ ʻALĀ UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-ʻĀLAM

Prijevod i kratak komentar djela *Uṣūl al-ḥikam na turski jezik.* Prevodilac je sam autor Ḥasan b. Ṭurḫān al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Busnawī, umro 1025/1616. godine. Autor je djelo preveo 1005/1597. godine i predao ga sultanu Mehmedu III.

Ḥ. Ḫ. I, 113-114; Rieu 237; Dobrača II, 850/14 i 1896; Handžić, Ǧawhar al-aṯnā, 57; Šabanović, 153; Lavić XIV, 8038.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد اول ناصر وقهاره كه ايتدي منصور عسكر دين ظفر رهبري كفري مقهور...

Završetak (l. 30b):

آخره: ايچنده واقع اولان سهو وخطايي ذيل عفولر يله مستور ولطفلر يله معذور بيوره لر انشاء الله تعالى.

L. 30; 22,5 x 16 (18 x 11); 21 redak. *Nastaʻlīq*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9762. R-8586

نصيحة الملوك
NAṢĪḤA AL-MULŪK

Savjeti kako poboljšati stanje u društvu i uzroci slabljenja jedne zajednice, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Autor na osnovu kur'anskih ajeta, hadisa, izreka i stihova koje donosi na arapskom jeziku, analizira stanje u društvu i pokušava otkriti uzroke slabosti i stagnacije zajednice. Djelo je rijetko, a nastalo je, vjerovatno, za vrijeme ili poslije vladavine sultana Murada IV (1612-1640)., pošto autor spominje fetvu Ebu Su'uda o zabrani pušenja koja je izdata u njegovo vrijeme (l. 40b).

Rieu CTM, 7904, str. 254.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرينك حضور شريفلرينه اعلام اولنوركه اكر علم أوّلكه كبي اولوب وجناب سعادت مآبكز وجميع مسلمانلر حضور أتمك مراد شريفكز ايسه بونك علاجي بر شيئه منحصردر.

Završetak (l. 69a-b):

آخره: ولكن افتح بابك وسهّل حجابك وانظر المظلوم واقمع الظّالم وخذ الفئ والصدقات على وجوهها واعطها على وجوهها وانا ضامن عنهم انّهم يأتونك فيسعدونك على اصلاح الأمّة انتهى

L. 69; 20,5 x 14,2 (15 x 8,5); 11 redaka. Nasḫ, krupan, kaligrafski ispisan. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na početku se nalazi lijep ali oštećen unvan u obliku potkupole u plavoj i zlatnožutoj boji. Tekst uokviren širom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Papir bijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrāhīma (12)45/(18)29. godine (pečat na l. 1a); as-sayyida 'Abdurraḥmada (pečat na l. 1a) i Muḥammada (pečat na l. 8a).

9763. R-6012

نظامات سنيه سي شامل اولان أوامرنامه سامي مجموعه سي
NIẒĀMĀT SANIYYASĪ ŠĀMIL OLĀN AWĀMIRNĀMA SĀMĪ MAĞMŪ'ASĪ

Naslov prema rukopisu.

Zbirka obrazaca za podnošenje godišnjih izvještaja poslovanja, na turskom jeziku. Prema naslovu, zbirku je sabrao neki Sāmī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: ممالك محروسهء شاهانه ده مقيم دول مخابر قونسلوسلقلرينه دائر بابا عالي ايله در سعادت نده مقيم دول ... اشبو نظامنامه نك علت غايه سي دول مخابر قونسلوسبرينك عهود نديم...

Završetak (l. 15a):

أخره: وتضرعات نظامه سي مطبوع وموجود نظامنامه سنه توفيقا ... وخلافندن مباعدت ايله چوكدو.

L. 15; 23 x 15 (18 x 12); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Kustode. Zbirka je nastala oko 1279/1862. godine. U potpisu većine dokumenata javlja se ime Maḥmad Fu'ād.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

TESAVVUF
(AT-TAṢAWWUF)

9764. R-2832

إحياء علوم الدّين
IḤYĀ’ ‘ULŪM AD-DĪN

Izvod iz trećeg toma djela iz oblasti tesavvufa i islamskih znanosti uopće. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi‘ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu. Umro u Tusu 555/1111. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 23; Ahlwardt II, 1679; Brockelmann, S I, 748/2; Popara XIII, 7543; Kaḥḥāla XI, 266-269; Köprülü I, 69; Zürich II, 803; Sarkīs II, 1409; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 31-47, str. 25-33; Karatay a III, 4708.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: (آفات العين) ولا شيئ إلاّ والعلم متناول له وهذه خاصيّة لا توجد في سائر الأعضاء فإنّ العين لا تصل إلى غير الألوان والصور ...

Završetak ovdje (l.48b):

آخره: فاستحق به العقوبة لا محالة فكذا تضييع العاصي (في) حدود القرآن واشتغاله بحروفه أنها قدمة أو حادثة وكذا سائر صفات اللّه تعالى هذا آخر الكتاب آفات اللسان ونتلوا كتاب آفات الغضب والحقد والحسد إن شاء اللّه تعالى وحده وحسبنا اللّه ونعم المعين.

L. 48; 17,5 x 13,5 (12 x 9); 15 redaka. *Nasta‘līq*, sitan. Mastilo sivo, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice oštećene na hrbatu, sa vanjske strane obložene ebru papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi džumadel-ahira 723/1323. godine u Qastamunu (l. 48b):

تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه في أواسط شهر المبارك جمادي الآخر في بلدة قسطمونيّة حميت عن البليّة سنة ٧٢٣

Rukopis je bio u vlasništvu Vejsila sina Ibrahim-begova, god. 1299/1882. i Abdullaha sina Ahmed-efendinog Karadža-zāde iz Gornjeg Vakufa (l. 48b):

صاحب هذا الكتاب ويسل بن إبراهيم بك البسنوي الواقف في وقف بالا في أواسط الجماعت سنة ١٢٩٩ ، صاحب هذا الكتاب عبد اللّه بن أحمد أفندي قراج زاده

9765. R-8988

منهاج العابدين
MINHĀĞ AL-‘ĀBIDĪN

Isto kao br. 9450/10.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: والاستعداد للموت قبل نزول الموت... أوّل عقبة استقبلتها في طريق العبادات وهي عقبة العلم...

Završetak (l. 108b):

آخره: ...فهذا ما أردنا أن نذكره في شرح كيفيّة سلوك طريق الآخرة وقد وفينا بالمقصود، وصلّى الله على خير مولود دعا إلى أفضل معبود محمّد النّبيّ صلّى الله عليه وعلى آله وسلّم تسليمًا، وهو حسبي ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

L. 108; 20,5 x 14,5 (15,5 x 9); 21 redak. *Nasẖ*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9766. R-10367

جلاء القلوب
ĞALĀ’ AL-QULŪB

Fragment zbirke savjeta i uputa protkanih sufijskim učenjem o temeljima islamskog vjerovanja, asketizmu, pobuđivanju želje za životom na budućem svijetu, poticanju na izvršavanje vjerskih obreda, te razvijanju blagosti i nježnosti srca. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Ḥ. Ḥ. I, 592; Ahlwardt III, 3049-3050; Brockelmann, G II, 440/5 i S II, 654; Kaḥḥāla IX, 123-124; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 502, str. 365-366; al-Ğibūrī II, 3579, str. 345; Dobrača I, 115/4, str. 67 i II, 1592/2; Zürich I, 201; Fajić III, 2115; Hasandedić, 145; Bratislava, 97, str. 109; Köprülü II, 1592/3 i III, 136/1; Popara XIII, 7612.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: النفس عن الهوى وعلم أنّ الفائز من ارعوّ **وأن ليس للإنسان إلاّ ما سعى**... ما يلزم من الوصايا أو يستحبّ...

Završetak (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الوجود: قال دخلت على أبي أمامة وهو في النّزع فقال لي يا سعيد إذا
أنا متّ فاصنعوا بي كما أمر رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم

L. 10; 20,5 x 13,5 (15,5 x 7); 21 redak. *Nash*, ispisan kaligrafski, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst obrubljen širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9767. R-9229

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Zbirka pouka i propovijedi iz Kur'ana i hadisa, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1261/1845. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1111; aẓ-Ẓahiriyya(at-taṣawwuf) II, 1373-1379, str. 274-278; Şeşen (Kibris), 514, str. 293-294; Dobrača I, 436; Fajić III, 2164-2170; Zürich II, 752-755; Köprülü II, 133 i III, 179; Popara XIII, 7623.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعلنا أمّةً وسطاً خيرَ أمم، والصّلوة والسّلام على من أوتي النّبوّة والحكم وعلى آله وأصحابه المقتدين به في القصد والشّيم... وبعد، فإنّ العقل والنّقل متوافقان والكتاب والسّنّة متطابقان على أنّ الدّنيا فانية سريعة الزّوال والخراب... فأردت أن أصنّف **الطّريقة المحمّديّة** وأحببت أن أبيّن السّيرة الأحمديّة حتّى يعرض عليها عمله كلّ سالك...

Završetak ovdje (l. 117b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: القسم الثّاني في إفاته تفصيلا اعلم أنّ افاته أمّا في السّكوت أو في الكلام على ضربين ما فيه الأصل المنع والأذن لعارض الثّاني وما على العكس والثّاني أمّا من العادات أو من العبادات وما من العبادات أمّا أن يتعلّق بنظام العالم أو انتظام المعاش ...

L. 117; 18,5 x 12,5 (11,5 x 5); 15 redaka. *Nash*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Nakon prve lage nedostaje 20 listova. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara pisanih sitnim slovima u više smjerova. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Rukopis je prepisao Aḥmad b. ʻUṯmān ar-Rūniqī (l. 2b):

وقف هذا الكتاب في سبيل اللّه كاتبه ومالكه أحمد بن عثمان الرّونقي عفى عنهما العفوّ العلى.

9768. R-9351

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9767.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 167b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل الثّاني من فصول الباب الثّاني في التورع (l. 165b)

وأمّا ثانيا فلأنّه قد سبق انّ الإقامة مقام الملاّك ليس من كلّ جهة بل لضرورة فلا يملك الإجارة في الطّريق الأوّل وكذالك في الثّاني لوجهين الاوّل أن يكون الخراج أجرة في حقّ ذي اليد...

L. 167; 20 x 14 (13,5 x 6,5); 15 redaka. *Nastaʻlīq*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst i margine na kojima ima dosta komentara, uokvireni tankom crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9769. R-10193

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9767.

Nepotpun na kraju.

Završetak ovdje(l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل الثّالث في الإقتصاد في العمل (l. 6b)... ورضاه من كلّ ما عداه فيحمل ما روى عنهم على أنّهم انّما فعلوا ذلك التشديد امّا مداومة...

L. 8; 21 x 12 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na početku tri a na kraju jedan prazan list.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9770. R-9352

الطّريقة المحمّديّة
AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9767.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فيما كتبناه سابقا... الباب الثّاني في الأمور المهمّة في الشّريعة المحمّديّة وهي ثلثة نبيّن كلاًّ منها بتوفيق اللّه تعالى في فصل على حدة الفصل الأوّل في تصحيح الإعتقاد...

Završetak ovdje(l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الصّنف الثّالث في آفات الأذن (l. 38a)... عن بن عبّاس رضي اللّه عنه عن النّبيّ عليه السّلام أنّه قال من تحلّم بحلم لم يره كلّف أن يعقد بين...

L. 38; 20 x 14 (15 x 7,5); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9771. R-2664

خواتم الحكم وحلّ الرّموز وكشف الكنوز
ḪAWĀTIM AL-ḤIKAM WA ḤALL AR-RUMŪZ WA KAŠF AL-KUNŪZ

Djelo na arapskom jeziku sastavljeno od 360 pitanja i odgovora iz oblasti tesavvufa, prava i dogmatike. Napisao 'Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Busnawī, poznatiji pod nadimcima: 'Alī Dede, 'Alā'uddīn i Šayḫ-i Turbe, umro početkom rebiul-evvela 1007/1598. godine. Autor je djelo završio 1000/1591-92. godine, u turbetu sultana Sulejmana kod Sigeta.

Brockelmann, G II, 427 i S II, 635; Ahlwardt III, 3479; A. M. I, 750; Kaḥḥāla VII, 243; Šabanović, str. 96-100; Handžić, al-Ǧawhar al-Asnā' str. 104-106; al-Ǧibūrī II, 3642-3644, str. 361-362; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 714, str. 510-511; Sarkīs II, 1362; Popara XIII, 7640.

Na početku nedostaje 5 listova. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الفاتحة لا تفتاح أبواب خزائن أسرار الكتاب ... السّؤال الخامس عشر ما الحكمة في أنّ سورة البقرة أعظم السّور ما عدا الفاتحة ...

Završetak (l. 156b):

آخره: ...ممّا ورد في الصّحيح عن أنس رضى الله عنه قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: لا تقوم السّاعة حتّى يقال في الأرض اللّه، اللّه، وبه تمّ الكتاب، والحمد للّه أوّلاً وآخراً، والصّلوة والسّلام على خاتم النّبيّين باطنًا وظاهراً، ونسأل اللّه باسمه الأعظم وأسمائه الحسنى ووجهه الكريم وسلطانه القديم أن يمنّ علينا وعلى إخواننا... واحشرنا تحت لواء حبيبه محمّد صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم، آمين.

L. 156; 20 x 14 (15 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9772. R-10348

إرشاد العقول المستقيمة إلى الأصول القويمة

IRŠĀD AL-'UQŪL AL-MUSTAQĪMA ILĀ AL-UṢŪL AL-QAWĪMA

Fragment djela na arapskom jeziku. Djelo sa ovim naslovom napisao je Muḥammad b. Muḥammad Qāḍī-zāde, umro 1044/1635. godine. Naš primjerak, s obzirom da je fragment, ne daje nam dovoljno argumenata da sa sigurnošću možemo potvrditi da se radi o ovome djelu. Činjenica da je ovaj autor napisao raspravu, kao odgovor onima koji su opravdavali ispravnost i dopuštenost glasnog obavljanja zikra i druge vidove tjelesnih kretnji prilikom izgovaranja raznih dova kao i to da je naš primjerak upravo u polemičkom tonu napisan s namjerom da ospori takve tvrdnje navodi nas na zaključak da se, vjerovatno, radi o ovome djelu.

Ḥ. Ḫ, I, 60; Kaḥḥala XI, 260; Köprülü I, 703/1.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الوجود: ومن يعمل اللّعب فليس منّي الدّدُّ في اللغة بازي كردن ولأنّ النّبيّ قد قرئ عند القرآن من أوّله إلى آخره غير مرّة من آيات البشارة من الرّحمة والمغفرة

Završetak ovdje (l. 22a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إنّ النّبيّ عليه السّلام تواجد مع أصحابه في مجلس واحد حتّى سقط ردائه عن منكبه حين أنشد عنده أعرابيّ بقوله: قد لسعتْ حيّة الهوى كبدي فلا طبيب لها ولا راقي ...

L. 22; 18 x 13 (13,5 x 8); 11 redaka. *Nash*, krupan, lijepo ispisan, vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9773. R-7592

Zbirka (مجموع), 2

1. L. 8; 21 x 13,5 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nash*, veoma lijep. Mastilo crno. Papir žut, tanak, bez vodenog znaka. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

L. 1a

إجازة
IĞĀZA

Diploma (Idžazetnama) iz tesavvufa koju je sarajevski kadija Sayyid Aḥmada Zihnī izdao Sulaymanu Fikriji, sinu Ḥasanovom, Bosanscu.

Popara, Idžazetname, str. 21.

Tekst idžazetname glasi (l. 1a):

ختم خواجه فاتحة شريف /٧ صلواة شريف/١٠٠/ ، سورة ألم نشرح لك /٧٩، إخلاص شريف /١٠٠٠ ، فاتحة شريف /٧، صلواة شريف/١٠٠ ، بعده عشر شريف قرائت ايدوب دعا ايليه أذنت لقرادة الختم الشّريف لسليمان فكري أفندي بن حسن البوسنوي عامله اللّه بلطفه العزيز القوي وحزب أعظم وحزب البحر دخي قرائتنه إذن وردم اللّه تعالى موفق ايليه آمين دلايل خيراتي دخي إذن وردم اللّه موفق ايليه آمين وأنا الفقير السّيّد أحمد ذهني قاضي سراى بوسنه

Na kraju se nalazi pečat izdavača u kojem se čita: السيّد أحمد ذهني

L. 2b-7b

إجازة
IĞĀZA

Diploma (Idžazetnama) iz racionalnih i tradicionalnih znanosti koju je ‘Alī b. Bayrāb al-Yakōvī (iz Đakovice na Kosovu) izdao Sulaymanu Fikriji, sinu Ḥasanovom, Bosancu.

Popara, Idžazetname, str. 21.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد للّه أنبت دوحة العلم في صدور العلماء وجعل ثمارها أحكام أنوار الشّريعة الغراء ... وبعد فيقول الفقير الى اللّه الغنيّ علي بن بيرام الياقووي عامله اللّه تعالى بلطفه الفخيم ... والمبحر الفهوم سليمان فكري بن حسن البوسنوي ... ثمّ طلب منّي الإجازة ... فأجزت له بان يروي عنّي ما يسوغ لي روايته من جميع العلوم نظريّة وعمليّة عقليّة ونقليّة حديثا وتسفيرا أصولا وفروعا

Završetak (l. 7b):

آخره: واجتهد كلّ اجتهاد على دوام عبوديّة في أفضل عبادته بدوام الحضور باللّه نفسا نفسا كي تصل الى لقاء اللّه عز وعلا وهو أعلى المقاصد وأسنى المآرب رزقنا اللّه ووفقنا كون آخر كلامنا لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم تسليما كثيرا تمّت

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju se nalazi se ovjera autora sa kratkom bilješkom i pečatom na kome je čitljivo (ربّ وفّق أمور علي)

Turski

9774. R-9676

مزكّي النّفوس
MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Fragment djela iz oblasti tesavvufa, na turskom jeziku. Napisao šejh kadirijskog reda ‘Abdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, poznatiji kao Ašraf-oğlu i Ašraf-zāde, umro 874/1469. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1281/1864. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1660; O. M. I, str. 17; Popara XIII, 7177; Kaḥḥāla VI, 35-36; Karatay t I, 148; Wiesbaden XIII2, 28, str. 23; TÜYATOK 34/IV, 582, str. 305.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايچر دير تفسير كوراسينده بويله دروم رسول حضرتنه خاتزه اولردر...بو فصل غضبنه حيال اتمكده بياننده در (l. 2b)

Završetak (l. 25b):

آخره: ..**ولا يغتب بعضكم بعضا** ... بو خلقي دلندي بنم حاطرمدن بو كچدي كم نه ...

L. 25; 20 x 14 (15,5 x 9); 19-23 retka. *Ta'līq* sa primjesama *dīwānī* pisma, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crnom ili crvenom linijom. Papir deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9775. R-10372

مزكّي النّفوس
MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Isto kao br. 9774.

Nepotpun na početku. i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نفس أمّار قوم فاسقلر كافرلر ومنافقلر دورديدم ايدي وكافر كملردر ...**يا أيتها النّفس المطمئنّة ارجعي إلى ربك راضية مرضية** (l. 3b)

Završetak ovdje (l. 114a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: آچق يالن ايق يقالري يرتوق اتالري انالري كوز ياشلريله خلق ارتاسنه كتورر وبو الوم بر نسندر...

L. 114; 21 x 15 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9776. R-6788

Zbirka (مجموع), 2

L. 265; 20 x 14,5 (16 x 10,5); 17-21 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Istaknute riječi i nazivi poglavlja u prvom djelu pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Na l. 1a-b stihovi u pohvalu Muhammeda, a.s.

1. L. 3a-179a

مزكّي النّفوس
MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Naslov na početku djela:

اخراجات بعض مناقب من كتاب مذكّئ النّفوس.

Isto kao br. 9774.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّله: روايتدر حضرت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّمدن معراجده ايكن بر مقام عظيم ارشدم ايتّدوكي الهي ربّ بو نه عظمتلو مقامدر عجب بو قنغي پيغبر وگدر وقنغي صديقكدر ديدم...

Završetak (l. 179a):

آخره: در تعريف شيخ الشّيوخ مولانا الهي نوّر اللّه قبره (l. 173b) ...وقوله واصلّي بغير وضوء ولا تيمّم اي اصلّي على النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وقوله واترك الغسل من الجنابة عند عدم الماء وقوله واقتل النّاس اي الكفّار لكنّه يكون أن يقول هذا لأنّ فيه ضربا من الاستبعاد.

2. l. 179b-268a

ترجمهء كيمياى سعادت
TARĞAMA-I KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT

Naslov na početku djela: هذا كتاب كيمياى سعادت

Prijevod na turski jezik skraćene verzije djela كيمياى سعادت. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, umro 505/1111. godine, a ovaj prijevod na turski jezik je od nepoznatog prevodioca.

Karatay t I, 133; Popara XIII, 7672/1.

Početak (l. 179b):

أوّله: شكر وسپاس وحمد بي قياس اول ملك النّاس وإله النّاسه اولسونكه اساني كندي معرفتنه ومحبّتنه مظهر وقلب انساني كندي جماله مظهر اولسون ايچون خلق ايلدي ودنيايي مزرعة آخرت... بعد تحقيق إمام حجّت الإسلام أبو حامد محمّد بن محمّد الغزالي قدّس سرّه ونورّ

قبره كيمياى سعادت نام كتابنك اولده عنوان مسلماني نه ايديكن كماليله بيان ايليوب واني بش فصل اوزرينه اختصار ايلدي. فصل أوّل: معرفة نفس بياندر...

Završetak (l. 265a):

آخره: ...اللّهمّ إنّا نسئلك أنْ تلهمنا رشدنا، وتحقّق مقصدنا، وتوقظنا من غفلتنا، وتحشرنا في زمرة المتّقين، وتلحقنا بعبادك الصّالحين، يا أكرم الأكرمين ويا أرحم الرّاحمين، آمين بحرمة سيّد المرسلين. تمّ تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Djelo je prepisano prije 1156/1743. godine kada je, prema bilješci na posljednjem listu, u autorom mjestu zabilježena obilna žuta kiša.

Vlasnik rukopisa bio je hadži hafiz Šakir Tuzlo (l. 266b)

طوزلو حاجي شاكر حافظ

Za Biblioteku poklonio dr Ahmed-ef. Tuzlić.

9777. R-9153

أسرار نامه
ASRĀR-NĀME

Kratka mističko-sufijska rasprava na turskom jeziku. Napisao poznati mistik ʻAbdullāh al-Ilāhī as-Samāwī, umro 896/1491. godine.

Flügel III, 492; Kaḥḥāla VI, 32; Karatay t, 51, str. 156; Wiesbaden XIII/2, 55, str. 42; Popara IX, 5749/2.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بو صورتلر كم خطوط آليهيدرينجه درلرسه يازر مانعي يوق حق سبحانه وتعالى بو افلاك نجومك سيراني مناسبتيله بو عالمي يلده بركز اولدرر

Završetak (l. 8a):

آخره: بو صفاتلري كندويه غارت ايلمك دلسه عاشقلر وانسان كامل ايله مصاحبت ايلسون كم اندن غيري چاره ودرمان يوقدر شويلجه معلوم اولنه تمّت تمام.

L. 8; 25 x 18,5 (12,5 x 9,5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9778. R-7265

رساله‌ء تصوّف
RISĀLĀ -I TAṢAWWUF

Naslov u rukopisu: (l. 1a):رساله‌ء قبولي من علم باطن

Kraće djelo iz tesavufa o skrivenom značenju stvari i pojmova. Na turskom jeziku napisao Muṣṭafā Rifā'ī, Qabūlī, Adirnawī, umro 1244/1829. godine. Ovo djelo nismo pronašli u popisu njegovih djela.

Djelo je transliterirano i uz komentar štampano u Istanbulu: Selami Şimşek, Son dönem Rifā'ī şeyhlerinden Edirnelī Kabūlī Mustafa enendī'nin Risāle-i tasavvuf adlı eseri, Tasavvuf : Ilmī ve Akademik Araştırma Dergisi, yıi:7(2006), sayı: 17, ss. 237-266.

O. M. I, 150; A. M. II, 455.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين أمّا بعد اقرارنده صادق وديدار حقّه عاشق وطريقت عليه‌ء محمّديّه يه سالك بعض قرنداشلر طالب اولوپ وجود آدم نه جهتله نسخه‌ء كبراء وكمالي نه وجهله در... وبو عبد فقيردن آسان وجه اوزره تفهيمني التماس ايتدكلرينده بو فقير پر قصير ... لشيخ مصطفى قبولي الرّفاعي...

Završetak (l. 12a):

آخره: امام حسن وحسين وسائر إمامين وپيران وسائر أولياء اللّه أفنديلريمز عشقنه جميع جان ددلدن عاشق اولنلري اونلرك حاللريله حاللنمك وزوقلريله دوقلنمك نصيب وميسّر ايله آمين آمين ثمّ آمين بحرمة وما أرسلناك الاّ رحمة للعالمين تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب

L. 13; 17,5 x 12 (12,5 x 6); 21 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Na početku djela nalazi se manji unvan u obliku cvjetova u zlatnožutoj, plavoj, crvenoj i bijeloj boji. Tekst uokviren debljom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Papir tanak, glat, bijel, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, bez preklopa.

Prepisao 'Īsā b. Ḥasan as-Sarāyī, 27. safera 1266/11. januara 1850. godine (l. 12a i 13b).

Na l. 1a utisnut pečat prepisivača (عبده عيسى ١٢٦٨).

Na l. 13a crtež “potpunog čovjeka-*insān kāmil*” sa ispisanim dijelovima ljudskog tijela i njihovom skrivenom značenju.

9779. R-9098

ترجمهٔ تذكرة الأولياء

TARĞAMA-I TAḎKIRA AL-AWLIYĀ’

Prijevod na turski jezik, od nepoznatog prevodioca, sufijskog djela تذكرة الأوليـــاء. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji kao Fariduddīn ‘Aṭṭār, umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine.

Kaḥḥāla VIII, 209; Karatay t I, 1139, str. 366; Popara XIII, 7676.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: صدق واعتقاد يولنده يورمك كرك وبو يولك طاشن ديراغن سقل برله سيرمك كرك تاكه ارنلرك ... مقالات عبد اللّه مبارك اول زملنك (l. 9a)...

Završetak ovdje (l. 110b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**نَقْلِدُرْ**: كِمْ بر كون حسن بصري ومالك دينار وشقيق بلخي رحمهم اللّه رابعه قاتنه كلديلر... رابعه ايتدي بو سوزدن بنون لك قفسي كلر بس بويله سه شقيق ايتدي ليس بصادق في دعواه ...

L. 110; 20,5 x 15 (15 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Povez kožni, sa preklopom, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9780. R-3689

Zbirka (مجموع), 6

L. 68; 19,3 x 12 dimenzije teksta različite. Papir žut, bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u više smjerova i od strane više prepisivača.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

1. L. 13b-15a

رسالهٔ تصوّف للعارفين

RISĀLA-I TAṢAWWUF LI AL-‘ĀRIFĪN

Kratka risala iz tesavufa, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala govori o duši, njenim vrstama i stanjima.

Početak (l. 13b):

أوّله: اللّه تعالينك عنايتي ورسول اللّهك شفاعتي وچهار يارك رضوان اللّه تعالى أجمعينك ممتلري وأولياء اللّهك قدّس اللّه أسرارهم.

Završetak (l. 15a):

آخره: ويپراغي وچچكي اولمسه يمشي اولمز واكر بر كمسنه شرع شريفه كماليله رعايت ايله اول كشي طريقته ومعرفته وحقيقته داخي مظهر اولور زيراكه اغاجك بوداغي ويپراغي وچچكي ويمشي اغاجده مندرج ايسه شريعتده طرسقت ومعرفت داخي ايله مندرجدر واللّه أعلم بالصواب.

2. L. 16a-24b

زبدة المسائل في الاعتقادات والعبادات

ZUBDA AL-MASĀ'IL FĪ AL-I'TIQĀDĀT WA AL-'IBĀDĀT

Poglavlje navedenog djela, prevedeno na turski jezik. Djelo na arapskom jeziku napisao Luṭfī-pašā b. 'Abdulmu'īn, umro 970/1562. godine.

O. M. III, 132; Ḥ. H̱, II, 954; Brockelmann, S II, 664.

Početak (l. 16a):

أوّله: قرآن دكلدر الاّ عالمنه ذكردر انكله دنيا طلب اخذ وايتمك جائز دكلدر بشنجي اللّه سبحانه تعالى عزّ وجلّ حضرتنك بو قولدر **من كان يريد العاجلة عجّلنا له فيها ما نشاء**

Završetak (l. 24b):

آخره: سوزينه تابع اولمايه لر وصلّى اللّه تعالى على سيّدنا محمّد وآله وحصبه آجمعين منقول من المجموعة المسمّات بزبدة المسائل مؤلّفات لطفي باشا بن عبد المعين وزير مرحوم ومقفور سلطان خان عليها الرّحمة والرضوان تمّ.

3. L. 25b-36a

تفسير سورة يس

TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Tumačenje sure *Yāsīn*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 25b):

أوّله: يس ينابيعده مسطوردركه حروف مقطّعه دن هر حروف برسردر خزانهء غيبدن كه حضرت عزّت جلّ شأنه ...اندن صگره جبرائيل عليه السّلام انكله نازل اولمشدر.

Završetak (l. 36a):

آخره: وإليه ترجعون وحجله كوز اكا مراجعت ايدنسه كوزكركدر. .والحمد للّه ربّ العالمين وجمله حمد وثنا وسپائش واللّه ايچون محصوصدر ربّ العالمين اول حمد ايجون كه جميع عالملرك ورازقيدر والسّلام.

4. L. 36b-45b

نمازلك
NAMĀZLIK

Kraće djelo o uslovima i sastavnim dijelovima namaza, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 36b):

أوّله: حمد وستائش نمازي قوللرينه احسان وارمغان كوندردي وصلوة وسلام شول رسول اللّه كه نمازي امّتنه دين عمّودي ترك ايلدي ودخي آل واصحابنه كه نمازيك فرضيتي اوزرينه جمع اولديلر امدي اى مؤمن مكلّف شويله معلوم اولنسه كه نماز فرض ثابتدر.

Završetak (l. 45b):

آخره: امام يوسفك قولي صحيحدر دير وشرح مجمعده دخي امام يوسفك قولي اصحدر دير يعني اول غسللّه جمعهء قيلمق كركدركه سنّت اشلمش اوله واللّه تعالى أعلم بالصواب وإليه مرجع والمآب.

5. L. 46a-50b

رسالة في فضيلة الذكر
RISĀLĀ FĪ FAḌĪLA AḌ-ḌIKR

Kratka risala o zikru u fesavvufu. Na arapskom jeziku izbor uradio Muḥammad b. Ḥasan b. Aḥmad al-Kawākibī al-Ḥalabī al-Ḥanafī, muftija u Halebu, umro 1096/1685. godine. Autor je, na osnovu, reprezentativnih izvora, pokušao odgovoriti na pitanje da li je ipravno obavljati zikr stojeći, sa pokretima tijela i glasnim izgovaranjem riječi zikra.

Kaḥḥala IX, 182.

Početak (l. 46a):

أوّله: ما قول أئمّة الّذين رضوان اللّه عليهم أجمعين فيما يفعله الصّوفيّة من الذّكر في حال القيام والجهر بالذّكر وما يفعله البعض من الرّقص فهل يجوز شيئ من ذلك شرعا أمّا الذّكر في حال القيام فلا ريب في فضيلة غير أنّ الذكر في حال القعود أفضل

Završetak (l. 50b):
آخره: فلا يقاس عليه تعمّد الحركات الموضوعة وتقصد الأوضاع المصنوعة على قانون النّعمان المسموعة اذا استبكت دموع في حدود تبيّن من بكى ممن تباكي والله تعالى يقول الحق ويهدي السّبيل.

Na l. 51a-54b hadisi i nekoliko fetvi Abū as-Su'ūda.

6. L. 55a-43a-61b

خواص القرآن
ḪAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN

Korisiti od učenja dijelova svakog poglavlja Kur'ana u svrhu liječenja određenih bolesti, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 55a):
أوّله: فاتحه سورسين يموق اوزره اوقيه دخي اول باشه بغليه حق تعالى صحّت روزي قيله

Završetak (l. 61b):
آخره: المعوّذتين هر كيم قل أعوذ بربّ الفلق ودخي قل أعوذ بربّ النّاس اوقيه ...جاذلق مكرندن شيطان وسوسه سندن امين اوله حقتعالينك فضليله.

Na l. 1b-12a i 62a-68b nalaze se dove, fetve i druge bilješke na turskom jeziku, stihovi, te fragment nekog djela u stihovima (l. 65a):
فصل في أنّ النّاس يحشرون يوم القيامة على حسب أعمالهم ... قني بر نقد جانيله خريدار   قني بر مشتري كرم اولدي بازار.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik Muṣṭafā b. Muḥammad Mūqī-zāde (Mukić) (l. 1a):
تملكه الفقير مصطفى بن محمّد موقي زاده

Muṣṭafā b. Aḥmad al-Qarmānī (pečat i bilješka na l. 6a):
تملكه الفقير مصطفي بن أحمد القرماني

9781. R-9637

مفيد
MUFĪD

Nepotpun na početku i kraju.

Komentar mistično-didaktičke poeme پند نامه koju je na perzijskom jeziku spjevao poznati klasični pjesnik-mistik, Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Fariduddīn 'Aṭṭār, rođen

513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je ʻAbdī ʻAbdurraḥmān Zārī, umro 1103/1692. Djelo je poznato i pod naslovom *Šarḥ-i Pand-nāma-i ʻaṭṭār* (شرح پندنامهء عطّار)

Wiesbaden XIII3, 308; Papora XIII, 7679; Trako, 326-337; Trako-Gazić, 263-274.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ودخي هداياى تشريفات وتحايف تعظيمات اذا صلّيت.. .چونكه دباجه تمام ايلدك دورميوب شرح ابتدا ايده لم تعالى ميسرّ ايليه بر سهولتله انتها ايده لم اللّه المستعان وعليه التكلان بسم اللّه الرّحمن الرّحيم حمد بي خدان خداي پاك رآ انكه ايمان دآد مشتى خاك رآ.

Završetak (l. 143b):

ناقص في آخره. أخرالموجود: خانهء دين كردداباد از ورع ليك مي كيرد حراني از طمع محصول بيت دين اوي...

L. 143; 21 x 16 (16,5 x 8,7); 13 redaka. *Nastaʻlīq*, sitan, lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Terkst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi djelimično rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Perzijski

9782. R-9836

سعادت نامه

SAʻĀDAT-NĀMA

Prijevod mistično-didaktičke poeme پند نامه, koju je na perzijskom jeziku spjevao Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʻAṭṭār, umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj prijevod sa kratkim komentarom na turskom jeziku napisao je Mawlānā Muṣṭafā Šamʻī iz Prizrena, umro poslije 1009/1600-1601. godine. Djelo je u iteraturi poznato i pod naslovom *Šarḥ-i Pand-nāma-i ʻaṭṭār* (شرح پندنامهء عطّار).

Ḥ. Ḫ. I, 225; Flügel III, 416; Pertsch, VPH, 776; Rieu, CTM, 154; Trako, 308-325; Trako-Gazić, 183-200; Dobrača I, 460; Zürich II, 1019; Spaho I, 126/3, str. 59; Popara XIII, 7682.

Početak (l. 1b):

أوّله: شكر وسپاس بي قياس شول قادر قيومه كه لطف بي غايت وكرم بي نهايتدن معجز شعار نبوّت دثار رسوللر كوندردي...

Završetak (l. 79b):

آخره: **رحمت حقّ باد بر روح كسي**

حقّ تعالى حضرتلرينيك رحمتي شول كمسه نك روحنه اولسون **كين نصايح را بخواند بسي** كه بو نصيحتلري چوق اوقيه.

L. 79; 14,5 x 10 (11 x 6); 17 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom a osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na l. 80a-91b predstavljeni crteži pečata nekih Božijih poslanika koji se, inače, koriste prilikom "zapisivanja" i proricanja sudbine.

9783. R-6313

Zbirka (مجموع), 3

L. 52; 14,5 x 9,5 (9,5 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom ta'līqa, sitniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom.

1. L. 1b-7b

رسالة في التصوّف
RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF

Kraća risala iz tesavufa, na perzijskom jeziku, od nepoznatog autora. Početak (l. 1b):

أوّله: سر رشتهء دولت ای برادر بكف آر   وين عمر كرامي بخسارت مكذار
دائم همه جا باهمه كس درهمه كار   مي دار نهفته چشم دل جانب يار

Završetak (l. 7b):

آخره: حق سبحانه همكنانر ازا نچه نشائددر نكاه ار دواز انچه نبايد در پناه جمله سر خواص وشر عوام كتفهء شد والسّلام والاكرام

2. 8b-11b

ورد النقشبنديّة
WIRD AN-NAQŠIBANDIYYA

Upute kako se vrši priprema i obavlja nakšibendijski vird. Upute u upućene šejhu Yūsufu al-Yaniyawīju, na arapskom jeziku.

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد للّه تعالى بلا حصر ولا تعداد الصّلوة والسّلام على سيّد العبّاد وسند العبّاد... فزهدى الى أخي في اللّه ومحبّي للّه الشّيخ يوسف اليانيوي تحيّة وسلاما بعون اللّه تولّى اللّه وهداه... انّي يا أخي قد خطر ببالي ولعلّه خاطر الهي أن أجيزك بورد السّعادة النّقشبنديّة الصّدّيقيّة كي تطهر به قلبك وتصفي به صدرك... وكيفيّة الاشغال بعد التوبة النّصوح...

Završetak (l. 11b):

آخره: وإذا جلست عند النّاس لا تغمض عينيك كي لا يتفطنّوا بحالك ولنا منظومة ذكرنا فيها بعض ما يتعلّق بطريقتنا وذكرنا فيها سلسلتنا وأكتب بعض أحبابك هنا ليكتبوا نسخة منها ويرسلوها إليك تنتفع بها إن شاء اللّه تعالى تمّت تمام

3. L. 12b-52b

تحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب
TUḤFA AL-AḤBĀB FĪ AS-SULŪK ILĀ ṬARĪQ AL-AṢḤĀB

Komentar na arapskom jeziku risale o kodeksu ponašanja sljedbenika nakšibendijskog reda. Osnovno djelo pod naslovom رسالة في آداب الطّريقة النّقشبنديّة napisao je poznati šejh nakšibendijskog reda, Muḥammad Murād b. ʻAlī al-Kašmīrī al-Buḫārī an-Naqšibandī, umro 1130/1718. godine, a ovaj komentar Muḥammad b. Murād b. ʻAlī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī al-Buḫārī, umro 1169/1755. godine.

Ahlwardt II, 2194-2197; Kaḥḥāla XII, 11; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 339-342, str. 239-241; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 237; al-Ǧibūrī II, 3523-3524, str. 330; Popara XIII, 7653/1.

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرح صدور العارفين لمكاشفة الأسرار، ونوّر قلوب الواصلين لمشاهدة جماله من وراء الأستار... وبعد، فإنّ رسالة السّلوك والأدب المسمّاة بسلسلة الذّهب الّتي ألّفها العالم الرّبّاني... الشّيخ محمّد مراد نفعنا اللّه تعالى منه بالإمداد، ولمّا كانت رسالة شريفة مشتملةً على خلاصة الأصول النّقشبنديّة على وجه الإيجاز والاختصار أردت أن أشرحها...

فشرحتها بعون اللّه الملك الوهّاب بهذا الشّرح المستطاب وسمّيته بتحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب...

Završetak (l. 52b):

آخره: ...وصلّى اللّه على أحمده ومحمّده ويجوز إضافة العلم إذا كان بين المضاف والمضاف إليه خصوصيّة لا توجد تلك الخصوصيّة بين غيرهما كما يقال زيد الخيل لأنّ لزيد خصوصيّة مع الخيل... وقد ورد أنّ كلّ عمل يكون في أوّله الحمد للّه والصّلوة على النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وكذلك يكون ختامه بهما وكذلك العمل يكون مقبولاً.

Prepisao nepoznati prepisivač 1254/1838. godine.

VAZ
(AL-MAW‘IẒA)

9784. R-9696

Zbirka (مجموع), 3

L. 201; 18,5 x 13 (13,5 x 7,5); 1617 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen.

1. L. 1b- 8b

بستان العارفين
BUSTĀN AL-ĀRIFĪN

Kratak izvod iz djela بستان العارفين

Obimno djelo iz etike i lijepog vladanja, podijeljeno na 150 poglavlja. Na arapskom jeziku napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu al-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 243; A. M. II, 490; Ahlwardt VII, 8322; Fajić III, 1962; Lavić XIV, 8083.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على رسوله وعلى آله أجمعين قال النّبيّ عليه السّلام أفضل أشياء ثلثة الفقر والزّهد والعلم ...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخره: فإن قرأها في أوّل النّهار لا يدخل الشّيطان في ذلك البيت حتّى يمسى وإن قرأها في أوّل الليل لا يدخل الشّيطان حتّى يصبح وإن قرءت على المجنون أفاق. نقل من بوستان العارفين أبو الليث السّمرقندي تمّ تمام سنة ١٢٥٤.

2. L. 9b-22a

كتاب الفوائد والصلات والعوائد
KITĀB AL-FAWĀ'ID WA AṢ-ṢILĀT WA AL-'AWĀ'ID

Djelo iz oblasti tzv. skrivenih ili tajanstvenih nauka, u kojemu je autor sabrao i izložio koristi od učenja dova, spominjanja imena i "zapisivanja" (*wafq*), podupirući navedena stajališta tumačenjem Kur'ana i navođenjem hadisa. Djelo je podijeljeno na stotinu poglavlja (fā'ida). Na arapskom jeziku napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Aḥmad b. ʻAbdullaṭīf aš-Šarǧī az-Zubaydī, um. 893/1488. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1303; A. M. I, 136; Brockelmann, G II, 190 i S II, 254; Jahić XII, 7429; Sarkīs II, 1114; TÜYATOK III/07, 2135.

Početak ovdje (l. 9b):

الحمد للّه ربّ العالمين بجميع محامده على ما أسبغ من جميع عوائده حمداً يوافي ما أجزل من نعمه وفوائده ويكافي ما تفضل به من زوائده... أمّا بعد، فقد قال صلّى اللّه عليه وسلّم: أحبّ عباد اللّه تعالى إليه أنفعهم لعباده. وأجمع العلماء رحمهم اللّه على أنّ نوافل العلم أفضل من نوافل العبادة لكون نفع العلم يتعدّى إلى النّاس ونفع العبادة قاصر على العائد... فجمعت **كتاب الفوائد والصلاة والعوائد**. الفائدة الأولى في فضل البسملة...

Završetak (l. 22a):

آخره: ثمّ يقرء سورة الضّحى إلى قوله **ولسوف يعطيك ربّك فترضى** وهذه عزيمة للسارق مجرّبة نافعة إن شاء اللّه تعالى

3. L. 23b-201b

منهاج العابدين
MINHĀǦ AL-ʻĀBIDĪN

Isto kao br. 9450/10.

Početak ovdje (l. 23b):

أوّله: حدّثني الشّيخ ... عبد الملك بن عبد اللّه... قال: أملى عليّ... حجّة الإسلام أبو حامد محمّد بن محمّد بن محمّد الغزالي الطّوسي، رفع اللّه تعالى درجته في الجنّة هذا الكتاب وهو آخر كتاب صنّفه ولم يلتمسه منه إلاّ خواصّ أصحابه وهو الحمد للّه الملك الحكيم، الجواد الكريم، العزيز الرّحيم الّذي فطر السّماوات والأرض... إعلموا إخواني أسعدكم اللّه وإيّانا بمرضاته أنّ العبادة ثمرة العلم وفائدة العمر وحاصل العبد وبضاعة الأولياء...

Završetak (l. 201b):

آخره: ...فهذا ما أردنا أن نذكره في شرح كيفيّة سلوك طريق الآخرة وقد وفينا بالمقصود، وصلّى اللّه على خير مولود دعا إلى أفضل معبود محمّد النّبيّ صلّى اللّه عليه وعلى آله وسلّم تسليماً، وهو حسبي ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

Cijelu zbirku prepisao ʻAbdullāh b. ʻAdbullāh b. ʻAbdullāh b. ʻAbdullāh b. ʻAbdullāh b. ʻAbdullāh b. ʻAbdullāh al-Užičawī u vremenu u od 1254-1264/1838-1847. godine (l. 23a):

وأنا الفقير المذنب (...) عبد اللّه بن عبداللّه بن عبد اللّه بن عبداللّه بن عبد اللّه بن عبداللّه بن عبد اللّه الأزيچويي.

9785. R-9059

تنبيه الغافلين
TANBĪḤ AL-ĠĀFILĪN

Opširno djelo iz oblasti propovjedništva. Na arapskom jeziku napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine. Na početku nedostaje 11 lista. Ovo je najvjerovatnije skraćena verzija ovoga djela. Naime, u poređenju sa drugim primjercima ustanovili smo da raspored poglavlja nije uvijek isti i da neka poglavlja u našem primjerku nedostaju. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju.

Ḥ. Ḫ. I, 487; Ahlwardt VII, 8735; Fajić III, 1964; Burdur II, 1485; Lavić XIV, 8087.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فلا بدّ له من الاستعداد للموت والأعمال الصّالحة... باب أحوال القيامة (l. 11b)

Završetak ovdje (l. 94b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب فضل الوضوء (l. 94b) فقال له الحبر إنّا كنّا رأيناك حين عدلت إلينا فرأيناك على هيبة السّلطان فتخوّفناك وإنّما حبسناك على الباب لأنّ اللّه تعالى قال لموسى يا موسى إذا تخوّفت سلطانا فتوضّأ...

L. 94; 21,5 x 15,5 (15,5 x 11); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9786. R-9343

بدر الواعظين وذخر العايدين
BADR AL-WĀ'IẒĪN WA ḎUḪAR AL-'ĀBIDĪN

Opširno djelo iz propovjedništva. Izvori se ne slažu ko je autor ovoga djela, a postoji i razlika u definiciji samog naslova. Ḥ. Ḫ navodi da je djelo pod ovim naslovom napisao 'Abdullāṭīf b. 'Abdul'azīz b. Amīnuddīn b. al-Malik, umro 801/1399. godine (*Ḥ. Ḫ I, 321; Kaḥḥāla VI, 11*). Neki katalozi navode da je ovo djelo napisao Firištaoğlu 'Abdullāṭīf b. 'Abdul'azīz Tīrāwī, umro 797/1395), godine (*TÜYATÖK 26/539).*

Međutim, Ḥ. Ḫ. na drugom mjestu (I, 745) djelo sa istim početkom navodi pod naslovom *Durra al-wā‘iẓīn wa ḏuḫra al-‘ābidīn* koje je, prema ovim izvorima, napisao Muḥammad b. Salāma b. Ǧa‘far b. ‘Alī b. Ḥukmūn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muslim al-Quḍā‘ī, Abū ‘Abdullāh, umro 454/1062. godine (*Ḥ. Ḫ. I, 745; Kaḥḥāla X, 42; TÜYATÖK 07/IV, 3317*), odnosno *Durr al-wā‘iẓīn wa ḏuḫra al-‘ābidīn* (*Brockelmann, S II, 325; A. M. II, 71; Fajić III, 2115; Bratislava 223; Lavić XIV, 8176*).

Djelo se sastoji od dvadeset poglavlja (al-Mağlis) a govori o islamskim dužnostima, vjerovanju, džihadu, siromaštvu itd., prožeto kur’anskim ajetima i hadisima.

Početak (l. 1a):

أوّله: أفضل الصّلوة وأكمل التحيّات وهذا كتاب للواعظين... مسمّية بدر الواعظين وذخر العابدين... الفصل الأوّل في الإيمان...

Završetak (l. 44b):

آخره: ليس قربة الأنبياء والصحابة والتابعين فكيف لا تنزل عند ذكر من شفيع المذنبين من أمّة مأذون من ربّه للشفاعة وهو فخر القيامة يوم العرصات للطاغين.

L. 44; 21 x 15,5 (14,5 x 10); 13 redaka. Nasẖ, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama i ispreturani. U sredini nedostaje više od stotinu lista. Na marginama komentari teksta dopisivani kasnije.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 955/1548. godine (l. 44b):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في وقت العصر سنة ٩٥٥

9787. R-9628

بدر الواعظين وذخر العايدين
BADR AL-WĀ‘IẒĪN VA ḎUḪAR AL-‘ĀBIDĪN

Isto kao br. 9786.

Nepotpun na početku i kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فإنّه أكمل الإنسان كلامه بيان صمته لسان...و سمّيته بدرّ الواعظين وذخر العابدين ليكون وسيلة إلى رحمة ربّ العالمين...

Završetak ovdje (l. 104b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المجلس العشرون في الصّدقة (l. 103b) وشبع ذلك الرّجل الصّاية وخرج الضّيف وجاء إلى النّبيّ (صعلم) فتبسّم رسول اللّه فقال إنّ اللّه ...

L. 104; 21,5 x 15,5 (16 x 10,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćevi vlagom, rasuti, ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9788. R-10178

بدر الواعظين وذخر العايدين
BADR AL-WĀʻIẒĪN VA ḎUḪAR AL-ʻĀBIDĪN

Isto kao br. 9786.

Nepotpun na početku i kraju. Početak ovjde (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قال بعض العرفاء المنجي يكون بتصديق القلب.. فصل في **فضائل السّواك** (l. 2a)

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المجلس الحادي عشر (l. 9b) وثلثون يدفعون عنه آفات الدّنيا وعشرة يرفعون عنه مكائر الشّيطان.

L. 20; 20,5 x 14,2 (17 x 9,5); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9789. R-9081

Zbirka (مجموع), 2

L. 106; 20 x 13 (17 x 9,5); 15 redaka. *Nastaʻlīq*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst u drugom djelu obrubljen crvenom linijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu.

1. L. 25a-42a

بداية الهداية
BIDĀYA AL-HIDĀYA

Djelo o pobožnosti i lijepom ponašanju, protkano misticizmom. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, umro 505/1111. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 228; Ahlwardt III, 3263; Fajić III, 1991; Lavić XIV, 8102/1.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 25a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود :في اعتدالك عن الرّكوع ثم اسجد مكبّرا غير رافع اليد فضع اوّلا على الأرض... آداب الإمامة...

Završetak ovdje (l. 42a):

آخره: ثمّ إعلم أنّه قطّ لا يصل لك الملك في محلّتك فضلا عن قريتك أو بلدتك ثمّ يفوتك به الملك المقيم والنعيم الدّائم في جوار ربّ العالمين تمّت تمام.

2. L. 43b-98a

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 9544/4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1150/1737. godine.

Na l. 1-25 stihovi i razne bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Bivši vlasnik Mustafa, god. 1287/1870. (pečat na l. 43b).

9790. R-5629

مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار
MIŠKĀT AL-ANWĀR FĪ LAṬĀ'IF AL-AḪBĀR

Fragment zbirke savjeta i uputa na osnovu citata iz Kur'ana, hadisa i izreka učenih i svetih ljudi (awliyā'). Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, umro 505/1111. godine. Djelo je podijeljeno na 48 poglavlja (باب).

Ḥ. Ḫ. II, 1693; Ahlwardt VII, 8745; Kaḥḥāla XI, 266; aẓ-Ẓāhiriyya II, 1844, str. 671-673; al-Ǧibūrī II, 4125, str. 492-493; Fajić III, 2270-2272; Zürich I, 181; Hasandedić, 587; Kibris, 503, str. 287-288; Popara XIII, 7559; Lavić XIV, 8105.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في الدّار الآخرة وكذالك لا يتصوّر في الدّنيا ... الباب الثّامن والثّلثون في الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر قال للّه تعالى **ولتكن منكم أمة** اي لتقم منكم جماعة **يدعون إلى الخير** أي إلى جميع الخيرات وهو ما استحسنه الشّرع...

Završetak (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الباب الحادي والأربعون** (l. 45b)... وحكي أنّ يعقوب عليه السّلام كان (...) لملك الموت فراه فقل يا ملك الموت إنّي أسألك حاجته قال وما هي قال أن تعلمني إذا جاء أجلي قال نعم أرسل اليك رسولين...

L. 50; 21 x 15,5 (14,5 x 8); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9791. R-9825

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralističkog sadržaja na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat još i pod nadimcima Ḥuǧǧa al-islām i Abū Ḥāmid, rođ. 450/1057., umro 505/1111. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 216; Ahlwardt III, 3975-3977; Brockelmann, G I, 423/32 i S I, 750; Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Kaḥḥāla XI, 266-269; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Sarkīs II, 1408-14011; TÜYATOK 07/I, 343; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105; Lavić X, 5872/4.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: القلب إلى الطّبيب والجواب له ينبغي لإصلاح مرضه واعلم أنّ الجاهلين المرضى قلوبهم...

Završetak ovdje (l. 4a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أيّها الولد إنّي كتبت في هذه الفصل ملتمساتك... اللّهمّ كن لنا ولا تكن علينا

L. 4; 21,2 x 14,6 (13 x 7); 17 redaka. *Nash*, sitan, pisan uvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9792. R-10359

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 14,5 x 10,5 (10 x 6,5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1a-14b

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 9791.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أيّها الولد النّصيحة سهل والشّكل قبولها ...

Završetak (l. 14b):

آخره: واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا عزيز يا غفار يا كريم يا ستار برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

2. L. 15b-30b

كتاب في الفقه لمجهول
KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĠHŪL

Nepotpuno kraće djelo iz oblasti islamskog prava, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتقين والصلوه والسّلام علي محمّد وآله أجمعين ويكره أن يبلّ الطّين بالماء النّجس ويطيّن به المسجد...

– كتاب الصّلوة رجل أدرك الإمام في الرّكوع ...(l. 16b)

– كتاب الزّكاة إنّ الدّين يمنع وجوب الزّكوة ولا يمنع وجوب العشر ...(l.19a)

- كتاب الصّوم صائم إذا أكل حنطة ... (l. 20a)
- كتاب الحجّ الصّلوة أفضل من الطّواف لأهل مكّة (l. 21b)

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الرّهن الرّهن بالدرك لا يجوز والكفالة بالدرك يجوز والفرق بينهما وذلك لأنّ الكفالة يصحّ تعليقها ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9793. R-9514

Zbirka (مجموع), 2

L. 15; 21 x 15 (16 x 10); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1a-4b

سراج القلوب
SIRĀĞ Al-QULŪB

Kratka risaka o islamskom vjerovanju. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulmalik al-Ašʻarī, at-Tibrīzī Abū al-Ḫalīl, živio u VI/XII stoljeću.

Ḥ. Ḫ. II, 983; Köprülü II, 329/16; Fajić III, 2254/11.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد للّه الّذي ما خص وعم من نعمه... قال أبو الخليل أحمد بن محمّد بن عبد الملك الأشعري التبريزي رحمة اللّه عليه التمس منّي بعض إخواني أن آملي كتابا مشتملا على ذكر مقامات العوام والخواص وأخص أخاص موجزة فآجبته وسمّيته سراج القلوب.

Završetak ovdje (l. 4b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب السّابع والثّلاثون في الولاية...

2. L. 5a-15b

مجموعة طلسمات
MAĞMŪʻA-I ṬILSUMĀT

Zbirka na turskom jeziku o proricanju sudbine i "zapisivanju". U djelu se navode mnogi "zapisi" (talismani) i dove radi različitih stvari, te crteži dlana sa upisanim imenima nebeskih tijela, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 5a):

أوّله: اكر عورت خطلري بر برينه يقين اولسه عورتلري بر برينك عقينجه (...) دلالت ايدر.

Završetak (l. 15b):

آخره: بشنجي باب آدمك يلدوري... ذكر اولنمادي كه تطويل كلام لازم كلدوكي اجلدن مذكورلرك شكلي بودر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9794. R-9495

زهرة الرياض ونزهة القلوب المراض

ZAHRA AR-RIYĀḌ WA NUZHA AL-QULŪB AL-MIRĀḌ

Fragment zbirke vazova. Napisao Sulaymān b. Dāvūd as-Saqārī, živio oko 550/1155. godine.

Ḥ. Ḥ. II, 962; Ahlward VII, 8823; A. M. I, 401; Fajić III, 2006-2007.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: رسول اللّه وغطّت وجهها ووجدت الإيمان... مجلس في قوله تعالى **ووصّينا الإنسان** .

Završetak ovdje (l. 22b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مجلس في قوله تعالى قل **لا أسئلكم عليه أجرا** (l. 19a)... فغسلت نفسها وكفنتها وحنطتها بباقي حنوط رسول اللّه...

L. 22; 27 x 18,5 (23,5 x 14,,5); 29 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo sivo, kvalitetno. Papir žut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9795. R-10364

زهرة الرياض ونزهة القلوب المراض

ZAHRA AR-RIYĀḌ WA NUZHA AL-QULŪB AL-MIRĀḌ

Isto kao br. R-9495.

Početak ovdje (l.1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ورجعت إلى اللّه وقالت ليس لي شفيع غيرك يا ربّ ...مجلس في قوله تعالى قد أفلح من تزكّى (l. 5b)

Završetak ovdje (l. 37b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مجلس في قوله تعالى **شهر رمضان الّذي أنزل فيه القرآن** ...ويحتمل أبواب النيران في الحقيقة لأنّهم أغلقوا على أنفسهم...

L. 37; 15 x 10 (12 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9796. R-5355

شرعة الإسلام
ŠIR'A AL-ISLĀM

Knjiga islamskih propisa i pouka utemeljena na hadisu i relevantnim djelima iz ove oblasti. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imām-zāde, aṣ-Ṣaġrī, al-Ḥanafī, umro 573/1177. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1044; Dobrača II, 1030/12; Fajić III, 2008; Ceyhan II, 868; Lavić XIV, 8107.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي دلّنا على معرفته بالشّواهد والأعلام وتعبّدنا لكرامتنا بأقسام العبوديّة والأحكام ...وبعد فهذه عقود منظومة من سنن سيّد المرسلين وإمام المتّقين منتقدة من كتب الأئمّة المهتدين.

Završetak (l. 132b):

آخره: وقال لا تسبّوا الأموات فتؤذوا الأحياء والحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على خاتم النّبيّين وعلى جميع الأنبياء والمرسلين صلاة لا ينقطع إلى يوم الدّين حمدا يليق لجلاله على سبعة برّه وأفضاله والصلوة على محمّد وآله أجمعين.

L. 132; 19,5 x 13 (15 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-3 na početku nalazi se sadržaj djela u lijepo iscrtanim tabelama.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9797. R-9446

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 9796.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: موته فلعلّه لا يبعث من نومته ويتحلّل من النّاس... فصل في سنن السّفر وآدابه (l. 3b).

L. 60; 23 x 17 (16 x 8); 17 redaka. Nasẖ, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širom linijom crvene boje. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Sulaymān b. ‘Abdussalām u mjesecu ša‘bānu 1235/maju 1819. godine (l. 60b):

تمّت الكتاب... على يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللطيف سليمان بن عبد السّلام... في شعبان لسنة خمس وثلثون ومائتين وألف.

Na kraju rukopisa nalaze se dva prazna lista.

9798. R-8990

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 9796.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من شرّ هذا الشّوق ومن الكفر والفسق ويكثر ذكر اللّه تعالى الشّوق... فصل في سنن الأكل والشّرب (l. 2a)...

L. 65; 19 x 14,5 (16 x 11); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Neke lage nedostaju.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1241/1825. godine.

9799. R-9699

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 9796.

L. 110; 18,5 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Trebinje.

9800. R-9537

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 9796.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فصل فيما يستحبٌ رعايته في قرائة القرآن** (l. 12a)...فقد جاء في أخيار النّبيّ عليه السّلام سورة البقرة وسورة آل عمران وسورة النّساء

L. 12; 25 x 18 (16 x 10); 17 redaka. *Ta‘līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari djela. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni po krajevima. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9801. R-6288

شرعة الإسلام
ŠIR‘A AL-ISLĀM

Isto kao br. 9796.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لكلّ صلوة سنّة النّبيّ عليه السّلام والتسمية عند وضع الثّياب ستر دون اعين الخوافي ... فصل في تفصيل سنن الصّلوة الصّلوة أفضل ما فرض بعض التوحيد

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في فضل الصّيام وسنّة الصّوم ... ولا يجتمع بين أكلتي الغداء والعشاء عند إفطاره فيحرم ثواب القيام وتبطل فائدة الصّوم وهي قهر النّفس

L. 10; 25 x 18 (16 x 10); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9802. R-9553

مفاتيح الجنان ومصابيح الجنان

MAFĀTĪḤ AL-ĞINĀN WA MAṢĀBĪH AL-ĞANĀN

Komentar djelu شرعة الإسلام (v. br. 9796). Na arapskom jeziku napisao Ya‘qūb b. as-Sayyid ‘Alī, umro 931/1524. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ahlwardt II, 1734; Fajić III, 2029.

Nepotpun na početku i kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كذا نقله شارح المصابيح من الخطّابي ويجلس على رجليه اليسرى... **ومن سنن الأكل** (l. 3a).

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومن السّنّة أن يأكل عمّا يليه (l. 6b) **ولا يستكثر من الطّعام والشّراب فإنّه إسراف وتنعّم وموت للقلب** بالقساوة قال عليه الصّلوة والسّلام لا تميموا القلوب بكثرة الطّعام.

L. 10; 20,8 x 13,8 (14 x 7,5); 19 redaka. *Ta‘līq*, krupniji. Mastilo crno, pisano širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom a naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, paginirani od br. 167 do 176. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9803. R-9447

شرح شرعة الإسلام
ŠARḤ ŠIR‘A Al-ISLĀM

Komentar djelu شرعة الإسلام (v. br. 9796). Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Yaḥyā b. Yaḫšā b. Baḫšā b. Ibrāhīm ar-Rūmi, živio u prvom olovini X/XVI toljeća

Ḥ. Ḫ. II, 1044; Köprülü III, 158.

Na početku nedostaje pet listova. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ذكر بالقرآن وهو كان كافيا والحال قد قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم من ضيّع سنّتي ... فصل فيما ثبت في السنّة (l. 4a).

Završetak (l. 206b):

آخره: فنحن نحمد على رزقنا إتمام الشّرح للطالبين ونصلّي على حبيبه وآله وآصحابه أجمعين وعلى جميع من تبعهم بإحسان إلى يوم الدّين تمّت

L. 214; 19,5 x 14 (15 x 7,6); 21 redak. *Ta‘līq*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom a komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova ima komentara teksta koji su dopisivani kasnije. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustoda i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa utisnutom rozetom na sredini korica. Nepostaje prva korica.

Prepis djela završio Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Bakdāš, u subotu, prvog ševvala 1095/1684. godine (l. 206b):

قد وقع الفراغ من تحرير الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف المذنب النّحيف المحتاج إلى برّه اللطيف محمّد بن الحاجّ بكداش عفى اللّه له... في يوم السّبت في وقت الضّحى من أوّل شهر الشّوّال في تاريخ سنة خمس وتسعين وألف.

Na l. 207-213 kratki izvodi iz djela مبحث الإيمان i شرح المشارق.

9804. R-9710

تعليم المتعلّم
TA‘LĪM AL-MUTA‘ALLIM

Naslov na poetku djela: هذا كتاب تعليم المتعلّم في طريق التعليم

Isto kao br. 9445/2.

Završetak ovdje (l. 42a):

آخره: ولاّ بدّ من أن يتعلّم شىء من الطبّ..الّذي جمعه الشّيخ أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم يجده من يطلبه.

L. 42; 17 x 12 (12 x 7); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Na marginama ima komentara teksta pisanih rukom drugog prepisivača. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, izlomljen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Mulla ʻAbdullāh-efendī (l. 1a):

صاحب ومالك ملّه (!) عبد اللّه أفندي.

9805. R-9677

تعليم المتعلّم
TAʻLĪM AL-MUTAʻALLIM

Isto kao br. 9445/2.

Na početku nedostaje jedan list. Početak ovdje (l. 1a):

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: والحكم وبعد فلمّا رأيت كثيرا من طلاب العلوم في زماننا يجدّون الى العلم ...

L. 83; 16,5 x 11 (9,5 x 5,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom. Kustode.

Prepisao Munla ʻAlī mjeseca muharrema 1160/januara 1747. godine (bilješka i nečitak pečat na l. 83a):

تمّ الكتاب المسمّى بتعليم المتعلّم بعون اللّه الملك العليم في شهر اللّه المحرّم وقت الصّباح في سنة ستين ومائة وألف من يد (ال) عبد الضّعيف منلا علي غفر اللّه له ولوالديه.

Iz kolekcije Teufika Varenikovića iz Travnika.

9806. R-9701

Zbirka (مجموع), 6

L. 63; 20 x 13,6 (14,5 x 6,5); 15 redaka. *Taʻlīq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično rasuti. Kustode.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-10b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 9445/2.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ورأى أبو حنيفة رحمة الله تعالى كاتبا يقرمط في الكتابة فقال أبو حنيفة رحمة الله عليه لا تقرمط خطك إن عشت تندم وإن مت تشتم يعني إذا شخت وضعف بصرك ندمت على ذلك...

2. L. 11b-25b

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Gramatičko djelo o paradigmama riječi u arapskom jeziku. Napisao 'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zinǧānī, um. 655/1275. godine.

Ḥ.Ḫ. II,1139, Ahlwardt VI, 6615, Flügel I, 179; A.M. I, 12; Dobrača I, 4349/9; Jahić VI, 3805/4.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسّلام... اعلم أن التصريف في اللغة التغيير وفي الصّناعة تحويل الأصل الواحد ...

Završetak (l. 25b):

آخره: دحرجة واحدة والفعلة بالكسر للنوع من الفعل تقول هو حسن الطّعمة والجلسة تمّت تمام.

3. L. 26a-33a

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Djelo iz arapske morfologije o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Oko autora ovoga djela postoje različita mišljenja.

Često se kao autor navodi al-Imām al-A‘ẓam Abū Ḥanīfa an-Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī (80/699 - 150/767).

Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651/3; Wagner 285, Jahić, VIII, 4755.

Nepotpuno na početku. Početak ovdje (l. 26a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وللسؤال نحو استخبر أي سئل الخير وللحوّل نحو استحلّ الخمر... باب المعتكلات

Završetak (l. 33a):

آخره: فبعضها لا يتغير لصحة البناء وبعضها لعلة أخرى تمّت تمام.

4. 34b-41b

البناء

AL-BINĀ’

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Kao mogući autor ovoga djela navodi se ‘Abdullah ad-Dīnqūz عبدالله الديكقوز (*Köprülü III, 651/4; Wagner, 293*).

Ḥ. Ḫ. I, 255; Ahlwardt VI, 6825; Flügel I, 180; Dobrača II, 1957/7; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651/4; Wagner, 293; Jahić VIII, 4756/2.

Početak (l. 34b):

أوّله: إعلم أن أبواب التصريف خمسة و ثلاثون بابًا ستة منها للثلاثي المجرد **الباب الأول** منها فَعَلَ يَفْعُلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ و علامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي و مضمومًا في المضارع...

Završetak (l. 41b):

آخره: و يسمى مهموز اللام نحو قرء و تسمى هذه الأقسام الأقسام السّبعة يجمعها هذا البيت : صحيح است مثال است مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف ...

Na l. 42-44a primjeri iz arapske gramatike i obrazac jednog pisma pisan dīwānī-pismom.

5. L. 44b- 57a

شرح الأمثلة المطّردة والمتحدة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA WA AL-MUTTAḤIDA

Komentar djela *al-Amṯila al-muṭṭarida* o “pravilnim” paradigmatskim morfološkim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Jahić VIII, 4887/4.

Početak ovdje (l. 44b):

أوّله: فعل فعل ماضي بناء معلوم ومذكّر غائب معناسي... **يفعل** مضارع بناء معلوم مفرد مذكّر...

Završetak (l. 57a):

آخره: فعيليّة فعيليّتان فعيليّات
تصغير اسم منسوب اسم منسوب تشتية تصغير اسم منسوب
مفرد مؤنّث مؤنّث جمع مؤنّث تمّت
تمام بعون اللّه الملك المنّان

6. L. 59b-63b

ترجمة البناء
TARĞAMA Al-BINĀ'

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.
Jahić VIII, 4974/4.
Početak (l. 59b):

أوّله:صرفك بابلري قاچدر اتوز بشدر قچسي نه ايچوندر التي ثلاثي مجرد ايچيندر وانلري فَعَلَ يَفْعُلُ...

Završetak (l. 63b):

... زياده لفعله ماضيلري التي حرف اوزرينه اولقدر. تمام

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9807. R-5507

Zbirka (مجموع), 11

L. 123; 16,5 x 10). Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma različiti. Papir tamnobjel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene impregniranim platnom zelene boje.

Na preklopu bilješka da je rukopis bio u vlasništvu Ḥafiẓa 'Alīja a na l. 119b pečat drugog vlasnika Ṭurġuta b. Sināna. Rukopis je bio i u vlasništvu Ḫalīla b. Wahbīja (bilješka i pečat na l. 123b) i 'Abdurraḥmana b. al-ḥāǧǧ Omara (bilješka i pečat na l. 91a).

1. L. 1b-39b

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 9445/2.

Dimenzije teksta 10,5 x 4,5; 11 redaka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijepo složen. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Interlinearno i na marginama ima komentara teksta.

Na l. 30a-b duži citat o Musau, a.s., i Hidru, iz djela *al-Mašāriq*.

2. L. 41b-43b

وصيّة الإمام أبي حنيفة لتلميذه يوسف بن خالد
WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA LI TILMĪḎIH ABŪ YŪSUF B. ḪĀLID

Isto kao 9759/4.

Naslov u rukopisu:

هذا كتاب الوصيّة كتبها أبو حنيفة رحمة اللّه ليوسف بن خالد السّمتيّ

Početak ovdje (l. 41b):

أوّله: كتاب الوصيّة للامام الأعظم أبي حنيفة رحمة اللّه ليوسف بن خالد السّمتيّ قال يوسف بن خالد السّمتيّ رحمة اللّه كنت أختلف إلى أبي حنيفة فكنت أمرّ بنادي قوم فمن كثرة مروري بهم صاروا لي أصدقاء...

Završetak ovdje (l. 43b):

آخره: فلا تحتفل بالمدح منهم والهجا ولا تخش غير اللّه واللّه أكبر وكم من يد قبّلتها لضرورة وكان يؤدّي قطعها ان امكن تمّت

Dimenzije teksta 12 x 5; 21 redak. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno.

3. L. 44a-45b

وصيّة الشّيخ السّهروردي لأحد من فقرائه
WAṢIYYA AŠ-ŠAYḪ AS-SUHRAWARDĪ LI AḤAD MIN FUQARĀ'IH

Oporuka koju je svome sinu, 'Abdullāhu 'Imāduddīn Abū Muḥammadu, ostavio poznati sufijski šejh 'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen 539/1144., umro 632/1234. godine.

Ahlwardt III, 3991; Brockelmann, G I, 441 i S I, 790/18-19; Kaḥḥāla VII, 313; Köprülü II, 329/13; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2203-2204, Popara XIII, 7593/6.

Početak (l. 44a):

أوّله: قال: يا بنىّ، أوصيك بتقوى اللّه وخشيته في السّرّ والعلانيّة ولزوم حقّ اللّه تعالى ورسوله عليه السّلام وحقّ والديك وحقّ المشايخ أجمعين، فإنّ اللّه تعالى يرضى عنك ويحفظك في السّرّ والعلانيّة، ولا تدع قراءة القرآن ظاهراً وباطناً...

Završetak (l. 45b):

آخره: ...يا بنىّ، عليك بالخلوة كن فريداً وحيداً متفكّر القلب من خوف اللّه تعالى، تختصّ بكرمات اللّه، وعش في الدّنيا كأنّك غريب واخرج من الدّنيا كما دخلتها، فإنّك لا تدري ما اسمك غداً يوم القيامة، رزّقنا اللّه تعالى فيه من الوصيّة وعصمنا من خلافه، والحمد للّه ربّ العالمين

Dimenzije teksta 10,5 x 4; 19 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno.

4. L. 47a-63a

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5090/1.

Završetak ovdje (l. 63a):

آخره: مسئلة فإن قيل الإيمان مخلوق أم غير مخلوق فقال: الإيمان إقرار وهداية فإن الإقرار صنع العبد وهو مخلوق والهداية صنع الرّب وهو غير مخلوق واللّه أعلم بالصّواب تمّت تمام. "

5. L. 65b-76b

شرح مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة لمجهول
ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL

Komentar prethodnog djela مقدّمة أبي الليث في الصلوة, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog komentatora.

Ahlwardt III, 3510.

Početak (l. 65b):

أوّه: قوله بانّ الصّلوة يعني الصّلوة في اللغة عبارة عن الدّعاء وفي الشّريعة عبارة عن اسم هذه الأفعال الّتي سميت شرطا وركنا

Završetak ovdje (l. 76b):

آخره: قوله والمسح على الخفين والصلوة العيدين يعني من خالف هذا السّنتين فهو مبتدع وضالّ مسئله فإن قيل: الإيمان جمع أم تفريق، فقل: الإيمان جمع عند اللّه تعالى، وتفريق بين العباد، وجمع في القلب، وتفريق بين الأعضاء.

6. L. 77a-79a

رسالة في حقّ دوران الصوفيّة
RISĀLA FĪ ḤAQQ DAWRĀN AṢ-ṢUFIYYA

Kratka rasprava o kružnom okretanju kod sufija prilikom zikra. Prema našem djelu autor risale je aš-šayẖ as-Sunbul Sinān, čija nam je biografija nepoznata. U izvorima se kao autor navodi ʻAlī Čalabī.

Ḥ. H̱, I, 864; Kairo I, 309; Dobrača II, 860/2.

Početak ovdje (l. 77a):

أوّله: إعلموا يا أيّها الإخوان أنّ النّاس كانوا متحيرّين بتقول أهل الفضول ... الّذين لا يعرفون يمينهم عن شمالهم ولا يتميّزون شكلهم عن شمائلهم فلزم علينا بيان الحقّ بالبرهان كيلا يضلّ المضلّون أطفال الجهلة

Završetak (l. 79a):

آخره: جعلنا اللّه وإيّاكم من الموحّدين ولا تجعلنا وإيّاكم من المنكرين اللّهمّ احشرنا في زمرة الصّالحين واحفظنا من حزب الطّالحين برحمتك وعزّتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين

قد ألّف هذه الرّسالة شيخ الشّيوخ شيخ السّنبل سنان تغمّده اللّه في رحمته آمين يا ربّ العالمين ويا خير النّاصرين

Dimenzije teksta 13,5 x 7,5; 22 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom.

Na l. 79b-80a bilješka kako na osnovu Kur'ana predskazati određene događaje.

7. L. 81b-88b

باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 9566/3.

Dimenzije teksta 11,5 x 6; 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno.

8. L. 91b-111a

شرح باب شروط الصلوة (وهى ثمانية)
ŠARḤ BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Duži komentar prethodnom djelu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Ahlwardt III, 3541; Lavić XIV, 7895.

Početak (l. 91b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... إعلم وفّقك الله تعالى وايّانا بأنّ الواجب على العبد المكلّف اوّلا أن يؤمن بالله...

Završetak (l. 111a):

آخره: وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا فإن أجنب ولم يغسل حتى أسلم اختلف المشائخ فيه.

Dimenzija teksta 11,5 x 5; 21 redak. *Nasta'līq*, sitan. Osnovni tekst nadvučen tankom crvenom linijom.

9. L. 112b-113a

رسالة في منافع دواء يسمّى بتبغة
RISĀLA FĪ MANĀFI' DAWĀ' YUSAMMĀ BI AT-TIBĠA

Naslov prema rukopisu.

Kratka risala na arapskom jeziku o liječenju bolesti udišući dim trave koja se zove at-tibġa. Risala je napisana na osnovu iskustva nekog šejha Manṣūra.

Početak (l. 112b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد فهذه رسالة في منافع دواء يسمّى بتبغة قد أظهر الله تعالى على يد الشّيخ العارف والقطب الكامل الشّيخ المنصور ...

Završetak (l. 113a):

آخره: ومن كرامات القطب المشار إليه قد لظموا منافعه في قصيدة نزهة الرّامق والله أعلم بالصواب

Dimenzija teksta 11,5 x 5; 21 redak. *Ta'līq*, sitan.

10. L. 113b-116b

شرح حلية الشريف النبي
ŠARḤ ḤILYA AŠ-ŠARĪF AN-NABĪ

Naslov prema rukopisu.

Komentar djelu o opisu Muhammeda, a.s., na turskom jeziku. Prema tekstu, osnovno djelo je napisao veliki vezir Ṣafrat Siyāġoš-paša a ovaj komentar Aḥmad, poznat kao Šāmī-zāde (živio u drugoj polovini XVI stoljeća.

Početak (l. 112b):

أوّله: حمد بي حد اول خالقه كه حليهء شريفهء رسول مطهره يئ بيجاره لر منزل مقصورته رهبر قلدي وثناء بي حد اول رازقه كه انوكله استشفاع ايدن بي درماني لطف واحسانه مظهر قلدي

Završetak (l. 115b):

آخره: مناجات الهي حليهء شريفهء خاتم الأنبياء محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم حرمتنه بن ضعيفه مغفرت ايدوب ...يا مجيب السّائلين والحمد للّه على الإتمام كتبه الشّارح الحقير أحمد الشّهير بشامي زاده في ١٥ جماذي الأولى سنة ٩٩٧ (1. aprila 1589. godine)

Na l. 116a nalaze se dvije bilješke opisa Muhammeda, a.s., na arapskom jeziku.

11. L. 117a-119a

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀMA

Naslov u našem primjerku: هذه الرسالة في حق اصول اسم اللّه

Djelo na turskom jeziku o uzdizanju duše kroz sedam krugova (dāira) i tumačenju snova. Prema nekim izvorima (*Jahić XII, 7477/2*) napisao Tātār Ibrāhīm-efendī, čija nam je biografija nepoznata.

Fajić III, 2120/4 i 2128/3; Jahić XII, 7477/2.

Početak (l. 117a):

أوّله: حمد اول اللّه كه جميع مخلوقاتي خلق اتدوكد نصكره مخلوقات امر اوزرينه اولسونلر ايچون...

Završetak (l. 119a):

آخره: وقلبك غناسي صفتيدر كشف سلوك (...) بو دائره اولان طالب يا قهّار اسمنده مداومت قيله قطع مراتب ايچون بو مقدار ايله اكتفاء اولندي واللّه أعلم بالصواب

Na l. 119b-123b nalaze se bilješke na turskom jeziku.

9808. R-9698

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA‘LĪM AL-MUTA‘ALLIM

Komentar djela *Ta‘līm al-muta‘allim* o vjersko-moralnom odgoju učenika koje je na arapskom jeziku napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203. god.

Komentar je na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. Ismā‘īl, umro poslije 996/1587. godine i namijenio ga službenicima carskog harema, kojima je bio učitelj.

Ḥ. Ḫ. I, 425; Ahlwardt I, 126; Brockelmann, S I, 837; Dobrača I, 537/2, str. 360; Zürich I, 215-218; Fajić III, 2080,/3; TÜYATOK 07, II, 793; Tirana, 179, str. 137; Köprülü I, 733/1; Hasandedić 537; Lavić XIV, 8102/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنعم علينا بأنواع النّعم ولطائف الإحسان، وفضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم والبيان...وبعد، فلمّا رأيت الكتاب المسمّى بتعليم المتعلّم مرغوبًا ومقبولًا بين أولي التعليم والتعلّم، خصوصًا بين الطّالبين السّاكنين في حرم أشرف الملوك والسّلاطين ...أردت أن أشرحه شرحًا يبيّن معاقده ويكشف معانيه...

Završetak ovdje (l. 72a):

آخره: ولا بدّ من أن يتعلّم شيء من الطّبّ...الّذي جمعه الشّيخ أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم يجده من يطلبه والحمد للّه أوّلا وآخرا والحمد للّه على الإتمام وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد خير الأنام وعلى آله وأصحابه أجمعين.

L. 72; 17,5 x 12,5 (13,5 x 9); 15 redaka. *Ta‘līq*, sitan. Mastilo crno. Osnovno djelo nadvučeno tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafe Šawqīja godine 1287/1870. godine (pečat na prvom i zadnjem listu).

Na l. 1a bilješka na arapskom jeziku o definiciji pojma at-Taqwā.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka na turskom jeziku gdje se spominju Mehmed Muezin sin Ebu Bekra iz Tešnja, god. 1198/1783. i Ibrahim-baša Kujundžu:

(...)منلا محمد نام كمسنه تراونيكه وارمق ايچون تشنه قصبه سي سكانندن محمد مؤذن بن أبو بكر أفندي (...) سنة ١١٩٨

9809. R-9706

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA‘LĪM AL-MUTA‘ALLIM

Isto kao br. 9808.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ما لا ينفع فلا يحصل ما يحصل من العلم النّافع... شعر الجاهلون فموتى اي فهم الموتى

L. 85; 20,5 x 14,3 (14,5 x 6,5); 15 redaka. *Ta‘līq*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama mnogih listova komentari teksta pisani rukom prepisivača djela. Listovi rasuti po lagama, djelimično zahvaćeni vlagom, bez kustoda.

Bez poveza.

Prepisao i u skladu sa mogućnostima ispravio aš-šayḫ Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqṣārī u medresi Hasan-pašinoj u Istanbulu u ševvalu 1028/septembru 1619. godine iz primjerka koji je iz autografa prepisao Muṣṭafā b. Abū al-Qāsim b. Muḥammad iz kasabe Beypazar (mjesto kod Ankare-Turska)

Na posljednjem listu bilješka u kojoj se spominju Hanifa kći Omera i Hafiza kći Mula Muhameda Džananovića iz Gračanice.

Iz Odbora IZ-e Misoča.

9810. R-9771

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA‘LĪM AL-MUTA‘ALLIM

Isto kao br. 9808.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الفاعل اي يصير ذا صورة بصورة اعمال الدّنيا... قال **من طلب العلم للمعاد** (l. 2a)...

L. 45; 21 x 15 (16,5 x 9); 23 retka. *Nasta‘līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, sa preklopom. Nedostaje prva korica a preklop se čuva u knjizi.

Prepisao Naw'ī-efendi, muallim Sultan Murād-H̱āna, kako se to vidi iz bilješke dopisane kasnije (l. 44b):

قد وقع من تحرير هذه النّسخة المباركة المنسوبة إلى المولى المرحوم المشهور بنوعي أفندي المعلّم للسلطان مراد خان.

9811. R-9386

Zbirka (مجموع), 2

L. 101; 18,5 x 12,5 (16 x 10,5; 11,5 x 7,5); 13-21 redak. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno i crveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

1. L. 1b-45b

شرح تعليم المتعلّم
ŠARḤ TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Isto kao br. 9808.

Završetak ovdje (l. 55a):

آخره: وهو كتاب مشهور ومعتبر بين العلماء، فلا بدّ لطالب العلم من أنّ يجده ويتبرّك بالاخبار المذكورة فيه. والحمد للّه على التمام، والصلوة والسّلام على محمّد أفضل الرّسل الكرام وعلى آله وآصحابه الهمام

2. L. 50b-98a

مقدّمة أبي الليث في الصلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5090/1.

Cijelu zbirku prepisao 'Alī 'Ābid b. Rağab Šayẖ-oğlu, (Šehović) muallim u Varcar Vakufu (Mrkonjić Grad) 1251-52/1835-36. godine (l. 1a):

كتب هذه النّسخة الشّريفة الفقير إلى اللّه تعالى عليّ عابد بن رجب شيخ اوغلو المعلّم بوقف وارچر.

9812. R-9625

منية الواعظين وغنية المتعظين
MUNYA AL-WĀ‘IẒĪN VA GUNYA AL-MUTTA‘IẒĪN

Kraća zbirka propovijedi. Napisao ‘Abdulḥamīd b. ‘Abdurraḥmān al-Anğūrī, umro 763/1326. godine. Svako poglavlje sadrži jedan ili dva hadisa na početku, te nekoliko predaja i stih na određenu temu.

Ḥ. Ḫ. II, 1887; Brockelmann, S II, 313; Fajić III, 2106; Isparta 916.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد للّه الّذى خالق النّسم ورازق المخلوق ومقدّر القسم الّذي جعل أصحاب الحديث قدوة للعلماء...أمّا بعد فلمّا أتممت الكتاب المعشّرات والمخمّسات في الأحاديث النّبويّة تأليفا أردت أن أجمع أربعين بابا... وسمّيته بمنية الواعظين وغنية المتّعظين.

Završetak (l. 59b):

آخره: قال اللّه تعالى ولا تيأسوا من روح اللّه إنّه لا ييئس من روح اللّه إلاّ القوم الكافرون **شعر** - ولمّا قسى قلبي وضاقت مذاهبي: جعلت الرّجاء منّي لعفوك سلّما- تعاظم ذنبي فلمّا قرنته بعفوك - ربّي كان عفوك أعظما. الحمد للّه على التمام والصلوة والسّلوم على الرّسول أفضل الصّلوة وأكمل التحيّات.

L. 59; 20,8 x 14,8 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Spahić Zihnije iz Obora kod Kaknja.

9813. R-9238

المنبّهات على الإستعداد ليوم الميعاد
Al-MUNABBIHĀT ‘ALĀ AL-ISTI‘DĀD LI-YAWM AL-MĪ‘ĀD

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī, čija nam je biografija nepoznata. Ovo kratko djelo ima više verzija i u rukopisima se pripisuje raznim autorima. Prema uvodu autor bi mogao biti Ṣafiyyuddīn. Sigurno je jedino da je napisano prije 885/1480. godine, jer iz te godine datira najstariji nama poznat prepis (v. Kenderova, 135, str. 214).

Ḥ. Ḫ. II, 1848;; Ahlwardt VII, 8705-8706; Brockelmann, G II, 69/34 i S II, 74; Dobrača I, 534/4, str. 334; Kenderova, 135-137, str. 213-217; Fajić III, 2129/5 i 2292/1; Popara IX, 5384/3; Lavić XIV, 7870/2.

Početak (l. 84a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين هذه المنبّهات على الإستعداد ليوم المعاد صنّفها صفيّ الدّين معتقداً للنّصح والوداد سلام اللّه عليه في الحيوة بعد الممات إلى يوم التناد قال جامعها وهو صاحب الخليل... فأمّا ما يكون منها مثنى فمنه ما روى عن النّبيّ عليه السّلام أنّه قال: خصلتان لا شيء أفضل منهما الإيمان باللّه والنّفع للمسلمين وخصلتان لا شيء أخبث منهما الشّرك باللّه والإضرار للمسلمين...

L. 52; 20,5 x 14,5 (14,5 x 8,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti i ispreturani.

Bez poveza. Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9814. R-2253

Zbirka (مجموع), 5

L. 112; 20 x 14,5 (14 x 7); 11-17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta.

Povez kartonski, presvučen impregniranim platnom crne boje, novijeg datuma.

1. L. 1a-12a

السبعيّات في مواعظ البريّات

AS-SAB‘IYYĀT FĪ MAWĀ‘IẒ AL-BARRIYYĀT

Fragment djela o vrijednostima i značaju svakog dana u sedmici i ibadetima koje treba prakticirati u tim danima. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Hamadānī, umro oko 900/1494. godine.

Brockelmann, G II, 412; Ahlwardt VII, 8854; Fajić III, 2119; Flügel III, 113; Lavić XIV, 8144.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فنزل جبرائيل عليه السّلام وقال يا يوسف قميص بقميص فارفع التعاب بينك وبين زليخا والثّالث نكاح موسى عليه السّلام صفرا ....

Završetak ovdje (l. 12a):

آخره: فقال اللّه تعالى يا محمّد يوم الجمعة والجنّة لي فأعطيت يوم الجمعة والجنّة لأمّتك ورضائي مع الجمعة والجنّة هديّة لهم تمّت كتاب السّبعيّات في الأحاديث.

2. L. 13a-20b

بدر الواعظين وذخر العابدين
BADR AL-WĀ‘IẒĪN VA ḎUḪAR AL-‘ĀBIDĪN

Naslov na početku djela: هذا كتاب بدر الواعظين وذخر العابدين

Isto kao br. 9786.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المجلس الثالث في الوضوء ... وقال النبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم الوضوء شرط الايمان وقل صلّى اللّه عليه وسلّم مفتاح الطهور وقال بين الدين على النظافة

3. L. 21a-63b

الكافية في النّحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Poznato i mnogo komentarisano djelo iz arapske sintakse. Napisao ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, poznat još i pod nadimcima Ibn al-Ḥāǧib, Abū ‘Amr i Ǧamāluddīn, rođen 570/1174., umro 646/1249. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6557; Flügel I, 162; Kaḥḥāla VI, 265-67; Jahić VI, 3791/2 i VIII, 5044/7; aẓ-Ẓāhiriyya N, 417; Zürich I, 328; Köprülü I, 1414/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 21a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: المعرفة شرطها أن تكون علميّة في العجمة وتحرك الأوسط او زيادة على الثّلثة ...

Završetak (l. 63b):

آخره: ... والمخفّة تحذف للسّاكن وفي الوقف فيردّ ما حذف والمفتوح ما قبلها تقلب ألفًا. تمّ الكتاب.

4. L. 65b-90a

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Komentar uvoda ili kako sam autor na početku djela kaže "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, (*Awrāq li i'rāb Dībāğa al-Miṣbāḥ*) od nepoznata autora. Na arapskom jeziku napisao Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, umro 791/1389. godine.

Flügel I, 160; TÜYATOK 34/IV, 917 i V/07, 3747-3750; Köprülü III, 590/1; aẓ-Ẓāhiriyya, 24/573; Kıbrıs 641, Jahić, VI, 3723/4.

Početak (l. 65b)

أوّله: الحمد للّه الّذي لا يبلغ كنهه جادّ ولا يحصى عدد نعمه عادّ ... أما بعد فهذه **أوراق لإعراب ديباجة المصباح** من فوائد غرايب المفتاح ...

Završetak (l. 90a):

آخره: لكن يندفع ذلك بالإستقراء يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية فهو الخامس بالإستقراء لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الخامس (تمّت) الكتاب بحمد اللّه وحسن التوفيق والصلوة على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

5. L. 93b-112b

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Djelo u kojem se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici. Napisao Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ, umro 610/1213. godine.

Nepotpun na kraju.

Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; Brockelmann, G II, 293 i S II, 514; Kaḥḥāla XIII, 71; Jahić VI, 3698/2 i VIII, 4825/2; aẓ-Ẓāhiriyya N, 468; Köprülü III, 590/2; Popara XVI, 8843.

Početak (l. 1b):

أوّله: أمّا بعد، حمد اللّه ذي الأنعام، جاعل النّحو في الكلام كالملح في الطّعام... فإنّ الولد الأعزّ لا زال كاسمه مسعوداً وإلى أهل الخير مودوداً لما استظهر مختصر الإقناع وكشف بحفظه عنه فضلة القناع... أردت أنّ ألمظه من كلام الإمام... أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني...

Završetak ovdje (l. 112b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب الخامس في فصول من العربيّة ... والموصولات كالّذي والّتي وما ومن فإنّها لا يتمّ الاّ ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

9815. R-10381

دقائق الأخبار وحقائق الآثار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Djelo na arapskom jeziku, iz propovijedništva, koje obrađuje razne teme u formi pripovijedanja i kazivanja kroz poučne primjere. Postoje sumnje u pogledu autorstva ovoga djela. Neki izvori djelo pripisuju Muḥammadu b. Salāmeu al-Quḍā'īju, umro 454/1062. godine (*A. M. II, 71; Ceyhan II, 662*), dok neki navode da ga je napisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Yāzīğī-zāde, umro 855/1451. godine (Fajić III, 2127, 1). U štampanim primjercima (v. *Sarkīs II,* 1281) djelo je pod nazivom دقائق الأخبار في ذكر الجنّة والنّار pripisano 'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍīju. Hadži Halifa (Ḥ. Ḫ. I), navodi da je ovaj autor preveo djelo na turski jezik. Djelo je štampano u Lahoreu 1289/1872., Delhiju 1292/1875. te u Kairu i Istanbulu 1306/1888. godine.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ومن غرقا صدره خلق الأنبياء والمرسلين والعلماء والشّهداء والصالحين ... باب في ذكر الملائكة (l. 5b)

Zacršetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في ذكر نفخة الصّور للبعث ... فذلك قوله تعالى **قالوا يا ويلنا من بعثنا من مرقدنا** الآية ...

L. 38; 15,5 x 10,5 (11,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9816. R-9259

دقائق الأخبار وحقائق الآثار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Isto kao br. 9815.

Na početku nedostaje trideset lista. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بيضاء فتنسب الجنّة عليها ... باب نفحة للبحث

L. 35; 19 x 12 (12,5 x 6); 15 redaka. *Nash*, sitan, pisan oštrim perom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa originalnom folijacijom . Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 32b-35 nekolika hadisa i dove na arapskom jeziku.

9817. R-9295

دقائق الأخبار وحقائق الآثار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Isto kao br. 9815.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فانطلق جبرائل عليه السّلام إلى محمّد باكيا وهو في الجنّة ...

باب في ذكر نشور الخلائق من القبر

L. 6; 20 x 14,5 (15 x 76,5); 21 redak.*Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9818. R-9582

زبدة الأمثال
ZUBDA AL-AMṮĀL

Zbirka poslovica. Na arapskom jeziku sastavio Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī iz Galipolja, umro 1024/1615. godine.

Ḍayl I, 609; Flügel I, 301; Dobrača II, 585/2; Fajić III, 2249; Lavić XIV, 8151/1; Gazić, 77.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الإنقباض عن النّاس مكسبة للعداوة شدّة الإنقباض... الباب الثّامن عشر في الغضب والحدّة والكظم والهزل والمزاح والسّخافة واللغو والبعث والضحك وغيرها ما ذكر...

Završetak (l. 6a):

آخره: تمّ جمع زبدة الأمثال و ترتيبه وتعليقه بعون اللّه الملك المتعال .

L. 6; 20 x 12,5 (13,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, neotporno na dodir sa vlagom. Nazivi kur'anskih poglavlja /*sūra*/ pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač krajem rebiul-evvela 1010/septembar 1601. godine.

9819. R-2570

Zbirka (مجموع), 6

Lična bilježnica na arapskom i turskom jeziku. Sadrži citate iz raznih djela, bilješke, izreke, fetve, prijepise obrazaca raznih dokumenata i sličnu građu. Tekst pisan u više smjerova, bez margina i uobičajenih redaka. Papir, također, različite debljine i boje. Zbirka je nastala oko 1103/1692. godine kada je datirana jedna bilješka na l. 87a. U nekim bilješkama se spominje mostarski muftija što navodi na zaključak da je zbirka nastala na našim prostorima, vjerovatno u Mostaru. Ovdje smo izdvojili samo neke dijelove kao zasebna djela.

L. 144; 19 x 12. Nasa'līq, sitniji, pisan u više smjerova.

Povez kožni, mekan, originalan.

1. L. 12b-14b

اللّؤلؤ النظيم في روم التعلّم والتعليم

AL-LU'LU' AN-NAẒĪM FĪ RAWM AT-TA'ALLUM WA AT-TA'LĪM

Isto kao br. 9450/3.

2. L. 19b-21a

ترجمهء زبور

TARĞAMA' ZABŪR

Isto kao br. 9503/3.

Na l. 24b-27a citat iz nekog djela o šeriatskom krivičnom pravu u slučajevima činjenja preljube i konzumiranja alkohola.

3. L 29a-40a

صك شاني
ṢAKK ŠĀNĪ

Fragment knjige formulara. Sastavio na turskom jeziku Muḥammad b. Darwīš Muḥammad Ṯānī al-Edirnawī, živio početkom XVII stoljeća. Djelo je poznato i pod naslovom *Kitāb aṣ-ṣukūk* (كتاب الصكوك).

Dobrača II, 1930/2; Ḥ. Ḫ. II, 1080; S. O. IV, 110; Cayhān II, 863; Kıbrıs t, 13; Lavić XIV, 8051/1.

Početak (l. 29a):

أوّله: سر دفتر صكوك محاضر ديباجهء حجج مناشير اولمغه لائق واولى... وبعد أرباب علم وعرفان روشن وظاهر وأصحاب فهم واذعان عيان وباهر دركه علم صكوك... وبو داعي فقير وكثير التقصير... محمّد بن درويش محمّد الشّهير بثاني الأدرنوي.

4. L. 40b-43b

بنو إسرائيل زمانده بر حكايه دائر در
BANŪ ISRĀ'ĪL ZAMĀNINDA BIR ḤIKĀYA DĀ'IRDIR

Predaja na turskom jeziku iz vremena Banū Isrā'īl.

Početak (l. 41b):

أوّله: حكايت اولنوركه وهب بن اميّه ايدر بني إسرائيل زماننده بر كشي واردر.

Na l. 48b-54b nalaze se bilješke i citati iz drugih djela, te stihovi na turskom jeziku o sultanima Murādu, Aḥmadu, Salīmu i drugima. Na l. 55a-58b fragment obrasca vasijetname i takvim za mjesece maj, juni, juli, avgust, septembar i oktobar.

5. L. 60a-b

رسالة في تسمية آية الكرسيّ
RISĀLA FĪ TASMIYA ĀYA AL-KURSĪ

Kratka risala o 255. ajetu sure al-Baqara (*aya al-kursī*). Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Köprülü II, 1580/13.

Početak (l. 60a):

أوّله: الحمد للّه لوليّه وصاحبه ... وبعد فقد قال صاحب القراءة فصل في آية الكرسيّ فأقول هل لك تفكّر في أنّه سمّي لم سمّى سيّد الآيات

Završetak ovdje (l. 60b):

آخره: وجدتها اجمع للمقاصد فلذلك يستحقّ للسيّادة على الآية...

Na l. 87b-88b nalazi se pismo koje je uputio bivši kadija Beograda (Belgrad) ‘Alī-efendī naibu Ḥalīmu:

سابقا بلغراد قاضيسي علي أفندي نائب حليم يه ارسال ايلمشدر.

6. L. 100b-104a

أحوال القيامة

AḤWĀL AL-QIYĀMA

Kratka risala ili citat iz nekog obimnijeg djela o Posljednjem danu (yawm al-qiyāma), na arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Fajić III, 2258/5.

Početak (l. 100b):

هذا كتاب في أحوال القيامة روي عن أنس بن عبّاس عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم أنّه صلّى صلوة الصّبح ...

Završetak (l. 104a):

آخره: ... كلوا واشربوا حتّى تكون لكم الدّنيا والآخرة بفضل اللّه تعالى اللّهمّ ارزقنا الجنّة ونعيمها ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات برحمتك يا أرحم الرّاحمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9820. R-6966

عنوان الحكمة والموعظة الحسنة

‘UNWĀN AL-ḤIKMA WA AL-ḤASANA

Kraća zbirka vazova. Na arapskom jeziku napisao Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Djelo se sastoji od šesnaest vazova koje je autor održao u Gazi Husrev-begovoj i Carevoj džamiji u Sarajevu.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي بيّن لنا سبيل الدّعوة إلى دينه القويم وأوضح لنا دليل الإرشاد إلى الطّريق المستقيم... وبعد فهذه عقود منثورة من المواعظ الّتي هدى اللّه الكريم عبده الضّعيف

محمد الخانجي البوسنوي إلى إلقاءها من كرسي الجامعين الخنكاري والخسروي في مدينة سراى بوسنه ... واستخرت اللّه تعالى اسمي هذه المجموعة عنوان الحكمة والموعظة الحسنة.

Završetak (l. 26b):

أخره: **شرح آية وتفسيرها** (l. 25a) قال صاحب العوارف المعارف بعد ما نقل القولين المذكورين فإذا رأينا متهاونا بحدود الشّرع مهملا للصلوات ويدخل في المداخل المكروهة نرده ولا نقبله ولا نقبل ان له سريرة صالحة واللّه يصلح أعمالنا وسرائرنا بمنّه وكرمه.

Na l. 27a nalazi se dova koja se uči poslije održanog vaza:

دعاء يصلح أن يختم به الوعظ اللّهمّ إنّا نسألك فواتح الخير وخواتمه...

L. 200; 24 x 19,2 (20 x 12); 22 retka. *Nash*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir industrijski, bijel, tanak, od sveske sa širokim linijama.

Na kraju se nalaze173 prazna lista.

Povez kartonski.

Rukopis je autograf.

Poklon autorova brata Mustafe Handžića.

9821. R-5494

روض العلماء

RAWḌ AL-'ULAMĀ'

Na l. 1a crvenim mastilom napisan naslov:

كتاب روض العلماء أخبار، وأحاديث وأدعية تأليف الإمام الفاضل رحمة اللّه وغفر لكاتبه ولقارئه ولجميع المؤمنين.

Obimno djelo iz propovijedništva, na arapskom, jeziku, od nepoznatog autora. Spomenuti naslov nismo pronašli u dostupnim izvorima. U djelu su obrađene mnoge teme iz etike kao što su: odnos prema Allahu, Poslaniku, gostu, odnos muža i žene, vrijednost džume-namaza, pokornost i oholost, donošenje salavata na Muhammeda, a.s., vrline i osobine pojedinih ashaba, imena i osobine Allahova poslanika, a.s., vrijednosti dove i td.

Prilikom obrade jedne teme autor je navodio kur'anske ajete, hadise te stihove i predaje koje govore o dotičnoj temi.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تفرّد بجلال ملكوته و توحّد بجمال جبروته وتعزّز بعلو أحديّته وتقدّس بسموّ صمديّته وتكبّر في ذاته عن عارضه كلّ نظر وتنزّه في صفاته عن كلّ نقص وقصور... خبر قيل لبعضهم ما نعت الفقير قال نعت الفقير ثلاث أشياء...

Završetak (l. 109b):

آخـره: النّاس كلّهم هالكون إلاّ العلمـاء والعلمـاء كلّهم هالكون إلاّ العـاملون والعـاملون سيـهلكون إلاّ المخلصـون والمخلصـون على خطر عظيم تمّ الكتاب بحمـد اللّه تعـالى ومنّه وكرّمه والحمد للّه وصلواته على خير خلقه محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليما.

L. 109; 16,8 x 13 (13 x 10,5); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

Prepisao za svoje potrebe ʻAlī b. Muḥammad b. Abū Bakr, al-Ḥanafī, al-Iskandarī, 26. muharrema 896/8. decembra 1490. godine (l. 109b):

وكـان الفراغ من نسـخة يوم الثّلاثاء المبارك سادس عشـرين شهر اللّه المحرّم الحرام فـاتح سنة ٨٩٦ من الهجرة النّبويّة ... وكتبه لنفسه بيده الفانية عبيد ربّه الغنيّ علي من محمد بن أبي بكر الحنفي مذهبا والسّكندري بلدا...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9822. R-2527

فصول المفصّل
FUṢŪL AL-MUFAṢṢAL

Na početku djela (l. 1b) crvenim slovima naslov: هذا تفسير مفصل الفصول

Komentar 17 posljednjih poglavlja Ku'ana. Na arapskom jeziku napisao Nabī b. Mursal Tōkātī, čija nam je biografija nepoznata.

O. M. II, 42; www. yazmalar.gov.tr/01 Hk 583/1).

Autor je komentare pojedinih sura naslovio kao poglavlja (faṣl) a unutar tih poglavlja ponovo faslovima nazvao teme o kojima govori.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل عـلى سيّده الكتاب ... أمّا بعد فإنّي لمّا توجّهت تلقاء مدين قـال التذكير للأنداد والأبصار وحصت لدرر الآثار والأخبار في البحار التفاسير الصّغار والكبار ... وسمّيته فصول المفصل اذ قاصده فيه الموصّل واللّه وليّ الهداية والتوفيق وبالقبول جدير وحقيق.

- فصل في تفسير الإستعاذة وما يتعلّق بها (l. 1a)
- فصل في فضائل الفاتحة (l. 48b)

- فصل في تفسير سورة لم يكن (l. 87)
- فصل في تفسير إذا زلزلت (l. 120a)
- فصل في تفسير والعاديات (l. 151)
- فصل في تفسير سورة القارعة (l. 175b)
- - فصل في تفسير سورة التكاثر (l. 183a)
- - فصل في تفسير سورة العصر (l. 200b)
- - فصل في تفسير سورة الهمزة (l. 209b)
- - فصل في تفسير سورة الفيل (l. 215a)
- فصل في تفسير سورة القريش (l. 219a)
- فصل في تفسير سورة ارايت (l. 220b)
- فصل في تفسير سورة الكوثر (l. 237)
- فصل في تفسير سورة قل يا أيّها الكافرون وتقريرها (l. 298a)
- فصل في تفسير سورة النّصر (l. 207b)
- فصل في تفسير سورة تبّت (l. 340b)
- فصل في تفسير سورة التوحيد (l. 346b)
- فصل في تفسير سورة الفلق (l. 390a)
- فصل في تفسير سورة النّاس (l. 400a)

Završetak (l. 407b):

آخره: والهاء تسعة عشر ألفا وسبعون ولام الألف أربعة الآلاف وسبعمائة وتسعة والياء خمسة وعشرون ألفا وتسعمائة وتسعة عشر تمّ كتاب الفصول بعون الله الملك القادر إلى رحمته الوصول نحمد الله على إتمامه.

L. 407; 20 x 14,5 (15,5 x 9,5); 23 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Mnoge riječi nadvučene isprekidanom linijom crvene boje. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima tekst potpuno razljeven, djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica i preklopa utisnute ukrasne rozete floralnih motiva.

Prepisao Ḏulġaffār b. Naṣūḥ u četvrtak, 25. redžepa 1088/22. septembar 1677. godine (l. 407b):

قد وقع الفراغ من تكميله وتحريره بنصر اللّه وعنايته على يد أضعف العباد الفقير المعترف بالعجز والتقصير الرّاجي عفو ربه القدير ذو الغفّار بن نصوح ... وقت الضّحوة من يوم الأربعاء خامس وعشرين من رجب الفرد سنة ثمان وثمانين وألف.

U posjed rukopisa kupovinom došao Ismā'īl-efendī as-Suḥānī (?)

Na zaštitnim listovima 3-5 na početku djela opširan sadržaj. Na zaštitnom listu 3a nalazi se pečat i bilješka da je ovaj rukopis kao evladijjet-vakuf uvakufio Mustafa-beg sin Fejzullah-bega sin Ismail-bega Dženneti-zade (Dženetić) 1289/1872. godine:

اشبو نسخهء شريفهء جنتي زاده مصطفى بك بن فيض اللّه بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورينه أولاديت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من بيت حرّر في اليوم الثّالث والعشرين لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Na istom listu se spominje drugo djelo sa sličnim naslovom الفصول koje je napisao Ustūrčevī (v. Dobrača II, 1023).

9823. R-9344

Zbirka (مجموع), 3

L. 22; 25 x 14,5 (22 x 11); 34 retka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-6a

بغية الزّاهدين
BUĠYA AZ-ZĀHIDĪN

Kratka risala o dobrovoljnimzima (an-nāfila) u pojedinim noćima hidžretskih mjeseci, od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على محمّد وآله وصحبه أجمعين فهذه رسالة شريفة في صلوة النّوافل من شهر رجب وشعبان ورمضان جمعتها من كتب الموعظة ترغيبا للعابدين ... وسمّيتها بِغيَةُ (ببغية) الزّاهدين لأنّ فيها ما يبتغون من زاد الآخرة ليوم الدّين

Završetak (l. 6a):

آخره: ومن صلّى ليلة الفطر أربع ركعات ...فله من الثّواب كما لو اشبع جميع أمّة محمّد وغفر اللّه ذنوب خمسين سنة مقبلة ومدبرة.

2. L. 6a-7a

تفسير سورة الناس
TAFSĪR SŪRA AN-NĀS

Kraći komentar posljednje sure u Kur'anu, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 6a):

أوّله: **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم قل أعوذ بربّ النّاس ملك النّاس إله النّاس من شرّ الوسواس الخنّاس الّذي يوسوس في صدور النّاس من الجنّة والنّاس** يعني ايت صفنورم بن خلاّقك پادشاهنه ومعبودنه اول وسوسه ايديجي شيطانك شرندن كه خناسدر.

Završetak (l. 7a):

آخره: عبادت اوزرينه قدم قيلوبروب حيوان صفتلردن ايراق ايليه امين بحرمة سيّد الأنبياء والمرسلين.

3. L. 7b-22b

ترجمهء كيمياى سعادت
TARĞAMA-I KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT

Naslov na prvoj korici: كيمياى سعادت للإمام غزالي

Isto kao br. 9776/2.

Prepisao Ibrāhīm Šehrī b. Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ramaḍān zvani Maydān Imāmī-zāde u Istanbulu 12. redžepa 1092/27. juli 1681. godine (l. 22b):

ففرغت عن كتابة هذه النّسخة الشّريفة في وقت تمت العشاء في ليلة الإثنين من عدد إثنى عشر من أيّام شهر رجب الفرد لسنة إثنى وتسعين بعد الألف عن يد العبد الضّعيف الفقير المحتاج إلى هداية القدير... إبراهيم شهري بن محمّد بن الحاجّ رمضان المدعوّ بميدان امامي زاده اعني من أئمّة سرايي جديد سلطاني بمدينة قسطنطنيّة المحميّة حميت عن الآفات والبليّة عفى عنهم وغفر لهم ونوّر مرقدهم.

9824. R-10177

الخطب المنبرّية
AL-ḪUṬAB AL-MINBARIYYA

Zbirka hutbi, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Ovdje su navedeni obrasci hutbi za svaki mjesec hidžretske godine, te obrasci opće hutbe po raznim temama (خطبة مطلق). Ovakve zbirke hutbi su bile veoma raširene pošto je svaki imam sedmično imao obavezu na džuma-namazu učiti hutbu. Zbog toga ih srećemo u različitim varijantama, najčešće podijeljene po sedmicama ili mjesecima u godini.

Lavić XIV, 8191.

Početak ovdje (l. 2b):

أوّله: خطبة محرّم الحمد لله الّذي قدّر بقدرته الشّهور والأعوام وفضّل على سائر الأشهر الشّهر المحرّم من شهر الحرام.

Završetak ovdje (l. 66a):

آخره: خطبهء شريف الحمد للّه الّذي خلق حبيبه من الشّجرة النّورانيّة...اللّهمّ ارحم الخلفاء الرّاشدين والائمّة المحدّثين الّذي قضوا بالحقّ وبه كانوا يعدلون.

L. 66; 10,5 x 21,5 (9,5 x 19); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi hutbi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen.

Prepisao Mušan b. Ṣāliḥ-beg 1253/1837. godine (l. 65a):

كاتب الحقير موشان بن صالح بك عرنابتويك زاده سنه ١٢٥٣

9825. R-4093

Zbirka (مجموع), 2

L. 207; 20 x 11,5 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom, bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, oštećen.

1. L. 1a-146a

الخطب المنبريّة
AL-ḪUṬAB AL-MINBARIYYA

Isto kao br. 9824.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الحمد للّه القويّ القديم القادر الحكيم المهيمن الفاطر الكريم الصّمد العبود الغافر العظيم الواجد الماجد السّاتر النّزه عن النّظير والوزير ... خطبة في فضيلة القرآن الحمد للّه الّذي نوّر سواد فواد المشتاقين ...

Završetak ovdje (l. 146a):

آخره: **دعاء في آخر الخطبة** اللّهمّ وال من والاه وعاد من عاداه (l. 145b) **نوع آخر** تعادلوا رحمكم اللّه ولا تباغضوا ولا تفاحشوا ولا تحاسدوا ولا تقاطعوا ولا تغتابوا وكونو في اللّه إخوانا وتوبوا إلى اللّه جميعا أيّها المؤمنون لعلّكم تفلحون

2. L. 147b-207b

الموعظة بالفارسيّة
AL-MAW'IẒA BI AL-FĀRISIYYA

Zbirka vazova i propovijedi na perzijskom jeziku, od nepoznatog autora. Vazovi su protkani stihovima i podijeljeni po poglavljima (faṣl).

Početak (l. 147b):

أوّله: فصل ببسم اللّه الرّحمن نور القرآن   بياب از نور قرآن نور قرآن
بس الحمد آية الكرسي چو خواندي   ببين پيدا وپنهان نور قرآن

Završetak (l. 207b):

آخره: **فصل ديكر** آن پادشاه دستيكر وان خداوند ديركر وسحّت (l. 206b) همه ميسّر كردان يااميدي بطلبي بقزي كه مؤمنان جمع شدن اميد همه را بنجاح مكرون كردان يا اله العالمين ويا خير النّاصرين

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Prema bilješci na zaštitnom listu 1a, rukopis je bio u vlasništvu Ṣāliḥ-efendije an-Nā'imīja iz Mostara. Nakon njegove smrti naslijedili su ga sinovi Muṣṭafā i 'Abdulwahhāb. Pošto je otkupio nasljedni dio od brata rukopis je uvakufio Muṣṭafā, najvjerovatnije, za Karađoz-begovu medresu u Mostaru.

انتقل هذه النّسخة الشّريفة إليّ وأخي منلا عبد الوهّاب من أبينا صالح أفندي ثمّ اشتريت حصّته من ورثه وأنا الفقير مصطفى بن صالح النّائمي الموستاري

Na l. 12a bilješka da je rukopis vakuf ranije spomenutog Mustafe Naimi-zādea:

وقف نائمي زاده مصطفي أفندي ...

Iz Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

9826. R-6261

أنوار القلوب
ANWĀR AL-QULŪB

Naslov prema rukopisu (l. 1b): هذا كتاب أنوار القلوب

Zbirka vazova, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je urađeno metodom navođenja hadisa i predaja na određene teme.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وبه نستعين وأمّا الحكايات قال الحسن البصري أنّ إبليس عبّد اللّه سبعا مائة ألف وسبعين وخمسة ألفا سنة فعبّد اللّه في الأرض ولم يترك موضع قدم...

- باب ثواب بسم اللّه
- باب ثواب من العلم
- باب ثواب لا إله إلاّ اللّه
- باب ثواب الصّلوة على النّبيّ
- باب ثواب التسبيح
- باب ثواب من قرأ القرآن
- باب ثواب من لم ولده القرآن
- باب ثواب من قرأ سورة الفاتحة
- باب ثواب قل هو اللّه أحد
- باب ثواب العلم
- باب ثواب العلماء

Završetak (l. 57b):

آخره: باب ثواب دار السّلام (l. 53b) أنّ اللّه تعالى قد طيّب ريحك وحسن صورتك فيقول علمك الصّالح طال ما ركبتك في الدّنيا انا ركبتني اليوم وتلى يوم نحشر المتّقين إلى الرّحمن وفدا.

L. 58; 19,5 x 15 (16 x 10,5); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodneim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Maḥmūd u kasabi Saraj 1280/1863. godine (namjerno brisana bilješka na l. 57a).

Na l. 1a pismo na turskom jeziku gdje se spominje al-ḥāǧǧ ‘Abdullāh Bašić, na l. 58b-59b bilješke o zapisivanju, na turskom jeziku.

Iz Ibrāhim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

9827. R-5773

مجمع الفوائد وزبدة الحقائق

MAĞMA‘ AL-FAWĀ’ID WA ZUBDA AL-ḤAQĀ’IQ

Obimno djelo iz propovijedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 18 cjelina (bāb) a svaka cjelina se ponovo dijeli na poglavlja (fuṣūl). Autor u uvodu kaže da je građu za ovo djelo sakupio iz mnogih tefsirskih i hadiskih djela.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه المنّان الموفّق لّما عليه الهمام والصلوة والسّلام على تبيّه محمّد وآله وآصحابه المئيّدين بالقرآن الّذي ينبغي إليه الرّجوع في كلّ الأحكام وبعد فيقول العبد الفقير إلى أن يعلّمه اللّه الغنيّ عن العالمين علما يدلّ على ما يجعله ... من المسترحين من العلم والعمل الّذي لم يؤت بدون الجهل والتقصير أحدا من المخلوقين ويوفقه أن يجمع شيئاً من كتب الأحاديث والتفاسير للفضلاء الكاملين في علم الظّاهر والباطن مسمّيا إيّاه بمجمع الفوائد وزبدة الحقائق.. الباب الأوّل مرتّب على ثلوثة فصول الفصل الأوّل في معرفة الإيمان والأعمال.

Završetak ovdje (l. 239b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل السّابع في سورة النّاس...**ومن شرّ الوسواس الخنّاس من الجنّة والنّاس** معناه من شرّ وسوسة الخنّاس وهو شيطان...يكون خاتما على قلب ابن آدم بوسوسة ... **الّذي يوسوس في صدور النّاس** قال بعضهم

L. 240; 20,5 x 15 (15,5 x 8); 17 redaka. *Ta‘līq*, sitniji. Mastilo sivo, kvalitetno. Nazivi poglalvja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9828. R-9157

كتاب في الموعظة
KITĀB AL-MAW'IẒA

Fragment djela iz propovjedništva, na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na poglavlja (bāb).

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من أكثر الإستغفار جعل اللّه له من كلّ همّ فرجا ومن كلّ ضيق مخرجا ...باب الثّالث والعشرون في فضيلة الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر قال اللّه تعالى وسبحانه في سورة آل عمران **ولتكن منكم أمّة** ...

Završetak ovdje (l. 210b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب الخامس والسّبعون في ذمّ الغضب ... وقال انّ منكم من يكون سريع الغضب سريع الفئ فاحد بهما بالاخرى تكون احد بهما قصصا بالاخرى ...

L. 210; 27,5 x 17 (19,5 x 9); 29 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti i ispreturani. Više listova iz sredine djela nedostaje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9829. R-9697

Zbirka (مجموع), 4

L. 112; 20,5 x 14,5 15,5 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, sitan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni.

1. L. 1b-97a

المجالس في الوعظ لمجهول
AL-MAĞĀLIS FĪ AL-WA'Ẓ LI MAĞHŪL

Djelo iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na poglavlja (مجالس). Nema uobičajenu *hamdelu* na početku.

Početak (l. 1b):

أوّله: المجلس في فضيلة التسبيح عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلّى الله عليه وسلم من قال سبحان الله وبحمده في يوم مائة مرّة خطّت خطاياه وإن كان مثل زبد البحر متّفق عليه.

- المجلس في فضيلة قراءة القرآن العظيم (l.3a)
- فضيلة يس وتبارك (l. 3b)
- المجلس في فضيلة تعلّم العلم وتعليمه (l. 5a)
- المجلس في فضيلة الوضوء (l. 6b)
- المجلس في فضيلة الأذان (l. 9a)
- المجلس في فضيلة الرّفق على عباد الله تعالى (l. 11a)
- المجلس في فضيلة انشراح الصّدر (l. 12b)
- المجلس في فضيلة نبيّنا محمّد صلّى الله عليه وسلّم (l. 14a)
- المجلس في أحوال القيامة(l. 16b)
- المجلس في فضيلة البكاء والخوف من الله تعالى (l. 18a)
- المجلس في فضيلة ما يثقل الميزان (l. 20a)
- المجلس في فضيلة نبيّنا محمّد صلّى الله تعالى عليه وسلّم في سورة والضحى (l. 21b)
- المجلس في فضيلة القتال في سبيل الله (l. 26b)
- المجلس في فضيلة الخوف من الله تعالى (l. 23b)
- المجلس في أحوال العيش (l. 29b)
- المجلس في بيان التزوّج (l. 31b)
- المجلس في فضيلة التوحيد (l. 33a)
- المجلس في فضيلة حبّ الله تعالى عباده (l. 34b)
- المجلس في فضيلة القناعة بما أعطاه الله تعالى (l. 36b)
- المجلس في فضيلة الصّدقة (l. 38a)
- المجلس في فضيلة القرض (l. 39b)
- المجلس في الايمان والاسلام (l. 41a)
- المجلس في فضيلة كلمهء التوحيد (l. 44a)
- المجلس الثّاني في فضيلة الرّجب (l. 49a)

- المجلس الثّالث في فضيلة النّصف الرّجب (l. 51a)
- المجلس في فضيلة شعبان (l. 52a)
- المجلس الثّاني في فضيلة شعبان (l. 53b)
- المجلس في فضيلة ليلة النّصف الشّعبان (l. 54b)
- المجلس في فضيلة شهر رمضان (l. 57b)
- المجلس الثّاني في فضيلة شهر رمضان (l. 59a)
- المجلس الثّالث في فضيلة شهر رمضان (l. 61a)
- المجلس الرّابع في فضيلة شهر رمضان (l. 62b)
- المجلس الخامس في فضيلة شهر رمضان (l. 64b)
- المجلس السّادس في فضيلة شهر رمضان (l. 65b)
- المجلس السّابع في فضيلة شهر رمضان (l. 67b)
- المجلس الثّامن في فضيلة شهر رمضان (l. 69a)
- المجلس في فضيلة ليلة القدر (l. 70b)
- المجلس في فضيلة عيد الفطر (l. 76b)
- المجلس في فضيلة الأيّام العشرة من ذي الحجّة (l. 80b)
- المجلس في فضيلة الأضحيّة (l. 82b)
- المجلس في فضيلة يوم العاشوراء (l. 89a)
- المجلس الثّاني في فضيلة شهر الله المحرّم (l. 93a)
- المجلس في فضيلة ذمّ الظّلم لعباد الله (l. 96a)

Završetak (l. 97a):

آخره: ويتحلّى من المظلوم في الدّنيا فإذا لم يكن يقدّر عليه فينبغي له أن يستغفر له ويدعو له فإنّه يرجاله أن يحلّل لذلك.

Na l. 1a nalazi se sadržaj djela.

2. L. 97a-108b

أربعون حديثا
ARBA'ŪN ḤADĪṮAN

Četrdeset hadisa koje je sakupio i u četiri poglavlja podijelio 'Ālī b. Maḥmūd, čija nam je biografija nepoznata. Sličnu zbirku nismo pronašli u dostupnim izvorima.

Početak (l. 97a):

أوّله: الحمد لله الّذي زيّن العالمين بالعالمين وجعل العالمين منظومة بعدل العادلين... أمّا بعد لمّا جاء في الجزء عن سيّد البشر أنّه صلّى اللّه عليه وسلّم قال بقاء العالم بأربعة أشياء... هذا العبد المحتاج إلى رحمة ربّه الودود علي بن محمود أن أكتب رسالة مشتملة على أربعة أبواب في كلّ باب عشرة أحاديث فيكون مجموع أربعين حديثا ... الباب الأوّل في فضل العلماء... الحديث الأوّل روي لما نزل قوله تعالى يعقلها إلاّ العالمون قالوا يا رسول اللّه من العالمون قال من علم عن اللّه وعمل بطاعته...

- الباب الثّاني في فضل العدل والعادل (l. 100a)
- الباب الثّالث في فضل الأغنياء الأسخياء (l. 101b)
- الباب الرّابع في فضل الفقراء الصّابرين (l. 105a)

Završetak (l. 108b):

آخره: وقام وبرّها وقعدت التقط فما رأيت كعزّه حين مرّ ولا كدنيء حين كنت التقطها كذا ذكر في الرّسالة القشريّة والمشكوة تمّ

3. L. 108b-112b

رسالة في تحريم الحشيش
RISĀLA FĪ TAḤRĪM AL-ḤAŠĪŠ

Risala o zabrani konzumiranja hašiša i drugih opojnih sredstava. Rad je bez uobičajene *hamdele* i završetka, u obliku citata iz nekoliko fikhskih djela po ovome pitanju, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 108b):

أوّله: قال صاحب المشكات في كتابه مشكات الأنوار وهذا بعمومه يتناول الحشيش وقال أيضا في باب المحرّمات في قوله تعالى **إنّما الخمر والميسر**...

Završetak (l. 112b):

آخره: وحفظ عاداتهم وقلّة المبالات الدّين وهذا كلّه حرام ام معلوم لكلّ سالم عاقل متديّن عبد سعيد شكور تمّ تمام

4. L. 111-112b

رسالهء شيخ حسن أفندي الأژيچوي
RISĀLA-I ŠAYḪ ḤASAN EFENDĪ AL-UŽIČAWĪ

Naslov prema rukopisu (l. 111a): رسالهء شيخ حسن أفندي الأژيچوي

Kratka risala o pokuđenosti konzumiranja duhana, kahve i drugih sredstava. Na arapskom jeziku napisao Ḥasan al-Užičawī, živio u drugoj polovini 17. stoljeća. Najvjerovatnije da se ovdje radi o Hasanu sinu poznatog šejha Muslihuddina Užičevija koji je umro 1642. godine u Užicu. Evlija Čelebi u svom putopisu spominje šejha Hasan-efendiju u Užicu koji je sagradio džamiju, tekiju gdje se predaje islamska tradicija i imaret koji se nalazio u gornjem dijelu grada. Risala je napisana na marginama prethodnog djela.

Evlija Čelebi, Putopis, Preveo Hazim Šabanović, Sarajevo, 1979., str. 386, 388, (bilješka 40), 389; Šabanović, Književnost, str. 350; Ždralović; Prepisivači djela I, 277; Handžić Književni rad, str. 12.; Lavić, Ulemanska i šejhovska porodica Muslihuddina Užičanina iz XVII vijeka, Anali GHB, knj. XXV-XXVI, str. 111-127; Gazić, 50.

Početak (l. 111a):

أوّله: ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الّذين سبقونا بالايمان ولا تجعل في قلوبنا غلاّ للّذين آمنوا إنّك رؤف رحيم أمّا بعد فلمّا رأيت أكثر أهل زماننا اتبعوا الهوى والبدع واكبّوا على المعاصي والخبائث

Završetak (l. 112b):

آخره: فإنّ اللّه تعالى خلق آدم على صورته اي على صورة أسمائه وصفته من الحيوة والعلم والإرادة والقدرة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu ʻAlī Riḍāa,1285/1870. godine (pečat na više listova iz Tešnja.

9830. R-9482

كتاب في الموعظة لمجهول

KITĀB FĪ AL-MAWʻIẒA LI MAĞHŪL

Obimniji fragment nekog djela iz oblasti etike, na arapskom jeziku. Djelo je prožeto sufijskim učenjem.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ومثل الشّيطان مثل الذّنب إذا طردته من جانب دخل من جانب آخر وثانيها ان وجدته عقيب ذنب احدثته فهو من اللّه اهانه وعقوبة بشؤم ذلك الذّنب..

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وذكرني بعض أصحابنا أنّه راى رجالا من أهل الصّلاح فسأله عن حاله فقال هل سلمتْ بايمانك فقال انما يسلم الايمان للمتوكّلين نسأل اللّه أن يصلحنا بفضله فلا يؤاخذنا بما نحن أهله إنّه أرحم الرّاحمين فهذه هذه فان قلت فاخبرنا ما حقيقه..

L. 49; 20,5 x 15 (11,5 x 7,5); 13-17 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i izvježbanom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti po lagama, ispreturani, moguće pomiješani iz više djela.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9831. R-5099

الموعظة الحسنة

AL-MAW'IẒA AL-ḤASANA

Izbor iz nekoliko tefsira pojedinih odlomaka koji govore o obavezi naređivanja dobra a odvraćanja od lošeg i nekim drugim temama. Na početku se nalazi kratak komentar sure *al-Fātiḥa*. Na marginama prijevod ovoga teksta na turski jezik. Djelo nema uobičajenu formu uvoda, a ovdje su kao izvori citirani tefsiri od Bejdavije, Razija i Zamahšerija. Neki listovi ostali prazni a na drugima tekst nije sređen pa više djeluje kao bilježnica nego kompaktno djelo.

Početak (l. 1b):

أوّله: الفائدة الرّابعة من فوائد هذا الخبر أنّ آيات الفاتحة سبع والأعمال المحسوسة أيضا سبعة وهي القيام والركوع والإنتصاب فيه والسّجود الأوّل والإنتصاب فيه والسّجود الثّاني ...

Završetak (l. 35b):

آخره: وأخذ الّذين ظلموا الصّيحة **فأصبحوا في ديارهم جاثمين** ميتيم وأصل الجثوم اللزوم في كأن لم يغنوا فيها كأن لم يقيموا فيها الاّ بعدا لمدين كما بعدت ثمود ... فإنّ الكسر تغيير لتخصيص معنى البعد مصدر المكسور قاضي.

L. 38; 20 x 15 (12,5 x 7); 14 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Na marginama mnogih listova nalaze se komentari ili prijevodi teksta. Papir bijel, od sveske sa širokim linijama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio muftija Abdullafit Đulbija iz Ulcinja.

9832. R-10349

كتاب في الموعظة لمجهول

KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA LI MAĞHŪL

Fragment nekog obimnijeg djela iz oblasti propovijedništva, na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na dvadeset poglavlja.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كلّ منهما الاخر والدهر والزّمان والحرّ والبرد والعقبي والجنّة والنار والسّاعة وقيامها والبطالة. .باب الأوّل في سلاطين والوزراء والارماء وأصحاب العزّ والسّعادة والاشراف وغيرها كما يذكر في الأوّل السّلطان ظلّ الله في الأرض...

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب السّادس عشر في النّساء وحسنهنّ (l. 32a) فضل المتأهّل على الغرب كفضل المجاهد على القاعد ركعة من المتأهّل أفضل من سبعين ركعة من غرب المجامع يقترح من ماء الحياة غيرة المرأة مصباح ...

باب الأوّل في السّلاطين (l. 2a)

باب الثّاني في الإسلام والايمان (l. 4b)

باب الرّابع في العقل والفهم (l. 6a)

باب الخامس في الدّعاء والاستغفارة (l. 8b)

باب السّادس في الأخلاق والحسنة (l. 10b)

باب السّابع في المحبّة (l. 13a)

باب الثّامن في الصّمت والسّكوت (l. 16b)

باب التاسع في الدّنيا وسرورها (l. l. 18b)

باب في الصّحّة والأمن (l. 21b)

باب الحادي عشر في مال والغنى (l. 24a)

باب الثّاني عشر في الكسب والتجارة (l. 25b)

باب الثّالث عشر في الفقر والزّوال(l. 27a)

باب الرّابع عشر في الصّبر والتمحّل (l. 28b)

باب الخامس عشر في الشّيب والضعف (l. 30a)

باب السّادس عشر في النّساء وحسنهنّ (l. 32a)

Sljedeća poglavlja nedostaju a navedena su u sadržaju djela koji se nalazi na l. 1a-b:

باب السّابع عشر في الظّلم والظّلمة، باب الثّامن عشر في الغضب والحدّة، باب التاسع عشر في السّفر والرفيق، باب العشرون في الجهل والحمق وقلّة العقل.

L. 33; 19,7 x 12,5 (13 x 6,5); 19 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijep, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi rasuti po lagama. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ebru papirom, oštećene, odvojene od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9833. R-10189

الموعظة

AL-MAW‘IẒA

Fragment nekog obimnijeg djela iz propovijedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na poglavlja (مـجـالس) po kur‘anskim surama.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عنه عشر سيّئآت كذا في القول البديع ... المجلس السّابع في قوله تعالى في سورة البقرة... **بسم اللّه الرّحمن** الرّحيم **فاذكروني أذكركم واشكرولي ولا تكفرون** روي أبو يعلي وابن حبان وبن عساكر والرهاوي...قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم اتاني جبريل فقال إنّ ربّي وربّكم...

-المجلس الثّامن في سورة البقرة... **ولا تقولوا لمن يقتل**...

-المجلس التاسع في قوله تعالى في سورة البقرة... **ولنبلونّكم بشيء**

-المجلس العاشر في قوله تعالى في سورة البقرة... **يا أيها النّاس كلوا مما في الأرض حلالا طيبا**...

-المجلس الحادي و العشون في قوله تعالى في سورة فاطر... **إنّ الّذين يتلون كتاب اللّه** ...

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: سورة الكوثر **بسم اللّه الرّحمن** الرّحيم **إنّا أعطيناك**...

عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم من قراء سورة الكوثر سقاه اللّه تعالى من كلّ نهر له في الجنّة ويكتب له عشر حسنات بعدد كلّ قربان قرّبه العباد في يوم النّحر.

L. 31; 22 x 16,5 (14,5 x 9); 23 retka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, oštrim perom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama mnogih listova nalaze se komentari teksta dopisivani kasnije rukom drugog prepisivača. Listovi rasuti, oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9834. R-9141

الخطب المنبريّة
AL-ḪUṬAB AL-MINBARIYYA

Zbirka hutbi i vazova, na arapskom jeziku. Zbirka je nepotpuna, sa dosta prepisanih dokumenata na osmanskom jeziku koji se odnose na Srebrenicu, Zvornik i druga mjesta u sjeveroistočnoj Bosni.

Početak (l. 2a):

أوّله: خطبهء مطلق الحمد للّه الّذي زيّن صدور المسلمين باظهار علوم العلماء ونوّر قلوب المؤمنين بأنوار علوم العلماء ...

Zbirka, između ostalog, sadrži:

- خطبهء عيد الأضحى (l. 2b)
- مبارك خط شريف مهابت جناب پادشاه بنم وزيرم حسرو پاشا بوسنه أيالتنيك انتظام حالته ومراد شاهنده اولان ... (l. 3a-3b)
- خطبهء مطلق (l. 5b)
- حجدن ورودينه دائر تبريك نام صورتيدر (l. 6b)
- اوژيچه حجاجدن ايزورنيق حجاجنه ورود ايدن مكتوب صورتيدر (l. 7b)
- خطبهء الثّالث من جمادي الاخر (l. 8a)
- خطبهء ثهر رمضان (l. 9a)
- خطبهء مطلق (l. 9b)
- مرتبهء سلطان سليم خان عليه الرّحمة والغفران (l. 10a-b)
- طقسان اوج ... موسقوف اوردوسي مملكتين حدودني تجاوز اتدي (l. 11a)
- صلواة الشّريف (l. 11b-15a)
- خطبهء مطلق (l. 15b)
- سيّد الاستغفار (l. 17b)
- خطبهء مطلق (l.22a-23a)
- دعاء استسقاء (l. 24a)

Završetak (l. 26b):

آخره: دعاء عهد نامه اللّهمّ فاطر السّموات والأرض عالم الغيب والشّهادة وكفى بربّك شهيدا ...وإنّي لا أثق إلاّ برحمتك فاجعل لي عندك عهدا توفّينه يوم القيامة إنّك لا تخلف ...

L. 27; 19 x 11; 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi hutbi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti i ispreturani.

Povez kožni, odvojen od knjige.

Nema podataka o sakupljaču i vlasniku zbirke. Po datiranju prepisa nekih dokumenta znamo da je nastala u drugoj polovini XIX stoljeća.

Na l. 27 nekolika hadisa i bilješke o rođenju djece vlasnika medžmue u Zvorniku iz 1271/1854. godine.

9835. R-9293

Zbirka (مجموع), 2

L. 44; 17 x 11,5 (11,5 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

1. L. 1a-26b

رسالة في الوعظ
RISĀLA FĪ AL-WA‘Ẓ

Kraća risala ili fragment obimnijeg djela iz propovijedništva, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Risala govori o smrti, ponašanju kog bolesnika, postupku prilikom dženaze, posjećivanju mezaristana, učenju na kaburu itd.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: خذولا وقال رسول اللّه يا ربّ إنّ قومي اتّخذوا هذا القرآن مهجورا وتوكّل على اللّه للحيّ الّذي لا يموت...

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ذلك قوله تعالى **إن عبادي ليس لك عليهم سلطان إلا من اتبعك من الغاوين** استثناء فظهر من هذا أنّ الإستثناء في سورة الحجر...

2. l. 27b-44a

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 9791.

Početak ovdje (l. 27b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. اعلم أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمته...اعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال اللّه بقاءك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak ovdje (l. 44a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويتفكّر فيما بين يديه من العقبات العظيمة نحو الخروج من الدّنيا مع سلامة الايمان وكيفيّة حاله في قبض ملك الموت وهل يقدّر جواب منكر ونكير...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9836. R-9500

حيوة القلوب
ḤAYAT AL-QULŪB

Naslov prema rukopisu (l. 12b): هذا كتاب حيوة القلوب

Zbirka vazova, uglavnom hadisa koji govore o određenim temama, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. (Ovaj naslov ne treba miješati sa poznatim djelom iz oblasti propovijeništva sa istim naslovom v. Fajić III, 2144).

Između ostalog zasputljene su teme o vrijednosti nauke i učenih ljudi, الموعظة الحادي وثلثون يقول اللّه تعالى يا ابن آدم بقدر ميلك، مجلس في فضيلة رمضان والتراويح، مجالس رومي.

L. 27; 21 x 16,5 (18,5 x 14); 19 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno i crveno. Istaknute riječi nadvučene tankom linijom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9837. R-5978

Zbirka (مجموع), 2

L. 57; 20 x 15 (16,5 x 11); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

1. L. 1b-24b

كتاب في الموعظة
KITĀB FĪ AL-MAW‘IẒA

Kratka zbirka hadisa i predaja, na arapskom jeziku, o raznim temama kao što su obaveza stjecanja opskrbe samo na dozvoljen način, stanje vjernika i griješnika na Ahiretu i sl., od nepoznatog autora. Djelo nema uobičajenu formu pa ga je teško bilo identifikovati.

Početak (l. 1b):

أوّله: روي عن يحيى بن معاذ رضى اللّه عنه الطّاعة خزانة من حزائن اللّه تعالى ومفتاحها الدّعاء وأسنانها لقمة الحلال وقال من أراد أن يكون كسبه طيّبا من الحلال فعليه أن يحفظ خمسة أشياء ...

Završetak (l. 24b):

آخره: ومن أراد أن يكون من أهل الجنّة فلا تضرب الهامة ومن قتلها فكأنّما قتل مرسلا قد تمّ.

2. L. 24b-57a

قلوب المطلوب في النهي عن الذنوب
QULŪB AL-MAṬLŪB FĪ AN-NAHY ‘AN AḌ-ḌUNŪB

Naslov prema rukopisu.

Djelo moralno-etičkom saržaja, na arapskom jeziku, bez uvoda, sastavljeno od hadisa i predaja, od nepoznatog autora.

Početak (l. 24b):

أوّله: كتاب قلوب المطلوب في النّهي عن الذّنوب بسم اللّه الرّحمن الرّحيم ما جاء في ذمّ تارك الصّلوة قال اللّه تعالى **وأقيمو الصّلوة إنّ الصّلوة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا** ...

Djelo je podijeljeno na tri poglavlja:

- فصل إذا طلق إمرأته لم يتزوج أختها ولا أربعة حتّى ينقضي عدّتها (l. 35a)
- فصل ومن قذف مملوكا أو كافرا بالزّنا ...(l. 37b)
- فصل الحمد رأس كلّ شكر (l. 44b)

Završetak (l. 57a):

آخره: وهذا للامام من الخصال المحمودة فمن لم يكن بهذه الخصال مستعماد فهو خادع نفسه وفّقنا اللّه تعالى وجميع الأئمّة مما يحبّ ويرضي وجنّبنا عمّا يكره ويسخط بفضله العام وكرمه التام انّه وليّ الانام

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9838. R-9420

قطعة من الموعظة
QIṬ‘A MIN AL-MAW‘IẒA

Fragment nekog djela koje tretira tematiku vaza, na arapskom jeziku. Fragment se sastoji od dvije odvojene lage. U jednoj lagi se na osnovu komentara kur’anskih ajeta i hadisa obrađuju teme posta i vrijednosti devetog hidžretskog mjeseca (ramazana) a u drugoj teme proživljenja poslije smri, Dženneta, Džehennema i sl.

L. 16; 20 x 15 (15,5 x 9); 17-19 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene tanjom crvenom linijom. Na marginama ima komentara teksta. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9839. R-9112

مكاشفة القلوب
MUKĀŠAFAT AL-QULŪB

Knjiga vjerskih pouka i savjeta (maw‘iẓa) od nepoznatog autora. Puni naslov djela je: مكاشفة القلوب المقربة إلى علام (علم) الغيوب.

Neki izvori (*Brockelmann,* S I, 755) navode da je autor ovoga djela Abū Ḥamid Muḥammad al-Ġazālī, dok drugi, na osnovu činjenice da se pisac poziva na djela koja su nastala poslije Gazalijeve smrti, (Fajić III, 5278) smatraju da se autor samo koristio djelima Gazalija.

Ahlwardt VII, 8866; Brockelmann, G I, 425; S I, 755; Kairo I, 363; Fajić III, 5278.

Kod nas se radi o fragmentu ovoga djela, odnosno lagi za folijacijom od 171-184.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على الأنعام والثّاني ترك الخوف على ذهاب الاسلام ...الباب السّادس والخمسون في ذكر الكبر(l. 7b)

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فقال النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم ما يبكيك يا عمر قال ذكرت كسري وقيصر وما كان فيهما من الدّنيا وأنت رسول ربّ العالمين...

L. 14; 21 x 15 (17,5 x 9,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9840. R-5504

درس عيد الأضحى
DARS ʻĪD AL-AḌḤĀ

Predavanje (waʻẓ) povodom kurban-bajrama, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Pored bajrama govori se o vrijednosti donošenja salavata na Muhameda, a. s. Naslov u rukopisu : درس عيد الأضحى

Početak (l. 1a):

أوّله: حكاية حضرت جبريل صلعم منّ الشّهيد على جبل الأحد فيقول النّبيّ صلعم اللّهمّ أهد قومي فإنّهم لا يعلمون.

Završetak (l. 11b):

آخره: ويسمعها الخلائق إلاّ الثّقلين فيقولون يا أمّة محمّد اخرجوا إلى ربّ كريم فإذا برزوا إلى مصلّهم يقول اللّه تعالى يا ملائكتي اشهدوا إنّي قد غفرت لأمّة محمّد صلعم.

L. 11; 16,8 x 10,3 (13,5 x 9); 16 redaka. Tekst je ispisan grafitnom olovkom na papiru sa širokim linijama, manjeg formata.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani zadne korice ime vlasnika: Smajiš h. Ibrahim.

9841. R-4311

رسالة في بيان فضيلة التقوى وحسن الخلق
RISĀLA FĪ BAYĀN FAḌĪLA AT-TAQWĀ WA ḤUSN AL-ḪULUQ

Komentar pojedinih kur'anskih sura o bogobojaznosti i lijepom vladanju, na arapskom jeziku. Risala se sastoji od dužih citata na ovu temu iz djela فتح المنّان i مجالس رومي

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: كلّ أرض أسلم أهلها أو فتحت عنوة فقسمت بين الغانمين فهي أرض عشر وكلّ أرض فتحت عنوة فاقر أهلها عليها فهي أرض خراج (نوح أفني نقلا عن القدوري) قوله تعالى **إنّ الّذين توفّاهم الملائكة ظالمي أنفسهم** الآية ...

Završetak (l. 7b):

آخره: وروي أنّه عليه السّلام قال إذا علا الذّكر الذّكرا اهتزّ العرش وتقول السّموات يا ربّ مرنا باهلاكه وتقول الارض يا رب مرنا ان نبتلعه فيقول اللّه تعالى دعوه فانّ طريقه عليّ ووقوفه بين يديّ ... مجلس رومي

L. 7; 21 x 17 (16 x 12,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9842. R-9621

رسالة في العلم

RISĀLA FI AL'ILM

Nepotpun na početku i kraju.

Kraća rasprava o definiciji nauke, njenom izučavanju i vrijednosti učenih ljudi, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّله: وبدأت بذكر باب في العلم والحث عليه وجعلته على سبعة فصول الفصل الأوّل في تعريف العلم قال الإمام الرّازي رحمه اللّه المختار عندي أنّ العلم غني عن التعريف.

Završetak ovdje (l. 5b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وأماثي فقد ذكر في منتخب الإحياء إعلم أنّ علم الطّبّ في تصحيح الابدان

Risala je podijeljena na sedam poglavlja, od kojih su ovdje obrađena samo dva:

– الفصل الأوّل في تعريف العلم
– الفصل الثّاني في فضيلة العلم والفقه والعالم والتعليم والمتعلّم

L. 6; 20,3 x 16,5 (17,5 x 12); 20 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir sa širokim linijama, novijeg datuma.

Povez papirni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Turski

9843. R-2647

مفتاح الجنة
MIFTĀḤ AL-ĞANNA

Djelo moralno-etičkog sadržaja, na turskom jeziku. Sa arapskog, na poticaj Lala-paše, preveo Aḥmad Dā'ī, umro 831/1427. godine. Djelo je podijeljeno na osam poglavlja. Nepotpun na kraju.

O. M. II, 171; Kut 71-72,

Početak (l. 5b):

أوّله: شكر وسپاس وحمد بي قياس اول بير وباري حضرتنه كم اون سكز بيك عالمي يوقدن وار ايلدي ... أمّا بعد بو ضعيف قول دعاجي حق تعالى رحمتنه راجي ومغفرتنه ساغي أحمد داعي أصلح الله شأنه وصاته عمّا ساته ايدر

Završetak ovdje (l. 84b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: پس نيجه كم بيرام كون حلائق كمسي يگي طونلر كيرلر اتلار بنرلر قوللر اوكنجه سكر دشورلر ...

L. 89; 19 x 13,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni,sa preklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1-5a bilješke na turskom jeziku ili citati iz nekog djela. Listovi oštećeni.

9844. R-7567

الرسالة المحمّديّة
AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Religiozno-didaktički spjev posvećen Muhamedu, a. s., na turskom jeziku. Spjevao Muḥammad Čelebi b. Ṣāliḥ Kātib (Yazicī-zāde ili Yazicī-oğlu), umro 854/1450. godine u Galipolju. Djelo je autor napisao na arapskom jeziku, da bi ga, kasnije, njegov brat Aḥmad Bīğān preveo na turski ali u prozi. Sam autor ga je, kasnije prepjevao u stihu.

Ḥ. Ḫ. II, 1618; O. M. I, 194; Rieu, 168-9; Fajić III, 2321; WiesbadenXIII2, 10; Lavić XIV, 8502.

Na početku naslov: هذا كتاب المحمّديّة

Početak (l. 1b):

أوّله: إله واحد ربّ تعالى   هو اللّه البديع الحق الاعلى

Završetak ovdje (l. 319b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **مدح محمّد المصطفا** (l. 317a) **قچن ديواني كورم ديرم الله   قچن ميزاني كورم ديرم الله**

L. 319; 30 x 19 (19,5 x 12,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren dvjema širim zlatnožutim, a na ostalim listovima tankom crvenom linijom, ispisan u dvije kolone. Listovi djelimično rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9845. R-10188

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Nepotpun na početku i kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti pravi početak i kraj.

L. 237; 28 x 21 (21 x 16); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst ispisan u dvije kolone. Listovi rasuti, ispreturani, znatno oštećeni, pisani od strane više prepisivača.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9846. R-9649

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اكر رومك روانتده كررسم بن دلارائي   روانينه روان ايدم سمرقندو نجاراتي ... فصل في الزّيارات (l. 3a)

Završetak ovdje (l. 148b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في المعراج ... كتوردي اول براقيم اگا بنمشدي إبراهيم
كه قدّي شولقد رديكيم قتردن هيئتيكوناه...

L. 188; 24,5 x 16 (18,5 x 11,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dvije kolone, obrubljen dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio Basara Hamid iz Sarajeva.

9847. R-10176

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كوتور كوكلك حجابندن نقابي جمالم نوريني جانكده آرا
إفتتاح رساله محمّديّه .

Završetak ovdje (l. 148b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: خاتمة الكتاب (l. 145b)... إشت تمثيل ايدر بن سكا حالك
سنك شول قولهبكزركم مثالك.

L. 148; 30 x 21 (23,5 x 15); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst ispisan u dva stupca. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9848. R-8540

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: قودي آني طائفيله مكّنك اراسنه كورديلر آني ملكلر طپراغه قومشدي رائن... **فرد جامعدر محمّد ظهر ذات صفات**

Završetak ovdje (l. 148b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قصيده٬ لحضرة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام (l. 266a) ... علي ددي سورك بر بيركه بر بر ايده لر تقرير دديلر پس ايدوك تعبيرنه رنكه در بلون هميان

L. 148; 20,5 x 15 (16,3 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan oštrim perom i vještom rukom, lijepo složen, u dva stupca. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9849. R-9534

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Djelo je nepotpuno na početku i na kraju. S obzirom da su listovi rasuti i ispreturani teško je utvrditi stvarni početak i kraj.

L. 68; 29,5 x 20,5 (21,5 x 12,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tkst pisan u dva stupca, uokvirena tanjom linijom crvene boje. Listovi rasuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9850. R-9308

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: انوك لعلي زلالندن چون ايچدي چشمه٬ حيوان خضردن پس انين ايچدي لدنّي علمني موسى... قال الله تعالى **إنّ الله يأمر بالعدل والإحسان وايتاء ذي القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغي يعظكم لعلّكم تذكّرون.**

Završetak ovdje (l. 54b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مدح محمّد المصطفى صلوات اللّه عليه وسلّم (l. 52b)... پس
انوك حورمتينه سن قبول اقورم ايت   بزي ال نفس النّدن سكا قول ايت...

L. 54; 20,3 x 14 (16,5 x 11,5); 14 redaka. *Nasta'līq*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjetu prepisa.

9851. R-10195

الرسالة المحمّديّة

AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: شفاعت ايده بونلري چيقره   كمورلر كبي اولمشكن قره
صوده ييقيوپ   بونلري اده آغ   مقاماتي ارماغيله اوله باغ

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: چهار شمبه ايده لر كيوا اعلام   كه عيسايه دريله اهل اسلام
دريله لر قمو دار السّلامه   بوله لر انده ده دورلو كرامه

L. 34; 18,5 x 13,5 (13,5 x 9,5); 14 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9852. R-7596

Zbirka (مجموع), 2

L. 284; 28,5 x 19 (21,7 x 14); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta, otporno na dodir sa vlagom. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dvije kolone koje su obrubljene tankom crvenom linijom.

Povez kožni sa preklopom, znatno oštećen.

1. L. 1b-279b

الرسالة المحمّديّة
AR-RISĀLA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 9844.

Završetak ovdje (l. 279b):

آخره: هر كه ديلر رحمت حق قازنه فاتحه اوقيه بو ني يازانه
حق تعالى رحمت ايده اول جانيچون كم دعا ايده بو ني يازانيچون
زاد اللّه تكريما وتعظيما اللّهم اغفر لنا ولآبائنا وأمهاتنا ولأستاذنا وسائر المسلمين برحمتك يا أرحم الرّاحمين

Prepisao Aḥmad b. Uṯmān u prvoj dekadi džumadel-ahira 995/maja 1587. godine (biljška i pečat prepisivača na l. 279b):

تحريرا في يوم يكشمبه في مقام قوستانجه المحمية المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى وشفاعة النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم أحمد بن عثمان في أوائل شهر جمادي الآخر سنة خمس وتسعين وتسعمائة.

2. L. 280b-284a

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski riječnik od nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 280b):

أوّله: فصل الألف: أبهى أبقى ابنا ابتعاث انبثاث
كوكجك كيك ضبرلر قوبرمق طغلمق

Završetak (l. 284a):

آخره: هجان هول هاجر هيا هشاش
ايورلر قورقو اودان برقدن ايرلجي توز كوركلو يوزلر

Vlasnik Muṣṭafā Qapudan b. Murād Qapudān Kōzārče (Kozarac) 1218/1803. godine:

صاحب ومالك مصطفى قبودان بن مراد قبودان قوزارجه ... سنة ١٢١٨.

9853. R-9627

Zbirka (مجموع), 2

L. 129: 22x 14 (16 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi i nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

1. L. 1b-110a

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 9544/4.

2. L. 110b-129b:

كتاب سؤال وجواب
KITĀB SU'ĀL WA ĞAWĀB

Pitanja koja su Jevjeri postavili Muhamedu, a.s., i odgovori na ta pitanja. Na turskom jeziku. Ovo djelo treba razlikovati od prethodnog gdje je postavljeno četrdeset pitanja. U ovome djelu je tretirano 167 pitanja i odgovori na njih. Na kraju se navodi da je to bilo povodom prelaska na islam 700 jevreja. Ovakvo djelo nismo pronašli u dostupnim izvorima.

Početak (l. 110b):

أوّله: نهايه سن شكرلر اول الله ايچون اولسونكيم پاكدر وبر اوچ طپراغه ايمان خلقين روزي قلدي حضرت آدم عليه السّلام اوّل براودب... سؤال عبد الله ايتديكه يا محمّد هر قوله قاچ ملآئكه مؤكلدر جواب سيّد العلمين بيورديكه ايكي ملآئكه مؤكلدر.

Završetak (l. 119b):

آخره: بو هزر مسئله لر خرمتنه ايمانمزي شيطان لعين شرّنده معليوب خاتمه خيرلقي ميسّر ايليه تمات تمام بعون الله الملك الوهّاب.

Cijelu zbirku prepisao Mula 'Umar b. Muṣṭafā-beg, muallim u mjestu Seoca kod Visokog 1176/1704. godine (l. 129b):

بو (ال) عبد الضّعيف كاتب ملا عمر بن مصطفى بك عن وسوقه بقرية سؤچه غفر الله له ولوالديه سنة ١١٧٦.

Rukopis je bio u vlasništvu Spahić Zihnije iz Obora kod Kaknja.

9854. R-3390

Zbirka (مجموع), 6

L. 219; 19 x 13 (14 x 9,4); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evrospkog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom a hrbat platnom crve boje.

1. L. 1a-58a

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 9544/4.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: جنّت روشن قلديسه اول قدر كعبه يك حرم واردر...سكزنجي سؤال (l. 2b).

Završetak ovdje (l. 58a):

آخره: محشرده محمّد مصطفى نك صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم شفاعت شريفلريندن محروم قلمسون شول لمسلركيم ...

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 1195/1780. godine (l. 58b):

... من (ال) عبد الضّعيف إبراهيم بن مصطفى غفر اللّه ذنوبه سنة ١١٩٥.

Na l. 58b-65b razne bilješke i citati iz drugih djela kao što su nekolika hadisa o poštovanju roditelja i vrijednosti obavljanja sabah-namaza u džematu, važnost ispravnog učenja fatihe u namazu, fetva sarajevskog muftije o uvakufljenju, zapis o sklapanju braka u selu Klokotnica iz 1199/1784. godine, zapisi za razne prilike i sl.

2. L. 66b-140b

ساعت نامه
SA'AT-NĀME

Djelo o odabranim satima u toku noći (sa'at gecesi), satima u džennetu (cennet-sa'atleri), sa puno predaja o Božijim poslanicima. Na turskom jeziku napisao Hibbatullāh b. Ibrāhīm, umro 1090/1679. godine.

Fajić III, 2558; Wiesbaden XIII2, 186; Dobrača I, 380/2; Blochet t, 1312; Rieu r, 21a; Lavić XIV, 8222.

Početak (l. 66b):

أوّله: الحمـد لله الّذي جـعل الإسـلام نورا أشـهـد أن لا إله إلاّ اللّه الملك المحمـود الصّمد المعبود... أمّا بعد بوكتاب تصنيف قلندي ايلرو اخباردن وعجائب احوالدن وكچمش قضيه لردن وبير وكوك نكيم

Završetak ovdje (l. 140b):

آخره: بر قـاچي كره تلبـيه كركدر اولمزسه برقـمق كركدر نكاهين ويرمدن عاجز اسك ترك ديارايده سن اياغي ياغيله قله واللّه أعلم بالصواب بوني يزدم يادكار اولمق ايجون اوقيان يازانه بر دعاء قلمق ايجون والسّلام

Prepis iz 1183/1769. godine.

3. L. 140b-154a

حكايلر
ḤIKĀYALAR

Predaje o proricanju sudbine, iz doba Musaa i Muhameda, a. s., na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 140b):

أوّله: حكايت بهـرام مـجـوسي اولنوركـه عـبـد اللّه بن مـبـاركـدن ايدر حكيم اسـمـيلرده اويمشودر...حكايت احباردن كلمشدركه موسى عليه السّلام بر كون مناجاند نصكره دلديكم دنوب (l. 142a)...بر كون پيغمبر صحابلر اوتوررکن جبرائيل كلوب ايتدي...(l. 145b)

Završetak (l. 154a):

أخره: اكر صول اياغك هب پرمقلر سگرسه بريده سفر ايله سفري خيرلو لوله تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب لا يعلم الغيب إلاّ اللّه سنة ١١٨٤.

Prepis iz 1184/1770. godine.

4. 158b-204a

رساله حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima s tim u vezi sa šerijatsko-pravnog gledišta, poznata još i pod nazivima: *Bay' wa širā risālası* i *Risāla al-bay' wa aš-širā'*. U raspravi se govori o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko 1089/1678. godine.

Dobrača I, 235/4 i II, 1592/1; Fajić III, 2059/2; Popara-Fajić VII, 4698/2; Popara IX, 5644/3; Zürich I, 521; Lavić X, 5899/4.; XIV, 7957.

Početak (l. 158b):

أوّله: الحمد لله الّذي بيّن الحلال والحرام، وجعل التعليم والتعلّم كمال الأنام..أمّا بعد، هر انسانه علم حالنى بلمك ومقتضاسنجه عمل ايتمك لازمدر...

Završetak ovdje (l. 204a):

آخره: اللّهمّ اجعل خاتمتنا خيراً بحرمة حبيبك المصطفى ونبيّك المجتبى عليه أفضل الصّلوات وأكمل التحيّات وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا بأفضل الكرامات...والحمد لله ربّ العالمين بحرمة سيّد المرسلين.

5. L. 204a-205a

وصيّت رسول عليه السلام في حق الحجامت
WAṢIYYAT RASŪL ‘ALAYH AS-SALĀM FĪ ḤAQQ AL-ḤAĞAMAT

Oporuka Muhammeda, a.s., o liječenju metodom puštanja krvi za svaki dan u mjesecu posebno, na turskom jeziku.

Početak (l. 204a):

أوّله: آيك أوّل كوننده اندامه دترمك وضيقلق كتورر ايكي كوننده محاطره در اسمه كتورر.

Završetak (l. 205b):

آخره: يكرمي طقوزنجي واوتوزنجي كوننده محافظدر قان الدّرميلر تمّت تمام

6. L. 205b-207a

علم حال
‘ILMI-ḤĀL

Prvi dio nekog ilmihala, gdje se govori svojstvima Allaha dž.š. / ṣifāti ḏatiyya i ṣifāti-subūtiyya/, na turskom jeziku.

Početak (l. 205b):

أوّله: حيوة حق تعالى دري اولمق علم حق تعالى بلجي اولمق

Završetak (l. 207a):

آخره: اگا دين وملّت دينلور علمه متعلّق اولورسه اگا شريعت دينلور بو جمله سنه اينمق ايمان واسلام دينلور

Na l. 208-219b nalaze se: terawīḥ-dova, nikāḥ-dova, nikāḥ-ḥutbasī, te druge bilješke uglavnom iz oblasti tajanstvenih nauka (zapisivanja), na turskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 1195/1780. godine (l. 58b).

9855. R-10385

Zbirka (مجموع), 4

L. 62; 21 x 15,5, bez margina, 29 redaka. *Nasẖ*, sitan, vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-28b

قرق سؤال
QIRQ SU'ĀL

Isto kao br. 9544/4.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: دوايت اولنوركه يهوديلريك عالملري جمع اولوب عبد اللّه بن سلام فاتنه كاوب ايتديلر مكده محمّد ارلو بر كمسنه ظهور ايدوب...

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: وروز محشرده شفيع المذنبينك شفاعتندن قالمسون شول مؤمنين قرنداشي بو كتابي يازان روحنه فاتحه احسان ثوابن بغشليه اوقيان ايمانيله كيده تمّت

2. L. 29a-34a

مناجات موسى عليه السلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ 'ALAYH AS-SALĀM

Munāğāt (razgovor s Bogom i molitva) Musaa, alejhi-s-alama. U rukopisu naslov: هذا كتاب موسى مناجات بودر

U katalozima i rukopisima često se sreću manje risale sa ovom tematikom bilo na arapskom bilo na turskom jeziku, većinom sa različitim počecima i krajevima. I ovdje početak i kraj različiti.

Dobrača I, 578/5; 1629/9; Lavić X, 5818/2.

Početak ovdje (l. 29a):

أوّله: كلام ربّ العالمين يا موسى محمّد أمّتنه ايكي ركعات ايرنه نمازي بيوردوم...

Završetak ovdje (l. 34a):

آخره: يا موسى سلامم ورحمتم سنك اوزرينه اولسون ودخي خلقك يكركي محمّد اوزرينه اولسون والحمد للّه ربّ العالمين

3. L. 34a-35a

حكايت إدريس عليه السلام
ḤIKĀYAT IDRĪS ALAYH AS-SALĀM

Kratka predaja o Idris, a.s., na turskom jeziku. Naslov prema rukopisu.

Početak ovdje (l. 34a):

أوّله: حكايت إدريس عليه السّلام شعبان شريف ايچنده شويله روايت قيلور كيم إدريس عليه السّلام پيغمبر كونْ كونه اعندي نتكم حق تعالى بيورور أمّا إدريسك أوّل كه ادي اخنوخ ايدي. . .

Završeta (l. 35a):

آخره: طاموئ كوره دوكلي خلقدن اوكدين اوجماغه كبره والله أعلم.

4. L. 35a-45a

دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Prijevod na turski jezik djela دقائق الاخبار وحقائق الآثار (*v. br. 9815*). Na turski jezik prema Hadži Halifi (Ḥ. Ḫ. I, 757), preveo ‘Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī, živio u XVI ili XVII stoljeću.

Ḥ, Ḫ, I, 757; Karatay tI, 387; Wiesbaden XIII4, 23; Fajić III, 2524; Lavić XIV, 8237/2.

Početak (l. 35a):

أوّله: الحمد لله ربّ العلمين ... أما بلكل كم الله تعالى برآغاج يارتدى أول اغاچك دورت بوداغي واريدي.

Završetak ovdje (l. 45a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في ذكر على المصيبت ...وطوطولرندن كلور تا قيامته دكين اول قبودن باقدقجه. . .

Na l. 48a-62b nalazi se nekoliko dova na arapskom i njihovi komentari na turskom jeziku, te bilješke o zapisivanju.

Na l. 1a bilješka o zaostavštini Muhammeda, a.s. i rođenju djece vlasnika rukopisa iz 1280/1863. godine.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Janja.

9856. R-10255

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birġiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birġiwī*, *ʻIlm-ı ḥāl-ı Birġiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma*.

Rieu, 4598, str. 6; Flügel III, 1687/2, str. 127; Popara IX, 5732/3; Zürich I, 479-485; Dobrača I, 696/6; Karatay t I, 82; Hasandedić, 9; TÜYATOK 07, I, 207; Lavić X, 5915.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام...أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير محمّد بن پير على...كتبتها بالتركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak (l. 34b):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين...نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

L. 34; 20,5 x 14 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Muhamed-bega i Begzade Đumišić iz Banje Luke.

9857. R-10337

Zbirka (مجموع), 2

L. 111; 15,5 x 11,5 (12 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa preklopom, oštećen na zadnjoj korici.

1. L. 1b-94b

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 9856.

Prepisao ʻAbdullāh iz sela Zavidovići 27. ramazana 1128/13. septembra 1716. godine (l. 94b):

تمّت الحروف بعون اللّه تعالى ملك المنّان اسمه عبد اللّه عن قريهء زاويدويك رمضان شريفيك يكرمي يدنجي كون تمام اولدي ١١٢٨

2. L. 95b-111b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 9431/1.

Prepis iz 1204/1790. godine (l. 111b).

9858. R-9442

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Komentar djela o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat) koje je na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birgiwī umro 981/1573., poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī*, *ʻIlm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma* (v. br. 5915). Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je šayẖ ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, umro 1114/1702. godine.

Dobrača I, 696/6; Fajić III, 1983/2; Popara IX, 5765; Zürich I, 487-489; TÜYATOK 07/II, 1154; Boškov I, 25-26; Lavić X, 5951.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: منزّهدر بلكه كلام اللّه تعالينك قائم بر صفت قديمدر بعض قوللرينه واسط سز بذاته سويلر موسى عليه السّلام حضرتلرينه طور طاغنده سويلدوكي كبي وبزم پيغمبريمز محمّد عليه السّلام ليلهء معراجده وغيريده سويله ديكي كبي ... **تكوين** يوق اولان نسنهء يوقلقدن وارلغي چقرمغه درلر اللّه تعالينك صفة قديمدر

Završetak (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قدرت كوجي يتمسي اولمق قادردر كوجي يتجيدر هر ممكن اولان يرادر ديلرسه ممتنع ومحال اولاني ياراتمغه قدرتي تعلّق اتمز زيرا خلاف حكمتدر اولوبي در لتمكه وطاشي واغاجي سائر جماداتي وبناداتي سويلتم كه ويورتمكه قادردر...

L. 25; 16 x 11 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9859. R-9161

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 9858.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ودينك اسلام اولدغنه راضي اولدق وبالكعبة قبلة وكعبه قبله اولدغنه راضي اولدك وبالمؤمنين اخوانا ومؤمنلر قرنداشنك اولدغنه راضي اولدك...

Završetak (l. 14b):

آخره: أحوال حيض ونفاس ... مسجد كرمك حرام اولور مكر ضرورت اوله وقت تيمّم اتمك اولى دن كسلدكده غسل واجب اولور مدّت حيض ...

L. 14; 22,5 x 16 (15,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, mjestimično vokalizovan. Osnovni tekst nadvučen tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na listovima primjetne fleke od vlage, oštećeni na krajevima, rasuti po lagama. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9860. R-9661

زبدة الحقائق
ZUBDA AL-ḤAQĀ'IQ

Komentar djela *Waṣiyyatnāma-i Birġiwī*. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birġawī, umro 981/1573. godine a ovaj komentar na turskom jeziku Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī, umro 1215/1800. godine. Djelo je nepotpuno na kraju.

Ḏayl I, 610; A. M. II, 454; Fajić III, 2483; Lavić XIV, 7937.

Početak (l. 1b):

أوّله: يا إلهي حمداً و شكراً لك أنت وفّقنا أهمّ المسائل ويا هادي صلوة وسلام على نبيّك الّذي بعث للثقلين بأقوى الدّلائل... وبعد اي طالب صادق بلمك كه عالم محقّق وفاضل مدقّق...بر مختصر شرح اتمكي قصد ايدب ده زبدة الحقايق ديو تسميه ايلدك.

Na kraju nedostaje nekoliko listova. Završetak ovdje (l. 199a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حيضك مدّت تمام اولدقده غسل اتمه دن جماع اتمك حلالدر لكن غسل ايدنجيه...

L. 191; 20,3 x 13,5 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom ili crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti, djelimično ispreturani.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Behauddin-ef. Hadžimejlića iz Busovače.

9861. R-9119

شرح وصيّتنامه بركوي لمجهول
ŠARḤ WAṢIYYATNĀMA-I BIRĠIWĪ LI MAĠHŪL

Fragment komentar djela *Waṣiyyatnāma-i Birġiwī*, na turskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Pir ʻAlī al-Birġawī, umro 981/1573. godine (v. 9856. Ovaj komentar nismo pronašli u dostupnoj literaturi. Na početku nedostaje 1 ili 2 lista. U uvodu autor navodi neke komentare ovoga djela i potrebu da se napiše novi komentar na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اولان شيخ علي الصّدري القونوي عفا عنهما العفوّ العليّ دن بعض اخوان دين مشكلي اولان محلّ لرين حل اتمكي التماس اتدريله حسبة للّه تعالى ينه تركي لسانيله شرحه شروع اولندي ربّ العالمين دن مستفيد اولان ... الحمد للّه يعني جميع حمد ايديجيلرك حمدي اذلدن تا ابده وارنجه جمله صفات كامله مستجمع اولان واجب الوجوده مخصوصدر الّذي هدانا الاسلام اويله اللّه كه دين اسلام ايچون بزي ايرشاد ايلدي

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **معراج** وحضرت محمّد عليه السّلام اويانقلغي حالنده (l. 21a) ... اللّه تعالى ئي بأس كوزيله كورسه كركد ولكن اوگلرينده ويا اوستنده اولمق ايله دكل ...

L. 21; 21 x 15,5 (13,5 x 8,2); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen a ukupan uokviren tankom crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično oštećeni. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9862. R-5929

Zbirka (مجموع), 2

L. 99; 22 x 15 (17 x 10); 21 rekad. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1b-7a

نظم شريف بركوي
NAẒM ŠARĪF BIRĠIWĪ

U rukopisu naslov (l. 1b): هذا كشرنامه

Kraće djelo moralno-etičkog sadržaja, u stihu. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birġiwī, umro 981/1573. godine.

Wiesbaden XIII4, 9; Lavić XIV, 8221/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: حقه شكر ايده لم هر بار   يارتدي صورتي انسان
كيم اولدر فاعل مختار   انك امرنده در اشيان

Završetak (l. 6b):

آخره: بنم فعلم آكا لائق   دكلدر بلورم بائق
ولي اولدر سكا لائق   ايسه سين عفو له غفران

2. L. 7a-11a

بيان مناجات رسول الله
BAYĀN-I MUNĀĞĀT-I RASŪLALLĀH

Kratka rasprava na turskom jeziku o molitvi Božijeg poslanika, od nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/7; Popara IX, 5658/15; Lavić X, 6048/3.

Početak (l. 7a):

أوّله: يوزمي دركاهه دوتدم ياغنى پروردكار دردومه درمان ايرشدر ياغنى برور دكار

Završetak (l. 11a):

آخره: موزي مصطفايه سن بغشله يا غني پروردكار يا إله العالمين تگر
رحمت ايلسون اول جان ايچون كيم دعا قيلا بوني يازان ايچون. تمام اولدي تمّاسي
كركدر كاتبه قلم بهاسي

L. 11; 20,5 x 12,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst ispisan u dvije kolone u stihovima. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9863. R-9169

منتخب من فضائل الجهاد

MUNTAHAB MIN FAḌĀ'IL AL-ĞIHĀD

Osnovno djelo o borbi na Božijem putu مشارع الأشواق na arapskom jeziku napisao je Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimaškī ad-Dimyāṭī, Ibn an-Nuḥās, umro 814/1411. godine. (*Popara XIII, 7599).*

Kasnije je ovo djelo, pod naslovom فضائل الجهاد preveo na turski jezik Maḥmūd 'Abdulbāqī, umro 1008/1599. godine (Popara XIII, 7703). Naš primjerak je izbor iz ovoga djela koji je sačinio Muḥammad b. Āġo-zāde Ḥusayn-efendī, Darwīš, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فقال يا رسول اللّه الرّجل يقاتل للمغنم... الحديث الثّاني قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم جاهدوا في سبيل اللّه فإنّ الجهد في سبيل اللّه باب من أبواب الجنّة...

Završetak (l. 60b):

آخره: بو فقير ذي التقصير إمام دمشقي حضرتلرينك كتاب فضائل جهاد ندن بر قچ حديث شريف ايله بر قچ حكايا عربيّ تركيّه ترجمه ايدوپ اختصار بر له اشبو أوراق تسويد ايلدوم ... سوّده الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ الكريم درويش محمّد بن آغو زاده حسين أفندي.

L. 60; 19,3 x 15,5 (15,5 x 10,5); 19 redaka. Nasẖ, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Kur'anski ajeti i druge istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač, 11. redžepa 1153/2. oktobar 1740. godine, dok je bio u ruskom zarobljeništvu (l. 60b):

قد وقع الفراغ من تنميقه يدّ مسقو كفّاري اسيرلقده ايكن في ماه شهر رجب المرجّب اونْ
برنجي كونْ في وقت الظّهر ... سنة ثلث وخمسينْ ومائة وألف.

9864. R-9372

ترجمهء تحفة الصلوات
TARĞAMA'I TUḪFA AṢ-ṢALAWĀT

Naslov na početku djela: هذا تحفة الصلوات

Prijevod djela تحفهء الصلوات na turski jezik. Osnovno djelo na perzijskom jeziku o vrijednosti donošenja salavata na Muhameda, a.s., napisao Ḥusayn b. 'Alī, al-Kāšifī, al-Wā'iẓ, umro 910/1505. godine, a na turski jezik preveo Oqučī-zāde Maḥmad Šāhī, umro 1039/1629. godine. Djelo se sastoji od uvoda, dvanaest poglavlja i završetka. Djelo je autor završio 899/1493. godine.

Ḥ. Ḥ. I, 368; A. M. I, 743; Wiesbaden XIII4, 180; Karatay, 430.

Početak (l. 1b):

أوّله: احمدك اللّهم وأنت المحمود على لسانْ حبيبك محمد بالتّحيّات المباركات فخصّه من
خُواصّ حضرتك بشرائف الصّلوات الطّيّبات الزّاكيات

Završetak (l. 101b):

آخره: وأحزابك وأتباعك وأشيائك سلام اللّه والملئكة والناس أجمعينْ إلى يوم الدّين والحمد للّه
ربّ العالمينْ.

L. 103; 20 x 14 (15,5 x 12); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Istaknute riječi i nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 102-103 salavati na turskom i perzijskom jeziku.

9865. R-4897

فضائل
FAḌĀʻIL

Na početku rukopisa naslov: هذا كتاب فضائل شريف

Obimno djelo o propovijedi i vjerskim dužnostima: namazu, ramazanu i zekatu. Na turskom jeziku napisao Aq ʻAlī-efendī Izmidī (Izmitlī) - Koğa ʻAlī zv. Aq Baba, živio u prvoj polovini XI/XVII stoljeća.

O. M. I, 215; Ḏayl II, 319; Fajić III, 2537; Lavić XIV, 8238.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي فطر السّموات والأرضين ونوّر بنور المعرفة قلوب العارفين وجعل العلماء ورثة الأنبياء والمرسلين. حمد بي پايان اول قادر سبحان كه قدرت خونيله اون سكز بيك عالمي موجود قلدي وجمله اشيايي يوقلق...

Završetak (l. 88b):

آخره: اي مؤمن بو ديدكلر مؤذندن مقصود وعظ ايسه همانٍدم ونصيحت تمامدم ...اللّهك بيورغندن طشره قدم تجاوز ايدوب طشره اولماياسين اللّه التوفيق والمعين تمّت الكتاب.

L. 88; 21 x 15 (16,5 x 10); 19 redaka. *Nasẖ*. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a nalazi se pečat i bilješka o vlasniku, moguće i prepisivaču koji je rukopis kupio od ḥāfiẓa Ibrāhīm- efendije: Pānjō-zāde Muḥamamd-ağā b. al- ḥāğğ Ṣāliḥ-ağā b. al- ḥāğğ ʻAbdullāh b. al- ḥāğğ Ṣāliḥ, 1266/1849. godine:

ثمّ دخل في ملك الفقير بشرى الشّرعي عن مخلفات (...) حافظ إبراهيم أفندي پانو زاده محمّد اغا بن الحاج صالح اغا بن الحاج عبد اللّه بن الحاج صالح نمّقه الفقير إليه عزّ شأنه

Druga bilješka na istom listu ukazuje da je rukopis od ovoga vlasnika kupio Muḥammad ağa b. ʻAbdullah ağa b. Muḥāram ağa (nečitko prezime).

9866. R-2282

فضائل
FAḌĀʻIL

Isto kao br. 9865.

Rukopis je nepotpun na početku i kraju. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اوله وايده كم سيّدنا ومولانا يوزمي كعبدن بگا دوندم وكوشلمي سنك رضاكه ويردم وابراهيم مقامنه نظر ايلدم

- أفضل أعمال الصّلوة الخمس (l. 11a)
- فصل في وجه فريضة الصّلوة الخمس (l. 19a)
- فصل في فضيلة الجماعة الجمعة (l. 26b)
- فصل في فضائل تكبيرة الافتتاح (l. 47a)
- فصل في صلوة الجمعة (l. 53b)
- فصل في آداب الجمعة (l. 59b)
- فصل في صلوة التراويح (l. 63a)
- فصل في فضائل الصّلوة الضّحى(l. 79a)
- فصل التوحيد (l. 124a)

Završetak ovdje (l. 131b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اي مؤمن كشي عبادت أتمك اللّه تعاليه تقرّب حاصل قلمقدر امدي ايله كركدركشي نماز قلدوغي وقتن جميع اعضالر ايله عبادت قله كوزي وكوگلي حاضر اوله...

L. 131; 21 x 15 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi rasuti. Kustode.

Povez kožni sa preklopom, odvojen od knjige, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9867. R-9688

Zbirka (مجموع), 2

L. 145; 20,5 x 13 (18,5 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

1. L. 8b-52b

فضائل
FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 9865.

Završetak ovdje (l. 52b):

آخره: اي مؤمن بو ديدكلر مؤذندن مقصود وعظ ايه هماندم ونصيحت اسه تمامدم ...الله بيورغندن بر قدم طشر تجاوز ايدوب قيامت كونده پيشان اولان كمسه لرون اولميه سن ... والله التوفيق

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad 1. muharrema 1023/10. februara 1614. godine (l. 52b):

كتب هذا الكتاب في وقت الظّهر في يوم احدى في شهر محرّم الحرام سنة ثلث وعشرين وألف وأنا الفقير إبراهيم بن محمّد.

2. L. 52b-55a

دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار
DAQĀ’IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ’IQ AL-I‘TIBĀR

Isto kao br. 9855/4.

Završetak ovdje (l. 55a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: حق تعالى جبرائيل عليه السّلام يرتدي ...بر آى وبر يلدز واردر كونده اوچيوز التمش كز ...

Na l. 2b-8a nalazi se hatma-dova, nekoliko hadisa, predaja o vrijednosti pojedinih ajeta iz Kur’ana, stihovi na perzijskom jeziku, jedna fetva iz nasljednog prava, te brojčana vrijednost slova po ebdžed sistemu.

Na l. 55b-59b nalaze se dva obrasca molbi u kojima se spominje gornja Banja Luka, nekolika hadisa i stihova na perzijskom jeziku, zapisi o rođenju i smrti djece iz 1226/1811., te *waṣiyatnāma (‘ahdnāna)* koju je sastavio aš-šayẖ Ḫusraw 969/1562., a prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad 1035/1625. godine (l. 56a):

الحمد للّه **الّذي خلق الموت والحيوة ليبلوكم أيّكم أحسن عملا**... بو رسالهء وصيّتلريك تأليفنه سبب بودر ... وقع التأليف والتحرير في أواخر محرّم الحرام سنة تسع وستين وتسعمائة ووقعت كتابتها عن يد(ال) عبد الصمد إبراهيم بن محمّد في تأريخ سنة خمس وثلثين بعد الألف.

Rukopis je otkupljen od Hatić Muharema iz Sarajeva.

9868. R-9667

ساعت نامه
SĀ‘AT-NĀME

Naslov na početku pisan crvenim slovima:

هذا كتاب ساعت نامه ونعت رسول اللّه صلوات اللّه عليهم أجمعين

Isto kao br. 5854/2.

Završetak ovdje (l. 116b):

آخره: طاعتك نهايتن بلمز عجز ونقصانده خير نده دورر واللّه أعلم بالصواب وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين تمّت الكتاب المسمّى ساعت نامه ونعت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم

L. 116; 20 x 14,3 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ* sa primjesama *ta‘līq*a, krupan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

Prepisao Derwīš Muḥammad b. Mamī, rodom iz Gračanice kod Zvornika, nastanjen u Beogradu 20. safera 1057/27. marta 1647. godine (l. 116b):

عن يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى درويش محمّد بن ممي عن مولود قراچه نيچه در لواء ايزورنيق عن سكان بلغراد... تحريرا في عشرين من شهر صفر سنة سبع وخمسين وألف.

Iz kolekcije Teufika Varenikovića iz Travnika.

9869. R-8985

ساعت نامه
SĀ‘AT-NĀME

Isto kao br. 5854/2.

Jedna od verzija ovoga djela. Naime, u usporedbi sa drugim primjercima ovoga djela postoje neznatna odstupanja u tekstu, kao što su ispuštanje po jedne ili dvije riječi ili dodavanje nekih riječi ali po strukturi i rasporedu tema i ajeta koji su ovdje komentarisani jasno je da se radi o ovom djelu. U sredini djela nedostaje neutvrđen broj listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: صول اوچنك ايچنده در اسمنه غريب درلر بر آدم بو ساعتده نمازين ادا اتسه اولو مرتبه بولور.. **الم ذلك الكتاب لا ريب فيه**

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: استغفر اللّه من كلّ ذنب وأتوب إليه برحمتك يا أرحم الرّاحمين... شول قدر بيوكدركه يدي قات يرلري امر حق ايله صول...

L. 99; 21 x 15 (15 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestru prepisa.

9870. R-7426

ساعت نامه
SĀ‘AT-NĀME

Isto kao br. 5854/2.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: سني انلرك تورترم أعوذ باللّه من الشّيطان الرّجيم بر دخي سني نماز حرمتده قلوك شرّندن امين قيلدم بنم آديم انوب بندن رحمت استدين كناهم چوقدر

Završetak ovdje (l. 91a):

آخره: وعورت دخي متنبّه اولمز ايسه ترك ديار اودوب كتمك افضلدر قيامتده عذابدن قورتولورسز واللّه أعلم بالصواب تمّت

L. 91; 20 x 15 (14,5 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao Ḥusayn Nām, dok mjesto i vrijeme prepisa nisu navedeni (bilješka na l. 91a):

بحمد اللّه ميسّر اولدي اتمام يدندن بو حقيرك حسين نام

9871. R-10379

ساعت نامه
SĀ‘AT-NĀME

Isto kao br. 5854/2.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: مشغول اولنلرك ثوابي نورندن فرشتهلر اولورلر كوكلره حقا چقارلر ...

L. 32; 22 x 16,5 (17,5 x 11); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokalizovan. Mastlo crno. Pojedine riječi nadvučene crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neuvezani. Kustode.

Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 11. muharrema 1212/6. jula 1797. godine. Na kraju djela nalazi se 8 stihova i imena dana u sedmici, na turskom jeziku.

9872. R-6367

Zbirka (مجموع), 6

L. 115; 20 x 14 (16,5 x 8); 19-24 retka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama mnogih listova nalaze se komentari teksta.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

1. L. 1a-2b

مقالة عرب زاده أفندي في مدح رسالة بركوي
MAQĀLA 'ARAB-ZĀDE EFENDĪ FĪ MADḤ RISĀLA BIRĠIWĪ

Naslov u rukopisu: شرح ديباجة رسالة بركلي رحمة اللّه عليه تقريض رسالة بركلي

Risala u pohvalu djela *Waṣiyyatnāma-i Birġiwī.* Na turskom jeziku napisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb 'Arab-zāde, umro 1103/1691. godine.

S. O. III, 405; Fajić III, 2057/2.

Početak (l. 1a):

أوّله: چون مدار سعادت عقبي وسبب سلطنت قصوي تأسيس وتفريع انواع إستقامت اولمشدر

Završetak (l. 2b):

آخره: والإيمان والإسلام واحد هو تصديق النّبيّ صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم في جمع ما علم بالضرورة مجيئة به والإقرار به ما أمرني اللّه تعالى قبلته وما نهاني عنه انتهيت عنه تمّ تمام.

2. L. 4b-75b

شرح المقدّمة الجزريّة
ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA

Komentar djelu *al-Muqaddima* od al-Ğazarīje. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprü-zāde, umro 968/1560. godine.

Dobrača I, 112/1, str. 75; Ẓāhiriyya I, 210.

Početak (l. 4b):

أوله: سبحان اللّه وبحمده منزل الكتاب على عبده وباعث الرّسل بوعيده ووعده تبصرة وناصر الدّين الإسلام في بدئه وعوده تبصرة وذكرى لأولى الألباب والصلوة والسّلام والتحية والإكرام على محمد سيد الأنام

Završetak (l. 75a):

آخره: واستغفر اللّه من شكاية الزّمان المقهور تحت قدرة الملك المستعان وما الشّكوى الى اللّه الآمن امل المزيد واللّه يفعل ما يشاء ويحكم ما يريد رضيت بقضائه واعترفت بالآية فالحمد للّه على نواله والصلوة على نبيّه وآله وصحبه أجمعين.

Prepisao ʻAbbās b. Muḥammad Izmirī.

3. L. 75b-76a

الرموز للقرّاء
AR-RUMŪZ LI AL-QURRĀʼ

Traktat o znakovima za sedam odnosno deset kiraeta (načina učenja pojedinih mjesta u Kur'anu), od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak (l. 75b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين أمّا بعد فإنّ هذه الختمة الشّريفة مشتملة على قراءة الأمّة السّبعة

Završetak (l. 76a):

ثمّ كتبت حروف الشّيوخ المذكورة بعد الأئمّة السّبعة واللّه الموفق للصواب وإله يرجع المآب وتمّ بعون اللّه وتوفيقه هذه الرّموز للقرّاء رحمهم اللّه تعالى

4. L. 79b-100b

رساله‌ء حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA-EFENDĪ

Isto kao br. 9854/4.

Na l. 101-102 bilješke i citati, na arapskom jeziku, o duši.

5. L. 103b-107b

التصريح في شرح التسريح
AT-TAṢRĪḤ FĪ ŠARḤ AT-TASRĪḤ

Kratka rasprava o održavanju i češljanju brade. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro u Mekki 1014/1606. godine.

Ahlwardt V, 5446; Brockelmann, G II, 398/78; Ḏayl II, 541; Popara XIII, 7661/4; Kaḥḥāla VII, 100; Köprülü II, 1590/13, str. 280.

Početak (l. 103b):

أوّله: الحمد للّه الّذي زيّن العباد بما أراد، وبيّن طريق المراد للزّهّاد والعباد، والصّلوة والسّلام الأتمّان الأعمّان على محمّد قامع أرباب المناد وقاطع أصحاب الفساد... أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى ربّه الباري علي بن سلطان محمّد القاري غفر اللّه ذنوبه وستر عيوبه بلطفه الخفيّ وكرمه الوفيّ انّ سيّدنا ومعتمدنا في سندنا... يعقوب الكرخي... ذكر في رسالته الأنسيّة بمقالته القدسيّة عن بعض المفسّرين أنّه قال في قوله تعالى: **يا بني آدم خذوا زينتكم عند كلّ مسجد** المراد به تسريح اللّحية...

Završetak (l. 107b):

آخره: ...وفي السّنّة إذا رأى وجهه في المرآة يقول: اللّهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خُلُقِي، و سئل أبو يزيد: هل لحيتك أفضل أم ذنب الكلب فقال: إن متّ على الإسلام فلحيتي أفضل وإلاّ فذنب الكلب أفضل، فحكم (فختم) اللّه لنا بالحسنى وبلغنا المقام الأسنى، والحمد للّه وحده وصلّى اللّه تعالى على من لا نبيّ بعده وعلى آله وصحبه ومن يكون حزبه وجنده الحمد للّه على التمام

6. L. 112b-115b

المقاصد الممحّصة فى بيان كىّ الحمّصة
AL-MAQĀṢID AL-MUMAḤḤAṢA FĪ BAYĀN KAYY AL-ḤIMMAṢA

Naslov u rukopisu: رسالة الجرح

Rasprava o tome šta će sve pokvariti abdest. Na arapskom jeziku napisao ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl an-Nāblusī, umro 1143/1731. godine.

Ahlwardt V, 6364; Dobrača I, 399/12; Fajić III, 2015/3;

Početak (l. 112b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد فيقول... عبد الغنىّ ابن اسماعيل النّابلسى...وقد سميتها المقاصد الممحصة فى بيان ...

Završetak (l. 115b):

آخره: فلا تنجس الماء الّذي وصل الى الجرح الّذي ليس فيه دمٌ سائل

Sudeći prema rukopisu većinu zbirke prepisao spomenuti ‘Abbās b. Muḥammad Izmirī, bez navođenja godine i mjesta prepisa.

Bivši vlasnik Ṣāliḥ-efendī Qladanli (iz Kladnja), godina 1302/1884 (l. 3b):

صاحب ومالك صالح أفندي قلادنلي سنة ١٣٠٢

Iz biblioteke Besim-ef. Korkuta.

9873. R-5250

خيريهء نابي
ḪAYRIYĀ-I NĀBĪ

Etičko-didaktička poema koju je na turskom jeziku ispjevao poznati pjesnik Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. godine.

Trako-Gazić, 277; Nametak IV, 2637/7; Wiesbaden XIII2, 195. str. 134; Lavić XIV, 8227.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد اول اللّه عظيم الشّأن   مبدع دائرة امكانه

Završetak (l. 47b):

آخره: چون أبو الخير قونلدى نامك   خير ايده حضرت حق انجامك.

L. 55; 20 x 14 (14 x 9,5); 15 redaka. *Nasta‘līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, na mjestima tekst oštečen. Kustode.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu.

Djelo je prepisao 1126/1714. godine, dvije godine nakon autorove smrti (l. 55b):

تمّت تمام في شهر جمادي الأوّل سنة ١١٢٦

Vlasništvo nad rukopisom stekao Saraylī al-ḥāǧǧ ḥāfiẓ Qalāyǧī-zāde po od svoga brata Mulā Ṣāliḥa 23. zul-hidždžeta 1239/1824. godine (l. 56a).

9874. R-7675

خيريهء نابي
ḪAYRIYĀ-I NĀBĪ

Isto kao br. 9873.

L. 67; 17,5 x 12,5 (12,5 x 9); 12 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni. Korice sa unutrašnje strane presvučene ukrasnim papirom.

Prepisao Muḥammad b. ʻAbdullāh (l. 67b):

كتبه الفقير إلى رحمة ربّه القدير بالعجلة والسّرعة محمّد بن عبد اللّه عفي عنهما.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

9875. R-7711

Zbirka (مجموع), 10

L. 315; 19,5 x 12 (15,5 x 8); 21-27 redaka. *Nastaʻlīq*, sitan, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi i nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane presvučene ebru papirom.

1. L. 1b-45a

خيريهء نابي
ḪAYRIYĀ-I NĀBĪ

Isto kao br. 9873.

Prepis iz 1136/1723. godine.

2. L. 45b-46b

رسالة في تفسير الأبجد
RISĀLA FĪ TAFSĪR AL-ABĞAD

Kratka risala o objašnjenju sistema brojčanih vrijednosti slova u arapskom alfabetu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 45b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الأرض والسّماء وخلق آدم وعليه الأسماء... وبعد فهذه أسطر في تفسير أبعدية كتبتها للطلاب ولعلّها تكون تذكرة للأحباب.

Zaršetak (l. 46b):

آخره: هذا آخر ما وعدنا إنجازه للإخوان ولنا فيهم نزل آخر إنّ وفقنا الله الملك المنّان. تمّ في ساعة يسير من ضحوة ثلاثا شهر ذا القعدة الشّريف سنة ١١٠٤

Na l. 47a bilješka iz djela مجمع الفوائد prepisana 1129/1716. godine.

3. L. 48b-57b

معراجية
MI‘RĀĞIYYA

Naslov na početku djela:

در معراج فخر عالم وسيّد بني آدم صلّى الله عليه وسلّم فرموده عارف أفندي سلّمه الله

Spjev o noćnom putovanju poslanika Muhameda, a.s., (*mi‘rāğ*). Na turskom jeziku spjevao ’Ārif ‘Ābdulbāqī b. Muḥammad-efendī, umro 1125/1713. godine.

O. M. I, 362; Kıbrıs t, 80; Nametak IV, 3003/1.

Početak (l. 48b):

أوّله: صد حمد او قديم كار سازه   اول صانع اسمان طرازه

Završetak (l. 57b):

آخره: نقدر يوغيسه استحقاق   مظهر لطف اوله عبد الباقي

Šest listova praznih.

4. L. 64b-77b

واقعه نامهء ويسي
WĀQI‘A NĀME-I WAYSĪ

Djelo političko-historijskog sadržaja, posvećeno sultanu Ahmedu I (vladao 1603-1617) godine. Napisao Molla Uways b. Muḥammad Waysī, al-Uskūbī, umro 1037/1628. godine. Djelo je poznato kao: *Ḥikāyet-i Waysi; Ḫāb-nāme-i Waysī- efendī.*

Flügel, II, 843; Fajić III, 2583/15; Nametak; IV, 2742/2; 2893.

Početak (l. 64b):

أوّله: نسيم چمن آراى حمد وثنا اول پادشاه جهان آفرين حضرتنيك طراوت بخش حديقهء تقديسي اولسونكه...

Završetak (l. 77b):

آخره: واستحقاقن يوقلوب توجيه ايده (!) وكلامي دولته فرمان ايتمكدر زيرا دولت حليهء عثمانيه ابتداء.

5. L. 84b-155b

بدر الواعظين وذخر العايدين
BADR AL-WĀ‘IẒĪN VA ḎUḪAR AL-‘ĀBIDĪN

Isto kao br. 9786.

Prepisao Ṣāliḥ b. ‘Uṯmān, 1172/1758. godine iz Ostrožice (l. 155b):

قد وقع الفراغ من كتاب درّ الواعظين بيد (ال) عبد الضّعيف ... صالح بن عثمان وطنته اصلبته اوسروشچه ... سنة اثني وسبعين ومائة وألف.

6. L. 160a-282b

تنبيه الغافلين
TANBĪḤ AL-ĠĀFILĪN

Isto kao br. 9785.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 160a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب المنافقين في ذمّهم أخبرنا أحمد بن الفضل بن أنيف ...

Završetak ovdje (l. 282b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: في الوعظ قال حدّثنا أبو نصر الدّبوسي منصور بن جعفر ...من يولد مؤمنا ويحيى مؤمنا ويموت مؤمنا ومنهم من يولد مؤمنا ويحيى مؤمنا...

7. L. 283a-290b

الباب عشرة
AL-BĀB AL-‘AŠARA

Poglavlje iz nekog djela ili nepotpuna risala koja govori o deset stvari kojima su obradovani vjernici, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 283a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بقيّة الذكر الا وهو السّلطان ايز السّلطان سلطان مراد خان...
الباب عشرة اي ممّا يبشر المؤمنين عامّة المبشّرة الأرلى ثمّ أورثنا الكتاب الّذين اصطفينا الاية

Završetak ovdje (l. 290b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: المبشّرة السّابعة... حق تعالى حضورنده حق طلب ايليه حق تعالى ديه كيم قولم سن تبدل بونك ايجون طلب اتمدكي اول مؤمن ديه كم...

8. L. 291b-309a

نزهة الأخيار في ابتداء الدنيا وقدر القوى الجبّار
NUZHA AL-AḪYĀR FĪ IBTIDĀ' AD-DUNYĀ WA QADAR AL-QUWĀ AL-ĞABBĀR

Djelo o stvaranju svijeta, nebesa, Zemlje, melekima i Božijim poslanicima. Na arapskom jeziku napisao 'Alī b. 'Uṯmān b. 'Īsā al-Urdubīlī, umro 756/1355. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1932; A. M. I, 722; Kaḥḥāla VIII, 19.

Početak (l. 291b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أوجد المخلوقات من العدم وكتب كلّ شيئ في اللوح المحفوظ من القدم وعلّم الإنسان ما لم يعلم... وبعد قال الفقير المعترف بالعجز والتقصير الرّاجي عفو ربّه القدير المقرّ بالإحسان الطّيّبي الدّمشقي علي بن عثمان ... وسمّيته نزهة الأخيار في إبتداء الدّنيا وقدرة القويّ الجبّار.

- كتاب في ابتداء الدّنيا واللوح والقلم والعرش والكرسيّ (l. 291b)
- باب في حديث إبتداء خلق الأرضين (l. 293a)
- فصل في حديث السّموات وسكّانها (l. 294a)
- فصل في صفة جبرائيل عليه السّلام (l. 294b)
- فصل في صفة إسرافيل عليه السّلام (l. 294b)
- فصل في حديث ملك الموت (l. 295b)
- فصل في حديث الشّمس والقمر (l. 296a)
- في حديث النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم (l. 297a)
- باب في صفة النّار (l. 300b)
- باب في منشئ النّيل (l. 304a)
- فصل في زيادة يزيد النّيل (305b)
- فصل في أصل النّيل (l. 307b)

Završetak 309a):

آخره: وهم متّصلون الجريان لا ينقطع شيئ منهم أبدا والزّرع بين هذه الخلجان متّصلة واللّه أعلم بالصواب تمّت الكتاب وفي هذا القدر كفاية واللّه وليّ التوفيق والهداية.

Prepis iz 1133/1720. godine. Na kraju nekoliko stihova koje je naknadno dopisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Muftī-zāde (Muftić).

9. L. 310b-311a

الرسالة العضوديّة في الوضع
AR-RISĀLA AL-‘AḌŪDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Kratka risala iz logike koja govori o pojmovima. Na arapskom jeziku napisao ‘Aḍududdīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355. godine.

Brockelmann, S II, 288; Dobrača I, 388/2; Fajić 3315/9.

Početak (l. 310b):

أوّله: هذه فائدة مشتملة على مقدّمة وتقسيم وخاتمة المقدّمة اللفظ قد يوضع لشخص بعينه...

Završetak (l. 311a):

آخره: والثّاني عشر لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها مكان بعض اذ المعتبر الوضع.

10. L. 311b-314b

شرح الرسالة العضوديّة في الوضع
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌŪDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Komentar na prethodno djelo الرسالة العضوديّة في الوضع

Na arapskom jeziku napisao ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī, umro 898/1492. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 898; Fajić V, 3505/5.

Početak (l. 311b):

أوّله: فهذه فائدة المشار إليه بهذه أمّا تلك العبادات المخصوصة نزّلت منزلة المحسوس المشاهد بكمال تميّزها...

Završetak (l. 314b):

آخره: وأسماء الإشارة لا يريبك اي لا يوقعك في ريبه وشكّ تعاور الألفاظ اي تناوب بعضها مكان بعض اذ المعتبر الوضع.

Bivši vlasnik Muḥammad b. Ṣāliḥ Nūrī Muftī-zade, 1253/1837. godina (bilješka i pečat na l. 1a):

ثمّ دخل في ملك مفتي زاده محمّد صالح نوري سنة ثلث وخمسين ومائتين وألف.

9876. R-9535

رساله٫ أخلاق
RISĀLA-I AḪLĀQ

Na l. 1a. naslov:

رساله٫ أخلاق اشبو رساله٫ أخلاقيّه صبيانه نصيحت پدر صورتنده بر اثردر.

Kratko djelo roditeljskih savjeta i uputa (v. 9796). Na turskom jeziku napisao Rif‘at Muḥammad Ṣādiq-pāšā, umro 1273/1856. godine. Djelo je štampano u Istanbulu 1290/1873. godine.

O. M. II, 203.

Početak (l. 1b):

أوّله: معلوم اوله كه انسان ايله سائر حيوانك فرق اولنمسي بيلمديكني اوكرنمك وايوخوي ايله چركين وكوتي خوبي بيلمك وكوزل خوي تحصيل ايدوب.

Završetak (l. 13b):

آخره: وسايه٫ نعمت ومرحمت سيتنه٫ شاهانه لريني اوزرلريمزه بر دوام ايتسون آمين

L. 13; 21 x 14,5; bez margina, 17 redaka. *Ta‘līq*, krupan, pisan uvježbanom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir zelen, novijeg datuma, u formi sveske bez linija.

Prepisao Muḥammad Kāmil 2. redžepa 1250/1834. godine.

Na kraju nalazi se pet praznih listova.

9877. R-2272

Zbirka (مجموع), 5

L. 207; 21 x 14 (dimenzije teksta i broj redaka različiti). *Nasta‘līq*, sitniji. Mastilo crno. Zbirku je ispisalo više prepisivača.

Povez kožni sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebru papirom.

1. L. 1b-108a

ترجمه٫ شرعة الاسلام
TARĞAMA-I ŠIR‘A AL-ISLĀM

Prijevod djela شرعة الاسلام na turski jezik. Postoji više prevoda ovoga obimnog i popularnog djela. Nije sasvim jasno ko je prevodilac našega primjerka. Neki autori smatraju da je to Aḥmad b. Sayyidī al-Biğāwī, živio u XV stoljeću (*Wiesbaden XIII2, 1*), dok je u drugim katalozima ovaj preveodilac preveo primjerak koji se razlikuje od ovoga (*Fajić III, 2351.*)

Wiesbaden XIII 2, 1; Fajić III, 2351.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي دلّنا على معرفته بالشّواهد والاعلام ... وبعد چون سرور اخوان صفا ومهمّر خلانَ وفا جائز دولت زيادة بيت اللّه الحرام فائز سعادة ...

Završetak (l. 108a):

آخره: جهد قيل طاعتكي كه ارشب ايت احسانكي دائما اوككده درت عصيانكي عقلكي فكريله يا زغيل ديله توفيق اللّهدن زار قيل تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب روز جمعه في وقت الظّهر في شهر رمضان المبارك لسنة ست وألف.

Dimenzije teksta 17 x 11; 19 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno.
Prepisao nepoznati prepisivač 1006/1597. godine (l. 108a).

2. L. 114b-207b

مجموعه

MAĞMŪ‘A

Zbirka različite građe, uglavnom fragmenti djela sa tematikom predaja (ḥikāyā) iz života Muhammeda, a.s.

- عهد نامه عبد اللّه بن مسعود (l. 114b-120a)
- فالنامه جعفر صادق (l. 120b-124a)
- أسماء الحسنى نفع اللّه بها المسلمين أجمعين (l. 125a)
- شرح دعاء سيفي (l. 125b)
- قصص بالفارسي (l. 126a-156b)

Zbirka kraćih, poučnih predaja i priča na perzijskom jeziku. Priče su označene brojevima. Prva priča koja se ovdje nalazi označena je brojem 4 a posljednja 40. Za moto svake priče uzet je jedan kur'anski ajet.

- حكايات من كتاب في الحديث (l. 157a-172b)

Fragment iz nekog hadiskog djela u kome se govori o doživljajima ashaba sa poslanikom Muhammedom a. s. Ovdje se nalaze tri poglavlja a svako poglavlje sadrži po deset predaja.

Popara XVI, 8929.

Početak (l. 157a):

أوّله: الحكاية السّابعة قال الشّيخ رحمة اللّه قرأت في كتاب الأولياء أنّ يعقوب المقري كان رجلا صالحا...

- باب السابع في فضل الدعاء
- باب الثامن في معرفة الحركة
- باب التاسع في معاملة اللّه تعالى مع العبد

Završetak (l. 172b):

آخره: الحكاية الثّالثة (من باب التاسع في معاملة اللّه تعالى مع العبد) قال الشّيخ رحمة اللّه عليه سمعت أنّ كان في نيسابور رجل يقال له أبو عمر الخفاف ...

Dimenzije teksta 15,5 x 10,5; 15 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno.

- كلمهء توحيد دائر كتابدر (l. 173a-207b)

Fragment veće zbirke predaja o vrijednosti vjerovanja u Allaha, dž. š., na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 173a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كوكلدن لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه ديسه آنك آغزندن چقاني بر قوش يرادروناول قوشك اولدغي يتمش كز بو دنياجه اوله واول قوشك قنديي اونني يدي قات كوكلر فرشتلرنه اشتدرم...

Završetak (l. 207b):

آخره: مصطفى عليه السّلام بيورر كم مؤمنك توحيدي حقدر ويازقلري باطلدر حق كليچك باطل كدر كم قرآن عظيمي بيورر إذا جاء الحق وزهق الباطل إنّ الباطل كان زهوقا تمّت الكتاب

Dimenzije teksta 15,5 x 7; 18 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9878. R-2672

Zbirka (مجموع), 2

L. 98; 21 x 15 (14,5 x 10); 15 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom, krupnim slovima. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst pisan u dva stupca, uokviren tankom crvenom linijom. Listovi po krajevima dohvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene platnom crne boje.

1. l. 1a-62a

روضة الإسلام
RAWḌA AL-ISLĀM

Prijevod djela *Šir‘a al-islām*, u stihu na turskom jeziku. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī, Imām-zāde aṣ-Ṣaġrī, umro 573/1177. god. (*Ḥ. Ḫ. II, 1044; Ceyhan II, 868*). Prevodilac ovoga djela je ‘Ābidī, čija nam je biografija nepoznata.

Na početku nedostaje jedan list.

Wiesbaden XIII4, 165; Fajić III, 2348/1.

Početak ovdje (l. 53b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

حزرن ايدوب صولر عمرك بهاري   نه كون قالور بو دنياد ء نه خاري
اولور سنڭ عاقبت موتيله فاني   سكا اولدر حيات جاوزاني

Završetak (l. 62a):

آخره: انلر حق رحمت ايده كيم بوني اوقويلر   عابديه رحمت اللّه عليه ديلر

تمّت روضت الاسلام تعاون الحقّ الى الاتمام   الحمد للّه على العظام والأنعام والصلوة على أفخر الأنام وله الأكرام وأصحاب العظام   أستغفر اللّه الحكم من العصيان في قلم فارشو التمام.

2. L. 63a-98b

منظومة في النصائح بالتركيّة
MANẒŪMA FĪ AN-NAṢĀ’IḤ BI AT-TURKIYYA

Fragment djela iz propovijedništva, na turskom jeziku, u stihu.

Početak ovdje (l. 63a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نظم مدح نبي عليه السّلام

محمّد بحر رحمتدر چون اولدر عالمه رهبر   ملكلر جملسي مدحي آنك دلده طوتر اذبر

- نظم ابو بكر صديق رضي اللّه عنه (l. 63b)
- نظم مدح عمر رضي اللّه عنه (l. 64a)
- نظم مدح عثمان رضي اللّه عنه (l. 64a)
- نظم مدح علي رضي اللّه عنه (l. 64b)
- نظم مدح جبريل وميكائيل وعزرائيل (l. 65b)
- مناجات باللّه تعالى واسلتان (l. 67a)

- باب في بيان أحوال توحيد (l. 68a)
- قوله عليه السّلام من قال لا اله الاّ اللّه محمّد رسول اللّه (l. 69a)
- باب في بيان أحوال العاصين (l. 74a)
- باب في بيان أحوال المؤمنين (l. 83a)
- باب في بيان أحوال الانسان (l. 94b)
- باب في بيان أحوال الرّوح (l. 98b)

Završetak (l. 98b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: شول محلّده شول نجه بلور فرح روح خيرده يوز بيك انجه اولور فرح...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9879. R-2637

Zbirka (مجموع), 2

L. 187; 20 x 14,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nesh*, krupan. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

1. L. 1a-117b

النصيحة الحسنة
AN-NAṢĪḤA AL-ḤASANA

Zbirka vazova, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Vazovi nemaju naslove, poglavlja niti neki raspored. Uglavnom, autor je navodio ajete, hadise i izreke po određenoj temi na arapskom jeziku i to kasnije komentarisao na turskom navodeći puno predaja.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مال چوق اولمغله يا پادشاه اولمغله اولمدي يا حود حسبت ونسبت برله دخي اولمدي نتكم حق تعالى بيورر أنّ أكرمكم عند اللّه اتقاكم ددي ...

Završetak (l. 117a-b):

آخره: بو طرائف لطائف جمع ايدوب بو فوائد نظم اتمكدن مراد اولدركه بو مواعظ سننك مطالعسي ميسّر اولن كمسلر متعظ ومستفيد اولوب اچنده اولن نصايح برله عمل صالح اوزرينه

دائم وقائم اوله لر زيرا نصيحة سهل والمشكل قبولها ديمشلردر ...آمين يا ربّ العالمين ويا مجيب السّائلين بمنه وكرمه على ذلك القدير تمّت الكتاب بعناية الملك الوهّاب واللّه أعلم بالصواب وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين.

2. L. 117b-187a

شرح أربع وخمسون حديثا
ŠARḤ ARBA‘ WA ḪAMSŪN ḤADĪṮ

Komentar zbirke hadisa, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Ova zbirka sadrži pedeset četiri hadisa. U komentaru su navođene razne predaje u formi priča حكايت اولندكه.

Početak (l. 117b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل على عبده الكتاب يعني شكر اول تكريه كتم قوللرينه كتاب اندردي وصلوات اول رسول حضرتنه كم سنّت نوريله بلمزلك قركولغن كتوردي ورسالت كشيره ازغونلق كيجلرن بتوردي حديث شريف عن أبي حفص عمر بن الخطاب رضي اللّه عنه قال سمعت رسول اللّه صلّى اللّه يقول الأعمال بالنيّات ...

Završetak (l. 187a):

آخره: حديث رسول عليه السّلام بيورر من صام شعبان يوما واحدا حرّم اللّه جسده على النّار ...بو حديثك معنسي بودركه شعبان آيند بر كشي بر كون اورج طوتسه حق تعالى آنك بدنك جهنّم اودنه حرام ... دخي حق تعالى اني اورته قيامت كوتنده رسواى ايلميه تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač, 1075/1664. godine (l. 187a).

9880. R-6214

مجموعة لمجهول
MAĞMŪ‘A LI MAĞHŪL

Zbirka predaja, dova, salavata i poučnih kazivanja iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku. Autor je na nekim listovima bilježio i datume smrti pojedinih osoba. Građa je prilično nesređena, mnogi listovi pogrešno uvezani, nedostaje početak i kraj.

- أسماء الأنبياء المذكور في القرآن (l. 5a)

- دعاء استغفار (l. 8b)
- كعبهء شريفك أحوالي تقصير اوزره بيان اولنور (l. 12a)
- فصل في العقائد اى عزيز بلكل كه اللّه تعالى بردر شريكي يوقدر...(l. 17b)
- أسماء الحسنى وللّه الأسماء الحسنى بيورلمشدر ... (l. 20a)
- قربان دعاسي... سنة ١٠٨٧ (l. 23b)
- در بيان سلسلهء آل عثمان (l. 26b)
- ... روزنامه بودر (l. 27a)
- باب جواب اوچماغ ومناجات موسى (l. 32b)
- كتاب منبّه الرّاقدين (l. 40a)
- قصّهء وفات رسول عليه السّلام (l. 42a)
- كتاب في الموعظة (l. 43a-75b)
- سلطان اولسه تصرّفنده اولان مملكت زياده اولوب... بو دعاء مشغول اولسه لر(l. 76a)

L. 78; 21 x 15,5 (18 x 14); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabogog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Prepisivač je na nekim listovima (l. 2a) zabilježio datum rođenja djece 1115/1703. godine, te je, vjerovatno, i medžmua prepisana u tom periodu.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9881. R-9385

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 9855/4.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اياغه دكين قلدر وكوزلري ودللري واللري واردر. باب في ذكر الرّوح (l. 3a)

Završetak (l. 52b):

آخره: اوله مسك عنبردن قوقوسي كوزل أوله حق تعالى جمله امّت محمّد ميسّر ايليه آمين يا مجيب السّائلين تمّت تمام بعون اللّه الملك المنّان.

L. 53; 20,8 x 13,5 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično rasuti. Kustode. Povez kožni sa preklopom i utisnutim rozetama na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane ukrašene.

Prepisao Ḥusayn b. Ša‘bān 1148/1735. godine (l. 53a):

الحمد للّه على الإتمام.. قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة من يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه وشفاعة نبيّه حسين بن شعبان.. وقد وقع الفراغ من تسويده لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف.

Bivši vlasnici ‘Umar mula Muṣṭafa (l. 53b), Muhamed Numanović i Atif Alihodža iz Viteza (pečat na l. 1a).

9882. R-9387

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ’IQ AL-AẖBĀR VA ḤAQĀ’IQ AL-I‘TIBĀR

Isto kao br. 9855/4.

Naslov na početku pisan crvenim mastilom: هذا كتاب دقائق الأخبار عليه السلام

L. 141; 17 x 12 (13 x 8,5); 12 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez polukožni, odvojen od knjige.

Prepisao Muḥarram b. Sulaymān iz sela Vlahovići (?) u mektebu u džematu Staro selo 18. ša‘bāna 1292/1875. godine (l. 141a):

تمّت تمام بعون اللّه الملك العلاّم عن يد الضّعيف ... محرّم بن إسماعيل عن قرية افلاحوك في مكتب من جماعة استارو سله يازدوغم في وقت الظّهرسكزنجي كون من شعبان.. تاريخ سنة ١٢٩٢

9883. R-9740

Zbirka (مجموع), 5

L. 62; 20,3 x 15 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasta‘līq*, posljednje djelo pisano *dīwānī* pismom. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi rasuti. Kustode.

Povez polukožni.

1. L. 1b-120b

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 9855/4.

Završetak ovdje (l. 43b):

آخره: فصل في العلماء (l. 41b) وهر دخي انوكيجوب اوجماقده بينك شهر يايله وهر شهرك اولدغي دنيايه قدر اوله الله أعلم اتّق الله حيث ما كنت غفر الله لمن كتب تمّ تمام

Prepisao Muḥammad Spahi(ć) b. 'Abdulwahhāb Spahi(ć) iz Zenice, u nedjelju, 14. zul-hidždžeta 1157/17. januar 1745. godine (l. 43b):

كتب الضّعيف الفقير العباد محمد سپاهي بن عبد الوهاب سپاهي بن ناحيهء ايزنجه ساكن ذوالحجنك اون دوردنجي كون بازار كوني لحاجي بيرام كوننده سبع وخمسين ومائة وألف.

2. L. 44b-46b

تقرير رسالهء بركوي
TAQRĪR RISĀLA-I BIRĠIWĪ

Isto kao br. 5415/7.

3. L. 46b-50a

رسالهء قاضي زاده أفندي
RISĀLA-I QĀḌĪ-ZĀDE-EFENDĪ

Isto kao br. 9690/3.

Završetak ovdje (l. 50a):

آخره: نقل كتاب مقبول ومعتبردن بران ايرلميه لركه ايماندن دخي ايرلميه لر.

Na l. 50-51b poglavlje o namazu, očito odlomak iz nekog ilmihala.

باب في بيان تعديل الأركان

4. L51a-55b

داستان إبراهيم
DĀSTĀN-I IBRĀHĪM

Naslov na početku djela: هذا كتاب إبراهيم داستان رضي الله عنه

Elegija o smrti Ibrahima, sina vjerovjesnika Muḥammada, a.s.

Trako-Gazić, 494/6 i 558/4; Nametak IV, 2903 i 306/2.

Početak (l. 51a):

أوّله: حق تعالى صبر ايدن بو اشلره   هم صبورلوق ويرر اول قلمشلره

Završetak (l. 5b):

آخره: فاعلات فاعلات فاعلات   مصطفى نك روحنه وير صلوات

5. 57a-62b

انشا
INŠĀ

Zbirka uzoraka privatnih pisama i službenih dokumenata za razne prilike, na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 57a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ركاب همايون بو منوال اوزره يازيلور شوكتلو وكرامتلو ومهابتلو پرشان رويئ زمينه...

Završetak (l. 62b):

آخره: ميري اودون اراسيچون تزكره بودر...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz zaostavštine mula Saliha Spahića.

Za Biblioteku poklonio imam Odbora IZ-e Kakanj Spahić Zihnija.

9884. R-10278

آداب المنازل
ĀDĀB AL-MANĀZIL

Posljednji list djela o položaju žene u porodici i društvu, njenim pravima i dužnostima u braku, te odgoju i dužnostima djece prema roditeljima. Na turskom jeziku napisao ʻAbdullaṭīf b. Durmīš b. Salīm Ḍakī Qaramānī, čija nam je biografija nepoznata. Po uvodnom dijelu može se zaključiti da je ovo prijevod nekog djela na turski jezik.

Fajić III, 2593; Wiesbaden XIII2, 176; Petsch, 171; Lavić XIV, 8254/2.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اندن بعض نسنه استغفار ايده ودخي ادب اولدركه قونقاودكيردر

Završetak (l. 1b):

آخره: امدي بو فقير مملكته عبد اللّطيف بن طورمش فقيه بن سليم ديركه امدي بو املاده واقع اولان شكّي وكماني وسهو سيأتي وعمدي وخطائسي ايجون كلام آخرده ايدر سبحان ربّك

ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين.

L. 1; 18,5 x 13 (15 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Munlā Sayfullāh Yayčawī 1163/1750. godine (l. 1b):

كاتب الحروف منلا سيف اللّه يايچوي سنة ثلث وستّين ومائة وألف.

9885. R-9626

Zbirka (مجموع), 2

L. 180; 21 x 15 (16,5 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-120b

رساله، رومي أفندي في الوعظ
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ FĪ AL-W'AẒ

Na početku djela naslov: هذا كتاب نصائح من القرآن العظيم وحوادث

Djelo iz propovjedništva, na turskom jeziku. Napisao Rūmī, čija nam je biografija nepoznata. U nekim izvorima poznato je pod naslovom *Kitāb-i garawīda-i šarīf* (*Bratislava 415, str. 299).*

Lavić XIV, 8265; Bratislava 415, str. 299.

Početak (l. 1b):

أوّله: شكر وسپاس منّت وعزّت اوّله فرد صمد أوله لا يزال لم يزل پادشاه بي زوال حضرتن اولسونكم اول كمال كرمندن ولطفندن بيزه ايمان خلقين كوردي..

Završetak ovdje (l. 120a):

آخره: باب توكّل (l. 112a)...وحبيب اكرمك حقيچون بو يوزومي طوپراغه قيوب سندني استرم اخرمي ايمانله ختم ايليه سن واخرتده پاكه شفيع قيلاسن واوچماقده كنه پاكه ميسّر ايده سن تاكم آخرتم بو كتاب ايله مشرّف اوله ودخي محروم ايلمه حضرت قدسندني بكا كشف ايله عالم غيبندن يا إلهي العالمين ويا خير النّاصرين برحمتك يا أرحم الرّاحمين والحمد للّه ربّ العالمين.

Prepisao Ṣāliḥ b. Yūsuf u mjesecu zul-hidždžetu 1167/1754. godine (l. 120b):

كتبه الفقير الحقير صالح بن يوسف تحريرا في ماه ذوالقعدة سنة ١١٦٧.

2. L. 121b-180a

دقائق الأخبار وحقائق الاعتبار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR VA ḤAQĀ'IQ AL-I'TIBĀR

Isto kao br. 9855/4.

Cijelu zbirku prepisao Ṣāliḥ b. Yūsuf, Būlukbāšī, iz sela Zādola (!) 8. rebiul-ahira 1168/21. januara 1755. godine (l. 180a):

تمّت بعون الله تعالى بيد العبد المذنب صالح بن يوسف بولكباشي عن قريهء زادوله ... تحريرا في اليوم الثّامن من شهر ربيع الآخر سنة ثمان وستين ومائة وألف.

Rukopis je bio u vlasništvu Spahić Zihnije iz mejsta Obore kod Kaknja.

9886. R-9597

Zbirka (مجموع), 2

L. 117; 19,5 x 14 (16,5 x 10,5); 17 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na ćoškovima.

Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b-109a

رسالهء رومي أفندي في الوعظ
RISĀLA-I RŪMĪ-EFENDĪ FĪ AL-W'AẒ

Na početku djela naslov: هذا كتاب كذيده رحمة الله

Isto kao br. 9885/1.

Završetak ovdje (l. 109b):

آخره: باب ضيافت (l. 104a) اول حطونيله تدكلو حجّاح كلديسه اول حاطون حاطر ايچون قبول قلديم ايو عمل ايدنلرك عملين ضايع قلمزم.

Na l. 110-113 nalaze se hadisi i predaje o teravih-namazu.

2. L. 113b-117a

تفسير سورة الفاتحة بالتركيّة
TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA BI AT-TURKĪYYA

Komentar sure *al-Fātiḥa*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Za biblioteku poklonio Alihodža Muhamed iz Alihodže - Bila kod Travnika.

Početak (l. 113b):

أوّله: خبرده كلمشدركه اللّه تعالى جلّ جلاله وعظم شأنه ولا إله غيره معراج كيجسنده رسول حضرتنه صلّى اللّه عليه وسلّم ايتدي يا محمّد اكرمتك سورة لا في التورية ... يا محمّد سني بر سوره ايله اكرم ايتدم

Završetak (l. 117a):

آخره: دوردنجي حق ديذارين كورمك واجب اوله واللّه آعلم بالصواب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu priejpisa.

9887. R-6193

رمضان شريف اون يدنجي كجه سي
RAMAḌĀN ŠARĪF ON YADINĞI ĠAĞASI

Naslov prema tekstu.

Kratka risala o vrijednosti sedamnaeste i dvadeset sedme noći ramazana, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: رمضان شريف اون يدينجي كجه ده بر ادم ايكي ركعت نماز قلسه سكرات موت جنّت شربتن اكيمدن اول مز وقيامته سوسسه مز

Završetak (l. 4a):

آخره: شوّال شريف عايونده بر ادم التي كون اورج طوره سه اول ادم اللّه تعالى بربل اورج لي قدر ثواب ويرسه كركدر تمّت تمام سنة ١٧١١

L. 4; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, mjestimično vokalizovan. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi neuvezani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Risala je nastala ili prepisana 1171/1758. godine (l. 4a): تمّت تمام ١٧١١

9888. R-3534

كتاب في الموعظة

KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA

Fragment obimnijeg djela iz oblasti propovijedništva, na turskom jeziku. Na početku nedostaje 12 listova a na kraju nije završen prepis djela.

Inače, djelo obrađuje mnoge teme iz islamske etike, navođenjem kur'anskih ajeta, hadisa i predaja. Nije podijeljeno na poglavlja nego su na marginama navedene teme koje se na pojedinim listovima obrađuju (مطلب).

Ovdje smo naveli nekoliko takvih pitanja radi kasnije eventualne identifikacije djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أللّه دن سلام كتوردي وايتدي اللّه تعالى ايدركه بيزه كلورمش بزم سنكله سرّموز واردر ...مطلب في بيان شرف أمّت محمّد عليه السّلام (l. 16a)

- مطلب في بيان شرف أمّت محمّد عليه السّلام (l. 16a)
- مطلب في بيان فضل التوحيد (l. 17b)
- مطلب في بيان فضل الجهاد بالكفّار (l. 18b)
- مطلب في بيان فضل الجهادبالنفس والأمّارة (l. 25b)
- مطلب في بيان كتاب المنزل (l. 26a)
- مطلب انزال الكتب (l. 26b)
- مطلب في بيان فضيلة البسملة (l. 28b)
- مطلب في بيان تصديق كتاب المنزل (l. 30b)
- مطلب في بيان رفع الخرج من الدّين ورخصته (l. 34b)
- مطلب في بيان الاعتصام بالكتاب والسّنّة (l. 35a)
- مطلب في بيان ترك هواء النّفس واتباع سنّت النّبيّ (l. 38a)
- مطلب في بيان معادات واضلال النّفس والشّيطان بالانسان (l. 39a)
- مطلب في بيان صلاح القلب وفاده بالنفس والأمّارة (l. 39b)
- مطلب في بيان فضيلة الذكر والتسبيح وتلاوة القرآن (l. 40b)
- مطلب في بيان نزول فاتحة الكتاب (l. 45a)
- مطلب في بيان فضيلة آية الكرسي (l.48b)

- مطلب في بيان فضيلة سورة واقعة (l.49b)
- مطلب في بيان اتباع حكم القرآن (l.50b)
- مطلب في بيان حصلة عدل الخلفاء ... (l.52b)
- مطلب في بيان طريق العمارة (l.58a)
- مطلب في بيان ظلم الانسان بالنفس (l.60a)
- مطلب في بيان مخاصمة الكفّار بالشّيطان (l.61a)
- مطلب في بيان كيفيّة عذاب الكفّار في الجهنّم (l.67b)
- مطلب في بيان صفة الجهنّم والنار (l.68b)
- مطلب جبرائل آدمه نار كتوردكدر (l.71a)
- مطلب مؤمن متّكيانك جنّتنده درجات ... (l.73a)
- مطلب أولاد كفّار (l.81a)
- مطلب في خواتم الجنّة (l.86a)
- مطلب تقوانك فضل ... (l. 89a)
- مطلب ألله خوفندن أغلمق فضيلتنده (l.98a)
- مطلب آنانك عهده أمانات بياننده (l.100a)
- مطلب أمانة جوارح (l.100b)
- مطلب عمر عزيز غفلتله تضييع أتمكدر (l.101b)
- مطلب ساعات ليل ونهار ده كه انفاسدن مسؤل اولقده در (l.102a)
- مطلب كتاب اعمالنه يوم قيامتده ملاقي اولماسنده (l. 106b)

Završetak (l. 174b):

آخره: مطلب دنيا يله مواسات واحسان ايدوب تصديق اتمكده (l. 150b) ...اكر كمسه يه ظلم اتمديسه جنته اولنور تاللّه تعالى جلّ وعلينك مشيّتيله حكم ايدنجه يه دكمز

L. 174; 20,5 x 12,5 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi rasuti po lagama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je uvakufio Ismet-efendī Svrzo, sin Vejsil-efendije (l. 1a):

وقف اسورزو عصمت أفندي بن ويسل أفندي

9889. R-5380

الموعظة مع أبيات فارسيّة

AL-MAW'IẒA MA' ABYĀT FĀRISIYYA

Zbirka predavanja o raznim temama, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Vaz obično počinje sa kur'anskim ajetom na dotičnu temu, sa prijevodom i komentarom na turskom jeziku i stihovima pretočenim na perzijski i arapski jezik. U dostupnim izvorima nismo uspjeli identifikovati djelo pošto nedostaje uobičajeni uvod. Ovdje je početak sa kur'anskim dovama.

Početak (l. 2b):

أوّله: **بسم الله الرّحمن الرّحيم ربّنا وسعت كلّ شيئ رحمة وعلما فاغفر للّذين تابوا واتّبعوا سبيلك وقهم عذاب الجحيم. ربّنا وادخلهم جنّات عدن...**

Završetak (l. 136a):

آخره: شعر ... كم عمل هست علم مشعل است ونه عمل نيست علم مشعل است ... كمال كرم لطفيله كه جمليه توفيق ارشاد اندندر (l. 135a)...وصيّل على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين وصحبه الباهرين وسلّم وعلى الأنبياء والمرسلين وعلى عبادك الصّالحين من أهل السّموات وأهل الأرضين برحمتك يا أرحم الرّاحمين الحمد للّه على التمام والصلوة على سيّدنا الأنام وأصحابه الهمام.

L. 139; 19,5 x 12,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nash*, sitan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren širom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Na početku teksta nalazi se manji unvan urađen u zlatnožutoj i plavoj boji. Na marginama većine listova nalaze se bilješke koje se odnose na tekst. Na zaštitnim listovima 1-2 na početku i na kraju rukopisa naknadno ispisane bilješke na arapskom i turskom jeziku, koje se odnose na zapisivanje. Kustode

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcija Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9890. R-8993

كتاب في الموعظة

KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA

Veći fragment djela na turskom jeziku u kojem autor u formi vaza i podučavanja govori o pojavama u kosmosu, osobinama pojedinih nebeskih tijela, duši, proživljenju poslije smrti i drugim pitanjima iz zagrobnog života. Na početku nedostaju tri poglavlja i neutvrđen broj na kraju. Ovdje ima 59 poglavlja. U prvih trideset sedam poglavlja autor govori o kosmosu a u drugom dijelu o pitanjima proživljenja na Ahiretu.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باب دردنجي عرش كترن فرشترلوك صفتي بيان ايدر ابن عباس رضي اللّه عنه ايدر كه بر كون مصطفى عليه السّلام يارنلرينه تظر ايلدي كردي بنلر كه حق تعالينك عظمتندن حيران اولمشلر...

- باب دردنجي عرش كترن فرشترلوك صفتي بيان ايدر (l. 2a)
- باب بشنجي فرشتلروك صفتي ... بيان ايدر (l. 4a)
- باب التنجي يرلروك صفتي بيان ايدر (l. 5a)
- باب يدنجي يرلروك صفتي ،دخي اول نسنه كه يرلرده ساكن ... (l. 7b)
- باب سكزنجي طامولروك صفتي بيان ايدر (l. 10a)
- باب طقوزنجي يدي قات كوكي ... بيان ايدر (l. 11a)
- باب وننجي اول مقرّب فرشتلري ... بيان ايدر (l. 13b)
- باب اون برينجي اوچماغوك صفتي بيان ايدر (l. 15b)
- باب اون ايكينجي طومي اغاچغوك صفتي بيان ايدر (l. 16b)
- باب اون اوچنجي ... يدي قات كوكدن ... بيان ايدر (l. 17a)
- باب اون دردنجي بيت المعموروك صفتي بيان ايدر (l. 17b)
- باب اون بشنجي كوكدوكي يلدزلروك صفتني بيان ايدر (l. 18a)
- باب اون التنجي كونشي وهب رحمت اللّه عليه ... بيان ايدر (l. 21a)
- باب اون طقوزنجي آيو كون طفوب طتلدغين بيان ايدر (l. 26a)
- باب يكرمنجي شول آق يولكي كوكده حاجلر... بيان ايدر (l. 27b)
- باب يكرمي برنجي صبح شفق بيان ايدر (l. 28a)
- باب يكرمي اكنجي يروك مساحتني دخي يروك يزني بيان ايدر (l. 29a)
- باب يكرمي اوچنجي يروك اورتاسق بيان ايدر (l. 31a)
- باب يكرمي دورتنجي يروك صفتني دخي هر نسنه كه يروك (l. 32a)
- باب يكرمي بشنجي وهرنكي يروك ايچنده ... بيان ايدر (l. 42b)...
- باب التمشنجي قيامت كوننى ذكر ايدر(l. 109b)
- باب التمش برنجي صوردن صوكره نه علامت اوليسر آني بيان ايدر (l. 111b)
- باب التمش اكنجي قامت كننده كه خلائقك صفتني بيان ايدر (l. 113a)

Završetak ovdje (l. 113a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب التمش ايكنجي قامت كننده كه خلاّقك صفتني بيان ايدر پيغمبر حضرتندن عليه السّلام صيرديلر كه اشبو آيتك معنسي يوم ينفخ في الصّور فتأتون أفواجا ندر دديلر چونكه بو آيتي سؤآل اتديلر دخي...

L. 113; 19 x 13 (14 x 9); 13 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9891. R-9025

أي ولدي
AY WALADĪ

Na početku djela crvenim slovima dosta nečitko ispisan naslov:

هذا كتاب أي ولدي حمد أگا يرا شوركيم

Djelo iz oblasti propovijedništva, na turskom jeziku. Nepotpuno na kraju. Na početku, nakon prvog lista nedostaje više listova gdje su, najvjerovatnije, bili podaci o autoru. Djelo je napisano u formi očevih savjeta sinu: أي اوغل ، أي نوري اوغل ، أى كزوم.

Sličan rad nismo pronašli u dostupnim izvorima.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين حمد اگا يراشوركيم عالملروك ريسيدر والعاقبة للمتّقين عاقبت خيرلغي متقيلر اوزرينه اولسون ولا عدوان الاّ علي الظّالمين ان غنلق ظالملر اوزرينه اولسون والصلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين وسلّم تسليما دائما كثيرا الى يوم الدّين برحمتك يا أرحم الرّاحمين أمّا بلكل بو ضعيف كمسنه بو كتاب جمع ايلدم كيم مسلمانلرك مختوملرينه فائده اوله وسا....

Na nekim mjestima su navedena i poglavlja:

– باب بيان عقل (l. 5a)
– الحياء من الايمان (l. 8b)
– باب...نمازك شرطلري (l. 28)
– باب مصافحهء مسجد (l. 30a)

- الأعمال بالنيات (l. 32b)
- نصيحت ذا النّون (l. 37b)
- باب حج ثوابن بلدورر (l. 51b)
- باب شفقت موسى عليه السّلام ايتدي (l. 52a)
- باب دنيا سلاملغي (l. 53b)
- باب يا ودلي زاهد اوچ حرفدر (l. 55b)
- ادب پيرلر (l. 71a)
- أدب قاضي (l. 72a)
- أدب تفرّج بودر (l. 79a)
- أدب يولداشي (l. 82b)
- أدب خسته (l. 84b)
- أدب غزا (l. 85b)
- أدب خاتون (l. 86a)

Završetak (l. 100b):

ناقص في أخره. آخر الموجود: **أدب نكاح** نكاح اوزره ايدك رسول عليه السّلام فاطمه عليه
(علي) رضي اللّه نكاح ايديچك يوز دورت مثقال كمش (l. 94b) ...وكمكه ينجشتبه كسرسه
رزقي وبورجي دخي اولسه اوديي ديرر ددي اي بر كن ...

L. 100; 21 x 15,5 (16,5 x 11); 11 redaka. *Nas̱h*, krupan, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom. Kustode.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Bivši vlasnik Muṣṭafā.

9892. R-9395

Zbirka (مجموع), 2

L. 234; 20 x 13,5 (13,5 x 9,5); 13 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, pisano širokim perom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kožni sa preklopom. Nepostaje prva korica.

1. L. 1a-99b

كتاب في الموعظة

KITĀB FĪ AL-MAW‘IẒA

Fragment nekog obimnijeg djela iz propovijedništva, na turskom jeziku. Na početku nalazi se komentar sure *al-Mulk*. U nastavku bez posebnih poglavlja govori se o namazu, postu, zekatu, pravima i dužnostima žene i sl. Vazovi su prožeti kur’anskim ajetima.

Početak ovdje (l. 1a)

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: كيم وصف ايده بله أمّا برزندن خبر ورينكم عاقلله يتر ددي .. **النّار النّار إتّقوا النّار**

Završetak ovdje (l. 99b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **حسن بصري رحمة الله** ايدر هر كشيه درست دكلدر..اول كمسدركه صقلميه كيمك كركسه عورتي اولان يرنه بقه ددي.

2. L. 102b- 234b

فضائل

FAḌĀ‘IL

Isto kao br. 9865.

Na početku rukopisa naslov: هذا كتاب فضائل شريف

Nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 134b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قيامت قورقولرندن دمك اولور خبر كلمشدركه دنياده كونشي حق تعالى ادم اوزرندن ايراق اقمشدر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Vitez.

9893. R-9465

ترجمهء كيمياى سعادت

TARĞAMA-I KĪMIYĀ-I SA‘ĀDAT

Isto kao br. 9776/2.

Početako ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وسموات اول حولي مثلدركم انده اون ايكي برج واردر... **باب ثالث معرفت دنيا بيانده در** اي عزيز سن بلكم دنيا منازل آخرتدن بر منزلدر.

Završetak ovdje (l. 54b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الخامس محبّت اللّهنك بيانده در (l. 40b)...اكر ايلمزسك نه فائده اولور ونه ضرار اولور نتكم حق تعالى كلام قديمنده بيورر ومن تزكّى فإنّما يتزكّى لنفسه...

L. 54; 18,5 x 13 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi rasuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9894. R-10181

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Isto kao br. 9539/4.

Nepoptun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يا محمّد سن بگا أوّل نه عجب سؤال ايتدك ددي سن تعاليونوك رسول سين تقدير نه نظرات ايچون سجده اتمدك ديو جواب ايتدك ددي... يا رسول اللّه چنكم بن آدمه سجده ايلمدم...

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دردنجسي إبراهيم پيغمبر عليه السّلام كلن قوچدر وآنوك حكايت (l. 29a) اندن يك اوغل قنده بولاسن در آردنجه وار ددي إسماعيلك آنسي ايدر آته اوغلانن نته...

L. 29; 20,5 x 14,5 (17,5 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

9895. R-5184

Zbirka (مجموع), 2

L. 29; 20,5 x 13,5 (15 x 9,5); 14 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Povez kožni.

1. L. 1b-8a; 16b-29a

الموعظة
AL-MAW'IẒA

Zbirka predaja iz više tema iz islamske etike, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Na početku se govori o namazu, na osnovu fikhskih djela a u nastavku i drugim temama, kao što su vrijednost pojedinih hidžretskih mjeseci i sl.

Početak (l. 1b):

أوّله: فصل ششم التنجي فصل نمازك التنجي شرطن بيان ايدر التنجي شرط نيّت ايلمكدر امام يزرويدن روايت اولنديكي ....

Završetak (l. 29a):

آخره: في بيان السّبعات العشرة ...بعد بوني دخي بر كره ديه ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم

2. L. 8a-15b

كتاب الوقف والابتداء في القرآن
KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN

Djelo o pauzama (*waqf*) pri čitanju Kur'ana. Napisao Abū Ğa'far Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī, umro 560/1165. godine. Djelo je poznato i pod naslovom Wuqūf as-Sağāwandī.

Dobrača I, 101, str.56; Fajić XI, 6524/1.

Početak ovdje (l. 8a):

أوّله: هذا سجاوند كلام قديم بلك كه إمام عبد اللّه سجاوندي قرآن كريمده اولان وقف بش مرتبه اوزرينه قلدي برسي وقف لازمدر

Završetak ovdje (l. 15b):

آخره: والسّادس مصراط والسّابع تعلى من دخل في صلوته اسم من تلك الأسماء فسدت
صلوته صدق رسول اللّه

Zbirka je prepisana prije 1122/1710. godine kada je datirana bilješka vlasnika a možda i prepisivača rukopisa, ‘Uṯmāna b. H̱ālīda iz Visokog 1122/1710. godine (l. 1a i 29b):

المتوكّل على الحيّ المعبود عثمان بن خالد عن وسقي سنة ١١٢٢

Rukopis je za Elči Ibrāhīm-pašinu (Fejziju) medresu uvakufio travnički muftija i muderris Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ ‘Alī b. Maḥmūd b. al-ḥāğğ ‘Alī Korkut 1289/1872. godine (bilješka i pečat na l. 1a)

9896. R-9436

مجامع الآفات

MAĞĀMI‘ AL-ĀFĀT

Fragment nekog djela iz propovjedništva na turskom jeziku. Na početku se govori o vrijednosti pokajanja, bogobojaznosti a u nastavku o grijesima i štetnostima koje čovjek može počiniti pojedinim organima svoga tijela (jezik, uši, oči, ruke i sl.). Djelo je slično *Waṣiyyat-nami* od al-Birğīwija.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايله واعتقادني تصحيح ايدپ ايماننده كما وقوت اولوب...
يعني بو مقام تقوى واگا متعلّق مسائل بياننده در ودخي وصيّتم اولدركه تقوايه...قولق آفاتي
أمّا قوللقلرين صكنلر ساز دگلمدن ساز شول لهو ولعب النّدي... آفاتي كوز وكوزلرين
صقنلر...آفاتي اللر واللرين حرامه اردن وعورتدن بقمسي...

Završetak ovdje (l. 18b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا من خاف مقام ربّه ونهى النّفس عن الهوى فإنّ الجنّة هي
المأوى يعني شول كشي كه ربّسنك عند معنوي سنده حساب اولنمقدن...

L. 18; 19,5 x 14,5 (17,5 x 10,5); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, rasuti, djelimično ispreturani. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

9897. R-9603

رسالة في الوعظ
RISĀLA FI AL-WA‘Ẓ

Kratka risala iz propovjedništva, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Na početku se govori o značenju ajeta يوم ينفخ في الصور. U nastavku su navedeni uglavnom hadisi na arapskom jeziku koji govore o kazni za one koji zanemaruju obavljanje namaza.

Početak (l. 1b):

أوّله: معاذ بن جبل حضرت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلمدن يوم **ينفخ في الصّور فتأتون أفواجا** بو آيتك معناسي سؤال ايلدي...

Završetak (l. 11b):

آخره: قال النّبيّ عليه السّلام بر آدم مسافره رعايت ايلسه اونده بولونن طعام ايله جنّت آنك ايچون واجب اولور...

L. 13; 22 x 16 (17,5 x 11); 14 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 12a dova za obnovu braka a na l. 1a i 11b nalazi se popis jedne mahale iz Gračanice.

9898. R-1488

Zbirka (مجموع), 5

L. 37; 20 x 14,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno. Nazivi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Povez kartonski.

1. L. 2b-12b

إزاله سي واجب اولان اخلاقدر
IZĀLASI WAĞIB OLĀN AẖLĀQDIR

Naslov prema rukopisu.

Fragment nekog djela iz islamske etike na turskom jeziku. Na početku naslov, vjerovatno, poglavlja:

إزاله سي واجب اولان اخلاقدر

Početak (l. 2b):

أوّله: إزاله سي واجب اولان اخلاقدر اعتقاد باطل يعني كتاب وسنّة واجماع أمّة مخالف يگلنش وبوزغون نسنهء طغرو ودرسته بلمك

Završetak (l. 12b):

آخره: كثرت ذكر الله ألله سبحانه وتعالى چق أگوب جميع حالاتده اونتمق تمّه تمام شد

2. L. 12b-14b

نمازلق
NAMĀZLIK

Početak (l. 12b):

أوّله: نَمَازِي خُشُوعُ وحضوع اِيلَه اَيْلَمْه ايلمكلكي بيان ايدر امدي نمازي خشوع وخضوع اوزرينه ايلمك اولدركه...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخره: هر كشنك حضورلريني بر برينه اولشدوررلر تمام بر حضور جقّ آرسه جميعسنك نمازي قبول اولور.

3. L. 14b-19b

مرحوم قاضي زاده أفنديتك خاصّة اسلامبول و عامّة جمله مؤمنلر خاتونلريته أيلدوكي وصيتلرد ر
MARḤŪM QĀḌĪ ZĀDA AFANDĪNIN ḪĀṢṢA ISLAMBOL WA ʻĀMMA ĞUMLA MU’MINLAR ḪĀTŪNLARINA AYLADUĠĪ WAṢIYYAT LARDIR

Savjeti ženama u Istanbulu i drugim ženama vjernicama, na turskom jeziku. Napisao šayẖ Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, vaiz, umro 1045/1635. godine.

Zürich II, 1007; Dobrača I, 791/ 2, str. 546; Lavić XIV; 7996/2.

Početak (l. 14b):

أوّله: كلك أي مؤمنلرك خاتونلري ياردن ايجون ديكليك بني...

Završetak (l. 19b):

آخره: بو سماط طوغدي اخر نشرده اشبو فتاب تا ابد طولنمسه بو ماه تاب تمام شد

Na l. 19b-21a nalaze se izvodi iz nekog djela o svojstvima Allahova poslanika.

4. L. 21b-29a

الأدعية
AL-AD'IYA

Kratka zbirka dova koje se uče u raznim prilikama.

Početak (l. 21b):

أوّله: هذا ورد محمّد صلّى الله عليه وسلّم بسم الله الرّحمن الرّحيم اللّهمّ إنّي أعوذ بك من شرّ بعد اليقين ...

Sadrži:

- ورد محمّد صلّى الله عليه وسلّم (l. 21b-22a)
- حضرت سفيان ثوري رحمة الله عليه ايدر (l. 22a-23b)
- سلسلهء رسول الله صلّى الله عليه وسلّم (l. 23a)
- ورد سيّد يحيى رحمة الله عليه (l. 23b-29a)

Završetak (l. 29a):

آخره: ورد سيّد يحيى رحمة الله عليه (l. 23b)...واعف عنّا يا كريم واغفر لنا ذتوبنا يا رحمن يا رحيم يا ملك يا قدّوس يا ألله رضائ حقيجون فاتحة

5. L. 29b-37b

كتاب إبليس
KITĀB IBLĪS

Isto kao br. 9539/4.

Završetak ovdje (l. 37b):

آخره: بز توبه اتمز حق تعالى تقدير بويله اتمش كه بن أهل جهنّم اولدم ديو طشره جقدي.

Na l. 1b nalazi se početak djela قواعد قرآن

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muhamed-age Aganovića iz Sarajeva (ovalni pečat na l. 1a).

9899. R-5631

الموعظة من سورة المؤمنون

AL-MAW'IẒA MIN SŪRA AL-MU'MINŪN

Komentar u obliku vaza kur'anske sure *al-Mu'minūn*, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: انجق ربّنا علينا شقوتنا وكنّآ قوما ضالّين ربّنا أخرجنا منها فإن عدنا فإنّا ظالمون يعني يا ربّ ...

Završetak ovdje (l. 8a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هر كشينك تصيبي اكته واهلنه يتشوب اوزرلرينه صافي انجيدن صاجي ....

L. 8; 19,5 x 15,5 (15,5 x 10); 19 redaka. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovća iz Sarajeva.

9900. R-5898

Zbirka (مجموع), 5

L. 211; 21 x 14 (16 x 8,5); 15 redaka. *Diwānī*, sitan, teško čitljiv. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-3a

حقوق الرجال على النساء

ḤUQŪQ AR-RIĞĀL 'ALĀ AN-NISĀ'

Isto kao br. 9690/4.

Završetak ovdje (l. 3a):

آخره: تكري جلّ جلاله اول عورتي اوچماغنه قويه رحمتي ايچنده اولدي

2. L. 4a-70b

كتاب في الموعظة
KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA

Djelo iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 4a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

Na nekim mjestima navedena su i poglavlja:

- باب الصّلوة (l. 7b)
- باب ذكر اللّه تعالى (l. 11a)
- باب...باب طلب العلم (l. 12b)
- باب الحكمة (l. 13a)
- باب الجهاد (l. 16b)
- باب السّخاوت (l. 18b)
- باب حياء (l. 20a)
- باب الزّنا (l. 21b)
- باب لواط (l. 24b)
- باب عقوبة أكل الرّبا (l. 26b)
- باب عقوبة الشّرب الخمر (l. 28a)
- باب آمنة الذّكر (l. 30a)
- باب القناعت (l. 34a)
- باب منفعة قلّة الدّنيا (l. 37b)
- باب ذكر الموت (l. 40a)
- باب الصّبر (l. 43b)
- باب الشّكر (l. 44b)
- باب اخلاص (l. 45b)

- باب الذّكر (l. 47b)
- باب فضل الصّوم (l. 48b)
- باب صلوة الليل (l. 50b)
- باب الخلوّة والعزّة (l. 53a)
- باب الخوف من اللّه تعالى (l. 53b)
- باب الرّجاء (l. 55a)
- باب معرفة النّفس (l. 57a)
- باب العجب (l. 58a)
- باب عداوة الشّيطان (l. 59a)
- باب الرّضاء بالقضاء (l. 60a)
- باب اليقين (l. 61b)
- باب النّصيحت (l. 62b)
- باب التوضيع (l. 63b)
- باب الحلم (l. 64a)
- باب علامة المؤمنين والمنافقين (l. 65b)
- باب الوصيّت (l. 66b)
- باب المناجات (l. 67a)
- باب الموعظة (l. 67b)
- باب التقوي (l. 68a)

Završetak (l. 68b):

آخره: وكورمك له درلو طاعت قلمقلغه سز توفيق وكناهلردن صقنمق وآخر وقتنده ايمانسز يولدرش اولق وحرامدن صقنمق وملاكك ازنه... محروم ايلمك آمين يا ربّ العالمين ويا خير النّاصرين برحمتك يا أرحم الرّاحمين لا حول ولا قوّة الاّ باللّه العليّ العظيم يوني يازدم يادكار اولغيچون اوقيانلره بر دعا قلمغيچون.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi muharrema 994/februar 1586. godine u Alžiru (l. 68b):

تحريرا في أوائل شهر محرّم الحرام سنة تسعمائة وأربعة وتسعين...في مدينة جزائر.

Na l. 69a-71b nalaze dvije kraće priče, na turskom jeziku.

3. L. 73b-146b

زاد العباد

ZĀD AL-ʻIBĀD

Djelo iz tesavufa. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao Abū Bakr Muḥammad as-Saylān a ovaj prijevod na turski jezik uradio Mūsa b. al.ḥāğğ Ḥusayn Izniqlī, umro 833/1429. godine.

O.M. II, 14; Karatay tI, 207.

Početak (l. 73b):

أوّله: حمد وسپاس وشكر بي قياس اول يوجه پادشاه موجوداتي كتم عدمدن صحراى وجوده كترب... وبعد بلكل اي عزيز قرنداشم كه اول حضرت حق تعالى عالم السرّ...

Završetak (l. 143b):

آخره: اللّهمّ انّا نسألك بعزّتك يا عزيز وبقدرتك يا قدير وبعَظَمَتك يا عظيم وبرحمتك يا رحيم وبمنّك يا منّان ان تحفظني بالايمان قايما وقاعدا وراكعا وساجدا وحيّا وميّتا وعلى كلّ حال وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين

Na l. 144a-149a nalazi se duži citat iz nekog djela o vrijednosti pojedinih dobrovoljnih namaza, te druge bilješke na turskom jeziku.

4. L. 150b-177b

فتاوى كمال پاشا زاده

FATĀWĀ-I KAMĀL-PĀŠĀ-ZĀDE

Na početku bilješka crvenim slovima:

هذا كتاب مسئلهء فتوا على مذهب أبي حنيفة رضى اللّه عنه.

Zbirka fetvi koju je napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1725/2; Karatay t II, 2991/VII; Popara IX, 5674/2; Lavić X, 6120/1; XIV, 8253/3.

Početak (l. 150b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين باب صلوة متعلّق اولان مسائل بياننده در **مسئله** بركمسه طهاره اتمك...

Završetak (l. 177b):

آخره: **مسئله** بر جاهل أهل علمك اغزينه وبورنه سوكسه نه لازم اولور الجواب تعزير لازم اولور مسئله بر كمسه عورتنه (...) نه لازم اولور الجواب تعزير لازم اولور نكاحنه ضرورر ويرمز تمت الكتاب

Na l. 178b nalazi se popis Božijih lijepih imena (أسماء الحسنى).

5. L. 179b - 211b

حديث يونس عليه السلام
ḤADĪṮ YŪNUS ALAYH AS-SALĀM

Naslov prema rukopisu.

Predaja na turskom jeziku o nekim događajima koji su se dogodili za vrijeme ranijih Božijih poslanika (Yūnusa, Ṣāliḥa, Sulaymāna i drugih).

Početak (l. 179b):

أوّله: علما شويله روايت ايلديكم ملوك طائف زماننده چوق عجائب وغرائب واقع اولمشدر جمله دن بريسي يونس نبي حكايتدر...

Završetak (l. 211b):

آخره: اندن اوچ كون كچدي دردنجي كون صبح وقتنده كوك كوردي طاش يندي جبرائل بر كز ... اولدي طپراغه قارشتردي

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9901. R-6284

كتاب في الوعظ لمجهول
KITĀB FĪ AL-WA'Ẓ LI MAĞHŪL

Fragment nekog djela iz propovijedništva, na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: برر دورلور نكده اوله حورينك يتمش تخيي اوله قزل ياقوتدن... ونقلدركه قچن قيامت كوني اولسه شهر رمضان بر كون...

- فصل في ليلة القدر صاحب كشّافده ايدر بلمك كركدركه
- فصل في الحجّ كما قال اللّه تعالى **وللّه على النّاس حجّ البيت**
- فصل چون كعبه نك ثوابلرين
- فصل في الجهاد قال النّبيّ صلعم الجهاد الخلق
- فصل في الصّوم كما قال اللّه تعالى **شهر رمضان الّذي**...
- فصل في فضائل القرآن پيغمبر عليه السّلام ايتدي حق تعالى بيورر

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: پيغمبر عليه السّلام ايتدي اولمي چوق اكمقدر وقرآن چوق اوقمقدر وهر كم قرآن...

L. 8; 30 x 21 (22,5 x 14,5); 21 redak. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi napisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Perzijski

9902. R-2925

معمّاى حمزة

MU‘AMMĀ-I ḤAMZA

Naslov prema rukopisu (l. 1b): معمّاى حمزة

Komentar pojedinih kur‘anskih ajeta i drugih manje jasnih pojmova, na perzijskom jeziku. Djelo je, sudeći prema naslovu, sastavio izvjesni Ḥamza, čija nam je biografija nepoznata. Djelo nismo pronašli u dostupnim izvorima.

Početak (l. 1b):

أوّله: معماى حمزة أز رحمت ازلي تازه شد بحمد الله ... بدانكه ترتيب كرده شد اين رسالهء را بر يك مقدّمه وبيست وجهار اصل وخاتمة در بيان معنئ معمّا أصل در بيان حساب جمل در بيان ارقام هندسه در بيان ارقام روز در بيان ارقام كواكب سيّاره ...

Završetak (l. 92b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله تعالى وأوحينا إلى موسى أن ألق عصاك ...پس بشتاب چشم الواز في امذ چشم بازكشهزه ودهار باز نهازه وسر ترجيب وراست محاكده كوي في جويذ...

L. 92, 17,5 x 13)12,5 x 9); 15 redaka. Nasta‘līq, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi rasuti i ispreturani po lagama, po krajevima dohvaćeni vlagom, Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Sudeći po pismu i papiru rukopis je dosta star, vjerovatno iz XV ili XVI vijeka.

9903. R-9173

الموعظة الحسنة

AL-MAW‘IẒA AL-ḤASANA

Fragment opširnijeg djela iz propovjedništva, na perzijskom jeziku, od nepoznatog autora. U djelu su crvenim slovima pisani ajeti, hadisi ili izreke nakon toga prevedeni na turski i komentarisani sa mesnevi-stihovima i hikajama na perzijskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: **يعرف المجرمون بسيماهم فيؤخذ بالنواصي** والأقدام قيامتده كافرلر علامتلر يله معلوم اولور

Završetak (l. 64b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: در قضيله صدق ميكويد كر كني خيري بدست خويش ...

L. 64; 19 x 14 (15 x 8,5); 17 redaka. *Ta‘līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja pisani crvenim mastilom a tekst na turskom jeziku nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na margnama ima komentara teksta. Listovi rasuti po lagama, zahvaćeni vlagom. Kustode.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA
(اسماء الكتب)

آ, أ، إ

آبدست دعالر: *٣/٩٥٥٤

إتحاف فضلاء البشر بالقراءة الأربعة عشر: ٩٤٢٦،

إجازة: (إبراهيم زهني بن صالح الحبيبي القونچه وي): ٩٦٦١

إجازة: (تخميجي زاده صالح سرّي بن عمر الزّنيجوي): ٩٦٦٥

إجازة: (الحاج خليل زاده حافظ صالح صدقي بن أحمد نوري البوسنوي البنالوقوي): ٩٤٢٧

إجازة: (الحاج مصطفى بن المرحوم راشد من أهالي بوسنه): ٢/٩٥٧٨

إجازة: (حافظ أحمد بن حسين الرّسجوقي): ١/٩٧٧٣

إجازة: (حافظ اسماعيل بن مصطفى الهزارغرادي): ٢/٩٦٦٨، ١/٩٦٦٨

إجازة: (حسن حلمي بن مصطفى لقشي زاده): ٩٦٦٠

إجازة: (زكريّا بن درويش آدم الاخروي): ١/٩٦٦٤

إجازة: (السيّد صالح صفوت بن الحاجّ علي البوسنوي): ٢/٩٥٧٧، ١/٩٥٧٧، ١/٩٥٧٨،

إجازة: (الشّريف لسليمان فكري أفندي بن حسن البوسنوي): ٢/٩٧٧٣

إجازة: (شهاب الدّين أبو عبّاس أحمد الرّسيدي الهرباس كوكو): ١٣/٩٥٧٩

إجازة: (الشّيخ حافظ عاصم أفندي بن حافظ أحمد أفندي البوسنوي سيرچو زاده): ١/٩٤٢٨، ٩٤٢٩

إجازة: (الشّيخ محمد بن محمد بن محمد بن صالح بن محمد البوسنوي الحانجي): ٩٤٨٤

إجازة: (الشّيخ يس بن أحمد بن مصطفى الخياري): ٢/٩٤٢٨

إجازة: (صالح رفقي بن الحاجّ يوسف الايزورنيقي بن ابراهيم السّرائي البوسنوي): ١/٩٦٦٣، ٢/٩٦٦٣

إجازة: (عمر فوزي ابن أيّوب بك اليگي پازاري): ٩٦٦٦

إجازة: (عمر بن حمزه الفچوي من بوسنة): ٩٦٥٧

إجازة: (محمّد سعيد بن الحواجه عبد الحميد الايزنيچوي): ٩٤٥١

إجازة: (مصطفى بن حسين بن الحاج مصطفى الموستاري): ٩٦٥٨

إجازة: (موستاري محمّد فاضل بن الحاج أحمد بن نوح): ٩٦٦٧

أربعون حديثا في فضائل آية الكرسي
وشرحها: ١٥/٩٥٧٩
أربعون حديثا للآقكرماني: ١/٩٤٨٣
أربعون حديثا للبركوي: ٢/٩٤٨٣
أربعون حديثا للنووي: ٣/٩٤٨٣،
٤/٩٥٨٠
أربعون حديثا مع ترجمة التركيّة: ٢/٩٤٣١
أربعون حديثا من كلام سيّد المرسلين:
٢/٩٦٥٥
إرشاد العقول المستقيمة إلى الأصول القويمة:
٩٧٧٢
ارشاد النّاصحين في تفسير بعض الآيات في
كلمة لعل : *٩٦٥٩
إزاله سي واجب اولان اخلاقدر: ١/٩٨٩٨
أزهار الروضات في شرح روضات الجنات:
٩٥٢٠
أسئلة وأجوبة في الفقه: ١/٩٧١٣،
١/٩٥٢٩
إستغفار شيخ الشيوخ علمي: *١٣/٩٥٠٠
أسرار نامه: ٩٧٧٧
أسماء الأنبياء المذكور في القرآن: *٩٨٨٠
الأسماء الحسنى: *٩٥٧٠
أسماء الحسنى نفع الله بها المسلمين أجمعين:
*٢/٩٨٧٧
أسماء الحسنى وشرحه: *٤/٩٩٠٠،
*٩٥٦٨
أسماء الحسنى ولله الأسماء الحسنى
بيورلمشدر: *٩٨٨٠
أسماء الله العظيم: *٣/٩٧١١، *٩٥٩٩
أجوبه- أسئله: ٢/٩٥١٨
الأحاديث الأربعون النّبويّة مع شرحها
بالتّركيّة: ٦/٩٥١٥
الأحاديث مع الترجمة بالتركيّة: ٣/٩٦٨٩
أحكام الناطفي: ٩٦٣٣، ١/٩٦٣٤
أحوال الأربعين: ٦/٩٥٤٠، ٥/٩٧١٧
أحوال جنّة ودرجاتها : ٢/٩٦٩١
أحوال القيامة: ٦/٩٨١٩
إحياء علوم الدّين: ٩٧٦٤
آداب الدخول على الزوجة: *٢/٩٥٥٦
آداب المنازل: ٩٨٨٤
الأدعية: ٣/٩٥٣٩، ٦/٩٥٥١، ٣/٩٥٥٤،
٤/٩٥٥٥، ٢/٩٥٥٩، ٢/٩٥٦١،
٢/٩٥٦٩، ٢/٩٥٧٥، ٩٥٨١،
١/٩٥٨٤، ٩٥٨٥، ٩٥٨٦، ٩٥٨٧،
٩٥٨٨، ٩٥٨٩، ٩٥٩٠، ٩٥٩١،
٩٥٩٢، ٩٥٩٣، ١/٩٥٩٤،
١/٩٥٩٥، ٩٥٩٦، ٩٥٩٧، ٩٥٩٨،
٩٥٩٩، ١/٩٦٠٣، ٩٦٠٤، ٩٦٠٧،
٩٦٠٨، ٩٦٠٩، ٩٦١٠، ٩٦١٦،
٩٦١٧، ٢/٩٦١٨، ٣/٩٧١١،
٤/٩٨٩٨
أدعية الحج: ٩٦٠١
أدعية الصلوة: ٩٦٠٠
إرادات جزئيّة: ٩٥٣٥، ,٩٥٣٦،
١/٩٥٣٧، ٧/٩٥٨٣
أربع وخمسون فريضة: *٣/٩٦٢٩،
٤/٩٤٤٢
أربعون حديثا : ١/٩٤٨٩، ٢/٩٨٢٩

أيّها الولد: ٩٧٩١، ١/٩٧٩٢، ٢/٩٨٣٥
أيّها الولد ترجمه سى وشرحي: ٦/٩٦٢٩

ب

باب التجويد: ٩٤٣٠
باب تعديل الأركان: ٤/٩٥٨٤، ٦/٩٥٩٤
باب در بيان أدعيه متعلّقه بأيّام رمضان: ١/٩٥٨٣
باب شروط الصلوة (وهى ثمانية): ٣/٩٥٦٦، ٨/٩٥٨٣، ٧/٩٨٠٧
الباب عشرة: ٧/٩٨٧٥
بحث لطيف على قوله فلما كان علم البلاغة : *٩٦٥٩
بحر الكلام: ٩٤٩٩
بداية الهداية: ١/٩٧٨٩
بدء الأمالى : *١/٩٥٠١، ١/٩٥٠٠
بدر الواعظين وذخر العابدين: ٩٧٨٦، ٩٧٨٧، ٩٧٨٨، ٢/٩٨١٤، ٥/٩٨٧٥
بركوي مرحومك صباح واحشامده قرائت ايلدوكير: *١/٩٥٨٢
بستان العارفين: ١/٩٧٨٤
بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام: ٩٧٣٨، ٩٧٣٩
بغية الباحث عن جمل الموارث: ٣/٩٥٢٣
بغية الزّاهدين: ١/٩٨٢٣
البناء: ٤/٩٨٠٦
بنو إسرائيل زماننده بر حكايه دائر در: ٤/٩٨١٩

أسماء النّبيّ ٩٥٩٩، ١/٩٥٨٠
الأشباه والنّظائر: ٩٦٥٤
أصول الحكم في نظام العالم: ١/٩٧٥٩
أصول فقه: ٩٦٢٣
إلجام العوام عن علم الكلام: ٩٤٩٨
ألفية ابن مالك: *٩/٩٥٢٣
اللي درت فرض: ٣/٩٦٢٩، ١/٩٦٩٤، ٢/٩٧١٢
الواح الذهب وأسرار الطلب: ٤/٩٥٠٤
إلهيات: ٢/٩٥٤٦
إمام أعظم دعاسي*٩٦٠٩
انشا: ٥/٩٨٨٣
أنعام: ١/٩٥٤٩، ١/٩٥٥١، ١/٩٥٥٢، ١/٩٥٥٣، ١/٩٥٥٤، ١/٩٥٥٥، ١/٩٥٥٦، ٩٥٥٧، ٩٥٥٨، ١/٩٥٥٩، ٩٥٦٠، ١/٩٥٦١، ١/٩٥٦٢، ٩٥٦٣، ٩٥٦٤، ٩٥٦٥، ١/٩٥٦٦، ٩٥٦٧، ٩٥٦٨، ١/٩٥٦٩، ٩٥٧٠، ٩٥٧١
إنقاذ الهالكين: ٤/٩٤٨٨
أنوار التنزيل وأسرار التأويل: *١/٩٤٤٢، ٩٤٣٩، ٩٤٤٠، ٩٤٤١
أنوار القلوب: ٩٨٢٦
أوان الشروع في كتاب الوقف: ٢/٩٦٦٩
أوراد سنّيّة لأهل الآخرة مغنية عن الأحزاب الدعائيّة لأهل الغفلة: ٣/٩٦٠٦
آيات السّبعة : *٩٥٧٠، ٩٥٩٩
ايمان دعاسي*٩٦٠٩
أي ولدي: ٩٨٩١

بهجة العارفين وروضة السالكين: ١/٩٥٣٢

بيان أللي دورت فرض: ٤/٩٥١٥

بيان تعريفات: ٥/٩٦٢٩

بيان خواصّ القصيدة البردة: *٩٦١٠

بيان سلسلهء آل عثمان: *٩٨٨٠

بيان شرائط قراءة القصيدة البردةدر: *٩٦١٠

بيان مناجات رسول اللّه: ٢/٩٨٦٢

ت

تبيين المرام في شرح رسالهء حمزه أفندي: ٩٦٩٢

تجويد البوسنويّة: ٩٤٣٣

تجويد قره باش: ١/٩٤٣١، ٢/٩٨٥٧

تحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب: ٣/٩٧٨٣

تحفة الشاهان: ١/٩٦٩١

تحفة العاشقين: ١/٩٦٩٣

تحفة المشتاق في خواص الأسماء والأوفاق: ١٥/٩٥٠٠

تحفة النبي وهديّة الرسول: ٤/٩٤٥٦، ٢/٩٧١٤

التحفة الوردية: ٤/٩٥٢٣

تحفهء إسماعليّة: ، ٩٥٣٤

تحقيق آمال الراجين في أنّ والدى المصطفى صعلم من الناجين: ٣/٩٥٢٩

تذكرة الأوليا ء: *٩٧٧٩

ترجمة البناء: ٦/٩٨٠٦

ترجمة القرآن الكريم بالبوسنوي: ٩٤١٣، ٩٤١٤

ترجمة المصحف الشريف بالتركيّة: ٩٤١٢

ترجمة الوقاية بالتركية: ٩٦٨٢

ترجمة وتفسير سورة الفاتحة: ١/٩٤٥٦

ترجمهء تحفة الصلوات: ٩٨٦٤

ترجمهء تذكرة الأوليا ء: ٩٧٧٩

ترجمهء حديث: ٣/٩٥١٥

ترجمهء زبور: ٣/٩٥٠٣، ٤/٩٥٥٩، ٢/٩٨١٩

ترجمهء شرعة الاسلام: ١/٩٨٧٧

ترجمهء فقه الكيداني: ٢/٩٥٤٧

ترجمهء كيمياى سعادت : ٢/٩٧٧٦، ٣/٩٨٢٣، ٩٨٩٣

ترجيح البيّنات: ٢/٩٦٣٤، ٣/٩٧٢٢، ٣/٩٧٢٨، ١٤/٩٥٠٠

ترجيح البيّنات ليحيى أفندي: ٣/٩٦٣٤، ٣/٩٧٢٠

التصريح في شرح التسريح: ٥/٩٨٧٢

تصريف العزي: ٢/٩٨٠٦

تضرعات سنان پاشا : ٧/٩٦٩٠

تعبيرنامه: ٢/٩٥٨٣، ١١ /٩٨٠٧

تعليقات حاشية على أوائل الهداية: ١/٩٦٦٩

تعليقات على حاشية تفسير البيضاوي: ٩٤٤٣

تعليم المتعلّم: ٢/٩٤٤٥، ٥/٩٤٦٢، ٢/٩٤٩٧، ٩٨٠٤، ٩٨٠٥، ١/٩٨٠٦، ١/٩٨٠٧

تلخيص وتهذيب لكتائب أعلام الأخيار من
فقهاء مذهب النعمان المختار:
٥/٩٦٦٩
تنبيه الغافلين: ٩٧٨٥، ٦/٩٨٧٥
التوسلات الشريفة باسماء أهل بدر وشهداء
أحد: ٥/٩٥٧٩
توسّل نامه: ٢/٩٧٢٠

ج

الجامع الصحيح للبخاري: ٩٤٦٩
جاويد ملا علي: *٩٥٤٨
جد بلطفك: *٢/٩٤٨٩
جريده فرائض : *٩٧٣٥
الجزء التّاسع والعشرون: ٩٤١٨
الجزء الثّامن والعشرون: ٩٤١٧
الجزء الثلاثون: ٩٤١٩. ٩٤٢٠
الجزء الرابع عشر
الجزء السّابع والعشرون: ٩٤١٦
الجزء السّادس عشر: ٩٤١٥
جلاء الروح: ٧/٩٧٥٩
جلاء القلوب: ٩٧٦٦
جلال الدين سيوطينك قيامت قوپمسي احوالنه
متعلّق رسالهء شريفهء سنيك ترجمه
سيدر: ٤/٩٥٠٠
جنّة الأسماء: ٣/٩٥٤٤، ٤/٩٧٥٥
جواب سيدي محمّد العجمي: ٢/٩٥٢٩
جواهر الإسلام: ٧/٩٥٥٤، ٢/٩٧٠٤،
٩/٩٧١١، ٣/٩٧١٣

تفسير آية: ألله وليّ الذين آمنوا: ٩/٩٤٤٩
تفسير آية إن الله يأمر بالعدل: : ٥/٩٧٥٩
تفسير البسملة: ١/٩٤٦٧
تفسير بعض سور من القرآن الكريم :
١/٩٤٦٢
تفسير الخازن: *١/٩٤٥٢، *٢/٩٤٥٢
تفسير سورة آل عمران: ٩٤٦٥
تفسير سورة التحة: *٥/٩٤٤٩
تفسير سورة العصر: ٩٤٥٥
تفسير سورة الفاتحة: *٩/٩٤٤٩، *٩
٤٤٩/١٠، *٩ ٤٤٩/١١،
٢/٩٤٦٧، ١/٩٤٦٨، ٢/٩٦٢٩،
٤/٩٦٥٢
تفسير سورة الفاتحة بالتركيّة: ٢/٩٨٨٦
تفسير سورة الفاتحة ويس (بالتركية):
١/٩٤٦٠
تفسير سورة المؤمنين: ٩٤٦٣
تفسير سورة الناس: ٢/٩٨٢٣
تفسير سورة يس: *٩٤٤٧، ١/٩٤٤٦،
٩٤٤٧، ٣/٩٧٨٠
تفسير سورة يوسف: ٩٤٦٤
تفسير القرآن الكريم لمجهول : ٩٤٥٤،
٩٤٦١، ٩٤٥٧، ٩٤٥٩
تقرير رسالهء بركوي: ٧/٩٥٤٠،
٢/٩٦٩٠، ٢/٩٨٨٣
تلخيص البيان في علامات مهدي آخر
الزمان: ١٢/٩٥٠٠
تلخيص المقدّمات من كتاب زبدة الاشارات:
١٤/٩٥٧٩

جواهر الفرائض: *٧/٩٥٠٠، *٨/٩٥٠٠، ٨/٩٥٠٠، ٣/٩٦١٨، ٣/٩٥٦١، ٣/٩٥٨٤، ١/٩٧١٥
الجواهر الكلاميّة: ٩٥٢٤
جوهرة التوحيد: ٢/٩٥٢٣
الجوهرة المنيفة في شرح وصيّة الإمام أبي حنيفة: ٩٥٢٢
جوهر الفرائض: ٧/٩٤٦٢

ح

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي: ٥/٩٤٤٥
حاشية السيلكوتي على حاشية الخيالي على شرح العقائد النسفية: ٩٥١٢
حاشية على شرح المواقف في علم الكلام: ١/٩٥٢٥
حاشية على مرآت الأصول في شرح مرقات الوصول: ٨/٩٤٤٩
حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي: ٩٥١١
الحاشية المعلّقة على الشرح المقوّل عليه الموسوم بالمطوّل: *٩٥١٠
حديث الأربعين: ٩/٩٥١٥
حديث يونس عليه السلام: ٥/٩٩٠٠
حرز الاماني ووجه التهانى فى القراءات السبع: ٩٤٢١
حزب ابن العربي: ١٨/٩٥٧٩
الحزب الأعظم والورد الأفخم: ٩٥٧٦
حزب الأنوار من مقتبس الأنوار: ٢٠/٩٥٧٩
الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين: ٢/٩٥٨٠
حقوق الرجال على النساء: ٤/٩٦٩٠، ١/٩٩٠٠
حكايات: ٤/٩٥١٨
حكايت إدريس عليه السلام: ٣/٩٨٥٥
حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي: ٢/٩٦٨٩
حكاية غريبة في حقّ مذهب أبي حنيفة: ٣/٩٥٢١
حكايلر ٣/٩٨٥٤
حل مجملات الطيبة في القراءات: ٢/٩٤٢٣
حلّ المشكلات بدء الأمالى: ٢/٩٥٠٣
حلية الأبرار وشعار الأخيار في تلخيص الدعوات والأذكر: ٩٥٧٢
حلية النّبيّ: *١/٩٥٨٤، *٢/٩٥٥٩
حواشي لشرح العقائد للتفتازاني: ٩٥١٠
حياة الأرواح: *١/٩٥٠٠
حيوة القلوب: ٩٨٣٦
حياة القلوب لّما يزول به علل الجهل والذنوب: ٥/٩٥٨٢

خ

ختم القرآن: *٩٥٧٠
خدا ربّم: ٣/٩٤٤٢، ٩٥٣٨، ١/٩٥٣٩، ٥/٩٥٥٤، ٤/٩٥٩٤، ٢/٩٦٨٥، ٤/٩٦٨٩
خزائن الجواهر ومخازن الزواهر: ١/٩٤٤٨، ١/٩٤٤٩

خزانة الفقه: ٩٦٢٨
الخطب المنبريّة: ٩٨٢٤، ١/٩٨٢٥، ٩٨٣٤
الخلاصة الألفية: ٩/٩٥٢٣
خواتم الحكم وحلّ الرّموز وكشف الكنوز: ٩٧٧١
خواص الأسماء الحسنى: ١/٩٥٠٤
خواص سورة البقرة: ٢/٩٥٠٤
خواص القرآن: , ٩٤٢٤، ١/٩٦١٨، ٦/٩٧٨٠، ٩٤٣٤ ، ٩٤٥٨، ٣/٩٥٧٩
خيريهء نابي: ٩٨٧٣، ٩٨٧٤، ١/٩٨٧٥

د

داستان إبراهيم: ٤/٩٨٨٣
درر الحكّام في شرح غرر الأحكام: ٩٦٤٧
درر الفرائد: ١/٩٤٤٥
الدرّ المنظّم في الإسم الأعظم: ٣/٩٥٢٥
الدرّ النظيم في خواص القرآن العظيم: ٢/٩٤٨٥، ٢/٩٤٤٤
درس عيد الأضحى: ٩٨٤٠
دعاء أخرج: *٣/٩٥٥٤
دعاء استحاره وشرحه: *٩٥٩٣
دعاء استغفار : ٢/٩٦٠٦، *٩٨٨٠
دعاء إستنجاء: *١/٩٥٩٤
دعاء أسماء الأنبياء: *٩٥٨٨، ٩٥٩٩، *٩٥٩٢، *١/٩٥٨٤
دعاء أسماء الحسنى وشرحه: *٩٥٨٦
دعاء إسم أعظم: *٩٥٨٨، *٢/٩٥٦١، *٩٥٩٠، ٩٥٩٩
دعاء أسماء أعظم وشرحه: *٢/٩٥٦١
دعاء اسم محمّد: *١/٩٥٩٤
دعاء إعتصام السّيف وشرحه: *٩٦١٧
دعاء اغر عبّاس: *٢/٩٥٦٩
دعاء افسون: *٢/٩٥٦١
دعاء إمام أعظم: *٩٥٦٨، *١/٩٥٦٢
دعاء إمام حسن وحسين: *٢/٩٥٦١
دعاء اون ايكي امام: *٢/٩٥٦١
دعاء ايمان وشرحه : *٩٥٩٨، *١/٩٥٤٩، *٩٥٦٠، *٩٥٦٨، *٩٥٧٠، ٩٥٩١
دعاء بالاخفاء: *١/٩٥٥٣
دعاء بازركان: *٩٥٦٨
دعاء براق: *٩٥٦٠
دعاء تاج وشرحه: *٩٥٩٨
دعاء تحيّات: *٣/٩٥٥٤
دعاء جبريل: ٩٦١٦، *٩٥٨٨، *٩٥٦٠، *٩٥٦٨، *١/٩٥٩٤
دعاء جهود : *٩٥٨٨
دعاء حجّاج بن يوسف وشرحه: *٩٥٩١
دعاء حروف : *٩٥٩٠
دعاء حزب البحر: *٩٥٦٠، *٩٥٩٠
دعاء حزر الشّهير بدعاء السّيف ٢/٩٥٥٩
دعاء حسن وحسين : *٩٥٩٨
دعاء حضرة عليّ: *٩٥٦٠
دعاء حضر مبارك: *٩٥٩٠
دعاء حضرت إلياس: *٩٥٦٠، *٢/٩٥٦١
دعاء ختمدن صكره٢/٩٥٥٦

دعاء فتح نامهء حضرت عليّ: *٢/٩٥٦١
دعاء فتح نامه وشرحه: *١/٩٥٥٣
دعاء قبر: *٩٥٩١
دعاء قدح: ٢/٩٥٥٩، *٩٥٦٠،
*١/٩٥٥٣، *١/٩٥٦٦
دعاء قرآن شريف : *٩٥٧٠
دعاء قربان: *١/٩٥٩٤
دعاء قرنجه: *٩٥٩٢
دعاء قمريه: *٩٥٩٢
دعاء كبيرا مستجاب: *١/٩٥٦٢
دعاء كفن المبارك: *٢/٩٥٦١
دعاء كنج العرش: *٩٥٦٠
دعاء كنج الوش: *١/٩٥٦٢، *١/٩٥٨٤
دعاء كنز العرش: *٩٥٩٣، *١/٩٥٩٤،
*٩٦١٧
الدّعاء لا إله إلاّ هو: *٩٥٨١
الدّعاء لدفع الطّاعون: *٩٥٨١
دعاء مبارك جميل: *٩٥٩٠
دعاء مبارك مستجاب: *٩٥٩٠، *٩٥٦٨،
*٩٥٩٠
دعاء مرجان: *٢/٩٥٦١، *٩٥٦٨
دعاء مستجاب : *١/٩٥٦٦،*٩٥٦٠
دعاء مصطفى: *٩٥٦٠
دعاء مفتاح الجنّة: *٩٥٧٠
دعاء مناجات: *١/٩٥٤٩، *٢/٩٥٦٩
دعاء مناجات للّه ربّ العالمين يا حيّ يا
قيّوم: *٣/٩٧١١
دعاء ختم القرآن ٩٦٠٩،
دعاء خفر إلياس: ٢/٩٥٥٩
دعاء دولت : *٢/٩٥٦١، *٩٥٩١،
*٩٦١٧، *٩٥٩٣،.٢/٩٥٥٩،*٩٥٩٢
دعاء ذبح قربان: *٩٥٦٨
دعاء رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم
٩٦٠٧، ٢/٩٥٥٩، *١/٩٥٦٢
دعاء رمضان: ٩٦٠٧، *١/٩٥٤٩
دعاء الزّجّاجة: *٩٥٩٠
دعاء سحر: *٩٥٩٠
دعاء سرح باد وشرحه: *٩٥٦٠
دعاء سحر باز: *٩٥٦٨
دعاء سحر باطل: *٩٥٩٢
دعاء سحر مرجان: *٩٥٦٠
دعاء سيف اللّه: *٩٦١٧
دعاء شرح مرجان: ٩٥٩٩
دعاء صلوات: *٩٥٩٠، *٩٥٩١،
*٩٥٩٣، *١/٩٥٥٣، *٩٥٦٠،
*١/٩٥٦٢، *١/٩٥٥٣
دعاء الصّلوات الخمس: ٩٦٠٩،
دعاء طاعون: ٤/٩٥٤٦
دعاء عيّاس: *٢/٩٥٦١
دعاء عرش مستجاب: *٩٥٨٨
دعاء عزيز:*٩٥٦٠، *١/٩٥٦٢
دعاء عظم: *١/٩٥٦٢، *٩٥٩٠
دعاء عهد نامه وشرحه: *٩٥٦٠، *٩٥٩٠
دعاء فاتحة: *٥/٩٥٦٦

دعاء نصرت الغازي: *٢/٩٥٦١
دعاء نور كم كشج العرش: *١/٩٥٦٢
دعاء نور مبارك: *١/٩٥٥٣،
*١/٩٥٩٤، *٣/٩٥٥٤، *٩٥٦٠،
*١/٩٥٦٢، *٩٥٦٨، *١/٩٥٦٦،
٩٥٨٨، *٩٥٩١
دعاء هيكل وشرحه: *٩٥٦٠، *٩٥٩٠
دعاء مناجات كبير: *٢/٩٥٦٩
دعالر: ٩٦١٤
دعاء يس: ٢/٩٥٥٦
دعانامهء أبو السّعود: ٣/٩٥٥٩
دعوات أيّام السّبعة: *٩٥٨١
دقائق الأخبار في ذكر الجنّة والنّار: *٩٨١٥
دقائق الأخبار وحقائق الآثار: ٩٨١٥، ٩٨١٦، ٩٨١٧
دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار: ٤/٩٨٥٥، ٢/٩٨٦٧، ٩٨٨١، ١/٩٨٨٣، ٢/٩٨٨٥، ٩٨٨٢
دلائل الخيرات و شوارق الانوار في ذكر الصلاة على النبيّ المختار: ٩٥٧٣، ٩٥٧٤، ١/٩٥٧٥، ٢/٩٥٥٢
دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت أحمدى: *٩/٩٥٠٠
ديونامه: ٦/٩٥٦١، ٨/٩٥٦١

ر

الراضي للمرتضي: ,٩٤٨٢
رسالة الامتحان: ٢/٩٥٨٢
رسالة أوجه الذكر: ١٧/٩٥٠٠
رسالة الحدود: ٢/٩٦٢٠
الرسالة الحرفية: ٤/٩٥٢٥
الرسالة الحوراء والزوراء: ١/٩٥١٨
الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ٢/٩٥٠١
الرسالة الشريفة في آداب البحث: ٩٥٢٥/
الرسالة العضوديّة في الوضع: ٩/٩٨٧٥
الرسالة الغائية: ٥/٩٥٢٥، ٨/٩٥٨٢
رسالة الغاية والغرض: *٥/٩٥٢٥
رسالة الفوج: ٥/٩٥٨٤، ٣/٩٥٩٤
رسالة في أجزاء القضيّة : *٩٦٥٩
رسالة في أركان الإيمان: ٢/٩٥٤٠
رسالة في الإستعارة: *٦/٩٥٨٣
رسالة في استعمال المصنفين للألفاظ والعبادات من القدّمة والفصل والباب: ٤/٩٦٦٩
رسالة في أصول الحديث: ٩٤٧٩، ٧/٩٥٨٢
الرسالة في إعراب كلمة الكتاب: ٩/٩٥٨٢
رسالة في الم: ٤/٩٤٤٩
رسالة في إيمان فرعون: ١٩/٩٥٧٩
رسالة في البسملة: ٣/٩٤٤٩
رسالة في بيان أنواع تعريف : *٩٦٥٩
رسالة في بيان الرّابط الغير الزّماني: *٩٦٥٩
رسالة في بيان سجود السّهو: ١/٩٦٥٢
رسالة في بيان صلوة الجنازة : ٩٦٨١
رسالة في بيان الفرق بين النّظر والفكر: *٩٦٥٩

رسالة في الحدود والتعزير: ٢/٩٧١٧

رسالة في حقّ البسملة: *٩٦٥٩، ١/٩٤٥٠، ١/٩٤٥٣

رسالة في حق التصلية: *٩٦٥٩، ٣/٩٤٥٠

رسالة في حقّ الحمدلة: *٩٦٥٩، ٢/٩٤٥٠

رسالة في حقّ الحمد للّه ربّ العالمين: ٥/٩٤٤٩

رسالة في حقّ دوران الصوفيّة: ٦/٩٨٠٧

رسالة في حقّ لا إله إلاّ اللّه للبركوي: ٦/٩٤٤٩

رسالة في حقّ لا إله إلاّ اللّه لموسى البركات: ٧/٩٤٤٩

رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية: ٦/٩٥٨٣*

رسالة في حلّ التسمية والتحميد والتصلية: ٢/٩٤٤٩

رسالة في حلّ مشكلات: ٩٦٨٣

رسالة في الحمل في المنطق: *٩٦٥٩

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع: ١١/٩٥٠٠، ٤/٩٥٦١

رسالة في الرّدّ على مذهب أهل المتصوّفة: ٦/٩٧٥٩

رسالة في سفات ذاتية: *١/٩٥٨٢

رسالة في سقوط الهمزة ابن بين العلمينزة: ٩٦٥٩*

رسالة في الصلوة: ٤/٩٥٢١

رسالة في طبقات المجتهدين: ١١/٩٤٤٩، ٦/٩٥٠٠، ١/٩٦٥٣

رسالة في بيان الفرق الضالة: ٢/٩٥٣٧

رسالة في بيان فضيلة التقوى وحسن الخلق: ٩٨٤١

رسالة في التجويد لمجهول: ٨/٩٥٢٣

رسالة في تحريم الحشيش: ٣/٩٨٢٩

رسالة في تحقيق اجزاء القضيّة على المذهبين: ٩٦٥٩*

رسالة في تحقيق اسم الاشارة في أوائل الكتب: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق الأفعال: *٥/٩٥٢٥

رسالة في تحقيق العلم الاجمالي له تعالى: ٩٦٥٩*

رسالة في تحقيق علم الواجب تعالى: ٩٦٥٩*

رسالة في تحقيق قول الامام اللّه واحد لا من طريق العدد في الفقه الأكبر: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق كلمة لا سيما لغة واستعمالا: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق الكلّيات: ٢/٩٥٢٥

رسالة في تحقيق ليس: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق المثل الافلاطونيّة: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق معنى المقدّمة: *٩٦٥٩

رسالة في تحقيق النّسب بين المطابقة والتضمّن والالتزام: *٩٦٥٩

رسالة في تسمية آية الكرسيّ: ٥/٩٨١٩

رسالة في التصوّف: ١/٩٧٨٣

رسالة في تفسير الأبجد: ٢/٩٨٧٥

رسالة في تقرير البسملة: ٦/٩٥٨٢

الرسالة المحمّديّة: ٩٨٤٤، ٩٨٤٥، ٩٨٤٦، ٩٨٤٧، ٩٨٤٨، ٩٨٤٩، ٩٨٥٠، ٩٨٥١، ١/٩٨٥٢

الرسالة المنظومة في الميراث بالتركيّة: ٦/٩٧١٧

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة: ٢/٩٦٥٢

الرسالة الولديّة: *٥/٩٥٨٣

رسالهء أخلاق: ٩٨٧٦

رسالهء بي نماز: ٣/٩٥٤٦

رسالهء تصوّف: ٩٧٧٨

رسالهء تصوّف للعارفين: ١/٩٧٨٠

رسالهء حجاميه وفصديه: ٣/٩٧٥٥

رسالهء حمزه أفندي: ٤/٩٨٥٤، ٤/٩٨٧٢

رسالهء رومي أحمد أفندي: ٤/٩٧١١، ٩٥٣٣، ٥/٩٧١١

رسالهء رومي أفندي في الوعظ: ١/٩٨٨٥، ١/٩٨٨٦

رسالهء شيخ حسن أفندي الأزيچوي: ٤/٩٨٢٩

رسالهء عقائد: ٩٥٤١

رسالهء فرملي محمّد أفندي نك عقائد دن اعتقاد: ٨/٩٧١١

رسالهء قاضي زاده أفندي: ٣/٩٦٩٠، ٣/٩٨٨٣، ٧/٩٧١١

رسالهء قولاق چكلمه سي: ٤/٩٥٨٣

رسالهء منظومه خوب ومرغوب: ٩٦٨٤

رفع يد دعاء: *٩٥٩٢

رمضان شريف اون يدنجي كجه سي: ٩٨٨٧

الرموز للقرّاء: ٣/٩٨٧٢

رسالة في فضيلة الفاتحة: ٢/٩٥٧٩

رسالة فى فن المناظرة: ٥/٩٥٨٣

رسالة في قول التفتازاني وهو حسبي ونعم الوكيل: *٩٦٥٩

رسالة في العلم: ٩٨٤٢

رسالة في فضائل بعض العبادات: ٢/٩٤٨٧

رسالة في فضيلة الذكر

رسالة في قول الخيالي الحمد المستأهلة: *٩٦٥٩

رسالة في قول القوم ان ليس كل دال بالمطابقة: *٩٦٥٩

رسالة في كلمة أمّا بعد: ٩٤٥٠، *٩٦٥٩

رسالة في كلمة كان: *٩٦٥٩

رسالة في اللفظ: *٩٦٥٩

رسالة في المسائل المخمسة: ٢/٩٥٢١

رسالة في المسئلة المتعلّقة بالثّمانيّة: ٥/٩٥٢١

رسالة في المسح على الخفاف: ٦/٩٦٦٩

رسالة في المعرّف باللام: ٢/٩٤٤٨

رسالة فى مقدمات العلوم: ١٠/٩٥٨٢

رسالة في منافع دواء يسمّى بتبغة: ٩/٩٨٠٧

رسالة في وجه الواحدة: *٩٦٥٩

رسالة في الوعظ: ١/٩٨٣٥، ٩٨٩٧

رسالة القضيّة المعدولة: *٩٦٥٩

رسالة كلمة التوحيد: *٩٦٥٩

رسالة متعلقة ببيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال: ٣/٩٦٥٢

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي:
٢/٩٤٤٦
السرّ القدسي في تفسير آية الكرسي:
١٠/٩٥٧٩
السرّ المكتوم في علم النجوم: ٦/٩٥٠٤
سعادت نامه: ٩٧٨٢
سعد نامه: ٥/٩٥٦١
سكرنامه: ٣/٩٥٨٣، ٨/٩٥٤٠
سلسلهء رسول الله صلّى الله عليه وسلّم:
*٤/٩٨٩٨
سلطان اولسه تصرّفنده اولان مملكت زياده
اولوب: *٩٨٨٠
سلطان سليمان زماننده وشيخ إسلام أبو
سعود عصرنده اولان قانون: ٩٧٥٤،
٩٧٥٥
سورة يس: *٩٧٨١
السياسة الشرعيّة فى إصلاح الراعى
والرعيّة: ٩٧٥٨

ش
شبكة القنّاس لطلاّب الإخلاص: ١٧/٩٥٧٩
شرائط الإسلام: ٢/٩٥٩٥
شرائط الإيمان: ١/٩٥٤٦
شرح أربع وخمسون حديثا: ٢/٩٨٧٩
شرح أربعين حديثا لعاشق پاشا: ٩٤٩٣
شرح إسم أعظم: *٣/٩٥٥٤
شرح أسماء الحسنى: ٥/٩٥٤٠، ٢/٩٧١٥
شرح أسماء الحسنى بالتركيّة:
٢/٩٤٥٦، ١/٩٥٤٤

روايت حضرت پيغمبر: ٢/٩٧١١
روح البيان: *٢/٩٤٥٢
روزنامه: *٩٨٨٠
روزنامهء شيخ بايزد بسطامي: *١٣/٩٥٠٠
روضات الجنات في أصول الإعتقادات:
*٩٥٢٠
روضة الإسلام: ١/٩٨٧٨
روض العلماء: ٩٨٢١
رياحين الأحايين في الحديث: ٩٤٨٦
الرياض ونزهة القلوب والمراض: *١/٩٥٠٠

ز
زاد العباد: ٣/٩٩٠٠
زبدة الإشارات ونحبة الإرادات في الأذكار
الصالحات: *١٤/٩٥٧٩، *١٥/٩٥٧٩
زبدة الأمثال: ٩٨١٨
زبدة الحقائق: ٩٨٦٠
زبدة المسائل في الاعتقادات والعبادات:
٢/٩٧٨٠
زهرة الرياض ونزهة القلوب المراض: ٩٧٩٤،
٩٧٩٥

س
ساعت نامه: ٢/٩٨٥٤، ٩٨٦٩، ٩٨٧٠،
٩٨٧١
سبحة العشّاق: ٩٤٩٤، ٩٤٩٥
السبعيّات في مواعظ البريّات: ١/٩٨١٤
سراج القلوب: ١/٩٧٩٣

شرح الأدعية: ٩٦٠٥
شرح الأمثلة المطّردة والمتحدة: ٥/٩٨٠٦
شرح الأوراد البهائيّة: ٣/٩٥٧٥
شرح اوغر عبّاس: *٢/٩٥٦٩
شرح آيات الحفظ: *٩٧٨١
شرح آيات سبعه: *٣/٩٥٥٤
شرح باب شروط الصلوة (وهى ثمانية): ٨/٩٨٠٧
شرح بدء الأمالي: ١/٩٥٠١، ٩٥٠٢، ١/٩٥٠٣
شرح البسملة والحمدلة: ٩٤٣٧
شرح البناء: ٩٤٥٠
شرح پندنامهء عطّار: *٩٧٨١، *٩٧٨٢
شرح تعليم المتعلّم: ٩٨٠٨، ٩٨٠٩، ٩٨١٠، ١/٩٨١١
شرح تهليل القرآن: *٩٥٧٠
شرح حرز الاماني ووجه التهانى فى القراءات السبع: ٩٤٢٢
شرح حزب البحر: *٢/٩٥٥٩
شرح حزب النصر للشاذلي: ٦/٩٥٧٩
شرح الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين: ٩٦١١، ٩٦١٢
شرح حضرة الياس: *٩٥٩٨
شرح حلية الشريف النبي: ١٠/٩٨٠٧
شرح حلية النّبيّ: *٩٥٨٧
شرح الحيل الشرعيّة: ٩٦٧١
شرح دعاء أبو حنيفة: ١/٩٥٧٩
شرح دعاء أخرج: *٩٥٦٠
شرح دعاء دولت: ٢/٩٥٥٩
شرح دعاء سرخ باد: ٢/٩٥٥٩
شرح دعاء سيف: *٢/٩٥٥٩، *٢/٩٨٧٧
شرح دعاء صلوات: ٢/٩٥٥٩
شرح دعاء عهد نامه مبارك: *٩٥٩٠، *٩٦١٠
شرح دعاء قدح: *٢/٩٥٥٩
شرح دعاء قرثيا: ٢/٩٥٥٩
شرح دعاء مرجان: *٩٥٩٠
شرح دعاء يؤيون: *١/٩٥٦٢
شرح دلائل الخيرات بالتركي لمجهول: ٩٦١٣
شرح ديباجة السراجيّة لمجهول: ٩٧٣٣
شرح ديباجة المصباح: ٤/٩٨١٤
شرح الرسالة العضوديّة في الوضع: ١٠/٩٨٧٥، ٩٥١٧
شرح سرحباذ كبير مختصر: *٣/٩٥٥٤
شرح شرعة الإسلام: ٩٨٠٣
شرح عقائد النسفي للتفتازاني: *٩٥١١، ٩٥٠٧
شرح عقائد النسفي لمجهول: ٩٥١٣، ١/٩٥١٤
شرح على أصول الحكم في نظام العالم: ٩٧٦١
شرح عمدة العقائد للنسفي: ٩٥٢٧
شرح فضيلة الصلوة على النبيّ: ٢/٩٧٥٣
شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى: ١/٩٤٩٧
شرح قواعد الإعراب: ٢/٩٥١٤
شرح كتاب في أصول الفقه: ٩٦٢٥، ٩٦٢٧

شرح كتاب في العقائد لمجهول: ٩٥٣٠، ٩٥٢٦

شرح كتاب في الفقه لمجهول: ٩٦٩٧، ٣/٩٦٦٩، ٩٦٧٧

شرح كتاب في مجاز القرآن: ٩٦٢٤

شرح مختصر المنتهي: ٩٦١٩

شرح المشارق: *٩٨٠٣

شرح المغني في أصول الفقه: ١/٩٦٢٠

شرح مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة لمجهول: ٥/٩٨٠٧

شرح المقدّمة الجزريّة لطاشكوپرى زاده: ٢/٩٨٧٢

شرح وصيّتنامه بركوي لمجهول: ٩٨٦١، ٩٨٥٨، ٩٨٥٩

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية: ٩٦٤٤، ٩٦٤٥

شرح يدي آيت: *٩٥٦٨

شرعة الإسلام: *٩٨٠٢، *٩٨٠٣، ٩٧٩٦، ٩٧٩٧، ٩٧٩٨، ٩٧٩٩، ٩٨٠٠، ٩٨٠١، ٣/٩٤٥٣

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى: ٩٤٧٣، ٩٤٧٤، ٩٤٧٥

شمس تبريزي: *٢/٩٤٥٣

شهر مهر حضرة عليّ كرّم اللّه وجهه: *٩٥٩٨

ص

صائح المشايخ قدّس اللّه أسرارهم: *١٥/٩٥٠٠

الصحائف القدسية: ١/٩٤٨٧، ١/٩٤٨٨

صكّ: ٩٧٤٠، ٩٧٤١

صكّ سراي: ٩٧٤٣

صك شاني: ٣/٩٨١٩

صك محمد حلوى: ٩٧٤٦

الصّلوة على النّبيّ: ١/٩٦٠٦

الصلوات المباركة: ١٢/٩٥٧٩

صلوات مختار الفخّار: *٤/٩٥٥١، *٥/٩٥٥١، *٦/٩٥٥١

صلوات نامه در بيان وجود نامه: ٩٦١٦

الصواعق المحرقة على أهل الرفض والزندقة: ٩٥١٩

صورة امضاء وقفية لآمير أفندي: ٤/٩٤٤٥

صوفيه ساكنلرندن مرحوم چركس زاده نيك علم جفردن استخراج ايلدكلريدر: ٤/٩٧١٧

ض

الضوء الوضّاح المستفاد من ضياء نور الفتّاح: ١١/٩٥٧٩

ط

طريق الاستقامة لمعرفة الإمامة: ٩٧٦٠

الطّريقة المحمّديّة: ٩٧٦٧، ٩٧٦٨، ٩٧٦٩، ٩٧٧٠

طوالع الأنوار من مطالع الأنظار: ٩٥٠٥

طيّبة النّشر في القراءات العشر: ١/٩٤٢٣

ع

عبادات بدنيّه: ٩٦٩٨
عجم صلوات: *٩٥٠٨
عدد الكبائر: ٤/٩٥٧٩
عزائم نامه حضرت سليمان پيغمبر: ٢/٩٥٦٦
عقائد النّسفی: *٩٥٠٧، *٩٥٠٨، *٩٥١١
عقائد ثنوسي: *٢/٩٥٨٤
عقائدء دينيّه: ٩٥٤٥
عقائد دينيّه وعبادات بدنيّه: ٩٥٤٢
العقائد العضوديّة: *٩٥١٧
عقد اللسان: *٢/٩٥٦١، *٩٥٢٧
علالات رساله سي: ٦/٩٤٥٠
علامات يوم القيامة: ٩٥٢٨
علم حال: ٩٧١٢، ٦/٩٨٥٤
علم حال بالتركيّة: ٢/٩٥٤٣، ٢/٩٥٨٤، ٢/٩٧١٣
علم حال بوسنوي: ٢/٩٤٦٠
علم حال لأبي بكر الإسلامبولي: ٥/٩٤٥٦، ٢/٩٥٤٤، ٢/٩٥٥٤، ٥/٩٦٩٠، ٩٧١٤
علم حال لسراج الدّين: ٣/٩٥٤٩، ٣/٩٥٩٥، ١/٩٦٨٥، ٩٧١١
علم حال لمجهول: ٩٧١٠، ٩٧٩٩، ٨/٩٥٥٤، ٤/٩٥٦٦، ٥/٩٦٨٩، ٩٧٠
عنوان الحكمة والموعظة الحسنة: ٩٨٢
عهد نامه عبد اللّه بن مسعود: *٢/٩٨٧٧
عهدنامهء همايون در طرف نمچه ايمپراطوري: ٦/٩٦٩٠

ف

الفائدة في حقّ البسملة: ٣/٩٥٨٢
فائدة في الدفاع عن محي الدين بن العربي: ٥/٩٥٠٠
فال شمس: ٢/٩٥٦٢
فالنامه: ٥/٩٥٥٩
فالنامه جعفر صادق: *٢/٩٨٧٧
فالنامه دانيال: ٢/٩٤٦٢
الفتاوى: ٣/٩٤٤٥، ٢/٩٦٤٣، ١/٩٧٢٨، ٩٧٢٩، ٢/٩٧٥١
فتاوى أبي السّعود: ٩٧٢١
فتاوى الاسكوبي: ٩٧٢٤، ٣٢٤٩
الفتاوى البزازية: ٩٧١٦
فتاوى سراج الدّين قارئ الهدايه: ١/٩٧١٧
الفتاوى السراجيّة: *١/٩٧١٧
فتاوى عطائيّة: *٩٧٢٦
فتاوى علي أفندي الچتالجوي: ٢/٩٧٢٧
فتاوایٔ قانونيه المتعلّق بالأراضي وغيرها: ٢/٩٧٥٥
فتاوى كمال پاشا زاده: ٤/٩٩٠٠
الفتاوى لأخي زاده: ٢/٩٧٢٥
الفتاوى لطاشكوپرو زاده: ١/٩٧٢٥
فتاوى مؤيّد زاده: ٩٧١٨، ١/٩٧١٩
فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده: ١/٩٧٢٧، ٩٧٢٦

فتح المنّان: *٩٨٤١
فرائد الفوائد في بيان العقائد: ٩٥٣١
الفرائد في حلّ المسائل والقواعد: ١/٩٦٤٣، ٢/٩٧٢٨
الفرائض السّراجيّة: ٢/٩٦٦٤، ٩٧٣٠، ٩٧٣١، ٩٧٣٢
فرائض شهاب الدّين: *٧/٩٥٠٠، *٨/٩٥٠٠، *٩/٩٥٠٠
فريضة الصلوة الخمس بالتركيّة: ٣/٩٦٩١
فصل في فضائل العلم بالتركيّة: ٤/٩٦٩١
فصل في وفات فاطمة الزهراء رضى اللّه عنها: ٥/٩٥٩٤
فصول المفصّل: ٩٨٢٢
فضائل: ٩٨٦٥، ٩٨٦٦، ١/٩٨٦٧، ٢/٩٨٩٢
فضائل رجب وسائر الأيّام: ٩٦٧٦
فضل يوم عاشوراء: ٩٦٩١٥
الفقه الأكبر: *٤/٩٤٥٦، ٩٤٩٦، *١/٩٤٩٧، *٢/٩٤٩٧، *٣/٩٤٩٧
فقه أكبر ترجمه سي: ١/٩٥٤٧
فوائد الأمالي وفرائد اللآلي: ٩٦٨٦، ٩٦٨٧، ٩٦٨٨، ١/٩٦٨٩
في بيان الساعات في السبع ووقتها: *٤/٩٥٦١

ق

قانون العدل والإنصاف للقضاء على مشكلات الاوقاف: ٩٧٥٢
قانون نامه آل عثمان: ١/٩٧٥٣
قانون نامهء سلطان مراد خان بن سلطان سليم خان: ٣/٩٧٥٣
قانون نامهء معمول به در: ٩٧٥٦
قربان دعاسي: *١/٩٥٨٤، *٩٨٨٠
قرق سؤال: ٤/٩٥٤٤، ٢/٩٧٨٩، ١/٩٨٥٣، ١/٩٨٥٤، ١/٩٨٥٥
قصّهء محمّد مصطفى عليه السّلام: ٤/٩٤١١
قصّهء وفات رسول عليه السّلام : *٩٨٨٠
قصص بالفارسي: *٢/٩٨٧٧
قصيدة البردة: *٥/٩٥٢٣
قصيدة في حسن الخلق بالتركيّة: ٧/٩٥١٥
قصيدة في المؤنث السماعي: ١٦/٩٥٠٠
قصيدة في مدح رسول اللّه: ٩/٩٥٧٩
قصيدة في مدح قدس شريف لمجهول: ٢/٩٤٦٨
القصيدة اللاميّة في التوحيد: *١/٩٥٠٠
قصيدة من ديوان أنوار العقول من أشعار وصيّ الرسول: ٩/٩٤٥٠
القصيدة المنفرجة: ٦/٩٤٦٢، ٢/٩٥١٥
القصيدة النونية: ١/٩٥١٥
قصيدة يقول العبد: *١/٩٥٠٠
قطعة من الموعظة: ٩٨٣٨
قلوب المطلوب في النهي عن الذنوب: ٢/٩٨٣٧
قواعد القرآن الكريم: ٣/٩٤٦٨، ٩٤٣٢
قواعد متعلّقة بالأشياء: ٩٦٢٦

ك

الكافية في النّحو: ٣/٩٨١٤
كتاب إبراهيم داستان رضي اللّه عنه: *٤/٩٨٨٣، *٥/٩٨٨٣
كتاب إبليس: ٤/٩٥٣٩، ٤/٩٥٤٠، ٢/٩٦٩٤، ٩٨٩٤، ٥/٩٨٩٨
كتاب أحكام المرتدين: ٢/٩٥١٦
كتاب ألفاظ الكفر: ٣/٩٤٨٨، ٩٥٠٦
كتاب التأويل في معالم التنزيل: ٩٤٣٦
كتاب ترجمهء عبد الرحمن: ٤/٩٦٢٩
كتاب تقرير شيطان: *٤/٩٥٣٩
كتاب التوضيح: *١/٩٦٤٦
كتاب الدين: ٣/٩٥٥١
كتاب شمائل النّبيّ: ٩٤٧٠
كتاب سؤال وجواب: ٢/٩٨٥٣
كتاب الشّهاب فى الفرائض: ٧/٩٥٠٠
كتاب الصكّ : ٩٧٤٩، ٩٧٥٠، ١/٩٧٥١، ٩٧٤٧، ٩٧٤٨، ٩٧٤٥
كتاب الصكوك: *٣/٩٨١٩، *٤/٩٨١٩، *٥/٩٨١٩
كتاب الصلوات: ٤/٩٥٥١
كتاب طلسمان: ٢/٩٥٣٩
كتاب طالع مولود: ٧/٩٥٦١
كتاب فرائض الحجّ: ٩٧٠٨
كتاب في الأدعية والأذكار والنوافل: ٩٦١٥
كتاب في الحديث: ٩٤٩٠
كتاب في الصلوة: ٩٦٧٢، ٩٦٧٤، ٩٦٧٩، ٩٦٨٠
كتاب في الصلوة بالتركيّة: ١/٩٧٠١
كتاب في الصوم لمجهول: ٩٦٧٥
كتاب في الفرائض : ٩٧٣٤
كتاب في فضيلة الدعاء: ٩٦٠٢
كتاب في الفقه لمجهول: ١/٩٧٩٢، ٩٦٧٨
كتاب في الموعظة: ٩٨٣٠، ٩٨٣٢، *٩٨٨٠، ٩٨٢٨، ١/٩٨٣٧، ٩٨٨٨، ٩٨٩٠، ١/٩٨٩٢، ٢/٩٩٠٠، ٩٩٠١
كتاب الفوائد والصلات والعوائد: ٢/٩٧٨٤
كتاب كذيده رحمة اللّه: *١/٩٨٨٦، *٢/٩٨٨٦
كتاب مقدّمه: ٣/٩٤٥٦
كتاب المناجات: ٥/٩٥٥١
كتاب منبّه الرّاقدين: *٩٨٨٠
كتاب نوافل وحديث رسول: ٩٧٠٠
كتاب الموعظة: ٥/٩٦٥٢
كتاب الوقف والإبتداء في القرآن: *٩٤٦٨٤/، *٣/٩٤٦٨، ٢/٩٨٩٥
الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل: ٩٤٣٨
كعبهء شريفك أحوالي تقصير اوزره بيان اولنور: *٩٨٨٠
كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام: ١/٩٥٢٣
كلمهء توحيد دائر كتابدركايات من كتاب في الحديث: *٢/٩٨٧٧
كنز الدّقائق: ٩٦٤٢
كنز الفرائد (حاشية رمضان أفندي): ٩٥٠٨، ٩٥٠٩

الكواكب الدرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة: ٣/٩٥٨٠، ٥/٩٥٢٣

كيفيّة أخذ العهد للمريد الطّالب سيّدنا أحمد الرّوفاعيّ: *٩٥٩٢

ل

لغت عربى ـ تركى: ٢/٩٧٠٢، ٢/٩٨٥٢، ٩/٩٥٨٣

اللّؤلؤ النظيم في روم التعلّم والتعليم: ٣/٩٥٠٠، ١/٩٨١٩

اللمعة العجيبة والنخبة الغريبة: ٣/٩٦٤٦

اللمعة النورانيّة في الكشوفات الربّانيّة: ٣/٩٥٠٤

م

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار: ٩٤٧٧، ٩٤٧٨

مبحث الإيمان : *٩٨٠٣

متن العلاقة: ٦/٩٥٨٣

مجالس رومي: *٩٨٤١

المجالس في الوعظ لمجهول : ١/٩٨٢٩

مجالس المواعظ في الحديث: ٩٤٧١

مجامع الآفات: ٩٨٩٦

مجمع أمور الإيمان: ١/٩٥٢١

مجمع الجواهر: ١/٩٦٩٠

مجمع الفوائد وزبدة الحقائق: ٩٨٢٧

مجمع اللطائف: ١/٩٤٤٤

مجموع : ٩/٩٤٦٢، ٥/٩٥٤٦، ٢/٩٤٥٣، ٩٥٤٨

مجموعة : ١/٩٥٨٢

مجموعة أحاديث: ١/٩٤٨٥، ٩٤٩١، ٩٤٩٢، ٣/٩٤٩٧، ٢/٩٥٥٥

مجموعة أحاديث مع ترجمة بالبوسنوي: ٤/٩٤٨٣

مجموعة أدعيّة: ٣/٩٤٨٥

مجموعة تراجم الخلفاء والملوك والعلماء والصلحاء: ٧/٩٤٥٠

مجموعة الرسائل: ٩٦٥٩

مجموعة طلسمات: ٣/٩٥٥٦، ٢/٩٧٩٣

مجموعة القواعد: *٩٦٥٩

مجموعة لمجهول: ٩٨٨٠، ٢/٩٤٨٩، ٢/٩٨٧٧

مجموعة النفيسة: *٩٦٥٩

محاضرة الأبرار ومسامرة الأخيار: *١/٩٥٠٠

محرم حقلي خيرلي سيمرسيّه دن أوّل اوقنان بو آيت مع حديث: ٩٦١٦

مختصر تعبيرنامه: ٢/٩٥٥٣

مختصر فرض عينلري: ٩٧٠٥

مختصر في تعبير الرؤيا: ٣/٩٤٦٢

مختصر القدوري: ٩٦٣٠، ٩٦٣١، ٩٦٣٢

مختصر المنار: ٩٦٢١

مدارك التنزيل وحقائق التأويل: *١/٩٤٥٢، *٢/٩٤٥٢

مدح رسول عليه السلام: ٤/٩٦٩٤

مزكّي النّفوس: ٩٧٧٤، ٩٧٧٥، ١/٩٧٧٦

مسائل بيعيّه: ٩٦٩٦

مسائل دين اسلام: ١/٩٥٤٣

معدّل الصلوة: ١/٩٦٥٥
معراجية: ٣/٩٨٧٥
معرفت رجال الغيب٢/٩٥٥٩
معرفة مثلثات البروج ومسدّساتها: ٥/٩٥٠٤
معرفتنامه حقّي: ٣/٩٤٤٤، *٢/٩٤٥٣
معروضات أبي السّعود في الفتاوى: ١/٩٧٢٢، ٤/٩٧٢٨، ٤/٩٧٥٣
معمّاى حمزة: ٩٩٠٢
معين الحكّام فيما يتردّد بين الخصمين من الأحكام: ٩٧٣٧
المغني في أصول الفه: *١/٩٦٢٠
مفاتيح الجنان ومصابيح الجنان: ٩٨٠٢
مفتاح الجنة: ٩٨٤٣
مفهوم فرائض: ٩٧٣٥
مفيد: ٩٧٨١
المقاصد الممحّصة فى بيان كىّ الحمّصة: ٦/٩٨٧٢
مقالة عرب زاده أفندي في مدح رسالة بركوي: ١/٩٨٧٢
مقتطفات من كتب مختلفة: ٩٤٦٦
المقدمة الآجرومية: ٢/٩٥٠٠، ٧/٩٥٢٣
مقدّمة أبي الليث في الصلوة: ١/٩٦٢٩، ٤/٩٨٠٧، ٢/٩٨١١
المقدمة الجزرية في التجويد: ٦/٩٥٢٣
مقدمة الشّروع في العلم : *٩٦٥٩
مقدّمة الصلوة: *٨/٩٥١٥، *٩/٩٥١٥
المقدّمة الغزنويّة: ٩٦٣٦
مسائل في الفرائض: ٩٧٣٦
المسائل متعلّقة ببيان الجنّ: ١/٩٤٥٢
المسائل المتعلّقة بالفقه: ٢/٩٧٠١
مسائل ملتفظة في التوحيد وعلم الكلام: ٢/٩٦٤٦
مسائل من ترجمة القرآن لمصطفى صبري: ٢/٩٤٥٢
مسائل من الفقه: ٩٦٧٠
مشارق الأنوار النبويّة من صحاح الأخبار المصطفويّة: ١/٩٤٧٦
مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار: ٩٧٩٠
مصابيح السنّة: *١/٩٥٠٠، ٩٤٧٢، ٢/٩٦٠٣
المصباح: ٥/٩٨١٤
المصحف الشريف: ٩٣٨٣، ٩٣٨٤، ٩٣٨٢، ٩٣٨٥، ٩٣٨٦، ٩٣٨٧، ٩٣٨٨، ٩٣٨٩، ٩٣٩٠، ٩٣٩١، ٩٣٩٢، ٩٣٩٣، ٩٣٩٤، ٩٣٩٥، ٩٣٩٦، ٩٣٩٧، ٩٣٩٨، ٩٣٩٩، ٩٤٠٠، ٩٤٠١، ٩٤٠٢، ٩٤٠٣، ٩٤٠٤، ٩٤٠٥، ٩٤٠٦، ٩٤٠٧، ٩٤٠٨، ٩٤٠٩، ٩٤١٠، ١/٩٤١١
مرحوم قاضي زاده أفنديك خاصّة اسلامبول و عامّة جمله مؤمنلر خاتونلرينه أيلدوكي وصيتلردر: ٣/٩٨٩٨
المطالب في المعاملات: ٣/٩٧١٧
معارج النبوّة بالتى پارمق: ٩/٩٥٠٠
معالم التنزيل في تفسير القرآن الجليل: ٩٤٣٥، *٩٤٣٦

منظومة في النصائح بالتركيّة: ٢/٩٨٧٨
منفعة الإنسان: ٦/٩٥٦٦
منهاج العابدين: ١٠/٩٥٠٠، ٩٧٦٥، ٣/٩٧٨٤
منهاج المتعلّم: ٢/٩٤٨٨
منية المصلّي وغنية المبتدي: ٩٦٣٨، ٩٦٣٩، ٩٦٤٠، ٩٦٤١
منية الواعظين وغنية المتعظين: ٩٨١٢
مهمات المفتي ـ المهمات في فروع الحنفيّة: ٩٦٥١
المواقف في علم الكلام: *١/٩٥٢٥
موسى حقنده بر رساله: ٢/٩٤١١
موضوعات علي القاري: ٩٤٨٠، ٩٤٨١
الموعظة: ٢/ ٩٤٧٦، ٣/٩٥٤٠، ٩٨٣٣، ١/٩٨٩٥
موعظة بوسنوية: ٣/٩٦٩٤
الموعظة بالفارسيّة: ٢/٩٨٢٥
الموعظة الحسنة: ٩٨٣١، ٩٩٠٣
الموعظة مع أبيات فارسيّة: ٩٨٨٩
الموعظة من سورة المؤمنون: ٩٨٩٩
مولد النّبي: *٦/٩٥٥٤
ميزان المدعيين في اقامة البينتين: ٩٧٤٢

ن

نامه لردر: ٩٧٥٤، ١/٩٧٥٥
نبذة من شرح حزب البحر للشيخ ابي الحسن الشاذلي: ٧/٩٥٧٩
نبذة في فضل ليلة النصف من شعبان: ١٦/٩٥٧٩

المقدمة المطرزيّة في النحو: ٢/٩٥٨٢
المقصود في التصريف: ٣/٩٨٠٦
مكاشفة القلوب: ٩٨٣٩
ملتقى الأبحر: ٩٦٤٨، ٩٦٤٩، ٩٦٥٠
من أقوال المفسّرين في شأن سورة يوسف: ١٠/٩٤٤٩
مناجات شريف: ٤/٩٥٥٤
مناجات الشيخ الربّاني إسحاق الشهير بجمال القرماني: ٨/٩٥٧٩
مناجات موسى عليه السلام: ٢/٩٨٥٥
منازل من فوچه عن مكّة مكرّمة: ٢/٩٦٩٣
مناظم بركوي: ٣/٩٥٤٧
مناهل الصفا في تخريج أحاديث الشفا: ٢/٩٧٥٩
المنبّهات على الإستعداد ليوم الميعاد: ٩٨١٣
منتخب الأصول لإنتخاب الوصول: ٩٦٢٢
منتخب من أنوار التنزيل واسرار التأويل: ١/٩٤٤٢
منتخب من تفسير البيضاوي: ٨/٩٤٥٠
منتخب من جهد المقل: ٩٤٢٥
منتخب من فضائل الجهاد: ٩٨٦٣
منتخب من كتاب التوضيح: ١/٩٦٤٦
منتخب من كتب الفتاوى: ١/٩٧٢٠
منتهى الأماني والمسرات في علوم القراءات: ٩٤٢٦*
منظومة في المسائل الّتي يكون السكوت فيها رضا: ٢/٩٧٢٢
منظومة في الميراث بالتركيّة: ٨/٩٤٦٢

نزهة الأخيار في ابتداء الدنيا وقدر القوى الجبّار: ٨/٩٨٧٥
نصائح مقرّب حضرت باري شيخ الاسلام حواجه عبد اللّه الانصاري: ٢/٩٥٣٢
نصائح ملوك ومواعد أهل سلوك: ٥/٩٥١٥
النصيحة الحسنة: ١/٩٨٧٩
نصيحة الملوك: ٩٧٦٢
نصيحت شيخ اشرف اوغلي رومي قدّس سرّه: *١٥/٩٥٠٠
نظامات سنيه سي شامل اولان أوامرنامه سامي مجموعه سي: ٩٧٦٣
نظم رسالة الصلاة لشمس الدين الفنّاري: ٨/٩٥١٥
نظم شريف بركوي: ١/٩٨٦٢
نقول معتبره دن صور دعاواى مختلفه سي: ٩٧٥٧
نگارستان: ٣/٩٥١٨
نماز مسائللريدر: ٢/٩٥٩٤
نمازلق: ٢/٩٥٤٩، ٢/٩٥٥١، ٣/٩٥٥٥، ٢/٩٥٥٦، ١/٩٧٠٢، ١/٩٧٠٤، ٤/٩٧٨٠، ٢/٩٨٩٨، ٥/٩٥٦٦، ٩٧٠٣، ٩٧٠٧، ٩٧٠٩
نمازي خشوع وخضوع ايلمكلكي بيان ايدر: ٦/٩٧١١
نور الإيضاح ونجاة الأرواح: ٩٦٥٦، ٩٦٧٣
نور دعاء: *٢/٩٥٦٩
نور النبوي: ٩٦٣٧
نيّت اوراد بهائي: ٤/٩٥٧٥

ه

الهداية في الفقه الحنفي: ٩٦٣٥
هديّة المهتدين: ١/٩٥١٦
هديّة المهديين لاصول الاسلام والدين وعقائد أهل الحق واليقين: ٦/٩٦٥٢

و

واقعه نامهء ويسي: ٤/٩٨٧٥
وثيقهء آني بيان ايدر: ١/٩٥٤٠
ورد سيّد يحيى: *٤/٩٨٩٨، ٩/٩٥٥٤، *٩٥٩٠
ورد النقشبنديّة: ٢/٩٧٨٣
وسيلة النّجاة: ٦/٩٥٥٤
وصايا الشيخ محي الدين ابن عربي: ١٣/٩٥٠٠
وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة: ٢/٩٤٤٢، *٩٥٢٢، ٢/٩٦٥٣
وصية أبي حنيفة لابنه حمّاد: ٤/٩٥٨٢
وصيّة الإمام أبي حنيفة بالتركي: ٣/٩٧١٤، ٤/٩٤٦٨
وصيّة الإمام أبي حنيفة لتلميذه يوسف بن خالد: : ٤/٩٧٥٩، ٢/٩٨٠٧
وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف: ٣/٩٧٥٩
وصيّة الشّيخ السّهروردي لأحد من فقرائه: ٣/٩٨٠٧
وصيّة رسول اللّه عليه السلام لفاطمة: ٣/٩٤١١

وصيّة النبيّ لأبي هريرة: ٤/٩٤٦٢
وقفنامه يه دائر صك: ٩٧٤٤
وقفيّة: ٩٦٦٢,٩٦٩٥

ى

يوزومي مناجات: *٢/٩٥٦٩

وصيّت رسول عليه السلام في حق الحجامت: ٥/٩٨٥٤
وصيّتنامه عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: *٩٦٠٧
وصيّتنامهء بركوي: ,٩٨٥٦، ١/٩٨٥٧
وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب: ٥/٩٥١٨

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā, ʻA

Ādāb al-manāzil: 9884

ʻAdad al-kabā’ir: 9579/4

al-Adʻiya: 9539/3; 9551/6; 9554/3; 9555/4; 9559/2; 9561/2; 9569/2; 9575/2; 9581; 9584/1; 9585; 9586; 9587; 9588; 9589; 9590; 9591; 9592; 9593; 9594/1; 9595/1; 9596; 9597; 9598; 9599; 9603/1; 9604; 9607; 9608; 9609; 9610; 9616; 9617; 9618/2; 9711/3; 9898/4

Adʻiya al-ḥāğğ: 9601

Adʻiya aṣ-ṣalāh: 9600

Ağwaba-i as’ala: 9518/2

al-Aḥādīṯ al-arbaʻūn an-nabawiyya maʻa šarḥihā bi at-turkiyya: 9515/6

al-Aḥādīṯ maʻa at-tarğama bi at-turkiyya: 9689/3

ʻAhd-i nāme humāyūn dar ṭaraf namča īmparaṭūrī: 9690/6

Aḥkām an-nāṭifī: 9633; 9634/1

Aḥwāl al-arbaʻīn: 9540/6; 9717/6

Aḥwāl ğanna wa darağātuha: 9691/2

Aḥwāl al-qiyāma: 9819/6

ʻAlāmat yawm al-qiyāma: 9528

Alfiyya Ibn Mālik: *9523/9

Alwāḥ aḏ-ḏahab wa asrār aṭ-ṭalab: 9504/4

Anwār al-qulūb: 9826

Anwār at-tanzīl wa asrār at-ta’wīl: 9439; 9440; 9441.

Anʻām: 9549/1; 9550; 9551/1; 9552/1; 9553/1; 9554/1; 9555/1; 9556/1; 9557; 9558; 9559/1; 9560; 9561/1; 9562/1; 9563; 9564; 9565; 9566/1; 9567; 9568; 9569/1; 9570; 9571

ʻAqā’id-i dīniyya: 9545

ʻAqā’id dīniyya wa ʻibādāt badaniyya: 9542

’Aqā’id an-Nasafī: *9510; *9512; *9513; *9514/1

Arbaʻūn ḥadīṯan: 9489/1; 9829/2

Arbaʻūn ḥadīṯan fī faḍā’il āya al-kursī wa Šarḥihā: 9579/15

Arbaʻūn ḥadīṯan li al-Āqkarmānī: 9483/1

Arbaʻūn ḥadīṯan li al-Birġiwī: 9483/2

Arbaʻūn ḥadīṯan li an-Nawawī : 9483/3; 9580/4

Arbaʻūn ḥadīṯan maʻ tarğama at-turkiyya : 9431/2

Arbaʻūn al-ḥadīṯan min kalām sayyid al-mursalīn: 9655/2

Arbaʻ wa ḫamsūn farīḍa: 9442/4

Aṣḥāb al-Kahf: *9580/2

As’ila wa ağwiba: 9529/1; 9713/1

al-Asmā’ al-ḥusnā: *9597

Asmā’ an-Nabī: 9580/1
Asrār-nāme: 9777
al-Ašbāh wa an-naẓā’ir: 9654
Awān aš-šurū‘ fī kitāb al-waqf: 9669/2
Awrād sunniyya li ahl al-āḫira muġniya ‘an al-aḫzāb ad-di‘ā’iyya li ahl al-ġafla: 9606/3
Ay waladī: 9891
Ayyuhā al-walad: 9791; 9792/1; 9835/2
Ayyuhā al-walad terğemesī wa šarḥī: 9629/6
Azā’im nāma ḥaḍrat Sulaymān Payġambar: 9566/2
Azhār ar-rawḍāt fī Šarḥ Rawḍāt al-ğannāt: 9520

B

al-Bāb al-‘ašara: 9875/7
Bāb dar bayān ad‘iyya bi ayyām ramaḍān: 9583/1
Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 9566/3; 9583/8; 9807/ 7
Bāb ta‘dīl al-arkān: 9584/4; 9594/6
Bāb at-tağwīd: 9430
Bad’ al-amālī: 9500/1; *9503/1-2
Badr al-wā‘iẓīn va ḏuḫar al-‘ābidīn: 9786; 9787; 9788; 9814/2; 9875/5
Bahğa al-‘ārifīn wa rawḍa as-sālikīn: 9532/1
Baḥr al-kalām: 9499
Banū Isrā’īl zamāninda bir ḥikāya dā’irdir: 9819/4
Bayān Allī dort farḍ: 9515/4
Bayān-i munāğāt-i Rasūlallāh: 9862/2
Bayān-i ta‘rīfāt: 9629/5
Bay‘ wa širā risālası: *9854/4
Bidā‘a al-ḥukkām fī iḥkām al-aḥkām: 9738; 9739
Bidāya al-hidāya: 9789/1
Bidāya al-Mubtadī: *9635
al-Binā’: *9806/4, 6
Buġya al-bāḥiṯ ‘an ğumal al-mawāriṯ: 9523/3
Buġya az-zāhidīn: 9823/1
Bustān al-ārifīn: 9784/1

D, Ḍ, Ḏ

Dalā’il al-ḫayrāt wa šawāriq al-anwār fī ḏikr aṣ-ṣalā ‘alā an-Nabī al-muḫtār: 9552/2; 9573; 9574; 9575/1; *9577/1; *9578/1
Dalā’il nubuwwat muḥamammadī wa šama’il futuwwat aḥmadī: *9500/9
Daqā'iq al-aḫbār va ḥaqā'iq al-āṯār: 9815; 9816; 9817.
Daqā'iq al-aḫbār va ḥaqā'iq al-i‘tibār: 9855/4; 9867/2; 9881; 9882; 9883/1; 9885/2
Dars ‘īd al-aḍḥā: 9840.
Dāstān-i Ibrāhīm: 9883/4
aḍ-Ḍaw’ al-waḍḍāḥ min ḍiyā’ nūr al-fattāḥ: 9579/11
Dīwnāme: 9561/6; 9561/8
Du‘ā’ al-istiġfār : 9606/2
Du‘ālar: 9614
Du‘ā-nāma-i Abū as-Su‘ūd: 9559/3

Du‘ā ṭā‘ūn: 9546/4

Durar al-farā’id : 9445/1

Durar al-ḥukkām fī Šarḥ Ġurar al-aḥkām: 9647

Durra al-wā‘iẓīn wa ḏuḫra al-‘ābidīn: *9786

ad-Durr al-munaẓẓam fī al-ism al-a‘ẓam: 9525/3

ad-Durr an-naẓīm fī faḍā’il al-qur‘ān al-‘aẓīm: 9444/2; 9485/2

E

Elli dört farḍ: 9629/3; 9694/1; 9712/2

F

Faḍā‘il: 9865; 9866; 9867/1; 9892/2

Faḍā’il rağab wa sā’ir al-ayyām: 9676

Faḍl yawm ‘āšūrā’: 96915

Fā’ida fī ad-difā‘ ‘an muḥyuddīn al-‘arabī: 9500/5

al-Fā’ida fī ḥaqq al-basmala: 9582/3

Fāl-i Šams: 9562/2

Fālnāma: *9539/2; 9559/5

Fālnāme-i Dāniyāl: 9462/2

Farā’id al-fawā’id fī bayān al-‘aqā’id: 9531

al-Fara’id fī ḥall al-masā’il wa al-qawā‘id: 9643/1; 9728/2

al-Farā’iḍ ar-raḥbiyya: *9523/3

al-Farā’iḍ as-sirāğiyya: 9664/2; 9730; 9731; 9732

Farīḍa aṣ-ṣala al-ḫams bi at-turkiyya: 9691/3

Faṣl fī faḍā’il al-‘ilm bi at-turkiyya: 9691/4

Faṣl fī wafāt Fāṭima az-zahrā’ raḍiyallāh ‘anhā: 9594/5

al-Fatāwā : 9445/3; 9643/2; 9728/1; 9729; 9751/2

Fatāwā Abū as-Su‘ūd : *9462/9; 9721

Fatāwā ‘Alī-efendī al-Čatālğawī: 9727/2

Fatāwā ‘Aṭā’iyya: *9726

al-Fatāwā al-Bazāziyya: 9716

Fatāwā-i qānūniyya al-muta‘alliq bi al-arāḍī wa ğayrihā: 9755/2

Fatāwā Kamāl pāšā-zāde: *9462/9; 9900/4

al-Fatāwā li Aḫī-zāde: 9725/2

al-Fatāwā li Ṭāšköprü-zāde: 9725/1

Fatāwā Mu’ayyid-zāde: 9718; 9719/1

Fatāwā Qāḍiḫān: *9462/9

al-Fatāwā as-Sirāğiyya: *9717/1

Fatāwā Sirāğuddīn qāri’ al-hidāya: 9717/1

Fatāwā al-Uskūbī: 9724

Fatāwā Yaḥyā-efendī Minqārī-zāde : 9726; 9727/1

Fawā’id al-amālī wa farā’id al-la’ālī: 9686; 9687; 9688; 9689/1

al-Fiqh al-Akbar: 9496; *9547/1; *9547/3; *9698

Fiqh-i akbar tarğamasi: 9547/1

Fiqh al-Kaydānī: *9547/2

Fuṣūl al-mufaṣṣal: 9822

Ğ, Ġ

Ğalāluddīn Suyūṭīnin qiyāmat qawīmasī aḥwālina muta‘allīq Risālā-i šafīfa-i sinin tarğamasidir: 9500/4
Ğalā’ al-qulūb: 9766
Ğalā’ ar-rūḥ: 9759/7
al-Ğāmi‘ aṣ-ṣaḥīḥ li al-Buḫārī: 9469
Ğawāb sayyidī Muḥammad al-‘Ağamī: 9529/2
Ğawāhir al-farā’iḍ: 9500/8; 9618/3
Ğawāhir al-islām: 9554/7; 9561/3; 9584/3; 9704/2; 9711/9; 9713/3; 9715/1; 9462/7
al-Ğawāhir al-kamāliyya: 9524
al-Ğawhara al-munīfa fī Šarḥ waṣiyya al-imām Abū Ḥanīfa: 9522
Ğawhara at-tawḥīd: 9523/2
Ğunna al-asmā’: 9544/3; 9755/4
Ġurar al-aḥkām: *9647
al-Ğuz’ ar-rābi‘ ‘ašara; 9416.
al-Ğuz’ as-sābi‘ wa al-‘išrūn: 9416.
al-Ğuz’ as-sādisa ‘ašara.: 9415.
al-Ğuz’ aṯ-ṯalāṯūn: 9419; 9420.
al-Ğuz’ aṯ-ṯāmin wa al-‘išrūn: 9417
al-Ğuz’ at-tāsi‘ wa al-‘išrūn

H, Ḥ, Ḫ

Ḫāb-nāme-i Waysī- efendī: *9875/4
Ḥadīṯ al-arba‘īn: 9515/9
Ḥadīṯ Yūnus alayh as-salām: 9900/5
Hadiyya al-mahdiyyīn : 9516/1
Hadiyya al-mahdiyyīn li uṣūl al-islām wa ad-dīn wa ‘aqā’id ahl al-ḥaqq wa al-yaqīn: 9652/6
Ḥall muğammalāt fī al-qirā’āt: 9423/2
Ḥall muškilāt Bad’ al-amālī: 9503/2
Ḥāšiya ‘alā Mir’āt al-’uṣūl fī Šarḥ Mirqāt al-wuṣūl: 9449/8
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ al-mawāqif fī ‘ilm al-kalām: 9525/1
Ḥašiya al-barda’ī ‘alā Šarḥ al-Isaġōğī lil-Kātī: 9445/5
Ḥāšiya qūl Aḥmad ‘alā Ḥāšiya al-Ḫayālī: 9511
Ḥāšiya as-Saylakūtī ‘alā Ḥāšiya al-Ḫayālī ‘alā Šarḥ al-‘Aqā’id an-nasafiyya: 9512
Ḫawāṣṣ al-asmā’ al-ḥusnā: 9504/1
Ḫawāṣṣ al-Qur’ān: 9424; 9434; 9458; 9579/3; 9618/1; 9780/6
Ḫawāṣṣ sūra al-Baqara: 9504/2
Ḥawāšī li Šarḥ al-aqā’id li at-Taftāzānī: 9510
Ḫawātim al-ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz: 9771
Ḥayā al-qulūb lammā yazūlu bih ‘ilal al-ğahl wa aḏ-ḏunūb: 9582/5
Ḥayat al-qulūb: 9836
al-Ḥayl aš-šar‘iyya: *9671
Ḫayriyā-i Nābī: 9873; 9875/1
Ḫazā’in al-ğawāhir wa maḫāzin az-zawāhir: 9448/1; 9449/1
al-Hibāt as-saniyya fī tabyīn al-aḥādīṯ al-mawḍū‘āt: *9480.

al-Hidāya fī al-fiqh al-Ḥanafī: 9635; *9669/1
Ḥikāya ġarība fī ḥaqq maḏhab Abū Ḥanīfa: 9521/3
Ḥikāyalar : 9854/3
Ḥikāya aš-šayḫ al-‘Arif Bāyazīd al-Bisṭāmī: 9689/2
Ḥikāyāt fārisiyya: 9518/4
Ḥikāyat Idrīs alayh as-salām: 9855/3
Ḥikāyet-i Waysi: *9875/4
Ḥilya al-abrār wa ši‘ār al-aḫyār fī talḫīṣ ad-da‘wāt wa al- aḏkār: 9572
al-Ḥiṣn al- ḥaṣīn min kalām sayyid al-mursalīn: 9580/2
Ḥirz al-amānī wa waǧh at-tahānī fī al-qirā’āt as-sab‘: 9421; *9422
Ḥizb al-anwār min muqtabis al-anwār: 9579/20
al-Ḥizb al-a‘ẓam wa al- wird al-afḫam: 9576
Ḥizb Ibn al-‘Arabī: 9579/18
Ḫodā rabbum: 9442/3; 9538; 9539/1; 9554/5; 9594/4; 9685/2; 9689/4
al-Ḫulāṣa al-alfiyya: 9523/9
Ḥuqūq ar-riǧāl ‘alā an-nisā’: 9690/4; 9900/1
al-Ḫuṭab al-minbariyya: 9824; 9825/1; 9834

I, ‘I

‘Ibādāt-i badaniyya: 9698
Iǧāza : 9577/1; 9577/2; 9427; 9484; 9578/1- 2; 9657; 9660; 9661; 9663/1; 9663/2; 9664/1; 9665; 9668/1; 9668/2; 9773/1; 9773/2; 9428/1; 9428/2; 9429; 9451; 9579/13; 9658; 9666; 9667
Iḥyā’ ‘ulūm ad-dīn: 9764.
Ilāhīyāt: 9546/2
‘Ilālāt risālasi: 9450/6
Ilǧām al-‘awām ‘an ‘ilm al-kalām: 9498
‘Ilm-i ḥāl: 9554/8; 9566/4; 9689/5; 9706; 9712/1; 9854/6
‘Ilm-i ḥāl busnawī: 9460/2
‘Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī: *9858; *9856.
‘Ilm-i ḥāl bi at-turkiyya: 9584/2; 9713/2
‘Ilmi ḥāl bi at-turkīyya li maǧhūl: 9543/2
‘Ilm-i ḥāl li Abī Bakr al-Islāmbūlī: 9456/5; 9544/2; 9554/2; 9690/5; 9714/1
‘Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 9710; 9799
‘Ilm-i ḥāl li Sirāǧuddīn: 9549/3; 9595/3; 9685/1; 9711/1
Inqāḏ al-hālikīn: 9488/4
Inšā: 9883/5
al-I‘rāb ‘an qawā‘id al-i‘rāb: *9514/2
Irādāt ǧuz’iyya: 9535; 9536; 9537/1; 9583/7
Iršād al-‘uqūl al-mustaqīma ilā al-uṣūl al-qawīma : 9772
Ittiḥāf fuḍalā’ al-bašar bi al-qirā’a al-arba‘a ašar: 9426.
Izālasi waǧib olān aḫlāqdir: 9898/1

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 9814/3
Kanz ad-daqā'iq: 9642; *9643/1
Kanz al-farā'id (Ḥāšiya Ramaḍān-efendī): 9508; 9509
al-Kaššāf ʻan ḥaqā'iq at-tanzīl wa ʻuyūn al-aqāwīl: 9438.
Katā'ib aʻlām al-aḫyār min fuqahā' maḏhab an-Nuʻmān al-muḫtār: *9669/5al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-barriyya - Qaṣīda al-burda: 9523/5; 9580/3
Kifāya al-ġulām fī ğumla al-arkān li al-islām: 9523/1
al-Kitāb: *9630
Kitāb aḥkam al-murtadīn: 9516/2
Kitāb alfāẓ al-kufr: 9488/3; 9506
Kitāb ad-dīn: 9551/3
Kitāb farā'iḍ al-ḥağğ: 9708
Kitāb al-fawā'id wa aṣ-ṣilāt wa al-ʻawā'id: 9784/2
Kitāb fī al-adʻiya wa al-aḏkār wa an-nawāfil: 9615
Kitāb fī faḍīla ad-duʻā': 9602
Kitāb fī al-farā'iḍ : 9734
Kitāb fī al-fiqh: 9678
Kitāb fī al-fiqh li mağhūl: 9792/1
Kitāb fī al-ḥādīṯ: 9490
Kitāb fī al-mawʻiẓa: 9837/1; 9888; 9890; 9892/1; 9900/2
Kitāb fī al-mawʻiẓa li mağhūl: 9830; 9832
Kitāb fī aṣ-ṣalā: 9672; 9674; 9679; 9680.
Kitāb fī aṣ-ṣalā bi at-turkiyya: 9701/1
Kitāb fī aṣ-ṣawm li mağhūl: 9675
Kitāb fī al-waʻẓ li mağhūl : 9901
Kitāb al-ḥadīṯ al-qudsī: *9487/1
Kitāb Iblīs: 9694/2; 9894; 9898/5; : 9539/4; 9540/4
Kitāb-i garawīda-i šarīf: *9885/1
Kitāb-i nawāfil wa ḥadīṯ-i Rasūl: 9700
Kitāb al-mawʻiẓa: 9652/5; 9828
Kitāb al-munāğāt: 9551/5
Kitāb muqaddima: 9456/3
Kitāb aṣ-ṣakk: 9745
Kitāb aṣ-ṣakk li mağhūl : 9751/1; 9747; 9748; 9749; 9750
Kitāb aṣ-ṣalāwāt: 9551/4
Kitāb su'āl wa ğawāb: 9853/2
Kitāb aṣ-ṣukūk: *9819/3
Kitāb Šamā'il an-Nabī: 9470
Kitāb aš-šihāb fī al-farā'iḍ: 9500/7
Kitāb-i ṭāliʻ-i mewlūd: 9561/7
Kitāb ṭalismān: 9539/2
Kitāb tarğama'i ʻAbdurraḥmān: 9629/4
Kitāb at-ta'wīl fī maʻālim at-tanzīl: 9436.
Kitāb al-Usṭuwānī: *9686
Kitāb al-waqf wa al-ibtidā' fī al-Qur'ān: 9895/2Kur'an s prevodom: *9413.

L

Luġat-i ʻarabī - turkī: 9583/9; 9702/2; 9852/2
al-Lu'lu' an-naẓīm fī rawm at-taʻallum wa at-taʻlīm: 9500/3; 9819/1
al-Lumʻa al-ʻağība wa an-nuḫba al-ġarība: 9646/3

al-Lum‘a an-nūrāniyya fī al-kušūfāt ar-rabbāniyya: 9504/3

M

Ma‘alim at-tanzīl fī tafsīr al-Qur’ān al-ğalīl: 9435.
Ma‘āriğ an-nubuwwa bi Alti pārmaq: 9500/9
Ma‘āriğ an-nubuwwa fī madāriğ al-futuwwa: *9500/9
Ma‘rifa al-muṯallaṯāt al-burūğ wa musaddasātihā: 9504/5
Mabāriq al-azhār fī Šarḥ mašāriq al-anwār: 9477; 9478
Madḥ Rasūl ‘alayh as-salām: 9694/4
Mafātīḥ al-ğinān wa maṣābīh al-ğanān: 9802
Mafhūm farā’iḍ: 9735
al-Mağālis fī al-wa‘ẓ li mağhūl: 9829/1
Mağalis al-mawā‘iẓ fī al-ḥadīṯ: 9471
Mağāmi‘ al-āfāt : 9896
Mağma‘ al-fawā’id wa zubda al-ḥaqā’iq: 9827
Mağma‘ al-ğawāhir: 9690/1
Mağma‘ al-laṭā’if: 9444/1
Mağma‘ umūr al-īman: 9521/1
Mağmū‘: 9453/2; 9462/9; 9548
Mağmū‘a: 9582/1; 9489/2; 9877/2
Mağmū‘a ad‘iyya: 9485/3
Mağmū‘a aḥādīṯ: 9485/1; 9491; 9492; 9497/3; 9555/2
Mağmū‘a aḥādīṯ ma‘ tarğama bi al-bosnawī: 9483/4
Mağmū‘a-i ṭilsumāt: 9556/3; 9793/2
Mağmū‘a li mağhūl: 9880
Mağmū‘a mutafarri‘a: 9546/5
Mağmū‘a ar-rasā’il: 9659
Mağmū‘ tarāğum al-ḫulafā’ wa al-mulūk wa al-‘ulamā’ wa aṣ-ṣulaḥā’: 9450/7
Manāhil aṣ-ṣafā fī taḫrīğ aš-šifā: 9759/2
Manāzil min Foča ‘an Makka mukarrama: 9693/2
Manāẓim-i Bargiwī: 9547/3
Manfa‘a al-insān: 9566/6
Manẓūma fī al-masā’il al-latī yakūn as-sukūt fīhā riḍā: 9722/2
Manẓūma fī al-mīrāṯ bi at-turkiyya: 9462/8
Manẓūma fī an-naṣā’iḥ bi at-turkiyya: 9878/2
Maqāla ‘Arab-zāde efendī fī madḥ Risāla Birğiwī: 9872/1
al-Maqāṣid al-mumaḥḥaṣa fī bayān kayy al-ḥimmaṣa: 9872/6
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: *9450/6; 9806/3
Marḥūm Qāḍī zāda afandīnin ḫāṣṣa Islambol wa ‘āmma ğumla mu’minlar ḫātūnlarina ayladuğī waṣiyyat lardir: 9898/3
Ma‘rifatnama-i Ḥaqqī: 9444/3
Ma‘rūḍāt Abū as-Su‘ūd fī al-fatāwā: 9722/1; 9728/4; 9753/4
Maṣābīḥ as-sunna: 9472; 9603/2
Masā’il bay‘īyya: 9696

Masā’il dīn-i islam: 9543/1
Masā’il fī al-farā’iḍ: 9736
Masā’il min al-fiqh: 9670
Masā’il min tarğama al-Qur’ān li Muṣṭafā Ṣabrī: 9452/2
Masā’il multafaẓa fī at-tawḥīd wa ‘ilm al-kalām: 9646/2
al-Masā’il al-muta‘allaqa bi al-fiqh: 9701/2
al-Masā’il muta‘alliqa bi bayan al-ğinn: 9452/1
al-Mašāriq: *9807/1
Mašāriq al-anwār an-nabawiyya min ṣiḥāḥ al-aḫbār al-muṣṭafawiyya: 9476/1; *9477
al-Maṭālib al-mu‘āmalāt: 9717/3
Matn al-‘alāqa: 9583/6
Mawḍū‘at ‘Alī al-Qārī: 9480; 9481
al-Maw‘iẓa: 9476/2; 9540/3; 9833; 9895/1
Maw‘iẓa busnawīyya: 9694/3
al-Maw‘iẓa bi al-fārisiyya: 9825/2
al-Maw‘iẓa al-ḥasana: 9831; 9903
al-Maw‘iẓa ma‘ abyāt fārisiyya: 9889
al-Maw‘iẓa min sūra al-Mu’minūn: 9899
Mawlid an-Nabī: *9554/6
Miftāḥ al-ğanna: 9843
al-Milal wa an-Niḥal: *9537/2
Min aqwāl al-mufassirīn fī ša’n sūra Yūsuf: 9449/10
Minhāğ al-‘ābidīn: 9500/10; 9765; 9784/3
Minhāğ al-muta‘allim: 9488/2
Mi‘rāğiyya: 9875/3
al-Miṣbāḥ: 9814/5; *9814/4
Miškāt al-anwār fī laṭā’if al-aḫbār: *9521/3; 9790
Mīzān al-mudda‘ayayn fī iqāma al-bayyinatayn: 9742
Mu‘addil aṣ-ṣalā: 9655/1
Mu‘ammā-i Ḥamza: 9902
Mufīd: 9781
Muhimmāt al-muftī - al-muhimmāt fī furū‘ al-ḥanafiyya: 9651
Muḫtaṣar farḍi ‘aynlari: 9705
Muḫtaṣar fī ta‘bīr ar-ru’ya: 9462/3
Muḫtaṣar al-manār: 9621; 9630; 9631; 9632
Muḫtaṣar al-Muntahā: *9619
Muḫtaṣar ta‘bīrnāma: 9553/2
Mu‘īn al-ḥukkām fīmā yataraddad bayn al-ḫaṣmayn min al-aḥkām: 9737
Mukāšafat al-qulūb : 9839
Multaqā al-abḥur: 9648; 9649; 9650
al-Munabbihāt ‘alā al-isti‘dād li-yawm al-mī‘ād: 9813
Munāğāt Mūsā ‘alayh as-salām: 9855/2
Munāğāt aš-šayḫ ar-Rabbānī Isḥāq aš-šahīr bi Ğamāl al-Qarmānī: 9579/8
Munāğāt šarīf: 9554/4
Muntaḫab min Anwār at-tanzīl wa asrār at-ta’wīl: 9442/1
Muntaḫab min faḍā’il al-ğihād: 9863

Muntaḫab min ğuhd al-muqill: 9425.
Muntaḫab min Kitāb at-tawḍī‘: 9646/1
Muntaḫab min kutub al-fatāwā: 9720/1
Muntaḫab min tafsīr al-Bayḍāwī: 9450/8
Muntaḫab al-Uṣūl li intiḫāb al-wuṣūl: 9622
Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī: 9638; 9639; 9640; 9641
Munya al-wā‘iẓīn va gunya al-mutta‘iẓīn: 9812
Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā: 9629/1; *9646/1; 9807/4; 9811/2
al-Muqaddima al-āğurrūmiyya: 9500/2; 9523/7; 9636
al-Muqaddima al-ğazariyya fī at-tağwīd: 9523/6
al-Muqaddima al-muṭarriziyya fī an-naḥw: 9582/2
Muqtaṭafāt min kutub muḫtalifa: 9466
Mūsā ḥaqinda bir risāla: 9411/2
al-Muṣḥaf aš-šarīf : 9382; 9383; 9384; 9385; 9386; 9387; 9388; 9389; 9390; 9391; 9392; 9393; 9394; 9395; 9396; 9397; 9398; 9399; 9400; 9401; 9402; 9403; 9404; 9405; 9406; 9407; 9408; 9409; 9410; 9411/1
Muzakkī an-nufūs: 9774; 9775; 9776/1

N

Namāz ḫušū‘ wa ḫuḍū‘ aylamaklağī bayān īdir: 9711/6
Namāzlık: 9549/2; 9551/2; 9555/3; 9556/2; 9566/5; 9702/1; 9703; 9704/1; 9707; 9709; 9780/4; 9898/2
Namāz masā’illaridir: 9594/2
Naṣā’iḥ mulūk wa mawā‘id ahl sulūk: 9515/5
Naṣā’iḥ muqarrab ḥaḍrat bārī šayḫ al-islām ḫawāğa ‘Abdullah al-Anṣārī: 9532/2
an-Naṣīḥa al-ḥasana: 9879/1
Naṣīḥa al-mulūk: 9762
Naẓm risāla aṣ-ṣalah li Šamsuddīn al-Fannārī: 9515/8
Naẓm šarīf Birġiwī: 9862/1
Niğāristān: 9518/3
Niyyat-i awrād-i Bahā’ī: 9575/4
Niẓāmāt saniyyasī šāmil olān awāmirnāma sāmī mağmū‘asī: 9763
Nubḏa fī faḍl layla an-niṣf min ša‘bān: 9579/16
Nubḏa min Šarḥ ḥizb al-baḥr li aš-šayḫ Abū al-Ḥasan aš-Šāḏilī: 9579/7
Nuqūl mu‘tabira dan ṣuwar da‘āwāy muḫtalifasī: 9757
Nūr al-īḍāḥ wa nağā al-arwāḥ: 9656; 9673
Nūr an-Nabawī: 9637
Nuzha al-aḫyār fī ibtidā’ ad-dunyā wa qadar al-quwā al-ğabbār: 9875/8

Q

Qānūn al-‘adl wa al-inṣāf li -al-qaḍā’ ‘alā muškilāt al-awqāf: 9752
Qānūn-nāme Ali ‘Uṯmān: 9753/1
Qānūn-nāme-i ma‘mūl bih dir: 9756
Qānūn-nāme sulṭān Murād ḫān b. sulṭān Sulaymān ḫān: 9753/3
Qaṣīda al-burda: *9523/5
Qaṣīda fī ḥusn al-ḫuluq bi-at-turkiyya: 9515/7
Qaṣīda fī madḥ Quds šarīf li maġhūl: 9468/2
Qaṣīda fī madḥ Rasūlallāh: 9579/9
Qaṣīda min dīwān Anwār al-‘uqūl min aš‘ār waṣiyy ar-Rasūl: 9450/9
Qaṣīda fī al-mu’anaṯ as-samā‘ī: 9500/16
al-Qaṣīda al-munfariğa: 9462/6; 9515/2
al-Qaṣīda an-nūniyya: 9515/1
Qawā‘id muta‘alliqa bi al-ašyā’: 9626
Qawā‘id al-Qur‘ān al-karīm: 9432.; 9468/3
Qirq su’āl: 9544/4; 9789/2; 9853/1; 9854/1; 9855/1
Qiṣṣa-i Muḥammad Muṣṭafā ‘alayh as-salām: 9411/4
Qiṭ‘a min al-maw‘iẓa: 9838
al-Qudūri: *9630
Qulūb al-maṭlūb fī an-nahy ‘an aḏ-ḏunūb: 9837/2

R

ar-Rāḍī li al-murtaḍī: 9482
Ramaḍān šarīf on yadinği ğağasi: 9887
Rawḍa al-aḫbār: *9500/12-13
Rawḍa al-islām: 9878/1
Rawḍ al-‘ulamā’: 9821
Rayāḥīn al-aḥāyīn fī al-ḥadīṯ: 9486
ar-Risāla al-‘aḍūdiyya fī al-waḍ‘: 9875/9
Risāla awğuh aẓ-ẓikr: 9500/17
Risāla al-bay‘ wa aš-širā‘: *9854/4
Risāla al-fawğ: 9584/5; 9594/3
Risāla fī alif lām mīm: 9449/4
Risāla fī arkān al-īmān: 9540/2
Risāla fī al-basmala: 9449/3
Risāla fī bayān faḍīla at-taqwā wa ḥusn al-ḫuluq: 9841
Risāla fī bayān al-firaq aḍ-ḍālla: 9537/2
Risāla fī bayān ṣalā al-ğanāza : 9681
Risāla fī bayān suğūd as-sahw: 9652/1
Risāla fī faḍā’il ba‘ḍ al-‘ibādāt: 9487/2
Risālā fī faḍīla aḏ-ḏikr: 9780/5
Risāla fī faḍīla al-Fātiḥa: 9579/2
Risāla fī fann al-munāẓara: 9583/5
Risāla fī ḥall muškilāt: 9683
Risala fī ḥall at-tasmiya wa at-taḥmīd wa at-taṣliya: 9449/2
Risāla fī ḥaqq al-basmala: 9450/1; 9453/1

Risāla fī ḥaqq dawrān aṣ-ṣufiyya: 9807/ 6
Risāla fī ḥaqq al-ḥamdala: 9450/2
Risāla fī ḥaqq al-ḥamd lillāh rabb al-ʻālamīn: 9449/5
Risala fī ḥaqq lā ilāh illā allāh li al-Birġiwī: 9449/6
Risala fī ḥaqq lā ilāh illā allāh lil-Mūsā al-Barakāt: 9449/7
Risāla fī ḥaqq at-taṣliya: 9450/3
Risāla fī ḫawāṣṣ ayyām al-usbūʻ: 9500/11; 9561/4
Risāla fī al-ḥudūd wa at-taʻzīr: 9717/2
Risāla fi al-ʻilm : 9842
Risāla fī īmān Firʻawn: 9579/19
ar-Risāla fī iʻrāb kalima al-kitāb: 9582/9
Risāla fī istiʻmāl al-muṣannifīn li al-alfāẓ wa al-ʻibādāt min al-muqaddima wa al-faṣl wa al-bāb: 9669/4
Risāla fī kalima amma baʻd: 9450/4
Risāla fī manāfiʻ dawāʼ yusammā bi at-tibġa: 9807/ 9
Risāla fī al-masʼala al-mutaʻalliqa bi aṯ-ṯamaniyya: 9521/5
Risāla fī al-masāʼil al-maḫmasa: 9521/2
Risāla fī al-masḥ ʻalā al-ḫifāf: 9669/6
Risāla fī al-muʻarraf bi al-lām: 9448/2
Risāla fi muqaddamāt al-ʻulūm: 9582/10
Risāla fī ar-radd ʻalā maḏhab ahl al-mutaṣawwifa: 9759/6
Risāla fī aṣ-ṣalā: 9521/4
Risāla fī ṭabaqāt al-muǧtahidīn: 9449/11; 9500/6; 9653/1
Risāla fī tafsīr al-abǧad: 9875/2
Risāla fī at-taǧwīd li maǧhūl: 9523/8
Risāla fī taḥqīq al-afʻāl: *9525/5
Risāla fī taḥqīq al-kulliyyāt: 9525/2
Risāla fī taḥrīm al-ḥašīš: 9829/3
Risāla fī taqrīr al-basmala: 9582/6
Risāla fī at-taṣawwuf: 9783/1
Risāla fī tasmiya āya al-kursī: 9819/5
Risāla fī uṣūl al-ḥadīṯ: 9479; 9582/7
Risāla fi al-waʻẓ : 9897; 9835/1
ar-Risāla al-ġāʼiyya: 9525/5; 9582/8
Risāla al-ġāya wa al-ġarḍ: *9525/5
ar-Risāla al-ḥarfiyya: 9525/4
ar-Risāla al-ḥawrāʼ wa az-zawrāʼ: 9518/1
Risāla ḥiǧāmiyya wa faṣdiyya: 9755/3
Risāla al-ḥudūd: 9620/2
Risāla al-imtiḥān: 9582/2
Risāla-i aḫlāq: 9876
Risāla-i ʻaqāʼid: 9541.
Risāla-i bī-namāz: 9546/3
Risāla-ı Birgiwī: *9858; *9856
Risāla-i Ḥamza-efendī: *9692; 9854/4; 9872/4
Risālaʼi firmilī Muḥammad efendī nin ʻaqāʼiddan iʻtiqād: 9711/8
Risāla-i kulak čekilmesi: 9583/4

Risāla-i manẓūma ḫūb wa margūb: 9684

Risalā-i Qāḍī-zāde-efendī: 9690/3; 9711/7; 9883/3

Risāla-i Rūmī Aḥmad-efendī: 9533; 9711/4-5

Risāla-i Rūmī-efendī fī al-w‘aẓ: 9885/1; 9886/1

Risāla-i šayḫ Ḥasan-efendī al-Užičawī: 9829/4

Risālā-i taṣawwuf: 9778

Risāla-i taṣawwuf li al-‘ārifīn: 9780/1

ar-Risāla al-manẓūma fī al-mīrāṯ bi at-turkiyya : 9717/5

ar-Risāla al-Muḥammadiyya: 9844; 9845; 9846; 9848; 9847; 9849; 9850; 9851; 9852/1

ar-Risāla al-munīra li ahl al-baṣīra: 9652/2

Risāla muta‘alliqa bi-bayān al-‘itiqādāt wa al-aḫlāq wa al-‘amāl: 9652/3ar-Risala as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9501/2

ar-Risāla aš-šarīfa fī ādāb al-baḥṯ: 9525/6

ar-Risāla al-Usṭuwāniyya: *9686

Riwāyat-i ḥaḍrat Payġambar : 9711/2

ar-Rumūz li al-qurrā’: 9872/3

S, Ṣ

Sa‘ādat-nāma: 9782

Sa‘at-nāme: 9854/2; 9869; 9870; 9871

as-Sab‘iyyāt fī mawā‘iẓ al-barriyyāt: 9814/1

Sa‘d-nāme: 9561/5

Sa‘duddīn at-Tāftāzānī: *9620/2

aṣ-Ṣaḥā’if al-qudsiyya : 9487/1; 9488/1

aṣ-Ṣalā ‘alā an-Nabī: 9606/1

aṣ-Ṣalawāt al-mubāraka: 9579/12

Ṣakk: 9740; 9741

Ṣakk Muḥammad Ḥulwī: 9746

Ṣakk Sarayī: 9743

Ṣakk Šānī : 9819/3

aṣ-Ṣawā‘iq al-muḥarriqa ‘alā ahl ar-rifaḍ wa az-zindiqa: 9519

Sinirnāma: 9540/8; 9583/3

Sirāğ al-muṣallī wa badr al-mubtadī wa muntahī: 9446/2

Sirāğ al-qulūb: 9793/1

as-Sirr al-maktūm fī ‘ilm an-nuğūm: 9504/6

as-Sirr al-qudsī fī tafsīr āya al-kursī: 9579/10

as-Siyāsa aš-šar‘iyya fī iṣlāḥ ar-rā‘ī wa ar-ra‘iyya: 9758

Ṣofiya sakinlarindan marḥūm Čarkas-zāde nin ğifardan istiḫrāğ ayladiklaridir: 9717/4

Subḥa al-‘uššāq: 9494; 9495

Sulṭān Sylaymān zamaninda wa šayḫ islām Abū Su‘ūd ‘aṣrinda olan qānūnlar dir: 9754; 9755/1

Ṣūra imḍā’ waqfiyya li Amīr-efendī: 9445/4

Š

Šabaka al-qannās li ṭullāb al-iḫlāṣ: 9579/17

Šafīqnāme: 9453/3

Šarā’iṭ al-īmān: 9546/1; 9595/2

Šarḥ al-ad'iya: 9605
Šarḥ 'alā Uṣūl al-ḥikam fī niẓām al-'ālam: 9761
Šarḥ al-amṯila al-muṭṭarida wa al-muttaḥida: 9806/5
Šarḥ al-'aqā'id al-'aḍudiyya li ad-Dawānī: 9517
Šarḥ 'Aqā'id an-Nasafī li maǧhūl: 9513; 9514/1
Šarḥ 'Aqā'id an-Nasafī li at-Taftāzānī: 9507; *9512
Šarḥ Arba'īn ḥadīṯan li 'Āšiq-pāšā: 9493
Šarḥ Arba' wa ḫamsūn ḥadīṯ: 9879/2
Šarḥ Asmā' al-ḥusnā: 9540/5; 9715/2
Šarḥ Asmā' al-ḥusnā bi at-turkiyya: 9544/1; 9456/2
Šarḥ al-Awrād al-bahā'iyya: 9575/3
Šarḥ Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 9807/8
Šarḥ Bad' al-amālī li maǧhūl: 9502; 9503/1; 9501/1
Šarḥ al-basmala wa al-ḥamdala: 9437.
Šarḥ al-Binā': 9450/5
Šarḥ Dalā'il al-ḫayrāt bi at-turkī li maǧhūl: 9613
Šarḥ dībāǧa al-miṣbāḥ: 9814/4
Šarḥ dībāǧa as-sirāǧiyya li maǧhūl: 9733
Šarḥ Du'ā' Abū Ḥanīfa: 9579/1
Šarḥ faḍīla aṣ-ṣalā 'alā an-Nabī: 9753/2
Šarḥ al-Fiqh al-akbar li Abū al-Muntahā: 9497/1
Šarḥ Ǧāwīdnāme: *9548
Šarḥ Ḥilya aš-šarīf an-Nabī: 9807/ 10
Šarḥ Ḥirz al-amānī wa waǧh at-tahānī fī al-qirā'āt as-sab': 9422.
Šarḥ al-Ḥiṣn al- ḥaṣīn min kalām sayyid al-mursalīn: 9611; 9612
Šarḥ al-Ḥiyal aš-šar'iyya: 9671
Šarḥ Ḥizb an-naṣr li aš-Šaḏilī: 9579/6
Šarḥ-i Pand-nāma-i 'Aṭṭār: *9781; *9782
Šarḥ-i Waṣiyyatnāma-i Birǧiwī: 9858; 9859
Šarḥ kitāb fī al-'aqā'id: 9526
Šarḥ kitāb fī al-'aqā'id li maǧhūl: 9530
Šarḥ kitāb fī al-fikh: 9669/3 ; 9677
Šarḥ kitāb fī al-fiqh li maǧhūl: 9697
Šarḥ kitāb fī maǧāz al-Qur'ān: 9624
Šarḥ kitāb fī uṣūl al-fiqh: 9625
Šarḥ al-Muǧnī fī uṣūl al-fiqh: 9620/1
Šarḥ Muḫtaṣar fī uṣūl al-fiqh: 9627
Šarḥ Muḫtaṣar al-muntahā: 9619
Šarḥ Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā li maǧhūl: 9807/ 5
Šarḥ al-Muqaddima al-ǧazariyya li Ṭāšköprü-zāde: 9872/2
Šarḥ Qawā'id al-i'rāb : 9514/2
Šarḥ ar-Risāla al-'aḍūdiyya fī al-waḍ': 9875/10

Šarḥ Ta‘līm al-muta‘allim: 9808; 9809; 9810; 9811/1; 9810.
Šarḥ Šir‘a al-islām: 9803
Šarḥ ‘Umda al-‘aqā’id an-Nasafī: 9527
Šarḥ Waṣiyyatnāma-i Birğiwī li maǧhūl: 9861
Šarḥ Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya: 9644; 9645
Šatibi: *9428/2
aš-Šifā bi ta‘rīf ḥuqūq al-Muṣṭafā: 9473; 9474; 9475
Šir‘a al-islām: 9796; 9797; 9798; 9799; 9800; 9801; *9878/1

T, Ṭ

Ta‘bīrnāma: 9445/2; 9462/5; 9497/2; 9583/2; 9804; 9805; 9806/1; 9807/1; 9807/ 11.
Tabyīn al-marām fī Šarḥ Risāla-i Ḥamza efendī: 9692
Taḍarru‘āt Sinān-pāšā: 9690/7
Tafsīr āya: “Allāh waliyy allaḏīna āmanū”: 9449/9
Tafsīr āya “innallāh ya’mur bi al-‘adl”: 9759/5
Tafsīr ba‘ḍ suwar min al-Qur’ān al-karīm : 9462/1
Tafsīr al-basmala: 9467/1
Tafsīr al-Baġawī: *9435.
Tafsir al-kabir: *9555/3
Tafsīr al-Qur’ān al-karīm li maǧhūl : 9454; 9461
Tafsīr al-Qur’an bi at-turkiyya li maǧhūl: 9457; 9459.
Tafsīr sūra Ālu ‘Imrān: 9465.
Tafsīr sūra al-‘Aṣr: 9455.
Tafsīr sūra al-Fātiḥa : 9467/2; 9468/1; 9629/2; 9652/4
Tafsīr sūra al-Fātiḥa bi at-turkīyya: 9886/2
Tafsīr sura al-Fātiḥa wa Yāsīn (bi at-turkiyya): 9460/1
Tafsīr sūra al-Mu’minūn: 9463.
Tafsīr sūra an-Nās: 9823/2
Tafsīr sūra Yāsīn: 9446/1; 9447; 9780/3
Tafsīr sūra Yūsuf: 9464.
Tağwīd al-Busnawī: 9433.
Tağwīd-i Qarabāš: 9431/1; 9857/2
Taḥqīq āmāl ar-rāğīn fī anna waliday al-Muṣṭafā min an-nāğīn: 9529/3
Talḫīṣ al-bayān fī ‘alāmāt Mahdī āḫir az-zamān: 9500/12
Talḫīṣ al-muqaddamāt min kitāb Zubda al-išārāt: 9579/14
Talḫīṣ wa tahḏīb li katā’ib a‘lām al-aḫyār min fuqahā’ maḏhab an-Nu‘mān al-muḫtār: 9669/5
Ta‘līqāt ‘alā Ḥāšiya Tafsīr al-Bayḍāwī: 9443
Ta‘līqāt ḥāšiya ‘alā Awā’il al-hidāya: 9669/1
Tanbīḥ al-ġāfilīn: 9785; 9875/6
Taqrīr Risāla-i Birğiwī: 9540/7; 9690/2; 9883/2
Tarğama al-Binā’: 9806/6
Tarğama Fiqh al-Kaydānī: 9547/2
Tarğama-i Kīmiyā-i sa‘ādat : 9776/2; 9823/3; 9893
Tarğama-i ḥadīṯ: 9515/3

Tarğama-i Tadkira al-awliyā’: 9779

Tarğama-i Tuḥfa aṣ-ṣalawāt: 9864

Tarğama-i Zabūr: 9503/3; 9559/4; 9819/2

Tarğama-i Šir‘a al-islām: 9877/1

Tarğama al-Qur’ān al-karīm bi al-bosnawī: 9413; 9414.

Tarğama al-Qur’ān al-karīm bi at-turkiyya: 9412.

Tarğama wa tafsīr sura al-Fātiḥa: 9456/1

Tarğama al-Wiqāya bi at-turkiyya: 9682

Tarğīḥ al-bayyināt: 9634/2; 9722/3; 9728/3

Tarğīḥ al-bayyināt li yaḥyā efendī: 9634/3; 9720/3

Tarğī‘-i band: 9500/14

Ṭarīq al-Istiqāma li ma‘rifa al-imāma: 9760

aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya:: *9547/3; 9767; 9768; 9769; 9770

Taṣrīf al-‘Izzī: 9806/2

at-Taṣrīḥ fī šarḥ at-tasrīḥ: 9872/5

Ṭawāli‘ al-anwār min maṭāli‘ al-anẓār: 9505

at-Tawassulāt aš-šarīfa bi asmā’ Ahl Badr wa šuhadā’ Uḥud: 9579/5

Tawassul-nāme: 9720/2

Ṭayyiba an-našar fī al-qirā’āt al-‘ašar: 9423/1

at-Taysīr: *9421; *9422.

Tuḥfa al-aḥbāb fī as-sulūk ilā ṭarīq al-aṣḥāb: 9783/3

Tuḥfa al-‘āšiqīn: 9693/1

Tuḥfa-i isma‘īliyya: 9534.

Tuḥfa al-muštāq fī ḫāwāṣ al-asma’ wa al-awfāq: 9500/15

Tuḥfa an-Nabī wa hadiyya ar-Rasūl: 9456/4; 9714/2

Tuḥfa aš-šāhān: 9691/1

at-Tuḥfa al-wardiyya: 9523/4

U, ‘U

‘Unwān al-ḥikma wa al-ḥasana: 9820

Uṣūl fiqh: 9623

Uṣūl al-ḥikam fī niẓām al-‘ālam: 9759/1; *9761

al-Usṭuwānī: *9686

W

Waṣāya aš-šayḫ Muḥyiddin Ibn ‘Arabī: 9500/13

Waṣīla an-nağāt : 9554/6

Waṣiyya Abū Ḥanīfa li ibnih Ḥammād: 9582/4

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa: 9442/2; 9653/2

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa bi at-turkiyya: 9468/1; 9714/3

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa li Abū Yūsuf: 9759/3

Waṣiyya al-imām al-a‘ẓam Abū Ḥanīfa li tilmīḏih Abū Yūsuf b. Ḫālid: 9807/2; 9759/4

Waṣiyya an-Nabī ‘alayhi as-salām li amīr al-mu’minīn ‘Alī b. Abū Ṭālib: 9518/5

Waṣiyya an-Nabī li Abū Hurayra: 9462/4
Waşiyya Rasūlilāh ‘a. s. li Fāṭima: 9411/3
Waşiyya aš-šayẖ as-Suhrawardī li aḥad min fuqarā’ih: 9807/3
Waṣiyyatnāma: *9856; *9858; *9896
Waṣiyyatnāma (‘ahdnāna): *9867/2
Waşiyyatnāma-i Birġiwī: 9856; 9857/1; *9860; *9861; *9872/1
Waşiyyat Rasūl ‘alayh as-salām fī ḥaqq al-ḥağamat: 9854/5
Waqfiyya: 9662; 9695
Wāqi‘a nāme-i Waysī: 9875/4
Waqifnāma-ya da’ir sakk: 9744
Waṯīqa-i ānī bayānider: 9540/1
al-Wiqāya: *9682
Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya: *9644; *9645
Wird an-naqšibandiyya: 9783/2
Wird sayyid Yaḥyā: 9554/9

Z

Zād al-‘ibād: 9900/3
Zahra ar-riyāḍ wa nuzha al-qulūb al-mirāḍ: 9794; 9795
Zubda al-amṯāl: 9818
Zubda al-ḥaqā’iq: 9860
Zubda al-masā’il fī al-i‘tiqādāt wa al-‘ibādāt: 9780/2

INDEKS AUTORA

A, ‘Ā

‘Abdī ‘Abdurraḥmān Zārī: 9781

‘Abdulbāqī b. Muḥammad b. ‘Abdulḥakīm al-Bursawī, Asīrī-zāde: 9742

‘Abdulbarr b. Muḥammad b. Šiḥna al-Ḥanafī, Abū aṯ-Ṯanā’: 9722/2

‘Abdulġanī-efendī b. ‘Abdulǧalīl: 9500/11

‘Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Saylakūtī: 9512

‘Abdulḫāliq b. ‘Alī b. Muḥammad Bāqī al-Mazǧāǧī, az-Zubaydī, al-Yamanī: *9426.

‘Abdulḥalīm b. Muḥammad ar-Rūmī al-Qosṭanṭinī, Aḫī-zāde, : 9725/2; *9726

‘Abdulḥamīd b. ‘Abdurraḥmān al-Anġūrī: 9812

‘Abdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū ‘Ismā‘ī: 9532/2

‘Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt: *9527; 9642

‘Abdullāh b. ‘Alī Āli Yābis an-Naǧdī: 9484

‘Abdullāh b. As‘ad b. ‘Alī b. Salīm b. Fallāḥ, al-Yāfi‘ī, aš-Šāfi‘ī, al-Makkī, ‘Afīfuddīn, Abū Muḥammad: 9444/2

‘Abdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, poznatiji kao Ašraf-oğlu i Ašraf-zāde, šejh: 9774

‘Abdullah ad-Dīnqūz: 9806/4

‘Abdullāh al-Ilāhī as-Samāwī: 9777

‘Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh b Suhayl al-Ḫazraǧī, Ibn al-Ḥaššām, al-Yamanī: 9485/2-3

‘Abdullāh b. ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Alī al-Bayḍāwī, aš-Šīrāzī, Naṣruddīn, Abū Sa‘īd: 9439; 9442/1; *9443; 9505

‘Abdullāh b. ‘Umar b. ‘Uṯmān b. Mūsā Mastǧī zāde: 9448/2

‘Abdullaṭīf b. ‘Abdul‘azīz Ibn al-Malak, ar-Rūmī, Ibn Firište: 9477; 9786

‘Abdullaṭīf b. Durmīš b. Salīm Ḍakī Qaramānī: 9884

‘Abdullaṭīf-efendi, Laṭīfī: 9494; 9566/4; 9689/5; 9780/2

‘Abdullaṭīf b. Muḥammad Šakir b. Ḥusayn b. Muḥammad al-Bātūmī: 9577/1-2
‘Abdulmun‘im ad-Dasūqī: 9578/2
‘Abdulwahhāb b. Muḥammad al-Ḥusaynī: 9436.
‘Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī: 9815; 9855/4
‘Abdurrḥman: 9629/4
‘Abdurraḥmān b. ‘Alī al-Almāsiyawī, Mu’ayyid-zāde: 9718
‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ğalāluddīn as-Suyūṭī al-H̱uḍayrī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Faḍl: *9500/4; 9759/2-3
‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī: 9759/7; 9875/10
‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, ‘Aḍuddīn: *9517; *9525/1; 9619
‘Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūẖānī ar-Rūmī, poznatiji kao H̱iṣālī: 9722/3
‘Abdurraḥmān Qarabāšī¨, Šayẖ: 9431/1
‘Abdurraḥmān, Sayyid: 9547/1-3
‘Abdulġanī b. Ismā’īl an-Nāblusī: 9523/1; 9872/6
Abū al-‘Abbās Aḥmad b. ‘Alī Yūsuf al-Būnī, aš-Šayẖ: 9504/1
Abū Bakr b. ‘Alī b. ‘Abdullāh aš-Šaybānī, al-Mawṣilī aṣ-Ṣūfī: 9579/17
Abū Bakr al-Islāmbūlī: 9456/5
Abū Bakr Muḥammad as-Saylān: *9900/3
Abū Bakr (muftija u Banjoj Luci): 9637
Abū Ğa‘far Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī: 9895/2
Abū Ḥanīfa: v. Nu‘mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa
Abū Hāšim: 9760
Abu al-Layṯ: v. Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu al-Layṯ as-Samarqandī
Abū as-Su‘ūd: v. Aḥmad b. Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-‘Imādī
‘Aḍududdīn ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī: 9875/9
Aẖī Yūsuf: v. Yūsuf b. Ğunayd at-Toqatī
Aḥmad b. ‘Abdulḥalīm b. ‘Abdussalām b. ‘Abdullāh b. Taymiya, šayẖ al-islām, Taqiyyuddīn, Abū al-‘Abbās al-Ḥarrānī, Ibn Taymiya: 9758
Aḥmad b. ‘Alī Yūsuf al-Būnī, aš-Šayẖ Abū al-‘Abbās: 9504/3-4
Aḥmad Bīğān: 9844
Aḥmad Dā‘ī: 9843.
Aḥmad b. Ḥağar al-Hayṯamī aš-Šafi‘ī, Šihabuddīn: 9519
Aḥmad Ḥamdī b. Muḥammad as-Sarāyī al-Busnawī: 9451.
Aḥmad b. Ḥusayn ar-Ruščoqī: 9668/2

Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimaškī ad-Dimyātī, Ibn an-Nuẖās: *9863 Maḥmūd ‘Abdulbāqī: *9863
Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Abdulmalik al-Aš‘arī, at-Tibrīzī Abū al-H̱alīl: 9793/1
Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdulġanī ad-Dimyāṭī aš-Šafi‘ī, al-Bannā’: 9426.
Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa‘far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī: 9630
Aḥmad b. Muḥammad Amīn Istanbūlī, Qāḍī zāde: 9531
Aḥmad b. Muḥammad b. Ğaffār al-Qazwīnī, al-Ġaffārī, Qāḍī: 9518/3
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī: 9813
Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ayyūbī Imām-zāde: 9757
Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnisawī: 9497/1
Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa‘īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī: 9636; *9637
Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī al-Ḥanafī, Abū al-‘Abbās: 9633.
Aḥmad b. Muḥammad Rūmī Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī: 9533
Aḥmad b. Muḥyiddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-‘Imādī, šayẖ al-islām Abū as-Su‘ūd: 9721; 9722/1; 9754
Aḥmad b. Muḥyiddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-‘Imādī: *9462/9
Aḥmad b. Mūsā al-H̱ayālī: *9512
Aḥmad b. Muṣṭafā, Abū Nu‘mān, šayẖ Murtaḍā: 9449/8
Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprü-zāde: *9717/3; 9872/2
Aḥmad b. Sayyidī al-Biġāwī: 9877/1-2
Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn): *9462/9; *9493; 9500/5; 9500/8-9; 9445/1; 9651; 9449/11; 9652/1-2; *9669/1;9900/4; 9754
Aḥmad b. ‘Umar b. Muhīr aš-Šaybānī, al-H̱aṣṣāf, Abū Bakr: *9671
Aḥmad b. ‘Uṯmān Ġradačačewī, Ḥāfiẓ; Svirac hfz. Ahmed ef. Mulaibrahimović: 9444/1
Aḥmad Šāmī-zāde: 9807/ 10
Aḥmad Zihnī, Sayyid : 9773/1
‘Ala’uddīn ‘Alī at-Turkistānī, aš-šayẖ: 9579/4
‘Alī b. Abū Bakr b. ‘Abdulğalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn: 9635
‘Alī b. Bayrāb al-Yakōvī: 9773/2
‘Alī Čalabī: *9807/ 6
‘Alī Dede; v. ‘Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Busnawī, Alā’uddīn i Šayẖ-i Turbe
‘Alī b. al-Ğazzār, Nūruddīn, aš-šayẖ: 9529/3

‘Alī b. Ḫalīl aṭ-Ṭarābulusī ‘Alā’uddīn Abū al-Ḥasan al-Ḥanafī: 9737
‘Alī b. Ḥusāmuddīn al-Muttaqī: 9500/12
‘Ālī b. Maḥmūd: 9829/2
‘Alī b. Muḥammad b. ‘Abbās b. Šaybān ad-Dimašqī, al-Ḥanbalī, Ibn al-Laḥḥām, Abū al-Ḥasan: *9627
‘Alī b. Muḥammad al-Čatālǧawī, šayḫ al-islām: 9727/2
‘Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Busnawī, ‘Alī Dede, ‘Alā’uddīn i Šayḫ-i Turbe: 9771
‘Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, šayḫ: 9858
‘Alī b. Sayyid Muḥammad b. ‘Alī al-Ǧurǧānī Abū Ḥasan, as-Sayyid aš-Šarīf, as-Sayyid aš-Šarīf: 9518/2-6; *9525/2
‘Alī b. Sulaymān b. ‘Abdullāh al-Manṣūrī, al-Miṣrī: 9423/2
‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn: 9480; 9501/1; 9576; 9872/5
‘Alī b. ‘Uṯmān b. ‘Īsā al-Urdubīlī: 9875/8
‘Alī b. ‘Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāǧuddīn: 9500/1; *9501/1; *9502
Altıparmak: v. Maḥmād b. Māḥmad, Altıparmak; šayḫ
Amīr-efendi; Ḥawāǧa Čalabī: 9445/4
Aq ‘Alī-efendī Izmidī (Izmitlī) Koǵa ‘Alī zv. Aq Baba: 9865
’Ārif ‘Ābdulbāqī b. Muḥammad-efendī: 9875/3
Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ’Umar al-Abharī; Ḥusamuddīn Ḥasan al-Katī: *9445/5
Ayyūb b. aš-Šarīf Musā al-Ḥanafī, al-Qāḍī, Abu al-Baqā’, as-Sayyid; Mālik b. Dīnār: 9691/1

B

al-Bātūmī: v. ‘Abdulaṭīf b. Muḥammad Šakir b. Ḥusayn b. Muḥammad
Berberović v. Ḥamdī b. Ḥusayn
al-Birġīwi: v. Muḥammad b. Pīr ‘Alī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn
al-Buḫārī: v. Muḥammad b. Murād b. ‘Alī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī Berberović Ḥamdī b. Ḥusayn: 9429.
Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 9445/2; 9804; *9808

Č

Čerkes-zāde: 9717/4

D

ad-Dawānī: *9510
Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī: 9582/6
Dāwūd-zāde: 9613

Đ

Đulbija Abdullatif: 9452/1

F

al-Fāḍil Ṣibġatullāh: 9443
Fahruddīn Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğānī al-Farġānī Qāḍīḫān: *9462/9
Fanfūn b. Ṭayfūn b. as-Sayyidī b. Qāsim b. Čalabī al-Wān b. 'Alī; , 'Āšiq Aimma al-qurrā': 9468/3
al-Fannārī: v. Muḥammad b. Ḥamza al-Fannārī
Fatima Kanita-hanuma, kći Mehmed Sejid-efendije Hajrića, Ḥumarī Sa'īd-efendī: 9695
Fayẓullāh: 9578/1

Ġ, Ğ

Ğa'far aṣ-Ṣādiq: 9539/2; 9559/5
Ğamāluddīn Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī: 9579/8
Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad: 9634/2
Ğāwīd mulā 'Alī: 9548
al-Ġazālī: v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī,Ḥuğğa al-islām, Abū Ḥāmid
al-Ğazarī: v. Muḥamamd b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf Ibn al-Ğazarī
al-Ğurğānī: v. 'Alī b. Sayyid Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī Abū Ḥasan, as-Sayyid aš-Šarīf, as-Sayyid aš-Šarīf

H

Hadžibajrić, Fejzullah: 9483/4
Hadžijusufović: v. Ṣāliḥ Ṣidqī efendij Nalić
Hafizović, Muḥammad Rašīd Ḥāfiẓ-zāde : 9755/4
Ḫalīl b. al-'Alā' an-Nağğārī al-Yamanī, aš-Šayḫ: 9501/1
Ḫalīl b. 'Alī b. 'Abdullah al-Buḫārī, al-Ḥahafī: 9527
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī: 9582/1
Ḫalīl b. Sulaymān, šayḫ: 9532/1
Ḥamāmī-zāde: 9446/1-2
Ḥamdī b. Ḥusayn Berberović: 9429
Ḥamza: 9902
Ḥamza-efendī Derendelī: 9854/4; *9692
Handžić, Mehmed: 9597; 9820
Ḥasan b. Abū al-Ḥasan Yasār al-Baṣrī: 9442/4
Ḥasan b. 'Alī, Šayḫ: 9575/3
Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ: 9673; 9656
Hasan al-Basri: 9515/4
Ḥasan Ḥilmi sin Muṣṭafin Lāqša-zade (Lakišić): *9660
Ḥasan b. Muḥammad Badīr, al-Ğarīsī: 9428/2

Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣaġānī: 9476/1; *9477

Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī: 9521/1-5; 9690/1

Ḥasan b. Turḫān b. Dawūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Aqḥiṣārī: 9520; 9759/1; 9761

Ḥasan al-Užičawī: 9829/4

Ḫiḍr -bey b. Ğalāluddīn, Mawlānā: 9515/1

Ḥuğğa al-islām: v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid

Ḥusayn b. ‘Alī, al-Kāšifī, al-Wā‘iẓ: *9864

Ḥusayn b. Iskandar al-Ḥanafī, Munla Ḥusayn i Ibn Iskandar

Ḥusayn b. Mas‘ūd al-Farrā’ al-Baġawī aš-Šāfi‘ī, Abū Muḥammad: 9435; *9436; 9472

I, ‘I

Ibn ‘Abbās ‘Abdullah al-Qurašī: 9503/3

Ibn al-Bazzāzī: v. Muḥammad b. Naṣruddīn Muḥammad b. Šihāb b. Yūsuf b. ‘Umar al-Kardarī, al-Ḥanafī

Ibn Firište: v. ‘Abdullaṭīf b. ‘Abdul‘azīz Ibn al-Malak, ar-Rūmī,

Ibn Kamāl-pāšā: v. Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn)

Ibn Mālik: v. Muḥammad b. ‘Abdullah Ibn Mālik, Ğamāluddīn, Abū ‘Abdullah

Ibn Nuğaym: v. Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī

Ibn Taymiya: v. Aḥmad b. ‘Abdulḥalīm b. ‘Abdussalām b. ‘Abdullāh b. Taymiya, šayḫ al-islām, Taqiyyuddīn, Abū al-‘Abbās al-Ḥarrānī

Ibn Ṭūrḫān b. Ṭūrmuš as-Sanābī: 9759/6

Ibrāhīm b. Aḥmad Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad Maḥmūd aš-Šāfi‘ī al-Manāwī: 9579/13-14; 9579/20

Ibrāhīm b. ‘Alī Drāmālī, ḥāfiẓ; : 9427.

Ibrāhīm ad-Dihnī, sin Ṣāliḥa Ḥabībije al-Qoničawī : *9661

Ibrāhīm Ḥaqqī b. Darwīš ‘Uṯmān al-Arzarūmī, as-Sūfī, al-Ḥanafī: 9444/3; 9442/3

Ibrāhīm b. Ismā‘īl: 9808

Ibrāhīm al-Laqānī, aš-šayḫ: 9523/2

Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ḥanafī, Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī, ar-Rūmī, aš-Šayḫ: 9659

Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 9648; 9669/6

Ibrāhīm b. Muḥammad al-Qayṣarī Gözü Büyükzāde: 9450/2-4

al-Īğī: v. ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad
Ilyās b. ʻĪsā al-Āqḥiṣārī, aš-šayḫ: 9540/5
Isḥāq b. ʻAbdullāh: 9698
Ismāʻīl Ḥaqqī al-Bursawī: 9534; *9452/1-2; *9453/2
ʻIyād b. Mūsā al-Yaḥṣubī as-Sabtī, Abu al-Faḍl: 9474
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zinğānī: 9806/2

K

Kaʻb al-Aḥbār: 9411/2
al-Kafawī: v. Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā
Kamāluddīn b. al-Humām al-Ḥanafī,: *9717/1

M

Maḥmad b. Aḥmad b. Maḥmad b. Ramaḍān, Qudsī, Nišānğī: 9753/1
Maḥmad b. Ahmād Ṭāšköprü-zāde, Kamaluddin: 9725/1
Maḥmād b. Māḥmad, Altıparmak; šayḫ: 9500/9
Mahmad b. Mahmad al-ʻImādī, Abū as-Suʻūd: 9559/3
Maḥmūd b. ʻAbdullāh al-Anṭākī: 9583/6
Maḥmūd ʻĀrif sin Darwīša ʻUmara Kajtaza: 9660
Maḥmūd Čalabī, Ġalīpolī: 9500/4
Maḥmūd-efendī b. Muḥammad el-Galipoljī: *9727/2
Maḥmūd efendī al-Uskudārī; Ḥusayn b. Masʻūd al-Farrā' al-Baġawī aš-Šāfiʻī: *9500/1
Maḥmūd b. Sulaymān al-Kafawī: 9669/5
Maḥmūd b. ʻUbaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarīʻa;
Maḥmūd b. ʻUmar az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim Ğārullāh: 9438.
Manṣūr, šayḫ: 9807/ 9
Masʻūd b. ʻOmar at-Taftazānī: 9507; *9511; : *9512; 9525/2
Masʻūd Učūlī, Farīduddīn, Šayḫ : 9515/5
Mašić: v. Mustafa-aga b. Husein
Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, Abu al-Muʻīn: 9499
Minqārī-zāde: v. Yaḥyā b. ʻUmar, Minqārī-zāde ar-Rūmī, šayḫ al-islām
Mu'ayyid-zāde: v. ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī al-Almāsiyawī
Muḥammad: 9554/4
Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. Aḥmad aš-Šahrastānī: *9537/2
Muḥammad b. ʻAbdullah Ibn Mālik, Ğamāluddīn, Abū ʻAbdullah: 9523/9
Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Bakrī; Abū al-Ḥasan: 9579/16

Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Hamadānī: 9814/1

Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī, Imām-zāde aṣ-Ṣaġrī: 9796; *9878/1

Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī Sačaklī-zāde: 9425; 9583/5

Muḥammad Abū al-‘Izz al-‘Ağamī, Sayyīd: 9529/1-2

Muḥammad ‘Ādil b. Ḥasana al-Kalanbūlanwī: 9668/1

Muḥammad b. Āġo-zāde Ḥusayn-efendī, Darwīš: 9863

Muḥammad b. Aḥmad b. Sa‘īd at-Tamīmī, al-Muqaddasī, Abū ‘Abdullāh, šaiḫ: 9434.

Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā’uddīn, Šāh

Muḥammad b. ‘Alī ‘Āšiq Čelebi: 9493

Muḥammad b. ‘Alī b. Ḥusayn b. Mūsā Ibn Bābawayh al-Qummī: 9471

Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā’ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī: 9500/13

Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Ḥusayn ar-Raḥbī: 9523/3

Muḥammad Amīn b. ‘Uṯmān b. Aḥmad al-Bāṭūmī, Muftī-zāde: 9666; 9667

Muḥammad b. As‘ad ad-Dawānī, Ğalāluddīn: 9579/19; 9517

Muḥammad As‘ad-efendī b. Aḥmad: 9582/2

Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣadīqī: 9518/1

Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn: 9501/2

Muḥammad Bahā’ī: 9754; 9575/4

Muḥammad b. Baḫtiyār al-Buḫarī, Abū Ğā‘far: 9486

Muḥammad Čelebi b. Ṣāliḥ Kātib (Yazicī-zāde ili Yazicī-oğlu): *9844

Muḥammad b. Darwīš Muḥammad Ṯānī al-Edirnawī: 9819/3

Muḥammad-efendī b. Aḥmad Ustuwānī: *9686

Muḥammad-efendī, Adirnalī: *9442/3

Muḥammad b. Farāmurz b. ‘Alī Mullā Ḫusraw: 9647

Muḥammad Firmilī: 9711/8-9

Muḥammad Furāt: 9544/4

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī: 9450/5

Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelşehirī: 9713/2

Muḥammad b. Ḥamza al-Fannārī: *9515/8

Muḥammad b. Ḥasan b. Aḥmad al-Kawākibī al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 9780/5

Muḥammad b. al-Ḥasan b. Muḥammad al-Maġribī at-Tilmisānī: *9482.

Muḥammad Ḥulwī: 9746

Muḥammad Ḫurram Šāh: 9462/3-4

Muḥammad b. al-Ḥusayn b. al-Ḥasan al-Bayhaqī an-Nīsābūrī, al-Kaydarī: 9450/9

Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Fariduddīn ‘Aṭṭār: *9779; *978; *9782

Muḥammad b. Ilyās Čiwī-zāde: 9717/2-3

Muḥammad b. ‘Īsā b. Sūra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī at-Tirmiḏī, Abū ‘Īsā: 9470

Muḥammad b. Ismā‘īl al-Buḫārī, Abū ‘Abdullāh: 9469

Muḥammad b. ‘Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī: 9488/3

Muḥammad Kašfī ar-Rūmī: 9652/6

Muḥammad b. Maḥmūd: 9755/3

Muḥammad b. Maḥmūd b. ‘Alī b. Abū Ṭālib; Šihābuddīn Abū Ḥāmid: 9500/7

Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Abdurrašīd as-Sağāwandī, Sirāğuddīn: 9730

Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn: 9638

Muḥammad b. Muḥammad al-Barda‘ī at-Tibrīzī: 9445/5

Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, Abū ‘Abdullah: 9500/2; 9523/7

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Ḥuğğa al-islām, Abū Ḥāmid: 9498; 9500/10; *9629/6; 9764; *9776/2; 9789/1; 9790; 9791; 9839

Muḥamamd b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Alī b. Yūsuf, Ibn al-Ğazarī: 9423/1; 9523/6; 9580/2; 9611; 9655/2; 9523/6

Muḥammad b. Muḥammad Qāḍī-zāde: 9772

Muḥammad b. Murād b. ‘Alī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī al-Buḫārī: 9783/3

Muḥammad b. Muṣṭafā al-Āqkirmānī, al-Kafawī: 9449/3; 9483/1; 9535; 9537/2

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğib-zāde al-Istanbūlī: 9738

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, šayḫ: 9595/3; 9898/3; 9690/3

Muḥammad b. Muṣṭafā b. ‘Uṯmān, al-Ḥusayni, an-Naqšibandī, al-Ḫādimī, Abū Sa‘īd: 9448/1

Muḥammad b. Naṣruddīn Muḥammad b. Šihāb b. Yūsuf b. ‘Umar al-Kardarī, al-Ḥanafī, Ibn al-Bazzāzī: 9716

Muḥammad Nuruddīn al-Miṣrī: 9554/7; 9704/2

Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birğiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn:

9767; 9766; 9479; 9449/6; 9483/1-2; 9540/7-8; 9655/1; 9856; *9858; *9860; *9861;; 9862/1
Muḥammad al-Qadrī-pāšā, al-Miṣrī: 9752
Muḥammad Sa‘duddīn: *9717/3
Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn: 9523/5
Muḥammad Sa‘īd Tašnawī b. al-ḥāğğ Ḥasan Ismā‘īl beg zāde Tašnawī, al-ḥāğğ: 9665
Muḥammad b. Salāma b. Ğa‘far b. ‘Alī b. Ḥukmūn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muslim al-Quḍā’ī, Abū ‘Abdullāh: 9786; 9815
Muḥammad b. Ṣāliḥ as-Sulamī al-Muṭarrizī, Abū ‘Abdullāh: 9582/2
Muḥammad b. Ṣāliḥ Yāzīğī-zāde: 9815
Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūl: 9552/2; 9573; 9574
Muḥammad Šafīq efendī Mutaṣarrif zāde: 9453/3
Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī as-Sağāwandī, Abū ‘Abdullāh: *9468/3
Muḥammad b. ‘Umar ar-Rāzī: *9555/4; 9759/5
Muhammed Mejli: *9717/4
Muḥyiddīn al-‘Arabī: 9579/18; 9500/13; 9606/1-3
Muinuddin Muḥammad al-Faraqi: *9500/9
Munağğim Ḫayruddīn al-Qunawī: 9561/7
Mūsā b. Aḥmad al-Barakāt (al-Barakātī): 9449/7
Mūsa b. al-ḥāğğ Ḥusayn Izniqlī: 9900/3
Muṣliḥuddīn-efendī: 9582/9
Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūğawī, Šayḫ zāde: 9514/2
Mustafa-aga b. Husein Mašić: 9662
Muṣṭafa ‘Āṣim b. ‘Abdullāh al-Uḫruwī: 9664/1
Muṣṭafā al-Ğabalī: 9449/5
Muṣṭafā-efendī Bakzāde: 9720/2
Muṣṭafā b. Ḥusayn b. al-ḥāğğ Muṣṭafā al-Mostārī: 9658
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī: 9818
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī, Güzelḥiṣārī, Ḫulūṣī, ar-Rūmī, aš-Šayḫ: 9450/1; 9860
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Mostarī: *9658
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Muḥammad al-Busnawī, al-Aqḥiṣārī: 9482.
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Murādī an-Naqšibandī aš-Šayḫ: 9456/4
Muṣṭafā Rifā’ī, Qabūlī, Adirnawī: 9778
Muṣṭafā Ṣabri: 9452/2
Mustafa Sarajlić Ṣikqī-efendī, Šejh : *9658

Muṣṭafā b. as-Sayyid ‘Abdullāh Ṭarīqatğī, Amīr-efendī, aš-šayẖ: 9692
Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī: 9643/1
Muṣṭafā Šam’ī Prizreni: 9515/8; 9782
Muṣṭafā b. Zakariyyā b. Aydoġmuš al-Qaramānī: 9646/1
al-Muṭarrizī: v. Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ

N

Nabī b. Mursal Tōkātī: 9822
Naqšiband: *9575/3
Naqšibandī: v. Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī, Bahā’uddīn, Šāh Naqšiband
an-Nasafī: v. ‘Umar b. Muḥammad an-Nasafī, Abū Ḥafṣ
Nasfī, Taftazani: *9508
Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ: 9814/4-5
Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu al-Layṯ as-Samarqandī: *9489/2; 9628; 9629/1; *9646/1; 9784/1; 9785
Naṣruddīn Muḥammad b. Sālim aṭ-Ṭabalāwī, aš-šayẖ: 9579/10
an-Nawawī: v. Yaḥyā b. Šaraf b. Murrī an-Nawawī, Muḥyiddīn, Abū Zakariyya
Niğār Oğlu aš-šayẖ Riḍā: 9652/3
Nu‘mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa: 9468/1; 9442/2; *9456/4; 9496; *9522; 9579/9; 9582/4; 9582/5; *9698; 9759/3; 9806/3
Nūruddīn Abū al-Ḥasan ‘Alī b. ‘Abdullāh aš- Šāḏilī, aš-šāyẖ: 9579/6

O

Omer Hamzin: *9657
Oqučī-zāde Maḥmad Šāhī: 9864

Q

Qarabāšī: v. ‘Abdurraḥmān Qarabāšī, Šayẖ
al-Qāsim b. Firra b. Ḫalaf b. Aḥmad ar-Ru‘aynī al-Andalusī aš-Šāṭibī, Abū al-Qāsim, aš-Šāṭibī: 9421; *9422; 9428.
Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫidr: 9511

R

ar-Raḥbī: 9523/3
Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī, Monllā: 9508
Ramzī-zāde: 9717/5
ar-Rāzī: v. Muḥammad b. ‘Umar ar-Rāzī
Rif‘at Muḥammad Ṣādiq-pāšā: 9876

S, Ṣ

Sačaklī-zāde: v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī
Sa‘dī ef.: 9684
Sa‘duddīn Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī: 9814/4
Ṣafiyyuddīn: *9813
Ṣafrat Siyāġoš-paša: *9807/ 10
as-Saǧāwandī: v. Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī as-Saǧāwandī, Abū ‘Abdullāh
Sa‘īd, Munlā: 9683
Ṣāliḥ Ṣidqī efendij Nalić (Hadžijusufović) : *9663/1-2
Ṣāliḥ Sirrī b. ‘Umar Taḫmiščī zāde az-Zaničawī: *9665
Sālim Nāzim al-Ardurūmī Tūrsūn Beg-zāde b. Aḥmad Muḫtār an.Nā’il, as-sayyid al-ḥāǧǧ al-ḥāfiẓ: 9663/2; 9663/1
Sāmī: 9763
Sarajlić: v. Mustafa Sarajlić Ṣikqī-efendī, Šejh
Spaho Hasan: 9622; 9661
Sulaymān Čelebī: 9554/6
Sulaymān b. Dāvūd as-Saqsīnī: *9500/1; 9794
Sulaymān b. Sulaymān b. ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdullāh: 9657
Sulejmana Zakonodavac: *9722/1
as-Sunbul Sinān, aš-šayḫ: 9807/ 6
as-Suyūṭī: v. Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ǧalāluddīn al-Ḫuḍayrī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Faḍl

Š

aš-Šayḫ al-Akbar: 9500/13
Šayḫ zāde: v. Muṣliḥuddīn Muḥammad Muḥyuddīn b. Muṣṭafā al-Qūǧawī
Šihābuddīn Aḥmad b. Aḥmad b. ‘Abdullaṭīf aš-Šarǧī az-Zubaydī: 9784/2-3

T, Ṭ

at-Taftazānī: v. Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftazānī
Ṭāhir b. Ḥasan b. ‘Omar b. Ḥabīb al-Ḥalabī: 9621
Ṭāhir b. Ṣāliḥ al-Ǧazā’irī aš-šayḫ: 9524
Tahmidžić Salih: *9665
Ṭāšköprü-zāde:v. Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprü-zāde
Tātār Ibrāhīm-efendī: 9807/ 11
at-Tirmiḏī: v. Muḥammad b. ‘Īsā b. Sūra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī

U, ‘U

‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. ‘Ubaydullāh al-Maḥbūbī
‘Umar b. ‘Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kinānī, Sirāǧuddīn, Abū Ḥafṣ i Qāri’ al-Hidāya: 9717/1
‘Umar Fawzī b. Ayyūb-beg: *9666

‘Umar b. Isḥāq b. Aḥmad aš-Šiblī al-Hindī al-Ġaznawī: 9620/1

‘Umar b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. ‘Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ: *9452/1-2; *9507; *9513; *9514/1-2 ī: *9621; 9807/3

‘Umar b. Muḥammad b. ‘Umar al-Ḫabbāzī: *9620/1

‘Umar b. Muẓaffar b. ‘Umar b. Muḥammad b. Abī al-Fawārisī al-Ma‘arrī Ibn al-Wardī: 9523/4

‘Uṯmān b. ‘Abd ḥoğa: 9462/7-9

‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, Ibn al-Ḥağib, Abū ‘Amr, Ğamāluddīn: 9500/16; 9814/3

‘Uṯmān b. ‘Umar ibn al-Ḥağib al-Mālikī, Abū ‘Amr : *9619

Uṣūlī: 9515/3

Uways b. Muḥammad Waysī, al-Uskūbī, Molla: 9875/4

W

Walī b. Yūsuf al-Askalībī al-‘Imādī; Walī Yaġan: *9644; 9645

Wanqolī: *9453/2

Y

Yaḥyā-efendī al-Busnawī, Taslidžak: 9500/14

Yaḥyā b. Muḥammad: 9447.

Yaḥyā b. Šaraf b. Murrī an-Nawawī, Muḥyiddīn, Abū Zakariyya: 9483/3; 9572

Yaḥyā-ef. aš-Širwānī, Sayyid: 9554/9

Yaḥyā b. ‘Umar, Minqārī-zāde ar-Rūmī, šayḫ al-islām: *9652/2; 9726

Yaḥyā b. Yaḫšā b. Baḫšā b. Ibrāhīm ar-Rūmi: 9803

Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, šejhul-islam

Ya‘qūb b. as-Sayyid ‘Alī: 9802

Yāsīn b. Aḥmad b. Muṣṭafā al-Ḫiyārī, al-Manṣūrī, al-Madani: 9428/1

Yazicī-zāde: v. Muḥammad Čelebi b. Ṣāliḥ Kātib

Yūsuf b. ‘Abdullāh b. Ḥasan al-Urmayūnī al-Miṣrī al-Šāfi‘ī: 9579/15

Yūsuf b. Dawlat (Devlet-oġlu) Balīkasrī: 9682

Yūsuf b. Ğunayd at-Toqatī : *9516/1

Yūsuf b. Ḥiẓr Bay, Sinān-paša: 9690/7

Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Naḥwī, Abū al-Faḍl: 9515/2; 9462/6

Yūsuf Nābī: 9873

Z

Zakariyyā Darwīš Ādam al-Uḫruwī, : *9664/1

Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn: 9437; 9500/3
Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, Ibn Nuğaym: 9654

INDEKS PREPISIVAČA

A, ‘A

‘Abbās b. Muḥammad Izmirī: 9872/2; 9872/6

‘Abdullāh: 9857/1

‘Abdullāh b. ‘Adbullāh b. ‘Abdullāh b. ‘Abdullāh b. ‘Abdullāh b. ‘Abdullāh b. ‘Abdullāh al-Užičawī: 9784/3

‘Abdullāh b. Munlā Salih Hromić: 9425.

‘Abdullaṭīf Đulbī b. Muḥarram: 9759/6-7

‘Abdulqādir-efendī: 9540/8

Abū Bakr b. ‘Abdullāh b. ‘Umar b. Ğunayd: 9435.

Abū Bakr, muftija u Banjoj Luci: 9637

‘Alamdār zāde Nu‘mān Ṣidqī Bajraktarević: 9581

‘Alī ‘Ābid b. Rağab Šayḫ-oğlu (Šehović): 9811/2

‘Alī b. Muḥammad b. Abū Bakr, al-Ḥanafī, al-Iskandarī: 9821

‘Alī, Munla: 9805

‘Alī b. Sulaymān ḥawāğa al-Bosnavi,al-ḥāğğ: 9470

Aḥmad b. Aḥmad-efendī, Butmir, šayḫ: 9683

Aḥmad b. ‘Alī, poznat kao Ġarībī: 9718

Aḥmad b. aš-šayḫ al-Ġaffār al-mawlā: 9717/1

Aḥmad b. Ḫalīl: 9428/1

Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Abduššarīf ad-Dayrūṭī, al-Mālikī: 9760

Aḥmad b. Muḥammad al-Busnawī: 9512

Aḥmad b. Salīm Abū al-Maniyy: 9620/1-2

Aḥmad b. Uṯmān: 9852/1-2

Aḥmad b. ‘Uṯmān ar-Rūniqī: 9767

Ć

Ćerimović, (Šabana) Abdulah: 9413.

D, Ḏ

Demić, Muhamed: 9524

Ḏulġaffār b. Naṣūḥ: 9822

Đ

Đulbi sin Muharemov: 9759/1

F

Farā’iḍī Osman, mostarski muftija: 9735

Ğ

Ğibrīl Aminuddīn b. al-ḥāğğ Iskender b. Dawūd b. ʻAlī b. Sulaymān b. Ḥusayn aš-Šāfiʻī al-Ašʻarī al-Qayṣarī al-Kurdī: 9519

H

Hadžibajrić, Fejzullah: 9483/1-4
Ḥāmid al-Busnawī, Ḥāfiẓ: 9667
Handžić, Mehmed : 9484
Ḥasan (soḫta): 9485/1
Hasanbegović, Sead (Jusufa): 9414.
Ḥasan-efendī b. Ṣāliḥ-efendī Ẓafarlī-zāde: 9743
Ḥasan b. Ḫalīl: 9628
Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Busnawī: 9521/1
Ḥasan b. Ṣāliḥ b. ʻUmar: 9446/1-2
Ḥasan b. Šaʻbān: 9383.
Ḥasan Šawqī: 9663/1-2
Ḥusayn b. ʻAlī: 9556/3
Ḥusayn Nām: 9870
Ḥusayn b. Šaʻbān: 9881

I

Ibn Ḥusayn al-Ḥusnī: 9423/2
Ibn ʻUbaydullāh b. Ḥusayn al-Ankarawī: 9580/2
Ibrāhīm: 9711/1
Ibrāhīm b. ʻAlī: 9689/1
Ibrāhīm b. Muḥammad: 9867/1-2
Ibrāhīm b. Muḥarram: 9506
Ibrāhīm b. Muḥarram Korkut: 9635
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 9854/6
Ibrahīm b. Salīm b. Muṣṭafā al-Ḥanafī: 9504/6
Ibrāhīm Sudić Busnawī: 9473
Ibrāhīm Šehrī b. Muḥammad b. al-Ḥāğğ Ramaḍān zvani Maydān Imāmī-zāde: 9823/3
Ibrāhīm b. ʻUmar: 9384.
ʻĪsā al-Ḫaṭīb b. Ibrāhīm, al-ḥāğğ: 9500/2
ʻĪsā b. Ḥasan as-Sarāyī: 9778
Ismāʻīl (ḥāfiẓ): 9655/2
Ismāʻīl b. Ibrāhīm-efendī: 9709
Ismāʻīl b. Yaʻqūb: 9609
Istoličawī, učenik Muḥammad-efendije (Krehića): 9515/1

K

Kalić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 9659
Kāmil Hāšim: 9427.
Krpo, Muḥammad b. Muḥammad: 9433.

M

Maḥmūd: 9826
Maḥmūd b. Ra'ūf Dupanović: 9585
Muḥammad: 9548
Muḥammad (muftija): 9724
Muḥammad b. ʻAbdullāh: 9874
Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān, Darwīš: 9520
Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan-ağā: 9531
Muḥammad b. al-ḥāğğ Bakdāš: 9803

Muḥammad b. al-ḥāǧǧ ʻĪsā: 9500/13
Muḥammad b. Ḫalīl: 9554/9
Muḥammad b. Ḥusayn al-Kātibī, Darwīš: 9696
Muḥammad Kāmil: 9876
Muḥammad Mahdī: 9518/1
Muḥammad b. Mamī, Derwīš : 9868
Muḥammad b. Muḥammad: 9576
Muḥammad b. Muḥammad b. Qāsim al-Munāwātī: 9436.
Muḥammad Rašād: 9695
Muḥammad b. Ṣāliḥ Muftī-zāde (Muftić).: 9875/8
Muḥammad Spahi(ć) b. ʻAbdulwahhāb Spahi(ć): 9883/1
Muḥarram b. Sulaymān: 9882
Muḥibbī efendī: 9444/3
Musakadić, Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd: 9733; 9745
Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ b. Muḥammad b. Yaḥyā at-Turyākī: 9573
Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 9523/1-9
Muṣṭafā al-Mostārī: 9728/1
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqṣārī, aš-šayḫ: 9809
Muṣṭafā b. Pīrī Istanbūlī: 9726
Muṣṭafā b. ʻUmar: 9574
Mušan b. Ahmed Kahvo-zāde (Kahvić): 9551/3-6
Mušan b. Ṣāliḥ-beg: 9824

N

Nawʻī-efendi,: 9810.

P

Pašo ʻAbdurraḥmān b. Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Ḥabīb-aġā: 9691/1-5

S

Ṣālīh b. ʻAbd ḫawāǧa Ḥromī zāde (Hromić): 9515/2
Ṣāliḥ b. ʻAlī b. Muṣliḥuddīn: 9723
Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Muḥāram b. Yaḥyā al-Mostārī: 9584/5
Ṣāliḥ b. Muḥammad Bašić: 9558
Ṣāliḥ, munla: 9515/6
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 9730
Salihović, Mustafa, Mulla: 9418.
Ṣāliḥ b. ʻUṯmān: 9875/5
Ṣāliḥ b. Yūsuf: 9885/1
Salīm (ḫawāǧa): 9460/1
Sayfullāh Yayčawī, Munlā: 9884
Sikirić, Behauddin: 9661
Sikirić, Muḥammad Bahā’uddīn: 9429.
Spaho, Ṣāliḥ b. Ḥusayn , aš-šayḫ: 9544/1-4
Sulaymān b. ʻAbdussalām: 9797

T

Taǧuddīn ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī b. Taǧuddīn as-Samarqandī, al-ḥāǧǧ: 9424.
Tuzlo, Muḥammad b. Aḥmad: 9485/2-3

U, ʻU

ʻUmar b. al-ḥāǧǧ Ibrahīm efendī, Banjalučanin: 9499
ʻUmar b. Muḥammad: 9448/1-2

‘Umar b. Muṣṭafā-beg¨†Mula: 9853/2
Uṯmān b. ‘Abdullāh, al-ḥāğğ: 9552/2
‘Uṯmān b. Muḥammad: 9686
Uzūnī zāde (Uzunić) as-Sa‘īd Muḥammad As‘ad b. Muḥammad Sa‘īd b. Ḥāfiẓ Ṣāliḥ: 9534.

W

Wālī b. Yūsuf al-‘Imādī: 9669/1

Y

Yalāšqī ‘Umar-efendī: 9689/5

INDEKS VAKIFA, VLASNIKA I OSTALIH IMENA

A, ʻA

Abdagić Behija: 9543/2
ʻAbdullah b. Ahmed-efendin Karadža-zāde: 9764
ʻAbdullāh ʻImāduddīn Abū Muḥammad: 9807/3
ʻAbdullāh-efendī, mulla: 9804
ʻAbdullah b. Muḥammad: 9539/4
Abdullaṭīf Đulbī b Muḥarram: 9759/7
ʻAbdulqādir-efendī Muẓaffar-zāde, al-ḥāğğ: 9501/2
ʻAbdulwahhāb: 9825/2
ʻAbdurrahīm-dede: 9726
ʻAbdurraḥman b. al-ḥāğğ Omar: 9807/1
ʻAbdurraḥman, as-sayyid: 9762
Abu Ḥanīfa: 9468/2; 9480; 9579/8; 9711/8; 9480
Abū Hurayra: 9462/4
Abū as-Suʻūd: 9762; 9780/5
Abū Yūsuf: 9759/3
Aganagić Muhamed-aga: 9728/4-5
Aḥmad: 9747
Aḥmad Abū ʻAbbās Šihabuddīn: 9579/13
Aḥmad Čauš-zade (Čaušević), aš-šayẖ: 9526
Aḥmad b Muḥammad: 9579/20
Aḥmad Muqīm-zāde: 9738
Aḥmad (muftija u Mostaru): 9500/17
Aḥmad (muftija u Sarajevu): 9723
Ahmad b. Osman, Svirac: 9444/3
Aiša, bint Ibrahīmova: 9393
ʻAlamdār zāde Nuʻmān Ṣidqīja Bajraktarević: 9581
ʻAlī b Abū Ṭalib: 9450/9; 9518/5; 9544/3
Alī (iz Prusca): 9723
Ali-beg Lafo: 9613
ʻAlī, Ḥafiẓ: 9807/1
ʻAlī Riḍā: 9829/4
ʻAlī-efendī naibu Ḥalīm: 9819/5
Alihodža, Muhamed: 9574; 9886/2
Alikadić, Muhamed-efendī: 9714/3
ʻAlī b. Muḥammad al-H̱āzin, Abū Ḥasan: 9452/1
Atif Alihodža: 9881

B

Babić, Mustafa-paša: 9695
Bajazid I: 9554/6
Bakaršić, Muḥammad Tawfīq: 9616
Bakri b Ḥusayn: 9629/1

Basara Hamid: 9846
Bašić, al-ḥāǧǧ ‘Abdullāh: 9826
Bašić, Salih Safvet: 9577/1-2
Beg-zāde Fahmī ‘Alī b Ǧa‘far b ‘Alī b al-ḥāǧǧ ‘Abdulwahhāb: 9552/2
Bešlić, Zufer-ef: 9427
Brigić, Ramo: 9689/5

Č

Čajić, Edhem: 9453/2
Čaršimamović, Muhamed: 9411/4; 9460/2; 9489/2; 9542; 9874
Čaušević, Džemaludin: 9414
Čauš-zāde v. Aḥmad Čauš-zāde

Ć

Ćemerlić, Hamdija: 9424; 9510
Ćesko, Safet: 9705

D

Derviš ‘Umar Qadirī: 9510
Dobitak, Salih-aga: 9552/2
Duraković, Esad: 9414

Dž

Džafić, Asim-ef: 9428/1
Džananović, Hafiza kći mula Muhameda: 9809
Džananović, Hanifa, kći Omera: 9809
Dženetić, Mīr Fayḍullāh Ǧannatī-zāde: 9434
Dženetić, Mustafa-beg sin Fejzullah-bega sin Ismail-bega Dženneti-zade 9822
Džinić, Halid-beg: 9387

Đ

Đulbija, Abdullafit: 9831; 9452/2; 9724
Đumišić, Begzada: 9399; 9454; 9455; 9498; 9499; 9506; 9509; 9520; 9630; 9631; 9633; 9635; 9636; 9637; 9644; 9651; 9653/1; 9653/2; 9674; 9682; 9734; 9746; 9632; 9721; 9726; 9727/2; 9738; 9749; 9754; 9756; 9757; 9856
Đumišić, Muhamed-beg: 9399; 9454; 9455; 9498; 9499; 9506; 9509; 9520; 9628; 9631; 9633; 9635; 9637; 9644; 9651; 9653/1-2; 9674; 9682; 9734; 9399; 9454; 9630; 9636; 9632; 9721; 9756; 9856; 9723, 9726; 9738; 9746; 9749; 9754; 9757; 9727/2

E

Ebu Yūsuf b Ḫalid, al-Baṣrī: 9759/4
Evlija Čelebi: 9829/4
Ešref-oglu: 9500/15

F

Fāḍil-pāša-zāde: 9705
Fāṭima bint Ḥawwā: 9583/9
Filipović, Yūsuf-beg: 9462/9

G; Ǧ

Ǧalāluddīn as-Suyūṭī: 9579/15
Ǧannatī-zāde, v. Dženetić
Garković, Abdulah: 9553/2
Gašević, hafiz Salih: 9554/6

Gazi Husrev-beg: 9389
Gušić, Fehmi-ef: 9429

H

Hadžić, Jakub: 9476/2
Hadžiefendić, Salih-ef: 9587; 9588
Hadžihalilović, Salih Sidki, sin Ahmeda, Nuri, Bosnevi, Banjalučanin: 9427
Hadžimejlić, Behauddin-ef: 9860
Hafizović, Hamid sin Dervīš-age: 9711/9
Hajrić, Mehmed Sejid-efendi: 9695
Ḫalīl b Wahbī: 9807/1
Halilbašić, Ibrahim-beg: 9735
Handžić, Mehmed: 9484; 9597
Handžić, Mustafa: 9484; 9597; 9820
Hasan Kafi Pruščak: 9759/1
Ḥasan-efendī: 9427; 9746
Ḥasan-efendī Bōjō-zāde: 9745
Ḥasan-efendī Farā'iḍī: 9720/3
Ḥasan-efendī b. Ṣāliḥ-efendī Ẓafarlī-zāde: 9743
Hatić, Muharem: 9867/2
Ḥumarī Sa'īd-efendī: 9695
Ḥusayn (sljedbenik Zaynul'ābidin-efendīje): 9738
Ḥusayn b Šarafuddīn al-Ḥusaynī aṯ-Ṯablāwī al-Qādirī: 9519
Ḥusayn, zamjenik kadije u Halepu: 9738
Ḫusraw, aš-šayḫ: 9867/2; 9500/3

I

Ibrāhīm: 9762
Ibrāhīm b. Aḥmad-beg Ḥasan-pāšā-zāde (Hasanpašić): 9575/4
Ibrahim-baša Kujundžu: 9808
Ibrāhīm ḥawāğe 'Alamdār b 'Uṯmān: 9542
Ibrahim b. Husein-aga, hadži: 9587
Ibrāhīm b. Muḥammad: 9867/2
Ibrahim-paša: 9572
Imamović, Halim: 9593
Islamovski, Emin: 9420; 9422: ; 9538; 9664/2; 9709
Ismā'īl-efendī as-Suḥānī: 9822
Ismā'īl b 'Īsā b Sulaymān: 9717/5
Ismā'īl b Muṣṭafā al-Hazārġrādī, ḥafiẓ: 9668/1-2

K

Kadić Enveri: 9548
Kalajdžić, Bekir: 9581
Kapić, Bećir: 9712/2
Kartal Redžep: 9476/2
Kemura, Sejfuddin Fehmi b 'Alī b Ibrāhīm b Ṣāliḥ-aga b Muṣṭafā zāde Naqšibandī Ḫalidī Bosna Saraylī: 9534
Kiličbegović, Džavid: 9563; 9571
Kiličbegović, Zenka: 9563; 9571
Korkut, Besim ef: 9504/6; 9449/11; 9872/6; 9413
Korkut, Darwīš v. Muḥammad b Muṣṭafā b al-ḥāğğ Muṣṭafā b al-ḥāğğ 'Alī b Maḥmūd b al-ḥāğğ Alī Korkut, Darwīš.

L

Lafo, Ali-beg: 9613
Lala-paše: 9843
Lukman: 9500/15

M

Maḥmad Fu’ād: 9763
Maḥmūd-efendī Uskudārī: 9500/11Maḥmūd: 9745
Mahmutćehajić, Rusmir: 9658
Mehmed Muezin sin Ebu Bekra: 9808
Merhemić, Osman: 9658
Mestvica, Muhamed: 9582/10
Mlinarović, Jusuf: 9570
Muhammed Adil Abdulgani: 9760
Muhamedagić, Ḥusayn b Ibrāhīm: 9753/4
Muhamed (mutija): 9739
Muhamed Šefket-ef Kurt: 9579/20
Muhamed Uzuni-zāde (Uzunić): 9534
Muhibić, Mustafa-efendija: 9735
Munīrī-efendī Balġrādī, šayẖ: 9500/11
Muḥammad: 9745; 9747; 9762
Muḥammad-aġa b ‘Abdullah-aġa b Muḥāram-aġa: 9865
Muḥammad b. Aḥmad Ṭūzlawī: 9485/3
Muḥammad Busnawī: 9382
Muḥammad-efendī (banjalučki muftija): 9726
Muḥammad-efendī (muderris): 9508
Muḥammad-efendi, as-Sayyid: 9580/4
Muḥammad Fāḍil b al-ḥāǧǧ Aḥmad b Nūḥ al-Mostārī: 9667
Muḥammad Fahmī b al-ḥāǧǧ Muṣṭafā: 9485/3
Muḥammad, al-ḥāǧǧ (kadija u Sarajevu): 9728/1; 9723
Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad Isḥāq- zāde, al-ḥāǧǧ: 9671
Muḥammad Ḥāzim (muftija Travnički): 9665
Muḥammad munlā Sunbul: 9540/8
Muḥammad b Muṣṭafā b al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b al-ḥāǧǧ ‘Alī b Maḥmūd b al-ḥāǧǧ Alī Korkut, Darwīš : 9895/2
Muḥammad Sa‘īd b ‘Abdulḥamīd al-Īzanīčawī (Zeničanin): 9665
Muḥammad b. Ṣāliḥ Nūrī Muftī-zade: 9875/10
Muḥarram: 9691/1-5
Muḥarram b Aḥmad: 9541
Muẖliṣī an-Naẓīr: 9717/5
Muḥyiddīn-efendī Čīwī-zāde, šeyhul-islam: 9742
Murad IV: 9762; 9810; 9753/3
Muslihović, Hatidža: 9431/2
Muslihuddin Užičevi, šejh: 9829/4
Muṣṭafā: 9789/2; 9747; 9825/2: 9891
Muṣṭafā al-ḥāǧǧ: 9437
Muṣṭafā b. Abū al-Qāsim b Muḥammad: 9809

Muṣṭafā b. Aḥmad al-Qarmānī: 9780/6
Muṣṭafā Busnawī Gradačaničawī, al-ḥāğğ: 9718
Muṣṭafā (iz Sarajeva): 9723
Muṣṭafā-efendi: 9389
Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 9541
Muṣṭafā b. Muḥammad Baqāl-zāde: 9719/1
Muṣṭafā b. Muḥammad Mūqī-zāde (Mukić): 9780/6
Muṣṭafā Nā'imī-zāde: 9825/2
Muṣṭafā al-Qāḍī, al-ḥāğğ: 9462/9
Muṣṭafā Qapudan b Murād Qapudān Kōzārče (Kozarac): 9852/2
Muṣṭafa b. Rāšid Lūlağī, kurra hafiz, al-ḥāğğ: 9578/1-1
Muṣṭafa Šawqī: 9808
Mušić, Ibrāhīm: 9431/2
Mutevelić, Asim-beg: 9745

N

Nādī Jusuf: 9616
Nu'mān-aga: 9581
Numanović, Muhamed: 9881
Nu'mān-paša: 9551/4

O

Okić, Teufik-ef: 9429
Omerdić, Muharem: 9570

P

Pandža, Muhamed: 9414
Pānjō-zāde Muḥamamd-ağā b al-ḥāğğ Ṣāliḥ-ağā b al- ḥāğğ 'Abdullāh b al- ḥāğğ Ṣāliḥ,: 9865
Prcić, Velida r. Budimlija: 9386
Prohić, 'Alī Riḍā: 9662
Pruščak, v. Hasan Kafi

Q

Qāḍī Muḥibbuddīn Muḥammad b 'Aliyuddīn Aḥmad al-Ḥanafī: 9500/13
Qalāyğī-zāde v. Sarayli al-ḥāğğ ḥāfiẓ

S

Ṣābūnğī-zade: 9383
Salih-aga Dobitak: 9552/2
Ṣāliḥ-efendī an-Nā'imī: 9825/2
Ṣāliḥ-fendī Qladanli iz Kladnja: 9872/6e
Ṣāliḥ, mulā : 9873
Ṣāliḥ Ṣidqī, (Mahmutkadić) kadija u Bosni: 9733
Saračević Tajib-ef: 9799
Saraylī al-ḥāğğ ḥāfiẓ Qalāyğī-zāde: 9873
Selimović, Ismail: 9392
Serdarević, Salim: 9451
Serdarević: 9451
Sim-zāde Ṯābit-ağā: 9628; 9633; 9633 ; 9635; 9651; 9631
Sirćo Asim ef: 9428/2; 9429; 9616
Smajiš h. Ibrahim: 9840
Sokolović Osman Asaf: 9837/2; 9453/2: ; 9456/5; 9458; 9459; 9482; 9518/5; 9529/3; 9535; 9541; 9541; 9547/3; 9592;

9620/2; 9643/2; 9652/6; 9668/2; 9669/6; 9670; 9684; 9696; 9715/2; 9728/4; 9733; 9740; 9741; 9759/7; 9763; 9796; 9821; 9880; 9889; 9900/5; 9657; 9708; 9725/2; 9743; 9753/4; 9761; 9769; 9790; 9827; 9862/2; 9607; 9559/5
Spahić, Zihnija: 9853/2; 9883/5; 9812; 9885/2
Sulayman Fikri, sin Ḥasanov, Bosansc: 9773/1-2
Sulejman Qānūnī: 9771; 9754
Suljkić, Hifzi-ef: 9739
as-Suyūṭi Ğalāluddīn : 9579/15
Svrzo, Ismet-efendī sin Vejsil-efendije: 9888
Svrzo, Mehmed-ef b. Muhamed-aga: 9519

Š

Šafija: 9468/2
Šamsuddīn al-Armanāzī: 9519
Šamsuddīn Yaḥyā i al-ḥāğğ Musṭafā: 9519
Šehagić, Omer-beg: 9445/5

T

Tufo, Muhamed: 9398
Tufo, Sehija: 9398
Ṭurġut b Sinān: 9807/1
Tuzlak, Ḥasan-efendī /Tuzlo/: 9480
Tuzlić, Ahmed ef: 9485/3; 9776/2
Tuzlo, Šakir-ef, hadži hafiz: 9429; 9776/2

V

Vareniković, Teufik-ef: 9575/4; 9805; 9868
Vejsil sin Ibrahim-begov: 9764

Z, Ẓ

Ẓafarlī-zāde Ḥasan-efendī b. Ṣāliḥ-efendī: 9743
Zafrani Ibrahim-ef: 9462/9

U, ʻU

ʻUmar mula Musṭafa: 9881
ʻUmar Tawfīq: 9747
Ustūrčevī: 9822
ʻUṯmān-zāde-efendīja, al-ḥāğğ: 9719/1
Užičevi, v. Muslihuddin šejh

Y

Yaḥyā Muqīm-zāde: 9738
Yāsīn b Aḥmad b Muṣṭafā al-Ḫiyārī, al-Manṣūrī, al-Madan: 9428/2
Yusuf-efenfi: 9541
Yūsuf-efendī, b. Musṭafa Muḥibbī-zāde: 9695
Yūsuf al-Yaniyawī, šejh: 9783/2; 9783/3

INDEKS MJESTA I INSTITUCIJA

A

Ahmedabad: Indija: 9435
Akhisar u Anadoliji: 9540/5
Akova: 9554/9
Albanija: 9548
Albanski Biograd: 9746
Alihodže - Bila kod Travnika: 9574; 9886/2
Alžir: 9900/2
Anadolija: 9540/5
Ankara: 9809
Aqča, 9548
Aqkirman: 9724
Aqḥiṣār-Albanija: 9548
Atik medresa (Maṣāfī-efendī) u Banjoj Luci: 9485/1
Austrija: 9690/6

B

Bandol: 9476/2
Banja Luka: 9418; 9499; 9454; 9455; 9485/1; 9387; 9399; 9418; 9498; 9628; 9630; 9631; 9633; 9637; 9651; 9653/1; 9653/2; 9674; 9682; 9722/3; 9726; 9746; 9867/2; 9738; 9756; 9727/2; 9734; 9749; 9754; 9757; 9856
Banovići: 9689/5
Bar: 9483/4
Baščaršijia: 9428/2
Bedr: 9579/5; 9579/6
Beograd: 9532/1; 9532/2; 9819/5; 9868
Beypazar: 9809
Bila: 9574
Bosanski Novi: 9563; 9571
Bosna Brod: 9382
Bosna i Hercegovina: 9745; 9544/3; 9544/4; 9534; 9834; 9740
Budim: 9683
Bugarska: 9668/1; 9668/2
Bulak: 9752
Bursa: 9554/6
Busovača: 9860

C

Careva džamija u Sarajevu: 9820
Cazin: 9700

Č

Čajniče: 9635
Čaršijska džamija u Zenici: 9542
Čučak-džamija u Nevesinju: 9395 ; 9416

D

Damask: 9500/13
Delhi: 9815
Derventa: 9690,1

Divič: 9587; 9588
Donji Vakuf: 9543/2

Đ

Đakovica na Kosovu: 9773/2

E

Egipat: 9452/2; 9484; 9760
Elči Ibrahim-pašina biblioteka: 9438
Elči Ibrahim-pašina medresa: 9575/4; 9405; 9814/5; 9826; 9895/2

F

Fes u Maroku: 9523/7
Foča: 9420; 9657

G

Galata: 9725/1
Galipolje: 9818; 9844
Gazi Husrev-begov vakuf: 9385
Gazi Husrev-begova biblioteka: 9452/2; 9442/3;
Gazi Husrev-begova džamija u Sarajevu: 9820; 9382; 9385; 9412
Gazi Husrev-begova medresa: 9484; 9629
Gazi Husrev-begovo turbe: 9382; 9384; 9389
Glavica: 9629/1
Gornji Vakuf: 9764
Gračanica: 9809
Gračanica kod Zvornika: 9868
Gradačac: 9444/3
Gradska džamija u Cazinu: 9700
Guča Gora: 9476/2

H

Hadži Hanum medresa: 9554/9
Hakim Čelebi medresa: 9667
Halep: 9519; 9738; 9780/5; 9760;

Hasan-pašina medresa u Istanbulu: 9809
Horasan u Iranu: 9764; 9498

I

Ibrahim-pašina džamija: 9443
Institut aṭ-Ṭahṭāwī u Kairu: 9760
Iran: 9498; 9764
Istanbul: 9431/1; 9431/2; 9534; 9723; 9759/6; 9767; 9809; 9815; 9823/3
Izačić: 9585

J

Jabuka kod Foče: 9420
Jerusalim: 9737

K

Kairo: 9421; 9422; 9580/4; 9760; 9815
Kakanj: 9812; 9853/2; 9872/6
Kamenica: 9453/2
Kamilī-efendi džemat: 9551/3
Kanjiža: 9532/1; 9532/2
Kantamirina biblioteka: 9582/10
Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 9825/2
Karađoz-begova medresa u Mostaru: 9825/2
Kosovo: 9773/2
Kočeva, mahala u Zenici: 9531
Kret: 9547/1; 9547/2

Kroja-Albanija: 9548
Krupa: 9485/3

L

Lahore: 9815
Liban: 9426
Ljubuški: 9697

M

Maglaj: 9393; 9470
Maroko: 9523/7
Medina: 9578/1; 9578/2
Meka: 9470
Menteše: 9718
Ministarstvo vjera Kraljevine SHS-Beograd: 9577/1; 9577/2
Mostar: 9500/17; 9576; 9660; 9741; 9819/1; 9825/2; 9613
Mrkonjić Grad: 9811/2
Muslihudin Čekrekčina džamija: 9695
Muḥammad-pašina medresa u Meki: 9470

N

Nevesinje: 9395; 9416
Nikšić: 9554/6
Nova Varoš: 759/7
Novi Pazar: 9666
Nūruddīn Abū al-Ḥasan ‘Alī b ‘Abdullāh aš- Šāḏilī’, aš-šāyḫ: 9579/7
Nūruddīn Abū al-Ḥasan ‘Alī b ‘Abdullāh aš- Šāḏilī’, aš-šāyḫ: 9579/8

O

Obre kod Kaknja: 9853/2; 9885/2
Odbor IZ-e Duvno: 9896
Odbor IZ-e Janja: 9855/4
Odbor IZ-e Kakanj: 9883/5
Odbor IZ-e Misoč: 9809
Odbor IZ-e Mostar: 9658
Odbor IZ-e Stolac: 9606/3
Odbor IZ-e Tešanj: 9551/1
Odbor IZ-e Travnik:9507; 9558; 9617
Odbor IZ-e Trebinje: 9799
Ostrožica: 9875/5

P

Počitelj :9443; 9572; 9712/2
Požega: 9723
Prizren: 9782
Prusac: 9759/1

Q

Qastamun: 9764

R

Razgrad u Bugarskoj: 9668/1
Ruškoč: 9668/2

S

Sagrakči džamija: 9662
Saraj: 9826
Sarajavo: 9728/4; 9652/6; 9725/2; 9753/4; 9761; 9769; 9790; 9889; 9413; 9428/2; 9429; 9581; 9386 ; 9398; 9414; 9453/2; 9456/5; 9458; 9459 ; 9482; 9484; 9485/3; 9548; 9570; 9578/1; 9578/2;

9607; 9620/2; 9622; 9643/2; 9657; 9662; 9668/2; 9669/6; 9670; 9684; 9695; 9696; 9708; 9715/2; 9728/1; 9735; 9741; 9743; 9745; 9747; 9750; 9759/7; 9763; 9796; 9820; 9827; 9837/2; 9846; 9862/2; 9867/2; 9880; 9898/5; 9900/5; 9717/5; 9723; 9821
Siget: 9771
Sim-zāde medresa: 9501/2; 9695
Sokolice-mahala: 9753/4
Sočice kod Rogatice: 9709
Sofija: 9717/4
Srebrenica: 9834
Starješinstvo Islamske zajednice u BiH: 9413
Stari Bar: 9483/4
Staro selo: 9882
Stolac: 9515/2; 9515/3; 9606/3
Struga: 9538; 9420; 9422; 9664/2; 9709
Svirac medresa, 9444/3

Š

Štokholm: 9563; 9571

T

Tešanj: 9507; 9551/1; 9575/4; 9808; 9829/4
Travnik, 9476/2; 9438; 9574; 9558; 9617; 9805; 9814/5; 9826; 9868; 9886/2; 9867/2
Trebinje: 9799
Turije: 9585
Turska: 9809
Tus: 9764

U

Uhud: 9579/5; 9579/6
Ulcinj: 9724; 9831
Ulema medžlis: 9532/2; 9534
Užice: 9499; 9829/4

V

Varat: 9541
Varcar Vakuf: 9811/2
Vareš: 9687
Veliki Vadardin: 9541
Vitez: 9881
Vlahovići: 9882

Z

Zaljevo u Baru: 9483/4
Zavidovići: 9857/1
Zenica: 9411/4; 9460/2; 9489/2; 9542; 9531; 9665; 9874; 9883/1
Zvornik: 9392; 9445/5; 9739; 9834; 9868

Ü

Üçmihrabli džamija: 9427

Ž

Žepa: 9705

KATALOŠKI INDEKS

9382	R-10391
9383	R-7489
9384	R-10390
9385	R-10386
9386	R-10398
9387	R-10235
9388	R-9830
9389	R-10388
9390	R-7477
9391	R-7492
9392	R-7490
9393	R-9152
9394	R-8798
9395	R-10342
9396	R-7516
9397	R-9620
9398	R-8507
9399	R-10265
9400	R-9624
9401	R-7476
9402	R-7481
9403	R-10262
9404	R-8930
9405	R-9646
9406	R-9093
9407	R-8973
9408	R-9596
9409	R-10183
9410	R-9912
9411	R-7686
9412	R-10389
9413	R-10237
9414	R-10236
9415	R-9003
9416	R-10343
9417	R-10351
9418	R-10263
9419	R-7784
9420	R-10168
9421	R-9001
9422	R-10377
9423	R-9060
9424	R-6737
9425	R-4263
9426	R-8999
9427	R-7734
9428	R-9354
9429	R-7577
9430	R-10212
9431	R-9027
9432	R-10241
9433	R-9199
9434	R-10362
9435	R-9163
9436	R-9644
9437	R-3560
9438	R-8952
9439	R-9643
9440	R-9090
9441	R-9089
9442	R-2114
9443	R-10360
9444	R-8981
9445	R-4748
9446	R-10185
9447	R-8977
9448	R-9005
9449	R-6432
9450	R-540
9451	R-4833
9452	R-5108
9453	R-5767
9454	R-10253
9455	R-10272
9456	R-5297
9457	R-8950
9458	R-5579
9459	R-5455
9460	R-7677
9461	R-10182
9462	R-2533
9463	R-9305
9464	R-9519
9465	R-9528
9466	R-9301
9467	R-9632
9468	R-6201
9469	R-10353
9470	R-9168
9471	R-9425
9472	R-10190
9473	R-8957
9474	R-9234
9475	R-9167
9476	R-10180
9477	R-9022
9478	R-9078
9479	R-9186
9480	R-2164
9481	R-9268
9482	R-5754
9483	R-10378
9484	R-139
9485	R-6789
9486	R-9264
9487	R-560
9488	R-892
9489	R-7617
9490	R-7658
9491	R-10369
9492	R-10368
9493	R-10363
9494	R-10238
9495	R-10387
9496	R-4345
9497	R-9182
9498	R-10254
9499	R-10261
9500	R-6119
9501	R-2424
9502	R-10354
9503	R-9773
9504	R-6431
9505	R-9298
9506	R-10259
9507	R-9764
9508	R-8900
9509	R-10256
9510	R-6738
9511	R-10396
9512	R-9367
9513	R-9145
9514	R-9735
9515	R-4328
9516	R-9633
9517	R-9080
9518	R-6047
9519	R-602
9520	R-10248
9521	R-5823

9522	R-9201
9523	R-2688
9524	R-10218
9525	R-7219
9526	R-9765
9527	R-9418
9528	R-10355
9529	R-5843
9530	R-9572
9531	R-6708
9532	R-4477
9533	R-9150
9534	R-4471
9535	R-6000
9536	R-9526
9537	R-9466
9538	R-9224
9539	R-10175
9540	R-5414
9541	R-5839
9542	R-7668
9543	R-9660
9544	R-8964
9545	R-9010
9546	R-7297
9547	R-9672
9548	R-3126
9549	R-9404
9550	R-10382
9551	R-9595
9552	R-8572
9553	R-10336
9554	R-8919
9555	R-9835
9556	R-9598
9557	R-9409
9558	R-9398
9559	R-9640
9560	R-8204
9561	R-10346
9562	R-9638
9563	R-10394
9564	R-9639
9565	R-10240
9566	R-7439
9567	R-9645
9568	R-9828
9569	R-6158
9570	R-10316
9571	R-10393
9572	R-664
9573	R-9678
9574	R-10335
9575	R-9729
9576	R-9004
9577	R-6804
9578	R-9355
9579	R-4709
9580	R-6411
9581	R-9377
9582	R-2047
9583	R-9440
9584	R-9138
9585	R-10174
9586	R-3224
9587	R-9424
9588	R-4750
9589	R-9847
9590	R-10341
9591	R-10374
9592	R-5445
9593	R-10384
9594	R-10344
9595	R-4352
9596	R-9319
9597	R-6971
9598	R-9294
9599	R-10340
9600	R-10338
9601	R-10358
9602	R-9430
9603	R-1639
9604	R-10350
9605	R-9511
9606	R-6584
9607	R-10361
9608	R-10352
9609	R-9223
9610	R-9219
9611	R-9551
9612	R-9324
9613	R-8959
9614	R-6197
9615	R-3340
9616	R-10339
9617	R-10347
9618	R-5529
9619	R-9127
9620	R-6043
9621	R-10370
9622	R-10192
9623	R-10211
9624	R-9248
9625	R-9104
9626	R-9476
9627	R-9636
9628	R-10246
9629	R-5090
9630	R-10250
9631	R-10257
9632	R-10271
9633	R-10247
9634	R-8994
9635	R-10244
9636	R-10270
9637	R-10260
9638	R-10371
9639	R-9389
9640	R-9437
9641	R-9322
9642	R-9164
9643	R-5664
9644	R-10251
9645	R-10376
9646	R-2160
9647	R-9342
9648	R-9345
9649	R-9128
9650	R-9130
9651	R-10267
9652	R-5980
9653	R-10276
9654	R-9184
9655	R-10375
9656	R-10373
9657	R-5682
9658	R-4650
9659	R-791
9660	R-7231
9661	R-2862
9662	R-1319
9663	R-7733
9664	R-7229
9665	R-3404
9666	R-6090
9667	R-4679
9668	R-5599
9669	R-5854
9670	R-5596
9671	R-9136
9672	R-9477
9673	R-10366
9674	R-10273
9675	R-10365
9676	R-9315
9677	R-9472
9678	R-9317
9679	R-9129
9680	R-6199
9681	R-9314
9682	R-10266
9683	R-10356
9684	R-6013
9685	R-10380
9686	R-10187
9687	R-10320
9688	R-9207
9689	R-10318
9690	R-6098
9691	R-7634
9692	R-8991
9693	R-10309

9694	R-10217	9737	R-8989	9780	R-3689	9823	R-9344
9695	R-2552	9738	R-10243	9781	R-9637	9824	R-10177
9696	R-5825	9739	R-6099	9782	R-9836	9825	R-4093
9697	R-9542	9740	R-5700	9783	R-6313	9826	R-6261
9698	R-9037	9741	R-6034	9784	R-9696	9827	R-5773
9699	R-9094	9742	R-9233	9785	R-9059	9828	R-9157
9700	R-9448	9743	R-6024	9786	R-9343	9829	R-9697
9701	R-9056	9744	R-4727	9787	R-9628	9830	R-9482
9702	R-6139	9745	R-709	9788	R-10178	9831	R-5099
9703	R-9513	9746	R-10245	9789	R-9081	9832	R-10349
9704	R-10170	9747	R-975	9790	R-5629	9833	R-10189
9705	R-10395	9748	R-879	9791	R-9825	9834	R-9141
9706	R-7035	9749	R-10268	9792	R-10359	9835	R-9293
9707	R-9196	9750	R-9543	9793	R-9514	9836	R-9500
9708	R-5463	9751	R-6032	9794	R-9495	9837	R-5978
9709	R-6648	9752	R-6123	9795	R-10364	9838	R-9420
9710	R-10383	9753	R-5474	9796	R-5355	9839	R-9112
9711	R-7162	9754	R-10252	9797	R-9446	9840	R-5504
9712	R-10357	9755	R-922	9798	R-8990	9841	R-4311
9713	R-9379	9756	R-10274	9799	R-9699	9842	R-9621
9714	R-4473	9757	R-10269	9800	R-9537	9843	R-2647
9715	R-5552	9758	R-7109	9801	R-6288	9844	R-7567
9716	R-9521	9759	R-5109	9802	R-9553	9845	R-10188
9717	R-5277	9760	R-4826	9803	R-9447	9846	R-9649
9718	R-3120	9761	R-6011	9804	R-9710	9847	R-10176
9719	R-9460	9762	R-8586	9805	R-9677	9848	R-8540
9720	R-6410	9763	R-6012	9806	R-9701	9849	R-9534
9721	R-10249	9764	R-2832	9807	R-5507	9850	R-9308
9722	R-10277	9765	R-8988	9808	R-9698	9851	R-10195
9723	R-9423	9766	R-10367	9809	R-9706	9852	R-7596
9724	R-5104	9767	R-9229	9810	R-9771	9853	R-9627
9725	R-5815	9768	R-9351	9811	R-9386	9854	R-3390
9726	R-10242	9769	R-10193	9812	R-9625	9855	R-10385
9727	R-10275	9770	R-9352	9813	R-9238	9856	R-10255
9728	R-5998	9771	R-2664	9814	R-2253	9857	R-10337
9729	R-6331	9772	R-10348	9815	R-10381	9858	R-9442
9730	R-10184	9773	R-7592	9816	R-9259	9859	R-9161
9731	R-10258	9774	R-9676	9817	R-9295	9860	R-9661
9732	R-10319	9775	R-10372	9818	R-9582	9861	R-9119
9733	R-5577	9776	R-6788	9819	R-2570	9862	R-5929
9734	R-10264	9777	R-9153	9820	R-6966	9863	R-9169
9735	R-4398	9778	R-7265	9821	R-5494	9864	R-9372
9736	R-6234	9779	R-9098	9822	R-2527	9865	R-4897

9866	R-2282
9867	R-9688
9868	R-9667
9869	R-8985
9870	R-7426
9871	R-10379
9872	R-6367
9873	R-5250
9874	R-7576
9875	R-7711
9876	R-9535
9877	R-2272
9878	R-2672
9879	R-2637
9880	R-6214
9881	R-9385
9882	R-9387
9883	R-9740
9884	R-10278
9885	R-9626
9886	R-9597
9887	R-6193
9888	R-3534
9889	R-5380
9890	R-8993
9891	R-9025
9892	R-9395
9893	R-9465
9894	R-10181
9895	R-5184
9896	R-9436
9897	R-9603
9898	R-1488
9899	R-5631
9900	R-5898
9901	R-6284
9902	R-2925
9903	R-9173

SIGNATURNI INDEKS

R-139	9484	R-3126	9548	R-5297	9456	R-5998	9728
R-540	9450	R-3224	9586	R-5355	9796	R-6000	9535
R-560	9487	R-3340	9615	R-5380	9889	R-6011	9761
R-602	9519	R-3390	9854	R-5414	9540	R-6012	9763
R-664	9572	R-3404	9665	R-5445	9592	R-6013	9684
R-709	9745	R-3534	9888	R-5455	9459	R-6024	9743
R-791	9659	R-3560	9437	R-5463	9708	R-6032	9751
R-879	9748	R-3689	9780	R-5474	9753	R-6034	9741
R-892	9488	R-4093	9825	R-5494	9821	R-6043	9620
R-922	9755	R-4263	9425	R-5504	9840	R-6047	9518
R-975	9747	R-4311	9841	R-5507	9807	R-6090	9666
R-1319	9662	R-4328	9515	R-5529	9618	R-6098	9690
R-1488	9898	R-4345	9496	R-5552	9715	R-6099	9739
R-1639	9603	R-4352	9595	R-5577	9733	R-6119	9500
R-2047	9582	R-4398	9735	R-5579	9458	R-6123	9752
R-2114	9442	R-4471	9534	R-5596	9670	R-6139	9702
R-2160	9646	R-4473	9714	R-5599	9668	R-6158	9569
R-2164	9480	R-4477	9532	R-5629	9790	R-6193	9887
R-2253	9814	R-4650	9658	R-5631	9899	R-6197	9614
R-2272	9877	R-4679	9667	R-5664	9643	R-6199	9680
R-2282	9866	R-4709	9579	R-5682	9657	R-6201	9468
R-2424	9501	R-4727	9744	R-5700	9740	R-6214	9880
R-2527	9822	R-4748	9445	R-5754	9482	R-6234	9736
R-2533	9462	R-4750	9588	R-5767	9453	R-6261	9826
R-2552	9695	R-4826	9760	R-5773	9827	R-6284	9901
R-2570	9819	R-4833	9451	R-5815	9725	R-6288	9801
R-2637	9879	R-4897	9865	R-5823	9521	R-6313	9783
R-2647	9843	R-5090	9629	R-5825	9696	R-6331	9729
R-2664	9771	R-5099	9831	R-5839	9541	R-6367	9872
R-2672	9878	R-5104	9724	R-5843	9529	R-6410	9720
R-2688	9523	R-5108	9452	R-5854	9669	R-6411	9580
R-2832	9764	R-5109	9759	R-5898	9900	R-6431	9504
R-2862	9661	R-5184	9895	R-5929	9862	R-6432	9449
R-2925	9902	R-5250	9873	R-5978	9837	R-6584	9606
R-3120	9718	R-5277	9717	R-5980	9652	R-6648	9709

R-6708	9531	R-8572	9552	R-9112	9839	R-9301	9466
R-6737	9424	R-8586	9762	R-9119	9861	R-9305	9463
R-6738	9510	R-8798	9394	R-9127	9619	R-9308	9850
R-6788	9776	R-8900	9508	R-9128	9649	R-9314	9681
R-6789	9485	R-8919	9554	R-9129	9679	R-9315	9676
R-6804	9577	R-8930	9404	R-9130	9650	R-9317	9678
R-6966	9820	R-8950	9457	R-9136	9671	R-9319	9596
R-6971	9597	R-8952	9438	R-9138	9584	R-9322	9641
R-7035	9706	R-8957	9473	R-9141	9834	R-9324	9612
R-7109	9758	R-8959	9613	R-9145	9513	R-9342	9647
R-7162	9711	R-8964	9544	R-9150	9533	R-9343	9786
R-7219	9525	R-8973	9407	R-9152	9393	R-9344	9823
R-7229	9664	R-8977	9447	R-9153	9777	R-9345	9648
R-7231	9660	R-8981	9444	R-9157	9828	R-9351	9768
R-7265	9778	R-8985	9869	R-9161	9859	R-9352	9770
R-7297	9546	R-8988	9765	R-9163	9435	R-9354	9428
R-7426	9870	R-8989	9737	R-9164	9642	R-9355	9578
R-7439	9566	R-8990	9798	R-9167	9475	R-9367	9512
R-7476	9401	R-8991	9692	R-9168	9470	R-9372	9864
R-7477	9390	R-8993	9890	R-9169	9863	R-9377	9581
R-7481	9402	R-8994	9634	R-9173	9903	R-9379	9713
R-7489	9383	R-8999	9426	R-9182	9497	R-9385	9881
R-7490	9392	R-9001	9421	R-9184	9654	R-9386	9811
R-7492	9391	R-9003	9415	R-9186	9479	R-9387	9882
R-7516	9396	R-9004	9576	R-9196	9707	R-9389	9639
R-7567	9844	R-9005	9448	R-9199	9433	R-9395	9892
R-7576	9874	R-9010	9545	R-9201	9522	R-9398	9558
R-7577	9429	R-9022	9477	R-9207	9688	R-9404	9549
R-7592	9773	R-9025	9891	R-9219	9610	R-9409	9557
R-7596	9852	R-9027	9431	R-9223	9609	R-9418	9527
R-7617	9489	R-9037	9698	R-9224	9538	R-9420	9838
R-7634	9691	R-9056	9701	R-9229	9767	R-9423	9723
R-7658	9490	R-9059	9785	R-9233	9742	R-9424	9587
R-7668	9542	R-9060	9423	R-9234	9474	R-9425	9471
R-7677	9460	R-9078	9478	R-9238	9813	R-9430	9602
R-7686	9411	R-9080	9517	R-9248	9624	R-9436	9896
R-7711	9875	R-9081	9789	R-9259	9816	R-9437	9640
R-7733	9663	R-9089	9441	R-9264	9486	R-9440	9583
R-7734	9427	R-9090	9440	R-9268	9481	R-9442	9858
R-7784	9419	R-9093	9406	R-9293	9835	R-9446	9797
R-8204	9560	R-9094	9699	R-9294	9598	R-9447	9803
R-8507	9398	R-9098	9779	R-9295	9817	R-9448	9700
R-8540	9848	R-9104	9625	R-9298	9505	R-9460	9719

R-9465	9893
R-9466	9537
R-9472	9677
R-9476	9626
R-9477	9672
R-9482	9830
R-9495	9794
R-9500	9836
R-9511	9605
R-9513	9703
R-9514	9793
R-9519	9464
R-9521	9716
R-9526	9536
R-9528	9465
R-9534	9849
R-9535	9876
R-9537	9800
R-9542	9697
R-9543	9750
R-9551	9611
R-9553	9802
R-9572	9530
R-9582	9818
R-9595	9551
R-9596	9408
R-9597	9886
R-9598	9556
R-9603	9897
R-9620	9397
R-9621	9842
R-9624	9400
R-9625	9812
R-9626	9885
R-9627	9853
R-9628	9787
R-9632	9467
R-9633	9516
R-9636	9627
R-9637	9781
R-9638	9562
R-9639	9564
R-9640	9559
R-9643	9439
R-9644	9436
R-9645	9567
R-9646	9405
R-9649	9846
R-9660	9543
R-9661	9860
R-9667	9868
R-9672	9547
R-9676	9774
R-9677	9805
R-9678	9573
R-9688	9867
R-9696	9784
R-9697	9829
R-9698	9808
R-9699	9799
R-9701	9806
R-9706	9809
R-9710	9804
R-9729	9575
R-9735	9514
R-9740	9883
R-9764	9507
R-9765	9526
R-9771	9810
R-9773	9503
R-9825	9791
R-9828	9568
R-9830	9388
R-9835	9555
R-9836	9782
R-9847	9589
R-9912	9410
R-10168	9420
R-10170	9704
R-10174	9585
R-10175	9539
R-10176	9847
R-10177	9824
R-10178	9788
R-10180	9476
R-10181	9894
R-10182	9461
R-10183	9409
R-10184	9730
R-10185	9446
R-10187	9686
R-10188	9845
R-10189	9833
R-10190	9472
R-10192	9622
R-10193	9769
R-10195	9851
R-10211	9623
R-10212	9430
R-10217	9694
R-10218	9524
R-10235	9387
R-10236	9414
R-10237	9413
R-10238	9494
R-10240	9565
R-10241	9432
R-10242	9726
R-10243	9738
R-10244	9635
R-10245	9746
R-10246	9628
R-10247	9633
R-10248	9520
R-10249	9721
R-10250	9630
R-10251	9644
R-10252	9754
R-10253	9454
R-10254	9498
R-10255	9856
R-10256	9509
R-10257	9631
R-10258	9731
R-10259	9506
R-10260	9637
R-10261	9499
R-10262	9403
R-10263	9418
R-10264	9734
R-10265	9399
R-10266	9682
R-10267	9651
R-10268	9749
R-10269	9757
R-10270	9636
R-10271	9632
R-10272	9455
R-10273	9674
R-10274	9756
R-10275	9727
R-10276	9653
R-10277	9722
R-10278	9884
R-10309	9693
R-10316	9570
R-10318	9689
R-10319	9732
R-10320	9687
R-10335	9574
R-10336	9553
R-10337	9857
R-10338	9600
R-10339	9616
R-10340	9599
R-10341	9590
R-10342	9395
R-10343	9416
R-10344	9594
R-10346	9561
R-10347	9617
R-10348	9772
R-10349	9832
R-10350	9604
R-10351	9417
R-10352	9608
R-10353	9469
R-10354	9502
R-10355	9528
R-10356	9683
R-10357	9712
R-10358	9601

R-10359	9792	R-10369	9491	R-10378	9483	R-10387	9495
R-10360	9443	R-10370	9621	R-10379	9871	R-10388	9389
R-10361	9607	R-10371	9638	R-10380	9685	R-10389	9412
R-10362	9434	R-10372	9775	R-10381	9815	R-10390	9384
R-10363	9493	R-10373	9656	R-10382	9550	R-10391	9382
R-10364	9795	R-10374	9591	R-10383	9710	R-10393	9571
R-10365	9675	R-10375	9655	R-10384	9593	R-10394	9563
R-10366	9673	R-10376	9645	R-10385	9855	R-10395	9705
R-10367	9766	R-10377	9422	R-10386	9385	R-10396	9511
R-10368	9492					R-10398	9386

PRILOZI

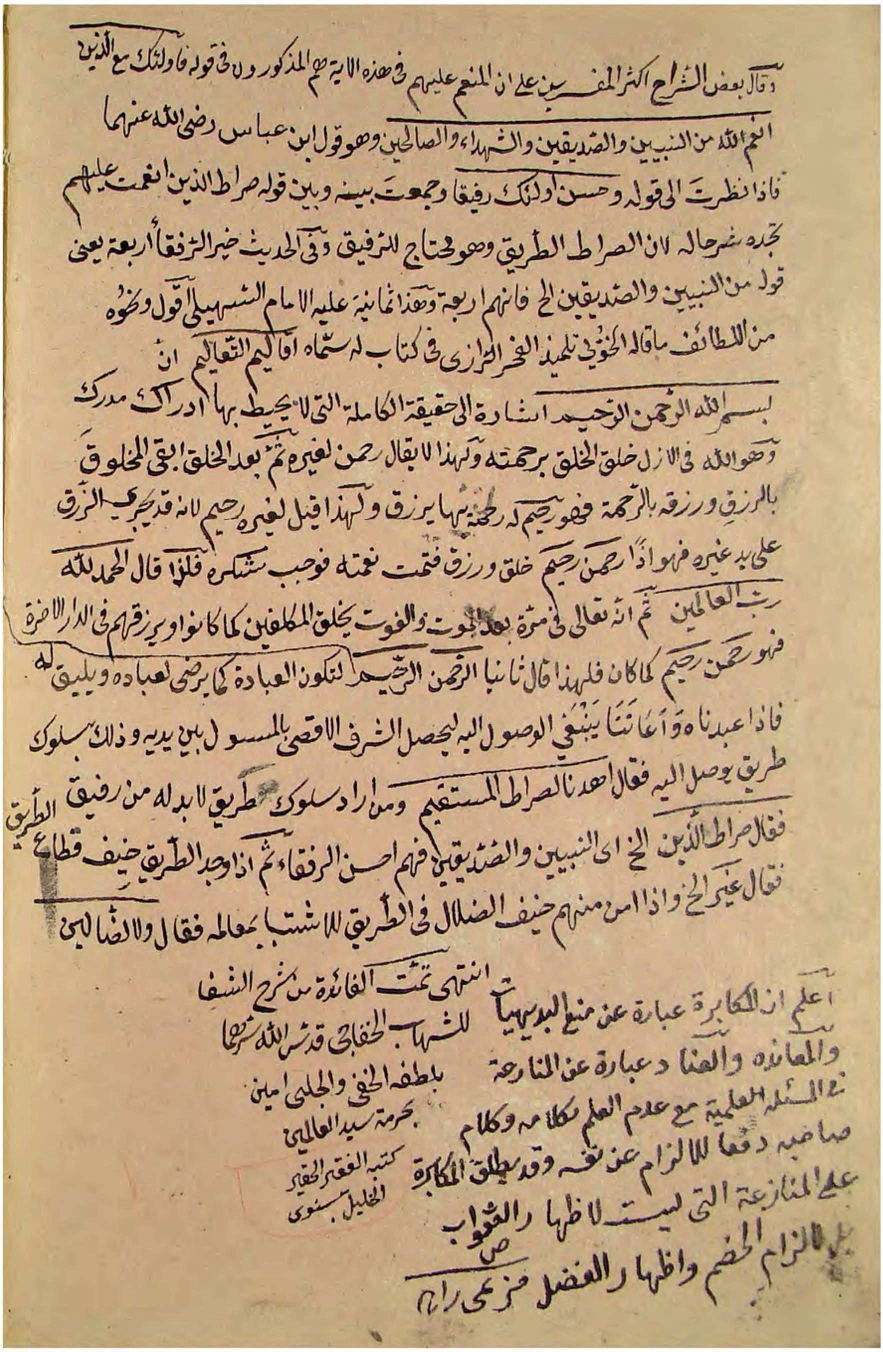

وقال بعض الشراح اكثر المفسرين على ان المنعم عليهم في هذه الاية هم المذكورون في قوله فاولئك مع الذين
انعم الله من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وهو قول ابن عباس رضي الله عنهما
فاذا نظرت الى قوله وحسن اولئك رفيقا وجمعت بينه وبين قوله صراط الذين انعمت عليهم
تجده شرحا له لان الصراط الطريق وهو يحتاج للرفيق وفي الحديث خير الرفقا اربعة يعني
قوله من النبيين والصديقين الخ فانهم اربعة وهذا ثمانية عليه الامام السهيلي اقول ونحوه
من اللطائف ما قاله الخويي تلميذ الفخر الرازي في كتاب له سماه اقاليم التعاليم ان
بسم الله الرحمن الرحيم اشارة الى حقيقة الكاملة التي لا يحيط بها ادراك مدرك
وهو الله في الازل خلق الخلق برحمته ولهذا لا يقال رحمن لغيره ثم بعد الخلق ابقى المخلوق
بالرزق ورزقه بالرحمة فهو رحيم له رحمة بها يرزق ولهذا قيل لغيره رحيم لانه قد يجري الرزق
على يد غيره فهو اذا رحمن رحيم خلق ورزق فتمت نعمته فوجب شكره فلذا قال الحمد لله
رب العالمين ثم انه تعالى في مرة بعد الموت والفوت يخلق المكلفين كما كانوا ويرزقهم في الدار الاخرة
فهو رحمن رحيم كما كان فلهذا قال ثانيا الرحمن الرحيم لتكون العبادة كما يرضى لعباده ويليق له
فاذا عبدناه واعانتنا ينبغي الوصول اليه ليحصل الشرف الاقصى بالمسؤول بين يديه وذلك سلوك
طريق يوصل اليه فقال اهدنا الصراط المستقيم ومن اراد سلوك طريق لا بد له من رفيق
فقال صراط الذين الخ اي النبيين والصديقين فهم احسن الرفقاء ثم اذا وجد الطريق خيف قطاع الطريق
فقال غير الخ واذا امن منهم خيف الضلال في الطريق للاشتباه بمعالمه فقال ولا الضالين

انتهى تمت الفائدة من شرح الشفا
للشهاب الخفاجي قدس الله سرهما
بلطفه الخفي والجلي امين
بحرمة سيد العالمين
كتبه الفقير الحقير
الخليل بسنوى

اعلم ان المكابرة عبارة عن منع البديهيات
والمعاندة والعناد عبارة عن المنازعة
في المسئلة العلمية مع عدم العلم بكلامه وكلام
صاحبه دفعا للالزام عن نفسه وقد يطلق المكابرة
على المنازعة التي ليست لاظهار الصواب
صح
بل الالزام الخصم واظهار الفضل منه يحيى زاده

Bilješka iz Zbirke koju je za svoje potrebe sakupio Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī 1226/1811. godine (R-2047, l. 26b).

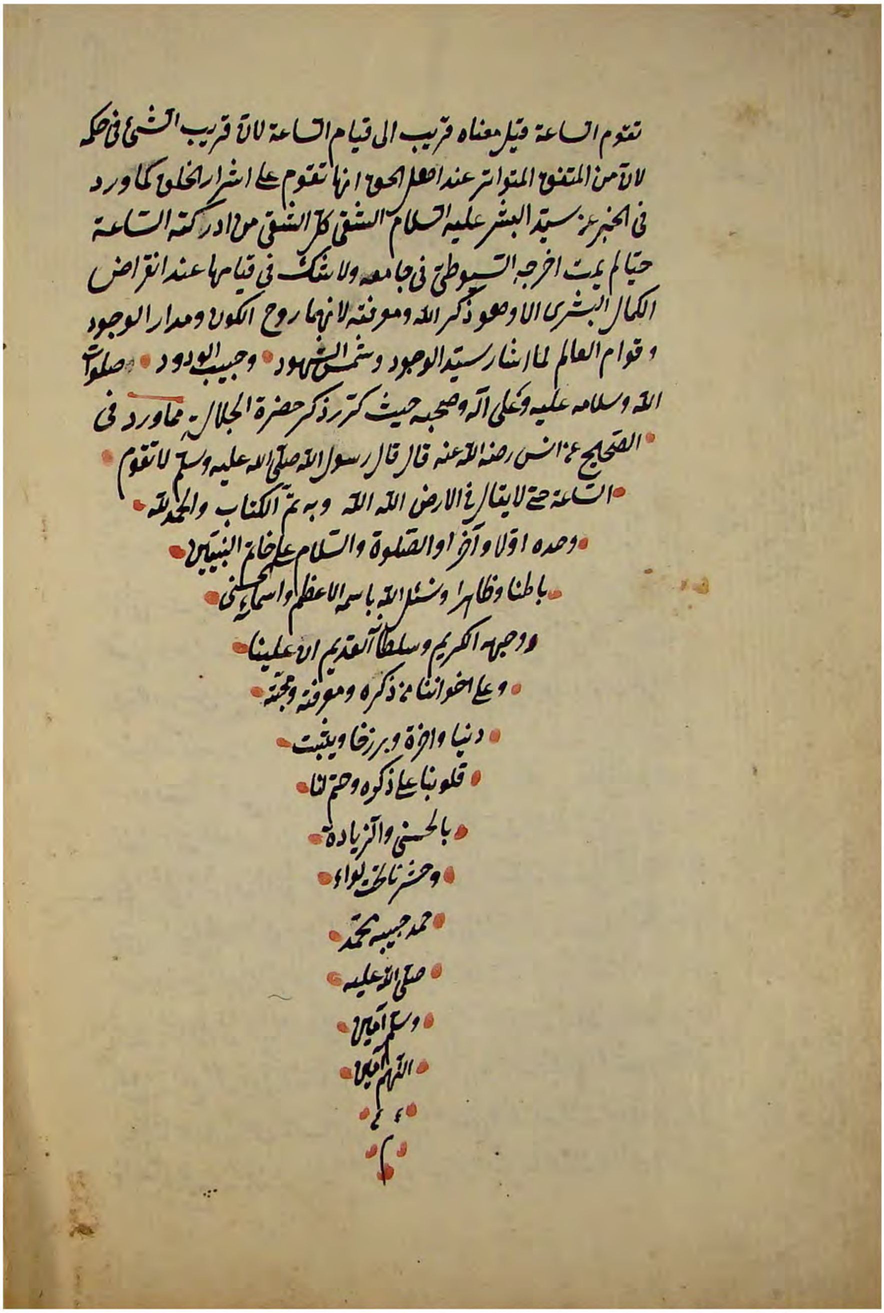

تقوم الساعة وقيل معناه قريب الى قيام الساعة لان قريب الشيء في حكمه
لان من المتفق المتواتر عند اهل الحق انها تقوم على اشرار الخلق كما ورد
في الخبر عن سيد البشر عليه السلام الشقي كل الشقي من ادركته الساعة
حيا لم يمت اخرجه السيوطي في جامعه ولا شك في قيامها عند انقراض
الكمال البشري الا وهو ذكر الله ومعرفته لانهما روح الكون ومدار الوجود
وقوام العالم لما اشار سيد الوجود وشمس الشهود وحبيب الودود صلوات
الله وسلامه عليه وعلى آله وصحبه حيث كرر ذكر حضرة الجلالة مما ورد في
الصحيح عن انس رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تقوم
الساعة حتى لا يقال في الارض الله الله وبه تم الكتاب والحمد لله
وحده اولا وآخرا والصلوة والسلام على خاتم النبيين
باطنا وظاهرا ونسئل الله باسمه الاعظم واسمائه الحسنى
ووجهه الكريم وسلطانه القديم ان يعلينا
وعلى اخواننا من ذكره ومعرفته ومحبته
دنيا واخرة وبرزخا ويثبت
قلوبنا على ذكره ويختم لنا
بالحسنى والزيادة
ويحشرنا تحت لواء
حمد حبيبه محمد
صلى الله عليه
وسلم آمين
اللهم آمين

Završetak djela *Ḫawātim al-Ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz* koje je napisao ʻAlī b. Muṣṭafā al-Mostārī, ʻAlī Dede, (R-2664, l. 156b).

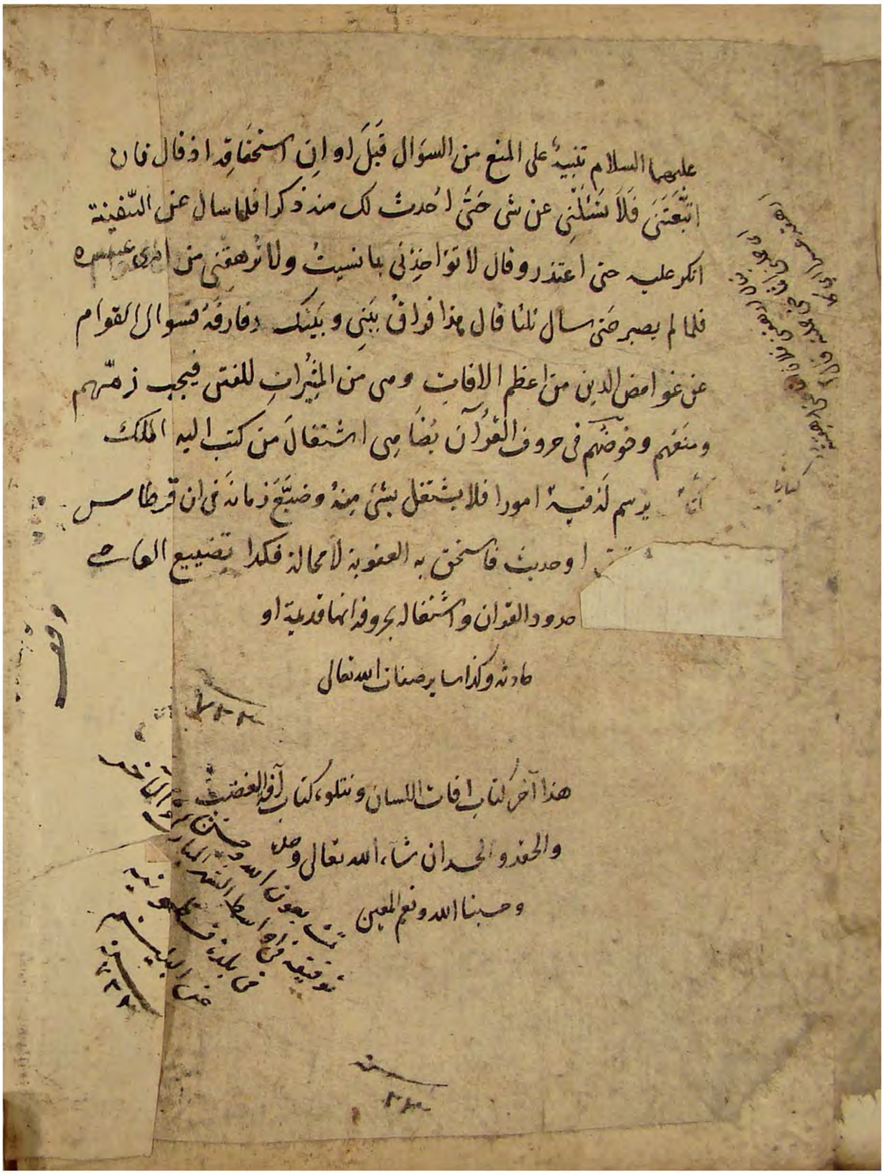

عليهما السلام تنبيه على المنع من السؤال قبل اوان استحقاقه اذ قال فان
اتبعتني فلا تسألني عن شيء حتى احدث لك منه ذكرا فلما سأل عن السفينة
انكر عليه حتى اعتذر وقال لا تؤاخذني بما نسيت ولا ترهقني من امري عسرا
فلما لم يصبر حتى سأل ثلثا قال هذا فراق بيني وبينك ففارقه فسؤال العوام
عن غوامض الدين من اعظم الآفات وهي من المثيرات للفتن فيجب زمّهم
ومنعهم وخوضهم في حروف القرآن يضاهي اشتغال من كتب اليه الملك
[illegible] يرسم له فيه امورا فلا يشتغل بشيء منه وضيّع زمانه في ان قرطاس
[illegible] او حديث فاستحق به العقوبة لا محالة فكذا تضييع العامي
حدود القرآن واشتغاله بحروفه انها قديمة او
حادثة وكذا سائر صفات الله تعالى

٧٢٣

هذا آخر كتاب آفات اللسان ويتلوه كتاب آفة الغضب [illegible]
والحمد لله [illegible] ان شاء الله تعالى وصلى [illegible]
وحسبنا الله ونعم المعين

تمت بعون الله [illegible]
[illegible] جمادى الآخر [illegible]

Bilješka o prepisu djela *Iḥā' 'ulūm al-dīn*. Djelo je prepisano u drugoj dekadi džumadel-ahira 723/1323. godine (R-2832, l. 48b).

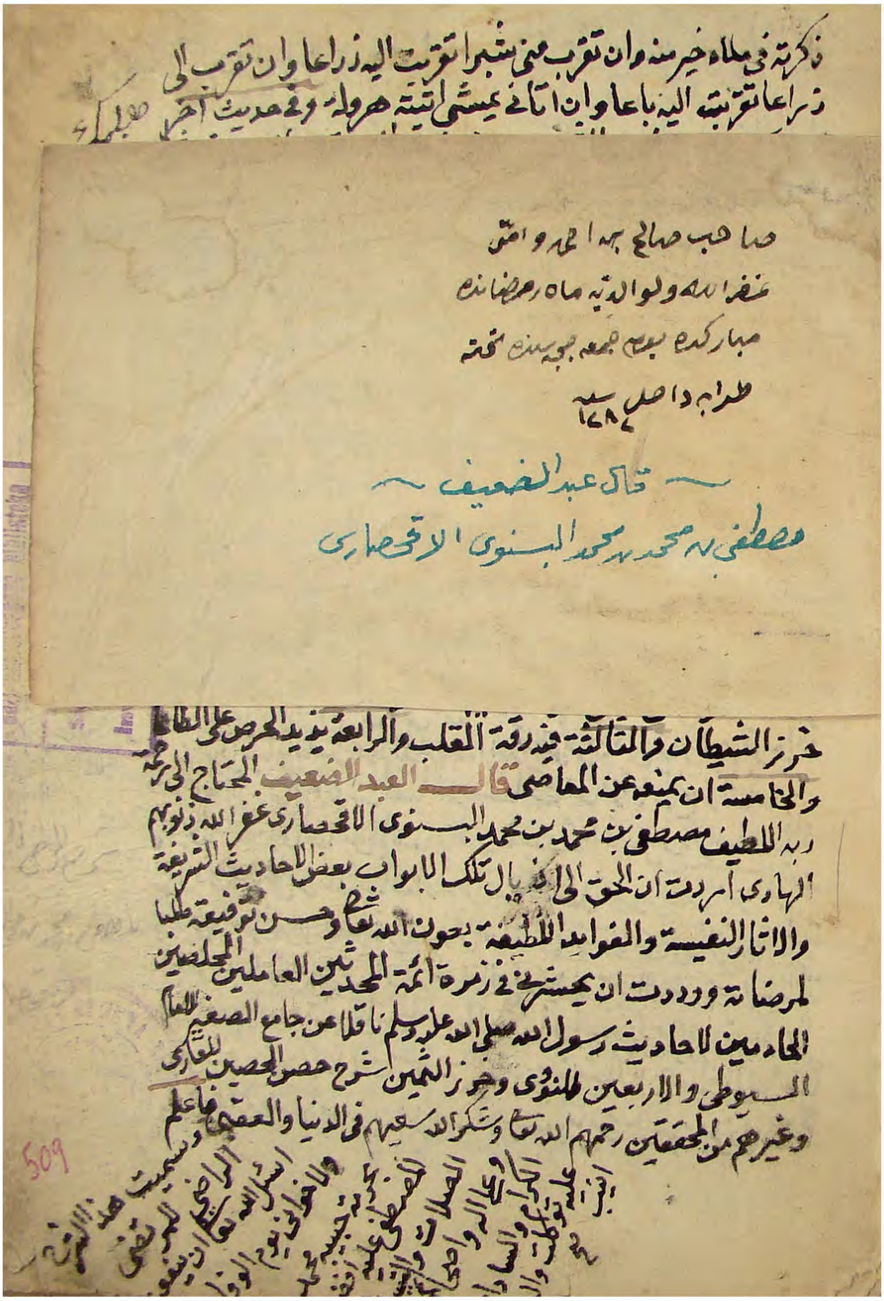

ذكرته في ملاء خير منه وان تقرب مني شبرا تقربت اليه ذراعا وان تقرب الي
ذراعا تقربت اليه باعا وان اتاني يمشي اتيته هرولة وفي حديث اخر

صاحب صالح بن احمد واخي
غفر الله ولوالديه ماه رمضانك
مباركده بیع جمعه بجه سنده تحته
طرابه داخل سنه ١٢٨٤

قال العبد الضعيف
مصطفى بن محمد بن محمد البسنوي الاقحصاري

خرز الشيطان والثالثة فيه رقة القلب والرابعة يزيد الحرص على الطاعة
والخامسة ان يمنع عن المعاصي قال العبد الضعيف المحتاج الى رحمة
ربه اللطيف مصطفى بن محمد بن محمد البسنوي الاقحصاري غفر الله ذنوبهم
الهادي اردت ان الحق الى ذيل تلك الابواب بعض الاحاديث الشريفة
والاثار النفيسة والفوائد اللطيفة بعون الله تعالى وحسن توفيقه طلبا
لمرضاته ووددت ان يحشرني في زمرة ائمة المحدثين العاملين المخلصين
الخادمين لاحاديث رسول الله صلى الله عليه وسلم ناقلا عن جامع الصغير للامام
السيوطي والاربعين للنووي وحرز الثمين شرح حصن الحصين للقاري
وغيرهم من المحققين رحمهم الله تعالى وشكر الله سعيهم في الدنيا والعقبى فاعلم

وسميت هذه الرسالة
الراضي للمرتضى
[illegible]

509

Vlasnička bilješka i početak djela *ar-Rāḍī li al-Murtaḍī*. Djelo je napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Bosnawī al-Aqhiṣārī, (R-5754, l. 1a).

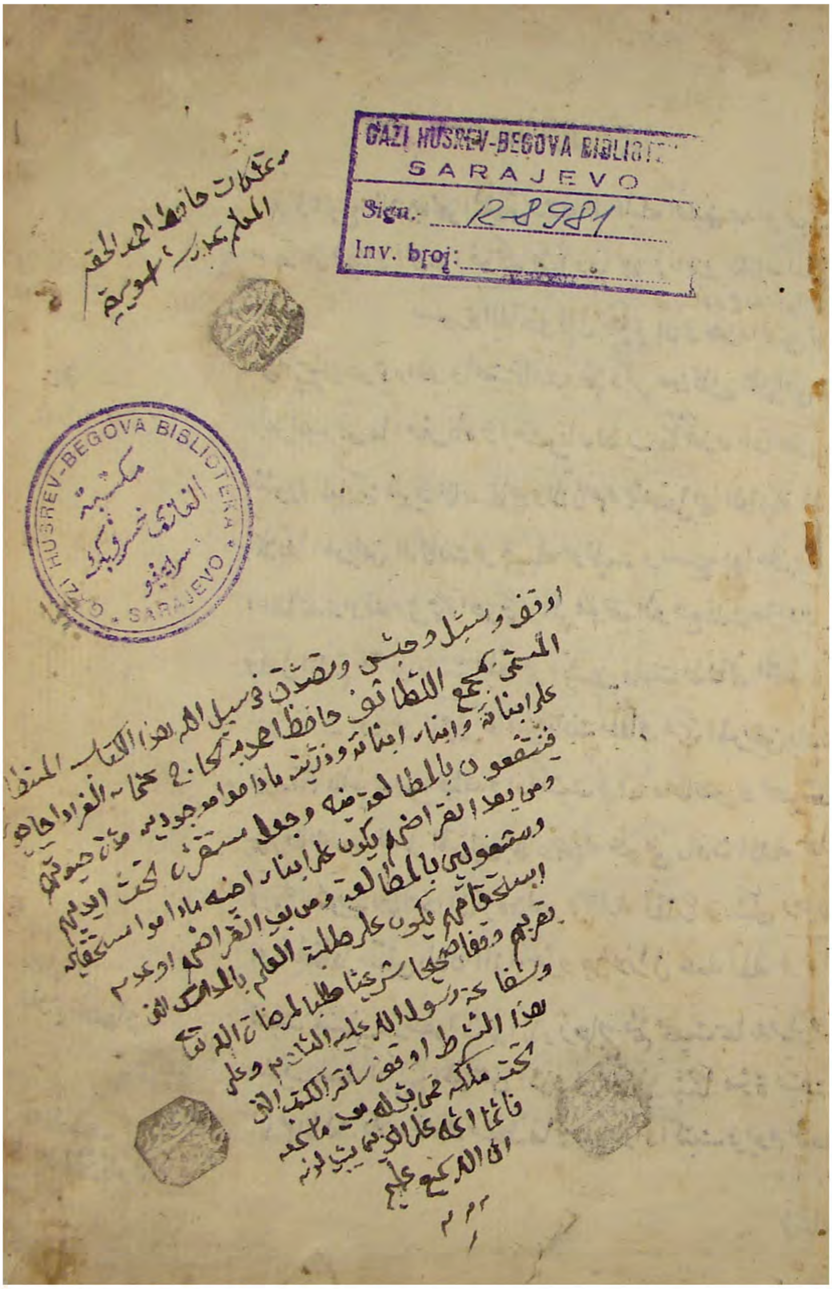

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
SARAJEVO
Sign.: R-8981
Inv. broj:

من متملكات حافظ احمد الحقير
المعلم بمدرسة [illegible]

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA * IZ-O * SARAJEVO
مكتبة الغازي خسرو بك سرايفو

اوقف وسبّل وحبّس وتصدّق في سبيل الله هذا الكتاب المنقول
المسمى بمجمع اللطائف حافظ احمد بن ... محمد الغراداجوي
على ابنائه وابناء ابنائه وذريته ما داموا موجودين مدة حياتهم
فينتفعون بالمطالعة منه وجعل مستقره تحت ايديهم
ومن بعد انقراضهم يكون على ابناء ابنه ما داموا مستحقين
ومشغولين بالمطالعة ومن بعد انقراضهم او عدم
استحقاقهم يكون على طلبة العلم بالمدرسة التي
بقربهم وقفا صحيحا شرعيا طلبا لمرضاة الله تعالى
وشفاعة رسول الله عليه السلام وعلى
هذا الشرط اوقف سائر الكتب التي
تحت ملكه [illegible]
[illegible]
ان الله سميع عليم

Bilješka kojom Aḥmad ef. Mulaibrahimović, Svirac uvakufljuje ličnu bilježnicu svojim muškim potomcima i učenicima Svirac medrese u Gradačcu (R- 8981, l. 1a).

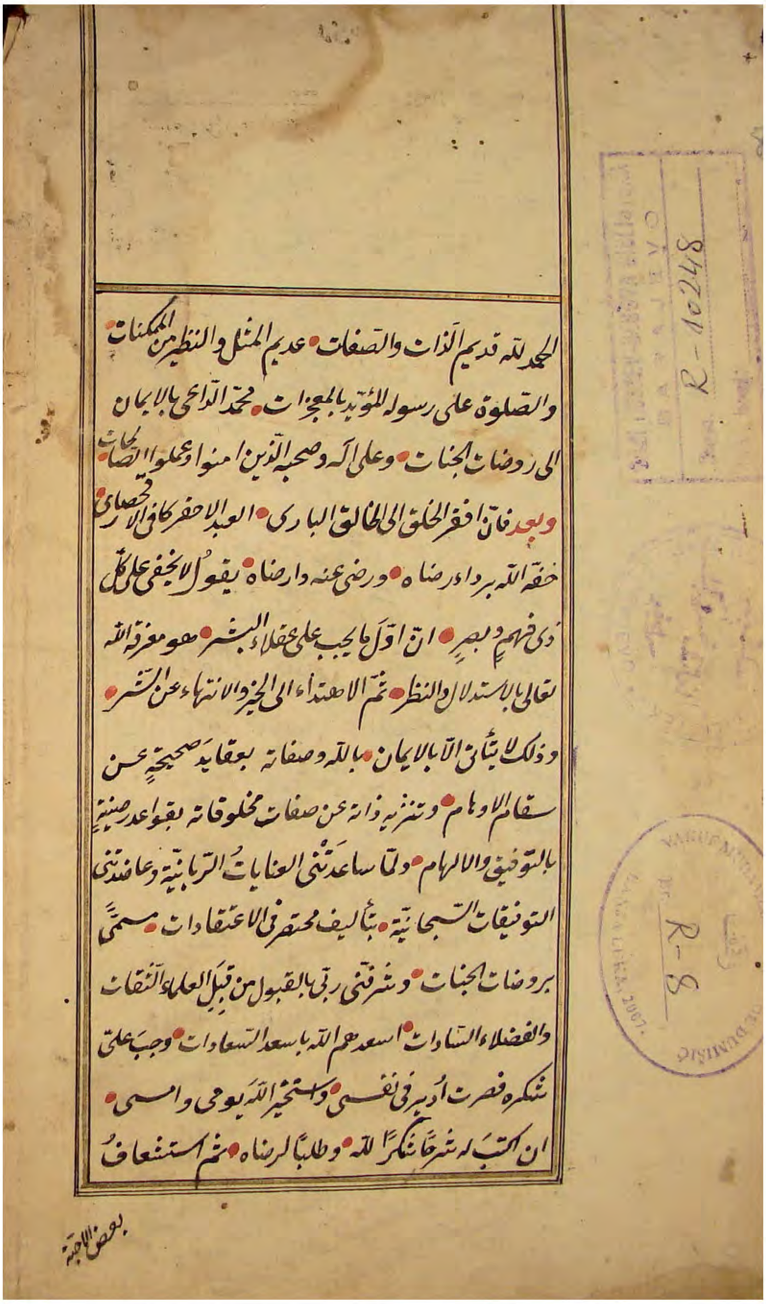

الحمد لله قديم الذات والصفات • عديم المثل والنظير من الممكنات •
والصلوة على رسوله المؤيد بالمعجزات • محمد الداعي بالايمان
الى روضات الجنات • وعلى آله وصحبه الذين امنوا وعملوا الصالحات •
وبعد فان افقر الخلق الى الخالق البارى • العبد الاحقر كافي الاقحصاري •
حفه الله برداء رضاه • ورضى عنه دار رضاه • يقول لا يخفى على كل
ذي فهم وبصر • ان اول ما يجب على عقلاء البشر • هو معرفة الله
تعالى بالاستدلال والنظر • ثم الاهتداء الى الخير والانتهاء عن الشر •
وذلك لا يتاتى الا بالايمان • بالله وصفاته بعقايد صحيحة عن
سقام الاوهام • وتنزيه ذاته عن صفات مخلوقاته بقواعد مبنية
بالتوفيق والالهام • ولما ساعدتني العنايات الربانية وعاضدتني
التوفيقات السبحانية • بتاليف مختصر في الاعتقادات • مسمى
بروضات الجنات • وشرفني ربي بالقبول من قبل العلماء الثقات
والفضلاء السادات • اسعدهم الله باسعد السعادات • وجب علي
شكره فصرت ادبر في نفسي • واستخير الله يومي وامسي •
ان اكتب له شرحا شكرا لله • وطلبا لرضاه • ثم استسعاف

بعض الاحبة

Početak djela *Izhār ar-rawḍāt fī šarḥ Rawḍāt al-ğannāt*.
I osnovno djelo i ovaj komentar napisao Ḥasan Kāfī b. Turḥān al-Aqẖiṣārī al-Bosnawī, (R-10248, l. 1b).

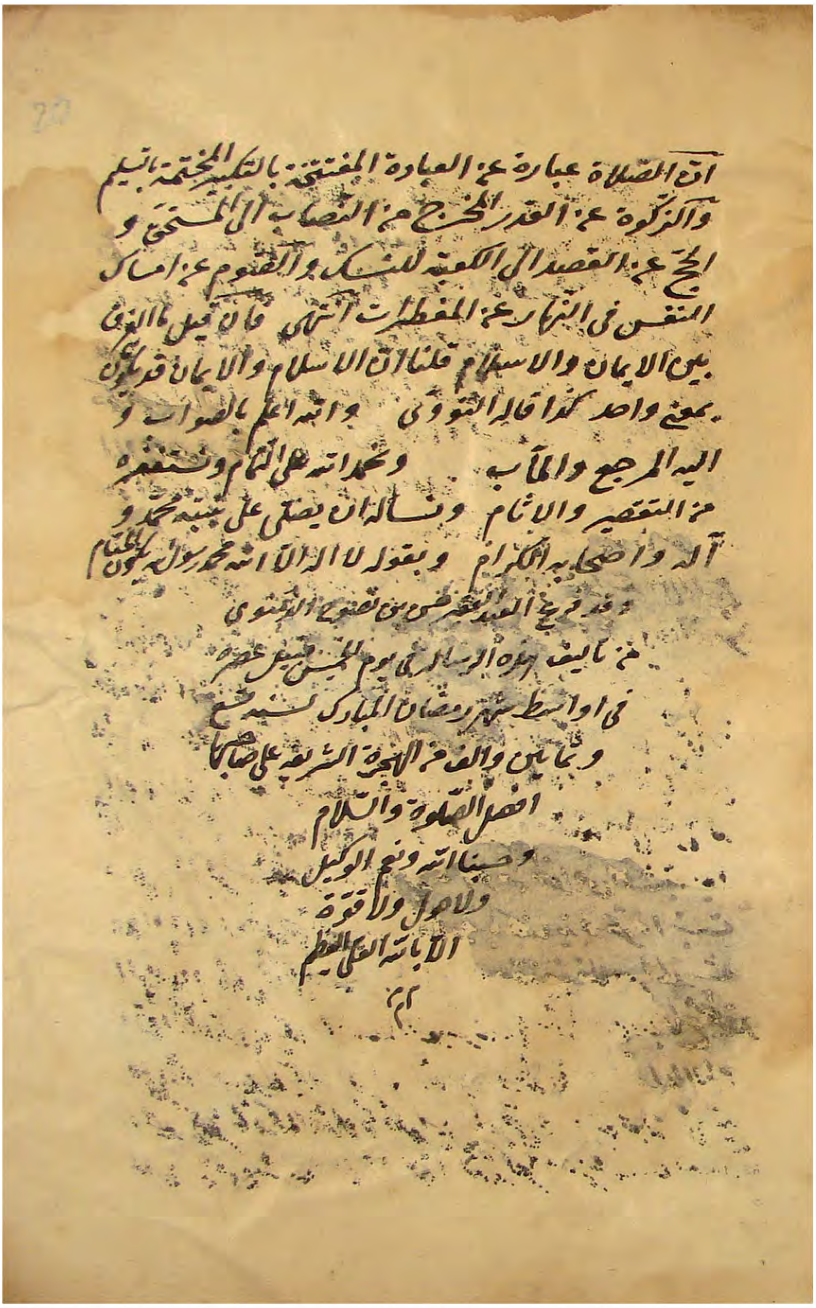

ان الصلاة عبارة عن العبادة المفتتحة بالتكبير المختتمة بالتسليم
والزكوة عن القدر المخرج من النصاب الى المستحق و
الحج عن القصد الى الكعبة للنسك و الصوم عن امساك
النفس في النهار عن المفطرات انتهى فان قيل ما الفرق
بين الايمان والاسلام قلنا ان الاسلام والايمان قد يكون
بمعنى واحد كذا قاله النووي والله اعلم بالصواب و
اليه المرجع والمآب ونحمد الله على التمام ونستغفره
من التقصير والاثام ونسأله ان يصلي على نبيه محمد و
آله واصحابه الكرام ونقول لا اله الا الله محمد رسول الله يكون الختام
وقد فرغ العبد الفقير حسن بن نصوح الدمنوي
من تاليف هذه الرسالة في يوم الخميس قبيل العصر
في اواسط شهر رمضان المبارك لسنة تسع
وثمانين والف من الهجرة الشريفة على صاحبها
افضل الصلوة والسلام
وحسبنا الله ونعم الوكيل
ولا حول ولا قوة
الا بالله العلي العظيم
تم

Završetak risale o namazu (*Risāla fī aṣ-ṣalā*) koju je napisao Ḥasan b. Nasūḥ ad-Dumnawī. Djelo je, kao i cijela zbirka, autograf napisano 1089/1678. godine (R-5823, l. 20a).

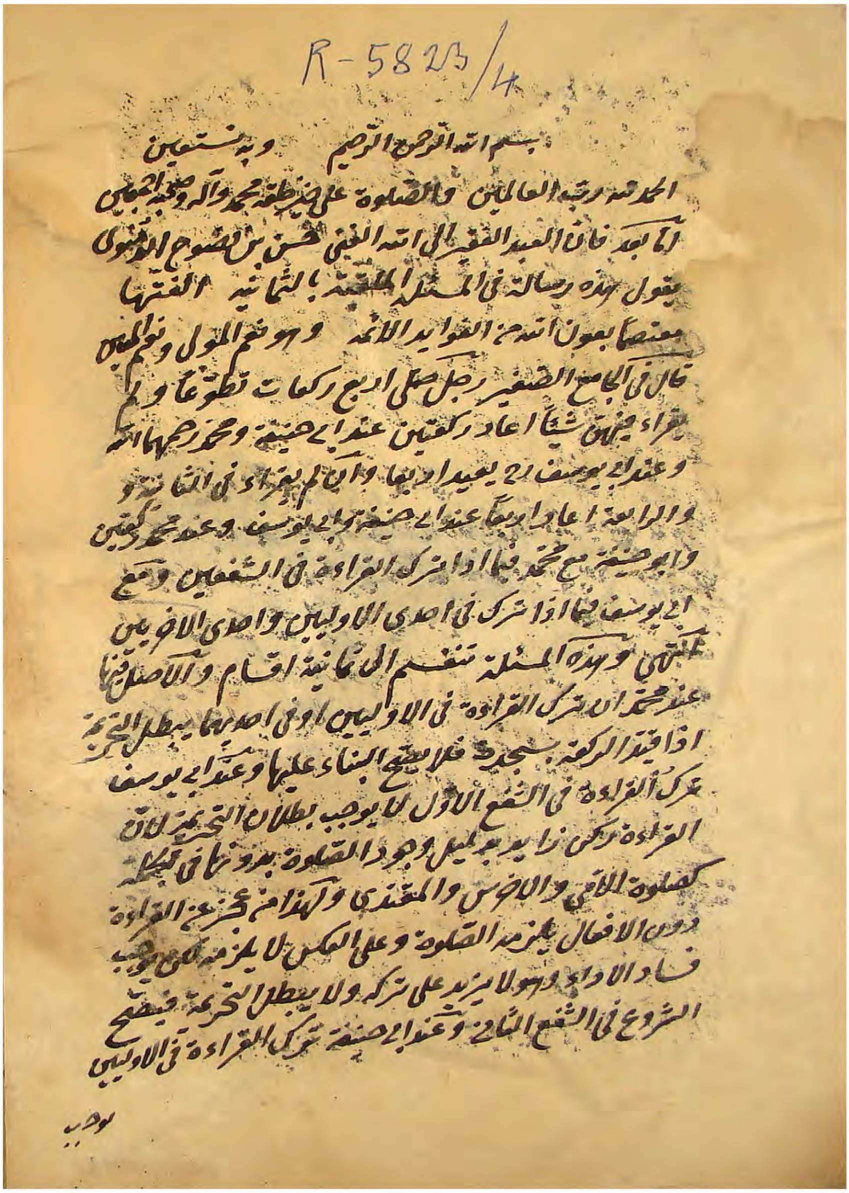

R-5823/4

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
الحمد لله رب العالمين والصلوة على خير خلقه محمد وآله وصحبه اجمعين
اما بعد فان العبد الفقير الى الله الغني حسن بن نصوح الدمنوي
يقول هذه رسالة في المسئلة الملقبة بالثمانية الفتها
معتصما بعون الله من الفوائد الائمة وهو نعم المولى ونعم المعين
قال في الجامع الصغير رجل صلى اربع ركعات تطوعا ولم
يقرأ فيهن شيئا اعاد ركعتين عند ابي حنيفة ومحمد رحمهما الله
وعند ابي يوسف رح يعيد اربعا وان لم يقرأ في الثانية و
والرابعة اعاد اربعا عند ابي حنيفة وابي يوسف وعند محمد ركعتين
وابو حنيفة مع محمد فيما اذا ترك القراءة في الشفعين ومع
ابي يوسف فيما اذا ترك في احدى الاوليين واحدى الاخريين
انتهى وهذه المسئلة تنقسم الى ثمانية اقسام والاصل فيها
عند محمد ان ترك القراءة في الاوليين او في احدهما يبطل التحريمة
اذا قيد الركعة بسجدة فلا يصح البناء عليها وعند ابي يوسف
ترك القراءة في الشفع الاول لا يوجب بطلان التحريمة لان
القراءة ركن زائد بدليل وجود الصلوة بدونها في الجملة
كصلوة الامي والاخرس والمقتدي وكذا من عجز عن القراءة
دون الافعال يلزمه الصلوة وعلى العكس لا يلزمه لكن يوجب
فساد الاداء وهو لا يزيد على تركه ولا يبطل التحريمة فيصح
الشروع في الشفع الثاني وعند ابي حنيفة ترك القراءة في الاوليين

يوجب

Početaka autografa dosada nepoznatog traktata koji je napisao Ḥasan b. Nasūḥ ad-Dumnawī. Djelo je nastalo 1090/1679. godine (R-5823,20b).

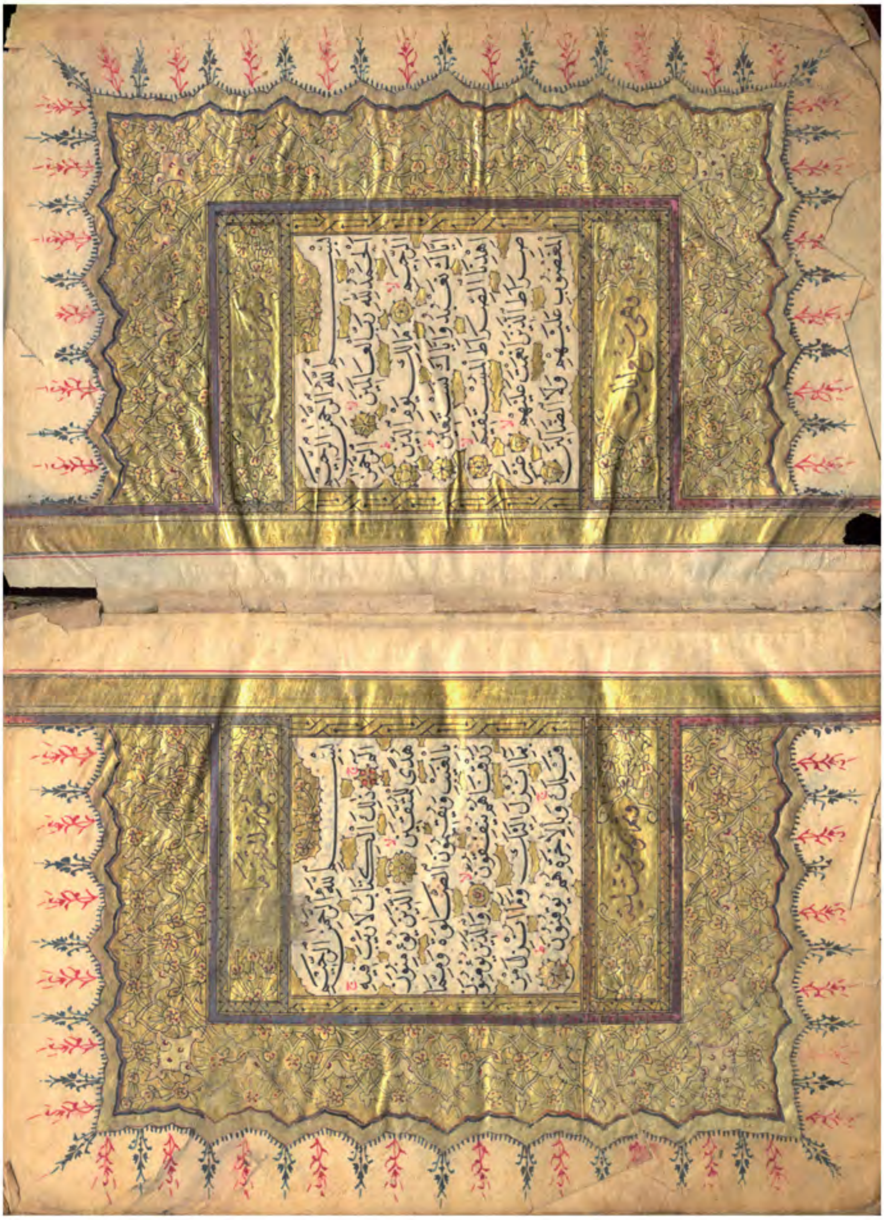

Diptih prve dvije stranice *Mushafa* koji je za Biblioteku poklonio Halid-beg Džinić iz Banje Luke (R-10235, l. 1b2a).

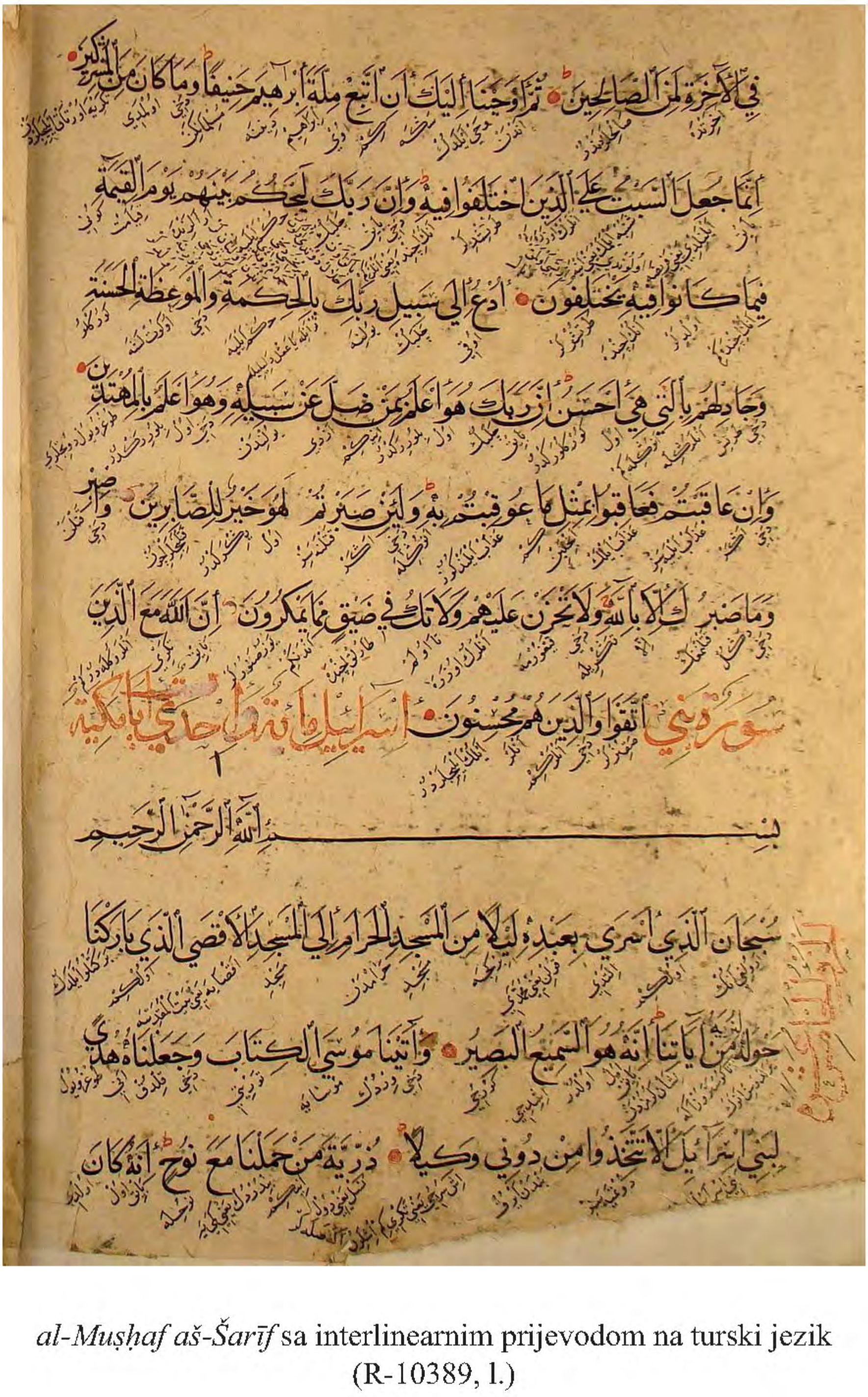

في الآخرة لمن الصالحين ثم أوحينا إليك أن اتبع ملة إبرهيم حنيفا وما كان من المشركين
إنما جعل السبت على الذين اختلفوا فيه وإن ربك ليحكم بينهم يوم القيمة
فيما كانوا فيه يختلفون ادع إلى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة
وجادلهم بالتي هي أحسن إن ربك هو أعلم بمن ضل عن سبيله وهو أعلم بالمهتدين
وإن عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ولئن صبرتم لهو خير للصابرين واصبر
وما صبرك إلا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك في ضيق مما يمكرون إن الله مع الذين
اتقوا والذين هم محسنون سورة بني اسرائيل مائة واحدى عشر آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الذي أسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام إلى المسجد الأقصى الذي باركنا
حوله لنريه من آياتنا إنه هو السميع البصير وآتينا موسى الكتاب وجعلناه هدى
لبني إسرائيل ألا تتخذوا من دوني وكيلا ذرية من حملنا مع نوح إنه كان

al-Muṣḥaf aš-Šarīf sa interlinearnim prijevodom na turski jezik
(R-10389, l.)

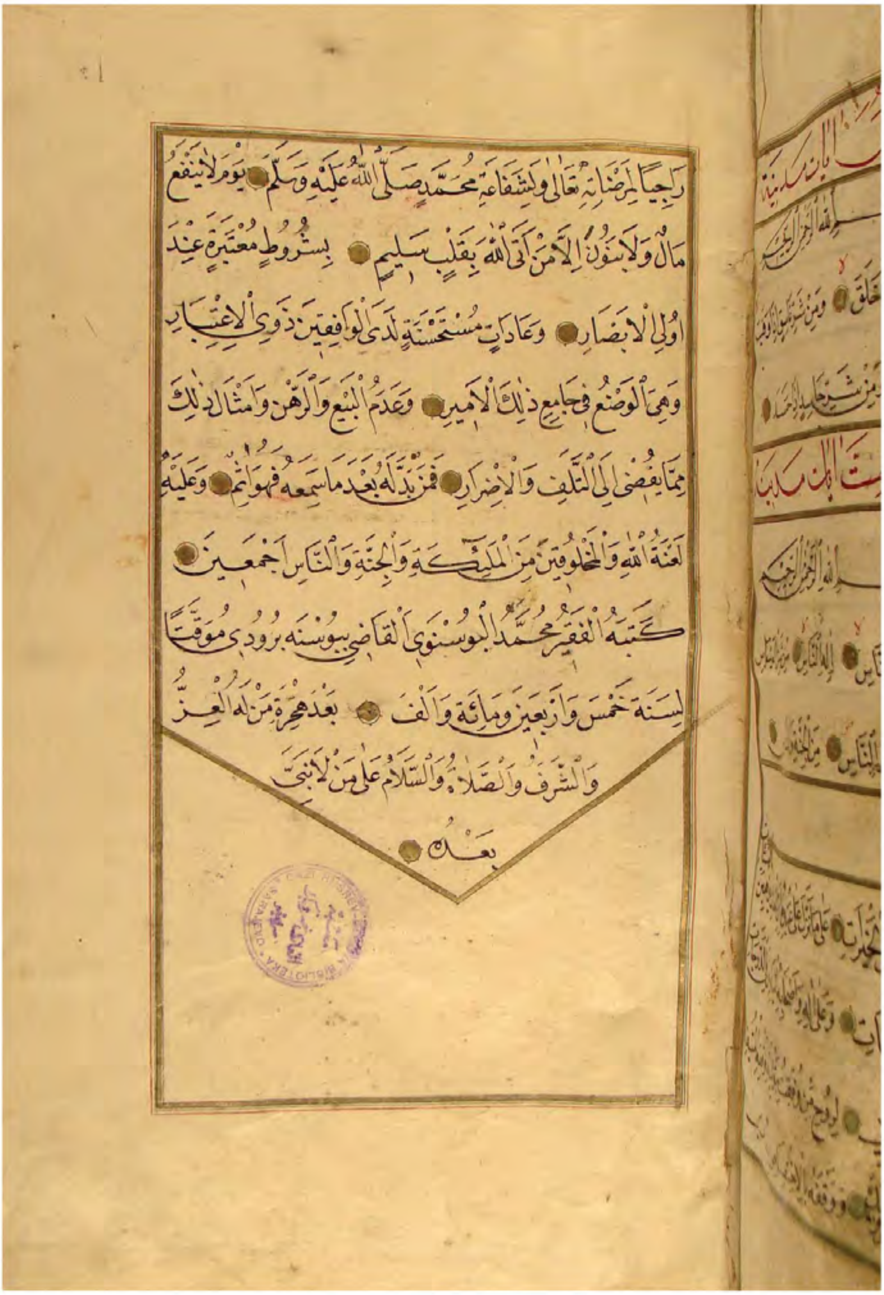

راجيا لرضائه تعالى ولشفاعة محمد صلى الله عليه وسلم يوم لا ينفع
مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم بشروط معتبرة عند
اولى الابصار وعادات مستحسنة لدى الواقفين ذوى الاعتبار
وهى الوضع فى جامع ذلك الامير وعدم البيع والرهن وامثال ذلك
مما يفضى الى التلف والاضرار فمن بدله بعد ما سمعه فهو اثم وعليه
لعنة الله والمخلوقين من الملئكة والجنة والناس اجمعين
كتبه الفقير محمد البوسنوى القاضى ببوسنه برودى موقتا
لسنة خمس واربعين ومائة والف بعد هجرة من له العز
والشرف والصلاة والسلام على من لا نبى
بعده

Posljednja stranica *Mushafa* koji je prepisao i za Gazi Husrev-begov vakuf uvakufio mutevellija, inače kadija u Bosna Brodu (Zenica) Muṣṭafā al-Bosnawī 1145/1732. godine.

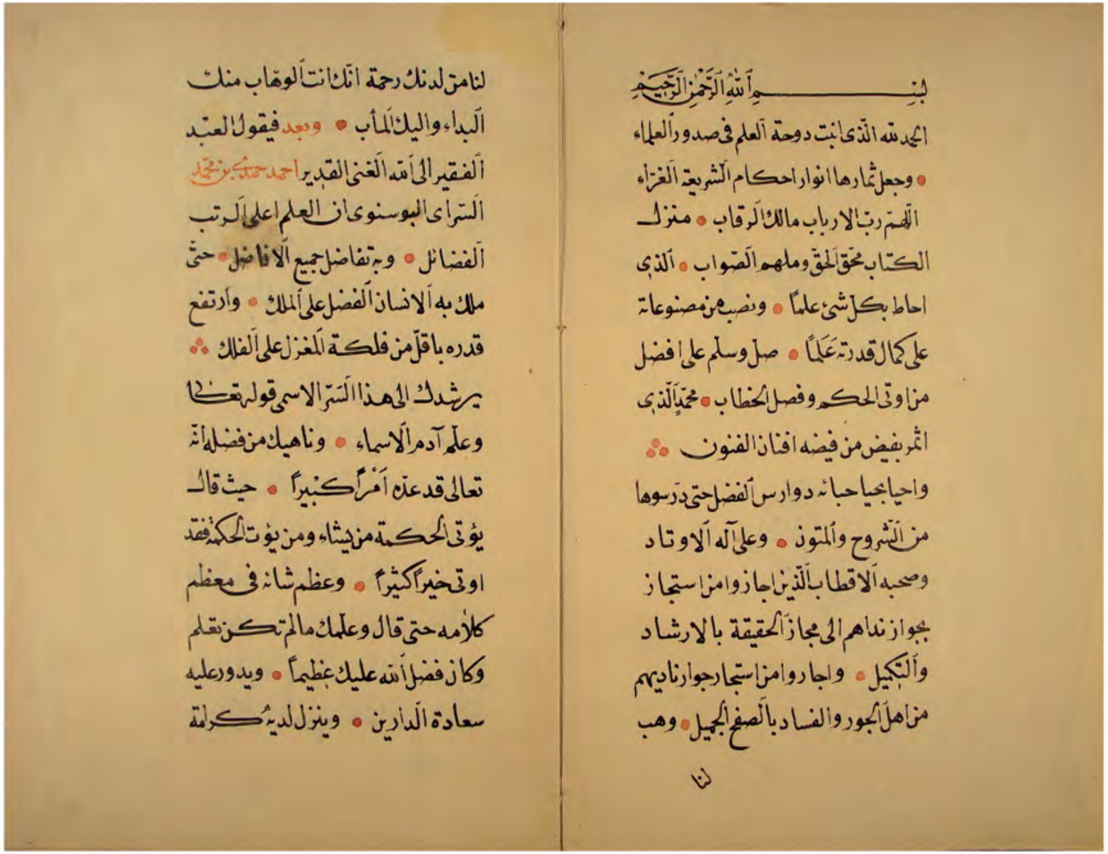

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى انبت دوحة العلم فى صدور العلماء
• وجعل ثمارها انوار احكام الشريعة الغراء
اللهم رب الارباب مالك الرقاب • منزل
الكتاب محق الحق وملهم الصواب • الذى
احاط بكل شىء علما • ونصب من مصنوعاته
على كمال قدرته علما • صل وسلم على افضل
من اوتى الحكم وفصل الخطاب • محمد الذى
اثمر بفيض من فيضه افنان الفنون ⁂
واحيا بحيا حبائه دوارس الفضل حتى درسوها
من الشروح والمتون • وعلى آله الاوتاد
وصحبه الاقطاب الذين اجازوا من استجاز
بجواز نداهم الى مجاز الحقيقة بالارشاد
والتكميل • واجاروا من استجار جوار ناديهم
من اهل الجور والفساد بالصفح الجميل • وهب
لنا

لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب منك
البداء واليك المآب • وبعد فيقول العبد
الفقير الى الله الغنى القدير احمد حمدى بن محمد
السراى البوسنوى ان العلم اعلى الرتب
الفضائل • وبه تفاضل جميع الافاضل • حتى
ملك به الانسان الفضل على الملك • وارتفع
قدره باقل من فلكة المغزل على الفلك ⁂
يرشدك الى هذا السر الاسمى قوله تعالى
وعلم آدم الاسماء • وناهيك من فضله انه
تعالى قد عده امرا كبيرا • حيث قال
يؤتى الحكمة من يشاء ومن يؤت الحكمة فقد
اوتى خيرا كثيرا • وعظم شانه فى معظم
كلامه حتى قال وعلمك ما لم تكن تعلم
وكان فضل الله عليك عظيما • ويدور عليه
سعادة الدارين • وينزل لديه كرامة

Početak idžazetname (diplome) koju je Mudamedu Seidu Serdareviću izdao Aḥmad Ḥamdī b. Muḥammad as-Sarāyī, 1326/1908. godine (R-4833, l. 1b).

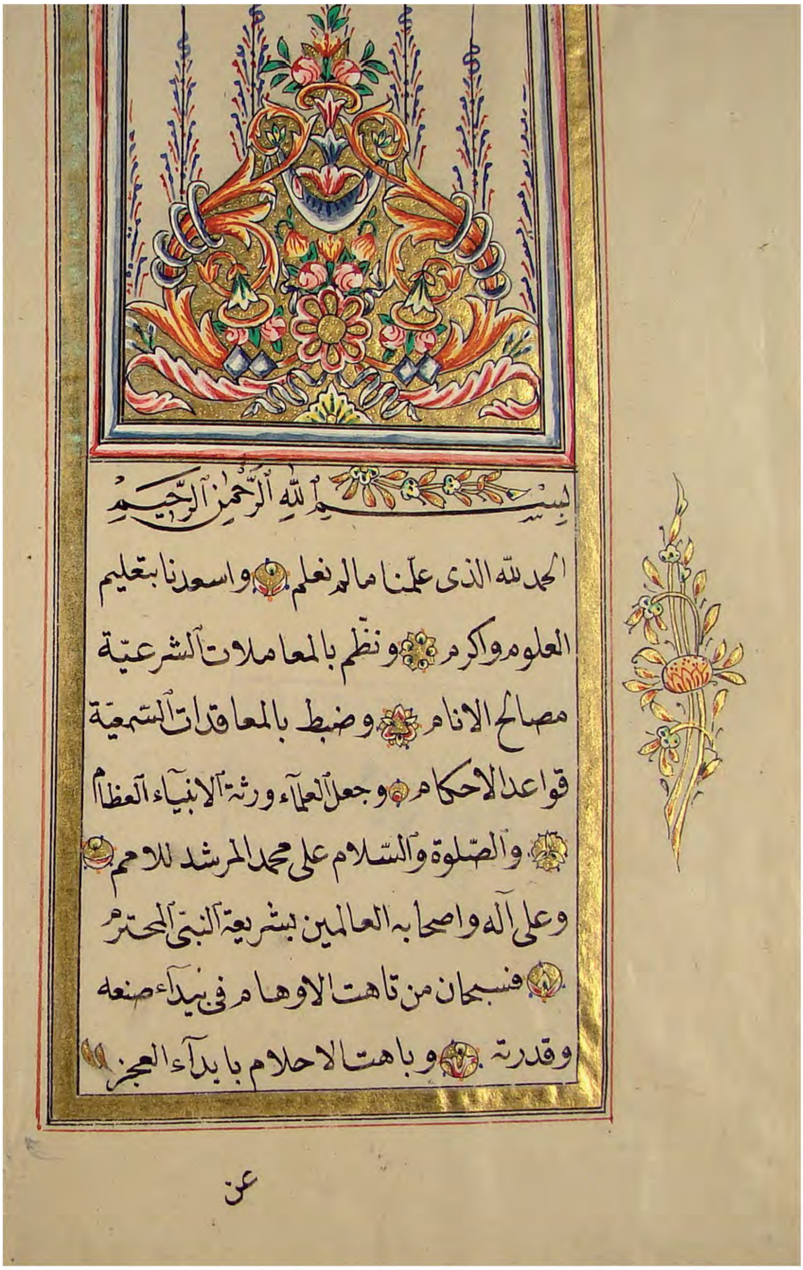

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى علمنا ما لم نعلم واسعدنا بتعليم
العلوم واكرم ونظم بالمعاملات الشرعية
مصالح الانام وضبط بالمعاقدات السمعية
قواعد الاحكام وجعل العلماء ورثة الانبياء العظام
والصلوة والسلام على محمد المرشد للامم
وعلى آله واصحابه العالمين بشريعة النبى المحترم
فسبحان من تاهت الاوهام فى بيداء صنعه
وقدرته وباهت الاحلام بابداء العجز

عن

Početak idžazetname (diplome) koju je Salihu Sidqi-efendiji Naliću (Hadžijusufoviću) u drugoj polovini džumadel-ahira 1322/1904. godine izdao učitelj as-sayyid al-ḥāfiẓ Sālim Nāẓim al-Arḍurūmī (R-7733, l. 1b).

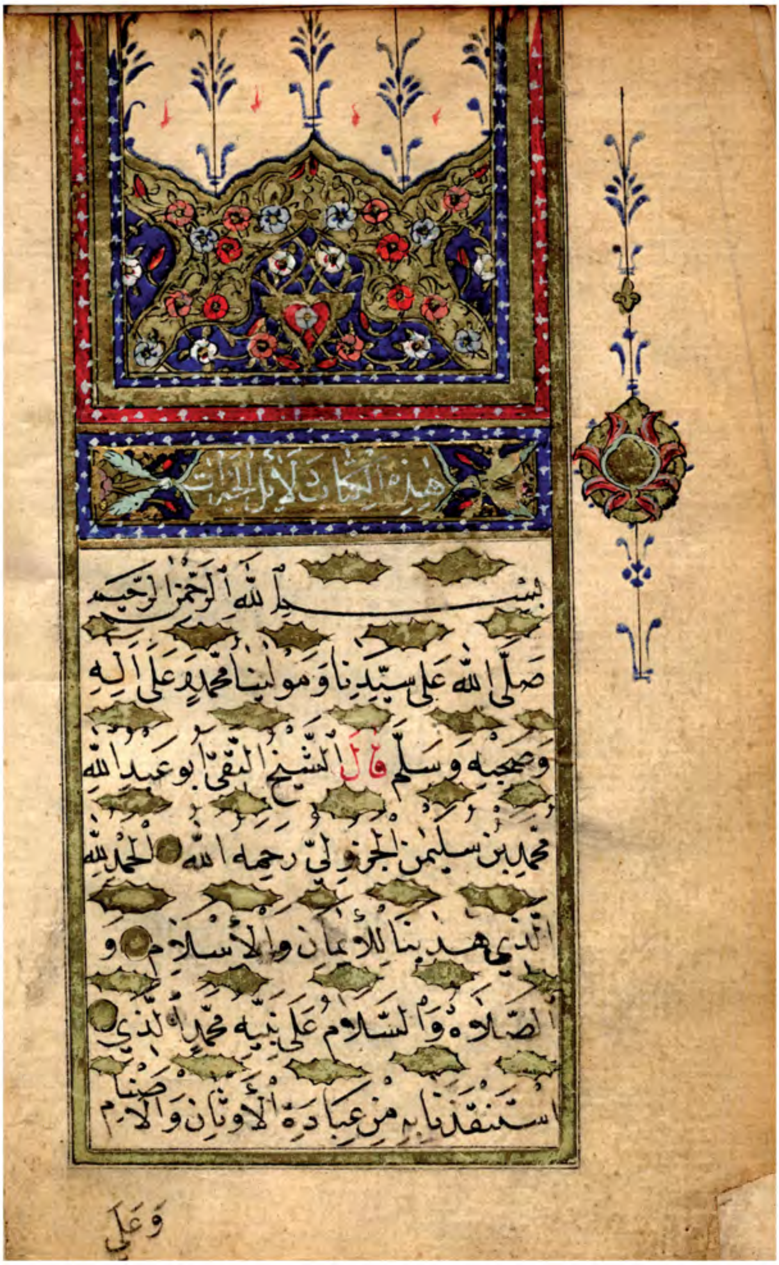

Početak zbirke dova *Dalā' il al-Ḫayrāt wa šawāriq al-anwār fī ḏikr aṣ-ṣalā 'lā al-Nabiyy al-muḫtār.* Djelo je prepisao al-ḥāğğ 'Umar b. 'Abdullāh 7. Rebiul-ahira 1156/1. maja 1743. godine (R-8572, l. 51b).

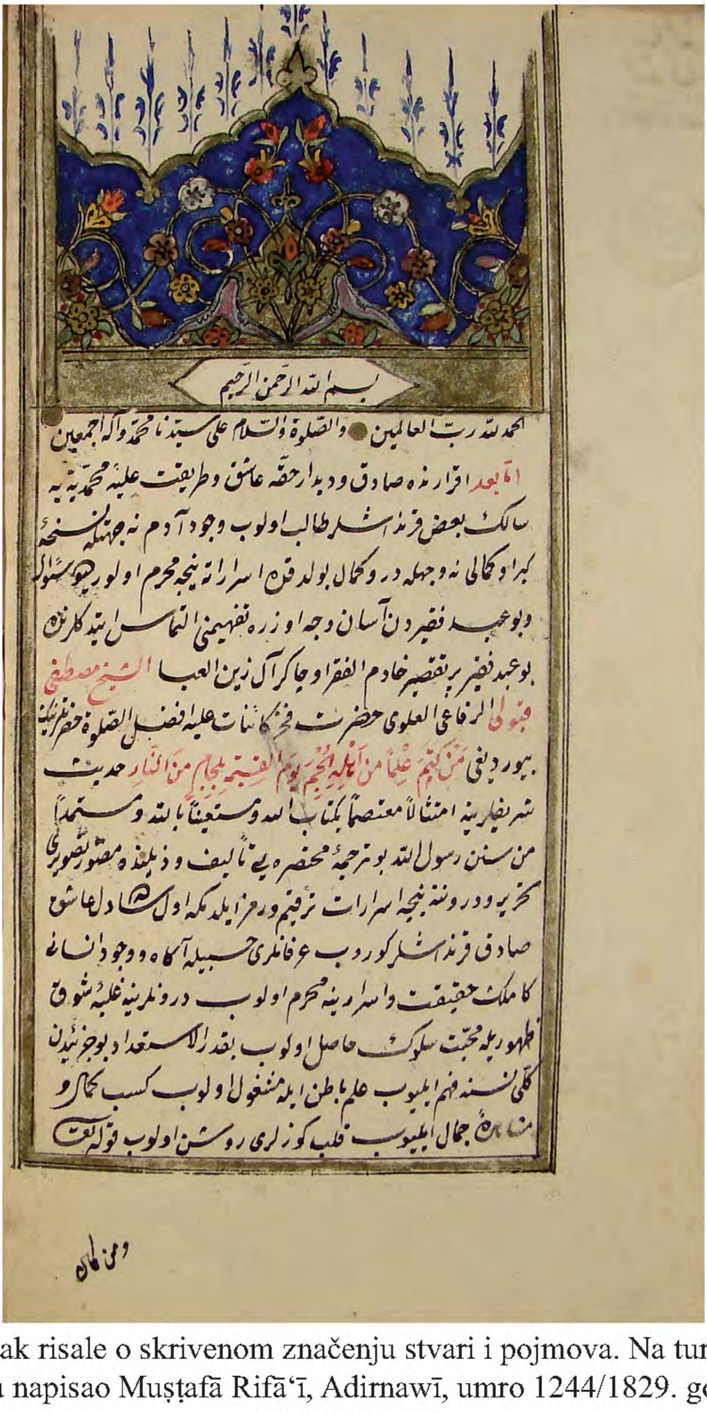

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله اجمعين
اما بعد اقرارنده صادق و دیدار حقه عاشق و طریقت علیه محمدیه یه
سالک بعض قرنداشلر طالب اولوب وجود آدم نه جهتله نسخهٔ
کبرا و کمالی نه وجهله در و کمال بولدقده اسرارانه نیجه محرم اولور دیو سؤال
و بو عبد فقیردن آسان وجه اوزره تفهیمنی التماس ایتدکلرنده
بو عبد فقیر پرتقصیر خادم الفقرا و چاکر آل زین العبا الشیخ مصطفی
قبولی الرفاعی العلوی حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوة حضرتلرینک
بیوردیغی من کتم علما من اهله الجم یوم القیمة بلجام من النار حدیث
شریفلرینه امتثالا معتصما بکتاب الله و مستعینا بالله و مستمدا
من سنن رسول الله بو ترجمهٔ مختصره یی تألیف و ذیلنده مصور تصویری
تحریر و درونده نیجه اشارات ترقیم و رمز ایلدکه اول سادل عاشق
صادق قرنداشلر گوروب عرفانلری حسبیله آگاه و وجود انسانی
کاملک حقیقت و اسرارینه محرم اولوب درونلرینه غلبهٔ شوق
ظهوریله محبت سلوک حاصل اولوب بقدر الاستعداد بو جزئیدن
کلی نسنه فهم ایلیوب علم باطن ایله مشغول اولوب کسب کمال و
مشاهدهٔ جمال ایلیوب قلب گوزلری روشن اولوب قوله تعالی

ومن لمان

Početak risale o skrivenom značenju stvari i pojmova. Na turskom jeziku napisao Muṣṭafā Rifā‘ī, Adirnawī, umro 1244/1829. godine. (R-7265, l. 1b).

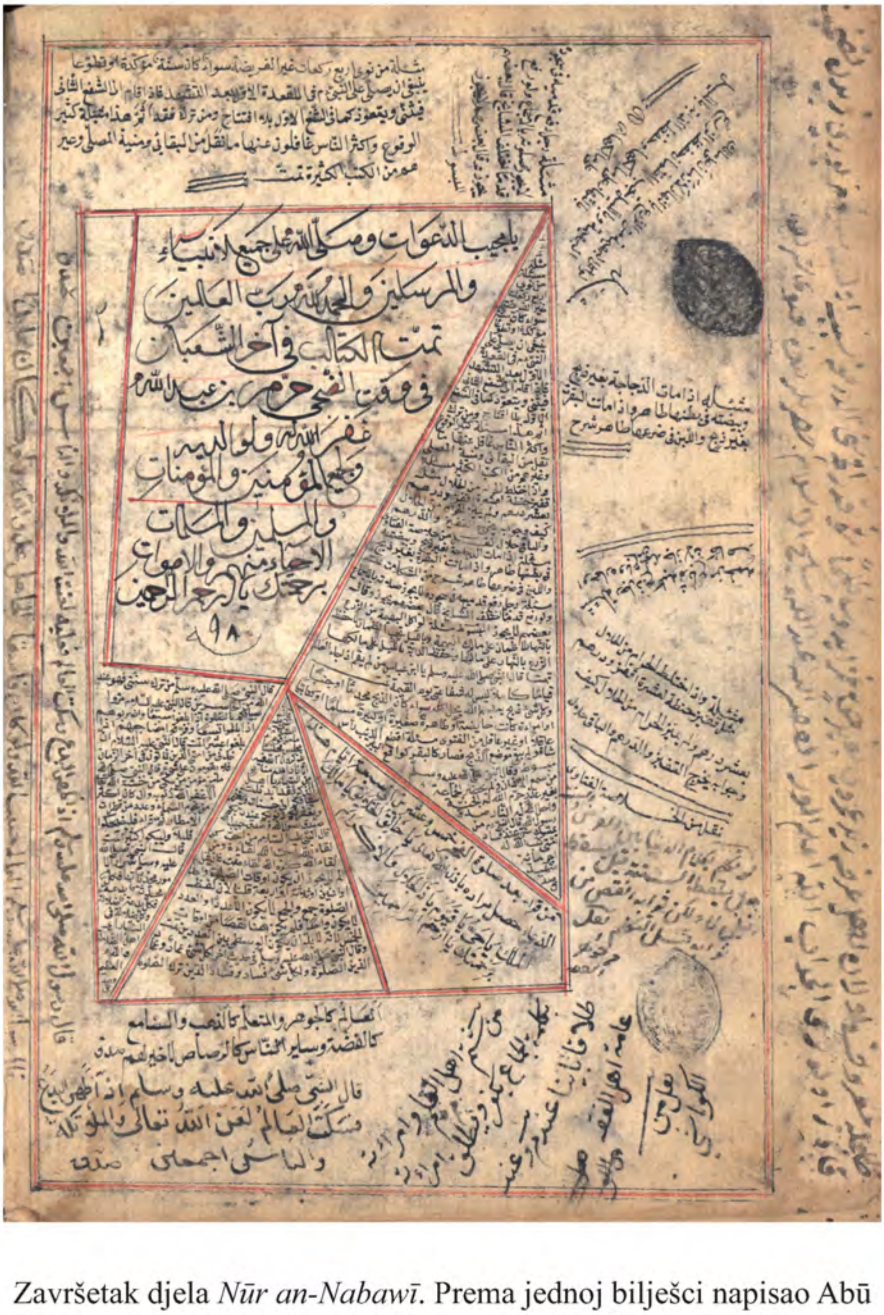

يا مجيب الدعوات وصلى الله على جميع الأنبياء
والمرسلين والحمد لله رب العالمين
تمت الكتاب في آخر الشعبان
في وقت الضحى خرم بن عبد الله
غفر الله له ولوالديه
ولجميع المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات
الأحياء منهم والأموات
برحمتك يا أرحم الراحمين
٩٨

Završetak djela *Nūr an-Nabawī*. Prema jednoj bilješci napisao Abū Bakr, muftija u Banjoj Luci. Djelo je prepisao Ḥuram b. ʻ Abdullāh 980/1573. Godine (R-10260, l. 9b).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 978-9958-23-267-1
ISBN 1-905122-36-5

في هذا المجلد. وأنا مدين بالشكر أيضا لزميلي الحافظ حوسو بوبارا في قسم المخطوطات، وللأستاذ الدكتور عصمت بوشاتليتش، وللدكتور علاء الدين هوسيتش، الذين كانت مساعدتهم لي ثمينة جدا.

وأخيرا، أود أن أنوه بأن الكثير من الوقت الذي هو من حق أسرتي، قد قضيته في إعداد هذا المجلد، ومجلدات الفهرس السابقة، لذا فإنني أتوجه بالشكر إلى زوجتي رامزة وأبنائي حمزة ووليد وإلهام، وأهدي إليهم هذا العمل.

سراييفو، ١٤٣١هـ/ ٢٠١٠ م عثمان لافيتش

المصادر المتاحة، منا لم يأت ذكرهما في المصادر التي تحدثت عن هذا الكاتب. وتضم المجموعة الأعمال الآتية: "مجمع أمور الإيمان"؛ "رسالة في المسائل المخمّسة"؛ "حكاية غريبة في حق مذهب أبي حنيفة"؛ "رسالة في الصلاة"؛ "رسالة في المسألة المتعلقة بالثمانية"؛ ٩٥٢١/ ,٥ والمجموعة مخطوطة مكتوبة بيد المؤلف ذاته بين عامي ١٠٨٢/١٦٧١ و ١٠٩٠/ ,١٦٧٩

- شرح كتاب الحديث "الهادي المرتضي" الذي صنفه باللغة العربية مصطفى بن محمد بن محمد البوسنوي الأقحصاري، المتوفى سنة ١١٦٩/ ١٧٥٥ (رقم ٩٤٨٢). وحسب المعلومات المتوفرة لدينا فإن هذه النسخة هي النسخة الوحيدة المعروفة لهذا الكتاب. وترجع هذه المخطوطة إلى مجموعة عثمان آساف سوكولوفيتش من سرايفو. ويرى محمد طيب أوكيتش أن هذا المخطوط قد كتب بخط المؤلف ذاته.

- "مجمع اللطائف" (انظر الرقم ٩٧٧١)، وهي مفكرة شخصية للحافظ أحمد بن عثمان غراداتشاتشاوي (الحاج الحافظ أحمد أفندي ملاإبراهيموفيتش الملقب "سفيراتس") المدرّس في مدرسة سفيراتس في غراداتشاتس، وقد جمع فيها رسائل قصيرة ومقتطفات ومواد أخرى لاستخدامه الشخصي. وتضم المجموعة مقتطفات من أعمل كثيرة باللغتين العربية والتركية، وأحاديث، ونماذج لرسائل وطلبات، ورسائل قصيرة في الحديث والفرائض، وفتاوى حول الكثير من المسائل، وملاحظات أخرى كان المؤلف يسجلها عندما كان مدرّسا في مدرسة سفيراتس في غراداتشاتس. وتشهد هذه المجموعة على سعة اهتمام جامعها وعلمه، وتتميز بأهمية كبيرة للدراسة المتعمقة لعصر المدرس أحمد بن عثمان وسيرة حياته. والمخطوطة مكتوبة بيد المؤلف ذاته سنة ١٢٨٥/١٨٦٨ تقريبا (ملحوظة على ,١ ٢٨.(a

المفكرة الشخصية التي جمعها خليل بن صالح البوسنوي، الذي لا نعرف عن حياته شيئا * (انظر الرقم ٩٥٨٢؛ ١ .(24b ;وتضم هذه المفكرة مدونات متنوعة باللغتين العربية والتركية، وتعريفات وقواعد، ومقتطفات من مؤلفات كثيرة، ونسخا لنشرات وخطب وأدعية وأذكار. كانت المخطوطة ملكا لمحمد مستفيتسا (ختم في ,١ ٩(a، ويوجد في الصفحة ذاتها أكثر من رمز على هيئة نجمة خماسية، وهذه العلامة تفيد في الغالب على أن المخطوط كان من مقتنيات مكتبة كانتاميري زادة.

إن معالجة المخطوطات وفهرستها عمل مضن وشديد التعقيد، وقد يسقط فيه سهوا أو يحدث خطأ في تعريف عمل أو كاتب، خاصة عندما يتعلق الأمر بأجزاء متفرقة، يتكوّن منها عدد كبير من المخطوطات في مجلد الفهرس هذا. لذا، فإن الاقتراحات والتوصيات والمساعدة في هذا النوع من الأعمال، مرحب بها دائما، بل لا يمكن الاستغناء عنها. ولولا المساعدة التي حصلت عليها من زملائي، لكانت الهفوات والأخطاء أكثر عددا.

لذا، أغتنم الفرصة لأتقدم بخالص الشكر إلى الدكتور مصطفى يحيتش، مدير مكتبة الغازي خسرويك، الذي قام بالمراجعة العلمية، وساهم بنصائحه ومقترحاته في إزالة الكثير من العيوب

ومن المخطوطات المزخرفة والمكتوبة بخط جميل، نخص بالذكر المصحف الذي نسخه محمد بوشناق، متولي أوقاف الغازي خسروبك، وأوقفه لمسجد الغازي خسروبك، وكان قاضيا مؤقتا في بوسنة برود (زينيتسا) سنة ١١٤٥/١٧٣٢-٣٣ (انظر الرقم ٩٣٨٢)، ثم المصحف المترجم المحفوظ في مسجد الغازي خسروبك (انظر الرقم ٩٤١٢) والذي يفتقد إلى بيانات الناسخ وتاريخ النسخ، ثم المصحف الذي قدّمه خالد بك جينيتش من بانيالوكا هدية للمكتبة (انظر الرقم ٩٣٨٧).

- يضم هذا المجلد من الفهرس أربعا وعشرين إجازة تامة (شهادة) منحها المدرسون لتلاميذهم تصديقا بأنهم قد أتقنوا على أيديهم فنا من الفنون أو كتابا من الكتب، وأصبحوا مؤهلين لنقل ما اكتسبوه من المعرفة إلى تلاميذهم. وعادة ما تكون هذه الشهادات مكتوبة بخط جميل، وتتعلق بأشخاص من البوسنة والهرسك، وتتمتع هذه الشهادات بقيمة خطيّة وفنية وثقافية. ومن هذه الشهادات نجد ثمانيَ عشرة شهادة قد منحت لتلاميذ من البوسنة والهرسك، وبالتحديد من سرايفو وموستار وبانيالوكا وزينيتسا وستولاتس وفوتشا وتيشان وكونيتس. فقد حصل على إجازة في التلاوة كل من عاصم جافيتش، ومصطفى راشد لولاجيا، وصالح صدّيق حاجيخليلوفيتش، وعاصم سيرتشو، وفي الحديث محمد خانجيتش، وحصل على الإجازة العامة كل من سليمان بن حسن فكري، وحسن حلمي لاكيشيتش، وإبراهيم زهنيا كونيتشانين، وعمر بن حمزة ومحمد سيد سرداريفيتش، وصالح طهميشتشيتش من زينيتسا، وصالح صفوت باشيتش. وقد صدر معظم هذه الشهادات عن مدرّسين بوسنيين أو مقيمين في البوسنة والهرسك.

ويضم هذا المجلد أعمالا أخرى لمؤلفين محليين، منها:

- "خواتم الحكم وحل الرموز وكشف الكنوز"، وهو عمل مكتوب باللغة العربية، ويتكون من ٣٦٠ سؤالا مع أجوبتها، في التصوف والفقه والعقيدة، وهو من تأليف علي بن مصطفى الموستاري البوسنوي المعروف بعدة ألقاب منها علي دده وعلاء الدين وشيخ التربة، والذي توفي في غرة ربيع الأول سنة ١٠٠٧/ ,١٥٩٨ وقد أتم المؤلف تأليف الكتاب سنة ١٠٠٠/١٥٩١-٩٢ في ضريح السلطان سليمان (انظر الرقم ٩٧٧١) عند مدينة سيكتوار المجريّة؛

- شرح كتاب "روضات الجنات في أصول الاعتقادات"، وقد صنف الكتاب الأصلي ووضع شرحه باللغة العربية حسن كافي بن طورخان الأقحصاري (بروشتشاك)، المتوفى سنة ١٠٢٥/١٦١٦، وقد أتم المؤلف كتابه في نهاية شوّال سنة ١٠١٥/فبراير ,١٦٠٧ وناسخ هذه المخطوطة هو الدرويش محمد بن عبد الرحمن، الذي نسخها بعد ٢٣ سنة من وفاة المؤلف، في العشر الأوائل من شوال سنة ١٠٣٩/ ١٦٣٠، وكانت المخطوطة موجودة في مجموعة محمد بك ويكزادة جوميشيتش في بانيالوكا.

- مجموعة من خمسة أعمال كتبها حسن بن نصوح الدمنوي (دوفنياك) البوسنوي، والذي عاش في النصف الثاني من القرن السابع عشر، ولم ننجح في العثور على عملين منها في

المقدّمة

يغمرني الرضا بأن أقدم للأوساط العملية والبحثية والثقافية مجلدا جديدا من فهرس مخطوطات مكتبة الغازي خسرويك. هذا هو المجلد السابع عشر، وقد تمت فيه معالجة ٥٢٢ مجموعة تضم ٩٥٢ عملا باللغة العربية والتركية والفارسية والبوسنية. ويشهد هذا المجلد على ثراء المكتبة بالمخطوطات التي تمثل جزءا مهما من التراث الثقافي المدون للبوسنة والهرسك.

يمثل هذا المجلد استمرارا في معالجة المخطوطات في التفسير والحديث والفقه والتصوف والمواعظ، إضافة إلى مخطوطات المصاحف والأدعية. ويتبع هذا المجلد من حيث المنهجية مجلدات الفهرس التي سبقته، والتي اعتُمد فيها تصنيف المخطوطات ومعالجتها بحسب موضوع العمل الأول في المجموعة. لذا فقد تم في هذا المجلد أيضا، معالجة عدد كبير من الأعمال التي لا تنتمي إلى الفنون التي جاء ذكرها، وإنما عولجت لأنها موجودة في المجموعات المعالجة بعد العمل الأول في كل مجموعة.

وقد تم في هذا المجلد معالجة مخطوطات تحتوي على أعمال قيّمة ومهمّة، من حيث أهميتها العلمية، وندرتها، وتاريخ نشأتها أو استنساخها، وأبعادها الفنية. وتستحق بعض هذه المخطوطات أن نخصها هنا بالذكر.

من المخطوطات التي تستحق اهتماما خاصا بالنظر إلى تاريخ نشأتها:

– "إحياء علوم الدين" لحجة الإسلام زين الدين أبو حامد محمد بن محمد بن محمد بن أحمد الطوسي الشافعي الغزالي، المولود سنة ١٠٥٨/٤٥٠، في قصبة طوس من أعمال إقليم خراسان في إيران، وتوفي سنة ١١١١/٥٥٥، وقام بنسخ هذه المخطوطة ناسخ غير معروف سنة ١٣٢٣/٧٢٣، في بلدة قسطمون.

– "روض العلماء" ومؤلفه مجهول لدينا، حيث أننا لم نجد هذا العمل فيما هو متوفر لدينا من المصادر، مما يمكن أن يدل على أنه شديد الندرة. وقد نسخه علي بن محمد بن أبي بكر الحنفي الإسكندري لحاجته الشخصية، وانتهى من نسخه في السادس والعشرين من محرم سنة ٨٩٦هـ، الموافق للثامن من ديسمبر سنة ١٤٩٠ م.

– "بدر الواعظين وذخر العابدين" وهو عمل ضخم يتكون من مواعظ مكتوبة باللغة العربية. وقد اختلفت المصادر في ذكر هذا العمل وكاتبه (انظر ٩٧٨٦)، إلا أن معظمها يفيد بأن كاتب هذا العمل هو عبد اللطيف بن عبد العزيز بن أمين الدين بن مالك، المتوفى سنة ١٣٩٩/٨٠١، أما ناسخ هذه النسخة فهو مجهول، وقد أتمّ نسخها سنة ٩٥٥/ ١٥٤٨.

تصدير

ها نحن تغمرنا البهجة ويحدونا السرور، نواصل إصدار المجلدات الجديدة من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنية التي تحتضنها مكتبة الغازي خسروبك، آملين أن تكون هذه المجلدات في خدمة جميع الباحثين وكافة المؤسسات العلمية والثقافية المهتمة بدراسة هذا التراث الثقافي الرائع. إن الفضل في صدور هذا المجلد السابع عشر يعود قبل كل شيء إلى الله سبحانه وتعالى الذي نحمده ونشكره على فضله، ثم إلى معالي الشيخ أحمد زكي اليماني، مؤسس ورئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن، الذي يبذل جهودا كبيرة في سبيل حماية المخطوطات التي لا تقدر بثمن الموجودة في هذه المكتبة، والمحافظة عليها.

يجدر بنا أن نقول إن مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي قد ساعدت في إصدار مجلدات الفهرس من المجلد الرابع وحتى المجلد السادس عشر، وساعدت كذلك في إصدار الطبعة الثانية من المجلدين الأول والثاني من فهرس مخطوطات مكتبة الغازي خسروبك. كما ساعدت مؤسسة الفرقان في تصوير المخطوطات على أفلام صغيرة (ميكروفيلم) وزودت المكتبة بالأرفف، وما تزال المؤسسة مستمرة في تقديم المساعدات للمكتبة لتصوير المخطوطات وحفظها رقميا، بحيث تصبح في متناول أيدي جميع الباحثين المهتمين بهذا التراث. إننا نأمل لهذا التعاون المثمر أن يستمر في المستقبل، آملين من الله أن يوفقنا في إصدار ما تبقى من مجلدات الفهرس، واستكمال تصوير المخطوطات وحفظها رقميا، وفي غير ذلك من أوجه التعاون.

لذا، فإننا نعرب لمعالي الشيخ أحمد زكي يماني عن جزيل شكرنا وخالص امتناننا، سائلين المولى عز وجلّ أن يجعل كل ما يبذله من جهد وعطاء ذخرا له في صحيفة أعماله يوم الحساب، آمين.

سراييفو، ١٤٣١هـ/ ٢٠١٠م

مصطفى يحيتش
مدير مكتبة الغازي خسروبك

لقد تمت معالجة ٩٣٨١ مخطوطة في المجلدات الست عشرة السابقة، التي تضم بعض المجموعات فيها أكثر من عمل واحد. ويضم المجلد السابع عشر المخطوطات من الرقم ٩٣٨٢ وحتى الرقم ٩٩٠٣، بمجموع ٥٢٢ مخطوطة، تحتوي بمجملها على ٩٥٢ عملا. ويعالج هذا المجلد مخطوطات لأعمال في العلوم الإسلامية: من المصاحف، والتجويد، والتفسير، والحديث، والعقيدة، والفقه، والتصوف، والوعظ. ويتكون الجزء الأعظم من هذه المخطوطات، من أعمال مكتوبة باللغة العربية، ثم التركية، ثم الفارسية، إضافة إلى أعمال كثيرة في مجالات أخرى وجدت في المجموعات. لذا فإن إصدار هذا المجلد من الفهرس سيكون متعدد الفوائد للباحثين المهتمين بدراسة هذه المجالات.

أسأل الله أن يوفقنا ويعيننا على تحقيق الأهداف التي تصبو إليها مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي، في مجال المحافظة على التراث الثقافي الإسلامي، باعتباره أحد منجزات البشرية، بكل ما يتضمنه من قيم عالمية.

وفي الختام أتوجه بالشكر إلى كل من فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش، رئيس العلماء والمفتي العام في البوسنة والهرسك، والدكتور مصطفى يحيتش، مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيد عثمان لافيتش، الذي أعد هذا المجلد، متمنيا لهم التوفيق والنجاح في أعمالهم القادمة.

لندن، ١٤٣١هـ/ ٢٠١٠ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

منذ سنوات طويلة ومؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن تعمل على أصعدة كثيرة في سبيل حماية التراث الإسلامي والثقافة الإسلامية والمحافظة عليهما في العالم، وذلك من خلال تنظيم مختلف الندوات وحلقات الدراسة والمعارض، وإصدار الكتب والفهارس، وتصوير المخطوطات والوثائق التاريخية وحجج الوقف وسجلات المحاكم الشرعية.

وتبذل مؤسسة الفرقان جهودا كبيرة للمحافظة على المخطوطات والكتب المطبوعة الموجودة في مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو، ولحماية تلك المخطوطات والكتب. وهي بذلك تساهم في إنقاذها من التلف الذي كان يتهددها، وخاصة أثناء أحداث الحرب الأخيرة التي شهدتها تلك المنطقة.

لقد زودت مؤسسة الفرقان المكتبة بأرفف وخزانات حديثة لحفظ المخطوطات والكتب المطبوعة، كما زودتها بتجهيزات حديثة للمسح الضوئي للمخطوطات والوثائق، وتخزينها في صيغة رقمية. وبفضل مؤسسة الفرقان يشارف التصوير الرقمي للمخطوطات على نهايته. إضافة إلى ما ذكر، فإن المؤسسة ساعدت في تصوير المخطوطات والمادة الأرشيفية في هذه المكتبة على ميكروفيلم. وبذلك أصبحت جميع المخطوطات وجزء كبير من المادة الأرشيفية والدوريات، مصورة ومحفوظة في أفلام صغيرة.

أما ما يتعلق بإعداد فهرس المخطوطات، فإنه يسير على أكمل وجه، حيث أن مؤسسة الفرقان، وبالتعاون مع رئاسة المشيخة الإسلامية في البوسنة والهرسك، تتكفل بطباعة مجلدات الفهرس بمجرد الانتهاء من إعدادها. هكذا وضمن إطار هذا المشروع، تم في عام ١٤١٩/١٩٩٨ إصدار المجلد الرابع من الفهرس، وفي عام ١٤٢٠/١٩٩٩ صدر المجلدان الخامس والسادس، وصدر المجلد السابع في عام ١٤٢٠/٢٠٠٠، بينما شهد عام ١٤٢٠/٢٠٠٠ صدور المجلد الثامن، وصدر المجلد التاسع سنة ١٤٢٢/٢٠٠١، والعاشر سنة ١٤٢٣/٢٠٠٢، وصدر المجلدان الحادي عشر والثاني عشر سنة ١٤٢٤/٢٠٠٣، وفي عام ١٤٢٥/٢٠٠٤ صدر المجلد الثالث عشر، وصدر المجلد الرابع عشر سنة ١٤٢٦/٢٠٠٥، والخامس عشر سنة ١٤٢٧/٢٠٠٦، والسادس عشر سنة ١٤٢٩/٢٠٠٨، وها نحن اليوم، ندخل السرور على قلوب محبي تراثنا من المخطوطات، فنرسل إلى المطبعة المجلد السابع عشر من فهرس مكتبة الغازي خسرويك للمخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنية.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1-905122-36-5

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation; 2010

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

LAVIC, Osman, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Gusrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʻArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnawīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو

obradio Osman LAVIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1431/2010

v, 17, 742 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no. 126 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 63 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ١٢٦ سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٦٣)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-16.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80, 85, 93. Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45, 47, 51, 60, 61, 62)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. LAVIC, Osman, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foudation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series

ISBN 1-905122-36-5
ISBN 978-9958-23-267-1

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
22A Old Court Place, London. W8 4PL, U.K.

تنبيه

لا يجوز نشر أي جزء من هذا الكتاب أو اختزان مادته بطريقة الاسترجاع أو نقله على أي نحو أو بأي طريقة سواء كانت إلكترونية أو ميكانيكية أو بالتصوير أو بالتسجيل أو خلاف ذلك إلاّ بموافقة مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي على هذا كتابةً ومُقدما

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٦٣

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء االسابع عشر

إعداد

عثمان لافيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٣١هـ/ ٢٠١٠م

منشورات الفرقان: رقم ١٢٦
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٦٣

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
22A Old Court Place
London
W8 4PL
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء االسابع عشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السابع عشر

إعداد

عثمان لافيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو

١٤٣١هـ / ٢٠١٠م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PETNAESTI

Obradio
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1427/2006.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1-905122-11-X

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation; 2006
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

LAVIC, Osman, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Gusrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabiyah wa-al-Turkiyah wa-al-Fārisiyah wa-al-Būsnawiyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyifū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايفو

obradio Osman LAVIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1427/2006

v, 15, 288 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no. 111 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 60 =

(منشورات الفرقان ؛ رقم ١١١ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية ؛ رقم ٦٠)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-14.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80, 85, 93. Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45, 47, 51)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. LAVIC, Osman, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foudation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series

ISBN 1-905122-11-X
ISBN 9958-23-188-3

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

تنبيه

لا يجوز نشر أي جزء من هذا الكتاب أو اختزان مادته بطريقة الاسترجاع أو نقله على أي نحو أو بأي طريقة سواء كانت إلكترونية أو ميكانيكية أو بالتصوير أو بالتسجيل أو خلاف ذلك إلا بموافقة مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي على هذا كتابة ومقدما .

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 60

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XV

Prepared by
OSMAN LAVIĆ

London - Sarajevo
1427 AH/2006 AD

SADRŽAJ- CONTENTS

SADRŽAJ - CONTENTS ... V
FOREWORD - UVODNA RIJEČ ... VII
UVODNA RIJEČ - FOREWORD ... IX
PREFACE - PREDGOVOR ... XI
PREDGOVOR - PREFACE ... XIII
INTRODUCTION - UVOD ... XV
UVOD - INTRODUCTION ... XIX
TRANSKRIPCIJA - TRANSCRIPTION ... XXIII
MUSHAFI - MUSHAFS (MAṢĀḤIF) ... 3
PRIJEVODI KUR'ANA - TRANSLATIONS OF THE QUR'AN (TARĀĞUM AL-QUR'ĀN) ... 211
- Turski jezik - Turkish language ... 213
- Perzijski jezik - Persian language ... 221

DIJELOVI KUR'ANA - PARTS OF MUSHAF (AĞZĀ' AL-QUR'ĀN) ... 225
ENAMI - COLLECTION OF QUR'ANIC AND OTHER PRAYERS (AN'ĀM) ... 247
INDEKSI - INDEXES ... 269
- Indeks naslova - Title index ... 271
- Indeks naslova u transkripciji - Title index in transcription ... 273
- Indeks prepisivača - Index of transcribers ... 275
- Indeks vlasnika i vakifa - Index of owners and donators ... 277
- Indeks mjesta - Index of places ... 283
- Kataloški index - Cataloguing index ... 287
- Signaturni index - Call number index ... 291

PRILOZI - SUPLEMENTS ... 295

FOREWORD

Al-Furqan Foundation has now been working for eleven years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. The Foundation has contributed greatly to the scanning of manuscipts and their recording onto CD ROM, which will safe-guard preservation of cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with electronic apparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. So far most of the Library collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqan Foundation has cooperated with the Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina in publishing this catalogue. This project has resulted in publication of Volume IV of the catalogue in 1419H/1998, Volume V and VI in 1420/1999, Volume VII in 1421/2000, Volume VIII in 1421/2000, Volume IX in 1422/2001, Volume X in 1423/2002, Volume XI and XII in 1424/2003, Volume XIII in 1425/2004, Volume XIV in 1426/2005, and now we are happy to present Volume XV of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of the Library.

The previous thirteen volumes listed entries for 8370 works, some of which contained more than one title. Volume XV contains entries for manuscripts no. 8288 to no. 88839 with a total of 552 manuscripts.

We pray to the Almighty to grant us success in achieving al-Furqan Foundation objectives to preserve human cultural and scientific heritage. Particularly, I thank dr. Mustafa Cerić, head of Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina, Dr. Mustafa Jahić, chief librarian of the Gazi Husrev-beg Library and Mr. Osman Lavić who compiled this volume. May their efforts all be crowned with success.

London, 1427/2006

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

UVODNA RIJEČ

Navršava se jedanaest godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako su do sada snimljeni na mikrofilm skoro kompletni spomenuti fondovi u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, u 1425/2004. trinaesti, u 1426/2005. četrnaesti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i petnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih trinaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 8370 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Petnaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 8288 do br. 8839 sa ukupno 552 kodeksa.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, dr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Osmanu Laviću, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1427/2006. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of Gazi Husrev-bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural institutions dealing with research and study of cultural heritage. We thank Almighty Allah and express our gratitude to Sheikh Ahmed Zaki Yamani, founder and president of al-Furqan Islamic Heritage Foundation for making the publication of this catalogue possible and for the continuous efforts of the Foundation in preservation of invaluable manuscripts found in the library.

The Foundation, besides helping with publication of Catalogue from the Volume IV to XIV and Volume I and II second edition, has continuously supported several projects including copying of manuscripts onto microfilm and CD ROM as well as preservation of manuscripts so that they could be accessible to all interested in researching this heritage. We hope that this fruitful cooperation will continue with publication of the remaining catalogues, copying of manuscripts and other similar support programmes.

We are deeply grateful to His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani for his efforts and we pray to Almighty Allah to reward him on the Day of Judgement.

We thank also to Director-General of al-Furqan Foundation, Professor Dr. Mohamed Aldoosari and those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahić
Director,
Gazi Husrev-Bey Library

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje svezaka Kataloga od IV do XIV kao i drugo izdanje I i II sveska Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i ubuduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvaljujemo se, također, i generalnom direktoru Fondacije al-Furqān prof. dr. Mohamed Aldoosariju i svim zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

INTRODUCTION

The Qur'an is the Book, revealed to the Prophet Muhammad (p.b.u.h.). During the process of revelation revealed words were recorded. The Prophet (p. b. u. h.), himself selected special writers "Kuttab al- Wahy", with the task of writing what he dictates to them.

After his death the same group of the writers codified the Qur'an into one Book (*Mushaf).* During the time of the third Caliph Osman, and under supervision of writer Zeyd b. Thabit, Mushaf was copied and sent to the various Islamic regions - provinces (Mecca, Kufa, Damascus, Yemen) so that it could be used for correct recitation and further distribution.

In the battle of Siffin, which happened seven years after the first coping of the *Mushaf* (36/657), there were about 500 copies of the *Mushaf,* which soldiers carried to the battle exclaiming: ''Let the Holly Book judge!''

With the coming of Islam to Bosnia, in the middle of the XV century, the tradition of coping of the Mushaf spread among Bosnian Muslims. The centers of coping were mosques, madrasah, and tekkes. Mushaf was coping primarily out of need, sometimes it was ordered (example *Mushaf Fadil Pasha Šerifović*). Later on the coping of *Mushaf* become a profession or a type of art, where the transcribers express their artistic abilities in calligraphy, binding and decorating of manuscripts.

Mushaf was in the beginning coping as a whole, while latter it was copied partially (*by Djuz*), or as a selected of chapters of the Qur'an which was recited on the special occasion.

Among transcribers of the *Mushaf,* which we have in the Gazi Husrev-bey Library, we can found some well known Bosnian calligraphers such as hafiz Ibrahim Šehović, who copied at least 66 *Mushaf.* The other transcriber included students (*softe*), imams, artisans, as well as women engaged in this work.

The manuscript that is found under the No. R-6938 was copied by Amina, daughter of Mustafa Čelebi, from the Žabljak part of Sarajevo, in the month of Redže 1178/1764 (*Fajić XI, 6325*). The number of the persons engaged in coping of Qur'an was not negligible. In the Gazi Husrev-bey Library is kept a *Mushaf* which is 285th transcript copied by one certain person (R-6306).

Even though each copy of the *Mushaf* is special, here we are going to list some of the basic characteristics common to most of illuminated transcriptions.

The first characteristic is unvan at the beginning of Qur'anic chapters (*sura*). The unvan are found in the first half of the first pages in the form of drawings with combination of colors or painted in the rich polychrome technique and decorated with gold.

Apart from unvan, the first two pages of Mushaf are richly decorated. The first part of *al-Fatiha* on the right hand side and first verses of sura *al-Baqara* on the left, were made in the form of diptych, and text itself is enclosed in special decorated frame. The Qur'anic verses are separated with special punctuation in the shape of the flower or as three dots decorated with red ink or gold. On the margin are found decorated rosette in the shape of the flower in different colors and occasionally decorated in gold.

The basic text is written in black ink while the names of chapters, accessories for correct reading of texts, various marks on the margins or translations between lines are almost always written in red ink. The text is also frequently found within a frame which is gold or silver wider line, with a few other thinner lines of black or red color.

The fifteen volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian, and Bosnian manuscripts of the Gazi Husrev-bey library, covers remaining manuscripts of *Mushafs*, *djuzs* (Parts of Mushaf) and *en'ame* (collection of Qur'anic and other prayers), in the collection of manuscripts of this Library.

The volume contains 552 manuscripts, comprising 447 *Mushafs*, 52 *djuzs*, 8 translations of the Qur'an and 45 *enam*. With the previous volumes of the Catalogues where Mushaf were included, (Volume I and XI), we can summarized that the Gazi Husrev-bey Library posses 636 codices of *Mushafs* and 144 complete or partial copied and bound sample according to *djuz*.

Methodology used in elaboration of this manuscripts is similar to the one used by late Kasim Dobrača in his the first volume of the Catalogue. The *Mushafs* are arranged chronologically according to year of transcription, completeness and the number of pages. This is followed by translations, first in Turkish and than in Persian language.

Parts of the Qur'an (*djuzs*) in the same Catalogue are not divided into separate categories but are treated as fragments of *Mushaf*. In the methodology of Catalogue of manuscripts of the Gazi Husrev-bey Library, they are treated as a separate fragment so that there are more *djuzs* of one set of *Mushaf*, prescribed or ordered by many persons.

The *enams* are placed in one category regardless whether they were intentionally selected parts of *Mushaf* or they begin with the Qur'anic text (which is the frequently the case), then there more salavats, prayers, observations and similar.

The oldest prescription of the *Mushaf* in this Volume of Catalogue is one copied by Shahin b. Nasirim al-Ashari, in the months of Ramadan 878/1473 (No. 8288). It was a golden ages of Islamic art which is also reflected in the artistic design of this copy. The paper is hand made and the colors are stable and fresh, even though manuscript is damaged by humidity. The beginnings of chapters are decorated with blue and gold colors and dots at the end of verses are in the shape of flowers.

We already mentioned hafiz Ibrahim Šehović, calligrapher and transcriber of the *Mushaf* whose three copies found in this volume of Catalogue. These are: 53rd item (copy) transcribed 1214/1799 (No.8337); 56th item transcribed one year later (No. 8338) and 63rd item transcribed 1222/1807 (No. 8342). As it can be seen Šehović prescribe four copy of *Mushaf* in one year. Taking into account that these copies are calligraphly and nicely decorated, it became clear that this transcriber/copyist was an excellent calligrapher and artist.

Here also should be mentioned al-Hagg Muhammad b. al-Hagg 'Ali whose ancestry we could not determine. Two of his transcriptions of *Mushaf* are recorded in this volume. These are 82nd item whose coping was finished in year 1286/1869 (No. 8361) and 99th item transcribed in 1290/1873 (No. 8365). This transcriber, as could be seen from the earlier, has in less than five year transcribed seventeen item of the *Mushaf*. His prescription does not have calligraphic or artistic value. The fact that we have found 99 samples of transcribed items in the possession of the Abdulah Ramić only 21 year after transcriptions, as well as the fact that these are not exceptional nice or decorated samples, lead us to conclude that this transcriber could be of Bosnian origin.

Coping of the *Mushaf* lasted until the second half of 19 century. Newest transcribed in this volume was copied by Nazif ef. Ajanović in the town of Bugojno 1294/1877. (No. 8367).

Among the last copyists of the *Mushaf* in this region was calligrapher Ešref Kovačević, whose manuscript was printed in Istanbul 1418/1997.

At the end, I would like to express my thanks to Dr. Mustafa Jahić and Dr. Ismet Bušatlić, reviewer of this work, as well as to my colleagues in the Gazi Husrev-bey Library for support and useful suggestion during the course of work on this Catalogue.

Sarajevo, May 2006. Osman Lavić

UVOD

Kur'an je prva i jedina Objava pisana u isto vrijeme kako je i dostavljana Muhamedu, a. s. Sam Poslanik, a. s., je, u tu svrhu, odredio posebne pisare, "Kuttab al-Waḥy", sa zadatkom da zapisuju ono što bi im on diktirao. Poslije njegove smrti ista redakcija pisara izvršila je kodifikaciju Kur'ana u jednu knjigu (Musḥaf). Za vrijeme trećeg halife hazreti Osmana, također pod nadzorom prvog pisara Zejd b. Sabita, Mushaf je umnožen u više primjeraka koji su razaslani u islamske pokrajine (Meka, Kufa, Damask, Jemen) kako bi služili za ispravno čitanje i daljnje umnožavanje. U bici na Siffinu, koja se odigrala sedam godina poslije prvog umnožavanja (36/657. godine), bilo je oko 500 primjeraka Mushafa koje su vojnici, kao ratnu varku, podigli na koplja uzvikujući: "Neka nam sudi Božija knjiga!"

Dolaskom islama u Bosnu, sredinom XV vijeka, tradicija prepisivanja Mushafa se prenosi i među bosanske muslimane. Prepisivački centri su bile džamije, medrese i tekije. Mushaf se prepisivao, najčešće, iz same potrebe, zatim po narudžbi, (primjer Mushafa Fadil-paše Šerifovića) da bi kasnije prepisivanje Mushafa postalo zanimanje ili vrsta umjetnosti gdje su prepisivači iskazivali svoje umjetničke sposobnosti u kaligrafiji, uvezivanju i ukrašavanju rukopisa. Mushaf se u prvo vrijeme prepisivao u cjelosti a znatno kasnije će početi njegovo prepisivanje u dijelovima (džuz'ovima) ili kao izbor poglavlja Kur'ana koja su se učila u posebnim prilikama.

Kao prepisivače Mushafa koji se nalaze u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, nalazimo i neke poznate bosanske kaligrafe, kakav je bio hafiz Ibrahim Šehović koji je, koliko se do sada zna, prepisao 66 primjeraka Mushafa, ali i softe, imame, zanatlije, pa čak i žene koje su se bavile ovom djelatnošću. Rukopis pod rednim brojem R-6938 prepisala je Amina, kći Mustafe Čelebije, iz mahale Žabljak u Sarajevu, mjeseca redžeba 1178/1764. godine (Fajić XI, 6325). Nije mali broj onih koji su prepisivanje Mushafa imali kao zanimanje. U Gazi Husrev-begovoj biblioteci se čuva Mushaf koji predstavlja 285. primjerak prepisan od strane jednog prepisivača (R-6306).

Mada je svaki prijepis Mushafa poseban, ovdje ćemo navesti neke osnovne karakteristike zajedničke za većinu iluminiranih prijepisa.

Prva karakteristika su unvani na početku kur'anskih poglavlja (sūra).

Unvani su rađeni na prvoj polovici početne stranice, u vidu crteža, kombinacijom više boja ili pak slikani u bogatoj polihromnoj tehnici dodatno osvježeni i ukrašeni zlatom. Pored unvana, prve dvije stranice Mushafa su bogato iluminirane. Prvo poglavlja al-Fātiḥa na desnoj i nekoliko početnih ajeta sure al-Baqara na lijevoj strani, rađeni su u vidu diptiha, a sam tekst je uokviren posebnim i zajedničkim ornamentalnim okvirima. Kur'anske rečenice su odvojene posebnom interpukcijom izrađenom u obliku cvijeta ili u vidu stilizovane tri tačke, ukrašene crvenim mastilom ili zlatom. Na marginama se nalaze ukrasne rozete u obliku cvijeta, također, u raznim bojama, a ponekad i ukrašene zlatom.

Osnovni tekst pisan je crnim mastilom, dok su nazivi poglavlja, znakovi za ispravno čitanje teksta, razne oznake na marginama ili prijevodi između redaka, gotovo po pravilu, pisani crvenim mastilom. Tekst je, često, uokviren širom zlatnom ili srebrenom trakom sa još nekoliko tankih linija crne ili crvene boje.

Petnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove bibliteke obuhvata preostale rukopise Mushafa, džuz'ove (dijelove Mushafa) i en'ame (zbirke kur'anskih i drugih dova) u fondu rukopisa ove biblioteke.

Svezak sadrži 552 rukopisa. Od toga je 447 mushafa, 52 džuz'a, 8 prijevoda Kur'ana i 45 en'ama. Sa prethodnim sveskama, gdje su, također obrađeni mushafi, (svezak I i XI) možemo sumirati da Gazi Husrev-begova biblioteka u svome rukopisnom fondu posjeduje 636 kodeksa Mushafa te 144 kompletna ili djelimična primjerka koji su pisani i uvezani posebno po džuz'ovima.

Metodologija obrade rukopisa slična je onoj koju je još rahmetli Kasim Dobrača primijenio u prvom svesku. Mushafi su poredani hronološki po godini prijepisa, kompletnosti i broju listova. Poslije Mushafa poredani su prijevodi, prvo na turskom pa na perzijskom jeziku.

Dijelovi Kur'ana (džuz'ovi) u nekim katalozima nisu odvajani u zasebnu cjelinu nego su tretirani kao fragmenti Mushafa. U metodologiji Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke oni su tretirani kao zasebna cjelina što je ispoštovano i u ovome svesku, a što ima svoje opravdanje, s obzirom da su oni prepisivani kao zasebne cjeline, tako da imamo više džuz'ova jednog kompleta Mushafa prepisanih ili naručenih da se prepišu od strane više osoba.

Što se en'ama tiče oni su svrstani u jednu cjelinu bez obzira da li su to samo ciljano birani dijelovi Mushafa ili počinju kur'anskim tekstom, što je češći slučaj, a kasnije ima puno dova, salavata, zapisa i sl.

Najstariji prijepis Mushafa, zastupljen u ovom svesku Kataloga, je onaj što ga je prepisao Šāhīn b. ʻAbdullāh an-Nāṣirī, al-Ašrafī, u ramazanu 878/1473. godine (br. 8288). To je zlatno doba islamske umjetnosti uopće što se ogleda i u likovnoj opremi ovoga primjerka. Papir je ručne izrade, a boje, i pored činjenice da je rukopis znatno oštećen vlagom, su postojane i svježe. Počeci poglavlja (unvani) su ukrašeni plavom i zlatnom bojom a tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku cvjetova.

Već smo spomenuli kaligrafa i prepisivača Mushafa, hafiza Ibrahima Šehovića, sina Muhamedovog, čija su tri prijepisa zastupljena u ovome svesku i to 53. primjerak prepisan 1214/1799.(br. 8337); 56. primjerak prepisan samo godinu kasnije (br. 8338) i 63. primjerak prepisan 1222/1807. godine (br. 8342). Kao što se vidi, Šehović je prepisao četiri primjerka Mushafa za jednu godinu. Kada se ima na umu da su to kaligrafski ispisani primjerci, te da su veoma lijepo ukrašeni, onda postaje jasnije da je ovaj prepisivač bio vrstan kaligraf i umjetnik.

Ovdje treba spomenuti i prepisivača al-Ḥāǧǧ Muḥammada b. al-Ḥāǧǧ ʻAlija čije porijeklo nismo uspjeli utvrditi. On je u ovome svesku zastupljen sa dva prijepisa Mushafa, i to, 82. primjerkom čiji prijepis je završio 1286/1869. godine (br. 8361) i 99. primjerkom prepisanim 1290/1873. godine (br. 8365). Ovaj prepisivač je, kako se to vidi iz naprijed navedenog, za nepunih pet godina prepisao sedamnaest primjeraka Mushafa. Njegovi prijepisi nemaju kaligrafsku ni umjetničku vrijednost. Činjenica da 99. primjerak prijepisa nalazimo u vlasništvu Abdulaha Ramića samo 21 godinu poslije prijepisa, te da se ne radi o vanredno lijepim i ukrašenim primjercima koje bi neko kupovao i donosio iz udaljenijih krajeva osmanskog carstva, navodi na zaključak da bi i ovaj prepisivač mogao biti bosanskog porijekla.

Prepisivanje Mushafa trajalo je sve do druge polovine XIX vijeka. Najmlađi prijepis zastupljen u ovome svesku prepisao je Nazif ef. Ajanović u Bugojnu 1294/1877. godine (kat. br. 8367). Inače, među posljednjim prijepisivačima Mushafa kod nas je kaligraf rahm. Ešref Kovačević čiji je rukopis Mushafa štampan u Istanbulu 1418/1997. godine.

Na kraju, toplo zahvaljujem recenzentima dr. Ismetu Bušatliću i dr. Mustafi Jahiću kao i radnim kolegama Gazi Husrev-begove biblioteke na pomoći i korisnim sugestijama prilikom izrade ovoga sveska Kataloga.

U Sarajevu, maja 2006. godine

Osman Lavić

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʼ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ẖ	ك (ڭ)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	هـ	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِي	ī

MUSHAFI
(MAṢĀḤIF)

8288. R-8797

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 212; 42 x 29 (29 x 15,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura (kur'anskih poglavlja), pojedini komentari na marginama i neki znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Većina znakova iz tedžvida (pravilnog učenja Kur'ana) pisani mastilom plave boje. Tačke između ajeta (kur(anske rečenice) urađene u obliku cvijeta u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji. Papir svijetložut, deblji, glat, ručne izrade, bez vodenog znaka. Listovi zahvaćeni vlagom, znatno oštećeni, prosuti, bez kustoda. Na marginama se nalaze bilješke iz pravopisa Kur'ana i kratka objašnjenja teksta. Tekst na prve dvije stranice ukrašen izvanredno lijepim *unvanima* (zaglavlje) rađenim u zlatnoj i plavoj boji na bijeloj podlozi. Nazivi prve dvije sure ispisani zlatnim slovima na plavoj podlozi. Prva dva lista otkinuta po polovini i ovdje se nalaze samo prve njihove polovine. Tekst na ostalim listovima uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom tankom crnom sa unutrašnje i debljom plavom linijom sa vanjske strane.

Rukopis je bez poveza.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da je njegov prijepis završio Šāhīn b. 'Abdullah an-Nāṣirī, poznat kao (...) al-Ašrafi, u ramazanu 878/1473. godine (l. 212a):

كتبه العبد الفقير إلى اللّه تعالى شاهين بن عبد اللّه النّاصري الشهير با(...)
الأشرفي في مستهلّ رمضان المعظّم سنة ثمان وسبعين وثمانمائة.

Bivši vlasnik Mehmed-ef. Serdarević.

Rukopis je donesen iz mjesta Crnići kod Stoca.

8289. R-7530

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 248; 27 x 18 (22,5 x 13,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica, oštećen na hrbatu i duž prijeklopa.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se, zbog oštećenja teksta, može pročitati samo da je prepisan poslije 902/1496. godine (l. 248a):

وافق الفراغ من تعليق هذه...سنة إثنين و.... تسعمائة.

8290. R-8809

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 264. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 384; 24 x 16 (15 x 9,5); 12 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani zlatnožutim mastilom. Tačke dodatno ukrašene plavom bojom. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema crnim i jednom debljom linijom plave boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica.

Prepisao Muḥammad b. Zaynuddīn Ḫawāğa, imam as-Sīğānī (?) u prvoj dekadi džumade-l-evvela 903/1497. godine (l. 371b):

كتبه أضعف العباد وأحوجهم إلى عفوه وغفرانه محمّد بن زين الدين خواجه إمام السيجاني(؟) في عشر الأوّل من جمادي الأوّل سنة ثلاث وتسعمائة الهجريّة.

Na l.382-384 nalazi se hatma-dova.

Rukopis je bio u vlasništvu Mustafe Lakišića, sina Atif-ef., god. 1343/1924.

8291. R-7647

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 314; 19,5 x 14,5 (15 x 10,5); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama floralnih motiva utisnutim na sredini korica, djelimično oštećen na hrbatu.

Na l. 313-314 hatma-dova i bilješka da je rukopis prepisao Muḥammad u vrijeme ikindija-namaza mjeseca ševvala 957/1550. godine:

تمّت في وقت العصر من شهور شوّال عن يد (ال) عبد الضعيف محمّد في تاريخ سنة سبع وخمسين وتسعمائة.

8292. R-7527

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Nedostaje 30. džuz' (dio Kur'ana, 10 listova).

L. 246; 29,5 x 19,5 (24 x 14); 15 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene impregniranim platnom zelene boje.

Na l. 246b bilješka da je rukopis prepisan 971/1563. godine: لسنة ٩٧١

8293. R-10115

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 111. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 242; 19 x 12,5 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na uvezu, sa kustodama.

Od poveza ostala samo prva korica, koja je oštećena i odvojena od knjige.

Prepisao nepoznati prepisivač prvog ša‘bana 977/1571. godine (l. 242b):

تمّت تمام، تحريرا في أوائل شعبان المعظّم سنة سبع وسبعين وتسعمائة.

8294. R-8298

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 455; 17,5 x 11,5 (13 x 6,8); 14 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Nazivi sura pisani crnim slovima na zlatnoj podlozi. Papir tamnobijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima, oštećene, bez naziva sura. Tekst na ostalim listovima uokviren dvjema širim zlatnožutim i jednom tanjom crnom linijom. Na marginama lijepo iscrtane duple kružnice u zlatnoj i crnoj boji.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica i prijeklopa, djelimično oštećen.

Prepisao Walīẖān at-Tayrizī u Diyerbekiru 1. muharrema 992/1584. godine (l. 455b):

وتمّت كلمة ربّك صدقا وعدلا لا مبدّل لكلماته وهو السميع العليم وأنا العبد الضعيف
الفقير الحقير أضعف عباد الله وليخان التيرزي ساكن دياربكر عن غرّة محرّم الحرام سنة ٩٩٢

Rukopis je bio u vlasništvu ‘Abdulwahhāba b. Ša‘bāna, godina 1315/1897. (l. 1a):

صاحب الخيرات عبد الوهّاب بن شعبان سنة ١٣١٥.

Na istom listu bilješka pisana grafitnom olovkom 1335/1916.

godine na turskom jeziku u kojoj se navodi da je ovo veoma lijepo prepisan primjerak, ali da na nekim mjestima ima grešaka u prijepisu.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8295. R-10005

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 256; 26,5 x 18 (22 x 12); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, u fazi raspadanja, sa kustodama.

Povez kožni, prilično oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Na l. 256b bilješka u kojoj je navedeno da je rukopis prepisan 20. ramazana 1007/1599. godine:

قد تمّت في شهر رمضان في يوم عشرين ... سنة سبع وألف في وقت بين الصلوتين.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafā-paše:

صاحب ومالك مصطفى پاشه

8296. R-7475

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 292; 28 x 20 (23 x 13,5); 14 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopu, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn al-Blaġāyī, u nedjelju 6. muharrema 1007/1598. godine (bilješka i pečat na l. 291b):

قد وقع الفراغ من هذه الكلام القديم وفرقان العظيم في شهر محرّم الحرام في يوم السادس في يوم الأحد في وقت بين الصلوتين عن يد (ال)عبد الضعيف المحتاج إلى رحمة ربّه الشريف محمّد بن حسين البلاغائي سنة سبع وألف.

Rukopis je bio u vlasništvu spomenutog prepisivača Muḥammada b. Ḥusayna al-Blaġāyīja.

8297. R-9882

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Budući da su listovi ispreturani, teško je utvrditi početak.

L. 292; 19 x 13 (13 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake ašereta na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da je njegovo prepisivanje završio al-Ḥāğğ Rağap-dede al-Bosnawī sredinom safera 1024/1615. godine (l. 292):

تمّمه الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة اللّه القدير الحاجّ رجب ده ده البوسنويّ ووقع الإتمام بعناية الملك ذوالجلال والإكرام في تاريخ سنة أربع وعشرين وألف في شهر أواسط صفر المصفر المبارك.

8298. R-8803

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 235. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 275; 26 x 17 (19 x 10,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan debljim linijama. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni pa naknadno nevješto popravljani.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na prvoj korici.

Prijepis završio Ġaḍanfar b. Bālūbān u srijedu u posljednjoj dekadi džumade-l-ahira 1025/1616. godine (l. 275b):

كتبه الفقير العباد بنده ، غضنفر بن بالوبان تحريرا في أواخر جمادي الآخر سنة خمس
وعشرون وألف.

Rukopis otkupljen od Orhana Bajraktarevića iz Pljevalja, unuka Ajni-ef.

8299 R-10006

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 155. ajetom sure al-An'ām a završava pored posljednjeg lista surom aṣ-Ṣaff.

L. 276; 27 x 16,5 (23 x 11,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, veoma oštećen. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom. Nedostaje prva korica rukopisa.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da je njegov prijepis završio učenik Sulaymān b. Ḫalīl sredinom rebiu-l-evvela 1029/1620. godine (l. 176b):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة اللطيفة العليّة الجليّة في تاريخ أواسط
شهر ربيع الأوّل من شهور سنة تسع وعشرين وألف من الهجرة من له العزّ والشرف...
سليمان الطالب بن خليل غفر الله ذنوبنا وستر عيوبنا...

8300. R-9827

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L.308; 14,3 x 9,5 (11 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Na l. 298a bilješka da je prijepis rukopisa završio ʻAbdulqādir Ğaʻfar sredinom rebiu-l-ahira 1029/1620. godine:

كتبه عبد القدير جعفر الفقير عفى الله عنه كتبه في أواسط ربيع الآخر ... سنة تسع وعشرين وألف.

Na l. 299-230 bilješke na turskom jeziku. Na l. 231-236 hatmadova koju je pisao Ğaʻfar, hatib u kasabi Maglaj (nejasno) 1054/1644. godine:

كتبه وصاحبه جعفر الخطيب بقصبهء مغلاى (!) تحريرا في أواخر شهر رمضان المبارك سنة أربع وخمسين وألف.

Na l. 308a grafitnom olovkom bilješka da je rukopis prije 80-100 godina iz sela Bjelimića u Sarajevo donijela Malka Stranjak.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibn Ibrāhīm-paše, god. 1334/1809.

Primjerak otkupljen od Jusufa Učanbarlića iz Prusca.

8301. R-8830

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Rukopis poslije Fatihe počinje 167. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 225; 19 x 13,5 (15 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1030/1620. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Muḥammada (pečat na l. 2a-b).

8302. R-9900

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 275; 13,5 x 9 (10,5 x 5,7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama floralnih motiva utisnutim na sredini korica.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da ga je prepisao Ni'matī al-Ḫayrābōlī 1031/1621. godine (l. 272b):

كتبه الفقير نعمتي خيره بولى سنة ١٠٣١

Na l. 273-275 nalazi se hatma-dova.

Rukopis otkupljen od Seada Mehmedovića iz Sarajeva.

8303. R-10003

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 61. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 306; 20 x 13,5 (16 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prvi, srednji i zadnji red na stranici pisani krupnijim slovima. Listovi oštećeni na krajevima pa naknadno popravljani, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva. Nedostaje prva korica rukopisa.

Rukopis prepisan prije 1032/1622. godine što se vidi iz bilješke koja je datirana ovom godinom (l. 306b).

8304. R-7528

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 360; 29 x 20 (21,5 x 13); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica, prekinut na prijeklopu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1034/1624. godine (l. 360b):

سنة ١٠٣٤

Poklon dr. Saliha Džinića iz Sarajeva.

8305. R-7482

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje prvi list.

L. 292; 18 x 13 (13,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, lošijeg kvaliteta, lijepo složen. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani tokom dugotrajne upotrebe, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa, prepukao na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1039/1629. godine.

8306. R-8831

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 409; 19 x 12,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama, oštećeni na rubovima.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama geometrijskih motiva utisnutim na sredini korica.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad 18. redžepa 1042/1633. godine (bilješka na l. 408b):

قد وقع الفراغ من تنميق هذا المصحف الشريف في شهر رجب المرجّب وقت العصر في يوم ثمان عشر ختم بالخير والظفر في سنة إثنى وأربعين وألف كتبه العبد الحقير المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى علي بن محمّد..

8307. R-10052

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 247; 26,5 x 16,5 (22,5 x 13,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

U kolofonu na kraju rukopisa sitnijim slovima bilješka da je rukopis prepisao 'Abbās u mjesecu ramazanu 1045/1635. godine (l. 246b):

تمّ القرآن العظيم بعون اللّه الملك العليم على يد الفقير عبّاس المحتاج إلى رحمة اللّه في شهر رمضان من شهور سنة خمس وأربعين وألف.

Na l. 1a dova koja se uči pred početak učenja hatme a na zadnjem listu kraća hatma-dova.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrāhīma Zikrija iz Bijeljine.

8308. R-7529

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 416; 27,5 x 18,5 (20,5 x 12); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tri tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan.

Prepisao Bi-zaban Alī-paša Sarajlī 1046/1636. godine (l. 412b):

حرّره العبد المذنب الرّاجي إلى رحمة اللّه الباري بي زبان علي أعني پاشا سرايلي

8309. R-9810

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 297; 19 x 13,5 (14,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama geometrijskih motiva. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao (...) Ibn ʻAbdullah (10)48/(16)38. godine (nečitka bilješka na l. 297b).

Poklon Ševale Musakadić iz Sarajeva.

8310. R-10129

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Zbog ispreturanih listova teško je utvrditi početak.

L. 367; 19 x 14 (13 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama. Na marginama ima puno komentara teksta.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1055/1645. godine.

Na l. 363b-367b nalazi se kraća risala iz tedžvida (رسالهء قواعد قرآن).

Početak (l. 363b):

الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب... اي طالب قرآن يلكل كم فرقان عظيمي تجويد ايله اوقمق فرضدر.

Završetak (l. 367b):

آخره: ق لا قودي يعني لا تقف ديمك اولور.

8311. R-9947

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Poslije sure *al-Fātiḥa* počinje 231. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 321; 19,6 x 14,5 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, oštećen na donjem dijelu hrbata.

Prijepis završio Muṣṭafā b. Ismā‘īl u tvrđavi Ġölḥiṣār (Jezero) u ponedjeljak krajem džumade-l-ahira 1063/1653. godine (l. 321b):

حرّره مصطفى بن إسماعيل عن سكّان كولحصار ... تمّت هذا المصحف الشريف في الأواخر جمادي الآخر في يوم الإثنين في وقت الضحى سنة ثلاث وستّين وألف.

Rukopis je bio u vlasništvu Safara b. Muṣṭafe, stanovnika naprijed spomenute tvrđave Ġölḥiṣār (Jezero):

صاحب ومالك سفر بن مصطفى حليغه (!) عن سكّان قلعهء كولحصار.

Poklon hadži Hote Bejtulaha iz Sarajeva.

8312. R-8932

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 13,5 x 9,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač prije 1063/1651-52. godine kada je datirana bilješka da je mushaf uvakufio Isḥāq b. Ibrāhīm-efendī Drnišli, iz Drniša (l. 90a):

وقف كلام شريف في سبيل اللّه عن يد إسحاق بن إبراهيم أفندي درنشلى في تاريخ المذبور سنة ١٠٦٣

8313. R-8345

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 352; 29 x 20 (23 x 12,5); 13 redaka. *Nasẖ*, veoma krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Znakovi za ispravno čitanje teksta, pojedini nazivi sura, tačke na kraju ajeta i bilješke na marginama rukopisa pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa prijeklopom. Rozete geometrijskih motiva utisnute na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač 1077/1666. godine.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

Rukopis je bio u vlasništvu Dāniyāla Ḥawāğa b. 'Alī-efendīje (صاحب ومالك دانيال حواجه بن علي أفندي) i Qlopkalī 'Uṯmān-aġe Oġūa, 1103/1691. godine:

(قلوپقلو عثمان اغا اغلي سنة ١١٠٣)

8314. R-8844

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 312; 19 x 13 (14 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno učenje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani od dugotrajne upotrebe, djelimično prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen pa naknadno popravljan na hrbatu.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad 1117/1705. godine (bilješka na l. 312a):

قد وقع الفراغ من هذا المصحف الشريف عن يد (ال)عبد الضعيف المحتاج إلى رحمته اللطيف محمّد بن أحمد ... في شهر ذي الحجّة من شهور سنة سبع عشرة ومائة وألف.

8315. R-7573

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 324; 20 x 13 (16,2 x 7,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni. Posljednji i 103. list pocijepani. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Prijepis iz 1119/1707. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Yūnusa.

Poklon Ibrahima Šehovića iz Sarajeva.

8316. R-7465

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku i kraju nedostaje po jedan list.

L. 360; 21 X 14 (14,5 X 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke poslije ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan, sa prijeklopom.

Prepisao Aḥmad b. Maḥmūd iz Gornjeg Vakufa 1123/1711. godine (l. 360a):

كتب أحمد بن عمر عن قصبهء وقف بالا تحرّر في ماه غرّة محرّم الحرام في يوم
بازارستة ثلث وعشرين ومائة وألف كتبت في عدّ ١١

Poklon hadži Abdulaha Skake iz Sarajeva.

8317. R-10139

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 256; 43,5 x 29,5 (31 x 19); 14 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan kaligrafski, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima u zelenoj, plavoj, crvenoj i zlatnoj boji. Na ostalim listovima tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema crvenim i jednom plavom tankom linijom. Margine, također, uokvirene tankom crvenom linijom. Oznake na marginama ispisane u većim trobojnim kružnicama, crvenim mastilom, ukrašene zlatnožutom bojom. Tekst pisan sa većim proredom i nadvučen isprekidanim linijama zlatne boje.

Povez kožni, veoma oštećen crvotočinom.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Mulla 'Abdullah al-Hindī al-Kāẓimāwī (1)123/1711. godine (l. 256a):

كتبه أقلّ الخليقة محمّد بن المرحوم الحاج ملاّ عبد اللّه الهندىّ الكاظماوي سنة ١٢٣(١).

Rukopis za Karađoz-begovu džamiju u Mostaru uvakufio gatački hanedān Derviš Sālih-paša, Čengić sin Ismā'īl-agin mjeseca ša'bana 1287/1870. godine:

صاحب الخيرات والحسنات غاچقده خاندانلرندن وچنكيج زاده لرندن درويش صالح پاشا بن إسماعيل أغا كلام قديمي موستارده كائن قره كوزبك جامع شريفنده وقف اولنق اوزره (...) في سنة سبع وثمانين ومائتين وألف في شهر شعبان المعظّم

8318. R-7483

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 240; 19,5 x 14 (16 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi oštećeni, neki prosuti.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa, znatno oštećen na hrbatu i prvoj korici.

Prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Ibrāhīm 1129/1717. godine (l. 240a) kao 16. primjerak prepisanog Kur'ana:

كاتب الحروف إبراهيم بن صالح بن إبراهيم اش بو كتب ايلدوم كلام اللّه التنجي در
سنة ١١٢٩.

Rukopis je bio u vlasništvu Muharema Karadže iz sela Karadže kod Bugojna.

8319. R-8817

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299: 21 x 14,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na rubu prijeklopa.

Prepisao Murād b. Ya‘qūb iz Bosne u nedjelju 1. rebiu-l-ahira 1129/1717. godine (l. 299b):

قد وقع الفراغ من كتابة هذا المصحف الشريف على يد الفانية مراد بن يعقوب المحتاج
إلى رحمة اللّه تعالى ... في يوم الأحد من أوائل ربيع الآخر من شهور سنة ١١٢٩ ولايت
بوسنه.

8320. R-9814

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 446; 16 x 10 (11,5 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura pisani ṯuluṯī-pismom, bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnim slovima crvene boje. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku manjih kružnica koje su ukrašene zlatnom bojom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova iscrtane ukrasne rozete koje označavaju početak džuz’a ili sedžde (mjesta na kojima je obavezno učiniti sedždu prilikom učenja Kur'ana), u obliku cvijeta u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima preovladavajuće zlatne boje a na ostalim listovima uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim, sa vanjske i jednom linijom sa unutrašnje strane. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica, prepukao na hrbatu. Sa unutrašnje strane korice ukrašene papirom zelene boje.

Na l. 336a bilješka da je prijepis završio Darwīš Ḥusayn, učenik ḥafiẓa Muḥammada, 1131/1718. godine:

حرّره الفقير درويش حسين من تلاميذ خافظ محمّد غفر اللّه ذنوبه وستر عيوبه آمين
في سنة ١١٣١

8321. R-7467

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 316; 21,5 x 16 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen dužinom hrbata i prijeklopa. Ukrasne rozete utisnute na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisvač 1135/1722. godine.

Poklon Hasana Smajlagića iz Buzića - Gračanica kod Visokog.

8322. R-10110

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 221; 18,5 x 12 (12,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta.

Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pojedinih listova pisani crvenim mastilom. Prvi list ukrašen ornamentima a tekst na ostalim listovima uokviren tankom linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Nedostaje prva korica rukopisa. Na sredni posljednje korice utisnuta rozeta floralnih motiva.

Na l. 218b-221b nalazi se duža hatma-dova.

Prepisao nepoznati prepisivač 1135/1722. godine (bilješka na l. 221b).

8323. R-7474

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 305; 27 x 20 (21,5 x 12,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren sa više zlatnožutih i crnih linija a na ostalim listovima tankom crvenom linijom.

Povez kartonski, sa prijeklopom, oštećen.

Prepisao ʻAlī b. Isḥāq iz sela Putiš (kod Zenice) 1138/1725. godine (l. 305b):

كتبه الفقير الحقير المذنب العبد الضعيف علي بن إسحاق ساكن عن قرية پوتش .. .١١٣٨

Na istom listu nalazi se objašnjenje znakova za ispravno čitanje teksta Kur'ana.

Poklon Ešrefa Salihagića iz Sarajeva.

8324. R-7538

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 282; 18 x 14 (14,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen duž prijeklopa.

Prepisao nepoznati prepisivač 1143/1730. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafe.

Iz biblioteke Taib-ef. Saračevića.

8325. R-7518

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 302; 18 x 11,5 (11,5 x 6,3); 15 redaka. Nasẖ, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom, nazivi sura pisani bijelim mastilom na zlatnoj podlozi a tačke na kraju ajeta urađene u obliku većih kružnica zlatne boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama. Većina listova prokinuta po samom obrubu i oštećena.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopu.

Prepisao stanoviti al-Bosnawi 1148/1735. godine kao svoj 21. primjerak Kur'ana koji je prepisao (l. 312a):

الحمد للّه الذي يسّر إتمام هذا المصحف الشريف والصلوة على رسوله محمّد الشفيع اللطيف بيد الفقير الحقير أضعف العباد البسنوي غفر اللّه له ولوالديه الستّار الغنيّ وبه كان مصاحف إحدى وعشرين يسّر اللّه عددا كثيرا بفضل المتين لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف بعدّ من له العزّ والشرف.

Poklon Fadil-ef. Hasanovića iz Mostara.

8326. R-9950

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 259; 28 x 18,5 (22 x 13); 15 redaka. Nasẖ, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prijeklopu.

Prepisao Ḏulfiqār b. Muṣṭafā krajem rebiu-l-evvela 1148/1735. godine (l. 258b):

قد وقع هذه الفراغ المصحف الشريف عن يد العبد الضعيف ذوا الفقار بن مصطفى ...
تحريرا في أواخر ربيع الأوّل في يوم السبت بعد الظهر بين الصلوتين سنة ١١٤٨.

Na posljednjem listu bilješka koju je napisao ʻUmar b. Ḏulfiqār, iz 1228/1811. godine a odnosi se na osvojenje Beograda.

8327. R-10001

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 297; 14 x 9,5 (10,3 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Mnogi listovi naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen.

Rukopis prepisan prije 1154/1742. godine kada je datirana bilješka o smrti na l. 197b.

8328. R-7514

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 308; 20,5 x 13,7 (16 x 9); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo sivo i crno. Papir žut, deblji glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Listovi znatno oštećeni vatrom, naknadno nevješto popravljani.

Povez kožni, očuvan, sa prijeklopom.

Prepisao Faḍlullāh b. Muḥammad u mjestu Gostović (Maglaj) u podne u četvrtak mjeseca džumade-l-ahira 1169/1756. godine (l. 308b):

كتبه الفقير المحتاج الى رحمة اللّه تعالى فضل اللّه بن محمّد غفر اللّه له ولوالديّ وأحسن إليهما وإليه في مقامي غستويك قريه ساكنلرندن في شهر جمادي الآخر في الوقت اليوم پنجشنبه كون في ظهر سنة تسع وستّين ومائة وألف.

Poklon Ibrahima Rahmana iz sela Šije kod Doboja.

8329. R-7522

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 488; 20 x 15 (16 x 9); 13 redaka. *Nasḥ*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Pojedine lage prosute. Listovi sa kustodama. Prvi list pocijepan.

Povez kožni, oštećen na mjestu gdje je bila utisnuta rozeta, prepukao dužinom prijeklopa.

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761. godine (l. 488):

تمّت تمّام بحمد اللّه الملك المنّان سنة ١١٧٥

Iz Odbora IZ-e (Islamske zajednice) Gračanica.

8330. R-8492

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 22 x 15,5 (17,2 x 8,7); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama crvenim slovima ispisane oznake ašereta (dio kur'anskog teksta), hizbova (polovina džuz'a, 5 listova Kur'ana) i džuz'ova. Pojedine lage i listovi prosuti. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima a na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu i rubu prijeklopa.

Prepisao Muṣṭafā b. Bakr 15. ša'bāna 1175/1762. godine (l. 300a):

وقع الإختتام بعون اللّه الملك العلاّم على يد أحقر الأنام مصطفى بن بكر في يوم الخامس عشر من شهور شعبان تاريخ سنة خمس وسبعين ومائة وألف.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafe.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8331. R-8813

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 250; 22,5 x 16 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama, pojedine lage prosute. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa utisnutom rozetom na sredini korice. Nedostaje prva korica rukopisa.

Prepisao Mulla Muḥammad b. H̱alīl-efendī u selu Stranjani, Nahija Zenica, Kadiluk Travnik, Serhat Bosna, 9. zu-l-hidždžeta 1179/1766. godine (l. 250a):

كتبه الحقير ملاّ محمّد بن خليل أفندي في قرية إسترانان بناحية إيزنچه قضاء تراونيك سرحت بوسنه سنة تسع وسبعين ومائة وألف ماه ذي الحجّة نك يدنجي كون تمام اولدي بحمد اللّه تعالى سنة ١١٧٩.

Rukopis je bio u vlasništvu Derviša Osmana Babića iz spomenutog mjesta:

صاحب ومالك درويش عثمان بابك زاده عن مزبور.

Poklon Osmana Babića iz Zenice.

8332. R-10050

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 133. ajetom sure al-A'rāf.

L. 222; 21 x 15 (17,5 x 9,3); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva.

Prijepis završio nepoznati prepisivač u vrijeme ikindija-namaza u srijedu, mjeseca zu-l-qa'deta 1184/1770. godine (l. 222):

حرّرته في شهر ذي القعدة يوم الثلث (!) في وقت العصر سنة (...) أربع وثمانين ومائة وألف.

Rukopis je bio u vlasništvu Arif-ef. zāde Varenikovića.

8333. R-9870

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 339; 18 x 11,5 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa ukrasnim rozetama, oštećen crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, ali na osnovu bilješke o uvakufljenju može se ustvrditi da je rukopis prepisan prije 1190/1776. godine.

Uvakufio Ibrāhīm b. Muṣṭafā 1190/1776. godine.

8334. R-9812

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 16 x 11 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Sūre odvojene lijepo ukrašenim *unvanom*. Papir žućkast, tanak, glat, bez vodenog znaka. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima a na ostalim listovima uokviren debljom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom, sa vanjske strane i jednom crnom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama u obliku cvijeta iscrtane rozete u preovladavajućoj zlatnožutoj boji.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama floralnih motiva utisnutim na sredini korica.

Na l. 307b bilješka da je rukopis prepisao Aḥmad Wahdatī 1200/1785. godine. Bilješka je uokvirena u lijep *unvan* sa polumjesecom i ukrasnim ornamentima u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji:

كتبه أحمد وحدتي غفر اللّه ذنوبه وستر عيوبه سنة مائتان وألف.

Poklon Hidajete Begović iz Banje Luke.

8335. R-7494

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 14 x 9 (9,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širom zlatnom linijom. Mnogi listovi prokinuti po ovome okviru teksta. Nazivi sura pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta zlatnom bojom. Tekst na prve dvije stranice ukrašen *unvanima* i ornamentima, bez naziva sura. Prvi list oštećen.

Povez kožni, lijepo ukrašen, sa prijeklopom, oštećen na prvoj korici. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da ga je prepisao Muḥammad b. H̱alīl 1210/1795. godine (l. 302b):

هذا مصحف شريف كاتب الضعيف فقير الحقير المعروف بالعجز والتقصير... محمّد بن خليل... سنة عشر ومائتين وألف.

8336. R-10108

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 144. ajetom sure *Āli Imrān*.

L. 320; 16 x 10,7 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura nisu pisani. Znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren širokom linijom zelene boje. Sa vanjske strane okvir ojačan dvjema a sa unutrašnje jednom tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po okviru teksta, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Prijepis završio ḥāfiẓ 'Abdullah an-Naẓīf (...) 28. safera 1213/1798. godine (l. 320a):

كتبه الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير حافظ عبد اللّه النظيف غفر اللّه ذنوبه ولوالديه ولمن نظر إليه ولجميع المؤمنين والمؤمنات برحمتك يا أرحم الراحمين ٢٨ س(سفر) سنة ١٢١٣.

Iz Kuršumli džamije iz Odbora IZ-e Maglaj.

8337. R-9840

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 364; 22,5 x 14,8 (16,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, kaligrafski dotjeran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani *ṯuluṯī*-pismom bijele boje na zlatnoj podlozi. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatnom i crvenom bojom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice rukopisa bogato ukrašene iluminacijama, raspoređene u vidu dva diptiha. Tekst nadvučen debljom linijom zlatne boje a na ostalim listovima uokviren debljom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim sa vanjske i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama, u obliku cvijeta, iscrtane rozete koje obilježavaju početak džuz'ova. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica i prijeklopa, djelimično oštećen, prepukao na hrbatu.

Na rubu prijeklopa utisnut 79. ajet sure al-Wāqi'a:

"Dotaći ga smiju samo oni čisti" :لا يمسّه إلاّ المطهّرون

Na l. 364b bilješka u kojoj se navodi da je ovo pedeset i treći primjerak Mushafa koji je prepisao Ibrahīm b. al-ḥāğğ Muḥammad as-Sarāyī (Šehović) 1214/1799. godine:

الحمد للّه الّذي يسّر إتمام هذا المصحف الشريف والصلوة والسلام على محمّد الشفيع اللطيف بيده الفقير إبراهيم بن الحاجّ محمّد السرائي ... وبه كان المصاحف الثالث والخمسين ... لسنة أربع عشر ومائتين وألف بعد هجرة من له العزّ والشرف.

Rukopis je otkupljen od Seida Strika iz Sarajeva.

8338. R-6978

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 367; 19,8 x 13 (14,5 x 8,3); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, nešto slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima. Nazivi prve dvije sure ispisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi, a nazivi ostalih sura ispisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Tekst na ostalim listovima uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim sa vanske i jednom tankom linijom sa unutrašnje strane teksta. Znakovi za stajanje ispisani iznad teksta crvenim mastilom. Na marginama iscrtane ukrasne rozete.

Povez kartonski, presvučen impregniranim platnom zelene boje, oštećen na rubu prijeklopa.

Na l. 367b bilješka da je ovo pedeset šesti primjerak mushafa koji je prepisao poznati prepisivač ḥāfiẓ Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Muḥammad as-Sarāyī (Šehović) 1215/1800. godine:

الحمد للّه الّذي يسّر إتمام هذا المصحف الشريف والصلوة والسلام على محمّد الشفيع اللطيف بيد الفقير حافظ إبراهيم بن الحاجّ محمّد السرائي عفا ذنوبهما الستّار الغنيّ وبه كان المصاحف السادس والخمسين يسّر اللّه عددا كثيرا بفضله المتين لسنة خمسة عشر ومائتين وألف بعد هجرة من له غاية العزّ ونهاية الشرف.

Rukopis donesen iz Sagrakči hadži Mahmudove (Ulomljenice) džamije u Sarajevu.

8339. R-7540

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 19 x 12,5 (15 x 8); 15 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani bijelim i crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i izlizani od dugotajne upotrebe.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Muṣṭafā b. Muṣṭafā 1215/1800. godine (l. 303b):

قد وقع الفراغ من كتبه كلام اللّه المجيد بعون اللّه المجيب سنة ١٢١٥ على يد أضعف عباد اللّه ... مصطفى بن مصطفى غفر اللّه له ولوالديّ وللمؤمنين.

8340. R-7502

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 372; 18,5 x 13,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel i žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi naknadno popravljani na krajevima, izlizani od upotrebe, djelimično prosuti.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i prijeklopu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1217/1802. godine. Naime, ovdje je navedena samo godina po gregorijanskom računanju vremena i to kao trocifren broj (l. 372a): حرّر في سنة ٨٠٢.

Rukopis je bio u vlasništvu Ismāʻīla.

Poklonio h. Ahmed Kološ iz Sarajeva.

8341. R-7574

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje surom Muḥammad.

L. 80; 21,3 x13,3 (16,5 x 9,5); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, mjestimično razljeveno. Tačke na kraju ajeta ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i prosuti.

Povez kartonski, sa prijeklopom, oštećen.

Prijepis iz 1219/1804. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu hadži Halila Šahića (خليل شاهيك)a otkupljen je od Džemala Saloševića iz Sarajeva.

8342. R-7575

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 270; 20,5 x 14 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura ispisani crnim mastilom na zlatnoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom, tankim linijama. Tačke na kraju ajeta i rozete na marginama listova ispisane zlatnožutom bojom. Papir bijel, tanak, čvrst, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima u plavoj, crvenoj i zlatnožutoj boji a na ostalim listovima uokviren debljom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, ukrašen rozetama floralnih motiva na krajevima i sredini korica i prijeklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom. Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da ga je prepisao Ibrāhīm b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad (Šehović) 1222/1807. godine i da mu je ovo 63. primjerak prepisanog Kur’ana (l. 270b):

الحمد للّه الّذي يسّر إتمام هذا المصحف الشريف اللطيف بيد الفقير إبراهيم بن الحاجّ محمّد عفا ذنوبهما السّتّار الغنيّ الصمد وبه كان المصحف الثّالث والستّين يسّر اللّه تعالى عددا كثيرا بفضله المتين لسنة إثنى وعشرين ومائتين وألف بعد هجرت من له غاية العزّ ونهاية الشرف.

Mushaf je porijeklom iz Rogatice, a otkupljen je od Bećira Divovića.

8343. R-9903

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 267; 18,5 x 13 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1226/1811. godine.

Iz Džamije na Toki u Sarajevu.

8344. R-7498

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 385; 16,5 x 11,5 (11,5 X 5,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i duž prijeklopa.

Prepisao Mullā ʻUmar Muḥammad Zādawī iz tvrđave Turk Mihāl Pekleri (Pećigrad) u nedjelju 11. zu-l-qaʻdeta 1233/1818. godine (l. 385a):

اش بو كلام قديم ... منلا عمر محمّد زاده وي عن قلعۂ تورك ميحال كيلر قلعسي ...في يوم أحد ... من شهر ذي القعده شريفيك لون برينجي كون يكشنبه سنة ثلاث وثلاثون ومائتين وألف من هجرة النبيّ عليه السلام.

8345. R-7497

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 17 x 11 (11 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitniji, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, veoma kvalitetan. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren širokom zlatnom, dvjema tankim crnim i jednom crvenom linijom. Tačke na kraju ajeta ispisane u obliku manje kružnice zlatnom bojom. Prve dvije stranice veoma lijepo ukrašene ornamentima.

Tekst ispisan u zlatnoj kružnici u obliku polumjeseca, nadvučen izubanim širokim linijama zlatne boje. Nazivi prve dvije sure nisu ispisani. Na marginama lijepo iscrtane rozete u obliku klasa i zvijezde u zelenoj, zlatnožutoj i ljubičastoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini i krajevima korica i prijeklopa, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. ʻUmar al-Ḥilmī, učenik ḥāfiẓa as-Sayyida Sulaymāna al-Qā'imija 1238/1822. godine (bilješka na l. 303b):

كتبه الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير بعون اللّه الملك القدير حسين بن عمر الحلمي من تلاميذ حافظ السيّد السليمان القائمي قغر اللّه لهما ولوالديهما سنة ١٢٣٨.

Kao evladijjet-vakuf uvakufio Ṭuwazlī al-Ḥağğ ʻAbbās-efendī brat Ġiğağī ḥağğ Jūsufa 1247/1831. godine.

كيجه جي حاجي يوسف حواجه نك برادري طوازلي الحاجّ عبّاس أفندي... بو كلام قديمي وقف صحيح ... محلد ايدوپ أولاديّت... وقف ايليوپ وصيّتي وجه اوزره اشبو محله قيد (!) اولمشدر... سنة ١٢٤٧.

Pred odlazak na hadž 1981. godine Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio hadži Šakir Konjhodžić, kadija u penziji iz Sarajeva, kao rahmet i uspomenu na svoga djeda i majku o kojima je tom prilikom na unutrašnjoj strani prve korice sitnim rukopisom hemijskom olovkom između ostalog zapisao:

"Ovaj Kur'an, a.š., ponio je iz roditeljskog doma u svijet moj djed po majci rahm. Šakir-ef. Demirdžī-zāde iz Omedišа u Anadoliji - Mala Azija - istočno od Imizne. On se konačno obreo u Mostaru, gdje je služio kao tabor-kjatib u rangu majora turske vojske. U Mostaru se oženio Eminom Kaftanagom, koja mu je rodila kćer Vehibu, moju rahm. majku. Umro je mlad u 27. godini života na 17 dana prije ulaska austrijske vojske u Mostar 1878. godine i dženaza mu je klanjana na otvorenom prostoru na Maloj Tepi i to je posljednja dženaza, koja je klanjana na otvorenom prostoru na Maloj Tepi, jer je daljnje klanjanje dženaza na otvorenom prostoru zabranio okupator. Pokopan je na groblju kod Tekije na jugu Mostara, ali mu se grob ne zna, jer je okupator groblje i tekije uzurpirao i bez ekshumacije mrtvih na tom mjestu podigao Fabriku duhana."

8346. R-8910

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 275; 18 x 12 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dvije posljednje lage prosute. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini i krajevima korica, prepukao na hrbatu, oštećen na prvoj korici. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1242/1826. godine kao četrdeseti primjerak (bilješka na l. 275a):

قد وقع الفراغ من تحرير كلام الملك العلاّم في سنة إثنى وأربعين ومائتين بعد ألف وهو الأربعون من الذين حرّرتهم من كلام ذي الجلال والإكرام.

Uvakufio ḥadži Nu‘mān-efendī b. ‘Abdulwahhāb 1302/1884. godine:

وقف هذا المصحف الشريف ... الحاج نعمان أفندي بن عبد الوهّاب... سنة ١٣٠٢.

8347. R-9848

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 292; 12,5 x 8,5 (10 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za pravilno čitanje teksta teksta i tačke na krajevima ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mnogi slijepljeni i u pokušaju rastavljanja pocijepani.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1255/1839. godine.

Poklon Envera Varenikovića iz Travnika.

8348. R-7550

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 321; 22,5 x 16 (18,,2 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, zelene boje, novijeg datuma.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. muharrema 1258/1842. godine.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

8349. R-8273

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 17,5 x 11 (11,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, veoma kvalitetan. Na marginama nekih listova lijepo iscrtane rozete. Nazivi sura ispisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice ukrašene *unvanima* i okvirima u bojama a tekst ispisan u jednakim kružnicama i nadvučen zubastim zlatnim linijama. Tekst na ostalim listovima uokviren zlatnožutom širokom i crvenom tankom linijom.

Povez kožni, očuvan, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica.

Prepisao Ismā'īl Ḥaqqī 1262/1846. godine (l. 302b):

كتبه الفقير الحقير المحتاج إلى ربّه القدير إسماعيل الحقّي شاكرا للّه تعالى ومصلّيا
على نبيّه محمّد صلّى اللّه عليه وعلى آله وصحبه أجمعين سنة ١٢٦٢

Rukopis je otkupljen od Sulejmana Softića iz Livna.

8350. R-9944

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 22,7 x 16,5 (16,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren sa više linija crvene boje, ukrašen *unvanom* i manjim kružnicama, a na ostalim listovima uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama utisnutim na sredini korica, oštećen pa naknadno popravljan na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Prepisao Muḥammad b. Darwīš b. Ḥusayn b. Darwīš u subotu 16. muharrema 1262/1845. godine (l. 303a):

كتبه الحقير المعترف بالذنب الكثير محمّد بن درويش بن حسين بن درويش... ووقع الفراغ من تحريره في السبت السادس العشر من شهر المحرّم الحرام وبدايته في هذا الأيّام سنة ١٢٦٢.

8351. R-9867

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 104. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 357; 18 x 12 (13,5 x 7); 14 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura ispisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvih desetak listova uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā iz sela Žunovnica (kod Sarajeva) u mjesecu rebiu-l-ahiru 1265/1848. godine (l. l. 354a):

قد وقع بعون اللّه الملك الوهّاب عن تحرير هذا الكلام القديم على يد كاتبه حسن بن مصطفى زنونچه قريه سنده...في ماه ربيع الآخر من السنة الخمس بعد الستّين وألف من هجرة من له العزّة والشرف.

Na l. 354b-357a hatma-dova.

Iz kolekcije Osmana Muratbegovića.

8352. R-7471

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 355; 23,5 x 16 (18,5 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, mjestimično razljeveno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na prvoj korici.

Prepisao ʻAbdullah b. Mullā Ḥusayn, 16. rebiu-l-evvela 1269/1852. godine (l. 355b):

قد فرغ من تحرير هذا الكتاب بعون اللّه الملك الحميد في أواخر ربيع الأوّلك المكرم التنجي كون تمام اولدي تسع وستّين ومائتين وألف كتبه الفقير الحقير عبد اللّه بن ملا حسين غفر اللّه لهما ولوالديه...

Rukopis je bio u vlasništvu Muhammada Elezovića i njegovog brata Aḥmada b. Ibrāhīma (l. 1a):

بو صاحب محمّد ألّزويك أحمد بن إبراهيم برادر.

8353. R-9888

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 295; 17,5 x 12 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1269/1852. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Ṣāliḥa, 1324/1206. godina (pečat na l. 201b).

Iz Odbora IZ-e Brčko.

8354. R-8810

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 145. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 302; 23 x 15,5 (16 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo sivo. Nazivi sura pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta iscrtane žutom bojom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage prosute. Tekst uokviren tankom linijom žute boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1270/1851. godine.

Vakuf Buzadži-mekteba iz Sarajeva.

8355. R-9981

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 345; 16 x 10,5 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom potpuno razljeveno. Znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Nazivi sura pisani crvenim mastilom na zlatnoj podlozi a tačke ukrašene zlatnom bojom. Papir žut, tanak, kvalitetan, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima u zlatnoj, ljubičastoj, crvenoj i plavoj boji a na ostalim listovima uokviren zlatnom širokom linijom ojačanom dvjema tankim linijama crne boje.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica.

Prijepis iz 1271/1854. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Muḥammada b. 'Alīje i Edhema Islamovića.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

Muṣḥaf se čuva u kožnoj futroli.

8356. R-9858

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 122. ajetom sure *Alī 'Imrān.*

L. 253; 17,5 x 12 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi poglavlja ispisani zelenim, a znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, pojedini oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na prvoj korici i hrbatu. Na sredini korica utisnute rozete.

Prepisao nepoznati prepisivač (bilješka na l. 253b):

التاريخ مكتوب في أربعة أحرف جع رغ

Prijepis iz 1273/1856. godine.

8357. R-7580

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 331; 19,3 x 13 (15 x 8,5); 13-15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Pojedini dijelovi dopisani kasnije rukom drugog prepisivača. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen i naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je prepisan prije 1273/1856. godine kada je datirana bilješka o bivšem vlasniku ‘Abdullah-efendiji.

8358. R-9998

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje nekoliko listova.

L. 290; 18 x 13 (13 x 7); 15 redaka. Nasẖ, sitniji, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura ispisani dīwānī-pismom, bijelim slovima na zlatnom podlozi. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom a znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom linijom. Na marginama u obliku cvjetova u zelenoj, plavoj i crvenoj boji iscrtane oznake džuz’ova. Prvih dvadesetak listova prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač poslije 1280/1863. godine (otkinuta bilješka na zadnjem listu).

8359. R-8901

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 20,5 x 13 (14 x 7,5); 13 redaka. Nasẖ, sitan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom, sitnim slovima. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka. Listovi djelimično oštećeni na hrbatu i povezu, sa kustodama. Na kraju ajeta nema uobičajenih tačaka.

Povez polukožni, odvojen od knjige.

Prepisao Darwīš Murād Ṣidqī b. ‘Alī b. Aḥmad Čengić, učenik Sulaymāna b. Nağība b. Sulaymana al-Fočawīya 12. ramazana 1285/1868. godine u Odžaku kod Foče (bilješka na l. 303a):

كتبه الفقير أضعف العباد درويش مراد صدقي بن علي بن أحمد المعروف بچنكي زاده من تلاميذ سليمان نجيب بن سليمان الفچوي ... وقع ختام تحريره بفضل اللّه وبقدره عند مقامي ومولدي المعروف باوجاغ زير جوار فوچه حمّيت من كلّ البأساء في اليوم الثاني عشر من شهر رمضان المبارك لسنة خمس وثمانين ومائتين وألف...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8360. R-7582

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 17,8 x 12,2 (12 x 6,3); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na krajevima ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage razlomljene. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, čvrst, veoma lijep.

Prepisao Pahlīwān-zāde as-Sayyid ḥāfiẓ 'Umar b. al-Ḥāǧǧ Maḥmūd Dumnawī, 1286/1869. godine (l. 302b):

كتبه الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير دومنوي پهلوان زاده السيّد حافظ عمر بن الحاجّ محمود غفرالله ذنوبهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات سنة ستّ وثمانون ومائة وألف.

Na l. 303 hatma-dova.

8361. R-8495

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

270; 19 x 12 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima, a na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ ʻAlī 1286/1869. godine kao svoj 82. primjerak (l. 270b):

كتبه الحاجّ محمّد بن الحاج علي غفر اللّه له... سكسن ايكنجي كلام اللّه تمام اولدي
في ربيع الأوّل يدينجي كونده سنه ١٢٨٦.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8362. R-7512

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 351; 25 x 15 (14 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi poglavlja, znakovi za ispravno čitanje i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren debljom linijom ljubičaste boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Rukopis se završava kolofonom u kojemu se navodi da ga je prepisao Munlā Ḥusayn-efendī b. Aḥmad Begić iz Hotnice (Bihać) 1287/1870. godine (l. 351b):

كاتب الحروف منلا حسين أفندي باغيك حوتنيچه بيك ايكيوز سكسان يدي سنه سنده
فيماه ذي الحجّه يازمش.

8363. R-7557

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 388; 19 x 15 (14 x 7); 13-15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Od šezdesetog lista do kraja rukopis pisan rukom drugog prepisivača, krupnim slovima, crnom tintom slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1288/1871. godine.

8364. R-7470

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 23 x 15 (16 x 10); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, izlomljen dužinom prijeklopa.

Prepisao Muḥammad Laṭīf b. ʻAbdullah Qara Ahmić 1289/1872. godine (l. 299a):

كتبه الحقير الفقير لتعمير هذا الكلام محمّد لطيف بن عبد اللّٰه قره احميك ... سنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

8365. R-8474

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 24,5 x 16,5 (17,6 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani ljubičastim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima, a na ostalim listovima uokviren tankom ljubičastom linijom. Listovi prosuti, oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ ʻAlī 1290/1873. godine kao svoj 99. primjerak (l. 302b):

كتبه الحاجّ محمّد بن الحاج علي غفر اللّه ولوالديه ولمن قرء فيه ولجميع المؤمنين والمؤمنات طقسان طقوزنجي كلام اللّه تمام اولدي سنه ١٢٩٠.

Rukopis je bio u vlasništvu Abdullaha Ramića god. 1312/1894. i Muhameda Ramića.

Iz kolekcije hadži Muhameda Ramića.

8366. R-9843

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 12 x 8,5 (9,6 X 5,4); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima zelene boje a tekst nadvučen zlatnim linijama. Tekst na ostalim stranicama uokviren tankom linijom crvene boje. Pojedini listovi prosuti.

Povez kartonski, odvojen od knjige.

Prepisao nepoznati prepisivač 27. džumade-l-evvela 1293/1876. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrahima Hadžifokića (l. 1a):

إبراهيم حجي فوقك

8367. R-7576

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

Prepisao Nazif-ef. Ajanović u Bugojnu 1294/1877. godine.

Poklon Huse Ajanovića iz Bugojna.

8368. R-8821

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 373; 21,5 x 15,5 (15,5 x10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen.

Na l. 2a hemijskom olovkom bilješka da je rukopis prepisao al-Ḥāğğ Aḥmad-zāde Hadžiefendić, muhadžir iz Užica u Diviču kod Zvornika:

كتب هذا الكتاب حاجي أحمد زاده حاجي أفنديچ مهاجر من الأوژيچه إلى الديويچ.

Rukopis je bio u vlasništvu Alije Durakovića.

8369. R-9938

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 344; 19,7 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama pojedinih listova i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na zadnjoj korici.

Prepisao 'Uṯmān b. Muḥammad-efendī al-Aqḥiṣārī,(Pruščak?) bez navedene godine prijepisa (l. 344b):

كتبه الفقير عثمان بن محمّد أفندي الأقحصاري

8370. R-7511

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 332; 22,5 x 16 (16,3 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na zadnjoj korici i hrbatu.

Prepisao Maḥmūd-āġā b. Ḥusayn-āġā u tvrđavi Maglaj (l. 332):

قد وقع الفراغ من يد (ال) عبد الضعيف محمود آغا بن حسين آغا في قلعة مغلاى.

Uvakufio Mullā Aḥmad b. Maḥmūd-āğā (...) 95. godine:

وقف لرضاء الله تعالى ملا أحمد بن محمود آغا ... سنة ٩٥.

8371. R-9849

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 16 x 10,5 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnim crvenim slovima. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, kvalitetan. Tekst na prve dvije stranice ukrašen *unvanom* i ornamentima, nadvučen zubastom zlatnom linijom, znatno oštećen. Nazivi sura ispisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Rukopis završava kolofonom u kojemu se navodi da je njegov prijepis završio as-Sayyid ḥāfiẓ Ismā‘īl al-Fahmī Isparteli (Turska), učenik al-Ḥāğğ Muṣṭafe al-Ḥulwija, poznatog kao Ḥalwağī-zāde. Nažalost, godina prijepisa naknadno izbrisana (l. 307a):

كتبه الفقير الحقير السيّد حافظ إسماعيل الفهمي الإسپارته لى من تلاميذ الحاجّ
مصطفى الحلوي المعروف بحلواجي زاده.

8372. R-9865

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 16,8 x 10,4 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, čitak, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura pisani *t̠ulut̠ī*-pismom bijele boje na zlatnoj podlozi. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnim crvenim slovima. Papir žućkast, tanak, glat, bez vodenog znaka. Prve dvije stranice rukopisa raspoređene u vidu diptiha obrubljenog sa vanjske strane širokom trakom zlatne boje. Ukrasni ornamenti urađeni u zlatnoj, crvenom, zelenoj i plavoj boji. Tekst nadvučen isprekidanom debljom linijom zlatne boje a na ostalim listovima uokviren debljom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom, sa vanjske, i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama, u obliku cvijeta, iscrtane rozete koje obilježavaju početak džuz'ova. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama floralnih motiva utisnutim na sredini korica i prijeklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene zaštitnim papirom.

Na l. 307a tekst se završava kolofonom u kojemu se navodi da je rukopis prepisao ḥāfiẓ Ḥasan al-Ḥusnī, učenik Muṣṭafe al-Mahdīya a ovaj učenik as-Sa'īda aṭ-Ṭab'īya.

نحمد اللّه حمدا كثيرا... وتمّت النسخة الجارية على يد العبد الضعيف الحافظ حسن الحسني المتلمّذ من المصطفى المدحي المتلمّذ من السعيد الطبعي ومع تلك النسخة خمس عشرة نسخا...

Iako se u bilješci ne spominje godina prijepisa, sa sigurnošću se može tvrditi da je rukopis star oko 140 godina s obzirom da je jedan drugi primjerak prepisao prepisivačev učitelj, spomenuti Muṣṭafā al-Mahdī 1262/1845. godine (v. Fajić XI, 6347*)

Rukopis je otkupljen od Seida Strika iz Sarajeva.

**- Fajić, Zejnil: Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 2003.*

8373. R-6977

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 305; 16,5 x 10,5 (11,3 x 6,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, izuzetno lijep. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima na zlatnoj podlozi. Nazivi sura ispisani bijelim slovima, također na zlatnoj podlozi. Tekst na prve dvije stranice nadvučen zupčastim zlatnim linijama. Krajevi ajeta označeni širokim tačkama zlatne boje sa crnom manjom tačkom u sredini. Tekst na ostalim stranicama obrubljen dvjema zlatnožutim tankim linijama crne boje. Listovi sa kustodama. Pojedini listovi izbušeni crvotočinom. Na marginama se nalaze lijepe rozete u zlatnožutoj i zelenoj boji.

Povez kožni. Na sredini i krajevima korica i na prijeklopu utisnute rozete floralnih motiva. Prva korica odvojena i čuva se u kutiji rukopisa.

Rukopis se čuva u kožnoj torbici (gilāf) sa prijeklopom i kaišom za nošenje na vratu.

U kružnici sa zlatnom podlogom na kraju rukopisa nalazi se bilješka da ga je prepisao Aḥmad b. Ṣōlāq-zāde, bez navođenja godine i mjesta prijepisa, vjerovatno XVIII stoljeće (l. 303b):

قد وقع الفراغ عن تحرير هذه المصحف الشريف كتبه الفقير الحقير أضعف الكُتّاب
أحمد بن صولاق زاده حامدا للّه تعالى ومصلّيا عن نبيّه محمّد وآله الطائرين أجمعين.

Na l. 304. hatma-dova. List 305 prazan.

Rukopis je otkupljen od Fikrete Orle iz Sarajeva, 04. 04. 1978. godine.

8374. R-8924

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku rukopisa nedostaju tri lista.

L. 304; 15,5 x 9,5 (9,5 x 5,5) 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani bijelim slovima na zlatnožutoj podlozi. Tačke na kraju ajeta iscrtane zlatnožutom bojom a znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani sitnim slovima crvene boje. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Listovi oštećeni na okviru teksta i krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Iz oštećene bilješke na l. 304a može se pročitati da je rukopis prepisao as-Sayyid Mullā ʻIsmāʻīl kao svoj osamnaesti primjerak.

8375. R-9859

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 216; 16 x 9,5 (12,5 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za stajanje i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, obložen platnom na hrbatu i rubu prijeklopa koji je otkinut.

Prepisao Muḥammad Ḥusayn b. Muḥammad ʻAlī, bez godine i mjesta prijepisa.

Rukopis je iz Užica 1862. godine donio hadži Ṣāliḥ-beg Ceribašić a za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Avdo Užičanin iz Sarajeva (bilješka na papiriću koji se čuva u rukopisu).

8376. R-8912

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 434; 16,2 x 11,5 (11,7 x 6,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijep, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, dobrog kvaliteta, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Pojedine lage prepukle na povezu. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama geometrijskih motiva, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mensure Mešić is Sarajeva.

8377. R-7570

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 402; 21 x 14 (19 x 10,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Posljednja dva džuz'a dopisana kasnije rukom drugog prepisivača. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8378. R-7547

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 385; 20 x 15 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Posljednja dva lista naknadno dopisana od drugog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Pojedini listovi i lage prosuti.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih figura na sredini korica. Naknadno popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz džamije na Toki u Sarajevu.

8379. R-8807

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 379; 23 x 16,5 (17 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Prvi i posljednji listovi zalijepljeni za korice.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hilmije Kulenovića iz Banje Luke.

8380. R-8272

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 372; 15,5 x 8,5 (11,5 x 6); 14 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnijim crvenim slovima. Nazivi sura ispisani zlatnim slovima na bijeloj podlozi. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice ukrašene ornamentima i lijepim *unvanima* a tekst na ostalim listovima uokviren zlatnom širokom i tankom crnom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Sabita Mulabdića iz Ljubljane.

8381. R-7549

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 371; 20 x 15 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno.

Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i znakovi u obliku trotačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hajrija-hanume Kramo iz Sarajeva.

8382. R-7548

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 364; 20,5 x 14,5 (15,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i znakovi u obliku trotačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Oznake ašereta, sedždi, hizbova i džuz'ova na marginama pisane crvenim i crnim mastilom.

Na l. 362-364 kasnije dopisana hatma-dova.

Povez kožni, originalan, veoma dobro očuvan, sa prijeklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i prijeklopa. Naknadno ojačavan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8383. R-8467

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 362; 24,5 x 18 (21 x 12,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke između ajeta ispisani crvenim mastilom. Pojedini nazivi ispisani plavim mastilom. Posljedni džuz’ naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Tekst na nekoliko prvih listova posebno ukrašen, pisan sa tri retka sitnijim pa jedan krupnijim slovima, obrubljen zelenom linijom. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Oznake ašereta, džuz’ova i hizbova ispisane na marginama crvenim mastilom.

Povez kožni, sa prijeklopom, originalan, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, a sudeći po papiru, mastilu i drugim elementima rukopis je vrlo star.

8384. R-7543

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 359; 18 x 13 (13,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijep. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Ibrahima Mrkve iz Sarajeva.

8385. R-7546

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 355; 19,3 x 13,5 (16 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Oznake sedžde, ašereta, hizbova i džuz'ova na marginama listova pisane, također, mastilom crvene boje. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Povez kartonski, sa prijeklopom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon H. Safeta Zečevića iz Sarajeva.

8386. R-7569

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 355; 22 x 16,5 (20,5 x 13,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mnogi oštećeni.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8387. R-8915

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 350; 16,5 x 10,5 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, dijelovi ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama iscrtane rozete u obliku cvijeta u plavoj i žutoj boji. Tekst uokviren dvjema tankim crnim i jednom debljom zlatnožutom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8388. R-7507

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 348; 21 x 14 (14,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema a na ostalim listovima jednom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica, prepukao duž prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Za mekteb Qāḍī Bālī (Pribjeguša džamija u Sarajevu) uvakufio al-Ḥāǧǧ ʻAbdullah Sōkonlī (l. 1a):

قد وقف هذا المصحف الشريف الحاجّ سوقونلي عبد الله في مكتب قاضي بالي

8389. R-8856

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 346; 18 x 13 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani krupanim a znakovi za ispravno čitanje teksta sitnim crvenim slovima. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neki prosuti po lagama, sa kustodama. Tekst uokviren tanjom zlatnožutom i dvjema tankim crnim linijama. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku kružnice, zlatnožutom bojom.

Povez kožni, sa prijeklopom koji je odvojen od korice i čuva se u knjizi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 345 - 346 objašnjenje znakova za ispravno čitanje teksta i hatma-dova.

8390. R-7515

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 345; 19,5 x 14,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi pojedinih sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu i prijeklopu. Rozete geometrijskih motiva utisnute na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafe (l. 1a): صاحب مصطفى

8391. R-7572

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 340; 19,5 x 14 (14,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Oznake za ašereta, hizbove i džuz'ove ispisane na marginama crvenim mastilom. Listovi oštećeni, naknadno nevješto popravljani.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8392. R-7544

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 339; 19 x 14 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Na marginama oznake ašereta, hizbova i džuz'ova, također, pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i naknadno nevješto popravljani.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na prijeklopu, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8393. R-9929

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 334; 17,5 x 12 (13,4 x 7,2); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, bilješke na marginama pojedinih listova i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Zadnja korica odvojena od knjige i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon h. Abdullaha Brkanlića iz Sarajeva.

8394. R-7537

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 332; 19,5 x 13,5 (14,5 x 8); 13 redaka. *Nash*, krupniji, lijep. Mastilo crno, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi na povezu naknadno popravljani, sa kustodama. Oznake džuz'ova, hizbova i sedždi ispisane crvenim mastilom na marginama listova. Listovi u posljednja dva džuz'a oštećeni i prosuti a zadnji džuz' naknadno dopisan rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Vakuf hadži Jakuba Memića iz Novog Pazara.

8395. R-9868

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 332; 19 x 12 (14,5 x 8,5); 14 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo sivo, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima oštećeni pa naknadno nevješto popravljani, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu ʻAbdullaha ʻAlamdār-oġlua, Muṣṭafe b. al-ḥāǧǧ ʻAlīja i hadži Abdulaha Mulića (موليك).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8396. R-7541

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 331; 19 x 13,5 (14 x 9); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage prosute, listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i rubu prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je 1979. godine u Gazi Husrev-begovu biblioteku prenesen iz Maglaja.

8397. R-7524

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 325; 25,5 X 17,7 (21 x 11); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura ispisani bijelim slovima u *unvanu* sa zlatnom podlogom i plavim okvirom. Tačke na kraju ajeta u obliku sitnih cvjetova iscrtane tankom crnom linijom i popunjene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva stranica ukrašena ornamentima u kombinaciji plave i zlatne boje. Na početku druge sure, također, lijep *unvan*. Karakteristično je da prvih pet ajeta sure *al-Baqara* nisu izdvojeni na posebnu stranicu kako je to, gotovo bez izuzetaka, praksa i kod rukopisnih a kasnije i kod štampanih primjeraka Kur'ana. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom tanjom plavom i dvjema tankim linijama zlatnožute boje. Na marginama svakog lista po jedna ili više veoma lijepo urađenih rozeta u obliku kružnice, opet u kombinaciji plave i zlatnožute boje.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrašenim koricama, prepukao na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8398. R-8934

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 322; 13,8 x 9 (11 x 5,2); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno.

Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Zadnji list pocijepan.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8399. R-7488

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 319; 18 x 12 (14 x 6,7); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Pojedine lage i listovi prosuti.

Povez polukožni, sa prijeklopom, odvojen od knjige. Korice sa vanjske strane obložene platnom žute i crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muṣṭafe.

8400. R-9019

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 314; 19 x 14 (14,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom, lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na vanjskoj strani korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8401. R-9995

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 314; 19,5 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje taksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, oštećeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8402. R-9845

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 29. ajetom sure *al-Baqara* a završava 12. ajetom sure *al-Muğādala.*

L. 313; 14 x 9,5 (11 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za pravilno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis otkupljen od Ibrahim-ef. Redžića iz Bihaća.

8403. R-7479

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 313; 18,5 x 13,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti. Zadnja dva lista dopisana kasnije rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, očuvan, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8404. R-7648

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 229. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 311; 19,5 x 13 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti i oštećeni na rubovima.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8405. R-7650

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 311; 16,5 x 11,5 (13 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, različit, pisan od više prepisivača. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage i listovi prosuti. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8406. R-8905

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 311; 16,7 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom, sitnim slovima. Tačke na kraju ajeta pisane zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mnogi prepukli po okviru teksta. Tekst na prve dvije stranice ukrašen unvanima u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji a na ostalim listovima uokviren dvjema tankim crnim i jednom širokom zlatnožutom linijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis se čuva u kožnoj futroli.

8407. R-8815

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 21 x 13,5 (17,5 x 10); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni. Tekst na prvoj polovini listova uokviren dvjema a u drugoj polovini jednom crvenom linijom. Prvih tridesetak listova oštećeno.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8408. R-8826

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 19 x 13 (15,5 x 10,5); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na povezu pa naknadno nevješto popravljani, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8409. R-9986

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 18 x 13,5 (14 x 9,5); 13 redaka. Nash. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane plavim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8410. R-8853

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 306; 18,2 x 13 (13 x 7); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Neki listovi prosuti, sa kustodama. Nekoliko listova na početku i kraju dopisani kasnije rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Bahrije Avdagića iz Donjeg Vakufa.

8411. R-6892

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 305; 17 x 10 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima a na ostalim listovima uokviren širokom zlatnožutom i dvijema tankim crnim linijama. Nema znakova za ispravno čitanje a ajeti su označeni krupnim tačkama zlatnožute boje. Prva dva lista znatno oštećena. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa prijeklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Mushaf je iz Ustikoline.

8412. R-9854

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 305; 17,5 x 11 (14 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom a nazivi poglavlja zlatnom bojom na bijeloj podlozi. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim linijama crne boje. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Tekst na prve dvije stranice ukrašen veoma lijepim ornamentima u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji. Prve dvije sure nemaju ispisan naziv.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, djelimično oštećen. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Na početku i na kraju rukopisa nalaze se po dva prazna lista.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8413. R-9883

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 304; 22 x 16,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na povezu, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bratunac.

8414. R-7058

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 29 x 21 (23 x 13,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom.

Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu ʻĪsāa, godina 1254/1838. (pečat na l. 303b).

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8415. R-7571

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 20 x 14 (16,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom, prosuti. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ṣāliḥa Iskendera.

Poklon Ali-ef. Derviševića.

8416. R-9972

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 20 x 13 (12,3 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, djelimično prosuti, sa kustodama. Prvih dvadesetak listova pocijepani i prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8417. R-10038

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 20 x 14 (15,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen širokim okvirom u zlatnožutoj, zelenoj i ljubičastoj boji a na ostalim listovima uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, naknadno vješto popravljen. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 300-302 nalazi se hatma-dova.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8418. R-9809

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 17 x 10 (12 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura ispisani bijelim slovima na zlatnožutoj podlozi. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima u zlatnožutoj, crvenoj i ljubičastoj boji, a na ostalim listovima uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim sa vanjske i jednom tankom linijom sa unutrašnje strane. Na marginama nekih listova iscrtane ukrasne rozete u obliku cvijeta u različitim bojama. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa prijeklopom, novijeg datuma. Korice sa vanjske strane presvučene impregniranim platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis otkupljen od Munira Jašarevića, učenika Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

8419. R-7523

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 301; 25,5 x 18 (19 x 12); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tri tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i izlizani po krajevima od dugotrajne upotrebe, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon hadži Safeta Zečevića iz Sarajava.

8420. R-7542

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 301; 19 x 13,5 (17,3 x 9.7); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi poglavlja i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Na marginama oznake džuz'ova, hizbova i ašereta pisane, također, crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen širokim linijama zlatnožute boje, a na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i prijeklopa. Na rubu prijeklopa utisnut 79. ajet sure al-Wāqi'a:

"Dotaći ga smiju samo oni čisti" لا يمسّه إلاّ المطهّرون:

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon hadži Aiša-hanume Imamović iz Sarajeva.

8421. R-9841

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 301; 16 x 11 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura pisani *ṯuluṯī*-pismom bijele boje na zlatnoj podlozi. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice rukopisa bogato ukrašene iluminacijama, raspoređene u vidu diptiha obrubljenog sa vanjske strane dvostrukom trakom zlatne boje. Ukrasni ornamenti urađeni u zlatnoj, ljubičastoj, crvenoj i plavoj boji. Tekst uokviren vješto stiliziranim polumjesecima sa zatvorenim krakovima, nadvučen isprekidanom debljom linijom zlatne boje a na ostalim listovima uokviren debljom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim, sa vanjske, i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama, u obliku cvijeta, iscrtane rozete koje obilježavaju početak džuz'ova. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, očuvan, bez ukrasnih elemenata. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Na l. 301 kasnije dopisana hatma-dova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Seida Strika iz Sarajeva.

8422. R-8346

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 27,5 x 18 (22,5 x 12); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo sivo.

Znakovi za ispravno čitanje teksta, pojedini nazivi sura, tačke na kraju ajeta i bilješke na marginama rukopisa pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokvirn tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8423. R-8806

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 23,5 x 17 (17,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po rubovima, djelimično prosuti. Tekst na prve dvije stranice ukrašen zlatnožutom bojom a na ostalim listovima uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Jusuf-age Pitića iz Stoca.

8424. R-8819

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 20,5 x 14,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ḥusayn-efendīje.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8425. R-8906

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 18,3 x 1,5 (12 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom plavom a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Korice sa vanjske strane obložene platnom a sa unutrašnje ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8426. R-7503

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 298; 19 x 12 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima pa naknadno nevješto popravljani. Pojedine lage prosute.

Povez kožni, sa prijeklopom, naknadno popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8427. R-7556

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 298; 20,5 x 15 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, lije. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti. Na prve dvije stranice nevješto iscrtani *unvani* a tekst na ostalim listovima uokviren debljom crvenom linijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom plave boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8428. R-8805

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 290; 22,5 x 16 (18,5 x 13,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Neki listovi iskinuti i zagubljeni pa naknadno dopisivani rukom drugog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8429. R-9881

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 290; 18 x 13 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake ašereta na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na povezu, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8430. R-7513

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 289; 20,5 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i rubu prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 289b imena bivših vlasnika: Munla Ḥasan, god: 1255/1839; Šallāqa b. Ḥasan b. ʻUmar Šallāqa, Munlā Ibrāhīm -efendī Bašić Tumnālī i Darwīš Zinić:

صاحب منلا حسن سنة ١٢٥٥، شلاقه بن حسن بن عمر شلاّقه (...) صاحب ومالك
منلا إبراهيم أفندي باشك تومنالي، درويش زنيك.

8431. R-8916

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 285; 16 x 9,5 (10 x 5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijep, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura ispisani bijelom bojom na zlatnožutoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama iscrtane rozete u obliku cvijeta u plavoj, žutoj i crvenoj boji. Tekst uokviren dvjema tankim crnim i jednom debljom zlatnožutom linijom. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice na sredini i krajevima ukrašene rozetama. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8432. R-7568

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 282; 23,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetnije. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Na l. 282 hatma-dova. Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa. Rukopis je restaurirao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ 8. redžepa 1329/1911. godine (l. 282b):

تعميرك تاريحي في ٨ رجب سنة ١٣٢٩ إبراهيم بن صالح.

8433. R-7519

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 281; 19 x 13,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti.

Povez kožni, znatno oštećen na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Mustafe Lunića sina Berizovog: مصطفي لونيك بن بريز.

Poklon Hanke Osmić iz Novog Šehera kod Tešnja.

8434. R-9931

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 278; 14,5 x 10 (10,5 x 5,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani tako da je teško utvrditi stvarni početak i kraj, sa kustodama.

Povez kožni, sa ukrasnim rozetama, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz džamije Buzići, Gračanica kod Visokog.

8435. R-8377

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 277; 13,5 x 9 (8,5 x 5,5); 13 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini i rubovima korica i prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu hāfiza Osmana Terzića (l. 1a): حافظ عثمان ترزيك.

8436. R-7536

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 268; 20 x 13,5 (14,5 x 8); 15 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama, pojedine lage prosute.

Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema crvenim linijama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8437. R-7525

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 265; 26,5 x 17,5 (18,5 x 11); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, pojedine lage prosute.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica. Prva korica odvojena od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Otkupljen od Muhameda Dizdarevića iz Sarajeva.

8438. R-8820

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 263; 21 x 15,5 (15,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel i žut, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Kasnije dopisivani dio na različitom papiru. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8439. R-9951

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 263; 32 x 22 (23 x 12,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emine Čengić r. Bahtijarević iz Banje Luke.

8440. R-8933

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 263; 13,2 x 9,3 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8441. R-9890

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 263; 19 x 14,5 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis otkupljen od Zarife Mujić iz Banje Luke.

8442. R-7472

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 257; 24,5 x 15,5 (17 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim sitnim rozetama geometrijskih motiva na koricama. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Adila Muṣṭafa-age, koji je rukopis uvakufio pred dušu sina od sestre Maḥmūda (l. 1a):

وقّف مصطفى اغا لروح ابن اخته المحمود المرحوم.

8443. R-8834

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 255; 19,2 x 13,5 (15,5 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i crvotočinom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8444. R-9966

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 253; 19,5 x 14 (15,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na pojedinim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Muhameda Varenikovića iz Travnika.

8445. R-7473

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 252; 27 x 20 (21 x 12,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Na kraju svakog ajeta tri tačke pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti, zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon hadži Muhameda Demića iz Arnautovića kod Visokog.

8446. R-10045

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 249; 34 x 23 (31 x 17); 20 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po krajevima, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Derviš-ef. Mestvice iz Kamaluddīn-mahale, 1233/1817. godine (l. 249b):

صاحب ومالك درويش أفندي مستوجي كمال الدين محلّه سينده ١٦ محرّم سنة ١٢٣٣.

8447. R-7509

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 247; 25 x 17,5 (22,3 x 12,5); 15 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen a na ostalim listovima uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, očuvan, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Fatime Omerkavazović iz Zvornika.

8448. R-8835

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 240; 19 x 15 (15 x 10); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, sa kustodama, neke lage prosute.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu imama 'Umar b. 'Utmān iz Travnika.

8449. R-7555

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 231; 21 x 14 (15 x 10); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake za kraj ajeta u obliku tri tačke pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi lijepljeni sa drugim papirom, prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8450. R-9806, R-9807

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Kompletan primjerak Mushafa uvezan u dva sveska.

L. 224, 219; 24 x 15,5 (18,5 x 11,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, sa velikim proredom, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama listova ispisani zlatnožutom bojom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka. Tekst na prve dvije stranice ukrašen. Kustode dopisane naknadno rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa prijeklopom, očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8451. R-9945

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 197; 25 x 18,5 (22,5 x 15); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od knjige, oštećen. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8452. R-9855

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 185; 16,5 x 10 (11,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasẖ*, veoma sitan. Mastilo crno. Nazivi poglavlja i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8453. R-7604

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 181; 27,5 x 18,5 (23 x 14); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijep. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8454. R-8799

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 178; 28,5 x 20 (22,5 x 12,5); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i oznake između ajeta u obliku velikih zareza, pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen, prijeklop odvojen od korica i čuva se u knjizi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis uvakufila Marjema, kći Ṣāliḥa Kābočara iz Sarajeva (l. 1b):

وقفت هذا المصحف لمرضات اللّه تعالى وقفا صحيحا فلعنة اللّه على من باعه ويرهنه ويهب الحقيرة الفقيرة الضعيفة الجارية الموقفة مريم بنت صالح كابوچار الساكنة بمحلّه... بمدينة سراي بوسنه.

Iz Timur-ḥānove džamije u Čeljigovićima u Sarajevu.

8455. R-9842

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 172; 14,3 x 9,8 (14,5 x 10); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih dvanaest listova na početku i posljedni list originalnog teksta su zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica. Na rubu prijeklopa utisnut 79. ajet sure al-Wāqi'a:

"Dotaći ga smiju samo oni čisti" لا يمسّه إلاّ المطهّرون:

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Seida Strika iz Sarajeva.

8456. R-9879

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-'Ādiyāt.

L. 417; 19,5 x 13,5 (11 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake ašereta na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, djelimično oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama utisnutim na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Gazi Husrev-begova vakufa.

8457. R-9899

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom at-Takāṯur.

L. 412; 15,5 x 11 (11 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8458. R-7583

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaje jedan list.

L. 403; 16 x 11 (11,8 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Nazivi poglavlja, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prva dva lista ukrašen ornamentima. Drugi list pocijepan. Tekst na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Otkupljen od Kemala Zvizdića iz Sarajeva.

8459. R-9877

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-Qadr.

L. 385; 18 x 11,5 (13,7 x 8,7); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8460. R-9990

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 2. ajetom sure al-Muǧādala.

L. 366; 14,2 x 9 (11 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8461. R-8827

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Nedostaju tri lista.

L. 362; 18,5 x 13,5 (15,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima, prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Korice ukrašene rozetama floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8462. R-7506

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 8. ajetom sure *at-Taḥrīm*.

L. 356; 20,5 x 14,5 (6,4 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crevenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema a na ostalim listovima jednom tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8463. R-7581

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom at-Takāṯur.

L. 354; 18 x 14 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mustafe Jusufovića iz Sarajeva.

8464. R-9896

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 8. ajetom sure al-Mulk.

L. 352; 15 x 10 (11,8 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8465. R-8828

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-ʻĀḍiyāt.

L. 343; 19 x 13,5 (16 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8466. R-8923

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 1. ajetom sure *al-Qadr*.

L. 343; 14,5 x 9,5 (11,2 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst na prve dvije stranice ukrašen ornamentima a na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Uvakufila Fatima, kći hadži Mustafe (l. 1a):

وقف هذا المصحف الشريف فاطمة بنت الحاجي مصطفى.

8467. R-7493

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 29. ajetom sure an-Nāzi'āt.

L. 340; 14 x 9 (10,3 x 5,6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijep. Mastilo crno.

Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren dvjema zlatnim linijama a na ostalim listovima tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom. Nedostaje kožni dio prve stranice.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu hafiza Kamila Silajdžića 1353/11934. godina (l. 1a):

حافظ كامل سلايجيك سنة ١٣٥٣

8468. R-7478

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 22. ajetom sure *al-Qiyāma*.

L. 337; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo sivo. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama, pojedine lage prosute.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica, oštećen na zadnjoj korici. Rukopis pisan od više prepisivača.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na zaštitnom listu 1a bilješka Fejzulaha Hadžibajrića pisana hemijskom olovkom 28. 8. 1979. godine:

Ovaj mushaf je poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci Muhamed Junuzov Trebinjac iz Sarajeva a potječe iz ostavštine hadži Huseina Seksana iz Sarajeva. Ovaj ga je otkupio od Edhema Trebinjca iz Sarajeva a on naslijedio od majke Zarfije Trebinjac rođene Hadžibajrić iz Sarajeva.

8469. R-8925

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *an-Naba'*.

L. 337; 14 x 10 (10,8 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Posljednji džuz' naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Taib-ef. Saračevića.

8470. R-9952

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaju nekoliko listova.

L. 325; 19 x 14 (16,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Rabije Džebić iz Banje Luke.

8471. R-9971

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-Kāfirūn.

L. 315; 16,8 x 11,5 (13,2 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

8472. R-9939

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-Inšiqāq.

L. 314; 19,3 x 14 (15 x 9,5); 14 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Prijeklop odvojen od korice i čuva se u knjizi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8473. R-7649

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaje jedan list.

L. 310; 18,5 x 13 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani na krajevima, pojedine lage prosute. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa rozetama. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je 1240/1824. godine uvakufljen iz imetka Ruqiyye Ḫātūn bint Muẓaffarī za mekteb al-Ḥāğğ Ḥusayna (l. 1a):

وقف هذه المصحف الشريف اللطيف الكريم صاحب الخيرات مرحوم رقيّه خاتون مالندن بنت
مظفّري الحاجّي حسين مكتب ايچنه وقفدر وقفا صحيحا شرعيّا لوجه اللّه تعالى لا يباع ولايرهن
فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الذين يبدّلونه إنّ اللّه سميع عليم سنة ١٢٤٠.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

8474. R-7539

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *al-Balad.*

L. 309; 19 x 13 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, prepukao na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8475. R-9953

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-Qiyāma.

L. 306; 20,5 x 15 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i duž prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Za 'Ayni-begov mekteb uvakufila Atija, kći Ibrāhīm-efendije, imama Careve džamije, a rukopis primio al-Ḥāğğ Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Ḥarsaklī 1255/1839. godine (l. 1a):

وقف هذا المصحف الشريف ...العطيه بنت إبراهيم أفندي الإمام لحنكار الجامع الساكنة في القاضي محلهء في المكتب المسمّى بايئه بك زاده وسلّمه إلى الفقير الحقير المتولّي الحاجّ خليل بن صالح الحرسكلي سنة ١٢٥٥.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8476. R-7559

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaje nekoliko listova.

L. 304; 18 x 13,5 (15 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa rozetama i prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8477. R-9984

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 20. ajetom sure al-Burūğ.

L. 303; 20 x 14,3 (16,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Kakanj.

8478. R-8801

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 110. ajetom sure *al-Kahf*.

L. 298; 28,5 x 20,5 (20 x 13,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na krajevima oštećeni, djelimično prosuti, sa kustodama. Na marginama crvenim mastilom označena ašereta, džuz'ovi i sedžde.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Korice odvojene od knjige, znatno oštećene.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklonio dr. Salih Džinić iz Sarajeva.

Na l. 1a namjerno brisana bilješka o vakufu. Čitljiva samo godina 1318/1900.

8479. R-8908

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 40. ajetom sure *aṭ-Ṭūr*.

L. 298; 16,5 x 11,5 (14 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa ukrasnim rozetama, djelimično oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8480. R-8920

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *al-Qadr*.

L. 294; 16 x 11 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen *unvanom* i nadvučen isprekidanom linijom zelene boje, a na ostalim listovima uokviren tankom crvenom linijom. Prva dva lista odvojena od knjige i oštećena. Dvije lage na kraju rukopisa prosute. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8481. R-7500

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *an-Naba'*.

L. 288; 17,5 x 12,5 (13,6 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti i oštećeni. Tekst na prve dvije stranice ukrašen jednostavnim *unvanom* a na ostalim stranicama obrubljen linijom crvene boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, prepukao na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8482. R-9891

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 15. ajetom sure *an-Nisā'*.

L. 286; 18,5 x 12 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti po lagama, djelimično ispreturani, sa kustodama. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom tankom crnom linijom sa vanjske i unutrašnje strane okvira.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8483. R-8845

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *an-Nāzi'āt*.

L. 285; 18,5 x 12 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo sivo, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8484. R-9985

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-Muǧādala.

L. 280; 19 x 13,5 (14 x 8) 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni od dugotrajne upotrebe, sa kustodama.

Povez polukožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8485. R-9829

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 9. ajetom sure ad-Dahr.

L. 277; 17 x 11 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka. Tekst na prve dvije stranice ukrašen a na ostalim listovima uokviren debljom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim, sa vanjske strane, i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Prvih desetak listova pocijepani i ispreturani.

Povez kartonski, sa prijeklopom, razdvojen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane presvučene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8486. R-7469

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaje jedan list.

L. 275; 22,5 x 15,5 (16,6 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8487. R-7468

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju nedostaju dva lista.

L. 272; 21,5 x 15 (16,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta i nazivi sura ispisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema crvenim linijama. Neki listovi naknadno nevješto popravljani.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na prijeklopu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz džamije džemata Seoča Dobrinja kod Visokog.

8488. R-9898

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 2. ajetom sure al-Ḥağar.

L. 250; 13 x 8,5 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i znakovi za obilježavanje kraja ajeta u obliku trotačke pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, prepukao na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8489. R-9936

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom al-'Aṣr.

L. 247; 17 x 12,5 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1a godina 1256/1840. pisana, vjerovatno, od nekog vlasnika jer je istim rukopisom dopisana sura *al-Fātiḥa.*

8490. R-9927

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom aš-Šams.

L. 247; 19,5 x 13 (15,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8491. R-7104

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 31. ajetom 18. sure *al-Kahf.*

L. 246; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasẖ.* Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage prosute. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa prijeklopom, djelimično oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Jašara.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8492. R-9983

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 27. ajetom sure *an-Nağm.*

L. 222; 18 x 12,5 (13 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim masilom. Papir žut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama. Prva četiri lista naknadno dopisana rukom drugog prepisivača.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8493. R-8902

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *al-Qāri'a.*

L. 216; 17,5 x 12,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir žućkast, tanji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi izlizani od dugotrajne upotrebe, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8494. R-9930

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju.

L. 200; 18,4 x 12,3 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8495. R-9928

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *al-Kahf.*

L. 166; 19,5 x 14,5 (13,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, geometrijskih motiva, utisnutim na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8496. R-8836

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 134. ajetom sure *Ṭā-Hā*.

L. 160; 19 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8497. R-8927

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *Luqmān*.

L. 135; 17,5 x 12 (13 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni pa naknadno na rubovima popravljani, prosuti, sa kustodama. Na marginama oznake ašereta, hizbova i sedždi pisani, također, crvenim mastilom.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8498. R-10123

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 40. ajetom sure *al-Anfāl*.

L. 91; 24 x 16,5 (16 x 8,5); 15 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

8499. R-10104

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 51. ajetom sure *Yūsuf.*

L. 60; 18,5 x 13 (12,5 x 7); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8500. R-10102

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava 58. ajetom sure at-Tawba.

L. 56; 18,3 x 14,3 (14,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8501. R-8305

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 92. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 480; 18,5 x 12,5 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti pa naknadno pogrešno uvezani.

Povez kožni, originalan, oštećen dužinom prijeklopa. Rozete geometrijskih figura utisnute na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8502. R-10096

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 104. ajetom sureal-Baqara.

L. 429; 19,5 x 14,5 (14,3 x 9,5); 11 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8503. R-9975

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 274. ajetom sure al-Baqara.

L. 375; 18,5 x 13,5 (15,5 x 7,5); 13 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti, ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Zakire Rezaković iz Sarajeva.

8504. R-7558

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 364; 19 x 13 (15 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na rubu prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8505. R-8816

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 196. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 362; 20,5 x 14,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, odvojen od knjige. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8506. R-8838

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 63. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 354; 20,5 x 13,5 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na nekim mjestima u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura ispisani krupnim crvenim slovima na bijeloj podlozi. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ispunjene zlatnožutom bojom. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani sitnim slovima, crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom znatnožutom linijom, ojačanom jednom tankom linijom sa unutrašnje i dvjema sa vanjske strane. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, ukrašen rozetama floralnih motiva, oštećen na zadnjoj korici. Nedostaje prva korica rukopisa.

Na kraju namjerno brisana bilješka o prepisivaču i godini prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8507. R-9856

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 345; 19,5 x 14 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, ispisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, neki oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa prijeklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

8508. R-8839

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 184. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *aš-Šams*.

L. 342; 17,2 x 12,2 (15,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, slijepljeni, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8509. R-9907

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje surom *Ali 'Imrān.*

L. 341; 19 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Bećiar Šabića, džematskog imama u Maloj Kladuši.

8510. R-7508

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 340; 25,5 x 17 (20 x 11,3); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crevenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen. Korice na hrbatu naknadno nevješto popravljane.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8511. R-8804

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 125. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 333; 23 x 16 (17 x 12); 13 redaka. *Nesh*, sitniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crnom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Na l. 330-332 odlomak ilmihala (*elli dort fard*), hatma-dova i talkin-dova.

8512. R-10051

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 47. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 331; 18,5 x 12,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nesh*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prijeklopu. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete u obliku sitnih cvijetića. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8513. R-10042

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 133. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 329; 17,2 x 11,5 (12,5 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širom linijom zlatne boje. Sa vanjske strane okvir ojačan dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi djelimično oštećeni po krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 328b-329b nalazi se hatma-dova.

Iz džamije *Hitri Sulejman* na Pajama iz Sarajeva u Gazi Husrev-begovu biblioteku donio hfz. Haso Popara.

8514. R-9908

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 329; 18,7 x 12,5 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8515. R-7646

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 326; 18,5 x 13; veličina teksta i broj redaka različiti. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Na nekim listovima znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta zlatnom bojom. Rukopis je pisan od više prepisivača. Mnogi listovi su nalijepljeni na druge i tako zaštićeni. Papir tamnobijel i svijetložut, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8516. R-9999

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 161. ajetom sure *Alī 'Imrān*.

L. 319; 19 x 13,5 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8517. R-9997

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 22. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 315; 20 x 14 (15 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8518. R-7545

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 312; 18,5 x 11 (11,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage i listovi prosuti. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Na marginama nevješto iscrtane rozete. Na početku karakterističan *unvan* u obliku polukružnice urađen u plavoj boji na zlatnoj podlozi.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopu, oštećen.

Na zadnjem listu nalazi se hatma-dova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8519. R-10041

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 311; 22 x 15,5 (18 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ṣāliḥa i Ibrāhīm-ef.

8520. R-9949

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Poslije sure *al-Fātiḥa* počinje 31. ajetom sure an-Nisā'.

L. 310; 22,5 x 15 (16,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta ispisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na kraju rukopisa nalazi se hatma-dova.

Vakuf Derviš-age Bašića.

8521. R-9958

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 30. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 309; 17 x 13 (15,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Muhameda Jusufovića iz Tugovića kod Tešnja. Mushaf je pronađen u Šarenom mektebu.

8522. R-7505

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje jedan list na početku.

L. 308; 19,5 x 13,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, djelimično prosuti, zadnjih 13 pocijepani.

Povez kožni, prekinut na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8523. R-8848

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 144. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 308; 19,5 x 14 (16 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama, djelimično prosuti po lagama.

Rukopis je bez poveza.

Rukopis je restaurirao Ismā’iš Ṣāliḥ-aġā 15. muharrema 1293/1876. godine (l. 308a):

اشبو كلام قديمك صاحبي ومالك اسمائش صالح آغانك اليله تعمير اولدغي كوننده
تاريخ اولدي ١٥ محرّم سنة ١٢٩٣.

Rukopis je bio u vlasništvu Ismā’iš Ṣāliḥ-aġe.

8524. R-10039

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 28. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 308; 18,8 x 13,5 (15,4 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Na sredini i krajevima korica lijepo urađene rozete.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 307-308 nalazi se hatma-dova i nečitka bilješka da je rukopis uvakufio Ibrāhīm-efendī 17. safera 1210/1795. godine.

8525. R-9886

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 306; 18 x 13 (15,5 x 9); 14 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Osmana (ʻUṯmāna, pečat na l. 1b) i Fatima-hanume Zulfikarpašić iz Foče.

8526. R-8203

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje jedan list na početku rukopisa.

L. 302; 18,2 x 12 (11,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, tačke poslije ajeta i znaci za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvoj stranici ukrašen ornamentima a na ostalim uokviren tankom linijom crvene boje. Pojedini listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen crvotočinom, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Iz kolekcije Enesa Hodžabegovića iz Travnika.

Rukopis se čuva u kožnoj torbici sa kaišom za nošenje na ramenu. Torbica je znatno oštećena.

8527. R-9941

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 301; 27 x 17 (20,3 x 11,3); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa rozetama utisnutim na sredini korica, naknadno popravljan na hrbatu,

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8528. R-9811

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje prvi list.

L. 301; 17,8 x 11 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Sūre odvojene lijepo ukrašenim *unvanom*. Papir žućkast, tanak, glat, bez vodenog znaka. Tekst na prvoj stranici ukrašen ornamentima a na ostalim listovima uokviren debljom linijom zlatne boje ojačanom tankom crnom sa vanjske i unutrašnje strane okvira. Na marginama u obliku cvijeta, iscrtane rozete koje obilježavaju početak džuz'ova.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama floralnih motiva utisnutim na sredini i krajevima korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Fejzulaha Hadžibajrića iz Sarajeva.

8529. R-7520

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 301; 17 x 11,5 (13,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje.

Povez kožni, lijep, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu, oštećen na hrbatu.

Uvakufio Muḥammad b. Ibrāhīm iz Dervente:

وقف هذا المصحف لرضاء اللّه تعالى ... محمّد بن إبراهيم عن قصبهء دربند عفي عنهما ولوالدىّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات برحمتك يا أرحم الراحمين.

8530. R-9922

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 299; 19,5 x 14,5 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Visoko.

8531. R-8855

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Nedostaju tri lista.

L. 298; 16,5 x 11 (13 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani bijelim slovima na zlatnožutoj podlozi, znakovi za ispravno čitanje teksta sitnim slovima crvene boje, a tačke na kraju ajeta zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Džuzovi označeni lijepo iscrtanim rozetama na marginama listova. Tekst uokviren debljom linijom zlatnožute boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama.

Na l. 298 kasnije dopisana hatma-dova.

Povez kožni, lijepo ukrašen na sredini i krajevima korica. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8532. R-8824

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 113. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 298; 20,5 x 15 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, izlizani od dugotrajne upotrebe, neki prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Na l. 296-298 hatma-dova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8533. R-8832

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 110. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 298; 19 x 14,5 (15,5 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima pa naknadno nevješto popravljani, sa kustodama. Zadnjih desetak listova pocijepano.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Sabire Mahalbašić iz Oraš-Planja kod Tešnja.

8534. R-9940

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 235. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 298; 19 x 12 (13,8 x 7,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama utisnutim na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8535. R-7495

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 296; 16,5 x 11 (13 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Tačke na kraju ajeta ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i oštećeni.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen crvotočinom i vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice nečitak pečat bivšeg vlasnika.

8536. R-8922

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 296; 16 x 11 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi pocijepani, prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, prepukao na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8637. R-9885

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 296; 17 x 12 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

8538. R-9905

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 296; 19,2 x 13,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Džamije na Toki u Sarajevu.

8539. R-9895

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 294; 16,5 x 10,3 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske i jednom sa unutrašnje strane okvira. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bijeljina.

8540. R-9918

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista a završava surom al-A'lā.

L. 294; 19 x 12,5 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni dugotrajnom upotrebom, djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8541. R-9813

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 293; 17,8 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku manjih kružnica koje su ukrašene zlatnom bojom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova iscrtane ukrasne rozete koje označavaju početak džuz'a ili seddu, u obliku cvijeta, u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom tankom crnom linijom sa vanjske i unutrašnje strane. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Primjerak otkupljen od Jusufa Učanbarlića iz Prusca.

8542. R-10044

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Poslije sure *al-Fātiḥa* počinje 164. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 291; 18 x 11 (13,3 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini i krajevima korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Džamije *Hitri Sulejman* na Pajama u Sarajevu u Gazi Husrev-begovu biblioteku donio hfz. Haso Popara.

8543. R-9850

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 35. ajetom sure Yūnus. Na kraju nedostaje jedan list.

L. 285; 15,5 x 10 (13,3 x 6,8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Pojedine lage prosute, listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, naknadno nevješto popravljan. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8544. R-7521

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 136. ajetom sure al-An'ām.

L. 284; 19,5 x 14,5 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično oštećeni, pojedini prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, odvojen od knjige i oštećen, naknadno nevješto prošivan dužinom hrbata i prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mehmeda Hajrića, sina Mustafino, iz Buzića kod Visokog.

8545. R-9916

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 284; 19,5 x 13 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Selimovića Ismaila, imama iz Zvornika.

8546. R-7487

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 69. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 281; 18,5 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kavaliteta. Papir bijel i tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi naknadno dopisivani rukom drugog prepisivača. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Pojedine lage i listovi prosuti.

Povez kožni, sa rozetama na sredini i krajevima korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 281a bilješka Zaima, sina Derviša Spahića, iz Jajca, pisana hemijskom olovkom 13. 11. 1964. godine:

"Ovaj Mushafi-šerif sam otkupio od jednog pijanice pa ga pohranjujem u džamiju Esme Sultan u Jajcu kao starinu. Rahmet Božiji meni i mojim roditeljima i piscu i svim vjernicima."

Rukopis je bio u vlasništvu Zaima, sina Derviša, Spahića iz Jajca.

8547. R-10066

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 253. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 281; 17 x 10,5 (11 x 6); 15 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Nazivi sura nisu ispisani. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širokom linijom zlatnozelene boje. Okvir ojačan sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na marginama u obliku cvjetova iscrtane rozete za obilježavanje džuz'ova, hizbova i sedždi. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni. Na sredini i krajevima korica utisnute rozete u zlatnom reljefu, floralnih motiva. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8548. R-8304

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 61. ajetom sure an-Nisā'.

L. 273; 18,2 x 13,5 (14,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8549. R-7484

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 177. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 272; 17,5 x 12 (13,5 x 7,5); 15 redaka. Nasẖ. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, mjestimično razljeveno. Nazivi poglavlja i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani od upotrebe, sa kustodama, mnogi oštećeni i prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim motivima na unutrašnjoj strani zadnje korice, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8550. R-9956

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 50. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 272; 19,5 x 14 (13 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon hafiza Teufika Varenikovića iz Travnika.

8551. R-9920

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 267; 18 x 12,5 (14 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vatrom, sa kustodama.

Povez kožni, očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Livno.

8552. R-10043

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje prvi list.

L. 266; 18,5 x 12,7 (14,5 x 8,5); 14 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, na krajevima naknadno popravljani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i prijeklopu utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Džamije *Hitri Sulejman* na Pajama iz Sarajeva u Gazi Husrev-begovu biblioteku donio hfz. Haso Popara.

8553. R-8837

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 34. ajetom sure an-Naml. Na kraju nedostaje jedan list.

L. 264; 18 x 13 (15 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednjih desetak listova pisano kasnije rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8554. R-7410

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 262; 23 x 16,5 (17,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke poslije ajeta i nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Na marginama crvenim mastilom ispisane oznake džuz'ova.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8555. R-8822

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list.

L. 258; 20,5 x 15 (16 x 10,5); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice presvučene impregniranim platnom zelene boje.

Na posljednjem listu hatma-dova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8556. R-9924

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list a završava surom *'Abasa.*

L. 255; 19,2 x 13,3 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ,* sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8557. R-9910

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 30. ajetom sure *al-Baqara.*

L. 253; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ,* sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mnogim mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim sa vanjske i jednom tankom linijom sa unutrašnje strane okvira.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini i krajevima korica, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Gračanica.

8558. R-8914

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 110. ajetom sure *Ali 'Imrān*.

L. 252; 16,5 x 10,5 (12 x 7)); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat. Listovi prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8559. R-10040

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 26. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 251; 19 x 13,5 (16 x 10,5); 12 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8560. R-9925

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 235. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 251; 18,5 x 13,2 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Na marginama pojedinih listova oznake ašereta i džuz'ova, također pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 248-251 hatma-dova.

Iz Odbora IZ-e Visoko.

8561. R-9948

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 20. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 248; 22 x 15 (18,5 x 11); 15 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Abdullaha Trešnje iz Čuhovića kod Konjica.

8562. R-8849

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 129. ajetom sure *Ali 'Imrān*.

L. 243; 18,5 x 13,2 (16 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8563. R-9901

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 59. ajetom sure al-Maryam.

L. 243; 14 x 9 (11,5 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8564. R-10116

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 145. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom an-Naṣr.

L. 240; 19 x 13 (15 x 9,5); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni na uvezu, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8565. R-8850

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje surom *Ali 'Imrān*.

L. 233; 19,5 x 13,5 (14 x 8,5); 16 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti po lagama, sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Posljednji list naknadno dopisan rukom drugog prepisivača.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8566. R-9973

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju dva lista.

L. 228; 20,3 x 12,5 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, kvalitetno. Znakovi za ispravno čitanje teksta, početak svakog reda i oznake ašereta na marginama listova pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Nazivi sura pisani *dīwānī*-pismom, bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane i jednom sa unutrašnje strane okvira. Listovi zahvaćeni vlagom, do samoga teksta oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i na prijeklopu utisnute ukrasne rozete geometrijskih motiva. Na rubu prijeklopa utisnut 79. ajet sure al-Wāqi'a:

“Dotaći ga smiju samo oni čisti” لا يمسّه إلاّ المطهّرون:

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Zaštitini listovi od ebro-papira.

Poklon hadži Džemala Omerbegovića iz Donjih Moštri kod Visokog.

8567. R-10036

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaju tri lista.

L. 221; 11,4 x 7,2 (8,5 x 4,5); 21 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, izuzetno lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom zlatnožute boje ojačanom tankom crnom linijom sa vanjske strane okvira. Listovi oštećeni crvotočinom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8568. R-7486

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje jedan list a rukopis završava 22. ajetom sure *al-Insān*.

L. 211; 18 x 12 (13 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, mjestimično razljeveno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom i dvjema tankim linijama crne boje. Prva stranica ukrašena ornamentima zlatnožute i plave boje. Tekst nadvučen zlatnom širokom linijom. Nazivi sura pisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Na marginama lijepo iscrtane rozete. Pojedine lage prosute, listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu. Prva korica zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Čapljina.

8569. R-8929

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje surom *al-Aḥqāf*.

L. 130; 14 x 10 (11 x 5,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez polukožni, oštećen. Prijeklop odvojen od korice i čuva se u knjizi.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8570. R-9034

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje surom *Yā-sīn*.

L. 112; 19,5 x 14 (15 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta u prvoj polovini rukopisa ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu i prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8571. R-10166

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 92. ajetom sure *Ali 'Imrān*..

L. 104; 17,5 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnim slovima crvene boje. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnozelenom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnozelenom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane okvira. Na marginama pojedinih listova iscrtane rozete u obliku cvijeta u zlatnoj, crvenoj i zelenoj boji. Listovi djelimično prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8572. R-9844

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 23. ajetom sure *aṣ-Ṣāffāt*.

L. 99; 13 x 9,5 (10,2 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za pravilno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i svijetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi na krajevima oštećeni.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na prijeklopu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8573. R-9917

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 82. ajetom sure *Hūd*, a završava 22. ajetom sure *Fāṭir*.

L. 97; 16 x 11 (11x 5,5); 12 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, slijepljeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Gradske džamije Odbora IZ-e Bosanski Novi.

8574. R-8375

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 46. ajetom sure *al-'Ankabūt*.

L. 90; 19 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, pojedine tačke na kraju ajeta i bilješke na marginama rukopisa pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, odvojen od knjige, sa prijeklopom i rozetama utisnutim na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač prije 1157/1744. (l. 90b) kada je datirana bilješka da su njegovi vlasnici bili Ṣāliḥ Babajić i Ḥāğğ 'Alī-āġā Pīsō (?) 'Ālišān:

كلام قديم صاحب صائح بابايه زاده الحاج علي اغا پيْ سو عال شان سنة ١١٥٧.

8575. R-8846

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 47. ajetom sure *Yā-sīn*.

L. 54; 19,5 x 13,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8576. R-10082

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 5. ajetom sure *at-Taġābun.*

L. 38; 22 x 14,5 (17 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8577. R-10053

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 85. ajetom sure *al-Baqara*, a na kraju nedostaje jedan list.

L. 462; 25,5 x 17,5 (21,5 x 13); 9 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan u razmaknutim redovima, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na rubu prijeklopa utisnut 79. ajet sure al-Wāqi'a:

"Dotaći ga smiju samo oni čisti" :لا يمسّه إلاّ المطهّرون

8578. R-10094

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 23. ajetom sure *al-Baqara* a završava 12. ajetom sure *al-Balad.*

L. 462; 13,8 x 8 (10 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni crvotočinom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Sačuvana samo jedna korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8579. R-10076

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 449; 26 x 17 (17,5 x 9); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan u razmaknutim redovima, izvježbanim rukopisom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8580. R-8931

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 141. ajetom sure *Āli Imrān* a završava 7. ajetom sure *al-Ḥašr.*

L. 418; 13 x 9,5 (10,5 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka. Listovi oštećeni, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8581. R-10095

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 98. ajetom sure *al-Baqara* a završava 6. ajetom sure *al-Insān*.

L. 417; 19 x 12 (12 x 6,3); 13 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura ispisani zlatnožutim slovima. Znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama ispisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8582. R-10140

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku i na kraju nedostaje po jedan list.

L. 402; 5,2 x 4,1 (4,1 x 2,8); 13 redaka. *Nasẖ*, izuzetno sitan, pisanu zbijenim redovima. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani zlatnom bojom. Na marginima većine listova nalaze se ukrasne rozete, po dvije ili tri na jednoj stranici, iscrtane u obliku cvijeta u plavoj i oker boji. Tekst na prvom listu uokviren širokom zlatnom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, bez kustoda.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis se čuva u kožnoj futroli koja je, također, oštećena.

8583. R-8904

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 94. ajetom sure al-Baqara a završava surom al-Fatḥ.

L. 397; 16 x 12 (14 x 9); 11 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8584. R-10054

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 393; 27,5 x 19 (22 x 15); 9 redaka. Nasẖ, krupan, pisan u razmaknutim redovima, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično slijepljeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8585. R-9979

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 41. ajetom sure al-Anfāl a završava surom *Lahab*.

L. 389; 18 x 12 (14 x 8); 11 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Primjerak donesen iz Galicije, sa bojnog polja 1915. godine (bilješka Bilal-ef. Hasanovića na koverti u kojoj je smješten rukopis).

8586. R-7501

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 197. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Humaza*.

L. 386; 18 x 13 (15 x 8); 15 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8587. R-10111

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 14. ajetom sure *al-Baqara* a završava 14. ajetom sure *al-Muzzammil*.

L. 369; 17,4 x 11,5 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8588. R-9880

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 72. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *aṭ-Ṭalāq*.

L. 355; 18,5 x 14 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake ašereta na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na povezu, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama utisnutim na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8589. R-9926

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 45. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 5. ajetom sure *al-Ġāšiya*.

L. 351; 20 x 14 (16 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama listova i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8590. R-9018

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaje jedan list a završava 25. ajetom sure *al-Mursalāt*.

L. 347; 20 x 14 (15 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8591. R-9857

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku. Počinje 99. ajetom sure *Ali ʿImrān*.

L. 347; 18,5 x 13 (16,5 x 8,5); 13-15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel i svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, pojedini prosuti, djelimično oštećeni.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Uvakufio Yūsuf b. ʿUṯmān.

8592. R-8857

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 37. ajetom sure *al-Baqara* a na kraju nedostaju dva lista.

L. 345; 18 x 12 (12,8 x 7,3); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8593. R-10002

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava 6. ajetom sure *at-Taḥrīm*.

L.344; 14,3 x 9,5 (11 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8594. R-9021

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaje jedan list a završava 19. ajetom sure *al-Fatḥ*.

L. 342; 18,5 x 13 (14 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen. Zadnja korica zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8595. R-9851

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku i na kraju nedostaje po jedan list.

L. 335; 17,5 x 13,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, zahvaćeni vlagom, mjestimično ispreturani.

Povez kožni, oštećen na zadnjoj stranici i na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8596. R-9911

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 142. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Kawṯar*.

L.330; 19 x 14 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8597. R-9860

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a na kraju završava 42. ajetom sure *'Abasa.*

L. 327; 17,5 x 12,5 (13,5 x 8); 13 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8598. R-9978

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista, a završava 10. ajetom sure *al-Ğāšiya.*

L. 327; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 13 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnute rozete. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8599. R-7517

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 109. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Muzzammil*.

L. 324; 18 x 13 (16 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Rozete geometrijskih motiva utisnute na sredini korica.

Na kraju se nalaze 22 prazna lista.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 324. dova *tunǧīna ṣalawāt* pisana 1245/1829. godine.

8600. R-8818

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 283. ajetom sure *al-Baqara* a na kraju nedostaje jedan list.

L. 323; 21,5 x 13 (13 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8601. R-7485

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 183. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Bayyina*.

L. 317; 18,5 x 12 (15 x 10); 11-13 redaka. *Nasẖ*, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8602. R-7499

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 107. ajetom sure *al-Baqara* a završava 7. ajetom sure *aḍ-Ḍuḥā*.

L. 307; 17,5 x 12 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično oštećeni, sa kustodama. Zadnja dva lista dopisana kasnije rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, sa prijeklopom, korice razdvojene, znatno oštećene od izloženosti izvoru toplote.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8603. R-9876

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 49. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava surom *al-Balad*.

L. 307; 16,5 x 11 (12 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi oštećeni crvotočinom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama, oštećen na hrbatu. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8604. R-9017

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 21. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-'Alaq*.

L. 306; 19,5 x 13,5 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu i prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8605. R-10004

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 57. ajetom sure *al-Baqara*, a završava surom al-Qadr.

L. 302; 23 x 15,5 (17 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8606. R-9846

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 51. ajetom sure *al-Baqara* a na kraju nedostaje jedan list.

L. 301; 13,5 x 9 (10 x 5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za pravilno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8607. R-7294

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku i kraju nedostaje po jedan list.

L. 300; 17 x 12 (11,4 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Tekst obrubljen debljom linijom crvene boje. Ajeti označeni većim tačkama crvene boje a nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena *unvanom* i ornamentima.

Na marginama iscrtane ukrasne rozete u zelenoj boji.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8608. R-10007

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 17. ajetom sure *al-A'rāf* a na kraju nedostaje jedan list.

L. 297; 19,5 x 14,5 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8609. R-9909

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 142. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Kurayš.*

L. 296; 15,5 x 11 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim sa vanjske i jednom tankom linijom sa unutrašnje strane okvira. Nekoliko listova na početku oštećeni i prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu, prva korica lijepo ukrašena utisnutim rozetama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Gračanica.

8610. R-8802

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 27. ajetom sure *al-Baqara* a na kraju nedostaju tri lista.

L. 295; 28 x 19 (22 x 13; 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, odvojen od knjige i oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8611. R-9914

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 38. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *an-Naṣr*.

L. 293; 19 x12,5 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Muhamed-ef. Tufe.

8612. R-9892

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Na početku ispreturani listovi a završava surom *az-Zilzāl*.

L. 291; 18,3 x 11,5 (13 x 6,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica i dužinom prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Esme Kulagić iz Bosanske Kostajnice.

8613. R-8833

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na kraju. Završava surom *an-Naziyāt.*

L. 288; 19,5 x 14 (15 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ,* sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Neki listovi naknadno dopisivani slabijim mastilom. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8614. R-9970

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 17. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-'Adiyāt.*

L. 287; 21,3 x 14,7 (15 x 9); 15 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8615. R-7480

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava surom *an-Nāzi'āt*.

L. 287; 18,2 x 11,3 (10,5 x 5,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura ispisani bijelim slovima dīwāni pismom na zlatnožutoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širom zlatnom linijom ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom linijom sa vanjske strane okvira. Na marginama lijepo iscrtane rozete u obliku cvjetova u plavoj, crvenom i zelenoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8616. R-9866

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Ali 'Imrān* a završava surom *Kurayš*.

L. 287; 15,8 x 10,5 (12 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Tačke na kraju ajeta u obliku manjih kružnica ukrašene zlatom. Papir žućkast, tanak, glat, bez vodenog znaka. Tekst uokviren debljom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim sa vanjske i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama u obliku cvijeta iscrtane rozete koje obilježavaju početak džuz'ova. Desetak listova sa početka odvojeno i čuvaju se u sredini rukopisa.

Povez kožni, sa prijeklopom. Nedostaje prva korica rukopisa, a zadnja presvučena plavim platnom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Gazi Husrev-begove džamije u Sarajevu.

8617. R-8843

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 123. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *aṭ-Ṭāliq*.

L. 280; 18,5 x 11,5 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura ispisani bijelim mastilom na zlatnožutoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta zlatnom bojom u obliku manjih kružnica. Tekst uokviren širokom zlatnožutom linijom ojačanom dvjema crnim i jednom crvenom linijom sa vanjske strane. Papir tamnobijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama lijepo iscrtane ukrasne rozete. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Korice ukrašene utisnutim rozetama floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8618. R-8825

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava surom *aḍ-Ḍuḥā*.

L. 279; 19 x 14 (15,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i prosuti, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mensure Mešić iz Sarajeva.

8619. R-9869

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 49. ajetom sure *al-Baqara*.

L. 279; 15,5 x 10,2 (11 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, kaligrafski veoma lijepo dotjeran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura ispisani *ṯuluṯī*-pismom bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku manjih kružnica ukrašenih zlatnom bojom. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani sitnim slovima crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom ojačanom tankom crvenom i dvjema crnim sa vanjske i tanjom zlatnožutom sa unutrašnje strane. Na marginama nekih listova izuzetno lijepe rozete u obliku cvijeta u zlatnoj, crvenoj i plavoj boji. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8620. R-10117

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 228. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Qiyāma*.

L. 274; 17 x 12 (12,3 x 8); 14 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tanjom linijom zelene boje. Sa vanjske strane okvir ojačan dvjema a sa unutrašnje jednom tankom crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, oštećeni vlagom i crvotočinom, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8621. R-9967

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 130. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-'Adiyāt.*

L. 271; 18 x 12 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. U prvoj polovini rukopisa nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom a tekst uokviren crvenom linijom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bosanski Novi.

8622. R-9902

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 83. ajetom sure *al-Mā'ida* a završava 29. ajetom sure *Fuṣṣilat.*

L. 269; 17,5 x 12 (13 x 7,3); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti i oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8623. R-9897

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 142. ajetom sure *al-Baqara* a završava 2. ajetom sure *al-Balad.*

L. 286; 15 x 9,5 (10,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom jednom tankom crnom linijom sa vanjske i dvjema sa unutrašnje strane okvira. Listovi oštećeni po okviru teksta, sa kustodama. Na marginama pojedinih listova lijepo iscrtane ukrasne rozete.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica, prepukao na prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

8624. R-7504

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i kraju. Počinje 74. ajetom sure *al-An'ām* a završava surom *Qurayš*.

L. 267; 19,5 x 14 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Pojedine lage i listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu odvojen od knjige. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8625. R-9871

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 157. ajetom sure *al-Baqara* a završava 19. ajetom sure *al-Muǧādala*.

L. 267; 16,5 x 11,5 (12 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku manjih kružnica ukrašenih zlatnom i zelenom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama. Listovi zahvaćeni vlagom, slijepljeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8626. R-8913

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 29. ajetom sure *al-'Ankabūt* a završava surom *al-'Aṣr.*

L. 267; 17 x 12 (13 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8627. R-9982

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 84. ajetom sure *al-Baqara* a završava 19. ajetom sure *an-Naml.*

L. 263; 18,5 x 14,5 (15 x 10); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1a pečat da je rukopis pripadao biblioteci hadži ʻAlī-bega Lāfīja:

مكتبة لمرحوم الحاج علي بك لافي.

8628. R-9861

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 102. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *Humaza.*

L. 260; 17 x 11 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi, prosuti, mnogi oštećeni i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, odvojen od knjige. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8629. R-8907

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 40. ajetom sure *al-Anfāl* a završava surom *al-ʻAlaq.*

L. 257; 17,5 x 11,5 (11,5 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, razljeveno. Nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim, a tačke na kraju ajeta zelenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni na donjim rubovima. Listovi prepukli po okviru teksta, ispreturani, slijepljeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8630. R-10080

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 246. ajetom sure *al-Baqara* a završava 14. ajetom sure *aḏ-Ḏāriyāt.*

L. 254; 18 x 13,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijep. Mastilo sivo. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8631. R-8917

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 111. ajetom sure *Āli 'Imrān* a završava 12. ajetom sure *at-Taḥrīm.*

L. 251; 16,5 x 10,5 (9,5 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijep, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Nazivi sura ispisani bijelom bojom na zlatnožutoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama iscrtane rozete u obliku cvijeta u plavoj, žutoj i crvenoj boji. Tekst uokviren dvjema tankim crnim, jednom crvenom i jednom debljom zlatnožutom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Korice na sredini i krajevima ukrašene rozetama. Nedostaje prva korica rukopisa, a zadnja znatno oštećena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8632. R-9961

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 109. ajetom sure *Yūsuf* a završava 48. ajetom sure *al-Mursalāt*.

L. 252; 21,2 x 14,8 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

8633. R-10078

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 250; 35 x 27 (25 x 18); 13 redaka. Nasẖ, krupan, lijepo složen, kaligrafski ispisan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i oznake na marginama pisani krupnim slovima zlatne boje. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku cvijeta i ukrašene zlatnom, crvenom i plavom bojom. Papir svijetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, bez kustoda.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8634. R-7496

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 87. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Mursalāt.*

L. 248; 16,5 x 11 (12,2 x 7,2); 15 redaka. *Nasẖ.* Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova lijepo iscrtane rozete.

Povez kožni, sa prijeklopom, očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Mahmuta Fazlagića iz Sarajeva, mart 1967. godine.

8635. R-8812

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 109. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 50. ajetom sure *al-Mursalāt.*

L. 248; 20,5 x 15 (15,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, pisano vještom rukom. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Tekst uokviren debljom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, prepukao dužinom hrbata. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bratunac.

8636. R-8413

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 152. ajetom sure al-Baqara a završava 12. ajetom sure aṭ-Ṭūr.

L. 247; 16,5 x 10,5 (11 x 6,5); 15 redaka. Nasẖ, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom, a tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Nazivi sura pisani bijelom bojom na zlatnoj podlozi. Tekst uokviren širokom zlatnom i dvjema tankim crnim linijama. Na marginama pojedinih listova veoma lijepo iscrtane rozete.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8637. R-9915

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 38. ajetom sure al-Baqara a završava surom an-Naba’.

L. 244; 18,5 x 13,5 (13,5 x 9); 13 redaka. Nasẖ, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

8638. R-9873

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 127. ajetom sure al-A'rāf a završava 2. ajetom sure *al-Furqān*.

L. 242; 17 x 11,2 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura ispisani *ṯuluṯī*-pismom bijelim slovima na zlatnoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani sitnim crvenim slovima. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku malih kružnica ukrašenih zlatnom bojom. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske i jednom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama iscrtane rozete kao znak početka džuz'ova. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu 'Abdullaha 'Alamdār-oġlua.

8639. R-9874

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 34. ajetom sure *an-Nisā'* a završava 12. ajetom sure *aṭ-Ṭalāq*.

L. 242; 17 x 11,5 (12,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8640. R-9893

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava surom *al-Layl*.

L. 242; 19,5 x 13,5 (13,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Jajce.

8641. R-9974

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 118. ajetom sure an-Nisā' a završava surom *al-Kāfirūn*.

L. 240; 18,5 x 12 (14,3 x 9,3); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8642. R-9963

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 270. ajetom sure *al-Baqara* a završava 44. ajetom sure *al-Fāṭir*.

L. 238; 20 x 13,5 (14,4 x 7,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8643. R-9875

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 122. ajetom sure *Ali ʻImrān* a završava surom *at-Taḥrīm*.

L. 238; 16 x 10,5 (11,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan, veoma lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Sūre odvojene *unvanima* zlatne boje bez upisanih naziva. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim i jednom crvenom linijom, sa vanjske, i jednom crnom linijom sa unutrašnje strane okvira. Na marginama iscrtane rozete kao znak početka džuz’ova. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Kakanj u Gazi Husrev-begovu biblioteku donio imam Ramiz-ef. Memiš.

8644. R-8918

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 83. ajetom sura *al-Mā’ida* a završava 7. ajetom sure *an-Nāzi‘āt*.

L. 237; 16,5 x 11 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijep, pisan vještom rukom. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, na mnogim mjestima potpuno razljeveno. Nazivi sura ispisani bijelom bojom na zlatnožutoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnožutom i crvenom bojom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama iscrtane rozete u obliku cvijeta u zelenoj i crvenoj boji. Tekst uokviren dvjema tankim crnim i jednom debljom zlatnožutom linijom.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8645. R-9852

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 66. ajetom sure *Yūsuf* a završava surom *al-Bayyina.*

L. 237; 19 x 14 (16,5 x 8); 13-15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan od više prepisivača. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, mjestimično ispreturani.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8646. R-8847

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 27. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *al-Balad.*

L. 236; 19 x 13,5 (14,5 x 8); 14 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen od prekomjerne izloženosti izvoru toplote.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8647. R-8911

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *al-Kahf* a završava 2. ajetom sure al-Layl.

L. 236; 16 x 11 (13 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti po lagama. Pojedine lage prepukle na povezu.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8648. R-8854

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 92. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 16. ajetom sure *al-Ḥašr*.

L. 235; 19 x 11,5 (11,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na nekim listovima razljeveno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom a tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku kružnice zlatnožutom bojom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnožutom linijom ojačanom jednom tankom crnom sa unutrašnje i dvjema crnim i jednom tankom crvenom linijom sa vanjske strane. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama. Nekoliko listova pocijepano, odvojeno od knjige. Na marginama lijepo iscrtani cvjetovi sa petokrakom u zlatnoj, plavoj i crvenoj boji.

Povez kožni, sa ukrašenim koricama. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8649. R-9878

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 54. ajetom sure *al-Anfāl* a završava surom *al-Mursalāt.*

L. 234; 17,5 x 12,5 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren dvjema tankim linijama plave boje. Na svakoj stranici po tri retka, i to prvi, srednji i posljednji, pisani krupnim slovima a preostalih po pet redaka ispisani sitnim slovima i posebno uokvireni tankom linijom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8650. R-8823

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava surom *aš-Šams.*

L. 228; 19 x 14 (15 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute ukrasne rozete. Oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8651. R-8926

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva a na kraju tri lista.

L. 277; 14,5 x 9 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren dvjema tankim crvenim linijama.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8652. R-7491

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 18. ajetom sure *al-Baqara* a završava 48. ajetom sure *an-Naba'*.

L. 225; 16,5 x 11 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim a nazivi sura bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Tačke na kraju ajeta, također, urađene u zlatnožutoj boji. Tekst uokviren širokom zlatnožutom i dvijema tankim crnim linijama. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani od dugotrajne upotrebe, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i prijeklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8653. R-8829

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaje jedan a na kraju dva lista.

L. 224; 19 x 14 (15 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni na krajevima pa naknadno popravljani, prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, čvrst, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8654. R-9996

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 32. ajetom sure *Ali ʻImrān* a završava surom al-Inšiqāq.

L. 224; 19,5 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen, pa naknadno popravljan na hrbatu. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8655. R-10000

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 26. ajetom sure *al-Baqara* a završava prvim ajetom sure *at-Taḥrīm*.

L. 222; 21 x 15,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Otkupljen od Munire Brkanije iz Sarajeva.

8656. R-9937

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 69. ajetom sure *Ali 'Imrān* a na kraju nedostaju dva lista.

L. 221; 21 x 15 (16,5 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Ukrasne rozete geometrijskih motiva utisnute na sredini korica. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8657. R-9020

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava 19. ajetom sure *al-Qaṣaṣ*.

L. 215; 19,2 x 13,6 (15 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen. Zadnja korica zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8648. R-8909

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 59. ajetom sure *an-Nisā'* a završava 6. ajetom sure az-Zumar.

L. 214; 17 x 12 (13 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Nazivi sura, oznake na hrbatu i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8659. R-10128

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaje jedan list a završava 30. ajetom sure *al-Aḥzāb.*

L. 214; 18,5 x 13 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

9660. R-9987

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 68. ajetom sure *al-'Ankabūt* a završava surom *al-Mā'ūn.*

L. 212; 21 x 15,5 (16,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8661. R-9993

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Poslije *Fatihe* počinje 11. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 11. ajetom sure *aṣ-Ṣāffāt.*

L. 210; 19,2 x 14,3 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni. Korice sa unutrašnje strane obložene plavim papirom. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8662. R-9962

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Početak i kraj je teško utvrditi zbog ispreturanih listova.

L. 205; 19,5 x 14,5 (14 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8663. R-8851

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 49. ajetom sure *Ali 'Imrān*, a završava 39. ajetom sure al-Aḫzāb.

L. 201; 19,5 x 12 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8664. R-8842

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 55. ajetom sure *al-Mā'ida* a završava 25. ajetom sure *an-Naba'*.

L. 199; 18,5 x 12,5 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti po lagama, oštećeni na rubovima pa naknadno nevješto popravljani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8665. R-9913

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *al-Baqara* a završava 53. ajetom sure *an-Naml.*

L. 197; 15,5 x 11 (10,5 x 6, 5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Gradske džamije Odbora IZ-e Bosanski Novi.

8666. R-9943

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *al-Baqara*, a završava surom *al-Fatḥ*.

L. 191; 28 x 19 (26 x 15,5); 17 redaka. Nasẖ, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima pa naknadno nevješto popravljani, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8667. R-9946

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju tri lista a završava 7. ajetom sure *al-Ma'āriğ*.

L. 189; 29 x 20 (23,5 x 14,5); 17 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8668. R-10112

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je utvrditi početak i kraj.

L. 188; 15,5 x 10,8 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura ispisani bijelim slovima na zelenoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zelenom bojom. Tekst uokviren debljom linijom zelene boje. Na marginama pojedinih listova ima nešto komentara. Okvir ojačan dvjema tankim linijama sa vanjske i jednom sa unutrašnje strane. Na marginama pojedinih listova iscrtani *unvani* u obliku cvijeta u plavoj, zelenoj i crvenoj boji. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8669. R-9994

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 26. ajetom sure *al-Anfāl* a završava 26. ajetom sure *al-Ḥadīd.*

L. 187; 21,5 x 15 (16,5 x 10,8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8670. R-8928

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 111. ajetom sure Ali 'Imrān a završava surom *al-Kahf.*

L. 185; 17,2 x 11,3 (11,2 x 6,2); 15 redaka. Nasẖ, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama oznake ašereta, hizbova i sedžde pisani, također, crvenim mastilom.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8671. R-8852

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti koliko teksta nedostaje.

L. 185; 19,5 x 13,5 (17 x 10,5); 13 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni po rubovima, pa naknadno nevješto popravljani, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Uz rukopis se nalazi samo zadnja korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na više listova pečat vlasnika muftije Abdullatifa Đulbije, Nova Varoš 1869. - Ulicinj 1939. godine.

8672. R-10077

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 181; 33 x 22,5 (24,5 x 15); 15 redaka. Nasẖ, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen unvanima kupolastog oblika gdje dominiraju plava i zlatnožuta boja a na ostalim listovima uokviren širokom linijom zlatne boje. Sa unutrašne strane okvir ojačan jednom, a sa vanjske dvjema tankim crnim linijama. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ismā‘īla (pečat na više listova).

8673. R-9932

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Pošto su listovi potpuno ispreturani teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 179; 19 x 14,3 (16,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8674. R-9957

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 112. ajetom sure *at-Tawba* a završava 9. ajetom sure *an-Nāzi'āt.*

L. 177; 16,8 x 11,2 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Alija-hanume Hasanbašić iz sela Ševar - Kiseljak kod Tuzle.

8675. R-8800

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 13. ajetom sure *as-Saba'* a završava 7. ajetom sure *al-Qiyāma.*

L. 175; 25,5 x 17,5 (22,5 x 14); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i znakovi za kraj ajeta u obliku tri zareza pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima oštećeni pa naknadno popravljani, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon za Gazi Husrev-begovu biblioteku iz Atik džamije iz Koraja posredstvom Ahmed-ef. Kadrića.

8676. R-9980

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 128. ajetom sure *al-Baqara* a završava 33. ajetom sure *Qāf*.

L. 173; 15,5 x 12 (12 x 8,3); 13 redaka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni na povezu pa naknadno nevješto popravljani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hanke Osmić iz Novog Šehera kod Tešnja.

8677. R-8808

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 161. ajetom sure *an-Nisā'*. Na kraju nedostaje jedan list.

L. 171; 22 x 16,5 (15,5 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima pa naknadno popravljani, lage djelimično prosute, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, čvrst. Prva korica oštećena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8678. R-8814

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 44. ajetom sure *al-A'rāf* a završava 19. ajetom sure *aṭ-Ṭūr*.

L. 171; 22,5 x 16 (15 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom, izlizani od dugotrajne upotrebe, sa kustodama.

Povez kožni. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8679. R-10118

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 94. ajetom sure *Ṭā-Hā* a završava surom *al-'Ādiyāt*.

L. 168; 20 x 15 (15,7 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8680. R-9884

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 88. ajetom sure *al-A'rāf* a završava 12. ajetom sure *al-Aḥqāf*.

L. 167; 16 x 10,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Brčko.

8681. R-8903

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 116. ajetom sure *Hūd* a završava 2. ajetom sure *al-Ǧumu'a*.

L. 166; 19 x 13,5 (16 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, mjestimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8682. R-10037

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 102. ajetom sure *Yūnus* a na kraju nedostaju dva lista.

L. 164; 18,5 x 9,5 (16 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8683. R-9965

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 247. ajetom sure *al-Baqara* a završava 11. ajetom sure *at-Taḥrīm*.

L. 161; 19,5 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvih 65 listova uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8684. R-10130

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani tako da je teško utvriti početak i kraj.

L. 160; 19 x 13 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

8685. R-9933

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Pošto su listovi potpuno ispreturani teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 155; 18 x 12,8 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8686. R-9872

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 54. ajetom sure *an-Nūr* a završava 10. ajetom sure *al-Inšiqāq*.

L. 149; 18 x 12 (14,3 x 7,4); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8687. R-10132

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani tako da je teško utvriti početak i kraj.

L. 149; 19,2 x 14 (17 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu muftije Abdulatifa Đulbije (pečat na više listova).

8688. R-9887

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 16. ajetom sure *al-Baqara* a završava 42. ajetom sure *ar-Ra‘d*.

L. 145; 19,5 x 14 (13,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom, nečitak. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Bijeljina.

8689. R-10113

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Na početku nedostaju dva lista a završava 98. ajetom sure *al-Kahf*.

L. 145; 16,3 x 10,5 (11 x 6,3); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8690. R-9904

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 70. ajetom sure *al-An'ām* a završava 47. ajetom sure *al-Ḥaǧǧ*.

L. 142; 16,8 x 11 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta, razljeveno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Listovi prosuti po lagama, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Džamije na Toki u Sarajevu.

8691. R-10109

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 118. ajetom sure *al-Baqara* a završava 73. ajetom sure *al-Kahf*.

L. 138; 15 x 10,5 (10,8 x 6,4); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pojedinih listova ispisani crvenim mastilom. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni, prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8691. R-8921

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 3. ajetom sure *Ali ʿImrān* a završava 15. ajetom sure *an-Nūr*.

L. 138; 18,5 x 13 (13,5 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama. Tekst uokviren tankom crvenom linijom.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8693. R-10131

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani tako da je teško utvriti početak i kraj.

L. 129; 19,5 x 14,5 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

8694. R-9942

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 91. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 110. ajetom sure *Maryam*.

L. 126; 29 x 19 (20,3 x 11,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8695. R-9977

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 88. ajetom sure al-A'rāf a završava 46. ajetom sure *Fuṣṣillat*.

L. 122; 18,5 x 12 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Rame Omerkića iz Priluka kod Živinica.

8696. R-10167

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 252. ajetom sure *al-Baqara* a završava 67. ajetom sure *al-Kahf*.

L. 121; 14,3 x 9,7 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8697. R-8619

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 104. ajetom sure *al-Baqara* a završava 71. ajetom sure *al-A'rāf*.

L. 120; 18,3 x 13,5 (12,5 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake ašereta i džuz'ova na marginama listova pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Lage prosute, listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8698. R-8811

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 143. ajetom sure *al-Baqara* a završava 1. ajetom sure *al-Kahf.*

L. 113; 22,5 x 15,5 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, nekvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, korice odvojene od knjige, prepukle na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8699. R-10133

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani tako da je teško utvrditi početak i kraj.

L. 113; 19 x 13 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

Poklon Muharema Muratbegovića.

8700. R-9894

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 4. ajetom sure *Muḥammad* a završava surom al-Kāfirūn.

L. 113; 16,2 x 11,3 (11 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ispisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8701. R- 9976

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Muḥammad* a završava surom *al-Qadr*.

L. 112; 14,3 x 10 (11,5 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8702. R-9889

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 56. ajetom sure *an-Nisā'* a završava surom *al-Layl*.

L. 111; 18,5 x 11,2 (16 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema zelenim linijama. Listovi oštećeni, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8703. R-10124

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 42. ajetom sure *al-Ḥağğ* a završava 2. ajetom sure *al-Fāṭir.*

L. 98; 18,5 x 13 (13,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

8704. R-10121

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 24. ajetom sure *al-Mā'ida* a završava 74. ajetom sure *al-Kahf.*

L. 96; 20 x 14 (15,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan kaligrafski, veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura ispisani bijelim slovima na zlatnožutoj podlozi. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje. Okvir ojačan dvjema crnim i jednom crvenom tankom linijom. Tekst je pisan po hizbovima. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na margini prve stranice svake lage nalazi se lijepo iscrtana oznaka za džuz' u obliku cvijeta u zlatnožutoj, crvenoj i plavoj boji i ime vakifa i to uglavnom različite osobe. Tako se kao vakifi spominju 'Abdulqādir-efendī, njegova supruga, 'Āiša-hanuma, Qarinğa-hanuma, ḥāfiẓ Maḥmūd-efendī, Munlā Nu‘mān-zāde ‘Abdullah Āganić:

(عبدالقادر أفندينك وقفيدر، عائشة خانميك وقفيدر، حافظ محمود أفندينك وقفيدر، منلا نعمان زاذه عبدالله اغانيك)

8705. R-10065

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 195. ajetom sure *Ali ‘Imrān* a završava 17. ajetom sure *Hūd.*

L. 89; 19,2 x 14 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8706. R-9853

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 234. ajetom sure *al-Baqara* a završava surom *ar-Ra‘d.*

L. 88; 19 x 13,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično oštećeni crvotočinom.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8707. R-9960

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Mushafa. Završava 5. ajetom sure *Jūnus*.

L. 86; 17,3 x 12,2 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8708. R-10092

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 181. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 48. ajetom sure *Saba'a*.

L. 84; 17,3 x 12 (12,3 x 7,5); 21 redak. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8709. R-9988

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa. Počinje 91. ajetom sure *al-Mu'minūn* a završava 4. ajetom sure *al-Ǧumu'a*.

L. 83; 12,5 x 8,5 (11 x 6); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8710. R-9906

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Musḥafa. Počinje 96. ajetom sure *an-Nisā'* a završava surom *al-Kahf*.

L. 78; 20 x 14,3 (16 x 9,5); 12 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, ispreturani, zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

8711. R-9954

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa. Počinje surom an-Nūr a završava surom *al-Ma'āriğ*.

L. 77; 19 x 13,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, oštećeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8712. R-10081

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 77; 20,5 x 15,3 (15,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, oznake na marginama i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8713. R-9964

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa.

L. 76; 21 x 14,5 (17 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, djelimično prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8714. R-9033

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Muḥammad* a završava 16. ajetom sure *al-Ġāšiya*.

L. 73; 20 x 14 (14 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen. Zadnja korica zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8715. R-10165

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 72; 15,6 x 10 (11 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan u zbijenim redovima, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura pisani bijelim slovima na zelenoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani sitnim slovima crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnozelenom bojom. Tekst uokviren širokom zlatnozelenom linijom ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane okvira. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, bez kustoda.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz džamije na Toki u Sarajevu.

8716. R-9991

المصحف الشريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa.

Počinje surom *Muḥammad* a završava 75. ajetom sure *al-Muddaṯir*.

L. 71; 18,5 x 14 (16 x 10); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti po lagama, sa kustodama.

Povez kartonski, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Ḥusayna.

8717. R-10035

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 12. ajetom sure *az-Zumar* a na kraju nedostaje jedan list.

L. 71; 17 x 11 (11,2 x 6,2); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta, znakovi za ispravno čitanje teksta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni vatrom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8718. R-9959

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa. Počinje surom *Muḥammad* a završava surom *al-Fīl*.

L. 68; 18,8 x 14 (14 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8719. R-10064

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Zbog ispreturanih listova teško je ustanoviti početak i kraj.

L. 66; 19,5 x 13,5 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8720. R-10114

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 41. ajetom sure *al-Mā'ida* a završava 110. ajetom sure *Hūd.*

L. 66; 20 x 15 (16 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8721. R-10120

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 51. ajetom sure *az-Zumar* a završava 2. ajetom sure *al-Kāfirūn.*

L. 64; 18,3 x 12,3 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8722. R-10067

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Muḥammad* a završava surom *al-'Aṣr.*

L. 63; 16 x 11,2 (12 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, pocijepani, mjestimično slijepljeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8723. R-9935

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *al-Baqara* a završava 147. ajetom sure *an-Nisā'.*

L. 60; 18,8 x 12,5 (12 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti po lagama, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Ibrahima Pehlivanovića iz Duvna.

8724. R-10093

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 78. ajetom sure *Ali 'Imrān* a završava 27. ajetom sure *al-Insān*.

L. 60; 15,7 x 10,5 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura ispisani crvenim slovima na zelenoj podlozi. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zelenom bojom. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zelene boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane i jednom linijom sa unutrašnje strane okvira. Listovi prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8725. R-10122

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Listovi ispreturani pa je teško utvrditi početak i kraj.

L. 60; 20 x 14,5 (14 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini i mjestu prijepisa.

8726. R-9921

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Musḥafa.

L. 57; 18,5 x 13,2 (16,7 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

8727 R-9035

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Muḥammad* a završava 16. ajetom sure *al-Ġāšiya*.

L. 56; 20 x 14 (16,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni crvotočinom, sa kustodama. Posljednjih dvadesetak listova kasnije dopisano rukom drugog prepisivača.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8728. R-9919

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Musḥafa.

L. 55; 19 x 14 (15,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

8729. R-9989

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa.

L. 46; 17 x 12,2 (12,2 x 8,6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, ispreturani, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8730. R-9934

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 10. ajetom sure *Muḥammad*, a završava 19. ajetom sure *'Abasa*.

L. 44; 21 x 15 (17 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8731. R-9923

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Musḥafa.

L. 44; 20 x 15 (15,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

8732. R-10083

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 10. ajetom sure *al-Baqara* a završava 160. ajetom sure *Ali 'Imrān.*

L. 43; 18,5 x 12 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8733. R-9992

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment Muṣḥāfa.

Počinje surom *Muḥammad* a završava surom *an-Naba'*.

L. 39; 19,5 x 14 (18,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8734. R-8420

المصحف الشريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje 71. ajetom sure az-Zumar a završava 20. ajetom sure *al-Muzzammil.*

L. 32; 20,5 x 15 (15,5 x 9,5); 15 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo sivo, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura i tačke na završetku ajeta pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

PRIJEVODI KUR’ANA
(TARĀĞUM AL-QUR’ĀN)

Turski jezik
اللغة التركيّة

8735. R-8445

ترجمة القرآن بالتركي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Kuran sa prijevodom na turski jezik od nepoznatog prevodioca.

*Dobrača I, 92; Gölpinarlı III, 6385, str. 414.**

Početak ovdje (l. 2a):

أوّله: **اَلّذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلوة وممّا رزقنا هم ينفقون**...انلركه ايمان كتورديلر قيامته دخي طورغررلر نمازي دخي بز كتدولره ويردكمز رزقدن صدقه ايدلر.

Završetak (l. 529b):

آخره: **اَلّذي يوسوس في صدور النّاس من الجنّة والنّاس** ... ايله حنّاس كه وسوس ايلر خلق يوره كنده پريلردن دخي ادميلردن

L. 530; 29,5 x 20 (23 x 13); 9 redaka. *Nash*, veoma krupan, pisan u razmaknutim redovima. Između redova prijevod na turski jezik, pisan sitnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan, sa prijeklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 982/1574. godine (bilješka na l. 530a).

Posljednji list odvojen od rukopisa i oštećen.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

* *Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.*

* *Gölpinarlı, Abdulbâki: Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu I-III. Ankara, 1967-1972.*

8736. R-9743

ترجمة القرآن بالتركي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Isto kao br. 8735.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **بسم الله الرحمن الرحيم** ...بشلادوم آديله تگري تعالينك كه رزق ويريجيدر رحمت ادجيدر... **الحمد للّه ربّ العلمين الرحمن الرحيم** ... شكر جميع عالملري يرادن تكريه كه رزق ورجيدر رحمت ادجيدر

Završetak (l. 356a):

آخره: **الّذي يوسوس في صدور الناس من الجنّة والناس**...اوليكم وسوسه ء ايلر خلق يوركنده پرّيلردن دخي آدميالرن تمّت تمام.

L. 356; 27 x 19,5 (23,5 x 15,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan sa velikim razmakom između redova gdje je kasnije dopisan prijevod na turski jezik. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica i prijeklopa, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prevodiocu, prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vakuf Hadži Ali-begove medrese u Travniku.

8737. R-8451

ترجمة القرآن بالتركي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Kuran sa prijevodom na turski jezik od nepoznatog prevodioca.
Katatay t, 1.

Početak (l. 1b):

أوّله: **بسم اللّه الرحمن الرحيم** تكري آديله يعني باشلرن **الحمد للّه ربّ العالمين**...اگمك تكر نكدر عالملر چلبسي بسلجي ... **الرحمن الرحيم** كي رحمت...

Završetak (l. 438a):

آخره: **الّذي يوسوس في صدور الناس**... يعني وسوسه ايلجي اولكم وسوسه ايلر آدميلر كوكوزلرنده **من الجنّة والناس** پر يلردن دخي آدميلردن

L. 441; 29 x 19,5 (22 x 13,5); 9 redaka. Nasẖ, krupan, pisan sa velikim proredom između redova gdje je kasnije dopisan prijevod na turski jezik.

Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Prijevod ispisan tankim sitnim slovima. Nazivi poglavlja, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama crvenim mastilom ispisane oznake ašereta, hizbova, džuz'ova i sedždi.

Povez kožni, sa prijeklopom, čvrst, dobro očuvan.

Na l. 438-440 hatma-dova koja se završava kolofonom u kojemu se navodi da je rukopis prepisao 'Abdullah b. Ḥasan iz sela Putiš (kod Zenice) u travničkom kadiluku u srijedu 7. džumade-l-ahira 1229/1814. godine:

تمّت تمّام بعون اللّه الملك الوهّاب عن يد العبد الضّعيف الفقير الحقير الغريق في بحر الذنوب يحتاج الى رحمة اللّه الغنيّ الغفّار عبد اللّه بن حسن عن قريهء پوطيش تابع ايزنچه بقضاء تراونيك قليل الإحسان كثير العصيان غفر اللّه له ولوالديه وحسن إليهما وإليه ولمن نظر إليه تحريرا في يوم السابع من شهر جمازي الآخر في يوم الأربعة في وقت الضّحى سنة تسع وعشرون ومائتين وألف.

Na l. 441b objašnjenje znakova za ispravno čitanje Kur'ana (tağwīd) i sedždi prilikom njegovog čitanja.

Uvakufio Ḥasan-paša-zāde (Hasanpašić) ḥāğğ 'Alī-beg (prvi zaštitni list):

حسن پاشا زاده حاجي على بك وقفدر

Na l. 1b veliki ovalni pečat zelene boje Hadži Ali-begove medrese u Travniku pisan latinicom i arapskim slovima.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8738. R-8461

ترجمة القرآن بالتركي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Isto kao br. 8737.

Nepotpun na kraju. Završava surom *aṭ-Ṭāriq.*

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد للّه ربّ العالمين**. .شكر جميع عالملري يارادن تكريه **الرحمن الرحيم** كه رزق ورجدر ورحمت ادجدر

Završetak ovdje (l. 380b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **إنّه على رجعه لقادر يوم تبلى السرائر فما له من قوّة ولا ناصر**...اول أمّة آني قبردن ينه چقرمغه قادردر سرلر اشكاره اولركونده يقدر اكا اول كونده قوّت نه دخي...

L. 380; 29 x 20 (23,5 x 12,5); 10 redaka. *Nash*, krupan, sa velikim proredom između redova. Prijevod na turski jezik pisan u proredu sitnijim slovima crvene boje. Prijevod je vokaliziran. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi od dugotrajne upotrebe oštećeni pa naknadno nevješto popravljani. Tekst na prve dvije stranice uokviren dvjema crvenim linijama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vakuf *Jeni džamije* u Travniku, godina 1168/1754. (l. 1a).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8739. R-8490

ترجمة القرآن بالتركي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Prvi svezak prijevoda Kur'ana na turski jezik, različit od prethodnih. U prijevodu besmele i još nekih mjesta ima dosta sličnosti, ali ovaj primjerak je koncizniji. Prijevod počinje od sure *al-Baqarar*a a završava surom *Maryam*:

Početak (l. 2a):

أوّله: **الم. ذلك الكتاب لا ريب فيه**...يعني حق اولدوغنه شكّ ومكان يقدر.

Završetak (l. 335a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فمن كان يرجوا لقاء ربّه فليعمل عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربّه أحدا**...دخي شرك كتورمسونك تكرتعاليه بر قول قوللرينده.

L. 335; 20 x 15 (15,5 x 9,5); 11 redaka. *Nash*, krupan, pisan sa velikim razmakom između redova gdje je kasnije dopisan prijevod na turski jezik. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani kvalitetnim mastilom crvene boje. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, djelimično prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na posljednjem listu pečat na kome se čita ime vlasnika Muṣṭafā.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8740. R-9808

ترجمة القرآن بالتركي

TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Isto kao R-8739.

Drugi svezak prijevoda Kur'ana na turski jezik, od nepoznatog prevodioca, od sure *al-Kahf* pa do kraja Kur'ana.

Početak (l. 1b):

أوّله: **بسم الله الرحمن الرحيم** بشلادوم آديله تگري تعالينوك كه رزق ويرجيدر. **كهيعص**...
كافيدر يراتمكده قوللرنه... **ذكر ربّك**... تكري تعالينك رحمتيدر.

Završetak (l. 337b):

آخره: **من الجنّة والناس**... پريلردن جنّيلردن وفي آدم اوغلنلردن

L. 338; 20 x 14 (15,5 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan sa velikim razmakom između redova gdje je kasnije dopisan prijevod na turski jezik. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa ukrasnim rozetama utisnutim na sredini korica i prijeklopa, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prevodiocu, prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

8741. R-8478

ترجمة القرآن بالتركي

TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AT-TURKĪ

Prijevod Kur'āna na turski jezik, od nepoznatog prevodioca.

Nepotpun na početku i na kraju. Počinje surom *Maryam* a završava surom *Fāṭir*. Za razliku od prethodnih prijevoda koji su bili interlinearni, ovo je klasični prijevod sa komentarima gdje se prvo navodi kur'anski tekst pa onda opširniji prijevod.

Početak ovdje (l. 1a-b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كهيعص ذكر رحمة ربّك عبده ذكريا...يعني ذكريا نياز اديب ددیکه یا ربّ بن ضعیف اولدوم سکوکلروم انجلدي دیشلروم دکولد...

Završetak ovdje (l. 316b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فإذا جاء أجلهم فإنّ اللّه كان بعباده بصيرا... يعني اكر حق تعالى بو عاصي اولوپ... عورت قلالر هر قنق قپودن دلرسا کره صدق رسول اللّه.

L. 316; 26 x 17,5 (19,5 x 13); 17 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst ajeta pisan podebljanim slovima.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama na sredini i krajevima korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Ešrefa Salihagića iz Sarajeva.

Perzijski jezik
اللغة الفارسيّة

8742. R-7510

ترجمة القرآن بالفارسي
TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AL-FĀRISĪ

Prijevod Kur'ana na perzijski jezik od nepoznatog prevodioca. Sličan prijevod pronašli smo u katalozima *Mawlānā Müzesi (I, 221, str. 54)* koji je preveo Sa'īd Muḥammad Hamdam Čalabī (سعيد محمّد همدن چلبي). S obzirom da je završetak ovoga primjerka različit od našeg rukopisa, nismo sigurni da se radi o istom prevodiocu.

Početak (l. 1b):

أوّله: **بسم اللّه الرحمن الرحيم** ... بنام خداى بخشاينده مهربان... الحمد للّه ربّ العالمين... ستائش مطلق بر نعمتهاى بي شمار مر معبوديرا ذات پروردگار جهانيان

Završetak (l. 496a):

آخره: آنكه حديث پنهاني ميگويد ومكرر ميكند در سينهاي مردم از من الجنّة والنّاس... پري واز شيطان آدمي

L. 496; 22,5 x 16 (17 x 11); 10 redaka. *Nasta'līq*, krupan, sa velikim proredom između redova. Mastilo crno, veoma kvalitetno. Prijevod teksta na perzijski jezik pisan između redova crvenim mastilom a nazivi sura i znakovi za ispravno čitanje teksta mastilom plave boje. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen širokom zlatnožutom i dvjema plavim linijama. Nazivi prve dvije sure ispisani *kūfī* -pismom. Listovi zahvaćeni vlagom, bez kustoda.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane presvučene impregniranim platnom zelene boje.

Nema podataka o prevodiocu, prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa, mada na osnovu vlasničke bilješke na unutrašnjoj stranici zadnje korice zaključujemo da je rukopis prepisan prije 1121/1729. godine.

Rukopis je bio u vlasništvu Kāmila Ḫātūna i Kāmila b. Adhama ḥāǧǧ Sa'īda, godina 1121/1729.:

صاحب اولى كامله خاتون، صاحب تعميري كامل بن أدهم حاجي سعيد

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Osman Asaf Sokolović:

صاحب ومالك عثمان آصف صقوللو زاده

DIJELOVI KUR’ANA
(AĞZĀ’ AL-QUR’ĀN)

8743. R-10057

DŽUZ 30.

L. 53; 15,3 x 10,5 (11,5 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1255/1839. godine.

Na l. 30-34, obratno uvezano, nalazi se kraće djelo Šarā'iṭ al-Islām (v. Fajić III, 2577,2; XI, 7098,2*).

Na l. 34-53 nepotpuno djelo Namazlık od nepoznatog autora.

**-Fajić, Zejnil: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.*

8744. R-7197

DŽUZ 27.

L. 16; 18,5 x 12,5 (13,5 x 8,7); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 16. ramazana 1283/1866. godine.

Za mekteb u Hrasnici kod Sarajeva uvakufio al-ḥāǧǧ Yaḥyā-zāde (Hadžijahić) Ḥasan Sināyā, bivši zamjenik kadije u Lemni (Lemnos - otok u Sredozemnom moru), sin Muhameda Emina Hadžijahića, 10. ša'bāna 1311/1894. godine (l. 1a):

قد وقفته طلبا لمرضاة اللّه تعالى في المكتب الكائن بقرية احرسنيجه بشرط أن لا يخرج منه و أنا الفقير الحاجّ يحيى زاده حسن سنايا النائب السابق بلوا لمني بن الحاج محمّد أمين مخلص عن سكنة مدينة سراى في ١٠ شعبان سنة ١٣١١.

8745. R-10086

DŽUZ 29.

L. 22; 20 x 15 (15,5 x 11,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao Mullā ʻUṯmān Dizdarević iz tvrđave Izačić 1284/1867. godine (l. 22a):

كاتب الحروف ملاّ عثمان دزدارويك عن قلعة ايزچك سنة ١٢٨٤

8746. R-7261

DŽUZ 29

L. 22; 18,5 x 12,5 (15 x 8,5); 10 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani ljubičastim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na donjem dijelu oštećeni vlagom.

Povez kartonski, oštećen.

Na l. 18b-21b ispisana sura al-Muğādala iz 18. džuz'a.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Sulaymān-efendī Maglaylī 10. safera 1289/1872. godine (l. 22b):

كتبه الفقير الحقير المعتبر وتقصير محمّد بن شيخ سليمان أفندي اصلي قصبهء مغلايلي.

8747. R-10027

DŽUZ 26.

L. 13; 17 x 10 (15 x 8,7); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. džumade-l-ahira 1337/1919. godine.

8748. R-10135

DŽUZ 26-29.

Nedostaju dva lista na početku.

L. 66; 16 x 10,5 (12 x 7); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz šejh-Ibrahimove ili Perutac džamije iz Visokog.

8749. R-10034

DŽUZ 28 i 29.

L. 42; 15,8 x 10,5 (12 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na posljednjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8750. R-7216

DŽUZ 29.

L. 32; 16 x 11,5 (11,5 x 7,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Na l. 1-8 ispisana sura *Yā-sīn* (يس). Na l. 10-11 hatma i kurban-dova, na turskom jeziku. Na l. 32a dova koja se uči poslije jela (jemek-dova).

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8751. R-10033

DŽUZ 26 i 27.

L. 30; 17 x 11,5 (14 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na posljednjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Bahrije Abdagić iz Donjeg Vakufa.

8752. R-10138

DŽUZ 23.

L. 30; 23 x 15,5 (14,5 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan kaligrafski, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Počeci sura i tačke na kraju ajeta ukrašeni zlatom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku lijepo urađen *unvan* u obliku dvije grane u zlatnoj boji. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema crnim i jednom crvenom tankom linijom sa vanjske strane okvira. Listovi djelimično prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom, razdvojen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na početku i kraju nalaze se zaštitni listovi od ebro-papira.

Rukopis je bio u vlasništvu Rasima, datum 8. 10. 1953. godine (bilješka grafitnom olovkom na l. 1a).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8753. R-10069

DŽUZ 26, 27.

Na kraju nedostaje jedan list.

L. 29; 20 x 12,5 (17,5 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, oštećeni na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz džemata Misoča, Odbor IZ-e Sarajevo.

8754. R-9968

DŽUZ 28.

L. 28; 17 x 10,5 (13 x 7); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, lošeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Iz kolekcije hafiza Asim-ef. Sirće iz Sarajeva.

8755. R-10150

DŽUZ 9, 17, 18.

L. po 28; 20 x 15 (14 x 9,5); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vakuf Ya'qūt-ağā Katẖodā (ćehaja), 959/1552. godina (bilješka i pečat na l. 1a18. džuz'a).

8756. R-5749

DŽUZ 26.

L. 27; 22,5 x 15 (18,5 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi rastavljeni, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8757. R-10090

DŽUZ 26, 27.

L. 26; 17 x 11,5 (12 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Povez kožni, naknadno prošivan na hrbatu, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8758. R-10142

DŽUZ 2, 5-18, 20-22, 24-30.

L. po 25; 21,5 x 14 (14,5 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji, ispisan kaligrafski, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatom. Znakovi za ispravno čitanje teksta ispisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom. Okvir ojačan dvjema tankim linijama sa vanjske i jednom crnom linijom sa unutrašnje strane. Listovi sa kustodama. Sūre odvojene *unvanima* zlatne boje u kojima je ispisana posljednja riječ prethodne sure. Nazivi sura nisu ispisani. Na početku svakog džuz'a izuzetno lijep *unvan* u obliku kupole ukrašen cvjetovima u zlatnoj, crvenoj, žutoj i plavoj boji.

Povez kožni, sa prijeklopom, crvene boje, ukrašen rozetom na sredini korica i širokom linijom po krajevima. Na početku i kraju svakog džuz'a nalazi se po jedan zaštitni neispisan list.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu hadži Ibrahima Pinje, god. (1)136/1723. (bilješka pisana grafitnom olovkom na posljednjem zaštitnom listu 27. džuz'a) i Mustafe Zahirovića, mujezina u Turbetu (bilješka pisana grafitnom olovkom na prvom zaštitnom listu 30. džuz'a).

Iz Ali-begove džamije u Travniku.

8759. R-10154

DŽUZ 1, 19, 23, 26.

L. 25 u svakom džuz'u; 27,5 x 18,5 (19 x 10); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Vakuf Muṣṭafā-aġe, upravnika sultanovog harema (bilješka na. l. 1a svakog džuz'a):

وقف في سبيل الله دار السعادة اغاسي حاجي مصطفى آغا۔

8760. R-8419

DŽUZ 21.

L. 24; 26 x 17 (17 x 8,6); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Krajevi ajeta označeni velikim crvenim tačkama. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i djelimično oštećeni.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu. Ukrasne rozete utisnute na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8761. R-10061

DŽUZ 5.

Nedostaju dva lista na početku.

L. 23; 19 x 14,5 (12,7 x 8,2); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta, tačke na kraju ajeta i oznake na marginama pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8762. R-10146

DŽUZ 1, 3, 4, 6-16, 19-22, 24, 25, 27-30.

L. 23 u svakom džuz'u; 21,5 x 15,5 (15,5 x 9,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, djelimično oštećen. Korice sa unutrašnje strane presvučene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8763. R-10147

DŽUZ 5, 10, 18.

L. 23 u svakom džuz'u; 20,2 x 15,2 (13,5 x 9); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, djelimično oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8764. R-7237

DŽUZ 26.

L. 22; 29,5 x 21 (21 x 12); 9 redaka. *Nash*, izrazito krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično oštećeni. Tekst uokviren dvjema crnim i jednom crvenom linijom. naslovi sura ispisani crvenim mastilom.

Povez kožni, veoma lijep, ukrasne rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica i prijeklopu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Muḥammada.

8765. R-9969

DŽUZ 2, 17.

L. 22 + 22; 20 x 14,5 (14 x 8); 9 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom i ukrasnim rozetama geometrijskih motiva utisnutim na sredini korica.

Iz kolekcije hafiza Asim-ef. Sirće iz Sarajeva.

8766. R-10136

DŽUZ 25.

L. 22; 17,3 x 12,5 (12 x 8); 9 redaka. *Nash*, krupniji, pisan izvježbanom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8767. R-10160

DŽUZ 12, 26.

L. 21 u svakom džuz'u; 20,5 x 14,5 (14 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8768. R-10107

DŽUZ 7.

Nedostaje prvi list.

L. 20; 20,7 x 14,5 (15 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen na hrbatu. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8769. R-10144

DŽUZ 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 21, 24-28.

L. 19 u svakom džuz'u; 20 x 14,5 (14,5 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, ispisan kaligrafski, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Korice obrubljene tankom pletenicom a na sredini utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 1a svakog džuz'a bilješka da je ove džuz'ove uvakufio Ibrāhīm b. Ḥusayn za svoju džamiju u Visokom mjeseca ševvala 978/1571. godine:

وقف إعلم أرباب تيمار المختار إلى رحمة ربّه العزيز الغفّار أعني به إبراهيم بن حسين غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه قد وقف هذه أجزاء كلام اللّه القديم وشرط بقرائتها في جامع الواقف المذبوردر شهر ويسوقه الواقع في شهر شوّال سنة ثمان وسبعين وتسعمائة.

Ovdje je riječ, nejvjerovatnije, o džamiji u mahali Perutac, čiji osnivač do sada nije bio poznat. Na osnovu ove bilješke možemo sa sigurnošću ustvrditi da ju je osnovao spomenuti Ibrāhīm b. Ḥusayn prije 978/1571. godine.

Džuz'ovi završavaju 115. ajetom sure *al-An'ām* napisanim crvenim slovima:

وتمّت كلمة ربّك صدقا وعدلا لا مبدّل لكلماته وهو السميع العليم.

Na kraju većine džuz'ova nalazi se otisnut pečat vakifa.

8770. R-10062

DŽUZ 15.

L. 17; 18,5 x 13 (14,3 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica i prijeklopa utisnute rozete floralnih motiva. Zadnja laga iskinuta iz knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8771. R-8421

DŽUZ 30.

L. 16; 19,5 x 14 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima zahvaćeni vlagom.

Povez polukožni, sa prijeklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8772. R-10145

DŽUZ 1, 3, 4, 6-16, 19-22, 24, 25, 27-30.

L. 16 u svakom džuz'u; 20,2 x 14,7 (14,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, oštećen crvotočinom. Korice obrubljene tankom pletenicom a na sredini utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Za Džamiju Hodža Hafiz u Mostaru uvakufio al-Ḥāğğ Ibrāhīm Handžić-Ševa (bilješka na l. 1a prvog džuz'a):

وقفت هذه الأجزاء الشريفة من القرآن العظيم والفرقان الكريم خالصا مخلصا لوجه الله الملك المعين وطلبا لشفاعة نبيّنا محمّد الأمين يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم بشرط أن يحفظها الإمام بجامع حواجه حافظ بموستار ويقرء فيها كلّ من يحتاج إليها وأنا الواقف الفقير الحقير الحاجّ إبراهيم الشهير بحانجي زاده غفر الله لنا ولوالدينا ولجميع المؤمنين والمؤمنات أمين يا مجيب السائلين برحمتك يا أرحم الراحمين والحمد لله ربّ العالمين.

8773. R-7645

DŽUZOVI 2, 3, 5, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 17, 19, 21

L. 15-25; 20 x 14 (12,5 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Kod nekih džuz'ova ajeti označeni krupnim crvenim tačkama. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa prijeklopom i utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Uvakufio al-Ḥāğğ Muḥammad (Muždağī ?):

وقف مژده جي الحاج محمّد

8774. R-10149

DŽUZ 2, 22, 28.

L. 15 u svakom džuz'u; 20,5 x 14,5 (14,8 x 9,3); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, djelimično oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8775. R-10156

DŽUZ 4, 29.

L. 15; 22,3 x 15,7 (17,5 x 10); 11 redaka. Nasẖ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Počeci sura i tačke na kraju ajeta ukrašeni zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8776. R-10091

DŽUZ 26, 27.

L. 15; 21,2 x 14 (15 x 7); 13 redaka. *Nash̲*, krupniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8777. R-10074

DŽUZ 27.

L. 14; 19,3 x 13,5 (14,5 x 10); 13 redaka. Nasḥ, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na l. 14b popis imena: Alija Jusić, Kasim, Ahmed-ef., Ismail Jusić, Osman Jašarević, Abdulah Kasumović i Abdulah Jašarević.

Iz Turbeta kod Travnika.

8778. R-10148

DŽUZ 8, 9, 12.

L. 14 u svakom džuz'u; 21,5 x 14 (15 x 7); 13 redaka. Nash̲, sitniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, djelimično oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8779. R-7784

DŽUZ 30.

Počinje surom an-Nazi'āt a završava surom al-Bayyina.

L. 13; 14,5 x 9,5 (11 x 7,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Rukopis otkupljen od Suvada Mešića iz Lepenice kod Tešnja.

8780. R-10141

DŽUZ 1-12, 14-16, 19-24, 26, 27.

L. 13 u svakom džuz'u; 22 x 15,5 (17 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom, crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Aḥmada, god. 1285/1868. (pečat na trećem džuz'u).

U 21. džuz'u iskinut i zagubljen tekst, samo se čuvaju korice i prvi list.

U 27. džuz'u prvi list oštećen.

Uvakufio 'Azmī-efendī al-Uskudārī, vojni pisar 2. tabora, 5. alaja carske pješadije, 12. zu-l-kadeta 1278/1862. godine (prvi džuz' l. 1a):

قد وقف هذا المصحف الشريف بالأجزاء المفردات بشرط أن يكون ثلثون جزأ...
وصاحب هذا الخيرات عزمي أفندي الأسكداري بكاتب طابور الثاني من الآي الخامس
البيادة في اردوي خاصّة الشاهانة... ١٢ ذي القعدة سنة ١٢٨٧.

Poklon porodice Behlilović iz Mostara.

8781. R-10101

DŽUZ 9, 11.

L. 11+13; 21 x 14 (15 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom žute boje. Sa vanjske strane okvir ojačan crnom i crvenom a sa unutrašnje strane tankom crnom linijom. Na marginama u obliku cvijeta *unvan* za oznaku džuz'a, ašereta i sl. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8782. R-10155

DŽUZ 13, 18, 21.

L. 12 u svakom džuz'u; 22 x 16 (17 x 10,8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

8783. R-10161

DŽUZ 6, 17, 30.

L. 12 u svakom džuz'u; 20,5 x 16 (16,8 x 10,6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično razljeveno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Kod 30. džuz'a samo prvi i tri posljednja lista rukom dopisani, ostalo iskinuto iz nekog štampanog mushafa.

Rukopis je bio u vlasništvu Vejsial Abdukića (ويسل عبدوقك).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8784. R-7238

DŽUZOVI 23, 27, 28

L. 9-11; 24 x 17,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi džuz'ova, sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta ispisani kvalitetnim crvenim mastilom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Povez kožni, sa prijeklopom i rozetama, čvrst, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8785. R-10151

DŽUZ 3, 6, 19.

L. 11 u svakom džuz'u; 22,8 x 15,8 (15,5 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Ali-begove džamije u Travniku.

8786. R-10159

DŽUZ 8, 9.

L. 11; 21,5 x 15,5 (17 x 10,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Počeci sura i tačke na kraju ajeta ukrašeni zlatnožutom bojom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatnožute boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama. Na marginama pojedinih listova iscrtane rozete u obliku cvjetova u plavoj, crvenoj i zlatnožutoj boji. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na početku dva prazna lista.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8787. R-8296

DŽUZOVI 3, 5, 9, 18, 19

L. 10 u svakom džuz'u; 20 x 15 (13,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, lijep. Mastilo crno. Znaci za ispravno čitanje teksta pisani sitnim crvenim slovima. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim ljubičastim linijama.

Povez kartonski, obložen platnom na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Sirije Karabegovića iz Bihaća.

8788. R-10067

DŽUZ 30.

Počinje surom *al-Fağr* a završava surom *at-Tīn*.

L. 10; 16 x 12 (14,5 x 8,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vatrom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz sela Jabuka kod Foče, za Gazi Husrev-begovu biblioteku predao Emin Islamovski iz Struge.

8789. R-10153

DŽUZ 3, 14, 20.

L. 10 u svakom džuz'u; 19,5 x 13,5 (15,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, sa platnom na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8790. R-10152

DŽUZ 3, 4, 7.

L. 10 u svakom džuz'u; 18 x 12,5 (11,5 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Rukopis je bio u vlasništvu Omera Hadžimehanovića iz Visokog.

8791. R-10158

DŽUZ 17.

L. 10; 20,5 x 14,5 (15,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir svijetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete geometrijskih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na početku i na kraju nalazi se po jedan zaštitni list.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

8792. R-10143

DŽUZ 1-30.

L. 10 u svakom džuz'u; 23,5 x 17,5 (18,5 x 11,5); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, ispisan kaligrafski, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije stranice kod prvog džuz'a ukrašene ornamentima u zlatnoj boji. Tekst na ostalim listovima uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, djelimično oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Tešanj.

8793. R-10089

DŽUZ 29.

L. 10; 17 x 11,5 (12 x 6); 15 redaka. *Nash*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Povez kožni, naknadno prošivan na hrbatu, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8794. R-10157

DŽUZ 22, 23.

L. 10; 23 x 15 (18,2 x 10,3); 17 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema tankim linijama crvene boje.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane presvučene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

ENAMI
(AN’ĀM)

8795. 10025

أنعام
AN'ĀM

Zbirka kur'anskih sura i dova, za razne prilike. Ovakve zbirke su služile kao hamajlije. Rijetko su istog sadržaja. Većina ovakvih zbirki počinje surom al-An'ām, pa su po tome i dobile naziv. Pored ove sure najčešće se nalaze sure *al-Fātiḥa*, *Yā-sīn*, *an-Naba'*, *al-Mulk*, *al-Wāqi'a* te nekoliko kratkih sura iz posljednjeg džuz'a Kur'ana. Poslije kur'anskih sura obično su navedene dove za razne prilike. Uz dovu je nerijetko komentar na turskom jeziku, te predaja o njenom nastanku ili pak upotrebi. Kao i u mnogim drugim katalozima ove zbirke smo podveli pod isti naziv: *al-An'ām*, ne navodeći sadržaj posebno svake od njih.

L. 1b-19b; 12 x 6,5; 15 redaka. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepisao nepoznati prepisivač 1211/1796. godine (l. 14a).

2. L. 22b-114b

دلائل الخيرات و شوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبي المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALA 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Zbirka salavata. Sabrao Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūlī, umro 870/1465. godine.

Dobrača I, 758; Fajić XI, 7004; GAL, GII, 252, Köprülü III, 33.**

Početak (l. 22b):

أوّله: و صلى الله على سيدنا محمد و على آله و صحبه و سلم عليه... الحمد لله الذي هدانا للإمان

Završetak (l. 110b):

آخره: و صلي الله علي سيدنا محمد خاتم النبيين و امام المرسلين و علي آله و صحبه ..

Dimenzije teksta 11 x 5,5; 11 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom, veoma lijep. Mastilo crno i crveno. Papir bijel, tanak, glat, kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom linijom zlatne boje. Sa vanjske strane okvira dvije a sa unutrašnje jedna tanka linija crne boje. Na marginama pojedinih listova kraći komentari teksta.

Djelo se završava kolofonom u kojemu se navodi da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. ʻAlī-ef. u selu Golubovina (kod Žepča) 24. šaʼbana 1171/1758. godine (l. 114b):

كتب الكتاب دلائل الخيرات و شوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبى المختار من يد العبد الفقير مصطفى بن حواجه على الفقير القرية غلوبنا... في يوم السابع وهو اليوم الرابع والعشرين من شهر شعبان الشريف في سنة ١١٧١.

**Brockelmann, Carl: Geschichte der arabischen Litteratur. Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.*

** ŞeÂen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Itanbul 1986.*

3. L. 115b-117b

قصيدة المضريّة

QAṢĪDA AL-MUḌARIYYA

Kasida u pohvalu vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Saʻīd al-Būṣirī, Abū ʻAbdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine.

*Dobrača I, 794,3; Nametak IV, 704,2.**

Početak (l. 115b):

أوّله: يا ربّ صلّ على المختار من مضرّ   والأنبياء وجميع الرسل ما ذكروا

Završetak (l. 117b):

أوّله: صل و سلم ربي دائما ابدا   سعد سعيد ابن عوف و طلحة

Tekst pisan dvostubno.

Na l. 118-120 dove i dodatak ovoj kasidi.

Sudeći po rukopisu prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

**-Nametak, Fehim: Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.*

8796. R-10106

أنعام
AN‘ĀM

L. 190; 14 x 9 (11 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao Ismā‘īl Ḥāǧǧ Bālī-zāde iz Livna 1242/1826. godine (l. 190a):

حرّره الفقير الحقير إسماعيل حاجي بالى زاده ساكن بإهلونه سنة ١٢٤٢.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge. Rukopis potječe iz Duvna.

8797. R-10047

أنعام
AN‘ĀM

L. 93; 16,5 x 10,3 (11 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Znakovi za ispravno čitanje kur’anskog teksta pisani sitnim crvenim slovima. Tačke na kraju ajeta iscrtane u obliku manjih kružnica, ukrašene zlatnom bojom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice ukrašen *unvanima* izrađenim u zlatnoj, plavoj, crvenoj i ljubičastoj boji, nadvučen širokom zlatnom linijom. Na ostalim listovima tekst uokviren širokom linijom zlatne boje ojačanom dvjema tankim crnim linijama sa vanjske strane okvira i jednom linijom sa unutrašnje strane. Na mnogima listovima tekst ispisan u lijepo ukrašenim kružnicama ili zlatom iscrtanim tabelama. Listovi prosuti, djelimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, odvojen od knjige, naknadno popravljan na hrbatu.

Na kraju nalazi se 9 praznih listova. Na l. 92a-b hatma-dova.

Prepisao as-Sayyid ḥāfiẓ ‘Umar al-Ǧuhdī poznat kao Čaqar-zāde, učenik al-Ḥāǧǧ Muṣṭafe al-Ḥulwīja, poznat kao Ḥalwaǧī-zade 1252/1836. godine (l. 92b):

كتبه الفقير الحقير السيّد عمر الجهدي المعروف بجقر زاده من تلاميذ الحاجّ حافظ مصطفى الحلوي المعروف بحلوجي زادة سنة ١٢٥٢.

Rukopis je bio u vlasništvu Ibrāhīma Ḥusayn-bega (bilješka i pečat na l. 92b):

صاحب إبراهيم حسين بك

Poklon Hifze Arslanagića iz Sarajeva.

8798. 10014

أنعام

AN‘ĀM

L. 203; 13 x 10 (10,5 x 7,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Nazivi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema linijama iscrtanim grafitnom olovkom. Na pojedinim listovima nevješto iscrtani *unvani*.

Povez kožni, sa prijeklopom, dobro očuvan.

Zbirka je prepisana od strane više prepisivača među kojima se spominje stanoviti Sulaymān (l. 109) u vremenu od 1272-1283/1855-1866. godine.

8799. R-10079

أنعام

AN‘ĀM

L. 108; 15,3 x 10,3 (11 x 6,5); 8-12 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane mastilom ljubičaste boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski, naknadno popravljan na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 20. ševvala 1294/1877. godine (l. 94b):

تمّت تمام في ٢٠ شوّال سنة ١٢٩٤.

Na l. 95-108 fragment komentara stihova, od nepoznatog autora, na turskom jeziku.

8800. R-10084

أنعام
AN'ĀM

L. 22; 20 x 14,5 (15,5 x 11,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Povez kartonski, naknadno popravljan na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 20. ševvala 1294/1877. godine (l. 94b):

تمّت تمام في ٢٠ شوّال سنة ١٢٩٤.

Na l. 95-108 fragment komentara stihova, od nepoznatog autora, na turskom jeziku.

8801. 10015

أنعام
AN'ĀM

Na početku nedostaje jedan list.

L. 154; 10,4 x 8,2 (6,5 x 5,3); 7 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, očuvan.

Prepisao Šawqī Sulaymān b. Mullā Rāšid b. al-ḥāğğ Sulaymān b. 'Uṯmān-beg Tathić (?) 1301/1883. godine (l. 154b):

تمّت تمام شوقي سليمان يازار بن ملا راشيد بن الحاجّ سليمان بك طتحيك صفر المصفّر

سنة ١٣٠١

8802. R-10073

أنعام
AN'ĀM

Nepotpun na početku.

L. 38; 11,5 x 8 (8,5 x 5,5); 7-13 redaka. *Nasta'līq*, sitniji, pisan u više smjerova. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Prepisao 'Abdulaṭīf Sirrī-zāde prije 1349/1833. godine kada je datirana bilješka da je rukopis bio u vlasništvu nekog Muṣṭafe (l. 37b-38a):

صاحب مصطفى سنة ١٢٤٩ .... كتبه الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير عبد اللّطيف سرّي زاده.

8803. R-9834

أنعام
AN'ĀM

L. 236; 14,5 x 10 (11 x 6); 12-15 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom, na mnogim mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvoj polovici listova uokviren dvjema tankim crnim linijama. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na posljednjoj stranici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8804. R-10163

أنعام
AN'ĀM

L. 233; 10,7 x 8 (8 x 4,5); 7 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren širokom zlatnom linijom. Okvir ojačan dvjema tankim crnim linijama sa vanjske i jednom sa unutrašnje strane. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa rozetama utisnutim na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8805. R-10105

أنعام

AN'ĀM

L. 223; 10 x 7 (6,5 x 4,5); 7 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8806. R-10134

أنعام

AN'ĀM

L. 194;16,2 x 11 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Listovi prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Teufik-ef. Hadžića, imama iz Kozarca.

8807. 10013

أنعام
AN‘ĀM

L. 190; 9,5 x 6,5 (10 x 4,5); 7 redaka. *Nasta‘līq*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, mjestimično u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nazivi sura i dovā pisani crvenim mastilom. Posljednje dvije lage pogrešno uvezane.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8808. 10012

أنعام
AN‘ĀM

L. 174; 10 x 6,5 (6,5 x 4); 7 redaka. *Nasta‘līq*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svijetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur’anski tekst uokviren tankom crvenom linijom a tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen crvotočinom na zadnjoj korici. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8809. 10016

أنعام
AN‘ĀM

L. 160; 10 x 7 (7,8 x 4,5); 7 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura, dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8810. R-10068

أنعام
AN'ĀM

L. 151; 14,5 x 10 (11,3 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim slovima. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, na krajevima oštećeni, sa kustodama.

Pored uobičajenih kur'anskih sura i dova zbirka sadrži i opširnije djelo o namazima (نمازلق) od nepoznatog autora.

Povez kožni, oštećen pa naknadno nevješto popravljan na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8811. R-10060

أنعام
AN'ĀM

Nepotpun na početku.

L. 123; 8 x 6 (5 x 3); 7 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura pisani crvenim slovima na bijeloj podlozi sa plavim okvirom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen širokom linijom zlatne boje. Okvir teksta sa vanjske strane ojačan dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom crnom linijom. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje prva korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon porodice Kapidžić iz Sarajeva.

8812. 10017

أنعام
AN'ĀM

Na početku nedostaje jedan list.

U ovom primjerku su navedeni isključivo dijelovi iz Kur'ana, bez dova i drugih tekstova.

L. 123; 14 x 10 (11,7 x 6,5); 9 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. U jednom dijelu rukopisa nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvnenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje zadnja korica rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8813. R-10164

أنعام
AN'ĀM

L. 110; 11,5 x 10 (7,5 x 5,5); 7-10 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi i tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir deblji, glat, raznih boja, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na nekim mjestima naknadno dodavani listovi. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Iz Odbora IZ-e Gračanica.

8814. 10018

أنعام

AN'ĀM

Nepotpun na kraju.

Pored kur'anskih tekstova i dova u drugom dijelu rukopisa nalazi se više tekstova iz okulistike (zapisivanja i gatanja).

L. 100; 12,3 x 9 (8,5 x 6,3); 11-12 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim i ljubičastim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst na većini listova obrubljen tankom linijom crvene ili ljubičaste boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8815. R-10031

أنعام
AN'ĀM

Nepotpun na početku i na kraju.

L. 98; 9,5 x 7 (8 x 5); 9 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8816. R-10137

أنعام
AN'ĀM

L. 91; 11 x 8,3 (9,5 x 5,5); 9-11 redaka. *Nasẖ*, sitan, rukopis različit, pisan od više prepisivača. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično prosuti, sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Teufik-ef. Hadžića, imama iz Kozarca.

8817. R-10028

أنعام
AN'ĀM

Sadrži četiri posljednja džuz'a.

L. 92; 15 x 10 (11 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Znakovi za ispravno čitanje teksta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8818. R-10029

أنعام
AN'ĀM

Sadrži četiri posljednja džuz'a.

L. 76; 19,5 x 12 (13,5 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na kraju se nalaze četiri prazna lista.

8819. 10023

أنعام
AN'ĀM

U ovom primjerku su navedeni isključivo dijelovi iz Kur'ana, bez dova i drugih tekstova.

L. 75; 16,5 x 12 (13,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8820. 10024

أنعام
AN'ĀM

L. 73; 13 x 9 (8,5 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Prve dvije stranice ukrašene a tekst ispisan u iscrtanim kružnicama. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8821. R-10046

أنعام
AN'ĀM

Na početku nedostaje prvi list sure *Muḥammad* a završava surom *al-Bayyina*.

L. 69; 16 x 11,5 (13 x 8); 11 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8822. R-10026

أنعام
AN'ĀM

L. 68; 19 x 14,3 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, mjestimično ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8823. R-10032

أنعام
AN'ĀM

L. 68; 19,5 x 13 (16 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, mjestimično ispreturani i pogrešno uvezani, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8824. R-10030

أنعام
AN'ĀM

L. 62; 10 x 7 (7 x 4); 7 redaka. Nasẖ, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi bez kustoda.

Povez kožni. Na sredini korica utisnute rozete floralnih motiva. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro-papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na kraju se nalazi šesnaest praznih listova.

8825. R-10048

أنعام
AN'ĀM

L. 60; 15 x 10 (9 x 6); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Tačke na kraju ajeta ukrašene zlatnom bojom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokivren debljom linijom zlatnožute boje. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8826. R-10119

أنعام
AN'ĀM

L. 56; 15 x 10 (11,5 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Nazivi sura i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Poklon porodice Muslibegović.

8827. R-10055

أنعام
AN'ĀM

L. 55; 9,5 x 6 (7 x 4); 7 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Kod kur'anskog teksta nazivi sura i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Zihnije Spahića iz Obra kod Kaknja.

8828. R-10071

أنعام

AN'ĀM

L. 54; 18,5 x 13 (15 x 8,5); 13 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Tačke na kraju ajeta pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8829. R-10075

أنعام

AN'ĀM

Na početku nedostaju dva lista.

L. 46; 14 x 9,5 (9,8 x 5,4); 11 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno. Nazivi sura, znakovi za ispravno čitanje teksta i tačke na kraju ajeta pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na kraju osam praznih listova.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8830. R-10056

أنعام

AN'ĀM

L. 42; 11,2 x 8,5 (8 x 5,5); 7 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Povez kartonski. Korice presvučene platnom žute i crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa. Rukopis je prepisan prije 1264/1847. godine kada je datirana jedna bilješka o rođenju djece bivšeg vlasnika (l. 37b).

Poklon hadži Abdulaha Skake iz Sarajeva.

8831. R-10063

أنعام

AN'ĀM

L. 39; 13,5 x 9,5 (10,5 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura i dova pisani crvenim slovima. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8832. R-10059

أنعام

AN'ĀM

L. 37; 15,8 x 11,8 (12 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa prijeklopom, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon hadži Abdulaha Skake iz Sarajeva.

8833. R-10162

أنعام

AN'ĀM

L. 34; 14,2 x 10,7 (10 x 7,5); 9 redaka. Nasẖ, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Nazivi sura, tačke na kraju ajeta i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa prijeklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8834. R-10058

أنعام
AN'ĀM

L. 31; 15 x 10,8 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Pored uobičajenih dova na l. 22a-25b nalazi se kratko djelo, od nepoznatog autora, na turskom jeziku sa naslovom بيان أللي درت فرض

Početak (l. 22a):

حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك جلّ جلاله فرض ايدركي شيلردركي بيان اولونر.

Završetak (l. 25b):

نيّت ايلمك زكوة ويرمكدر اللس درت فرض تمام اولدي

8835. R-10087

أنعام
AN'ĀM

Sadrži sure al-An'ām i *Yā-sīn*.

L. 24; 17,3 x 12,3 (12,3 x 7); 11 redaka. *Nasẖ*, sitan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Na svakom listu u gornjem uglu napisana po jedna poslovica na arapskom jeziku. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8836. R-10088

أنعام
AN'ĀM

Nedostaje prvi list.

L. 17; 17,5 x 11 (12,8 x 6,8); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi oštećeni na rubovima, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8837. R-10072

أنعام
AN'ĀM

L. 16; 15 x 10 (11 x 6); 7 redaka. *Nasẖ*, krupniji. Mastilo crno, kvalitetno. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Hidajeta Elkaza iz Gračanice kod Bugojna.

8838. R-10085

أنعام
AN'ĀM

Sadrži sedamnaest posljednjih sura Kur'ana i dva prva lista sure *Yā-sīn.*

L.15; 21 x 14 (16 x 9); 5 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan u redovima sa velikim proredom. Između redova sitnijim pismom pisan prijevod teksta na turski jezik. Mastilo crno, kvalitetno. Papir svijetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

8839. R-10070

أنعام
AN'ĀM

Sadrži nekoliko kur'anskih sura iz 28. i 29. džuz'a.

L. 14; 18 x 12,3 (14 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, mjestimično razljeveno. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA
(اسماء الكتب)

ا

أجزاء القرآن: ٨٧٤٣-٨٧٩٤
أنعام: ٨٧٩٥،١، ٨٧٩٦-٨٨٣٩

ت

ترجمة القرآن بالتركي: ٨٧٣٥-٨٧٤١
ترجمة القرآن بالفارسي: ٨٧٤٢

ر

رساله، قواعد قرآن: ٨٣١٠،٢

د

دلائل الخيرات و شوارق الأنوار في ذكر الصلاة على النبي المختار: ٨٧٩٥،٢

ق

قصيدة المضريّة: ٨٧٩٥،٣

م

المصحف الشريف: ٨٢٨٨-٨٧٣٤

INDEKS PREPISIVAČA

A, ‘A

‘Abbās: 8307
‘Abdullah b. Ḥasan: 8736
‘Abdullah b. Mula Ḥusayn: 8352
‘Abdullah an-Naẓīf, Ḥāfiẓ : 8336
‘Abdullaṭīf Sirrī-zāde: 8802
‘Abdulqādir Ǧa‘far: 8300,
Aḥmad b. Maḥmūd: 8316
Aḥmad b. Ṣōlāq-zāde: 8373
Aḥmad Wahdatī: 8334
Aḥmad-zāde Hadžiefendić, al-Ḥāǧǧ : 8368
Ajanović Nazif-ef.: 8367
‘Alī b. Isḥāq: 8323
‘Alī b. Muḥammad: 8306

B

Bālī-zāde (Balić): vidi: Ismā‘īl Ḥāǧǧ Bālī-zāde
Bi-zaban Alī-paša Sarajlī: 8308
al-Bosnawi: 8325

Č

Čaqar-zāde: vidi: ‘Umar al-Ǧuhdī, Čaqar-zāde, as-Sayyid Ḥāfiẓ

D

Darwīš Ḥusayn; 8320
Ḍulfiqār b. Muṣṭafā: 8326

F

Faḍlullāh b. Muḥammad: 8328

G

Ġaḍanfar b. Bālūbān: 8298

Ḥ, Ḫ

Hadžiefendić: vidi: Aḥmad-zāde Hadžiefendić, al-Ḥāǧǧ
Ḥasan b. Muṣṭafā: 8351
Ḥusayn-efendī b. Aḥmad Begić, Munlā : 8362
Ḥusayn b. ‘Umar al-Ḥilmī: 8345

I

Ibn ‘Abdullah: 8309
Ibrahīm b. al-ḥāǧǧ Muḥammad as-Sarāyī (Šehović): 8337; 8338; 8342
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Ibrāhīm: 8318
Ismā‘īl Ḥāǧǧ Bālī-zāde: 8796
Ismā‘īl al-Fahmī Isparteli, as-Sayyid, ḥāfiẓ : 8371
Ismā‘īl Ḥaqqī: 8349

M

Maḥmūd-āġā b. Ḥusayn-āġā: 8370
Muḥammad: 8291,
Muḥammad b. Aḥmad: 8314

al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ 'Alī: 8361; 8365

Muḥammad b. al-Ḥāğğ Mulla 'Abdullah al-Hindiyy al-Kāẓimāwī: 8317

Muḥammad b. Darwīš b. Ḥusayn b. Darwīš: 8349;

Muḥammad b. Ḫalīl: 8335

Muḥammad b. Ḫalīl-efendī, Mulla: 8331;

Muḥammad Ḥusayn b. Muḥammad 'Alī: 8375

Muḥammad Laṭīf b. 'Abdullah Qara Ahmić: 8364

Muḥammad b. al-Ḥāğğ Sulaymān-efendī Maglaylī: 8746

Muḥammad b. Zaynuddīn Ḫawāğa, imam as-Sīğānī, 8290

Murād Ṣidqī b. 'Alī b. Aḥmad, Čengić, Darwīš: 8359

Murād b. Ya'qūb: 8319

Muṣṭafā b. 'Alī-efendī: 8795,2

Muṣṭafā b. Bakr: 8330

Muṣṭafā b. Ismā'īl: 8311

Muṣṭafā b. Muṣṭafā: 8339

N

Ni'matī al-Ḫayrābōlī: 8302,

O

Osman Asaf Sokolović: 8036,2

R

Rağap-dede al-Bosnawī, al-Ḥāğğ: 8297

S

Sayyid Mullā 'Ismā'īl; 8374

Sulaymān: 8798

Sulaymān b. Ḫalīl: 8299

Sulaymān b. Mula Rāšid b. al-ḥāğğ Sulaymān b. 'Uṯmān-beg Tathić, Šawqī: 8801

Š

Šāhīn b. 'Abdullah an-Nāṣirī, poznat kao Adāy al-Ašrafi, 8288

T

Tathić: vidi: Sulaymān b. 'Uṯmān-beg Tathić, Šawqī

'U

'Umar al-Ğuhdī, Čaqar-zāde, as-Sayyid Ḥāfiẓ: 8797

'Umar Muḥammad Zādawī, Mulā: 8344

hāfiz 'Umar b. al-Ḥāğğ Maḥmūd Dumnawī, Pahlīwān-zāde as-Sayyid: 8360

'Uṯmān Dizdarević, Mulā: 8745

'Uṯmān b. Muḥammad-efendī al-Aqḥiṣārī: 8369

W

Walīḫān at-Tayrizī: 8294

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A, ‘A

Abdullah ‘Alamdār-oġlu: 8395; 8638
‘Abdullah Sōkonlī: 8388
‘Abdulqādir-efendī: 8704
‘Abdulwahhāb b. Ša‘bān: 8294
Adil Muṣṭafa-aga: 8442
Āganić ‘Abdullah: 8704
Aḥmad: 8780
Aḥmad b. Maḥmūd-āğa, Mulā: 8370
Ajanović Huso: 8367
Ali-begova medresa u Travniku: 8737; 8758; 8785
‘Ālišān Ḥāğğ ‘Alī-āġā Pīsō (?): 8574
Arslanagić Hifzo: 8797
Atik džamija iz Koraja; 8675
Avdagić Bahrija: 8410; 8751
‘Azmī-efendī al-Uskudārī: 8780

B

Babajić Ṣāliḥ: 8574
Babić Osman: 8331
Bajraktarević Orhan, unuk Ajni -ef.: 8298
Begović Hidajeta: 8334
Behlilović iz Mostara: 8780
Bejtulah hadži Hota: 8311
Brkanija Munira: 8655
Brkanlić Abdullah: 8393
Buzadži-mekteb u Sarajevu: 8354
Bašić Derviš-aga: 8520
Bašić Munlā Ibrāhīm-efendī Tumnālī: 8430
Buzići džamija, Gračanica kod Visokog: 8434

C

Ceribašić Ṣāliḥ-beg: 8375

Č

Čaršimamović Muhamed: 8404; 8405; 8473
Čengić Emina r. Bahtijarević: 8439

D

Dāniyāl Ḥawāğa b. ‘Alī-efendī: 8313
Demić Muhamed: 8445
Demirdžī-zāde Šakir-ef.: 8345
Dervišević Ali-ef.: 8415
Divović Bećir: 8342
Dizdarević Muhamed: 8437
Duraković Alija: 8368

DŽ

Džebić Rabija: 8470
Džinić dr. Salih: 8478

Đ

Đulbija Abdullatif: 8671; 8687

E

Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa: 8313; 8710
Elezović Aḥmad b. Ibrāhīm: 8352
Elezović Muḥammad: 8352
Elkaz Hidajet: 8837
Esme Sultan džamija u Jajcu: 8546

F

Fatima, kći hadži Mustafe: 8466
Fazlagić Mahmut: 8634

G

Gazi Husrev-begova džamija: 8616
Gazi Husrev-begov vakuf: 8456
Gradska džamija Odbora IZ-e Bosanski Novi; 8573

H, Ḥ

Hadžibajrić Fejzulah: 8528
Hadžić Teufik-ef.: 8806 ; 8816
Hadžifokić Ibrahim: 8366
Hadžijahić al-ḥāğğ Yaḥyā-zāde Ḥasan Sināya: 8744
Hadžimehanović Omer: 8790
Handžić-Ševa al-Ḥāğğ Ibrāhīm: 8772
Hajrić Mehmed: 8544
Ḥasan, Munla: 8430
Hasanbašić Alija-hanuma: 8674
Hasanović Fadil-ef.: 8325
Hitri Sulejman džamija na Pajama: 8513; 8542; 8552
Hodža Hafiz džamija u Mostaru: 8772
Hodžabegović Enes: 8526
Ḥusayn: 8716
Ḥusayn-efendī; 8424

I

Ibn Ibrāhīm-paša: 8300
Ibrāhīm-efendī: 8519; 8524
Ibrāhīm Ḥusan-beg: 8769; 8797; 8845
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 8333
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ: 8432
Ibrahim Rahman: 8328
Imamović Aiša-hanuma: 8420
ʻĪsā: 9414
Isḥāq b. Ibrāhīm-efendī Drnišli: 8312
Islamović Edhem: 8355
Islamovski Emin: 8294; 8414; 8424; 8438; 8483; 8491; 8506; 8508; 8788; 8796; 8814; 8825; 8829; 8839
Ismāʻīl.: 8340; 8672
Ismā'iš Ṣāliḥ-aġā: 8523

J

Jašarević Munir: 8418
Jeni džamija u Travniku: 8738
Jusufović Mustafa: 8463
Jusufović Muhamed: 8521

K

Kadrić Ahmed-ef: 8675
Kāmil b. Adham ḥāğğ Saʻīd: 7510

Kāmila H̱ātūn: 7510
Kapidžić (porodica) iz Sarajeva: 8811
Karabegović Sirija: 8787
Karadža Muharem: 8318
Karađoz-begova džamija u Mostaru: 8317
Qāḍī Bālī (Pribjeguša džamija u Sarajevu: 8388
Qlopkalī ʻUṯmān-aġa Oġū: 8313
Kuršumli-džamija, Odbor IZ-e Maglaj: 8336
Kolos h. Ahmed: 8340
Konjhodžić hadži Šakir: 8345
Kramo Hajrija-hanuma: 838
Kulagić Esma: 8612
Kulenović Hilmija: 8379

L

Lakišić Mustafa, sin Atif-ef: 8290
Lunić Muṣṭafā b. Barīz; 8433
Lāfī hadži ʻAlī-beg: 8627

M

Mahalbašić Sabir: 85343
Memić Jakub: 8394
Memiš Ramiz-ef.: 8643
Mestvica Darwīš-efendī: 8446
Mešić Mensura: 8355; 8376; 8417; 8475; 8476; 8596; 8607; 8618; 8779
Misoča, Odbor IZ-e Sarajevo; 8753
Mrkva Ibrahim: 8384
Muḥammad: 8301; 8764
Muḥammad b. ʻAlī: 8355; 8395
Muḥammad b. Ibrāhīm: 8529
Muḥammad b. Ḥusayn al-Blaġāyī: 8296
Muhamed Junuzov: 8468
Muḥammad (Muždaġī), al-Ḥāǧǧ: 8773
Mujić Zarifa: 8441
Mulabdić Sabit: 8380
Mulić al-ḥāǧǧ ʻAbdullah: 8395
Muratbegović Muharem: 8699
Muratbegović Osman: 8351
Musakadić Ševala: 8309
Muslibegović (porodica): 8826
Muṣṭafā: 8324; 8330; 8390; 8397
Mustafa-aga: 8759
Muṣṭafā-paša: 8295

N

Nuʻmān efendī b. ʻAbdulwahhāb, hadži: 8346

O

Odbor IZ-e Banja Luka: 8330; 8361; 8640; 8735; 8739; 8740;
Odbor IZ-e Bijeljina: 8539; 8688
Odbor IZ-e Bosanski Novi: 8621; 8665
Odbor IZ-e Bratunac: 8413; 8635
Odbor IZ-e Brčko: 8353; 8537; 8680
Odbor IZ-e Čapljina: 8568
Odbor IZ-e Duvno: 8471; 8726; 8728; 8731
Odbor IZ-e Gračanica: 8329; 8557; 8609; 8813
Odbor IZ-e Jajce: 8639

Odbor IZ-e Kakanj: 8477; 8643
Odbor IZ-e Livno: 8551
Odbor IZ-e Maglaj: 8336
Odbor IZ-e Mostar: 8397; 8763; 8774; 8778; 8782
Odbor IZ-e Travnik: 8395; 8532; 8586; 8598; 8673; 8713; 8718; 8736; 8738; 8752; 8766; 8767; 8770; 8775; 8783; 8786; 8791; 8794
Odbor IZ-e Tešanj: 8792
Odbor IZ-e Visoko: 8530; 8560
Omerbegović hadži Džemal: 8566
Omerkavazović Fatima: 8447
Omerkić Ramo: 8695
Orla Fikreta: 8373
Osmić Hanka: 8433; 8676

P

Pehlivanović Ibrahim: 8723
Perutac džamija (šejh Ibrahimova): 8749; 8769
Pitić Jusuf-aga: 8421
Popara Haso: 8513; 8552
Pribjeguša džamija u Sarajevu: 8388
Pinjo hadži Ibrahim: 8758

R

Ramić ‘Abdullah: 8365
Ramić Muhamed: 8365
Redžić Ibrahim-ef.: 8402
Rezaković Zakira: 8503

S, Ṣ

Sagrakči hadži Mahmudova (Ulomljenica) džamija: 8338
Ṣāliḥ: 8353; 8519
Ṣāliḥ Iskender: 8415
Salihagić Ešref: 8741
Salošević Džemal: 8341
Saračević Taib-ef.: 8324; 8469
Seksan Husein: 8468
Selimović Ismail: 8348; 8545; 8632; 8637
Seoča Dobrinja džamija: 8487
Serdarević Mehmed-ef.: 8289
Silajdžić hafiz Kamil: 8467
Sirćo Asim-ef.: 8754; 8765
Skaka Abdulah: 8316; 8830; 8832
Salihagić Ešref: 8323
Smajlagić Hasan: 8321
Softić Sulejmana: 8349
Sokolović Osman Asaf: 8359; 8412; 8450; 8623; 8742; 8756
Spahić Zaim, sin Derviša: 8547
Spahić Zihnija: 8827
Strik Seid: 8337; 8372; 8421; 8455

Š

Šabić Bećir: 8509
Šāhić al-Ḥāğğ Ḫalīl: 8341
Šallāqa b. Ḥasan b. ‘Umar: 8430
Šehović Ibrahim: 8315

T

Terzić hāfiz Osman: 8435
Timur-ḥānova džamija u Čeljigovićima u Sarajevu: 8454
Toka dzamija u Sarajevu: 8343; 8378; 8538; 8690; 8715

Trebinjac Edhem: 8468
Trebinjac Zarfija r. Hadžibajrić: 8468
Trešnjo Abdullah: 8561
Tufo Muhamed-ef.: 8611
Turbe kod Travnika: 8777

'U

Učanbarlić Jusuf: 8300; 88541
Ulomljenica džamija: 8338
'Umar b. Ḏulfiqār: 8326
'Umar b. 'Uṯmān: 8448
'Uṯmān: 8525
Užičanin Avdo: 8375

V

Vareniković Enver: 8347
Vareniković Arif-ef.-zāde: 8332
Vareniković Muhamed: 8444
Vareniković Teufik: 8550

Y

Yaḥyā-zāde (Hadžijahić) Ḥasan Sināyā, al-ḥāǧǧ: 8744
Ya'qūt-aǧā Katḫoda: 8755
Yūnus: 8315
Yūsuf b. 'Uṯmān: 8591
Yašar: 8491

Z

Zahirović Mustafa: 8758
Zečević H. Safet: 8385; 8419
Zikri Ibrāhīm: 8307
Zinić Darwīš: 8430
Zulfikarpašić Fatima-hanuma: 8525
Zvizdić Kemal: 8458

INDEKS MJESTA

A

Anadolija: 8345;
Arnautovići, Visoko: 8445

B

Banja Luka: 8330; 8334; 8361; 8379; 8439; 8441; 8470; 8641; 8735; 8739; 8740;
Beograd: 8326
Bihać: 8362; 8402; 8787;
Bijeljina: 8307; 8539; 8688;
Blagaj : 8295
Bosanska Kostajnica: 8612
Bosanski Novi: 8573; 8621; 8665;
Bratunac: 8413; 8635;
Brčko: 8353; 8537; 8680
Bugojno: 8318; 8367;
Buzadži-mekteb, Sarajevo: 8354;
Buzići, Gračanica, Visoko: 8321; 8434; 8544;

C

Crnići, Stolac: 8288

Č

Čapljina: 8568
Čuhovići kod Konjica: 8561

D

Diyerbekir: 8294
Derventa: 8529
Divič, Zvornik: 8368;
Doboj: 8328;
Seoča Dobrinja kod Visokog: 8487
Donje Moštre, Visoko: 8566;
Donji Vakuf: 8410; 8751;
Drniš: 8312
Duvno: 8471; 8083; 8723; 8726; 8728; 8731; 8796;
Dubrovnik: 7940

F

Foča: 8525

G

Gacko: 8317;
Galicija: 8585
Gornji Vakuf: 8316
Golubina (kod Žepča): 8795;
Gostović, Maglaj: 8328;
Gračanica: 8329; 8557; 8607; 8813;
Gračanica, Bugojno: 8837

H

Hotinac, Bihać: 8362
Hrasnica, Sarajevo: 8744

I

Isparta (kod Konje-Turska): 8371
Izačić, Bihać: 8745

J

Jabuka, Foča: 8789
Jajce: 8546

K

Kakanj: 8477; 8643; 8827
Kamaluddin-mahala: 8446
Karadže, Bugojno: 8318
Konjic: 8561
Koraj: 8675
Kozarac: 8806; 8816

L

Lepenica, Tešanj: 8779
Livno: 8349; 8551; 8796;

LJ

Ljubljana: 8380

M

Maglaj: 8300; 8336; 8328; 8336; 8370; 8396; 8745; 8763;
Mala Kladuša: 8509
Misoča, Sarajevo: 8753
Mostar: 8317; 8325; 8345; 8397; 8774; 8778; 8780; 8782;

N

Nova Varoš; 8671; 8687;
Novi Pazar: 8394
Novi Saraj: 8308
Novi Šeher, Tešanj: 8433; 8676

O

Obora kod Kaknja: 8827;
Odžak, Foča, Sarajevo: 8359
Omediš, Anadolija: 8345;
Oraš-Planje kod Tešnja: 8533

P

Paje, Sarajevo: 8513; 8542; 8552;

Pećigrad; 8344;
Pljevlja: 8298
Pribjeguša džamija, Sarajevo: 8388
Priluke kod Živinica: 8695
Prusac: 8300; 8541;
Putiš kod Zenice: 8323;

R

Rogatica: 8342

S

Sarajevo: 8302; 8304; 8309; 8311; 8315; 8316; 8323; 8337; 8338; 8340; 8341; 8351; 8354; 8355; 8359; 8372; 8373; 8375; 8376; 8378; 8381; 8384; 8385; 8388; 8412; 8417; 8418; 8419; 8420; 8421; 8437; 8450; 8454; 8455; 8458; 8463; 8468; 8475; 8476; 8503; 8513; 8528; 8538; 8596; 8607; 8616; 8618; 8634; 8655; 8741; 8753; 8754; 8756; 8765; 8811; 8815; 8830; 8832;
Stolac: 8288; 8423

Stranjani, Zenica, : 8331

Struga: 8415; 8424; 8438; 8483; 8491; 8506; 8508; 8788; 8796; 8814; 8825; 8829; 8839

Š

Ševar - Kiseljak kod Tuzle: 8675

Šije, Doboj: 8328

T

Tešanj: 8433; 8521; 8533; 8779; 8792;

Travnik: 8313; 8441; 8347; 8395; 8444; 8448; 8526; 8532; 8550; 8586; 8598; 8673; 8710; 8713; 8718; 8736; 8737; 8738; 8752; 8758; 8775; 8777; 8783; 8785; 8786; 8791; 8794;

Toka, Sarajevo: 8343; 8378; 8538; 8690; 8715; 8766; 8767; 8770;

Turk Mihāl Pekleri (Pećigrad): 8344

Tuzla: 8674

U

Ulicinj : 8671; 8687

Ulomljenica džamija, Sarajevo: 8338

Ustikolina; 8411

Užice: 8368; 8375

V

Visoko: 8321; 8445; 8487; 8530; 8560; 8749; 8790

Z

Zenica: 8331; 8404; 8405; 8473;

Zvornik: 8348; 8368; 8447; 8545; 8632; 8637

Ž

Golubina (kod Žepča): 8795

Žunovnica, Sarajevo: 8351

Ž

Živinice: 8695

KATALOŠKI INDEKS

8288	8797	8318	7483	8348	7550	8378	7547
8289	7530	8319	8817	8349	8273	8379	8807
8290	8809	8320	9814	8350	9944	8380	8272
8291	7647	8321	7467	8351	9867	8381	7549
8292	7527	8322	10110	8352	7471	8382	7548
8293	10115	8323	7474	8353	9888	8383	8467
8294	8298	8324	7538	8354	8810	8384	7543
8295	7475	8325	7518	8355	9981	8385	7546
8296	10005	8326	9950	8356	7580	8386	7569
8297	9882	8327	10001	8357	9858	8387	8915
8298	8803	8328	7514	8358	9998	8388	7507
8299	10006	8329	7522	8359	8901	8389	8856
8300	9827	8330	8492	8360	7582	8390	7515
8301	8830	8331	8813	8361	8495	8391	7572
8302	9900	8332	10050	8362	7512	8392	7544
8303	10003	8333	9870	8363	7557	8393	9929
8304	7528	8334	9812	8364	7470	8394	7537
8305	7482	8335	7494	8365	8474	8395	9868
8306	8831	8336	10108	8366	9843	8396	7541
8307	10052	8337	9840	8367	7576	8397	7524
8308	7529	8338	6978	8368	8821	8398	8934
8309	9810	8339	7540	8369	9938	8399	7488
8310	10129	8340	7502	8370	7511	8400	9995
8311	9947	8341	7574	8371	9849	8401	9019
8312	8932	8342	7575	8372	9865	8402	9845
8313	8345	8343	9903	8373	6977	8403	7479
8314	8844	8344	7498	8374	8924	8404	7648
8315	7573	8345	7497	8375	9859	8405	7650
8316	7465	8346	8910	8376	8912	8406	8905
8317	10139	8347	9848	8377	7570	8407	8815

8408	8826	8444	9966	8480	8920	8516	9999
8409	9986	8445	7473	8481	7500	8517	9997
8410	8853	8446	10045	8482	9891	8518	7545
8411	6892	8447	7509	8483	8845	8519	10041
8412	9854	8448	8835	8484	9985	8520	9949
8413	9883	8449	7555	8485	9829	8521	9958
8414	7058	8450	9806	8486	7469	8522	7505
8415	7571	8451	9945	8487	7468	8523	8848
8416	9972	8452	9855	8488	9898	8524	10039
8417	10038	8453	7604	8489	9936	8525	9886
8418	9809	8454	8799	8490	9927	8526	8203
8419	7523	8455	9842	8491	7104	8527	9941
8420	7542	8456	9879	8492	9983	8528	9811
8421	9841	8457	9899	8493	8902	8529	7520
8422	8346	8458	7583	8494	9930	8530	9922
8423	8806	8459	9877	8495	9928	8531	8855
8424	8819	8460	9990	8496	8836	8532	8824
8425	8906	8461	8827	8497	8927	8533	8832
8426	7503	8462	7506	8498	10123	8534	9940
8427	7556	8463	7581	8499	10104	8535	7495
8428	8805	8464	9896	8500	10102	8536	8922
8429	9881	8465	8828	8501	8305	8537	9885
8430	7513	8466	8923	8502	10096	8538	9905
8431	8916	8467	7493	8503	9975	8539	9895
8432	7568	8468	7478	8504	7558	8540	9918
8433	7519	8469	8925	8505	8816	8541	9813
8434	9931	8470	9952	8506	8838	8542	10044
8435	8377	8471	9971	8507	9856	8543	9850
8436	7536	8472	9939	8508	8839	8544	7521
8437	7525	8473	7649	8509	9907	8545	9916
8438	8820	8474	7539	8510	7508	8546	7487
8439	9951	8475	9953	8511	8804	8547	10066
8440	8933	8476	7559	8512	10051	8548	8304
8441	9890	8477	9984	8513	10042	8549	7484
8442	7472	8478	8801	8514	9908	8550	9956
8443	8834	8479	8908	8515	7646	8551	9920

8552	10043	8588	9880	8624	7504	8660	9987
8553	8837	8589	9926	8625	9871	8661	9993
8554	7410	8590	9018	8626	8913	8662	9962
8555	8822	8591	9857	8627	9982	8663	8851
8556	9924	8592	8857	8628	9861	8664	8842
8557	9910	8593	10002	8629	8907	8665	9913
8558	8914	8594	9021	8630	10080	8666	9943
8559	10040	8595	9851	8631	9961	8667	9946
8560	9925	8596	9911	8632	8917	8668	10112
8561	9948	8597	9860	8633	10078	8669	9994
8562	8849	8598	9978	8634	7496	8670	8928
8563	9901	8599	7517	8635	8812	8671	8852
8564	10116	8600	8818	8636	8413	8672	10077
8565	8850	8601	7485	8637	9915	8673	9932
8566	9973	8602	7499	8638	9873	8674	9957
8567	10036	8603	9876	8639	9874	8675	8800
8568	7486	8604	9017	8640	9893	8676	9980
8569	8929	8605	10004	8641	9974	8677	8808
8570	9034	8606	9846	8642	9963	8678	8814
8571	10166	8607	7294	8643	9875	8679	10118
8572	9844	8608	10007	8644	9852	8680	9884
8573	9917	8609	9909	8645	8918	8681	8903
8574	8375	8610	8802	8646	8847	8682	10037
8575	8846	8611	9914	8647	8911	8683	9965
8576	10082	8612	9892	8648	8854	8684	10130
8577	10053	8613	8833	8649	9878	8685	9933
8578	10094	8614	9970	8650	8823	8686	9872
8579	10076	8615	7480	8651	8926	8687	10132
8580	8931	8616	9866	8652	7491	8688	9887
8581	10095	8617	8843	8653	9996	8689	10113
8582	10140	8618	8825	8654	8829	8690	9904
8583	8904	8619	9869	8655	10000	8691	10109
8584	10054	8620	10117	8656	9937	8692	8921
8585	9979	8621	9967	8657	9020	8693	10131
8586	7501	8622	9902	8658	8909	8694	9942
8587	10111	8623	9897	8659	10128	8695	9977

8696	10167
8697	8619
8698	8811
8699	10133
8700	9894
8701	9976
8702	9889
8703	10124
8704	10121
8705	10065
8706	9853
8707	9960
8708	10092
8709	9988
8710	9906
8711	9954
8712	10081
8713	9964
8714	9033
8715	10165
8716	9991
8717	10035
8718	9959
8719	10064
8720	10114
8721	10120
8722	10067
8723	9935
8724	10093
8725	10122
8726	9921
8727	9035
8728	9919
8729	9989
8730	9934
8731	9923
8732	10083
8733	9992
8734	8420
8735	8445
8736	9743
8737	8451
8738	8461
8739	8490
8740	9808
8741	8478
8742	7510
8743	10057
8744	7197
8745	10086
8746	7261
8747	10027
8748	10135
8749	10034
8750	7216
8751	10033
8752	10138
8753	10069
8754	9968
8755	10150
8756	5749
8757	10090
8758	10142
8759	10154
8760	8419
8761	10061
8762	10146
8763	10147
8764	7237
8765	9969
8766	10136
8767	10160
8768	10107
8769	10144
8770	10062
8771	8421
8772	10145
8773	7645
8774	10149
8775	10156
8776	10091
8777	10074
8778	10148
8779	7784
8780	10141
8781	10101
8782	10155
8783	10161
8784	7238
8785	10151
8786	10159
8787	8296
8788	10067
8789	10153
8790	10152
8791	10158
8792	10143
8793	10089
8794	10157
8795	10025
8796	10106
8797	10047
8798	10014
8799	10079
8800	10084
8801	10015
8802	10073
8803	9834
8804	10163
8805	10105
8806	10134
8807	10013
8808	10012
8809	10016
8810	10068
8811	10060
8812	10117
8813	10164
8814	10018
8815	10031
8816	10137
8817	10028
8818	10029
8819	10023
8820	10024
8821	10046
8822	10026
8823	10032
8824	10030
8825	10048
8826	10119
8827	10055
8828	10071
8829	10075
8830	10056
8831	10063
8832	10059
8833	10162
8834	10058
8835	10087
8836	10088
8837	10072
8838	10085
8839	10070

SIGNATURNI INDEKS

5749	8756	7486	8568	7520	8529	7568	8432
6892	8411	7487	8546	7521	8544	7569	8386
6977	8373	7488	8399	7522	8329	7570	8377
6978	8338	7491	8652	7523	8419	7571	8415
7058	8414	7493	8467	7524	8397	7572	8391
7104	8491	7494	8335	7525	8437	7573	8315
7197	8744	7495	8535	7527	8292	7574	8341
7216	8750	7496	8634	7528	8304	7575	8342
7237	8764	7497	8345	7529	8308	7576	8367
7238	8784	7498	8344	7530	8289	7580	8356
7261	8746	7499	8602	7536	8436	7581	8463
7294	8607	7500	8481	7537	8394	7582	8360
7410	8554	7501	8586	7538	8324	7583	8458
7465	8316	7502	8340	7539	8474	7604	8453
7467	8321	7503	8426	7540	8339	7645	8773
7468	8487	7504	8624	7541	8396	7646	8515
7469	8486	7505	8522	7542	8420	7647	8291
7470	8364	7506	8462	7543	8384	7648	8404
7471	8352	7507	8388	7544	8392	7649	8473
7472	8442	7508	8510	7545	8518	7650	8405
7473	8445	7509	8447	7546	8385	7784	8779
7474	8323	7510	8742	7547	8378	8203	8526
7475	8295	7511	8370	7548	8382	8272	8380
7478	8468	7512	8362	7549	8381	8273	8349
7479	8403	7513	8430	7550	8348	8296	8787
7480	8615	7514	8328	7555	8449	8298	8294
7482	8305	7515	8390	7556	8427	8304	8548
7483	8318	7517	8599	7557	8363	8305	8501
7484	8549	7518	8325	7558	8504	8345	8313
7485	8601	7519	8433	7559	8476	8346	8422

8375	8574	8818	8600	8856	8389	9019	8401
8377	8435	8819	8424	8857	8592	9020	8657
8413	8636	8820	8438	8901	8359	9021	8594
8419	8760	8821	8368	8902	8493	9033	8714
8420	8734	8822	8555	8903	8681	9034	8570
8421	8771	8823	8650	8904	8583	9035	8727
8445	8735	8824	8532	8905	8406	9743	8736
8451	8737	8825	8618	8906	8425	9806	8450
8461	8738	8826	8408	8907	8629	9808	8740
8467	8383	8827	8461	8908	8479	9809	8418
8474	8365	8828	8465	8909	8658	9810	8309
8478	8741	8829	8654	8910	8346	9811	8528
8490	8739	8830	8301	8911	8647	9812	8334
8492	8330	8831	8306	8912	8376	9813	8541
8495	8361	8832	8533	8913	8626	9814	8320
8619	8697	8833	8613	8914	8558	9827	8300
8797	8288	8834	8443	8915	8387	9829	8485
8799	8454	8835	8448	8916	8431	9834	8803
8800	8675	8836	8496	8917	8632	9840	8337
8801	8478	8837	8553	8918	8645	9841	8421
8802	8610	8838	8506	8920	8480	9842	8455
8803	8298	8839	8508	8921	8692	9843	8366
8804	8511	8842	8664	8922	8536	9844	8572
8805	8428	8843	8617	8923	8466	9845	8402
8806	8423	8844	8314	8924	8374	9846	8606
8807	8379	8845	8483	8925	8469	9848	8347
8808	8677	8846	8575	8926	8651	9849	8371
8809	8290	8847	8646	8927	8497	9850	8543
8810	8354	8848	8523	8928	8670	9851	8595
8811	8698	8849	8562	8929	8569	9852	8644
8812	8635	8850	8565	8931	8580	9853	8706
8813	8331	8851	8663	8932	8312	9854	8412
8814	8678	8852	8671	8933	8440	9855	8452
8815	8407	8853	8410	8934	8398	9856	8507
8816	8505	8854	8648	9017	8604	9857	8591
8817	8319	8855	8531	9018	8590	9858	8357

9859	8375	9898	8488	9935	8723	9972	8416
9860	8597	9899	8457	9936	8489	9973	8566
9861	8628	9900	8302	9937	8656	9974	8641
9865	8372	9901	8563	9938	8369	9975	8503
9866	8616	9902	8622	9939	8472	9976	8701
9867	8351	9903	8343	9940	8534	9977	8695
9868	8395	9904	8690	9941	8527	9978	8598
9869	8619	9905	8538	9942	8694	9979	8585
9870	8333	9906	8710	9943	8666	9980	8676
9871	8625	9907	8509	9944	8350	9981	8355
9872	8686	9908	8514	9945	8451	9982	8627
9873	8638	9909	8609	9946	8667	9983	8492
9874	8639	9910	8557	9947	8311	9984	8477
9875	8643	9911	8596	9948	8561	9985	8484
9876	8603	9913	8665	9949	8520	9986	8409
9877	8459	9914	8611	9950	8326	9987	8660
9878	8649	9915	8637	9951	8439	9988	8709
9879	8456	9916	8545	9952	8470	9989	8729
9880	8588	9917	8573	9953	8475	9990	8460
9881	8429	9918	8540	9954	8711	9991	8716
9882	8297	9919	8728	9956	8550	9992	8733
9883	8413	9920	8551	9957	8674	9993	8661
9884	8680	9921	8726	9958	8521	9994	8669
9885	8537	9922	8530	9959	8718	9995	8400
9886	8525	9923	8731	9960	8707	9996	8653
9887	8688	9924	8556	9961	8631	9997	8517
9888	8353	9925	8560	9962	8662	9998	8358
9889	8702	9926	8589	9963	8642	9999	8516
9890	8441	9927	8490	9964	8713	10000	8655
9891	8482	9928	8495	9965	8683	10001	8327
9892	8612	9929	8393	9966	8444	10002	8593
9893	8640	9930	8494	9967	8621	10003	8303
9894	8700	9931	8434	9968	8754	10004	8605
9895	8539	9932	8673	9969	8765	10005	8296
9896	8464	9933	8685	9970	8614	10006	8299
9897	8623	9934	8730	9971	8471	10007	8608

10012	8808	10054	8584	10089	8793	10132	8687
10013	8807	10055	8827	10090	8757	10133	8699
10014	8798	10056	8830	10091	8776	10134	8806
10015	8801	10057	8743	10092	8708	10135	8748
10016	8809	10058	8834	10093	8724	10136	8766
10018	8814	10059	8832	10094	8578	10137	8816
10023	8819	10060	8811	10095	8581	10138	8752
10024	8820	10061	8761	10096	8502	10139	8317
10025	8795	10062	8770	10101	8781	10140	8582
10026	8822	10063	8831	10102	8500	10141	8780
10027	8747	10064	8719	10104	8499	10142	8758
10028	8817	10065	8705	10105	8805	10143	8792
10029	8818	10066	8547	10106	8796	10144	8769
10030	8824	10067	8722	10107	8768	10145	8772
10031	8815	10067	8788	10108	8336	10146	8762
10032	8823	10068	8810	10109	8691	10147	8763
10033	8751	10069	8753	10110	8322	10148	8778
10034	8749	10070	8839	10111	8587	10149	8774
10035	8717	10071	8828	10112	8668	10150	8755
10036	8567	10072	8837	10113	8689	10151	8785
10037	8682	10073	8802	10114	8720	10152	8790
10038	8417	10074	8777	10115	8293	10153	8789
10039	8524	10075	8829	10116	8564	10154	8759
10040	8559	10076	8579	10117	8620	10155	8782
10041	8519	10077	8672	10117	8812	10156	8775
10042	8513	10078	8633	10118	8679	10157	8794
10043	8552	10079	8799	10119	8826	10158	8791
10044	8542	10080	8630	10120	8721	10159	8786
10045	8446	10081	8712	10121	8704	10160	8767
10046	8821	10082	8576	10122	8725	10161	8783
10047	8797	10083	8732	10123	8498	10162	8833
10048	8825	10084	8800	10124	8703	10163	8804
10050	8332	10085	8838	10128	8659	10164	8813
10051	8512	10086	8745	10129	8310	10165	8715
10052	8307	10087	8835	10130	8684	10166	8571
10053	8577	10088	8836	10131	8693	10167	8696

PRILOZI

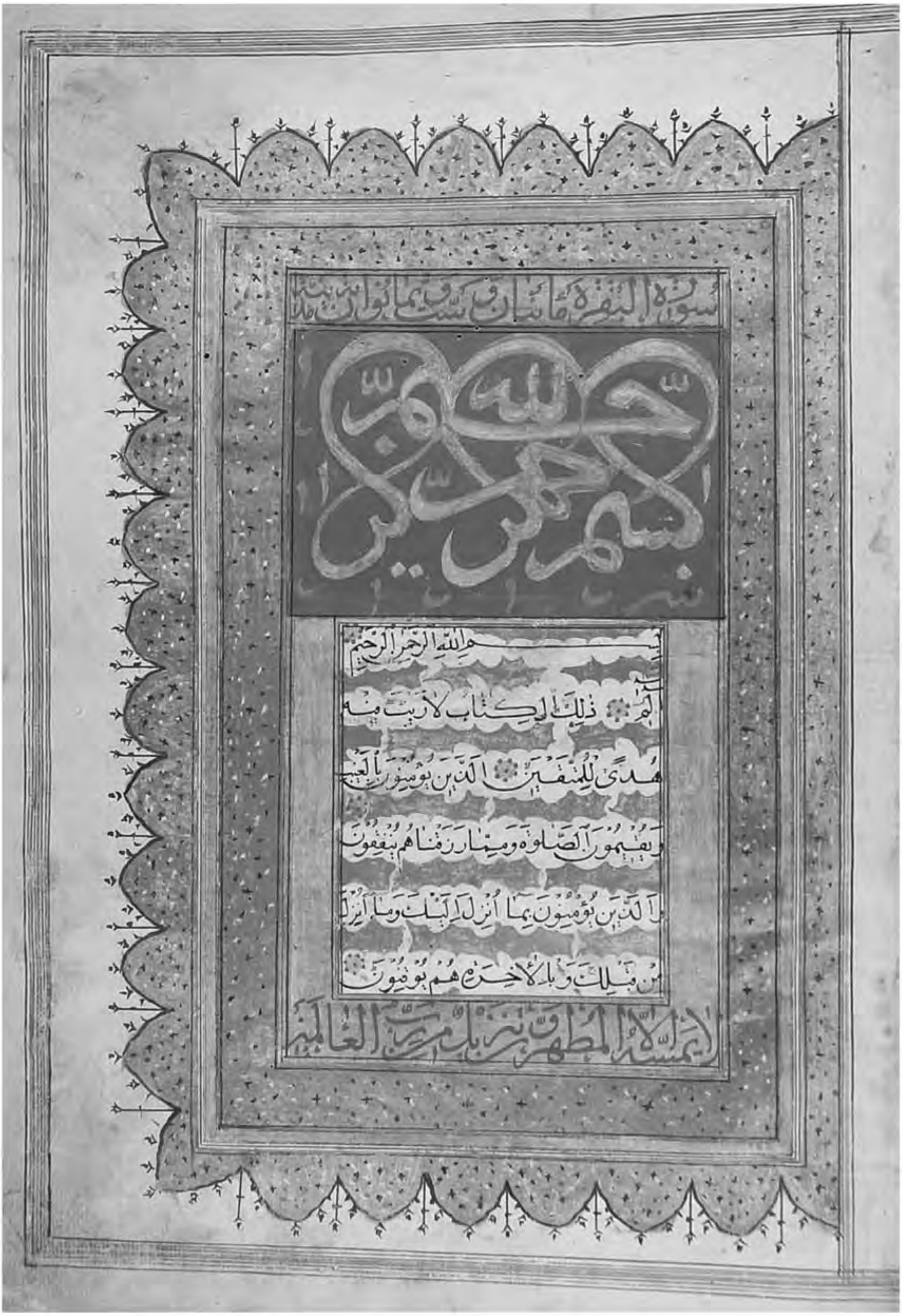

سورة البقرة مائتان وست وثمانون آية مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ۞ ذلك الكتاب لا ريب فيه

هدى للمتقين ۞ الذين يؤمنون بالغيب

ويقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون

والذين يؤمنون بما أنزل إليك وما أنزل

من قبلك وبالآخرة هم يوقنون ۞

لا يمسه إلا المطهرون تنزيل من رب العالمين

Al-Muṣḥaf aš-šarīf, početak sure al-Baqara. Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Mulla ʻAbdullah al-Hindī al-Kāẓimāwī (1)123/1711. godine. R-10139.

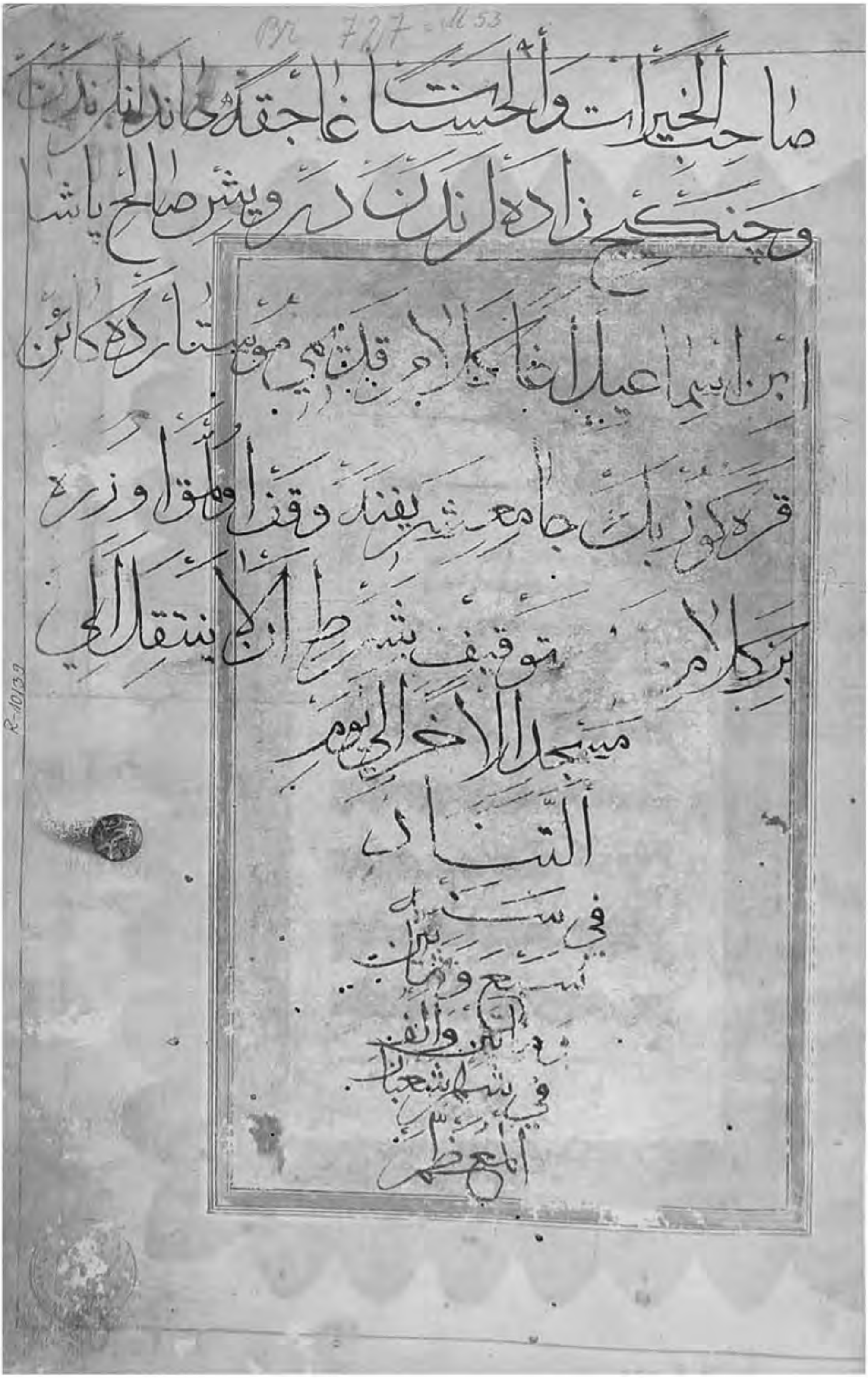

Or 727 = M 53

صاحب الخيرات والحسنات غاجقه خاندانلرندن
وچنكيچ زاده لردن درويش صالح پاشا
ابن اسماعيل اغانك الام قلبنه موستارده كائن
قره كوز بك جامع شريفنه وقف اولمق اوزره
بر كلام الله توقيف بشرط ان لا ينتقل الى
مسجد الآخر الى يوم
التناد
في سنة
سبع وثمانين
ومائتين والف
في شهر شعبان
المعظم

R-10139

Bilješka o uvakufljenu Mushafa. Za Karađoz-begovu džamiju u Mostaru uvakufio Ṣāliḥ-paša, sin Ismā'īl-age Čengića iz Gacka, mjeseca ša'bana 1287/1870. godine. R-10139.

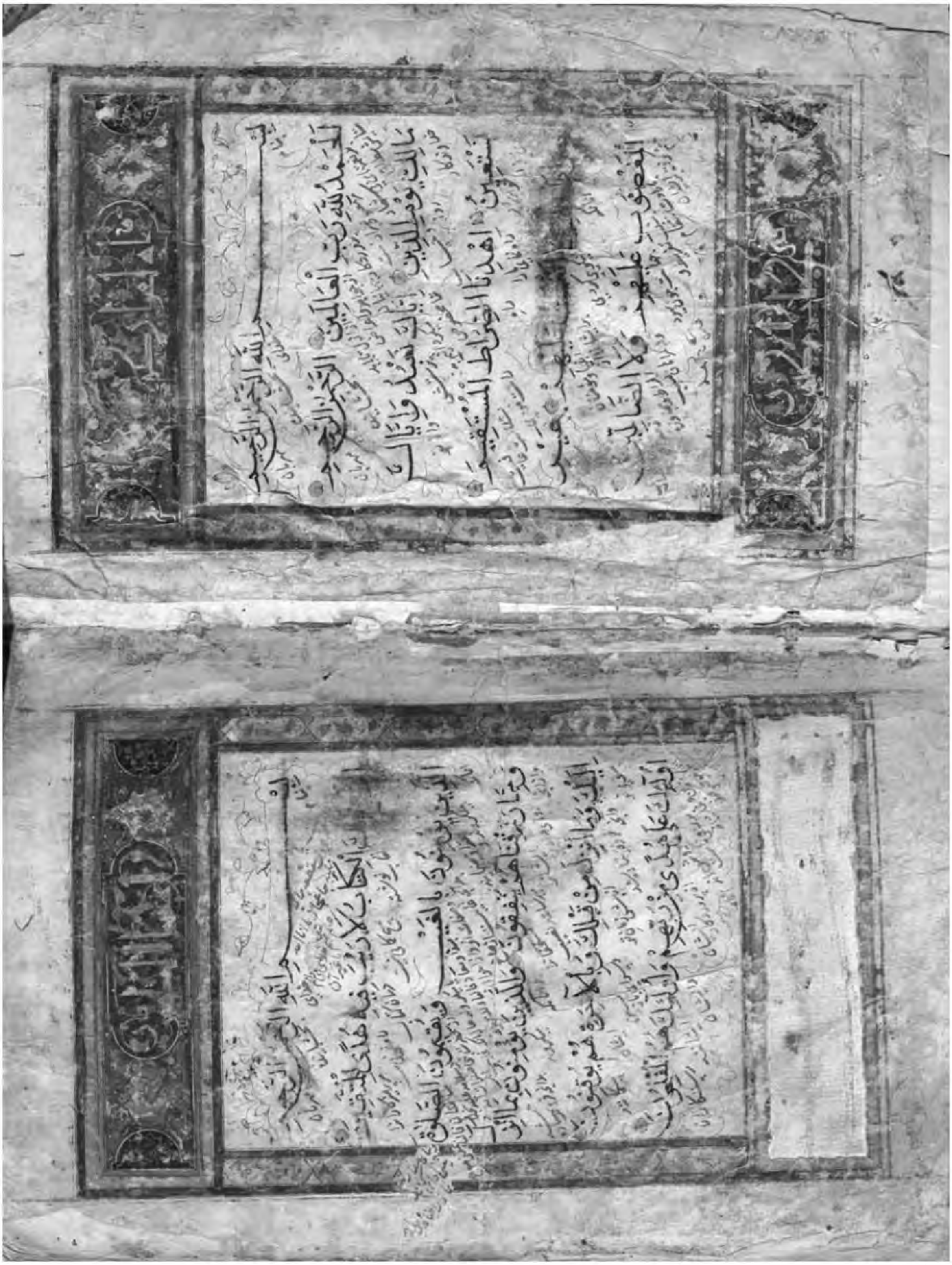

Prve dvije stranice prijevoda Kur'ana na perzijski jezik od nepoznatog prevodioca. Prijepis prije 1121/1709. godine. R-7510.

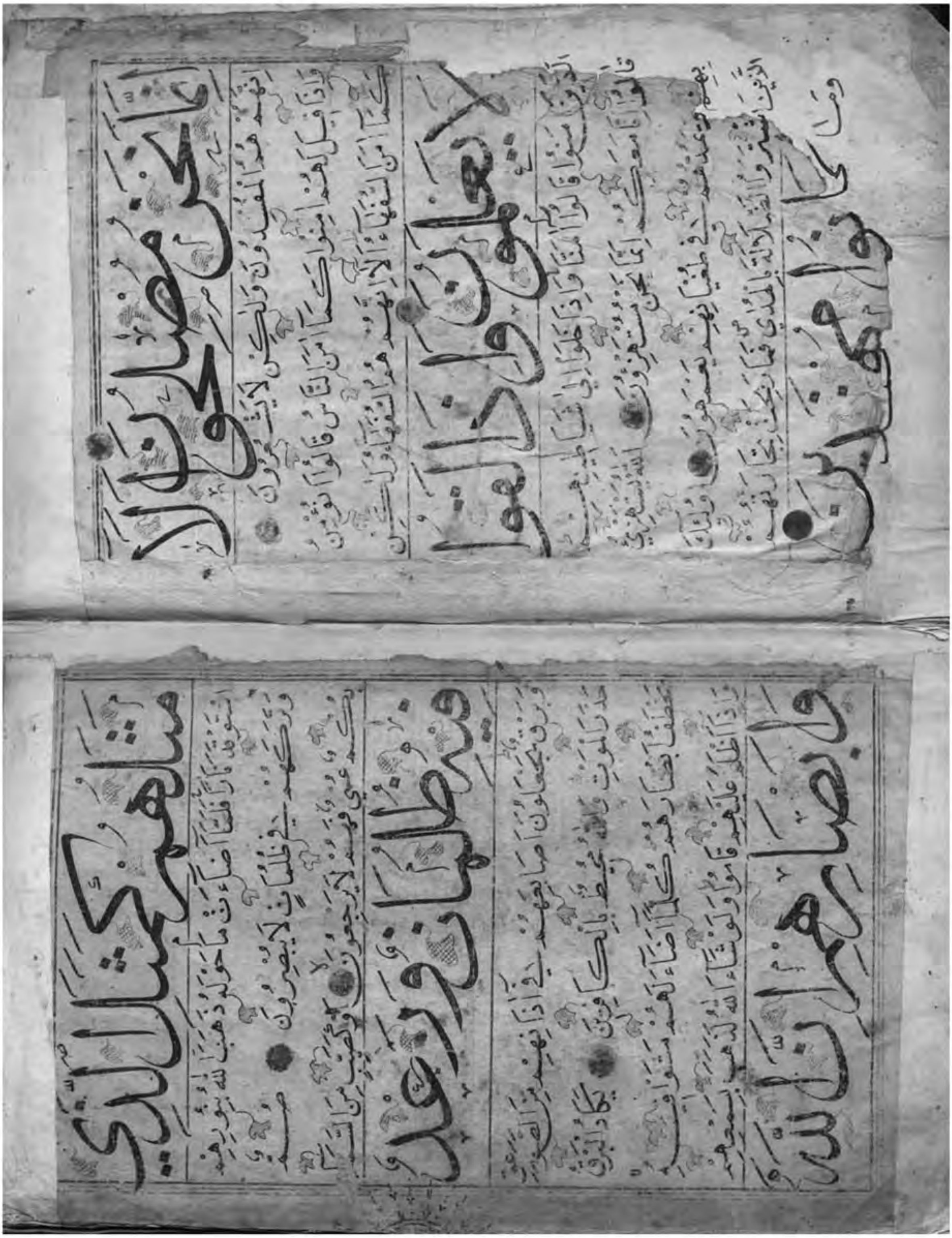

Jedan od načina pisanja kur'anskog teksta. R-8467.

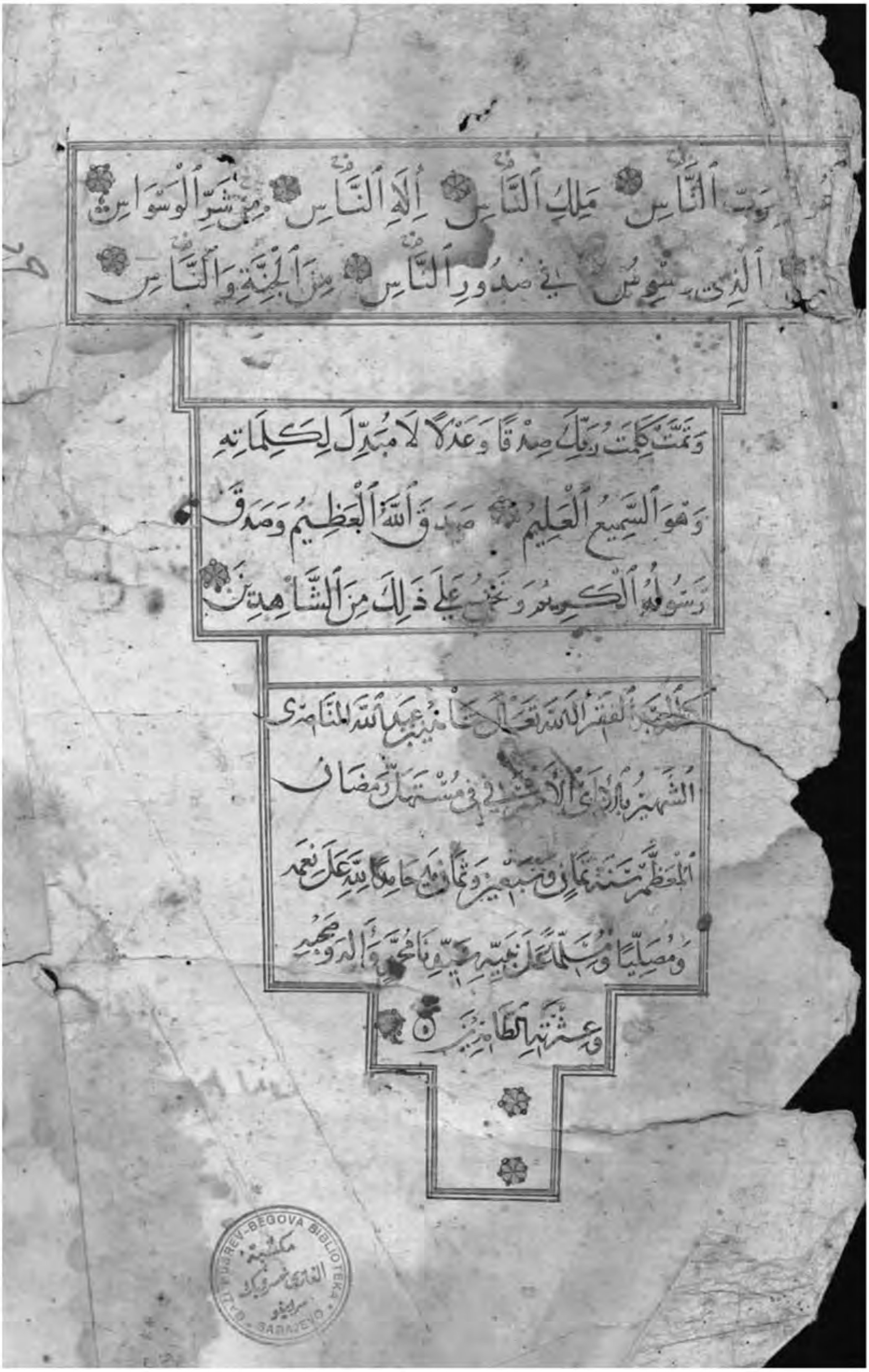

برب الناس ۞ ملك الناس ۞ إله الناس ۞ من شر الوسواس ۞
الذي يوسوس في صدور الناس ۞ من الجنة والناس ۞

وتمت كلمت ربك صدقا وعدلا لا مبدل لكلمته
وهو السميع العليم ۞ صدق الله العظيم وصدق
رسوله الكريم ونحن على ذلك من الشاهدين ۞

كتبه العبد الفقير إلى الله تعالى شاهين بن عبد الله الناصري
الشهير بأداي الأشرفي في مستهل رمضان
المعظم سنة ثمان وسبعين وثمانمائة حامدا لله على نعمه
ومصليا ومسلما على نبيه سيدنا محمد وآله وصحبه
وعترته الطاهرين ۞

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA SARAJEVO
مكتبة الغازي خسرو بك سراييفو

Posljednja stranica Mushafa sa bilješkom o prijepisu.
Prepisao Šāhīn b. ʻAbdullah an-Nāṣirī, poznat kao Adāy al-Ašrafi
u ramazanu 878/1473. godine. R-8797.

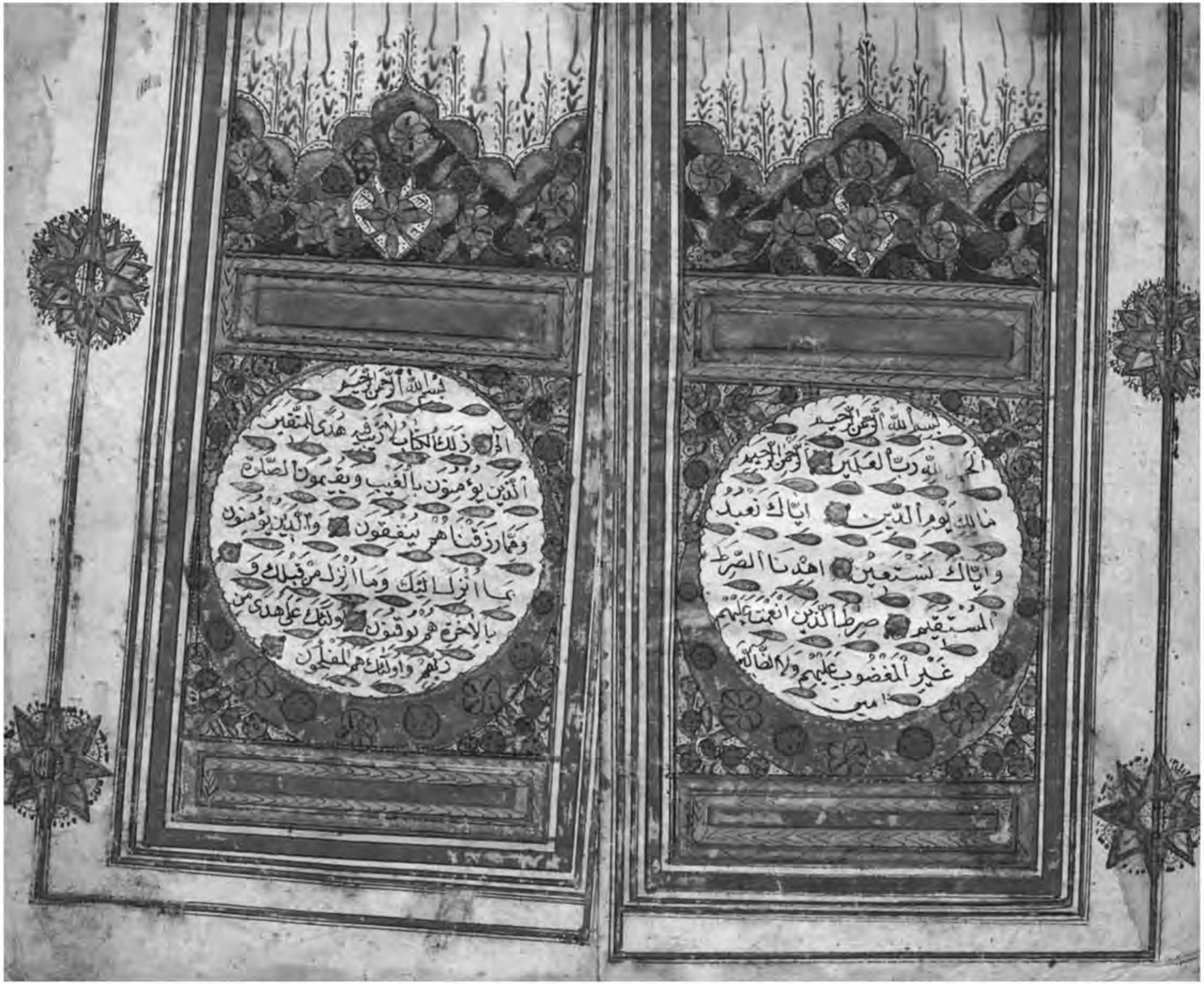

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العلمين الرحمن الرحيم
مالك يوم الدين اياك نعبد
واياك نستعين اهدنا الصرط
المستقيم صرط الذين انعمت عليهم
غير المغضوب عليهم ولا الضالين
امين

بسم الله الرحمن الرحيم
الم ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين
الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلوة
ومما رزقناهم ينفقون والذين يؤمنون
بما انزل اليك وما انزل من قبلك و
بالاخرة هم يوقنون اولئك على هدى من
ربهم واولئك هم المفلحون

Prve dvije stranice Mushafa ukrašene u obliku diptiha. R-9809.

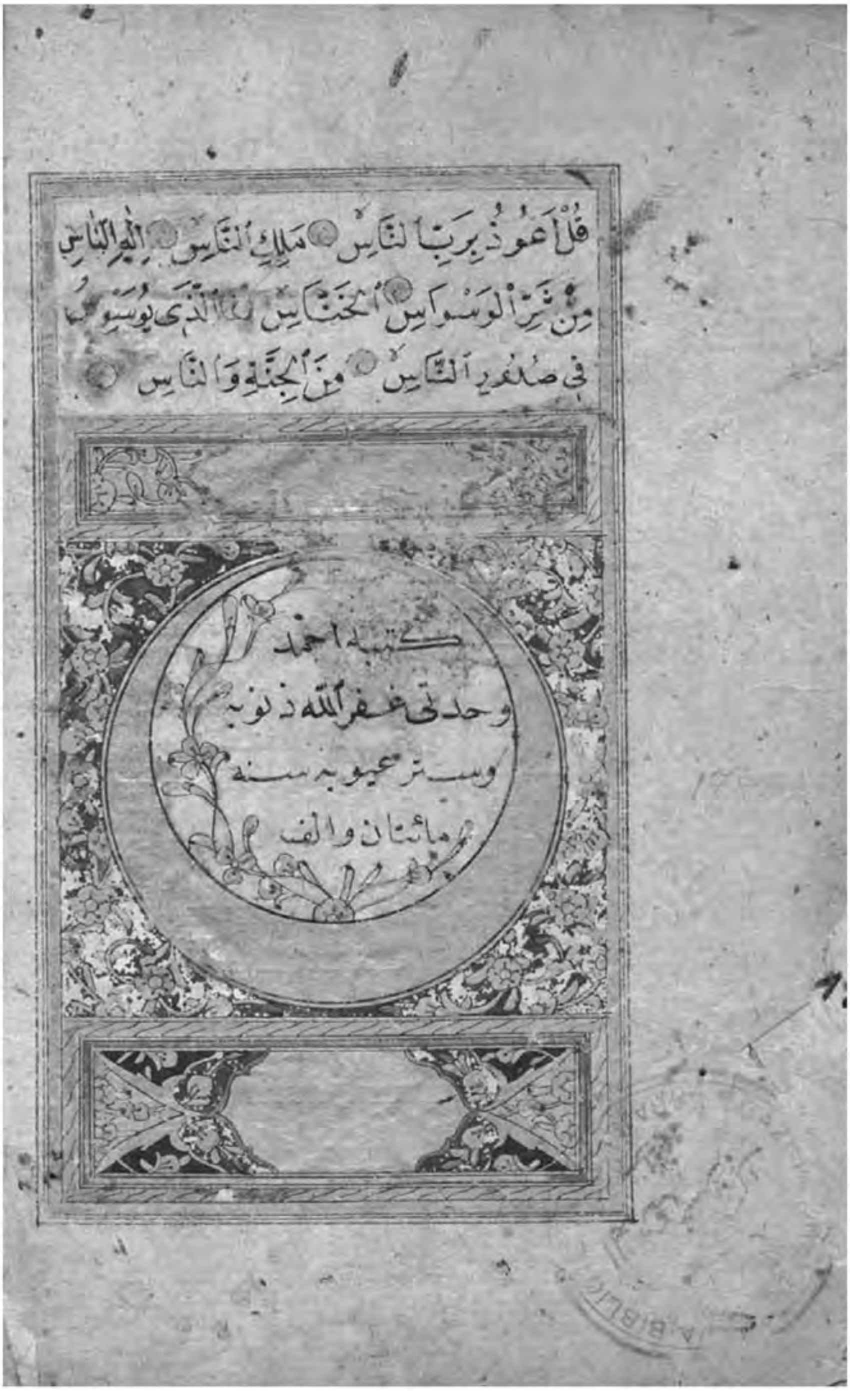

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلٰهِ النَّاسِ
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ
فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

كتبه احمد
وحدتي غفر الله ذنوبه
وستر عيوبه سنة
مائتان والف

Posljednja stranica Mushafa sa bilješkom da ga je prepisao Aḥmad Wahdatī 1200/1785. godine. R-9812.

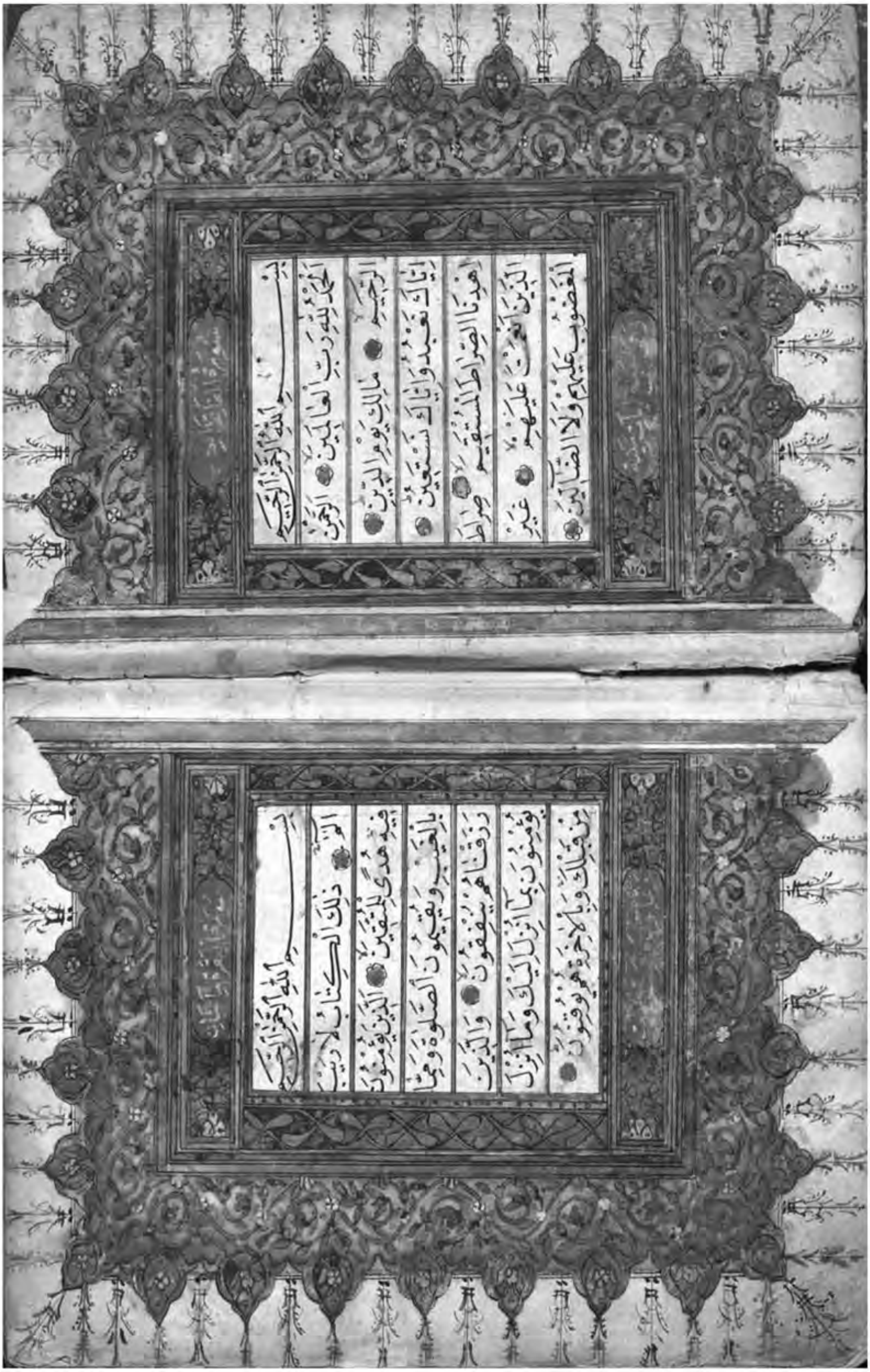

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين ● الرحمن
الرحيم ● مالك يوم الدين ●
اياك نعبد واياك نستعين ●
اهدنا الصراط المستقيم ● صراط
الذين انعمت عليهم ● غير
المغضوب عليهم ولا الضالين ●

بسم الله الرحمن الرحيم
الم ● ذلك الكتاب لا ريب
فيه هدى للمتقين ● الذين يؤمنون
بالغيب ويقيمون الصلوة ومما
رزقناهم ينفقون ● والذين
يؤمنون بما انزل اليك وما انزل
من قبلك وبالآخرة هم يوقنون ●

Diptih prve dvije stranice Mushafa. Ovo je pedeset i treći primjerak Mushafa koji je prepisao Ibrahīm b. al-ḥāğğ Muḥammad as-Sarāyī (Šehović) 1214/1800. godine. R-9840.

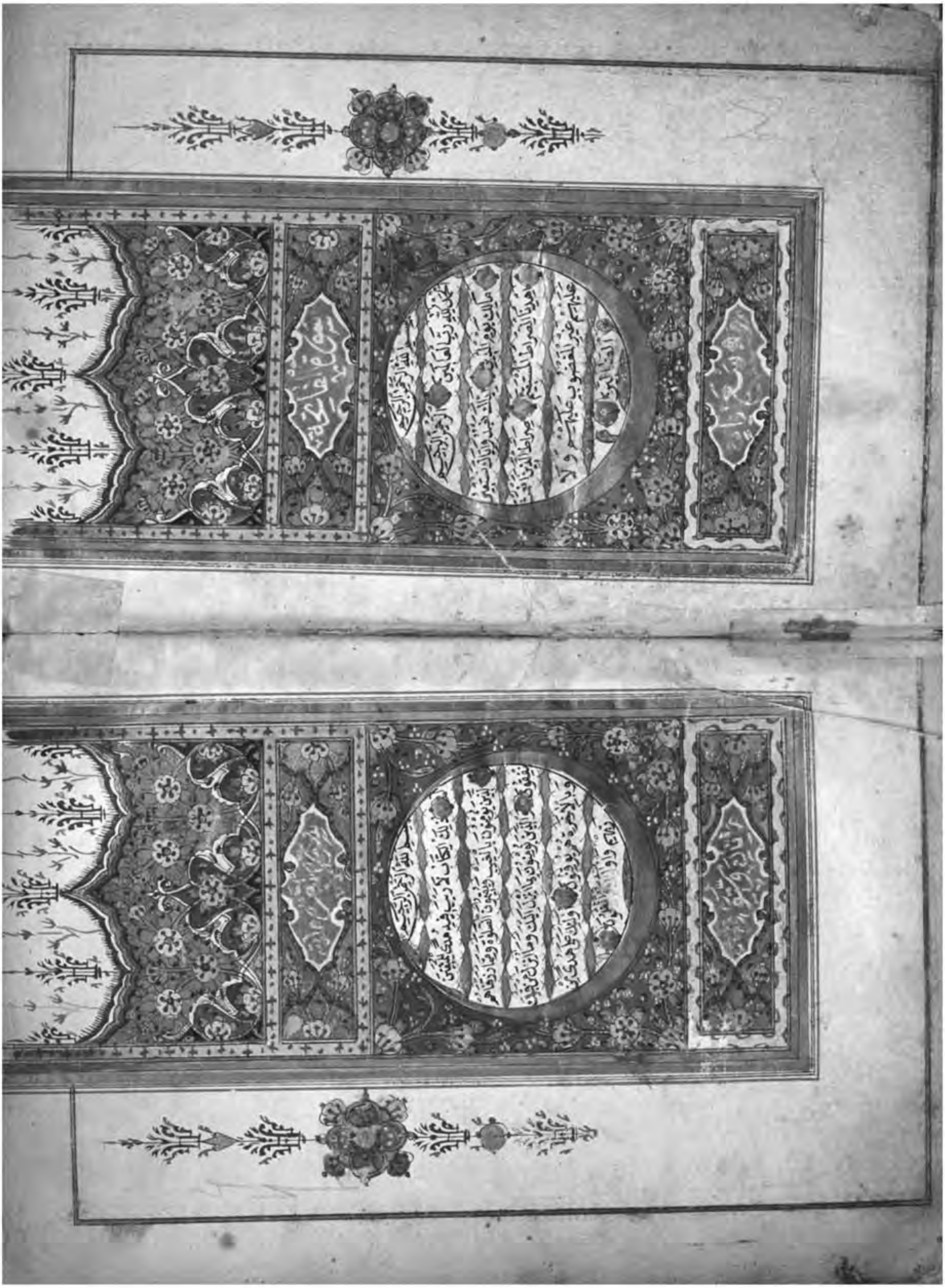

Prve dvije stranice Mushafa od nepoznatog prepisivača. R-9841.

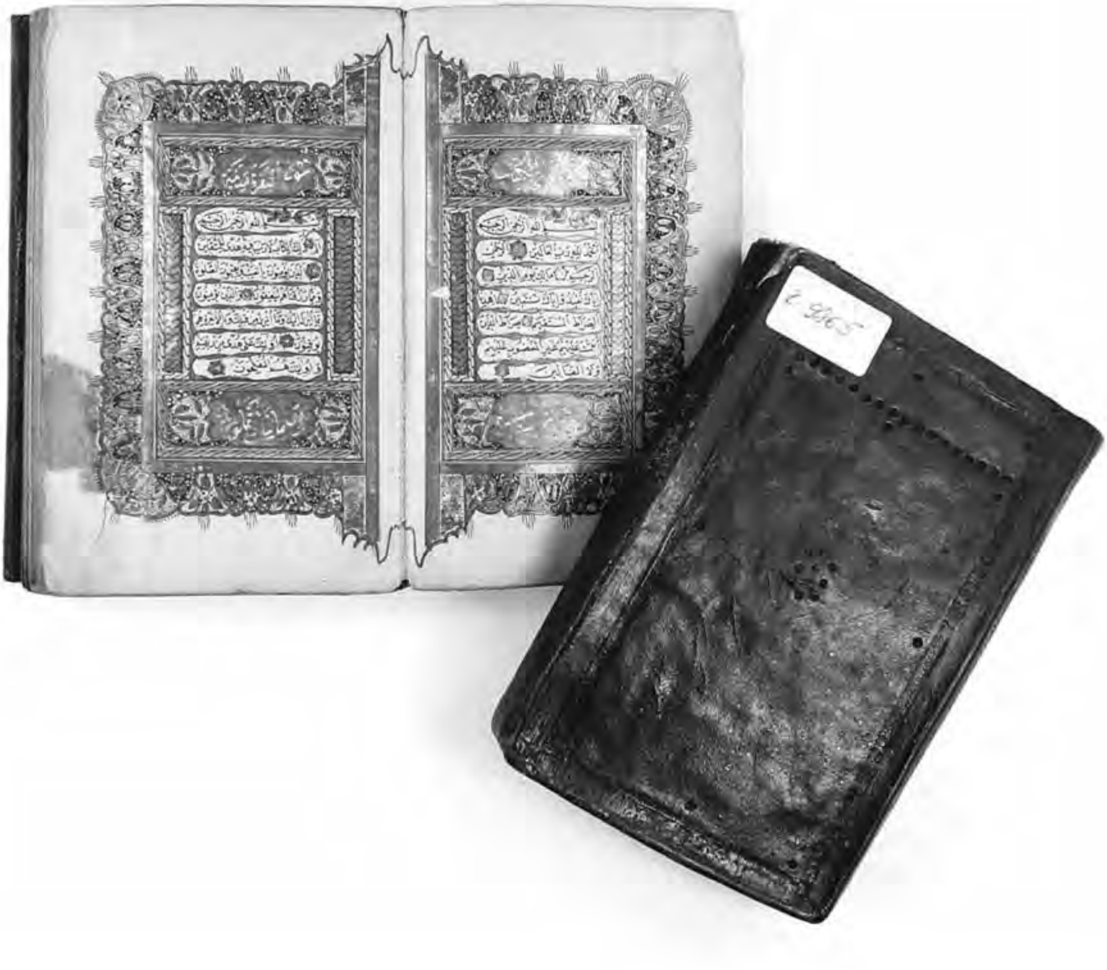

Bogato ukrašene prve dvije stranice Mushafa sa kožnom futrolom.
Prepisao ḥāfiẓ Ḥasan al-Ḥusnī, XIX stoljeća. R-9865.

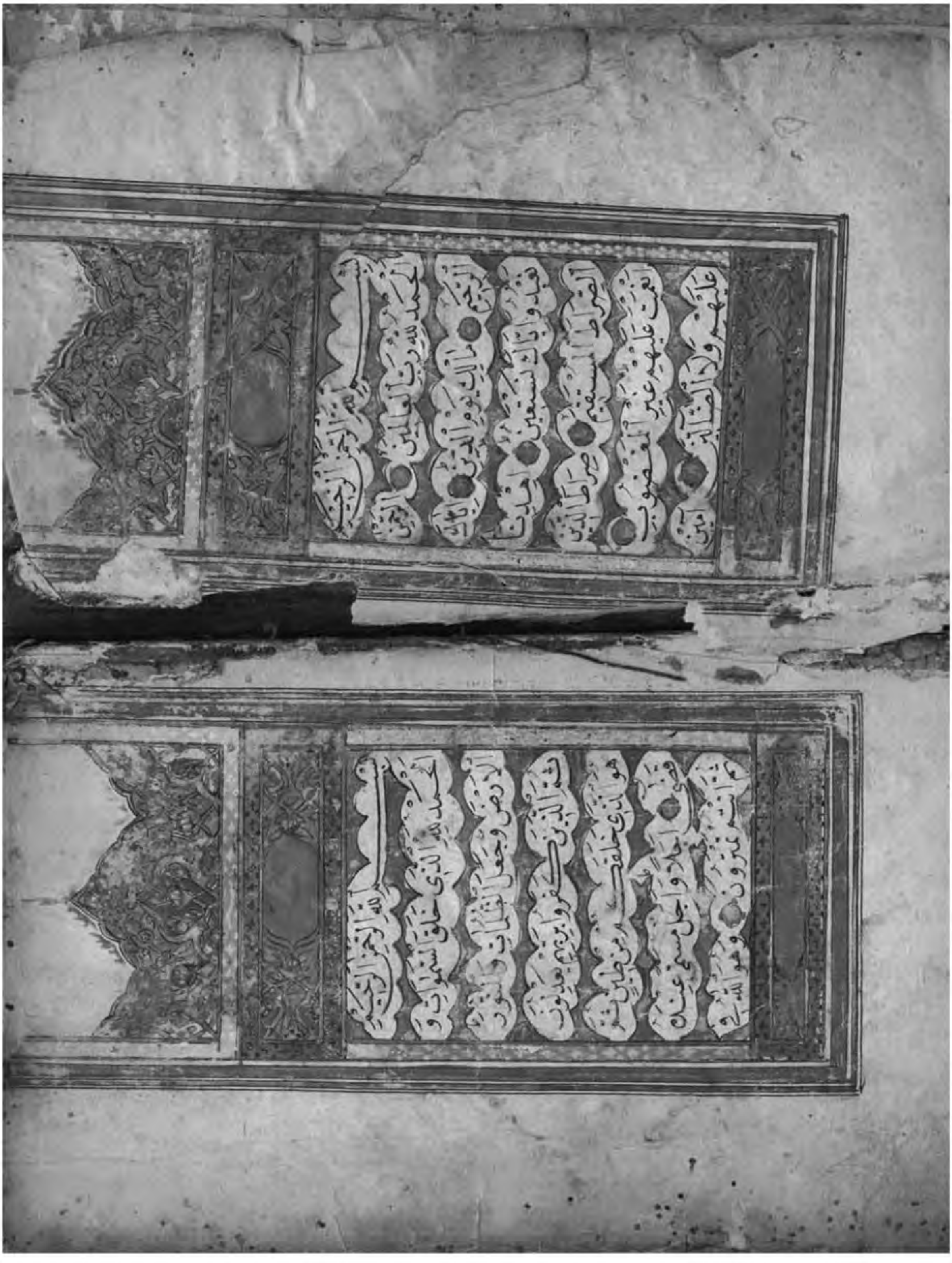

Prve dvije stranice en'āma. Prepisao as-Sayyid ḥāfiẓ 'Umar al-Ǧuhdī, poznat kao Čaqar-zāde, 1252/1836. godine. R-10047.

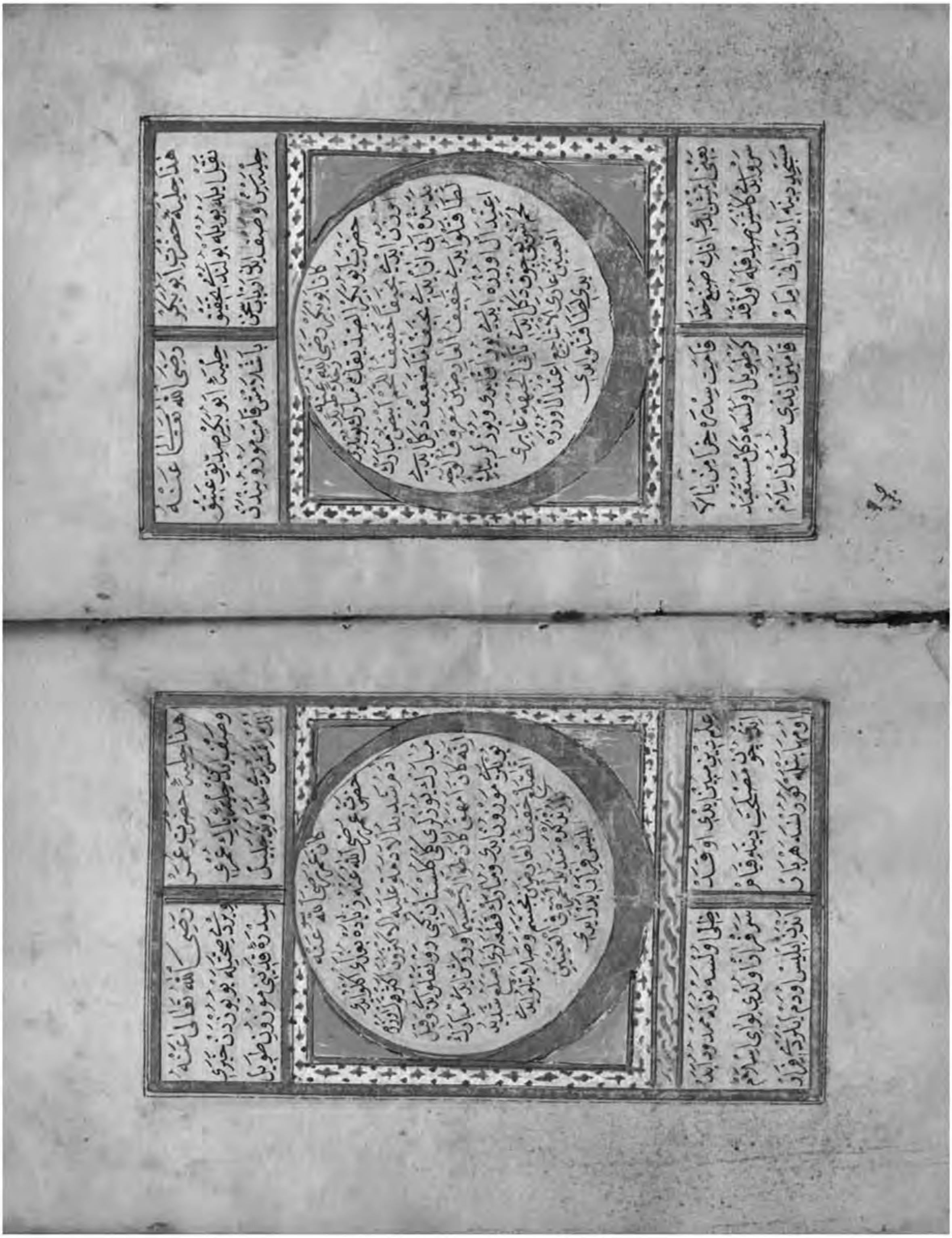

Način pisanja en'āma. Prepisao as-Sayyid ḥāfiẓ 'Umar al-Ğuhdī, poznat kao Čaqar-zāde, 1252/1836. godine. R-10047.

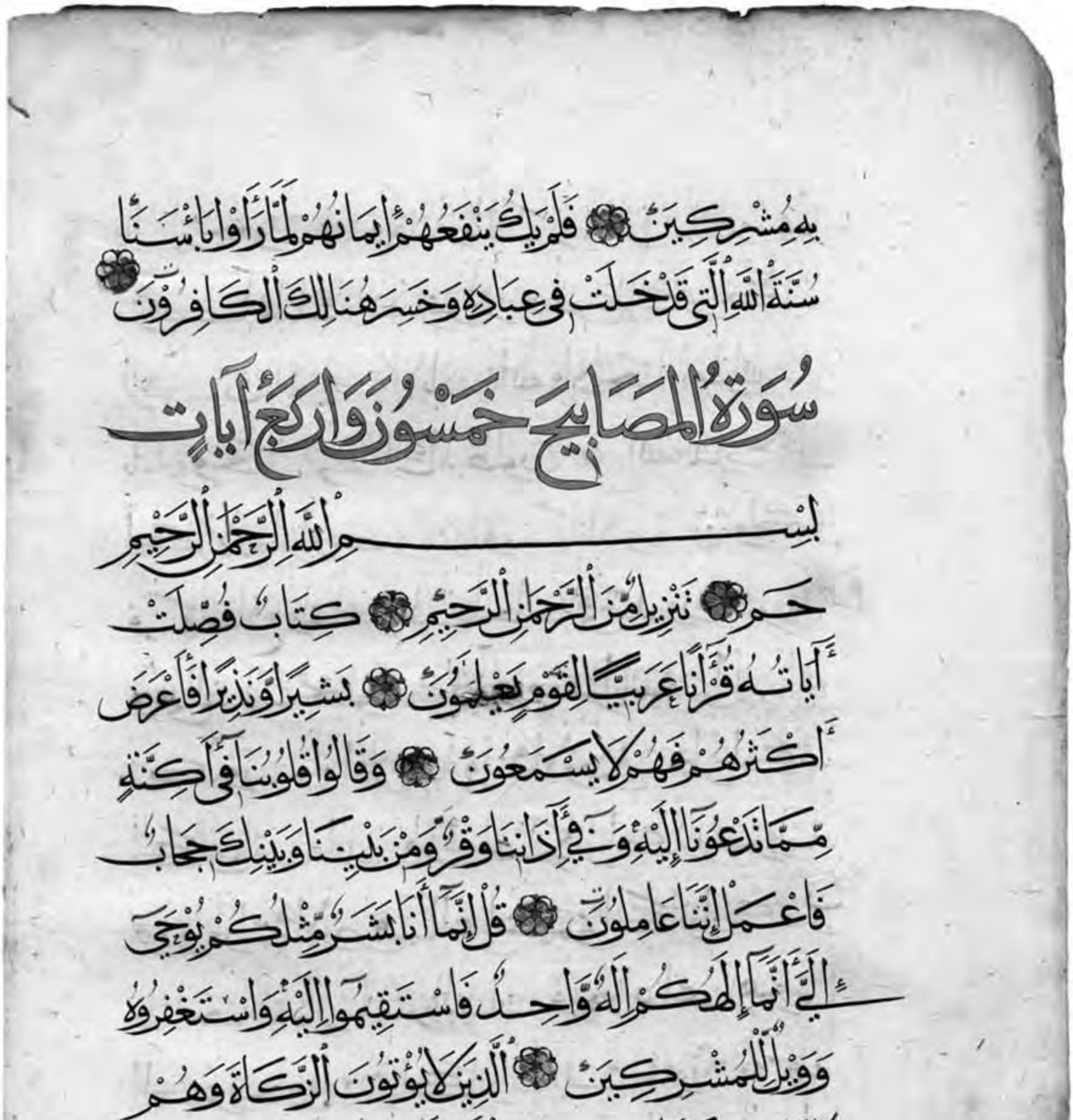

به مشركين ۝ فلم يك ينفعهم إيمانهم لما رأوا بأسنا
سنت الله التي قد خلت في عباده وخسر هنالك الكافرون ۝

سورة المصابيح خمسون واربع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم
حم ۝ تنزيل من الرحمن الرحيم ۝ كتاب فصلت
آياته قرآنا عربيا لقوم يعلمون ۝ بشيرا ونذيرا فأعرض
أكثرهم فهم لا يسمعون ۝ وقالوا قلوبنا في أكنة
مما تدعونا إليه وفي آذاننا وقر ومن بيننا وبينك حجاب
فاعمل إننا عاملون ۝ قل إنما أنا بشر مثلكم يوحى
إلي أنما إلهكم إله واحد فاستقيموا إليه واستغفروه
وويل للمشركين ۝ الذين لا يؤتون الزكاة وهم
بالآخرة هم كافرون ۝ إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات

Početak sure Fuṣṣilet (al-Maṣābīḥ). Prepisivač
i godina prijepisa nepoznati. R-10078.

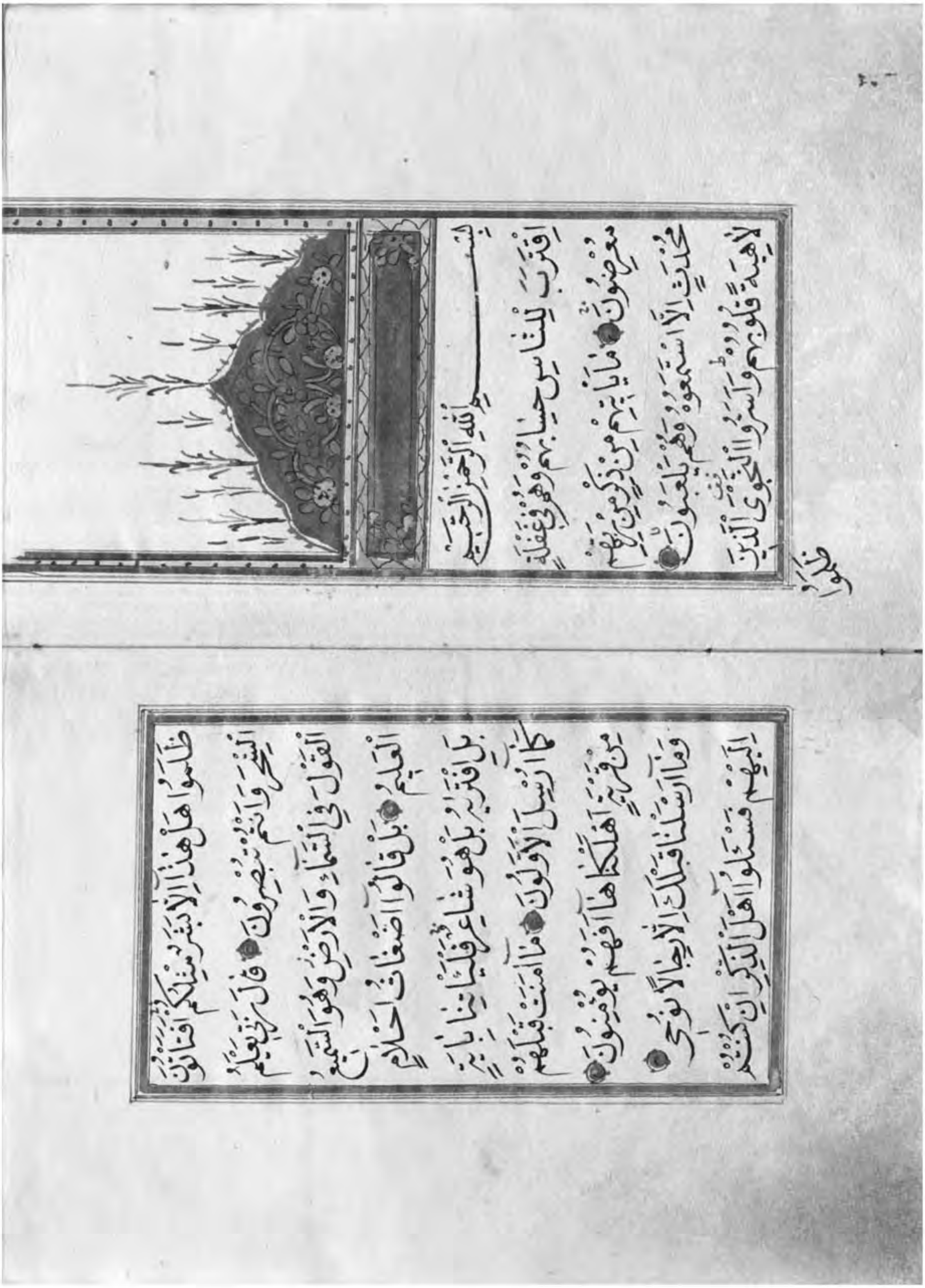

بسم الله الرحمن الرحيم
اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة
معرضون ۝ ما يأتيهم من ذكر من ربهم
محدث الا استمعوه وهم يلعبون ۝
لاهية قلوبهم واسروا النجوى الذين
ظلموا

ظلموا هل هذا الا بشر مثلكم افتأتون
السحر وانتم تبصرون ۝ قال ربي يعلم
القول في السماء والارض وهو السميع
العليم ۝ بل قالوا اضغاث احلام
بل افتريه بل هو شاعر فليأتنا باية
كما ارسل الاولون ۝ ما امنت قبلهم
من قرية اهلكناها افهم يؤمنون ۝
وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي
اليهم فسئلوا اهل الذكر ان كنتم

Početak 17. džuz'a. Rukopis je prepisan prije 1136/1723. godine. R-10142,17.

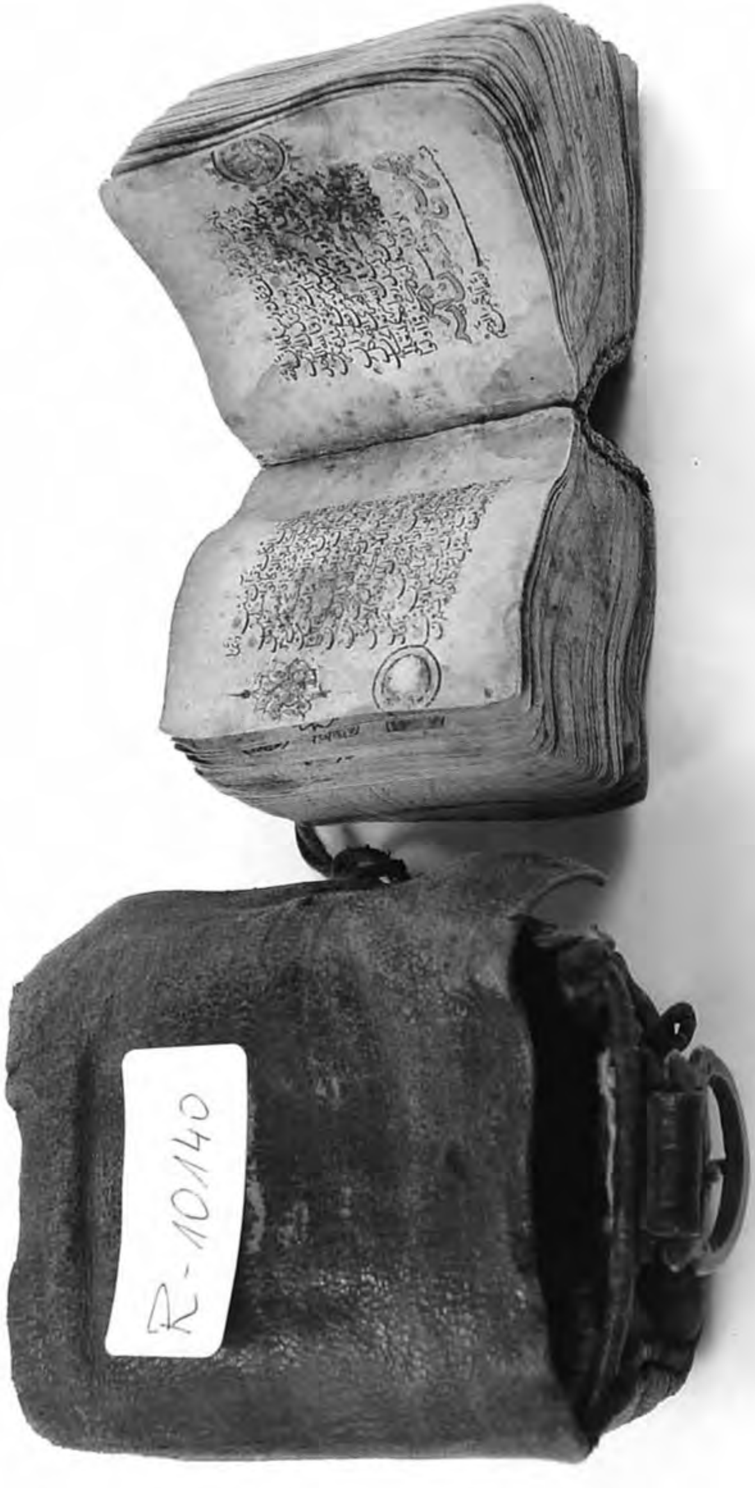

Komplet prijepisa Mushafa dimenzija 5 x 4 cm sa torbicom
za nošenje. R-10140.

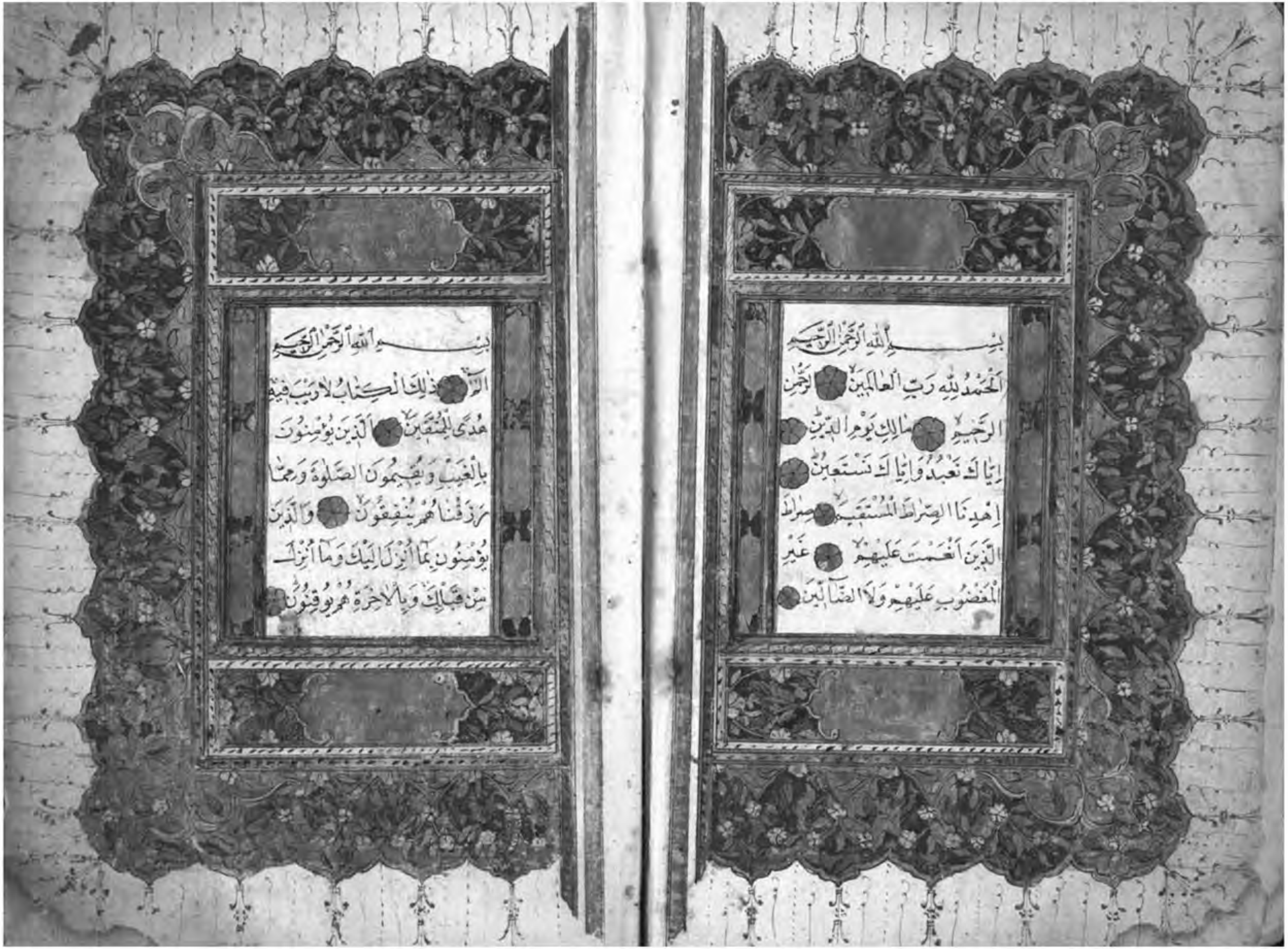

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين الرحمن
الرحيم مالك يوم الدين
اياك نعبد واياك نستعين
اهدنا الصراط المستقيم صراط
الذين انعمت عليهم غير
المغضوب عليهم ولا الضالين

بسم الله الرحمن الرحيم
الم ذلك الكتاب لا ريب فيه
هدى للمتقين الذين يؤمنون
بالغيب ويقيمون الصلوة ومما
رزقناهم ينفقون والذين
يؤمنون بما انزل اليك وما انزل
من قبلك وبالاخرة هم يوقنون

Prve dvije stranice Mushafa. Kao svoj 63. primjerak prepisao Ibrāhīm b. al-Ḥāğğ Muḥammad (Šehović) 1222/1807. godine. R-7575, 1.

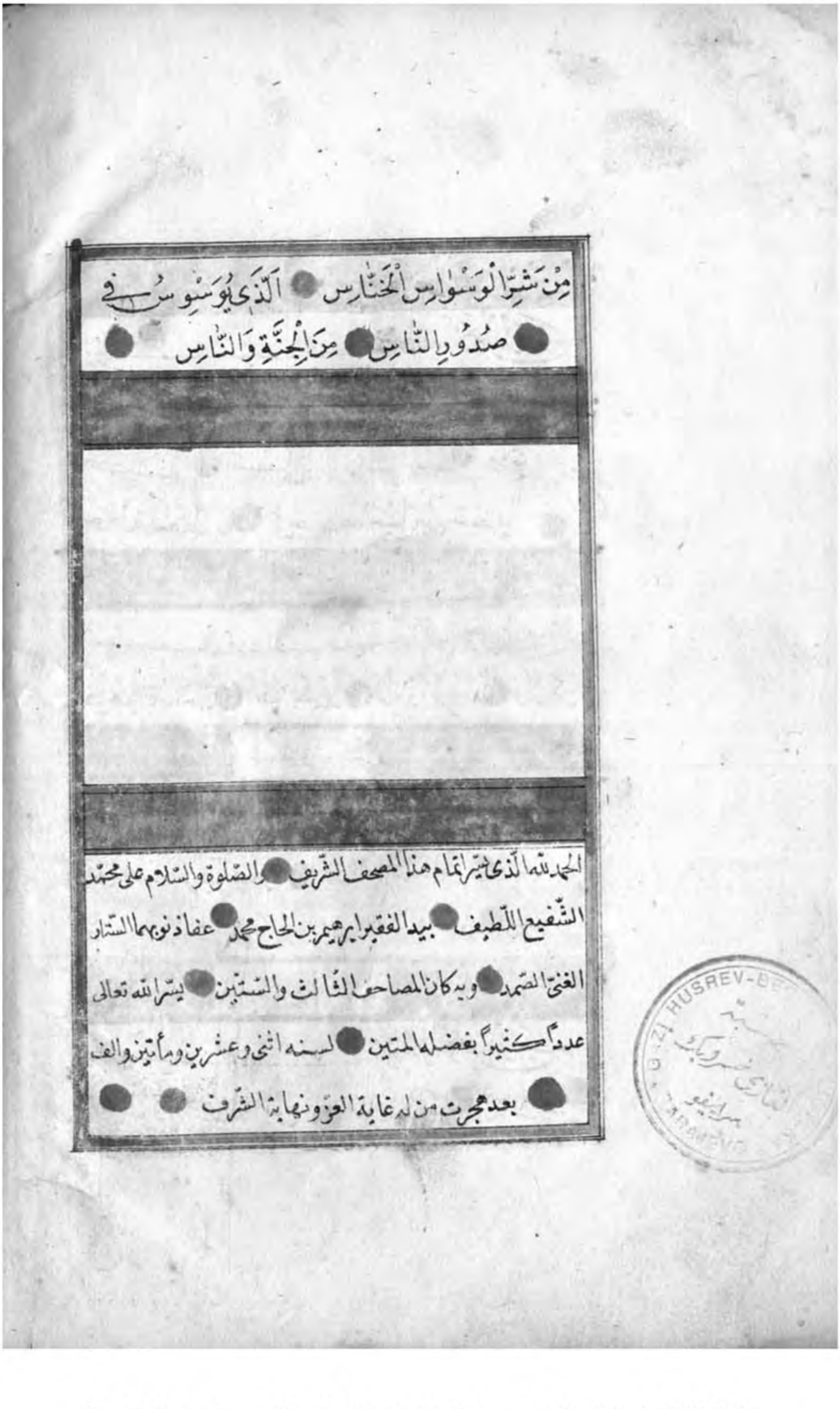

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِى يُوَسْوِسُ فِى
صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

الحمد لله الذى يسّر اتمام هذا المصحف الشريف والصّلوة والسّلام على محمّد
الشّفيع اللّطيف بيد الفقير ابرهيم بن الحاج محمد عفا ذنوبهما السّتار
الغنىّ الصّمد وبه كان المصاحف الثالث والسّتين يسّر الله تعالى
عدداً كثيراً بفضله المتين لسنه اثنى وعشرين ومأتين والف
بعد هجرت من له غاية العزّ ونهاية الشّرف

GAZI HUSREV-BE
SARAJEVO

Posljednja strana Mushafa sa bilješkom o prijepisu. R-7575, 2.

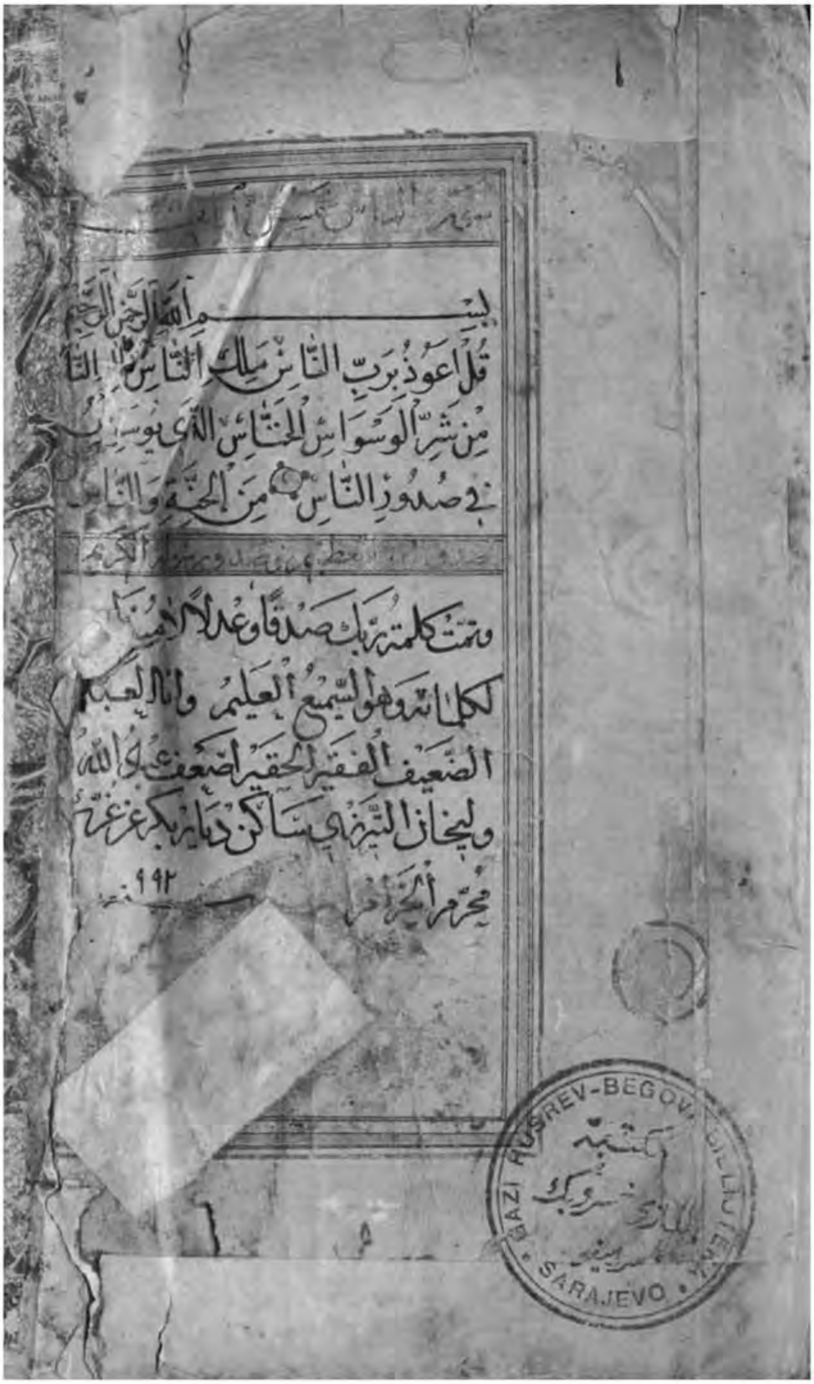

بسم الله الرحمن الرحيم
قل اعوذ برب الناس ملك الناس الـنا
من شر الوسواس الخناس الذي يوس
في صدور الناس من الجنة والنا
وتمت كلمة ربك صدقا وعدلا لا مبد
لكلماته وهو السميع العليم وانا العبد
الضعيف الفقير الحقير اضعف عباد الله
ولي خان التبريزي ساكن ديار بكر غرة
محرم الحرام ٩٩٢

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA SARAJEVO

Završetak jednog od starijih primjeraka Mushafa. Prepisao Walīẖān at-Tayrizī u Diyerbekiru 1. muharrema 992/1584. godine. R-8298.

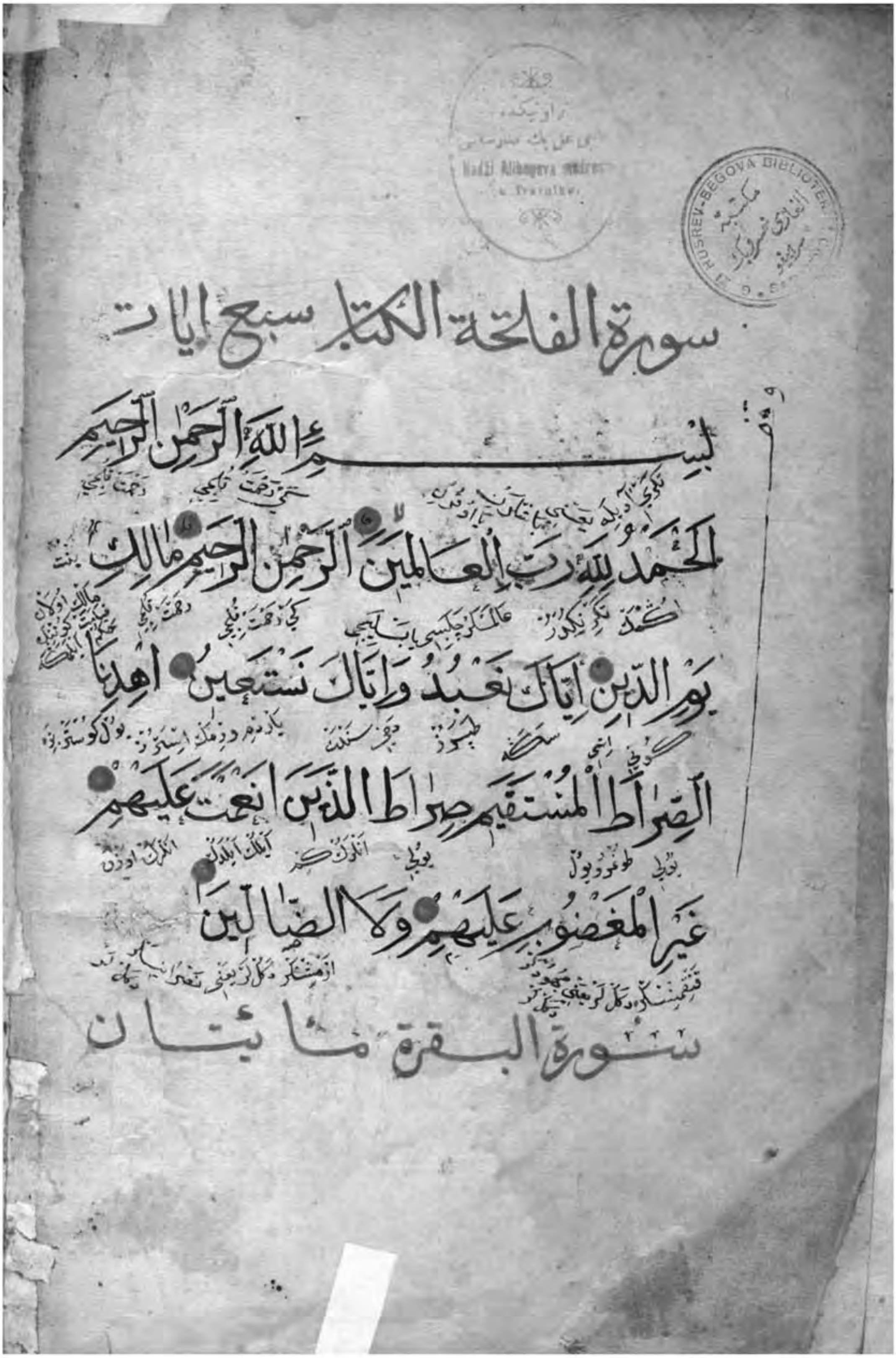

زاويكده
حاجى على بك مدرسه سى
Hadži Alibegova medresa
u Travniku

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA SARAJEVO
مكتبة الغازي خسرو بك سراييفو

سورة الفاتحة الكتاب سبع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم مالك

يوم الدين اياك نعبد واياك نستعين اهدنا

الصراط المستقيم صراط الذين انعمت عليهم

غير المغضوب عليهم ولا الضالين

سورة البقرة مائتان

Prva stranica prijevoda Kur'ana na turski jezik od nepoznatog prevodioca. R-8451,1.

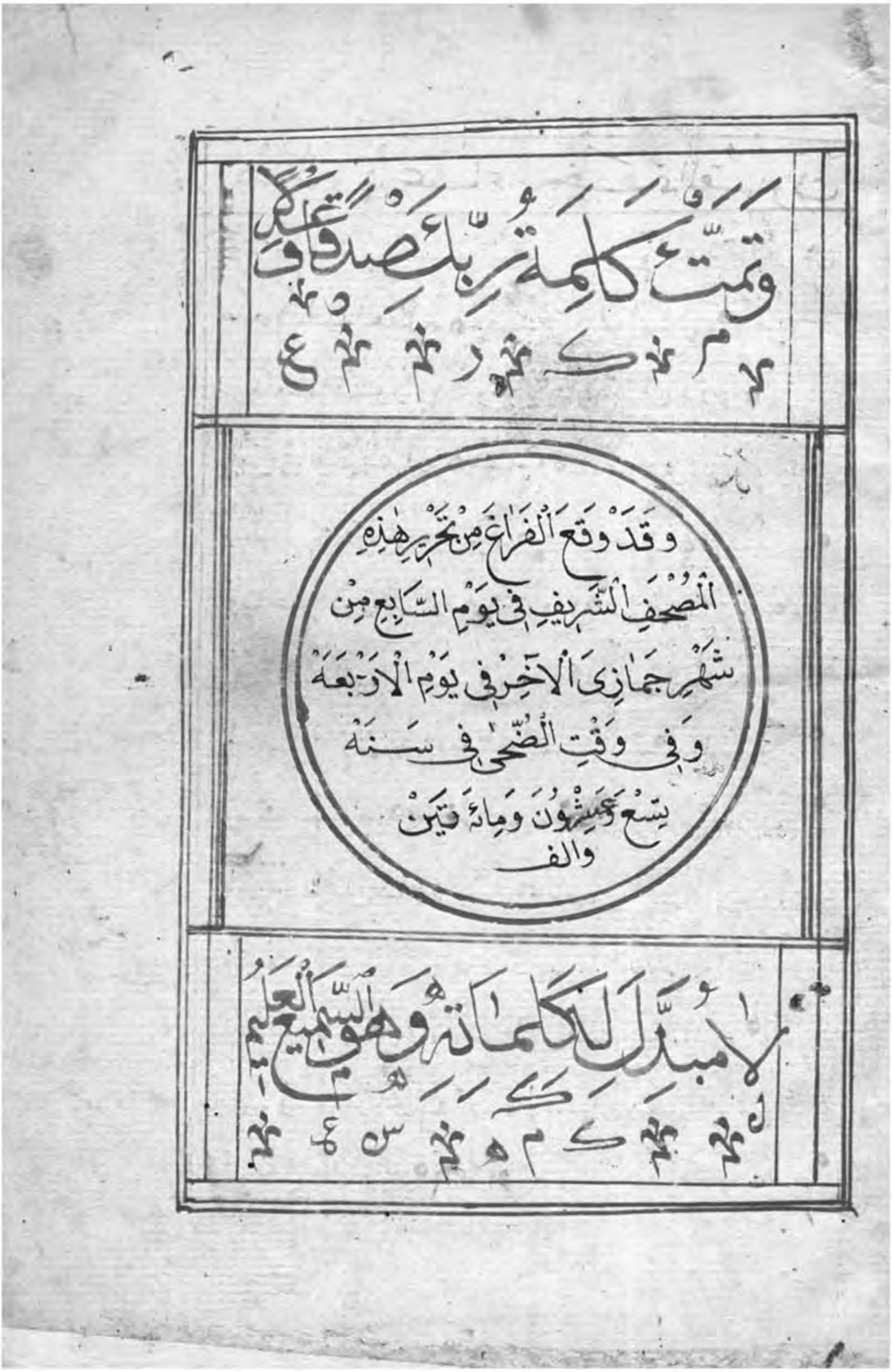

وتمت كلمة ربك صدقا وعدلا

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه
المصحف الشريف في يوم السابع من
شهر جمازى الآخر في يوم الاربعة
وفي وقت الضحى في سنة
تسع عشرون ومائتين
والف

لا مبدل لكلماته وهو السميع العليم

Bilješka o prijevodu Kur'ana na turski jezik. Prepisao ʻAbdullah b. Ḥasan iz sela Putiš (kod Zenice) u travničkom kadiluku u srijedu 7. džumade-l-ahira 1229/1814. godine. R-8541,2.

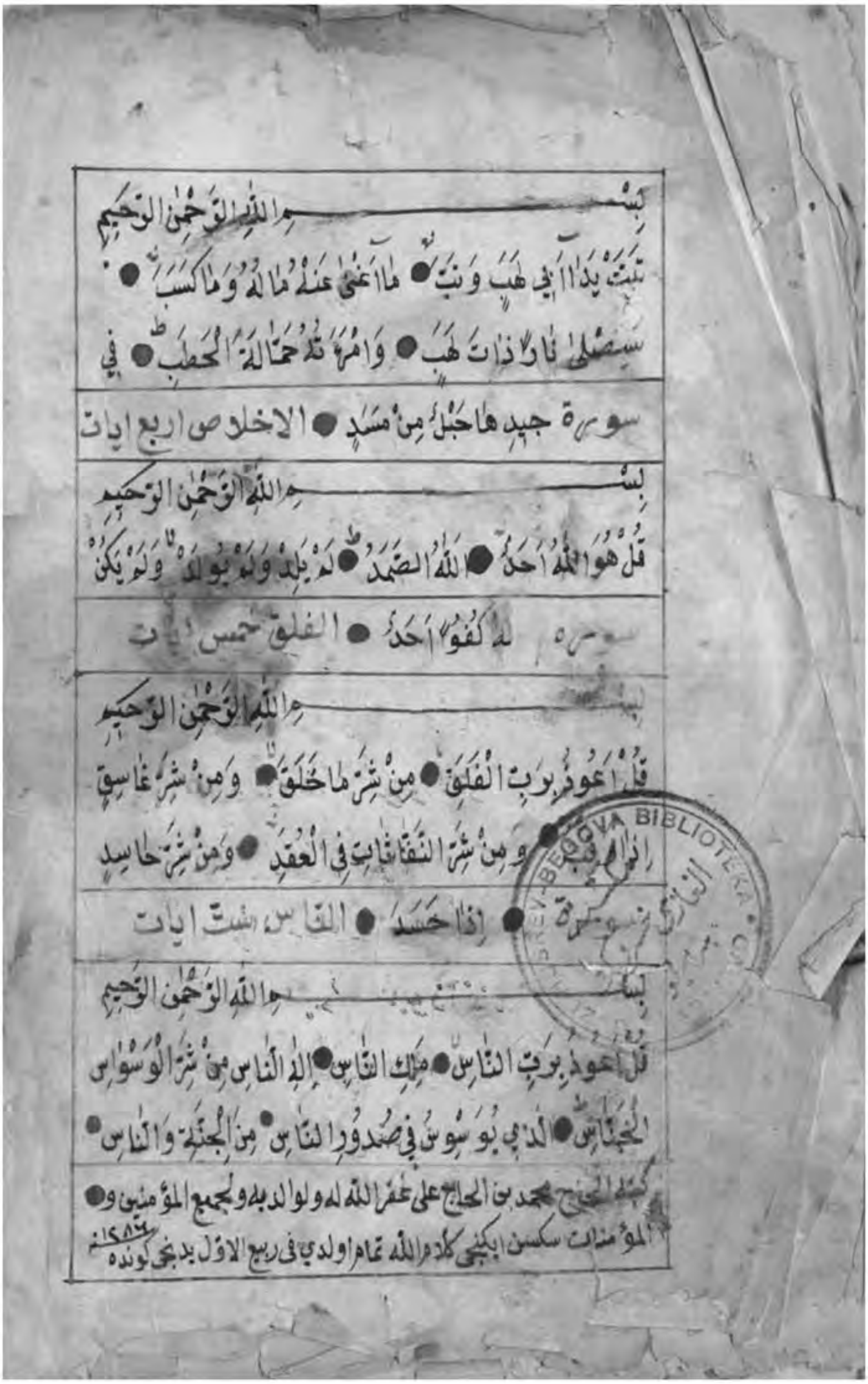

بسم الله الرحمن الرحيم

تبت يدا ابي لهب وتب ● ما اغنى عنه ماله وما كسب ●

سيصلى نارا ذات لهب ● وامرأته حمالة الحطب ● في

سورة جيدها حبل من مسد ● الاخلاص اربع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل هو الله احد ● الله الصمد ● لم يلد ولم يولد ● ولم يكن

سورة له كفوا احد ● الفلق خمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل اعوذ برب الفلق ● من شر ما خلق ● ومن شر غاسق

اذا وقب ● ومن شر النفاثات في العقد ● ومن شر حاسد

سورة اذا حسد ● الناس ست ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل اعوذ برب الناس ● ملك الناس ● اله الناس ● من شر الوسواس

الخناس ● الذي يوسوس في صدور الناس ● من الجنة والناس ●

كتبه الحاج محمد بن الحاج علي غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين و

المؤمنات سكسن ايكنجی كلام الله تمام اولدي في ربيع الاول يدنجی كونده ١٢٨٦ سنه

Posljednja stranica Mustafa. Prepisao al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ ‘Alī 1286/1869. godine kao svoj 82. primjerak. R-8495.

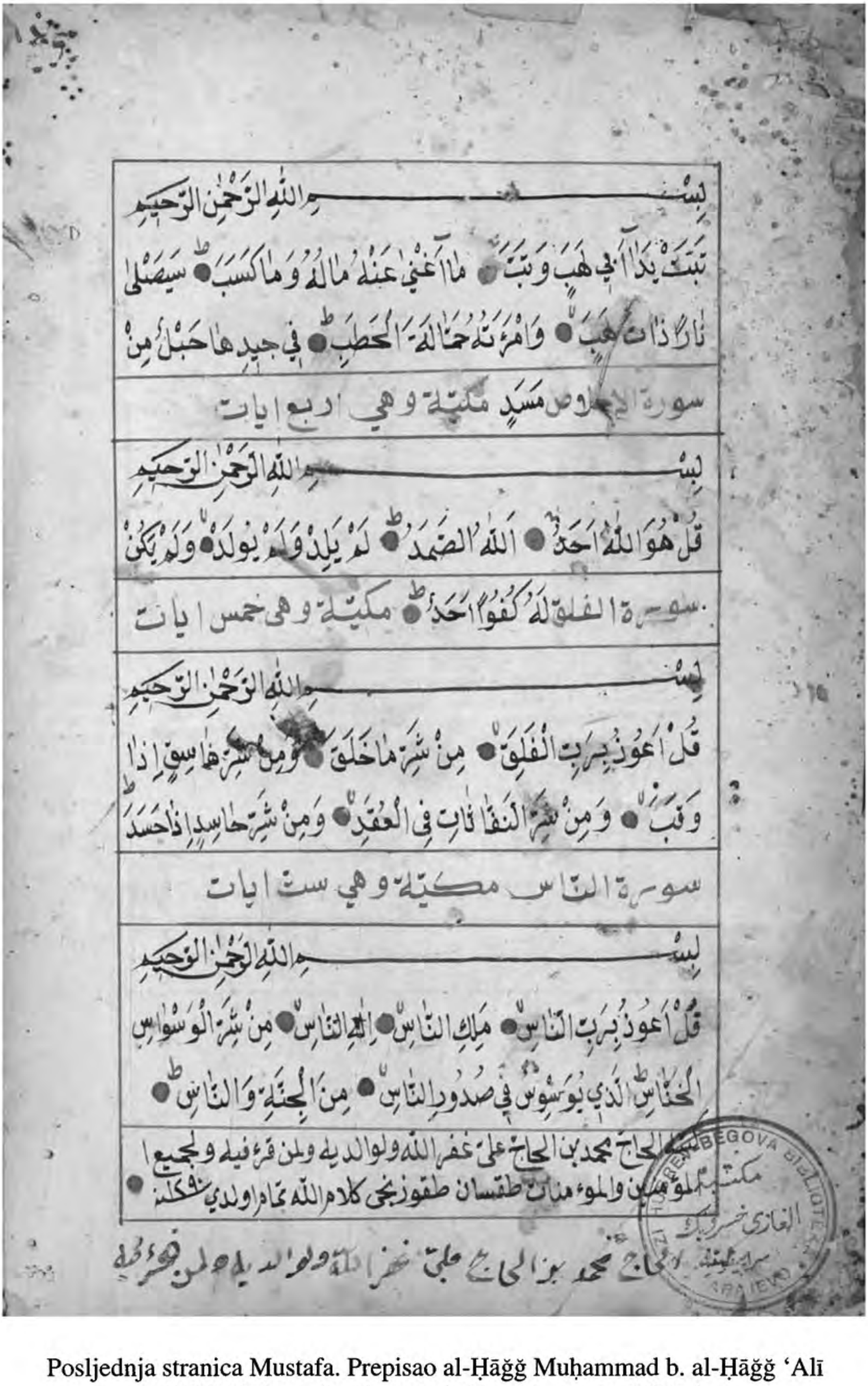

بسم الله الرحمن الرحيم

تبت يدا أبي لهب وتب ۝ ما أغنى عنه ماله وما كسب ۝ سيصلى
نارا ذات لهب ۝ وامرأته حمالة الحطب ۝ في جيدها حبل من
سورة الإخلاص مسد مكية وهي اربع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل هو الله أحد ۝ الله الصمد ۝ لم يلد ولم يولد ۝ ولم يكن
سورة الفلق له كفوا أحد ۝ مكية وهي خمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل أعوذ برب الفلق ۝ من شر ما خلق ۝ ومن شر غاسق إذا
وقب ۝ ومن شر النفاثات في العقد ۝ ومن شر حاسد إذا حسد
سورة الناس مكية وهي ست ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

قل أعوذ برب الناس ۝ ملك الناس ۝ إله الناس ۝ من شر الوسواس
الخناس الذي يوسوس في صدور الناس ۝ من الجنة والناس ۝

كتبه الحاج محمد بن الحاج على غفر الله ولوالديه ولمن قرء فيه ولجميع ا
لمؤمنين والمؤمنات طقسان طقوزنجى كلام الله تمام اولدي ٩٩ كلمن ۝

الحاج محمد بن الحاج علي غفر الله وله ولوالديه ولمن نظر فيه

GAZI HUSREVBEGOVA BIBLIOTEKA SARAJEVO
مكتبة الغازي خسرو بك سراي بوسنه

Posljednja stranica Mustafa. Prepisao al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ ʻAlī 1290/1873. godine kao svoj 99. primjerak. R-8474.

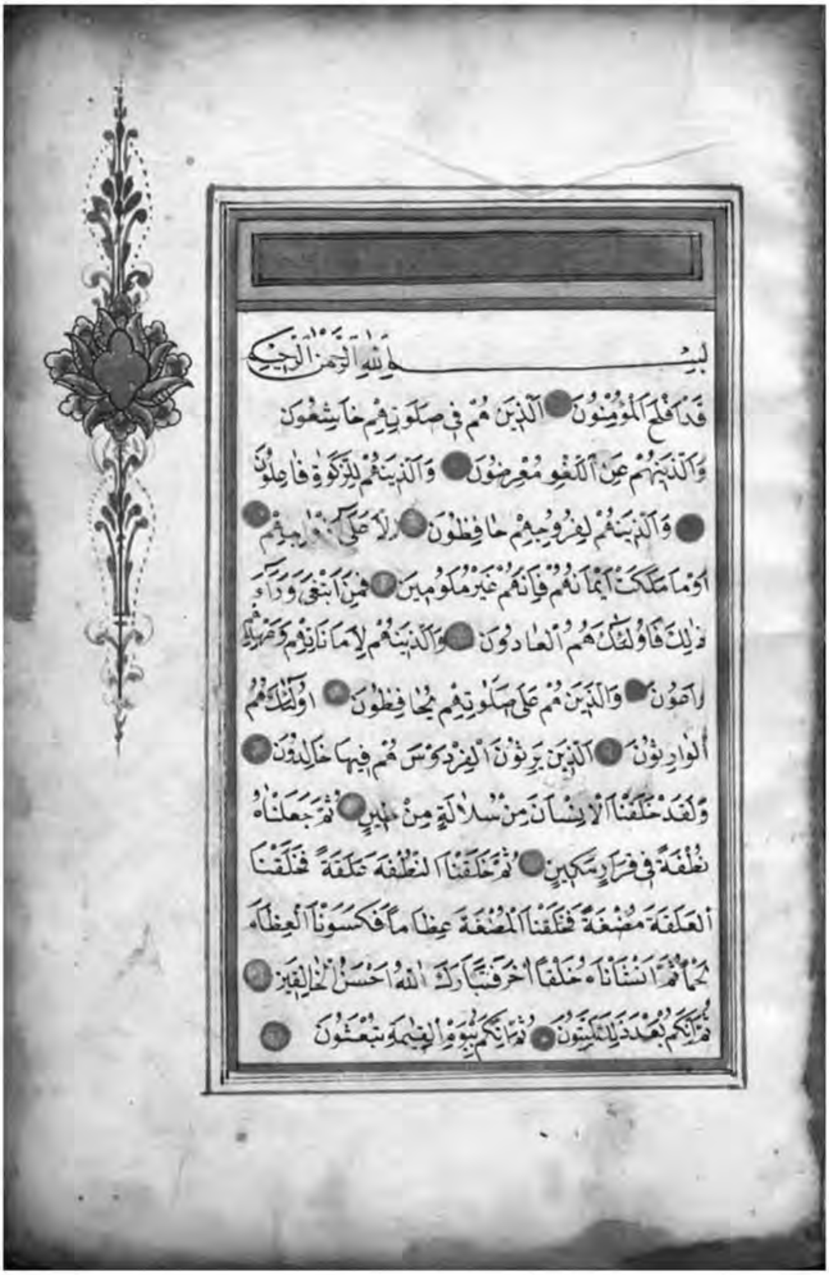

بسم الله الرحمن الرحيم
قد افلح المؤمنون ۝ الذين هم في صلوتهم خاشعون
والذين هم عن اللغو معرضون ۝ والذين هم للزكوة فاعلون
۝ والذين هم لفروجهم حافظون ۝ الا على ازواجهم
او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين ۝ فمن ابتغى وراء
ذلك فاولئك هم العادون ۝ والذين هم لاماناتهم وعهدهم
راعون ۝ والذين هم على صلوتهم يحافظون ۝ اولئك هم
الوارثون ۝ الذين يرثون الفردوس هم فيها خالدون ۝
ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ۝ ثم جعلناه
نطفة في قرار مكين ۝ ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا
العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام
لحما ثم انشأناه خلقا اخر فتبارك الله احسن الخالقين ۝
ثم انكم بعد ذلك لميتون ۝ ثم انكم يوم القيمة تبعثون ۝

Primjer ukrasne rozete koja označava početak džuz’a u Mushafu. R-9875.

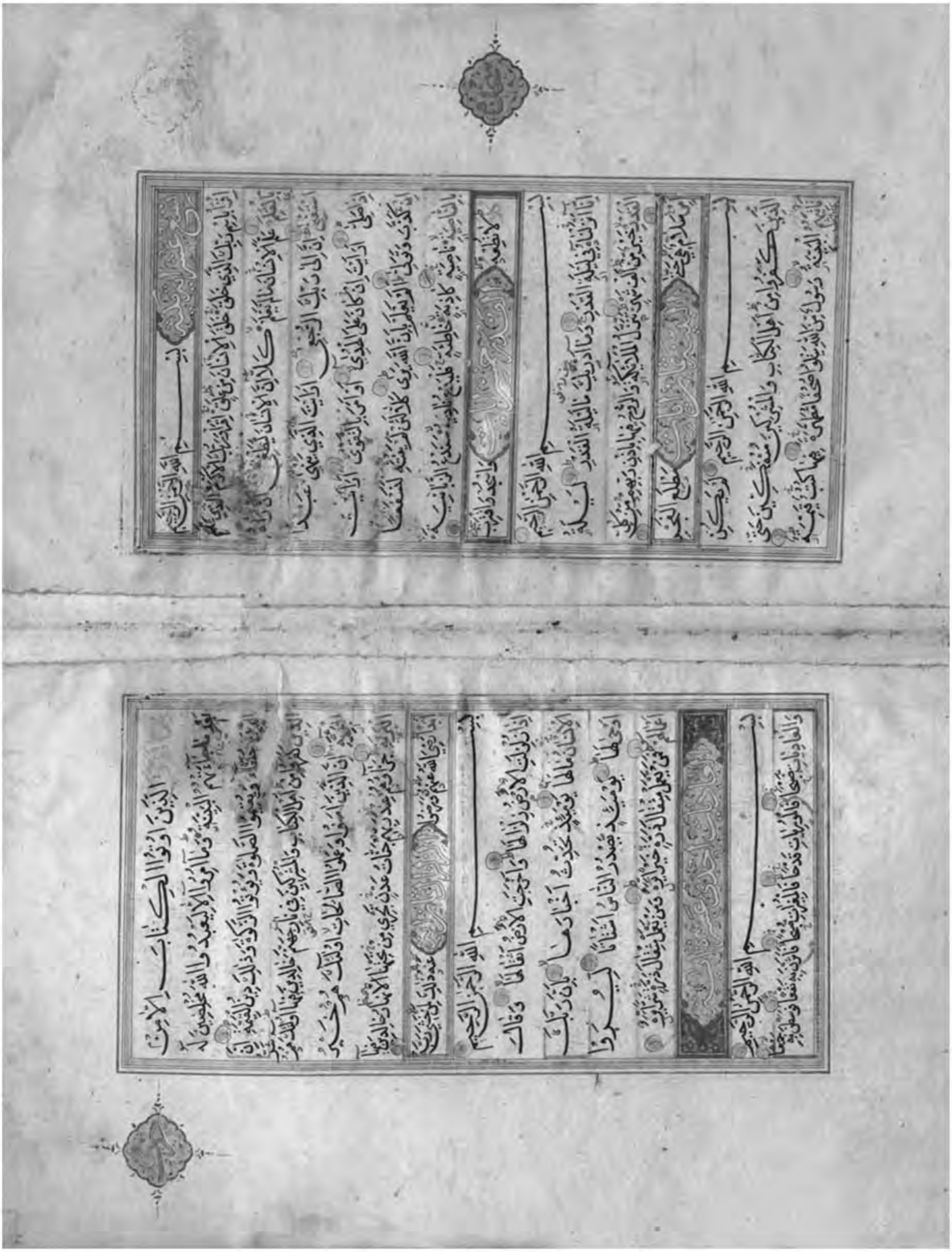

Primjer zlatom ukrašenog početka svakog poglavlja u Mushafu. R-9973.

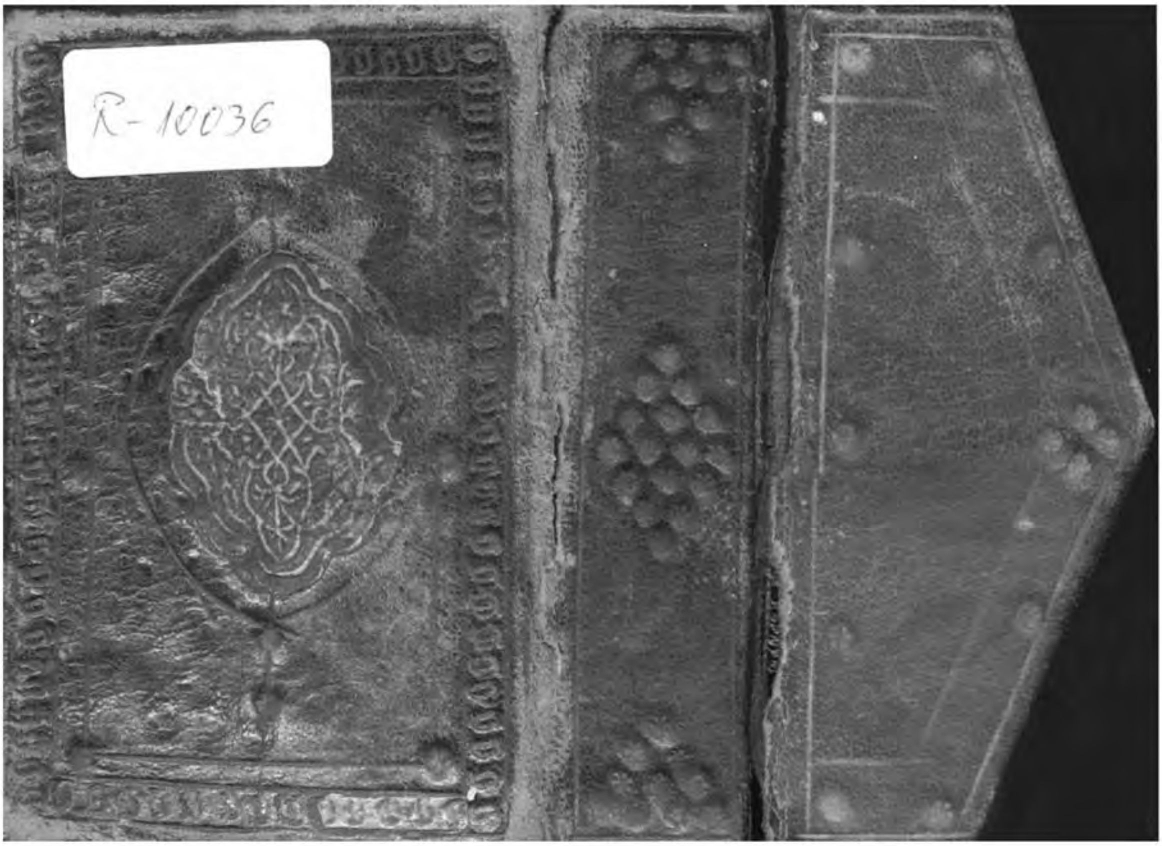

Ukrašene korice Mushafa. R-10036

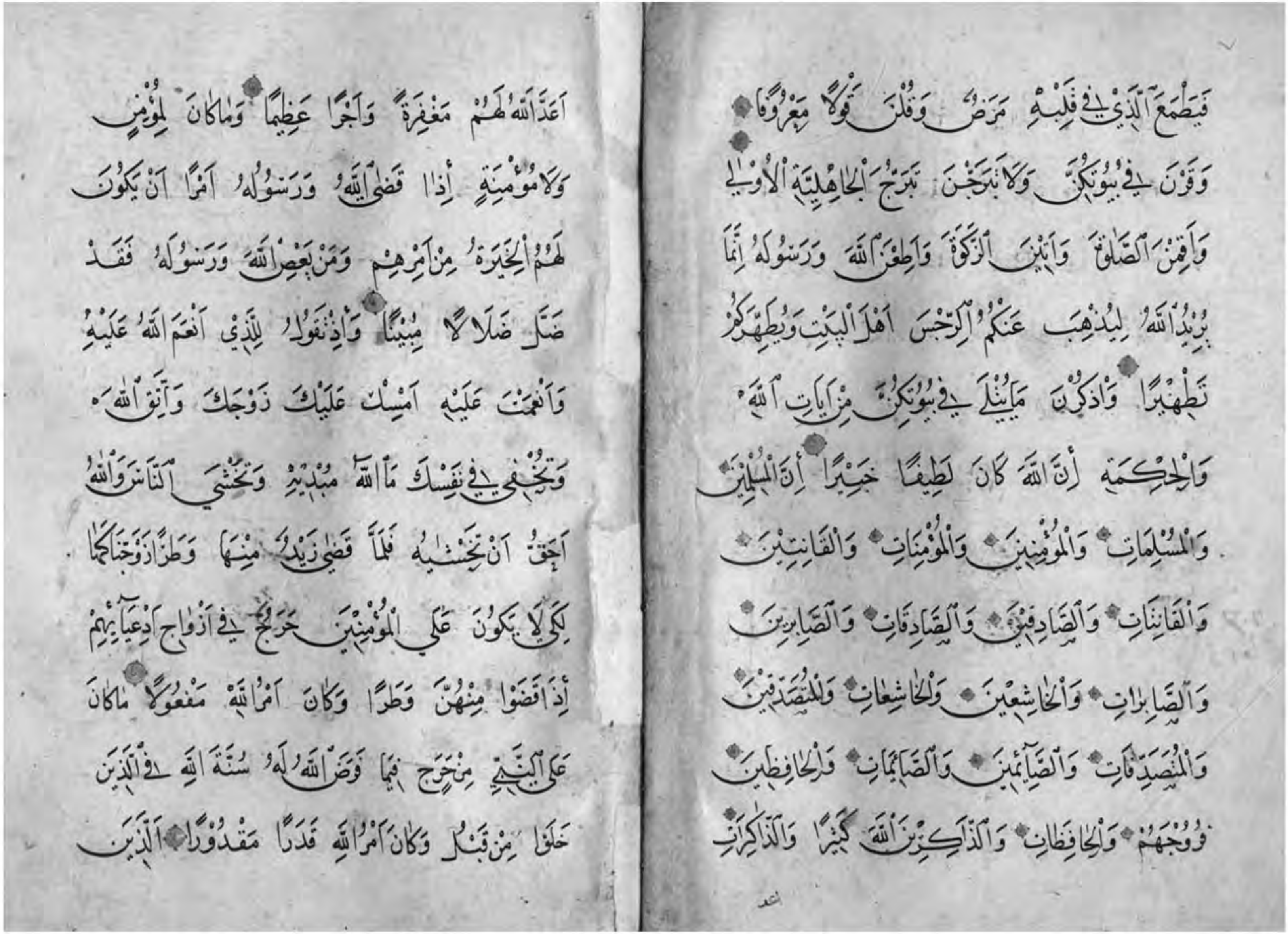

فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۝
وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى
وَأَقِمْنَ الصَّلَوٰةَ وَآتِينَ الزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ۝ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ
وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ۝ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ ٭ وَالْمُؤْمِنِينَ ٭ وَالْمُؤْمِنَاتِ ٭ وَالْقَانِتِينَ ٭
وَالْقَانِتَاتِ ٭ وَالصَّادِقِينَ ٭ وَالصَّادِقَاتِ ٭ وَالصَّابِرِينَ ٭
وَالصَّابِرَاتِ ٭ وَالْخَاشِعِينَ ٭ وَالْخَاشِعَاتِ ٭ وَالْمُتَصَدِّقِينَ ٭
وَالْمُتَصَدِّقَاتِ ٭ وَالصَّائِمِينَ ٭ وَالصَّائِمَاتِ ٭ وَالْحَافِظِينَ
فُرُوجَهُمْ ٭ وَالْحَافِظَاتِ ٭ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ
أعد

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ
وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ
لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۝ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ
وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ
أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا
لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ
إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ مَا كَانَ
عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ۝ الَّذِينَ

Primjerak Mushafa prepisanog u dva sveska. R-9807

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Lektor
Tarik Jakubović

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
700 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-188-3
ISBN 1- 905122-1-X

في الختام أتقدم بالشكر الجزيل إلى كل من السيدين الدكتور عصمت بوشاتليتش والدكتور مصطفى يحيتش اللذين قاما بمراجعة المجلد، والشكر موصول إلى زملائي في مكتبة الغازي خسروبك الذين لم يبخلوا علي بالمساعدة والنصائح القيمة أثناء إعدادي لهذا المجلد من الفهرس.

سراييفو، ١٤٢٧ هـ/٢٠٠٦ م

عثمان لافيتش

أما ما يتعلق بالإنعامات فقد تم تصنيفها في مجموعة واحدة بغض النظر عن كونها أجزاء من المصحف تم انتقاؤها لهدف معيّن، أو أنها مجوعات أدعية مستهلة بالآيات القرآنية، وهي الصيغة الغالبة، ويليها أدعية وصلوات وتمائم وغير ذلك.

أما المخطوطة الأقدم للمصحف والموجودة في هذا المجلد من الفهرس فهي تلك التي كتبها شاهين بن عبد الله الناصري الأشرفي في رمضان سنة ٨٧٨ هـ/١٤٧٣ م ورقمها (٨٢٨٨)، وتعتبر تلك الحقبة العهد الذهبي للفن الإسلامي عموما، وهذا ما يرى على الإعداد الفني الذي تتمتع به هذه النسخة. فالورق يدوي الصنع والألوان - رغم التلف الذي لحق بالمخطوطة بسبب الرطوبة - ثابتة وزاهية، والعناوين مزينة باللونين الأزرق والذهبي، والنقاط في أواخر الآيات مرسومة في شكل أزهار.

ذكرنا فيما سبق الخطاط مصطفى بن الحافظ بن محمد شيخوفيتش، الذي توجد له في هذا المجلد ثلاث مخطوطات وهي النسخة الثالثة والخمسون التي كتبت سنة ١٢١٤ هـ/١٧٩٩ م، ورقمها (٨٣٣٧)؛ والنسخة السادسة والخمسون التي كتبت في السنة التالية ورقمها (٨٣٣٨)؛ والنسخة الثالثة والستون وقد كتبت سنة ١٢٢٢ هـ/١٨٠٧ م، ورقمها (٨٣٤٢)، ويبدو واضحا أن شيخوفيتش قد كتب أربع نسخ من المصحف الشريف في سنة واحدة، فإذا أخذنا بعين الاعتبار أن تلك النسخ مكتوبة بخط جميل ومزينة بزخارف بديعة، فسيتضح لنا أن هذا الكاتب كان خطاطا وفنانا بارعا.

يجدر بنا أن نذكر هنا الخطاط الحاج محمد بن الحاج علي الذي لم نتمكن من تحديد البلد التي ينحدر أصله منها، وله في هذا المجلد مخطوطتان للمصحف الشريف وهما النسخة ٨٢ التي انتهى من نسخها سنة ١٢٨٦ هـ/١٨٦٩ م ورقمها (٨٣٦١) والنسخة ٩٩ المكتوبة سنة ١٢٩٠ هـ/١٨٧٣ م ورقمها (٨٣٦٥)، ويتضح من ذلك أن هذا الخطاط نسخ سبع عشرة نسخة للمصحف الشريف في أقل من خمسة أعوام، ولكن مخطوطاته لا تتمتع بأية قيمة فنية أو خطية. وبما أن النسخة التاسعة والتسعين وجدت في حوزة عبد الله راميتش بعد ٢١ سنة من تاريخ نسخها، وأن تلك النسخ لم تكن من الجمال وحسن الزخرفة بحيث تجعل أحدهم يقتنيها ويجلبها من أقطار بعيدة في الإمبراطورية العثمانية، فإن هذا يدفعنا إلى القول بأن هذا الكاتب كان بوسني الأصل.

لقد استمر نسخ المصاحف حتى النصف الثاني من القرن التاسع عشر، وأحدث مخطوطات المصاحف المصنفة في هذا المجلد سنا تلك المكتوبة بخط الشيخ نظيف أفندي عيانوفيتش في مدينة بوغوينو سنة ١٢٩٤ هـ/١٨٧٧ م ورقمها (٨٣٦٧). وكان من بين آخر الخطاطين الذين نسخوا المصحف الشريف في البوسنة الأستاذ أشرف كوفاتشيفيتش - رحمه الله تعالى- وقد طبعت هذه النسخة في اسطنبول سنة ١٤١٨ هـ/١٩٩٧ م.

إنه وبالرغم من أن كل نسخة من المصحف تتميز عن غيرها، إلا أننا سنورد هنا بعض الخصائص الأساسية المشتركة لمعظم النسخ المزخرفة.

أول هذه الخصائص، عناوين السور، حيث تأتي تلك العناوين في النصف الأعلى من الصفحة الأولى، مرسومة باستخدام أسلوب المزج بين عدة ألوان، أو مصورة بتقنية غنية متعددة الألوان ومزينة بالذهب. وبالإضافة إلى العنوان، فإن صفحتي المصحف الأوليين تتميزان بالزخارف الغنية وكأنهما لوحة مطوية، بحيث تأتي سورة الفاتحة في الصفحة اليمنى، بينما تأتي أوائل سورة البقرة في الصفحة اليسرى، ويأتي النص محاطا بإطار مشترك من الزخارف البديعة. وتفصل الآيات فيما بينها بعلامات في صورة زهرة أو نقاط ثلاثية منمقة، وعادة ما تكون علامات الفصل هذه مزينة بالحبر الأحمر أو بالذهب. كما يوجد في الهوامش عقد في شكل زهرة مرسومة بألوان مختلفة ومزينة أحيانا بالذهب.

أما النص القرآني فيكتب بالحبر الأسود، أما أسماء السور وعلامات ضبط التلاوة والعلامات المختلفة في الهوامش وترجمة المعاني بين السطور فقد اقتضت العادة أن تكتب بالحبر الأحمر. ويكون النص القرآني في غالب الأحيان محاطا بإطار قوامه شريط ذهبي أو فضي عريض بالإضافة إلى عدد من الخطوط الرفيعة السوداء أو الحمراء.

يشمل المجلد الخامس عشر من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازي خسرويك، بقية مخطوطات المصاحف والأجزاء والإنعامات التي تحتفظ بها المكتبة في خزينتها.

ويحتوي هذا المجلد على ٥٥٢ مخطوطة، منها ٤٤٧ مخطوطة مصحف، و ٥٢ جزء و ٨ مخطوطات ترجمة لمعاني القرآن الكريمة و ٤٥ إنعاما، وإذا أضفنا إليها مخطوطات المصاحف التي تمت معالجتها في المجلدين الأول والحادي عشر، فسيصبح عدد ما تمتلكه مكتبة الغازي خسرويك من مخطوطات المصاحف الكاملة ٦٣٦ مخطوطة و ١٤٤ نسخة كاملة أو جزئية للمصحف تمت كتابتها وتجليدها في أجزاء منفردة.

أما المنهجية التي اتبعت في معالجة المخطوطات فهي شبيهة بتلك التي طبقها المرحوم قاسم دوبراتشا في المجلد الأول، فقد تم ترتيب المصاحف حسب التسلسل الزمني لنسخها وكمالها وعدد أوراقها. وتم بعد المصاحف ترتيب الترجمات باللغة التركية، ثم باللغة الفارسية.

إن بعض الفهارس لا تخصص مكانا مستقلا لمخطوطات الأجزاء القرآنية، بل تتعامل معها على أنها أقسام من المصحف، ولكن حسب المنهجية المتبعة في إعداد فهارس مخطوطات مكتبة الغازي خسرويك فقد تم التعامل مع الأجزاء على أنها كلية مستقلة، وهذا ما تم التقيد به أيضا في هذا المجلد. ويرجع السبب في ذلك إلى أن تلك الأجزاء قد تم نسخها بصورة مستقلة، بحيث تجد في مصحف واحد كامل عدة مجموعات من الأجزاء منسوخة بأيدي أشخاص متفرقين.

المقدمة

إن القرآن الكريم هو الكتاب السماوي الوحيد الذي تمت كتابته وقت نزوله على رسول الله محمد صلى الله عليه وسلم، إذ عيّن عليه الصلاة والسلام لكتابته عددا من الصحابة الذين عرفوا بكتبة الوحي، فلم تكن تنزل عليه آية إلا أمرهم بكتابتها. وبعد وفاة النبي صلى الله عليه وسلم قام كتبة الوحي بجمع القرآن في مصحف واحد، وعندما تولى عثمان بن عفان رضي الله عنه الخلافة أمر كتبة الوحي وعلى رأسهم زيد بن ثابت رضي الله عنه بنسخ المصحف في عدة نسخ، ثم أرسل تلك النسخ إلى الأمصار (مكة والكوفة والشام واليمن) لتكون مرجعا للمسلمين يستندون إليه في القراءة الصحيحة للقرآن ونسخ المصاحف منها. وفي معركة صفّين التي وقعت سنة (٣٦ هـ/٦٥٧ م) أي بعد النسخ الأول للمصحف، لجأ بعض المقاتلين إلى خدعة عسكرية فرفعوا حوالي ٥٠٠ مصحف على رؤوس الرماح.

ومع دخول الإسلام إلى البوسنة في منتصف القرن الخامس عشر الميلادي، انتشر تراث نسخ المصحف الشريف بين مسلمي البوسنة، وصارت المساجد والمدارس الشرعية والتكايا مراكز للنسخ. كان نسخ المصحف في البداية ناجما عن الحاجة الشخصية، ثم أصبحت المصاحف تنسخ بناء على طلب أثرياء المسلمين ووجهائهم (مثل مصحف فاضل باشا شريفوفيتش)، وسرعان ما تحول نسخ المصحف إلى صنعة أو نوع من الفن، فأخذ الناسخون يجتهدون في إبراز قدراتهم الفنية في حسن الخط والتجليد وزخرفة المخطوطات. وكانت المصاحف في البداية تنسخ بأكملها، ثم صار الناس في مراحل متأخرة ينسخون بعض الأجزاء أو السور التي كانت تقرأ في مناسبات خاصة.

يوجد في مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو، نسخ لمصاحف نسخت بأيدي خطاطين بوسنيين مشهورين، نذكر منهم الحافظ إبراهيم شيخوفيتش، الذي نسخ - كما تفيد المعلومات المتوفرة حتى الآن - ٦٦ نسخة من المصحف. ولم يقتصر الأمر على الخطاطين المحترفين، بل اشتغل في نسخ المصحف الطلاب والأئمة والحرفيون، كما اشتغلت بعض النسوة بهذه الصنعة، فالمخطوطة ذات الرقم R-6938 نسخت بيد أمينة بنت مصطفى جلبي من محلّة جابلياك في سراييفو وقد انتهت من نسخها في شهر رجب سنة ١١٧٨ هـ/١٧٦٤ م (انظر: فايتش XI، ٦٣٢٥). أما الذين احترفوا صنعة نسخ المصاحف فلم يكن عددهم بالقليل، إذ يوجد في مكتبة الغازي خسرو بك مصحف يمثل النسخة ٢٨٥ من المصاحف التي نسخت بيد أحد الخطاطين (R-3606).

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك والحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي.

والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار إثنا عشر مجلّداً من الفهرس العام للمكتبة، أى الأول والثاني (الطبعة الثانية) ومن الرابع إلى الرابع عشر فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

وإننا نتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعيًا من الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

كما نشكر المدير العام لمؤسّسة الفرقان للتراث الإسلامي الأستاذ الدكتور محمد بن عبد اللّه الدوسري وجميع العاملين في مؤسّسة الفرقان الّذين يساهمون في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

تسيريتش رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتش مدير مكتبة الغازي خسروبك، والسيّد عثمان لافيتش الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، ١٤٢٧ هـ/ ٢٠٠٦ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من اللّه وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان إحدى عشرَ سنة في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة اللّه تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM وتطوَّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى تقريبًا كلّ ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن اللّه.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمَّ تَمَّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمَّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثُمَّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ /٢٠٠١م، ثُمَّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ /٢٠٠٢م، ثمّ المجلّد الحادي عشر والمجلّد الثّاني عشر في عام ١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م، ثمّ المجلّد الثّالث عشر في عام ١٤٢٥هـ /٢٠٠٤م، ثمّ المجلّد الرّابع عشر في عام ١٤٢٦هـ /٢٠٠٥م، وها نحن نُقَدِّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد الخامس عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسروبك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الأربعة عشر السّابقة فهرسة ٨٣٧٠ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّةَ عناوين. أمّا المجلّد الخامس عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٨٢٨٨ حتّى الرّقم ٨٨٣٩، ويحتوي على ٥٥٢ مخطوطة. وأمّا موضوع هذا المجلّد فهو المصحف الشريف.

أرجو من اللّه تعالى العون والتّوفيق كي نُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى

Recenzenti:

Dr. Mustafa Jahić
Dr. Ismet Bušatlić

مراجعة:

الدكتور مصطفى يحيتش
الدكتور عصمت بوشاتليتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411. 21: 027 . 2 (497. 6)
017: 091.1=512. 161: 027 . 2 (497.6)
017: 091.1=222.1: 027 . 2 (497.6)
017: 091.1=163.4 (497. 6) : 027 . 1 (497.6)

GAZI Husrev - begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Sv. 15 / Gazi Husrev-begova biblioteka ; obradio Osman Lavić. - Sarajevo, - 2006. - XXI, 288 str. ; 25 cm

Tekst na više jezika. - Na spor. nasl. str. :
Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-905122-11-X (vol. 15, Al-Furqān)
ISBN 9958-23-188-3 (sv. 15, El-Kalem)

COBISS. BH-ID 05778950

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٦٠

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الخامس عشر

إعداد

عثمان لافيتش

لندن – سراييفو
١٤٢٧هـ / ٢٠٠٦م

منشورات الفرقان: رقم ١١١
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٦٠

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الخامس عشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الخامسة عشر

إعداد

عثمان لافيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لـنـدن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو

١٤٢٧هـ / ٢٠٠٦م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PRVI

Obradio
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PRVI
(drugo izdanje)

Obradio
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000.

Naučni redaktor prvog izdanja:
Dr. Hazim Šabanović

Tehnički redaktor prvog izdanja:
Adem Handžić

Recenzent drugog izdanja:
Dr. Mahmoud El-Saied El-Doghim

مراجعة الطبعة الثانية :
الدكتور محمود السيد الدغيم

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1): 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1): 027.2 (497.6)
0177:091.1 (=163.4): 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka. Sarajevo

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. - 2. izd. - Sarajevo : El-Kalem, 2000 -. - Sv. <1> ; 25 cm

Tekst na bos., arap., tur., perz. i engl. jeziku. - Na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts. -

Dosadašnji sadržaj : Sv. 1 / obradio Kasim Dobrača. - 2000. - XL, 664 str., faks

ISBN 1-873992-53-X (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)

ISBN 9958-23-066-6 (El-Kalem)

1. Stv. nasl. na uspor. nasl. str.

COBISS/BiH-ID 8495366

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 33

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME I
(Second edition)

Prepared by
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
PREDGOVOR PRVOM IZDANJU VII
PREFACE TO THE FIRST EDITION IX
UVODNA RIJEČ DRUGOM IZDANJU XI
FOREWORD TO THE SECOND EDITION XIII
PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU XV
PREFACE TO THE SECOND EDITION XVII
UVOD XIX
INTRODUCTORY XXVII
IZVORI I LITERATURA XXXV
TRANSKRIPCIJA XXXVIII
TABELA RUKOPISA PO JEZICIMA XXXIX

ENCIKLOPEDIJA (DĀ’IRA AL-MA‘ĀRIF)

Arapski 3
Turski 11

QUR’ĀN I NAUKE O QUR’ĀNU
1) QUR’ĀN

A) MUSHAFI (AL-MAṢĀḤIF) 15
B) DIJELOVI QUR’ĀNA (AĞZĀ’ AL-QUR’ĀN) 36
C) PREVOD QUR’ĀNA (TARĀĞUM AL-QUR’ĀN) 47
Turski 47
Perzijski 48
D) REGISTAR QUR’ĀNA (FAHĀRIS AL-QUR’ĀN) 50

2) NAUKA O ČITANJU QUR’ĀNA
(‘ILM AL-QIRĀ’ĀT WA AT-TAĞWĪD)

Arapski 53
Turski 102

3) KOMENTAR QUR’ĀNA (AT-TAFSĪR)

Arapski 128

Turski 222
Perzijski 229

TRADICIJA (AL-ḤADĪṬ)

1) TEORIJA HADISA (MUṢṬALAḤ AL-ḤADĪṬ) 232
2) ZBIRKE - TEKST HADISA 253
3) PRENOSIOCI HADISA (RIĞĀL AL-ḤADĪṬ) 386

DOGMATIKA (AL-‘AQĀ’ID)

Arapski 395
Turski 511
Perzijski 515

DOVE - MOLITVE (AL-AD‘IYA WA AL-AḎKĀR)

Arapski 519
Turski 541
Perzijski 547

DOPUNE I ISPRAVCI 554

INDEKSI

Indeks djela 565
Indeks pisaca 591
Indeks prepisivača 607
Indeks vakifa 615
Indeks bivših vlasnika 619
Indeks mjesta 623

PRILOZI 629

PREDGOVOR PRVOM IZDANJU

Pad srednjovjekovane Bosne i Hercegovine pod tursku vlast, tokom XV i XVI stoljeća, izazvao je velike promjene u privrednom, društvenom i kulturnom životu ovih zemalja. Znatan dio autohtonog stanovništva ovih zemalja, u prvom redu pripadnici tzv. bosanske crkve (koji su sebe nazivali krstjanima, kasnije nazvani bogumili), prešao je na islam, uključio se u novo političko i društveno uređenje i postao revnostan pristalica islamske ideologije, ali je pri tom sačuvao ne samo svoj jezik nego i sve ostale atribute svoje narodnosti. Iz tih i drugih specifičnih razloga kulturne i političke veze bosanskih muslimana s Turcima i ostalim islamskim svijetom bile su uvijek jake i intenzivne.

Uklapanje Bosne i Hercegovine u jedinstveno i prostrano unutrašnje tržište Osmanskog carstva, u kome su one postale tranzitno područje između Istoka i Zapada, stvoreni su uslovi za jači ekonomski razvitak ovih zemalja, naročito gradova i gradske privrede, a jedno i drugo razvijalo se pod uticajem islamske kulture i civilizacije (mnogobrojne vakufske ustanove vjersko-prosvjetnog, socijalno-humanitarnog i sanitarno-utilitarnog karaktera). U tim uslovima jačeg privrednog razvitka razvijeni su u Bosni i Hercegovini mnogi srednjovjekovni trgovi i osnovani neki potpuno novi gradovi koji su značili znatan napredak u odnosu na ranije stanje. Privredni napredak Bosne i Hercegovine, osobito u centrima zanatstva i trgovine, stvorio je kod novog gradskog staleža materijalne uslove za udobniji, ljepši i kulturniji život. U skladu s tim porasle su i duhovne potrebe ljudi, što je podsticalo razvoj pismenosti, obrazovanosti, nauke i književne djelatnosti. Važno svjedočanstvo duhovnih nastojanja i kulturnog rada ogleda se i u velikom broju biblioteka koje su postojale u Bosni i Hercegovini. Neke od biblioteka postoje još i danas, dok je od većine sačuvan samo manji broj rukopisa koji su sada koncentrisani u nekoliko naučnih ustanova u našoj zemlji. Djela sadržana u tim ustanovama, premda pisana stranim jezicima, predstavljaju snažno svjedočanstvo kulturnih nastojanja i obrazovanosti bosanskih muslimana u prošlosti, jer su ih naši ljudi nabavljali ili prepisivali, studirali, čuvali i predavali u amanet novim pokoljenjima kao dragocjenu baštinu. Znatan dio tih djela su plod originalnih naučnih i književnih nastojanja naših ljudi koji su pisali na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Na žalost, ovo veliko kulturno nasljeđe do danas nije proučeno niti se moglo potpuno koristiti u naučne svrhe, jer nijedna zbirka orijentalnih rukopisa u našoj zemlji nema štampanog kataloga. Nedostatak takvih pomagala osjeća se kod nas odavno, a posebno danas kada naša zemlja, poslije pobjedonosnog završetka narodnooslobodilačke borbe i revolucije, postiže značajne uspjehe na svim područjima kulture i nauke, pa se tako razvija i istraživačka djelatnost na polju orijentalistike i traži da se učini sve što će tu djelatnost olakšati i unaprijediti.

Da bi, bar djelomično, udovoljila toj potrebi, i da bi upoznala naučnu i kulturnu javnost sa rukopisnim blagom koje se nalazi u njenom posjedu, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu pristupila je izdavanju kataloga svojih arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.

Rad na izradi kataloga rukopisa ove biblioteke započeo je još 1937. godine profesor H. Mehmed Handžić, koji je na listićima djelomično obradio, a djelomično samo registrovao preko dvije hiljade rukopisa i štampanih orijentalnih djela ove biblioteke. On je namjeravao da, po sistemu koji je do nedavno praktikovan na Istoku, izradi zajednički katalog rukopisa i štampanih orijentalnih djela ove biblioteke, ali ga je zauzetost na drugim poslovima i prerana smrt (29. VII 1944) u tom omela. Godine 1950. taj je rad nastavio dr Hazim Šabanović, koji je odustao od Handžićeve koncepcije i ograničio se samo na obradu rukopisnog fonda biblioteke. Rezultati njegovog rada objavljeni su djelomično kao prilog Glasnika IVZ 1950—1952 godine. Međutim, i taj rad je, zbog duže odsutnosti dra Šabanovića iz Sarajeva, prekinut 1953. godine. Kasnije, 1956. godine, posao na izradi kataloga povjeren je profesoru Kasimu Dobrači, koji je, uz saradnju dra Hazima Šabanovića, utvrdio sistem i principe na kojima će se izraditi katalog svih rukopisa ove biblioteke. Po tome sistemu Dobrača je izradio ovaj prvi svezak kataloga.

Predajući javnosti ovaj prvi svezak Kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke, koji obuhvata otprilike četvrtinu njenog rukopisnog fonda, osjećamo prijatnu dužnost, da se toplo zahvalimo Izvršnom Vijeću Bosne i Hercegovine, što je svojom finansijskom pomoći omogućilo njegovo publikovanje.

Sarajevo, maja 1963. godine.

Derviš Tafro,
direktor Gazi Husrev-begove
biblioteke

PREFACE TO THE FIRST EDITION

The conquest of Bosnia and Herzegovina by the Turks in the 15th and 16th centuries brought about great changes in the economic, social and cultural life of the population. A considerable part of the autochtonous inhabitants, mostly members of the so-called Bosnian Church (which called themselves »Christians« and later went by the name of »Bogumils«) went over to Islam and joined the new political and social order to become zealous devotees of Islamic ideology though preserving not only the language but all the other attributes of a separate nationality. It is owing to this and other specific causes that the cultural and political ties of Bosnian Moslems with the Turks and the Islamic world at large continued strong and intimate throughout.

Through the inclusion of Bosnia and Herzegovina in the united and great internal market of the Ottoman Empire, the two provinces forming a natural transit area from the East to the West, the conditions in the country became favourable for a speedier economic growth, especially in towns and urban districts, which continued steadily under the influence of Islamic culture and civilization (numerous Waqf institutions and establishments, religious, educational, social-humanitarian, or utilitarian and sanitary). Parallel with greater economic expansion there grew and developped a number of medieval market towns and not a few new county towns — a clear evidence of progress as compared with the earlier conditions. The economic growth of Bosnia and Herzegovina, particularly in some centres of manual art or trade, helped to create for the townspeople better material cnditions for a more interesting, higher and nobler cultural life. With the increase in material prosperity the spiritual needs of the people became ever greater, which gave a stimulus to the spread of literacy and education, and to literary and scientific pursuits. Conspicuous evidence of these spiritual endeavours and cultural activities was to be seen in the great number of libraries all over the country. Some of them are still in existence as are a few manuscripts that belonged to the others and which are now housed in a number of scientific institutions of the country. Though written in foreign languages, these manuscripts bear clear evidence of cultural endeavours and learning of Bosnian Moslems of the time; they were wont to acquire such manuscripts and would copy, study, preserve and hand them on, as a precious and sacred trust, to coming generations. A considerable number of these works is the fruit of the original scientific and literary pursuits of Bosnian men of letters who wrote in Arabic, Turkish and Persian.

Unfortunately, this great and common cultural inheritance of ours has not been the subject of the study it deserves. It has not been found possible to make any proper use of it for scientific purposes since no printed catalogue of oriental manuscripts extant in our country has ever existed. The want has long been felt, particularly at the present time when our country, after gaining the victory in the War of Liberation and at the end of its Revolution, is making significant progress in the fields of knowledge and intellectual culture; hence also the research work in the domain of oriental studies and the efforts made to provide facilities for those engaged therein.

It is with the object of meeting a long-felt want and in order to acquaint men of science and letters with the wealth of manuscripts in its possession that the Ghazi Husrav-bey Library of Sarajevo has set itself the task of publishing a catalogue of manuscripts written in Arabic, Turkish and Persian.

Collection of material to be included in the catalogue was begun by Prof. Mehmed Handžić as early as 1937, who dealt with over two thousand manuscripts, some of which he only registered, and printed oriental works housed in the Library. Using the system practised until recently in the East, it had been his intention to produce a combined catalogue of manuscripts and all printed oriental works; his many other activities, however, and premature death on July 29, 1944 caused the plan to be abandoned. The work was continued in 1950 by Dr. Hazim Šabanović who confined himself to dealing with the manuscripts only. The results of his work were published in parts as a Supplement to the »Glasnik« of the Islamic Religious Community in 1950—52. Another interruption occurred in 1953 owing to the prolonged absence from Sarajevo of Dr. Šabanović. Three years later the work was entrusted to Prof Kasim Dobrača who — in collaboration with Hazim Šabanović — laid down the principle, method and broad lines to be followed in the elaboration of a catalogue which was to include all manuscripts of the Library. It is in accordance with this system that present Volume I of the Catalogue has been compiled by Prof. K. Dobrača.

In publishing the Volume I of the Catalogue containing Arabic, Turkish and Persian manuscripts on the files of Ghazi Husrav-bey Library and covering approximately one fourth of the total stock of MSS, we take this opportunity of gratefully recording our indebtedness to the Executive Council of Bosnia and Herzegovina who lent their aid to this undertaking.

Sarajevo, May 1963.

Derviš Tafro
Head, Ghazi Husrav-bey Library

UVODNA RIJEČ DRUGOM IZDANJU

Fondacija al-Furqān za islamsko naslijeđe već više od jedne decenije radi na polju islamskih rukopisa. Tako je radi očuvanja bogatstva kulturnog naslijeđa koje se nalazi u ovim rukopisima, al-Furqān objavio nova kritička izdanja značajnih djela iz historije i nauke od autora kao što su al-Maqrīzī i Ibn al-Haytham.

Radi dostupnosti islamskih rukopisa naučnom istraživanju Fondacija al-Furqān je pokrenula i organizirala projekte katalogiziranja rukopisnih zbirki u više mjesta u svijetu, kao što su Bugarska, Mali i Pakistan, što je kasnije objavljeno kao zasebne knjige kataloga. Al-Furqān je, također organizirao i kurseve katalogiziranja rukopisa u Kairu, Istanbulu i Londonu.

Al-Furqān je osigurao i osnovna sredstva materijalne zaštite za više rukopisnih zbirki u svijetu. U toku je i izrada elektronske baze podataka koja bi sadržavala osnovne podatke o svim zbirkama islamskih rukopisa u svijetu. Ova baza bi trebala biti prvi korak u kreiranju svjetske mreže u koju bi bili uključeni stručnjaci koji se bave ovim zbirkama, i mjesto pohrane najraznovrsnijih podataka iz ove oblasti.

Fondacija ima i biblioteku u svojim prostorijama u Wimbledonu, a organizira i redovne simpozijume, konferencije i javna predavanja različitih nivoa i specijalnosti, radi stimuliranja istraživanja i diskutiranja o oblastima koje se tiču islamske civilizacije prožete kroz islamske rukopise.

Fondaciji al-Furqān čini zadovoljstvo što je bila u mogućnosti da svojom stručnošću i materijalnim sredstvima učestvuje i u zaštiti Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Ova saradnja se realizirala u formi zaštite rukopisne zbirke, objavljivanju kataloga rukopisa ove zbirke i projektu digitalizacije rukopisa na CD-ROM-u.

Tako je al-Furqān dosada objavio IV, V, VI, VII i VIII knjigu Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Sada se objavljuje kao drugo izdanje i I knjiga koju je pripremio rahmetli Kasim Dobrača, a sadrži 795 obrađenih rukopisa. Ovaj tom je u prvome izdanju objavilo Starješinstvo Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 1963. godine. Pošto je već duže vremena nedostupna naučnim istraživačima i svima drugima koje interesira ova baština, objavljivanjem njenog drugog izdanja popuniće se ova praznina, i onima kojima je potrebna biće na raspolaganju.

Molimo Uzvišenog Allaha da svojim rahmetom obaspe dušu rahmetli Kasima Dobrače. Rijasetu Islamske zajednice, posebno reisu-l-ulemi dr. Mustafi Ceriću zahvaljujemo se a zaposelnima u Gazi Husrev-begovoj biblioteci izražavamo veliko poštovanje na njihovoj konstruktivnoj i iskrenoj saradnji.

Septembar 2000. god.
Ahmed Zaki Yamani
Predsjednik Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe

FOREWORD TO THE SECOND EDITION

Al-Furqān Foundation was set up more than a decade ago to work in the field of Islamic Manuscripts. Since then the Foundation has worked on several fronts: to preserve the rich cultural heritage contained within these manuscripts al-Furqān has published new critical editions of important works on history and science by authors such as al-Maqrizi and Ibn al-Haytham.

To bring the heritage of Islamic manuscripts into the realm of scholarly research al-Furqān has set up projects to catalogue the manuscripts of previously uncatalogued collections in places as far apart as Bulgaria, Mali and Pakistan, and it has published the resulting catalogues. It has also set up courses to train cataloguers in this crucial and intricate skill. These courses have been held in Cairo, Istanbul and London - and still they continue.

To preserve the manuscripts themselves as physical objects al-Furqān has set up projects to provide essential preservation tools for various collections. It is also in the process of compiling an electronic data-base carrying essential information on every collection of Islamic manuscripts in the world. This data-base will be used as the first step towards creating a world-wide network of specialists working with these collections and placing up-to-date information at their disposal through a 'preservation bulletin'.

The Foundation has also set up a specialized Library at its premises in Wimbledon, England and has initiated a schedule of symposia, conferences and public lectures all designed - with a higher or lower degree of specialization - to stimulate research and debate concerning areas of the Islamic civilization to be found in its manuscripts.

Al-Furqān Foundation has been happy to bring its expertise and its facilities to contribute to the preservation of the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo. This co-operation has taken the form of helping to preserve the manuscript collection of the Library, publishing the catalogue of this collection and setting up a project to digitize all the manuscripts of the collection so that they have a parallel existence on CD-ROM.

Al-Furqān first published volumes IV, V, VI, VII and VIII of the Catalogue of Manuscripts of the Gazi-Husrev-Beg Library. It is now re-issuing volume I which was compiled by the late Qasim Dobraca and consists of entries for 795 manuscripts. This volume was first published by the Mashyakhah of the Islamic Religious Community of the Republic of Bosnia Herzegovina in 1963, but has since gone out of print. Now, with this reprint, the complete Catalogue is available for whoever wishes to acquire or consult it.

We offer up our prayers for the soul of Qasim Dobraca, and we thank the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, and particularly the Head of the 'Ulama, Faḍīlat Dr Mustafa Ceric. We extend our appreciation also to all the staff at the Gazi-Husrev-Beg Library for their constructive and fruitful co-operation.

September 2000
Ahmed Zaki Yamani
Chairman, al-Furqān Islamic Heritage Foundation

PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU

Već duže vremena osjećala se potreba za prvom knjigom Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke koja je objavljena 1963. godine. Nakon što je u posljednje vrijeme objavljeno više svezaka Kataloga rukopisa, potreba za ovom knjigom se još više osjećala. Tako su ostajali uskraćeni svi oni, bilo da se radilo o pojedincima ili kulturno-naučnim institucijama, kojima je bila neophodna ili su željeli kompletirati naše kataloge. Zbog toga smo predložili Fondaciji al-Furqān za islamsko naslijeđe u Londonu da nam u okviru već uspostavljene saradnje sa ovom značajnom institucijom, koja se bavi zaštitom islamskog kulturnog naslijeđa u cijelom svijetu, pomognu u objavljivanju drugog izdanja ove knjige Kataloga. Naš prijedlog je od predsjednika Fondacije, Njegove Ekselencije Šejha Ahmeda Zaki Yamanija, sa zadovoljstvom prihvaćen, i ona je sada na raspolaganju svima zainteresiranim.

Osjećam potrebu da i ovom prilikom istaknem da Fondacija al-Furqān pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku na različite načine: zaštita knjižnog fonda, snimanje rukopisa i arhivskih dokumenata na mikrofilmu i CD-ROM-u i objavljivanje Kataloga rukopisa od IV do VIII toma, ukjučujući i ovo drugo izdanje I knjige. Nadamo se da ćemo, zahvaljujući ovoj plodonosnoj saradnji, uspjeti objaviti i preostale knjige kataloga.

Treba istaći da su u ovome izdanju ispravljene štamparske pogreške iz prvoga izdanja koje su bile navedene na kraju knjige. Osim toga, urađeni su i indeksi prepisivača, vakifa, bivših vlasnika i mjesta, koji su nedostajali u prvome izdanju.

U ime svih zaposlenih u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, želim izraziti našu zahvalnost predsjedniku Fondacije, Njegovoj Ekselenciji Šejhu Ahmedu Zaki Yamaniju na njegovoj kontinuiranoj pomoći i uloženim naporima na zaštiti islamskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci i objavljivanju Kataloga ovih rukopisa. Molimo Uzvišenog Allaha da primi ove njegove napore i učini da mu budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu.

Zahvaljujemo se, također, i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān i prof. dr. Yusufu Ibishu, direktoru Fondacije, na onome što oni čine za našu biblioteku. Dugujemo našu zahvalnost i svim zaposlenim u Fondaciji al-Furqān na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje.

Sarajevo, August 2000. god.
Mustafa Jahić
Direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

PREFACE TO THE SECOND EDITION

Volume I of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian MSS in the Gazi Husrev-Beg Library was first published in 1963. Over the years, copies of this Catalogue, and in particular this volume, were sold out and we were unable to meet the requirements of scholars and cultural or educational institutions. We still receive orders for this volume and, therefore, we submitted a project to al-Furqān Islamic Heritage Foundation in London to reprint this volume within the co-operative framework established between the Foundation and the Riasat of the Islamic Community in Bosnia and Herzegovina in Sarajevo. Our application was accepted on the instructions of the Chairman of the Foundation, His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, may God bless him.

Al-Furqān Foundation has made every possible effort to rescue the Gazi Husrev-Beg Library on more than one level: in addition to the preservation of documents, MSS and waqf documents on microfilm and CD ROM, the Foundation has funded the publication of volumes IV, V, VI, VII and VIII of the Catalogue. Now it is contributing to the reprinting of this volume (volume I) so that we are now able to fulfil the demands of those who wish to obtain the complete Catalogue. We pray to God that this fruitful collaboration between the Library and the Foundation will be crowned by the publication of the rest of the catalogues.

On behalf of the staff of the Gazi Husrev-Beg Library, I would like to thank the Chairman of al-Furqān Foundation, His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, may God preserve and keep him, for his continuous efforts and his generous support of the Gazi Husrev-Beg Library in Sarajevo, making it possible to preserve its Islamic manuscripts and, indeed, to publish them.

We thank His Excellency for the help he is extending to our library, a help with no motive except his concern for the cultural heritage of Islam and his desire to preserve it and to make it known. We pray that God will add this new generosity to the total of his good deeds for it is to God that we turn and from Him that we seek guidance.

We would also like to thank Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, the Vice-Chairman of al-Furqān Foundation, and Professor Yusuf Ibish, the Director of the Foundation for all their efforts on behalf of our library. We extend our thanks also to all the staff of the Foundation who have contributed to this project.

Sarajevo, August 2000
Mustafa Jahic
Director, The Gazi Husrev-Beg Library

UVOD

JUGOSLAVIJA spada među najbogatije zemlje u Evropi po broju islamskih rukopisa na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. Ti su rukopisi danas koncentrisani po bibliotekama, institutima i arhivima u nekoliko naših kulturnih i naučnih centara. U Sarajevu (Gazi Husrev-begova biblioteka, Orijentalni institut, Narodna biblioteka i Gradski arhiv); u Skoplju (Državna arhiva S. R. Makedonije); u Zagrebu (Orijentalna zbirka Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Državni arhiv); u Beogradu (Univerzitetska biblioteka »Svetozar Marković« i Arhiva Srpske akademije nauka i umjetnosti); u Mostaru (Gradski arhiv i Franjevački samostan); u Prizrenu (Vakufska biblioteka) i drugim.

Islamske biblioteke u našim i ostalim balkanskim zemljama datiraju od prvih decenija turske vladavine. Pod uticajem islamske kulture, koju su Turci sobom donijeli, izvršen je postepeni proces islamizacije znatnog dijela južno-slovenskog stanovništva u svim našim zemljama koje su bile u sklopu Turskog carstva1). Sa širenjem islama razvijala se islamska obrazovanost, nauka i književnost na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. Glavni rasadnici pismenosti i obrazovanosti u islamskom društvu bile su mnogobrojne osnovne i srednje škole, mektebi i medrese, zatim džamije i tekije. Džamije i škole podizane su u svim muslimanskim naseljima, a naročito u većim centrima. Uz njih su često osnivane manje ili veće biblioteke. Osim toga, mnogi obrazovani pojedinci osnivali su svoje privatne biblioteke koje su kasnije često zavještane lokalnim javnim bibliotekama.

Prve islamske biblioteke na području Jugoslavije osnovane su već u XV stoljeću, i to najprije u njenim južnim i jugoistočnim krajevima, u Makedoniji i Srbiji. Zna se, na primjer, da je oko 1430. godine osnovana jedna orijentalna biblioteka u Bitolju, 1443. godine u Skoplju, nešto kasnije u Prizrenu itd.

Tokom XVI i XVII stoljeća u tada najvećim gradovima i centrima Bosne i Srbije — kao što su Sarajevo, Priština, Novi Pazar, Foča, Mostar, Užice, Beograd, Niš, Banja Luka i drugi — osnovano

---

1) Ovdje nije potrebno posebno dokazivati da je taj proces islamizacije vršen isključivo na dobrovoljnoj osnovi, jer je to istorijski potpuno poznato.

je više orijentalnih biblioteka, vakufskih i privatnih. One su postojale i po drugim značajnijim mjestima, naročito u Bosni i Hercegovini. Mnoga danas neznatna naselja Bosne i Hercegovine (Prusac, Livno, Čajniče, Počitelj, Nevesinje, Stolac, Tešanj, Zvornik) bila su od XVI do XVIII stoljeća značajni centri islamske prosvjete. U njima su živjeli i djelovali mnogi glasoviti predstavnici istočne obrazovanosti i književnosti. U svim tim i mnogim drugim mjestima postojale su veće i manje islamske biblioteke, javne ili privatne.

Ovakve biblioteke osnivane su i razvijane prije svega nabavljanjem knjiga iz islamskog svijeta. Muslimani iz naših zemalja u toku vijekova održavali su tijesne kulturne veze sa tim svijetom. Vrlo često su odlazili na studije u najpoznatije islamske kulturne centre: Carigrad, Kairo, Bagdad, Damask, Meku, Medinu i druge. Drugi su, opet, kao hadžije, trgovci ili kao državni službenici često duže vremena boravili u zemljama Bliskog istoka i Sjeverne Afrike. Mnogi od tih ljudi slali su u domovinu ili, vraćajući se, sobom donosili knjige za svoje potrebe, za prijatelje ili lokalne biblioteke.

Pored toga, ove su biblioteke popunjavane najvećim dijelom na taj način što su i u našim zemljama u ranije doba, do kraja XVIII vijeka, knjige mnogo prepisivane. To se vidi iz zapisa prepisivača na brojnim rukopisima koji su prepisivani ne samo u našim kulturnim centrima nego i po najzabitijim selima. O tome svjedoči i činjenica što se u mnogim našim gradovima spominju mudželliti (knjigovesci), a u nekima i esnafi mudžellita. U centru starog Sarajeva i danas se dvije ulice zovu Veliki i Mali Mudželiti. Osim toga, ove su biblioteke popunjavane mnogim djelima koja su napisali naši ljudi. U tome je poseban značaj islamskih biblioteka u našoj i ostalim balkanskim zemljama, a posebno u Bosni i Hercegovini, u odnosu na zbirke orijentalnih rukopisa u drugim evropskim zemljama (kako u Zapadnoj Evropi tako i u Rusiji), koje su u cijelosti importirane iz islamskog svijeta. Šta više, ima rukopisa u nekim bibliotekama na Zapadu koji su nastali kod nas, pa su sticajem raznih okolnosti dospjeli u zbirke biblioteka tih zemalja.

Naime, naše su biblioteke, kroz vijekove, stradale usljed raznih nedaća, naročito ratnih pustošenja i čestih požara. Tako se zna, na primjer, da je vrlo mnogo rukopisa uništeno ili odneseno u doba Bečkog rata (1683—1699). Znatan dio rukopisa pak stradao je usljed nemarnosti i pomanjkanja svijesti ljudi, kojima su oni bili povjereni na čuvanje. Zbog toga danas o mnogim bibliotekama nemamo detaljnijih podataka. Nekima se sačuvao samo spomen u zapisima na pojedinim sačuvanim rukopisima iz tih biblioteka. Ti zapisi ukazuju na jedno do sada sasvim neispitano poglavlje naše kulturne istorije i daju mogućnost da se tek nasluti, kakvo se sve naučno i kulturno blago nalazilo u tim nestalim bibliotekama.

Osim ove, Gazi Husrev-begove biblioteke, o kojoj ćemo posebno govoriti, zna se, na primjer, da su u samoj Foči na Drini, u XVI stoljeću, postojale dvije bogate javne biblioteke, i to: biblioteka medrese Hasana Nazira, osnovana oko 1550. godine, i Memišah-begova biblioteka, osnovana oko 1575. godine. Jednu biblioteku u Foči osnovao je početkom XVII stoljeća neki muderis Osman-efendija. Od tih fočanskih biblioteka sačuvao se do danas relativno mali broj rukopisa, među kojima ih ima vrlo starih, rijetkih i skupocjenih.

Mnogo bolje je sačuvana Karađoz-begova biblioteka u Mostaru. Nju je osnovao veliki dobrotvor Hercegovine i Mostara Hadži Mehmed-beg, zvani Karađoz-beg, godine 977/1570. U nju su tokom vremena prenesene i neke druge vakufske i privatne biblioteke iz Mostara, gdje ih je bilo više. Među njima su vrijedne spomena: biblioteka Derviš-paše Bajezidagića (umro 1611), biblioteka Mustafe Ejubića — Šejh Juje (umro 1707), biblioteka Ibrahim-efendije Opijača (umro 1726), biblioteka Ali-paše Stočevića i druge.

U malom Počitelju na Neretvi osnovao je sredinom XVII stoljeća Ibrahim-efendija Mostarac, ćehaja velikog vezira Ahmed-paše Ćuprilića, uz svoju medresu, i relativno bogatu biblioteku, od koje se do danas sačuvalo više vrijednih i starih rukopisa.

Godine 1704/5 osnovao je bosanski vezir Elči Ibrahim-paša uz svoju medresu u Travniku veću biblioteku, u koju su tokom vremena koncentrisane i neke druge Vakufske biblioteke u Travniku, kao biblioteka Mehmed-paše Kukavice (osnovana prije 1759) i druge.

Veću biblioteku imala je i Atmejdan medresa u Sarajevu, koju je 1716. godine osnovao Sarajlija Hadži Ismail-aga, sin Husejnov, zvani Misri, i Simzade (Đumišića) medresa, koju je osnovao Abdulkerim Đumišić (Simzade) sredinom XVIII stoljeća.

U drugoj polovini XVIII stoljeća osnovane su u Sarajevu dvije javne biblioteke i to biblioteka Osman Šehdi-efendije Bjelopoljca (Akovlije), osnovana 1759, i biblioteka Abdullah-efendije Kantamirije, osnovana 1774. godine.

U maloj bosanskoj kasabi Gračanici osnovane su u istom vijeku dvije biblioteke, i to: biblioteka Ahmed-pašine džamije i biblioteka Hadži Halil-efendije, sina Ahmedova, iz Gračanice (umro krajem XVIII ili početkom XIX stoljeća).

U Bosni i Hercegovini bilo je još orijentalnih biblioteka, ali o njima nemamo sada podataka.

Jedna od najstarijih bolje sačuvanih islamskih biblioteka u Bosni jeste

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA U SARAJEVU, danas najveća riznica orijentalnog blaga u našoj zemlji. Ovu biblioteku osnovao je Gazi Husrev-beg, najznamenitiji i najzaslužniji turski namjesnik u Bosni. On je sin turskog državnika Ferhat-bega, brata trebinjskog kneza Radivoja, i Seldžuke, kćeri sultana Bajezida II. Rođen je u Serezu, u Grčkoj, oko 1480. godine, gdje mu je otac tada bio namjesnik. 15. septembra 1521. godine Husrev-beg je imenovan namjesnikom Bosne, kojom je upravljao — sa dva kraća prekida — sve do svoje smrti 1. oktobra 1541. godine.

Gazi Husrev-beg se istakao ne samo kao veliki državnik, nego još više kao kulturni radnik, koji je u Sarajevu podigao čitav niz znamenitih kulturno-prosvjetnih, humanitarnih i drugih ustanova (džamija, medresa, mekteb, hanikah, imaret, bezistan, hamam, česme i vodovod, musafirhana, han i dr.), koje i danas toliko karakterišu staro šeher Sarajevo, da se ono bez njih ne bi moglo ni zamisliti.

je više orijentalnih biblioteka, vakufskih i privatnih. One su postojale i po drugim značajnijim mjestima, naročito u Bosni i Hercegovini. Mnoga danas neznatna naselja Bosne i Hercegovine (Prusac, Livno, Čajniče, Počitelj, Nevesinje, Stolac, Tešanj, Zvornik) bila su od XVI do XVIII stoljeća značajni centri islamske prosvjete. U njima su živjeli i djelovali mnogi glasoviti predstavnici istočne obrazovanosti i književnosti. U svim tim i mnogim drugim mjestima postojale su veće i manje islamske biblioteke, javne ili privatne.

Ovakve biblioteke osnivane su i razvijane prije svega nabavljanjem knjiga iz islamskog svijeta. Muslimani iz naših zemalja u toku vijekova održavali su tijesne kulturne veze sa tim svijetom. Vrlo često su odlazili na studije u najpoznatije islamske kulturne centre: Carigrad, Kairo, Bagdad, Damask, Meku, Medinu i druge. Drugi su, opet, kao hadžije, trgovci ili kao državni službenici često duže vremena boravili u zemljama Bliskog istoka i Sjeverne Afrike. Mnogi od tih ljudi slali su u domovinu ili, vraćajući se, sobom donosili knjige za svoje potrebe, za prijatelje ili lokalne biblioteke.

Pored toga, ove su biblioteke popunjavane najvećim dijelom na taj način što su i u našim zemljama u ranije doba, do kraja XVIII vijeka, knjige mnogo prepisivane. To se vidi iz zapisa prepisivača na brojnim rukopisima koji su prepisivani ne samo u našim kulturnim centrima nego i po najzabitijim selima. O tome svjedoči i činjenica što se u mnogim našim gradovima spominju mudželliti (knjigovesci), a u nekima i esnafi mudžellita. U centru starog Sarajeva i danas se dvije ulice zovu Veliki i Mali Mudželiti. Osim toga, ove su biblioteke popunjavane mnogim djelima koja su napisali naši ljudi. U tome je poseban značaj islamskih biblioteka u našoj i ostalim balkanskim zemljama, a posebno u Bosni i Hercegovini, u odnosu na zbirke orijentalnih rukopisa u drugim evropskim zemljama (kako u Zapadnoj Evropi tako i u Rusiji), koje su u cijelosti importirane iz islamskog svijeta. Šta više, ima rukopisa u nekim bibliotekama na Zapadu koji su nastali kod nas, pa su sticajem raznih okolnosti dospjeli u zbirke biblioteka tih zemalja.

Naime, naše su biblioteke, kroz vijekove, stradale usljed raznih nedaća, naročito ratnih pustošenja i čestih požara. Tako se zna, na primjer, da je vrlo mnogo rukopisa uništeno ili odneseno u doba Bečkog rata (1683—1699). Znatan dio rukopisa pak stradao je usljed nemarnosti i pomanjkanja svijesti ljudi, kojima su oni bili povjereni na čuvanje. Zbog toga danas o mnogim bibliotekama nemamo detaljnijih podataka. Nekima se sačuvao samo spomen u zapisima na pojedinim sačuvanim rukopisima iz tih biblioteka. Ti zapisi ukazuju na jedno do sada sasvim neispitano poglavlje naše kulturne istorije i daju mogućnost da se tek nasluti, kakvo se sve naučno i kulturno blago nalazilo u tim nestalim bibliotekama.

Osim ove, Gazi Husrev-begove biblioteke, o kojoj ćemo posebno govoriti, zna se, na primjer, da su u samoj Foči na Drini, u XVI stoljeću, postojale dvije bogate javne biblioteke, i to: biblioteka medrese Hasana Nazira, osnovana oko 1550. godine, i Memišah-begova biblioteka, osnovana oko 1575. godine. Jednu biblioteku u Foči osnovao je početkom XVII stoljeća neki muderis Osman-efendija. Od tih fočanskih biblioteka sačuvao se do danas relativno mali broj rukopisa, među kojima ih ima vrlo starih, rijetkih i skupocjenih.

Mnogo bolje je sačuvana Karađoz-begova biblioteka u Mostaru. Nju je osnovao veliki dobrotvor Hercegovine i Mostara Hadži Mehmed-beg, zvani Karađoz-beg, godine 977/1570. U nju su tokom vremena prenesene i neke druge vakufske i privatne biblioteke iz Mostara, gdje ih je bilo više. Među njima su vrijedne spomena: biblioteka Derviš-paše Bajezidagića (umro 1611), biblioteka Mustafe Ejubića — Šejh Juje (umro 1707), biblioteka Ibrahim-efendije Opijača (umro 1726), biblioteka Ali-paše Stočevića i druge.

U malom Počitelju na Neretvi osnovao je sredinom XVII stoljeća Ibrahim-efendija Mostarac, ćehaja velikog vezira Ahmed-paše Ćuprilića, uz svoju medresu, i relativno bogatu biblioteku, od koje se do danas sačuvalo više vrijednih i starih rukopisa.

Godine 1704/5 osnovao je bosanski vezir Elči Ibrahim-paša uz svoju medresu u Travniku veću biblioteku, u koju su tokom vremena koncentrisane i neke druge Vakufske biblioteke u Travniku, kao biblioteka Mehmed-paše Kukavice (osnovana prije 1759) i druge.

Veću biblioteku imala je i Atmejdan medresa u Sarajevu, koju je 1716. godine osnovao Sarajlija Hadži Ismail-aga, sin Husejnov, zvani Misri, i Simzade (Đumišića) medresa, koju je osnovao Abdulkerim Đumišić (Simzade) sredinom XVIII stoljeća.

U drugoj polovini XVIII stoljeća osnovane su u Sarajevu dvije javne biblioteke i to biblioteka Osman Šehdi-efendije Bjelopoljca (Akovlije), osnovana 1759, i biblioteka Abdullah-efendije Kantamirije, osnovana 1774. godine.

U maloj bosanskoj kasabi Gračanici osnovane su u istom vijeku dvije biblioteke, i to: biblioteka Ahmed-pašine džamije i biblioteka Hadži Halil-efendije, sina Ahmedova, iz Gračanice (umro krajem XVIII ili početkom XIX stoljeća).

U Bosni i Hercegovini bilo je još orijentalnih biblioteka, ali o njima nemamo sada podataka.

Jedna od najstarijih bolje sačuvanih islamskih biblioteka u Bosni jeste

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA U SARAJEVU, danas najveća riznica orijentalnog blaga u našoj zemlji. Ovu biblioteku osnovao je Gazi Husrev-beg, najznamenitiji i najzaslužniji turski namjesnik u Bosni. On je sin turskog državnika Ferhat-bega, brata trebinjskog kneza Radivoja, i Seldžuke, kćeri sultana Bajezida II. Rođen je u Serezu, u Grčkoj, oko 1480. godine, gdje mu je otac tada bio namjesnik. 15. septembra 1521. godine Husrev-beg je imenovan namjesnikom Bosne, kojom je upravljao — sa dva kraća prekida — sve do svoje smrti 1. oktobra 1541. godine.

Gazi Husrev-beg se istakao ne samo kao veliki državnik, nego još više kao kulturni radnik, koji je u Sarajevu podigao čitav niz znamenitih kulturno-prosvjetnih, humanitarnih i drugih ustanova (džamija, medresa, mekteb, hanikah, imaret, bezistan, hamam, česme i vodovod, musafirhana, han i dr.), koje i danas toliko karakterišu staro šeher Sarajevo, da se ono bez njih ne bi moglo ni zamisliti.

Pišući vakufnamu za svoju medresu 1537. godine on kaže između ostalog:

»Neka se od novca koji preteče od troškova za izgradnju medrese, kupe vrijedne knjige koje će se upotrebljavati u spomenutoj medresi, tako da ih koriste svi čitaoci i da ih mogu prepisivati svi koji se bave naukom«.

Tako su udareni temelji ovoj biblioteci. Premda namijenjena u prvom redu za nastavne i uopće školske potrebe medrese, ova je biblioteka od svoga osnutka bila pristupačna široj javnosti.

O smještaju, knjižnom fondu i uređenju ove biblioteke u prvim stoljećima njenog opstanka nemamo sigurnih podataka. Smještena je bila, vjerovatno, u posebne prostorije uz Gazi Husrev-begovu medresu ili u samoj medresi. Mehmed Tahir piše da je otac poznatog istoričara Sarajlije Huseina bio bibliotekar ove biblioteke, pa se na osnovu toga može sa vjerovatnoćom zaključiti, da je ova biblioteka, još u prvoj četvrtini XVII stoljeća, imala posebnog bibliotekara (v. M. Tahir, Osmanli muellifleri — III, 46). Iz osnovnog fonda ove biblioteke sačuvan je samo neznatan broj rukopisa, jer je i ona teško stradala u požaru prilikom provale Evgena Savojskog 1697. godine, ali je brzo obnovljena i smještena u Gazi Husrev-begovu medresu, u kojoj je ostala sve do 1863. godine. Tada je za nju, zalaganjem ondašnjeg mutevelije Gazi Husrev-begova vakufa Ahmed- Asim-bega Mutevelića (umro 1867), podignuta posebna mala zgrada uz zapadni zid Begove džamije. Od toga vremena, ova biblioteka je samostalna ustanova Gazi Husrev-begova vakufa, pristupačna najširoj javnosti. U tim prostorijama biblioteka je ostala sve do 1935. godine. Ona se dotle razvila, toliko da su joj te prostorije postale pretijesne, pa je tada prenesena u veće prostorije, pred Carevom džamijom, na obali Miljacke, gdje se i danas nalazi.

Od 1867. do 1950. godine u ovu su biblioteku postepeno prenesene mnoge vakufske i privatne biblioteke iz Bosne i Hercegovine, a naročito iz Sarajeva. Tako je godine 1897. ovamo prenesena Kantamirijina biblioteka, (jer je te godine, prilikom regulacije lijeve obale Miljacke, njena zgrada porušena). Iste godine prenesena je u ovu biblioteku i biblioteka Misrijine (Atmejdan) medrese, a početkom ovog stoljeća i biblioteka Đumišića medrese. Godine 1914. pripojena je ovoj biblioteci i Šehdijina biblioteka. Pred drugi svjetski rat, zalaganjem tadanjeg njenog bibliotekara profesora Mehmeda Handžića, prenesena je i Hadži Halil-efendijina biblioteka iz Gračanice zajedno sa ostalim tamošnjim bibliotekama koje su bile koncentrisane u medresi Osman-kapetana Gradaščevića. U isto vrijeme Handžić je odabrao i prenio oko tri stotine važnijih rukopisa iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku, kao i ostatke spomenutih triju biblioteka iz Foče (Hasan Nazirove, Memišah-begove i Osman-efendijine medrese). U to vrijeme ovamo je preneseno i nekoliko rukopisa biblioteke Ibrahim-pašine medrese u Počitelju, a u jesen 1950. godine sačuvani dio Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

Osim toga, u ovu biblioteku je dospjelo putem vakufa, legata, poklona ili otkupa nekoliko vrijednih privatnih biblioteka i zbirki rukopisa, od kojih se po vrijednosti naročito ističu: biblioteka kadije Hasan-efendije Bojića (prenesena 1867. godine); biblioteka Hadži Ahmed Asim-bega Mutevelića (prenesena također 1867. godine); zatim, naročito vrijedna biblioteka Hadži Ahmed-efendije, sina Mustafina, muderisa Gazi Husrev-begove medrese (umro 1812); biblioteka Mustaj-bega Dženetića, porodice Džinića i porodice Muzaferija, kadije Hromića, Memišage Kasumagića i druge. Gazi Husrev-begova biblioteka obogaćena je naročito 1931. godine kada joj je Muhamed Enveri-efendija Kadić zavještao svoju dragocjenu biblioteku i arhiv. Godine 1944. prenesena je i velika i vrijedna biblioteka profesora Mehmeda Handžića, u kojoj se nalazi i nekoliko značajnih rukopisa. Osim toga, biblioteci su poklonili veći ili manji broj rukopisa nasljednici Šakir-efendije Muidovića, Salim-efendije Muftića, Mustaj-bega Halilbašića, braće Svrza, Seid Ali-bega Filipovića, Ibrahim-efendije Zafranije i Ajni-efendije Bušatlića. Zatim su poklonili po nekoliko rukopisa Hamdija Kreševljaković i Osman-efendija Sokolović. (Ovaj posljednji je preko šest decenija s najvećom ljubavlju nabavljao i sakupljao stare knjige, rukopise i dokumente i tako stvorio veliku i skupocjenu biblioteku, koju je nedavno Starješinstvo IVZ u Sarajevu otkupilo za Gazi Husrev-begovu biblioteku).

Tako su u ovoj biblioteci danas koncentrisane sve značajnije sačuvane vakufske i mnoge privatne biblioteke u Bosni i Hercegovini. Ona danas ima 6.456 rukopisnih kodeksa koji sadrže oko 9.000 većih ili manjih djela iz raznih oblasti nauke i arapske, turske i perzijske književnosti. Velika većina ovih njenih rukopisa je na arapskom, znatno manji broj na turskom, a najmanje ih je na perzijskom jeziku. Osim toga, ova biblioteka posjeduje 84 knjige protokola (sidžill) sarajevskog kadiluka iz XVI, XVIII i XIX stoljeća, veći broj starijih finansijskih knjiga Gazi Husrev-begova vakufa, oko 400 vakufnama i oko 3.500 drugih istorijskih dokumenata od XVI do sredine XIX stoljeća.

U okvir ovog prikaza ne ulaze štampane knjige na istočnim i evropskim jezicima (preko 10.000), kao ni kompleti mnogih časopisa i nedjeljnih listova (Bosanski Vjestnik, Bosna, Gülšeni Saraj — Sarajevski cvjetnik, Rehber, Vatan, Behar, Gajret i drugi), kompleti sarajevski dnevnih listova, gotovo kompletna književnost bosansko-hercegovačkih muslimana od 1878. godine do danas, kao ni dosta bogata zbirka fotografija i drugog dokumentacionog materijala koji se odnosi na prošlost i kulturu bosanskih muslimana.

ZNAČAJ GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE je mnogostruk. U njoj su zastupljene sve tri literature Bliskog Istoka: arapska, turska i perzijska. Među arapskim rukopisima ima velik broj starih, izuzetno značajnih djela, unikata, pa čak i nauci potpuno nepoznatih djela iz raznih oblasti islamskih znanosti, naročito iz tefsira, hadisa i islamskog prava. Neki od tih starih i izuzetno važnih rukopisa obrađeni su i u ovom prvom svesku kataloga (vidi brojeve: 91, 92, 93, 105, 108, 126, 168, 169, 172, 187, 194, 215, 381, 383. 386, 403—404, 407, 409, 451, 454, 455, 467. 482, 486, 495, 503, 506, 508, 520, 554, 556, 583, 591, 597, 599, 600, 613). To isto vrijedi za mnoge rukopise na turskom jeziku, koji se, pored toga, odlikuju bogatstvom istorijske, književno-istorijske i književne građe. Perzijski dio rukopisnog fonda ove biblioteke odlikuje se djelima iz klasične perzijske poezije, od kojih su neka izvrsni spomenici minijaturne i kaligrafske umjetnosti.

Poseban značaj Gazi Husrev-begove biblioteke jeste u tome što ona sadrži bogatu građu za proučavanje arapske, turske i perzijske književnosti u Bosni i Hercegovini. U njoj se čuvaju mnoga djela većeg broja pisaca iz Bosne i Hercegovine koji su pisali na spomenutim jezicima. Tako se ovdje nalazi, između ostalog, nekoliko djela Hasana Kafije Pruščanina (umro 1616), najmarkantnije figure intelektualne Bosne XVI vijeka, dvanaest autografa poznatog i plodnog pisca Mustafe Ejubića, zvanog Šejh Juje, iz Mostara (1650—1707), Ahmeda Bejazića (Bejazizade), umro 1686, Šejha Alauddina Ali Dede b. Mustafa al-Bosnevije, umro 1007/1598, Mostarca Ahmeda b. Mustafe, umro 1090/1679, Mostarca Ahmeda b. Muhameda, umro oko 1190/1776, četiri rukopisa mostarskog pisca Ibrahima Opijača, umro oko 1138/1725, više rukopisa Ahmeda Sudije, komentatora perzijskih klasika, i mnoga druga.

U ovoj biblioteci nalazi se jedan prepis djela »Istorija Bosne« (»Tarihi Bosna«), u četiri sveska od Saliha Hadžihusejnovića, muvekkita (umro 1888), koja obuhvata razdoblje od 1180 do 1876. godine. (Autograf se nalazi u Orijentalnom Institutu u Sarajevu). Zatim »Sarajevska kronika«, autograf Mula Mustafe Bašeskije (umro 1803), koja sadrži važne podatke za istoriju Sarajeva u drugoj polovini XVIII vijeka. Veliki značaj ima zbornik istorijske i književno-istorijske građe u dvadeset i osam svezaka, koju je sakupio Muhamed Enveri Kadić iz Sarajeva i nazvao je »Tarihi Enveri«. Ovaj zbornik obuhvata istorijsku građu za razdoblje od 766/1363 do 1346/1927. godine.

Arhivska građa Gazi Husrev-begove biblioteke predstavlja izuzetnu vrijednost za proučavanje ekonomske, društvene i kulturne istorije Bosne i Hercegovine. Naročitu vrijednost imaju sudski protokoli sarajevskog kadiluka iz XVI, XVIII i XIX vijeka, koji sadrže mnogobrojna akta sa područja stvarne i teritorijalne nadležnosti tog suda. Važnost ovih akata je utoliko veća što se nadležnost tadanjih sudova protezala na sve oblasti privatnog i javnog života građana, kao i na rad svih lokalnih vlasti. U ove registre su, po državnoj tradiciji, unošeni svi akti koji su dolazili od centralnih vlasti iz Carigrada, kao i brojni akti koji su iz provincije upućivani Porti. Stoga se u sidžilima nalaze vjerni prepisi mnogih službenih dokumenata od druge polovine XV vijeka do 1878. godine, a naročito brojne vakufname koje imaju izuzetnu važnost za proučavanje kulturne i ekonomske istorije Bosne.

Zasada se moramo zadovoljiti sa ovih nekoliko napomena o značaju ove biblioteke, dok će se taj značaj — kako za orijentalne studije na međunarodnom planu, tako i za proučavanje prošlosti Bosne, a naročito za proučavanje kulturne istorije bosanskih muslimana — moći u cjelini sagledati tek kada svi njeni rukopisi i dokumenti budu prikazani i katalogizirani.

GLAVNI PRINCIPI po kojima je izrađen ovaj katalog mogu se rezimirati ovako: Svi rukopisi podijeljeni su prema sadržaju na glavne grupe: I Enciklopedija, II Qur'an, III Hadis (Tradicija), IV Dogmatika (al-'Aqā'id), V Dove (al-Ad'iya wa 'l-aḏkār), VI Šerijatsko pravo (al-Fiqh), VII Etika i propovjedništvo (al-Aḫlāq wa 'l-mawā'iẓ), VIII Misticizam (at-Taṣawwuf), IX Filozofija (al-Ḥikma), X Filologija ('Ilm al-luga), XI Istorija i geografija (at-Tārīḫ wa 'l-ğografiya), XII Medicina i veterinarstvo ('Ilm aṭ-ṭibb wa 'l-baiṭara), XIII Matematika i prirodne nauke ('Ilm al-ḥisab wa 'ilm aṭ-ṭabī'a) i XIV Razno. Unutar tih glavnih grupa djela su po potrebi podijeljena na podgrupe. Svaka pojedina grupa, odnosno podgrupa djela podijeljena je prvo po jezicima (na arapske, turske i perzijske rukopise), a onda su djela istog jezika u njoj poređana hronološkim redom kojim su nastala. U slučajevima kada imamo više primjeraka istog djela oni su sređeni hronološki po starini rukopisa. Jedino odstupanje od toga principa učijeno je kod komentara, glosa, odnosno superglosa pojedinih djela, jer su oni obrađeni uz djelo na koje se odnose, opet hronološkim redom, i to samo kad se u ovoj biblioteci nalazi i osnovni tekst komentarisanog, odnosno glosiranog djela.

Svaki kodeks ima svoj redni broj ovoga kataloga, a paralelno s njim, na desnoj strani, invetarski broj ove biblioteke. Ako jedan kodeks sadrži dva ili više samostalnih djela, onda je on svrstan u grupu prema prvom djelu toga kodeksa. Opći zajednički podaci o tom kodeksu dati su na početku, a pojedina samostalna djela u njemu označena su posebnim brojevima i obrađena na jednom mjestu.

Nazivi djela doneseni su u originalu arapskim pismom. Ako naslov djela u rukopisu odstupa od naziva pod kojim je ono poznato u nauci, onda je donesen i taj naslov. Kod djela koja nisu poznata u literaturi bio je mjerodavan naslov rukopisa. Ako u rukopisu toga naslova nema, niti se djelo moglo drukčije identifikovati, ono je uvršteno u grupu prema sadržaju i dobilo je opći naslov koji je stavljen u zagrade. Kad imamo više rukopisa istog djela, onda su detaljan opis i svi potrebni podaci dati samo kod prvog takvog djela, a kod ostalih su istaknute samo eventualne razlike i specifičnosti.

Poslije naslova djela rečeno je o čemu ono govori, zatim potpuno ime autora u transkripciji i datum njegove smrti, te datum nastanka rukopisa — ukoliko su se te pojedinosti mogle utvrditi. Prilikom transkripcije imena pisaca, prepisivača, naziva djela i pojedinih bibliotekarskih termina držali smo se uglavnom sistema koji je primijenio Brockelmann u svojoj »Istoriji arapske literature« (Geschichte der arabischen Litteratur) i koji se vidi iz priložene tabele sistema transkripcije, dok smo ostala istočna, lična imena, nazive i termine pisali uglavnom onako kako je to kod nas uobičajeno.

Izvore i literaturu navodimo u skraćenicama koje se vide u priloženom popisu izvora i literature.

Na kraju opisa svakog kodeksa označena je biblioteka kojoj je rukopis ranije pripadao, odnosno odakle je i kako dospio u ovu biblioteku. Ostali principi kojih smo se pri radu držali — kao što je

formalni opis rukopisa, broj lista, veličina, vrsta pisma, papir i povez — vide se iz samoga rada.

Svjestan sam, da će stručnjaci, pored svih mojih nastojanja da ovaj rad bude besprijekoran, naći u njemu nedostataka, ali sam isto tako uvjeren, da će svi, a naročito oni koji su se bavili istim poslom, shvatiti, kakve sam sve teškoće morao savladati, da te nedostatke svedem na minimum.

Pored općih teškoća, koje su u ovakvom radu neminovne, meni je činilo posebne teškoće to, što sam pri radu mogao koristiti mali broj pristupačnih izvora i pomagala (kao što se to vidi iz priloženog spiska), a uz to mnogi rukopisi nisu od ranije imali ni najosnovniju obradu.

Na kraju osjećam prijatnu dužnost da izrazim zahvalnost našim orijentalistima: Dru Hazimu Šabanoviću, naučnom savjetniku Orijentalnog instituta u Sarajevu, na izdašnoj saradnji i mnogostrukoj stručnoj pomoći pri izradi ovog djela; Ademu Handžiću, višem stručnom saradniku Orijentalnog instituta u Sarajevu, koji mi je, pored tehničke redakcije, pomagao i na stručnim poslovima; profesorima Muhamedu Pašiću i dru Šaćiru Sikiriću na pomoći pri čitanju težih mjesta u nekim rukopisima i Halidu Hadžimuliću na tehničkoj pomoći pri spremanju rukopisa i čitanju korektura.

Sarajevo, maja 1963. godine.

Kasim Dobrača

INTRODUCTORY

Yugoslavia possesses one of the richest collections in Europe of Islamic manuscripts written in Arabic, Turkish and Persian languages. The MSS are at present concentrated in libraries, institutions and archives of a number of cultural and scientific centres in Sarajevo (Ghazi Husrav-bey Library, Oriental Institute, People's Library and Municipal Archives), in the town of Skoplje (State Archives of the S. R. of Macedonia), in the city of Zagreb (The Oriental Collection of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts, State Archives), in Belgrade (The University Library »Svetozar Marković«, The Archives of the Serbian Academy of Sciences and Arts), in the town of Mostar (Municipal Archives, Franciscan Monastery), in the town of Prizren Waqf), and in a few more places.

The Islamic libraries in Yugoslavia and the other Balkan countries date back to the conquest of these lands by the Turks. Under the influence of Islamic culture propagated by the Turks, the islamization progressed steadily among a considerable part of Yugoslav population of the countries that formed part of the Turkish Empire. The spread of Islam was accompanied by Islamic system of education, science and literature in Arabic, Turkish and Persian languages. The chief nurseries of literacy and education in Islamic society were the numerous primary and secondary schools, mektebs and medressas, and also mosques and tekiyas. The latter were a feature of all Moslem settlements, particularly those in larger centres. Attached to these, many smaller or larger libraries were often founded. There were also private libraries owned by intellectuals which would generally be bequeathed to local public libraries.

Most of the Islamic libraries in Yugoslavia were first founded as early as the 15th century, largely in southern and south-eastern parts of the country, viz. in Macedonia and Serbia. It is on record that an oriental library was founded in 1430 at Bitolj, another in 1443 at Skoplje, and yet another a few years later at Prizren, etc.

A number of oriental libraries, both Vakf's and private, were founded during the 16th and 17th centuries in all major towns of Bosnia and Serbia, such as Sarajevo, Priština, Novi Pazar, Foča, Mostar, Užice, Belgrade, Niš, Banja Luka, and others. Likewise, libraries existed formerly at some larger towns in Bosnia & Herzegovina which are now small settlements (Prusac, Livno, Čajniče,

Počitelj, Nevesinje, Stolac, Tešanj, Zvornik) but were once, from the 16th to 18th centuries, important centres of Islamic scholastic instruction and learning. Many outstanding representatives of oriental culture, erudition and literature lived and worked there, hence the existence of so many public and private libraries.

The libraries grew and expanded mainly through the acquisition of books published in Islamic world at large. The Yugoslav Moslems maintained, throughout the centuries, very close cultural ties with the Islamic world. Many of them often visited or studied in the famous cultural centres, such as Istanbul, Cairo, Bagdad, Damascus, Mecca, and Medina; others, again, stayed for long periods in the Near East and North Africa, either as merchants or pilgrims or Government officials, often sending books as presents to their fellow-compatriots, or acquiring them for their own use at home and, eventually, making over most of them to local libraries.

Furthermore, another important circumstance that helped maintain and increase the available stock of MSS was the traditional custom, observed up to the end of the 18th century among librarians and others, to make several copies of popular books or pieces of writing. This is shown in the records made by transcribers of numerous MSS not only in cultural centres but in many out-of-the-way places and even villages. Evidence of this is also the recorded fact that in many of our towns were to be found »mudžellits« (bookbinders) and even Mudžellit guilds. Incidentally, a couple of streets in the centre of the Old Sarajevo are still called respectively The Great and The Small Mudželits. Moreover, stocks of books in these libraries were not infrequently replenished with works written by our own men of letters. This is a significant feature of Islamic libraries in Bosnia and Herzegovina and the other Balkan countries in contrast with the existing collections of oriental MSS in European countries (and those of Western Europe and Russia) which were imported in the lump from the Islamic world. What is more, there is a number of MSS that originated in our country and which, due to coincidental occurrences, are now housed in certain libraries of the West.

In point of fact, our libraries suffered severe damage in the course of centuries mainly through devastations by wars and fires. It is a matter of record that a great many manuscripts were either destroyed or taken away during the Wars of Vienna (1683—1699). In addition, a considerable number of manuscripts were lost due to the carelessness and lack of understanding of those responsible for their care. This is one of the reasons why no comprehensive data are available about a great many libraries in question. In many cases only a few particulars entered in some MSS bear record of the existence of some library or other. Many of the records point to the existence of a new and almons wholly unaccounted chapter of our literary history and give only a bare idea of the wealth of cultural and literary material that lay unexplored in many of the abandoned libraries.

It is on record, for instance, that besides the Ghazi Husrav-bey Library, which will be dealt with separately in the following, there existed in the 16th century in the townlet of Foča-on-Drina alone two large public libraries, one of which, founded about 1550, was attached to the Medres of Hasan Nazir, and the other, Memishah-bey Library, was founded about 1575. At the beginning of the 15th century yet another library was founded at Foča by a certain muderis Osman-effendi. Only a relatively small number of Foča manuscripts have been rescued, some of them very old, rare and of great value.

In a much better state of preservation is Karadjoz-bey Library at Mostar, which was founded in 977/1570 by the great benefactor Hadji Mehmed-bey of Herzegovina, called Karadjoz-bey. In course of time stocks of manuscripts and books from several private as well as Vaqf's libraries in the town were moved to Karadjoz Library. Worthy of note among these libraries were the following: the library owned by Dervish-paša Bajezidagić (died 1611), the library of Mustafa Ejubić-Šeh Yuyo (died 1707), the library of Ibrahim-effendi Opijač (died in 1726), the one that belonged to Ali-paša Stočević, and others.

Ibrahim-effendi Mostarac, a steward of the Grand Vizier Ahmed-paša Chuprilich, founded about the middle of the 17th century a medres and a relatively rich library attached to it at Počitelj-on-Neretva. A number of old and valuable manuscripts have been preserved.

Elči Ibrahim-paša, the Bosnian Vizier, caused a medres to be built and an adjoining major library at Travnik in 1704-5, where stocks of books and manuscripts from other Waqf Travnik libraries were transferred in course of time, e. g. the library of Mehmed-paša Kukavica (founded before 1759), and others.

Atmejdan Medres of Sarajevo also had a major library, founded in 1716 by Hadji Ismail-aga of Sarajevo, son of Husein called Misri. Simzade (Djumišić) Medrese of Sarajevo, founded about the middle of the 18 th century by Abdulkerim Djumišić Simzade, also had a library attached.

In the second half of the 18 th century two public libraries were founded at Sarajevo, namely the library of Osman Shehdi-effendi Bjelopoljac (Akovali) in 1759 and the one of Abdullah-effendi Kantamiri in 1774.

Two libraries were founded in the townlet of Gračanica in the same century, i. e. the library of the mosque of Ahmed-paša, and another founded by Hadji Halil-effendi, son of Ahmed, of Gračanica (died at the end of the 18th or at the beginning of the 19th century).

Besides these there were other oriental libraries in Bosnia and Herzegovina, the records of which are incomplete.

One of the oldest well-preserved Islamic libraries in Bosnia is that of

Ghazi Husrev-bey in Sarajevo, at present the greatest treasure-house of oriental scholarly writings in our country. It was founded by Ghazi Husrav-bey, the most remarkable and deserving of Turkish Governors of Bosnia. The son of a famous Turkish statesman, Ferhat-bey — a brother of the Prince Radivoj of Herzegovina — and his wife Seldžuka, a daughter of Sultan Bajazet II, Husrav-bey was born in 1480 in Greece, when his father was Governor there. Ever since his appoinment to the governorship of Bosnia, Husrav-bey remained in office — except for two short intervals — until his death in October 1541.

Ghazi Husrav-bey proved himself to be not only a great statesman but an even greater upholder of civilization and humanitarian, who was responsible for the founding of a great many cultural, educational, humanitarian and other institutions and establishments in the town of Sarajevo (mosques, medrese-schools, mekteb-schools, hanikah, imaret, bezisten, hamam, fountains and water supply, travellers' rest-house, etc.), which are even today a characteristic feature of the old town of Sarajevo. In his directions to the Waqf with reference to the building of his medres-school, Husrav-bey wrote:

> »The unexpended balance of building costs shall be spent on good books to be used in the medres-school referred to, so that every and each reader may derive benefit from them and transcribe them for the purposes of study.«

It was thus that the foundations of the Library were laid. Though originally intended for educational and general teaching purposes of the medres, the Library has been open to the general public from the very beginning.

No reliable records are available regarding the location, stocks of books, or the general lay-out of the Library during the first two centuries of its existence. Mehmed Tahir reports in writing that the father of a well-known historian, Husein of Sarajevo, was in charge of the Library, hence a fair inference that the Medres Library had a special librarian as early as the 17th century (v. Tahir, Osmanli muellifleri, III, 46). From the original stock of books only a few manuscripts have been rescued after the great fire of Sarajevo caused by the invading armies led by Prince Eugene in 1863. Restored soon after, the Library was housed in the Medres of Ghazi Husrav-bey, where it remained until 1863. At the instance of Ahmed Asim-bey Mutevelić, who was then the managing director of Ghazi Husrav-bey's Waqf (died in 1867), a special small building was erected next to the western wall of the Bey's mosque. The Library has ever since been an independent institution of Ghazi Husrav-bey's Waqf, open to the general public. Its premises proving inadequate to house the ever growing stock of books, the library was moved (in 1935) to another building facing the Czar's mosque on the left bank of the river Miljacka, where it stands today.

During the period 1867—1950 Ghazi Husrav-bey Library expanded greatly owing to the transfer of many other libraries, private and Vaqf's from different parts of the country but mainly from the town of Sarajevo. Thus in 1897 the Kantamir library was transferred here (because of townplanning operations on the left bank of the Miljacka), and so was the stock of books belonging to the library of Misriji (Atmejdan) Medrese as well as that of Djumišić (at the beginning of the present century) and Šehdi libraries (in 1914). Before the outbreak of World War 2, through the intercession of its librarian, Prof. Mehmed Handžić, the library of Hadji Halil-effendi of Gračanica was also transferred here along with other local libraries in the medres of Osman-kapetan Gradaščević. At about the same time, Prof. Handžić was also responsible for the transfer of a choice collection of some 300 manuscripts from the library of Elči Ibrahim-paša (Feyzi) Medrese of Travnik together with the remainder of the stock of books from the three Foča libraries referred to above (housed in the medres-schools of Hassan Nazir, Memišah-bey and Osman-effendi). A number of manuscripts from the library of Ibrahim-paša Medres at Počitelj were moved here at about the same time and, in the autumn of 1956, the remaining stock of Karadjoz-bey library of Mostar.

Moreover, Ghazi Husrav-bey Library came into possession — through legacies, presents, buying out, or arrangements made with Vaqf Boards — of a number of valuable collections of manuscripts and of private libraries, the most important of the latter belonged to Cadi Hasan-effendi Bojić (in 1867), Hadji Ahmed Asim-bey Mutevelić (also in 1867), Hadži Ahmed-effendi, son of Mustafa, a Master at Ghazi Husrav-bey Medrese (died in 1812), whose library was most valuable; Mustaj-bey Dženetić, the Džinić family, the Muzaferi family, Cadi Hromić, Memiš-aga Kasumagić, and others. Ghazi Husrav-bey Library was particularly enriched in 1931 when Muhamed Enveri-effendi Kadić beqeathed to it his valuable archives and library. Another highly valued and interesting library, containing some rare manuscripts, which was transferred here in 1944, was that of Prof. Mehmed Handžić. Donations of manuscripts were made by the heirs to Šakir-effendi Muidović, Salim-effendi Muftić, Mustaj-bey Halilbašić, Svrze brothers, Seid Ali-bey Filipović, Ibrahim-effendi Zafranije and Ajni-effendi Bušatlić. Several manuscripts each were donated by Hamdija Kreševljaković and Osman-effendi Sokolović. The latter, a passionate collector of old books, manuscripts and documents for over six decades had become the owner of a great and precious library which was recently purchased by the Board of Islamic Religious Community of Sarajevo for the enrichment of Ghazi Husrav-bey Library.

It was thus that all of the more important Waqf libraries as well as a great many private collections of books and libraries from all over the country came to be housed in Ghazi Husrav-bey Library at Sarajevo. The Library has now 8.456 codices of MSS containing about 9000 major or minor works from various branches of science and of Arabic, Turkish and Persian literatures. In addition to this, the Library possesses 84 sidžils (court records) of the cadiluk (the judicial district) of Sarajevo dating from the 16th to the 19th century, a large number of ancient ledgers of Ghazi Husrav-bey's Waqf, about 400 Waqfnamas and approx. 3500 other historical documents from the 16th to the 19th century.

It would be outside the scope of this review to mention the printed volumes in Oriental and European languages (over 10.000), complete annual sets of periodicals and weeklies (Bosanski Vjestnik, Bosna, Gülšeni Saraj — Sarajevski cvjetnik, Rehber, Behar, Gajret, etc.), annual sets of Sarajevo dailies, the almost complete history of literature of Bosnian and Herzegovinian Moslems from 1878 to the present day, and a rich collection of photographs and other documentary material concerning the past and the culture of Bosnian Moslems.

Ghazi Husrav-bey Library has distinction and a significance all its own. For one thing, the Library is a rich repository of writings representative of the three literatures of the Near East: Arabic, Turkish and Persian. Among Arabic manuscripts there is a large number of unique ancient works of exceptional importance, some of them quite unknown and unrecorded, relating to different branches of Islamic learning, especially to tefsir, hadith and Islamic law. A few of the latter have been dealt with in the present Volume I of the Catalogue (see Nos 91, 92, 93, 105, 108, 126, 168, 169, 172, 187, 194, 215, 381, 383, 386, 403—404, 407, 409, 451, 454, 455, 467, 482, 486, 495, 503, 506, 508, 520, 554, 556, 583, 591, 597, 599, 600, 613). As much can be said in respect of manuscripts in the Turkish language which, in addition, are characterized by the wealth of historical and literary material. The Persian collection of MSS consists of classical works, some of them beautiful examples of the art of calligraphy and miniature.

A special feature of Ghazi Husrav-bey Library is its wealth of authentic material for the study of Arabic, Turkish and Persian literatures in Bosnia and Herzegovina. That is to say, among these works there were many by Bosnian and Herzegovian authors who wrote in the Oriental languages as, for instance, several works written by Hassan Kafija Pruščanin (died in 1916), a man of outstanding personality among Bosnian intellectuals of the 16th century; twelve autographs of the well-known fertile writer Mustafa Ejubić of Mostar, called Sheikh Yuyo (1650—1707); the writings of Ahmed Bejazić (Beyazizade), died in 1686, Sheikh Alauddin Ali Dede b. Mustafa al-Bosnāwī (died 1007/1598), Mostarac Ahmed b. Muhamed (died about 1090/1679), Mostarac Ahmed b. Muhamed (died about 1190/1776), four manuscripts of Ibrahim Opijač of Mostar (died approx. 1138/1725), several manuscripts of Ahmed Sudija, a writer of commentaries on Bosnian classics, and many others.

In the Library there is also a written copy of »The History of Bosnia« (»Tarih-i Bosna«) in 4 volumes by Salih Hadjihusejnović, muvekkit (died in 1888), covering the period of 1180—1876 (the autograph is housed in the Oriental Institute of Sarajevo); next, there is »The Sarajevo Chronicle« — an autograph by Mula Mustafa Bašeskija (died in 1803), which contains important data about the history of Sarajevo during the second half of the 18th century. Of great importance — because of its historical and literary material — is the codex in 28 sets collected by Muhamed Enveri Kadić of Sarajevo, who called it »Tarih-i Enveri«. The codex contains historical material covering the period of 766/1363—1346/1927.

The archives of Ghazi Husrav-bey Library are of the greatest value for a study of economic, social and cultural history of Bosnia and Herzegovina. Of especial importance are the court records of the judicial district of Sarajevo, dating from the 16th, 18th and 19th centuries. The records are all the more important as the jurisdiction of the courts extended over all private and public activities of the citizens and local authorities. The records contained, in accordance with traditional administrative practice, all official documents issued by the central authority in Istanbul as well as numerous documents dispatched to the Porte by provincial authorities. Among the »sidžili« (court records), therefore, we have true copies of a number of official deeds and documents dating from the second half of the 15th century up to 1878, as well as numerous Vaqf orders and regulations which are of particular importance for a study of cultural and economic history of Bosnia.

We trust that from the short account given above the reader has been able to obtain some idea of the significance of Ghazi Husrav-bey Library, the importance of which — for Oriental studies on international plane as well as those concerning the past events in Bosnia, and the cultural history of Bosnian Moslems in particular — will be fully realized when all its manuscripts and documents have been dealt with and catalogued.

The main principles governing the elaboration of the Catalogue can be briefly stated thus:

All MSS housed in the Library have been divided — in accordance with their contents — into following main groups.

I Encyclopaedia, II Qur'an, III Hadith (Tradition), IV Dogmatics (al-'Aqā'id), V Prayers (al-Ad'iya wa 'l-aḏkār), VI Sheriyat law (al-Fiqh), VII Ethics and Preaching (al-Aḫlāq wa 'l-mawā'iẓ), VIII Mysticism (at-Taṣawwuf), IX Philosophy (al-Ḫikma), X Philology ('Ilm al-luġa), XI History and Geography (at-Tārīḫ wa 'l-ǧuġrafiya), XII Medicine and Veterinary Science ('Ilm aṭ-ṭibb wa 'l-baiṭara), XIII Mathematics and Natural Sciences ('Ilm al-ḥisāb wa 'ilm aṭ-ṭabī'a), XIV Miscellany.

These groups have been divided further into sub-groups. Each group or sub-group has been classified according to language (Arabic, Turkish and Persian MSS), the works written in the same language being entered in chronological order of the date of their origin. In cases where there are several copies of the same work, they are classified according to their antiqueness. The only departure from this principle has been made with regard to commentaries, glossaries or supplementary annotations referring to certain works, for they would have been accounted for previously in connection with the work in question, in chronological order, but only if the original text of the work concerned is on the files of the Library.

Each codex bears a number that refers to the Catalogue and, parallel with it, to the right, the inventory number of the Library. If the codex in question contains two or more independent works, it is classified according to the title of work that comes first. General particulars about the codex are to be found on its front page, each of its works being numbered and commented on separately.

Titles of the works appear in their original Arabic script; if a certain work is better known in literary circles under another name, then both titles have been given. With writings that are unknown in literature, the original title of the manuscript has been retained; in the absence of any title in the original, a general title — according to the contents — has been chosen and bracketed thus [ ]. If there are several manuscripts of the same work, a detailed description and other particulars will be found in the first MS while in the others only the main differences and specific features, if any, have been pointed out.

The title together with a brief indication of the contents of the work is followed by the full name, in transcript, of the author, the date of his death and the origin of the manuscript, as far as this can be ascertained. As regards the transliteration of names of writers, transcribers, titles of works and library terms, the system used by Brockelmann in his »Geschichte der arabischen Litteratur« has been followed in the main (v. the attached Table of Phonetic Symbols). The spelling of oriental personal names, titles and terms has been shown in the traditional form as used in this country. Works of reference and bibliography have been indicated by means of abbreviations (see the attached List of References and Bibliography).

At the end of each codex particulars can be found about the library of its origin or its provenience. The other principles adhered to — concerning the formal description of MS, number of folios, size, lettering, paper, binding — can be inferred from the work itself.

Although no pains have been spared to make this work as complete and faultless as possible, I am not unaware that imperfections and mistakes must inevitably have crept in. At the same time I trust that those conversant with similar work will realize the difficulties that have to be overcome before the shortcomings can be reduced to a minimum.

Apart from the inevitable difficulties incidental to the first part of my work, I have laboured under the disadvantage of having only very few reference works and authentic data available (see the attached List of References) — not to mention the fact that many manuscripts have hardly been dealt with before.

I take this opportunity of gratefully recording my indebtedness to our Orientalists — Dr. Hazim Šabanović, the scientific adviser to the Oriental Institute of Sarajevo, for his generous help and highly competent advice, and Adem Handžić, an expert contributor to the Oriental Institute of Sarajevo, for his valuable assistance in technical and other matters; to the professors Muhamed Pašić and Dr. Šaćir Sikirić upon whose assistance I leaned heavily while interpreting the text of a number of MSS, and to Halid Hadžimulić for assistance in the labour of complication of material and proof-reading.

Sarajevo, May 1963

Kasim Dobrača

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	Verzeichnis der arabischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, I — X, 1887—1899 (Die Handschriftverzeichnisse d. kgl. Bibliothek zu Berlin).
Ambrosiana	Ṣalāḥuddīn al-Manuǧǧid, Fihris al-maḫṭūṭāt al-ʿarabiya fi 'l-Ambrosiana fī Milano, II, Kairo 1960.
Aumer	Joseph Aumer, Türkische Handschriften — Verzeichnis der orientalischen Handschriften der K. Hof — und Staatsbibliothek in München — München 1875.
Aya Sofya	Defteri Kütübhanei Aya Sofya, Istanbul 1304/1886.
Babinger	Franz Babinger Die Geschichtsschreiber der Osmanen und ihre Werke — Leipzig 1927.
Blochet t.	E. Blochet, Catalogue des manuscrits turcs, Bibliothèque Nationale, Paris 1913.
Bratislava	Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava — Bratislava 1961.
Brock.	Carl Brockelmann, Geschichte der arabischen Litteratur, G I—II, S I—III, Leiden 1937—1949.
E I	Enzyklopaedie des Islam, I—IV, Leiden — Leipzig 1913—1938.
Fihris m. m.	Fu'ād Saiyid, Fihris al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara, II, at-Tārīḫ, Kairo 1959.
Flügel	Dr. Gustav Flügel, Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien, Band I—III, Wien 1865—1867.

Hammer, O D	Hammer — Purgstall, Geschichte der osmanischen Dichtkunst bis auf unsere Zeit, I—IV, Pesth 1836—38.
Ḥ Ḫ	Muṣṭafa b. ʿAbdullāh Ḥaği Ḫalīfa Kātib Čelebī, Kašf aẓ-ẓunūn an asāmi 'l-kutub wa 'l-funūn, I—II, Istanbul (Der-i Seʿādet), prvo izdanje 1310/1892, Istanbul, drugo izdanje 1362/1943.
Ibn Ḫalikān	al-qāḍī Aḥmad Ibn Ḫalikān, Wafayāt al-aʿyān I, II, (Maṭbaʿa Maymaniya), Kairo 1310.
Isl. Ans.	Islām Ansiklopedisi. Islām ālemi tarih, cografya, etnografya ve biyografya lugati, 1—84. Güz. Istanbul 1945—1958.
Ismāʿīl-paša, AM	Ismāʿīl-paša al-Bagdādī, Hadiyat al-ʿārifīn Asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn, I—II, Istanbul 1951—1955.
Ismāʿīl-paša, Ḏail	Ismāʿīl-paša al-Bagdādī, Īḍāḥ al-maknūn fi 'ḏ-Ḏail ʿalā Kašf aẓ-ẓunūn (Keşf el-zunun Zeyli) I—II, Istanbul, prvo izdanje, 1364—66/1945—47.
Kairo	Fihris dār al-kutub al-miṣriya — Kairo 1310—45/1892—1927.
Kairo, f	Fihrist al-kutub al-fārisiya (al-mauğūda fi 'l-Kutubḫānaʾ al-ḫudaiwiya) — Kairo 1306/1888.
Kairo, t	Fihrist al-kutub at-turkiya (al-mauğūda fi 'l-Kutubḫāna al-ḫudaiwiya) — Kairo 1306—1888.
Mağalla	Mağallat Maʿhad al-maḫṭūṭāt al-ʿarabiya, I—IV, Kairo 1955—1959.
M. Sureyya, S O	Mehmed Sureyya, Sicilli ʿOsmānī (Tazkirai mešāhīri ʿosmāniya), I—IV, Istanbul 1308—16/1890—98.
M. Ṭāhir, O M	Brusali Mehmed Ṭāhir, ʿOsmanli Mu'ellifleri I—III, Istanbul 1333—42/1914—23.
Muʿğam	Yūsuf I. Sarkīs, Muʿğam al-maṭbū'āt I—III, Kairo 1346/1928.
Nawʿīzāde (ʿAṭā'ī)	ʿAṭā'ullāh b. Yaḥyā Nawʿīzāde, Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq fi takmilat aš-Šaqā'iq Istanbul 1268/1851.
Pertsch (Gotha p.)	Dr. Wilhelm Pertsch, Die persischen Handschriften der herzoglichen Bibliothek zu Gotha, Wien 1859.
Pertsch (Berlin t.)	Wilhelm Pertsch, Verzeichnis der türkischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin — Berlin 1889.
Rieu	Charles Rieu, Catalogue of the turkish manuscripts in the British museum, London 1888.
RIMA	Revue de l'Institut des manuscripts arabes, Le Caire.
Servili	Defteri Kütübḫānei Servili, Istanbul 1311/1893.
Süleymaniya	Defteri Kütübḫānei Süleymaniya, Istanbul 1310/1892.
Šaḏarāt	Abu 'l-Falāh ʿAbdulḥaiy b. alʿImād al-Ḥanbalī, Šaḏarāt aḏ-ḏahab fī aḫbār man ḏahab (Maktabat al-Qudsī), Kairo 1351.
Š. Sāmī Q A	Šamsuddīn Sāmī, Qāmūs al-aʿlām I—VI, Istanbul 1306—16/1888—98.
Taşköprüzade Š. N.	Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzade, aš-Šaqā'iq an-Nuʿmāniya, İstanbul 1269/1852.
Tīmūriya	Fihris al-Ḫizāna at-Tīmūriya I—II, Kairo 1367/1948.
Yeni Cami	Yeni Cami Kütübḫanesinde maḥfuẓi kütübi mevcūdenin defteri, Istanbul.
Ziriklī	Ḫairuddīn az-Zirikli, al-Aʿlam I—III, Kairo 1345—1347/1927—28.
Zetterstéen	Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Universitätsbibliothek zu Uppsala. Verzeichnet und beschrieben von K. V. Zetterstéen. Uppsala, I 1930, II 1935.

TRANSKRIPCIJA

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č (ç)	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k
خ	ḫ	ك (ڭ)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š (ş)	ی	y, i
ص	ṣ		

Znakovi za duge vokale:

ا ā ی ī و ū

TABELARNI PREGLED RUKOPISA PO JEZICIMA

ARAPSKI

1,$^{1-2}$
2,$^{1-5}$
3,$^{1-2}$
4
5,$^{1-2}$
6
7
9-90
95-97
98,$^{1-2}$
99,^{1}
100
101,^{1}
102,$^{1-2}$
103
104-112
113,$^{1-6}$
114,$^{1-8}$
115,$^{1,3-6}$
116,$^{1-4,\ 7-8}$
117
118,$^{1-3}$
119
120,$^{1-6}$
121
122,$^{1-7,\ 9-12}$
123
124,$^{1-5}$
125,$^{1,\ 3-6}$
126,$^{1-4}$
127,$^{1-2,\ 4,\ 6-12,\ 14-20,\ 22-25}$
128, $^{1,\ 5-6}$
129-131
132,$^{1-12}$
133
135,$^{3-5}$
139,$^{2,\ 4-6}$

140,^{5,9}
143,$^{4,\ 6-7}$
144,^{5}
145,$^{5-8}$
146,^{4}
147,^{2,5}
149,$^{3-4,\ 6,\ 9,\ 10}$
151,$^{3-9}$
152,$^{2-3}$
157-160
161,$^{1-4}$
162,$^{1-9}$
163,$^{1-2}$
164,$^{1-2}$
165,$^{1-2}$
166,$^{1-2}$
167-235
236,$^{1,\ 3}$
237-239
240,$^{1-4}$
241-246
247,$^{1-3}$
248-298
299,$^{1-2}$
300,$^{1-3}$
301,$^{1-2}$
302,$^{1-3}$
303-313
314,$^{1-2}$
315-354
355,$^{1-3}$
356,$^{1-2}$
357-359
360,$^{1-2}$
361-363
364,$^{1-2}$
365,$^{1-5}$
366,^{1}

367,$^{1-2}$
368
382-387
388,$^{1\ 8}$
389
390,$^{1-3}$
391,^{1}
392-396
397,$^{1-6}$
398,$^{1-5}$
399,$^{1,3-12}$
400
401,$^{1-4}$
402,$^{1-4}$
403-434
435,$^{1-2}$
436,$^{1-2}$
437
438,$^{1-4}$
439,$^{1-3}$
440-447
448,$^{1-4}$
449
450,$^{1-9}$
451-490
491,$^{1-2}$
492-513
514,$^{1-5}$
515-516
517,$^{1-3}$
518-529
530,$^{1-7}$
531-542
543,$^{1-4}$
544,$^{1-2}$
545,$^{1-3}$
546-547
548,$^{1-2}$
549,$^{1-2}$

550
551,$^{1-2}$
552
553,$^{1-9}$
554-555
556,$^{1-6}$
557-570
571,$^{1-5}$
572,$^{1-8}$
573,$^{1-3}$
574,$^{1-2}$
575
576,$^{1-3}$
577,$^{1-9}$
578,$^{1-7}$
579
580,$^{1-3}$
581
582,$^{1-3}$
584
585,$^{1-3}$
586
587,$^{1-5}$
588,$^{1,\ 3-5}$
589,$^{1-2}$
590,$^{1-3}$
591,$^{1-13,\ 15-20}$
592,^{1}
594,^{1}
595-596
597,$^{1-6}$
598-601
602,$^{1-4}$
603,$^{1-2,\ 4-8}$
604,$^{1-2}$
605,$^{1-3}$
606
607,$^{1-2}$

608,$^{1-2}$
609
610,$^{1-2}$
611-616
617,$^{1-4}$
618,$^{1-4}$
619
620,$^{1-2}$
621,$^{1-3}$
622,$^{1-2}$
623,$^{1-3}$
624,$^{1-3}$
625-627
628,$^{1-2}$
629-630
631,$^{1-2}$
632-637
638,$^{1-3}$
639
640,$^{1-9}$
641-642
643,$^{1-4}$
644-653
654,$^{1-4}$
655,$^{1-3}$
656
657,$^{1-3}$
658
659,$^{1,\ 3-4,\ 7-11}$
660-661
662,$^{1,\ 3}$
663
664,$^{1-6}$
665-684
685,$^{1-4}$
686-689
690,$^{1-3}$
691,$^{1-5,\ 7-11,\ 13-15,\ 17}$

692-694
695,$^{1-3}$
696,$^{1-2, 4-5}$
697,$^{1-5}$
698,$^{1-2, 4}$
699,$^{1,3-4}$
700,$^{1-5}$
701,$^{1-3}$
702,$^{1-4}$
703,$^{1-3}$
704-707
708,$^{1-2}$
709,$^{1-2}$
710,$^{1-3}$
711,$^{1-2}$
712
713,$^{1-3}$
714,$^{1-2}$
715,$^{1-17}$
716,$^{1-5}$
717,$^{1-4}$
718-721
722,^{1}
723-724
725,$^{1-5}$
726,$^{1-2}$
727,$^{1-3}$
728,$^{1-2}$
729-730
731,$^{1-36}$
732
733,$^{1-2}$
734,$^{1-8, 10}$
735-736
737,$^{1-4}$
738,$^{1-2}$
739,$^{1-5}$
740,$^{1-3}$
741,$^{1-2}$
750,^{1}
751-754
755,$^{1-2}$
756,$^{1-2}$
757-760
761,$^{1-3}$
762,$^{1-3}$
763-768
769,$^{1,3-8}$
770
771,$^{1-2}$
772,$^{1-5}$
773,$^{1-4}$
774
775,$^{1-6}$
776-777
778 $^{1-5}$
779-782
785,$^{2-3}$
786,$^{5-6}$
794,$^{2-4, 7-8}$

TURSKI

8
91
92
99,^{2}
101,^{2}
115,$^{2-7}$
116,$^{5-6}$
122,^{8}
125,^{2}
127,$^{3, 5, 13, 21}$
128,$^{2-4,7}$
132,^{13}
134
135,$^{1-2}$
136-138
139,$^{1, 3}$
140,$^{1-4, 6-8, 10-13}$
141,$^{1-3}$
142
143,$^{1-3}$
144,$^{1-4, 6}$
145,$^{1-4}$
146,$^{1-3}$
147,$^{1, 4, 6, 7}$
148,$^{1-2}$
149,$^{1-2, 5, 7, 8}$
150
151,^{1}
152,^{1}
153
154,$^{1-2}$
155,$^{1-2}$
156
163,^{3}
236,$^{2, 4}$
302,^{4}
366,$^{2-3}$
369-379
380,$^{1-7}$
391,^{2}
399,^{2}
572,^{9}
578,^{8}
588,^{2}
589,^{3}
590,$^{4-7}$
591,^{14}
592,$^{2-5}$
593
594,$^{2-4}$
603,^{3}
604,$^{3-7, 9}$
659,$^{2, 5-6}$
662,^{2}
664,$^{7-9}$
691,$^{6, 16}$
696,^{3,6}
698,^{3}
699,^{2}
722,$^{2, 3}$
727,^{4}
734,^{9}
740,^{4}
742,$^{1-2}$
743,$^{1-3}$
744-748
755,^{3}
769,^{2}
783-784
785,^{1}
786,$^{1-4}$
787-790
791,$^{1-4}$
792
794,$^{5-6}$

PERZIJSKI

93
94
101,^{1} (Uvod)
102,^{1} (Uvod pri kraju)
143,^{5}
147,^{3}
151,^{2} (Uvod)
381
438,^{5}
544,^{2} (djelomično)
572,$^{10-11}$
583
592,^{4}
691,^{12}
722,^{2}
749,$^{1-2}$
750,^{1,2}
793,$^{1-2}$
794,^{1}
795

ENCIKLOPEDIJA

(DĀʾIRAT AL-MAʿĀRIF)

ENCIKLOPEDIJA

Arapski

1. **1919**

L. 76; 21 × 15. Nasḫ različit od različitih ruku; pod tačkom 1 stari arapski, a pod t. 2 noviji slab, sitan. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1 — 69. مفاتيح العلوم

»Ključevi nauka«, enciklopedijsko djelo koje je napisao Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Yūsuf al-Ḫwārizmī, umro 387/997.

Brock. I, 244.

Na listu 1ª nalazi se naslov:

كتاب مفاتيح العلوم تأليف ابى عبدالله محمدبن يوسف الخوارزمى

U zapisu ispod naslova navodi se puno ime pisca i kaže da je djelo napisano u vrijeme abasovićkog halife Ṭāyiʻa (ʻAbdulkarim b. al-Muṭiʻ) koji je vladao 364/974. Taj zapis glasi: قد الف هذا الكتاب المستطاب ابى عبدالله ابى بكر ـ كذا ـ محمد بن احمد بن يوسف الكاتب الخوارزمى فى ايام خلافة الطايع من الخلفاء العباسية و كانت خلافته سنة اربع و ستين و ثلثمائة

Djelo je posvećeno uglednom šejhu Abū al-Ḥasan ʻUbaidullāh b. Aḥmadu, veziru samanijskog vladara Nuḥa b. Mansūra.

Početak: الحمد لله العلى العظيم القادر الحكيم

Po rubu nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst.

Prepisao Sayyid Ibrāhīm b. ʻAlī al-Qayṣarī, *Naẓīr Amīr* 1061/1650:

تمت المقالة الثانية من كتاب مفاتيح العلوم و هو آخر الكتاب على يد العبد . . . . السيد ابراهيم بن على القيصرى الشهير بنظير امير . . . لسنة احدى و ستين و الف

Na kraju ima zapis u kom se kaže da je rukopis kolacionirao, ispravio i glosirao šaiḫ Muḥammad al-Kurdī: و قد قوبل و صحح و حشى هذا الكتاب المستطاب على يد الفقير الشيخ محمد الكردى سلمه الله

2. L. 70 — 75. اللمعة الماردينية فى شرح الياسمينيه

Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Ḥaǧǧāǧ Ibn al-Yāsamīnī, umro 600/1203, napisao je kratak rad u stihovima o algebri i jednačinama (*al-ǧabr wa al-muqābala*) koji se zove *al-Yāsamīnīya*, pa je Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī, umro 902/1496, napisao u prozi ovaj komentar na tu versifikaciju.

Brock. I 471,¹.

Na listu 1ª naslov: شرح سبط الماردينى على الياسمينية فى علم الجبر و القابلة

Početak osnovnog teksta: على ثلاثة يدور الجبر المال والاعداد ثم الجذر

Početak komentara:

الحمد لله الذى احصى كل شئ عددا و جعل الاموال . . . و بعد فيقول فقير رحمة ربه محمد بن محمد سبط الما ردينى هذا تعليق على الارجوزة الياسمينية فى علم الجبر . . . و اقبته باللمعة الماردينية فى شرح المقدمة الياسمينية

Osnovni tekst označen kraticom *s* (od *aṣl*), a komentar kraticom *š* (od *šarḥ*), pisanim crvenim mastilom.

Na početku i na kraju ovog djela pod t. 2 nalaze se zapisi, didaktični stihovi i sentence, pisane rukom nepoznatog prepisivača tog djela.

2. 840.

L. 275; 20,5 × 15. Nasḫ pomiješan sa ta'līqom. Papir bijel, tanak, povez kožni sa ornamentima na koricama.

1. L. 1—82 انموذج العلوم الاربعة و العشرين

Enciklopedijsko djelo o 24 nauke. Brockelmann (I, 499) kaže da se autor ovog djela zove Abū 'Āmir Muḥammad b. Aḥmad b. 'Āmir aṭ-Ṭarasūsī (Ṭarṭūšī) al-Balawī as-Sālimī i da je umro 559/1164. u Sevilji. Ismā'īl-paša (*Asmā' al-mu'allifīn* II, 94) kaže da se pisac zove Abū 'Āmir Muḥammad b. Aḥmad b. 'Āmir al-Balawī as-Sulamī aṭ-Ṭartūšī al- Andalūsī, da je umro 559. i navodi neka njegova djela, ali među njima nema ovog rada. U svom djelu *Ḏail* (I, 137) navodi ovo djelo pod naslovom: الانموذج من العلوم لارباب الفهوم koji je vjerovatno uzeo iz uvoda, i pogrešno tvrdi da mu je autor Naǧmuddīn Ibrāhīm b. 'Alī b. Aḥmad aṭ-Ṭarsūsī al-Ḥanafī, umro 758/1356.

Početak:

حامدا لله و مصليا و مسلما على نبيه و آله و مرضيا على اصحابه و مرحما على التابعين

هذا انموذج من العلوم جمعته لارباب الفهوم

Stranice su obrubljene crvenim linijama. Na rubu, naročito s početka, ima bilježaka na turskom i arapskom jeziku koje se odnose na tekst, a sve su pisane prepisivačevom rukom.

Na l. 1ª zapisi iz tefsira i hadisa, te potpis i pečat ranijeg vlasnika: Ibrāhīm b. Ḥ. Muṣṭafā al-Baqārī (Bakarević) 1214/1799.

Na posljednjoj stranici nalaze se stihovi na turskom jeziku o važnosti besmele.

2. L. 83 — 210 موضوعات على القارى

Djelo o apokrifnim (*mauḍū'*) hadisima, napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606.

Brock. II, 394,¹¹ª.

Početak: الحمد لله الذى انزل القرآن العظيم القديم . . .

3. L. 211 — 235. رسالة مشتملة على اسماء الكتب و مصنفيها

Bibliografija raznih djela iz oblasti dogmatike, tefsira, hadisa, fikha i pomoćnih nauka. Gornji naslov uzet je iz uvoda ovoga rada.

Na l. 1ª nalazi se, međutim, ovaj zapis:

هذا كتاب يشتمل على اسماء الكتب و مؤلفيها مأخوذ من كتاب الشيخ احمد العجمى الذى جمع فيه ديباجات الكتب

Iz toga se vidi da je šaiḫ Aḥmad al-'Ağamī napisao djelo u kome je sabrao uvode (*dībāǧa*) raznih djela, pa je neko napravio izvod iz toga njegovog djela, tako da je uzeo samo imena djela i pisaca.

Pisac osnovnog djela (*Dībāǧāt al-kutub*) je, po svoj prilici, Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Wafā'ī al-Miṣrī Šihābuddīn al'Aǧamī, umro 1086/1676. Međutim, izvori koji spominju toga pisca (v. Ismā'īl-paša AM I, 162; Brock. II 308, S II, 419) ne navode mu toga djela. Možda je izvod izradio prepisivač ovog kodeksa.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فهذه رسالة مشتملة على اسماء الكتب و مصنفيها
منقولة من كتاب الشيخ الامام ... مولانا الشيخ احمد العجمى

Poslije toga (l. 236) nalaze se stihovi o derogaciji i fragmenti nekih traktata o dogmatici u prozi i stihu.

4. L. 237 — 244. حديقة الظرفاء وحلية الشرفاء

Misli i savjeti u obliku poslovica. Sastavio sayyid Ḫalīl b. šaiḫ 'Alī at-Ṭoqātī.

Isma'īl-paša, *Ḏail* I, 398.

Početak:

الحمد لله الذى اصلح قالنا و بالنا ... و بعد فيقول الفقير ... السيد خليل بن
الشيخ على ... لما سنحت ببالى فى بعض الاحيان تراكيب عربية مسجعة مشتملة على
المواعظ و اللطائف و البيان ...

5. L. 244 — 273. الخلافيات و الوفاقيات بين الحكماء و المتكلمين

Teološko-filozofska rasprava, u kojoj se izlažu saglasna i različita mišljenja filozofa i teologa. To je izvod i prerada istoimenog djela, koje je napisao 'Abdullāh Mestğīzāde, umro 1148/1735. Ovaj izvod i preradu izvršio je 'Omar b. Ḥusain al-Āmidī, umro 1200/1785.

M. Tahir, OM II, 27; Isma'īl-paša AM I, 483, 800.

Početak:

بسم من له الحمد التام ... و بعد فيقول المفتقر الى رحمة ربه الهادى عمر بن
حسين الآمدى ان الفاضل الشهير بمستجى زاده لما جمع الخلافيات و الوفاقيات بين
الحكماء و المتكلمين و كذا فيما بين المتكلمين فى رسالة و ذكر فيها بعض ما لا يحتاج
اليه كثير احتياج بحيث خرجت لذلك عن الحفظ و الضبط و الربط اردت ان افرغ فى
قالب لا يخالف الاصل راسا ...

Na l. 273 — 275. (بعض الفتاوى), nekoliko fetvi od Muftīzāde.

Prepisao cijelu zbirku Ḍiyāuddīn 'Abdullah al-Azgōrī b. Ḥ. Muḥammad Dāgistānī al-Awārī u gradu Āmid u službi nekog 'Omar-efendije 1174/1760, kako se to vidi iz zapisa na kraju djela pod tač. 1 i 2.

قد وقع الفراغ من استنساخ الكتاب المسمى بانموذج العلوم الاربعة و العشرين
للفاضل المحقق محمد بن الطرسوسى على يد الفقير ضياء الدين عبدالله الازغورى الحاجى
محمد داغستانى الاوارى فى بلدة آمد فى خدمة مولانا الفاضل عمر افندى ... فى شهر
شوال سنة ١١٧٤

3. **1494.**

L. 62; 19,5 × 12. Papir bijel i žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 48 اتمام الدراية لقراء النقاية

Komentar enciklopedijskom djelu *an-Nuqāya* koje govori o 14 nauka. Osnovni tekst i komentar napisao Ğalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. Naš rukopis je nepotpun na kraju i sadrži samo komentar o šest nauka.

Brock. II, 156.

Početak: الحمد لله على نعمه السابغة الشاملة ...

Nasḫ i ta'līq. Tekst Nuqāye podvučen; stranice obrubljene crvenom linijom.

Na l. 1ª stihovi protiv sekte mu'tazila. Na kraju nekoliko praznih listova.

Prepisao Aḥmad b. Amrullāh al-Diyāqowī (iz Đakova, Hrvatska), 1111/1698.

2. L. 53 — 62 شرح رسالة فى آداب البحث و المناظرة

Traktat o disputaciji sa komentarom; oboje napisao Taşköprüzade, umro 968/1560.

Brock. II, 426.

Početak: الحمد لله الذى لا مانع لعطائه

Ta'līq pisan rukom istoga prepisivača.

4. ISTO kao br. 3,[1] **3612.**

L. 105; 18 × 13. Ta'līq s početka, a poslije nasḫ od više prepisivača. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir u početku žućkast, tanak, a poslije bijel, deblji. Povez polukožni, oštećen.

Na l. 1^a naslov djela, sadržaj i zapis u kome stoji da je prepisivač i vlasnik rukopisa Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Buḫarī koji je započeo prepisivanje ovog primjerka u medresi Sulaimānīyi u Meki 26. VII 997/1588. Ali on je prepisao samo prvih 16 listova, a ostalo neki 'Alī b. Abū Sulaimān.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

5. 3687.

L. 67; 19 × 11. Papir žućkast, tanak. Povez polukožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1 — 54 مفتاح السعادة و مصباح السيادة

Enciklopedijsko djelo u kome je ukratko objašnjeno 150 nauka. Napisao Maulā Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde, umro 968/1560. To je u stvari kratak izvod iz opsežnog djela istoga autora koje je štampano pod istim naslovom. Ovaj izvod je očito rad spomenutog autora, iako se to u rukopisu izričito ne kaže. Neko je na ovaj rukopis pogrešno stavio naslov: موضوعات العلوم i pripisao ga Ibn Kamāl-paši.

Brock. II, 426; Ismā'īl-paša, AM I, 144.

Početak: مبادى مدايحك ذكر اسمك العالى و مبانى محامدك الاعتراف ببرك التوالى

U uvodu pisac daje 18 savjeta učenicima, a potom prelazi na opis pojedinih nauka.

Ta'līq sitan, pisan vještom rukom.

Na početku se nalaze razni stihovi na arapskom i turskom jeziku. Među stihovima na turskom jeziku ima ih nekoliko od Šaiḫ Faiḍīje, Ḥalīmizāde Aḥmād ef. i drugih. Tu je i zapis da je nekada Muṣṭafā Sidqī Qarabeg, mostarski muftija, posudio ovaj rukopis od Ḥasan ef., što je zabilježio neki muftijin učenik. Na l. 1^a nalaze se potpisi i pečati ranijih vlasnika: 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm; Aḥmad b. Ibrāhīm, njegov brat; Ṣāliḥ b. Bayrām, te još nečitko ime nekog pisara divana (kāṭib ad-dīwān).

2. L. 54 — 67 شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Komentar risale *al-'Aḍudiyya* o gramatičkom tumačenju riječi. Osnovni tekst napisao je Qāḍī 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355), a ovaj komentar Abū 'l-Qāsim al-Laiṯī as-Samarqandī. Komentar je dovršen 888/1483.

Brock. S II, 288.

Početak: الحمد لله الذى خص الانسان بمعرفة اوضاع الكلام و مبانيه

Pismo kao u prethodnom djelu od iste ruke. Osnovni tekst je pisan crvenom tintom. Na rubu ima sitno pisanih bilježaka koje tumače tekst. Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

6. مجمع البحار فى تاريخ العلوم و الاسفار 95.

Djelo o historiji nauka i knjiga od H. Mehmeda Handžića, umro 1944. To je prvi dio opsežnog djela, koje je pisac bio započeo, ali ga nije dovršio. Na naslovnoj stranici ispod gornjeg naslova stoji:

النصف الاول منه مسودة المصنف الفقير محمد بن محمد الخانجى البوسنوى . . .

Početak: الحمد لله الكريم المنان العلى الشان القوى البرهان

U uvodu pisac kaže da je odlučio da napiše opsežno djelo o naukama u islamskom svijetu od najstarijih vremena do svoga doba i to u prvom redu za svoju upotrebu i za ostale ljubitelje nauke. Djelo je zamišljeno u dva dijela koji bi se sastojali od više svezaka. U prvom dijelu bio bi prikazan razvoj nauke i život istaknutih naučnika, a u drugom bibliografija djela ili tačnije kritička prerada i dopuna Ḥaği Ḫalīfina djela *Kašf aẓ-Ẓunūn*. Od oba dijela toga djela napisao je po jedan svezak. Ovo je prvi svezak prvog dijela. Sastoji se od dosta opširnog uvoda (*al-muqaddima*), podijeljenog na više poglavlja (*faṣl*) i nekoliko glava (*al-bāb*).

Nakon početka pisac kaže:

. . . لانى قسمته قسمين الاول فى تاريخ العلوم و تراجم حملتها . . . و القسم الثانى فى سرد اسماء المصنفات مع التعريف بها و هو يحتوى على ما فى كشف الظنون مع تهذيبه و تنقيحه و زيادات جمة من مستدرك عليه و مذيل و عند المقارنة تتبين الحقيقة ان شاء الله . . .

L. 58; 34,5 × 22. Nasḫ čitak, autograf. Papir bijel, deblji, povez kožni.

Datum pisanja nije označen, ali je rad nastao oko 1930. godine, jer je slijedeće godine pisac završio i prvi svezak drugog dijela (v. slijedeći broj).

7. المجلد الاول من تذييل كشف الظنون 96.

Dopuna Ḥaği Ḫalīfinom djelu *Kašf az-Ẓunūn* od H. Mehmeda Handžića (v. br. 6). To je prvi i jedini svezak drugog dijela prethodnog djela *Mağma' al-biḥār*. Sadrži bibliografsku građu, koju je pisac namjeravao srediti i unijeti u prethodno djelo, kako se to vidi iz slijedeće bilješke ispod naslova:

و هو بعد ترتيبه داخل ان شاء الله تعالى فى كتابى الكبير المسمى بمجمع البحار فى تاريخ العلوم و الاسفار

U uvodu pisac kaže da je od rane mladosti osjećao ljubav za istoriju arapske književnosti i bibliografiju i da mu je kao najbolje pomagalo za to služilo djelo *Kašf az-Ẓunūn* od Ḥaği Ḫalīfe. Ali kako je to djelo staro već blizu tri stoljeća i kako njegove dopune, što su ih neki pisali, nisu pristupačne — to je odlučio da sam napiše jednu dopunu. U ovom svesku obrađeno je 4110 bibliografskih jedinica.

Početak:

الحمد لله منزل الكتاب على انبياءه و ملهم العلوم الى اصفيائه ... و بعد فيقول العبد المتواضع لجلال الملك العليم ... محمد بن محمد الشهير بخانجى زاده ... لقد اشرب قلبي مذ طراءة العمر حب تاريخ آداب العرب و الوقوف على جميع انواع الكتب فما رأيت فى ذلك احسن معين من كتاب كشف الظنون عن اسامى الكتب و الفنون الا ان هذا الكتاب مؤلف تقريبا قبل ثلاثة قرون فهو غير واف لهذا الزمان و قد الف بعضهم ذيلا عليه لكنه ليس بمنتشر بين الانام فتفكرت فى ذلك و قلت متوسلا الى رب الارباب و مذلل الصعاب لعل الله يوفقنى الى ترتيب ذيل لهذا الكتاب و انى و الله لست بذلك و انا بالنسبة الى العلماء احقر حقير و افقر فقير.

L. 187; 33,5 × 23. Nasḫ autograf. Naslovi djela pisani su crvenim mastilom. Na rubu su redni brojevi obrađenih djela. Papir bijel sa linijama, povez poluplatneni.

Na kraju ima zapis pisca da je svezak dovršen u Sarajevu 1350/1931: وليكن هذا آخر المجلد الاول من تذييل كشف الظنون فى اسامى الكتب و الفنون غير مرتب على حروف المعجم و تم جمعه فى اواخر ربيع الآخر سنة ١٣٥٠ فى مدينة سراى بوسنه.

8. معرفتنامهٔ حق 105.

Enciklopedijsko djelo o tesavvufu, ahlaku i drugim islamskim naukama. Napisao Šaiḫ Ibrāhīm Ḥaqqī b. Dervīš 'Oṯmān al-Arzarūmī as-Ṣūfī al-Ḥanafī, umro 1195/1780.

Isma'īl-paša, *Ḏail* II, 512.

Početak:

حمد بى حد و شكر بى عد و ثناء مؤبد بر واحد فرد أحد حضرتلرينك اولسونكى

L. 307; 32,5 × 22,5. Nasḫ. Na prvoj stranici jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene sa dvije tanke i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez kožni sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Na početku sadržaj; na kraju zapis da je pisac djelo dovršio 1170/1756. i autorovo pismo u kome upućuje savjete nekom svom prijatelju; oba teksta pisana su rukom prepisivača.

Na l. 1ª zapis i pečat nekog Džine (Džīnozāde), koji je ovo djelo zavještao Šehdī-efendinoj biblioteci s kojom je prešlo u ovu biblioteku.

QUR'AN

I NAUKE O QUR'ANU

1) QUR'ĀN

A) MUSHAFI (AL-MAṢĀḤIF)

9. MUṢḤAF 3.

L. 333; 34 × 24,5. T̲uluṯ stariji, krupan, pisan vrlo vještom rukom. Naslovi sura pisani krupnijim zlatnim slovima. Pismo je na mnogim mjestima kasnije obnovljeno nevještom rukom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama iznad teksta. Svaka tačka ukrašena je tankim crnim crticama, te plavim i crvenim tačkicama, tako da predstavlja lijep mali polihrom ili rozetu. Kad se uzme u obzir da tu ima 6666 tih tačaka (broj ajeta) i da je u svakoj 10 plavih i crvenih tačkica, te 10 tankih crtica, onda se jasnije vidi koliko je truda i vremena u to utrošeno. Džuzovi, hizbovi i ašereta označeni su na rubu zlatnim mastilom. Papir deblji, požutio. Mnogi listovi, naročito na početku i na kraju, oštećeni i popravljeni. Originalni kožni povez, popravljen; na starom dijelu korica ornamenti. Na zatvaraču utisnuta ajeta sure Vāqi'a 79 i 80.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XIV stoljeća.

10. ISTO 82.

Fragment Qur'āna koji se sastoji od 12 listova iz nekog izvanredno lijepo izrađenog primjerka.

L. 12; 37,5 × 28. T̲uluṯ veoma lijep, pisan u razmaknutim redovima (5 redaka na prostoru od 28 cm). Pismo ima neke karakteristike koje se ne nalaze u drugim rukopisima ove biblioteke. Dijakritičke tačke slova ش su često poredane vodoravno iznad slova. Npr. و ويل للمشترين. Ispod slova س nalaze se opet često tri vodoravno poredane dijakritičke tačke; npr. بسبع سماوات. Slovo ك nije uvijek napisano na uobičajen način, nego kao u gornjem primjeru. U riječi سماوات imamo opet dugo ā (ا) poslije slova m, što nije uobičajeno u kur'anskom pravopisu. Na rubovima i između redaka ima objašnjenja pojedinih riječi i rečenica, uzetih iz tefsira 'Abdullāh b. 'Abbāsa.

Pisana su sitno, starim arapskim neshom. Ajeta su označena precizno i divno izrađenim rozetama u obliku koncentričnih krugova u bojama. Glavni dio ovih rozeta je u zlatnoj boji posebno ukrašen. U sredini svake rozete, kao poseban ukras, predstavlja zlatnim slovima napisana riječ *āya*, koja je obrubljena tankom crnom crtom. Sa vanjske strane rozeta nalaze se po tri plave i crvene tačkice u obliku male piramide. Takvih piramida, plavih i crvenih naizmjenično, ima osam u svakoj rozeti, a raspoređene su tačno u jednakim razmacima. Na početku sure al-Aḥqāf nalazi se divan mali unvan u bojama, pa pretpostavljamo da su se takvi unvani nalazili i na početku ostalih sura. U njima su upisani naslovi sura bijelim i zlatnim mastilom na polju od skladnih ornamenata koji daju sliku divne arabeske. Oko tih unvana, odnosno arabeski izrađen je okvir u bojama (tanke crne, široke zlatne i plave linije). Na rubovima se nalaze krasne krupne rozete u bojama, okrugle i ovalne. U sredini tih rozeta upisana je riječ: *Allāh*. Papir tamnobijel. Listovi prosuti i znatno oštećeni vlagom i insektima. Ukrasi su mnogo stradali i izblijedjeli, a mjestimično i pismo.

Rukopis je vjerovatno iz XV stoljeća.

11. ISTO **80.**

Fragment druge sure.

L. 8; 25 × 18. Ṯuluṯ lijep, pisan vještom rukom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama iznad teksta. Ove su ukrašene tankom crnom crtom i plavim tačkicama, pa imaju izgled cvijeta sa zlatnim listićima. Na rubu nekih listova nalaze se veoma lijepe rozete od kojih su neke izblijedjele. Papir bijel, potamnio, listovi prosuti, oštećeni vlagom i dugom upotrebom.

Rukopis je vjerovatno iz XV stoljeća.

12. ISTO **79.**

Fragmenti od 18. do 27. džuza.

L. 39; 29,5 × 20,5. Nasẖ magripski, krupan, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani žutim mastilom, kao i hizbovi na rubu, a vokali crvenim. Ajeta su označena krupnim žutim tačkama posebnog oblika, slična okruglom slovu h (ه) od riječi آية. (Možda je to zaista kratica te riječi). *Hamza* uz alif (ا) pisano također žutim, u obliku prave tačke. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti, znatno oštećeni vlagom, tako da su mnogi u raspadanju. Poveza nema.

Rukopis je vjerovatno iz XV stoljeća.

13. ISTO **81.**

Fragmenti koji se sastoje od 22 lista sa raznih mjesta i iz raznih sura nekog izvanredno lijepo opremljenog primjerka.

L. 22; 39,5 × 27. Ṯuluṯ krupan, u razmaknutim redovima (5 redaka na 33 cm), vanredno lijep, pisan rukom kaligrafa-umjetnika na tankom papiru, nalijepljenom na drugom debljem i to većinom s jedne strane, a rjeđe s obje strane debljeg lista. To je učinjeno, smatramo, mnogo kasnije, prilikom nekog popravljanja, kada su originalni listovi prosuti i postali ugroženi, da bi se ovako spasili. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama koje su ukrašene i umjetnički izrađene, tako da predstavljaju divne rozete raznih oblika, smještene iznad teksta. Na prvih šest listova između redaka nema ništa osim tih rozeta. Na drugom listu prva dva reda ukrašena su zlatnim tačkama po samim slovima. Od sedmog lista dalje široki prostor između redaka ukrašen je zlatom u različitim nepravilnim oblicima i po njemu lijepo izrađenim sitnim cvijećem u bojama. Zlatni ukrasi, koji služe kao podloga cvijeću, izrađeni su prema obliku cvijeća i obrubljeni su tankim crnim linijama. Ukrasi su, na žalost, dosta izblijedjeli usljed vlage i drugih nepogoda. Papir tamnobijel, zahvaćen vlagom i oštećen; listovi prosuti. Poveza nema.

Rukopis potiče vjerovatno iz XV stoljeća.

14. ISTO **61.**

L. 236; 29 × 20. Nasḫ arapski, pisan dosta vještom rukom. Prve dvije strane ukrašene su prostim crtežima i okvirima u crnoj i crvenoj boji. Naslovi prvih dviju sura napisani su crnim, a ostali crvenim mastilom. Ajeta su označena sa tri crvena zareza. Znakovi za pravilno čitanje pisani su crvenim. Dijelovi teksta označeni su na rubovima crvenim mastilom. Na rubovima, a mjestimično i između redaka ima bilježaka iz kiraeta. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji. Povez kožni sa jednostavnim ornamentima.

Na naslovnoj strani nalazi se pečat i zapis ranijeg vlasnika: ʿIsmāʿīl b. Ḥasan. Ispod toga zapis i pečat zavještača Mustaj-bega Dženetića.

Na kraju rukopisa nalazi se zapis prepisivača. Ispod toga bilješka pisana sitnim taʿlīqom na turskom jeziku o tome kako treba učiti Qur'ān za određenu svrhu (želju), te ime mjesta. Zatim su navedeni mjeseci s napomenom ispod svakog od njih kome se uči i poklanja hatma u dotičnom mjesecu. Iza toga hatma-dova. Nakon nje risāla

منافع القرآن na turskom jeziku o tom kako i u koju svrhu treba učiti pojedine sure Qur'āna. Na rubu posljednjeg lista spomenuto je 11 Ahmeda za čiju dušu treba proučiti po jedanput suru *Tabāraka*, pa da se čovjeku ostvari neka želja. Na zaštitnom listu na kraju datumi rođenja neke djece.

Prepisao Sinan b. Sulaimān, muezin u Ohridu 1001/1593.

قد وقع الفراغ من هذا المصحف الشريف فى يوم الخميس فى وقت الظهر فى شهر جمادى الاخرى فى سنة احدى و الف . . . عن يد اضعف عباد الله . . . سنان بن سليمان المؤذن . . . كتب فى قصبة اوخورى (!)

15. ISTO **52.**

L. 295; 35,5 × 25. Tuluṯ lijep. Prvi list izgubljen. Početak druge sure ukrašen, ali su ukrasi i pismo oštećeni vlagom. Treći i četvrti list dopisani kasnije drugom rukom, ali lijepo, gotovo kao ranijim pismom. Znakovi za pravilno čitanje i za dijelove teksta pisani crvenim. Samo su džuzovi označeni crnom tintom. Ajeta su označena sa tri zareza, a na početku i na kraju malim rozetama. Posljednje dvije stranice ukrašene su unvanima i cvijećem u bojama, slično kao što su bile ukrašene prve dvije. Na rubu nekih listova ima bilježaka iz kiraeta, koje su pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, zahvaćen vlagom. Povez kožni, oštećen i popravljan, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

16. ISTO **4375.**

L. 286; 24 × 17. Tuluṯ i nasḫ, pisani vještom rukom. Na svakoj punoj stranici ima 13 redaka. Od toga su tri reda pisana krupnim tuluṯom i to na početku, u sredini i na dnu stranice. Iznad i ispod krupnog reda koji ide sredinom stranice ispisano je po pet redaka neshom obične veličine, oštrim perom. Krupni redovi su duži, a sitni su uvučeni s obje strane. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim okvirima, izrađenim u ljubičastoj, zlatnoj, zelenoj i crnoj boji. U taj ukras ugrađeni su naslovi prvih dviju sura i ispisani pismom *kūfī* zlatnim mastilom. Na ovim stranicama ispisan je samo po jedan red krupnim sulusom, i to sredinom stranice.

Naslovi sura pisani su zlatnim mastilom. Ajeta su rastavljena krupnim zlatnim tačkama koje su obrubljene tankom crnom kružnicom. Znakovi za ašere, hizb, sedžde i džuz stavljeni su na rubu zlatnim slovima.

Papir tamno bijel, povez kožni, oštećen, sa ornamentima ukrašenim zlatom. Na zatvaraču korica utisnuta ajeta 79—80 sure Vāqi'a.

Na l. 1^a zapis na arapskom jeziku u kome se kaže da je ovaj mushaf uvakufio Muḥamed Glođo, sin H. Akif-age, 14. džumada'l-ahira 1281/1864. Na prvom zaštitnom listu potpis i pečat ranijeg vlasnika, vakifovog oca, iz 1266/1849. Listovi 3—6 izgubljeni.

Sličan način pisanja nalazi se u rukopisu mushafa pod br. 9.

Na kraju je rukom prepisivača, krupnim zlatnim slovima napisan zapis da je ovaj mushaf prepisao Mas'ūd as-Sulṭānī, bez oznake datuma i mjesta. كتبه العبد الضعيف . . . مسعود السلطانى غفر الله ذنوبه

17. ISTO **4395.**

L. 220; 11,3 × 7,5. Nasḫ sitan, pisan oštrim perom i veoma lijepim pismom od početka do kraja. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Ajeta su rastavljena sitnim crvenim tačkama.

Primjerak je u početku manjkav, a mnogi listovi su oštećeni. Stranice obrubljene sa tri sasvim tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Džuzovi, hizbovi, ašereta i sedžde označeni su na rubovima crvenim. Znakovi za čitanje stavljeni su iznad teksta crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni sa ornamentima.

Rukopis vjerovatno potiče iz XVI stoljeća.

18. ISTO **20.**

L. 301; 18 × 11,5. Nasḫ vrlo lijep, sitan. Prve dvije stranice ukrašene su bojama na zlatnoj podlozi. Redovi na njima podvučeni su širokim zlatnim linijama. Ostale stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Tekst je na mnogim listovima oštećen i zamrljan. Džuzovi i sedžde označeni su različitim i vrlo lijepim rozetama na rubovima. Nazivi sura pisani su bijelom bojom na zlatnoj podlozi. Završetak ukrašen zlatnom i ružičastom bojom. Papir bijel, tanak, glat. Mnogi listovi prosuti. Povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima, utisnutim u korice.

Prepisao ḥāfiẓ 'Omar u medresi Tekiye u gradu Osman Pazari (Bugarska) 1064/1653. To je jedanaesti mushaf koji je on prepisao.

تمت الاوراق بعون الملك الخلاق عن يد العبد الضعيف الحافظ عمر الساكن بعثمان بازارى فى مدرسة تكيه. عدد المصحف ١١ سنه ١٠٦٤

19. ISTO 7.

L. 317; 29 × 20. Nasḫ pokrupan, lijep. Dugo ā (ا) pisano crvenim mastilom iznad riječi. Mnogi listovi, naročito pri kraju, dopisani su kasnije drugom rukom. Posljednji list je izgubljen. Ajeta su rastavljena crvenim tačkama. Prve dvije stranice su obrubljene sa tri crne i jednom crvenom širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Znakovi za pojedine dijelove teksta i za pravilno čitanje pisani su crvenim. Papir bijel, potamnio. Neki listovi prosuti, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

20. ISTO 8.

L. 331; 26,5 × 18. Nasḫ krupniji, pisan vještom rukom. Listovi 2—4 izgubljeni. Ajeta su u početku označavana malim crvenim tačkama, a poslije sa tri zareza. Posljednji list dopisan je kasnije drugom rukom vrlo lijepim pismom. Na l. 273. i 274. po jedna stranica ispisana je sitno lijepim nasḫom, rukom prepisivača koji je prepisao cjelinu. Na listu 279ª posljednja tri reda ispisana su krupnim sulusom, i to prvi red crnim, a drugi crvenim mastilom. Znakovi za čitanje i za dijelove teksta pisani su crvenim. Papir bijel, potamnio. Mnogi listovi oštećeni i popravljeni; povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII—XVIII stoljeća.

Na posljednjem dopisanom listu ima bilješka iz koje se vidi da je taj list dopisao Sulaimān b. Uwais Koruğīzāde, u gradu Feke (adenski vilajet, Turska), 1196/1781.

21. ISTO 18.

L. 292; 15 × 10. Nasḫ lijep, sitan. Prve dvije stranice ukrašene su biljnim i drugim ornamentima u bojama na zlatnoj i plavoj podlozi. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Naslovi sura pisani su bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Stranice obrubljene tankom crnom, širokom zlatnom i plavom linijom. Džuzovi i sedžde označeni su rozetama na rubovima. Znakovi za čitanje stavljeni su samo na početku do 11 sure (izuzev prve dvije stranice) i od 78. sure do kraja Qur'āna. Papir tamnobijel, tanak, glat. Povez kožni, oštećen. U korice utisnuti mnogi pozlaćeni ornamenti.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

22. ISTO 32.

L. 393; 18,5 × 12. Nasḫ vrlo lijep. Prvi list nedostaje. Početak druge sure ukrašen je lijepim unvanom u bojama. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama koje su ukrašene tankom crnom kružnicom i crvenim tačkicama. Naslovi sura pisani bijelim na zlatnoj podlozi. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Oznake dijelova teksta pisane su na rubu zlatnim mastilom. Tu se obično nalaze i male rozete u bojama. U suri Ṭāhā dva lista su dopisana kasnije i pogrešno uvrštena i brisana. Na više mjesta pojedini listovi su izgubljeni. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, tanak. Listovi prosuti; mnogi su oštećeni. Originalni povez izgubljen i stavljen drugi, kožni, očito s neke druge knjige, oštećen, rastavljen od listova, sa ornamentima.

Na završetku ima zapis u kome se kaže da je prepis dovršen. Potpis vještog prepisivača hāfiza Oṯmāna b. Mahdī namjerno brisan tako da se teško može pročitati: اضعف الكتاب الحافظ عثمان بن مهدى غفر لهما

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

23. ISTO 29.

L. 303; 17 × 11. Nasḫ pisan dosta vještom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su različitim unvanima i okvirima u bojama koji su oštećeni. Drugi list oštećen i popravljen. Ajeta su označena krupnim crvenim tačkama. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na rubovima su obične rozete koje označavaju džuzove i sedžde. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Za nazive sura pripremljena je zlatna podloga, ali oni nisu ispisani. Posljednji list dopisan je kasnije drugom rukom. Tekst je na nekim mjestima zamrljan. Papir bijel, tanak, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Na početku ima zapis u kome se kaže da je primjerak uvakufila Kanita-hanuma, žena Mustafa-paše Babića, a kćerka Homārī Mehmed efendije, za mekteb u mahali Sinan-vojvode u Sarajevu.

24. ISTO 13.

L. 287; 25 × 19. Nasḫ lijep, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Prve dvije sure su bez naslova. Ajeta su označena krupnim zelenim tačkama. Prve dvije stranice ukrašene su primitivno zelenom i crvenom bojom. Znakovi za pravilno čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Sve su boje izblijedjele. Na rubovima nekih listova nalaze se jednostavne rozete. Na kraju hatma-dova. Papir bijel, tanak, slab. Mnogi su listovi oštećeni, naročito u početku i pri kraju, i kasnije su popravljeni. Povez kožni, oštećen.

Prepisao Dervīš Sulaimān, učenik Ḥāfiẓ-'Oṯmāna: كتبه . . . الحقير درويش سليان من تلاميذ عثان بحافظ القرآن (!?) Ḥāfiẓ Oṯmān je poznati turski kaligraf, koji je, navodno, prepisao blizu 300 mushafa. Umro je 1110/1698 (QA III, 1914). Prema tome, ovaj prepis potiče iz XVII ili XVIII stoljeća.

25. ISTO 53.

L. 255; 44,5 × 30. Nasḫ dosta krupan, pisan širokim perom, vještom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima i okvirima u bojama. U njima su upisani naslovi sura crvenim mastilom. Ajeta su označena krupnim tamnim tačkama grafitne boje sa više crvenih tačkica po njima. Ispod naslova, pisanih krupnim pismom, izvezene su besmele grafitnom bojom na crvenoj podlozi. To je samo ornamenat, jer se ispod toga na početku sure nalazi redovna besmela. U dnu ovih stranica upisana su prigodna ajeta crvenim mastilom. Sve stranice su obrubljene sa više linija u bojama. Znakovi za pravilno čitanje su izostavljeni. Dijelovi teksta označeni na rubu crvenim mastilom u velikoj crvenoj kružnici koja je ukrašena bojama. Tekst podvučen isprekidanim zupčastim linijama zlatne boje. Papir tamnobijel i žućkast, povez kožni, oštećen.

Na početku i na kraju nalazi se krupno i lijepo pisan zapis u kojem se kaže da je ovaj mushaf uvakufio gatački hānedān Derviš Salih-paša (Dedaga) Čengić, sin Ismail-agin, za Karađoz-begovu džamiju u Mostaru, mjeseca šabana 1287/1870:

صاحب الخيرات و الحسنات غاچقه خاندانارندن و چنكيچ زاده‌لرندن درويش صالح
پاشا بن اسماعيل آغا كلام قديمى موستارده كائن قره كوزبك جامع شريفنه وقف اولنق
اوزره بو كلام قديمى توقيف بشرط ان لا ينتقل الى مسجد آخر الى يوم التناد فى سنة
سبع و ثمانين و مأتين و الف فى شهر شعبان المعظم

Na kraju kratka hatma-dova i ispod nje zapis prepisivača, pisan crvenim mastilom.

Prepisao Muḥammad b. Ḥ. Munla 'Abdullāh al-Hindī al-Kāzmāwī, 1124/1712. كتبه اقل الخليقة محمد بن المرحوم الحاج ملا عبد الله الهندى الكاظماوى تمت فى سنة ١١٢٤

Iz Karađoz-begove biblioteke.

26. ISTO 44.

L. 304; 17 × 11. Nasḫ vrlo lijep, sitan, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obilno su ukrašene biljnim ornamentima i drugim skladnim crtežima u bojama na zlatnoj podlozi, samo su ukrasi izblijedjeli. Tekst je podvučen širokim zupčastim zlatnim linijama. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama koje su ukrašene tankim crnim kružnicama, te crvenim i plavim tačkicama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima lijepo izrađenih rozeta u kojima su upisane oznake za dijelove teksta. Imena sura ispisana su bijelom bojom na zlatnoj podlozi u malim unvanima u bojama. Papir bijel, potamnio; povez kožni, obložen zelenim platnom.

Na kraju hatma-dova i zapis prepisivača.

Na naslovnoj stranici i na posljednjem neispisanom listu nalazi se krupno pisan zapis crvenim mastilom u kome se kaže da je ovaj mushaf uvakufila Habiba-hanuma, kći Mehmed Nazif-efendije Svrze, 1278/1861. Njen mutevelija je (njen brat) Ašir-efendija, sin Mehmed Nazif-efendije.

Prepisao Ḥusain b. 'Alī, učenik Ḥ. Muḥammad-efendije as-Sarāyī (iz Sarajeva) 1151/1738. كتبه العبد الفقير المعترف بالذنب و التقصير حسين بن على . . . من تلاميذ الحاج محمد افندى السرائى فى سابخ ذى القعدة الشريف لسنة احدى وخمسين و مأة و الف . . .

27. ISTO 23.

Primjerak manjkav na početku.

L. 250; 19 × 13. Nasḫ vrlo slab. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Na početku nedostaje cio prvi i djelomično drugi džuz. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, slab, povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepisao Aḥmad b. Ḥaği Nesīmzāde (Hadžinesimović) al-Aqḥisārī, u četvrtak 18. redžeba 1166. (21. V 1753), kako se to vidi iz zapisa na kraju ovoga rukopisa.

U tome zapisu koji je pisan slabim turskim jezikom, prepisivač kaže, pored ostalog, da je započeo prepisivanje ovoga mushafa 1138/1725. Tada je prepisao 6 džuzova i 7 listova. Slijedeće godine (1139) poginuo mu je otac na iranskoj vojni, pa je prestao sa prepisivanjem. Deset godina kasnije (1149/1736) upućen je bio u rusko-turski rat i slijedeće, 1150, godine pao je u rusko ropstvo kod Odžakova (Ozije). Iz ropstva se izbavio tek 1155/1742. i vratio se kući. Deset godina kasnije (1165/1751) nastavio je prepisivanje ovoga mushafa i završio ga spomenutog datuma.

28. ISTO **4393.**

L. 290; 17,5 × 12. Nasḫ običan. Nazivi sura pisani su bijelim na zlatnoj podlozi. Nazivi prvih dviju sura nisu napisani. Prve dvije stranice bogato su ukrašene lijepim ornamentima u bojama ali su oštećene. Zadnji listovi izlomljeni su i otkinuti. Čitav rukopis je dosta oštećen.

Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama koje su okružene tankom crvenom kružnicom po kojoj su posute crvene i zelene tačkice. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Džuzovi i sedžde napisane su u raznovrsnim rozetama u bojama na rubovima. Papir bijel. Neki listovi prosuti. Originalni kožni povez bio je bogato ukrašen pozlaćenim ornamentima, ali je oštećen.

U zapisu na kraju prepisivač ḥāfiẓ Muṣṭafā b. 'Omar al-Mostārī (Mostarac) kaže da je to osmi primjerak mushafa koji je on prepisao. Prepis je završen 1169/1755.

29. ISTO **77.**

L. 205; 29 × 19,5. Nasḫ slab. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Znakovi za čitanje su izostavljeni. Papir bijel, slab; mnogi listovi prosuti, povez kožni, oštećen.

Prepisao neki Ḥusain, 1. VIII 1171. (10. VI 1758).

30. ISTO **6.**

L. 291; 31 × 20. Nasḫ. Ajeta su označena u početku zlatnim, a poslije crvenim tačkama ili zarezima. Prve dvije stranice ukrašene su zlatnim okvirima i brojnim crvenim i crnim linijama. Uobičajeni znakovi za čitanje i za dijelove teksta pisani su crvenim. Stranice obrubljene sa dvije tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez kožni, oštećen.

Na l. 1ª više malih pečata koji su nečitljivi, izuzev jednog u kom se teško može pročitati: مظهر نور الهى احمد ٥٣ . Na kraju hatma-dova.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad Aqḥiṣārī al-'Arīf 1175/1761. kako se to vidi iz ovoga zapisa: وقع الفراغ من تحرير هذا المصحف الشريف عن يد المذنب . . . اقحصاوى مصطفى بن محمد حمدى العريف فى سنة خمس و سبعين و ماة و الف

31. ISTO **4371.**

L. 359; 43 × 27. Nasḫ lijep. Naslovi sura pisani crvenim. Prva dva lista dopisana su kasnije slabijim pismom.

Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama u tankim crnim kružnicama. Stranice su obrubljene crnom, crvenom i zlatnom linijom. Džuzovi, hizbovi i sedžde označeni su na rubu crvenim mastilom. Znakovi za čitanje pisani su iznad teksta, većinom crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, originalan oštećen, sa ornamentima i pozlaćenim ukrasima na koricama. Mnogi listovi prosuti.

U zapisu na kraju prepisivač ḥāfiẓ Ibrāhīm b. Haği Muḥammad as-Sarāyī (Sarajlija) kaže da je to trideset i drugi mushaf koji je on prepisao. Prepis je završen 1194/1780.

Međutim, prof. Ahmed Tuzlo iz Sarajeva ima prepis mushafa od istog prepisivača u kome se na kraju kaže da je prepisan 1195. po H. i da je to trideset i drugi primjerak koji je on prepisao. To znači da je redni broj u našem rukopisu ispravan, a da je u rukopisu Tuzle zabunom stavljen isti broj, da je to stvarno trideset treći primjerak mushafa koji je prepisao ovaj prepisivač. To je Sarajlija Šehović hafiz Ibrahim, sin Hadži Muhammedov, dugogodišnji imam Careve džamije u Sarajevu. On je prepisao najmanje 66 mushafa. Šezdeset prvi i šezdeset šesti primjerak nalazic se kod H. Mujage Merhemića u Sarajevu. Ovaj posljednji primjerak prepisan je 1226/1811. Iz datuma na pojedinim mushafima vidi se da je prepis jednog mushafa dovršavao za nepunu godinu dana. On je prepisivao i druga djela od kojih se jedno nalazi u ovoj biblioteci (v. inv. broj 2569). Stanovao je u vrh Bistrika i pokopan je u tamošnjem groblju. Na nišanu, za koji tradicija kaže da je njegov, stoji 1225. godina, što nije u skladu sa datumom prepisa posljednjeg mushafa koji je prepisao. Nije isključeno da je on još za života isklesao nišan sa datumom smrti, kao što su i neki drugi ljudi činili.

Ovaj mushaf je donesen iz džamije Sulejmanije u Travniku.

32. ISTO 19.

L. 303; 16 × 10. Nasḫ lijep. Prve dvije stranice ukrašene su unvanima i okvirima u bojama. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Znakovi za čitanje pisani crvenim. Džuzovi su označeni brojkama kasnije. Naslovi sura pisani kasnije drugom rukom slabim pismom. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni, sa slabim ornamentima na koricama.

Na l. 1ª nalazi se zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufio šaiḫ Sulaimān, raniji kol-ćehaja, a sada šeher-ćehaja (*ḥākim al-ʿurf*) u gradu Sarajevu, mjeseca redžeba 1204/1789, za Sīmzāde (Đumišića) medresu u Sarajevu:

وقف هذا المصحف الشريف لله تعالى الطلبة[1] المحتاجين الساكنين فى مدرسة سيم
زاده بمعرفة المدرس بشرط ان لا يخرج منها غفرالله الواقف[2] و لوالديه و هو شيخ سليمان
قولكتخدانى اسبق و حالا حاكم العرف بمدينة سراى بوسنه فى شهر رجب لسنة اربع
و مأتين و الف

Prepisao ḥāfiẓ Aḥmad b. Aḥmad b. Ḥasan 1201/1786.

33. ISTO 26.

L. 307; 16,5 × 12. Nasḫ veoma lijep, samo je oštećen vlagom. Prve dvije stranice bile su ukrašene, ali je to vlaga potpuno uništila. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta su pisani crvenim. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Papir bijel, tanak, oštećen vlagom, povez kožni, oštećen.

Prepisao Sulaimān b. Ibrāhīm Uskopjevi (iz Skoplja u Bosni) 1202/1787.

34. ISTO 50.

L. 218; 25 × 16. Nasḫ pisan brzo, uvježbanom rukom. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Ajeta su označena malim crvenim kružnicama. Prva sura dopisana je kasnije drugom rukom i slabim pismom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Na l. 11. i 12. nalazi se prevod teksta na perzijski jezik, pisan sitno crvenom tintom između redaka. Papir tamnobijel. Mnogi su listovi oštećeni, naročito u početku, povez kožni.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

35. ISTO 51.

L. 328; 24 × 17. Nasḫ vrlo lijep, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani su zlatnim mastilom. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Prve dvije stranice ukrašene su dvostrukim takvim okvirima. Papir tamnožućkast. Listovi u početku oštećeni i popravljeni, povez kožni, kasnije stavljen.

Na l. 1ª pri dnu zapis, pisan turskim jezikom, u kojem se kaže da je 9. II 1273. (9. oktobra 1856) došao Mehmed-paša za namjesnika u Bosni. Na kraju, na zaštitnom listu, ima nekoliko zapisa sa datumima o smrti nekih ličnosti i o drugim događajima. (Tako stoji da je Mehmed-aga Hikmetagić umro 23. IX 1277. /8. IV 1861, a Ibrahim-beg Bašagić 27. ramazana iste godine. U šabanu 1277/ 12. II—12. III 1861. došao je u Sarajevo Topal Osman-paša. Neki zapisi su nečitljivi).

Rukopis vjerovatno potiče iz XVIII stoljeća.

36. ISTO 76.

L. 200; 25 × 16,5. Nasḫ pisan uvježbanom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje i naslovi džuzova pisani su na rubu crvenim. Stranice su obrubljene crvenim linijama. Počeci pojedinih džuzova pisani posebno krupnim pismom. Na dvije stranice u početku 15. džuza ispisana su po tri retka također krupnim pismom i to po jedan u vrhu, u sredini i u dnu stranice. Neki listovi, naročito pri kraju, dopisani su kasnije drugom rukom. Papir bijel. Neki listovi oštećeni i popravljeni, povez kožni sa pozlaćenim ornamentima, ali je oštećen.

Na rubu nekih listova stoji da je mushaf uvakufila neka gospođa Guzīda (كزيده خاتون وقفى).

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

---

[1] Treba: للطلبة

[2] Treba: للواقف

37. ISTO 78.

L. 240; 27,5 × 19. Nasḫ prilično krupan, pisan vještom rukom. Prva dva i posljednji listovi kao da su dopisani kasnije drugom rukom, ali lijepim pismom. Ajeta su označena sa tri crvena zareza, odnosno tačke. Znakovi za pravilno čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

Uvakufio Ismā'īl Ḥaqqī b. Muṣṭafā iz Skoplja, muhadžir iz Kustendila, porijeklom iz Misira, po zanimanju zubar (*dişci*) i obrezivač (*sunetci*), za Gazi Husrev-begovu džamiju u Sarajevu 5. septembra 1920 (l. 1^{a}).

Rukopis potiče vjerovatno iz XVIII stoljeća.

38. ISTO 10.

L. 449; 42 × 27. Nasḫ krupan, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani su zlatnim mastilom, izuzev prve dvije sure, čiji naslovi nisu uopće stavljeni. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim, a oznake za dijelove teksta zlatnim mastilom na rubu listova. Na prve dvije stranice nalaze se veliki i veoma lijepi ukrasi u bojama, među kojima se ističu ljubičasta i zlatna. Ukrasi su oštećeni i izblijedjeli. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, deblji. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama. Na zatvaraču utisnuto لا يمسه الا المطهرون.

Na više mjesta ima zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufljen Staroj (Carevoj) džamiji: وقف در جامع عتيق.

Na l. 1^{a} ima zapis na arapskom jeziku u kojem se kaže da je primjerak uvakufio Ḥ. 'Alī 'Alemdār b. Ḥ. Ḥusein, zvani Kapazāde (Kapa) iz mahale Džami-i Atik za Carevu džamiju u Sarajevu, 13. zul-kade 1248/3. aprila 1833. Na posljednjoj stranici nalazio se neki stariji zapis koji je kasnije zalijepljen, možda prilikom uvezivanja iz koga se vidi da je ovaj primjerak bila uvakufila sultanija Umi Gulṯum, kći sultana Aḥmad-hana za džamiju Aḥmad-paše al-Ǧazāirīje u Istanbulu. Taj zapis je neko olovkom ponovio po nalijepljenom papiru. Na kraju se nalazi hatma-dova.

Rukopis vjerovatno potiče iz XVIII stoljeća.

39. ISTO 27.

L. 270; 16 × 10,5. Nasḫ prilično lijep. Na početku je izgubljen cio prvi džuz, a na kraju dio 77. sure (al-Mursalāt) i sve do kraja Qur'āna. Naslovi sura pisani su bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Na nekim mjestima pismo je zamrljano usljed nepažnje. Na rubovima se nalaze rozete koje označavaju džuzove i sedžde. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir tamnobijel, povez kožni, sa utisnutim ornamentima, oštećen.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVIII stoljeća.

40. ISTO 45.

L. 272; 18 × 13. Nasḫ slab. Tri prva i nekoliko posljednjih listova dopisani su kasnije drugom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za pravilno čitanje stavljeni su samo s početka i pri kraju. Papir bijel, potamnio; povez kožni, oštećen

Rukopis potiče vjerovatno iz XVIII stoljeća.

41. ISTO 15.

L. 269; 24 × 11. Nasḫ prilično lijep. Prve dvije stranice ukrašene unvanima i okvirima u bojama. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama. Nazivi sura od 1. do 10. sure nisu stavljeni. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir bijel. Mnogi listovi prosuti. Povez kožni sa vrlo lijepim pozlaćenim ornamentima utisnutim na koricama.

Prepis dovršen 1229/1813.

Primjerak je uvakufio za ovu biblioteku Seid Ali-beg Filipović 1352. po H. (l. 1^{a}).

42. ISTO 17.

L. 312; 17,5 × 11,5. Nasḫ jednostavan. Prva tri lista dopisana su kasnije drugom rukom i slabim pismom. Ajeta su rastavljena crvenim tačkama koje su mjestimično izostavljene. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, crvene boje, sa nalijepljenim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥarem b. Aḥmad iz Džindi-mahale u Donjoj Tuzli, 1249/1833.

43. ISTO 14.

L. 301; 23 × 15,5. Nasḫ lijep, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su jednostavnim unvanima i okvirima u prostim bojama. Tekst je tu podvučen širokim zlatnim isprekidanim linijama. Ostale stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Džuzovi i sedžde označeni su rozetama. Papir tamnobijel; povez kožni, obložen zelenim platnom.

Prepisao Ḥ. Muḥammad Nādirī, učenik 'Alī Vaṣfī-efendije, 1252/1836.

44. ISTO 4394.

L. 306; 15 × 10. Nasḫ sitan, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su biljnim ornamentima na zlatnoj podlozi. Nazivi sura pisani su bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Nazivi prve dvije sure nisu napisani. Ajeta su rastavljena krupnim zlatnim tačkama koje su okružene tankim crnim kružnicama sa crvenim i zelenim tačkicama. Znakovi za čitanje stavljeni su iznad teksta crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, povez kožni, ukrašen pozlaćenim ornamentima, ali oštećen.

Stranice su obrubljene sa više crnih, jednom tankom crvenom i širokom zlatnom linijom. Džuzovi su označeni rozetama na rubu.

Na posljednjoj stranici bilješka sa imenom prepisivača, uokvirena crtežom cvijeća izrađenog u bojama na zlatnoj podlozi, a sve obrubljeno istim linijama kao prethodne stranice.

Prepisao 'Abdullah Niyāzī, učenik ḥafiz Ḥusain Vahbije, 1255/1839.

Na prvoj stranici (l. 1^{a}) ima zapis na arapskom jeziku iz koga se vidi da je rukopis uvakufila Hatidža-hanuma, kći bosanskog namjesnika Ḥ. Ḫalīlī Kāmilī-paše 1261/1845.

45. ISTO 85.

L. 357; 17 × 11. Nasḫ sitan, lijepo složen, pisan dosta vješto. U pisanju pojedinih riječi ima grešaka. Stranice su ispisane u polukrugu, tako da paralelne stranice čine kružnicu koja je obrubljena sa dvije tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Prve dvije stranice pisane su obično i ukrašene su lijepim unvanima i okvirima u bojama među kojima prevlađuje zlatna. Pored polukruga, svaka stranica je obrubljena sa dvije tanke crne i jednom debljom plavom linijom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama nesimetrična oblika. Znakovi za pravilno čitanje pisani su crvenim mastilom.

Naknadne ispravke pogrešaka u prepisivanju izvršene su nevješto. Na početku svakog džuza nalaze se naslovi, ispisani u samom tekstu krupnije, plavim mastilom. Prepisivač je na nekim mjestima

dodavao crvenim mastilom u tekst nove naslove kao: آية الكرسى pred dotičnim ajetom, a iza oznake nekih džuzova dodavao je molitvu: بعون الله الملك المنان ili وما توفيق الا بالله, što je nepravilno.

Naslovi sura pisani su većinom plavim mastilom, a ponegdje crvenim. U tome ima grešaka, odnosno odstupanja od tradicionalnog običaja, naročito u posljednjem džuzu, gdje su imena pojedinim surama data prema njihovim početnim riječima, a ne prema glavnom predmetu o kom se u dotičnim surama govori, npr. سورة عم يتسائلون mjesto سورة النبأ ; سورة الم تركيف mjesto: سورة الفيل ; سورة انا اعطيناك mjesto: سورة الكوثر itd.

Papir bijel i žućkast. Neke stranice su potamnile. Povez kožni sa izblijedjelim ornamentima, obložen zelenim platnom. Korice su izbušene na dva mjesta, pošto je mushaf bio prikovan za rahle (specijalno postolje u džamiji).

Prepisao Dervīš 'Abdulḥamīd Lesqowīklī (iz Leskovika, grada u vilajetu Janja), 1257/1841. To je dvanaesti primjerak koji je on prepisao. تمت ... من يدى الضعيف الفقير درويش عبد الحميد لسقويكلى اون ايكنجى ... فى ٢١ ش يوم جهار شنبه ١٢٥٧

Primjerak je, dakle, neobičan, interesantan i rijedak. U ovu biblioteku prenesen je iz džamije na Ulomljenici u Sarajevu.

46. ISTO 12.

Izvanredno lijepo opremljen primjerak.

L. 348; 32 × 20,5. Nasḫ lijep, krupan, pisan uvježbanom rukom. Naslovi sura pisani srebrnobijelom bojom na zlatnoj podlozi. Papir tanak, žućkast, glat. Zaštitni listovi zeleni, ukrašeni. Povez kožni, tamnozelene boje, ukrašen obilno sa vanjske i unutarnje strane zlatnim ornamentima. Ima kožnu futrolu (*gilāf*), ukrašenu kao i povez.

Prve dvije stranice su naročito raskošno ukrašene ornamentima u više živopisnih boja, među kojima se posebno ističu ljubičasta i zlatna. Tekst na ovim prvim stranicama podvučen je širokim zlatnim isprekidanim linijama. U dnu svake od ove dvije stranice u sastavu ukrasa na zlatnoj podlozi napisana su ajeta: و اذا قرئ القرآن ... فاستمعوا له i ... فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله . Početak ovog drugog ajeta napisan je pogrešno: و اذا قرئ القرآن فاستعذ بالله ...

Tekst i margine ostalih stranica obrubljeni su tankim crnim i širokim zlatnim linijama. Redovi su podvučeni sa dvije tanke crne i jednom zlatnom linijom. Ajeta na prve dvije stranice označena su krupnim zlatnim tačkama koje su posebno i različito ukrašene, a na ostalim stranicama zlatnim šesterokrakim zvjezdicama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Nazivi sura ispisani su u malim lijepim unvanima na zlatnoj podlozi. Džuzovi i sedžde ispisani su na rubovima u divnim rozetama u više boja.

Ovaj mushaf namijenjen je Gazi Husrevbegovoj džamiji i biblioteci kao glavni primjerak, prema kome će se ispravljati drugi rukopisi i po kome će se učiti oni koji izučavaju sedam poznatih načina čitanja Qur'ana. Zato je prepisivač na početku i na kraju donio izvode iz poznatih djela o tome predmetu. Takvi izvodi nalaze se i na rubovima mnogih listova, gdje se daju objašnjenja o pravilima i načinima čitanja pojedinih riječi i ajeta. Zato se na početku nalazi poglavlje o glavnim učiteljima kiraeta i njihovim učenicima iz djela *at-Taysīr* od Abū 'Amr ad-Dānī-a:

باب ذكر اسماء القراء السبعة و الناقلينّ عنهم و انسابهم و بلدانهم و كناهم و موتهم

Zatim kratice u literaturi o kiraetu: رموز القراء السبعة متفرقين على طريق الشاطبي, te još dva kraća izvoda iz pomenutog Danijevog djela.

Prepisao neki iseljenik (muhadžir) Dāgistānī (iz Dagistana na Kavkazu), redžeba 1265/1849, vjerovatno na Krimu, odakle je vakif starinom — ili u Istanbulu.

Nakon zapisa o prepisivaču nalaze se dvije hatma-dove i odulji članak معرفة خط هذا المصحف المبارك o pravopisu ovog mushafa u kome se govori o važnosti pravopisa u mushafu. Tu se ističe da je za podlogu ovome prepisu služio jedan stari primjerak koji je prepisao Muḥammad b. Altunṭāš b. 'Abdullāh al-Muqrī al-kātib al-Bagdādī 582/1186. Njemu je — kako sam prepisivač kaže — za podlogu služio primjerak koji je prepisao Zaid b. Ṯābit po nalogu halife 'Oṯmāna (*al-muṣḥaf al-imām*). Pored toga Ibn Altuntaš se pri prepisu svoga primjerka služio i svojim djelom: النظام فى معرفة كتابة الكلام. On je svoj prepis posvetio posljednjem sultanu iz dinastije Seldžuka u Iranu, koji se zvao Abū Ṭālib Togrul b. Arslan b. Togrul as-Salğūqī.

Na kraju ovog članka nalaze se lijepi biljni ornamenti na ljubičastoj i zlatnoj podlozi. Iza toga su još dva članka: معرفة الناسخ والمنسوخ فى آيات القرآن العظيم o derogaciji u Qur'anu iz djela *al-Itqān fī 'ulūm al-Qur'ān* od Suyūṭīje i معرفة الوقوف و الابتداء o pauzama (waqf) pri čitanju Qur'āna iz djela *Ṭaibat an-Našr* i njegova komentara *at-Tanvīr* od Ğazarīje.

Na l. 1ª ima lijepo pisan duži zapis na turskom jeziku u kome se kaže da je ovaj primjerak uvakufio as-sayyid Muḥammad Fāḍil-paša al-maulawī za Gazi Husrev-begovu džamiju i biblioteku u Sarajevu, 11. rebiul-evela 1289/20. V 1872.

47. ISTO **9.**

L. 465; 40 × 26,5. Ṯuluṯ i nasḫ. Pismo vrlo lijepo. Prve dvije stranice pisane su ṯuluṯom. Na ostalim su obično tri retka (prvi, srednji i posljednji) pisani ṯuluṯom, a ostali nasḫom, uvučeni s obje strane. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa obilno ukrašenim pozlaćenim reljefnim ornamentima na vanjskoj i unutarnjoj strani korica. Vanjska pozlata prilično izblijedjela, a unutarnji ornamenti skoro svi uništeni. Na prerezu su zlatni ukrasi.

Prve dvije stranice imaju okvire u bojama i divne unvane, ispunjene i okružene biljnim ornamentima na zagasitoljubičastoj i zlatnoj podlozi. Nazivi sura na tim stranicama ispisani su srebrnastobijelim mastilom na zlatnoj podlozi. U dnu tih stranica ispisane su prigodne riječi iz Qur'ana (sura al-Wāqi'a, 79 i 80) na istoj podlozi i na isti način. Između redaka zlatne isprekidane široke linije, oivičene tankom crnom zupčastom crtom.

Ostale stranice ukrašene su sa više tankih crnih, po jednom plavom i crvenom i jednom širokom zlatnom linijom. Nasḫom pisani redovi obrubljeni su posebno sa dvije tanke crne i jednom zlatnom linijom. Ajeta su označena krupnijim zlatnim tačkama i okružena tankom crnom crtom po kojoj su plave tačke. Na rubu svake, odnosno svake druge stranice nalazi se rozeta u bojama. Nazivi sura pisani su zlatnim mastilom u lijepim unvanima.

Rukopis potiče vjerovatno iz XIX stoljeća i pokazuje da kaligrafska umjetnost i iluminacija ni tada nije bila posve zamrla. Može biti da je prepisivač isti kao u primjerku pod br. 46.

Na l. 1ª ima zapis na turskom jeziku u kojem se kaže da je ovaj mushaf uvakufio Muḥammad Fāḍil b. Muṣṭafā Nūruddīn b. sayyid Muḥammad Hāšim b. Šarīf Aḥmad al-Ḥusainī al-Qrīmī al-Kafawī (iz grada Kefe na Krimu) za Gazi Mehmed Fatihovu (Carevu) džamiju u svom rodnom gradu Sarajevu 1287/1870. Ispod ovog zapisa, kao i na kraju rukopisa, nalazi se pečat vakifa:

اوله يا رب هميشه فيض توفيقاتنه نائل · بحق آل و اولاد محمد چاكرك فاضل

48. ISTO **4.**

L. 306; 32 × 22. Nasḫ koji su pisale dvije različite ruke. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima na zlatnoj podlozi. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Na rubovima nalaze se uobičajene oznake za dijelove teksta. Papir bijel, listovi prosuti, povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Na naslovnoj stranici nalazio se neki zapis, ali je namjerno izbrisan. Na kraju je hatma-dova.

Prepisano 1271/1854.

49. ISTO **22.**

L. 327; 18 × 12. Nasḫ dosta slab. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani crvenim. Stranice obrubljene crvenom linijom. U drugom džuzu nedostaje 8 listova. Pri kraju 2 lista dopisana su kasnije drugom rukom još slabijim pismom. Papir bijel, povez kožni, oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Faiḍullāh iz sela Dnoluka u kadiluku Jajce, u mektebu Kamičak-mahale u kadiluku Ključ 1278/1861.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

50. ISTO **2.**

L. 260; 35,5 × 24. Nasḫ pisan nevještom rukom. Ajeta su rastavljena crvenim krupnim tačkama. Prve dvije stranice ukrašene su primitivnim unvanima i ornamentima. Ostale stranice obrubljene su crvenom linijom. Na rubovima su označeni džuzovi, hizbovi i ašereta. Papir bijel, povez kožni, oštećen.

Prepisao Yūsuf b. Muḥammad Mrkva (Mrkvaoglu) u Sarajevu 1286/1870.

Na početku se nalazi krupno pisan zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufio ʻAbdullāh b. Ibrāhīm iz ʻAbdulḥalīm-agine mahale u Sarajevu i predao ga dervīš Ismāʻīl-hodži za Ḫādim ʻAlī-pašin mekteb, 1286/1870, odakle je prenesen u ovu biblioteku 1939.

51. ISTO **25.**

L. 300; 20 × 12. Nasḫ sitan. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice obrubljene ljubičastom linijom. Papir tamnobijel, slab. Mnogi listovi oštećeni i popravljani, povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama, oštećen.

Prepisao ḥāfiz ʻĀrif Bećirbašić, sin Mahmudov 1300/1883.

52. ISTO **5.**

L. 340; 31 × 23. Nasḫ krupniji, pisan uvježbanom rukom. Ajeta su označena krupnim tačkama. Nazivi sura i znakovi za čitanje pisani su crvenim. Prve dvije sure nemaju naslova. Znakovi za džuzove, hizbove i sedžde stavljeni su po rubovima crvenim mastilom. Papir bijel, deblji. Povez kožni, sa ornamentima na sredini korica, oštećen i popravljan.

Na unutarnjoj stranici prve korice ima zapis na turskom jeziku u kojem se kaže da je primjerak uvakufila Hašema, kći Mustafa-efendije Glođe za Ferhat-begovu džamiju (Ferhadiju) u Sarajevu, odakle je prenesen u ovu biblioteku 1939. g.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

53. ISTO **16.**

L. 309; 19 × 11. Nasḫ jednostavan, pisan prilično uvježbanom rukom. Primjerak je bio nekompletan u početku i na kraju, pa je popunjen štampanim listovima. Ajeta su označena crvenim tačkama koje su ponegdje izostavljene. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

54. ISTO **21.**

L. 303; 17,5 × 11. Nasḫ slab, pisan nevještom rukom. Prvi listovi oštećeni. Ajeta označena zlatnim tačkama. Nazivi sura pisani su bijelim na zlatnoj podlozi. Na nekim listovima slabe rozete. Papir tamnobijel, povez kožni, znatno oštećen.

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je primjerak prepisao Muḥammad b. Muḥammad iz sela Delendede koje pripada gradu Seyyid-Šehiri (Konja, Turska), između rebia I i redžeba, bez oznake godine. Iznad tog zapisa, na zlatnoj podlozi, napisano je da je vlasnik sayyid Ḥ. Ṣāliḥ Jalovčić, a ispod toga, u dnu stranice, na isti način piše: Muḥammad Uššāqīzade . . . b. ʻAlī, god. 1246/1830. Zapisi su pisani rukom prepisivača, pa prema tome rukopis potiče iz XIX stoljeća.

55. ISTO **24.**

L. 302; 19 × 13. Nasḫ slab, pisan nevještom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice su obrubljene crvenom linijom; neke su bez obruba. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

56. ISTO **28.**

L. 387; 16 × 10,5. Nasḫ. Nedostaju tri lista na početku. Nazivi sura pisani su zlatnim. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Papir bijel, neki su listovi oštećeni, povez kožni sa ornamentima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

57. ISTO **30.**

L. 300; 14 × 10. Nasḫ sitan, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su unvanima i okvirima u bojama. Ostale stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Znakovi za čitanje pisani crvenim. Ajeta na prve dvije stranice označena zlatnim tačkama, a na ostalim crvenim. Papir bijel, čvrst, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

58. ISTO **31.**

L. 204; 10 × 7. Nasḫ sitan, složen. Nekoliko listova na početku i na drugim mjestima dopisani su kasnije. Prve dvije stranice imaju nove zlatne okvire i unvane. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Znakovi za čitanje i za dijelove teksta pisani crvenim. Papir tamnobijel, povez kožni, sa ornamentima utisnutim na koricama, oštećen.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

B) DIJELOVI QUR'ĀNA (AĞZĀ' AL-QUR'ĀN)

59. DŽUZOVI 1, 4—9, 11—13, 15, 16, 19—22. i 24—29. **63.**

To su 22 od 30 džuzova koje je dao izraditi veliki vezir Mehmed-paša Sokolović (umro 987/1579) za svoju džamiju u rodnom mjestu Sokolovići kod Višegrada. Osam džuzova je, nažalost, izgubljeno i to: 2, 3, 10, 14, 17, 18, 23 i 30.

L. po 26; 24,5 × 17,5. Nasḫ veoma lijep, pisan rukom kaligrafa — prvoklasnog umjetnika, tako da rukopis predstavlja remek-djelo arapske kaligrafije. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama u tankoj crnoj kružnici preko kojih kroz sredinu prolaze tri dijagonale koje zlatnu tačku i njenu kružnicu dijele na šest trokuta. Po kružnici na vrhovima svake dijagonale nalaze se plave tačkice dok se u sredini, gdje se dijagonale sijeku i spajaju vrhovi svih trokuta, nalazi crvena tačkica. Znakovi za pravilno čitanje pisani su crveno.

Prve dvije stranice kod prvog džuza su naročito obilno ukrašene i ispunjene divnom ornamentikom u bojama, među kojima prevladava zlatna i tamnoplava boja. Na podlozi tih dviju boja izrađeni su sitni cvjetovi i razni crteži i okviri u skladnim bojama. U sredini ove ornamentike na obje stranice ispisana je samo prva sura. U vrhu prve stranice nalazi se naslov te sure, a u vrhu druge broj njenih ajeta. U dnu prve i druge stranice ispisana su prigodna ajeta. Naslov i prigodna ajeta ispisana su srebrnobijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Između redaka nalazi se široka zlatna isprekidana zupčasta linija. Sve to skupa, pismo i ornamentika, čini skladno komponovanu cjelinu koja privlači pogled i ostavlja dojam klasične islamske iluminacije. Pada u oči, pored ostalog, živost i svježina boja preko kojih su prešla četiri stoljeća i razne zgode i nezgode, a naročito mnoga upotreba i čitanje ovih džuzova. U vrhu treće stranice druge sure nalazi se također prekrasan unvan u bojama. U njemu je na zlatnoj podlozi napisan naslov sure i broj džuza. Takav divno izrađen unvan nalazi se na početku svakog džuza. Isto tako na početku svake sure ima mali unvan u kome je napisano ime sure zlatnim mastilom na bijeloj podlozi.

Stranice su obrubljene skladnim raznobojnim linijama (crne, zlatne, plave i modre — mjestimično ljubičaste). Po širokim rubovima skoro svakog lista nalazi se po jedan ili dva polihromna, okrugla cvijeta (rozete) izrađena divno u živopisnim bojama. Oni se obično bar u nečem razlikuju, naročito oni susjedni, što ukazuje na obilje mašte umjetnika.

Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni raskošno ukrašen zlatnim reljefnim ornamentima precizne izrade i skladno, naročito s vanjske strane. Unutrašnja strana poveza obložena je finom kožom koja je ukrašena polihromnim ornamentima, također u reljefu. Boje su i ovdje živopisne i skladne. Ovi unutarnji ornamenti raspoređeni su po sredini i po uglovima korica, kao i po zatvaraču. Kod džuzova 15, 22, 26. i 29. originalni povez je otkinut i izgubljen, te zamijenjen kasnije platnenim.

Zub vremena, posebno vlaga, a vjerovatno i nepažnja oštetili su manje ili više sve ove džuzove. Najviše je oštećen 28. džuz, a naročito njegov povez. Petnaestom džuzu nedostaju u početku tri lista. Listove šestog džuza je svugdje oštetila vlaga; njeni tragovi zapažaju se i na ornamentima u kojima je više stradala crvena boja. Ma koliko da su boje u ornamentima, naročito u onim bolje sačuvanim, postojane i svježe, one su ipak dosta izgubile od svog prvobitnog sjaja. Pored svega toga ovi džuzovi predstavljaju umjetničke i kulturne spomenike izuzetne vrijednosti.

Prepisivač i datum prepisa ovih džuzova su, nažalost, nepoznati, jer je posljednji džuz, u kome su se vjerovatno ti podaci nalazili, izgubljen. No, obzirom na druge istorijske činjenice i podatke, možemo reći da rukopis potiče iz sredine XVI stoljeća.

Na listu 1ª svakog od ovih džuzova nalazi se noviji zapis na turskom jeziku, u kome se kaže da su ovi džuzovi 1902. godine preneseni iz zabačenog sela Sokolovića u ovu biblioteku, da bi se sačuvali. Ondašnji vakufski inspektor Hilmi-efendija Muhibić našao je i prenio u Sarajevo 23 džuza. Sada se, međutim, ovdje nalazi svega 22 džuza. Spomenuti zapis glasi:

صدر اسبق شهيد محترم صقوللى محمد پاشانك صقواويك قريه سنده بناكرده سى اولان
جامع شريفه تبرع ايدوب اوقاف اداره سى جانبندن جاب اولنه رق براى محافظه غازى
خسروبك كتبخانه سنه توديع ايديلان قرآن عظيم الشانك اجزاء شريفه سندن ـ برنجى ـ
جزئيدر فى غرة شعبان سنه ١٣٢٠

60. DŽUZOVI 22. i 27. 4372 — 4373.

L. 53. i 45; 59 × 40. Ṯuluṯ vrlo lijep i neobično krupan. Ovi džuzovi su pripadali divno pisanom i naročito opremljenom kompletu.

Prve dvije stranice svakog džuza pisane su zlatnim slovima i to po tri retka na jednoj stranici. Prazan prostor iznad i ispod ovih redaka je vjerovatno ostavljen za unvane i ukrase, jer iluminacija ovih džuzova nije dovršena. Zlatna široka slova obrubljena su tankim crnim linijama. Ostale stranice imaju po pet redaka od kojih su 1, 3. i 5. pisani zlatnim, a 2. i 4. crnim mastilom. Krupna crna slova obrubljena su tankim zlatnim linijama. Papir tamnobijel, deblji. Mnogi listovi su oštećeni vlagom i nešto popravljeni, povez kožni, oštećen.

Iz 22. džuza nedostaju listovi: 2, 4, 47, 50, 56 — 59. i 62. a iz 27. džuza listovi: 8, 11, 17, 18, 23 — 27, 48, 49, 53, 54, 57 — 60. i 63.

Rukopis je vjerovatno iz druge polovine XVI stoljeća, napisan je specijalno za Ferhadiju džamiju u Banjaluci, odakle su ovi džuzovi krajem 1956. godine preneseni u ovu biblioteku.

61. DŽUZ 4. 39.

L. 27; 24,5 × 17,5. Nasḫ vrlo lijep, prilično krupan, pisan u razmaknutim redovima vještom rukom. Naslov džuza napisan je zlatnim slovima. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Papir tamnobijel, povez poluplateni, nov.

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafa 1007/1598.

قد وقع الفراغ من تنميقه سنة سبع و الف على يد اضعف عباد الله . . . ابراهيم بن مصطفى . . .

62. DŽUZOVI 1—30. 11.

L. 18 — 23; 27 × 19. Nasḫ lijep. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim okvirima i unvanima u bojama. Na početku svakog džuza i svake sure izrađena je zlatna podloga za nazive sura, odnosno brojeve džuzova koji nisu ispisani. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Stranice su obrubljene sa tri tanke crvene i jednom širokom zlatnom linijom. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni sa ornamentima na koricama, jednakim kod svih džuzova.

Na unutarnjoj stranici prve korice svih džuzova nalazi se zapis, u kojem se kaže da su ovi džuzovi uvakufljeni za Carevu džamiju u Sarajevu. Na unutarnjoj stranici poklopca prvog džuza ima zapis na turskom jeziku u kojem se kaže da su ovi džuzovi prvobitno bili uvakufljeni za mekteb muallima Hadži Sadik-efendije, odakle su zauzimanjem Fadil-paše preneseni u Carevu džamiju kao njen vakuf.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

63. DŽUZOVI 13. i 16. 40.

L. 22 i 24; 29 × 19. Nasḫ vrlo lijep, krupniji, pisan vještom rukom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama koje su ukrašene tankom crnom kružnicom, te crvenim i plavim tačkicama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na l. 1ª nalazi se broj džuza pisan crvenim mastilom. Vrhovi prva dva lista odrezani su do teksta u oba džuza, vjerovatno zato da se ukloni zapis o tome kome su vakufu džuzovi pripadali. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa ornamentima djelomično pozlaćenim, nešto oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

64. DŽUZOVI 7, 10, 11. i 14. 41.

L. 8, 16, 17 i 23; 27 × 17,5. Nasḫ stari arapski, pisan krupno vještom rukom. Ajeta su označena sa tri zareza. Džuzovi 7. i 10. nemaju poveza. Po jedan ili više listova su izgubljeni. Na l. 1ª 11. i 14. džuza nalazi se unvan u bojama na zlatnoj podlozi u kome je upisan naslov džuza, a prema njemu na rubu mala rozeta. Ispod toga na sredini velika rozeta u kojoj je upisano da je džuz pripadao kompletu od 30 džuzova koji su čuvani u posebnom sanduku (*reb'a*). I ovaj ostatak je znatno oštećen, gotovo upropašten. Papir bijel, deblji. Listovi prosuti i po rubovima oštećeni. Povez 11. i 14-og džuza kožni sa ornamentima na koricama, oštećen.

Džuzovi su pripadali džamiji Mehmed-paše Kukavice u Foči, a nastali su vjerovatno u XVII stoljeću.

65. DŽUZ 8. 54.

L. 23; 28 × 18,5. Ṯuluṯ pisan vještom rukom. Ajeta su označena krupnim žutim tačkama iznad teksta. U njima se nalaze male sive tačke povezane pravim linijama koje idu kroz tačkicu u sredini. Naslovi sura i oznake za dijelove teksta pisani su mastilom žute boje. Prvi list izgubljen. Listovi 6. i 7. dopisani su kasnije drugom rukom. Neki su listovi obrubljeni sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji, povez kožni, rastavljen od listova.

Na kraju nekoliko potpisa ranijih vlasnika.

Rukopis je, izgleda, iz XVII stoljeća.

66. DŽUZ 1. **74.**

L. 15; 25 × 17. Nasḫ vrlo lijep. Naslovi sura izostavljeni. Znakovi za čitanje pisani crvenim. Ajeta su označena crvenim tačkama. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen sa utisnutim ornamenetima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

67. DŽUZOVI 5, 8, 14. i 27. **75.**

L. po 15 do 23; 29 × 19. Nasḫ dosta krupan, veoma lijep, pisan vještom rukom. Ajeta su označena krupnim zlatnim tačkama sa tankom crnom kružnicom i plavim i crvenim tačkicama. Znakovi za pravilno čitanje pisani crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom debljom zlatnom linijom.

Papir tamnobijel, deblji, sa mrljama od vode. Povez je izgubljen. Džuz 27. ima kožni povez sa lijepim ornamentima, ali je oštećen i rastavljen od listova.

U vrhu prve dvije stranice ima zapis na perzijskom jeziku u kojem se kaže da je ove džuzove uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju na Neretvi: وقف ابراهیم پاشا در مسجد خود در قصبهٔ پوچتل

Ova četiri džuza poslao je ovoj biblioteci imam Bećir-efendija Kapić iz Počitelja u aprilu 1950. godine. Džuz 27. je na kraju nepotpun.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

68. DŽUZOVI 2. i 3. 73.

L. po 17; 26 × 18,5. Nasḫ lijep, krupan, pisan vještom rukom. Znakovi za čitanje i oznake ajeta su izostavljeni. Papir bijel, mjestimično potamnio, povez kožni, oštećen; druga korica kod 3. džuza otkinuta i izgubljena.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

69. DŽUZ 19. 43.

L. 15; 20,5 × 13,5. Nasḫ pisan prilično uvježbanom rukom. Znakovi za čitanje i dijelove teksta izostavljeni kao i naslovi sura. Papir bijel, potamnio; povez kožni sa ornamentima na sredini korica.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

70. DŽUZOVI 8. i 14. **46.**

L. po 21; 17 × 12,5. Nasḫ. Ajeta su označena crvenim tačkama. U vrhu prve stranice naslov džuza. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir bijel, deblji, povez kožni sa ornamentima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

71. DŽUZOVI 2, 5, 6, 10, 15, 17, 20. i 24. **47.**

L. po 18 do 21; 18 × 13,5. Nasḫ pisan prilično uvježbanom rukom. Ajeta su označena jednom, a mjestimično sa tri crvene kružnice. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir bijel; povez kožni, na nekim džuzovima oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

72. DŽUZOVI 2, 3, 5, 6, 14 — 19, 22, 24, 25. i 29. **4379 — 4392.**

L. 27 — 32; 20 × 16. Ṯuluṯ i nasḫ lijepo pisani. Na svakoj stranici tri reda pisana ṯuluṯom i četiri nasḫom. Sredinom stranice nalazi se jedan red pisan ṯuluṯom, a iznad i ispod toga po dva reda pisana nasḫom. Ajeta su rastavljena krupnim zlatnim tačkama koje su obrubljene crnim kružnicama sa tačkicama crvene i zelene boje. Na početku sura nalaze se unvani različite izrade. Stranice i krupni redovi obrubljeni su crvenim i zelenim linijama. Papir bijel, povez: kod svakog džuza kožni, originalan, sa otiskom ornamenata na sredini.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

73. DŽUZ 13. 35.

L. 16; 19,5 × 13. Nasḫ običan, pisan nevještom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje pisani crvenim i stavljeni samo djelomično. Papir bijel, tanak; povez polukožni.

Prepisan 24. III 1163/1750.

Na prvoj korici ima zapis u kojem se kaže da je džuz pripadao vakufu Ahmed-paše i da ga je čitao Osman b. Husein Ulemazade (Ulemić) 1170/1756.

74. DŽUZOVI 1, 3, 7, 12, 17, 18, 20. i 24. 34.

L. po 11; 22 × 14,5. Nasḫ lijep. Prve dvije stranice prvog džuza ukrašene su lijepim reljefnim unvanima u bojama na zlatnoj podlozi. Za nazive sura izrađeni su mali zlatni unvani, ali nazivi sura nisu napisani. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na rubovima nekih listova nalaze se rozete. Papir bijel, deblji, povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

75. DŽUZOVI 5, 6, 8, 9, 12, 15, 18, 19, 21. i 24. 48.

L. po 18; 17 × 12. Nasḫ pisan prilično uvježbanom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Papir bijel, deblji, povez kožni sa ornamentima, oštećen na nekim džuzovima.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

76. DŽUZOVI 3, 5, 7, 8, 12, 14, 15, 17 — 20, 22, 24, 26. i 27. 60.

L. po 14 do 15; 21 × 15,5. Nasḫ lijep. Ajeta su označena zlatnim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani crvenim. Naslovi sura pisani bijelim na zlatnoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, deblji, listovi većinom prosuti i oštećeni, povez kožni sa ornamentima, većinom oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

77. DŽUZ 9. 86.

L. 24; 20,5 × 14,5. Nasḫ. Ajeta označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani crvenim. Papir bijel, deblji, povez kožni sa ornamentima.

Na l. 1^a ima zapis na arapskom jeziku u kojem se kaže da je rukopis uvakufio Ahmed Ali Gačkali iz Debbag Sulejmanove mahale u Sarajevu za Ajni-begov mekteb i predao ga mutevelliji H. Halilu b. Salih Hersenkliji (Hercegovcu) 1253/1837.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

78. DŽUZOVI 16, 18. i 19. 4376 — 4378.

L. 23, 15 i 24; 23 × 17. Nasḫ i ṯuluṯ. Iznad i ispod ṯuluṯom pisanog reda sredinom stranice ispisana su po tri reda nasḫom. Nazivi sura i riječi džuz, hizb i ašere pisane su crvenim mastilom. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice su obrubljene sa više tankih crnih i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, deblji. Listovi prosuti i rastavljeni od poveza. Povez polukožni, umotan u zeleno platno.

Na prvom listu svakog džuza nalazi se zapis na arapskom jeziku u kojem se kaže da je džuz uvakufio bosanski valija Silahdar Mehmed-paša (1184/1770), a ispod toga zapisa njegov veliki pečat.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

79. DŽUZ 8. 83.

L. 9; 30,5 × 21. Nasḫ krupan, pisan nevještom rukom. Ajeta su označena sa tri crvene tačke. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Dugo ā, često je napisano crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene i jednom plavom linijom. Papir bijel, deblji, poveza nema.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

80. DŽUZOVI 1 — 26, 28. i 29. 55 — 59.

L. po 15 do 25; 20 × 14,5. Nasḫ od različitih ruku. Neki džuzovi pisani su vrlo lijepo. Kod nekih džuzova ajeta su označena crvenim tačkama. Znakovi za čitanje nalaze se samo u nekim džuzovima. Papir bijel; povez kožni.

Neki džuzovi su nešto starijeg datuma, a neki novijeg, ali su, izgleda, sabrani i uvakufljeni kao komplet. Ovdje su bili rastavljeni po nekoliko džuzova pod posebnim brojevima, pa smo ih sastavili i sredili u jednu cjelinu. Džuzovi 5, 6, 8, 11. i 18. su ponovljeni.

Na prvom listu svakog džuza nalazi se zapis u kojem se kaže da je džuzove uvakufio Sobo H. Muhamed za mekteb u Timurhanovoj mahali u Sarajevu: وقف صوبو الحاج محمد در مكتب محلة تيمورخان

81. DŽUZOVI 2, 10. i 16. **62.**

L. po 16; 20,5 × 14. Nasḫ pisan vještom rukom. Znakovi za pravilno čitanje i oznake ajeta su izostavljeni. Papir bijel, deblji, povez kožni sa jednostavnim ornamentima.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

82. DŽUZOVI 25—29. **68—69.**

L. po 11—20; 25 × 18,5 i 23 × 16. Nasḫ čitak, pisan nevještom rukom. Ajeta su označena sa jednom ili tri crvene tačke. Papir bijel, povez kožni, oštećen, sa prostim ornamentima.

Na prvoj korici napisan je broj džuza divnim ṯuluṯom, a ispod toga ime hafiza koji je dotični džuz učio. Džuzovi su pripadali nekom novijem primjerku u Gazi Husrev-begovoj džamiji.

Sve ove džuzove, osim 28. prepisao je Muḥammad Rušdī b. Dervīš Ḥusain-efendija Hadžabula 1302/1884.

Na kraju 28. džuza ima zapis, pisan drugom rukom u kojem se kaže da je taj džuz prepisao kaligraf Ali Munla Kumašinoglu za vrijeme kuge u mjesecu muharemu 1230/1814.

طاعون وقتنده فى محرم سنه ١٢٣٠ كتبه الفقير خطاط على ملا قماشين اوغلى غفرالله له

83. DŽUZOVI 3, 16. i 26. **36.**

L. po 16; 20—22 × 15. Nasḫ pisan debljim perom dosta nevještom rukom. Naslovi sura, znakovi za čitanje, te oznake za ajeta nisu stavljeni. Papir bijel, deblji, povez papirni.

Prepis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

84. DŽUZ 7. **37.**

L. 14; 21 × 15. Nasḫ. Ajeta označena crvenim kružnicama. Znakovi za pravilno čitanje i dijelove teksta pisani crvenim. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Na prvoj korici nalazi se zapis u kojem se kaže da je ovaj džuz čitao neki Munla Omer.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

85. DŽUZOVI 20. i 23. **38.**

L. po 9, 22 × 16. Nasḫ pisan nevještom rukom. Naslovi sura i znakovi za čitanje, djelove teksta i ajeta su izostavljeni. Papir bijel; povez papirni.

Prepis iz XIX stoljeća.

86. DŽUZ 2. **42.**

L. 17; 20 × 13. Nasḫ pisan nevještom rukom. Znakovi za čitanje stavljeni samo djelomično. Ajeta su označena crvenim tačkama. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni sa ornamentima na koricama.

Na prvoj korici nalijepljeno ime nekog Jakub-hodže, koji je čitao (učio) ovaj džuz.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

87. DŽUZOVI 1—18. i 20—30. **49.**

L. po 19; 21 × 15. Nasḫ jednostavan, pisan nevještom rukom. Znakovi za ajeta su izostavljeni. Samo u 20-om džuzu ajeta su označena crvenim tačkama. Džuzovi 23. i 30. zahvaćeni su vlagom i oštećeni. Papir bijel, deblji, povez kožni sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Na l. 1ª svakog džuza nalazi se zapis u kojem se kaže da je ove džuzove uvakufila Kanita-hanuma, kći Muhamed Se'id-efendije Hajrizade (Hajrića) za Simzade (Đumišića) medresu u Sarajevu.

Rukopis je, izgleda, iz XIX stoljeća.

88. DŽUZOVI 1—5, 7—27. **64—66.**

L. po 18—21; 21,5 × 16. Nasḫ čitak, pisan dosta vješto od različitih prepisivača. Džuzovi su činili jedan komplet, jer pripadaju jednom vakufu iz iste godine. U nekih džuzova znakovi za čitanje i dijelove teksta su izostavljeni. U nekih su ajeta označena crvenim tačkama i stranice obrubljene crvenom linijom. Džuz 23. je ponovljen. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa jednostavnim ornamentima.

U vrhu prve stranice prvog džuza kao i kod mnogih drugih nalazi se zapis u kojem se kaže da su ovi džuzovi vakuf mahale Nedžar Hadži Ibrahim (u Sarajevu) iz god. 1244/1828:

وقف من محلة نجار الحاجى ابراهيم سنه ١٢٤٤

Rukopis je iz prve polovine XIX stoljeća.

89. DŽUZOVI 1—7, 9—12. i 15—24. 67.

L. po 10—11; 28,5 × 18,5. Nasḫ prilično krupan, pisan dosta vještom rukom. Ajeta su označena crvenim tačkama, znakovi za čitanje također crvenim. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, oštećen, zamazan i popravljan, povez kožni.

Ovi džuzovi su mnogo godina upotrebljavani u Gazi Husrev-begovoj džamiji za učenje svakodnevne hatme Gazi Husrev-begu. Iz džamije su preneseni u ovu biblioteku oko godine 1916.

Na prvoj korici svakog džuza napisan je njegov broj lijepim ṯuluṯom, te ime osobe koja ga je čitala.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

90. DŽUZOVI 6, 8, 13, 14, 20. i 21. 70—72.

L. po 16—25; 21,5 × 13 i 20 × 14. Nasḫ od različitih ruku, dosta lijep. Ajeta su samo u nekih džuzova označena crvenim tačkama. Papir bijel, deblji, povez kožni; u 14. džuzu polukožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća, osim džuza 20. koji je nešto stariji. Džuzovi su nekada pripadali Gazi Husrev-begovoj džamiji.

C) PREVOD QUR'ĀNA (TARĀĞUM AL-QUR'ĀN)

Turski

91. 739.

Qur'ān sa interlinearnim prevodom na turski jezik od nepoznatog prevodioca. Listovi 1. i 84. dopisani su kasnije drugom rukom bez prevoda. Listovi 157, 158, 170. i 171, te više listova od sure 85. (al-Burūğ) do kraja Qur'āna nedostaju.

Početak na drugom listu glasi:.

قَامُوا وَلَوْ شَـــاءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِـمْ وَاَبْصَارِهِـــمْ اِنَّ اللّٰهَ
دورديـــلر اكر دلسيدى تڭرى كدردى قولاغن انلرك دخى كوزلرنى انلروك تحقيق تاڭرى.
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَـدِيرٌ . يَا ايـــهَا النَّاسُ اَعْبُدُوا رَبَّكُمُ اَلَّذِى خَلَقَكُمْ وَالَّـــذِينَ
هر نسنه اوزره كوجى يتردر اى ادملر طاپك چلبوكزه اولكم ياراتدى سزى دخى اونلركم

L. 254; 22,3 × 16. Tekst Qur'āna pisan je vokalizovanim nasḫom a prevod sitnim ta'līqom. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Neke stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima listova označeni su džuzovi. Papir bijel, potamnio, povez platneni, nov.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

92. 1.

Qur'ān sa prevodom na turski jezik, različit od prethodnog.

Početak:

بســم الله الرحمن الرحـــــــــــيم
باشلادم ادياه تڭرى تعالينك كه رزق ورجلر رحمت ادجيلر
الحمد لله رب العالـــــــين الرحمن الرحـــــــيم مالك يـــوم الدين
شكر جميع عالملرى يرادان تڭريه كه رزق ورجيلر رحمت ادجيلر جزا كونك پادشاهيلر. . .

L. 299; 37 × 27. Nasḫ krupan, vokalizovan, pisan prilično uvježbanom rukom. Između redaka nalazi se doslovan prevod na turskom jeziku, pisan rukom istog prepisivača, sitnim vokalizovanim nasḫom. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Ajeta su označena prostim crvenim otvorenim kružnicama. Znakovi za čitanje pisani su crvenim. Prve dvije stranice obrubljene sa više crvenih i jednom crnom, a ostale crvenom linijom. Po širokim rubovima označeni su džuzovi, hizbovi i ašereta crvenim mastilom. Početak druge sure je oštećen. Papir bijel, deblji. Široki rubovi prvog i više posljednjih listova odsječeni. Povez kožni sa otiskom ornamenta.

Na l. 1ª pri dnu nalazi se datum zavještanja i dva mala nečitljiva pečata. Na kraju kratka dova koja se govori kad se uzima mushaf u ruke, zatim potpis prepisivača sa datumom prepisa, te odulja hatma-dova.

Prepisao šaiḫ Luṭfullāh b. aš-šaiḫ 'Oṯmān b. aš-šaiḫ Ṣāliḥ-dede-efendi u Isa-begovoj zaviji — hanikahu Hazreti Melvana — u Sarajevu, u četvrtak 5. muharema 1258/1842, kao sedmi mushaf koji je prepisao, kako se to vidi iz slijedećeg zapisa:

قد وقع الفراغ من الاستنساخ ... من ماه محرم الحرام بشنجى كونى فى يوم جهار
شنبه ... الفقير الحقير (!) الشيـخ لطف الله بن الشيـخ عثمان بن الشيـخ صالح دده
افندى ... مدينهٔ سراى (!) بزاويـهٔ عيسى بك خانقاه حضرت مولانا ... فى سنة ثمان
و خمسين و مأتين و الف ـ يازديغمز مصحف شريف يدنجى بودر

Na posljednjoj stranici ima zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufila Atija, kći Hasan-efendije Halilbašića (Halil-bašizade) za Durak-hodžinu džamiju u Sarajevu 1265/1848. Odatle je rukopis prenesen u ovu biblioteku 22. augusta 1939. godine.

Perzijski

93. 740.

Zbirka ajeta iz Qur'āna, bez ikakva reda, sa prevodom na perzijski, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

L. 160; 22,3 × 14,5. Nasḫ vokalizovan, sa oznakom skoro svih sura, iz kojih je uzeto po koje aje. Redovi razmaknuti, a između njih prevod ajeta. Papir tamnobijel, povez platneni, nov.

Početak i listovi 17 i 18 nedostaju.

Na kraju nekoliko perzijskih riječi iz nekog rječnika koje počinju elifom.

94. 84.

Qur'ān sa interlinearnim prevodom na perzijski jezik od nepoznatog prevodioca.

Početak:

بسـم الله الرحمن الرحـــيم
بنام خداى بخشايندهٔ مهر بانست اغازكار

الحمد لله رب العالـــــــين الرحمن الرحـــــيم
ستايش مطلق مرا بر معبود و پروردكار جهانيان بخشايـــــدهٔ مهربان
مالك يـــــوم الدين اياك نعبـــــد و اياك نستعيـــن
خداوندكار روز جزا و حساب ترا مخصوص ميكردانيم واز تو يارى اهيم

L. 348; 24 × 17. Nasḫ lijep, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Prevod je pisan sitnim nasḫom crvenim mastilom. Ajeta su označena tamnocrvenim tačkama. Znakovi za čitanje i dijelove teksta pisani su crvenim. Mjestimično po rubovima označeno je kako se čitaju pojedine riječi u raznim kiraetima. Posljednji list dopisan je kasnije drugom rukom bez prevoda. Papir tamnobijel, listovi oštećeni, naročito s početka, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XV stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

D) REGISTAR QUR'ĀNA (FAHĀRIS AL-QUR'ĀN)

95. ترتيب زيبا 1087.

Registar ajeta i sura u Qur'ānu. Napisao ḥāfiẓ Maḥmūd b. Muṣṭafā Wardārī, umro 1054/1644. Pisac je rodom iz Yenice Vardara (Janitza), nedaleko od Soluna.

Podaci o ovome djelu i njegovu autoru navode se u izvorima obično pogrešno. Tako neki ovo djelo nazivaju *Mir'āt al-Qur'ān*, kako se naziva drugo slično djelo pisano, možda, po uzoru na ovo.

Ismail-paša (AM II, 414) kaže da je piščevu ocu ime 'Abdullāh. Neki pisci navode da se ovaj autor zvao Wardātī ili Wāridī i da je umro 1061/1651. (Up. Brock. S. II, 646). Na zadnjem listu našeg rukopisa, koji je prepisao autorov savremenik iz autografa, nalazi se jedna autorova bilješka, pod kojom se on potpisao ovako: و انا الفقير حافظ محمود بن مصطفى الوارداری. To smatramo sasvim mjerodavnim tim prije što je naš prepis nastao za života ili neposredno poslije autorove smrti, kako se to vidi iz više zapisa u našem rukopisu. Iz zapisa na početku i na kraju djela vidi se da ga je prepisao 'Omar b. Isma'īl 13. XII 1054/10. II 1645. (l. 1ª), a u mariginalnom zapisu uz stihove uvoda, u kojima su date kratice sura, prepisivač kaže da je autor te stihove sastavio »prije godinu dana, tj. 1053«. Iz drugih zapisa vidi se da je autor u vrijeme prepisa ovog rukopisa bio mrtav. Iz svega toga slijedi da je ovo djelo napisano tokom 1053. i 1054. i da je njegov autor umro nešto prije 13. XII 1054. godine.

Uvod djela pisan je turskim jezikom.

Početak poslije besmele:

احمد الله لا اله سواه. حمد عبد قد اصطفاه الله عليه و على آله و اصحابه الصلوة
و السلام ... حافظ محمود الوارداری ... كه اولا اسامئ سامئهٔ سور قرآن عظيم الشانى
بو وجه اوزره نظم ايتدم ...

L. 148; 21 × 14,5. Nasḫ čitak, pisan vještom rukom. Kratice za nazive sura pisane su crvenim. Na l. 1ª ima napomena pisca o tom kako se treba služiti ovim registrom. Na rubovima ima bilježaka većinom na turskom jeziku u vezi sa tekstom. Papir bijel, deblji, povez kožni sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na početku se nalazi sadržaj i versifikacija na turskom jeziku, u kojoj je prepisivač naveo nazive svih sura. On se tu potpisao pseudonimom *'Omerī*. Početak i kraj te versifikacije glasi:

لناظمه الفقير

جمله قرآن مجيد اولدى يوز اون درت سوره   وير جوابنى اڭا كم كله سڭا صوره

ايره مقصود وير ادينه شول اخوان صفا   عمرى‌يه ايده بو نظمى او قويوب خير دعا

Na l. 1ª i na kraju rukopisa nalazi se pečat prepisivača u kome piše: عمر زاده الهى رشد و تقوى (Omer — Bog mu povećao pamet i pobožnost!). Zatim potpisi i pečati ranijih vlasnika: Abdurrahim, bivši kadija u Izmiru i H. Mustafa, kadija.

Na posljenjoj stranici zapisani su datumi rođenja i smrti četvorice velikih imama i razni stihovi i bilješke autora na turskom jeziku iz područja dogmatike.

Uvakufio Mehmed-efendija Svrzo 1931. godine.

96. تسهيل الترتيب 3631.

Registar Qur'āna. Napisao ḥāfiẓ Ibrāhīm b. Muṣṭafā, imam i hatib Nišandži Mehmed-pašine džamije u Istanbulu. Djelo je dovršeno sredinom muharema 1095/1682, a predstavlja preradu prethodnog djela.

Početak:

الحمد لمن جعل شجرة الطاعة منورة بقراءة القرآن ... و بعد ... فان الفقير ابراهيم
الحافظ الخطيب بجامع نشانجى ...

L. 153; 20 × 13. Ta'līq sa nešto nasḫa. Kratice za imena sura pisane crvenim. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, čvrst. Svi su listovi zahvaćeni vlagom pa je oštećen i tekst, naročito pri kraju; povez polukožni, oštećen.

Na kraju djela nalazi se ovaj zapis:

قال رحمه الله و هذا آخر ما قدرالله جمعه و تأليفه من كتاب تسهيل الترتيب و
ابتدأت فى تأليفه فى اوائل شهر رمضان المبارك لسنة ثلاث و تسعين بعد الالف بمدينة
قسطنطينية و فرغت منه فى اواسط المحرم الحرام لسنة خمس و تسعين و الف

Na početku ima sadržaj, u kome su protumačene kratice za nazive sura. Na l. 1ª prepis bilješke pisca, u kojoj stoji da je on svoj primjerak uvakufio.

Rukopis potiče s kraja XVII ili početka XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

97. تهذيب الترتيب **1405.**

Registar Qur'āna. Napisao Muṣṭafā b. Sulaimān al-Wālī. Ovo je također prerada djela pod br. 95, a ne to djelo, kako piše u naslovu našeg rukopisa, niti djelo pod br. 96, premda su im počeci slični.

Brock. S II, 646.

Početak:

الحمد لمن جعل شجرة التوحيد منورة بقراءة القرآن و جعلها مثمرة ببركة طاعت
الفرقان . . .

L. 153; 21,5 × 15. Nasḫ. Kratice za nazive sura pisane crvenim. Na početku ima tumač kratica i sadržaj. Papir bijel, povez kožni sa ornamentima. Ima polukožnu futrolu.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad u gradu Mudurnu (vilajet Qastamuni) u mahali Aq Gazi posljednji dan ševala 1118/1707.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة فى آخر شوال المبارك من شهور سنة
ثمانى عشر و مأة و الف . . . على يد العبد الفقير . . . محمد بن محمد فى مدينة مودرنى
فى محلة آق غازى . . .

Iz Šehdine biblioteke.

2) NAUKA O ČITANJU QUR'ĀNA

('ILM AL-QIRĀ'AT WA AT-TAĞWĪD)

Arapski

98. **2698.**

L. 109; 18 × 14. Nasḫ lijep, krupan. Nazivi sura i drugi naslovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel i žućkast, a samo manji broj listova zelen. Neki listovi s početka dohvaćeni su vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno. Povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—58. كشف الاسرار فى رسم مصاحف الامصار

Djelo o pravopisu prvih (Osmanovih) mushafa. Napisao Muḥammad b. Maḥmūd as-Samarqandī al-Hamaḏānī, umro oko 600/1203.

Brock. S I, 727.

Isma'īl-paša (AM II, 106), govoreći o ovom piscu i nabrajajući njegova djela iz kiraeta, ne spominje mu djelo pod ovim naslovom. U naslovu na početku rukopisa djelo je pripisano Abū 'Amr 'Oṯmān b. Sa'īd ad-Dānī, umro 444/1053.

(كشف الاسرار فى رسم مصاحف الامصار تصنيف الامام الهمام . . . ابو عمرو
الدانى طاب ثراه و جعل الجنة ما واه)

Međutim, to je pogrešno, jer se pisac u ovom djelu, naročito u početku, poziva na tefsirsko djelo *al-Kaššāf* od Zamahšarīje, koji je umro 538/1144, blizu 100 godina poslije Dānīje. Pod istim naslovom napisao je jedno djelo i Abū Yaḥyā Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad aš-Šīrāzī aš-Šāfi'ī al-Muqrī negdje oko 788/1386 godine, dakle poslije Zamahšarīje (v. Brock. S II, 274 i Isma'īl-paša *Ḏail* II, 355). No, Isma'īl-paša (n. mj.) kaže da djelo toga pisca počinje riječima الحمد لله الذى كرم بنى آدم باشرف عطائه i da je raspoređeno na 25 poglavlja (*bāb*). Naš rukopis, međutim, ima drukčiji početak i nije podijeljen na poglavlja (*bāb*) nego je raspoređen po surama. Prema tome naš rukopis nije identičan ni s tim djelom.

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى ذكر الحروف التى كتب بعضها على خلاف البعض فى المصحف الامام المنسوب الى امير المؤمنين عثمان بن عفان رضى الله عنه و هى فى الاصل واحدة ... قال غفر الله له و لوالديه اعلم ارشدك الله الى طاعته و اسعدك بمرضاته ان جماعة من الائمة قالوا

2. L. 59 — 107. جامع الكلام فى رسم المصحف الامام

Djelo o pravopisu Osmanova mushafa. Napisao neki Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad.

Isma'īl-paša *Ḏail* I, 357.

Brockelmann (S II, 319) pak kaže da je pisac ovog djela Mu'min b. 'Alī b. Muḥammad ar-Rūmī al-Qalkaladī, umro 799/1397.

Početak (u našem rukopisu i prema Isma'īl-paši):

الحمد لله الذى انزل خير كتبه على خير رسله ... اما بعد فان علم الموسوم من اجل العلوم قدرا و اعظمها دنيا و اخرى

Na završetku rukopisa nalazi se zapis:

تمت كتاب جامع الكلام فى رسم المصحف الامام

Zatim slijedi nekoliko bilježaka iz tedžvida pisanih istom rukom. Na kraju nalaze se imena sura u stihovima od šejhul-islama Yaḥyā-efendije (umro 1088/1677), te bilješke iz tedžvida na turskom jeziku, što je pisano kasnije drugom rukom.

Prepisao oba djela Walī b. 'Abdullāh al-mutafariqa 997/1589, kako se vidi iz zapisa na kraju djela pod tačkom 1. Taj zapis glasi:

تمت الكتاب ... سودّه ولى بن عبد الله المتفرقه ... سنة سبع و تسعين و تسعمايه

99. **1170.**

L. 145; 21 × 14,5. Nasḫ pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni. Ima polukožnu futrolu (*gilāf*).

1. L. 1 — 94. التيسير فى القراآت السبع

Djelo o čitanju Qur'āna na sedam arapskih dijalekata. Napisao Abū 'Amr 'Oṯmān b. Sa'īd b. 'Oṯmān ad-Dānī al-Muqrī, umro 444/1053.

Brock. I, 407; S. I, 719,[1].

Početak:

قال ابو عمرو عثمن بن سعيد بن عثمان المقرى الحمدلله المنفرد بالدوام...

Na početku se nalaze imena ranijih vlasnika i razne bilješke, pisane kasnije drugom rukom.

Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Na l. 95 — 99. bilješke iz kiraeta i hadisa, te razni talismani. Tu ima nekoliko stihova, navodno od halife Alije.

2. L. 100 — 145. كتاب التجويد لكلام المجيد

Djelo o čitanju Qur'āna (tedžvid) na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Flügel (III, 506) misli da je ovo djelo identično sa djelom التجويد فى الكلام (up. ḤḪ Istanbul. izd. I, 354) koje je napisao Ibn Kemal-paša, umro 940/1533.

Početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب و وعد من تلاه و عمل به جزيل الثواب

Na kraju se nalaze razne bilješke i dove pisane drugom rukom.

Oba djela prepisao je Muḥammad b. Muṣṭafā i to prvo 963, a drugo 961/1553, kako se to vidi iz zapisa na kraju rukopisa.

Iz Šehdi efendine biblioteke.

100. ISTO kao br. 99,[1] **2505.**

L. 121; 18,5 × 14. Nasḫ starinski, pisan debljim perom i vještom rukom. Na l. 1^a naslov, pisan prepisivačevom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni, nov.

Na prvoj stranici ima zapis iz koga bi slijedilo da je primjerak prepisao neki Omer mjeseca muharema ... 29. godine (كاتبه الفقير عمر فى شهر محرم سنه ٢٩), što nikako nije tačno, jer je taj zapis pisan mnogo kasnije drugom nevještom rukom i drugim mastilom. Od te ruke potiču i neke bilješke u vezi sa tekstom i mjestimična vokalizacija. Tu se nalaze dva osobna pečata, vjerovatno nekadašnjih vlasnika.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

101. **2699.**

L. 96; 17,5 × 13. Nasḫ. Cijela zbirka prepisana je istom rukom. Papir tamnobijel, listovi zahvaćeni vlagom, povez polukožni.

1. L. 1 — 70. كتاب الوقف و الابتداء فى القرآن (وقوف السجاوندى)

Djelo o pauzama (*vaqf*) pri čitanju Qur'āna. Napisao Abū Ğa'far Muḥammad b. Ṭaifūr Gaznawī as-Sağawandī, umro 560/1165.

Djelo je opće poznato pod naslovom وقف السجاوندى.

Brock. S. I, 724,¹.

Uvod je pisan perzijskim jezikom, a sadrži opća pravila i neke kratice iz tedžvida. Poslije uvoda popisane su redom po surama sve riječi u kojima se pravi pauza pri čitanju.

Početak:

الحمد لله حمدا يوافى نعمه و يحوز مزيده ... بد آن اعزك الله فى الدارين كه بايسته ترين چيزى هركه قرآن خواند و دانستن

Nasḫ. Imena sura pisana krupnije crvenim mastilom. Znakovi za pauze pisani crvenim. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima ima bilježaka koje se odnose na tekst.

Na početku su popisani hizbovi Qur'āna, broj ajeta i jedna dova. Na naslovnoj stranici ima popis učitelja kiraeta i pečat vakifa.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVI stoljeća.

2. L. 70 — 93. صد كلمه حضرة على

Stotina izreka hazreti Alije, sa prevodom na turski jezik u stihu, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

ḤḤ II, 1077.

Početak: الحمد لله على الطاف كرمه و اصناف نعمه ...

Nasḫ vokalizovan. Izreke su pisane krupno crvenim mastilom, a ispod njih prevod u dva dvostiha.

Na l. 94 — 96; početak djela زينة القارى o tedžvidu (v. br. 127,²)

Uvakufio Asim-beg Mutevelić.

102. 3184.

L. 108; 15,5 × 11. Papir bijel, glat, povez polukožni. Ima polukožnu futrolu.

1. L. 1 — 103. ISTO kao br. 101,¹

Uvod je ovdje u početku na arapskom, a pri kraju na perzijskom jeziku.

Početak:

الحمد لله المتفرد بالدوام المتطول بالانعام خالق الخلق بقدره و مدبر الامر بحكمته

Nasḫ slab. Na početku prve stranice nalazi se naslov: وقف السجاوندى

2. L. 103 — 108. فصل فى ذكر احكام الوقف من الكفر

Poglavlje o zabranjenim pauzama pri čitanju Qur'āna.
Pismo kao prethodno od iste ruke. Prepisano 1100/1688.
Iz Šehdine biblioteke.

103. ISTO kao br. 101,¹ 4101.

Početak: ... الحمد لله المفتتح كلامه بحمده المجرى الالسنة به لطفا من عنده ...

Ovaj primjerak ima dulji uvod koji sadrži opća pravila iz kiraeta. On se razlikuje od prethodnih primjeraka i time što poslije mnogih pauza (*waqf*) sadrži objašnjenja o tim pauzama, a ne samo pauze, kao u nekim rukopisima.

L. 192; 15,5 × 10,5. Nasḫ lijep. Nazivi sura i znakovi za pauze pisani su crvenim. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel. Povez polukožni.

Prepisao ḥāfiẓ Muṣṭafā b. Muḥammad as-Sīnūbī, vjerovatno 1101/1689. (vidi zapis i stihove na kraju).

Na prvoj stranici nalazi se naslov i kratko objašnjenje na perzijskom jeziku o broju ajeta u Qur'ānu.

104. حرز الامانى و وجه التهانى فى القرآت السبع 799.

Versifikacija o sedam kiraeta. Napisao Abū Muḥammad Qāsim b. Firruh aš-Šāṭibī, umro 590/1194. To je ustvari versifikacija djela *at-Taysīr* (v. br. 99), a poznata je pod imenom *aš-Šāṭibīya*. Sadrži 1173 stiha.

Brock. I, 409,¹; S. I, 725,¹.

Početak: بدأت بسم الله فى النظم اولا ٠ تبارك رحمانا رحيما و موئلا ...

L. 66; 19 × 14. Nasḫ vokalizovan, čitak, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Na l. 1ª nalazi se naslov djela i imena učitelja kiraeta, pisana prepisivačevom rukom. Na rubovima nekih listova i između redaka, naročito s početka, ima bilježaka koje tumače tekst, pisanih crvenim mastilom. Naglašene riječi i pojedina slova pisana su crvenim.

Rukopis vjerovatno potiče iz XVI stoljeća.

Na l. 1ª nalazi se zapis u kojem se kaže da je rukopis zavještao H. Ibrahim-aga b. Islam Spužli, nastanjen u Travniku, za mekteb Ajnidede i predao ga muteveliji H. Halil-efendiji b. Salih. Na posljednjoj stranici nalazi se uvod neke versifikacije o nasljedstvu.

105. ISTO 1995.

L. 88; 23 × 15. Nasḫ starinski, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Papir žućkast, deblji, povez polukožni. Ima polukožnu futrolu.

Na početku je naslov: كتاب الشاطبية فى القرآآت السبع, pisan rukom prepisivača, spisak kratica i razne bilješke iz kiraeta. Na rubovima listova i između redaka ima mnogo bilježaka iz raznih komentara, pisanih rukom prepisivača. Na rubu posljednje stranice nalazi se bilješka da je primjerak kolacioniran.

Prepisano 19. VIII 746. (16. XII 1345).

فرغ من تحريره تاسع عشر شهر الله المعظم شعبان سنة ستة و اربعين و سبعمائة

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

106. ISTO 1712.

L. 112; 21 × 14,5. Nasḫ vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji. Listovi zahvaćeni vlagom. Povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica.

Na rubovima listova i između redaka ima mnogo bilježaka uzetih iz komentara سراج القارئ od 'Alī b. 'Oṯmān al-Qāsiḥa, umro 801/1398.

Na početku se nalaze bilješke iz područja kiraeta. Na kraju stihovi o pobožnosti od spomenutog komentatora i jedna tabela i bilješke iz kiraeta.

Prepisao Aḥmad b. Ḥusām u srijedu 27. XII 1076/1666. Ispod potpisa prepisivača nalazi se njegov izblijedio pečat i još dva pečata ranijih vlasnika.

107. ISTO 2027.

L. 126; 21,5 × 15,5. Nasḫ vokalizovan. Na rubu nekih listova s početka i pri kraju ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, deblji, povez kožni, popravljen.

Na unutarnjoj strani prve korice i na prvim stranicama nalaze se razne bilješke i stihovi većinom poučnog karaktera. U jednoj bilješci piše da je vlasnik ovog rukopisa Muṣṭafa b. Maḥmūd al-Fočawī (iz Foče) i da ga je njemu poklonio Šāzilī Mahmud-aga 1099/1687.

بوابيات شاطبي شاذلى الحاج محمود آغا بزه هبه ايلمشدر سنه ۱۰۹۹ صاحبه

مصطفى بن محمود الفوجوى

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić iz Sarajeva. U njegovom pečatu otisnutom na više mjesta stoji:

وقف قاسم آغا زاده ممش آغا ۱۰۸٤

Rukopis potiče iz XVII stoljeća.

108. فتح الوصيد فى شرح القصيد (شرح الشاطبية) 327.

Komentar prethodnom djelu *Ḥirz al-amānī*. Napisao Abū 'l-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad as-Saḫawī al-Miṣrī, umro 643/1245.

Brock. S. I, 727 i 728,¹.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى جعل كتابه العزيز نورا يهتدى به اذا اظلمت الامور .

U uvodu je data biografija Šatibije i u njoj dvije diplome (*iǧāzat*) koje je on dobio od svojih učitelja. Komentator navodi i neke Šatibijine stihove i pjesme didaktičnog sadržaja, a potom prelazi na tumačenje samog djela.

L. 291; 24 × 17. Nasḫ stari arapski, čitak, mjestimice vokalizovan, pisan ispravno rukom učena čovjeka. Stihovi Šatibiye pisani su krupnim vokalizovanim nasḫom i crnim mastilom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir požutio, deblji; povez polukožni.

Na posljednjoj stranici nalazi se bilješka prepisivača u kojoj se kaže da je prepis pažljivo i precizno (»od riječi do riječi i od slova do slova«) sravnjen sa originalom iz koga je prepisan, a taj je mogao biti autograf

بلغ المقابلة مع نسخة الاصل المتلو المقرو من مبداه الى منتهاه لفظا بلفظ و حرفا بحرف
من غير مزيد و لانقصان بقدر الوسع

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad u srijedu 9. II 708/30. VII 1308:

وقع الفراغ من نسخه الفقير [!] الى رحمة ربه الصمد محمد بن محمد بن
محمد فى المسجد الجامع القاضى لمدينة المذكورة [!؟] يوم الاربعاء قريب صلوة الظهر
تاسع شهر صفر . . . عام ثمان و سبعماية

Prema tome ovaj rukopis je vrlo vrijedan kako po svojoj starosti tako i po tom što je precizno sravnjen sa originalom pred profesorom. Ovo je vjerovatno najstariji i najispravniji primjerak ovog djela. Očuvan je dosta dobro.

109. كنز المعانى لشعلة الموصلى 280.

Komentar djelu *aš-Šāṭibīya* koji je napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad al-Mauṣilī aš-Šu'la, umro 656/1258.

Brock. S. I, 895,².

Početak: . . . الحمد لله الذى ازل القرآن على سبعة احرف كلها شاف واف

L. 229; 25,5 × 17,5. Nasḫ. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Na listu 1ª nalazi se gornji naslov djela. Na rubovima listova u početku ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, deblji, povez polukožni, originalni, rastavljen od listova koji nisu povezani, ima polukožnu futrolu.

Prepisao Muḥammad Bābakī b. Sālim al-Ḥaḍramī al-Madanī (iz Medine) u utorak 5. IX 1316/17. I 1899.

110. سراج القارئ المبتدى و تذكرة المقرئ المنتهى 4128.

Komentar djelu *Šāṭibīya*. Napisao Šaiḫ 'Alāuddīn 'Alī b. 'Oṯmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. al-Husain b. al-Qāṣih al-'Uḏrī al-Bagdādī, umro 801/1398.

Brock. II, 165,²; S. I, 725,¹².

Početak: . . . الحمد لله الذى علّم القرآن و زيّن الانسان بنطق اللسان

L. 186; 22 × 17. Nasḫ jednostavan. Na l. 1ª nalazi se gornji naslov. Na kraju nekoliko poučnih izreka. Tekst Šāṭibīye pisan crvenim mastilom, vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Manṣūr b. 'Āmir b. al-Ḥağ 'Imrān b. Muḥammad al-Mālikī 1161/1748.

Poklon Osmana Sokolovića iz Sarajeva.

111. شرح الشاطبية لشيخ زاده محمد بن مصلح الدين القوجوى 1553.

Komentar djelu *Šāṭibīya*. Napisao Muḥammad b. Muṣlihuddīn Muṣṭafā al-Qūğawī *Šaiḫzāde*, umro 950/1543. To se vidi iz slijedećeg zapisa na l. 1ª drugog dijela ovog rukopisa:

قاضى محشيسى اولان مرحوم شيخ زاده حضرتلرينك شاطبى قصيده‌سى شرحلندر.
و خط شريفيله در. قطعهٔ اوليسى ده خطيله‌در رحمهما الله تعالى اشبو كتاب ملكمدن
افراز ايدوب رضاء لله تعالى وقف و تسليم ايلدم تقبل الله تعالى حرره الفقير محمد الوزير

Prema tome, ovo bi bio autograf.

Up. Brock. S. II, 650,³.

Komentar je podijeljen u dva dijela. Nema uobičajenog uvoda (*dībāğa*) i nije potpun na kraju. Doseže samo do polovice sure Yūsuf. Možda je ovo koncept toga komentara.

Početak:

بدأت بالشئ قدمته و الباء الاولى للتعدية و الثانية مع مجرورها و ما اضيف اليها هو
المقدم اتى به محكيا و لو لا ذلك ام يجمع بينهما

L. 265; 21 × 16,5. Ta'līq, pisan uvježbanom rukom. Stihovi i važnije riječi podvučene su crvenom linijom. Na kraju prvog dijela prikazan je razvoj kiraeta i njegovi glavni učitelji, ali ni to nije dovršeno. Moglo bi biti da je to građa za uvod. Papir bijel, grub i deblji, povez kožni, ruiniran.

U spomenutom zapisu o piscu kaže se da je primjerak uvakufio vlasnik, neki Muḥammad al-Wazīr, koji je taj zapis napisao i potpisao. U vrhu iste stranice nalazi se potpis drugog, kasnijeg vlasnika: Muṣṭafā b. 'Alī. Na kraju se nalazi jedan pečat namjerno izbrisan i stavljen datum 1113/1701.

112. ISTO 1385.

Prvi dio. Samo je ova redakcija opširnija od redakcije u prethodnom primjerku. Sudeći po rukopisu i papiru, ovo je djelo nastalo prije vremena u kome je živio Šaiḫzāde.

Rukopis je manjkav na početku, tako da počinje ovim riječima:

و سميتها حرز الامانى تيمنا و وجه التهانى فاهنه متقبلا كل كتاب له اسم و اسم
هذا الكتاب المنظوم حرز الامانى و وجه التهانى و سميت هاهنا يتعدى الى مفعولين لانه
بمعنى وضع الاسم

Završetak:

تم الجزء الاول بحمد الله و منه . . . يتلوه فى الجزء الثانى . . . و كوفيهم تسالون
مخففا ــ و هو اول سورة النساء.

L. 204; 22 ×17,5. Nasḫ lijep, starinski. Stihovi Šāṭibīye pisani su crvenim. Na rubovima nekih listova ima bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, požutio. Listovi s početka prosuti. Povez kožni, oštećen; prva korica izgubljena.

U bilješci na rubu posljednjeg lista kaže se da je prepis sravnjen sa originalom koji je proučen i ispravljen pred Šaiḫ Badruddīnom al-Qāzifī (?), zetom i učenikom piščevim:

عورض بالاصل وصحح حسب الامكان. بلغ مقابلة و تصحيحا باصل قرئ و صحح
على الشيخ بدرالدين القازفى (؟) صهر المصنف و تلميذه

113. **725.**

L. 208; 21,5 × 15. Papir tamnobijel. Listovi zahvaćeni vlagom, tako da je tekst na nekim mjestima znatno oštećen, naročito kod posljednjeg poglavlja. Povez polukožni.

1. L. 1—4. المقدمة الجزرية فى التجويد

Qaṣīda o tedžvidu. Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ǧazarī aš-Šāfi'ī, umro 833/1429.

Brock. S. II, 275,⁸.

Početak: يقول راجى عفو رب سامع محمد بن الجزرى الشافعى

Nasḫ. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po širokim rubovima ima bilježaka koje tumače tekst. Na l. 1ª bilješke iz kiraeta.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī b. 'Īd al-Agrūsī (iz Agrosa u vilajetu Konja). Rukopis nije star.

2. L. 4—7. الدر اليتيم فى التجويد

Risala o tedžvidu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573.

Brock. II, 440,³; S. II, 654,².

Početak: لله الحمد على الاولى و الاخرة

Pismo i prepisivač isti kao u prethodnom radu. Na rubovima listova ima bilježaka pisanih rukom prepisivača.

Slijedeći list sadrži bilješke iz područja kiraeta.

3. L. 9—11. رسالة فى حقيقة الانسان

Kratka risala o čovjeku. Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. Tako je prema ovom rukopisu. Brockelmann, međutim, ne spominje ovo djelo među djelima ovoga pisca; on zna samo za istoimeno djelo od Ibn Sīnā-a (S. I, 820, 68 n).

Početak: الحمد لله الذى خلق آدم على صورته

Ta'līq pisan uvježbanom rukom.

4. L. 12—13. تفسير سورة النبأ

Početak nekog komentara suri an-Naba'. Ta'līq.

Slijede 4 prazna lista.

5. L. 18—51. نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر فى مصطلح اهل الاثر
ili شرح نخبة الفكر ili التوضيح

Komentar djelu *Nuḫbat al-fikar* o terminologiji hadisa. Oba napisao Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar al-'Asqalānī, umro 852/1448.

Brock. II, 68—70; S. I, 611,ᵉ.

Nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. S početka po rubovima listova bilješke iz raznih komentara.

Na l. 1ª su razni zapisi koje je, izgleda, zabilježio Ḥ. Muṣṭafā, muftija (*al-ma'ḏūn*) u Sarajevu 1157/1744. Tu je i zapis kasnijeg vlasnika H. 'Abdullāh b. Ḥ. Aḥmad Mačkovića.

Prepis dovršen 1127/1715.

6. L. 52—208. النكت على كتب فى علم العربية

Djelo o objašnjenju finesa nekih mjesta u najpoznatijim djelima o gramatici i sintaksi arapskog jezika. Napisao Ǧalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

Brock. II, 155,²⁴⁸.

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام العالم العلامة جلال الدين عبد الرحمن . . . اما بعد حمد الله
على نعمه الكافية و منه الشافية . . . فهذه نكت حررتها على كتب فى علم العربية عم
النفع بها و كثر تداولها

Ta'līq složen, pisan u stisnutim redovima.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī al-Bosnawī al-Aqhisarī an-Nawābādī u medresi al-Iskenderīya u Kairu, za vrijeme valije Redžeb-paše 1133/1720.

تم وكمل و وقع الفراغ و الاستراحة من تنميق هذه النكت . . . فى يوم الخميس
و وقت العصر فى بلدة القاهرة فى المدرسة الاسكندرية حين ولاية رجب پاشا تاسع ربيع الاول
سنة ثلاث و ثلاثين و مائة و الف و الكاتب المزبور مصطفى بن محمد بن احمد . . .
البوسنوى الاقحصارى النوابادى

Vakuf Memiš-age Kasumagića.

114. **783.**

L. 204; 20,5 × 14,5. Pismo različito iz ruku različitih prepisivača. Papir bijel i tamnobijel; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 4. ISTO kao br. 113,^{1}

Primjerak je manjkav s početka.

Nasḫ vokalizovan. Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Slijedećih nekoliko lista (5 — 6) neispisani, izuzev nekoliko zapisa na nekim mjestima.

2. L. 9 — 97. (موعظة)

Zbirka propovijedi i poučnih priča od nepoznatog pisca. S početka nedostaje nekoliko lista. Djelo je podijeljeno na 20 propovijedi od kojih svaka nosi naziv *al-mağlis.*

Nasḫ.

3. L. 98 — 138. شهاب الاخبار فى الحكم و الامثال و الآداب

Djelo je još poznato pod naslovima:

شهاب الاخبار فى الاحاديث المروية عن الرسول المختار ، كتاب الشهبات فى المواعظ
و الآداب من حديث رسول الله صلعم ، جواهر الكلم السنية و بدائع الحكم النبويه.

Zbirka kratkih hadisa koji služe kao sentence i mudre izreke. Sabrao kadija Abū 'Abdullah Muḥammad b. Salāma b. Ğa'far al-Qudā'ī aš-Šāfi'ī, umro 454/1062.

Brock. I, 343, S I, 584; ḪḪ II, 1067.

Ovaj primjerak je manjkav u početku, a posljednji njegov list nalazi se na kraju kodeksa (l. 204), gdje je stavljen pogrešno prilikom uvezivanja.

Zbirka sadrži oko 1200 hadisa među kojima ih ima nesigurne vjerodostojnosti (*ḍa'īf*). Razdijeljena je na glave (*bāb*).

Nasḫ starinski, čitak, vokalizovan, pisan krupno vještom rukom.

Prepisao Aḥmad b. Mueddin b. Yūsuf al-Miṣrī 4. muharema 789/25. I 1387, kako to stoji u zapisu na kraju (v. posljednji list koji se nalazi na kraju kodeksa):

تمت الكتاب . . . فى اليوم الرابع من محرم المبارك و كتب بخطه العبد الفقير . . .
احمد بن يوسف المصرى . . . فى تاريخ سنة ٧٨٩

4. L. 139 — 159. الفقه الاكبر

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Abū Ḥanīfa Nu'mān b. Ṯābit, umro 150/767.

Brock. S I, 285,^{1}.

Početak: قال اصل التوحيد و ما يصح الاعتقاد عليه يجب ان يقول آمنت بالله

Nasḫ-ta'līq slab. Primjerak je manjkav u početku.

5. L. 160 — 168. (رسالة فى العقائد)

Kratko djelo o dogmatici od nepoznatog pisca.

Kairo I, 180.

Početak:

الاشياء التى يقع بها العلم ثلثة الحواس السليمة و العقول المستقيمة و الاخبار الصادقة

Nasḫ slab.

6. L. 169 — 183 العمدة فى العقائد (عمدة العقائد)

Poznato je još pod naslovima:

العقيدة الحافظية ، العمدة الحافظية ، عمدة الكلام.

Kratko djelo iz dogmatike. Napisao Abu 'l-Barakāt Ḥāfiẓuddīn 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, umro 710/1310.

Brock. II, 197; S II, 268.

Početak

الحمد لله رب العالمين . . . قال مولانا الصدر الامام . . . حافظ الملة و الدين . . .
ابو البركات عبد الله بن احمد بن محمود النسفى غفر الله له و لوالديه جمعت فى هذا
المختصر عمدة عقيدة اهل السنة و الجماعة . . . قال اهل الحق حقائق الاشياء ثابتة لان
فى نفيها ثبوتها و العلم بها متحقق و اسبابه للخلق ثلثة

(Ne zamijeniti sa kratkim djelom o istoj temi istog početka od starijeg pisca Nağmuddīn 'Omar an-Nasafī-je, umro 537/1142!).

Nasḫ sa nešto ta'līqa.

7. L. 184 — 190. المعتمد من المعتقد

Kratko djelo o dogmatici. Napisao Šihābuddīn Faḍlullāh b. Ḥasan Tūrapuštī (التوربشتى) umro 661/1262.

Isma'īl-paša AM I, 821.

U katalogu Aya Sofiya (v. str. 141) nadimak pisca je Nūršanī (النورشنى). . Datum njegove smrti u raznim izvorima je različit. ḤḪ (II, 1699) kaže da je umro 600/1203, a Brockelmann (S I, 620) kaže da je pisao 712/1312.

Početak: الحمد لله الملك المحمود المالك المعبود

Nasḫ.

Na kraju ima bilješka u kojoj pisac kaže da je u ovoj raspravi izložio ortodoksno islamsko vjerovanje kako su ga tumačili učenjaci Buhare i Samarqanda:

هذا ما بلغنا من اعتقاد اهل السنة و الجماعة من استاذينا الطيبين الطاهرين روساء
اهل السنة و الجماعة بسمرقند و بخارا . . .

8. L. 190 — 196. (رسالة فى العقائد).

Risala o vjerovanju od nepoznatog pisca.

Početak:

اعلم بان الايمان و الاسلام و التوحيد و الدين اسماء لمعنى واحد . . .

Tālīq sa nešto nasḫa.

Na l. 197 — 203. nalazi se fragment iz djela عقائد الغزنوى od Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī-je, umro 593/1196.

Isma'īl-paša AM I, 89; Brock. I, 378.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين . . . و بعد يقول العبد الضعيف احمد بن
محمد بن سعيد الغزنوى . . . اعلم و فقك الله و ايانا بان الواجب على العبد المكلف اولا
ان يعرف ربه عز و جل

Nasḫ.

Uvakufio 'Abdulqādir Muẓaffarīzāde (Muzaferija) za Simzāde (Đumišića) medresu u Sarajevu, 1206/1792. (v. zapis o tom u početku na l. 16).

115.

2211.

L. 119; 20 × 14. Pismo različito od različitih ruku. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 9. ISTO kao br. 113¹.

Nasḫ vokalizovan.

Na l. 10 — 11. astronomske tablice na turskom jeziku (za gatanje).

2. L. 12 — 26. مشارق الانوار (قصيدة تركية فى شرح الاسماء الحسنى)

Spjev na turskom jeziku o Božijim imenima (*al-asmā' al-ḥusnā*) od nepoznatog pisca. Kod svakog pojedinog imena pisac izlaže koje korisne svrhe i ciljeve čovjek može postići izgovaranjem toga imena.

Početak: علماء شريعت اسلام   شرح اسماء ايتديلر اقدام

Ta'līq sa nešto nasḫa.

Prepis dovršen 1173/1759; možda je to i datum pisanja.

3. L. 27 — 32. قصيدة بدء الامالى

Qaṣīda o islamskoj dogmatici. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179.

Brock. I, 429,¹.

Početak: يقول العبد فى بدء الامالى

Ta'līq.

4. L. 33 — 71. جلاء القلوب

Djelo o pobožnosti i moralu. Napisao Muḥammad b. 'Alī Birgawī.

Brock. II, 440,⁵.

Početak: الحمد لله الذى جعل الليل و النهار خلفة

Ta'līq.

5. L. 72 — 85. جذاب القلوب الى طريق المحبوب

Djelo o lijepom vjerskom životu, etičko-tesavvufskog pravca. Napisao Šaiḫ 'Abdulḥaqq ad-Dihlawī, umro 1051/1641.

ḤḪ I, 581; Isma'īl-paša *Ḏail* I, 360.

To je kraće djelo (*muḫtaṣar*) raspoređeno na 30 glava (*bāb*). Ovo djelo ni njegova pisca ne spominju drugi bibliografski izvori, kao što prvo izdanje ḤḪ (I, 390) ne navodi ime pisca.

U vrhu prve stranice u naslovu prepisivač je pogrešno stavio da je djelo napisao Muḥammad Birgawī.

Postoji djelo sličnog sadržaja i naslova, koje se pripisuje drugom piscu. To je: جذب القلوب الى مواصلة المحبوب , što ga je napisao Šihābuddīn Abū 'Abdullāh 'Omar b. Muḥammad as-Suhrawardī, umro 632/1234. (I. Sarkis, *Mu'ğam* II, 1060; Brock. S. I, 790). U kakvom su odnosu ta dva djela, nije nam poznato.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فهذا مختصر مشتمل على ثلاثين بابا يهتدى بها
السالك و ينجو بها من المهالك و هو جذاب القلوب الى طريق المحبوب

Nasḫ.

Prepisao. Oṯmān al-Fočawī (iz Foče), u medresi Ḫusrawīyi u Sarajevu, redžeba 1141/1729.

6. L. 86 — 102. ايها الولد

Poučno djelo za mladež, napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Brock. I, 423,^{32}.

Početak: الحمد لله رب العالمين

Ta'līq.

Prepis dovršen 1034/1624.

7. L. 103 — 119. (معلومات فى العقائد بالتركية)

Traktat o akaidu na turskom jeziku. Rađen je po djelu معلومات od Qara Dāwūd Izmītīye, umro 948/1541, ili je to izvod iz tog djela. Rukopis nema naslova niti podataka o piscu, ali mnogi članci su potpisani sa »Qara Dāwūd«, što znači da su po njemu rađeni ili od njega uzeti. Članci obično počinju sa معلوم اوله كه .

Početak:

معلوم اوله كه الله عظيم الشان حضرتلرينك ماتريديه لره كوره يكرمى ايكى صفاتى
واردر ...

Ta'līq pisan uvježbanom rukom.

Prepis dovršen 1183/1769.

116.

914.

L. 189; 20 × 14,5. Nasḫ i ta'līq. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 82. الحواشى المفهمة فى شرح المقدمة

Komentar djelu *al-Muqaddima* od Ğazarīje (v. br. 113,^{1}). Napisao Abū Bakr Aḥmad b. Muḥammad Ğazarī, umro 827/1423, (a otac mu umro 833).

Brock. II, 202,^{6}, S. II, 276; ḤḪ II, 1799.

Početak:

الحمد لله المتعالى فى جلال قدسه لا احصى ثناء عليه هو كما اثنى على نفسه ...

Nasḫ pomiješan sa nešto ta'līqa. Tekst Muqaddime je vokalizovan i podvučen. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst.

Na početku kodeksa desetak lista raznih bilježaka iz hadisa i vaza. Na l. 83 — 85. bilješke na turskom jeziku iz područja kiraeta.

Na kraju se nalazi zapis da je pisac djelo dovršio 808/ 1406. u gradu Skoplju. Međutim, djelo je dovršeno 806. H. u gradu Larindi, a ova oznaka mjesta »u gradu Skoplju« biće da je grad prepisivača:

و فرغت من تاليفه يوم الخميس من آخر شهر رجب سنة ثمان و ثمانمائة بشهر
اسكوب ؟ ـ لارنده من معامل من البلاد الرومية

U nekim rukopisima stoji pogrešno da je pisac djelo dovršio u gradu Laizi u pokrajini Kerman. Oznaka: من البلاد الرومية »u vizantijskim zemljama«, koja se nalazi u većini rukopisa, jasno pokazuje da je Laiza-Kerman stavljena greškom prepisivača, jer je Kerman u Perziji. Pravilno je Larinda, za staro ime grada Karaman (Š. Sami V, 3644).

2. L. 85^{b} — 89. الفقه الاكبر od Abū Ḥanīfe, v. br. 114,^{4}.

3. L. 90 — 92. رسالة فى علوم الحقائق و الحكم

Kratka rasprava o nekim pitanjima iz apologetike, razmatranim sa stanovišta tesavvufa od nepoznatog pisca.

Kairo I, 185 i 308 spominje pod sličnim naslovom risalu, koju je napisao Šaiḫ Sa'duddīn al-Ḥamawī.

Početak: ... الحمد لله رب العالمين الذى جعل الموجودات على وجوده دايلا ...

Na 1. 92ᵇ — 93. فـضيلة رجب : propovijed o važnosti mjeseca redžeba i o pobožnosti u njemu.

4. L. 94 — 141. مسائل لطيفة و احاديث شريفة

Djelo o pokajanju i molitvama. Napisao 'Alī b. Badruddīn al-Bosnawī. (U rukopisu stoji: »Susnawī« — الصوسنوى, što je vjerovatno iskrivljeno od Bosnawī). Djelo je posvećeno i poklonjeno »velikom emiru Osman Šah al-Maḥdūmu« (?).

Početak nakon besmele:

الحمد لله الذى جعل العلم هداية للعالمين و زين به صدور العالمين . . . و بعد فيقول العبد الضعيف . . . على بن بدرالدين الصوسنوى (؟) لما رأيت الامير الكبير عثمان شاه المخدوم . . .

5. L. 142 — 144. رسالة ادب

Kratka brošura o lijepom ponašanju, neka vrsta pravila o bontonu, na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak: اول ابتدا بر سفرده يمك و اچمكده يكرمى دراو ادب واردر

L. 145 — 147. (تعليقات من الفقه). Bilješke iz fikha na turskom jeziku.

L. 148 — 149. فصل فى سنن يوم عاشوراء . Bilješke o važnosti desetog dana muharema.

6. L. 150 — 160. (رسالة فى العروض بالتركية)

Risala o metrici na turskom jeziku. Napisao 'Ali b. Ḥusain al-Amāsī, živio je polovinom XI stoljeća po H. (M. Tahir OM I, 354).

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . اما بعد ايا سليم الطبيعة . . . بلكل و اكاه اولغل كىم بوفن عروض

L. 161 — 164. (نصائــح من التصوف و حـكايات بعض الاولياء). Bilješke iz tesavufa o usmenim molitvama i priče o nekim evlijama.

7. L. 165 — 169. رسالة فى سجود السهو

Kratka uputa o ispravljanju počinjene greške u namazu (*sağda as-sahw*). O toj temi i pod tim naslovom pisao je Ibn Kemal-paša, (umro 940/1533) i dr.

ḤḪ I, 871.

Početak:

اللهم منك نستهدى و اليك نستكين . . . و بعد فهذه رسالة فى سجود السهو

L. 169ᵇ — 170ᵃ. (فى وظائف شهر شوال). Propovijed o dužnostima i molitvama u mjesecu ševalu (izvadak iz djela *Ḏaḫīrat al-'ābidīn*).

8. L. 170ᵇ — 189. صفوة المنقولات فى شرح شروط الصلوة

Komentar djelu *Šurūṭ aṣ-ṣalāt* od nepoznatog pisca.

Kairo I, 443.

Početak: الحمد لله الذى نزل الفرقان

Radovi pod br. 5 — 8 pisani su uglavnom ta'līqom.

Na kraju se nalazi zapis da je ovaj komentar prepisan 1023/1614. Možda je tada prepisana cijela zbirka. Zatim slijedi nekoliko zapisa. Na unutarnjim stranama korica nalaze se stihovi na turskom jeziku.

117. ISTO kao br. 116,[1] **3199.**

L. 67; 15 × 10,5. Ta'līq sa nešto nasḫa specifičan (kurziv), složen. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta bilježaka koje tumače tekst. Na početku se nalaze bilješke iz fikha i tefsira. Papir bijel, povez polukožni.

Na kraju ima zapis da je pisac djelo dovršio u gradu Laizi u pokrajini Kerman.

قال مؤلفه و فرغت من تاليفه يوم الخميس فى عشر شهر رمضان سنة ست و ثمانمائة بمدينة لائنة؟ بمقامات كرمان من البلاد الرومية

Prepisao Ibrāhīm b. Ḫalīl 1106/1694.

صدر تحرير هذا الكتاب عن يد افقر عباد الجليل ابراهيم بن خليل سنة ١١٠٦

Na posljednjoj stranici nalaze se dva zapisa o uvakufljenju. U jednom se kaže da je rukopis uvakufio bosanski muhafiz Elči Ibrahim-paša za svoju medresu u Travniku: وقفت هذه النسخة لله العلى الاعلى

و انا الحقير ايلچى الحاج ابراهيم پاشا محافظ بوسنه حالا

Ispod toga zapisa ima njegov mali osobni pečat. (Na l. 5. nalazi se njegov veliki službeni pečat). U drugom zapisu kaže se da je primjerak kupljen (iz privatne ruke) i uvakufljen za Ajni-begov mekteb

1253/1837. Na zadnjem listu ima još bilježaka, među kojima i stihovi Ibn Kemal-paše o broju ajeta u Qur'anu.

118. 3395.

L. 96; 22 × 16,5. Nasḫ. Papir bijel, povez polukožni, oštećen, listovi prosuti.

1. L. 1 — 60. ISTO kao br. 116,¹.

Završetak nešto kraći nego u prethodnom primjerku (br. 117). Osnovni tekst pisan crvenim mastilom.

2. L. 61 — 65. الدر اليتيم فى التجويد od Bergivije (v. br. 113,²).

3. L. 66 — 96. شرح الدر اليتيم

Komentar prethodnog tedžvida. Napisao šaiḫ Aḥmad Fā'iẓ ar-Rūmī, umro 1041/1631. Primjerak je manjkav na kraju.

Brock. II, 440.

Početak: الحمد لله على نواله

Pismo u cijelom kodeksu od iste ruke.

119. الحواشى الازهرية في حل الفاظ المقدمة الجزرية 3211.

Komentar Ğazarījinoj al-Muqaddimi koji je napisao šaiḫ Ḫālid b. 'Abdullāh al-Azharī, umro 905/1499.

Brock. II, 27,⁶.

Početak:

يقول الفقير الى عفو ربه الغنى خالد بن عبدالله الازهرى الحمد لله الذى انزل على
عبده الكتاب و وعد من تلاه و عمل به جزيل الثواب

L. 63; 14 × 10,5. Nasḫ čitak starinski. Osnovni tekst označen je kraticom ص, a komentar kraticom ش. Papir tamnobijel i žut, povez polukožni.

Na listu 1ª ima nekoliko hadisa. Na rubovima listova su bilješke koje se odnose na tekst i razni hadisi.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullāh Memī?:

تمت النسخة على يد اضعف عباد الله محمد بن عبدالله ممى . . .

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

120. 3151.

L. 96; 17,5 × 12,5. Papir bijel i žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 37. الدقائق المحكمة في شرح المقدمة

Komentar djelu *al-Muqaddima* od Ğazarīje, napisao kadija Zainuddīn Abū Yaḥyā Zakarīyā b. Muḥammad al-Anṣārī al-Miṣrī, umro 926/1520.

Brock. II, 99 — 100,⁵³.

Početak:

قال شيخنا و مولانا . . . الحمد لله الذى افتتح بالحمد كتابه و اجزل لمن جوّده
و عمل به ثوابه . . .

Nasḫ i ta'līq. Tekst *Muqaddime* pisan crvenim. Stranice obrubljene crvenom linijom.

Prepisao 'Oṯmān b. 'Abdullāh 1288/1871.

2. L. 38 — 45. رسالة فى الطرق (بيان اقرب الطرق الى الله)

Traktat iz tesavvufa »o najkraćem putu koji vodi Bogu«. Napisao Nağmuddīn Abu 'l-Ğannāb Aḥmad b. 'Omar al-Kubrā al-Ḫīwaqī, umro 618/1221.

Brock. I, 440, S. I, 786—7; ḤḪ I, 876.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . قال الشيخ الامام الاجل . . . نجم الحق و الدين ابو
الجناب الكبرى الخيوقى الطرق الى الله تعالى بعدد انفاس الخلائق و طريقنا الذى نشرع
فى شرحه اقرب الطرق الى الله تعالى

Nasḫ slab. Rukopis je novijeg datuma.

3. L. 46 — 58. درج المعالى في شرح بدء الامالى

Komentar spjevu Bad al-amālī (v. 115,³). Napisao šaiḫ 'Izzuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Ğamā'a, umro 819/1416.

Početak:

قال الشيخ الامام العلامة عزالدين ابو عبدالله محمد بن جماعة . . . الحمد لله
مؤيد دعائم الدين و موضح مناهج اليقين . . . هذا شرح حسن وضعته على منظومة يقول،
العبد . . . وسميته درج المعالى . . .

Tako je u ovom rukopisu. I katalog egipatske biblioteke (I, 178) spominje ovaj komentar pod gornjim naslovom od spomenutog pisca kao i Brockelmann (I, 429^3; S. I. $764,^3$). Po Hadži Halifi (II, 1350), međutim, početak i ime komentara glase drukčije. On kaže:

اوله احمد لله الذى تاهت فى تيه كبرياءه بصائر قلوب العرفاء . . . سميته مطلع المثال فى العقائد الاسلامية و منبع الكمال فى المسائل الكلامية فى شرح القصيدة الفريدة اللامية

ḤḪ je time vjerovatno pripisao ovome piscu neki drugi tuđi komentar.

Pismo od iste ruke kao prethodno. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

4. L. 58 — 60. من كتاب السواد الاعظم

Anonimni izvod iz kratkog djela *as-Sawād al a'ẓam* o aqaidu od Abu 'l-Qāsim Isḥāq b. Muḥammad as-Samarqandī, umro 342/953.

Pismo kao prethodno.

5. L. 61 — 68. رسالة فى بيان الاحاديث الموضوعة للامام الصغانى

Traktat o apokrifnim hadisima. Napisao Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī, umro 650/1252.

Brock. I, 361^2.

Početak: الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام الاكملان الاتمان

Ta'līq lijep, pisan uvježbanom rukom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

L. 69 — 70. (ابيات فى النصائح). Didaktični stihovi od nepoznatog sabirača.

Nasḫ, slab.

6. L. 71 — 88. روضات الجنات فى اصول الاعتقادات

Djelo o osnovima islamskog vjerovanja. Napisao Ḥasan Kāfi al-Aqhisārī (iz Prusca u Bosni), umro 1025/1616.

Brock. II, $443,^1$.

Početak: الحمد لله الذى هدانا للعلم و الايمان

H. M. Handžić, *Književni rad*, str. 9 — 10; »*Rajske bašte o temeljima vjerovanja*«. Preveo i bilješkama popratio H. M. Handžić. Sarajevo 1939.

Ta'līq.

Ime prepisivača na kraju namjerno brisano, tako da se može pročitati samo Muḥammad.

Na l. 89 — 92. (دعاء), molitva o traženju Božije pomoći i zaštite od neprijatelja.

Nasḫ slab, vokalizovan.

Na početku ima bilješka u kojoj se kaže da je ovu dovu molio sultan (?) prilikom svojih pohoda.

Na l. 93 — 96. (بعض الاحاديث مع الترجمة الفارسية). Nekoliko hadisa sa prevodom na perzijski jezik od nepoznatog sabirača.

Početak: حديث: الارواح جنود مجندة . . .

Nasḫ, slab.

121. شرح المقدمة الجزرية **1899.**

Komentar Ğazarījinoj *Muqaddimi* od nepoznatog pisca. Na početku manjkavo.

Početak ovdje:

و بعد ان هذه مقدمة فيما على قارئه ان يعلمه اى بعد الحمد و الصلاة ان هذه مقدمة اى هذه الارجوزة طائفة من علم التجويد يتوقع الشروع فى القراءة عليها . . .

L. 37, 20 × 15. Nasḫ lijep. Osnovni tekst podvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Prepisano (ili pisano) u Meki muharema 1199/1784.

Na prvoj stranici pečati ranijih vlasnika. Na kraju se nalaze bilješke iz kiraeta na turskom jeziku.

122. **3182.**

L. 212; 17,5 × 11,5. Papir bijel i tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 65. شرح المقدمة الجزرية لطاشكوپرى زاده

Komentar djelu *al-Muqaddima* od Ğazarīje. Napisao 'Isāmuddīn Abū 'l-Ḫair Aḥmad b. Muṣliḥuddīn Muṣṭafā, *Taškōprüzāde*, umro 968/1560. Na prvoj stranici rukopisa stoji: طاش كوپرى شرح جزريه.

Brock. S. II, 276.

Početak:

سبحان الله و بحمده منزل الكتاب على عبده و باعث الرسل بوعيده و وعده و ناصر دين الاسلام فى بدئه و عوده تبصرة و ذكرى لاولى الالباب و الصلاة و السلام و التحية و الاكرام على محمد سيد الانام و الشفيع المشفع يوم القيام الاتى من البلاغة بالعجب العجاب

Nasḫ. Tekst Muqaddime vokalizovan i podvučen crvenom linijom.

Prepisao ḥāfiẓ Ibrāhīm b. 'Otmān 'Alemdār 1256/1840.

Na l. 66 — 69. dvije hatma-dove (ایکی ختم دعاسی).

Nasḫ krupan, vokalizovan.

2. L. 70 — 102. حرز الامانى و وجه التهانى od Šatibije (v. br. 104).

Nasḫ sitan, vokalizovan. Na početku su imena učitelja kiraeta i kratice za kiraete. Na rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Slijedeća dva lista (103 — 104) sadrže bilješke o gatanju.

3. L. 105ª سبحة العذير (او الغدير) فى مدح الملك القدير

Kratka himna Bogu od Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaqlīzāde, umro 1150/1737.

Ismā'īl-paša AM II, 322.

Početak: سبحت اذا رأيتنى حامدا فسبحان الله و بحمده ابدا

Nasḫ slab, vokalizovan.

4. L. 105 — 144. قرة العين فى الفتح و الامالة بين اللفظين

Djelo o pravilnom čitanju Qur'āna. Napisao Abū 'l-Baqā' 'Alī b. 'Otmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥasan al-Qāṣiḥ, umro 801/1399. Na prvoj stranici naslov: منثورة قرة العين فى الامالات

Brock. II, 165; S. II, 212.

Početak:

قال الشيخ الامام العلامة ابو البقاء على بن عثمان . . . اما بعد حمدا لله رب العالمين . . . فان هذه رسالة سميتها قرة العين . . .

Nasḫ. Važnije riječi i kratice pisane crvenim. Raspored prema surama.

5. L. 145 — 154. الدرة المضيئة فى قراءآت الائمة الثلاثة المرضية

Spjev o kiraetima one trojice imama, čiji kiraeti, sa poznatih sedam, čine deset kiraeta. Sastavio Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī. Rađeno po uzoru na Šāṭibīju (v. br. 104) i kao njena nadopuna.

Brock. S. II, 275,⁴.

U vrhu prve stranice naslov: منظومۀ دره.

Početak: قل الحمد لله الذى وحده علا و مجده واسئل عونه و توسلا

Nasḫ-ta'līq slab, vokalizovan.

Prepis dovršen 1256/1840.

6. L. 155—167. عقيله اتراب القصائد فى اسنى المقاصد (القصيدة الرائية)

Spjev o pravopisu mushafa od Šāṭibīye.

Naslov na rukopisu: منظومۀ رائيه فى رسم مصاحف عثمانيه.

Brock. I, 410, S. I, 726, II.

Početak poslije besmele:

الحمد لله موصلا كما امرا مباركا طيبا يستنزل الدررا

Pismo kao prethodno od iste ruke.

7. L. 167 — 186. البديع فى رسم مصحف عثمان

Djelo o pravopisu hazreti 'Oṯmānovih mushafa. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Yūsuf b. Aḥmad b. Mu'āḏ al-Ğuhanī, umro oko 442/1050.

Naslov na rukopisu: منثورۀ كتاب فى القرآت فى رسم مصاحف عثمان

Ismā'īl-paša AM II, 70, *Ḏail* I, 172.

Početak:

قال ابو عبدالله محمد بن يوسف بن معاذ الجهنى الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين . . . اما بعد فهذا كتاب اذكر فيه ان شاء الله ما رسم فى مصحف عثمان بن عفان رضى الله عنه من الموصول و المقطوع و مارسم فيه بالهاء و التاء و مارسم فيه بالالف و الواو و الياء و اختلاف سائر اهل الامصار . . .

Pismo kao prethodno od iste ruke. Istaknute riječi pisane crveno. Pretposljednji list uvezan obrnuto.

8. L. 186 — 187. رسالة فى رجال الغيب بالتركية

Kratka risala o svetim zaštitnicima i svetim duhovima (*riğāl al-gaib* i *al-arwāḥ al-muqaddasa*) na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Rađeno po tumačenju poznatog mistika Muḥyuddīna b. 'Arabī, umro 638/1240. Tu su i odgovarajuće dove.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . اعلم اسعدك الله فى الدارين شيخ المحققين و قطب العارفين

شيخ محيى الدين عربى بيورمشلر كه رجال الغيبك و ارواح مقدسه‌نك سيرلرى . . .

Ta'līq sitan.

Na kraju ima crtež, koji predstavlja kiblu i ostale strane svijeta u vezi sa predmetom, zatim sadržaj risale u stihovima.

9. L. 188 — 189. القصيدة الدمياطية فى التوسل باسماء الله الحسنى

Qaṣīda o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Napisao Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī, umro 921/1515. Na prvoj stranici naslov: منظومة دمياطى.

Ismā'īl-paša *Ḏail* II, 230.

Početak: بدأت بسم الله و الحمد اولا . على نعم لم تحص فيما تنزلا

Nasḫ sitan, vokalizovan.

10. L. 190 — 200. رسالة فى وقف حمزة و هشام على المهموز

Traktat o pauzama u Qur'ānu, prema mišljenju učitelja kiraeta Ḥamze i Ḥišāma, na onim riječima koje imaju hemze. Pisac nepoznat. (Up. Kairo I,^{2} 17, 21; Brock. S. II, 212). Na prvoj stranici naslov:

وقوف الهمزات فى رواية حمزه و هشام.

Praktična obrada pod naslovima *Mas'ala* za svaku pojedinu takvu riječ.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . و بعد فان باب وقف حمزة و هشام على المهموز باب مشكل

فلهذا كتبت مسائلها فرادى مسئلة على الترتيب الذى وقع فى القرآن العظيم تسهيلا

للطالبين . . .

Nasḫ.

11. L. 200 — 202. القصيدة المشتملة على اسم الله المكنون مع الاسماء السريانية

Qaṣīda o tajnom Božijem imenu i o molitvi pomoću njega i pomoću sirijskih imena, koja — po mišljenju nepoznatog autora — imaju čarobnu moć. Ima uvod, u kome se arapskim jezikom tumače sirijska imena u tom spjevu.

Početak: بدأت بسم الله روحى به اهتدت . الى كشف اسرار بباطنه انطوت

Ta'līq pisan vještom rukom.

12. L. 202 — 210. (تعليقات فى القرآات).

Bilješke o načinima čitanja pojedinih ajeta Qur'āna, sabrane po raznim djelima u stihu i prozi.

Naslov na rukopisu: كتاب منثورا و منظوما على ترتيب الروايات فى القرآات

Na l. 206 popis komentara djelu *Ḥirz al-amānī*, uzet iz djela *Kašf aẓ-ẓunūn* od Ḥaği Ḫalīfe.

Na l. 211 (دعاء ختمه جلال الدين باشا) hatma-dova koju je sastavio neki Ğalaluddīn-paša. Manjkava na kraju.
Nasḫ sitan, vokalizovan.

Na l. 212. بيان الخطأ فى الوقف عند قراءة القرآن . Tumačenje o zabranjenim pauzama pri čitanju Qur'āna na turskom jeziku, uzeto iz tedžvida *Zīnat al-Qārī* (v. br. 127,^{2}).

Početak: بلكل كه كتاب زينة القرآن و بيان الخطأ فى قراءة القرآن

Nasḫ-ta'līq slab.

Na posljednjoj stranici nalazi se: فال نامهٔ مشهور جعفر صادق. Gatanje (proricanje sreće i budućnosti) po formuli Ğa'fara Sādiqa.

123. تقريب النشر فى القرآت العشر 3398.

Skraćena redakcija djela *an-Našr* o deset kiraeta. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf al-Ğazarī, umro 833/1429.

Brock. II, 201 i 202.

Ovo skraćeno izdanje naziva se još النشر الصغير za razliku od osnovnog djela koje se naziva النشر الكبير, od istog autora.

Početak:

قال شيخنا العلامة زبدة المتقدمين ... محمد بن محمد الجزرى ... الحمد لله
على التقريب و التيسير

L. 107; 21 × 14. Nasḫ, istaknute riječi pisane crvenim. Na početku je sadržaj. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na kraju bilješke iz područja kiraeta. Papir tamnobijel, povez kožni.

Prepis je dovršen 1159/1746.

124. **2719.**

L. 237, 21 × 14. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 15. القراءة الثلاثة فى الائمة الثلاثة

Versifikacija o kiraetima one trojice imama, čiji kiraeti, sa poznatih sedam, čine deset kiraeta. Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-ʿOmarī al-ʿAdawī, umro 926/1519. To je druga dopuna Šāṭibījinoj qaṣīdi *Ḥirz al-amānī* (v. br. 104), po čijem je uzoru sastavljena i ova qaṣīda (isti metar i rima). U ovom rukopisu nema naslova niti podataka o piscu, ali je identifikacija izvršena na osnovu sadržaja i podataka koje daje ḤḪ (II, 1323).

Na kraju ovog spjeva prepisivač kaže: تمت القصيدة الحرزية i time djelo naziva القصيدة الحرزية, ali u pristupačnim izvorima ne nalazimo nikakvo djelo pod tim naslovom. Mislimo da je taj naslov dat prema حرز الامانى.

Početak:

الا قد حمدت الله فى القول اولا الها عليما قادرا متفضلا
...
و بعد فانى ناظم احرف الثلاثة الغر نظما موجزا و مفصلا
لمن اتقن السبع القراءآت و هو يطلب العشر و الطرق العوالى مكملا ...

Poslije uvoda slijedi poglavlje: ذكر الثلاثة و رواتهم.

Versifikacija ima 253 stiha.

Nasḫ vokalizovan. Između redaka i po rubovima ima bilježaka koje tumače tekst.

Na l. 1ª su imena ranijih vlasnika, te pečat jednog vakifa koji je, kako u bilješci stoji, ovaj primjerak bio uvakufio svome potomstvu. U pečatu je utisnuta 1235/1819. godina.

Prepisao ʿAbdullāh b. ʿAbdullāh u Qarahisaru 24. muharema, bez oznake godine.

تمت القصيدة الحرزية بعون الله و حسن توفيقه بيد العبد الضعيف ... عبد الله بن
عبد الله بمدينة قره‌حصار ... فى يوم يك شنبه رابع عشرين فى شهر محرم

2. L. 16 — 23. مختصر باب وقف حمزه و هشام

Skraćena prerada i tumačenje poglavlja o pauzama pri čitanju Qur'āna po kiraetu imama Ḥamze i Ḥišāma iz Šāṭibīye. Napisao Badruddīn Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Baḏhan (بضحان) aš-Šāfiʿī, umro 743/1342. Možda je to autorov izvod iz njegovog komentara Šāṭibīyi koji spominje Ismāʿīl-paša (A. M. II, 150).

Početak:

قال الشيخ الامام العالم العامل ... يقول العبد المعترف بالعصيان محمد بن احمد
ابن بضحان سألنى بعض القراء من ذوى الاجتهاد و الذكاء ان اختصر له باب وقف حمزه
و هشام ...

Nasḫ, stihovi Šāṭibīye podvučeni crvenom linijom.

Pisano istim rukopisom kao u prethodnom djelu.

3. L. 23 — 25. القصيدة الفاتحة فى تجويد الفاتحة و شرحها

Spjev o tedžvidu prve sure i njegov komentar. Oboje napisao Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad as-Samarqandī, umro oko 600/1203. U uvodu pisac spominje svoje drugo djelo o tedžvidu العقد الفريد فى نظم التجويد i komentar istog. Rukopis je manjkav na kraju.

ḤḪ II, 1342.

Početak komentara:

قال الفقير الى الله الغنى محمد بن محمود بن محمد السمرقندى قد بعثنى بنظم
تجويد الفاتحة ...

Početak qaṣide: بحمد الاله المستعان توسلا و بالصلوات الزاكيات توصلا ...

Nasḫ mjestimično vokalizovan. Stihovi podvučeni crvenom linijom i vokalizovani.

Prepisivač i datum kao kod prethodnog.

4. L. 26 — 27. العمدة المفيدة ili عمدة المفيد وعدة المجيد فى معرفة لفظ التجويد

Spjev o tedžvidu. Napisao 'Alamuddīn Abū 'l-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad as-Saḫāwī, umro 643/1245.

Brock. S. I, 728,².

Primjerak je manjkav u početku. Prvi kraći naslov je prema bilješci na kraju ovog rukopisa, a drugi prema ḤḪ (II, 1171).

Nasḫ vokalizovan.

5. L. 28 — 237. (مفردات القراءآت السبع من الشاطبية)

Djelo o sedam kiraeta izdvojenih i obrađenih pojedinačno svaki posebno prema Šāṭibīyi od nepoznatog pisca. Djelo je u početku i na kraju manjkavo, pa se nije mogao ustanoviti naslov ni pisac. Možda je pisac ovog djela spomenuti Ibn Baḏhān (v. ovdje t. 2). Gornji naslov je dat prema sadržaju. Iz uvoda se vidi da je pisac ovo djelo napisao na molbu nekog svog učenika koji je pred njim učio ovaj predmet, po djelu *Ḥirz al-amānī*. Ovdje se obrađuje posebno kiraet svakog od sedam poznatih imama prema rivajetu dvojice njihovih najpoznatijih ravija. Taj dio uvoda glasi:

و بعد ذلك سمت همته الى الوقوف على القرآت المختلفة بين الائمة القرئين بالامصار
. . . فقرأ علىّ القصيدة المتبركة الموسومة بحرز الامانى و وجه التهانى . . . و اسمعته كما
سمعت من شيخى و استاذى . . . مولانا سراج الملة و الدين عبدالله بن محمد الهمذانى
المعروف بقارئ السبعة و قال قرأت . . . و اشار ان افرد له قراءة نافع بن ابى نعيم المدنى
و اذكر الخلاف بين راوييه . . . فاجبته الى ذلك مستخرجا الاحكام من نظم الامام
الشاطبى . . .

Sličan uvod nalazi se u obradi kiraeta svakog imama. U nekim od tih uvoda pisac kaže da je od njega tražilo više prijatelja i učenika da im posebno izdvoji i obradi ove kiraete iz Šāṭibīye. Na nekim mjestima navodi preko svog učitelja niz svih učitelja do Šāṭibīye. Tako u uvodu u obradi Ibn 'Āmirova kiraeta kaže:

و بعد فقد التمس منى بعض اصحابى . . . ان افرد لهم قراءة عبد الله بن عامر اليحصبى
رضى الله عنه لتكمل المفردات سبعا فاجبتهم الى ذلك و شرعت فيه . . . مستخرجا القراءة
من القصيدة المتبركة . . . بل كتبت فيه ما سمعته من شيخى و استاذى . . . عبد الله بن
محمد الهمذانى . . . كما سمعه من الشيخ الامام محمد بن ابرٰهيم السيوانى كما سمعه
من الشيخ الامام المقرى صائن الدين البصرى كما سمعه من شيخه الامام علم الدين السخاوى
كما سمعه من الشيخ الامام صاحب القصيدة حرز الامانى . . .

Egipatska biblioteka (Kairo I², 15) ima jedan rukopis pod naslovom:

اتحاف فضلاء الامة المحمدية ببيان جمع القراءآت السبع من طريق التيسير و الشاطبية
تأليف الشيخ حسن بن على بن احمد بن عبدالله الشهير بالدابغى

Sudeći po ovom naslovu, to bi djelo najviše odgovaralo našem rukopisu, jer obrađuje istu temu, ali vremenski ne odgovaraju jedno drugom. Pisac egipatskog rukopisa umro je 1170/1756, a pisac našeg rukopisa, prema nizu učitelja koje navodi do Saḫāwīye, odnosno do Šāṭibīye, morao je umrijeti mnogo ranije.

Nasḫ. Riječi iz Qur'āna podvučene su crvenom linijom. Izgleda da su ovdje pojedini kiraeti prilikom uveza ispremetani. Na poleđini na posebnoj ceduljici neko je proizvoljno stavio naslov: رواة سبعة على حدة.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

125.

782.

L. 138; 20,5 × 15. Papir tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 48. كشف الحقائق لتبين اسرار الدقائق

Djelo o čitanju Qur'āna od nepoznatog pisca iz vremena sultana Sulejmana II (1520 — 1566), kome pisac u uvodu posvećuje ovaj rad. Djelo je rađeno, uglavnom, po Sağawandījevom djelu (v. br. 101) i podijeljeno je na sedam poglavlja.

Kairo I, 26.

Početak: الحمد لله الذى شرفنا بحفظ كتابه و وفقنا لتجويد لفظه و اعرابه . . .

Nasḫ.

Na unutarnjoj strani prve korice nalaze se stihovi na turskom, perzijskom i arapskom jeziku vjersko-poučnog sadržaja. Na l. 1ª ima bilješka da je ovaj primjerak uvakufio H. Ibrāhīm b. 'Isma'īl Ispužlī (iz Spuža) za Ajni-begov mekteb.

2. L. 48 — 52. (ترجمهٔ جزرى).

Turski prevod Ğazarījine *al-Muqaddime*. Preveo neki Ḥusain b. Muṣṭafā.

Početak:

الحمد لله رب العالـــين و الصلاة و الــلام على نبيه محمد . . . اما بعد بو ذليـــل
و ضعيف . . . حسين بن مصطفى ايدر

Ta'līq sitan. Istaknute riječi pisane crvenim. Potis prepisivača nečitak.

3. L. 52 — 57. المقدمة الجزرية, v. br. 113,^{1}.

Nasḫ vokalizovan. Prepis dovršen 1074/1663.

Na l. 58 — 59. bilješke iz kiraeta i kratak komentar konut-dove.

4. L. 59 — 123. شرح المقدمة الجزرية

Komentar Ğazarījine *al-Muqadime* od nepoznatog pisca.

ḤḪ II, 1799.

Početak: الحمد لله الذى جعل [حملة] القرآن من خاصته و اهله

Nasḫ. Na kraju datum 963/1556, što je možda datum pisanja djela.

5. L. 124 — 134. (رسالة فى التجويد).

Risala o tedžvidu od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى ازل القرآن على محمد سيد المرسلين و نوّر بحفظه صدور الحافظين . . .

Pismo i rukopis kao kod prethodnog djela. Na kraju datum 959/1552. i bilješka u kojoj se kaže da je brošuru pročitao, uvažio i pohvalio 'Alī b. Muḥammad al-Miṣrī, učitelj (šaiḫ) u školi za kiraete (*dār al-qurrā'*) i imam džamije sultana Mehmeda II:

الحمد لله . . . و بعد فقد طالعت فى هذا التأليف المبارك فوجدته لطيفا متينا مقبولا لدينا
وكتبه الفقير على بن محمد المصرى الشيخ بدار القراء و الامام بجامع السلطان محمد خان

Na l. 134 — 136 bilješke iz tesavufa, istihare-dova i popis neke biblioteke.

6. L. 137 — 138. رسالة فى حقيقة الانسان, v. br. 113,^{3}.

Ta'līq sa nešto nesḫa slab.

Iz Ajni-begovog mekteba.

126.

4130.

L. 206; 21,5 × 16. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Ovaj kodeks sadrži četiri djela o kiraetu i pravopisu Qur'āna. Nijednom djelu nije označen autor, niti su ona zabilježena u Istoriji arapske literature. Proučavanjem ovoga rukopisa i sravnjivanjem ovih radova sa drugim sličnim djelima iz iste struke ustanovili smo da ona nisu identična sa poznatim djelima o kiraetu i pravopisu Qur'āna. Cio kodeks prepisao je istim pismom 'Isā Ḫalifa b. Maḥmūd Muğallidzāde, šaiḫ al-kurrā' u međuvremenu od 963. do 965. (uporedi zapise na prvom i posljednjem listu kodeksa) i uvakufio ga Isḥāq-begovoj biblioteci u Skoplju (v. l. 1^{a}). Budući da je Aḥmad Taşköprüzade 936/1529. godine bio profesor Isḥāq-begove medrese u Skoplju i da je iz ove oblasti napisao komentar Muqaddimi od Ğazarīje (v. br. 122,^{1}), a treće djelo u ovom kodeksu ima potpuno isti uvod kao taj komentar to na osnovu svih tih činjenica, kao i na osnovu jedinstvenog stila i jezika u svim djelima ovoga kodeksa pretpostavljamo da je sva ova djela napisao spomenuti Taşköprüzāde i to vjerovatno za svoga života i djelovanja u Skoplju, odakle nisu ni prenesena na Istok i stoga su ostala dosada nepoznata. Nije isključeno ni to da je autor ovih djela spomenuti njihov prepisivač.

1. L. 1 — 28. مفردات ابى عمرو البصرى

Djelo o kiraetu Abū 'Amra al-Baṣrī. Ovo je djelo rađeno po Šāṭibīyi. U uvodu pisac kaže da su od njega tražili učenici kiraeta da im posebno obradi kiraet Ibn 'Amra, što je on učinio ovim radom. Tu on spominje i svog učitelja u kiraetu Muḥammada b. Muḥammad al-'Ulwīnī.

Početak:

الحمد لله الذى انزل فينا الكتاب الحكيم و من علينا رسوله الكريم ـ كذا ـ و بعد
فـقد التمس منى بعض الراغبيـن و الطالبيـن . . . ان افرد لهم قـراءة ابى عمرو البصرى
و اذكر الخـلاف بيـن راوييـه ابو عمر الدورى و ابو شعيب الـسوسى مستخرجا الاحكام
من قصيــدة الشيــخ الامام . . . ابى القاسم خـلف بن احمد الرعينى ثــم الشاطبى . . .
فاجبتهم الى ذلك . . . كما سمعته عن شيوخى الشيخ الامام المقرى . . . محمد بن محمد
العلوينى المعروف بقارئ القراء الـسبعـة رحمه الله سماعا متصلا الى صاحب القصيــدة اللامية
. . . فاقول . . .

Nasḫ krupan, čitak, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom.

Prepis je dovršen 965/1557, što se vidi iz zapisa na kraju:

و قد وقع الفراغ من هذه النسخة يوم الجمعة سنة خمس و ستين و تسعمائة

2. L. 29 — 66. مفردة يعقوب الحضرمى

Djelo o kiraetu Ya'qūba al-Ḥaḍramī. Iz uvoda ovoga djela vidi se da je rađeno po spjevu فرائد الدرر, koji je napisao šaiḫ Aḥmad b. Muḥammad b. Sa'īd al-Yamanī, umro 839/1435. Poznato je da je ovaj pisac napisao dopunu (*Takmila*) Šāṭibīyi (ḤḤ I, 649), i mislimo da je identična sa djelom *Farā'id ad-durar*.

Početak:

الحمد لله الذى خلق الانسان فى احسن التقويم و الهيئات و بعد فقد التمس منى
بعض طائفة من اهل القرآن ان افرد لهم قراءة يعقوب الحضرمى من الائمة الثلاثه
و اذكر الخلاف بين راوييه رويس و روح سماعا متصلا مستخرجا من القصيدة المتبركة
الموسومة بفوايد الدرر للشيخ الامام العالم احمد بن محمد بن سعيد اليمنى رحمه الله كما
سمعت عن شيخى و استاذى محمد بن محمد العلوينى . . .

Pismo i rukopis kao u prethodnom djelu.

Prepisano 966/1559.

3. L. 67 — 122. كتاب مجتمع الثلاثه

Djelo o tri keraeta, koji, sa poznatih sedam, čine deset kiraeta.

Trojica učitelja, čiji se kiraeti ovdje obrađuju, jesu: Abū Ğa'far Yazīd, Ya'qūb b. Isḥāq al-Ḥaḍramī i Ḫalaf b. Hišām. Rad je rađen po djelu *an-Našr* od Ğazarīje, koje je ovdje skraćeno.

Početak:

سبحان الله و بحمده منزل الكتاب على عبده و باعث الرسل بوعيده و وعده . . .
و بعد فقد التمس منى بعض من اعزة الاخوان . . . ان افرد الثلاثة الزائدة على السبعة من
كتاب النشر فى القراآت العشر لابن الجزرى فرأيت الاقدام على ذالك اولى و احرى

Ovdje kao i u uvodu prethodnog djela pisac kaže da su ga zamolili prijatelji da posebno obradi kiraete one trojice imama čiji kiraeti sa poznatih sedam sačinjavaju deset kiraeta.

Osim toga, ovdje je uvod u cijelosti isti kao i uvod Taşköprüjevu komentaru Ğazarīnoj *Muqaddimi* (v. br. 122,[1]). Stoga je jasno da je pisac ovoga djela Taşköprüzāde.

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je pisac djelo dovršio 963/1555, ali on, bar što se tiče datuma, nikako ne potiče od samog pisca, nego od prepisivača. Taj zapis glasi:القراءآت

و هذا آخر ما تسهل اختصاره من كتاب نشر القراءآت. . .قال المصنف وافق فراغه
يوم الاربعاء فى وقت صلوة الاشراق سنة ثلاث و ستين و تسعمائة

4. L. 123 — 206. رسم البرهان فى هجاء حروف القرآن

Djelo o pravopisu mushafa. Ismail-paša (Ḏ. I, 572, II, 231) pogrešno pripisuje ovo djelo Burhānuddīnu Ibrāhīm b. 'Omar al-Ğa'barīji, umro 732/1331, identifikujući ga sa komentarom Šāṭibījevom spjevu عقيلة اتراب القصائد فى اسنى المقاصد ili *Qasidei raiyya*, koji je napisao taj pisac. Ovo, međutim, nije komentar navedenom spjevu niti kome drugom djelu, nego samostalno djelo rađeno prema tom spjevu, kako se to izričito kaže u uvodu ovoga djela. Osim toga, komentar toga pisca spomenutoj qasidi nosi naslov جميلة ارباب المراصد, a ne kao gore (رسم البرهان). Na osnovu izloženog mislimo da je ovo djelo napisao Taşköprüzāde.

Na ovom rukopisu nalazi se još naslov: كتاب رسم البرهان فى هجاء القران . Ismail-paša je na oba gore spomenuta mjesta pogrešno naveo nasalov ovog djela (رسم هجاء الفرقان).

U uvodu pisac je još spomenuo sve sure Qur'āna uklopivši vješto njihove nazive ili početke u tekst samog uvoda.

Početak:

الحمد لله الذى ارسل محمدا فاتحة ابواب الهدى للانام . . . و بعد فقد التمس
منى بعض من اعزة الاخوان ان اكتب رسالة فى رسم المصاحف العثمانية على كتابة زيد بن
ثابت . . . فلذلك اردت ان اكتب رسالة على كتابة زيد بن ثابت على الرواية التى اوردها
الشيخ الامام ابو القاسم الشاطبى فى قصيدته الرائية التى تسمى بعقيلة اتراب القصائد فى
اسنى المقاصد . . .

Na kraju ima zapis u kome se kaže da je djelo prepisao ʿĪsā b. Maḥmūd u petak 18. VI 963/2. V 1555: تمت رسالة رسم البرهان فى هجاء حروف القرآن على يد العبد الضعيف الفقير المحتاج الى رحمة الكبير عيسى بن محمود ... يوم الجمعة فى وقت صلوة العصر ثمانية عشر من شهر جمادى الآخر سنة ثلاث و ستين و تسعمائة

Zbirka je rijetka i vrijedna. Pisac se u svom radu ugledao na neke prethodnike kao na pisca spomenutog spjeva القراءة الثلاثة فى الائمة الثلاثة i na Ibn Baḏhāna (v. 124,^{1} i ^{2}).

Na l. 1^{a} ima naslov djela, zatim zapis u kome se kaže da je ovaj rukopis uvakufio ʿĪsā-ḫalīfa, zvani Muğallidzāde, šaiḫu ʾl-qurrāʾ, Isḥāq-begovoj biblioteci u Skoplju. Zapis je napisao, potpisao i svojim pečatom providio Muḥammad b. ʿAbdullāh, »kadija u spomenutom gradu« (Skoplju). Taj zapis glasi: من اوقاف المرحوم عيسى خليفه المعروف بمجلد زاده شيخ القراء التى وضعت فى دار الكتب للمرحوم اسحق بيك الواقعة فى المحمية المزبورة ختم عليه صيانة عن التبديل و التغيير كتبه اقل العباد محمد بن عبدالله القاضى فى البلد المزبور[؟].

Ispod toga zapisa stoji: ويسى القاضى باسكوب Weysī, kadija u Skoplju, 1022/1613. To je poznati turski pisac Waisī-efendija, koji je na neki način postao vlasnik ovoga rukopisa.

127. 1980.

L. 221; 21 × 15,5. Papir u cijeloj zbirci bijel i tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 5. الدر اليتيم فى التجويد od Birgewīje (v. br. 113,^{2}).

Nasḫ pisan nevještom rukom. Na l. 1^{a} nalaze se razne bilješke poučnog sadržaja. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst.

2. L. 5 — 8. زينة القارئ

Kratak tedžvid od nepoznatog pisca.
ḪḪ II, 972.

Početak: قراءة القرآن على خمسة مراتب اولها التنوين ...

Pismo kao prethodno. Prepis iz 1218/1803.

3. L. 9 — 14. (تعليقات من التجويد). Bilješke iz tedžvida na turskom jeziku i izvod o pauzama pri čitanju Qurʾāna.

4. L. 14 — 27. باب اسماء الله تعالى

Poglavlje o Allāhovim imenima, uzeto iz djela *Maṣābīḥ as-sunna* od Begawīje, sa nekim komentarom.

Prepisano početkom muharema 1219/1804.

5. L. 28 — 30. رسالة فى قوله تعالى و ما تشاؤن الا ان يشاء الله

Kratko tumačenje navedenog ajeta o pitanju slobodne volje, na turskom jeziku od Muḥammada b. Muṣṭafā Aqkermānī, umro 1174/1760. Nema naslova. Počinje gornjim ajetom.

Dovde navedeni spisi pisani su rukom istog prepisivača koji se nije potpisao.

6. L. 31 — 46. الفقه الاكبر od Abū Ḥanīfe (v. br. 114,^{1}).

Nasḫ vokalizovan. Na l. 1^{a} ima ime bivšeg vlasnika i njegov osobni pečat (Yūsufzāde sayyid Ibrāhīm, imam sultan Mehmedove džamije 1171/1757). Vjerovatno je on i prepisivač.

7. L. 47 — 68. الغماز على اللماز للشيخ جلال الدين السمهودى

Djelo o apokrifnim hadisima. Napisao Ğalaluddīn (Nūruddīn) Abū ʾl-Hasan ʿAlī b. ʿAbdullāh b. Aḥmad b. ʿAlī b. ʿĪsā as-Samhūdī, umro 911/1505.

Na nekim rukopisima ovog djela ime pisca glasi: Nūruddīn Abū ʾl-Ḥasan as-Samannūdī. Odatle su neki shvatili da su to dvije različite osobe od kojih se jednoj pogrešno pripisuje ovo djelo. Međutim, biće tačno da je u oba naziva riječ o istoj osobi, samo su neki prepisivači tokom vremena iskrivili ime pisca. (Brockelmann na raznim mjestima spominje ovog pisca pod različitim imenima ne navodeći da je riječ o istoj osobi. U S. II, 416 spomenuo ga je pod nazivom as-Samannūdī s napomenom da je živio 950/1543). Ime koje smo mi ovdje naveli tačno je.

Početak: الحمد لله الفاتح على من فى الله جاهد و اجتهد

Nasḫ.
Rukopis je, vjerovatno iz XVI stoljeća.

Na kraju ima zapis u kome se kaže da je djelo prepisao ʿĪsā b. Maḥmūd u petak 18. VI 963/2. V 1555: تمت رسالة رسم البرهان فى هجاء حروف القرآن على يد العبد الضعيف الفقير المحتاج الى رحمة الكبير عيسى بن محمود . . . يوم الجمعة فى وقت صلوة العصر ثمانية عشر من شهر جمادى الآخر سنة ثلاث و ستين و تسعمائة

Zbirka je rijetka i vrijedna. Pisac se u svom radu ugledao na neke prethodnike kao na pisca spomenutog spjeva القراءة الثلاثة فى الائمة الثلاثة i na Ibn Baḏhāna (v. 124,[1] i [2]).

Na l. 1ᵃ ima naslov djela, zatim zapis u kome se kaže da je ovaj rukopis uvakufio ʿĪsā-ḫalīfa, zvani Muğallidzāde, šaiḫu ʾl-qurrāʾ, Isḥāq-begovoj biblioteci u Skoplju. Zapis je napisao, potpisao i svojim pečatom providio Muḥammad b. ʿAbdullāh, »kadija u spomenutom gradu« (Skoplju). Taj zapis glasi: من اوقاف المرحوم عيسى خليفه المعروف بمجلد زاده شيخ القراء التى وضعت فى دار الكتب للمرحوم اسحق بيك الواقعة فى المحمية المزبورة ختم عليه صيانة عن التبديل و التغيير كتبه اقل العباد محمد بن عبدالله القاضى فى البلد المزبور[؟].

Ispod toga zapisa stoji: ويسى القاضى باسكوب Weysī, kadija u Skoplju, 1022/1613. To je poznati turski pisac Waisī-efendija, koji je na neki način postao vlasnik ovoga rukopisa.

127. **1980.**

L. 221; 21 × 15,5. Papir u cijeloj zbirci bijel i tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 5. الدر اليتيم فى التجويد od Birgewīje (v. br. 113,[2]).

Nasḫ pisan nevještom rukom. Na l. 1ᵃ nalaze se razne bilješke poučnog sadržaja. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst.

2. L. 5 — 8. زينة القارى

Kratak tedžvid od nepoznatog pisca.
ḪḪ II, 972.

Početak: قراءة القرآن على خمسة مراتب اولها التنوين . . .
Pismo kao prethodno. Prepis iz 1218/1803.

3. L. 9 — 14. (تعليقات من التجويد). Bilješke iz tedžvida na turskom jeziku i izvod o pauzama pri čitanju Qur'āna.

4. L. 14 — 27. باب اسماء الله تعالى

Poglavlje o Allāhovim imenima, uzeto iz djela *Maṣābīḥ as-sunna* od Begawīje, sa nekim komentarom.

Prepisano početkom muharema 1219/1804.

5. L. 28 — 30. رسالة فى قوله تعالى و ما تشاؤن الا ان يشاء الله

Kratko tumačenje navedenog ajeta o pitanju slobodne volje, na turskom jeziku od Muḥammada b. Muṣṭafā Aqkermānī, umro 1174/1760. Nema naslova. Počinje gornjim ajetom.

Dovde navedeni spisi pisani su rukom istog prepisivača koji se nije potpisao.

6. L. 31 — 46. الفقه الاكبر od Abū Ḥanīfe (v. br. 114,[4]).

Nasḫ vokalizovan. Na l. 1ᵃ ima ime bivšeg vlasnika i njegov osobni pečat (Yūsufzāde sayyid Ibrāhīm, imam sultan Mehmedove džamije 1171/1757). Vjerovatno je on i prepisivač.

7. L. 47 — 68. الغماز على اللماز للشيخ جلال الدين السمهودى

Djelo o apokrifnim hadisima. Napisao Ǧalaluddīn (Nūruddīn) Abū ʾl-Hasan ʿAlī b. ʿAbdullāh b. Aḥmad b. ʿAlī b. ʿĪsā as-Samhūdī, umro 911/1505.

Na nekim rukopisima ovog djela ime pisca glasi: Nūruddīn Abū ʾl-Ḥasan as-Samannūdī. Odatle su neki shvatili da su to dvije različite osobe od kojih se jednoj pogrešno pripisuje ovo djelo. Međutim, biće tačno da je u oba naziva riječ o istoj osobi, samo su neki prepisivači tokom vremena iskrivili ime pisca. (Brockelmann na raznim mjestima spominje ovog pisca pod različitim imenima ne navodeći da je riječ o istoj osobi. U S. II, 416 spomenuo ga je pod nazivom as-Samannūdī s napomenom da je živio 950/1543). Ime koje smo mi ovdje naveli tačno je.

Početak: الحمد لله الفاتح على من فى الله جاهد و اجتهد

Nasḫ.
Rukopis je, vjerovatno iz XVI stoljeća.

Na l. 1ª ima naslov djela, te kratke molitve u prozi i stihu. U vrhu stranice ima bilješka da je ovaj prepis kolacioniran sa svojim izvornikom.

Poslije toga 2 — 3 stranice sadrže razne poučne stihove. Tu je na prvom mjestu odlomak qaside od Ibn Duraida u slavu imama Šāfi'īje.

.8. L. 71 — 72. قصيدة ابن مرزوق فى الاستغاثة

Nabožna pjesma od Ibn Marzūqa.

Početak: رفعت اموری لباری النسم و موجدنا بعد سبق العدم

Nasḫ slab, vokalizovan. Prepis noviji.

Na l. 73. fragment pjesme القصيدة المنفرجة od Abū 'l-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad an-Naḥwīje, umro 505/1111. Pripisuje se i drugima.

Brock. I, 263.

Početak: سلم لله الامر ولا تيأس ابدا من رحمته

Pismo i rukopis isti kao prethodni.

9. L. 74 — 85. القصيدة الهمزية فى المدائح النبوية للبوصيرى

Hvalospjev u slavu Muhammeda Rasulullaha. Spjevao Abū Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, umro 694/1294. Spjev je poznat još pod naslovom: قصيدة ام القرى فى مدح خير الورى.

Brock. I, 266. S. I, 470.

Početak: كيف ترقى رقيك الانبياء. يا سماء. ما طاولتها سماء.

Nasḫ vokalizovan.

Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī (Spahić) 16. IX 1225/14. X 1810.

10. L. 85 — 86. القصيدة الاستغفارية

Molitva u stihovima za oprost grijeha.

Početak: استغفرالله من اثمى و من زللى و من وجودى ومن علمى ومن عملى

Pismo i rukopis isti kao prethodni.

11. L. 86 — 94. كفاية المريد ـ القصيدة اللامية فى العقائد

Spjev o dogmatici. Sastavio Abū 'l-'Abbās Aḥmad b. 'Abdullāh al-Ġazāirī, umro 898/1492.

Brock. S. II, 356,⁷.

Početak: الحمد لله و هو الواحد الازلى سبحانه جل عن شبه و عن مثل

Pismo i rukopis isti kao prethodni, iz godine 1226.

12. L. 95 — 105. شرح القصيدة المضرية

Komentar Būṣirī-jinoj qaṣīdi *Muḍariya*. Napisao 'Omar b. Sulaimān b. Aḥmad al-Bandarī u Benderu (Besarabija) 1131/1718. Zatim je otišao u Instanbul, gdje je svoj rad pokazao ulemi i dostojanstvenicima, od kojih ističe velikog vezira Ibrahim-pašu, koji ga je postavio za muderrisa. Tu hvali još i Kara Mustafu-pašu, koji je godine 1125/1713. bio valija u Benderu.

Početak:

حمدا لمن أيد رسوله بالحجج الساطعات و فضله على جميع الرسل و الكائنات

Ta'līq. Stihovi qaside pisani crvenim mastilom i nasḫom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije.

Na l. 105 — 108. razne molitve i zapisi.

13. L. 109 — 114. رسالهٔ ارادهٔ جزئيه ـ بالتركية

Rasprava o pitanju slobodne volje, na turskom jeziku. Napisao Abū Ṣādiq 'Isma'īl b. Sulaimān b. Muṣṭafā al-Ḥanafī al-Adirnawī.

Početak: . . . الحمد لله الذى قدرنا صرف الاستطاعة الى مسالك دينه

Ta'līq.

14. L. 115 — 120. منظومة ابى نصر احمد بن ابى ili عقيدة اهل السنة و الجماعة المؤيد المحمودى النسفى فى العقائد

Spjev o vjerovanju islamske ortodoksije. Napisao Abū Naṣr Aḥmad b. Abū 'l-Muayyad al- Maḥmūdī, umro 519/1125. To je uvod piščevoj versifikaciji pravnog djela *al-Ğāmi' al-kabīr* od imama Muḥammada Šaibānī-je, umro 189/804. Cijela versifikacija broji 5555 stihova, a ovaj uvod o vjerovanju 81 stih. Spjev je dovršen 515/1121. Stihovi svršavaju slovom ر (r).

Brock. I, 172.

Početak ovdje: الحمد لله القديم البارى رب الانام مقدّر الاعمار

Nasḫ lijep, vokalizovan. Na kraju bilješka o piscu i njegovom spjevu.

15. L. 121 — 131. شرح عقيدة السنوسى

Komentar Sanūsījevu akaidu ام البراهين. Napisao neki Muḥammad b. Manṣūr al-Hudhudī, živio u XI/XVII stoljeću.

Brock. II, 251, S. II, 354.

Početak: الحمد لله الذى شهدت بوجوده جميع الكائنات ...

Ta'liq sa nešto nasḫa, slab. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

16. L. 132 — 151 (رسالة) اهم الامور

Traktat o osnovnim pojmovima vjerovanja i vjerskim dužnostima, od nepoznatog pisca, ukoliko prepisivač nije i pisac ovog rada.

Početak: آمنت بالله و بما جاء من عندالله على مرادالله مجملا و مفصلا

Ta'līq sitan.

Prepisao, a možda i napisao, Aḥmad b. Muḥammad Muṣṭafā, 12. IX 1223/2. XI 1808.

17. L. 152 — 170. الكشف و التبيين فى غرور الخلق اجمعين

Rasprava etičko-mističkog sadržaja. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Brock. I, 423,[42].

Početak:

قال الامام حجة الاسلام ... اعلم ان الخلق قسمان حيوان و غير حيوان ...

Nasḫ.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad Misirac u Istanbulu, gdje se, kako kaže, doselio kada je u Misiru zavladalo siromaštvo i skupoća i kada su zli ljudi preovladali nad dobrim. Prepis završen u petak mjeseca šabana 1218/1803.

18. L. 171 — 172. القصيدة الزينبية

Pjesma poučno-filozofskog sadržaja. Spjevao po nekima Ṣāliḥ b. 'Abdulquddūs, a pripisuje se još hazreti Aliji i mnogim drugim. Ovdje nije naveden autor.

Brock. I, 44, S. I, 110.

Početak: صرمت حبالك بعد و صلك زينب   و الدهر فيه تصرم و تقلب

Nasḫ vokalizovan.

Prepisao Ḫalīl b. Ṣālih Spahić.

19. L. 173 — 183. خلاصة الفوائد فى علم العقائد

Odulja pjesma (t. zv. *urǧūza*) o dogmatici, od nekog šaiḫ Ḥasana Dāgistānli-je. (Up. Brock. S. III, 1281).

Početak: الحمد لله الواحد ذى الجلال   المتقن الاشياء على الكمال

Nasḫ vokalizovan. Prepisao 1223/1808. prethodni prepisivač.

20. L. 184 — 189. المقدمة الجزرية فى التجويد od Ǧazarīje (v. br. 113,[1]).

Nasḫ vokalizovan. Na rubu i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Slijedeća dva lista sadrže razne bilješke.

21. L. 190 — 204. نظم اللآلى ili نظم العلوم ili منظومهٔ عقائد

Spjev na turskom jeziku o dogmatici. Sastavio Isḥāq b. Ḥasan Riḍā'ī Toqātī, umro 1100/1688.

M. Tahir OM I, 231; Ismā'īl-paša AM I, 201.

Početak: كليدر بسمله كلزار علمك   رواج رونق بازار علمك

Ta'līq pisan uvježbanom rukom. Na kraju pod naslovom *hātima* (završetak) pisac daje, također u stihu, neke podatke o svome životu i ondašnjim događajima. Rođen je u Tokatu, ali je veliki dio svoga života proveo negdje daleko od rodbine i rodnog mjesta, u koje se vratio 1098/1686, poslije 38 godina odsustva. Tu se uskoro pojavila kuga, koja mu je pokosila sina Faḍlullāha. Iste godine završio je ovo djelo i otišao u Sivas da nekom učenjaku tefsira čestita rođenje sina Muḥammada, pa mu je posvetio i ovo svoje djelo. Pisac se tuži na ondašnja burna vremena i žali pad Budima:

سركلكه كلوركن بو رسانه   ديكر كون ايدى عالم سوء حاله
پريشانلقده حالم اشتغالم   هواده زلف عنبر بو مثالم
تموجده هجومى اهل شركك   ايشى يغمايدى تركمان تركك
جهان جمله اوصانمشدى اوزندن   يرك التى خيرليدر يوزندن
بدون شهرى كبى محكم حصاره   ويرلدى دست فرصت اهل ناره
اوتوز سكز ييلك نار و فراقى   درونمده اقارب اشتياقى
توقات خلقى ايدى طاعونه مظهر   بر اكسك غصه‌دن تاريخ اشهر (١٠٩٤)

Prepisao 'Abdullāh b. 'Abdurrahmān 1207/1792.

Na l. 204 — 205. stihovi na turskom jeziku o lijepom ponašanju.

22. L. 206 — 208. عقيدة الشيبانى

Qasida od 79 stihova na arapskom jeziku o dogmatici. Sastavio Nağmuddīn Muḥammad b. Waliyuddīn al-'Ağlūnī aš-Šaibānī, umro 859/1455. To je prema naslovu na rukopisu i to je, čini nam se, ispravno. Kairo (I, 202) navodi ovaj rad pod naslovom: القصيدة الشيبانية pripisujući ga istom piscu. ḤḪ (II, 1158 i 1340) navodi rad pod oba gornja naslova, ali mu ne spominje autora. Za navedenog pisca kaže da je komentator dotične qaside, što je, držimo, pogrešno. Brockelmann (I, 172, VIII) ovu qasidu, pripisuje imamu Muḥammedu b. al-Ḥasan aš- Šaibāniji, umro 189/804, a gornjeg pisca spominje kao njenog komentatora, što je također pogrešno, obzirom na tekst ove qaside pri njenom završetku. Imam Muḥammad možda ima drugu qasidu istog naziva.

Ismā'īl-paša (Ḏail II, 231) spominje komentar qasidi Šaibaniji (شرح القصيدة الشيبانية) što ga je, po njemu, napisao Abū Šāma Abu 'l-Qāsim 'Abdurraḥmān b. Isma'īl b. Ibrāhīm al-Maqdisī, umro 665/1266. Nije jasno o kojoj i čijoj qasidi je tu riječ. Brockelmann (S. I 550), nabrajajući djela ovog Abū Šāme, ne spominje taj komentar.

Početak: سا حمد ربى طاعة و تعبدا   و انظم عقدا فى العقيدة اوحدا

Nasḫ vokalizovan. Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ 1227/1812.

23. L. 209 — 216. شرح الاربعين اسما السهلوردية

Tumačenje 40 Božijih imena od nekog Sehleverdije?

Početak: ... اذا اراد الانسان الدخول على الملوك و السلاطين

Nasḫ. Prepis dovršen 1155/1742.

24. L. 217 — 220. حقائق العقيدة السنوسية ام البراهين لمؤلفها السنوسى

Tumačenje pojedinih termina i pojmova u Sanūsījinoj dogmatici *Umm al-barāhīn* od istog pisca.

Kairo I, 177.

Početak: ... حقيقة الحمد هو الثناء بالكلام على المحمود

Nasḫ sa nešto ta'līqa, slab.

25. L. 221. صغرى الصغرى

Kratka dogmatika koju je napisao sayyid Šarīf Muḥammad b. Yūsuf b. al-Ḥusain as-Sanūsī, umro 895/1489. U nekim rukopisima naslov ovog rada glasi: صغرة الصغرى.

Brock. S. II, 355.

Početak: اعلم ان مولانا جل و عز واجب الوجود

Pismo i rukopis isti kao prethodni.

128. 781.

L. 117; 21 × 14. Papir u cijeloj zbirci bijel i tamnobijel. Povez kožni.

1. L. 1 — 46. شرح الدر اليتيم

Komentar Birgāwījinu djelu *ad-Durru 'l-Yatīm*, v. br. 113,^{2} i 118,^{3}.

Nasḫ prilično lijep i čitak. Osnovni tekst podvučen, stranice obrubljene crvenom linijom.

Rukopis je noviji.

Na početku se nalazi zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufljen za mekteb kod džamije Ferhadije u Sarajevu; tu je donesen i sadržaj rukopisa i stavljen pečat ranijeg vlasnika. Na rubu nekih listova ima bilježaka iz djela كشف الحقائق i drugih koje se odnose na tumačenje teksta.

2. L. 47 — 72. ترجمهٔ شرح در يتيم من التجويد

Komentar istog djela na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Autor je napisao ovaj komentar za svoga sina 'Abdullāha.

Početak: ... الحمد لله و كفى

Nasḫ lijep, vokalizovan. Osnovni tekst podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom.

3. L. 73 — 88. رسالة التجويد بالتركية

Traktat o tedžvidu na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Ḥ. 'Alī, kako stoji u uvodu. Na l. 1^{a} pak nalazi se ovakav naslov:

رسالة شيخ على من التجويد بلسان تركى

Uvod i zaglavak pisani su arapskim, a ostalo turskim jezikom.

Početak: ... الحمد لله الذى انزل القرآن بالتجويد

Nasḫ čitak. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Prepis, a možda i pisanje dovršeno rebia II 1174/1760.

4. L. 89 — 90. منظومة لقاضى زاده فى التجويد بالتركية

Kratak spjev na turskom jeziku o tedžvidu od nekog Qādīzāde.

Početak: ... هركيم اوقورسه هر سوره ده لحان

Nasḫ vokalizovan. Na l. 1^{a} ima završetak neke brošure iz akaida.

5. L. 91 — 101. كتاب الالبا فى الف با

Traktat o porijeklu i razvitku pisma, abecedi i abğad-sistemu od nepoznatog pisca. Pisac je ovo sabrao iz raznih djela prenoseći najstarija predanja koja često nemaju istorijske podloge. Služio se i djelom *Alif bā* od španskog učenjaka Ibn aš-Šaiḫ al-Andalūsī. Po tom djelu je, izgleda, i ova rasprava dobila ime.

Početak: الحمد لله الذى علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم

Nasḫ čitak. Stranice obrubljene crvenom linijom.

Prepisao iz autografa Muṣṭafā b. Muḥammad 1177/1763.

6. L. 102 — 114. تنوين و نون ساكن حقنده شاطبيه‌دن ابيات شرحى

Komentar poglavlju باب احكام النون الساكنة و التنوين iz Šāṭibīye. Naslov je ovdje na turskom jeziku, iako je komentar na arapskom.

Početak: انما جمع بين النون الساكنة و التنوين

Ta'līq sitan, pisan uvježbanom rukom. Na l. 1^{a} nalazi se naslov djela.

Na kraju je bilješka da je ovaj komentar uzet iz djela المعين, što ga je napisao Āli Muḥammad Imām Muḥammad b. Husām-dede iz Kutahije, profesor kiraeta (*šaiḫ al-qurrā'*) u Ğa'far-pašinom Dār al-qurrā'-u (školi za izučavanje kiraeta) u Kutahiji: نقل ما فيها عن المعين الذى الفه آل محمد امام محمد شيخ القراء بدار قراء جعفر باشا فى كوتاهيه المحمية. Ispod toga pečat Ālī Muḥammada, što bi moglo značiti da je i to njegov rad i rukopis.

7. L. 115 — 116. رسالة فى الوقف و الابتداء

Kratka rasprava na turskom jeziku o pauzama pri čitanju Qur'āna od spomenutog Imam Muḥammada b. Ḥusām-dede iz Kutahije. To je stvarno izvod iz djela وقوف سجاوندى (v. br. 101,^{1}).

Pismo kao prethodno, autograf. Na završetku je pečat pisca.

Na posljednjem listu (117) nalazi se nekoliko stihova o tedžvidu na turskom jeziku, crtež koji predstavlja govorne organe i način izgovaranja pojedinih arapskih glasova, nekoliko fetvi od Abū Su'ūda, te poučne izreke i stihovi (*mufradi*).

129. ISTO kao br. 128,^{1} **2305.**

L. 37; 21 × 16. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, povez kožni.

Prepis dovršen 1130/1717. Sasvim na kraju ima bilješka nekog čitaoca u kojoj kaže da je komentar pročitao i ispravio 1131/1718.

130. ISTO kao br. 128,^{1} **2850.**

L. 44; 18,5 × 13. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Na nekoliko mjesta nalazi se zapis u kojem se kaže da je vlasnik ovog primjerka ḥāfiz Sulaimān b. Ḫalīl-alamdar Šarac (raniji ra'īs-al-'ulamā' u Bosni).

Prepis dovršen 1274/1857.

Slijedeća dva djela u ovom svesku štampana su. To su:

1) نهجة المنازل, putopis iz Istanbula u Meku i propisi o obredima hadža. Napisao Ḥ. Meḥmed Edīb b. Meḥmed Derviš.

2) ترتيب اجزا, brošura o sastavljanju lijekova od H. Behdžet Munla-efendije.

Oba su djela na turskom jeziku.

131. ISTO kao br. 128,[1] **4230.**

L. 18; 21,5 × 16. Nasḫ veoma lijep, sitniji. Na rubovima listova ima bilježaka pisanih istom rukom. Papir žućkastobijel, povez kožni.

132. **2626.**

L. 115; 18,5 × 12. Papir u cijeloj zbirci žućkast i bijel. Povez polukožni.

1. L. 1 — 20. السيف المسلول على من ينكر المنقول فى حق اداء الضاد

Rasprava o pravilnom izgovaranju arapskih glasova ض i ط — naročito pri čitanju Qur'āna. Napisao Abū Bakr Muḥammad b. Ḥ. Bakr al-Bursawī šaiḫ al-qurrā' u Brusi, umro 1187/1773. (Ismail-paša D̲. II, 36).

Početak:

بسم الله و بحمده و صلوة على رسوله و بعد فهذا سيف مسلول على من ينكر المنقول
مموه بسموم كلمات الفحول مشحذ بمسلمات الادلة و النقول . . .

Nasḫ vrlo lijep, sitan. Na prvoj stranici je unvan u bojama. Po rubovima listova ima dosta bilježaka od istog pisca sa oznakom منه, pisanih rukom istog prepisivača. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a rubovi crvenom linijom.

Prepis dovršen 1134/1721, što je na kraju označeno slovima sistemom *abǧad*, sadržanim u zbiru slovā قد غل.

Na početku su bilješke iz kiraeta, nekolike fetve, te sadržaj ove zbirke, sve pisano kasnije drugom rukom.

2. L. 21 — 36. بغية المرتاد لتصحيح الضاد

Rasprava o izgovoru glasa ض. Napisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī b. Ḫalīl b. Gānim al-Maqdisī, umro 1004/1596.

Brock. II, 312, S. II, 395.

Početak: الحمد لله الذى وفق للنطق الفصيح من اراد . . .

Pismo, rukopis i cjelokupna obrada kao prethodno. Na prvoj stranici ima unvan. Na l. 1^a taqrīẓ (pohvala) ovog djela u stihu. Na kraju kratka biografija pisca uzeta iz djela الكواكب الدرية فى مناقب الصوفية. od 'Abdurra'ūf al-Munāwī, umro 1031/1621.

3. L. 37 — 41. رسالة فى كيفية اداء الضاد المعجمة

Rasprava o izgovoru glasa ض od Muḥammada b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737.

Brock. II, 370.

Početak: . . . بسم الله و بحمده و صلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المرعشى

Ta'līq pisan rukom istog prepisivača koji je prepisao i prethodno djelo. U vrhu prve stranice ima unvan. Na rubovima ima bilježaka koje tumače tekst.

Prepis je dovršen 1134/1721.

4. L. 42 — 47. ارشاد العباد الى تصحيح الضاد

Rasprava o prethodnoj temi od Šaiḫ Sulaimān-efendije, vaiza u Ajasofiji, umro 1134/1721. (Datum je sadržan u rečenici قدمات استاد الانام koja se nalazi na kraju djela).

Početak: الحمد لوليه و الصلاة على نبيه

Nasḫ lijep.

Ovaj i prethodne radove prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad ad-Ḍiyāī al-Güzelhiṣārī 1135/1722.

5. L. 48 — 64. (رسالة فى الموضوع السابق للسيد مصطفى الارمناكى)

Rasprava o istoj temi. Napisao šaiḫ Sayyid Muṣṭafā al-Armanākī at-Takāwī al-Anṭālī al-Mālikī (up. Brock. II, $440,^{10c}$). Nema naslova.

Početak: . . . الحمد لله الذى افاض الموضوعات العربية فيضا

Nasḫ lijep, pisan rukom gore spomenutog prepisivača. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Na l. 65 — 69. razne bilješke većinom s područja kiraeta, uzete iz raznih djela.

6. L. 69 — 72. رسالة فى كيفية اداء الضاد المعجمة

Rasprava o izgovoru glasa ض od Aḥmad Muderriszāde. U uvodu pisac spominje navedenog šaiḫ Sulaiman-efendiju i njegovu diskusiju o toj temi, brani njegovo tumačenje i naziva njegove protivnike neznalicama.

Početak: الحمد لله الذى وفق العلماء لاحقاق الحق و اظهار الصواب ...

Ta'līq pisan vještom rukom.

7. L. 72 — 73. (رسالة اخرى فى نفس الموضوع من المؤلف المذكور آنفا)

Druga rasprava o istoj temi od istog pisca u kojoj brani Ibn Gānim al-Maqdisīju od kritike Misirca ʻAlī-efendije Manṣūrīje.

Početak:

الحمد لله الذى يسر لنا التنبيه على ما ابتدعه المولدون الاعاجم فى كيفية اداء الضاد . . .

Pismo i rukopis kao prethodno.

8. L. 74 — 82. رسالة فى كيفية النطق بالضاد لعلى المنصورى

Rasprava o istoj temi od ʻAlī al-Manṣūrīje, u kojoj pobija Ibn Ganimovu raspravu o tom pitanju.

Početak: الحمد لله و صلى الله على نبيه و مصطفاه

Pismo i rukopis kao prethodno. Na l. 1^a nalaze se razne bilješke didaktičnog sadržaja.

9. L. 82^a — 83. (رسالة اخرى للمرعشى)

Kratka rasprava s područja tedžvida od spomenutog Muḥammada al-Mar'ašī *Sačaklizade*. Ovo je druga i kraća rasprava od njegove spomenute rasprave, (v. ovdje tač. 3).

Početak: بسم الله الرحمن الرحيم و بحمده و صلاة على رسوله ...

Ta'līq sitan.

10. L. 84 — 90. رد الالحاد فى النطق بالضاد لعلى المنصورى

Druga rasprava o izgovoru glasa ض od spomenutog al-Manṣūrī-je.

Početak: الحمد لله و كفى و سلام على عباده الذين اصطفى

Nasḫ slab.

Na l. 1^a nalaze se bilješke iz hadisa i fikha.

11. L. 91 — 92. المقدمة الجزرية od Ğazarī-je (v. br. 113,^{1}).

Ta'līq sitan.

12. L. 93 — 102. (فتوى فى مسئلة الضاد).

Rasprava u obliku fetve o izgovoru glasa ض. Napisao Abū Ṣalāḥ ʻAlī b. Muḥsin aṣ-Ṣaʻīdī al-Azharī. Pisac ovim odgovara na pitanje koje mu je postavio šaiḫ Muḥammad al-Magribī at-Tilimsānī. Nema naslova.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . و بعد قال الشيخ الامام ابو الصلاح على بن محسن الصعيدى المالكى الشاذلى الوفائى القوى الازهرى قد عرض على الشيخ الصالح محمد المغربى التلمسانى

Nasḫ.

Na l. 1^a i u vrhu prve stranice bilješke iz tedžvida i fikha.

13. L. 103 — 115. (شرح المقدمة الجزرية بالتركية).

Komentar Ğazarī-jine *Muqaddime* na turskom jeziku od nepoznatog pisca, sa dodatkom nekih pitanja iz komentara ʻAlī al-Qārī-je, Ğaʻbarī-je, te Ğazarījinih djela النشر الكبير i التمهيد. Na kraju manjkavo. Up. ḤḪ II, 1800.

Početak: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى و بعد بيل كه ...

Taʻlīq pisan vještom rukom.

Sasvim na kraju, poslije nekoliko neispisanih lista bilješke iz kiraeta i fikha.

133. كنز المعانى بتحرير حرز الامانى **2818.**

Qasīda iz tedžvida. Sastavio šaiḫ Sulaimān al-Ğamzūrī iz XIII stoljeća. Rađeno po djelu *Ḥirz al-amānī*. Dovršeno 1202/1787.

Kairo I, 26.

Početak:

الهى لك الحمد الجميل على الولا و صل على المختار و الآل و الولا

L. 8; 18 × 13. Nasḫ. Na l. 1ª naslov i nekoliko stihova o izgovoru glasa الراء, sa napomenom da su ti stihovi uzeti iz autografa. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Muḥammad Sālim Bābekī al-Madanī 1313/1895.

Turski

134. تجويد قره باش 4355.

Poznati udžbenik o čitanju Qur'āna. Napisao šaiḫ 'Abdarrahmān Qarabašī, umro u Istanbulu 904/1498.

M. Tahir OM I, 148.

Početak nakon besmele:

الله تعالى يه حمد و ثنا و رسولنه دخى آل اصحابنه صلوت سلامدن صكره معلوم اوله كه حرف مد اوچلر . . .

L. 20; 16 × 11. Nasḫ jednostavan. Papir tamnobijel, povez platneni.

Prepisao neki 'Abdullāh, a kao nekadašnji vlasnici potpisani su Munla Aḥmad-efendija iz Ljubinja i Munla Ṣāliḥ Hromić iz Stoca, 1252/1836. g.

135. 1221.

L. 32; 20,5 × 14; papir bijel, listovi prosuti, povez kožni.

1. 1 — 11. (تجويد)

Tedžvid od nepoznatog pisca. U početku manjkav.

Početak ovdje (na l. 5):

غيرى جميع قرّا رحمهم الله بر الف مقدارى مدّ ايدرلو . . . سكزنجى قسم مدّ تمكين بيان ايدر

2. L. 13 — 17. رسالة قواعد قرآن

Kratka risala o čitanju Qur'āna od nepoznatog pisca.

Početak: اى طالب علم ربانى شويله بلكل كم حرف علت اوچ حرفدر

3. L. 18 — 21ª. (الوقف فى القرآن)

Risala o pauzama pri čitanju Qur'āna. To je, možda, izvadak iz nekog opširnijeg djela o kiraetu.

Početak: اعلم بان الوقف على عشرة اوجه الاول وقف التام

4. L. 21ᵇ — 26. ترتيب اعشار القرآن العظيم

Raspored ašereta Qur'āna. Izvadak iz nekog opširnijeg djela. Sadrži ašereta označena kroz cijeli Qur'ān.

Početak:

هذا ذكر ترتيب اعشار القرآن العظيم و الكلام القديم مما نقل عن شيخنا و سيدنا نور الحق و الدين زين المتصدرين سلمه الله تعالى و ابقاه مرتبا من اول القرآن الى خاتمته يذكر من اول كل عشر كلمتين فصاعدا

5. L. 27 — 32. فى الوقف اللازم فى القرآن العظيم

Rasprava o mjestima zastajanja pri čitanju Qur'āna, po učenju Abū al-Ḥasan 'Alī b. Sa'īda.

Početak:

هذا ما ذكره الشيخ الامام المرشد ابو الحسن على بن سعيد . . . فى الوقف اللازمة فى القرآن العظيم نذكر علامته و هو حرف الميم

Na l. 1 — 2. uvod u neki tedžvid čiji je početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب و وعد من تلاه جزيل الثواب

Rad je podijeljen na 10 glava (باب).

Na l. 3. je fragment neke brošure o vrlinama. Na l. 4. je početak brošure راحة الارواح o suzbijanju i liječenju kuge, koju je napisao Ibn Kemal-paša, umro 940/1533 (v. br. 139,⁶).

Na l. 12. ima nekoliko termina iz nauke o kiraetu. Na kraju je godina 977/1569. Na l. 18. posljednja stranica neke risale koja govori o pauzama pri čitanju Qur'āna.

Stariji datumi koji se nalaze na ovom rukopisu ne označavaju njegov datum, nego vjerovatno datum ranijih rukopisa iz kojih je ovaj prepisan.

Iz Fejzije medrese.

136. جواهر العقيان فی شرح عمدة العرفان 3372.

Komentar djelu *'Umdat al-'irfān* o tedžvidu. Osnovni tekst na arapskom jeziku napisao je Ḥamdullāh b. Ḫairuddīn (kod ḤḪ II, 1168. pogrešno Ḫairullāh b. Ḫairuddīn), imam Aja Sofije, umro oko 963/1555 (prema Brockelmannu S. II, 650 oko 948/1541). Svi izvori tvrde da je isti autor napisao i ovaj komentar na turskom jeziku. Na to upućuje i naslov ovog rukopisa, ali završetak komentara ukazuje da ga je pisao drugi autor, pa stoga ovo pitanje nije jasno. (Vidi l. 1^a i 89). Djelo je završeno 943/1536. i posvećeno sultanu Sulejmanu.

Uvod osnovnog teksta pisan je u prozi, a ostali dio je »qaṣīda rā'iya«, jer stihovi svršavaju slovom »r«, a rađena je po uzoru na Ġazarī-jinu Muqaddimu i ima 260 stihova.

Početak uvoda:

الحمد لله منزل القرآن على ذى الحجج و البرهان يعنى اجناس محامد عليه و اصناف مدايح سنيه ثابت و حاصلدر الله تعالى جل و علا ايچون . . .

Pri kraju ovog uvoda pisac kaže:

فسميت ما نظمت بعمدة العرفان فی وصف حروف القرآن

Početak versifikacije:

بدأت بحمد الله فی مبدأ السطر   تفرد سلطانا مع العز و النصر

Završetak komentara glasi:

و الحمد لله رب العالمين نظم لشارحه:

ايا لطف ايديجى صاحب سعادت   عطا اعطادر رشانكده عادت
طمع دار اولدى ناظم چون عطادن   انيده شارحيده اكثك دعادن

L. 89; 21 × 12,5. Nasḫ i ta'līq. Osnovni tekst pisan je lijepim vokalizovanim nasḫom, a komentar ta'līqom. Stihovi qaṣīde podvučeni su crvenom linijom. Na rubovima listova, naročito u početku ima bilježaka koje se odnose na tekst, a sve su pisane rukom istog prepisivača. Na l. 1^a je naslov djela i bilješke s područja kiraeta pisane također rukom istog prepisivača. Papir žućkast, povez kožni sa ornamentima na sredini korica.

Na l. 1^a ispod naslova piše da primjerak pripada šaiḫ Muḥammad-efendiji Telalagiću (iz Sarajeva).

Rukopis, po svoj prilici, potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

137. رسالة منجية 3946.

Djelo o tedžvidu. Napisao 'Omar b. Aḥmad.
Početak:

الحمد لله الهادى الى سبيل الصواب المبين طريق الثواب و العقاب . . . صكره ايدر بو فقير ضعيف و بندهٔ نحيف عمر بن احمد . . .

Djelo je napisano po nalogu sultana Ismaila b. Ibrahīm Isfandiyar-ḫana, dakle oko 1457. godine.

L. 83; 20,8 × 15,5. Nasḫ krupan, lijep, vokalizovan. Na l. 1^a je crtež koji predstavlja usta, grlo i njihov položaj pri izgovaranju pojedinih slova. Papir tamnobijel, deblji. Listovi prosuti. Povez polukožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Na l. 1^a piše da je knjigu uvakufio Ahmed-aga za medresu u Mostaru 1064/1653. Tu se nalazi i ime jednog ranijeg vlasnika s napomenom da je knjigu kupio za 120 dirhema.

Rukopis vjerovatno potiče iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

138. تجويد 3118.

Traktat o tedžvidu od nepoznatog pisca. To je ustvari izvod iz nekog tedžvida.

Početak:

اما حركت اوچدر فتحه و كسره و ضمه در و بالكل كيم قارى . . .

L. 7; 19,5 × 15. Ta'līq. Papir tamnobijel; povez kožni.

Na početku se nalaze dove i zapis za liječenje neke bolesti. Na kraju je bilješka o pobuni i neredu u Sarajevu 1093/1682, te o kazni koju je tada sultan primjenio protiv pobunjenih Sarajlija. Tu se spominje neki lažni munla, ćehaja Mustafa-aga i pogibija nekog dobrog kadije. Potom dolazak carskog kapudžije koji je donio kazne i zatvorio u tvrđavu šest ljudi. U vezi s tim spominje se i dolazak Abdurrahman-paše. Bilješka je pisana slabim turskim jezikom i nečitkim pismom.

بيك طقسان اوچ سنه سنده واقعه شهر سرايده ولايت جمعه اولوب بو باطل ملا وار ايدب بو خوشنجه نائب افندييى بيله قتل شد باعث[1] قتلى . . . فتنه مصطفى اغا مسلم

---

[1] U ruk.: بائس

كتخداى ايدب. الحاصل بادشاه طرفندن قپوجى كلوب شهرليه ولايتليه نجه نجة عقوبتلر و بيك يوك اقچه كتيوب و التى ادم قوليه حبس اولندى (اولنوب؟) و ينه پادشاه كتيروب عبدالرحمن پاشا ... ايدب ... قتل شد.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

139. **1197.**

L. 86; 21 × 14. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 29. قواعد قرآن

Traktat o tedžvidu od nepoznatog pisca, vjerovatno iz XVII ili XVIII stoljeća.

Početak:

قواعد قرآنى طريق تجويد ده نجه حاذقلر مغلق عبارتلر سيلمشلر اما بو دعاكوى دخى ديلدى كم آسان لفظيله تركى دلنده جمع ايليه مبتديلره فائده اولماغيچون اون اوچ فصل اوزره ...

Nasḫ vokalizovan. U uvodu naveden sadržaj.

Na početku bilješka u kojoj piše da je primjerak uvakufio Muẓaffarīzāde Ḥ 'Abdulqādir-efendija za muderisa i učenike Sīmzāde medrese 1206/1791. Na l. 1ᵃ je naslov i beznačajne bilješke.

Prepisao Aḥmad b. Walī b. 'Abdullāh.

2. L. 30 — 38. كتاب زيارة النبى فى مدينة النبى

Traktat o posjeti Muhammedovom turbetu u Medini i ostalim znamenitostima u njoj od nepoznatog pisca.

Početak: اول ما يدخل من باب السلام

Nasḫ krupan, djelomično vokalizovan.

3. L. 39 — 51. مناسك الحج

Uputa o obredima hadža na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak: حجك فرضينى و واجبلرينى بيان ايدر

4. L. 51 — 52. عدة احاديث

Kratka zbirka hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak: قال رسول الله صلعم انما الاعمال بالنيات ...

5. L. 53 — 77. (فضائل رجب و سائر الايام)

Traktat o prednostima redžeba i drugih mjeseci i dana u godini na arapskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... روى عن رسول الله صلى الله عليه و سلم رجب شهر الله و شعبان شهرى و رمضان شهر امتى ...

6. L. 78 — 86. راحة الارواح ili رسالة الطاعون

Risala o suzbijanju i liječenju kuge od Ibn Kemal-paše (Ahmad b. Suleyman), umro 940/1533.

Brock. II, 452,¹⁰², S. II, 671,¹⁰².

Početak: اللهم يا دافع البلاء و يا كاشف الداء باستعمال الدواء

Cijelu zbirku prepisao spomenuti Aḥmad b. Walī oko 1117/1705. Iz medrese Simzade u Sarajevu.

140. **2591.**

L. 146; 19,5 × 13,5. Papir bijel i tamnobijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 9. قواعد القرآن

Kratak udžbenik iz tedžvida od nepoznatog pisca, vjerovatno iz XVII stoljeća.

Početak:

اعلم ان الوقوف مقصورة على خمس مراتب لازم و مطلق و جائز و مجوز بوجه و مرخص ضرورة فلنشرع الان ... اى طالب بلكل كه ...

Nasḫ sitan.

2. L. 10 — 14ᵃ. (تجويد).

Kratka uputa o pravilnom čitanju Qur'āna na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على نبيه محمد و آله اجمعين اما بعد بلوك و آگاه اولك اى قرآن اوقومغه طالب اولنلر

3. L. 14^b — 18^a. (تجويد).

Kratak tedžvid na turskom od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام علي خير خلقه محمد و آله و اصحابه
اجمعين اما بلكل كم احكام النون الساكنة و التنوين بش قسمدر . . .

4. L. 18^b — 21^a (تجويد).

Kratak tedžvid na turskom od nepoznatog pisca.

Početak:

بلكه قراء قتنده ايكى اوستونه و ايكى اسره يه و ايكى اوترويه تنوين ديرلر . . .

5. L. 21^b — 24. تجريد البيان فى تجويد القرآن

Kratak tedžvid na arapskom jeziku od nekog 'Abdulkarīma (من مسودات الفاضل عبد الكريم).

Početak: الحمد لله المنان علّم القرآن خلق الانسان علّمه البيان . . .

6. L. 25 — 32^a. (تعليقات فى علم القراءة و القراء).

Bilješke o tedžvidu i o učiteljima kiraeta na turskom i arapskom jeziku, sabrano iz raznih djela.

7. L. 32^b — 76. المقدمة الجزرية بالترجمة التركية

Ǧazarī-jina *al-Muqaddima* s turskim prevodom u prozi od nepoznatog prevodioca.

Nasḫ. Tekst Muqaddime pisan je crvenim mastilom.

Prepisao ḥāfiẓ Muḥammad b. Munla Ibrāhīm iz Livna, mjeseca šabana 1278/1861. كتبه الحقير الفقير . . . حافظ محمد بن منلا ابراهيم
اهلونه لى مولدا و البسنوى نسبة . . . فى سنة ١٢٧٨

8. L. 77 — 94. (مقدمة فى التجويد).

Traktat o tedžvidu na turskom bez naslova i imena pisca.

Početak:

الحمد لله و صلى الله على نبيه و مصطفاه محمد و آله و صحبه و مقرئ القرآن مع
محبيه . . . ان هذه مقدمة فيما على قارئه ان يعلمه . . . يعنى شول ذهنمده ملحوظ اولان
امة محمدينك اولادلرينه . . .

9. L. 95 — 96. (تعليقات من التجويد)

Bilješke iz tedžvida.

10. L. 97 — 103^a. تجويد قره باش , v. br. 134.

11. L. 103^b — 119^a. كتاب رسم عثمانى

Knjiga o pravopisu 'Oṯmānova mushafa, napisao Ḥusain b. 'Alī al-Amāsī, imam džamije sultana Mehmeda Fatiha. Iz uvoda se razumi da se pisac temeljito bavio proučavanjem tedžvida i da je ovaj rad pripremao od 1062/1651.

Početak:

بسم الله الذى لا يضر مع اسمه شئ فى الارض و لا فى السماء . . . بو عبد الفقير
المحتاج . . . السيد حسين بن السيد على الحقير الاماسى الامام بجامع ابى الفتح . . .

Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Između listova ima umetnutih listića sa bilješkama iz kiraeta.

12. L. 119^b — 120. بيان مخرج حروف

Kratka uputa o izgovoru arapskih slova na turskom jeziku.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على رسوله محمد و على آله اجمعين. بيان
مخرج حروف. مخرج حروف تكلم عندنده چقدوغى مكانه ديرلر مخرج . . .

Čitavu zbirku dovde prepisao je spomenuti Muḥammad b. Ibrahim Livnjak (v. pod tač. 7).

13. L. 121 — 146. (تجويد قرآن).

Tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog pisca i bez naslova.

Početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب بل كل كم تجويد قرآن اوقومق فرضدر . . .

Nasḫ krupan. U vrhu prve stranice prost unvan, stranice su obrubljene crvenom linijom.

141. **4318.**

L. 8; 20,5 × 12. Papir tamnobijel.

1. L. 1 — 4ª. ISTO kao br. 140¹.
Nasḫ. Kratice pisane crvenim. U vrhu prve stranice naslov:

هذا كتاب قواعد قرآن.

Sljedeće dvije stranice izvadak iz nekog tedžvida.

2. L. 5 — 6. قواعد القرآن i نوع ديكر قواعد القرآن

Tedžvid na turskom jeziku.

Početak:

قال رسول الله صلى الله عليه و سلم خيركم من تعلم القرآن و علمه يعنى سيزدن خيركز . . .

3. L. 7 — 8. قواعد القرآن

Početak: حرف علت اوچ حرفدر . . .

Ta'līq. Na kraju ima bilješka u kojoj se kaže da je prepisano krajem muharema 1066/1655. Na početku i na kraju je pečat nekadašnjeg vlasnika.

142. تجويد **2901.**

Kratak tedžvid od nepoznatog pisca, vjerovatno iz XIX stoljeća.

Početak: الحمد لله رب العالمين . . . اما بعد فهذه رسالة تتعلق بالتجويد

L. 5; 20,5 × 11,5. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Rukopis je očito istrgnut iz neke zbirke. Papir bijel, bez poveza.

143. **637.**

L. 86; 22 × 16. Papir bijel, deblji i žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 8. تجويد

Kratak udžbenik o pravilnom čitanju Qur'āna za početnike od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . و بعد بوند نصكره معلوم اوله كه هر مؤمن و مؤمنه اوزرينه عاقل و بالغ اولدقد نصكره فرض عيندر ايمان و اسلامى بلمك . . .

Ta'līq pisan uvježbanom rukom. Na l. 1ª sadržaj zbirke i potpis bivšeg vlasnika i prepisivača (Muṣṭafā Edīb, kadija, sin Ibrāhīma Kučukzāde iz Sarajeva 1213/1798). Ispod toga piše da je primjerak kasnije uvakufio H. Zulfikar-aga b. Mehmed Spahić iz sela Čumelj u Hercegovini (danas zaselak Čumeljci kod Gleđevaca — Ljubinje), za Ajni-begov mekteb kod Careve džamije.

2. L. 8 — 15. (عقائد بلسان التركى مع مخارج الحروف).

Kratak udžbenik o vjerovanju i izgovoru glasova. Napisao Miṣrī Ḥ. 'Oṯmān- efendi (من تأليف مصرى الحاج عثمان افندى).

Rad je sličan prethodnom po svom početku i sadržaju, samo što se u ovom više govori o vjerovanju.

Prepisao spomenuti Mustafa Edib 1213. H.

3. L. 16 — 24. رسالة حجاميه و فصديه

Traktat o liječenju uzimanjem krvi, napisao Muḥammad b. Maḥmūd. Podijeljen je na 4 poglavlja.

Početak:

الحمد لله الذى ما انزل من داء الا انزل له شفاء . . . اما بعد بو افقر الورى محمد بن محمود مشاهده ايلدمكه ناس انتفاع و تشفى ايچون حجامت و فصد ايتدرمكه سعى و اهتمام اوزرينه اولودلر . . .

Pisac je rad dovršio 1171/1757.

4. L. 24 — 25. رسالة فى آداب البحث و المناظرة

Rasprava o pravilima disputacije, napisao Abū 'l-Ḫair Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde. umro 968/1560, (v. br. 3,²).

Pismo i rukopis u svim gornjim brošurama isto.

Prepisao bivši vlasnik ove zbirke Muṣṭafā Edīb u Gornjoj Tuzli 1214/1798.

5. L. 26 — 41. تحفه حسامى

Perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ḥusāmuddīn-efendija iz okoline grada Mugle (Ajdinski vilajet), po čijem je uzoru kasnije

Šahidija napisao svoj rječnik *Tuḥfēi Šāhidī*. Ne smije se zamijeniti sa Šahidijinim sinom kome je također ime Husamuddin, a koji je spjevao perzijsko-tursku gramatiku, a ne rječnik (v. M. Tahir, OM I, 94 i uvod *Tuḥfēi Šāhidī*). Razdijeljeno je na više dijelova (poglavlja), od kojih je svako pod naslovom: قطعه اخرى.

Početak: نجه ويرانى عدل ايلدى معمور نجه معمورى ظلم ايلدى مقهور

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيل هزج بحرى مسدس كلدى مقصور

خدا تڭرى توانكر معنىسى باى

Nasḫ-ta'līq vokalizovan. Ispod riječi nalaze se crvenim pisani brojevi koji povezuju riječi istog značenja. Po rubu nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst.

6. L. 42 — 75. سراج المصلى و بدر المبتدى و المنتهى

Kratko djelo o namazu na arapskom jeziku od nepoznatog pisca.

Kairo I, 437.

Početak: الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين

Nasḫ krupniji.
Prepis dovršen 1178/1764.

7. L. 79 — 86. عوامل البركوى

Kratka sintaksa arapskog jezika od Muḥammada Birgawīje, umro 981/1573.

Brock. II, 441,^{21}.

Nasḫ lijep. Prepis dovršen 1192/1778.
Iz Ajni-begova mekteba u Sarajevu.

144. **1294.**

L. 50; 20,5 × 14. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 10. تجويد

Kratak udžbenik iz tedžvida od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... بوند نصكره حروف هجا يكرمى سكز حرفدر ...

Nasḫ lijep, vokalizovan.

2. L. 10 — 28. تجويد قرآن

Udžbenik istog predmeta od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى امرنا الى قراءة القرآن بالتجويد ... صكره معلوم اوله كه تجويد قرآن تعلم اره و عورته فرضدر ...

3. L. 28 — 30. پيرنامه

Kratak članak o 26 prvaka (pirova) u tesavufu

Početak:

السلام عليكم يا اهل شريعت شريعتدن مراد شرطى يوينه كتور مكدر ...

4. L. 30 — 34. استاد ايله شاكرد ما بيننده عهد

Uputstvo i pravila o odnosu učenika u zanatstvu prema njegovom majstoru, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى جعل التقوى شعار سيد الاصفياء ... و بعده استاد ايله شاكرد ما بيننده بر عهد واردر اول عهد بودر

5. L. 35 — 43. باب شروط الصلاة

Poglavlje o uvjetima namaza. Izgleda da je rad izvadak iz nekog fikhskog djela.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على محمد سيد المرسلين باب شروط الصلاة و هى ستة الاول الوضوء بالماء الطاهر او التيمم بما يكون من جنس الارض

(Ovo nije rad o istoj temi koji se pod raznim naslovima: *Šurūṭ aṣ-Ṣalāt*, *Fiqh al-Kaidānī* ili *Muqaddimat aṣ-ṣalāh*, pripisuje Ibn Kemal-paši, Kaidaniji i drugima).

6. L. 44 — 50. جواهر الاسلام - (كتاب) سؤالنامه

Kratak katekizam u obliku pitanja i odgovora od nepoznatog pisca. Ovaj popularni katekizam *(ilmi-hāl)* ima nešto različite verzije, naslove i početke, a pitanja su u njemu svugdje izražena istim riječima: *eger sorsalar*, po čemu je kod nas i bio poznat. Gornji drugi naslov nalazi se na rukopisu.

Rieu, 7.

Početak ovdje:

الحمد لله الذی(؟) علی فطرة الاسلام و علی کلمة الاخلاص

Cijela zbirka, izuzev tač. 5, je na turskom jeziku, pisana istim pismom, nasḫ, rukom istog prepisivača, vjerovatno iz XVIII stoljeća.

145. **1672.**

L. 111; 21,5 × 16. Papir bijel i tamnobijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 15. تجوید ادائیه

Kratak tedžvid, napisao neki Ḥamza Miskīn, kako se može razumjeti iz jedne bilješke na kraju (. . . كدادن مراد حمزه مسكيندر). Rađeno vjerovatno u XVIII stoljeću prema nekoliko popularnih udžbenika ove struke, kako je to navedeno u bilješci na kraju.

M. Tahir OM I, 148.

Početak:

لله الحمد و المنة ... بوندنصکره معلوم اوله که طالب تجوید اولان کیمسه‌یه اولا اوچ شئ بیلمك لازمدر ...

Ta'līq. Na rubovima listova ima dosta bilježaka od samog autora.

2. L. 16 — 21. تجوید قره باشی , v. br. 134. Prepis iz štampanog primjerka. (V. bilješku na kraju ovog rukopisa i drugu u Mehmed Tahir, OM I, 148).

3. L. 21 — 34. (مسائل من التجوید).

Izvodi i bilješke iz raznih tedžvida. Na posljednjem listu crtež koji predstavlja usta i glasovne organe.

Moglo bi biti da je sve gornje radove prepisao spomenuti Ḥamza Miskīn.

4. L. 35 — 48. شرح ایساغوجی

Kratak anonimni komentar Isāgūǧiji, poznatom udžbeniku iz logike. Uvod komentara je na arapskom, a ostali tekst na turskom jeziku.

Početak: الحمد لله خالق الاجناس و الفصول ...

Ta'līq sa nešto nasḫa. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

5. L. 49 — 57. رسالة فی علم آداب البحث مع شرحها لطاش کوپری زاده

Komentar raspravi o disputaciji. Oboje napisao Tašköprüzāde (v. br. 143,[4]).

Pismo i rukopis kao prethodno. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

6. L. 58 — 88. ضوء المعالی لبدء الامالی

Komentar kasidi *Bed' ul-amālī* (v. br. 115,[3]). Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. I, 429,[6]; S. I, 764,[6].

(Naslov je po njemu *Dau'al-amālī*, što je pogrešno).

Početak: الحمد لله الذی وجب وجود ذاته

Nasḫ-ta'līq. Tekst kaside pisan je u početku crnim, a poslije crvenim mastilom.

7. L. 89 — 91. قصیدة بدء الامالی ، v. br. 115,[3].

Pismo kao prethodno.

Prepis dovršen 1190/1776.

8. L. 92 — 111. شرح الحسينية فی آداب البحث

Komentar raspravi *al-Husainīya* o disputaciji od nepoznatog pisca. Osnovnu raspravu napisao je Šaiḫ Ḥusain-efendī al-Antākī, umro 1130/1718. Manjkavo na kraju.

Brock. S. II, 482.

Početak: یا من وفقنا لوظائف البحث فی التحریرات و التحقیقات

Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubu ima bilježaka koje tumače tekst.

146. **4279.**

L. 51; 20 × 15. Papir bijel, listovi u početku oštećeni vlagom i popravljeni, povez papirni.

1. L. 1 — 26. ISTO kao br. 145,[1]

Nasḫ slab. Na devetom listu crtež usta, grla i njihovog položaja pri izgovoru glasova.

2. L. 27 — 34. تجويد قره باش, v. br. 134.

3. L. 35 — 49. (رسالة فى التجويد).

Izvod iz raznih tedžvidskih djela od nepoznatog pisca.

Početak: معلوم اوله كه تجويد قرآن هر اره و عورته فرضدر

4. L. 49ᵇ — 51. تتمة تتعلق بالمخرج و الاعتماد

Dodatak o izgovoru slova na arapskom jeziku. Izvadak iz nekog tedžvida.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdullāh b. Munla Ṣāliḥ Hromozade (Hromić) 1252/1836.

147. **2897.**

L. 80; 16 × 12. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 10. تجويد, v. br. 144,².

Nasḫ-ta'līq.

2. L. 11 — 35. لغة عربى ــ تركى

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Uređen je po pojmovima, a ne po abecedi. Arapske riječi napisane su u jedan redak, a ispod njih turski prevod. Tu je sabran izvjestan broj pojmova za najnužniju konverzaciju. Sadrži oko 1000 riječi.

Početak: الله النبي الرسول الملك
تكرى پيغمبر ايلچى فرشته

Nasḫ slab. Arapske riječi vokalizovane i mnoge napisane pogrešno.

3. L. 36 — 43. (لغة فارسى ــ تركى).

Perzijsko-turski rječnik od nepoznatog pisca. Manjkav u početku. Uređen kao prethodni s tim što je još podijeljen na poglavlja.

Nasḫ lijep, sitan.

Početak ovdje:

مرغ آبى كلاغ زاغ كبوتر كلنك كنجشك
اوردك اله قرغه قره قرغه كوكرجين دورنه سرچه

Sadrži oko 700 riječi.

Prvo poglavlje koje se ovdje nalazi je: باب در اسماء اعداد

Rukopis je ljepši i znatno stariji od drugih u ovoj zbirci.

4. L. 44 — 54. شرح مراح الارواح بالتركية

Komentar arapskoj gramatici *Marāḥ al-arwāḥ* na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Manjkavo na kraju.

Početak: هر بر مصنفه واجبدر كتابك اولنده بدى شئ ذكر ايلمك

Nasḫ i ta'līq.

5. L. 55 — 69. شرح الامثلة المختلفة

Komentar početne arapske gramatike *Amṯila* (Paradigme). Napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561.

Brock. II, 438,⁴.

Početak: الحمد لله الذى جعل الامثلة ميزان العلوم العربية

Pismo kao prethodno.

6. L. 69 — 73. (قصيدة بالتركية فى ارشاد اهل استانبول و ترهيبهم).

Pjesma na turskom jeziku u obliku poslanice stanovnicima Istanbula od nepoznatog pisca. Prema riječima na završetku može se razumjeti da su to stihovi nekog mistika Uwaisīje.

Početak: الا يا قوم استانبول بيلك تحقيق اولك آكاه
اريشور ناكهان بر كون سزه قهر ايله حشم الله

Pismo i rukopis kao prethodno.

Završetak glasi:

كتابى جفر جامعده مصرح اسمدر اسم ايله
بونى تحقيق بيلك تحقيق خروج ايلر بامر الله
نه دنلو سعى ايدرلرسه انك دفعنه يوق امكان
ويرلش جانب حقدن صونلمش اكا سيف الله

اویسی حکیمه غم تاریخیدر التنده صاحب سیف
ظهـور اتمك مقـرردر بامرالله باذن الله

Na kraju se nalazi kratka dova za sretan život i brak mladoženje.

7. L. 74 — 80. (دعاء بالتركية).

Molitva na turskom jeziku koja je, izgleda, namijenjena da se moli prilikom hadža.

Nasḫ vokalizovan.

Rukopis je iz XVIII stoljeća, a donesen je iz Travnika.

148. **4174.**

L. 62; 20 × 14. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 46. تجويد

Udžbenik tedžvida od nepoznatog pisca. U vrhu prve stranice ima ovaj naslov pisan crvenim mastilom, pogrešno:

(هذا كتاب تجويد شريف قرآن عظيم الشان)

Početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب و وعد من تلا و عمل به جزيل الثواب

Ovaj početak je uzet iz drugih djela o istom predmetu.

Nasḫ slab. Istaknute riječi pisane su crvenim. Neki dijelovi teksta podvučeni su crvenom linijom.

Prepisao Ḥusain b. 'Oṯmān 8. šabana 1174/1761.

2. L. 47 — 62. باب شروط الصلاة

Uputa o namazu, v. br. 144,⁵, sa turskim prevodom između redaka.

Nasḫ slab, vokalizovan.

Na kraju datum 1173/1760; prepisivač je, po svoj prilici, isti kao gore.

149. **1401.**

L. 147; 21 × 16. Papir bijel i tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 5. ترجمة المقدمة الجزرية

Turski prevod Ǧazarījine *al-Muqaddime*. Prevod je u stihu kao i original. Prevodilac je neki Maqāmī, kako se to može razumjeti iz završnih stihova:

مفهومه دینور هدایه   سبب قیلور بر دعایه
خدا بزی یرلغـایه   ویره جنت مقامیه

U vrhu prve stranice ima naslov: ترجمهٔ جزری ــ رسالهٔ مقامی

Početak: حمد شکر وار خدایه   عفو چوقدر بی نهـایه

Nasḫ. U početku po rubovima listova i između redaka ima dosta bilježaka iz kiraeta.

Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ (Spahić) 1218/1803.

2. L. 6 — 55. طوبى على الرسالة و زلفى على الوسيلة ــ
حاشية الارمناكى على شرح القنوى على رسالة البركوى

Glosa Qonawījinom komentaru Birgawījine risale o vjerovanju i pobožnosti (v. ḤḪ I, 850). Napisao Naǧmuddīn 'Omar b. Abduraḥmān b. 'Omar al-Armanākī kako stoji na početku rukopisa. Manjkavo na kraju. Glosa je napisana na turskom i arapskom jeziku pomiješano. Komentar je napisao Šaiḫ 'Ali-efendī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī i dovršio ga 1114/1702.

Kairo (F. kutub at-turkiya) 67—8.

Početak glose:

الحمد لله رب العالمين والله ناصر المؤمنين . . . اما بعد فيقول العبد اضعف الورى . . . نجم الدين السيد عمر بن السيد عبد الرحمن بن عمر الارمناكى . . . لما رأيت رسالة للعلامة الفاضل محمد بن پیر على البركوى و قد سألنى بعض الاخوان ان اشرح شرحا بنقل مسائل العربية بعضا متنا (؟!) لشرح قنوى مطابقا لمسائلهما . . . و سميته طوبى على الرسالة و زلفا (؟!) على الوسيلة

Ta'līq i nasḫ sitniji. Osnovni tekst pisan crvenim, a komentar podvučen crvenom linijom.

3. L. 56 — 67. نتيجة النظر فى علم الاثر

Traktat o islamskoj tradiciji. Napisao Muḥammad b. Ḥasan b. Himmāt al.Ḥanafī ad-Dimišqī, umro 1175/1761.

Brock. II, 309.

Početak: الحمد لله الذى وصل بمتواتر آلائه من انقطع اليه

Ta'līq sa nešto nasḫa.

Prepisao Murādbašīzāde 'Alī Ṣādiq Šukrī, muderis u medresi Ali-paša Ğedīd 1208/1793 (v. l. 1ª).

4. L. 67 — 69. (رسالة فى تقسيم الحديث)

Traktat o vrstama hadisa, napisao šaiḫ 'Omar Iskilibī, učenik spomenutog Ibn Himmāta. U vrhu prve stranice napisano je ime pisca crvenim mastilom:

اسكليبى شيخ عمر المحدث من تلاميذ شيخ محمد بن همات المحدث الحنفى الشامى

Početak:

الحمد لله رب العالمين مرسل الانبياء و المرسلين ... و بعد لما قسم اهل الاصول و اهل الحديث سنة المصطفى صلعم ...

Prepisano 1208/1793 istim rukopisom kao prethodno.

5. L. 70 — 80. مولد النبى لسليمان چلبى

Mevlud od Sulaimān Čelebije, umro 825/1422. Manjkavo u početku. Na kraju prigodna dova i jedna ilahija.

ḤḪ II, 1910; Š. Sāmī QA IV, 2620.

Nasḫ vokalizovan.

6. L. 81 — 98. الاربعون حديثا للمصفورى

Zbirka 40 hadisa sa odgovarajućim pričama. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Uṣfūrī.

Tīmūriya II, 405; Brock. S. II, 942.

Početak: الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين

Nasḫ slab sa nešto ta'līqa.

7. L. 99 — 119. (شرح الامثلة المختلفة) تحفهٔ نادریات

Komentar *Amṯili* na turskom jeziku. Napisao 'Oṯmān b. Aḥmad. Način pisanja upućuje donekle da je pisac iz naših krajeva. U uvodu kaže da je odlučio napisati ovaj komentar u doba osvajanja Krete 1080/1669. i da mu daje naziv: تحفهٔ نادریات

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد ضعيف و حقير پر تقصير عثمان بن احمد

Ta'līq.

Prepisao 'Alī, softa iz kasabe Prozor u kadiluku Radomir 1214/1799.

8. L. 120 — 130. (لغت مراح و عزى و مقصود).

Turski tumač arapskih riječi upotrebljenih u djelima *Marāḥ al-arwaḥ*, *'Izzī* i *Maqṣūd* iz arapske gramatike od nepoznatog pisca. Ispod arapskih riječi napisano je njihovo značenje na turskom jeziku.

Početak:

قال مفتقر نجاح

ایتدی ای محتاج قورتلجق

Nasḫ i ta'līq.

9. L. 131 — 136. شرح ابيات لصدر الشريعة فى العروض

Komentar stihovima o arapskoj metrici koje je spjevao Ṣadr aš-Šarīa, od nepoznatog komentatora.

Početak osnovnog teksta:

اطل مدتى بسط المدى منك مأمول. انل عدتى كف العدى عنك مسؤول

Početak komentara:

و به نستعين ... و بعد يقول المتوسل بقلة البضاعة ... لما رأيت الابيات الخمسة المعزوة الى صدر الشريعة التى جمع فيها اسماء البحور و العروض ...

Ta'līq. Stihovi su pisani crvenim mastilom.

Prepisano 1224/1809.

10. L. 137 — 147. (رسالة فى شرح لفظ كتاب الطهارة).

Jezična analiza sastava كتاب الطهارة , te tumačenje riječi *kitāb* i *bāb* od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الذى لا يرد قضاؤه و لا يحد بقاؤه ...

Nasḫ sitan.

Prepisano 1184/1770.

150. رسالة فى التجويد 2955.

Traktat o tedžvidu. Napisao neki Muṣṭafā b. Ḥ. 'Alī u XVIII stoljeću.

Početak je sličan početku u nekim drugim radovima ove vrste:

الحمد لله الذى انزل القرآن بالتجويد ...

L. 34; 16 × 11,5. Nasḫ. Papir bijel, deblji, povez kožni, rastavljen od listova.

Prepisano 1213/1798.

Na l. 1^{a} ima bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Zulfikar-aga Spahić iz sela Čumelj u Hercegovini (Čumeljaci kod Ljubinja).

151. **1322.**

L. 200; 23 ×16. Papir bijel i žućkast; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 5. قواعد كلى

Kratka risala o pauzama (*waqf*) pri čitanju Qur'āna od nepoznatog pisca, vjerovatno iz XVIII ili XIX stoljeća. Prvo se navode mjesta gdje je pogrešno napraviti pauzu, a po tom mjesta gdje je to potrebno učiniti. Nedovršeno.

Početak:

قواعد كلى ائمهٔ دين و علماء اهل يقين شويله بيان و عيان قلوب بيوردر كم قرآن ايچنده اولان وقف كفرلرى يازمش ...

2. L. 6 — 46. وقوف السجاوندى

Djelo o pauzama u Qur'ānu sa uvodom na perzijskom jeziku (v. br. 101^{1}).

Pisac je ovdje popisao sve riječi u Qur'ānu koje imaju znak pauze (*waqf*) sa dotičnim znakovima i to redom po surama. Ti znakovi su označeni crvenim mastilom. Završetak je na turskom jeziku.

3. L. 47 — 69. شرح رسالة البركوى فى اصول الحديث

Komentar Birgawījinoj brošuri o teoriji hadisa, napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qarsī, umro 1169/1755.

Brock. II, 440.

Početak:

الحمد لله الذى اعزّ العلماء العاملين و المحدثين العادلين ورفع حظ الحافظين

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Pisac je završio svoj rad 10. rebiu 'l-ahira 1151/29. VII 1738. u Egiptu.

4. L. 70 — 117. الشمائل النبوية ili شمائل النبى

Životopis Božijeg poslanika Muhammeda. Napisao Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī, umro 279/892.

Brock. I, 162.

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى ... باب ما جاء فى خلق رسول الله صلى الله عليه و سلم

5. L. 118 — 143. مرقات الوصول الى علم الاصول

Djelo o teoriji islamskog prava (uvod u islamsko pravo). Napisao Muḥammad b. Farāmurz Molla Ḫusrau, umro 885/1480.

Brock. II, 227,^{2}.

Početak: حامدا لمن شيد اصول الدين و ايد فروعه بالكتاب المبين

6. L. 144 — 163. اظهار الاسرار فى النحو

Kratko djelo o arapskoj sintaksi od Birgawīje.

Brock. II, 441,^{20}.

Početak: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد

7. L. 164 — 170. شرح رسالة فى علم المناظرة و الآداب

Traktat o disputaciji i komentar istom djelu (v. br. 145,^{5}).

8. L. 171 — 198. شرح عجالة كافية (الحسينية) فى آداب البحث

Kraće djelo o disputaciji sa komentarom (v. br. 145,^{8}).

9. L. 199 — 200. الرسالة الموسوية فى القياس

Kratak napis o silogizmu u logici od nepoznatog pisca (up. Brock. S. II, 956 i Ismā'īl-paša AM II, 482).

Početak: اعلم ان القياس اما ان يذكر فيه كلتا مقدمتيه

Čitava zbirka pisana je nasḫom istim rukopisom oko 1264/1847. u medresi Hakīm-čelebije (v. na kraju pod tač. 5 i 6) .

(قد اتفق الفراغ من تسويده وقت العصر بمدرسة حكيم چلبى لسنة اربع و ستين و مأتين بعد الف)

U istom svesku uvezano je štampano djelo: قاضى مير على الهداية , komentar poznatom filozofskom djelu *al-Hidaya* od Qādī Mīra (Ḥusain b. Muʿīduddīn al-Ḥusainī).

152. **4247.**

L. 97; 20,5 × 15. Nasḫ prost; papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 4. تجويد

Podsjetnik o pravilnom čitanju Qur'āna iz XIX stoljeća.

Početak: حرف مد قچدر ندر واو يا الف . . .

Na l. 5. ispisano nekoliko hadisa, većinom nesigurnih.

2. L. 6 — 33. تعليم المتعلم

Nauka o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko godine 600/1203.

Brock. S. I, 837.

Početak: الحمد لله الذى فضل بنى آدم بالعلم و العمل

3. L. 34 — 97. مقدمة الغزنوى ili المقدمة الغزنوية فى فروع الحنفية

Kratko djelo o obredoslovlju (*ʿibādāt*). Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī al-Ḥanafī, umro 593/1196.

Brock. I, 378, S. I, 649.

Početak: الحمد لله الذى عمّ البلاد بنعمته و ارفاده

Na kraju manjkavo.
Rukopis je iz XIX stoljeća.

153. تجويد **4290.**

Kratka uputa o pravilnom čitanju Qur'āna od nepoznatog pisca. Početak nakon besmele glasi:

الحمد لله الذى جعل القرآن لنا اعلى البرهان و جعلنا من القارئين العاملين مهما الامكان (!!)

L. 21; 20 × 13,5. Papir bijel, povez kožni. Rad je podijeljen na uvod, tri poglavlja i zaključak. Tekst ponegdje podvučen crvenom linijom.

Rukopis je, izgleda, iz XIX stoljeća.

154. **4302.**

L. 30; 18 × 12,5. Papir bijel, povez kožni, listovi oštećeni.

1. L. 1 — 13. تجويد

Kratka uputa u pravilno čitanje Qur'āna. Listovi su s vrha oštećeni i otkinuti, tako da nema naslova ni početka.

Prvo što se može pročitati su riječi:

. . . بوندن صكره معلوم اوله كه تجويد قرآن تعلمى اره و عورته فرضدر زيرا حق تعالى بيوردر و رتل القرآن ترتيلا

Nasḫ.

Na kraju piše da je vlasnik ovog rukopisa Ḥaǧi Ibrāhīm ʿAbdurrazzākzāde. (صاحب الكتاب الحاج ابراهيم عبد الرزاق زاده)

Rukopis je vjerovatno iz XIX stoljeća.

2. L. 15 — 30. (لغت تركى ـ بوسنوى)

»Tursko-bosanski rječnik«. Sadrži oko hiljadu riječi, a rađen je tako, da je ispod svake turske riječi stavljeno njeno značenje na srpskohrvatskom (bosanskom) jeziku, pisano sve arapskim pismom.

Primjer:

طاغ	كوك	الكم صاغمه	كونش	آى	يلدز
غوره	نبو	دوغه	سونچه	مساج	زويزده

Na kraju je bilješka, iz koje bi se moglo razumjeti, da je ovaj rječnik pisao neki Muṣṭafā b. Ḥaǧi Ibrāhīm iz Bayburta u Anadolu, koji je došao u Bosnu 28. marta 1281/1865. i učio »bosanski jezik« (بوشناقچه) godinu dana.

(اى برادر بو شناقچه بر سنه چالشوب . . . انجه اخذ ايلديم بلمم لسان اجق اولديغى سيدنمى يوقسه جوابى اولمديغندنمى سبب نديز بلمم كتبه حقير ايالت انطولى سنجاغ ارضروم قضا بايبورت مصطفى بن حاجى ابراهيم بوسنه‌يه امدى ٢٨ مارت سنه ٢٨١).

155. **4336.**

L. 30; 16 × 11. Papir bijel, deblji; povez kožni.

1. L. 1 — 10. قواعد القرآن المربى وتجويد الكلام الالهى

Kratak spjev o pravilnom čitanju Qur'āna. Napisao Ḥusām b. Ḫalīfa al-Mar'ašī (v. uvod).

Početak je na arapskom jeziku i glasi nakon besmele:

الحمد لوليه و الصلاة على نبيه خفيه و جليه (؟) اما بعد فهذه قواعد القرآن العربى

و تجويد الكلام الالهى نظم حسام بن الخليفة المرعشى . . .

Spjev je podijeljen na dvije glave (*bāb*) i na deset poglavlja (*faṣl*). Na rubovima listova su bilješke na arapskom koje se odnose na tekst. Na kraju ima nekoliko stranica bilježaka.

2. L. 15 — 30. خدا ربم

Islamska vjeronauka u stihovima (*manẓūm*) na turskom jeziku. Prema jednom stihu pri kraju može se razumjeti da je autor ove kaside Ibrāhīm Ḥaqqī Arzarūmī, umro 1195/1780. Taj stih glasi:

قمونك اعتقادين بو يوز اون بيت ايچره بيل حقى
بو در حق مذهب انجق بونده ثابت ايلسون الله

Kasida se nalazi i u njegovom enciklopedijskom djelu معرفتنامه (v. rukopis toga djela koji se nalazi u ovoj biblioteci pod br. 105, l. 150. — br. 8 ovog kataloga — i štampani primjerak, Istanbul 1310/1892, str. 263). Međutim, F. Spaho (Arapski, perzijski i turski rukopisi, Sarajevo 1942, str. 81. i 82) kaže da je ova kasida od nepoznatog autora ili joj je autor neki Ṣun'ī ili Ḍa'īfī, prema posljednjem stihu u nekim rukopisnim verzijama ovog djela.

Kasida je bila raširena i služila je kao udžbenik vjeronauke u početnim vjerskim školama (mektebima) u nekim krajevima islamskog svijeta, pa i kod nas. Sadrži 116 stihova.

Početak:

خدا ربم نبيم حقا محمد در رسول الله
هم اسلام دينيدر دينم كتابمدر كلام الله

Nash slab, vokalizovan.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

156. كزيده **3991.**

Traktat o tedžvidu. Napisao sayyid Maḥmūd b. sayyid Muḥammad Naqšibandī al-Urmawī (v. uvod).

Djelo je podijeljeno u 29 poglavlja (*bāb*).

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . و بعده بويله در فقير و حقير پر تقصير السيد محمود بن

السيد محمد النقشبندى الارموى كه اى طالب قرائت قرآن بلكل . . .

L. 53; 21 × 15. Nasḫ mjestimično vokalizovan. Papir bijel, deblji i poneki list žućkast, povez polukožni.

Prepisao Ḥaǧi Aḥmad b. Muḥammad sredinom muharema 1194/1780.

Na kraju se nalazi početak nekog drugog tedžvida.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3) KOMENTAR QUR'ĀNA

(AT-TAFSĪR)

Arapski

157 — 158. تفسير ابى الليث ili تفسير القرآن **688, 674.**

Komentar Qur'āna. Napisao Abū 'l-Laiṯ Naṣr. b. Muḥammad as-Samarqandī al-Ḥanafī, umro 373/983, a prema nekima 375, 383 ili 393.

Brock. I, 196; S. I, 347.

Dva sveska, prvi i treći, od jednog kompleta.

L. (I) 263; 23 × 15 + (III) 200; 24,5 × 16. Nasḫ, stari arapski. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Mastilo prilično izblijedilo. Prva dva lista u prvom svesku oštećena. Papir žućkast, trošan, povez polukožni, oštećen.

Svezak prvi, obuhvata tumačenje od početka Qur'āna do kraja 7. sure (A'rāf).

Početak:

قال الفقيه ابو الليث نصر بن محمد بن ابراهيم السمرقندى رحمة الله عليه قال ح
ابو جعفر محمد بن فضل

Na kraju je zapisan datum prepisa, ali se ne može pročitati.

Na zadnjem listu ima zapis, u kome se može pročitati: فى (تاريخ) سنة ثلث و اربعين و سبعماية, tj. godina 743/1342, što znači da je prepis dovršen najkasnije te godine, a vrlo vjerovatno i ranije. Na istom listu ima ovaj zapis:

صاحبه و مالكه العبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة الله تعالى و غفرانه عيسى بن
احمد من بلد ارز الروم (!) حماها الله

Iz toga se vidi da je vlasnik ovog rukopisa bio neki 'Īsā b. Aḥmad iz Erzeruma. Na prvom listu postojala je bilješka o datumu i prepisivaču, ali je kasnije prilikom popravka polijepljen drugi list, kroz koji se mogu pročitati riječi:

تمت سنة . . . المجلد على يدى العبد الضعيف . . . الله تعالى و غفرانه . . .

Na tri posljednje stranice nalaze se dove.

Svezak treći, obuhvata tumačenje Qur'āna od početka sure Maryam do kraja Qur'āna, ali je manjkav na početku i na kraju, tako da ovdje počinje petnaestim ajetom gornje sure, a svršava pretposljednjim ajetom sure az-Zumar. Nedostaju i listovi, na kojima se tumače ajeta 53. do 61. iste sure.

Djelo je uvakufljeno Gazi Husrev-begovoj mederesi.

Na prvom čistom listu u vrhu ima zapis, iz koga se vidi, da je primjerak nekada pripadao biblioteci nekog Hadži Osmana Bošnjaka:

تفسير ابو الليث من كتب الحاج عثمان البوسنوى

159. ISTO **343.**

Druga polovina, odnosno III i IV dio istog komentara u jednom svesku. Sadrži tumačenje Qur'āna od početka 19. sure (Maryam) do kraja Qur'āna. Na l. 110. završava se treći dio (mujallad), a 39-om surom (az-Zumar) počinje četvrti dio.

Nasḫ-ta'līq, pisan vještom rukom. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom.

L. 208, sa po dva nova lista i po jednim zaštitnim listom na početku i na kraju i sa označenom folijacijom. Listovi: 151, 152, 155, 156, 159. i 160. nedostaju. Na njihovo mjesto stavljeni su drugi neispisani listovi. 28,5 × 19,5. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Prepisao Ḥusain b. Qāsim b. Ḥasan nastanjen u Karamanu 17. rebiul-ahira 836/1432, kako se to vidi iz bilješke na rubu posljednjeg lista:

. . . على يد اضعف العباد و احقرهم و افقرهم . . . حسين بن قاسم بن حسن المتوطن
بالقرمان عفا الله عنهم . . . فى اليوم السابع عشر من شهر ربيع الآخر . . . من شهور سنة
ست و ثلاثين و ثمانماية . . .

Primjerak je uvakufio Ḥasan b. Yūsuf al-Fočawi svome potomstvu i učenim ljudima (ulema) u gradu Foči 942/1535, kako se to vidi iz zapisa na početku i na kraju rukopisa:

قد وقفت هذا المجلد الثانى من تفسير الشيخ الفقيه ابى الليث رحمه الله عليه لاولادى الصالحين لطالعته منه و لكل من كان اهلا لها من العلماء الساكنين فى نفس فوچه المحروسة و انا اضعف العباد حسن بن يوسف الفوچوى عفى عنه و الله على ما نكتب شهيد و رقيب. حرر فى اوائل شهر محرم الحرام من شهور سنة اثنى [و] اربعين و تسعماية

U zapisu na kraju rukopisa mjesto riječi الساكنين stoji القيمين. Ispod toga mali muhur (8 × 6) u kom se može pročitati:

الواثق بالملك المنان عبده الفقير حسن بن سنان

Vakif je bez sumnje Nāẓir Ḥasan b. Sinān Yūsuf, graditelj čuvene Aladža džamije u Foči, umro 960/1553.

160. ISTO **738.**

Treći ili četvrti svezak nekog drugog kompleta. Sadrži tumačenje od početka 36. sure (Yāsīn) do kraja Qur'āna.

L. 188; 22 × 17. Nasḫ većim dijelom, a manje ta'līq, pisan različitom rukom i različitim perom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Na l. 1^{a} potpis nekadašnjeg vlasnika: 'Oṯmān Nūrī b. Muṣṭafā, privremeni (موقتا) kadija u Duvnu (Dumna). Ispod toga njegov pečat.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

161. **1566.**

L. 305; 20 × 14,5. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 60. ISTO

Fragment gornjeg komentara. Sadrži samo tumačenje džuza 'Amma.

Nasḫ. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur,āna podvučen crvenom linijom kao i stranice i rubovi. Na rubovima ima bilježaka, koje se odnose na tekst.

Na prvom čistom listu datumi smrti nekih islamskih učenjaka, te bilješka o broju ajeta Qur'āna, podijeljenih po sadržaju.

Slijedi 10 lista ispisanih prigodnim molitvama.

Rukopis ovog fragmenta je vjerovatno iz XIX stoljeća.

2. L. 70 — 103. جلاء القلوب od Birgawīje (v. br. 115^{4}).

Pismo raznih vrsta. Prepisao neki Ṣāliḥ 1094/1682.

3. L. 106 — 266. لسان الحكام فى معرفة الاحكام

Priručnik o šeriatsko-sudskom postupku. Napisao Abū 'l-Walīd Ibrāhīm b. Muḥammad, poznat pod imenom Ibn aš-Šiḥne al-Ḥalabī, umro 882/1477.

Brock. II, 97; S. II, 115.

Nasḫ. Prvi list nedostaje, a zadnji je prebačen na kraj zbirke. Stranice su obrubljene sa po dvije crvene linije.

Prepisao 'Alī b. Aḥmad b. 'Abdulmuḥsin aš-Ša'rāwī u srijedu 15. ševala 1001/1593 godine.

4. L. 266 — 305. Ulomak iz nekog fikhaskog djela od poglavlja فصل فى الصيد و الذبايح و الاضحية do poglavlja: فصل فى الوصايا.

U ovom kodeksu ima i drugih raznih bilježaka kao i nekoliko dova.

Na kraju zapis da je vlasnikom ovog rukopisa, nakon očeve smrti, postao Muḥammad 'Abdurreūf b. Abū 'l-Barakāt al-Ḥasanī 1036/1626. godine.

162. **300.**

L. 110; 26,5 × 15. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 33. الناسخ و المنسوخ من القرآن العظيم

Djelo o derogaciji u Qur'ānu. Napisao Abū 'l-Qāsim Hibatullāh b. Salāma b. Naṣr b. 'Alī al-Bagdadī, umro 410/1019.

Brock. I, 192, S. I, 335.

Početak: الحمد لله الذى هدانا لدينه و جعلنا من اهله

Nasḫ, čitak, ponegdje vokalizovan. Naslovi s početka pisani crvenim mastilom. Na prvoj stranici gornji naslov.

2. L. 34 — 38. مختصر فنون الافنان

Izbor iz djela فنون الافنان فى علوم القرآن. Oba djela napisao je Abu 'l-Farağ 'Abdurraḥmān b. 'Ali Ibn al-Ğauzī, umro 597/1200. Djelo govori o raznim pitanjima u vezi sa Qur'ānom i njegovim tumačenjem.

Brock. I, 504,^{31}.

Početak: الحمد لله عدد ما حمده الحامدون

3. L. 39 — 44. (هذا كتاب اجتبيت فيه مما اجتنيت)٠

Kratak izbor iz raznih nauka u vezi sa proučavanjem Qur,āna.

Početak:

الحمد لله على جميع الآلاء و صلى الله على سيدنا محمد اشرف الانبياء ... هذا كتاب اجتبيت فيه مما اجتنيت من علوم مختلفة فهو اسهل متناول للحافظ و احسن روضة للناظر فصل الخطاب فى القرآن على خمسة عشر وجها

4. L. 45 — 67. (مختصر السيرة النبوية و اخبار بعض الصحابة)

Kratka biografija Božijeg poslanika Muhameda, prvih halifa i nekoliko drugih istaknutih ljudi i žena iz prvih dana islama. Rad je, vjerovatno, skraćen izvadak iz nekog opširnijeg djela.

Početak: ذكر نوع ممن ولد من الانبياء مختونا

ذكر نسب سيدنا محمد صلى الله عليه و سلم

5. L. 68 — 76. ذكر الاحاديث التى تدور على ابواب الفقه

ذكر من صحّ انه شهد بدرا على حروف المعجم

ذكر المؤآخات بين الصحابة

ذكر المؤلفة قلوبهم

ذكر اسماء المنافقين الخ

Nekoliko hadisa na kojima se zasniva veliki dio fiqha; popis ashaba koji su učestvovali na Bedru; o bratimljenju među ashabima; o nekim novim vjernicima; popis lažnih muslimana (*munāfiq*) iz prvog doba islama, te razne kraće bilješke iz povijesti islama.

Početak:

قال الشافعى رحمه الله يدخل هذا الحديث يعنى قوله صلعم فى حديث عمر انما الاعمال بالنيات فى سبعين بابا من الفقه

6. L. 77 — 86. منتخب من الاوائل

منتخب من المنسوبين الى غير آبائهم. ذكر اسماء تساوى فيها الرجال و النساء. باب فيه ما اهمل من الاحاديث المشتبهه. منتخب من المتفق و المفترق.

Zapisi o tome šta se prvo dogodilo i ko je šta prvi uradio na svijetu; imena nekih ashaba i uleme koji se ne prezivaju po svojim očevima, o nekim imenima koja su jednaka za muškarce i žene, te nekoliko posebnih vrsta hadisa (*al-muštabah* i *al-muttafaq wa al-muftaraq).*

Početak: اول ما خلق الله القلم

7. L. 86 — 89. مسائل يعاني بها فى علم الحديث. ذكر طبقات هذه الامة

Razna pitanja sa područja hadisa, te kategorije nekih halifa i učenjaka.

Početak:

مسئلة ان قال قائل هل تعرفون اربعة رأوا النبي صلعم فى نسق واحد فالجواب انهم

8. L. 90 — 96. كتاب فيه ما لكل واحد من الصحابة من الحديث عن النبى صلعم

Risala u kojoj se govori o tome koliko je koji ashab zapamtio (prenio) hadisa.

Početak:

اخبرنا الشيخ الامام العالم الزاهد ابو الفضل محمد بن يوسف بن على الغزنوى قراءة عليه فى سنة اثنين و سبعين و خمس مائة قال اخبر الشيخ الامام ابو اسحق

9. L. 96 — 110. كتاب اعمار الاعيان لابن الجوزى

Rad o dužini života znamenitih ljudi. Napisao Abu 'l-Farağ 'Abdurraḥmān b. 'Ali Ibn al-Ğauzī, umro 597/1200.

Brock. S. I, 916, 10^{c}.

Početak:

قال الشيخ الامام ... جمال الدين ابو الفرج عبد الرحمن بن على بن محمد بن على الجوزى الحمد لله خالق خلقه بالقدرة من تراب

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. 'Abdulfattāh 29. safera 1024/1615, kako se to vidi iz zapisa na kraju:

تم هذا المجموع المبارك و ما تضمنه من الكتب و الفوائد بحمد الله و عونه على يد
كاتبه العبد الفقير محمد بن عبد الفتاح الواعظ المزلى . . . و كان الفراغ من نسخه يوم الاحد
المبارك تاسع عشرى (!) شهر صفر الخير من شهور سنة اربعة و عشرين بعد الف

Na rubu mnogih listova ima zapis, da je djelo uvakufio neki Ahmad b. Mustafa. Zapis je stavio Musā b. Muhamed, kadija u Mudaniji. Ispod toga njihovi lični pečati.

163. **964.**

L. 59; 22 × 16. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 35. ISTO kao br. 162,[1]

Ta'līq. Na prvoj stranici naslov. Imena sura i drugi naslovi pisani crvenim mastilom.

Prepisao Oṯmān b. Ḥasan iz Gračanice (الغرادچانى) 20. rebiul-evela 1191/1777.

2. L. 36 — 44. آداب القرآنية على مذهب الحنفية فى نهج المصطفوية

Risala o važnosti Qur'āna i pravilnom ponašanju prilikom njegovog čitanja i proučavanja. Napisao 'Alī b. Muṣṭafā b. Ḥasan Albasānī (البصانى iz Elbasana u Albaniji).

Početak:

الحمد لله الذى نور افئدة عباده بتلاوة القرآن و ادب نفوس امة محمد بآداب القرآن

Rasprava je podijeljena u četiri poglavlja.
Prepis dovršen 1277/ 1860.

3. L. 45 — 59. كتاب بيطارنامه و معالجة بهيمة

Turski prevod nekog perzijskog djela o veterinarstvu od nepoznatog pisca i prevodioca, koji u uvodu kaže, da je proučavao djela o veterinarstvu na arapskom i perzijskom jeziku, a po tom preveo ovo djelo sa perzijskog na turski jezik da bi ukazao muslimanskim ratnicima kako će liječiti konje i druge tovarne životinje.

Početak:

لقائله اشبو بو فقير پر تقصير بعض عربى و فارسى بيطارنامه‌لو تتبع ايدوب و جيوش
مسلمينه و عساكر موحدينه ات (!) دواب احوالنه مطلع اولمق زياده اهم و الزم اولمغين
لسان فارسيدن زبان تركى يه ترجمه ايتمكه مباشرت ايدوب

Djelo je podijeljeno u slijedeća četiri poglavlja:

باب اول اتلوك ايوسنى و ياتلوسنى بيان ايدر   باب ثانى اتلوك تدبيرلوك و حقلرين
بيان ايدر   باب ثالث اتلوك امراض و معالجه‌سين بيان ايدر   باب رابع ات بسلمه‌نك
فضائللك ديشلوين بيان ايدر (up. Flügel II, 557).

Nasḫ, ta'līq i riq'a. Naslov djela i poglavlja ispisani su crvenim mastilom. Na rubu nekih listova ima bilježaka.

Na l. 45^a je zapis o nekadašnjem vlasniku Muhamedu iz Novog Pazara koji je godine 1270/1853. bio muallim ruždije u Zvorniku, a 1279. u Sarajevu, zatim kadija u rodnom mjestu Novom Pazaru 1286, a 1291. u Srebrenici i napokon »za rata« 1293. muallim ruždije u Novom Pazaru.

(محمد يڭى پازارى و معلم مكتب رشديه در لواء ايزوورنيق سنه ۷۰ ثم فى سراى
بوسنه سنه ۷۹ ثم حاكم فى بلدتى يڭى پازار سنه ۸٦ ثم فى سربرنيچه سنه ۹۲ ثم كنت
معلما فى رشدية يڭى پازار فى سنة ۹۳ لمحاربة)

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

164. **3196.**

L. 89; 16 × 12. Papir požutio, povez polukožni. Primjerak je prilično očuvan.

1. L. 1 — 78^b. ISTO kao br. 162,[1]

Nasḫ starinski, vokalizovan. Na početku se vidi da je djelo predavao i prenio autorov sin 'Abdulḫāliq:

اخبر الشيخ ابو عبد الله عبد الخالق بن هبة الله بن سلامة قال قال والدى هبة الله رضى الله
عنه الحمد لله الذى هدانا لدينه . . .

Naslov djela nalazi se na l. 1^a:

كتاب الناسخ و المنسوخ املاء الشيخ ابى القاسم هبة الله بن سلامة

2. L. 78^b — 89. ناسخُ و منسوخ حديث رسول الله صلعم

Kratko djelo o derogaciji u hadisu. Ispod naslova na rubu lista ima zapis, pisan rukom prepisivača, u kome se kaže da je djelo napisao al-ḥāfiẓ Abū 'l-Farağ Ibn al-Ğauzī (تأليف الحافظ بى الفرج ابن الجوزى). Iz toga se razumije da je pisac poznati učenjak Abū 'l-Farağ 'Abdurraḥmān b. 'Alī b. Muḥammad Ibn al-Ğauzī, umro 597/1200. Neki ovo njegovo djelo spominju pod naslovom:

اخبار اهل الرسوخ فى الفقه و التحديث بمقدار الناسخ و المنسوخ من الحديث

Brock., S. I, 917,^{23}.

Početak: الحمد لله العظيم فى مجده الكريم فى رفده . . .

Oba djela prepisao Ismā'īl b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥriz al-Anṣārī u subotu 13. zul-kade 620/1223, kako se to vidi iz ove bilješke na kraju rukopisa:

كتبه اسماعيل بن على بن محمد بن محرز الانصارى حامدا لله و مسلما و معتذرا مما فيه من زلل و كان الفراغ منه يوم السبت ثالث عشر شهر ذى القعدة سنة عشرين و ستمايه

Uvakufio za Ajnibegov mekteb u Sarajevu Hadži Ibrahim b. Islam iz Spuža (اسپوژلى), nastanjen u Travniku god. 1252/1836. o čemu govori zapis na prvom čistom listu. Iz toga mekteba rukopis je prenesen u ovu biblioteku.

165. **3600.**

L. 53; 23,5 × 14,5. Papir bijel, deblji, povez kožni, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama. Primjerak je dobro očuvan.

1. L. 1 — 29. ISTO kao br 162,[1]

Druga verzija po predaji piščeva učenika Abū Muḥammad Rizqullāh b. 'Abdulwahhāb al-Muqri-je.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم و به ثقتى و عليه توكلى و هو حسبي قال الشيخ الاجل ابو محمد رزق الله بن عبد الوهاب المقرى قال املى على الشيخ ابو القاسم هبة الله بن سلامة المفسر . . .

Nasḫ čitak. Naslovi pisani crvenim mastilom.
Prepis dovršen 24. šabana 1123/1711.

2. L. 30 — 53. نهاية البهجة

Sintaksa arapskog jezika u hiljadu stihova. Napisao šaiḫ Ibrāhīm aš-Šabistarī (الشبسترى) an-Naqšibendī 900/1494. Umro 917/1511.

Brock. II, 194.

Stihovi se završavaju na slovo ت, pa stoga spjev nosi naziv *Tā'īya*.

Početak:

تيمنت باسم الله مبدى البرية مفيض الجدى معطى العطايا السنية

Prepisivač je isti kao gore, što se vidi po rukopisu.

Prema zapisima na prvoj i drugim stranicama primjerak je posjedovao i uvakufio neki Mūsā al-Maulawī.

166. **2482.**

L. 111; 19,5 × 12. Ta'līq sa znatnim greškama u pisanju. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni.

1. L. 1 — 22. الناسخ و المنسوخ للاسفراينى

Djelo o derogaciji u Qur'ānu, koje je napisao kadija Abū Abdullāh Muḥammad b. 'Ali al-Isfarā'īnī, kako se to vidi iz rukopisa. Po Brockelmannu (S. II, 987) pisac se zove Muḥammad b. 'Abdullāh al-Isfarā'īnī al-'Āmirī, a po Tīmūrīyi (I, 152) al-qāḍī al-imām Abū 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Alī al-'Amirī al-Isfarā'īnī. U tim i drugim pristupačnim izvorima nema drugih podataka o ovome piscu.

Početak:

الحمد لمن استحق الحمد لذاته و صفاته الذى هدانا لدينه . . . اما بعد قال القاضى الامام ابو عبدالله محمد بن على (العامرى؟) الاسفرائنى . . . فصل . . . الفت هذا الكتاب على وجه الاختصار . . . و قد اخرجت هذا من التفاسير مثل تفسير مقاتل بن سليمان و الكلبي و غيرهما و منها ما سمعت ل . . . الامام ابى حسن و ؟ على بن الحسن المعروف بابن السنا الحافظ و هو من ائمة الحديث

Zbog grešaka u pisanju neke riječi ne mogu se pročitati.

U uvodu pisac kaže da je ovo djelo kratak izbor iz drugih opširnijih djela. On tu spominje i neke svoje učitelje hadisa, ali je na osnovu samog rukopisa teško ustanoviti ko su ti ljudi.

2. L. 23 — 111. الموضوعات لعلى القارى, v. br. 2,².

Oba djela prepisao je isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma. Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi vlastoručni zapis Kaukčizade šejh Abdullaha iz Sarajeva, poznatog borca protiv austrougarske okupacije Bosne, u kome kaže da je rukopis pozajmio od vlasnika. Zatim slijede naslovi gornjih djela, napisani pogrešno.

Uvakufio Hromozade, čiji se mali ovalni i veliki okrugli pečat nalaze na početku.

167. حقائق التفسير 1651.

Komentar Qur'āna koji je napisao Abū 'Abdurraḥmān Muḥammad b. al- Ḥusain b. Musā as-Sulamī al-Azdī an-Nīsābūrī, umro 412/1021. Ovaj je tefsir poznat i pod imenom حقائق السلمى i تفسير السلمى. Pisan je u tesavvufskom duhu.

Brock. I, 201,¹.

Svezak prvi. Obuhvata tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure Kahf. Nedostaje jedan list s početka i nekoliko listova na kraju.

Ovdje počinje: ... الحقيقة الى ذلك وارتبه على السور على حسب وسعى

L. 296 i dva neispisana lista na početku; 24 × 17,5. Nasḫ jednostavan, krupniji, od raznih ruku. Prvih nekoliko listova su stari oko sedam stoljeća. Drugi najveći dio rukopisa je vokalizovan i također dosta star. Pri kraju je dopisan trećom rukom. Naslovi sura i »*qauluhū*« pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, potamnio; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige, sa otiskom lijepih ornamenata i ukrasa na koricama. Listovi dohvaćeni vlagom.

Rukopis potiče vjerovatno iz XIV i XVI stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

168. زيادات حقائق التفسير 636.

Dodatak prethodnom komentaru (br. 167) od istog pisca.

Početak:

الحمد لله اولا و آخرا و الصلاة على سيدنا محمد النبي و آله الطيبين و الحمد لله
الذى لم تبلغ الافهام كنه كتابه و عجائب خطابه بل عجز عن دركها العقول و حسر عن
منتهاها الفهوم و لما فرغت من جمع كتاب حقائق التفسير رأيت حروفا منها احببت ان اضمها
اليه فافردت له كتابا كيلا يفسد سماع من سمعه و لا نسخ من نسخه و سميته زيادات
حقائق التفسير

Djelo nije zabilježeno u Istoriji arapske literature od Brockelmanna, niti u drugim nama pristupačnim izvorima.

L. 73; 23 × 16. Nasḫ starinski. Mastilo se ne da brisati. Na l. 1ª gornji naslov. Papir žućkast, krhak, povez polukožni sa zatvaračem.

Mnogi su listovi oštećeni crvotočinom, pa su neki djelomično popravljeni. Neki listovi su pogrešno uvezani (kao 49 — 56 uvezani su ispred listova 34 — 47, list 56 označen dva puta, a lista 58 nema, ako se ne radi o pogrešnoj folijaciji.)

Na početku ispod naslova ima bilješka iz koje se vidi da je knjigu uvakufio Hadži Ibrahim-aga, sin Islama Ispužlije, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb.

Rukopis je vjerovatno iz XIII ili XIV stoljeća n. e.

169. كتاب الكشف و البيان فى تفسير القرآن 1369.

Komentar Qur'āna. Napisao Abū Isḥāk Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa'labī an-Nīsābūrī, umro 427/1035.

Brock. S. I, 592,³.

Svezak treći. Sadrži tumačenja od početka 6. sure (al-An'ām) do kraja 7. sure (al-A'raf).

L. 125 i 4 čista na početku i 1 na kraju; 24,5 × 17. Nasḫ starinski, mjestimično vokalizovan kasnije. Mastilo se ne da brisati. Imena sura i drugi naslovi pisani krupno. Naslov je na prvoj stranici. Papir bijel, požutio, deblji, povez polukožni, oštećen.

Na kraju je zapis da je ovaj svezak prepisao Barakāt b. ʻIsā b. Abū Yaʻlā Ḥamza početkom zul'-hidže 571/1176.

فرغ من كتابته العبد الفقير بركات بن عيسى بن ابى يعلى حمزه و ذلك فى العشر
الاول من ذى الحجة سنة احدى و سبعين و خمس ماية

Na prvom i drugom čistom listu su razne bilješke, većinom iz raznih tefsira. Na drugom listu nalazi se ime i pečat nekadašnjeg vlasnika ʻAlī ʻAbdulǧalīlzāde. Na l. 4 zapis da je prepisivač započeo prepis ovoga sveska u drugoj polovini ševvala 571/1176.

170. التفسير الوجيز ili الوجيز في التفسير 4115.

Kratak komentar Qur'āna koji je napisao Abū 'l-Ḥasan ʻAlī b. Aḥmad b. ʻAlī al-Wāḥidī an-Nīsābūrī, umro 468/1075.

Brock. S. I, 730,³.

Jedan svezak koji sadrži uglavnom čitavo djelo. Prepisivač nije prepisao tumačenje posljednje dvije sure al-Falaq i an-Nās.

Početak: الحمد لله الكريم بآلاءه العظيم بكبرياءه

L. 183 i po tri čista lista na početku i na kraju; 21 × 15,5. Nasḫ lijep, čitak i pravilan. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna s početka i na kraju podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka pisanih rukom prepisivača. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, odvojen od knjige. Rukopis je inače dobro očuvan i vrijedan.

Prepisao Waliyyuddīn b. Maḥmūd b. Yūsuf b. Yūnus (v. list 1ᵃ).

Na početku je zapis zavještača koji zavješta rukopis ovoj biblioteci.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

171. تفسير البغوى ili معالم التنزيل 186.

Komentar Qur'āna koji je napisao Abū Muḥammad Ḥusain b. Mas'ūd al-Farrā' al-Bagawī aš-Šāfiī, umro 516/1122. ili 510/1117.

Brock. I, 364.

Svezak prvi, manjkav u početku i na kraju. Sadrži tumačenje od 173. ajeta u suri al-Baqara do 109. ajeta u suri Yūsuf.

L. 325; 29,5 × 22. Nasḫ jednostavan. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Zadnjih deset listova pisani drugom rukom. Papir bijel, deblji, povez izgubljen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine Fejzije medrese u Travniku.

172. ISTO 320.

Svezak drugi od drugog primjerka. Sadrži tumačenje od početka 4. sure (an-Nisā') do kraja 9. sure (at-Tauba).

L. 259; 25 × 16. Nasḫ, mjestimično vokalizovan. Tekst Qur'āna pisan većinom krupno i potpuno vokalizovan, a ponegdje pisan obično i podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel i žut, deblji, povez originalni, kožni, sa otiskom ornamenata na koricama, oštećen.

Prepisao ʻAbdurraḥmān b. Ismāʻil u mjestu Tibrizu 20. šabana 785/1383. g.

و قد وقع الفراغ من تحريره على سبيل التعجيل اضعف عباد الله عبد الرحمن بن
اسمعيل فى بلدة المسلمين تبريز ... فى عشرين شعبان سنة خمس و ثمانين و سبعمايه

Iz Kantamirine biblioteke.

173. ISTO 341.

Drugi ili *treći svezak*. Sadrži tumačenje od 23. ajeta u suri al-Isrā' do konca sure aṣ-Ṣāffāt.

L. 251; 27 × 19. Nasḫ starinski. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Prepisivač je izostavljao senede hadisa. Papir tamnobijel, povez platneni, nov.

Na l. 1ᵃ stoji da je ovo drugi svezak, a prepisivač na kraju kaže da je tim dovršio »treći svezak«. Na istoj stranici je zapis u kojem se kaže da je 971/1563. g. rukopis uvakufio Memišāh-beg, koji je sahranjen u Foči: من اوقاف ممیشاه بك المرحوم المدفون بقصبة فوچه بايالت بوسنه.

U vrhu iste stranice nalaze se tri pečata koji su nečitki. Listovi: 2, 7, 105. i 106. nedostaju.

Prepisao Qāsim b. Muḥammad, zvani Ibn Ḥairān, u četvrtak zadnjeg dana šabana 806/1404. g., kako se to vidi iz zapisa na kraju:

قد تم المجلد الثالث ... على يد اضعف عبادالله قاسم بن محمد المشهور بابن حيران
... فى يوم الخميس فى المبارك شعبان سنة ستة و ثمانماية

Rukopis je donesen iz Foče.

174. ISTO 569.

Treći svezak. Sadrži tumačenje od početka 17. sure (al-Isrā') do pred kraj 87. sure (al-A'lā). Svezak je pri kraju nepotpun.

L. 287 + 22; 27 × 17,5. Nasḫ. Naslovi sura pisani crvenim mastilom, a tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na kraju je dodatak od 22 lista koji sadrži tumačenje nekih sura i ajeta, prepisan drugom rukom iz raznih komentara. Papir tamnobijel, debeo. Mnogi listovi oštećeni i popravljeni. Povez kožni, sa otiskom ornamenata, oštećen.

Prema zapisima na prvoj stranici i drugim listovima ovaj rukopis je promijenio više vlasnika i biblioteka privatnih i vakufskih dok je dospio u ovu biblioteku. Najprije ga je, izgleda, uvakufio Šaiḫ Sulaimān-efendi, vaiz u Velikoj džamiji u gradu Budimu. (وقف شيخ سليمان افندى الواعظ بجامع كبير در قلعهٔ بدون). Zatim je dospio u ruke Muhammed-efendije Beograđanina koji je bio aga janičara na Visokoj Porti. On ga je poklonio svome učeniku i štićeniku Aḥmedu Miṣrīzāde, bibliotekaru u Nišu, prilikom svoje posjete Nišu u ševalu 1045/1636.

وهب لى هذا التفسير استاذى وولى نعمتى محمد افندى بلغرادى حين جاء الى نيش كاننا آغاء
يكيچريان دركاه عالى وانا الفقير احمد حافظ كتب نيش الشهير بمصرى زاده فى ل سنة ١٠٤٥

Iza toga slijedi drugi zapis, gotovo izbrisan, iz koga se vidi da je rukopis kupio u Beogradu šeih Hadži Halil iz Gračanice i uvakufio ga za svoju biblioteku u Gračanici, odakle je prenesen u ovu biblioteku. Na više mjesta nalazi se zapis o njegovom zavještanju:

(وقف شيخ الحاج خليل الغرادچانيچهوى).

Rukopis je vjerovatno nastao u XVI stoljeću.

175. ISTO 3856.

Sedmi svezak, manjkav na početku i u sredini. Sadrži tumačenje od 13. ajeta u suri Ṣād do kraja sure al-Ǧumu'a.

L. 167; 25,5 × 17. Nasḫ starinski, krupan. Naslovi sura pisani crvenim. Papir tamnobijel, debeo. Mnogi listovi, naročito prvog dijela, oštećeni od moljaca i miševa. Povez kožni, oštećen i rastavljen od knjige, listovi prosuti.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

176. ISTO 2122.

Četvrti ili peti svezak. Sadrži tumačenje od početka sure 'Ankabūt do sure al-Ǧāṯiye.

L. 203; 20,6 × 12. Nasḫ. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, prost, povez kožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

177. التيسير فى علم التفسير 172.

Komentar Qur'āna. Napisao Naǧmuddin Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad b. Aḥmad an-Nasafī, umro 537/1142.

Brock. I, 428,III (at-Taysīr fī at-tafsīr).

To je dosta opširan tefsir u osam svezaka. Ovdje imamo samo prvi svezak. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure Āli 'Imrān.

Početak glasi:

الحمد لله الذى انزل القرآن شفاء و رحمة و فضلا و نعمة و حكما و بيانا و حكمة

L. 279; 30,5 × 21. Nasḫ krupan, starinski. S početka i na kraju veći broj listova dopisani kasnije. Naslovi podvučeni crvenom linijom, a na dopisanim listovima pisani crvenim mastilom i tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir bijel, potamnio, deblji, povez kožni sa zatvaračem i otiskom ornamenata. Svezak ima polukožnu futrolu (gilāf).

Na kraju tumačenja prve sure (Fātiḥa) ima kratko objašnjenje na perzijskom jeziku.

Rukopis je vjerovatno iz XIV stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

178. ISTO 335.

Drugi svezak od drugog primjerka. Na početku i po prerezu listova je naslov: الجزء الثانى من التيسير فى التفسير , a zatim sadržaj. Sadrži tumačenje Qur'āna od početka sure Nisā' do kraja sure Yūnus.

L. 318; 27 × 18. Nasḫ čitak. Na čistoj stranici prvog pisanog lista (l. 1ª) opet naslov sav u ukrasu izrađenom od plave, tamne i najviše zelene boje. Papir bijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa zatvaračem i otiskom ornamenata na koricama.

Naslovi sura i riječi قوله تعالى pisani su crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bamhāwī (البمهاوى) u srijedu mjeseca zulkade 841/1437. Ispod toga na kraju ima ukras u ljubičastoj i zlatnoj boji u kojem piše da je primjerak prepisan za Bayram-hodžu al-Ḥanafi.

تم الجزء الثانى بحمد الله و حسن توفيقه على يد الكاتب العبد الفقير . . . محمد بن محمد بن احمد البمهاوى و ذلك فى يوم الاربعاء من شهر ذى القعدة الحرام سنة احد (!) و اربعين و ثمانمايه ـ كتب رسمه (كتب برسم ؟) الفقير الى الله تعالى بيرم خجا الحنفى

Na početku i na rubu l. 1ª u vrhu su potpisi nekadašnjih vlasnika (من كتب العبد الفقير السيد حسن بن الشيخ . . . بمحروسة مصر ـ من فضل الله القادر العلى على المفتقر . . . الشيخ مصطفى بن الحاج محمود الشهير بدفتردار زاده)

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

179. الكشاف عن حقائق التنزيل و عيون الاقاويل فى وجوه التأويل 109.

Komentar Qur'āna, poznat pod kraćim imenom: الكشاف ili تفسير كشاف, što ga je napisao Abū 'l-Qāsim Ǧārullāh Maḥmud b. 'Omar az-Zamaḫšarī, umro 538/1143.

Brock. I, 290,¹.

Djelo je pisac dovršio kod Ka'be u ponedeljak 23. rebiul-ahira 528/1133.

Jedan svezak, sadrži kompletan primjerak. Po presjeku listova nalazi se gornji naslov.

Početak: الحمد لله الذى انزل القرآن كلاما مؤلفا منظما

L. 398 sa označenom folijacijom; 33 × 27. Nasḫ čitak i ispravan. Prva dva lista dopisana su kasnije drugom rukom. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Drugi naslovi nisu ispisani, iako je za njih ostavljeno prazno mjesto. Tekst Qur'āna pisan krupnije. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, krhak, zahvaćen vlagom. Povez kožni, originalan, oštećen, sa zatvaračem (kapkom) i otisnutim pozlaćenim ornamentima na lijevoj korici.

Na kraju je zapis nepoznatog prepisivača, u kome kaže da je djelo prepisao u dubokoj starosti, te da je bio po prirodi slabunjav. Na rad ga je ponukalo to, što je našao četiri tabaka (eğza' po deset lista), koje je prepisao njegov otac (al-imam), pa je htio da se ne izgubi i da ostavi uspomenu svome sinu Abū 'l-Wafāu, u koga se uzdao da će biti veliki učenjak, te da zasluži sevab, koji neće prestati s njegovom smrću. Prepisivač se nije potpisao, ali mu je rad ispravan i vrijedan. Prepisano 803/1401.

الله احمد على ان وفقنى لا تمام الكشاف عن حقائق التنزيل فى شيخوختى وكبر سنى مع ضعفى الجبلى فى الشهر المبارك شهر رمضان لعشر خلون منه سنة ثلاث و ثمانماية . . .

Na prvom čistom listu nalazi se ime nekadašnjeg mutevelije Gazi Husrev-begova vakufa i vakifa ove knjige Ahmed Asim-bega, a na slijedećoj stranici sadržaj.

180. ISTO 211.

Prvi svezak. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Isrā'. Svezak ima dva dijela. Prvi dio sadrži sure od 1. do 4. (tj. do kraja sure Nisā' l. 201ª), a drugi dio od sure 5. (al-Māide) do kraja 17. sure (al-Isrā', l. 201ᵇ — 510).

L. 510 sa originalnom folijacijom; 30,5 × 20. Nasḫ prekrasan. Naslovi sura i tekst Qur'āna pisani crvenim mastilom. Naročito su divno ukrašene prve dvije stranice u bojama: zlatnoj, plavoj i crvenoj. Na početku prvog i drugog dijela (ispred sura al-Fātiha i al-Māida) krasni unvani u živim bojama. Sve stranice su precizno ukrašene obrubom oko teksta sa tri tanke crne, po jednom širokom crvenom i plavom i širokom zlatnom linijom. Rubovi stranica (prostor za marginalije) takođe su obrubljeni sa po dvije tanke crne linije i između njih jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni, originalan, oštećen sa divnim pozlaćenim ornamentima, koji su također oštećeni, naročito na prvoj korici. Prva dva lista oštećena (izlomljena pri dnu), a list 298. poprijeko prekinut.

Na početku sadržaj pisan kasnije slabim rukopisom. Potom naslov još mlađi.

Na l. 1ª u vrhu cijena (qimet) ovog primjerka 500 (akči?), crna mrlja namjerno stavljena preko neke bilješke, a ispod toga bilješke sa potpisima i pečatima nekoliko ranijih vlasnika.

Rukopis spada među najljepše uzorke i spomenike islamske kaligrafske umjetnosti i ornamentike. Dosta je star, vjerovatno iz XVI stoljeća.

Uvakufio Hromozade.

181. ISTO 281.

Svezak prvi. Sadrži komentar od 1. do 4. sure.

L. 242; 28 × 19. Ta'līq pomiješan sa nasḫom, čitak. Tekst Qur'āna mjestimično podvučen crvenom linijom. Po rubovima stranica ima dosta bilježaka koje se odnose na komentar, a sve su pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel nešto potamnio. Korice izgubljene. Listovi prosuti, ispremetani, a neki izgubljeni.

Prepisao neki Muḥamad b. Ḫiḍr 816/1413.

وقع الفراغ من تحريره على يد الضعيف النحيف ... محمد بن خضر ... فى
وقت الضحوة الكبرى من يوم الجمعة فى اوايل ربيع الاول ... سنة ستة عشر و ثمانمائة

Rukopis je uvakufio Memišāh-beg efendija u gradu Foči.

182. ISTO 282.

Fragmenti II, III i IV sveska.

Svezak drugi, nepotpun na kraju, ima 286 lista. Sadrži komentar od početka 4. sure do 76. ajeta 7. sure; od 82 — 132. ajeta 7. sure; od 135. ajeta 7. sure do 92. ajeta 12. sure, te od 102. ajeta 12. sure do 13. ajeta 13. sure, odnosno listove: 1 — 140, 142 — 149, 151 — 273 i 276 — 290. Na l. 1ª naslov: جلد ثانى من كشاف . Zatim zapis da je kompletan primjerak posjedovao 'Abdurraḥmān b. 'Alī b. Mueyyed u Jedreni, sredinom ševvala 905/1500. Ispod toga zapis da je djelo uvakufio Memišāh-efendi u gradu Foči: وقف المرحوم ميشاه افندى بمدينة فوچه

Svezak treći, ima samo 48 listova, koji sadrže tumačenje 35 — 43. sure.

Svezak četvrti, nepotpun u početku. Sačuvano 188 lista od 14. ajeta 55. sure do kraja Qur'āna.

L. 522; 28 × 18. Nasḫ starinski. Tekst Qur'āna u prvim svescima podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, poveza nema. Listovi rasuti. Po rubovima listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst.

Prepisao Ḫiḍr b. 'Alī b. Sulaimān al-Armanākī (الارمناكى) u ponedeljak mj. rebiul-evela 865/1460, kako se to vidi iz zapisa na kraju. Tu je na rubu i zapis u kome se kaže da je vlasnik 'Abdurraḥman iz Yedrena.

تم الكتاب بعون الله الوهاب على يد العبد الضعيف خضر بن على بن سليمان
الارمناكى فى يوم الاثنين فى وقت الصباح سنة خمس و ستين و ثمانمائه فى ماه ربيع الاول

183. ISTO 303.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja treće sure (Āli 'Imrān).

L. 127; 27,5 × 19. Nasḫ-ta'līq. S početka tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Na rubovima prvih listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, a neki listovi žuti, povez polukožni.

Na zadnjem listu nalazio se potpis prepisivača i vlasnika, ali je namjerno izbrisan.

Na početku je naslov, te imena i pečati nekadašnjih vlasnika. Zatim zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufio Hadži Muhamed Muzaferija i cijena: 7 groša i 10 para. Na naslovnoj strani nalazi se i nekoliko bilježaka iz područja tefsira.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

184. ISTO 1305.

Svezak prvi. Obuhvata tumačenje od početka Qur'āna do kraja 4. sure. Primjerak je nepotpun na početku i na kraju.

L. 196; 24 × 17. Nasḫ starinski. Tekst Qur'āna podvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji. Listovi prosuti i ispremetani. Povez izgubljen.

Prepis je iz XV ili XVI stoljeća.

Rukopis je donesen iz Foče.

185. ISTO 3819.

Svezak četvrti. Sadrži tumačenje od početka 19. sure (Maryam) do kraja 30. sure (Rūm).

L. 221 sa označenom folijacijom i po dva čista lista; 26,8 × 18. Nasḫ starinski, krupan. Imena sura pisana krupnije. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. S početka i u drugoj polovini nedostaje po nekoliko listova, što je dopisano kasnije drugom rukom i to listovi od 1 — 23 (cijela prva sura) i 132 — 143. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen 17. džumadel-ahira 714/1314, kako se vidi iz zapisa na kraju:

وافق الفراغ منه فى اليوم المبارك السابع عشر من جمادى الآخرة سنة اربع عشرة و سبعماية

Na početku su razne sitnije bilješke i naslov: الجزء الرابع من تفسير الزمخشري. Na l. 1^a je sadržaj. Mastilo se ne da brisati.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

186. ISTO 3823.

Svezak treći, manjkav na kraju i u sredini; u istom postoji i fragment od nekog drugog primjerka. Na početku naslov: الثالث من الكشاف. Sadrži tumačenje od početka 9. sure (Tauba) do 19. ajeta u 18. suri (Kahf). Listovi: 90, 97 — 137. izgubljeni.

L. 215; 26 × 18. Nasḫ lijep, vokalizovan. Tekst Qur'āna i naslovi pisani crvenim. Naslovna strana (l. 1^a) lijepo ukrašena zlatom i bojama. Papir bijel, deblji, poveza nema.

Fragment sadrži samo tumačenje sure A'rāf i djelomično Anfāl. Tu je spojen sa ovim rukopisom pod istim brojem.

L. 79. Nasḫ prost. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na prvoj stranici je bilješka da je prepis kolacioniran sa nekim starijim primjerkom.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

187. ISTO 3836.

Svesci šesti i sedmi. Sadrži tumačenje od početka 34. sure (Saba') do kraja Qur'āna i to svezak VI od sure 34. do 48. (l. 1 — 154) i sv. VII od sure 49. (al-Huǧurāt) do 114. (l. 155 — 328).

L. 328; 25,5 × 13. Nasḫ starinski, čitak, krupan, mjestimično vokalizovan. Naslovi sura lijepo i krupno napisani. Tekst Qur'āna ponegdje podvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji. Poneki list, naročito na rubovima, oštećen crvotočinom. Povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige. Listovi prosuti. Rukopis je ipak prilično sačuvan.

Prepisao iz autografa Bilal b. Ǧabrāil b. Muḥammad b. 'Alī at-Turkmanī al-Qiziqī 28. zulhidže 660/1262. u medresi al-Mustanṣiriyi u Bagdadu za Abū 'l-Faḍl Ismā'īl b. Mūsā ar-Rūmīju. Prepis je sravnjen sa autografom. Sravnjavanje završeno 10. safera 661/1262. kako se to sve vidi iz ove biljške na kraju rukopisa:

فرغ من نسخ جميعه و نقله من نسخة المصنف و خط يده رحمة الله عليه التى هى
ام الكشاف العبد الذليل بلال بن جبرئل بن محمد بن على التركمانى القزقى فى ثامن
عشرين من شهر ذى الحجة من سنة ستين و ستمئة بالمدرسة المستنصرية . . . برسم ابى الفضل
اسمعيل بن موسى الرومى . . . قوبل جميع كتاب الكشاف . . . و تمت المقابلة و العرض
برباط سعادة . . . حين غروب الشمس من يوم الاحد العاشر من صفر . . . فى سنة احدى
و ستين و ستماية

Na više mjesta u knjizi nalaze se bilješke o izvršenom kolacioniranju prethodnog dijela.

Na l. 1^a naslov: كشاف جلد سادس, sadržaj VI sveska, te bilješka o raznim temama iz ovog tefsira. Na l. 154^b formula za izračunavanje prvog dana hidžretskih godina. Na listu 155. sadržaj VII sveska.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

188. ISTO 3910.

Drugi i treći dio u jednom svesku. Sadrži tumačenje od početka 12. sure (Yūsuf) do kraja 35. sure (al-Malāika).

L. 383; 22,2 × 17. Nasḫ prost. Imena sura pisana crvenim mastilom, tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

Na l. 1. i 159. u vrhu stoji:

الجزء الثانى ... الثالث من تفسير الكشاف الزمخشرى بالترتيب على الترتيب
الچارپردى

Datum prepisa i ime prepisivača zabilježeni su u zapisu u sredini (na kraju drugog dijela, l. 157ª), gdje se kaže da je prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh, 1. džumada 'l-ahira 968/1561. g. u gradu Sayyid Gāzī (u vilajetu Kutahiya u Turskoj):

تم الربع الثانى من كتاب الكشاف و هو آخر سورة الكهف ... فى يوم يكشنبه
و اول جمادى الآخر من شهور سنة ثمان و ستين و تسع مائة ... حرره ... ابراهيم بن
عبد الله بمدينة سيد غازى ...

Iz Karađoz-begove biblioteke.

189. ISTO 4189.

Fragment. Sadrži tumačenje od početka sure Maryam do kraja sure Nūr.

L. 95; 27 × 18,5. Nasḫ čitak. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Kod tumačenja sure al-Mūminūn nekoliko listova neispisano. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

190. اعتراضات الاقسرائى على شرح الكشاف 3681.

Superglosa Quṭbuddīnovoj glosi Kaššāfa. Napisao Ǧamaluddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Aqsarāyī, umro 791/1388. Osnovno djelo, glosu, napisao je Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad at-Taḥtānī ar-Rāzī, umro 766/ 1364. Tu njegovu glosu kritikovao je i pobijao (اعتراضات) spomenuti Ǧamaluddīn al-Aqsarāyī, što je sadržano u ovom svesku.

Brock. II, 209,⁸; ḪḪ II, 1478.

Jedan svezak. Sadrži objašnjenja od početka spomenute glose do kraja treće sure (Āli 'Imrān).

Početak:

قال صاحب الكشاف انزل القرآن ذكر القطب ان الانزال فى اللغة اما بمعنى الايواء
و اما بمعنى تحريك الشئ من علو الى اسفل و فيه بحث

L. 90; 19 × 14,3. Nasḫ-ta'līq. Papir tamnobijel, deblji. Prvi list oštećen crvotočinom. Povez polukožni.

Na l. 1ª naslov i razne bilješke. U jednoj se kaže da je ovaj svezak uvakufio neki Hāmid b. Muḥammad b. Šaih Davūd (?) za svoje potomstvo, predajući ga u džamiju sultana Sulaimana II u Istanbulu.

وقف حامد بن محمد بن شيخ داود هذا الكتاب على اولاده بوضع فى جامع
المرحوم سلطان سليمان خان بقسطنطينية المحمية

Po rubovima listova ima bilježaka kao i na posljednjoj stranici.

Prepisao 'Abdī b. 'Ādil al-Aydinī, sredinom džumada 'l-ahira 817/1415. u Izniku u Turskoj.

تمت الاعتراضات التى اوردها الامام العالم جمال الدين الاقسرائى على شرح
الكشاف للامام المحقق مولا قطب الدين التحتانى ... وقع الفراغ من تحريره و تنميقه
على يدى العبد الضعيف النحيف قليل العمل طويل الامل عبدى بن عادل الايدينى ...
فى اواسط جمادى الاخر من عام سبعة عشر و ثمانمائة الهجرية فى يبلاق ازنيق

191. حاشية على الكشاف ili شرح الكشاف 344.

Glosa Zamaḫšarīnu tefsiru. Napisao Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Omar at-Taftazānī, umro 792/1390. To je skraćena prerada glose, koju je napisao Ḥasan b. Muḥammad aṭ-Ṭībī, umro 743/1342.

Brock. S. II, 304,¹²; ḪḪ II, 1478.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Kešāfa do sredine 10. sure (Yūnus).

Početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب و لم يجعل له عوجا و بين فيه لاولى الالباب بينات و حججا

L. 233 sa označenom folijacijom i po dva nova bijela lista na početku i na kraju; 27,5 × 18,5. Ta'līq starinski, sitan; diakritički znaci često ispuštani. Naslovi »qawluhū« pisani crveno. Papir tamnobijel, jak, tanak. Povez platneni, nov.

Na kraju rukopisa stoji da je pisac umro 22. muharema 792. nakon što je obradio ovu glosu do sure al-Fath.

Rukopis je oštećen vlagom, naročito pri kraju, tako da se tekst pri dnu znatnog broja listova ne može čitati. Pripadao je vakufu Memišāh-bega, koji je umro i pokopan u Foči, kako se kaže u zapisu na naslovnoj strani: من اوقاف ميشاه بك المرحوم المدفون بقصبة فوچه بولاية بوسنه

Prepisano 858/1454: قد وقع الفراغ من تحريره سنة ثمان و خمسين و ثمانماية

192. ISTO 345.

Svezak prvi od drugog primjerka. Sadrži glosu Kaššāfu od početka, pa skoro do kraja treće sure (Āli 'Imrān).

L. 120; 27,5 × 18,5. Ta'līq sitniji, čitak. Naslovi »qavluhū« pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, povez platneni, nov.

Na kraju rukopisa zabilježeno da je prepis završen g. ...45: تم شرح الزهراوين للتفتازانى فى سنة خمس و اربعين . Prepisivač nije stavio svoga imena, a skraćeni datum, godina 45, najvjerovatnije znači 1045. po H.

Rukopis je donesen iz Foče.

193. حاشية السيد على الكشاف 3695.

Glosa istom tefsiru. Napisao Sayyid Šarīf 'Alī b. Muḥammad al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Brock. II, $217,^{16}$.

Jedan svezak. Sadrži tumačenje Kaššāfa do sredine sure al-Baqara. Na l. 1^{a} nalazi se naslov: كتاب حاشية الكشاف للسيد

Početak nakon besmele:

قال الشيخ الامام جارالله العلامة احسن الله اكرامه فى دار المقامة . . .

L. 200; 18 × 13,5. Nasḫ i ta'līq. Na rubovima listova ispisani su tekstovi Qur'āna i Kaššāfa crvenim mastilom, a ima i drugih bilježaka. Papir bijel, povez kožni, mekan.

Na drugom listu u vrhu (l. 2^{b}) zabilježeno da je primjerak uvakufio Ibrahim-paša za džamiju u gradu Počitelju (Hercegovina).

Rukopis je iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

194. تفسير سورة الفاتحة 315.

Tumačenje prve sure (al-Fātiḫa). Napisao Faḫruddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Omar b. al-Ḥusain b. al-Ḫaṭīb ar-Rāzī, umro 606/1209. Ovaj komentar Fātiḫe je dio njegovog velikog tefsira *Mafātīh al-gaib*, poznatog pod imenom *at-Tafsīr al-kabir*.

Brock I, $506,^{III}$.

Početak: الحمد لله الذى وفقنا لاداء افضل الطاعات

L. 123 i po jedan zeleni zaštitni list; 25 × 17,5. Nasḫ lijep, arapski, mjestimično vokalizovan. Pismo se ne da brisati. Poglavlja (*bāb, faṣl*) pisana crvenim mastilom, a podnaslovi podvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, ukrašen otiskom ornamenata i sa zatvaračem.

Gornji naslov nalazi se po presjeku listova. Na početku ima kratka biografija pisca, uzeta iz djela فصل الخطاب فى علم التصوف od Muḥammad b. Muḥammad al-Hāfizī, zvanog Hwāğe Muhammad Parsa. Ispod toga zapis i pečat nekadašnjeg vlasnika. Na slijedećoj stranici zapis o vlasniku (Hromozade) i posuditelju (Kaukčizade šeih Abdullah).

Prvi pisani list oštećen i iskrpljen. Na prvoj stranici naslov i zapis o ranijim vlasnicima, među kojima se, kao stariji, mogu pročitati Yūsuf b. Idrīs b. aš-Šaih Zain al-'Ābidīn i Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥarīrī. Tu je i jedan lični pečat i pečat biblioteke, bilješka o raznim značenjima čestice ما (mā) upotrebljene u Qurānu, te cijena knjige (308 akči?).

Prepisao 'Omar b. Mīkāil b. 'Abdullāh al-Qaisarī, 17. šabana 691/1291. u gradu Qaisariyi.

تم تفسير سورة الفاتحة من التفسير الكبير ... فى السابع عشر من شهر شعبان المبارك سنة احدى و تسعين و ستمائه بمدينة قيصريه على يد العبد الفقير ... عمر بن ميكائيل بن عبد الله القيصرى

Uvakufio Hromozade.

195. تلخيص تبصرة المتذكر (تفسير الكواشى) 399.

Komentar Qur'āna, koji je napisao Muwaffaquddīn Aḥmad b. Yūsuf b. al-Ḥasan b. Rāfi'ī b. al-Ḥusain al-Kawāšī al-Mauṣilī aš-Šaibanī, umro 680/1281. To je ustvari izvod iz njegovog opširnog komentara koji se zove: تبصرة المتذكر و تذكرة المتبصر

Brock. I, 416,^{1}; S. I, 737.

Na početku ovdje je naslov: الجلد الاول من تفسير الكواشى

Prvi svezak, sadrži komentar Qur'āna od početka do kraja 17. sure (al-Isrā').

Početak: رب يسر برحمتك يا ارحم الراحمين الحمد لله حق حمده

L. 288; 27 × 18. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan krupnije i vokalizovan. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Primjerak je oštećen vlagom, ali je tekst sačuvan. Papir bijel, debeo, povez kožni sa zatvaračem i sa lijepim ornamentima, ukrašenim zlatnim linijama, ali je oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Ḫālid aš-Šāfi'ī al-Aš'arī as-Ṣafadī, godine 889/1484.

... على يد العبد الفقير الى الله تعالى ... محمد بن محمد بن محمد بن خالد الشافعى مذهبا الاشعرى معتقدا الصفدى بلدا ... و ذلك فى نهار الاربعاء المبارك رابع عشرى شعبان من شهور سنة تسع و ثمانين و ثمانمايه

Na l. 1^{a} ispod naslova su potpisi ranijih vlasnika (Abdurrahīm b. Muhibuddīn 1079/1668, Muhamed b. Ibrahīm b. Muhamed ed-Dekdekdžī, Ibrahīm b. Muhamed b. Ibrahim 1132/1719).

Iz Šehdī-efendine biblioteke.

196. ISTO 401.

Drugi svezak od drugog kompleta, ali je u Šehdi-efendinoj biblioteci sa prethodnim prvim sveskom služio kao jedan komplet.

Na početku je naslov: الجلد الثانى من تفسير الكواشى. Sadrži tumačenje od početka 19. sure (Maryam) do kraja Qur'āna.

L. 182; 27 × 18,5. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen. Listovi očuvani.

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd b. Mas'ūd b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī u utorak 7. muharema 847/1443, kako se vidi iz zapisa na kraju. Tu je i zapis, pisan rukom prepisivača, u kome se kaže, da je knjiga vlasništvo 'Abdullaha Rūmīje, koji je naručio ovaj prepis: ملك عبد الله الرومى الحنفى استكتبه. Ovaj svezak je, dakle, stariji od prethodnog.

قد وقع الفراغ من كتابته ... على يدى العبد ... محمد بن محمود بن مسعود بن محمد القرمانى الحنفى قبيل الظهر من يوم الثلثاء السابع من محرم عام ٨٤٧

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

197 — 198. ISTO 3844, 3804.

Kompletan primjerak u dva sveska, koji su pisani istom rukom i uređeni na isti način.

L. 265 (I) + 275 (II); 27 × 18 i 27 × 19. Nasḫ velikim dijelom vokalizovan. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica prvog sveska.

Svezak prvi. Sadrži komentar Qur'āna od početka do kraja 17. sure (al-Isrā). Listovi 239 — 254. i 258 — 264. dopisani kasnije drugom rukom. Dva lista u sredini oštećena. Na listu 1^{a} je zapis, pisan lijepim ta'līqom na turskom jeziku, u kome se kaže da je ovaj tefsir uvakufio kapuaga Ahmed-aga za javna predavanja u Mostaru.

Svezak drugi. Sadrži komentar Qur'āna od početka 18. sure (al-Kahf) do kraja Qur'āna.

Prepisao Nabī b. Aḥmad, knjigovezac sa Krima, 791 — 793/1391, kako se vidi iz ovoga zapisa, koji se nalazi na kraju rukopisa:

فرغت من كتابته و تصحيحه بعون الله و حسن توفيقه و انا اضعف عباد الله و احوجهم اليه نبيّ بن احمد المجلد فى بلدة قريم فى غرة ربيع الاول سنة ثلاث و تسعين و سبعماية

Ispod zapisa prepisivača stoji crvenim mastilom pisana godina 1065. i crveni otisak ličnog pečata (بنده احمد بن على). Pokraj toga prepisivač je zabilježio da je Kawāšī dovršio svoje djelo 23. rebiul-ahira 649/1251. Ta bilješka glasi: فرغت بد المفسر الكواشى يوم السبت الثالث و العشرين من شهر ربيع الآخر سنة تسع و اربعين و ستمائة

Poslije toga na čistom listu, kao i s početka na prvim čistim stranicama nalaze se mnogi zapisi o pobožnosti i skromnosti te na kraju kratka biografija pisca.

Ovo je jedan od najstarijih rukopisa ovog djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

199 — 200. انوار التنزيل و اسرار التأويل 166, 151.

Komentar Qur'āna koji je napisao Abū Sa'īd 'Abdullāh b. 'Omar b. Muḥammad b. 'Alī aš-Šīrāzī al-Baiḍāwī, umro u Tibrizu 685/1286, ili 692/1292.

Brock. I, 416.

Komplet u dva sveska koji su podijeljeni u četiri dijela. Na početku svakog dijela nalazi se ovaj naslov:

كتاب تفسير القرآن العظيم للامام المحقق و الحبر المدقق ناصر الملة و الدين ابى الخير عبد الله بن عمر بن محمد بن على الشيرازى البيضاوى

L. 278 + 245; 30 × 20. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan je crvenim mastilom. Papir bijel, jak, povez polukožni.

Svezak prvi, sadrži prvi i drugi dio, a obuhvata komentar Qur'āna od njegova početka do kraja sure al-Isrā'. Listovi 162. i 163. nisu ispisani.

Početak: الحمد لله الذى نزل الفرقان على عبده

Svezak drugi, sadrži treći i četvrti dio, koji obuhvataju komentar od početka 18. do kraja 114. sure. Na l. 1^a sadržaj drugog sveska.

Prepisao Muḥammad b. šaiḫ 'Abdu 'l-Ğawād al-Muqrī 1101/1690.

Uvakufio Hromozade Salih Izzet-efendi 1284/1867. Na više mjesta nalazi se njegov pečat: وقف احرومو زاده صالح عزت افندى ١٢٨٤

201. ISTO 690.

Kompletan primjerak u jednom svesku.

L. 504; 22 × 17. Nasḫ sitan i lijep. Na početku lijep unvan u šest boja. Stranice su obrubljene sa tri crne, jednom debelom zlatnom i jednom crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, sa lijepim pozlaćenim ornamentima, prilično dobro očuvan.

Na početku se nalazi biografija pisca.

Prepis je završen krajem safera 1120/1708.

Uvakufio Džīnozāde 'Abdulbāqī.

202. ISTO 441.

Kompletan primjerak u jednom svesku. Naslov je na početku i po presjeku listova.

L. 342; 26,5 × 17,5. Ta'līq i nasḫ. Listovi 1 — 5 kasnije dopisani drugim rukopisom. Nedostaje dio komentara od sure 78 — 106. (an-Naba' do Quraiš). Papir žućkast i bijel. Neki listovi u drugoj polovini oštećeni. Povez polukožni.

Na početku i na kraju su razni zapisi, među kojima se nalaze imena sedam učitelja kiraeta, tumačenje riječi »āmīn«, odulja bilješka iz nauke o hadisu, opća pravila iz arapske stilistike, te jedna prigodna dova (molitva).

203. ISTO 654.

Kompletan primjerak. Naslov na početku: تفسير قاضى بيضاوى

L. 523; 25,5 × 15,5. Nasḫ mjestimice sličan ta'līqu, lijep. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Listovi 1 — 13. dopisani drugom rukom. S početka ajeta pisana crvenim mastilom, a kasnije samo podvučena crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, povez kožni, oštećen, tako da su mnogi listovi prosuti.

Na rubovima s početka ima dosta bilježaka. Naslovi nekih sura pri kraju nisu napisani, nego je za njih ostavljen prazan prostor.

Na rubu drugog lista nalazi se krupno i lijepo pisana bilješka da je primjerak uvakufio Kantamīrīzade Abdullah-efendi (وقف قنطميرى زاده عبد الله افندى). Prepis je, po svemu izgleda, također njegov. Poslije je rukopis dospio u Šehdinu biblioteku.

204 — 205. ISTO **1000 — 1001.**

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 306 (I) + 260 (II); 24,5 × 18. Nasḫ lijep, krupan. Prve dvije stranice obrubljene sa više tankih crnih i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, očuvan.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf. Po presjeku listova je naslov: الجلد الاول من تفسير القاضى.

Svezak drugi. Po presjeku stoji naslov: الجلد الثانى من تفسير القاضى. Sadrži komentar od sure Maryam do kraja Qur'āna.

Prepisao H. Sulaiman b. ad-Daqiq 1200/1785. u Galati, kako se to vidi iz zapisa na posljednjem listu drugog sveska.

Na kraju se nalaze tri zapisa spomenutog prepisivača. Prvi je o Baiḍāwīji, drugi o Rāgib al-Isfahānīji, a u trećem je ime prepisivača i datum prepisa. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst.

Uvakufio Mustafa b. Fejzullah b. Ismail-beg Dženetić 1289/1872. za svoje muško potomstvo (evladijet-vakuf, bilješka na listu 1^a).

206. ISTO **2112.**

Svezak prvi, koji sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja sure Ṭāhā. Naslov po presjeku listova: تفسير نصف قاضى بيضاوى

L. 506; 21 × 15. Ta'līq koji naginje nasḫu. Prva i početak druge sure pisani crvenim mastilom. Dalje tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom, a djelomično i crnom. Neka ajeta vokalizovana. U početku, na prva 44 lista, ima mnogo bilježaka na rubovima i između redaka. Papir bijel, čvrst, povez kožni.

Na listu 1^a je zapis: وقف الغازى خسرو بك فى مدرسة الخسروية

207 — 208. ISTO **2081, 2064.**

Kompletan primjerak u dva sveska sa zajedničkom (kontinuiranom) folijacijom (1 — 837).

L. 376 (I) + 460 (II); 18 × 13. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan crvenim, a neke stranice crnim mastilom i podvučen jednom crnom ili crvenom linijom. Papir tamnobijel, nejednake starosti, povez kožni.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf.

Pismo nasḫ od više prepisivača, jer je rukopis više puta dopisivan. Prvih 28 lista, osim prve stranice, veoma lijepo ispisani istim rukopisom. To je najljepše pisan dio ovog sveska. Od l. 29. do 156. i 209. do 362. drugi rukopis, kojim je vjerovatno bio ispisan cio svezak. Od 156. do 208. lista drugi rukopis i drugačiji papir. Na kraju opet novi vrlo lijep rukopis, kojim je ispisana i prva stranica.

Na rubu svakog lista piše po dva puta وقف. U početku i na kraju ima mnogo bilježaka koje su pisane nevještom rukom. Na unutrašnjoj strani lijeve korice stoji bilješka dosta starog datuma: جامع بلسان البسنوى بوغوموله ديرلر (džamija bosanskim jezikom kaže se *bogomolja*).

Svezak drugi, sadrži tumačenje Qur'āna od sure Maryam do kraja Qur'āna. Ovaj svezak ima i posebnu folijaciju koja je stavljena kasnije. Na početku stoji naslov: جلد ثانى من تفسير البيضاوى

Unutarnja strana prve korice i zaštitni list ispunjeni su raznim beznačajnim bilješkama. Potom se nalazi sadržaj.

Najmlađi dio rukopisa potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

209. ISTO **208.**

Svezak drugi. Sadrži komentar Qur'āna od početka sure Maryam do kraja Qur'āna. Na l. 1^a je crvenim mastilom pisan naslov: الجزء الثانى من اسرار التأويل فى معانى التنزيل. Iznad naslova nalazi se jednostavan pozlaćen unvan. Početak se nalazi pri dnu druge stranice (l. 1^b), među dva zlatna, zelenim obrubljena unvana. Listovi na početku ispreturani pri koričenju i pogrešno uvezani, tako da drugi list počinje završetkom 53. ajeta iz sure al-Ḥaǧǧ, a nastavak sure Maryam sa prvog lista nalazi se poslije deset pogrešno proturenih listova.

L. 225; 29,5 × 19. Nasḫ. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, sa zlatnim ornamentima, oštećen.

Na prvim i posljednjim listovima nalaze se duže bilješke iz djela Ibn 'Arabīje i Ša'rānīje. Na l. 225^a nalazi se formula o računanju datuma.

Prepisao ʻAbdulbarr al-Abūdarrī (الابوردى) ar-Rifāʻī, 12. redžeba 1007/1599.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

210. ISTO 1600.

Kompletan primjerak u jednom svesku. Na početku je naslov:

تفسير انوار التنزيل و اسرار التأويل

L. 424; 22 × 15,5. Nasḫ sitan i pravilno pisan. Tekst Qur'āna pisan crvenim. Stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama. Na početku oba dijela (l. 1^b i 22^b) nalaze se prosti unvani.

Prepisao Ibrāhīm as-Samlawī (السملاوى).

Uvakufio H. Abdulkadir-efendi Muzaferija za Simzade medresu u Sarajevu, 1206/1791, kako se to vidi iz zapisa na l. 1^a. Na više mjesta nalazi se mali pečat Muzaferije.

211. ISTO 183.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf.

L. 346; 30 × 21. Ta'līq, turski. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Na početku ima zapis u kom se kaže da je rukopis uvakufio Ahmed Nijazi-efendi, muderis u Hadži Ali-begovoj medresi u Travniku. Tu je utisnut njegov mali pečat.

Rukopis potiče iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

212. ISTO 575.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja 17. sure (al-Isrā').

L. 389; 29 × 21. Ta'līq sa nešto nasḫa. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na širokim rubovima, kao i između redaka, naročito u početku i na kraju, ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, gotovo rastavljen od knjige, tako da su mnogi listovi otkinuti.

Uvakufio Elči H. Ibrahim-paša, kako se to vidi iz zapisa na zadnjem listu: وقف هذه النسخة لله العلي و انا الفقير ايلچی الحاج ابراهيم پاشا محافظ بوسنه . Tu je i njegov mali pečat.

Na l. 1^a je sadržaj, a na l. 1^b nalazi se veliki okrugli zavještačev pečat i novi pečat Fejzije medrese u Travniku. Listovi na kojima se nalazi početak sura označeni su zelenkastim vunenim koncima koji su privezani na rubu uzduž listova.

Prepis je 1001/1592.

213. ISTO 201.

Svezak drugi. Nema naslova, a sadrži komentar od početka 18. sure (al-Kahf) do kraja Qur'āna. Ovaj svezak je uvakufljen zajedno sa prethodnim kao jedan komplet.

L. 333; 29,5 × 19,5. Ta'līq izmiješan sa nasḫom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom, a ponegdje crnom. U početku ima mnogo marginalnih glosa. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen. Prva korica izgubljena.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša, 1119/1708. za Fejziju medresu u Travniku.

214. ISTO 233.

Komplet u jednom svesku. Naslov na listu 1^a ispisan zelenim, crvenim i crnim mastilom.

L. 450; 28 × 15. Nasḫ mjestimično vokalizovan. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Listovi 28 — 60. i 106 — 115. dopisani drugom rukom. Naslovi sura pisani bijelim na crvenoj podlozi. Nekoliko naslova pri kraju pisani zelenim ili zelenim i crvenim mastilom. Na rubovima listova ima bilježaka, od kojih su mnoge pisane prepisivačevom rukom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Tekst je na mnogim listovima oštećen vlagom, tako da se na nekim mjestima ne može čitati. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, znatno oštećen, prva korica posve otkinuta. Na koricama zlatni i precizno izrađeni ornamenti već izblijedjeli.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Yūsuf al-Ḫālidī, u nedelju 5. ramazana 982/1574.

و وافق الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة عصر نهار الاحد الخامس من شهر
رمضان المعظم من شهور سنة ٩٨٢ . . . على يد العبد الفقير . . . محمد بن محمد بن محمد
بن محمد بن يوسف الخالدى

U početku i na kraju nalaze se imena ranijih vlasnika: Jahja b. Ali, kadija u Šumenu (Šumna), hafiz Muhamed-efendi, Jusuf b. Ebul-Feth es-Sekifi el-Hanefi, hafiz Mehmed, (tābi' serkasabani ḫāṣa 1140. g.), hafiz Mehmed-efendi, (tābi' serkasabani ḫāṣa, 1170. g.) i hafiz Mehmed, (tābi' kasabanbaši Abdullah). Tu se nalazi i sadržaj, te razne bilješke iz tefsira i hadisa.

Iz Fejzije medrese u Travniku.

215. ISTO **259.**

Svezak prvi, nepotpun u početku. Obuhvata komentar od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf. Naslov je po prerezu listova. Na početku nedostaju tri lista.

L. 311; 26,5 × 18. Nasḫ arapski. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Na rubovima ima bilježaka. Papir tamnobijel. Neki listovi oštećeni vlagom. Povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Muḥammad Abulfatḥ... u hanikahu (tekiji) Nāṣirīya u Sahrāu (?) 2. redžeba 869/1464:

وافق الفراغ من نسخ هذا الجزء المبارك ثانى رجب الفرد الميمون سنة تسع و ستين
و ثمانىماية بالخانقاه الناصرية بالصحراء على يد كاتبه فقير رحمة ربه محمد ابو الفتح . . .
غفر الله له و لوالديه و لجميع المسلمين آمين

216. ISTO **574.**

Svezak drugi. Sadrži komentar od početka 14. sure (Ibrāhīm) do kraja 66. sure (at-Taḥrīm).

L. 268; 27,5 × 20. Nasḫ. Tekst Qur'āna većim dijelom pisan crvenim mastilom, a djelomično i crnim, podvučen crvenom linijom.

Listovi 112—160 dopisani kasnije drugom rukom ta'līqom. Na marginama ima mnogo bilježaka koje se odnose na tekst. Na l. 1ª je sadržaj. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni.

Vakuf Salih-efendije Hromića.

217—218. ISTO **3781, 3763.**

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 298 (I) + 240 (II); 29,5 × 19,5. Nasḫ lijep. Tekst Qur'āna pisan istim crnim mastilom kao i komentar i podvučen crvenom linijom. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Na širokim rubovima ima mnogo bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, deblji, povez originalan kožni, sa otiskom ornamenata, oštećen i iskidan, tako da su mnogi listovi prosuti.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja 18. sure (al-Kahf).

Na početku je sadržaj. Na l. 1ª nekoliko zapisa, u kojima se spominju raniji vlasnici: Nūrī (مالكه العبد الصعلوك نورى ...), Šejh Husein-efendi Antalyewi (1139. g.) i Fejzulah Hamamdžizade.

Uvakufio Alī Galib-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 7. redžeba 1257/1841:

هـذه الوقف الشريفة مدينـة موستارده انشاسنه موفق اولديغمز تكهٔ شريفه
كتبخانه‌سنده حفظ اولنمق اوزره رضاء لله اشبو كتب وقف و تمهير اولندى فى ٧ ر سنه ٢٥٧

Iznad toga veliki pečat Alī-paše, u kome piše: عبده على غالب ٢٤٨ ; okolo u četiri polja Božija imena: الله ، المعز ، المعين ، المتين , a između toga sitno: يا قيوم ، يا فتاح .

Svezak drugi, nastavak prethodnog, sa kojim čini komplet. Počinje devetnaestom surom (Maryam), a završava posljednjom (an-Nās).

Na početku ima bilješka o uvakufljenju i ranijim vlasnicima kao gore s tim, što je riječima napisano da mu je spomenuti Nurija bio vlasnik 1126/1714.

Na l. 1ª je sadržaj. U početku listovi zahvaćeni vlagom, tako da je tekst mjestimično oštećen.

Prepisao ʿAlī b. Sulaimān b. ʿAbdulʿazīz, 20. redžeba 1080/1669, kako se to vidi iz bilješke na kraju II sveska:

و انا كاتبه الفقير المحتاج الى رحمة ربه القدير على بن سليمان بن عبد العزيز الفارغ
من كتابته فى اليوم العشرين من رجب الفرد لسنة ثمانين و الف

219. ISTO 3720.

Svezak drugi. Sadrži komnetar od početka sure Maryam do kraja Qur'āna. Prvi list nedostaje.

L. 489; 17 × 13. Nasḫ lijep, od različitih ruku. Tekst Qur,āna većim dijelom pisan crvenim, a pri kraju (od l. 351) crnim mastilom, podvučen crvenom linijom. Stranice u početku do l. 94. nisu obrubljene, a dalje su obrubljene crvenom linijom. (Početak do 94. lista dopisan kasnije). Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel. Mnogi listovi oštećeni. Povez kožni, originalan, sa malim utisnutim ornamentima, oštećen i iskidan.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

220 — 221. ISTO 3888, 3892.

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 376 (I) + 286 (II); 23 × 15. Nasḫ sitniji. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir bijel, požutio. Mnogi listovi oštećeni. Povez originalni kožni, ukrašen pozlaćenim ornamentima s vanjske i unutarnje strane korica i obložen zelenim platnom.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja 18. sure (al-Kahf).

Uvakufio kizlaraga Ahmed-aga za svoju medresu u Mostaru 1064/1653, kako se to vidi iz ovoga zapisa na početku:

قد وقف هذا التفسير الشريف صاحب الخيرات و الحسنات احمد اغاء باب السعادة
بمدرسة الواقع فى بلدة موستار لسنة اربع و ستين و الف

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Sadrži komentar od 19. sure (Maryam) do kraja Qur'āna.

Na kraju 11 listova dopisano kasnije drugom rukom. Mnogi su listovi oštećeni. Zapis i pečat spomenutog vakifa kao u prethodnom svesku.

Rukopis potiče iz prve polovine XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

222. ISTO 3846.

Komplet u jednom svesku.

L. 405; 27 × 18. Nasḫ sitan, arapski, lijep. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom i debljim perom. Posljednja dva lista dopisana kasnije. Papir bijel, tanak. Mnogi listovi oštećeni. Povez kožni, oštećen.

Na početku je lijep unvan u bojama, od kojih su neke izblijedile. U unvanu je ispisana besmela zlatnim slovima. Prve dvije stranice obrubljene sa dvije tanke crne, jednom plavom i jednom zelenom linijom.

Poslije devetog lista nedostaje nekoliko listova (od ajeta: و على ابصارهم غشاوة do ajeta: و اذ قال ربك للملائكة).

Na rubu prve stranice i pri kraju (na početku sure al-Ḥadīd) ima malen ovalni pečat u kome piše ime ranijeg vlasnika Abdulaha, sina Ejubova: بنده عبد الله بن ايوب.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVI stoljeća.

223. ISTO 3835.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf.

Na početku nedostaju 2 — 3 lista. Tumačenje besmele skraćeno je tako da početak glasi: بسم الله لرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و من اجلها اختلف فى انها آية برأسها. To je vjerovatno nastalo omaškom prepisivača. Na kraju rukopisa nedostaje jedan list.

L. 166; 28 × 19. Nasḫ jednostavan sa nešto ta'līqa. Tekst Qur'āna pisan s početka crvenim, a kasnije crnim mastilom, podvučen crvenom linijom. Papir bijel, potamnio, povez otkinut, listovi prosuti.

Na rubovima listova i između redaka ima dosta glosa pisanih većinom sitno prepisivačevom rukom. Mnogi listovi oštećeni. Na zadnjem listu nekoliko redaka dopisano drugom rukom. U sredini nedostaje nekoliko listova od sure Yūsuf.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

224 — 225. ISTO **1646 — 1647.**

Dva sveska istog kompleta koji zajedno sadrže prvu polovinu ovog komentara.

L. 309 + 350; 21,5 × 16,5. Nasḫ dosta slab, krupniji, pisan nevještom rukom. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

Svezak prvi. Sadrži komentar od početka Qur'āna do trećeg ajeta sure al-Māide.

Na l. 1ª naslov ispisan crvenim mastilom. Tekst Qur'āna pisan većinom crvenim mastilom, a ponegdje crnim, podvučen crvenom linijom.

Na početku nalazi se prostiji unvan u bojama (plava, bijela, crvena i zlatna). Prve dvije stranice ukrašene su sa po tri tanke bijele i jednom širokom zlatnom linijom; ostale stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Svakih deset listova označeno je rednim brojem, napisanim riječima na rubu u vrhu lista, po uzoru na džuzove u Qur'ānu.

Na rubu prve stranice nalazi se zapis na arapskom jeziku iz kojeg se vidi da je vlasnik rukopisa bio neki as-Sayyid Aḥmad Baḥrī, 23. ramazana . . . 55. god., vjerovatno 1055. po Hidžri. Ispod toga njegov pečat. Na početku bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio neki bivši pisar državnih finansija u Bosni, god. 1056. (ili 1156):

. . . وقف قلندى فقير الحقير . . . سابقا كاتبى خزينة الماليه در بوسنه سنه ٥٦

Svezak drugi. Sadrži nastavak 5. sure (al-Māida) iz prethodnog sveska i ide do kraja 17. sure (al-Isrā').

U drugoj polovini sveska, poslije 210. lista, deset listova dopisano je drugom rukom ljepšim pismom na sedam listova. Na početku i na kraju je pečat Fejzije medrese.

Prepisao 'Omar b. 'Omar al-Badrawī al-Azharī aš-Šāfi'ī, kako se to vidi iz ovog zapisa:

على يد العبد الفقير المعترف بالذنب و التقصير عمر بن عمر البدراوى الازهرى الشافعى

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

226 — 227. ISTO **4422 — 4423.**

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 351 (I) + 289 (II); 27,5 × 17. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir bijel, mnogi listovi oštećeni vlagom, povez kožni, oštećen.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do 74. ajeta u suri al-Kahf. Na početku je sadržaj. Na l. 1ª izvod iz biografije pisca. Po rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Svezak drugi, sadrži tumačenje od 75. ajeta u suri al-Kahf do kraja Qur'āna. Na početku sadržaj. Nedostaju dva lista na kraju. Svezak je znatno oštećen vlagom. Mnogi su listovi slijepljeni.

Prepis završen 1066/1655.

Primjerak je donesen iz bivše zvorničke medrese.

228 — 229. ISTO **4448 — 4449.**

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 289 (I) + 232 (II); 25,5 × 16,5. Ta'līq lijep, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Po rubovima listova ima dosta lijepo i sitno pisanih bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, povez kožni sa ornamentima na koricama.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf. U vrhu prve stranice lijep mali unvan u bojama.

Svezak drugi, sadrži tumačenje od početka sure Maryam do kraja Qur'āna.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Ali Rušdi-efendi Kapić.

230. ISTO **1169.**

Fragment koji sadrži komentar prve i dio komentara druge sure (do kraja 115. ajeta). Na početku je bilješka: تفسير سورهٔ بقره للبيضاوى.
Početak na l. 1ᵇ glasi: بسم الله الرحمن الرحيم من خالق الكون استمد العون, a zatim slijedi uvod komentara.

L. 100; 21,5 × 14,5. Nasḫ lijep, ali je mjestimično nepravilan. Tekst Qur'āna pisan je većinom crvenim mastilom, a samo na početku i pri kraju crnim. Tekst je podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat, očuvan, povez polukožni.

Na prvoj stranici nalaze se dva zapisa u kojima se spominju raniji vlasnici: Puža (پوژا) Munla Mehmed b. Muṣṭafa-efendi kadija 1197/ 1782 i Mehmed Hasib b. Ibrahim b. Mustafa es-Saraji, privremeno u kadiluku Zvornik (الوقت بقضاء ازورنيق) 1238/1822. Ispod tih zapisa nalaze se lični pečati spomenutih vlasnika.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

231. ISTO **4162.**

Fragment koji sadrži komentar od 67. sure (Mulk) do kraja Qur'āna.

L. 82; 21,5 × 15,5. Pismo je različito od raznih prepisivača. Tekst Qur'āna je uglavnom podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Na prvoj čistoj stranici označena cijena (10 groša) i ime ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Salih-efendi).

Rukopis je iz XIX stoljeća.

232. ISTO **4322.**

Fragment. Sadrži tumačenje džuza 'Amma.

L. 49; 17,5 × 15. Ta'līq. Svezak je oštećen vlagom.
Na kraju se nalazi zapis u kome se kaže da je prepis dovršio neki Muḥamad b. Nesīmī u mjesecu rebiul-ahiru 1072/1661.

233. ISTO **1830.**

Komentar džuza 'Amma.

L. 75; 21 × 14. Nasḫ-ta'līq, krupno i prosto pisan. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Papir žućkastobijel, povez polukožni.

Na širokim rubovima listova nalaze se tumačenja, uzeta iz tefsira koji je napisao Abū Lait as-Samarqandī, pisana istom rukom.

U bilješci na l. 1ᵃ kaže se da se u ovom rukopisu, pored spomenutih tefsira, nalazi i Stari i novi zakon *(Qānūni 'atīq ve-ğadīd)*, koga sada nema.

Na kraju rukopisa nalazi se tumačenje ebdžed-sistema.

Prepisao neki Ḥasan sredinom redžeba 1175/1761.

234. ISTO **1958.**

Tumačenje džuza 'Amma.

L. 60; 21,5 × 14. Nasḫ lijep i pravilan. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Tekst Qur'āna vokalizovan i podvučen crvenom linijom. Rubovi široki bez bilježaka. Samo na drugom listu i pri kraju, kod tumačenja sure an-Naṣr, ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, glat, povez polukožni.
Rukopis je iz XIX stoljeća.

235. ISTO **2015.**

Tumačenje džuza 'Amma.

L. 47; 21,5 × 15. Nasḫ i ta'līq od raznih prepisvača. Prva stranica obrubljena sa više tankih crnih i jednom širokom zlatnom linijom. Ostale stranice obrubljene su crvenom linijom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Po širokim rubovima ima prilično dosta bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, glat, povez polukožni, oštećen.

Na l. 1ᵃ potpis i pečat ranijeg vlasnika: hafiz 'Abdulkerīm 1163/1749.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Muhamed Enveri-efendije Kadića.

236. **3401.**

L. 88; 20 × 14,5. Nasḫ pod tač. 1, 2. i 4. i ta'līq pod tač. 3. Papir žućkastobijel, glat, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 59. ISTO.

Tumačenje džuza 'Amma. Tekst Qur'āna podvučen u početku crvenom, a kasnije crnom linijom.

2. L. 59 — 67. (تفسیر سورة الفاتحة بالترکیة)

Tumačenje prve sure (al-Fātiha) na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Rad je nepotpun na kraju.

Početak:

الحمد لله روایت مجاهد دن که بیردی بو سورهٔ فاتحه مدینه‌ده انمشدر

3. L. 67^b — 69. العقیدة السنوسیة الصغری ـ ام البراهین

Kratak traktat o osnovnim principima islamske vjere. Poznat je još pod nazivima: عقیدة اهل التوحید i السنوسی (عقیدة الامام) عقائد. Napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī, umro 895/1489.

Brock. S. II, 353, II.

Rukopis je nepotpun (nalazi se samo prvi i posljednja dva lista).

Početak:

الحمد لله . . . اعلم ان الحکم العقلی ینحصر فی ثلاثة اقسام الوجوب و الاستحالة و الجواز

Prepisano 1160/1747.

4. L. 70 — 88. (رسالهٔ حمزه افندی).

Rasprava (risala) na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima s tim u vezi sa šeriatsko-pravnog gledišta. Tu se govori o privrednom pravu i o trgovačkom i esnafskom moralu. U raznim rukopisima i nekim katalozima ova risala se još navodi pod naslovima: بیع و شراء رساله‌سی، رسالة فی المعاملات لاجل الحفظ من الربا، رسالة البیع و الشراء. Napisao Ḥamza-efendi Darendelī oko godine 1089/1678. Pisac je živio u drugoj polovini XVII i početkom XVIII stoljeća (up. Brock. II, 208, gdje se navodi da je isti autor napisao glosu Iğijinoj risali o disputaciji koju je dovršio 1124/1712).

Kairo (F. al-kutub at-turkiye), 65.

Početak:

الحمد لله الذی بین الحلال و الحرام . . . اما بعد هر انسانه علم حالنی بلمك و مقتضاسنجه عمل ایتمك لازمدر

Prepis cijele zbirke potiče iz XVIII stoljeća od različitih prepisivača.

237. ISTO kao br. 236,[1] **3878.**

Tumačenje džuza 'Amma.

L. 52; 24 × 16,8. Nasḫ. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na širokim rubovima ima mnogo bilježaka iz drugih komentara i glosa u vezi sa tekstom. Papir bijel, deblji, povez papirni, oštećen.

Prepisao 'Alī b. Muṣṭafa at-Ṭokaṭī, 13. zul-kade 1092/1681.

Na početku potpisi ranijih vlasnika i imena ljudi koji su posuđivali ovu svesku na čitanje. Vlasnici: Mustafa b. Salih 1178/1764. i Hadži 'Ārif-efendija Mostarac Kajtazzade, 1274. »Pozajmio od Mustafe b. Saliha 1198«; »pozajmio od Hadži Arif b. Derviš ef. 1275. godine«.

238. ISTO **3964.**

Tumačenje džuza 'Amma.

L. 68; 21 × 16. Nasḫ. Na l. 1^a ima unvan u kome je izrađeno poljsko cvijeće u zelenoj i blijedo-crvenoj boji. Naslovi sura pisani su crvenim. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima mnogo bilježaka koje se odnose na tekst. Na početku nedostaje nekoliko listova. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Na kraju se nalaze bilješke o tefsiru, piscu, te o broju ajeta, riječi i slova u Qur'ānu, pisano rukom prepisivača. Ispod toga njegov potpis: Muḥammad b. 'Abdullah, poznat pod imenom Ğalaluddīn al-Avği, u godini (nejasno . . .)

حرر هذه النسخة العالیة بدموع العین فی عالم السباحة بکمال الضرورة من حیث ترکبها من ایادی الاشخاص الدنیة محمد بن عبد الله بن عبد الله الشهیر بجلال الدین الاوجی فی سنة المعهودة بین السنین المعهودة یسر الله الخلاص بلطفه.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

239. ISTO **4157.**

Tumačenje džuza 'Amma.

L. 58; 20,5 × 13. Nasḫ. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. U prvom dijelu stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Na l. 1ª ima zapis u kome se kaže da je ovu knjigu kupio za sebe i za svoju djecu Osman Hifzi-efendi 1269/1852.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

240. **1164.**

L. 38; 21,5 × 17. Ta'līq sa nešto riq'a. Papir tamnobijel i bijel, slab; povez poluplatneni.

1. L. 1 — 16. ISTO

Sadrži tumačenje od početka sure al-Qadr do kraja Qur'āna. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom.

2. L. 17 — 23. الناسخ و المنسوخ فى القرآن

Risala o derogaciji u Qur'ānu. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥazm, kako se to kaže na početku rukopisa. Isto ime pisca navedeno je i u štampanom primjerku (na rubu *Tafsīr al-Ǧalālain*, Maṭba'a Šarafiya, Misir 1326/1908, str. 124). Međutim, u katalogu biblioteke Timūrīya (I, 151) stoji da je pisac ove risale Abū Muḥammad 'Alī b. Ḥazm, umro 456/1063.

Početak:

قال الشيخ الامام العالم جامع الفنون ابو عبد الله محمد بن حزم رحمه الله تعالى:
الحمد لله العزيز الجبار الملك القهار . . .

Važnija mjesta i naslovi pisani crvenim mastilom ili su podvučeni crvenom linijom. U pisanju ima znatnih grešaka.

Na kraju se nalazi (nejasan) zapis prepisivača iz koga se vidi da je pisac ovaj rad sabrao i napisao na preporuku svog »uglednog« prijatelja, nekog Sayfuddīna al-Mahrānīje, te da je prepis završen 1295/1878.

تمت الرسالة بحرمة الرسالة عدد الآيات التى دخل الناسخ عليها مأتى آية (!) خاتمة
هذا على الايجاز و التقصير و الله ولى الهداية و التيسير و دغبنى فى جمعه و تقصيره و

تحريره الاخ العزيز سيف الدين المهرانى وفقه الله و اعانه على مرضاته . . . و وقع اتمام
تسويدها عن يد اضعف العباد و احقرهم من الذباب فى سنة خمس و تسعين و مأتين بعد
الف من الهجرة

3. L. 25 — 36. موضوعات على القارى

Ovo je izgleda izvod iz poznatog djela pod istim naslovom (v. br. 2²).

Početak je ovdje: الحمد لله وكفى و سلام على عباده الذين اصطفى

Slijedeće dvije stranice sadrže bilješke o nekim djelima iz fiqha i didaktične stihove na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 37 — 38. تلخيص البيان فى علامات المهدى آخر الزمان

Kratka risala o pojavi Mehdije (obećanog spasitelja), od nepoznatog pisca. Naslov je prema uvodu autora. Na početku je prepisivač stavio ovaj naslov: رسالة فيما يتعلق بالمهدى مجملة. Rađeno prema djelima Suyūṭīje i drugih.

Prepisao cijelu zbirku isti prepisivač 1295 — 97/1878 — 79. (v. na kraju pod tačkom 2 i 3).

241. حاشية العصام على تفسير البيضاوى **673.**

Glosa Baiḍāvinu komentaru Qur'āna. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfaraīnī, poznat pod nadimkom 'Iṣāmuddīn ili 'Iṣām, umro 944/1537.

Brock. II, 411.

Sadrži glose navedenom komentaru Qur'āna od početka Qur'āna do kraja sure A'rāf i od početka sure Nebe' do kraja Qur'āna. Djelo je posvećeno sultanu Sulejmanu II. Uvod je u ovom primjerku napisan na posebnim listovima, odvojeno od početka djela.

Svezak prvi. Sadrži glose od početka komentara do kraja komentara sure al-Baqara. Naslov je ispisan po presjeku listova:

حاشية عصام الدين على سورة البقرة

Početak: الحمد لله الذى عم بارفاد ارشاد الفرقان كل انسان . . .

L. 254; 23 × 16. Ta'līq čitak i pravilan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na širokim rubovima ima mnogo lijepo pisanih bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir bijel i žućkast, čvrst, povez kožni, sa zlatnim ornamentima na koricama, ali oštećen. Rukopis je dobro očuvan i vrijedan.

Prepisao Šawqī Husain b. Muḥammad b. 'Alī al-Qonawī, 15. džumada I 1122/1710.

Na početku se nalaze potpisi i pečati bivših vlasnika: Muḥamad Se'id Ḫayrizade 1212/1797, Ṣalih b. al-Hağ Muḥamad al-Bosnawī, Muḥamad Šākir Mu'īdefendizade 1230/1814.

242. ISTO **752.**

Svezak prvi. Sadrži glose Baiḍāwīnu komentaru od početka Qur'āna do kraja sure al-An'ām. Nedostaje nekoliko prvih listova (10 — 11), tako da tekst ovdje počinje riječima: الالحاق بما هو الاصل فى جنسه البعيد، a zatim: قوله الحمد هو الثناء على الجميل الاختيارى

L. 503 i po jedan zaštitni list; 21,5 × 15,5. Ta'līq, lijep i čitak. Na širokim rubovima u prvom dijelu sveska ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel i žućkast, glat, povez poluplatneni, nov.

Na kraju rukopisa ima zapis u kojem se kaže da je rad dovršen u ševalu 940/1534. و اتممته فى شوال سنة اربعين و تسعماية من الهجرة النبوية. To je vjerovatno datum kad je pisac dovršio djelo. Ispod toga nalazio se veliki pečat koji je namjerno izbrisan.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

243. ISTO **753.**

Svezak drugi. Sadrži glose komentaru posljednjeg džuza Qur'āna. Na kraju pisac kaže da je namjeravao da napiše glosu cijelom ovom komentaru, ali se ne zna da li je to učinio.

L. 89; 21 × 15,5. Nasḫ i ta'līq čitak, od različitih ruku. Papir bijel, čvrst, povez poluplatneni, nov.

Na širokim rubovima ima lijepo pisanih bilježaka koje se odnose na tekst.

Prepis je dovršen 1118/1706.

244. ISTO **1090.**

Svezak drugi. Sadrži glose komentaru džuza 'Amma.

L. 71 i po jedan zaštitni list; 20,5 × 12,5. Ta'līq lijep, čitak. Na rubovima listova nalaze se sitno i lijepo pisane bilješke koje se odnose na tumačenje teksta. Papir bijel, glat, čvrst. Povez originalni kožni, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī al-Gazganī al-Bosnavī 1148/1735.

U vrhu prve stranice zabilježeno da je rukopis uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendije, iz Sarajeva, 1344/1925.

245. ISTO **3637.**

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka komentara do kraja sure al-An'ām. Na l. 1^a nalazi se naslov.

L. 425; 20 × 15. Nasḫ čitak. Prve stranice ukrašene sa po tri crne tanke i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel i žućkast. Povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 5. safera 1080/1669.

Na l. 1^a ispod naslova zabilježeno da je ovaj rukopis uvakufio kizlaraga (*Babi seāde ağasi*) Davud-aga za medresu kapu-age Ahmed-age u Mostaru.

246. ISTO **3965.**

Fragment od početka glose do trećeg dijela sure al-Baqara, bez uvoda.

L. 149; 21 × 14. Ta'līq koji naginje riq'i. Tekst komentara podvučen crvenom linijom. Papir žućkast, gladak, povez polukožni, oštećen i otkinut, listovi prosuti.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

247. **3542.**

Kodeks u kome se nalaze tri različite glose Baidawinom komentaru džuza 'Amma, kako se to vidi iz ove bilješke na l. 1^a:

ما فى هذا المجلد من الحواشى الثلاث على تفسير البيضاوى اوليها للفاضل العصام
و ثانيها للمولى سعدى چلبى و ثالثها للفاضل الشهاب

L. 176; 21,8 ×16. Nasḫ-ta'līq lijep i ta'līq. Papir bijel i žućkast, gladak; povez polukožni, oštećen, rastavljen od knjige. Listovi prosuti.

1. L. 1 — 72. (حاشية العصام على تفسير البيضاوى لجزء عم)

Glosa Baiḍāwinom komentaru džuza 'Amma od 'Iṣāmuddīna (v. br. 241).

Na rubovima stranica ima sitno pisanih bilježaka koje se odnose na tekst, a pisane su istim rukopisom.

2. L. 73 — 108. (حاشية سعدى چلبى على تفسير البيضاوى لجزء عم)

Glosa Baiḍāwinom komentaru džuza 'Amma. Napisao Sa'dullāh b. 'Isā, poznat pod imenom Sa'dī-efendi ili Sa'di Čelebi, umro 945/1538. To je izvadak iz njegove glose Baidavinom tefsiru (v. br. 248).

3. L. 109 — 176. (حاشية الشهاب على تفسير البيضاوى لجزء عم)

Glosa Baiḍāwinom komentaru džuza 'Amma. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḫafāǧī, umro 1069/1658.

Cijelu zbirku prepisao 'Oṯmān b. Yūsuf u medresi Saif u Ankari, 1125/1713, kako se vidi iz bilješke na kraju pod tač. 2:

و قع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة للسعدى چلبى من يوم الجمعة فى وقت
الجمعة فى مدرسة سيف فى بلدة انقره من يد عثمان بن يوسف زاده سنة ١١٢٥

248. الفوائد البهية 4056.

حاشية سعدى افندى على تفسير البيضاوى

Glosa Baiḍāwīnu komentaru. Napisao 'Sadullāh b. 'Īsā, poznat pod imenom Sa'dī Efendī ili Sa'dī Čelebī, umro 945/1538. Pisac je u ovome djelu glosirao spomenuti komentar od početka sure Hūd do kraja Qur'āna, dok je prvi dio od početka Qur'āna do sure Hūd glosirao njegov sin Pīr Muḥammad.

ḤḪ I, 191; Brock. S. I, 739^{11}.

Naš rukopis je nepotpun u početku i sadrži glose od 47 — 55. ajeta sure Ṣāffāt do kraja Qur'āna. Prva stranica počinje:

قوله و زحت الركية اى البئر

Na kraju glosa mnogih sura glosator je stavio datum rada 942/1535, što je prepisivač prenio u ovaj rukopis.

L. 124; 20,3 × 15. Ta'līq pisan istim rukopisom nejednakim perom. Nazivi sura i riječi »qauluhu« na nekim mjestima izostavljeni. Papir tamnobijel, čvrst. Rukopis je stavljen u korice druge knjige koje mu ne odgovaraju.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī krajem rebia II 1054/1644.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

249. حاشية شيخ زاده على تفسير البيضاوى 103.

Glosa Baiḍāwīnu komentaru Qur'āna. Napisao Muḥammad b. aš-Šaiḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Quğawī ar-Rūmī, Šaiḫzāde, umro 950/1543.

Brock. S. I, 739,^{12}.

Pisac je prvobitno bio napisao kraću glosu, koju je kasnije proširio. Prilikom mnogobrojnih prepisivanja te su se dvije redakcije ispreplele, tako da postoje izvjesne razlike i u tekstovima proširene redakcije ove glose. Stoga i u ovoj biblioteci postoji više različitih redakcija ove glose.

Svezak prvi, sadrži glose komentaru od početka Qur'āna do kraja sure Maryam.

Na početku ima duži uvod koji se nalazi u istambulskim izdanjima.

Početak uvoda glasi:

الحمد لله الذى نور قلوب العلماء بانوار التنزيل وشرح صدورهم لادراك اسرار التأويل

Na kraju je, nakon završetka sure Maryam, početak sure Ṭāhā.

L. 672; 33 × 22. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Papir bijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa otiskom lijepih ornamenata na sredini korica i sa otiskom ajeta: تنزيل من رب العالمين na zatvaraču korica.

Na početku je kasnije stavljen naslov:

الجلد الاول من شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى

Iza toga na prvom neispisanom listu u vrhu je sadržaj, iznad čega stoji bilješka o broju listova.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

250. ISTO 175.

Svezak drugi. Sadrži glose od početka sure Ṭāhā do kraja Qur'āna. Iako od različitih prepisivača, ovaj je svezak sa prethodnim činio u ovoj biblioteci jedan komplet.

Početak: قوله لاستعلائه فيناسبه التفخيم. و الهاء من المنخفضة فيناسبه الامالة

L. 410; 30 × 21. Nasḫ jednostavan, sitan, pisan nevještom rukom. U vrhu prve stranice jednostavan unvan u bojama (ljubičastoj, plavoj i zlatnoj). Prve dvije stranice obrubljene sa po dvije crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel i žut, deblji, povez kožni, sa otiskom ornamenata na sredini korica, oštećen.

Na početku je naslov i sadržaj. Ispod sadržaja je potpis i mali pečat nekog vlasnika. Na zadnjoj stranici nalaze se dva mala pečata nekadašnjih vlasnika. U prvom se može pročitati: المتوكل على الحى الجميل عبده حسن, dok je drugi nečitak zbog namjernog brisanja.

Rukopis vjerovatno potiče iz druge polovine XVII stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

251 — 254. ISTO 194 — 197.

Četiri sveska jednog kompleta i to: prvi, treći, peti i šesti.

Nasḫ lijep, pomiješan sa ta'līqom, pisan pravilno. Tekst komentara ispisan je na širokim rubovima kasnije drugim rukopisom.

Papir tamnobijel, čvrst; povez poluplatneni, nov.

Svezak prvi. L. 278; 29 × 19. Sadrži glose od početka komentara do 48. ajeta sure al-Baqara.

Na listu 1ª nalazi se kasnije napisan zapis: وقف عثمان آغا من تفسير شيـــخ زاده القطعة الاولى, a ispod toga mali pečat u kome se može djelomično pročitati: عبده مصطفى.

Svezak treći. L. 139; 29 × 19,5. Sadrži tumačenje od početka sure Āli 'Imrān do 144. ajeta u suri an-Nisā':

يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا الكافرين اولياء من دون المؤمنين

Na listu 1ª je zapis kao kod prethodnog sveska sa završetkom: القطعة الثالثة.

Svezak peti. L. 200; 27,5 × 19,5. Sadrži glose od početka sure at-Tauba do kraja sure Maryam. Na prvoj stranici piše: القطعة الرابعة ali se iz sadržaja vidi jasno da je to peti svezak.

Na listu 1ª nalazi se mali pečat, u čijoj sredini piše ime vlasnika i vakifa (الفقير عثمان بن محمد), a ispod toga naveden je zapis o zavještanju.

Na kraju, na drugoj stranici čistog lista, nalazi se kraći dodatak, koji je, prema napomeni iznad njega (موضعه فى سورة مريم), trebao da stoji na početku sure Maryam.

Svezak šesti. L. 171; 28 × 20. Sadrži glose od početka sure Ṭāhā do kraja sure Saba'.

Na kraju rukopisa ima zapis, iz koga se vidi da je prepis dovršen 938/1532.

تمت والحمد لله وحده و الصلاة والسلام على من لانبي بعده فى اواسط آخر
الجمادين من شهور سنة ثمان و ثلاثين و تسعمائة

Prema tome primjerak je prepisan još za života autorovog.

Na rubu iste stranice nalazi se drugi zapis, koji se odnosi na pisanje komentara po rubu listova i koji je pisan istim rukopisom kao i komentar. U tom zapisu kaže se da je prepis komentara (na rubu tih listova) dovršen 1099/1688. i to nakon dužeg zastoja zbog predavanja koja su održavana svakog petka u džamiji sultana Bajezida u Foči. Predavanja je održao sam pisac ovog zapisa i prepisivač komentara, koji je, vidi se, bio učen čovjek i koji kaže da mu je ime Alija, »poznat pod nadimkom Šaiḫzade«. Taj zapis glasi:

تمت بعون الله و لطفه فى غرة شعبان من شهور سنة تسع و تسعين بعد الالف . . .
بعد مدة مديدة و ذلك قد وقع لاجل الرواية فى مجالس الوعظ و النصيحة فى كل اسبوع
يوما خص بالجمعة فى بلدنا فوچه بجامع سلطان بايزيد ولى على يد و لســان على الفقير
الى فضل الله العلى الشهير شيخ زاده . . .

Na zadnjem neispisanom listu nalaze se tri duže bilješke (dodatak) iz raznih djela.

Uvakufio neki 'Osmanaga, sin Muḥammadov, iz Foče, kako se to vidi iz zapisa na pojedinim svescima.

255. ISTO **493.**

Svezak drugi nekog drugog kompleta. Sadrži komentar i glose od 47. do 229. ajeta sure al-Baqara. Ovaj se rukopis nešto razlikuje od štampanog primjerka.

L. 192; 26,5 × 16,5. Nasḫ lijep i pravilan. Prve dvije stranice obrubljene tankom crnom i širokom zlatnom linijom. Mjesto za unvan prazno. Ostale stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, listovi u vrhu zahvaćeni vlagom, povez polukožni, nov.

Na rubovima listova ispisan je tekst komentara istim rukopisom kao i glosa.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

256. ISTO **235.**

Svezak drugi ili *treći*. Sadrži glose komentaru sura: Āli 'Imrān, Nisā', Māida i An'ām, čija su imena napisana na listu 1ª. Tekst ovog rukopisa ne slaže se sa štampanim i mnogim rukopisnim redakcijama.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله و صحبه اجمعين.

قوله انما فتح الميم قراء الجمهور

L. 233; 28 × 17. Ta'līq pomiješan sa nasḫom, pisan vještim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji. Povez kožni, nešto oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

257 — 259. ISTO **1725, 524, 526.**

Prva tri sveska od istog kompleta, posebne redakcije ove glose.

Ta'līq sa nešto nasḫa. Na početnim stranicama svakog sveska nalaze se unvani u bojama. Prve dvije stranice obrubljene jednom tankom crnom i sa dvije široke zlatne linije. Papir bijel, gladak; povez originalni kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Svezak prvi. L. 308; 22,5 × 15,5. Sadrži glose komentaru od početka Qur'āna do ajeta: اتأمرون الناس بالبر u suri al-Baqara. Na početku je naslov: الجزء الاول (من) حاشية تفسير بيضاوى لشيخ زاده الرومى الزينى

Svezak drugi. L. 326; 23 × 15. Sadrži nastavak od prethodnog ajeta u suri al-Baqara do kraja iste sure. Na početku se nalazi napisan naslov prostim rukopisom: الجلد الثانى من شيخ زاده بخط واقف

Svezak treći. L. 358; 23,5 × 15,5. Sadrži glose od početka sure Āli 'Imrān do kraja 163. ajeta sure al-An'ām.

Neko je na početku napisao: جلد ثانى شيخ زاده سوره آل عمران a trebalo je staviti: جلد ثالث.

Prepisao 'Abdullah Kantamirizade za svoju biblioteku.

260. ISTO **438.**

Svezak treći. Sadrži glose komentaru od početka sure Yūnus do kraja sure Maryam.

L. 198; 27,5 × 17. Nasḫ poseban, pisan vještim rukopisom. Naslovi pisani crvenim mastilom, a na nekim mjestima izostavljeni tako da je mjesto određeno za njih ostalo prazno. Papir bijel, deblji, povez kožni, malo oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama, koje su na nekim mjestima uništili insekti.

Na početku je stavljen naslov crvenim mastilom: حاشية شيخ زاده على القاضى البيضاوى . Ispod toga ima nekoliko zapisa, od kojih zadnji sadrži imena ranijih vlasnika: Amrullah b. Amrullah al-Bosnawī i Muḥammed Baqī Džinozade, koji je ovaj svezak dobio (kupio) iz ostavštine nekog Ḫajrizade-a. Ispod ovog zapisa ima njegov mali pečat, a ispod toga veliki pečat u kome piše: وقف جينو زاده عبد الباقى افندى . Zatim slijedi sadržaj. Na kraju se nalaze razni manje važni zapisi.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

261 — 262. ISTO **3355, 750.**

Dva sveska istog kompleta i to prvi i četvrti ili peti.

Nasḫ lijepo pisan. Sve stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Svezak prvi, dosta nepotpun u početku. L. 294; 20,5 × 14. Sadržavao je tumačenje od početka tefsira do kraja sure al-Baqara, ali mu nedostaje 179 listova. Početak je ovdje na listu 180. tumačenjem ajeta: ان الله لا يستحيى ان يضرب مثلا ما

Svezak četvrti ili *peti.* L. 266; 21 × 14,5. Sadrži glose komentaru od sure ar-Ra'd do sure Ṣād. 44 lista izgrižena su po rubu, ali tekst nije oštećen.

Prepisao 'Abdulwahhāb al-Haği Ramaḍān 1071/1661.

Vlasnik i vakif ovog primjerka bio je šaih Haği Ḫalīl-efendi iz Gračanice, o čemu govori ovaj zapis:

وقف الشيخ الحاج خليل افندى الغرادچانيچەوى

263 — 292. ISTO **1005 — 1034.**

Kompletan primjerak u trideset svezaka. Svaki svezak sadrži obradu jednog džuza Qur'āna.

Ovaj primjerak nema uvoda *(dībāğa)* koji imaju neki drugi primjerci, nego odmah prelazi na tumačenje komentara.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و على آله و اصحابه اجمعين.

قال الشيخ الامام علم الهدى علامة الورى الذى اطبق علماء الامة على علوشأنه و رفعة مكانه اعنى به ناصر الحق و الدين المعروف بالقاضى بيضاوى

L. (ukupno) 2.848; 23 × 17. Nasḫ čitak, srodan ta'līqu. Većina svezaka ima naslov na prvom listu, a svi po presjeku listova. Riječ »qauluhu« pisana je svugdje crvenim mastilom. Ponegdje je tekst komentara ispisan na rubu listova, a tekst Qur'āna crvenim mastilom.

Papir je, uglavnom, bijel i žućkast, a samo ponegdje zelen i crven. Listovi glatki, tanki; neki su popravljeni prije prepisa. Kod sv. XXX izgubljeno prvih 18 lista. Povez polukožni, koji je kod nekih svezaka oštećen (v. sv. I, II, XV, XVI, XIX, XXIII, XXVIII i XXX).

Na mnogim svescima nalazi se potpis i pečat ranijeg vlasnika: sayyid Yūsuf al-Qara-Biñārī al-Anqarawī, rodom iz Karabunara, nastanjenog u Ankari:

من جملة الموهوبة من سيد رب الانام و انا الفقير سيد يوسف اكاه القره بيكارى الانقروى

Ispod toga ima pečat u kome piše السيد يوسف آكاه (v. sv. III l. 1ᵃ i sv. XI, 1ᵃ).

Prepisao sayyid Muḥammad Šākir b. sayyid Aḥmad iz Istanbula, sljedbenik triju sufijskih redova: kadirijskog, nakšibendijskog i rifaijskog i čuvar svetih emaneta (v. sv. VIII, IX i dr.).

كتبه السيد محمد شاكر الأستانبولى الحنفى القادرى النقشبندى الرفاعى اللازم بخدمة البردة الشريفة و من خدام خرقة الشريفة اعنى اغايان خانة خاصه

Prepis je završen u međuvremenu od rebia II 1224. do džumada I 1226/1809—11. Na svakom svesku nalazi se potpis prepisivača i datum prepisa dotičnog sveska. Broj lista pojedinih svezaka je različit (56 — 742), a format je isti.

293. ISTO **1129.**

Svezak prvi, sadrži glose komentaru sure al-Fātiḥā i prvih 67 ajeta sure al-Baqara.

L. 228; 21,8 × 16. Nasḫ sitno i lijepo pisan. Na rubu listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, gladak, povez polukožni, oštećen.

Na rubu posljednje stranice nalazi se bilješka, gotovo izblijedila, u kojoj se ipak može pročitati da je rukopis završen 17. muharema 1178/1764. تمت فى وقت الضحى ١٧ م سنه ١٧٨

294. ISTO **1132.**

Fragment. Sadrži glose od početka sure al-Qamar do kraja sure an-Naba'.

L. 105; 21,5 × 16,5. Ta'līq sa nešto nasḫa, jednostavno pisano. Na rubu listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Prema jednoj bilješci na početku, ovo bi bio zadnji svezak nekog kompleta. Tu se nalazi i pečat telala koji je vršio licitaciju pri prodaji knjiga.

295. ISTO **1174.**

Jedan svezak, nepotpun na kraju. Sadrži glose komentaru posljednjeg džuza Qur'āna.

L. 102; 21 × 16. Ta'līq. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen i rastavljen od sveska.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

296. ISTO **1442.**

Jedan svezak, sadrži glose komentaru posljednjeg džuza Qur'āna. Nedostaje nekoliko listova pri kraju, tako da završava surom Iḫlāṣ.

L. 107; 20,7 × 15. Ta'līq. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

297. ISTO **1481.**

Jedan svezas, sadrži glose komentaru od sure al-Furqān do kraja sure Hāmīm as-sağda.

L. 191; 20,5 × 13,5. Ta'līq, pisan različitim rukopisima. Papir različite boje i kvaliteta, povez kožni, oštećen.

298. ISTO **1503.**

Svezak prvi, sadrži glose komentaru od početka Qur'āna do 44. ajeta u suri al-Baqara.

L. 291; 20 × 14,5. Nasḫ od dva različita prepisivača. Prvih 230 lista lijepo pisano. Papir bijel i zelen. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Povez kožni, oštećen.

Na listu 1ª zabilježeno da je primjerak uvakufio njegov bivši vlasnik, H. Ahmad ef. sin Muṣṭafin, muderis Gazi Husrev-begove medrese (1730—1812).

Nije jasno ko je prepisivač. Na kraju rukopisa nalazi se o tom sljedeći zapis:

انتسخت هذه الحاشية المسماة بحاشية تفسير البيضاوى الشيخ المحقق شيخ زاده
الرومى الزينى من نسخة الجديد للمصنف رحمه الله و قابلتُ معه فى مجالس دراسته وارجو
ان لا يكون فيها سهو و لا خبط من جهة الكتابة و لا من جهة العبارة
كتبه الفقير ابراهيم الشهير برهان زاده على سبيل التسويد رحمه الله

Iz navedenog bi se moglo razumiti da je prepisivač Ibrāhīm Burhānzade i da je on ovaj prepis ispravio pred samim piscem Šaiḫzade na njegovim predavanjima, kao njegov savremenik i učenik. Međutim, podrobnijim pregledom rukopisa da se ustanoviti da je prvi dio pisan vrlo lijepo i pravilno, a drugi dio (zadnjih 61 list) pisan je slabo i mjestimično nepravilno. Prema tome primjerak, a naročito ovaj zadnji dio, nije ispravljen pred piscem. Možda je ovaj dio dopisao Ibrahim Burhanzade i to iz primjerka koji je bio prepisan rukom nekog piščevog učenika koji je unio navedenu bilješku, što je dopisivač Ibrahim doslovno prenio, a zatim nevješto stavio svoj potpis tako da na prvi mah izgleda da je njegova cijela bilješka. Ili je, možda, Ibrahim Burhanzade zaista savremenik i učenik piščev, ali ovaj rukopis on nije pisao, nego neko drugi iz njegova ispravljenog primjerka, koji je, možda, sve doslovno prepisao svojim nevještim i pogrešnim pismom, pa i gornju bilješku, a sebe uopće nije potpisao.

299. **1716.**

L. 189; 21 × 15. Papir tamnobijel, čvrst, povez polukožni.

1. L. 1 — 153. ISTO

Fragment od 4. do 39. ajeta u suri al-Baqara.

Ta'līq.

Na prvom listu je ispisan naslov i razne bilješke.

Na l. 154 — 158 nalaze se bilješke iz tefsira i nekoliko hadisa.

2. L. 159. — 160. كتاب نثر اللآلى من كلام امير المؤمنين على بن ابى طالب

Izreke halife 'Alije, poredane abecednim redom prema prvoj riječi izreke. Sabrao i poredao Abū 'Alī al-Ḥasan b. al-Qāsim aṭ-Ṭabarī, kako je to navedeno u rukopisu.

Godina piščeve smrti u nekim izvorima zabilježena je 305/917, a u nekim 350/961.

Kairo I, 368; Ibn Ḫallikān I, 130; Isma'īl-paša, *AM* I, 270.

Početak:

هذا كتاب نثر اللآلى من كلام امير المؤمنين على بن ابى طالب رضى الله عنه جمعه
ابو على الطبرى على حروف الهجاء ۔ ايمان المرء يعرف من ايمانه

Na l. 161 — 189. nalaze se bilješke i zapisi iz tefsira, hadisa, fikha i tesavufa većinom na arapskom jeziku i nešto na turskom, što je sabrano kao materijal za propovijedi (vaz).

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

300. **2334.**

L. 166; 21 × 16. Papir deblji, čvrst, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 135. ISTO kao br. 249.

Glosa posljednjem dijelu komentara (od sure an-Naba' do kraja Qur'āna).

Na l. 1ª zapis: قطعة من حاشية تفسير القاضى للعالم الشهير شيخ زاده رحمه الله

Nasḫ-ta'līq.

Prepis dovršen 1169/1755.

2. L. 136 — 154. شرح الحسينية فى البحث و المناظرة

Komentar risali *al-Ḥusainiyya* o disputaciji od nepoznatog pisca (v. br. 145,⁸).

Ta'līq.

3. L. 156 — 166. رسالة فى فن المناظرة

Risala o disputaciji za početnike. Napisao Muḥammad Sačaklizade, umro 1150/1737.

Brock. II, 370.

Početak:

بسم الله و بحمده . . . يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده . . . هذه رسالة فى فن المناظرة عملتها لك يا ولد و لامثالك المبتدئين

Pismo kao prethodno. Na rubovima obiju posljednjih risala nalaze se mnoge bilješke i komentari u vezi sa tekstom.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

301. **2643.**

L. 206; 21 × 16. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 193. ISTO kao br. 249.

Jedan svezak. Sadrži glose komentaru džuza 'Amma.

Nasḫ prilično lijep. Na listu 1ª je naslov.

Prepis dovršen sredinom džumada I 1083/1672.

2. L. 194 — 206. Fragment iz neke glose. Sadrži tumačenje sura od aḍ-Ḍuḥā do al-'Ādiyāt.

302. **1737.**

L. 173; 21,4 × 16,5. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 — 125. ISTO kao br. 249.

Glosa komentaru džuza 'Amma. Tekst se u ovome rukopisu nešto razlikuje od teksta drugih primjeraka.

Nasḫ i ta'līq. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom.

Prepisao Ḥasan b. 'Omar, 12. redžeba 1170/1757. U zapisu pred tim imenom precrtano je ime al-Haǧi Ramaḍan b. al-Haǧi 'Alī, iz čega se može razumjeti da je Ḥasan ovaj rukopis prepisao iz Haǧi Ramaḍanovog rukopisa.

Na početku ima zapis iz kojeg se vidi da je primjerak uvakufio raniji vlasnik Aḥmad b. Muṣṭafa.

2. L. 126 — 167. (شرح بدء الامالى).

Komentar Bad al-amālije (v. br. 115,³) od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله رب (!) القائم الموصوف باوصاف الكمال

Nasḫ. Prepisao Muṣṭafa b. Muhammad, 7. zulhidže 1164/1751.

3. L. 168 — 171. القصيدة النونية

Spjev o vjerovanju, što ga je napisao Maulānā Ḥiḍr-bey b. Ǧalāluddīn, umro 863/1458.

Brock. II, 229.

Početak: الحمد لله عالى الوصف و الشان. منزه الحكم عن آثار بطلان

Nasḫ. Prepis dovršen u šabanu 1161/1748.

4. L. 172 — 173. مفهوم فرائض

Kratka rasprava iz nasljednog prava na turskom jeziku.

Početak: ميتك تركه سنه متعلق اولان حقوق

303. ISTO kao br. 249. **3298.**

Četvrti ili *peti* svezak. Sadrži glose od početka sure at-Tauba do kraja sure Yūsuf.

L. 182; 23 × 16,3. Riq'a, pisana vještom rukom. Papir tamnobijel, čvrst. Zadnjih nekoliko listova oštećeno vlagom i popravljeno. Povez poluplatneni.

Na prvom čistom listu naslov, pisan rukom H. Mehmeda Handžića.

Na istom listu imaju zapisi, iz kojih se vidi da je vlasnik ovog sveska bio Aḥmad b. Muṣṭafa, muderis Gazi Husrevbegove medrese i da ga je on uvakufio.

Rukopis je, izgleda, iz XVII stoljeća.

304. ISTO **3782.**

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka komentara do 8. ajeta u suri al-Baqara.

L. 179; 29 × 19,5. Nasḫ pomiješan sa ta'līqom, krupno pisan. U pisanju ima znatnih grešaka. Sve stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez polukožni, oštećen.

Na unutarnjoj strani prve korice zapis u kome se spominju vlasnici: 'Abdulbaqī, Ibrahīm i Muhammed, sinovi Hadži Ibrahim-efendije »dok su bili u gradu Čajniče«, pribilježeno u mjesecu rebiul-evelu 1102/1690. g.

Rukopis je vjerovatno iz druge polovine XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

305. ISTO **3952.**

Svezak treći, nepotpun u početku i na kraju. Sadrži tumačenje od sure al-A'rāf do sure an-Nūr.

L. 382; 20,4 × 13,2. Ta'līq sitan, pisan različitim rukopisima i različitim perom. Papir bijel i crven, povez polukožni, oštećen, druga korica izgubljena.

Na početku je sadržaj.

U prvoj polovini sveska na završetku sure Ra'd piše: حرر فى اواسط ربيع الاخر لسنة ١٠٣٨ , što znači da je prepis dovršen sredinom rebi-ul-ahira 1038/1628.

306. ISTO **4022.**

Fragment. Početni listovi izgubljeni. Prvi list počinje dijelom prvog ajeta sure al-Haǧǧ (ان زلزلة الساعة شئ عظيم) i sadrži tumačenje do kraja sure an-Nūr.

Na kraju rukopisa ima zapis u kom se kaže da je prepis ovoga rukopisa završen u rebiu I 946/1539. (dakle pet godina prije smrti Šaiḫzade-a), i da ga je prepisao neki autorov učenik. Sravnjivanje sa štampanim primjerkom i jednim rukopisom upućuje da je ovo posebna skraćena redakcija.

L. 45; 20,2 × 12. Ta'līq, sitno pisan. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen; prva korica izgubljena.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

307 — 313. ISTO **3907, 3922, 3642, 3958,**
4057, 3664, 3990.

Sedam svezaka jednog kompleta, čija su dva prva sveska izgubljena. Ovdje se nalaze svesci od III do IX, od kojih su neki nepotpuni.

Nasḫ pomiješan sa ta'līqom, čitljiv, pisan različitim perom i vjerovatno različitim rukopisom. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Na početku svakog sveska obično se nalazi sadržaj. Papir bijel i tamnobijel, čvrst. Povez polukožni, oštećen. (Samo jedan svezak ima kožni povez).

Svezak treći. L. 265; 21,5 × 16. Sadrži tumačenje sura Āli 'Imrān, Nisā, i Maida.

Na l. 1ª je sadržaj i zapis o zavještanju.

Na kraju su dva zapisa, u kojima se kaže da je prepis ovog sveska dovršen 953/1546. i da je sravnjen sa drugim ispravljenim primjerkom.

كتابته فى ذى القعدة سنة ثلث وخمسين وتسعماية قوبلت هذه النسخة الشريفة
من اولها الى آخرها حرفا بحرف بعون الملك الوهاب

Svezak četvrti, nastavak prethodnog. L. 253; 21,5 × 16.

Na početku pri uvezivanju dodato nekoliko listova, na kojima se nalaze razni zapisi, a najviše o skromnosti i askezi (zuhd).

Svi listovi pri vrhu zahvaćeni vlagom. Na kraju nedostaje nekoliko listova tako da se završava tumačenjem 117. ajeta iz sure at-Tauba.

Svezak peti. L. 244; 21 × 14,8. Sadrži tumačenje od početka sure Yūnus do kraja sure Isrā.

Na rubovima nekih listova nalaze se bilješke koje se odnose na tekst.

Prepis dovršen 994/1586.

Svezak šesti. L. 274; 20 × 15. Sadrži tumačenje od sure al-Kahf do kraja sure aš-Šu'arā'. Po presjeku listova je naslov:

السادس للشيخ زاده على القاضى البيضاوى

Svezak sedmi, od kojeg se nalazi samo fragment u početku. L. 40; 22 × 17. Obuhvata tumačenje sura an-Naml i al-Qaṣaṣ.

Svezak osmi. L. 285; 21,8 × 16. Sadrži tumačenje od početka sure al-Malāike (Fāṭir) do kraja sure al-Ḥuğurāt.

Naslovi i kratki tekstovi komentara podvučeni crvenom linijom. Nazivi sura pisani crvenim mastilom.

Svezak deveti, nepotpun na kraju. L. 78; 21 × 16. Sadrži glosu od početka sure Qāf do uključivo jednog dijela sure al-Ḥašr.

U početku je sadržaj u kome su navedene sve sure od Qāf do kraja Qur'āna, iz čega se vidi da je ovaj svezak obuhvatao sve to kad je bio kompletan.

Ispod toga je zapis u kome neki čitalac kaže da je ovu knjigu pozajmio od Ṣalih-efendije Šāmīzāde 93. (= 1093/1682 ili 1193/1779).

Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Karakteristično je da se kod naziva sura na rubu označava broj riječi i slova u njima. Zadnja dva lista pisana drugim rukopisom i drugim perom.

Prepis dovršen u saferu 954/1547, kako se to vidi u bilješci na kraju tumačenja sure al-Ḥadīd.

Prepis cijelog djela završen je između 953. i 994/1546 — 1586, kako se to vidi iz zapisa na kraju trećeg i petog sveska.

Primjerak je uvakufio carski odabaša (*ḫāṣ odabaši*) Ḥasan-aga za medresu (dershane) kapu-age u Mostaru, kako stoji u zapisu na početku svakog sveska:

بو كتابى حالا خاص اودا باشى عزتلو حسن اغا حضرتلرى قصبهٔ موستارده قپو اغاسنك
وقف ايلدوكى در سخانه سنه لوجه الله تعالى وقف ايلمشلر شو شرطله كه استنساخ و مطالعه
ايدن درس خانه‌دن طيشرو چيقرميه . . .

Na početku se obično nalazi i sadržaj dotičnog sveska.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

314.

360.

L. 191; 27 × 15,5. Papir tamnobijel, prost, zahvaćen vlagom, povez kožni sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 34. حاشية على خطبة تفسير البيضاوى ili حاشية جامعة للعلوم

Glosa uvoda Baiḍavina tefsira. Napisao Ḥusain b. Sihābuddīn al-Qāwān al-Gīlānī, kako se to vidi na l. 1ª, gdje ispod gornjeg naslova stoji:

صنفها شيخى ومقتداى المتبتل الى الله تعالى حسين بن شهاب الدين القاوان الكيلانى

Pisac je umro 889/1484.

Ismā'īl-paša, *Ḏail* I, 138.

Početak nakon besmele:

الحمد لله رب العالمين و صلى الله و سلم على سيدنا محمد و آله و صحبه اجمعين .
اما بعد فلا يخفى ان هذه حاشية جامعة للعلوم لاسيما علم التفسير على خطبة تفسير البيضاوى

Nasḫ čitak. Prepis naručio (. . . استكتبه) Muḥammad b. Ḥuṣain al-Qonawī al-Maulawī al-Wakwī (?), kako se to vidi iz njegova zapisa i potpisa, kao i s prvog lista slijedećeg djela u ovom svesku. Prepis je dovršen u petak 8. muharema 998/1589. Iz zapisa ispod naslova vidi se da je nepoznati prepisivač savremenik i učenik pisca, jer ga naziva svojim učiteljem (شيخى و مقتداى).

Na prvim čistim listovima su zapisi o nekim poukama, te potpis i pečat bivšeg vlasnika Džinozade. Na trećem čistom listu u vrhu piše: »Vrijednost 71 para« (قيمت پاره ٧١). Na l. 1ª je naslov i razni zapisi, među kojima i spomenuti potpis vlasnika koji je naručio prepis djela, te pečat vakufa Džinozade i ove biblioteke. Na trećoj stranici je zapis o zavještanju i pečati vakifa.

2. L. 35 — 191. احكام الدلالة على تحرير الرسالة (شرح الرسالة القشيرية)

Komentar djelu *Risala al-Qušairiya* iz mistike (tasawwuf). Risalu je napisao Abu 'l-Qāsim 'Abdulkarīm b. Hawāzin al-Qušairī, umro 465/1073, a ovaj komentar al-Qāḍī Zakariya b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 910/1504 ili 926/1520.

Brock. I, 432, S. I, 771.

Početak, nakon kratkog prepisivačevog uvoda i besmele:

قال الشيخ الامام العالم . . . ابو يحيى زكريا بن الشيخ محمد بن الشيخ احمد
بن الشيخ زكريا الانصارى . . . الحمد لله الذى يسر سبيل السالكين على العارفين

Nasḫ. Tekst risale pisan je crvenim, a komentar crnim mastilom. Ovaj rukopis sadrži prvi svezak komentara.

Prepisao gornji prepisivač u nedelju 6. rebia II 998/1589.

انتهى الجزء الاول . . . و وافق انتهاءه قبيل صلاة الظهر من يوم الاحد سادس ربيع الثانى سنة ثمان و تسعين و تسعمائة

315. حاشية صبغة الله على تفسير البيضاوى 3371.

Glosa Baiḍawīnu komentaru Qur'āna. Napisao Ṣibgatullah b. Rawḥullah b. Ǧamalullah al-Barwağī al-Hindī, umro 1015/1606, (ili Ṣibgatullah b. Ibrāhīm al-Ḥaydarī, umro u Bagdadu 1187/1773?)

Zarkili, *al-A'lām* I, 428, Ḫulāṣat al-aṯar II, 243.

Ovaj svezak obuhvata glose od početka komentara do kraja prve sure (Fātiḥa). Početak nakon besmele:

و بك استعين يا فياض قوله الحمد لله الذى نزل الفرقان افتتح كتابه بعد التيمن بالتسمية . . .

L. 189; 21,5 × 15. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, gladak; povez poluplatneni, nov.

Na početku razne manje važne bilješke i potpisi dvojice ranijih vlasnika. Na l. 1ª je zapis na turskom jeziku i tri pečata. U dva mala piše: ما شاء الله لا قوة الا بالله, a u trećem većem ispod toga: vlasnik al-Hağ Muṣṭafa Ṣidqī 1179/1765.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

316. التعليقات ـ حاشية الشيروانى على تفسير البيضاوى 308.

Glosa Baiḍawīnu komentaru Qur'āna. Napisao Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī, umro 1036/1626.

ḤḪ I, 192; Ismā'īl-paša, *AM* II, 275; Kairo I, 46.

Svezak prvi, sadrži glose od početka komentara Qur'āna do kraja ajeta: فى قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا u početku sure al-Baqara.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى شرح صدر من تأدب و رفع قدر من تأهل للعلم و تأهب

L. 171; 27 × 17,5. Ta'līq čitko pisan. Papir tamnobijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na kraju tumačenja prve sure nalazi se piščev zapis u kome kaže da je završio tumačenje ove sure 14. rebiul-evela 1034. Na istom mjestu pisac kaže da je o tumačenju Fatihe pisao prije 20 godina i da je sada to izmijenio i nadopunio.

Na l. 1ª je potpis vlasnika ovog sveska: 'Abdullah Kantamirizade. Ispod toga pečat, po svoj prilici njegov.

Prepisao spomenuti vlasnik Kantamirizade kako se to može zaključiti po rukopisu.

317 — 318. حاشية الشيروانى 3815, 3818.

Glosa Baiḍawīnu komentaru Qur'āna. Napisao Muḥammad b. Ǧamaluddīn b. Ramaḍān aš-Širwānī, umro 1022/1613.

Brock. S. I, 740,²⁴ .

Na drugom mjestu Brockelmann (I, 417) kaže da je pisac umro 1063/1653.

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 474 (I) + 233 (II); 27 × 18. Nasḫ pisan čitko i prilično pravilno. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Stranice obrubljene sa po dvije crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst; listovi prosuti. Povez prvog sveska kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama, a povez drugog sveska izgubljen.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do 158. ajeta sure al-An'ām. Izgleda da je svezak na kraju nepotpun.

Početak:

توكلت على الحى الذى لا يموت. قال الفقير الى الله الغنى محمد بن جمال الدين بن رمضان الشيروانى المسكرى غفر الله له و لوالديه و المسلمين بعد حمد الله العليم العلام و صلواته على رسوله محمد سيد الانام

U početku ima bilježaka o vjerovanju. Na l. 1ᵇ je zapis u kome se kaže da je ovaj tefsir uvakufljen za medresu u Mostaru. Ispod toga je pečat vlasnika i vakifa Aḥmad b. 'Alije (بنده احمد بن على), a isti takav pečat nalazi se i na kraju pri dnu lista.

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Sadrži tumačenje negdje od 71. ajeta sure Yūsuf do kraja Qur'āna. Nepotpun na početku i na kraju.

Prvih pet listova oštećeno namjernim rezanjem. Prva stranica ovdje počinje riječima:

فائدة فى الاخبار و يجاب بان فائدة تخصيص الجزء بما اضيف اليه

Zadnji list završava tumačenjem sure al-Mesed.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

319. عناية القاضى و كفاية الراضى 212.

(حاشية الشهاب على تفسير البيضاوى)

Glosa Baiḍawīnu tefsiru. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. 'Omar al-Ḫafāğī al-Miṣrī, umro 1069/1658.

Brock. S. I, 740,³¹ .

Svezak prvi. Obuhvata tumačenje od početka tefsira do ajeta: الذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه na početku sure al-Baqara.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين وصلى الله على محمد وعلى آله وصحبه وسلم تسليما يا مفيض البركات و منزل الآيات البينات افتح عيون بصائرنا بمشاهدة انوارك . . .

L. 305; 31 × 21. Nasḫ. Papir bijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na prvoj stranici ima zapis iz koga se vidi da je rukopis bio u posjedu 'Izzetī Ṣaliḥa, kadije u Bosna-Brodu (Travnik). Ispod toga je njegov mali pečat u kome stoji: عبده صالح.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hromozade Ṣaliḥ-efendī (v. njegov pečat na početku i na kraju).

320. ISTO 2126.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do ajeta: او كصيب من السماء فيه ظلمات و رعد و برق u početku sure al-Baqara. Po presjeku listova pogrešno je stavljen naslov: القطعة الاولى من شيخ زاده.

L. 231; 20 × 14,8. Ta'līq sličan riq'i, pisan vještim rukopisom. Pri kraju su 22 lista dopisana kasnije drugim rukopisom. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Na listu 1ª ima potpis poznatog turskog pjesnika: شمعى زاده محمد افندى . Na unutarnjoj strani druge korice je pečat preprodavaoca knjiga Muhameda Aganagića iz Sarajeva.

Rukopis je iz XVII stoljeća.

321. ISTO 3767.

Treći ili *četvrti svezak* nepotpun u početku i na kraju, pa ga je teško identifikovati. Ovdje se nalazi tumačenje od početka do kraja sure Hūd. Na jednom mjestu na predzadnjem listu ovdje stoji: و الجواب فى شرحنا للدرة . . . »odgovor (o upotrebi riječi كافة) nalazi se u našem komentaru djela *ad-Durra*«. To je poznato djelo o jeziku koje je prokomentarisao Šihābuddīn al-Ḫafāğī. Po tom sa sigurnošću zaključujemo da je ova glosa njegova.

L.402; 29,8 × 20. Nasḫ. Naslovi pisani crvenim mastilom. Stranice obrubljene crvenim linijama. Svezak je znatno oštećen vlagom. Korice i mnogi listovi otkinuti i iskidani.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

322. حاشية على ديباجة تفسير البيضاوى لابراهيم الموستارى 4006.

Glosa uvodu Baiḍawīna komentara. Napisao Ibrāhīm, b. Šaiḫ al-Hağī Ismā'īl al-Mostārī (Opijač) 1124/1712. Ovu glosu napisao je u vrijeme kad je držao predavanja iz ovog tefsira, kako to sam kaže u početku svog uvoda. Umro je oko godine 1138/1725, kako se to može zaključiti po bilješkama na rukopisima njegova djela o arap. sintaksi (*al-Mūḫtaṣar fī an-naḥv*, v. u ovoj bibl. pod br. 2006 i 3629,¹).

Početak:

نحمدك اللهم يا من نزل الكتاب المبين و احكم آياته بحيث لا يتوجه اليه معارضة المعارضين . . . اما بعد فيقول العبد الفقير ابراهيم بن الشيخ الحاج اسماعيل الموستارى

L. 21; 20 × 13,5 Ta'līq. Rukopis je, po svoj prilici, autograf. Papir bijel, gladak. Povez polukožni, oštećen.

U gornjem uglu zadnjeg čistog lista, pisac posvećuje i poklanja ovaj mali rad (»kaplju«) niškom defterdaru Hadži Mustafi koga, kako se vidi iz zapisa, mnogo cijeni. Ispod toga: godina (11) 32. po H.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

323. شرح اسماعيل حق البرو-وى على تفسير الجزء الاخير للقاضى 680.

Glosa posljednjem dijelu Baiḍavinog tefsira. Napisao Isma'īl Haqqī al-Brusewī, umro 1137/1724.

Brock. S. I, 741, 62.

Tri dijela u jednom svesku. Autor je djelo započeo u Damasku, a završio u Brusi, zadnje godine svog života.

Početak:

حمدا لمن نزّل انباء النبيه الانذاز و التنبيه . . . و بعد فيقول العبد الفقير الشيخ اسماعيل حقى البروسوى هذا شرح على تفسير الجزء الاخير للقاضى

L. 414; 23,8 × 16. Nasḫ, pisan pravilno. Nazivi sura i tekst Qur'āna pisani crvenim mastilom, a tekst tefsira podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao neki 'Omar Bošnjak (al-Bosnawī), portir (al-bawwāb) medrese Šāhzade, u ponedeljak 25. rebiul-evela 1238/1822.

324. نور الافئدة للشيخ عثمان الكماخى 566.

Glosa Baiḍawīnu komentaru džuza Amma. Napisao 'Oṯman b. Ya'qūb b. Ḥusain b. Muṣṭafa al-Kamāḫī al-Istanbulī, stanbulski muderis i vaiz, umro 1171/1757. Obuhvata tumačenje od početka sure an-Naba' do kraja Qur'āna. Rad je, kako sam pisac kaže kompilacija raznih komentara i glosa.

Ismā'īl-paša, *AM* I, 659.

Početak: الحمد لله الذى شرح صدورنا بالنبأ العظيم

L. 319; 27,5 × 19. Nasḫ pisan krupno i prilično nepravilno. U vrhu prve stranice prost unvan i na rubu mala rozeta. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i jednom širokom zlatnom, a ostale

crvenom linijom. Naslovi sura i tekst Qur'āna pisani crvenim mastilom, a tekst komentara podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepis završen muharema 1153/1740.

Na l. 1^{a} je naslov i zapis s potpisom i pečatom nekadašnjeg vlasnika kadije Hadži Muṣṭafe.

325. مدارك التنزيل و حقائق التأويل ili تفسير النسفى 3775.

Komentar Qur'āna. Napisao Abū 'l-Barakāt 'Abdullah b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, umro 710/1310.

Brock. II, 197.

Jedan svezak, obuhvata čitav komentar, samo je u prvom dijelu nepotpun, jer je izgubljeno više listova iz toga dijela.

Početak (ovdje): المتّصف بالالوهية قبل كل موجود

L. 518; 29,5 × 18,8. Nasḫ lijep, starinski. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Naslovna stranica ukrašena zlatnim pismom i lijepim ornamentima u zlatnoj i plavoj boji, ali je ovaj prvi list znatno oštećen vlagom. Prve dvije stranice ukrašene jednom plavom, sa dvije tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast i tamnobijel. Listovi prosuti. Originalni povez izgubljen, a korice koje se nalaze nisu od ovog djela. Druga postojeća korica divno ukrašena zlatnim ornamentima.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullah at- Tanahi aš-Šafi'ī 20. zul-kade 912/1506, kako se to vidi iz zapisa na kraju.

و قد وقع الفراغ من كتابته . . على يد العبد الفقير محمد بن عبد الله الطناحى نسبا الشافعى مذهبا . . . فى اليوم المبارك و هو العشرين (!) من شهور ذى قعدة الحرام من شهور سنة ٩١٢ .

Na l. 1^{a} je zapis iz koga se vidi da je rukopis uvakufljen 1064/1653.

Na kraju se nalaze dva pečata nekadašnjeg vlasnika (بنده احمد بن على).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

326. غرائب القرآن و رغائب الفرقان 101.

Komentar Qur'āna. Napisao Nizāmuddīn Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥusain al-A'rağ al-Qummī an-Nīsābūrī, zvani Niẓām al-A'rağ, umro 728/1327.

Brock. S. II, 273, 1.

Fragment. Obuhvata dio sure Furqān do sure Yāsīn.

L. 102; 33,5 × 21,5. Nasḫ lijep. Naslovi pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna pisan krupnije po više ajeta na jednom mjestu, lijepim rukopisom i sa svim znakovima kao u mushafu. Papir tamnobijel, glat, povez papirni, nov.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

327. التأويلات النجمية لاحد افاضل الصوفية 206.

Komentar Qur'āna napisan iz aspekta islamskog misticizma (tesawwuf). Ovo djelo napisala su dva autora. Prvi, koji je obradio komentar od početka Qur'āna do 19. ajeta u suri aḏ-Ḏāriyāt, nije poznat. Njegovo djelo nastavio je i dovršio njegov učenik Abu 'l-Makārim Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bayananākī (al-Bayabanākī) as-Samnānī 'Alā' ad-Daula, umro između 736 — 740/1336 — — 1339. godine.

Kairo ^{1} I, (1310/1892), 134; Brock. S. II, 281,^{3}.

To se vidi iz ovoga zapisa u samom rukopisu (l. 479^b):

انتهى المصنف الى هنا و توفى رحمه الله و كمله علاء الدولة تلميذ الشيخ

Gornji naslov je prema katalogu Kairske biblioteke dok ovaj naš primjerak nema naslova. Na l. 1^a neko je zapisao da je ovo tefsir Ṣalaḥuddina Ṣafedije što nije tačno. Međutim, na l. 486^b (na kraju tumačenja Fatihe, a prije tumačenja sure Ṭūr) nalazi se nejasna, sufijskim jezikom i stilom napisana bilješka koju je napisao autor drugog dijela 'Ala ad-Daule, iz koje bi se moglo razumjeti da je ovom djelu naziv: مطلع النقط و مجمع اللفظ.

Spomenuta bilješka glasi:

هذا اول المجلد الرابع عشرين ـ كذا ـ من كتاب مطلع النقط و مجمع اللفظ و من
الطور المجلد العشرون ـ كذا ـ منه و مجلدات كتاب مطلع النقط من غير تفسير مواقفه

ـ ؟ ـ ثمانى و عشرون و تفسير المواقف و هى مائة و احدى و ثلاثون الفا و مائة و احدى
و ثلاثون ـ ؟! ـ و قد كتبت بالهام شرح موقفين منها ان ورد على قياسا عليهما يكون
ثلاثة آلاف و اربعمائة و خمسة و ستين مجلدا ـ كذا ـ كل مجلد اربعون كراسا عشرة
اوراق كل ورقة اربعون سطرا

Djelo pak pod tim nazivom ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Nastavljajući komentar svoga učitelja, 'Ala ad-Daula je napisao uvod o nekim općim pojmovima i terminima iz tesavufa, a zatim je sam napisao komentar prve sure iako je to učinio njegov učitelj na početku svoga djela. Na kraju tog svog komentara Fatihe stavio je gornju bilješku. Po tom je prešao na tumačenje sure Ṭūr, ostavljajući tako veći dio sure aḏ-Ḏāriyāt (od 19. ajeta do kraja) neprotumačen.

Naš rukopis predstavlja kompletno djelo u jednom debelom i velikom svesku.

Početak:

رب تمم بالخير ... الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على محمد و آله
الاكرمين قال الشيخ رحمه الله و نفعنا به و بعلمه فى الدارين سميت الفاتحة لمعنيين

Početak nastavka na l. 479^b:

قال الشيخ العالم القطب مظهر الحق ... ابو المكارم احمد بن محمد البيابانكى
المعروف بعلاء الدولة السمانى ـ كذا ـ الصنف الاول فى الاصطلاحات التى لابد للمستفيد
المسترشد من معرفتها ...

L. 565; 29,5 × 21. Ta'līq lijep, a manji dio nasḫ. Naslovi sura pisani crvenim mastilom, a tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na širokim rubovima samo nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Bilješke su pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, reblji. Prva dva lista oštećena upotrebom i popravljena. Povez kožni oštećen, popravljen, sa zatvaračem.

Na l. 1^a sadržaj i razni zapisi s područja tradicije, fikha i jezika. U vrhu prve stranice ima zapis da je ovaj rukopis uvakufio Abu Bakr b. Oṯmān b. Isma'īl-paša za biblioteku Osman efendije al-Akovalije u Sarajevu (tj. Šehdi-efendinu biblioteku) 1179/1765.

وقف هذا الكتاب الشريف ابوبكر بن عثمان بن اسماعيل پاشا بمدينة سراى بوسنه
بكتبخانه عثمان افندى الاقاووهلى ... لسنة تسع و سبعين و مائة و الف

Početak nekih sura označen crvenim svilenim končićem vezanim za uzdužni rub listova.

Prepis dovršen 11. rebīul-evela 1009/1600, a možda i ranije, kako se to vidi iz zapisa u kome je nepoznati prepisivač označio datum prepisa na neobičan način bilježeći datum smrti svoga oca, što pokazuje mogućnost da su se oba slučaja desila istog datuma.

تمت بعونه تعالى انتقل ابوى من دار الدنيا الى دار العقبى فى يوم السلام ؟ من
احدى عشر شهر ربيع الاول من سنة تسع بعد الالف . . .

Prema tome ovo je najstariji poznati primjerak ovog komentara. Mnogo je stariji od rukopisa Kairske biblioteke koji je prepisao neki Muḥammad Hāšim Bošnjak 1286/1869.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

328. لباب التأويل فى معانى التنزيل ili kraće تفسير الخازن 120.

Komentar Qur'āna koji je napisao 'Alāuddīn 'Alī b. Muḥammad b. Ibrahīm al-Bagdadī as-Ṣūfī al-Ḫāzin, umro 741/1340. Djelo je dovršio 10. ramazana 725. g.

Brock. S. II, 135,^{1}.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do 64. ajeta u suri Maryam. Sastoji se od dva dijela.

Početak nakon besmele glasi:

الحمد لله الذى خلق الاشياء فقدرها تقديرا و صور شكل الانسان فاحسنه تصويرا

L. 353; 32 × 23,5. Nasḫ jednostavan, sitan. U pismu ima grešaka. Tekst Qur'āna, izuzev Fātihe, pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafa 'Abdulḥāfiẓ Serḥān b. 'Īsā Serḥān u utorak 22. šabana 1205/1791, kako je to označeno u bilješci na kraju prvog dijela u dnu lista 285^b.

329 — 332. ISTO 523, 326, 321, 318.

Kompletan primjerak u četiri sveska prepisan istom rukom.

L. (ukupno) 1525; 24,5 × 17. Ta'līq pomiješan mjestimice s nasḫom. Naslovi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice ukrašene tankim crnim i sa dvije široke zlatne linije. Papir bijel, glat, čvrst, povez kožni, originalan, sa otiskom ornamenata na koricama i sa zatvaračem.

Svezak prvi. L. 393. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do konca sure Nisā'. Na početku je sadržaj.

Svezak drugi. L. 429. Sadrži tumačenje od početka 5. sure (al-Māida) do kraja 11. sure (Hūd).

Svezak treći. L. 388. Sadrži tumačenje od početka 12. sure (Yūsuf) do kraja 33. sure (al-Aḥzāb).

Svezak četvrti. L. 315. Sadrži tumačenje od početka 34. sure (Saba') do konca Qur'āna.

Prepisao 'Abdullah b. Aḥmad b. H. Muḥammad Kantamīrī posljednjeg dana ševala 1184/1770. Prepisivač je tada bio u dubokoj starosti.

حرره الفقير الحقير كثير الذنب و التقصير بالقام الكسير و التعب الكثير مع ما اصبت
من المصائب و ابتليت من النوائب بفقد العيال و الاولاد و فوت ثمرة الفؤاد فكنت وحيدا
بلا انيس و فريدا بلاجليس مع كثرة سنى و هرمى و غلبة حزنى و الى و انا الفقير عبد الله بن
احمد بن الحاج محمد عفى عنا و لوالدينا و لاساتيذنا الله الصمد و قد وقع الفراغ من تنميقه
بعون الله و حسن توفيقه فى سلخ شوال الكرم لسنة اربع و ثمانين و مائة و الف

Iz Kantamirine biblioteke.

333 — 334. ISTO 579, 188.

Dva sveska koji čine jedan komplet prepisan istom rukom i izrađen u svemu jednako.

L. 382 + 528; 29 i 31 × 20. Nasḫ lijep. Naslovi pisani krupnim pismom. Tekst Qur'āna pisan crvenim. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, tanak, čvrst. Ima oštećenih i prosutih listova. Povez kožni oštećen, rastavljen od knjige.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja 9. sure (Tauba). Na početku sadržaj.

Prepis prvog sveska završen u srijedu 20. redžeba 1147/1734.

Svezak drugi, nepotpun u početku i na kraju, poderanih nekoliko listova u početku. Sadrži tumačenje od početka 10. sure (Yūnus) do početka 113. sure (al-Falaq). Prvi list izgubljen, a sljedećih devet znatno oštećeno.

Iz biblioteke Hadži Halil-efendije iz Gračanice, kako je to zabilježeno na nekim listovima (وقف شيخ الحاج خليل افندى الغرادچانيچەوى)

335 — 338. اللباب من علوم الكتاب 3833, 3826, 3827, 3834.

Komentar Qur'āna koji je napisao Šaiḫ Abū Ḥafṣ ʻOmar b. ʻAlī Ibn ʻĀdil al-Ḥanbalī ad-Dimišqī, umro poslije 880/1475. (jer je na kraju sure Ṭāhā u rukopisu Kairske biblioteke zabilježeno da je te godine dovršeno tumačenje te sure). Čitavo djelo ima šest ili osam svezaka. Ovdje se nalaze samo tri sveska u kojima su listovi prosuti, ispremetani, a svi su stavljeni pod četiri broja. Nedostaju svesci II, V i VI. Sve postojeće sveske potiču od istog prepisivača.

Brock. II, 114, S. II, 140.

Početak:

الحمد لله نحمده و نستعينه و نستهديه و نستغفره و نعوذ بالله من شرور انفسنا و من سيآت اعمالنا . . . و بعد فهذا كتاب جمعته من اقوال العلماء و افواه الفضلاء و سميته باللباب من علوم الكتاب

L. 191 (I) + 425 (II) +598 (III); 28 × 19. Nasḫ sitan, složen. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji. Listovi većinom prosuti i mnogi znatno oštećeni vlagom naročito na nekim mjestima. Povez oštećen ili je izgubljen.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja druge sure.

Prepis dovršen zadnjeg dana ševala 979/1572.

تم الجزء الاول المبارك . . . يوم السبت سلخ شهر شوال سنة تسع وسبعين و تسعمائة

Svezak treći, nepotpun na početku i na kraju. Sadrži tumačenja od 178. ajeta u suri al-Aʻrāf do kraja sure Isrā'.

Listovi 1 — 3, 61, 178 — 188. izgubljeni.

Svezak četvrti, sadrži tumačenje od početka sure al-Kahf do kraja sure Ṣād.

Izgubljeni listovi 318. i 383.

Ovaj svezak je zbog glomaznosti podijeljen na dva dijela i inventarisan pod dva broja.

Prepis dovršen oko 980/1573. kako se vidi iz zapisa na kraju prvog i u sredini četvrtog sveska.

Primjerak je prvobitno uvakufio Ahmed-aga za medresu u Mostaru, (v. zapis o tom na l. 1^{a} prvog sveska).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

339. تفسير الجلالين 384.

Kratak komentar Qur'āna što su ga napisali: Ǧalaluddīn Abū ʻAbdullah Muḥammad b. Aḥmad al-Maḥallī, umro 864/1459. i Ǧalaluddīn ʻAbdurrahmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. g.

Brock. II, 145,^{6}.

Prvi (al-Mahallī) napisao je drugu polovinu tefsira (od početka sure al-Kahf do kraja Qur'āna), a drugi (as-Suyūṭī) napisao je kasnije prvu polovinu (od početka Baqare do kraja al-Isrā'). Tumačenje Fatihe nalazi se na kraju.

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak: الحمد لله حمدا موافيا لنعمه مكافيا لزيده

L. 360; 26 × 18. Nasḫ. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Prva stranica obrubljena sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Papir tamno bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ukrasima na koricama.

Na l. 1^{a} je naslov i dva lična pečata nekadašnjeg vlasnika. Na kraju ima nekoliko stihova kojima prepisivač izražava svoju skrušenost i molitve.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAlī b. Sālim b. Gunaim b. Salāme b. ʻAbdurrahmān 5. šabana 982/1574.

تم تفسير المبارك على يد كاتبه . . . احمد بن محمد بن على بن سالم بن غنيم بن سلامه بن عبد الرحمن . . . فى خامس شهر شعبان المكرم سنة اثنين و ثمانين و تسعمايه

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

340. ISTO 1675.

L. 435; 26,5 × 16,5. Nasḫ čitak i krupno pisan. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen 1159/1746.

Iz Kantamirine biblioteke.

341. ISTO 2706.

L. 208; 19 × 14. Nasḫ sitan. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Na rubovima nekih listova, naročito pri kraju, ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, tanak. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata po sredini i uglovima korica.

Na l. 1^a naslov, sadržaj u stihovima u vertikalnom redu, zapisi o nekadašnjim vlasnicima, te njihovi lični i vakufski pečati. Tu je označena i cijena knjige (143 akče).

Prepisao za sebe Aḥmad b. Qāsim b. 'Alī b. Husain b. Aḥmad at-Tanhi (?) aš Šafi'ī u subotu polovinom džumada 'l-evela 982/1574, kako se to vidi iz zapisa na kraju.

Uvakufio Džinozade.

342. ISTO 3901.

L. 325; 22 × 16,5. Nasḫ. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Prve dvije stranice ukrašene unvanima u bojama (zelena, blijedocrvena, blijedomodra i zlatna boja). Ostale stranice obrubljene sa tri tanke i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, čvrst. Povez kožni sa zatvaračem, oštećen i popravljen, ukrašen pozlaćenim ornamentima po sredini i uglovima korica.

Prepisao Šaiḫ Ḫalīl, kadija, godine 1164/1750.

U početku, na drugom čistom listu ima zapis i pečat nekadašnjeg vlasnika Muḥamed Šakira iz godine 1197/1783. Na l. 1^a pečat 'Alī Galib-paše Stočevića, a ispod toga zapis na turskom jeziku da je ova knjiga uvakufljena za biblioteku tekije u Mostaru 1258/1842.

343 — 344. ارشاد العقل السليم الى مزايا الكتاب الكريم 416, 427.

Komentar Qur'āna, napisao Abu 's-Su'ūd Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, umro 982/1574. Na početku je naslov: تفسير ابى السعود , pod kojim je ovaj komentar obično poznat.

Brock. II, 439,^{1}; Ismā'īl-paša, *AM* II, 253.

Dva sveska od jednog kompleta prepisanog istom rukom.

Početak: سبحان من ارسل رسوله بالهدى و دين الحق

L. 359 (I) + 340 (II); 29 i 30 × 20. Nasḫ lijep. Tekst Qur'āna pisan s početka crvenim mastilom (do ajeta يوم تجد كل نفس ما عملت من خير محضرا u suri Āli 'Imrān), a poslije crnim mastilom kao i komentar, s tim što su ajeta podvučena crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat. Rubovi široki na kojima se nalaze bilješke koje se odnose na tekst. Povez kožni.

Primjerak je bio u vlasništvu Kantamirije koji ga je uvakufio za Šehdinu biblioteku, kako se to vidi iz zapisa na raznim mjestima.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-A'rāf. Na nekim mjestima u uvodu (prve dvije stranice) zamrljano, pa se neke riječi teško čitaju.

Svezak drugi, sadrži komentar od početka sure al-Anfāl pa do kraja sure al-Furqān. Na početku naslov: تفسير ابى السعود جلد ثانى i sadržaj ovog sveska.

Rukopis je vjerovatno iz prve polovine XVIII stoljeća.

345. ISTO 1380.

Svezak treći, sadrži komentar od sure aš-Šu'arā' do kraja Qur'āna. Preko prereza naslov: ابو السعود جلد ثالث

Svezak je očito prepisan kao nastavak gornja dva da s njima čini kompletan primjerak iako nije istog formata niti istog pisma.

L. 444; 23 × 16. Ta'līq čisto i lijepo pisan. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na početku je mali unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne, a ostale jednom crvenom linijom. Na širokim rubovima ima vrlo malo bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, glat, povez originalan kožni, oštećen sa otiskom ornamenata na sredini korica. Na zatvaraču utisnute prigodne riječi iz Qur'āna.

Prepisao 'Abdullah b. Aḥmad Kantamirija 25. zulhidže 1174/28. VII 1761. u Sarajevu, kako je to označeno u zapisu na kraju.

قد وقع الفراغ من تنميقه بعون الله و حسن توفيقه بمدينة سراى بوسنه حماها الله
عن البلية و المحنة على يدى العبد الضعيف . . . عبد الله بن احمد بن الحاج محمد بن
الحاج خليل فى اليوم الخامس و العشرين من ذى الحجة الشريفة لسنة اربع و سبعين و مأة
و الف من الهجرة النبوية

Na l. 1ᵃ nalazi se pečat Šehdine biblioteke, a na drugom listu je zapis u kojem se kaže da je svezak vakuf Kantamirije, što znači da ga je on, kao prepisivač i vlasnik zavještao za spomenutu biblioteku sa prethodna dva sveska koja je on ovim sveskom dopunio i kompletirao.

346 — 348. ISTO **132, 133, 131.**

Tri sveska od kompleta koji je bio podijeljen u 10 dijelova (svezaka). Sva tri sačuvana dijela pisana su istom rukom.

L. 78 + 240 + 159; 31 × 22. Ta'līq lijepo i čitko pisan. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Na širokim rubovima ima pokoja kratka bilješka koja se odnosi na tekst. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni, nov.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do 183. ajeta u suri Baqara.

Svezak treći ili *četvrti*, sadrži tumačenje od 5. ajeta u suri Nisā' do 46. ajeta u suri Yūsuf. Neki listovi u drugoj polovini rukopisa oštećeni vlagom, ali tekst nije oštećen.

Svezak šesti ili *sedmi*. Sadrži tumačenje od 1. ajeta u suri al-Furqān do 15. ajeta u suri Muḥammad.

Primjerak je uvakufio neki Hadži Faik, bez oznake za koju biblioteku, kako se to vidi iz krupno pisanog zapisa na početku:

وقف الحاج فائق من تفسير ابى السعود المرحوم المبرور الحاوى على عشر قطع

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

349. ISTO **358.**

Druga polovina komentara. Sadrži tumačenje od 36. ajeta u suri Yūsuf do kraja Qur'āna.

L. 515; 26 × 17,5. Nasḫ. Ajeta pisana crvenim mastilom. Listovi 1, 8, 70. i 78. su dopisani lijepim pismom na žućkastom papiru. Papir bijel, glat. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepis dovršen 1098/1687.

Na početku namjerno zamrljane neke riječi ispod kojih se vide dva pečata nekog Osmana, ranijeg vlasnika (١٣٢٥ عثمان), a zatim sadržaj. Na rubu lista 459ᵇ je nejasna bilješka: ابتدأت نقلها فى الكرسى فى سنة ١١١٧ فى اواسط ذى القعدة iz koje bi se moglo razumjeti da je neko, možda sam prepisivač, počeo predavanje iz ovog komentara na ćursu 1117/1705. Na posljednjem listu je kronogram smrti pisca Ebu s-Su'ūda u stihovima na turskom jeziku od kojih prvi glasi:

دیمشدر موت عالم دینده موت عالَم اول اشرف البرايا اول خاتم الرسالت

350. ISTO **124.**

Svezak drugi, nepotpun u početku i na kraju. Sadrži tumačenja od sure Maryam do kraja Qur'āna. Ovdje prvi list počinje 3. ajetom u suri Maryam, a na kraju zadnji list završava se 15. ajetom u suri al-Faǧr.

L. 294; 31,5 × 21,5. Nasḫ lijep. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Papir tamnobijel, bez poveza.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz medrese Fejzije.

351. ISTO **3831.**

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf. Preko prereza s donje strane je naslov:

النصف الاول من تفسير ابى السعود

L. 616; 27 × 18,8. Ta'līq lijep i pravilno pisan. Prve četiri stranice (uvod) obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na početku lijep mali unvan, nešto izblijedio. Rečenice u uvodu označene su zlatnim krupnim tačkama. Nazivi sura napisani su crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Od lista 117. do 122. ispisano crvenim mastilom. Na širokim rubovima su mnoge bilješke koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, deblji. Listovi 119 — 122, 162 — 167. i 214. oštećeni crvotočinom. Povez kožni, omotan u zeleno platno.

Početak nekih sura označen je zelenim vunenim končićima vezanim na kraju listova po dužini prereza.

Na početku se nalazi sadržaj i bilješka صار من كتب احوج عباد الله عز و جل عبد الله بن الشيخ احمد القاضى بسلانيك سنة ١١٣٨ ص iz koje se vidi da je ovaj primjerak u saferu 1138/1725. g. bio u posjedu ʿAbdullāha b. Šaih Aḥmada, kadije u Solunu. Kasnije je dospio u Mostar u Karađoz-begovu biblioteku.

Na kraju se nalazi bilješka, pisana rukom prepisivača, iz koje se može razumiti da je prepis ovog rukopisa dovršen 957/1550, što bi značilo još u toku pisanja samog djela, jer se zna da je pisac djelo potpuno dovršio i poslao ga sultanu Sulejmanu 973/1565 (kako to navodi ḪḪ I, 65). Međutim, moglo bi biti da je ta bilješka prenesena sa piščeva originala i da ona označava datum pisanja koncepta (*taswīd*) ovog prvog dijela komentara. Ta bilješka glasi:

الى هنا انتهى التسويد بفضل الله سبحانه غرة ذى القعدة الحرام لسنة سبع و خمسين
و تسعماية . . . والله عز سلطانه [اسأل] متضرعا ان ييسرلى اعادة النظر اليه بلطفه و فضله
و اتمامه بمنه و كرمه

Druga bilješka ispod toga sa istim datumom, napisanim brojkama, stavljena je mnogo kasnije.

352. ISTO 3778.

Svezak drugi, sadrži komentar od početka sure ar-Ra'd do kraja Qur'āna. Na početku naslov: الجلد الثانى من تفسير ابو السعود الرومى

Ovaj svezak sa prethodnim (br. 351) čini sada jedan kompletan primjerak iako ih nije prepisao isti prepisivač, a ni raspored sura nije isti. Nekad je svaki pripadao posebnom kompletu.

L. 437; 30,3 × 21. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ǧalāluddīn al-Anṣārī al-Miṣrī od 13. zul-hidže 1001. do 13. redžeba 1002/1593.

Na početku je sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

353. تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 134.

Komentar Qur'āna od nepoznatog pisca.

Treći ili četvrti svezak. Sadrži tumačenje od druge polovine 10. ajeta u suri Fāṭir (al-Malāika) do kraja Qur'āna.

Početak nakon besmele:

و الذين يمكرون السيآت اى يعملون الشرك او المعاصى اوالرياء او الذين يمكرون
يرسول الله فى دار الندوة باحدى ثلاث حبسه و قتله و اجلاءه

Početak sure Yāsīn:

بسم الذى انزل الكتاب الحكيم الرحمن الذى من خشيه بالغيب فله مغفرة و اجر كريم

Ovaj tefsir predstavlja uglavnom izbor iz raznih tefsira (Ḫāzina, Nasafīje i dr.), ima propovjedničko-poučni sadržaj i ispunjen je mjestimično pričama.

L. 257; 31 × 23. Nasḫ pomiješan sa taʿlīqom, prost. Tekst Qur'āna podvučen naizmjenično crvenom i crnom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Na l. 1ª zapis iz koga se vidi da je rukopis uvakufio Muḥammad Ḥamdī Potogīzāde za Gazi Husrev-begov mekteb 1298/1880.

Prepisan ili napisan 4. ramazana 973/1566, kako se to može razumjeti iz ovog zapisa na kraju:

تمت هذه الكتاب فى وقت الضحى فى يوم احد فى شهر رمضان اربعة يوم من
رمضان سنة تاريخ النبى عليه السلام ٩٧٣

354. تفسير سورة الكهف 2695.

Komentar 18. sure (al-Kahf), izvadak iz nekog tefsira ili samostalan rad. Možda je pisac Tāǧulʿārifīn al-Bakrī al-Misrī, umro 1007/1598, za koga se zna da je napisao komentar ove sure.

S početka je izgubljeno nekoliko listova, tako da prva stranica ovdje počinje dijelom 19. ajeta.

L. 52; 18,3 × 13. Nasḫ. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom, stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, ukrašen ornamentima.

Na l. 1ª su slova *abǧad* i brojevi koje ona znače. Ispod toga zapis da je ovaj tefsir prodao knjižar u Istanbulu za 140 (akči?).

Na kraju je leksičko tumačenje nekih riječi iz ove sure u stihu, a po tom jedna molitva i nekoliko kraćih zapisa.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

355. **1318.**

L. 48; 22,7 × 14. Papir bijel i zelen, povez papirni, oštećen.

1. L. 1 — 2. تفسیر سورة الفتح لمحمد بن موسی البوسنوی

Komentar sure al-Fatḥ. Napisao Muḥammad b. Mūsā 'Allāmak al-Bosnawī (Bošnjak), umro 1045/1635. Od toga se ovdje nalaze samo dva lista s početka koja sadrže dio uvoda.

U tom dijelu uvoda pisac prvo posvećuje ovaj svoj komentar sultanu Murat-hanu, sinu Ahmad-hana sa izraženom željom i molbom da dobije položaj kadije u Halebu. Potom spominje komentar ove sure od svog savremenika i učitelja Ṣadruddīnzade Širwānīje za koga kaže da je tada bio na velikom glasu. On ga ipak posmatra kritički i nalazi mnoge pogreške u njegovom komentaru koje svojim radom želi ispraviti. On je za slavu toga učenjaka Istanbula čuo još u Bosni, pa je požurio da kod njeg studira. Slučaj je bio da je spomenutog učenjaka našao gdje drži predavanja po istom djelu koje je on tada učio u Bosni. Ubrzo se razočarao, jer profesor mu nije bio kako je on želio i zamišljao. Uz to ga je bila obuzela sjeta za domovinom i roditeljima, pa je htio da se vrati u rodni kraj. Ipak je ostao predan sav čitanju najboljih knjiga. Poslije je našao učitelja Ganizade s kojim je bio zadovoljan. Ovoga mnogo hvali i kaže da mu je isti ukazivao izvanrednu pažnju. Kad je ovaj htio da izda neke svoje radove, tražio je od našeg pisca tadanjeg svog učenika da ih on prije pažljivo pregleda. Sve njegove primjedbe — kaže — uvažavao je. U društvu ovog učitelja ostao je sedam godina, — dok ih nije rastavila učiteljeva smrt.

Početak i dijelovi uvoda:

نحمدك اللهم على ما فتحت لنا باب معرفة كتابك القديم و هديتنا الى حقائق الفرقان
الكريم ... اما بعد فيقول اقل عبيد الله المتمسك بلطفه القوى الفقير الحقير محمد بن
موسى البسنوى ان حضرة السلطان الاعظم ... السلطان مراد خان بن السلطان احمد خان
... لما توجه الى الجهاد فى سبيل الله المتعالى و لزمنى الاشتغال بالدعاء و قراءة سورة الفتح
فى الايام و الليالى رغبت تفسير هذه السورة الكريمة من بين السور للاهداء الى سدته
السنية وقت الرجوع بالفتح و الظفر لعله ينعم على عبده الفقير قضاء حلب ثم انى قد ظفرت
بما كتبه على تلك السورة المولى الشروانى الشهير بصدر الدين زاده فوجدته محتويا على
انواع الخطأ و الخطل و مشتملا على اصناف الخبط و الزلل ...

Ta'līq sitan, složen.

2. L. 3 — 20. تفسير سورة الفتح

Komentar iste sure. Napisao Muḥammad Amīn b. Ṣadruddīn Širwānī, umro 1036/1626. U uvodu kaže da je pristupio tumačenju ove sure u znak zahvalnosti i poštovanja prema Murat-paši kome posvećuje ovaj rad, pošto je on zaveo red i zaštitio nauku i učene ljude, njihovo dostojanstvo i čast pred poplavom »neznalica i niskih ljudi«, koji su bili neko vrijeme ovladali javnim životom i u samom Damasku.

Brock. II, 454.

Početak: ان احسن ما يفتح به ابواب المرام

Nasḫ lijep. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom.

3. L. 21 — 48. تفسير جزء عم

Komentar džuza 'Amma, manjkav na kraju. Napisao 'Iṣamuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'īnī, umro 943/1536.

Ismā'īl-paša, *AM* I, 26.

Početak: نحمدك يا من انعامه عم ... عم اصله عما

Sadrži tumačenje do 89. sure.

Ta'līq lijep, sitan.

Rukopis je vjerovatno iz druge polovine XVII ili početka XVIII stoljeća, a gledajući po pismu prepisivač je Muṣṭafa b. Jūsuf (Šaiḫ Yūyo) al-Mostārī.

Iz medrese Sīmzāde.

356. **3976.**

L. 38; 20,5 × 12,3. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, glat, povez kožni, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

1. L. 1 — 10. تعليقة على اوائل سورة هود لشيخ زاده الواردارى

Kratka glosa prvih nekoliko ajeta sure Hūd. Napisao Muḥammad b. Šaih Muhammad Šaiḫzāde al-Wardārī, umro u Istanbulu 1057/1647. Pisac u uvodu kaže da je ovo nekoliko lista napisao kad je počeo držati javna predavanja u medresi u Bursi. Najviše je, koliko se može vidjeti, obrađivao Baiḍawīn komentar. M. Tahir (*OM* II, 49) ne spominje mu ovog rada.

Početak:

الحمد لوليه و الصلوة على نبيه . . . اما بعد فيقول احوج عباد الله الصمد محمد بن
الشيخ المرشد الكامل محمد هذه عدة اوراق علقتها على سورة هود

Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na kraju je zapis iz kojeg se vidi da je ovaj rad dovršen 1035/1625.

Na unutarnjoj strani prve korice i na dva prva čista lista su razni zapisi uglavnom sa područja tefsira. Na l. 1ª je zapis pisan rukom piščevog sina 'Abdulganīje u kojem kaže da je ova dva rada napisao njegov otac, a za sebe kaže da je »bivši kadija u Medini«. Ispod toga je potpis i pečat bivšeg vlasnika Ṣāliḥa, muftije u Mostaru.

2. L. 11 — 38. (رسالة فى خيارالشرط).

Risala od istog pisca u kojoj komentariše poglavlje o uslovnoj kupoprodaji (ḫiyāri šart) iz pravnog djela *al-Hidāya*. Rad je posvećen tadašnjem šejhu 'l-islamu Yaḫā-efendiji Minqarīji, umro 1088/1677.

Početak:

سبحان من جعل المبايعة حلالا و بين حرمة الربوا تفصيلا و اجمالا . . . اما بعد فيقول
اذل عباد من استأثر بالازلية و القدم محمد بن الشيخ العارف بالله محمد

Rukopis je autograf ili prepis autorova sina. Na to ukazuje bilješka koja se nalazi među spomenutim zapisima na početku, a koja glasi:

لحرره الفقير محمد الشهير بشيخ زاده المدرس بمدرسة والدة السلطان مراد بمدينة
اسكدار فى سنة ثمان و ثلاثين و الف

kao i spomenuti zapis na l. 1ª koji glasi:

هاتان الرسالتان ألفهما الوالد الماجد المرحوم محمد افندى ابن الشيخ محمد افندى
الشهير بشيخ زاده الواردارى و انا الفقير اليه سبحانه عبد الغنى ابن المولى المزبور القاضى
بالمدينة المنورة سابقا

Iz Karađoz-begove biblioteke.

357. فرائد سنية ولطائف قدسية 3234.

Tumačenje ajeta: من جاء بالحسنة فله عشر امثالها . Napisao Ibrāhīm al-Ma'mūnī aš-Šāfi'ī iz Egipta. Rad je posvećen kedivu Mustafa-paši povodom njegova dolaska za vezira u Egipat polovinom ševala 1066/1656. Na l. 1ª je gornji naslov.

Početak:

الحمد لله الذى احكم الاشياء تصويرا . . . و بعد فيقول الفقير الى مولاه العليم
المأمونى الشافعى ابراهيم انى لما توالت على نعم جسام ممن له الانعام العام على الخاص
و العام . . . حضرة مولانا مصطفى باشا . . . خصوصا عند وصوله الى مصر فى اواسط شهر
شوال سنة ست و ستين و الف فانه بوصوله هب نسيم القبول . . . و احببت ان اهدى له
رسالة علمية من اثرى فرتبت له هذه الرسالة على مقدمة فى مدح العدل و التعريف
بمنصب الوزارة و مبحث فى تفسير قوله تعالى من جاء بالحسنة

U uvodu pisac posvećuje djelo spomenutom paši, govori o pravdi i ulozi vezira po islamskim propisima, a zatim prelazi na tumačenje gornjeg ajeta.

L. 17; 28 × 15. Nasḫ lijep. Naslovi i tekst Qur'āna pisani crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, povez papirni, nov.

Rukopis je iz XVII stoljeća i to, izgleda, isti onaj koji je izrađen za Mustafa-pašu.

358. (مجموعة قطع من عدة تفاسير) 599.

Zbirka odlomaka iz raznih tefsira i njihovih glosa, naročito iz tefsira: Baiḍāwīje, Abū Su'ūda i Fāḫruddīn Rāzīje.

L. 87; 26 × 15,5. Ta'līq lijep od raznih ruku. Na rubovima nekih listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst. Na kraju 2 — 3 lista prost nasḫ i pri dnu zadnjeg lista zapis u kome se kaže da je ovaj izvadak prepisan krajem muharema 1071/1660. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisivač ovog zadnjeg izvatka je 'Abdulḥayy b. 'Omar ad-Dimišqī.

359. عيون التفاسير للفضلاء السماسير 147.

Komentar Qur'āna, napisao šaiḫ Šihābuddīn Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, umro 803/1400.

Brock. II, 228.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do 190. ajeta sure al-A'rāf. Na l. 1ª je gornji naslov.

Početak: الحمد لله الذى انزل القرآن كلاما قيما لا يحوم حوله عوج ...

U uvodu pisac kaže da je ovim radom želio dati jedan lak komentar Qur'āna, pa je napravio izbor iz raznih tefsira radi olakšanja ovog predmeta učenicima.

L. 225; 29,5 × 20. Ta'līq. Nazivi sura pisani crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom. Po širokim rubovima ima dosta bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, deblji, povez kožni sa otiskom ornamenata.

Rukopis potiče iz XVII stoljeća.

360. 1912.

L. 33; 21,5 × 16,5. Ta'līq. Papir žućkast, glat, povez broširan.

1. L. 1 — 9. رسالة فى تفسير المتشابه

Risala o tumačenju *mutašābiha* u Qur'ānu. Napisao Abū Bakr al-Qārī Āmidī Kučuk Aḥmadzāde, umro 1190/1776. Pisac u uvodu kaže da je o ovom pitanju raspravljao sa ulemom u Meki i da su oni izrazili želju da to obradi pismeno, što on ovim čini. Rad je razdijelio na uvod i tri poglavlja (*maqāṣid*).

M. Tahir, *OM* I, 240; Tīmūrīya I, 36.

Početak: الحمد لله الذى لا يغيب من علمه شئ فى الارض و لا فى السماء

Na l. 1ª ima zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio Mustaj-beg Dženetić.

2. L. 10 — 33. حديث الاربعين مع ما يناسبها من الايات و الحكايات

Zbirka 40 hadisa sa odgovarajućim ajetima i pričama od nepoznatog sabirača. (Možda je istu sastavio šaiḫ Aḥmad b. Manṣūr aš-Šāfi'ī aš-Šāḏilī al-Qanāwī u XIII stoljeću po H., v. Tīmūrīya II, 382).

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيد المرسلين الحديث الاول فى العقل

Na rubu ima bilježaka koje se odnose na tekst.

Poslije toga nekoliko formulara pisama i razni zapisi. Među ovim nalazi se pismo opsjednutih muslimana u tvrđavi Kaniži, koje oni šalju višim vlastima (u Istanbulu). Pismo je sastavio Ḥ. Pīr Aḥmad-efendi na arapskom jeziku »kako neprijatelj ne bi mogao lako saznati sadržaj, ako mu padne u ruke«. U pismu se ističe odlučnost opsjednutih koji trpe opsadu već sedam godina — da će braniti tvrđavu do posljednjeg daha, ali se opisuje i njihovo teško stanje zbog oskudice u hrani i odjeći. Spominju se Mađari i Hrvati — da im je naređeno da se bore protiv Francuza. Komandant odbrane i mjesto potpisani su šifrom. Datum pisma je 1100/1688.

Na kraju među bilješkama nalaze se dvije pjesme na turskom jeziku. Prva je od Derviš-paše Mostārīje (Moṣtarca) u slavu Bosne i Bošnjaka, a druga od Qāimīje o teškim prilikama u Bosni.

Početak prve glasi:

کفر یاغیله منوّردر چراغی بوسنه
دین اوجاغی اولسه نولا هر بوجاغی بوسنه‌نك

Početak druge:

اسلام نامی کرچه وار   اما نید لم ظلمه یار
حوش ظالمه کیملو اویار   شهر و قرا ویرانه باق

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Vakuf Dženetića.

361. (تفسير القرآن لمؤلف غير معلوم) 734.

Kratak komentar Qur'āna od nepoznatog pisca, vjerovatno iz XVI ili XVII stoljeća.

Svezak drugi ili *treći*. Obuhvata tumačenje od početka sure al-'Ankabūt do kraja Qur'āna.

L. 372; 21 × 15,3. Nasḫ čitak. Naslovi sura pisani su crvenim mastilom. Tekst Qur'āna većinom podvučen crvenom linijom, mjestimično pisan crvenim, a mjestimično crnim mastilom, krupnim slovima, vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama i sa zatvaračem.

Početak:

الم احسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا و هم لا يفتنون قد تقدم تفسير الم فمن هذه الحروف التى فى اوائل السور قَسَماً (؟) احتمل ان يكون جواب القسم فى قوله: و لقد فتنا الذين من قبلهم . . .

Prepisao neki knjigovezac (muğallid) Ismāʿīl 23. ševala 1053/1643. Na kraju ima zapis sa datumima rođenja nekih osoba.

362. تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 2193.

Komentar Qur'āna od nepoznatog pisca.

Svezak prvi, nepotpun u početku i na kraju. Sadrži tumačenje od 19. ajeta u suri al-Baqara do 25. ajeta sure al-An'ām.

Početak sure Āli ʿImrān:

الم بفتح الميم وصلا لالتقاء الساكنين تخفيفا و هو الميم و لام التعريف و سكون اللام وقفا و الابتداء ما بعدها و ذلك مروى عن عاصم اى الله تعالى اللطيف المجيد هو الله لا اله الا هو الحى القيوم

U sadržaju ponegdje ima sličnosti sa Nasafīnim tefsirom, pa bi se moglo reći da je to izbor iz istog i još možda iz Kaššāfa.

L. 508; 20 × 15. Nasḫ prost. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir potamnio, povez kožni.

Na početku su mistični stihovi na turskom jeziku.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

363. (تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه) 4044.

Komentar Qur'āna od nepoznatog pisca. To je zapravo izvod iz Ḫāzinovog komentara *Lubāb at-ta'wīl*.

Svezak drugi, od početka sure al-Ḥağ do kraja Qur'āna.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم يا ايها الناس اتقوا ربكم اى اطيعوا ربكم و اخشوا ربكم ان زلزلة الساعة شئ عظيم يعنى قيام الساعة و هولها عظيم الزلزلة و الزلزال شدة الحركة على الحال الهائلة . . .

L. 236; 19 × 15. Ta'līq pomiješan sa nešto nasḫa, sitan, većinom od jedne ruke, ali ima listova pisanih nasḫom od druge ruke. Prvi list dopisan drugim perom i drugom rukom. Po rubovima mnogih listova ima glosa pisanih sitno, rukopisom istog prepisivača. Papir bijel, povez kožni, oštećen.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

364. 3643.

L. 74; 20,5 × 15. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, povez kožni.

1. L. 1 — 32. فصل الخطاب فى تفسير ام الكتاب

Komentar prvoj suri Qur'āna. Napisao ʿAbdulkerīm-efendī al-Wardārī Hoğa Sinan-paša, umro 1003/1594.

Tīmūrīya I, 103.

Sabrano iz raznih tefsira, »čudnovate obrade i načina«, kako sam pisac kaže u početku, valjda zato što za svako pitanje koje obrađuje ponavlja čitavu suru.

Početak:

الحمد لله الوهاب جعل فاتحة الكتاب فصل كل باب و اصل كل كتاب

Nasḫ. Naslovi i tekst sure pisani su crvenim mastilom, a stranice obrubljene crvenom linijom.

Na l. 1ª imena nekadašnjih vlasnika (Alī b. Ḥasan el-Mostārī, Muḥamed b. ʿAlāuddīn, kadija u Mostaru 1231/1815, Muṣṭafā b. Aḥmad-efendi 1288/1871).

2. L. 33 — 74. ناسخ القرآن و منسوخه

Djelo o derogaciji u Qur'ānu. Napisao Abū'l-Qāsim b. Salāma b. Naṣr b. ʿAlī al-Bagdādī, umro 410/1019 (v. br. 162,¹).

Nasḫ čitak, često vokalizovan. Pri kraju izgubljena dva lista, mjesto kojih su stavljeni neispisani listovi.

Na l. 1ª ispod naslova ima zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio neki Munla Ṣāliḥ, mujezin iz Ćejvan-mahale u Mostaru. Na zadnjoj stranici ima bilješka o prvoj objavljenoj riječi u Qur'ānu.

Rukopis je iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

365. **2646.**

L. 81; 20,5 × 15,5. Ta'līq. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 34. تفسير سورة الانبياء

Komentar suri al-Anbiyā' od nepoznatog pisca. To je, uglavnom, izvod iz Nasafījinog i nekih drugih tefsira.

Početak:

اقترب للناس قيل اللام بمعنى من اى من الناس حسابهم اى وقت محاسبة الله

اياهم على اعمالهم يوم القيامة نزلت فى منكرى البعث

Tekst Qur'āna podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom.

2. L. 35 — 44. نبذة فى حقائق البسملة و دقائقها

Ulomak o tumačenju besmele mistično-moralnog pravca, ispunjen raznim pričama, od nepoznatog pisca.

Početak:

و ذكر فى تفسير العرايس ان باء البسمله اشارة الى بره و احسانه على العموم

3. L. 44 — 77. تفسير سورة يس لحامى افندى (الموعظة الحامية)

Tumačenje sure Yāsīn od Ḥamamīzāde. Živio je, izgleda, u XI ili XII/XVII — XVIII stoljeću.

Kairo I, 64.

Početak:

يس و القرآن الحكيم هذه السورة مكية و سبب نزولها ان الكفار قالوا

Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom.

4. L. 77 — 80. حزب البحر للشاذلى

Dova (molitva) koja se uči u nevolji, naročito popularna kod nekih derviških redova. Sastavio Šaiḫ Nūruddīn Abu 'l-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258.

Brock. I, 449.

U početku se nalazi uvod o važnosti te dove, i uputa kako se ona uči. Zatim njen početak poslije besmele:

يا الله يا على يا عظيم يا حليم يا عليم انت ربى و علمك حسبى

5. L. 80 — 81. (تفسير آيات من سورة الانسان فى اطعام المساكين)

Izvod iz Baiḍawīnog i drugih tefsira o tumačenju 8 — 14. ajeta iz sure al-Insān (o ishrani siromašnih). Potom još nekoliko bilježaka i na kraju jedan salavat.

Početak: و يطعمون الطعام على حبه حب الله او الطعام او الاطعام

Na naslovnoj strani pod tač. 2 (l. 35) nalazi se zapis u kojem se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Uzejr b. Salih, mulazim iz Manastira (Bitolj) za Hadži Mehmed-pašinu medresu u Travniku.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač mjeseca muharema 1195/1780.

Iz Fejzije medrese.

366. **3712.**

L. 176; 17,7 × 13,3. Nasḫ. Papir tamnobijel, čvrst, listovi ispremetani pri uvezivanju.

1. L. 1 — 127. (تفسير من سورة والضحى الى آخر القرآن).

Odlomak iz nekog tefsira ili izbor iz raznih tefsira o tumačenju sura od 93. do kraja Qur'āna. Tumačenje je isključivo didaktično-moralnog sadržaja, priređeno uglavnom za popularne propovijedi.

Nekoliko listova na kraju izgubljeno, pa nedostaje tumačenje sure an-Nās i dio tumačenja prethodne sure.

Početak nakon besmele:

لاهل التفسير فى قوله و الضحى وجهان احدهما المراد بالضحى وقت الضحى و هو

حين ترتفع الشمس . . .

Tekst Qur'āna, nazivi sura i drugi naslovi pisani crvenim mastilom.

Na prvom listu duža bilješka na arapskom u kojoj se kaže da je ovu knjigu uvakufila neka Hatidža kći Abdurahmana sina Veli-hodže za svoju i bratovu djecu i njihovo potomstvo, u nekom selu kod Mostara, a po tom za imame toga sela — »da se čita (i tumači) na pobožnim sijelima među vjernicima i vjernicama koje će njoj hajir-dovu činiti«.

2. L. 128 — 148. منهاج القارى

Tedžvid u stihu (manẓūma) na arapskom jeziku sa komentarom na turskom jeziku, manjkav na kraju. Oboje napisao »hatib džamije sultana Muhamed-hana«.

ḤḪ II, 1878.

Na naslovnoj stranici rukopisa nalazi se ovaj naslov:

هذا كتاب منهاج القارى

Početak:

الحمد لله الهادى الى سبيل الصواب المبين طريق الثواب و العقاب . . . و بعد ان
علوم الذكر قد كثرت و علم تجويد ختم به امتثلا بلكل بدرستى اى مقرى كه كلام الله
تعلق اولن علوم چوقلقدر

3. L. 149 — 176. (حكايات و آثار فى اهوال يوم القيامة)

Priče i predaja o sudnjem danu na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak: حكايت اولنوركه ـ مشرقده در آدى سريان دلنجه بو قسياندر

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

367. 2693.

Fragment s područja tefsira, fikha i akaida.

L. 78; 18,5 × 12. Papir bijel, povez polukožni, rastavljen od knjige.

1. L. 1 — 3. تفسير سورة الملك و القلم

Kratko tumačenje 67. i početka 68. sure od nepoznatog pisca.

Početak:

تبارك تنزه عن صفات المحدثين الذى بيده فى تصرفه الملك السلطان و القدرة و هو
على كل شئ قدير الذى خلق الموت فى الدنيا و الحيوة فى الآخرة او هما فى الدنيا . . .

Nasḫ sitan. Tekst Qur'āna u početku pisan crvenim; mjestimično pismo oštećeno vlagom. Posljednji listovi izgubljeni.

Potom 2 lista iz područja akaida.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad u Istanbulu 933/1526.

Na l. 6 — 11. su neka pitanja iz fikha (مسائل فى الفقه). U početku i na kraju nedostaju neki listovi.

2. L. 12 — 78. (شرح كتاب فى العقائد)

Komentar nekoj dogmatici od nepoznatog pisca, nepotpun u početku i na kraju.

Na rubovima listova ima dosta sitno pisanih glosa.

Početak ovdje:

قوله قلنا بهذا على عادة الى اخره حاصله اختيار الشق الاخير و بيان وجه الحصر قوله
عن تدقيقات الفلاسفة اى فيما لا يفتقر اليه

Ta'līq.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

368. تفسير آيات الاحكام من سورة النساء 996.

Tumačenje ajeta šeriatsko-pravnog sadržaja iz sure an-Nisā'. Sabrao Hadži Mehmed Handžić, umro 29. jula 1944.

Na l. 1^a je naslov:

تفسير آيات الاحكام من سورة النساء جمع الفقير الى الله تعالى محمد بن محمد
الخانجى غفر الله له

Pisac je u obradi ovih ajeta iznio, uglavnom, ono što je najvažnije u raznim priznatim tefsirima i hadiskim djelima u vezi sa tumačenjem ovih ajeta.

Početak je bez uvoda: بسمله . . . و آتوا اليتامى اموالهم . . .

L. 54; 24,3 × 19,2. Nasḫ čitak, autograf. Pisano na jednoj stranici svakog lista. Papir bijel sa širokim linijama.

369. انفس الجواهر (فى تفسير القرآن) 1307.

Prevod Abū Laiṯovog komentara Qur'āna. Preveo Mūsā b. Hāğī Ḥusain Izniqī, umro 833/1429. Gornji naslov dat je prema prepisivačevom zapisu na kraju rukopisa.

M. Ṭāhir *(OM* II, 13—14) kaže da je spomenuti prevodilac preveo sa arapskog jezika dva komentara Qur'āna: Ḫāzinov i Abu Laiṯov i — po njemu — gornji naslov nosi prevod Ḥāzinovog komentara. Međutim, poređenje ovog prevoda sa tekstom spomenutih komentara jasno pokazuje da je to prevod Abū Laiṯovog komentara, pa je pogriješio ili M. Tahir ili naš prepisivač. Drugi pristupačni izvori ne spominju ovo djelo. Po prerezu listova nalazi se naslov:

ترجمهٔ تفسير ابو الليث

Prevodilac nigdje ne spominje da je ovaj rad prevod.

Svezak prvi. Početak nakon besmele:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم اولا بو كتاب ابتدا اولدن اللهه استعاذه قلماغل كه
امر حقه امتثال اولنوب

L. 399; 23,5 × 16,5. Nasḫ vokalizovan izuzev 42 lista s početka, koji su dopisani kasnije drugom rukom. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. U vrhu prve stranice ima unvan u sivoj i zlatnoj boji. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama i sa zatvaračem.

Na l. 1ª je zapis u kome se kaže da je primjerak uvakufio Hadži Muhamed Bičakčić b. Fadlulah iz Sarajeva (iz mahale Bakir-baba) za Ajni-begov mekteb 1254/1838. Ispod toga je sadržaj.

Paginacija je stavljena na neuobičajen način kao da prepisivač nije znao pravilno pisati brojeve (202 on piše 2002, a i to ne na mjestu).

Na kraju ima zapis prepisivača o završetku ovog sveska:

تم الجلد الكثير [الكبير] - الاول من تفسير انفس الجواهر

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

370. ISTO 191.

Svezak prvi, nepotpun u početku, sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Māida.

L. 199; 30 × 22. Ta'līq sa nešto nasḫa. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom i zbog oštećenja vlagom gotovo posve izbrisan. Papir bijel, deblji, listovi oštećeni vlagom, tako da se na mnogim mjestima tekst ne može čitati. Svezak je prosut i znatno oštećen naročito u početku.

Prepis dovršen 8. ramazana 976/1569.

Rukopis je donesen iz Foče.

371. ISTO 585.

Svezak prvi, nepotpun u početku i na kraju. Sadrži tumačenje od 10. ajeta u suri al-Baqara do 32. ajeta sure al-Aḥzāb.

L. 291; 28,5 × 21. Nasḫ lijep. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom, a vokalizovan crnim. Na rubovima listova označeni hizbovi, džuzovi i ašereta. Stranice su obrubljene sa po dvije crvene i jednom širokom žutom linijom. Papir bijel, glat, tanji, povez izgubljen.

Rukopis je donesen iz Foče, a potiče iz XVIII stoljeća.

372. ISTO 3772.

Svezak prvi u dva dijela. Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Kahf. Nedostaje jedan list u početku.

L. 292; 28,8 × 21. Nasḫ. Nazivi sura pisani su crvenim mastilom. Tekst Qur'āna podvučen crvenom linijom i vokalizovan. Papir bijel, čvrst, povez kožni, omotan u zeleno platno.

Na kraju prvog i drugog dijela nalaze se zapisi iz kojih se vidi da je prepisao Kurt, spahija *(al-ğundī)* nastanjen u Donjoj Tuzli 1070—71/1659—60.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

373. (تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه) **284.**

Komentar Qur'āna od nepoznatog pisca. Nije jasno da li je ovo prevod sa arapskog jezika nekog kraćeg tefsira ili je samostalan rad. Vjerovatno većina ovakvih radova potiče od spomenutog Mūsā Iznīqīje, što je preneseno u različitim verzijama od raznih prepisivača ili je kasnije rađeno po njegovom uzoru od nekih anonimnih pisaca. U vrhu prve stranice neko je pogrešno stavio da je to tefsir Abu Laiṯa. Vjerovatno je to prevod Abu Laiṯova tefsira što ga je na turski preveo Šihāb Aḥmad-efendi Ibn 'Arabšāh al-Hanafī, umro 853/1449 (v. Kairo, F. al-kutub at-turkiye, str. 5).

Svezak drugi ili *treći*, sadrži tumačenje od 27. ajeta u suri al-Kahf do kraja sure Fāṭir (al-Malāika).

Početak poslije spomenutog ajeta:

پس تعالى دسوانه خطاب ايدوب بيورديكه يا محمد اوقوغيل اول مكه اهلى اوزرينه

L. 110; 29,5 × 20. Nasḫ prost. Tekst Qur'āna vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Na posljednjem zaštitnom listu neko je zabilježio da je prepisao Munla Mustafa Muzaferija (الكاتب بوسنو مظفريندن مـنلا مصطفى), ali nije posve sigurno da se to odnosi na ovaj rukopis.

Rukopis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

374. (تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه) **2375.**

Komentar Qur'āna od nepoznatog pisca.

Svezak četvrti, sadrži tumačenje od početka sure Yāsīn do kraja Qur'āna.

Početak:

بلكل كه اى عزيز روايتدر اول سيد الكائنات محمد مصطفى دن صلعم كه بيوردى
بدرستى بو قرآن ايچنده بر سوره واردركه . . .

L. 420; 20 × 15. Nasḫ slab. Tekst Qur'āna vokalizovan i podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst. Prvi listovi pri vrhu oštećeni vlagom. Povez kožni.

Prepisao neki Muhammad b. Yūsuf 1060/1650.

Na prva dva lista može se pročitati zapis da je djelo prvobitno uvakufio Muhamed-aga b. Jusuf-aga 1083/1672.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

375. ISTO **629.**

Svezak četvrti, sadrži tumačenje od početka sure Yāsīn do kraja Qur'āna.

Na prvoj korici je naslov: تفسير ترجمهسى

Početak kao u prethodnom rukopisu.

L. 217; 23 × 16. Nasḫ sitan, složen. Tekst Qur'āna pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, povez polukožni.

Na zadnjem listu nalazi se zapis u kojem se kaže da je djelo prepisao Abū Muṣṭafā b. Aḥmad iz Donje Tuzle 1215/1800.

Na početku ima zapis sa imenom bivšeg vlasnika (Muhamed b. Murad-beg iz Donje Tuzle 1242/1826, i sadržaj. Na drugom listu pri vrhu piše: »vakuf šaiḫ 'Omar-efendije koji je umro 1057/1647« — što nikako nije jasno, ako bi se taj zapis odnosio na ovaj rukopis, koji je, po svoj prilici, mnogo kasnijeg datuma. Vjerovatno se taj zapis odnosi na nešto drugo, a pogrešno je ovdje stavljen.

376. (تفسير يس مع عدة سور اخرى) **3207.**

Tumačenje sure Yāsīn i još nekoliko sura, izvod iz četvrtog sveska prethodnog tefsira.

L. 121; 15 × 10,5. Nasḫ-ta'līq. Tekst Qur'āna pisan nasḫom crvenim mastilom, vokalizovan. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Ḥaği Maḥmūd b. 'Oṯmān muharema 1126/1714.

377. (تفسير جزء عم) **1148.**

Komentar džuza 'Amma.

Početak:

بسم الله . . . عم يتساءلون يعنى سبب نزول اولدى كم چون رسول بعث اولندى
قيامت خبرلردن اول قريش قوم ايروردى انلر اكا انكار ايدوب

L. 75; 22,5 × 16. Nasḫ pomiješan sa ta'līqom, prost. Tekst Qur'āna većim dijelom vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Na kraju je zapis pisan riq'om drugim rukopisom u kojem se kaže da je ovaj rukopis prepisao neki Ibrāhīm b. Ibrāhīm Maglajlija — iz Maglaja — u nedjelju 7. ramazana 1243/1828.

378. (تفسير بعض السور من جزء عم) 2011.

Komentar nekih sura iz tridesetog džuza Qur'āna od nepoznatog pisca.

Početak:

عم يتسائلون . . . يعنى جاندر تنه دكلدر تن فانيدر قابل حياة دكلدر درلودى

L. 51; 21,5 × 15,5. Nasḫ prost, vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Na prvom listu ima zapis na turskom jeziku u kojem se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Dženetić Mustafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg iz Sarajeva svojoj djeci (evladijet-vakuf) u ševalu 1289/1872. Ispod toga njegov lični pečat.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

379. (تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه) 407.

Kratak komentar Qur'āna od nepoznatog pisca. Može se reći da je to zapravo prevod Qur'āna. Po presjeku listova neko je napisao naslov: تفسير ترجمه‌سى. Jezik i stil prevoda su stari.

Jedan svezak, koji sadrži kompletno djelo, prepisan istim rukopisom. Prvi list izgubljen. Drugi list, koji se ovdje nalazi, počinje:

پس عبادت يرشمز الا اول حضرته بوكز اياك نعبد ددى يعنى عبادته و قوللغه سنى مخصوص ايلرز . . .

L. 349; 30 × 20. Ta'līq. Naslovi sura pisani su krupno crvenim mastilom, a tekst Qur'āna nasḫom vokalizovan i podvučen crvenom linijom. Na rubu listova označeni su džuzovi Qur'āna. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen i popravljen.

Na posljednjoj stranici piše da je djelo uvakufio emir Ahmed baš-čauš tufekčija (puškara), rodom Misirac, u tvrđavi tešanjskoj, 1198/1783. Nazir (mutevelija) nad tim vakufom je Sofić Hadži Hasan b. Ahmed-efendi iz Tešnja, a poslije njega kao nazir potpisan je Kaukčija (Abdulah-efendi) iz Sarajeva.

اوقف و سبل لله تعالى الامير احمد باشى چاوش توفنكچيان المصرى فى بلاد قلعة تشنه ـ فى بوسنه ـ دار الجهاد وقفا صحيحا . . . فى شهر ربيع الاول سنه ١١٩٨ و الناظر عليه صوفى زاده الحاج حسن بن احمد افندى البوسنوى التشنوى ـ ثم قاوقجى زاده الشيخ السرائى

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

380. 3284.

L. 166; 22 × 16. Papir bijel, glat, tanak, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 6. تفسير اخلاص شريف

Tumačenje sure Iḫlāṣ od nepoznatog pisca.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى نوّر قلوب العارفين بنور معرفة اظهار احديته . . .

Nasḫ-ta'līq. Tekst Qur'āna podvučen crnom linijom.

2. L. 6 — 42. ساعت نامه

Knjižica poučnog sadržaja na turskom jeziku u kojoj su sabrani razni ajeti, hadisi, interesantni događaji, tumačenje o stvaranju neba i zemlje, o dužnostima, o smrti i sudnjem danu.

Kairo (F. al-kutub at-turkiya) I, 53.

Početak: الحمد لله الذى جعل الاسلام نورا

3. L. 43 — 44. معجزات موسى عليه السلام

Čuda Mojsijeva. Kratka brošura na kraju koje se govori i o jednom čudu Muhameda Resūlullāha.

Početak: بنى اسرائيل طائفه سندن بر شخص قتل اولنوب

Na listu 45. nalazi se derviška dova (molitva) u kojoj se prizivaju nevidljivi ljudi *(riğāl al-gaib)* da pomognu svojim duhom.

4. L. 46 — 86. شرح جواهر الاسلام

Komentar vjerske početnice »*Eğer sorsalar*« (v. br. 144,^{6}). Napisao Ḥasan b. Muḥammad.

Početak nakon besmele glasi:

الحمد لله رب العالـمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله و صحبه اجمعين

پس ايمدى بو عبد الفقير . . . حسن بن محمد

5. L. 87 — 92. (مسا.ل من الفقه).

Mala zbirka raznih pitanja s područja fikha od nepoznatog sabirača, na turskom jeziku.

6. L. 92 — 100. وصية رسول الله صلعم لعلى رضى الله عنه

Muhamedova oporuka hazreti Aliji na turskom jeziku.

Početak: بعد زان او عالملوك فخرى و پيغمبرلرى:نك مهرى

7. L. 100 — 160. (علم حال)

Ilmihal (katehizis) na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Ilmihal (katehizis) na turskom jeziku od nepoznatog pisca. F. Spaho (Arapski, perzijski i turski rukopisi, Sarajevo 1942, — str. 80) kaže da je pisac Muḥammad b. Muṣṭafa Doganī Qādīzade, umro (kao vaiz Aja Sofije) 1045/1635.

Pored dogmatske u djelu se govori i o drugim vjerskim pitanjima, kao o zabrani duhana, kahve, glazbe, o vampirima itd. Na kraju je pisac dodao nekoliko fetvi od Ibn Kemal-paše i Ebus-Suūda.

Početak: قيل فى حق هذا الكتاب

عزيز دوتغل آنى اى جان   نه خوش نعمتدر ايمان
كل اى درويش كل اى سلطان   بله كور مبحث ايمان

⁂

اما بعد بلغل و اكاه اولغل اك اول مؤمنه فرض و واجب اولان كشى نه طريق ايله

عند الله و عند الناس مومن كامل اولور

Čitavu zbirku prepisao Hağı Sulaiman b. Muhammad 23. ševala 1186/1772.

Na l. 86. ima zapis u kojem se kaže da je završeno u tvrđavi Gračac (انتهاسى فى قلعه غراجاچ). To je Gradačac u Bosni koji se u ranijim turskim izvorima spominje katkada i pod nazivom Gračac.

Perzijski

381. تاج التراجم فى تفسير القرآن للاعاجم 389.

Prevod i kratak komentar Qur'āna. Napisao Šāhfūr Abū 'l-Muẓaffar Ṭāhir b. Muḥammad al-Isfarāinī, umro 471/1078.

ḪḪ I, 268; Ismā'īl-paša, *AM* I, 430.

Svezak treći. Na l. 1^{a} je naslov pisan rukom prepisivača:

الجلدة الثالثة من كتاب تاج التراجم فى تفسير القرآن الاعاجم تصنيف الشيخ الامام ابى المظفر طاهر بن محمد الاسفراينى

Sadrži tumačenje od ajeta 102. u suri al-A'rāf do kraja sure Ibrāhīm.

Početak:

و ما وجدنا لاكثرهم من عهد و ان وجدنا اكثرهم لفاسقين

و نيافتيم بيشترين ايشان راعهدى و يافتيم بيشترى از ايشان بيرون امده از عهد

L. 211; 25 × 19. Nasḫ. Tekst Qur'āna vokalizovan i pisan krupno u razmaknutim redovima, između kojih je prevod. Papir tamnobijel, deblji. Listovi, naročito pri vrhu, dohvaćeni vlagom, a neki, naročito na rubovima, oštećeni dugom upotrebom i crvotočinom, među kojima je najviše oštećen prvi list. Povez polukožni, oštećen i popravljan.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḫiḍr b. 'Oṯmān u četvrtak posljednjeg dana rebiul-ahira 579/1183, kako to stoji u zapisu na kraju:

قد [فرغ] من نسخ هذه المجلدة يوم الخميس عند غروب الشمس فى سلخ شهر ربيع الآخر سنة تسع و سبعين و خمساية العبد المذنب . . . ابراهيم بن خضر بن عثمان البلهيجى السفلى؟

Ovo je jedan od najstarijih rukopisa ove biblioteke, a vjerovatno najstariji rukopis ovog djela u svijetu.

Na početku ima nekoliko hadisa pisanih kasnije, te zapis u kome se kaže da je rukopis uvakufio Omer b. Mustafa Zildžić za Carevu džamiju u Sarajevu 21 rebiul-evela 1243/1827.

Na kraju dva lista pisana ta'līqom sadrže traktat na perzijskom jeziku što je dodano i pisano kasnije, ali je i to prilično staro. U uvodu se kaže da je to:

مقدمۀ تجوید در بیان مخارج حروف و صفات وی که محتاج می شود قاریٔ قرآن

Početak: الحمد لله الذی شرفنا بالقرآن المجید

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

TRADICIJA

(AL-ḤADĪṮ)

TRADICIJA

1) TEORIJA HADISA

(MUṢṬALAḤ AL-ḤADIṮ)

382. مقدمة ابن الصلاح ili علوم الحديث 603.

Uvod u islamsku tradiciju. Napisao Abū 'Amr 'Oṯman b. 'Abdurraḥmān Ibn aṣ-Ṣalāḥ, umro 643/1245. Pisac je ovo djelo izdiktirao učenicima u školi za hadis *(Darus-sunna)* u Damasku.

Brock. S. I, 611.

Početak:

امـلا علينا الشيخ الامام العالم الورع الفاضل العدل الثقة الحافظ . . . ربنا آتنا من لدنك رحمة و هيئ لنا من امرنا رشدا

L. 167; 25 × 17. Nasḫ krupan, čitak, većim dijelom vokalizovan. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao Saifuddīn Muhammad b. Abū Sa'd Sarayǧūqī (??) posljednji dan ramazana 791/1388.

قد وقع الفراغ من تنميقه بعون الله و حسن توفيقه على يد العبد الضعيف سيف الدين محمد بن ابى سعد السرايجوقى وقت الظهر آخر يوم من رمضان سنة احدى و تسعين و سبعمايه

Na l. 1ª je gornji naslov, potpis ranijeg vlasnika i zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio Ismet-efendi Svrzo, sin Vejsil-efendije iz Sarajeva.

383. التبصرة و التذكرة ili الفية العراق فى اصول الحديث 855.

Versifikacija u hiljadu stihova, *Alfiya*, o uvodu u hadis. Napisao Zainuddīn 'Abdurraḥim b. al-Ḥusain al-'Irāqī, umro 806/1404. Na listu 1ª je naslov: كتاب التبصرة و التذكرة

Brock. II, 66,¹.

To je skraćena prerada prethodnog djela Ibn Salaha koga pisac naziva šaih (učitelj), čiju je *Mukaddimu* preradio u stihu, dodajući ponešto i iz drugih djela. Rad je završio 768/1367. u Medini. Djelo se i danas koristi kao jedan od glavnih priručnika za teoriju hadisa.

Početak:

يقول راجى ربه المقتدر عبد الرحيم بن الحسين الاثرى

L. 30; 18 × 14. Nasḫ starinski, vokalizovan. Papir tamnožućkast, povez polukožni. Primjerak je prilično očuvan. Ima polukožnu futrolu.

Ispod naslova na listu 1ª nalaze se pečati Šehdi-efendine i ove biblioteke. Ispod njih zapis ranijeg vlasnika čije ime nije potpuno čitko (ملكه محمد . . . الثعلبى سامحه الله و بالخير حبى؟). U zapisu on kaže: »Ovaj primjerak je rukopis velikog učenjaka, mog učitelja šaiha 'Ubāda al-Mālikī al-Ansārī, učenika mog (drugog) učitelja Madyana«:

هذه النسخة المباركة بخط الامام العالم العلامة الولى العارف بالله تعالى سيدى الشيخ عبادة المالكى الانصارى تلميذ سيدى مدين نفعنا الله ببركاتهما

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je prepis dovršen 19. zulkade 796/1394. godine. Rukopis, dakle, potiče iz autorovog doba.

و وافق الفراغ من نقلها فى اليوم المبارك التاسع عشر من شهر ذى قعدة الحرام سنة ست و تسعين و سبعمايه احسن الله تقضيها فى خير و عافيه

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

384. ISTO 2243.

L. 51; 20 × 14. Nasḫ pomiješan sa nešto ta'līqa, prost. Na rubovima i između redaka su bilješke koje se odnose na tekst. Papir bijel. Povez broširan.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullah 1094/1683.

385. كتاب شرح الالفية 234.

Komentar prethodne versifikacije *Alfiye* od istog autora. Naslov je prema ovom rukopisu. Hadži Halifa (I, 156) kaže da je naslov ovog komentara: فتح المغيث بشرح الفية الحديث . Međutim, Brockelmann (II, 35,^{17}) i Tīmūriya (II, 25) pripisuju komentar pod naslovom *Fatḥ al-Mugīṯ* Šamsuddīn as-Saḫāwiji. Početak u primjerku Tīmūrīye različit je od početka našeg rukopisa, dok je početak koji navodi Hadži Halifa isti kao i u našem primjerku. Vjerovatno je Hadži Halifa pogriješio u naslovu.

Kompletno djelo u jednom svesku.

Na listu 1^a rukopisa nalazi se puni naslov:

كتاب شرح الالفية فى علم الحديث للشيخ الامام العالم العلامة بخارى الزمان امام المحدثين قدوة المسلمين عبد الرحيم بن الحسين الاثرى تغمده الله برحمته . . .

Početak:

الحمد لله الذى قبل بصحيح النية حسن العمل و حمل الضعيف المنقطع على مراسيل لطفه فاتصل

L. 163; 27 × 18,5. Nasḫ. Tekst *Alfiye* pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; listovi očuvani. Povez kožni, sa zatvaračem, oštećen.

Na kraju rukopisa nalazi se zapis u kojem pisac kaže da je osnovni tekst, Alfiyu, završio u Medini 3. džumadal-ahira 768/1366, a ovaj komentar u hanikahu (tekiji) Ṭaštamarīya u blizini Kaira 29. ramazana 771/1370.

. . . وكملت هذه الارجوزة بطيبة مدينة سيدنا رسول الله صلى عليه وسلّم وكان الفراغ منها يوم الخميس ثالث جمادى الاخرة سنة ثمانى و ستين و سبع مايه فكان اول بروزها بالمدينة الشريفة على ساكنها افضل الصلاة و السلام وكمل هذا الشرح عليها فى يوم السبت التاسع و العشرين من شهر رمضان المعظم قدره سنة احدى و سبعين و سبع مايه بالخانكاه الطشتمريه خارج القاهرة المحروسة . . .

Prepisao Muḥammad b. Ḥ. Sālim b. Muḥammad b. Sālim b. Sa'īd b. 'Omar iz grada 'Ausağ u Misiru 2. zulhidže 893/1488.

و وافق الفراغ من كتابته على يد العبد الفقير . . . محمد بن الحاج سالم بن محمد بن سالم بن سعيد بن عمر العذرى نفرا و الشافعى مذهبا و العوسجى بلدا و المصرى يوم الخميس عند وقت العصر من ثانى او اول ذى الحجة الحرام من شهور سنة ثلاث و تسعين و ثمانماية

Na l. 1^a ispod naslova nalaze se zapisi sa imenima raznih vlasnika. Gotovo svi ovi zapisi su izbrisani. U vrhu prema naslovu nalazi se pečat: الواثق بالملك المبين الفقير محمد بن شمس الدين ٩٨٣

386. ISTO 423.

Svezak je nepotpun u početku sve do lista 30, odnosno do poglavlja الاعتبار و التابعات و الشواهد

L. 127; 28 × 20. Nasḫ stari, arapski. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji. Povez polukožni, oštećen, sa presovanim ili nalijepljenim mrvicama od isjeckane zlatne žice po koricama.

Prepis iz piščeva autografa završen 785/1383, 20 godina prije piščeve smrti.

نقلت هذه النسخة من خط مؤلفه الشيخ الامام الحافظ المحدث شيخ الاسلام زين الدين عبد الرحيم بن الحسين بن عبد الرحمن العراقى نفع الله المسلمين بعلومه و بركته وكان الفراغ من كتابته فى الثامن من ذى الحجة الحرام سنة خمس و ثمانين و سبعماية

Prepisivač se nije potpisao, ali je to očito bio neki istaknuti učenik koji je ostavio pravilan prepis i na kraju nekoliko važnih zapisa u vezi sa time. Jedan od njih je odobrenje (idžazet) pisca svojim učenicima da oni dalje predaju ovo djelo. Taj zapis nalazi se iznad gore spomenutog zapisa. Ovdje je zabilježen tako, da bi se moglo misliti da ga je sam pisac Iraqija stavio vlastoručno, što je naš muhadis H. Mehmed Handžić sa sumnjom napomenuo u jednoj svojoj primjedbi na početku rukopisa: وعليه فى آخره خط المصنف ـ ينظر فى هذا ـ

Evo toga idžazeta koga u mnogim drugim primjercima nema, a koji se ovdje nalazi na rubu pri vrhu posljednje stranice:

واجزت لكل من سمع منى الارجوزة المذكورة او بعضها ان يروى عنى جميع الشرح عليها وجميع ما يجوز لى وعنى روايته قاله و كتبه مؤلفه عبد الرحيم بن الحسين بن

عبد الرحمن بن العراقى فى التاريخ المذكور حامدا لله تعالى و مصليا على نبيه محمد صلى الله عليه و سلم عودا على بدء جعله الله تعالى خالصا له و موجبا للفوز لديه انه حسبنا و نعم الوكيل
Mislim, ipak, gledajući na pismo, da je ovo prepisano iz piščeva autografa, kao i čitav rukopis.

Ispod gornjih zapisa nalaze se još dva značajna zapisa. U prvom jedan učenik hadisa, Muḥammad b. Ḥasan b. ʻAlī b. Ḥasan bilježi da su on i još grupa ljudi, čija je imena popisao, završili studiranje ovog komentara 836/1432. g. u Damasku pred poznatim učenjakom i hafizom hadisa Ibnu Nāsiruddīnom, umro 842/1438, koji je u više mahova dobio pismeno odobrenje od samog autora da može predavati ovaj njegov komentar. Ispod toga je vlastoručna bilješka i potpis učitelja Ibnu Nāsiruddīna, koji potvrđuje gornje navode svoga učenika. Ovi zapisi su pisani starinskim nasḫom posebne vrste, gotovo sasvim bez tačaka. Zbog njihove važnosti donosimo ih ovdje:

الحمد لله و منه التوفيق قرأت على شيخنا الامام الحافظ الرحالة ابى عبد الله محمد بن ابى بكر عبد الله بن محمد بن احمد بن ناصر الدين الدمشقى ادام الله تعالى به النفع و رحم سلفه جميع هذه المجلدة و هى شرح الفية الامام الحافظ ابى الفضل عبد الرحيم بن الحسين بن عبد الرحمن العراقى مع المنظومة قراءة بحث و تقرير باجازة الشيخ لذلك من مؤلفه مكاتبة من مصر غير مرة و صح ذلك و ثبت فى عدة مجالس من آخرها مجلس من بلدان الرواة و اوطانهم الى آخر الكتاب فسمع المجلس الآخر المذكور كاملا الشيخ احمد بن موسى بن رجب الفاخورى (؟ او العاجورى ؟) و الشيخ عبد الله بن محمد بن جمعه بن راجح السويدى ثم الدمشقى و الشيخ ابو اسحق ابراهيم بن الشيخ احمد بن الشيخ بدر الدين حسن العجلونى بفوت فى آخرين (؟) و اتفق آخر المجالس فى يوم الاحد رابع جمادى الاولى سنة ست و ثلاثين و ثمانماة بالجامع الناصرى من مسجد القصب خارج باب السلامة من دمشق المحروسة و اجاز المسمع ابقاه الله تعالى. قاله و كتب محمد بن حسن بن على بن حسن الباعوى (؟) الخطيب و لله الحمد و صلى الله على محمد و آله و صحبه و سلم

Potvrda učitelja:

الحمد لله ما ذكر من القراءة و السماع و الاجازة صحيح كما قيد اعلاه كتبه العبد محمد بن ابى بكر عبد الله بن محمد عفا الله عنهم و صلى الله على محمد و آله و سلم

Prema svemu tome, ovaj primjerak ima naročitu vrijednost.

Pored toga, u čitavoj knjizi označeni su na rubu odlomci (lekcije) koji su obrađivani na jednom predavanju i to obično riječima:

بلغ قراءة على ابن ناصر الدين

387. نزهة النظر شرح نخبة الفكر 937.

Kratko djelo o teoriji hadisa i njegov komentar. Napisao Šihābuddin Aḥmad b. ʻAlī b. Hağar al-ʻAsqalānī, umro 852/1448 (v. br. 113,^{5}).

Početak: الحمد لله الذى لم يزل عالما قديرا

Rukopis je na kraju nepotpun, nedostaju 3 — 4 lista.

L. 40; 21 × 15,5. Nasḫ lijep. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na l. 1^a je naslov i ime vakifa. Na rubovima listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Papir bijel većim dijelom, žućkast i zelen, povez broširan.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Poklonio Salim-efendija Muftić 1938. godine.

388. 950.

L. 96; 20 × 14,5. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 3. نخبة الفكر, v. br. 387.

   Nasḫ lijep. Prepisano 1104/1692.

2. L. 4 — 13. شرح الرسالة العضدية فى الوضع

   Kratka rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku (*vaḍʻ*) sa komentarom. Osnovni tekst napisao je ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355. Poznata je pod naslovom: رسالة فى الوضع ili po piscu: الرسالة العضدية (ʻAḍudova risala).

   Brock. S. II, 288.

   Početak osnovnog djela:

هذه فائدة مشتملة على مقدمة و تقسيم و خاتمة القدمة اللفظ قد يوضع لشخص بعينه

Komentar te risale je od nepoznatog pisca. Na naslovnoj stranici u vrhu stoji da je pisac 'Ali Qušği (al-Quši), ali nam to nije sigurno. Qušği je pisao glosu (تعليقة) Samarqandinu komentaru ove brošure. Osim toga, na kraju rukopisa stoji naziv: *al-Fawāid al-ğalila* (تمت الفوائد الجلية الجلالية فى شرح الرسالة الوضعية العضدية)

Početak komentara:

قال المصنف رحمه الله بعد التسمية هذه فائدة المشار اليه بهذه العبارات الذهنية التى اراد كتابتها

Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

3. L. 14. الرسالة الوضعية العضدية, v. pod tač. 2.

Ta'līq sa nešto nasḫa.

4. L. 15 — 21. فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة ــ الرسالة السمرقندية (رسالة الاستعارة و شرحها)

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju sa komentarom iste. Napisao Abu 'l-Qasim Samarqandī al-Laiṯī (iz druge polovine IX stoljeća po H.).

Brock. S. II, 259,¹.

Početak risale: الحمد لواهب العطية و الصلاة على خير البرية

Komentar je od nepoznatog pisca.

Početak komentara:

الحمد لله الذى اذاق نوع الانسان حلاوة النطق و البيان ففاز منهم من فاز بالتمييز بين الحقيقة و المجاز

Na naslovnoj stranici pri vrhu ima zapis: شرح لحسين افندى الاصبعى بسراى بوسنه (komentar pripada Husejn-efendiji Isbeī u Sarajevu), što bi moglo značiti da mu je pisac neki Husejn efendija al-Iṣbeī (?) iz Sarajeva ili je on, možda, bio samo vlasnik rukopisa, što izgleda vjerovatnije.

Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

5. L. 22 — 35. شرح على رسالة الاستعارة

Komentar gornje brošure o isti'āri, napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarāinī, umro 943/1536.

Brock. S. II, 259.

Početak:

يقول العبد الفقير الى الطاف ربه الخفية عصام الدين بن محمد حفهما بمغفرته الجلية ان احسن ما يزداد به النعم الوفية

Ta'līq lijep. Prve dvije stranice obrubljene sa po tri crvene i jednom crnom linijom.

Na rubovima listova ima dosta glosa pisanih lijepo rukom prepisivača.

6. L. 36 — 67. منظومة الطبلاوى فى الاستعارة و شرحها

Spjev o istiāri (metonimiji) i komentar. Napisao Manṣūr Sibṭ Nāṣiruddīn at-Ṭablāwī (السبط الناصر الطبلاوى), umro 1014/1606.

Brock. S. II, 443.

Komentar je od istog pisca, kako se to vidi iz uvoda.

Pisac je obradio spomenutu brošuru o istiāri od Abu 'l-Qsim Samarqandīje, a komentar je rađen prema spomenutom komentaru 'Iṣāmuddīna.

Početak spjeva:

يقول سبط الناصر الطبلاوى   منصور الراجى الحنان الثاوى
الحمد على التوفيق   لكامل البيان و التحقيق

Početak komentara:

الحمد لله الذى رفع لمن شاء النقاب عن وجوه الاعجاز بديع بيان المعانى . . . اما بعد فان انفس ما به النفوس الكاملة تتخلق . . . علم البيان . . . و لما كان من اهم او اهم مباحثه الاستعارات . . . و كانت مسائلها متفرقة متشعبة . . . جمعها الفاضل المحقق المولى ابو القاسم و نظم فرائدها فى ثلثة عقود . . . و قد لخصت مقاصدها فى ابيات يسيرة زيادة فى تيسير استحضارها فى المدة القصيرة و هذا شرح عليها لطيف و تحرير شريف لخصت فيه ما كتبه على اصلها المحقق المولى عصام الدين . . . و ضممت الى ذلك فرائد استخرجتها من معادنها و فوائد جمعتها من متفرق اما كنها

Ta'līq. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.
Na listovima 68 — 69. nalaze se bilješke o nasḫu (derogaciji).

7. L. 70 — 78. رياض الطالبين فى شرح الاستعاذة و البسملة

Risala o tumačenju istiaze (e'ūḏu billāhi) i besmele. Napisao Ġalaluddīn Suyūṭī, umro 911/1505.

Brock. II, 150,106.

Početak: الهم نستعيذ من عذاب النار

8. L. 80 — 96. حاشية على شرح عصام الدين لرسالة السمرقندى فى الاستعارة

Glosa 'Iṣāmudinovu komentaru Samarqandine brošure o istiāri. Napisao Ḥ. Isma'īl b. Ḥ. Sinān as-Sivāsī, kako je to navedeno u uvodu. Rukopis nije dovršen. Pisac je umro 1048/1638 (v. M. Tahir OM I, 229; Ismā'īl-paša AM I, 218).

Početak:

الحمد لله ذى العظمة و السلطان الذى خلق الانسان و علّمه البيان . . . فيقول الفقير الى الرب الاكرم الحاج اسمعيل بن الحاج سنان السيواسى

Cijelu zbirku prepisao Abdullah b. Ḥ. Muṣṭafa iz Taslidže (Pljevlja) u vremenu od 1104 — 1113/1692 — 1701 (ما زبره الفقير عبد الله بن الحاج مصطفى بطاشليجه , — v. l. 1ª pod tač. 5 i na kraju pod tač. 6).

389. ISTO kao br. 387. 1316.

Na listu 1ª je naslov: كتاب شرح نخبة الفكر لابن حجر

L. 35; 21 × 15,5. Ta'līq i nasḫ. Tekst Nuḫbe podvučen crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, povez broširan. Ima polukožnu futrolu.

Prepisao neki 'Oṯmān 1119/1707.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

390. 2035.

L. 52; 20,5 × 14,5. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 40. ISTO

Nasḫ. Tekst Nuḫbe podvučen crvenom linijom.

2. L. 41 — 47. عقيدة اهل التوحيد الصغرى ـ ام البراهين

Kratko djelo o islamskom vjerovanju (akaid). Napisao Muḥammad b. Yūsuf b. al-Ḥusain as-Sanūsī (v. br. 236,³).

Nasḫ.

3. L. 48 — 52. عروض ابى الجيش ili عروض اندلسى

Kratka risala o arapskoj metrici. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusain Abu 'l-Ġaiš al-Ansārī al-Andalusī, umro 626/1229.

Brock. S. I, 544,1.

ḤḪ (II, 1135) i Kairo (II, 236) pogrešno navode ime ovog pisca.

Početak:

قال الفقير الى الله تعالى ابو عبد الله محمد المعروف بابى الجيش الانصارى الاندلسى رحمه الله تعالى احمد الله و اتوكل عليه . . . اما بعد فقد قصدت فى هذا المختصر ان اذكر علل الاعاريض

Ta'līq. Između redaka nalaze se bilješke i komentari. Ima crteža u obliku kružnica.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hromozade.

391. 2221.

L. 55; 20 × 14,5. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 48. ISTO kao br. 387.

Na širokim rubovima nekih listova ima nešto glosa.

2. L. 49 — 55. (اربعون حديثا مع الترجمة بالتركية).

Četrdeset kratkih hadisa sa prevodom na turski jezik od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . قال النبي عليه السلام من حفظ على امتى اربعين حديثا من سنتى ادخلته يوم القيمة فى شفاعتى يعنى بنم حديثاريمدن هر كم قرق حديث ازبرليا . . . الارواح جنود مجندة

Tekst hadisa podvučen crvenom linijom.

Oba djela prepisao neki Aḥmad b. Ḥusain bez oznake datuma (v. na l. 48). Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na početku i na kraju ima raznih bilježaka i stihova.

Poklon Salima Muftića.

392. ISTO kao br. 387 **2678.**

L. 48; 21,8 × 14. Ta'līq i nasḫ. Tekst *Nuḫbe* podvučen, a stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, povez kožni.

Prepisao Ḫalīl b. 'Omar al-Arzanǧānī (السيد خليل بن عمر الارزنجانى) početkom šabana 1165/1751.

393. ISTO **3486.**

L. 57; 21,2 × 14,5. Nasḫ lijep. Tekst *Nuḫbe* podvučen. Papir žućkast, povez polukožni.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

394. ISTO **3955.**

L. 27; 20,7 × 14,8. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prvi list dopisan kasnije. Na rubovima listova ima dosta bilježaka koje tumače tekst, a pisane su lijepo i sitno vještom rukom istog prepisivača. Papir bijel, povez kožni.

Na kraju dva pečata ranijih vlasnika od kojih se u jednom može pročitati da je vlasnik neki Hasan: دولت دارينه مظهر اوله حسن يا رب , a u drugom nečitkom, čini se, njegov sin, jer se može pročitati: ابن حسن.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

395. ISTO **4147.**

L. 50; 21 × 15. Nasḫ prost, pomiješan sa ta'līqom. Tekst Nuḫbe podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, oštećen, odvaljen od knjige.

Prepisao neki Aḥmad b. Yūsuf u medresi Čarkli u gradu Nikde u Turskoj (فى مدرسة چرقلى فى نكده), godine 1143/1730.

396. حاشية على توضيح نخبة الفكر **324.**

Glosa prethodno spomenutom Ibn Ḥaǧarovu djelu o teoriji hadisa. Napisao 'Alī b. Sulṭan Muḥammad al-Herewī al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. II, 395,16, S. II, 540,16.

Početak:

الحمد لله الذى صحح كلامه القديم الذى هو احسن الحديث فرعا و اصلا و ضعف اجر قارئه فى كل حرف عشر حسنات

L. 135; 24,5 × 15,5. Nasḫ-ta'līq. Tekst *Tauḍīḥa* i *Nuḫbe* podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene sa dvije tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na početku je naslov. Papir bijel, deblji, povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama, oštećen.

Prepisao muderis al-Ḥaǧǧ Muḥammad b. Waliyuddīn, 10. safera 1196/1781.

Uvakufio Ahmed Asim Mutevelić, mutevelija Gazi Husrevbegova vakufa ovoj biblioteci godine 1284/1867. Na početku i na kraju nalazi se njegov pečat.

397. **3285**

L. 125; 22,5 × 17. Papir bijel, deblji i u posljednjem djelu žućkast. Povez polukožni.

1. L. 1—23ª شرح رسالة البركوى فى اصول الحديث

Komentar risali o teoriji hadisa. Osnovni tekst napisao Muḥammad Birgawī, a ovaj komentar Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī, umro 1169/1755.

Brock. II, 440,8.

Početak risale:

اعلم ايها الطالب الصادق ان لاهل الحديث اصطلاحات لابد من معرفتها

Početak komentara (v. br. 151,3).

Ta'līq. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.

2. L. 23^b — 35. شرح ايساغوجى

Komentar risali *Īsāgūğī* o logici. Ovu risalu napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1265 (Brock. I, 464). Ovaj komentar napisao je Davud b. Muḥammad al-Qarṣī (v. uvod na l. 23^b).

Ismā'īl-paša *AM* I, 363; M. Tahir *OM* I, 309.

Početak:

الحمد لله الذى وفقنى لتسهيل طريقة التفهيم و التعليم و ارشدنى لتربية الطلبة و تكميلهم باكمل طريق مستقيم . . . و بعد فيقول العبد الفقير داود بن محمد القارصى

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

3. L. 36 — 51. شرح عوامل البركوى

Komentar Bergivinu djelu *'Awāmil* o arapskoj sintaksi. Osnovni tekst napisao Muḥammad Bergiwī, a ovaj komentar Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī (v. uvod na l. 36).

Početak:

الحمد لله الذى جعل العربية مفتاح الكلام و صيرها آلة لتحقيق الموام . . . و بعد فيقول العبد الفقير داود بن محمد القارصى . . . لما رأيت ان عوامل العالم المحقق . . . محمد افندى البركوى . . . احسن ما يبتدئ به الطلبة فى النحو . . . اردت ان اشرحه شرحا مختصرا

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

4. L. 52 — 62. التنبيه على غلط الجاهل و النبيه

Kratak rad o uobičajenom pogrešnom izgovoru nekih arapskih riječi. Napisao Aḥmad Ibn Kamal-paša, umro 940/1533.

Brock. II, 452,^{106}.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا من زمرة من علم و لم يجعلنا من الذين يحرّفون الكلم

Slijedeće tri stranice ispisane su raznim zapisima.

5. L. 64 — 74. شرح القصدة الطنطرانية

Komentar kasidi *Ṭanṭarāniyi*, koju je napisao Abū Naṣr Aḥmad b. 'Abdurrazzāq Ṭanṭarānī (oko god. 480/1087) u pohvalu poznatog seldžučkog vezira Niẓamul-Mulka. Ta je pjesma po svome autoru

poznata pod imenom *Ṭanṭarāniya*. Ovaj komentar napisao je Muḥammad al-Bihištī al-Isfarāinī, oko 900/1494.

Brock. I, 252.

ḤḪ (II, 1341) kaže da je komentator umro 749/1348.

Početak kaside: يا خلىّ البال قد بلبلت بالبلبال بال

Početak spomenutog komentara:

الحمد لله الذى خصص نوع الانسان بالفصاحة و البيان و شرفه بالبلاغة و التبيان

Tekst pjesme pisan je crvenim mastilom.

Prepisivač se na kraju potpisao ovako: 'Oṯmān b. Muḥarem el-Fočevi.

Na l. 75 — 76. su bilješke sa područja arapskog jezika.

6. L. 77 — 125. حاشية على شرح ديباجة المصباح

Glosa komentaru uvoda *Misbaha* od nepoznatog pisca.

Nāṣir b. 'Abdussaiyid al-Muṭarrizi, umro 610/1213, napisao je poznato djelo *al-Miṣbāḥ* o arapskoj sintaksi koje je mnogo komentarisano i glosirano, naročito njegov uvod. Ovdje imamo superkomentar uvodu toga djela (شرح على شرح ديباجة المصباح).

Početak uvoda: الحمد لله الذى لا يبلغ كنهه جادّ و لا يحصى عدد نعمه عادّ

Početak glose:

اى لا يصل الى تصوره حقيقة كل من يجدّ فى اكتسابه باى طريق كان من النظر و الرياضة و ان وصل الى تصوره بوجه يميزه عن ماعداه

Možda je ove glose napisao turski pisac Pir Muhammad b. Yūsuf Ankaravī, umro 866/1461.

Nasḫ sitan, lijep. Tekst prvog komentara podvučen crvenom linijom. Stranice obrubljene također crvenom linijom.

Djela pod tač. 1 — 5 prepisao 'Oṯmān b. Muḥrrem al-Fočawī (iz Foče) 1211 — 12/1796 — 7 (v. na kraju pod t. 1 i 3).

Djelo pod tač. 6 prepisao 'Omar b. 'Alī b. Ya'qūb b. 'Alī 1176/1762 u Medini u Novoj medresi koju je osnovao Bešir-aga.

قد وقع الفراغ عن تنميق هذا الكتاب . . . عن يد العبد الضعيف . . . عمر بن على بن يعقوب بن على فى المدرسة الجديدة بناها بشيرآغافي دار السعادة المتصلة الى باب السلام فى المدينة المنورة . . . لسنة ستة و سبعين و مائة و الف

398. 1945.

L. 180; 19,8 × 13,8. Nasḫ slab. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 4. نخبة الفكر

Kratak uvod u teoriju hadisa. Napisao Aḥmad b. 'Alī b. M. b. Ḥağar al-'Asqalānī (v. br. 113,^{5}).

2. L. 4^{b} — 9. (مجموع من الآيات و الاحاديث)

Zbirka raznih hadisa i ajeta s tumačenjem. Tu je i sadržaj slijedećeg djela.

3. L. 10 — 147. زبدة الواعظين

Zbirka propovijedi (vazova) od nepoznatog pisca. Pisac je, kako kaže u uvodu, ovo djelo kompilirao iz raznih djela i podijelio ga na 48 poglavlja prema broju petaka u godini.

ḪḪ II, 954.

Početak: الحمد لله بجميع المحامد عن جميع النعم

4. L. 148 — 150. رسالة فى تفصيل ما قيل فى حق ابوى الرسول عليه السلام

Kratka rasprava o sudbini roditelja Božjeg poslanika Muhameda od Ibn Kamal-paše, umro 940/1533.

Brock. II, 450,^{32}.

Početak: الحمد لله الذى كرم بنى آدم عليه السلام و فضل نسله بفضل احسانه

5. L. 151 — 180. (مواعظ).

Izbor iz raznih vjerskih knjiga (tefsira, hadisa, fikha i akaida) o pojedinim vjerskim pitanjima, sastavljen u obliku propovijedi.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač vjerovatno u XVIII stoljeću.

399. 3413.

L. 60 + 6 praznih; 20,5 × 15. Nasḫ slab od tač. 1 — 5, starinski od t. 6 — 8, obični od t. 9 — 12. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 8. رسالة فى اصول الحديث للبركوى

Kratak rad o terminologiji u hadisu (v. br. 397,^{1}).
Prepis iz 1163/1749.

2. L. 9 — 26. تجويد القرآن

Tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الذى امرنا قراءة القرآن بالتجويد ... اعلم بوند نصكره
Prepisano 1133/1720.

3. L. 27 — 35. رسالة متعلقة ببيان الاعتقادات و الاخلاق و الاعمال

Risala o vjerovanju, ćudoređu i vjerskim dužnostima od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى جعل ترتيب العلوم و الاعمال فريضة على العباد فى جميع الاوقات و الاحوال

U zapisu na kraju piše da je djelo prepisao Abū Bakr b. Aḥmad 1191/1777. i da mu je vlasnik bio neki Hasan-efendija.

4. L. 36 — 39^{a} (كتاب) فقه الكيدانى ili مقدمة الصلاة

Rad o namazu. Napisao Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaidānī, živio je u prvoj polovini desetog stoljeća po hidžri. Naslov i ime pisca označeni su na rukopisu. Ovo se djelo pripisuje i drugoj dvojici pisaca.

Brock. II, 198, S. 269,^{1}.

Početak nakon besmele i hamdele:

اعلم ان العبد مبتلى بين ان يطيع الله تعالى فيثاب و بين ان يعصيه فيعاقب

5. L. 39^{b} — 41. العقائد النسفية

Islamska dogmatika koju je napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (v. br. 620,^{1}).

Brock. I, 427,^{1}.

Rukopis nije dovršen.

6. L. 42 — 43^a مسئلة دخول ولد البنت فى الموقوف على اولاد الاولاد

Rasprava o pitanju prava djece od kćeri u korišćenju evladijet-vakufa, od Ibn Kemal-paše.

Bbrock. II, 450,^{44}; S. II, 670.

Početak:

الحمد لوليه و الصلوة على نبيه . . . و بعد فان المسئلة السائرة فى البلاد . . . و هى مسئلـة دخول (ولد) البنت فى المـوقوف على اولاد الاولاد قد ذكرت فى حضرة من نضر رياض العلم بحسن ترتيبه . . . و هو . . . السـلطان سليم خان . . . فامرنى باظهار الحق

Prepis je nepotpun i u njemu ima grešaka.

7. L. 43^b رسالة فى بيان طبقات المجتهدين

Kategorije šeriatskih pravnika od Ibn Kamal-paše, umro 940/1533.

Brock. II, 453,^{124}.

Početak: اعلم ان الفقهاء على سبع طبقات

8. L. 44 — 47. رسالة فى تعريف الفاظ الصوفية

Tumačenja nekih izraza u mistici (taṣawuf), napisao Abū Yaḥyā Zakariyā b. M. al-Anṣārī, umro 926/1520.

Brock. II, 100,^{16}.

Početak:

الحمد لله الذى هدى و كفى . . . و بعد فهذه رسالة تشتمل على تعريف غالب ما تداولته الصوفية المحققون من الالفاظ.

9. L. 48 — 50^a. حكاية الجارية مريم

Priča o robinji Merjemi. Priču je, navodno, ispričao kao svoj doživljaj 'Abdullah b. al-Mubārak, umro 181/797.

Početak:

قال حدثنا ابو النصر قال حدثنا عبدالله بن المبارك قال حجيت (!) سنة من بعض السنين

10. L. 50^b — 51. حكاية فى ترخيص المزاح

Priča o tome da je dopušteno izvoditi pristojne šale.

Početak: قيل ان يحيى بن زكريا لقى عيسى عليهما السلام

11. L. 52 — 56. (رسالة فى الرد على الوهابية)

Kritika vehabijskog učenja u vjerovanju od nepoznatog pisca.

Na rubu se nalazi bilješka: . . . على جهة الرد على المبتدع ابن عبد الوهاب الذى الآن فى نجد المصر على الزيغ و العناد . . .

Početak:

الحمد لله الذى من علينا بالاسلام و الايمان . . . اما بعد فاعلم يا اخى ان توحيد الله تعالى هو رأس مال العبد

Rad je podijeljen na podnaslove *(faṣl)*. Na završetku lista 54 nalazi se teško čitljiva i nejasna bilješka iz koje bi se moglo razumiti da je rukopis prepisao Ğauhar b. Muḥammad b. Ğauhar od svog učitelja autora Sayid 'Abdullah b. Sayid 'Alavi al-Ḥuḍari

(كتبه الفقير الى الله جوهر بن محمد بن جوهر بيده عن للاستاذ مصنفه سيد عبد الله بن سيد علوى الحضرى نفع الله بهم فى الدارين آمين)

Poslije toga (na l. 55) nalazi se novi podnaslov *(faṣl)* nastavak iste teme.

12. L. 57 — 60. المقاصد الممحصة فى بيان كى الحمصة

Risala o tome da li će biti pokvaren abdest ako se iz rane od opekline koja se liječi izvjesnom tekućinom (ماء الحمصة), pojavi tečnost. Napisao 'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nablusī, umro 1143/1731.

Brock. S. II, 474,^{34}.

Početak: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى

Prepisao Muḥibbī, damad šaiḫa Ibrahima? 26. ramazana 1184/1770. (نظم محبى داماد الشيخ ابراهيم سنة ١١٨٤)

Na kraju se nalaze bilješke o broju ajeta u Qurānu i s područja fikha.

400. ISTO kao br. 399,1. **3562.**

L. 5; 18,8 × 11,8. Nasḫ prost. Papir bijel, poveza nema. Prepis je iz XIX stoljeća.

401. **1045.**

L. 17; 22 × 14. Nasḫ. Papir tamnobijel, povez papirni.

1. L. 1 — 3. رسالة في بيان اسماء الحديث على وجه الايجاز

Risala o terminologiji u hadisu od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة التامة و السلام الدائم على سيدنا محمد و آله اجمعين اعلموا اخوانى هداكم الله تعالى سواء الطريق

Na prvoj stranici unvan u kom je napisan gornji naslov crvenim mastilom. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom.

2. L. 3 — 4. اقسام الحديث

Definicije raznih vrsta hadisa.

Početak:

المرفوع الموقوف المرسل . . . اما المرفوع هو المنقول عن رسول الله صلعم

Na l. 5ᵃ nalaze se pjesme različite sadržine (ابيات مختلفة). Prva je u sedam stihova o nazivima raznih vrsta hadisa.

Početak: اعلم ان الحديث انواع   فعليه الجمهور و الاجماع

Druga je pobožna pjesma također u sedam stihova.

Početak:

الحمد لله الذى سلطانه نعت الازل   الماجد الفرد الذى غفرانه يمحو الزلل

3. L. 5ᵇ — 14ᵃ (مجموعة احاديث ـ مأة و عشرون حديثا).

Zbirka od 120 hadisa (40 koje navode Buharija i Muslim, 40 koje navodi samo Buharija i 40 koje ima samo Muslim). Sastavio Abū 'l-As'ad Aḥmad b. Muḥammad, *kātib al-fatvā*. Rad je dovršen 1143/1730.

Početak: الحمد لله رب العالمين و الصلاة على سيدنا سيد المرسلين . . . اما بعد فان احوج عباد الله الاحد . . . ابا الاسعد احمد بن محمد الشهير بكاتب الفتوى فى الديار التى قدّر له فيها السكنى . . . يقول . . . اردت ان اجمع فى امر الدين اربعين حديثا التى

وقع اتفاق الشيخين الهامين البخارى و مسلم فيها . . . و اربعين حديثا من الاحاديث التى انفرد بها الشيخ البخارى و اربعين حديثا مما انفرد به ابو الحسن مسلم

Na kraju se nalazi bilješka:

تمت هذه الحديث الاربعون فى يوم الجمعة فى شهر ذى الحجة سنة ثلاثة و اربعين و مائة و الف

4. L. 14ᵇ — 17. جواب لبعض علماء مكة على اعتراض بعض الاحبار فى حق مسئلة القضاء و القدر

Odgovor neke uleme iz Meke na prigovor jemenskih Jevreja islamu u pogledu učenja o sudbini. Prigovor je dat u četiri stiha koji počinju:

ايا علماء الدين ذمى دينكم   تحيرت دلونى باوضح حجة

Odgovor je pisan u prozi, a počinje:

الحمد لله الذى قضى فى خلقه بحكمته و اظهر ما فى حقايق الاشياء بمنته

Pismo i rukopis u cijeloj zbirci su isti. U pisanju ima znatnih grešaka.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Muhamed Enveri Kadića.

402. **3058.**

L. 87; 19,2 × 14,5. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 23. رياض الازهار في جلاء الابصار

Uvod u hadis od nepoznatog pisca.

ḤḪ I, 935.

Na kraju se kaže: »Ovo je kraj risale *Šihābīye* o hadisu« (و ليكن هذا آخر الرسالة الشهابية فى علم حديث النبوية).

U katalogu kairske biblioteke (I, 74), možda samo na osnovu gornje riječi »Šihābīya«, navodi se kao pisac ove risale Ibn Ḥağar al-'Asqalānī, što ne izgleda sigurno. Istom piscu pripisuje ovaj rad i Brock. (II, 70), vjerovatno povodeći se za Kairom. ḤḪ (n. m. i I, 875) ne navodi mu autora.

Djelo je podijeljeno na uvod, šest poglavlja i završetak.

Početak:

الحمد لله الذى وفّق العلماء لتحصيل الاحاديث النبوية الكاشفة لاسرار القرآن

Nasḫ čitak. U vrhu prve stranice unvan u zlatnoj i zelenoj boji. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom linijom.

Na prvom zaštitnom listu ima naslov, te imena i pečati nekadašnjih vlasnika, među kojima: Aḥmed-efendi al-Mostari, Sulejman b. Ḥabīb, rodom iz Olova, nastanjen u Sarajevu, Muṣṭafā-efendi iz Livna, zvani Kabilagazāde, te 'Abdullah b. Ibrāhīm Yamakzāde.

2. L. 24 — 27. نخبة الفكر, v. br. 387.

Pismo, oprema i ukrasi na prve dvije stranice kao u prethodnom djelu.

3. L. 28 — 60. نزهة النظر في توضيح نخبة الفكر ili شرح نخبة الفكر, v. br. 387.

Pismo i oprema kao u prethodnom djelu.

4. L. 61 — 87. مرشد المتأهل

Uputa za oženjenog i onog koji se namjerava ženiti o valjanom životu i postupku u braku. Napisao Šaiḫ Muḥammad Qutbuddīn al-Izniqī, umro 821/1418.

Brock. II, 225.

Početak: الحمد لله الذى خلق من الماء بشرا و جعله نسبا و صهرا

Risala je pri kraju nepotpuna.

Ta'līq pomiješan sa nešto nasḫa. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Cijelu zbirku prepisao Sulaimān b. Ḥabīb-efendi b. H. Ša'bān b. H. Malkoč godine 1126 — 28/1714 — 16.

2) ZBIRKE — TEKST HADISA

403 — 404. الجامع الصحيح للامام البخارى **110, 114.**

Zbirka vjerodostojnih hadisa, napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Ismā'īl al-Buḫārī al-Ǵu'fī, umro 256/870. To je prva i najvažnija zbirka hadisa.

Brock. S. I, 261.

Dva prva sveska nekog kompleta.

L. 131 (I) + 187 (II); 32 × 22. Nasḫ vokalizovan. Naslovna stranica svakog sveska ukrašena unvanom i rozetama u zlatnoj i ljubičastoj boji, te obrubljena kao i slijedeća stranica tankim crnim linijama, širokom zlatnom i ljubičastom linijom. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Jedan zapis na rubovima označava predavanja (lekcije). Papir tamnobijel, deblji. Listovi zahvaćeni vlagom, naročito prvog sveska, ali pismo nije oštećeno. Povez prvog sveska polukožni, očuvan, a drugog kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Svezak prvi, sadrži hadise od početka zbirke do kraja poglavlja o itikafu (ابواب الاعتكاف). Na početku izgubljeno je nekoliko listova, te su mjesto njih pri koričenju stavljeni bijeli neispisani listovi.

Početak ovog sveska je senedom do Buharije:

اخبرنا الشيخان الصالحان المسندان المعمران . . . شهاب الدين ابو العباس احمد بن ابى طالب بن ابى النعم . . . بن حسن بن على بن بنان المعروف بابن الشحنة الصالحى و امّ محمد ست الوزراء وزيرة ابنة الشيخ شمس الدين ابى الفتوح عمر بن القاضى الامام العالم العلامة وجيه الدين ابى المعالى اسعد بن المنجا . . . قراءةً عليهما و نحن نسمع فى اوائل سنة خمس عشرة و سبع ماية بالطبقة الحسامية من دار النيابة بقلعة الجبل المحروسة بظاهر القاهرة . . .

Prepisao Ilyās b. Yaḥyā b. Ḥamza ar-Rūmī 821/1418, u predgrađu grada Buḫare, u hanikahu Ḫawağe Muhammad Pārsa.

(و تسويده تم على يد العبد الفقير . . . الياس بن يحيى بن حمزه الرومى . . . وكان
الفراغ من اشتغال كتابته يوم الاحد من رابع شهـر الله الحرام الاصم المبارك لسنة احدى
و عشرين و ثمانمائة بفناء البلدة الفاخرة بخارى . . . فى خانقاه خواجه محمد پارسا)

Na početku se nalaze zapisi iz kojih se vidi da je djelo bilo u posjedu Šaiḫ Muhammada, mutevelije sultan Bajezidova vakufa u Solunu oko godine 1131/1718, koja je označena u njegovom pečatu ispod toga. Iz drugog zapisa na prvom listu vidi se da mu je vlasnik bio i Muḥammad Šaiḫī, muftija Soluna.

Na kraju je rad هذا طارق التواريخ od Nawawīje (v. br. 405).

Uvakufio Hromozāde.

408. ISTO 451.

Svezak drugi, sadrži hadise od poglavlja كتاب الحج do باب فضل عايشة رضى الله عنها

Na listu 1ª je naslov: الجلد الثانى من صحيح البخارى

L. 267; 26,5 × 18. Nasḫ čitak. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i sa po dvije široke zlatne linije. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

Prepis je vjerovatno iz XVI—XVII stoljeća.

Uvakufio Aḥmad 'Asim b. Muḥammad Mutevelić godine 1269/1852. Gazi Husrev-begovoj medresi.

409. ISTO 455.

Svezak šesti, sadrži hadise od poglavlja باب الاستيذان من اجل البصر do kraja djela.

L. 292; 25 × 17,5. Nasḫ različit, starinski, krupniji, mjestimično vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim ili crnim mastilom, krupnim slovima. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama.

Na listu 1ª je naslov: الجزء السادس. Na istoj stranici pečat zavještača i pečat jednog bivšeg vlasnika (Muhamed Rifdi, muderis medrese Hajruddin-paša).

Na kraju, na rubu ima nekoliko zapisa iz kojih se vidi da je u nekoliko mahova dovršio čitanje neki al-'Asğadī u vremenu od 734 do 742/1333 — 1341. g. (بلغ المسجدى قراءة). Tu se nalaze nečitljivi potpisi još nekih ljudi koji su čitali ovaj primjerak.

Prepisano 7. rebiul-ahira 700/1300.

واقق الفراغ من نسخه يوم الثلثا سابع ربيع الاخر سنة سبع مايه

Uvakufio Hromozade.

410. ISTO 498.

Svezak drugi, sadrži hadise od poglavlja كتاب البيوع do kraja poglavlja باب دعاء النبى صلى الله عليه و سلم على كفار قريش

L. 254; 26 × 18,5. Nasḫ mjestimično vokalizovan. Na početku i pri kraju neki listovi dopisani su kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, očuvan, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na rubovima mnogih listova nalaze se zapisi o čitanju ovog sveska iz kojih se vidi da je rukopis dosta star. U jednom takvom zapisu spominje se godina 823/1420, što znači da je prepis dovršen prije te godine.

Među zapisima o čitanju u jednom se kaže da je prepisivač Muhhammad b. Yūsuf ad-Demīrī pročitao pred svojim ocem:

ثم بلغ كاتبه محمد بن يوسف الدميرى قراءة على والده بمنزله فى الخامس عشر (؟)
و لله الحمد

U drugom opet kaže se da je ovaj svezak slušao Ya'qūb b. Aḥmad al-Azharī pred Abu 'l-Faḍl 'Irāqījom.

بلغ يعقوب بن احمد الازهرى سماعا على شيخ الاسلام ابى الفضل العراقى فى التاسع
بقراءة فخر الدين عثمان الرماوى بالمدرسة الزمامية و سمعه جماعة آخرون

U trećem se kaže da je čitano u al-Ğāmi' al-Azharu u Kairu.

ثم بلغ قراءة بالجامع الازهر على الشيخ شمس الدين الابوصيرى (؟) الشافعى

Sličnih bilježaka ima više na rubovima raznih listova.

Na naslovnoj stranici ima bilješka iz koje se vidi da je rukopis uvakufio Muḥsinzāde 'Abdullah-paša, muḥāfiẓ Bosne, godine 1146/1733.

411. ISTO 584.

Posljednji svezak, nepotpun u početku. Obuhvata hadise od poglavlja باب النذر فيا لا يملك و فى معصية do kraja djela.

L. 242; 28,5 × 19,5. Nasḫ krupniji, vokalizovan. Papir bijel, deblji, neki listovi oštećeni crvotočinom. Povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Aḥmad b. Aḥmad b. Ṣadaqa (?) b. Ḥusein al-Fāriskūrī al-Gamri.

(و كتبه العبد الفقير الى الله تعالى احمد بن احمد بن صدقه (؟) بن حسين الفارسكورى الغمرى)

412. ISTO 1525.

Svezak prvi, manjkav na kraju. Sadrži hadise od početka djela do poglavlja باب الاستعفاف عن المسئلة u كتاب الزكاة. Cio primjerak bio je podijeljen na 30 dijelova.

L. 192; 20,5 × 15. Nasḫ obični, djelomično vokalizovan. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na rubovima listova ima bilježaka kojima se tumači tekst. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

Na naslovnoj stranici je dulji zapis o Buharinoj zbirci, uzet od Karmanije.

U drugoj polovini sveska (na l. 147) nalazi se zapis u kojem se kaže da je rukopis prepisao 'Alī b. Purğa as-Ṣarḫānī:

كمل الجزء الرابع من صحيح الامام ... تجزئة ثلاثين على يد العبد ... على بن پرجه الصرخانى

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hromozade Izet Salih-efendi.

413. ISTO 1555.

Svezak šesti, sadrži hadise od poglavlja كتاب القدر do konca djela.

L. 248; 20,5 × 15,5. Nasḫ arapski, lijep, vokalizovan. Papir žućkast, a poneki list bijel, povez kožni, popravljen.

Prepisivač i datum prepisa nisu spomenuti, ali se u jednom zapisu na kraju (v. l. 248) kaže da je ovaj svezak čitao Zainuddīn 'Abdurrahmān b. Ibrahīm al-Āmidī 875/1470, što znači da je prepis stariji od tog datuma. (نظر و قرأ فى هذا الكتاب العبد الفقير ... زين الدين عبد الرحمن يعرف بالآمدى بن ابراهيم بن محمد ... بتاريخ يوم ثانى عشر من شهر رمضان سنة ٨٧٥)

Na kraju su dvije stranice ispisane raznim hadisima, većinom o molitvi (du'ā') drugim rukopisom.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

414 — 415. ISTO 3737, 3738.

Kompletan primjerak u dva sveska.

L. 326 (I) + 344 (II); 34,5 × 22. Nasḫ noviji, čitak. Papir bijel, glat, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Svezak prvi, sadrži hadise od početka djela do kraja poglavlja باب فضل عائشة رضى الله عنها.

Svezak drugi, obuhvata hadise od poglavlja باب مناقب الانصار do kraja djela.

Prepisao 'Alī b. Ḥasan Iskelī (?) al-Amāsī 1253 — 56/1838 — 40, i to prema prepisu iz 669/1270, kako se to vidi iz zapisa na kraju rukopisa:

هذا آخر كتاب صحيح البخارى ... و كان الفراغ يوم الاربعة (؟) فى شهر ربيع الاول سنة ستة و خمسين و ماتين و الف على يد الفقير ... على بن حسن اسكلى (؟) مولدا و الاماسى موطنا ... فى آخر اليونية (؟) ما نصه بخط الاصل آخر الجزء و هو آخر كتاب الصحيح الحمد لله وحده ... نقله محمد بن عبد المجيد بن زيد فى مدة آخرها يوم الاحد ثامن عشر شهر رمضان المعظم من سنة تسع و ستين و ستماية.

Na naslovnoj stranici ima zapis na turskom jeziku i iznad njega pečat iz čega se vidi da je ovaj primjerak uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

416 — 417. ISTO **3754, 3748.**

Dva sveska jednog kompleta, pisanog istim rukopisom.

L. 215 (I) + 361 (II); 31 × 18,5 Nasḫ. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni, oštećen, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama.

Svezak prvi, nepotpun na kraju. Naslov na l. 1^a glasi: الجزء الاول من صحيح البخارى Sadrži hadise od početka djela do poglavlja: باب لبس الخفين للمحرم اذا لم يجد النعلين

Na l. 1^a ispod naslova ima zapis na turskom jeziku u kojem se kaže da je primjerak uvakufljen za Karađoz-begovu biblioteku u Mostaru. Ispod toga su zapisi sa imenima i ličnim pečatima nekoliko bivših vlasnika (Kasim b. Ibrahim b. Kasim b. Ali 1203/1788, — Ahmed Seid b. Ahmed Mīr u gradu Hāmija, na Kritu, 1208/1793, — te Mustafa b. Muhamed b. Halil Mukazade el- Mostari).

Pri kraju nekoliko listova zahvaćeno je vlagom.

Svezak drugi, nastavak prethodnog s kojim čini jedan komplet.

Sadrži hadise od poglavlja باب قول الله تعالى فمن كان منكم مريضا او به اذى من رأسه ففدية من صيام او صدقة او نسك do konca djela. Svezak je u početku nepotpun.

Na naslovnoj stranici cijena knjige (150 groša oba sveska), te ime i pečat nekadašnjeg vlasnika, gore navedenog Mustafa b. Muhamed b. Halila.

Prepis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

418. ISTO **3798.**

Svezak osmi, sadrži hadise od poglavlja كتاب الايمان و النذر do kraja djela. Ovo je jedini svezak od nekog kompleta koji je bio lijepo pisan i raspoređen u 8 svezaka.

L. 185; 27,2 × 18,5. Nasḫ starinski, čitak, vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim i zelenim mastilom. Na naslovnoj stranici ima lijep unvan u ljubičastoj i zlatnoj boji u kome je upisan naslov. Ispod njega divan ornament od cvijeća u kome je upisano ime pisca. Na rubu je rozeta oštećena. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast i bijel, deblji, povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Muḥammad b. ʿAbdurrahmān b. Aḥmad al-Māǧidī 12. rebiu ’l-evela 876/1471, kako se kaže u zapisu na kraju:

... على يد اضعف عباد الله ... محمد بن عبد الرحمن بن احمد الماجدى الشافعى

... و كان الفراغ منه نهار الخميس ثانى عشر ربيع الاول سنة ست و سبعين و ثمانىماية

Na početku, prema naslovnoj stranici krupno i slabo pisan zapis o nekadašnjem vlasniku (Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥalbānī al-Mu’ayadī). Na naslovnoj stranici iznad unvana nalazi se zapis u kojem se kaže da je vlasnik rukopisa Ahmed-aga Bošnjak, baš kapu gulami 1055/1645.

Na zadnjoj stranici nalazi se odobrenje (iǧāzat) koje je izdao Aḥmad b. Ibrāhīm b. Aḥmad az-Zar’ī nekom svomo učeniku Bahāuddīnu, zatim zapisi o čitanju ovog sveska.

(الحمد لله ... و بعد فقد سمع على هذا الجزء و الذى قبله بقرائة الولد شهاب احمد بن الشيخ شمس الدين الجمصى تغمده الله برحمته ... مالكُ هذه النسخة الولد الصالح بهاء الدن سلالة الصالحين نجل الشيخ العالم شمس الدين الحريرى الشافعى ... و اجزت له ان يروى عنى صحيح البخارى و سائر ما يجوز لى روايته بشرطه المعتبر عند اهله قال ذلك و كتب فقير عفو ربه العبد الذليل الحقير احمد بن ابراهيم بن احمد الزرعى مولدا الدمشقى منشأ الشافعى مذهبا ...)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

419. ISTO **3813.**

Svezak četvrti, sadrži hadise od poglavlja كتاب الحرث و المزارعة do kraja poglavlja: باب اذا حرّق المشرك المسلمَ هل يُحرّق.

L. 171; 26,5 × 18,5. Nasḫ čitak, vokalizovan. Pismo i obrada vrlo slični pismu i obradi prethodnog sveska, iako ne pripadaju istom primjerku niti potiču od istog prepisivača. Ovaj svezak pripadao je nekom divno izrađenom kompletu koji je bio raspoređen na deset svezaka, od kojih ovdje postoji samo ovaj. Naslovi pisani crvenim i zelenim mastilom, a mjestimično ljubičastim i zlatnim. Na naslovnoj stranici ima lijep unvan u kome je na zlatnoj podlozi bijelim mastilom ispisan naslov. Do njega na rubu je rozeta. Ispod toga veliki ornament u kome je upisano ime pisca. Sve je izrađeno u skladno poređanim bojama: zlatnoj, ljubičastoj, rumenocrvenoj, zelenoj i bijeloj. U vrhu prve pisane stranice ima naslov pisan zlatnim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, jednom širokom zlatnom i ljubičastom linijom, a ostale sa dvije crvene linije.

Papir bijel, deblji, a neki listovi žućkasti. Povez kožni, oštećen, sa raskošno izrađenim i pozlaćenim ornamentima po koricama. Unutarnja strana korica nalijepljena plavom svilom na kojoj je također izrađen ornament od neke masne sive boje.

Prepisao Muḥammad b. Sulaimān al-'Arrāī (?) 16. džumadel-ula 880/1475.

(آخر الجزء الرابع من اجزاء عشره . . . و وافق الفراغ من كتابته نهار الاحد سادس
عشر جمادى الاول سنة ثمانين و ثمان مابة للهجرة النبوية . . . و ذلك على يد العبد الضعيف
. . . محمد بن سليمان العرّائى (؟)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik Bosnali Ahmed-aga, baš kapu oglani 1054/1644, te na drugoj strani istog l. krupnim slovima pisana bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primerak uvakufio navedeni Ahmed-aga, sada kao aga-i babi seāde, godine 1064/1653 — za svoju medresu u Mostaru. Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka sa imenom navedenog vlasnika i vakifa (Ahmed b. Ali), te u vrhu stranice njegov mali pečat u kom piše بندهٔ احمد بن على i u dnu stranice drugi mali pečat izbrisan.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

420. ISTO **141.**

Odlomak Buḫārīne zbirke, nepotpun u početku. (قطعة من صحيح البخارى). Sadrži hadise od poglavlja باب تحريض النبي صلى الله عليه و سلم وفد عبد القيس على ان يحفظوا الايمان و العلم do početka poglavlja كتاب الصلوة.

L. 24; 30,5 × 22. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Po rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, poveza nema.

U početku ima uvod o senedima i rivajetima ove zbrike. Na l. 1^a ima zapis u kojem se kaže da je ovaj svezak uvakufio Mustaj-beg Dženetić svojoj djeci.

421. ISTO **278.**

Odlomak Buḫārīne zbirke. Sadrži hadise o tumačenju ajeta الا المستضعفين من الرجال و النساء do ajeta و الارض جميعا قبضته يوم القيمة.

L. 188; 27,5 × 18,5. Nasḫ krupan, vokalizovan. Papir bijel, deblji, listovi su prosuti, ispreturani i mnogi oštećeni crvotočinom i vlagom, poveza nema.

Pripada istom kompletu kao i svezak pod br. 411 i prepisan je istim rukopisom.

422. فتح البارى شرح صحيح البخارى **3821.**

Komentar Buḫārīne zbirke hadisa, napisao Abu 'l-Faḍl Aḥmad b. 'Alī Ibn Haǧar al-'Asqalānī, umro 852/1448.

Brock. S. II, 75,^{71}.

Ovaj rukopis predstavlja sedmi od jedanaest svezaka toga komentara, a odnosi se na poglavlja od كتاب علامات النبوة فى الاسلام do باب كم غزا النبي صلى الله عليه و سلم na kraju كتاب المغازى.

L. 197; 26,3 × 18,5. Nasḫ starinski. Papir bijel, deblji. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom, naročito pri kraju. Poveza nema.

Prepisao Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Baṣrī Ibn Ramzi (?) u srijedu 11. ševala 873/1468:

انتهى على يد اضعف عباد الله و احوجهم الى رحمته ابراهيم بن ابراهيم البصرى
الشهير بابن الرمزى (؟) . . . و كان الفراغ منه يوم الاربعاء حادى عشر من شوال المبارك
من سنة ثلاث و سبعين و ثمانماية

Na listu 1^a je naslov, a ispod naslova ima zapis u kojem se kaže da je ovaj primjerak uvakufljen za javna predavanja u Mostaru. Zapis je stavio Muhamed, »starješina ljekara«:

بو كتاب عزتلى باب السعاده اغاسى احمد اغانك قصبه موستارده درس عام لكنه وقف اولنمشدر حرره الفقير اليه سبحانه محمد رئيس الاطبا

Iz Karađoz-begove biblioteke.

423. عمدة القارى شرح صحيح البخارى 3740.

Komentar Buharine zbirke hadisa, napisao Badruddīn Maḥmūd b. Aḥmad al-ʻAynī, umro 855/1451.

Brock. II, 53,^{15}.

Svezak prvi, sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do poglavlja باب الصلاة بين السوارى فى غير جماعة.

Početak: الحمد لله الذى اوضح وجوه معالم الدين

L. 575; 32 × 22. Nasḫ starinski, sitan, složen, lijep. U početku i pri kraju nedostaje nekoliko listova i mjesto njih pri koričenju stavljeni su prazni listovi. Papir tamnobijel, oštećeni listovi popravljeni. Povez kožni, obložen zelenim platnom.

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio Ahmed-aga za svoju medresu u Mostaru godine 1064/1653, a iznad toga zapisa utisnut je njegov lični pečat koji se nalazi i na drugim mjestima na rubovima knjige.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

424. الكواكب الدرارى شرح صحيح البخارى 334.

Komentar iste zbirke hadisa. Napisao Muḥammad b. Yūsuf b. ʻAlī al-Kermānī, umro 786/1384.

Brock. S. II, 212,^{2}.

Svezak prvi, sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do poglavlja كتاب الحوالات.

Početak:

الحمد لله الذى انعم علينا بجلائل النعم و دقايقها و اعظمها هو نعمة الاسلام

L. 465; 27 × 18. Nasḫ starinski iz ruke vještog prepisivača. Na l. 1^{a} gornji naslov. Pri kraju je više listova dopisano kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

425. ISTO 465.

Svezak drugi, sadrži tumačenje Buḫārīne zbirke hadisa od poglavlja كتاب الكفالة do kraja djela. Iako je ovaj svezak pisan drugom rukom, on predstavlja nastavak prethodnog sveska sa kojim sada čini jedan komplet.

L. 523; 26 × 17. Ta'līq starinski, lijep. Naslovi pisani većinom crvenim, a mjestimično krupno crnim mastilom. Posljednja dva lista dopisana su kasnije. Papir bijel, povez polukožni, obložen tankim zelenim platnom, oštećen.

U jednom zapisu o nekadašnjem vlasniku spominje se datum 22. zulhidže 873/1468, što znači da je prepis stariji od tog datuma.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici su vlastoručni potpisi nekadašnjih vlasnika (Ẓahīr b. Sa'dullah, kadija 873/1468, Muhamed b. Abdullatif el-Hanbelī, imam Umejevićke džamije, Ebu 'l-Felāḥ 'Abdulḥajj b. Ahmed b. Muhamed b. el-Imād).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

426 — 427. ISTO 495, 454.

Dva sveska, treći i četvrti, istog kompleta koji je bio raspoređen na pet ili šest svezaka.

L. 196 (III) + 240 (IV); 26 ×18. Nasḫ starinski. Papir većinom bijel, a neki listovi žućkasti, povez kožni popravljen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na kraju trećeg sveska ima zapis da je ovaj primjerak prepisao za sebe Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥiğāzī al-Gazzī aš-Šāfi'ī 877/1472:

نجز الجزء الثالث من شرح صحيح البخارى و كان الفراغ منه على يد كاتبه لنفسه ولمن شاء الله تعالى الفقير الى رحمة ربه المعترف بالتقصير محمد بن محمد بن احمد الحجازى الغزى الشافعى

Bilješka na četvrtom svesku glasi:

فى اليوم المبارك الخامس عشر من شهر ذى الحجة الحرام عام ٨٧٧

Svezak treći, sadrži tumačenje hadisa od poglavlja كتاب الجمعة do poglavlja: باب من لم ير عليه اى على الشخص صوما يعنى لم يشترط الصوم لصحة الاعتكاف.

Svezak četvrti, nastavak prethodnog. Sadrži tumačenje hadisa od poglavlja كتاب البيوع do kraja poglavlja باب اسلام سلمان الفارسى.

Uvakufio Hromozāde, čiji se pečat nalazi na nekim listovima.

428. ISTO 598.

Odlomak Kermānīna komentara. To je samo prvi dio, odlomak prvog sveska nekog primjerka koji je bio vanredno lijepo prepisan.

L. 187; 27 × 18. Nasḫ veoma lijep, sitniji, pisan oštrim perom. U početku naslovi pisani zlatnim mastilom, a kasnije mjesto za naslove ostalo neispisano. Prva stranica bez ukrasa i unvana za koji je ostavljeno mjesto u vrhu stranice iznad teksta. Daljnjih nekoliko stranica obrubljene su tankim crnim, širokom zlatnom i ljubičastom linijom. Papir bijel, bez poveza.

Rukopis je zahvaćen vlagom i mjestimično oštećen. Donesen je iz Foče i potiče iz XVI stoljeća.

Uvakufio Memišaga.

429 — 433. ارشاد السارى لشرح صحيح البخارى 116 — 119.

Komentar Buḫārīne zbirke. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḫaṭīb al-Qastalānī, umro 923/1517.

Brock. II, 73,².

Svezak I — III i *V* jednog kompleta koji je imao šest svezaka.

Početak: الحمد لله الذى شرح بمعارف عوارف السنة النبوية صدور اوليائه

L. 482 (I) + 118 (II) + 609 (III) + 554 (V); 32 × 22. Nasḫ. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel; povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama, u prvog sveska oštećen, a kod ostalih očuvan.

Svezak prvi, sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do konca poglavlja: باب هل يؤذن او يقيم اذا جمع بين المغرب و العشاء.

Svezak drugi, sadrži komentar od poglavlja باب يؤخر الظهر الى العصر اذا ارتحل قبل ان تزيغ الشمس do poglavlja باب منتهى التلقى u كتاب البيوع.

Svezak treći, sadrži komentar od poglavlja: باب اذا اشترط شروطا فى البيع لا تحل do početka poglavlja باب النقب.

Svezak peti, sadrži tumačenje od poglavlja: باب قوله تعالى: و لو انهم صبروا حتى تخرج اليهم do kraja poglavlja: باب اذا قيل لكم تفسحوا فى المجالس فافسحوا.

Prepisao ʿAbdulganī aš-Šubrāwī al-Azharī oko godine 1162/1748, kako to stoji u zapisu na kraju ovog sveska:

تم الجزء الخامس من شرح القسطلانى يوم الخميس المبارك آخر شهر ذى الحجة
ختام سنة اثنين و ستين و ماية و الف بعد الهجرة النبوية على ساكنها (؟) افضل الصلاة
و اتم التسليم و يليه الجزء السادس و كاتب الاحرف عبد الغنى الشبراوى الازهرى

Na l. 1ª kod svakog sveska nalazi se zapis da je primjerak prvotno uvakufio neki Ḥ. Muḥammad-paša; ispod toga njegov pečat sa datumom 1166/1752.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

434. سنن ابن ماجه 1604.

Zbirka hadisa, sabrao Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Yazīd Ibn Māğa al-Qazwīnī, umro 273/886.

Brock. I, 163.

Kompletno djelo u jednom svesku.

Početak:

باب اتباع بسنة رسول الله صلى الله عليه و سلم حدثنا ابو بكر بن ابى شيبة ثنا شريك

L. 501; 20,5 × 15,5, Nasḫ. Papir bijel, povez kožni, obložen zelenim platnom, ima polukožnu futrolu.

Prepisao Muḥammad al-Ḫalīlī aš-Šāfiʿī vjerovatno u XVII stoljeću.

Iz Šehdi-efendine biblioteke čiji je pečat otisnut na više mjesta.

435. **883.**

L. 64; 20 × 16. Papir tamnobijel, povez kožni, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1 — 57. شمائل النبى للترمذى

Zbirka hadisa o ličnosti i životu Božijeg poslanika Muḥammeda. Napisao Abū ʿĪsā Muḥammad at-Tirmiḏī, umro 279/892. Zbirka ima naziv شمائل النبى ili الشمائل النبوية و الخصائل المصطفوية. (v. br. 151,^{4}).

Primjerak je nepotpun u početku.

Nasḫ magribski, vokalizovan.

2. L. 58 — 64. قصيدة البردة ili الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

Pjesma u slavu Muḥammeda. Spjevao Šarafuddīn Abū Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, umro 694/1294.

Brock. I, 264,^{1}.

Početak: أمن تذكر جيران بذى سلم

Oba djela prepisana su istim rukopisom 1127/1715.

Iz biblioteke Fejzije medrese, čiji se pečati nalaze na nekim listovima.

436. **1742.**

L. 129; 21 × 14. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 47. ISTO kao br. 435,^{1}

Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst.

2. L. 48 — 129. الطريقة المحمدية

Knjiga vjerskih pouka i propovijedi iz Kur'āna i hadisa, napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgawī ili Bergili, umro 981/1573.

Brock. II, 441,^{15}.

Početak: الحمد لله الذى جعلنا امة وسطا خير امم

Na početku sadržaj, a na naslovnoj stranici objašnjenje kratica kojim se pisac služio.

Oba djela prepisao 'Abdullah b. Aḥmad Kantamīrī u Sarajevu (umro 1188/1774).

Iz Kantamirine biblioteke.

437. ISTO kao br. 435,^{1} **1790.**

L. 87; 20 × 13,5. Nasḫ. Prva stranica obrubljena sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis završen 1094/1682.

Na prvom zaštitnom listu ima zapis na arapskom jeziku u kojem se kaže da je vlasnik rukopisa bio Izzeti Salih, kadija Duvna na raspoloženju (المنفصل عن قضاء دومنه). Na kraju je zapis da je sarajevski kadija Ibrahim-efendija poklonio ovaj primjerak nekom Muhamedu b. seyyid Abdulkerimu 1169/1755.

Uvakufio Hromozāde čiji se pečat nalazi na nekim listovima.

438. **2408.**

L. 131; 19 × 12,5. Papir različite vrste, tamnobijel i bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 45. ISTO

Ta'līq lijep, zahvaćen vlagom. Unutar listova pogrešno su stavljena i uvezana dva lista iz neke risale o teoriji hadisa.

Prepisao Muṣṭafā Naqšibandī 'Attāarzāde 21. šabana 1169/1755.

Slijedeće dvije stranice sadrže izvadak iz nekog tedžvida na turskom jeziku o izgovoru arapskih slova.

2. L. 47 — 50. رسالة فى تجديد الايمان

Kratka rasprava o obraćanju vjeri nakon eventualnog otpada od nje. Napisao Muḥamad b. Abu Bakr al-Mar'aši Sačaklizade, umro 1150/1737 (po nekim 1145/1732).

M. Ṭāhir. OM I, 325-6; Brock. II, 370,^{11}.

Početak: وصلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المدعو بسچاقلى زاده

Ta'līq.

Prepisano 1126/1714.

Slijedećih 5 — 6 stranica ispunjene su raznim poukama u stihovima i prozi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. Tu je i izvadak iz poučnog spjeva. بند عطار.

3. L. 54 — 73. السراجية ili الفرائض السراجية

Kratko djelo o podjeli ostavine među nasljednicima. Napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Abdurrašīd as-Sağawandī u VII stoljeću po H.

Brock. S. I, 650,^{1}.

Početak: الحمد لله حمد الشاكرين

Nasḫ. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice ima unvan u bojama. Po rubovima listova su mnoge bilješke koje tumače tekst. Zadnji list odvojen od ostalih nekim drugim listovima koji su pri koričenju pogrešno stavljeni.

4. L. 74 — 97. شرح الرسالة الوضعية

Komentar 'Aḍududdīnovoj risali o etimološkom tumačenju riječi (v. br. 388,^{3}). Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh 'Iṣāmuddīn al-Isfarāīnī, umro 944/1537.

Brock. II, 208.

Početak:

نسألك فائدة تملأ مائدة تتزل من السماء يا من من علينا بتعليم الاسماء.

Nasḫ starinski, sitan. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta, a pisane su istom rukom kao i tekst.

Na l. 1^{a} je gornji naslov ispod koga se nalazi zapis u kojem se kaže da je rukopis autograf, što je, gledajući na rukopis, po svoj prilici, tačno. Šteta je samo što je primjerak na kraju manjkav. Tu je i bilješka Muḥamed Esada Imamzade, muderisa u Istanbulu koji navodi svoje učitelje do Isamuddina.

(شرح الرسالة الوضعية لعصام الدين بخطه ۔ روى استاذ استاذنا و شيخ شيخنا استاذى هبة الله مؤلفات العصام عليه رحمة الملك العلام

عن شيخه احمد المنينى عن سليمان بن احمد الواعظ باياصوفيه عن المفتى يحيى افندى المنقارى عن المفتى عبد الرحيم افندى عن العلامة محمد امين عن ابى الفتح عن المولى العصام رحمه الله تعالى. كتبه الفقير محمد اسعد امام زاده المدرس بدار السلطنة العليه)

Datum u njegovom malom pečatu ispod toga vjerovatno je: 1271/1854. Pokraj te bilješke nalaze se potpisi još dvojice bivših vlasnika: Bosnevi Halil i Abdurrahim u čijem se pečatu može pročitati datum 1119/1707.

5. L. 98 — 131. پند عطار ili پند نامه

Spjev poučnog vjersko-moralnog sadržaja na perzijskom jeziku. Napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-'Aṭṭār, umro 627/1229.

ḪḪ I, 255.

Početak:

حمد بى حد آن خداى پاك را   انكه ايمان داد مشتى خاك را

Nasḫ-ta'līq prost. Na rubovima i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst.

Prepis završen 1018/1609.

439. **2854.**

L. 163; 17 × 13. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 129. ISTO kao br. 435,^{1}

Na prvoj stranici naslov. Između redaka i ponegdje na rubovima ima kratkih bilježaka pisanih olovkom koje se odnose na tekst.

Na kraju je sadržaj.

Na rubu prve stranice ima zapis sa imenom i pečatom nekadašnjeg vlasnika (kupio Omer Ajni).

2. L. 130 — 161. الاربعون حديثا للنووى

Četrdeset hadisa koje je sabrao Muḥyiddīn Yaḥya b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277.

Brock. S. I, 682,^{IX}.

Početak: الحمد لله رب العالمين قيوم السموات و الارضين

3. L. 162 — 163. اربعون حديثا

Četrdeset kratkih hadisa poredanih abecednim redom, od nepoznatog sabirača.

Početak: الأيمن فالأيمن رواه الشيخان عن انس

Neki ovu zbirku pripisuju 'Alī al-Qāri (v. Bratislava, 82).

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač vjerovatno u XVIII stoljeću.

440. ISTO kao br. 435,^{1} 3029.

L. 92; 18,3 × 12,3. Nasḫ. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel. Na kraju nekoliko lista neispisanih; povez kožni.

Na početku nekoliko hadisa, a zatim sadržaj ispisan crvenim mastilom.

Na l. 1^{a} piše da je vlasnik i prepisivač Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥ. 'Alī b. Muṣṭafā-aga b. Ṣāliḥ-aga Dizdar b. Ḥ. Ḥusein-aga b. Ḥ. Aḥmed-aga (graditelj džamije u Ričini — Mostar) b. Ḥ. Ḥusein-aga.

Prepis je završen mjeseca zulhidže 1284/1867.

441. اشرف الوسائل الى فهم الشمائل 507.

Komentar Tirmiḏīnu *Šamā'ilu*. Napisao Aḥmad b. Ḥağar al-Makkī al-Haiṯamī, umro 973/1565. Komentar je napisao 949. kada je predavao *Šamāil* u Haremu u Meki.

Brock. I, 162,^{3}.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد خاتم النبيين و المرسلين و على
آله و اصحابه اجمعين و بعد فهذه عجالة علقتها على مشكل شمائل الامام الحافظ ابى عيسى

L. 92; 26,5 × 20. Nasḫ. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir žućkast, slab. Mnogi listovi oštećeni su crvotočinom. Povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Bakrī at-Taimī ad-Damanhūrī 14. rebiul-evela 968/1561. Prepisivač je učenik autora kod koga je slušao ovaj komentar. Svoj prepis sravnio je sa originalom i dobio od autora *iğazat*, o čemu govore zapisi na kraju rukopisa:

و كان الفراغ من نساخة هذا الكتاب المبارك . . . يوم الاثنين رابع عشر شهر ربيع
الاول المبارك عام ثمان و ستين و تسعماية على يد اقل عباد الله . . . الفقير محمد بن صلاح
الدين البكرى التيمى الشهير بالدمنهورى. و قد قرأت غالب هذا الكتاب على مؤلفه عام
احد و ستين بالمسجد و اجازنى بان ارويه عنه . . . بلغ مقابلة و تصحيحا حسب الطاقة و الامكان

Na l. 1^{a} gornji naslov i nekoliko imena nekadašnjih vlasnika (Ali b. el-Jemeni el-Huseini, Ali b. Abdullah, Abdulaziz Muminzade, muderis u medresi Kurkdži-baši).

442. جمع الوسائل فى شرح الشمائل 325.

Komentar *Šamā'ilu*, napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. I, 162,^{4}.

Početak: الحمد لله الذى خلق الخلق و الاخلاق و الارزاق و الافعال

L. 278; 24 × 17. Nasḫ i ta'līq naizmjenično od istog prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat. Povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama, oštećen.

Na početku je sadržaj.

Na l. 1^{a} je gornji naslov, iznad koga se nalazi jedan manji, a u vrhu prve stranice drugi lijep unvan. Prve stranice obrubljene su tankim crnim i širokim zlatnim linijama, a ostale crvenom linijom.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

443. ISTO 1327.

L. 252; 23 × 17,7. Nasḫ. Tekst *Šamā'ila* podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Isma'īl 22. ramazana 1127/1715. u Istanbulu.

Na početku su potpisi i pečati bivših vlasnika (Omer b. Muhamed el-Bosnevi 1176/1762 i Omer Zuhdi 1193/1779), te sadržaj. Na listu 1^{a} ima naslov, potpis i pečat drugog vlasnika (Muhamed Šakir Muidović).

Poklon dra Muniba Muidovića.

444. ISTO 3374.

L. 379; 21,3 × 13,5. Nasḫ-ta'līq. Tekst *Šamā'ila* podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat, povez polukožni, slab.

Na početku ima naslov, zapis sa imenom nekadašnjeg vlasnika (Muḥammad Rāšid Ḥāfiẓzāde, kadija u Banjoj Luci), te sadržaj.

Prepisao Muṣṭafa b. Ibrāhīm Čuqūrī, nastanjen u Banjoj Luci, 1065/1654:

تم الكتاب . . . لسنة خمس و ستين و الف بعد الهجرة النبوية . . . و انا الفقير
مصطفى بن ابراهيم الملقب بچقورى ساكنا فى بلدة بنالوقه فى ايالت بوسنه . . .

445. ISTO 3903.

L. 572; 21,8 × 17. Nasḫ prost, krupnije pisan. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Naslovna stranica ukrašena je crnim, crvenim i zlatnim linijama. Na rubu iste stranice nalazi se sadržaj. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullah al-Abuṣirī aš-Šāfi'ī 1156/1743, kako se vidi iz slijedećeg zapisa na kraju rukopisa:

كان الفراغ من نسخ هذا الكتاب على التمام و الكمال صبيحة يوم الخميس
المبارك فى ثلاث و عشرين يوما خلت من شهر ذى القعدة من شهور سنة الف و مايه لستة
و خمسين من الهجرة النبوية . . . على يد كاتبه و مالكه . . . عبد الله الابوصيرى الشافعى

Tu je na rubu i poseban zapis u kojem se kaže da je prepisivač vlasnik rukopisa, a ispod toga njegov lični pečat, te drugi zapis da je u mistici sljedbenik i učenik šeiha 'Abdurreufa Sadžīnije.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

446. شرح شمائل الترمذى للمناوى 3358.

Komentar djelu *aš-Šamā'il*, napisao Šaiḫ 'Abdurra'ūf b. Tāğul'ārifīn al-Munāwī, umro 1031/1621.

Brock. I, 162,^{7}.

Djelo je dovršeno 999/1590. Rukopis je nepotpun u početku i pri kraju.

Početak ovdje:

. . . عصام الاسفراينى الشافعى فاتى بما لم يسبق اليه من كشف النقاب عن اسرار
الكتاب لكنه اكثر من الاحتمالات العقلية

L. 387, (sa označenom folijacijom 392 na zadnjem listu); 20 ×14,5. Nasḫ. Tekst *Šamā'ila* pisan je crvenim mastilom. Naslovi su pisani krupno crnim mastilom. Prva stranica ukrašena je sa tri crne, jednom zlatnom i jednom crvenom linijom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir bijel. Povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Ali b. Ḥasan b. Tāğuddīn, 11. ševala 1109/1697.

Iz biblioteke H. Halil-efendije iz Gračanice, kako se vidi iz zapisa na rubu prvog i zadnjeg lista: وقف الحاج خليل افندى الغرادچانيچەوى

447. معانى الاخبار المسمى بحر الفوائد 4094.

Zbirka hadisa sa tumačenjem. Napisao Abū Bakr b. Abū Isḥāq Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ya'qūb al-Kalabāḏī al-Buḫārī, umro 380/990. g.

Brock. I, 200,^{2}.

Jedan svezak, nedovršen.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و صلواته على خير خلقه محمد المصطفى و على آله اجمعين
قال الشيخ الامام الزاهد ابو بكر بن ابى اسحق الكلاباذى البخارى و هو محمد بن ابراهيم
بن يعقوب . . . رحمه الله قال ح ابو الفضل محمد بن احمد بن مردك ق ح محمد بن عيسى
الطرسوسى ق ح ى . . .

Završetak je ovdje hadisom:

حديث آخر ح بكر بن مسعود بن روآد السمرقندى ح عبد الصمد بن الفضل ح
يحيى بن بكير عن ابن لهيعة عن الاعرج عن ابى هريرة رضى الله عنه عن رسول الله صلعم
انه قال قال سليمان بن داود عليهما السلام لاطوفن الليلة . . .

L. 304; 20 × 16,5. Nasḫ starinski. Po rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Čini se da je u početku i na kraju po nekoliko listova kasnije dopisano, ali je i taj rukopis sličan prvobitnom. Papir žućkast i tamnobijel, povez polukožni, oštećen i odvaljen od knjige. Mnogi listovi prosuti.

Na početku je zapis na turskom jeziku u kom se kaže da je knjigu uvakufio Davud-aga za Ahmed-aginu medresu u Mostaru.

Rukopis je vjerovatno iz XIV stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

448. 901.

L. 102; 22 × 14. Papir bijel, bez poveza.

1. L. 1 — 21. شهاب الاخبار فى الاحاديث المروية عن الرسول المختار

Zbirka hadisa koju je napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Salama b. Ğa'far b. 'Alī al-Quḍā'ī, umro 454/1062. Naslov je kod ḤḪ (II, 1067) i u nekim rukopisima: شهاب الاخبار فى الحكم والامثال والآداب

Brock. I, 343,^{2}.

Zbirka sadrži oko 1200 kratkih hadisa koji imaju karakter aforizama koje je pisac izabrao iz većeg broja hadisa. Djelo je razdijeljeno na glave *(bāb)*. U zbirci ima nepouzdanih *(ḍaīf)* hadisa.

Početak poslije besmele i seneda glasi:

الحمد لله القادر الفرد الحكيم الصمد الفاطر الكريم ...

Riq'a sa nešto nasḫa i ta'līqa. Hadisi su odvojeni crvenim tačkama.

Na početku neka sufijska tradicija. Na l. 1^{a} naslov djela kasnije stavljen. U vrhu prve stranice crvenim mastilom napisano ترجمة احاديث، što nema mjesta ni smisla.

2. L. 22 — 25. شروط الصلاة

Kratka uputa o namazu. U rukopisu je naslov: هذا باب شروط الصلاة لكمال باشا زاده. Ovaj rad, međutim, poznat je još pod naslovima: فقه الكيدانى i مقدمة الصلاة (v. br. 399,^{4}). Kao njegovi autori navode se: al-Kaidānī (v. br. 399,^{4}), Ibn Kemāl-paša, umro 940/1533 (v. gornji naslov na prvoj stranici i sravni sa Brock. II, 451,^{51}), Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1431 (v. ḤḪ II, 1802 i Brock. II, 234,^{4}).

3. L. 26 — 39. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgawī, umro 981/1573.

Brock. II, 440,^{9}.

Početak: الحمد لله الذى امر عباده باقامة الصلاة و تعديلها

Na kraju ima bilješka o tumačenju riječi *»abǧad«*.

4. L. 40 — 90. دقائق الاخبار وحقائق الآثار

Djelo o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja (o stvaranju čovjeka, o melekima, o smrti, o duši, o satani, o sudnjem danu, raju i paklu). Gornji naslov je prema ovom rukopisu, a u drugim rukopisima i u izvorima naslov mu je nešto drukčiji: دقائق الاخبار ili دقائق الاخبار فى ذكر الجنة و النار. U rukopisima ovoga djela, koji se nalaze u ovoj biblioteci (v. inv. br. 901,^{4}; 1183,^{2}; 1868,^{1}; 3302,^{1}) ne navodi se autor. ḤḪ pak (I, 757) i Brockelmann (S. II, 420) navode samo ovaj posljednji naslov i kažu da je autor djela 'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī (iz XI stoljeća po H.?). Brockelmann, međutim, na drugom mjestu (S. I, 346) spominje djela pod sličnim naslovima i pripisuje ih drugim autorima, ali tu se ne radi o ovom djelu, koje je rađeno većinom na osnovu nesigurnih hadisa.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و آله اجمعين و قد جاء فى الخبر ان الله تعالى خلق شجرة و لها اربعة اغصان فسماها شجرة اليقين ثم خلق نور محمد

Poglavlja s početka glase:

باب فى ذكر تخليق آدم ـ باب فى ذكر الملائكة ـ باب فى ذكر تخليق الموت ـ باب فى ذكر ملك الموت ـ باب فى ذكر جواب الارواح ـ باب فى ذكر جواب الاعضاء ـ باب فى ذكر الشيطان كيف يسلب الايمان ـ باب فى ذكر النداء ـ باب فى ذكر الارض و القبر

Cijelu zbirku prepisao neki Yūsuf, kadija (naib) na ostrvu Taš Uzi 1157/1744 (v. na kraju pod tač. 1 i 4).

قد وقع الفراغ من تنميق هذه الرسالة الشهير بشهاب الدين (؟) حرره الفقير يوسف النائب فى جزيرة طاش اوزى (؟) فى تاريخ سنة ١١٥٧

Između pojedinih risala ima po nekoliko neispisanih listova.

449. ISTO kao 448,^{1} **2742.**

L. 78; 17,5 × 13,5. Nasḫ arapski, krupan, vokalizovan. Na početku nedostaju 2 — 3 lista, pa je neko kasnije dopisao jedan list izostavivši uvod i neke hadise. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Na listu 1^{a} je pogrešno unesen naslov djela:

هذه نصائح على بن ابى طالب رضى الله عنه و عن كل الصحابة اجمعين آمين

Prepisivač nije potpisan, a datum prepisa nije čitljiv. Izgleda da je djelo prepisano početkom rebiul-ahira 901/1495, ili 801/1398.

450. **3098.**

L. 109; 20 × 12. Nasḫ-ta'līq. Papir tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 22. ISTO

Početak poslije besmele:

قرئ على القاضى الجليل ابى عبد الله محمد بن سلامه بن جعفر بن علي القضاعي رضى الله عنه قال الحمد لله القادر الفرد الحكيم القاهر الصمد الكريم

Prvih osam listova ispunjeno raznim bilješkama i stihovima poučnog sadržaja na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. Na l. 1ª nalaze se također razni stihovi.

2. L. 25 — 27ª بدء الامالى, v. br. 115,³.

Na rubovima i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst.

Slijedeće dvije stranice sadrže opis ličnosti Božijeg poslanika Muhameda (شرح شمائل النبى عليه الصلاة و السلام). Početak toga opisa je:

قال على كرم الله وجهه سمعت عن النبى صلعم يقول يا على ما من عبد يكتب صفتى هذه ثم يضعها فى بيته

3. L. 27 — 33ª من كلمات الامام على رضى الله عنه

Izbor iz hazreti Alijinih izreka, raspoređenih abecednim redom, od nepoznatog sabirača.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . ايمان المرء يعرف بايمانه . اظهار الغنى من الشكر

4. L. 35 — 70. كتاب عجايب القلب

Knjiga o duhovnim sposobnostima i osjećajima ljudi. Napisao Abū Ḥāmid b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

To je izvadak iz njegova poznatog djela *Iḥyā' 'ulūm ad-dīn*.

5. L. 71 — 75ª من كتاب سير الارواح

Izvadak iz knjige *Sair al-arwāḥ* koju je napisao Ṣadruddīn Abū Muḥammad Rōzbihan al-Baqalī, umro 606/1209. Raspravlja o ljudskim duhovnim sposobnostima i osjećajima.

Brock. S. I, 735,³.

Početak:

فصل و اعلم ان للروح و القلب و العقل و النفس اخلاقا فاما اخلاق الروح السير فى الاسرار

Slijedeća dva lista sadrže razne pouke o pobožnosti i čistoći duše, pisane u mističnom duhu, te kraći izvadak iz رسالة الشيخ عبد الرحمن الكلزى

Početak:

من كان على الهمة فى سلوك طريق المقربين . ـ فصل قال الشيخ الرازى رحمه (الله) فالواجب على الطالب الصادق المبتدى ان لا يصحب البتة اكثر مدعى اهل العصر المشيخة

6. L. 78 — 85. كتاب الحجب

Risala o putevima ljubavi prema Bogu, pisana u mističnom duhu. Napisao Muḥyiddīn Muḥammad b. 'Alī Ibn 'Arabī, umro 638/1240.

Brock. I, 444,²⁷.

Početak: الحمد لله الذى احتجب به عنه غيرة ان يعرف له كنه

7. L. 86 — 91. الانوار فيما يمنح صاحب الخلوة من الاسرار

Kratka risala o samoći i razmišljanju o Bogu od Ibn 'Arabīje.

Brock. I, 443.

Početak: الحمد لواهب العقل و مبدعه و ناصب النقل و مشرعه

8. L. 91 — 96. كتاب اليقين

Rasprava o potpunom saznanju i vjerovanju od Ibn 'Arabīje.

Ismā'īl-paša, AM II, 120.

Početak: الحمد لله الذى ارى ابراهيم ملكوت السموات و الارض

9. L. 97 — 109. (الاحاديث فى فضائل السور)

Zbirka hadisa o vrijednosti pojedinih sura iz Qur'āna sabrana iz raznih djela, od nepoznatog sabirača, bez naslova.

Početak:

قال على رضى الله عنه من قرأ سورة فاتحة الكتاب فكانما قرأ التوراة و الانجيل و الزبور و الفرقان

Hadisi su gotovo svi nepouzdani ili patvoreni.

Cijelu ovu zbirku prepisao je neki Ḥiḍr b. Ilyās, bez oznake datuma i mjesta. Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

451. فردوس الاخبار بمائور الخطاب 475.

Zbirka hadisa. Napisao Abū Šuǧā' Šīrawāih b. Šahirdār b. Šīrawaih ad-Dailamī al-Hamadānī, umro 509/1115.

Brock. I, 344,³.

Jedan svezak, nepotpun u početku, sadrži kompletno djelo. Kako su listovi ranije bili prosuti, možda i u sredini nedostaje koji list.

Prvi čitav list ovdje počinje riječima: من يساق من امتى الى النار الاقماع الذين اذا اكلو لم يشبعوا , a prvo poglavlje je: فصل فى اول من يدخل الجنة.

L. 417; 27,5 × 18. Nasḫ stari, arapski. Na rubovima listova nalaze se kratice koje označavaju imena djela, iz kojih su pojedini hadisi uzeti. Tu su i imena ashaba koji prenose navedene hadise. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi oštećeni i iskrpljeni, povez platneni, nov.

Četiri lista na početku sadrže razne zapise. Na kraju se nalazi opis samog djela iz pera piščevog sina i tumač kratica, koje su na rubu stavljene. Osim toga, nalazi se i nekoliko kategorija imena onih ljudi koji su djelo slušali (طباق السماع).

Prepisao 'Abdussalām b. Muḥammad b. Ḥasan b. 'Ali……. el-Ḫwārizmī 546/1151. Djelo je prepisano za nepuna tri mjeseca u medresi Imadijji u Hemedanu, kako se to vidi iz zapisa na kraju djela:

و فرغ من تحريره العبد الضعيف الفقير الى رحمة الله تعالى عبد السلام بن محمد بن الحسن بن على . . . الخوارزمى . . . استغرق فى تحرير هذا الكتاب قريبا من ثلاثة اشهر مع اشتغاله بالسماع و قراءة القرآن و ما ذلك الافضل الله صبه علىّ لاجل غربتى . . . و كتبت جميع هذا الكتاب و هو ثلاثة و خمسون طبقة مخزنية فى المدرسة العمادية بهمذان بمحلة ظفر اباد المنسوبة الى مولانا الامام الاجل الاستاذ نجم الدين تاج الائمة شرف الاسلام ابى منصور البغدادى . . . فرغت منه يوم الاحد قريبا من الظهر لعشر ليلة خلت من شهر شعبان من سنة ست و اربعين و خمسماية . . .

Prema tome, naš rukopis je vrlo star, a možda je najstariji rukopis ovog djela na svijetu.

Uvakufio Mehmed-efendija Muftić, bivši muderis Gazi Husrevbegove medrese (umro 1916).

452. ISTO 2709.

Jedan svezak, sadrži samo prvi dio zbirke, od početka do poglavlja: فصل فى اذا اجتمع الداعيان فاجب اقربهما بابا. Izgleda da je prepisivač planirao ovaj prepis u više dijelova.

Početak nakon besmele i piščevog imena:

ان احسن ما نطق به الناطقون و تفوّه الصادقون و وله به الوامقون حمد الله عز و جل

Posljednji hadis je:

عن انس بن مالك رض قال قال اذا اغتسلت المرأة من حيضها نقضت شعرها

L. 138; 18 × 14. Nasḫ. Prva strana lijepo ispisana i vokalizovana, a ostale sa mjestimičnom vokalizacijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

453. مصابيح السنة 248.

Zbirka hadisa, koju je sastavio Ḥusain b. Mas'ūd al-Farrā' al-Bagawī aš-Šāfi'ī, Muhyissunna, umro 516/1122 ili 510/1117.

Brock. I, 363,¹.

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى و الصلاة التامة الدائمة على رسوله المجتبى

Jedan svezak — sadrži komplet djelo.

L. 487; 26 × 19. Nasḫ krupniji, čitak. Naslovi u prvom dijelu (do l. 300) pisani crvenim mastilom, a kasnije crnim. Po rubovima i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst. Na početku se nalazi sadržaj.

Papir žućkastobijel, tanak, povez kožni, popravljen.

Prepisao Muṣṭafa b. Muḥammad b. 'Alī, zamjenik muezzina džamije Čelebizade u Istanbulu 15. rebiul-evvela 1121/1709.

454. ISTO 462.

L. 267; 25 × 18. Nasḫ stari, arapski. Po rubovima i između redaka ima dosta bilježaka koje tumače tekst. Uzete su većinom iz Zainul-'Arabova komentara i pisane su rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na prvih sedam lista ispisani su razni hadisi i dove, te sadržaj.

Prepisao Isma'īl b. Ḫalīl b. Džopan (?) u četvrtak 3. džumadal-ula 714/1314.

(تم الكتاب بحمد الله الجواد ... على يد العبد الفقير ... اسماعيل بن خليل بن
جوپان (؟) ... فى يوم الخميس فى الثالث من جمادى الاولى لسنة ٧١٤)

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić 1289/1872, o čemu se nalazi zapis na početku.

455. ISTO **481.**

L. 284; 23 × 16. Nasḫ starinski, djelomično vokalizovan. Naslovi pisani zlatnim i crvenim mastilom naizmjenično. Stranice prvih šest listova obrubljene su sa dvije crvene linije. Po rubovima nekih listova obrubljene su sa dvije crvene linije. Po rubovima nekih listova, naročito u početku, ima bilježaka koje tumače tekst. Neke su pisane kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama. Knjiga ima polukožnu futrolu.

S početka dodato nekoliko novih lista, na kojima je kasnije ispisan sadržaj. Na prvoj strani ima naslov: كتاب المصابيح ispisan zlatnim mastilom koje je prilično izblijedjelo.

Prepisao Muḥammad b. Ḫidr b. Isfahlār el-Mālagī prvog šabana 756/1355.

(و قد اتيح الفراغ من تحريره على يد العبد الضعيف ... محمد بن خضر بن اسفهلار
المالقى محتدا ... فى غرة شهر الله المعظم شهر شعبان فى التاريخ سنة ٧٥٦)

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

456. ISTO **514.**

L. 242; 25 × 15. Ta'līq čitak. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokim zlatnim linijama. Ostale stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, glat. Povez originalan, kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

U početku nekoliko lista neispisano. Na prvom od njih je naslov, prigodna strofa na turskom jeziku i nečitak potpis vlasnika.

Na l. 1ᵃ nalazi se zapis o uvakufljenju.

Prepisao 'Abdullah Kantamiri, što se vidi po pismu.

Iz Kantamirine biblioteke.

457. ISTO **589.**

Svezak znatno manjkav u početku i na kraju. Počinje listom 105, iz poglavlja o molitvama (باب الدعوات), a završava hadisima iz poglavlja o vrlinama Resulullahovih žena (باب مناقب ازواج النبي صلعم).

L. 149; 26 × 17. Nasḫ, većim dijelom vokalizovan. Naslovi pisani crvenim mastilom, a ponegdje crnim. Na rubu listova ima dosta bilježaka koje tumače tekst. Pisane su sitno istim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji. Listovi su prosuti, neki oštećeni crvotočinom, bez poveza.

Rukopis je iz XIV ili XV stoljeća n. e.

Iz Fejzije medrese.

458. ISTO **678.**

L. 386; 24 × 15. Ta'līq krupan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. U početku na rubovima i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel i crvenkast, povez polukožni, oštećen.

Na prvih nekoliko lista nalazi se sadržaj. Na jednom neispisanom listu u vrhu je potpis bivšeg vlasnika, Ahmed Simzade.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

459. ISTO **2543.**

Fragment. Sadrži hadise od početka zbirke do poglavlja:

باب صلاة الخسوف.

L. 70; 21 × 15. Ta'līq. Neke stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Muhamed Enveri Kadića.

460. ISTO **3080.**

L. 295; 17,5 × 13,4. Nasḫ sitan, vokalizovan. S početka, na rubovima i između redaka, ima sitno pisanih bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel i djelomično žućkast; povez kožni, oštećen.

Na prvih nekoliko lista sadržaj ispisan kasnije drugom rukom. Na kraju je pet lista dopisano također drugom rukom i drugim perom, bez završetka (posljednja dva hadisa izostavljena).

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Salim Muftić.

461. ISTO 3130.

L. 378; 19 × 12. Nasḫ sitniji, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice mali unvan. Ostale stranice obrubljene crvenom linijom. Na prvoj i zadnjoj stranici po rubovima bilješke koje tumače tekst. Papir bijel, tanak, povez kožni.

Na početku, poslije prvih neispisanih listova, nalazi se nekoliko pravila iz terminologije hadisa, zatim naslov i sadržaj djela.

Prepisao Sulaiman b. Ḥabīb 1120/1708.

462. ISTO 3400.

L. 320; 20 × 15. Ta'līq prost. S početka naslovi pisani crvenim mastilom, a kasnije crnim. Na rubovima listova i između redaka ima dosta bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Papir bijel; povez kožni, originalni, sa otiskom ornamenata na koricama, isti onakav, kakvi se nalaze na knjigama Kantamirine biblioteke, po čemu se može reći da je knjiga ukoričena u Sarajevu.

Na l. 1^a je naslov djela, kratki podaci o njemu i potpis vlasnika koji je istovremeno prepisivač.

Prepisao neki Muḥammad b. Yūsuf b. 'Omar u XVIII stoljeću.

463—464. ISTO 3789—3790.

Dva sveska, nepotpuna i prosutih listova.

L. 188 (I) + 144 (II); 29 × 19. Nasḫ starinski. Po rubovima i između redaka nalaze se mnoge bilješke koje tumače tekst. Papir tamnobijel.

Svezak prvi, nepotpun na kraju i još nekim mjestima. Sadrži hadise od početka zbirke do kraja poglavlja: فصل فى النذر من الصحاح.

Na početku ima jedan list koji, izgleda, ne pripada ovoj knjizi, a na kom se nalazi zapis o uvakufljenju. Naslovna strana ispunjena je pravilima iz terminologije hadisa.

Svezak drugi, nastavak prethodnog, nepotpun na mnogim mjestima.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

465. ISTO 3802.

Rukopis je nepotpun na kraju. Sadrži hadise od početka zbirke do poglavlja: باب اشراط الساعة من الصحاح.

L. 225; 27,5 × 19. Nasḫ. Prva stranica obrubljena sa dvije tanke crne linije i između njih jednom zlatnom. Na rubovima listova ima dosta bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Papir tamnobijel, deblji; listovi prosuti, povez kožni, rastavljen od knjige.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

466. ISTO 3899.

L. 201; 22,5 × 16. Nasḫ čitak, vokalizovan. Prvih 35 lista i posljednja dva dopisani kasnije drugom rukom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne, te po jednom plavom, crvenom i zlatnom linijom. U vrhu prve stranice je unvan u zlatnoj i plavoj boji. Papir tamnobijel. Listovi 90—91 oštećeni po dužini crvotočinom. Povez kožni, obložen zelenim platnom.

Na početku je sadržaj, a zatim nekoliko bilježaka na turskom jeziku o islamskom vjerovanju.

Rukopis je iz XVII stoljeća izuzev dopisanog dijela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

467. الميسر شرح المصابيح للتوربشتى 1392.

Komentar prethodnog djela *Maṣābīḥ*. Napisao Šihābuddīn Faḍlullāh b. Ḥusain at-Tūrapuštī al-Ḥanafī, umro 600/1203 (ḤḪ II, 1698—9). Međutim, prema Brockelmannu (S. I, 620) spomenuti komentar je sastavljen tek 712/1312. Ismā'īl-paša (AM I, 821) pak kaže, da je pisac umro 661/1262.

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak:

الحمد لله الذى شرع لنا الحق و اوضح لنا دليله و شرح لنا الهدى و يسر لنا سبيله

L. 327; 22 × 17. Ta'līq sitniji i složen. Papir tamnobijel, tanak; povez polukožni. Knjiga ima polukožnu, oštećenu futrolu.

Na početku je naslov i sadržaj; na završetku pogovor autora.

Prepis završen krajem džumadal-ahira 749/1348.

Iz Šehdine biblioteke.

468. شرح مصابيح السنة للقاضى البيضاوى 375.

Komentar *Maṣābīḥa*. Napisao Nāsiruddīn 'Abdullāh b. 'Omar al-Baiḍāwī, umro 685/1286. (Po Brock. G. I, 364, umro 716/1316).

Jedan svezak. Na početku su četiri kraće mukadime (uvoda).

ḤḤ II, 1698.

Početak glasi:

ربّ وفق و اعن و اتم فانت المعين و المتمم بحمد الله و منه استرفد و بحسن توفيقه
استنجد و على سابغ لطفه استند

L. 179; 29 × 19,5. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom samo u početku. Papir bijel, glat; povez kožni, originalni, oštećen.

Prepisao 'Alī b. Sinān krajem safera 1041/1631.

تمت كتابة هذه النسخة فى يد العبد الضعيف على بن سنان ... فى وقت الضحى
من يوم السبت فى اواخر الشهر الحرام الصفر الظفر سنة ١٠٤١

Iz Kantamirine biblioteke.

469. المفاتيح فى شرح المصابيح 3794.

Komentar *Maṣābīḥa*. Napisao Muẓhiruddīn al-Ḥusain b. Maḥmūd b. Ḥasan az-Zaidānī, umro 727/1326. Na početku je uvod *(muqaddima)* o terminologiji hadisa.

Brock. I, 364.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka *Maṣābīḥa* do kraja poglavlja: باب حرم المدينة حرسها الله تعالى.

Početak:

احمد الله (و فى كشف الظنون: الحمد لله) ملأ السموات و ملأ الارض و ملأ ما
يشاء بعد هذه الاشياء

L. 205; 28 × 19. Ta'līq, starinski sa nešto nasḫa. Prvi list dopisan kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, obložen zelenim platnom. Rukopis je zahvaćen vlagom, ali nije oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan b. Ilyās u drugoj polovini rebiul-ahira 845/1441.

تمت الكتاب بعون الله الوهاب ... كتبه ابراهيم بن حسن بن الياس ... فى
نصف آخر ربيع الآخر لسنة خمس و اربعون (!) و ثمانماية

Na početku ima sadržaj kasnije napisan.

Na kraju ispod datuma je zapis, pisan istom rukom kao i djelo u kom se navode glavna vremenska razdoblja i u njima glavni Božiji poslanici od Adama do Muhameda.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

470. شرح مصابيح السنة لزين العرب 161.

Komentar djelu *Maṣābīh*. Napisao 'Alī b. 'Abdullāh ('Ubaidullāh) b. Aḥmad Zain al-'Arab, živio po svoj prilici u VIII/XIV stoljeću.

Tīmūriya II, 300; Brock. I, 364.

Hadži Halifa (II, 1699) kaže da je pisac jedan komentar dovršio oko 650/1252, što bi značilo da je živio u VII/XIII stoljeću. Pisac je, prema jednom mišljenju, iz grada Nahčivana (نخجوان), što bi se moglo razumjeti i iz uvoda njegova komentara, a prema Ali el-Qariji on je iz Misira. On je tri puta komentarisao gornje djelo. Najviše je poznat srednji komentar *(avsat)*, koji predstavlja naš rukopis (v. ḤḤ, n. mj. i uvod rukopisa).

Svezak prvi, sadrži tumačenja od početka zbirke do poglavlja: كتاب البيوع.

Početak:

الحمد لله المنعم بالنعم الجسام المتمم بالسنن العظام ما شرع من الاحكام

L. 213; 30 × 19,5. Ta'līq pisan krupno. Tekst Mesabiha podvučen crvenom linijom. Prva strana obrubljena sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Na početku je sadržaj i razni zapisi u stihovima i u prozi poučnog i naučnog sadržaja. Na l. 1ª su imena nekadašnjih vlasnika (Muhamed el-Iznīkī Vahjīzade, hafiz Ahmed-efendi b. Muhamed, Mahmud b. Ali, vaiz džamije Murad . . . ?).

Na kraju u zapisu kaže se da je djelo sastavio i prepisao Zain al-Arab: جمعه كاتبه و مؤلفه الفقير الى الله زين العرب , ali to je očito kasniji prepisivač prenio iz nekog primjerka.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić za svoje potomstvo, kako to svjedoči zapis na početku.

471. ISTO **292.**

Jedan svezak, nepotpun, u početku izgubljeno oko 90 listova.

Počinje hadisom: لا تشد الرحال u poglavlju باب المساجد و مواضع الصلوة.

L. 287; 27 × 18. Ta'līq. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom, a ponegdje i crnom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, nalijepljen preko korica šarenim papirom.

Na prvom zaštitnom listu je naslov, a ispod toga zapis o uvakufljenju, pisani kasnije.

Prepisao Yūsuf b. Idrīs b. 'Abdulwahhāb iz Bey-pazara (البكبزارى), datum nečitak.

قد وقع الفراغ من كتابته . . . على يد العبد الضعيف ـ يوسف بن ادريس بن عبد الوهاب البكبزارى (؟) سنة

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Na kraju se nalazi zapis sa imenom nekadašnjeg vlasnika iz godine 1106/1694 (Šīt Šukūri b. Nūh b. Ahmed el-Uskubi).

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-age, iz Sarajeva.

472. ISTO **331.**

Jedan svezak, manjkav u početku i na kraju.

Prvo poglavlje ovdje je: كتاب الطهارة

L. 470; 26,5 × 19. Nasḫ pisan od dva prepisivača. Papir tamnobijel. Mnogi listovi oštećeni i slijepljeni zbog vlage a drugi prosuti i ispremetani.

Glavni dio rukopisa je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

473 — 474. ISTO **516, 525.**

Dva sveska jednog kompleta.

L. 274 (I) + 363 (II); 24 × 16,5. Ta'līq. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crvenim i sa tri široke zlatne linije. U vrhu prve stranice mali unvan u bojama. Na početku sadržaj. Papir bijel, tanak, povez polukožni.

Svezak prvi (المجلد الاول من شرح المصابيح لزين العرب). Sadrži tumačenje od početka zbirke do kraja poglavlja باب حرم المدينة حرسها الله تعالى.

Svezak drugi (جلد ثانى من شرح المصابيح لزين العرب), nastavak prethodnog. Sadrži tumačenje od početka poglavlja: كتاب البيوع do kraja djela.

Prepisao 'Abdullah b. Aḥmad Kantamiri, krajem zul-hidže 1179/1765.

Prepisivač kaže da je djelo prepisao u dubokoj starosti, obuzet tugom i žalošću za izgubljenom djecom.

تم الكتاب المبارك بعون الله تعالى و تبارك بيد العبد الفقير كثير الذنب و التقصير بالقلم الكسير و التعب الكثير مع كبر سنى و غلبة همى و حزنى و كنت غريبا فى وطنى بفقد العيال و الاولاد و افناء ثمرة الفؤاد فى سلخ ذى الحجة الشريفة لسنة تسع و سبعين و مائة و الف ـ فى سراى بوسنه ـ و انا العبد الفقير عبد الله بن احمد الشهير بقندمير زاده زاده الله زاده فى دار السلامة و السعادة

Iz Katamirine biblioteke.

475. شرح المصابيح لمحمد ابن الملك الرومى **289.**

Komentar *Maṣābīḥā*. Napisao Muḥammad b. 'Abdullaṭif Ibn al-Malak ar-Rūmī, umro 854/1450.

ḪḪ II, 1701.

Pisac je sin 'Abdullatifa Ibn Meleka komentatora djela — *Mašāriq al-anwār*, kako se to jasno vidi iz uvoda rukopisa. Brockelmann (I, 364 i S. I, 620) pogrešno pripisuje ovaj komentar autoromann (I, 364 i S. I, 620) pogrešno pripisuje ovaj komentar autorovom ocu Abdullatifu, a M. Tahir (OM I, 221) autorovom sinu 'Abdurraḥmānu, zvanom Ḥafīd Ibn Melek.

Jedan svezak, prilično sažet, sadrži kompletno djelo.

Početak:

الحمد لله الذى بصرنا بالصراط المستقيم و عرفنا بمنهج الدين القويم على لسان
نبيه الكريم . . . و بعد يقول العبد الضعيف محمد بن عبد اللطيف غفرالله له و لوالديه

L. 358; 25,5 × 18. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Tekst *Maṣābīḥa* podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Abdurahmān aš-Šarīf b. H. Naṣūh-faqih b. Hağī Tur Ḥasan u selu Beg 914/1508, kako se to vidi iz ovog zapisa na kraju:

و قد وقع فراغ هذه النسخة الشريفة من يد العبد الضعيف . . . عبدالرحمن الشريف
بن حاجى نصوح فقيه بن حاجى طور حسن . . . فى قرية بلك يوم الثلاثاء يوم السادس من
شهر ربيع الاول فى تاريخ سنة اربع عشر و تسعماية

Na početku zapis o uvakufljenju i sadržaj. Na kraju opet zapis o uvakufljenju, te imena nekih muderisa koji su se služili rukopisom prije blizu 250 godina. (To su muderris Salih-efendi i muderris Muhamed-efendi).

Uvakufio Memišah-efendija za Staru Džamiju u Foči:

وقف المرحوم مميشاه افندى المحفوظ در جامع عتيق فى بلدة فوچه - بوسنه

476. 293.

L. 479; 27 × 18. Ta'līq. Papir bijel, čvrst, povez kožni polijepljen papirom.

1. L. 1 — 478. ISTO

   Tekst hadisa podvučen crvenom linijom.

   Na početku je kratak opis *Maṣābīḥa* i sadržaj. Na l. 1^a je naslov i zapis o zavještanju.

2. L. 478 — 479. (كتاب) جوهر الاخبار

   Zbirka 40 kratkih hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام . . . اخبرنا الشيخ الامام الخطيب ابو
الفضل قال عم ليس للمؤمن المستقيم غم الموت

Prepis oba djela dovršen početkom rebia I 1058/1638.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendi b. Muhamed-aga.

477. ISTO kao br. 475 428.

L. 365; 30 × 20. Ta'līq. Tekst *Maṣābīḥa* podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, ostale crvenom linijom. Papir bijel, glat, povez kožni, originalni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Abdullah Kantamirija, bez oznake datuma, kako se to vidi iz ove njegove tugaljive bilješke na kraju:

تم الكتاب المبارك بعون الله تعالى و تبارك الحمد لله على امتنانه و الشكر على
احسانه بيد العبد الفقير كثير الذنب و التقصير المحتاج الى رحمة ربه القدير و شفاعة رسوله
محمد البشير النذير بالقلم الكسير و التعب الكثير مع كبرسنى و غلبة همى و حزنى لفقد
الاولاد و افناء ثمرة الفؤاد و لله در القائل: لوحار مرتاد المنية لم يجد الا الفراق على النفوس
دليلا و انا العبد الفقير عبد الله بن احمد الشهير بقنطمر زاده زادالله زاده و رزقنا الاستفاده
و الافاده بيت: رحم الله ناظرا فيه يخرج الطيبات ، ن فيه

Na početku je sadržaj i uvod.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

478. ISTO 3779.

L. 464; 30 × 20. Nasḫ lijep. Tekst *Maṣābīḥa* u prvom dijelu i pri kraju podvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak; povez kožni, obložen zeleni mplatnom. Primjerak je očuvan, iako je dosta starog porijekla.

Prepisao Čejvan b. 'Abdullāh (nastanjen u Istanbulu), godine 799/1396 (?), kako je to zapisano na kraju:

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب الشريف فى اوائل شهر ربيع الآخر من يد العبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة الله تعالى كيوان بن عبد الله الساكن فى محروسة القسطنطينية فى سنة تسع و تسعين و سبعمائة ـ ؟ ـ (اعله تسعمائه ؟)

Prepisivač je pogriješio u datumu za dva stoljeća, jer je ovdje navedeni datum istorijski nemoguć. Ispravno je da je prepisao 999/1590.

Na početku je sadržaj i bilješka o uvakufljenju. Po prerezu i na zatvaraču neko je pogrešno stavio naslov مفاتيح شرح مصابيح , jer je taj komentar (Mefatīh) od drugog pisca.

Uvakufio Gazi Derviš-paša Mostarac, o čemu se nalazi krupno pisan zapis na početku. (وقف درويش پاشا الغازى الموستارى عفى عنه البارى)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

479. شرح مصابيح السنة لمؤلف مجهول 169.

Komentar *Maṣābīḥa* od nepoznatog pisca.

H. M. Handžić je utvrdio da to nije komentar Šihabudin Fadlulah b. Husaina at-Turāpuštīje. Ima mnogo sličnosti sa komentarom *Miškāt al-Maṣābīḥa*, zv. *al-Kāšif* od Ṭībīja, kao da je skraćena redakcija toga komentara.

Jedan svezak, manjkav s početka i na kraju.

Početak je ovdje hadisom: ما من نبي بعثه الله فى امة قبلى الا كان له من امته حواريون الى آخره فيه بحثان لفظى و معنوى فاللفظى قوله الحوارى المخلص و قيل حوارى الرجل اى صفوته و خالصه من الحور و هو شدة البياض , a završetak poglavljem: باب ثواب هذه الامة من الصحاح عن ابن عمر رضى الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه و سلم انما اجلكم فى اجل من خلا من الامم قبلكم الحديث الاجل المدة قوله من خلا اى من مضى و صار المكان خاليا عنه قوله عمالا جمع عامل و هو الاجير ههنا

L. 384; 30 × 23. Nasḫ krupan, lijep, pisan istom rukom, ali različitim perom i mastilom. U početku naslovi i tekst hadisa pisani crvenim mastilom, a kasnije sve crnim. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, nov. Na početku i na kraju ima više neispisanih listova.

Na kraju se nalazi jedan neuvezan list, na kome su mnogo kasnije drugim pismom ispisani hadisi iz posljednja dva-tri poglavlja Mesabiha. Na kraju toga lista stoji da je na izvornom primjerku (*aṣl*) bilo zabilježeno slijedeće: »Prepisao Abū Bakr b. Hamza b. Oṯmān b. Ḥamza . . . . u Bagdadu u medresi Nizāmiyyi 3. zul-hidže 740/1339:

و قد وجد بالاصل موافقا لهذه العبارة على يد العبد الضعيف الراجى الى رحمة القوى الغنى القدير ابو بكر بن حمزه بن عثمان ابن حمزه الدرتنكى (؟) فى دار السلام بغداد فى مدرسة النظامية الشريفة رحم الله منشأها فى يوم الثالث من شهر الحرام ذى الحجة سنة اربعين و سبع ماية الهلالية رحمة الله على مصنفه و قارئيه و لمن نظر فيه و يدعو لكاتبه و الحمد لله وحده

Nije jasno da li se ovaj zapis odnosi na neki primjerak Mesabiha ili na ovaj njegov komentar.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Na rubu u vrhu prve stranice ovdje nalazi se pečat sa imenom bivšeg vlasnika i datumom (Abduhu Šeih Muhamed 1114/1702).

Iz biblioteke H. Mehmeda Handžića.

480. مشكاة المصابيح 457.

Prerada i dopuna Bagawīnog djela *Maṣābīḥ*. Napisao Waliyuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī iz VIII/XIV stoljeća. Djelo je završeno koncem ramazana 737/1336.

Brock. S. I, 621.

Na početku i preko prereza listova pogrešan je naslov: مشكات الانوار

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak:

الحمد لله نحمده و نستعينه و نستغفره و نعوذ بالله من شرور انفسنا و من سيآت اعمالنا

L. 583; 25,5 × 15. Nasḫ lijep. U vrhu prve stranice lijep unvan. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i sa dvije široke zlatne linije, a između redaka na njima prevučene takođe zlatne linije. Ostale stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, ponegdje žućkast, tanak; povez kožni sa ornamentima na koricama. Primjerak je dobro očuvan.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Uvakufio Hromozade Salih-efendi.

481. الكاشف عن حقائق السنن 3768.

شرح مشكاة المصابيح للطيبي

Komentar prethodnom djelu *Miškāt al-Maṣābīḥ*. Napisao Ḥusain b. ʻAbdullāh b. Muḥammad at-Ṭībī, umro 743/1342.

Ime pisca je prema rukopisu (v. l. 1ª).

Brock. S. I, 621.

Hadži Halifa (II, 1700) kaže da je piscu ime Hasan b. Muhammad.

Svezak drugi (الجزء الثانى) i jedini koji ovdje imamo. Sadrži tumačenje *Miškata* od poglavlja كتاب النكاح do kraja djela.

L. 318; 29 × 21. Nasḫ, vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, obložen zelenim platnom.

Prepis je završen 1043/1633.

و كان الفراغ من كتابته يوم الاربع المبارك تاسع عشر شهر ذى القعدة الحرام من شهور سنة ١٠٤٣ من الهجرة النبوية

Na početku sadržaj, kasnije pisan. Na l. 1ª naslov i zapis nekadašnjeg vlasnika (šaih Muhamed Mevlevi iz Kaira) koji je djelo uvakufio, kako kaže, za sebe i za sljedbenike mevlevijskog reda koji ga mogu čitati, godine 1075/1664:

تملك العبد الفقير شيخ محمد المولوى بمصر القاهرة سنة خمس و سبعين بعد الالف ثم وقفته على نفسى مدة حيوتى ثم على الفقراء المولوية القادرين على مطالعته و انا الفقير درويش شيخ محمد المولوى المزبور غفر الله له و لاسلافه

Tu je i neka tradicija pod naslovom *Fāide* od šaiḫ Zerrūqa, slabe vjerodostojnosti.

Na kraju je kratka versifikacija, poznata pod nazivom *Qaṭf aṯ-ṯemer*, od Sujutije, u kojoj on navodi sva ona mjesta i pitanja u kojima se mišljenje hazreti Omera podudarilo sa objavom.

Uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju. Na nekim listovima ima o tom zapis: وقف ابراهيم پاشا در مسجد خود در قصبه پوچتل

Iz Karađoz-begove biblioteke.

482. مشارق الانوار على صحاح (صحايح) الآثار 170.

Rječnik hadisa za zbirke *al-Muwaṭṭa'* od Malika, *al-Ǧāmiʻ aṣ-Ṣaḥīḥ* od Buḫarije i *al-Ǧāmiʻ aṣ-Ṣaḥīḥ* od Muslima. Napisao kadija *Abu 'l-Faḍl* ʻIyāḍ b. Mūsā al-Yaḥṣubī, umro 544/1149.

Brock. I, 370,³.

U rječniku se tumače naročito manje poznate i rjeđe upotrebljavane riječi (*garīb*).

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak:

الحمد لله مظهر دينه على كل دين. و حائطه و حافظه من سبة المبطلين و تحريف الجاهلين

L. 475; 30,5 × 22. Nasḫ starinski, pisan širokim perom, mjestimično vokalizovan. Riječi koje se tumače pisane su crvenim mastilom. Prvi list dopisan kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, deblji. U početku i na kraju ima po nekoliko novih neispisanih listova. Povez platneni, nov.

Na početku je naslov i zapis H. M. Handžića na arapskom jeziku, u kome kaže da je rukopis našao na rubu propasti i spasio ga otkupom, da je bio manjkav u sredini, te da je vidio štampan primjerak u biblioteci Muhamed-efendije Tarabara u Derventi i zamolio ga da mu se manjkavi dio prepiše, što je učinio Tarabarov sin. Tako je rukopis dopunjen. Iznad i ispod toga vlastoručni potpis i lični Handžićev pečat.

Rukopis je dosta starog porijekla, vjerovatno iz XV stoljeća.

Iz biblioteke H. M. Handžića.

483. الشفا بتعريف حقوق المصطفى 130.

Zbirka hadisa o životu Božijeg poslanika Muhammeda i o dužnosti muslimana da ga poštuju. Napisao kadija Abu 'l-Faḍl ʻIyaḍ b. Mūsā al-Yaḥṣubī as-Sabti, umro 544/1149.

Brock. I, 369,¹.

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak: الحمد لله المنفرد باسمه الاسمى

L. 250; 31 × 22. Nasḫ, arapski, razgovijetan, vokalizovan. Naslovna stranica ukrašena zlatnom i ljubičastom bojom. U vrhu toga ukrasa ispisan je gornji naslov bijelim mastilom na zlatnoj podlozi.

Na rubu se nalazi lijepo izrađena rozeta. Naslovi pisani bijelom bojom na zlatnoj podlozi, obrubljeni tankom crnom i širom ljubičastom linijom. Rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, popravljen. Primjerak je vrijedan i očuvan.

Prepisao Ḫālid b. Ismā'il at-Tarablīsī u Sirijskom Tripolisu 18. ramazana 764/1362.

و كان الفراغ على يد الفقير خالد بن اسمعيل الطرابلسى و كان مبدأه بدمشق . . . و ختمه
بطرابلس ثامن عشر رمضان سنة اربع و ستين و سبعماية

Na početku ima zapis u kojem se kaže da je djelo uvakufio Memišah-efendija za ulemu u gradu Foči, koji se bave naukom hadisa. Kasnije je to uvakufljenje ovjerio kadija Foče Mustafa b. Ibrahim i o tom načinio zapis. U pečatu kadije poteško se čita datum 116, tj. 1116/1704. god.

Na l. 1ª zapis da je primjerak ukrašen sa 3880 krupnih zlatnih tačaka i 223 pozlaćena naslova. Ispod toga je kratka biografija pisca.

Na kraju ima zapis nekolicine čitalaca, koji su djelo pročitali. Tu je i zapis nekadašnjeg vlasnika iz godine 803/1400 (Abdurrahman . . .). Na posljednjem neispisanom listu nalaze se zapisi nekadašnjeg vlasnika iz kraja IX H. stoljeća o datumu rođenja njegovih sinova.

484. ISTO 256.

L. 211; 26 × 16. Ta'līq sa nešto nasḫa. Početak svakog hadisa podvučen crvenom crticom. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni.

Na kraju su zapisi dvojice prepisivača. Prvi je Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Ismā'il b. 'Isā al-'Ifṭī aš-Šāfi'ī iz 738/1337. To je vjerovatno prepisivač i datum prepisa primjerka iz koga je prepisan ovaj rukopis. Naš primjerak je prepisao Sulaiman b. 'Alī b. Muḥammad, muderis u medresi Nišandži-paše u Istanbulu, u srijedu 10. zul-kade 1130/1717.

(و كان الفراغ من تحليقه ـ كذا و لعله تعليقه ـ انتهاء يوم الجمعة المبارك و هو مستهل
ذى الحجة الحرام تمام شهور سنة ثمان و ثلاثين و سبعماية علقه العبد الفقير الى الله تعالى
جل ذكره المعترف بالتقصير و الخطأ احمد بن محمد بن محمد بن اسمعيل بن عيسى العفطى
الشافعى عرف هو و ابوه و اجداده باولاد دينار غفر الله له و لوالديه و لمن نظر فيه . . .

تحرير الشفا فى حقوق المصطفى صلعم على يد سليمان بن على بن محمد فى يوم
الاربعاء عاشر ذى القعدة الحرام من شهور سنة ثلاثين بعد الالف و المائة من الهجرة النبوية
صلعم مدرسا بالمدرسة نشانجى پاشا فى جديدلى استانبول . . .)

Na početku je sadržaj. Na l. 1ª je naslov djela i pečat nekadašnjeg vlasnika (el-Hāğ Muhamed 1166/1752).

Iz Elči Ibrahim-pašine biblioteke.

485. ISTO 368.

L. 174; 27 × 18. Ta'līq. Na rubovima listova s početka ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, listovi prosuti; povez polukožni, rastavljen od knjige. Svezak ima polukožnu futrolu (*gilaf*).

Prepisao Hoğazade Aḥmad b. Muhammad, 8. šabana 1141/1728.

Na l. 1ª u vrhu zapis o vrijednosti ovog djela. Ispod toga drugi zapis u kome se kaže da je rukopis bio ukraden iz Šehdi efendine biblioteke i iznesen u čaršiju da se proda, pa je vraćen u biblioteku; zatim prepis pečata Šehdi-efendine biblioteke, koji je namjerno izbrisan, te pečat ove biblioteke.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

486. ISTO 483.

L. 230; 25 × 18. Nasḫ, stari, arapski vokalizovan. Naslovi samo mjestimično pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, debeo, povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama. Rukopis je vrijedan i očuvan.

Prepisao 'Alī b. Ayūb b. Mūsā . . . al-Mālikī 748/1347:

(كتبه الفقير الى الله تعالى على بن ايوب بن موسى الوترى (؟) المالكى و وافق الفراغ منه
فى يوم الخميس الثانى من شهر ربيع الآخر من عام ثمانية و اربعين و سبعماية حامدا لله . . .)

Na početku ima bilježaka sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed Salih b. . . ., Abdurrahim b. Muhamed, muderis 1191/1777, Abdulah Hasan-beg Mahremizade i Mehmed Handžić). Tu je i idžazet (diploma) jednom vlasniku od učenjaka Abdulganije (Nablusije?) da može predavati ovo i druga vjerska djela. Taj idžazet glasi:

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله و آله و اصحابه

و انصاره و احزابه اما بعد فقد اجزت صاحب هذا الكتاب بما اجازنى به مشايخى من روايته
عنى الى مصنفه باسنادين و اجزته ان يروى عنى كتب الحديث و التفسير و الفقه و العقايد
و بجميع ما لى من التأليف نظما و نثرا بشرطه المعتبر عند اهل الاثر مع الضبط و الاتقان
و بحمد الله تعالى. كتبه الفقير الحقير عبد الغنى المدرس بالسليمية فى صالحية دمشق المحمية

Na l. 1ª je naslov djela, kratka biografija pisca i neki stariji zapisi, nečitki.

Na kraju prepisivač prenosi zapis koji je našao na primjerku iz koga je prepisao ovaj primjerak. U tom zapisu se kaže da je vlasnik Ibrahīm b. Sulaiman b. 'Abduṣṣamad pročitao i sravnio čitavo djelo pred učiteljem Šamsudin Muhamed at-Tunisijom:

شاهدت فى الاصل المنسوخ منه هذا الفرع ما مثاله قرا جميع الكتاب كتاب الشفا
من اوله الى آخره سماعا و مقابلة على الشيخ الامام القدوة سيدى شمس الدين محمد التونسى
نور الله قلبه بنور معرفته ابراهيم بن سليمان بن عبد الصمد مالكه بحسب الطاقة و الاجتهاد
رضى الله عنهم اجمعين نقله كما شاهده على بن ايوب بن موسى غفر الله لهـــــــم

Tu je na rubu i bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak kolacioniran sa originalom (بلغ مقابلة بالاصل فصح و الحمد لله).

Na slijedećem listu prenesen je zapis iz spomenutog ranijeg primjerka u kojem učenjak Muḥammad b. 'Alī b. Habbāb al-Ḫazraǧī al-Andalusī potvrđuje koji su sve učenjaci pred njim čitali i slušali ovo djelo. Datum toga svjedočanstva je iz 666/1267 godine.

Zadnja dva lista ispunjena su raznim hadisima koji su pisani kasnije drugom rukom.

Iz biblioteke H. M. Handžića.

487. ISTO **704.**

Primjerak je manjkav u početku.

L. 316; 20 × 15. Nasḫ, djelomično vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa zlatom ukrašenim ornamentima na koricama.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Bojozade Hasan-efendi.

488. ISTO **1231.**

L. 281; 22 × 14,5. Nasḫ, jednostavan, mjestimično vokalizovan. Na prvoj stranici je lijep unvan u kom su na zlatnoj podlozi izrađeni cvjetovi. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim, sa dvije široke zlatne i jednom plavom linijom. Ostale stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel; povez kožni.

Na početku crvenim linijama nacrtan okvir za sadržaj koji nije ispisan.

Prepisao Mustafa b. Mustafa al-Uskopyavi (الاسكوبوى — iz Uskopja) u Gazi Husrevbegovoj medresi, 1211/1796.

Iz Elči Ibrahim-pašine biblioteke.

489. ISTO **1234.**

L. 132; 23,5 × 17. Ta'līq, s početka vokalizovan. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, tanak; povez polukožni.

Prepisao Faiḍullah Ismā'īl Dženetizade (Dženetić) u Sarajevu 2. džumadal-evela 1219/1804.

Na l. 1ª zapis na turskom jeziku u kome se kaže da je primjerak uvakufio Mustaj-beg Dženetić za svoje muško potomstvo 1289/1872.

490. ISTO **2113.**

L. 188; 21,5 × 15,5. Nasḫ-ta'līq. Po rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst, a od kojih su neke na turskom jeziku. Papir tamnobijel, tanak, povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad Ḥalwizade (حلوى زاده), početkom džumadel-ula 1166/1752, po svoj prilici čovjek našeg porijekla.

491. **2808.**

L. 243; 17 × 11. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

1. L. 1 — 237. ISTO

Nasḫ, većim dijelom vokalizovan. Stranice obrubljene sa dvije crvene i jednom plavom linijom. Na rubovima listova ima bilježaka, koje tumače tekst.

Prepisao i sravnio vlasnik Sayyid Ḥusein Ṣādiq al-Qādirī, 997/1589.

(قد فرغت من كتابة هذا الكتاب سنة سبع و تسعين و تسعماية يوم الخميس وقت الضحى مالكه و كاتبه الفقير سيد حسين صادق القادرى باغ القابلة بحمده مصليا و مسلما فى الرجب سنة ٩٩٧)

Na početku *Šifāa* je iscrpan sadržaj, pisan crvenim i crnim mastilom. Na l. 1ª su zapisi o djelu i piscu, o nekadašnjem vlasniku, te o tome da je primjerak uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu Ahmed Asim, mutevelija, 1270/1853.

2. L. 238 — 243. مولد

Pjesma o Muhamedovu rođenju na arapskom jeziku od nepoznatog pisca. Sastav je dat u stihu i u prozi naizmjenično.

Početak:

الحمد لله الذى اجرى على من حمده اجرا و علا فى حجب جبروت عظمته قهرا

Pismo je kao gore, a po svoj prilici i rukopis.

492. ISTO kao br. 483 3482.

L. 197; 22 × 13. Ta'līq, djelomično vokalizovan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, povez otkinut i izgubljen, listovi prosuti.

Prepisao Ḥusain b. Ḥusain el-Belgrādī (Beograđanin), pripadnik derviškog reda gulšeni, godine 1152/1739, kako je zapisano na kraju slabim arapskim jezikom:

قد كملت هذه الكتاب الشريفة . . . عن يد الحقير حسين بن حسين الدرويش الواجد الكلشنى الروشنى البلغرادى . . . فى سنة احدى و خمسين و مائة و الف . . .

Na l. 1ª je ime i pečat nekadašnjeg vlasnika H. Halila Gradčaničevi, nastanjenog u Beogradu, te kratak zapis o njegovom zavještanju rukopisa.

Iz biblioteke šeih H. Halil Gradčaničevi (iz Gračanice).

493. ISTO 4213.

L. 226; 21 × 15. Nasḫ, mjestimično vokalizovan. Prva stranica obrubljena sa tri široke zlatne i više tankih crnih linija. U vrhu iste je unvan. Ostale stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, povez kožni sa ornamentima na koricama, djelomično rastavljen od knjige, tako da su mnogi listovi prosuti.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl, nastanjen u gradu Qastamoniji, u medresi Reis al-kuttāb, 1162/1748.

Na početku zlatnim i crnim linijama izrađen okvir za sadržaj koji je samo djelomično ispisan.

Poslije sadržaja su zapisi da je vlasnik Stočanin Hromozade Salih Sidqī i da je cijena knjige 28 groša.

494. ISTO 4308.

L. 309; 17,5 × 12,5. Ta'līq sa nešto nasḫa. Iznad mnogih riječi, a naročito na početku hadisa, stavljene crvene crtice. Papir bijel, tanak; jedan list u sredini oštećen, povez kožni, očuvan.

Prepisao 'Abdullah Hromić, sin Munla Ṣāliḥa, u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, vjerovatno krajem XIX stoljeća.

(كتب الحقير عبد الله بن منلا صالح حروميك فى مدينة الموستار بمدرسة قره كوزبك)

495. تحفة اخوان الصفا فى اختصار كتاب الشفا 3579.

Skraćena prerada prethodnog djela od nepoznatog pisca. Vjerovatno da je to Šaiḫ Muḥammad b. Aḥmad al-Asnawī aš-Šāfi'ī, umro 763/1361, koga spominje ḪḪ (II, 1053). Djelo je vrlo rijetko, ako ne unikat. Gornji naslov je prema rukopisu (v. uvod).

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم الحمد لله الذى شرف انبياءه بالكرامات و ايدهم ببراهين المعجزات و خصهم بخوارق العادات . . . و بعد نور الله قلبك . . . فانك لكافك بالعلوم . . . ندبتنى (؟) الى اختصار كتاب الشفا بتعريف حقوق المصطفى . . . فتحاميت ذلك مدة لما فى هذه الدرجة العلية من المهامه . . .

ثم استخرت الله تعالى فى ذلك لا فوز به فى دار السعادات و اختصرته على ما اشرت ...
و وسمته بتحفة اخوان الصفاء فى اختصار كتاب الشفاء.

L. 91; 20,5 × 13. Ta'līq, sličan nasḫu, lijep, pisan oštrim perom. Samo dva naslova pisana su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat; povez platneni, nov.

Na početku, kasnije, stavljen je naslov djela crvenim mastilom. Prvi pisani list oštećen i nalijepljen drugim čistim listom, tako da je naslovna stranica zalijepljena.

Prepisao Mas'ūd b. Bilāl 17. džumada II 793/1390, u selu Bejdehan (?), kako stoji u bilješci na kraju:

و قد وقع الفراغ من تسويده يوم الاثنين السابع عشر من جمادى الآخر لسنة
ثلاث و تسعين و سبعمايه فى قرية بيدخان ... على يدى اقل عباد الله تعالى و اكثرهم ذنبا
مسعود بن بلال

Navedena bilješka upućuje da je spomenuti Mas'ūd b. Bilāl autor ovog djela, ali je to, s obzirom na njen slab sastav i neke druge okolnosti, teško reći.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

496. (كتاب) حاشية الشفا للامام القسطلانى 3570.

Komentar djelu *aš-Šifā*, koji je napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad al-Qastalānī al-Misrī, umro 923/1517. To je kratak komentar, gotovo samo rječnik, koji tumači smisao pojedinih riječi. Ovo djelo ne spominje Hadži Halifa, niti drugi bibliografski izvori ili katalozi koje mi imamo.

Početak:

و به التوفيق و العناية قوله الحمد لله الحمد لله هو الثناء باللسان على جهة التفضيل
فقوله بالجميل ليشمل الصفة و هى ما كان فيك و الفعل هو ما كان منك ...

L. 174; 21 × 15. Nasḫ. Papir bijel, glat; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Na l. 1^a je gornji naslov i bilješka da je pisac ovog djela isti autor koji je napisao المواهب اللدنية.

Ova bilješka je kasnije stavljena uz naslov.

Prepisao Sulaimān b. Muḥammad al-Mālikī al-Abyārī 22. zulkade 1075/1664.

(و ذلك بكتابة افقر العباد الى الله تعالى ... سليمان بن محمد المالكى الابيارى ... و كان
الفراغ من كتابته يوم السبت ثانى عشرين ذى القعدة الحرام من شهور سنة خمس و سبعين
و الف)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

497. رفع الخفاء عن ذات الشفاء (شرح الشفا لعلى القارى) 108.

Komentar djelu *aš-Šifā*. Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. I, 369,^{1}.

Početak:

الحمد لله الذى انزل القرآن شفاء لما فى الصدور و هدى و رحمة للمؤمنين

L. 413; 33 × 21,5. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, sa dvije široke zlatne i jednom crvenom, a ostale samo crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Na naslovnoj stranici je zapis na turskom jeziku pisan nevješto, u kome se kaže da je primjerak uvakufio Džinozade. Iznad i ispod zapisa nalaze se pečati. Na početku je sadržaj.

Na kraju ima zapis da je pisac završio svoje djelo 1011/1602. Iz ovog zapisa moglo bi se razumjeti da je rukopis autograf, ali se to ne može tvrditi, jer možda je neki prepisivač doslovno prepisao original izostavivši svoj potpis.

Rukopis je iz XVII stoljeća.

498. ISTO 689.

L. 656; 22 × 16. Prva polovina rukopisa nasḫ, a druga ta'līq. Tekst Šifā-a podvučen crvenom linijom .Prva stranica obrubljena sa četiri tanke crvene i dvije široke zlatne linije. U vrhu iste je malen jednostavan unvan. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao Hağī Muḥammad b. Waliyyuddīn, muderis u Gazi Husrev-begovom hanikahu (tekiji) u Sarajevu 15. šabana 1193/1779:

حوره الفقير الحاج محمد بن ولى الدين المدرس بزاوية خانقاه فى سراى بوسنه و اتمه فى اليوم الخامس عشر من شهر شعبان المعظم لسنة ثلاث و تسعين و مائة و الف

Na kraju, poslije datuma nalaze se dva stiha na perzijskom jeziku koji su, izgleda, prepisivačeva tvorevina. Na prvom zaštitnom listu je potpis i pečat bivšeg vlasnika (H. Ubejdullah Zuhdi b. H. Ibrahim 1186/1772).

Uvakufio Mutevelić Ahmed Asim, čiji se pečati nalaze na nekim listovima, sa datumom 1284/1867.

499. ISTO **3742.**

Svezak je nepotpun u početku.

L. 501; 31,5 × 21,5. Nasḫ čitak. Tekst *Šifā-a* podvučen crvenom linijom. U početku je izgubljeno 120 listova. Stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni, oštećen i popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Ali al-Munūfī 12. ramazana 1165/1751.

و كان الفراغ من كتابة هذا الكتاب الجليل يوم الاثنين المبارك ثانى عشر شهر رمضان المبارك من شهور سنة خمسة و ستين و ماية و الف على يد كاتبه على المنوفى . . .

Iz Karađoz-begove biblioteke.

500 — 502. نسيم الرياض **111, 112, 100.**

فى شرح شفاء القاضى عياض

Komentar djelu *aš-Šifā*. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. 'Omar al-Ḫafāğī al-Misrī, umro 1069/1658.

Brock. S. I, 631.

Tri velika sveska, koji čine jedan komplet, prepisan istom rukom.

Po prerezu listova svakog sveska krupno je napisan naslov: شهاب على القاضى عياض

Početak:

الحمد لله الذى نور الخافقين ببعثة النور المبين و جعلها شفاء لما فى الصدور و هدى و رحمة للمؤمنين

L. 522 (I) + 429 (II) + 296 (III); 32 × 22. Nasḫ čitak. Tekst Šifā-a pisan crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom, u kom je izrađeno poljsko cvijeće. Ova i slijedeća stranica obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji; povez kožni, očuvan, sa otiskom ornamenata na koricama. Svaki svezak ima polukožnu oštećenu futrolu (gilaf).

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: فصل و اما رؤيته صلعم اربه.

Na početku je sadržaj za sva tri sveska.

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Sadrži tumačenje od poglavlja: فصل و اما رؤيته صلعم اربه عز و جل do kraja poglavlja: فصل فيما يلزم من دخل مسجد النبى صلعم من الادب.

Tekst Šifā-a u početku pisan crvenim mastilom, a poslije podvučen crvenom linijom.

Na kraju je zapis sa imenom prepisivača.

Svezak treći, sadrži tumačenje od poglavlja: القسم الثالث فيما يجب للنبى صلعم و ما يستحيل فى حقه او يجوز عليه do konca djela.

Na kraju je zapis u kome se kaže da je pisac djelo završio 1058/1648, a da je neki prepesivač Muhammad b. Dāvūd 'Anānī prepisao jedan primjerak iz piščeva autografa u petak 17. muharema 1068/1657. Iz tog prepisa prepisan je ovaj naš primjerak 24. džumada I 1162/1748. Prepisivač je Muḥammad al-Ya'qūbī al-Wanāmī.

و كان الفراغ من تعليقه من خط مؤلفه المذكور على يد العبد الفقير الى الله تعالى محمد بن داود العانى يوم الجمعة سابع عشر المحرم من شهور سنة ثمان و ستين بعد الالف . . . و كان الفراغ من تعليق هذه النسخة المباركة فى يوم اربعة و عشرين من شهر جماد اول من شهور سنة الف و مائة اثنين و ستين (!) ـ على يد افقر عباد الله و احوجهم لعفوه الفقير محمد اليعقوبى الونامى ـ (!) (v. na kraju drugog i trećeg sveska).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

503. الاربعون حديثا الطائيه 1323.

كتاب الاربعين فى ارشاد السائرين الى منازل المتقين ili

Knjiga četrdeset hadisa koju je napisao Abū 'l-Futūḥ Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī aṭ-Ṭāī al-Hamadānī, umro 555/1160.

Brock. S. I, 623.

Pisac je djelo diktirao i predavao učenicima 551. H. Svaki hadis prenosi od drugog učitelja (šejha) i drugog ashaba (sahiba), tako da je spomenuo četrdeset svojih učitelja od kojih je hadis slušao i četrdeset Alejhisselamovih učenika (ashaba). Svaki hadis je propratio lijepim tumačenjem, a uz ime ashaba dao je njegovu sažetu biografiju.

Početak:

اخبرنا الشيخ الامام العالم السيد الاجل .. قال الحمد لله على سوابغ آلائه و صلى الله على محمد خاتم انبيائه

L. 45; 23,5 × 16 sa označenom folijacijom koja počinje brojem 199, što znači da je ovaj primjerak bio u sastavu nekog rukopisa s kojim je imao zajedničku produženu folijaciju. Nasḫ arapski starinski, mjestimično vokalizovan. Naslovi pisani krupno tamnijim mastilom. Listovi 8 — 10, 20 — 21, 30 — 31 dopisani su kasnije drugim rukopisom na tanjem papiru, ali je i to pismo starog datuma. Na listovima 20 — 21 (217 — 218) na dvije stranice ponovljen isti tekst, a jedna stranica prazna. Papir žućkast. Neki listovi oštećeni od duge upotrebe i crvotočine. Povez polukožni.

Prepis završen u ponedeljak 28. ševala 664/1265. Prepisivač je jedan od Qasṭalāninih učenika i to Aḥmad b. Abū Bakr b. Abu 'l-Fawāris b. Murhif, kako se to razumije iz bilježaka na kraju. Na završetku, na rubu, nalazi se bilješka o kolacioniranju ovog rukopisa.

بلغ العرض باصل شيخنا تاج الدين القسطلانى فصح حسب الطاقة و لله الحمد و المنة كتبه العبد خليل بن بكران الحلبي عفا الله عنه

Bilješku je napisao i potpisao prepisivačev kolega.

Ovu zbirku prenosi piščev učenik Yūnus b. Yaḥyā al-Hāšimī al-Bagdādī koji ju je kasnije sam predavao. Na listu 44 nalazi se popis jedne generacije njegovih učenika na čelu sa poznatim učenjakom Aḥmad b. 'Alī al-Qasṭalāni-jem, a na listu 45 popis jedne druge generacije učenika koji su ovo djelo slušali pred spomenutim Qasṭalāni-jem. Evo tog popisa sa bilješkom o datumu prepisa i o prepisivaču:

آخر كتاب الاربعين و الحمد لله رب العالمين ... نقلت هذه النسخة من نسخه بخط ... و كان الفراغ من نسخ هذا الجزء المبارك عشية الاثنين ثامن و عشرين شهر شوال سنة اربع و ستين و ستمايه.

شاهدت على الاصل المنقول منه هذه النسخة ما هذه صفته سمع جميع هذه الاربعين على صاحبها الشيخ الفقيه الامام الاوحد العالم المحدث ابى محمد يونس بن يحيى بن ابى الحسن ابن ابى البركات الهاشمى رضى الله عنه الشيوخ الفقهاء الاجلا الفضلا الشيخ الفقيه الامام المالكى المدرس ابو العباس احمد بن على بن محمد بن الحسن القسطلانى و ابنه الفقيه ابو الحسن على و الشيخ ابو الطاهر اسمعيل بن الفقيه ابى الحسن على بن عبد الله بن عبد الباقى عرف بابن الصواف الاسكندرى و ابناه ابو القاسم عبد الرحمن و عبد الباقى و الفقيه الحسيب ابو محمد عبد الله بن الفقيه الخطيب ابى القاسم بن عمر و الفقيه المحدث ابو عبد الله محمد بن احمد بن على بن يحيى الانصارى المرسى و الفقيه ابو عبد الله محمد بن يوسف بن ابى الياس البرزالى [؟] اللمثونى و الفقيه ابو سعيد يخلف بن يعلا الجادى [؟] الفاسى و الفقيه ابو عبد الله محمد بن الشيخ ابى اسحق بن طريف و الفقيه ابو الوليد اسمعيل بن محمد الابدى و ابو الحجاج يوسف بن على القيسى و الشيخ ابو عبدالله محمد بن محمد بن حسن البلنسى بقراءة العبد الفقير الى رحمة ربه كاتب السماع عبد العزيز بن الحسن بن [بياض] بالحرم الشريف بباب الندوة تجاه الكعبة المعظمة و ذلك فى مجالس آخرها السادس من جمادى الاول من سنة اربع و ستماية و سمع مع الجماعة المذكورين اعلاه بالقراءة المذكورة الشيخ الاجل الاكرم ابو المكارم مطرف بن سعيد بن مطرف الطرابلسى و اخوه ابو محمد عبد الوهاب و صح ذلك و الحمد لله و سمع مع الجماعة الشيخ الصالح ابو الحسن على بن عبد الرزاق بن على البواتى و كمل له السماع باعادة مافاته كتبه يونس بن يحيى الهاشمى و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين و سلم.

نقله كما شاهده العبد الفقير الى الله سبحانه احمد بن ابى بكر بن ابى الفوارس بن مرهف بن منقذ حامدا لله تعالى

* * *

بلغ السماع اجميع هذه الاربعين على شيخنا الشيخ الامام العالم الفاضل الصدر الكبير الرئيس المسند عملة المحدثين مفتى المسلمين تاج الدين ابى الحسن على ن الشيخ الامام القدوة كمال الدين ابى العباس احمد بن على بن محمد بن الحسن القسطلانى افاض الله رضوانه بحق سماعه منقولا من الشريف ابى محمد يونس الهاشمى فقراه الفقيه الاجل الفاضل جمال الدين ابى العباس احمد بن محمد بن احمد لعبدرى الجماعة السادة الاجلا صاحبها و كاتبها المولى الاجل الرئيس الاصيل شهاب الدين ابو العباس احمد بن ابى بكر بن ابى الفوارس مرهف بن منقد و اخوه شقيقه . . .

Na prvom zaštitnom listu je popis ashaba koji se spominju u ovoj zbirci, stavljen kasnije. Na drugom slijedećem zaštitnom listu nalazi se kasida na turskom jeziku o sufijskoj ljubavi prema Bogu.

Naslov joj je: الله دوست , a početak:

بلبل كبي عشق اهلى فغان ايلمك اولماز

اسرار سوزيني خلقه عيان ايلمك اولماز

Pisana je lijepim ta'līqom.

Na listu 1ª naslov i nekoliko zapisa, među kojima jedan sa imenom nekadašnjeg vlasnika: H. Hasan Muzaferi el-Bosnavi iz Sarajeva, 1115/1703.

Rukopis je vrlo vrijedan.

504. نصاب الاخبار لتذكرة الاخيار 3399.

مع الترجمة التركية المسماة بزكاة الاخيار من نصاب الاخبار

Zbirka od 1000 hadisa sa prevodom i kratkim tumačem na turskom jeziku. Zbirku *(Niṣāb al-aḫbār)* napisao je Sirāğuddīn 'Ali b. 'Otmān b. Muḥammad at-Taimī al-Ūšī al-Farġānī, umro 575/1179.

Brock. I, 430,II.

Turski prevod i tumač *(Zekat al-aḫyār)* je od nepoznatog pisca. Djelo je razdijeljeno na 100 glava *(bāb)* o raznim teološkim i šerijatsko-pravnim temama i to po 10 hadisa u svakoj glavi.

U uvodu prevoda na turskom jeziku pogrešno je stavljeno da je pisac zbirke Uvais mjesto al-Ūšī. U uvodu prevodilac također kaže da je prevod i tumačenje izradio po naređenju budimskog beglerbega Mustafa-paše. Tu su navedene i kratice koje označavaju izvore hadisa, a potom je naveden sadržaj.

Početak:

الحمد لله الذى ارسل رسوله بالهدى و جعله بشيرا و نذيرا . . . و بعد بر كون بر وقت ميمون و ساعت همايون ولى نعمتم . . . مصطفى پاشا

L. 88; 20 × 14,5. Nasḫ. Tekst hadisa vokalizovan. Na prvoj stranici u vrhu je naslov djela ispisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni, nov.

Prepisao Nuruddīn b. 'Alī 1051/1641.

(قد وقع الفراغ من تحريره يوم السبت الاول من شهر جمادى الآخر من شهور سنة احدى و خمسين و الف على يد العبد الفقير . . . نور الدين بن على غفر الله له . . .)

Na početku i na kraju su bilješke i stihovi na perzijskom i turskom jeziku.

505. شرح حديث الاربعين الودعانية 705.

Komentar zbirke 40 hadisa, zvane *al-Wad'āniya*. Ovu zbirku hadisa sabrao je Abū Naṣr Muḥammad b. 'Alī Ibn Wad'ān al-Mauṣilī, umro 494/1101.

Brock. I, 355.

Ova zbirka sadrži 40 hutbi (الخطب الاربعون) koje se pripisuju Resulullahu. Stručnjaci hadisa smatraju ovu zbirku apokrifnom.

Komentar je napisao Abū Naṣr 'Abdul'azīz b. Aḥmad al-Bārğilagī, umro oko 750/1349 (v. AM I, 582).

Početak zbirke:

الحديث الاول خطبنا رسول الله صلى الله عليه و سلم على ناقة جدعاء: كأن الموت فيها على غيرنا كتب

Početak komentara:

الحمد لله الصانع القديم البارئ الحكيم الذى خلق الانسان فى احسن تقويم

L. 109; 21 × 16. Nasḫ pomiješan sa ta'līqom. Papir bijel, deblji. Povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Abdurrahmān b. Qāsim u Stolnom Beogradu 970/1563.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة ... سنة سبعين و تسعماية على يد العبد
الضعيف عبد الرحمن بن قاسم فى محروسة استولنى بلغراد حماها الله تعالى

Na početku iznad teksta je naslov, a ispog toga je zabilježeno da je rukopis vakuf Husrev-begove medrese.

Prvih deset lista ispunjeno većinom raznim hutbama i drugim kraćim zapisima vjersko-poučnog sadržaja. Jedan list na kraju također sadrži razne hutbe.

Na unutarnjoj strani korica ima također više zapisa, većinom o dugovima i zalozima, iz godine 979/1571. U vrhu prve korice nalazi se zapis iz 977/1569. u kom se govori da je tada izgorjela tvrđava u Smederevu: (قد احرق قلعة سمندره فى اوايل جمادى الآخرة سنة ٩٧٧)

506. المقتضب من كتاب الموضوعات من الاحاديث المرفوعات 619.

Izvod iz djela الموضوعات من الاحاديث المرفوعات o apokrifnim hadisima.

Osnovno djelo *al-Mavḍū'āt* napisao je Abu 'l-Farağ 'Abdurraḥmān Ibn al-Ǧauzī, umro 597/1200. (v. Brock. I, 503,^{26}), a ovaj izvod je od nepoznatog pisca.

Jedan svezak, sadrži kompletno djelo. Gornji naslov naveden je na završetku rukopisa, dok naslov na naslovnoj stranici (l. 1^a) glasi: كتاب مختصر ،ن الموضوعات لابي الفرج ابن الجوزى رضى الله عنه

Djelo ne navode izvori koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله و به استعين اعلم ان الاحاديث على ستة اقسام القسم الاول ما اتفق على صحته الامامان البخارى و مسلم و كان مرادهما اخراج ما صح سنده و ثبت و انما اشترطا الثقة و الاشتهار

L. 143; 23,5 × 17,5. Nasḫ stari, u kom se zapažaju elementi uglastih slova kao u pismu *kūfi* ili kao u današnjem magribskom (marokanskom) pismu. Poglavlja su pisana krupnije, a mjestimično su napisana crvenim mastilom. Mastilo se ne može brisati. Papir tamnobijel, deblji. Prva dva lista oštećena. Povez kožni, oštećen sa otiskom ornamenata na koricama.

Iz zapisa na kraju vidi se da je *al-Muqtaḍab* dovršen 14. zul-hidže 626/1229: آخر المقتضب من كتاب الموضوعات من الاحاديث المرفوعات و لله الحمد و المنة و على رسوله افضل صلاة و تسليم و كان الفراغ منه بتيسير الله تعالى فى اربع عشر ذى الحجة سنة ست و عشرين و ستماية . Iz više okolnosti može se zaključiti da je to datum pisanja djela i da je naš rukopis autograf.

Rukopis spada među najstarije u ovoj biblioteci.

Iz biblioteke Bojozade Hasan-efendije, čiji se pečat nalazi na prvom i posljednjem listu.

507. (كتاب) انس المنقطعين الى عبادة رب العالمين 1509.

Zbirka 300 hadisa i isto toliko kratkih priča. Pisac je Abū Muḥammad Mu'āfā b. Isma'īl aš-Šaibānī al-Mauṣilī, umro 630/1232.

Brock. I, 358.

Gornji naslov nalazi se na rukopisu (v. l. 1^a).

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه اجمعين. قال العبد الفقير الى الله تعالى المعافا بن اسماعيل

Rukopis, po svoj prilici, nije potpuno dovršen.

L. 215; 20 × 12. Nasḫ stari, arapski. Stranice obrubljene jednom crvenom linijom. U prepisivanju ima grešaka. Papir bijel, deblji, povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na l. 1^a su dvije bilješke o vlasništvu i zavještanju Džinića ('Abdul-bāqī Muḥammad b. H. Muhammad-aga Džino).

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

508. (كتاب) مختصر جامع الاصول فى احاديث الرسول 563.

Skraćena redakcija zbirke hadisa *Ǧāmi'ul-uṣūl*. Napisao Ḍiyāuddīn Abu 'l-Fatḥ Naṣrullah b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. al-Aṯīr al-Ǧazarī, umro 637/1239.

Osnovno djelo *Ǧāmi'ul-uṣūl* napisao je Abus-sa'ādāt Ibn al-Aṯīr al-Ǧazarī, umro 606/1209. Pisac ove skraćene redakcije je njegov brat. U izvorima i katalozima koji su nam pristupačni ne spominje se ova prerada.

Na l. 1ª ispod gornjeg naslova je napisano:

اختصار ضياء الدين ابى الفتح نصر الله بن محمد بن محمد بن عبد الكريم بن الاثير الجزرى قدس الله روحه و نوّر ضريحه بمحمد و آله بمنه و كرمه

Jedan svezak, sadrži čitavo djelo.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و صلواته على خير خلقه محمد و آله اجمعين اما بعد فانى اودعت هذا الكتاب احاديث عن رسول الله صلعم مما يفتقر اليه الفقيه و الخطيب و الكاتب فى الاستشهاد به و ذلك مما انتخبته من الكتاب المسمى بجامع الاصول فى احاديث الرسول و هو يجمع الكتب الستة . . . و لم اغير من وضعه شيئا سوى كثرة الابواب و فصول و جعلتها فى باب واحد و اما مقدمة الكتاب فانى لم اعرض الى شئ منها سوى فصل واحد يشتمل على ما وضعه لمؤلفى هذه الكتب الستة من علامات يستدل بها عليهم . . . فاتبعت ما وضعه لذلك و لم اغيره لانه من اكبر مهمات الكتاب

حرف الهمزة و يشتمل على عشرة كتب الكتاب الاول فى الايمان و الاسلام

U uvodu pisac kaže da nije ništa mijenjao izvorno djelo, već ga je samo skratio.

L. 232; 27 × 19,5. Nasḫ arapski, čitak i ispravan. Na naslovnoj strani je unvan i naslov djela, pisan krupno plavim mastilom na zlatnoj podlozi. Na rubovima listova ima glosa koje su pisane lijepo i sitno istim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Prepis završen mjeseca rebiul-evvela 691/1291.

و وقع الفراغ من نسخه يوم الثلثاء لعشر ليال . . . بقين من ربيع الاول من سنه احد و تسعين و ستمايه (v. l. 226).

Na kraju je ispisan Dodatak od 6 lista, pisan istom rukom, koji sadrži imena Božijih poslanika i ashaba sa kraćim podacima o njima. Naslov i početak toga Dodatka glasi:

من بعد كتاب اللواحق من جامع الاصول

الباب الثانى فى ذكر جماعة من الانبياء صلوات الله عليهم جائت اسماءهم فى الكتاب و اضفنا اليهم من يتعلق بهم ممن جاء ذكره ادم هو ابو البشر

Na kraju ovog Dodatka bio je, izgleda, potpis prepisivača koji se sada ne može pročitati, jer je list iskidan.

Na rubu nekih listova nalazi se zapis u kome se kaže da je primjerak vakuf Ibrahim-paše za njegovu džamiju u kasabi Počitelju.

(وقف ابراهيم پاشا در مسجد خود در قصبهٔ پوچيتل)

509. مشارق الانوار النبوية من صحاح الاخبار المصطفوية 241.

Zbirka vjerodostojnih hadisa koju je sabrao Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan as-Ṣagānī, umro 650/1252.

Brock. I, 361,¹.

Kompletan primjerak u jednom svesku.

Početak:

الحمد لله محيى الرمم و مجرى القلم و ذارئ الامم و بارى النسم ليعبدوه و لا يشركوا به

L. 163; 27 × 19. Nasḫ krupniji, pisan uvježbanom rukom. Naslovi i kratice pisani crvenim mastilom. Na rubovima listova ima dosta bilježaka koje tumače tekst, a od kojih su mnoge pisane rukom prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, povez papirni, nov.

Prepis završen 794/1391. Potpis prepisivača nečitak:

تمت المشارق فى يوم الخميس فى شهر ربيع الاول . . . تاريخ لاربع و تسعون و سبعماة . . . كاتبه . . .

Na početku su razni zapisi s područja mistike i dr. Na naslovnoj strani piše da je ovaj rukopis uvakufio ugledni H. Murteza-aga, sin Mahmud-begov za učenike i ulemu grada Foče, u hercegovačkom sandžaku (livai Hersek). Knjiga je predata na čuvanje i brigu muteveliji, muderisu Muhamed-efendiji. Uvakufljeno 1000/1591. godine.

Na kraju dva lista sadrže kratak uvod u hadisku nauku, (المقدمة فى معرفة انواع علم الحديث) što je prepisano iz djela *al-Mafātīh*, komentara djelu *al-Maṣābīḥ*, godine 969/1561.

510. ISTO **1902.**

L. 144; 21 × 15. Nasḫ. Naslovi i kratice pisani crvenim mastilom. U početku ima bilježaka na rubovima i između redova koje se odnose na tumačenje teksta. Papir bijel, tanak. Mnogi listovi zahvaćeni su vlagom i potamnjeli. Povez poluplatneni, nov.

Prepis dovršen krajem ševvala 1192/1778.

Na početku i na kraju su zapisi, uglavnom, o kurbanu.

Pri vrhu prve stranice nalazi se zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio Muhamed-efendija iz Gračanice (وقف محمد افندى الغرادچانيچه‌وى).

511. ISTO **1951.**

L. 195; 22 × 16. Nasḫ vokalizovan. Pri vrhu prve stranice naslov djela ispisan crvenim mastilom. U početku ima bilježaka između redaka i na rubovima listova koje se odnose na tumačenje teksta. Sve stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Neke riječi u tekstu pogrešno su napisane. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, oštećen.

Na kraju se nalazi objašnjenje o djelu i njegovom rasporedu, te koliko koje poglavlje sadrži hadisa. Poslije toga ima zapis u kojem se kaže da je prepisao Yūsuf b. Husain godine 989/1581 u Galatasaraju (u Istanbulu).

512. ISTO **1972.**

L. 201; 21 × 15. Nasḫ, djelomično vokalizovan. Na rubovima i između redaka ima bilježaka koje tumače tekst. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni.

Na početku nekoliko stranica ispunjeno raznim zapisima, većinom hadisima.

Prepisao Husain b. Ibrahīm b. Aḥmad u medresi Husreviyi (Gazi Husrev-begovoj medresi) u Sarajevu, mjeseca redžeba 1162/1748.

513. ISTO **3265.**

L. 136; 25,5× 18. Nasḫ čitak, pisan uvježbanom rukom, djelomično vokalizovan. Na rubovima listova i između redaka ima dosta bilježaka koje tumače tekst, a pisane su većinom istom rukom kao i tekst. Papir tamnobijel, deblji. Listovi zahvaćeni vlagom i mjestimično oštećeni, naročito na rubovima. Povez izgubljen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad mjeseca safera 791/1388.

تم الكتاب المترجم بمشارق الانوار . . . فى شهر صفر التاريخ سنه احد و تسعين
و سبعايه على يد العبد الضعيف . . . محمد بن احمد

Na početku razni zapisi (stihovi, hadisi i dr.) i sadržaj. Na prvoj strani zapisi pisani krupno crvenim mastilom.

Na kraju su dove sa tumačenjem na turskom jeziku, pisane kasnije crvenim mastilom, te priča na turskom jeziku o nekom dobrom čovjeku.

514. **3499.**

L. 155; 21 × 12,5. Papir bijel, povez rastavljen od knjige, polukožni.

1. L. 1 — 101. ISTO

Ta'līq. U početku na rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Prvih nekoliko lista ispunjeno je raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku, sabranim iz raznih vjersko-poučnih djela. Na prvoj strani u vrhu je potpis i lični pečat ranijeg vlasnika ovog rukopisa, izgleda prepisivačevog oca koji se i sam bavio prepisivanjem. Šest lista umetnuto iz komentara *Mabāriqu'l-azhār*, koje je prepisao isti prepisivač.

Na kraju je tumačenje nekih ajeta, što je prepisano iz nekog propovjedničkog djela.

2. L. 103 — 115. كنز الاخبار

Zbirka hadisa od nepoznatog sabirača. Prema Hadži Halifi (II, 1512) moglo bi biti da je tu zbirku sastavio Muḥammad b. Bašravaih al- Balḫī, koji se spominje i ovdje na početku. Zbirka sadrži većinom nesigurne i apokrifne hadise.

Početak:

كتاب كنز الاخبار اخبرنا الفقيه الجايل الزاهد ابو نصر الظاهر (؟) قال ابو الشيخ
الزاهد الجدى ابو العباس محمد بن محمد الخاقان قال حدثنا ابو خاتم محمد البلخى قال

احمد بن كعب القرضى عن عمو (؟) بن مالك الاشجعى قال قال رسول الله صلعم من تعلم مسئلة واحدة من العلم قلده الله تعالى الف قلادة من نور

U prepisu ima pravopisnih i jezičnih grešaka.

3. L. 115 — 127. (مجموعة احاديث)

Zbirka hadisa bez naslova, od nepoznatog sabirača.

Početak: قال النبي ع م الجمعة سيد الايام لان فيها خمسة خصال

Hadisi su slabe vrijednosti.
Ta'līq.

4. L. 127 — 132. رسالة الاحاديث الموضوعات

Kratka zbirka apokrifnih hadisa od Ṣagānije (v. br. 120,⁵).
Nasḫ.
Slijedeće dvije stranice sadrže dove i razne zapise.

5. L. 133 — 153. (مجموعة احاديث)

Zbirka hadisa većinom nesigurnih bez naslova od nepoznatog sabirača, nepotpuna na kraju.

Početak:

قال النبي صلعم من قال بسم الله الرحمن الرحيم على الصراط تباعد النار خمس مأة عام

Ta'līq.
Na kraju su neke bilješke s područja propovijedi.
Prepisao pod tač. 1 — 2 Ayūb b. Muṣṭafa al-Babadāgī 22 zulkade 1116/1704; pod t. 3 — 4 Muṣṭafa b. 'Alī al-Babadāgī 1160/1747; a pod t. 5 nepoznati prepisivač u XVIII ili XIX stoljeću.

515. ISTO kao br. 509 **3796.**

L. 151; 27,5 × 19. Nasḫ krupan, vokalizovan. Mjestimične kratice pisane crnim mastilom. Primjerak je, koliko se može vidjeti, prepisan iz rukopisa koji je neki učenik čitao i slušao pred autorom. Na rubovima i između redaka ima dosta bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, obložen zelenim platnom koje je oštećeno.

Prepis završen početkom ramazana 835/1431.

تمت بعون الله و حسن توفيقه فى العشر الاول من رمضان يوم الاحد سنة خمس و ثلثين و ثمان مايه

Pri vrhu prve stranice, kao i na još nekim stranicama ima zapis na perzijskom jeziku, iz kojeg se vidi da je primjerak uvakufio Ibrahim paša za svoju džamiju u gradu Počitelju: وقف ابراهيم پاشا در مسجد خود در قصبهٔ پوچیتل.

Na kraju je bio neki zapis koji je namjerno izbrisan, kao što su izbrisani neki zapisi i na početku.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

516. ISTO **4284.**

Prvi je list izgubljen.
L. 162; 19,5 × 12. Ta'līq sitan. Prva stranica obrubljena tankim crnim i sa dvije široke zlatne linije, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.
Prepisao Aḥmad b. 'Alī al-Gazganī Bošnjak, Sarajlija, posljednji dan šabana 1146/1733.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب فى وقت بعد العشاء فى آخر شعبان فى سنة ست و اربعين و مائة و الف على يد العبد الضعيف احمد بن على الغزغانى البسنوى السرايى)

Na početku su razni zapisi s područja fikha, imena i lični pečati bivših vlasnika, te sadržaj. (Navedeni vlasnici su: Hadži Ibrahim b. Hadži Durak 1164/1750, Ubejdullah Zuhdi 1186/1772, Hadžipašazade Hadži Memiš-aga 1230/1814, Sulejman Selimović 1322/1904).

517. **4429.**

L. 60; 21,5 × 15,5. Papir bijel, povez kožni, prost.

1. L. 1 — 29. ISTO

Fragment. Nasḫ prost, sa nešto ta'līqa, pisan krupnim perom. Između redaka i na rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Ḥadāiq al-azhār (v. br. 518), a ovaj uopće ne spominje. Ne spominju ga ni drugi izvori, uključujući i Brockelmanna, što znači da je djelo do sada ostalo nepoznato u svijetu.

Naš primjerak je, izgleda, autograf, ali je, nažalost, znatno oštećen i manjkav s početka, pri kraju i na drugim mjestima.

L. 301, 26 × 17. Nasḫ stari arapski, lijep, pisan vještom rukom učena čovjeka. Naslovi i kratice pisani su crnim mastilom. Na rubovima listova ima bilježaka koje se odnose na tekst, a pisane su kasnije drugom rukom. Papir žućkast, deblji. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, prosuti i ispremetani. Povez izgubljen.

Zapis na kraju rukopisa, koji sadrži podatke o djelu, piscu i datumu, glasi:

هذا آخر ما تيسر لى جمعه على مشارق الانوار النبويه و الاحاديث المصطفويه من مصنفات ايمة الدين و علماء الصدق و اليقين قد سميته روضة الاخيار فى شرح مشارق الانوار. اسئل الله تعالى ان يجعله ذريعة الى نيل مرضاته و وسيلة الى درجاته ... و قد فرغ من تعليقه مؤلفه العبد الضعيف المحتاج الى ربه اللطيف عمر بن عبد المحسن بن ابى بكر الارزنجانى غفر الله له و لوالديه و احسن اليهما و اليه غدوة يوم الجمعة فى اواخر شهر ربيع الاول سنة سبع و تسعين و ستمائة حامدا لله تعالى و مصليا على رسوله المصطفى محمد و آله الطاهرين

Ispod toga zapisa nalazi se jedna idžazet-nama iz hadisa, ali je tekst znatno oštećen, pa se ne može pročitati. Na posljednjoj stranici nalazi se pogovor, u kome pisac govori o ovom svom djelu.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

521. تحفة الابرار فى شرح مشارق الانوار 3805.

Komentar djelu *al-Mašāriq*, napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad ar-Rūmī al-Bābartī al-Ḥanafī, umro 786/1384.

Brock. I, 361.

Rukopis nema naslova, pa je neko prema zapisu prepisivača na kraju, stavio na prvom listu olovkom naslov: *al-Išrāq*. Zapis prepisivača glasi: و هذا آخر الجزء الاول من الاشراق (?!) فى شرح مشارق الانوار. Taj zapis je pogrešan, jer nije poznato pod tim imenom nikakvo djelo ove vrste.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka djela do hadisa:

م عمر بن الخطاب فناد فى الناس

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيد المرسلين محمد خاتم النبيين و على آله و اصحابه اجمعين قال الشيخ الامام العلامة ... الصغانى الحمد لله محيى الرمم و قال العبد الفقير محمد بن محمود بن احمد غفر الله له و لوالديه اللام للتعريف و التعريف باللام هو تمييز ما قصد من مدخوله عن غيره

L. 321; 26,5 × 19. Nasḫ stari, arapski. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom. U sredini na nekoliko listova pismo je oštećeno vlagom. U drugoj polovini nekoliko listova dopisano kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen sa omotom na jednoj korici.

Na kraju ima zapis u kome se kaže da je završen prvi svezak komentara *Išraqa* (!) i da slijedi drugi svezak. Ovdje se, međutim, nalazi samo ovaj svezak.

Ispod toga je zapis prepisivača, u kome se kaže da je ovaj primjerak sravnjen sa primjerkom koji je čitan pred autorom i da ga je prepisao ʻAlī b. Muḥamad ad-Dimjaṭī 14. redžeba 75 (?). Oznaka godine je nejasna.

(و كان الفراغ من كتابة هذا الجزء المبارك و مقابلته على نسخة معتمدة مقابلة على نسخة قرئت على الشارح تغمده الله رحمته على يد الراجى عفو ربه الخفى على بن محمد الدمياطى الحنفى فى رابع عشر شهر رجب الفرد الحرام سنة خمس و سبعين من وصال ... ؟ للعهد و الحمد لله وحده)

Na l. 1^a je ime nekadašnjeg vlasnika (Abdullah b. Dursun) i njegov pečat, sadržaj i ispod toga zapis na turskom jeziku iz koga se vidi da je rukopis uvakufio Ahmed-aga za javna predavanja (درس عاملكه) u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

522. ISTO 3755.

Jedan svezak, sadrži kompletno djelo.

Na prvoj stranici, pri vrhu, naslov napisan crvenim mastilom: كتاب الاقل što je pogrešno, jer pod tim imenom ovo djelo nije poznato.

L. 289; 31 × 21. Ta'līq veći dio djela, a mjestimično po nekoliko lista nasḫ, što je, po svoj prilici, dopisivano kasnije drugom rukom. U prvoj polovini neke stranice su obrubljene jednom, a neke sa dvije crvene linije. Na rubovima tih listova nalaze se ponegdje crteži za bilješke. Na kraju je nekoliko listova dopisano kasnije, krupnim perom, ali ponegdje pogrešno i nečitko. Papir bijel, čvrst, povez kožni, obložen zelenim platnom.

Na naslovnoj strani je ime nekadašnjeg vlasnika (Muṣṭafa b. Yūsuf al-Mostari) i zapis na turskom jeziku o zavještanju.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

523. مبارق الازهار فی شرح مشارق الانوار 104.

Komentar *al-Mašāriqa*. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz Ibn al-Malak, umro 797/1395.

Brock. S. II, 315; M. Ṭāhir, OM I, 219.

Neki izvori (Zerkelī, al-A'lām II, 542; Sarkis, M. al-Maṭbū'āt I, 252; Šaḏarāt VII, 342; Flügel, III, 87 i sam Brock. na drugim mjestima) pogrešno navode datum smrti ovog pisca.

Kompletno djelo u jednom svesku.

Početak: الحمد لله على هدية الهداية و الاسلام و عطية الدراية و الاعلام

L. 272; 38 × 24. Nasḫ krupan, čitak, mjestimično vokalizovan. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom i vokalizovan. Pri vrhu prve stranice jednostavan ukras plavom bojom. Prve dvije stranice obrubljene sa dvije plave linije. Na rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na l. 1ª su razni zapisi iz područja fikha i pečati Šehdine i ove biblioteke, a u dnu stranice krupno pisan naslov djela.

Na zadnjem listu je zapis o značaju i dužnostima učenih ljudi i hronologija vladavine prve četvorice halifa.

Prepisao Ḫalīl b. Ḥamza al-Karmayānī, sredinom šabana 961/1553:

تم هذا الكتاب الشريف ... على يدى الواثق بالفضل الربانى خليل بن حمزه
الكرميانى فى اواسط شهر شعبان لسنة احدى و ستين و تسعماية من الهجرة النبوية

Ispod toga u dnu stranice je unvan u živoj ljubičastoj i zlatnoj boji.

Iz Šehdine biblioteke.

524. ISTO 221.

L. 310; 29 × 21. Ta'līq, mjestimično pomiješan sa nešto nasḫa. Tekst *al-Maṣ̌ariqa* podvučen crvenom linijom. Na početku i na kraju više listova dopisano kasnije. Papir tamnobijel, i bijel, povez polukožni.

Na početku su razni zapisi iz područja tefsira i hadisa, te sadržaj, a na naslovnoj strani kraće poglavlje iz teorije hadisa. Tu je i veća mrlja, trag nečijeg namjernog brisanja, možda nekog imena.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

525. ISTO 226.

Svezak je nekompletan na kraju. Sadrži tumačenje od početka *al-Mašāriqa* do hadisa u trećoj glavi:

م ابن عمر رض. لا يحلبن احدكم ماشية احد الا باذنه

L. 112; 29,5 × 20. Ta'līq sa nešto nasḫa, prost. Tekst *al-Mašāriqa* podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Zadnja dva lista sadrže posebno nekoliko hadisa istog komentara. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Uvakufio H. Memiš-aga Kasumagić.

526. ISTO 242.

L. 172; 27 × 19. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Djelo je u početku na dva mjesta dopisano kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Prepisao Ismā'īl b. Ḥamza b. Isma'īl. Datum naveden odvojeno u kratkom zapisu, ali nejasan. Koliko se može pročitati, to je godina 862. ili 872/1467.

(وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة على يد العبد الضعيف اسمعيل بن حمزه بن
اسمعيل ... تاريخ هجرة النبوى عن سنه ٨٦٢؟)

Na početku imena nekadašnjih vlasnika, te zapisi s područja teorije hadisa. Na kraju su također zapisi na turskom i arapskom jeziku.

527. ISTO 288.

L. 327; 28 × 16. Ta'līq prva polovina rukopisa, a druga nasḫ, pisan istom rukom. Tekst *al-Mašariqa* podvučen crvenom linijom. Nekoliko prvih stranica obrubljeno crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullah b. al-Mu'min u Stolnom Beogradu, sredinom ramazana 1077/1667, kako stoji u zapisu na kraju:

قد وقع الاتمام بعناية الله الملك العلام لكتاب مبارق الازهار فى شرح مشارق
الانوار على يد احوج الانام الى رحمة الله ربه الصمد عبد الله بن المؤمن بمدينة ستونى بلغراد
و قد وقع الفراغ فى اواسط شهر رمضان فى يوم شنبه و وقت الظهر من شهور سنة سبع
و سبعين و الف

Na početku je sadržaj i neki manji zapisi.

528. ISTO 473.

L. 225; 27,5 × 19. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka, koje se odnose na tumačenje teksta. Papir tamnobijel, povez polukožni, nov.

Prepisao Yūsuf b. 'Abdulqādir u mjestu Ak Binar, u brdu Tašan (u pokrajini Edrene), 12. šabana 893/1487.

و قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المباركة لابن فرشته على يد العبد
الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة ربه للطيف يوسف بن عبد القادر بمقام آق بكار فى جبل
طاشان يوم الثلاثاء فى اثنى عشر من شهر شعبان سنة ثلاث و تسعين و ثمانمائة

Na početku su bilješke iz područja fikha, sintakse i vračanja.

529. ISTO 529.

L. 214; 25,5 × 18. Nasḫ čitak. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Pri vrhu prve stranice lijep unvan u bojama. Sve stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, povez poluplatneni; lijepo opremljen i očuvan primjerak.

Na početku je sadržaj.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

530. 551.

L. 164; 22,5 × 16,5. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1—111. ISTO

Fragment. Sadrži tumačenje *al-Mašariqa* pri kraju djela.

Nasḫ. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom. Na rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

Prepisao Aḥmad b. Bayram b. Selīm as-Sofijavī u gradu Sofiji, mjeseca muharema 1126/1714. U istom zapisu prepisivač kaže da je njegov otac prepisao komentar Meṣābīḥa, a da je on prepisao ovaj komentar.

«سوده العبد الضعيف . . . احمد بن بايرام بن سليم الصوفيوى . . . جرى ذلك فى شهر
محرم الحرام سنة ست و عشرين و مائة و الف . . . فى مدينة صوفيه»

2. L. 112—114. اجازة

Diploma izdata Muṣṭafi b. Muḥamad el-Bosnaviji el-Aqhisariji an-Navābādiji (Bošnjaku iz Prusca) od njegova učitelja Mustafe el-Erzen (?) er-Rumi el-Uskudari, 1133/1720.

Početak i kraći dio toga idžazeta:

الحمد لله رب العالمين حمد عبد صحّ وصله فسلسل عبرات الندم فى مقام الشهود. . .
هذا و قد سمع منى مولانا الكامل العالم العامل . . . مصطفى بن محمد البوسنوى
الاقحصارى النوابادى الحديث المسلسل بالاولية ثم التمس منى ان اجيزه بذلك و بغيره
. . . فاستخرت الله و اجزته . . . كتب ذلك فقير عفو مولاه مصطفى الارزن الرومى ثم
الاسكدارى ثامن يوم من ذى الحجة سنة ثلث و ثلاثين و مائة و الف

Ta'līq slab, pisan krupnim perom rukom spomenutog učitelja.

Slijede dva neispisana lista.

3. L. 117. شرح الرسالة البهائية فى الحساب

Komentar risale *al-Behāiya* iz matematike. Napisao 'Omar b. Aḥmad al-Māī al-Čillī (?), čija nam je biografija nepoznata. Živio je i pisao 1122/1710 (v. Brock. S. II, 288). Gornji naslov je prema rukopisu.

Naslov osnovnog djela je خلاصة الحساب ili (الرسالة) البهائية, a pisac mu je Bahā'addīn Muḥammad b. Ḥusain al-Ḥāriṯī al-'Āmilī al-Bahāī, umro 1030/1621.

Brock. S. II, 595—6.

Ovdje se nalazi samo jedan list ovog komentara (dio uvoda).

Početak: بالبهائ

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين يا من عجز عن جمع تضاعف نعمه اقلام افهام العقلاء و تحير فى توقم نصف ما قسم على عباده من الانصباء ... اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى عمر بن احمد الشهير بالبهائ الحلى(؟) انى رسمت فيما مضى فى ايام التحصيل و اثناء الدرس فى ايام التعطيل تعليقات على المواضع المشكلة و تنبيهات على رموز المباحث المعضلة من الرسالة البهائية فى الحساب المشهورة فيما بين اولى الالباب ...

Ta'līq.

4. L. 118 — 149. شرح هداية الحكمه للقاضى مير

Komentar al-Abharina filozofskog spisa *Hidāyat al-ḥikma*. Napisao Qāḍī Mīr Ḥusain b. Mu'īnuddīn al-Mībādī al-Ḥusainī, umro 910/1504. Osnovni tekst *al-Hidāye* napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro oko 663/1264.

Brock. I, 464.

Početak: قوله الهداية امر من لديه

Ta'līq sitniji, djelomično bez tačaka. Na rubovima listova ima mnogo bilježaka iz raznih glosa, ispod kojih na više mjesta je potpis prepisivača.

Prepisao pod tač. 3 i 4 Derviš an-Navābādī al-Bosnevī u gradu Çölemerik (جوارك) u brdu Birčlan (برچلان), 1127/1715 g., kako stoji u zapisu na kraju:

قد تم بعون الله تعالى هذه الحاشية عن يد درويش النوابادى البوسنوى فى بلدة جوارك (؟) فى الجبل المسمى بيرچلان (؟) سنة ١١٢٧ ـ ١٤ رمضان

Izgleda da su to neka mjesta u Turskoj na granici prema Iranu, — koliko se to može razumjeti iz nekih drugih zapisa, u kojima se spominju mjesta Hošab i Mahmudī (كتبه البوسنوى فى خوشاب), u koja je vjerovatno putovao i u kojima je boravio spomenuti Bošnjak.

5. L. 150 — 154. حاشية على حاشية اللارى على قاضى مير

Superglosa Muṣlihuddīn al-Larīnoj glosi prethodno spomenutom komentaru. Napisao Muḥammad b. 'Abbas al-Kurdī, kako je to navedeno u uvodu djela.

Početak ove glose je:

يا من اطاع لقدرته الطبائع خواصا و اثارا و انقاد لارادته الافلاك حركة و ادوارا ... فيقول الفقير الى لطف الله السرمدى محمد بن عباس الكردى ... الانتساب الناشئ فى الحمودى النامى بالخوشاب ان الحواشى اللارية الانصارية على شرح الهداية لما كانت عاصياتها فى الغاية و معضلاتها فى النهاية باطباق مشاهير العلماء ... فلم يكن لها بد من محاكمة ليظهر الصواب و يزول الارتياب و انا كنت فى سوالف الزمان و مديد من الاوان جاهدا فى تحصيلها

Ta'līq.

Prepisano u mjestu Hošab rukom gore spomenutog prepisivača.

6. L. 156 — 160. (رسالة فى العمل بالاسطرلاب)

Risala o rukovanju astrolabiumom od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد سيد الاولين و الآخرين ... و بعد فلما كان الاسطرلاب ما يتوقف عليه اوقات الصلاة ... اردت ان اجمع رسالة فى الاسطرلاب

Djelo je podijeljeno na uvod *(muqadime)*, 15 glava *(bāb)* i zaključak *(ḫātima)*.

Ta'līq.

7. L. 161 — 164. اللمعة الماردينية فى شرح الياسمينية

Komentar djelu *al-Yaseminiya*, napisao Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Maridīnī (v. br. 1,^{2}).

Ta'līq. Tekst (stihovi) *Yaseminiya* označeni crvenim tačkama.

Pod tač. 6 i 7 prepisao Muṣṭafa b. Muḥamad (Mustafa b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bosnavī al-Aqhiṣarī) u Kairu godine 1132/1719. Rukopis pod tač. 6 prepisao je u al-Azheru, a pod tač. 7 u Skender-pašinoj medresi.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić, čiji se pečat nalazi na nekim listovima.

531. ISTO kao br. 523 **698.**

L. 551; 20,5 × 14,5. Ta'līq i nasḫ. Tekst *al-Mašariqa* podvučen crvenom linijom. Na prvoj stranici prost unvan u crvenoj boji, a ispod njega naslov djela, ispisan krupno crvenim mastilom. Prvih nekoliko stranica obrubljeno crvenom linijom. Po prerezu listova je također naslov. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Na početku se nalaze dva stiha na turskom jeziku, u kojima se kaže da u ovom djelu ima 2252 hadisa. Tu je i zapis da je neko pozajmio ovo djelo od vezirskog age Bošnjaka Ahmed-age. Na slijedećem neispisanom listu su manje značajni zapisi i dio sadržaja. Na naslovnoj stranici ima zapis u kome se kaže da je rukopis postao vlasništvo Saliha Izeti (Hromozade), kadije u Bosna-Brodu (Travniku), a ispod toga su njegovi pečati i pečat ove biblioteke.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hromozade Ṣāliḥ 'Izetī, čiji se pečati nalaze na nekim listovima.

532. ISTO 1324.

L. 339; 24 × 14,5. Ta'līq lijep. Tekst *al-Mašariqa* podvučen crvenom linijom. Sve stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na l. 1^a je zapis o uvakufljenju. Na kraju su dove i zapisi iz područja arapske stilistike.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća i sudeći prema pismu prepisao ga je Abdulah Kantamiri.

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić godine 1289/1872.

533. ISTO 1792.

L. 270; 21 × 14,5. Ta'līq. Tekst *al-Mašariqa* podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel; povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao Abdulah Kantamiri što se vidi iz pisma.

Iz Kantamirine biblioteke.

534. ISTO 2191.

L. 401; 20 × 15,5. Ta'līq sa nešto nasḫa. Po rubovima nekih listova, naročito u početku, ima bilježaka koje tumače tekst. U prvom dijelu nekoliko listova dopisano je kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisano u XVIII stoljeću.

535. ISTO 2280.

L. 393; 20,5 × 15. Ta'līq. Prvih 47 lista dopisano kasnije drugom rukom, nasḫom. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Na kraju je zapis u kome se navode dva prepisivača. Prvi je Isma'īl b. Mikāīl, s datumom prepisa 22. šaban 871/1466, što se očito odnosi na prepis nekog prethodnog primjerka, iz kojeg je ovaj primjerak prepisan. Prepisivač ovog primjerka je Ḥasan b. 'Oṯmān, a datum prepisa je god. 1085/1674.

(قد استراح لسان القلم من تسويد هذه النسخة الشريفة المباركة المسماة بمبارق الازهار فى
شرح مشارق الانوار على يد . . . اسمعيل بن ميكائيل يوم الثلثاء فى اليوم الثانى و
عشرين من شهر الله المبارك شعبان سنة احدى و سبعين و ثمانمائة تم الكتاب بعون الملك
المنان على يد العبد الضعيف الحسن بن الحاج عثمان غفر الله له . . . سنة خمس و ثمانين
و الف)

Na l. 1^a su zapisi sa imenima nekadašnjih vlasnika (Ubejdulah Zuhdi 1186/1772, Ibrahim b. Muhamed Župčevi 1213/1798).

Iz Elči Ibrahim-pašine biblioteke.

536. ISTO 3785.

L. 354; 28,5 × 18. Ta'līq. Papir bijel, hrapav; povez kožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Aḥmad Kreso al-Mostarī, učenik Karađoz-begove medrese, početkom šabana 1242/1826, kako piše u zapisu na kraju, pisanom slabim arapskim jezikom.

Na l. 1^a je zabilježeno da je ovu knjigu uvakufio Mostarac Muhamed Spahić za Karađoz-begovu biblioteku, 1324/1906.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

537. ISTO 3799.

L. 308; 28 × 18. Ta'līq Na l. 1^a unvan, u kojem je crvenim mastilom upisan naslov djela. Prvih nekoliko stranica obrubljene su sa dvije crvene i jednom crnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama, oštećen i djelomično odvaljen od knjige.

Prepisao Yūsuf b. Ibrāhīm b. Šaih Zain al-'Ābidīn, nastanjen u gradu Jedreni, mjeseca safera 1122/1710.

Na naslovnoj strani pečat Ali Galib-paše Stočevića, a ispod toga zapis u kome se kaže da je on rukopis uvakufio za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842. Na početku je sadržaj i zapis na turskom jeziku, pisan olovkom u kome se kaže da se ovaj rukopis bio pojavio na tržištu u ostavštini Mustafa ef. Hadžimahmutovića, pa ga je, kao vakuf spasao i određenoj biblioteci predao Saliḥ ef. Hasanagić.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

538. ISTO 3886.

L. 340; 25 × 16. Nasḫ lijep. Na prvim stranicama rečenice su rastavljene zlatnim krupnim tačkama. Pri vrhu prve stranice je unvan. U prvoj polovini tekst *al-Mašāriqa* pisan crvenim mastilom, a kasnije podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel; mnogi listovi, naročito u drugoj polovini, zahvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisano godine 93, tj. 1093/1682.

Na l. 1ª je zabilježeno da je rukopis uvakufio Čejvan Kethoda u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

539. المنتقى فى احاديث الاحكام عن خير الانام 775.
(منتقى الاخبار) لابن تيميه

Zbirka hadisa šerijatsko-pravnog sadržaja. Napisao Mağduddīn Abū 'l-Barakāt 'Abdusselām b. 'Abdullāh Ibn Taimīya al-Ḥarrānī, umro 652/1254.

Brock. I, 399.

Jedan svezak, nekompletan u početku, na kraju i u sredini. To su zapravo dva fragmenta iz nekog dosta starog rukopisa.

L. 128; 20 × 14,5. Nasḫ stari, arapski. Naslovi pisani krupnije crvenim mastilom. Na početku naslov djela, pisan kasnije. Papir tamnobijel, povez plantneni, nov.

Iz nekoliko zapisa na rubovima nekih listova vidi se da je djelo predavao neki Šaiḫ Ğamaluddīn. Zapisi glase:

بلغت قراءة على الشيخ جمال الدين فسح الله فى مدته

Rukopis je vjerovatno iz XV stoljeća.

540. الترغيب والترهيب 376.

Zbirka hadisa koju je napisao ḥāfiẓ Abū Muḥammad 'Abdul'aẓīm b. 'Abdulqavī al-Mundirī, umro 656/1258.

Brock. I, 367.

Svezak prvi, manjkav u početku.

L. 253; 28,5 × 18,5. Nasḫ stari, arapski, mjestimično vokalizovan. Prilikom koričenja listovi nisu pravilno poredani, a na početku stavljeno nekoliko čistih listova. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh b. Abū Bakr b. 'Abdullāh al-Mueddin aš-Šafi'ī al-Ba'lī, 867/1462.

تم الجزء الاول من الترغيب و الترهيب . . . على يد افقر عباد الله . . . عبد الله بن
ابى بكر بن عبد الله المؤذن الشافعى البعلى غفر الله له و لوالديه و لمالكه و لوالديه . . .
بتاريخ سادس شهر رمضان المعظم قدره من شهور سنة سبع و ستين و ثمانمائه

Poslije toga na slijedećem listu nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je djelo prepisano za muftiju i muderisa Abu Ḥafṣ 'Omara b. aṭ-Ṭrablusī al-Ba'lī aṣ-Šāfi'ī

(برسم الفقير الى الله تعالى الشيخ العالم العلامة زين الدين مفتى المسلمين اوحد العلماء
و المدرسين ابى حفص عمر بن الطرابلسى البعلى الشافعى اعزه الله تعالى و نفع بعلومه . . .)

U dnu iste stranice nalazi se nečitka bilješka iz koje se razumije da je ovaj svezak čitao Muhamed . . . el-Ba'lī . . . 960/1552 godine.

Iz Šehdine biblioteke.

541. ISTO 398.

Svezak drugi od drugog kompleta. Počinje poglavljem o braku.

L. 257; 26,5 × 18,5. Nasḫ starinski. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, popravljen, sa otisnutim ornamentima na koricama. Ima polukožnu oštećenu futrolu.

Na prvom zaštitnom listu je kasnije krupno i lijepo pisan naslov «الجلد الثانى من الترغيب و الترهيب». Na naslovnoj stranici sadržaj i stari naslov.

Prepisao Abū Bakr b. Yūsuf b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ismā'īl al-Ma'awī al-'Adawī aš-Šāfiī u medresi al-Farisiyya u Damasku, kraj Omejevićke džamije godine 845/1441.

‹وافق الفراغ من نسخه فى ليلة ... يوم الثلثا رابع عشر (ذى) القعدة الحرام سنة خمس و اربعين و ثمان مائة بالمدرسة الفارسية داخل دمشق المحروسة قبلى الجامع الاموى المعمور بذكر الله تعالى برأس سوق السلاح و ذلك على يد اضعف عباد الله ... ابو بكر بن يوسف بن احمد بن محمد بن اسماعيل المعوى العدوى الشافعى›

Iz Šehdine biblioteke.

542. التقريب مختصر الترغيب و الترهيب 404.

ili: (كتاب) التقريب من الترغيب و الترهيب

Prerađeno i skraćeno izdanje prethodnog djela. Napisao Muhammad b. Abū Bakr ad-Dairī an-Nāṣirī aš-Šāfi'ī, 844/1440. To je prema naslovu i uvodu rukopisa. Pisac je umro 862/1458.

Ismāʻīl-paša, AM II, 201.

Brockelmann (I, 367, S. I, 627) navodi slična djela od drugih pisaca, ali on, kao ni ostali izvori koji su nam pristupačni, ne navodi ovo djelo.

Jedan svezak (mudželled) u dva dijela sa produženom folijacijom. Rukopis je nepotpun u početku i na kraju i na nekim mjestima u sredini. Nepotpuna mjesta dopisana su kasnije drugim rukopisom. Naslov na početku prvog dijela (l. 1^a) glasi:

كتاب الترغيب و الترهيب جمع العبد الفقير محمد بن ابى بكر الديرى الناصرى الشافعى

Taj naslov je dopisan kasnije i očito je nepotpun. Naslov drugog dijela, koji je napisao prvi prepisivač (v. l. 66) glasi:

الجزء الثانى من كتاب التقريب من الترغيب و الترهيب تأليف الشيخ الامام ... ابى عبد الله محمد بن المرحوم الامام العلامة ابى الصدق ابى بكر الديرى

Pisac je učenik Šihābuddin Ahmeda b. Hadžer el-Askalanije kome je poslao djelo na uvid povodom prigovora nekih ljudi. Ibn Hadžer je djelo pohvalio (v. bilješku o tom na naslovnoj strani prvog dijela).

Početak:

الحمد لله الواحد فلا يجحد الاحد الذى فى سرمديته توحد ... و سميته بالتقريب

و لقبته بالتحية [او النخبة؟] ... بمدينة دمشق الشام المحروسة ... و ذلك فى عام اربع و اربعين فى القرن التاسع

L. 150; 27 × 19. Nasḫ vokalizovan. Naslovi pisani krupno crnim mastilom, a podnaslovi crveno. U uvodu je sadržaj ispisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na kraju prvog dijela nalazi se zapis u kome se kaže da je prepisao »'Ali b. (?) Abū Bakr unuk (sin od sina) pisca«, vjerovatno početkom XVI stoljeća.

و كان الفراغ منه على يد العبد الفقير الى الله تعالى على بن (؟) ابى بكر ابن ابن المؤلف

Nepotpuna mjesta kasnije dopisao Muḥammad b. al-Amīr Hāǧ 1053/1643.

و كان الفراغ من كتابة نقصه و تصحيحه نهار الاثنين المبارك ثامن عشر يوم خلت من شهر رمضان المبارك سنة ثلاث و خمسين و الف و ذلك على يد احقر عباد الله تعالى ... الحاج محمد ابن المرحوم الامير حاج ...

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka ranijeg vlasnika:

تملك ... محمد چاوش الرجاله بالباب العالى بمحافظة قلعة طرابلس سنة ١٠٦٢

Iz Šehdine biblioteke.

543. 2166.

L. 98; 19,5 × 14. Nasḫ slab. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1—15. الاربعون النووية

Zbirka četrdeset hadisa. Sabrao Muḥyiddīn Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1278 (v. br. $439,^2$).

Hadisi se odnose na sve glavne teme iz područja islamske nauke.

Na rubovima nekih listova ima bilježaka, koje se odnose na tekst. Na listu 1^a potpis i mali okrugli pečat bivšeg vlasnika iz godine 1221/1806. (Gulšeni Lutfullah Lutfi).

2. L. 17—57. (اربعون حديثا)

Četrdeset hadisa od nepoznatog pisca. Uz svaki hadis dato je tumačenje i po koja priča.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيد المرسلين محمد و آله اجمعين و بعد فقد روى عن على بن ابى طالب ان رسول الله صلعم قال من حفظ على امتى اربعين حديثا . . . الحديث الاول عن عائشة رض قالت قلت يا رسول الله بم يتفاضل الناس فى الدنيا قال بالعقل

3. L. 58 — 63. در بيان ازواج الرسول عليه السلام

Kratak napis o ženama Božijeg poslanika Muhameda, te izvodi iz nekih vjerskih knjiga od nepoznatog sabirača, — na arapskom jeziku. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

تزوج رسول الله صلعم خديجة رضى الله عنها بعد سفره صلعم بشهرين و خمسة و عشرين يوما

4. L. 64 — 98. المنبهات على الاستعداد ليوم الميعاد للنصح و الوداد للشيخ احمد بن محمد الحجى (الحجرى)

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḥaǧǧī (al-Ḥaǧarī, al-Ḥuǧarī).

ḤḪ II, 1848; Kairo I, 363.

Na početku ovog rukopisa (u kome, inače, ima jezičnih i pravopisnih grešaka), ovo djelo pogrešno se pripisuje sasvim drugom piscu (Šaiḫ al-imām Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad b. Aḥmad an-Nasafīji). U štampanom izdanju (Istanbul, 1315/1897) djelo je također pogrešno pripisano Ibnu Haǧar al-'Asqalāni-ji. Povodeći se možda za tom greškom, isto je učinio i Brockelmann (II, 69; S. II, 74,^{34}). Međutim, obzirom na neke nesigurne hadise i sadržaj mjestimično nepouzdane vjerodostojnosti, jasno je na prvi pogled, da to djelo nije iz pera ovog velikog učenjaka. Ovo djelce ima uopće raznih verzija i u raznim rukopisima pripisuje se pogrešno raznim piscima. U nekim skraćenim izdanjima neuki prepisivači dali su mu naslov: المنبهات على الامور الواجبات i pripisali ga Abū Ḥanifi.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . هذا منبهات على الاستعداد ليوم المعاد صنفها صفى الدين معتقدا متعمدا للنصح و الوداد و الهداية و الرشاد الشيخ الامام الاجل الزاهد نجم الدين ابو حفص عمو بن محمد احمد النسفى ؟؟ ـ كذا فى الخظ ـ . . . و قد جعلته ابوابا من مثنى و ثلاث و رباع الى العشرة . . . فمنها ما روى عن النبى عليه السلام انه قال خصلتان لا شئ افضل منهما الايمان بالله و النفع للمسلمين

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač oko godine 1147/1734.

544. **2825.**

L. 43; 17 × 13. Papir tamnobijel, povez papirni, omotan u platno.

1. L. 1 — 19. ISTO kao br. 543,^{1}.

Nasḫ vokalizovan. Redni broj hadisa podvučen crvenom linijom. Na početku nevažni zapisi, pisani kasnije. Na kraju kratak tumač manje poznatih riječi.

Prepisao Muhammad b. 'Abdu'l-mun'im b. Ṭāhir b. Karīm al-Ḥusainī 842/1438, kako piše u nečitko pisanom zapisu na kraju:

›تمت الكتاب فى يوم السبت خامس عشر شعبان المعظم لسنة اثنى و اربعين و ثمانمائة على يد الفقير . . . محمد بن عبد المنعم بن طاهر بن كريم الحسينى‹

2. L. 19 — 43. (عدة ادعية و حجب)

Zbirka dova i »zapisa« na arapskom i perzijskom jeziku. Pismo i rukopis kao prethodno.

545. **3331.**

L. 36; 19,5 × 14,5. Papir bijel, deblji; povez papirni.

1. L. 1 — 10. ISTO kao br. 543,^{1}.

Nasḫ prost.

2. L. 11 — 14. الاربعون حديثا لعلى القارى

Četrdeset hadisa od Munla 'Ali al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. II, 394,^{7}.

Početak: و الحمد لله رب العالمين . . . انما الاعمال بالنيات

Nasḫ prost, vokalizovan.

Prepisano 1189/1775.

3. L. 15 — 36. الفرائض

Uputa o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca.

Početak je:

الحمد لله حمد الشاكرين و الصلاة و السلام على خير البرية محمد و آله الطيبين الطاهرين قال رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم تعلموا الفرائض و علموها الناس

Nasḫ.
Prepisano mjeseca zul-hidže 1110/1698.

546. ISTO kao br. 543,^{1}. **3403.**

Na prvoj pisanoj stranici naslov ispisan crvenim mastilom:

حديث الاربعين للنووى

L. 13; 21,5 × 17. Nasḫ lijep, krupan, vokalizovan. Papir bijel, povez poluplatneni.

Prepisano 16. safera 1316/1898. Potpis prepisivača nečitak.

547. الجواهر البهية فى شرح اربعين النووية **4083.**

Komentar prethodnoj Nawawinoj zbirci »40 hadisa«. Napisao Abu 'l-Faḍl Muḥammad Waliyyuddīn al-Misrī aš-Šabširī. Živio u X stoljeću po H.

Brock. I, 396,^{13}.

Početak ovog primjerka:

قال سيدنا و مولانا العالم العلامة العمدة الفهامة صدر المدرسين . . . ابو الفضل محمد ولى الدين المصرى الشافعى الاشعرى البكرى مذهبا و معتقدا: حمدا لمن افاض فضله على العالم خصوصا العلماء بالحديث

L. 43; 20 × 16,5. Nasḫ starinski. Naslovi i tekst hadisa pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen, odvaljen od knjige.

U vrhu nekih listova ima zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufio Ibrahim-paša za džamiju u gradu Počitelju.

Rukopis je prepisan, po svoj prilici, rukom nekog piščevog učenika ili je iz toga doba.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

548. **3386.**

L. 140; 21,3 × 16,8. Papir bijel, povez poluplatneni.

1. L. 1 — 118. المبين المعين لفهم الاربعين (شرح الاربعين النووية)

Komentar prethodnoj Nawawīnoj zbirci koji je napisao 'Ali b. Sultān Muḥammad al-Qarī al-Herewī, umro 1014/1605.

Brock. I, 396,^{14}.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الاعداد و الاوقات اعتبارا للانام فخلق السموات و الارض فى ستة ايام

Nasḫ. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom.
Prepisao 'Omar b. 'Alī b. Yaqūb b. 'Ali u Medini 1174/1760.

2. L. 119 — 140. الاربعون حديثا النووية, v. br. 543,^{1}.

Stranice obrubljene crvenom linijom.
Prepisano 1176/1762 rukopisom prethodnog prepisivača.

549. **4215.**

L. 223; 21,5 × 14. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 188. ISTO kao br. 548,^{1}.

Nasḫ pomiješan sa ta'līqom. Naslovi i tekst hadisa pisani crvenim.

Prepisao 'Alī b. Aḥmad b. Ṣāliḥ b. Durmiš, 22. ševala 1215/1800, u gradu Stocu (بلدة استولجه).

2. L. 189 — 223. الاربعون النووية v. br. 543^{1}.

Pismo i prepisivač kao gore. Stranice obrubljene crvenom linijom.

Na naslovnoj stranici u vrhu ima zapis u kojem se kaže da je primjerak uvakufio Strnak H. Muhamed-efendija.

550. ISTO kao br. 548,^{1}. **4225.**

L. 162; 20 × 13. Nasḫ sitan, lijep. Pri vrhu prve stranice ima lijep unvan u bojama. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokim zlatnim, a ostale crvenom linijom. Tekst hadisa podvučen također crvenom linijom. Neki listovi zahvaćeni vlagom ili zamrljani, pa je pismo mjestimično oštećeno i nečitko. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama.

Prepisao Aḥmad ef. Pruščak (al-Aqhisārī) u Sarajevu u Gazi Husrevbegovoj medresi, safera 1163/1749.

قد تم كتابة هذه النسخة فى شهر سراى فى المدرسة الخسروية على يد احمد افندى
الاقحصارى سنة ١١٦٣

551. 2752.

L. 25; 20,5 × 15. Papir žućkast, povez papirni.

1. L. 1 — 24. شرح اربعين حديثا النووية

Kratak komentar Nawawinoj zbirci »40 hadisa« od nepoznatog pisca; nekompletan pri kraju.

Početak:

الحمد لله حمدا يليق به و الصلاة و السلام على حبيبه و آله و صحبه

Nasḫ. Tekst hadisa podvučen crnom linijom.

2. L. 25 اربعون حديثا.

Četrdeset kratkih hadisa od nepoznatog sabirača. (V. br. 439,³).
Uvakufio Mustaj-beg Dženetić svjoj djeci, 1289/1872.

552. المنهاج فى شرح صحيح مسلم بن الحجاج 446.

Komentar Muslimovoj zbirci hadisa. Napisao Yahyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277.

Brock. I, 160².

Svezak treći (الجزء الثالث من المنهاج). Sadrži tumačenje Muslimove zbirke od početka poglavlja كتاب الحج do konca poglavlja كتاب الامارة.

L. 257; 26,5 × 18. Nasḫ stari, arapski, lijep. Papir tamnobijel, deblji. Prva tri lista su oštećena po dužini, a gotovo svi listovi pri vrhu zahvaćeni su vlagom. Povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao ʿAlī b. Muḥammad al-Kutbī. Rukopis je vjerovatno iz VIII/XIV stoljeća.

تم الجزء الثالث يتلوه فى الجزء الرابع كتاب الصيد و الذبائح ... كتبه الفقير
الى الله تعالى على بن محمد الكتبى عفا الله عنهما

Na kraju je zapis u kome se kaže da je na primjerku, iz koga je ovaj prepisan, zabilježeno kako je isti sravnjen sa primjerkom Šaih ʿAlāuddīna b. al-ʿAṭṭāra, koji je prepisan iz autografa. Ibnul-ʿAṭṭar je prenio zapis autora, koji u tome zapisu kaže da je djelo dovršio 15. muharema 675/1276:

صورة ما وجد على نسخة المكتتب منها: قوبلت هذه النسخة على نسخة الشيخ علاء الدين
بن العطار المنقولة من نسخة المصنف تغمده الله برحمته فصحت بحسب الطاقة و لله الحمد
و المنة قال ابن العطار آخر المجلد الرابع من نسخة المصنف رحمه الله قال قال مؤلفه رضى الله
عنه فرغت منه يوم الاثنين الخامس عشر من المحرم سنة خمس و سبعين و ستماية ...

Na l. 1ª gornji naslov, a ispod njega sadržaj ovog sveska. Tu je i zapis sa potpisom ranijeg vlasnika: Ibrahim b. Hamza, zv. Ušaqīzāde. (قد دخل فى سلك ملك الفقير ابراهيم بن حمزه الشهير بعشاقى زاده). Ispod toga je njegov lični pečat. Tu je još pečat vakifa Kasumagića Memiš-age i ove biblioteke.

Uvakufio Kasumagić Memiš-aga, čiji se pečat nalazi na nekim listovima.

553. 2650.

Zbirka risala (prepisanih i originalnih), diploma, nekih zapisa i fetvi.

كتاب الحاوى للرسائل والاجازات والمهمات والفتاوى

جمعه محمد بن محمد بن صالح بن محمد الخانجى البوسنوى السرايى

L. 120; 21 × 17. Papir bijel, deblji; povez broširan, nov.

1. L. 1 — 18. الاحاديث الجوامع وهى خمسون حديثا للنووى ولابن رجب

Pedeset hadisa koje su sabrali Muḫyiddīn an-Nawawī, umro 676/1277 i Zainuddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad zv. Ḥāfiẓ Ibn Rağab, umro 795/1393. Ovaj posljednji je dodao poznatoj Nawawinoj zbirci od 42 hadisa (الاربعون) još osam hadisa, pa je tako postala ova zbirka od 50 hadisa. (On joj je napisao i lijep komentar poznat pod naslovom: جامع العلوم والحكم فى شرح خمسين حديثا من جوامع الكلم , v. Tīmūriya II, 198. Ovdje su sami hadisi bez komentara. Nama pristupačni izvori ne navode ih kao zasebnu zbirku).

Početak:

الاول بسم الله الرحمن الرحيم عن عمر بن الخطاب رضى الله عنه قال سمعت رسول الله صلعم يقول انما الاعمال بالنيات

Nasḫ lijep. Na rubu listova uz svaki hadis ima bilješka u kojoj se navodi vjerodostojnost i izvor dotičnog hadisa.

Na l. 19 — 20. nalazi se nekoliko izabranih stihova (ابيات منتخبة)

2. L. 21 — 27. اجازة الشيخ عبد الله بن على آل يابس للفقير محمد بن محمد الخانجى

Diploma iz nauke hadisa. Izdao šaiḫ 'Abdullah b. 'Alī Āli Yābis an-Nağdī (iz Nedžda, Arabija) Mehmedu Handžiću. Ovu diplomu Handžić je dobio za vrijeme studija u Egiptu (na al-Azheru), gdje se je upoznao i sprijateljio sa spomenutim šejhom.

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je ovo prepis originalne diplome koju je Handžiću izdiktirao i potpisao šeih Abdullāh u svome stanu u Kairu. Ovaj prepis je rađen u Sarajevu, 1350/1931.

3. L. 27 — 33. اسانيد الكتب الستة وموطأ الامام مالك للدهلوى

Senedi (putevi predaje ili niz predavača) šest poznatih zbirki hadisa i Malikova *Muwaṭṭa-a*, od Waliyyullāh Aḥmeda b. 'Abdurraḥīm ad-Dehlevije. Na rubu nekih listova ima nešto bilježaka.

4. L. 34 — 35. اجازة السيد احمد رافع لمحمد الخانجى شفاها

Diploma egipatskog učenjaka Sayyid Aḥmada Rāfi' H. Mehmedu Handžiću.

Na l. 35 — 37. su dvije bilješke Handžića o njegovim radovima حياة الانبياء i الجوهر الاسنى. U prvoj bilješci prenosi prikaz njegova rada الجوهر الاسنى, koji je dao egipatski časopis الفتح u svom broju 259 od 30. safera 1350. (juli 1931).

5. L. 38 — 34. الحق الصحيح فى اثبات نزول سيدنا المسيح

Rasprava o ponovnom dolasku Božijeg poslanika Īsāa na zemlju pred sudnji dan. Napisao M. Handžić. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja.

Početak: الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على اشرف المرسلين

6. L. 43 — 49. صافى المرهم الشافى لقلب من يدعى موت عيسى بن مريم

Risala o pitanju da li je Īsā još živ i o njegovom usponu na nebo za života, od M. Handžića.

Početak: الحمد لله وحده

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je sastav risale završen u Kairu (za vrijeme studija pisca), 1348/1929.

7. L. 50 — 74. رسالة بيان الامناء فى حكم الاستمناء

Rasprava o onaniji sa šeriatskog gledišta, od M. Handžića. Pisac je ovu risalu sabrao iz fikha, hadisa i tefsira. Razdijeljena je na više poglavlja. Posljednje poglavlje sadrži izvatke iz arapske književnosti o tom problemu. Na kraju ima bilješka u kojoj se kaže da je rad završen u Kairu 1347/1928, a prepisan u Sarajevu 1351/1932.

Početak: سبحان من وفق اهل الفهوم لاستنباط المسائل والعلوم

8. L. 75 — 80. اجازة الشيخ محمد راغب الطباخ الحلبى للخانجى

Diploma šaiḫa Muḥameda Ragib at-Ṭabbāḫ al-Halebije (iz Alepa — Sirija) H. Mehmedu Handžiću. Ovo je zapravo prepis diplome koju je spomenuti učenjak hadisa i poznati noviji pisac poslao Handžiću, na njegovo pismeno traženje. Poslije idžazeta nalazi se prepis Handžićeva pisma, kojim je tražio idžazet 1351/1932 godine.

Na l. 81 — 82. je rodoslovlje Handžića (نسب محمد الخانجى) u kome je naveo svoje roditelje i nekoliko djedova.

Na l. 83 — 90. su zapisi, među kojima: Slika natpisa Careve džamije u Rogatici (تاريخ الجامع الخنكارى بچلبى پازار), putovanje u Rogaticu 1933 (الرحلة الى چلبى پازار), datum džamije i mekteba šejhul-islama Refik efendije u Rogatici, put u Foču radi održavanja vazova (الرحلة الى فوچا و ضواحيها للوعظ و الارشاد). Tu se, pored ostalog, navode imena fočanskih džamija i datum građenja nekih od njih. Potom se kratko spominje put u Goražde i Čajniče i navode se džamije tih dvaju mjesta, te otvorenje džamije Šudžauddin u Rogatici (افتتاح جامع شجاع الدين بچلبى پازار). Nakon svega toga nalaze se neki stihovi na turskom jeziku od bosanskog pjesnika Muḫlisije i njegov spjev (kasida) iz 1150/1737 u pohvalu Ali-paše Hećimovića.

9. L. 90 — 95. المنحة فى السبحة للامام السيوطى و تذييل الخانجى عليها

Kratka risala o tesbihu (brojanici), od 'Abdurraḥmana Sujuṭije i dodatak Handžića na istu.

Brock. II, 152,^{178}.

Početak: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى

Početak dodatka glasi:

و هذا ما ذيل به الفقير الى الله تعالى محمد الخانجى البوسنوى على جزء الحافظ السيوطى فى السبحة قال فى ثبت الامير قال الشيخ ابو العباس

Na l. 95 — 120. nalaze se razni zapisi i kraći sastavi:

1) datum smrti i sahrane pjesnika Safet-bega Bašagića; 2) Handžićeva kritika nekih derviških redova i njihovih zabluda i reagovanje savremenih derviša na to; 3) datum smrti i sahrana Ali Rušdi-efendije Kapića; 4) imena nastavnika vjerskih predmeta i arapskog jezika pred kojima je Handžić učio od početka školovanja u Sarajevu do završetka studija u Egiptu; 5) imena učenjaka hadisa, koji su Handžiću dali diplomu (idžazet); 6) imena učenika osmog razreda G. Husrev-begove medrese kojima je Handžić izdao odobrenje (idžazet) i tekst tog idžazeta, bez datuma; 7) Handžićevi stihovi na arapskom jeziku koje je sastavio na kraju svog rada na našem jeziku: »Književni rad bos.-herc. muslimana« i njegovi stihovi, također na arapskom jeziku, koje je stavio na kraju svog članka na našem jeziku: »O utvrđivanju ramazanskog mlađaka«; 8) Handžićevo putovanje u Krajinu radi održavanja vazova 1934. god. i popis mjesta koja je tom prilikom obišao i u kojima je održao vaz. Tu je i pjesmica na našem jeziku, kojom je jedno dijete pozdravilo H. Mehmeda, a koju je sastavio mualim mekteba u selu Papari; 9) izabrani stihovi o zavidnosti; 10) slika Sinan-begove džamije u Čajniču i jedne džamije u Makedoniji koja je porušena dinamitom 1934; 11) pjesma na arapskom jeziku u slavu Gazi Husrev-bega, koju je Handžić sastavio prilikom Gazijine proslave 1932. i tumač nekih riječi u toj pjesmi; 12) zapis o ukidanju ustanove muftijstva u Bosni i Hercegovini 1355/1936. (الغاء وظيفة الافتاء فى بوسنه و هرسك); 13) kratak zapis o profesoru sa al-Azhera Šejh Hasanainu Maḫlūfu povodom vijesti o njegovoj smrti; 14) tumačenje jednog ajeta od dvojice učenjaka u Egiptu, čija je predavanja Handžić slušao; 15) popis mjesta u Bosni i Hercegovini u kojima je postojao muftija; 16) stihovi na arapskom i turskom jeziku, koje je Handžić prepisao iz raznih rukopisa; 17) imena učenika osmog razreda G. Husrev-begove medrese iz 1355/1936. god., kojima je Handžić dao idžazet i tekst toga idžazeta; 18) jedna hutba za džumu mjeseca rebiul-evela koju je Handžić sastavio iz raznih hutbi istaknutih hatiba; 19) slika Burmali džamije u Skoplju i bilješka o njenom rušenju; 20) izabrani stihovi i riječi o pokajanju.

Cijelu ovu zbirku prepisao je Handžić lijepim nasḫom oko 1350 — 55/1930 — 36 godine.

554. كتاب مختصر موضوعات ابن الجوزى 3313.

Skraćena prerada Ibn Ğauzīne zbirke *al-Mauḍū'āt*. Napisao 'Abdullāh b. Muḥammad b. Sulaimān b. Dāwūd b. Yūsuf an-Nawāğī aš-Šāfi'ī, živio i pisao polovinom VIII/XIV stoljeća, kako se to razumi iz ovog rukopisa.

(اختصار الفقير الى الله تعالى عبد الله بن محمد بن سليم بن داود بن يوسف النواجى الشافعى)

Gornji naslov nalazi se na rukopisu (v. l. 1^{a}). Bibliografski izvori i katalozi koji su nam pristupačni ne spominju ovo djelo.

Prezime pisca u naslovu neko je pogrešno izmijenio od »بن سليمن« u » بن سليم «.

Početak:

الحمد لله على التعليم حمدا يوجب المزيد من التقويم . . . اما بعد فان بعض طلاب

الحديث الح على ان اجمع له الاحاديث الموضوعة و اعرفه من اى طريق تعلم انها موضوعة فرايت ان اسعاف الطالب للعلم بمطلوبه يتعين

L. 147; 23,5 × 17. Nasḫ starinski lijep. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Na listu 145 ima zapis u kojem se kaže, da je ovaj primjerak prepisao pisac (autograf) u subotu 6. šabana 748/1347:

آخر كتاب الموضوعات بحمد الله و عونه. علقه لنفسه و لمن شاء الله من بعده عبد الله بن محمد بن سليمن بن داود بن يوسف النواجى الشافعى . . . وافق الفراغ منه آخر يوم السبت سادس شعبان من شهور [سنة] ثمان و اربعين و سبعماية

Karakteristično je da autor u tome zapisu naziva svoje djelo jednostavno *Mauḍū'āt*, a ne *Muḫtaṣar*.

Na kraju su kraći izvodi iz radova dvojice učenjaka o apokrifnim hadisima. Prvo je na l. 145 — 146 (هذه نبذة فى الموضوعات من كلام الامام ابى حفص عمر بن زيد الموصلى) izvod iz rada Abū Ḥafṣ 'Omar b. Zaid al-Mauṣilī, a na l. 146 — 147 (و هذه نبذة ايضا من فتاوى الشيخ تقى الدين بن تيميه سئل عنها فاجاب) izvod iz fetvi Taqīyuddīn Ibn Taimīye. Ovi izvodi su pisani istim rukopisom kao i glavno djelo.

Na l. 1ª u vrhu su dva zapisa sa imenima nekadašnjih vlasnika (Abu Bekr b. Rustem b. Ahmed eš-Šerwani i H. Mustafa-efendi).

555. شرح على مختصر صحيح مسلم 3801.

Komentar skraćenoj preradi Muslimove zbirke hadisa, od nepoznatog pisca. ḤḪ (I, 558) spominje dvije skraćene prerade Muslimove zbirke.

Jednu od njih napisao je Muḥammad b. 'Abdullāh al-Marīsī, umro 655/1257, a drugu Zakīyuddīn 'Abdul'aẓīm Ibn 'Abdulqavīy al-Munḏirī (umro 656/1258). Ovu drugu preradu komentarisali su dvojica učenjaka, i to: 'Oṯman b. 'Abdulmalik al-Kurdī al-Miṣrī, umro 737/1336. i Muḥammad b. Aḥmad al-Asnawī, umro 763/1361. Ovaj naš rukopis je, po svoj prilici, jednog od ova dva komentatora, ako nije djelo samog prerađivača.

Svezak peti ili *šesti*, u kome su uvezena dva dijela (džuza), i to pogrešno, jer je drugi dio trebao doći naprijed. Svezak je nepotpun. Na više mjesta pogrešno je stavljeno i uvezano po nekoliko listova iz neke sasvim druge knjige. Na prvom listu u vrhu može se pročitati zapis, da je ovo šesti svezak (السادس من شرح صحيح مسلم).

Početak prvog dijela ovdje:

فى حكم ما افتتح من القرى بقتال او بغير قتال مسلم عن همام بن منبه قال هذا ما حدثنا ابو هريرة عن محمد رسول الله صلعم فذكر احاديث منها قال قال رسول الله صلعم

Taj dio završava se poglavljem:

ما يلزم من حلف باللات و العزا (العزى) و من قال لصاحبه تعال اقامرك مسلم عن ابى هريرة قال od koga nedostaje nekoliko listova.

Slijedeći dio, (koji je trebao doći naprijed) počinje poglavljem:

عدة المتوفى عنها الحامل و غير المتوفى عنها من الحوامل مسلم عن ابن شهاب قال

Ovaj se dio završava poglavljem:

التنفيل وفد المسلمين بالاسرى مسلم عن اياس بن سلمة قال حدثنى ابى قال غزونا فزارة و علينا ابو بكر.

Na kraju ima bilješka koja glasi:

تم الجزء و لله الحمد و المنة و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسليما. يتلوه ان شاء الله تعالى فى مسلم ما افتتح من القرى بقتال او بغير قتال و حسبنا الله و نعم الوكيل

L. 341; 27,8 × 18,2. Nasḫ stari arapski, većim dijelom bez dijakritičkih znakova. Papir žućkast, deblji, listovi dohvaćeni i mjestimično oštećeni vlagom. Posljednja dva lista otkinuta s vrha. Povez otkinut i izgubljen.

Na početku ima sadržaj, a zatim zapis na turskom jeziku, u kome se kaže, da su ovi »dijelovi« došli kao poklon iz Počitelja i da postoji velika mogućnost da pripadaju vakufu Ibrahim-paše Počiteljca. Ukoliko ne budu vakuf spomenutog, kaže se dalje, oni su naše vlasništvo putem poklona, pa se određuju u vakuf od naše strane:

اشبو اجزاء لطيفه پوچتل طرفندن هديه كلوب انجق پوچتالى ابراهيم پاشانك اوقافندن اولديغى احتمال قويدر بناء عليه ان شاء الله تعالى وقت حاجتده محل مزبوره ايصال اولنه. على احتمال المرحوم مزبورك وقفى اولميوب هديه ملكمز ايسه طرفمزده وقف اوله. بناء على ذلك بعض يرلرينه وقف رسم اولنور

Ko je taj zapis napisao i u čije ime, nije označeno. Rukopis potiče, vjerovatno, iz XV ili XVI stoljeća. Iz Karađoz-begove biblioteke.

2682.

556.

L. 97; 17,5 × 13,5. Papir tamnobijel, deblji, povez broširan.

1. L. 1 — 58. جزء فيه جملة من روايات

سيدنا الشيخ الامام شيخ الاسلام العالم العلامة البحر الفهامة احد الافراد فى احواله و المتجرد فى اقواله زين الدين ابى يحيى زكريا بن محمد الانصارى الشافعى بارك الله تعالى فى حياته و حفظه من جميع جهاته

Zbirka seneda šaiḫu 'l-islāma Abū Yaḥyā Zakarīyā b. Muḥammad b. Aḥmad al-Anṣārī, umro 926/1520. Izradio Šamsuddīn Abū 'l-Ḫair Muḥammad b. 'Abdurraḥmān as-Saḫawī, umro 902/1496. (kako to navodi el-Kettani u svom djelu *Fihris al-Fahāris*. U tom djelu ova se zbirka zove *Fihris*). Ova vrsta djela, u kojima se spominju senedi, tj. niz učitelja preko kojih je neki učenjak primio ili učio svoju nauku, zove se obično *ṯabat* (ثبت).

Početak poslije besmele:

اما بعد حمد الله مانح العلماء لاسيما بالسنة الواضحة الدلايل شرفا و زينا

Najprije su spomenuti tzv.*musalsal* i slični hadisi, a onda senedi hadiskih i drugih djela. Na kraju se nalazi abecednim redom pisan registar imena onih hadiskih učenjaka, koji su Anṣārīji dali diplomu (*iǧāzat*). Ta imena su prikupljena prema uputi Šamsuddīna as-Saḫawīje.

Nasḫ.

Prepisivač i datum prepisa nisu spomenuti, ali iz riječi بارك الله فى حياته u naslovu vidi se da je prepis načinjen za života Zakarīyā al-Anṣārīje.

Na početku se nalaze dva zapisa H. M. Handžića na arapskom jeziku. U prvom se žali na loše koričenje ove vrijedne zbirke, a u drugom ističe važnost djela كتاب الاوائل , koje se nalazi na kraju ovog sveska. Na l. 1ª, pored naslova, nalaze se brisana imena nekadašnjih vlasnika i sadržaj.

2. L. 59 — 71. الجزء فيه نسخة ابراهيم بن سعد بن ابراهيم بن عبد الرحمن بن عوف الزهرى

Zbirka hadisa koje pripovijeda Ibrāhīm b. Sa'd b. Ibrāhīm b. 'Abduraḥmān b. 'Auf az-Zuhrī, kadija u Bagdadu, umro 184/800.

Na početku se nalazi potvrda da je prepisivač sa još nekim slušao predavanja ove zbirke kod Ǧamāluddīn Ibrāhīm b. 'Alī al-Qurašī al-Qalqašandī aš-Šāfi'īje, a na kraju opet potvrda da je tu zbirku slušao kod Karīmuddīn Abū 'l-Faḍl Muhammad b. Muḥammad b. al-'Imād al-Balbīsī aš-Šāfi'īje, godine 917/1511, čiji se vlastoručni potpis nalazi ispod potvrde.

Početak:

قال سيدنا و مولانا و شيخنا شيخ مشايخ الاسلام جمال الدين ابو الفتح ابراهيم بن شيخ الاسلام علاء الدين ابى الفتوح على بن القاضى قطب الدين احمد بن اسماعيل القرشى القلقشندى

Nasḫ.

3. L. 72 — 75. جزء من حديث الشيخ ابى الحسين احمد بن محمد بن احمد بن جعفر القدورى

Kratka zbirka hadisa, koje pripovijeda 'Abū 'l-Ḥusain Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧa'far al-Qudūrī, umro 428/1036.

Nasḫ.

Na kraju ima potvrda da je prepisivač slušao zbirku kod spomenutog Karīmuddīna.

4. L. 76 — 80. جزء من حديث سعدان بن نصر المخرمى منتقى من الجزء الرابع من حديثه عن شيوخه

Zbirka hadisa koje pripovijeda Sa'dān b. Naṣr al-Muḫarrimī. U djelu *Taǧ al-'arūs* kod riječi *ḫarm* (خرم) navodi se ime سيدان بن نصر.

Na kraju ima slična potvrda o slušanju i ove zbirke kod spomenutog Balbīsīje.

Prema naslovu izgleda da je to izbor iz neke veće zbirke (منتقى من الجزء الرابع).

5. L. 81 — 82. جزء فيه احاديث ستة منتقاة من كتاب الثمانين الامام
ابى بكر محمد بن الحسين بن عبدالله الاجرى

Šest hadisa, izabranih iz djela كتاب الثمانين koje je napisao Abū Bakr Muḥammad b. Ḥusain b. ʻAbdullāh al-Ağurrī, umro u Meki 360/970.

Prepisao pod tač. 1—5 Muḥammad b. Yašbak al-Yūsufī 917/1511 (v. l. 59).

6. L. 83 — 97. كتاب الاوايل

Zbirka hadisa, u kojima se spominju »počeci« (*avā'il*), tj. kada se nešto prvi put dogodilo ili učinilo. Napisao Abū Bakr Aḥmad b. ʻAmr b. Abū ʻĀṣim an-Nabīl aš-Šaibānī, kadija Isfahana, umro 287/900.

Na naslovnoj stranici je naslov:

كتاب الاوايل تأليف القاضى ابى بكر احمد بن عمرو بن ابى عاصم النبيل
رواية ابى بكر عبد الله بن محمد بن محمد بن فورك القباب عنه رواية ابى بكر محمد بن
عبد الله بن شاذان الاعرج عنه رواية ابى منصور محمود بن اسماعيل بن محمد الصيرفى
عنه رواية ابى عبد الله محمد بن ابى زيد بن محمد الكرانى عنه رواية ابى العباس احمد
بن سلامه بن ابراهيم الحداد اجازة سماع مسعود بن احمد بن مسعود بن زيد الحارثى
بقراءته عليه

Početak nakon besmele i hamdele:

اخبرنا الشيخ ابو العباس احمد بن ابى الخير سلامه بن ابراهيم بن سلامه الحداد
بقراتى عليه لثمان بقين من جمادى الاولى سنة ثلاث و سبعين و ستمية بظاهر دمشق قال
اخبرنا الشيخ ابو عبد الله

Ovo djelo ne spominje se nigdje u bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni, što bi moglo značiti da je naš rukopis unikat.

Nasḫ arapski, lijep.

Na potvrdi o predavanju ovog djela (tabaq), koja je pisana kasnijom rukom na kraju rukopisa, zabilježen je datum 673/1274. u Damasku. Taj datum spominje se i na početku.

Primjerak je star, rijedak i vrlo vrijedan. Šteta je što je, po svoj prilici, poslije prvog lista izgubljeno nekoliko listova.

Prepisao pod tač. 6 neki Ḫiḍr b. Farl (?) al-Bagdadī, vjerovatno u prvoj polovini XIII stoljeća. (كتبه العبد الفقير خضر بن فرل ؟ البغدادى)

557. الجامع الصغير من حديث البشير النذير 337.

Zbirka hadisa, napisao Ǧalāluddīn ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

Djelo je dovršeno 907/1501.

Brock. II, 147,^{56}.

Jedan svezak. Sadrži čitavo djelo.

Početak:

الحمد لله الذى بعث على رأس كل ماية سنة من يجدد لهذه الامة امر دينها

L. 215; 27 × 18. Nasḫ starinski. Naslovi, prva riječ svakog hadisa i kratice, koje označavaju izvore hadisa, pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, listovi u vrhu zahvaćeni vlagom. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na kraju se nalazi zapis iz koga se razumije da je ovaj primjerak prepisan još za života piščeva.

و هذا آخر كتاب الجامع الصغير من حديث البشير النذير و هو عشرة آلاف حديث مرتبة
على حروف المعجم تأليف سيدنا و مولانا . . . ابى الفضل السيوطى الشافعى فسح الله تعالى
فى مدته و نفعنا و المسلمين بعلومه و بركته

Na početku se nalazi gornji naslov, a ispod njega dva poučna stiha. Poslije toga, na l. 1ª ime nekadašnjeg vlasnika i napomena pisca o nekim načelima kojih se držao pri navođenju raznih izvora hadisa u svom djelu.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

558. ISTO 400.

L. 238; 27 × 18. Nasḫ. Cjelokupna obrada slična obradi prethodnog rukopisa, iako drugom rukom pisana. Papir tamnobijel, povez kožni.

Prepisao 'Abdurrāziq b. 'Abbās al-'Abādī aš-Šāfi'ī al-Azharī, 1. zulhidže 968/1560.

تم الجامع الصغير . . . على يد اضعف الورى . . . عبد الرازق بن عباس العبادى الشافعى
الازهرى فى اليوم الاول من شهر ذى الحجة الحرام سنة ثمان و ستين و تسعماية

Na l. 1^a su dva zapisa o nekadašnjim vlasnicima od kojih je prvi Ma'ruf kadija u jednoj pokrajini Egipta 969/1561, a drugi (njegov sin Muhamed) miralaj u Jerusalimu 972/1564.

(تملكه بالابتياع الشرعى بالقاهرة فى خامس المحرم سنة ٩٦٩ الفقير معروف القاضى
باقليم . . . و المنصورة ـ ثم اعارته يد الزمن للعبد الفقير محمد بن معروف ميرالاى
بالقدس الشريف فى محرم الحرام سنه ٩٧٢)

Na početku ima zapis, u kome se kaže da je ovaj svezak uvakufio H. Muḥammad Bičakčić b. Faḍlulah iz Sarajeva za Ajni-begov mekteb 1254/1838. Po tom se nalaze razni zapisi iz područja fikha i hadisa.

559. ISTO **723.**

L. 273; 22 × 16. Nasḫ sitan, lijep. Naslovi, početne riječi svakog hadisa i kratice pisani kao prethodno. Na rubovima listova u početku djela ima dosta bilježaka koje tumače tekst. Pred hadisima, također na početku, stavljene su kratice, po kojima se može znati vrijednost hadisa. Kasnije je to izostavljeno. Papir tamnobijel, tanak, povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm as-Surūrī al-Maqdisī al-Gānimī, 1. redžeba 1128/1715:

و كان الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة فى غرة شهر رجب الحرام سنة ١١٢٨ على
يد الضعيف الحقير محمد بن ابراهيم السرورى القدسى الغانمى

Na početku je naslov, crvenim pisan, zatim nekoliko zapisa, većinom o nekadašnjim vlasnicima, te napomena pisca o pravilima kojih se držao pri sređivanju hadisa. Na l. 1^a zapis o broju hadisa ove zbirke (10.934), a po tom pečati vakifa Hromozade i ove biblioteke.

560. ISTO **1340.**

L. 358; 22 × 14,8. Nasḫ. Naslovi, kratice i početne riječi hadisa pisani kao gore. Na rubovima prvih listova i između redaka ima bilježaka, koje tumače tekst. Sve stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad, poznat pod nadimkom »bivši muezin«, u nedelju 14. zulkade 1098/1686.

(ناسخ هذه النسخة المباركة . . . على بن محمد المؤذن الشهير بالسابق وقع الفراغ من نسخه
فى صبيحة يوم الاحد لاربعة عشر مضين من شهر ذى القعدة من شهور سنة ثمان و تسعين
و الف)

Na početku naslov i vlastoručni potpis nekadašnjeg vlasnika H. M. Handžića. Na l. 1^a naslov i nekoliko hadisa o vrlinama i manama žena.

561. ISTO **3840.**

L. 241; 26 × 17. Nasḫ. Naslovi, kratice i početne riječi hadisa pisani kao gore. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Na l. 1^a je naslov i zapis sa imenom i pečatom nekadašnjeg vlasnika, kadije u gradu Izmiru. Na l. 1^b je zapis u kojem se kaže da je rukopis uvakufio 'Alī Gālib-paša za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1257/1841. Iznad zapisa je njegov veliki pečat.

Rukopis je vjerovatno iz druge polovine XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

562. ISTO **3902.**

L. 470; 21,5 × 16,5. Nasḫ od različitih ruku. Naslovi, kratice i počeci hadisa pisani crvenim mastilom. Prvi list dopisan kasnije drugom rukom. Poslije nekoliko prvih listova još dva lista dopisana kasnije. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tumačenje teksta. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

563. الكوكب المنير 129.

Komentar prethodnom Suyūṭīnu djelu. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-'Alqami al-Kaukabī, umro oko 978/1570.

Brock. II, 147⁵⁶ᵃ.

ḤḪ (I, 560) navodi da je komentator Sujutijin učenik i da je umro 929/1522, a na drugom mjestu (I, 445) navodi da je pisao 952/1545.

Svezak prvi nepotpun u početku. Sadrži tumačenje od početka zbirke do hadisa التوبة النصوح.

L. 447; 31 × 21. Nasḫ i ta'līq naizmjenično, od različitih ruku. Naslovi, a mjestimično i hadisi, pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Na kraju je zabilježeno da je prepis završen 1000/1591.

(و كان الفراغ من كتابته يوم السبت المبارك عاشر رمضان المبارك سنة الف من الهجرة)

564. ISTO 3359.

Svezak prvi, nepotpun u početku i na kraju.

Početak ovdje: حديث ان الله نظيف يحب النظافة

L. 277; 20 × 14,5. Nasḫ. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

565 — 567. التيسير بشرح الجامع الصغير 990, 991, 992.

Komentar prethodnoj Suyūṭīnoj zbirci. Napisao Šamsuddīn Muḥammad 'Abdurra'ūf al-Munāwī, umro 1031/1621. Ovo je skraćena redakcija njegovog opširnijeg komentara فيض القدير

Brock. S. II, 184,⁵⁶ᶜ.

ḤḪ (I, 561) navodi da je »neki pisac« skratio taj opširni Munavijin komentar pod gornjim naslovom. Međutim zna se, a i iz uvoda ovdje razumi se da je i ovu skraćenu redakciju napisao sam pisac Munavija.

Tri sveska, koja čine jedan komplet.

Početak:

الحمد لله الذى علمنا من تأويل الاحاديث فاطر السموات والارض ... و بعد فانى لما شرحت فيما مضى الجامع الصغير ... امرنى بعض المحبين ان اختصر اللفظ اختصارا ... فرايت ابقاء الاصل على حاله ... وان يكون شرحا ثانيا و جيزا ... و سميته التيسير بشرح الجامع الصغير

L. 264 (I) + 220 (II) + 203 (III); 23,5 × 14,5. Nasḫ lijep. Tekst hadisa pisan crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, povez poluplatneni, nov.

Svezak prvi, sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do kraja slova *alif* (do hadisa الايمن فالايمن).

Na početku naslov, kasnije stavljen. Na l. 1ª dva zapisa o nekadašnjim vlasnicima. U jednom zapisu stoji, da je ovaj primjerak posjedovao i uvakufio Muhamed Šakir b. Muhamed Muidović, sarajevski muftija, godine 1266/1849.

Svezak drugi, sadrži tumačenje hadisa od »ba« do uključivo slova »qāf«. Počinje hadisom: بسم الله الرحمن الرحيم مفتاح كل كتاب، a završava hadisom: القهقهة من الشيطان.

Svezak treći, sadrži tumačenje hadisa od slova »kāf« do kraja abecede. Počinje hadisom: كاتم العلم يلعنه كل شئ, a završava se: اليوم الموعود يوم القيمة.

Prepisao neki Munla 'Abdullāh, u ponedeljak 27. zulhidže 1084/1673. kako se vidi iz ovoga zapisa na kraju trećeg sveska.

وافق الفراغ من نسخه على يد افقر عباد الله ... منلا عبد الله يوم الاثنين فى سبعة و عشرين من ذى الحجة سنة الف و اربعة و ثمانين

568. السراج المنير بشرح الجامع الصغير 1399.

Komentar spomenutoj Suyūṭīnoj zbirci. Napisao 'Alī b. Aḥmad b. Nūruddīn Muḥammad al-'Azīzī, umro 1070/1659.

Brock. II, 148,⁵⁶ᵈ.

563. الكوكب المنير 129.

Komentar prethodnom Suyūṭīnu djelu. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-'Alqami al-Kaukabī, umro oko 978/1570.

Brock. II, 147^{56a}.

ḤḪ (I, 560) navodi da je komentator Sujutijin učenik i da je umro 929/1522, a na drugom mjestu (I, 445) navodi da je pisao 952/1545.

Svezak prvi nepotpun u početku. Sadrži tumačenje od početka zbirke do hadisa التوبة النصوح.

L. 447; 31 × 21. Nasḫ i ta'līq naizmjenično, od različitih ruku. Naslovi, a mjestimično i hadisi, pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez platneni, nov.

Na kraju je zabilježeno da je prepis završen 1000/1591.

(و كان الفراغ من كتابته يوم السبت المبارك عاشر رمضان المبارك سنة الف من الهجرة)

564. ISTO 3359.

Svezak prvi, nepotpun u početku i na kraju.

Početak ovdje: حديث ان الله نظيف يحب النظافة

L. 277; 20 × 14,5. Nasḫ. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

565 — 567. التيسير بشرح الجامع الصغير 990, 991, 992.

Komentar prethodnoj Suyūṭīnoj zbirci. Napisao Šamsuddīn Muḥammad 'Abdurra'ūf al-Munāwī, umro 1031/1621. Ovo je skraćena redakcija njegovog opširnijeg komentara فيض القدير

Brock. S. II, $184,^{56c}$.

ḤḪ (I, 561) navodi da je »neki pisac« skratio taj opširni Munavijin komentar pod gornjim naslovom. Međutim zna se, a i iz uvoda ovdje razumi se da je i ovu skraćenu redakciju napisao sam pisac Munavija.

Tri sveska, koja čine jedan komplet.

Početak:

الحمد لله الذى علّمنا من تأويل الاحاديث فاطر السموات و الارض . . . و بعد فانى لما شرحت فيما مضى الجامع الصغير . . . امرنى بعض المحبين ان اختصر اللفظ اختصارا . . . فرايت ابقاء الاصل على حاله . . . و ان يكون شرحا ثانيا و جيزا . . . و سميته التيسير بشرح الجامع الصغير

L. 264 (I) + 220 (II) + 203 (III); 23,5 × 14,5. Nasḫ lijep. Tekst hadisa pisan crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, povez poluplatneni, nov.

Svezak prvi, sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do kraja slova *alif* (do hadisa الاعين فالاعين).

Na početku naslov, kasnije stavljen. Na l. 1^a dva zapisa o nekadašnjim vlasnicima. U jednom zapisu stoji, da je ovaj primjerak posjedovao i uvakufio Muhamed Šakir b. Muhamed Muidović, sarajevski muftija, godine 1266/1849.

Svezak drugi, sadrži tumačenje hadisa od »ba« do uključivo slova »qāf«. Počinje hadisom: بسم الله الرحمن الرحيم مفتاح كل كتاب, a završava hadisom: القهقهة من الشيطان.

Svezak treći, sadrži tumačenje hadisa od slova »kāf« do kraja abecede. Počinje hadisom: كاتم العلم يلعنه كل شئ, a završava se: اليوم الموعود يوم القيمة.

Prepisao neki Munla 'Abdullāh, u ponedeljak 27. zulhidže 1084/1673. kako se vidi iz ovoga zapisa na kraju trećeg sveska.

وافق الفراغ من نسخه على يد افقر عباد الله . . . منلا عبد الله يوم الاثنين فى سبعة و عشرين من ذى الحجة سنة الف و اربعة و ثمانين

568. السراج المنير بشرح الجامع الصغير 1399.

Komentar spomenutoj Suyūṭīnoj zbirci. Napisao 'Alī b. Aḥmad b. Nūruddīn Muḥammad al-'Azīzī, umro 1070/1659.

Brock. II, $148,^{56d}$.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka zbirke do hadisa:

اللهم ذا الحبل الشديد و الامر السديد اسألك الامن يوم الوعيد

Početak: الحمد لله الذى وفقنا للاشتغال بسنة رسوله و تبليغها من رغب فيها

L. 193; 22 × 16. Nasḫ prost. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene širokom zlatnom linijom. Papir bijel, povez polukožni, ima polukožnu futrolu.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdine biblioteke.

569. ISTO 784.

Svezak drugi, od drugog kompleta, nepotpun u početku. Počinje hadisom: ان الود يورث و العداوة تورث , a završava hadisom: الحمى من كير جهنم و هى نصيب المؤمن من النار

L. 288; 20 × 15. Nasḫ slab, pisan krupnim perom. Tekst hadisa pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

570. لقط المرجان فى احكام الجان 1908.

Djelo o džinima (nevidljivim bićima). Napisao Ğalāluddīn Suyūtī, umro 911/1505. Djelo je pisano na osnovu hadisa i tradicije uopće, pa ga je i sam pisac uvrstio u hadisku nauku, kad je napravio popis svojih radova. To je zapravo skraćena prerada djela o istoj temi jednog ranijeg pisca.

Brock. S. II, 187,^{122}.

Početak:

الحمد لله الحنان المنان و الصلاة و السلام على سيدنا محمد المبعوث الى الانس و الجان هذا تلخيص كتاب اكام المرجان فى احكام الجان لقاضى بدر الدين الشبلى

L. 75; 22 × 16,5. Nasḫ čitak. Papir žućkastobijel, povez kožni, originalni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na l. 1^{a} gornji naslov, pisan zelenim i crvenim mastilom, zatim zapisi o nekadašnjem vlasniku i o zavještanju rukopisa, te dva pečata ove biblioteke.

Na kraju rasprava o dovi *qunūt* od istog pisca i prepisana istom rukom.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija.

571. 3411.

L. 88; 20,5 × 15,2. Papir tamnobijel, deblji. Povez poluplatneni, nov.

1. L. 1 — 12. اربعين ابن كمال پاشا

Zbirka 40 hadisa koju je sabrao Aḥmad b. Sulaiman Ibn Kamal paša (Kamal-pašazade), umro 940/1533.

Brock. II, 450,^{13}.

Pisac je sabrao tri zbirke po 40 hadisa i prokomentarisao ih. Njegovi izabrani hadisi većinom su kratki. Ovdje su redom prepisane sve tri zbirke. Jedna od njih ne sadrži svih četrdeset hadisa. Ostale risale u ovom svesku takođe su od istog pisca.

Početak prve zbirke hadisa:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على سند العالمين و سيد المرسلين و على آله و صحبه اجمعين . . . و بعد فقد روى عن على بن ابى طالب رضى الله عنه

Nasḫ čitak. Tekst hadisa podvučen crvenom linijom.

Na l. 1^{a} je sadržaj čitave ove zbirke risala, te imena nekadašnjih vlasnika, od kojih su neka izbrisana. Među njima se može pročitati »Fehmi Ali, kadija privremeno u Blagaju«, koji kaže da je ovaj primjerak kupio, dok je bio nastanjen u Istanbulu. Ispod toga njegov pečat, u kom se može pročitati godina 1183/1770.

2. L. 13 — 26. الحديث الاربعون لمولانا كمل پاشا زاده

Zbirka 40 hadisa od istog pisca. To je njegova druga zbirka.

Brock. II, 450,^{14}.

Početak: الحديث الاول يسروا و لا تعسروا و بشروا و لا تنفروا

3. L. 27 — 35. الحديث الاربعون لمولانا كمال پاشا زاده

Zbirka hadisa od istog pisca. To je njegova treća zbirka. Sadrži 29 hadisa.

Brock. II, 450^{15}.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على سند العالمين و سيد المرسلين . . . الحديث الاول
اللهم لا خير الا خيرك و لا طير الا طيرك و لا اله غيرك

Listovi 36 — 40 neispisani.

4. L. 41 — 85. درر فرايد لمولانا كمال پاشا زاده

Kraće djelo o tumačenju raznih termina iz područja arapskog jezika, tefsira i fikha od gornjeg pisca, (v. Ismā'īl-paša AM I, 142).

Početak:

فريدة ـ التحرى هو فى اللغـة طاب احرى الامرين و اوليهما و فى اصطلاح الشرع

5. L. 85^b — 88. الرسائل الثلاث فى المسائل الثلاث لابن كمال باشا

Tri kratke rasprave o tri vjerska pitanja: o zamjenjivanju u održavanju hutbe, o plaćanju i primanju plaće za podučavanje u Qur'anu i vjeronauci uopće i o obavljanju džume namaza u dvije i više džamija u jednom gradu.

Početak: الحمد لوليه و الصلوة على نبيه قال فى الهداية

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVII stoljeću. Na nekim mjestima navedena je godina 933/1526, ali to je datum pisanja, a ne prepisa.

572. **4097.**

L. 121; 14,5 × 10. Papir tamnobijel, listovi prosuti, povez kožni.

1. L. 1 — 23. ISTO kao br. $571,^1$.
Ta'līq.
Na početku sadržaj cijele zbirke, te razni zapisi.

2. L. 23^b — 32^a. رسالة فى افضلية محمد عليه السلام

Risala o prednosti Muhameda nad drugim Božijim poslanicima, od Ibn Kemal-paše (v. Brock. II, $450,^{28}$).

Početak:

الحمد لله الذى كرّم بنى آدم و فضلنا على ساير الامم و الصلوة على اصحاب الشرايع
هداة السبل

3. L. 32^b — 37. رسالة فى حكم الصلوة

Risala o namazu, od gornjeg pisca.

Gornji naslov i ime pisca navedeni su u rukopisu (v. bilješke u početku i na kraju risale).

Početak: الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و طوبى للفايزين

4. L. 38 — 43^a. الفقه الاكبر, v. br. $114,^4$.

5. L. 43^b — 49^a. جواهر الفرائض

Kratka risala o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca. Brockelmann (II, $450,^{43}$) navodi djelo pod gornjim naslovom i pripisuje ga Ibn Kemal-paši.

Početak:

اعلم اذا مات الانسان اوّل ما يبدأ من التركة تكفينـه و تجهيزه و يحتاج اليه من
ذلك (؟) ثم تقضى ديونه ان كانت ثم تنفذ وصاياه

Rađeno tako, da su postavljena razna pitanja *(mes'ele)* i na svako dato rješenje. Na pr.

مسئله رجل مات و ترك ابا لا غير فالمال كله للاب مسئله

6. L. 49^b — 54. عوامل البركوى

Kratka sintaksa arapskog jezika (v. br. $143,^7$).

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . و بعد فاعلـم انه لابد لكل طالب معرفة الاعراب من
معرفة مائة شئ

7. L. 55 — 66. رسالة فى بيان المعاد الجسمانى

Rasprava o tjelesnom proživljenju od Kemal-pašazade.

Brock. II, $450,^{34}$.

Početak:

الحمد لله رب العباد منه البداء و المعاد و الصلاة على من اخبر بحشر الاجساد

8. L. 67 — 74. رسالة فى تصحيح لفظ زنديق و توضيح معناه الدقيق

Risala o tumačenju riječi »zindiq« od istog pisca.

Brock. II, $450,^{38}$.

Početak:

الحمد لله ولى التوفيق و الصلاة على النبى الشفيق محمد الهادى الى طريق التحقيق

9. L. 75 — 89. (رسالة فى بعض الادعية الشريفة)

Risala na turskom jeziku o nekim dovama, od nepoznatog pisca. Arapski tekst dova pisan crvenim mastilom.

Početak: حمد ازهر و شكر اوفر اول خالق بحروبر و رازق جن و بشر

Na l. 90. su معميات مير حسين — Zagonetke Mir Husejnove. Zapravo samo kratak izvod (4 — 5 stihova) iz tih zagonetki na perzijskom jeziku od Mir Husain b. Muhammad Šīrazī, umro 904/1498.

ḪḪ II, 1742.

10. L. 91 — 106. رساله معمى

Zbirka zagonetki na perzijskom jeziku, od nepoznatog pisca. U početku pisac kaže, da je zbirka raspoređena na uvod (*muqaddime*), 24 poglavlja, koja se ovdje nazivaju »asl« i završetak (ḫātime).

Početak:

بدانكه ترتيب كرده شد اين رساله بر يك مقدمه و بيست و چهار اصل و خاتمه

Iza toga je spomenut sadržaj.

11. L. 107 — 119. (رسالة فى الالغاز و المعميات)

Kratka risala zagonetki i izvaci iz istih. Pri kraju je izgubljeno nekoliko lista. Zadnja dva lista dopisana su kasnije drugim rukopisom. Risala je na perzijskom i manjim dijelom na turskom jeziku.

Na kraju posljednje risale ovdje potpisan je poznati pisac tih stvari Sururi.

حرره المستخرج الفقير سرورى الحقير فى اليوم الحادى و العشرين من جمادى الاولى

لسنة اربع و ستين و تسعماية

Prepisao cijelu zbirku Muṣṭafa b. Yūsuf al-Mostārī 991/1583.

تم على يد العبد الفقير مصطفى بن يوسف الحاج الموستارى فى اواسط رجب المرجب

فى سنة ٩٩١ (v. pri kraju pod t. 11).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

573. **1141.**

L. 26; 22 × 16. Papir bijel, deblji, povez kožni.

1. L. 1 — 6. الاربعون حديثا للبركلى

Četrdeset hadisa, zbirka koju je sabrao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgevī, umro 981/1573. (U jednom zapisu na početku ovog rukopisa stoji pogrešno da je pisac umro 960/1552).

Brock. S. II, 654,^{8a}.

Početak: انما لاعمال بالنيات

Nasḫ vokalizovan. Prve dvije stranice obrubljen su sa po dvije tanke i jednom širokom zlatnom, a ostale sa po dvije crvene linije.

2. L. 7 — 13. قصيدهٔ برده ili الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

Hvalospjev u slavu Božijeg poslanika Muhameda, (v. br. 435,^{2}).

3. L. 14 — 26. (اسئلة و اجوبة فى الصلاة و غيرها) u rukopisu: سؤالُ اجوبة

Pitanja i odgovori o svrsi i smislu namaza i drugih vjerskih dužnosti i ustanova, od nepoznatog pisca. Pitanja i odgovori uzeti su iz Buraidova komentara nekom djelu *ar-Risala*. Možda je to Risala od Ibn Abu Zaid al-Qairavānī (umro 389/998) o malikiskom fikhu. Taj komentar nalazio se u pokrajini Tekrur u Sudanu. Djelo je imalo 12 svezaka (džuz) i za njega se davalo 100 dukata, kako se u uvodu kaže.

Početak je:

سؤالُ اجوبة (؟) فى الصلاة و غيرها مذكورة فى شرح الرسالة المعروفة ببُرَيْدٍ و هو

موجود ببلاد التكرور و هو اثنى عشر جزأ و قد اخبرنى الشيخ محمد التكرورى الذى

مات بالجامع الازهر سنة احدى و اربعين (؟) ان الشرح المذكور قيمته عندهم مائة دينار

فاول الاجوبة منه فان قيل ما الحكمة فى ان الله تعالى انزل تسعة و تسعين اسما و امسك

عنده جل جلاله اسما واحدا

Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije.

Cijelu zbirku prepisao lijepim nasḫom neki Derviš (?) 1101/1689, kako se to vidi iz nečitke bilješke na kraju pod tač. 2.

Uvakufio H. Muḥammad b. Fejzullah Bičakčić iz Sarajeva za medresu Simzade (Drveniju), 1261/1845, kako se to vidi iz zapisa u dnu naslovne stranice. Ispod zapisa je lični pečat legatora.

574. 4205.

L. 73; 22,5 × 15. Nasḫ čitak. Osnovni tekst vokalizovan i podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji. U početku i na kraju ima po nekoliko praznih listova. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 11. ISTO kao br. 573,^{1}.

Nasḫ krupan, lijep.

2. L. 12 — 73. شرح تعليم المتعلم

Komentar djela *Ta'līm al-mute'allim* (v. br. 152,^{2}). Napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl 996/1588.

Brock. S. I, 837.

Početak: الحمد لله الذى انعم علينا بانواع النعم و لطائف الاحسان

Prepisao Ḥasan b. Ḥusain al-Maglevī (المغلوى) 22. šabana 1219/1804.

575. شرح الاربعين البركوية لبركلى و آقكرمانى 605.

Komentar prethodne Bergivine zbirke 40 hadisa. Komentarisali Bergivi i Muḥammad b. Muṣṭafa al-Aqkarmānī, umro 1174/1760. Ovaj komentar je nastao tako što je Bergivija bio počeo komentarisati svoju zbirku i obradio samo sedam hadisa, pa je mnogo kasnije po istom uzoru nastavio taj komentar na nagovor svojih učenika i prijatelja Muḥamed b. Muṣṭafa al-Aqkarmānī i dovršio ga 1157/1744. (v. na kraju komentara).

Kairo I, 98.

Početak: الحمد لله الذى ارسل رسوله بالهدى و دين الحق

L. 140; 25 × 17,5. Nasḫ čitak. Tekst hadisa vokalizovan i podvučen crvenom linijom. Na prvoj stranici je unvan, izrađen u zlatnoj i crvenoj boji. Sve stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Na rubovima listova ima dosta bilježaka pisanih istim rukopisom, a odnose se na tekst. Papir bijel, glat, povez kožni, popravljen, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama.

Prepis dovršen 1242/1826.

Uvakufio Ibrahim Zafranija, profesor Šeriatske sudačke škole u Sarajevu.

576. 666.

L. 49 ispisanih, a ostalo prazni. 24 × 16,5. Papir bijel i žućkast, povez kožni.

1. L. 1 — 19. ISTO kao br. 575.

Nasḫ i ta'līq. Tekst hadisa pisan nasḫom, krupnim pismom po sredini stranice, a komentar sitno ta'līqom na rubovima stranica i u posebno umetnutim listovima.

Na l. 20 — 21. nalazi se nekoliko ajeta i hadisa kao materijal za bajramsku propovijed.

2. L. 22 — 30. تفسير سورة يس

Komentar sure *Yāsīn*, izvadak iz Baiḍāvinog tefsira.

Listovi 31 — 33. sadrže početak Bajdavinog tefsira.

Listovi 34 — 36. su većinom prazni sa nekoliko kratkih bilježaka.

3. L. 37 — 39. ايقاظ النائمين

Kratak rasprava o obavljanju nekih pobožnih djela za novac i poklanjanju sevaba drugom. Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Bergivī.

Brock. II, 441.

Početak:

الحمد لله رب العالميــن . . . و بعد فهذه رسالة معمولــة لايقاظ النائمين و افهام القاصرين

Na listovima 40 — 49 izvaci iz raznih tefsirskih i fikhskih djela.

Čijelu ovu zbirku prepisao Ṣaliḥ b. Ša'bān an-Nikšićevī (iz Nikšića), 1207/1792.

577. 1688.

L. 201 i nekoliko neispisanih listova. 20 × 13. Papir bijel, čvrst, povez kožni, originalan, sa otiskom ornamenata na koricama.

1. L. 1 — 81. البدر المنير فى غريب احاديث البشير النذير

Zbirka hadisa, napisao 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī, umro 973/1565. Pisac u uvodu kaže da je ovdje sabrao oko 2300 garīb-hadisa, tj. hadisa čije izvode i porijeklo mnogi ljudi ne znaju, a ne u smislu, koji ta riječ ima u terminologiji hadisa. Djelo je izvod iz Sujutijevih zbirki hadisa i iz Saḫavinog djela *al-Maqāṣīd al-ḥasana*.

Brock. II, 338,^{27}.

Početak: الحمد لله رب العالمين حمدا يوافى نعمه و يكافى مزيده

Ta'līq. Prve dvije stranice ukrašene tankim crnim i sa dvije široke zlatne linije.

2. L. 82 — 112. الدرر المنتثرة فى الاحاديث المشتهرة

Zbirka popularnih hadisa. Napisao 'Abdurahmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. Tu se navode popularni hadisi i objašnjava njihova vjerodostojnost.

Brock. II, 148,^{59}.

Početak: الحمد لله تعظيما لشأنه و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله

3. L. 113 — 125. الفوائد الموضوعة فى الاحاديث الموضوعة

Kratak rad o apokrifnim (mevḍū') hadisima. Napisao Mar'ī b. Yūsuf al-Karmī al-Ḥanbalī, umro 1033/1623.

Ismā'īl-paša, *AM* II, 427.

Početak:

قال العبد الفقير الى الله تعالى مرعى بن يوسف الحنبلى المقدسى لطف الله به حمدا لك اللهم يا متكفلا بحفظ الشريعة و احاديثها على ممر السنين

4. L. 126 — 135. الغماز على اللماز

Kratak rad o apokrifnim hadisima (v. br. 127,^{7}).

5. L. 136 — 139. مطلع البدرين فيمن يؤتى اجره مرتين

Risala o ljudima koji će dva puta dobiti sevab (za određena dobra djela). Napisao as-Suyūṭī.

Brock. II, 147,^{38}.

Početak: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى

6. L. 140 — 152. تشنيف السمع بتعديد السبع

Risala o broju sedam i njegovom značenju, od Suyutije.

Brock. II, 154,^{219}.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم الحمد لله و كفى

7. L. 153 — 163. كشف الصلصلة فى وصف الزلزلة

Risala o zemljotresu od Suyutije. Izlaganje je dato prema predaji i starinskom poimanju, a navedeni su i mnogi zemljotresi u istoriji sa oznakom datuma i mjesta.

Brock. II, 147,^{42}.

Početak: الحمد لله و الشكر له و الصلاة و السلام على نبى ارسله

8. L. 164 — 181. فضل الجَلَد عند فقد الولد

Risala o tome, kako roditelji moraju biti strpljivi kad im dijete umre, od Suyutije.

Brock. II, 148,^{68}.

Početak: الحمد لله على كل حال

9. L. 182 — 201. الهيئة السَنية فى الهيئة السُنية

Risala o astronomiji od Suyutije. Rađeno na temelju tradicije i starog poimanja.

Brock. II, 148,^{66}.

Početak: الحمد لله الذى علّمنا ما لم نكن نعلم

Cijelu zbirku prepisao i u svemu jednako obradio 'Abdullāh Kantamīrī, što se vidi iz rukopisa, iako se nije potpisao.

Iz Kantamirine biblioteke.

578. **2407.**

L. 127; 20 × 14. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 32. الصحائف القدسية ili (kako ovdje stoji) كتاب حديث القدسى

Knjiga hadisa qudisiyye od nepoznatog pisca. Sadrži 41 hadis, od kojih je valjda prvobitno svakom dat list (ṣahīfa), pa se navode pod imenom i po broju sahifa, a dati su u obliku propovijedi.

Kairo, I, 130.

Početak:

الصحيفة الاولى يقول الله تبارك و تعالى عز و جل عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح

Većina ovih hadisa su apokrifni.

Nasḫ prost.

2. L. 32 — 63. رسالة فضائل شهر رجب و شعبان و رمضان و يوم عاشوراء

Risala o značaju i vrijednosti mjeseci: redžeba, ša'bana, ramazana i desetog dana muharema od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله رب العالمين و الصلاة على محمد و آله اجمعين

3. L. 63 — 70. وصية الامام الاعظم ابى حنيفة

Oporuka Abū Hanife, umro 150/767. Tu se uglavnom izlaže sunijsko učenje.

Brock. S. I, 287.

Početak:

اعلموا اصحابى و اخوانى وفقكم الله تعالى ان مذهب اهل السنة و الجماعة على اثنى عشر نوعا

4. L. 71 — 106. وصية النبى عليه السلام لامير المؤمنين على بن ابى طالب

Oporuka Božijeg poslanika Muhameda četvrtom halifi Aliji. (Ova oporuka nije pouzdanog porijekla).

Kairo I, 161.

Početak: يا على انت منى بمنزلة هارون من موسى غير انه لا نبى بعدى

Na kraju je bilješka:

وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب بعون الملك الوهاب على يدى العبد الضعيف النحيف الراجى رحمة وجه ربه الرؤف وغفرانه خسرو بن فرهاد فى اواسط ربيع الآخر سنة خمس و تسعين و تسعماية

5. L. 106 — 117. مناجات موسى عليه السلام

Molitva Božijeg poslanika Mūsā-a (Mojsija) i njegov razgovor s Bogom — na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Kairo I, 363.

Početak poslije besmele:

قال الله تعالى و لما جاء موسى لميقاتنا وكلّمه ربه الآية قال كعب الاحبار

6. L. 117 — 120. رسالة طبقات فقهاء

Kratka risala o kategorijama pravnika (v. br. $399,^{7}$).

Brock. II, $453,^{123}$.

Početak: اعلم ان الفقهاء على سبع طبقات . . .

7. $120 — 121^{b}$. وصية رسول الله عليه السلام لابنته فاطمة

Oporuka Božijeg poslanika Muhameda svojoj kćeri Fatimi, na arapskom jeziku.

Početak:

قال سلمان الفارسى رضى الله عنه دخلت مع النبى عليه الصلاة و السلام على فاطمة ابنته

8. L. 121^{b} — 127. وصية النبى عليه السلام فاطمة

Oporuka Božijeg poslanika kćeri Fatimi na turskom jeziku. Verzija ove oporuke različita je od prethodne oporuke.

Početak:

بركون فاطمة حضرت رسوله ايتدى يا بابا بكا خبر وير عورتلرك ارار اوزرينه حقى نه قدردر

Cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, koji se nije potpisao. Istina, na jednom mjestu (pod t. 4) nalazi se zapis iz koga bi se moglo razumjeti da je to Ḫusraw b. Farhad, 995/1586. Međutim, to će biti datum nekog starijeg rukopisa, iz koga je ovaj prepisan.

Iz nekoliko zapisa vidi se da je ovaj rukopis uvakufio Zulfikar-aga b. Muhamed Spahizade iz sela Čumel kod Ljubinja u Hercegovini, (sada Čumeljaci) i predao ga mutevelliji Halil b. Salihu Stočaninu. Poslije je došao u posjed kadije Mustafa-Ediba b. Ibrahima, zvanog Kučukzade iz Sarajeva, koji je bio kadija u Bijeljini prije 1214/1799.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

579. موضوعات ملا على القارى 778.

Zbirka apokrifnih hadisa. Napisao Molla 'Alī al-Qārī (v. br. $2,^{2}$). Rukopis je nepotpun u početku i na kraju.

L. 79; 21 × 15. Ta'līq. Naslovi mjestimično izostavljeni. Papir bijel, tanak, listovi s početka oštećeni vlagom, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

580. 1682.

L. 111; 21 × 14. Ta'līq. Papir bijel, čvrst, povez kožni.

1. L. 1 — 84ª. ISTO

Na l. 1ª lijepo pisan naslov, a ispod toga kasnije stavljen sadržaj ove zbirke.

2. L. 84ᵇ — 88. موضوءات الصغانى

Risala o apokrifnim hadisima, napisao as-Ṣagānī (v. br. 120,⁵).

3. L. 89 — 111. النا‌سخ والمنسوخ للاسفرائنى

Risala o derogaciji u Qur'ānu. Napisao kadija Abu 'Ubaidullah Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ali al-Isfarainī, kako je navedeno u ovom rukopisu (v. br. 166,¹).

Cijelu zbirku prepisao Abdullah Kantamīrī, što se vidi po njegovom rukopisu iako se nije potpisao.

Iz Kantamirine biblioteke.

581. ISTO kao br. 579 2308.

L. 96; 20,5 × 14. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Prve dvije stranice obrubljene sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne linije. U vrhu prve stranice lijep unvan u živim bojama. Ostale stranice obrubljene jednom crvenom linijom. Papir bijel, poneki list žućkast, povez kožni, očuvan, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama.

Prepisao Yūsuf al-Uskūbī (Skopljak, Makedonija) 1151/1738:

تم موضوعات على القارى ... على يد اضعف العباد يوسف الاسكوبى فى سلخ رجب
المرجب لسنة احدى و خمسين و مائة و الف

Uvakufio Ibrahim Zafranija.

582. 3325.

L. 105; 21 × 15. Ta'līq. Papir bijel, čvrst, povez papirni, nov.

1. L. 1 — 79. ISTO

Na početku su kratke pouke u vidu poslovica na arapskom i perzijskom jeziku, te zapis nekadašnjeg vlasnika u kom se on potpisuje Ḥalīl Bosnevī (Bošnjak), pisar u Beogradskom sudu.

(من ممتلكات الفقير الى ربه بوسنوى خليل الكاتب بمحكمة بلغراد حالا)

Ispod toga je njegov pečat sa datumom 1157/1744.

U vrhu prve stranice kao i na rubu nekih listova crvenim mastilom pisan zapis da je rukopis uvakufio spomenuti vlasnik H. Ḥalīl-efendi iz Gračanice: وقف الشيخ الحاج خليل افندى الغرادچنيچه‌وى

2. L. 80 — 84. موضوعات الصغانى, v. br. 120,⁵.

3. L. 85 — 105. الناسخ والمنسوخ, v. br. 580³.

Cijelu zbirku prepisao vlasnik i vakif Ḫalīl-efendī, što se vidi po rukopisu.

583. (اخبار الشهاب) هزار حديث شريف 1349.

Zbirka od hiljadu hadisa sa prevodom i kratkim tumačem na perzijskom jeziku, od nepoznatog sabirača i prevodioca. Gornji naslov nalazi se na rukopisu (l. 1ª). Vjerovatno ga je stavio prepisivač, a možda i neko drugi kasnije. Međutim, na kraju djela, u zapisu koji je napisan prepisivačevom rukom na arapskom jeziku — ovo se djelo naziva *Aḫbār aš-Šihāb*, ali pod tim nazivom nije poznata nijedna zbirka hadisa, nego postoji zbirka *Šihāb al-aḫbār* (v. ovdje br. 114² i 448,¹). Možda je prepisivač mislio da je ovo ta zbirka, pa je pogrešno stavio njeno ime. Ovo je, međutim, neka druga zbirka.

Djelo je dovršeno 1044/1634, kako se to vidi iz ovoga zapisa na kraju:

تم كتاب اخبار الشهاب ؟ بعون الله و توفيقه فى يوم الخميس من اواخر ذى الحجة سنة.
اربع و اربعين و الف

Početak poslije besmele:

الحديث: السلام قبل الكلام

سلام پيش از سخن كفتن بايد از انكه سلام امان داد نست از بدى تا ز بدى امان.
ندهد بسلام با وى خطاب نبايد كرد

L. 136; 20 × 13. Tekst hadisa pisan je krupnim nasḫom crvenim mastilom, a prevod ta'līqom crnim mastilom. Papir žućkast, listovi prosuti, povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad Samiyy, derviš mevlevijskog reda, godine 1045/1635, kako se to vidi iz zapisa na perzijskom jeziku, koji je napisan odvojeno na posljednjoj stranici, i to, po svoj prilici, rukopisom nekog drugog lica, a ne prepisivačevom rukom.

تاريخ تنسيخ ان كتاب مستطاب بخط درويش محمد سمى المولوى . . . اول اوله
يازديرانه يازانه اوله معين و مغيث سمى بو تاريخى دير يازله تم الحديث سنة ١٠٤٥

Uvakufio Salim Muftić.

584. رشحات النصيح فى شرح الحديث الصحيح 2403.

Muḥammad b. Maḥmūd b. Šaiḫ Aḥmad je 1097/1685. godine napisao komentar hadisu الدين النصيحة (Vjera je iskrenost), a zatim je pod gornjim naslovom napisao tumač tom komentaru. Naslov je naveden u uvodu rukopisa.

Brock. II, 430.

Početak:

بحمد الله و منه استرفد و بحسن توفيقه و عونه استنجد و من فضله استمنح و استمد

L. 218; 20 × 13. Ta'līq. Papir bijel, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

585. 2539.

L. 47; 20,7 × 13,3. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 9. (لباب الاحاديث) ـ (كتاب) اللباب

Kratka zbirka hadisa od nepoznatog sabirača, koji je slabo poznavao arapski jezik, a još slabije hadis, jer je naveo neke nesigurne. pa i apokrifne hadise. Zbirka je razdijeljena na 40 glava (bāb) od kojih svaka sadrži po deset hadisa. Hadisi govore, uglavnom, o vrijednosti (fadiletu) pojedinih vjerskih propisa i osudi raznih grijeha.

Kairo I, 142.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على رسوله محمد و آله و صحبه اجمعين اما بعد
فان اضعف عباد الله و احقر خلقه اصلحه الله تعالى يقول انى اردت ان اجمع كتابا من
الاحاديث النبوية . . . و سميت كتاب اللباب

Ta'līq sa nešto nasḫa. Glave pisane crvenim, a početak svakog hadisa podvučen crvenom i crnom crticom.

2. L. 10 — 38. زبدة الامثال لوقوعها عمدة الاقوال

Zbirka poslovica. Sabrao Mustafa b. Ibrāhīm al-Hanafī iz Galipolja, umro 1024/1615. U uvodu pisac navodi djela kojima se služio pri izradi ove zbirke. Djelo je posvećeno sultanu Muratu III.

Brock II, 423.

Početak:

الحمد لله الذى زين عباده بالالفاظ و الاقوال و فضلهم بما علمهم من بدايع الحكم
و لطايف الامثال

Zbirka je razdijeljena na 20 glava (bāb).

Nasḫ-ta'līq sitan. Početak svake poslovice podvučen crvenom crticom.

Slijedeća četiri lista neispisana.

3. L. 39 — 47. (قطعة من بستان العارفين)

Izvadak iz djela *Bustān al-'ārifīn* od Abū Laiṯ as-Samarqandī, umro 375/985, a prema nekima 373, 383 ili 393. (Brock. S. I, 348,^{8}).

Ta'līq. Sadrži samo poglavlje o nauci (باب طلب العلم) u izvodu.

Prepisao cijelu zbirku neki Aḥmad b. Muṣṭafa (احمد بن مصطفى) 1154/1741.

Iz biblioteke Muhamed Enveri Kadića.

586. اربعون حديثا للعصفورى 1242.

Zbirka 40 hadisa koju je sabrao Muḥammad b. Abū Bakr al-'Usfūrī (v. br. 149,^{6}).

L. 47; 19,5 × 13,9. Nasḫ prost. Papir bijel, povez poluplatneni.

Na prvoj stranici sadržaj po hadisima, a na posljednjoj po temama.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

587. **3978.**

L. 87; 20,5 × 14,5. Nasḫ. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 37. ISTO

Prva četiri lista ispunjena su raznim zapisima na turskom i arapskom jeziku. Na prvom listu nekoliko ličnih pečata nekadašnjih vlasnika.

2. L. 38 — 43. مجموعة احاديث فى احوال يوم القيامة

Zbirka hadisa o sudnjem danu i zagrobnom životu od nepoznatog pisca.

Početak:

روى عن عبدالله بن عباس رضى الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه و سلم صلّى
صلوة الصبح و اسند ظهره الى المحراب و اقبل علينا بوجهه كالقمر ليلة البدر فقال ايها الناس

Na l. 43 — 48. nalazi se zbirka raznih hadisa sabranih za vazove (مجموعة احاديث فى المواعظ). Među tim hadisima ima apokrifnih i nepouzdanih.

3. L. 49 — 51. اربعون حديثا

Zbirka 40 hadisa od nepoznatog sabirača. Vjerodostojnost mnogih hadisa je nepouzdana.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير المرسلين محمد و آله اجمعين
قال رسول الله صلعم ينادى مناد(ى) من تحت العرش

Na l. 52 — 56. nalazi se kratka zbirka hadisa sabranih za popularne propovijedi.

4. L. 56 — 58. وصية الامام الاعظم ابى حنيفة

Oporuka Abū Hanīfē (v. br. 578,^{3}), sa komentarima po rubovima listova.

5. L. 59 — 87. منية الواعظين و غنية المتعظين

Kratka zbirka propovijedi, nepotpuna na kraju. Napisao 'Abdulḥamīd b. 'Abdurraḥmān al-Angūrī (al-Anqarewī). Djelo je sastavljeno početkom džumadal-ula 763/1362.

Brock. S. II, 313; ḤḪ II, 1887.

Međutim, u uvodu ovog rukopisa kao datum sastava knjige upisana je godina 963/1555:

و قد فرغ من تأليفه العبد الحقير الى رحمة ربه الكريم عبد الحميد بن عبد الرحمن
الانكورى فى اوائل الشهر جمادى الاولى سنة ثلاث و ستين و تسعمايه

Biće da je prepisivač pogrešno napisao ovaj datum.

Početak: الحمد لله خالق النسم

Cijelu zbirku prepisao je Ḫidr b. Ḥasan oko 966/1558, kako se to vidi iz jednog zapisa.

588. **4369.**

L. 78; 21 × 15,4. Nasḫ čitak. Papir tamnobijel, povez poluplatneni.

1. L. 1 — 27. ISTO kao br. 586.

Tekst većine hadisa podvučen crvenom linijom.

2. L. 28. اللى درت فرض

Pedeset i četiri farza u stihu na turskom jeziku. To je prevod u stihu kratke risale na arapskom jeziku od nepoznatog prevodioca.

Početak:

روايت اولدى بصريدن عايه رحمت رحمان
اولوبدر اللى دورت فرض كه هر مومنه اى جان

3. L. 29 — 72. الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين

Zbirka molitava sabranih iz govora Božijeg poslanika. Sabrao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429.

Brock. S. II, 277,^{19}.

Početak:

قال الشيخ الامام العالم العلامة . . . شمس الدين محمد بن الشيخ شمس الدين
محمد بن محمد الجزرى . . . اما بعد حمد الله الذى جعل الدعاء لرد القضاء . . . فان هذا
الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين

Tekst molitava podvučen crvenom linijom.

U nekim primjercima na kraju ima zapis u kojem se kaže da je pisac dao odobrenje svojoj djeci, muškoj i ženskoj, da propovijedaju drugima ovaj molitvenik.

4. L. 72 — 76. ورد بهاء الدين

Redovna molitva (vird) koja se obično moli poslije namaza. To je izvadak (prvi vird) iz zbirke dova الاوراد البهائيه koju je napisao Bahāuddīn pīr Muḥammad an-Naqšibandī, umro 791/1389 (v. kasnije br. 754).

5. L. 77 — 78. (قصيدتان)

Dvije kaṣide od kojih je jedna himna Bogu, a druga hvalospjev Božijem poslaniku Muhamedu.

Početak prve:

هربنا ربنا ممن سواكا   و شتنا عزلة عما سواكا

Početak druge:

يا سيد السادات جئتك قاصدا   ارجو رضاك و احتمى بحماكا

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač u Sinopu (na Crnom Moru) oko 1164/1750 godine (v. na kraju pod tač. 1. i 3).

589. **2435.**

L. 36; 19,5 × 13,7. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 -- 3. الاربعون حديثا

Zbirka četrdeset hadisa, od nepoznatog pisca. Većina su nepouzdani ili apokrifni (v. br. $587,^3$).

Na l. 4. nalazi se pouka na turskom jeziku o koristima ranog ustajanja. (سحر وقتنده اويانق اولغى)

2. L. 5 — 26. تعليم المتعلم

Napisao Burhanuddin az-Zarnūǧī (v. br. 152^2).

3. L. 27 — 36. قصيدة فى ذكر الموت و احوال الآخرة بالتركية

Pjesma na turskom jeziku o smrti i stanju čovjeka prilikom i poslije smrti od nepoznatog pisca.

Početak:

ايشت امدى غافل انسان حالكى   موت حالكدن اولان احوالنى

Rukopis je u cijeloj zbirci isti i potiče iz XIX stoljeća.

590. **4178.**

L. 69; 20 × 16,5. Nasḫ krupan, prost, stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 8. اربعون حديثا

Četrdeset hadisa od nepoznatog pisca, većinom apokrifnih. Na rukopisu je naslov: فصل اربعين حديث.

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . الاول قال النبى عليه السلام اربعة جواهر بنى آدم بزيلها اربعة اشياء اما الجواهر فالعقل و الدين و الحياء و العمل الصالح

2. L. 9 — 16. الاربعون حديثا

Zbirka od 40 većinom nepouzdanih ili apokrifnih hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

الحديث الاول عن ابى يونس مولى عائشة قال قال عليه السلام ايما امرأة عالت زوجها على طاب العلم كانت معى فى الجنة. الحديث الثانى

3. L. 17 — 21. الاحاديث الكنزية

Zbirka hadisa *al-Kanziya* od nepoznatog sabirača.

Početak:

بحمد الله تعالى و حسن التوفيق و الحمد لله وحده وصلى الله على سيدنا محمد و آله الطيبين الطاهرين و سلم تسليما . . . روى عن النبي ان الفقر من ثلث و عشرين شيئا الاول البول عريانا

Većina hadisa su nepouzdani ili apokrifni.

4. L. 22 — 51. رسالهٔ حمزه افندی

Poznata risala Hamza-efendije Derendelije o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu u islamu, na turskom jeziku (v. br. 236,^{4}).

5. L. 51 — 55. جواهر الاسلام

Kratak islamski katekizam (ilmihal) na turskom jeziku, sastavljen u obliku pitanja i odgovora (v. br. 144,^{6}).

6. L. 56 — 59. آداب الدخول على الزوجه

Uputa na turskom jeziku o odnosu bračnih drugova.

Početak: یعنی ابتدا کردك اولق نه وجهه اوزره سنتدر بیان ایدر

7. L. 60 — 69. کتاب ابلیس

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i Božijeg poslanika Muhameda od nepoznatog sastavljača. Prevedeno sa arapskog. Gornji naslov nalazi se na rukopisu. Prema uvodu pak i u nekim izvorima naslov je: ابلیس نصیحتی.

Rieu 232,^{III}.

Početak:

الحمد لله على نعمائه . . . بو ابلیس نصیحتی بعض کشیلره فائده‌سی آز اولدوغیچون عربی دلندن ترکی دلنه دوندردم

Prepisao cijeli ovaj svezak nevještom rukom Muhammad b. Omar, godine 1170/1756.

591. **3505.**

L. 115 (računajući samo ispisane); 21,8 × 16,8. Nasḫ i nasḫ-ta'līq. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 6. ثلاثيات البخاري لمجهول

Kratak izbor hadisa Ṯulaṯiyāt iz Buharine zbirke od nepoznatog sabirača. To su hadisi u čijem se senedu nalaze samo tri prenosioca (rāvī) između Buharije i Božijeg poslanika Muhameda. Ovaj izbor sadrži 22 takva hadisa.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه و آله اجمعين

Nasḫ čitak, djelomično vokalizovan. Između redaka i na rubovima listova nalaze se bilješke koje se odnose na tumačenje teksta.

Prepisao, a takođe i bilješke dao i svojeručno ispisao čuveni hadiski stručnjak posljednjih vremena Muhammad b. Hasan Ibn Himmāt iz Damaska (محمد بن الحسن بن همات الدمشقى), umro 1175/1761.

U ovoj svesci nalazi se još nekoliko kratkih njegovih vlastoručnih rukopisa (autograf), kao i nekoliko vlastoručnih rukopisa drugih istaknutih učenjaka.

U jednom zapisu na rubu prve stranice prepisivač Ibn Himmat kaže da nije mogao saznati ko je sabrao ovaj *Ṯulaṯiyāt*, ali je saznao za sličan izbor i komentar istog od jednog misirskog učenjaka iz čijeg je komentara on uzeo ove bilješke.

لم اقف على جامع هذه الثلاثيات و وقفت على جمع آخر لمحدث مصر احمد بن العجمى شكر الله مسعاه و جعل الجنة مثواه و صدر هذه الاحاديث بحديث انما الاعمال بالنيات بسند البخارى و اوقع عليها شرحا لطيفا و هو كما قال فى خطبة كتابه مستمد من فيض فتح البارى للحافظ ابن حجر . و جميع ما اشرت اليه فى هوامش هذه الاحاديث من الشرح فالمراد به هذا الشرح و قد اجتمعت بهذا الجامع فى عشر الثلاثين بعد المائة ايام مجاورتى و لم يتيسر لى الاخذ منه رحمه الله . ابن همات

Datum prepisa *Ṯulaṯiyāta* i pisanja ovih bilježaka nije spomenut. Poslije toga slijedi nekoliko praznih listova.

2. L. 7 — 9. فائدة تتعلق بغوص قدم رسول الله صلعم فى الحجر

Kratak napis o otisku Muhamedovih stopala u kamenu kad bi na nj stao. To je izvadak iz Uğhūrīnog komentara ('Alī b. Muḥammad al-Uğhūrī, umro 1066/1656) djelu u stihu o biografiji Božijeg poslanika (نظم الدرر السنية فى السير الزكية ـ او الالفية فى السير) što ga je sastavio 'Abdurraḥīm b. al-Ḥusain al 'Irāqī, umro 806/1404. (من شرح الاجهورى على الفية السيرة للحافظ العراقى).

3. L. 10 — 12. قصيدة بانت سعاد

Pjesma u slavu Muhameda od Ka'b b. Zuhaira, umro 26/645.

Brock. I, 39.

Prepisivač i datum prepisa nisu spomenuti. Slijedeća tri lista neispisana.

4. L. 13 — 16. شرح دعاء ختم صحيح البخارى

Komentar dove, koja se uči po završenom čitanju Buharine zbirke, od gore spomenutog Ibn Himmata. Ovo je njegov vlastiti koncept (مسوّده) sa izbrisanim (precrtanim) riječima i rečenicama na nekim mjestima i sa ispravkama i bilješkama na rubu.

Početak:

الحمد لله الذى صدق وعده و نصر عبده و اعز جنده و هزم الاحزاب وحده اما بعد فلما كان الدعاء خالص العبادة و ملجأ لاهل السعادة انتدب كثير من السلف و الخلف الى جمع ادعية يدعى بها فى بعض الاوقات و يُستجلب ببركتها قضاء الحاجات

Tekst dove pisan crvenim mastilom, a komentar crnim.

Na kraju ima zapis u kojem se kaže da je ovaj koncept završen 1163/1749:

تم هذا الشرح بعون الله و توفيقه عشية يوم الاثنين العاشر من رجب الفرد من شهور سنة ثلاث و ستين وماية و الف

5. L. 17 — 22. الاسعاد فيما لكتب السبعة من الاسناد

Senedi Muhamed b. Himmata od sedam istaknutih zbirki hadisa, (njegov sebet — ثبت), pisano njegovom rukom. To su senedi šest poznatih zbirki (al-kutubu as-sitta) i Malikovog Muwaṭṭa.

Početak:

الحمدلله الذى رفع لاهل الحديث منارا . ووضع لهم القبول فكانوا اطول الناس اعمارا

Na kraju ima zapis sa potpisom pisca, Ibn Himmata, bez datuma: و انا الفقير اليه تعالى محمد بن همات الحنفى

6. L. 23 — 60. الفية العراقى

Teorija hadisa u stihu (v. br. 383).

Nasḫ krupan, vokalizovan. Naslovi pisani crvenim.

Prepisivač i datum nisu spomenuti, ali možda je i ovo rukopis Ibn Himmata.

7. L. 61 — 63ᵃ. الروض النضر فيما قيل فى الخضر

Kratka risala o hazreti Hidru od Ibn Himmata.

Početak: الحمد لله حق حمده و الصلاة على خير نبى و تابعيه من بعده

8. L. 63ᵇ. القول السديد فى جواز التقليد

Kratka rasprava o taklidu (postupak u vjerskim pitanjima prema riječima nekog učena čovjeka, bez vlastitog poznavanja tih pitanja), od Muḥammad b. Himmata.

Početak: الحمد لله الذى جعل لنا من كل ضيق فرجا و من كل هم مخرجا

Nasḫ sitan, pisan rukom pisca. Ovo je koncept (tesvid) sa ispravkama i bilješkama na rubu. U jednoj takvoj bilješci kaže se da je koncept završen 1155. godine.

9. L. 64 — 74. نبذة فى فضل ليلة النصف من شعبان

Risala o važnosti petnaeste noći šabana za pobožnost i molitvu. Napisao Abu 'l-Ḥasan Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Bakrī, umro 952/1545.

Brock. II, 334,17.

Početak: الحمد لله رب العالمين و اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له

Neke riječi pisane su crvenim.

10. L. 75 — 86. القرب فى فضل (محبة) العرب

Risala o prednosti Arapa sa vjerskog gledišta od hafiza 'Irāqije, umro 806/1403. Risala je razdijeljena u 20 tačaka.

Kairo I, 137.

Početak: الحمد لله الذى فضل العرب ببعثة نبيهم سيد البشر نبيا

11. L. 87. (جعل ثواب عمله لغيره)

Kratak napis o tome da je dopušteno pokloniti sevab od svake pobožnosti drugom čovjeku.

To je kratak izvod iz fikhskih djela bez oznake pisca, prepisivača i datuma.

Početak:

اعلم ان مذهب اهل السنة و الجماعة ان للانسان ان يجعل ثواب عمله لغيره

12. L. 88 — 90. رسالة فى حفظ القرآن و كتابته و تعليمه

Risala o memoriranju, prepisivanju i predavanju Qur'āna.

Početak:

الحمد لله الذى فتح على عباده بفاتحة الكتاب و ختم هذا الدين القويم باليوم اكملت لكم دينكم و هو الكريم الوهاب

13. L. 91 — 93. رسالة فى النوافل المستحبة

Risala o namazima koje je lijepo klanjati (nafile).

Početak: بسمله اما بعد فاعلم ان من النوافل المستحبة ركعتا الشكر

Sudeći po rukopisu i stilu može se reći da su radovi pod tač. 11 — 13. sastav i autograf Ibn Himmata.

14. L. 94 — 97. رسالة فى الولاء

Risala na turskom jeziku o nasljeđivanju oslobođenog roba od njegova bivšeg gospodara, od Ganizade-efendije. Tu se pobija rješenje (fetva) šejhul-islama Jahja-efendije o tom pitanju.

Gornji naslov nalazi se na naslovnoj stranici, a na prvoj stranici naslov je:

مرحوم غنى زاده افندى شيخ الاسلام يحيى افنديك ولا فتواسنى تزييف ايتديكى مقالـه سيدر

Početak:

دولتلو شيخ الاسلام حضرتارينه معروض فقير بودركه ولا مسئله سنده

Naslovi iz fikhskih djela na arapskom jeziku podvučeni crvenom linijom.

Prepisivač i datum nisu spomenuti.

15. L. 98 — 99. رسالة فى طبقات الفقهاء

Risala o kategorijama šeriatskih pravnika od Ibn Kemal-paše (v. br. 578,^{6}).

Rukopis pod tač. 14 — 15 je isti i potiče iz XVIII stoljeća.

16. L. 100 — 106. اجازة الشيخ محمد البديرى الدمياطى لتلميذه ابن همات

Diploma Šaiḫ Muḥammad al-Budairī Dimyāṭīje svome učeniku Ibn Himmātu da može predavati izvjesne zbirke hadisa.

Nasḫ, pisan vlastitom rukom učitelja Budejrije.

Početak:

الحمد لله الذى ميز العلماء العاملين من بين العالمين بالفضل المبين و رفع درجاتهم فى اعلى عليين و جعلهم ورثة للمرسلين

Na kraju se nalazi bilješka spomenutog učitelja sa njegovim potpisom i datumom 10. ramazan 1134/1721. koji je ovdje izražen na poseban način (u obliku zagonetke):

قال ذلك بفمه و رقمه بقلمه فقير عفو ربه و اسير وصمة ذنبه محمد بن محمد بن محمد بن احمد البديرى ثم الدمياطى الشافعى الاشعرى الشاذلى النقشبندى غفر الله تعالى ذنوبه و ملا من العلم ذنوبه مورخا فى عشر التاسع الرابع من الرابع من الثانى عشر من هجرة سيد البشر عليه الصلاة و السلام ما توالت البشر اى سنة اربع و ثلاثين وماية و الف

Datum je protumačio sam Ibn Himmat vlastoručnim bilješkama.

17. L. 107 — 109^{a}. اجازة تاج الدين القلعى المكى لابن همات

بخط ابن همات و فى آخرها خط تاج الدين القلعى

Idžazet Tāğuddīna Qala'ije, učenjaka, imama i muftije Meke Ibn Himmātu, pisano rukom Ibn Himmata. Na kraju je vlastoručna bilješka učitelja Tadžudina s potpisom.

Početak:

الحمد لله الذى رفع لاهل العلم قدرا و جعل لهم الشرف نسبا و صهرا

Na kraju je datum ovog Idžazeta 1132/1719. Ispod toga je zapis učitelja kojim vlastoručno potvrđuje i potpisuje gornju diplomu:

الحمد لله مستحقه ما نسب الى بباطنه صحيح نمقه الفقير المعترف بالتقصير محمد تاج الدين بن عبد المحسن الشهير بالقلعى و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم

18. L. 109^{b} — 113. اوائل كتب الحديث ـ اوائل القلعى

Kratka zbirka po nekoliko prvih hadisa iz raznih velikih zbirki, od spomenutog Qala'ije. Nepotpuna na kraju.

Brock. S. II, 522.

Početak:

قال الامام الحافظ الحجة امير المؤمنين فى الحديث ابو عبد الله محمد بن اسماعيل البخارى الجعفى مولاهم بسمله باب كيف كان بدء الوحى الى رسول الله صلى الله عليه و سلم

Ta'līq, pisan rukom Ibn Himmāta. Naslovi pisani krupnim.

19. L. 114. الاجازة

Vlastoručna diploma (idžazet) Ibn Himmata za predavanje šest hadiskih zbirki, izdata nekom njegovom učeniku. Početak nedostaje.

Na kraju se nalazi bilješka bez datuma:

و هذا آخر الكتب الستة الشهيرة عند المحدثين المتلقاة على هذا الترتيب لدى المحصلين
والله سبحانه و تعالى ينفع بها المجاز المذكور و ارجو ان لا ينسانى و والدىّ و اولادى من
الدعاء الموفور ضاعف الله لى و له الأجور و الحمد لله على كل حال قاله بفمه و رقمه بقلمه
محمد بن همات الحنفى خادم الحديث النبوى

20. L. 115. (صورة الاجازة لرواية دلائل الخيرات)

Vlastoručni koncept odobrenja Muhamed b. Himmāta za predavanje djela *Dalāil al-ḫairāt*.

Početak poslije besmele:

حمدا لمن نوّر وجوه المصلين على نبيه المصطفى و عمر قلوبهم بالصلاة على صفيه
افضل كل مقتفى

Završetak glasi:

قاله بفمه و رقمه بقلمه فقير رحمة ربه و اسير و صمة ذنبه محمد بن الحسن الشهير
بابن همات الدمشقى الحنفى عامله الله و والديه بلطفه الخفىّ و الحمد لله على الانعام و على
نبيه التحية و السلام

592. **4253.**

L. 65; 21 × 16. Nasḫ i nasḫ-ta'līq. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 4. (عدة احاديث)

Nekoliko kratkih hadisa. Sabrao Ibrahīm Naẓīr Gulšanī, umro 1188/1774. Svaki hadis je izrečen u sroku.

Početak: قال سيد الانام عليه الصلاة و السلام السلام قبل الكلام

Nasḫ, lijep, vokalizovan. Na kraju ima zapis u kome je naveden autor, ali bez potpisa prepisivača.

2. L. 7 — 9. قواعد الاعلالات و غيرها من القواعد الصرفية

Pravila o oblicima riječi i drugom iz arapske gramatike na turskom jeziku od nepoznatog sabirača.

Početak: واو حرف علة اولوپ متحرك اولسه

3. L. 12 — 23. ترجمهٔ عوامل

Turski prevod Bergivinog *Avamila* (v. br. 143,⁷) od nepoznatog prevodioca.

Početak: بسملەدن حمدلدن صلاتدن فراغم زمان بعدنده

4. L. 24 — 47. سبحهٔ صبيان

Arapsko-tursko-perzijski rječnik u stihu. Napisao Abū 'l-Faḍl Muḥammad b. Ahmad ar-Rumi, rodom iz Bosne. Ko je taj Bošnjak, do sada nije poznato. Možda je to naš književnik i pjesnik, koji je pisao na turskom jeziku, zvani Nerkesi (umro 1044/1634). Djelo obrađuje većinom riječi Qur'āna i mnogo se upotrebljavalo među učenicima turskih medresa.

Flügel (I, 120) kaže da mu je autor nepoznat, a ḤḪ (II, 975) i Kairo (F. al-kutub at-turkiya, 93) ne navode mu autora. Međutim, u komentaru ovom rječniku هدية الاخوان فى شرح سبحة الصبيان od Mehmeda Nağība (Istanbul, Maṭba'a sulṭān 'Abdulmağīd-ḫān 1256/1840, str. 22) kaže se da je autor kako je gore rečeno.

(ايمدى بو منظومى بو عبد ضعيف ... و عبددن مراد ناظم مرحومك كنديلريدر كه
اسم شريفلرى محمد و كنيەسى ابو الفضل محمد بن احمد الرومى اولديغى ... و بو فى
الاصل بوسنه ويلر)

Na jednom rukopisnom primjerku pak koji se nalazi u Orijentalnoj zbirci Jugoslavenske Akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (br. 330) zabilježeno je da je napisao neki Mufettiš el-Bosnevi

(الفه المرحوم الشهير بمفتش البوسنوى تجاوز الله عن فرطاته)

Pisac u oduljem uvodu kaže da je radio po uzoru Ibn Firište (umro 797/1395).

Početak uvoda:

نام خدا ذكر ايدەلم ابتدا   منزل مقصوده اودر رهنما

Početak riječnika:

الله تكرى بر اسمى رحمان قدوس ادى بر نعت سبحان

Djelo je dovršeno 1033/1623, kako je to označeno u uvodu kronogramom نظم جلى . Ranije je bilo poznato pod naslovom المحموديه, kako to navodi Kairo (F. k. t., n. m.) i spomenuti komentar (str. 25). Flügel (I, 116) pak kaže da je pod tim naslovom poznat rječnik Ibn Firište.

5. L. 48 — 65. جواهر الكلمات

Arapsko-turski rječnik u stihu od nepoznatog pisca. Rađeno po uzoru Ibn Firište i Šahidina rječnika.

Flügel I, 121.

Rieu (137) kaže da mu je pisac neki pjesnik pod nadimkom Šamsī.

Početak: حمد بى حد اكا كه ذات احد صفتى لم يلد و لم يولد

Prepisao cijelu zbirku izuzev pod tač. 1 'Alī b. Sulaimān 1184/1771, u Vidinu (Bugarska).

U zbirci poslije tač. 1 i 2 nalaze se pa dva neispisana lista.

593. كنز العرفان 4134.

Zbirka 1001 hadisa sa prevodom na turski jezik. Napisao neki Muḥammad As'ad-efendi u doba sultana Abdulhamīda II (1876—1909). Nekoliko lica pod ovim imenom zauzimalo je položaj šejhul-islama.

L. 88; 21,5 × 16. Riq'ā. Tekst hadisa vokalizovan crvenim mastilom. Hadisi su označeni rednim brojevima koji su pisani crvenim u navodnicima. Na kraju hadisa navode se izvori u zagradi kraticom. Ispod pojedinih hadisa dat je prevod na turskom jeziku. Zbirka je razdijeljena na poglavlja. Papir obični sa linijama, bijel. Povez s neke druge knjige, platneni, rastavljen od listova.

Prepisao Maḥmūd Ğamāl b. Mustafa Udžvarlić iz Dervente, šabana 1319/1901, kako stoji u zapisu na kraju:

كتبه الحقير بوسنه در بندلى اوجوارلى زاده محمود جمال بن مصطفى ... فى ليلة الثانى
من شهر شعبان فى سنة تسعة عشر و ثلاث مائة و الف

594. 921.

L. 31; 23 × 16. Nasḫ. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 10. (هذا كتاب) احاديث قدسيه

Zbirka kudsī-hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

يقول الله تعالى شهدت نفسى لنفسى ان لا اله الا انا وحدى لا شريك لى

Mnogi hadisi ove vrste nisu vjerodostojni i često se pričaju preko Ka'b al-Aḥbāra.

2. L. 11 — 16. موعظه

Propovijed na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak: الحمد لله الذى جعل العلماء ورثة الانبياء

3. L. 17 — 21. لغت انشا

Kratak rječnik arapskih i nekih perzijskih riječi prevedenih na turski, od nepoznatog pisca. Turski prevod pisan crvenim mastilom između redaka, sitno. Služi naročito za dopisivanje.

Flügel I, 114.

Početak: عزتلو سعادتلو مكرمتلو پدر
اولوانمش مقبول‌لنمش اياوكلو بابا

Riječi su stavljene bez određenog reda i principa, a ima ih oko 450.

4. L. 22 — 31. تحفة الهاديه ـ (لغت دانستن)

Kratak perzijsko-turski rječnik. Napisao Muḥammad b. al-Hāğ Ilyās.

Rieu, 141.

Flügel (I, 145) pogrešno kaže da je pisac nepoznat.

Gornji drugi naslov je na rukopisu i pod tim naslovom rječnik je obično popularno poznat, a dat je prema prvoj riječi u njemu. Po Rieu (n. m.) i prema uvodu pravi naslov je: تحفة الهادية

Ovaj primjerak je bez uvoda.

Početak djela je:

الحمد لله العلى القوى الجبار ... اما بعد چنين ميكويد احوج الناس محمد بن
الحاج الياس ... و اورا تحفة الهاديه نام

(v. rukopisni primjerak u ovoj biblioteci pod br. inv. 4107).

Početak ovog primjerka:

دانستن شناختن آموختن خواندن
بلمك اكلمق اوكرنمك اوقومق

Turski prevod pisan sitno, crvenim mastilom ispod perzijskog teksta.

Prepisao cijelu zbirku Muḥammad b. Muhammad imam od Doboja »iz područja Tešnja«, 1263/1846.

595 — 596. شرح تيسير الوصول **203, 164.**

الى جامع الاصول للشيخ محمد الخانجى البوسنوى

Komentar zbirci hadisa *Taisīr al-wuṣūl ilā Ğāmi' al-uṣūl*. Ğami' al-uṣūl je napisao Mağduddīn Ibn al-Aṯīr, umro 606/1209, a preradio 'Abdurrahmān b. 'Alī, zv. Ibn Daiba' aš-Šaibānī, umro 944/1537. Ta prerada nosi naziv *Taisīr al-wuṣūl*. Ona je štampana. Ovaj komentar odnosi se na ovu preradu *Taisīr al-wuṣūl*, a napisao ga je H. Mehmed Handžić, umro 1944. Taj rad nije dovršen. Izradio je samo dva prva sveska.

L. 203 (I) + 66 (II); 30 × 21. Nasḫ čitak, pisan autorovom rukom. Tekst *Taisīra* pisan crvenim mastilom, a komentar crnim. Papir bijel sa širokim linijama, povez platneni.

Svezak prvi (المجلد الاول من شرح تيسير الوصول الى جامع الاصول). Sadrži tumačenje hadisa od početka zbirke do kraja šestog hadisa u poglavlju: الفصل الثالث: فيمن غيّر النبي صلى الله عليه و سلم اسمه.

Početak:

ربنا آتنا من لدنك رحمة و هيئ لنا من امرنا رشدا قال الشيخ الثقة الحافظ ابو
عبد الله عبد الرحمن بن على

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Na l. 1ª je naslov: المجلد الثانى من شرح تيسير الوصول. Sadrži tumačenje od sedmog hadisa gore spomenutog poglavlja (فيمن غير النبي صلعم اسمه) do konca prvog hadisa u poglavlju الفصل الثالث فى بيع الثار و الزروع.

Početak:

الحمد لله وحده و الصلاة على من لانبي بعده و آله و صحبه اجمعين الحديث السابع
و عن ابن عمر رض عنهما ان رسول الله صلى الله عليه و سلم غير

Na početku je kod oba sveska popis ashaba i drugih ravija (prenosilaca) hadisa.

Na kraju je datum, 13. šaban 1348/1930.

3) PRENOSIOCI HADISA

(RIĞĀL AL-ḤADĪṮ)

597. **2734.**

L. 120; 17,5 × 13. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 24. كتاب فيه الالقاب للشيرازى

اختصار الحافظ ابى الفضل محمد بن طاهر بن على المقدسى رحمه الله

Skraćena prerada Širazina djela o pripovjedačima hadisa. Abū Bakr Aḥmad b. ʻAbdurrahmān b. Aḥmad aš-Šīrāzī (umro 407/1016) napisao je djelo *Kitāb al-alqāb* o pripovjedačima hadisa. To njegovo djelo skratio je Abu ʼl-Faḍl Muḥammad b. Ṭāhir b. ʻAlī al-Maqdisī, umro 507/1113 tako što je obradio samo prezimena pripovjedača bez navođenja hadisa koje oni prenose. Ovaj rukopis predstavlja to djelo. Prezimena *(alqāb)* koja se obrađuju poredana su abecednim redom. Rukopis je na kraju nepotpun. Posljednje prezime u njemu je شَقَرَه.

Gornji naslov, koji je pisan rukom prepisivača, nalazi se na rukopisu (v. l. 1^a). Osnovno djelo (كتاب الالقاب) navodi ḤḪ (I, 157; II, 1397), dok ovo skraćeno izdanje (اختصار) ne navodi ni on ni drugi nama pristupačni izvori. Na rubu pored naslova nalazi se bilješka, pisana također rukom prepisivača:

و المكتوب فى الحواشى و لا تصحيح عليه هو من الالقاب الكبرى

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام العالم الحافظ ابو الفضل محمد بن طاهر المقدسى رحمه الله تعالى
الحمد لله وحده و صلواته على سيدنا محمد رسوله و عبده و آله و صحبه اما بعد فانى رأيت

كتابا لابى بكر احمد بن عبد الرحمن بن احمد الشيرازى رحمه الله فى القاب المحدثين لا
يستغنى المحدث عن كونه عنده و لم اجد من يرويه فاقتصرت منه على ذكر الاسماء دون
ايراد احاديثهم و حكاياتهم اذ كان ذلك هو المقصود من هذا الكتاب

Nasḫ, stari arapski, djelomično vokalizovan. Naslovi i prezimena, koja se obrađuju, pisana krupnim pismom crvenim mastilom.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati, ali je rukopis dosta starog porijekla vjerovatno iz XV stoljeća.

2. L. 25 — 31. (قطعة من كتاب فى اللغة)

Fragment nekog rječnika arapskog jezika. Na prvoj stranici je samo završetak nekog rječnika, a ispod toga naslov napisan crvenim mastilom: كتاب الظاء. Sabrao i sastavio Ḫalaf b. Ṭāhir b. Ismāʻīl an-Naḥwī: مما عنى بجمعه و تأليفه خلف بن طاهر بن اسمعيل النحوى. To je kratko tumačenje riječi poredanih abecednim redom od slova ظ (الظاء) do kraja abecede.

Početak: باب الظاء مما فاء الفعل منه ظاء الظفر و النصر و ما تصرف منه

Završetak: اليقظة ضدّ النوم و التيقظ الانتباه و قوم ايقاظ ساهرون

Nasḫ vokalizovan. Naslovi pisani krupnije.

3. L. 32 — 82. الفية العراقى فى مصطلح الحديث, v. br. 383.

Nasḫ čitak, djelomično vokalizovan.

4. L. 83 — 112. (نثر و نظم)

Zbirka lijepe proze i stihova, nepotpuna u početku od nepoznatog pjesnika i sabirača.

Na prvoj stranici ovdje nalazi se ovakav početak:

و له: العز بالله لا بالخيل و العُدَد عند الخطوب و لا بالمال و العدد

Dalje se nalaze slijedeći sastavi:

و له ايضا: هوى فؤادى و لم يعلم به بدنى
فالجسم فى غربة و النفس فى وطن

و له وكتبها الى الشيخ شمس الدين البلاطنسى جواب عقيدة ارسلها الى بلد بيروت لما بعث اليهم فقها رجزا (؟):

اعوذ بالله اله الناس   من شرّ وسواس و من خناس

و له فى النبي صلى الله عليه و سلم مربعا:

اوقدوا فى الفؤاد احزان   و هم فى رباه سكان

و له ايضا يمدحه صلى الله عليه و سلم:

يا سائق النوق لاح البان و العلم   حثّ المطىّ فنار الشوق تضطرم

و له مدبجا ايضا فى النبي صلعم:

حلت سعاد بقلب زائد الالم

و له ايضا فى الوعظ: الحمد لله العلى الذى قد اتقن الاشياء من حكمته ... و له مديح فى حسام الدين ابن العماد الصفدى قاضى القضاة الحنفية بمدينه دمشق المحروسة و يسمى موشح الموشحات: يا دار ليلى بالسماك الاعزل ...

Nasḫ vokalizovan.

5. L. 113 — 119. Pismo nekog Muhamad b. Tahmuša iz sela Niđe (?) Muhammadu b. Farağu iz 'Ajni Dārāa (?) godine 869/1464. i odgovor istog:

نسخة كتاب من نظم الشيخ شمس الدين ابا طحموش محمد بن طحموش من قرية نيجه الى كاتبه محمد بن فرج من عين دارا فى شهر جمادى الآخر سنة تسعة و ستين و ثمانماية و جواب ذلك من نظم كاتبه محمد بن فرج فى تاريخه المعين اولا

6. L. 119 — 120. Hvalospjev Muḥammada Ibn Hānije (umro 362/972) ḫalifi Mu'izzlidinillah.

من شعر ابى القاسم محمد بن هانى فى مديح مولانا المعزلدين الله

Početak: حتى رُفعتُ الى المعز خليفة   فعلمت ان المطالب الثلاثة

Cijelu zbirku prepisali nepoznati prepisivači u XV i XVI stoljeću.

Uvakufio Ibrahim Zafranija.

598. الاكمال فى اسماء الرجال 641.

Knjiga o biografijama ljudi koji prenose hadis. Napisao Waliyyuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī, umro 743/1342.

Brock. S. II, 262,^{1}.

To su, uglavnom, biografije onih pripovjedača hadisa koji su spomenuti u piščevom djelu مشكاة المصابيح. Knjiga je raspoređena na poglavlja abecednim redom i sadrži kratke sažete biografije.

Početak: اللهم بك نستعين و عليك نتوكل

L. 128; 22 × 16,5. Nasḫ. Na l. 1^a naslov, kasnije upisan. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Ṣālih b. Yahyā 1200/1785, kako stoji u bilješci na kraju:

نمقه الفقير صالح بن يحيى سنة ١٢٠٠

Uvakufio Ibrahim Zafranija.

599. (كتاب) سرح النهر لشرح الزَهر 3050.

Komentar versifikacije الزهر البسام o biografijama pripovjedača hadisa, oba djela od istog autora. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abduddāim b. Mūsā al-'Asqalānī al-Birmavī, umro 831/1427. Komentar je dovršio 796/1393. Osnovno djelo الزهر البسام je prerada djela عمدة الاحكام عن سيد الانام od 'Abdulganī b. 'Abdulwāhid al-Maqdisije, umro 600/1203. Ovo djelo preradio je u stihu (urdžuze) gore spomenuti pisac Muḥammad b. 'Abduddāim. Potpun naziv ove njegove versifikacije je: الزهر البسام فيمن حوته عمدة الاحكام من الانام (Svježe cvijeće — podaci — o ljudima koji su spomenuti u djelu *'Umda al-aḥkām*).

Ovo djelo ne navode nama pristupačni izvori.

Početak versifikacije:

قال ابن عبد الدائم البرماوى   محمدٌ و هو لنفع ناوى

Kasnije je autor odlučio da tom svom radu napiše komentar i dao mu naziv سَرحُ النهر لشرح الزَّهر. Naš rukopis predstavlja taj komentar.

Početak komentara je:

الحمد لله الذى رفع حديث المصطفى فكان فى الاحكام عمده و نصب لصونه من
وعاه فادّاه كما استمده

L. 139; 19 × 15. Nasḫ, ponegdje vokalizovan. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni.

Na l. 1ª je gornji naslov, bilješka prenesena sa originala u kojoj je sam pisac objasnio riječi i smisao toga naslova, te imena nekadašnjih starih vlasnika, među kojima i ime prepisivača sa datumom 818/1415.

Prepisao iz autografa Abu 'l-Barakāt Muḥammad Muḥammad Muḥammad al-'Irāqī, 16. zulhidže 827/1423, kako stoji u zapisu na kraju:

و كان الفراغ من كتابة هذا الشرح المبارك يوم الاربعاء سادس عشر شهر ذى الحجة الحرام
خاتمة سنة سبع و عشرين و ثمانية . . . و كتبه لنفسه و لمن يشاء الله بعده فقير رحمة ربه
الغنى الباقى ابو البركات محمد محمد محمد العراقى و كتبته من نسخة المؤلف ابقاه الله
تعالى و نفع به و بعلومه فى الدنيا و الآخرة آمين

To je, možda, datum konačne redakcije ovog prepisa, a kako se vidi iz nekih zapisa, kao i iz gornjeg datuma, on je bio i ranije dovršen.

Na rubu ove zadnje stranice nalazi se vlastoručni autorov zapis u kome on potvrđuje da je prepisivač s njim zajednički, prema njegovom autografu, sravnio ovaj prepis i da mu on odobrava predavanja toga djela. Taj zapis glasi:

الحمد لله و الصلاة و السلام على محمد و آله و صحبه و التابعين و بعد فقد قرأ على
الشيخ الامام العالم العلامة المفتى (؟) صدرالدين و المدرسين ابو البركات محمد محمد بن
محمد العراقى جميع هذا الكتاب قراءة بحث و تحقيق و مقابلة معى بالاصل الذى بخطى
و قد اجزته ان يقرئه و يرويه عنى و جميع مايجوزلى و عنى روايته و كذا اجزت لولده محمد
و بناته (؟) ذلك و ذلك فى مجالس اخرها العشرون من جمادى الاولى سنة ثلاثين و ثمانماية
قال ذلك و كتبه محمد البرماوى الشافعى عفا الله عنه و السلام

Uvakufio Salim Muftić.

600. مشيخة ابي المعالى يحيي بن فضل الله بن محلى بن دعجان القرشى العدوى العمرى 1796.

Mašīḫat — Biografije učiteljâ u hadisu Abū 'l-Ma'ālī Yaḥyā b. Faḍlullāh b. Muḥalla b. Da'ğān al-Qurešī al-'Adevī al-'Umerī-je.

Ovakve zbirke učitelja — mešihat — razvile su se kao posebna grana u hadiskoj literaturi. To su obično kratke biografije učitelja nekog kasnijeg učenjaka sa po kojim hadisom koji je ovaj od njih čuo. Takav mešihat ne mora napisati učenjak prema kome je zbirka poznata. To može učiniti koji njegov učenik ili poštovalac. Tako je i ovaj mešiḫat sastavio i sredio abecednim redom (خرجهاله) Šihābuddīn Abū 'l-Ḥusain Aḥmad b. Aibak (ايبك) b. 'Abdullāh al-Ḥusāmī Ibn Dimyaṭī, umro polovinom VIII/XIV stoljeća.

Djelo je nepotpuno s početka.

L. 164; 21 × 15,5. Nasḫ stari, arapski, lijep, vokalizovan, naročito na težim mjestima. Naslov na rubu prve stranice stavljen kasnije. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Na kraju se nalazi popis imena pojedinih grupa učenika, odnosno učenjaka koji su ovo djelo slušali od autora ili drugog stručnjaka koji je imao odobrenje (idžazet) da ga predaje. Grupu ili kolo slušalaca čine svi oni koji su djelo slušali prilikom jednog čitanja, jedne godine (سماعات ili اطباق). Prvi takav popis je iz godine 734/1333; drugi iz 735/1334; treći iz 781/1379; četvrti iz 797/1394. (ovaj je pisan rukom Ibn Ḥağara al-'Asqalani); peti je iz 798/1395; šesti iz 836/1432. Svako čitanje bilo je u Kairu.

Prepisivač ovog primjerka, vješti kaligraf, nije se potpisao, ukoliko to nije sam autor Aḥmad b. Aybak. Na kraju samog rukopisa, na rubu, nalazi se njegov potpis.

Iz Kantamirine biblioteke.

601. مزيل الاشتباه فى اسماء الصحابة 3013.

Knjiga o imenima ashaba. Napisao 'Abdulkarīm b. Waliyuddīn b. Yūsuf b. Waliyuddīn. Djelo je dovršeno 1057/1647. Imena koja se obrađuju raspoređena su abecednim redom (uzimajući u obzir najpoznatiji naziv kao »Abu Bakr«) i objašnjena dosta kratko. Pisac je umro oko 1100/1688.

Ismā'īl-paša, *Ḏail* II, 471; Brock. S. II, 640.

Početak je:

حمدا لك يا من له الهداية اهدنا الصراط المستقيم واغفر لنا ذنوبنا انك انت الغفور
الرحيم ... اما بعد فيقول الفقير ... ابن ولى الدين يوسف بن ولى الدين

Na završetku djela pisac kaže:

يقول الجامع الكاتب الفقير الشيخ عبد الكريم بن شيخ ولى الدين بن يوسف
ولى الدين عفا عنهم الرب المعين هذا آخر مزيل الاشتباه فى اسماء الصحابه ... و قد يسر
الله اتمامه وقت العصر فى يوم الحادى و العشرين من شوال المكرم سنة سبع و خمسين و الف

Prema tome, pisac djela je kako smo gore naveli. Međutim, Brockelmann na drugom mjestu (S. II, 431,^{49}) ovo djelo pogrešno pripisuje drugom piscu (Abu 'l-Iḫlāṣ Ḥ. b. 'Ammār al-Wafa'ī aš-Šurunbulālī al-Hanafi, umro 1069/1658).

L. 140; 16 × 11. Nasḫ. Papir bijel, tanji; povez polukožni.

Na listu 1^a je gornji naslov, ime i pečat nekadašnjeg vlasnika, te pečati ove biblioteke.

Prepisao neki Hasan al-Bikani mjeseca redžeba, bez oznake godine, kako piše na kraju:

كتبه الفقير ... حسن البيكانى فى شهر رجب المرجب وقت العشاء الاخير

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

DOGMATIKA

(AL-'AQĀ'ID)

DOGMATIKA

Arapski

602. **1618.**

L. 60; 20,5 × 13,5. Ta'līq. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen i popravljan.

1. L. 1 — 7. الفقه الاكبر

Napisao Abū Ḥanīfa (v. br. 114,^{4}).

Istaknute riječi podvučene crvenom crticom. Na rubovima listova i između redaka ima dosta glosa.

2. L. 8 — 37. تعليم المتعلم

Napisao Burhānuddīn Zarnūğī (v. br. 152,^{2}).

3. L. 38 — 55. الاعراب عن قواعد الاعراب

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1360.

Brock. II, 24.

Početak: قال الشيخ الامام العالم العامل جمال الدين بن هشام

4. L. 56 — 60. قصيدة بدء الامالى

Napisao Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī, (v. br. 115,^{3}).

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

603. **2823.**

L. 89; 18,5 × 13. Nasḫ jednostavan, mjestimično vokalizovan. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 7. ISTO kao br. 602^{1}.

Na l. 7 — 10. nalazi se izvadak iz Begavina tefsira (o načinu nošenja saruka) i tumačenje nekoliko ajeta na turskom jeziku.

2. L. 11 — 57. شرح الفقه الاكبر لابى المنتهى

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar* (v. br. 114,^{4}). Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisawī, umro oko 1000/1591 (M. Ṭāhir OM I, 228) ili 1090/1679 (Ismā'īl-paša AM I, 162).

Brock. S. I, 285,^{5}.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا الى اهل طريق السنة و الجماعة بفضله العظيم

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Na l. 57. nalaze se zapisi na turskom jeziku s područja kiraeta.

3. L. 58 — 59. رسالهٔ تحفة النبى و هدية الرسول

Kratka risala iz akaida na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak:

هر كم كه بو رسالهٔ حفظ ايدوب معناسنه اعتقاد ايدوب موجبيله عامل اوله اول
كشينك ايمانى اهل السنت و الجماعتدن اولوب

Ta'līq.

Ismā'īl-paša (Ḏail I, 261) navodi djelo pod gornjim naslovom sa drukčijim početkom i kaže da je to komentar djelu *al-Fiqh al-akbar* u jednom lijepom (srednjem) svesku od Muṣṭafā b. Muḥammad Naqšibendije. Naš rukopis je pak samostalan rad.

4. L. 60 — 69. رسالة تتعلق ببيان الاعتقادات و الاخلاق و الاعمال

Risala o vjerovanju, lijepom vladanju i vjerskim dužnostima od nepoznatog pisca (v. br. 399,^{3}).

5. L. 70 — 71. رسالة فى قراءة آية الكرسى ادبار الصلوات المكتوبة

Kratka risala o važnosti *Āyat al-kursī* i učenju istog poslije namaza. Napisao Muḥammad b. Ḥamza, umro 1116/1704.

Brock. II, 437, 17.

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى اعلم ان قراءة الكرسى ادبار الصلوات
المكتوبة ليست بفريضة و لا واجبة و لا سنة

Ta'līq.

Poslije toga na slijedećoj stranici nalaze se bilješke na turskom jeziku s područja tesavufa o svojstvima ljudskog srca.

6. L. 72 — 80. عقائد الطحاوى

Risala o islamskom vjerovanju. Napisao Aḥmad b. Ǵa'far al-Ḥanafī at-Ṭaḥāwī, umro 321/933.

Ovaj rad je još poznat pod naslovima:

رسالة او مقدمة فى اصول الدين ؛ عقيدة اهل السنة و الجماعة ؛ بيان السنة و الجماعة

Brock. I, 174.

Početak:

نقول فى توحيد الله معتقدين بتوفيق الله ان الله تعالى واحد لا شريك له

7. L. 81 — 84. القصيدة النونية فى العقائد

Napisao Ḫiḍr-beg (v. br. 302,^{3}).

8. L. 84 — 87. قصيدة بدء الامالى

Kasīda *Bad' al-amālī* (v. br. 115,^{3}) sa interlinearnim prevodom na turski jezik, također u stihu. Na rubovima listova ima glosa na turskom jeziku.

Cio kodeks prepisao Aḥmad b. 'Alī Yaziǧī u Sinopu, za vlasnika Ahmad-efendiju iz Bafre (Turska), u međuvremenu od 1132—33/1719 —1721, kako se to vidi iz zapisa na nekoliko mjesta.

604. **4349.**

L. 109; 16 × 11. Nasḫ, mjestimično krupan i vokalizovan. Papir tamnobijel, povez papirni.

1. L. 1 — 7. ISTO kao br. 602,^{1}.

Na slijedeće tri stranice nalaze se datumi rođenja prepisivačeve djece.

2. L. 9 — 17. (رسالة فى فضائل ـ خصال ـ اهل السنة و الجماعة)

Risala o principima vjerovanja sunija, od nepoznatog pisca.

Početak nakon besmele:

و هو خير الرازقين قال رسول الله صلعم لا تجتمع امتى على الضلالة

Na slijedećih nekoliko lista nalaze se datumi rođenja neke djece.

3. L. 20 — 23. منظومهٔ حافظ حمزه افندی فی اداب التعلم

Pravila o ponašanju učenika, u stihu na turskom jeziku. Sastavio neki Ḥāfiz Ḥamza-efendi.

Početak: خدایا سکا حمد بی نهایه سلام اولسون حبیبك مصطفایه

4. L. 24. اللی درت شیٔ فرض, v. br. 588,^{2}.

5. L. 25 — 31. قصیدة بدء الامالی, v. br. 115,^{3}.

Na slijedećem listu nalazi se dova (molitva) na turskom jeziku.

Na l. 32 — 35. nekoliko kratkih hadisa sa naznakom izvora. Sabrano po uzoru raznih Arba'īna.

6. L. 36 — 63. تجوید شریف ili منبه التالین

Tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Dovršeno 1178/1764.

Početak: حمد و سپاس بی قیاس اول خالق الجن و الناس

Na kraju uputa o hatma-dovi i njen tekst.

Na l. 64 — 67. اسماء الله الحسنی و اسماء النبی — Božija imena i imena Božijeg poslanika Muhameda.

7. L. 68 — 75. کتاب شریعت اوینه کرپ اولنمك

Uputstvo o bračnom životu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Gornji naslov nalazi se na rukopisu.

Početak:

الحمد لله رب العالمین ... بوندن صکره معلوم اوله برکمسه اولنمك مراد ایلسه

Na l. 76 — 78. (ما يقرؤ لمعالجة المجانين)

Formule koje se čitaju u svrhu liječenja živčano oboljelih i ludih, na arapskom i turskom jeziku.

Početak:

بسمله ... اخرج و بالله الذی اخرج و بحق تورات موسی حرمتیچون اخرج

8. L. 79 — 81. رسالهٔ بی نماز

Kratak sastav u stihu, na našem jeziku, pisan arebicom, o ljudima koji ne obavljaju obligatne molitve (namaz). Sastavio Ahmed-efendija Karahodža, muderis i imam iz Žepča; živio je u drugoj polovini XVIII i prvoj polovini XIX stoljeća (M. Handžić, *Književni rad* 101).

Početak: پوکوتته مؤمنی ای وی دوبری مسلمی تو حودیته نا نماز

Na listovima 82 — 86 nalaze se kratki izvaci iz kaside: خدا ربم (v. br. 155,^{2}).

9. L. 87 — 109. عزی مفهوم

Anonimni turski prevod sa arapskog jezika poznatog djela o arapskoj gramatici *al-'Izzī*. Arapski original poznat pod naslovima: العزی, ili مبادئ التصریف, ili تصریف الزنجانی napisao je Šaiḫ 'Izzuddīn Abu 'l-Faḍā'il Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, umro 666/1267.

Brock. S. I, 497; ḤḪ II, 1138; Š. Sami QA IV, 3150.

Početak originala:

الحمد لله رب العالمین ... اعلم ان التصریف فی اللغة التغییر

Početak ovog prevoda:

ای بلمك شانندن اولان طالب سن بل تحقیقلقده تصریف تغییردر دخی اصطلاح صرفیده معانی مقصوده

Kodeks je prepisan 1184/1770.

605. **1004.**

L. 28; 24,5 × 16,5. Ta'līq čitak. Papir bijel, glat, povez polukožni.

1. L. 1 — 16. شرح الفقه الاکبر لابی المنتهی

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*, napisao Aḥmad b. Muḥammad Magnisawī (v. br. 603^{2}).

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Stranice obrubljene crvenom linijom.

2. L. 17 — 19. القصیدة النونیة, v. br. 302^{3}.

3. L. 20 — 28. روضات الجنات فی اصول الاعتقادات, v. br. 120,^{6}.

Cio kodeks prepisao Faiḍullāh b. Ismā'īl Dženetić 1218/1803.

Uvakufio Dženetić Mustafa b. Fejzullāh za svoje muško potomstvo 1289/1872 (l. 1^a). Tu je i njegov pečat.

606. ISTO kao br. 605,^{1} **1891.**

L. 35; 20 × 14. Nasḫ prost. Osnovni tekst podvučen, stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. 'Alī.

Uvakufio Ibrahim b. Islam Ispužli, nastanjen u Travniku, 1252/1836 (l. 1^a).

Rukopis potiče iz XIX stoljeća.

607. **2352.**

L. 59; 20,5 × 14. Nasḫ-talīq. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 32. ISTO kao br. 605,^{1}.
   Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.
2. L. 33 — 59. تعليم المعلم , v. br. 152,^{2}.

   Prepisao Ḥasan b. Ḥasan b. Ṣāliḥ-aga, 1138/1725.

   Uvakufio Osman-efendija, muderis medrese Simzade u Sarajevu (l. 1^a).

608. **2419.**

L. 87; 18 × 13. Nasḫ lijep. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

1. L. — 28. ISTO kao br. 605,^{1}
   Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.
2. L. 29 — 87. بحر الكلام

   Djelo o akaidu. Napisao Abu 'l-Mu'īn Maimūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, umro 508/1114.

   Brock. I, 426,^{7}.

   Početak:

   اعلموا انى اعتقد معرفة الله تعالى و التوحيد و اقول بان الله تعالى واحد قديم

   Cijela zbirka prepisana 1243/1827.

Na l. 1^a je ime nekadašnjeg vlasnika, te zapis da je ovaj primjerak uvakufio Munla Ibrāhim b. Abdulāh iz Sarajeva, iz Iskender-pašine mahale, za Ajni-begov mekteb i predao ga muteveliji Halilu b. Salih.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

609. ISTO kao br. 605,^{1} **3333.**

L. 14; 19,5 × 15. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crnom linijom, a pri kraju crvenom. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Muṣtafa b. Mas'ūd iz Prištine, 23. muharema 1093/1682.

610. **3338.**

L. 65; 20,5 × 14,5. Nasḫ, pisan različitim rukopisom. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 42. ISTO kao br. 605,^{1}.
   Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.
   Prepisao 'Abdulkarīm b. Ḥ. 'Oṯmān, 1164/1750.

   Na l. 43 — 44. nalazi se fragment djela تحفة الملوك . Ovdje su dva posljednja lista. S ovim naslovom ima više djela, pa nije jasno o kome je ovdje riječ.

   Početak je ovdje: فى اللبس و اللبس على ثلاثة مراتب , a prvo poglavlje: فصل فى الكلام.
2. 45 — 65. أيها الولد , v. br. 115,^{6}.

   Djelo pod tač. 2 prepisao Murad b. Maḥmūd Uskopyevī u Gazi Husrev-begovom hanikahu (tekiji) u Sarajevu 1136/1723. godine.

611. المنح الازهر شرح الفقه الا كبر **2224.**

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*, (v. br. 114,^{4}); napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. S. I, 286.

Početak: الحمد لله واجب الوجود ذى الكرم و الفضل و الجود

L. 146; 21 × 15. Nasḫ-ta'līq krupniji. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst je na više mjesta oštećen vlagom. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisano 1120/1708.

Na kraju se nalazi kratak literarni sastav na perzijskom jeziku, pisan lijepim ta'līqom.

612. اشارات المرام من عبارات الامام 1894.

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*, (v. br. 114,[4]). Napisao Aḥmad b. Ḥasan al-Bayāḍī (= Bejazić), porijeklom iz Bosne, umro 1098/1686.

Brock. II, 436,[1].

Pisac je ovdje sabrao i sredio u jednu cjelinu djela sa područja akaida koja se pripisuju Abu Hanifi: *al-Fiqh al-akbar, al-Fiqh al-absaṭ, ar-Risāla, Kitāb al-'ālim i al-Waṣiyya*, pa ih prokomentarisao. Ovaj komentar dobio je priznanje kao i njegov autor od njegovih učenih savremenika (al-Muqbilī: *al-'Alam aš-Šāmiḫ*, 6, 255, 283; Zāhid-efendī al-Kawṯarī: *Tabyīn kaḏibi 'l-muftarī*, 19).

Početak: حامداً لمن شيد اصول الدين بمحكمات كتابه المبين

L. 234; 20 × 12. Ta'līq lijep, čitak. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom širokom crvenom linijom. Papir bijel, glat, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen krajem redžeba 1101/1689.

Na početku ima više zapisa, među kojima i zapis da je knjiga kupljena za 26 groša; kratka rasprava o slobodnoj volji (الارادة الجزئية), komentar uvodu djela *Ḥalabi-Ṣagīr*, pisano sve kasnije nevještim rukopisom, te sadržaj.

Na naslovnoj strani je zapis Halila, sina Salihova, iz sela Ošanići, srez Stolac, u kome sâm piše da je ovaj rukopis uvakufio za biblioteku Careve džamije u Sarajevu, 15. šabana 1241/1826.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

613. ISTO 3999.

L. 177; 19,5 × 13,5. Ta'līq jednostavan. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel povez, polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa, muderis Ibrahim-pašine medrese u Počitelju, 9. džumadul-ula 1107/1695. Prepisivač kaže da je djelo prepisao »iz autorovog primjerka«.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب من نسخة مؤلفه ... بيد العبد الضعيف
... مصطفى المدرس فى مدرسة ابراهيم پاشا عن قصبهٔ پوچتل [فى بوسنه هرسك] فى تسع
يوم من جمادى الاولى عام سبع و مائة و الف

Na početku je sadržaj i neki manje važni zapisi; na naslovnoj strani ima zapis sa imenom i pečatom nekadašnjeg vlasnika (Muṣṭafa b. Ṣāliḥ-efendi Naīmīzade, godine 1176/1762).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

614. شرح الفقه الاكبر 1810.

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*.

Početak:

الحمد لله الذى توحّد بالقدم و البقاء و قضى على ما عداه بالعدم و الفناء

Djelo je posvećeno sultanu Ebū Se'īdu el-melik ez-Zāhiru (v. uvod). Smatramo da je pisac djela Ilyās b. Ibrāhīm as-Sinōbi, umro 891/1486, za koga se zna da je pisao komentar ovom djelu (v. Brock. S. I, 285; M. Tahir, OM, I, 222), a živio je u vrijeme dvojice mamelučkih sultama poznatih pod gornjim imenom (v. Muḥammad Ferid-beg: تاريخ الدولة العلية العثمانية III izdanje, Misr 1912, str. 26 — 37).

L. 89; 20,5 × 14,5. Ta'līq mjestimično vokalizovan. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvakufio Hromozade.

615. كتاب الاربعين فى اصول الدين 1530.

Djelo o islamskom vjerovanju. Poznato je još pod naslovom جواهر القرآن. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Brock. I, 421; S. I, 746.

Početak: الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على محمد و آله اجمعين

L. 144; 20 × 13,5. Ta'līq. Papir bijel, deblji, povez polukožni. Na naslovnoj strani ima naslov, stavljen kasnije, zatim pečati ove biblioteke, te jedan recept na turskom jeziku. Na posljednjem listu nalaze se datumi nekih događaja (تواريخ واقعات) pisani kasnije drugim nevještim rukopisom, kao vijest o velikoj kugi 1101/1689, o kugi 1156/1743, i 1177/1763 (izgleda da se misli na kugu u Bosni), građenje baščaršijskog sebilja (česme) 1167/1753, buna (nered — fitne) Sari Muratova u Sarajevu 1170/1756 (?), zemljotres u Sarajevu 1167/1753, Zvornik 1129/1716 (?) itd.

Prepisao neki 'Oṯmān b. Sinan krajem XVII ili početkom XVIII stoljeća.

616. (حاشية على شرح كتاب فى علم الكلام) 3513.

Anonimna glosa anonimnom komentaru nekog akaidskog djela*).

Primjerak je u početku nepotpun.

Početak ovdje:

مغاير الاستدلال المذكور فى الامور التبليغية لكن الحق ان الاستدلال فيها واحد
و هو ما ذكره الشارح بقوله ... قوله فلتوقفه على الاستدلال قيل ...

L. 95; 19,5 × 14,5. Ta'līq. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisao Musā (?) b. Muḥammad 921/1515.

قد وقع الفراغ من تسويده على يد اضعف عباد الله المتعالى موسى -؟- بن محمد فى
اوائل جمادى الآخر المبارك فى تاريخ سنة ٩٢١

Iz biblioteke Fejzije medrese.

617. 1440.

L. 188; 20,5 × 14,5. Nasḫ. Papir bijel, čvrst, povez kožni.

1. L. 1—148. بحر الكلام, v. br. 608,^{2}.

Ajeta i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije.

---

*) Kasnije u konačnoj redakciji ustanovio sam da je to Superglosa Ḫayalinoj glosi Taftāzāninog komentara Nesefinom Akaidu od Kara Kemala حاشية قره كمال و حاشية الخيالى على شرح العقائد — v. kasniji br. 644.

Na početku je sadržaj. Na l. 1^{a} je gornji naslov, a tu na rubu potpis i pečat nekadašnjeg vlasnika (kadija H. Mustafa), te cijena knjige (100 para).

2. L. 49 — 158. غاية المرام فى شرح بحر الكلام

Komentar prethodnom djelu. Napisao Ḥasan b. Abū Bakr al-Maqdisī, umro 836/1432.

Brock. S. I, 757; Isma'īl-paša, Ḍail II, 141.

Početak: الحمد لله الازلى بذاته القديم بصفاته الفرد الصمد بدلالة آياته

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan, u kome je upisan naslov djela crvenim mastilom na zlatnoj podlozi. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom.

Autor je djelo završio 832. H., a datum koji se nalazi na kraju ovog rukopisa označava vrijeme kad je prepis završen.

3. L. 159 — 163. ام البراهين, v. br. 390,^{2}.

Istaknute riječi pisane crvenim mastilom.

4. L. 164 — 188. شرح عقيدة السنوسى (ام البراهين) للهدهدى, v. br. 127,^{15}.

Cio kodeks prepisao nepoznati prepisivač 1124/1712. u gradu Jerusalimu u medresi Hasanijji u blizini *al-Masğidul-aqṣā*. Zapis o tome nalazi se na kraju djela pod tač. 2 ove zbirke i glasi:

ختم هذا الكتاب المبارك ... ختام شهر ذى القعدة المبارك من شهور سنة الف و مائة
و اربعة و عشرين ... و ذلك فى مدينة القدس الشريف و المعبد المنيف بداخل المدرسة
الحسنية بجوار المسجد الاقصى الشريف ...

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

618. 2268.

L. 79; 20 × 15. Ta'līq jednostavan u rukopisu 1—3, nasḫ prost u rukopisu 4. Papir bijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 32. ISTO kao br. 617,^{1}.

2. L. 33 — 63. تلخيص الكفاية فى الهداية

Skraćena redakcija djela *al-Kifaya* o akaidu koju je izvršio sam autor Aḥmad b. Maḥmūd b. Abū Bakr as-Ṣābūnī, umro 580/1184.

Brock. S. I, 643.

Početak: الحمد لله ذى الجلال و الاكرام

Na rubovima listova u početku ima glosa.

3. L. 65 — 71. تحفة المسترشدين فى بيان مذاهب فرق المسلمين

Kratka risala o učenju raznih islamskih vjerskih škola i sekti. Brock. (II, 440) i Ismā'īl-paša (AM II, 252) kažu da je ovaj rad napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgilī, umro 981/1573 što nam se obzirom na stil čini sumnjivo.

Početak:

الحمد لله الذى ارنا (؟!) الحق حقا و ارزقنا (؟!) اتباعه و ارنا الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه

4. L. 72 — 79. رسالة فى فضائل اهل السنة و الجماعة و مذهبهم

Kratka risala o odlikama sunitske škole i njenim principima vjerovanja, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و الصلاة و السلام على خير البرية . . .

قال رسول الله صلعم لا تجتمع امتى على الضلاله (v. br. 604,^{2}).

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Cio kodeks prepisao nepoznati prepisivač u vremenu od 1112—1121/1700—1709.

619. ISTO, kao br. 617^1. **3942.**

L. 35; 20,5 × 15,5. Ta'līq prost. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepisano 957/1550.

Na l. 1^a nalaze se razni zapisi s područja hadisa i fikha. Na prvoj stranici je naslov i zapis da je rukopis uvakufio Hilmi Hadži Nezir-efendija, kadija. Tu je njegov pečat i pečat nekog prethodnog zavještača. Na kraju se nalazi prepis fetvi o kizilbašima.

620. **2034.**

L. 93; 20,5 × 14. Ta'līq sa nešto nasḫa. Istaknute riječi podvučene crvenom crtom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 5. عقائد النسفى ili العقيدة النسفية

Priručnik o islamskom vjerovanju. Napisao Naǧmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142.

Brock. I, 427.

(Neki misle da je ovo djelo napisao Abu 'l-Faḍl Muḥammad b. Muḥammad al-Burhānī an-Nasafī, umro 686/1287).

Početak: قال اهل الحق حقائق الاشياء ثابتة

(Ne zamijeniti sa djelom عمدة العقائد koje ima isti početak, v. br. 114,^{6}).

Na kraju se nalaze zapisi o vjerskim učenjacima i nauci.

2. L. 6 — 93. شرح عقائد النسفى للتفتازانى

Komentar prethodnog djela. Napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzāni, umro 791/1389.

Brock. I, 427.

Početak:

الحمد لله المتوحد بجلال ذاته و كمال صفاته المتقدس فى نعوت الجبروت

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka, naročito u početku, ima glosa.

Oba djela prepisao isti prepisivač 989/1581. (كتب فى ٩٨٩).

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić (v. na l. 1^a).

621. **2069.**

L. 120; 17 × 12,5. Ta'līq. Papir bijel i tamnobijel, povez kožni sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 6. ISTO kao br. 620,^{1}.
2. L. 7 — 13. عقايد السنوسى ili ام البراهين ، v. br. 236,^{3}.
3. L. 14 — 120. شرح العقايد النسفية للتفتازانى ، v. br. 620,^{2}.

Osnovni tekst podvučen i stranice u prvoj polovini obrubljene crvenom linijom. Na rubovima listova i između redaka ima dosta glosa. Na l. 1^a su imena nekadašnjih vlasnika.

Prepis rukopisa pod tač. 1—2 završen 1182/1768, a pod tač. 3 947/1540. تمت الكتاب فى آخر شهر ذى القعدة سنة ٩٤٧

Uvakufio H. Ibrahim-aga b. Islam Ispužli, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb, kako se to navodi u bilješci na prvom listu.

622. **2188.**

L. 46; 21 × 13,5. Nasḫ pisan uvježbanim rukopisom. Papir tamnobijel i žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 3. ISTO kao br. 620,^{1}.
Istaknute riječi podvučene crvenom crticom.

2. L. 4 — 46. شرح عقايد النسفى للتفتازانى , v. br. 620,^{2}.

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima listova ima glosa.

Na početku je kasnije umetnuto nekoliko lista koji sadrže razne bilješke. Među njima ima izbor poučnih stihova na arapskom jeizku sa tumačenjem na turskom jeziku.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVI stoljeća.

623. **2369.**

L. 30; 20 × 13,5. Nasḫ. Papir bijel, povez papirni, oštećen.

1. L. 1 — 3. ISTO kao br. 620,^{1}.
Istaknute riječi podvučene crvenom crticom.

2. L. 4 — 23. موضوعات على القارى, v. br. 2,^{2}.

U zapisu na kraju prepisivač kaže da je »dovde prepisao iz djela 'Alī al-Qārije«.

Zatim slijedi fragment djela الغاز على الالغاز , v. br. 127,^{7}; sadrži samo početak.

3. L. 25 — 30. رسالة الصغانى فى الموضوعات, v. br. 120,^{5}.

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. 'Oṯmān aṭ-Ṭūsevī, 1137/1724.
Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

624. **612.**

L. 146; 24,5 × 16. Ta'līq lijep, sitan. Papir žućkast, povez polukožni, očuvan.

1. L. 1 — 41. شرح عقايد النسفى للتفتازانى , v. br. 620,^{2}.
Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

2. L. 42 — 100^{a}. شرح هداية الحكمة للقاضى مير
Komentar filozofskom djelu *al-Hidaya*, (v. br. 530,^{4}).
Tekst *al-Hidāye* podvučen crvenom linijom.

3. L. 100^{b} — 146. شرح العقايد العضدية للدوانى

Komentar djelu *al-'Aqā'id al-'aḍudiyya*. Osnovni tekst napisao je 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355, a ovaj komentar Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502.

Brock. II, 209; S. II, 291.

Početak osnovnog djela:

قال النبى صلعم ستفترق امتى ثلاثا و سبعين فرقة

Početak komentara:

يا من وفقنا لتحقيق العقائد الاسلاميه و عصمنا من التقليد فى الاصول و الفروع الكلامية

Tekst osnovnog djela podvučen crvenom linijom.

Cijelu zbirku prepisao je vješt prepisivač koji se nigdje nije potpisao niti označio datum prepisa. Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Uvakufio Ibrahim Zafranija.

625. ISTO kao br. 624,^{1} **909.**

L. 103; 21 × 16,5. Ta'līq sličan nasḫu. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka, koji su razmaknuti, ima glosa. Stranice i rubovi obrubljeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez oštećen, jedna korica izgubljena.

Prepis završen 960/1552. — تمت الاوراق فى سنه ٩٦٠

Na l. 1^{a} su razni zapasi. U jednom zapisu na rubu posljednje stranice navodi se da je ispravak (*taṣḥīḥ*) završen 975/1567. Ispod toga nekadašnji vlasnik (Sijāh — ? — b. Islām) kaže da je ovaj rukopis kupio u Istanbulu 1174/1760.

Uvakufio Nurika H. Hasan-efendija iz Gračanice (v. l. 1^{a}).

(وقف نوريقه الحاج حسن افندى الغراچانيچه وى)

626. ISTO **953.**

L. 88; 20,5 × 15. Ta'līq sličan nasḫu. Prvi list izgubljen i dopisan kasnije drugim rukopisom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Na početku se nalaze zapis o uvakufljenju, lični pečati nekadašnjeg vlasnika i pečat Fejzije medrese. Na kraju (posljednja tri lista) je rječnik riječi upotrijebljenih u ovom komentaru (لغات شرح العقايد). Neke riječi su objašnjene turskim, a neke arapskim jezikom. To je, možda, sabrao i pribilježio sam prepisivač, koji se nije potpisao niti označio datum prepisa.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz Fejzije medrese.

627. ISTO **1669.**

L. 133; 22 × 13. Ta'līq prost, pisan krupnim perom. Osnovni tekst u prvoj polovini podvučen crvenom, a u drugoj crnom linijom. Po širokim rubovima i između redaka ima dosta glosa. U početku je rukopis nepotpun. Papir tamnobijel, povez kožni sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepis završen 922/1516. — ٩٢٢

Na posljednoj strani nalaze se dva zapisa sa imenima nekadašnjih vlasnika i ličnim pečatom jednogl od njih. Na dva slijedeća lista nalaze se razne manje važne bilješke, među kojima jedna na perzijskom jeziku o ustanovljavanju podneva (فى معرفة الزوال).

Uvakufio Mutevelić Ahmed-Asim.

628. **1879.**

L. 112; 20,5 × 12,5. Nasḫ lijep sa nešto ta'līqa pod tač. 1, a ta'līq pod t. 2. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 87. ISTO

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Na naslovnoj strani nalazi se zapis o uvakufljenju i pečat zavještača.

2. L. 88 — 109. المطالب السُّنية فى قمع المراسم البدعية

Kratka risala o vjerovanju sunija (عقيدة اهل السنة و الجماعة). Rad je, kako se čini iz novijeg naučnog doba i nije na naučnoj visini. Raspoređen je na šest poglavlja *(manhağ)*, dodatak *(taḏyīl)* i završetak *(ḫātima)*. Napisao 'Oṯmān-efendī Ḥafizulkutub, nastanjen u Istanbulu, kako je to navedeno u naslovu drugog rukopisnog primjerka koji se nalazi u ovoj biblioteci pod inv. br. 2898 (v. kasnije ovdje br. 740,[1]).

Bratislava, 112 i F. Spaho, APT Rukopisi, 77 kažu da je autor ove risale nepoznat.

Početak:

الحمد لله الذى وفق اهل السنة لحسن الاعتقاد و سلك بها منهج الهدى و الرشاد . . .
و بعد فهذه عقيدة اهل السنة و الجماعة رتبت على ستة مناهج لقبت بالمطالب السّنية
فى قمع المراسم البدعية

Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom.

Prepis završen 1159/1746.

Uvakufio neki Hafiz Hasan-efendija (l. 1^a).

Iz Šehdine biblioteke.

629. ISTO kao br. 624,[1]. **2242.**

L. 82; 20 × 14,5. Nasḫ. Osnovni tekst na početku pisan crvenim mastilom, a kasnije podvučen crvenom i ponegdje crnom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta glosa. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen. Na nekim mjestima na rubu nalaze se crteži (kugla na ravnoj plohi) koji prikazuju izvjesne postavke o kojima se govori.

Prepisano početkom rebiul-evela 1024/1615.

630. ISTO **2398.**

L. 102; 20 × 14. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima i između redaka ima glosa. Stranice obrubljene sa dvije, a ponegdje jednom crvenom linijom. Papir bijel i crvenkast, povez polukožni.

Na l. 1^a nalazi se naslov djela, ime nekadašnjeg vlasnika (Mustafa b. Ibrahim), zapis o cijeni knjige (360 — ? —), te zapis o uvakufljenju iz koga se vidi da je rukopis uvakufio Zulfikar-aga, sin Muhamedov, iz sela Čumel i predao ga muteveliji Halilu b. Salihu Istočevi (iz Stoca) 1203/1788. godine.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdine biblioteke.

631. 2834.

L. 74; 18 × 13. Ta'līq sa nešto nasẖa pod 1 i ta'līq pod 2. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige, sa otiskom ornamenata na koricama.

1. L. 1 — 68. ISTO

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima sitno pisanih glosa.

Na naslovnoj strani nalaze se manje važni zapisi i više ličnih pečata nekadašnjih vlasnika. Takvi pečati nalaze se i na kraju. Tu na rubu stranice nalazi se i zapis koji je namjerno brisan i u kome se teško može pročitati da je ovaj primjerak uvakufio Derviš Muhamed al-Fočawī (iz Foče) 976/1568. godine. Na kraju je zapis o razlici između vjerovanja (īman) i postupka ('amel), te bilješke s područja arapske sintakse.

Prepisano 906/1500. تم الكتاب بعون الله ... تاريخ سنة ست و تسعمائه

2. L. 69 — 74. الفقه الاكبر, v. br. 114,^{4}.

Na posljednjem neispisanom listu nalazi se zapis na turskom jeziku. Ispod teksta zapisa potpisan je Mustafa b. Jakūb, postavljen za zamjenika kadije u gradu... (nečitko). Moglo bi biti da je isti prepisao ovo posljednje djelo u XVIII stoljeću.

632. ISTO kao br. 624,^{1}. 2857.

L. 81; 17 × 11. Ta'līq sitniji. Osnovni tekst mjestimično podvučen crvenom ili crnom, a stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, povez kožni sa prostim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Abdullāh b. Muṣṭafa iz Tešnja za ličnu upotrebu, 1190/1776, kako se to vidi iz bilješke na početku i na kraju rukopisa.

Samo što u bilješci na početku, koja je na arapskom jeziku, kaže da je prepisivao kao učenik medrese, a u bilješci na kraju, koja je na turskom jeziku, kaže da je to radio kao muallim (vjeroučitelj) tešanjskog mekteba. Možda je prepisivač, kao stariji i istaknutiji učenik medrese, radio u isto vrijeme i u mektebu.

633. ISTO 3153.

L. 64; 16,5 × 12. Na početku nedostaje 1 list. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen, a stranice obrubljene plavim linijama. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel, povez poluplatneni, nov.

Prepisao 'Abdusselām b. Šukrullāh u Istanbulu 947/1540.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة ... من يد اضعف العباد و اقويهم جرما و جرما
عبد السلام بن شكر الله بن نياز ؟ فى بلدة قسطنطينية ... سنة سبع و اربعين و تسعماية

634. ISTO 4446.

L. 92; 18 × 12. Ta'līq pisan vještim rukopisam. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po širokim rubovima ima dosta sitno i lijepo pisanih glosa. Papir tamnobijel, povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Sulaimān b. Yūsuf u Brusi (?) godine 807/1404.

تم هذا الكتاب بعون الملك الوهاب على يد الضعيف الفقير سليمان بن يوسف
... فى ... بورسه (؟) فى اواسط صفر ... تاريخ سنة سبع و ثمانمائة

Na početku su zapisi i stihovi na perzijskom i arapskom jeziku. U jednom zapisu kaže se da je vlasnik ovog rukopisa Bošnjak Osman b. Hasan Abdić koji je bio muderis i koji je uvakufio ovaj primjerak za medresu oko 1271/1854.

Na kraju su zabilježena astronomska pravila o određivanju kible sa crtežom.

635. حاشية البردعى على شرح العقائد النسفية الفتازانى 3918.

Glosa prethodnom Taftazanijinom komentaru. Napisao Maulā Aḥmad al-Barda'ī. Djelo je dovršeno 850/1446. i posvećeno sultanu Ḫalīlullāh b. Šaiḫ Ibrahim aš-Širvānī (v. Š. Sami QA III, 2060).

ḤḪ (II, 1147—8) kaže da je pisac obradio samo dio spomenutog komentara i to do poglavlja o vjerovanju (مبحث الايمان). Međutim, naš primjerak sadrži glosu cijelog djela.

Početak:

الحمد لله الذى نصب آيات وجوب وجوده فى كواهل حوامل الامكان

L. 157; 21,5 × 13,5. Ta'līq sa nešto nasḫa. Tekst komentara pisan crvenim mastilom, a ponegdje podvučen crvenom linijom. Prvi list dopisan kasnije drugim rukopisom. Na rubovima nekih listova ima ponešto glosa. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Na l. 1ª ima naslov kasnije stavljen, zapis Karađoz-begovog vakufa, te zapis sa imenom i ličnim pečatom nekadašnjeg vlasnika (Ibrahim b. šeih Isma'īl). Primjerak je na nekoliko mjesta dopisivan drugim rukopisom.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

636. حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى **1948.**

Glosa istom komentaru. Napisao Maulā Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro 862/1457. To je sažeta glosa koja se mnogo upotrebljavala u vjerskim školama.

Brock. I, 427, S. II, 318.

Uvod u ovom primjerku je izostavljen, pa je početak ovdje:

قال الشارح النحرير عامله الله بلطفه الخطير

L. 62; 21 × 14. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i širokim zlatnim, a ostale — i to samo u prvoj polovini djela — crvenim linijama. U vrhu prve stranice je unvan. Po rubovima listova u početku ima dosta glosa. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl b. Muḥammad u medresi Āli Ramadān, zvanoj Qizildag-yaylagi (u području grada Qarsa) 1121/1709. godine.

تمت تاريخ سنة ١١٢١ قد وقع الفراغ من ترقيم هذا الكتاب المسمى بالخيالى
من يد اضعف العباد جرما و اقويهم جرما محمد بن خليل بن محمد فى مدرسة آل رمضان
المسمى بقزل طاغ ييلاغى

637. ISTO **2060.**

Početak:

اما بعد الحمد لمستأهله و الصلوة على سيد رسله و على آله و صحبه موضحى سبله

L. 58; 19 × 10,5. Ta'līq sa nešto nasḫa. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz Kantamirine biblioteke.

638. **2848.**

L. 95; 18 × 12. Ta'līq. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 34. ISTO

Naslovi *qavluhū* pisani na jednoj strani crvenim, a na drugoj plavim mastilom; stranice su obrubljene crvenom ili plavom linijom. Po rubovima i između redaka, naročito u početku, ima sitno pisanih glosa.

Na naslovnoj strani je kratka bilješka s područja akaida, te zapisi sa imenima i pečatima nekadašnjih vlasnika.

2. L. 35 — 55. حاشية على حاشية الخيالى

Superglosa Hajalinoj glosi od nepoznatog pisca. Djelo je posvećeno Širān-šahu, sultanu Kuhistana (brdski krajevi pokrajine Hurasan), a pisano je prilično slabim arapskim jezikom.

Početak: ان اليق ما ينطق به اللسان و احق ما يتكلم به الانسان

3. L. 56 — 95. حاشية على شرح العقائد النسفية

Glosa nekom komentaru Nesefina akaida od nepoznatog pisca. Primjerak je na kraju nepotpun.

Početak:

قال الشارح روّح الله روحه امتثالا بقوله عليه السلام كل امر ذى بال

Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.

Cijela zbirka prepisana je istim rukopisom 1089/1678, kako se može razumjeti iz nečitkog datuma na kraju djela pod tač. 1.

639. ISTO kao br. 636. **2987.**

L. 55; 16 × 11. Ta'līq i nasḫ. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, povez polukožni, ima polukožnu futrolu.

Na kraju ima stihova na perzijskom jeziku.

Prepisao Nūr b. Yūnus (?) 978/1570. godine.

Iz Šehdine biblioteke.

640. **1398.**

L. 272; 21,5 × 15. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 32. حاشية قول احمد على حاشية الخيالى

Superglosa Hajalinoj glosi. Napisao Qul Aḥmad (živio vjerovatno u X ili XI stoljeću po H. U bilješci na naslovnoj stranici dat mu je nadimak Širwānī?!)

ḤḤ II, 1146—47.

Početak:

سبحانك اللهم و بحمدك على آلائك و الصلاة على افضل انبيائك و خيرة اصفيائك

2. L. 33 — 108. حاشية البهر بادى على شرح العقائد النسفية للتفتازانى

Glosa Taftazanijinom komentaru Nesefijinog akaida. Napisao Munlā Muḥammad b.Yūsuf al-Bahrabādī (البهر بادى), kako se navodi na naslovnoj stranici i na kraju rukopisa.

Brock. S. I, 760.

Početak: الحمد لله الذى وفق من شاء من خلقه لمعرفة ذاته بصفاته

Prepisivač na kraju završava:

قد وقع الفراغ من هذه الحاشية الشريفة المنسوبة الى مولى الموالى محمد البهربادى

. . . لشرح العقائد المنسوبة الى مولى الموالى مولانا سعد الدين . . .

3. L. 109 — 136. حاشية الخيالى على شرح العقائد, v. br. 636.

Pisano različitim perom. Po rubovima listova ima glosa.

4. L. 137 — 160. حاشية صلاح الدين على شرح منلا زاده

Glosa Munla-zadetovom komentaru filozofskog djela *Hidāyat al-ḥikma*. Napisao Ṣalāḥuddīn, učitelj sultana Bayezida.

ḤḤ II, 2030.

Početak: حمدا لآلائه عم آلاؤه شكرا لمن لا اله سواه

5. L. 161 — 183. حاشية داود على شرح المطالع

Glosa Muhammad ar-Razijinom komentaru al-Urmawijinog djela *Maṭāli' al-anwār* o logici (manṭiq). Osnovno djelo *Maṭāli al-anwār* napisao je Sirağuddīn Maḥmūd b. Abū Bakr al-Urmawī, umro 682/1283, a komentar (*Lawāmi' al-asrār*) Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzî at-Taḥtānī, umro 766/1364, dok je ovu glosu tome komentaru napisao Dāwûd aš-Širwānî, umro oko 850/1446.

Brock. I, 467.

Na kraju je primjerak nepotpun.

Početak:

قال الشارح الاستاذ قدس سره الفياض الوهاب بيانا للمعنى المراد من افياض هنا

6. L. 184 — 192. حاشية الشيخ حسين محتسب لديباجة حاشية المطالع

Glosa uvodu prethodnog komentara. Napisao Šaiḫ Ḥusain Muḥtasib.

Brock. I, 467.

Početak:

قال وحيد زمانه من وُحد بالضم وحادة و وحدة اقول اى تفرد فهو وحيد

7. L. 193. فرائد الفوائد (العوائد) او الرسالة لسمرقندية او رسالة الاستعارة

Kratka risala o metafori u arapskoj stilistici. Napisao Ḫoğa Abu 'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Laiṯī as-Samarqandi, živio oko 888/1483. (v. br. 388,⁴).

8. L. 194 — 195. حاشية على ديباجة حاشية شرح المطالع

Superglosa uvodu glose komentaru djela *al-Maṭāli'*. Napisao Qāḍīzāde ar-Rūmī, umro 815/1412.

Brock. I, 467.

Početak:

قوله الفياض الوهاب الخ يشير الى انه شبه اولا موهبته تعالى بفيضان الماء . . .

9. L. 195 — 272. حاشية على شرح المطالع

Glosa Razijinom komentaru djela *Maṭāli' al-anwār* — od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun na kraju.

Početak:

حامدا للفياض الحكيم شاكرا للوهاب القديم قوله الفياض الوهاب اقول يريد انه
يمكن حمل لفظ الفياض

Cijelu ovu kolekciju prepisao Muḥyiddīn Muḥammad b. Šaiẖ Aḥmad b. Šaiẖ Muḥammad b. Ḥasan u gradovima Širwānu i Berde'u (Kafkas?) u međuvremenu od 951 — 53/1544 — 46. (v. na kraju pod tač. 7, l. 193).

من يد اضعف الطلاب محيى الدين بن احمد بن شيخى فى محروسة بردع فى
خدمت مولانا ابراهيم ... فى يوم شنبه فى شهر شوال فى سنة ٩٥٣

Iz Šehdine biblioteke.

641. حاشية السيلكوتى على حاشية الخيالى 665.
على شرح العقائد النسفية

Superglosa Ḫayālinoj glosi o aqaidu. Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Siylakūtī, umro 1067/1657.

Brock. I, 427, II, 417.

Početak je prema ovom rukopisu:

يا من تقدس ذاته عن احاطة الافكار و تنزهت صفاته عن ادراك الانظار نحمدك
حمدا نظرت [!— نضرت] فى رياض القدس زهراته

ḤḪ (II, 1148) kaže da je početak:

الحمد لله على نعمائه و الصلاة على سيد انبيائه

L. 145; 24 × 15,5. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.
Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

642. ISTO 3303.

L. 104; 22 × 16,5. Ta'līq. Mnoge riječi su pogrešno napisane. Papir tamnobijel, povez polukožni, nov.

Prepisao Sayyid Aḥmad-Ārif b. Sulaimān 1184/1770.

Na l. 1ª nalazi se pečat i zapis o uvakufljenju, iz kojeg se vidi da je primjerak uvakufio Murat-kapetan, sin Osman-kapetana, 1234/1818.

643. 4038.

L. 180; 21,5 × 15,5. Nasẖ pomiješan mjestimično s ta'līqom. Papir tamnobijel, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama, omotan u papir.

1. L. 1 — 88. حاشية ساچقلى زاده

Superglosa Taftazaninom komentaru, te Ḫayālinoj i Qul Aḥmadovoj glosi toga komentara Nasafijinom 'aqā'idu (»Glosa triju djela«). Napisao Muḥammad b. Abu Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737. Djelo je sredio piščev učenik 'Abdurraḥmān 'Ayntābī. Pri tumačenju posebno označava djela koja objašnjava (قال الشارح، قوله، قال الخيالى).

ḤḪ II, 1147.

Početak: الحمد لله خير الكلام و على رسوله الصلاة و السلام و بعد

Na rubovima nekih listova ima glosa.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali je prepis dovršen za autorova života, rukopisom nekog njegovog učenika, jer je na kraju autorov vlastoručno pisan završetak i potpis, po čemu rukopis ima posebnu važnost.

(يقول البائس الفقير محمد المرعشى الملقب بساچقلى زاده اكرمه الله بالفلاح
و السعاده فى الدنيا و الاخرة هذا آخر ما تيسر لى من التحشية و الحمد لله الذى بعزته
و جلاله تتم الصالحات ...).

2. L. 89 — 136. رسالة التنزيهات مع حاشيتها

Risala o akāidu sa glosom, oboje od prethodnog pisca.

Brock. II, 370.

Početak nakon besmele:

و بحمده و صلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المرعشى المدعوّ بساچقلى
زاده ... لما وضعت رسالة التنزيهات

Na rubovima nekih listova ima glosa.

Prepisano 1142/1729.

3. L. 137 — 157. رسالة فى حق والدى رسول الله صلعم

Risala o vjeri roditelja Božijeg poslanika Muhameda. Napisao 'Alī b. Sulṭan Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. II, 395.

Početak: الحمد لله الذى خص من شاء من عباده فى عالم القضاء بالايمان

Prepis završen početkom muharema 1151/1738.

4. L. 158 — 180. امتحان الاذكياء شرح لب الالباب للبيضاوى

Komentar Baiḍāwinu djelu *Lubb al-albāb* iz arapske sintakse. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Bergilī, umro 981/1573. Primjerak je manjkav na kraju.

Brock. I, 418.

Početak:

قوله الحمد لله قيل هذا انشاء لان غرض القائل انشاء الثناء على الله تعالى

Cijelu je zbirku, izgleda, prepisao Abdurraḥmān al-'Ayntābī (v. pod tač. 1) u prvoj polovini XVIII stoljeća.

Na l. 1ª nalazi se sadržaj ove zbirke i bilješka sa potpisom nekadašnjeg vlasnika (Jusuf el-Bosnevi). Tu je i bilješka u kojoj se kaže da je primjerak pod tač. 1 ispravan »jer ga je na kraju potpisao autor vlastoručno« (نسخة صحيحة امضاها مصنفه بقلمه فى الخاتمة)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

644. حاشية قره كمال على حاشية الخيالى على شرح العقائد **639.**

Superglosa Ḫayālinoj glosi Taftāzāninog komentara Nasafinom Akāidu. Napisao Kamāluddīn Ismā'īl b. Bālī al-Qaramānī, Qara Kamāl, živio oko 900/1494.

Brock. I, 427.

M. Tāhir (OM II, 6) navodi da je pisac umro 920/1514.

Početak:

الحمد الذى المن و الاحسان و الصلاة على سيد الانسان و على من اتبعه فى الايمان

L. 166; 21 × 16. Nasḫ i riq'a. Prvi list dopisan kasnije drugim rukopisom. Tekst komentara podvučen, a stranice u prvoj polovini obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni. Ima polukožnu futrolu.

Rukopis potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

Iz Šehdine biblioteke.

645. ISTO **2498.**

L. 127; 17,5 × 13. Ta'līq. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullāh b. Luṭfullāh u Brusi 947/1540:

كتب هذا الكتاب فى محروسة البروسة حين يقرأ الفقير (!) كتاب الخيالى . . .

فى اليوم السابع و العشرين من شهر محرم الحرام لسنة سبع و اربعين و تسعمائة . . .

عبد الله بن لطف الله

Na l. 1ª nalazi se zapis nekadašnjeg vlasnika i nekoliko stihova na perzijskom jeziku.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

646. ISTO **3639.**

L. 96; 20 × 13. Na kraju manjkavo. Nasḫ-ta'līq. Pivh 8 lista dopisano kasnije drugim rukopisom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Na kraju ima nekoliko bilježaka među kojima i cijene nekih knjiga.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

647. ISTO **4065.**

L. 131; 20,5 × 15,5. Ta'līq prost. Istaknute riječi podvučene crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubu nekih listova ima glosa. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisao Isrā'īl b. 'Alī 950/1543.

Naslovna strana ispisana raznim bilješkama manje važnosti. Na rubu iste nalazi se pečat i zapis o uvakufljenju ovog rukopisa, iz čega se vidi da ga je prvobitno uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

648. ISTO 3178.

Primjerak je nepotpun u početku. Po prerezu listova neko je pogrešno stavio da je ovo Kafawina glosa Hayalinoj glosi

(خيالى حاشيه‌سى كفوى).

L. 119; 17 × 13. Ta'līq sitan, složen. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Prepis završen 940/1533. (تاريخ سنة ٩٤٠).

Uvakufio Mutevelić Ahmed-Asim.

649. حاشية الكفوى على حاشية الخيالى على شرح العقائد 1557.

Superglosa Ḫayālinoj glosi Taftazānīnom komentaru Nesefina 'Akāida. Napisao Sayyid Muḥammad b. Ḥumaid al-Kafawī, umro 1168/1754.

M. Tahir, OM II, 7; ḤḪ II, 1148.

Početak: الحمد لله الذى شرح صدورنا لتحقيق العقائد الاسلامية و نور قلوبنا

L. 220; 20,5 × 14,5 Ta'līq. Prve dvije stranice ukrašene sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne linije. U vrhu prve stranice je unvan. Ostale stranice obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Prepisao Sayyid al-Karsūnī (?) Muḥammad b. 'Alī.

قد وقع تتميم التسويد على يد اضعف العبيد السيد الكرسونى (؟) محمد بن على

Na početku je bilješka o zavještanju rukopisa i recept na turskom jeziku za liječenje luesa. Na l. 1ª je bilješka sa potpisom nekadašnjeg vlasnika.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

650. بحر الافكار 1580.

Superglosa spomenutoj Ḫāyālīnoj glosi. Napisao Ḥasan b. Ḥusain b. Muḥammad. Djelo je posvećeno Ajās-paši (živio u X/XVI stoljeću).

Brock. S. I, 759.

Pri rastavljanju odlomaka kad prelazi na novi odsjek pisac upotrebljava izraz: هو الاول Primjerak je nepotpun na kraju.

Početak: الحمد لمختار دل على ايجاب ذاته قِدَمُ الصفات

L. 140; 20 × 14. Ta'līq sa nešto nasḫa. Hayalina glosa je uzeta kao osnovni tekst, koji je podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Na naslovnoj strani nalazi se stari i novi pečat ove biblioteke, te potpis i pečat nekadašnjeg vlasnika (Salih, muftija u Mostaru).

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

651. كنز الفرائد (حاشية رمضان افندى) 4140.

Glosa Taftazaninom komentaru Nasafinog Akāida. Napisao Munla Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī.

Brock. I, 428; ḤḪ II, 1145.

Početak:

الحمد لله الذى توحد بالعظمة و الكبرياء و تفرد بالوحدة و العزة و البقاء

L. 216; 20 × 14. Ta'līq. Tekst komentara podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Oṯmān b. Aḥmad b. Bālī b. Muḥammad b. Ḥamza as-Sunbūrī (iz Sombora) u tvrđavi Güli (u Mađarskoj) 1091/1680:

تمت هذه النسخة الشريفة ... فى اواسط ربيع الاول فى القلعة المسماة بكوله
غفر الله تعالى لمن استفاد منها و دعا لكاتبها الفقير عثمان بن احمد بن بالى بن محمد بن
حمزه الصونبورى مولدا و الجنادى انتقالا و الكلوى توطنا [و هذه المواضع فى بلاد المجر]
... فى سنة احدى و تسعين و الف.

Iz ovoga zapisa vidi se da je prepisivač rođen u Somboru, da je odatle bio premješten u Čanad i da se stalno nastanio u Güli.

Ispod toga nalazi se druga bilješka, iz koje se vidi da je zadnje dijelove rukopisa prepisao neki Mustafa Čelebi Sarayizade

(و الاجزاء الاخيرة لمصطفى چلبى سرايى زاده).

Na početku razne bilješke s područja akaida, i sadržaj. Tu je i bilješka u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio za ovu biblioteku Murteza Karagözzade, bivši muftija u Crnoj Gori. Na kraju su ispisani nazivi raznih sazviježđa, protumačeni na turskom i perzijskom jeziku.

652. ISTO **2306.**

L. 95; 20 × 15. Na početku manjkavo. Nasḫ-ta'līq prost. Tekst komentara podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepisao za ličnu upotrebu Maḥmūd b. Sinān 959/1551.

وقع الفراغ من تنميق الكتاب فى يوم دوشنبه حين الظور فى الشهر المبارك جمادى الاولى. كاتبه و صاحبه محمود بن سنان ... تاريخ سنة تسع و خمسين و تسعمائة.

Na unutarnjoj strani prve korice nalaze se nečitki potpisi više bivših vlasnika. Na posljednjem listu je tumačenje kunut-dove, te bilješka (navodno hadis) o pokuđenim postupcima koji čovjeku donose siromaštvo — i druga o pohvalnim nazivima Božijeg poslanika Muhameda.

Iz biblioteke Šeih H. Halil-efendije iz Gračanice.

653. ISTO **4433.**

L. 109; 21 × 14. Ta'līq pisan vještim rukopisom, složen. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, prvi list oštećen pri dnu, povez otkinut i izgubljen.

Na l. 1^a je bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je primjerak vakuf zvorničke medrese (ايزوورنيق مدرسه سنه وقف). Ispod toga zavještač je stavio svoj pečat s datumom 1170/1756.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

654. **933.**

L. 36; 19,5 × 12. Ta'līq. Papir tamnobijel. povez polukožni.

1. L. 1 — 25. شرح قصيدة بدء الامالى

Komentar kaside *Bad' al-amālī* (v. br. 115,^{3}) od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الولى المولى القديم الموصوف باوصاف الكمال

Tekst kaside pisan crvenim mastilom.

Na l. 1^a ima nekoliko zapisa. Na kraju je kratko tumačenje o porijeklu riječi »qaysar« i sličnih vladarskih naziva.

2. L. 26 — 27. فايدة فى فضل الفاتحة

Kratak napis u stihu o važnosti i koristi sure *al-Fatiḥa*. Sastavio Ahmad b. Bakr.

Početak: اذا ما اشتكت عين فان شفاءها بفاتحة القرآن تقرا و تسمع

Na slijedeće dvije stranice nalaze se obrasci kratkih sudskih potvrda službenih akata.

3. L. 27 — 29. الفقه الاكبر, v. br. 114,^{4}.

L. 30 — 33. (تعليقات و نقول من كتب الفقة فى وقف النقود)

Kratki izvaci na arapskom i turskom jeziku iz raznih fikhskih djela o uvakufljenju novca i pokretnih dobara. U vrhu stranice je naslov:

دراهم دنانير وقفنك صحتنه ولزومنه و صحة تسجيلنه مولانا مفتينك تقلريدر ذكر اولنيور

4. L. 34 — 36. وصية الامام ابى حنيفة

Oporuka Abū Ḥanīfe o vjerovanju (v. br. 578,^{3}).

Zatim slijedi nekoliko didaktičnih stihova.

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. 'Abdulhalīm, kadija, privremeno, u gradu . . . (nečitko) 1051/1641 (v. na kraju pod tač. 1).

Na l. 1^a pod tač. 1 nalazi se bilješka iz fikha i poučni stihovi. Na kraju zbirke na l. 36. (koji je oštećen) nalaze se razni stihovi koji sadrže pouke i mudrosti. U vrhu stranice neko je kasnije zabilježio na turskom jeziku da su ovi stihovi uzeti iz *Timurname* (تيمورنامه‌دن اخراج اولنان اياتدر).

655. **1067.**

L. 37; 20 × 12,5. Nasḫ lijep. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 35. ISTO kao br. 654,^{1}.

Početak ovdje: الحمد للولى القديم ...

Tekst kaside podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice ukrašene crvenom, plavom i zlatnom linijom, a ostale samo crvenom. U vrhu prve stranice je mali unvan.

2. L. 1 — 35. ضوء المعالى شرح بدء الامالى

Komentar prethodne kaside. Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī (v. br. 145,^{6}). Komentar je ispisan na rubu listova prethodnog rukopisa. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Rukopis nije dovršen.

3. L. 36 — 37. ضروب الامثال على حروف التهجى

Nekoliko poslovica, poredanih abecednim redom.

Početak:

الامثال مصابيح الاقوال. احق الناس بالملامة من مدح نفسه عند قوم عرفوه

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač svome sinu Dželalu 1097/1685, kako se to navodi u bilješci na l. 35 ove zbirke.

Uvakufio Svrzo Mehmed b. Muhamed-aga 1931. godine.

656. ISTO kao br. 654,^{1}. **3717.**

L. 52; 18 × 10. Nasḫ-ta'līq lijep. U drugoj polovini stihovi su podvučeni. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir bijel, zahvaćen vlagom, bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa al-Mostārī (Mostarac) godine 1128/1715.

قد وقع الفراغ من هذه النسخة اللطيفة ليلة الجمعة من شهر ذى الحجه اسنة ١١٢٨

حرره محمد بن مصطفى الموستارى

Uvakufio Munla Salih, muezin u Ćejvan-mahali u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

657. **1837.**

L. 105; 21 × 16. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 27. ضوء المعالى شرح بدء الامالى لعلى القارى, v. br. 145,^{6}.

Stihovi su ispisani crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene crvenom crticom.

2. L. 28 — 63. نشر اللآلى فى شرح بدء الامالى للتونسى

Komentar kaside *Bad' al-amāli*; napisao Aḥmad b. Ibrāhīm at-Tūnisī. Djelo je dovršeno 1109/1697.

Brock. S. I, 765,^{14}.

Kairo (I, 211) bilježi da se komentar zove. نثر اللآلى.

Početak poslije besmele:

و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم الحمد لله الذى وفق لتوحيده

من شاء من عباده

Stihovi su pisani crvenim mastilom.

3. L. 64 — 105. انوار القلوب من علام الغيوب

Djelo o namazu, od nepoznatog pisca. Ovo je, kako se u uvodu kaže izvod iz fikhskog djela: مفاتيح الصلاة و ينابيع الحياة, također od nepoznatog pisca. (O djelu مفاتيح الصلاة v. Kairo I, 465).

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و الصلاة و السلام على افضل النبيين

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač u vremenu od 1123 — 1133/1711 — 1720.

658. ISTO kao br. 657,^{1} **2801.**

L. 54; 16 × 11. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez kožni, popravljen.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Abdurraḥmān, hatib džamije Ejjub u Istanbulu, 1147/1734.

Na l. 1^{a} je pečat ove biblioteke, te ime i pečat nekadašnjeg vlasnika (دفتردارزاده السرائى — Defterdarević Sarajlija). U vrhu prve stranice je unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na kraju su razni zapisi i stihovi, većinom na turskom jeziku, te spisak više rječnika perzijskog jezika.

659. **1102.**

L. 296; 20,5 × 13. Ta'līq pod tač. 1, 7 i 9, nasḫ-ta'līq pod t. 10 i 11, a ostalo nasḫ. Papir bijel, povez kožni, ukrašen pozlaćenim ornamentima.

1. L. 1 — 30. شرح قصيدة بدء الامالى للقارصى

Komentar kaside *Bad' al-amāli*. Napisao Dawūd b. Muḥammad al-Qarsī, umro oko 1170/1756.

Početak: الحمد لله الذى هدانا للاسلام

U uvodu se kaže da je ovo »novi komentar« (هذا شرح جديد).
Osnovni tekst pisan crvenim mastilom.

2. L. 31 — 69. شرح بدء الامالى (بالتركية)

Komentar spomenutoj kaṣīdi na turskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Muḥammad-Emīn al-Islambolī. Komentar je završen 1167/1753. Autor komentara je na početku dodao nekoliko prigodnih stihova.

Početak:

جميع محامد شول ذات واجب الوجود اولان تبارك و تعالى ايچوندركه

Stihovi kaside podvučeni crvenom linijom.

3. L. 70 — 74. القصيدة النونية لخضربيك, v. br. 302,^{3}.

Nasḫ lijep, vokalizovan. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Između polustihova također crne i zlatne linije. Na početku je lijep unvan.

4. L. 75 — 163. شرح القصيدة النونية

Komentar prethodne kaside, napisao Dawūd b. Muḥammad al-Qarsī (v. pod tač. 1. ove zbirke).

M. Tahir, OM I, 309.

Početak: الحمد لله الذى وفقنا لتحقيق العقائد الاسلامية

Stihovi podvučeni crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa koje su pisane istim rukopisom.

Na kraju se nalazi bilješka, iz koje bi se moglo razumjeti da je djelo završeno 1169/1755.

5. L. 164 — 260. شرح القصيدة النونية (بالتركية)

Komentar iste kaside od istog pisca na turskom jeziku. Djelo je dovršeno 1158/1745, kao što se to vidi iz bilješke na kraju rukopisa.

Početak:

جميع محامد شول ذات واجب الوجود اولان الله عظيم الشان ايچوندر كه

Tekst *Nuniye* pisan crvenim mastilom. Sve stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Na početku se nalazi lijep unvan.

Na l. 261 — 264. nalazi se komentar dvaju stihova iz Nuniye (شرح بيتين من القصيدة النونية). To je prepis (izvadak) iz gornjeg Qarsinog komentara na arapskom jeziku.

6. L. 265 — 272. شرح آمنت بالله للقارصى (بالتركية)

Komentar islamskog očitovanja na turskom jeziku od spomenutog Dawūda al-Qarsī.

Početak: الحمد لله الذى هدانا للاسلام . . . بوندنصكره معلوم اوله كه

7. L. 273 — 278. رسالة هل يصح اثبات التوحيد بالسمع

Rasprava o temi: da li se može Božije jedinstvo dokazivati argumentima iz tradicije (*sem'*). Rasprava analizira tekst iz Sa'dī Čelebijine glose Bejḍavinom tefsiru pri kraju sure al-Anbiyā, a napisana je poslije diskusije sa učenim ljudima u Istanbulu godine 1121/1709. Pisac je neki Aḥmad.

Početak:

الحمد لله الذى وفقنا لاثبات توحيده بالعقل و تأييده بالنقل فنوّرنا بذلك تنويرا

Neke istaknute riječi napisane su crvenim, a neke su podvučene crvenom crticom.

Može se pretpostaviti da je ovo autograf.

8. L. 279 — 286. رسالة فى خاق افعال العباد للدوانى

Rasprava o pitanju da li ljudska djela stvara Bog. Napisao Ǧalāluddīn ad-Dawānī, umro 908/1502.

Brock. II, 217,^{16}; S, II, 307,^{15}.

Početak:

هذه رسالة فى بيان خلق الافعال لأكمل المتبحرين . . . اقول ان افعال العباد دائرة بحسب الاحتمال العقلى بين امور

9. L. 287 — 294. رسالة فى معنى الاخصية فى صفات الله تعالى

Kratka rasprava o tumačenju Božijih svojstava od nepoznatog pisca. Tu se tumači Sayyid Šarīfov tekst:

خص بالذكر من صفاته العلى ما هو اخص به تعالى اعنى الوجوب الذاتى

Početak:

سبحان من تحير فى بوادى معرفته العلماء و عجز عن ادراك هويّته العقلاء

Na kraju se nalazi zapis, iz kojeg se može razumjeti da je ovu raspravu napisao Muḥammad b. Muḥammad Mabqar (ili Mubaṣṣir) — zade, ako to nije potpis prepisivača.

حرر هذه الرسالة العبد الداعى فوق العاده محمد بن محمد الشهير بمبصر زاده

10. L. 295 — 296. رسالة فى الفرق بين نفس الامر و الخارج للسيد الشريف الجرجانى (رسالة فى تحقيق نفس الامر)

Kratko tumačenje o razlici između suštine stvari (*fī nafsil-amr*) i njenog vanjskog izgleda *(fil-ḫāriğ)* od Sayyid Šarifa ('Alī b. Muḥammad al-Ğurğānī), umro 816/1413.

Brock. II, 216,⁶.

Početak:

اعلم ان تحقق الاشياء اما فرض عقل و هو ما لا يكون الا فى القوى الدرّاكة او حقيقى و هو ما يكون خارج الدرّاكة

11. L. 296. رسالة الغاية و الغرض

Problem svrhe i cilja kao motiva i pokretača Božijeg djelovanja. Napisao Sayyid Šarīf al-Ğurğānī. Risala zauzima stranicu i po.

Početak: اذا ترتب على فعل اثر

Ovu cijelu lijepo pisanu zbirku, izuzev risale pod tač 8, prepisao je Ḥ. Muḥammad b. Ḥ. Ḥasan oko godine 1166/1752.

Uvakufio Ibrahim Zafranija.

660. نخبة اللآلى لشرح بدء الامالى 1611.

Komentar kaside *Bad' al-amālī*; napisao Muḥammad b. Sulaimān al-Ḥalabī ar-Raiḥāwī (v. l. 1ª i uvod). Na l. 1ª, ispod naslova djela piše da je ovaj pisac autor komentara poznatog fikhskog djela *al-Kanz (Kanz ad-daqā'iq):*

هذه نخبة اللآلى شرح بدء الامالى لمؤلفه افقر العباد الى رحمة ربه الكريم الجودا محمد الحلبي الريحاوى شارح الكنز ...

U uvodu se međutim kaže:

و بعد فيقول العبد المفتقر الى رحمة ربه الغنى المنان محمد بن سليمان الحلبي الريحاوى الحنفى ... و سميته نخبة اللآلى لشرح بدء الامالى

Prezime pisca je u nekim izvorima kao u našem rukopisu (... b. Suleimān), a u nekim ono glasi: ... b. Ismā'īl al-Arīḥāwī. Umro je 1158/1745. (v. među komentatorima djela *Dalāil al-ḫayrā* Brock. II, 253).

Isma'il-paša *Ḏail* II, 632.

Početak:

نحمده من وجب له الوجود فوجب له السجود و فاض عنه الجود ففاض عنه كل موجود

L. 77; 22 × 16. Nasḫ-ta'līq. Stihovi kaside pisani crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa. Papir bijel deblji, povez kožni.

Iz zapisa na l. 2 i na kraju, kao i iz ispravaka u rukopisu, može se pretpostaviti da je ovo koncept (*musawwada*) samog autora. Iz prvog zapisa još se vidi da je pisac sabrao građu u Egiptu, a djelo sredio i napisao u Istanbulu i poklonio ga biblioteci velikog vezira Ali-paše:

و قد كان جمعه بالديار المصرية و تحريره بمدينة قسطنطينية ... و لما صار عقدا من الفوايد السنية ... حق ان يهدى الى الخزينة السمية لركن الدولة العلية ... على پاشا ...

Prepis (ili koncept) je završen u Istanbulu 1147/1734, kako se to navodi na kraju rukopisa:

و هذا آخر ما تيسر جمعه و تحريره بعون الله تعالى و حسن توفيقه ... و قد كان الفراغ من هذه المسودة بعد تحريرها فى مدينة قسطنطينية المحمية فى شهور رجب الفرد سنة ١١٤٧ ...

Iz Kantamirine biblioteke.

661. ISTO 4364.

L. 181; 20 × 12,5. Ta'līq. Stihovi su pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Prepis završen 1173/1759.

و قد وافق الفراغ من هذه النسخة رمضان ٢٧ سنة ١١٧٣

662. **3936.**

L. 97; 20,5 × 15,5. Nasḫ. Papir tamnobijel i bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 42. نشر اللآلى فى شرح بدء الامالى للتونسى, v. br. 657,^{2}.

Nasḫ stari arapski, pisan širokim perom. Stihovi pisani crvenim mastilom.

Na početku su razne bilješke, većinom hadisi. Na l. 1^a je naslov djela, salavat, kraće bilješke i datum prepisa.

2. L. 43 — 51. شرح بدء الامالى (بالتركية)

Kratko tumačenje iste kaside na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak:

مرتبهٔ عبوديت و درجهٔ رقيت اشرف كمالات بشريه و الطف سعادات ابديه اولوب
. . . تشرفا مصنف كند و سنه عبد تسميه ايلمشدر

Stihovi su podvučeni crvenom linijom. Naslovne strane ispunjene izvatkom iz nekog akaidskog djela.

Na kraju (l. 51 — 2) nalazi se rasprava o poslanstvu Božijih poslanika (izvadak iz djela *Baḥr al-kalām* — فصل فى اثبات الرسالة من بحر الكلام).

3. L. 53 — 80. شرح مقدمة ابن الجزرى

Komentar Ibn Ğazarijeve *al-Muqadime* od nepoznatog pisca.

Početak:

الرجاء الطمع فيما يمكن حصوله و العفو الصفح عن الذنب و ترك مجازاة التعدى

Stihovi *Muqaddime* pisani su crvenim mastilom. Po rubovima listova ima dosta glosa.

Na l. 8^b — 97. nalaze se zapisi i izvaci iz raznih djela s područja tefsira, hadisa, fikha, jezika, povjesti veterinarstva i starog narodnog liječenja — od nepoznatog sabirača.

Rukopis pod tač. 1 prepisan 1119/1707, a ostalo je iz XIX stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

663. شرح بدء الامالى للبكرى **2677.**

Komentar kaside *Bad' al-amālī;* napisao Raḍiyyuddīn Abu' l-Qāsim b. Husain al-Bakrī. Naslov komentara prema Brockelmannu je عقد اللآلى.

Brock. I, 429,^{11}.

Početak: الحمد لله حق حمده

L. 31; 20 × 14. Nasḫ jednostavan. Stihovi kaṣīde podvučeni crveno-blijedom linijom. Papir tamnobijel, bez poveza.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

664. **1287.**

L. 70; 19,5 × 12. Nasḫ ili ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 22. شرح بدء الامالى

Komentar kaside *Bad' al-amālī*, od nepoznatog pisca. Pisac je jedan od komentatora djela عمدة العقائد od 'Abdullāh b. Aḥmada an-Nasafije (umro 710/1310, — v. ḤḪ II, 1168). To se vidi po tom što pisac ovog komentara kaže da je Božiji sifat ḥayāt (الحياة = život) protumačio u svom komentaru djela *al-'Umda* (و قد ذكرنا معنى الحياة فى شرح العمدة — v. kod tumačenja stiha: هو الحىّ المدبر كل امر).

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين . . . قال المصنف رحمة الله عليه:

اله مالك مولى الموالى   له وصف التكبر و التعالى

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 22 — 33. شرح القصيدة الطنطرانية للبهشتى, v. br. 397,^{5}.

Stihovi kaside pisani su nasḫom uokvirenim crvenim linijama.

3. L. 34 — 39. شروط الصلاة

Risala o uslovima valjanosti namaza, (v. br. 148,^{2}).

4. L. 39 — 42. شرح ابيات المراح

Komentar stihova spomenutih u arapskoj gramatici *al-Marāḥ*, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... و بعد فهذه رسالة مختصرة لابيات مراح الارواح شرحناها

5. L. 42 — 45. شرح ابيات شرح ديباجة المصباح

Komentar stihova koji su navedeni kao primjeri u komentaru uvoda djela *al-Miṣbāh* od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... و بعد فهذه رسالة حالة لابيات شرح ديباجة المصباح

6. L. 45 — 47. قصيدة فى تعداد الكبائر (نظم عدد الكبائر)

Kasida o velikim grijesima. Napisao 'Alā'uddīn at-Turkestānī.

Brock. S. II, 950.

Početak:

يا صاح اسمع عدد الكبائر   من الذنوب ما سوى الصغائر
تعدادها سبعون بالحساب   فاعلها بشره بالعذاب

7. L. 47 — 57. كتاب عروض

Anonimni turski prevod arapske metrike koju je perzijskim jezikom napisao Wahīd Tibrīzī.

Početak:

حمد بى حد سپاس بى قياس خداى پاك كه بر مشت خاكه فهم و ادراك ويروب يعنى نوع انسانه عقل سليم و طبع مستقيم ارزانى قلوب ...

8. L. 57 — 59. ترجيع بند توبه نامه ويسى افندى

Pjesma na turskom jeziku o pokajanju. Sastavio Uwais b. Muḥammad al-Uskūbī, zv. Waisī-efendija, umro u Skoplju 1037/1627.

Kairo (F. k. t.) 225.

Početak:

يتر اى دل هوس زلف سيه(ن) كار يتر   يتر اى جان بلاديده بو افكار يتر

9. L. 60 — 70. حكايهٔ بشير و شادان

Priča Bešir i Šadan na turskom jeziku. Priča je u obliku pitanja i odgovora.

Rieu 114^{b}.

Početak:

افضل الانام حضرت امام غزالى ايدر اگرچه بو قصه‌يى ضعيف الاسناد و قليل الاعتماد بولدم . اما چون قواعد موفوره و مسائل مشهورهٔ محتويدر لابد نقلنى جائز كوردم

Na početku zbirke nalazi se njen sadržaj, te imena nekadašnjih vlasnika i pečati nekih od njih. Vlasnici su Mustafa b. Muhamed (1101/1689), H. Muhamed Velihodžić, Salih Sidki Mahmudkadić (1171/1757) i Mehmed, sin šejh Mustafin. Tu je i bilješka u kojoj ovaj posljednji vlasnik daje svoju kratku biografiju. On tu spominje nekoliko svojih djedova (Muhamed Hulusi, sin Husejnov, sin Mustafe, serdara tvrđave u Novom Pazaru), a zatim navodi da je bio muallim u Zvorniku 1278/1861, nastavnik rušdijje u Sarajevu od 1280—1286/1863—1869, sudija (hakim) u Novom Pazaru, učitelj kršćanima (u nekoj kršćanskoj školi) u Sarajevu, kadija u Srebrenici, te napokon nastavnik rušdijje u Novom Pazaru 1300/1882.

(من دور التقدير الى يد الفقير معلم رشديه در لواء ايزورنيق و هو محمد بن الشيخ مصطفى بن محمد خلوصى بن حسين بن مصطفى سردار در قلعه يكى پازار من ايالت بوسنه ١٢٧٨ و قد كنت معلما فى رشديه سراى بوسنه فى سنه ١٢٨٠ الى سنه ١٢٨٦ ثم نصبت حاكما فى يكى پازار سنه ١٢٨٦ ثم صرت معلما للملة النصرانية فى سراى بوسنه هداهم الله تعالى الى تصديق وحدانيته ثم كنت قاضيا فى سربرنيچه بعد سنتين معلما فى رشدية يكى پازار سنه ١٣٠٠, v. sličnu bilješku pod br. 163).

Na l. 1^{a} nalaze se stihovi na turskom i perzijskom jeziku o ljubavi prema Bogu, tesavufskog smjera. Na kraju su stihovi iz Mesnevije. Sve to (na početku i na kraju) pisano je kasnije drugim rukopisom.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač. Na rubu l. 53 zabilježena je godina 992/1584 — (سنه٩٩٢), iz čega se može razumjeti da prepis potiče iz toga doba.

Iz biblioteke M. Enveri Kadića.

665. ISTO kao br. 664,[1] 3559.

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 13; 21,5 × 15. Ta'līq. Tekst kaside pisan crvenim. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel, listovi oštećeni, bez poveza.

Prepisao Ibrahīm b. 'Oṯmān 1112/1700.

666. الكفاية فى الهداية للصابونى 3622.

Djelo o akaidu. Napisao Nūruddīn Aḥmad b. Maḥmūd (u rukopisu Muḥammad) aṣ-Ṣābūnī al-Buḫārī, umro 580/1184.

Brock. S. I, 643.

U prepisivačevoj bilješci na kraju piše da je ovo komentar djelu *al-Hidāya* (قد تم كتاب الكفاية فى شرح الهداية), što nije tačno.

Početak:

الحمد لله الواجب وجوده و بقاؤه الواسع جوده و عطاؤه القديم بره و احسانه

L. 101; 19,5 × 13. Ta'līq lijep. Važnije riječi podvučene crvenom crticom. Papir bijel, deblji, listovi zahvaćeni vlagom i pismo na više mjesta oštećeno. Povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Sālih b. Ḥ. Ismā'īl al-Mostārī (Mostarac).

قد تم كتاب الكفاية فى شرح الهداية [!؟] فى اصول الكلام من تصنيف الشيخ الامام نورالدين ابى عبد الله احمد بن محمد الصابونى البخارى . . . على يد العبد الضعيف صالح بن الحاجى اسماعيل الموستارى . . . و كان الفراغ من نسخه (. . . بياض)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

667. الكفاية فى الكلام ili تلخيص الكفاية فى الهداية 3128.
ili بداية العقائد ili البداية من الكفاية فى اصول الدين

Skraćena redakcija prethodnog djela od istog pisca (v. br. 618,[2] i 666). Gornji naslovi dati su prema Brockelmannu (S. I, 643).

L. 47; 18 × 10,5. Ta'līq, pisan vještim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, listovi zahvaćeni vlagom, povez polukožni, oštećen.

Na l. 1^{a} je naslov knjige, kasnije stavljen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

668. شرح طوالع الانوار للعبرى 856.

Komentar djelu *Ṭawāli' al-Anwār* o akaidu. Osnovno djelo napisao je Qāḍī 'Abdullāh b. 'Omar al-Baiḍāwī, umro 685/1286, a ovaj komentar 'Ubaidullāh b. Muḥammad aš-Šarīf al-Fargānī al-'Ibrī, umro 743/1342.

Brock. I, 418; S. I, 742.

Početak:

الحمد لله حمدا يتقاصر عن ادراك غايته عقول العقلاء و يعجز عن بلوغ نهايته السنة الفصحاء

L. 141; 18,5 × 14. Nasḫ-ta'līq. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Ime prepisivača nečitko (. . . من يد عبده محمد بن . . . ابن محمد الرعى . . . القصى ؟), a datum prepisa nije uopće označen, ali je rukopis dosta star, vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća.

Na kraju rukopisa (l. 141^{b}) nalazi se početak djela ذيل كتاب الوشاح iz arapske stilistike od 'Ubaidullāh b. Mas'ūda al-Hanafi, umro 747/1346. Djelo الوشاح فى المعانى والبيان od navedenog pisca poznato je (v. ḤḪ II, 2011), ali Dodatak (Ḏail) toga djela ne spominju nama pristupačni izvori. Ovdje se nalazi samo 1 stranica ovoga Ḏaila pisana rukom istog prepisivača.

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين . . . و بعد فهذا ذيل كتاب الوشاح و هو اجوبة ايرادات ذكرت فى التلخيص و الايضاح على كتاب المفتاح صنع الاستاذ الحاذق . . . ختم حكماء الدنيا . . . مبين الحلال و الحرام مفتى البشر . . . صاحب التعديل و التنقيح المخصوص بالتحقيق و التوضيح الامام ابن الامام مولانا صدر الشريعة و الحق و الدين . . . عبيد الله بن مسعود تاج الشريعة تغمده الله بغفرانه قال قال صاحب المفتاح علم المعانى الى آخره قال صاحب الايضاح و فيه نظر اقول و التتبع

صد [هو؟] الا تباع بالتكلف فاذا قيل فلان يتتبع مذهب ابى حنيفة رضى الله عنه اى يتعلم معلوماته و يعتقد حقيقتها اعتقادا جازما فهذا هو العلم فالمراد تتبع خواص تراكيب الكلام اتباع العرب فى الاحكام المتعلقة بخواص تراكيب الكلام اى يعلم تلك الاحكام بالاستخراج من تراكيبهم و اما تعريف الايضاح و هو علم يعرف به احوال اللفظ العربى التى بها يطابق اللفظ مقتضى الحال فغير مرضى لان العلم مبهم حيث لم يذكر انه علم باى شئ . . .

Na rubu ove stranice nalazi se bilješka o Kadi Bejdaviji sa nečitkim potpisom prepisivača.

Iz Šehdine biblioteke.

669. ISTO **2744.**

L. 230; 17 × 12. U početku nedostaje 1 list. Nasḫ i ta'līq pomiješani. Po rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst i komentar, a pisane su istim rukopisom. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen i djelomično rastavljen od knjige, tako da su mnogi listovi prosuti.

Prepisao Naṣrullāh b. 'Abdullāh al-Mašhadī 805/1402.

وقع الفراغ من تحريره بعون الله و تيسيره ضحوة يوم السبت الثامن من شهر جمادى الاولى سنة خمس و ثمان مائه على يد الفقير الى الله الغنى نصر الله بن عبد الله المشهدى . . .

Iz biblioteke M. Enveri Kadića.

670. مطالع الانظار شرح طوالع الانوار فى الكلام **314.**

Komentar navedenom Baiḍawinom djelu. Napisao Šamsuddīn Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al-Iṣfahānī, umro 749/1348.

Brock. I, 418.

Početak:

الحمد لله الذى توحد بوجوب الوجود و دوام البقاء . تفرد بامتناع العدم و استحالة الفناء .

L. 119; 25,5 × 18,5. Nasḫ arapski, lijep. Naslovi (*qāle*, *equlu*, *qavluhū*) pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh al-Qaisarī 772/1370.

و قد اتفق الفراغ من نسخه بتوفيق الله سبحانه و تعالى و بعونه ضحوة يوم الاثنين لعشر بقين من ربيع الثانى لسنة اثنتين و سبعين و سبع مايه على يد العبد المستغفر من الذنوب . . . عبد الله القيصرى

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

671. ISTO **2020.**

L. 202; 22 × 17. Ta'līq sa nešto nasḫa. Papir tamnobijel, povez bio kožni, ali je koža otkinuta i izgubljena, ostali su samo ornamenti na kartonu.

Na početku se nalazi sadržaj, te razne bilješke i stihovi na perzijskom, turskom i arapskom jeziku. Po rubovima mnogih listova ima glosa.

Prepisao Ḥ. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad 803 ili 883/1400 ili 1478.

672. ISTO **2413.**

L. 200; 18,5 × 13,5. Ta'līq. Istaknute riječi podvučene crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećén, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na l. 1^{a} je naslov djela (اصفهانى شرح طوالع لقاضى البيضاوى), imena dvojice nekadašnjih vlasnika (Muhamed b. Abdulhalim ad-Dusi i el-Hadž Ali), mali pečat ,te dva vleika pečata: Šehdi-efendijine i ove biblioteke.

Prepisao Il'yās b. Ḥusain b. Ḥaği Baryam (? nečitko), godine 857/1453.

و قد وقع الفراغ من تنميق هذه النسخة الشريفة المباركة على يد العبد الضعيف النحيف المذنب المحتاج الى ربه اللطيف الياس بن حسين بن حاجى بريام [!] . . . تاريخ سنة سبع و خمسين و ثمانمائة

Iz Šehdine biblioteke.

673. حاشية مطالع الانظار في شرح طوالع الانوار لابن افضل 2905.

Glosa prethodnom komentaru *Maṭāli' al-anẓār*. Napisao Ḥamīduddīn b. Afḍaluddīn al-Ḥusainī — Ibn Afḍal, umro 908/1502.

Brock. I, 418.

Početak: الحمد لله على نواله و الصلاة على محمد و آله

L. 48; 18 × 13. Ta'līq pisan vještim rukopisom, sitan. Papir bijel, čvrst, povez polukožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

674. ISTO 3108.

L. 105; 18,5 × 11,5. Nasḫ-ta'līq. Riječi *qawluhū* pisane crvenim, a mjestimično i plavim mastilom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, povez polukožni.

Na kraju, u dnu lista, nalazi se bilješka pisana prepisivačevom rukom, u kojoj se kaže da je kolacionirano krajem džumadel-ahira 995/1586.

تمت مقابلته بعون المعين مع قرائته فى سلخ جمادى الاخرى سنة خمس و تسعين
و تسعمائة من الهجرة النبوية

Iz Fejzije medrese.

675. المواقف فى علم الكلام 1959.

Djelo o islamskoj apologetici. Napisao Qāḍī 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī' umro 756/1355.

Brock. II, 208; S. II, 289.

Početak: الحمد لله العلى شانه الجلى برهانه القوى سلطانه الكامل حوله

L. 206; 21 × 14. Ta'līq. Po rubovima listova i između redaka, u prvoj polovini, ima glosa. Papir tamnobijel, deblji; gornji rub prvog lista oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Na l. 1^a su razne bilješke.

Prepisao Muṣliḥuddīn b. Yūsuf 828/1424.

تمت كتابة هذا الكتاب بعون الملك الوهاب على يد العبد الفقير ... مصلح الدين
بن يوسف فى اواخر رجب من شهور سنة ثمانية و عشرون [!] و ثمان مائة ...

676. شرح المواقف للجرجانى 276.

Komentar prethodnom djelu *al-Mawāqif*. Napisao Sayyid Šarīf 'Alī b. Muḥammad al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Brock. II, 208.

Uvod komentara je ispušten u ovom rukopisu.

Početak ovdje:

ضمن خطبة كتابه الاشارة الى مقاصد علم الكلام رعاية لبراعة الاستهلال

L. 371; 26,5 × 18,5. Nasḫ raznih vrsta. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima mnogih listova ima ponešto glosa. Papir tamnobijel, deblji. Povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na početku je sadržaj djela. Poslije toga, na posebnom listu, ima bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio neki Alī b. Abdullāh za nastavnike i učenike Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu 1230/1814.

قد وقف هذه النسخة الشريفة على بن عبد الله ... فى مدينة سراى بوسنه فى
المدرسة خسروبك ان كان معلما و اطالبيه [!] ... لسنة ثلثين و مائتين و الف

Na l. 1^a nalaze se razne bilješke i stihovi, većinom na perzijskom jeziku.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

677. ISTO 396.

Uvod komentara izostavljen.

L. 366; 27 × 18. Ta'līq sa nešto nasḫa, starinski, velikim dijelom bez tačaka. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel, povez polukožni, popravljen, ima polukožnu futrolu (gilaf).

Na početku su potpisi dvojice bivših vlasnika: Mustafa b. Muhamed Nasliči (iz kasabe Naslič u bivšem bitoljskom vilajetu, 1158/1745). Drugi vlasnik (iz 1168/1754 god.), čiji je potpis nečitak, objašnjava na turskom jeziku kako je dobio ovaj rukopis od prethodnog vlasnika, svog muderisa, zamjenom za knjigu al-Muṭawwal, prilikom njihovog susreta u Istanbulu. Potom slijedi sadržaj djela, potpisi drugih vlasnika (Mustafa el-Konevi, bivši kadija u Magnisi, Ebu Bekr b. H. Muhamed, Muhamed Adžem), te kratak izvadak iz neke filozofske rasprave o ljudskom saznanju — sa geometrijskim crtežima. (Početak te rasprave je:

قوله فالقدح فى الحسيات يؤل الى القدح فى البديهيات فيه بحث لان الحسيات
توجب استعدادا للنفس و حصول البديهيات فيها لم لا يجوز ان يتفاوتا ضعفا و قوة).

Zatim slijede razne kasnije bilješke (većinom s područja jezika i akaida) i stihovi na perzijskom i arapskom jeziku. Na listu 1ª su bilješke s područja akaida i tefsira, te poučni stihovi. Tu je i naročita bilješka o istoriji ovog rukopisa, koju je stavio Muhamed b. Muhamed b. Kadizade er-Rumi, zv. Kutbuddin, umro 957/1550. On navodi da je ovaj rukopis iz kolekcije knjiga koje su bile vlasništvo Maulana Ali er-Rumije iz Turske, koji je studirao u gradu Samarkandu, a odatle otišao na put u Hatay (u sjevernoj Kini). Na polasku on je knjige povjerio na čuvanje nekom Bedruddinu Aliji (stricu Kutbud-dinovom?), koji ih je, ne znajući za vlasnika duže vremena, poslao u Tursku, smatrajući da će vlasnik tamo doći i da će mu se one uručiti. Tamo je knjiga prelazila iz ruke u ruku dok nije došla u ruke spomenutog Kutbuddina, koji u ovoj bilješci oporučuje svojim nasljednicima da posebno čuvaju ove knjige u smislu šeriata (s nadom da se predaju vlasniku kad se on pojavi). Najposlije je ova knjiga dospjela u Sarajevo i u Šehdi-efendinu biblioteku.

Evo gore spomenute bilješke, koja se teško čita:

ايس هذا الكتاب شرح المواقف من الموهوبات الى ّ و لا من مشترياتى بل هو من
جملة ما اودعه طالب علم مسمى فى بلدة سمرقند بمولانا على الرومى ... شهرته بالقنوى
لدى عمى مولانا بدر الدين على وسأل المودع المذكور عن المودع اليه المزبور بنقل الجملة من
سمرقند الى هراة فاذا اتفق سفر المودع المذكور من سمرقند الى خطا و المودع لما كان فى
الاصل روميا ظن عمى المرحوم بناء على اصل كل شئ يرجع الى اصله انه يعود بالاخير...
الروم فنقلها الى الروم و بعد نقله انتقل نفسه دوّح رمسه فوصل يد التصرف الى ّ فاوصيكم
ايها الاقرباء صان الله شانكم و صان عما شانكم بالا... فى حق هذه النسخة و باقيها لامر
الشرع القويم و عدم الانحراف عن سلوك الطريق المستقيم فمن بدله فانما اثمه على الذين
يبدلونه و هو السميع العليم و عدد الكتب يعرفه اخى... شيخ باشا چلبى و اخى الصلبى
محمود بن محمد بن قاضى زاده الرومى و الوصى الفقير انا الحقير الراجى رحمة ربه الغنى
محمد بن محمد بن قاضى زاده الرومى الشهير بقطب الدين عليهم الرحمة اجمعين آمين.

من جملة تلك الكتب المصابيح الذى كان فى نظرى و كتبت عليه كثيرا المطول الذى فى
نظرى و خطوطى عليه كائن و حواشى شرح العضد للسيد و مولانا فى مجلد و قرأت فيها.

Rukopis je vrlo star, vjerovatno iz XV stoljeća.

Na kraju rukopisa, odvojeno od teksta, nalazi se nečija bilješka, pisana rukopisom sličnim prepesivačevom koja glasi:

سمعت من جدى مولانا على القوشجى رحمه الله رحمة واسعة انه قال الف السيد
الشريف هذا الشرح بعد تأليف حواشيه على شرح التجريد.

Poslije toga, na čistom listu, nalaze se stihovi na perzijskom jeziku, pisani kasnije drugim rukopisom, o higijeni ishrane bolesna čovjeka. U naslovu se kaže da ih je izrekao Kadi Adududdin.

Iz Šehdine biblioteke.

678 — 679. ISTO **728, 699.**

Dva sveska jednog kompleta koji je prepisan i u svemu jednako obrađen rukopisom istog prepisivača koji se nije potpisao.

L. 333 (I) + 331 (II); 21 × 15. Ta'līq. Tekst *Mawāqifa* podvučen crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, glat, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Svezak prvi. Po kratkom prerezu listova je naslov: مواقف شرحى جلد اول. Sadrži komentar od početka djela do kraja trećeg dijela i petog poglavlja (الموقف الثالث المقصد الخامس).

U vrhu prve stranice nalazi se bilješka sa potpisom bivšeg vlasnika (Ahmed b. Mustafa, muderis Gazi Husrevbegove medrese) i drugi o zavještanju rukopisa medresi. Sadržaj ovog sveka ispisan je kasnije na odvojenim listovima koji su priključeni svesku.

Sveza drugi, nastavak prethodnog. Sadrži komentar od početka četvrtog dijela (الموقف الرابع فى الجواهر) do kraja djela.

Na početku su bilješke o vlasniku i zavještanju rukopisa kao gore. Na rubovima nekih listova ima crteža koji objašnjavaju tumačenje. Povez kožni (žute boje).

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

680. (بعض الشبهات فى شرح المواقف) 3099.

Kratka risala o tumačenju nekih nejasnih mjesta u prethodnom komentaru akaidskog djela *al-Mawāqif*, od nepoznatog pisca koji kaže u uvodu da je čitajući taj komentar zapazio mnoge nejasnoće, pa je neke od njih ovdje sabrao, posvećujući ovaj svoj mali rad nekom Iskender-efendiji. Risala nema naslova, pa je gornji naslov dat prema sadržaju. Zna se da je više pisaca iz IX i X stoljeća po H. dalo ovaka kratka tumačenja spomenutom komentaru.

Početak: الحمد لله الذى خصّص نوع الانسان بالهداية الى دليل توحيده

L. 7; 17 × 12. Ta'līq. Istaknute riječi pisane crvenim. Papir tamnobijel, povez papirni.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Poklon Salima Muftića.

681. حاشية حسن چلبى على شرح المواقف 625.

Glosa spomenutom Ğurğanīnom komentaru djela *al-Mawāqif*. Napisao Maulā Ḥasan Čelebī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī, umro 886/1481.

Brock. II, 209 i 230.

Jedan svezak, nedovršen.

Početak:

الحمد لله الذى تولهت الافهام فى كبرياء ذاته و تحيرت الاوهام فى عظمة صفاته . . .

L. 191; 21,5 × 15,5. Ta'līq. Riječi *qawluhū* označavaju komentar i pisane su crvenim. Na nekim mjestima izostavljeni su dijakritički znakovi. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, nalijepljen papirom.

Na l. 1ª nalazi se bilješka o uvakufljenju, privatni i vakufski pečati, te bilješka sa potpisom nekadašnjeg vlasnika (Mahmud, muftija u Magnisi).

Rukopis je, vjerovatno, iz XVI stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

682. ISTO 851.

Uvod (*dībāğa*) je izostavljen.

Početak ovdje:

قوله فبسمل اولا تيمنا فان قلت ليس للبسملة مدخل فى الاشارة المذكورة.

L. 331; 18 × 13,5. Ta'līq, većinom bez tačaka. Po rubovima mnogih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, povez kožni, očuvan, sa otiskom ornamenata na sredini korica u kojima je otisnuta arapska izreka: شفاء القلوب لقاء المحبوب ; ima polukožnu futrolu.

Na l. 1ª nalazi se naslov, imena bivših vlasnika, pečati ove i Šehdine biblioteke, te kratka bilješka iz biografije autora glose.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća. Broj ili datum 1313, koji se nalazi na kraju, ne može označavati datum prepisa, nego nešto drugo.

Iz Šehdine biblioteke.

683. ISTO 2155.

L. 379; 19,5 × 13. Ta'līq. Stranice većinom obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, znatno oštećen, jedna korica izgubljena.

Na početku je naslov (حاشية شرح المواقف لحسن چلبى), bilješke sa imenima bivših vlasnika (Ali b. Abdulaziz, Muhamed b. Husejn), te druge bilješke, većinom iz područja jezika. Po rubovima nekih listova ima glosa koje tumače tekst.

U jednoj bilješci na početku kaže se da je rukopis dospio u vlasništvo Muhameda b. Husejna 1084/1673. godine (دخل فى سلك ملك الحقير محمد بن حسين . . . سنة اربع و ثمانين والف), iz čega se vidi da je isti nastao najkasnije u XVII stoljeću.

684. حاشية الكرماستى على شرح المواقف 3170.

Glosa Ğurğānīnu komentaru *Mawāqifa*. Napisao Yūsuf b. Ḥusain al-Kirmastī, umro 906/1500. Brockelmann ne spominje ovu glosu, kao ni Kairo. ḤḤ (II, 1893) navodi da je spomenuti pisac napisao glosu samo na poglavlje o dogmama koje se temelje isključivo

680. (بعض الشبهات فى شرح المواقف) 3099.

Kratka risala o tumačenju nekih nejasnih mjesta u prethodnom komentaru akaidskog djela *al-Mawāqif*, od nepoznatog pisca koji kaže u uvodu da je čitajući taj komentar zapazio mnoge nejasnoće, pa je neke od njih ovdje sabrao, posvećujući ovaj svoj mali rad nekom Iskender-efendiji. Risala nema naslova, pa je gornji naslov dat prema sadržaju. Zna se da je više pisaca iz IX i X stoljeća po H. dalo ovaka kratka tumačenja spomenutom komentaru.

Početak: الحمد لله الذى خصّص نوع الانسان بالهداية الى دليل توحيده

L. 7; 17 × 12. Ta'līq. Istaknute riječi pisane crvenim. Papir tamnobijel, povez papirni.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Poklon Salima Muftića.

681. حاشية حسن چلبى على شرح المواقف 625.

Glosa spomenutom Ǧurǧanīnom komentaru djela *al-Mawāqif*. Napisao Maulā Ḥasan Čelebī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī, umro 886/1481.

Brock. II, 209 i 230.

Jedan svezak, nedovršen.

Početak:

الحمد لله الذى تولهت الافهام فى كبرياء ذاته و تحيرت الاوهام فى عظمة صفاته . . .

L. 191; 21,5 × 15,5. Ta'līq. Riječi *qawluhū* označavaju komentar i pisane su crvenim. Na nekim mjestima izostavljeni su dijakritički znakovi. Na rubu nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, nalijepljen papirom.

Na l. 1ª nalazi se bilješka o uvakufljenju, privatni i vakufski pečati, te bilješka sa potpisom nekadašnjeg vlasnika (Mahmud, muftija u Magnisi).

Rukopis je, vjerovatno, iz XVI stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

682. ISTO 851.

Uvod (*dībāǧa*) je izostavljen.

Početak ovdje:

قوله فبسمل اولا تيمنا فان قلت ليس للبسملة مدخل فى الاشارة المذكورة.

L. 331; 18 × 13,5. Ta'līq, većinom bez tačaka. Po rubovima mnogih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, povez kožni, očuvan, sa otiskom ornamenata na sredini korica u kojima je otisnuta arapska izreka: شفاء القلوب لقاء المحبوب ; ima polukožnu futrolu.

Na l. 1ª nalazi se naslov, imena bivših vlasnika, pečati ove i Šehdine biblioteke, te kratka bilješka iz biografije autora glose.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća. Broj ili datum 1313, koji se nalazi na kraju, ne može označavati datum prepisa, nego nešto drugo.

Iz Šehdine biblioteke.

683. ISTO 2155.

L. 379; 19,5 × 13. Ta'līq. Stranice većinom obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez kožni, znatno oštećen, jedna korica izgubljena.

Na početku je naslov (حاشية شرح المواقف لحسن چلبى), bilješke sa imenima bivših vlasnika (Ali b. Abdulaziz, Muhamed b. Husejn), te druge bilješke, većinom iz područja jezika. Po rubovima nekih listova ima glosa koje tumače tekst.

U jednoj bilješci na početku kaže se da je rukopis dospio u vlasništvo Muhameda b. Husejna 1084/1673. godine (دخل فى سلك ملك الحقير محمد بن حسين . . . سنة اربع و ثمانين و الف), iz čega se vidi da je isti nastao najkasnije u XVII stoljeću.

684. حاشية الكرماستى على شرح المواقف 3170.

Glosa Ǧurǧānīnu komentaru *Mawāqifa*. Napisao Yūsuf b. Ḥusain al-Kirmastī, umro 906/1500. Brockelmann ne spominje ovu glosu, kao ni Kairo. ḤḪ (II, 1893) navodi da je spomenuti pisac napisao glosu samo na poglavlje o dogmama koje se temelje isključivo na tradiciji (*an-nubuvvāt*), dok ova glosa obrađuje djelo od početka. No, ovaj primjerak je na nekim mjestima i na kraju nepotpun. Na listu 1ª, pri dnu, nalazi se bilješka u kojoj se kaže da ovaj rukopis obuhvata tumačenje od početka djela do kraja poglavlja مباحث العلة و المعلول (o uzroku i uzročnosti), zatim od početka poglavlja o Bogu (*Ilāhīyāt*) do kraja poglavlja *an-Nubuwwāt*. Potom se nalazi bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da od početka poglavlja *Ilahiyāt* nedostaje jedan dio:

من الاول الى آخر مباحث العلة و المعلول ثم من اول الالهيات الى آخر مرصد النبوات اول الهياتدن بر جزء يوقدر

Početak:

الحمد لله على صفاته الازلية و على افعاله الارادية . . . و بعد فهذه ما سنح لى من توجيه كلام الشريف و تقريره ما امكن و بقدر الطاقة فى شرح المواقف

L. 134; 17,5 × 13,5. Ta'līq od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Na početku nalaze se bilješke o uvakufljenju i bivšem vlasniku, te bilješke i izvaci, koji se odnose na tumačenje nekih mjesta u djelu.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis, za Gazi Husrevbegovu medresu.

685. **3732.**

L. 94; 17,5 × 12,5. Ta'līq. Papir većim dijelom tamnobijel, neki listovi žućkasti, jedan zelen, povez polukožni.

1. L. 1 — 16. حاشية شرح المواقف لمولانا سنان باشا

Odlomak glose spomenutom komentaru *Mawāqifa*, koju je napisao Maulānā Sinān-paša Yūsuf b. Ḫiḍr, umro 891/1486.

ḤḪ II, 1893.

To je odlomak koji tumači poglavlje o materiji (*al-ǧauhar*).

Početak: قوله فى الجوهر الجوهر مشتق من الجهر سمى به لظهور وجوده

Na početku se nalazi sadržaj ove zbirke i potpis bivšeg vlasnika (Mustafa, sin šejhul-islama Muhameda, kadija u Üsküdaru). Potom je na čistoj stranici mali ovalni pečat, u kome je napisano ime, vjerovatno bivšeg vlasnika (الفقير محمد بن قورقز).

2. L. 16 — 25. رسالة فى اثبات الواجب

Risala o dokazivanju opstojnosti Boga. Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 907/1501.

Brock II, 217,¹¹; S. II, 307,¹¹.

Pisac ima dvije risale, staru i novu, o ovoj temi. Ovo je stara risala (*al-qadīma*). Rukopis nije dovršen.

Početak: سبحانك سبحانك ما اعظم شانك و اظهر برهانك

3. L. 26 — 74. رسالة الرؤية لمولانا خطيب زاده

Rasprava o pitanju da li će vjernici vidjeti Boga na budućem svijetu. Napisao Ḫatībzāde Muḥyiddīn Muḥammad b. Tāǧuddīn ar-Rūmī, umro 901/1495.

ḤḪ I, 869.

To je izvod iz njegovog rada رسالة الرؤية و الكلام, što je opet, vjerovatno, izvod iz njegove glose komentaru *Mawāqifa*. (Brock. II, 229).

Početak:

المطلب الثانى فى رؤيته تعالى و فيه ثلاث مقامات المقام الاول فى صحتها

4. L. 75 — 94. الالهيات للعذارى

Glosa Ǧurǧānijinom komentaru *al-Mawāqifa*. Obrađuje samo poglavlje o vjerovanju u Boga (*al-ilāhīyāt*). Napisao Maulā Qāsim al-Karmayānī al-'Aḏārī Čelebī, umro 901/1495.

ḤḪ II, 1892.

Početak:

قوله الموقف الخامس فى الالهيات اى المباحث المتعلقة بذات الله تعالى

Prepis nije dovršen.

Prepisao, kako se čini, cijelu zbirku Muṣṭafā b. Muḥammad b. Yūsuf 916/1510.

على يد العبد الضعيف . . . مصطفى بن محمد بن يوسف . . . سنة ستة عشر و تسعمائة

686. مقاصد الطلبين فى علم اصول الدين 4008.

ili المقاصد فى علم الكلام

Djelo o islamskom vjerovanju i apologetici. Napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 791/1388.

Brock. II, 216,10; S. II, 304,10.

Raspoređeno je na šest glavnih dijelova (*maqāṣid*), od kojih svaki ima podnaslove (*faṣl i mabḥaṯ*).

Početak: حمدا لمن يفوح نفحات الامكان بوجوب وجوده

L. 94; 20 × 12,5. Ta'līq lijep, sitan. Neki naslovi pisani crvenim mastilom. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, povez polukožni, obložen papirom.

Na početku je naslov, kasnije stavljen, te ime nekadašnjeg vlasnika (Muhamed b. Mustafa al-Bosnawī).

Na kraju ima dodatak o nekim jezičnim pravilima.

Rukopis je vjerovatno iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

687. شرح المقاصد للتفتازانى 2587.

Komentar prethodnom djelu *al-Maqāṣid* od istog pisca.

Brock. II, 216.

Početak:

نحمدك يا من بيده ملكوت كل شئ و به اعتماده و من عنده ابتداء كل شئ حى
و اليه معاده

L. 297; 20 × 16. Nasḫ-ta'līq naročite vrste, lijep, bez tačaka, sa izuzetkom nekih riječi. Listovi 12—29 dopisani kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel i žućkast, povez kožni, oštećen, jedna korica otkinuta od knjige i neki listovi prosuti.

Prepisao neki Aḥmad b. Ḥusain, bez oznake datuma i mjesta.
(على يد العبد الضعيف احمد بن شيخ حسين لاجل مولى العالم الفاضل؟).

Na početku je sadržaj djela, pisan kasnije drugim rukopisom. Na l. 1ª je kratka biografija autora sa popisom njegovih djela, te potpisi nekadašnjih vlasnika i njihovi pečati (Muhamed, Mustafa

Muderriszade, sejjid Ahmed Bahri 1246/1830, šejh Muhamed, muftija u Travniku).

Rukopis je iz XV ili XVI stoljeća.

Iz Fejzije medrese.

688. حاشية شرح التجريد للجرجانى 2691.

Glosa komentaru akaidskog djela *at-Tağrīd*. Napisao Sayyid Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Brock. S. I, 926.

Osnovno djelo *Tağrīd al-'aqā'id* napisao je Abū Ğa'far Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan — Ḫwāğe Nasīruddīn at-Ṭūsī, umro 672/1273. Među mnogim komentarima *Tağrīda* jedan je napisao Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Isfahānī, umro 746/1345. Tom komentaru napisao je al-Ğurğānī ovu glosu, koja je mnogo proučavana po islamskim školama.

Početak:

قوله اما بعد حمد واجب الوجود خص بالذكر من بين صفاته العلى ما هو اخص به
تعالى اعنى الوجوب الذاتى لا نطوايها على سائرها

L. 299; 18 × 13,5. Ta'līq. Prva dva lista dopisana kasnije drugim rukopisom. Poslije drugog lista nekoliko lista je izgubljeno. Na rubovima nekih listova, naročito u početku, ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, mnogi listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni; povez kožni, rastavljen od knjige.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

689. حاشية شرح التجريد للدوانى ـ الحاشية القديمة الجلالية 3020.

Glosa komentaru djela *at-Tağrīd* (v. br. 688). Napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, umro 907/1501.

Brock. II, 218,37.

Komentar je napisao 'Alā'uddin 'Alī b. Muḥammad al-Qušğī, umro 879/1474. Ovaj komentar je poznat pod naslovom الشرح الجديد i njemu je napisao glosu Ğalāluddīn ad-Dawānī. Pošto je ad-Dawānī, podstaknut kritikom svoga savremenika Ṣadruddīn Šīrāzīje, napisao tri glose spomenutom komentaru, to je svaka od njih bila poznata među učenjacima pod posebnim nazivom. Tako je prva koju pretstavlja ovaj rukopis, poznata pod gornjim nazivom.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة على رسوله محمد و آله اجمعين قوله فى الحاشية قيل لم يرد به معينا

L. 276; 15,5 × 9,5. Ta'līq sitan, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, tanak, a samo prvi list zelen; povez kožni, nalijepljen tankim papirom. Knjiga ima polukožnu futrolu (*gilāf*). Rukopis je očuvan.

Prepisao Muḥammad Sādiq b. Muḥammad Ṭāhir aš-Šarīf, 22. ramazana 1089/1678.

Iz Šehdine biblioteke.

690. **1409.**

L. 126; 20 × 14,5. Nasḫ vokalizovan pod tač. 1, ta'līq pod t. 2 i 3. Papir bijel, deblji, neki listovi prosuti; povez polukožni; ima polukožnu futrolu.

1. L. 1—5. القصيدة النونية فى العقائد, v. br. 302,³.

Po rubovima listova ima nešto glosa. Na l. 1ª je gornji naslov i pečati Šehdine i ove biblioteke. Na kraju su dva stiha, jedan na arapskom, a drugi na turskom jeziku.

2. L. 6—77. شرح القصيدة النونية للخيالى

Komentar prethodnoj kasidi. Napisao Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, učenik autora kaside, umro oko 863/1459.

Brock. II, 229, S. II, 318 i 321.

Početak: لك الحمد يا من شرح صدورنا لتجريد الكلام فى عقائد الاسلام

Stihovi teksta podvučeni crvenom linijom. Osnovni tekst označen je riječju قال, a komentar počinje sa اقول.

3. L. 78—126. حاشية آيينه زاده على شرح الخيالى

Glosa prethodnom Ḫayālī-nom komentaru. Napisao Muḥammad Šamsuddīn Sīrōzī (iz Sereza, Grčka), zvani Āyīnazāde, umro poslije 1100/1688.

M. Tahir, OM I, 213.

Početak: الحمد لله الذى جعل علم عقائد الاسلام و فن قواعد الكلام

Cijelu zbirku prepisao Sulaimān b. Muḥammad b. 'Abdullaṭīf, krajem muharrema 1124/1712.

Iz Šehdine biblioteke.

691. **1418.**

L. 207; 20 × 15. Pismo različito od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1—5. ISTO kao br. 690¹.

Nasḫ vokalizovan. Na rubovima listova i između redaka ima glosa na turskom i arapskom jeziku.

2. L. 6—9. نخبة الفكر فى مصطلح اهل الاثر

Risala o terminologiji hadisa (v. br. 113,⁵).

Nasḫ.

3. L. 9—10. منظومة البيقونى ili البيقونية

Kratak rad u stihovima o terminologiji hadisa. Sastavio Šaiḫ 'Omar b. Muḥammad b. Fattūḥ ad-Dimašqī al-Baiqūnī.

Tīmūriya II, 9.

Brockelmann (II, 307 i S. II, 419) kaže da je piscu ime Ṭāhā b. Muḥammad i da je isti pisao prije 1080/1669.

Početak: ابدا بالحمد مصليا على محمد خير نبى ارسلا

Nasḫ i ta'līq. Između redaka i na rubu listova ima kratkih glosa.

4. L. 11—16. متن الصغرى (ام البراهين), v. br. 236,³.

Nasḫ prost, krupno pisan. Istaknute riječi podvučene crvenom crticom.

5. L. 16—19. المقدمة فى التوحيد

Uvod u islamsko vjerovanje. Više islamskih teologa obradili su tu temu pod ovim naslovom, pa nije jasno koji je od njih autor ovog uvoda. (Kairo I, 208).

Početak:

الحكم اثبات الامر او نفيه و ينقسم الى ثلاثة اقسام شرعى و عادى و عقلى

Pismo je kao prethodno.

Slijedeća stranica sadrži bilješke i izreke poučnog sadržaja.

6. L. 20 — 35. مولد

Mevlud Sulejman Čelebije (v. br. 149,[5]), te odlomci iz raznih kasida, većinom na turskom jeziku, koje se recituju prilikom proslave Muhamedovog rođenja.

Nasḫ prost, većim dijelom vokalizovan.

7. L. 36 — 41. عروض ابى الجيش (عروض اندلسى), v. br. 390,[3].

Ta'līq i nasḫ pomiješani. Po rubovima i između redaka ima glosa.

8. L. 42 — 48. عروض

Risala o arapskoj metrici od nekog 'Alā'uddīna. Rad je posvećen sultanu Muratu III (953—1003/1546—1594). U vrijeme toga sultana bilo je više učenjaka sa imenom 'Alā'uddīn, pa nije jasno koji je od njih autor ovog rada.

Početak:

الحمد لله القادر الولىّ الناصر . . . و بعد فقال الاستاذ الموصوف بالفضل العليم الحليم . . . مولانا علاء الدين وارث الانبياء و المرسلين . . . ثم اردت ان ارسل الى حضرت امير الامراء . . . اعنى به . . . السلطن مرادخان بن السلطان سليم خان

Ta'līq. Između razmaknutih redova nalaze se glose.

Na posljednjoj stranici nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je djelo prepisao 'Abdulbāqī 1058/1648, što vjerovatno označava datum ranijeg prepisa, a ispod toga opet godina 1195/1780, što bi moglo biti datum ovog prepisa. (كتبة الفقير عبد الباقى سنة ١٠٥٨ سنة ١١٩٥)

9. L. 49 — 82. فتح رب البريه بشرح القصيدة الخزرجية

Komentar kaside *al-Ḫazrağiya* o arapskoj metrici. Napisao Qāḍī Abū Yaḥyā Zakariyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1519.

Brock. I, 312,[8].

Početak: الحمد لله الذى وضع علم العروض ليعرف به اوزان المنظوم

Ta'līq. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom.

10. L. 83 — 89. الرامزه ili عروض الخزرجية ili القصيدة الخزرجية

Kasīda *Ḫazrağiya* o arapskoj metrici. Napisao Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. 'Oṯmān al-Ḫazrağī, umro poslije 650/1252 (prema nekima 626/1228).

Brock. I, 312; S. I, 545.

Početak ovdje:

و للشعر ميزان يسمى عروضه بها النقص و الرجحان يدريهما الفتى

Ta'līq prost, vokalizovan.

11. L. 90 — 103. خلاصة الحساب

Risala o matematici. Raspoređena je na uvod i deset glava *(bāb)*. Napisao Baha'uddin Muḥammad b. Ḥusain al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, umro 1031/1621. (V. još br. 530,[3]).

Kairo [1]V, 180; Brock. II, 415.

Početak:

نحمدك يا من لا يحيط بجمع نعمه عدد و لا ينتهى تضاعف قسمه الى امد

Nasḫ-ta'līq. Po rubovima listova ima glosa.

Na kraju se nalazi bilješka, u kojoj se navodi da je prepis dovršen god . . . 53 H. (تمت الرسالة فى اوائل ذى القعدة الشريفة من سنة ثلث و خمسين من الهجرة النبوية), što, vjerovatno znači 1053/1643. Ispod toga je druga bilješka u kojoj se kaže da je risalu prepisao Ḥaği 'Oṯmān b. 'Omar (حرره الحاج عثمان بن الحاج عمر).

12. L. 103 — 107. در حساب اهل تنجيم

Astronomski račun, na perzijskom jeziku, od nepoznatog pisca. Sadrži uvod i šest poglavlja. Pismo kao prethodno.

Početak: اصطلاحات منجمان بيست و هشت حرف تهجى دابر ترتيب

Na kraju se nalazi nejasna bilješka na arapskom jeziku, iz koje bi se moglo razumjeti, da je prvobitno na perzijskom jeziku napisao 'Alī al-Qušğī, zatim da je to skraćeno preradio i napisao u ovom obliku Naṣrullāh Naṣīr, zvani Wāqif al-Ḫalḫālī. (To je Naṣrullah b. Muḥammad al-Ḫalḫali, pisac djela مجموعة الحساب, umro 946/1539, v. Ismā'īl-paša AM II, 493; ḤḪ II, 1607). Prepisao Ḥ. 'Oṯmān b. Ḥ. 'Omar.

تم بعون لله . . . نقل عن فارسية مولانا على القوشجى لابعبارته بل بحذف كثير

العبد الاقل نصر الله النصير بنصير [!] الملقب بواقف الخلخالى عن العبد المذنب المحتاج الى رحمة ربه حاجى عثمان بن حاجى عمر

13. L. 108. (1 list) قصيدة فى مدح استاذ

Kasīda u pohvalu učitelja, od nekog Muḥammad As'ada. Sastavljeno slabim arapskim jezikom.

Početak: حمدا و شكرا فى الاخير و اولا لله ربى من رضاه مؤملا

Nasḫ.

14. L. 109 — 136. (مجموع يشتمل على صور المراسلات)

Zbirka intitulacija (*alqāb*) za osmanske vladare i velikodostojnike, na arapskom jeziku, od nepoznatog sabirača. Zbirka potiče iz Egipta i rađena je za egipatske kancelarije, a nastala je najranije u drugoj polovini XVI stoljeća.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين . . . و بعد فهذا مجموع ظريف يشتمل على ما دعت الحاجة اليه من مراسلات و عبارات

Nasḫ.

Na l. 1ª nalazi se kasniji zapis na turskom jeziku koji je napisao Sumbul Imamzade Munla Muḥammad, nekadašnji vlasnik ove zbirke, a u kome se spominje Lala Gazi Balibeg.

15. L. 137 — 164. شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث و المناظرة

Komentar risale *as-Samarqandiya* o disputaciji. Napisao Mas'ūd aš-Širwānī ar-Rūmī iz X stoljeća po H. Risalu je napisao Muḥammad b. Ašraf al-Husainī as-Samarqandī, umro oko 600/1203.

Kairo I, 236.

Početak risale: المنة لواهب العقل

Početak komentara:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة على رسوله محمد و آله اجمعين

Ta'līq sitniji. Tekst risale podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa.

16. L. 165 — 197. (رسالة فى النحو بالتركية)

Risala o arapskoj sintaksi na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Rađena je prema poznatom udžbeniku *al-Iẓhār*.

Početak: بسملەدن حمدلەدن صلاتدن فراغم زماندن صكره

Nasḫ slab.

Prepisano 1225/1810, iz rukopisa Osman-efendije, bivšeg kadije u Halebu, kako se navodi u bilješci na kraju.

17. L. 198 — 207. شرح رسالة الاستعارة للسمرقندى

Komentar risali *as-Samarqandīya* o *isti'āri*. Risalu napisao Abū 'l-Qāsim as-Samarqandī (oko 888/1483), a ovaj komentar je od nama nepoznatog pisca (v. br. 388,⁴).

Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Iz Šehdine biblioteke.

692. خير القلائد شرح جواهر العقائد (شرح القصيدة النونية) **981.**

Komentar kasīde *an-Nūnīya*, koji je napisao Šaiḫ 'Oṯmān al-'Uryānī, umro 1168/1754.

Brock. II, 229; M. Tahir, OM I, 367.

Djelo je dovršeno 1159/1746.

Početak:

الحمد لله الذى نور قلوبنا بعقائد اهل العرفان و صرف صدورنا عن عقائد اهل الزيغ و الضلال و الطغيان

L. 90; 24 × 15. Ta'līq. Tekst *Nuniye* i naslovi pisani crvenim mastilom. Mnoge riječi podvučene crvenom crticom. Po rubovima listova ima dosta glosa, sve pisano istim rukopisom. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

Prepis završen 1218/1803.

Na l. 1ª nalazi se krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Dženetić Fejzullah-beg za svoje muško potomstvo 1289/1872. Ispod toga njegovi pečati i pečati ove biblioteke.

693. ISTO **1964.**

L. 91; 20,5 × 15. Ta'līq. Osnovni tekst, naslovi i istaknute riječi podvučeni su crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Na početku ima nekoliko prikaza ovog djela od savremenika.

Prepisao iz autografa Muḥammad b. Ibrahīm al-Bosnawī as-Sarāyī, 24. džumadel-ahira 1221/1806.

و كان الفراغ من تنميقه يوم الاحد الرابع و العشرين من شهر جمادى الاخرة سنة
احدى و عشرين و مأتين و الف ... على يد الفقير ... محمد بن ابراهيم البسنوى
السرائى مولدا من النسخة التى كانت بخط جامعها الشيخ الفاضل عثمان العريانى فى تاريخ
سنة ١١٥٩

694. ISTO 4146.

L. 144; 22 × 14. Ta'līq sa nešto nasḫa. Tekst kaside pisan crvenim mastilom, vokalizovan. Stranice obrubljene crvenom linijom. U vrhu prve stranice prost unvan. Papir bijel, povez kožni.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad Dizdār al-Mostārī (iz Mostara) 1284/1867, kako se to navodi u bilješci na kraju rukopisa:

حوره احوج عباد الصمد راجيا منه المدد احمد بن محمد الموستارى ... سنة اربع
و ثمانين و مأتين و الف.

Ovog prepisivača ne smije se zamijeniti sa drugim prepisivačem i piscem iz Mostara, istog imena H. Ahmed b. Muhamed el-Mostari, koji je živio i radio stotinu godina ranije, — 1184/1770.

U jednoj bilješci na naslovnoj stranici (list 1^a) prepisivač donosi genealogiju svoje porodice i navodi sedam koljena: Ahmed b. Muhammed b. Hadži Ali-aga b. Mustafa-aga b. Salih-aga Dizdar b. H. Husein-aga b. H. Ahmed-aga, osnivač džamije u Ričini (u Mostaru), b. H. Husein-aga.

Ta bilješka glasi:

صاحبه راقمه احمد بن محمد بن الحاج على آغا بن مصطفى آغا بن صالح آغا
دزدار بن الحاج حسين آغا بن الحاج احمد آغا بانى المسجد فى ريچينه بن الحاج حسين آغا

Ispod te bilješke nalazi se mali okrugli pečat u kome piše: Ahmed Seid (ili Seid Ahmed) 1197/1782.

Na početku, na jednom od neispisanih listova, nalaze se tri bilješke na turskom jeziku. U prve dvije sam prepisivač bilježi datum rođenja svojih sinova Muhameda Emina (17. safera 1299 — 8. I. 1882) i mlađeg Saliha, a u trećem Muhamed Emin bilježi datum smrti svoga brata Saliha.

695. 1082.

L. 195; 19,5 × 14. Ta'līq čitak pod tač. 1 i 2, a nasḫ magribski pod tač. 3. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 5. ام البراهين ili العقيدة الصغرى

Kratka risala o islamskom vjerovanju (v. br. $390,^2$).

Na početku je sadržaj ove zbirke, ime nekadašnjeg vlasnika, te turski i perzijski stihovi, a zatim na l. 1^a zapis u kojem se govori o uzrocima zaboravnosti kod ljudi.

2. L. 6 — 48. شرح ام البراهين ili شرح الصغرى

Komentar prethodnoj risali od istog pisca.

Brock. II, 250.

Početak:

الحمد لله واسع الجود والعطا الذى شهد بوجوب وجوده و وحدانيته و عظم جلاله
وجوب افتقار الكائنات كلها اليه

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Prepisao (ovaj i gornji rad) 'Oṯmān b. Ḥ. Muḥammad, mjeseca zul-kade 1092/1681.

Potom se nalaze razne bilješke.

3. L. 50 — 195. حاشية على شرح السنوسى لام البراهين

Glosa Senusijinom komentaru djela *Ummu 'l-barāhīn*. Napisao Abū Mahdī 'Isā b. 'Abdurraḥmān as-Saktānī, umro 1062/1652.

Brock. II, 251.

Početak: الحمد لله رب العالمين والصلاة على سيدنا محمد خاتم النبيين

Prepisano 15. džumadel-ula 1115/1703.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin, 1931. godine.

696. 813.

L. 170; 19,5 × 13. Nasḫ jednostavan, a samo pod t. 2 ta'līq. Papir bijel, povez je od neke druge knjige.

1. L. 1 — 10. ISTO kao br. $695,^1$.

2. L. 11 — 13. قواعد فى معرفة سمت القبلة

Pravila o poznavanju pravca kible i određivanju namaskih vaktova po koordinatnom sistemu od nepoznatog pisca. Raspoređeno na uvod i osam poglavlja.

Početak:

الحمد لله الذى خلق السموات و الارض بكمال قدرته و قدّر اختلاف الليل
و النهار ببالغ حكمته

3. L. 14 — 19. كفاية الوقت (مقنطرات)

Risala o koordinatnom sistemu na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. 'Alī, muvekkit sultan Selimove džamije u Istanbulu, živio oko 967/1559. Na rukopisu je naslov samo مقنطرات. Raspoređeno na uvod i 12 poglavlja. Služi za tačno određivanje vremena pojedinih namaza.

Kairo (F. al-kutub at-turkiye), 262; Flügel II, 496.

Početak:

الحمد لله الذى جعل البحر الاخضر للفلك قناطير القنطرات مستقيمة الى سموت
الاهتداء

4. L. 20 — 42. حل التسمية و التحميد و التصليه

Risala o tumačenju besmele, hemdele i salavata (*tasliya*) od nepoznatog pisca. Sabrano iz raznih djela.

Početak: الحمد لله الذى علمنا ما لم نعلم

Kairo (VI, 167) pripisuje ovu risalu al-Kermāniji i navodi je pod naslovom: رسالة فى البسملة.

Po rubovima nekih listova ima glosa.

5. L. 43 — 45. قصيدة البردة

Odlomci iz poznate pjesme u slavu Božijeg poslanika Muhameda, od Būṣirije (v. br. 435,^{2}).

Na l. 46 — 57 nalazi se talkin-dova (تلقين الميت) i formule za podjelu ostavine.

6. L. 58 — 170. شرح على علم حال للبركوى

Komentar Bergivinom *Ilmihalu* na turskom jeziku. Osnovno djelo, poznato još pod naslovima: *Wasiyyetnāme*, *Risālei Bergivī* (o akaidu i ibadatu), napisao je Muḥammad b. Pīr 'Alī Bergilī, umro 981/1573, a ovaj komentar šaiḫ 'Alī as-Ṣadrī al-Qōnawī, pisao početkom XII H. (krajem XVII) stoljeća.

ḪḪ I, 850; Kairo (F. al-kutub at-turkiye) 67.

Početak komentara: حمد وثناى بى نهايه و مدح و شكر بى غايه

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761.

697. **1489.**

L. 130; 20 × 13. Ta'līq, pisan uvježbanim rukopisom. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 6. ISTO kao br. 695,^{1}.

2. L. 7 — 30. شرح ام البراهين للتلمسانى

Komentar prethodnoj risali *Ummu 'l-barāhīn;* napisao Muḥammad b. 'Omar b. Ibrāhīm at-Tilimsānī, živio oko godine 1000/1591.

Kairo I, 194.

Brock. (II, 251) spominje ovo djelo među glosama.

Početak:

الحمد لله المنفرد بوجوب الوحدانية (نسختنا: المتفرد بوجود الوحدانيـة) فى الذات
و الصفات والافعال الذى تنزه عن الشريك و الشبيه و النظير و المثال

Osnovni tekst podvučen crnom linijom.

3. L. 31 — 50. ضوء المعالى شرح بدء الامالى ، v. br. 145,^{6}.

Prepis nije dovršen.

Tekst kasīde podvučen crvenom linijom.

4. L. 51 — 88. كشف القيدة من ابيات القصيدة

Komentar kasīde *Bad' al-amālī*. Napisao Muḥammad b. Maḥmud b. 'Omar at-Tirmiḏī, kako se to kaže u uvodu. Pisac je indijski učenjak, a živio je, po svoj prilici, krajem VIII i u prvoj polovini IX (XIV—XV) stoljeća. To se može zaključiti iz njegove posvete ovog rada Tuglek-šahu, vladaru iz dinastije koja je vladala u Indiji (Delhi). Inače, ovaj komentar i njegova pisca ne navode nama dostupni bibliografski izvori.

Početak:

الحمد لله الذى تنزه عن الاكفاء والامثال و تقدس عن الاشباه والاشكال و هو
تعالى متعال عن الجهات و لا يجرى عليه وقت من الاوقات و بعد فانى لما رأيت طبايع
الناس مائلة الى مسائل العقائد ... و ذلك فى عهد السلطان العالم العادل ... غياث
الدنيا و الدين ... ابى المظفر تغلقشاه فشرحت القصيدة المنسوبة الى الامام سراج الدين
... و سميته كشف العقيدة من ابيات القصيدة ... قال المؤلف محمد بن محمود بن
عمر الترمذى

Osnovni tekst podvučen.

Na kraju su bilješke s područja tefsira.

5. L. 90 — 130. نخبة الفكر فى مصطلح اهل الاثر

Risala o terminologiji hadisa (v. br. 113,^{5}).

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1155—56/1742—43.

1783.

698.

L. 105; 20 × 14,5. Nasḫ pod tač. 1, 3 i 4, a ta'līq pod t. 2. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 44. شرح ام البراهين, v. br. 695,^{2}.

U početku je osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

Na kraju se nalaze bilješke iz raznih fikhskih djela.

2. L. 45 — 46. قواعد العقائد

Kratka risala o vjerovanju koju je napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Brock. S. I, 746,^{3}.

Početak: الحمد لله المبدئ المعيد الفعال لما يريد ذى العرش المجيد

3. L. 47 — 92. سعادت نامه پند عطار شرحى

Komentar na turskom jeziku 'Aṭṭārovom perzijskom djelu *Pendnāme* (v. br. 438,^{5}). Napisao Maulānā Šam'ī, umro 1000/1591.

ḤḪ I, 255; Flügel III, 416.

Rukopis je nepotpun u početku i na kraju. Stihovi *Pendnāme* su podvučeni crvenom linijom, a naslovi i tekst pojedinih ajeta pisani su crvenim mastilom.

Na kraju se nalaze bilješke.

4. L. 95 — 101. الحكم العرفانية فى معان ارشادية و اشارات قرآنية

Kratka zbirka poučnih izreka, potkrijepljenih ajetima Qur'āna. Sabrao 'Alī b. Ḥusāmuddīn al-Muttaqī, umro 975/1567.

ḤḪ I, 675.

Pisac je porijeklom iz Indije, a živio je u Meki i Medini. Ovo je njegova skraćena prerada vlastitog opširnijeg djela. Brock. (II, 385) ne navodi ovu skraćenu preradu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فهذه حكم عرفانية فى معانى ارشادية و اشارات
قرآنية

Tekst ajeta podvučen crvenom linijom.

Na kraju su četiri lista koji sadrže bilješke i izvatke iz raznih djela.

Cijelu zbirku prepisao neki Aḥmad 1084/1673.

699. **2361.**

L. 143; 20 × 14. Nasḫ pod tač. 1 i 3, ta'līq pod t. 2 i 4. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 56. ISTO kao br. 698,^{1}.

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene crvenim crticama. Kratice ص i ش, koje su pisane crvenim, označavaju pojmove صغرى i شرح. Posljednja stranica pisana je drugim perom i drugim rukopisom.

Na početku, odmah iza naslova, zabilježeno je da slijedi glosa od nekog Il'yāsīna, koje ovdje nema, što znači da su dotični listovi izgubljeni.

Na l. 57 je izvadak iz komentara kasīde عقيدة الجزائرى, također od Sanūsīje. (من شرح عقيدة الجزائرى). Izvadak sadrži komentar samo jednog stiha. Spomenuta kasida poznata je još pod naslovom المنظومة

التوحيد فى الجزائرية , a napisao ju je Aḥmad b. ʻAbdullāh al-Ğazairī, umro 898/1497 (v. Brock. II, 251,^{IV} i 252).

2. L. 58 — 59. (رسالة فى العقائد بالتركية)

Kratka risala o vjerovanju, na turskom jeziku, rađena, po svoj prilici, prema Senūsīnoj risali, od nepoznatog pisca. Nema naslova. Risala je, vjerovatno, napisana u XVII stoljeću.

Početak:

باسمه سبحانه نسأل احسانه الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا
محمد و على آل محمد و صحبه اجمعين بوندن صكره معلوم اوله كه

Na kraju pisac govori o važnosti poznavanja osnovnih principa vjere (*ʻilmi-ḥāl*) i tuži se na nemarnost u tom pogledu (što je, kaže, dovelo do pojave i bujanja snaga neprijateljskih vjeri, čak i u samom Istanbulu).

Važnije riječi pisane su crvenim mastilom.

3. L. 60 — 108. شرح صغرة الصغرى للسنوسى

Komentar Sanūsīne risale o akaidu od samog Sanūsīje. To je posebna risala, različita od gore spomenute.

Brock. S. II, 355.

Ovo je neka vrsta glose. U naslovu je, kao i u nekim bilješkama na rubu, napisano صغرة الصغرى , dok u katalogu Kairo (I, 195) piše صغرى الصغرى.

Početak:

الحمد لله الذى انعم علينا بالايمان و الاسلام و هدانا بنبينا و مولانا محمد عليه
الصلاة و السلام

Na kraju prepisivač kaže da je rukopis prepisao uglavnom doslovno, a mali dio po smislu (انتهى بلفظه و قليل منه بالمعنى).

Listovi 108 — 109 sadrže dove i uvod djela *Gunyatu ʼl-mutamallī*, što je pisano kasnije drugom rukom.

4. L. 110 — 143. شرح المقدمات للسنوسى

Komentar kraćeg akaidskog djela, zavnog *al-Muqaddimāt*, obadvoje od Sanūsīje. Ovdje je prepisivač u naslovu stavio:

شرح مقدمة للسنوسى.

Brock. S. II, 355.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على سيدنا و مولانا محمد خاتم النبين
و امام المرسلين و رضى لله تعالى عن آله و صحبه اجمعين

Osnovni tekst podvučen.

Cijelu zbirku prepisao ʻAbdullāh b. al-Hāğ Ḥasan b. Durmiš, imam i hatib u nekom selu u Turskoj (ime sela nečitko), mjeseca muharema 1103/1691.

Na posljednjoj stranici nalazi se pismo na turskom jeziku od nekog Šejh Halila, muallima u Sarajevu, upućeno Topiću Muhamed-begu u Ošanićima kod Stoca, u vezi sa nekim nasljedstvom. Datum pisma je 25, muharema 1234/1818.

Iz Šehdine biblioteke.

700. **1429.**

L. 56; 20 × 15. Nasḫ. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 2. صغرى الصغرى

Kratka risala o aqaidu (v. br. 127,^{25}).

Početak ovdje:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و مولانا محمد خاتم النبيين
و امام المرسلين

Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije.

Na početku su razni zapisi. Potom završetak nekog drugog akaidskog djela, čiji su listovi izgubljeni.

2. L. 2 — 6. الحقائق

Risala o tumačenju nekih pojmova iz dogmatike *Ummu ʼl-barāhīn* (v. br. 127,^{24}).

Početak svakog tumačenja (tj. riječ الحقيقة) pisan je crvenim.

Na posljednjoj stranici je početak Sanūsījine *ʻAqīde*.

3. L. 7 — 24. المنبهات على الاستعداد ليوم المعاد

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka (v. br. $543,^{4}$).

Na naslovnoj stranici prepisivač je ovdje stavio sasvim drugi naslov:

كتاب معدن الجواهر و روضة الخواطر تأليف سيدنا و مولانا زين الدين قاضى
القضاة احمد بن محمد رحمه لله تعالى و نفعنا الله به

Pod ovim naslovom poznato je drugo djelo od drugog pisca koji je mnogo ranije živio (v. Brock. I, 354, S. I, 602, te Ismā'il paša, Ḏail II, 510). Nije poznato na osnovu čega je prepisivač stavio ovaj naslov ovdje, čineći time nehotičnu ili proizvoljnu pogrešku i zabunu.

Početak ovdje:

هذه منبهات على استعداد ليوم المعاد وضعها صفى معتقد للنصح و الوداد

4. L. 25 — 54. شرح القصيدة اللامية (بدء الامالى)

Komentar kaṣīdi *Bad' al-amālī*; napisao Maulānā Muḥammad al-Ġanfaridī, kako je to navedeno u naslovu i uvodu rukopisa. Bibliografski izvori, koji su nam pristupačni, ne navode ovaj komentar niti njegovog autora.

Početak:

حمدا لك يا واجب الوجود المتفرد باستحقاق الألوهية فى الوجود . . . و بعد فيقول
العبد الضعيف . . . محمد الشهير بالجَنْفَرِدى

Tekst kasīde pisan crvenim mastilom.

5. L. 54 — 56. قصيدة بدء الامالى, v. br. $115,^{3}$.

Čitavu ovu zbirku prepisao je 'Alī al-Badawī aš-Šāfi'ī iz Bulaqa (Egipat) godine 1118/1706.

و كتبه العبد الفقير على البدوى الشافعى مذهبا البولاقى بلدا . . . و كان الفراغ
من كتابته يوم السبت تاسع عشرين ربيع الاول سنة ١١١٨

Na kraju su razne bilješke o nekim molitvama i dr. pisane drugim rukopisom, većinom na turskom jeziku.

701. 749.

L. 90; 20,5 × 14,5. Nasḫ pod tač. 1 — 2, nasḫ-ta'līq pod t. 3. Papir bijel, deblji, listovi oštećeni vlagom, posljednja tri lista pri vrhu pocijepana, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 5. رسالة اثبات الواجب للدوانى

Risala o dokazivanju postojanja nužnog Bića (v. br. $685,^{2}$). Risala je napisana za dva ljetna dana, a posvećena je nekom sultanu.

Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa.

2. L. 16 — 36. شرح رسالة اثبات الواجب

Komentar prethodnoj risali. Napisao Maulā Muḥammad al-Ḥanafī, umro oko 900/1494.

Brock. II, $217,^{11b}$.

Početak:

الحمد لمن تقدس جنابه عن ان يكون شريعة لكل وارد و تنزه عن ان يطلع عليه
الا واحد بعد واحد

U uvodu se dalje kaže da je rad posvećen nekom »uglednom i učenom velikodostojniku« Habibullahu.

U vrhu prve stranice nalazi se naslov napisan krupnim rukopisom: كتاب حنفيه على اثبات الواجب, a na kraju rukopisa kaže se تم الشرح المسمى بالشرح الحنفى. Prema ovome, kao i prema ḤḪ (I, 842, gdje je početak isti kao u našem rukopisu) i Brockelmannu (n. m.) pisac je kako je gore navedeno.

3. L. 37 — 90. حاشية ميرزا جان

Glosa prethodnom komentaru. Napisao Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Šīrāzī, umro 994/1585.

Brock. II, $217,^{11b}$.

Početak je ovdje:

قوله منهم من زعم ان جميع براهين هذا المطلب يتوقف على ابطال الدور و التسلسل
ففيما ذكره رحمه الله اشارة الى الرد على هذا القائل

ḤḪ (I, 842) navodi drukčiji početak ove glose.

Prve dvije stranice obrubljene su crvenom linijom.

Prepisao, pretpostavlja se, cijelu zbriku sayyid Aḥmad b. sayyid Muḥammad, bez oznake datuma (v. na kraju pod tač. 2).

Iz Šehdine biblioteke.

702. **1554.**

L. 149; 20 × 14,5. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 65 حاشية ميرزا جان , v. br. 701^{3}.

Na rubovima listova ima dosta glosa.

Na početku se nalazi sadržaj ove zbirke i zapisi sa imenom nekadašnjeg vlasnika i zavještača.

2. L. 66 — 104. شرح رسالة اثبات الواجب

Komentar gore spomenute Dawānine risale. Na naslovnoj stranici nalazi se naslov: هذا كتاب قره باغى حنفى المذهب شرح اثبات الواجب. Prema tome pisac bi bio Muḥyiddīn Muḥammad b. 'Alī al-Qarabāgī, umro 942/1535. Međutim ovo je isto djelo kao pod br. 701,^{2}. Ovaj pisac (al-Qarabāgī), zna se, ima komentar navedenoj Risali (v. Brock. II, 217,^{11a}; ḤḪ I, 842), ali, izgleda, to nije ovaj komentar. Flügel (III, 219) navodi drukčiji početak Qarabagijinom komentaru. (Po njemu početak mu je: الحمد لمن هدى اثبات و جوده لاولى النظر و الالباب). Prema tome pogrešno je navedeno u naslovu ovog rukopisa da mu je pisac al-Qarabāgī.

Na rubovima listova i na umetnutim listićima nalaze se mnoge glose.

3. L. 105 — 137. رسالة اثبات الواجب للدوانى ، v. br. 685,^{2}.

4. L. 138 — 149. المقدمة فى علم الحساب

Kratka risala o matematici (uvod u matematiku) od nepoznatog pisca. Raspoređeno na četiri poglavlja (*faṣl*).

Početak:

المقدمة فى علم الحساب و هى مشتملة على اربعة فصول الفصل الاول فى الضرب

Na kraju je kratko uputstvo u praktičnu primjenu matematike u svakidašnjim ljudskim odnosima, kao u računanju najamnine (nadnica), u dijelenju dugova, ostavine itd.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač godine 1097/1685.

Uvakufio H. Ahmed-efendija, muderis.

703. **962.**

L. 96; 22 × 17. Nasḫ i nasḫ-ta'līq. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 58. شرح العقائد العضدية للدوانى

Komentar djelu *al-'Aqā'id al-'aḍudiyya* (v. br. 624,^{3}).

Tekst osnovnog djela podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa.

Prepisao iz primjerka koji je prepisan u Kurdistanu Muḥammad b. Muṣṭafā, zvani Güzel Adam, u gradu Resmo na ostrvu Kritu, 1148/1735.

كتب هذه النسخة من نسخة كتبه (!؟) بكر بن الحاجى پيرى فى ديار كردستان فى بلدة الكفوه فى مدرسة الزين البكيه عند الاستاذ المحقق الفاضل مولانا منلا قاسم الوركى الشروانى فى السنة ١٠٦٥ — تمت كتبه العبد الفقير ... محمد بن مصطفى الشهير بكوزل آدم ... فى بلدة رسمو من جزيرة كريد ... فى سنة ثمان و اربعين و مأة و الف فى شهر ذى القعدة

2. L. 59 — 89. الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

Glosa komentaru risale *al-Husainiya* o disputaciji. O risali i ovom njenom komentaru v. pod br. 145,^{8} (s pogledom u Dodatku i ispravcima na kraju kataloga). Pisac ove glose je 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafa al-Qaisariyawi, kako je to navedeno u uvodu drugog rukopisnog primjerka koji se nalazi u ovoj biblioteci pod br. inv. 1273. U tom rukopisu navedeno je ime autora i gornji naslov djela

(... و بعد فيقول العبد المفتقر ... على الفردى بن مصطفى القيصريه وى ...
و سميتها بالحاشية الفردية للرسالة الحسينيه)

Pisac je umro 1127/1715.

Ismail-paša, AM I, 767; Brock. S. II, 482.

Prema tome. 'Alī al-Fardī je pisac glose, a ne dotičnog komentara.

Ovaj rukopis je bez uvoda.

Prepisao, pretpostavlja se, cijelu zbriku sayyid Aḥmad b. sayyid Muḥammad, bez oznake datuma (v. na kraju pod tač. 2).

Iz Šehdine biblioteke.

702. **1554.**

L. 149; 20 × 14,5. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 65 حاشية ميرزا جان , v. br. 701^{3}.

Na rubovima listova ima dosta glosa.

Na početku se nalazi sadržaj ove zbirke i zapisi sa imenom nekadašnjeg vlasnika i zavještača.

2. L. 66 — 104. شرح رسالة اثبات الواجب

Komentar gore spomenute Dawānine risale. Na naslovnoj stranici nalazi se naslov: هذا كتاب قره باغى حنفى المذهب شرح اثبات الواجب. Prema tome pisac bi bio Muḥyiddīn Muḥammad b. 'Alī al-Qarabāgī, umro 942/1535. Međutim ovo je isto djelo kao pod br. 701,^{2}. Ovaj pisac (al-Qarabāgī), zna se, ima komentar navedenoj Risali (v. Brock. II, 217,^{11a}; ḤḪ I, 842), ali, izgleda, to nije ovaj komentar. Flügel (III, 219) navodi drukčiji početak Qarabagijinom komentaru. (Po njemu početak mu je: الحمد لمن هدى اثبات و جوده لاولى النظر و الالباب). Prema tome pogrešno je navedeno u naslovu ovog rukopisa da mu je pisac al-Qarabāgī.

Na rubovima listova i na umetnutim listićima nalaze se mnoge glose.

3. L. 105 — 137. رسالة اثبات الواجب للدوانى ، v. br. 685,^{2}.

4. L. 138 — 149. المقدمة فى علم الحساب

Kratka risala o matematici (uvod u matematiku) od nepoznatog pisca. Raspoređeno na četiri poglavlja (*faṣl*).

Početak:

المقدمة فى علم الحساب و هى مشتملة على اربعة فصول الفصل الاول فى الضرب

Na kraju je kratko uputstvo u praktičnu primjenu matematike u svakidašnjim ljudskim odnosima, kao u računanju najamnine (nadnica), u dijelenju dugova, ostavine itd.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač godine 1097/1685.

Uvakufio H. Ahmed-efendija, muderis.

703. **962.**

L. 96; 22 × 17. Nasḫ i nasḫ-ta'līq. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1 — 58. شرح العقائد العضدية للدوانى

Komentar djelu *al-'Aqā'id al-'aḍudiyya* (v. br. 624,^{3}).

Tekst osnovnog djela podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa.

Prepisao iz primjerka koji je prepisan u Kurdistanu Muḥammad b. Muṣṭafā, zvani Güzel Adam, u gradu Resmo na ostrvu Kritu, 1148/1735.

كتب هذه النسخة من نسخة كتبه (!?) بكر بن الحاجى پيرى فى ديار كردستان
فى بلدة الكفوه فى مدرسة الزين البكيه عند الاستاذ المحقق الفاضل مولانا منلا قاسم
الودكى الشروانى فى السنة ١٠٦٥ — تمت كتبه العبد الفقير ... محمد بن مصطفى
الشهير بكوزل آدم ... فى بلدة رسمو من جزيرة كريد ... فى سنة ثمان و اربعين
و ماة و الف فى شهر ذى القعدة

2. L. 59 — 89. الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

Glosa komentaru risale *al-Husainiya* o disputaciji. O risali i ovom njenom komentaru v. pod br. 145,^{8} (s pogledom u Dodatku i ispravcima na kraju kataloga). Pisac ove glose je 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafa al-Qaisariyawi, kako je to navedeno u uvodu drugog rukopisnog primjerka koji se nalazi u ovoj biblioteci pod br. inv. 1273. U tom rukopisu navedeno je ime autora i gornji naslov djela

(... و بعد فيقول العبد المفتقر ... على الفردى بن مصطفى القيصريهوى ...
و سميتها بالحاشية الفردية للرسالة الحسينيه)

Pisac je umro 1127/1715.

Ismail-paša, AM I, 767; Brock. S. II, 482.

Prema tome. 'Alī al-Fardī je pisac glose, a ne dotičnog komentara.

Ovaj rukopis je bez uvoda.

Početak je ovdje:

قوله وكلمة يا مشتركة ٥١ دفع لما يرد على استعمال الصنف كلمة يا فى المادى القريب

Tekst osnovnog djela podvučen crvenom linijom. Neki listovi pri kraju zahvaćeni vlagom, pismo je oštećeno, a jedna stranica, čini se, namjerno brisana.

Na kraju se nalazi bilješka u kojoj se kaže da je naslov ove glose الرسالة الفردية i da je ovaj prepis završen 1152/1739 (تمت الرسالة الفردية سنة ١١٥٢).

3. L. 90 — 96. رسالة فى فن المناظرة

Risala o pravilima disputacije. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sačaklīzāde (v. br. 300,[3]).

Prepisivač cijele zbirke, izgleda, da je ranije navedeni Güzel Adam.

Uvakufio Salim Muftić.

704. ISTO kao br. 703,[1] **1491.**

L. 89; 19,5 × 10,5. Ta'līq lijep. Tekst *'Aḍudiye* podvučen crvenom linijom. Na rubovima listova ima glosa. Papir bijel, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao 'Alī b. Abū Bakr al-Āmidī, 1. rebiul-evvela 1066/1655.

وقع الفراغ من تنميق هذه النسخة الشريفة فى يوم الخميس و هو اول شهر ربيع الاول لسنة ست وستين بعد الالف على يدى الفقير على بن ابى بكر الآمدى

705. ISTO **3251.**

L. 68; 23,5 × 18. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom, a ponegdje i crnom. Stranice obrubljene crvenom, a rubovi crnom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Na posljednjem listu u vrhu nekoliko nevještih stihova na arapskom jeziku, u kojima prepisivač traži od čitaoca, da ima dobro mišljenje o njemu kao i o drugim ljudima. Stihovi su tvorevina prepisivača. Ispod toga, u dnu stranice, zabilježen je jedan hadis kudsi slabe vrijednosti.

Prepisao kadija Muḥammad b. Ibrāhīm al-Bosnawī al-Gračanī (iz Gračanice), godine 1235/1819.

706. ISTO **4000.**

L. 57; 20 × 13,5. Ta'līq sitan, lijep. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa koje su pisane sitno istim rukopisom. Papir bijel, tanak, povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige, sa zlatnim ornamentima na sredini korica, obložen bijelim papirom.

Na l. 1ª u vrhu nalazi se zapis sa imenom i ličnim pečatom nekadašnjeg vlasnika (Mīr Muhamed b. Husein-paša, 1135/1722).

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā as-Silistrawī, godine 1079/1668.

وقع الفراغ عن تنميق هذه النسخة الجليلة على يد اضعف العباد محمد بن مصطفى السليستروى ... لسنة تسع و سبعين و الف.

707. حاشية الخلخالى على شرح العقائد العضدية **544.**

Glosa prethodnom komentaru, koju je napisao Ḥusain b. Ḥasan al-Ḥusainī al-Ḫalḫālī, umro 1014/1605.

ḤḪ II, 1144; Brock. II, 209.

Početak: الحمد لله الذى هدانا المنهج الرشيد و المسلك السديد

L. 91; 23 × 15. Nasḫ lijep. Stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Na l. 1ª su bilješke sa imenima nekadašnjih vlasnika i bilješka o uvakufljenju.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

708. **1204.**

L. 148; 21 × 15,5. Ta'līq i nasḫ-ta'līq. Papir bijel i žućkast, povez kožni, obložen zelenim platnom.

1. L. 1 — 91. ISTO

Uvod je izostavljen.

Početak je ovdje: قوله و هو انسان بعثه الله الخ و الضمير راجع

Po rubovima listova ima bilježaka koje tumače tekst.

2. L. 92 — 148. حاشية شرح اثبات الواجب

Glosa komentaru Dawānijine risale o dokazivanju egzistencije nužnog Bića. Napisao Ḥabībullāh Mirżāğān aš-Šīrāzī (v. br. 701 — 1, 2 i 3).

Po rubovima listova ima dosta glosa.

Oba djela prepisana istim rukopisom, godine 1108/1696. Ispod datuma je ime prepisivača koje se teško čita: Aḥmad Karabāgī (على يدى احمد قرهباغى؟).

Iz Šehdine biblioteke.

709. **1663.**

L. 177; 22 × 15. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 90. ISTO kao br. 708,^{1}.

Ovaj primjerak je, kao i prethodni bez uvoda *(dībāğa)*.

Pismo krupno. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice je prost unvan. Po rubovima listova, u početku, ima glosa.

2. L. 91 — 177. شرح الجلال الدوانى على العقائد العضدية, v. br. 624,^{3}.

Po rubovima listova ima glosa.

Cijelu zbirku prepisao Yegān 'Alī b. Ḥusain b. Yaḥyā u nekom selu u Turskoj 1130/1717.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

710. **720.**

L. 176; 22 × 16. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 71. حاشية قره باغى على شرح العقائد العضدية للدوانى

Glosa Dawanijinom komentaru djela *al-'Aqā'id al-'aḍudiyya.* Napisao Yūsuf b. Muḥammad Ğān al-Qarabāgī, umro 1036/1626.

Brock. II, 209.

Početak: كيف لا احمد و كيف احمد لمن لم يجزنا بما عصينا

Pisano uvježbanim rukopisom, različitim perom u raznim oblicima kao da je prepisivač namjerno pokazivao svoju vještinu pisanja.

Na početku se nalazi bilješka o vlasništvu i zavještanju ovog rukopisa. Na listu 1^{a} je naslov, kasnije stavljen.

2. L. 71 — 73. شرح الرسالة المسماة بعقل الكل ili شرح اثبات الجوهر المفارق

Komentar risali *Iṯbât al-ğawhar al-mufāriq* ili *'Aql al-kull* iz filozofije. Osnovno djelo (رسالة العقل الكل ili اثبات الجوهر المفارق) napisao je Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, umro 460/1067, a komentar Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī aṣ-Ṣiddīqī, umro 907/1501. Prepisivač je ovdje pogrešno stavio naslov: رسالة نفس الامر للاجلال.

Brock. II, 217—18, SN III, 1246.

Početak osnovnog teksta:

انا لا نشك فى كون الاحكام اليقينية التى قد حكم بها اذهاننا مثلا الحكم بان الواحد نصف الاثنين او بان قطر المربع لا يساوى ضلعه او يحكم به ما لا يسبق اليه ذهن اصلا بعد ان يكون يقينا مطابقا لما فى نفس الامر

Početak komentara:

بعد حمد مبدع الحقائق و الصلاة و السلام على رسوله مظهر الدقائق ... يقول الفقير محمد بن اسعد الصديقى لما اتفق لى مطالعة الرسالة التى اخبر عنها افضل المتأخرين الخواجه نصير الدين محمد بن الحسن الطوسى فى اثبات الجوهر المتعارف ـ كذا ـ المسمى بالعقل الكل سنح لى اثناء المطالعة دقايق لا يطلع [عليها] الا واحد بعد واحد ... و اردت ان ابينها صونا عن الضيعان ... و الزمت ايراد لفظ تلك الرسالة ممزوجا بما سنح لى من الزوايد تكثيرا للفوايد

Tusina risala, o kojoj je ovdje riječ, ima, izgleda, više naziva (رسالة فى تفسير نفس الامر i — رسالة العقل الكل — , اثبات الجوهر المفارق).

Brockelmann (n. mj. i S. I, 928) navodi sve te nazive kao naslove posebnih Tusijinih risala.

3. L. 74 — 176. شرح العقائد العضدية للدوانى, v. br. 624,^{3}

Osnovni tekst podvučen crnom linijom. Po rubovima listova ima glosa.

Cijelu zbirku prepisao 'Alī b. Muṣṭafā al-Bosnawī prvog muharrema 1062/1651, kako se može razumjeti iz zapisa na kraju, gdje je prepisivač na kompliciran način ispisao datum:

تمت هـذه الرسالة عـلى يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة ربه اللطيف عـلى بن
مصطـفى البسنوى فى يوم الخميس و هو العشر الاول من الثلث الاول من السدس الاول
من النصف الاول من العشر الثانى من الخمس الثانى من النصف الثانى من المائة الاولى
بعد المائة العاشر

(Vidi ovdje na kraju rukopisa tač. 2).

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

711. **1728.**

L. 98; 22 × 16. Papir bijel, povez kožni.

1. L. 1 — 86. حاشية الكفوى على شرح العقائد العضديه للدوانى

Glosa navedenom Dawāninom komentaru. Napisao Muḥammad b. al-Hāğ Ḥumaid al-Kafawī, umro 1168/1754.

M. Tahir, OM II, 7.

Početak:

الحمد لله الذى شرح صدورنا لتحقيق العقائد الاسلامية و نوّر قلوبنا بلوامع طوالع
الانظار فى المسائل الكلامية . . . فيقول افقر الورى السيد الكفوى محمد بن الحاج حميد

Ta'līq. Riječi *qavluhū* pisane crvenim mastilom. Po rubovima listova ima dosta bilježaka koje tumače tekst.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2. L. 87 — 97. رسالة فى بيان مسئله الاختيارات الجزئية و الارادات القلبيه
(فى الارادة الجزئية)

Risala o slobodi ljudske volje. Napisao Dawūd b. Muḥammad al-Qarṣī, umro poslije 1160/1747.

Brock. II, 440,^{11a}.

Početak:

الحمد لله الذى وفقنا معشر الماتريدية لتحقيق العقائد الاسلامية . . . و بعد فيقول
العبد الفقير داود بن محمد القارصى الحنفى . . .

Nasḫ složen, lijep.

U zapisu na svršetku navode se dva prepisivača: Muḥammad b. Aḥmad al-Qarmānī i Šuhrī Ḥāfiz Aḥmedī-efendija. Vjerovatno je ovaj posljednji prepisivač ovog rada, a onaj prvi je prepisivač nekog ranijeg primjerka iz koga je ovaj prepisan. Prepis je završen 1159/1746.

712. حاشية الكلنبوى على الجلال **2117.**

Glosa Dawānījinom komentaru djela *al-'Aqā'id al-'Aḍudiyya*. Napisao Isma'īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī, umro 1205/1790.

Ismā'īl-paša, AM I, 222; Brock. S. II, 291.

To je poznata i vrijedna glosa, kao što i njen pisac zauzima vidno mjesto među učenjacima poznijih vremena.

Početak:

الحمد لله على ما هدانا الى سبيل الصواب و ارشدنا الى الحق بالسنة و الكتاب

L. 295; 21 × 14,5. Ta'līq. Tekst Dawānījinog komentara podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Papir tamnobijel, povez polukožni.

Na početku se nalazi pohvala ovom djelu (*taqriḍ*), pisana lijepim arapskim stilom. Pohvalu je napisao sam prepisivač, iz čega se vidi da je bio učen čovjek i autorov savremenik. Na posljednjoj stranici nalaze se kratke bilješke iz raznih komentara.

Na l. 1^{a} nalazi se naslov, a ispod toga zapis sa potpisom i pečatom vlasnika i prepisivača.

Prepisao 'Alī b. Aḥmad at-Turnowī, u Istanbulu, u medresi Šehzade, 27. šabana 1211/1796. (Prepisivač je, po svoj prilici, iz grada Turnova u Tesaliji, nedaleko Larise—Jenišeher).

713. **2843.**

L. 43; 16,5 × 10,5. Ta'līq. Papir bijel, povez papirni.

1. L. 1 — 12. الرسالة الزوراء للدوانى

Kratka rasprava o nekim filozofsko-akaidskim postavkama (نبذة من الحقائق). Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502.

Brock. II, 218.

Rasprava je više filozofskog sadržaja. Neki su mislili da joj je autor Ibn Kemal-paša, a drugi su to pobijali.

Početak: الحمد للذاته لوليه بذاته و الصلاة على المرتبة الجامعة بجميع صفاته

2. L. 13 — 34. حاشية على الزوراء لمؤلفها

Glosa (komentar) gornjoj risali od istog pisca.

Početak:

الحمد لوليه و الصلاة على نبيه فانى لما فرغت من تهذيب الرسالة الموسومة بالزوراء

Tekst risale pisan crvenim mastilom.

3. L. 35 — 43. حاشية على خطبة الزوراء

Glosa (komentar) uvodu gornje risale od istog pisca.

Početak:

عونك يا كريم كتب الى بعض اصحابى كتابا يشتكى فيه عما وقع فى الناس من الافكار على عبارة الزوراء . . .

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad Ḥaqī al-Bosnawī al-Glamočawī (iz Glamoča) u Istanbulu, u medresi Krkčešme, godine 1310/1892.

قد وقع الفراغ على يد الفقير . . . محمد حقى البوسنوى الغلاموچوى فى اسلامبول فى مدرسة قرق چشمه لسنة عشرة و ثلثمأة بعد الف فى شهر ربيع الاول

714. **1300.**

L. 67; 21 × 15,5. Nasḫ i ta'līq pomiješani. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige.

1. L. 1 — 6. (كتاب) الكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف

Djelo o tome, da će sljedbenici islama opstojati i nakon 1000 godina poslije Muhameda. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abu Bakr as-Şuyūṭī, umro 911/1505.

Brock. II, 151.

Djelo sadrži tumačenje nekih hadisa koji govore o tome pitanju.

Početak: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى

2. L. 7 — 65. شرح مشكلات القدورى

Komentar težih mjesta u fikhskom djelu *Muḫtaṣar al-Qudūrī*. Napisao Abū Bakr 'Alā'uddīn Muḥammad b. Aḥmad as-Samarqandī, umro 552/1157.

ḪḪ II, 1634.

Neki misle da je pisac ovog djela Abu 'l-Laiṯ as-Samarqandī, što se ne može prihvatiti.

Početak: الطهارة فى اللغة عبارة عن النظافة و فى الشريعة . . .

Na početku je sadržaj. Na kraju su razna pitanja s područja fikha.

Oba rukopisa prepisao Ḥasan b. Ḫiḍr 993/1585.

715. **1721.**

L. 100; 20,5 × 15. Nasḫ. Papir bijel, deblji, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

1. L. 1. العقيدة العلوانية

Kratak tekst o osnovama islamskog vjerovanja. Napisao Šaiḫ 'Alwān b. 'Aṭiya, umro 936/1530. Obim teksta je dvije stranice.

Ime pisca i nazivi njegovih radova navedeni su prema rukopisu. Međutim, u bibliografskim izvorima kaže se da je ime pisca 'Alwān 'Ali b. 'Aṭiya b. Ḥasan b. Muḥammad b. al-Ḥaddād al-Ḥamawī.

Brock. II, 333; Šaḏarāt VIII, 217; Y. I. Sarkīs, Mu'ǧam II, 1350; Zarkali I, 652.

Početak: نشهد ان الله تعالى موجود واجب الوجود

Na početku se nalazi pogrešno pisana dova, zatim sadržaj ove zbirke, te bilješka o vlasništvu i uvakufljenju ovog primjerka. U vrhu prve stranice je prebrisan naslov jedne Gazālīne risale.

2. L. 2—10. جمل من فتح اللطيف الرحمن للعبد المؤمن الخائف الوجلان

في معرفة الايمان و الاسلام و الاحسان و الايقان

Risala o stepenima vjerovanja bogobojaznih vjernika (o īmanu, islāmu, iḥsānu i iqānu), od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الذى اشترى من المؤمنين انفسهم و اموالهم بان لهم الجنة

3. L. 11—17. مقدمة وثيقة لمعرفة بعض احكام الطريقة

Uvod u poznavanje nekih osnovnih pravila i propisa derviških redova od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى خلقنا مسلمين و جعلنا من امة سيد الاولين و الاخرين

4. L. 17—20. كتاب الوصية

Kratka risala o vjerovanju od Abū Ḥanīfe (v. br. 578,^{3}).

5. L. 21—28. العقيدة القدسية للامام الغزالى

Islamsko vjerovanje. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Brock. I, 421,^{4}.

Početak prepisivačev: الحمد لله الذى وصف الحامدين بالمحامد

a početak autorov: الحمد لله المبدى المعيد الفعال لما يريد

6. L. 28—30. التوفيق الربانى و الالهام الصمدانى

Kratka risala o vjerovanju od nepoznatog pisca. Iz uvoda se razumije samo to da je pisac šejh kadirijskog reda i da je ovoj risali dao gornji naslov.

Početak: الحمد لله الذى اختص فى ازليته بالقدم

7. L. 31. العقيدة العلوانية, v. pod t. 1.

8. L. 32—45. شرح العقيدة العلوانية

Komentar navedenom djelu *al-ʻAqīda al-ʻAlwānīya* od istog pisca.

Početak nakon besmele:

و هو حسبنا و نعم الوكيل الحمد لله الذى اسس قواعد العقائد بمعرفة او صافه

9. L. 45—49. العقيدة ـ رسالة فى العقائد

Druga kratka risala o vjerovanju od navedenog Šaiḫ Alwāna. U uvodu pisac kaže, da ju je spremio za djecu i široke slojeve.

(رتبتها برسم الصبيان و عوام اهل الايمان).

Brock. II, 333.

Početak: الحمد لله رب العالمين اكمل الحمد و اتمه و ازكاه و اعمه

Prepisano iz autografa.

10. L. 50. فوائد من شرح التعرف فى التصوف

Izvadak iz tesavvufskog djela *at-Taʻarruf* o koristima i svrsi namaza. Napisao Abū Bakr Muḥammad b. Ibrahīm al-Buḫārī al-Kalabādī, umro 380/990. (Brock. I, 200; ḤḪ I, 419).

Početak: قال بعضهم عند ما تكلم فى روح الصلاة و فهم ما هو المقصود منها

11. L. 51—55. „عقيدة عمر النسفى“ v. br. 620^{1}.

12. L. 55—59. „الفقه الاكبر“ v. br. 114,^{4}.

13. L. 60. عقيدة الامام مالك بن انس

Vjerovanje imama Mālika b. Anasa. Rad je u stihu. Na kraju rukopisa piše da je autor Ibn Rušd (تمت العقيدة المالكية تصنيف الامام ابن رشد). To nije poznati filozof Ibn Rušd, nego njegov djed Abu ʼl-Walīd Muḥammad b. Aḥmad b. Aḥmad b. Rušd al-Andalusī al-Mālikī al-Qurṭubī, umro 520/1126.

Brock. S. I, 662; Ismāʻīl-paša, AM II, 85.

Početak: اعلم هداك الله للسداد بانه فرض على العباد

14. L. 61—89. التجريد فى معانى كلمة التوحيد

Djelo o tumačenju prvog načela islamskog vjerovanja, sadržanog u riječi لا اله الا الله. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Gazālī (brat poznatog filozofa), umro 520/1126.

Brock. I, 426.

Rad je napisan, u tesavvufskom pravcu.

Početak ovdje:

الحمد لله الذى جرد نفوس العارفيـــن من لبس الاغيار و البسهم بذلك التجريـــد حلل الوقار

ḤḪ (I, 351) kaže da je početak: الحمد لله رب العالمين

15. L. 89 — 90. رسالة فى علم السلوك

Risala o postupku i vladanju onih koji su stupili u neki derviški red (tarik). Obim je dvije stranice. Napisao Šaiḫ Nağmuddīn Aḥmad b. 'Omar b. Muḥammad al-Kubrā, umro 618/1221.

Brock. S. I, 786; ḤḪ I, 872; Šaḏarāt V, 79.

U vrhu prve stranice nalazi se naslov koji glasi:

هذه رسالة فى علم السلوك لشيخ نجم الدين الكبرى

Početak:

الحمد لله رب العالمين . . . قال الشيخ المحقق نجم الدين . . . الشريعة كالسفينة . . .

16. L. 91 — 96. حلية الابدال فى كشف انوار المعارف و الاحوال

Risala o tariku. Napisao Muḥyiddīn Ibn 'Arabī, umro 638/1240.

Brock. I, 444.

Početak: الحمد لله على ما الهمنا و ان علمنا ما لم نكن نعلم

17. L. 97 — 100. عقيدة الامام السنوسى, v. br. 390,².

Tekst u nekim risalama vokaliziran.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač godine 1080/1669.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

716. **3731.**

L. 95; 17 × 11,5. Nasḫ, pod tač. 1—4, ta'līq pod tač. 5. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 2. رسالة فى بيان الاجل لابن كمال

Kratko objašnjenje o sudbini u pogledu ljudskog života i smrti. Napisao Ibn Kemal-paša, umro 940/1533. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

الحمد لوليه، الصلاة و السلام على نبيه اعلم ان مسئلة الاجل من اجل مسائل الكلام

Naslov, ajeta i istaknute riječi pisane crvenim. Na početku se nalaze razni zapisi i sadržaj ove zbirke. Slijedeća četiri lista ispunjena su kraćim izvacima iz raznih hadiskih djela.

2. L. 6 — 42. جلاء القلوب

Vjerski savjeti i pouke. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Bergilī (v. br. 115,⁴).

Na l. 1ª je gornji naslov, a zatim dvije fetve na turskom jeziku o odlasku iz mjesta u kome se pojavila kuga.

Na kraju se nalazi bilješka u kojoj se kaže da je rukopis sravnjen sa primjerkom iz kojeg je prepisan.

3. L. 43 — 66. انقاذ الهالكين

Risala o naplaćivanju i nagrađivanju za učenje Qur'āna i o vaqfu (zavještanju) novca u tu svrhu od spomenutog Bergilīje.

Brock. II, 440, S. II, 654.

Početak:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب ليخرج الناس من الظلمات الى النور

4. L. 67 — 77. وصية النبى ع.م لابى هريرة

Oporuka Božijeg poslanika Abū Hurairi.

Početak: حدثنا حماد بن عطية قال اخبرنا عمر بن وهب البطايحى

Na l. 78 — 85. su kraći izvadci i zapisi iz raznih djela (منتخبات) — koji sadrže dovu, ilahiju, *Hizbul-bahr*, zatim o važnosti sure *al-'Aṣr* na turskom jeziku, te kratku raspravu o dokazima Muhamedovog poslanstva, vođenu između jednog islamskog i jednog kršćanskog teologa.

5. L. 86 — 95. من موعظة مسماة بمحرك القلوب لاحمد افندى الموستارى

Odlomak iz zbirke propovijedi, koju je napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostarī (Mostarac), umro oko 1190/1776.

Početak:

الباب الرابع عشر فى دعوة ابراهيم للحج و تفسير آية من القرآن العظيم و الفرقان الكريم

Na kraju se nalazi bilješka u kojoj se spominje djelo iz kog je odlomak uzet, i pisac djela:

كذا فى محرك القلوب لعبادة علام الغيوب لاحمد افندى المؤذن زاده الموستارى

Prema toj bilješci pisac zbirke propovijedi kojoj pripada ovaj fragment je Mostarac Aḥmad-efendī Mueḏḏinzāde (Mujezinović). O ovom piscu i njegovoj knjizi propovijedi ne nalazimo nigdje spomena u pristupačnim bibliografskim djelima. Nije identičan sa svojim imenjakom Aḥmedom al-Mostārī, koga smo spomenuli ranije kao prepisivača pod br. 694, niti sa Aḥmed ef. al- Mostārī, dugogodišnjim muftijom u Mostaru i piscem poznate zbirke fetvi (Fetāvā Aḥmadiye al-Mostāriye), koji je umro oko 1090/1679.

Veći dio ove zbirke prepisao navedeni autor propovijedi Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī oko godine 1184/1770. (v. ovdje na kraju djela pod tač. 2).

تم بعون الله الملك البارى على يد الحاج احمد بن محمد الموستارى سنة ١١٨٤

Iz Karađoz-begove biblioteke.

717. **1753.**

L. 165; 21 × 15. Pismo različito od raznih prepisivača. Papir žućkastobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 34. نظم الفرائد و جمع الفوائد فى اصول الدين لعبد الرحيم بن على

Djelo o akaidu, napisao ʻAbdurraḥīm b. ʻAlī al-Amāsī ar-Rūmī — Šaiḫzāde, umro 944/1537.

Isma'īl-paša, Ḏail II, 659; Brock. S. II, 659.

Datum smrti pisca prema Brockelmannu (n. m.) je poslije 1133/1721 pod upitnikom.

Djelo je razdijeljeno na 40 poglavlja kojima je pisac dao naslov الفريدة (pl. الفرائد). To je većinom izbor iz raznih djela te oblasti i to onih pitanja u kojima se razilaze maturidije i aš'arije.

Početak: الحمد لمن وجب له الوجوب و الوجود لذاته

Nasḫ. Po rubovima listova ima glosa.

2. L. 35 — 109. حاشية شرح اثبات الواجب

Glosa komentaru Dawānījine risale o dokazivanju Božijeg postojanja — od nepoznatog pisca. Gornji naslov nalazi se na koricama. Nije izvjesno koji se komentar ovdje tumači.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد خاتم النبيين . . .

قوله فقيما ذكره تفسير او تفريع بطريق الدمج فالضمير للمص او تفريع لا بطريقه

Nasḫ lijep.

3. L. 110 — 130. شرح اقصيدة بدء الامالى

Komentar kasīde *Bad' al-amālī* od nepoznatog pisca (v. br. 664,¹).

Početak je ovdje:

اله مالك مولى الموالى له وصف التكبر و التعالى

Ta'līq. Tekst kaside podvučen crvenom linijom.

4. L. 131 — 165. حاشية شمس الدين على شرح العقائد النسفية

Glosa Taftāzānījinom komentaru Nasafījinog *Akaida*. Napisao Šamsuddīn Qarağa Aḥmad, umro 854/1450.

Brock. I, 427.

Početak: قوله التوحد الخ اقول اى التفرد

Ta'līq. Riječi قوله i اقول pisane su crvenim. Prepis nedovršen.

Rukopisi pod tač. 1 — 2 prepisani 1117/1705 (v. na kraju pod t. 2), pod t. 3 — 1045/1635, a pod t. 4 vjerovatno u XVIII stoljeću.

Uvakufio H. Ahmed-efendija, muderis.

718. تنبيه الغافلين و تذكير العاقلين **1218.**

Djelo o akaidu, koje je napisao Luṭfī-paša b. 'Abdulḥayy, umro 950/1543.

Isma'īl-paša, Ḏail I, 326.

Gornji naslov je prema uvodu rukopisa. Ismā'īl-paša (n. m.) pak kaže da je naslov: تنبيه العاقلين و تأكيد العارفين . Očevo ime pisca prema Brockelmannu (S. II, 664) i prema Flügelu (II, 78 i 224) je 'Abdul-mu'īn. Brockelmann (n. m.) još kaže da je pisac umro poslije 970/1562, a ne spominje mu ovo djelo.

Pisac je djelo napisao na turskom jeziku, a kad je kasnije, na svom putu u Meku radi hadža posjetio Egipat, neko je od egipatske uleme isto preveo na arapski jezik. Naš rukopis je arapski prevod toga djela.

Na početku je uvod nepoznatog prevodioca koji objašnjava kako je došlo do ovog prevoda.

Početak toga prevodiočevog uvoda je:

حمدا لمن تفرد بكمال الكلام . . . اما بعد فانه لما سعدت الديار المصرية بل سائر الممالك العربية بوفود مولانا آصف الزمان . . . مولانا لطفى پاشا . . . و ذلك عند مقدمه الشريف حاجا الى بيت الله الحرام

Početak djela:

الحمد لمن توفيق الحمد من آثار برّه . . . اما بعد حمد الله و شكره . . . فاعلم ان الفقير . . . لطفى بن عبد الحى اقل عبيد باب مولانا السلطان

L. 30; 21,5 × 15,5. Nasḫ. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepis je završen 1124/1712.

Iz Fejzije medrese.

719. رسالة القضاء و القدر لطاشكبرى زاده 3037.

Rasprava o čovjekovoj sudbini. Napisao Abu 'l-Ḫair Aḥmad b. Muṣṭafa Taškӧprüzāde, umro 968/1560.

Brock. S. II, 634,24.

Početak:

الحمد لله عالم الغيب و الشهادة الملك الجبار و بيده مقاليد الامور و هو الواحد القهار

L. 51; 17 × 12. Nasḫ-ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisao Ḥusain b. H. Muṣṭafa Manjgo al-Mostārī godine 1272/1855.

كتبه الفقير الحقير . . . حسين بن الحاج مصطفى مانغو الموستارى . . . سنة ١٢٧٢ .

720. القواعد الكشفية الموضحة لمعانى الصفات الالهية 968.

Djelo iz akaida o Božijim svojstvima, zapravo odgovor kolebljivcima i otpadnicima. Napisao 'Abdulwahhāb b. Aḥmad aš-Ša'rānī, umro 973/1565.

Brock. II, 338,33; S. II, 464,33.

Djelo je mističnog pravca, crpeno iz sufijske intuicije (*al-kašf*).

Početak: الحمد لله رب العالمين و اشهد ان لا اله الا الله الملك الحق المبين

L. 82; 21 × 14,5. Ta'līq krupno pisan. Papir bijel, deblji, neki listovi u sredini rukopisa oštećeni, povez kožni, rastavljen od knjige.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

721. (عقيدة الشعرانى) 1665.

Kratko djelo o akaidu od prethodno spomenutog pisca. To je zapravo njegova skraćena prerada vlastitog djela *al-Yawāqīt* (اليواقيت و الجواهر فى بيان عقائد الاكابر, ḤḪ II, 2054).

Na rukopisu, u vrhu prve stranice, pogrešno je stavljen naslov crvenim mastilom: عقيدة الشيخ محي الدين قدس سره , kao da je risala Muhyiddīn Ibn 'Arabije. Istina, u rukopisu se govori na nekim mjestima o njegovom vjerovanju, ali to nije glavna tema, pa je ispravno kako smo mi ovdje naveli.

Risala je podijeljena na poglavlja (*al-mabḥat*).

Početak:

اعلم رحمك الله يا اخى انه ينبغى لكل مؤمن ان يصرح بعقيدته و ينادى بها

L. 56; 22 × 15. Ta'līq sličan nashu. U prepisivanju ima znatnih grešaka. Na rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na l. 1a nalazi se bilješka Mehmeda Handžića u kojoj on kaže da je ovo izvod iz gore spomenutog Ša'ranijinog djela.

Na prvoj strani iznad naslova nalazi se kratka bilješka, pisana rukom prepisivača, u kojoj se kaže da je rukopis »skraćena prerada od Ša'rānije« (اختصار الامام العارف عبد الوهاب الشعرانى المصرى الازهرى).

Uvakufio neki Munla Musa za Gazi Husrevbegovu medresu, kako je to zabilježeno na čistom listu na početku rukopisa.

722. **794.**

L. 59; 19 × 14. Nasḫ krupan, slab. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 21. روضات الجنات فى اصول الاعتقادات

Djelo o akaidu; napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥisārī al-Bosnawī (v. br. 120^{6}). Prvi štampar ovog djela u Istanbulu pogrešno ga je pripisao Bergiviji.

2. L. 22 — 37. سبحۀ صبيان

Arapsko-perzijsko-turski rječnik u stihu (v. br. 592,^{4}).

3. L. 38 — 59. التحفة الهادية ـ لغت دانستن

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Muḥammad b. Ḥ. Ilyās (v. br. 594,^{4} i ḤḪ I, 376).

Ispod perzijskih riječi napisano je njihovo značenje na turskom jeziku. Na kraju su dati brojevi.

Na početku je pripojeno desetak lista od neke druge knjige. Ti listovi su ispunjeni slabim hadisima i nekom legendom u stihu na turskom jeziku.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Uvakufio Hromozade.

723. ISTO kao br. 722,^{1} **3318.**

L. 15; 21,5 × 15,5. Nasḫ. Tekst navedenih ajeta podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Papir bijel, povez polukožni, nov.

Prepis završen 1118/1706.

Uvakufio Svrzo Mehmed b. Muhamed-aga.

724. ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات **902.**

Komentar prethodnom djelu *Rawḍāt al-ǧannāt* od istog pisca.

Brock. II, 443.

Početak:

الحمد لله القديم الذات و الصفات عديم المثل و النظير من الممكنات

L. 76; 22 × 16,5. Ta'līq sa nešto nasḫa. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni.

Na l. 1^{a} je gornji naslov, a zatim razne bilješke. Komentar je u konačnoj redakciji dovršen 1015/1606, nakon vojne pod Ostrogonom, u kojoj je i pisac učestvovao i za vrijeme koje je pisao *Rawḍāt*, iako je, kako sam kaže u bilješci na kraju, bio »mnogo zauzet vojničkim pitanjima i savjetovanjima sa vojskovođom Gazi Muhamed-pašom.«

Rukopis je, čini se, iz XVII stoljeća.

Iz Fejzije medrese.

725. **1514.**

L. 181; 20 × 15. Nasḫ pod tač. 1, a ostalo ta'līq. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 70. ISTO

Rukopis je na kraju nepotpun.

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

2. L. 71 — 142. نور اليقين فى اصول الدين فى شرح عقائد الطحاوى

لحسن كافى الاقحصارى

Komentar Ṭaḥāwījina *Akaida*, također od Ḥasan Kāfī Pruščaka.

Brock. S. II, 659, 4.

Osnovno djelo *'Aqā'id aṭ-Ṭaḥāwī* napisao je Abū Ǧa'far Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭaḥāwī (v. br. 603^{6},). Ovaj komentar je završen za vrijeme opsade tvrđave Ostrogon i to na dva dana prije osvajanja iste, 1014/1606, kako to sam pisac navodi u uvodu komentara.

Početak:

الحمد لله الذى وجب و جوده و تقدست ذاته و عم جوده و تنزهت صفاته . . .
و لما تم تحريره و تسويده و كمل تقريره و تجويده عند المحاصرة تحت قلعة اوستروغون
. . . قبل الفتح بيومين و هو اليوم الثامن عشر من جمادى الاولى لسنة اربع عشرة و الف
من الهجرة النبوية

Djelo je posvećeno Muhamed-paši, velikom veziru i vojskovođi. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

3. L. 143 — 168. شرح عقيدة السنوسى للتلمسانى, v. br. 697,^{2}.

4. L. 169 — 173. بدء الامالى ، v. br. 115,^{3}.

5. L. 174 — 181. بحث فى الخضر و الغوث و الاوتاد و الاقطاب

Rasprava o Hidru i o »dobrim ljudima«, evlijama, gavṯu, avtādu i aqṭābu, od nepoznatog pisca. To je, po svoj prilici, izvadak iz nekog djela o *riǧāl al-gaib*.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač oko godine 1142/1729. (v. tač. 3 na kraju).

Uvakufio Kasumagić Memiš-aga.

726. **1930.**

L. 88; 19,5 × 11. Ta'līq lijep. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 64. ISTO kao br. 724.

Tekst *Rawḍāta* podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom. Na naslovnoj strani nalaze se dva zapisa. Prvi je o bježanju iz mjesta u kome je zavladala kuga, a drugi o uvakufljenju ovog rukopisa.

2. L. 65 — 88. نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Djelo o biografijama učenjaka od istog pisca.

Kāfija je ovdje obradio biografije niza svojih učitelja, preko Abū Ḥanife sve do Resulullāha. Najprije je ukratko opisao život Muhameda, a zatim obrađuje redom niz učenjaka do svog neposrednog učitelja. Na kraju daje autobiografiju i završava spominjući trojicu svojih odličnijih učenika. U trideset poglavlja obrađeno je trideset i šest biografija. Djelo je posvećeno piščevom savremeniku i poštovaocu Gazi Ibrahim-paši.

Početak: الحمد لله الذى زين الارض بالعلماء كما زين بالنجوم السماء

(Djelo navodi M. Handžić u svom radu الجوهر الاسنى فى تراجم علماء و شعراء بوسنه, Kairo 1349/1930, str. 50. — Nizāmul-ulema ilā hātemil-enbijā' preveo na naš jezik H. Mehmed Handžić, Sarajevo 1935).

Na kraju poslije ovog rukopisa 4 lista ispunjena su raznim bilješkama.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija iz Sarajeva.

727. **3630.**

L. 140; 20 × 11. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 62. ISTO kao br. 724.

Nasḫ lijep. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prepisao Ibrāhīm b. Aḥmad Muratagazāde 1055/1645.

و قد تم انتساخ هذه النسخة الشريفة ... عن يد العبد الضعيف ... ابراهيم بن
احمد المدعو بمراد آغا زاده ... فى السادس عشر من جمادى الاخرى سنة خمس وخمسين

2. L. 63 — 74. شرح بدء الامالى

Komentar kasīdi *Bad' al-amālī*. Napisao Abu 'l-Faḍā'il al-Walastī Iftiḫār, kako je to rečeno u uvodu. Pisac je, izgleda, živio u XII stoljeću po H.

Brock. I, 429,^{9}.

Početak:

الحمد لله الذى ليس بذى علة فيدركه العقل و لا بذى صورة فيدركه الوهم ولا بذى
مكان فيدركه الحس و الصلاة على رسوله الذى بين قضايا الشرع للانام

Ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

3. L. 75 — 125. هداية من الاعتقاد لكثرة نفعه بين العباد

(كتاب الهداية من اعتقاد اهل السنة و الجماعة)

Komentar kaside *Bad' al-amālī*. (Knjiga o islamskom vjerovanju sunijskog pravca). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr. b. 'Abdulqāhir ar-Rāzī, umro oko 660/1262.

Brock. I, 429,^{1}.

Svi glavni istočni izvori (ḤḪ II, 1350; Isma'il-paša, AM II, 127; Kairo I, 213) slažu se sa Brockelmannom da je ime pisca ovog komentara kako smo naveli. Međutim u početku ovog rukopisa kaže se da mu je pisac Raḍiyuddīn Abu 'l-Qāsim b. al-Ḥusain al-Bakrī, što je po svoj prilici prepisivačeva greška. Istina, ḤḪ i Brock. (n. m.) navode i ovog komentatora, ali kao pisca jednog drugog komentara (*'Iqd al-la'ālī*) istoj kasidi.

Početak rukopisa:

كتاب الهداية من اعتقاد اهل السنة و الجماعة مما شرحه الشيخ الامام رضى الدين
بو قاسم بن الحسين البكرى رحمة الله عليه ... هذا الشرح المنسوب الى بيان قصيدة

الشيخ سراج الدين على بن عثمان ... الحمد لله الملك المحمود المالك المعبود المنزّه عن الجهات و الحدود المقدس عن الوالد و المولود ...

U uvodu pisac dalje navodi djela kojima se služio i naslov koji je ovom svom komentaru dao: فسميته هداية من الاعتقاد لكثرة نفعه بين العباد

Nasḫ, a pri kraju ta'līq. Tekst *Bad' al-amālī* podvučen crvenom, a ponegdje crnom linijom.

4. L. 126 — 140. ترجمة قصيدة بدء الامالى بالتركية

Turski prevod i kratak komentar kaside *Bad' al-amālī*. U početku stoji da je kasidu preveo Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī, umro 971/1563. Ime prevodioca i datum njegove smrti spominju Ismā'īl-paša (AM I, 145) i M. Ṭāhir (OM II, 51), ali ni oni niti drugi pristupačni izvori ne navode ovaj prevod, po čemu se može zaključiti da je rijedak. ḤḤ (II, 1333), navodeći ime ovog prevodioca u vezi sa njegovim drugim radom kaže da je pisao 1001/1592.

Početak:

الحمد لله رب العالمين كما امر و الصلاة على رسوله محمد سيد البشر و على آله و صحبه لهم النصرة و الظفر و بعد بلكل علم توحيد ذات الله دن و صفات الله دن بحث ابدر ... بو عبد ... سيد احمد بن مصطفى الشهير بلآلى رسالهٔ مزبوره ... مطالعه ايدوب تركى لسانله ترجمه ايليوب

Ta'līq. Tekst kaside pisan crvenim mastilom.

Djelo pod tač. 2 — 4 prepisao nepoznati prepisivač vjerovatno u XVIII stoljeću.

728. **2716.**

L. 84; 20,5 × 12,5. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 48. نور اليقين فى اصول الدين فى شرح عقائد الطحاوى، v. br. 725,².

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. U prepisu ima grešaka. Na početku se nalaze krupno pisani stihovi, prvi na turskom jeziku u pohvalu pisca, a drugi na arapskom u pohvalu knjige.

2. L. 49 — 84. الزبدة الرائقة فى شرح البردة الفائقة

شرح قصيدة البردة لابى يحيى زكريا الانصارى

Kratak komentar poznatoj Busirijinoj *Kasidei-Burdi*. Napisao Abū Yaḥyā Zakariyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1519.

Brock. I, 265,18.

Početak: الحمد لله الملك الوهاب المتفضل بما منح من الثواب

Pismo krupnije. Početni stihovi kaside pisani crvenim, a poslije podvučeni crvenom linijom. Na kraju je autorova bilješka u kojoj kaže da je komentar završio 914/1508.

Oba djela prepisao Ibrāhīm b. 'Alī Uskopyawī godine 1153/1740.

قال مؤلفه تم الشرح بحمد الله و عونه فى تاسع شهر شوال المبارك سنة اربع عشرة و تسعمائة ... و قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة فى شهر محرم الحرام لسنة ثلث و خمسين و مائة و الف عن يد ... ابراهيم بن على اسقوپيوى [فى بوسنه]

729. المنن الالهية فى كشف اسرار العقيدة المدنية **2712.**

Komentar risali o akaidu, zvanoj *al-'Aqīda al-madanīya*. Osnovni tekst napisao je Mūsā b. Muḥammad b. Barakāt al-Balaqṭarī (tako je vokalizovano u ovome rukopisu), ili Balqaṭrī (prema Brockelmannu S. II, 354), iz sela Balaqṭar u Egiptu, umro 1028/1618. Ovaj komentar napisao je Yūsuf b. Barakāt b. Muḥammad b. Barakāt al-Balaqṭarī (rođak i savremenik gornjeg pisca) kako se to vidi iz uvoda ovoga djela.

Početak risale:

يقول العبد الفقير لرحمة مولاه : .. الحمد لله حمدا يليق بكماله

Početak komentara:

الحمد لله الذى دل على وجوب و جوده حدوث المخلوقات ... و بعد فيقول اضعف العباد ... يوسف بن بركات بن محمد بن بركات ... لما رأيت شيخنا و صنو والدنا ... موسى بن محمد بن بركات البَلَقْطَرِى ... الف مقدمته الصغيرة ... المسماة بالعقيدة المدنية ... و كنت فى حال اشارة الشيخ المؤلف بالكتابة عليها عزمت على ذلك و سميته بالمنن

الالهية فى كشف اسرار العقيدة المدنية ... قال الشيخ الاستاذ رضى الله عنه ... و الف هذه المقدمة حال مجاورته بالمدينة الشريفة ... سنة خمسة عشر و الف ... و توفى رحمه الله رابع عشر من ربيع الثانى سنة ثمان و عشرين و الف

L. 96; 18,5 × 15. Nasḫ prost. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen. Na početku gornji naslov i potpis nekadašnjeg vlasnika (H. Omer b. Abdullah b. Omer al-Bosnawī as-Sarāyī), ispod toga je njegov pečat sa datumom 1195/1780. i neki drugi pečat. Na listu 1ª je naslov, potpis drugog vlasnika (Sulejman al-Bosnawī), te prilično nejasna bilješka iz koje se može razumjeti da je neki prepisivač učinio mnoge pogreške i iskrivljavanja i tako oštetio piščev tekst. Ovu bilješku, izgleda, napisao je negdje sam pisac, pa je ovdje prenesena:

الجمد لله وحده قد الحق الكاتب بهذا المؤلف من السهو و التحريف ما يوجب النفور منه ان لم يتداركه الله بكاتب يفهم الكلام و يسلك به فى قالب الالتئام فانا لله و انا اليه راجعون كتبه مؤلفه عفا الله عنه

Na kraju se nalazi također nejasna bilješka iz koje se može razumiti da je djelo prepisao 'Abdurrazzāq b. Aḥmad b. Muḥammad as-Samaḫraṭī krajem džumada l-ahira 1131/1718. za Šaiḫ 'Abdulmuḥsina b. Šaiḫ 'Alī al-Ḫalīǧī.

تم شرح العقيدة الموسوية البلقطرية على يد العبد الفقير عبد الرزاق بن احمد بن محمد السمخراطى ... و كان الفراغ من كتابة هذه الموسوية البلقطرية يوم الخميس اواخر شهر جمادى الاخير من شهور سنة ١٣١(١) ... برسم الشيخ الصالح عبد المحسن بن الشيخ على الخليجى

730. هداية المريد لجوهرة التوحيد 1700.

Komentar versifikaciji *Ǧawharat at-tawḥīd* o akaidu. Osnovni tekst i ovaj komentar napisao Šaiḫ Ibrāhīm al-Laqānī, umro oko 1041/1631.

Brock. II, 316, S. II, 436.

Pisac je svom djelu *Ǧawhari* napisao tri komentara: kratki pod naslovom عمدة المريد, srednji تلخيص التجريد i opširni koji predstavlja

ovaj rukopis. Ovaj komentar dovršen je početkom safera 1029/1619 (v. rukopis i ḤḪ I, 620).

Početak *Ǧawhare*: الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

Početak komentara:

الحمد لله الذى تفرد بوجوب وجوده ففاضت الحوادث كلها عن كرمه وجوده

L. 252; 20 × 15. Nasḫ. Osnovni tekst označen kraticom ص, a komentar kraticom ش. Papir tamnobijel, čvrst, povez kožni sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na početku se nalazi naslov djela, ime jednog bivšeg vlasnika (el-Hadž Musazade), te kraća bilješka iz tefsira. Poslije toga ispisan je tekst *Ǧawhare*.

Na listu 1ª nalazi se gornji naslov, a iznad njega vlastoručni zapis autora kojim on vlasniku rukopisa beglerbegu (amīr al-'umarā') Ābidī-beju daje diplomu (*iǧazat*) da može predavati ovo i druga djela koja je predavao sam autor.

Taj idžazet glasi:

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و صلى الله و سلم على سيدنا محمد و على آله و صحبه اجمعين و بعد فيقول العبد الفقير الحقير ابراهيم اللقانى المالكى اننى استخرت الله تعالى و اجزت مالك هذا الكتاب امير الامرا و محب الفقرا الشهير عابدى بيه ترجمان السلطان حفظه الله تعالى بعنايته و حفه بلطفه و رعايته بهذا الكتاب و هو شرحى على مقدمتى المسماة بجوهرة التوحيد و بجميع ما يجوز لى و عنى روايته بشرطه المقرر عند اهله لعلمى بفضله و علمه و معرفته و ذكايه ختم الله لى و له بخير و وقاه كل شر و ضير و ذلك فاتحة سنة سبع و ثلاثين بعد الالف احسن الله خاتمتها آمين آمين آمين

Ispod te diplome piše: هذا هو خط اللقانى رحمه الله

Tu se još nalazi bilješka vakifa (Kantamiri-zade), jedan privatni pečat u kome se teško može pročitati ime i datum (Hasan b. Sinan 1281/1864) i pečat ove biblioteke.

Prepisao Abu 's-Surūr al-'Abbādī, piščev učenik. Prepis je dovršen za života piščeva:

و كان الفراغ من جمع مصنفها لها غرة شهر صفر الخير ثانى شهور السنة التاسعة

و العشرين بعد الالف من الهجرة ... و مؤلفه شيخنا المذكور حفظه الله تعالى ... و كتبه بيده الفانية الفقير ابو السرور العبادى ...

Iz Kantamirine biblioteke.

731. **3357.**

L. 323; 19,5 × 14. Nasḫ lijep. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Cijelu ovu zbirku napisao je šaiḫ 'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nabulusī, umro 1143/1731.

Na početku se nalazi sadržaj cijele zbirke koja broji 36 manjih djela (risala).

1. L. 1 — 17^{a} اللطائف الانسية على نظم العقيدة السنوسية

Komentar Sanusinom *'Aqā'idu*, pretočenom u stihove.

Brock. S. II, 355,^{5}.

Spomenuti *'Aqā'id* pretočio je u stihove (*naẓm*) Abū 'Abdullāh Muḥammad iz Sudana 1020/1611.

(ابو عبد الله محمد بن احمد بن محمود بن ابى بكر بقيع الونكرى).

Početak stihova: يحمد ربه بخير الاحمد الونكرى محمد بن احمد

Početak komentara: الحمد للوجود الحق لا اله الا هو اليه المصير

Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. U početku, poslije prvog lista, izgubljeno 11 lista. Na listu 1^{a} naslov ispisan crvenim. Ispod toga dvije bilješke. Iz prve se vidi da je ova zbirka bila vlasništvo samog autora kome ju je prepisao i dao neki njegov učenik (v. uvod). U drugoj bilješci H. Halil al-Gračaničevi navodi da je ovo djelo nabavio u haremu Emevijske džamije 1172/1758, prilikom svog povratka sa hadža, kada je prošao kroz Damask. Tada je on, kaže ,bio profesor (muderris) Careve medrese u Beogradu.

Evo tih bilježaka:

فى ملك العبد الفقير عبد الغنى ابن النابلسى

ثم دخل فى ملك الفقير الى كرم ربه القدير الحاج خليل المدرس بمدرسة حضرت شهريارى بمحروسة بلغراد دار الجهاد تملكته فى بلدة دمشق الشام فى حرم الجامع الاموية فى خلال ايابى من طريق الحج فى ١٠ ص سنة ١١٧٢

Ispod toga nalazi se njegov mali okrugli pečat (Halil 1150/1737).

2. L. 17^{b} — 26. روض الانام فى بيان الاجازة فى المنام

Rasprava o primanju diplome (*iğāzat*) na snu.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 587.

Početak: الحمد لله الذى رفع اقدار المقربين

3. L. 27 — 65. المعارف الغيبية شرح العينية الجيلية

Komentar djelu *al-'Aynīya* o aqaidu.

Brock. II, 206, 19.

Osnovno djelo je u stihovima, a sastavio ga je šaiḫ 'Abdulkarīm b. Ibrāhīm al-Ğīlī, umro 832/1428. Poznato je još pod naslovom: الدرة العينية فى الشواهد الغيبية i النوادر العينية فى البوادر الغيبية .

ḪḪ I, 740; Brock. S. II, 284.

Početak *'Aynīye*:

فؤاد به شمس المحبة طالع و ليس لنجم العذل فيه مواقع

Početak komentara:

الحمد لله شارح صدور المؤمنين بانوار التوفيق ... هذا شرح لطيف وضعته بالعجل

Na kraju se nalazi bilješka prepisivača.

4. L. 66 — 70. لمعة النور المضيئة شرح الابيات السبعة الفارضية

Komentar Ibn al-Fāriḍovoj pjesmi *al-Ḫamriya*. (Komentar obuhvata samo sedam stihova).

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 412.

Početak: الحمد لله الذى اسكر بالخمرة الالهية الباب العارفين

5. L. 71 — 87. الصراط السوى شرح ديباجة المثنوى

Komentar uvodu Ğalāluddīn Rūmijine *Mesnevije*. Listovi 73 — 80 nedostaju.

Brock. S. II, 475,^{109}.

Početak: الحمد لله الذى شرح ذاته بذاته

6. L. 88 — 91. زيادة البسطة فى بيان العلم نقطة

Tumačenje h. Alijine izreke »Znanje je jedna tačka«.

Brock II, 347,^{41}.

Početak: الحمد لله الذى جعل العلم من اشرف الفضائل

7. L. 92 — 95. زبدة الفائدة فى الجواب عن الابيات الواردة

Kratka risala u stihu i prozi u kojoj se tumače četiri stiha Muḥyiddin Ibn 'Arabije.

Brock. II, 347,^{40}.

Početak: الحمد لله رب العالمين . . . اما بعد فيقول شيخنا الوارث المحمدى

8. L. 96 — 100. الشمس على جناح طائر فى مقام الواقف السائر

شرح قصيدة الشيخ الاكبر

Kratak komentar jednoj kasīdi Muḥyiddīn Ibn 'Arabije.

Brock. S. I, 800,^{144c}.

Početak kaside:

توقف فان العلم ذالك الذى يجرى   لتعلم ان الحكم منا و لا تدرى

Početak komentara:

الحمد لله الذى فتح خزاين الاشباح بمفاتيح الصلاح

Stihovi su podvučeni crvenom linijom.

9. L. 101 — 103. السر المختبى فى ضريح ابن العربى

Kratka risala u stihu i prozi u pohvalu Mulyiddin Ibn 'Arabijinog groba.

Brock. II, 347,^{43}.

Početak: الحمد لله العالم بما فى الصدور   قبر محى الدين من اسنى القبور

10. L. 104 — 108. رد المفترى عن الطعن فى الششترى

Komentar stihova mistika Šuštarīje (Abu 'l-Ḥusain 'Alī b. 'Abdullāh aš-Šuštarī, umro 668/1269).

Brock. I, 274.

Stihovi govore o samostanu, monasima i starješini reda, a to je sve samo simbolika Božijeg puta.

Početak spjeva je:

تأدب بباب الدير و اخلع به النعلا   و سلم على الرهبان و احطط بهم رحلا

Početak komentara: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى

11. L. 109 — 122. نفخة الصور و نفحة الزهور فى شرح قبضة النور

Komentar kasidi قبضة النور koju je sastavio Šamsuddin Muḥammad b. Abu 'l-Faraḥ al-Bakrī o sufijskom poimanju Boga.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 672.

Početak spjeva:

قبضة النور من قديم ارتنا   فى جميع الشئون قبضا و بسطا

Početak komentara:

الحمد لله الذى خلق السموات و الارض و جعل الظلمات و النور

Na kraju na rubu je bilješka u kojoj pisac kaže da je komentar dovršio u Egiptu u kući Zain al-'Ābidīn-efendije al-Bakrīje, sina Šemsuddīn al-Bakrīje.

12. L. 123 — 124. حق اليقين و هداية المتقين

Kratka rasprava o saznanju i o Božijem biću kao suštini postojanja (egzistencije). Napisano prvenstveno za one koji žele da stupe u sufijske redove.

Brock. S. II, 475,^{93}.

Početak: الحمد لله الفتاح العليم

13. L. 125 — 128. بسط الذراعين بالوصيد

فى بيان الحقيقة و المجاز من التوحيد

Rasprava o tumačenju kur'anskih ajeta i osnova vjere.

Ismā'īl-paša, Ḍail I, 182.

Početak: الحمد لله وحده و الصلاة و السلام على من لا نبى بعده

14. L. 129 — 139. المقام الاسمى فى امتزاج الاسماء

Risala mističnog sadržaja o spajanju srodnih duhova i imena.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 537.

Početak: و هو الفتاح العليم

15. L. 140 — 143. هدية الفقير و تحية الوزير

Pouke o vjerovanju i pobožnosti za učenike tesavvufa.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 727.

Početak: الحمد لله ساتر الوجود بانواع القيود

16. L. 144 — 149. النفحات المنشرة فى الجواب عن الاسئلة العشرة

Odgovor na deset pitanja o značenju novotarije u vjeri (bid'at) i o značenju pojma božanskog otkrića (*al-kašf*).

Brock. II, 346,^{22}.

Početak: الحمد لله فاتح البصائر المغلقة بمفاتيح التوفيق

17. L. 150 — 153. اللؤلؤ المكنون فى حكم الاخبار عما سيكون

Risala o predskazivanju budućnosti i Božijih tajni.

Brock. S. II, 475,^{94}.

Početak: الحمد لوليه و الصلاة و السلام على نبيه

18. L. 154 — 156. تحقيق الذوق و الرشف فى معنى المخالفة الواقعة بين اهل الكشف

Rasprava o razlikama u mišljenjima mistika.

Brock. S. II, 475,^{95}.

Početak: الحمد لله الذى وفق بين عباده المؤمنين بانوار الهداية

19. L. 157 — 158. رفع الاشتباه عن علمية الاسم الله

Tumačenje imena *Allāh*.

Brock. II, 347,^{49}.

Početak: الحمد لله الهادى الى الصواب

20. L. 159 — 163. تنبيه من يلهو على صحة الذكر بالاسم هو

Značenje riječi *Hū (On)* u odnosu na Boga.

Brock. S. II, 475,^{107}.

Početak: الحمد لله الذى دلت الاسماء المضمرات كلها على ذاته

21. L. 164 — 171. الفتح المدنى فى النفس اليمنى

Risala o mističnom zanosu i tumačenju arapske abecede.

Početak: الحمد من الحمد لله من الله رب الوجود الحق لمن للجود استحق

22. L. 172 — 174. الفتح المكى و اللمح الملكى

Neke mistične misli i inspiracije.

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 173.

Početak: الحمد لله الدايم بذاته القائم باسمائه و صفاته.

23. L. 175 — 180. كوكب الصبح فى ازالة ليل القبح

Risala o postanku i tajnama slova (*ḥurūf*).

Brock. S. II, 475,^{111}.

Početak: الحمد لله الباسط بانوار الجمال القابض باسرار الجلال

24. L. 181 — 187. رفع الريب عن حضرة الغيب

Risala o otklanjanju raznih misli i sumnji koje su prepreka na putu u duhovno carstvo.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 579.

Početak: الحمد لله فاتح الوجود بمفاتيح الايمان

25. L. 188 — 195. انوار السلوك فى اسرار الملوك

Risala o šeriatu i tarikatu, tj. o propisima i pravilima koja se odnose na vršenje dužnosti i o pravilima unutarnjeg, duhovnog života.

Brock. II, 346,^{19}.

Početak: الحمد لله الذى كشف عن الحق لاهله

26. L. 196 — 213. نخبة المسئلة شرح التحفة المرسلة

Komentar risali *at-Tuḥfa al-mursala* o bitnosti šeriata i tajni Muhamedovog puta *(tarīqat)*. Risalu je napisao Šaiẖ Muḥammad b. Šaiẖ Faḍlullāh al-Hindī (umro 1029/1620) i posvetio je Božijem poslaniku.

Brock. II, 348,^{84} i 418.

Početak risale:

اعلموا يا اخوانى اسعدكم الله تعالى و ايانا ان الحق سبحانه و تعالى هو الوجود

Početak komentara: الحمد لله الوجود الحق المبين

Tekst risale podvučen crvenom linijom.

27. L. 214 — 227. توفيق الرتبة فى تحقيق الخطبة

Komentar jednom pismu koje je komentatoru poslao neki učenjak iz Palestine, a u kojem se obrađuje sufijsko vjerovanje.

Brock. S. II, 475,^{110}.

Početak: و هو بكل شئ عليم الحمد لله حق الحمد

28. L. 228 — 277. خمرة الحان ورنة الالحان فى شرح رسالة الشيخ ارسلان

Komentar poslanici koju je napisao Šaih Arslan iz Damaska. Poslanica govori o ispravnosti, vjerovanju i asketizmu u tesavvufu.

Brock. S. II, 475,^{112}.

Poslije lista 255 pogrešno označena folijacija.

Početak: الحمد لله الذى طهر قلوب اولياءه بمياه اليقين

29. L. 278 — 280. النظر المشرف على قول القائل عرفت ام لم تعرف

Tumačenje jednog Ibn Fāridovog stiha (روحى فداك عرفت ام لم تعرف).

Brock. S. II, 475,^{106}.

Početak:

يقول شيخنا و استاذنا و بركتنا و ملاذنا . . . هذا جوابك يا ايها السائل

30. L. 281 — 284. القول المختار فى الرد على الجاهل المحتار

المعترض على قول الخلوتية: و نحن على ذلك من الشاهدين الذاكرين الابرار

Odgovor onima koji kritikuju derviški red Ḫalvatīya zbog njihovog uobičajenog završetka molitve riječima: »Mi smo iskreni svjedoci . . .«, a te riječi odišu samohvalisanjem.

Brock. S. II, 475,^{104}.

Početak:

الحمد لله الذى تفضل على فقراء طريقه المستقيم برؤية احسن الوجوه من معانى الكلام

31. L. 285 — 289. رد الجاهل الى الصواب فى جواز اضافة التأثير الى الاسباب

Rasprava o moći i uticaju dobrih ljudi.

Brock. II, 346,^{27}.

Početak: الحمد لله شارع الاحكام و مبين الحلال و الحرام

32. L. 290 — 299. كشف النور عن اصحاب القبور

Risala o tajanstvenom uticaju (*keramet*) dobrih ljudi poslije njihove smrti, o podizanju turbeta i dr.

Brock. S. II, 475,^{90}.

Početak: الحمد لله وحده و الصلاة و السلام على من لا نبى بعده

33. L. 300 — 309. الكوكب المتلالى شرح قصيدة الغزالى

Komentar Gazalijinoj kasidi o smrti.

Brock. S. I, 725,^{47x}.

Početak kaside je: قل لاخوانى رآونى ميتا فبكونى ورثوا لى حزنا

Početak komentara: الحمد لله الذى خلق الموت و الحياة

34. L. 210 — 313. بذل الاحسان فى تحقيق معنى الانسان

Rasprava o čovjeku.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 174.

Početak: الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيد المرسلين

35. L. 314 — 321. الكشف و البيان عما يتعلق بالنسيان

Risala o zaboravnosti kod ljudi i njenim uzrocima.

Brock. II, 346,^{29}.

Početak: الحد لله الذى خلق الانسان و طبعه على النسيان

36. L. 322 — 351. مفتاح الفتوح فى مشكاة الجسم و زجاجة النفس و مصباح الروح

Komentar Ibn Kamal-pašinoj raspravi o duši.

Brock. S. III, 1289.

Početak: الحمد لله الذى ظهر امره فى صور خلقه الا له الخلق و الامر

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm Ibn as-Siman, učenik autora, oko 1110/1698.

قال المؤلف قدس الله سره و اطال عمره و قد انتهى بنا الكلام و ذلك فى نهار الاربعاء الثامن والعشرون من محرم الحرام سنة عشرة و مائة و الف على يد المتشرف بانتمائه الى المؤلف محمد الشهير بابن السمان (v. još bilješke pod tač. 3).

Iz biblioteke H. Halil-efendije iz Gračanice.

732. كشف اللثام عن وجه السلام **4366.**

Rasprava o tome da će pravovjerni vidjeti Boga na budućem svijetu. Napisao Qāṣim b. Muḥammad b. Ḥusain al-Hindī. Rad je dovršen 1165/1751, a pisan je na arapskom, perzijskom i turskom jeziku, naizmjenično po jedan dio. Pisac je sufija.

O ovoj raspravi i njenom piscu ne nalazimo spomena u bibliografskim izvorima i katalozima koji su nam pristupačni.

Početak:

احمدك يا رحمن يا عليم و اشكرك يا منان يا حكيم . . . اما بعد فيقول الفقير الى رحمة ربه قاسم بن محمد بن حسين الهندى

Pisac na početku ističe veliku važnost svoje risale, koja je, kako on pretenciozno kaže, malog obima, ali velikog značaja.

L. 52; 21 × 15,5. Nasḫ. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni.

Na listu 1^a je naslov i pohvala djelu u stihovima. Na kraju je bilješka sa navedenim datumom završetka rada, iz čega se razumije da je ovo autograf.

و قد اتفق الفراغ من تنميقه بفضل الله و توفيقه على يد مؤلفه . . . فى يوم الجمعة الثالث من شهر رمضان لسنة خمسة و ستين و مائة و الف

Ispod toga nalaze se dva mala okrugla pečata sa imenima nekadašnjih vlasnika. (Jedan pečat je nečitljiv, a u drugom piše: Abdulah 1289/1872).

733. **2651.**

L. 239; 19,5 × 15. Ta'līq. Papir tamnobijel, čvrst, povez polukožni.

1. L. 1—32. هدية المهتدين (المهديين)

Risala o islamskom vjerovanju i nekim pitanjima iz područja fikha

(رسالة مشتملة من اصول الاسلام والدين على زبدة عقائد اهل الحق و اليقين و من الفروع)

Napisao Muḥammad Kašfī ar-Rūmi. Risala je sastavljena i posvećena veziru Ali-paši 1175/1761, kako je to rečeno u uvodu. Veliki dio risale dat je u obliku pitanja i odgovora (*mes'ele*).

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 728.

Početak: الحمد لله الذى جعل العلوم الشرعية ميراثا للعلماء من الانبياء

Na početku je sadržaj.

2. L. 33 — 239. نقد الدرر او حاشية الوانى على درر الحكام فى شرح غرر الاحكام

Glosa djelu *ad-Durar*, poznatom komentaru fikhskog djela *Gurar al-aḥkām*. Osnovni tekst i komentar napisao je Munla Ḫusraw, umro 885/1480, a ovu glosu Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqolī, umro 1000/1591.

Brock. S. II, 316 — 317.

Početak:

الحمد لوليه و الصلاة و السلام على نبيه و آله و صحبه اجمعين اما بعد

Oba djela prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh b. Ḥasan 1138/1725.

734. **672.**

L. 134; 23,5 × 17. Ta'līq. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 15^a. شرح رسالة فى (صفة) العلم القديم

Komentar risali u kojoj se tumači Božije svojstvo znanje. Napisao oboje Ḥāfiẓ Ismā'īl b. Muḥammad al-Qonawī, umro 1195/1780.

M. Tahir, OM I, 405.

Pisac u uvodu kaže, da mu je namjera da ispravi neka pogrešna tumačenja Božijeg svojstva sveznanja.

Početak: الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل و هو حسبنا و نعم الوكيل

Tekst risale podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova nalaze se glose. Pisac je rad završio 1180/1766.

Na kraju se nalaze neki podaci iz biografije Ibn Sinā-a, pisani istom rukom.

2. L. 15^b — 18. رسالة الشيخ ابن سينا فى تفسير ثلاث سور من الكتاب

Risala o tumačenju tri posljednje sure Qur'āna. Napisao Abū 'Alī al-Ḥusain b. 'Abdullāh, Ibn Sīnā, umro 428/1037.

Brock. S. I, 814.

Početak:

قوله تعالى قل هو الله الهو المطلق هو الذى لا يكون هويته موقوفة على غيره

Tekst sura pisan crvenim mastilom.

Na l. 19 — 23. nalazi se izvadak iz nekog djela o arapskoj stilistici (قطعة من علم المعانى و البيان).

Početak:

الباب السابع اى الالفاظ المخصوصة المعينة بالشخص . . . الفصل و الوصل

3. L. 24 — 27. الفن الثانى علم البيان

Kraća rasprava s područja stilistike u dvadeset pitanja i odgovora. Napisao Ismā'īl b. Muṣṭafa al-Kalanbawī (umro 1205/1790) kako se može razumjeti na kraju.

(قد وقع الفراغ من الابحاث التى اوردها المميز الكلنبي ؟)

Bratislava, 262.

Početak:

الفن الثانى علم البيان قدمه على البديع لشدة الاحتياج اليه . . . و ههنا اسئلة السؤال الاوّل

4. L. 28. (بيان معنى الاسم)

Objašnjenje značenja pojma *al-ism* (ime), uzeto iz nekog akaidskog djela.

Početak:

قال فريد زمانه تغمده الله بغفرانه الاسم نفس المسمى و غير التسمية و قال المعتزلة

5. L. 29 — 101. حاشية على شرح رسالة الاستعارة

Glosa komentaru risāle o isti'āri. Osnovni tekst (*Risalat al-isti'āra*) napisao je Abu 'l-Qāsim al-Laiṯī as-Samarqandī oko 888/1483, komentar 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'īnī, umro 943/1536, a ovu glosu muftija Muḥammad Ṣādiq b. Sayyid 'Abdurraḥīm al-Arzanǧānī ar-Rūmī Muftizade, umro 1223/1808. Djelo je dovršio 1215/1800.

Brock. S. II, 259; M. Ṭāhir, OM II, 32.

Početak:

حمد من احسن جمال البلاغة بمزايا مقتضى المقام بحيث يزيدك وجهه حسنا اذا زدته نظرا يدل الاهتمام

Tekst komentara podvučen crvenom linijom.

6. L. 102 — 104ª. رسالة فى ترتيب القياس

Kratka risala o silogizmu od nekog 'Omara, muftije u Ismail-serhatu.

Početak:

باسمه سبحانه و نسأله احسانه و بعد فيقول الفقير عمر المفتى باسماعيل سرحدى

Poslije toga nalaze se bilješke s područja apologetike, prema tumačenju Ismā'īl al-Kalanbawije.

7. L. 104ᵇ — 108. مبحث لا يصدر عن الواحد الحقيق الا الواحد

Poglavlje iz komentara Razijinom filozofskom djelu *al-Mulaḫḫaṣ*. Taǰ komentar napisao je 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276. U ovome poglavlju objašnjava se filozofski problem, da iz jednog jedinstvenog može nastati samo jedno.

Početak:

الحمد لله الذى بمصدر قدرته صدر الاعيان و بامر تكوينه ظهر الاكوان

Na l. 108 — 112. su razne bilješke i izvaci iz tumačenja Ismā'īl al-Kalanbawīje. (تعليقات من تقريرات اسماعيل كلنبوى)

8. L. 112 — 116. كفاية القنوع فى العمل بالربع المقطوع

Risala o izračunavanju vremena i određivanju geografskog položaja nekog mjesta po kvadrantu (*rub'-tahti*). Napisao Šaiḫ Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīni, umro 902/1496. Ova risala je skraćena prerada jednog drugog djela o istoj temi od istog pisca. Razdijeljena je na uvod i 15 poglavlja (*bāb*). Na kraju nedostaju tri poglavlja.

Brock. II, 168, S. II, 216; Ismā'īl-paša, AM II, 218.

Početak: الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين .

Naslovi i termini pisani crvenim.

9. L. 117 — 129. (معلومات فى العقائد بالتركية)

Bilješke i izvaci na turskom jeziku s područja dogmatike i apologetike (v. br. 115,^{2}). U tom ranije navedenom rukopisu zabilježeno je da su izvaci uzeti od Qara Dāwūda (v. n. br.), koji je sastavio zbirku kraćih rasprava iz akaida pod nazivom معلومات (v. M. Ṭāhir, OM I, 399). Na kraju ovog rukopisa je, međutim, zabilježeno da je prepisano iz predavanja i tumačenja al-Qarsije (Dāwūd b. Muḥammad al-Qarsī, umro oko 1169/1755): هذا آخر ما كتبته من تقريرات القارصى رح (v. l. 129).

Iz navedenih bilježaka na ranijem i ovom rukopisu može se zaključiti da su ovo predavanja i tumačenja Dāwūd al-Qarsije, u kojima se on mnogo služio navedenim djelom Qara Dāwūda i u kojima je zapravo obrađivao i često citirao to djelo.

Početak ovdje:

معلوم اوله كه حقيقت ايكيدر بريسى حقيقت لغويه‌در و بريسى حقيقت عقليه در

Na l. 118 nalazi se početak kao pod br. 115,^{2}.

10. L. 130 — 134. رسالة فى العلم بالنتايج من الانظار الصحيحة

Risala o teoriji saznanja, napisao Muḥammad b. 'Abdullāh al-Muntašawī, kako stoji u uvodu:

Početak:

الحمد لله الذى نصب الدلائل لتنتج بكماله و الصلاة و السلام على سيد انبيائه ... و بعد فيقول افقر عباد الله القوى محمد بن عبد الله المنتشوى هذه رسالة فى العلم بالتنايج من الانظار الصحيحة لخصتها من الكتب المعتبرة الصحيحة ان الاشاعرة ذهبوا

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm al-Bosnawī as-Sarāyī godine 1220/1805.

735. شرح رسالة البنانى فى الرد على الوهابية 2714.

Komentar risali u kojoj se pobija vahabijsko učenje. Risalu je napisao Šaiḫ Muḥammad al-Bannānī, malikijski muftija u Meki, kako se to navodi u bilješci na kraju rukopisa, a ovaj komentar Sayyid Muḥammad 'Aṭā'ullāh, (umro 1226/1811) kako stoji također u bilješci na kraju.

Komentator na početku komentara kaže da je pisac risale bio kadija u Meki kad je pisao ovaj rad i da je to bilo 1210/1795, tj. kada je 'Abdul'azīz b. Sa'ūd ugrozio Meku.

Ismā'īl-paša, AM II, 356; Kairo I, 193.

U istoj bilješci kaže se, da je ovaj rukopis autograf. Na kraju rukopisa zabilježen je datum 228, tj. 1228/1813, dok Ismā'īl-paša (n. m.) kaže da je komentator umro 1226/1811.

Početak osnovne risale:

الحمد لله ذى الفضل العظيم و الصلاة على رسوله الهادى الكريم و آله و اصحابه الفائزين باحسن تقويم و بعد فهذه خلاصة رسالة (الى) جماعة عبد العزيز الوهابى صاحب الدرعية و منتخب الاجوبة المرسلة اليهم

Početak komentara:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و على آله و اصحابه اجمعين اما بعد فلما تشرفت بمطالعة رسالة للمولى العلامة و الحبر المحقق الفهامة الذى ازدانت دار السلطنة فى السابق بقضائه ... اقول و ذلك كان فى سنة عشر و مائتين و الف و كان اذ ذاك صاحب الرسالة قاضيا ببلد الله الحرام فارسل عبد العزيز المذكور جماعة من علمائه و عقد مجلس فى محضر من علماء مكة

L. 51; 20 × 15,5. Ta'līq-nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima glosa koje su pisane istim rukopisom. Papir bijel, povez poluplatneni, nov.

Na listu 1^{a} originalni naslov namjerno je pobrisan.

Završetak i bilješka na kraju glase:

هذا آخر ما اردت جمعه من شرح الرسالة و انا الفقير السيد محمد عطاء الله النقيب بدار السلطنة السنية ... فى ج ١٥ سنة ٢٢٨(١) . بخط شارحه السيد محمد عطاء الله الشهير بعنتابى شيخ جامع السلطان احمد. و مؤلف الرسالة الشيخ محمد المعروف بالبنانى المفتى المالكى فى مكة المشرفة

Poslije toga, na neispisanom listu, nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je raspravi, koju je vodio Šejh Muhamed Bennani, malikijski muftija u Meki, prisustvovao i Alizade-efendi, tadanji munla (vrhovni kadija) Meke. Kad je potom al-Bannani sredio svoju raspravu u obliku risale, podnio ju je ovom munli, a ovaj je istu poslao u Istanbul šejhul-islamu. Otuda su neki pogrešno mislili da je autor risale Alizade-efendija.

736. النفحة القدسية بحل الفاظ المنظومة النسفية **4232.**

Komentar akaidskom djelu *al-Manẓūma an-Nasafiya (al-Qaṣīda fi 'l-kalām)*. Osnovni tekst napisao je Aḥmad b. Abu 'l-Mu'aiyad al-Maḥmūdi an-Nasafī u prvoj polovini VI/XII stoljeća (v. br. 127, t. 14), a komentar Muḥammad Ṭāhir b. Muḥammad al-Makkī, umro 1219/1804.

Ismā'īl-paša, Dail II, 670.

Početak komentara:

الحمد لله واجب الوجود القديم الباقى ذى الفضل و الجود . . . قال الشيخ الامام العلامة . . . احمد بن ابى المؤيد المحمودى - و فى الخط: الحموى - النسفى

L. 86; 20,5 × 15,5. Ta'līq jednostavan sa nešto nasḫa. Stihovi kaside pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Na listu 1^{a} u vrhu zabilježeno je ime bivšeg vlasnika (Munla Ali Mehmed-baša 1272/1855). Na kraju se nalaze bilješke iz hadisa i tesavvufa. Na unutarnjoj strani druge korice ima bilješka u kojoj se kaže da je ovu knjigu pozajmio Abdullah Hromo od Alaj-bega Burekizade.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī iz primjerka autorovog učenika Abdulḥafīza al-Mekkīje 1218/1803.

كتبه الفقير احمد بن ابراهيم البسنوى - رحمه الله - و مؤلف هذا الكتاب الشيخ طاهر المكى و قرأناه وقت كتابته من تلاميذه [!] الشيخ عبد الحفيظ المكى فى شهر رمضان سنة ١٢١٨ .

737. **4151.**

L. 63; 21 × 15. Nasḫ slab. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 15. رسالة فى الاعتقاد و الفاظ الكفر و الاستحسان

Risala o vjerovanju. Napisao Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī. Pisac u uvodu kaže da je prvobitno napisao kratko djelo (*Muḫtaṣar*) o akaidu na perzijskom jeziku, te da je ovo, uglavnom, prevod tog djela na arapski jezik.

Brock. S. I, 292.

Početak:

الحمد لله المتوحد بازلى الوجود و الذات المتفرد بقدم النعوت و الصفات

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 16 — 42. رسالة فى سنن الصلاة

Risala o namaskim sunnetima, a naročito o sunnetima terawīh-namaza — od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله استغنى عن طاعة المطيعين و ان كلف بالعبادات فنفعها يكون للمؤمنين

Pisano dosta slabim arapskim stilom.

3. L. 43 — 55. معدل الصلاة

Risala o ispravnom obavljanju namaza — od Bergivije (v. br. 448,^{3}).

4. L. 58 — 63. فقه الكيدانى , v. br. 399,^{4}.

Cijelu zbirku prepisao neki Munla Ḫalīl b. Munla Aḥmad u XVIII ili XIX stoljeću.

738. **3311.**

L. 145; 23 × 12. Ta'līq pisan uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, listovi po rubovima oštećeni crvotočinom. Povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 119. (شرح رسالة فى آية التوحيد)

Komentar risali u kojoj se tumači aje: لو كان فيهما آلهة الا الله لفسدتا Risalu je napisao Maulānā Muḥammad as-Ṣādiq Muftīzāde, (umro 1223/1808, — v. o njemu pod br. 734,^{5}), a komentar je od nepoznatog pisca.

Početak:

لحمد لله رب العالـين و الصلاة على سيد المرسلين و على آله و اصحابه اجمعين اما بعد فيقول المستنصر من النصير . . . هذه فوايد عظيمة و فوايد نظيمة متعلقة بالرسالة المرغوبة المنسوبة الى الكامل الوحيد فى آية التوحيد و هو الفاضل الفايق . . . مولانا محمد الصادق

Po rubovima listova u početku ima glosa.

2. L. 120 — 145. (رسالة متعلقة بآية التوحيد)

Risala o Božijem jedinstvu na osnovu kur'anskog ajeta: لو كان فيها آلهة الا الله لفسدتا od nepoznatog pisca. Tumačenje ovog ajeta uzeto je iz Baiḍāwīnog tefsira.

Početak:

هـذه نبذة من المباحث الشريفـة و السوانح المنيعـة المتعلقـة بآية التوحيد من القرآن المجيد اعنى قوله تعالى لوكان فيهما آلهة الا الله لفسدتا و بتفسيرها من كتاب انوار التنزيل

Oba djela su prepisana istim rukopisom krajem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Iz Fejzije medrese.

739. **2279.**

L. 231; 20 × 15. Nasḫ i ta'līq pomiješani. Papir tamnobijel, listovi pri kraju oštećeni, povez izgubljen.

1. L. 1 — 43. (كتاب فى الايمان و الاخلاص)

Djelo o islamskom vjerovanju od nepoznatog pisca. Na kraju nepotpuno.

Početak:

روى عن انس بن مالك باسناد صحيح عن رسول الله ع م انه قال افترقت اليهود على احد (!) وسبعين فرقة

2. L. 44 — 120. حدائق الحقائق فى الموعظة

Djelo o propovijedi (*va'z*). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqāhir ar-Rāzī, aṣ-Ṣadr, umro 660/1261.

ḤḪ I, 633; Brock. S. I, 659.

Djelo je raspoređeno na 60 poglavlja (*bāb*); ali je rukopis na kraju nepotpun (nedostaje šest poglavlja).

Početak:

الحمد لله رب العالين و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و آله الطيبين الطاهرين

Pismo vokalizovano. Po rubovima listova ima glosa.

3. L. 121 — 124. الباب الحادى و العشرون من كتاب كنز العرفان فى التوبة و الاستغفار

Izvadak iz djela *Kanz al-'irfān* o pokajanju. (Ovo djelo ne navodi se u bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni).

Po rubovima listova ima bilježaka o istoj temi koje su uzete iz raznih djela.

Slijedećih nekoliko listova su neispisani.

Na l. 125 — 201. nalaze se fragmenti iz raznih djela tefsira, fikha i vaza o raznim vjerskim dužnostima i ustanovama od različitih nepoznatih sabirača (نبذ و منتخبات فى مختلف المسائل الدينية).

4. L. 202 — 225. انقاذ الهالكين

Risala o učenju Qur'āna za nagradu (v. br. 716,^{3}).

Po rubovima ima bilježaka koje su uzete iz raznih djela.

5. L. 226 — 231. فقه الكيدانى, v. br. 399,^{4}.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač u XVIII ili XIX stoljeću.

740. **2898.**

L. 40; 18,5 × 12. Ta'līq. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti, povez rastavljen od knjige i jedna korica izgubljena.

1. L. 1 — 5. المطالب السنية فى قمع المراسم البدعية (قطعة)

Fragment iz risale *al-Maṭālib as-sunniya* o akaidu; napisao 'Oṯmān-efendi Hāfiẓulkutub (bibliotekar), nastanjen u Istanbulu.

Naslov u vrhu prve stranice ovdje napisan crvenim mastilom rukom prepisivača glasi:

هـذا [!] رسالة المطالب السنية فى علم الكلام من تأليف عثمان افندى الشهير بحافظ الكتب الساكن فى استنبول . . . (V. br. 628,²).

Poslije prvog lista nedostaje veći dio risale.

2. L. 5 — 13. الاربعون حديثا للنووى, v. br. 439,².

3. L. 14 — 31. جذاب القلوب الى طريق المحبوب

Djelo o vjerskom životu (v. br. 115,⁵).

4. L. 32 — 40. مقدمات وحى بيانده در (رسالة)

Izvadak iz nekog djela na turskom jeziku o počecima objave Božijem poslaniku Muhammedu, nepotpuno na kraju. Iz naslova u vrhu prve stranice razumije se da je to izvadak iz nekog djela Altiparmak Muhamed-efendije, umro 1033/1623. (سير نبيلن يعنى آلتى پارمق كتابندن اخراج اولندى).

Početak:

جابر بن سمره رض عنه ايدر پيغمبرمز صلعم بيورمشلركى مبعوث اولمغه قريب اوليجك برنجه ايام بر آغاج ياخود بر طاش ياندن كچمزدم الا السلام عليك يا رسول الله دير ايدى

741. **3557.**

L. 6; 22,5 × 14,5. Nasḫ čitak. Papir bijel s linijama, bez poveza.

1. L. 1 — 3. الحق الصحيح فى اثبات نزول سيدنا المسيح

Kratka rasprava o pitanju Isaova povratka na zemlju pred sudnji dan. Napisao H. Mehmed Handžić, umro 1363/1944. Pisac je ovu raspravu pisao u doba svojih studija u Egiptu. Risala je razdijeljena na tri poglavlja (*faṣl*). U prvom se iznose dokazi o tom pitanju iz Kur'āna, u drugom iz sunneta, a u trećem iz iğmā'a, (v. br. 553⁵).

2. L. 4 — 6. صافى المرهم الشافى لقلب من يدّعى موت عيسى بن مريم ع.م.

Kratka risala o sudbini i životu 'Isā-a od istog pisca, nedovršeno (v. br. 553,⁶).

Autograf iz godine 1931/2.

Turski

742. **936.**

L. 100; 21 ×14,5. Ta'līq. Papir bijel, deblji, bez poveza.

1. L. 1 — 58. درر العقائد وغرر كل سائق وقائد

Djelo o akaidu; napisao Šaiḫ 'Abdulmağīd Aḥmad as-Siwāsī, umro 1049/1639.

M. Tahir, OM I, 120; Ismā'īl-paša, Ḍail I, 466.

Početak je na arapskom jeziku i glasi:

حمدا لمن لذّذ السنة قلوبنا بلذائذ عقائد ارباب الفناء

Ajeta i hadisi, koji se navode, podvučeni su crvenom linijom. Polovina prvog lista je otkinuta i izgubljena.

Na listu 1ª je naslov kasnije stavljen.

2. L. 59 — 100. ضروب الامثال

Poslovice i savjeti u stihu i sroku, također na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

خلق ايديجك بو عالى ربانى   مختلف قلدى نوع انسانى
كيمى نور هدايته ايردى   كيمى ظلمت ايجنده جان ويردى

Oba djela prepisana su istim rukopisom u XVII ili XVIII stoljeću. Iz jednog stiha na posljednjoj stranici može se razumiti da je prepisivač neki Ahmed.

743. **2889.**

L. 36; 19 × 12. Nasḫ vokalizovan. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

Naslov u vrhu prve stranice ovdje napisan crvenim mastilom rukom prepisivača glasi:

هـذا [!] رسالة الطالب السنية فى علم الكلام من تأليف عثمان افـندى الشهير بحافظ الكتب الساكن فى استنبول . . . (V. br. 628,^{2}).

Poslije prvog lista nedostaje veći dio risale.

2. L. 5 — 13. الاربعون حديثا للنووى, v. br. 439,^{2}.

3. L. 14 — 31. جذاب القلوب الى طريق المحبوب

Djelo o vjerskom životu (v. br. 115,^{5}).

4. L. 32 — 40. مقدمات وحى بيانده در (رسالة)

Izvadak iz nekog djela na turskom jeziku o počecima objave Božijem poslaniku Muhammedu, nepotpuno na kraju. Iz naslova u vrhu prve stranice razumije se da je to izvadak iz nekog djela Altiparmak Muhamed-efendije, umro 1033/1623. (سير نبيدن يعنى آلتى پارمق كتابندن اخراج اولندى).

Početak:

جابر بن سمره رض عنه ايدر پيغمبرمز صلعم بيورمشلركى مبعوث اولـمغه قريب اوليجك برنجه ايام بر آغاچ ياخود بر طاش ياندن كجمزدم الا السلام عـليك يا رسول الله دير ايدى

741. **3557.**

L. 6; 22,5 × 14,5. Nasẖ čitak. Papir bijel s linijama, bez poveza.

1. L. 1 — 3. الحق الصحيح فى اثبات نزول سيدنا المسيح

Kratka rasprava o pitanju Isaova povratka na zemlju pred sudnji dan. Napisao H. Mehmed Handžić, umro 1363/1944. Pisac je ovu raspravu pisao u doba svojih studija u Egiptu. Risala je razdijeljena na tri poglavlja (*faṣl*). U prvom se iznose dokazi o tom pitanju iz Kur'āna, u drugom iz sunneta, a u trećem iz iğmā'a, (v. br. 553^{5}).

2. L. 4 — 6. صافى المرهم الشافى لقلب من يدّعى موت عيسى بن مريم ع٠٠م٠

Kratka risala o sudbini i životu 'Isā-a od istog pisca, nedovršeno (v. br. 553,^{6}).

Autograf iz godine 1931/2.

Turski

742. **936.**

L. 100; 21 ×14,5. Ta'līq. Papir bijel, deblji, bez poveza.

1. L. 1 — 58. درر العقائد و غرر كل سائق و قائد

Djelo o akaidu; napisao Šaiẖ 'Abdulmağīd Aḥmad as-Siwāsī, umro 1049/1639.

M. Tahir, OM I, 120; Ismā'īl-paša, Ḏail I, 466.

Početak je na arapskom jeziku i glasi:

حمدا لمن لذّذ السنة قاوبنا بلذائذ عقائد ارباب الفناء

Ajeta i hadisi, koji se navode, podvučeni su crvenom linijom. Polovina prvog lista je otkinuta i izgubljena.

Na listu 1^{a} je naslov kasnije stavljen.

2. L. 59 — 100. ضروب الامثال

Poslovice i savjeti u stihu i sroku, također na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

خلق ايديجك بو عالى ربانى   مختلف قلدى نوع انسانى
كيمى نور هدايته ايردى   كيمى ظلمت ايجنده جان ويردى

Oba djela prepisana su istim rukopisom u XVII ili XVIII stoljeću. Iz jednog stiha na posljednjoj stranici može se razumiti da je prepisivač neki Ahmed.

743. **2889.**

L. 36; 19 × 12. Nasẖ vokalizovan. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 5. (ملت ابراهيم خصوصنده بر رساله)

Risala o vjeri Božijeg poslanika Ibrahima i njenom odnosu prema islamu. Napisao Yaḥyā-efendi Minqārīzāde, umro 1088/1677.

Početak:

الحمد لله علی ملة الاسلام ملة محمد علیه الصلاة و السلام اما بعد بو عبد فقیر منقاری زاده

Ajeta su pisana crvenim mastilom.

2. L. 6 — 27. روح قدسی و سر قدسی آراسنده اسئله و اجوبه

Risala o raznim akaidskim pitanjima u obliku pitanja i odgovora, na turskom jeziku, mističnog pravca, od nepoznatog pisca.

Počinje Fatihom:

الحمد لله رب العالمین بحسب کل صفات الرحمن الرحیم

Na kraju jedan list sadrži nijjete za dženaze-namaz i razne dove.

3. L. 29 — 36. اللی درت فرض

Pedeset i četiri farza (vjerske dužnosti, v. br. 588,[2]).

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač vjerovatno u XVIII stoljeću.

744. هدیه الاخوان و عطیة الصبیان 4177.

Djelo o vjerovanju i namazu (ilmi-hal). Napisao qāḍī Mūsā al-Qasṭamūnī, umro 1119/1707.

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 725.

Prepis je nedovršen.

Početak: الحمد لله الذی خلق الانسان من نطفة امشاج نبتلیه

L. 70; 20 × 14,5. Nasḫ prost, sa mnogo pogrešaka u pisanju. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

745. شرح جواهر الاسلام 2022.

Komentar kraćem djelu o akaidu (v. br. 380,[4]).

L. 62; 22 × 15. Ta'līq. Papir bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Na l. 63 — 71. nalaze se razni stihovi na turskom jeziku pobožnog sadržaja u kojima se najviše izražava pokajanje i obraćanje Bogu (ابیات فی المناجاة بالترکیة).

Nasḫ i ta'līq.

Na kraju je zabilježeno da je prepisao neki Ḫalīl »za vrijeme odlaska iz medrese i posjete rodbini, rodom iz Gradačca«, oko godine 1146/1733.

سوده و حرره خلیل الفقیر ... حال نقله من المدرسة لصلة الرحم و اصله غرادچه‌وی ... تخمینا و تقریبا سنة ست و اربعین و مائة و الف

Možda je to H. Halil, kasniji muderis i vlasnik biblioteke.

Iz Fejzije medrese.

746. افعال عباد و ارادات جزئیة بیانده بر رساله 3152.

ili ارادهٔ جزئیه رساله‌سی لاقکرمانی

Risala o slobodnoj volji. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa Aqkermānī, umro 1174/1760.

M. Tahir, OM I, 214.

Početak:

الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد افضل المرسلین

L. 55; 17 × 11,5. Nasḫ čitak. Papir bijel, povez polukožni.

Na kraju je tumačenje ajeta: و ما تشاؤن الا ان یشاء الله od istog pisca.

Prepis završen 1179/1765.

747. ترجمة الفقه الاکبر بالترکیه 3602.

Turski prevod djela *al-Fiqh al-akbar* (v. br. 114,[4]). Preveo 'Alī Ḫalīfa, kako se navodi na kraju rukopisa. On je umro poslije

1065/1654 (kako se to razumi iz bilješke o njemu pod ترجمة رسالة ايها الولد , v. Kairo, F. Kutub at-turkiya str. 32). U uvodu kaže da je prevod izradio u vrijeme sultana Muhameda IV (1648—1687) i da ga je poklonio Ahmed-agi, babu seadet-agi.

Početak: حمد و ثنا شول قادر بى زوال اولسونكه

Završetak glasi:

قد وقع الفراغ من تأليف هذه الترجمة بعون الله الملك المنان على يد عبد من عباد الرحمن اعنى على خليفه الساكن فى خانهٔ سفرايان عمره الله تعالى يوم الحشر و الميزان

L. 78; 22 × 15. Nasḫ lijep, krupan. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom i vokalizovan. Na prvoj stranici u vrhu je lijep unvan. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, zahvaćen vlagom, listovi rastavljeni od korica, prosuti, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja hadisa, te ime nekadašnjeg vlasnika (Ali b. Hasan Džabizade).

Na posebnim listovima ispisan je kasnije tekst originala i dodan prevodu.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

748. شرح الفقه الاكبر بالتركية 2338.

Turski komentar djelu *al-Fihq al-akbar*. Napisao Muḥammad Amīn b. Muḥammad al-Uskudārī, kako je to rečeno u uvodu rukopisa. Pisac je umro 1151/1738, kako to kaže ḤḪ (II, 1348) navodeći ga kao autora glose kasidi *an-Nūniyi*.

Početak:

حمد بى حد و ثناى لا يعد اول خداى كريم مخصوصدر . . . بعد زان بو فقير پر تقصير محمد امين بن محمد الاسكدارى

L. 42; 20 × 14. Nasḫ vokalizovan. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

749. 2758.

L. 88; 21 × 15. Ta'līq, pisan vještim rukopisom. Papir bijel, deblji, povez poluplatneni.

1. L. 1 — 27. رسالهٔ سعد الدين در بيان توحيد

Risala u stihu o islamskom vjerovanju, mističnog pravca. Napisao neki Sa'duddīn. Stihovi su dati u obliku pjesme *mesnevi*, a izgleda po uzoru i u metru poznatog djela *Mesnevije* od Ǧalaluddīn Rūmije.

Početak:

بشنو اى جويندهٔ راه خدا　　كر تو جويابى خدايى با خدا

Po rubovima listova ima dosta glosa od kojih su mnoge na arapskom jeziku.

Ovu risalu ne navode bibliografski izvori ni katalozi koji su nam pristupačni.

Na l. 28 — 40. nalaze se razne bilješke i dove. Tu je (na l. 32 — 33) početak risale برهان العارفين na turskom jeziku o tesavufu; napisao Selīm-baba (Selīm-divane) Krīmī (sa Krima), umro 1170/1756 (v. Ismā'īl-paša, D̲ail I, 178; M. Ṭāhir, OM I, 86). Poslije toga je nekoliko neispisanih lista.

2. L. 41 — 88. كاشف الاسرار و مطلع الانوار

Komentar na perzijskom jeziku nekih stihova iz prvog sveska *Mesnevije*. Napisao Ẓarīfī Ḥasan Čelebī, umro 1012/1603.

ḤḪ II, 1588; Ismā'īl-paša, AM I, 290.

Primjerak je s početka nepotpun. Gornji naslov nalazi se na završetku djela.

Početak ovdje:

ازين معنى خبردار و كفت　　كنج يابى چو طلسم از پيش رفت

Pisac je bio, kako sam kaže, u Kairu murid šejha Ibrahima Gulšenije koji je umro 940/1533 (v. tekst na prvoj stranici ovdje).

Prepisao cijelu zbirku 'Alī b. Muṣṭafā, »vojnički spahija« u mjestu Kopan (Koppány u Mađarskoj) 983/1575, kako se to kaže u bilješci na kraju rukopisa pod tač. 1 i 2:

كتبه الفقير على بن مصطفى بمقام قوپان [فى بلاد المجـر] عن جماعت سـپاهيان
عسكرى فى تاريخ سنة ٩٨٣

Kako se razumi iz jedne druge bilješke (v. na kraju pod tač. 1), prepisivač je umro do tri godine (985) od kuge, a njegov prepis prodat na javnoj dražbi, pa ga je kupio Muhamed b. Bali al-džundi (vojnik, spahija), ili al-Džindī.

(و قد مات [الكاتب] من الوباء و بيع [كتابه] فى بازار السلطانى و اشترى محمد بن
بالى الجندى سنة ٩٨٥).

Na početku, u sredini i na kraju ove zbirke ima stihova, dova i raznih bilježaka, uglavnom vjerskog i poučnog sadržaja, što je sve pisano kasnije drugim rukopisom.

Među bilješkama na početku nalaze se na jednom listu četiri ovalna pečata lijepe izrade sa imenima, vjerovatno, nekadanjih vlasnika (Osman b. Husejn, Abdullah b. Hasan ... drugo nečitko).

Poklon dra Muidovića.

DOVE

(AL-AD'IYA WA'L-ADKĀR)

DOVE (MOLITVE)

Arapski

750. **1100.**

L. 138; 21 × 13,5. Nasḫ lijep, vokalizovan. Naslovi pisani krupno zlatnim mastilom. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 135. الصحيفة الكاملة

Zbirka prigodnih dova sa interlinearnim prevodom na perzijskom jeziku. Zbirku je izdiktirao 'Alī b. Ḥusain b. ʿAlī b. Abū Ṭālib Zain al-ʿabidīn, umro 92/710.

Brock. S. I, 76.

Ova zbirka nosi i druge nazive: انجيل اهل البيت ، صحيفة السجادة i زبور آل محمد.

Na početku se nalazi dulji uvod u kom je naveden sened ove zbirke i dato objašnjenje kako je ona nastala i kako se čuvala kao naročiti amanet među potomstvom hazreti Alije — te sadržaj. Izgleda da je glavni sabirač i prenosilac Mutawakkil b. Hārūn.

Početak:

حدثنا السيد الاجل نجم الدين بهاء الشرف ابو الحسن محمد بن الحسن بن احمد
ابن علی بن عمر بن محمد بن يحيى العلوى الحسينى

Perzijski prevod između redaka pisan je sitno crvenim mastilom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom.

2. L. 135ᵇ — 137. شرح دعاء يا من اظهر الجميل

Komentar i prevod jedne dove na perzijskom jeziku od nekog Luṭfullāha.

Oba djela prepisao Ibn Muḥammad as-Sādiq 'Abdulwahhāb at-Tibrīzī 1199/1784.

قد تشرف بكتابة هذه الصحيفة الكاملة اقل الاقلين و اذل الاذلين ابن محمد الصادق عبد الوهاب التبريزى تم بالخير فى ست و عشرون [!] من شهر ربيع الاخر سنة ١١٩٩

Uvakufio Nāilī-efendija Uvejsović, kadija u Mostaru 1935 godine, kako se navodi u zapisu na naslovnoj stranici:

مستار حاكمى اوويسويك نائلى افنديك وقفيدر فى تموز سنه ١٩٣٥(١)

751. كتاب مجموع يشتمل على نفائس دعاوى (دعوات) البيهق الكبرى 4141.

و على نفائس كتاب الاستاذ الامام ابى الحسن محمد مرزوق و على دعاوى و اوراد من كتب الحديث و الفقه.

Anonimna zbirka dova — sabrano iz djelâ al-Baihaqīje (Aḥmad b. Ḥusain b. 'Alī al-Baihaqī, umro 458/1065), Abu 'l-Ḥasan Muḥammad Marzûqa, te iz raznih djela hadisa i fikha. Gornji naslov nalazi se na rukopisu.

Početak:

الحمد لله السميع المجيب . . . و بعد فان الله تبارك و تعالى لما امر عباده بالدعاء، ووعدهم بالاجابة و الجزاء فى قوله ادعونى استجب لكم حببت ان اجمع هذه الاوراق من كتب متعددة

L. 55; 21 × 14,5. Nasḫ, mjestimično vokalizovan. Stranice obrubljene sa dvije crvene linije. Papir žućkast, deblji, poveza nema.

Na kraju se nalaze stihovi o teškoći rada na prepisivanju knjiga i o mučnoj zaradi na taj način.

Prepisao neki Mūsā al-Azharī aš-Šāfi'ī. Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

تم المجموع المبارك بحمد الله و عونه . . . على يد افقر العباد . . . الفقير موسى الازهرى الشافعى

Uvakufio Gazi Husrevbegovoj biblioteci Murteza Karađoz, crnogorski muftija, kako se navodi u bilješci na naslovnoj stranici.

وقف مرتضى قره كوز المفتى بولاية قره طاغ الدار الكتب الخسروية فى سراى بوسنه

752. حلية الابرار و شعار الاخيار فى تلخيص الدعوات و الاذكار 2374.

Zbirka molitava (dova i zikrova). Sabrao Abū Zakariyā Yaḥyā b. Šaraf b. Murrī an-Nawawī, umro 676/1278. Ovo je djelo napisano 667/1268.

Brock. I, 397; S. I, 685.

Djelo je vrlo popularno i pouzdano, jer je sabrano iz najpouzdanijih hadiskih djela.

Početak: الحمد لله الواحد القهار العزيز الغفار

L. 280; 20 × 14. Nasḫ i ta'līq naizmjenično — od različitih prepisivača. Primjerak je zahvaćen vlagom, tako da je pismo oštećeno, naročito pri kraju. Papir bijel, glat, povez polukožni, oštećen.

Na početku je sadržaj.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Džino-zade za Šehdinu biblioteku (v. bilješku na naslovnoj stranici).

753. ISTO 3289.

L. 253; 22 × 14,5. Nasḫ. Po rubovima nekih listova ima glosa i ispravaka. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela (حلية الابرار و شعار الاخيار) i razne bilješke. Na rubu drugog lista stoji ime ranijeg vlasnika ('Alī b. Muḥammad b. Manṣūr b. Isma'īl aš-Šīrāzī). Na kraju se nalaze razne bilješke i poučni stihovi.

Prepisao Naṣr b. Isḥāq b. 'Abdulmağīd b. Ğarğis b. Ya'qūb az-Zāhidī al-Ḥusainī. Rukopis je, bar djelomično iz početka XV stoljeća, ako je tačna nečitka bilješka na rubu posljednjeg lista, u kojoj se kaže da je kolacioniranje dovršeno 822/1419.

تمت المقابلة الى آخره فى اول السنة اثنتين و عشرين و ثمانمائة

Može biti pak da je ovà bilješka prenesena sa nekog starijeg rukopisa, iz koga je ovaj primjerak prepisan.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

754. الاوراد البهائية (اوراد محمد بهائى) 2235.

Zbirka molitvi (dova) koje je napisao Bahā'uddīn pīr Muḥammad b. Muḥammad an-Naqšibandī, osnivač nakšibendijskog derviškog reda, umro 791/1389.

Brock. II, 205, S. II, 282.

Početak: اللهم انت الملك الحىّ الحق المبين

Među molitvama nalazi se redovna dova (*vird*) Abus-Su'ūda, šejhul-islama, i na koncu jedan salavat.

L. 29; 19 × 13. Nasḫ lijep, vokalizovan. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širom zlatnom linijom. Papir žućkast, povez kožni, sa otiskom ornamenata na sredini korica, oštećen.

Na kraju su kasnije napisana 54 farza na turskom jeziku ta'līqom. (الى درت فرض — v. br. 588,^{2}).

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

755. 2360.

L. 119; 20 × 14. Pod t. 1 — 2 nasḫ i riq'a, pisani uvježbanom rukom i mjestimično vokalizovani; pod t. 3 nasḫ-ta'līq od drugog prepisivača. Papir žućkast, glat, povez kožni, oštećen.

1. L. 1 — 34. عدة الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين

Zbirka dova i virdova. Sabrao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazarī, umro 833/1429. Ovo je jedna od dvije skraćene prerade opširnijeg djela الحصن الحصين od istog pisca.

Brock. II, 203; S. II, 277 — 78.

Zbirka je napisana u Damasku 791/1389, za vrijeme provale Tamerlana, od koga se je pisac krio.

Početak: الحمد لله الذى جعل ذكره عدة الحصن الحصين

Na naslovnoj stranici nalaze se kratice za hadiska djela koja se ovdje spominju.

2. L. 35 — 107. خواص القرآن

Djelo o koristima učenja i »zapisivanja« Qur'ana, mističnog sadržaja, koje je služilo i kao hamajlija. Na l. 1^{a} je naslov فوائد القرآن, stavljen kasnije drugom rukom. Napisao šaiḫ Aḥmad b. Muḥammad at-Tamīmī, kako stoji u uvodu. Tu pisac kaže još da je proveo četiri godine u Indiji slušajući predavanja o ḫawâsu Qur'ana kod nekog učitelja-čudotvorca, koga on naziva *ḥakīm* (mudrac), pa je na osnovu toga napisao ovo djelo u kome se ogleda snažan uticaj indijskog misticizma, suprotnog islamu, i koje obiluje fantastičnim bajkama. Prema ḤḪ (I, 727) ime piscu je al-Ḥakīm Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad b. Sa'īd at-Tamīmī, koji je navodno živio oko 390/999. U prvom izdanju ḤḪ (I, 476) pak kaže se da je ime pisca samo al-Ḥakīm Abū 'Abdullāh at-Tamīmī, bez ikakvih biografskih podataka. Up. Brockelmann (S. II, 983 i 985).

Početak:

قال الشيخ الامام احمد بن محمد التميمى ما رأيت مذكنت اطوف على الامود الخفية ـ ؟ ـ و ابحث على المنافع و الخواص و اجوب البلاد و اسأل عن عالم اسمع به الى ان وقع لى كتاب فيه منافع القران العظيم عن السادة الصادقين ٠٠٠ الى ان اتفق لى سفر الى الهند

U pisanju ima znatnih grešaka.

3. L. 109 — 119. خواص منافع الاسماء الحسنى

Risala na turskom i arapskom jeziku o naročitim koristima učenja Božijih imena, od nepoznatog pisca.

Početak:

الله سبحانه و تعالينك اسماء حسنى سندن بر مراد ايچون ٠٠٠ الحمد لله رب العالمين ٠٠٠ فهذه خواص منافع الاسماء الحسنى

Na kraju rukopisa pod tač. 1 nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je prepis završen 10. ramazana 876/1471. Međutim, obzirom na rukopis i papir, taj datum ne može se odnositi na ovaj prepis. To je datum rukopisa, iz koga je prepisan ovaj primjerak, vjerovatno u XVII stoljeću.

Uvakufio Mustafa-paša, guverner Bosne i Klisa, za medresu u Visokom, 1256/1840, kako stoji u krupno pisanom zapisu na naslovnoj stranici:

وقف السيد مصطفى پاشا مير لواء بوسنه و كليس فى مدرسة قصبهٔ ويسوقه سنه ١٢٥٦(١).

756. **3573.**

L. 117; 20,5 × 15. Pod t. 1 nasḫ krupan, a pod t. 2 ta'līq, sitan, pisan uvježbanom rukom. Papir žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 100. ISTO kao br. 755,^{1}.

Istaknutije riječi pisane crvenim mastilom.

2. L. 101 — 217. محاضرة الاوائل و مسامرة الاواخر

Djelo u kom se navode događaji koji su se prvi put zbili i ko je šta prvi učinio u istoriji. Napisao Šaiḫ 'Alī Dede b. Muṣṭafa al-Bosnawī al-Mostārī (Mostarac), umro 1007/1598.

Brock. II, 427; M. Handžić, al-Ğawhar al-asnā, 104.

Pisac je djelo napisao kao turbedar turbeta sultan Sulejmana blizu Sigeta (šaiḫ at-turbe), 998/1589.

Početak:

يا اول بلا بداية و يا آخر بلا نهاية لك الحمد اولا و آخرا على ما انعمت علينا من آلائك باطنا و ظاهرا اللهم افتح اوائل امورنا بالخير و العافية

Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima glosa.

Prepisao iz autografa u turbetu sultana Sulejmana u blizini Sigeta 'Alā'uddīn b. Ḥuram as-Ṣufī, 27. ramazana 1019/1610.

هذه النسخة من نسخة المصنف بمشهد سليمانى بقرب سكتوار ... قد تم بعون الله تعالى ... من يد العبد الضعيف الفقير الى ربه اللطيف علاء الدين بن حرم الصوفى ... اول يوم السابع و العشرين من رمضان المبارك سنة التاسع عشر و الف

Iz Karađoz-begove biblioteke.

757. ISTO kao br. 755,^{1} **3051.**

Početak je ovog rukopisa:

الحمد لله ربنا آتنا من لدنك رحمة قال الشيخ الامام ... ابوا الفضل شهاب الدين احمد بن على بن حجر العسقلانى الشافعى المصرى قال صاحبنا الشيخ الامام ... تاج القراء شمس الدين ابو الخير محمد بن محمد بن محمد الجزرى

L. 91; 15,8 × 11. Nasḫ lijep, vokalizovan. Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, a na prvoj stranici jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir žućkast, povez papirni, omotan u zeleno platno.

Prepis je završen 28. ramazana 1001/1592.

758. **دلائل الخيرات و شوارق الانوار** **977.**

فى ذكر الصلاة على النبى المختار

Zbirka salavata. Sabrao Muḥammad b. Sulaimān al-Ğazūlī, umro 870/1465.

Brock. II, 252.

Početak poslije besmele i salavata:

قال الشيخ الامام الولى الكبير ... سيدى ابو عبدالله محمد بن سليمان الجزولى ... الحمد لله الذى هدانا للايمان و الاسلام

L. 72; 20,5 × 15. Nasḫ, krupan, vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez kožni sa ornamentima na sredini korica.

Na listu 9 nalazi se jednostavan crtež koji predstavlja grobove Resulullaha, Ebu Bekra i Omera. Na kraju molitve za pokajanje *(istigfār)* ima nekoliko ajeta i asma' al-ḥusna. Na rubovima pri kraju nalaze se još dvije dove pisane sitnim ta'līqom, istim rukopisom.

Prepisano 1163/1750, kako se razumije iz zapisa na kraju prve od dvije prethodno spomenute dove.

759. ISTO **1780.**

L. 43; 20 × 14,5. Nasḫ djelomično vokalizovan. Papir bijel, glat, povez polukožni.

Prepisao Ḥusain b. Ismā'īl mjeseca muharema 1179/1765.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojozade.

760. ISTO **2165.**

L. 88; 20,5 × 12. Nasḫ, većim dijelom vokalizovan. Na početku unvan. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Rečenice su označene krupnim ukrasnim zlatnim tačkama. Papir žućkast, povez kožni sa utisnutim ornamentima.

Primjerak je zahvaćen vlagom tako da je pismo mjestimično oštećeno, pa se ne može pročitati.

Na kraju se nalazi pjesma na turskom jeziku u slavu Bogu i pejgamberu Muhamedu.

Prepisao Aḥmad Goraždak, nastanjen u Sarajevu, 27. rebiulevela 1161/1748.

761. **2807.**

L. 138; 17 × 11. Nasḫ. Papir bijel, tanak, povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 92. ISTO.

Prvi list pocijepan. U vrhu prve stranice je prost unvan. Na listu 11 nalazi se crtež koji prikazuje Muhamedovo turbe i dio njegove džamije.

2. L. 93 — 110. اسماء اهل بدر

Popis ashaba koji su učestvovali u bici na Bedru, sa oduljim uvodom o važnosti i moći ovih imena, od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الذى اشرق ضياء الاسلام بطلعة نبوة سيد الانام

Pisac u uvodu kaže da ovo djelo podnosi Gazi Ali-paši, namjesniku Bosne.

Slijedeća dva lista sadrže razne manje dove.

3. L. 115 — 138. قصيدة البردة

Qasidei Burda od Būṣīrīje (v. br. 435,[2]). Tu se još nalazi nekoliko sura, ahdnama i neki salavati. Potom nekoliko neispisanih listova, te opet salavati i dove.

Cijelu zbirku prepisao Ḥusain b. Muṣṭafa 1229/1813.

762. **2942.**

L. 124; 17,5 × 12,5. Nasḫ krupan, vokalizovan. Papir bijel i tamnobijel, povez kožni, popravljen, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 85. ISTO kao br. 758.

Na prvom i petnaestom listu izrađeni su unvani u bojama, a na listovima 13 i 14 nacrtan je plan Resulullahove džamije u Medini sa njegovim turbetom *(Revḍai-mutahhara)*. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 86 — 110. قصيدة البردة , v. br. 435,[2].

Nedostaje posljednji stih.

3. L. 111 — 123. اوراد پير بهائى محمد , v. br. 754.

Na kraju vird šejhul-islama Ebus-Su'ūda.

Cijelu zbirku prepisao Ibrāhīm b. 'Alī 1213 — 14/1798 — 99.

763. ISTO kao br. 758 **3083.**

L. 161; 18 × 12. Nasḫ krupan, vokalizovan. U vrhu prve stranice je unvan u bojama. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Na listu 24 — 25 nalazi se crtež koji prikazuje Resulullahovo turbe. Posljednja dva lista dopisana su kasnije drugim rukopisom. Papir žućkast, povez polukožni.

Rukopis potiče vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Pruščak.

764. ISTO **3968.**

L. 78; 21 × 16. Nasḫ vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir žućkast, povez polukožni.

Uvakufio Hadži Omer Mehmedbašić Karađoz-begovoj medresi, kako je to rečeno u bilješci na naslovnoj stranici.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

765. ISTO 4106.

L. 101; 15,5 × 10,5. Nasḫ vokalizovan. Na prvoj stranici primitivan unvan. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast, neki listovi zahvaćeni i oštećeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, koja se teško čita zbog oštećenja vlagom, a u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Ibrahim-aga Ćehaja za džamiju Sayyida Zainab (u Kairu). Datum nečitak.

اوقف و حبس ... و تصدق لله سبحانه و تعالى بهذه الدلائل الشريفة الجناب
المكرم الامير ابراهيم اغاه كتخدى الامير محمد اغا كتخدى جاويشان و جعل مقرها السيدة
زينب رضى الله تعالى عنها وقفا صحيحا شرعيا ... تحريرا فى شهور رجب الفرد ... من
هجرة من له العز

Prepisao 'Abdullaṭīf aṣ-Ṣafā'ī, 1182/1768.

كتبه الفقير عبد اللطيف الصفائى من تلاميذ احمد المعروف بشكرى ... سنة ١١٨٢

766. مطالع المسرات بجلاء دلائل الخيرات 3360.

Komentar prethodnom Ǧazūlījinom djelu. Napisao Šaiḫ Muḥammad al-Mahdī b. Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al- Fāsī al-Qaṣrī, umro 1063/1653.

Brock. II, 253.

Pisac je prvotno bio napisao opširan komentar, pa ga je poslije skratio radi lakše upotrebe. Naš rukopis predstavlja tu skraćenu redakciju.

Početak:

يقول العبد الفقير ... محمد المهدى بن احمد بن على بن يوسف الفاسى اقبا و دارا و
محتدا القصرى مولدا ... الحمد لله الذى اختص رسوله محمدا صلعم بخالص حبه

L. 287; 21,8 × 16,5. Nasḫ starinski. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir žućkast, čvrst, povez poluplatneni, nov.

Prepisao Sulaimān b. 'Alī 'Abdulḥāfiẓ aš-Šarqāwī, bez oznake datuma.

قد من الله تعالى و انعم باتمام هذا الشرح الشريف على يد العبد الضعيف ...
سليمان بن على عبد الحافظ الشرقاوى

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

767. ISTO 3947.

L. 358; 21 × 15. Nasḫ. Osnovni tekst pisan crvenim. U pisanju ima znatnih grešaka. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama na zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice su obrubljene tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir žućkast i tamnobijel, povez kožni, oštećen, sa utisnutim pozlaćenim ornamentima na koricama.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Ali-paša Stočević za knjižnicu svoje tekije u Mostaru, 1257/1841. Iznad zapisa nalazi se njegov veliki pečat.

هذه الوقف الشريف مدينهٔ موستارده انشاسنه موفق اولديغمز تكهٔ شريفه
كتبخانه‌سنده حفظ اولنمق اوزره رضاء لله تعالى اشبو كتاب وقف و تمهيد اولندى سنه ٢٥٧

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

768. منح البركات على دلائل الخيرات 760.

Komentar djelu *Dalā'il al-ḫairat*. Napisao Muḥammad b. Ismā'īl ar-Raiḥānī, umro 1158/1745.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 476; AM II, 326.

Brockelmann (S. II, 360) kaže da je pisac ovog komentara nepoznat.

Početak:

الحمد لله المتفضل بصلاته المنعم بافضل و اكمل صلاته على خير انبياءه

Ismā'īl-paša (n. mj.) navodi drukčiji početak. Gornji naslov i početak navedeni su u uvodu ovog primjerka.

L. 258; 21,5 × 16. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen, a stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, povez kožni, oštećen. Rukopis je na kraju nepotpun.

Na naslovnoj stranici nalazi se potpis zavještača u obliku tugre, njegov veliki okrugli pečat u kom se može pročitati da je primjerak uvakufio Ahmed-aga babi seade-aga u Istanbulu 1151/1738, te njegov mali lični pečat i pečat Fejzije medrese. (وقـف احمد اغا باب السعادة الشريفة سنه ١١٥١).

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

769. **2100.**

L. 50; 19,5 × 14. Pod t. 1 — 5 i 8 nasḫ lijep, a pod t. 6 i 7 ta'līq. Papir bijel i tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1 — 7. حمى العارفين فى اسرار اسماء الاربعين

Risala mističnog sadržaja o molitvama pomoću Božijih imena. Gornji naslov je od autora i nalazi se u uvodu djela. Inače mu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Na početku rukopisa, u vrhu prve stranice, napisan je pak prepisivačevom rukom crvenim mastilom drugi naslov درة الاسرار لفخر الامصار. Ovaj naslov navodi ḤḪ (I, 737) bez ikakvih drugih podataka. Iznad ovog naslova neko je kasnije na samom rubu prve stranice rukopisa stavio kao naslov ادريسيه. Napisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Ḥanafī al-Bisṭāmī, umro 858/1453. Pisac je spomenut u uvodu rukopisa. On ovdje razrađuje i tumači 40 Božijih imena (الاسماء الاربعون ili الاسماء الادريسية) koje je sabrao Šihābuddīn Yaḥya b. Ḥabaš b. Amīrak as-Suhrawardī, umro 587/1191 (v. uvod rukopisa i Brock. I, 437 — 38). U početku kaže da je prvi pomoću ovih imena molio Božiji poslanik Idrīs alejhiselām, a zatim navodi kod tumačenja svakog imena u koju svrhu služi molenje i »zapisivanje« istim.

Početak:

اللهم يا فياض الانوار و يا واهب الملك لمن يختـار ... و بعد فيقول اضعف عباد الله عبد الرحمن بن محمد بن على بن احمد الحنفى البسطامى ... و قد سميت ما جمعته ... بحمى العارفين فى اسرار اسماء الاربعين

2. L. 7ᵇ — 11. قصيدة بالتركية لشرح الاسماء الحسنى

Kasida na turskom jeziku u kojoj se tumače Božija imena i izlaže njihova čudotvorna moć. U naslovu rukopisa kaže se da je autor ove kaside autor poznate poeme *al-Muḥammadīya*, dakle šaiḫ Muḥammad b. Sāliḥ Yaziğioglu, umro 855/1451 (v. Ismā'īl-paša, AM II, 198).

هذه قصيدة لشرح اسماء الحسنى من مؤلفات الشيخ صاحب محمديه رحمة الله عليه

Početak:

الله واحد حى عظيم شانه اعلى   ديلر حقنه آنك كه رب خالق الاشيا

Na l. 12 govori se o koristima od učenja لا اله الا الله i آية الكرسى.

3. L. 13ᵇ — 18. ترويح القلوب بلطائف الغيوب

Risala mističnog sadržaja, slična onoj pod t. 1 i od istog autora. Gornji naslov nalazi se u vrhu prve stranice rukopisa. Pisac se pri izradi ove risale koristio djelima Ibn Arabīje i Būnīje. ḤḪ (I, 402) spominje samo naslov risale.

Početak:

الحمد لله الذى اشهد خواص اصفيائه منافع اسراره الشافية و بدائع آثاره الكافية ... و بعد فهذه درة الاسرار و دوحة الانوار استخرجها من فى ملك الله سايح ... عبد الرحمن بن محمد بن على بن احمد البسطامى

4. L. 18 — 20. الجوهر النورانى فى السر الازهر الربانى

Risala sličnog sadržaja kao i prethodne dvije, vjerovatno od istog pisca al-Bistāmīje. Ovdje se razrađuje i tumači kratak molitvenik اللطائف العشرة koji je sabrao Abu 'l-'Abbās Aḥmad b. 'Alī al-Būnī, umro 622/1225.

Početak: الحمد لله الذى انبع من قلوب العلماء انهار حكمته اللدنية

5. L. 20 — 25. الالفاظ الشهيه فى الالحاظ البهية

Risala sličnog sadržaja kao i prethodne, vjerovatno od istog pisca.

Početak: الحمد لله مجيب الدعاء و كاشف البلاء.

Poslije trećeg lista ova risala je manjkava, a dalji tekst predstavlja fragment nekog drugog sličnog djela (السر الافخر فى الترياق الاكبر).

Završetak toga djela glasi:

و قد بسطنا اسرار معانيها و كشفنا غطاء مبانيها من كتاب شمس المعارف و لطائف العوارف فى كتابنا الموسوم بالسر الافخر فى الترياق الاكبر بابلغ عبارة و اوضح اشارة

Ovdje spomenuto djelo شمس المعارف و لطائف العوارف je iz područja tesavvufa, a pisac mu je šaiḫ Aḥmad b. 'Alī al-Būnī (v. ḤḪ II, 1062), a drugo navedeno djelo السر الافخر فى الترياق الاكبر ne nalazimo doslovno pod tim nazivom, ali djelo pod sličnim nazivom (السر الافخر والكبرت الاحمر) od al-Bistamije navodi Ismā'īl-paša (Ḏail II, 10). Držimo da je ovdje riječ o istom djelu.

6. L. 26 — 30^{a}. فصل فى فوائد الذكر

Poglavlje o koristima zikra (učenja Božijih imena). Obrađeno po djelu: الكلم الطيب od Ibn al-Qayyima, kako se to kaže u uvodu.

Početak:

فصل فى فوائد الذكر فهى اجل من ان تحصى و لكن الامام العالم العلامة شمس الدين بن القيم ذكر فى الكلم الطيب ثلاثة و سبعين فائدة ثم اكملها الاخ فى الله قاضى القضاة شهاب الدين احمد الحموى الشهير بالرسام مائة و تكلم كل منهما على كل فائدة كلاماً كثيرا و ذكر الاحاديث المستنبطة منها تلك الفوائد فحذفت ذلك خوف التطويل فمن اراد ان يقف على كلامهما فلينظر فى الكلم الطيب لا بن القيم و نتيجة الفكر فى فضائل الذكر للرسام المذكور

Na kraju se nalazi zapis iz koga se razumije da je rad prepisao (a možda i napisao) Muḥammad b. 'Omar-efendi, *šagird* (pripravnik) u birou ruznama 8. ramazana 1103/1691.

انتهى ما ذكر القاضى شهاب الدين الرسام من زيادة الفوائد على يد اضعف العباد الى الله سبحانه و تعالى الفقير محمد بن عمر افندى شاكرد بالروزنامه [!؟] ... وكان الفراغ فى اليوم الثامن من شهر رمضان المعظم سنة ١١٠٣

7. L. 30^{b} — 42. ادريسيه

Risala o koristima i uticaju *(ḫawāṣṣ)* Božijih imena. Slična je risali pod t. 1, kao da je njena druga verzija. Gornji naslov nalazi se u vrhu prve stranice.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الاسماء الحسنى و سائل تلان بها عريكة الطالب الجامحة ... اما بعد فاعلم و فقك الله تعالى ان هذه الاسطر قطرات من ابحر فى بيان بعض خواص الاسماء الاربعين اللواتى هن من اعظم اسماء رب العالمين ... و اول من تصدى لدعوة هذه الاسماء العظام من الانبياء ادريس عليه السلام و قد اشتهر بها من الاولياء الامام حسن البصرى

Pismo kao prethodno od iste ruke.

8. L. 43 — 50. (دعاء منظوم).

Dova u stihu sa rimom na slovo ر — od nepoznatog pisca.

Početak:

بدأت بسم الله فى اول السطر فاسماءه حصن منيع من الضر

Na naslovnoj strani djela pod t. 1 nalazi se bilješka sa imenom bivšeg vlasnika i vakifa, te njegov mali lični i veliki vakufski pečat. Tu je i bilješka u kojoj se kaže da je ovu zbirku pozajmivao Kaukčizade (Kaukčija) šejḫ Abdullah.

Prepisao pod tač. 1 — 5 nepoznati prepisivač u XVIII ili XIX stoljeću, pod t. 6 — 7 Muḥammad b. 'Omar (v. na kraju pod t. 6), a pod t. 8. prepisao je 'Oṯman b. Ibrāhīm 1164/1751.

تحريرا فى اواخر ربيع الاول ... سنة اربع و ستين و مائة و الف كتبه الحقير الفقير عثمان بن ابراهيم

Zbirka sadrži neke rijetke, ali ne i naučno vrijedne risale.

Uvakufio Hromozade, čiji se pečati nalaze na prvom i drugom listu.

770. الحزب الاعظم و الورد الافخم 894.

Zbirka dova koju je sabrao šaiḫ 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605.

Brock. II, 396,^{51}.

Dove su podijeljene na dane u sedmici.

Početak: الحمد لله الذى دعانا بالايمان و هدانا بالقرآن

L. 61; 18 × 13. Nasḫ čitak, vokalizovan. U vrhu prve stranice izrađen je unvan u bojama u kome je upisan prvi dio gornjeg naslova. Posljednja stranica također je ukrašena. Naslov hizba za pojedine dane napisan je krupnim zlatnim slovima. Na rubu nekih listova nalaze se proste rozete. Rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama, ukrašenim tankom crnom crtom i sitnim plavim i crvenim tačkicama. Početak svake dove napisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir bijel, tanak, glat, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen početkom zulkade 1281/1864.

Uvakufio Salim Muftić 1938.

771. **2294.**

L. 95; 20 × 13,5. Nasḫ. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 — 44. ISTO.

Raspored hizbova na sedmične dane malo se razlikuje od rasporeda kod prethodne zbirke.

2. L. 45 — 95. دلائل الخيرات , v. br. 758.

Primjerak je nepotpun u početku.

Na posljednjem listu nalazi se bilješka na turskom jeziku, pisana drugom, nevještom rukom, u kojoj se kaže da je neki Munla Ḥasan Torlak preminuo 1214/1799, što znači da je ovaj prepis stariji od tog datuma.

Cijela zbirka prepisana je istim rukopisom u XVIII stoljeću.

772. **2569.**

L. 137; 18,5 × 13. Nasḫ lijep, vokalizovan. Stranice obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir žućkast, čvrst, povez polukožni.

1. L. 1 — 52. ISTO kao br. 770.

U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan u bojama. Rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama.

2. L. 54 — 118. دلائل الخيرات و شوارق الانوار , v. br. 758.

Na početku ima unvan. Na listu 64 nalazi se crtež u bojama koji predstavlja Ravḍai-muṭahharu.

3. L. 120 — 126. اسماء اهل البدر

Imena ashaba koji su sudjelovali u bici na Bedru (v. br. 761,^{2}).

4. L. 126^{b} — 131. القصيدة الدمياطية , v. br. 122,^{9}.

5. L. 132 — 135. (دعاء)

Dova sastavljena od arapskog alfabeta i pojedinih ajeta Qur'ana.

Početak: ا ب ت ث ... يا الله يا على يا عظيم

Cijelu ovu zbirku prepisao je i ukrasio naš poznati prepisivač mushafa kaligraf ḥafiẓ Ibrahim b. Muḥammad iz Sarajeva oko godine 1213/1798.

Na naslovnoj stranici djela pod t. 1 nalazi se odobrenje (*iğazat*) od šeih Ahmeda Hayātīje prepisivaču da može učiti prvu suru, Fatihu, na razne murade (želje).

Na rubu posljednjeg lista nalazi se odobrenje (*iğazat*) Šehića Sejid Muhameda, sarajevskog kadije, također prepisivaču, da može učiti ovaj hizb. Na kraju je jedna dova, pisana kasnije slabim rukopisom.

Iz biblioteke Muhamed Enverije Kadića.

773. **2833.**

L. 77; 18 × 12. Nasḫ čitak, većim dijelom vokalizovan. Papir žućkast, povez kožni.

1. L. 1 — 61. ISTO kao br. 770.

2. L. 61^{b} — 65. (دعاء من آيات القرآن)

Dova sastavljena od kur'anskih ajeta.

Početak: و الهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم

3. L. 65^{b} — 74. الفقه الاكبر , v. br. 114,^{4}.

4. L. 75 — 77. القصيدة الدمياطية , v. br. 122,^{9}.

Cijelu zbirku prepisao Sulaimān b. Ḥabīb b. al-Ḥağ Malkoč b. al-Ḥağ Šaʻbān iz Olova, nastanjen u Sarajevu, muharema 1128/1715.

774. ISTO kao br. 770. **2866.**

Primjerak je nepotpun u početku.

L. 66; 15,5 × 11. Nasḫ lijep, vokalizovan. Stranice obrubljene crvenom linijom. Rečenice rastavljene krupnim zlatnim tačkama. Papir žućkast, povez poluplatneni.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Kupljeno u Travniku.

775. **2879.**

L. 96; 15,5 × 11. Nasḫ vokalizovan. Papir žućkast i malim dijelom zelen, listovi zahvaćeni vlagom i neki od njih oštećeni, tako da je i pismo mjestimično oštećeno; povez kožni sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 50. ISTO.

Istaknute riječi i rečenice pisane crvenim mastilom.

2. L. 51^b — 54. حزب البحر للشاذلى .

Dova (molitva) zvana *Ḥizb al-baḥr* (v. br. 365,^{4}).

3. L. 54^b — 56. حزب محيى الدين النووى

Dova koju je sastavio Abū Zakarīya Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277.

Kairo I, 290.

Prije dove nalazi se uvod o važnosti iste, a zatim njen početak:

بسم الله الرحمن الرحيم و صلى الله على سيدنا محمد و آله و سلم بسم الله الله اكبر
الله اكبر الله اكبر اقول على نفسى و على دينى

4. L. 57 — 64. حزب البر ili الحزب الكبير

Dova koju je sastavio Abu 'l-Ḥasan ʻAlī b. ʻAbdullāh aš-Šaḏilī (v. ovdje tač. 2).

Kairo I, 287.

Početak:

اذا جاءك الذين يؤمنون بآياتنا فقل سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة

5. L. 64^b — 67. (حلية رسول الله صلعم و خلفاء الاربعة)

Kratak lični opis Resulullaha i prve četvorice halifa (izvadak iz *Šamā'ila*), zatim se nalaze imena *Aṣḥāb al-kahfa*.

6. L. 69 — 96. جالية الكرب باصحاب سيد العجم و العرب

Dova u kojoj su sabrana imena ashaba sa Uhuda i Bedra. Sastavio Ğaʻfar b. Ḥasan b. ʻAbdulkarīm al-Barzanğī, umro 1179/1765.

Kairo I, 283; Brock. II, 384.

Početak:

الحمد لله الذى تقدست صفاته و اسماؤه و الصلاة و السلام ... و بعد فيقول المفتقر
الى فضل الكريم المنجى جعفر بن حسن بن عبد الكريم البرزنجى

Zati mslijedi dulji uvod o važnosti i značaju ove dove. Imena ashaba poredana su abecednim redom.

Na listu 50^b nalaze se bilješke o nafile-namazu koji se klanja radi neke potrebe.

Cijela zbirka prepisana je istim rukopisom prije 1190/1776 (v. bilješku na l. 96).

776. ISTO kao br. 770 **2971.**

L. 83; 17 × 10,5. Nasḫ lijep, vokalizovan. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, povez polukožni.

Na zadnjem zaštitnom listu nalazi se kurban-dova i bilješka o molitvi za kišu.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Muhamed Enveri Kadića.

777. الكاشف لادعية النبى الاكرم شرح الحزب الاعظم **2057.**

(لمجهول)

Komentar djelu *al-Ḥizb al-aʻẓam* (v. br. 770) od nepoznatog pisca. Kairo (I, 343) i Brockelmann (S. II, 541) pogrešno navode da je pisac komentara ʻAlī al-Qārī, — što ne dopušta ni tekst uvoda.

Početak:

الحمد لله المذكور بكل لسان الهادى لهذه الامة المحمدية بمن تنورت من نوره الاكوان ... و بعد فان الاشتغال بالذكر من افضل الطاعات ... فمن ذلك حزب الامام الجليل ... الحزب الاعظم لملا على القارى افاض الله تعالى على قبره سحايب الرضوان ... و قد احضره لى من انتمى اليه لاخذ العلم و اخبرنى انه ليس له شرح فيما علم الشيخ الكامل و الاخ الناصح العامل خليل بن مصطفى من ديار بكر ... و سألنى ايضا فى صرف الهمة له الشيخ الصالح الصوفى على العريان - ؟ - المنسوب للشيخ معروف الكرخى ... فرأيت ان هذا الشرح يتم و قد تم ... و لما اكملته سميته الكاشف لادعية النبى الاكرم شرح الحزب الاعظم و الدعاء الافخم

L. 78; 20,5 × 15,5. Nasḫ-ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, povez polukožni.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se potpis i pečat bivšeg vlasnika (Omer Zuhdī 1193/1779), te pečat sa imenom kasnijeg preprodavca knjiga u Sarajevu (Muhamed-aga Aganagić).

Rukopis je stariji od prethodnog datuma.

778. 2168.

L. 81; 21 × 14. Pod t. 1—4 nasḫ čitak, pod t. 5 nasḫ posebne vrste, krupan, lijep — od ruke vješta kaligrafa.

1. L. 1—20. الباب الخامس فى التسبيح و التحميد و الدعاء

نقل من مشكاة الانوار فى الاوراد و الاذكار

Peto poglavlje, o molitvama, iz djela *Miškāt al-anwār* koje je napisao šaiḫ Aḥmad b. 'Abdulqādir b. 'Omar al-Ḥaḍramī, umro 1052/1642.

2. L. 21—26. فقه الكيدانى , v. br. 399,^{4}.

3. L. 27—30. نخبة الفكر , v. br. 387.

Poslije toga na dva lista nacrtano je »stablo vjere« (šağara al-īmān). To je crtež u obliku stabla čije grane sa lišćem predstavljaju vrline i mane. Na nacrtu se nalazi datum 1060/1650 godina, što vjerovatno označava datum originala sa koga je precrtano.

4. L. 33—65. نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر , v. br. 113,^{5}.

5. L. 66—81. عجالة (فى تفسير بعض آيات القرآن)

Risala o tumačenju nekih ajeta Qur'āna. Napisao neki »Muhammad koji je smijenjen sa medrese — Fāṭime Ḫātun —«, kako se to razumi iz bilješke na kraju (حرّره العبد الراجى ... محمد الحقير المنفصل عن مدرسة فاطمه خاتون).

Početak: يا من ولهت فى انباء اسرار كماله العقول.

Rad je posvećen nekom veziru.

U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na naslovnoj str. naslov i bilješka su namjerno pobrisani.

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se bilješka i pečat bivšeg vlasnika (Ibrahim b. Hāğ Muṣṭafa al-Baqārī, — Bakarević 1203/1788).

Prepisao od t. 1 do t. 4 neki Ḥasan 1116/1704. a pod t. 5 nepoznati prepisivač (ukoliko to nije sam autor) u XVIII ili XIX stoljeću.

779. انعام 3230.

Molitvenik koji sadrži po nekoliko sura iz Qur'āna, razne dove i zapise, a često služi kao hamajlija. Naziv je po suri *al-An'ām* koja je obično napisana u početku. U ovom primjerku su sabrane sure *Fātiḥa, Yāsīn* i drugih nekoliko, te početak sure *al-Baqara*, zatim hatma-dova na turskom jeziku i neke druge dove, nijjeti dženaze-namaza, muhur (crtež) protiv kuge, *muhri-Sulejman* i *muhri-Jusuf*, *ahdnama* i njene velike prednosti, *vefki-šerif* (zapis) čijem nosiocu »ništa ne može naškoditi«, *Bazubend* (zapis vezan na mišici) za koji se kaže da će njegov nosilac imati velike sevabe. Među dovama kao posebne nalaze se: dova dvanaestorice šiiskih imama, dova i zapis protiv uzetosti jezika, dova Hasana i Huseina, te Hidra, dova za skidanje sihra, dova protiv crvenog vjetra i kuge.

L. 131; 10 × 8,5. Nasḫ pisan oštrim perom, vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez kožni.

Prepisao Munla Velī, sin Salihov, u tvrđavi Izačić (srez Bihać), 1169/1756, kako je to rečeno u bilješci na posljednjoj strani.

راقم الحروف سابقا ازاچيك قلعه‌سنده منلا ولى بن صالح سنه ١١٦٩

Početak:

الحمد لله المذكور بكل لسان الهادى لهذه الامة المحمدية بمن تنورت من نوره الاكوان ... و بعد فان الاشتغال بالذكر من افضل الطاعات ... فمن ذلك حزب الامام الجليل ... الحزب الاعظم للاعلى القارى افاض الله تعالى على قبره سحايب الرضوان ... و قد احضره لى من انتمى اليه لاخذ العلم و اخبرنى انه ليس له شرح فيما علم الشيخ الكامل و الاخ الناصح العامل خليل بن مصطفى من ديار بكر ... و سألنى ايضا فى صرف الهمة له الشيخ الصالح الصوفى على العريان - ؟ - المنسوب للشيخ معروف الكرخى ... فرأيت ان هذا الشرح يتم و قد تم ... و لما اكملته سميته الكاشف لادعية النبى الاكرم شرح الحزب الاعظم و الدعاء الافخم

L. 78; 20,5 × 15,5. Nasḫ-ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, povez polukožni.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se potpis i pečat bivšeg vlasnika (Omer Zuhdī 1193/1779), te pečat sa imenom kasnijeg preprodavca knjiga u Sarajevu (Muhamed-aga Aganagić).

Rukopis je stariji od prethodnog datuma.

778. 2168.

L. 81; 21 × 14. Pod t. 1 — 4 nasḫ čitak, pod t. 5 nasḫ posebne vrste, krupan, lijep — od ruke vješta kaligrafa.

1. L. 1 — 20. الباب الخامس فى التسبيح و التحميد و الدعاء

نقل من مشكاة الانوار فى الاوراد و الاذكار

Peto poglavlje, o molitvama, iz djela *Miškāt al-anwār* koje je napisao šaiḫ Aḥmad b. 'Abdulqādir b. 'Omar al-Ḥaḍramī, umro 1052/1642.

2. L. 21 — 26. فقه الكيدانى , v. br. 399,^{4}.

3. L. 27 — 30. نخبة الفكر , v. br. 387.

Poslije toga na dva lista nacrtano je »stablo vjere« (šağara al-īmān). To je crtež u obliku stabla čije grane sa lišćem predstavljaju vrline i mane. Na nacrtu se nalazi datum 1060/1650 godina, što vjerovatno označava datum originala sa koga je precrtano.

4. L. 33 — 65. نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر , v. br. 113,^{5}.

5. L. 66 — 81. عجالة (فى تفسير بعض آيات القرآن)

Risala o tumačenju nekih ajeta Qur'āna. Napisao neki »Muhammad koji je smijenjen sa medrese — Fāṭime Ḫātun —«, kako se to razumi iz bilješke na kraju (حرّره العبد الراجى ... محمد الحقير المنفصل عن مدرسة فاطمه خاتون).

Početak: يا من ولهت فى انباء اسرار كماله العقول

Rad je posvećen nekom veziru.

U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na naslovnoj str. naslov i bilješka su namjerno pobrisani.

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se bilješka i pečat bivšeg vlasnika (Ibrahim b. Hāğ Muṣṭafa al-Baqārī, — Bakarević 1203/1788).

Prepisao od t. 1 do t. 4 neki Ḥasan 1116/1704. a pod t. 5 nepoznati prepisivač (ukoliko to nije sam autor) u XVIII ili XIX stoljeću.

779. انعام 3230.

Molitvenik koji sadrži po nekoliko sura iz Qur'āna, razne dove i zapise, a često služi kao hamajlija. Naziv je po suri *al-An'ām* koja je obično napisana u početku. U ovom primjerku su sabrane sure *Fātiḥa*, *Yāsīn* i drugih nekoliko, te početak sure *al-Baqara*, zatim hatma-dova na turskom jeziku i neke druge dove, nijjeti dženaze-namaza, muhur (crtež) protiv kuge, *muhri-Sulejman* i *muhri-Jusuf*, *ahdnama* i njene velike prednosti, *vefki-šerif* (zapis) čijem nosiocu »ništa ne može naškoditi«, *Bazubend* (zapis vezan na mišici) za koji se kaže da će njegov nosilac imati velike sevabe. Među dovama kao posebne nalaze se: dova dvanaestorice šiiskih imama, dova i zapis protiv uzetosti jezika, dova Hasana i Huseina, te Hidra, dova za skidanje sihra, dova protiv crvenog vjetra i kuge.

L. 131; 10 × 8,5. Nasḫ pisan oštrim perom, vokalizovan. Papir bijel, deblji, povez kožni.

Prepisao Munla Velī, sin Salihov, u tvrđavi Izačić (srez Bihać), 1169/1756, kako je to rečeno u bilješci na posljednjoj strani.

راقم الحروف سابقا ازاچيك قلعه‌سنده منلا ولى بن صالح سنه ١١٦٩

Na početku se nalaze bilješke sa datumom rođenja i smrti nekih osoba. Tu se kaže da je Fejzullah-aga Dženetić rođen 22. ševala u petak veče 1165/1752.

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić, sin Fejzullah-begov, svom muškom potomstvu 1289/1872, kako se to vidi iz zapisa na naslovnoj strani. Tu je i njegov lični pečat u kome piše:

خاك پاى چار يار با صفا بندهٔ آل محمد مصطفى

780. انعام 2900.

Sadrži sure *al-An'ām*, *Yāsīn* i druge, zatim esmai-husna, opis istihare, prednosti dove zvane *al-Qadah* i tekst te dove, te još druge razne dove sa ponekim zapisom. Posljednjih desetak listova ispunjeno je raznim receptima za lijekove.

L. 115; 15,8 × 11. Nasḫ i riq'a. Papir žućkast, deblji, listovi zahvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen 1180/1766.

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić.

781. انعام 3189.

Pored više sura i ajeta, u primjerku se nalazi: kratka hatma-dova, sedam ajeta za spas od svih nesreća, *al-asmā' al-ḥusna* i 112 imena i atributa Muhamedovih, iman-dova, kratak lični opis Muhamedov, te dova koja se uči kad se vidi mlađak. Na koncu je popis navodno Muhamedove ostavine, te slika navodno muhri-nubuvveta.

L. 65; 16,5 × 11. Nasḫ vrlo lijep. Na početku se nalazi unvan i dalje mnogi ukrasi u bojama, a naročito pri kraju. Stranice su obrubljene sa tri crne i jednom širokom zlatnom linijom. Papir žućkasto-bijel, povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama, oštećen.

Prepisao i ukrasio neki Ahmed, imam, učenik Vefaije Misrije 1198/1783.

نمّقه الحقير اضعف الكتّاب احمد الامام من تلاميذ الوفائى المصرى فى سنة ١١٩٨

Uvakufio Mustaj-beg Dženetić.

782. انعام 4363.

Pored uobičajenih sura i dova, ovaj primjerak sadrži: Kratak lični opis Muhamedov i prve četvorice halifa, dove za ozdravljenje, za skidanje sihra, za postizanje visokog položaja, za lak porođaj, imena Muhamedova, imena ashaba sa Bedra, 17 uslova za dovu, prikaz vremena u kojima se dova prima i čija se dova prima itd.

L. 103; 16,5 × 9. Nasḫ lijep. Na početku je unvan u bojama i dalje mjestimično manji unvani i ukrasi. Stranice su obrubljene sa tri crne i jednom širom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Papir žućkast, tanak, bez poveza.

Prepisao i ukrasio Sulaiman sin Ibrahimov, zvani Hadžabulić, iz Gornjeg Vakufa, učenik nekog Ismail Zihnije, 1227/1812.

Turski

783. توفيق موفق الخيرات لنيل البركات 177.

فى خدمة منبع السعادات شرح دلائل الخيرات

Turski prevod i komentar djela دلائل الخيرات (v. br. 758). Napisao šaiḫ Muḥammad Qara Dāwūdzāde ar-Rūmī, umro 1170/1756.

Ismā'il-paša, Ḍail I, 340; Kairo (F. kutub at-turkiya), 58.

Početak:

الحمد لله الذى صلى بنفسه على النبى عايه اكمل الصلوات و التسليم

L. 252; 30 × 20. Nasḫ lijep. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama i po jedna rozeta na prvoj i drugoj stranici. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet crnih i dvije široke zlatne, a ostale jednom crvenom linijom. U prvoj polovini rukopisa (na l. 90—91) nalaze se jednostavni crteži u bojama koji predstavljaju panoramu harema sa bližom okolinom u Meki i Medini. Papir bijel, glat, povez polukožni, omotan djelomično u zeleno platno.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se potpis i lični pečat Muhameda Mestvice, nekadašnjeg vlasnika ovog rukopisa. Na naslovnoj strani nalazi se gornji naslov i bilješka u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Hadži Muhamed Bičakčić, sin Fejzullahov, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu. Na kraju ima bilješka, pisana krupno, plavom tintom, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak ispravio Halil b. Ibrahim.

قد صحح هذا الشرح النفيس بقدر الوسع والامكان مع ان بضاعتى قليلة والقريحة كليلة . . . و انا العبد الفقير خليل بن ابراهيم الحقير

Rukopis je iz XVIII stoljeća, a prepisao ga je vjerovatno navedeni Ḫalīl b. Ibrāhīm.

Iz Šehdine biblioteke, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju.

784. ISTO **4198.**

L. 299; 24 × 14. Nasḫ sitan, lijep. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. U vrhu prve stranice i na l. 104 nalaze se vrlo lijepi unvani u živopisnim bojama, kao što su i rubovi prve dvije stranice ukrašeni vanredno lijepim ornamentima. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne, širokom zlatnom i crvenom linijom. Na prvoj stranici rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama koje su umjetnički ukrašene. Po prerezu listova nalaze se također zlatni ukrasi, kao što se nalaze divni ukrasi i na završetku. Na l. 100 nalazi se lijep crtež u bojama koji predstavlja Revdai-mutahheru sa Resulullahovom džamijom i njenom bližom okolinom u Medini. Papir tamnobijel, tanak, povez polukožni, omotan u zeleno tanko platno. Primjerak ima kožnu futrolu koja je oštećena.

Rukopis je vrlo vrijedan po ljepoti pisma i ornamentike, a potiče iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Murteza-efendija Karađozović,, muftija crnogorskih muslimana, za Gazi Husrev-begovu biblioteku 1952. godine, kako je to zabilježeno na početku rukopisa.

785. **4249.**

L. 119; 20 × 14,5. Nasḫ. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni.

1. L. 1 — 53. دعانامه

Zbirka dova, sa uputstvom na turskom jeziku, nepotpuna u početku. Posvećeno nekom H. Ibrahimu, velikom meceni. Raspoređeno je na uvod i sedam poglavlja.

Poslije te zbirke nekoliko lista sadrži razne dove i salavate.

2. L. 54 — 57. حزب البحر للشيخ الشاذلى, v. br. 365,⁴.

Na l. 58 — 109 nalaze se razne dove i bilješke.

3. L. 110 — 113. القصيدة الدمياطية

(الاسماء الحسنى منظوم الدمياطى), v. br. 122,⁹.

Na posljednjih osam lista ispisane su opet razne bilješke, dove i recepti.

Cijela zbirka prepisana je istim rukopisom vjerovatno u XVIII stoljeću.

786. **800.**

L. 112; 18,5 × 13. Nasḫ. Papir tamnobijel, glat, povez kožni, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1 — 16. دعانامۀ ابو السعود

Zbirka dova koje je sabrao šaiḫ al-islām Abus-Su'ūd, umro 982/1574. U početku je zbirka nepotpuna.

Početak ovdje: . . . زمانده دعا مقبولدر دعاسى مستجاب اولنلر

2. L. 17 — 27. اوصاف حليۀ رسول اكرم صلعم

Komentar na turskom jeziku nekolicini hadisa koji sadrže opis Resulullahove ličnosti. (Hadisi su uzeti iz Tirmizijina Šemaila).

Početak: الحمد لله الذى خلق الإنسان فى احسن تقويم

U uvodu nepoznati pisac spominje sultana Murata.

3. L. 28 — 53. حليۀ خاقانى

Pjesma na turskom jeziku u slavu Resulullaha. Sadrži i opis njegove ličnosti. Spjevao Muhammad-beg Ḫāqānī, umro 1015/1606.

M. Tahir, OM II, 163.

Spjev je još poznat i pod naslovom الحلية النبوية (v. ḤḪ I, 691 i Reiu, 257).

Početak: بسمليله ايدهلم فتح كلام   فتح اوله تابو معماى بنام

4. L. 54 — 79. (قصيدة تركية فى شرح معانى الاسماء الحسنى)

Kasida na turskom jeziku o tumačenju Božijih imena, od nepoznatog pisca.

Početak: بسم الله الرحمن الرحيم   اعظم اسماء عليم و حكيم

Na kraju nepotpuno.

Slijedeća dva lista sadrže dio *esmai-husna*, te kraće dove i upute kada i za koju se želju one uče.

5. L. 80 — 82. القصيدة الدمياطية, v. br. 122,⁹.

Na l. 83 — 93. nalaze se razne bilješke, stihovi i nabožne kaside (ilahije) — na turskom i arapskom jeziku.

6. L. 93 — 95. استغفار سيدى ابى مدين

Dova u stihu na arapskom jeziku. Sastavio Šaiḫ Abū Madyan (v. Kairo I, 265).

Početak:

بسم الله ابتدى فى كل محترم   و الحمد لله فى بدئى و مختتم

Na l. 95 — 103. nalazi se poglavlje o prednosti učenja salavata. (فى بيان فضل الصلاة على النبي ع م — uzeto iz djela الحزب الاعظم, v. br. 770).

Na l. 103ᵇ — nalazi se vird šaiḫ al-islama Abus-Su'ūda.

(ابو السعود افندى حضرتلرينك ورد شريفلريدر)

Početak: اللهم نظم احوالى و حسّن افعالى

Posljednjih šest lista sadrže razne bilješke, dove, poučne stihove i recepte za neke lijekove, — na arapskom i turskom jeziku.

Cijelu zbirku, izuzev bilježaka nekih dova i stihova, prepisao nepoznati prepisivač oko godine 1109/1697.

Uvakufio Hromozade.

787. مناجاة موسى عليه السلام 2033.

Munāǧāt (razgovor s Bogom i molitva) Musa alejhisselama. Nepotpuno u početku.

Kairo (F. Kutub at-turkiya), 61.

Početak ovdje:

يو يوزنده هر نكيم وار ايدى دوكلى اوتورمش ايدى اندن جبرائيل موسى يه بيورديكم

Možda je ovo prevod sa arapskog (v. br. 578,⁵).

L. 24; 21 × 16. Nasḫ krupan, slab. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni.

Prepisano 1175/1761.

788. ISTO 2732.

Početak ovog primjerka glasi:

كعب الاحباردن رضى الله عنه روايت اولنور

L. 45; 18,5 × 12,5. Nasḫ slab, vokalizovan. Papir žućkast, povez poluplatneni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Muhamed Enverije Kadića.

789. مجموعهٔ ادعيه 1157.

Zbirka prigodnih dova, sa tumačem na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača, nepotpuna u početku. Pred svakom dovom navodi se njen sened i radi čega se uči.

Početak ovdje:

يا حفيظ احفظنى بحفظك الخفى الذى اذا حفظت به كفى و نقلدر شاملدن روايت اولنديكه حسن حسين خسته اولديلر رسول ع م بو تعويذى انلرك اوزرينه اوقدى

L. 105; 22,5 × 13. Nasḫ. Tekst dova vokalizovan. Stranice obrubljene crvenim linijama. Papir žućkast i tamnobijel, tanak, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

790. ترجمة الحصن الحصين 2952.

Turski prevod djela الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين (v. br. 588,³).

Prevodilac je Aḥmad b. Šaiḫ Tāǧ al-'ārifīn, (v. uvod).

Gornji naslov nalazi se na prerezu listova.

Početak:

حمد و سپاس و ثناء بی قیاس اول خالق موجودات ... کتاب الحصن الحصین
و صف تام و نفعی عام و مشهور اولمشدر ... بو فقیر قلیل البضاعه ... احمد بن الشیخ
تاج العارفین علی قدر الطاقة لسان ترکیه ترجمه ایدوب ابناء رومدن هرکس اندن انتفاع ایده لر

L. 386; 16 × 11. Nasḫ lijep, vokalizovan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Kratice, koje označavaju izvore, pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama. Ima polukožnu futrolu.

Na ostatku prvog zaštitnog lista, čije su dvije trećine otkinute, nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je Mula Mestvica pregledao ovaj rukopis 1264/1848. (کوزدن کچردی ملا مستویچه سنه ۱۲٦٤)

Na rubu posljednjeg lista nalaze se dvije fetve na turskom jeziku o pobožnosti griješnika, od nekog Abdullaha.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdine biblioteke, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju.

791. **2738.**

L. 52; 17,5 × 12,5. Nasḫ vokalizovan, slab, a samo pod t. 3 ta'līq od vješte ruke. Papir žućkast, povez polukožni.

1. L. 1 — 21. دعاء مناجاة (وغيرها من الادعية)

Razne dove i zapisi sa uputstvom zašto se uče i pišu.

Početak: اللهم انی اسئلك بحق لااله الا الله وحده ...

Poslije toga navedeni su dani u mjesecima sa oznakom koji je dan sretan, a koji nesretan.

2. L. 23 — 29. مرحوم قاضی زاده افندینك خاصة اسلامبول و عامة
جمله مؤمنار خاتونلرینه وصیتلردر

Savjeti ženama u Istanbulu i drugim ženama vjernika, na turskom jeziku. Napisao Qādīzāde-efendi.

Početak: كلك ای مؤمنلرك خاتونلری یارادان الله ایچون دیکلیکك بنی

3. L. 29 — 41. (شرح القصيدة الطنطرانية بالتركية).

Komentar na turskom jeziku poznatoj Tantaranijinoj pjesmi o Nizamul-Mulku (v. br. 397,[5]).

Početak:

یا خلی البال ... الخلی غملو و تشویشلردن و انارك كبیلردن كوكلی فارغ
اولان كمسنه

Prepisao, a možda i napisao, Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad, imam sultan Ahmedove džamije u Istanbulu, 1172/1758.

4. L. 42 — 50. جواهر الاسلام , v. br. 590,[5].

Rukopisi pod t. 1 — 2 i 4 su iz XVIII ili XIX stoljeća.

792. دعانامه **2799.**

Kratka zbirka dova sa uputstvom na turskom jeziku.

Početak:

هركيم بو صلوات ضحی دیو قشلق وقتنده اقلی ایکی ركعت اکثری سكز ركعت.
نمازی قلسه

L. 10; 16 × 12. Nasḫ krupan, vokalizovan. Papir žućkast, povez papirni.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Bojozade Hasan-efendi.

Perzijski

793. **3861.**

L. 235; 24,5 × 17. Nasḫ vrlo lijep. U početku svakog djela lijep unvan. Stranice obrubljene sa dvije tanke crne, jednom plavom i debljom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, neki listovi oštećeni crvotočinom, povez kožni, sa otiskom ornamenata na sredini korica, oštećen.

1. L. 1 — 186. معراج الاعمال المأجورة فى الادعية و الاذكار المأثورة
و الاعمال المبرورة

Zbirka dova, tesbiha i zikra sa prevodom i tumačem na perzijskom jeziku. Napisao 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b. 'Abdullaṭīf al-Ḥusainī (aš-Šīrāzī al-Herewī ad-Daštekī) Aṣīl al-wā'iẓ, umro 883/1478.

Isma'īl-paša (AM I, 469) spominje ime pisca i gornji datum njegove smrti, ali on ne spominje ovo djelo kao ni drugi pristupačni izvori.

Početak:

الوف حمد و ستایش و صنوف سپاس بی آلایش ... کاتب این رساله و جامع این مقاله الفقیر الی الله الغنی خادم الاحـادیث النبوی عبد الله بن عبد الرحمن بن عبد اللطیف الحسینی المشتهر بین کل لافظ باصیل الواعظ

Tekst dova vokalizovan. Perzijski prevod istih pisan crvenim mastilom sitno između redaka.

2. L. 187 — 235. در معرفت مزارات مقدسه و مواضع متبرکه در قبهٔ اسلام هراة

Djelo o grobnicama dobrih ljudi (*evliya*) grada Herata, na perzijskom jeziku od istog pisca. Gornji naslov nalazi se u rukopisu. Ismā'īl-paša (n. m.) navodi od ovoga pisca djelo pod naslovom:

هزار مزار فی مزارات هرات.

Djelo je podijeljeno na uvod, tri poglavlja i zaglavak. Na početku ima kratak predgovor u kome je pored naslova naveden raspored djela i popis imena dobrih ljudi (فهرست اسامی اولیاء الله), čiji se grobovi spominju u ovom djelu. Možda je predgovor napisao sam prepisivač. Popis sadrži 205 imena, a napisan je krupno, divnom kaligrafijom, različitim mastilom skladnog rasporeda, tako da je naizmjence pisan po jedan red plavim, zagasito-crvenim, zlatnim i otvoreno-crvenim mastilom. Početak toga predgovora glasi:

تألیف سند المحدثین ... عبد الله الواعظ روّح الله مرقده در معرفت مزارات مقدسه و مواضع متبرّکه که در قبة الاسلام هراة

Početak djela:

الحمد لله الذی جعل زیارة مواقد الاولیاء وسیلة لحـصول مقاصد العباد ... فیقول الفقیر الداعی لدوام الحضرة السـلطانی عبد الله بن عبد الرحمن الحسینی ... این رسـالهٔ نفیسه و این مقالهٔ انیسه در سلك نظم ... مشتمل بر مقدمه و سه باب و خاتمه

Prepisivač i datum prepisa ovog divno izrađenog rukopisa nepoznati su, ali je rukopis vjerovatno iz XVI stoljeća.

Na početku kodeksa nalazi se bilješka koja je, nažalost, oštećena. Iz nje se vidi da je rukopis prvotno pripadao nekoj džamiji. Na posljednjem listu nalazi se šest okruglih nečitkih pečata nekadanjih vlasnika ovog primjerka.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

794. **3299.**

L. 58; 22 × 17. Ta'līq i nasḫ, vrlo lijepi, od različitih ruku. Papir žućkast, povez poluplatneni, nov.

1. L. 1 — 5. ورد عبدالله الانصاری

Vird 'Abdullaha Anṣārije na perzijskom jeziku. Gornji naslov je na naslovnoj stranici, a u vrhu prve stranice nalazi se naslov: الهی نامهٔ عبدالله انصاری. To je zapravo dova i savjeti sinu Niẓāmul-Mulku, kako se to vidi iz samog rukopisa. 'Abdullāh al-Anṣārī je vjerovatno šaiḫ Abū Ismā'īl b. Abū Manṣûr, čuveni sufija iz Herata, umro 481/1088, ili 'Abdullah al-Anṣārī Sulṭānpūrī al-Hindī, iz Indije, umro 1006/1597. (v. Šamsuddin Sāmī, QA IV, i Isma'īl-paša, AM I, 473).

Početak:

بسمك القدوس قد سنی منی الهی این چه فضل است که بادوستان خود کردهٔ که هرکه ایشا نرا شناخت ترا یافت

Na rubovima je ispisana kasida na arapskom jeziku, mističnog sadržaja, koja je pripisana 'Abdulqādir al-Gīlāniji, umro 561/1165.

قصیدة لحضرت شیخ عبد القـادر قدس سره العزیز

نظرت بعین الفکر فی واد حضرتی   حبیب تجلّی القلوب فخرت
سقـانی بکأس من مدامات حبـه   فکان من الساقی خماری و سکرتی

2. L. 6 — 34. شرح اول [؟] دلائل الخيرات (مختصر مطالع المسرات)

Komentar djelu *Dalā'il al-ḫairāt* (v. br. 758) od nepoznatog pisca. To je skraćena redakcija komentara *Maṭāli' al-masarrāt* (v. br. 766). Gornji prvi naslov nalazi se na rukopisu.

Početak:

الحمد لله على نعوت كماله و فضله و اطفه و افضاله . . . و بعد فان كل آن يمر من الازمان و كل ساعة تمضى على الانسان قطعة اكسير من معدن الحياة و جوهر نفيس من كنوز الاوقات . . . و ان كتاب دلائل الخيرات . . . محتو على انفس اوراد و ازكى تحية . . . و قد شرحه الفاسى على وجه اتم و اكمل لكن جعل شرحه سفرا بعيدا يتعب فيه النفوس و اطول [!] فجعلته مختصرا على وجه يليق

Pismo je krupan nasḫ.

Listovi 35 — 39^{b} sadrže razne bilješke na turskom, arapskom i perzijskom jeziku. Među njima se nalazi nekoliko hadisa, natpis sa datumom nekog mosta u Perziji, te savjeti Abdullah Ensarije sinu Nizamul-Mulku.

3. L. 39^{b} — 40. القصيدة المضرية

Kasida *Muḍariya* koja sadrži salavat i molitvu. Pripisuje se Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būsirīji, umro 694/1294.

Brock. I, 267, V; Kairo I, 342.

Početak:

يا رب صل على المختار من مضر　　و الانبياء و جميع الرسل ما ذكروا

Na kraju se nalazi bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da se kasida pripisuje gornjem piscu, te dva stiha 'Abdulqadira Gīlanije (أيُذرِكُنِي ضَيم و انت ذخيرتى) sa tumačenjem.

Na listu 40^{b} — 42^{a} nalaze se recepti na turskom jeziku o tome kako se pravi miomirisan sapun, pisani krupnom kaligrafijom.

4. L. 42^{b} — 44. قصيدة بانت سعاد

Kasida u slavu Božijeg poslanika Muhammeda. Spjevao njegov savremenik Ka'b b. Zuhair, umro oko 10/631.

Brock. I, 39; Šamsuddin Sami, QA V, 3867.

Početak: بانت سعاد فقلبي اليوم متبول

Na kraju se nalazi objašnjenje na turskom jeziku o nastanku ove kaside.

5. L. 45 — 48. تخميس بانت سعاد لنحيفى افندى

Taḫmīs (prerada) na turskom jeziku gore spomenutoj Ka'bovoj pjesmi *Bānet Su'ādu*. Sastavio Sulaiman Naḥīfī-efendi, umro 1150/1737. (Taḫmīs je prerada stiha ili pjesme dodavanjem tri nova polustiha, tako da to sa dva osnovna polustiha čini strofu od pet redaka ili polustihova).

Početak:

فغانكه ملك دله جيش حسرت ايتدى غلو　　يرادلدى شرحه و داغ فراقله پهلو

6. L. 48 — 49. تخميس مضرية

Taḫmīs gore spomenute kaside *Muḍarīye* na turskom jeziku, također od pjesnika Nahifije.

Ismā'īl-paša, AM I, 404.

Početak: اشهر ايليوب اشرف او سيد البشر

يكانه ايلدك اشراف ايچنده اول مهرى

7. L. 49^{b} — 51. تخميس قصيدهٔ خمرية للشيخ عمرابن الفارض

Tahmis na arapskom jeziku Ibn al-Fāriḍovoj *Ḫamriyyi*.

Početak: سمونا على عز الملوك شهامة

Na listu 51 nalazi se تخميس نعت شريف جامى لنحيفى افندى tahmis nekim Ǧamijinim hvalospjevima *(na't)* od Nahifije. Ovaj taḫmīs je nepotpun, jer je nekoliko lista izgubljeno.

Početak: حسرت دركاه فخر عالم ايله دمبدم

Na listu 52 je završetak nekog hizba u stihovima, čiji je početak izgubljen. Prvi stihovi ovdje su:

وسلم ببحر و اعطنى خير برها و اسبل على الخير و اشف من الفلت
فسبحانك اللهم يا خير خالق و يا خير خلاق و اكرم من نعت

8. L. 53 — 56. مكالمهٔ معراج شريف

Risala na arapskom jeziku koja sadrži Resulullahov razgovor i molitvu prilikom miradža, od nepoznatog pisca. Gornji naslov nalazi se na rubu prve stranice rukopisa.

Početak:

روى عن جعفر بن محمد الصادق عن ابيه عن جده عن امير المؤمنين على ابن ابى
طالب رضى الله عنهم انه قال هذا ما سأل رسول الله صلعم ربه ليلة المعراج و سمع منه

Na listu 54ᵇ napisan je neki hadis pod naslovom حديث اربعين, a potom list 55ᵃ neispisan, pa nastavak teksta spomenute risale.

Pri kraju se nalazi jedan zapis na turskom jeziku o osnivanju janičarske vojske; na posljednjoj stranici je nekoliko stihova Nażīrā Gulšenije. Početak im je: فراشه كرچه سراجه عيان ينار ياقيلور

Na naslovnoj stranici pod tač. 1 ove zbirke nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je zbirku sabrao Ibrahim Nażīrā Gulšenī (مما جمعه الفقير ابراهيم نظيرا كلشنى), umro 1188/1774 (v. M. Tahir, OM II, 45). Ispod te bilješke nalazi se sadržaj ove zbirke. Neki radovi spomenuti u sadržaju ne nalaze se u zbirci, jer su dotični listovi izgubljeni.

Prepis je, izgleda, iz ruku različitih prepisivača. Na kraju djela pod tač. 1 nalazi se samo datum 12. redžeb 1133/1720. Na naslovnoj stranici slijedećeg djela (tač. 2) kaže se da je prepisao ʻAlī-efendi Šaʻbānagazade, šejh mevlevija, bez oznake datuma. Tu se nalazi i bilješka mističnog sadržaja o svrsi postojanja satane. Na kraju bilješke kaže se da su to misli Nażīrā Gulšenīje koji je, kako izgleda, sam zapisao i potpisao ovu bilješku.

795. دورخوان ili تعرفه ili اجابتمند 3351.

Devrḫān (molitva) koju po običaju u nekim džamijama sa mahfila recituje muezzin ili njegov pomoćnik pred početak džume (u Sarajevu samo u Gazi Husrevbegovoj džamiji). Službenik koji vrši ovu dužnost zove se *mu'arrif*.

Ovdje se nalaze dva primjerka pod istim gornjim brojem.

Nije nam poznato ko je sastavio tekst ove molitve. H. Kreševljaković (*Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice*, Sarajevo 1932, 98 i 151) pogrešno navodi da je tekst ove molitve sastavio Mehmed Refik-efendija Muftić, muderis Gazi Husrev-begove medrese (1854 — 1916), jer je jedan primjerak ove *ta'rife* prepisao Sayyid Saifullah Bendi, Bošnjak, 1276/1859, a drugi je prepisan 1278/1861.

Početak:

بارك الله فيكم احسن الله اليكم طيب الله انفاسكم . . . بادا بروى مؤمنان دائم
مبارك ماه هلال

L. 2; 74 × 14, 41 × 13. Nasḫ krupan. Jedna *ta'rifa* je primitivno ukrašena bojama i nalijepljena na karton. Drugi primjerak je nalijepljen na platno.

DOPUNE I ISPRAVCI

Strana 11, u petom redu, poslije imena pisca dodati: Opširniji opis ovog djela vidi u Rieu, 115ᵇ.

Na istoj strani, umjesto posljednje rečenice dodati:

U rukopisu se nalaze mnogi crteži i tabele u bojama, a odnose se na pojedina pitanja o kojima se govori u djelu.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka u kojoj se kaže da vlasnik Džinozade zavješta ovaj rukopis svojoj djeci. Ispod bilješke je mali okrugli pečat zavještača (Mehmed Baki, 1226/1811). Iznad bilješke nalazi se drugi krupniji pečat u kom piše: vakuf Džinozade Abdulbaki-efendi, 1284/1867. (To je, vjerovatno, pečat posljednjeg vlasnika iz porodice Džino, koji je rukopis predao u Šehdi-efendinu biblioteku). Iznad ovog drugog pečata nalazi se pečat Šehdi-efendine biblioteke. Tu je sa strane i noviji pečat Gazi Husrevbegove biblioteke.

Rukopis potiče iz druge polovine XVIII stoljeća.

Str. 43, br. 78, poslije treće rečenice dodati: Ovi redovi uvučeni su s obje strane, dok su ṯuluṯom pisani redovi ispisani preko cijele stranice. Džuzovi pripadaju jednom veoma lijepo pisanom kompletu koji nam se, na žalost, nije sačuvao.

Str. 43, br. 79, mjesto: Džuz 8, treba: Fragment s kraja 6. i početka 7. džuza iz nekog mushafa.

Str. 56, br. 58, u prvom pasusu prije posljednje rečenice dodati: Na nekoliko mjesta, naročito pri kraju, besmela je napisana na poseban način, tako da predstavlja ornament u obliku mušebka, što je učinjeno jednim potezom pera. Na kraju se nalaze stihovi na turskom jeziku o završetku prepisa.

Str. 62, redak 2, poslije riječi ومنّه, dodati: وذلك ببغداد حرسها الله تعالى.

Na kraju opisa istog rukopisa dodati:

Povez rukopisa kasnije je popravljen.

Rukopis potiče iz XV ili XVI stoljeća.

Iz biblioteke Fejzije medrese.

Str. 62, br. 113, t. 1, poslije datuma piščeve smrti dodati: Pisac je poznat pod nadimkom Ibn al-Ğazarī (v. prvi stih njegove al-Muqaddime, te Zarkilī III, 978; Flügel III, 67; Šaḏarāt VII, 204; Brock. II, 201), a neki ga navode i pod nazivom al-Ğazarī.

Str. 66, t. 7, redak 8, u rečenici o nadimku pisca kako je naveden u katalogu Aya Sofiye, poslije riječi: nadimak pisca je Nuršani (النورشنى), treba dodati: što je pogrešno.

Str. 67, br. 115, t. 5, poslije navedenih izvora na kraju, dodati u novom redu:

Ismā'īl-paša na drugom mjestu (AM I, 503) kaže da se ovaj pisac zove 'Abdulḥaqq b. Saifuddīn b. Sa'dullāh Abū Muḥammad ad-Dihlawī i da je napisao djelo جذاب القلوب الى ديار المحبوب o istoriji Medine.

Str. 69, t. 1, mjesto: Napisao Abū Bakr Aḥmad, treba: Napisao sin autora *al-Muqaddime* Abū Bakr Aḥmad . . .

Str. 70, u retku 5. i 6, umjesto: Bosnawi, treba vjerovatno: Ṣunisawī (صونيسوى), od Sunisa (صونيسا), mjesto u vilajetu Sivas; vidi Ahmed Rifat, لغات تاريخيه و جغرافيه , Istanbul 1299, IV, 188.

Str. 71, u četvrtom redu, poslije: Ḏaḫīrat al-'ābidīn, dodati: kako je navedeno u rukopisu.

Str. 71, t. 8, poslije: Kairo I, 433, dodati u novom redu:

Brockelmann (S. III, 1306) navodi da mu je pisac Ibn Kamal-paša.

Str. 93, t. 19, na kraju prvog pasusa dodati u produženju: Gornji naslov i ime pisca (Ḥasan) navedeni su u uvodu pjesme, dok se prezime Dāgistanli nalazi na rubu u vrhu prve stranice. O ovoj kasidi nema spomena u pristupačnim izvorima.

Pri kraju pisac navodi da se nalazio u turskoj mornarici koja se kretala u Sredozemnom moru. Rad je počeo dok je bio na otoku Saqiz, a dovršio ga u Magusi (Famagusti) na Kipru 1120/1708 godine. U završnim stihovima, u kojima upućuje molitve Bogu, moli i za ministra mornarice (wazīr al-baḥr) Ibrahima.

Evo nekoliko stihova s početka i pri kraju o svemu spomenutom:

يقول عبده المسمى بحسن   المرتجى عفو الكريم ذى المنن
......
مع انى كنت دائخا فى البحر   من كدر البحر قليل الصبر
نظمت الكتاب فى العقائد   سميته خلاصة الفوائد
......

و هذه العقيدة السنية   تمت بعون خالق البرية
فى الالف و العشرين بعد المائة   مضت من السنين بعد الهجرة
مع عسكر الاسلام فى الافلاك   نظمت ذى اللؤلؤ بالاسلاك
بدأته فى ساقز المحروسه   بفضله اتممت فى ماغوسه

......

يا رب بالهادى الشفيع المؤتمن   وآله اغفر لناظمه حسن

......

و احرس وزير البحر واكفه شر من   يقصده بالسوء فى كل الزمن
السامى ابراهيم دستور الورى   لا زال جابرا قلوب الفقرا

Str. 93, t. 21, na kraju prvog pasusa dodati u produženju: Iz uvoda ovog rukopisa vidi se da je Riḍā'ī pjesničko ime autora.

Str. 99, t. 4, na kraju prvog pasusa dodati u produženju: Potpuno ime pisca glasi: Sulaimān b. Aḥmad b. Muṣṭafā al-Wā'iẓ, zv. Fāḍil ar-Rūmī (v. Ismā'īl-paša AM I, 403 i M. Ṭāhir OM I, 325).

Str. 100, t. 7, na kraju prvog pasusa dodati u produženju: Potpuno ime ovog pisca glasi: 'Alī b. Sulaimān b. 'Alī ('Abdullāh) al-Muqrī al-Manṣūrī, umro 1134/1721. Poznat je pod nazivom Šaiḫ al-qurrā'. (V. Brock. S. II, 421 i Ismā'īl-paša AM I, 765).

Str. 101, t. 12, poslije druge rečenice dodati u produženju: Poznat je pod nadimkom ar-Ramilī; umro je poslije 1130/1717 (v. Ismā'īl-paša AM I, 765).

Str. 101, br. 133, poslije druge rečenice dodati u produženju: Nadimak pisca kod Brockelmanna (S. II, 456) je al-Ğumzūrī.

Str. 115, t. 8. U vezi sa piscem ovog komentara treba dodati:

Bratislava, str. 205, navodi da je pisac ovog komentara 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qaiṣariyawī, što nije tačno, jer je on glosator, a ne komentator ovog djela, kako se to vidi iz početka njegove glose tome komentaru, gdje sam spominje ne samo toga komentatora nego zna čak i da je umro, kako se to vidi iz slijedeće rečenice: لم يلتفت اليه الشارح رحمه الله ..., koja se nalazi u uvodu te glose. (V. rukopis te glose koji se nalazi u ovoj biblioteci pod inv. br. 1273 — i naš broj 703², na str, 467 ovog kataloga).

Str. 117, t. 4, na kraju prvog pasusa dodati: Osnovni tekst napisao je Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd iz VIII/XIV stoljeća (v. Brock. II, 21 i S. II, 14).

Str. 121, t. 9, na kraju prve rečenice dodati: Navedeni Ṣadr aš-Šarī'a je vjerovatno 'Ubaidullāh b. Mas'ūd, zv. Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī (ili al-Aṣgar), umro 747/1346.

Str. 121, br. 150, poslije prve rečenice dodati: (V. br. 128², na str. 95).

Str. 172, br. 240, t. 2, na kraju prvog pasusa dodati: Prema tome, pisac ovog djela bio bi poznati andaluzijski učenjak Abū Muḥammad 'Alī Ibn Ḥazm aẓ-Ẓāhirī, umro 456/1063. Tako misli i Brockelmann (v. S. I, 696). Međutim, to mišljenje neće biti tačno, nego je ovdje riječ o nekom manje značajnom piscu koji se zvao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥazm i koji se spominje u uvodu ovog djela kao njegov autor, a o kome nemamo podataka u drugim pristupačnim izvorima. (Vidi još i Y. I. Sarkis MM I, 86).

Str. 191, t. 1, mjesto: Pisac je umro 889, treba da stoji: Pisac je poznat pod imenom Ibn Qāwān i umro je 889/1484 (v. Ismā'īl-paša n. m. i AM I, 316).

Str. 209, br. 354, na kraju druge rečenice dodati: Potpuno ime ovog pisca jest Tağul-'ārifīn b. Muḥammad b. Abū 'l-Ḥasan 'Alī al-Bakrī Abu 'l-Wafā' al-Miṣrī (v. Ismā'īl-paša AM I, 245).

Str. 222, u drugom pasusu, poslije prve rečenice dodati: Isto tvrdi i Ismā'īl-paša (v. AM II, 480).

U istom pasusu, poslije druge rečenice dodati: Bratislava (str. 286) misli da je prevodilac ovog djela nepoznat.

Na istoj strani, u četvrtom pasusu, poslije riječi: Svezak prvi, treba dodati: Sadrži tumačenje od početka Qur'āna do kraja sure al-Mā'ida.

Str. 255, br. 406, poslije trećeg pasusa dodati:

تمت نسخة صحيح الامام البخارى بحمد الله و حسن توفيقه ... على يد الحقير
عبد المعطى الخليلى ثم الازهرى ثم القدسى غفر الله له و لوالديه ولاصوله و فروعه ...
و كان الفراغ من هذه النسخة المباركة الميمونة نهار الاثنين المبارك بعد صلاة الظهر فى المسجد
الاقصى و المحل الانفس الاسنى لثمان بقين من صفر من شهور سنة احدى و اربعين وماية
و الف من الهجرة النبوية

Str. 275, br. 447, na kraju prvog pasusa dodati: Ime pisca je navedeno prema rukopisu, dok Brockelmann (v. n. m. u izvoru i S. I, 360) navodi da mu je ime Muḥammad b. Isḥāq b. Ibrāhīm.

Str. 275, u predposljednjem retku dodati: (v. br. 114³, na str. 64).

Str. 301, br. 495, na kraju prvog pasusa dodati: Ismā'īl-paša (AM II, 162) navodi jedno djelo pod naslovom: مختصر الشفا للقاضى عياض

i kaže da ga je napisao Muḥammad b. al-Ḥusain b. 'Alī al-Asnawī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī, umro 764/1362. Možda je tu riječ o istom djelu i istom piscu.

Str. 306, (br. 503), ispred riječi: Početak, dodati u novom redu: Originalni naslov našeg rukopisa glasi:

كتاب الاربعين فى ارشاد السائرين الى منازل المتقين املاء الشيخ الامام الاجل
السيد الاوحد الزاهد مجد الدين شمس الاسلام قوام السنة اثير الدهر مفتى العراق امام
الحرمين ناصح الملوك و السلاطين ابى الفتوح محمد بن محمد بن على بن محمد الطائى
قدس الله روحه و نوّر ضريحه سماعامنه للفقير الى رحمة الله يونس بن يحيى بن ابى
الحسن بن ابى البركات بن احمد الهاشمى البغدادى

Na istoj strani, poslije riječi: ... السيد الاجل, dodati:

ابو الفتوح محمد بن محمد بن على بن محمد الطائى رحمه الله قراءة عليه و انا اسمع
و ذلك فى ذى القعدة سنة احدى و خمسين و خمسمائة

Str. 307, poslije prve riječi, dodati: Samo se ovaj Aḥmad b. 'Alī al-Qasṭalānī, umro 636/1238, (v. Ismā'īl-paša AM I, 92; Šaḏarāt V, 179) ne smije zamijeniti sa učenjakom i piscem Aḥmad b. Muḥammad al-Qasṭalānijem, umro 923/1517 (v. ovdje str. 266).

Str. 334, t. 4, na kraju drugog pasusa dodati: Tīmūriya (II, 329) navodi da je pisac Aḥmad al-Ḥamawī.

Str. 338, br. 552, poslije prvog pasusa dodati: Osnovno djelo (Ṣaḥīḥ Muslim, al-Ğāmi' aṣ-ṣaḥīḥ) napisao je Muslim b. Ḥağğāğ al-Qušairī, umro 261/875.

Str. 347, t. 2, poslije drugog pasusa treba dodati u produženju: Evo tih potvrda:

الحمد لله رب العالمين ... و بعد فقد سمع على سيدنا و مولانا و شيخنا شيخ
مشايخ الاسلام و الحفاظ جمال الدين ابى الفتح ابراهيم القرشى القلقشندى الشافعى فسح
الله تعالى فى مدته جميع نسخة ابراهيم بن سعد و ما باخرها بقراءة الشيخ ابراهيم الخطيب
... كاتبُه محمد بن يشبك اليوسفى و ولده احمد و الشيخ شرف الدين يونس بن ملاج؟
الحسنى الحنفى بسندها و لها و اجاز سيدنا و مولانا المسمع المشار اليه لكاتبه محمد بن
يشبك و ولده احمد و الشيخ يونس و القارى رواية ذلك و جميع ما يجوز له و عنه روايته
وصح ذلك و ثبت بباب منزله السعيد بحارة بهاء الدين فى يوم الاحد المبارك العشرين من

صفر الخير سنة سبع عشرة و تسع مماية. الحمد لله صحيح ذلك كتبه ابراهيم بن على
القرشى القلقشندى الشافعى حامدا مصليا على محمد

*

آخر الجزء و الحمد لله رب العالمين ... و بعد فقد سمع على سيدنا و مولانا و شيخنا
كريم الدين ابى الفضل محمد بن محمد بن محمد بن العماد البلبيسى الشافعى فسح الله
مدته جميعَ نسخة ابراهيم بن سعد و ما بآخرها من الحكاية بقراءة الشيخ ابراهيم
الخطيب الطنتاى؟ كاتبُه محمد بن يشبك ... الحمد لله وحده صحيح ذلك كتبه
محمد بن محمد بن محمد بن العماد

Str. 347, t. 3, poslije prve rečenice dodati u novom redu: Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام ابو الحسين احمد بن محمد بن جعفر بن حمدان الفقيه المعروف
بابن القدورى رحمه الله تعالى انا ابو بكر محمد بن الحسن بن سُويد المؤدّب ...

Str. 347, t. 4, poslije posljednje rečenice dodati u novom redu: Početak poslije besmele:

قال الشيخ كريم الدين ابو الفضل محمد بن محمد بن محمد بن العماد البلبيسى
الشافعى انا به المسندة ام الفضل هاجر القدسية سماعا انا

Str. 348, t. 5, poslije prve rečenice dodati: Početak poslije besmele:

قالت الشيخة الاصيلة ام الفضل امنة ابنة الشيخ شمس الدين محمد بن العلامة
برهان الدين ابراهيم الرشيدى انا

Str. 348, t. 6, u posljednjem redu, iza riječi: u Damasku dodati:

(سنة ثلث و سبعين و ستمية بسفح قايسون بدار الحديث الحاكمية)

Str. 368, br. 584, na kraju prvog pasusa, dodati: Pisac je poznat pod nadimkom Dabbāgzāde; bio je kraće vrijeme šejhul-islam. Umro je 1114/1702 (v. Brockelmann II, 430; Š. Sāmī QA III, 2116—17; Ismā'īl-paša AM II, 307).

Str. 369, t. 2, na kraju prvog pasusa dodati u novom redu:

Ismā'īl-paša (Ḏail I, 609) navodi da je pisac umro 1176/1762 i da je rad posvetio sultanu Muhamedu, sinu Murad-hana.

Str. 376. U vezi sa datumom smrti Ka'b b. Zuhaira dodati: Datum smrti ovog pjesnika navodi se u raznim izvorima različito. Neki izvori tvrde da je datum njegove smrti nepoznat, kao i datum njegova rođenja, što je, čini se, najispravnije. (V. Islam Ansiklopedisi VI, 5. Sravni ovdje još str. 550, t. 4).

Str. 378, t. 14, poslije drugog pasusa, tj. poslije turskog teksta dodati u produženju: Potpuno ime pisca glasi: Muḥammad b. 'Abdulganī zv. Ganizāde-efendi Nādirī, umro 1036/1626 (v. Flügel I, 268, II, 258; ḤḪ I, 816). Šejhul-islam, koga on pobija, jest Yaḥyā-efendi Zakariyāzāde, umro 1053/1643 (v. Š. Sāmī QA VI, 4793).

Str. 387, t. 2, posljednja rečenica u prvom pasusu treba da glasi:

To je kratko tumačenje riječi koje u korijenu imaju slovo ظ (الظاء), poređanih prema mjestu toga slova u riječi.

Str. 387, u t. 2, ispred posljednjeg retka dodati u novom redu:

U tom fragmentu nalazi se na dva umetnuta lista poglavlje o oblicima množine u arapskom jeziku (ابواب من الواحد و الجمع), pisano istim rukopisom. Početak toga poglavlja glasi:

فاولها فاعل فيجى فيه الفعل (!) فاعلون و المونث فاعلات فهذا القياس مطرد و يجمع فاعل على فعّل راكع و ركّع و ساجد و سجد

Str. 389, br. 599, mjesto rečenice: Ovo djelo ne navode nama pristupačni izvori — staviti: Vidi ḤḪ II, 958.

Str. 397, t. 6. Tačno ime pisca glasi: Abū Ǧa'far Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭaḥāwī al-Ḥanafī.

Str. 417, t. 8, poslije datuma smrti pisca dodati u produženju: Potpuno ime pisca jest: Mūsā b. Muḥammad Qāḍīzāde (v. Brock. II, 212; Ismā'īl-paša AM II, 480).

Str. 454, t. 15, poslije druge rečenice dodati u produženju: Potpuno ime pisca glasi: Kamaluddīn Mas'ūd b. Ḥusain aš-Širwānī, umro 905/1499 (v. Brock. S. I, 849).

Str. 458, t. 4, na kraju trećeg pasusa dodati: Brockelmann (S. II, 941) navodi risalu pod naslovom رسالة فى البسملة و معانيها i kaže da joj je pisac Muḥammad b. 'Alī al-Qaramānī.

Str. 459, redak 3, dodati: (V. str. 119, t. 2).

Str. 460, t. 5, u naslovu dodati: مع شرحها نزهة النظر

Str. 460 (br. 698), u dnu stranice dodati u novom redu:

Pisac je poznat pod pjesničkim pseudonimom Šem'ī, ali iste pseudonime imaju nekolicina turskih pisaca, pa nije jasno o kome

je ovdje riječ. Prema nekima, to je pjesnik Šem'ī, porijeklom iz Prizrena (v. F. Spaho APTR, Sarajevo 1942, str. 59). Ismā'īl-paša (AM II, 438) navodi potpuno ime pisca: Muṣṭafa Čelebi b. Muḥammad aš-Šem'ī ar-Rūmī i kaže da je umro 1005/1596. Sa istim datumom smrti navodi i M. Sureya (SO III, 170) jednog komentatora perzijskih klasika pod imenom Šem'ī Čelebī. Prema Rieu (154^{b}) to je Muṣṭafa Šem'ī, koji je umro poslije 1009/1600, kako se to vidi iz završetka njegova komentara Ǧamijinom djelu سبحة الابرار, gdje kaže da je taj komentar dovršio 21. safera 1009/1600.

Izgleda najvjerovatnije da je kod Ismā'īl-paše, Rieu-a i M. Sureya (n. m.) riječ o istom piscu koji je autor *Se'ādetname*.

Str. 462, na kraju drugog retka dodati: i ovaj katalog br. 127^{11}, str. 90.

Str. 471, t. 2, poslije drugog pasusa dodati u novom redu:

Pisac osnovnog djela naveden je prema uvodu u ovom komentaru. Međutim, to je pogrešno. Autor ovoga djela je Abū Ǧa'far Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan Nasīruddīn at-Ṭūsī, umro 672/1274 (v. Brock. I, 510^{18}, S. I, 928^{18}; Ismā'īl-paša AM II, 131; ḤḪ I, 859).

Str. 481, t. 4, poslije: Brock. I, 427, dodati: Ismā'īl-paša, AM I, 130—1; Tašköpruzade, ŠN, l. 71 (rukopis u ovoj bibl., inv. br. 1685).

M. Tahir (OM I, 401) pogrešno kaže da je tu glosu napisao Qarağa Aḥmad Hamīdī (umro 1024/1615), dok ovog autora uopće ne navodi.

Str. 502, t. 5, na kraju prvog retka dodati: (v. br. 640^{7}, str. 417). Na početku četvrtog retka, poslije datuma, dodati: (v. br. 388^{5}, str. 238).

Str. 511, br. 742, t. 1, u vezi sa imenom pisca dodati: Tako je ime pisca navedeno na kraju ovog rukopisa. Međutim, pravo ime autora glasi: 'Abdulmağīd b. Muḥarram as-Siwāsī (v. još Ismā'īl-paša AM I, 620).

Str. 512, br. 744, u vezi sa imenom pisca dodati: Potpuno mu je ime Mūsā b. Muḥammad al-Qasṭamūnī (v. Ismā'īl-paša, AM II, 482).

Str. 522, br. 755, t. 1, na kraju prvog pasusa dodati: (v. br. 588^{3}).

Str. 523, t. 2, posljednji redak prvog pasusa treba da glasi: (Up. Brockelmann S. II, 983, 985; — i Ismā'īl-paša AM II, 49).

Str. 528, br. 766, drugi pasus treba da glasi:

Brock. II, 253; ḤḪ I, 759 (sravni i Brock. S. II, 36).

Str. 529, br. 768, treći pasus treba da glasi:

Brockelmann (S. II, 360, t. 3) kaže da je jedan komentar ovom djelu napisao Muḥammad b. Sulaimān al-Arīḥāwī; a na drugom mjestu (S. II, 360, t. 13) navodi ovaj komentar kao anoniman. Međutim, u oba slučaja riječ je o istom djelu i istom autoru koji je identičan sa autorom djela pod br. 660, str. 430 ovoga kataloga. Ostaje da se utvrdi da li se pisac zvao Muḥammad b. Sulaimān al-Arīḥāwī (ar-Raiḥāwī), kako je u rukopisu pod br. 660 i kako navodi Brock. (S. II, 360, t. 3) ili Muḥammad b. Ismā'īl ar-Raiḥānī, kako navode ostali izvori.

INDEKSI

INDEKS DJELA

آ

آداب الدخول على الزوجة 374

آداب القرآنية على مذهب الحنفية في نهج المصطفوية 134

ا

إبليس نصيحتى 374

أبيات مختلفة 250

أبيات في النصائح 74

أتحاف فضلاء الأمة المحمدية ببيان جمع القرآت السبع من طريق التيسيرو الشاطبية 83

الاتقان في علوم القرآن 3-32

اتمام الدراية لقراء النقاية 7

إثبات الجوهر المفارق 471

إجابتمند 552

إجازة 325

الإجازة (من ابن همات لبعض تلاميذه) 380

إجازة تاج الدين القلعي المكي لابن همات 379

إجازة السيد أحمد رافع لمحمد الخانجي شفاها 340

إجازة الشيخ عبد الله بن علي آل يابس للخانجي 340

إجازة الشيخ محمد البديري الدمياطي لتلميذه إبن همات 378

إجازة الشيخ محمد راغب الطباخ الحلبي للخانجي 341

أجزاء القرآن 36-46

الأحاديث الجوامع وهى خمسون حديثا المنووى ولابن رجب 340

الأحاديث في فضائل السور 279

أحاديث قدسية 383

الأحاديث الكنزية 373

أحكام الدلالة على تحرير الرسالة (شرح الرسالة القشيرية) 191

أخبار أهل الرسوخ في الفقه والتحديث بمقدار الناسخ والمنسوخ من الحديث 136

أخبار الشهاب ـ هزار حديث شريف 367

إرادهٔ جزئيه رساله‌سى 513

اربعون حديثا 271, 338
اربعون حديثا 333
اربعون حديثا 370, 372
اربعون حديثا 373
الاربعون حديثا 373
الاربعون حديثا للبركلى 359, 360
اربعون حديثا مع الترجمة بالتركية 241
الاربعون حديثا الطائيه 306
اربعون حديثا للعصفورى 120, 369, 370, 371
الاربعون حديثا لعلى القارى 335
الاربعون حديثا النووية 271, 333, 335, 336, 337, 510
اربعين ابن كمال پاشا 355, 356
ارشاد السارى شرح صحيح البخارى 266
ارشاد العباد الى تصحيح الضاد 99
ارشاد العقل السليم الى مزايا الكتاب الكريم 204-208
ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات 484-487
اسانيد الكتب الستة و موطأ الامام مالك 340
استاد ايله شاكرد مابيننده عهد 113
استغفار سيدى ابى مدين 544
الاسعاد فيما لكتب السبعة من الاسناد 376
الاسماء الاربعون (الاسماء الادريسية) 530, 533
اسماء الله الحسنى و اسماء النبى 398
اسماء اهل بدر 526, 535
اسئلة و اجوبة فى الصلاة و غيرها 359
اشارات المرام من عبارات الامام 402
اشراقات الاصول فى احاديث الرسول 318
اشرف الوسائل الى فهم الشمائل 272
اظهار الاسرار فى النحو 123, 454
اعتراضات الاقسرائى على شرح الكشاف 150
الاعراب عن قواعد الاعراب 395
اقسام الحديث 250
الاكمال فى اسماء الرجال 389
الالفاظ الشهية فى الالحاظ البهية 531
الف با 96
الفية العراقى فى اصول الحديث 233, 376, 387
اللى درت فرض 371, 398, 512, 522
الهى نامۀ عبد الله الانصارى 549
الالهيات للعذارى 447
ام البراهين (العقيدة السنوسية) 94, 170, 241, 405, 407, 451, 457, 459, 478
امتحان الاذكياء شرح لب الالباب 420
الامثلة المختلفة 117
انجيل اهل البيت 519
انس المنقطعين الى عبادة رب العالمين 311
انعام 539-541
انفس الجواهر 222, 223
انقاذ الهالكين 479, 509
انموذج العلوم الاربعة و العشرين 4

انوار التنزيل و اسرار التأويل 156-172
انوار السلوك فى اسرار الملوك 497
انوار القلوب من علام الغيوب 427
الانوار فيما يمنح صاحب الخلوة من الاسرار 279
اوائل كتب الحديث ـ اوائل القلعى 379
الاوراد البهائية 522, 527
او صاف حلية رسول اكرم صلعم 543
ايساغوجى 114
ايقاظ النائمين 361
ايكى ختم دعاسى 76
ايها الولد 68, 401

ب

باب اسماء الله تعالى 89
الباب الحادى و العشرون من كتاب كنز العرفان فى التوبة و الاستغفار 509
الباب الخامس فى التسبيح و التحميد و الدعاء (نقل من مشكاة الانوار فى الاوراد و الاذكار) 538
باب شروط الصلاة 113, 118, 433
بحث فى الخضر و الغوث و الاوتاد و الاقطاب 486
بحر الافكار 422
بحر الكلام 400, 404, 405, 406
بدء الامالى 278, 486
بداية العقائد 436
البداية من الكفاية فى اصول الدين 436
البدر المنير فى غريب احاديث البشير النذير 361
البديع فى رسم مصحف عثمان 77
بذل الاحسان فى تحقيق معنى الانسان 499
بسط الذراعين بالوصيد فى بيان الحقيقة و المجاز من التوحيد 495
بعض الاحاديث مع الترجمة الفارسية 75
بعض الشبهات فى شرح المواقف 444
بعض الفتاوى 6
بغية المرتاد لتصحيح الضاد 98
بيان الخطأ فى الوقف عند قراءة القرآن (بالتركية) 79
بيان مخرج حروف 109
بيان معنى الاسم 502
البيقونية 451

پ

پند نامه (پند عطار) 271
پيرنامه 113

ت

تاج التراجم فى تفسير القرآن للاعاجم 229
التأويلات النجمية لاحد افاضل الصوفية 198
التبصرة و التذكرة 233

تتمة تتعلق بالمخرج و الاعتماد 116
تجريد البيان فى تجويد القرآن 108
التجريد فى معانى كلمة التوحيد 477
تجويد 102
تجويد 105
تجويد 107
تجويد 108
تجويد 108
تجويد 110
تجويد 110
تجويد 112
تجويد 118
تجويد 124
تجويد 124
تجويد 125
تجويد ادائيه 114, 115
تجويد قرآن 109
تجويد قرآن 113, 116
تجويد القرآن 247
تجويد قره باش 102, 109, 114, 116
التجويد فى الكلام 55
تحفة الابرار فى شرح مشارق الانوار 320, 321
تحفة اخوان الصفا فى اختصار كتاب الشفا 301
تحفۀ حسامى 111
تحفۀ شاهدى 112
التحفة المرسلة 497
تحفة المسترشدين فى بيان مذاهب فرق المسلمين 406
تحفۀ نادريات (شرح الامثلة المختلفة) 120
التحفة الهادية 383
تحقيق الذوق و الرشف فى معنى المخالفة الواقعة بين اهل الكشف 496
تخميس بانت سعاد لنحيفى افندى 551
تخميس قصيدۀ خمرية للشيخ عمر ابن الفارض 551
تخميس مضرية 551
تخميس نعت شريف جامى لنحيفى افندى 551
تذييل كشف الظنون (المجلد الاول) 10
تراجم القرآن (بالتركية) 47
تراجم القرآن (بالفارسية) 48, 49
ترتيب اجزا 97
ترتيب اعشار القرآن العظيم 103
ترتيب زيبا 50
ترجمۀ تفسير ابى الليث 222
ترجمۀ جزرى 83
ترجمۀ جزرى 119
ترجمة الحصن الحصين 545
ترجمۀ شرح در يتيم 95
ترجمۀ عوامل 381
ترجمة الفقه الاكبر بالتركية 513
ترجمة قصيدة بدء الامالى بالتركية 488
ترجمة المقدمة الجزرية 118
الترغيب و الترهيب 331
ترويح القلوب بلطائف الغيوب 531
تسهيل الترتيب 51
تشنيف السمع بتعديد السبع 362
تصريف الزنجانى 399
تعرفة 552
تعليقات من التجويد 89
تعليقات من التجويد 109
التعليقات ـ حاشية الشيروانى على تفسير البيضاوى 192
تعليقات فى علم القراءة و القراء 108
تعليقات من الفقه 70
تعليقات فى القرآت 79
تعليقات و نقول من كتب الفقه فى وقف النقود 425
تعليقة على اوائل سورة هود 211
تعليم المتعلم 124, 372, 395, 400
تفسير آيات الاحكام من سورة النساء 221
تفسير آيات من سورة الانسان فى اطعام المساكين 219
تفسير ابى السعود 204-208
تفسير ابى الليث 128-130
تفسير اخلاص شريف 227
تفسير بعض السور من جزء عم 226
تفسير البيضاوى 156-172
تفسير جزء عم 211
تفسير جزء عم 225
تفسير الجلالين 203, 204
تفسير الخازن 200, 201
تفسير الزمخشرى 144 150
تفسير سورة الانبياء 218
تفسير من سورة و الضحى الى آخر القرآن 219
تفسير سورة الفاتحة (للرازى) 153
تفسير سورة الفاتحة بالتركية 170
تفسير سورة الفتح 210
تفسير سورة الفتح 211
تفسير سورة الكهف 209
تفسير سورة الملك و القلم 220
تفسير سورة النبأ 63
تفسير سورة يس لحمامى 218
تفسير سورة يس 361
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 208
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 215
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 216
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 216
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 224
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 224, 225
تفسير القرآن لم يعلم مؤلفه 226

تفسير النسفى 197
التفسير الوجيز 140
تفسير يس مع عدة سور اخرى 225
التقريب مختصر الترغيب و الترهيب 332
تقريب النشر فى القرآات العشر 79
تلخيص البيان فى علامات الهدى آخر الزمان 173
تلخيص تبصرة المتذكر (تفسير الكواشى) 154, 155
تليخص التجريد 490
تاخيص الكفاية فى الهداية 405, 436
التمهيد 101
تنبيه الغافلين و تذكير العاقلين 481
التنبيه على غلط الجاهل و النبيه 244
تنبيه من يلهو على صحة الذكر بالاسم هو 496
التنوير 33
تنوين و نون ساكن حقنده شاطبيه‌دن ابيات شرحى 96
توبه نامه و يسى افندى (ترجيع بند) 434
التوضيح 63
التوفيق الربانى و الالهام الصمدانى 476
توفيق الرتبة فى تحقيق الخطبة 498
توفيق موفق الخيرات لنيل البركات فى خدمة منبع السعادات ــ شرح دلائل الخيرات 541, 542
تهذيب الترتيب 52
التيسير بشرح الجامع الصغير 352
التيسير فى علم التفسير 143, 144
التيسير فى القرآات السبع 54, 55
تيسير الوصول الى جامع الاصول 384

ث

ثلاثيات البخارى 374

ج

جالية الكرب باصحاب سيد العجم و العرب 537
جامع الاصول فى احاديث الرسول 311-12, 384
الجامع الصحيح للامام البخارى 253-263
الجامع الصحيح (صحيح مسلم بن الحجاج) 338, 558
الجامع الصغير من حديث البشير النذير 349 - 351
جامع العلوم و الحكم فى شرح خمسين حديثا من جوامع الكلم 340
الجامع الكبير 91
جامع الكلام فى رسم المصحف الامام 54
جذاب القلوب الى طريق المحبوب 67, 510
جذب القلوب الى مواصلة المحبوب 68
جزء فيه احاديث ستة منتقاة من كتاب الثمانين للامام ابى بكر محمد بن الحسين بن عبد الله الاجرى 348

جزء فيه جملة من روايات الامام زكريا الانصارى 346
جزء من حديث سعدان بن نصر المخرمى 347
جزء من حديث الشيخ ابى الحسين احمد بن محمد بن احمد بن جعفر القدورى 347
الجزء فيه نسخة ابراهيم بن سعد بن ابراهيم بن عبد الرحمن بن عوف الزهرى 347
جعل ثواب عمله لغيره 377
جلاء القلوب 67, 131, 479
جمع الوسائل فى شرح الشمائل 273, 274
جمل من فتح اللطيف الرحمن للعبد المؤمن الخائف الوجلان فى معرفة الايمان و الاسلام و الاحسان و الايقان 476
جميلة ارباب المراصد 87
جواب لبعض علماء مكة على اعتراض بعض الاحبار فى حق مسئلة القضاء و القدر 251
جواهر الاسلام 113, 374, 547
الجواهر البهية فى شرح اربعين النووية 336
جواهر العقيان فى شرح عمدة العرفان 104
جواهر الفرائض 357
جواهر القرآن 403
جواهر الكلمات 382
جواهر الكلم السنية و بدائع الحكم النبوية 64
جوهر الاخبار 290
جوهرة التوحيد 490
الجوهر النورانى فى السر الازهر الربانى 531

ح

حاشية آيينه زاده على شرح الخيالى للقصيدة النونية 450
حاشية البردعى على شرح العقائد النسفية للتفتازانى 413
حاشية البهو بادى (البحرابادى) على شرح العقائد النسفية للتفتازانى 416
حاشية على توضيح نخبة الفكر 243
حاشية جامعة للعلوم 191
حاشية على حاشية الخيالى 415
حاشية على حاشية اللارى على قاضى مير 326
حاشية حسين چلبى على شرح المواقف 444, 445
حاشية على خطبة تفسير البيضاوى 191
حاشية على خطبة الزوراء 474
حاشية الخلخالى على شرح العقائد العضدية 469, 470
حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى 414, 415, 416
حاشية داود الشروانى على شرح المطالع 417
حاشية على ديباجة تفسير البيضاوى لابراهيم الموستارى 195
حاشية على ديباجة حاشية شرح المطالع 417

حاشية على الزوراء 474
حاشية ساچقلی زاده 419
حاشية سعدى چلبى على تفسير البيضاوى لجزءعم 176
حاشية السيد على الكشاف 152
حاشية السيلكوتى على حاشية الخيالى على شرح العقائد النسفية للتفتازانى 418
حاشية شرح اثبات الواجب 481
حاشية شرح التجريد للجرجانى 449
حاشية شرح التجريد للدوانى 449
حاشية على شرح ديباجة المصباح 245
حاشية على شرح رسالة الاستعارة 502
حاشية على شرح السنوسى لام البراهين 457
حاشية على شرح عصام الدين لرسالة السمرقندى فى الاستعارة 240
حاشية على شرح للعقائد النسفية 415
حاشية على شرح كتاب فى علم الكلام 404
حاشية على شرح المطالع 418
حاشية شرح المواقف لمولانا سنان باشا 446
حاشية الشفاللقسطلانى 302
حاشية شمس الدين على شرح العقائد النسفية 481
حاشية الشهاب على تفسير البيضاوى لجزءعم 176
حاشية الشهاب على تفسير البيضاوى 194, 195
حاشية الشيخ حسين محتسب لديباجة حاشية المطالع 417
حاشية الشيخ زاده على تفسير البيضاوى 177 - 190
حاشية الشيروانى على تفسير البيضاوى 193
حاشية صبغة الله على تفسير البيضاوى 192
حاشية صلاح الدين على شرح منلا زاده لهداية الحكمة 416
حاشية العصام على تفسير البيضاوى 173-176
الحاشية الفردية الرسالة الحسينية 467
الحاشية القديمة الجلالية 449
حاشية قره باغى على شرح العقائد العضدية للدوانى 470
حاشية قره كمال على حاشية الخيالى على شرح العقائد النسفية 404, 420, 421, 422
حاشية قول احمد على حاشية الخيالى 416
حاشية الكرماستى على شرح المواقف 445
حاشية الكفوى على حاشية الخيالى على شرح العقائد النسفية للتفتازانى 422
حاشية الكفوى على شرح العقائد العضدية للدوانى 472
حاشية الكنبوى على الجلال 473
حاشية مطالع الانظار فى شرح طوالع الانوار لابن افضل 440
حاشية ميرزاجان على شرح اثبات الواجب 465, 466, 470

حدائق الازهار شرح مشارق الانوار 318, 319
حدائق الحقائق فى الموعظة 508
الحديث الاربعون لكمال پاشا زاده 355
الحديث الاربعون لمولانا كمال پاشا زاده 355
حديث الاربعين مع ماينا سبها من الايات و الحكايات 214
حديقة الظرفاء و حلية الشرفاء 6
حرز الامانى و وجه التهانى فى القرآت السبع 57, 58, 76
الحزب الاعظم و الورد الافخم 533-537
حزب البحر للشاذلى 218, 536, 543
حزب البر (الحزب الكبير) 536
حزب محيى الدين النووى 536
الحسينية فى آداب البحث 115
الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين 371
الحقائق 94, 463
حقائق التفسير 138
حقائق السلمى 138
حقائق العقيدة السنوسية 94, 463
الحق الصحيح فى اثبات نزول سيدنا المسيح 341, 510
حق اليقين و هداية المتقين 495
حكايات و آثار فى اهوال يوم القيامة 220
حكاية بشير و شادان 435
حكاية فى ترخيص المزاح 248
حكاية الجارية مريم 248
الحكم العرفانية فى معان ارشادية و اشارات قرآنيه 461
حل التسمية و التحميد و التصلية 458
حلية الابدال فى كشف انوار المعارف و الاحوال 478
حلية الابرار و شعار الاخيار فى تلخيص الدعوات و الاذكار 521
حلية خاقانى 543
حلية رسول الله صلعم و خلفاءه الاربعة 537
الحلية النبوية 543
حمى العارفين فى اسرار اسماء الاربعين 530
الحواشى الازهرية فى حل الفاظ المقدمة الجزرية 72
الحواشى المفهمة فى شرح المقدمة 69, 71, 72

خ

خدا ربم 126
الخطب الاربعون 309
خلاصة الحساب 453
خلاصة الفوائد فى علم العقائد 93
الخلافيات و الوفاقيات بين الحكماء و المتكلمين 6
خموة الحان و رنة الالحان فى شرح رسالة الشيخ آرسلان 498

خواص القرآن 523
خواص منافع الاسماء الحسنى 523
خير القلائد شرح جواهر العقائد 455, 456

د

دربيان ازواج الرسول عليه السلام 334
درة الاسرار لفخر الامصار 530
الدرة المضيئة فى قرآت الائمة الثلاثة المرضية 77
درج المعالى فى شرح بدء الامالى 73
در حساب اهل تنجيم 453
درر العقائد و غرر كل سائق و قائد 511
درر فرايد الكمال پاشا زاده 356
الدرر المنتثرة فى الاحاديث المشتهرة 362
در معرفت مزارات مقدسه و مواضع متبركه در قبهٔ اسلام هرات 548
الدر اليتيم فى التجويد 88 ,72 ,62
دعاء 75
دعاء 535
دعاء من آيات القرآن 535
دعاء بالتركية 118
دعاء ختمة لجلال الدين پاشا 79
دعاء مناجات 546
دعانامه 542
دعانامه 547
دعانامهٔ ابو السعود 543
دعاء منظوم 533
دقائق الاخبار وحقائق الآثار فى ذكر الجنة و النار 276
الدقائق المحكمة فى شرح المقدمة 73
دلائل الخيرات 535 ,534 ,525-528
دور خوان 552

ذ

ذكر الاحاديث التى تدور على ابواب الفقه 132
ذيل كتاب الوشاح (قطعة) 437

ر

راحة الارواح (رسالة الطاعون) 103,107
الرامزه 452
رد الالحاد فى النطق بالضاد 100
رد الجاهل الى الصواب فى جواز اضافة التأثير الى الاسباب 498
رد المفترى عن الطعن فى الششترى 494
الرسائل الثلاث فى المسائل الثلاث 356
الرسالة 359
رسالة فى آداب البحث و المناظرة 111 ,7
رسالة فى اثبات الواجب 466 ,465 ,447
رسالة اخرى (فى التجويد) للمرعشى 100
رسالة اخرى فى نفس الموضوع (فى اداء الضاد) 100

رسالة ادب 70
رسالة فى الارادة الجزئية 472
رسالة ارادهٔ جزئيه بالتركية 91
رسالة فى اصول الحديث للبركوى 249 ,247
رسالة (مقدمة) فى اصول الدين للطحاوى 397
رسالة فى الاعتقاد و الفاظ الكفر و الاستحسان 507
رسالة فى افضلية محمد ع م 356
رسالة فى الالغاز و المعميات 358
رسالة اهم الامور 92
رسالة فى البسملة 458
رسالهٔ بركوى (وصيتنامه) 458 ,119
رسالة فى بعض الادعية الشريفة 358
رسالة البنانى فى الرد على الوهابية 504-5
الرسالة البهائية 453 ,325
رسالة فى بيان الاجل لابن كمال 479
رسالة فى بيان اسماء الحديث على وجه الايجاز 250
رسالة فى بيان الاحاديث الموضوعة للصغانى (موضوعات الصغانى) 74
رسالة بيان الامناء فى حكم الاستمناء 341
رسالة فى بيان طبقات المجتهدين (طبقات فقهاء) 378 ,364 248
رسالة فى بيان المعاد الجسمانى 357
رسالة البيع و الشراء 374 ,170
رسالهٔ بى نماز 398
رسالة فى تجديد الايمان 269
رسالة فى التجويد 84
رسالة التجويد بالتركيه 95
رسالة فى التجويد 116
رسالة فى التجويد 121
رسالهٔ تحفة النبى و هدية الرسول 396
رسالة فى ترتيب القياس 503
رسالة فى تعريف الفاظ الصوفية 248
رسالة فى تفسير المتشابه 214
رسالة فى تفسير نفس الامر 471
رسالة فى تفصيل لفظ زنديق و توضيح معناه الدقيق 357
رسالة فى تفصيل ما قيل فى حق ابوى الرسول 246
رسالة فى تقسيم الحديث 120
رسالة التنزيهات مع حاشيتها 419
رسالهٔ حجاميه و فصديه 111
رسالة فى حفظ القرآن و كتابته و تعليمه 378
رسالة فى حق و الدى رسول الله صلعم 420
رسالة فى حقيقة الانسان 84 ,63
رسالة فى حكم الصلاة 357
رسالهٔ حمزه افندى 374 ,170
رسالة فى خلق افعال العباد للدوانى 429
رسالة فى خيار الشرط 212

رسالة فى رجال الغيب بالتركية 78
رسالة فى الرد على الوهابيه 249
رسالة الرؤية و الكلام 447
رسالة الرؤية لمولانا خطيب زاده 447
الرسالة الزوراء للدوانى 474
رسالة فى سجود السهو 70
رسالهٔ سعد الدين دربيان توحيد 515
الرسالة السمرقنديه فى آداب البحث و المناظرة 454
الرسالة السمرقنديه فى الاستعارة 455 ,417 ,238
رسالة فى سنن الصلاة 507
رسالة فى شرح لفظ كتاب الطهارة 121
الرسالة الشهابية فى علم حديث النبوية 251
رسالة الشيخ ابن سينا فى تفسير ثلاث سور من الكتاب 501
رسالة الشيخ عبد الرحمن الكازرى 279
رسالة الطاعون (راحة الارواح) 107 ,103
رسالة فى الطرق (بيان اقرب الطرق الى الله) 73
رسالة فى العروض بالتركية 70
الرسالة العضدية فى الوضع 238 ,237 ,8
رسالة فى العقائد 65
رسالة فى العقائد 66
رسالة فى العقائد بالتركيه 462
رسالة العقل الكل 471
رسالة فى علم آداب البحث مع شرحها 123 ,115

رسالة فى علم السلوك 478
رسالة فى العلم بالنتاييج من الانظار الصحيحة 504
رسالة فى علوم الحقائق و الحكم 69
رسالة فى العمل بالاسطرلاب 327
رسالة الغاية و الغرض 430
رسالة فى الفرق بين نفس الامر و الخارج (رسالة فى تحقيق نفس الامر) 430
رسالة فى فضائل اهل السنة و الجماعة 406 ,397
رسالة فضائل شهر رجب و شعبان و رمضان و يوم عاشوراء 364
رسالة فى فن المناظرة 468 ,186
رسالة فى قراءة آية الكرسى ادبار الصلوات المكتوبة 396
رسالة القضاء و القدر لطاشكبرى زاده 482
رسالة قواعد قرآن 102
رسالة فى قوله تعالى و ما تشاؤن الا ان يشاء الله 89
رسالة فى كيفية اداء الضاد المعجمة 99
رسالة فى كيفية النطق بالضاد 100
رسالة متعلقة بآية التوحيد 508
رسالة متعلقة ببيان الاعتقادات و الاخلاق و الاعمال 396 ,247
رسالة مشتملة على اسماء الكتب و مصنفيها 5

رسالهٔ معمى 358
رسالة فى معنى الاخصية فى صفات الله تعالى 429
رسالهٔ مقامى 119
رسالهٔ منجية 105
الرسالة الموسوية فى القياس 123
رسالة فى الموضوع السابق (اداء الضاد) 99
رسالة فى النحو بالتركية 454
رسالة فى النوافل المستحبة 378
رسالة فى الوقف و الابتداء 97
رسالة فى وقف حمزة و هشام على المهموز 78
رسالة فى الولاء 378
رسالة هل يصح اثبات التوحيد بالسمع 429
رسم البرهان فى هجاء حروف القرآن 87
رشحات النصيح فى شرح الحديث الصحيح 368
رفع الاشتباه عن علمية الاسم الله 496
رفع الخفاء عن ذات الشفاء 304 ,303
رفع الريب عن حضرة الغيب 497
روح قدسى و سرقدسى آراسنده اسئله و اجوبه 512
روضات الجنات فى اصول الاعتقادات 484 ,399 ,74
روض الانام فى بيان الاجازة فى المنام 493
روضة الاخيار فى شرح مشارق الانوار 319
الروض النضر فيما قيل فى الخضر 377

رياض الازهار فى جلاء الابصار 251
رياض الطالبين فى شرح الاستعاذة و البسملة 240

ز

زبدة الامثال لوقوعها عمدة الاقوال 369
الزبدة الرائقة فى شرح البردة الفائقة (شرح قصيدة البردة) 489
زبدة الفائدة فى الجواب عن الابيات الواردة 494
زبدة الواعظين 246
زبور آل محمد 519
زكاة الاخيار من نصاب الاخبار 308
الزهر البسام 389
زيادات حقائق التفسير 139
زيادة البسطة فى بيان العلم نقطة 493
زينة القارى 88

س

ساعت نامه 227
سبحهٔ صبيان 484 ,381
سبحة الغدير فى مدح الملك القدير 76
سحر و قتنده اويانق اولمغى 372
سراج القارئ المبتدى و تذكرة المقرئ المنتهى 60
سراج المصلى و بدر المبتدى و المنتهى 112

السراج المنير بشرح الجامع الصغير 353, 354
السراجية 270
السر الافخر فى الترياق الاكبر 532
السر الافخر و الكبريت الاحمر 532
سرح النهر لشرح الزهر 389
السر المختبى فى ضريح ابن العربى 494
سعادت نامه پند عطار شرحى 460
سنن ابن ماجه 267
السواد الاعظم 74
سير الارواح 278
السيف المسلول على من ينكر المنقول فى حق اداء الضاد 98

ش

الشاطبية 57, 58, 76
شرح ابيات شرح ديباجة المصباح 434
شرح ابيات لصدر الشريعة فى العروض 121
شرح ابيات المراح 434
شرح اثبات الجوهر المفارق 471
شرح الاجهورى على الفية السيرة للحافظ العراقى 375
شرح الاربعين اسما السهلوردية 94
شرح الاربعين البركوية 360, 361
شرح الاربعين حديثا النووية 338
شرح الاربعين النووية لعلى القارى 337
شرح اسماعيل حقى البروسوى على تفسير الجزء الاخير للقاضى 196
شرح ام البراهين (شرح الصغرى) 457, 460, 461
شرح ام البراهين للتلمسانى 459, 486
شرح ام البراهين للهدهدى 92, 405
شرح آمنت بالله للقارصى (بالتركية) 429
شرح الامثلة المختلفة 117
شرح اول دلائل الخيرات (مختصر مطالع المسرات) 549
شرح ايساغوجى 114
شرح ايساغوجى القارصى 244
شرح بدء الامالى 187
شرح بدء الامالى 433, 436, 481
شرح بدء الامالى لابى الفضائل الوالى 487
شرح بدء الامالى المبكرى 433
شرح بدء الامالى بالتركية 428
شرح بدء الامالى بالتركية 432
شرح تعليم المتعلم 360
شرح تيسير الوصول الى جامع الاصول 384
الشرح الجديد (شرح التجريد للقوشجى) 449
شرح جواهر الاسلام 228, 513
شرح حديث الاربعين الودعانية 309
شرح الحسينية فى آداب البحث 115, 123, 186
شرح الدر اليتيم 72, 95, 97, 98

شرح دعاء ختم صحيح البخارى 376
شرح دعاء يا من اظهر الجميل 519
شرح رسالة فى آية التوحيد 507
شرح رسالة اثبات الواجب (الشرح الحنفى) 465, 466
شرح على رسالة الاستعارة 238
شرح رسالة الاستعارة للسمرقندى 238, 455
شرخ رسالة البركوى فى اصول الحديث 122, 243
شرح رسالة البنانى فى الرد على الوهابية 504
شرح الرسالة البهائية فى الحساب 325
شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث و المناظرة 454
شرح رسالة فى صفة العالم القديم 501
شرح الرسالة العضدية فى الوضع 8
شرح الرسالة العضدية فى الوضع 237
شرح الرسالة المسماة بعقل الكل 471
شرح الرسالة الوضعية العضدية لعربشاه 270
شرح الشاطبية لشيخ زاده 61
شرح شمائل الترمذى للمناوى 274
شرح صغرة الصغرى للسنوسى 462
شرح طوالع الانوار للعبرى 437, 438
شرح العقائد العضدية للدوانى 409, 467, 468, 469, 470, 472
شرح عقائد النسفى للتفتازانى 407-413
شرح عقيدة السنوسى للهدهدى 92, 405
شرح العقيدة العلوانية 476
شرح على علم حال للبركلى 458
شرح عوامل البركوى 244
شرح الفقه الاكبر 403
شرح الفقه الاكبر لابى المنتهى 393, 396, 400, 401
شرح الفقه الاكبر بالتركية 514
شرح قصيدة بدء الامالى 424, 425, 426
شرح قصيدة بدء الامالى للقارصى 428
شرح القصيدة الشيبانية 94
شرح القصيدة الطنطرانية 244, 433
شرح القصيدة الطنطرانية بالتركية 546
شرح القصيدة اللامية (بدء الامالى) 464
شرح القصيدة المضرية 91
شرح القصيدة النونية للخيالى 450
شرح القصيدة النونية للقارصى 428
شرح القصيدة النونية للقارصى بالتركية 428
شرح كتاب فى العقائد 221
شرح الكشاف (حاشية على الكشاف) 151, 152
شرح على مختصر صحيح مسلم 344
شرح مراح الارواح بالتركية 117
شرح مشكلات القدورى 475
شرح مصابيح السنة 292
شرح مصابيح السنة لزين العرب 287-289

شرح مصابيح السنة للقاضي البيضاوى 286
شرح المصابيح لمحمد ابن ملك الرومى 289-291
شرح المقاصد للتفتازانى 448
شرح المقدمات للسنوسى 462
شرح مقدمة ابن الجزرى 432
شرح المقدمة الجزرية 75
شرح المقدمة الجزرية 84
شرح المقدمة الجزرية بالتركية 101
شرح المقدمة الجزرية لطاشكوپرى زاده 75
شرح المواقف للجرجانى 441, 443
شرح نخبة الفكر 63
شرح هداية الحكمة للقاضى مير 326, 409
شروط الصلاة (فقه الكيدانى) 276
الشفاء بتعريف حقوق المصطفى 295-301
شمائل النبي (الشمائل النبوية) 123, 268, 269, 271, 272
الشمس على جناح طائر فى مقام الواقف السائر (شرح قصيدة الشيخ الاكبر) 494
شمس المعارف و لطائف العوارف 532
شهاب الاخبار فى الاحاديث المروية عن الرسول المختار 64
شهاب الاخبار فى الحكم و لامثال و الآداب 64, 275-277

ص

صافى المرهم الشافى لقلب من يدعى موت عيسى بن مريم 341, 511
الصحائف القدسية (كتاب حديث القدسى) 363
صحيفة السجادة 519
الصحيفة الكاملة 519
صد كلمهٔ حضرت على 56
الصراط السوى شرح ديباجة المثنوى 493
صغرى الصغرى 95, 463
صفوة المنقولات شرح شروط الصلوة 71
صورة الاجازة لرواية دلائل الخيرات 380

ض

ضروب الامثال (بالتركية) 511
ضروب الامثال على حروف التهجى 426
ضوء المعالى لبدء الامالى 115, 426, 459

ط

الطريقة المحمدية 268
طريق التواريخ 255, 256
طوالع الانوار للبيضاوى 437
طوبى على الرسالة و زلفى على الوسيلة 119
طيبة النشر 33

ع

عجالة فى تفسير بعض آيات القرآن 539
عدة احاديث 106
عدة احاديث 380
عدة ادعية و حجب 335
عدة الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين 522, 524, 525
عروض 452
عروض ابى الجيش (عروض اندلسى) 241, 452
عروض الخزرجية 452
العزى 121,399
عزى مفهوم 399
عقائد السنوسى (ام البراهين) 407
عقائد الطحاوى 397
عقائد الغزنوى (قطعة) 66
عقائد مع مخارج الحروف 111
العقائد النسفية (عقائد النسفى) 247, 407, 408, 477
العقد الفريد فى نظم التجويد 81
عقيدة الامام مالك بن انس (العقيدة المالكية) 477
عقيدة اهل التوحيد (ام البراهين) 241
عقيدة اهل السنة و الجماعة 91
عقيدة اهل السنة و الجماعة للطحاوى 397
عقيدة الجزائرى (المنظومة الجزائرية فى التوحيد) 461
العقيدة الحافظية 65
العقيدة ـ رسالة فى العقائد 477
العقيدة السنوسية (ام البراهين) 94
عقيدة الشعرانى 483
عقيدة الشيبانى (القصيدة الشيبانية) 94
العقيدة الصغرى (ام البراهين) 457
العقيدة العلوانية 475, 476
العقيدة القدسية للامام الغزالى 476
العقيدة المدنية 489
عقيلة اتراب القصائد فى اسنى المقاصد 77
علم حال 228
علم حال للبركوى 458
علوم الحديث (مقدمة ابن الصلاح) 232
عمدة الاحكام عن سيد الانام 389
العمدة الحافظية 65
عمدة العرفان 104
العمدة فى العقائد (عمدة العقائد) 65
عمدة القارى شرح صحيح البخارى 264
عمدة الكلام 65
عمدة المريد 490
العمدة المفيدة (عمدة المفيد و عدة المجيد فى معرفة لفظ التجويد) 82

عناية القاضى و كفاية الراضى (حاشية الشهاب على تفسير البيضاوى) 194, 195
عوامل البركوى 112, 357
عيون التفاسير الفضلاء السماسير 214

غ

غاية المرام فى شرح بحر الكلام 405
غرائب القرآن و رغائب الفرقان 198
غرر الاحكام 501
الغماز على اللماز 89, 362, 408

ف

فال نامهٔ مشهور جعفر صادق 79
فائدة تتعلق بغوص قدم رسول الله فى الحجر 375
فائدة فى فضل الفاتحة 425
فتح البارى شرح صحيح البخارى 263
فتح رب البرية بشرح القصيدة الخزرجية 452
الفتح المدنى فى النفس اليمنى 496
فتح المغيث بشرح الفية الحديث 234
الفتح المكى و اللمح الملكى 497
فتح الوصيد فى شرح القصيد (شرح الشاطبية) 59
فتوى فى مسئلة الضاد 101
فرائد الدرر 86
فرائد سنية و لطائف قدسية 213
فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة و شرحها 238, 455
فرائد الفوائد (الرسالة السمرقندية فى الاستعارة) 417
الفرائض 336
الفرائض السراجية 270
فردوس الاخبار بمأثور الخطاب 280, 281
فصل الخطاب فى تفسير ام الكتاب 217
فصل فى ذكر احكام الوقف من الكفر 57
فصل فى سنن يوم عاشوراء 70
فصل فى الصيد و الذبائح و الاضحية 131
فصل فى فوائد الذكر 532
فضائل رجب و سائر الايام 107
فضل الجلد عند فقد الولد 363
فضيلة رجب 70
الفقه الاكبر 65, 69, 89, 357, 395, 396, 397, 412, 425, 477, 535
فقه الكيدانى 247, 276, 507, 509, 538
الفن الثانى علم البيان 502
فنون الافنان فى علوم القرآن 132
الفوائد البهية (حاشية سعدى افندى على تفسير البيضاوى) 176
فوائد من شرح التعرف فى التصوف 477
فوائد القرآن 523
الفوائد الموضوعة فى الاحاديث الموضوعة 362
فهرس الفهارس 346

فيض القدير 352

ق

قبضة النور 495
القراءة الثلاثه فى الائمة الثلاثة 80
القرب فى فضل العرب 377
قرة العين فى الفتح و الامالة بين اللفظين 76
قصيدة ابن مرزوق فى الاستغاثة 90
القصيدة الاستغفارية 90
قصيدة الله دوست 308
قصيدة ام القرى فى مدح خير الورى 90
قصيدتان 372
قصيدة بانت سعاد 375, 550
قصيدة بدء الامالى 67, 115, 278, 395, 397, 398, 464, 486
قصيدة البردة للبوصيرى (الكواكب الدرية) 268, 359, 458, 526, 527
قصيدة بالتركية فى ارشاد اهل استانبول و ترهيبهم 117
قصيدة بالتركية لشرح الاسماء الحسنى 531
قصيدة تركية فى شرح معانى الاسماء الحسنى 544
قصيدة فى تعداد الكبائر 434
القصيدة الجزرية (المقدمة الجزرية) 62, 318
القصيدة الجوزية 80
القصيدة الخزرجية 452
القصيدة الدمياطية 78, 535, 543, 544
قصيدة فى ذكر الموت و احوال الآخرة بالتركية 373
القصيدة الرائية (منظومهٔ رائيه) 77
القصيدة الزينبية 92
القصيدة الشاطبية (حرز الامانى) 57, 58, 76
القصيدة الطنطرانية 244
القصيدة الفائحة فى تجويد الفاتحة و شرحها 81
قصيدة فى مدح استاذ 454
القصيدة المشتملة على اسم الله المكنون مع الاسماء السريانية 79
القصيدة المضرية 550
القصيدة المنفرجة 90
القصيدة النونية (فى العقائد) 187, 397, 399, 428, 450, 451
القصيدة الهمزية فى المدائح النبويه 90
قطعة من بستان العارفين 369
قطعة من كتاب فى اللغة 387
قطف الثمر 294
قواعد الاعلالات 381
قواعد العقائد 460
قواعد قرآن 106
قواعد القرآن 107, 110
قواعد القران 110
قواعد القرآن العربى و تجويد الكلام الالهى 126
قواعد القرآن (نوع ديكر قواعد القرآن) 110

القواعد الكشفية الموضحة لمعانى الصفات الالهية 483
قواعد كلى 122
قواعد فى معرفة سمت القبلة 458
القول السديد فى جواز التقليد 377
القول المختار فى الرد على الجاهل المحتار 498

ك

الكاشف لادعية النبى الاكرم شرح الحزب الاعظم 537
كاشف الاسرار و مطلع الانوار 515
الكاشف عن حقائق السنن ـ شرح مشكاة المصابيح للطيبى 294
كتاب ابليس (ابليس نصيحتى) 374
كتاب اجتبيت فيه مما اجتنيت 132
كتاب الاربعين فى ارشاد السائرين الى منازل المتقين 306
كتاب الاربعين فى اصول الدين (جواهر القرآن) 403
كتاب اعمار الاعيان 133
كتاب الالبا فى الف با 96
كتاب الالقاب 386
كتاب فيه الالقاب للشيرازى 386
كتاب الاوايل للقاضى ابى بكر احمد النبيل 348
كتاب فى الايمان و الاخلاص 508
كتاب بيطارنامه و معالجة بهيمة 134
كتاب التجويد لكلام المجيد 55
كتاب التقريب من الترغيب و الترهيب 332
كتاب الثمانين 348
كتاب الحاوى للرسائل و الاجازات و المهمات و الفتاو (مجموعة) 339-343
كتاب الحجب 279
كتاب رسم عثمانى 109
كتاب زيارة النبى فى مدينة النبى 106
كتاب سؤالنامه 113
كتاب شرح الالفية 234, 235
كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك 398
كتاب الشهبات فى المواعظ و الاداب 64
كتاب عجايب القاب 278
كتاب عروض 434
كتاب الكشف و البيان فى تفسير القرآن 139
كتاب اللباب 368
كتاب فيه ما لكل واحد من الصحابة من الحديث عن النبى صلعم 133
كتاب مجتمع الثلاثة 86
كتاب مجموع يشتمل على نفائس دعاوى (دعوات) البيهقى الكبرى 520
كتاب مختصر جامع الاصول فى احاديث الرسول 311

كتاب مختصر موضوعات ابن الجوزى 343
كتاب نثر اللآلى من كلام امير المؤمنين على بن ابى طالب 185
كتاب الوقف و الابتداء فى القرآن (وقوف السجاوندى) 56, 57, 122
كتاب اليقين 279
الكشاف عن حقائق التنزيل 144-150
كشف الاسرار فى رسم مصاحف الامصار 53
كشف الحقائق لتبيين اسرار الدقائق 83
كشف الصاصلة فى وصف الزلزلة 363
كشف العقيدة من ابيات القصيدة (شرح بدء الامالى) 459
كشف اللثام عن وجه السلام 500
الكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف 475
كشف النور عن اصحاب القبور 499
الكشف و البيان عما يتعلق بالنسيان 499
الكشف و التبيين فى غرور الخلق اجمعين 92
كفاية القنوع فى العمل بالربع المقطوع 503
الكفاية فى الكلام 436
كفاية المريد (القصيدة اللامية فى العقائد) 90
كفاية الوقت (مقنطرات) 458
الكفاية فى الهداية للصابونى 405, 436
الكلم الطيب لابن القيم 532
كنز الاخبار 315
كنز العرفان 382
كنز العرفان فى التوبة و الاستغفار 509
كنز الفوائد (حاشية رمضان افندى على شرح العقائد النسفية للتفتازانى) 423, 424
كنز المعانى بتحرير حرز الامانى 101
كنز المعانى لشعلة الموصلى 60
الكواكب الدرارى شرح صحيح البخارى 264-266
الكواكب الدرية فى مدح خير البرية 268, 359, 458, 526, 527
الكواكب الدرية فى مناقب الصوفية 98
كوكب الصبح فى ازالة ليلة القبح 497
الكوكب المتلالى شرح قصيدة الغزالى 499
الكوكب المنير 352

گ

گزيده 127

ل

لباب الاحاديث 368
لباب التأويل فى معانى التنزيل 200, 201
اللباب من علوم الكتاب 202
لسان الحكام فى معرفة الاحكام 131
اللطائف الانسية على نظم العقيدة السنوسية 492
اللطائف العشرة 531
لغت انشا 383
لغت تركى ـ بوسنوى 125

لغت دانستن 383, 484

لغت (لغة) عربی - ترکی 116

لغت فارسی - ترکی 116

لغت مراح و عزی و مقصود 121

لقط المرجان فی احکام الجان 354

اللمعة الماردینیة فی شرح الیاسمینیة 4, 327

لمعة النور المضیئة شرح الابیات السبعة الفارضیة 493

لوامع الاسرار شرح مطالع الانوار 417

اللؤلؤ المکنون فی حکم الاخبار عما سیکون 496

م

ما یقرؤ لمعالجة المجانین 398

مبادئ التصریف 399

مبارق الازهار فی شرح مشارق الانوار 322-330

مبحث لا یصدر عن الواحد الحقیقی الا الواحد 503

المبین المعین لفهم الاربعین 337

مجمع البحار فی تاریخ العلوم و الاسفار 9

مجموع من الآیات و الاحادیث 246

مجموعة احادیث 316

مجموعة احادیث 316

مجموعة احادیث فی احوال یوم القیمة 370

مجموعة احادیث ـ مائة و عشرون حدیثا 250

مجموعة احادیث فی المواعظ 370

مجموعهٔ ادعیه 545

مجموعة الحساب 453

مجموعة قطع من عدة تفاسیر 213

مجموع یشتمل علی صور المراسلات 454

محاضرة الاوائل و مسامرة الاواخر 524

محرك القلوب لعبادة علام الغیوب لاحمد افندی الموستاری 480

المحمودیه 382

مختصر باب وقف حمزة و هشام 81

(کتاب) مختصر جامع الاصول فی احادیث الرسول 311

مختصر السیرة النبویة و اخبار بعض الصحابة 132

مختصر الشفا للقاضی عیاض 557

مختصر فنون الافنان 132

مدارك التنزیل و حقائق التأویل 197

مراح الارواح 117, 121

مرحوم قاضی زاده افندینك خاصة اسلامبول و عامة جمله مؤمنلر خاتونلرینه وصیتلردر 546

مرشد المتأهل 252

مرقات الوصول الی علم الاصول 123

مزیل الاشتباه فی اسماء الصحابة 391

مسائل من التجوید 114

مسائل من الفقه 228

مسائل لطیفة و احادیث شریفة 70

مسائل یعایی بها فی علم الحدیث. ذکر طبقات هذه الامة 133

مسئلة دخول ولد البنت فی الموقوف علی اولاد الاولاد 248

مشارق الانوار علی صحائح الآثار 295

مشارق الانوار (قصیدة ترکیة فی شرح الاسماء الحسنی) 67

مشارق الانوار النبویة من صحاح الاخبار المصطفویة 290, 313-317

مشکاة المصابیح 293

مشیخة ابی المعالی یحیی بن فضل الله 391

مصابیح السنة 281-285

المصاحف و اجزاء القرآن 15-46

المصباح فی النحو 245

المطالب السنیة فی قمع المواسم البدعیة (عقیدة اهل السنة و الجماعة) 411, 509

مطالع الانظار شرح طوالع الانوار 438, 439

مطالع الانوار 417

مطالع المسرات بجلاء دلائل الخیرات 528, 529

مطلع البدرین فیمن یؤتی اجره مرتین 362

مطلع النقط و مجمع اللفظ 198

المعارف الغیبیة شرح العینیة الجیلیة 493

معالم التنزیل (تفسیر البغوی) 140-143

معانی الاخبار المسمی بحر الفوائد 275

المعتمد من المعتقد 66

معجزات موسی علیه السلام 227

معدل الصلاة 276, 507

معراج الاعمال المأجورة فی الادعیة و الاذکار المأثورة و الاعمال المبرورة 547

معرفتنامهٔ حقی 11, 126, 554

معلومات فی العقائد بالترکیة 68, 504

معلومات 68, 504

معمیات میر حسین 358

المعین 96

المفاتیح فی شرح المصابیح 286

مفاتیح الصلاة و ینابیع الحیاة 427

مفاتیح العلوم 3

مفتاح السعادة و مصباح السیادة 8

مفتاح الفتوح فی مشکاة الجسم و زجاجة النفس و مصباح الروح 499

مفردات ابی عمرو البصری 85

مفردات القرآت السبع من الشاطبیة 82

مفردة یعقوب الحضرمی 86

مفهوم فرائض 187

مقاصد الطالبین فی علم اصول الدین (المقاصد فی علم الکلام) 448

المقاصد الممحصة فی بیان کی الحمصه 249

المقام الاسمی فی امتزاج الاسماء 495

المقتضب من کتاب الموضوعات من الاحادیث المرفوعات 310

مقدمات وحى بياننده در 510
مقدمة ابن الصلاح 232
مقدمة فى اصول الدين للطحاوى 397
مقدمة فى التجويد 108
المقدمة فى التوحيد 451
المقدمة الجزرية فى التجويد 62, 64, 67, 84, 93, 100, 318
المقدمة الجزرية بالترجمة التركية 108
مقدمة الصلاة (فقه الكيدانى) 247
المقدمة فى علم الحساب 466
المقدمة الغزنوية فى فروع الحنفية 124
المقدمة فى معرفة انواع علم الحديث 313
مقدمة وثيقة لمعرفة بعض احكام الطريقة 476
مقصود (المقصود فى التصريف) 121
مكالمة معراج شريف 551
ملت ابراهيم خصوصنده بر رساله 512
الملخص 503
مناجات موسى عليه السلام 364
مناجات موسى عليه السلام (بالتركية) 544, 545
مناسك الحج 106
المنبهات على الاستعداد ليوم المعاد 334, 464
منبه التالين (تجويد شريف) 398
منتج البركات على دلائل الخيرات 529
منتخب من الاوائل 133
المنتقى فى احاديث الاحكام عن خير الانام (منتقى الاخبار) 330
المنح الازهر شرح الفقه الاكبر 401
المنحة فى السبحة و تذييل الخانجى عليها 342
من شعر ابى القاسم محمد بن هانى فى مدح المعزلدين الله 388
منظومة البيقونى 451
منظومة فى التجويد بالتركية 96
المنظومة الجزائرية فى التوحيد 461
منظومة حافظ حمزه افندى فى آداب التعلم 398
منظومة دمياطى 78
منظومة الطبلاوى فى الاستعارة و شرحها 239
منظومة عقائد 93
منظومة النسفى فى العقائد 91
من كتاب السواد الاعظم (اقتباس) 74
من كتاب سير الارواح 278
من كلمات الامام على 278
من موعظة مسماة بمحرك القلوب 479
المنن الالهية فى كشف اسرار العقيدة الدينية 489
المنهاج فى شرح صحيح مسلم بن الحجاج 338
منهاج القارى 220
منية الواعظين و غنية المتعظين 370
مواعظ 246
المواقف فى علم الكلام 440
الموضوعات من الاحاديث المرفوعات 310

موضوعات الصغانى 74, 316, 366, 367, 408
موضوعات على القارى 5, 138, 173, 365, 366, 408
موطأ الامام مالك 340
موعظة 64
موعظه 383
الموعظة الحمامية 218
مولد 300
مولد النبى اسليمان چلبى 120, 452
الميسر شرح المصابيح 285

ن

الناسخ والمنسوخ للاسفرائينى 137, 366, 367
ناسخ و منسوخ حديث رسول الله صلعم 136
الناسخ و المنسوخ فى القرآن 172
الناسخ و المنسوخ من القرآن العظيم 131, 134, 135, 136, 217
نبذة فى حقائق البسملة و دقائقها 218
نبذة من فتاوى الشيخ تقى الدين ابن تيمية 344
نبذة فى فضل ليلة النصف من شعبان 377
نبذة فى الموضوعات من كلام الامام ابى حفص عمر بن زيد الموصلى 344
نتيجة النظر فى علم الاثر 119
نثر و نظم 387
نخبة الفكر 237, 246, 252, 451, 538
نخبة اللآلى لشرح بدء الامالى 430, 431
نخبة المسئلة شرح التحفة المرسلة 497
نزهة النظر فى توضيح نخبة الفكر فى مصطلح اهل الاثر 63, 237, 240, 241, 242, 252, 460
نسخة كتاب من نظم الشيخ شمس الدين ابا طحوش ... 388
نسيم الرياض فى شرح شفاء القاضى عياض 304
النشر الصغير 79
النشر الكبير 79, 101
نشر اللآلى فى شرح بدء الامالى 426, 432
نصاب الاخبار لتذكرة الاخيار مع الترجمة التركية المسماة بزكاة الاخيار من نصاب الاخبار 308
نصائح من التصوف و حكايات بعض الاولياء 70
نظام العلماء الى خاتم الانبياء 486
النظام فى معرفة كتابة الكلام 32
النظر المشرف على قول القائل عرفت ام لم تعرف 498
نظم الدرر السنية فى السير الزكية 375
نظم عدد الكبائر 434
نظم الفرائد و جمع الفوائد فى اصول الدين 480
نظم اللآلى (نظم العلوم) 93
النفحات المنشرة فى الجواب عن الاسئلة العشرة 496

النفحة القدسية بحل الفاظ المنظومة النسفية 506
نفخة الصور و نفحة الزهور فى شرح قبضة النور 495
النقاية 7
نقد الدرر (حاشية الوانى على درر الحكام فى شرح غرر الاحكام) 501
النكت على كتب فى علم العربية 63
نور الافئدة (حاشية على تفسير جزء عم للبيضاوى) 196
نور اليقين فى اصول الدين شرح عقائد الطحاوى لحسن كافى الاقحصارى 485, 488
نهاية البهجة (منظومة فى النحو) 137
نهجة المنازل 97

و

الوجيز فى التفسير (التفسير الوجيز) 140
ورد بهاء الدين 372
ورد عبد الله الانصارى 549
الوشاح فى المعانى و البيان 437
وصية الامام الاعظم ابى حنيفة 364, 370, 425, 476
وصيه رسول الله صلعم لعلى رضى الله عنه 228
وصية رسول الله عليه السلام لابنته فاطمة 365
و صيتنامه 458
وصية النبي ع م لابى هريرة 479
وصية النبي عليه السلام لامير المؤمنين على بن ابى طالب 364
وصية النبي عليه السلام فاطمة (بالتركية) 365
الوقف فى القرآن 103
الوقف اللازم فى القرآن العظيم 103
وقوف السجاوندى 56, 57, 122

ه

الهداية 212
هداية من الاعتقاد لكثرة نفعه بين العباد (كتاب الهداية من اعتقاد اهل السنة و الجماعة ـ شرح قصيدة بدء الامالى) 487
هداية الحكمة 326
هداية المريد لجوهرة التوحيد 490
هدية الاخوان فى شرح سبحة الصبيان 381
هدية الاخوان و عطية الصبيان (بالتركيه) 512
هدية الفقير و تحية الوزير 495
هدية المهتدين (المهديين) 500
هزار مزار فى مزارات هرات 548
الهيئة السَنية فى الهيئة السُنية 363

ى

اليا سمينية (ارجوزة) 4
اليواقيت و الجواهر فى بيان عقائد الاكابر 483

⁂

INDEKS PISACA

A.ʻA
ʻAbdul aẓim b. ʻAbdulqawi Abū Muḥammad al-Mundịrī 331, 334
ʻAbdul-aziz b. Aḥmad Abū Naṣr al-Bārğilagī 309
ʻAbdulganī b. ʻAbdulwāḥid al Maqdisī 389
ʻAbdulgani b. Ismāʻīl an-Nablusī 249, 492
ʻAbdulgani b. Sulaimān an-Nablusī 249
ʻAbdulḥajy b. ʻAbdulkabīr al Kattāni 346
ʻAbdulḥakīm b. Šemsuddin al-Hindi as-Sailakūtī (as-Siyalkūti) 418
ʻAbdulḥamīd b. ʻAbdurraḥmān al-Angūrī 370
ʻAbdulḥaqq ad-Dihlawī 67, 555
ʻAbdulkarīm 108
ʻAbdulkarim-efendi al-Wardārī Ḫoğa Sinan-paša 217
ʻAbdulkarīm b. Hawāzin Abu 'l-Qāsim al-Qušairī 191
ʻAbdulkarīm h. Ibrāhīm al-Ğīlī 493
ʻAbdulkarim b. Waliyuddīn b. Yūsuf b. Waliyuddīn 391
ʻAbdulāh al-Anṣārī 549, 550
ʻAbdulāh al-Anṣārī Sulṭānpūrī al-Hindī 549
ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān Aṣīl al-wāʻiẓ 547-8
ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd Abu'l-Barakāt an-Nasafi 65, 197, 433
ʻAbdullāh b. ʻAlawī as-Saiyid al-Ḥuḍarī (?) 249
ʻAbdullāh b. Ḥağğāğ Ibn al-Yāsamīnī 4
ʻAbdullāh b. Muḥammad an-Nawāğī 343
ʻAbdullāh (b. ʻOmar) Mustağizade 6
ʻAbdullāh b. ʻOmar Nāṣiruddin Abū Saʻid al-Qādī al-Baidāwī 156, 286, 361, 420, 429, 437, 438, 508
ʻAbdullāh b. ʻOṯmān Abū Muḥammad al-Ḫazrağī 453
ʻAbdullāh (ʻUbaidullāh) b. ʻAbdurraḥmān Ibn Abū Zaid al-Qairawānī 359
ʻAbdullāh b. Yūsuf Abū Muḥammad Ibn Hišām 395
ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdul-ʻazīz Ibn al-Malak (Ibn Firšte) 290, 322, 381, 382
ʻAbdulmağīd Aḥmad as-Sīwāsī 511, 561
ʻAbdulqādir al-Gīlānī 549
ʻAbdurraḥīm, b. Aḥmad al-Qāḍī 276-7
ʻAbdurraḥīm b. ʻAlī al-Amāsī ar-Rūmī Šaiḫzāde 480
ʻAbdurraḥīm b. Ḥusain al-ʻIrāqī Zainuddīn 233, 234, 235, 257, 375, 376, 377, 387
ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr Ğalāluddīn as-Suyūṭī 7, 33, 63, 203, 240, 294, 342, 349, 354, 362, 363, 475
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad ʻAḍududdīn al-Qādī al-Īğī 8, 237, 409, 440
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Zainuddīn Ibn Rağab 340
ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī Abu'l-Farağ Ibn al-Ğauzi 132, 133, 136, 310, 343

'Abdurrahmān b. 'Alī Ibn ad-Daiba' aš-Šaibānī 384
'Abdurraḥmān b. Ismā'īl al-Maqdisī Abū Šāma 94
'Abdurraḥmān b. Muḥammad Waǧihuddīn al-Arzanǧānī 318
'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bisṭāmī 530, 531, 532
'Abdurrahmān b. Muḥammad Ḥafīd Ibn al-Malak 290
'Abdurraḥmān Qarabaši 102, 109, 114, 116
'Abdurra'ūf Šamsuddīn Muḥammad b. Tāǧul'ārifīn al-Munāwī 98, 274, 352
'Abdusselām b. 'Abdullāh Maǧduddīn Abu'l-Barakāt Ibn Taimiya al-Ḥarrāni 330
'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī 361, 483
-Abharī, v. Mufaḍḍal b. 'Omar Aṯīruddīn al-Abharī
Abū Bakr al-Qārī al-Āmidī Kučuk Aḥmadzāde 214
Abu 'l-Ǧaiš al-Andalusī, v. Muḥammad, b. Ḥusain Abū 'Abdullāh al-Anṣārī al-Andalusī Abu'l-Ǧaiš
Abū Ḥanīfa v. Nu'mān b. Ṭābit Abū Ḥanīfa
Abu 'l-Laiṯ as-Samarqandī, v. Naṣr b. Muḥammad Abu 'l-Laiṯ as-Samarqandī
Abū Madyan 544
Abu'l-Qāsim b. Abū Bekr al-Laiṯī as-Samarqandī 8, 238, 240, 417, 455, 502
Abu'l-Qāsim b. Ḥusain Raḍiyuddīn al-Bakrī 433, 487
Abu 's-Su'ūd, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu 's-Su-ūd al-'Imādī
Abū Šāma, v. 'Abdurraḥmān b. Ismā'īl al-Maqdisī Abū Šāma
Abū Yahyā al-Anṣāri, v. Zakariyā b. Muḥammad Abū Yaḥyā al-Anṣārī
-'Aḍārī v. Qāsim (b.'Abdullāh) al-'Aḍārī al-Kermayānī
-'Aǧamī v. Aḥmad b. Muḥammad al-Wafā'ī al-Aǧamī
-'Aǧlūnī al-Šaibānī, v. Muḥammad b. Waliyuddīn al-'Aǧlūni aš-Šaibānī

Aḥmad 429
Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām Taqiyuddīn al-Ḥarrānī al-Ḥanbalī 344
Aḥmad b. 'Abdullāh al-Ǧazā'irī 90, 462
Aḥmad b.'Abdulqādir al-Ḥaḍramī 538
Aḥmad b. 'Abdurraḥīm Waliyullāh ad-Dehlewī (ad-Dihlawī) 340
Aḥmad b. 'Abdurraḥmān Abū Bakr aš-Šīrāzī 386
Aḥmad b. 'Abdurrazzāq Abū Naṣr at-Ṭanṭarānī 244, 433, 547
Aḥmad (b. Abū Bakr) al-Ḥamawī Šihābuddīn ar-Rassām 532
Aḥmad b. Abu 'l-Mu'ayad al-Maḥmūdī an-Nasafī 91, 506
Aḥmad b. Aibak b 'Abdullāh Šihābuddīn Abu 'l-Ḥusain al-Ḥusāmī Ibn ad-Dimyāṭī 391
Aḥmad b. 'Ali Abu'l-Faḍl Šihābuddīn Ibn Ḥaǧar al-Asqalānī 63, 237, 243, 246, 251, 263, 332, 334, 391
Aḥmad b. 'Ali al-Būnī 531, 532
Aḥmad b. 'Ali b. Mes'ūd 117
Aḥmad b. 'Amr Abū Bakr an-Nabīl aš-Šaibānī 348
Aḥmad b. Bakr 425
Aḥmad al-Barda'ī 413
Aḥmad Fā'iz (b. 'Abdulqāhir) ar-Rūmī 72
Aḥmad b. Ǧa'far al-Ḥanafī at-Taḥāwī 397, 485, 560
Aḥmad al-Ḥamawī 558
Aḥmad b. Ḥasan al-Bayāḍī al-Bosnawī 402
Aḥmad b. Ḥusain al-Baihaqī 520
Aḥmad b. Ibrāhīm at-Tūnisī 427
Aḥmad b. Maḥmūd aṣ-Ṣābūnī 405, 436.
Aḥmad b. Maḥmūd Šihābuddīn as-Sīwasī 214
Aḥmad b. Manṣūr aš-Šāfi'ī aš-Šaḏilī al-Qanāwī 214
Aḥmad Muderriszāde 99
Aḥmad b. Muḥammad Abu'l-As'ad (Kātib al-fatwā) 250
Aḥmad b. Muḥammad Abū Bakr al-Ǧazarī 69
Aḥmad b. Muḥammad Abū Ǧa'fer at-Taḥawī al-Ḥanafī 397, 485, 560
Aḥmad b. Muḥammad Abu'l-Ḥusain al-Qudūrī 347
Aḥmad b. Muḥammad Abu 'l-Muntehā al-Magnisawī 396, 399
Aḥmad b. Muḥammad Abu 's-Su'ūd Al-Īmādī 204, 522, 527, 543, 544
Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bayānānakī as-Samnānī 198
Aḥmad b. Muḥammad-Emīn al-Istāmbolī 428
Aḥmad b. Muḥammad al-Gazālī 478
Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī 66, 124
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥaǧǧ (al-Ḥaǧarī, al-Ḥuǧarī), 334
Aḥmad b. Muḥammad Ibn Ḥaǧar al-Makkī al-Haiṯamī 272
Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa'labī 139
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī Mueḍḍinzāde 479, 480
Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad 547
Aḥmad b. Muḥammad Muṣṭafā 92
Aḥmad b. Muḥammad Šihāb Ibn 'Arabšāh al-Ḥanafī 224
Aḥmad b. Muḥammad Šihābuddīn al-Ḫafāǧī 176, 194, 195, 304
Aḥmad b. Muḥammad Šihābuddīn al-Ḫaṭīb al-Qastalānī 266, 302
Aḥmad b. Muḥammad at-Tamīmī 523
Aḥmad b. Muḥammad al-Wafā'ī al-'Aǧamī 5
Aḥmad b. Muḥammad al-Yamanī 86
Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī 404, 414, 415, 416, 418, 419, 420, 422, 450
Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī 488
Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde 7, 8, 75, 85, 115, 482
Aḥmad b. 'Omar, Abu'l-Ǧannāb Naǧmuddīn al-Kubrā al-Ḫiwaqī 73, 478
Aḥmad b. Sulaimān Šemsuddīn Ibn Kamāl-paša (Kamāl-pašazāde) 8, 55, 70, 72, 103, 107, 113, 244, 246, 248, 276, 355, 356, 357, 378, 474, 479, 499
Aḥmad b. Tāǧ al-'ārifīn 545, 546
Aḥmad b. Yūsuf Muwaffaquddīn al-Kawāši al-Mauṣilī aš-Šaibānī 154
Aḥmad-efendija Karahodža 398-9
Aḥmad-efendi al-Mostārī 480
-'Ainī, v. Maḥmūd b. Aḥmad Badruddīn, al-'Ainī
'Alā'uddīn 452
'Alā'uddīn at-Turkistāni 434
'Alawān 'Ali b. 'Ali b. 'Aṭiya al-Ḥamawī 475, 477
'Alī b. 'Abdullāh Abu 'l-Ḥasan aš-Šāḏilī 218, 536, 543
'Ali b. 'Abdullāh as-Samhūdī 89
'Ali b. 'Abdullāh aš-Šuštarī 494
'Ali b. 'Abdullāh ('Ubaidullāh) Zain al-'Arab 287, 288
'Ali b. Abū Ṭālib (hazreti 'Alī) 56, 92, 185, 278, 493
'Ali (b. 'Aḥmad) Abū Muḥammad Ibn Hazm aẓ-Ẓāhirī 172
'Ali b. Aḥmad b. 'Ali al-Wāhidī an-Nīsābūrī 140
'Ali b. Aḥmad al-'Azīzī 353
'Ali b. Badruddīn al-Bosnawī 70
'Ali Dede al-Mostārī (Mostarac) 524
'Alī-efendi al-Manṣūrī 100
'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qaiṣariyawī 467
'Alī Ḫalifa 513
'Alī b. Ḥusain al-Āmāsī 70
'Alī b. Ḥusain b. 'Ali Zain al'-'ābadīn 519
'Alī b. Ḥusāmuddīn al-Muttaqī 461
'Alī b. Muḥammad 'Alāuddīn a-Qušǧī 238, 449, 453
'Alī b. Muḥammad al-Ḫāzin 200, 216
'Ali b. Muḥammad Ibn Gānim a-Maqdisī 98, 100
Āli Muḥammad Imam Muḥammad b. Ḥusām-dede 96, 97
'Alī b. Muḥammad as-Saḫāwī 59, 82
'Ali b.Muḥammad as-Saiyid aš-Šarīf al-Ǧurǧanī 152, 429, 430, 441, 443, 444, 445, 449
'Alī b. Muḥammad al-Uǧhūrī 375
'Ali b. Muḥsin Abū Ṣalāh as-Ṣa'īdī al-Azharī 101
'Ali b. Muṣṭafa b. Ḥasan Albaṣānī 134

'Ali b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī 503
'Ali b. 'Otmān Abu 'l-Baqā' Ibn al-Qāsiḥ 58, 60, 76
'Ali b. 'Otmān Sirāğuddīn al-Ūši al-Fargāni 67, 308, 395
'Ali al-Qārī (Munla, Molla), v. 'Ali b. Sultān Muḥammad al-Qārī al-Herewī
'Ali b. Sulṭān Muḥammad al-Qāri' al-Herewī 5, 101, 115, 138, 173, 243, 271, 273, 303, 335, 337, 365, 401, 408, 420, 426, 533, 537, 538
'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī 119, 459
'Alīzāde-efendi 505-6
'Allamak, v. Muḥammad b. Mūsā 'Allamak at-Bosnawī
-'Alqamī, v. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān Šamsuddīn al-'Alqamī al-Kaukabī
Alti Parmak, v. Muḥammad-efendi (b. Muḥammad) Alti Prmak
-Angūrī, v. 'Abdulḥamīd b. 'Abdurraḥmān al-Angūrī
-Aqḥisārī al-Ḥasan b. Turḥan al-Aqḥisārī al-Bosnawī
Aqkermānī, v. Muḥammad b. Mustafā al-Aqkermānī
-Aqsarayī, v. Muhḥammad b. Muḥammad al-Aqsarayī
- Armanākī v. Muṣtafa al-Armanākī
-Armanākī, v. 'Omar b. 'Abdurraḥmān al-Armanākī
Arslān ad-Dimašqī aš-šaiḫ 498
-Arzanğānī, v. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Arzanğānī
-Arzanğānī, v. Muḥammad Ṣādiq b. 'Abdurraḥīm, al-Arzanğānī
-Arzanğānī, v. Omar b. 'Abdulmuḥsin al-Arzanğānī
-Arzarūmī, v. Ibrāhīm Haqqī b. 'Oṯmān
Aṣīl al-wā'iẓ, v. 'Abdullāh, b. 'Abdurraḥmān Aṣil al-wā'iẓ
-Asnawī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Asnawī
-'Asqālānī v. Aḥmad b. 'Alī Šihābuddīn Ibn Ḥağar al-Asqalānī
-'Aṭṭār, v. Muḥammad b. Ibrāhīm Farīduddin al-Aṭṭār
Āyīnazāde, v. Muḥammad Šamsuddin as-Sirōzī Āyīnazade
-'Azīzī, v. 'Ali b. Aḥmad al-'Azīzī

B

-Bābartī, v. Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī
-Bagawi, v. Ḥusain b. Mas'ūd al-Bagawī
Behā'uddīn al-'Amilī, v. Muḥammad b. Ḥusain Behā'uddīn al-'Āmilī al-Bahā'ī
Behā'uddīn pir Muḥammad Bahāuddīn pir an-Naqšibandī
-Bahrabādi, v. Muḥammad b. Yūsuf al-Bahrabādī
-Baiḍāwī, v. 'Abdullah b. 'Omar Nāṣiruddīn al-Baidāwī
-Baihaqī, v. Aḥmad b. Ḥusain al-Baihaqī
-Baiqūnī, v. 'Omer b. Muḥammad al-Baiqūnī
-Bakri, v. Muḥammad b. Abu 'l-Faraḥ Šamsuddīn al-Bakrī
-Balaqṭarī (Balqaṭrī), v. Mūsā b. Muḥammad al-Balaqṭarī
-Balaqṭarī v. Yūsuf b. Barākat b. Muḥammad al-Balaqṭarī
-Balawī aṭ-Ṭartūši, v. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭartūšī al-Balawī
-Balḫī, v. Muḥammad b. Bašrawaih al-Balḫī
-Bannānī, v. Muḥammad al-Bannānī
-Barda'ī, v. Aḥmad al-Barda'ī
-Barzanağī, v. Ğa'far b. Ḥasan al-Barzanğī
- Bayādī (Bejāzić) v. Aḥmad b. Ḥasan al-Bayāḍī, al-Bosnawī
Behğet Munla-efendi 97
-Bergiwī (Birgawī, Birkawī, Bergilīī Birgelī), v. Muḥammad b. Pir 'Alī al-Bergiwī
-Bihištī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī
-Birmāwī, v. Muḥammad b. 'Abduddā'im Abū 'Abdullāh al-Birmāwī
-Bisṭāmī, v. Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bisṭāmī
-Brusawī, v. Ismā'īl Ḥaqqī al-Brusawī
-Buḫārī, v. Muḥammad b. Ismā'īl Abū 'Abdullāh al-Buḫarī al-Ğu'fī
-Būnī, v. Aḥmad b. 'Alī al-Būnī
Buraid 359
Burhānuddīn az-Zarnūğī 124, 372, 395
- Būṣirī, v. Muḥammad b. Sa'īd Abū 'Abdullāh al-Būṣirī

D, Ḍ

Dabbāgzāde 559, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad
-Dailamī, v. Šīrawaih b. Šahirdār Abū Šuğā' ad-Dailamī al-Hamadānī
-Dairī (Ibn ad-Dairī) v. Muḥammad b. Abū Bakr ad-Dairī an-Nāṣīrī
-Dānī, v. 'Oṯmān b. Sa'īd al-Dānī
Darendali v. Ḥamza-efendī Darendelī
-Dawānī, v. Muḥammad b. As'ad Ğalāluddīn ad-Dawanī
Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī 122, 243, 244, 428, 429, 473, 504
Dāwūd aš-Širwānī 417
Derviš-paša al-Mostārī 215
-Dihlawī, v. 'Abdulḥaqq ad-Dihlawī
-Dimyāṭī, v. Muḥammad (b. Aḥmad) Šamsuddīn ad-Dimyātī
Ḍiyā'uddīn Ibn al-Aṯīr, v. Naṣrullah b. Muḥammad Ḍiyāuddīn Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī
-Dogānī Qaḍīzāde, v. Muḥammad, b. Muṣtafā Dogānī Qāḍizade

E

Edirnewī, v. Ismā'īl b. Sulaimān, el-Edirnewī

F

Faḍlullāh b. Ḥasan (Ḥusain) at-Tūrapuštī 66, 285, 292
Faḫruddīn ar-Rāzī, v. Muḥammad b. 'Omar Faḫruddīn ar-Rāzī
-Fanārī, v. Ḥasan Ćelebī b. Muḥammad al-Fanārī
-Fanārī, v. Muḥammad, b. Ḥamza al-Fanārī
-Fardī v. 'Ali al-Fardi b. Muṣṭafā al-Qaiṣariyawī
-Farğānī al-Ūšī, v. 'Alī b. 'Oṯmān Sirāğuddīn al-Fargānī al-Ūšī
-Fāsī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Mahdī al-Fāsī

G, Ğ

-Ğa'barī, v. Ibrāhīm, b. 'Omar Burhānuddīn, al-Ğa'barī
Ğa'far b. Ḥasan al-Barzanğī 537
Ğalāl b. Muḥammad b. 'Ubaiudullāh al-Qā'inī 318
Ğalāluddīn al-Maḥailī, v. Muḥammad b. Aḥmad Abū 'Abdullāh Ğalāluddīn al-Maḥailī
Ğalāluddīn-paša 79
Ğalāluddīn ar-Rūmī (Maulana Muḥammad b. Bahāuddīn) 493
Ğalāluddīn as-Suyūṭī, v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bekr as-Sayūṭī
-Ğāmī ('Abdurraḥmān b. Aḥmad) 551
-Ğanfaridī, v. Muḥammad al-Ğanfaridī
Ganīzāde-efendi 378, 560
-Ğazāirī, v. Aḥmad b. 'Abdullah al-Ğazairī
-Gazālī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Gazālī
Gazālī, v. Muḥammad b. Muḥammad Abu Ḥāmid al-Gazālī
-Ğazārī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abū Bekr al-Ğazārī
-Gaznawī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī
-Ğazūlī, v. Muḥammad b. Sulaimān al-Ğazūlī
-Ğīlī, v. 'Abdulkarīm b. Ibrāhīm al-Ğīlī
-Ğuhanī, v. Muḥammad b. Yūsuf al-Ğuhanī
Gülšenī, v. Ibrāhim Naẓīrā Gülšenī
-Ğurğānī, v. 'Alī b. Muḥammad as-Saiyid aš-Šarīf al-Ğurğānī

H, Ḥ Ḫ.

Ḥabibullāh, Mīrzāğān aš-Šīrāzī 465, 466, 470
-Ḥaḍramī, v. Aḥmad b. 'Abdulqādīr al-Ḥadramī

Ḫafīd Ibn Malak, v. ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad Ḫafīd Ibn Malak
Ḥağī Ḫalifa, v. Muṣṭafā b. ʻAbdullāh Kātib Čelebī
Ḥağī Pir Aḥmad-efendī 215
-Haiṯamī, v. Aḥmad b. Muḥammad Ibn Ḥağar al-Haiṯamī
Ḫalaf b. Tāhir b. Ismā'īl an-Naḥwī 387
-Ḫalḫālī v. Ḥusain b. Ḥasan al-Ḥusainī al-Ḫalḫālī
Ḫālid b. ʻAbdullāh Zainuddīn al-Azharī 72
Ḫalīl b. ʻAlī at-Toqatī 6
Ḥamāmī-efendī (Ḥamāmizāde) 218
- Ḥamawī, v. Saʻduddīn al-Ḥamawī
Ḥamdullāh b. Ḫairuddīn 104
Ḥamiduddīn b. Afḍaluddīn al-Ḥusainī Ibn Afḍal 440
Ḥamzā-efendī Darendalī 170, 374
Ḥamzā-efendī- Hāfiẓ 398
Ḥamzā Miskīn 114
Handžić (al-Ḫanğī), v. Mehmed (Muḥammad) b. Muḥammad Handžić
Ḫāqānī, v. Muḥammad-beg Ḫāqānī
Hasan b. Abū Bakr al-Maqdisī 405
Ḥasan b. ʻAmmār aš-Šurunbulālī 392
Ḥasan Čelebī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī 444
Ḥasan Dāgistānlī 93
Ḥasan b. Ḥusain b. Muḥammad 422
Ḥasan b. Muḥammad b. 228
Ḥasan b. Muḥammad b. Husain Niẓāmuddīn al-Aʻrağ al-Qummī an-Nīsābūrī (Niẓām al-Aʻrağ) 198
Ḥasan b. Muḥammad as-Ṣagānī 74, 313, 316, 366
Ḥasan b. Muḥammad at-Ṭībī, v. Husain, b. ʻAbdullāh b. Muḥammad aṭ-Ṭībī
Ḥasan b. Qāsim Abū ʻAlī aṭ-Tabarī 185
Ḥasan b. Turḫān al-Kāfī al-Aqḥisārī al-Bosnawī 74, 484, 485, 486
-Ḫaṭīb at-Tibrīzī, v. Muḥammad, b. ʻAbdullāh al-Ḫatīb at-Tibrīzī
Ḫaṭibzāde, v. Muḥammad b. (Ibrāhim) Tāğuddin ar-Rūmi Muḥyiddīn Ḫatibzāde
-Ḫayālī, v. Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī
-Ḫāzim, v. ʻAlī b. Muḥammad al-Ḫāzin
-Ḫazrağī, v. ʻAbdullāh b. ʻOṯmān Abū Muḥammad al-Ḫazragī
Hibetullāh b. Salāma b. Naṣr Abu 'l-Qāsim, al-Bagdādī 131, 135, 136, 217
Ḫidr-beg b. Ğalāluddīn Maulāna 187, 397, 428
-Hindī, v. Muḥammad b. Faḍlullāh al-Hindī
-Ḫivāqī al-Kubrā, v. Aḥmad b. ʻOmar Abu 'l-Ğannāb Nağmuddin al-Kubrā
Ḫoğa Sinan-paša, v. ʻAbdulkarim-efendi al-Wardārī
Ḥusain b. ʻAbdullāh Abū ʻAlī Ibn Sīnā 501
Ḥusain b. ʻAbdullah b. Muḥammad at-Ṭībī 151, 292, 294
Ḥusain b. ʻAlī al-Amāsī 109
Ḥusain-efendi (b. ʻAbdullāh) al-Antāqī 115
Ḥusain-efendī al-Iṣbaʻī 238
Ḥusain b. Ḥasan al-Ḥusaini al-Ḫalḫālī 469
Ḥusain b. Maḥmūd Muẓhiruddīn az-Zaidānī 286
Ḥusain b. Masʻūd al-Bagawī 89, 140, 281, 395
Ḥusain b. Mufīduddīn al-Ḥusainī Qādī Mīr 124
Husain Muḥtasib 417
Ḥusain b. Muʻīnuddīn Qādī Mīr al-Mībadī al-Husainī 124, 326
Ḥusain b. Muṣṭafā 83
Ḥusain b. Šihābuddīn al-Qāwān al-Gīlānī (Ibn Qāwān) 191
Ḥusām b. Ḫalīfa al-Marʻašī 126
Ḥusamuddīn-efendī 111
Ḥusāmuddīn (b. Ibrahim Šāhidī) 112
Ḫwāğa Pārsā, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥāfiẓī Ḫwağa Pārsa
-Ḫwārizmī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫwārizmī

I, ʻI

Ibn Abū Zaid al-Qairawānī, v. ʻAbdullāh (ʻUbaidullāh) b. ʻAbdurraḥmān ibn Abū Zaid
Ibn ʻĀdīl, v. ʻOmar b. ʻAlī Ibn ʻĀdīl Abū Ḥafṣ ad-Dimašqī
Ibn Afḍal, v. Ḥamīduddīn b. Afḍaluddīn al-Ḥusainī
Ibn al-ʻArabī, v. Muḥammad, b. ʻAlī Muḥyiddīn Ibn al-ʻArabī
Ibn ʻArabšāh, v. Ahmad b. Muḥammad Šihāb Ibn ʻArabšāh
Ibn al-Aṯīr, v. Mubārak b. Muḥammad Mağduddīn Abu's-Saʻādāt al-Gazarī
Ibn al-Aṯīr, v. Naṣrullāh b. Muḥammad Diyā'uddīn Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī
Ibn Badḥān, v. Muḥammad b. Aḥmad Ibn Badḥān
Ibn ad-Daibaʻ aš-Šaibānī, v. ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī Ibn ad-Daibaʻ
Ibn Duraid 90
Ibn al-Fāriḍ (ʻOmar b. ʻAlī) 493, 498, 551
Ibn Firište, v. ʻAbdullatīf b. ʻAbdulʻazīz Ibn al-Malak
Ibn Ğamāʻa, v. Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Ğamāʻa
Ibn Gānīm, v. ʻAlī b. Muḥammad Ibn Gānim
Ibn al-Ğauzī, v. ʻAbdurraḥmān b. ʻAlī Abu l'Farağ Ibn al-Ğauzī
Ibn al-Ğazarī, v. Muḥammad b. Muḥammad Šamsuddīn Abu'l-Ḫair Ibn al-Ğazarī
Ibn Ḥağar al-ʻAsqalānī, v. Aḥmad b. ʻAlī Šihābuddīn Ibn Ḥağar
Ibn Ḥağar al-Haiṯāmī, v. Aḥmad b. Muḥammad Ibn Ḥağar al-Makkī al-Haiṯamī
Ibn Ḥazm az-Ẓāhirī, v. ʻAli b. Aḥmad Abū Muḥammad Ibn Ḥazm
Ibn Himmāt, v. Muḥammad b. Ḥasan Ibn Himmāt
Ibn Hišām, v. ʻAbdullah b. Yūsuf Abū Muḥammad Ibn Hišām
Ibn Kamāl-paša, v. Aḥmad b. Sulaimān Šamsuddīn Ibn Kamal-paša (Kamāl-pašazāde)
Ibn Māğa, v. Muḥammad b. Yazīd Abū ʻAbdullāh Ibn Māğa al-Qazwinī
Ibn al-Malak, v. ʻAbdullaṭīf b. Abdulʻazīz Ibn al-Malak
Ibn al-Malak, v. Muḥammad b. ʻAbdullaṭīf Ibn al-Malak
Ibn Marzūq 90
Ibn an-Naḥwī, v. Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī
Ibn al-Qāṣiḥ, v. ʻAlī b. ʻOṯmān Abu'l-Baqā' Ibn al-Qāṣīḥ
Ibn Qayyim al-Ğauziya (Muḥammad b. Abū Bakr) 532
Ibn Rağab, v. ʻAbdurrahmān, b. Aḥmad Zainuddīn Ibn Rağab
Ibn aṣ-Ṣalāḥ, v. ʻOṯmān b. ʻAbdurraḥmān Abū ʻAmr Ibn aṣ-Ṣalāḥ
Ibn Sīnā, v. Ḥusain b. ʻAbdullāh Abū ʻAlī Ibn Sīnā
Ibn aš-Šajḫ, v. Yūsuf b. Muḥammad al-Andalusī Ibn aš-Šaiḫ
Ibn aš-Šiḥna, v. Ibrahīm b. Muḥammad Ibn aš-Šiḥna al-Halabī
Ibn Tamiya (Mağduddīn), v. ʻAbdusselām b. ʻAbdullāh Abū 'l-Barakāt Ibn Tamiya al-Ḥarrānī
Ibn Taimiya (Taqiyuddīn), v. Ahmad b. ʻAbdulḥalim b. ʻAbdussalām Taqiyuddīn Ibn Taimiya
Ibn Wadʻān, v. Muḥammad b. ʻAlī Abū Naṣr Ibn Wadʻān
Ibn al-Yāsamīn(i) v. ʻAbdullah b. Ḥağğağ Ibn al-Yāsamīn
Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb Abu'l-Faḍāil az-Zanğānī 399
Ibrāhīm b. ʻAlī aṭ-Ṭarsūsī al-Ḥanafī 5
Ibrāhīm Ḫaqqī b. ʻOṯmān al-Arzarūmī 11, 126
Ibrāhīm (b. Ḥusain) aš-Šabistarī an-Naqšibendī 137
Ibrāhīm (b. Ibrāhīm) al-Laqānī 490
Ibrāhīm b. Ismā'īl 360
Ibrāhīm b. Ḥ Ismāʻīl al-Mostārī (Opijač) 195
Ibrāhīm b. Muḥammad Abu'l-Walīd Ibn aš-Šiḥna al-Ḥalabī 131
Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī ʻĪṣāmuddīn (al-ʻIṣām) 173, 178, 211, 239, 240, 270, 502
Ibrāhīm (b. Muḥammad) al-Ma'mūnī aš-Šāfiʻī 213
Ibrāhīm b. Muṣṭāfā 51
Ibrāhīm Naẓīra Gülšenī 380, 552

Ibrāhīm b. 'Omar Burhānuddīn al-Ğa'barī 87, 101
Ibrāhīm b. Sa'd az-Zuhrī 347
Ibrāhīm Šāhīdī 112, 382
-'Ibrī, v. 'Ubaidullāh b. Muḥammad al-Fargānī al-'Ibrī
-Īğī, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad 'Aḍududdīn al-Īğī
Ilyās b. Ibrāhīm as-Sinūbī 403
-'Irāqī, v. 'Abdurraḥīm b. Ḥusain al-'Irāqī
'Isā b. 'Abdurraḥmān Abū Mahdī as-Saktānī 457
'Isā Ḥalifa b. Mahmūd Muğallidzāde 85, 88
'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī
-Isfahānī, v. Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al-Isfahānī
-Isfarā'inī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī
-Isfarā'inī, v. Muḥammad b. 'Abdullah b. 'Alī al- Isfarā'inī
-Isfarā'inī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī
-Isfarā'inī, v. Tāhir b. Muḥammad Šāhfūr al-Isfarā'inī
Ishāq b. Ḥasan Riḍā'ī Toqātī 93
Ishāq b. Muḥammad Abu 'l-Qāsīm (al-Ḥakīm) as-Samarqandī 74
Ismā'īl b. Bālī Kamāluddīn al-Qaramānī Qara Kamāl 404, 420
Ismā'īl Ḥaqqī al-Brusawī 196
Ismā'īl b. Muḥammad Ḥafīẓ al-Qonawī 501
Ismā'īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī 473, 502, 503
Ismā'īl b. Sinān as-Sīwāsī 240
Ismā'īl b. Sulaimān al-Edirnewī 91
'Iyād b. Mūsā al-Qādī Abu'l-Faḍl al-Yaḥsubī 295, 304
-Izniqī, v. Muḥammad b. Muḥammad Qutbuddīn al-Izniqī
- Izniqī, v. Mūsā b. Ḥusain al-Izniqī

K

Ka'b b. Zuhair 376, 550, 559
-Karfawī, v. Muḥammad b. Ḥumaid al-Kafawī
-Kaidānī, v. Luttufullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaidānī
-Kalābāḏī, v. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kalābāḏī al-Buḫārī
-Kalanbawī, v. Ismā'īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī
-Kamāḫī, v. 'Oṯmān b. Ya'qūb al-Kamāḫī
Kamāl-pašazāde, v. Aḥmad b. Sulaimān Šamsuddīn Ibn Kamāl-paša (Kamal-pašazade)
-Karmānī (Kermānī) 458
-Karmī, v. Mar'ī b. Yūsuf al-Karmī
-Kašfī, v. Muḥammad Kašfī ar-Rūmī
Kātib Čelebī, v. Muṣṭafā b. 'Abdullāh Ḥağī Ḫalīfa
-Kattānī, v. 'Abdulḥay b. 'Abdulkabīr al-Kattānī
-Kawāšī, v. Aḥmad b. Yūsuf Muwaffaquddīn al-Kawāšī
-Kermānī, v. Muḥammad b. Yūsuf al-Kermānī
-Kirmastī, v. Yūsuf b. Ḥusain al-Kirmastī
Kučuk Aḥmadzade, v. Abū Bakr al--Qārī al-Āmidī
-Kurdī, v. 'Oṯmān b. 'Abdulmalik al-Kurdī

L

Lālī, v. Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī
-Laqānī, v. Ibrāhim b. Ibrāhim al-Laqānī
-Lārī, v. Muḥammad b. Ṣalāḥ Muṣlihuddīn al-Lārī
Luṭfī-paša b. 'Abdulḥay 481-2
Luṭfullāh 519
Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaidānī, 113, 247, 276, 538

M

Mağduddīn Ibn al-Aṯīr, v. Mubārak b. Muḥammad Abu's-sa'ādāt Mağduddīn Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī
-Mağnisawī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu 'l-Muntahā al-Magnisawī
Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al-Isfahānī, 438, 449
Maḥmūd b. 'Abū Bakr Sirāğuddīn al-Urmawī 417

Maḥmūd b. Aḥmad Badruddīn al-'Aynī ('Ainī) 264
Maḥmūd b. Muḥammad al-Armawī (Urmawī) an-Naqšibandī 127
Maḥmūd b. Muṣṭāfā al-Wardārī 50
Maḥmūd b. 'Omar Abu 'l-Qāsīm Ğārullāh az-Zamḫšarī 53, 144, 150, 151
Maimūn b. Muḥammad Abu 'l-Mu'īn an-Nasafī 400
Mālik, b. Anas 340, 376, 477
-Ma'mūnī, v. Ibrāhim, b. Muḥammad al-Ma'mūnī aš-Šafi'ī
-Manṣūrī, v. 'Alī-efendī al-Manṣūrī
Manṣūr Sibṭ Nāṣiruddīn aṭ-Ṭablāwī 239
Maqāmī 119
-Maqdisī, v. 'Abdulganī b. 'Abdulwāḥid al-Maqdīsī
-Maqdisī, v. Muḥammad b. Ṭāhir Abu 'l-Faḍl al-Maqdīsī
-Mar'aši, v. Ḥusām b. Ḫalīfa al-Mar'aši
-Mar'aši, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde
Mar'ī b. Yūsuf al-Karmī al-Ḥanbalī 362
Mas'ūd (b. Ḥusain) aš-Širwānī ar-Rūmī, 454, 560
Mas'ūd b. 'Omar Sa'duddīn at-Taftāzānī 151, 404, 407, 416, 419, 420, 422, 448, 481
Meḥmed-Edib b. Meḥmed-Derviš 97
Meḥmed (Muḥammad) b. Muḥammad Handžić (al-Ḫanğī) 9, 10, 74, 221, 339, 340, 341, 342, 343, 346, 384, 486, 510
Meḥmed Nağīb 381
Minqārīzāde, v. Yaḥya-efendi Minqārīzāde
Mīr Ḥusain b. Muḥammad aš-Šīrāzī 358
Mīrzāğān aš-Šīrāzī, v. Ḥabībullāh Mirzağān aš-Šīrāzī
Molla Ḫusrau, v. Muḥammad b. Farāmurz
Mu'āfā b. Ismā'īl Abū Muḥammad aš-Šaibānī al-Mauṣilī 311
Mubārak b. Muḥammad Mağduddīn Abu 's-Sa'ādāt Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī 312, 384
Mufaḍḍal b. 'Omar Aṯīruddīn al-Abharī 244, 326
Mufettiš al-Bosnawī 381
Muftīzāde 6
Muğalidzāde, v. 'Isā Ḫalifa, b. Maḥmūd Muğalidzāde
Muḥammad 530
Muḥammad b. 'Abbās al-Kurdī 326, 327
Muḥammad b. 'Abduddā'im Abū 'Abdullah al-Birmāwī 389
Muḥammad b. 'Abdullah b. 'Alī al-Isfarā'inī al-Āmirī 137, 366
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī 293, 389
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Marīsī 344
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Muntašawī 504
Muḥammad b.'Abdullaṭīf Ibn al-Malak ar-Rūmī 289
Muḥammad b. 'Abdulmuḥsin Tāğuddīn al-Qala'i al-Mekkī 379
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān Abu'l-Ḥasan al-Bakrī 377
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān Šamsuddīn al-Alqamī al-Kaukabī 352
Muḥammad b. 'Abdurrahmān Šamsuddīn as-Saḫāwī 234, 346, 362
Muḥammad 'Abdurra'ūf Šamsuddīn al-Munāwī, v. 'Abdurra'ūf (Šamsuddīn Muḥammad) b. Tāğulārifīn al-Munāwī
Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqāhir ar-Rāzī aṣ-Ṣadr 487, 508
Muḥammad b. Abū Bakr ad-Dairī an-Nāṣirī aš-Šāfi'ī 332
Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Ğamā'a 73
Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde 76, 99, 100, 186, 269, 419, 468
Muḥammad Abū Bakr al-'Uṣfūrī 120, 369
Muḥammad b. Abu 'l-Faraḥ Šamsuddīn al-Bakrī 495
Muḥammad b. Aḥmad Abū 'Abdullāh 54

Muḥammad b. Aḥmad Abū 'Abdullāh Ǧalāluddīn al-Maḥallī 203
Muḥammad b. Aḥmad Abū 'Abdullāh al-Wankarī 492
Muḥammad b. Aḥmad Abū Bakr 'Alāuddīn as-Samarqandī 475
Muḥammad b. Aḥmad Abū 'l-Faḍl ar-Rūmī 381
Muḥammad b. Aḥmad Abū 'l-Walīd Ibn Rušd Al-Andalusī 477
Muḥammad b. Aḥmad al-Asnawī 301, 344
Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī 245, 433
Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫwārizmī 3
Muḥammad b. Aḥmad Ibn Beḍḥān 81, 82, 88
Muḥammad b. Aḥmad al-Mahdī al-Fāsī 528
Muḥammad (b. Aḥmad) Šamsuddīn ad-Dimyāṭī 78
Muḥammad b. Aḥmad aš-Šu'la al-Mauṣilī 60
Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭarṭūšī al-Balawī as-Sālimī 4
Muḥammad b. 'Alī Abū 'Abdullah al-Isfarā'inī, v. Muḥammad b. 'Abdullah b. 'Alī al-Isfarā'inī
Muḥammad b. 'Ali Abū Naṣr Ibn Wad'ān al-Mauṣilī 309
Muḥammad b. 'Alī Muhyiddīn Ibn al-Arabī aš-Šaiḫ al-Akbar 78, 279, 478, 483, 494, 531
Muḥammad b. 'Ali Muḥyiddīn al-Qarabāgī 466
Muḥammad b. Alī al-Qaramanī 560
Muḥammad b. Altunṭaš b. 'Abdullah al-Muqrī al-Kātib al-Bagdādī 32
Muḥammad As'ad 454
Muḥammad As'ad-efendi 382
Muḥammad b. Asad Ǧalāluddīn ad-Dawānī 63, 409, 429, 447, 449, 466, 470, 471, 472, 473, 474, 481
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusainī as-Samarqandī 454
Muḥammad 'Aṭā'ullāh 505
Muḥammad al-Bannānī 504, 505, 506
Muḥammad b. Bašrawaih al-Balḫī 315
Muḥammad -beg Ḫaqānī 543
Muḥammad-efendi (b. Muḥammad) Alti Prmak 510
Muḥammad Emin b. Ṣadruddīn aš-Širwānī 192, 211
Muḥammad Emīn al-Uskudārī 514
Muḥammad b. Faḍlullāh al-Hindī 487
Muḥammad b. Farāmurz Molla Ḫusrau 123, 501
Muḥammad b. Ǧamaluddīn b. Ramaḍān aš-Širwānī 193
Muḥammad al-Ǧanfarīdī 464
Muḥammad b. al-Ḥaǧǧ Bakr al-Bursawī 98
Muḥammad b. al-Ḥaǧǧ Ilyās 383, 484
Muḥammad b. Ḥamza (al-Aidīnī al-Güzelḥiṣārī) 396
Muḥammad b. Ḥamza Šamsuddīn al-Fanārī 276
Muḥammad al-Ḥanafī 465
Muḥammad b. Ḥasan Ibn Himmāt 119, 120, 375, 376, 377, 378, 379, 380
Muḥammad b. Ḥasan al-Šaibānī 91, 94
Muḥammad b. Ḥasaṅ aṭ-Ṭūsī 471, 561
Muḥammad b. Ḥazm Abū 'Abdullāh 172
Muḥammad b. Ḥumaid al-Kafawī 422, 472
Muḥammad b. Ḥusain Abū 'Abdullah al-Anṣārī al-Andalusī Abū 'l-Gaiš 241, 452
Muḥammad b. Ḥusain Abū Bakr al-Āǧurrī 348
Muḥammad b. Ḥusain b. 'Alī al-Asnawī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī 558
Muḥammad b. Ḥusain Behāuddīn al-Hāriṯī al-'Āmilī al-Behā'ī 325, 453
Muḥammad b. Ḥusām-dede (Ālī Muḥammad Imam) 96, 97
Muḥammad b. Ḥusian as-Sulamī al-Azdī an Nīsābūrī 138, 139
Muḥammad b. Ibrāhīm Farīduddīn al-Aṭṭār 271, 460
Muḥammad (b. Ibrāhīm) Ibn Hānī 388
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Kalābādī al-Buḫārī 275, 477
Muḥammad b. (Ibrahīm) Tāǧuddīn ar-Rūmī Muḥyiddīn Ḫaṭibzāde 447
Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏi 123, 268, 543
Muḥammad b. Ismā'īl Abū 'Abdullāh al-Buḫārī al-Ǧu'fī 253, 262, 263, 264, 265, 266, 374, 376
Muḥammad Kašfī ar-Rūmī 500
Muḥammad b. Maḥmūd 111
Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad (Dabbāǧzāde) 368, 559
Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bārbartī 320
Muḥammad b. Maḥmud b. 'Omar at-Tirmiḏī 459
Muḥammad b. Maḥmūd as-Samarqandī 53, 81
Muḥammad b. Maḥmūd Sirāǧuddīn as-Saǧāwandī 270
Muḥammad b. Maḥmūd aš-Šīrāzī al-Muqrī Abū Yaḥyā 53
Muḥammad b. Manṣūr al-Hudhudī 92 404
Muḥammad Marzūq Abu 'l-Ḥasan 320
Muḥammad b. Muḥammad Abū Ḥāmid al-Gazāli 68, 92, 278, 403, 460, 476, 499
Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī Abu 'l-Futūḥ aṭ-Ṭa'i al-Hamadānī 306
Muḥammad b. Muḥammad Bahā'uddīn pīr an-Naqšibandī 372, 522, 527
Muḥammad b. Muḥammad al-Budāīrī ad-Dimyāṭī 378
Muḥammad b. Muḥammad al-Burhānī an Nasafī 407
Muḥammad b. Muḥammad Ǧamāluddīn al-Aqsarāyī 150, 151
Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥāfiẓī Ḫwāga Pārsā 153
Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan Abū Ǧa'far Naṣīruddīn al-Tūsī 440, 561
Muḥammad b. Muḥammad Mabqarzāde (Mubaṣṣirzāde) 430
Muḥammad b. Muḥammad al-'Omarī al-'Adawī 80
Muḥammad b. Muḥammad Quṭbudīn al-Izniqī 252
Muḥammad b. Muḥammad Quṭbuddīn ar-Rāzī at-Taḥtānī 150-1, 417, 418
Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī 4, 327, 503
Muḥammad b. Muḥammad Šaiḫzāde al-Wardārī 211, 212
Muḥammad b. Muḥammad Šamsuddīn Abu 'l-Hair al-Ǧazarī (Ibn al-Ǧazarī) 33, 62, 73, 75, 77, 79, 83, 84, 86, 87, 93, 100, 101, 104, 108, 119, 371, 432, 522, 554-5
Muḥammad b. Mūsā 'Allāmak al-Bosnawī 210
Muḥammad b. Muṣṭafa al-Aqkermānī 89, 360, 513
Muḥammad b. Muṣṭafā Dogānī Qādīzāde 228
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī Šaiḫzāde 61, 177, 190
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqulī (Wanqolī) 501
Muḥammad b. 'Omar-efendī 532
Muḥammad b. 'Omar Faḫruddīn ar-Rāzī 153, 503
Muḥammad b. 'Omar at-Tilimsānī 459, 486
Muḥammad b. Pir 'Alī el-Bergiwī 62, 67, 72, 88, 95, 112, 119, 123, 131, 243, 244, 247, 268, 276, 359, 360, 361, 381, 405, 420, 458, 479, 484, 507
Muḥammad Qara Dāwūdzāde ar-Rūmī 541
Muḥammad Sādiq b. 'Abdurrāhīm al-Arzānǧānī ar-Rūmī Muftīzāde 502, 507
Muḥammad b. Sa'īd Šarafuddīn Abū 'Abdullāh al-Būṣīrī 90, 268, 458, 489, 527, 550
Muḥammad b. Ṣalāh Muṣliḥuddīn al-Lārī 326
Muḥammad b. Ṣalāma Abū 'Abdullāh al-Quḍā'ī aš-Šāfi'ī 64, 275
Muḥammad b. Ṣāliḥ Yaziǧioǧlu 531
Muḥammad b. Sulaimān al-Ǧazūlī 525, 528
Muḥammad b. Sulaimān (Ismā'īl) ar-Raiḥāwī (al-Arīhāwī, ar-Raihānī) 430-31, 529
Muḥammad b. Šamsuddīn as-Sīrūzī Āyīnazāde 450
Muḥammad b. Ṭāhir Abū 'l-Faḍl al-Maqdisī 386

Muḥammad b. Ṭāhir b. Muḥammad al-Makkī 506
Muḥammad b. Ṭahmūš 388
Muḥammad b. Ṭaifūr Abū Ǧa'far al-Gaznawī as-Sağāwandī 56, 122
Muḥammad b. Waliyuddīn Abū 'l-Faḍl aš-Šabširī al-Miṣrī 336
Muḥammad b. Waliyuddīn al-Ağlūnī aš-Šaibānī 94
Muḥammad b. Yazīd Abū 'Abdullāh Ibn Māğa al-Qazwīnī 267
Muḥammad b. Yūsūf b., 'Alī al-Kermānī (al-Kirmānī) 264, 266
(Pir) Muḥammad b. Yūsuf al-Anqarawī 245
Muḥammad b. Yūsuf al-Bahrabādī 416
Muhammad b. Yūsuf al-Ǧuhanī 77
Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī 94, 95, 170, 241, 457, 461, 462, 463, 478, 486, 492
-Muḥarrimī, v. Sa'dān b. Naṣr al-Muḥarrimī
Mu'mīn b. 'Alī ar-Rūmī al-Qalkaladī 54
-Munāwī, v. 'Abdurra'ūf (Šamsuddīn Muḥammad) b. Tāğul 'arifīn al-Munāwī
-Munḏirī v. 'Abdul'aẓīm b. 'Abdulqawī Abū Muḥammad al-Munḏirī
Munla Ramaḍān, v. Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī
Munlāzāde 417
-Muntašawī, v. Muḥammad b. 'Abdullāh al-Muntašawī
Mūsā b. H. Ḥusain al-Izniqī 222
Mūsā b. Muḥammad al-Balaqṭarī (al-Balqaṭri) 489
Mūsā b. Muḥammad Qāḍīzāde ar-Rūmī 417, 560
Mūsā (b. Muḥammad) al-Qasṭamūnī 512, 561
Muslim b. Naǧǧāǧ al-Qušairī an-Nīsāburī 338, 558
Muṣṭafa b. 'Abdullāh Kātib Čelebi Ḫağī Ḫalifa 9, 10, 79
Muṣṭafā b. 'Alī 458
Muṣṭafā b. H. 'Alī 95, 121
Muṣṭafā al-Armanākī 99
Muṣṭafā al-Erzen ar-Rūmī al-Uskudārī 325
Muṣṭafā b. Ibrāhīm 125
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī 369
Muṣṭafā b. Muḥammad an-Naqšibandī 396
Muṣṭafā b. Muḥammad aš-Šam'ī ar-Rūmī 560-1
Muṣṭafā b. Sulamān al-Wālī 52
Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī 117, 358
Mustağizade (ispravno Mestğizade) v. 'Abdullāh b. 'Omar Mustağizade
-Muṭarrizī, v. Nāṣīr b. 'Abdussaiyid al-Muṭarrizī
Mutawakkil b. Hārūn 519

N

-Nabīl aš-Šaibānī, v. Aḥmad b. 'Amr Abū Bakr an-Nabīl
-Nablusī, v. 'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nablusī
Naḥīfī-efendi, v. Sulaimān (b. 'Abdurraḥmān) Nahīfī-efendi
-Naqšibandī, v. Muḥammad b. Muḥammad Bahā'uddīn pīr an-Nāqšibandī
-Naqšibandī, v. Muṣṭafā b. Muḥammad an-Naqšibandī
-Nasafī, v. Aḥmad b. Abu 'l-Mu'aiyad al-Mahmūdī an-Nasafī
-Nasafī, v. 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī
-Nasafī, v. Maimūn b. Muḥammad Abū 'l-Mu'īn an-Nasafī
-Nasafī, v. 'Omar b. Muḥammad Nağmuddīn Abū Ḥafṣ an-Nasafī
Nāṣir b. 'Abdussayyid al-Muṭarrizī 245
Naṣr b. Muḥammad Abū 'l-Laiṯ as-Samarqandī 128, 369, 475
Naṣrullāh b. Muḥammad Ḍiyā'uddīn Abu'l-Fatḥ Ibn al-Aṯīr al-Ǧazarī 311
Naṣrullāh b. Muḥammad (Nasrullāh Nasīr) Wāqif al-Ḫalḫālī 453
-Nawāğī, v. 'Abdullāh b. Muḥammad an-Nawāğī
-Nawawī, v. Yahyā b. Šaraf Abū Zakariyā an-Nawawī
Nerkesī (Muḥammad b. Aḥmad al-Bosnawī 381
-Nīsābūrī, v. Hasan b. Muḥammad b. Ḥusain Niẓāmuddīn al-A'rağ (Niẓām al-A'rağ)
Niẓām al-A'rağ, v. Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥusain Niẓāmuddīn al-A'rağ
Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa 65, 69, 89, 334, 364, 370, 395, 425, 476, 486

O, 'O

'Omar b. 'Abdulmuḥsin al-Arzanğānī 318, 319
'Omar b. 'Abdurraḥmān al-Armanākī Nağmuddīn 119
'Omar b. Aḥmad 105
'Omar b. Aḥmad al-Mā'ī al-Čilī 325
'Omar b. 'Alī Ibn 'Ādil Abū Ḥafṣ al-Ḥanbalī ad-Dimašqī 202
'Omar b. Ḥusain al-Āmidī 6
'Omar Iskilibī 120
'Omar al-Muftī 503
'Omar b. Muḥammad b. Aḥmad Nağmuddīn Abū Ḥafṣ an-Nasafī 66, 143, 247, 334, 404, 407, 415, 416, 419, 420, 422, 423, 481
'Omar b. Muḥammad al-Baiqūnī 451
'Omar b. Muḥammad as-Suhrawardī 68
'Omar b. Sulaimān al-Bandarī 91
'Omar b. Zaid Abū Ḥafṣ al-Mauṣilī 344
Opijač, v. Ibrāhīm, b. H. Ismā'īl al-Mostārī (Opijač)
'Oṯmān b. Aḥmad 120
'Oṯmān-efendī Ḥāfiẓulkutub 411, 509
'Oṯmān (b. 'Abdullāh) al-Uryānī 455
'Oṯmān b. 'Abdulmalik al-Kurdī 344
'Oṯmān b. 'Abdurraḥmān Abū 'Amr Ibn as-Ṣalāḥ 232, 233
'Oṯmān-efendī al-Miṣrī 111
'Oṯmān b. Sa'īd ad-Dānī 53, 54
'Oṯmān b. Ya'qūb al-Kamāḫī al-Istanbulī 196

Q

-Qāḍī 'Aḍududdīn, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad 'Aḍududdīn al-Qāḍī al-Īğī
-Qāḍī al-Baiḍāwī, v. 'Abdullah b. 'Omar Nāṣiruddīn al-Qaḍī al-Buiḍāwī
-Qāḍī 'Iyād, v. 'Iyād b. Mūsā al- Qāḍī al-Yaḥṣubī
-Qāḍī Mīr, v. Ḥusain b. Mu'īnuddīn Qāḍī Mīr al-Mībadī
Qāḍīzāde 96
Qāḍīzāde-efendī 546
Qāḍīzāde Ar-Rūmī (Mūsā b. Muḥammad) 417
-Qāḍī Zakariyā, v. Zakariyā b. Muḥammad al-Qāḍī al-Anṣārī
Qā'imī (Ḥasan) 215
-Qala'ī, v. Muḥammad b. 'Abdulmuḥsīn Tāğuddīn al-Qala'ī al-Mekkī
-Qalkaladi, v. Mu'mīn b. 'Alī ar-Rūmī al-Qalkuladī
-Qarabāgī, v. Muḥammad b. 'Alī al-Qarabāgī
-Qarabāgī, v. Yūsuf b. Muḥammad Ǧān al-Qarabāgi
Qarabāši, v. 'Abdurraḥmān Qarabāši,
Qara Dawūd b. Kamāl al-Izmitī al-Kočewī, 68, 504
Qara Dawūdzāde, v. Muḥammad Qara Dawudzade ar-Rūmī
Qaraġa Aḥmad (b. Bayazīd) Šamsuddīn 481
Qaraġa Aḥmad Ḥamīdī 561
Qara Kāmāl, v. Ismā'īl b. Bālī Kamāluddīn al-Qaramānī Qara Kamāl
-Qārī' al-Herewī, v. 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Herewī
-Qarṣī, v. Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī
Qāsīm (b. 'Abdullāh) al-'Aḍārī al-Kermayānī 447
Qāsīm b. Firruh Abū Muḥammad aš-Šāṭibī 57, 76, 77, 80, 87
Qāsīm b. Muḥammad b. Ḥusain al-Hindī 500
-Qaṣṭalānī, v. Aḥmad b. Muḥammad Šihābuddīn al-Ḫaṭīb al-Qastalānī
-Qusṭamūnī, v. Mūsā (b. Muḥammed) al-Qastamūnī
-Qazwīnī, v. 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī
-Qonawī, v. 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī
-Qonawī, v. Ismā'īl b. Muḥammad Ḥāfiz al-Qonawī

-Quḍā'ī, v. Muḥammad, b. Salāma Abū 'Abdullāh al-Quḍā'ī aš-Šafi'ī
-Qudūrī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu 'l-Ḥusain al-Qudūrī
Qul Aḥmad 416, 419
-Qušairī, v. 'Abdulkarīm b. Hawāzin al-Qušairī
-Qušğī, v. 'Alī b. Muḥammad 'Alā'uddīn al-Qušğī

R

Raḍiyuddīn al-Bakrī, v. Abū 'l-Qāsim b. Ḥusain Raḍiyuddīn al-Bekrī
-Raiḥānī, v. Muḥammad b. Ismā'īl ar-Raiḥānī
- Raiḥāwī, v. Muḥammad b. Sulaimān ar-Raiḥāwī
Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī 423
-Rāzī, v. Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqāhir ar-Rāzī
-Rāzī, v. Muḥammad b. 'Omar Faḫruddīn ar-Rāzī
Rōzbihān h. Abu 'n-Naṣr Ṣadruddīn Abū Muḥammad al-Baqalī aš-Šīrāzī as-Ṣūfī 278

S, Ṣ

-Ṣabūnī, v. Aḥmad b. Maḥmūd aṣ-Ṣābūnī
Saćaklīzāde, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Šaćaklīzāde
Sa'dān b. Naṣr al-Muḥarrimī 347
Ṣadr aš-Šarī'a 121, 557
Sa'duddīn 515
Sa'duddīn al-Ḥamawī 69
Sa'dullāh b. 'Īsā Sa'dī-efendī (Sa'dī Čelebī) 175, 176, 429
-Ṣagānī, v. Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī
-Sağāwandī, v. Muḥammad b. Maḥmūd Sirāğuddīn as-Sağawandī
-Sağāwandī, v. Muḥammad b. Taifūr Abū Ğa'far al-Gaznawī as-Sağawandī
-Saḫāwī, v. 'Ali b. Muḥammad as-Saḫāwī
-Saḫāwī, v. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān as-Saḫāwī
-Sahlawardī 94
-Sailakūtī (as-Siyalkūti), v. 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Sailakūtī
-Saiyid aš-Šerīf al-Ğurğānī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Ğurğānī
Salāḥuddīn 417
Ṣālīh b. 'Abdulquddūs al-Azdī 92
-Samarqandī, v. Abu 'l-Qāsīm b. Abū Bekr al-Laiṯi as-Samarqandī
-Samarqandī, v. Isḥāq b. Muḥammad Abu 'l-Qāsim (al-Ḥakīm) as-Samarqandī
-Samarqandī, v. Muḥammad b. Aḥmad Abū Bakr 'Alā'uddīn as-Sumarqandī
-Samarqandī, v. Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusainī as-Samarkandī
-Samarqandī, v. Muḥammad b. Maḥmūd as-Samarkandī
-Samarkandī, v. Naṣr b. Muḥammad Abu 'l-Laiṯ as-Samarkandī
-Samhūdī, v. 'Alī b. 'Abdullāh as-Samhūdī
-Samnānī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bayānānakī as-Samnānī
-Sanūsī, v. Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī
Selīm-baba (Selīm-dīwāne) al-Qrīmī 515
Ṣibratullāh b. Ibrāhīm al-Ḥaidarī 192
Ṣibġatullāh b. Rawhullāh b. Ğamālullāh al-Barwağī al-Hindī 192
Sibṭ al-Māridīnī, v. Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī
Sinān-paša, v. Yūsuf b. Ḥiḍr Maulāna Sinan-paša
-Sīwāsī, v. Aḥmad b. Maḥmūd Šihābuddīn as-Sīwāsī
-Sīwāsī, v 'Abdulmāğīd b. Muḥarram as-Sīwāsī
-Sīwāsī, v. Ismā'īl b. Sinān as-Sīwāsī
-Suhrawardī, v. 'Omar b. Muḥammad as-Suhrawardī
-Suhrawardī, v. Yaḥyā b. Ḥabaš Šihābuddīn as-Suhrawardī
Sulamān (b. Abdurraḥmān) Naḫīfi-efendī 551
Sulaimān Čelebī 120, 452

Sulaimān-efendī al-Wa'iẓ 99
Sulaimān al-Ğamzūrī 101
-Sulamī, v. Muḥammad b. Ḥusain as-Sulamī
-Surūrī, v. Muṣṭafa b. Ša'bān as-Surūrī
- Suyūṭī, v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī

Š

-Šabiṣtarī, v. Ibrāhīm b. Ḥusain aš-Šabistarī
-Šāḏilī, v. 'Alī b. 'Abdullāh Abu 'l-Ḥasan aš-Šāḏilī
Šāhfūr al-Isfarā'inī, v. Ṭāhir, b. Muḥammad Šāhfūr al-Isfarā'inī
Šāhidi, v. Ibrāhīm Šāhidī
-Šaibānī, v. Muḥammad b. Ḥasan aš-Šaibānī
-Šaibānī, al-Mauṣilī, v. Mu'ārā b. Ismā'īl Abū Muḥammad aš-Šaibānī, al-Mauṣilī
-Šaiḫ al-Akbar, v. Muḥammad, b. 'Alī Muḥyiddīn Ibn al-'Arabī
Šaiḫzāde al-Amāsī, v. 'Abdurraḥīm b. 'Alī al-Amāsī ar-Rūmī Šaiḫzāde
Šaiḫzāde, v. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūğawī Šaiḫzade
Šaiḫzāde al-Wardārī, v. Muḥammad b. Muḥammad Šaiḫzāde al-Wardārī
Šam'ī (Maulana Muṣṭafa b. Muḥammad) 460, 560-1
Šamsī 382
-Ša'rānī, v. 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī
-Šāṭibī, v. Qāsim b. Firruh Abū Muḥammad, aš-Šāṭibī
Šihābuddīn al- Ḫafāğī, v. Aḥmad b. Muḥammad Šihābuddīn al-Ḫafāğī
Šīrawaih b. Šahirdār Abū Šuğā' 'ad-Dailamī al-Hamadānī 280
-Širwānī, v. Mas'ūd b. Ḥusain aš-Širwānī ar-Rūmī
-Širwānī, v. Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī
-Širwānī, v. Ramaḍān aš-Širwānī
Šu'la, v. Muḥammad b. Aḥmad aš-Šu'la al-Mauṣilī
-Šuštarī, v. 'Alī 'Abdullāh aš-Šuštarī

T, Ṯ, Ṭ

-Ṭablāwī, v. Manṣūr Sibṭ Nāṣiruddīn at-Ṭablawī
-Taftāzānī, v. Mas'ūd b. 'Omar Sa'duddīn at-Taftāzānī
Taǵ al-'ārifīn al-Bakrī al-Miṣrī 209
Ṭāhā b. Muḥammad al-Baiqūnī 451
-Ṭaḥāwī, v. Aḥmad b. Ǵa'far al-Hānafī aṭ-Ṭaḥawī; odnosno Aḥmad b. Muḥammad Abū Ǵa'far aṭ-Ṭaḥāwī al-Ḥanafī
Ṭāhir b. Muḥammad Šāhfūr Abu 'l-Muẓaffar al-Isfarā'inī 229
-Taḥtānī, v. Muḥammad b. Muḥammad Qutbuddīn ar-Rāzī at Taḥtānī
-Ṭā'ī, v. Muḥammad, b. M. b. 'Alī Abu 'l-Futūḥ aṭ-Ṭā'ī al-Hamadānī
-Ṯa'labī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa'labī
-Tamīmī, v. Aḥmad b. Muḥamad at-Tamīmī
-Ṭanṭarānī, v. Aḥmad b. 'Abdurrazāq Abū Naṣr aṭ-Ṭantarānī
-Ṭarsūsī, v. Ibrāhiim b. 'Alī aṭ-Ṭarsūsī al-Ḥanafī
Ṭapšköprūzāde, v. Aḥmad b. Muṣṭafā Tapšköprüzāde
-Ṭībi, v. Husain b. 'Abdullah b. Muḥammad aṭ-Ṭibī
-Tibrīzī, v. Muḥammad b. 'Abdullah al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī
-Tilimsānī, v. Muḥammad b. 'Omar at-Tilimsānī
-Tirmiḏī, v. Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmīḏī
-Tirmiḏī, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Omar at-Tirmiḏī
-Toqātī, v. Ḫalīl b. 'Alī at-Toqati
-Tūnīsī, v. Aḥmad b. Ibrāhīm at-Tūnīsī
Tūrapuštī, v. Faḍlullāh b. Ḥasan (Ḥusain) at-Tūrapuštī
-Ṭūsī, v. Muḥammad b. Ḫasan aṭ-Ṭūsī
-Ṭūsī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan Abū Ğa'far Naṣīruddīn aṭ-Ṭūsī

U, 'U

'Ubaiḍullāh b. Mas'ūd al-Ḫanafī (Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī al-Maḥbūbī) 121, 437, 557

'Ubaidullāh b. Muḥammad al-Farğānī al-'Ibrī 437
-Uğhurī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Uğhūrī
-Urmawī, v. Maḥmūd b. Abū Bakr Sirāğuddīn al-Urmawī
-'Uryānī, v. 'Oṯmān (b. 'Abdullāh) al-'Uryānī
-'Uṣfūrī, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Uṣfūrī
-Uskudārī, v. Muḥammad Emīn al-Uskudārī
Uwaisī 117
Uwais b. Muḥammad al-Uskūbī Waisī-efendī 88, 434

W

-Wāḥidī, v. 'Alī b. Aḥmad b. 'Alī al-Wāḥidī an Nīsābūrī
Waḥīd at-Tibrīzī 434
Waisī-efendī, v. Uwais b. Muḥammad al-Uskūbī
-Wālastī Iftiḫār Abu 'l-Faḍā'il 487
-Wālī, v. Muṣṭafā b. Sulaimān al-Wālī
-Wankerī, v. Muḥammad b. Aḥmad Abū 'Abdullāh al-Wankerī
-Wanqolī, v. Muḥammad b. Muṣṭāfā al- Wānī al-Wanqolī
Wāqif al-Ḫalḫālī, v. Naṣrullāh b. Muḥammad (Naṣrullāh Naṣīr) Wāqif al-Ḫalḫālī
-Wardārī, v. Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Wardārī

Y

Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḫanafī 507
Yaḥyā-efendī Minqārīzāde šaiḫ al-islām 54, 512
Yaḥyā-efendī (Zakariyāzāde), 378, 560
Yaḥyā b. Faḍlullāh Abu 'l-Mu'ālī Ibn Da'ğān al-Qurašī al-'Adawī al-'Omarī 391
Yaḥyā b. Ḥabaš Šihābuddīn as-Suhrawardī 530
Yaḥyā b. Šaraf Abū Zakariyā Muḥyiddīn an-Nawawī 255, 256, 271 333, 336, 338, 340, 510, 521, 536
Yazīğīoğlu, v. Muḥammad b. Ṣāliḥ Yaziğioğlu
Yūsuf b. Barakāt b. Muḥammad al-Balaqṭarī 489
Yūsuf b. Ḫiḍr Maulānā Sinān-paša (Ḫoğa-paša) 446
Yūsuf b. Ḥusain al-Kirmastī 445
Yūsuf b. Muḥammad al-Andalusī Ibn aš-Šaiḫ 96
Yūsuf b. Muḥammad Ğān al-Qarabāgi 471
Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī 90

Z, Ẓ

Zain al-'ābidīn, v. 'Alī b. Ḥusain b. 'Alī Zain al-'abidīn
Zain al-'Arab, v. 'Alī b. 'Abdullāh ('Ubaidullāh) Zain al-'Arab
Zekeriyā b. Muḥammad al-Qāḍī Zainuddīn Abū Yaḥyā al-Anṣārī 73, 191, 248, 346, 452, 489
-Zamaḫšarī, v. Mahmūd b. 'Omar Abu 'l-Qāsim, Ğārullāh az-Zamaḫšarī
-Zanğānī, v. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb Abu 'l-Faḍā'il az-Zanğānī
Ẓarīfī Ḥasan Čelebī 515
-Zarnūğī, v. Burhānuddīn az-Zarnūğī
Zarrūq (šaiḫ) 294
- Zuhrī, v. Ibrāhīm b. Sa'd az-Zuhrī

INDEKS PREPISIVAČA

A, 'A

'Abdī b. 'Ādil al-Aydīnī u Izniku (817/1415), 151
'Abdulbarr al-Abūdarrī ar-Rifā'ī (1007/1599), 160
'Abdulḥāmid dervīš Lesqowiklī, iz Leskovika - Bugarska (1257/1841), 31
'Abdulḥayy b. 'Omar ad-Dimišqī, 213
'Abdullāh, 102
(Munla) 'Abdullāh (1084/1673), 353
'Abdullāh b. 'Abdullāh, u Qarahisaru, 81
'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān (1207/1792), 93
'Abdullāh b. Abū Bakr b. 'Abdullāh al-Mueḏḏin aš-Šafi'ī al-Ba'lī (867/1462), 331
'Abdullāh b. Aḥmad Kantamirizade, 181; 193; 201; 205; 255; 268; 282; 289; 291; 319; 32;, 363; 366
'Abdullāh b. Amrullāh al-Diyāqowī, iz Đakova-Hrvatska (1111/1698),7
'Abdullāh al-Abuṣirī aš-Šāfi'ī (1156/1743), 274
'Abdullāh b. al-Ḥāğ Ḥasan b. Durmiš (1103/1691), 463
'Abdullāh b. Luṭfullāh u Brusi (947/1540), 421
'Abdullāh b. Mu'min u Stolnom Beogradu (1077/1667), 324
'Abdullāh b. Ḥ. Muṣṭafa iz Pljevalja (1104-13/1692-1701), 240
'Abdullāh b. Muṣṭafā iz Tešnja (1190/1776), 412
'Abdullāh Niyāzī, učenik ḥāfiẓ Ḥusayn Vahbije (1255/1839), 30
'Abdullāh al-Qaisarī (772/1370), 438
'Abdullāh b. Munlā Ṣāliḥ Hromozāde (1252/1836), 11; 301
'Abdullaṭīf aṣ-Ṣafā'ī (1182/1768), 528
'Abdulwahhāb al-ḥāğğ Ramaḍān (1071/1661), 182
'Abdurraḥmān al-Ayntābī, 420
'Abdurraḥmān b. Ismā'īl u Tibrizu (785/1383), 141
'Abdurraḥmān aš-Šarīf b. Ḥ. Nasūḥ-faqih b. Hağī Tur Ḥasan u selu Beg (914/1503), 290
'Abdurraḥmān b. Qāsim u Stolnom Beogradu (970)1563), 310
'Abdurrazzāq b. Aḥmad b. Muḥammad as-Samaḫraṭī (1131/1718), 490
'Abduṛrāziq b. 'Abbās al-'Abādī aš-Šāfi'ī al-Azharī (968/1560), 350
'Abdussalām b. Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī... el-Ḫwarizmī (946/1151), 280
'Abdusselām b. Šukrullāh u Istanbulu (947/1540), 413
Abū Bakr b. Aḥmad (1191/1777), 247
Abū Bakr b. Yūsuf b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ismā'īl al-Ma'awī al-Adawī aš-Šafi'ī u Damasku (845/1441), 331
Abu 'l-Barakāt Muḥammad Muḥammad Muḥammad al-'Irāqī (827/1423), 390
Abū Muṣṭafā b. Aḥmad iz Donje Tuzle (1215/1800), 225
Abu 's-Surūr al-'Abbādī, 491
Aḥmad (1084/1673), 461
Aḥmad, imam, učenik Vefaije Misrije (1198/1783), 540

Aḥmad b. 'Abdulḥalīm (1051/1641), 425
Aḥmad b. Abū Bakr b. Abu'l-Fawāris b. Murhif (664/1265), 306
Aḥmad ḥāfiẓ b. Aḥmad b. Ḥasan (1201/1786); 26
Aḥmad b. Aḥmad b. Ṣadaqa b. Ḥusein al-Fāriskūrī al-Gamrī, 258
Aḥmad b. 'Alī (1054/1644), 177
Aḥmad b. 'Alī al-Gazgānī al-Bosnawī, Sarajlija (1148/1735), 175; 317
Aḥmad b. 'Alī Yaziğī u Sinopu (1132-33/1719-21), 397
Aḥmad b. Bayram b. Selīm as-Sofiyavī (1126/1714), 325
Aḥmad Goraždak, nastanjen u Sarajevu (1161/1748), 526
Aḥmad b. Ḥaği Nesīmzāde (Hadžinesimović) al-Aqḥiṣārī (1166/1753), 24
Aḥmad b. Ḥusain, 242, 448
Aḥmad b. Ḥusām (1076/1666), 58
Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī (1218/1803), 506
Aḥmad Karabāgī, 470
Aḥmad b. Mueḏḏin b. Yūsuf al-Miṣrī (789/1387), 65
Aḥmad b. Muḥammad (1194/1780), 127
Aḥmad b. sayyid Muḥammad, 466
Aḥmad b. Muḥammad b. 'Alī b. Sālim b. Gunaim b. Salāme b. 'Abdurraḥmān (982/1574), 203
Aḥmad b. Muḥammad Dizdar al-Mostārī (1284/1867), 456
Aḥmad b. Muḥammad Hoğazade (1141/1728), 297
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (1184/1770), 480
Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad, imam sultan Ahmedove džamije u Istanbulu (1172/1758), 547
Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Ismā'īl b. 'Īsā al-'Iftī aš-Šāfi'ī (738/1337), 296
Aḥmad b. Muṣṭafā (1154/1741), 369
Aḥmad b. 'Oṯmān aṭ-Ṭūsevī (1137/1724), 408
Aḥmad ef. Prušćak (al-Aqḥiṣārī) u Gazi Husrev-bovoj medresi u Sarajevu (1163/1749), 338
Aḥmad b. Qāsim b. 'Alī b. Ḥusain b. Aḥmad at-Tanhī aš-Šafi'ī (982/1574),204
(Sayyid) Aḥmad-'Ārif b. Sulaimān (1184/1770), 419
Aḥmad b. Walī b. 'Abdullāh (1117/1705), 106, 107
Aḥmad b. Yūsuf u gradu Nikde (1143/1730), 243
'Alā'uddīn b. Ḥuram aṣ-Ṣūfī (1019/1610), 524
'Alī b. Abū Bakr, 333
'Alī b. Abū Bakr al-Āmidī (1066/1655), 468
'Alī b. Aḥmad b. 'Abdulmuḥsin aš-Ša'rāwī (1001/1593), 131
'Alī b. Aḥmad b. Ṣāliḥ b. Durmiš (1215/1800), 337
'Alī b. Aḥmad at-Turnowī, u Istanbulu (1211/1796), 473
'Alī b. Ayūb b. Mūsā... al-Mālikī (748), 297
'Alī al-Badawī aš-Šāfi'ī iz Bulaqa (1118/1706), 464
'Alī b. Ḥasan Iskelī al-Amāsī (1253-56/1838-40), 259
'Alī b. Ḥasan b. Tağuddīn (1109/1697), 274
'Alī Munla Kumašinoglu (1230/1812), 44
'Alī b. Muḥammad (1098/1686), 351
'Alī b. Muḥammad ad-Dimyaṭī, 321
'Alī b. Muḥammad al-Kutbī, 339
'Alī al-Munūfī (1165/1751), 304
'Alī b. Muṣṭafā, u mjestu Kopan (983/1575), 515
'Alī b. Muṣṭafā al-Bosnawī (1062/1651), 472
'Alī b. Muṣṭafā aṭ-Ṭokaṭī (1092/1681), 171
'Alī Ṣādiq Šukrī Murādbašīzāde, muderis (1208/1793), 120
'Alī b. Sinān (1041/1631), 286
'Alī, softa iz kasabe Prozor (1214/1799), 121
'Alī b. Sulaimān u Vidinu (1184/1771), 382
'Alī b. Sulaimān b. 'Abdul'azīz (1089/1669), 164
'Ārif ḥāfiẓ b. Maḥmūd Bećirbašić (1300/1883), 34
Ayūb b. Muṣṭafā al-Babadāgī (1116/1704), 316

B
Barakāt b. 'Īsā b. Abū Ya'lā Ḥamza (571/1176),140
Bilāl b. Ğabrāil b. Muḥammad b. 'Alī at-Turkmānī al-Qiziqī (660/1262), 149

Ć
Ćejvan b. 'Abdullāh, nastanjen u Istanbulu (799/1396), 291

D, Ḍ, Ḍ
Derviš (1101/1689), 359
Derviš an-Navābādī al- Bosnevī u gradu Đulmerku (1127/1715), 326
Dāgistānī, Dagistan na Kavkazu , (1265/1849), 32
Ḍiyāuddīn 'Abdullāh al-Azgōrī b. Ḥ. Muḥammad Dāgistānī al-Alwārī, u Āmidu (1174/1760), 6

F
Faidullāh b. Ismā'īl Dženetić u Sarajevu (1219/1804); 299; (1218/1803), 399

G, Ğ
Ğalāluddīn al-Anṣārī al-Miṣrī (1001/1593), 208

H, Ḥ, Ḫ
Ḫalīl ef. (Gračaničevī), 367, 513
(Munla) Ḫalīl b. Munla Aḥmad, 507
Ḫalīl b. Ḥamza al-Karmayānī (961/1553), 322
Ḫalīl b. Ibrāhīm, 542
Ḫālid b. Ismā'īl at-Tarablisī u Sirijskom Tripolisu (764/1362), 296
(Šayḫ) Ḫalīl, kadija (1164/1750), 204
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī Spahić (1225/1810), 90; 92; 119
Ḥasan (1175/1761), 169
Ḥasan b. 'Alī, 400
Ḥasan al-Bikanī, 392
Ḥasan b. Ḥasan b. Ṣāliḥ-aga (1138/1725), 400
Ḥasan b. Ḫiḍr (993/1585), 475
Ḥasan b. Ḥusain al-Maglevī (1219/1804), 360
Ḥasan b. Muḥammad Misirac, u Istanbulu (1218/1803), 92
Ḥusain b. Muṣṭafā Manjgo al-Mostārī (1272/1855), 482
Ḥasan b. 'Oṯmān (1085/1674), 329
Ḫiḍr b. 'Alī b. Sulaymān al-Armanākī (865/1460), 147
Ḫiḍr b. Farl al-Bagdādī, 349
Ḫiḍr b. Ḥasan (966/1558), 371-
Ḫiḍr b. Ilyās, 279
Ḥusain b.'Alī, učenik Ḥ. Muḥammad-efendije as-Sarāyī (11511738), 23
Ḥusain b. Ḥusain el-Belgrādī (1152/1739), 300
Ḥusain b. Ismā'īl (1179/1765), 526
Ḥusain b. Kuṭlubeg b. 'Omar (773/1371), 319
Ḥusain b. Ibrāhīm b. Aḥmad u medresi Husreviyi u Sarajevu (1182/1748), 314
Ḥusain b. Muṣṭafā (1229/1813), 527
Ḥusain b. 'Oṯmān (1174/1761), 118
Ḥusain b. Qāsim b. Ḥasan, u Karamanu (836/1432), 129
(Sayyid) Ḥusain Ṣādiq al-Qādirī (997), 300

I, 'I
Ibn Muḥammad aṣ-Ṣādiq 'Abdulwahhāb at-Tibrīzī (1199/1784), 520
Ibrāhīm b. 'Abdullāh (968/1561),150
Ibrāhīm b. 'Abdullāh b. Ḥasan (1138/1725), 501
Ibrāhīm b. Aḥmad Muratagazāde (1055/1645), 487
Ibrāhīm b. 'Alī (1213-14/1798-99), 527
Ibrāhīm Sayyid b.'Alī al-Qayṣarī, Nāzīr Amīr (1061/1650), 3
Ibrāhīm b. 'Alī Uskopyawī (1153/1740), 489

Ibrāhīm b. Faḍlullāh iz sela Dnoluka u kadiluku Jajce, u Ključu (1278/1861), 34
Ibrāhīm b. Ḫalīl (1106/1694), 7
Ibrāhīm b. Ḥasan b. Ilyās (845/1441), 287
Ibrāhīm b. Ḫiḍr b. 'Oṯmān (579/1183), 229
Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Baṣrī Ibn Ramzī 873/1468), 263
Ibrāhīm b. Ibrāhīm Maglajlija (1243/1828), 226
Ibrāhīm ḥāfiẓ b. Hağī Muḥammad as-Sarāyī - Sarajlija (1194/1780), 25; (1213/1798), 535
Ibrāhīm b. 'Oṯmān (1112/1700), 436
Ibrāhīm ḥāfiẓ b. 'Oṯmān 'Alemdār (1256/1840), 7
Ibrāhīm as-Samlawī, 160
Ilyās b. Ḥusain b. Ḥağī Baryam (857/1453), 439
Ilyās b. Yaḥyā b. Ḥamza ar-Rūmī (821/1418), 256
'Īsā b. Maḥmūd (963/1555), 88
Ismā'īl (1053/1643), 216
Ismā'īl (1127/1715), 273
Ismā'īl b. 'Alī b. Muḥammad b. Muḥriz al-Anṣārī (620/1223), 136
Ismā'īl b. Ḫalīl b. Džopan (714/1314), 282
Ismā'īl b. Ḥamza b. Ismā'īl (872/1467), 323
Isrā'il b. 'Alī (950/1543), 421

K

Kurt, spahija iz Donje Tuzle (1070-71/1659-60), 223
(Sayyid) al-Karsūnī Muḥammad b. 'Alī, 422

L

Luṭfullāh šayḫ b aš-šayḫ 'Oṯmān b. aš-šayḫ Ṣāliḥ-dede-efendi, u Isa-begovoj zaviji u Sarajevu (1258/1842), 48

M

Maḥmūd Ğamāl b. Muṣṭafā Udžvarlić iz Dervente (1319/1901), 382
(al-ḥāğğ) Maḥmūd b. 'Oṯmān (1126/1714), 225
Maḥmūd b. Sinān (959/1551), 424
Manṣūr b. 'Āmir b. al-ḥāğğ 'Imrān b. Muḥammad al-Mālikī (1161/1748), 60
Mas'ūd b. Bilāl u selu Bejdehan (793/1390), 302
Masūd as-Sulṭānī, 19
Ḥ. Meḥmed b. Muḥammad Handžić (1350-55/1930-36), 343
Muḥammad, 75
Muḥammad 'Abdulfatḥ (869/1464), 162
Muḥammad b. 'Abdulfattāḥ (1024/1615), 134
Muḥammad b. 'Abdullāh (1094/1683), 233
Muḥammad b. 'Abdullāh at-Tanahī aš-Šafi'ī (912/1506), 197
Muḥammad b. šayḫ 'Abdu'l-Ğawād al-Muqrī (1101/1690), 156
Muḥammad b. 'Abdullāh Memi?, 72
Muḥammad b. Ḥ. Munla 'Abdullāh al-Hindi al-Kazmawī (1124/1712), 23
Ḥ. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad (803 ili 883/1400 ili 1478), 439
Muḥammad b. 'Abdu'l-mun'im b. Ṭāhir b. Karīm al-Ḥusainī (842/1438), 335
sayyid Muḥammad Šākir b. sayyid Aḥmad (1224-26/1809-11), 183
Muḥammad b. Aḥmad al-Qaramānī, 473
Muḥammad b. 'Alī b. 'Īd al-Agrūsī, 62
Muḥammad b. Dāvūd 'Anānī (1068/1657), 305
Muḥammad b. Ḫalīl, nastanjen u gradu Qastamoniji (1162/1748), 301
Muḥammad b. Ḫalīl b. Muḥammad (1121/1709), 414
Muḥammad al-Ḫalīlī aš-Šāfi'ī, 267
Muḥammad Ḥalwizade (1166/1752), 299
Muḥammad Ḥaqī al-Bosnawī al-Glamočawī (iz Glamoča), u Istanbulu (1310/1892), 474

Ḥ. Muḥammad b. Ḥ. Ḥasan (1166/1752), 430
Muḥammad b. Ḥasan Ibn Himmāt iz Damaska, 375
Muḥammad b. Ḫiḍr (816/1413), 146
Muḥammad b. Ḫiḍr b. Isfahlār el-Mālagī (756/1355), 282
Muḥammad Rušdī b. Dervīš Ḥusain-efendija Hadžabula (1302/1884), 44
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Bosnawī al-Gračanī, iz Gračanice (1235/1819), 469
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Bosnawī as-Sarāyī (1221/1806), 456; (1220/1805), 504
Muḥammad b. Ibrāhīm Ibn as-Siman (1110/1698), 499
Muḥammad ḥāfiẓ b. Munla Ibrāhīm iz Livna (1278/1861), 108, 109
Muḥammad b. Ibrāhīm as-Surūrī al-Maqdisī al-Gānimī (1128/1715), 350
Muḥammad b. Maḥmūd b. Mas'ūd b. Muḥammad al-Qaramānī al- Ḥanafī (847/1443), 155
Muḥammad b. Muḥammad, iz sela Delende- Seyyid Šehiri - Konja, 35
Muḥammad b. Muḥammad imam od Doboja (1263/1846),384
Muḥammad b. Muḥammad, u gradu Mudurnu-Qastamuni (1187/1707), 52
Muḥammad Sādiq b. Muḥammad Ṭāhir aš-Šarīf (1089/1678), 450
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Bamhāwī (841/1437), 144
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥiğāzī al-Gazzī aš-Šāfi'ī (877/1472), 265
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad (708/1308), 59
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Ḫālid aš-Šāfi'ī al-Aš'arī aṣ-Ṣafadī (889/1484), 154
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Yūsuf al-Ḫālidī (982/1574), 162
Muḥammad b. Muṣṭafā (961-63/1553-55), 55
Muḥammad b. Muṣṭafā, zvani Güzel Adama, u gradu Resmo - Krit (1148/1735), 467
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mostārī 1128/1715), 426
Muḥammad al-ḥāğğ Nādirī, učenik 'Alī Vaṣfi-efendije (1252/1836), 30
Muḥammad b.Nesīmī (1072/1661), 168
Muḥammad b. 'Omar (1170/1756), 374
Muḥammad b. 'Omar, 533
Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Bakrī at-Taimī ad-Damanhūrī (968/1561), 272
Muḥammad Bābakī b. Sālim al-Ḥadramī al-Madanī (1316/1899), 60 i (1313/1895), 102
Muḥammad b. Ḥ. Sālim b. Muḥammad b. Sālim b. Sa'īd b. 'Omar iz 'Ausağa u Misiru (893/1488), 234
Muḥmmad Samiyy, derviš mevlevijskog reda (1045/1635), 368
(al-Ḥāğğ) Muḥammad b. Waliyuddīn, muderis u Gazi Hurev-begovom hanikahu u Sarajevu (1196/1781), 243; (1193/1779), 304
Muḥammad al-Ya'qūbī al-Wanāmī (1162/1748), 305
Muḥammad b. Yašbak al-Yūsufī (917/1511), 348
Muḥammad b. Yūsuf (1060/1650), 224
Muḥammad b. Yūsuf ad-Demīrī, 257
Muḥammad b. Yūsuf b. 'Omar, 284
Muḥarrem b. Aḥmad iz Džindi mahale u Donjoj Tuzli (1249/1833), 2
Muḥibbī, damad šaiḫa Ibrāhīna (1184/1770), 249
Muḥyiddīn Muḥammad b. Šaiḫ Aḥmad b. Šaiḫ Muḥammad b. Ḥasan u gradovima Širwānu i Berd'u (951-53/1544-46), 418
Murād b. Maḥmūd Uskopyevī u Gazi Husrav-begovom hanikahu u Sarajevu (1136/1723), 401
Mūsā al-Azharī aš-Šāfi'ī, 520
Mūsā b. Muḥammad (921/1515), 404
Muṣliḥuddīn b. Yūsuf (828/1424), 440

Muṣṭafā, muderis Ibrahim-pašine medrese u Počitelju (1107/1695), 403
Muṣṭafā b. 'Abdurraḥmān, hatib džamije Ejjub u Istanbulu (1147/1734), 427
Muṣṭafā b. 'Alī Babadāgī (1160/1747), 316
Muṣṭafā Edīb, kadija, sin Ibrāhīma Kučukzāde iz Sarajeva, u Gornjoj Tuzli (1213-14/1798-99), 111
Muṣṭafā b. Ibrāhīm Čuqūrī, nastanjen u Banjoj Luci (1065/1654), 273
Muṣṭafā 'Abdulḥāfiẓ Seḥān b. 'Īsā Serḥān (1205/1791), 200
Muṣṭafā b. Mas'ūd iz Prištine (1093/1682),401
Muṣṭafā b. Muḥammad (1177/1763), 96, 187
Muṣṭafā b. Muḥammad Aqḥiṣārī al-'Arīf (1175/1761), 25
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī al-Bosnawī al-Aqḥiṣārī an-Nawābādī, u Kairu (1133/1720), 64; (1132/1719), 327
Muṣṭafā b. Muḥammad b. 'Alī u Istanbulu (1121/1709), 281
Muṣṭafā b. Muḥammad aḍ-Ḍiyāī al-Güzelḥiṣārī (1135/1722), 99
Muṣṭafā ḥāfiẓ b. Muḥammad as-Sīnūbī (1101/1689), 57
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Yūsuf (916/1510), 447
Muṣṭafā b. Muṣṭafā al-Uskopjavi (iz Uskopja), u Gazi Husrevbegovoj medresi (1211/1796), 299
Muṣṭafā Naqšibandī 'Attārzāde (1169/1755), 269
Muṣṭafā ḥāfiẓ b. 'Omar al-Mostārī (1169/1755), 24
Muṣṭafā b.Yūsuf al-Mostārī (991/1583), 358
Muṣṭafā b.Yūsuf (Šayḫ Yūyo) al-Mostārī, 211,

N

Nabī b. Aḥmad, knjigovezac sa Krima (791-793/1391-93), 155
Naṣr b. Isḥāq b. 'Abdulmağīd b. Ğarğis b. Ya'qūb az-Zāhidī al-Ḥusainī, 521
Naṣrullāh b. 'Abdullāh al-Mašhadī (805/1402), 438
Nūr b. Yūnus (978/1570), 416
Nurūddīn b. 'Alī (1015/1641), 309

O, 'O

'Omar, 51
'Omar 55
'Omar, ḥāfiẓ, u medresi Tekiye u gradu Osman Pazari (1064/1653), 19
'Omar al-Bosnawī 1238/1822), 196
'Oṯmān (1119/1707), 240
'Oṯmān al-Fočawī (iz Foče), u medresi Ḥusrawīyi u Sarajevu (1141/1729), 68
'Omar b. Mīkāil b. 'Abdullāh al-Qaisarī u Kaysariju (691/1291), 154
'Omar b. 'Omar al-Badrawī al-Azharī aš-Šafi'ī, 167
'Oṯmān b. Aḥmad b. Bālī b. Muḥammad b. Ḥamza as-Sunbūrī u tvrđavi Güli - Madžarska (1091/1680), 423
'Oṯmān b. Ḥasan iz Gračanice (1191/1777), 134
'Oṯmān b. Ibrāhīm (1164/1751), 533
'Oṯmān b. Muharrem al-Fočawī (1211-12/1796-97), 245
'Oṯmān b. Sinān, 404
'Oṯmān b. Yūsuf u medresi Saif u Ankari (1125/1713), 176

Q

Qāsim b. Muḥammad, zvani Ibn Ḥairān (806/1404), 142

S, Ṣ

Saifuddīn Muḥammad b. Abū Sa'd Sarayğūqī (791/1388), 232
(Sayyid) Saifullah Bendi, Bošnjak (1276/1859) 553,
Ṣāliḥ b. Aḥmad Kreso al- Mostārī, učenik Karađoz-begove medrese (1242/1826), 329
Ṣāliḥ b. Ḥ. Ismā'īl al-Mostārī, 436
Sinān b. Sulaymān, u Ohridu (1001/1593), 18

Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Nikšićevī iz Nikšića (1207/1792), 361
Ṣāliḥ b. Yaḥyā (1200/1785)), 389
Sulaimān derviš, učenik Ḥāfiẓ 'Oṯmāna, 22
Sulaimān b. 'Alī 'Abdulḥāfiẓ aš-Šarqawī, 528
Sulaimān b. 'Alī b. Muḥammad, muderis u Nišandži-paše u Istanbulu (1130/1717).296
Sulaimān b. ad-Daqīq (1200/1785), 158
Sulaimān b. Ḥabīb-efendi b. Ḥ. Ša'bān b. Ḥ. Malkoč (1126-28/1714-16), 252; (1120/1708), 284; (1128/1715), 536
Sulaimān b. Ibrāhīm Uskopjevi, iz Skoplja u Bosni (1202/1787), 26
Sulaimān, sin Ibrahimov, zvani Hadžibulić, iz Gornjeg Vakufa (1227/1812), 541
(al-ḥāğğ) Sulaimān b. Muḥammad (1186/1772), 228
Sulaimān b. Muḥammad b. 'Abdullaṭīf (1124/1712), 451
Sulaimān b. Muḥammad al-Mālikī al-Abyārī (1075/1664), 303
Sulaimān b. Yūsuf u Brusi (807/1404), 413

Š

Šawqī Ḥusayn b. Muḥammad b. 'Alī al-Qonawī (1122/1710), 174
Šuhrī Ḥāfiẓ Aḥmad-efendija (1159/1746), 473

V

(Munla) Velī, sin Salihov, u tvrđavi Izačić-Bihać (1169/1756), 539

W

Walī b. 'Abdullāh (997/1589), 54
Waliyuddīn b. Maḥmūd b. Yūsuf b. Yūnus, 140

Y

Yegān 'Alī b. Ḥusain b. Yaḥyā (1130/1717), 470
Yūsuf, kadija na ostrvu Taš Uzi (1157/1744), 277
Yūsuf b. 'Abdulqādir u mjestu Ak Binar (893/1487), 324
Yūsuf b. Ḥusain u Galatasarayu (989/1581), 314
Yūsuf b. Ibrāhīm b. Šaiḫ Zain al-'Ābidīn, nastanjen u Jedreni (1122/1710), 329
Yūsuf b. Idrīs b. 'Abdulwahhāb iz Bey-pazara, 288
Yūsuf b. Muḥammad Mrkva, u Sarajevi (1286/1870), 34
Yūsuf al-Uskūbī iz Skoplja (1151/1738), 366

INDEKS VAKIFA

Ā, A, ʻA

Abdić, Osman b. Hasan Bošnjak = Osman b. Hasan Abdić Bošnjak

ʻAbdullāh b. Ibrāhīm iz Sarajeva: 34.

ʻAbdulqādir-efendi Muẓaffarīzāde (Muzaferija): 67; 160.

Abu Bakr b. Oṯmān b. Ismāʻīl-paša: 199.

Aḥmad b. ʻAlī: 193.

H. Ahmad ef. sin Muṣṭafin, muderis Gazi Husrev-begove medrese: 184.

Ahmad b. Muṣtafa: 134.

Aḥmad b. Muṣṭafā: 187.

emir Ahmed, baš-čauš tufekčija: 227.

kizlaraga Ahmed-aga: 164.

Ahmed-aga: 105; 203; 264; 321.

Ahmed-aga, babi seade-aga: 530.

H. Ahmed-efendija, muderis: 319; 422; 439; 443; 446; 467; 469; 472; 478; 481.

Ahmed Ali Gačkali: 43.

Ahmed Asim Mutevelić: 243; 256; 304; 410; 422.

Ahmed Nijazi-efendi, muderis u Hadži Alibegovoj medresi u Travniku: 160.

Alī b. Abdullāh: 441.

Ali Galib-paša Stočević: 163; 351.

Ali Rušdi-efendi Kapić: 167.

Ali-paša Stočević: 260; 421; 529.

Asim-beg Mutevelić: 56.

Atija, kći Hasan-efendije Halilbašića (Halil-bašizade): 48.

B

Bičakčić, Hadži Muhamed b. Fadlulah = Hadži Muhamed Bičakčić b. Fadlulah

Ć

Ćejvan Kethoda: 330.

Č

Čengić, Derviš Salih-paša (Dedaga), sin Ismail-age - gatački hānedān = Derviš Salih-paša (Dedaga) Čengić, sin Ismail-age - gatački hānedān

D

kizlaraga Davud-aga: 175.

Davud-aga: 275.

Gazi Derviš-paša Mostarac: 292.

Derviš Salih-paša (Dedaga) Čengić, sin Ismail-age - gatački hānedān: 22.

DŽ

Dženetić Fejzullah-beg: 455.

Dženetić, Mustaj-beg = Mustaj-beg Dženetić

Dženetić, Mustafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg iz Sarajeva: 158; 226; 400; 540.

Džinić, ʻAbdulbāqī Muḥammad b. H. Muḥammad-aga = Džīnozāde (Džinić) ʻAbdulbāqī Muḥammad b. H. Muḥammad-aga

Džinić = Džīnozāde

Džīnozāde: 11; 303; 521.
Džīnozāde (Džinić) 'Abdulbāqī Muḥammad b. H. Muḥammad-aga: 157; 311.

E

muhafiz Elči Ibrahim-paša: 71; 161; 161.

F

Hadži Faik: 206.
Filipović, Seid Ali-beg = Seid Ali-beg Filipović

G

Gradaščević, Murat-kapetan, sin Osman-kapetana = Murat-kapetan (Gradaščević), sin Osman-kapetana

H, Ḥ, Ḫ

Habiba-hanuma, kći Mehmed Nazif-efendije Svrze: 23.
šeih Hadži Halil-efendi iz Gračanice: 142; 182; 367.
Halil, sin Salihov iz sela Ošanići (Stolac): 402.
Ḥasan-aga, carski odabaša: 190.
Hasanagić, Salih ef. = Salih ef. Hasanagić
Hafiz Hasan-efendija: 411.
Ḥasan b. Yūsuf al-Fočawī: 130.
Hašema, kći Mustafa efendije Glođe: 35.
Hatidža kći Abdurahmana sina Veli-hodže: 219.
Hatidža-hanuma, kći bosanskog namjesnika Ḥ. Ḫalīl Kāmil-paše: 30.
Hromić = Hromozade
Hromić, Izet Sali-efendi = Hromozade Izet Sali-efendi
Hromić, Salih Izzet-efendi = Hromozade Salih Izzet-efendi
Hromić, Ṣaliḥ-efendī = Hromozade Ṣaliḥ-efendī
Hromić, Salih-efendija = Salih-efendija Hromić
Hromozade: 138; 154; 241; 256; 257; 266; 269; 484; 533; 544.
Hromozade Izet Sali-efendi: 258.
Hromozade Salih Izzet-efendi: 156; 328.
Hromozade Ṣaliḥ-efendī: 194; 293.

I, 'I

Ibrahim-paša: 153; 294; 313; 336; 345.
Ibrāhīm b. 'Abdullāh iz Sarajeva: 401.
Ibrahim-aga Ćehaja: 528.
H. Ibrahim-aga b. Islam Spužli: 58; 136; 139; 400.
Ibrahim Zafranija, profesor Šeriatske sudačke škole u Sarajevu: 360; 389; 409; 430.
'Īsā-ḫalīfa, zvani Muğallidzāde: 88.
Ismā'īl Ḥaqqī b. Muṣṭafā iz Skoplja, zubar, muhadžir iz Kustendila, porijeklom iz Misira: 28.
Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendije = Ismet-efendi Svrzo, sin Vejsil-efendije iz Sarajeva

K

Kanita-hanuma, kći Muhamed Se'id-efendije Hajrizade (Hajrića): 45.
Kanita-hanuma, žena Mustafa-paše, kćerka Homārī Mehmed efendije: 21.
Kantamīrīzade Abdullah-efendī: 157; 491.
Kapić, Ali Rušdi-efendi = Ali Rušdi-efendi Kapić
Karađoz, Murteza Karagözzade = Murteza Karagözzade (Karađoz), bivši muftija u Crnoj Gori
Kasumagić Memiš-aga = Memiš-aga Kasumagić

M

Mehmedbašić, hadži Omer = Hadži Omer Mehmedbašić
Mehmed-efendija Muftić: 280.
Mehmed-efendija Svrzo: 51.
Memišāh-beg: 141; 147; 152.
Memišah-efendija: 290.
Memišaga: 266.
Memiš-aga Kasumagić: 59; 64; 259; 327; 339; 407; 444; 470; 486.

Muftić, Mehmed-efendija = Mehmed-efendija Muftić
Muftić, Salim-efendija = Salim-efendija Muftić
Hadži Muhamed Bičakčić b. Fadlulah iz Sarajeva: 222; 350; 359; 541.
Muhamed-efendija iz Gračanice: 314.
Muḥamed Glođo, sin H. Akif-age: 19.
Derviš Muhamed al-Fočawī: 412.
Muhamed-aga b. Jusuf-aga: 225.
Hadži Muhamed Muzaferija: 147.
Muhamed Spahić Mostarac: 329.
Muhamed Šakir b. Muhamed Muidović: 353.
H. Muḥammad-paša: 267.
as-sayyid Muḥammad Fāḍil-paša al-maulawī: 33.
Muḥammad Fāḍil b. Muṣṭafā Nūruddīn b. sayyid Muḥammad Hāšim b. Šarīf Aḥmad al-Ḥusainī al-Qrīmī al-Kafawī: 33.
Muḥammad Ḥamdī Potogīzāde: 209.
Muḥammad al-Wazīr: 61.
Muḥsinzāde 'Abdullah-paša, muhafiz Bosne: 258.
Muidović, Muhamed Šakir b. Muhamed = Muhamed Šakir b. Muhamed Muidović
Muidović, dr. Munib = Dr. Munib Muidović
Dr. Munib Muidović: 273.
Murat-kapetan (Gradaščević), sin Osman-kapetana: 318; 419.
Murteza Karagözzade (Karađoz), bivši muftija u Crnoj Gori: 423; 521; 542.
H. Murteza-aga, sin Mahmud-begov: 313.
Munla Musa: 484.
Mustafa-paša, guverner Bosne i Klisa: 524.
Mustafa b. Fejzullah b. Ismail-beg Dženetić = Dženetić, Mustafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg iz Sarajeva
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostarī: 322.
Mustaj-beg Dženetić: 263; 282; 288; 299; 328; 338; 540.
Mutevelić Ahmed Asim = Ahmed Asim Mutevelić
Mutevelić Asim-beg = Asim-beg Mutevelić
Muzaferija 'Abdulqādir-efendi = 'Abdulqādir-efendi Muzaffarīzāde
Muzaferija Hadži Muhamed = Hadži Muhamed Muzaferija

N

Nāilī-efendija Uvejsović, kadija u Mostaru: 520.
Nurika H. Hasan-efendija iz Gračanice: 409.

O

Hadži Omer Mehmedbašić: 527.
Omer b. Mustafa Zildžić: 229.
H. Omer-efendija Pruščak: 527.
Osman-efendija, muderis Simzade medrese: 400.
Osman b. Hasan Abdić Bošnjak: 413.
Osman-aga, sin Muḥammadov, iz Foče: 179.

P

Potogīzāde, Muḥammad Ḥamdī = Muḥammad Ḥamdī Potogīzāde
Pruščak, h. Omer-efendija = H. Omer-efendija Pruščak

S, Ṣ

Munla Ṣāliḥ, mujezin u Ćejva- mahali u Mostaru: 217; 426.
Salih ef. Hasanagić: 330.
Salih-efendija Hromić: 163.
Salim-efendija Muftić: 83; 135; 237; 242; 284; 390; 444; 468; 534.
Seid Ali-beg Filipović: 29.
Silahdar Muhmed-paša: 43.
Sobo H. Muhamed: 44.
Spahić, Muhamed Mostarac = Muhamed Spahić Mostarac
Spahić, H. Zulfikar-aga b. Mehmed (Muhamed Spahizade) = H. Zulfikar-aga b. Mehmed Spahić (Muhamed Spahizade) iz sela Čumel (Čumeljaci) kod Ljubinja
Stočević = Ali Galib-paša Stočević

Stočević = Ali-paša Stočević
Strnak H. Muhamed-efendija: 337.
šaih Sulaimān, raniji kol-ćehaja, potom šeher-ćehaja u Sarajevu: 26.
Šaih Sulaimān-efendi, vaiz u Velikoj džamiji u Budimu: 142.
Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendije: 175; 232; 355; 486.
Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-age: 288; 291; 426; 457; 484.
Svrzo Mehmed-efendija = Mehmed-efendija Svrzo

U, ‘U

sultanija Ummi Gultum, kći sultana Aḥmad-hana: 28.
Uvejsović, Nāilī-efendija = Nāilī-efendija Uvejsović
Uzejr b. Salih, mulazim iz Manastira (Bitolj): 219.

Z

Zafranija = Ibrahim Zafranija
Zildžić, Omer b. Mustafa = Omer b. Mustafa Zildžić
H. Zulfikar-aga b. Mehmed Spahić (Muhamed Spahizade) iz sela Čumel (Čumeljaci) kod Ljubinja: 111; 122; 365; 412.

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

A, ‘A

Abdulah Hasan-beg Mahremizade: 297
Abdulaziz Muminzade, muderris u medresi Kurkdži-baši: 272
‘Abdulbaqī, sin Hadži Ibrahim efendije: 188
‘Abdul-baqī Muḥammad b. H. Muḥammad-aga Džino (Džinić): 311
Abduhu Šeih Muhamed: 293
(Hafiz) ‘Abdulkerīm: 169
Abdullah: 500
‘Abdullāh b. Šaih Aḥmad, kadija iz Soluna: 208
Abdullah b. Dursun: 321
‘Abdullah, sin Ejubov: 165
Abdullah b. Hasan: 516
‘Abdullah Kantamiri-zade: 193; 205
‘Abdullah Rūmī: 155
Abdurrahim: 270
‘Abdurrahim, bivši kadija u Izmiru: 51
Abdurrahim b. Muhamed, muderris: 297
‘Abdurrahim b. Muḥibuddīn: 154
Abdurraḥmān: 296
‘Abdurraḥmān iz Yedrena: 147
Abu Bekr b. Rustem b. Ahmed eš-Šerwani: 344
Aiša...(?): 319
(Munla) Aḥmad-efendija iz Ljubinja: 102
Aḥmad b. ‘Alī: 193; 197
(as-Sayyid) Aḥmad Bahrī: 166; 449
Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥ. ‘Alī b. Muṣṭafā-aga b. Ṣāliḥ-aga Dizdar b. Ḥ. Ḥusein-aga b. Ḥ. Aḥmed-aga b. Ḥ. Ḥusein-aga: 272
Aḥmad b. Muṣṭafa: 187
(H.) Ahmad ef., sin Muṣṭafin, muderris G.H. medrese: 184; 188; 443
Ahmed-aga Bošnjak: 261
Ahmed b. Ali: 262
(Hafiz) Ahmed-efendi b. Muhamed: 288
Ahmed Seid b. Ahmed Mīr iz grada Hāmije na Kritu: 260
Ajni-begov mekteb u Sarajevu: 84; 112; 136
‘Alī ‘Abdulğalīlzāde: 140
Alī b. Abdulaziz: 445
Alī b. Abdullah: 272
Alī b. Ḥasan Džabizade: 514
Alī b. Ḥasan el-Mostārī: 217
Alī b. el-Jemeni el-Huseini: 272
(Munla) Ali Mehmed-baša: 506
‘Alī b. Muḥammad b. Manṣūr b. Ismā‘īl aš-Širāzī: 521
Amrullah b. Amrullah al-Bosnawī: 181
(Hadži) Arif b. Derviš ef.: 171
(Hadži) ‘Ārif-efendija Mostarac Kajtazzade: 171

B

Bakarević = Ibrāhīm b. Ḥ. Muṣṭafā al-Baqārī, Bakarević
Bojozade Hasan-efendi: 298; 311; 526; 547
Bosnali Ahmed-aga: 262
Bosnevi Halil: 270
Bošnjak Osman b. Hasan Abdić: 413

C

Careva džamija u Sarajevu: 39

E

Ebu Bekr b. H. Muhamed: 441
Ebu'l-Felāh 'Abdulḥajj b. Ahmed b. Muhamed b. el-Imād: 265
Elči Ibrahim-pašina medresa = Fejzija Medresa u Travniku

F

Fejzija medresa u Travniku: 34; 36; 103; 138; 141; 160; 162; 167; 184; 207; 209; 219; 267; 268; 282; 297; 299; 320; 329; 395; 404; 410; 421; 437; 449; 485; 509; 513; 522; 530; 554
Fejulah Hamamdžizade: 163
Ferhadija džamija u Banjaluci: 38

G

Gazi Husrev-begova džamija u Sarajevu: 46
Gulšeni Lutfullah Lutfi: 333

H, Ḥ, Ḫ

Hadžipašazade Hadži Memiš-aga: 317
(Hağí) Ḫalīl-efendi iz Graćanice: 182; 202; 300; 366; 424; 492; 499
Ḫalīl Bosnevī (Bošnjak), pisar u Beogradskom sudu: 366
Hasan: 242
Hasan-efendija: 247
(H.) Hasan Muzaferi el-Bosnavi iz Sarajeva: 308
(as-Sayyid) Ḥasan b. aš-Šayḫ... iz Egipta: 144
Hromozade: 153
Hromozade Salih Sidqī = Stočanin Hromozade Salih Sidqī
(Šejh) Husein-efendi Antalyewi: 163

I, 'I

(Munla) Ibrāhim b. 'Abdullāh iz Sarajeva: 401
(Ḥaği) Ibrāhīm 'Abdurrazzākzāde; 125
(Hadži) Ibrahim b. Hadži Durak: 317
Ibrahim b. Hamza, Ušaqīzāde: 339
Ibrahīm, sin Hadži Ibrahima-efendije: 188
Ibrahim b. Šeih Ismā'īl: 414
Ibrahīm b. Muhamed b. Ibrahīm: 154
Ibrahim b. Muhamed Župčevi: 329
Ibrāhīm b. Ḥ. Muṣṭafā al-Baqārī, Bakarević: 5; 539
Ibrahim b. Salih-efendi: 168
Ibrahīm b. Sulaiman b. 'Abduṣṣamad: 298
'Īsā b. Aḥmad iz Erzeruma: 129
Ismā'īl b. Ḥasan: 17
Ismet-efendi Svrzo, sin Vejsil-efendije iz Sarajeva: 232
'Izzetī Ṣāliḥ, kadija u Bosna Brodu (Travniku): 194; 269

J

Jahja b. Ali, kadija u Šumenu (Šumna): 162
Jusuf b. Ebul-Feth es-Sekifi el-Hanefi: 162

K

Kantamirijina biblioteka u Sarajevu: 141; 201; 203; 254; 255; 268; 282; 284; 286; 289; 319; 328; 363; 366; 391; 415; 431; 492
Karađoz-begova biblioteka: 8; 9; 23; 49; 52; 105; 127; 143; 148; 149; 150; 153; 156; 164; 165; 166; 177; 188; 189; 190; 194; 196; 197; 203; 208; 212; 217; 223; 242; 260; 261; 262; 264; 274; 275; 285; 286; 292; 294; 302; 303; 304; 317; 321; 322; 329; 330; 336; 346; 351; 358; 403; 414; 420; 421; 426; 432; 436; 448; 480; 514; 524; 529; 549
Kasim b. Ibrahim b. Kasim b. Ali: 260

M

Mahmud, muftija u Magnisi: 444
Mahmud b. Ali, vaiz džamije Murad...?: 288
(Hafiz) Mehamed: 162
(H.) Mehmed Handžić: 293; 295; 297; 298; 351
Mehmed Hasib b. Ibrahim b. Mustafa es-Saraji: 168
(Džamija) Mehmed-paše Kukavice u Foči: 40
Mehmed, sin Šejh Mustafin: 435
Mīr Muhamed b. Husein-paša: 469
Muderriszade: 449
Muḥamad Se'id Ḫayrizade: 174
Muḥamad Šākir Mu'īdefendizade (Muidović): 174; 273; 353
Muhamed: 448
(el-Hāğ) Muhamed: 297
(Šejh) Muhamed, muftija u Travniku: 449
(Hafiz) Muhamed-efendi: 162
Muhamed iz Novog Pazara: 134
Muhamed b. Abdullatif el-Hanbelī: 265
Muhamed Adžem: 441
Muhamed Aganagić iz Sarajeva: 195; 538
Muḥamed b. 'Alāuddīn, kadija u Mostaru: 217
Muhamed Enveri-efendija Kadić: 169; 251; 283; 369; 435; 438; 535; 537; 545
Muḥamed Glođo, sin H. Akif-age; 19
Muhamed b. Husejn: 445
Muhamed b. Ibrahīm b. Muhamed ed-Dekdekdžī: 154
Muhamed el-Iznīkī Vahjīzade: 288
Muhamed b. Murad-beg iz Donje Tuzle: 225
Muhamed b. Seyyid Abdulkerim: 269;
(Šaih) Muhamed Mevlevi iz Kaira: 294
Muhamed Salih b...?: 297
Muhamed b. Mustafa al-Bosnawī: 448;
Muhamed Rifdi, muderris medrese Hajruddin-paša: 257
Muhamed b. Seyyid Abdulkerim: 269;
Muḥamed Šakir: 204
(H.) Muhamed Velihodžić: 435
Muḥmmad Čauš...?: 333
Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥarīrī: 153
Muḥammad Rāšid Ḥāfizzāde, kadija u Banjoj Luci: 273
Muḥammad Šaiḫi, muftija u Solunu: 256
Muḥammad ... aṯ-Ṯa'labī: 233
(Šayḫ) Muḥammad efendija Telalagić iz Sarajeva: 104
Muḥammad al-Wazīr: 61
Muḥammed Baqī Džinozade: 181
Muhammed, sin Ibrahīm-efendije: 188
Muhammed-efendija Beograđanin: 142
Mūsā al-Mualawī: 137
Mustafa: 448
(H.) Mustafa-efendi: 344
(H.) Mustafa, kadija: 51; 197
(Hadži) Mustafa, niški defterdar: 196
Muṣṭafā b. Aḥmad-efendi: 217
Muṣṭafā b. 'Alī: 61
Muṣṭafā Edīb, kadija, sin Ibrāhīma Kučukzāde iz Sarajeva: 111; 365
Mustafa b. Ibrahim: 412
Mustafa, sin šejhul-islama Muhameda, kadija u Üsküdaru: 446;
Mustafa el-Konevi: 441;
(aš-Šayḫ) Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Maḥmūd, Defterdār-zāde: 144
Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Fočawī: 59
Muṣṭafā b. Muhamed: 435
Muṣṭafā b. Muhamed b. Halil Mukazade el-Mostari: 260
Mustafa b. Salih: 171
Muṣṭafa b. Ṣāliḥ-efendi Naīmīzade: 403
Muṣṭafa b. Yūsuf al-Mostari: 322

O, 'O

Omer Ajni: 271
Omer b. Muhamed el-Bosnevi: 273
Omer Zuhdi: 273; 538
Osman: 206
(Hadži) Osman Bošnjak: 129
Osman Hifzi-efendi: 172
Osman b. Husejn: 516
'Oṯmān Nūrī b. Muṣṭafā, kadija u Duvnu: 130

P

Puža Munla Mehmed b. Muṣṭafa-efendi, kadija: 168

S, Ṣ

Ṣalih, muftija u Mostaru: 212; 423
Ṣalih b. al-Hağ Muḥamad al-Bosnawī: 174
(Munla) Ṣāliḥ Hromić iz Stoca: 102
Salih Izeti (Hromozade): 328
(Sayyid) Ṣāliḥ Jalovčić: 35
Salih Sidki Mahmudkadić: 435
Sijāh...(?)... b. Islām: 409
Simzade medresa u Sarajevu: 107; 211
Stočanin Hromozade Salih Sidqī: 301
(Ḥafiz) Sulaimān b. Ḫalīl-alamdar Šarac: 97
Sulejman Selimović: 317

Š

Šehdi-efendijina biblioteka: 11; 52; 55; 57; 58; 144; 155; 160; 177; 178; 184; 200; 203; 225; 230; 233; 240; 265; 273; 282; 286; 289; 291; 297; 305; 322; 331; 332; 333; 349; 354; 401; 402; 405; 408; 411; 412; 416; 418; 421; 438; 439; 443; 445; 450; 451; 455; 463; 466; 542; 546
Šit Šukūri b. Nūh b. Ahmed el-Uskubi: 288

U

(H.) Ubejdullah Zuhdi b. H. Ibrahim: 304; 317; 329
Umoljenici (džamija) u Sarajevu: 31
Ušaqīzāde = Ibrahim b. Hamza, Ušaqīzāde

V

Vejsi-efendija: 88

Y

Yusuf el-Bosnevi: 420
(Sayyid)Yūsuf b. Idrīs b. aš-Šayḫ Zain al-'Ābidīn: 153
Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥalbānī al-Mu'aydī: 261
Yūsufzāde Sayyid Ibrāhīm, imam sultan Mehmedove džamije: 89
Yūsuf al-Qara Bīnārī al-Anqarawī: 182

Z, Ẓ

Ẓahīr b. Sa'dullah, kadija: 265

INDEKS MJESTA

A

Agros - Konja: 62.
Ahmed pašina al-Gazāiriyya džamija u Istanbulu: 28
Ahmed-agina medresa u Mostaru: 164; 275.
Aja Sofija džamija u Istanbulu: 104.
Ajni-begov mekteb u Sarajevu: 43; 71; 83; 84; 112; 139; 222; 401; 541.
Ajni-dar: 388.
Ak Binar kod Edirne: 324.
Aladža džamija u Foči: 130.
Albanija: 134.
Ali-begova medresa u Travniku: 160.
Alep-Sirija: 340.
Ali Galib-pašina tekija u Mostaru: 351.
Ali Ramazan medresa zv. Qizildag-yaylagi medresa kod grada Qarsa: 414.
Ali-paša Džedid Medresa: 120.
Amid; 6
Anadolija 125.
Ankara: 177; 182.
Aq Gazi mahala - Qastamuni: 52
Ausag u Egiptu: 234.
Azhar: 327; 340.

B

Bafra-Turska: 397.
Bagdad; 293; 347.
Bajburt-Anadolija: 125
Bakir-baba mahala u Sarajevu: 222.
Banja Luka: 38; 273.
Bejdehan: 302.
Bender: 91.
Beograd; 142; 300; 324; 366; 492.
Berde: 418.
Besarabija: 91.
Bey-pazar: 288.
Biblioteke:
-Bojo zade Hasan efendi biblioteka: 298; 311; 526; 547.
-Egipatska biblioteka: 83.
-Gazi Husrev-begova biblioteka: 29; 32; 33; 140; 191; 233; 243; 339; 354; 402; 423; 439; 467; 491; 521; 542.
-Halil efendina biblioteka u Gračanici: 274; 300; 314; 499.
-Handžić Mehmeda biblioteka: 295; 298.
-Ishak-begova biblioteka u Skopju: 85; 88.
-Karađoz-begova biblioteka: 8; 9; 23; 49; 52; 105; 126; 143; 148; 149; 153; 156; 164; 165; 166; 177; 188; 189; 190; 194; 196; 197; 203; 208; 212; 217; 223; 242; 260; 261; 262; 264; 274; 275; 285; 286; 294; 301; 302; 303; 304; 317; 321; 322; 329; 330; 336; 346; 351; 358; 403; 414; 420; 421; 426; 432; 435; 448; 480; 514; 524; 527; 529; 549.
-Kantamirina biblioteka: 141; 181; 201; 203; 254; 255; 268; 282; 284; 286; 289; 319; 328; 362; 366; 391; 415; 431; 492.
-Kairska biblioteka: 200.
-Muhamed Enver Kadića biblioteka: 169; 251; 283; 369; 535; 434; 438; 536; 542.

Bihać: 539.
Birčlan: 326.
Bistrik: 25
Bitolj: 219.
Blagaj: 355.
Bojo-zade Hasan efendi biblioteka: 298; 311; 526; 547.
Bosna: 74; 125; 215; 229; 258; 404; 524.
Bosna-Brod (travnik: 194; 328.
Brusa (Bursa); 196; 412; 421.
Bugarska: 19. 382.
Buhara: 66; 256.
Burmali džamija uSkoplju: 343.

C

Careva džamija 33; 39; 229.
Careva džamija u Beogradu: 492
Careva džamija u Rogatici: 342.
Crna Gora: 423; 542.
Crno more: 372; 521.

Č

Čajniče: 188; 342; 343.
Čarkli medresa - Turska: 243.
Čejvan mahala u Sarajevu: 217.
Čelebi-zade džamija u Istanbulu: 281.
Čumeljci kod Gleđevaca: 111; 122; 365.
Čumenj u Hercegovini: 111; 122; 365.

D

Dagistan: 32
Damask: 196; 211; 232; 236; 331; 375; 493; 498.
Darus-sunna: škola hadisa: 232.
Debbeg Sulejmanova mahama u Sarajevu: 43.
Delendede kod Konje: 35
Delhi: 458.Derventa: 382.
Dnoluk kod Jajca: 34.Doboj: 384.
Donja Tuzla: 29; 223; 225.
Durak hodžina džamija u Sarajevu: 48.
Duvno: 130; 269.

DŽ

Džami Atik mahala u Sarajevu: 28
Džindi mahala u Donjoj Tuzli: 29

Džamije
-Ahmed pašina al-Gazāiriyya džamija u Istanbulu: 28.
-Aja Sofija džamija u Istanbulu: 104.
-Aladža džamija u Foči: 130.
-Burmali džamija uSkoplju: 343.
-Careva džamija: 33; 39; 229.
-Careva džamija u Beogradu: 492.
-Careva džamija u Rogatici: 342.
-Čelebi-zade džamija u Istanbulu: 281.
-Durak hodžina džamija u Sarajevu: 48.
-Emevijska džamija u Damasku: 492.
-Ferhadija džamija: 34; 38; 95.
-Gazi Mehmed Fatihova džamija 33; 44.
-Mehmed-paše Kukavice džamija u Foči: 40.
-Murad džamija: 288.
-Nišandži Mehmed pašina džamija u Istanbulu: 51; 296.
-Resululahova džamija u Medini: 527.
-Sayyida Zainib džamija u Kairu: 528.
-Stara džamija u Foči: 290.
-Sulejmanija džamija: 26.
-Sultan Mehmedova džamija: 89; 109.
-Ulomljenica džamija: 31.

Đ

Đakova: 7.
Đulmerk: 326.
Đumišića mahala u Sarajevu: 45; 67.
Đumišića medresa: 26.

E

Edirne (Jedrene); Edrede: 147; 324; 329.
Egipat: 28; 92; 123; 172; 213; 234; 286; 342; 343; 350; 403; 489; 510.
Egipatska biblioteka: 83.
Elči Hadži Ibrahim-pašina medresa: 34; 36; 71; 103; 141; 160; 161. 162; 167; 184; 207; 209; 219; 267; 268; 283; 297; 299; 320; 329; 395; 404; 408; 421; 437; 449; 482; 513; 522; 530; 554.
Elsabana u Albaniji: 134.
Emevijska džamija u Damasku: 492.
Erzurum: 128.

F

Farisija medresa u Damasku: 331.
Fatime Hatun medresa: 539.
Feke- Adana: 20.
Ferhadija džamija: 34; 38; 95.
Foča: 40; 59; 68; 130; 141; 142; 148; 152; 179; 223; 245; 266; 290; 296; 313; 342; 412.

G

Galipolje: 369.
Gazi Mehmed Fatihova džamija 33; 44.
Gazi Husrev-begova biblioteka: 29; 32; 33; 140; 191; 233; 243; 339; 354; 402; 423; 439; 467; 491; 521; 542.
Gazi Husrev-begov hanikah: 401.
Gazi Husrev-begov mekteb: 209.
Gazi Husrev-begov vakuf: 145; 243.
Gazi Husrev-begova džamija: 32; 33; 46; 553.
Gazi Husrev-begova medresa: 129; 184; 188; 256; 280; 299; 300; 314; 338; 342; 441; 443; 446; 484.
Glamoč: 474.
Gleđevci: 111.
Goražde: 342.
Gornja Tuzla: 111.
Gornji vakuf: 541.
Gradačac: 229; 513.
Gračac tvrđava: 229.
Gračanica: 134; 142; 182; 202; 274; 300; 367; 407; 424; 499.
Grčka: 450.
Guli: 423.

H

Haleb: 455.
Halil efendina biblioteka u Gračanici: 274; 300; 314; 499.
Hamija: 260.
Handžić Mehmeda biblioteka: 295; 298.
Hatay u Kini: 442.
Hawadže Muhamed Parsa hanikah u Buhari: 256.
Hemedan: 280.
Himat iz Damaska: 375.
Hošab: 326.
Hrvatska: 7
Husrevija medresa u Sarajevu: 68.

I

Ibrahim-pašina medresa u Počitelju: 403.
Imadijja medresa u Hemedanu: 280.
Indija: 458.
Isfahan: 348.
Ishak-begova biblioteka u Skopju: 85; 88.
Iskenderija medresa u Kairu: 64.
Iskender-pašina mahala u Sarajevu: 401.
Ismail-serhat: 503.
Istanbul: 32; 51; 55; 91; 92; 102; 126; 151; 183; 209; 215; 221; 254; 270; 273; 281; 291; 314; 334; 355; 380; 407; 412.
Izačić: 539.
Izmir: 351.

J

Janja: 31.
Jenišeher: 473.
Jerusalim: 255; 350.
Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti: 381.

K

Kaba: 145.
Kairo: 64; 94; 234; 252; 254; 294; 327; 340; 382; 391; 445; 486; 514; 528.
Kairska biblioteka: 200.
Kamičak mahala u Ključu: 34.
Kaniža: 215.
Kantamirina biblioteka: 141; 181; 201; 203; 254; 255; 268; 282; 284; 286; 289; 319; 328; 362; 366; 391; 415; 431; 492.
Kapu agina Ahmed-agina medresa u Mostaru: 175; 190.
Karabunar: 182.
Karaman: 69; 129.
Karađoz-begova biblioteka: 8; 9; 23; 49; 52; 105; 126; 143; 148; 149;

153; 156; 164; 165; 166; 177; 188; 189; 190; 194; 196; 197; 203; 208; 212; 217; 223; 242; 260; 261; 262; 264; 274; 275; 285; 286; 294; 301; 302; 303; 304; 317; 321; 322; 329; 330; 336; 346; 351; 358; 403; 414; 420; 421; 426; 432; 435; 448; 480; 514; 524; 527; 529; 549.
Karađoz-begova medresa: 22
Kavkaz: 32
Kaysari: 154.
Kefe na Krimu: 33.
Kina: 442.
Kipar: 555.
Klis: 524.
Ključ: 34.
Konja: 35; 62.
Kopan u Mađarskoj: 515.
Krim: 32; 33; 155; 514.
Krit: 260; 467.
Krkčešme medresa u Istanbulu: 474.
Kurkdži-bašina medresa: 272.
Kustendil 28.
Kutahija: 150.
Kutahija: 97.

L

Laizi-Kerman: 69; 71.
Larind; 69.
Larise-Jenišeher: 473.
Leskovik u vilajetu Janja: 31
Livno: 108; 252.

LJ

Ljubunja: 102; 111; 122; 365.

M

Mađarska: 423; 515.
Maglaj: 226.
Magnis: 444.
Magusi na Kipru: 555.
Mahale:
-Aq Gazi mahala - Qastamuni: 52.
-Bakir-baba mahala u Sarajevu: 222.
-Čejvan mahala u Sarajevu: 217.
-Debbeg Sulejmanova mahama u Sarajevu: 43.
- Džami Atik mahala u Sarajevu: 28.
-Džindi mahala u Donjoj Tuzli: 29.
-Đumišića mahala u Sarajevu: 45; 67.
-Iskender-pašina mahala u Sarajevu: 401.
-Kamičak mahala u Ključu: 34.
-Nedžar Hadži Ibrahim mahala u Sarajevu: 45.
-Sinan-vojvode mahala: 21.
-Timurhanova mahala u Sarajevu: 44.
Mahmudi: 326.
Makedonija: 343; 366.
Medina: 60; 106; 233; 234; 245; 527; 541; 542.
Medrese:
-Ali-paša Džedid Medresa: 120.
-Ali begova medresa u Travniku: 160.
-Ahmed agina medresa u Mostaru: 164; 275.
-Ali Ramazan medresa zv. Qizildag-yaylagi medresa kod grada Qarsa: 414.
-Čarkli medresa - Turska: 243.
-Đumišića medresa: 26.
-Elči Hadži Ibrahim-pašina medresa: 34; 36; 71; 103. ; 141; 160; 161. 162; 167; 184; 207; 209; 219; 267; 268; 283; 297; 299; 320; 329; 395; 404; 408; 421; 437; 449;.482; 513; 522; 530; 554.
-Farisija medresa u Damasku: 331.
-Fatime Hatun medresa: 539.
-Gazi Husrev-begova Medresa: 68129; 184; 188; 256; 280; 299; 300; 314; 338; 342; 441; 443; 446; 484.
-Husrevija medresa u Sarajevu: (vidi: Gazi Husrev-begova medresa).
-Iskenderija medresa u Kairu: 64.
-Imadijja medresa u Hemedanu: 280.
-Ibrahim-pašina medresa u Počitelju: 403.
-Karađoz-begova medresa: 22.
-Kapu agina Ahmed-agina medresa u Mostaru: 175; 190.
-Kurkdži-bašina medresa: 272.
-Krkčešme medresa u Istanbulu: 474.
-Murteza Karagoz-zade medresa : 423.
-Nova medresa u Medini: 245.
-Nizamija medresa u Bagdadu: 293.

-Reis el-kutub medresa u Qastamoniji: 301.
-Sulejmanija medresa: 8.
-Simzade medresa: 26; 45; 67; 107; 160. 211; 359; 400.
-Saif medresa u Ankari: 177.
-Skender-pašina medresa: 327.
-Šehzade medresa: 473.
-Tekija medresa: 19.
-Zvornička medresa: 167.
Mehmed-paše Kukavice džamija u Foči: 40.
Meka: 8; 75; 214; 272; 348; 541; 504.
Mostar: 22; 105; 163; 164; 171; 175; 190; 204; 208; 212; 260; 263; 272; 292; 301; 321; 330; 351; 421; 423; 426; 456; 479; 520; 529
Mudanija: 134.
Mudurn - Qastamuni: 52.
Mugla: 111; 337.
Muhamed Enver Kadića biblioteka: 169; 251; 283; 369; 535; 434; 438; 536; 542.
Murad džamija: 288.
Murteza Karagoz-zade medresa ; 423.

N

Nasiriyya hanikah u Sahrau: 162.
Nedžar Hadži Ibrahim mahala u Sarajevu: 45.
Neretva: 40.
Niđa: 388.
Nikde - Turska: 243.
Nizamija medresa u Bagdadu: 293.
Niš: 142.
Nišandži Mehmed pašina džamija u Istanbulu: 51; 296.
Nova medresa u Medini: 245.
Novi Pazar: 135; 434.

O

Odžakov: 24
Ohrid; 18.
Olovo: 252; 536.
Osman Pazar: 19
Ozije: 24
Ošanići kod Stoca: 402; 463.

P

Papari: 343.
Perzija: 69.
Pljevlja: 240.
Počitelj: 40; 41; 294; 317; 335; 345; 403.
Prozor: 120.
Prusac: 74; 325.

Q

Qars: 414.
Qastamuni: 52; 301.

R

Radomir kadiluk: 121.
Reis el-kutub medresa u Qastamoniji: 301.
Resmo -Krit: 467.
Resululahova džamija u Medini: 527.

Ričina kod Mostara: 456.
Rogatica: 342.

S

Sahra: 162.
Saif medresa u Ankari: 177.
Sakiz: 555.
Samarkand; 66
Sarajevo: 10; 21; 23; 25; 26; 27; 28; 31; 33; 33; 34; 38; 39; 43; 44; 45; 46; 59; 60; 68; 74; 95; 107; 112; 135; 160; 175; 205; 217; 222; 226; 227; 232; 238; 252; 268; 284; 288; 299; 308; 314; 338; 340; 341; 350; 359; 360; 365; 400; 401; 402; 404; 434; 441; 427; 431; 473; 474; 482; 509; 530; 547; 463; 486; 526; 535; 536; 538; 553.
Sayyid Gazi-Turska: 150.
Sayyida Zainib džamija u Kairu: 528.
Serez-Grčka: 450.
Sevilja: 4.
Seyyid šehiri kod Konje: 35.
Simbor: 423.
Sim-zade medresa: 26; 45; 67; 107; 160; 211; 359; 400.
Sinan-vojvode mahala: 21
Sinop: 372; 397.

Sirija: 341.
Sirijski Tripolis: 296.
Skender-pašina medresa: 327.
Skoplje: 26; 28; 69; 85; 343; 366; 434.
Solun: 50; 208; 256.
Spuž: 83.136.
Srebrenica: 135; 434.
Sredozemno more: 555.
Stara džamija u Foči: 290.
Stolac: 102; 337; 402; 412; 463.
Sudan ; 359; 492.
Sulejmanija džamija: 26.
Sulejmanija medresa: 8.
Sultan Mehmedova džamija: 89; 109.

Š

Šarafija štamparija u Egiptu: 172.
Šehdina biblioteka: 11; 52; 57; 144; 154; 155; 157; 160; 177; 178; 184; 199; 200; 203; 205; 206; 225; 230; 233; 240; 255; 265; 267; 273; 282; 286; 289; 291; 297; 305; 322; 331; 332; 333; 349; 354; 402; 405; 406; 408; 412; 416; 621; 438; 439; 443; 445; 450; 451; 455; 463; 466; 470; 521; 542; 546.
Šeh-zade medresa: 473.
Šeriatska sudačka škola u Sarajevu: 360.
Širvan: 418.

T

Taslidže (Pljevlja); 240.
Taš Uzi: 277.
Tašan kod Edirne: 324.
Taštamatij hanikah kod Kaira: 234.
Tekija medresa: 19.
Tekrur u Sudanu: 359
Tesalija: 473.
Tešanj: 227; 384; 412.
Tibriz: 141; 156.
Timurhanova mahala u Sarajevu: 44.
Travnik: 26; 34; 36; 58; 71; 116; 136; 139; 141; 160; 161; 184; 194; 219; 328; 400; 406; 449; 536.
Turnovo: 473.
Turska: 20; 35; 243; 326; 397; 442; 463.
Tuzla: 25

U

Ulomljenica džamija: 31
Uskopje: 26.
Uskudar: 446.

V

Vidin-Bugarska: 382.
Visoko: 524.
Yenice Vardar kod Soluna: 50.

Z

Zagreb: 381.
Zvornička medresa: 167.
Zvornik: 135; 168; 404; 434.

PRILOZI

TABELA I—XV

TABELA I

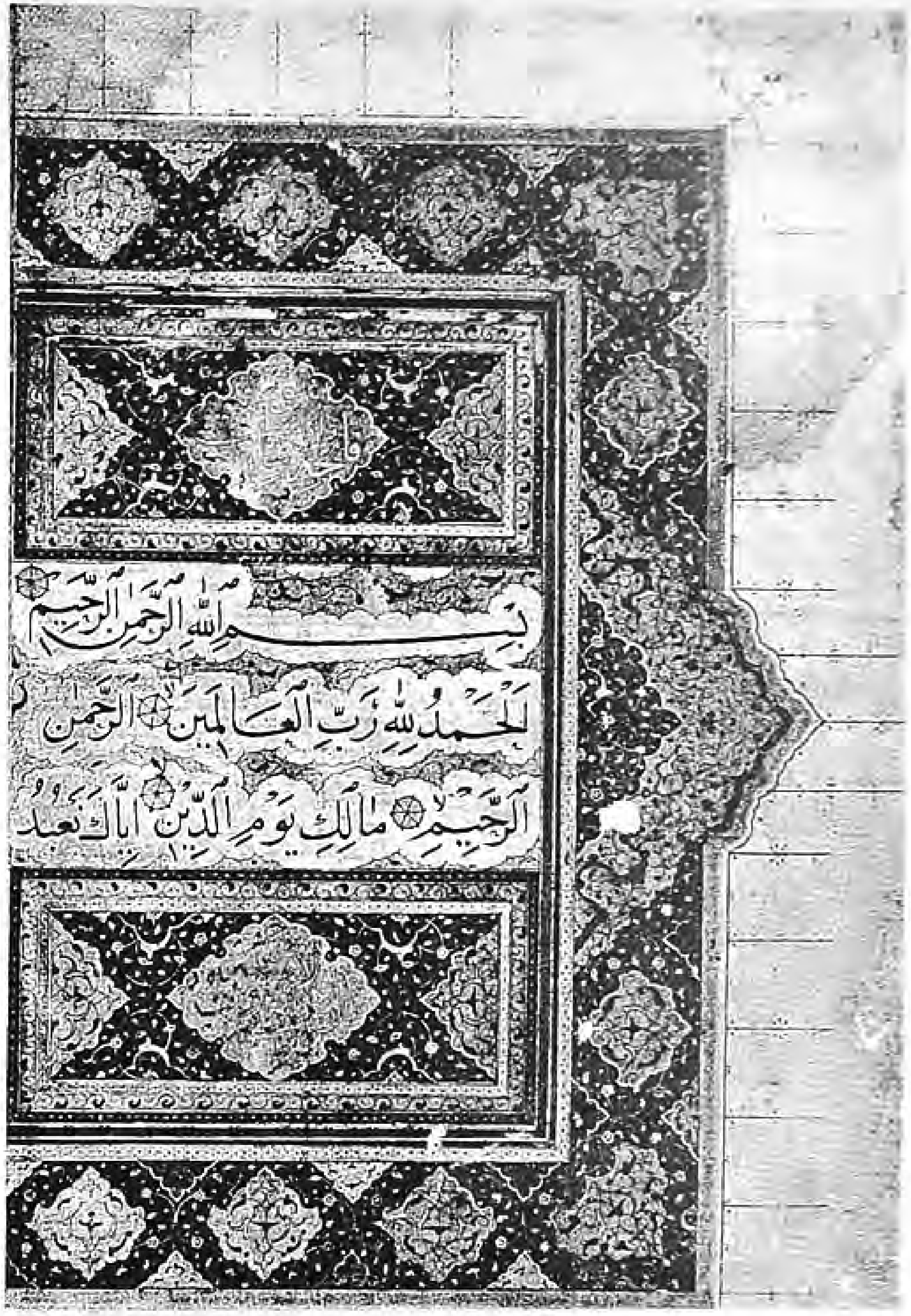

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين الرحمن

الرحيم مالك يوم الدين اياك نعبد

Prva stranica prvog džuza Mehmed-paše Sokolovića (v. br. 59)

TABELA II

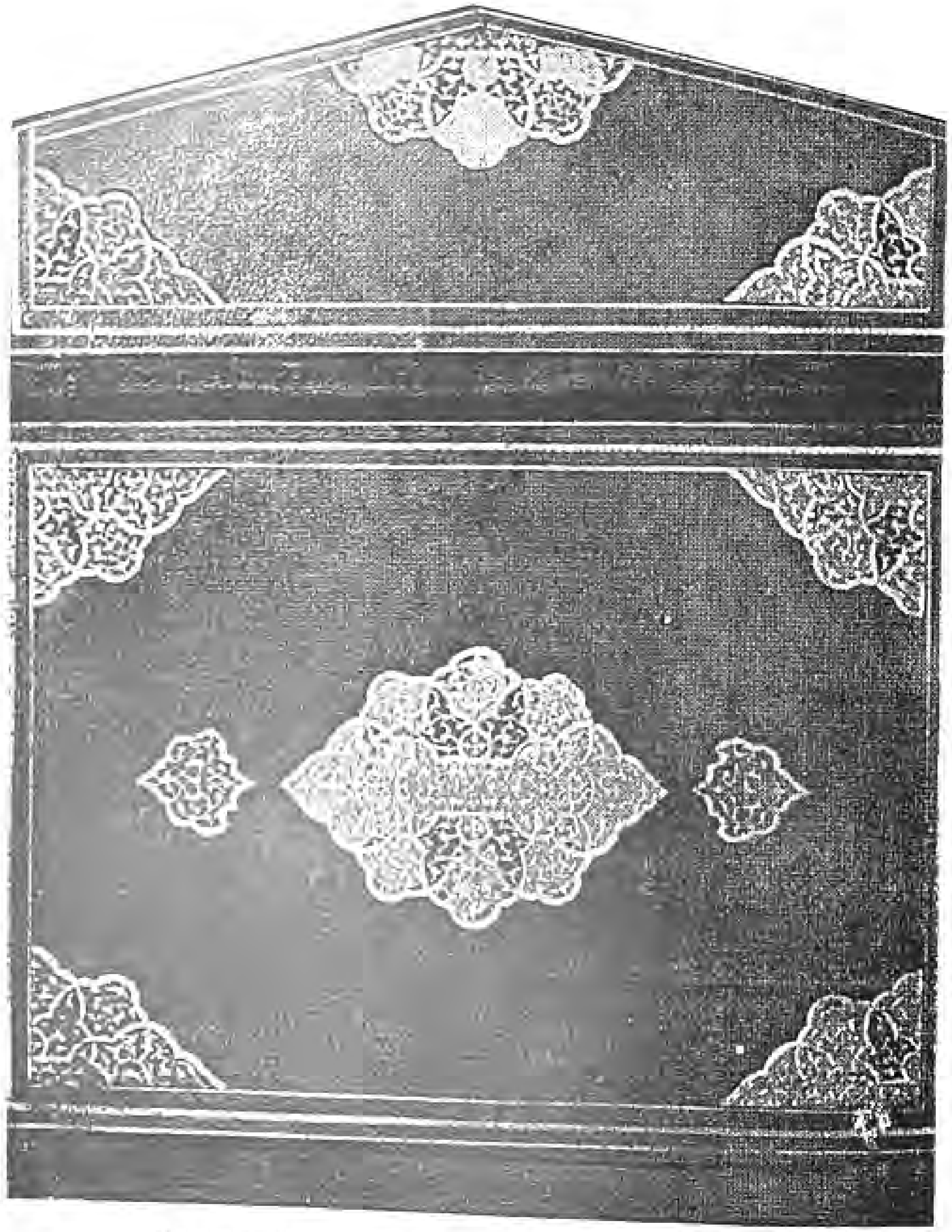

Nutarnja strana poveza Sokolovića džuzova (v. br. 59)

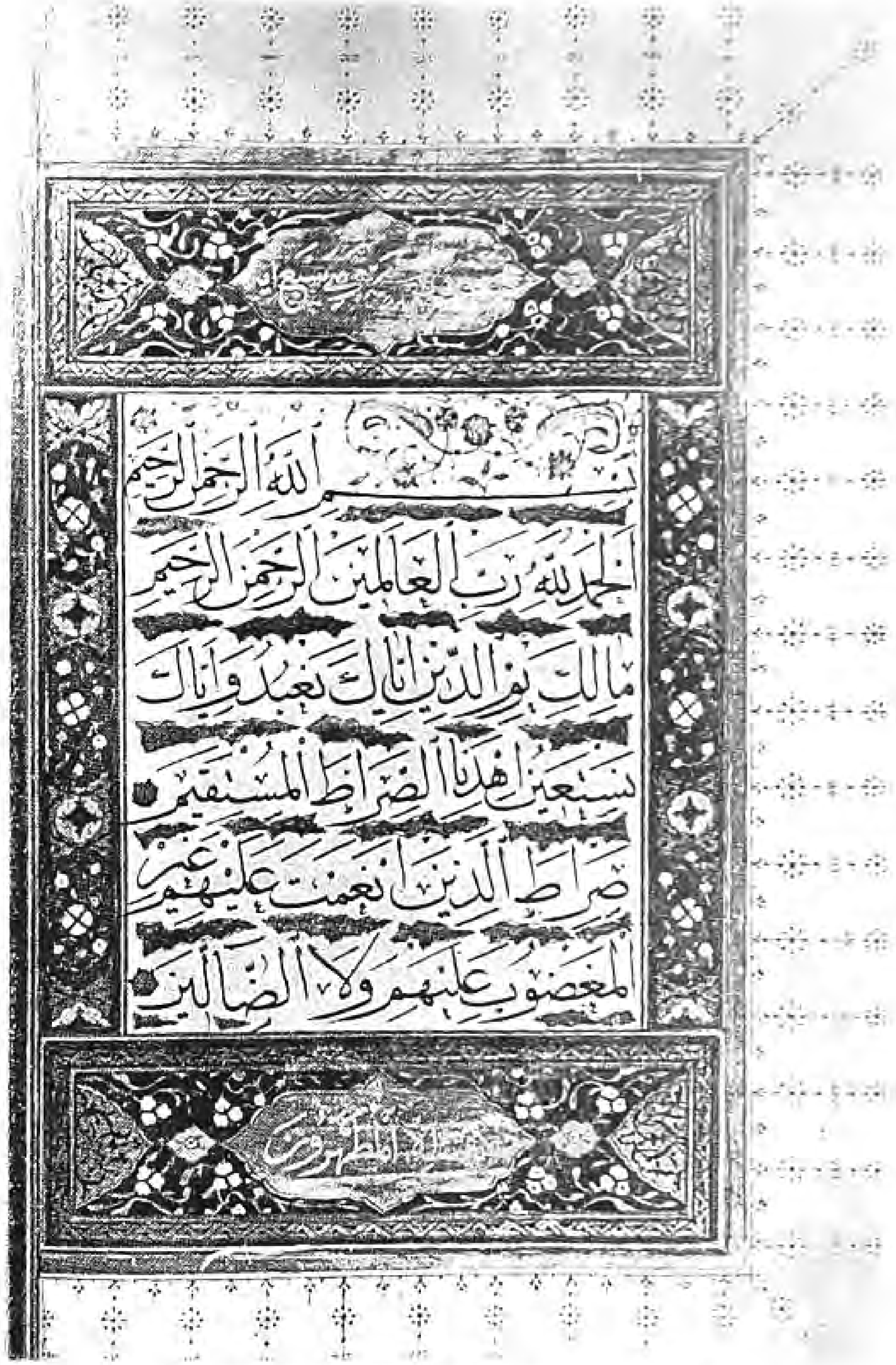

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم
مالك يوم الدين اياك نعبد واياك
نستعين اهدنا الصراط المستقيم
صراط الذين انعمت عليهم غير
المغضوب عليهم ولا الضالين

Prva stranica mushafa iz Careve džamije (v. br. 47)

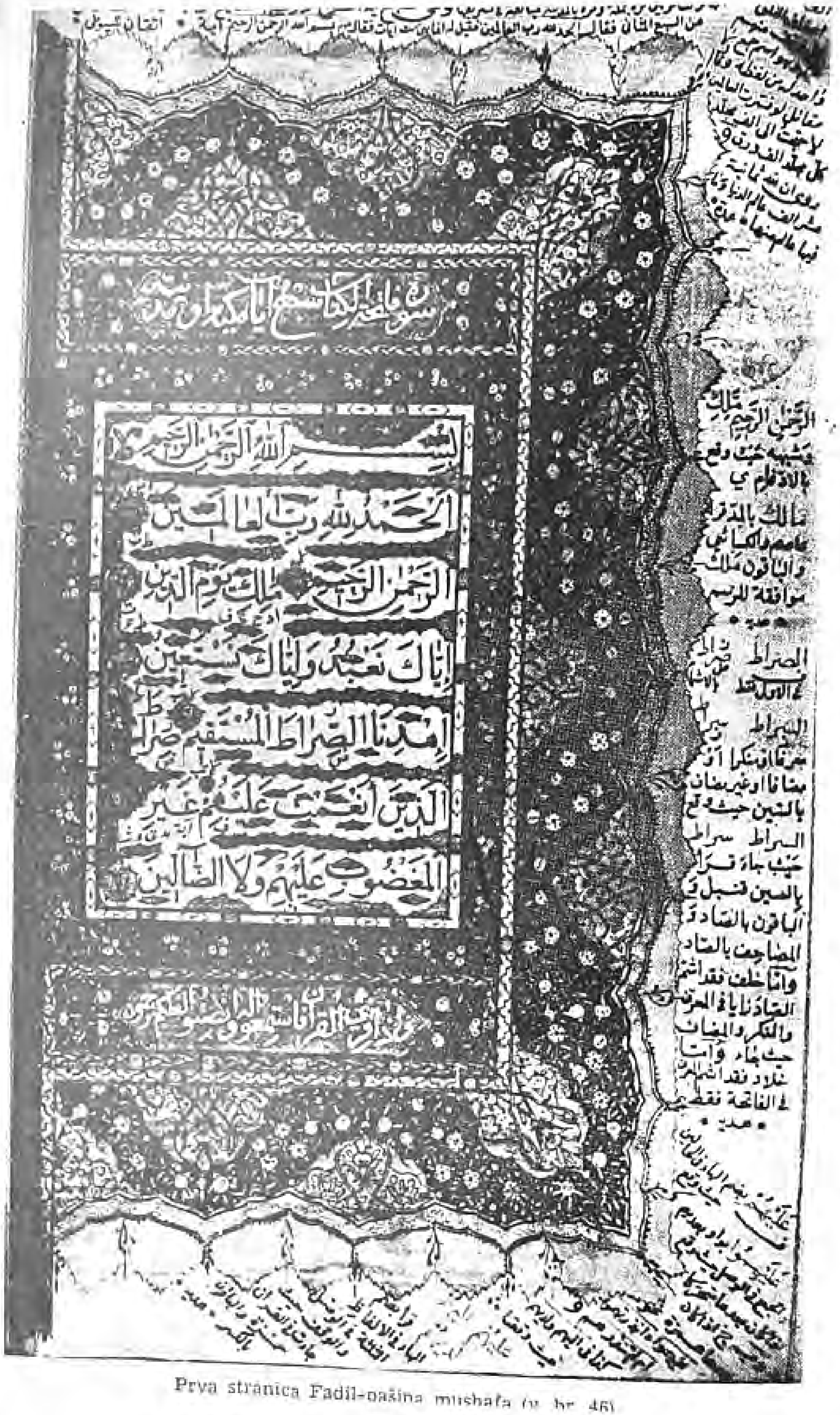

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
الرحمن الرحيم مالك يوم الدين
إياك نعبد وإياك نستعين
اهدنا الصراط المستقيم صراط
الذين أنعمت عليهم غير
المغضوب عليهم ولا الضالين

Prva stranica Fadil-pašina mushafa (v. br. 46)

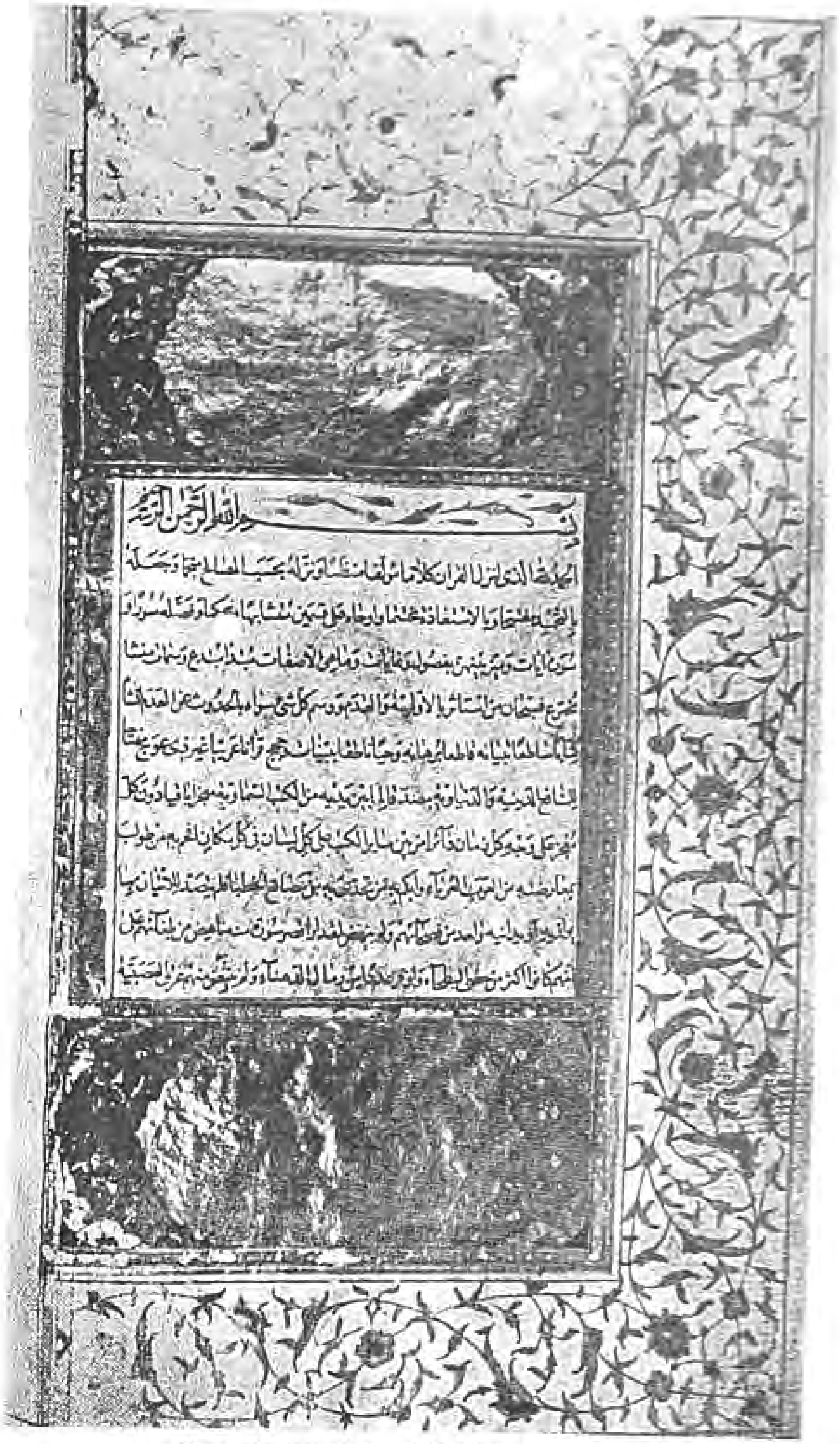

Prva stranica djela al-*Kaššāf* (v. br. 180)

TABELA VI

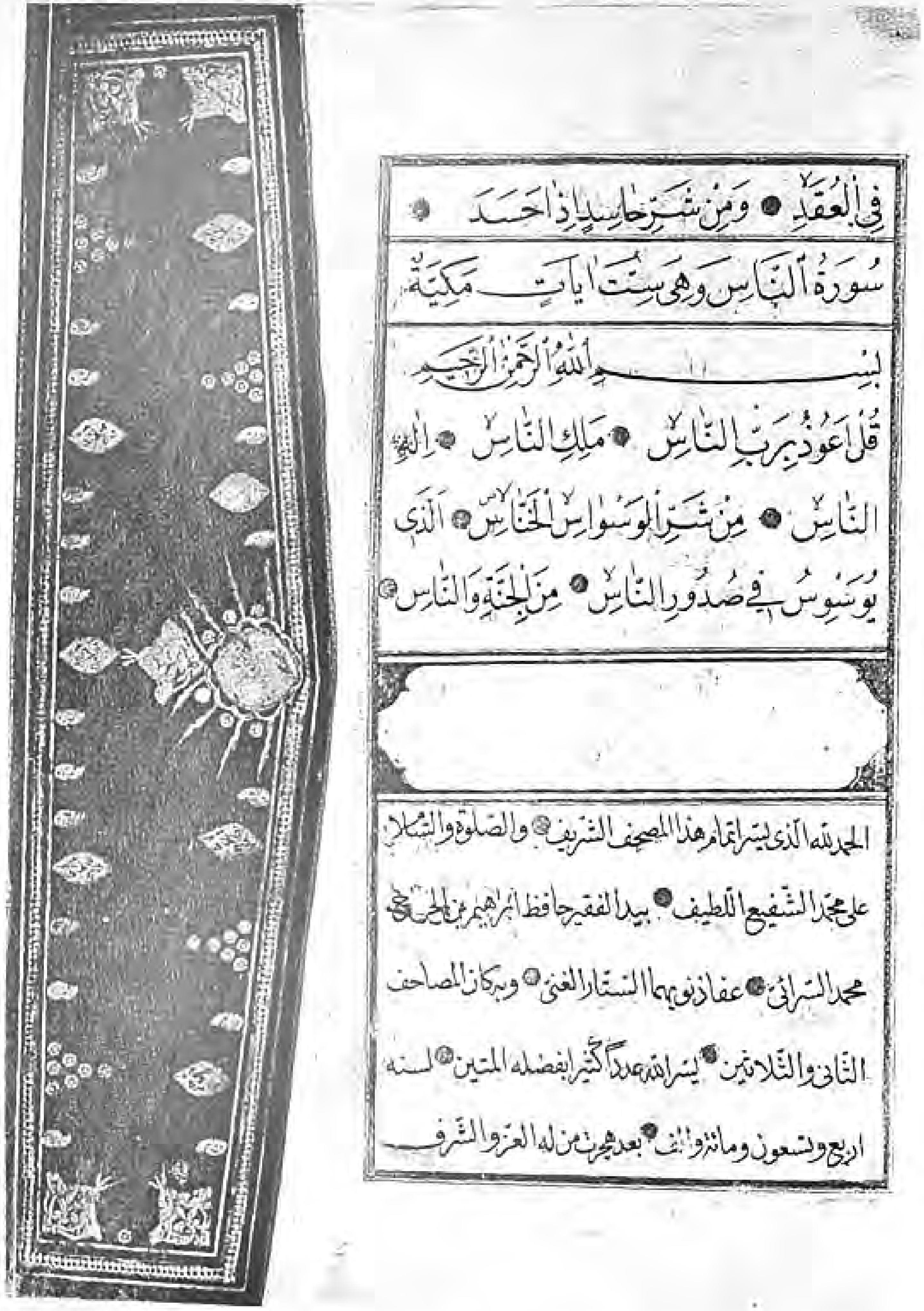

فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۞

سُورَةُ النَّاسِ وَهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞ اِلٰهِ

النَّاسِ ۞ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞ اَلَّذِي

يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۞

الحمد لله الذي يسر اتمام هذا المصحف الشريف ۞ والصلوة والسلام

على محمد الشفيع اللطيف ۞ بيد الفقير حافظ ابراهيم بن الحاج

محمد السرائي ۞ عفا ذنوبهما الستار الغني ۞ وهو كان المصاحف

الثاني والثلاثين ۞ يسر الله عددا كثيرا بفضله المتين ۞ لسنه

اربع وتسعون ومائة والف ۞ بعد هجرت من له العز والشرف

Posljednja stranica mushafa hafiza Ibrahima Šehovića Sarajlije (v. br. 31)

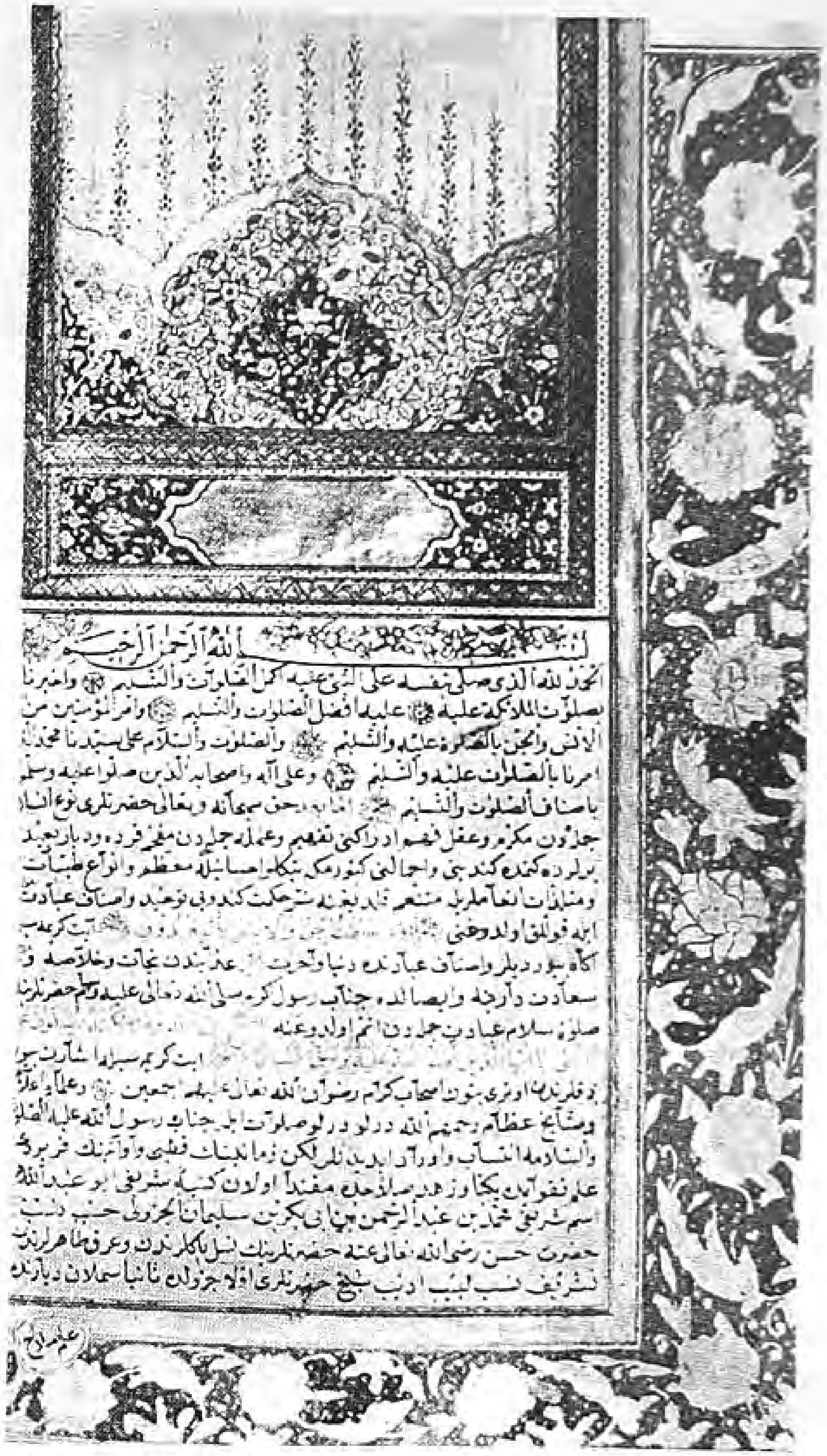

Prva stranica djela *Taufīq muwaffiq al-ḫairāt* — *šarḥ Dalā'il al-ḫairāt* (v. br. 784)

TABELA VIII

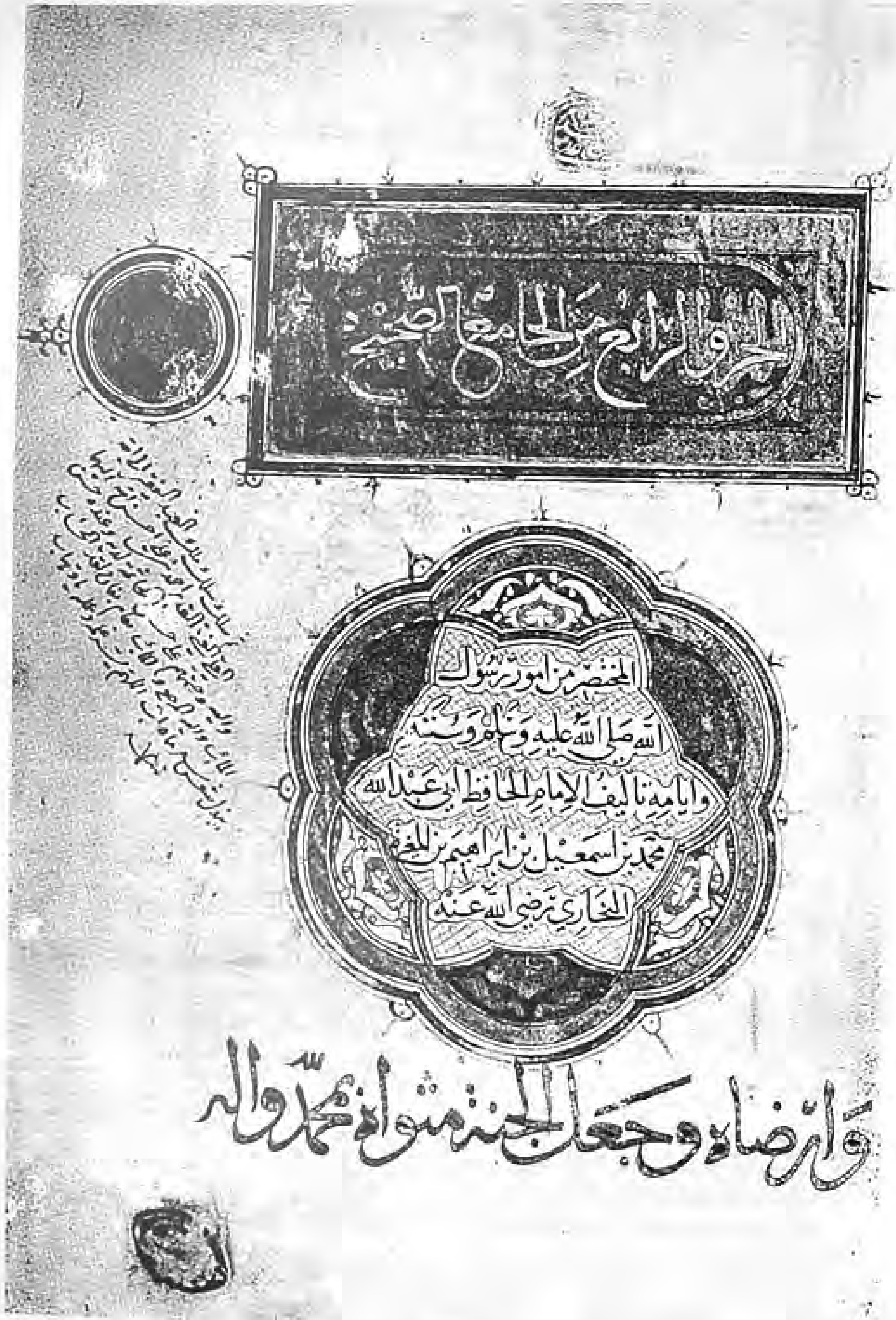

الجزء الرابع من الجامع الصحيح

المختصر من امور رسول الله صلى الله عليه وسلم وسننه وايامه تاليف الامام الحافظ ابي عبد الله محمد بن اسمعيل بن ابرهيم بن المغيرة البخاري رضي الله عنه

وارضاه وجعل الجنة مثواه بمحمد واله

Naslovna stranica djela *Ṣaḥīḥ al-Buḫārī* (v. br. 419)

TABELA IX

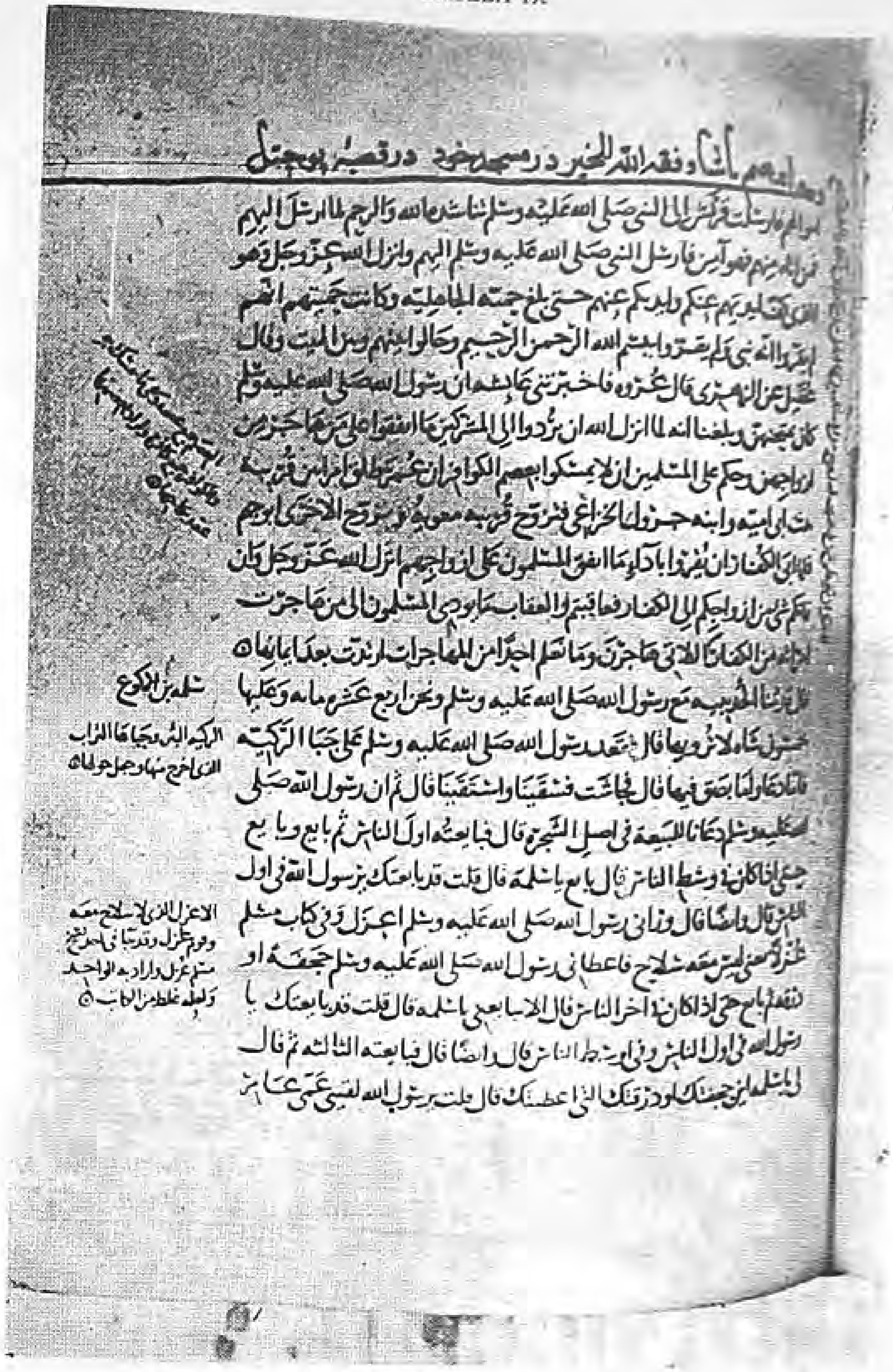

Stranica iz sredine djela *Muḫtaṣar ǧāmiʿ al-uṣūl* (v. br. 508)

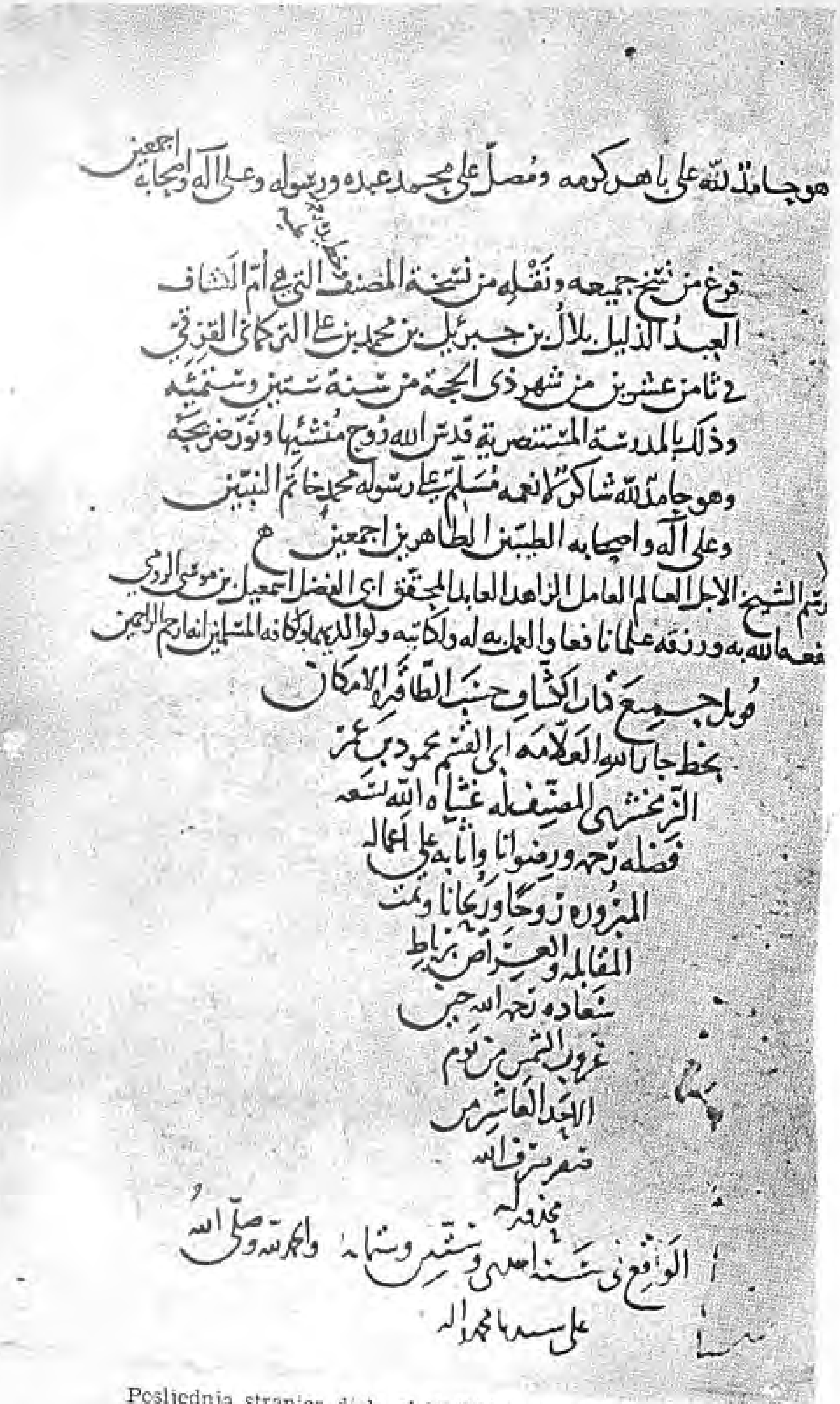

هو حامدٌ لله على باهر كرمه ومصلٍّ على محمد عبده ورسوله وعلى آله واصحابه اجمعين

فرغ من نسخ جميعه ونقله من نسخة المصنف التي هي امّ الكشاف
العبد الذليل بلال بن جبرئيل بن محمد بن علي التركماني الغزني
في ثامن عشرين من شهر ذي الحجة من سنة ستين وستمئة
وذلك بالمدرسة المستنصرية قدّس الله روح منشئها ونوّر ضريحه
وهو حامد لله شاكر لانعمه مسلّم على رسوله محمد خاتم النبيين
وعلى آله واصحابه الطيبين الطاهرين اجمعين ه
ثم الشيخ الاجل العالم العامل الزاهد العابد المحقق ابي الفضل اسمعيل بن موسى الرومي
نفعه الله به ورزقه علما نافعا والعمل به له ولكاتبه ولوالديهما ولكافة المسلمين انه ارحم الراحمين
قوبل جميع ذات الكشاف حسب الطاقة والامكان
بخط جار الله العلامة ابي القسم محمود بن عمر
الزمخشري المصنف له غشاه الله بنعمه
فضله رحمه ورضوانا واثابه على اعماله
المبرورة روحا وريحانا ومن
المقابلة والعراض برباط
سعادة رحمها الله حين
غروب الشمس من يوم
الاحد العاشر من
صفر ختم الله
بخيره له
الواقع في سنة احدى وستين وستمائة والحمد لله وصلى الله
على سيدنا محمد وآله

Posljednja stranica djela *al-Kaššāf* (v. br. 187)

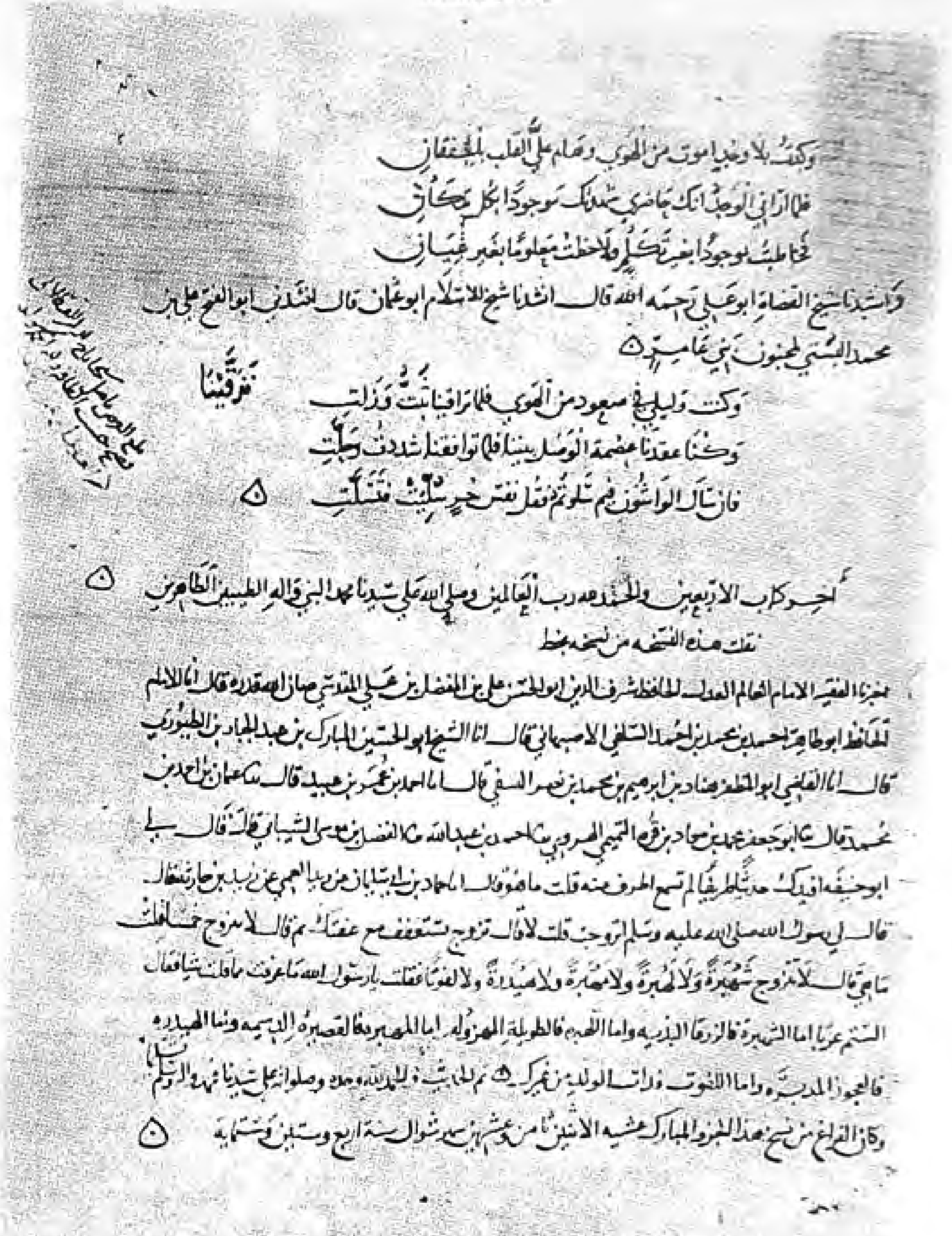

وكيف بلا وجد اموت من الهوى وهام على القلب بالخفقان
فلا اراني لو وجدت انك حاضري عندك موجودا بكل مكان
فخاطبت موجودا بغير تكلم ولاحظت معلوما بغير عيان
وانشدنا شيخ القضاة ابو علي رحمه الله قال انشدنا شيخ الاسلام ابو عثمان قال انشدني ابو الفتح علي بن
محمد البستي لمجنون بني عامر ٥
وكنت وليلى في صعود من الهوى فلما توافينا ثبتُّ وزلّت
وكنا عقدنا عقدة الوصل بيننا فلما تواعدنا شددت وحلّت
فان سال الواشون فيم صرمتها فقل نفس حر سليت فتسلّت ٥

اخر كتاب الاربعين والحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد النبي وآله الطيبين الطاهرين ٥
نقلت هذه النسخة من نسخة بخط
اخبرنا الفقيه الامام العالم العدل الحافظ شرف الدين ابو الحسن علي بن المفضل بن علي المقدسي صان الله قدره قال انا الامام
الحافظ ابو طاهر احمد بن محمد بن احمد السلفي الاصبهاني قال انا الشيخ ابو الحسين المبارك بن عبد الجبار بن الطيوري
قال انا القاضي ابو المظفر هناد بن ابرهيم بن محمد بن نصر النسفي قال انا احمد بن عمر بن عبيد قال نا عثمان بن احمد بن
محمد قال نا ابو جعفر محمد بن حماد بن [illegible] التميمي الهروي نا احمد بن عبد الله نا الفضل بن موسى الشيباني قال قال لي
ابو حنيفة افيك حديث طريف لم تسمع الحرف عنه قلت ما هو قال نا حماد بن ابي سليمان عن [illegible] عن زيد بن حارثة قال
قال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم اتزوجت قلت لا قال تزوج تستعفف مع عفتك ثم قال لا تزوج خمسا [illegible]
قال لا تزوج شهبرة ولا لهبرة ولا نهبرة ولا هيدرة ولا لفوتا فقلت يا رسول الله ما عرفت مما قلت شيئا فقال
السنم عربا اما الشهبرة فالزرقا البذية واما اللهبرة فالطويلة المهزولة اما النهبرة فالقصيرة الدميمة واما الهيدرة
فالعجوز المدبرة واما اللفوت فذات الولد من غيرك ٥ تم الحديث والحمد لله وحده وصلواته على سيدنا محمد وآله وسلم
وكان الفراغ من نسخ هذا الجزء المبارك عشية الاثنين ثامن عشرين من شوال سنة اربع وستين وثمانماية ٥

Posljednja stranica djela *al-Arbaʿīn aṭ-ṭāʾiya* (v. br. 503)

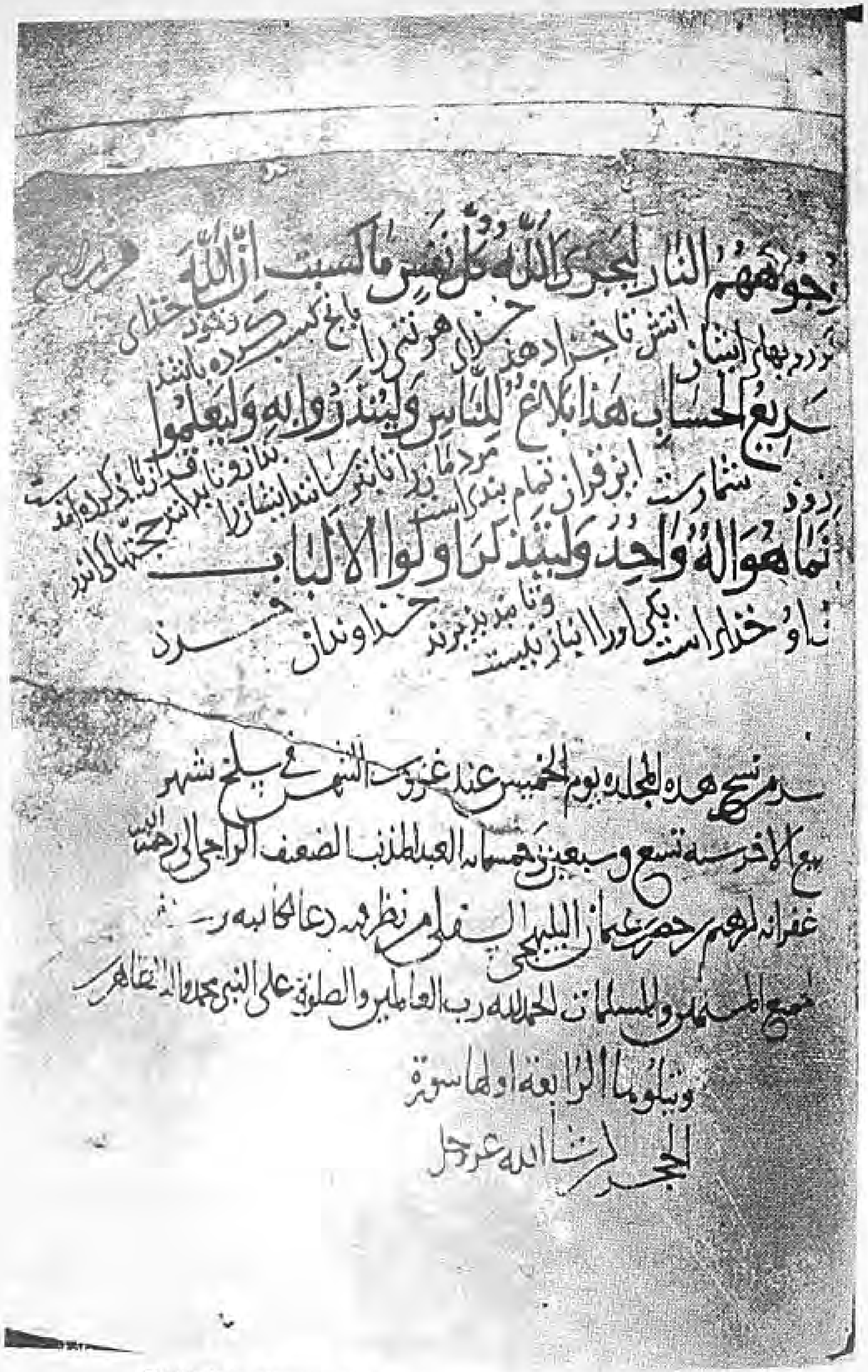

Posljednja stranica djela *Tağ at-tarāğum* (v. br. 381)

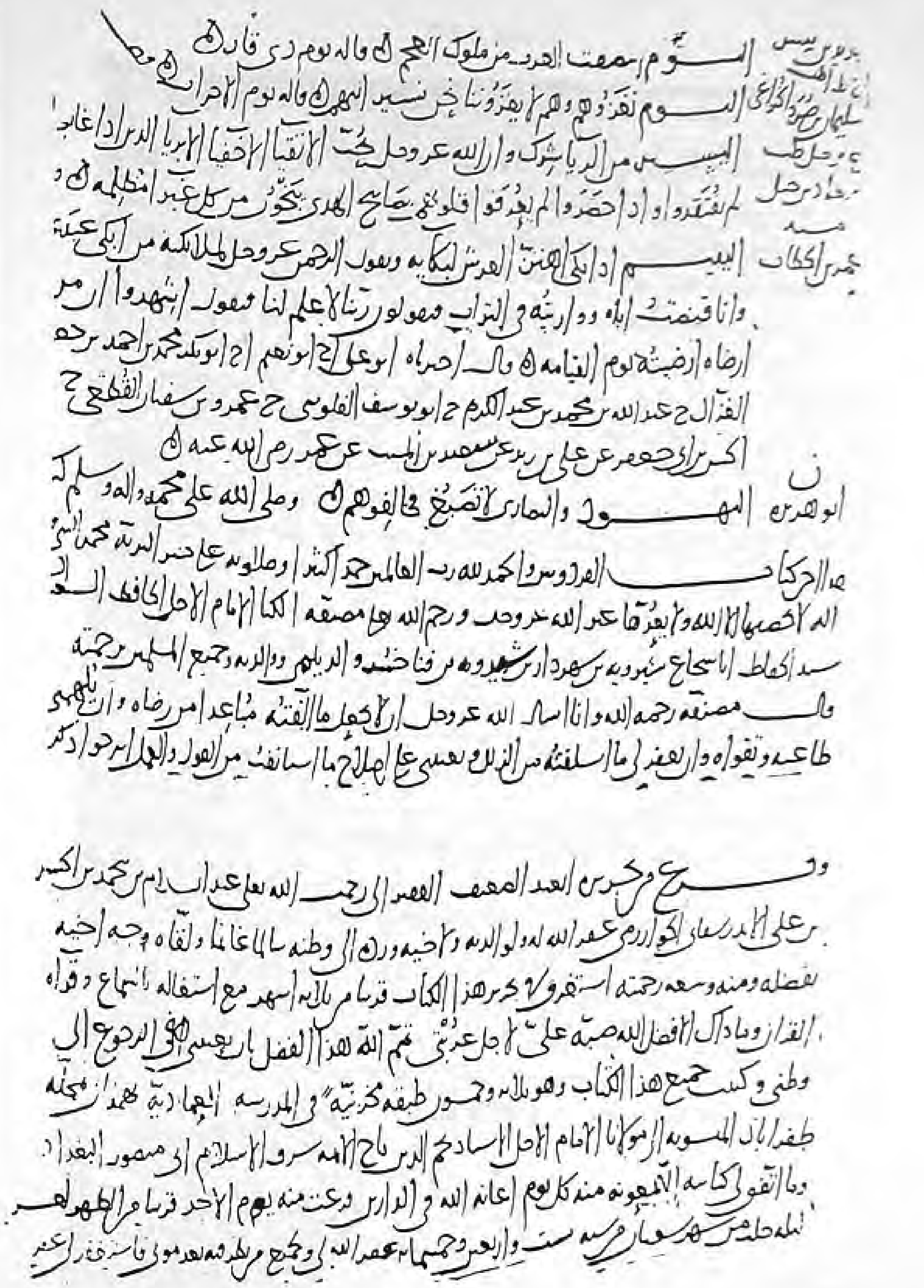

Posljednja stranica djela *Firdaus al-aḫbār* (v. br. 451)

TABELA XIV

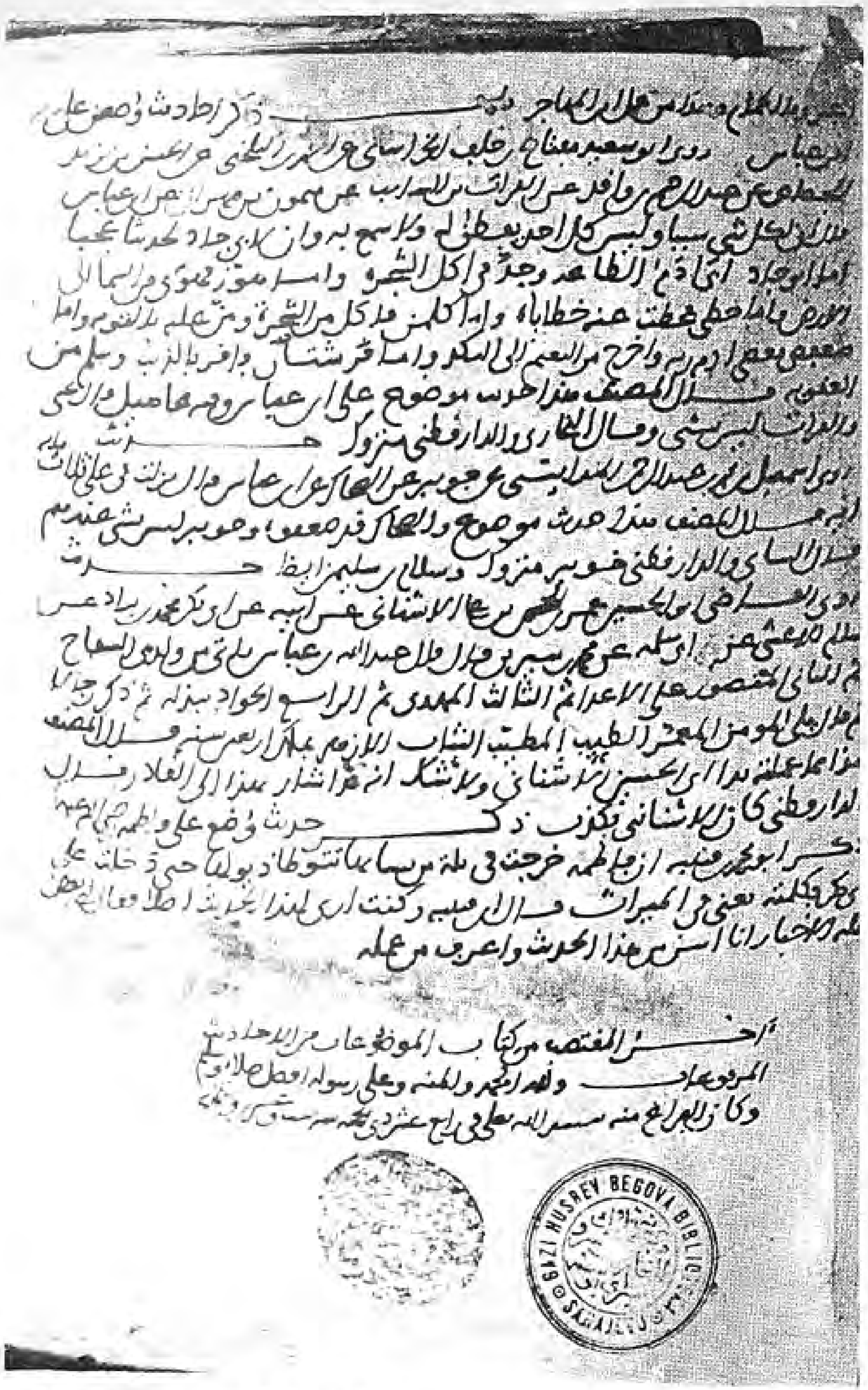

Posljednja stranica djela al-*Muqtaḍab min kitāb al-mauḍū'āt* (v. br. 506)

TABELA XV

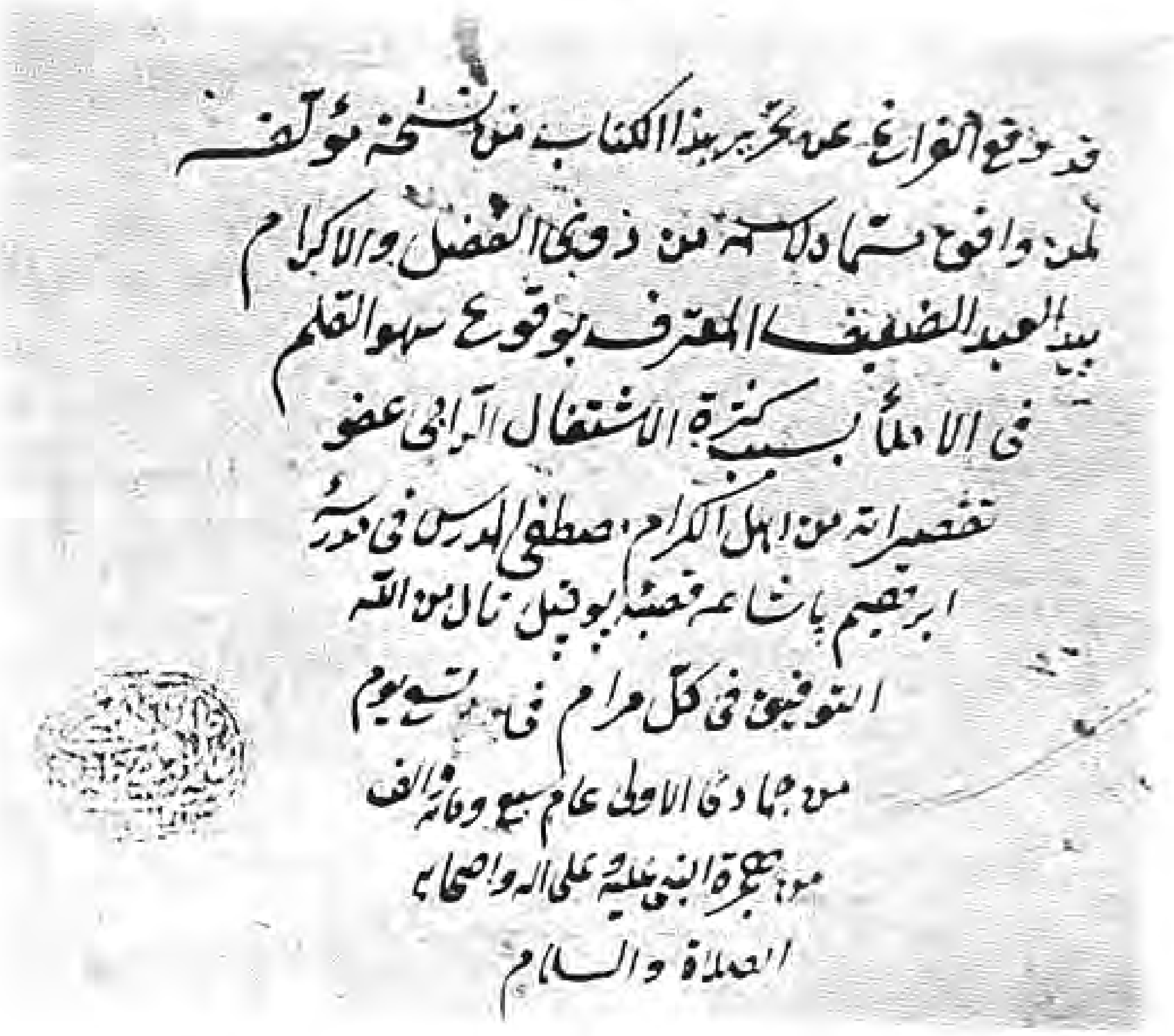

قد وقع الفراغ عن تحرير هذا الكتاب من نسخة مؤلفه
لمن وافق قسما دلالة من ذوي الفضل والاكرام
بيد العبد الضعيف المعترف بوقوع سهو القلم
في الاملاء بسبب كثرة الاشتغال الراجي عفو
تقصيراته من اهل الكرام مصطفى المدرس في مدرسة
ابرهيم باشا عفى عنه [illegible] نال من الله
التوفيق في كل مرام في [illegible] يوم
من جمادى الاولى عام سبع ومائة والف
من هجرة النبي عليه على اله واصحابه
الصلاة والسلام

Posljednja stranica djela *Išārāt al-marām* (v. br. 613)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1000 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-066-6
ISBN 1 873992 53 X

الكتاب الواحد ترتيبها بحسب تاريخ النسخ. أما كتب الشروح والحواشي فمرتبة دائمًا مع أصلها الذي تتعلق به، إذ يرد وصفها بعد وصف متونها على حسب تاريخ تأليفها أو نسخها إذا تكررت، وهذا إذا وجد في المكتبة متن الكتاب المشروح أو المحشي، أما إذا لم يوجد عندنا المتن فقد رتبناها في محلها من الباب على حسب تاريخ تأليفها أو نسخها. ووضعنا لكل كتاب أو مجموع ورد ذكره في الفهرس رقمين: الرقم المسلسل للفهرس، وهو المكتوب في الجهة اليسرى، ورقم الكتاب في خزينة المكتبة وهو المكتوب في الجهة اليمنى. وقد رتبنا المجموع المشتمل على عدة كتب أو رسائل حسب موضوع الكتاب الأول فيه وقد وصفنا - أولاً - المزايا المشتركة للمجموع، ثم تناولنا بالوصف كل كتاب أو رسالة فيه جاعلين لكل منها رقما خاصا تحته الرقم المسلسل.

وقد كتبت أسماء الكتب في الفهرس بالحروف التي كتبت بها المخطوطات وهي الحروف العربية، وذلك بعد تحقيقها ومقابلتها بما ورد في المصادر، وقد اقتصرنا عند إثبات عنوان الكتاب في الفهرس على ذكر الصحيح سواء أكان هو الوارد في المصادر أو المذكور على المخطوط (ثم أشرنا في سياق الوصف إلى الاسمين إن كان هناك خلاف بين ما في المصادر وما على المخطوط). وإن لم يرد على المخطوط اسم الكتاب ولم يمكن معرفته ولا تعيينه بوجه آخر جعلنا له اسما عاما بحسب موضوعه ووضعنا هذا الاسم بين القوسين. وإذا كان هناك عدة نسخ مخطوطة لكتاب واحد فالوصف التفصيلي المعتاد مذكور عند وصف النسخة الأولى منه. وأما عند ذكر سائر النسخ بعدها فقد اكتفينا بذكر ما يخصها من المزايا والصفات. وبعد أن ذكرنا اسم الكتاب ذكرنا موضوعه، ثم أوردنا اسم المؤلف مكتوبا بالحروف اللاتينية بالرسم الذي التزمه كارل بروكلمان في كتابه «تاريخ الآداب العربية» مع تصرف قليل في بعض الكلمات فيما رأينا أنسب خصوصا عند كتابة بعض الأسماء التركية. وكذلك كتبنا بهذا الرسم أسماء النساخ، وأسماء الكتب عند ورودها في سياق الوصف مكتوبة باللاتينية، وبعض الاصطلاحات، وأما سائر الأسماء الواردة في الفهرس فقد كتبناها بالرسم المصطلح عليه عندنا، وبعد ذكر اسم الكتاب واسم المؤلف وتاريخ وفاته ذكرنا المصادر عن الكتاب المخطوط ومؤلفه إن أمكن، وقد اكتفينا في ذلك بذكر بروكلمان إن كان ما ورد فيه كافيا، وإلا ذكرنا مصدرا آخر مثل كشف الظنون أو غيره. ثم ذكرنا بعد ذلك أول الكتاب الموصوف وشيئا من عبارة مقدمته أو ختامه، إن كان في تلك العبارة إيضاح هام عن الكتاب أو مؤلفه. ثم - بعد ذكر عدد أوراق الكتاب وحجمه وتعيين نوع الخط ووصف الورق والجلد - تناولنا ذكر ما على المخطوط عن تعليقات وحواش تتعلق بتاريخه أو بأي شيء آخر له شأن، كالتملكات، والوقفيات، والمطالعات، والمقابلات، والسماعات، والإجازات، والتصحيحات وغير ذلك، ثم ذكرنا في نهاية وصف كل كتاب اسم الناسخ وتاريخ النسخ إن وجد، وبعد ذلك كله أشرنا إلى المكتبة التي نقل المخطوط منها إن كان منقولا، أو ذكرنا اسم واقفه أو المتبرع به (والمخطوط الذي لم يذكر عنه شيء من هذا فهو في الغالب لهذه المكتبة). أما سائر الأصول التي راعيناها والإيضاحات التي أتينا بها في عملنا هذا فظاهرة من نفس الفهرس.

وإني على يقين من أن أصحاب العلم والبحث سيجدون نقصا فيما قمت بإعداده ولكني على يقين أيضا من أنهم - وبخاصة من اشتغل منهم بمثل هذا العمل - سيدركون كثرة الصعوبات التي كانت تعترض طريقي وتضعف من سعيي لإزالة النقص أو تقليل نسبته، كما سيقدِّرون حقيقة موقفي إذا ما علموا أنه كان إلى جانب تلك الصعوبات العامة صعوبات خاصة تحد من جهدي، وتحول بيني وبين ما أبتغي، مثل عدم توفر الوسائل المعينة على القيام بهذا العمل، ونقص بعض المخطوطات، وعدم التوصل إلى معرفة المعلومات الأساسية عن البعض الآخر.

على أني أرجو - مع هذا كله - أن أكون قد وُفِّقتُ إلى أداء بعض العمل المطلوب، كما أرجو أن يكون هذا العمل رمزا للتعاون العلمي بين المؤسسات العلمية والعلماء في الشرق والغرب.

وقد أردفنا الفهرس بكشافين بأسماء المؤلفات وأسماء المؤلفين التي ورد ذكرها في هذا الجزء من الفهرس تسهيلا للاستفادة به.

وأخيرا أقدم شكري في هذه المناسبة إلى نخبة من علماء العربية والاستشراق في سراييفو وهم: الدكتور حازم شعبانوفيتش المستشار العلمي بالمعهد الشرقي لمعاونته الصادقة ومساعداته الفنية المختلفة في تحرير هذا العمل، وآدم خانجيتش المعاون الفني بالمعهد الشرقي لتوليه وضع الإطار الشكلي لهذا الجزء وقيامه ببعض المساعدات الأخرى، والأستاذ محمد باشيتش والدكتور شاكر سكيريتش لمساعدتهما في تذليل الصعوبات عند قراءة بعض المخطوطات وخالد حجي موليتش معاون أمين المكتبة لقيامه برحابة صدر بالمساعدات الشكلية من نسخ ومقابلة ونحو ذلك.

سرايفو في شهر مايو سنة ١٩٦٣

قاسم دوبراجا

أمين مكتبة الغازي خسروبك

المخطوطات باللغتين التركية والفارسية ما يتصف بالصفات المذكورة، وتمتاز المخطوطات التركية بكثرة المواد التاريخية والأدبية، كما تمتاز المخطوطات الفارسية بوجود عدة تآليف منها في فن الأدب والشعر الفارسي الكلاسيكي، وفي مخطوطات هذا الفن الأخير شيء من النماذج الرائعة من المنمنمات وحسن الخط وبديعه.

وتشتمل هذه المكتبة على عدد كبير من الكتب تُعين على دراسة الآداب العربية والتركية والفارسية التي كانت تنمو وتزدهر في البوسنة والهرسك. ومن بين هذه الكتب مؤلفات كثيرة لعلماء البوسنة والهرسك الذين كتبوا باللغات الثلاثة المذكورة، مثل: مؤلفات حسن كافي الآقحصاري البوسنوي (المتوفي سنة ١٠٢٥هـ/١٦١٦م) وكان أبرز شخصية بين مثقفي البوسنة في القرن السادس عشر. ومثل مؤلفات مصطفى بن يوسف أيوبي زاده الموستاري (المتوفي سنة ١١١٩هـ/١٧٠٧م)، ثم مؤلفات أحمد بياضي زاده (المتوفي سنة ١٠٩٨هـ/١٦٨٦م)، ثم مؤلفات الشيخ علاء الدين علي دده بن مصطفى البوسنوي (المتوفي سنة ١٠٠٧هـ/١٥٩٨م)، ثم مؤلفات أحمد بن مصطفى المفتي الموستاري (المتوفي سنة ١٠٩٠هـ/١٦٧٩م)، ثم مؤلفات أحمد بن محمد الموستاري (المتوفي سنة ١١٩٠هـ/١٧٧٦م)، ثم مؤلفات إبراهيم بن إسمعيل أوبياتش (المتوفي حوالي سنة ١١٣٨هـ/١٧٢٥م)، ثم مؤلفات أحمد سودي البوسنوي شارح الشعراء الكلاسيكيين الفارسيين (المتوفي حوالي سنة ١٠٠٥هـ/١٥٩٦م) وغيرهم.

وفي هذه المكتبة مخطوطات هامة تستحق الذكر ومنها: «تاريخ بوسنه» باللغة التركية في أربعة مجلدات لصالح أفندي الحاج حسينوفيتش الموقت السرايي (المتوفي سنة ١٣٠٦هـ/١٨٨٨م)، والكتاب يشمل الحوادث في المدة ما بين سنة ١١٨٠م وسنة١٨٧٦م، والمخطوط منسوخ بخط محمد أنوري قاضيتش، وتاريخ سرايفو (مجموعة باشسكي) باللغة التركية أيضًا وقد كتب بخط صاحبه ملا مصطفى باشسكي (المتوفي سنة ١٢١٨هـ/١٨٠٣م) ويشمل معلومات وأخباراً هامة لدراسة تاريخ سرايفو في النصف الثاني من القرن الثامن عشر، و«تاريخ أنوري» وهو مجموعة كبيرة تشتمل على أخبار تاريخية وأدبية في ثمانية وعشرين مجلدا، جمعها محمد أنوري قاضي زاده من سرايفو، وسماها بالاسم المذكور. والأخبار التاريخية لهذه المجموعة يرجع زمنها إلى الفترة الواقعة بين سنة ٧٦٦هـ/١٣٦٣م وسنة ١٣٤٦هـ/١٩٢٧م، ولهذه المجموعة أهمية كبيرة وهي بخط جامعها المذكور.

أما الوثائق وسجلات المحاكم الشرعية المحفوظة بمكتبة الغازي خسروبك فلها أهمية عظيمة وقيمة خاصة بالنسبة لدراسة التاريخ الاقتصادي والاجتماعي والثقافي لبلاد البوسنة والهرسك. ونستطيع أن ندرك أهمية تلك السجلات إذا علمنا أن دائرة الحكم لمحاكم ذاك الزمن كانت واسعة تشمل جميع مسائل الحياة الخاصة والعامة للسكان، كما تشمل أعمال جميع السلطات المحلية، وإن هذه السجلات كانت تقيد وتنسخ فيها - بحسب النظام المتبع في الدولة - جميع الشهادات والأوراق الرسمية التي كانت تصدر من السلطة المركزية في استانبول، كما كان يكتب فيها كثير من العرائض التي يرسلها أصحابها من أطراف البلاد لترفع بواسطة المحاكم إلى الباب العالي في استانبول. وبناء على ذلك فإننا نجد في هذه السجلات صوراً منسوخة مطابقةً لأصل الوثائق الرسمية الصادرة منذ النصف الثاني للقرن الخامس عشر إلى آخر سلطة الأتراك في هذه البلاد (١٨٧٨م)، كما نجد صوراً لوقفيات كثيرة تنفعنا في دراسة التاريخ الثقافي والاقتصادي لبلاد البوسنة.

ونكتفي الآن بهذا القدر في بيان أهمية هذه المكتبة ونعتقد أن أهميتها تبدو بصورة واضحة عندما تتم فهرسة جميع مخطوطاتها ووثائقها، وستكون الاستفادة بها عندئذ في متناول الأيدي للدراسات الاستشراقية العالمية ولدراسة تاريخ بلاد البوسنة وثقافة المسلمين فيها على وجه الخصوص.

أما النظام الذي اتبع عند كتابة هذا الفهرس فيتلخص فيما يلي:

جميع مخطوطات المكتبة مقسّمة بحسب المواضيع إلى أبواب وهذه الأبواب هي:

١) دوائر المعارف،

٢) القرآن وعلومه (المصاحف، تراجم القرآن، فهارس آي القرآن والسور، علم القرآن والتجويد، التفسير)،

٣) علوم الحديث (أصول الحديث، متن الحديث، رجال الحديث)،

٤) العقائد،

٥) الأدعية والأذكار،

٦) الفقه،

٧) الأخلاق والمواعظ،

٨) التصوف،

٩) الحكمة والفلسفة،

١٠) علوم اللغة،

١١) التاريخ والجغرافيا،

١٢) الطب والبيطرة،

١٣) الطبيعة والحساب،

١٤)متفرقات.

وتحت هذه الأبواب الأصلية أدرجت فصول عند الحاجة إلى ذلك (كما في البابين الثاني والثالث). وقد رتبت المخطوطات في كل باب أو فصل بحسب اللغات (وقد بدأنا بالعربية وأتبعناها بالتركية ثم الفارسية)، كما رتبت في كل لغة بحسب تاريخ تأليفها، وقد روعي عند تكرر نسخ

المدرسة أو في محل خاص بها قرب المدرسة. وقد بقي وحفظ لنا عدد قليل من مخطوطات خزينتها في أول عهدها أما سائر كتبها فقد فُقِدَ في الغارة التي شنها البرينس أوجن النمساوي على سرايبفو سنة ١٦٩٧م، أو أهلك بسبب كثرة الاستعمال. ثم أحييت فيما بعد بإصلاح ما بقي فيها، وإضافة كتب جديدة إليها، ووضعت في المدرسة، ولبثت فيها إلى سنة ١٨٦٣م، ثم انتقلت في ذلك التاريخ إلى بناء خاص سعى في إقامته أحمد عاصم بك متولي الأوقاف في ذلك الوقت وكان في الجانب الغربي ملصقا بجامع خسرويك. ومنذ ذلك الوقت استقلت المكتبة وأصبحت عامة في متناول كل من يريد أن يستفيد منها، وبقيت في محلها هذا إلى سنة ١٩٣٥م. وخلال هذه المدة (أي من سنة ١٨٦٣م إلى سنة ١٩٣٥م) اتسعت المكتبة وزادت كتبها، فضاق عنها محلها، ونُقِلَتْ ثانية إلى محل آخر أوسع أمام جامع السلطان على شاطئ نهر ميلاتسكا ولا تزال في هذا المحل إلى وقتنا هذا.*

وقد نقلت إليها في المدة من ١٨٦٧م إلى سنة ١٩٥٠م مكتبات كثيرة عامة وخاصة من البوسنة والهرسك، وبالخصوص من سرايبفو. ففي سنة ١٨٩٧م نقلت إليها مكتبة قنطميري ومكتبة المصري أو مكتبة آت ميدان. وفي أوائل هذا القرن (العشرين) نقلت إليها مكتبة مدرسة سيم زاده جومشيتش، ومكتبة شهدي أفندي، ثم قبيل الحرب العالمية الثانية نقلت إليها - بفضل سعي الحاج محمد خانجيتش أمين المكتبة في ذلك الوقت - مكتبة الحاج خليل أفندي الغراتشانيتساوي من بلدة غراتشانيتسا، مع مكتبات أخرى كانت في تلك البلدة، وكانت مجتمعة في مدرسة عثمان قبتان غراداتشجفيتش. وفي ذلك الوقت انتخب الحاج محمد خانجيتش حوالي ثلاث مائة مخطوط جيد من مكتبة مدرسة ألجي إبراهيم باشا في مدينة ترافنيك، ونقلها إلى هذه المكتبة، كما نقل بقايا من المكتبات الثلاث التي ذكرنا أنها كانت توجد في بلدة فوجا (وهي مكتبة مدرسة حسن ناظر، ومكتبة مدرسة ممشاه بك، ومكتبة عثمان أفندي). ونقل في ذلك الوقت عدة مخطوطات قيمة من مكتبة مدرسة وجامع إبراهيم باشا في بوجتل. وفي سنة ١٣٧٠هـ/ ١٩٥٠م نقل إليها جميع ما حفظ من مكتبة قراجوز بك في موستار.

وقد وصل بطريق الوقف أو الوصية أو التبرع أو الابتياع إلى هذه المكتبة - سوى ما ذكرنا - عدة مكتبات خاصة قيمة ومجموعات من المخطوطات النادرة وهي: مكتبة القاضي حسن أفندي يويو زاده، ومكتبة متولي وقف الغازي خسرويك أحمد عاصم بك متوليتش (وقد نقلتا في سنة ١٢٨٤هـ/١٨٦٧م)، ومكتبة الحاج أحمد أفندي بن مصطفى المدرس في مدرسة خسرويك المتوفي سنة ١٢٣٢هـ/١٨١٢م، ومكتبة مصطفى بك جنتي زاده، ومكتبة عائلة جينوزاده، ومكتبة عائلة المظفري، ومكتبة القاضي هروموزاده، ومكتبة مميش آغا قاسم آغيتش وغيرها. وقد ازدادت ثروة

---

* ثم نقلت أثناء الحرب الأخيرة إلى مقرها الحالي في شارع حميدية.

مكتبة الغازي خسرويك على وجه الخصوص حين نقلت إليها سنة ١٣٥٠هـ/١٩٣١م مكتبة عامرة بنفائس المخطوطات ومجموعة من الوثائق كانت ملكًا لمحمد أنوري قاضي زاده، وقد أوصى بها لهذه المكتبة. ثم نقلت إليها مكتبة قيمة للأستاذ محمد الخانجي وفيها عدة مخطوطات نفيسة. وإلى جانب ذلك كانت هناك تبرعات لهذه المكتبة بمجموعات كبيرة أو صغيرة من ورثة بعض العلماء والأعيان من سرايبفو مثل: شاكر أفندي معيدفيتش، وسالم أفندي مفتيتش، ومصطفى بك خليل باشيتش، والإخوة سفرزو، وسعيد علي بك فيليبوفيتش، وإبراهيم أفندي زعفراني، وعيني أفندي بوشاتليتش، كما تبرع بعدة مخطوطات كل من حمدي كرشفلاكوفيتش، وعثمان أفندي صوقولوفيتش من سرايبفو. (وقد أمضى هذا الأخير أكثر من ستين سنة في جمع الكتب والمخطوطات والوثائق فكوّن مكتبة كبيرة قيمة ابتاعتها منه أخيرا في هذه الأيام مشيخة الجماعة الدينية الإسلامية لتضمها إلى خزينة مكتبة الغازي خسرويك).

وبهذه الطرق اجتمعت وتركزت في هذه المكتبة جميع مكتبات الأوقاف العامة، وكثير من المكتبات الخاصة في البوسنة والهرسك. وتضم المكتبة اليوم من المخطوطات (مع ما فيها من المكررات) حوالي ٩٠٠٠ مخطوطة، ما بين كتاب أو رسالة، بعضها منفرد وبعضها مضموم إلى غيره، كما تضم إلى جانب ذلك ٨٤ سجلا للمحكمة الشرعية في سرايبفو (وهي سجلات من القرن السادس عشر والثامن عشر والتاسع عشر)، وعددا من دفاتر المالية (الصادر والوارد) لوقف الغازي خسرويك، ثم ما يقرب من ٤٠٠ وقفية (وقفنامة) وما يقدر بنحو ٣٥٠٠ وثيقة تارخية يرجع زمنها إلى الفترة ما بين القرن السادس عشر ومنتصف القرن التاسع عشر.

ومما ينبغي التنبه له ههنا اننا لم نتناول في مقدمتنا هذه ذكر الكتب المطبوعة باللغات الشرقية والأوربية (ويبلغ عددها أكثر من ١٠٠٠٠ كتاب) ولا مجموعات المجلات الشهرية والأسبوعية (مثل: المخبر البوسنوي، والبوسنة، وغلشني سراي، ورهبر، والوطن، وبهار، وغيرت، ومجلة الجماعة الإسلامية المسماة بـ«غلاسنيك»، ومجلة الهداية وغيرها)، كما لم نتناول مجموعات بعض الصحف اليومية في سرايبفو، ولا مجموعات الصور القديمة والوثائق التاريخية والنشرات المطبوعة التي لها مساس بماضي مسلمي البوسنة وثقافتهم.

ولمكتبة الغازي خسرويك أهمية كبرى، وذلك لأنها تضم كثيرا من الكتب العربية والتركية والفارسية من مختلف بلاد الشرق الأدنى والأكثرية الغالبة من كتبها مكتوبة باللغة العربية ثم منها عدد غير قليل باللغة التركية وأقلها باللغة الفارسية. وبين هذه الكتب العربية مخطوطات قديمة ونادرة أو فريدة أو غير معروفة لأهل العلم تتناول العلوم الإسلامية، وبخاصة علم التفسير وعلم الحديث وعلم الفقه. وقد ورد ذكر بعض هذه المخطوطات القيمة في هذا الجزء من الفهرس (انظر الأرقام: ٩١، ٩٢، ٩٣، ١٠٥، ١٠٨، ١٢٦، ١٢٨، ١٦٩، ١٧٢، ١٨٧، ١٩٤، ٢١٥، ٣٨١، ٣٨٣، ٣٨٦، ٤٠٣، ٤٠٤، ٤٠٧، ٤٠٩، ٤٥١، ٤٥٤، ٤٥٥، ٤٦٧، ٤٨٢، ٤٨٦، ٤٩٥، ٥٠٣، ٥٠٦، ٥٠٨، ٥٢٠، ٥٥٤، ٥٥٦، ٥٨٣، ٥٩١، ٥٩٧، ٥٩٩، ٦٠٠، ٦١٣). كما يوجد بين

المدرسة أو في محل خاص بها قرب المدرسة. وقد بقي وحفظ لنا عدد قليل من مخطوطات خزينتها في أول عهدها أما سائر كتبها فقد فُقِدَ في الغارة التي شنها البرنس أوجن النمساوي على سرايفو سنة ١٦٩٧م، أو أهلك بسبب كثرة الاستعمال. ثم أحييت فيما بعد بإصلاح ما بقي فيها، وإضافة كتب جديدة إليها، ووضعت في المدرسة، ولبثت فيها إلى سنة ١٨٦٣م، ثم انتقلت في ذلك التاريخ إلى بناء خاص سعى في إقامته أحمد عاصم بك متولي الأوقاف في ذلك الوقت وكان في الجانب الغربي ملصقا بجامع خسرويك. ومنذ ذلك الوقت استقلت المكتبة وأصبحت عامة في متناول كل من يريد أن يستفيد منها، وبقيت في محلها هذا إلى سنة ١٩٣٥م. وخلال هذه المدة (أي من سنة ١٨٦٣م إلى سنة ١٩٣٥م) اتسعت المكتبة وزادت كتبها، فضاق عنها محلها، ونُقِلَتْ ثانية إلى محل آخر أوسع أمام جامع السلطان على شاطئ نهر ميلاتسكا ولا تزال في هذا المحل إلى وقتنا هذا.*

وقد نقلت إليها في المدة من ١٨٦٧م إلى سنة ١٩٥٠م مكتبات كثيرة عامة وخاصة من البوسنة والهرسك، وبالخصوص من سرايفو. ففي سنة ١٨٩٧م نقلت إليها مكتبة قنطميري ومكتبة المصري أو مكتبة آت ميدان. وفي أوائل هذا القرن (العشرين) نقلت إليها مكتبة مدرسة سيم زاده جومشيتش، ومكتبة شهدي أفندي، ثم قبيل الحرب العالمية الثانية نقلت إليها - بفضل سعي الحاج محمد خانجيتش أمين المكتبة في ذلك الوقت - مكتبة الحاج خليل أفندي الغراتشانيتساوي من بلدة غراتشانيتسا، مع مكتبات أخرى كانت في تلك البلدة، وكانت مجتمعة في مدرسة عثمان قبتان غراداشجفيتش. وفي ذلك الوقت انتخب الحاج محمد خانجيتش حوالي ثلاث مائة مخطوط جيد من مكتبة مدرسة ألجي إبراهيم باشا في مدينة ترافنيك، ونقلها إلى هذه المكتبة، كما نقل بقايا من المكتبات الثلاث التي ذكرنا أنها كانت توجد في بلدة فوجا (وهي مكتبة مدرسة حسن ناظر، ومكتبة مدرسة ممشاه بك، ومكتبة عثمان أفندي). ونقل في ذلك الوقت عدة مخطوطات قيمة من مكتبة مدرسة وجامع إبراهيم باشا في بوجتل. وفي سنة ١٣٧٠هـ/١٩٥٠م نقل إليها جميع ما حفظ من مكتبة قراجوز بك في موستار.

وقد وصل بطريق الوقف أو الوصية أو التبرع أو الابتياع إلى هذه المكتبة - سوى ما ذكرنا - عدة مكتبات خاصة قيمة ومجموعات من المخطوطات النادرة وهي: مكتبة القاضي حسن أفندي يويو زاده، ومكتبة متولي وقف الغازي خسرويك أحمد عاصم بك متوليتش (وقد نقلتا في سنة ١٢٨٤هـ/١٨٦٧م)، ومكتبة الحاج أحمد أفندي بن مصطفى المدرس في مدرسة خسرويك المتوفي سنة ١٢٣٢هـ/١٨١٢م، ومكتبة مصطفى بك جنتي زاده، ومكتبة عائلة جينوزاده، ومكتبة عائلة المظفري، ومكتبة القاضي هروموزاده، ومكتبة ممش آغا قاسم آغيتش وغيرها. وقد ازدادت ثروة

---

* ثم نقلت أثناء الحرب الأخيرة إلى مقرها الحالي في شارع حميدبة.

مكتبة الغازي خسرويك على وجه الخصوص حين نقلت إليها سنة ١٣٥٠هـ/١٩٣١م مكتبة عامرة بنفائس المخطوطات ومجموعة من الوثائق كانت ملكًا لمحمد أنوري قاضي زاده، وقد أوصى بها لهذه المكتبة. ثم نقلت إليها مكتبة قيمة للأستاذ محمد الخانجي وفيها عدة مخطوطات نفيسة. وإلى جانب ذلك كانت هناك تبرعات لهذه المكتبة بمجموعات كبيرة أو صغيرة من ورثة بعض العلماء، والأعيان من سرايفو مثل: شاكر أفندي معيدفيتش، وسالم أفندي مفتيتش، ومصطفى بك خليل باشيتش، والإخوة سفرزو، وسعيد علي بك فيليبوفيتش، وإبراهيم أفندي زعفراني، وعيني أفندي بوشاتليتش، كما تبرع بعدة مخطوطات كل من حمدي كرشفلاكوفيتش، وعثمان أفندي صوقولوفيتش من سرايفو. (وقد أمضى هذا الأخير أكثر من ستين سنة في جمع الكتب والمخطوطات والوثائق فكوّن مكتبة كبيرة قيمة ابتاعتها منه أخيرا في هذه الأيام مشيخة الجماعة الدينية الإسلامية لتضمها إلى خزينة مكتبة الغازي خسرويك).

وبهذه الطرق اجتمعت وتركزت في هذه المكتبة جميع مكتبات الأوقاف العامة، وكثير من المكتبات الخاصة في البوسنة والهرسك. وتضم المكتبة اليوم من المخطوطات (مع ما فيها من المكررات) حوالي ٩٠٠٠ مخطوطة، ما بين كتاب أو رسالة، بعضها منفرد وبعضها مضموم إلى غيره، كما تضم إلى جانب ذلك ٨٤ سجلا للمحكمة الشرعية في سرايفو (وهي سجلات من القرن السادس عشر والثامن عشر والتاسع عشر)، وعددا من دفاتر المالية (الصادر والوارد) لوقف الغازي خسرويك، ثم ما يقرب من ٤٠٠ وقفية (وقفنامة) وما يقدر بنحو ٣٥٠٠ وثيقة تارخية يرجع زمنها إلى الفترة ما بين القرن السادس عشر ومنتصف القرن التاسع عشر.

ومما ينبغي التنبه له ههنا اننا لم نتناول في مقدمتنا هذه ذكر الكتب المطبوعة باللغات الشرقية والأوربية (ويبلغ عددها أكثر من ١٠٠،٠٠٠ كتاب) ولا مجموعات المجلات الشهرية والأسبوعية (مثل: المخبر البوسنوي، والبوسنة، وغلشني سراي، ورهبر، والوطن، وبهار، وغيرت، ومجلة الجماعة الإسلامية المسماة بـ«غلاسنيك»، ومجلة الهداية وغيرها)، كما لم نتناول مجموعات بعض الصحف اليومية في سرايفو، ولا مجموعات الصور القديمة والوثائق التاريخية والنشرات المطبوعة التي لها مساس بماضي مسلمي البوسنة وثقافتهم.

ولمكتبة الغازي خسرويك أهمية كبرى، وذلك لأنها تضم كثيرا من الكتب العربية والتركية والفارسية من مختلف بلاد الشرق الأدنى والأكثرية الغالبة من كتبها مكتوبة باللغة العربية ثم منها عدد غير قليل باللغة التركية وأقلها باللغة الفارسية. وبين هذه الكتب العربية مخطوطات قديمة ونادرة أو فريدة أو غير معروفة لأهل العلم تتناول العلوم الإسلامية، وبخاصة علم التفسير وعلم الحديث وعلم الفقه. وقد ورد ذكر بعض هذه المخطوطات القيمة في هذا الجزء من الفهرس (انظر الأرقام: ٩١، ٩٢، ٩٣، ١٠٥، ١٠٨، ١٢٦، ١٢٨، ١٦٩، ١٧٢، ١٨٧، ١٩٤، ٢١٥، ٣٨١، ٣٨٣، ٣٨٦، ٤٠٣، ٤٠٤، ٤٠٧، ٤٠٩، ٤٥١، ٤٥٤، ٤٥٥، ٤٦٧، ٤٨٢، ٤٨٦، ٤٩٥، ٥٠٣، ٥٠٦، ٥٠٨، ٥٢٠، ٥٥٤، ٥٥٦، ٥٨٣، ٥٩١، ٥٩٧، ٥٩٩، ٦٠٠، ٦١٣). كما يوجد بين

أما مكتبة قراجوز بك في بلدة موستار فقد كان حظها من الحفظ والصيانة أحسن من حظ المكتبات الثلاثة السابقة. وقد أسسها صاحب الخيرات الكثيرة في الهرسك وموستار الحاج محمد بك الشهير بقراجوز بك سنة ٩٧٧هـ/ ١٥٧٠م. وقد انضمت إلى هذه المكتبة بتوالي الأيام عدة مكتبات في نفس المدينة، بعضها تابع للأوقاف، وبعضها خاص بالأفراد، مثل مكتبة درويش باشا بن بايزيد آغا الذي استشهد سنة ١٠١٢هـ/١٦٠٣م، ومكتبة مصطفى أيوب زاده المسمى بشيخ يويو المتوفي ١١١٩هـ/١٧٠٧م، ومكتبة إبراهيم أفندي بن إسمعيل الموستاري (أوبياتش) المتوفي سنة ١١٣٨هـ/١٧٢٥م، ومكتبة علي باشا استولجوي وغيرها.

وهناك مكتبة جديرة بالذكر كانت توجد في بلدة «بوجتل» الواقعة على نهر نرتوا أسسها في وسط القرن السابع عشر الميلادي إبراهيم أفندي الموستاري - الذي كان يشغل وظيفة كتخدا للوزير أحمد باشا - لتكون مكتبة لمدرسته التي أسسها في البلدة المذكورة، وقد حفظ منها عدد من المخطوطات القيمة.

وفي سنة ١١١٦هـ/١٧٠٤م أسس وزير البوسنة ألجي إبراهيم باشا مكتبة كبيرة لمدرسته في مدينة ترافنيك، وقد اجتمعت في هذه المكتبة بعض مكتبات أخرى من هذه المدينة مثل مكتبة محمد باشا كوكافيتسا التي أسست قبل سنة ١١٧٣هـ/١٧٥٩م وغيرها.

وقد أسس الحاج إسمعيل آغا بن حسين السرابي المسمى بالمصري[1] سنة ١١٢٩هـ/١٧١٦م مكتبة لمدرسته التي بناها في سرايفو في حي آت ميدان[2]. وكذلك أسس عبد الكريم سيم زاده جومشيتش في أواسط القرن الثامن عشر الميلادي مكتبة لمدرسته الكائنة بسرايفو، المسمى باسمه. كما أنشئت في سرايفو في النصف الثاني من القرن الثامن عشر الميلادي مكتبتان عامتان وهما: مكتبة شهدي أفندي التي أسسها سنة ١١٧٣هـ/١٧٥٩م عثمان شهدي أفندي آق أووالي كاتب الديوان للوزير حكيم أوغلو علي باشا، ومكتبة قنطميري وهي التي أسسها سنة ١١٨٨هـ/١٧٧٤م عبد الله أفندي قنطميري المدرس وكاتب المحكمة الشرعية في سرايفو (وقد كان رحمه الله مغرمًا بجمع الكتب ونسخها فالقسم الكبير من المخطوطات في مكتبته منسوخ بيده).

ثم أسست في القرن المذكور مكتبتان في البلدة الصغيرة «غراجانيتسا» في البوسنة الشمالية، وهما: مكتبة جامع أحمد باشا ومكتبة الحاج خليل أفندي بن أحمد الغراجانيتساوي الذي كان مدرسا وكاتبا للمحكمة الشرعية بمدينة بلغراد في منتصف القرن الثامن عشر الميلادي.

وكانت في البوسنة والهرسك مكتبات أخرى للأوقاف سوى المذكورات وصل إلينا خبرها ولم يصلنا شيء من آثارها.

---

[1] سمي بذلك لإقامته مدة طويلة في مصر.

[2] ميدان سباق الخيل.

مكتبة الغازي خسروبك في سرايفو

هذه المكتبة من أقدم المكتبات الإسلامية في البوسنة وهي اليوم أغنى خزينة المخطوطات الشرقية في بلادنا. وقد أسسها سنة ٩٤٤هـ/١٥٣٧م الغازي «خسروبك» أشهر ولاة الأتراك في البوسنة وأعظمهم خدمة لها لتكون مكتبة لمدرسته التي بناها قرب جامعه المشهور. وخسروبك بوسنوي الأصل من جهة أبيه، فأبوه «فرهاد بك» أخ لـ«راديفوي» أمير «تربينيه». وقد كان والده من رجال الدولة التركية. أما أمه فهي سلجوقة بنت السلطان بايزيد الثاني.

ولد خسروبك حوالي سنة ١٤٨٠م في مدينة سيروز (في اليونان) حيث كان أبوه واليا هناك في ذلك الوقت. وقد أسندت إلى خسروبك ولاية البوسنة من قبل الدولة العثمانية سنة ١٥٢١م واستمرت ولايته عليها إلى وقت وفاته سنة ١٥٤١م (مع انفصال قصير مرتين في تلك المدة).

ولم يشتهر الغازي «خسروبك» بوصفه الرجل السياسي الكبير فحسب بل بوصفه رجل الثقافة والسعي في ميدان الخيرات العامة كذلك، فقد شيد في سرايفو عدة مؤسسات علمية وثقافية وخيرية. وآثاره التي خلّفها والتي لا يزال البعض منها موجودا إلى وقتنا الحاضر تدل بوضوح على كرم نفسه، وعلو همته. ومن تلك الآثار: الجامع المسمى باسمه، والمدرسة التي أسسها ويطلق عليها في البوسنة «مدرسة الغازي خسروبك»، والخانقاه - وقد أسست هي والمدرسة بجوار الجامع - والمكتب وقد أنشئ في حرم الجامع لتعليم الأطفال، والمطبخ العام - العمارة - لإعداد الخبز والطعام اللذان كانا يوزعان كل يوم على طلبة مدرسته وموظفي أوقافه وعلى فقراء مدينة سرايفو، ثم الحمام، والفساقي، والأنابيب التي مدها في الأرض لجلب المياه وذلك في الوقت الذي لم تكن فيه مدينة واحدة في أوربا مزودة بمجاري المياه، ثم المسافر خانة، ثم البادستان، وهو سوق خاص للتجارة، والخان وغيرها. ومن أروع تلك المآثر هذه المكتبة التي أنشأها وتحدث بشأنها في وقفية مدرسته حيث قال: ...«وما يفضل من خرج البناء (بناء المدرسة) يبتاع به الكتب المعتبرة، تستعمل في المدرسة المذكورة ليستفيد بها من يطالعها من المستفيدين ويستنسخ من يستنسخها من المحصلين». وكان هذا أساسًا لهذه المكتبة. ونحب أن نقول إن هذه المكتبة وإن كانت قد أنشئت لحاجة طلاب ومدرسي مدرسته إلا أنها كانت مع ذلك - منذ إنشائها - في متناول أيدي عامة قراء الكتب والمشتغلين بالعلم.

أما ما يتعلق بالكتب وتنظيمها وكيفية الاستفادة بها في الفترة الأولى لهذه المكتبة فليست عندنا معلومات صحيحة عنه إلا ما ذكره محمد طاهر في كتاب له عن المؤلفين العثمانيين حيث قال إن والد المؤرخ التركي حسين أفندي الشهير بـ«كوجا مؤرخ» - الذي أصله من سرايفو - كان حافظا للكتب في «مكتبة جامع الغازي خسرو باشا في البوسنة» وهي هذه. ويفهم من ذلك أنه كان لها في الربع الأول من القرن السابع عشر حافظا للكتب (انظر كتاب عثمانلي مؤلفلري ج:٣ ص:٤٦ لمحمد طاهر، استانبول، مطبعة عامرة - سنة ١٣٤٦هـ). ويغلب على الظن إن الكتب كانت موضوعة في

البلاد انتشرت حضارته وعلومه وآدابه باللغة العربية والتركية والفارسية. وكانت المكاتب (الكتاتيب) والمعاهد الدينية المنتشرة في أنحاء البلاد ينابيع الكتابة والحضارة في المجتمع الإسلامي وكذلك كانت الجوامع والتكايا. وكانت هذه الجوامع ومعاهد العلم تبنى في المواضع التي يسكنها المسلمون، وخصوصا في الأماكن الرئيسية، فقد كان في البوسنة والهرسك وحدها خلال القرون الماضية ما يزيد عن ألف جامع، وألف وخمسمائة مكتب لتعليم الأطفال مبادئ الإسلام وقراءة القرآن، ومائة مدرسة (وكان البوسنويون يطلقون على المعهد الديني «مدرسة» كما هو المتبع عند الأتراك). وكثيرا ما كانت تنشأ المكتبات في هذه المعاهد الدينية أو في قربها. وإلى جانب ذلك كان كثير من الرجال المثقفين يجمعون ويقتنون مكتبات خاصة لهم آلت فيما بعد إلى الأوقاف بناءً على وصية أصحابها.

وقد نشأت المكتبات الأولى في بلاد يوغسلافيا في القرن الخامس عشر الميلادي، وكان ذلك في جنوبها وجنوبها الشرقي في مقدونيا وصربيا، فقد عرفنا مثلا أن مكتبة أنشئت في مدينة بيتولا (التي كان يطلق عليها زمن الأتراك «مناستير») سنة ٨٣٤هـ/ ١٤٣٠م كما أنشئت أخرى في مدينة اسكوب سنة ٨٤٧هـ/١٤٤٣م ثم أنشئت ثالثة في بريزرن إلخ.

وخلال القرنين الخامس عشر والسادس عشر الميلاديين أنشئت مكتبات شرقية كثيرة عامة تابعة للأوقاف وأخرى خاصة بأصحابها في أعظم مدن البوسنة وصربيا مثل سراييفو، وبريشتينا، ونوفي بازار، وفوجا، وموستار، وأوزيتسه، وبلغراد، ونيش، وبانيا لوكا، وغيرها. وكات منها عدد في المدن الأخرى أيضًا وخصوصًا في البوسنة والهرسك. وكثير من المدن الصغيرة اليوم (مثل بروساتس - التي كانت تسمى آقحصار - وأهلونه، وجاينيجه، وبوجتل، ونوه سينة، واستولجه، وتشنه، وازفورنيك) كانت في المدة ما بين القرن السادس عشر والثامن عشر مراكز هامة للمعارف الإسلامية، فقد كان بها كثير من المكتبات العامة والخاصة، كما كان فيها كثير من العلماء المشهورين بمعارفهم وآدابهم الشرقية.

ثم إن هذه المكتبات في بلادنا كانت تزوّد بكثير من الكتب التي تجلب من العالم الإسلامي. فقد كان لمسلمي بلادنا علاقات ثقافية قوية مع العالم الإسلامي، إذ كثيرا ما كان بعضهم يرحلون لطلب العلوم إلى أشهر مراكز المعارف الإسلامية، مثل: استانبول، والقاهرة، وبغداد، ودمشق، ومكة المكرمة، والمدينة المنورة وغيرها. كما كان بعض آخر منهم يسافرون إلى بلاد الشرق الأدنى وإفريقيا الشمالية لغرض الحج أو التجارة أو شغل بعض الوظائف، وكان الكثير من أولئك وهؤلاء يرسلون إلى وطنهم كتبًا أو يأتون بها معهم عند رجوعهم إلى الوطن للاحتفاظ بها في مكتباتهم الخاصة، أو لتقديمها إلى الأصدقاء، أو لتزويد المكتبات المحلية بها. وإلى جانب ذلك كان هناك طريق آخر لتزويد هذه المكتبات بالكتب وهو طريق النسخ، فقد كانت الكتب في السابق - وخصوصا إلى أواخر القرن الثامن عشر - تنسخ في بلادنا كما تشهد بذلك التعليقات الموجودة على بعض المخطوطات. ونحن نرى من تلك التعليقات أن نسخ الكتب عندنا لم يكن جاريًا في المدن فحسب، بل كان جاريًا أيضًا في كثير من القرى البعيدة. ومما يشهد لكثرة النسخ اشتغال بعض الناس بحرفة التجليد في كثير من مدننا ففي وسط مدينة سرايبفو مثلاً شارعان: اسم أحدهما «شارع المجلدين الصغير» واسم الآخر «شارع المجلدين الكبير»، ومعروف أن أغلب الكتب التي كانت تقدم للتجليد هي المخطوطة. ونود أن نشير إلى أن كثيرا من الكتب في مكتباتنا قد ألفها علماء بلادنا، وبهاتين الظاهرتين (أي النسخ والتأليف) تتميز المكتبات الإسلامية في بلادنا وسائر بلاد البلقان عن المكتبات الشرقية في أوربا الغربية وفي أصل بلاد روسيا فإن جميع المخطوطات الموجودة في مكتباتها مجلوبة من الخارج أي من العالم الإسلامي. وهناك مخطوطات نسخت أو كتبت في بلادنا ثم وصلت - في ظروف مختلفة - إلى تلك المكتبات.

ولا يفوتنا أن نذكر ههنا أن المكتبات في بلادنا كثيرا ما كانت عرضة للهلاك والنهب بسبب الحروب أو الحرائق، فقد عرفنا مثلا أن كثيرا من المخطوطات قد تلف، وبعضها قد نهب، زمن حرب فينا (من سنة ١٦٨٣ إلى سنة ١٦٩٩م)، وذلك حين أغار القائد النمساوي «البرينس أوْجن السافويي» على البوسنة، وأحرق مدنها سنة ١٦٩٧م. هذا ونذكر أن كثيرا من المخطوطات قد تلف أو فقد في الأوقات الأخيرة بسبب جهل حافظي الكتب بقيمتها وعدم مبالاتهم بحفظها وان بعضًا منها قد تسرب إلى الخارج بطريق البيع أو غيره والدليل على ذلك أنه يوجد في مكتبة فينا مخطوط نسخ في مدرسة الغازي خسروبك سنة ١٠٤٣هـ/١٦٣٣م (انظر فلوغل ج١ ص١٨٢، رقم ١٩٢)، كما توجد في مكتبة جامعة براتسلافا بتشكوسلوفاكيا مكتبة شرقية قيمة نقلت بأسرها من بلادنا وهي مكتبة المستشرق الأديب الشاعر البوسنوي الدكتور صفوت بك باشاغيتش (المتوفي سنة ١٩٣٤م في سرايبفو) وهي زاخرة بالمخطوطات ومن بينها ما ألّفه علماء البوسنة والهرسك وتُكَوِّنُ اليوم أعظم وأهم مجموعة الكتب الشرقية في تلك البلاد (انظر فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة جامعة براتسلافا من سنة ١٩٦١م (1). من أجل ذلك كله لا توجد لدينا الآن تفصيلات عن كثير من المكتبات، لأن خبرها وصل إلينا بواسطة تلك التعليقات المذكورة على بعض ما بقي عندنا من مخطوطات تلك المكتبات. وهذه المخطوطات مع تعليقاتها تكشف لنا فصلا من تاريخ ثقافتنا في الماضي لم يدرس بعد وتطلعنا على ثروة علمية وثقافية كانت لنا في تلك المكتبات المفقودة.

وإلى جانب مكتبة الغازي خسروبك هذه التي سنخصها بالذكر فيما بعد كانت توجد في البوسنة والهرسك مكتبات عديدة، منها: مكتبتان كانتا في القرن الخامس عشر بمدينة فوجا الكائنة على نهر درينا وهما: مكتبة مدرسة حسن ناظر التي أنشئت سنة ٩٥٧هـ/ ١٥٥٠م ومكتبة ممشاه بك المؤسسة سنة ٩٨٣هـ/ ١٥٧٥م ومنها مكتبة كانت في أوائل القرن السابع عشر أسّسها في المدينة المذكورة المدرس عثمان أفندي، ولم يصل إلينا من تلك المكتبات في فوجا سوى مخطوطات منها ما هو نادر ومنها ما هو قديم.

---

1) Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava, 1961.

مقدمة

قد لا يعلم الكثير أن بلاد يوغسلافيا من أغنى بلاد أوربا بالمخطوطات العربية والتركية والفارسية ولكن المُطّلِعَ على ما فيها من هذه المخطوطات لا يسعه إلا أن يثبت ذلك. وتتركز غالب هذه المخطوطات الآن في المكتبات ومعاهد العلم وخزائن الوثائق الموجودة في المدن الكبرى في يوغسلافيا مثل: سرايفو (وفيها مكتبة الغازي خسرويك، والمعهد الشرقي*، والمكتبة الشعبية العامة**، وخزينة الوثائق لمدينة سرايفو)، واسكوب (وفيها خزينة الوثائق لجمهورية مقدونيا)، وزغرب (وفيها القسم الشرقي من المعهد التاريخي التابع لمجمع العلوم والفنون اليوغسلافي)، وبلغراد (وفيها مكتبة الجامعة، وخزينة الوثائق لمجمع العلوم والفنون الصربي)، وموستار (وفيها خزينة الوثائق لهذه المدينة ومكتبة دير إخوان «فرانو» الكاثوليكيين، وبريزرن (وفيها مكتبة الأوقاف) وغيرها من المدن.

ويرجع عهد المكتبات الإسلامية في بلادنا وفي سائر بلاد البلقان إلى زمن دخول تلك البلاد تحت سلطة الأتراك. وقد دخل منذ ذلك الوقت عدد غير قليل من أهالي يوغسلافيا في الإسلام تحت تأثير الثقافة الإسلامية التي حملها الأتراك معهم. ومما ينبغي ملاحظته في هذا المقام أن اعتناق الناس للعقيدة الإسلامية لم يكن بإكراه من الفاتحين أو من الذين بادروا بالإسلام من سكان هذه الديار. كما أن معظم الذين أسلموا على مَرِّ القرون في البوسنة والهرسك كانوا ممن ينتسبون إلى الكنيسة البوسنوية وهم طائفة خاصة من طوائف النصرانية بقيت في كثير من عقائدها على أصل دين المسيح، وكانوا يسمون «كريستيان» ويعرفون باسم «بوجوميلي»(1) نسبة إلى اسم قُسُّهم وداعيهم «بوجوميل». وبتحول بعض أهالي بلادنا إلى الإسلام وإخلاصهم لعقيدتهم الجديدة أصبح الإسلام دينًا قوميًا لهم، شأنه في ذلك شأن المسيحية والنظم الاجتماعية المعاصرة التي نشأت في مناطق بعيدة عن بلادنا، فلما اعتنقها بعض أهالي البلاد توطنت فيها. وبانتشار الإسلام في هذه

---

* ** تم حرق وتدمير المعهد الشرقي والمكتبة الشعبية جراء القصف المدفعي والصاروخي الصربي لمدينة سرايفو ١٩٩٠-١٩٩٥م.

1) Bogumili

أدعو الله أن يشمل برحمته الأستاذ الراحل قاسم دوبراجا الذي أعد هذا المجلد، وأشكر العاملين في رئاسة الجماعة الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك، برئاسة فضيلة الدكتور مصطفى تسيرتش، والعاملين في مكتبة الغازي خسرويك على تعاونهم المثمر البناء.

والله ولي التوفيق.

أحمد زكي يماني

رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

تصدير للطبعة الثانية

صدر المجلد الأول من فهرس مكتبة الغازي خسرويك سنة ١٩٦٣م، ومع مرور السنوات نفذت نسخ الفهرس، وعجزنا عن تلبية رغبة الراغبين باقتنائه من الباحثين والمؤسسات الثقافية والعلمية، ومازلنا نتلقى الطلبات. ولذلك عرضنا مشروع إعادة طباعة هذا المجلد على مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن في إطار التعاون بينها وبين رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك، ولاقى طلبنا قبولا ينسجم مع توجيهات رئيس المؤسسة معالي الشيخ أحمد زكي يماني يحفظه الله.

ولا بد لي من أن أنوه بما تبذله مؤسسة الفرقان من جهود في سبيل إنقاذ مكتبة الغازي خسرويك على أكثر من صعيد، فبالإضافة إلى تصوير المخطوطات والوثائق والوقفيات، ساعدت المؤسسة في نشر أجزاء الفهرس من الجزء الرابع حتى الجزء الثامن، وها هي تساهم في إعادة نشر هذا الجزء، الأول، وبذلك يمكننا أن نلبي طلبات الراغبين بالحصول على ما صدر من أجزاء فهرس المكتبة. ونأمل من الله سبحانه وتعالى أن يعيننا على إتمام نشر ما تبقى من أجزاء فهرس المكتبة جراء التعاون المثمر بيننا وبين مؤسسة الفرقان.

إنني أتقدم باسم العاملين في مكتبة الغازي خسرويك بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعين الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإننا نشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام للمؤسسة، الأستاذ الدكتور يوسف إيبش، على ما بذلاه من جهود بناءة، ونشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

سراييفو ١٠/٧/٢٠٠٠

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

التراث كان سمرة سعيهم ونشاطهم الأدبي، فقد كتبوا بأنفسهم كتبا كثيرة باللغة العربية أو التركية أو الفارسية.

ولكن مع الأسف هذا التراث العلمي والثقافي لم يدرس إلى الآن كما ينبغي، ولم تتم الاستفادة التامة منه – إلى هذا الوقت – في الأغراض العلمية، إذ لا يوجد له فهرس مطبوع في بلادنا. وعدم وجود الفهرس وسائر وسائل الاستفادة كان يشكّل صعوبة يشعر بها أهل العلم من زمن بعيد وهم يشعرون بها خاصة في هذه الأيام التي تُحرز فيها بلادنا – بعد أن أنهت الحرب التحريرية الشعبية بنجاح وأتمت ثورتها بالنصر – نجاحا باهرا في جميع ميادين العلم والثقافة، فلقد اتسع وسيظل يتسع نطاق البحوث الشرقية. وذلك يوجب علينا القيام بكل ما ييسر الأمر للقائمين بهذا العمل ويعينهم على النهوض به.

ومن أجل أداء هذا الواجب وإجابة هذه الرغبات، ثم من أجل تعريف الهيئات العلمية والثقافية في العالم بالمخطوطات التي عندنا قامت مكتبة الغازي خسرويك بإخراج فهرس مخطوطاتها العربية والتركية والفارسية.

وقد بدأ الأستاذ محمد خانجيتش السرايي سنة ١٩٣٧م العمل على تهيئة المادة لكتابة الفهرس، فقد كتب أكثر من ألفي بطاقة وصف فيها عددا من المخطوطات والمطبوعات في هذه المكتبة، إذ كان غرضه إخراج فهرس شامل لما فيها جميعا، ولكن كثرة اشتغاله ثم الأجل المفاجئ الذي وافاه حالا دون مراده (وقد توفي رحمه الله سنة ١٩٤٤م). ثم قام بهذا العمل من بعده الدكتور حازم شعبانوفيتش واقتصر في عمله على إعداد فهرس لمخطوطات المكتبة فقط. وقد طبعت بعض نتائج عمله في صفحات ألحقت بالأعداد الصادرة من مجلة الجماعة الإسلامية «غلاسنيك» في سرايبفو سنة ١٩٥٠ – ١٩٥٢م، إلا أن عمله هذا توقف أيضا سنة ١٩٥٣م لتغيبه عن سرايبفو مدة طويلة. ثم أسند عمل الفهرس بعد ذلك إلى الأستاذ قاسم دوبراتشا الذي وضع أولا، بمعاونة الدكتور شعبانوفيتش، نظاما ومنهجا يُتّبَعانِ عند كتابة فهرس المخطوطات لهذ المكتبة، ثم كتب على هذا الأساس الجزء الأول الذي يشمل حوالي ربع المخطوطات لهذه المكتبة.

ونرى لزاما علينا – ونحن بصدد إصدار هذا الفهرس وتقديم الجزء الأول منه إلى القراء – أن نتوجه بعبارات الشكر الحارة إلى الهيئة التنفيذية لجمهورية البوسنة والهرسك، فقد قدمت لنا من المساعدات المالية ما استطعنا به إخراج هذا الفهرس على النحو الذي تراه.

درويش طافرو

مدير مكتبة الغازي خسرويك سابقا

تقديم للطبعة الثانية

الحمد لله الذي أنعم علينا بنعم لا تعد ولا تحصى، ومكننا من إنجاز بعض ما نطمح إليه في مجالات خدمة التراث الإسلامي المهدد بالضياع جراء تضافر الإهمال وعوامل الزمان الطبيعية والإصطناعية.

ورغم العقبات فإن مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي قد قطعت أشواطا بعيدة في ميادين خدمة التراث الإسلامي ابتغاء مرضاة الله عز وجل.

لقد أوضحت مؤسسة الفرقان أهمية التراث من خلال مؤتمراتها، وأبرزت ذخائره في ندواتها ونشراتها، وصورت آلاف المخطوطات، وأتاحت فرصة الإطلاع عليها للباحثين في مركز المؤسسة، واقتنت مجموعة غنية من فهارس المخطوطات والوثائق، وشاركت في العديد من المعارض والمؤتمرات، وساهمت بإقامة الدورات لتدريب العاملين في الحفاظ على التراث المخطوط.

أما في مجال الفهرسة فمؤسسة الفرقان رائدة في هذا المجال حيث نشرت فهارس لم تنشر من قبل، وأولت المكتبات التي تحيط بها المخاطر عناية استثنائية بغية إنقاذها وفهرستها، ومن هذه المكتبات مكتبة الغازي خسروبك في مدينة سرايبفو عاصمة جمهورية البوسنة والهرسك التي نجت من الدمار بفضل من الله تعالى ثم بجهود الأخيار القائمين عليها.

لقد شملت رعاية مؤسسة الفرقان لمكتبة الغازي خسروبك مجالات الإنقاذ والتصوير ونشر الفهارس، فبعدما أصدرنا خمسة مجلدات هي: الرابع والخامس والسادس والسابع والثامن، وها نحن نعيد طباعة المجلد الأول الذي صدر سنة ١٩٦٣م، ويتضمن فهرسة: ٧٩٥ من المخطوطات، وقد أعده الراحل قاسم دوبراجا، وأصدرته مشيخة الجماعة الدينية الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك، وبإعادة طباعة هذا المجلد ستتوفر فرصة الاطلاع عليه للباحثين بعدما نفذت الطبعة الأولى، وعليه تصبح المجموعة كاملة لمن يرغب في الحصول عليها.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 53 X

الطبعة الأولى النافذة: سراييفو ١٩٦٣

الطبعة الثانية: ٢٠٠٠

© Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 2000

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

Dobrača, Qasim, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-Begova Biblioteka u Sarajevu= Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo= Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /

obradio Qasim DOBRAČA.- Sarajevo: Rijaset Islamske zajednice u BiH Sarajevo; London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1421/2000.

v. 1: 664 p.; 25 cm.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 51; Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 33=

(منشورات الفرقان؛ رقم ٥٣ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٣٣)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-8.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33; 39; 41, 51, 52. Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 22; 25; 27, 31, 32)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. DOBRAČA, Qasim, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 53 X

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK

تصدير للطبعة الاولى

دخلت بلاد البوسنة والهرسك تحت سلطة الأتراك في القرن الخامس عشر الميلادي. وقد أحدث دخولها تحت هذه السلطة - وبخاصة في القرنين الخامس عشر والسادس عشر - تغييرات كبيرة في الحياة الاقتصادية والاجتماعية والثقافية لهذه البلاد. وقد أسلم قسم كبير من سكانها الأصليين. وانتظموا بعد إسلامهم في النظام السياسي والاجتماعي الجديد وصاروا متمسكين بمبادئ الإسلام، ولكنهم مع ذلك احتفظوا بلغتهم وبجميع صفاتهم وعاداتهم القومية.

وتبعا لذلك دخلت بلاد البوسنة والهرسك في مجال التجارة الداخلية للمملكة العثمانية، وأصبحت ممرا للتجارة بين الشرق والغرب، وتوفرت لها بذلك وسائل النمو الاقتصادي. كما كان لها من الظروف ما دفعها إلى إنشاء المدن وتوسيعها. وكلا الأمرين (أي النمو الاقتصادي وإنشاء المدن) كان تحت تأثير المدنية الإسلامية والثقافة الإسلامية، والدليل على ذلك وجود مؤسسات الأوقاف الكثيرة التي أنشئت في المدن لخدمة الدين والتعليم ورعاية المصالح الاجتماعية من صحة وبرّ وإحسان. وكان من جراء هذا النمو الاقتصادي أن توسعت في البوسنة بعض الأسواق الموجودة فيها منذ القرون الوسطى، وأنشئت مدن جديدة لم تكن موجودة من قبل، وكان في إنشائها معنى التقدم الظاهر بالنسبة للحالة السابقة. كما كان من نتائج النمو الاقتصادي في البوسنة والهرسك، وخصوصا في المدن الصناعية والتجارية، أن توفرت لأهالي المدن وسائل مادية تكفل حياة أكثر رفاهية وأعظم تمدّنًا من ذي قبل. وتبعا لذلك اشتدت حاجة الناس إلى الاتجاه نحو الحياة الثقافية يصقلون بنتاجها عقولهم، ويهذبون به أرواحهم، فكان ذلك باعثا لنشر القراءة والكتابة والتوسع في التعليم، والعمل على جمع الكتب وتأليفها. وأقوى دليل على ذلك النشاط الثقافي في ذلك الوقت وكثرة المكتبات العامة والخاصة التي كانت موجودة في البوسنة والهرسك. وبعض هذه المكتبات لا يزال موجودا إلى اليوم. وأكثرها لم يبق منها سوى عدد قليل من المخطوطات التي جُمعت وحُفظت في عدة معاهد علمية في بلادنا. وهذه المخطوطات - رغم أنها مكتوبة باللغات الأجنبية - ولكنها تعد دليلا قويا على النشاط الثقافي والعلمي عند مسلمي يوغسلافيا في الماضي، لأنهم كانوا يجلبونها ثم يشتغلون بنسخها ودراستها، كما كانوا يبذلون جهدهم في العناية بها والمحافظة عليها ويحرصون على تسليمها إلى الأجيال الآتية إذ يرون فيها تراثا قيّما. ثم إن قسما كبيرا من ذلك

سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية : رقم ٣٣

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الأول

إعداد

قاسم دوبراجا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن – سراييفو
١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م

الطبعة الأولى النافذة: سراييفو ١٩٦٣
الطبعة الثانية: ٢٠٠٠

منشورات الفرقان: رقم ٥٣
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٣٣

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الأول

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الأول

إعداد
قاسم دوبراچا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو

١٤٢١ هـ/ ٢٠٠٠ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DESETI

Obradio
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DESETI

Obradio
OSMAN LAVIĆ

**Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London**

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002.

Recenzenti:

Dr. Fehim Nametak
Dr. Ismet Bušatlić

مراجعة :

الدكتور فهيم ناميتاك
الدكتور عصمت بوشاتليتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=163.4) : 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. - London : Al-Furqān Fondacija za islamsko naslijeđe ; Sarajevo : El-Kalem, 2001 - <2002>. - Sv. <10> : faks.; 24 cm

Sv. 10. / obradio Osman Lavić. - 2002. - XXV, 494 str., XXV listova sa tablama. - Tekst na više jezika. - Upor. stv. nasl. na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-873992- 69-6 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)

ISBN 9958-23-127-1 (El-Kalem, sv. 10)

COBISS/BiH-ID 11228678

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 43

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME X

Prepared by
OSMAN LAVIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
UVOD XI
FOREWORD XIII
PREFACE XV
ITRODUCTION XVII
IZVORI I LITERATURA XXI
TRANSKRIPCIJA XXVII

UVOD U ISLAMSKO PRAVO 1
- Arapski rukopisi 3

ISLAMSKO PRAVO 13
- Arapski rukopisi 15
- Turski rukopisi 115
- Bosanski rukopisi 233

ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA 245
- Arapski rukopisi 247
- Turski rukopisi 281

ISLAMSKO NASLJEDNO PRAVO 333
- Arapski rukopisi 335
- Turski rukopisi 403

ZAKONI 423
- Turski rukopisi 425
- Bosanski rukopisi 437

POSTUPAK PRED ŠERIATSKIM SUDOVIMA 441
- Arapski rukopisi 443
- Turski rukopisi 447

INDEKSI 453
- Indeks naslova 455
- Indeks naslova u transkripciji 465
- Indeks autora 475
- Indeks prepisivača 487
- Indeks vlasnika i vakifa 491
- Indeks mjesta 497
- Kongruencija brojeva I 501
- Kongruencija brojeva II 505

PRILOZI 509

UVODNA RIJEČ

Navršava se jedanaest godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga, te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako je do sada snimljeno na mikrofilm preko dvije trećine spomenutih fondova u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, 1422/2001. deveti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i deseti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih devet svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 5808 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Deseti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 5809 do br. 6290 sa ukupno 706 pisanih djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti islamskog prava (al-fiqh), nasljednog prava (al-farā'iḍ), prava izvedenog na osnovu izvora i analogije (al-fetāwā), te rukopisi koji tretiraju postupke pred šeriatskim sudovima (ābāb al-qāḍī) i uređenja države (niẓām dawla wa al-qawānīn). Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem islamskog prava i njegove teorije.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječenstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovine, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Osmanu Laviću koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1423/2002. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona "al-Furqān", koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje prethodnih osam knjiga *Katalog rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke*... Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesuje istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i u buduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, moleći uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanoglu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān, i prof. dr. Jusufu Ibišu, generalnom direktoru Fondacije al-Furqān, na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje. Zahvalnost iskazujemo i zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Deseti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke,* u tematskom pogledu, predstavlja nastavak drugog, odnosno devetog dijela.

Islamsko pravo (fiqh) sa svim svojim disciplinama u klasifikaciji islamskih nauka zauzima veoma značajno mjesto. To je sasvim i razumljivo kad znamo da ova oblast reguliše i razrađuje čovjekov život u svim njegovim segmentima te da je islamsko pravo (fiqh) sa svojim disciplinama dio životne stvarnosti svakog vjernika, a njegovo poznavanje i poštivanje njegovih odredbi se smatra neophodnim uvjetom postizanja Božijeg zadovoljstva. Zbog toga se fikhu od prvih dana razvoja islamske nauke posvećivala velika pažnja, pa se time i može objasniti veoma veliki broj rukopisa iz ove oblasti, kako u svjetskim tako i u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu, a da je to tako najbolje svjedoči činjenica da je ovo treći svezak kataloga sa ovom tematikom.

U ovom svesku su obrađeni rukopisi djela iz islamskog prava (fiqh), nasljednog prava (farā'iḍ), prava izvedenog na osnovu izvora i analogije (fatwā), rukopisi djela koji tretiraju postupke pred šerijatskim sudovima (adab al-qāḍī) i rukopisi djela iz oblasti državnog prava i uređenja države (Niẓām ad-dawla wa al-qawānīn), a koji, zbog velikog broja, nisu obuhvaćeni u drugom, osnosno devetom svesku.

Metodologija kataloške obrade je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodne sveske kataloga, naročito je ujednačena sa devetim sveskom, s obzirom da je prvobitno bilo planirano da to bude jedan svezak.

U ovom svesku su obrađena 482 kodeksa rukopisa, sa ukupno 706 djela, odnoso 352 naslova. Od ovog broja 332 su na arapskom, 360 na turskom, 1 na perzijskom i 13 na bosanskom jeziku pisani arapskim pismom. Slijedeći princip prvog djela u zbirci i u ovom su svesku obrađena djela iz drugih naučnih disciplina koja su se našla u zbirci.

Najstariji prijepis rukopisa je *djelo o šafijskom fikhu, Ḥulya al-ʻulamā' fī iḫtilāf maḏāhib al-fuqahā', koje je na arapskom jeziku napisao* Abū Bakr Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥusayn b. ʻUmar, aš-Šāšī, aš-Šāfiʻī, umro 507/1113. godine. Djelo je iz autografa prepisao ʻAbdussalām b. Muǧāhid an-Nabrāwī, 12 ševvala 585/1189., znači 78 godina poslije piščeve smrti.

Oblast islamskog prava (fiqh) bila je česta tema i bošnjačkih autora. Tako se mnoga djela nalaze obrađena i u ovom svesku kataloga. Na prvom mjestu treba istaći djelo *Durra al-fatāwā*, zbirku fetvi, koju je sabrao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, um. 1190/1776. godine. Zbirka je nastala 1159/1746. godine. Koliko je nama poznato, ovo je, do sada, jedini poznat primjerak ovoga djela.

Zbirku je prepisao autorov zemljak Muḥammad b. Ḥusayn Lubušqalī (Ljubušak). Od istog autora u ovom svesku je obrađeno 9 primjeraka djela *al-Fatāwā al-Aḥmadiyya al-Mostāriyya* .

Od ostalih bosanskih autora u ovom svesku su zastupljeni:

- Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (951/1544. - 1025/1616.) sa djelima: *Ḥadīqa aṣ-ṣalā fī Šarḥ muqaddima aṣ-ṣalā* koje je komentar djela *Muqaddima aṣ-ṣalāh* ili *Fiqh al-Kaydānī* i djelo *Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt*, sve iz oblasti islamskog vjerovanja.

- Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak): *Mağma' al-ğawāhir, djelo* iz oblasti islamskog vjerovanja i obredoslovlja, na turskom jeziku,

- Ḥasan b. Ḥasan b. Aḥmad Spāhō zāde, umro 1333/1915. godine: *Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ*.

Ovo je komentar na raspravu o pravilima disputacije. Osnovno djelo napisao je Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyō, um. 1119/1707. god.

- Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī al-Bosnawī, umro 1069/1658. godine: *al-Farā'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id, što predstavlja komentar* na arapskom jeziku na al-Nasafijevo djelo *Kanz ad-daqā'iq*.

-'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī (1187/1773. - 1237/1821.); priručnika iz islamske vjeronauke (ilmihal) na bosanskom jeziku pisan arapskim pismom,

- Sayfullāh Prōho, umro 1352/1932. godine: *Zubda al-aymān, Zubda al-farā'iḍ i Nuzha ar-rā'id šarḥ Zubda al-farā'iḍ* i

- al-Ḥāğ Muḥammad efendī Ramić, poznat pod nadimkom Topal-hodža, živio krajem 19 stoljeća: *Šurūṭ al-islām,* ilmihal na bosanskom jeziku. U ovom svesku kataloga obrađeno je 6 primjeraka ovog ilmihala.

Rad na izradi kataloga rukopisa je težak i mukotrpan posao koji zahtijeva znanje, iskustvo, strpljenje i upornost. Budući da savršenstvo pripada samo uzvišenom Allahu, i ovaj rad nužno ima svoje nedostatke, nedosljednosti i greške. Da ih nije mnogo više imam zahvaliti mojim kolegama u Biblioteci koji se ovim poslom bave duže, a prije svih mr. Mustafi Jahiću, direktoru Biblioteke, hfz Hasi Popari i Zejnilu Fajiću, a posebno recenzentima prof. dr. Fehimu Nametku i dr. Ismetu Bušatliću.

U Sarajevu septembra 2002. godine. Osman Lavić

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. More than two-thirds of Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the Riasat of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 H/1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 H/1999 AD; volume VII was published in 1420 H/ 2000 AD; volume VIII was published in 1421 H/ 2000 AD, volume IX was published in 1422 H/ 2001 AD; and now we are happy to present volume X of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous nine volumes listed entries for 808 manuscripts, some of which contained more than one title. Volume X contains the entries for manuscripts numbered 5,809 to 6,290 with a total of 706 written works. The manuscripts have texts mainly dealing with al-Fiqh (Islamic jurisprudence), inheritance law, analogy, court records manuscripts. This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in al-Fiqh and Uṣūl al-Fiqh.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particulary Faḍīlat Dr Mustafa Cerić, the Presindent of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, Mr Mustafa Jahić, the cheaf librarien of the Gazi Husrev-Bey Library, and Mr Osman Lavić who operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
September, 2002

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the catalogues of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural organisations working in the field of Islamic manuscripts.

The publication of this volume has been made possible by the untiring help of His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation. Sheikh Yamani, by lending his support, has made a laudable effort to save the Ghazi Husrev-Bey Library and conserve its Islamic treasures. He has previously sponsored the publication of eight volumes of the general catalogue of the library: the first and second volume (second edition) as well as the fourth, fifth, sixth, seventh, eighth volumes and ninth. May God reward him for his benevolent deeds.

In addition to the cataloguing of manuscripts and the publication of catalogues, it is important to mention that al-Furqān Foundation has helped, and continues to help, the Ghazi Husrev-Bey Library to copy its manuscripts onto microfilm and CD-ROM. The Foundation is also providing the library with other means to help conserve manuscripts and make available to scholars the benefits of its scientific and artistic treasures. We look forward to the continuation of this fruitful co-operation and support so that the remaining volumes of the general catalogue can be published.

I express my profound thanks to the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation, His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God to reward him amply for his good deeds and generosity.

I would like also to thank both the Vice Chairman of al-Furqān Foundation, Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, and al-Furqān's Director General, Professor Yusuf Ibish, for their constructive efforts. My thanks also go to those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahic
Director, Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

The tenth volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the Ghazi Khusraw Bey library, in terms of content, represents a continuation of the second and the ninth volume respectively.

Islamic law (fiqh) with its disciplines occupies a very important place in the classification of Islamic sciences. That is understandable in the view of the fact that this discipline regulates and elaborates entire human life. As such, Islamic law is a part of life reality of each Muslim and knowledge of it and respect of its regulations is a necessary condition for the achievement of God's pleasure. Because of that, from the very beginnings Islamic law was given a great attention by Muslims. This fact explains the existence of a large number of Islamic Law manuscripts in world libraries including the Ghazi Khusraw Bey library in Sarajevo.

In the case of latter this is the third volume of the Catalogue of manuscripts belonging to the area of Islamic Law. This volume includes manuscripts from the following branches of Islamic Law: Inheritance (farā'iḍ), Interpretation of Islamic Law (fatwā), Procedural Law (adab al-qāḍī) and Public administration (Niẓām ad-dawla wa al-qawānīn), which, because of its large number have not been included into the second and the ninth volume.

In this volume we have followed methodology of cataloging employed in previous volumes, in particular that of ninth volume, since it had been planned that this volume be a part of the ninth volume.

The present volume includes 482 codices of manuscripts with total number of 706 works and 352 titles. Out of this number, 332 works are written in Arabic, 361 in Turkish, 1 in Persian and 12 in Bosnian language with Arabic script. In the process of cataloging we have followed the criteria of the character of the first work in a particular codex. This, if a codex included works from disciplines other than Islamic law, we have included those works in this volume provided that the first work in the codex belongs to the area of Islamic law.

The oldest manuscript included in this volume is the work on Shafi'i fiqh under the title *Ḥulya al-'ulamā' fī iḫtilāf maḏāhib al-fuqahā'*, by Abū Bakr Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥusayn b. 'Umar, aš-Šāšī, aš-Šāfi'ī (d.507/1113). The manuscript was copied from the autograph by

'Abdussalām b. Muğāhid an-Nabrāwī, on 12 Shawal 585/1189, that is 78 years after the author's death.

The area of Islamic Law attracted attention of the Bosnian authors as well. Many of their works have been included in this volume of the catalogue. Among them we wish to mention the work *Durra al-fatāwā*, the collection of fatwa, compiled by Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (d. 1190/1776) in 1159/1746. As we know this manuscript is the only existing copy of this work. The manuscript was copied by Muḥammad b. Ḥusayn Lubušqalī (Ljubušak), the author's fellow countryman. Apart from this work, the present volume includes nine copies of the work *al-Fatāwā al-Aḥmadiyya al-Mostāriyya* by the same author.

Other Bosnian authors included in this volume are:

-Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (951/1544.-1025/1616) with his works: *Ḥadīqa aṣ-ṣalā fī Šarḥ muqaddima aṣ-ṣalā* which is commentary of the work *Muqaddima aṣ-ṣalāh* or *Fiqh al-Kaydānī* and *Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt* from the area of Islamic Aqida.

-Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak); the author of *Mağma' al-ğawāhir*, from the area of Islamic Aqida and Ibadat, in Turkish language.

-Ḥasan b. Ḥasan b. Aḥmad Spāhō zāde (d.1333/1915), with his work *Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ*. This is a commentary on the epistle on the rules of disputation written by Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyō (d.1119/1707).

-Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī al-Bosnawī, with his work *al-Farā'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id*, which is commentary of the work *Kanz ad-daqā'iq*.

-'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī (1187/1773.-1237/1821), author of Islamic cathecism (ilmihal) in Bosnian Language written in Arabic script.

-Sayfullāh Prōho (d. 1352/1932), author of *Zubda al-aymān, Zubda al-farā'iḍ i Nuzha ar-rā'id šarḥ Zubda al-farā'iḍ*.

-al-Ḥāğ Muḥammad efendī Ramić, also known as Topal hodža, from the end of the 19th century, author of *Šurūṭ al-islām*, cathecism in Bosnian language. In the present volume 6 copies of this ilm-i hal have been catalogued.

Cataloging of manuscripts is a difficult and painstaking task which requires knowledge experience, patience and perseverance. Since perfection belongs only to Allah Almighty, this work is not without shortcomings, inconsistencies and errors. I wish to thank my colleagues

in the Ghazi Khusraw Bey library, who have been involved in cataloging of manuscripts for quite some time, in particular Mustafa Jahic, the chief librarian, Haso Propara as well as referees Prof. Dr. Fehim Nametak and Dr. Ismet Busatlic who helped me to reduce the number of shortcomings in this volume.

Sarajevo, September, 2002.

Osman Lavić

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn*. I-II. Istanbul 1951/1955.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād*. Ğuz' III. Baġdād 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Al-Mustadrak 'alā al-Kaššāf 'an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf*. Baġdād 1385/1965.
Barakāt	Muṣṭafā Barakāt; *al-Fahras al-waṣfī limaḫṭūṭāt, 'ilm al-farā'iḍ. Riyāḍ, 1419/1999.*
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke*. Sarajevo 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini*. Zagreb 1931.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale*. Tome I. Paris 1932.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blašković, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava*. Bratislava 1961.
Boškov	Boškov, Vančo: Katalog turskih rukopisa franjevalkog samostana u Bosni i Hercegovini. Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.

Ceyhan	-Ceyhan 'Abdullāh; Diyanet işleri başkanlığı kütübhānesi, Elyazması eserler kalaloğu I-II. Ankara 1994.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Fajić Z.	-Fajić Zejnil: *Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, Takvim 1955; str. 141-145.*
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Handžić	-Al-Ḥānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.

Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić, VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	*-Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	*-Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"* , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Istanbul 1986.

Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968*. Teil I. Wien 1970.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo 1997.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Omerdić	-Omerdić, Muharem: *"Autobiografija" Sejfullaha ef. Profe, Islamska misao,* VIII/1986, br. 86, str. 16-17.
Popara-Fajić	-Popara, Haso; Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
Popara IX	-Popara, Haso; *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IX. London - Sarajevo 1422/2001.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya*. Fī Ǧāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ǧīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ǧam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba*. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften*. Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)

Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII. Sarajevo, 1986.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Univerzitet Imam	-al-Bawwāb, 'Alī Ḥusayn: *Fihrist al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara fī an-naḥw wa aṣ-ṣarf wa al-luġa wa al-'arūḍ*. al-Mamlaka al-'Arabiyya as-Sa'ūdiyya. Ǧāmi'a al-Imām Muḥammad b. Sa'ūd al-Islāmiyya. 1407/1987.
Wagner	*Turkische Handschriften*. Wiesbaden 1968; 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland, XIII,1-XIII,4
Wiesbaden	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭī': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-ḥanafī*, I-II. Dimašq 1401/1980.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʾ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِی	ī

UVOD U ISLAMSKO PRAVO
(UṢŪL AL-FIQH)

التوضيح في حل غوامض التنقيح

AT-TAWDIH FI HALL ĠAWĀMID AT-TANQIH

Komentar djela Tanqīḥ al-uṣūl (v. *Dodatak* II. [illegible]) o temeljima šerijatskog prava (usul fiqh). [illegible] 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. [illegible] al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadrušširī'a [illegible] 747/1346. godine.

[illegible]

ARAPSKI

[illegible]

5809. R-4591

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Komentar djela Tanqīḥ al-uṣūl (*v. Dobrača II, 855*) o osnovama šerijatskog prava (usuli fikha). I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je isti autor, 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadrušsarī'a al-Aṣġar (aṭ-Ṭānī), umro poslije 747/1347. godine.

Popara IX, 5274; Kaḥḥāla VI, 246; Dobrača II, 856; G II, 214 i S II, 300; Zürich I, 98; Sarkīs II, 1963; Tirana, 150-152, str. 115-117; Ḥ. Ḫ. I, 496; Köprülü I, 481-484, str. 243; al-Ğibūrī II, 2539-2547, str. 44-46; Şeşen, 173, str. 128; Flügel III, 1774, str. 195.

Na zaštitnom listu 1a naziv djela التّنقيح الأصول.

Na početku nedostaje veći dio rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: حامدًا لله تعالى أوّلاً وثانيًا، ولعنان الثّناء ثانيًا، وعلى أفضل رسله وآله مصلّيًا، في حلبة الصّلوات مجلّيًا ومصلّيًا وبعد، فإنّ العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة عبيد الله بن مسعود بن تاج الشّريعة سعد جدّه وأنجح جدّه يقول: لمّا وفّقني الله تعالى بتأليف تنقيح الأصول...

Završetak (l. 170b):

آخره: ويجب الضّمان لوجود العصمة والله وليّ العصمة والتّوفيق تمّ بعون الله وحسن توفيقه.

L. 170; 17,5 x 13,5 (13 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Po marginama komentari pisani drugom rukom, crvenim mastilom.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen zubima glodara na hrbatu. Sa vanjske strane korice obložene ebro papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač, u ponedjeljak, 15. ša'bana 860/1455. godine (bilješka na l. 170b):

اتّفق الفراغ من تسويد الأوراق بعون الملك الخلاّق وقت الضّحى في خمسة عشر من شهر شعبان المبارك يوم الإثنين سنة ستّين وثمانمائة.

Vlasnici: Muṣṭafā b. Muḥammad Mōqo zāde (موقو زاده), Walī b. Yūsuf i Fayḍullāh b. Qūl Muḥammad (فيض الله بن قول محمّد) (bilješke na zaštitnom listu 1).

IZ Odbora IZ-e Mostar.

5810. R-5899

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao 5809.

L. 213; 20,5 x 15 (15,5 x 9); 21 redak. *Nasẖ*, krupan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Ukrasne rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica. Na hrbatu i dužinom preklopa presvučene platnom crvene boje.

Prepisao imam Bayrām b. Salīm, rebiul-ahira 1125/1713. godine.

Na zaštitnim listovima 1-3 na početku, sadržaj djela.

Vlasnik Aḥmad b. Bayrām (l. 1a; ostale bilješke o vlasniku i pečati namjerno brisani).

5811. R-7036

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao br. 5809.

Na početku nedostaje oko 100 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: جسم كالأجسام ومن ينكر الشّفاعة والرّؤية او عذاب القبر او الكرام الكاتبين امّا من يفضل عليّا ولا يسب فهو ممن يجوز الاقتداء بهم مع الكراهة.

Završetak (l. 31b):

آخره: وإن لم تنته عن تركها بالضّرب يطلّقها ولو لم يكن قادراً على مهرها ولأن يلقى الله تعالى ومهرها في ذمّته خير له من أن يطأ إمرأة لا تصلّي قال الله تعالى: **وامر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى** ونسأل الله حسن العاقبة ولوالدينا ولإخواننا واحبّائنا وجميع المسلمين انه خير مسئول وله الحمد أوّلا وآخرا وظاهرا وباطنا وسرا وعلانية على كل حال و صلى الله على سيدنا محمّد واله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب

L. 31; 20 x 15 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, krupniji, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka i po marginama ima puno komentara. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5812. R-5960

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح
AT-TAWḌĪḤ FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AT-TANQĪḤ

Isto kao 5809.

Rukopis je nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كل حكم كذا يدل على ثبوته دليل كذا فهو ثابت او كلما وجد دليل كذا دال على حكم كذا.

L. 8; 21,5 x 14 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, lijepo složen. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama, prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5813. R-4594

نتائج الأفكار (حاشية عزمي زاده على شرح المنار لابن ملك)
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR(ḤAŠIYA 'AZMĪ ZĀDE 'ALĀ ŠARḤ AL-MANĀR LI IBN MALIK)

Glosa na Ibn Malakov komentar djela *Manār al-anwār*. Napisao Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmī-zāde, rođ. 977/1569., umro 1040/1631. godine.

Popara IX, 5271; Kaḥḥāla XII, 279-280; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Dobrača II, 841; al-Ğibūrī II, 2688, str. 88; Tirana, 166, str. 126; az-Zirkilī VII, 240-241; Köprülü I, 494; G II, 196 i S II, 263; O. M. II, 311-312; Şeşen, 169, str. 126;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن جعل حكمه المشروع كشجرة أصلها ثابت وفرعها مرفوع، الّذي خفى لطفه وظهر إحسانه ولا يقاس سلطان أحد بسلطانه... وبعد، فهذه تعليقات جمعتها من حواش شرح المنار لابن فرشتة...

Završetak (l. 99b):

آخره: باذن صاحبه، الضّمير لمال الغير، فالأولى أن يذكر بعد قول المصنّف كتناول مال الغير. هذا آخر ما تيسّر لى إيراده من نتائج الأفكار عند الاشتغال بمطالعة شرح المنار. ولله الحمد على نعمة الاتمام وعلى نبيّه المجتبى الصّلوة والسّلام وعلى آله وعترته وأصحابه المتشرعين بشرعه والمتأدبين بآدابه ورضى الله تعالى عمّن تبعهم من العلماء الأخيار والأئمة البررة الكبار خلّصنا الله تعالى من هول يوم القيام بشفاعة هؤلاء المشفّعين الكرام.

L. 99; 24 x 15 (18 x 9); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani zelenim a riječi قوله crvenim mastilom.

Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova manji komentari. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šejh Yūyō 26. redžeba 1096/1684. godine:

تم بحمده وحسن توفيقه يوم السّادس والعشرين في رجب الفرد سنة ستّ وتسعين وألف على يد الفقير... مصطفى بن يوسف الموستاري غفر ذنوبهما الباري.

Na prva dva zaštitna lista bilješke iz fikha. Na l. 1a crvenim mastilom naziv djela : حاشية شرح المنار لعزمي زاده te nekoliko citata iz fikhskih djela.

Vlasnik Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī (Šejh Jujo) (v. bilješku i pečat na l. 1a).

سعد بتملكه كاتب الفقير إلى الله سبحانه مصطفى بن يوسف الموستاري غفر عنهما الباري.

Na dva zadnja zaštitna lista također bilješke iz fikha.

Uvakufio Ğumhūr Maḥmūd efendī.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

5814. R-8337

شرح المنار لأبي البركات النّسفي

ŠARḤ AL-MANĀR LI ABĪ AL-BARAKĀT AN-NASAFĪ

Komentar na arapskom jeziku an-Nasafī-jeva djela *Manār al-anwār iz usuli fikha.* Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, poznatiji pod nadimkom Ibn Firište. Izvori se ne slažu oko godine njegove smrti. Jedni navode da je umro 801/1399. (v. *Kaḥḥāla VI, 11; Şeşen, 167, str. 125; A. M. I, 617; aẓ-Ẓāhiriyya I, 453)*, drugi 797/1395. (*v. Dobrača II, 822; G II, 196*), a treći oko 885/1480 (*v. Ḥ. Ḫ. II, 1825*).

Popara IX, 5268; Kaḥḥāla VI, 11; Ahlwardt IV, 4386; al-Ğibūrī II, 2653, str. 71; Tirana, 157, str. 121; Şeşen, 167, str. 125; Dobrača II, 822; Ḥ. Ḫ. II, 1825; G II, 196; Köprülü I, 510; Zürich I, 105;

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قضاها في النهار جهراً وله (...) صلاة النهار قضاها بالليل سراً والقائل ان يقول وجوب مراعاة الجهر وعدمه...وفيما اذا نذر ان يعتكف شهر رمضان فصام ولم يعتكف...

Završetak (l. 95a):

آخره: وهما الثّالث والرّابع حتّى قتل صار شهيداً لأنّه لا يكون باذلاً نفسه لإعزاز دين الله تعالى وإقامته حقّ الشّرع.

L. 95; 26 x 18,5 (21 x 12); 35 redaka. *Nasḫ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno i crveno, kvalitetno. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ispisani komentari, uglavnom crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, smeđe boje, novijeg datuma.

Rukopis se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču i vremenu prepisa.

Prepisao Ismā'īl b. Muḥammad az-Zarqānī, ša'bāna, 975/1555. godine.

تمت التّكملة حمد الله وعونه وحسن توفيقه على يد أقل عبيد الله وأذلهم ، أحوجهم إلى مغفرة ربّه اسماعيل بن محمّد الزرقاني،... وكان الفراغ من تسويده في يوم الأربعاء المبارك سادس شهر شعبان المبارك من شهور سنة خمسة وسبعين وتسعمائة وحسبنا الله ونعم الوكيل.

Iz Odbora IZ-e Banjaluka.

5815. R-8418

شرح في كتاب أصول الفقه لمجهول

ŠARḤ FĪ KITĀB UṢŪL AL-FIQH LI MAĞHŪL

Komentar na djelo iz oblasti teorije islamskog prava (*uṣūl al-fiqh*). Osnovno djelo napisao 'Umar b. 'Abdul'azīz b. 'Umar Ḥusamuddīn Abū Muḥammad aṣ-Ṣadr, al-Ḥanafī, umro 536/1141. godine. (*Ahlwardt IV, 4372; Kaḥḥala VII, 291; Ḥ Ḫ I, 113.*) Na osnovu nama dostupnih izvora, te zbog činenice da je djelo nekompletno nismo uspjeli ustanoviti autora ovoga komentara.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. Na početku nedostaje 13 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أول الموجود: ثمّ الاستعان إمّا أن يقع تحقيقية أو تخييلية فالأولي كما ذكرنا والثّانية ان تغير صوره.

Završetak ovdje (l. 218b):

ناقص فيِ آخره. آخر الموجود: باب حروف المعاني... قوله وامّا أوْ فيدخل بين اسمين كقول زيد او عمرو...وُضعت كلمة او اعنى انّها وُضعت لتناول احد المذكورين وان دخلت اي كلمة او في الخبر.

L. 218; 25 x 17 (17,5 x 13); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan, čitak. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Na marginama pojedinih listova komentari.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listovima 1a i 218b).

5816. R-8437

شرح في كتاب أصول الفقه لمجهول
ŠARḤ FĪ KITĀB UṢŪL AL-FIQH LI MAĞHŪL

Fragment još jednog komentara na djelo *Kitāb uṣūl al-fiqh*. Komentar je različit od prethodnog, ali ni ovaj, nažalost, s obzirom da je fragment, nije moguće odrediti kome pripada.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:ميلان النّفس الي ما يتلذذمن الشهوات من عوي السّخر بالكسر إذا أحبّه واختلف في رواية عن النّبي صلّي اللّه عليه وسلّم فقال بعضم من يقبل شهادة مقبولة مطلقاً لانتفاء تهمة الكذب...قال ثم الرّاوي المعروف بالفقه أقول الرّاوي عن النّبي صلّي اللّه عليه وسلّم على نوعين.

Završetak ovdje (l. 90b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قال وأمّا القسم الثّاني فاربعة السّبب والعلة والشرط والعلامة أقول لمّا فرغ من بيان القسم الأوّل وهوأحكام الشرع...

L. 90; 28 x 18,5 (20,5 x 14); 31 redak. *Ta'līq*, sitan, teško čitljiv. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja i riječi قال i اقول pisani

crvenim mastilom. Papir svjetložut, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Dvije lage prosute.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

ISLAMSKO PRAVO
(AL-FIQH)

مقدمة أبي الليث في الصلاة

MUQADDIMA ABI AL-LAYT FI AL-SALA

Popularno i često komentarisano kratko djelo o [illegible] Abu al-Layt Nasr b. Muhammad b. Ahmad b. Ibrahim as-Samarqandi, Imam al-Huda. [illegible]

[illegible]

Početak [illegible]:

[illegible]

Završetak [illegible]

ARAPSKI

[illegible]

Bez naslova.

Nema podataka o prepisivaču, godini [illegible]

[illegible]

5318

[illegible]

[illegible]

Bez naslova.

5817. R-8349

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layṯ, umro 373/983., ili 383/993. godine.

Popara IX, 5292; Dobrača II, 904; Zürich I, 55-58; Kaḥḥāla XIII, 91; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 198; al-Ǧibūrī I, 1855-1858, str. 550; Tirana, 135, str. 104; Bratislava, 187, str. 156; Hasandedić, 158/2, str. 82; Fajić III, 1978/3; Ḥ. Ḫ. II, 1795; G I, 196 i S I, 348

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمة اللّه عليه: اعلم بأنّ الصّلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسّنّة واجماع الأمّة ...

Završetak ovdje (l. 33a):

آخره: فإن قيل إذا مات العبد إيمانه يذهب...فإذا مات العبد يذهب لا اله الا اللّه مع روحه ومحمّد رسول اللّه مع جسده فإذا اجتمع صار إيمانًا واللّه أعلم تمّ تمام.

L. 34; 20 x 13,5 (15,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom, čitak. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 33-34 bilješke o Kur'anu.

5818. R-8344

Zbirka (مجموع), *2*

L. 69; 21 x 14 (16,3 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan tupim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-48b

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5817.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan, iz Travnika, 1185/1771. godine.

2. L. 49b-69

موسى حقنده بر حكايه
MŪSĀ ḤAQINDA BIR ḤIKĀYA

Priča o Mūsā a. s., na turskom jeziku, gdje se opisuje Musaov boravak na Sinaju.

Dobrača II, 1629,9.

Početak (l. 49b):

أوّله: كعب الأخبار رضي الله عنه روايت قلورايدر قچان موسى ء م طور طاغنه كلدي
جبرائل ء م فرشتلريله قرشو كلدي.

Završetak (l. 69a):

آخره: زبان اولورسه ذيرا ياردمجي بندن ارتق يقدر هر اشده يا موسى بني چق انكل وايتكل.

Prepisao isti prepisivač, Ibrāhīm b. Ḥasan, 1186/1772. godine.

Na l. 49b bilješka koju je pisao sin prepisivača da mu je otac, Mula Ibrāhīm umro 1222/1807. godine.

ملا ابراهيم بولقور وفات اولشدر بنوم بابام سنة ١٢٢٢.

Vlasnici Ibrāhīm b. Ḥasan, iz Travnika, 1185/1771. godine, Isḥāq u medresi u Mostaru, te neki Muṣṭafā, god. 1243/1827 (l. 48b):

صاحب ابراهيم بن حسين ساكن ترونك بعون الله ماه ذالحجّة اون طقوزنجي كون سنه ١١٨٥.

5819. R-8589

Zbirka (مجموع) *3*

L. 125; 19 x 13 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ.* Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, izlizan, oštećen na prvoj korici.

1. L. 1b-41a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao br. 5817.

Završetak ovdje različit.

Završetak ovdje (l. 41a):

آخره: وصلوة العصر يكون حافظاً في القبر وصلوة المغرب يكون حافظًا في الحساب وصلوة
العشا ء يكون حافظًا في الميزان صدق رسول الله صدق حبيب الله.

2. L. L. 42b-46a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Kratka risala na arapskom jeziku o uslovima za valjanost namaza, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Popara IX, 5641; Dobrača II, 991/3: Zürich I, 72, str. 62; az-Ẓāhiriyya II, 302; Ahlwardt III, 3538; Popara-Fajić VII, 4727/2; ar-Riyāḍ VI, str. 147;

Početak (l. 42 b):

أوّله: باب شروط الصّلوة وهى ثمانيـة. الأوّل: الوضوء بالماء المطلق أو التّيـمّم بالتّراب عند
عدم الماء والثّاني: طهارة الثّوب من المنى والبول والغائط وما أشبهها...

Završetak ovdje (l. 46a):

آخره الموجود: باب واجب الغسل: وهى على نوعين على النّوع الأوّل حقيقىٌ كإنزال المنى على
وجه الدّفق والشّهوة بين الرّجل والمرأة في حالة النّوم واليقظة والنّوع الثّاني ... كأن يستيقظ فوجد
شيئًا من منىّ او مذىّ يحكم عليه الغسل إحتياطًا وهو عند أبي حنيفة رحمة الله عليه
اربعة.....قال النّبيّ عليه السّلام لا تنزل على قوم فيهم قاطع رحم طريقته.

3. L. 48b-125a

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Priručnik o islamskom obredoslovlju na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʿAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro

705/1305. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i stoljećima je služilo kao priručnik, pa je često prepisivano.

Popara IX, 5452; Dobrača II, 913/2; Kaḥḥāla XI, 249-250; Ahlwardt III, 3542; Ḥ. Ḫ. II, 1886; G I, 383 i S I, 659; Zürich I, 60-63; Köprülü III, 60/2; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 221-226; Tirana, 65, str. 109; Hasandedić, 111, str. 66

Početak (l. 48b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين. إعلموا وفّقكم الله تعالى وإيّانا أنّ أنواع العلوم كثيرة وأهمّ الأنواع بالتّحصيل مسائل الصّلوة، فلمّا رأيت المقتبسين في تحصيلها، التّقطت ما كثر وقوعه وما لا بدّ لهم من مصنّفات المتقدّمين، ومختارات المتأخّرين نحو الهداية والمحيط ...

Završetak (l. 125a):

آخره: وعامّة المشايخ رحمهم الله على أنّ ترك المدّ والتّشديد بمنزلة الخطأ في الإعراب لا تفسد الصّلوة وقول المتأخّرين ولو قرأ **والقمر إذا تليها** أو قرأ **أفعيينا** بالتّشديد لا تفسد صلوته، ولو قرأ **من الجنّة والنّاس** بنصب الجيم لا تفسد صلوته والله أعلم بالصّواب.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

5820. R-5018

Zbirka (مجموع), *2*

L. 73; 17,5 x 13 (13,8 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom. Pojedine riječi pisane crvenim mastilom.

1. L. 1-38a

شرح مقدّمة أبي اللّيث

ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ

Komentar na popularno i često komentarisano kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. (v. ovdje br. 5817).

Ovaj komentar je od nama nepoznatog autora. Specifičan je po tome što komentator navodi jedno poglavlje osnovnog djela, pa tek onda svoj komentar.

Dobrača II, 908,1; Jahić VIII, 4796,2.

Početak osnovnog djela (l. 1b):

أوله. الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال الفقيه أبو اللّيث السّمرقندي رحمة الله عليه: اعلم بأنّ الصّلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيّتها بالكتاب والسّنّة واجماع الأمّة

Početak komentara (l. 3a):

قوله بأنّ الصّلوة فريضة يعني الصّلوة في لغة عبارة عن الدّعاء، وفي الشّريعة عبارة عن اسم.

Završetak (l. 38a):

آخره: فإذا مات العبد يذهب لا اله الا الله مع روحه ومحمّد رسول الله يبقي مع جسده فإذا إجتمعا صار إيمانا . والله أعلم بالصّواب.

Listovi 32-38 naknadno dopisani. Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 39a dova Ebu Hanife. Na l. 1a crvenim mastilom naslov: هذا كتاب مقدّمة ابو اللّيث. List 40. prazan.

2. L. 41b-73a

كتاب جواهر الفقه

KITĀB ĞAWĀHIR AL-FIQH

Djelo o fikhu od nepoznatog autora. Gornji naslov je prema rukopisu.

Dobrača II, 1525.

Početak (l. 41b):

أوله. الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة على محمّد وآله وصحبه أجمعين يجب على كلّ عاقل بالغ أن يؤمن بالله تعالى أنّه واحد.

Završetak (l. 73a):

آخره: مسئلة فإن قيل ايّ مصل صلّي صلوة في كمّه رطل من النّجاسة وجازت صلوته الجواب نقل رجل صلّي صلوة في كمّه.... مشدود.

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. Ḥiḍr, 1045/1635. godine.

5821. R-5140

Zbirka (مجموع), *2*

L. 67; 21 x 15 (14 x 9,5); 14 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mnogo mjesta razljeveno. Papir svjetložut, srednje debljine, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez platneni, novijeg datuma.

1. L. 1a-57a

شرح مقدّمة أبي اللّيث
ŠARḤ MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ

Isto kao br. 5820,1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: السنّة يعني بقول الله تعالى وبحديث النّبي عليه السّلام دخي سنه يعني الله تعلينك قوليدر پيغمبر ، م حديثدر قوله **اقيمو الصّلوة** يعني فرض عليكم في كلّ يوم وليلة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 57b-67b

(الموعظة)
(AL-MAW'IẒA)

Komentari ajeta i hadisa te dove za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača, na arapskom jeziku. Između redaka je prevod na turski.

Ovo je fragment iz nekog većeg djela. Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 57b):

ناقص في أوله. أوّل الوجود: قال النّبيّ عليه السّلام إنّ من قرأ هذا الدّعاء مرّةً واحدةً يرفع عنه عصيان عشرين سنة.

Završetak ovdje (l. 67b):

آخر الموجود: وقال من أراد الموعظة فالموت يكفيه وقال النّبيّ إنّ الله تعالي لا ينظر إلى صوركم بل إلى قلوبكم فإن قيل محل الإيمان والإسلام.

Prepisao isti nepoznati prepisivač, kao i prethodno djelo.

5822. R-5926

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Djelo o hanefijskom fikhu što ga je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī, rođen 362/972., umro 428/1037. godine. Djelo je dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik u medresama, naročito u osmanlijskim zemljama. Poznato pod nazivom *al-Kitāb i al-Qudūrī.*

Popara IX, 5317-5367; Kaḥḥāla II, 66-67; Ahlwardt IV, 4451; Ḥ. Ḫ. II, 1631; Köprülü II, 104 i III, 108-110; GAL G I, 175 i S I, 295; az-Ẓāhiriyya II, 155-158; al-Ğibūrī I, str. 538-540; A. M. I, 74; Bratislava, 52, str. 85; Dobrača II, 926-944; al-Munğid, str. 409; Hasandedić, 154, str. 81; Flügel III, 179

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين. كتاب الطّهارة: **يا أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤوسكم وأرجلكم إلى الكعبين** الآية. ففرض الطّهارة وغسل الأعضاء الثّلاثة ومسح الرّأس. والمرفقان والكعبان تدخلان في الغسل...

Završetak (l. 155a):

آخره: ومن كان له شيء من المسئلة الثّانية فهو مضروب في ترك الميّت الثّاني وإذا صحّت مسئلة المناسخة وأردت معرفة ما يصيب كلّ واحد من حساب قسمت ما صحّت منه المسئلة على ثمانية وأربعين فما خرج أخذت له من سهام كلّ وارث حبّة والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب.

L. 155; 20 x 14,5 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci da ga je prepisao Aḥmad b. 'Uṯmān, rebiul-evvela 1169/1755. godine u Istanbulu:

تمّ كتاب القدوري بعون الله الملك الوهّاب قد وقع الفراغ من هذه الأنعام الشريف أحمد بن عثمان ...في وقت قبل الظّهر في شهر ربيع الأوّل سنة تسع وستّون ومائة وألف في بلدة اسلامبول.

Na zaštitnim listovima 1-3 na kraju rukopisa kurban dova i druge bilješke iz fikha.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5823. R-8629

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5822.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 132a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الوصايا..فان مات الموصى له في حال حيوة الموصى بطلت الوصيّة واذا وصّى لولد فلان فالوصيّة بينهم للذكر والأنثى.

L. 132; 20,5 x 15 (14,5 x 7,5);15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova ima nešto komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-4 na početku, sadržaj djela i bilješke koje se odnose na kasabe Kladanj i Vlasenicu, na turskom jeziku, iz 1158/1745. godine, te fetva Muṣtafe Pruščaka (zaštitni list 4b).

Vlasnik Aḥmad b. Muḥammad, zamjenik kadije u Derventi (l. 1a).

5824. R-8630

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5822.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 153b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:كتاب الوصيّة ...فان مات الموصى له في حال حيوة الموصى بطلت الوصيّة واذا وصّى لولد فلان فالوصيّة بينهم للذكر والأنثى فيه سواء ومن أوصى لورثة فلان فالوصيّة بينهم للذكر مثل حظ الأنثيين ومن أوصى لزيد وعمرو بثلث مال فاذا عمرو ميّت فالثّلث كله لزيد.

L. 153; 19 x 15 (14 x 9); 12 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Tekst pisan sa velikim proredom gdje su kasnije dopisivani komentari na turskom jeziku. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama nekih listova ima komentara teksta.

Povez kožni. Prva stranica oštećena od vatre, zadnja otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-2, na početku, sadržaj djela.

5825. R-3593

مختصر القدوري
MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5822.

Nepotpuno na početku (fali oko 20 lista) i kraju.

Početak ovdje (l. a):

ناقص في أوله. أول الموجود: عن بشر بطلت صلوته في قول أبي ...(ح) وقال أبو يوسف ومحمد تمّت صلوته .

Završetak ovdje (l. 97):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الحساب والفرائض...فاضرب وفق عددهم في أصل المسئلة كامرأة وستّ إخوة وللمرأة ربع.

L. 97; 21 x 16 (15 x 10); 13 redaka. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Listovi su prosuti i ispreturani, sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, znatno oštećen na hrbatu. Preklop obložen ebro papirom.

Na unutrašnjim stranama korica bilješke iz fikha.

Na l. 97b nečitak pečat.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5826. R-4829

تصحيح القدوري
TAṢḤĪḤ AL-QUDŪRĪ

Djelo o objašnjavanju opravdanijih mišljenja i stanovišta u Kudurijinom Muḥtaṣaru koja treba usvojiti i odabrati za praktičnu primjenu. Djelo je poznato još pod naslovima الترّجيح والتّصحيح على القدوري i تصحيح مختصر القدوري. Ovdje naslov كتاب التّصحيح والتّرجيح. Na arapskom jeziku napisao Qāsim b. ʿAbdullāh b. Quṭlūbuġa al-Ḥanafī, umro 879/1474. godine.

Dobrača II, 964; Ḥ. Ḫ. II, 1634; GAL I, 175; S I, 296; Wagner XVII B1, 179.

Početak (l. 1b):

أوّله: وبعد فإن الشّيخ الإمام العلامة زين الدّين قاسم الحنفي يقول إنّي قد رأيت من
عمل في مذهب أئمّتنا بالتّشهي حتّي سمعت من لفظ بعض القضاة وهل ثمّ حجر ..

Završetak (l. 92b):

آخره: قوله وإن ترك جدّ مولاه وأخ مولاه فالمال للجدّ...وكنت أظنّ في كبري ماحا، يكفّر ذلة
الذّنب الصّغير، فلمّا أن كبرت ازددت، نحسا فقل ما شبيت (!) في النّحس الكبير.

L. 92; 21 x 16 (15 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, krupan, ispisano nevještim rukopisom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopu.

Prepisao Aḥmad aš-Šibrawī, 975/1568. godine.

5827. R-5999

درر الغوّاص في علوم الخواصّ
DURAR AL-ĠAWWĀṢ FĪ ‘ULŪM AL-ḪAWĀṢṢ

Djelo iz fikha o ispuštanju sunneta u namazima. Napisao ‘Abdullāh b. Ḥusayn an-Nāṣiḥī, Abū Muḥammad, umro 447/1069. godine. Na arapskom jeziku.

Köprülü II, 86; Kaḥḥala VI, 49; Dobrača I, 737,2 str. 507;

Početak (l. 1 b):

أوّله: الحمد لله استغني عن طاعة المطيعين وان كلّف بالعبادات فنفعها يكون ...

Završetak (l. 32 b):

آخره: فأكثر النّاس خالفوا نبيّنا عليه السّلام في الصّلوة وساير الأفعال والأقوال فلهذا تقلّب
أحوال العالم على عكس زمن الأوّل وحسبنا الله ونعم الوكيل .

L. 32; 20,5 x 15 (17 x 10); 19 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije tanje, crvene linije. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5828. R-6430

حلية العلماء في اختلاف مذاهب الفقهاء
ḤULYA AL-‘ULAMĀ’ FĪ IḪTILĀF MAḎĀHIB AL-FUQAHĀ’

Djelo o šafijskom fikhu. Napisao, na arapskom jeziku, Abū Bakr Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥusayn b. ‘Umar, aš-Šāšī, aš-Šāfi‘ī, umro 507/1113. godine. Djelo je koncepcijski podržavalo vladavinu abasijskog halife al-Mustazhara (1094-1118), čak i onda kada je to bilo u suprotnosti sa općeprihvaćenim mišljenjem uleme po nekom pitanju. Zbog toga je ovo djelo poznato kao كتاب المستظهري.

Ḥ. Ḫ. I, 690; Ahlwardt IV, 4860; Kaḥḥāla VIII, 253; Kairo I, 512.

Početak (l. b):

أوّله: قَالَ الشّيخ الإمام فخر الإسلام أبو بكر محمّد بن أحمد بن الحسين الشّاشي رحمه الله
تعلي ما ذكرناه من الوجهين ومن أصحابنا من قال لا ينعزل وَجْهًا واحداً.

Završetak (l. 238a):

آخره: إذا أقرّ أحد الاثنين بدين على أبيه وأنكر الأخ لزمه في نصيبه ما يخصّه في أصحّ
القولين والثّاني يلزمه فصل جميع الدّين من حصته وهو قول أبي حنيفة.

L. 238; 24,5 x 18 (7 x 12); 20 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, veoma dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na mjestima zahvaćen vlagom.

Povez kartonski, novijeg datuma, hrbat obložen impregniranim platnom crne boje. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao ‘Abdusselām b. Muǧāhid an-Nabrāwī, 12 ševvala 585/1189. godine (bilješka na l. 238a-b):

تمّ الكتاب بحمد الله ومنّة وحسن توفيقه وكان الفراغ منه ثاني عشر شوّال من سنة خمس
وثمانين وخمسمائة هلالية نقلت هذه النّسخة من نسخة عليها مكتوب نقلت هذا. وكتبه الفقير
إلى الله الغني القدير عبد السّلام بن مجاهد النبروي والحمد لله ربّ العالمين.

Spada među najstarija prepisana djela u ovoj biblioteci.

Na istom listu bilješka da je rukopis kolacioniran sa autografom.

الكتاب من نسخة صحيحة (...) على المصنّف رحمه الله وأكثر الحواشي والتّخريجات
بخطّه...قوبل بالأصل وصحّح بحسب الطّاقة والاجتهاد.

Na l. 1a naslov djela:

كتاب حلية العلماء في اختلاف مذاهب الفقهاء.

Vlasnici Muḥammad Bahā'ī, qāḍī 'asker ar-Rūmī i Kātib zāde Muḥammad Rafī' (l. 1a).

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

5829. R-6408

منظومة النّسفي في الخلاف
MANẒŪMA AN-NASAFĪ FĪ AL-ḪILĀF

Djelo u stihovima o razilaženju šeriatskih pravnika u pojedinim pravnim pitanjima. Napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142. godine. Poznato je još pod naslovom نظم الخلافيات. Djelo se sastoji od 2666 tihova, a dovršeno je 504/1110. godine.

Ahlwardt IV, 4854; Dobrača II, 977; A. M. I, 783; Ḥ. Ḫ. II, 1867; GAL I, 428; S. I, 761.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: لو التفى بالانف في سجدته جاز بلا عزر على جبهته.

Završetak (l. 216b):

آخره: قد انتهى نظم الخلافيات   والحمد لله على الحالات
ثمّ الصّلوة والسّلام أبداً   على النّبيّ الهاشميّ سرمداً
وصاحب النظم ابو حفص عمر   من نسف أتم هذا وصغر.

L. 217; 15 x 22 (7 x 11); 7 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmacima između redaka. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka i na marginama ima puno komentara koji su pisani drugim rukopisom, veoma sitnim slovima.

Papir svjetložut, srednje debljine, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, djelimično oštećen dužinom hrbata i odvojen od knjige.

Prepisao Ḥumayd b. Ḥiḍr b. Murād as-Sinūbī, 5. zul-hidždžeta 811/1408. godine:

قد وقع الفراغ من نسخ وتسويده في يوم الخميس.... ذي الحجّة على يد العبد الضّعيف...حميد بن حضر بن مراد السّنوبي، تاريخ سنة إحدى عشر وثمانمائة.

Na zaštitnom listu 1-2 na kraju rukopisa sitno pisane bilješke iz bračnog prava, na arapskom jeziku.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

5830. R-4717

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 17 x 12,5 (12 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo sivo. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i preklopu, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

1. L. 1-102b

منظومة النّسفي في الخلاف
MANẒŪMA AN-NASAFĪ FĪ AL-ḪILĀF

Isto kao br. 5829.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: بسم الله ربّ كلّ عبد   والحمد لله وليّ الحمد ...

2. L. 102b-108

ديوان التّورابشتي
DĪWĀN AT-TŪRĀPUŠTĪ

Divan pjesama pobožnog karaktera. Napisao Faḍlullāh b. al-Ḥusayn at-Tūrapuštī, Šihabuddin, umro 661/1263. god.

Popara-Fajić VII, 4398,3; al-Ğibūri, III, 4754, str. 113; Kaḥḥāla III, 211; A. M. I, 821; Brockelmann G I, 431/20; Nametak IV, 2701,8

Početak (l. 102a):

أوله: تبارك ذو العلى والكبرياء   تفرّد بالجلال والبقاء...

Završetak (l. 108a):

آخره: تلقّ مواعظي بقبول صدق   تفز بالأمن عند حلول لاى (!)

Cijelu zborku prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 722/1322. godine, u mjestu Abkur (Turska):

تمّت بحمد الله ومنّه على يد العبد الضّعيف المفتقر إلى غفران الله إبراهيم بن مصطفى غفر الله له ولوالديه يوم الجمعة السّادس من جماد الآخرة سنة اثنين وعشرين وسبعمائة في جزيرة ابكور حميت عن القهر بورك لصاحبه.

Na l. 108b-109 stihovi u pohvalu nauke na arapskom jeziku.

Vlasnici: al-Ḥāǧǧ 'Abdullah Zuhdī, zatim 'Umar Zuhdī, (v. l. 1a bilješka i pečati), godina 1193/1779).

Uvakufio Yūsuf-beg za svoj mekteb, bez oznake mjesta, 1034/1624. godine. (v. bilješku na l. 1a).

5831. R-4598

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Opširno djelo o hanefijskom fikhu. Napisao 'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulǧalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 593/1197. godine. To je zapravo proširena prerada kraćeg djela zvanog *Bidāya al-Mubtadī* od istog autora. Ovo je jedno od najpoznatijih djela hanefijskog fikha i na njega su napisani brojni komentari. Djelo je prevedeno na engleski jezik i štampano u Londonu 1791. godine. Prvo arapsko izdanje djela štampano je u Kalkuti 1234/1818. godine.

Popara IX, 5386-5390; Kaḥḥāla VII, 45; Ahlwardt IV, 4488; aẓ-Ẓāhiriyya II, 276-282; Ḥ. Ḥ. II, 2031; Köprülü I, 659; GAL G I, 376 i S I 644; Şeşen, 191, str. 137-138; Bratislava, 55, str. 86; Dobrača II, 1001; Zürich I, 90

Na početku fali 67 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: في ثلثة يليه لزمته ش لأنّه الجمع بين إحرامي الحج والعمرة صحيح م ورفضت وقضيت مع دم... باب الإحصار... كتاب النكاح.

Završetak (l. 236b):

آخره: ألا ترى أنّ أسواق المسلمين لا تخلو عن المحرّم والمسروق والمغصوب ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغال، وهذا لأنّ القليل لا يمكن الاحتراز عنه ولا يستطاع الامتناع عنه فسقط اعتباره دفعًا للحرج كقليل النّجاسة وقليل الانكشاف بخلاف ما إذا كانا نصفين أو كانت الميتة أغلب لأنّه لا ضرورة.

L. 236; 20,5 x 14,5 (14,5 x 8); 25 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i slova (متن) م i (شـــرح) ش pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje.

Povez kožni. Prva stranica otkinuta i zagubljena.

Djelo je prepisao nepoznati prepisivač, 987/1579. godine (bilješka u kolofonu djela l. 236b).

Na kraju 5 lista praznih.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

5832. R-8454

الهداية في الفقه الحنفي

AL-HIDĀYA FĪ AL-FIQH AL-ḤANAFĪ

Isto kao br. 5831.

Ovo je drugi svezak navedenog djela.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: كتاب البيوع البيع ينعقد بالايجاب والقبول إذا كان بلفظ الماضي مثل أن يقول أحدهما بعت والآخر اشتريت.

L: 226; 28 x 20 (21,5 x 12); 23 retka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Qāḍī Ḥusayn b. Muṣṭafā.

Na l. 1a pečat na kome se čita Murād Ḥusayn.

5833. R-6049

النّهاية في شرح الهداية

AN-NIHĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Komentar poznatom al-Marġīnānī-jevu djelu *al-Hidāya* o hanefijskom fikhu. Napisao na arapskom jeziku al-Ḥusayn b. 'Alī b. Ḥaǧǧāǧ as-Saġnāqī al-Ḥanafī, umro 710/1310. godine. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1249/1833. godine.

Popara IX, 5394; Kaḥḥāla III, 318; al-Ǧibūrī I, 1918-1921, str. 566-567; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 264; Şeşen, 192, str. 138; Köprülü I, 621-622, str. 301; Ḥ. Ḥ. II, 2032; GAL G II, 116 i S II, 142

Ovo je, zapravo, dio rukopisa koji je ranije obrađen (v. Popara IX, 5394) i nastavak je poslije lista 19. Pogrešno su uvezani kao dva rukopisa.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ولأنه لمّا لم يكن عليه إثم عند فعل الرّخصة وكان أولى أن لا يكون عليه إثم.

Završetak ovdje (l. 40b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ففي حقّ الحرمة العقد مضاف إلى غير محله وإنقسام...

L. 40; 25 x 17 (19,5 x 14,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokaliziran, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i izlizani po rubovima. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5834. R-5706

المقدّمة الغزنويّة
AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Djelo o obredoslovlju po hanefijskom mezhebu (ʻibādāt). Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Saʻīd al-Ġaznawī, al-Kāšānī, umro 593/1197. godine.

Popara IX, 5373; Kaḥḥāla II, 156; Ahlwardt II, 1883; GAL G I, 378 i S I, 649; Dobrača I, 152/3, str. 124 i II, 988/1; Zürich I, 76; az-Ẓāhiriyya II, 200-202; Tirana, 137, str. 105; Bratislava, 133; Ḥ. Ḫ. II, 1802; 5373.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي عمّ البلاد بنعمته وارفاده، وخصّ العباد بهدايته وإرشاده، وخلق النّهار بأنواره واللّيل بسواده...أمّا بعد، فإنّي لمّا رأيت قصور همم النّاس في طلب العلم واشتغالهم بما لا يعنيهم ...أن أجمع لهم مختصراً نافعًا في العبادات ...

Završetak (l. 99b):

آخره: نسأل الله تعالى أن يوفّقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ...ونسأل الله أن يختم لنا بالخير والسّعادة والشّهادة لفضله وجوده وكرمه إنّه ذو الفضل والإحسان والكرم والامتنان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله الطّاهرين.

L. 99; 21 x 14,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepis iz 1215/1800. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5835. R-8302

المقدّمة الغزنويّة
AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5834.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 54a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويجوز أن تكون مصدراً كالوزن والوعد يعني وجعلنا منهم وادياً من أودية جهنم هو مكان الهلاك والعذاب الشّديد مشتركًا يتهلكون فيه جميعًا.

L. 80; 26 x 17,5 (22 x 14); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran, sa velikim proredom između redaka. Na prvih 17 lista u proredu prevod ili komentar na turskom jeziku, pisan crvenim mastilom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a naslov krupnim slovima crvenim mastilom كتاب فيه مقدّمة الغزنوية على مذهب امام الائمّة وسراج الأمّة.

Vlasnik Manṣūr b. Aḥmad.

5836. R-8334

المقدّمة الغزنويّة
AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5834.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أبي حنيفة وأبي يوسف وزفر انّه إذا تيمّم الاكثر من وجهه والاكثر من يديه جاز ثم يضرب بيد ثانيًا على الارض على ذلك المكان أو على غيره... فصل في مسح الخفّين.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في عدد ركعات... والوتر ثلاث ركعات يستوي فيه المقيم والمسافر والسّنن اثنان وعشرون.

L. 8; 15,5 x 11,5 (12 x 8); 13 redaka. *Nasta'līq*, krupan, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5837. R-8431

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5834.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله أوّل الموجود: وعلى حفرة أو بحفر هو ويحترز من أن يصيب ثيابه هو بدنه من قطرات البول الغائط.

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب في فضل شهر رمضان...شهر رمضان خير من ألف صدقة فيما سواه ويكون خائفا من الله تعالى في عدم قبول صومه وراجيًا في قبوله ويكون خاشعًا...

L. 14; 21 x 13 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, na mjestima vokaliziran, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i uokvireni crvenom linijom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5838. R-4478

Zbirka (مجموع), *6*

L. 133; 20,5 x 14,5 (12,5 x 8); 13-21 redak. *Nasḫ*, lijepo složen, na mnogim mjestima vokaliziran. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni te naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, čvrst.

1. L. 1-77b

المقدّمة الغزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5834.

Prepisao 'Alī b. Ğa'far u prvoj dekadi muharrema 1023/1614. godine.

قد وقع الفراغ من نسخة المباركة عن يد أضعف العباد علي بن جعفر في أواخر محرّم الحرام في وقت العصر في يوم الخميس سنة ثلاثة وعشرين وألف.

2. 78-107

حديقة الصلاة في شرح مقدمة الصلاة

ḤADĪQA AṢ-ṢALĀ FĪ ŠARḤ MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Komentar delu Muqaddima aṣ-ṣalāh ili Fiqh al-Kaydānī. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine.

Šabanović, str. 179; Dobrača II, 1328; Ḥ. Ḫ. II, 1802.

Početak (l. 78b):

أوّله: الحمد لله الّذي محّص قلوبنا بالإيمان والاعتقادات وخصّص نفوسنا بالصّلاة...

Završetak (l. 107b):

آخره: والحمد لله ربّ الأرض والسّموات والصّلوة على رسوله محمّد المؤيّد بالمعجزات وعلى آله وأصحابه الّذين آمنوا وعملوا الصّالحات.

Prepisao Ibrāhīm b. Aḥmad b. aš-Šayḫ al-Ḥāğğ 'Alī efendī Ṣibyānī zāde, u srijedu 18. safera 1165/1751. godine.

قد وقع الفراغ من ترقيم هذالكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الثّلثاء يوم الثّامن عشر في وقت الضّحى في شهر صفر الخير سنة خمس وستّين ومائة وألف بعد الهجرة من له العزّ والشّرف عن يد العبد الحقير المعترف بالعجز والتّقصير والرّاجي رحمة ربّه القدير إبراهيم بن أحمد بن الشّيخ الحاجّ علي أفندي الشّهير بصبياني زاده.

3. L. 108a-110b

خواص الأسماء الحسنى
ḪAWĀṢ AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Kratko djelo o lijepim Božijim imenima. Na arapskom jeziku napisao Aš-Šayḫ Abū al-'Abbās Aḥmad b. 'Alī Yūsuf al-Būnī, umro 622/1225. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 726; A. M. I, 90; Flügel III, 99; Kaḥḥala II, 25-26; WiesbadenXVII, 1.

Početak (l. 108a):

أوله: ذكر فضائلها قال الشيخ الإمام العالم العلامة بن عبّاس البوني قدّس الله سرّه الحمد لله الّذي أودع سرّه المصون عباده المخلصين وخصّ بخواص عليه (...) ولم يخالطهم ظنون. وبعد فقد سألني بعض أهل الرّغبة عن السّرّ المصون الكريم الخفيّ وفي بسم الله الرّحمن الرّحيم.

Završetak (l. 110b):

آخره: وفضائلها وخواصّها لا تحصى ولا توازنها الجبال ولا تحملها الجبال والله أعلم بالصّواب وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 113b-125a

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات
RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-I'TIQĀDĀT

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Pruščak), rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/1615. godine. Autor je djelo definivno redigirao i prepisao 1014/1605. godine i u njemu je koncizno izložio ortodoksno učenje o islamskom vjerovanju, za razliku od drugih autora, naročito onih sa sufijskim pogledima. Pri izradi djela autor se služio dogmatikama koja su napisali Ṭaḥāwī, Nasafī, Sanūsī, Suyūṭī i Abū Ḥanīfa. Djelo je štampano u Istanbulu 1305/1888. godine i u tom je izdanju pogrešno pripisano Birgiviji. Preveo na naš jezik i bilješkama popratio Mehmed Handžić 1939. god. (v. Književni rad, str. 9-10)

Popara IX, 5622,3; Šabanović, str. 182; Dobrača I, 119/6, str. 74; Zürich I, 148; Bratislava, 99, str. 109-110; Kaḥḥāla III, 233; Ahlwardt II, 1841; Wagner, 35, str. 31; Şeşen, 439; Köprülü III, 234 mukarrar; GAL G II, 443 i S II, 659.

Početak (l. 52b):

أوله: الحمد لله الّذي هدانا للعلم والإيمان، ونهانا عن الكفر والعصيان، والصّلوة على نبيّه...محمّد المبعوث بخير الأديان...وبعد، فلمّا كان الإيمان أوّل ما يجب على الإنسان، وآخر ما يطلب عند نزع الأرواح عن الأبدان...فسمّيته بروضات الجنّات في أصول الاعتقادات...

Završetak (l. 66a):

آخره: ولله الحمد على الاختتام والتّتمّة، والصّلوة على رسوله محمّد هادى الأمّة وكاشف الغمّة وعلى آله وصحبه كبار المهمّة وخيار الأمّة. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان.

Prepisao 'Abdullāh b. 'Alī, bez oznake mjesta i godine prepisa.

5. L. 126a-129b

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt II, 1923; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 25, ; GAL S I, 285.

Početak (l. 24b):

أوله: قال أصل التّوحيد وما يصحّ الاعتقاد عليه يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من الله تعالى...

Završetak (l. 30b):

آخره: وخروج الدّجّال ويأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها ونزول عيسى عليه السّلام من السّما، وساير علامات يوم القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač, 'Abdullāh b. 'Alī 1068/1657. godine.

6. L. 130-133a

العقيدة النّسفيّة ـ عقائد النّسفي
AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA - 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ

Poznato djelo iz dogmatike koje je na arapskom jeziku napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ 'Umar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142. godine.

Dobrača I, 247; II, 1214,22; Brock. G I, 427.

Početak (l. 130a):

أوّله: الحمد لله على نواله والصّلاة على محمّد وآله قال الشّيخ الإمام الأجلّ الزّاهد نجم الدّين أبو حفض عمر بن محمّد بن أحمد النّسفي رحمه الله عليه قال أهل الحقّ حقايق الأشيا۔ ثابتة والعلم بها متحقّق...

Završetak (l. 133a):

آخره: ... ورسل البشر أفضل من رسل الملائكة ورسل الملائكة أفضل من عامّة البشر وعامة البشر أفضل من عامّة الملائكة تمّت عقائد النّسفي.

Prepisao isti prepisivač Abdullāh b. 'Alī u Sarajevu, u Gazi Husrev-begovom hanikahu, 1068/1657. godine.

كتب في شهر السّراي المحروسة بزاوية خسرويك سنة ١٠٦٨.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5839. R-5686

فصول الإحكام لأصول الأحكام - فصول العمادي

FUṢŪL AL-IḤKĀM LI-UṢŪL AL-AḤKĀM - FUṢŪL AL-'IMĀDĪ

Djelo o hanefijskom fikhu. Na arapskom jeziku napisao Abū al-Fatḥ Zaynuddīn 'Abdurraḥīm b. Abū Bakr b. 'Abdulǧalīl al-Marġinānī, as-Samarqandī, al-Ḥanafī, umro poslije 651/1253. godine.

Dobrača II, 1025; Ahlwardt IV, 4788; az-Ẓahiriyya II, str. 73; A. M. I, 560; Kairo I, 452; GAL S. I, 656.

Početak ovdje različit: Početak (l. 1b):

أوّله: الفصل الأوّل في مسايل القضاة والحكومة وما يتّصل بذلك.

Manjkavo na kraju. Završetak ovdje (l. 119a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل الخامس والثلاثون في المتفرقات في العتق اعلم أن الأصل في دار الإسلام هو الحرّيّة.

Nedostaje 50 lista u sredini djela. Na l. 1a pogrešan naslov ملجأ القضاة, a na l. 1b هذا كتاب مستخرج الفصول.

L. 69; 22 x 15 (14 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis bio u vlasništvu kadije Muḥammada Rāšida, god. 1195/1780.

تملّكه بالشّراء الشّرعي وأنا الفقير إليه عزّ وجلّ السّيد محمّد راشد القاضي بمدينة....(!)، سنة ١١٩٥

Zatim došao u vlasništvo Muḥammada Ḥasība b. Ibrāhīma b. Muṣṭafā, muvekkita u kadiluku Zvornik?, god. 1239/1823. (bilješka i pečat na l. 1a):

تملك هذه النّسخة الشّريفة المسمّى بملجأ القضاة وأنا الفقير محمّد حسيب بن إبراهيم بن مصطفى الموقت بقضاء ازورنيق، سنة ١٢٣٩.

i Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd, kadija u Sarajevu god. 1216/1801.

الحمد لله الملك الوهّاب الّذي تملك لهذا الكتاب وأنا الفقير صالح صدقي بن محمود القاضي عن سراي بوسنه سنه ١٢١٦.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5840. R-5913

Zbirka (مجموع), *8*

L. 132; 20,5 x 15,5. Dimenzije teksta i ostali elementi različiti kod svakog djela. Povez polukožni, sa hrbatom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

1. L. 1-43b

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Kraće djelo o islamskom obredoslovlju ('ibādat) i drugim fikhskim pitanjima, podijeljeno na deset poglavlja (kitāb). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh, umro poslije 666/1268. godine. Djelo je sa prevodom na perzijski jezik i komentarom od 'Aynī-ja tri puta štampano u Lahoru u Pakistanu, 1313/1895., 1328/1910. i 1914. godine.

Popara IX, 5427; Dobrača II, 1029/1; Kaḥḥāla IX, 112; Ahlwardt IV, 4517-4521; GAL G I, 383; Ḥ. Ḫ. I, 374; az-Ẓāhiriyya I, 144-145; al-Ǧibūrī I, 1256-1257, str. 391-392; Sarkīs I, 915; Hasandedić, 263/1; Köprülü III, 60/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، هذا كتاب مختصر في علم الفقه، جمعته لبعض إخواني في الدّين ... واقتصرت فيه على عشرة كتب، هى أهمّ كتب الفقه له وأحقّها

بالتّقديم وهي: كتاب الطّهارة والصّلوة والزّكوة والصّوم والحجّ والجهاد والصّيد والكراهية والفرائض والكسب...

Završetak (l. 43 b):

آخره: كما قال اللّه تعالى: **ولقد وصّينا الّذين أوتوا الكتاب من قبلكم وإيّاكم أن اتّقوا اللّه.** فعليك أيّها الأخ بالتّقوى والاستعداد للقاء. اللّه عزّ وجلّ، ونعيم الآخرة، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

Dimenzije teksta 14 x 7,5; 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na mjestima zahvaćen vlagom. Listovi sa kustodama. Na marginama komentari teksta.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad efendi al-Wisoqī, (iz Visokog) u mahali ʻAlauddīn između podne i ikindije 1. muharrema 1154/1741. godine (bilješka l. 43b):

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النّسخة الشّريفة المباركة عن يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف إبراهيم بن محمّد أفندي الوسوقي در محلّه علاء. الدّين غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه ولجميع المؤمنين والمؤمنات الاحياء. منهم والاموات برحمتك يا أرحم الرّاحمين في وقت بين الظّهر والعصر في غرة محرّم الحرام سنة أربع وخمسين ومائة وألف.

2. L. 44b-55

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

Kompendij djela *al-Ǧumal fī ʻawāmil al-iʻrāb* iz arapske sintakse od istoga autora (aẓ-Ẓāhiriyya, 363). Ovo se djelo često u izvorima i literaturi naziva i kao العوامل العتيقة al-*ʻAwāmil al-ʻatīqa.*

Na arapskom jeziku napisao Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078. godine.

Jahić VI, 3695; Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, p. 149; Dobrača II, 1612/3; Köprülü III, 590/3; aẓ-Ẓāhiriyya, 363.

Početak (l. 44b):

أوّله: الحمد للّه رب العالمين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين فإن العوامل في النّحو على ما ألّفه الشّيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني رحمة اللّه عليه مائة عامل وهي تنقسم إلى قسمين لفظية ومعنوية فاللّفظية منها تنقسم إلى سماعيّة وقياسيّة...

Završetak (l. 55 b):

آخره: ...والعامل في المبتدأ والخبر هو الإبتداء. وهو معنى لا يوجد في الخارج فهذه مئة عامل لا يستغني الصغير والكبير والوضيع والرّفيع من معرفتها واستعمالها.

Dimenzije teksta 14,5 x 7; 13 redaka. *Nasḫ*, krupan za velikim razmakom između redaka. Mastilo crno. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Između redaka i na marginama ima puno komentara.

Prepisao nepoznati prepisivač, rebiul-ahara 1173/1759. godine.

Vlasnik Maḥmūd b. Ibrāhīm Aġā.

3. L. 56-64

حكايت اروك عورتى اوزرنده وعورتك اره اوزرنده اولان حقوق بيانده د ر

ḤIKĀYAT ARUN ʻAWRATĪ ŪZARINDA WA ʻAVRATIN ARA UZARINDA OLAN ḤUQŪQ BAYĀNDA DIR

Kratka rasprava na turskom jeziku o dužnostima bračnih drugova, koja se zasniva na predaji, od nepoznatog pisca.

Fajić III, 2057,3.

Početak (l. 56b):

أوّله: روايتدر كه على بن طالبد ن كرم اللّه وجهه ورضى اللّه عنه بر كون ...

Završetak (l. 63a):

آخره: قيامتد ه عذابد ن قورتلور واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والماب

Dimenzije teksta 13 x 5,5; 11 redaka. *Nastaʻlīq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir bijel, tanji. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 64b-65b dova na turskom jeziku.

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم بارك اللّه بارك اللّه طاعت عبادتمز قبول يچون.

Dova se završava na l. 56b.

4. L. 66b-74a

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br. 5819,2.

Dimenzije teksta 14 x 7,2; 11 redaka. Mastilo crno i crveno. Papir bijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listu 75b bilješka da je neki Aḥmad-paša posudio 400 groša na rok od 61 dan 1173/1759. godine.

5. L. 76b-81b

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī umro oko 900/1494. godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: *Muqaddima aṣ-ṣalā, Maṭālib al-muṣallī, ʻUnwān al-mašrū ʻāt wa ġayr al-mašrū ʻāt wa aḥkāmuhā, Šurūṭ aṣ-ṣalā i al-Kaydāniyya fī al-fiqh*. Djelo se sastoji iz osam poglavlja (*bāb*) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom Šurūṭ aṣ-ṣalā napisao Ibn Kamāl-paša. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Popara IX, 5308,2; Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; GAL G II, 198 i S I, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399/4, str. 247; Zürich I, 50-53; Šabanović, str. 180; Ždralović I, 160-161.

Početak (l. 1 b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

Završetak (l. 8a):

آخره: والضّحك والعمل الكثير بلا إصلاح وترك فرض من الفرائض بلا عذر ولو طرئ فواته بدون اختياره، وتعمّد الحدث واستخرجت الأحكام من المحيط والفتاوى الكبير ... والهداية وحاشيتها وميزان الأصول واللّباب.

Dimenzije teksta 14 x 7; 11 redaka. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6. L. 82a-98b

(قطعة من الفقه)
(KIṬʻA MIN AL-FIQH)

Fragment nekog djela iz fikha na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 82a):

أوله: إذا خافتا على أنفسهما وعلى ولدهما أفطرتا وقضيتا ولا فدية عليهما.

Završetak ovdje (l. 89 b):

آخره: فإن أراد أحدهم بنصيبه اللّحم لم يجز الباقين عن القربة ويجوز الأكل.

Dimenzije teksta 14,5 x 8; 15 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno. Papir svjetložut, zahvaćen vlagom.

Na l. 90a bilješke na turskom jeziku.

7. L. 91b-112b

ورد بهاء الدّين (قطعة من الأوراد البهائية)
WIRD BAHĀ'UDDĪN (fragment iz djela AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA)

Zbirka dova koju je napisao Bahā'uddīn, pir Muḥammad an-Naqšibandī, osnivač nakšibendijskog reda, umro 791/1389. godine.

Dobrača I, 754 i 588,4; Ḥ Ḫ I, 200.

Početak (l. 91b):

أوله: الحمد لله العلي الاعلى والصّلوة والسّلام.... أمّا بعد شيخ حسن بن علي ايدر بو اوراد شيخ پير بهادر.

Završetak (l. 112b):

آخره: اسرعوا بما اطلب وارغب إليكم بحق ما تلوته عليكم وقضى بينهم بالحقّ وكان أمرالله مفعولاً.

Dimenzije teksta 16,5 x 7,5; 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

8. L. 114a-132

قاضي ايله حرامينك حكايتدر

QĀḌĪ ĪLA ḤARAMIYANIN ḤIKĀYĀTIDIR

Priča o kadiji i razbojniku, na turskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Trako, Gazić, 652, str. 341.

Početak (l. 114a):

أوله: قاضي ايله حرامينك حكايتدر زمان سابقده راي شهرتده علم زاهد ايله موصوف وكمال معرفتيله معروف بر قاضي وارايدي.

Završetak (l. 1.132a):

آخره: قاضينك النه كاعدي ويردي دردمند قاضي كوجيله حلاص بولدي.

Dimenzije teksta 13 x 6,5; 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim proredom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761. godine.

Vlasnik Sayyid Yūsuf, 1173/1759. i Ismā'īl Ṣāliḥ (pečati na listu 132a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5841. R-4461

وقاية الرّواية في مسائل الهداية

WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Poznato djelo iz islamskog prava (fikha). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. Djelo je rađeno po uzoru na *al-Marġīnānī-jevu al-Hidāyu*. Pisac ga je posvetio svome unuku 'Ubaydullāhu (al-Walad al-A'azz 'Ubaydullāh), poznatijem pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine.

Popara IX, 5398; Kaḥḥāla XII, 178; Ahlwardt IV, 4546; aẓ-Ẓāhiriyya II, 291-293; Tirana, 149, str. 115; Ḥ. Ḫ. II, 2020; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1052; A. M. II, 406; GAL G I, 377; Zürich I, 91; Şeşen, 195, str. 139; Bratislava, 56, str. 86-87.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد من جعل العلم أجلّ المواهب الهنية وأسناها، وأعلى المراتب السّنيّة وأسماها، وأحسن ما يفتتح به الكلام... وبعد، فإنّ الولد الأعزّ عبيد الله صرف الله أيّامه... لمّا فرغ من حفظ الكتب الأدبيّة وتحقيق لطائف الفضل...

Završetak (l. 194b):

آخره: إن امتدّ ذلك وعلم بإشارته فكذلك، وإلاّ فلا، وفي غنم مذبوحة، فيها ميتة هى أقلّ، تحرّى وأكل في الاختيار.

L. 194; 27,5 x 19 (14,5 x 9,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran, pisan sa velikim proredom. Između redaka i na marginama ima puno komentara. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica, oštećen na hrbatu.

Prepisao jedan dio Ismā'īl b. Idrīs, a prepis dovršio Sa'duddīn Šamsuddīn al-Ḥawārizmī, 978/1370. godine.

كتب هذه النّسخة الشّريفة إسماعيل بن إدريس وتمّت على يد سعد الدّين شمس الدّين الخوارزمي وقت الضّحى يوم الجمعة ذي القعدة سنة ثمان وتسعين وتسعمائة.

Vlasnik Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Yūsuf iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada), godina 1186/1772. godine (bilješka i pečat na l. 2a).

Vakuf Kizlaragine džamije u Mrkonjić Gradu, 25. 9. 1963. godine. (bilješka na unutrašnjoj strani prve korice).

5842. R-8534

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Komentar na poznato fikhsko djelo *Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya* (v. b. 5841). Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine, a ovaj komentar njegov unuk od kćerke 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine.

Popara IX, 5401; Kaḥḥāla VI, 246; Ahlwardt IV, 4548; aẓ-Ẓāhiriyya I, 232-238; al-Ğibūrī I, 1549, str. 472; Tirana, 110-112, str. 85-87; Köprülü I, 634 i III, 98; Ḥ. Ḫ. II, 2021; Sarkīs II, 1199; Dobrača II, 1067; Hasandedić, 345; GAL G II, 214 i S II, 300-301.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. يقول العبد المتوسّل إلى الله تعالى بأقوى الذّريعة، عبيد الله بن مسعود بن تاج الشّريعة سَعدَ جَدُّه وأنجح جِدُّه هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرّواية من مسائل الهداية الّتي ألّفها جدّي وأستاذي مولانا الأعظم ...برهان الشّريعة والحقّ والدّين محمود بن صدر الشّريعة...

Završetak (l. 420b):

آخره: قلنا: التّحرّي يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغصوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغالب.

L. 420; 20,5 x 15,5 (14,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni pekst nadvučen crnom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Prva laga odvojena od knjige i djelimično prosuta.

Povez kožni, sa preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1174/1760. godine.

Na zaštitnom listu 1a. na kraju rukopisa, datum smrti nekog ʻAli bega, godina 1227/1812.

5843. R-8309

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀʼIL AL-HIDĀYA

Istokao br. 5842.

Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje oko 50 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب النّكاح هو عقد موضوع لملك المتعة اي حلّ استمتاع الرّجل من المرأة. فالعقد ربط أجزاء التّصرّف.

Završetak (l. 131b):

آخره: قلنا: التّحرّي يصار إليه لدفع الحرج، وأسواق المسلمين لا تخلو عن المسروق والمغضوب والمحرّم، ومع ذلك يباح التّناول اعتماداً على الغالب.

L. 132; 25,5 x 16,5 (19,5 x 11,5); 23 retka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja i slova koja označavaju osnovni tekst (.) i komentar (ش) pisani crvenim mastilom. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ima puno komentara. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Listovi zahvaćeni vlagom, na prednjem dijelu oštećeni.

Povez kožni sa utisnutom rozetom geometrijskih motiva na sredini zadnje korice. Prva korica nedostaje. Rukopis je prosut.

Prepisao Luṭfullāh b. Abū as-Sarḥ, 825/1422. godine (bilješka na l. 131b):

تمّت الكتاب بعون الملك الوهّاب و حسن توفيقة وقت الزّوال في يوم الخمس من جمادي الأوّل سنة خمس وعشرين وثمانمائة على يد العبد الضّعيف ... لطف الله بن أبو الصّرح.

5844. R-4892

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀʼIL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5842.

L. 343; 25,5 x 17,5 (18 x 8,5); 17 redaka. *Taʻlīq*, krupan. Mastilo crno. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Uvakufio Hindi zade Munlā ʻAbdullah b. Abū Bakr, posredstvom Ḥāfiẓ Darwīš ʻAlī efendī za mekteb Perišan Muṣṭafe paše koji je umro 1267/1850. godine (bilješka i pečat na l. 343b):

قد وقف هذه النّسخة الشّريفة هنديك زاده منلا عبد الله بن أبي بكر على يد حافظ درويش علي أفندي عن مكتب بريشانه مصطفى باشا المتوفّى سنة سبع وستين ومائتين وألف.

5845. R-7600

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية

ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀʼIL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5842.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: م ومسح ربع الرّأس واللحية ش المسح أصابة اليد المبتلة العضو امّا بللا ياخذه من الانا.

Završetak ovdje (l. 97b):

ناقص في آخره آخر الموجود: باب إستلاء الكفّار... ش إنّما قال ... لمّا ظهرت عصمته الّتي قد كانت بالإعتبار الارمية فصار بمنزله .

L. 97; 31,5 x 21 (19 x 10); 25 redaka. *Taʻlīq*, krupan. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta. Na mnogim mjestima razljeveno tako da je tekst nečitak. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst i komentari, kojih na margimana ima mnogo, uokvireni sa crvenom linijom. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom i znatno oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5846. R-8429

شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية
ŠARḤ WIQĀYA AR-RIWĀYA FĪ MASĀ'IL AL-HIDĀYA

Isto kao br. 5842.

Fragment djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: لا يرفع إثم التّأخير فثمرة الخلاف انه إذا اداه بعد العام الأوّل...فصل في العمرة.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الجنايات...فان طاف له ثمّ أحرم بها فمضى عليها ذبح لأنه أتى بافعال العمرة على أفعال الحج.

L. 8: 20,5 x 13 (15 x 7); 23 retka. *Nasḫ*, čitak, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evrops kog porijekla. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari.

Listovi znatno oštećeni crvotočinom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio Omerkić Ramo, iz Priluka kod Živinica.

5847. R-8484

شرح الوقاية لابن الملك
ŠARḤ AL-WIQĀYA LI'BN AL-MALAK

Komentar djelu الوقـايـة. Na arapskom jeziku napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. al-Malak Ibn Firište, Firišteoğlu, umro 801/1398. godine.

Dobrača II, 1106, Ḥ. Ḥ. II, 2021; GAL S. I, 647.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي جعل العلم أربح المتاع والمكاسب وأرجح المفاخر والمغالب ...و العبد الضّعيف محمّد بن عبد اللّطيف المشهور بابن الملك... كان شيخي والدي شارح المجمع تغمّده الله بغفرانه.

Završetak (l. 231a):

آخره: هذا في حالة الاختيار بأن يجد ذكية أخري وأمّا في حالة القرون تحري وأكل سواء كانت المذبوحة أكثر أو أقلّ والله أعلم.

L. 231; (27 x 18,5 (21,5 x 12,5); 27 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom.

Povez kožni, smeđ, novijeg datuma.

Djelo je prepisano 856/1452. godine.

Na l. 231b. fetva na arapskom jeziku, i bilješka iz 1045/1635. godine o datumu smrti djece vlasnika rukopisa.

'Alauddīn poznat kao Noqṭo zāde al-Manastirī kupio rukopis od Šamsuddīna poznatog kao Zarra u Edirnama mjeseca ša'bāna 964/1556. godine (bilješka i pečati na zaštitnom listu 3a).

من متروكات المرحوم علاء الدّين الشّهير بنقطه مناستريّ من بلاد روم ايلي... اشتريت من أخيه مولانا شمس الدّين الشّهير بذرّخ في أدرنه المحميّة في شهر شعبان ٩٦٤.

Kasniji vlasnici su Ḫiḍr b. Sinān, bivši kadija u mjestu. . . (ايدويات الثالث), god. 1043/1633, te Muṣṭafā al-Ḥāğğ al-Ankarawī (zaštitni list 3a na početku rukopisa).

Zatim je rukopis došao u vlasništvo aš-Šayḫ Muḥammada b. 'Umara, muftije u Banjaluci, kao poklon od al-Ḥāğğ Ḥasana (!) kad je stigao u Egipat iz Istanbula, 1140/1727. godine:

مما أنعم الرّبّ المتكبّر على يد العبد الحقير الفقير الشّيخ محمّد بن عمر المفتي ببنالوقه عفى عنهما الباري المصوّر بطريق الهبة الصّحيحة من صديقي الحاجّ حسن زيترفو زاده (!) جعل الله الهدي والتّقي زاده حين قدمت مصر مقدم (مقدماً) من محمّية قسطنطنية حماها الله عن الآفات والبلية لمنصب الفتوى بمدينة بنالوقه تقبّل الله وبارك في سنة ١١٤٠.

Rukopis za biblioteku Banjalučke ruždije uvakufio Ḥasan paša Muḥarram b. Muḥammad (bilješka i pečat na zaštitnom listu 2b).

5848.
R-7644

جامع الرّموز في شرح النّقاية

ĞĀMI‘ AR-RUMŪZ FĪ ŠARḤ AN-NIQĀYA

Komentar na skraćenu preradu djela *al-Wiqāya* poznatu pod nazivom *an-Niqāya Muḫtaṣar al-Wiqāya.* Napisao Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn umro 962/1555. godine. Autor je djelo napisao 941/1534. godine i posvetio sultanu ‘Ubaydullāhu Bahādir-ḫānu al-Uzbakī-ju (umro 946/1539. godine) koga u uvodu mnogo veliča i slavi.

Popara IX, 5415; Kaḥḥāla IX, 179; Ahlwardt IV, 4563; az-Ẓāhiriyya I, str. 243-244; Şeşen, 239, str. 168; al-Ğibūrī I, 1310-1317, str. 408-410; Ḥ. Ḫ. II, 1971; az-Ziriklī VII, 233; A. M. II, 244; GAL G I, 378 i S I, 648; Dobrača II, 1113.

Ovo je prvi dio koji se završava zaključno sa poglavljem o imanu (كتاب الإيمان).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي فضّلنا بتعليم أصول مبسوط الجامع الكبير من الأحكام، وكرّمنا بتفهيم فروعه إلى أن نقدر على إيضاح زيادات الجامع الصّغير من الأعلام...وبعد، فلمّا كان نظم منشور الفتاوى من أنفع الأمّهات وجمع منشور النّوازل من أهمّ المهمّات ...

Završetak ovdje (l. 241b):

آخره: كتاب الإيمان...فصل حلف القول... ولا يخفى ما في هذه الجملة من حسن الاختتام والايماء، إلى قصد الشروع في الغير من المرام واللّه أعلم.

L. 241; 20 x 14 (16 x 8); 25 redaka. *Ta‘līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen na hrbatu crvotočinom i zubima glodara, prepukao i popravljan dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Sa unutrašnje strane korice obložene ebro papirom.

Na kraju djela (v. l. 241b) bilješka da je njegov prepis završio Ahmad b. Muḥammad, stanovnik Burse, 6. džumadel-ahira 1087/1676. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب عن يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف أحمد بن محمّد السّاكن حالاً بمحلّة ولي شمس الدّين من محلات بروسة المحروسة حرّر في اليوم السّادس من جمادى الآخر لسنة سبع وثمانين وألف.

Na l. 1a bilješka da je 1280/1863. godine umro imam čaršijske džamije ‘Abdullāh efendī, te tri nečitka pečata ranijih vlasnika.

5849.
R-4455

حاشية يعقوب پاشا على صدر الشّريعة

ḤĀŠIYA YA‘QŪB-PĀŠA ‘ALĀ ṢADR AŠ-ŠARĪ‘A

Glosa na komentar djela *Wiqāya ar-riwāya fī masā’il al-hidāya.*

Komentar je napisao‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd b. Maḥmūd Aḥmad b. ‘Ubaydullāh al-Maḥbūbī, poznatiji pod nadimkom Ṣadr aš-Šarī‘a aṭ-Ṯānī, umro poslije 747/1346. godine, a ovu glosu Ya‘qūb-paša b. Ḫiḍr-beg b. Ğalāluddīn al-Ḥanafī, umro 891/1486. godine. Na arapskom jeziku.

Popara IX, 5416,1; Kaḥḥāla XIII, 248; Ahlwardt IV, 4550; az-Ẓāhiriyya I, 280; al-Ğibūrī I, 1357-1361, str. 420-421; Köprülü I, 554; Ḥ. Ḫ. II, 2022; Dobrača II, 1098; GAL G I, 378 i S I, 647.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي لا يستفتح الكتب إلاّ بحمده، ولا يستمتع النّعم إلاّ بواسطة كرمه ورفده، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد...كتاب الطّهارة قوله: كتاب الطّهارة المذكور في الشّرح انّ الكتاب والكتابة في اللّغة بمعنى الجمع والمراد ههنا المكتوب...

Završetak (l. 216b):

آخره: أمّا إذا قال: ثلث مالي للعامّة غنيّاً كان أو فقيراً فالوصيّة باطلة...فينبغي أن يدفع النّصف حتّى يساويه فيما أخذه.

L. 216; 17,5 x 12,5 (13 x 8); 17 redaka. *Nasta‘līq*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Maslovi poglavlja i riječi قــــــوله pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi oštećeni crvotočinom, sa kustodama.

Povez polukožni, naknadno nevješto popravljan na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač, muharrema 911/1505. godine. (bilješka na l. 216a):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في المحرّم سنة إحدى عشر وتسعمائة.

Vlasnici Muṣṭafā b. Yūsuf, Darwīš Muḥammad b. ʻAbdulǧabbār i Aḥmad Kātib (bilješke na zaštitnom listu 1 na početku rukopisa).

Na l. 216b popis knjiga izvjesnog Kaywān zāde al-Ḥāǧǧ ʻUṯmān Aġā iz Sarajeva, koji je bio u Istanbulu.

Uvakufio Muṣṭafā b. Yūsuf u Varcar Vakufu (Mrkonjić Grad), god. 1196/1781. (bilješka i pečat na l. 216b).

Iz Mrkonjić Grada, vakuf Kizlar-agine džamije.

5850. R-8301

حاشية يعقوب پاشا على صدر الشّريعة

ḤĀŠIYA YAʻQŪB-PĀŠA ʻALĀ ṢADR AŠ-ŠARĪʻA

Isto kao br. 5849.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود:مجاز لأنّها بعض الصّلوة المطلقة وذكرهما في كتاب الصّلوة كذكر سجده والتّلاوة فيه... قوله **إذا قمتم إلى الصّلوة**.

Završetak (l. 147b):

آخره: أمّا إذا قال: ثلث مالي للعامّة غنيًّا كان أو فقيراً فالوصيّة باطلة...فينبغي أن يدفع النّصف حتّى يساويه فيما أخذه.

L. 150; 20,5 x 15,5 (16,5 x 10); 24 redka. *Taʻlīq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Prepis iz 943/1536. godine.

Na l. 147b-150 bilješke iz fikha.

Iz kolekcije Zufera ef. Bešlića iz Goražda.

5851. R-8330

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5819,3.

Djelo je nepotpuno na početku.

Poćetak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: وفي الملتقط إذا لمست الميّت فقال بسم اللّه الرّحمن الرّحيم تفسد عند أبي حنيفة خلافاً لأبي يوسف.

Završetak ovdje (l. 11a):

آخره: وعامّة المشايخ رحمهم اللّه على أنّ ترك المدّ والتّشديد بمنزلة الخطأ في الإعراب لا تفسد الصّلوة وقول المتأخّرين ولو قرأ والقمر إذا تليها أو قرأ أفعيينا بالتّشديد لا تفسد صلوته، ولو قرأ من الجنّة والنّاس بنصب الجيم لا تفسد صلوته واللّه أعلم بالصّواب.

. L. 11; 20,5 x 12 (16,6 x 6,5); 16 redaka. *Nasḫ*, krupan, mastilo crno, kvalitetno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Pervan, mujezin u kasabi Banja Luka, u subotu, zul-hidždžeta 1018/1609. godine.

تمّت كتابي قديم وفرقان عظيم بحمد اللّه الملك المتعالي في وقت الظّهر في يوم السّبت في شهر ذي الحجة من شهور سنة ثماني عشر وألف كتبه الفقير بروان المؤذّن في قصبه بنالوقه في ولاية روم ايلي غفر اللّه له ولجميع المومنين والمؤمنات.

5852. R-8325

منية المصلّي وغنية المبتدي

MUNYA AL-MUṢALLĪ WA ĠUNYA AL-MUBTADĪ

Isto kao br. 5819,3.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله.أوّل الموجود: بالكتاب والسّنّة واجماع أمّا الكتاب قوله تعالى أقيم الصّلوة... وأمّا السّنّة فما روي عن النّبيّ.

Završetak ovdje (l. 55a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل في سجود السّهو...وهذا اجمع ما قيل فيه فإن في هذه الوجوه السّتّة تخرج علي هذا أما التّقديم والتّأخير فإنّ مراعاة التّرتيب واجبة.

L. 55; 18 x 14 (16,5 x 8,5); 15 redaka. *Taʻlīq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi ispreturani.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen a kasnije nevješto popravljan dužinom preklopa i hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Banja Luka.

5853. R-6342

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Komentar djela *Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadī* koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Kāšġarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. godine. Komentar pod naslovom *Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī* napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Zatim je ovaj komentar skratio, tako da postoje njegove dvije verzije; šira koja se još naziva *Ḥalabī kabīr* i kraća pod gornjim naslovom, općepoznata kao *Ḥalabī ṣaġīr*. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1295/1878. god.

Popara IX, 5490-5515; Dobrača II, 1196; Kaḥḥāla I, 80-81; Ahlwardt III, 3544; Brockelman G I, 383; Şeşen, 244, str. 173; al-Ǧibūrī I, 1804, str. 537; Tirana, 128, str. 99; Zürich I, 64; Köprülü I, 608 i III, 78; Sarkis, I, 13.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العبادة ، السّعادة ومطمح السّيادة وملمح الحسني والزّيادة وجعل الصّلوة عمود قيامها وذروة سنامها وعمدة أحكامها... وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلّي شرحًا وسمّيته بغنية المتملّي لكن رأيت فيها بعض الاطالة...

Završetak (l. 146b):

آخره: قال اللّه تعالى: **وأمر أهلك بالصّلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقًا نحن نرزقك والعاقبة للتّقوى**... الحمد للّه أولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا وسراً وعلانيةً وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم دائما متصلا إلى يوم الحشر (...) وصلّى على جميع الانبياء والمرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 146; 20 x 14,5 (16 x 8,5); 25 redaka. *Nastaʻlīq*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopu.

Prepisao ʻAbdulbāqī b. Ḥasan, 2. safera 1034/1624. godine.

Na zaštitnim listovima 1-7 na početku i 1-2 na kraju rukopisa, razne bilješke iz fikha, *esmā'ul-ḥusnā*, *aṣḥāb al-kahf* i nekolike dove za razne prilike.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

5854. R-8352

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao 5853.

L. 243; 20,5 x 13 (15 x 8,5); 16 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Mnogi listovi prosuti i ispreturani.

Povez kartonski, sa platnenim hrbatom, odvojen od knjige, veoma oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1124/1712. godine.

كتبت كتابي بخطّ جميل وجهل كثير وعمر طويل سيأتي زماني أموت غريباً يباع كتابي بشيء قليل تمّت تاريخ سنة ألف ومائة وعشرين وأربع (!).

Na zaštitnom listu 1-2 na početku sadržaj djela, dvije bilješke iz historije islama i jemek dova (molitva poslije jela).

Vlasnik hfz. Osman Grcić iz Rotimlje kod Mostara.

5855. R-6124

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي
MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كان الزّوج بالغاً والزّوجة صغيرة مشتهاة (!) فالجواب على العكس... أمّا فرايض الغسل والمضمضة والاستنشاق وغسل ساير البدن باقية.

L. 159; 20,5 x 15 (15,5 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginala listova ima puno komentara.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa sačuvanim rozetama od originalnog poveza koje su nalijepljene sa vanjske strane korica.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl b. 'Alī al-Kašfī, krajem ša'bana 1157/1744. godine u Karağöz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka i pečat na l. 159b):

قد بلغ مسيرة أقدام الأقلام بتمام الأقدام والإبهام إلى قضاء الختم والإتمام على يد أحوج عباد الله العزيز العلام إبراهيم بن حسين بن إسماعيل بن علي الكشفي بمدرسة قره كوزبك (...) في أواخر شعبان في وقت المبارك بين الصبّاح والظّهر سنة سبع وخمسين ومائة (و) ألف من الهجرة.

Na zaštitnim listovima 1-3 na početku i 1-2 na kraju rukopisa razne bilješke (fetve, komentari hadisa isl).

5856. R-8556

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

L. 274; 18,5 x 14 (13,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo sivo, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen linijom crne boje. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa duplom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, ispucao od izloženosti suncu ili vatri.

Na zaštitnim listovima 1-3a na početku, sadržaj djela.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da ga je prepisao 'Alī b. Rağab, 1251/1835. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير أواخر هذا الكتاب بعون الله الملك العزيز الوهّاب عن يد علي بن رجب الشيخ أحسن الله إليه وإلى والديه... تاريخ إحدى وخمسين ومائتين وألف.

Kasnije grafitnom olovkom dodano prezime Šehović (شهويك).

Vlasnik Šākir Šehović.

5857. R-8662

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

L. 191; 20 x 15,5 (16,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, na mjestima vokaliziran. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Papir zahvaćen vlagom, na mjestima listovi slijepljeni, a mastilo razljeveno. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Na marginama ima komentara teksta, kasnije dopisivanih.

Povez kožni, sa preklopom. Na sredini korica nalijepljene rozete floralnih motiva. Oštećen na hrbatu i dužinom preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-5 na početku, sadržaj djela i prigodne dove na arapskom jeziku.

5858. R-4884

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

L. 287; 20 x 14,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, samo istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu. Na zaštitnom listu 1. b na početku rukopisa sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5859. R-4789

مختصر غنية المتملي في شرح منية المصلي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

L. 320; 22 x 16,5 (18 x 11); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, sa preklopom.

Na zaštitnim listovima 1-3 na početku rukopisa sadržaj djela.

Prepisao Munla 'Umar Šušnarli Oğlī, Muḥammad Alamdār.

كتبه عن يد (ال)عبد الضعيف الحقير الفقير منلا عمر ششنارلي اغلي (اوغلو) محمّد علمدار.

5860. R-8316

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Isto kao br. 5853.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 143b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهو الصّحيح وقد تقدّم وذكر في فتاوي البقالي قطعة جلد كلب اي غير مدبوغ ولامذكى التزق بجراحة في الرّأس اي جعل لزقة فوق الجراحة يفيد ما صلى به.

L. 143; 22 z 15 (8,5); 21 redak. *Ta'līq*, krupan, čitak. Mastilo crno, osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5861. R-8295

Zbirka (مجموع), *3*

L. 253; 20,5 x 15,5 (16,5 x 9,5); 19-22 retka. *Nasta'līq*, sitan, pisan vještom rukom i čitkim rukopisom. Papir svjetložut i tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu, kasnije popravljan, odvojen od knjige.

---

1. L. 1b-2b

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي

MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ FĪ ŠARḤ MUNYA AL-MUṢALLĪ

Ovdje su samo prva dva lista ovoga djela.

Isto kao br. 5853.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الصّلوة...وهي صلوة العصر ...لكونها في وقت كثيرة الإشتغال وقوله تعالى **فسبحان الله.**

Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 3a-248b

شرح الكافية في النّحو لمجهول

ŠARḤ KĀFIYA FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Komentar na poznato djelo iz sintakse الكافية في النحو. Osnovno djelo napisao Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abu Bakr Ibn al-Ḥāğib, umro 646/1249. godine.

Nismo uspjeli ustanoviti pisca ovoga komenatra.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بتركه مع عامله كذا في الرّضي وخبر لا على قول او خبر المبتدأ على قول سيبوي محذوف.

Završetak ovdje (l. 248b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كما أفتح في كتابه هذا بالفهم به وهو من حسن خاتمه الكتاب عند ذوي الألباب. اللّهم كما أنعمت علينا بإعراب هذا الكتاب وتمّمت بنعمتك بإتمامه على وجه الصّواب.

Tekst uokviren sa debljom, crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 249a-253b

حاشية قول أحمد علي حاشية الخيالي

ḤĀŠIYA QAWL AḤMAD 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ

Super glosa na djelo الفوائد الفناريّة على الرّسالة الأثيريّة. Napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr.

az-Ẓahiriyya III (felsefe), 97-98; Ḥ. Ḫ. I, 207.

Neputpuno na početku.

Početak ovdje (l. 249a):

ناقص في أوله.أوّل الموجود: كذا أجابوا فيه إشارة إلى أنّ في الجواب نظر (...) أنّ القضية المركبة...

Završetak (l. 253b):

آخره: يفيد اليقين بلا ريب بخلاف الآخرين ولهذا حصر المصنّف العمدة في البرهان.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Karabegović Sirije iz Bihaća.

5862. R-8308

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao, na arapskom jeziku, 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt umro 710/1310. godine. Kao sažeti priručnik fikha koje sadrži praktična pitanja, djelo je bilo dugo vremena veoma popularno i često komentarisano. Djelo je prvi put štampano u Londonu 1843. godine.

Popara IX, 5516-5522; Dobrača II, 1215; Kaḥḥāla VI, 50; Ahlwardt IV, 4575; Ḥ. Ḫ. II, 1515; GAL G II, 196 i S II, 265; Köprülü I, 640; az-Ẓāhiriyya II, str. 120-123; Hasandedić, 168, str. 86; Sarkīs II, 1853; Şeşen, 218, str. 155;

Djelo je nepotpuno na početku. Fali jedan list.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله.أوّل الموجود: في قبل أو دبر عليهما وحيض ونفاس لا مذي وودي واحتلام بلا بلل وسن للجمعة والعيدين والإحرام وعرفة ووجب للميّت ولمن أسلم جنبًا.

Završetak (l. 378a):

آخره: ثمّ يعطى بمثل تلك النّسبة من المضروب لكلّ فرد، وإن أردت قسمة التّركة بين الورثة والغرما، فاضرب سهام كلّ وارث من التّصحيح في كلّ التّركة ثمّ اقسم المبلغ على التّصحيح من صالح من الورثة على شي، فاجعل كأن لم يكن واقسم ما بقي على سهام من بقي.

L. 134; 25,5 x 17,5 (15 x 10,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan sa velikim proredom gdje su kasnije dopisivani komentari. Mastilo crno, na mjestima tekst teško čitljiv. Papir žut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi su zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni. Na marginama se nalazi mnogo komentara na osnovni tekst. Listovi prosuti i ispreturani.

Bez poveza.

Djelo je prepisano 778/1376. godine. Ime prepisivača nečitko.

5863. R-8438

كنز الدّقائق

KANZ AD-DAQĀ'IQ

Isto kao br. 5862.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: لا كلام النّاس وسلّم مع الإمام كالتّحريمة عن يمينه ويساره ناويا القوم والحفظه والامام في الجانب الأيمن والأيسر...باب الإمامة.

Završetak (l. 110a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمسابقة بالفرس والإبل والأرجل والرّمى جائزة وحرم شرط الجعل من الجانبين لا من أحد الجانبين...ولا بأس بلبس القلانس وتدريس السّواد وارسال ذنب العمامة بين كتفيه إلى وسط الظّهر وللشّابّ العالم أن يتقدّم على الشّيخ الجاهل وحافظ القرآن أن يختم في أربعين يومًا.

L. 110; 26 x 19 (15,5 x 9,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan sa velikim razmakom između redaka, gdje su kasnije dopisivani komentari teksta. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama komentari teksta.

Povez kožni, sa preklopom, obrubljen ukrasnim linijama po rubovima korica. Djelimično oštećen na hrbatu.

Prepisao 'Alī b. (?) 785/1383. godine (bilješka na l. 110a):

تمّت الكتاب بعون الله و حسن توفيقه على يد العبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف علي بن (!) غفر الله له و لوالديه و أحسن إليه و إليهما في وقت الضّحى يوم الإثنين في سلخ شهر ذي القعدة سنة خمس و ثمانين و سبعمائة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5864. R-8439

شرح كنز الدّقائق لمجهول

ŠARḤ KANZ AD-DAQĀ'IQ LI MAĠHŪL

Komentar djelu *Kanz ad-daqā'iq* od nama nepoznatog komentatora. Naime ovo je samo fragment nekog komentara koji sadrži poglavlje o postu i hadždžu. Na početku nedostaje 38 lista.

Početak ovdje (l. a):

أوله: الأرض غالبًا وفيما سقي بقرب وهو بالسّكون الدّلو العظيم أو دالية وهي الدّولاب الّذي يدبره البقر أو ساقية.. .باب صدقة الفطر.

Završetak ovdje (l. 48b):

آخره: باب القران والتّمتعّ.. .أو لم سيق الهدي اي هدي المتعة فإنّه إذا ساق مالاً يتحلل من العمرة إلاّ بعد الفراغ من الحجّ ويقطع التّلبية بأوّل الطّواف للعمرة.

L. 10; 31,5 x 19 (28 x 11,5); 27 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, obrubljen sa jednom širokom i dvije tanke linije zlatnožute boje. Odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5865. R-6446

تفصيل عقد الفوائد بتكميل قيد الشّرائد

TAFṢĪL 'IQD AL-FAWĀ'ID BI-TAKMĪL QAYD AŠ-ŠARĀ'ID

Komentar spjevu *Qayd aš-šarā'id'* iz fikha, na arapskom jeziku. Osnovno djelo poznato je pod nazivima منظومة بن وهبان قيد الشرائد ونظم الفرائد i ونظومة قيد الشرائ a sastavio ga je Aḥmad b. Wahbān al-Ḥanafī, umro 768/1366. godine. Ovaj komentar je napisao Abdulbarr b. Muḥammad b. aš-Šiḥna al-Ḥalabī umro 921/1515, godine.

Ḥ Ḫ II, 1865; Dobrača II, 1308; GAL II, 79; az-Ẓahiriyya I, str. 216.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد للهّ محكم الشّرع الشرّيف ومؤيّده ورافع المذ هب الحنيف ومشيّد ه وبعد فإن القصيدة الموسومة بقيد الشّرائد ونظم القرائد.

Završetak (l. 215):

آخره: ولنختم بالصّلاة والتّسليم على أكمل الخلق محمّد صلى الله عليه وسلم وعلى آله وأصحابه أجمعين والرّضا عن التّابعين وسائر الائمّة المجتهدين والعلماء والصّالحين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 215; 26,5 x 18,5 (20,5 x 13); 36 redaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst pisan mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom i utisnutim sitnim ukrasnim motivima.

Prepis završen u subotu, 18. džumadel-ahira, 967/1559. godine.

ثمّه ووافق الفراغ من كتابته في يوم السّبت المبارك ثامن عشر شهر جمادي الثّاني سنة سبع وستّين وسبعمائة.

Vlasnik al-Ḥāğğ Aḥmad b. al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ Rağab poznat kao Ġarībī zāde (الشّهير بغريبي زاده) (zaštitni list 1 na početku djela). Na drugom zaštitnom listu sadržaj djela. Na l. 1a namjerno brisano ime vlasnika.

Iz biblioteke Besima Korkuta.

5866. R-6447

تفصيل عقد الفوائد بتكميل قيد الشّرائد

TAFṢĪL 'IQD AL-FAWĀ'ID BI-TAKMĪL QAYD AŠ-ŠARĀ'ID

Isto kao br. 5865.

Ovo je prvi tom ovoga djela.

Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: المسئلة وتصويرها من غير تعرُضٍ إلىَ توجيهٍ ولا بيان دليلٍ في تقريرها .

Završetak (l. 336b):

آخره: فصل الوكالة... ولو دفع المديون مالاً لآخر ليقضي عنه والدّين فالرّد ينكر...... واخذه منه ومثله او قيمته ان كان هالكا مثليا او قيميا فتأمّله والله أعلم.

L. 337; 27,5 x 18,5 (19 x 11,5); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno, otporno na dodir sa vlagom. Osnovni tekst pisan mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, na pojedinim mjestima zahvaćen vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu na kraju djela bilješka da je ovaj rukopis, u mjesecu saferu 1063/1653. godine, dat u zalog u Sarajevu na ime pozajmice u iznosu od 114a kči Muharem-paši Ćosiću u prisustvu mostarskog muftije aš-Šayḫ 'Alī efendije:

...أن شرح هذه المنظومة في الكامل في جلد واحد لشيخ الإسلام مؤلف لسان الحكّام ابن الشحنة رحمه الله رحمةً واسعةً. قد رهنته في مدينة سراي عند محرم بشه (باشا) الشهير بصاري بيوكلي تابع كوسج الحاجّ بشير مفخر التّجار على مائة واربعة عشر درهماً عثماني في شهر صفر

الخير سنة بيك الطي اوج تاريخنده موستار مفتيسي اولان عزتلي مولانا الشيخ علي أفندي معرفتيلي رهن اولندي.

U drugoj bilješci se opet govori o davanju u garanciju ovoga rukopisa:

Ḥāǧ Ṣāliḥ pristaša Ḥasan efendīje ad-Dudalī (iz mjesta Dudle kod Konjica) (!) je za zalog od 300 akči dao ovu knjigu uz jamstvo mostarskog muftije ʻAlī efendije.

وموستار مفتيسي اولان فضيلتلي افندم علي أفندي حضرتلري جوانده ساكن اولان الحاجّ صالح تابع حسن أفندي الدّوده لي حق صريم دمتنده اولان اوج يوز اقچه در ان شا ء الله الرّحمن اداسنه عناد ذره قدر اولنميه الفقير عبد الحق المصري.

5867. R-6051

شرح مجمع البحرين وملتقى النّيّرين

ŠARḤ MAĠMAʻ AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

Komentar djela *Maǧmaʻ al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn.* Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulazīz b. Amīnuddīn b. Malak (Ibn Firište) umro 801/1399. godine.

Popara IX, 5451; Kaḥḥāla VI, 11; Ḥ. Ḫ. II, 1601; Ahlwardt Iv, 4572; GAL G I, 383; Köprülü I, 586; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 453; Tirana, 108, str. 83-84; Şeşen, 216, str. 152-153; Sarkīs I, str. 252; Dobrača II, 1140.

Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje 7 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: شرط اتّفاقا له أنّ الوضوء طهارة حكميّة فلا يصلح إلاّ بالنّيّة كالتّيمّم.

Završetak ovdje (l. 319b):

آخره ... لأنّ المسجد ليس بأهل الملك والوصيّة تمليك فإذا ذكر النّفقة عليه كان واقفًا على مصالحه ...تمّت بعون الله وحسن توفيقه.. قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة بحمد الله وحسن توفيقه على يد العبد الضّعيف الرّاجي إلى رحمة ربّه اللّطيف محمّد بن أحمد.

L. 319; 28 x 19 (21 x 14); 29 redaka. *Nastaʻlīq*, sitan, pisan ujednačeno, vještom rukom. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Prepisao, kako se to vidi iz naprijed citirane bilješke, Muḥammad b. Aḥmad, krajem safera 883/1478. godine.

Vakuf Gazi Husrev-bega.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5868. R-6419

جامع الفصولين

ĠĀMIʻ AL-FUṢŪLAYN

Naslov na l. 1a كتاب جامع الفصولين

Poznato djelo iz islamskog prava koje obrađuje društveno-pravna i sudska pitanja (muʻāmalāt). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Isrā'īl b. ʻAbdulʻazīz al-Ḥanafī, poznat pod nadimkom Ibn Qāḍī Simāwna umro 823/1420. godine. Djelo je sabrano i urađeno prema ranija dva slična djela (فصول العمادي i فصول الاستروشني) po kojima je i dobilo naziv Zbirka dvaju *Fusula.* Autor je djelo podijelio na četrdeset poglavlja (faṣl) i završio ga 814/1411. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1300/1883. godine.

Popara IX, 5419; Kaḥḥāla XII, 152; Ahlwardt IV, 4792; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 248-249; Şeşen, 222, str. 159; Ḥ. Ḫ. I, 566; al-Ǧibūrī I, 1330-1333, str. 412-413; Tirana, 86, str. 68; Köprülü I, 547-548, str. 271; O. M. I, 39; Dobrača II, 1263; GAL G II, 224-225 i S II, 314-315; Sarkīs I, 210.

Djelo je nepotpuno na početku. Fali 9 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تسمية القاضي سوآء كان القضاء سببًا أو شرطًا الاّ يرى إلى قوله لحقّ من الحقوق فدخل فيه الحكم ببيع وغيره مع أن الحكم ليس بسبب البيع... الفصل الثّالث فيمن يصلح...

Završetak (l. 319a):

آخره: والخامس أنّه قال وفي ذمّته برّ مثله، وإنّما يكون في ذمّته لو أتلفه، ولم يذكر أنّه أتلفه، ولو أتلفه بمرو وخاصمه في بخارى وسعر البرّ في بخارى أقلّ أو أكثر فهو بالخيار بين ثلاثة أشياء على ما تقدّم. فلا بدّ أن يبيّن قيمة كلا الموضعين كذا (فش). تمّ الكتاب بحمد الله وعونه.

L. 319; 25,5 x 17,5 (18,5 x 11); 27 redaka. *Nasḫ.* Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Posljednji list naknadno, vješto popravljan.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

R-5300

5869.

Zbirka (مجموع), 5

L. 70: 20 x 16 (14,5 x 8,5): 18-28 redaka. *Nasta'līq*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i svjetložut, deblji, glat, sa vedenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Kao i mnogi listovi, znatno oštećen.

1. L. 1-34a

صفوة الزّبد

ṢAFWA AZ-ZUBD

Djelo iz fikha, šafijskog mezheba. Napisao Aḥmad b. Ḥusayn b. Ḥasan ar-Rumalī, aš-Šafi'ī, umro 844/1440. godine.

Djelo je u stihovima.

Ḥ. Ḫ. II, 1079; Ahlwardt II, 1822.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ذي الجلال وشارع الحرام والحلال

Završetak (l. 34a):

آخره: ثمّ الصّلاة والسّلام أبداً على النّبيّ الهاشم أحمداً
والآل والصّحب ومن لهم قفي وحسبنا الله تعالى وكفى

Prepisao Aḥmad b. 'Alī, 11. ševvala, 1108/1697. godine (l. 34a):

تمّت صفوة الزّبد نهار الخميس حادي عشر شهر شوّال على يد أفقر العباد (...) أحمد بن علي عفا عنه.

2. L. 34b-36

التّحفة القدسيّة

AT-TUḤFA AL-QUDUSIYYA

Djelo iz nasljednog prava. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. 'Imād b. 'Alī Ibn al-Hā'im, umro 815/1412. ili 887/1482. godine.

Djelo je u stihu.

Ḥ. Ḫ. I, 372; A. M. I, 120.

Početak (l. 34b):

آخره: بحمد ربي ابتدى كلامي موليه بالصّلاة والسّلام

Završetak (36b):

آخره: والحمد لله على التّمام وأفضل الصّلاة والسّلام
على محمّد نبيّ المرحمة واله وصحبه المكرمة.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

3. L. 37-48

التّحفة الإنسيّة لغلق التّحفة القدسيّة

AT-TUḤFA AL-INSIYYA LI ĠALQ AT-TUḤFA AL-QUDUSIYYA

Komentar na naprijed navedeno djelo التّحفة القدسيّة koje je na arapskom jeziku napisao al-Qāḍī Zaynuddīn Zakariyya b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 910/1504. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 372: Kaḥḥala IV, 197-198; Berekāt, 85, str. 158.

Početak (l. 37b):

أوّله: حمداً لمن قسمته على الدّوام عادلة ونعمه على (....) الدّهور والأيام.

Završetak (l. 48b):

آخره: المرحمة اي الرّحمة واله وصحبه المكرمة ختم كتابه.... كما ابتدى ذلك الرّجا القبول ما بينهما.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī, 1118/1706. godine.

4. L. 49b-65a

غاية الإختصار

ĠĀYA AL-IḪTIṢĀR

Djelo iz fikha šafijske pravne škole. Napisao Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad al-Aṣbihānī, Abū Šuǧǧā', umro oko 488/1095. godine. Ovo djelo je poznato još kao التّقريب مختصر أبو شجاع Izvori se takođe ne slažu u tačnom imenu autora ni godini njegove smrti.

Ḥ. Ḫ. II, 1189; Kaḥḥala I, 199; Ahlwardt, IV, 4481; al-Ǧibūrī I, 7403. str. 620; Sarkis I, 318. ; A. M. I, 81-82.

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين.... قال القاضي أبو شجاع أحمد بن حسين بن أحمد الإصفهان رضي الله عنه سألني بعض الأصدقا.... كتاب الطّهارة المياه الّتي يجوز بها التّطهير.

Završetak (l. 65a):

آخره: فإن ماتت الأمةُ المطلّقة بعد ذلك لم تصر امّ ولد له بالوطئ في النّكاح وصارت أمّ ولد له بالوطئ بالشّبهة على أحد القولين و الله أعلم.

5. L. 65b-70

المقدّمة الآجرّوميّة
AL-MUKADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno uglavnom početnicima u učenju arapskog jezika koje je autor, Abū 'Abdullah Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, umro 723/1323., napisao za vrijeme boravka u Meki. Djelo je kasnije mnogo komentarisano od više autora.

Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Flügel I, 174; Kaḥḥāla XI, 215.

Početak (l. 65b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام النّحوي أبو عبد الله محمّد بن أحمد داود الصنهاجي رحمة الله عليه. الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع وأقسامه ثلاثة إسم وفعل وحرف جاء لمعنى فالإسم يعرف بالخفض والتّنوين ...

Završetak (l. 70a):

آخره: وما يقدر بمن فالّذي يقدر باللّام نحو قولك غلامُ زيدٍ والّذي يقدر بمن نحو ثوبُ خزٍّ وبابُ ساجٍ خاتمُ حديدٍ.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī, 1120/1708. godine.
Na l. 70b stihovi na arapskom jeziku.
Vlasnik Aḥmad b. 'Alī.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5870. R-5715

غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام
ĠUNYA ḌAWĪ AL-AḤKĀM FĪ BUĠYA DURAR AL-ḤUKKĀM

Glosa na komentar djela *Ġurar al-aḥkām*. I osnovno djelo *Ġurar al-aḥkām* i komentar na njega *Durar al-ḥukkām fī šarḥ Ġurar al-aḥkām*, napisao je Muḥammad b. Farāmuz b. 'Alī Mullā Ḫusraw, umro 885/1480. god, a ovu glosu Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio 1035/1625. godine koje je ubrzo, još za vrijeme njegova života, postalo veoma cijenjeno i popularno.

Popara IX, 5549; Kaḥḥāla III, 265; aẓ-Ẓāhiriyya I, 519-520; Ḥ. Ḫ. II, 1199; A. M. I, 192; Ḏayl II, 148; Ahlwardt I, 55;

Naš primjerak je nepotpun na početku i kraju. Na početku fali 137 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نقله الزّيلعي عن النّهاية معزيا إلى الرّقايات قوله فقد أحرم قال الكمال إذا تمّ الإحرام لا يخرج عنه إلاّ بعمل مناسك الّذي أحرم به.

Završetak ovdje (l. 162b):

آخره: باب ما يكون الشّفعة فيه قوله وما في حكم كالعلوّ أقول ثمّ إن كان العلوّ طريقة... غير طريق السّفل يستحقها بالجاورة قوله لكن يشترط التّقابض أقول ويجب الطّلب.

L. 162; 21,5 x 15 (17 x 9); 27 redaka. *Nasḫ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno, riječi قوله pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Prvi list paginiran sa str. 131.

Povez platneni, novijeg datuma.

Na l. 31b (161b originalne folijacije) završava se jedno poglavlje sa kolofonom gdje je prepisivač naveo mjesto i godinu prepisa:

Univerzitet Azhar u Kairu, druga dekada rebi'u-l-ahara 1030/1621. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5871. R-6348

نقد الدّرر ـ حاشية الواني علي الدّرر
NAQD AD-DURAR - ḤĀŠIYA AL-WĀNĪ 'ALĀ AD-D URAR

Komentar na djelo درر الحكّام في شرح غرر الأحكام Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Monla Ḫusraw, umro 885/1480. godine.

Ovu glosu napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqolī, umro 1000/1591. godine.

Dobrača II, 1299,1; GAL II, 226; S II, 317; Ahlwardt, 4799.

Na l. 1a naslov: حاشية على الدّرر والغرر لشيخ الإسلام والمسلمين

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على سيّد المرسلين أمّا بعد فقد قال صاحب الدّرر في صدر كتابه أو للإستعانة والظّرف..قوله وأضافة إسم الله تعالى...الحمد لوليه والصّلوة علي نبيّه... فلمّا قرأ علي الولد الأعز أعني موهبة الله.

Završetak (l. 268a):

آخره: قوله فليلزم الوصي أن يكون الوصيّ كالمشتري منه بالنّظر إلى الموصي فإن الاقالة بيع في حق الثّالث والله أعلم.

L. 268; 20,5 x 14 (15,5 x 9); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ebro papirom.

Prepisao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Azharī, 1065/1654. godine.

U vlasništvo putem poklona došao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (bilješka i pečat na l. 1a):

إستصحبه بطريق الهبة الشّرعية أحمد بن محمّد الموستاري غفر ذنوبهما الباري.

Zatim je bila u biblioteci Ḥāfiẓ Muṣṭafa efendī, a onda kao dio biblioteke Milāwī zade uvakufljena za Koski Maḥmad-pašinu medresu u Mostaru.

موستارلي حافظ مصطفى أفنديك كتبيدر، قوسقي محمّد پاشا مدرسه سنده بولنمشدر غالبا ملاوي زاده كتبنده در.

5872. R-5266

Zbirka (مجموع), *4*

L. 73; 19,5 x 13 (14 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje.

Povez kožni, mehak, naknadno popravljan.

1. L. 1-8

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5840,5.

Prepis iz 1160/1747. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Listovi 9-10 prazni.

2. L. 11b-13a

شرح قصيدة برده

ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Komentar kaside قصيدة برده koja je još poznata pod naslovom الكواكب الدّرية في مدح خير البريّة a koju je napisao Šarafuddīn Būṣīrī, umro 695/1295. godine. Ovaj komentar na turskom jeziku je napisao Aḥmad b. Muṣṭafā La'alī, umro 971/1563. godine.

A. M. I, 145; Trako-Gazić, 153, str. 93; Ḥ. Ḫ. II, 1333.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد لله العزيز العليم والصّلوة على رسوله الحليم. وعلى آله وصحبه الّذين خلصهم الله من عذاب أليم.

Završetak (l. 13a):

آخره: دخي نيت صالحه ايله استماع ايدوب سماع حضور جيدايله من غير كلام .. اللّهمّ أنفعنا بها آمين يا ربّ العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 13b-54a

شرح قصيدة برده

ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Drugi, znatno obimniji komentar i prevod na turski jezik naprijed navedene kaside. Napisao aš-Šayḫ Sa'dullāh al-Ḫalwatī, umro 882/1477. godine.

Nametak IV, 2798; Ḥ. Ḫ. II, 1335.

Početak (l. 13b):

أوله: الحمد لله الذى جعل النّظم لانتظام الكلام والصّلوة والسّلام على سيّد الأنام وعلى آله العظام وأصحابه الكرام وبعد بو عبد فقير وقليل البضاعة عديم البراعة حضرت فخر العارفين قطب الواصلين الموفّق من عند ربّ العالمين شيخ سعد الله الخلوتى...

Završetak (l. 54a):

آخره: صلوت آنلرك اوزرلرينه يغدريخي واقدريجي اولسون .

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 55b-72a

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralističkog sadržaja na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat još i pod nadimcima Ḥuǧǧa al-islām i Abū Ḥāmid, rođ. 450/1057., umro 505/1111. godine.

Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Kaḥḥāla XI, 266-269; Ahlwardt III, 3975-3977; GAL G I, 423/32 i S I, 750; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Sarkīs II, 1408-14011; Ḥ. Ḫ. I, 216; TÜYATOK 07/I, 343; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105

Početak (l. 55 b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. اعلم أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمته ... إعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال الله بقا،ك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak (l. 72a):

آخره: واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقبتنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا عزيز يا غفار يا كريم يا ستار يا حليم يا جبار يا الله يا الله يا الله يا أرحم الرّاحمين والحمد لله رب العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5873. R-8433

شرح مقدّمة الصّلاة

ŠARH MUQADDIMA AṢ-ṢALĀ

Komentar na kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu) na arapskom jeziku. Osnovno djelo, poznato pod raznim nazivima *Fiqh al-Kaydānī, Muqaddima aṣ-ṣalā, Maṭālib al-muṣallī, 'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā, Šurūṭ aṣ-ṣalā i al-Kaydāniyya fī al-fiqh*, napisao je Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznatiji pod nadimkom Tašköprü-zāde, umro 968/1561. godine.

Popara IX, 5558; GAL S II, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya I, 459; Dobrača II, 908/2.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: به السّنّة و من يلزم ذلك ان لا يكون الخروج بلفظ السّلام بمعني كونه مكمّلا لما يني في الصّلوة من الفعال واجبًا.

Završetak ovdje (l. 22b):

آخره. وعلى هذين الفصلّين مسائل الكثيرة تعرف في الفتاوى (!) وقع الفراغ من إملاء هذا الشّرح على الولد الأعزّ كمال الدّين محمّد...يوم الجمعة الثّاني والعشرين من ذي الحجّة الحرام ...سبع وستّين وتسعمائة بمحروسة قسطنطينيّة...

L. 22; 20 x 14 (16,5 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo je završeno 967/1559. godine u Istanbulu.

Prepisao Aḥmad.

تمّت كتابة الشّرح بعون الله الملك الوهّاب الحمد لله العزيز الغفّار الكريم حسن المآب الحقير أحمد...

5874. R-8359

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Poznato djelo o hanefijskom fikhu na arapskom jeziku. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. Djelo je napisano 923/1517. godine sažeto i lahkim stilom, tako da je vremenom postalo veoma popularno i dugo vremena služilo kao udžbenik i priručnik fikha u medresama na prostorima Osmanskog carstva, pa i u našim krajevima.

Djelo je štampano u Istanbulu (1251/1835, 1258/1842, 1264/1848), u Bulaqu (1263/1847), a poznati francuski orijentalista H. Sauvaire ga je, zajedno sa komentarom *Mağma' al-Anhur* od Muḥammad b. Sulaymān Šayḫī-zade, preveo na francuski i uz tekst arapskog originala štampao u Marselju (fr. Marseille), 1882. godine.

Popara IX, 5563; Dobrača II, 1329; Kaḥḥāla I, 80; Sarkīs I, 13; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 204-205; Ahlwardt IV, 4613; al-Ğibūrī I, 1857 str. 551; GAL G II, 432 i II, str. 204-205; Ahlwardt IV, 4613; al-Ğibūrī I, 1857 str. 551; GAL G II, 432 i S II, 642; Tirana, 138, str. 106; Ḥ. Ḫ. II, 1814; Kibris, 240, str. 168-171; A. M. S II, 642; Tirana, 138, str. 106; Ḥ. Ḫ. II, 1814; Kibris, 240, str. 168-171; A. M. I, 12; Köprülü I, 653 i III, 112; Zürich I, 87; Hasandedić, 59; Karatay A II, I, 12; Köprülü I, 653 i III, 112; Zürich I, 87; Hasandedić, 59; Karatay A II, 4089-4108

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي وفّقنا للتّفقّه في الدّين، الّذي هو حبله المتين وفضله المبين وميراث الأنبيا، والمرسلين وحجّته الدّامغة على الخلق أجمعين...وبعد، فيقول المفتقر إلى رحمة ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي: قد سألني بعض طالبي الإستفادة أن أجمع له كتابًا يشمل على مسائل القدوريّ والمختار والكنز والوقاية...

Završetak (l. 210b):

آخره: ثمّ إنّي زدت مسائل كثيرةً من الهداية ومن مجمع البحرين ولم أزد شيئاً من غيرهما، حتّى يسهل الطّلب على من اشتبه عليه صحّة شي، ممّا ليس في الكتب الأربعة. والله حسبي وهو نعم الوكيل.

L. 210; 17,5 x 10,2 (12 x 5); 19 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom, veoma lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, na mjestima oštećen od vlage. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje. Na marginama pojednih listova komentari. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Na l. 1b na početku djela, veoma lijep unvan izrađen u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji sa floralnim motivima. Prvih 6 listova prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik 'Abdullāh b. Aḥmad. (bilješka i pečat na l. 1a):

ممّا أنعم الله تعالى عبد الفقير تملك هذاالكتاب الخطير وأنا العبد الذّليل المحتاج إلى رحمة الرّبّ الجليل عبد الله بن أحمد عفى الله عنهما الصّمد.

5875. R-6636

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Rukopis je nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أول الموجود: سئل ان يجعله خالصا لوجهه الكريم وان ينفعني به يوم الجمع يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم الاية كتاب الطهارة.

L. 171; 21 x 15 (16,5 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i dužinom preklopa.

Prepisao 'Husayn b. 'Abdullāh, 1117/1608. godine.

Vlasnik Himzo Čelenka iz Šerića kod Zenice.

Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge, 1978. godine.

5876. R-8323

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والقراءة في ركعتي الفرض وكلّ النّفل والوتر...فصل التّراويح.

L. 148; 20 x 14 (18 x 9,5); 18 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni. Neki kasnije nevješto popravljani. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Par listova i jedna laga prosuti.

Bez poveza.

Prepisao Ḥišām b. 'Abdulkarīm, u ponedjeljak, 20. safera 1046/1636. godine.

Vlasnik Aḥmad efendī.

Na l. 148b naslov crvenim mastilom:

رسالة استخلاف لكمال باشا زاده بسم الله ...قال صاحب الهداية وليس للقاضي ان يستخلف علي القضاة.

5877. R-8661

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Nepotpun na početku. Fali 90 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود :ما يبطل خيار الشّرط من تعييب وتعيّب في يده وتعذّر ردّ بعضه ...فصل مطلق البيع.

L. 108; 20 x 12 (12 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*, sitan, čitljiv. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Bez poveza.

Djelo prepisano 28. džumadel-evvela 1061/1651. godine.

5878. R-8660

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Nepotpun na početku. Fali 9 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: على الفلاح والشّروع عند قد قامت الصّلوة فصل ينبغي الخشوع في الصّلوة.

L. 177; 18,5 x 11,5 (15 x 6,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Na marginama komentari teksta.

Povez kožni, sa utisnutm rozetama na sredini i krajevima korica i na preklopu. Korice sa unutrašnje strane obložene impregriranim platnom zelene boje. Prva korica otkinuta i zagubljena. Povez znatno oštećen i izlomljen na hrbatu i dužinom preklopa.

Prepisao 'Abdurraḥman, 25. džumadel-ahira 1062/1652. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهاّب في اليوم الخامس والعشرين في جمادي الآخر لسنة اثنين وستّين وألف على يد الفقير عبد الرّحمن.

5879. R-8627

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Primjerak je nepotpun na početku, fali prvi list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله.أول الموجود:من أقاويلهم ما هو الأرجح واخّرت غيره الاّ ان قيدته بما يقيد التّرجيح... كتاب الطهارة.

L. 280; 18,5 x 13,5 (11,5 x 5); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvih 50 listova oštećeni zubima glodara. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Na marginama, u više smjerova, veoma sitno pisan komentar teksta. Margine obrubljene sa crvenom linijom.

Povez kožni, sa preklopom. Prva korica otkinuta od knjige i zagubljena.

Prepisao Aḥmad b. 'Uṯmān ar-Rūnaqiyy (!), 1225/1810. godine (l. 278b).

وقع الفراغ من تسويدها سنة خمس وعشرين بعد مائتين وألف على يد أحمد بن عثمان الرّونقيّ عفى عنهما العفوّ العليّ آمين.

5880. R-8663

ملتقى الأبحر
MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Nepotpun na kraju. Fali desetak lista.

Završetak ovdje (l. 145b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الخنثى...فالعمارة لها وهو متبرّع وأن عمّر لنفسه بلا اذنها فالعمارة له ومن أخذ غير ماله فنزعه إنسان من يده . . .

L. 145; 18,5 x 12 (13 x 7); 19 redaka. Nasta'līq, sitan. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između redaka i po marginama sitno dopisivani komentari teksta. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Prva tri lista i posljednja laga odvojeni od knjige. Na zaštitinim listovima 1-3 sadržaj djela.

Uvakufio Ḥusayn b. Muṣṭafā (bilješka i pečat na zaštitnom listu 2).

5881. R-8628

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Nepotpun na početku. Fali 10 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ويقيم وكذا لأولى الفوايت وخير للباقي وكره تركهما للمسافر لا لمصلّ في المصر وندب لهما لا للنسا ء... باب شروط الصّلوة.

L. 225; 20 x 13 (14 x 5,5); 19 redaka. Nah, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, oštećeni, na marginama komentari teksta.

Povez kožni, čvrst, sa preklopom. Oštećen na hrbatu zubima glodara, odvojen od listova knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5882. R-8336

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Na početku fali jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والجنون والسّكر والإغماء ... فصل وتجوز الطّهارة بالماء المطلق.

Završetak (l. 123a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل وعلى رجل أن يعدل بيت النساية في البيتونة والا والبكر والثيب.

L. 123; 21 x 16 (12,5 x 8,5); 9 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje koja je povučena slobodnom rukom, neravno i neprecizno. Na marginama pojedinih listova nalaze se komentari. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik ʻAbdullāh efendī.

5883. R-8343

Zbirka (مجموع), *2*

L. 20; 20 x 14 (14,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, sitniji, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi za kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1-5b

ملتقى الأبحر

MULTAQĀ AL-ABḤUR

Isto kao br. 5874.

Ovdje je sadržano samo posljednje poglavlje spomenutog djela.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: كتاب الفرايض يبدأ من تركة الميّت بتجهيزه ودفنه بلا إسراف وتقتير ثمّ تقضى ديونه ثم تنفذ وصاياه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 6a-20b

(قطعة من الفرائض)

QIṬ'A MIN AL-FARĀ'IḌ

Fragment nekog većeg djela iz nasljednog prava:

Početak (l. 6a):

أوّله: صورة أحوال الورثة من الرّجال والنّساء. أحوال الأب ثلثة فرض مطلق وهو السّدس.

Završetak (l. 20b):

آخره: قوله او من أربعة إذا كان في المسئلة... صورة بر كشي اولدي بنتي وبنت ابني مسئله ده نصف وسدس... سهاملردن قلاوز سهاملر دورت مسئله لردن.

Dimenzije teksta 18 x 12; 27 redaka.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5884.　R-6238

تمهيد القواعد الأصوليّة والفروعيّة لتفريع موائد الأحكام الشّرعيّة

TAMHĪD AL-QAWĀ'ID AL-UṢŪLIYYA WA AL-FURŪ'IYYA LITAFRĪ' MAWĀ'ID AL-AḤKĀM AŠ-ŠAR'IYYA

Kratak kompedij iz imamijskog (šiitskog) fikha. Napisao aš-Šayẖ Zaynuddīn b. 'Alī b. Aḥmad aš-Šāmī al-'Āmilī, umro 960/1552. godine. Djelo je dovršio tri godine prije smrti.

Nepotpuno na kraju.

Ḥ. Ḫ. I, 484; Ahlwardt IV, 4801.

Početak (l. l. 1 b):

أوّله: الحمد للّه الّذي وفّقنا لتمهيد قواعد الأحكام الشرعيّة... أمّا بعد فإن علم الفقه لا يخفى شرفه وفضله وجلال قدره.

Završetak ovdje (l. 16 b):

آخره: الباب الثاني...... لكن نفي الاول اقرب إلى نفي الحقيقة لإقتصار نفي الصّحّة جمع الأحكام واللّوازم بخلاف نفي الكمال.

L. 16; 19,5 x 13 (15,5 x 9); 28 redaka. Nasta'līk, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Mnoge riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

5885.　R-8674

الأشباه والنّظائر

AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Djelo o šerijatskopravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Ibn Nuğaym, umro 970/1563. godine. Pisac je djelo napisao za šest mjeseci i završio ga pred kraj života 27. džumadel-ahira 969/1561. godine. Izradio je detaljan sadržaj čiji početak glasi:

الحمد للّه وكفى وسلام على عباده الّذين أصطفى وبعد، فلمّا يسّر اللّه تعالى إتمام كتاب الأشباه والنّظائر الفقهيّة على مذهب الحنفيّة المشتمل على سبعة أنواع أردت أن أفهرسه في أوّله ليسهل النّظر فيه. الأوّل في القواعد...

Djelo je dugo vremena u naučnim krugovima bilo veoma popularno. Njime su se služile, naročito, muftije i kadije. Djelo je prvi put štampano u Kalkuti 1241/1825. godine.

Popara IX, 5609; Kaḥḥāla IV, 192; Ḥ. Ḫ. I, 98; Ahlwardt IV, 4616-4618; Bratislava, 69, str. 93; Dobrača II, 1402; GAL G II, 310 i S II, 425; az-Ẓāhiriyya I, 54; al-Ğibūrī I, 1194-1212, str. 379-382; Köprülü I, 535; Sarkīs I, 357.

Nepotuno na kraju.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه على ما أنعم، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم، أمّا بعد، فإنّ الفقه أشرف العلوم قدراً، وأعظمها أجراً، وأتمّها عائدةً، وأعمّها فائدةً، وأعلاها مرتبةً، وأسناها منفعةً، يملأ العيون نوراً، والقلوب سروراً، والصّدور انشراحًا...

Završetak ovdje (l. 138b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الصّلح الصّلح جائز عن دعوى المنافع إلاّ دعوى إجارة كما في المستصفى لا يصحّ الصّلح عن الحدّ ولا يسقط به إلاّ حدّ القذف.

L. 138; 21 x 13,5 (16 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga odvojena i prosuta. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Na marginama ima komentara.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muḥammad b. al-Ḥağğ 'Umar (l. 1a):

صاحب محمّد بن الحاجّ عمر.

5886.　R-4454

Zbirka (مجموع), 7

L. 239; 15 x 9 (10 x 4); 17 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez korica, sa kožnim hrbatom.

1. L. 1-97

أنيس الفقهاء

ANĪS AL-FUQAHĀ'

Djelo iz fikha koje je sakupio Qāsim b. Ḥayruddīn al-Qonawī al-Ḥanafī ar-Rūmī, umro 978/1570. godine.

ad-Ḍayl I, 149; Kaḥḥala, 8, 105.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي كمل آلاؤه وشمل نعماؤه والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد الّذي اقتدى أصفياؤه... وبعد فلما اصعبت اصطلاحات الفقاء في الكتب في مفاتح الأبوية والكتب استحثنى (!) نهاية العجز على الجد والشي.

Završetak (l. 97b):

آخره: ولكن المنّة والشّكر والكمال على إتمامك وجمع المراد ومنك التّوفيق والإمداد على التّوفيق والإمتداد قد حصل الفراغ من جمع هذ الكتاب عن يد أضعف العباد وأفقرهم قاسم بن مولانا خير الدّين أمين علي الفتوى تقبّل الله خيراتهم وغفر لهم سيّآتهم ولجميع المؤمنين أجمعين في حقبة عشر وتسعمائة في شهر رمضان المبارك تمّ تمام بعون الملك العلاّم.

Ovdje je navedena godina nastanka djela, 910/1504. mada mislimo da je i to greška s obzirom da je pisac umro 978/1570. godine.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 98b-108b

معيار النّظّار في علوم الأشعار

MI'YĀR AN-NUẒẒĀR FĪ AL-'ULŪM AL-AŠ'ĀR

Drugi svezak djela iz metrike koje je na arapskom jeziku napisao 'Izuddīn 'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb al-Ḫuzūğī az-Zinğānī, umro poslije 654/1256. godine.

aḍ-Ḍayl II, 517; Ḥ Ḫ II, 1744; Broc. SI, 498; Köpr. II, 1392; Kaḥḥala I, 57.

Početak (l. 98b):

أوّله: القسم الثّاني من كتاب معيار النّظّار في علوم الأشعار في علم القوافي وهو مرتّب على الفصول فصل القافية عند الخليل.

Završetak (l. 108b):

آخره: ولقد أصاب وكلّ ذلك شاذّ وقليل جداً تمّ القسم الثّاني من كتاب معيار النّظّار في علوم الأشعار والحمد لله ربّ العالمين.

3. L. 109-117

الرّسالة السّمرقنديّة فى آداب البحث والمناظرة

AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT VA AL-MUNĀẒARA

Risala o disputaciji koju je napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. godine.

Fajić V, 3477,1; Kairo I, 236; Dobrača I, 691/15.

Početak (l. 109a):

أوّله: المنّة لواهب العقل هذه رسالة فى آداب البحث يحتاج إليها كلّ متعلّم ...

Završetak (l. 117b):

آخره: لو كان ذلك التّقدير ثابتا في نفس الأمر لا يتمّ ما ذكرنا وإن لم يلزم... العلية وبها يحصل المقصود كما مرّ والله أعلم بالصّواب تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Prepisao isti, nepoznati, prepisivač, kao i dva prethodna djela.

4. L. 118b-131

(كتاب في تجديد الألفاظ)

(KITĀB FĪ TAĞDĪD AL-ALFĀẒ)

Rječnik pojmova od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 118b):

أوّله: قال العبد الضّعيف تولاه الله بعصمته وخصّ أسلافه برحمته هذا كتاب خرجية في تجديد الألفاظ المسطحة على حروف المقطعة.

Završetak (l. 131b):

آخره: والفرق بين الإلهام والوحي ظاهر والمعجزات أمور غريبة خارقة للعادة داعية إلى الخير والسّعادة مقرونة بدعوى النّبوّة اللّغة ما يعتبر كلّ قوم عن إغراضهم.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5. L. 131b-136b

الرّسالة العضديّة فى الوضع

AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

Kraća rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku. Napisao 'Aḍuddīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Iğī, um. 756/1355. godine.

Jahić VI, 3745,4; Dobrača I, str. 237; Köprülü II, 1414,4; GAL SII, 288.

Početak (l. 131b):

أوله: هذه رسالة أفادها المولى الأعظم ينبوع الحكمة أفضل المتقدمين والمتأخرين عضد الملة والدين... هذه فائدة مشتملة على مقدمة وتنبيه وتقسيم وخاتمة.

Završetak (l. 136b):

آخره: ثمّ قال هل تريدون ما تحت ذلك قالوا الله ورسوله أعلم قال إنّ تحتها أرضا بينها مسيرة خمسمائة سنة حتّى عد سبع أراضين بين كلّ أرضين خمسمائة سنة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6. L. 138b-194a

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Skraćena prerada djela مفتاح العلوم القسم الثاني koje je napisao Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. ʿAlī as-Sakākī, umro 629/1229. godine.

Ovaj kompedij je napisao Muḥammad b. ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Qazwīnī, umro 739/1338. godine. Ovo djelo je vremenom postalo najpularnijim priručnikom arapskog govorništva.

Dobrača II, 1807,2; Ahlwardt VI, 7187; Kaḥḥala X, 145; Fajić III, 1973,3; Fajić-Popara VII, 4215.

Početak (l. 138b):

أوله: الحمد لله على ما أنعم وعلّم من البيان ما لم نعلم ... أمّا بعد فلمّا كان علم البلاغة وتوابعها من أجل العلوم قدراً وأدقّها سرّاً إذ يعرف به دقائق العربية وأسرارها

Završetak (l. 194a):

آخره: وجميع فواتح السّور وخواتمها واردة عل أحسن الوجوه وأكملها يظهر ذلك بالتّأمّل مع التّذكّر لما تقدّم.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

7. L. 195b-233b

منار الأنوار
MANĀR AL-ANWĀR

Djelo iz uṣūl al-fiqha. Napisao Abu'l-Barakāt ʿAbdullāh b. Aḥmad Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, umro 710/1310. godine.

Popara IX, 5263-5265; Dobrača II, 809; Bratislava, 67; Loebenstein, 2143.

Početak (l. 195b):

أوله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم والصّلوة على من أختصّ بالخلق العظيم اعلم أن أصول الشّرع ثلاثة: الكتاب والسّنة وإجماع والأصل الرّابع القياس.

Završetak (l. 233b):

آخره: كتناول مال الغير ولهذا إذا صبر في هذين القسمين حتّي قتل صار شهيداً نحمد الله والمنّة والصّلوة على نبيّه الّذي هو واضع الشّريعة والسّنة وعلى خير آله وأصحابه التّحيّة وعلى أمّته هم المنقادون على الحقيقة وجادون على الطّريقة ويحبّون المعرفة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

8. L. 234b-239

عروض الأندلسي(الرّسالة الأندلسية في علم العروض والأوزان الشعرية)
ʿARŪḌ AL-ANDALUSĪ (AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʿILM AL-ʿARŪḌ WA'L-AWZĀN AŠ-ŠIʿRIYYA)

Kratka risala o arapskoj metrici. Napisao Muḥammad Abū Ğayš al-Anṣārī, al-Andalusī, umro 626/1229. godine.

Fajić-Popara VII, 4230,4; Kaḥḥāla IX, 176; Ahlwardt VI, 7141; Ḥ. Ḥ. II, 1135; A. M. II, 92; GAL S I, 544/1; Dobrača I, 390/3, str. 241; Fajić V, 3517/9; Köprülü II, 341/2 i III, 702/5; az-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 291-293; TÜYATOK 07/II, 1603; Jahić VI, 4182/5; Bratislava, 354-355, str. 253; az-Ziriklī VI, 230;

Početak (l. 234b):

أوله: قال الفقير إلى الله الغني أبو عبد الله محمّد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي رحمه الله تعالى قد قصدت في هذه المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع والثّلثين.

Završetak (l. 239a):

آخره: المتدارك أصله فاعلن ثمان مرّات دارك القوم تطفي غرامًا بدأ... الهوى بالمعتى جمح.

Ova risala je očito kasnije dodana zbirci što se vidi po pismu i veličini teksta.

Vakuf Kizlaragine džamije iz Mrkonjić Grada.

5887. R-4609

Zbirka (مجموع), *3*

L. 61; 20,5 x 13 (13,5 x 6); 15-18 redaka. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično zahvaćeni vlagom. U djelima 2 i 3 tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa preklopom. Oštećen na hrbatu. Sa vanjske strane korice obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-22b

معدّل الصّلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgawī, rod. 929/1523., umro 981/1573. godine.

Popara IX, 5485,2; Dobrača I, 448/3; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; az-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Ḥ. Ḫ. I, 242;

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمر عباده باقامة الصّلوة وتعديلها، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا ... والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الّذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصّلوة واتوا الزّكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 22b):

آخره: والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد فرجة قبله، وأمّا إذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّفّ المقدّم.

2. L. 23b-52

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI-ABŪ AL-MUNTAHĀ

Komentar Abū Ḥanifinom djelu الفقه الأكبر Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mağnisāwī, umro 1090/1679. godine.

Dobrača I, 603,2: II, 1435,II; GAL I, 170; S. I, 285; Ḥ Ḫ II, 287; A. M. I, 162, Kaḥḥala II, 159; Spaho, str. 61-2.

Početak (l. 23b):

أوّله: الحمد لله الذي هدانا إلى أهل طريق السّنّة والجماعة بفضله العظيم ....

Završetak (l. 52a):

آخره: ... اللّهمّ يا هادي المهتدين اهدنا الصّراط المستقيم

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 53b-61a

(موعظة)
(MAW'IẒA)

Zbirka vazova i komentara pojedinih ajeta od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 53b):

أوّله: قوله تعالى يَا ايُّهَا الناس قَدْ جَاءَتْكُم مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ. معناه مفوض إليه سبحانه وتعالى...

Završetak (l. 61a):

آخره: حكى عن ابي يزيد قدّس سره العزيز وهو هذا رآيت ربي في المنام......فقال يا أحمد كلّ النّاس يطلبون منّي شيأ الا أبا يزيد فإنّه يطلبني.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

IZ Odbora IZ-e Mostar.

5888. R-8664

واقعات المفتين
WĀQI'ĀT AL-MUFTĪN

Priručnik o raznim fikhskim pitanjima na arapskom jeziku, namijenjen prvenstveno za muftije. To je, zapravo, izbor iz raznih fikhskih djela, sačinjen da bi poslužio muftijama pri davanju fetvi. Sabrao i sredio kazàsker u Rumeliji, a kasnije i kadija u Carigradu, 'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammad al-Ḥalabī, Naqīb-zāde, rođen 1014/1605. umro 1085/1674. godine u Carigradu. Djelo je poznato i pod opširnijim nazivom أعمال الجمع والتّدوين بواقعات المفتين.

Popara IX, 5633-5636; Kaḥḥāla V, 308.

Napomena: Neki izvori (*v. Ahlwardt IV, 4846; az-Ẓāhiriyya II, 289-290; al-Ğibūrī I, 1949-1953, str. 574-575; Şeşen, 277, str. 189-190; Köprülü II, 112 i III, 99/2; A. M. I, 602-603; GAL G II, 387 i S II, 525; Dobrača II, 1483; Sarkīs II, str. 1869*) ovo djelo pogrešno pripisuju mlađem autoru 'Abdulqādir b. Yūsufu al-Ḥalabiju koji je umro u Medini 1107/1696. godine i koji je, također, poznat pod nadimkom Naqīb-zāde.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: عيال لو فرقة عليهم لم يخصّ كلّ أنصاب يكره نقلهاإلاّ الى قرابة أو رجوع أو من دار الحرب إلى دار الإسلام... كتاب الصّوم.

Završetak (l. 272a):

آخره: في عتق المريض إبراء الوصيّ عن الدّين إن وجب بعقده صحّ عندهما وضمن ولا يصحّ عند الثّاني وإن وجب لا بعقده لا يصحّ عند الكلّ. بزازيّة في نوع في تصرّفات الأدب والوصيّ من الوصايا.

L. 273; 19,5 x 14 (15 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, krupniji, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa orginalnom folijacijom i kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci da ga je prepisao Aḥmad b. Dāwūd Ismā'īlī, 18. ša'bāna 1106/1695. godine:

تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب... في الثّامن عشر شهر شعبان المعظم لسنة ستّ ومائة وألف من الهجرة النّبويّة عن يد الفقير أحمد بن داوود إسماعيلى.

Na l. 272b tri fetve na turskom jeziku.

5889. R-6368

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات

MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Kratko djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn, umro 1030/1621. god. Djelo je poznato i pod nazivom ترجيح البيّنات

Popara, 5672,21; Dobrača II, 923/3; Köprülü III, 62/1; Brocelmann G II, 375 i S II, 502; Ḥ. Ḫ. I, 398; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 210-212; Kaḥḥāla VIII, 37-38; A. M. I, 812; Ahlwardt IV, 4838; al-Ğibūrī I, 1883-1886, str. 555-556; Tirana 139, str. 108

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 17a):

ناقص فى أوّله. أوّل الموجود: فقال إنّه هذا الحمار نجّ على ملكه بايع وليس لك حقّ الرّجوع عليه.

Završetak (l. 45a):

آخره:... وإن اختلفوا يجتهد ويفتي بما هو صوّاب عنده.

L. 45; 20 x 14 (13,5 x 6,5); 16 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tamnožut, dablji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez polukožni, odvojen od listova. Na sredini prve korice utisnuta rozeta sa floralnim motivima. Listovi prosuti. Na listovima 1-16 razne bilješke iz nasljednog prava te hadisi i izreke istaknutih učenjaka, na turskom i arapskom jeziku.

Na l. 1-16 nesređene bilješke na turskom jeziku iz fikha, nasljednog prava, te nekoliko hadisa.

Djelo je prepisano 27. redžeba 1066/1656. godine. Na zaštitnom listu na kraju djela namjerno brisana bilješka i nečitak pečat.

5890. R-6752

القول الحسن في جواب القول لمن

AL-QAWL AL-ḤASAN FĪ ĞAWĀB AL-QAWL LIMAN

Djelo iz fikha u kome je autor sakupio pitanja i ponudio njihova rješenja u slučaju oprečnih dokaza.

Napisao, na arapskom jeziku, Mawlā 'Aṭā'ullāh b. Yaḥyā poznat kao Naw'ī- zāde, umro 1044/1634. godine.

Kaḥḥala XII, 107; Ḥ. Ḫ. II, 1363; Kairo I, 454; Köprülü II, 100; III, 100; Brockelman S III, 1304.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان... أمّا بعد فيقول العبد الدّاعي عطاء اللّه بن نوعي... وسمّيته بالقول الحسن في جواب القول لمن.

Završetak (l. 197a):

آخره: وقع الفراغ من تحريك الأقلام... في أوّل ذي الحجّة الحرام لسنة ثمان وثلاثين وألف هجرية... على يد العبد الفقير جامع هذ المجموعة... عطاء اللّه بن يحي الشّهير بنوعي زاده المتخلّص بعطائي القاضي أبانيذ بمدينة مزستره.

L. 197; 21 x 14 (16 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Na marginama nekih listova nalaze se kraći komentari.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu 1a na početku, sadržaj djela.

5891. R-5039

مفاتيح الصّلوة وينابيع الحياة
MAFĀTĪḤ AṢ-ṢALĀ WA YANĀBĪʻ A-ḤAYĀ

Obimno djelo iz fikha od nepoznatog autora. Djlo je, kako se to vidi iz teksta u završetku rukopisa nastalo 1055/1654. godine.

Ahlwardt III, 3553; Köprülü II, 76,7; Kıbrıs, 323; Ḍayl II, 520.

Početak (l. 1b):

أوّله: اَلْحَمْدُ لِلّه رَبِّ الْعَالَمِين والعاقبة للمتّقين والصّلاة والسّلام على أفضَلِ النّبيّين محمّد وآله وصحبه أجمعين فإنّي أردت ان أجْمَعَ كتابًا جامعًا وكانَ في نوع العبادات كافيًا ونافعًا لبيان مسائل الطّهارة والصّلاة والصّوم والحج والزكاة... وسمّيته مفاتيح الصّلوة وينابيع الحياة

Završetak (l. 142b):

آخره: قال مختصر روضة العلماء، للإمام الزندويستي الحمد لله على التّمام وعلى رسولنا أفضل الصّلاة والسّلام هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب في سنة خمس وخمسين بعد الألف في أوّل يوم شعبان.

L. 142; 21 x 16,5 (15,5 x 10); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, mekan, sa utisnutim rozetama na sredini korica i na preklopu. Povez i pojedine lage prosute. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama. Tekst na prvih 30 lista uokviren sa dvije deblje crvene linije.

Prepis iz 1172/1758. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Vlasnik ʻAbdullāh (l. 1a).

5892. R-8668

نور الإيضاح ونجاة الأرواح
NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafāʼī, Abū al-Iḫlāṣ rođ. 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine. Djelo je doživjelo više izdanja, a prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Popara IX, 5626; Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkis II, 1117/1118; az-Ẓāhiriyya II, 270-271; Ahlwardt III, 3534; Tirana, 146, str. 112; Zürich I, 71; al-Ğibūrī I, 1924-1944, str. 568-573; Ḥ. Ḫ. II, 1982; Dobrača II, 1436/4; GAL G II, 313 i S II, 430; Köprülü II, 76/2; Karatay a II, 4179-4180; Hasandedić, 44

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... قال العبد الفقير إلى مولاه الغنىّ أبو الإخلاص حسن الوفائي الشّرنبلالي الحنفي: إنّه التمس منّي بعض الأخلاء عاملنا الله وإيّاهم بلطفه أن أعمل مقدّمة في العبادات... وسمّيته نور الإيضاح ونجاة الأرواح...

Završetak (l. 67b):

آخره: وهذا ما تيسّر جمعه للعاجز الفقير بعناية مولاه القوىّ القدير: الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله... وصلّى الله على سيّدنا محمّد خاتم رسله وانبيائه وعلى آله وصحبه وذريته ومن والاه.

L. 67; 20,5 x 17 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, veoma oštećen od dugostrajne izloženosti suncu ili vatri.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muṣṭafā Prohō, god. 1312/1894 (bilješka na unutrašnjoj strani prve korice).

Iz džamije sela Crnići kod Stoca.

5893. R-4779

Zbirka (مجموع), *4*

L. 377; 29 x 18; Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma različiti, u zavisnosti od jednog do drugog djela. *Taʻlīq*, krupniji, mastilo crno, lošijeg kvaliteta, porozno na vlagu. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1-8

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Komentar poznatom fikhskom djelu *Kanz ad-Daqā'iq* (v. br. 5862). Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī, umro oko 1069/1658. godine.

Popara IX, 5523; Kaḥḥāla II, 254-255; Dobrača II, 1240; Ḥ. Ḫ. II, 1515; Ḍayl II, 612-613; GAL S II, 267

Ovo je samo poglavlje o naslijeđivanju zemlje, preuzeto iz ovog djela.

نقل من فرايد من باب الزراعة.

Početak (l. 1b):

أوله: فصل فى مبحث الأراضى أمّا خراجيّة وعشريّة والخراجيّة أمّا موظفة أو مقاسمة لا يقال لهما أرض

Završetak: (l. 8a):

آخره: فا لمزرعة تنقل إلى إبنه فانّ تفويضه فى حيوته بلا اذن بطل بموته كما قال شيخ الإسلام والله سبحانه وتعالى أعلم.

Dimenzije teksta: 23 x 9,5; 27 redaka.

2. L. 9-316

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Zbirka fetvi koju je napisao Šayḫ al-Islām 'Alī b. Muḥammad al-Čatālğawī, um. 1103/1691. godine. Zbirku je kasnije po poglavljima sredio Maḥmūd efendī b. Muḥammad el-Galipoljī 1104/1692.

Završetak kod pojedinih primjeraka je različit jer je negdje prepisivač izostavio jednu fetvu ili promijenio njihov redoslijed. Ovdje smo se rtukovodili sa završetkom koji se sreće u drugim katalozima.

Dobrača II, 1745-1757; Kairo t, 69, OM II, 61; Šešen, 334; Topkapı TY, 292; Köprülü III, 123-124; Karatay, 292-298; Ğayhān II, 783-784.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين. كتاب الطّهارة زيد جنب ايكن ذكر وتسبيح وصلاة على النّبىّ اتمك جائز اولرمى الجواب اولر.

Završetak (l. 237b):

آخره: زيدك برات ايله متصرف اولديغي تيمارده شريكي اولان عمرو اول تيمار طبراغنده طايولي تارلالره متصرف ايكن عمرو بلا ولد فوت اولوب عمرو اول حصه سي بر آنله زيده توجيه اولنمغله زيد اول تارلالري ضبط وايجار(...) امين بيت المال تارلالري بن ضبط ايردم زيدي بغير وجه منعه قادر اولورمي الجواب اولماز.

Dimenzije teksta: 24 x 10; 32 retka.

Na L. 309-314b i 327-330a nalaze se 52 fetve iz područja nasljednog prava i zakonodavstva.

Naslov:

أراضى متعلّق اولان قانون فتوالريدر
ARAḌĪ MUAT'ALLIQ OLAN QĀNŪN FATWALARDIR

Na kraju pojedinih fetvi se spominju imena كتبه محمّد، يحيى،أبو سعيد، مصطفى isl. Mislimo da je prepisivač preuzimao njihove fetve iz njihovih djela.

3. L. 315-326

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Fetve šejhul-islama Abū as-Su'ūda (umro 982/1574) na turskom jeziku u vezi sa raznim pravnim problemima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566), raspoređene po temama. Fetve su date u uobičajenoj formi: pitanje-odgovor (مسئلة-جواب).

Popara 5672,4; Dobrača II, 1727/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 184-185; Şeşen t, 18, str. 9; Rieu, 248; Karatay t, 1848, V; Viesbaden XIII/1, 345-347, str. 274-275; GAL G II, 439.

Početak (l. 315b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين.... وبعد.. سعادتلر وسيادتلر وفضيلتلر....

Završetak: (l. 326b):

آخر: ساقط اولور بر حبه اليمازلر زيرا صله دراخرت دكلدر.

Dimenzije teksta: 21 x 9,5; 27 redaka. Riječi مسئله جواب pisane mastilom crvene boje.

4. L. 330b-377

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Na početku dugi naslov crvenim krupnim slovima:

سلطان سليمان خان زماننده شيخ الإسلام أبو السّعود أفندي عصرنده اولان قانون نامه لر وشريعت شريفه موافق اولدوغي مقرر اولوب حالا معتبر اولان قوانين ومسائل شريعه در

Zbirka zakona (kanūn-nāma) osmanskih sultana na turskom jeziku o zemljišnim posjedima iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (1520-1566) i drugih sultana. Zbirka je izrađena na osnovu fetvi koje su dali šejhul-islami: Ibn Kamāl-paša (umro 940/1533.), Abū as-Su'ūd (umro 982/1574.) i Muḥammad Bahā'ī (umro 1064/1653. godine). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante tako da je raspored zakona u pojedinim prepisima različit.

Popara IX, 5418,3; Dobrača II, 1901; Zürich I, 468; Şeşen t, 101, str. 49; Rieu, 247b; Hasandedić, 279, str. 127;

Početak (l. 33b):

أوّله: الحمد للّه الّذي له ملك السّموات والأرض وهو على كلّ شي، قدير، خباب خاقان روى زمين وخليفه، رسول ربّ العالمين، مالك ممالك العالم، ظلّ اللّه الظّليل على كافّة الأمم...ناشر القوانين السّلطانيّة، عاشر الخواقين العثمانيّة، كاسر الأكاسير، سلطان العرب والعجم والرّوم، حامي الحرمين المحترمين والمقامين المعظّمين...السّلطان بن السّلطان بن السّلطان سليمان خان بن سلطان سليم خان...

Završetak (l. 377a):

آخره: من بعد شرع شريفه وقانون أمر همايونمه مخالف تعلل وعناد ايتدرميه سن شويله بيله سن علامت شريفيه اعتماد قيله سن .

Dimenzije teksta 20 x 9,5; 27 redaka.

Zbirka prepisana rukom jednog prepisivača, u drugoj dekadi mjeseca muharrema 1084/1673. godine u Edirnama (Turska), (l. 377a).

Vlasnik Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fadil b. Aḥmad b. Nuḥ b. Muḥammad b. Mostārī zvani Qurt, muderris u Travniku.

Poklon Ahmeda Kurta, sina vlasnika iz Tuzle 1965. godine. Pečat vlasnika i godina 1362/1943.

5894. R-6041

شرح تلخيص الجامع الكبير في الفروع

ŠARḤ TALḪĪṢ AL-ĞĀMI' AL-KABĪR FĪ AL-FURŪ'

Komentar djela تلخيص الجامع الكبير. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. 'Abbād b. Malakdād al-Ḫilāṭī, umro 652/1254. godine.

Nije nam poznat autor ovog komentara. Ovo je drugi dio.

Ḥ. Ḫ. I, 472; Dobrača II, 1026.

Početak (l. 1b):

أوّله: وبه نستعين كتاب الطّلاق باب الأمر بالسّد ص لو قال في البيع والطّلاق أمرها سدّ اللّه اربع بما شاء اللّه وسبب مفرد المخاطب لأن ذكر اللّه للقبول.... ش إعلم أنّ قوله (...) اربع صور أحداها امر امراتي.

Završetak (l. 408b):

آخره: ص وقد إنتهي التّحقيق إلى آخر الكتاب تمّ الكتاب وافيًا بالشّرط (...)في جمع المفترق إلى الإنتظار والإضراب....إنّه كريم جواد عزيز وهاب. ش تمّ الكتاب المبارك بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه.

L. 408; 26,5 x 18,5 (20 x 12,5); 27 redaka. *Nasḫ*, lijepo složen, čitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Osnovni tekst i komentar odvojeni sa slovima ص i ش, pisani crvenim mastilom.

Povez kožni, lijep. Stranice obrubljene sa tri linije. Na koricama utisnute ukrazne rozete.

Vlasnici al-Ḥāğğ Ḫalīl efendī zāde, Ḥāfiẓ 'Abdullāh efendī te Muḥammad (potpis i pečat na l. 1a).

Prepisao Abū Bakr b. Abū Bakr al-Izmirlī, 24. džumadel-ahira 871/1467. godine.

Na rubu knjige netačan naslov فتاوي الهنديّة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5895. R-8427

Zbirka (مجموع), 3

L. 43; 20 x 14,5 (15,5 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi i naslovi pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti.

Povez kožni, sa vanjske strane obložen ukrasnim papirom. Zadnja korica oštećena.

1. L. 1-33b

إصطلاحات الفقها، في الكتب في مفاتيح الأبواب والكتب
IṢṬILĀḤĀT AL-FUQAHĀ' FĪ AL-KUTUB FĪ MAFĀTĪḤ AL-ABWĀB WA AL-KUTUB

Leksikon fiqhske terminologije, na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. U nama dostupnim izvorima nismo pronašli ovo djelo. Naslov prema rukopisu (l. 1b):

هذه الرّسالة إصطلاحات الفقها، في الكتب في مفاتيح الأبواب والكتب.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أكمل آلاؤه وشمل نعماء، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد الّذي إقتدي به أصفيا، وأنبيا، وبعد فلمّا أصعيت (؟!) إصطلاح الفقها، في الكتب في مفاتيح الأبواب والكتب استحثّني نهاية العجز على الجدّ والثّنى غاية الحرص على الجدّ فالتّجأت مراه فطرة الخواطر حصون العلما، واسترجعت أذيال الفحول من الفضلا.

Završetak (l. 33b):

آخره: الوصيّ الّذي يوصى به والّذي يوصى له وهو من الإضداد واللّه أعلم بالرّشاد وإليه المرجع والميعاد وله الحمد والإعتياد بالعدل والفؤاد.

2. L. 34a-35a

المسائل المتعلقة بأدب القاضي
AL-MASĀ'IL AL-MUTA'ALLAQA BI ADAB AL-QĀḌĪ

Poglavlje iz djela خزانة الفتاوى (v. ovdje broj 6085), o sudijama i kadijama i njihovim osobinama po islamskom pravu.

Početak (l. 34a):

أوّله: لا يجوز للسّلطان أن يقلّد من طلب وإن لم يكن في البلد أمثاله يفوّض عليه.

Završetak (l. 35a):

آخره: أمّا أن يرغب المشتري بضعف قيمته أو للصّبيّ حاجة إلى ثمنه أو يكون على الميّت دين لا وفا، إلاّ به وعليه الفتوى. من خزانة الفتاوى.

3. L. 35b-36a

رسالة في طبقات المجتهدين
RISALA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kratka rasprava u kojoj su date kategorije šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Popara-Fajić VII, 4227,2; Dobrača I, 399/7, str. 248; Ahlwardt IX, 10025; GAL G II, 453/124; Köprülü II, 1602/48; Kaḥḥāla I, 238 i XIII, 35; Ḥ. Ḫ. II, 1106; Bratislava 76, str. 97.

Početak (35b):

أوّله: إذا وقع الإختلاف في مسئلة بين الائمة كمسئلة دخول الأولاد البنات في صورة وقف الأولاد وعدم دخولهم ... إعلم أنّ الفقها، على سبع طبقات، الأولى: طبقة المجتهدين في الشّرع كالأئمّة الأربعة ومن سلك سلكهم في تأسيس قواعد الأصول وإستنباط أحكامها...

Završetak (l. 36a):

آخره: السّابعة طبقة المقلّدين الّذين لا يقدرون على ما ذكر، ولا يفرّقون بين الغثّ والسّمين ولا يميّزون الشّمال عن اليمين بل يجمعون ما يجدون كحاطب اللّيل فالويل لهم ولمن قلّدهم كلّ الويل.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela.

Na listovima 36b-42a nalaze se dvije kratke risale ili pak poglavlja o zamjenjivanju u održavanju hutbe od Ibn Kemal paše (vidi Dobrača I, 571,5) te nekog Ḥusāma Čalabīya sa nalovima أرسالة إستخلاف لمولانا كمال باشا رسالة إستخلاف لمولانا حسام چلبي, Na l. 42-43 bilješka iz djela تفسير الكبير للامام فخر الدّين الرّازي.

Cijelu zbirku prepisao Prepisao 'Alī b. Pīrī b. Yūsuf, u Drnišu (Hrvatska), 1040/1630. godine. (bilješka na l. 33b):

الحمد للّه على التّمام ولرسوله أفضل الصّلوة والسّلام. ما دار البياض والسّواد... وقع الفراغ في وقت الظّهر يوم الثلثا، في شهر الصّفر المصفر سنة أربعين وألف في الحضرة الّذي سمّي بدرنش... عن يد أحوج العباد إلي رحمة ربّ العالمين علي بن پيري بن يوسف.

Uvakufio Elči Ḥāğğ Ibrāhīm paša, namjesnik Bosne (bilješka i pečat na l. 43b)

وقفت هذه النّسخة للّه العلي الأعلى وأنا الحقير الچي الحاجّ إبراهيم باشا محافظ بوسنة.

Iz Elči Ibrahim pašine (Fezije) medrese iz Travnika.

5896. R-5592

المقدّمة في العبادات

AL-MUQADDIMA FĪ AL-'IBĀDĀT

Kratak priručnik o islamskom obredoslovlju, s posebnim osvrtom na namaz, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5647,2; ar-Riyāḍ VI, str. 197.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد البشر رسول حبيب ربّ العالمين محمّد...فاستمع يا أهل الإيمان ما نقلوا عليكم من المقال فإنّ فيه بيان الأعمال من الصّلوة والطّهارة...

Završetak (l. 75a):

آخره: فجمع تلك المسائل المذكورة من الهداية ومخزن الفقه والوقاية والكنز والمختار وشروحها وعيون المذاهب وشرح مجمع البحرين ومنية المصلّي والبدايع...وغيرها من المستنبط تمّت المقدّمة. .

L. 75; 20 x 15 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Povez kartonski, smeđe boje, sa zelenim platnenim hrbatom.

Prepis djela završen u utorak, sredinom safera, 1056/1646. godine.

Na zaštitnim listovima na početku i kraju rukopisa hadisi koji govore o ostavljanju namaza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5897. R-5387

Zbirka* (مجموع), *2

L. 103; 19 x 13 (15 x 9); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, presvučen platnom.

1. L. 1b-57a

المقدّمة في العبادات

AL-MUQADDIMA FĪ AL-'IBĀDĀT

Isto kao br. 5896.

Prepisao nepoznati prepisivač u nedjelju, 14. zul-kadeta, 1079/1668. godine.

2. L. 59b-103b

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

Isto kao br. 5840,1.

Djelo je nepotpuno na kraju. Završetak ovdje (l. 103b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: فصل ويحرم أحتكار أقوات النّاس...أسئلك بمعقد العزّ من عرشك أو بحقّ فلان.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa, mada je rukopis prepisan prije 1179/1765. godine (bilješka na l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5898. R-5680

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي

SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA MUNTAHĪ

Kratko djelo o namazu, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5622,2; Dobrača I, 143/6, str. 112 i II, 1522; Zürich I, 79; Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Şeşen, 309; Hasandedić, 158/1.

Početak (1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... إعلم أسعدك الله في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوى النّاصري والفتاوى الشّهابي وصلوة المسعودي من لم يعلم فرائض الوضوء وغسل الأعضاء...

Završetak (22a):

آخره: أو طلعت عليه الشّمس في صلوة الصّبح، أو دخل وقت العصر في الجمعة، أو كان ماسحًا على الجبير فسقطت، أو كان صاحب العذر فانقطع... أو رأى المتيمّم الماء في صلوة وقدر على إستعماله أو كان أميًا فتعلّم سورة.

L. 22; 20 x 14 (15 x 8); 11 redaka. *Ta'līq*, sitniji, lijepo pisan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekal.

Bez poveza.

Prepisao Isḥāq b. Muṣṭafā 25. redžeba 1172/1758. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5899. R-8275

Zbirka (مجموع), *4*

L. 75; 17,5 x 11; dimenzije teksta i pismo različiti. Povez kožni, čvrst.

1. L. 1 - 17

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Isto kao br. 5898.

Dimenzije teksta 14 x 7 ; *Nasḫ*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

2. L. 17b-18a

علم حال (قرق يدي فرض)
ʻILM-I ḤĀL (QIRQ YEDI FARḌ)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku u kome se govori o 47 osnovnih vjerskih dužnosti (farzova), od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na kraju.

Fajić III, 2581/4; Popara IX, 5657,4.

Početak (l. 17b):

أوّله: مسلمان اولان آدمه قرق يدي فرضي بلمك كركدر أوّلا حقّ تعالينك برلكينه دليل والهكم اله واحد لا اله الا هو الرّحمن الرّحيم ذات شريفنه دليل ليس كمثله شيئ وهو السّميع العليم صفات شريفنه دليل قل هو الله أحد...

Završetak ovdje (l. 18a):

آخره:اون بشنجي قصد ايدوب نمازدن چقمقدر.

Prepisao isti, nepoznati prepisivač.

Na listovima 18b-20a bljeske.

3. L. 21b-45b

أيّها الولد ترجمه سى
AYYUHĀ AL-WALAD TERĞEMESĪ

Prijevod na turski jezik poučnog djela za mladež, koje je napisao Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazālī, umro 505/1111. Nije nam poznat prevodilac.

Početak (l. 21b):

أوّله:الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتقّين ... أمّا بعد معلومك أوّله كه علماء عظامدن ومشايخ كباردن ...

Završetak (l. 45b):

آخره: يا حليم يا جبر يا الله يا الله يا الله برحمتك يا أرحم الرّاحمين روي من رسول الله صلعم أنّه قال من راي مبتلا...تمّت بعون الله المنّان.

Dimenzije teksta 12,5 x 6,5; *Nasḫ*, krupniji. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

4. L. 47b-75b

رساله حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kamati i pitanjima s tim u vezi sa šerijatskog-pravnog gledišta, poznata još i pod nazivima: *Bayʻ wa širā risālası* i *Risāla al-bayʻ wa aš-širāʻ*. U raspravi se govori o privrednom pravu i trgovačkom i esnafskom moralu. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko 1089/1678. godine.

Popara IX, 5644,3; Dobrača I, 235/4 i II, 1592/1; Fajić III, 2059/2; Popara-Fajić VII, 4698/2; Zürich I, 521.

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله الّذي بيّن الحلال والحرام، وجعل التّعليم والتّعلّم كمال الأنام...أمّا بعد، هر انسانه علم حالنى بلمك ومقتضاسنجه عمل ايتمك لازمدر...

Završetak ovdje (l. 75b):

آخره: اللّهمّ اجعل خاتمتنا خيرا بحرمة حبيبك المصطفى ونبيّك المجتبى عليه أفضل الصّلوات وأكمل التّحيّات وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا بأفضل الكرامات...والحمد لله ربّ العالمين.

Dimenzije teksta 12,5 x 6,5, *Nash*, sitan. Papir tamnobijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5900. R-4933

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Popara IX, 5309,2; Dobrača I, 144/5

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...باب شروط الصّلوة وهى ستّة. الأوّل: الوضوء بالماء الطّاهر أو التّيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والحجر والجصّ والكحل...

Završetak (l. 30a):

آخره: إعلم أنّ الغسل أحد عشر نوعًا خمسة منها فريضة...وواحد منها واجب وهو غسل الميّت وأربعة منها سنّة وهو غسل يوم الجمعة ويوم عرفة وعند الإحرام والعيدين وواحد منها مستحبّ وهو غسل الكافر إذا أسلم وإن لم يكن جنبًا.

L. 30; 16,5 x 12 (13 x 9); 5 redaka. *Nash*, veoma krupan, sa duplim proredom. Između redaka komentari na turskom jeziku. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni na donjem dijelu.

Povez kožni, oštećen crvotočinom, odvojen od listova knjige (l. 30b):

Prepisao Darwīš Ṣāliḥ b. Muḥammad efendī, 1266/1849. godine.

كاتب الحروف درويش صالح بن محمّد أفندى، سنة ١٢٦٦.

Vlasnik Munlā Muḥammad b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā Behmen:

صاحب هذا الكتاب منلا محمّد بن الحاجّ مصطفى بهمن.

5901. R-7653

Zbirka (مجموع), *5*

L. 48: 20 x 14,5 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nash*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, original, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-19b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5900.

Tekst pisan sa velikim razmacima između redaka gdje su, rukom istog prepisivača, pisani komentari na turskom jeziku.

2. 21b-32a

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Priručnik iz islamske vjeronauke - o vjerovanju, namazu i nešto malo o postu - na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5735,2; Dobrača II, 1629/5

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بو إيمان وإسلام ايكسي دخي بردر قلبيله بلوب واناتوب ودل ايله اقرار اتمكدر...

Završetak (l. 32a):

آخره: اوتوز يدنجي لوطه، اتمك اوتوز سكزنجي لوطه، اتدرمك اوتوز طوقزنجي خاتونني حرمدن صقنمق قرقنجي منكر منع اتمك. تمّت كتاب بعون الله.

Tekst uokviren sa debljom crvenom linijom.

Prepis iz 1183/1769. godine.

Na l. 32b. Božija lijepa imena (*asmā'ul-ḥusnā*). Na l. 33 bilješka o 27 slučajeva kada se ostaje bez vjere, na turskom jeziku.

3. L. 34b-38b

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك
KITĀB-I ŠARĪ'AT EVINE KERP EVLENMEK

Kratko uputstvo o bračnom životu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5764,3; Dobrača I, 604/7.

Početak (l. 34b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بوندن صكره معلوم أوله بر كمسه اولنمك مراد ايلسه شروطنه رعايت ايليه تاكم جملدن أول يكشه وعسنه وساكن اولجق مكانه قادر أوله...

Završetak (l. 38b):

آخره: وشيطان اندن چوق قچاربو ذكر اولنان لروك جملسي احاديث صحيحه ايله ثابتدر.

4. L. 38b-40b

رسالة فى تحريم الدّخان
RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḪĀN

Kratka rasprava o zabrani pušenja duhana, sa šeri'atskog stanovišta, od nepoznatog pisca.

Fajić III, 2268,3.

Početak (l. 38b):

أوله: إعلموا أيّها الإخوان فى الدّين أن الدّخان حرام بنصّ القرآن كقوله تعالى **ويحرّم عليكم الخبائث** ...

Završetak (l. 40b):

آخره: يا عاصي أخرج بين السّماء والأرض نقل من كتاب مقنعى فى الجملة هرزلة (!) الدّخان تمّت تمام.

5. L. 40b-48a

وصيّة رسول الله عليه السّلام لفاطمة
WAṢIYYAT-I RASŪLILLĀH 'A. S. LI FĀṬIMA

Oporuka i savjeti Božijeg poslanika njegovoj kćeri Fatimi, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 578,8; Fajić III, 2343,3.

Početak (l. 40b):

أوله: روايت در علی بن أبی طالب رضی الله تعالى عنه أول ايد ر بر كون پيغمبر...

Završetak (l. 48a):

آخره: حق تعالى اول هورته نيجه فضل ويره كم حسابى اوليه...بوندن غيري يره دوكمك جايز دكلدر تمت تمام.

Na l. 48b. bilješke iz fikha.

Nema podataka o prepisivaću, godini ni mjestu prepisa.

5902. R-8624

Zbirka (مجموع), 2

L. 24; 17 x 12 (12 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani od dugotrajne upotrebe.

Povez kožni, izlomljen, oštećen na krajevima.

1. L. 1-13b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5900.

2. L. 14b-24b

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي
KITĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ MANẒŪMA BI AT-TURKĪ

Kratak spjev o uslovima za valjanost namaza na turskom jeziku od nama nepoznatog sastavljača. Ovo je zapravo, kako se u uvodu kaže, u stihovima prevedena istoimena risala koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn rođen 751/1350., umro 834/1431. godine (v. Kaḥḥāla IX, 272 i aẓ-Ẓāhiriyya I, 459).

Popara IX, 5681; Dobrača II, 1555/2.

Početak (l. 14 b):

أوله: حمد لا يقدر سكا ای پادشاه انس وجان   كم وجودك بر توندندر بو كونيله مكان...

Završetak (l. 24b):

آخره: در خاتمه كتاب...حق تعالى رحمت اتسون فضل لطفندن اگا كيم بو نظم ايدوك عزيزي بر دعا ايله اگا

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Početak (l. 34b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. بوندن صكره معلوم أوله بر كمسه اولنمك مراد ايلسه شروطنه رعايت ايليه تاكم جملدن أوّل يكشه ويمسنه وساكن اولجق مكانه قادر أوله...

Završetak (l. 38b):

آخره: وشيطان اندن چوق قچاربو ذكر اولنان لروك جملسي احاديث صحيحه ايله ثابتدر.

4. L. 38b-40b

رسالة فى تحريم الدّخان
RISĀLA FĪ TAḤRĪM AD-DUḪĀN

Kratka rasprava o zabrani pušenja duhana, sa šeri'atskog stanovišta, od nepoznatog pisca.

Fajić III, 2268,3.

Početak (l. 38b):

أوّله: إعلموا أيّها الإخوان فى الدّين أن الدّخان حرام بنصّ القرآن كقوله تعالى **ويحرّم عليكم الخبائث** ...

Završetak (l. 40b):

آخره: يا عاصي أخرج بين السّما ، والأرض نقل من كتاب مقنعى فى الجملة هرزلة (!) الدّخان تمّت تمام.

5. L. 40b-48a

وصيّة رسول الله عليه السّلام لفاطمة
WAṢIYYAT-I RASŪLILLĀH 'A. S. LI FĀṬIMA

Oporuka i savjeti Božijeg poslanika njegovoj kćeri Fatimi, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 578,8; Fajić III, 2343,3.

Početak (l. 40b):

أوّله: روايت در علي بن أبى طالب رضى الله تعالى عنه أوّل ايد ر بر كون پيغمبر...

Završetak (l. 48a):

آخره: حق تعالى اول هورته نيجه فضل ويره كم حسابى اولميه..بوندن غيري يره دوكمك جايز دكلدر تمت تمام.

Na l. 48b. bilješke iz fikha.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5902. R-8624

Zbirka (مجموع), *2*

L. 24; 17 x 12 (12 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani od dugotrajne upotrebe.

Povez kožni, izlomljen, oštećen na krajevima.

1. L. 1-13b

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5900.

2. L. 14b-24b

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي
KITĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ MANẒŪMA BI AT-TURKĪ

Kratak spjev o uslovima za valjanost namaza na turskom jeziku od nama nepoznatog sastavljača. Ovo je zapravo, kako se u uvodu kaže, u stihovima prevedena istoimena risala koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn rođen 751/1350., umro 834/1431. godine (v. Kaḥḥāla IX, 272 i aẓ-Ẓāhiriyya I, 459).

Popara IX, 5681; Dobrača II, 1555/2.

Početak (l. 14 b):

أوّله: حمد لا يقدر سكا اى پادشاه انس وجان كم وجودك بر توندندر بو كونيله مكان...

Završetak (l. 24b):

آخره: در خاتمه كتاب..حق تعالى رحمت اتسون فضل لطفندن اگا كيم بو نظم ايدوك عزيزي بر دعا ايله اگا

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5903. R-8255

Zbirka (مجموع), *6*

L. 368; 27,5 x 16 (19 x 7); 31 edak. *Nasta'līq*, na mjestima sitniji, lijep, čitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Povez kožni, obrubljen širokom isprekidanom linijom zlatnožute boje sa rozetnama floralnih motiva na sredini korica i preklopu. Preklop obložen platnom zelene boje sa vanjske, a ebro papirom sa unutrašnje strane. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na zaštitnim listovima 1-5a sadržaj djela فتاوى علي أفندي الجتالجوي i المعروضات في الفتاوى.

1. L. Zaštitni list: 5b-10b

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Isto kao br. 5893,1.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 1-276

فتاوى علي أفندي الجتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjetu prepisa.

3. L. 280-291

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 5893,3.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 292-335

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان
QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5. L. 335-338

أراضى متعلّق اولان قانون فتوالريدر
ARAḌĪ MUT'ALLIQ OLAN QĀNŪN FATWALARDIR

Pedesetdvije fetve iz područja nasljednog prava i zakonodavstva, od nama nepoznatog autora. Na kraju pojedinih fetvi se spominju imena كتبه محمّد، يحيى، ابو سعيد، مصطفى isl. Mislimo da je prepisivač preuzimao njihove fetve iz njihovih djela. (Vidi ovdje br. 5893, l. 309-314.)

Na listovima 339-342 bilješke iz nasljednog prava na turskom jeziku.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjetu prepisa.

6. L. 343-368

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞA' AL-QUḌĀT 'INDA TA'ĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 5889.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjetu prepisa.
Otupljeno od Nedžada Muidovića iz Sarajeva.

5904. R-4606

النّقاية في فقه الحنفيّة
AN-NIQĀYA FĪ FIQH AL-ḤANAFIYYA

Djelo iz hanefijskog fikha od nama nepoznatog autora. Izvori spominju više djela pod ovim naslovom, ali nismo mogli ustanoviti da je naš primjerak identičan sa nekim od njih.

Popara IX, 5618-5619,1; Dobrača, II, 1498.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: الماء المطلق وفي المكروه يجوز الوضوء به مع القدرة على الماء وفي المشكول بجمع بين الوضوء والتيمّم.

Završetak (l. 76b):

آخره: باب الحكايات... وكان أبو يوسف رحمه الله صاحب الحفظ ومحمّد رحمه الله صاحب رويّة .

L. 76; 20 x 14; 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, na mjestima razljeveno u dodiru sa vlagom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na prvom zaštitnom listu naslov كتاب نقاية, te namjerno brisana bilješka o vlasniku.

Vlasnik Raǧab Dūǧūm (الدوكوم رجب).

Iz Odbora IZ-e Mostar.

5905. R-7338

المجموعة الشّريفة من المسائل الفقهيّة
AL-MAǦMŪ'A AŠ-ŠARĪFA MIN AL-MASĀ'IL AL-FIQHIYYA

Djelo s područja fikha koje obrađuje neobična šerijatska pitanja i odgovore, sabrano iz 50 najpoznatijih fikhskih djela. Sabrao 'Abdulġaniyy, vojni kadija, čija nam je biografija nepoznata. Poslije svakog pitanja i odgovora naveden je izvor. Na arapskom jeziku.

Dobrača II, 1503.

Početak (l. 1b):

أوله: كتاب الطّهارة - وفي الخانية الماء الّذى يتوضأ به ثلثة الماء الجارى والماء..

Završetak (l. 63):

آخره: كتاب الوصايا...فصل في تصرّفات الوصي... هذا البيع نظراً لليتيم وبيع المنقولة جاز في رواية ويوضع ثمنه بيد عدل لا رواية لو لا خبراً يضعف قيمته كذا في قاضخان تمّ الكتاب والله الهادي الي الصّواب.

L. 63; 39,5 x 15 (35,5 x 12,5); 45 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, oštećen na hrbatu i na zadnjoj korici.

Na zaštitinim listovima 1-4 na početku rukopisa fetve iz nasljednog prava. Slijedećih pet listova prazni. Na zaštitnom listu 10 sadržaj djela, a na l. 11 popis djela iz kojih je autor sabrao ovu zbirku.

Vlasnici Aḥmad b. Muḥammad nastanjen u mahali Isḥāq paša u Istanbulu (pečat na l. 1a i 63), al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī (pečat na zaštitnom listu 1) i Svrzo Muḥammad efendī b. Mamiš aġā.

Na kraju 19 lista praznih.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5906. R-6338

Zbirka (مجموع), 2

L. 127; 20 x 14,5 (16 x 12); 27 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno,ločeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, lijep, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

1. L. 1-7b

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARA'ID FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Isto kao br. 5893,1.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L-10b-127

(كتاب الفتاوى)
(KITĀB AL-FATĀWĀ)

Zbirka fetvi na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Djelo je rađeno u formi bilježnice koja nije završena.

Početak (l. 10b):

أوله: كتاب الزكاة سئل صاحب المنح عمّن جميع مالاً حراماً وحال عليه الحول وهو في يده هل تجب عليه الزكاة فيه وأجاب لا تجب عليه فيه (!) الزكاة.

Završetak (l. 127a):

آخره: مسائل المفتي فإذا في المسئلة خلاف (...) والشّافعي رحمهما يفوض ذلك إلى راي المفتي والقاضي.

Na listovima 8b-10a sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5907. R-1967

رسالة في الهجـرة
RISĀLA FĪ AL-HIĞRA

Rasprava o hidžretu (emigraciji) iz vjerskih razloga. Napisao Muḥammad Tawfīq ʻAzabağić, muftija iz Tuzle (kasnije reisul-ulema), umro 1337/1918. godine. Neposredan povod pisanju ove risale bila je pojava među Bošnjacima da zbog okupacije Bosne od strane Austrougarske monarhije 1878. godine sele u Tursku. Tim povodom je Azapagić, tada muftija u Tuzli, napisao ovu brošuru prvo na arapskom a kasnije na turskom jeziku (*Dobrača II, 1618*)

Dobrača II, 1496; M. Handžić al-Ğawāhir, 125; Književni rad, 34; Osman Lavić, Mehmed Tevfik Azapagić, Risala o hidžri, Anali Gazi Husrev-begove biblioteke XV-XVI, str. 197-222.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي بشّر حبيبه بالرّد إلى معاده فقال لتدخلن المسجد الحرام إن شاء... أمّا بعد فهذه رسالة في الهجرة مرتبة على ثلثة فصول.

Završetak (l. 10 a):

آخره: ومن كانت هجرته لدنيا يصيبها أو إمرأة يتزوّجها فهجرته إلى ما هاجر إليه...فهذه هجرة ورحلة من كون إلى كون وبقاء، مع الأكوان وتنقل فيها وهو الّذي نهى عنه المشار إليه بلا تصريح.

L. 10; 21 x 17 (13,5 x 11,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitniji, pisan vještom rukom. Mastilo plavo. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara. Tekst uokviren sa tankom plavom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Ovaj primjerak je litografisan.

5908. R-4504

رسالة في حقّ الدّخان
RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN

Kratka risala o pušenju duhana, sa šeri'atskog gledišta. Na arapskom jeziku napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī.

Dobrača II, 850,7 i 1652,11; OM I, 298.

Na l. 1b. crvenim mastilom naslov: هذه الرّسالة لمولانا محمّد الخادم.

Kod našeg primjerka su i početak i kraj različiti:

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين وبعد فإنه ما شاع في هذ العصر في البلاد. وبين العباد ما إعتاده أهل الضّلال من أهل الفساد.

Završetak (l. 4b):

آخره: فهذه فتنة أعظم الفرقاد(!) بلية أعظم البليّة وعقوبة أصعب العقوبات تمّت.

L. 4; 18 x 13 (12,5 X 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, veoma lijep. Mastilo crno. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Povez kartonski, odvojen od listova.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Muḥammad, 1296/1878. godine.

5909. R-8274

Zbirka (مجموع), *2*

L. 63; 15,5 x 10,5 (10,5 x 5,5); 11-14 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

I. L. 1-15b

(كتاب في الحجّ)
(KITĀB FĪ AL-ḤAĞĞ)

Fragment djela o načinu na koji se obavlja hadž, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولأهل النّجد قرن ولأهل اليمن يلملم وإن قدّم الإحرام على هذه المواقيت جاز ومن كان بعيد المواقيت فوقته الحلّ.

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ويقلّد هدي التّطوّع والمتعة والقران ولا يقلّد دم الإحصار ولا دم الجنايات.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 16 dova.

2. L. 17-63

أسامي رواة
ASĀMĪ RUWĀT

Djelo iz hadisa na arapskom jeziku gdje su date biografije prenosilaca hadisa. Napisao Muḥammad b. Yūsuf al-Karmānī, umro 786/1884. godine.

Ahlwardt IX, 9966; Kaḥḥala XII, 129; A. M. II, 172.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد لله الّذي عرّفنا الحديث النّبويّة بإخبار الصّحابة والتّابعين. أمّا بعد فإن علم الحديث بعد القرآن أفضل العلوم.

Završetak (l. 63b):

آخره: واكتفيت بهذ القدر عاملاً بما لا يدرك كلّه لا يترك كلّه الحمد لله الّذي يسّرنا ختم الكتاب بأوصاف خاتم الأنبياء، وسيّد أولى الألباب.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

5910. R-6230

(الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة والدّخان)
(AR-RISĀLA AL-MA'MŪLA FĪ KARĀHA AL-QAHWA WA AD-DUḪĀN)

Kratka risala na arapskom jeziku o pokuđenosti upotrebe kahve i duhana sa vjerskog stanovišta. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći risalu sa ovakvim početkom. Istina, ima puno risala sa ovom tematikom, ali su počeci različiti.

Manjkavo na kraju.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذى أعدّ لعباده المتّقين دار الجنان وخلق فيها روايح طيّبة ليتطيّب بها أهل الإيقان... وبعد إعلموا أيّها الإخوان قد وقعت مصيبة عظيمة على أهل الإيمان ألا وهي إستعمال الدّخان.

Završetak ovdje (l. 4b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ إعلم أنّ القهوة المعهودة... ولكن يمنع أشدّ المنع فإن أعلن وسمع الصّياح من داره فقد أسقط حرمة نفسه فيجوز التّسوّد والدّخول بلا إذن للتّأديب إنتهي

L. 4; 19 x 13 (14 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

TURSKI

5911. R-8291

ترجمة الوقاية بالتّركيّة
TARĞAMA AL-WIQĀYA BI'T-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik fikhskog djela وقاية الرّواية في مسائل الهداية,koje je napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a, umro oko 673/1274. godine. (v. br. 5841). Na turski jezik preveo Yūsuf b. Devlet Oglu el-Bālīkesrī. Prijevod sadrži preko 6 000 stihova a završen je 828/1424. godine.

Dobrača II, 1531; Ḥ. Ḫ. II, 2024; OM I, 304; Rieu, 9-10.

Početak (l. 1b):

أوّله: أوّل إسم الله ايله بشلا يلوم   ايش بسم الله ايله ايشلا يلوم
اشكم آنك آدله بشلانه كر   ختم خير ايله اولا معتبر .

Završetak (l. 187b):

آخره: كتاب الخنثي... مجتهد لر مقتداسى اول امام   راي كامل اصل محكم والسّلام

L. 187; 19,5 x 15 (14,5 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Nekoliko listova i laga prosuti.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Na l. 1b naslov crvenim mastilom: هذا كتاب الوقاية في الفقه منظومة في مذهب ابي حنيفة .

Prepisao Riḍā (Murtaḍā) b. 'Ārī, 1023/1614. godine.

Vlasnik 'Alī Ğalāluddīn-paša (pečat na l. 79).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

5912. R- 7652

ترجمة وقاية بالتّركيّة
TARĞAMA AL-WIQĀYA BI'T-TURKIYYA

Isto kao br. 5911.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 93):

آخره: أوّل مرادين محمّد بالسّلام   دولتيله عمرى اولسون مستدام.

L. 93; 20,5 x 15 (15,5 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, sitan, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, čvrst.

Na zaštitnom listu 1 na početku i kraju rukopisa bilješke iz fikha i dove.

Prepisao Ḥusayn Softa b. Ḥasan, bez godine i mjesta prepisa.

Vlasnik Muḥammad b. 'Abdullāh 1264/1847. godine.

Poklon Muhammeda Čaršimamovića iz Zenice.

5913. R-5362

ترجمة الوقاية بالتّركيّة
TARĞAMA AL-WIQĀYA BI'T-TURKIYYA

Isto kao br. 5911.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 60b):

ناقص في آخره. آخرالموجود: بو فصل غزانك حلمن بيان ايدن.....
بوز اكتلان غجلارين كسَن حكم إسلامه مطيع أُلماديس

L. 60; 20 x 14 (15,5 x 10,5); 15 redaka. Mastilo sivo, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst u stihovima, pisan u dvije kolone.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu. Korice obrubljene sa jednom širokom i dvije tanje linije zlatnožute boje. Korice odvojene od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5914. R-6140

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 16 x 11 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, odvojen od knjige.

1. L. 7-21

(علم حال)
('ILMI ḤĀL)

Ilmihal na turskom jeziku. Napisao Luṭfī b. 'Abdulmu'īn, umro 970/1562. godine.

Ahlwardt III, 3011,3; Wiesbaden XIII,1, 221; Brockelman S II, 664.

U popisu njegovih djela ne nalazimo ovo djelo.

Početak (l. 7b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان علّمه البيان والصّلوة والسّلام...أمّا الله تعالى يه حمد ايدوب ورسوله صلوات ويردكدن صكره بو أحقري ضعفا لطفي بن عبد المعين.

Završetak (l. 21b):

آخره: كيچه كوندة ديلندن كيدرميه ان شاء الله تعالى تمت تمام.

Prepisao Ibrāhīm b. Tamīm (!) Požāgi, imam u Žlijebu, 23. džumade-evvela, 1135/1723. godine (bilješka la l. 21b):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة اللّطيفة في يوم پرشنبه من شهر جماذي الأولي يكمي اوچنجي كوننده في سنه خمس وثلثون ومائة وألف علي يد العبد حسين بن تمّم پوژاغي إژلب إمام.

2. L. 25b-28b

خدا ربّم
ḤODĀ RABBUM

Priručnik o islamskoj vjeronauci u stihovima na turskom jeziku. Dobrača (v. I, 155/2) smatra da je autor ove poeme Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī, umro 1195/1780. godine, jer se u primjerku poeme u rukopisu br. R-4336 koji se nalazi u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u jednom stihu spominje ime Ḥaqqī. Spaho smatra da bi autor poeme, prema posljednjem stihu u jednom rukopisu (v. Spaho, str. 81-82) mogao biti pjesnik Sun'ī, a prema posljednjem stihu u dva druga rukopisa Ḍa'īfī. (v. Trako-Gazić, 500, str. 265). Nepotpuno na kraju.

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5, str. 691; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-497; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara IX, 5658,3.

Početak (l. 25 b):

أوّله: خُدا ربُّمْ نَبيُّمْ حَقّا مُحَمَّدْ دُرْ رَسُولُ اللّٰهْ هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُمْ كِتابُمْدُرْ كَلاَمُ اللّٰهْ ..

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: بو عورتدن بر قز طغدي خلقدن اوتندي اول قري.

Na l. 1-7 bilješke iz fikha (imanski i islamski šarti, pitanja koja će biti čovjeku postavljena u kaburu itd.). Na l. 7a naslov: هذا كتاب اصول الدّين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5915. R-8585

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʿAlī Birgiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī, ʿIlm-ı ḥāl-ı Birgiwī* ili samo *Waṣiyyatnāma.*

Popara IX, 5732,3; Zürich I, 479-485; Dobrača I, 696/6; Karatay t I, 82; Rieu, 4598, str. 6; Flügel III, 1687/2, str. 127; Hasandedić, 9; TÜYATOK 07/I, 207.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام...أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير على...كتبتها بالتّركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak (l. 43b):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين...نيّت ايده طوته غسل لازم دكلدر. تمّت تمام.

L. 43; 19,5 x 12,5 (15,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi izlizani i oštećeni. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Povez kožni, oštećen na zadnjoj korici.

Prepisano u kasabi Filordin kod Vidina (Bugarska), 1148/1735. godine (bilješka na l. 43b).

تمّت ثمان وأربعون ومائة وألف في قصبه فيلوردين قضاء ودين.

5916. R-8636

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 39; 21 x 16 (18 x 10,5); 14 redaka. *Nasḫ*, vokaliziran, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Papir tamnobiel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni. Prva tri lista pocijepana. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, korice takođe oštećene vlagom.

Prepisao nepoznati prepisivač, u utorak, 17. šaʿbāna 1156/1743. godine.

Vlasnik, a možda i prepisivač Ṣāliḥ (pečat na l. 1a).

Iz Odbora IZ-e Vitez.

5917. R-8634

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تمام اولدقده كسلسه وكسلمسه غسل بدون نمازين...تكوين.

L. 56; 14,5 x 10 (12,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i ispreturani. Povez kožni, sa preklopom, odvojen od knjige.

Prepisao Darwīš Ayyūb, u mjesecu redžebu, 1167/1753. godine (bilješka i pečat na l. 56a):

تمّت هذه النّسخة الشّريفة في شهر رجب سنة سبع وستّين ومائة وألف.

5918. R-8635

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اكر بر كشنك قلاغنه فسلدهسك أولْ اشتمسه الله تعالى اشدر. بصر بصيردر.

L. 66; 15,5 x 11 (11,5 x 7); 11 redaka. *Nasẖ*, na mjestima vokaliziran, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene linijama ljubičaste boje. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, značajno oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1167/1753. godine.

5919. R-8641

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 75; 15,5 x 11 (11 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Ǧa'far, imam u mahali Visoko, 14. rebiul-ahira 1174/1760. godine (bilješka na l. 75a):

كتبه الحقير مصطفى بن جعفر خواجة بناحيه وسوقو... في ربيع الآخر اون دردنجي كوني در سنه أربع وسبعين ومائة وألف.

5920. R-8639

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اَمَكْلُيُو اَمَكْلُيُو آرقه سِنَه كُنَاهِي يُوكْلَنْمِش وكمي دُوشُوپ جَهَنَّمه كيرِسَه كَرَكْدِر حَوْض.

L. 45; 16 x 10,5 (10,5 x 5,5); 11 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, veoma lijep. Mastilo crno. Papir tamnobijel, kvalitetan, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao u Konjicu, nepoznati prepisivač, 1194/1780. godine.

Vlasnik Ibrāhīm-aġa (zaštitni list na kraju rukopisa).

5921. R-8644

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 67; 16 x 11,5 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, slabijeg kvaliteta, na pojedinim listovima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir svjetložut, srednje debljine, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopu.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā, 8. rebiul-ahira 1226/1811. godine.

5922. R-8645

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 30; 19,5 x 14,5 (17 x 10); 17 redaka. *Nasẖ*, mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, u dodiru sa vlagom razljeveno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, obložen ukrasnim papirom.

Rukopis prepisao nepoznati prepisivač prije 1242/1826. godine (v. bilješku na zaštitnom listu na kraju rukopisa).

Na zaštitnom listu na kraju rukopisa ime vlasnika: Muṣṭafā b. Ibrāhīm, godina 1242/1826.

5923. R-7250

وصيّتنامهٔ بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 68; 15,5 x 12 (12,5 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, sitniji, pisan sa velikim razmacima između redaka. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Prva dva lista odvojena od knjige.

Povez kožni, korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao 'Darwīš Alī Ḥoğa, 1260/1844. godine.

5924. R-8646

وصيّتنامهٔ برکوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 36: 20 x 14,5 (14,5 x 7,5): 15-16 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Prvih 10 lista na početku i neki u sredini djela, naknadno, drugim rukopisom, dopisivani. Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da ga je prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad Bašić, u mjestu Oborci (kod Donjeg Vakufa), u utorak, poslije podne, 20. safera 1260/1844. godine.

كتبه صالح بن محمّد باشك اوبورچه سؤليك محلّه سندن غفر الله ولوالديّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات أجمعين في صلي كون تكميل ايلدم اولدنصكره في وقت سنة ستّين ومائتين بعد ألف في ٢٠-صفر ١٢٦٠.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

5925. R-6925

وصيّتنامهٔ برکوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 33: 18 x 13,5 (13,5 x 9): 17 redaka. *Nasta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kartonski, sa naknadno urađenim kožnim hrbatom.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču, vremenu i mjestu prepisa. (l. 33a):

'Umar b. Ṣāliḥ, u Gračanici u medresi 'Uṯmān kapetana, 1266/1849. godine.

تمّ الشّرح في ستّ وستّين ومائتين وألف بيد (ال) عبد الاضعف العاجز الفقير المذنب المحتاج إلى رحمة الملك العزيز الغفّار عمر بن صالح بمدينة قراچنچه في مدرسة عثمان قابودان في الوقت بين العشاء والصّباح في شهر جماد الأولى والله وليّ الإتمام وهو خير المعين.

Vlasnici: 'Alī Behadović (بهادويك) u kasabi Sokol stanovnik mahale Birdirgrad.

صاحب ومالك علي بهادويك عن قصبه صوقول ساكن محلّه بردغراد والسّلام.

te Ḥāšim Imamović i Munlā "Alī, oba iz istog mjesta, god. 1319/1901.

Poklon od Omerčić Abdullaha iz Gračanice.

5926. R-8638

وصيّتنامهٔ برکوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 81; 18,5 x 13,5 (16,5 x 11): 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Sulaymān b. Darwiš-aga, 1269/1852. godine.

5927. R-8633

وصيّتنامهٔ برکوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 104; 16,5 x 11,5 (10 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i crvotočinom.

Povez polukožni, izlizan, oštećen na hrbatu.

deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Prva dva lista odvojena od knjige.

Povez kožni, korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao 'Darwīš Alī Ḥoğa, 1260/1844. godine.

5924. R-8646

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 36; 20 x 14,5 (14,5 x 7,5); 15-16 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Prvih 10 lista na početku i neki u sredini djela, naknadno, drugim rukopisom, dopisivani. Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da ga je prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad Bašić, u mjestu Oborci (kod Donjeg Vakufa), u utorak, poslije podne, 20. safera 1260/1844. godine.

كتبه صالح بن محمّد باشك اوبورچه سزليك محلّه سندن غفر الله ولوالديّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات أجمعين في صلّي كون تكميل ايلدم اولدنصكره في وقت سنة ستّين ومائتين بعد ألف في ٢٠-صفر ١٢٦٠.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

5925. R-6925

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 33; 18 x 13,5 (13,5 x 9); 17 redaka. *Nasta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren tanjom crvenom linijom.

Povez kartonski, sa naknadno urađenim kožnim hrbatom.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču, vremenu i mjestu prepisa. (l. 33a):

'Umar b. Ṣāliḥ, u Gračanici u medresi 'Uṯmān kapetana, 1266/1849. godine.

تمّ الشّرح في ستّ وستّين ومائتين وألف بيد (ال) عبد الاضعف العاجز الفقير المذنب المحتاج إلى رحمة الملك العزيز الغفّار عمر بن صالح بمدينة قراچنچه في مدرسة عثمان قابودان في الوقت بين العشاء والصّباح في شهر جماد الأولى والله وليّ الإتمام وهو خير المعين.

Vlasnici: 'Alī Behadović (بهادويك) u kasabi Sokol stanovnik mahale Birdirgrad.

صاحب ومالك علي بهادويك عن قصبه صوقول ساكن محلّه بردغراد والسّلام.

te Ḥāšim Imamović i Munlā "Alī, oba iz istog mjesta, god. 1319/1901.

Poklon od Omerčić Abdullaha iz Gračanice.

5926. R-8638

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 81; 18,5 x 13,5 (16,5 x 11); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo sivo. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Sulaymān b. Darwīš-aga, 1269/1852. godine.

5927. R-8633

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 104; 16,5 x 11,5 (10 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i crvotočinom.

Povez polukožni, izlizan, oštećen na hrbatu.

Prepisao ʻUmar b. Ismāʻīl, u Novoj Kasabi, redžeba mjeseca, 1271/1854. godine.

عمر بن اسماعيل كندي خانه باپديغي وقت بيك ايكيوز يتمش برسنه سي رجب شريفيك ... تمام اولندي.

5928. R-8640

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Na kraju fali jedan list.

Završetak ovdje (l. 54b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اون كونه وارنجه اندنصكره غسل ايده نمازين قله قان اقرسده نفاسك...

L. 54; 27 x 14,5 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Mapir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen dužinom hrbata, odvojen od listova knjige. Također, prva i posljednja laga odvojene a listovi prosuti.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a. crvenim mastilom napisano ime vlasnika i godina: Muḥammad (?) 1328/1910.

Iz Duradžik hadži Ahmedove (Sagardžije) džamije u Biblioteku preneseno posredstvom Kalkan Murata, 1983. godine.

5929. R-7395

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 43; 19 x 13 (14 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu.

Prepisao Aḥmad b. Sulaymān, bez navođenja godine i mjesta prepisa.

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان كتبه الفقير الحقير أحمد بن سليمان غفر الله له ولوالديه.

5930. R-8350

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 58; 15,5 x 11 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo srno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici od duže izloženosti vatri ili suncu, sa utisnutim rozetama na sredini korica, preklop obrubljen sa više utisnutih linija.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1b crvenim mastilom naslov: رساله بركوي محمّد افندي.

5931. R-7359

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 47; 22,5 x 15,5 (18 x 10,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *Taʻlīqa*, krupan i čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom.

Na l. 1b naslov crenim mastilom: هذا رساله بركلي أفندي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5932. R-7698

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: نمازيك مكروهلري...ركوعك وسجودك تسبيحلرين باش قَلْدُرْدُقْدَنْصُكره ديمك كاه صاغنَه كاه صولِنَه اكُلمَك برايق...

L. 68; 16 x 11,5 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim i zelenim mastilom. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

L. 1a oštećen na mjestu gdje je bio unvan.

Vlasnik ʻAlī Munla Birčewī (برجوي) (Vlasenica-unutrašnja strana zadnje korice).

5933. R-8642

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 18; (18 x 12,5 (15 x 7); 21 redak. *Nasẖ*, sa primjesama *Ta'līqa*, krupniji. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom, znatno oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a duži hadis na turskom jeziku.

Iz Odbora IZ-e Janja.

5934. R-8643

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 67; 15,5 x 10 (10,5 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, sa velikim razmacima između redaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnici ʻAbdullāh i Muṣṭafa (l. 1a).

5935. R-8647

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

L. 40; 19 x 14 (13,5 x 8,5); 14 redaka. *Nasẖ*. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom, izjedeni crvotočinom, te na krajevima zahvaćeni vatrom.

Povez kožni. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5936. R-7199

وصيّتنامهٔ بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nedostaje jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وآيق كبي نسنه مُتَزْهَدُر وارْلغينُكْ اولي وآخري يوقْدُرْ..بيان الصّفات الثّبوتيّة

L. 39; 18 x 13 (13,5 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, oštećeni u neposrednom dodiru sa vatrom.

Povez kartonski, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5937. R-7342

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nedostaje jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير علي...كتبتها بالتّركيّة ليعمّ نفعها...

L. 220; 16 x 11,5 (11,5 x 7,5); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmacima između redaka. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Prijeklop sa vanjske strane obložen ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 220b 67. sūra iz Kur'ana (Mulk).

Na unutrašnjoj strani prve korice ime vlasnika, Prozorak Sulejmana.

5938. R-7168

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nedostaje jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وَصِيَّتم أولدُركه ايده لرْ شَهادتْ ايدَهرين كه عِبادَته لايق ومستَحِقّ كمْسَنه يوقْدُر.

L. 71; 15,5 x 11,5 (11,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, sitniji, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, čvrst, djelimično oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice ime, vjerovatno, vlasnika: Ibrāhīm Saraylī.

Poklon od Emina Islamovskog iz Struge.

5939. R-7363

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nedostaje jedan list na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اوكده وارتَدَه اوسْدَه والْتَدَه دكلدر جهتدن منزهدر صورتدن وشكلدن ورنكدن واعضادن باش وقولق وكوز ودل...كبي نسنه لردن منزهدر.

L. 38; 19,5 x 14 (16 x 9,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno, puno teksta nadvučeno crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije neprecizno urađene linije. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, znatno oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na drugom zaštitnom listu na kraju rukopisa bilješka iz historije o nekom Yūsuf paši.

Na prvom zaštitnom listu na početku rukopisa imena osoba koje su umrle od kuge, nepoznate godine, te imena hidžretskih mjeseci.

5940. R-8637

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Na početku fali jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: صاغده وَ صُولْدَه اوكده وارتده اومتده دكلدر جهتدن منزهدر صورتدن وشكلدن ورنكدن واعضادن باش وقولق...بيان الصفات الثبوتية.

L. 37; 20,5 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Bilješka o prepisivaču namjerno brisana. Čita se samo ime Muḥammad (l. 37a).

5941. R-8276

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ولكن انلري دخي بلور وبارادر واكردير سكن كيم شرلري.... ايمان واسلام ودخي شهادت ايله دين ايمان واسلام بردر.

L. 30; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Hadži Behauddina Hadžimejlića iz Fojnice.

5942 R-8312

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 3b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بيان الصّفات الثّبوتيّة... اكر سؤال ايدرْسك يانيجون جُمْله نك مؤمن...

L. 3; 24,5 x 17; 16,5 x 10; 12 redaka. *Nasḫ*, krupniji, vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari djela.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5943. R-6167

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: كتورمكه قادر دكلدر. ودخي عورتلر نكاحْ اتمشْدر حديجه، عائشه وغيري كبي... وقة مَجِي الوَحْي

Završetak ovdje (l. 29b):

آخره: زيرا جنده غيبي بلمز هسان اللّه تعالي بيلور وانك بلدر دركي بيلور. بر كمسه انذايجملك استسه بر كمشي دخي

L. 29; 14.5 x 10 (11 x 6.5): 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, pojedine riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5944. R-8329

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أوّلْندَ أجْ كَرَهْ اللّرين بَلْكلرينه وأريتَجه يوُمّقَ اوّلْنْدَه بِسْمِ اللّه العَظِيْمِ والْحَمْدُ لِله عَلى دِين الإسلام.

Završetak (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اللّهم اهدني فيمن هَدَيْتَ وَ عَافِني فِيمن عَافَيْتَ وَ تَوَلَّنِي فِيمَن تَوَلَّيْتَ وَ بَارِكْني فِيما.

L. 8: 16 x 11 (12 x 7): 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5945. R-7390

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: وقوملرك صاغشني بلور اصلا بلمدكي نسنه يوقدر... سمع سميعدر هرآوازي اشيدر.

Završetak ovdje (l. 43 b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: احوال حيض ونفاس... اون بشكون اولمش اولسه حيض دكلدر بورني قاني كيبدر نماز.

L. 43; 20 x 13,5 (15,5 x 8), 15 redaka. *Nasẖ*, krupan, lijepo ispisan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5946. R-5515

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: عَمَلْ اَيْلَسَنَدَه أولور اِمَام شَافِعي اَبُو حنيفه وَقَات اتدُوكي بيله دُوغْمِشدر... اَخْلَاقِ الزَّمِيمَة.

Završteka ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: غُسُلْ ايدَه كَسِلمَزْسَه حَيْض وَ نِفَاس كُونْلرنْدَه هَرِنَه دُورلُو قَان...

L. 28; 16 x 11,5 (11,5 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5947. R-8550

Zbirka (مجموع), *2*

L. 125; 20 x 15. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti.

Povez kožni za preklopom, djelimično oštećen dužinom hrbata.

1. L. 1-29b

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Dimenzije teksta 17,5 x 8,5); 21 redak. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

2. L. 33b-125

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, s posebnim osvrtom na islamsku molitvu (namaz), poznat još i pod nazivima: *Kitāb al-Usṭuwānī, ar-Risāla al-Usṭuwāniyya ili samo al-Usṭuwānī.* Na turskom jeziku sastavio nepoznati učenik Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī-ja, umro 1072/1661. godine, koji je djelo sredio po predavanjima svoga učitelja Ustuwānī-ja.

Popara IX, 5682; Dobrača II, 1560-1591; Zürich I, 429-432; Karatay TY I, 271; Bratislava, 407, str. 294; Hasandedić, 88; Boškov, 36-38; Rieu, 13-14; A. M. II, 289;

Početak (33b):

أوله: الحمد لله الذي جعل العلما، ورثة الأنبيا، ، وجعلهم بين عباده المؤمنين من الخاشعين الذاكرين الأتقيا، حيث قال: إنّما يخشى الله من عباده العلما، ... وبعد، بو عبد ضعيفه فضل ايدوب ربّ العالمين علما، دينده وفضلا، دهردن... استادم استواني أفندي حضور شريفنده

Završetak (l. 125b):

آخره: احشام نمازده اكثر واقع اولان تشهد اوندر... اوننجي اول كمسه سهوندن اوتوري سجده سهوايدوب تحيّات اوقمقدر.

Dimenzije teksta 15 x 9; 15 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Cijelu zbirku prepisao Ḥasan b. Ḥusayn, 1118/1706. godine.

Uvakufio Ismā'īl b. Muṣṭafā, 1238/1822. godine.

5948. R-8356

Zbirka (مجموع), *3*

L. 69; 17,5 x 12,5 (15 x 9); 11-13 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan sa velikim razmacima između redaka. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i znatno oštećeni.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen na prvoj korici.

1. L. 1b-47a

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Prepisao nepoznati prepisivač 1134/1721. godine.

2. L. 48b-58b

مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة

MAĠMŪ'A AḤĀDĪṮ MA' AT-TARĠAMA AT-TURKIYYA

Zbirka kratkih hadisa na arapskom jeziku, sa prevodom na turski između redaka, od nepoznatog sakupljača i prevodioca.

Dobrača II, 1629,7.

Početak (l. 48b):

أوله: قال النّبىّ عليه السّلام صحبة العاقل زيادة فى الدّين وصحبة الجاهل نقصان فى الدّين پيغمبر عليه السّلام ديدي شول كمسه كه طعامي منع ايلسه آجدن.

Ovdje završetak različit (l. 58a):

آخره: ... قال النّبىّ عليه السّلام من مات في طلب العلم فقد مات شهيداً.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

3. L. 60-68b

وصيّة رسول الله عليه السّلام لإبنته فاطمة

WAṢIYYAT-I RASŪLILLĀH 'A. S. LI FĀṬIMA

Isto kao br. 5901,5.

U prepisu ima puno grešaka.

Na l. 64b-69a bilješke na turskom jeziku, o namazu, poslovima za vrijeme džume (شرح بيان جمله إشلري) te duža dova.

5949. R-7433

Zbirka (مجموع), *3*

L. 79; 15 x 10 (12 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debelom linijom zlatnožute boje. Listovi oštećeni i pocijepani duž linije koja uokviruje tekst.

Povez kožni, sa utisnutom rozetom na sredini korica, oštećen na prednjoj korici.

1. L. 1-57a

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Na l. 1b unvan urađen u zlatnožutoj i crvenoj boji. Na istom listu naslov uokviren sa širokom linijom crvene boje: هذا رسالة بركلي محمد أفندي.

2. L. 57b-73a

رساله، رومي أفندي
RISĀLE-I RŪMĪ EFENDĪ

Traktat iz akaida, na turskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Muḥammad Rūmī Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī, umro 1041/1631. godine.

Fajić III, 2379,2; O. M. I, 26; Wiesbaden XIII,3, 36.

Početak (l. 57b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد اى طالب حق بلكل واكاه اولغل كم تكرى تعالي قرآن عظيمد ه

Završetak (l. 73a):

آخره: ربّ لا تذرني فرداً وأنت خير الوارثين.

3. L. 73a-79a

رساله، قاضي زاده أفندي
RISALE-I QĀḌĪ ZĀDE EFENDĪ

Traktat na turskom jeziku o načinu izvršavanja molitvi (namaza) pri raznim vanrednim prilikama.

Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī zāde, umro 1054/1635. godine.

Fajić III, 2379,3; OM I, 402; A. M. II, 277; Flügel III, 133; Dobrača II, 1629,3.

Početak (l. 73a):

أوله:الحمد لله الذى جعل الصلوة عماد الدين وبضاعة أهل اليقين ... وبعد اى طالب حقّ اولان إخوان

Završetak (l. 79a):

آخره: نقل كتاب مقبول ومعتبردن بران ايرليه لركه ايماندن دخي ايرليه لر.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati, prepisivač.

5950. R-8511

Zbirka (مجموع), *4*

L. 68; 21 x 16 (17 x 9,5); 9-15 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene i crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-32a

وصيّتنامه، بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 32a-35a

رساله، رومي محمّد أفندي
RISĀLE-I RŪMĪ MUḤAMMAD EFENDĪ

Kraći traktat o islamskim obredima (fiqhu) na turskom jeziku. Napisao, kako se vidi iz naslova Muḥammad Rūmī, čija nam je biografija nepoznata. Na l. 32a crvenim mastilom naslov:

هذا رساله، رومي محمّد أفندي.

Početak (l. 32a):

أوله: الحمد لله الذي فطرنا على فطرة الإسلام وعلى كلمة الإخلاص وعلى دين نبيّنا محمّد عليه الصلوة والسلام... أمّا بعد بوندن صكره مؤمن اولان دين قرنداشلري معلوم أوله كه إيمان وإسلام توكرغك هر اره وعورته فرض عين در.

Završetak (l. 35a):

آخره: بو إيمانن قنغي سندنسن آگاكوره تدارك كوروب كر كمسنده إحتياط ايده سن تمّت الكتاب.

3. L. 35a-39b

رساله، قاضي زاده أفندي
RISALE-I QĀḌĪ ZĀDE EFENDĪ

Isto kao br. 5949,3.

Prepis iz 1243/1827. godine.

4. L. 41b-65a

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة
MUQADDIMA ABŪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao 5817.

Između redova prevod na turski jezik.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 65a-68b ajeti i hadisi o pokornosti Allahu dž. š. i šejtanovoj neposlušnosti.

Vlasnik Ḥasan b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm Bosnawī (bilješka i pečat na l. 1a).

5951. R-7674

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Komentar na djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju (akaid i ibadat) koje je na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birgiwī umro 981/1573., poznato još i pod naslovima: *Risāla-ı Birgiwī, ʻIlm-ı ḥāl-ı Birgiwī ili samo Waṣiyyatnāma* (v. br. 5915). Ovaj komentar na turskom jeziku je napisao Šayḫ ʻAlī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, umro 1114/1702. godine.

Popara IX, 5765; Zürich I, 487-489; Dobrača I, 696/6; TÜYATOK 07/II, 1154; Fajić III, 1983/2; Boškov I, 25-26.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثناى بى نهايه ومدح وشكر بى غايه، أول خداوند كامل الاحسان وشامل الأنام خلاّق جهان وبارئ الانسان...

Završetak (l. 100a):

آخره: قان كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولد قدن صكره كورسه باطله اولمز تمّ تصنيفه بعون الله تعالى ولطفه.

L. 180; 17 x 11,5 (11 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, na mjestima vokaliziran, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Na l. 1b unvan urađen u zelenoj i zlatnožutoj boji. U dodiru sa vlagom boje razljevene.

Povez kožni. Ukrasne rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica. Oštećen dužinom hrbata.

Prepisao nepoznati prepisivač 1148/1735. godine.

Na l. 180b dova i hadis na arapskom jeziku.

5952. R-8649

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Na l. 1a naslov: شرح على علم حال للبركوي.

L. 86; 19 x 13,5 (12,5 x 7,5); 15 redaka. *Taʻlīq*, sitniji, lijepo pisan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, srednje debljine, glat, veoma kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen dužinom preklopa. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepis iz 1152/1739. godine.

Na zaštitnim listovima 1-5 na kraju rukopisa dove za razne prilike, na arapskom jeziku.

5953. R-7144

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 135; 18,5 x 14 (14 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji, na mjestima vokaliziran. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1157/1744. godine.

Na l. 1b unvan izrađen od nestabilnih boja, koje su, u dodiru sa vlagom, djelimično razljevene. Na prve dvije strane tekst uokviren sa širokom linijom zlatnožute boje.

Prvi list oštećen.

5954. R-8650

شرح وصيّتنامهٔ بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 102; 21,5 x 13,5 (14,5 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ebro papirom.

Prema bilješci na l. 102b ovaj primjerak je prepisan 1169/1766. godine.

Na zaštitnom listu na kraju djela, kurban dova.

Iz Odbora IZ-e Tešanj.

5955. R-7387

شرح وصيّتنامهٔ بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 84; 21 x 15,5 (16,5 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom, crvenom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, odvojen od listova.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad-beg, 1184/1770. godine.

5956. R-8552

شرح وصيّتنامهٔ بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 121; 22 x 16 (16 ,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje ili pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom. Djelimično oštećen dužinom preklopa i na kraju hrbata.

Prepisao 'Abdullah b. Muṣṭafā b. ḥāǧǧ Muḥammad, 15. džumadel-evvela 1190/1776. godine iz mahale Čićevo kod Trebinja (bilješka na l. 121a):

كتبه عبد الله بن مصطفى بن محمّد غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات عن محلّه چچوه سنة ١١٩٠ في جمادي الأوّل ١٥ يوم.

Vlasnici : Muḥammad efendī i Ṣāliḥ b. 'Umar Sadović (صادويك).

5957. R-8493

شرح وصيّتنامهٔ بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وَاِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئس الشَّرَاب... قضاء وقدر.

L. 94; 20 x 13,5 (15 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom, crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Ukrasne rozete floralnih motiva, žute podloge, utisnute na sredini korica i preklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

U kolofonu na kraju teksta bilješka da je ovaj komentar napisan 1114/1702. godine.

Prepisao Ibrahīm b. 'Alī, 1173/1759. godine (bilješka na l. 94a i pečat na zadnjem zaštitnom listu):

حرّره الحقير إبراهيم بن علي غفر الله له ولوالديه... سنة ١١٧٣.

Aš-Šayḫ 'Alī b. Aḥmad iz sela Raonica uzeo ovaj *šerḥ*, dok je bio u medresi Ḫalīl efendije u Gračanici 1199/1784. godine.

قريه ريونه چه ساكن لرندن شيخ علي بن أحمد نال كمسنه غراچنچه مدرسلرندن الحاجّ خليل أفندي بنا ، ايلديكي مدرسه نده ساكن ايكن اشبو شريف أخذ ايلدوكي ١١٩٩.

5958. R-8593

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 149; 21 x 15 (15,5 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i crvotočinom, sa kustodama. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao Muṣṭafā, nastanjen u kasabi Vlasenica, 15. džumadel-evvela 1199/1784. godine.

قد تمّت هذا الكتاب عن يد العبد الضعيف مصطفى السّاكن في قصبة ولاسنچه، في شهر جمادي الأوّل في ١٥ سنه ١١٩٩.

5959. R-7120

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 100; 17 x 12 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, sa mješavinom *Nasḫa*. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Zadnja laga prosuta. Na l. 1b na početku djela unvan urađen sa zlatnožutom, zelenom i crvenom bojom. Tekst na prve dvije strane uokviren sa širokom linijom zlatnožute boje.

Povez kožni. Rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica i preklopu. Sa unutrašnje strane korice obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Ḥabīb b. Yūsuf, muftija u gradu Ġümülcine (كوملجنه) kod Edirna, 1218/1803. godine.

Na zaštitnom listu 1a sadržaj djela.

Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge.

5960. R-7422

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 119; 20 x 14 (15,5 x 10); 15 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi, od izloženosti suncu ili pak vatri, ispucali i oštećeni. Na prvih 10 listova tekst uokviren sa nevješto iscrtanom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Zadnjih 7 listova pogrešno, sa deseticama, paginirano.

Povez kožni, čvrst, oštećen na prednjoj korici.

Sudeći prema rukopisu na kraju djela, za svoje potrebe prepisao Muṣṭafā b. Muṣṭafā, 1234/1818. godine.

Vlasnik Munlā Muḥammad Gavranović :

صاحب منلا محمّد غورانلويك.

Na l. 1a ime vlasnika pisano kao غورانويك.

5961. R-8578

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 183; 16,5 x 11,5 (13,5 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve dvije lage odvojene od knjige.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata.

Prepisao Ḥāfiẓ 'Uṯmān b. al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Mūsā zāde 29. safera 1244/1828. godine.

تمّه عن يد الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف حافظ عثمان بن الحاجّ إبراهيم بن الحاجّ أحمد بن الحاجّ موسى زاده، ٢٩/ص/١٢٤٤.

Na zaštitnim listovima 1-2 na kraju rukopisa bilješke o smrti neke Fatime kćeri Mula Murada 1260/1844. godine, rođenju Fatime kćerke Mula Murada god. 1271/1854. godine, te nekoliko fetvi na turskom jeziku.

5962. R-8653

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 148; 20 x 15,5 (15 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i komentari između redaka pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst uokviren sa crnom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ebro papirom.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā u Lončarica (Mehmed paše Muhsin zade) medresi u Travniku, 1262/1845. godine.

قد وقع هذ الكتاب عن يد العبد الضّعيف صالح بن مصطفى في شهر تراونيك لونچه رچه
مدرسه سنده ١٢٦٢.

Na l. 149 bilješke iz fikha, na arapskom jeziku.

5963. R-8573

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 161; 18,5 x 11,5 (13,5 x 7,5); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst uokviren nevješto iscrtanom linijom crvene boje. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni i neki prosuti.

Povez kožni, oštećen od vlage.

Prepisao nepoznati prepisivač 1266/1849. godine.

5964. R-8582

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Na l. 1a naslov: هذا كتاب بركلى شرح.

L. 118; 17 x 12 (11,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Molla Ḥasan, rodom iz sela Sinokos kod Travnika, u nahiji Visoko, 1266/1849. godine (l. 118a):

تمام اولدي تقريبا و تمام تم سنة ١٢٦٦ ملا حسن تراونك قضاسنه قريبىٔ سنوقس بو كتاب
يزمش ويسوقه ناحيه سنده.

5965. R-8658

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 122; 18 x 13 (11,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren sa crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā, 1. redžeba 1268/1851. godine.

5966. R-8541

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 145; 20,5 x 15 (15 x 8,5); 16 redaka. *Nasḫ*, krupan, veoma lijepo složen. Mastilo crno. Puno teksta pisanog crvenim mastilom ili nadvučenog crvenom linijom. Papir bijel, izrazito tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvih 10 listova uokviren sa crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, veoma lijep, sa utisnutim rozetama na sredini i krajevima korica kao i na preklopu.

Na l. 1a crvenim krupnim slovima naslov: هذا كتاب شرح بركوي محمّد أفندي رحمة الله عليه.

Prepisao, u Užicu, Muḥammad Ḥāfiẓ Ḥasan Žepčak, polovinom rebiul-ahira 1272/1855. godine, (bilješka i pečat na l. 145a):

قد تمّ هذ الكتاب الشّريف ...عن يد محمّد حافظ بن حسن زيچه زاده...في شهر ربيع الآخر في سنة إثني وسبعون ومائتين وألف من هجرة...في مدينة اوزج.

5967. R-8648

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 147; 20,5 x 15,5 (18 x 11); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim proredom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1274/1857. godine.

5968. R-7207

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 166; 17 x 12 (13,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom, crvenom linijom. Prva dva lista oštećena i naknadno popravljana. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, smeđe boje. Na zadnjoj korici utisnut ajet u zlatnožutoj boji: لا يمسّه إلاّ المطهّرون. što ukazuje da je to korica od Kur'ana.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa, mada je rukopis prepisan prije 1284/1867. godine (bilješka na zadnjem zaštitnom listu).

5969. R-7274

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 297; 16 x 11(10,5 x 5); 11 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti i djelimično ispreturani.

Povez kožni, sa preklopom, pocijepan na hrbatu, odvojen od listova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5970. R-8551

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 77; 21 x 15 (14,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo sivo. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, zahvaćeni vlagom, oštećeni zubima glodara.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom. Povez odvojen od listova knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5971. R-8652

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 110; 22,5 x 15,5 (16 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, sitniji, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel i svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje, prvi list pocijepan. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, znatno oštećen na zadnjoj stranici i dužinom preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5972. R-8632

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 105; 21 x 15 (15 x 10); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa većim proredom. Mastilo crno, veoma lošeg kvaliteta, na dosta mjesta razljeveno, tako da je tekst nečitak. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Tri posljednje lage odvojene od knjige.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5973. R-7102

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 209; 18 x 13,5 (14 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni, sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni. Korice su napravljene od drveta a kasnije presvučene kožom. Obje prepukle po sredini.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5974. R-7087

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

L. 127; 20 x 16 (13 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen sa crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara.

Povez polukožni, izlizan i oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muṣṭafā efendī.

Za biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge, 1976. godine.

5975. R-8340

شرح وصيّتنامهء بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله . أوّل الموجود: اوّلْ ابدسْتْ الدْوره لرْ اللرندنْ باشْلميه لرو وَضْمَضه واسْتنشاق انْمَيه لر لكه يوزندنْ باشْليه لرْ وْ باشنه مسح ايدهْ لر... صلوة ميّتْ

Završetak (l. 53a):

آخره: قان كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولد قدن صكره كورسه باطله اولمز تمّ تصنيفه بعون الله تعالى ولطفه الله تعالى نكْ امْدادي وَ اعانتي وَ لطفِ وَ احْسانيه بو كتابكْ تصنيفي تمام أولدوي تقْريبًا تخْمينًا طقوز يوز التمش سنه والله ولي الاتمام وهو خير المعين ذوالانعام والحمد لله الذي وفّقنا الاختتام والصّلاة والسّلام على محمّد أفضل البرايا والأنام وأصحابه وأتباعه إلى يوم القيام.

L. 53; 23 x 15,5 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Lage prosute.

Bez poveza.

Na kraju dva lista prazna.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od porodice Vareniković iz Travnika.

5976. R-4941

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله: أوّل الموجود: واشكاره لري بلوغ قران عظيمندن لا يغرب مثال ذرة في السّموات ولا في الارض ديو بيودي يعني الله تعالنك علمنده پر لرده وكوكلر ده ذره مقداري.

L. 131; 23 x 16,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na unutrašnjim stranama korica i zadnjem zaštitnom listu dove i zapisi.

5977. R-8430

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أوّل الموجود: قدرت قادردر هر ممكن اوادني برادرديلرسه.

Završetak ovdje (l. 28b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قنوت اللّهم انّا نَسْتَعينُكَ..رَبَّنا وَ تَعالَيْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَ اَتُوبُ اِلَيْكَ.

L. 28; 18 x 13 (15 x 9,5), 15 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi su znatno oštećeni u neposrednom dodiru sa vatrom.

Od poveza je ostao samo dio prve korice.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Elkaz Hidajeta, imama iz Gračanice kod Bugojna.

5978. R-8651

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أوّل الموجود: اولان علم عقائد اهل السّنة والجماعة وعلم اخلاق وعلم احكام شرعية. دين واسلامي بيان اتمش.

Završetak ovdje (l. 105b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اسقاط صلوة..نقدر صومي قلديسه هر بر كونك صوميچون يشبوز يكرمي درهم....ايده لر اگاكوره دور يده لري وبر قاچ دور قالمش.

L. 105; 21 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prvih 10 listova uokviren sa crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, mjestimično oštećeni, lage prosute. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5979. R-7090

Zbirka (مجموع), *2*

L. 139; 22,5 x 16); 18,5 x 11,5); 16 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Pojedine lage odvojene od knjige.

Povez polukožni, veoma oštećen. Zadnja korica odvojena od listova knjige.

1. L. 1b-134b

شرح وصيّتنامهء بركوى

ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

2. L. 134-138b

وصية رسول الله عليه السّلام لابنته فاطمة
WAṢIYYAT-I RASŪLILLĀH ‘A. S. LI FĀṬIMA

Isto kao br. 5901,5.

Cijelu zbirku, sudeći po rukopisu, prepisao njen vlasnik Ṣāliḥ, 1171/1757. godine (bilješka na l. 138b).

5980. R-5042

Zbirka (مجموع), 4

L. 188; 20 x 12,5 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, izlizan na hrbatu i izlomljen.

1. L. 1a-127a

شرح وصيّتنامهٔ بركوى
ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5951.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 128a-149a

علم حال - مختصر حلويّات
‘ILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Naslov na početku هذا كتاب يوز اون دورت فرض جميع مكلفين لازم.

Priručnik osnovnog vjerskog znanja na turskom jeziku koji, zapravo, predstavlja skraćenu preradu djela حلويّات o obredoslovlju (‘ibādāt) po hanefijskom mezhebu. Osnovno djelo je napisao Abū al-Ḥasan ‘Ismā’īl b. Ibrahīm b. Isfendiyār ar-Rūmī, um. oko 862/1457. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ove skraćene prerade.

Nepotpun na kraju.

Popara IX, 5802,4; Dobrača II, 1538.

Početak (l. 128a):

أوّله: الحَمْدُ للّه رَبِّ العَلَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ. أمَّا بَعْدُ. اركَكَه وَدِشِيَه وَجَمِيعْ عَبْدِ مُكَلَّفْلَرْ اوزَرِينَه بِلْوُبْ وَاوكْرَنْمَكْ وَمُوجِبِيلَه عَمَلْ اَيْلَمَكْ اَهَمّْ وَاَلْزَمْ وَ فَرْضِ عَيْنِ اولَانْ عِلْمِ حَالْ اوچْ بُلُوكْ عِلِمدُرْ يَعْنِي مَغْرِبْ ايله مَشْرِقِ اَرَاسِنْدَه نَقَدَرْ مُسْلِمَانِمْ كِمْسَلَرْ وَارْ ايسه...

Završetak ovdje (l. 149a):

آخره: تجديد إيمان...أشهد أن لا إله إلاّاللّه فرض واجب سنّت مستحب قله جو قوللق ايدجك بدنله قولا وفعلا بر احد يوقدر.

Na l. 148a grafitnom olovkom pisano ime, vjerovatno vlasnika: Hašim Čorić, iz kadiluka Zvornik: هاشم چوريك ازورنيق قاضاسي.

3. L. 150b-161a

ترجمهٔ إنقاذ الهالكين
TARĞAMA-i INQĀḌ AL-HĀLIKĪN

Prijevod na turski risale o naplaćivanju učenja Kur’ana i zavještanju novca u te svrhe, na turskom jeziku. Na arapskom napisao Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birgavī, umro 981/1573. godine. Kasnije je sam autor ovo djelo preveo na turski jezik. U našem primjerku naslov: هذا رسالة منع اجرة بركلي محمّد أفندي.

Fajić III, 2128,4; Flügel III, 93; F. Spaho, 108,6.

Početak (l. 150a):

أوله: الحمد للّه على آلائه وأنعامه ...أمّا بعد بوند ن أوّل اجرة ايله قرآن عظيم اوقمق ثواب اوقد نه اولمق شرطيله جائز دكل...

Završetak (l. 161a):

آخره: بعضلر قتنده اتميه امّا بهر حال سجده سهره اتمك كرك.

4. L. 162b-189

(كتاب في الفقه)
(KITĀB FĪ AL-FIQH)

Komentar risale o kupoprodaji, na turskom, jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 162a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين مسائل بيعيه نك أولكسي كيله ايله ووزنله اولچلان.

Završetak (l. 187b):

آخره: دوشرمك اوزره اشترا ايدرسه جائز اولماز معلوم اولديكه.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 188-89. bilješke iz fikha.

Vlasnik Hašim Ćorić iz Zvornika.

5981. R-8355

منظومهء بركلي
MANẒŪME-I BIRGILĪ

Djelo iz fikha, na turskom jeziku, u mesnevi stihovima. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Ali Birgilī, um. 981/1537. godine.

Nepotpuno na kraju.

Nametak, 2636,6.

Početak (l. 1b):

أوله: سپاس وشكر وفرد ربي زواله   ثنا وحمد رب ذوالجلال

Završetak (l. 10b):

آخره: في عدم جواز الحكم على الغائب...بو لاركم فائد اولدي كه جنّتلك ديكلك جائز اولدي.

L. 10; (20 x 14 (15,5 x 9); 21 redak. *Nasta'līq*, sitniji, nečitak. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a naslov crvenim mastilom: هذا بيان رساله بركلي محمّد أفندي رحمة الله عليه.

5982. R-5567

Zbirka (مجموع), 3

L. 103; 20 x 14 (14,5 x 8-9); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Papir bijel i tamnobiel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povek kartonski, sa platnenim hrbatom, izlizan i oštećen.

1. L. 1b-86a

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), poznato još i pod nazivom *Manāsik-i Šayḫ Sinān*. Napisao na turskom jeziku Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Šayḫ Sinānuddīn al-Ḫalwatī, umro oko 991/1583. godine.

Popara IX, 5754; Kaḥḥāla XIII, 345; Ḥ. Ḫ. II, 1832; A. M. II, 564; ar-Riyāḍ VI, str. 199-200; Dobrača II, 1540/1; Zürich I, 426, str. 258; Boškov I, 33, str. 38; Şeşen t, 3, str. 5.

Na l. 1b crvenim mastilom napisan naslov: هذا الكتاب مناسك الحجّ الشّيخ سنان أفندي.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل البيت الحرام قياماً للنّاس وهدى للعالمين...أمّا بعد، وفقناكه الله تعالى بو ضعيف مقصّر قولنه محضا فضل احساندن بيت شريفنك زيارت اقمين روزي قيلو بريدہ وبعده حجّة الإسلام نيچه حجلر دخي اتمك ميسّر ايدوپ...

Završetak (l. 86a):

آخره: العياذ بالله تعالى من الخذلان والحرمان امدي اوزرينه حجّ فرض اولنلر...عذاب اليمه كرفتار اتيه لر العصمة لله تعالى.

Prepisao Muṣṭafā b. Nuṣūḥ, 1089/1678. godine.

2. L. 87b-92b

مناسك الحجّ لمجهول
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ LI MAĞHŪL

Djelo o obredima hadža (hodočašća Kabe u Mekki), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Prema navodu na kraju teksta, moglo bi se razumiti da je ovo ispis iz prethodnog djela.

Početak (l. 87b):

أوله: الحمد لله ربّ العلمين والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد معلوم أوله كه حجّك فرضلري اوندر.

Završetak (l. 92b):

آخره: حجّ شريفك باقي افعالن سنان أفنديك مناسكنده تفتيش اولنه زيرا حجّك افعال چوقدر بوني بز منلا رحمة الله ك شرحي عليّ القاريدن اخراج ايلدك تمّت.

Prepisao ʻAbdullah Ṣidqī, 1206/1791. godine.

3. L. 93a-102b

مناسك الحجّ
MANĀSIK AL-ḤAĞĞ

Isto kao br. 5982,1.

Prepisao, kao i prethodno djelo, ʻAbdullah Ṣidqī, 1206/1791. godine.

Na l. 102b-103 bilješke iz fikha i dove.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5983. R-5232

رساله في حلّ مشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL-I MUŠKILĀT

Risala iz fikha, od nekog Munla Saʻīda, čija nam čija nam je biografija nepoznata. U uvodu se navodi da je djelo nastalo za vrijeme sultana Murada u Budimu 994/1585. godine. To su predavanja koja je gore spomenuti munla Saʻīd držao učenicima u medresi u Budimu. Na turskom jeziku.

Wiesbaden XIII4, 47-48.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على من نَزَّلَ بشأنه **وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ**.... بُوندنصكره مَعْلُوم أُولسون كه بو ترجم يه باعث اولدركه طقوز يوز طقصان درت تاريخنده سلطان مراد وخان غازي.... عصرنده بودن شهرنده مدرسه كوشه سنده طلبه، علومده منلا سعيد نامنده.

Završetak (l. 21a):

آخره: سؤاللرن جوابي بونلردر ديدكده دخي منلا سعيد تحسين ايلدي ابن مسعود حضرتلري بدايت قرا ،ت ايلدكلري صلوات شريفين دخي تفصيلي بودر والله أعلم بالصّواب تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 21; 19 x 13,5 (12,5 x 8); 10 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā efendī b. Ḥasan Fahmī efendī 21. safera 1264/1848. godine (bilješka na l. 21a):

هر كيم بو كتابي اوقورسه منلا سعيده وبو كتابي يازلنه مصطفى أفندي بن حسن فهمي أفندي غفر الله اهما حرر في اليوم الحادي والعشرين من شهر صفر الخير سنة اربع وستين ومائتين وألف.

Vakuf Ḥasan efendi Bōyō zāde (pečat na l. 2a, 11a i 21a).

5984. R-5976

Zbirka (مجموع), 2

L. 19; 21 x 15. Dimenzije teksta i ostali elementi različiti kod svakog djela.

Bez poveza.

1. L. 1-8b

رساله منظومه خوب ومرغوب
RISĀLA MANẒŪMA ḪŪB WA MARĠŪB

Spjev o namazu što ga je sastavio Saʻdī, umro poslije 1000/1591. godine. Rad je dovršen u doba sultana Murad-hana III. (994/1585. godine. Pisac kaže da se tad nalazio u Vidinu (Bugarska), sav predan nauci, kad mu je došao jedan sufija i postavio nekoliko pitanja iz fikha. Ova kasida je odgovor na postavljena pitanja. Kasida je poznata još pod naslovima: قصيدة سعدي في الصّلوة، خوب ومرغوب، رسال لاجل الصّلوة - رساله منظومه.

Dobrača II, 850,13; 1033,3; 1546.

Početak (l. a):

أوّله: خد ايه صمد هزار ان شكر ومنّت   كه محبوبنه بزى قلد ى امت

Završetak (l. 8b):

آخره: ايشيدوب بو دعاء دين آمين   هيث بو له مقصودنه وصلت

Dimenzije teksta 16,5 x 12; 20 redaka u dva stupca. *Taʻlīq*, krupan. Mastilo crno, pisano tupim perom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 9b-10a

مدحيه حضرت علي
MADḤIYYA ḤAḌRAT ‘ALĪ

Kratka kasida u pohvalu hazreti Alije, četvrtog halife, od nepoznatog autoa, na turskom jeziku. Naslov prema tekstu.

Početak (l. 9b):

أوّله: اي شير حق كه نام شريفيدر علي   كوثر شرابي ساقيدر هتك الي

Završetak (l. 10a):

آخره: يا مظهر العجايب عونا لنا علي   ادعوك كل هم وغم نسيخلي.

Dimenzije teksta 16,5 x 12; 20 redaka u dva stupca. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, pisano tupim perom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepisao isti, nepoznati prepisivač, kao i prethodno djelo.

Na l. 11-17 fetve iz nasljednog prava, na turskom jeziku. Samo prva fetva na l. 11a je potpisana od Muḥammada muftije iz Banjaluke: (l. 11a):

كاتبه الفقير محمّد المفتي بمدينة بنالوقه.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

5985. R-8554

عبادات بدنيّه
‘IBĀDĀT-I BADANIYYA

Priručnik o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (faṣl). U predgovoru autor kaže da ga je napisao prema sličnim djelima na arapskom jeziku, u prvom redu po uzoru na djelo *al-Fiqh al-akbar* od Abū Ḥanīfe.

Popara IX, 5675; Dobrača II, 1547-1554; Boškov I, 49; Karatay t, 255-258; Wiesbaden XIII/3, 46, str. 36.

Početak (l. Ib):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين بكلّ نعمائه وآلائه على الدّوام، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد سيّد الأنام...أمّا بعد، اى مؤمن قرنداش بلكل كه الله تعالينك نعمتلردن وعبادتدن اولو نعمتي يوقدر...مخلص قرنداشلرم ايچون بر مقدّمه دوزمكه مستجمع مسائل اولوب عباداده نفعي چوق أوله...وبو كتابه عبادات بدنيّه ديبو آدويردك...

Završetak (136):

آخره: من زهد في الدّنيا أدخل الله الحكمة قلبه وأنطق بها لسانه وعرفه داء الدّنيا ودواءها وأخرجه منها سالما إلى دار السّلام تمّت بعون الله تعالى.

L. 136; 18,5 x 11 (14,5 x 6,5); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez kožni.

I u ovom primjerku se nalazi bilješka o datumu nastanka ovoga djela kao i u nekim drugim primjercima koji se nalaze u ovoj biblioteci (vidi Dobrača II, 1547), s tim što se ovdje kao godina nastanka navodi 982/1574, a kao pisac spominje neki Isḥāq b. ‘Abdullah. Bilješka je tako formulisana da bi se moglo zaključiti da se radi o autografu. Međutim, sudeći po papiru, rukopisu i ostalim elementima, naš primjerak je mnogo mlađi pa je jedino vjerovatno da je prepisivač prepisao ovu bilješku iz nekog starijeg prepisa ovog rukopisa.

Na zaštitnom listu na kraju rukopisa bilješka pisana latinicom:

Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu. Ovu sam knjigu dobio putem pošte od Mustafe Brke, iz Šipraga, K. Varoš, dana 5. II 1982. godine. Kasim Hadžić profesor GHM u mirovini, Sarajevo, 12. II 1982. godine.

5986. R-8324

عبادات بدنيّه
‘IBĀDĀT-I BADANIYYA

Isto kao br. 5985.

L. 184; 20 x 14 (14,5 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, lijepo ispisan. Mastilo crno, kvalitetno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopu. Oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju rukopisa 7 praznih listova.

Vlasnici Isma‘īl paša, god. 1172/1758. i aš-Šayḫ Ḥusayn (bilješka na trećem zaštitnom listu na kraju rukopisa).

5987. R-5607

Zbirka (مجموع), *3*

L. 71; 20,5 x 13 (12 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, sitniji, vokaliziran. Mastilo crno. Mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, presvučen crnim platnom, novijeg datuma.

1. L. 1-38a

علم حال لسراج الدّين
ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Kratki ilmihal, na turskom jeziku, o vjerovanju i namazu od nekog Sirāğuddīna. U rukopisu naslov pogrešno هذا كتاب سراج المصلي. Neki izvori navode da je pisac ovoga ilmihala šayẖ Muḥammad b. Muṣṭafā Qādī-zāde, vaiz, umro 1045/1635.

Rieu, 7; Dobrača II, 1622.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق نبيَّ علي فطرة الإسلام وعلي كلمة الاخلاص وعلي دين نبينا محمّد... بَشْ اِسْلاَمْ دِين ايچنده اولان كِشِي أوّلا كَتِرونك......

Završetak (l. 38a):

آخره: ... دعاء ايمان...واغفر لنا ذنوبنا يا رحمان يا رحيم سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام علي المرسلين والحمد لله رب العالمين. .

2. L. 38a-45a

رساله رومي محمّد أفندي
RISĀLA RŪMĪ MUḤAMMAD EFENDĪ

Isto kao br. 5950,2.

3. L. 45a-52a

رساله قاضي زاده أفندي
RISALE QĀḌĪ ZĀDE EFENDĪ

Isto kao br. 5949,3.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, 1137/1724. godine.

Na l. 52a-71a nalaze se dove za razne prilike, na arapskom jeziku, prepisane rukom istog prepisivača.

5988. R-7232

Zbirka (مجموع), *3*

L. 29; 22,5 x 17 (14,5 x 9,5); 13-19 redaka. *Nast'alīq*, krupan, prvo djelo vokalizirano. Papir žućkast i bijel, srednje debljine, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

1. L. 1- 18

علم حال لسراج الدّين
ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 5987,1.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق نبيَّ علي فطرة الإسلام وعلي كلمة الاخلاص وعلي دين نبينا محمّد... بَشْ اِسْلاَمْ دِين ايچنده اولان كِشِي أوّلا كَتِرونك...

Završetak (l. 18b):

آخره: ... دعاء ايمان...واغفر لنا ذنوبنا يا رحمان يا رحيم سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام علي المرسلين والحمد لله رب العالمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na l. 18b pečat na kome se čita ime vlasnika: Murad Muḥammad.

2. L. 19 b- 22

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Kratak katekizam (ilmihal) u obliku pitanja i odgovora od nepoznatog pisca. Ovaj ilmihal ima različite verzije, naslove i početke, a pitanja su uvijek izražena istim riječima : اكر صرسلر - ako bi neko pitao.

Dobrača II, 1433,3.

Početak (l. 19 b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام ... صور سلر كه مسلمان مسين ايت الحمد لله مسلمانم اكر صور سلر كه الحمد ديمنك معناسي...

Završetak (l. 22a):

آخره: ...بو دورت سؤال بلوب جواب ويره مزسه اول كمسنك امامتي جائز كلدر. تمت الكتاب

3. L. 22b-27a

علم حال - مختصر حلويّات
ʻILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Isto kao br. 5980,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 27-29 posljednji list nekog djela i bilješke iz fikha.

5989. R-8286

Zbirka (مجموع)*, 4*

L. 87; 19 x 15 (14,5 x 9); 13-15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokaliziran. Papir svjetložut, različite debljine, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, znatno oštećen.

1. L. 1-13

علم حال لسراج الدّين
ʻILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 5987,1.
Listovi 10-13 naknadno dopisani.
Na l. 1a naslov هذا كتاب جواهر الإسلام.
Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.
Na l. 14 nikah dova.

2. L. 15b-55b

وصيّتنامهء بركوي
WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ

Isto kao br. 5915.

Završetak ovdje (l. 55b):

آخره: بو قياس اوزره اون وارنجه اندن صكره غسل ايده نمازين... نيّت ايده طوته
لازم دكلدر. تمّت تمام.

Prepisao Munlā Aḥmad efendī Ćejvan, iz Bihaća 1276/1859. godine. Na l. 56 teobe dova (dova za pokajanje). Na l. 57-58a citati iz Kur'ana i *ta'bir-nama.*

3. L. 59-78b

علم حال
ʻILM-I ḤĀL

Naslov na početku هذا كتاب علم حال

Kratka početnica islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobraća II, 1629/5; Popara IX, 5803.

Početak ovdje (l. 59b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين،
أمّا بعد، ايمان واسلام ايكسي دخي بر در قلبيله بيلوب واينانب ودليله اقرار اتمكدر...

Završetak ovdje (l. 78b):

آخره: يدنجي غيبته مصر اولمق بوبكر يدي مسئله شفاء القلوب نام كتابده مسطوردر.

Prepisao Munlā Aḥmad efendī Ćejvan, iz Bihaća 1276/1859.

4. L. 80-86

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5840, 5.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 86 b. ilahija. Početak:

الهي يا زين الله ديوانده چق حسابلر اولسه كرك اول كناهلو عاصي قوللر هپ اورايه كلسه
كرك.

Nema podatka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.
Vlasnik Ḥasan b. Mu'min (pečat na l. 81a).
Poklon od Kovačević h. Salema, imama iz Izačića.

5990. R-5528

Zbirka (مجموعة)*, 3*

L. 18; 15 x 11 (11 x 6); 11 redaka. *Nash*, krupniji, pisan oštrim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, odvojen od listova knjige.

1. L. 1b-17a

علم حال لسراج الدّين
'ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 5987,1.

2. L. 17b-18a

(علم حال لمجهول)
('ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Ovdje su samo početak i kraj, fali nepoznati broj lista iz sredine.

Popara IX, 5799.

Početak (l. 17b):

أوّله: ايمانك وشرطلري التّيدر أوّلكسي آمنت بالله معناسي بن اللهُ تعالى نك بر لكنه ووار اخنه اناندم.

Završetak (l. 18a):

آخره: همن دخي الدّم دعا، توفيق الحمد لله علي التّوفيق واستغفر الله من كل تقصير.

3. L. 18

نمازلق
NAMĀZLIK

Priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5643,2; Zürich I, 434, str. 263

Nepotpuno na kraju.

Početak (l. 18a):

أوّله: دين إسلامك شرطلري اوتوز اوچدر بشبي: شرائط إسلامدر بشدر أوّلكسي كلمه، شهادتدر يعني أشهد أن لا اله إلاّ الله وأشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...

Završetak ovdje (l. 18 b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: دردونجي ابدست فرضلري دركي أوّلكي بوزين بو مقدر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5991. R-8655

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

L. 139; 18 x 13 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom. Sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen crvotočinom na prvoj korici.

Prepisao'Umar b. Maḥmūd, muallim sibyan mekteba u mjestu Miyāna (grad u Azerbejdžanu) 1173/1759. godine.

5992. R-8281

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Rukopis nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله .أوّل الموجود: سنّتدر نيانده در نمازك سنّتدر اوتوز ايكيدر يكرمي يديسي فقه كيدانيه مسطوردر.

Završetak ovdje (l. 97):

آخره: اول كمسه سهوند ن اوترى سجد ة سهوايد ، تحياتي او قمقد رابو الليثك حزانه نعتهنده بو مسئله، مسطورد ن. تمت الكتاب.

L. 97; 15,5 x 11 (11,5 x 8); 13 redaka. *Ta'līq*, krupan, nečitak. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno, samo pojedine riječi pisane mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1169/1755. godine.

5993. R-8654

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Na l. 1b naslov krupnim crvenim slovima: هذا كتاب اوسطواني در.

L. 71; 19,5 x 13,5 (17,5 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ*, krupniji, pisan nevještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa crvenom, debljom linijom. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, izlizan, na prednjoj korici oštećen.

Prepis iz 1177/1763. godine.

Na l. 60b-71 dove na arapskom i turskom jeziku: دعاء كنز العرش مع مناجات شريف، الاسماء الحسنى.

Vlasnik Munlā 'Umar.

Iz Odbora IZ-e Vitez.

5994. R-8285

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Rukopis nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: طقوزنجي بورننك سمكي وتريني سيلدوكي مفرمه ايله نمازقلمق بوزاللنجي نماز قلمغه.

L. 107; 17 x 12,5 (12,3 x 7); Nasḫ, krupan, čitak. Mastilo crno. Poglavlja odvojena linijom crvene boje. Papir bijel, veoma tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Listovi prosuti i oštećeni.

Prepisao Muḥammad, 1191/1777. godine.

5995. R-8571

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

L. 72; 20 x 13 (15 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijep. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na zadnjoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5996. R-8656

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

L. 175; 16 x 11,5 (12 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmacima između redaka. Na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Janja.

5997. R-8657

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

L. 187; 16 x 12,5 (12 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan. Na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-3, na početku, sadržaj djela.

5998. R-8331

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: طقوزنجي ركوع، سجود اولان نماز ايجنده قهقهه كولسه آبدستي...

L: 10; 25 x 17 (17 x 13); 17 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na krajevima oštećeni, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5999. R-8283

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Ovo je samo fragment ovoga djela.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: معقول كُورْدي عَاقِلين بزي واستاذمذي خير ايله . . پس امدي هر كشيه ايمان ندر بلمك فرض عيندر.

Završetak ovdje (l. 50b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب علما كراهتني بيان اتدر...بو نمازلري ايجاد ايدن كمسه حق تعالى ...

L. 50; 21 x 15 (16,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Turbeta kod Travnika.

6000. R-8282

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Rukopis nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مؤمنينه عام اولدوغيچون يقين شروع اولندي تحريرينه ميسّر ايده حق ديك آمين...آمنت بالله وملئكته وكتبه...

Završetak ovdje (l. 55):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بو باب دور و رقص بياننده در...سؤال اولندي مذهب صوفيّه نجه در بيورمشلركه بطالتدر جهالتدر ضلالتدر ودخي بيورمشلركه رقص تواجدي سامري نامنده يهودي.

L. 55; 17,5 x 11 (13,5 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, litan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja i riječ مسئله pisani crvenim mastilom. Izvori iz kojih su preuzeta pravna rješenje nekog pitanja nadvučeni linijom crne boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, nedostaje prva korica a zadnja znatno oštećena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6001. R-8327

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Rukopis nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: جِلسَه در اونابكنجي بدي اعضا اوزرينه سجده اتمكدر.

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص فيآخره آخر الموجود: مسئله بش فائده نك أولكي الله تعالى اول آدمه رزقني.. اوچنجي ميدان عرصاتده اول ادمه كتاب صاغ جانبندن اولور.

L. 51; 17 x 12 (16 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Listovi prosuti i ispreturani. Na nekim od njih kustode.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Ḫalīl (pečat na l. 48a).

Poklon Hamdije Kapidžića.

6002. R-8342

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Fragment.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: همام بيورركه بوسوز بر تراويح ايله صلوة كسوفدن غيري جماعتله قلمق مكروهدر.

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بو باب حيض ونفاسه متعلق اولان مسئللر بيانده در... اكر كير وصكره كلسه كيلو نمازدن وازكجه كير وكسلسه نمازك آخر وقتنه.

L. 17; 20,5 x 13 (16 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Listovi prosuti i ispreturani. Na nekim od njih kustode.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Mulla Sulejman Redžepović.

6003. R-8424

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: مسئله إمام قعده أخيرده اوتورمغي اونودب بشينجي ركعته قالقاتده اكر بشينجينك سجده سين اتمدين.

Zavšetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر لموجود: مسئله بر كمسه ابدست الوركن انودب بر اعضاسي يوغمسه ابدستدن صكره خاطر ينه كلسه .

L. 10; 20,5 x 14 (15 x 8); 19 redaka. *Nasḫ*, lijepo složen, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen sa tanjom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6004. R-8426

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Fragment ovoga djela. Samo poglavlje o čistoći.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بر نسنه وجوده كلمز مخلوقات جمع اولسلر بر نسنه وجوده كتورمكه قادردر... بو باب طهار متعلق مسئللر بياندندر.

Završetak ovdje (l. 5b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب ابدستك مفسدلري بياندهدر.

L. 5; 20 x 13,5 (15 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobiel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Saliha Spahića imama iz Odbora IZ-e Kakanj.

6005. R-6190

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Rukopis nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: مسئله كمسه نماز قلاركن نجاست اوزره طورسه اياغنده اديكن
ياجورابي اولسه نماز جائز الماز.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بو باب دورو رقص بياننده در... سؤال اولندي مذهب صوفيّه
نجه در جواب بيورمشلركه بطالتدر جهالتدر ضلالتدر ودخي بيورمشلركه رقص تواجدي سامري .

L. 10; 20 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, lijepo složen. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6006. R-8659

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Djelo nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: آشاغي كَيْدَرْكَنْ أُويُوسَه اَبْدَسْتِي بُو زَار بَحْرُف الرَّايِقْدَه يازار.
باب ابدستك قِسِمْلَري بَيَانِنْدَه در.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: باب الحيض ونفاس...اكر اكندود نصكره دخي كلورسه
وبالجمله بر عورت قان كورسه نمازدن واورُجدن وازكله...

L. 10; 21 x 12,5 (16 x 6,5); 21 redak. *Nasḫ*, sitan, na mjestima vokaliziran, sa puno grešaka u prepisu. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi odvojeni u lagama, sa kustodama.

Povez kožni. Ukrasne rozete utisnute na sredini korica i na preklopu. Oštećen zubima glodara na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6007. R-8339

Zbirka (مجموع), 2

L. 65; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan ispisanim rukopisom, lijep i čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1-57b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي

FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: مسئله بر كمسه بيرام نمازنده امام تحيّاته اوتوردقد نصكره سلام
ويرمز دن اول كلوب يتشه يا سجده سهونده يتشه أوّل اياق اوزرنده تكبير افتتاح ايدوب امامه
اويسه امام سلام ويردكدنصكره قالقوب.

Završetak (l. 57b):

آخره: أحشام نمازده اكثر واقع اولان تشهد اوندر... اوننجي اول كمسه سهوندن اوتوري
سجده سهوايدوب تحيّات اوقمقدر بحر الرايقده يزار بو جمله مسائل انده مذكوردر تمت كتاب بعون
الله الملك الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب.

2. L. 58-66

شرح آمنت بالله للقارصي(بالتّركية)
ŠARḤ ĀMANTU BILLĀH LI'L-QĀRṢĪ

Kratka početnica (ilmihal) na turskom jeziku koju je napisao Dāwud b. Muḥammad al-Qārṣī, umro 1170/1756. godine.

Dobrača I, br. 659,6, str. 429.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من امة محمّد عليه الصّلوة والسّلام... بو ند نصكره معلوم أوله كه بن الحاجّ داود بن محمّد القاضي الحنفي ويرمكه عقائد أهل سنّت والجماعت.

Završetak (l. 9b):

آخره: وملة ديرلر وعمله متعلق اولان ... والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

Cijelu zbirku prepisao as-Sayyid Muḥāram b. Muḥammad u Hanikahu Gazi Husrev-begove medrese, 1145/1732. godine.

السّيد محارم ز. محمّد في مدرسة خانقاه سنة ١١٤٥.

Na l. 58a naslov crvenim slovima:

هذا كتاب رسالة مقدّمة الإسلام الحاجّ داود القاضي.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6008. R-8631

Zbirka (مجموع), *2*

L. 112; 19,5 x 16 (16 x 12); 12 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen dužinom preklopa. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-98b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Na l. 1b crvenim slovima naslov: هذا كتاب اسطواني.

Isto kao br. 5947,2.

2. L. 98b-112b

موسى حقنده بر حكايه
MŪSĀ ḤAQINDA BIR ḤIKĀYA

Isto kao br. 8344,2.

Prepis zbirke završen 21. džumadel-evvela 1263/1847. godine.

6009. R-8425

Zbirka (مجموع), *3*

L. 62; 20,5 x 14; dimenzije teksta i ostali podaci različiti kod svakog rukopisa. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-46a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Dimenzije teksta 13,5 x 7,5; 15 redaka. *Nasẖ*, sitniji, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, riječi مسئلة pisane crvenim mastilom. Tekst na prvih 10 lista uokviren sa tanjom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Na l. 1b naslov هذا كتاب مسائل.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču i godini prepisa: Muṣṭafā, 20. rebiul-evvela 1139/1726. godine.

تمّ تمميق الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يوم العشرين من ربيع الأوّل سنة تسعة وثلثين ومائة وألف، على يدي أفقر عباد الله مصطفى.

Na l. 47 dova Ebū Ḥanīfe, sastavljena od lijepih imena (asmā'u-ḥusnā).

2. L. 48b-55b

جدول تحويل سال وتواريخ مشهورة
ĞADWAL TAḤWĪL SĀL WA TAWĀRĪẖ MAŠHŪRA

Takvim za 1191/1777. godinu po hidžretskom i nekim drugim poznatijim kalendarima sa važnim događajima koji su se dogodili u toj godini. Urađen veoma lijepo i pregledno u različitim bojama (crna

2. L. 58-66

شرح آمنت بالله للقارصي(بالتّركية)
ŠARḤ ĀMANTU BILLĀH LI'L-QĀRṢĪ

Kratka početnica (ilmihal) na turskom jeziku koju je napisao Dāwud b. Muḥammad al-Qārṣī, umro 1170/1756. godine.

Dobrača I, br. 659,6, str. 429.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من امة محمّد عليه الصّلوة والسّلام... بو ند نصكره معلوم أولّه كه بن الحاجّ داود بن محمّد القاضي الحنفي ويرمكه عقائد أهل سنّت والجماعت.

Završetak (l. 9b):

آخره: وملة ديرلر وعمله متعلق اولان ... والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

Cijelu zbirku prepisao as-Sayyid Muḥāram b. Muḥammad u Hanikahu Gazi Husrev-begove medrese, 1145/1732. godine.

السّيد محارم ز. محمّد في مدرسة خانقاه سنة ١١٤٥.

Na l. 58a naslov crvenim slovima:

هذا كتاب رسالة مقدّمة الإسلام الحاجّ داود القاضي.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6008. R-8631

Zbirka (مجموع), *2*

L. 112; 19,5 x 16 (16 x 12); 12 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen dužinom preklopa. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-98b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Na l. 1b crvenim slovima naslov: هذا كتاب اسطواني.

Isto kao br. 5947,2.

2. L. 98b-112b

موسى حقنده بر حكايه
MŪSĀ ḤAQINDA BIR ḤIKĀYA

Isto kao br. 8344,2.

Prepis zbirke završen 21. džumadel-evvela 1263/1847. godine.

6009. R-8425

Zbirka (مجموع), *3*

L. 62; 20,5 x 14; dimenzije teksta i ostali podaci različiti kod svakog rukopisa. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-46a

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Dimenzije teksta 13,5 x 7,5; 15 redaka. *Nasḫ*, sitniji, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, riječi مسئلة pisane crvenim mastilom. Tekst na prvih 10 lista uokviren sa tanjom crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Na l. 1b naslov هذا كتاب مسائل.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču i godini prepisa: Muṣṭafā, 20. rebiul-evvela 1139/1726. godine.

تمّ تنميق الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يوم العشرين من ربيع الأوّل سنة تسعة وثلثين ومائة وألف، على يدي أفقر عباد الله مصطفى.

Na l. 47 dova Ebū Ḥanīfe, sastavljena od lijepih imena (asmā'u-ḥusnā).

2. L. 48b-55b

جدول تحويل سال وتواريخ مشهورة
ĞADWAL TAḤWĪL SĀL WA TAWĀRĪḪ MAŠHŪRA

Takvim za 1191/1777. godinu po hidžretskom i nekim drugim poznatijim kalendarima sa važnim događajima koji su se dogodili u toj godini. Urađen veoma lijepo i pregledno u različitim bojama (crna crvena, zelena, narandžasta). Tabele odvojene sa podebljanom a tekst uokviren sa širokom linijom zlatnožute boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 56b-62

(تجويد لمجهول)
(TAĞWĪD LI MAĞHŪL)

Udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 56b):

أوّله: بلكه حركت اوچدر ضمّه در فتحدر كسردر امدي اُوتْريه ضمّه دلر اُوسْتُنه فتْحَ درلر.

Završetak (l. 62a):

آخره: حرف مع غنه م، ن ،و، ي، حرف بلا غنه ر، ل، حرف اظهار ء، ه، ح، خ، ع، غ، قرف القلب ب، حرف اخفا ت، ث، ج، د، ذ، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ق، ك، تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب.

Dimenzije teksta 14 x 9; 17 redak. *Nasẖ*, sitan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 62 b nekoliko stihova na turskom jeziku:

روايت قرق درهم ضمق اي بار   هوان ايچنده اي طالب وفادار.

6010. R-7636

Zbirka (مجموع), *3*

L. 85; 20 x 14 (15,5 x 8); 21 redaka. *Nasẖ*, sitan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, istaknute riječi pisane ili nadvučene crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, djelimično zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, čvrst, oštećen na hrbatu i preklopu, pa kasnije nevješto popravljan. Sa unutrašnje strane korice obložene ukrasnim papirom.

1. L. 9b-63b

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Prepisao neki Ḥasan, 1158/1745. godine (l. 56b pečat nečitak).

Na l. 5-7 sadržaj ovoga djela, te ponovo pečat prepisivača.

Na l. 64-70 bilješke iz fikha i nekoliko hadisa o vrijednosti učenja Kur'ana.

2. L. 71b-79b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 81b-85

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Isto kao br. 5900.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1-1-4 na početku rukopisa bilješka o namazu prilikom pomračenja sunca i mjeseca na turskom jeziku, prenesena iz djela شرح المشارق. Nismo mogli ustanoviti o kom se izvoru radi, pošto ima puno djela pod ovim naslovom.

Iz zaostavštine Muhameda Čaršimamovića.

6011. R-8277

رساله، حمزه أفندي
RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5899,4.

L. 23; 21 x 14,5 (15 x 7); 18 redaka. *Ta'līq*, krupan, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1168/1754. godine.

Na l. 23b dova protiv kuge (هذا دعاء طاعون)

Iz Odbora IZ-e Visoko.

6012. R-5766

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5899,4.

Na l. 1a naslov رسالة بيع وشرا.

L. 19: 20,5 x 15 (16,5 x 9,5): 21 redak. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir žućkast, tanak, glat, veoma kvalitetan, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa sačuvanim ostacima originalnih korica koje su nalijepljene na povez.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6013. R-8672

Zbirka (مجموع), *2*

L. 68; 16 x 11 (11,5 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno i crveno. Papir bijel, različite debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza

1. L. 1- 50a

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5899,4.

2. L. 51b-68a

تجويد قره باش

TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine.

Popara IX, 5779,7; Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621/3; Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Fajić III, 2055/3; Popara-Fajić VII, 4557/2; Hasandedić, 176/2; Şeşen, 3, str. 2; Spaho I, 35, str. 14

Početak (l. 51b):

أوله: الله تعالى به حمد وثنادن ورسولنه ودخي آل واصحابنه صلوة وسلامدن نصكره معلوم أوله كه حرف مدّ اوچدر...

Završetak (l. 68a):

آخره: برى دخي سُلْطَانِيَةْ وَ برى دخي سوره، قارعةْ دَهْ مَاهِيَةْ

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad aga Zilğī zāde (Zildžić), 15. ramazana 1220/1805. godine (bilješka na l. 50a):

رمضان شريف اون بشنجي كونك سنه ١٢٢٠، زلجي زاده اسيد محمّد اغ .

Vlasnici al-Ḥāğğ Ṣāliḥ agā, al-Ḥāğğ Muṣṭafā agā, Aḥmad agā, i Muḥammad agā 'Alamdār, 1224/1809. godina.

6014. R-8280

Zbirka (مجموع), *3*

L. 36; 19,5 x 13,5 ; dimenzije teksta i ostali podaci različiti. *Nasḫ*, mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima razljeveno, značajnije riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir srednje debljine, bijel, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-27

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5899,4.

Dimenzije teksta 15 x 7,5. Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 28-30

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida iz islamske dogmatike, na arapskom jeziku. Napisao Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farġānī, umro 575/1179.

Ḥ. Ḥ. II, 1349; Dobrača I, str. 67/3; KAḤḤĀLA VII, 148; GAL G I, 429; H. Loebenstein 2091; Jahić VI, 4132,4.

Početak (l. 28a):

يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي

Završetak (30a):

وإني الحق أدعو كل وقت لمن بالخير يومًا قد دعا لي

Dimenzije teksta 16,5 x 8,5; tekst pisan u dvije kolone.

Prepisao Yūsuf b. Muḥammad, bez oznake godine i mjesta prepisa.

Na l. 30-31a bilješke iz gramatike arapskog jezika.

3. L. 31-36

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Isto kao br. 5840, 5.

Dimenzije teksta 16 x 9; 17 redaka.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a bilješka, na arapskom jeziku, o Adem a. s. Na l. 36a tri početna stiha opsežnog djela الرِّسَالَة المُحَمَّدِيَّة (vidi *Fajić III, 2321*).

Poklon Merđanić Idriz ef. iz Odžaka kod Bugojna.

6015.

R-5056

Zbirka (مجموع), *4*

L. 19; 21,5 x 14 (16,5 x 8,3); 25 redaka. *Nasḫ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1-13a

رساله، حمزه أفندي

RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Isto kao br. 5899,4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: مزارعهده فسادden صاقنمنك بياننده خاتمه كسب خبيث اولنلري بياننده در.

Završetak (l. 12a):

Na listu 12b-13a bilješke iz arapskog jezika i fiqha.

2. L. 13b-25b

شرح كتاب ألفاظ الكفر

ŠARḤ KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Komentar djelu ألفاظ الكفر koje je napisao Muḥammad b. Ismā'il b. Muḥammad poznat kao Badr ar-Rašīd, umro 768/1366. godine. Ovaj komentar je napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606. godine.

Ahlwardt II, 2139; Ḥ. Ḥ. II, 1396.

Početak (l. 13b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام... إعلم انه الشّيخ العلامة المعروف ببدر الرّشيد من ائمّة الحنفية رحمه الله تعالى جمع أكثر كلمات الكفرية بالاشارات الايمانية فيها أنا أبيّن رموزها وأعيّن كنوزها.

Završetak (l. 25b):

آخره: ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم وهذا ما قصدناه تتمة ما اردناه ونسأل الله العافية... فانهّ النّاصر والمولى والحمد لله أوّلاً وآخراً والصّلوة والسّلام على نبيّه باطنًا وظاهراً آمين يا ربّ العالمين ويرحم الله عبداً قال آمين.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 26a-30a

هذا شرح الأسماء الحسنى

HĀẒĀ ŠARḤ ASMA' AL. ḤUSNĀ

Komentar Božijih lijepih imena. Na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Na l. 26a naslov krupnim crvenim slovima: هذا شرح اسما الحسنى.

4. L. 31-33a

(ملّت ابراهيم عليه السّلام خصوصنده رساله بديعه)

(MILLAT IBRĀHĪM 'ALAYH AS-SALĀM ḪUṢŪṢINDA RISĀLA BADĪ'A)

Risala o vjeri Božijeg poslanika Ibrahima i njegovom odnosu prema islamu. Napisao, na turskom jeziku, Yaḥyā-efendī Minqārī zāde, umro 1088/1677. godine.

Dobrača I, 512; II, 1827,2; Fajić III, 2536,2.

Početak (l. 31b):

أوّله: الحمد لله على ملّة الإسلام محمّد عليه الصّلوة والسّلام اما بعد بو عبد الفقير منقاري
زاده ... ملّة إبراهيم عليه السّلام خصوصنده دائر اولان سوال جوابنده.

Završetak (l. 33a):

آخره: ملّت محمّد اولوب اصلنده ملت إبراهيم اولان اوزرنه (....) اولدوم وبوقصدكركدر
والله تعالى أعلم بو مقدار مقنعدر تفصيل مشبع مراد ايدنه رساله مطوله مراجعت ايلسدر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6016. R-4855

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي

TABYĪN AL-MARĀM FĪ ŠARḤ RISĀLA-I ḤAMZA EFENDĪ

Naslov na donjem presjeku listova شرح رساله، حمزه أفندي

Komentar na raspravu o trgovini, kupoprodaji, kamati i pitanjima u vezi s tim, poznatu pod nazivom رساله، حمزه أفندي(v. br. 5644/3). Osnovno djelo na turskom jeziku napisao je Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. godine, a ovaj komentar, također na turskom jeziku, aš-Šayḫ Muṣṭafā b. as-Sayyid 'Abdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī, umro 1143/1730. godine. Ovaj komentar napisao je 1129/1717. godine.

Popara IX, 5752; Dobrača II, 1601-1610; Bratislava, 404, str. 292; O. M. I, 349.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وثنا اولسون اللّهه عالملري يوقدن وار ايدوپ هرنسنه، ممكن اولان كمالنه
ارشدردي خصوصًا نوع انسانه بلمدكي...بوندن صكره أبو الفتح سلطان محمّد جامعنده درس عامّ
طريقتجي أمير ديمكله معروف بو فقير شيخ مصطفى ايدر حمزه أفندي مرحومك بيع وشرا رسالنده
(!) شرح وترجمه يه محتاج اولان محلّنى بيان ايله اوزرينه شرح اولمق اوزره...

Završetak (l. 190a):

آخره: وبالجمله كندو كرمنه لائق لطفلرينه ونعمتلرينه اولا شدر ويجمله سنك اجلّ وعلاسي
اولان...تمام ربّمدن اويله رجا ايدمكه نيجه مؤمنلر انتفا ايدوب دعاده أوله اتمامى بيك يوز
يكرمي طقوز سنه سنك آيلونده (!) ورجب شريف آينك بشنجي كوني مبارك اثنين كوننده واقع
اولمشدر شرحمز دخي مؤمنلره مبارك أوله، آمين تمّت تمام.

L. 190; 20,5 x 14,5 (14 x 8,5); 14 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, razljeveno, posebno na prve svije stranice. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi prosuti, sa kustodama. Na l. 1b unvan, nedovršen. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa dvije široke linije zlatnožute boje. Na ostalim listovima tekst uokviren sa debljom, crvenom linijom.

Povez kožni, sa preklopom.

Prepisao 'Umar b. Muṣṭafā, Ljubinac, u medresi At Mejdan, početkom ševvala 1181/1767. godine.

الحقير الفقير كاتب هذا الكتاب الخطير لوبنلي عمر بن مصطفى وقد وقع الفراغ من كتبه هذا
الكتاب في أوائل شوال يوم تسع من يوم دوشنبه بعد الظّهر قبل العصر في مدرسي آت ميدان من
سنة احدى وثمانين ومائة وألف بعد الهجرة من له العزّ والشّرف

6017. R-7770

الفوائد العليّة من مسائل الشّريعة الجليّة

AL-FAWĀ'ID AL-'ALLIYYA MIN MASĀ'IL AŠ-ŠARĪ'A AL-ĞALIYYA

Djelo iz područja fikha, u obliku fetvi, na turskom jeziku. Napisao Muḥammad b. 'Alī aṭ-Niṭārī al-Qayṣarī, um. 1112/1700. godine.

Ovaj pisac je u stvari sakupio i proširio tumačenja svoga oca kako je to navedeno u uvodu djela.

Dobrača II, 1613; Kaḥḥala VII, 226; A. M. I, 764; Ḍayl II, 208; Ğayhan II, 775.

Početak (1b):

أوّله: الحمد لله العليّ العلاّم كثير الفضل والأنعام الّذى أحكم بنيان مصالح الأنام...وبعد
فهذه فرائد فوائد ماعين رأت مثلها...وسمّيتها بالفوائد العليّة...

Završetak: (l. 132a):

آخره:و قد بقي في مجموعته اسكنه الله تعالى فى اعلى جنانه مسائل منقولة عربية و فوائد معقولة شريفية بحيث لا يسمع هذه الجريدة لا براوها وفقنالله تعالى على ترتيبها بوجه اجمل و تهذيبها باسلوب الاكمل انه جواد كريم وهو حسبى ونعم المعين.

Na l. 1a naslov: هذا كتاب فوائد العلية

L. 132; 21,5 x 16 (16 x 8,5): 19 redaka. *Ta'līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Mastilo crno, na mjestima, u dodiru sa vlagom, razljeveno. Naslovi poglavlja i riječi مسئله i جواب pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren sa debljom linijom zlatnožute boje, ojačanom sa po jednom tanjom linijom crvene i crne boje. Na početku teksta unvan izrađen u zlatnožutoj boji. Tekst na ostalim listovima uokviren sa tankom crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom, prosuti, sa originalnom folijacijom i kustodama. Na zaštitnim listovima 2-3 na početku, sadržaj djela.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu. Oštećen na hrbatu.

Prepisao, u Bursi, Ṣāliḥ b. Mūsā b. Ḥiḍr, u prvoj dekadi muharrema 1136/1723. godine.

Vlasnik al-Ḥāǧǧ Aḥmad, valija Burse (bilješka i pečat na zaštitnom listu 1a) zatim Rašīd zāde Muḥammad b. Sulaymān, god. 1230/1814 (bilješka i pečat na l. 1a).

Na l. 132b-134 bilješke iz fikha.

Rukopis otkupljen od Mešić Suvada iz sela Lepenice kod Tešnja.

6018 R-8297

الفوائد العليّة من مسائل الشّريعة الجليّة

AL-FAWĀ'ID AL-'ALLIYYA MIN MASĀ'IL AŠ-ŠARĪ'A AL-ĞALIYYA

Isto kao br. 6017.

L. 99; 21,5 x 15,5 (17 x 9); 21 edak. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Neki listovi oštećeni, pa naknadno nevješto popravljani. Sa kustodama.

Povez kožni, mehak, očuvan. Korice obrubljene sa dvije utisnute linije i rozetom na sredini. Na zaštitnom listu 1-2 na početku sadržaj djela.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl Memiš, dok je bio naib kadije u Silistri u selu Kuydžuk u nahiji Dobrudža, 24. džumadel-ahira 1156/1743. godine.

أتممت هذا الكتاب في وقت نيابتي ... بقرية قيوجق بناحية دوبريجه في يوم الإثنين وهو اربع وعشرين من شهر جمادي الآخر لسنة ستة وخمسين ومائة وألف من له العز والشرف عليه افضل الصّلوة والسّلام ألف ألف من الفقير محمّد بن خليل ممش النائب بناحية دوبريجه

6019. R-4697

الفوائد العليّة من مسائل الشّريعة الجليّة

AL-FAWĀ'ID AL-'ALLIYYA MIN MASĀ'IL AŠ-ŠARĪ'A AL-ĞALIYYA

Isto kao br. 6017.

L. 166; 22 x 14; (15 x 6,5); 19 redaka. Nasḫ, lijep i čitak. Mastilo crno, a riječi مسئله i الجواب pisane mastilom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Papir tanak, glat, svjetložute boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na l. 1b lijep unvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa jednom širokom i jednom užom linijom zlatnožute boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, čvrst, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom gdje se navodi da je rukopis prepisao Muḥammad Sa'īd b. 'Abdulkarīm al-Qurawī, 1196/1781. godine.

وقع الإتمام عن يد أضعف العباد محمّد سعيد بن عبد الكريم القروى غفر الله ذنوبهم فى أواخر ربيع الأولى لسنة ستّ وتسعين ومائة وألف.

Na zaštitnim listovima 4a-5b na početku sadržaj djela.

Vlasnik Muḥammad efendī Sulaymān efendī zāde (bilješka i pečat na zaštitnom listu 3a) i 'Abdulkarīm Deftedar zāde (bilješka i pečat na istom listu).

Na prvom zaštitnom listu bilješka o rođenju djece Mustafe Pirkića (پرقيك) Muhameda, Vasfije i Alije, godine 1315/1897, 1316/1898 i 1318/1900.

Na zaštitnom listu, na kraju djela, bilješka Muhameda Balića iz sela Lokve kod Tarčina.

L. 7; 19 x 15 (12 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno i crveno. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Na l. 1a naslov هذا كتاب جواهر الإسلام.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6024. R-8333

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Početak ovdje (l. 4a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلاة والسّلام علي خير خلقه محمّد وآله أجمعين. نلكل كه مسلمان اولان كشيه واجبدر.

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مسئله صاحب ترتيبك (...) نمازلري قضايه قالسه حتلفنده ايمان يله قضا ايله صحيح در.

L. 23; 15 x 10,5; bez margina; 14 redaka. Ta'līq, krupniji, nečitak, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Papir žut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evopskog porijekla. Listovi su zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 14a fragment nekog ilmihala na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: أمّا الاربعة ألتي منها فريضة الإستنجا، من الجنابة والحيض والنّفاس والنّجاسة

Završetak (l. 4a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فصل ثم إعلم أنّ المتنجي يحاج عند الدّخول والخروج من الحلم.

6025. R-8278

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: بيصره مزيد بارادته متكلم بكلماته متكون بتكوينه

Završetak (l. 86b):

آخره: وبو بش شرط بلمك كرك عاقل بالغه اولدقدن صكره اشلمك فرضدر.

L. 86; 13 x 10 (10 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir bijel, tamnobijel i svjetložut, različitih debljina, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Nedostaju neki listovi, dok su neki pogrešno uvezani i ispreturani.

Bez poveza.

Vlasnik Muhamed Bejtić (l. 66b).

6026. R-7380

Zbirka (مجموع), *2*

L. 25; 21,5 x 15 (17,5 x 9,5); 13 redaka. Nasḫ, krupan, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, sa vanjske strane obložen ukrasnim papirom.

1. L. 1b-15

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Ovdje je završetak različit. Završetak ovdje (l. 13b):

آخره: بازيجيلرك پيري ادريس ويعقوب وحضرت عثمان در امامِلرك محمّد .م مؤذنلرك بلال حبشي در تمت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 13b-15a dova na turskom jeziku.

2. L. 15b-23

مولد - وسيلة النّجاة
MAWLID WASĪLA AN-NAĞĀT

Mevlud, spjev o rođenju Muhammeda a. s. Na turskom jeziku spjevao Bursalī Sulaymān Čalabī, umro 825/1421-22. godine.

Flügel, III, 1698, str. 137-139. ; Pertsch, 363, str. 363. ;Karatay, II, 2263-2266; Nametak IV, 2760.

Ovaj spjev ima prozni uvod koji počinje :

نيت ايلمد مولود اوقمغه (!) يا ربَّ العالمين.

Početak mevluda (l. 15b):

أوّله: الله ادين ذكرايده لم أوّلاً   واجب اولدر جمله اشده هر قولاً

Završetak (l. 23b):

آخره: امتندن راضى اولسون أوّل معين   رحمة لله عليهم أجمعين

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 24-25 dova na turskom jeziku.

6027. R-2815

Zbirka (مجموع), *2*

L. 25; 17,5 x 12 (14,5 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran, sa velikim proredom. Mastilo crno. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na prvoj korici.

1. L. 1b-7a

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1262/1845. godine.

Listovi 8-12 prazni.

2. L. 13-25b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Isto kao br. 6013,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6028. R-6658

نفيسه أخرويةٌ في ترجمة الصّلوات مسعوديّة
NAFĪSA UḪRAWIYYA FĪ TARĞAMA AṢ-ṢALAWĀT MAS'ŪDIYYA

Prijevod djela صلاة مسعودية. Osnovno djelo napisao aš-Šayḫ Ḍiyāu'ddīn Abū Maḥmūd Muḥammad b. Amīnuddīn 'Abdul'azīz b. Muḥammad aš-Šīrāzī. Radi se o 50 hadisa koji govore o vrijednosti namaza a koje je autor sakupio 770/1368. godine. Naš primjerak je pevod ovoga djela na turski jezik. Preveo Darwīš Muḥammad b. Ibrāhīm al-Gülšanī al-Adirnawī, Kāmī, umro 1136/1724. godine.

Wiesbaden XIII,4, 42-43; Ḍayl II, 673, Ḥ. Ḫ. II, 1081.

Početak (l. 1 b):

أوّله: الحمد لله الّذي أعزّ الفقه والفقهاء، وأذلّ الجهل والجهلاء... أمّا بعد شرف إنسان في الدّارين ونيل درجات الكمال في الكونين بعد تزكية الباطن بالعقائد الإسلاميّة.

Završetak (l. 122b):

آخره: مسئله حضرت حضرك وحضرت يوسف عليه السّلامك قرنداشلرينك نبوتنده اختلاف اولنمشدر حاوي القدسي صاحبي جمله سنك نبوّتني تصحيح ايتمشدر والله أعلم تمّ الكتاب.

L. 122; 21,5 x 14,5 (14,5 x 7,5); 19 redaka. Ta'līk, lijep. Mastilo crno. Poglavlja i riječ مسئله pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Povez kartonski, presvučen impregriranim platnom crne boje, novijeg datuma.

Prepisao Ḥāfiẓ al-Ḥāǧǧ Ismā'īl. . . 1178/1764. godine.

Za Biblioteku poklonio Islamovski Emin.

6029. R-8434

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Kratka risala na turskom jeziku o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza, od nama nepoznatog autora. Pod ovim nazivom na turskom jeziku ima više risala. To su, obično, prevodi i prerade slične risale sa arapskog jezika poznate pod nazivom خمسون فريضة(v. Dobrača II, 899/1). Djelo je nastalo prije 1197/1782. godine, jer je te godine završen komentar na ovo djelo (vidi ovdje br. 6221).

Popara IX, 5785,1; Dobrača II, 1626/1; Karatay I, 431/IV i II, 2912/VI.

Ovaj primjerak je kompletan i u formi koja se najčešće sreće u izvorima.

Početak (l. 1b):

أوله: حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك جل جلاله فرض ايدوكي شيلردر كي بيان اولنور اكر ار
اكر عورت اولسون بونلري بلمك واكرتمك فرض عيندر انلر اللي دورتدر اولا ايمنك شرط التدر
اولكي امنت بالله...

Završetak (l. 33b):

آخر: اوچكره نداايله اسميله يا فلان بن فلان اوچنجي ندادة ديه اذكر العهد... ربي الله لا اله
الا هو رب العرش العظيم تمت تمام.

L. 33; 18 x 12 (14,5 x 8); 8 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokaliziran, sa velikim proredom. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Na l. 1b crvenim mastilom napisan naslov djela:

هذا فصل اللي دورت فرضي بيان ايدر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Spahić Zihanije iz Odbora IZ-e Kakanj.

6030. R-8435

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

L: 14; 16,5 x 11,5 (12,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon Spahić Zihanije iz Odbora IZ-e Kakanj.

6031. R-7284

Zbirka (مجموع), *2*

L. 11; 20 x 13,5 (16 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom i na mjestima oštećeni.

Bez poveza.

1. L. 1-7

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

Završetak ovdje (l. 7b):

آخره: اكر صورسلر عملده احلاص ندر... عبادتي الله تعاليه تقرب ايچون اتمك كمسه دن
شيء اميزيله اتمكدر. تم تمام بعون الله الملك الوهاب.

Prepisao Munlā Aḥmad Džāpo (جابو), 1175/1761. godine.

2. L. 8-11

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

Prepisao isti prepisivač, Munlā Aḥmad Džapo, 1174/1760. godine.

6032. R-4505

Zbirka (مجموع), *2*

L. 15; 18,5 x 12,5 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, neotporno na dodir sa vlagom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kartonski, obložen platnom zelene boje.

1. L. 1b-3b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بركوي واسطواني محمّد أفندي لربنك تقريري بسم الله الرّحمن الرّحيم حسن بصري وشيخ عبد الرّحمن المصري مختصر ايدرلركه بواللي دورت فرضي بلمك واوكرمك هركسه لازمدر.

Završetak ovdje (l. 3b):

آخره: اوچنجي طواف وزيارت ايلمك ودخي زكوتك فرضي بردر يعني نيّت ايدوب مالندن زكوتني ويرمكدر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 3b-15

نمازلق
NAMĀZLIK

Kratak priručnik o islamskoj molitvi (namazu) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1561/2; Popara IX, 5648,4.

Početak (l. 3b):

أوله: صَبَاحْ نَمَازِي دُرْت رِكْعَتْدُرْ أَوَلْ إِيكِي رِكْعَتْ سُنَّتْ آنْدَنْ إِيكِي رِكْعَتْ فَرْض قِله، اوَيْله نَمَازِي اوُنْ رِكْعَتْدُرْ أَوَلْ دُرْت رِكْعَتْ سُنَّتْ آنْدَنْ دُرْت رِكْعَتْ فَرْض آنْدَنْ إِيكِي رِكْعَتْ صوك سُنَّتِن قِله...

Završetak (l. 15b):

آخره: اللّهم ربنا تقبل منا كما تقبلت من ابراهيم خليلك واسماعيل ذبيحك ومحمّد نبيك صلّي الله تعالى عليه وسلّم.

Na l. 3b naslov crvenim mastilom:

اوقات صلوة الخمس معه ادعية سائره

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Ćamila Mujagića 25. 11. 1960. godine.

6033. R-6918

Zbirka (مجموع), *3*

L. 35; 15 x 11 (12 x 6); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno, pisano tupim perom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1-4

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

2. L. 5 -11

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

3. L. 11b-35

علم حال بوسنوي
ʿILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 8208,5.

Početak (l. 11b):

ناقص في أوله أول الموجود: يَسِلْ مُسْلِمْ يَسَامْ الحَمْدُ لِلّهِ تَعَالى، إِسْلَامْ يَه مُوىْ صِفَتْ شِتُو يَه مُسْلِمْ مُسْلِمَيه اوُنِى چُوِيَقْ شْتُونُو سِواتاجْ أُودْ بُوغه دُونِيُو.

Završetak ovdje (l. 35b):

آخره: امَا أُشْرِيَت دَا نَاسْ بُوغْ دِرَاغِي أُود جَهَنَّمَه زَاقْلُونِي سُوُوِيمْ رَحْمَتُمْ. آمين...اَللّهُمَّ بَارِكْ لِي فِي المَوْتِ وَ فِيمَا بَعْدَالمَوْتِ. صَبَاحْ وَ اَخْشَام وَقْتِنْدَه عدد ٥٢.

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

6034. R-8341

Zbirka (مجموع), *2*

L. 8; 17 x 12; (12,5 x 9); 12 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan nevještom rukom, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, oštećen na posljednjoj korici.

1. L. 1-3b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

Završetak ovdje (l. 3b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: زكاتك فَرْضِ بردرْ نسَابَه مَالِم ايسَه نيّتْ ابْلَمَكْيِيلْ كتُقْته تمَامْ ايله زكَات (!) ويرمَكْدر.

Na l. 1a naslov crvenim mastilom:

هذا اللي دورت فرضك بيان ايدر.

2. L. 5 -11

خدا ربّم
ḤODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a dova na arapskom jeziku.

Na kraju 5 praznih lista. Na posljednjem zaštitnom listu nečitak pečat vlasnika.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6035. R-8338

Zbirka (مجموع), *2*

L. 44; 16,5 x 11 (11 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1-20b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao br. 6028.

Završetak ovdje (l. 20b):

آخره :دين... ايمان... اسلام.. ملت... شريعَتْ... جُمْله سي بِحَسَبِ الذّات شَيء واحِدر بِحَسَبِ الاعْتِبَار مُغَايردر بونْلجَه اينَاندم ايمان كتُوردُم.

Na l. 1a naslov اللي دورت فرض:

2. L. 21 -44

خدا ربّم
ḤODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muḥammad Fišek (فشك), i Ḥasan.

Poklon od Mušić Fehme iz Bijeljine.

6036. R-6221

شرح اللي درت فرض
ŠARḤ ALLĪ DORT FARḌ

Komentar djela اللي درت فـــرض. Napisao ʿAbdullāh b. ʿAbdulʿazīz al-Bālīkesirī ar-Rūmī, aṣ-Ṣilāḥī, umro 1197/1782. godine. Na turskom jeziku.

A. M. I, 485.

Djelo je štampano u Istanbulu 1302/1884. godine.

Naš primjerak je nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: دخي قسمت تحقيقًا لله تعالى دونيا دولتيني.... الفريضة الثانية.

Završetak ovdje (l. 17b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفريضة الخامسة عشر . . . وقال رجل للحسن يا أبا سعيد أينام إبليس فتبسم قال لو نام لوجدنا راحة يعني بر كمسه حسن حضرتلرنه...

L. 17; 16,5 x 13 (15 x 10,5); 12 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, pisano tupim perom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6037. R- 8537

حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي
ḤAQĪQ AL-ḤAQĀ'IQ FĪ ŠARḤ RISALE-I 'ILM-I ḤAL LI AL-BIRĠIWĪ

Komentar Birgivijeva 'Ilmiḥāla na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī, umro 1215/1800. godine.

Popara IX, 5767; Kaḥḥāla XII, 283-284; Fajić III, 2492; Ismā'īl-paša, Ḍayl I, 411; A. M. II, 454

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين يا إلهي حمداً وشكراً لك أنت وفّقنا لأهم المسائل ويا هادي صلاةً وسلامًا علي نبيّك الّذي بعث الثّقلين... اي طالب صادق بلكل كه عالم محقّق وفاضل مدقّق شيخ تقيّ الدّين بركوي محمّد أفندي نيك وصيتنامه سي ضرورات دينيّة.

Završetak (l. 160b):

آخره: الحمد لله على الختام والصّلوة والسّلام على محمّد خير الانام وعلى آله...اللّهم اغفر لمؤلف اعني محمّد بن پير علي وشارحه اعني مصطفى بن محمّد الحنفي.

L. 160; 22,5 x 15,5 (15 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Prva laga otkinuta od knjige.

Povez kožni, očuvan. Rozete, floralnih motiva, utisnute na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1221/1806. godine.

Na l. 1a namjerno brisana bilješka o vlasniku rukopisa.

6038. R-8621

Zbirka (مجموع), 2

L. 193; 19,5 x 14 (15,5 x 8); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-138b

حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي
ḤAQĪQ AL-ḤAQĀ'IQ FĪ ŠARḤ RISALE-I 'ILM-I ḤAL LI AL-BIRĠIWĪ

Isto kao br. 6037.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اولنمش اولورلر زيرا خبرك خالقي الحق الله در دليل نستعذ بالله والله خالق كل شيء.

Na l. 138b-140 bilješke iz fikha.

2. 151b-193b

مجمع الجواهر
MAĠMA' AL-ĠAWĀHIR

Kratak priručnik na turskom jeziku (ilmi-hal) o islamskom vjerovanju ('aqā'id) i osnovnim vjerskim dužnostima ('ibādāt). Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī koji je živio i pisao u XVII stoljeću. Djelo je napisano u vidu pitanja i odgovora (eger sorsalar - ğevāb ver kī) po uzoru na druga slična djela poznata pod nazivom Ğawāhir al-islām.

Popara IX, 5384,7; Dobrača II, 1557; Šabanović, str. 210-211; Ždralović I, str. 199; al-Ğawhar, str. 60; Književni rad, 32

Početak (151b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، بو عبد ضعيف محتاج إلى ربّه الغنى حسن بن نصوح الدّمنوي – غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه – ايدربركون بعض اخوان ايله كتب مشهوره دن عقائده متعلق ودخي عبادته متعلق عربي مسائل مذاكره ايدركن بواثنا، مذاكرده اخواندن بريسي لطفيله ايدوب ايندكه اكر بومسائلي لسان تركي اوزره...

Završetak ovdje (l. 193b):

آخره: اكر صور سلركه بر كمسه بر شيندن اوتوري قربان اتمك نذر ايلسه زول قرباندن اهل وعياليله جائز ميدر جواب ويركه بركمسه قربان اتمكه نذر ايلسه اول قرباني الله رضا سيچون ذبح ايدوب جمله اتني اولشدرمك كركدر اندن اهل وعيالنه يدرمك جائز دكلدر الله أعلم بالصّواب.

Cijelu zbirku prepisao Sulaymān b. Muḥammad Waqf Bālālī (iz Gornjg Vakufa), početkom ševvala 1210/1795. godine (l. 193b):

قد وقع الفراغ بعون الله الملك عن تحرير هذه الشّرح والرّسالة علي يد سليمان بن محمّد الوقف بالالي مولداً والحنفي مذهباً والماتريدي إعتقاداً وذلك في ماه بشوال من سنة بعد تسع و المائين و ألف من هجرة.

6039. R-6145

در يكتا
DUR YEKTA

Priručnik (ilmi-hal) o islamskom vjerovanu i osnovnim islamskim dužnostima. Napisao Muḥammad As'ad ef. b. 'Abdullāh Imāmi zāde al-Qonawī al-Ḥanafī, kadiasker, umro 1267/1850. godine. Na turskom jeziku.

Dobrača II, 1616; Ḍayl I, 455; OM I, 244.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد لله الّذى جعلنا من المسلمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم الأنبيا، والمرسلين. . .معلوم أوّله كه عاقل بالغ اولوب مسلم اولادتدن اولان كمسه كلمتين شهادتني تلفظ ايدر.

Završetak (l. 83b):

آخره: امدي جناب رسالته اقتدا ايدوب. . . .والله مستعان وعليه التّكلان سبحان ربك ربّ **العزّة عما يصفون وسلام علي المرسلين والحمد لله ربّ العالمين**. الّفه الفقير. . . . محمّد أسعد.

L. 83; 16,5 x 12,5 (11 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijepo složen. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm, krajem safera 1243/1827. godine.

6040. R-6626

Zbirka (مجموع), 2

L. 160; 19 x 14 (16 x 9); 13-17 redaka. *Nasḫ*, čitak. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, srednje debljine, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na početku ih dvadesetak oštećeno.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na koricama i preklopu.

1. L. 1-101

مختصر در مكنون
MUḤTAṢAR DUR MAKNŪN

Skraćena prerada djela در مكنون Osnovno djelo je napisao Aḥmad b. al-Kātib Bīğān Yaziğīoğlu, umro 870/1465. godine. Ovu skraćenu preradu, po svemu sudeći, sačinio je Muḥammad efendī Nuruddīn Niksārī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov prema rukopisu (l. 100 b): بيت تمام اولدي بحمد الله مختصر در مكنون .

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مصري كورده مكه بو بابده مختصر تركي رساله نادر مراد اتدهكه لسان تركي اوزره بر رساله يزم اندن مسائل ايمان واسلام بيانده.

Završetak (l. 101a):

آخره: بو كتابي مصري علماسي (. . .) ايدوب يزميشلردر بو تركي دنلمز بلكه ترجمه قرآن على لسان قومه ديوب امضا اتشلردر محمّد أفندي نكساري اصله نور الدّين وفرغه في المصر.

Prepis iz 1104/1692. godine.

قد فرغ الفراغ من النّسخة الشّريفة في وقت الضّحى في يوم الإثنين من شهر صفر اليوم العشرين لأربع ومائة وألف.

2. L. 102 b-160a

مسائل أهل السّنّة والجماعة
MASĀ'IL AHL AS-SUNNA WA AL-ĞAMĀ'A

Djelo iz fikha, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Djelo je pisano u formi pitanja i objašnjenja (مسئلة - موعظة).

Naslov prema rukopisu (l. 102b):هذا مسائل اهل السّنّة والجماعة.

Početak (l. 102 b):

أوله: قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ يَعْنِي ايتْ يَا مُحَمَّد أولْ الله بَنْ اكا طبارين برع دُرْ شَرِيكي و يَارْدِمْجِي وَ وَزِيرِي يُوقْدُرْ.

Završetak (l. 160 a):

آخره: زَيْدْ قَاضِينِكْ مُرَاسَلَه سِنَه اِطَاعَتْ اِتْمِيه نه لاَزِمْ أُولُور كَنْدُ كَافِر عَوْرَتِي بَائِنْ طلاَقْ بُوشْ أُولُورْ أَبُو السُّعُودْ

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Rukopis je pronašao Emin Islamovski kod Avda Polića iz Gornjeg Vakufa i poklonio Biblioteci.

6041. R-8284

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Početak ovdje (l. a):

أوله: نِيَّتْ ايلدُمْ أَبْدَسْتْ آلْمَغَه نَمَازْ قِلْمَقِيچون الله تَعَالي ياقِين اَلْمَغِيچون ان شاء الله تَعَالي

Završetak (l. 19b):

آخره: اكر صورسلر اسلام ندرسن ايت اشهد ان محمّد عبده ورسوله دمكدر ايمانك باشي ندر.

L. 19; 16,5 x 11 (12 x 7,5); 9 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1142/1729. godine.

Na l. 1a naslov هذا كتاب نمازلق شريفه.

Iz Odbora IZ-e Mrkonjić Grad.

6042. R-8622

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Ovdje je završetak različit.

Završetak ovdje (l. 25b):

آخره: انجق امامه اويان جَمَاعَتْ قُرْآن اَعُوذُ دحي بسمله اوقومز والله أعلم بالصّواب.

L. 25; 16,5 x 12 (12 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijep, vokaliziran. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Hodžić. 1255/1839. godine.

كتبه الفقير الحقير محمّد بن حسين حوجيك، سنة ١٢٥٥.

Vlasnici Ibrahim Hajrić i Jonuz Šoljić.

6043. R-4934

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

L. 20; 16,5 x 11,5 (13 x 8); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6044. R-8328

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ركوعده ورمقدر سهو سجده ودمقدر... قعده اخيره در يعني صكره كه

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره آخر الموجود: وسجده لري وتحياته سائري نمازلرده كي ايده بيرام نمازين تمام اولور.

L. 21; 20 x 15 (13 x 9,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Papir žut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi oštećeni od vlage. Na nekim mjestima tekst nečitak.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6045. R-8670

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Manjkav na kraju. Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قنوت دُعَاسي بلمَيَان رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّار. بوني بلميان اللّٰهُمَّ اغْفِرْلِي ديه بوني داخى بلمزسه اوج...

L. 13; 21 x 17 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, veoma lijep. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, prosuti i ispreturani. Tekst uokviren sa debljom linijom plave boje. Na l. 1b unvan izrađen u plavoj i crvenoj boji.

Povez kartonski, izlomljen, odvojen od listova knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6046. R-8673

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Manjkav na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: أُوتُورْمَقْدُرْ دُرْدُنْجِى جَهْرِيله أُوقُمَقْدُرْ اِمَام ابسَه أُوقُنَان.

L. 16; 24,5 x 17 (15,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom, vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6047. R-8321

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أول الموجود: انزل على من بركاتك ونجني من عذاب النار ديه اوندن قولاغينه صوويره بويله اوقيه اللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ ...

Završetak (l. 36b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اذان نيت بويله... اجابت اولدركه مؤذين هر نه ديرسه عقبنجه بله الّا حَيَّ عَلَى الصَّلٰوة...

L. 36; 17 x 12 (12,5 x 9,5); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan, nečitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Veoma lošeg kvaliteta, u dodiru sa vlagom na mnogim mjestima razljeveno i nečitko. Papir žut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni. Prvi list otkinut.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Elkaz Hidajeta iz Gračanice kod Bugojna.

6048. R- 8279

Zbirka (مجموع), *4*

L. 27; 16 x 11 (13,5 x 8); 10 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Papir svjetložut, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Djelo pod rednim brojem 2. sa različitim osobinama što je i navedeno.

1. L. 1-4b

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: نمازي خُشُوعُ ايله أيْلَمه اسكي بيان ايدر امدي نمازي خشوع وخضوع اوزرينه ايلمك اولدركه.

Završetak ovdje (l. 4b):

آخره: هر كشنك حضور لريني بر برينه اولشدرلر تمام بر حضور حقّاً بريسند جميعسك نمازي (..) اولور تمت تمام.

Prepis završen 1174/1760. godine.

2. L. 6-14

خدا ربّم
HODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

Dimenzije teksta 9,5 x 6,5; 6 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst je uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Listovi uvezani obratno u odnosu na ostali dio rukopisa.

3. L. 14b-30b

بيان مناجات رسول الله
BAYĀN-I MUNĀĞĀT-I RASŪLULLĀH

Kratka rasprava na turskom jeziku o molitvi Božijeg poslanika, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2581/7; Popara IX, 5658,15.

Početak (l. 14b):

أوّله: يوزمي دركاهه دوتدم ياغنى برور دكار دردومه درمان ايرشدر ياغنى برور دكار

Završetak (l. 30):

آخره: نماز صوررمسين قراجه اوغلان ايدر ايسم شمدي كلور نقسان ويتره واجبدر بيك سكسان تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 30b-37

دعاء سرخ باد
DU'Ā' SURḪ BĀD

Dova na arapskom jeziku pod perzijskim naslovom دعاء سرخ باد protiv crvenog vjetra. Dova je slabe vjerodostojnosti i u njoj ima raznih grešaka.

Dobrača II, 1561/1; Ahlwardt III, 3649/37;Popara, 5657,6.

Nepotpuna na kraju.

Početak (l. 36a):

أوّله: أيّها الأكبران الأسودان أعوذ بالله ممّا قضى الله ربّي وربّكما وخالقي وخالقكما وحافظي وحافظكما من جميع العين والأمراض والعافات والعاهات والعلل والجنون والجذام وبحقّ هذه الأسماء العظام الجامعة...

Završetak ovdje (l. 37b):

آخره: اكر بو انساني ادیله دیه سين قيوب كتمزسين اون ايكي قاضي نك كناهي سني طوتسو بو ذكر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6049. R-7680

Zbirka (مجموع), *3*

L. 43; 16 x 11,5 (12 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Pojedini listovi prosuti.

1. L. 1a -8a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: ولجميع المؤمنين والمؤمنات ...اَللّٰه أكْبَرْ ديه أمّا نابالغ قزچوغازلره بويله اوقويه لر.

Završetak ovdje (l. 8a):

آخره: آندن صكره دين اخواندن بعض نسنه بيان لر اولنور.

2. L. 9a-28b

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM

Kratak Ilmihal na turskom jeziku o imanskim i islamskim šartima, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2577/2; Popara IX, 5792,2.

Početak (l. 9a):

أوله: الحَمْدُ لله رَبِّ العَالَمِينَ... أمَّا بَعْدُ، هَرْ مُؤمِنَه لازِمْدُرْ كِه اِيمَانْ وَ إِسْلاَمْ نَه ايدُ كين بِلمَكْ كَرَكْ دِينَدَه صورْ دُقْلَرِي...

Završetak (28b):

آخره: جيم جبرائيل ميم محمّد... دِينِ اِسْلاَمْ غَيْرَتِنَه بَشْ وَقْتْ نَمَازْ ثَوَابِنَه سُلْطَانْ غَازِي مَحْمُودْ خَنِكْ اَيَّامِ دَوْلَتِنَه عَشْقِيلَه دِيَه لوم الله الله الله هو هو هو.

3. 28 b-43b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Isto kao br. 5988,2.

Završetak ovdje (l. 43b):

آخره: يكرمي دردنجي حق سبحانه وتعالى اندن هر بر مرض كسه بر درلو ازحمت چكميسه والله أعلم.

Cijelu zbirku prepisao Monlā Muḥammad b. Muḥammad Čalabī Sāmī zāde, 1167/1753. godine.

كاتب الحروف منلا محمّد بن محمّد چلبى (!) سامي زاده .

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Zenice.

6050. R-8626

Zbirka(مجموع), 2

L. 35; 15,5 x 11 (12 x 6); 11-15 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Kod prvog djela čitljiv. Mastilo crno, nekvalitetno. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, izlizan, djelimično oštećen na hrbatu.

1. L. 1-16a

نمازلق
NAMĀZLIK

Isto kao br. 6031,2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: صَبَاحْ نَمَازِي دُرْت رِكْعَتْدُرْ أَوَّلْ إِيكِي رِكْعَتْ سُنَّتْ آنْدَنْ إِيكِي رِكْعَتْ فَرْض قِلَه، اوِيلَه نَمَازِي اوْنْ رِكْعَتْدُرْ أَوَّلْ دُرْت رِكْعَتْ سُنَّتْ آنْدَنْ دُرْت رِكْعَتْ فَرْض آنْدَنْ إِيكِي رِكْعَتْ صوك سُنَّتِن قِلَه...

Završetak ovdje (l. 16a):

آخره: نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ نَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ الجِدَّ بِالْكُفَّارِ مُلْحِق، رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 16b-28a

(حديث أربعين)
(ḤADĪṮ ARBA'ĪN)

Četrdeset hadisa od nepoznatog sabirača, sa komentarima na turskom jeziku. Tekst je pisan tintom veoma lošeg kvaliteta, tako da je teško čitljiv, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 16b):

أوله: هذا كتاب حديث أربعين ... الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على نبيّه وحبيبه أفضل المخلوقين...

Završetak (l. 28a):

آخره: الحديث الأربعون قال ع م ترك الصّلوة شرك خفيٌ وترك السّلام خيانة.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6051. R-8414

Zbirka (مجموع), 3

L. 100; 14,5 x 10,5 (11 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na mjestima oštećeni, sa kustodama.

Povez kartonski, nedostaje zadnja korica.

1. L. 1b-45a

رساله شيخ علي أفندي
RISĀLA-I ŠAYḪ ʻALĪ EFENDĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke, na turskom jeziku. Napisao aš-Šayḫ ʻAlī, čija nam je biografija nepoznat.

Naslov na l. 1b:

شيخ علي عصمه اللّه تعالى دينه وابدسته ونماز واستغفار متعلق تاليف ايلديكي رسالدر.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين أمّا بعد بو حقير بر تقصير شيخ علي غفر اللّه ولوالديه...اوشقلرايچون بر مختصر رساله لسان تركي ايله جمع وتاليف ايلدم.

Završetak (l. 45a):

آخره: يا ربّ اكر بندن كفر وعصيان صادر اولديسه توبه اتدم دين وإسلام كيردم...وپيغمبرلرن مرادي اوزره ايناندم حقدر أَشْهَدُ أَنْ لاَ اله اللّه وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُه.

Na listovima 46-47 hatma dova.

2. L. 48b-62a

رسالة في فضيلة الصّدقة وأحكامها
RISĀLA FĪ FAḌĪLA AṢ-ṢADAQA WA AḤKĀMUHĀ

Djelo o vrijednosti i značaju milostinje i pomaganja siromašnih (ṣakaqa) od naprijed spomenutog aš-Šayḫ ʻAlīya. Ni ovo djelo nismo pronašli u nam dostupnim izvorima. Naslov smo dali prema tekstu u uvodu rukopisa.

Početak (l. 48b):

أوله: الحمد للّه أولا وآخرا والصّلوة... والسّلام على من تمّت محاسنه باطنًا وظاهرا بعد فهذا هو جمع من الآيات والأخبار وأقوال الفقهاء في ضيلة القدقة وأحكامها.

Završetak (l. 62a):

آخره: اللّهُمّ اجعلنا من عبادك المتقين الّذين لبسوا لباس التّقوي...وفضلك وكرمك يا ارحم الرّاحمين.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač 21. šaʻbana 1182/1768. godine.

3. L. 62b-96b

تجويد قرآن
TAĞWĪD-I QURʼĀN

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/2, str. 113; Fajić III, 2541/4; Popara IX, 5658,7.

Početak (l. 62b):

أوله: الحمد للّه الّذي أمرنا إلى قراءة القرآن بالتّجويد...صكره معلوم أوله كه تجويد قرآن تعلم ارد وعورته فرضدر...

Završetak (l. 96b):

آخره: بَيَانِ تَكْبِيرِ وَالضُّحَى اِدَنْ اِشَاغِي سُورَه اخِرنْدَه تَكْبِيرِ كُتُورْمَكْ سُنَّتْدُرْ وَسُورَهْ اخِرِنِي تَكْبِيرَه اُولَشْدُرْمَقْ جَائِزْدُرْ إِلاَّ أَبْتَرِي وَصَنَدِي وَحَسَدِي اُولَشْدُرْ مَسَه اُولْيدر.

Prepisao isti prepisivač, kao i prethodna djela, 18. muharrema 1183/1769. godine.

Na l. 97-100 prigodne dove za razne prilike.

6052. R-5118

Zbirka (مجموع), *2*

L. 70; 19 x 12,5 (13,5 x 7); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1-46b

رساله شيخ علي أفندي
RISĀLA ŠAYḪ ʻALĪ EFENDĪ

Isto kao br. 6051,1.

2. L. 47b-70b

علم حال لسراج الدّين
‘ILM-I ḤĀL LI SIRĀĞUDDĪN

Isto kao br. 5607,1.

Nepotpun na kraju. Završetak ovdje (l. 70b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: سُبْحَانَ مَنْ يُسَمَّي سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الاعْلى...سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ والْعَظَمَةِ والْهَيْبَةِ وَ الْقُدْرَةِ والْكِبْرِيَاءِ والْجَمَالِ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio Poričanin iz Sarajeva, 1977. godine.

6053. R-6602

Zbirka (مجموع), *2*

27; 19 x 11,5. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti.

Povez kožni, oštećen.

1. L. 1-12

كتاب شَرْطِ مَحْمَدْ اَفَنْدي
KITĀB ŠARṬI MAḤMAD EFENDĪ

Ilmihal na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu (l. 1b).

Nepotpun na kraju.

Početak (l. 1b):

أوله: ايمَانِكْ شَرْطِ اَلتِيدُرْ اوُلْكِيسِي آمَنْتُ بِاللّهِ مَعْنَاسِي بُنْ اَللّهْ تَعَالِيكْ بِرْ لُكِنَه وارليغين انَانْدُمْ.

Završetak (l. 11b):

آخره: اَللّهْ عَظِيمِ الشَّانْ دَنْ بِزَه خَبَرْ وِيرْدُوكُنَهْ دِيرْلَرْ اكَرْ صُورْسَلَرْ فَ.

Dimenzije teksta 15 x 8,5; *Nasḫ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno i crveno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije linije crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 13-27

علم حال بوسنوي
‘ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Isto kao br. 6032,3.

Naslov u rukopisu: هذا كتاب بركلي.

Dimenzije teksta 12,5 x 8,5; 10 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepis iz 1222/1807. godine.

Iz biblioteke Taiba ef. Saračevića.

6054. R-8625

علم حال
‘ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 5989,3.

Naslov na početku هذا كتاب علم حال.

L. 23; 17 x 12 (12,5 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, lijep. Mastilo crno, na mjestima razljeveno. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač, 1248/1832. godine.

6055. R-8315

علم حال
‘ILM-I ḤĀL

Isto kao br. 5989,3.

Naslov na početku crvenim mastilom: هذا رسالة علم حال

Kratka početnica islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

L. 4; 19 x 13 (15 x 7); 20 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi prosuti, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6056. R-8287

(علم حال لمجهول)
('ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL)

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5799.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: اولان كشيه لازمدر كنديك ايمانن والإسلام ودين وملتن ومذهبين
بلمك فرضدر.

Završetak (l. 60a):

آخره: هذا دعا عهد نامه، بودر: اللهمّ ربّ السّموات والأرض عالم الغيب والشّهادة إنّي أعهد
إليك في هذه الحياة الدّنيا... فإنّك إن تكلني إلى نفسي تقرّبني من الشّرّ وتباعدني من الخير إنّي
لا أثق إلاّ برحمتك فاجعل لي عندك عهداً توفّينيه يوم القيامة إنّك لا تخلف الميعاد. تمّت تمام.

L. 67; 14 x 9,5 (10 x 7,5); 7 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo sivo, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, 1250/1834. godine.

Na l. 61-67 bilješke iz fikha i historije islama.

Iz Odbora IZ-e Bosanska Gradiška.

6057. R-5921

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Djelo o islamskoj vjeronauci ('Ilmiḥāl) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5796,1.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لموجد الأشياء أجمعين، والصّلوة على حبيبه خاتم النّبيّين، وعلى أصحابه المهديّين
وعلى صلحاء أمّته المؤمنين، اللّهمّ اجعلهم من الصّالحين المخلصين، أمّا الإيمان (ف) الإيمان في

اللّغة التّصديق إيمان لغتده... اذعان في حكم المخبر وقبوله... وأمّا الإيمان في الشّرع هو
التّصديق بما جاء به النّبيّ... أمّا شرعده ايمان پيغمبر حضرتلري الله تعالى جانبندن...

Završetak (l. 16 b):

آخره: ايكن الله أكبر ديوب صلوات دعاسن اوقيه بلمين صلوات كتور بعد الله أكبر
ديوب جنازه دعاسن اوقيه ميّت ايچون وكندي نفسي ايچون وجميع مؤمنلر ايچون خير دعا
ايله ... اللّهمّ اجعله لنا فرطا واجعله لنا ذخراً واجعله لنا شافعًا ومشفّعًا برحمتك يا أرحم
الرّاحمين...

L. 16; 19 x 13,5 (14 x 7); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslov i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Na l. 1a naslov crvenim mastilom رساله ايمان واسلام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6058. R-8326

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجو: المتطهرين واجعلني من عبادك الصالحين...نويت الوضوء.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بسم الله الرّحمن الرّحيم اللّهم سلّمنا وسلّم ديننا... انك علي
كل شيئ قدير والحمد لله رب العالمين.

L. 16; 20 x 15 (14 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještim rukopisom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa crvenom linijom. Listovi zahvaćeni vlagom i znatno oštećeni, prosuti i ispremetani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Gračanica.

6059. R-6553

علم حال لمجهول

‘ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Prva dva lista su na bosanskom jeziku.

Na l. 1b naslov: هذا كـتـاب نمازلوق بو دركـه. Međutim pored namaza ovdje su obrađene i druge teme koje se uobičajeno obrađuju u ilmihalu.

Početak (l. 1b):

أوله: آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَ مَلاَئِكَتِهِ...يا بوغا ويرووه قاقو غا ريرُووا دا يه بُغ يَدَن.

Završetak (l. 38):

آخره: بسم اللّٰه الرّحمن الرّحيم وانَّ لكُمْ في الأنْعَام لعِبْرَةً.... باب قـچن حيـواناتك....آيه الكرسي ١١ عدد اوقيه وانا اعطينا ١١ عدد...ان اللّٰه لا يصلح عمل المفسدين. ١١ عدد.

L. 38; 16 x 10,5 (10 x 7); 10 redaka. *Nash*, krupan, čitak. Mastilo crno, početak dova pisan mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Ismaila Selimovića iz Zvornika.

6060. R-4797

Zbirka (مجموع), *2*

L. 81; 21 x 17 (16 x 10); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo sivo, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Rukopis slab, sa puno grešaka. Papir žućkast, deblji, sa vodem znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1a-45b

علم حال لمجهول

‘ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوله: الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلاَمُ عَلَي جَمِيعِ الانْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ... بو كتابده يازيلان مسئله لر چوق جواهر اسلامده يوق در.

Završetak (l. 45b):

آخره: وَ وَسْوسـه سنه اويغزلر ايمانسزدر ايمان سز اتمكه چالشور العياذ بالله تعالى اللّٰهم اختمنا بالايمان بحرمة نبيباً آخر زمان آمين قديم الاحسان.

2. L. 46-81

تفسير من سورة القدر إلى النّاس

TAFSĪR MIN SŪRA AL-QADAR ILĀ AN-NĀS

Tefsir 17 posljednjih sura Kur'ana, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 46b):

أوله: بسـم اللّٰه الرّحمن الرّحيم انّا انزَلْنَاه فِي لَيْلَةِ الْقَدر يعني تحقيق بز (.....) قرآن جمله يوتندن لوح محفوظدن دنيا كوكنه قدر كيجسينده يعني حكم كيجسنده.

Završetak (l. 81a):

آخره: اول جبـرائل ددكه اول معوذتين سورسدر كه اول قلعـدر اكا كرنلر دوكلي بلا كردن شرلردن آمين اولورلر حق تعالنك فضلي واحساني برلر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6061. R-6253

Zbirka (مجموع), *2*

L. 12; 25 x 19 (19 x 13); 14 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Listovi prosuti. Bez poveza.

1. L. 1a-10

علم حال لمجهول

‘ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

6059. R-6553

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Prva dva lista su na bosanskom jeziku.

Na l. 1b naslov: هذا كـتـاب نمازلوق بو دركـه. Međutim pored namaza ovdje su obrađene i druge teme koje se uobičajeno obrađuju u ilmihalu.

Početak (l. 1b):

أوله: آمَنْتُ بِاللّهِ وَ مَلائِكَتِهِ...يا بوغا ويرووهَ قاقُو غا رِبرُوواَ دا يه بُغ يَدَن.

Završetak (l. 38):

آخره: بسم اللّه الرَّحمن الرَّحيم وانَّ لكُمْ في الأنْعَام لعِبْرَةً.... باب قچن حيوانانك....آيه الكرسي ١١ عدد اوقيه وانا اعطينا ١١ عدد...ان اللّه لا يصلح عمل المفسدين. ١١ عدد.

L. 38; 16 x 10,5 (10 x 7); 10 redaka. *Nash*, krupan, čitak. Mastilo crno, početak dova pisan mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od Ismaila Selimovića iz Zvornika.

6060. R-4797

Zbirka (مجموع), *2*

L. 81; 21 x 17 (16 x 10); 13 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo sivo, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Rukopis slab, sa puno grešaka. Papir žućkast, deblji, sa vodem znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

1. L. 1a-45b

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوله: الحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ وَ الصَّلوةُ وَ السَّلامُ عَلي جَمِيعِ الانْبِيا، وَ الْمُرْسَلِينَ... بو كتابده بازيلان مسئله لر چوق جواهر اسلامده يوق در.

Završetak (l. 45b):

آخره: وَ وَسْوسه سنه اويمزلر ايمانسزدر ايمان سز اتمكه چالشور العياذ باللّه تعالى اللّهم احتمنا بالايمان بحرمة نبيناً آخر زمان آمين قديم الاحسان.

2. L. 46-81

تفسير من سورة القدر إلى النّاس
TAFSĪR MIN SŪRA AL-QADAR ILĀ AN-NĀS

Tefsir 17 posljednjih sura Kur'ana, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 46b):

أوله: بسم اللّه الرَّحمن الرَّحيم انّا انزَلْنَاه فِي لَيْلَةِ الْقَدر يعني تحقيق بز (......) قرآن جمله يوتندن لوح محفوظدن دنيا كوكنه قدر كيجسينده يعني حكم كيجسنده.

Završetak (l. 81a):

آخره: اول جبرائل ددكه اول معوذتين سورسدر كه اول قلعدر اكا كرنلر دوكلي بلا كردن شرلردن آمين اولورلر حق تعالنك فضلي واحساني برلر.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6061. R-6253

Zbirka (مجموع), *2*

L. 12; 25 x 19 (19 x 13); 14 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mjestima u dodiru sa vlagom, razljeveno. Mnoge riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Listovi prosuti. Bez poveza.

1. L. 1a-10

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora. Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. la):

أوله: وَلَدِ زِنَادُرْ قَچِنْكِمْ بِرَ كُوجُكْ قِزِي آرَه دقوريرسلر صكره عاقل وبالغ اولدوغي وقت صفت ايمانك واسلامك بلمسه ارندن بائن طلاق اولور.

Završetak (l. 10a):

آخره: بارك دعاسي...وقت شريف مبارك لغيجون الله رضايجون الفاتحه.

2. L. 10b-12

كتاب اوتوز ايكو فرض بيان
KITĀB OTUZ ĪKĪ FARḌ BAYĀN

Kratka risala o 32 islamska šarta, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak (l. 10b):

أوله: اسْلاَمُكْ شَرْطي قَچْدُرْ بَشْدُرْ نَدُر اَوَّلاً كَلِمَه شَهَادَة.

Završetak (l. 12a):

آخره: اوچنجي ضَرْب قوللري ايچُوندر فرض.

Oba djela prepisao isti, nepoznati, prepisivač.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6062. R-6688

Zbirka (مجموع), *2*

L. 106; 14,5 (16,5 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, naknadno, nevješto popravljan na hrbatu, odvojen od knjige.

1. L. 1-22

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAǦHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Kao što se vidi iz rečenice na samom kraju radi se o prevodu ilmihala na turski jezik gdje su objašnjeni gusul, abdest, namaz i lijepa svojstva. Nedostaje početak.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ اَللّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ... فَصلْ فِي صِفَةِ الغُسْلِ.

Završetak (l. 22a):

آخره: غسلك وَ آبدست ونمازلرك شروط وصفتلري اجمالا بيانلري مشتمل ترجم نك اخردركه.

2. L. 23b-106

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي
FAWĀ'ID AL-AMĀLĪ WA FARĀ'ID AL-LA'ĀLĪ

Isto kao br. 5947,2.

Naslov na l. 23b:

هذا كتاب أوسطواني محمّد افندي رحمه الله عليه.

Završetak ovdje (106 b):

آخره: مسئلة بر عورتك اري اولسه...بر ايكي قاچ كوندنصكره بر اولادي داخي اولسه ارادت.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa, mada se po rukopisu vidi da je oba djela prepisao isti prepisivač.

6063. R-8671

علم حال – مختصر حلويّات
'ILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Isto kao br. 5980,2.

Na l. 1b naslov crvenim slovima: هذا كتاب سراج الدّين إمام أعظم.

Završetak ovdje različit (l. 27b):

آخره: وَ ملكلرْ بِلمزْ ددي جنّتكْ مِفْتَاحِ نَدُر ددي مِفْتَاح جَنّتْ لاَ الهَ الاّ اللّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّهِ جَوَابْ ويردي تمت.

L. 27; 14,5 x 11 (10 x 6); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Posljednji list pogrešno okrenut prilikom uvezivanja.

Povez polukožni, oštećen crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6064. R-8322

Zbirka (مجموع), *3*

L. 38; 17 x 11,5 (12 x 6,5); 14 redaka. *Nasḫ*, krupniji, ispisanog rukopisa. Mastilo crno, kvalitetno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Bez poveza.

1. 1b-12a

علم حال - مختصر حلويّات
ʻILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Isto kao br. 5980,2.

Završetak ovdje (l. 12a):

آخره: أللّهم اجعل نفسى مطمئنّة تؤمن بلقائك وتقنع بعطائك وترضى بقضائك .

Na l. 13 dova koja se uči jutrom i večerom od Muḥammada Birgiwīye.

ربّم الله تعالى بيغمبرم محمّد مصطفى... دينم دين إسلام.

2. 14a-35b

علم حال لمجهول
ʻILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 14a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام... بوندنصكره معلوم أوله كه اي طالب آخرت اولان إخوان مؤمنين كون طوغيسندن كون بطيسنه.

Završetak (l. 35b):

آخره: التّنجي طبراق رنكي قان رنكي نه ايله بيلنور بياض پنبه ايله بيلنور تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. 36a-38b

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Isto kao ovdje br. 6028.

Početak ovdje (l. 36a):

أوله: روايت اولنور حسن بصريدن رحمة الله عليه هر كيم اردن وعورتدن كيجه ده وكوندزده بو اللي درت فرضي اوكرنمزلر سه عاصيلرندندر.

Završetak ovdje (l. 38b):

آخره: اللي دردنجي من ترك اتمك يعني ويردوكي صدقه تي بوزينه وباشنه قاقميه اللي درت فرض تمام اولدي.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6065. R-7167

Zbirka (مجموع), *3*

L. 62; 16 x 12,5. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti. Listovi prosuti, odvojeni od poveza.

Povez kartonski.

1. L. 1b-24a

علم حال - مختصر حلويّات
ʻILM-I ḤĀL - MUḪTAṢAR ḤULWIYYĀT

Isto kao br. 5980,2.

Završetak ovdje različit (l. 24a):

آخره: اَهْلِ سُنَّتْ وَ الجَمَاعتْدَنْ اولاَنْ اَهْلِ حَقَّه مُشْتَبِه دكلدرْ وَ مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ وَ اللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ...بو حقير وجمله طالب حق اولان اخوان دينه موجبيله عمل اوزره احتمام ميسر أوله آمين.

Dimenzije teksta 10,5 x 6; 9 redaka. *Nasḫ*, pisan vrlo vještom rukom. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Prepis iz 1204/1789. godine.

2. L. 24b-29b

(تفسير آية الكرسي وبعض السّور من جزء العم)
(TAFSĪR ĀYA AL-KURSĪ WA BA‘Ḍ SUWAR MIN ĞUZ AL-AMM)

Komentar ajeta iz sure Bekare, te posljednjih nekoliko sura iz Amme džuza, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Nepotpuno na kraju.

Početak (l. 24b):

أوّله: هذا تفسير آية الكرسيّ أعُوذُ بن صفنورم الِتجَا ايدرم.

Završetak ovdje (l. 29b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والعصر بن قسم ايدرم عصرك ربّسنه انّ الإنْسَانَ تحقيق إنسان لفي خسر.

Dimenzije teksta 10,5 x 5,7; 9 redaka. *Nasẖ*, krupan. Mastilo crno, riječi koje se komentarišu nadvučene crvenom linijom. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 30a-33b

(تجويد)
(TAĞWĪD)

Kratak tedžvid od nepoznatog pisca, na turskom jeziku. Nedostaje početak.

Početak ovdje (l. 30):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لام تعريف برينه اوغرسه اظهار قمرية اولور مثال وَالعَصْرِ.

Završetak (l. 33b):

آخره: وقف حالنده ها، كرد اوقنمز ها، هوز اوقنور وها، اوزرينه وقف اولنور تمت تمام.

Prepis iz 1204/1789. godine.

4. L. 34b-47b

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA ṮAMĀNIYA)

Isto kao br, 5819,2.

Završetak ovdje (l. 47b):

آخره الموجود: باب واجب الغسل: وهى على نوعين على النّوع الأوّل حقيقىّ كإنزال المنى على وجه الدّفق والشّهوة بين الرّجل والمرأة في حالة النّوم واليقظة والنّوع الثّاني ... كأن يستيقظ فوجد شيئًا من منىّ او مذىّ يحكم عليه الغسل إحتياطًا وهو عند أبي حنيفة رحمة الله عليه . باب غسل السّنون وهي اربعة... تمت تمام.

Prepisao isti, nepoznati prepisivač, kao i prethodno djelo, iste 1204/1789. godine.

5. L. 48a-62b

علم حال لمجهول
‘ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal od nepoznatog autora, na turskom jeziku. Kao što se vidi iz rečenice na samom kraju, radi se o prevodu ilmihala na turski jezik gdje su objašnjeni gusul, abdest, namaz i lijepa svojsta. Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 48a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وكتبه ورسله... نمازين فرضلر اون ايكيدر.

Završetak ovdje (l. 62b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ان برنجسي تعديل ... مقدر وسائرلر دطمانيه ترك.

Mastilo crno, rukopis veoma slab sa dosta grešaka u prepisu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6066. R-5988

(عقيقه نك تعريفي)
(‘AQĪQANIN TA‘RĪFĪ)

Kratka risala o običajima prilikom rođenja djeteta. Risala je izvod iz fikhskih djela koje je na turski jezik preveo ‘Uṯmān b. Mūsā Askišahirī, čija nam je biografija nepoznata.

Risala se sastoji od uvoda, tri poglavlja (Sunneti prilikom rođenja djeteta, objašnjenje klanja kurbana tom prilikom, klanje kurbana umrlom) i završetka. Risala je prevedena na zamolbu sultana Muhammed Hana.

U nama dostupnim izvorima nismo pronašli risalu sa sličnim naslovom ili tematikom.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله جعل الإنسان سالمًا وجعل العقيقة له فداأ والصّلوة والسّلام على هدى وعلى آله وصحبه المهتدي بوندن صكره معلوم اولكه سلطان محمّد خان...

Završetak (l. 6a):

آخره: جمعه نمازي ترك اولندقده اوبله نمازي ادا اولنديغي كبي كذا في درر واصول الفقه اللّه أعلم بحقيقة الحال اللّهم قني واقية كواقية الوليد بحرمة سيدنا المصطفى صلى اللّه عليه وسلّم.

L. 6; 22 x 14,5 (17 x 9); 19 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa širokom linijom zlatnožute boje koja je sa vanjske strane ojačana sa dvije tanke linije. Na l. 1b unvan sa floralnim motivima zlatnožute boje.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6067. R-8335

رساله بي نماز

RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Fragment pobožne pjesme na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o patnjama koje čekaju onoga ko ne obavlja molitvu (namaz).

Zürich I, 438; Boškov I, 57; Trako-Gazić 498; Popara IX,.5657, 7.

Početak ovdje (l. a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:زنهار نماز قيل غل نماز اكنجي كلدر ايله قيل چلب

Završetak ovdje (l. 14a):

آخره : قاتلر ياشيله طولاركوزي حق سومز بي نماز واي نه ظالمدر بي نماز.

L. 14; 16 x 11 (12 x 7); 13 redaka. *Nasta'līq*, krupan, pisan nevještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Na marginama prvog i zadnjeg lista komentari.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6068. R-8675

Zbirka (مجموع), *4*

L: 108; 16 x 11,5 (12,5 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, krupan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, debeo, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Prva i posljednja dva lista otkinuti od knjige.

Bez poveza.

1. L. 1b-8b

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك

KITĀB-I ŠARĪ'AT EVINE KERP EVLENMEK

Isto kao br. 5901,3.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 9b-49b

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

Gramatičko djelo, u stvari, sažetak Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānījevih djela iz sintakse arapskog jezika *al-'Awāmil al-mi'a i al-Ǧumal fī 'awāmil al-i'rāb* u kojemu se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici. Na arapskom jeziku napisao Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, um. 610/1213. godine.

Na l. b crvenim mastilom krupnim slovima napisan naslov: هذا كتاب المصباح.

Jahić VI, 3698,2; Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; Brockelman G II, 293; S II, 514; aẓ-Ẓāhiriyya, 468; Köprülü III, 590,2.

Početak (l. 9b):

أوله: أما بعد حمد اللّه ذى الإنعام جاعل النّحو في الكلام كالملح فى الطّعام والصّلوة على نبيّه محمّد... فإن الولد الأعز لا زال كإسمه مسعوداً وإلى أهل الخير مودوداً لما إستظهر مختصر الإقناع وكشف بحفظه عنه فضلة القناع وأحاط بمفرداته حفظًا وأتقن ما فيه من النحو معنىً ولفظًا أردت أن ألفظه من كلام الإمام ... أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني ...

Završetak (l. 49b):

آخره: فقلت زيد باضمار فعله والإضمار بدون ذلك لا يجوز وقريب من هذه الإضمار على شريطة التّفسير لأن الدّال عليه لفظ أيضًا إلا أنه يعقبه وفي الأول ما سبق من الكلام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 50-59b i 82-85 jezička analiza nekog teksta, na arapskom jeziku, u formi bilješki.

3. L. 60b-81b

أيّها الولد
AYYUHĀ AL-WALAD

Isto kao br. 5872,4.

Prepisao Ḥasan b. ʻAlī Ḥawāğa Ġrādāćačalī, nastanjen u Beogradu u medresi Qızlar Aġā, 1214/1799. godine (bilješka na l. 81b):

كتب الحروف حسن بن علي خواجه غراداچچه لى ساكن بلغراد قزلر اغا مدرسه سنده في سنة ١٢١٤.

4. L. 86b-108

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskoj gramatici. Napisao Waliyyuddīn b. Ḫalīl al-Kāfī, čija nam biografija nije poznata.

Jahić VIII, 5076.

Početak (l. 86b):

أوّله: الحمد لله الملك السّتار الكريم العزيز الغفّار الّذي بيده الملك وهو الواحد القهّار والصّلوة والسّلام على سيدنا الأنبياء ... وبعد فيقول المفتقر إلى رحمة الله الغنيّ وليّ الدّين بن خليل الكافي قد سألني بعض أذكياء، طلاّب أن أجمع له شرحًا على الأمثلة المختلفة ينطق بلسان التّركية ويشتمل على القواعد الجزئيّة وشرحت على الأمثلة المختلفة شرحًا على الإجمال ... أعلم هر مصنفك دأبندندر كه كتابك أولّندن يدي شيء، ذكر اتمك...

Završetak (l. 108b):

آخره: الجواب امر حاضرك معناسي وجوديدر نهي حاضرك معناسي عدميدر وجود عدم اوزرينه مقدّمدرنك ايچون تقديم اولندي. تمت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Uvakufio Ṣāliḥ efendī.

6069. R-6016

كتاب المغني
KITĀB AL-MUĠNĪ

Priručnik (ʻIlmi-ḥāl) o islamskom vjerovanju i namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب المغني.

Popara IX, 5771.

Nepotpuno na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله أوّل الموجود: وَبُو كِتَابِي أُوج بَابْ أُوزَرِينَه مَبْنِي قِلْدُمْ طالب وراغِبْلَرِه ضَبْط آسان أولسون... باب الأوّل أُوتُوزْ أُوج فَرْض بَيَانندر.

Završetak (l. 52a):

آخره: يا امام آيت اخرى يه انتقالدن صكره فتح ايدرسه فاتحك نمازي فاسد اولور مصحفدن اوقمق طعام يمك صو ايچمك معنى بوزلجق لين قرآن يكلش اوقمق سلام الق قصد كه سلام ويرمك امّا آخر تحيّات صانوب سهوله سلام ويرسه فاسد اولماز سجده، سهو لازم اولور.

L. 52; 22,5 x 15 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran, lijepo složen. Mastilo crno, kvalitetno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Ismāʻīl beg i Muḥammad Muṣṭafā (pečat na l. 52a).

6070. R-6172

رسالة من الهجرة
RISĀLA MIN AL-HIĞRA

Kraća risala o hidžretu (iseljenju iz vjerskih razloga), na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naime, iseljavanje muslimana iz Bosne i Hercegovine se kao pokret pojavilo poslije okupacije Bosne i Hercegovine od strane Austrougarske monarhije. Mnogi muslimani su smatrali da im je vjerska dužnost iseliti se iz nemuslimanske zemlje. Tada su nastali i radovi na ovu temu. (Vidi Dobrača II, 1496. i 1618).

Ovo je jedna od risala na tu temu u kojoj se podržava i čak podstiče iseljevanje muslimana u krajeve koji su tada ostali pod osmanskom vlašću. Mislimo da je i ovu risalu napisao naš čovjek, s obzirom da se u njoj spominju Sarajevo, Begova džamija itd, mada to nismo uspjeli sa sigurnošću utvrditi na osnovu teksta i dostupnih izvora.

Naslov prema rukopisu (l. 1b): رسالة من الهجرة.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي قال في كتابه **ومن يخرج من بيته مهاجرا إلى اللّه ورسوله**...والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه وسلّم وبعد اي دين غيرتنده اولان قرداشلر واهل عيالني محافظ سنده بولنان يولداشلر هجرت خصوصنده ايتلردن ...بو دركه هجرته قدرتي اولان كمسه لره دار الحرب بلده سنده ديار مسلمينه هجرت ايتمك واجب اولديغنه شك وشبه يوقدر.

Završtek (l. 12a):

آخره: زيرا ابراهيم عليه السّلام عرفه دن شامه هجرت ايلدكده همان زراعتله مشغول اولمشدر وغايت غني اولوب خانه داتلرك بي اولمشد تحت الرّسالة في مدينة المنورة.

L. 12; 15,5 x 13 (13 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, sitan, ispisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6071. R-6269

(كتاب صلاة بياننده)

(KITĀB ṢALĀT BAYĀNINDA)

Kraće djelo o namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je rađeno u formi ilmihala.

Početak (l. 1a):

أوّله: بو كتاب بياننده در صلاة (...) دعايه ديرلر بشريعتده يعني اصطلاح شرعده اولى تحريم وآخرى تسليم اولان افعال معلومه واركانه مخصوصيه ديرلر.

Završetak (l. 30 b):

آخره: استنجى بحثي...واكر اوج حجرله انقا حاصل اولمز استنجا حاصل اولنجه.

L. 30; 20 x 15, bez margina, 20 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, na mjestima sivo. Tekst pisan u svesku sa širokim linijama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Adem Fehim (bilješka na l. 30b).

Naslov smo dali prema početku rukopisa: بو كتاب صلاة بياننده در.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6072. R-7785

(كتاب في الفقه)

(KITĀB FĪ AL-FIQH)

Djelo iz oblasti islamskog prava (fikha) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وَارْدِرْ اللّهُ تَعَالَى بِرْيِنِي بِرْخِدْمَةَ قُومِشْدِرْ.

Završetak ovdje (l. 104a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فان كلمزسه ابدست اله نمازين قيله اوچ كونه دك بويله ايليد غسل...

L. 104; 14,5 x 10,5 (11 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni. Fali prva stranica poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Kupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

6073. R-8332

(رسالة في الصّلاة)

(RISĀLĀ FĪ AṢ-ṢALĀT)

Fragment nekog djela o namazu, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله أوّل الموجود: لغسل المنّة والغسل لأجل الإحتجام والغسل بعد الجماع إنّ أراد تكرار والغسل بعد افاقة المجنون.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: مكروهات للّباس أحد واربعون الأوّل الثّوب...والثّوب المنقوش بصورة الحيوان.

L: 12; 15,5 x 11 (11 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, krupan, čitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, odvojeni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

BOSANSKI

6074. R-8676

Zbirka (مجموع), *5*

L. 57; 16,5 x 11,5 (12,5 x 8); 10-12 redaka. *Nasta'liq*, krupniji, vokaliziran, sa većim proredom. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na krajevima zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, očuvan.

1. L. 1b-21b

علم حال الحاجّ عبد الوهّاب
'ILMI ḤĀL AL-ḤĀĞĞ 'ABDULWAHHĀB

Kratak priručnik iz islamske vjeronauke za početnike, napisan na bosanskom jeziku arapskim pismom. Napisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī, rođen u Žepču 1187/1773., a pogubljen u Travniku 1237/1821. godine. U priručniku su, prvo, obrađena 54 farza ili šarta koje svaki vjernik mora znati, vjerovati i izvršavati, a potom date upute i savjeti šta valja, a šta ne valja čintii.

Popara IX, 5805; Hadžijamaković, Ilhamija - život i djelo, str. 33

Početak (l. 1a):

أوّله: الحَمْدُ لِلّه رَبِّ العَالمِينَ وَالصَّلوةُ وَالسَّلامُ عَلى مُحَمّدٍ وَآلِه وَصَحْبِه أجْمَعِين. وَبَعْدُهُ تِي زَنَاىْ بُوغْيَه جَلَّ شَانُهُ رَقْوا مُشْقُو ازْنَسْقُو دا بُودُو مُؤْمِنِي، پَار قُو نَه بُودَه اُوسْتَاكَه وِيقُو اُو جَهَنَّمْ سقُومْ بَلاَيُو امْرِي نَاىْ ضَعِيفْنِيَه تَرْقُو نَه وَالاَ بَدَسَنَاتْ اى چَتِيرِي فَرْضَه زَنَاتْ ا نَا اُوو وُرُوقُو نَاىْ لاَشْنِيَه نَا يَامَاتِي دِرْزَاتِي مَثَلاً قُولقُو يَه مُؤمِنْ سِقِيَه عَلاَمَاتَا...

Završetak (l. 21b):

آخره: اِيُوشْ تِي زَنَاىْ اُووُوغَا زِيچَانَا عَبْدُالوَهَّابَه تِرِي صِفَتَه رَحْمَتُوم مُحْتَاج دِرْغُو كُنَاهْكَار يَه اتْقُو اُوزْوُچِى آقووى عِلْمِ حَال نِهُووِيْ يَه دُووِي مُحْتَاج تمت.

2. L. 23b-28b

خدا ربّم
ḤODĀ RABBUM

Isto kao br. 5914,2.

Završetak ovdje (l. 28b):

آخره: دَلِيله اقْرَارْ قَلْبِيله تَصْدِيقْ اَيْلَدِي ضَعْفِي   سَنُكْ حِفْظُ وَ اَمَانِنْدَه اَمَانَتْ اُولَهْ يَا اللّه.

3. L. 30a-37a

بدء الأمالي
BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6014,2.

Na l. 37b-39a komentar tekstu kaside na turskom jeziku u formi bilješke.

4. L. 39a-52b

علم حال بوسنوي
'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Isto kao br. 6032,3.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5. L. 53b-57a

بيان مناجات رسول الله
BAYĀN-I MUNĀĞĀT RASŪLULLĀH

Isto kao br. 6048,3.

Završetak ovdje (l. 57a):

آخره: اول قيامت اسّي سندن سن خَلَاصْ اِيتِ جُمْلَه مُزِي مُصْطَفَى يَه سَنْ بَغْشِله يَا غَنِي پَرْوَرْدِكَار.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6075. R-7591

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku. Napisao al-Ḥāğğ Muḥammad efendī Ramić, poznat pod nadimkom Topal-hodža, živio krajem 19 stoljeća. Ovaj popularni udžbenik je kasnije štampan u Sarajevu u "Islamskoj dioničkoj štampariji" i doživio je nekoliko izdanja. Biblioteka posjeduje izdanja ovoga ilmihala iz 1331/1921. (O-8217) i 1334/1915. godine (II-351).

Početak(l. 1b):

أوله: اَيْ مُؤْمِنْ نَقُو جَنَى رِبَتِي بَسِلِي طُورْقِينَا يَسَامْ حَقًّا شُكْرُ الحَمْدُ لِلّٰهْ.

Završetak (l. 15a):

آخره: اُوْنُو نِيه كَرَامَتْ نِتْ يَه دُوبَارْ وَجْ يَه اُونُو اِسْتِدْرَاجْ اِي حِلَّهْ كَارْ اُوواقُو پِيشَهْ اُو مَنَاهِيج اِسْلَامْ كِتَابْ

L. 15; 19 x 12 (15 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno. Papir od sveske sa širokim linijama. Tekst uokviren sa jednom debljom i jednom tanjom linijom crne boje. Listovi sa kustodama. Bez poveza.

Prepisao Muḥammad Enverī Kadić, u ponedjeljak 5. safera 1326/1908. godine كتبه محمّد قاضيك.

6076. R-7263

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 6075.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: أُوجَوَابِيله دُوشَه. يَا رَبِّي تِي سِي نَاشْ بُوغْ جَلَّ شَانُهُ اُودُونْدَار سَامْ طُورْقِينِيَ .

L. 14; 19,5 x 12 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, papir od sveske sa širokim linijama. Tekst uokviren sa tanjom linijom crne boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen.

Prepisao Muḥammad Enverī Kadić, 3. rebiul-evvela 1324/1906. godine كتبه محمّد قاضيك.

Rukopis otkupljen od Munire Brkanije.

6077. R-8289

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 6075.

Str. 30; 19,5 x 12 (15,5 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, papir od sveske sa kockama. Tekst uokviren sa jednom debljom i tanjom linijom crne boje. Listovi sa kustodama i originalnom numeracijom.

Bez poveza.

Prepisao Muḥammad Enverī Kadić, nečitak datum i godina prepisa.

Iz biblioteke Muhameda ef. Tufe.

6078. R-8665

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Isto kao br. 6075.

Manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أُو قُوغَا انسانا أُووي شَرْطِي نيمَادنُو أُوني اِنْسَانْ نيَهْ اوْلْيَا بيتْ دُوبَار آقُوچه اسپُود نَبَا سَالِيَاْتَاتِي اى پو وودى حوداتى اونو نيه كَرَاْمَتْ نَتْبَه دوبَار.

L. 20: 20,5 x 12 (17 x 10,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir bijel, tanak, sa širokim linijama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6079. R-8432

Zbirka (مجموع), *5*

L. 69: 20 x 14,5 (16 x 10); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na prvoj korici.

1. L. 1-8

شروط الإسلام
ŠURŪṬ AL-ISLĀM

Nepotpun na kraju.

Isto kao br. 6075.

Završetak ovdje (l. 8a):

ناقص في آخره. آخرالموجود: دَدَرْ فَرْضه نيَتْ أُوچينِي نَوَيْتُ اَنْ أُصَلِّي صلوتَ فَرْضِ العَصْرِ أَداءً في هذا الوقت...آ قُولِيقُوْ يَه فَرْضًا ترِي فَرْضًا.

2. L. 10-11b

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪL-ḤADĪṮ)

Petnaest hadisa Božijeg poslanika na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 10b):

أوله: قال النّبيّ عليه السّلام اربعة جواهر في بني آدم يزيلها اربعة اشياء.

Završetak (l. 11b):

آخره: قال النّبيّ من مات طالباً العلم قبل حصول المقصود بعث الله ملكان يعلّمان في قبره إلى يوم القيامة.

3. L. 11b-18

(كتاب في الفقه)
(KITĀB FĪ AL-FIQH)

Pitanja i odgovori iz šerijatskog prava (fiqha) neselektivno poredani na arapskom i turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 11b):

أوله: مسئله إن الله تعالى عالم الغيب والسّرائر فما الحكمة تسليط الكرام الكاتبين جوابها

Završetak (l. 18b):

آخره: إذا سمعتم صاع الدّيك فاسئلوا الله من فضله فانها رات ملكا وإذا سمعتم منها الحمير فتعوذوا بالله من الشّيطان فإنها رأت شيطانًا.

4. L. 20-33b

شرح على رسالة في آداب البحث
ŠARḤ 'ALĀ RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Kratak komentar na risalu o pravilima disputacije. Osnovno djelo napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyō, um. 1119/1707. god.

Popara VII, 4228,6; Šabanović, str. 406; Anali GHB XI-XII, 1985., str. 47; O. M. I, str. 30-31; Bratislava, str. 269; Fajić V, 3533,4.

Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Ḥasan b. Aḥmad Spāhō zāde, 1333/1915. godine. Koliko nam je poznato, ovo je jedini do sada poznat primjerak ovoga djela. Djelo nije dovršeno.

Šabanović, str. 608; Handžić, Književni rad, str. 26.

Početak (l. 1b):

الحمد لله الذي أنبت شريعة الغراء بدلائل القرآن وتهدي به المناقضين من أهل الطغيان... وبعد فيقول الفقير إلى رحمة ربّه الغني الحسن بن الحسن بن أحمد البوسنوي سراي المعوف بسپاهي زاده أكرمهما الله تعالى بالفلاح والسّعادة لما كانت الرّسالة الادابية المنوية إلى الإمام الهمام والعلامة الفهام الشّيخ مصطفى بن يوسف بن مراد المستاري عليه رحمته الباري حاويته لمسائل الاداب كما لا يخفى على أولي الألباب.

Završetak ovdje (l. 33b):

ناقص في آخره .آخر الموجود: الملزوم بدون اللازم وغيرها من المحالات وذلك لانه الأمور الموجودة.

Osnovni tekst nadvučen linijom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Listovi 34-50 prazni.

5. L. 50b-53a

كتاب مفهوم على الإظهار
KITĀB MAFHŪM 'ALĀ AL-IẒHĀR

Kratak komentar nekoliko pojmova iz poznatog djela إظهار الأسرار (vidi Jahić VI, 189), na turskom jeziku, od nepoznatog prevodioca.

Početak ovdje (l. 50b):

أوّله: ما وجب علينا اذا ايلمكد نصكه ايمدي امور مستحزر في الذهن اشدّ احتياجيله قواعد نحو اوزرينه اعرابك اجراسني معرفتني بليم ديه...

Završetak (l. 53a):

آخره: طقوزنجي انتها، غايت ايجونه اولياجي حتى در دخي اوننجسي تقليل ايجون اولينجي بردر.

Na l. 53b-55 i 67b-68a bilješke i stihovi iz nekog djela na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

U posjed rukopisa došao Bukvica Ismail b. Aḥmad u Mehremića medresi, 1305/1887. godine.

قد استملكه الفقير الحقير المذنب في مدرسة مهرمي زاده بوقويچه زاده اسماعيل بن الحاجّ أحمد بك في سنة ١٣٠٧.

6080. R-7429

زبدة الايمان
ZUBDA AL-AYMĀN

Djelo iz fikha, o zakletvi. Napisao Sayfullāh Prōho, umro 1352/1932. godine. Ovo djelo ne nalazimo u izvorima. Jedino ga spominje Muharem Omerdić u tekstu "Autobiografija" Sejfulah ef. Prohe, *Islamska misao*, VIII/1986, br. 86, str. 16-17. Na zadnjoj korici naslov: زبدة الايمان، ويه مينيما (وزاقله تواما).

Početak (l. 1b):

أوّله: پره دغزوور مسلمان قوبيم غود سه چينوم زانيما (ماقار سامى غووور بيبؤ) ويرا غا زادوژويه دا ناژچى ويرسقا پيتانيا.

Završetak (str. 82):

آخره: حوالا سوه موقوچه م الله وجل شانه قوبي مي بي نا پوموچي... سا سوويوم نه وغرانيچه نوم ميلوشچو تاقو سواقوم قو مه نه خير دووم (دُعاوم) سپومه نه آمين يا ارحم الرّاحمين. سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 41; 19,5 x 16,5 (17 x 13); 18 redaka. *Nasḫ*, krupan, pisan grafitnom olovkom. Rukopis pisan u svesci širokih linija. Listovi označeni po stranicama. Djelo je završeno 1345/1927. godine.

Prepisao Osman Redžović 23. ša'bāna, 1351/21. 12. 1927. godine, a kasnije za autografom usporedio Husein beg Redžović:

قد استنسخ في يوم الاربعاء من شعبان المعظم سنة ١٣٥١(١٩٣٢) عثمان بن محمّد رجويك. قوبلت بالاصل ١٤ مايس سنة ١٩٣٤ ميلادية رأجويك (!) حسين بك مقابله شد.

Poklon sinova Salih ef. Šemića iz Visokog.

6081. R-4701

علم حال بوسنوي
'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Isto kao br. 6032,3.

L. 13; 22,5 x 16,5 (16,5 x 8,6); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran, veoma lijep. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6082. R-8428

علم حال بوسنوي
'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Isto kao br. 6032,3.

Završetak ovdje (l. 19a):

آخره: نيما نكه نقدْ عذابه نستاتي نتْ ايمْ إمَا أومريتي دا ناسْ بوغ دراغي أودْ جهنّمه زاقلوني سوويمَه رحمتمْ آمين.

L. 19; 16 x 11 (11 x 7); 9 redaka. *Nasḫ*, krupan, vokaliziran. Mastilo crno. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Na. l. 1b naslov هذا بيان ايمان واسلام.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6083. R-8290

علم حال بوسنوي
'ILM-I ḤĀL BUSNAWĪ

Isto kao br. 6032,3.

Završetak ovdje (l. 14a):

آخره: امَا اومريتي دا ناس بوغ داراغي اود جهنّمه زاقلوني سويمْ رحمتمْ رادْ سوچوه حرمته. آمين يا معين.

L. 14; 20,5 x 13,5 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, veoma čitak, vokaliziran. Mastilo crno, kvalitetno. Papir tamnobijel, debljі, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz biblioteke Muhamed ef. Tufe.

6084. R-4589

مسائل فقهيّة
MASĀ'IL FIQHIYYA

Kratak ilmihal na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 1a):

أوّله: اجنجي صنف شاكردانه يازديره رق ازبرلتديريلور بسم الله الرّحمن الرّحيم وودا ايز پاتسوروقو بدنو يه طاهر اي مطهّر يعني چيسته اي نومشه موره آبدستْ اى غسلْ .

Završetak (l. 16b):

آخره: آ داغه چوتله توغه بيرامه قضا أوجيني مقار دروغا غودينا اى نا بيرام نتربامو تكبيره دونوسيت. سبحان ربك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

L. 16; 28,5 x 21,5 (23 x 13); 21 redak. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom i crvotočinom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za biblioteku poklonio Mehmed ef. Mehanović imam iz sela Gornji Agići (Bosanski Novi), 24. 03. 1976. godine.

ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA
(AL-FATĀWĀ)

ARAPSKI

6085. R-5399

خـزائن الفتاوى
ḤAZĀ'IN AL-FATĀWĀ

Priručnik s područja fikha koji je služio kao podloga za izdavanje fetvi. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥanafī, um. 522/1128. godine. Na arapskom jeziku. Na prvom zaštitnom listu naslov: كتاب خزائن الفتاوى.

Dobrača II, 1637,1; GAL I, 373; S. I, 639; Ḥ. Ḫ. I, 703. aẓ-Ẓahiriyya I, 295.

Početak (l. 1b):

أوّله: أحمد الله حمداً بعدد ما أظهر من معدن الإنسان يواقيت ودرراً وأنبت في منبت الإحسان... و بعد فإنّ العبد الضّعيف أحمد بن محمّد أبي بكر خصّه الله (...) برحمته يقول لمّا فرغت من تسويد مجمع الفتاوى.

Završetak (l. 199a):

آخره: وقد ضمنته سحراً حلالاً وقد نظمته سمط الكفاية ولا أدرى لسانًا قد يبدى لأدنى حسنة أقصى النّهاية

L. 199; 19,5 x 13,5 (14 x 8,5); 18 redaka. *Ta'līq*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, svjetložute boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica i preklopu. Prijeklop sa unutrašnjen strane obložen ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa mada je rukopis nastao prije 1153/1740, godine, (bilješka na unutrašnjoj strani zadnje korice.

Na zaštitnim listovima 1-7 fetve i sadržaj djela.

Vlasnici 'Omar b. 'Alī efendī al-Ḥāǧǧ Ḥasan zāde, Muḥammad Šākir i Ḥilmī al-Ḥāǧǧ Naẓīr efenḍī al-Qāḍī, an-Nawābāḍī (pečat na l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6086. R-7950

خـزائن الفتاوى
ḤAZĀ'IN AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6085.

Ovdje je završetak drugačiji.

Završetak ovdje (l. 248b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: ولو قال أنا بريء من الإسلام يكفر ولو قال سوكندتوهمان
است تيزخوهمان يكفر تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 248; 20,5 x 16 (15,5 x 10,5): 17 redaka. Nasḫ, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir debljik, glat, svjetložute boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi imaju kustode.

Povez kožni sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopu.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Podgrādī, (پودغـــرادى) u posljednjoj dekadi safera 981/1572. godine.

(وقع الفراغ من تحريرها فى أواخر شهر صفر المظفّر، إحدى وثمانين وتسعمائة عن يد محمّد
بن مصطفى البودغرادى).

Na zaštitnim listovima 1-3 sadržaj djela.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ Maḥmad-paša Kukavica. Pečat sa godinom 1166/1752.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6087.

R-6715

كتاب الخلاصة (او) كتاب خلاصة الفتاوى

KITĀB AL-ḪULĀṢA (aw) KITĀB ḪULĀṢA AL-FATĀWĀ

Prvi svezak djela s područja fikha koje je dugo vremena služilo kao priručnik za izdavanje fetvi. Napisao Ṭāhir b. Aḥmad b. ʻAbdurrašīd al-Buḫārī, um. 542/1147. godine. Djelo je skraćena prerada dvaju djela: خزانة الواقعات i كتاب النّصاب od istog pisca.

Dobrača II, 1638-1645; Ḥ. Ḫ. I, 718; az-Ẓahiriyya I, 306-8; GAL I, 374; S. I, 641; Ǧaylān II, 811-812.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله خالق الأرواح والأجسام وجاعل النّور والظلام ... قال الشّيخ الإمام... طاهر
بن أحمد بن عبد الرّشيد البخارى نوّر الله تربته وأعلى فى الجنّان رتبته...

Završetak ovdje (l. 392a):

آخره: الفصل السّادس عشر فى الخطر ولإباحة...وإن كان االطّريق واسعًا جبل فيه كبريت
فحمل منه وباع وحمل من حجره وباع أو فيه أشجار... والمكان الّذى أخذه ليس بملكه لأحد لا
بأس به المسائل فى الفتاوى.

L. 392, 26 x 18 (18,5 x 11): 21 redak. *Nasta'līq*, mastilo crno, naslovi pojedinih poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren sa dvije linije crvene boje. Na l. 1b besmele uokvirena u lijep unvan. Naslovi poglavlja izdvojeni od teksta i podebljani. Na marginama pojedinih listova komentari.

Povez kožni, sa preklopom, znatno oštećen na zadnjoj strani i hrbatu. Sa unutrašnje strane obložen ukrasnim papirom.

Djelo prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad, početkom zul-hidžeta 862/1457. godine što se vidi iz bilješke na kraju kolofona (l. 392):

تمّ الجزء الأوّل من خلاصة الفتاوى بعون الله الواحد الوهّاب فى العشر الأوّل من شهر ذى
الحجّة شرفه الله فى سنة اثنى وستين وثمانمائة . . . على يد العبد الفقير الحقير المذنب الكبير
مصطفى بن احمد.

Rukopis došao u vlasništvo Muḥammada b. Ḥasana al-Maǵnisīja 12. muharrema 1095/ 1684. godine.

6088.

R-7951

كتاب الخلاصة (أو) كتاب خلاصة الفتاوى

KITĀB AL-ḪULĀṢA (aw) KITĀB ḪULĀṢA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6087.

Završetak ovdje (l. 261a):

آخره: الفصل السّابع فى خيار الرّوية وخيار الشّرط وفيه الخيار بسبب الإستحقاق والتّعيين
آمّا خيار الشّرط قال فى الجامع الكبير فى باب البيع الفاسد.

L. 261; 26 x 18 (18 x 11); 23 retka. *Nasḫ*, mastilo crno, istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložute boje, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopu. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom. Prva stranica otkinuta i zagubljena.

Rukopis kolacionirao Ibn Faḍlī aṭ-Ṭiyarawī, 6. džumadel-ahira, 1077/1666. godine. Ovo mu je, kako kaže, peti primjerak koji je pregledao.

Na zaštitnim listovima 1-3 sadržaj djela.

Vlasnik Abdulkerim.

Vakuf Ḥaǧ Ṣāliḥ efendi.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6089. R-7952

كتاب الخلاصة (أو) كتاب خلاصة الفتاوى (الجلد الثانى)

KITĀB AL-ḪULĀṢA (aw) KITĀB ḪULĀṢA AL-FATĀWĀ (Drugi svez.)

Isto kao br. 6087. Drugi svezak ovoga djela.

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب البيوع هذا الكتاب مشتمل على ستّة عشر فصلا الأوّل فى السّلم...

Završetak (l. 362b):

آخره: فإن قالت طلبت الشّفع واخترت نفسى أو على القلب يجوز الأوّل منهما ... لأنّه يمكنها أن تقول طلبتهما السّمع والخيار.

L.362; 23 x 15 (18,2 x 8,7); *Nasḫ*, sitan, lijep. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje. Na početku djela unvan. Prve dvije stranice obrubljene sa po dvije široke linije zlatnožute boje. Na marginama pojedinih listova komentari.

Povez kožni, sa preklopom. Sa vanjske strane povez obložen ebro papirom. Djelo se završava kolofonom gdje je naveden prepisivač:

'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Qāḍī as-Sarāyī, zvani Ćesri-zāde, 6. rebiul-evvela 1179/1765. godine.

هذا المجلّد الثّانى من كتاب الخلاصة عن يد الفقير الحقير علي بن محمّد بن علي القاضى السّراني المدعوّ بكسرى زاده ربّ يسّر مراده فى اليوم السّادس من شهر ربيع الأوّل سنة تسع وسبعين ومائة وألف.

Vlasnici: 'Umar Fahmī b. Ṣādiq, bilješka i pečat, i Aḥmad b. Muṣṭafā.

6090. R-7902

فتاوى قاضيخان (الجلد الأول)

FATĀWĀ QĀḌĪḪĀN (Prvi svezak)

Djelo s područja fikha, na arapskom jeziku, koje je dugo vremena služilo kao priručnik muftijama i kadijama. Napisao Fahruddīn Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğānī al-Farġānī Qāḍīḫān, um. 592/1195. godine.

Dobrača II, 1646-1662; az-Ẓahiriyya II, 35; GAL I, 376; S I, 644; Ḥ. Ḫ. II, 1227.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: وإفترش بزراعته..... فصل فيما يوجب الغسل أسباب الغسل ثلثة الجنابة والحيض والنفاس.

Završetak (l. 232a):

آخره: اذا كان الطلاق واحدا فان كان طلقها ثنتين ثبت النسب إلى سنتين من وقت الطلاق والله أعلم.

L. 232; 26 x 18,5 (20 x 13); 27 redaka. Nasḫ, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir debeo, gladt, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutom ukrasnom rozetom na sredini zadnje korice. Prva korica otkinuta od knjige.

Prepisano u subotu, 23. rebiul-ahira 795/1392. godine (biljašta na l. 232a):

تمّ الجزء الأوّل من فتاوي قاضحان بعون الله و حسن توفيقه في يوم السّبت ٢٣ من ربيع الآخر سنة ٧٩٥.

Na l. 232a bilješka da je knjigu pročitao uz dovu njenom vlasniku, Aḥmad b. Muḥammad Qutbuddīn al-Ḥasanī al-Ḥanafī an-Nağārī, 896/1490. godine.

6091. R-7903

فتاوى قاضيخان (الجلد الثّانى)

FATĀWĀ QĀḌĪḪĀN

Isto kao br. 6090.

Drugi svezak djela (فتاوى قاضيخان (الجلد الثّانى. Ovdje početak od poglavlja كتاب الدّعوى.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله : كتاب الدّعوى والبيّنات وإنه مشتمل على أبواب كلّ باب مشتمل على فصول .

Završetak (l. 386b):

آخره: ... وقال أبو القاسم لا يجوز وقفه وإن أذن له القاضى فهما أفتيا بصحّة الحجر على الحرّ البالغ كما هو مذهب أبي يوسف و محمّد والله أعلم بالصّواب و إليه المرجع والمآب. وهذا آخر الكتاب.

L. 386; 26 x 17,5; (18 x 11); 26 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, porozno na vlagu. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir deblji, hrapav, tamnožute boje bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, novijeg datuma.

Djelo prepisano u srijedu, krajem zul-kadeta 948/1541. godine.

Na l. 1a sadržaj djela. Na zaštitnim listovima 387-9 bilješke iz područja fikha i historije islama.

6092. R-7904

(فتاوى قاضيخان (الجلد الثّانى)
(FATĀWĀ QĀḌĪḪĀN-Drugi svezak)

Drugi svezak djela فتاوى قاضيخان.

Isto kao br. 6091.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله : كتاب العتاق أسباب العتاق كثيرة منها الإعتاق ومنها دعويِ النّسب ومنها الاستيلاد (الإستيلاء)

L. 299; 26 x 18; (20 x 13); 27 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir deblji, hrapav, svjetložute boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Od poveza je ostao samo kožni hrbat. Pojedini listovi prosuti.

Prepisao al-Ḥāǧǧ b. Sa'dī b. Yūsuf, u petak, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela, 952/1542. godine (l. 299a):

و قد وقع الفراغ من فتاوي المسمّى بقاضخان تغمده الله تعالى بالغفران وأسكنه في فردوس الجنان ... في سنة إثنتين وخمسين وتسعماية ...على يد أفقر العباد سعدي بن يوسف.

Vakuf Muhammeda Miralema-paše, valije u Bosni, godina 1196/1781.

Iz Odbora IZ-e Travnika (zaštitni list 1a):

وقفه حسبة لله تعالى محمد ميرعلم پشا سنة ١١٩٦.

6093. R-6734

الفتاوى الظّاهريّة
AL-FATĀWĀ AẒ-ẒĀHIRIYYA

Napisao Ẓahīruddīn Abū Bakr Muḥammad b. Aḥmad al-Qāḍī, um. 619/1222. godine.

Ḥ Ḫ II, 1226; aẓ-Ẓahiriyya II, 31.

Drugi tom ovoga djela. Naslov djela je naveden na hrbatu.

Početak (l. 1b):

أوله: كتاب السّير هذا الكتاب مشتمل على سبعة فصول الأول فى التّحريض على الجهاد وبيان صفة الجهاد وكيفيّة.

Završetak: (l. 368b):

آخره: ولو عقد البايع يسقط نصف الثّمن وقد ذكر فى الأساس أجرنى داره فاستجارتها وهو موجر ولا تقلْ مواجر فإنه خطا، قبيح وكذلك لا يقال آجر فأعرفه....تمّت.

L: 368; 19 x 15 (14,5 x 11); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo sivo. Papir deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, prednja stranica uokvirena sa tri linije koje su utisnute u povez. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a namjerno brisana bilješka vlasnika.

6094. R-8086

Zbirka (مجموع), *2*

L. 201; 18 x 12,5 (12 x 7); 9 redaka. Nasḫ, krupan i čitak. Mastilo crno sa dosta riječi i znakova interpukcije koji su pisani crvenim mastilom. Papir deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kartonski, sa platnenim hrbatom. Odvojen od knjige.

1. L. 1-34.

فتاوى بن تيميّة
FATĀWĀ IBN TAYMIYYA

Fragment iz opsežnog djela مجموعة فتاوية koje je napisao Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām b. 'Abullah b. Taymiyya, um. 728/1328. godine na arapskom jeziku.

Kaḥḥāla I, 261-262; Ahlwardt, IV, 4818; G II, 101.

Početak (l. 1a):

أوّله: سئل الشّيخ تقى الدّين أحمد بن تيميّة رحمه الله عن أحاديث عن النّبىّ صلّى الله عليه وسلّم يرويها القصاص وغيرهم

Završetak (l. 33a):

آخره: فضربه رجل بسهم فأنتبه والحمد لله وحده صلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

2. L. 34-201.

(كتاب فى الأخلاق)

(KITĀB FĪ AL-AḪLĀQ)

Djelo iz područja etike. U uvodu se spominje pisac ovoga djela pod imenom Ṭarṭūsī ili Ṭarṭūšī, poznat još kao Mahdawī. U nama dostupnim izvorima nalazimo više pisaca sa ovim nadimkom ali ni kod jednog nismo pronašli djelo sa ovim početkom ili sadržajem. Nepotpuno na kraju. Na arapskom jeziku.

Početak l. 34b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلامة الطّرطوسى المعروف بالمهدوى رحمه الله إعلم أنّ من أراده الحقّ لخدمته أطاعه ومن أراده لحضرته أطلعه على آياته.

Završetak (l. 201b):

آخره: فارحم بعفوك غربتى يا سيّدى واغفر لعبد سَيِّء الأعمال.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6095. R-7949

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة

AL-ĞĀMI' AL-WAĞĪZ (AW) AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA

Zbirka odabranih rješenja i propisa (aḥkām), na arapskom jeziku, koju je napisao Ḥāfiẓuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī al-Ḥanafī, b. Bazzāzī, um. 827/1424. godine.

Dobrača II, 1681; Ahlwardt IV, 4823; GAL II, 225; Ḥ. Ḫ. I, 242.

Početak (l. 1b).

أوّله: الحمد لمن دعا إلى دار السّلام بحمد عليه أفضل الصّلوة والسّلام شارع أحكام الإسلام ناهج نهج الحلال والحرام وبعد فهذا مختصر في بيان تعريفات الأحكام على وجه الإتقان والأحكام جمعه العبد محمد بن محمد الكردري ... كتاب الطّهارة تسعة الفصول الأوّل فى الآلة نوع فى الجاري

Završetak: (l. 457b):

آخره: نوع فى تصرّف المريض... وإن صمت بعارض فهو كالمريض المعتقل لسانه كذا فى المحبوبى. تمّ بعون اللّه تعالى واللّه تعالى أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب والحمد للّه على الإتمام والصّلوة على النّبيّ محمّد خير الأنام. وعلى آله وأصحابه الكرام والعلماء الصّالحين إلى يوم القيامة.

Cjelovito djelo od dva dijela koja su ovdje posebno paginirana.

Dio prvi: L. 1-188; Drugi dio L. 1-187; 27 x 18; 21 x 13; 27 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje, te istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Papir svjetložute boje, deblji, hrapav, stariji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, čvrst, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Sa unutrašnje strane korice obložene ebro papirom.

Prvi svezak se završava kolofonom gdje se navodi ime prepisivača:'Alī b. Ḥusayn b. Ibrahīm b. Ḥaṭīb, 863/1458. godine (l. 188b). Isti prepisivač je prepisao i drugi svezak (l. 187a).

Na zaštitnim listovima 1-2a na početku sadržaj prvog dijela, a između dva toma na zaštitnim listovima sadržaj drugog toma.

Vlasnici. Muṣṭafā 'Uṯmān, kadija u Peći (ايبك), te Maḥmad-paša Kukavica koji je uvakufio ovaj rukopis (bilješka i pečat na više mjesta).

IZ Odbora IZ-e Travnik.

6096. R-6445

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة

AL-ĞĀMI' AL-WAĞĪZ (AW) AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA

Isto kao br. 6095.

L. 457; 26 x 17 (19 x 12); 29 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crne boje. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir svjetložute boje, tanak, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, čvrst, sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopa. Sa unutrašnje strane korice obložene ebro papirom.

Prepisao Yūsuf b. Muḥammad, imam u Istanbulu, u mahali Hazine Darbaša Firfiraga, u podne, u četvrtak, mjeseca džumadel-evvela 912/1506. godine.

Na zaštitnim listovima 2-3 sadržaj djela.

Vlasnik Abū Faḍl Maḥmūd Qara Čelebī zāde, te Šayḫ Muḥammad, muftija u Travniku (l. 1a sa pečatom).

6097.

R-8471

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة
AL-ĞĀMI' AL-WAĞĪZ (AW) AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA

Isto kao br. 6095.

L. 405; 26 x 17,5 (20,5 x 12,5); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, nije originalan, dobro očuvan.

Prepisao nepoznati prepisivač sredinom muharrema 934/1527. godine.

6098.

R-6440

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة (المجلد الأول)
AL-ĞĀMI' AL-WAĞĪZ (AW) AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA
(Prvi svezak).

Isto kao br. 6095.

Svezak se završava sa poglavljem كتاب ادب قاضى

Završetak ovdje (l. 282b):

آخره: والمفتى سبب للحكم فكيف يؤاخذ السّبب مع المباشرة فانقطع وكان له إن يقول القاضى فى زماننا يلجأ إلى الحكم بعد الفتوى لأنه لو ترك يلام(...) لأنه غير عالم حتى يقضى بعلمه والله أعلم. كتاب الشّهادات

L. 282; 28 x 19 (20 x 11,5); 25 redaka. Ta'līq, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir svjetložute boje, deblji, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, čvrst, sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 4b-5b sadržaj djela.

Na zaštitnom listu 1a naslov djela i procjena vrijednosti 1500.

Takođe na istom listu ime vjerovatno vlasnika Maglajlić al-Ḥaǧǧ Muḥammad ağa.

Na l. 282b bilješka o vlasniku: 'Abdullah Bosnawī, pečat i godina 1172/1758.

6099.

R-8012

Zbirka (مجموع), *3*

L. 104; 21,5 x 16,5 (15,5 x 9,5); dimenzije teksta različite od djela do djela. *Nasta'līq*, mastilo crno, na mjestima razljeveno u dodiru sa vlagom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, izlomljen i oštećen na prvoj korici.

1. L. 1-37

فتاوى سراج الدّين قارئ الهداية (أو) الفتاوى السّراجيّة
FATĀWĀ SIRĀĞUDDĪN QĀRIŪ AL-HIDĀYA (AW) AL-FATĀWĀ AS-SIRĀĞIYYA

Zbirka fetvi koje je izdao Sirāğuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. 'Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kinānī, um. 829/1426. godine.

Dobrača II, 1686-1688; az-Ẓahiriyya II, 26; GAL II, 81; S II, 91;

Početak(l. lb):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على أشرف النّبيّين ... أمّا بعد فهذه سؤالات سألها بعض الحكّام لشيخنا الإمام...... الشّيخ الحافظ سراج الدّين قارئ الهداية

Završetak (l. 37b):

آخره: لا يلزم زوج أجرة ما سكن ورضاها بذلك إذن له قال فى الفتاوى البزّازيّة قال طلقك الله أو أعتقاك الله يقع قال فى المنتقى شأ الله طلاقك أو شئت طلاقك لا يقع بلا نيّة والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب وإليه المرجع والماب .

Dimenzije teksta 15,5 x 7,5; 19 redaka. Prepisao nepoznati prepisivač 15. zul-kadeta 1141/1728. godine.

Na listovima 38-51 bilješke i nesređene fetve iz raznih oblasti.

2. L. 52-70b

مرآة العوالم
MIR'ĀT AL-'AWĀLIM

Sažetak djela na turskom jeziku koje govori o početku stvaranja svijeta na osnovu legendi i neutemeljenih saznanja o tome. Napisao Muṣṭafā b. Aḥmad b. 'Abdulmawlā al-Ġālibōlī ar-Rūmī poznat kao Alī efendī, um. 1008/1599. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1649; O. M. III, 93; Flügel II, 94; Karataj t, 519; A. M. II, 438.

Početak (l. 52b):

أوّله: سپاس بسيار اول صانع كردكار وخالق پروكادر.

Završetak (l. 70b):

آخره: حساب ايدركى بونلرك عدد ايام سنويه سى اوجيوز اللى دورت كون وسكز ساعت وسكز يوز يتمش التى دقيقه دركى ... زيج وتقويمه متعلك كتاب المنتخب فى اقوال العرب والعجم فضولندہ بويله بيان اولمشدر.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

3. L. 71b-93b

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 5893, 3.

Ovdje je različit završetak djela.

Završetak ovdje (l. 93b):

آخره: أصل وقف حصوصندہ زيد وعمرو تسامعله ايله شهادت ايله لر مقبول اولورمى اولور امام متصرف اولان بر سبب ملك مشروعه متمسكا تصرف ايدرسه اول شهادت ايله وقف حكم اولماز. (!)

Dimenzije teksta 15,5 x 9,5.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 94-104 razne bilješke, fetve i kraći sadržaj iz nekog djela iz historije islama.

6100. R-8013

Zbirka (مجموع), 5

L. 112; 20 x 15; dimenzije teksta različite od djela do djela. *Nasta'līq*, mastilo crno, na mjestima razljeveno u dodiru sa vlagom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari i bilješke. Povez kožni, čvrst.

1. L-1-33

فتاوى سراج الدّين قارئ الهداية (أو) الفتاوى السّراجيّة
FATĀWĀ SIRĀĞUDDĪN QĀRIŪ AL-HIDĀYA (AW) AL-FATĀWĀ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6099.

Dimenzije teksta 15,5 x 7. *Nasḫ*, pisan u formi مسئله - الجواب i ove riječi napisane crvenim mastilom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 33-70

(كتاب) الرسائل الزّينية في مذهب الحنفيّة
(KITĀB) AR-RASĀ'IL AZ-ZAYNIYYA FĪ MAḎHAB AL-ḤANAFIYYA

Zbirka rasprava koje je napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Nuğaym al-Miṣrī, um. 970/1563. godine. Naš primjerak sadrži 10 takvih rasprava dok drugi primjerci bilježe i do 41 raspravu. To su, u stvari, odgovori na probleme koje je vrijeme nosilo sa sobom, odnosno odgovori na pitanja koja je pisac dobijao od ljudi koji su mu se obraćali.

Dobrača II, 1260,2/4. ; Ahlvardt IV, 4831; Kaḥḥāla IV, 192; aẓ-Ẓāhiriyya I, 177.

١) الرّسالة فى الأفعال الّتى تفعل فى الصّلاة على قواعد المذاهب الأربعة
٢) الرّسالة فى التحفة المرضيّة فى الأراضى المصريّة
٣) الرّسالة فيما ضبطه أهل النّقل فى خبر الفصل أو رسالة فى الطّاغوت
٤) الرّسالة فى الرّشوة واقسامها للقاضى وغيره

٥) الرّسالة فى الكنائس المصريّة

٦) الرّسالة فى إقامة القاضى من التّعزير على المفسد من غير توقف على مدع.

٧) مسألة دخول اولاد البنات تحت لفظ الولد أو الأولاد ابن كمال باشا

٨) الرّسالة فى بيان ما يسقط من الحقوق بالإيقاط وما لا يسقط

٩) الرّسالة خير الباقى فى جواز الوضوء من الفساقى

١٠) القول المنفى فى الرّد على المفترى.

١١) المسألة الخاصّة فى الوكالة العامّة

Djelo je prepisano 1062/1651. godine iz originala, bez imena i mjesta prepisa.

L. 71-75 razne bilješke iz područja fikha. Listovi 76-81 prazni.

3. L. 82b-83b:

المسائل الإستعارة فى الفقه

MASĀ'IL AL-ISTI'ĀRA FĪ AL-FIQH

Kraća risala iz fikha, od nepoznatog pisca. Naslov prema rukopisu (l. 82b).

Početak (l. 82b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. مسئلة إستعارة الألفاظ بعضها لبعض وبيان الفروع.

Završetak (83b):

آخره: ومنها إستعارة الهبة للعفو حتّى كانت هبة القصّاص ممن عليه عفواً.

Dimenzije teksta 15,5 x 9. Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa.

4. L. 83b-86:

مسائل الفقهيّة من الكتب المعتبرة

MASĀ'IL AL-FIQHIYYA MIN AL-KUTUB AL-MU'TABARA

Ovakav naslov nalazimo u samom rukopisu. Od nepoznatog autora.
Početak (l. 83b):

أوّله: حجر المنع وهو ثمانية أنواع حجر الصبيّ.

Završetak (l. 85b):

آخره: قال أبو يوسف لو إدّعى اللّقيط إثنان يثبّت منهما وقال أبو حنيفة يثبّت من خمسة إذا إدّعوه وقال بأكثر من خمسة إذا إدّعوه قال الإستجاب ولم أر توجيه هذه الأقوال.

Na listovima 85-112 nesređene bilješke i izvodi iz raznih djela kao npr. objašnjenja termina u logici, upute za upotrebu zapisa i hamajlija, mišljenja raznih pravnika po nekim šeriatskim pitanjima. Pisano drugim rukopisom, bez margina.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6101. R-6381

جامع الفتاوى

ĞĀMI' AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi u vidu priručnika na arapskom jeziku. Napisao Krk Emre al-Ḥumaydī al-Ḥanafī, um. oko 880/1475. godine.

Dobrača II, 1689-1692; G II, 226; Kaḥḥāla VIII, 130; Ḥ Ḫ I, 565; A. M I, 835; Kairo I, 413; Ahlwardt IV, 265; az-Ẓahiriyya I, 246.

Početak (l. 1a):

أوله: الحمد لله على ما أنعم من علم الشّرائع والأحكام ... أمّا بعد فانى لما رأيت الهمم

Završetak (l. 168a):

آخره: إنّ الوكالة لا يبقى بعد اليوم وقيل يبقى لأن ذكر اليوم للتّعجيل لا للتّوقيت إلاّ إذا أدلّ الدّليل عليه والله أعلم بالصّواب.

L. 168; 20,5 x 14 (16 x 7,5); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice uokviren sa debljom linijom crvene boje. Na početku ostavljen prostor za unvan koji nije urađen.

Povez kožni, sa preklopom. Preklop sa vanjske strane obložen ukrasnim papirom. Na zaštitnim listovina 1-2a na početku sadržaj djela.

Prepis iz 999/1590. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Vlasnik 'Alī efendī, (l. 51a)

Iz biblioteke Besima Korkuta.

6102. R-8174

جامع الفتاوى

ĞĀMI' AL-FATĀWĀ

Isto kao br. R-6101.

L. 110; (23 x 16,5 (18 x 9,5); 23 retka. *Ta'līq*, sitniji, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom i utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku sadržaj djela

Pojedini listovi zahvaćeni vlagom.

Prepis iz 1171/1757. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Iz biblioteke Handov Muharem ef. iz Banja Luke.

6103. R-8085

فتاوى مؤيّد زاده

FATĀWĀ MU'AYYAD ZĀDE

Zbirka pitanja s područja fikha (al-masā'il) koja je služila kao izvor za davanje fetvi. Sabrao po raznim fikhskim djelima 'Abdurraḥmān b. 'Alī al-Almāsiyawī, Mu'ayyid-zāde, um. 922/1516. godine.

Dobrača II, 1694; az-Ẓahiriyya II, Kairo I, 450, OM I, 355, GAL II, 227; Kaḥḥāla V, 155; Köprülü I, 691; Ğayhān II; 773.

Početak (l. 1b):

أوّله: المسائل المتعلّقة بالطّهارة - الحوض إذا كان مدوّرا فوقعت فيه النّجاسة يعتبر فيه ثمانية واربعون ذراعًا.

Završetak (l. 157a):

آخره: فهو على أربعة أوجه أيضًا على ما بينا فى الفضّة شرح الطّحاوى. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 157; 25 x 18 (18 x 11); 23 retka. *Ta'līq*, krupniji, čitak. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na vlagu. Naslovi poglavlja i izvori pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama puno komentara. Tekst uokviren sa dvije deblje linije plave boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korice i preklopa. Listovi prosuti u lage, korice odvojene od knjige. Na zaštitnim listovima 1-3 na početku rukopisa popis literature na osnovu koje je sastavljena ova zbirka i sadržaj djela.

Namjerno brisani podaci o prepisivaču. Jedino se čita godina 953/1546.

Vlasnik Ṣāliḥ Nūrī, kadija u Mostaru (bilješka i pečat na l. 157a).

6104. R-4401

فتاوى مؤيّد زاده

FATĀWĀ MU'AYYAD ZĀDE

Isto kao br. 6103.

Ovaj primjerak posjeduje dodatak o nasljednom pravu koji ne nalazimo u prethodnom djelu a koji se završava (l. 243b):

آخره: اتارخان فى الرّانض......من خدم عالمًا سبعة أيام فقد خدم الله تعالى سبعة آلاف... وأعطاه الله كلّ يوم ثواب شهيد.

L. 243; 20 x 15 (15 x 10); 17 redaka. Nasḫ sa elementima *Ta'līqa*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi prosuti. Povez kožni, čvrst.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Rukopis je prepisan prije 1111/1699. godine kada je došao u vlasništvo al-Ḥāğğ Ḥusayn b. Ḥāğ Muẓafara (l. 1a).

Poklon Ibrahim-bega Halilbašića.

6105. R- 8156

فتاوى مؤيّد زاده

FATĀWĀ MU'AYYAD ZĀDE

Isto kao br. 6103.

Rukopis manjkav na početku.

Početak ovdje (l. 7a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الصّلوة ما لم يسبح ثلاثًا إذا صلّى الإمام أربع ركعات وقعد على رأس الرّابعة وقام إلى الخامسة.

Završetak ovdje (l. 144a):

آخره: وكذا إشترى الوصىّ شيئًا لليتيم لا يجوز شراء، بغبن فاحش والكلّ فى الخانية.

L. 144; 21 x 17 (15 x 7,2); 21 redak. *Ta'līq*, krupniji, mastilo crno, lošijeg kvaliteta, porozno na vlagu, na pojedinim mjestima razljeveno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Na marginama komentari teksta. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na pojedinim mjestima zahvaćen vlagom.

Povez polukožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica, odvojen od rukopisa. Pojedine lage prosute. Na početku nedostaje 6 lista.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Sakiba Spahića iz Stranjana kod Zenice.

6106. R-6418

Zbirka (مجموع), *2*

L. 350; 24 x 16,5. Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma različiti, u zavisnosti od jednog do drugog djela. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani krupnijim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i bijeložute boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Na marginama pojedinih listova komentari pisani mastilom crvene boje. Na početku 10 listova neispisanih.

Povez kožni, stariji, dobro očuvan.

1. L. 1-231a

فتاوى مؤيّد زاده

FATĀWĀ MU'AYYAD ZĀDE

Isto kao br. 6103.

Dimenzije teksta 18 x 9,5; 20 redaka. *Ta'līq*, lijep i čitak.

Prepisano u drugoj dekadi muharrema 1258/1842. godine.

---

2. L. 239b-350

النّتف في الفتاوى

AN-NUTAF FĪ AL-FATĀWĀ

Naslov na listu 239b: نتف الفتاوي.

Djelo o hanefijskom fikhu, poznato još i kao:

النّتف الحسان على مذهب أبي حنيفه النّعمان – النّتف الحسان في الفتاوى – النّتف الحسان – نتف الفتاوى

Kod nas je ovaj naslov mada se u nekim drugim izvorima spominje pod drugim naslovima. Napisao, najvjerovatnije, Abū al-Ḥasan (al-Ḥusayn) 'Alī b. Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī, um. 461/1068. godine.

Popara IX, 5371; Kaḥḥāla VII, 79 i VIII 98; Ḥ. Ḫ. II, 1925; Şeşen (an-Nādira), 893, str. 479; A. M. I, 691; GAL G II, 198 i S II, 270; Dobrača II, 968-971; Kairo I, 468

Početak (l. 239b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين...كتاب المياه: إعلم أرشدك اللّه أنّ الما، على وجهين: مطلق ومقيّد، أمّا المطلق فعلى سبعة أوجه أحدها ما ينزل من السّما، والثّاني ما يخرج من الأرض، والثّالث الرّاكد ...

Završetak (l. 350b):

آخره: كتاب السّبق: وهو يدور على ثلاث مسائل مسئلتان جائزتان ومسئلة فاسدة...وأمّا الفاسدة إذا قال رجل لرجل: إن سبقتني فلك كذا وإن سبقتك فعليك كذا، فهذه لا تجوز لأنّها تشبه القمار، وعن محمّد بن الحسين انّه قال: لا سبق إلاّ في خفّ أو حافر أو نصل وكان يجيز السّبق على الأقدام.

Dimenzije teksta 18 x 10; 27 redaka. *Nasḫ*, sitan, pisan vještom rukom, čitak.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnici: Abū 'Abdullāh Qāsim b. Ḥasan i Isma'īl b. Muṣṭafā iz Edirne (l. 239a).

6107. R-6618

Zbirka (مجموع), *2*

L. 192; 20 x 13 (14,5 x 7); Nasḫ, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijeložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Na marginama pojedinih listova komentari. Tekst uokviren sa dvije tanke linije crvene boje.

Povez kožni sa utisnutim rozetama geometrijskih oblika na sredini korica.

Sa unutrašnje strane obložen ebro papirom sa ukrasnim cvjetićima smeđe i crne boje. Na arapskom jeziku.

1. L. 1-189b

فتاوى مؤيّد زاده
FATĀWĀ MU'AYYAD ZĀDE

Isto kao br. 6103.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 189b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: أبوه والأب بعد العتق ينسب بالولاء ، إلى معتق فكذلك ولد.

Prepisao Yūsuf b. 'Uṯmān u mjesecu redžebu 986/1578. godine.

2. L. 189b-192

الرّسالة (الخسرويّة) فى الولاء
AR-RISĀLA (AL-ḪUSRAWIYYA) FĪ AL-WILĀ'

Rasprava o pravnim posljedicama oslobađanja roba i o srodstvu sa robovima. Napisao Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Munla Ḫusraw, um. 885/1480. godine.

Dobrača, 1284; A. M. II, 211; Gal, S. II, 317.

Početak (l. 189b):

أوّله: الحمد لله الّذى أحكم أحكم الشّرع المتين وعظم قدر من فقه في الدّين. أمّا بعد فإن للوك هذه المملكة خلد الله أيام دولة خلفهم.

Završetak (l. 192b):

آخره: وقد إتّفق عن نظمها فى سلك التّحرير وتصويرها على أحسن التّصوير بالطف التّقدير.

Prepisao Yūsuf b. 'Uṯmān u mjesecu redžebu 986/1578. godine.

Na kraju tri lista prazna.

Iz gradske džamije u Tuzli.

6108. R-6379

الفوائد المنتخبة من الفتاوى التّاتارخانيّة
AL-FAWĀ'ID AL-MUNTAḪABA MIN AL-FATĀWĀ AT-TĀTĀRḪĀNIYYA

Izvod iz opsežnog djela الفتاوى التاتارخانية. Sabrao, na arapskom jeziku, Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, um. 956/1549. godine. Na prvom zaštitnom listu naslov: منتخب فتاوى تاتارخانية لإبراهيم حلبي رحمه الله

Köprülü I, 693, G II, 432, S II, 643; Ḥ. Ḫ. I, 268.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. وصلوته وسلامه على سيّدنا محمّد خير خلقه وعلى آله وصحبه الطّيّبين الطّاهرين وبعد فهذه فوائد إنتخبتها من الفتاوى التّاتارخانيّة مما هو غريب أو كثير الوقوع.

Završetak (l. 262b):

آخره: فوقع الشّكّ فى الوارث فيوضع فى بيت المال كل منهما فى نصف قيمته لمولى الأمة ثمّ يحكم.

L. 262; 19,5 x 13 (13,5 x 6,5); 22 retka. Nasḫ, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen sa crvenom linijom.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih oblika na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom.

Prepisao 'Alī b. Muṣṭafā u posljednjoj dekadi džumadel-ahira 1107/1696. godine.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku naslov djela منتخب فتاوى تاتارخانيّة i nedovršen sadržaj djela. Na l. 1a bilješka o rođenju sultana Selima sina Mustafe. Na početku namjerno brisana bilješka i pečat vlasnika.

Iz kolekcije Besima Korkuta.

6109. R-6439

فتاوى صنع الله أفندى
FATĀWĀ ṢUN'ULLAH EFENDĪ

Ovaj naslov se nalazi na hrbatu kodeksa. U nama dostupnim izvorima se spominje autor sa nadimkom Ṣun'ullah efendī čije je puno ime

Muṣṭafā b. Ǧa'far al-'Imādī Šayḫ Islām ar-Rūmī, um. 1022/1613. godine. Međutim u popisu njegovih djela se ne spominje da je pisao fetve.

S obzirom da je u tri navrata bio šejhul-islam i muftija držimo da bi on mogao biti autor ove zbirke. Djelo je na arapskom jeziku.

Ǧaylān II; 803; Kaḥḥāla, XII, 245; Hadiyya al'Arifīn, II, 439. QA IV, 2968.

Početak (l. 1b):

أوّله: طهارة وينبغى أن يكون بين بئر البالوغة وبين الماء مقدار ما لايصل النّجاسة إلى بئر الماء وقدر فى الكتاب الخمسة أزرع أو سبعة وذلك غير لازم.

Završetak (298b):

آخره: فإن مستحقّ القلع كالمقلوع حقيقة ولأنّ الّذى باع نصيبه من العمارة ليس له فيها حقّ يحشر منه الزام المشترى بيع الأرض أنفع الوسائل والحمد لله على الإتمام والصّلوة والسّلام على سيّد الأنام.

L. 298; 28 x 18 (20 x 10); 27 redaka. *Nasḫ*, krupniji, veoma lijep. Mastilo crno, komentari na marginama pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložute boje, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, veoma lijep, obrubljen sa tri linije zlatnožute boje.

Na prvoj strani veoma lijep unvan. Tekst uokviren sa debelom linijom zlatnožute boje koja je ojačana sa dvije tanke linije crne boje. Na zaštitnim listovima 2b-3a sadržaj djela.

Vlasnik Muḥammad b. Sulaymān.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6110. R-6083

جامع الفتاوى

ǦAMI' AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi koju je napisao i sakupio izvjesni Muṣṭafā b. Bisṭām al-Wānī iz Erzeruma iz Turske poslije 1068/1657. godine. Naime u uvodu se spominje ova godina mada nejasno s obzirom da je prva strana puno oštećena te nije moguće pročitati razgovijetnu misao.

Izvori koji navode ovoga pisca ne spominju ovo djelo.

A. M. II, 299; Kaḥḥāla IX, 102, G II, 439; S II, 652.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذى جعلنا من أمّة سيّد المرسلين...... والدّين المتين وهدانا الشّرائع و البدائع والصّراط المستقيم... فيقول .... محمّد بن بسطام الوانى مولداً والأرزنى ....

Završetak (l. 170b):

آخره: لوصىّ الميّت أن يبيع التّركة لقضاء الدّين وتنفيذ الوصيّة. من قاضيخان عليه الرّحمان فى كتاب الوصايا.

L. 170; 32,5 x 19 (23 x 10); 27 redaka. *Ta'līq*, čitak. Mastilo crno, samo istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili pak nadvučene crvenom linijom. Papir deblji, svjetložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez platneni, novijeg datuma. Prilikom uvezivanja zadržane stare korice koje su naknadno nalijepljene. Na sredini korica i na preklopu ukrasne rozete.

Kodeks se završava kolofonom sa podacima o prepisivaču i godini prepisa: Muṣṭafā poznat kao Babūḥaǧī zāde ! (بابوحجى) u Erzerumu 1153/1734. godine.

Kao vlasnici rukopisa navode se Maḥmūd Qāḍī zāde (Mahmutkadić) Ṣāliḥ Ṣidqī mostarski kadija, (zaštitni list 1a) te Muṣṭafā b. as-Sayyid Fayḍullāh i Munīr b. Ḥāmid godine 1350/1931. godine (l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6111. R-7055

الفتاوى الخيريّة لنفع البريّة

AL-FATĀWĀ AL-ḪAYRIYYA LI NAF'I AL-BARIYYA

Zbirka fetvi, na arapskom jeziku, koju je napisao Ḫayruddīn b. Aḥmad b. Nūruddīn 'Alī b. Zaynuddīn al-Ayyūbī al-'Alīmī al-Fārūqī um. 1081/1670. godine.

Djelo je do poglavlja o mehru sakupio njegov sin Muḥyuddīn b. Ḫayruddīn ar-Rumalī um. 1071/1660. a dovršio sakupljanje Ibrāhīm b. Sulaymān b. Muḥammad al-Ḥanafī al-Ǧīnīnī um. 1108/1696. godine.

aẓ-Ẓahiriyya, II, 19; G II, 314.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذى وفق من أراد به الخير للتّفقه فى الدّين... وبعد فيقول العبد الفقير إبراهيم بن سليمان بن محمّد بن عبد العزيز

Završetak (l. 314a):

آخره: فيجمع لها أربعة قراريط وخمس قيراط ولكلّ بنت أربعة قراريط وخمس قراط والله أعلم.

L. 314; 31 x 20 (20 x 10); 29 redaka. Mastilo crno, naslovi poglavlja i riječi مسئل i جواب pisane mastilom crvene boje. *Nasta'līq*, sitniji, lijep i čitak. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez polukožni, bez prve korice. Zadnja korica odvojena od knjige.

Djelo se završava kolofonom gdje je naveden prepisivač i godina prepisa: Muṣṭafā al-Qāḍī b. al-Ḥāǧǧ ʻAbdurrazzāq b. al-Ḥāǧǧ as-Safar, 1168/1754. godine (l. 314a). Na zaštitnom listu na kraju rukopisa tri fetve na turskom jeziku.

6112. R-6397

صرّة الفتاوى
ṢURRA AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi, na arapskom jeziku, koju je napisao Ṣādiq Muḥammad b. ʻAlī aṣ-Ṣāqizī, um. 1099/1687. godine.

Dobrača II, 1719; GAL II, 436; S. II, 648; Ḥ Ḫ II, 1078; aẓ-Ẓahiriyya, I, 478.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل الفقها، خيار العباد كما قال رسوله الشّفيع يوم التّناد من يرد الله به خيراً يفقّهه في الدّين ... قال العبد الفقير ... صادق محمد بن علي الساقزي

Završetak (l. 223b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: فكذا هذ لا سيّما عند أكثر المشاريخ أنّ حكم بيع الوفا، حكم الدّهن إن إدّعى أحدهما بيع الوفا، وأمّا أن يعتبر دهن كما قال.

L. 223; 21 x 15 (15 x 7,5); 19 redaka, *Nasta*ʻlīq, sitan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom. Zadnji list oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Ḥāǧ ʻUmar Āğanić (اغانك).

Iz kolekcije Besima Korkuta.

6113. R-5276

صرّة الفتاوى
ṢURRA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6112.

Nedostaje uvodni dio na početku djela.

Početak ovdje (l. 1b)

ناقص فى أوّله أوّل الموجود: كتاب الطّهارة قال الله تعالى يا **أيّها الّذين آمنوا إذا قمتم إلى الصّلوة...**

Završetak (l. 315a):

آخره: وعن الإمام أنّ القرآن غير مخلوق ولوأنكر آية من القرآن أو سخر بآيته منه كفر. الكلّ من جامع الفتاوى فى كتاب الفاظ الكفر **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا ان هدانا الله** والصّلوة و السّلام على نبيّه محمّد وعلي آله وصحبه أجمعين.

L. 315; 20 x 15 (14,5 x 7,3); 25 redaka, *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje, papir tamnožut, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica, oštećen na rubovima korica. Na prvom zaštitnom listu sadržaj djela.

Djelo se završava kolofonom sa bilješkom da je sakupljanje fetvi završeno 1059/1649. godine. Na zadnjem zaštitnom listu je bilješka o prepisivaču, takođe u kolofonu.

Muḥammad b. Ḥišamuddīn iz mjesta Kilid-i Baḥr (كليد بحر) u Turskoj (Čanakkale) 1091/1680. godine.

Vlasnik Muṣṭafā poznat kao Medić ? (معروف بعسل زاده), bilješka na l. 1a.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6114. R-6464

الفتاوى العالمكيريّة ـ الهنديّة(الجلد الأول)
AL-FATĀWĀ AL-ʻĀLAMǴĪRIYYA - AL-HINDIYYA
(Prvi svezak)

Velika zbirka fetvi u tri sveska u obliku velikog fikhskog kodeksa na arapskom jeziku. Izradila specijalna komisija istaknutih učenjaka Indije, pod vodstvom aš-Šayḫ Niẓamuddīna.

Dobrača, II, 1722; aẓ-Ẓāhiriyya II, 49-50; GAL II, 417; S. II, 604; Kairo I, 448; Ahlwardt IV, 271.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم سبحانه الحمد لله المنفرد بوضع الشّرائع والأحكام ...الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على سيّد المرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين... كتاب الطّهارة وفيه سبعة أبواب الباب الأول في الوضوء...

Završetak (l. 394b):

آخره: باب ثالث عشر فى الأوقاف.............. ولا يجزيهم عن زكاتهم فيجب أن بامره الفقير أولاً بذلك لأنه إذا أمر وكيلا يقبضه وبالتّصرف.

L. 394; 31 x 21 (24 x 14); 39 redaka. *Nash*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, bijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije tanke crvene, ojačan debljom crnom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom širokom linijom zlatnožute boje i dvije tanke linije crne boje. Na početku djela unvan u obliku potkupole u plavoj, zlatnožutoj i crvenoj boji.

Povez kožni, čvrst sa ukrasnim rozetama floralnih motiva na sredini zadnje korice. Prva korica nedostaje. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a bilješka vlasnika Ḥasan Farā'idī-zāde.

6115. R-6465

الفتاوى العالمكيريّة ـ الهنديّة(الجلد الثّانى)

AL-FATĀWĀ AL-'ĀLAMĠĪRIYYA - AL-HINDIYYA
(Drugi svezak)

Drugi svezak ovoga djela. Počinje sa poglavljem كتاب البيوع a završava sa poglavljem كتاب الهبه

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب البيوع وفيه عشرون بابًا الباب الأوّل فى تعريف البيع وركنه وشرطه وحكمه.

Završetak (l. 430b):

آخره: إذا سأل سائل لوجه الله تعالى أن لا يعطى كذا فى تاتارخانية والله تعالى أعلم بالصّواب وإليه المرجع والماب.

L. 430; 31 x 21 (24 x 14); 39 redaka. *Nash*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, bijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije tanke crvene i jednom debljom crnom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom širokom linijom zlatnožute boje i dvije tanke linije crne boje. Na početku djela unvan u obliku potkupole u plavoj, zlatnožutoj i crvenoj boji.

Povez kožni, čvrst sa ukrasnim rozetama floralnih motiva na sredini korica. Prijeklop obložen sa unutrašnje strane ebro papirom i otkinut od korice. Na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6116. R-6456

الفتاوى العالمكيريّة ـ الهنديّة(الجلد الثّالث)

AL-FATĀWĀ AL-'ĀLAMĠĪRIYYA - AL-HINDIYYA
(Treći svezak)

Treći svezak ovoga djela. Nepotpun na početku. Fali 7 lista po folijaciji koja izgleda originalnom.

Počinje sa poglavljem كتاب المكاتب a završava sa poglavljem كتاب الفرائض

Početak (l. 1a):

أوّله: أجره من غيره أن الغير أجره من المؤاجر....الباب الثّامن فى إنعقاد الإجارة....كتاب المكاتب وفيه تسعة أبواب الباب الأوّل فى تفسير الكتابة.

Završetak (l. 463a):

آخره: فللجدّة السّدس وللأخت النّصف والباقى ردّ عليها، وسقط الجدّ الفاسد بالإجماع. كذا في الإختيار شرح المختار. قد تمّ بعون الله تعالى.

L. 363; 32,5 x 22,5 (23,5 x 14); 39 redaka. *Nash*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, bijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa dvije tanke crvene i jednom debljom crnom linijom. Listovi sa kustodama i folijacijom.

Povez platneni, novijeg datuma, restauriran, sa nalijepljenim originalnim koricama i originalnim preklopom koji je sa unutrašnje strane obložen ukrasnim papirom. Na sredini originalnih korica i preklopu utisnute rozete.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno da ga je prepisao Sālim b. Aḥmad b. Sirāğ b. Sirāğuddīn as-Safaṭī 10. ša'bāna 1129/1717. godine. تمّ على يد أفقر العباد إلى ربّه.... سالم بن أحمد بن سراج بن سراج الدّين السّفطى.... فى يوم الإثنين المبارك فى عاشر شهر شعبان من شهور سنة تسعة وعشرين ومائة وألف من الهجرة النّبويّة.

6117. R-7088

درّة الفتاوى

DURRA AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi, odnosno šerijatskih rješenja koja su kasnije muftijama služila za izdavanje fetvi. Po raznim fikhskim djelima sabrao Aḥmad b.

Muḥammad al-Mostārī, um. 1190/1776. godine. Koliko je nama poznato, ovo je, do sada jedini primjerak ovoga djela.

Dobrača II, 966, 1774; Šabanović, Književnost muslimana BiH na orijentalnim jezicima, str. 481-483; Fajić Zejnil, Ahmed b. Muhamed el-Mostari i njegovo djelo, Takvim, 1995, str. 141-145.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين وآله وأصحابه أجمعين. كتاب الطّهارة وتسميّة الله تعالى في إبتداء الوضوء سنة لقول النّبيّ عليه السّلام

Završetak (l. 261b):

آخره: هذه المواضع على خلاف فعند أبي يوسف ينفرد وعندهما لا ينفرد وسواءٌ أوصى إليهما أو على التّعاقب وهو الأصحّ هذا في جامع الصّغير من خلاصة في الفصل السّادس في جنس آخر من كتاب الوصايا. الحمد لله الذي شرّفني وأسعدني بجمع هذا الكتاب الخطير وأعانني وساعدني لإتمامه وأنا (ال) عبد الفير إلى ربّه الملك القدير أحمد بن محمّد الموستاري

L. 261; 9,5 x 14,5 (15 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno, istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Djelo je nastalo 1157/1744. godine (bilješka na l. 261b).

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Lubuškalī (Ljubušak).

نمّقه الحقير محمّد بن حسين لبوسقلى.

Na zaštitnom listu 2-3 na početku rukopisa sadržaj djela.

Vlasnik Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl Mučī zāde (Mukić-موتجه زاده)

6118. R-8292

Zbirka (مجموع), *3*

L. 141; 20,5 x 15 (14,5 x 8); 23 retka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir bijel i tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima puno komentara teksta. Listovi prosuti, sa kustodama.

Povez kožni, znatno oštećen na hrbatu i preklopu.

1. L. 1-118

دفينة السّعداء لمن إبتلى في الحكم والإفتاء

DAFĪNA AS-SU'ADĀ' LIMAN IBTALĀ FĪ AL-ḤUKM WA AL-IFTĀ'

Obimno djelo iz fikha na arapskom jeziku. Napisao al-Ḥāǧǧ Aḥmad, muftija, čija nam je biografija nepoznata.

aẓ-Ẓahiriyya I, str. 342-343.

Djelo je nastalo dok je autor bio muftija i sadrži fetve muftija koje je on sabrao i rasporedio u poglavlja.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله أجمعين. وبعد فيقول الفقير الحقير السيّد الحاجّ أحمد لمّا وفّقني الله في إبتداء سنّ الشّيخوخة المأموريّة في خدمة الفتوي ببلدة كلي كنت مشتغلا بتتبع المعتبرات في الواقعات من الفتوي وجمعت ما كان واقعًا في الفتاوي من المسائل وسمّيته بدفينة السّعداء لمن إبتلى في الحكم والإفتاء.

Završetak (l. 118b):

آخره: قال الإمام أبو سعيد المتولّي وغيره إذا ناور إنسان إنسانًا من خلف سترٍ أوحائط فقال السّلام عليك يا فلان.. قلت وهذا وإن كان رواية عن مجهول فقد قدّمنا أحاديث الفضائل يسامح فيها عند أهل العلم كلّها. من تلخيص ازكار (اذكار) النبوي رحمه الله عليه.

Prepisao Abū Bakr muderris u medresi Aḥmad Čauš u gradu Alaşoniya (u blizini Jenišehira u Turskoj) između 1198-1199/1783-1784. godine.

2. L. 119-139

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Popara IX, 5418,2; Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl I, 281: O. M. I, 295-296; Dobrača II, 1480,1; GAL S II, 948; Şeşen, 271, str. 187; al-Ǧibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3.

Početak (l. 119a):

أوله: الحمد لله عظيم البرهان وعميم الإحسان، والصّلوة على محمّد حبيب الرّحمن، وبعد، فإنّ أفقر عباد الله...عبد الرّحمن بن سليمان الشّهير بخصالي...قد اختصر هذه الرّسالة بحسب الإمكان من الكتب المعتبرة للبيان بيّنة لها الرّجحان عند تعارض البرهان، وإليه المستعان وعليه التّكلان. كتاب النّكاح: بيّنة التّاريخ الأسبق أولى إذا برهن الرّجلان على نكاح إمرأة...

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Završetak ovdje (l. 139b):

آخره: كتاب المأذون: بيّنة المقرّ له على العبد والصّبيّ فعلا بعد الإذن أولى من بيّنتهما على أنّهما فعلا قبل الإذن وجيز.

Na l. 119a sadržaj djela. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Prepisao muftija Ṣāliḥ b. Aḥmad 1196/1781. godine.

3. L. 140-141

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Kratka rasprava o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, koje je napisao Muṣṭafā efendī Brūsawī, kako se to vidi iz samog naslova: بروسوي افنديتك قرنداشي فضيلتلو مصطفى افنديتك ترجيح بيناتيدر.

Početak (l. 140a):

أوله: فصل في البيع بيّنة البيع بالغير أولى من بيّنة البيع بمثل القيمة.

Završetak (l. 141a):

آخره: فصل في المتفرّقات ... بيّنة الصّحة أولى من بيّنة المرض وإن كان الدّعوي حطّة فبيّنة ذي اليد أولى.

Na l. 1a pečat gdje se čita ime vlasnika Ferhad, godina 1248/1832.

Iz biblioteke Muhameda ef. Tufe.

6119. R-5566

(فتاوى)

(FATĀWĀ)

Zbirka fetvi od nepoznatog sakupljača, na arapskom jeziku. Djelo je podijeljeno na poglavlja, ali ni jedno poglavlje nije dovršeno.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 10b):

ناقص في أوله. أول الموجود: كتاب الطّهارة سئل عن رجل جامع إمرأته دون الفرج فدخل عن (...) في فرج المرأة يجب عليها الغسل أم لا أجاب لا غسل عليها.

Završetak ovdje (l. 201b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كتاب الأشربة وإن لم يأخذها أي الأوراق حتّى مضى اليوم فسد البيع ولكلّ منهما فسحة قبل القبض وبعد ما دام المبيع في يد المشتري. كتاب الأضحيّة.

L. 212; 21 x 14 (16,5 x 9); 32 retka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Ispod svake fetve izvor iz kojeg je preuzeta.

U potpisu nekih fetvi navode se imena Muṣṭafe i Muḥammada muftijā u Solunu (l. 188).

Povez platneni, novijeg datuma sa očuvanim dijelom originalnih korica.

Na listovima 1-9 i 206-212, bilješke iz fikha (redosljed Božijih poslanikā, hadisi, mi'rāğ Božijeg poslanika te pitanja i odgovori na njih iz oblasti ibadeta, susret Ibrahima a. s. sa vatrom itd). Na l. 9-10 a sadržaj djela. Na l. 2a naslov مجموعة مسائل الفقهية.

Vlasnik kadija as-Sayyid 'Abdullāh u mjestu Pagos (ostrvo u Grčkoj) i Aḥmad Nağīb Sardār zāde (!) (v. pečat i bilješku na l. 2a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

TURSKI

6120. R-8364

Zbirka (مجموع), *5*

L. 102; 19,5 x 14 (13,5 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po krajevima zahvaćen vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, djelimično oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-67b

فتاوى كمال پاشا زاده
FATĀWĀ KAMĀL PAŠA-ZĀDE

Zbirka fetvi koju je napisao Aḥmad b. Sulaymān Kamāl-paša zade, um. 940/1533. god. Ovdje je samo dio te zbirke koji se odnosi na namaz što se vidi iz uvoda koji je ujedno i početak ove zbirke.

Popara IX, 5674,2; Dobrača, II 1725,1; Petrich 155. Karatay t II, 2991/VII

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... وبعده عزيز يارانلر ايچون أئمه حنفيدن بر قاچ مسئله جمع ايلدك كه عزيز يارانلر مطالعه ايتدكده بو فقير وحقير دعا ايله يادايده لر باذن الله تعالى بو مسئله بيانده نيورلر.

Završetak (l. 67b):

آخره: الجواب عمرو قصاصندن يادیتدن بسنه لازم كلمز قال علما ءنا رحمهم الله في رجل سقى رجلاً سمّاً فشرب ومات من ذلك فان السّاقي لا يضمن ديته كذا في تاتارخاني والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب تمّت هذا كتاب المسئلة من تأليف حضرت مولانا كمال پاشا زاده رحمه الله.

Djelo se završava kolofonom gdje je navedeno ime prepisivača i godina prepisa: Sulaymān b. ‘Uṯmān, 4. džumadel-evvela 1167/1753.

قد وقع الفراغ من هذه المسائل الشّريفية بين أهل السّنة المرغوبة عن يد الضّعيف سليمان بن عثمان في شهر جمادي الاولنيك في يوم الرّابع في وقت الضّحى في سنة سبع وستّين ومائة وألف.

2. L. 67b-70a

تجويد لمجهول
TAĞWĪD LI MAĞHŪL

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 67b):

أوله: سَكْتَه نُكْ تَعْرِيفِي نَذْرْ السَّكْتَةْ قَطْعُ الصَّوْتِ انّا لاَ زَمَانًا وقِيلَ السَّكْتَةْ للرِّعَايَةِ عَلى الجَارَتَيْنِ.

Završetak (l. 70a):

آخره: إدْغَامْ بِلاَ غُنَّةٍ إدْغَام كَامِلدِرْ نَاقِصْدِر كَامِلدِر نِيچِن كَالِلدِر ذَاتِي وصِفَاتِي بَاقِي قَلْمَدَغِيچُن .

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 70b-78b

(الموعظة)

(AL-MAW'IẒA)

Propovijedi (maw'iẓa) o Posljednjem danu na osnovu kazivanja kur'anskog poglavlja al-Wāqi'a, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Nepotpuno na kraju.

Početak (l. 70b):

أوله: خَبَرْده كَلْمِشْدِر كيم عَبْدُ الله بنِ مَسْعُودْ رَضِيَ الله عَنْهُ حَسْتَه أولْمُشْدي عُثْمَان رَضِيَ الله عَنْهُ صُورْدِي اَيتدي .

Završetak ovdje (l. 78b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وحور عين...وكوكسلرندن بوغزلرينه دكين عنبردندر بوغزلرندن ...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 79b-87a

حكايت عبد المجيد

ḤIKĀYAT 'ABD AL-MAĞID

Predaje nekog 'Abdulmağida u formi njegovog razgovora sa Ğabra'ilom, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Naslov prema rukopisu(l. 79b): حكا عبد المجد.

Početak (l. 79b):

أوله: بلكل كه اشبو كتابده نبل مبارك ارماغي قصّه سي روايت اولنوركه.

Završetak (l. 87a):

آخره: ابو قاسم ايله بو بولوشدم مجموعا قصة حكايت ايلدوم اندن كيدوب نجريللر سيره مشغول اولوب اخر مصر كلدوم متمكين اولدوم بعنايت الله تعالى تمت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

5. L. 90b-102a

معجزات محمّد

MU'ĞIZĀT MUḤAMMAD

Natprirodni događaji (mu'ğiza) posljednjeg Božijeg poslanika Muḥammad a. s., na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu, هذا كتاب معجزات محمد.

Početak (l. 90b):

أوله: حق تعالى هنوز يري كوكي عرشي كوري لوح قلم اون سكزبنك عالمي براتمش ايدي.

Završetak (l. 102a):

آخره: فضل بنم فضلمدر نه كم ديلريم ايدهرم بنم ايشمدر كمسنك نسنه سي يوقدر تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6121. R-6448

فتاوى أبو السّعود

FATĀWĀ ĀBŪ AS-SU'ŪD

Zbirka fetvi koju je napisao Šayḫ al-Islām Abū as-Su'ūd Aḥmad b. Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-'Imādī, um. 982/1574. godine. Fetve Ebu Su'uda su mnogo korištene te je zbog toga i sastavljeno mnogo zbirki. Ovo je jedna od njih. Ne nalazimo ime sastavljača zbirke. Na turskom jeziku.

Dobrača II, 1637,2, A. M. II, 253-254; OM I, 225-226.

Početak (l. 1b)

أوله: كتاب الطّهارة..... زيد عرب جنابتله عمقى يكرمى درت زراع وعرض التي زراع اولان صوقيوسنه دوشب

Završetak: (246b-247a)

آخره: ترجيح وتقديم بيور مشلردر وحضرت على كرم الله وجهه خلافتنده خوارج قتالى داخى بويله اولمشتر بو طائفنك شر وفسادلرى داخى اعظمديرم يوزنده فسيدلرينى دفع ايچون مجابده ايلمك داخى احمدر

L. 247; 29 x 17 (20 x 9); 23 retka. *Ta'līq*, krupniji, lijep. Mastilo crno. Riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama fetve i izvori pisani kasnije sa mastilom poroznim na vlagu, tako da se na više mjesta razlilo. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, čvrst, sa preklopom i utisnutim ukrasnim rozetama na koricama. Oštećen na preklopu i zadnjoj korici. Naknadno nevješto popravljan.

Prepisao Muḥammad b. Dāwūd, u nedjelju, poslije jacije namaza, 9. rebiul-ahira 1028/1619. godine. (v. bilješku na l. 247a)

وقد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة المباركة ليلة الأحد بعد العشاء الأخيرة تاسعة اللّيالى من
ربيع الآخر سنة ثمانى وعشرين بعد الألف ... على يد أضعف عباد الله تعالى محمّد بن داود ....

Vlasnik Muḥammad Amīn Čāuš-zāde, kadija u gradu Giva (mjesto kod Izmita u Turskoj) 23. muharrema 1159/1746. godine. Na zaštitnim listovina 1b-5a sadržaj djela. Na l. 215a pečat gdje se čita: Muṣṭafā b. 'Abdullāh i al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā.

6122. R-7866

فتاوى أبو السّعود

FATĀWĀ ĀBŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 6121.

Nedostaju početak i kraj.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله . أول الموجود : :باب الهبة . قرابت محرم هبه ده رجوعه مانع اولورمى.

Završetak ovdje (l. 353b)

ناقص فى اخره. اخر الموجود:اسكى جزئ اولب اول مقدار طورماغله اول مقدارا كسلمك
مقدارلر اولور.

L. 353; 30 x 20 (20 x 12,5); 18 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama fetve i izvori pisani kasnije sa mastilom poroznim na vlagu, tako da se na više mjesta razlilo. Listovi sa kustodama. Na turskom jeziku.

Povez polukožni. Oštećen na hrbatu i zadnjoj korici.

Nema imena prepisivača ni godine prepisa.

Vlasnik Murat Aganagić iz Konjica (l. 1a):

صاحب و مالك مورت اغانغيك قصبة بلغردچق.

6123. R-6692

Zbirka (مجموعة), *3*

L. 205; 20 x 14,5. Dimenzije teksta, broj redaka, mastilo i vrsta pisma različiti od jednog do drugog djela. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kartonski, obložen ebro papirom, sa kožnim hrbatom. Listovi sa kustodama.

1. L. 1b-153

فتاوى أبو السّعود

FATĀWĀ ĀBŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 6121.

Različit početak i kraj.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله.أول الموجود: :زيد زوج عورتلى اولوبده ...! واروب غيرى لره وارمش شرعا
زيده نه لازم اولور

Završetak ovdje (l. 156):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: حديجة اج بك ايله طقسان طقوز بيك طقوزيدى سهم رشيده
التمش سكز بيك بشيوز ايكرمى التى سهم ....

Dimenzije teksta 18 x 12. Riqa sa elementima ta'līqa. Mastilo crno, rukopis vješt. Riječ مسئله pisana mastilom crvene boje. Listovi zahvaćeni vlagom.

2. L. 158b-182a

ترجمة قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة

TARĞAMA QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ BI'T-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik i kratak komentar kaside *Bad' al-amālī*. Na turski preveo Aḥmad b. Muṣṭafā La'ālī, umro poslije 973/1565. god. Izvori navode godinu smrti 971/1563. U našem primjerku je navedena godina završetka djela 973/1565 (v. citirani završetak ovdje).

Dobrača, I, 727,4; Ḥ Ḫ, II,1333; Nametak IV, 2793-2795; Karatay TY II, 2144-2146, Rieu, S. 615.

Početak (l. 158b) :

أوله: الحمد لله ربّ العالمين كما أمر والصّلوة علي رسوله محمّد سيّد البشر وعلي آله ....

Završetak (182a):

آخره: ... تمّت ترجمة الرّسالة المنظومة المشهورة يقول العبد الموسومة بامالى ترجمها الفقير إلى الله تعالى سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلى فى اواخر شهر ربيع الاخر من شهور سنة ثلثة وسبعين وتسع مائة .

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥusayn u kasabi Vareš 1223/1808. godine (l. 182a).

كاتب الرّسالة صالح بن حسين عن قصبه وارش.

3. L: 183b-205

فتاوى كمال پاشا زاده
FATĀWĀ KAMĀL PAŠA-ZĀDE

Isto kao br. 6120,1.

Početak ovdje (l. 183b):

أوله: مفتي الزمان كمال پاشا زاده نك فتواسى صورتلريدر صلوة متعلّق اولان مسئله لرى بيان ايدر.

Završetak (205b):

آخره: سائر قريه خلقى ايله (...) برابراتكالف عرفيه المغه شرعا قادر اولور مى. الجواب اولماز

Dimenzije teksta16,5 x 10; 15 redaka. Nasḫ, deblji. Mastilo crno, porozno na vlagu.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

6124. R-5525

Zbirka (مجموع), 2

L. 64; 15,5 x 10,5 (10,5 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, sitniji, lijepo složen. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Prva dva lista oštećena.

Povez polukožni, izlomljen. Korice sa vanjske strane presvučene ukrasnim papirom.

---

1. L. 1b-38a

معروضات أبو السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 5893,3.

Na l. 1a pogrešan naslov crvenim slovima قانون نامه.

Završetak ovdje (l. 38a):

آخره: مسئله اوقافي سلاطين دن اجاره مؤجّله ايله اراضي ومنازل ودكاكين تفرف ايدنلر بري برلرينه فراغه ايتدكلرنده ياخود باباسي واناسي... الجواب اولمشدر.

Prepisao Munlā 'Uṯmān b. Aḥmad, iz sela Ilanawī al-Ǧadīd, kadiluk Ruščuk (Bugarska), 23. džumadul-evvela 1131/1718. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب ...كتبه الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه المغنيّ منلا عثمان بن أحمد السّاكن في قرية ايلانوي الجديد تابع القضاء روشجق تحريراً لسنة إحدي وثلثون ومائة وألف في شهر جمادي الأولى في يوم ٢٣.

2. L. 38b-64a

كتاب الأخبار في الحديث
KITĀB AL-AḪBĀR FĪ AL-AḤĀDĪṮ

Djelo iz hadisa, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na l. 38a naslov crvenim mastilom: هذا كتاب الاخبار في الاحاديث .

Početak (l. 38a):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد أعلم أنّ إسم هذا الكتاب كتاب الأخبار وبناءه على أربعين بابًا وفي كلّ باب عشر أحاديث. الباب الاوّل في فضيلة العلم.

Završetak (l. 64a):

آخره: الباب الأربعون في فضيلة الصّبر... الأحاديث روي عن عليّ بن أبي طالب رضي الله عنه أنّه قال دخلنا ذات يوم علي النبيّ أنا وفاطمة فوجدناه يبكي بكاءً شديداً... ورايت إمراءة رأسها كرأس الخنزير.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

Na l. 64b stih na turskom jeziku.

6125. R-8173

فتاوى قول بش مفتي

FATĀWĀ QAWL BAŠ-MUFTĪ

Zbirka fetvi poznata pod nazivom fetve petorice muftija. To su: Abū Su'ūd(umro 982/1574), Kemāl-paša zāde (umro 940/1533), Šayḫ Muḥammad-efendī b. Ilyās Čiwī zāde (umro 954/1547), Sa'dī Čelebī-efendī (umro 945/1538) i 'Alī Čalabī efendī al-Ğamālī (umro 931/1525). Sakupio u jednu zbirku al-Mawlā Wālī efendī b. Yūsuf (umro 1078/1667. godine). Na turskom jeziku.

Dobrača II, 1728; Kairo, t, 70

Početak (l. 1a):

أوّله: وفقنا لمنهاج هدايتك يا وليّ العصمة والتوفيق واهد نا إلى مسالك عنايتك . . .

Završetak (l. 329):

آخره: مثلا دورت عمرو ايكي هندي اوج. . . .مقصوده دكلدر ديبو بيورب قلم ناسخدن سهوصادر اولمشدر سكسان دورت سهم إمام محمّد تحريجي اوزره خشايه بر سهم زياده ويريليور.

L. 329; 30 x 21 (25 x 15), 31 redak. *Nasḫ*, krupniji, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili nadvučene crvenom linijom. Papir tanak, glat, svjetložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta i nazivi poglavlja. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Rukopis prosut, nedostaje posljednja korica. Prva korica kožna, sa utisnutom rozetom na sredini.

Na zaštitnim listovima 1-7 na početku sadržaj djela. Posljednji list takođe odvojen i oštećen bez folijacije tako da nismo sigurni da li prije njega fale neki listovi, pošto je mjesto kustode oštećeno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 329 bilješka da je rukopis pregledao Ahmed Muftić iz Foče 1088/1677. godine, što znači da je rukopis prepisan prije ove godine (bilješka na l. 329a):

بلغ مقابلة وتصحيحًا بقدر الوسع والطّاقة علي يد الفقير إليه سبحانه أحمد المشتهر بمفتي زاده وفقه الله تعالي سبل الطاعة والعبادة الفوچوي نائبا بفوچه المحميّة حميت من النّحوسة والبليّة في اليوم السّادس والعشرين من ذي الحجّة. . . لسنة ثمان وثمانين وألف.

Iz Odbora IZ-e Jajce.

6126. R-7391

مجموعهء فتاوى

MĀĞMU'A-I FATĀWĀ

Zbirka fetvi, na turskom jeziku, sastavljena od fetvi više autora: Šayḫ al-Islām Abū as-Su'ūd Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, um. 982/1574, Aḥmad b. Kamāl-paša, Sun'ullāh i drugi. Šerijatska rješenja gore navedenih autora u jednu zbirku je sastavio 'Abdulġaffār b. Ramaḍān, čija nam je biografija nepoznata.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Početak (l. 1b):

حمد وسپاش وثناىٔ بقياس بصانع شهود عالم ...... بو مجامع فتواىٔ جامعه ومشكلات معارف مفاخردن كتب معتبره لردر.

Završetak (l. 295b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: إذا عبد الرّجل خمسين سنة ثمّ جاء النّيروز وأهدى إلى بعض المشركين بيضة بريده تعظيم اليوم فقد كفر الله وأحبط عمله من قاضحان فى كتاب السّير فى فصل ما يكون كفراً من المسلم وما لا يكون.

L. 295; 20,5 x 13 (17,3 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, čitak. Mastilo crno. Riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir tanji, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom žute boje. Na m,arginama fetve i izvori. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa ukrasnim rozetama na koricama i preklopu. Oštećen na preklopu i hrbatu. Prva korica otkinuta od knjige.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a bilješka vlasnika Ṣāliḥ Waṣfī.

6127. R-4636

فتاوى الأسكوبي

FATĀWĀ AL-USKŪBĪ

Zbirka fetvi na turskom jeziku. Sabrao Pīr Muḥammad b. 'Abdullāh al-Uskūbī, umro oko 1030/1620. godine. Pisac je rodom iz Istanbula a bio je muftija u Skoplju i Solunu. Neki katalozi navod eda je umro 1020/1611. godine (Ğayhān II, 805-806.).

Dobrača II, 1729; az-Ẓahiriyya II, 188-189; Ḍayl II, 155, Kairo t, 70; Es'ad efendī, 65; M. Ṭureyyā, SO IV, 142., Kıbrıs, 31; Ğayhān II, 805-806.

Početak (l. 1b):

أوله: كتاب الطّهارة (مسئلة) آبد ستي اولان كمسنه حدث واقع اولديمي اولماديمي شبه ايلسه آبدست المق لازم اولور مي.

Završetak (270b):

آخره: اذا كان قادراً على البناء هكذا ذكر في عصب فتاوى سمرقندي بأن قال الصّدر الشّهيد المختار أنّه ليس لهم ذلك لأن المرء لا يجبر على بناء ملكه في العمادية.

L. 270; 19 x 13,5 (15,5 x 8); 21 redak. *Ta'līq* sa primjesama *Nasḫa*. Mastilo sive boje, porozno na dodir sa vlagom, na više mjesta razljeveno. Naslovi poglavlja, te riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir bijele boje, oštećen od razljevenog mastila, tanji, glat, sa vodenim zvakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni i zahvaćeni vlagom. Povez kožni, oštećen na hrbatu i zadnjoj korici. Na zaštitnim listovima 1a-2b na početku, sadržaj djela.

Prepisao Fayḏullāh b. Ḥusayn Istanbūlī, u prvoj dekadi rebiul-evvela 1138/1725. godine.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6128. R-5102

فتاوى الأسكوبي

FATĀWĀ AL-USKŪBĪ

Isto kao br. 6127.

U ovom primjerku početak različit.

Početak (l. 1)b:

أوله: طبرق ابريق ايله ديمور ابريقدن وضوء قنغيسى اوليدر الجواب طبراقدن اولمق آدابندندر.

L. 267; 20 x 15 (15,5 x 8,5); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Izvori za fetve pisani na arapskom jeziku i nadvučeni crvenom linijom. Papir svjetložute boje, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom.

Povez kožni, sa preklopom i utisnutim rozetama na sredini korica. Pojedine lage prosute.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Na zaštitnom listu 1-2, 266b-267a fetve. Na l. 4-5 sadržaj djela.

Poklon od muftije Abdulatifa Đulbije iz Nove Varoši, godina 1939.

6129. R-5261

فتاوى الأسكوبي

FATĀWĀ AL-USKŪBĪ

Isto kao br. 6127.

Primjerak je manjkav na kraju.

Završetak ovdje (l. 276a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الجواب بو خصوصنده ....سنه طقز يوز سكسن سكز محرمى غره سنده وبرلكه امور اولمشدر بحسب المراتب مقدّم اولانده مرادنه ايدوب اجمال اوزره .

L. 276; 20,5 x 15 (14,5 x 7); 21 redak. *Ta'līq* sa primjesama *Nasḫa*. Mastilo sive boje. Naslovi poglavlja, te riječi مسئله i جواب pisani crvenim mastilom. Na marginama pojedinih listova komentari. Papir tamnožute boje, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima (1-3a) sadržaj djela, te fetve i razni hadisi.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6130. R-6417

واقعات آقكرمانى

WĀQI'ĀT ĀQKARMĀNĪ

Napisao 'Alī b. 'Abdullāh aq-Qarmānī, um. 1028/1616. godine. Naslov djela je naveden na početku rukopisa. Izvori za ovaj naslov navode da ga je napisao naprijed navedeni autor. Međutim prema bilješki na kraju rukopisa moglo bi se razumiti da je pisac ovoga djela 'Alī b. Yūsuf (l. 216a), koga ne nalazimo u izvorima.

Početak našeg primjerka ne podudara se sa primjercima u drugim izvorima koje se spominju pod naslovom واقعات آقكرمانى i فتاوى آقكرمانى

A. M. I, 754, Dayl, II, 155, Kaḥḥāla VII, 131: Ǧaylān II, 781; Karatay t, 303.

Početak (l. 1b):

أوله: اللّهمّ أعصمني عن الزّيغ والذّلل واحفظني عن الخطأ والخلل كتاب الطّهارة مسئلة ابدستك واجباتى قاچدر.

Završetak (l. 216):

آخره: هند فوت اولوب بر اغلى عمرو ايله زوجى زيدى ترك ايدوب بعد اغلى عمرو دخى فوت اولوب باباسى واريكن هندك بعض اقربسى متوفى اولان ...... الجواب اغلى عمرو لاولدى ولداتى اولمايجون جمله تركسى باباسى تمت الواقعات للآقكرمانى للمولى الفاضل التحرير على بن يوسف المفتى بالمدينة المذبورة.

L. 216; 25 x 8 (19,5 x 11,5); 29 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno, naslovi poglavlja i riječi مسئله i جواب pisani mastilom crvene boje. Papir tamnožute boje, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginasma listova komentari fetvi i izvori.

Povez kožni. Na zaštitnim listovima 1-2 na početku rukopisa naslov, popis izvora i sadržaj djela.

Prepisao Ḥasan b. aš-Šayḫ Muḥammad Baġ Pazarī (Bagpazar, mjesto u Anadoliji), 25. ša'bana 1042. /1632. godine.

قد وقع إتمام هذه النّسخة المباركة من يد العبد الفقير إليه سبحانه حسن بن الشّيخ محمّد البكبازارى من نسخة من كتبها من نسخة المفتى بمدينة آقكرمانى... فى يوم الخامس والعشرون من شهر شعبان المعظّم لسنة إثنتين وأربعين وألف.

Na zaštitnim listovima 1-2 na kraju hadisi i bilješke iz fikha.

Vlasnik Muṣṭafā, muftija iz Dervente posudio ovaj rukopis od svog drugog zamjenika Aḥmada Čadorġī (!) zāde, 20. ša'bana 1286 /1869. godine.

6131. R-8481

واقعات آقكرمانى
WĀQI'ĀT ĀQKARMĀNĪ

Isto kao br. 6130.

Kod ovog primjerka postoji uvod koji ne navode nama dostupni izvori.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي ما سئل إلاّ وأجاب. وما دعي إلاّ إستجاب والصّلوة والسّلام على فاتحة كتاب النّبويّة... كتاب الطّهارة مسئلة ابدستك واجباتى قاچدر.

Završetak ovdje (l. 424a):

آخره: بو صورتده ركيه داخي فوت اولوب اناسي هندي ... الجواب التي سهمك بري هندي ايكيسي برابر زمينه ايله زمانه يه باقي عمرو ويرلور. كتبه الفقير علي المفتي بآقكرماني عفى عنه .

L. 424; 24,5 x 13,5 (19 x 8,5); 23 retka. *Nasḫ*, mastilo crno, naslovi poglavlja i riječi مسئله i جواب pisani mastilom crvene boje. Papir tamnobijele boje, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu, sa vanjske strane korice obložene ebro papirom. Na zaštitnom listu 1b biografija pisca. Na l. 1a sadržaj djela. Na hrbatu naslov فتاوي آقكرماني.

Prepisao nepoznati prepisivač u Ḫayrābōlū (Turska), 1079/1668. godine.

Rukopis otkupljen od Muidović Nedžada iz Sarajeva.

6132. R-6400

Zbirka(جموع), *5*

L. 339; 21 x 14 (14,5 x 8,3); 19 redaka. Nasḫ, mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Na l. 1b veoma lijep unvan sa kombinacijom plave, crvene i zlatnožute boje. Tekst na prve dvije stranice oukviren sa dvije linije zlatne boje. Tačke na kraju rečenica na ovim stranicama takođe istaknute, zadebljane i ukrađene sa plavom i zlatnožutom bojom. Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa obje strane obložene ukrasnim papirom. Na marginama pojedinih listova komentari djela.

1. L: 1b-292a

فتاوى رضا (أو) فتاوى السيّد محمّد رضا الرّومي
FATĀWĀ RIḌĀ (AW) FATĀWĀ AS-SAYYID MUḤAMMAD RIḌĀ AR-RŪMĪ

Zbirka fetvi što ju je sabrao As-Sayyid Muḥammad Riḍā ar-Rūmī, umro 1039/1629. godine.

Dobrača II, 1772; OM II,63; A. M. II, 330; Köprülü II, 196; Karatay 304; Kairo t, 70; Ğayhān II, 801-802.

Izvori navode različite godine smrti autora pod ovim imenom. Opredijelili smo se za godinu koju navodi Kairo, pošto se druga godina smrti 1169. ne može odnositi na ovog autora jer je primjerak koji mi posjedujemo prepisan 1068/1657. godine. Takođe, Dobrača za drugi primjerak ovog djela (R-1835; str. 806.) navodi da je bio u vlasništvu već 1131/1718, znači 38 godina prije piščeve smrti. Mišljenja smo da se ovdje radi o dva različita autora. Izvori (OM II, 63; *A. M.* II, 380) kod autora koji je umro 1169. godine ne navode ovu zbirku fetvi. Ona se navodi samo uz ime Muḥammad Riḍā koji je umro 1039/1629. godine, što smatramo ispravnim.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حد جناب خلاّقه شكر بي عد كريم ورزاقه...وبعد بو فقير وحقير مأذون بالإفتا، السّيّد محمد رضا...المسائل المتعلّقة بالطّهارة.

Završetak (l. 292a):

آخره: مسئله بر قصبه اهالسندن زيد قديمدن اول قصبه نك مرعاسنده شوقردر...الجواب اولماز تمّ تمام.

Djelo se završava kolofonom gdje je naveden prepisivač i godina prepisa: as-Sayyid Muḥammad Riḍā ar-Rūmī, bivši kadija u mjestu Qazanluk(قزانلق) a kasnije kadija u mjestu Dubnice (دوبنجه) (Bugarska) 15. safera, 1068/1657. godine.

تمّ بعون الله الملك العلاّم ... فى اليوم الخامس عشر من صفر الخير سنة ثمان وستين وألف على يد العبد الفقير السّيّد محمّد رضا.

Iz ove bilješke bi se moglo razumjeti da je rukopis autograf. Vjerovatno je prepisan iz autografa pa je prepisivač naveo kompletnu bilješku, što, inače, nije rijedak slučaj.

Na zaštitnim listovima 1-3 sadržaj djela i bilješka da je završen 21. ramadana 1175/1762. godine.

2. L. 293-305b

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد
AL-FARĀ'IḌ FĪ ḤALL AL-MASĀ'IL WA AL-QAWĀ'ID

Isto kao br. 5893,1.

Ovdje naslov: هذه المسائل نقلت من الكتاب المسمّى بالفرائد شرح الكنز لمولانا بالي زاده.

3. L. 306b-310

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva na arapskom jeziku. Jedni izvori (v. *ar-Riyāḍ VI, str. 262; Ahlwardt IV, 4755; Dobrača I, 572/5 i II,* 1828/2) navode da je autor rasprave nepoznat, a drugi je pripisuju Sulaymān b. Kamāl-paši, Šamsuddīn ar-Rūmīju, poznatijem pod nadimkom Ibn Kamāl-paši, umro 940/1533.

Köprülü II, 76/12; al-Ğibūrī II, 2429, str. 10; GAL G II, 450/43 i S II, 670/43; Zürich I, 125, str. 92). Dobrača I, 357; II, 1846,2; Kıbrıs, 350, str. 220.

Početak (l. 306b):

أوّله: كتاب جواهر الفرائض: إعلم أنّه إذا مات الإنسان أوّل ما يبدأ من التّركة تكفينه وتجهيزه وما يحتاج إليه من ذلك ثمّ تقضي ديونه إن كان ثمّ تنفيذ وصاياه...

Završetak (l. 310b):

آخره: رجل مات وترك زوجة واما فلزوجة الرّبع وللام الثلث والباقى للعصبة

4. L. 314-333

ترجيح البيانات للخصالي
TARĞĪḤ AL-BAYĀNĀT LI'L-ḪIṢĀLĪ

Isto kao br. 6118,2.

Ovo djelo je potpunije te mu je i završetak različit:

Završetak ovdje (l. 333b):

آخره: كتاب المأذون بيّنة المقرله على أن العبد والصّبيّ فعلا بعد الأذن أولى من بيّنتهما على أنّهما فعلا قبل الأذن وجيز.

5. L. 334b-339.

كتاب الشّهاب فى الفرائض
KITĀB AŠ-ŠIHĀB FĪ AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva poznata još i pod nazivima فرائض شهاب الدّين i جواهر الفرائض Napisao Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib, umro poslije 987/1579. godine.

Popara IX, 5368,2; Dobrača II, 922/3, 1855/1 i 1877/1; Ḥ. Ḫ. II, str. 1250; GAL S II, 973/16; Köprülü II, 76/13 i III, 3/2; Berekāt, 87, str. 162.

Početak (l. 334b):

الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام... قال القاضي الإمام شهاب الدّين أبو حامد محمّد بن محمود بن علي بن أبي طالب قدّس الله روحه ونوّر ضريحه: إنّي عملت في الفرائض أصلاً مختصراً يهدي حفظه وفهمه إلى بيان نصيب كلّ وارث من إرثه...

Završetak (l. 339a):

فصل: مولى الموالات يرث ممّن والاه وعاقله على أن يتوارثا ويرث أحدهما دون الآخر . . .وهو مقدم على موصى له بما زاده على الثلث وهو مقدم على بيت المال وآخر لبيت المال.

Prepis iz 1174/1760. godine. Nema imena prepisivača ni mjesta prepisa.

Vlasnik Muṣṭafā b. Muḥammad.

6133. R-8475

فتاوى يحيى چلبي
FATĀWĀ YAḤYĀ ČELEBĪ

Zbirka fetvi, na turskom jeziku, koju je napisao Šayḫ al-Islām Yaḥyā b. Zakariyā b. Bayrām, um. 1053/1643. godine. Zbirku je sabrao i po poglavljima sredio autorov učenik Muḥammad b. al-Ḥalīm al-Brūsī.

Dobrača, II 1740; az-Ẓahiriyya II, 56; Kıbrıs 24; GAL, S II, 953; Karatay, 288; Ceylān II, 806; Tūyatok IV, 2962.

Na početku fali jedna laga od 10 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: مسئله زيد سپاهينك تيماري داخلنده عمروك متصرّف اولديغي...كتاب الصّوم.

Završetak (l. 439b):

آخره: مسئله زيد وفات ايتدكده اولاد ذكري اولامغله متصرف اولدغي تارلالري مستحقّ طاپو ايله ...الجواب اولور.

L. 439; 26 x 15 (16 x 6,5); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno. Riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom.

Povez kožni, dužinom hrbata i preklopa naknadno popravljan sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopa.

Prema bilješci na kraju djela (l. 439b) djelo je autograf, nastao posljednje godine piščeva života, 1053/1663. godine:

تمّت الأوراق بقدر الخلاّق. اللّهمّ اغفر العبد المذنب الفراق... قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخته من فتاوى يحيي أفدي في اليوم السّادس عشر في شهر ذي الحجّة الشّريفة من يد مؤلّف سنة ١٠٥٣.

Uvakufio Muṣṭafā mutesellim u Banjaluci, a za nazira vakufa odredio muftiju banjalučkog Muṣṭafu, a poslije njegove smrti muftiju koji bude u Banjaluci. Bilješka na zaštitnom listu 1a. datirana sa 19. saferom 1262/1845. godine. Na zaštitnom listu 1b. sadržaj djela.

6134. R-6422

فتاوى يحيى چلبي
FATĀWĀ YAḤYĀ ČELEBĪ

Isto kao br. 6133.

Ovaj primjerak je kompletan.

Početak (l. 1b):

أوله: ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العلى العظيم. الحمد لله الّذ ي فضّل العلماء. وجعلهم ورثة الأنبياء . . . أمّا بعد بوعبد فقير كثير التّقصير محمّد بن عبد الحليم البروسي . . . مرحوم شيخ مشايخ الإسلام يحيى . . .

Završetak(l. 496 b):

آخره: مسئله زيد وفات ايتدكده اولاد ذكري اولامغله متصرف اولدغي تارلالري مستحقّ طاپو ايله ...الجواب اولور.

L. 496: 25,5 x 14,5 (19 x 8): 29 redaka. *Ta'līq*, lijep. Mastilo crno. Riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Na početku (l. 1b) veoma lijep unvan potkupolnog oblika sa kombinacijom plave i zlatnožute boje. Papir tanak, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, veoma lijep, sa preklopom i utisnutim ukrasnim rozetama na krajevima i sredini korica i preklopa. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom i odvojene od rukopisa. Dvije lage prosute. Listovi zahvaćeni vlagom.

Prepisao polovinom redžeba, 1099/1687. godine Ibrāhīm b. 'Alī nastanjen u Carevoj mahali u Tatarbazaru (Bugarska) (l. 496a).

Na zaštitnom listu 1a bilješke iz područja fikha. Na zaštitnim listovima 2-3 sadržaj djela.

Vlasnik Isma'īl, glavni pisar u Tatarbazaru (mjesto u Bugarskoj kod grada Plovdiva).

6135. R-8288

فتاوى يحيى چلبي

FATĀWĀ YAḤYĀ ČELEBĪ

Isto kao br. 6133.

Ovdje završetak različit.

Završetak ovdje (l. 88 b):

آخره: مسئله زيد زوجه مدخول هباسي هندي مرض موتنده (...) تطليق ايدوب مهرني ايكي كوندنه صكر عدت ايچنده فوت ...

L. 88: 19 x 14 (14 x 6,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, sitan, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Ḥāfiẓ Ismā'īl efendī zāde Šerīf.

Iz Odbora IZ-e Livno.

6136. R-6593

(فتاوى بهائي أفندي)

(FATĀWĀ BAHĀ'Ī EFENDĪ)

Zbirka fetvi što ih je kao šejhul-islam izdao Muḥammad b. 'Abdul'azīz b. Sa'duddīn ar-Rūmī, al-Ḥanafī, Bahā'ī, umro 1064/1653. godine. Na turskom jeziku. Na l. 1b pogrešan naslov crvenim mastilom:. هذا قانون نامه Naime njegove fetve pored, Ebu Su'ūda, su služile za izdavanje qanūn nāmā, te je, vjerovatno zbog toga ovdje ovakav naslov.

Wiesbaden, 351; A. M. II, 286; Dobrača II, 1901.

Početka (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على رسوله وخاتم النّبيّين وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد صاحب كتاب معين المفتي أسكوبي شيخ الإسلام بن محمّد أفندي بن حسن... مسئله زيد وقف ايلديكي باغجه نك اراسنده بر مقرار بريني كاه كاه زراعت ايدرايكن.

Završetak (l. 52b):

آخره: صورة مزبورة قاضي هندك بلوغنده نصكره اون سنه... الجواب اولماز كتبه عبد الله المفتي تمّت.

L. 52; 15,5 x 11 (13 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Prepisao Faydullah Fa'iq b. Murād, 8. safera, 1243/1827. godine.

Na zaštitnim listovima 1-11 na kraju rukopisa, fetve.

6137. R-6441

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة

FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ ZĀDE (AW) FATĀWĀ 'AṬĀ'IYYA

Zbirka fetvi na turskom jeziku što ih je izdao Šayḫ al-Islām Yaḥyā efendī Minqārī-zāde um. 1088/1677. godine. Zbirku je sabrao autorov učenik 'Aṭā'ullāh Muḥammad kako je navedeno u uvodu djela (l. 1b).

Wiesbaden XIII,4, 80; Dobrača, II, 1742, Rieu, 16; Salnama, 501. Mawlānā III, 903; Tūyatok IV, 2961; Kıbrıs, 27; Ğaylān II, 783.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد وسپاس وشكر بي قياس خداى لا يزاله كه إختراع كرده إنسان وشرائع نهاده عالم عالميان ونظام داده جهان وجهانيانددر ... اما بعد بو فقير عطاء الله محمّد الحقير نيجه سال فرخنده فال.

Završetak (l. 351a):

آخره: مسيلة حد قديم نه در. الجواب بر امردر كه أولني بيلور اولميه ما لا يحفظ الاقران من المحيط البرهان من كتاب ما يمنع عنه الإنسان وما لا يمنع.

L. 351: 28 x 16 (22 x 9); 29 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Riječi مسئله جواب pisane crvenim mastilom. Papir tanak, tamnobijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova fetve i izvori na kojima se temelji fetva. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, veoma lijep, sa utisnutim ukrasnim rozetama na sredini korica. Korice obrubljene širokom linijom zlatnožute boje.

Prepisao as-Sayyid 'Abdurraḥmān bivši kadija u mjestu Bičin (!) godine 1125/1713. godine (l. 351a):

قد وقع الفراغ من تمنيق هذه النّسخة الجليلة المنقولة عن النّسخة المنقحة بخّط المص عنده آخر القرار على يد الضّعيف السّيد عبد الحمان القاضى ببچين ! سابقا سنه خمس وعشرين ومائة وألف...

Na l. 352b stihovi na arapskom jeziku.

Vlasnik kadija ʻUmar b. Aḥmad b. Sulaymān (pečat i bilješka na prvom zaštitnom listu).

Iz biblioteke Besima ef. Korkuta.

6138. R-6981

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة
FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ ZĀDE (AW) FATĀWĀ ʻAṬĀʼIYYA

Isto kao br. 6137.

U ovom primjerku nedostaje uvodni dio, tako da je početak različit.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله: أوّل الموجود: مسئلة مقابرون يكرمى زراع بعيد مكانده واقع قبونك ....

Završetak (l. 451a-b):

آخره: زيد سباهى اولديغى قريه نك مزارعى وأراضى اوزرلرينه خارج قريه أهاليسنك قيون وطوارلرين كزورمكه قادر اولورمى الجواب اولور.

L. 451: 27 x 16 (19,5 x 9,5); 25 redaka. *Taʻlīq*. Mastilo crno. Riječ مسئله pisana crvenim mastilom a riječ جواب nadvučena crvenom linijom. Tekst obrubljen crvenom linijom. Na početku djela nedovršen unvan. Na marginama pojedinih listova komentari. Mnogi odsječeni prilikom uveza.

Povez kožni, čvrst, sa utisnutom ukrasnom rozetom na sredini korica. Oštećena zadnja korica.

Djelo se završava kolofonom sa podacima da je rukopis prepisao: Aḥmad b. Ḫalīl u medresi Tawfīq Ǧaʻfar Čalabī 11. ramazana 1105/1694. godine (l. 451b):

يقول الفقير أحمد بن خليل قد وقع إتمام تحرير هذه الفتاوى بعون الله الملك الوهّاب حجرة مدرسة توفيق جعفرى چلبى فى يوم أحد عشر رمضان المعظّم وم پرشمبه بين الصّلوتين سنة خمس ومائة وألف.

Na zaštitnom listu 2 sadržaj djela. Na l. 3 fetve.

Na l. 451b bilješka iz područja vakufa.

Vlasnik Mustafa b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad.

6139. R-8443

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة
FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ ZĀDE (AW) FATĀWĀ ʻAṬĀʼIYYA

Isto kao br. 6137.

L. 247; 28,5 x 20 (22,5 x 9); 40 redaka. Taʻlīk, veoma sitan, pisan vještom rukom, lijepo složen. Mastilo crno, naslovi poglavlja te riječi مسئلة i جواب pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama listova ima komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, znatno oštećen od crvotočine i vlage.

Prepisao Isḥāq b Muṣṭafā Yağo-zāde (Jedžozade), 1194/1780. godine.

حرّرَ الفقير إسحاق بن مصطفى ياجو زاده غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Na l. la naslov: مجموعه فتاوى يحيى أفندي . Na zaštitnom listu 1-3 na početku djela fetve na turskom jeziku, a na listovima 4-5 sadržaj ovoga djela.

Otkupljeno iz zaostavštine Muhameda Hadžijahića.

6140. R-7825

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ ʻALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 237; 24,5 X 16,5 (19 X 8); 31 redak. *Taʻlīq*, sitan i vrlo lijep. Mastilo crno, poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, glat sa vodenim znakom. Na marginama komentari i izvori na kojima se tekst temelji. Tekst obrubljen sa širokom linijom zlatnožute boje ojačanom još jednom tankom linijom crne boje. Margine obrubljene tankom linijom crvene boje. Na početku (l. 1b) veoma lijep unvan. Na zaštitnim listovima (l. 1b-7a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, tvrd, sa utisnutim ukrasnim rozetama na sredini korica koje su obrubljene sa jednom širokom i dvije tanke linije zlatnožute boje. Oštećen na hrbatu. Zadnja korica odvojena od knjige.

Djelo se završava kolofonom gdje se navodi da je djelo prepisao ʻAbdulgafūr b. as-Sayyid ʻAlī Ḥāfiẓ aš-Šayḫ poznat kao al-Qurāʼ al-Ġalibōlī 11. redžeba 1151/1738. godine (l 237b):

الحمد لله الّذي أشرف بتحرير هذه النّسخة الشّريفة عبده الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير السّيد عبد الغفور السّيد علي حافظ الشّيخ القرا الكليبولي... في اليوم الحادي عشر من شهر رجب الشّريف لسنة أحدي وخمسين ومائة وألف.

Vlasnik 'Abduraḥīm Muftī-zāde (Muftić). Na l. 1a pečat vlasnika.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6141. R-7767

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Na početku djela fale tri fetve u odnosu na primjerke sa potpunim početkom.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فی أوّله. أوّله الموجود: یاره سي اولوب معذور اولان زید یاره سني اجوب

Završetak ovdje (l. 279b):

ناقص فی آخره. آخر الموجود: باشچه یی طاپوایله اخره ویریرم دیمکه قادر اولرمی الجواب اولماز

L. 280. 28,5 x 15 (20 x 8); 29 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, porozno na vlagu, poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst obrubljen tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, tvrd, sa utisnutim ukrasnim rozetama i preklopom, sa unutrašnje strane obložen ebro papirom. Prvih nekoliko listova znatno oštećeni. Povez oštećen na hrbatu.

Prepisao Aḥmad b. Aḥmad al-'Alāī, 8. zul- hidždžeta 1115/1704. godine.

Na zaštitnim listovima 1-10 na početku rukopisa sadržaj djela i fetve na turskom jeziku.

Vlasnik Sulaymān zvani Ḥasan efendī zāde (Hasanefendić) (zaštitni list 1a):

تملكه الفقير سليمان المدعوّ حسن أفندي زاده غفر له.

Otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

6142. R-4839

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Postoji više verzija ovih fetvi što je, vjerovatno, posljedica široke upotrebe. Ovo je jedna od rjeđih verzija.

Ovaj primjerak je nepotpun na početku. Fali desetak listova.

Početak (l. 1b):

أوّله: اولان قرنداشي تزويج اتيمك جائز اولور مي الجواب اولور باب الولي والكفو زيد صغيره قزي هندي قاضي (....) عمره تزويج ايله عقد مزبور صحيح اولور مي الجواب اولور.

Završetak (l. 362):

آخره: زيد هندك طاپو ايله متصرّف اولديغي تارلالري اوزرينه اولان ....زيد تضمينه قادره اولورمي الجواب صاحب أرض تضمين ايدر.

L. 362; 21,5 x 16 (16,5 x 7,5); 23 retka. *Nasḫ*, krupniji, lijepo složen. Mastilo crno, riječi مسئله i الجواب pisane crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom, tako da se mastilo razlilo i tekst se teško čita.

Povez kožni, sa preklopom.

Prepisao muderris 'Umar, 1166/1752. godine (bilješka na l. 362a).

Na dva zaštitna lista na početku rukopisa sadržaj djela.

Poklon porodice Serdarević iz Zenice.

6143. R-6996

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 311; 24 x 15,5 (18 x 7); 37 redaka. *Ta'līq*, veoma sitan i lijep. Mastilo crno, poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom. Na marginama komentari i izvori na kojima se tekst temelji. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa dvije široke linije zlatnožute boje. Na početku veoma lijep unvan. Na zaštitnim listovima (l. 4b-9a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, tvrd, sa preklopom koji je sa unutrašnje strane obložen ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom gdje se navodi da ga je prepisao Muḥammad b. Ḥusain u ponedjeljak, 17. rebiul-ahira 1196/1782. godine u Mostaru.

(قد وقع الفراغ .... يوم الإثنين السّابع عشر من ربيع الآخر سنة ستّ وتسعين ومائه وألف
من هجرة ... فى بلدة موستار ... على يد أحقر العباد محمّد بن حسين)

Na zaštitnim listovima 1-9 sadržaj djela.

Vlasnik Muhamed efendi Kiši zade (Ćišić) (كشي زاده).

6144. R-7818

فتاوى علي أفندي الجتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 173; 31 x 17 (22,5 x 10,5); 25 redaka. *Ta'līq*, lijepo složen, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja te riječi مسئله i جواب pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na mjestima zahvaćeni vlagom i crvotočinom, sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, izlizan, značajno oštećen na hrbatu i zadnjoj korici.

Prepisao Muṣṭafa b. Sulaymān, iz Maglaja, (Ždralović II, br. 1632, str. 251.) 1201/1786. godine (bilješka na l. 173a):

قد وقع هذا الكتاب علي يد الضّعيف مصطفى بن الحاجّ سليمان، سنة إحدى ومائتين وألف.

Na zaštitnim listovima 1-5 na početku, sadržaj djela.

Poklon od Soroš media centra iz Sarajeva.

6145. R-7603

فتاوى علي أفندي الجتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

I ovdje je različit početak i kraj djela.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: ياره سي اولوب معذور اولان زيد ياره سني اجوب ...

Završetak ovdje (l. 182a):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: باشچه ىٔ طاپوايله اخر، وبريرم ديمكه قادر اولرمى الجواب اولماز

L 208; 27,5 x 10 (22 x 7); 35 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Sudeći po rukopisu prepisivač bi mogao biti Esad efendija (vidi bilješku na l. 1a iz 1120/1708. godine).

Na l. 1-7a i 182b-208 fetve iz raznih oblasti od raznih autora: Halila muftije, Mustafe, muftije iz Mostara, Ahmeda, muftije u Sarajevu, Hadži Muhameda, kadije i muftije takođe u Sarajevu, Abdullah efendije Čaršimamovića iz Zenice, Alije, muftije u Pruscu, Esad efendije i drugih. Na l. 7b-10 sadržaj djela.

Poklon od Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

6146. R-6934

فتاوى علي أفندي الجتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 292; 29 x 15,5 (22,5 x 8,5) 27 redaka. *Ta'līq*, krupniji, Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji sa vodenim znakom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen širokom linijom zlatnožute boje a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Otkinut dio lista 1b na mjestu gdje je bio unvan. Na marginama pojedinih listova komentari ili izvori oštećeni prilikom uvezivanja. Na zaštitnim listovima (l. 1b-5a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kartonski, presvučen platnom.

Djelo se završava kolofonom gdje je naveden prepisivač: Muḥammad b. Aḥmad efendī.

Vlasnik Maḥmūd, ovlašten da izdaje fetve (كتبه الفقير محمود الماذون بافتاء .)

U posjed rukopisa došao Salih Hromo zade. Na istom listu namjerno brisana imena i pečati vlasnikā.

Ime vakifa odrezano prilikom koričenja. Čita se . . . Sulejman efendi b. Ibrahim.

Poklon Omerdić Abdullah-bega iz Bijeljine.

6147. R-4464

فتاوى علي أفندي الجتالجوي

FATĀWĀ ʻALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 335; 30 x 14 (15 x 7); 25 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom ta'līqa, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavljā pisani mastilom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žućkast, tanji sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari i izvori na kojima se tekst temelji. Tekst na prve dvije stranice obrubljen širokom linijom zlatnožute boje. Na početku ukrasni unvan, nedovršen. Na zaštitnim listovima (1b-5a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listu 335. kraći izvod iz neke od više kratkih rasprava (ترجيح البيّنات) o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza, od nepoznatog autora.

Iz biblioteke Ulema-medžlisa.

6148. R-7826

فتاوى علي أفندي الجتالجوي

FATĀWĀ ʻALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 327; 26 x 14 (18 x 8); 27 redaka. Ta'līq, krupniji. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, na mjestima razljeveno od vlage. Poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, glat sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari i izvori na kojima se tekst temelji. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na zaštitnim listovima (l. 1b-5a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kožni sa utisnutim ukrasnim rozetama. Oštećen, zahvaćen vlagom, otkinutog preklopa.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fadil b. Aḥmad b. Nuḥ b. Muḥammad b. Mustārī zvani Qurt, muderris u Travniku.

Poklon Ahmeda Kurta, sina vlasnika iz Tuzle 1965. godine. Pečat i godina 1965.

6149. R-6084

فتاوى علي أفندي الجتالجوي

FATĀWĀ ʻALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

L. 224; 31 x 19 (25 x 9,5); 35 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, riječi الجواب مسئله pisane mastilom crvene boje. Papir tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debljom linijom crvene boje. Na l. 1b veoma lijep unvan. Na marginama većine listova komentari teksta, ili izvori na kojima se tekst temelji.

Povez kožni, sa preklopom, djelimočno oštećen dužinom hrbata.

Na zaštitnim listovina 1-4 na početku rukopisa sadržaj djela i fetve na turskom jeziku. Listovi 1-8 na kraju kodeksa takođe sadrže fetve na razne teme.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu naslov pisan mastilom plave boje فتاوي صاحب المنح.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6150. R-6703

فتاوى علي أفندي الجتالجوي

FATĀWĀ ʻALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Nepotpun na početku i na kraju.

Poćetak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله أوّل الموجود: صلاة جمعة فرضيال دبوخسه ... ياره سي اولوب معذور اولان زيد ياره سني اجوب ...

Završetak ovdje (l. 50a):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: كتاب الحدود... زيد عمروك زوجسي هندى اضلال ايدوب هندى واثوابين احريره كتروب بعده عمرو.

L. 50; 21 x 15,5 (17 x 7,5); 27 redaka. *Ta'līq*, sitniji, Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, deblji, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kožni oštećen vlagom, sa ukrasnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6151. R-6031

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Završetak ovdje (l. 218b):

آخره الموجود: كتاب الوصايا.... بر قاچ كمسه لر قايغه بنوپ....ورثسى بكرسى ديتنى زيد وعمرودن المغه قادر اولرلرمى الجواب اولورلر.

L. 218: 24,5 x 6,5 (21,5 x 8,5); 25 redaka. *Ta'līq*, sitniji, Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom, poglavlja pisana mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom.

Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku rukopisa sadržaj djela.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

6152. R-8175

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Nepotun na kraju. Završetak ovdje (l. 191b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: زيد فوت اولوب....المشكلات ايسه ورثه..... تضمينه قادر اولورمى اولور فيما.

L. 191; 27 x 17 (19,5 x 9); 25 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom, razljeveno na više mjesta tako da je tekst teško čitljiv. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, zahvaćen vlagom, sa vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi sa kustodama i naknadno urađenom folijacijom. Od vlage slijepljeni. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Rukopis bez korica. Prvi list znatno oštećen. Na početku pogrešan naslov صورة الفتاوى.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6153. R-5651

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: ياره سي اولوب معذور اولان زيد ياره سني اجوب ...

Završetak ovdje (l. 365b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: باشچه ىٔ طاپوايله اخر، ويريرم ديمكه قادر اولرمى الجواب اولماز

L. 365: 27 x 19 (16 x 7) 25 redaka. *Ta'līq*, sitniji, Mastilo crno, poglavlja pisana mastilom crvene boje. Papir bijel, tanji sa vodenim znakom. Na zaštitnim listovima (l. 1b-4a) sadržaj djela. Listovi sa kustodama.

Povez tvrd, kartonski, sa kožnim hrbatom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju bilješka da djelo sadrži 4260 fetvi (l. 365b).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6154. R-4500

Zbirka(مجموع), *2*

L. 229; 31 x 19 (22 x 9,5); 31 redak. *Ta'līq*, krupan i čitak. Mastilo crno sa dosta riječi koje su pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama se djelimično nalaze komentari teksta.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu. Djelimično oštećen dužinom preklopa.

1. L. 1-220.

فتاوى علي أفندي الچتالجوي
FATĀWĀ 'ALĪ EFENDĪ AL-ČATĀLĞAWĪ

Isto kao br. 5893,2.

Prepisao Ḥasan b. Ḥusayn 28. safera, 1125/1713. godine.

2. L. 222-231

قانون نامه أراضي
QĀNŪN NĀMA ARĀḎĪ

Novi carski zakon o zemljišnom posjedu.

Ciril, 470.

Početak (l. 222):

أوّله: متوفانك محلول اولان پر انجق اوغلى نه ويريلوب متوفى ذمنك يرى مسلم اوغلنه إنتقال اتمز.

Završetak (l. 226b):

آخره: بيت المال خصوصنده صورة قانون نامه ذكر اولنور...ياخود مالي امانت قيوب كيدنه كشنيك مال دكلدر.

Zakon o nasljednom pravu sa sličnim početkom nalazimo u drugom rukopisu, mada ne potpuno identičan. Na drugim mjestima ne nalazimo sličan naslov.

Dobrača II, 1691, 2.

Na l. 226 b. stihovi iz djela ترجيح البيّنات. Tu je još kraći fragment iz djela kanun-nama sultan Sulejmana: قانون نامه سلطان سليمان خان عليه الرّحمن.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Za Biblioteku poklonio šerijatski sudija iz Sarajeva Ćamil Mujagić 25. XI-1961. godine.

Na zaštitnim listovima 1-9 na početku rukopisa razne bilješke iz fikha i sadržaj djela.

Vlasnik Šakir efendi.

6155.

R-8453.

فتاوى عبد الرّحيم منتشي- زاده
FATĀWĀ 'ABDURRAḤĪM MANTAŠĪ ZĀDE

Zbirka fetvi koji je na turskom jeziku napisao Šayḫ al-Islām 'Abdurraḥīm efendī Muntaši-zāde, umro 1128/1716. godine.

Dobrača II, 1759; OM II, 27; A. M. I, 564; Köprülü III, 122

Početak (l. 1b):

أوّله: زيد مؤمن برامر ذي باله شروع ايتد كده نه ايله بداء ايتمك كركدر.

Završetak (l. 413a):

آخره: مسئلة بر مسجد شريفك قربنده اولان مقابر مسلمينه ن بعضينك د ور ايام ايله مقبره طاشلري بيقلوب بيننك التمش يتمش .... حالا حاكم الشّرع زيده ابنيه سني هدم مكه قادر اولورمى الجواب اولور. تمّت تمّام.

L. 413: 28,5 x 19 (31 x 9,5): 41 redak. *Ta'līq*, veoma sitan i lijep. Mastilo crno, pojedine riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima 1-10 na početku rukopisa veoma detaljan sadržaj djela. Ova laga odvojena od knjige.

U trećem redu s početka djela crvenim mastilom piše da fetva pripada šejhul-islamu Jahja efendiji Minkārī zāde, (vidi ovdje br. 6137.) što bi se moglo protumačiti da je cijela zbirka njegova. Međutim, kako je to i Dobrača ustanovio (Katalog II, str. 797), samo prve dvije fetve su uzete iz ove zbirke a ostalo djelo pripada 'Abdurraḥmanu efendiji Munteši zāde.

6156.

R-6443

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi koju je napisao istanbulski muftija Šayḫ al-Islām Abū al-Faḍl 'Abdullāh b. Muḥammad el-Yenišeheri, umro 1156/1743. godine. Ove fetve je spomenuti muftija izdao tokom svoje dugogodišnje prakse. U jednu zbirku ih je sabrao njegov učenik Muḥammad Fiqhī al-'Aynī, umro 1147/1734. godine (*A. M.* II, 322).

Dobrača, II, 1763; Kaḥḥala 6/145, 11/131; az-Ẓahiriyya I, 112; Ḍayl I, 202. Kairo, I, 62; A. M. I, 482, Karatay 299; Čayhān II, 748.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أحكم أحكام الشّرع على أحسن التّرتيب والنّظام وجعل علماء الشّريعة خلفاء رسوله في بيان الحلال والحرام... وبعد فيقول الفقير... مولانا أبوالفضل عبد الله أفندي اليگيشهري فقد بذل جهده في الإفتاء... وصار جامع من خطه المبارك من الفتاوى كتابًا عظيمًا الفوائد... أردت أن أرتب هذا الكتاب المستطاب... فلمّا صار ذلك كتابًا مرتبًا... سمّيته ببهجة الفتاوى.

Završetak: (l. 228a):

آخره: زيدك عمرو سپاهنيك تماري طپراغنده بر قچ قطعه تارلاسي اولغله... اذا ايتمكله زراعت ايتمدكلريني آخره تفويضدن عمروي منعه قادر اولورمي الجواب اولماز.

L. 228: 29 x 16: (21 x 7,5): 33 retka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Početak poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Na početku lijep ukrasni unvan. Tekst obrubljen sa širokom linijom zlatnožute boje ojačanom sa dvije tanke crve linije.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu. Rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom. Na marginama djela izvori na kojima se temelje fetve.

Prepisao Muṣṭafā b. Maḥmūd, 10. zul-hidždžeta 1149/1736. godine (l. 228b):

حرّره الفقير مصطفي بن الحاجّ محمود في ١٠ ذي الحجّة سنة ١١٤٩.

Na zaštitnim listovima (Ib-6a) sadržaj djela.

Vlasnik Musā zāde Muḥammad Abdullāh (Musić) (l. 1a):

من كتب أفقر الورى موسى زاده محمّد عبد الله غفر لهما.

Iz biblioteke Besima ef. Korkuta.

6157. R-4597

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

L. 273; 28 x 15,5; (19 x 7); 29 redaka. *Ta'līq*. Mastilo crno. Početak poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Na početku unvan u obliku kupole. Tekst obrubljen sa tankom linijom crvene boje.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kožni, sa utisnutim ukrasnim rozetama. Na krajevima oštećen zubima glodara.

Djelo se završava kolofonom sa podacima da je rukopis prepisao Hāǧǧ Maḥmad b. Šayḫ Muḥammad b. Aḥmad, 1159/1746 (l. 273b):

تمّ هذا الكتاب الموسوم ببهجة الفتاوى بعون الله عزّ اسمه و تعالى على يد العبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه الكريم الغنيّ الفتّاح الحاجّ محمّد بن الشّيخ محمّد بن أحمد غفر الله لهم لسنة تسعة و خمسين و مائة و ألف من الهجرة.

Na zaštitnim listovima (Ib-5a) sadržaj djela.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6158. R-4466

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

L. 286; 23 x 15 (17 x 7); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili nadvučene crvenom linijom.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prve dvije stranice obrubljen duplom linijom zlatnožute boje. Na marginama djela izvori na kojima se temelje fetve.

Kožni hrbat bez zaštitnih korica. Rukopis je na krajevima zahvaćen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu tabela sa brojevima, i pečat banjalučkog muftijstva (l. 1a).

Pred dušu oca Bešlagić Hadži Hasana efendije, a za potrebe Biblioteke Muftijstva u Banja Luci uvakufio njegov sin Salim-aga 1334/1915.

اشبو كتاب بنالوقه مفتي دائره سي كتبخانه سنه لأجل المطالعة قوتلمق اوزره مذكوردايره كتبخانه سنه مرحوم بشلاغيچ حاجي حسن أفندي روحيچون مخدومي محمّد سالم آغا طرفندن وقف و اهدا ايه يلمشدر.

Pečat Muftije Banjalučkog okružja i datum 24. zul-kadeta 1334/1915. godine.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

6159. R-6118

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

L. 372; 21,5 x 15,5(17 x 8,5); 23 retka. *Ta'liq*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom ili pisane mastilom crvene boje.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama djela izvori na kojima se temelje fetve.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnim listovima (1b-6a) sadržaj djela.

Na l. 1a dvije fetve iz nasljednog prava, u potpisu Osman, muftija u Banjoj Luci: كتبه عثمان المفتي بمدينة بنالوقه.

6160. R-7060

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

L. 253; 29 x 16 (21 x 8,5); 27 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno. Naslovi poglavljā i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prvi listovi prosuti. Sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen. Na koricama utisnute ukrasne rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a bilješka vlasnika: Ramiz sin Rašida Dobrače rođen u Čelebi Pazaru (Rogatica) imam i muallim u selu Gornji Rahić, god. 13681948. Na l. 1b-6a sadržaj djela pisan rukom prepisivača i kasnije dopunjen drugim rukopisom.

Poklon Ramiza Dobrače.

6161. R-7824

بهجة الفتاوى
BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

L. 298; 24,5 X 17; (17 X 7,5); 25 redaka. Nasḫ. Mastilo crno. Početak poglavlja i istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Na marginama listova 1-50 izvori na kojima se temelje fetve.

Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom i ukrasnom rozetom, obložen impregriranim platnom zelene boje. Unutrašnja strana korica i prvi zaštitni list obloženi ebro papirom. Listovi sa kustodama.

Na l. 1 bilješke iz fikha te bilješka vlasnika: Hafiz Salih Redžai kadija u Novom Pazaru, 1255/1839. godine.

Na zaštitnim listovima (l. 1b-7a) sadržaj djela.

6162. R-6389

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة
AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Zbirka fetvi, na turskom jeziku, koju je napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, um. 1190/1776. godine.

Dobrača II, 1774,1; M. Handžić, al-Ğauhar al-asnā, 37; Književni rad, 11-12., az-Ẓahiriyya II, 7.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصّلاة والسّلام ... أعنا يا معين في كلّ وقت وحين كتاب الطّهارة زيدك صوقيوسنه قوزى دوشب

Završetak (l. 211b):

آخره: زيدك أرض مبري اوزرنه ... صاحب أرض أوّل دكرني اوجاغني اثرينا موجود ايكن آخره تفويضه قادر اولورمي الجواب اولماز رسمى اولور تمّ تمام.

L. 211; 20 x 14,5 (17 x 9); 24 retka. *Nasta'liq*, lijepo složen, čitak. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta. Pojedine riječi pisane mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, svjetložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Djelo je kao i većina drugih ove tematike pisano po sistemu pitanje-odgovor (مسئلة الجواب). Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na prvoj korici.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa mada je prepis stariji od 1180/1766. godine (bilješka o pisanju sadržaja na zaštitnom listu 12a.)

Na zaštitnim listovima 11b-12a sadržaj djela pisan drugim mastilom.

Na zaštitnim listovima 1-10 razni hadisi, stihovi i fetve.

Iz kolekcije Besima Korkuta.

6163. R-4470

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

Ovdje je raspored poglavlja nešto različit od prethodnog primjerka, tako da su poglavlja o objašnjenju kanuna ovdje stavljena na početak knjige, a u drugim primjercima su obično na samom kraju.

L. 298; 20,5 x 16 (16 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama fetve i izvori iz kojih su citirane. Povez kožni, sa preklopom. Na zaštitnim listovima 1-3a na početku rukopisa sadržaj djela.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Uṯmān iz Gračanice u nedjelju, 12. rağaba, 1201/1786. godine (l. 297b):

تمّت هذاالكتاب... مصطفى بن عثمان ساكن بقصبه غراچانچه... تاريخ سنه إحدى ومأتين وألف ماه رجب المرجّب اون ايكنجى كونده يوم بازار.

Vlasnik Muṣṭafā Gračaničevi i Munlā Muḥammad Topčagić, koji je kupio rukopis 1291/1874. godine za 18 groša.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6164. R-8176

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

L. 234; 21,5 x 15 (15,5 x 7,5); 21 redak. Nasḫ, sitniji, lijep. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili pak nadvučene crvenom linijom.

Papir žut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren sa linijom crvene boje. Prve dvije stranice obrubljene sa dvije široke linije zlatnožute boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Prepisao Sulaymān, imam i hatib u džamiji Muhamed bega u Gornjem Vakufu 1227/1812. godine (bilješka na l. 234b):

تمّ من يد الضّعيف سليمان الإمام والخطيب بجامع محمّد بكى فى وقف بالا .

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku sadržaj djela i pogrešan naslov: الجوابات الفقهيّة او الفتاوى.

Na listu 235a ilahija الصّبح بدا i imena vlasnika: Muṣṭafā b. Sulaymān paša zāde; Ṣāliḥ b. Wasīm, kadija iz Prusca; Ṣāliḥ b. 'Abdullah, Yūsuf b. Ismā'īl efendī, kadija u nahiji Glamoč.

صاحب مصطفى بن سليمان باشا زاده، ثم نقل إلى صالح وسيم وهو القاضى بأقحصار، قد وقع الفراغ على يد (ال) عبد الفقير صالح بن عبد الله غفر لهما، ثمّ نقل وابتاعه الفقير يوسف بن إسماعيل أفندي وهو القاضى بناحية غلاموچ.

6165. R-7920

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

L. 233; 23,5 x 15,5 (18,8 x 8,1); *Ta'līq*, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja i riječi الجواب i مسئلة pisane mastilom crvene boje. Pojedine riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir tanji, svjetložute boje, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na l. 1b unvan a prve dvije stranice obrubljene sa širokom linijom zlatnožute boje, ojačane tankom crvenom linijom.

Povez kožni, sa preklopom i utisnutim rozetama na sredini korica. Oštećen na hrbatu. Korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Na zaštitnim listovima 1a i 2a kraće dove iz Kur'ana. Na listovima 5-7 sadržaj djela.

Vlasnik Čokadžić Muṣṭafā ʻĀbid b. Aḥmad b. Mīr Muṣṭafā 1240/1824. godine.

Bilješka na l. 1a:

Ovu zbirku fetvi posudio Aḥmad Čokağī zāde (Čokadžić), zamjenik muftije u Derventi, muftiji u istoimenom gradu Muṣṭafā efendjiī:

إستعار هذه الفتاوى من هذ الضَعيف مصطفى أفندى المفتى بقضاء دربند وأنا المعير الفقير
چوقجى زاده أحمد النائب بقضاء مزبور قد وقع سنه ١٢٨٦.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6166. R-4580

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

L. 257; 21 x 15,5 (16,5 x 8); 21 redak. Mastilo crno, samo naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Nasta'līq, čitak. Papir svjetložute boje, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen na zadnjoj korici i hrbatu. Zaštitni listovi na početku 1-6 prosuti, a sadrže sadržaj djela i razne bilješke iz područja historije islama i zapisa.

Na marginama prvih 70 lista fetve mostarskih muftija. Uz fetvu je navedeno ime muftije koji je izdao. Tako se spominju imena muftija: Aḥmad, Muḥammad, Muṣṭafa, Ḥasan, ʻAlī i drugi.

Nema podataka o pepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6167. R-4577

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

Nepotpuno na početku i kraju. Ovaj primjerak počinje sa poglavljem كتاب الحجّ.

Početak (l. 1b):

ناقص فى أوله. أول الموجود: كتاب الحجّ رجل إذا أراد أن يحجّ فمنعه أبوه....

Završetak (l. 131b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: باب المرعى والرَعى ... زيد وعمرو اشتراك اوزرنه تارلالره
متصرفلرايكن اول.....اول تارلالرده زيدك حصه سنى بكر آلمغه قادر اولور مى الجواب اولور.

L. 131; 21 x 15 (16 x 6); 25 redaka. *Nasḫ*, lijep i čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, korice sa vanjske strane obložene ebro papirom. Na zaštitnim listovima 1-6 na početku sadržaj djela.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6168. R-8112

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

L. 299; 23,5 x 14 (16,5 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, mastilo crno, porozno na dodir sa vlagom. Nazivi poglavlja i istaknue riječi pisani mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata. Listovi sa kustodama.

Prepisao Muḥammad Saʻīd Kurawī zāde ! قروى زاده (l. 299b).

Na zaštitnim listovima 1, 4-6 na početku djela i 1-4 na kraju, fetve iz raznih oblasti, dopisivane kasnije. Na l. 2-3 sadržaj djela. Pojedini listovi i lage odvojeni od knjige.

Iz zaostavštine al-Ḥāğğ Muḥammada efendje.

6169. R-4482

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

Rukopis nepotpun na kraju.

Završetak ovdje (l. 238b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: كتاب الفرائض... زيد فوت اولوب زوجسى هندى ..... وخالد ونذيره أصابت ايدر يد بشر سهم زينب ورقية .

L. 238; 20 x 15 (17 x 8); 18 redaka. *Nasta'līq*, čitak. Mastilo crno, a naslovi poglavlja i riječi الجواب i مسئلة pisane mastilom crvene boje. Papir tanji, svjetložute boje, gladt, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova komentari teksta.

Povez kožni, mekan. Pojedine lage odvojene od poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a naslov djela, ime pisca i sadržaj djela.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

6170.

R-7611

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

Početak i kraj isti kao kod primjerka br. 4482.

L. 156; 22 x 14,5 (15 x 7); 21 redak. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, veoma porozno na vlagu, na pojedinim mjestima znatno razljeveno po papiru. riječ الجواب pisana mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanak, glat. Na marginama listova komentari i fetve.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama geometrijskih motiva, na sredini i krajevima korica.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na hrbatu naslov الفتاوى أحمديّة .

6171.

R-7731

Zbirka (مجموع), 2

L. 237; 23 x 15; dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma različiti, u zavisnosti od jednog do drugog djela. Mastilo crno. Papir deblji, hrapav, tamnobijele i bijeložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, prosut. Zadnja korica oštećena.

1. L. 1-210

الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة

AL-FATĀWĀ AL-AḤMADIYYA AL-MOSTĀRIYYA

Isto kao br. 6162.

Djelo je nepotpuno na početku. Fali 20 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: الجواب اولماز. قوليله رضاسى لازمدر اذا استأذن من الثّيب فلا بدّ من رضاء بالقول.

Dimenzije teksta 17,5 x 8,5; 21 redak. *Nasḫ*, krupniji.

Prepisao Muṣṭafā Tamīm zāde, 1206/1791. godine.

2. L. 211-237

شرح العروض الأندلوسى أوتحفة الخليل فى علم الجليل

ŠARḤ AL-'ARŪḌ AL-ANDALŪSĪ AW TUḤFA AL-ḪALĪL FĪ 'ILM AL-ĞALĪL

Prvi naslov je naveden u samom rukopisu dok je drugi uzet iz izvora. Osnovno djelo 'Arūḍ al-Andalūsī je napisao Muḥammad Abū Ğayś al-Andalūsī, um. 626/1229. g. Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Ḫalīl b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī poznat kao Ṣolaq zāde (صولاق زاده).

Kaḥḥāla 4/119; Kaḥḥāla 9/176; Ḥ. Ḫ. II, 1135; A. M. I, 354.

Početak (l. 211b):

أوله: الحمد لله الّذى نوّر بالعقل الوافر حشو ضروب الإنسان وأوضع صدوره ضروب المعارف.

Završetak (l. 237a):

آخره: وأمّا عند الخليل فلها بحر واحد وهو المتقارب وفى هذا المقام وقع الإتمام.

Dimenzije teksta 16 x 8; 19 redaka. *Nasḫ*, čitak.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa. Na zaštitnim listovima 1-2 na kraju djela fetve i zapisi.

6172.

R-7921

Zbirka (مجموع), 2

L. 250; 23,5 x 15; (16 x 7); 26 redaka. *Ta'līq*, sitniji. Mastilo crno. Papir tanak, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, sa preklopom, obložen sa vanjske strane ebro papirom.

1. L. 1-20

نتيجة الفتاوى

NATĪĞA AL-FATĀWĀ

Zbirka fetvi na turskom jeziku koju je sabrao i sredio Aḥmad efendī, fetva-emin, koji je živio krajem XII/XVIII i početkom XIII/XIX stoljeća. Sabirač u uvodu kaže da je preko četrdeset godina služio kao fetva emin i da je radio u doba sultana Selim hana III (1788-1807) i šejhul-islama Mehmeda Arifa Durri zade (umro 1225/1810). Naš primjerak je manjkav na kraju.

Dobrača II, 1784; Kairo, t, 78

Početak (l. 1b):

أوله : حمدنا محمودبي نهايه أول أشباه ونظائردن منزه هادي طريق هدايه... نتيجة الفتوى... كتاب الطّهارة عشراً فى عشر اولان كبير حمام قيوسنه....

Završetak ovdje (l. 20b):

كتاب الطّلاق.... زيد هندى باينا تطليق ايدوب بعده ينه رضاسله هندى تزوج ايتدكدن صكره زيد هندينه باينا تطليق ايلسه زيد هندى بلا تزوج قادر اولورمى الجواب اولور.

Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Na marginama komentari i izvori na kojima se temelje predmetne fetve.

Na l. 1b nedovršen unvan crne i crvene boje.

2. L-21-250

بهجة الفتاوى

BAHĞA AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 6156.

Nedostaje završetak.

Završetak ovdje (l. 250b):

ناقص في أوله. أول الموجود: زياده صو جريان ايدوب حرقننه ضرر بينى اولسه عمر وزيد ضررنى دفع ايتدرمكه قادر اولورمى اولور

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač.

Iz zaostavštine hafiza Asima ef. Sirće.

6173. R-7827

جامع الإجارتين

ĞAMI'U AL-IĞARATAYN

Zbirka fetvi koju je napisao Maḥmad 'Ārif Maḥmad Emīn ar-Rūmi al-Ḥanafī, um. 1275/1858. godine.

Wiesbaden, XIII,4; Ḍayl I, 349. Štampano u Istanbulu, 1252/1836. godine.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين..... وبعد معلوم أوله كه اوقافده واقع اولان إجارات صحيحه نك مقتضاى

Završetak (254a):

آخره: زراعت اولنر خاص يردن يتمش سكسان دونم وسط الحال يردن يوز اوتز دنم ادنى يرنده يوز اللى دونم بر چفتلك اعتبار اولنر.

L. 254; 21 x 13 (15,5 X 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, sitniji, veoma lijep. Mastilo crno, pojedine riječi nadvučene crvenom linijom i pisane mastilom crvene boje. Riječ الجـــــــرات pisana mastilom crvene boje i nadvučena zlatnožutom linijom. Veoma lijep unvan na početku. (l. 1b). Papir, žut, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom linijom zlatnožute boje i ojačan tankom linijom crvene boje. Kustode. Na kraju 6 lista prazni.

Povez tvrd, kožni, na posljednjoj stranici utisnuta rozeta. Sa unutrašnje strane korice obložene ebro papirom. Povez oštećen.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik as-Sayyid Muḥammad an-Nağīb poznat kao Findiq zāde (l. 1a).

(تشرّف باستصحابه العبد الفقير إليه تعالى السّيّد محمّد نجيب المدعوّ بفندق زاده).

Pečat vlasnika sa godinom (1220/ 1844). i Vakufskog povjerenstva Bosne i Hercegovine iz 1883. godine.

6174. R-7922

مجموعهء فتاوى

MĀĞMU'A-I FATĀWĀ

Zbirka fetvi na turskom jeziku koju je sastavio neki Aḥmad b. Muṣṭafā Bilālī, čija nam je biografija nepoznata.

U nama dostupnim izvorima nismo pronašli ovog autora.

Nepotpuno na kraju.

Početak(3b):

أوّله: الحمد لله الذى بيده الخير والجود.... وبعد بو بنده، ضعيف ونحيف محتاج إلى رحمة الله المتعالي سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير ببلالى

Pisac dalje u uvodu govori da je sakupio ove fetve od učenjaka S'ad b. 'Īsā b. Amīr Ḥān um. 940/1533. god., Muḥammad efendī b. Ilyās Čivō-zāde um. 954/1547. te 'Abdulqādir efendī, 948/1541. god. te nekog Ibrāhīm-paše. Dobrača spominje sličnu zbirku koju je sastavio Wālī efendi b. Yūsuf. Držimo da se ovdje ne radi o istoj zbirci. (Dobrača II, 1728).

Od ove četvorice sam sakupio i napisao jednu risalu od 4 poglavlja:

١) باب أوّلى: عباداته متعلّق اولان بياننده

٢) باب ثانى: معاملاته ودعاوى يه وحدوده متعلق متعلق اولان مسائل ذكرايلدم.

٣) باب ثالث: نكاحه وطلاقه متعلق متعلق اولان مسائل ذكرايلدم.

٤) باب رابعى: ميراثه متعلق اولان مسائل بياننده قلدم.

Završetak ovdje (l. 130b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: الباب الرّابع..... زيد غيبتده اولوب حياتى ومماتى معلوم اولماسه زيدك قزى وزوجه سى زينب فوت اولسه بربيل زمان چكدكدن صكره مزبور زيدك درت ييل مقدارى هندك وزينبك.

L. 130; 20,5 x 15,5 (15 x 8,5); 15 redaka. Nasḥ, čitak. Mastilo crno, riječi مسئله i الجواب te naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir deblji, hrapav, svjetložute boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od knjige.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa, mada je rukopis nastao prije 1056/1646. godine. (bilješka na zaštitnom listu 1a)

Na zaštitnom listu 1. a naslov مجموعه فتاوى.

Vlasnici: Rāšid - zāde, sāyyid Muḥammad Muḥsin, Imam Ḥasan Čelebī, godina 1056/1646, Darviš b. Muḥammad b. Muṣṭafā Yeni Pazarī, (Novi Pazar) godina 1330/1911 (bilješka na zaštitnom listu 1. a).

6175. R-7384

مجموعهء فتاوى

MAĞMU'A-I FATĀWĀ

Isto kao br. 6174.

Nedostaje početak.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله. أوّله الموجود: جائز اولمازمى. بونلرك طريقندر.

Završetak: (l. 166a):

آخره: زوجى ويدلور اچ باقى قلوب اول اوچ دخى كرو عمرو ودلور.

L. 166; 21 x 15 (15 x 10); 13 redaka. *Nash*, krupniji. Mastilo crno. Naslovi poglavlja, istaknute riječi i tačke na kraju rečenica pisane mastilom crvene boje. Papir deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, oštećen. Nedostaje prva korica.

Prepisao nepoznati prepisivač, u tvrđavi Šikloš u drugoj dekadi ša'bana 965/1561-2. godine.

Na zaštitnom listu 1 na kraju rukopisa fetve pisane kasnije drugim rukopisom.

6176. R-5632

مجموعهء فتاوى

MAĞMU'A-I FATĀWĀ

Isto kao br. 6174.

Ovo je fragment zbirke.

Početak ovdje: (l. 1a):

أوّله: جهنّم زبانيدر أنه لازم كلوب الجواب تعزير تبليغ وتجديد ايمان ونكاح لازم اولور. أحمد بن كمال پاشا.

Završetak (l. 26a):

آخره: مسئله زيد عمرو شريعته دعوت ايتدكره....الجواب ايمان ونكاح لازم اولور. أحمد بن كمال پاشا.

L. 28; 21,5 x 15,5 (14,5 x 9,5): 15 redaka. *Nasta'līq*, lijepo složen, pisan vještom rukom. Mastilo crno. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza. Naknadno stavljen u kartonske korice koje su odvojene od rukopisa. Na l. 26-28 dove za svaki namaz posebno na arapskom i turskom jeziku. Dove naknadno zabilježio Muṣṭafā Darwīš.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6177. R-5968

(الفتاوى)
(AL-FATĀWĀ)

Zbirka fetvi na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...كتاب الطّهارة صاحب عذر اولان زيد مبتلا....

Završetak (l. 192a):

بر اقچه أدنى يردن بش دونمه بر اقـچه چفت رسمى بره حكم ايدب البدره سن ديو فرمان عالي صادرشد.

L. 192; 21,5 x 17 (18,5 x 10); 23 retka. *Ta'līq*, sitniji, mastilo crno, samo istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez polukožni.

Prepis dovršen 1292 /1875. godine.

Na zaštitnim listovima 1-2 na početku sadržaj djela.

Na l. 1a bilješka i pečat sa imenom as-sa'īd Ḥāfiẓ Muḥammad, muftija u Baljaluci i bilješka o vlasniku: Ibrāhīm efendī iz Ključa, godina 1307/1889.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6178. R-6233

فتاوى معروضه
FATĀWĀ MA'RŪDA

Zbirka fetvi koje su označene od broja 13 -39, od nepoznatog sastavljača, na turskom jeziku. Djelo je fragment neke veće zbirke fetvi. Zbirka nepoptuna na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله. أوله الموجود: ما بين بيتى ومنبري أو ما بين قبرى ومنبرى روضة من رياض الجنّة.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: إن ابن عمر رضى الله عنهما راى الشّيطان يدخل فى جوفه كما روى السّهروردى قال...

L. 30: 19,5 x 13 (15 x 6,5). Mastilo crne boje, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. *Nasḫ*, krupniji, čitak i veoma lijep. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uodviren sa debljom linijom zlatnožute boje koja se ojačana sa unutrašnje strane jednom a sa vanjske sa dvije tanke linije crne boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza. Zahvaćen vlagom.

Nema podata o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6179. R-6519

Zbirka (مجموع), 3

L. 54; 21 x 14 (15 x 7,3); 23 retka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Papir tamnožute boje, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, mekan.

1. L. 1-11a

(فتاوى لمجهول)
(FATĀWĀ AL-MAĞHŪL)

Zbirka fetvi, očito fragment iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku. Sakupljač nepoznat. Ispod svake fetve navod odakle je preuzeta.

Početak (l. 1a):

أوله: فوض مزرعة بالبيع بالوفا، إلى عمرو باذن صاحب الأرض ثم مات.

Završetak (l. 11b):

آخره: زيد بر تارلا آشور...وضابط ظلما الدكلرين مزبورلر اوزرلرينه رجوعه قادر اولورمى الجواب اولور والله أعلم.

2. L-11a-17b.

ترجيح البيّنات
TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Isto kao br. 6118, 2.

Završetak ovdje (l. 17b):

آخره الموجود: كتاب البيع... بيّنة البايع على كون الثّمن ... رابحا اولى من بيّنة المشترى على كونه كاسرا ترجيح بيّنات فى البيع.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Na listovima 18-19 fetve iz raznih djela.

3. L-19b-54

قانون نامه جديد يرلر خصوصى

QĀNŪN NĀMA ĞADĪD YARLAR ḤUṢŪṢĪ

Zbornik zakona na turskom jeziku. U nama dostupnim izvorima ne nalazimo zakonik sa sličnim početkom ili završetkom.

Početak (l. 19b):

أوله: سپاهى وخاص قريه لرى طپراغنده زراعت اولنور يرلره أرض ميرى دينلر بر كمسه زراعت اولنور.

Završetak (l. 54a):

آخره: وظيفلرى داخى اباً عن جدّ سلفلرى اعتبارا تركلرى اوسلوبى قبول ايدوب انك اوزرينه (!) اولشلردر عشر مالكنه ديركلرى يوقدر والله أعلم.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Ḥusayn b. Aḥmad al-Mostārī.

6180. R-6449

(الفتاوى)

(AL-FATĀWĀ)

Fetve, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. U uvodu se spominje da je izvjesni Muṣṭafā kadija u mjestu Serez (mjesto u Grčkoj) pročistio fetve, odnosno kadijske zabilješke, izvjesnog ʻAṭā'ullaha, sredivši ih u jednu logičku cjelinu.

Početak (l. 1a):

أوّله : الحمد لله الذي أحسن وهدى وسلام على عباده الّذين اصطفى أمّا بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغنى مصطفى لمّا طالعت الفتاوى الّتى جمعها عطاء الله المرحوم والمبرور...

Završetak ovdje (l. 248a):

آخر الموجود: فى بيت المال..... بر وقفك طپرغى بعض كمسه لر متولى ..... الجواب اولور وجقار دقلرن طاشك اول محلده اولنسه قيمتى تضمين ايدر.

L. 249; 29 x 11 (19 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, mastilo crno, samo istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili nadvučene tankom linijom crvene boje.

Papir svjetložute boje, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Na marginama izvori na kojima se temelje predmetne fetve. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, obrubljen sa dvije linije zlatnožute boje. Prva korica i laga od trideset listova na početku djela odvojena od knjige i prosuta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6181. R-7051

(فتاوى)

(FATĀWĀ)

Zbirka fetvi na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Nepostaje početak. Fali 20 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: ايتدكلرمخصوللرندن عشر ... فى المتفرّقات باغ باقچه اسباب وقوان رسمى اون ايكى ايه تقسيم اولندقده ابتداء سنه... تقدير اولنور.

Završetak (l. 514b):

آخره: كتاب الحيطان...فى المتفرّقات... بر مسجد شريفك قربنه اولان مقابر مسلمنيك بعضنيك مرورى ايام ايله مقبره لماتلرى بيقلوب ...... التمش يتمش سنه مرور .... صكره زيد اول خراب مقابرك اوزرينه بنا احراس ايله حاكم الشّرع زيده اول ابنه سنى ..... قادر اولور مى الجواب اولور.

L. 514; 30 x 18 (22,5 x 8,5); 37 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, riječi جواب i مسئله pisane mastilom crvene boje. Papir tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodana i folijacijom.

Povez kožni obložen sa unutrašnjen strane ebro papirom i sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korice. Nedostaje prednja korica. Vlasnik Muhamed Šefket Kurt, muftija u Tuzli. Za Biblioteku poklonili njegovi nasljednici 1965. godine.

ISLAMSKO NASLJEDNO PRAVO
(AL-FARĀ'IḌ)

ARAPSKI

6182. R-4828

Zbirka (مجموع), 2

L. 154; 25 x 17,5 (18,5 x 12,5); 23 retka. *Nasẖ*, krupan, teže čitak zbog nedostatka znakova interpukcije na mnogim mjestima. Mastilo crno. Papir svjetložut, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Pojedini listovi zahvaćeni vlagom i prosuti.

Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-116

التّهذيب فى الفرائض
AT-ATAHḎĪB FĪ AL-FARĀ'IḌ

Djelo iz nasljednog prava. Napisao Maḥfūẓ b. Aḥmad b. Ḥasan b. Aḥmad al-Kalūḏānī, umro 510/1116. godine.

Ḥ Ḫ II, 2031; Kaḥḥala VIII, 188; Ā M II, 6; Ḏayl I, 341.

Početak (l. 1b):

أوّله: ربّ يسّر برحمتك الحمد لله المتوحّد بقدمه وسبقه، الدّائم الباقى بعد فناء خلقه وصلوته على رسوله محمّد....قال الشّيخ الإمام السّيد ناصح الإسلام أبو الخطاب محفوظ بن أحمد بن حسن الكلوذانى...سألتمونى حرسكم الله تعالى بتهذيب مختصر فى علم المواريث.

Završetak (l. 116a):

آخره: وإنّما كأنّه وصّي له بشيئ ثمّ رجع فى بعضه ويترك البعض والله أعلم.... فاعمل ممّا ورد من مسائل الوصايا ففيه كفاية إن شاء الله تعالى وهو حسبى ونعم الوكيل. تمّ الكتاب بحمد الله ومنه وكرمه ولطفه وصلى الله على سيّدنا محمّد رسوله.

2. L. 117b-154

أحكام الخنثى
AḤKĀM AL-ḪUNṮĀ

Djelo iz fikha koje je napisao aš-Šayḫ Abū Ḥasan 'Alī b. Muslim ad-Dimiškī, um. 533/1138. godine.

Ḥ Ḫ I, 18.

Početak (l. 117b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم أبو حسن على بن مسلم بن أحمد بن الفتح السّلمى رحمه الله الحمد لله على ما البسنا (!) من عاقبته وأسبغ علينا من نعمته وعرفنا من أحكام شريعته وهدانا بمحمّد رسوله وجعلنا من شيعته.

Završetak (l. 154b):

آخره: ومنهم من قال الصَّحيح ما ذكره الرَّبع لأنَّ مطلق الأسامى يحمل على العرف واطلاق اسم (!) فى العرف لا مطلق على الخنثى والله أعلم

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. Aḥmad b. ʻAlī al-ʻUmarī, 708/1308. godine (l. 154b):

تم الكتاب بحمد الله تعالى وعونه فى التَّاسع والعشرين من جمادي الاولى سنة ثمان وسبعمائة على يد الفقير إلى الله تعالى أحمد بن أحمد بن على العمرى عفي الله عنهم أجمعين.

Vlasnici: Muḥammad b. Aḥmad b. Kazbar god. 1071/1660., zatim došao u vlasništvo ʻAbdulkarīm b. Muḥammad b. ʻUṯmān ar-Raḥībānī, god. 1143/1730., zatim Aḥmad b. ʻAlī ar-Raḥībānī al-Ḥalabī, god. 1149. /1736. i Muḥammad b. Aḥmad.

Na l. 1a naslov prvog djela كتاب التَّهذيب فى الفرائض.

6183. R-8231

Zbirka (مجموع), *8*

L. 136; 20,4 x 14; dimenzije teksta i pismo različiti kod svakog djela. Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1b-7a

بغية الباحث أو الفرائض الرَّحبيَّة
BUĠYA AL-BĀḤIṮ AW AL-FARĀʼḌ AR-RAḤBIYYA

Kraća risala iz nasljednog prava na arapskom jeziku koju je napisao Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Ḥusayn ar-Raḥbī, umro 579/1183. godine.

Ahlwardt IV, 4691, Ḥ Ḫ II, 1246; Kaḥḥala XI, 47.

Početak (l. 1a):

أوله: قال الشَّيخ الإمام العَالمُ العامل أبو عبد الله محمَّد بن محمَّد الرَّحبى رحمة ربِّه
أوَّل ما نستفتح المقالا بذكر حمد ربِّنا تعالى

Završetak (l. 7a):

آخره: محمَّد خير الأنام العاقب وآله الغرِّ ذوى المناقب
وصحبه الأفاضلِ الأخيارِ الصَّفوة الأماثلِ الأبرارْ.

Dimenzije teksta 15 x 9; 15 redaka. *Nasḫ*, lijep. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 7b-11a

(الرِّسالة فى الفرائض)
(AR-RISĀLA FĪ AL-FARĀʼIḌ)

Kraća risala iz nasljednog prava, od nepoznatog autora. Susrećemo više risala sličnog početka i sadržaja pa nije jasno da li je ovo samo uvod nekom većem djelu ili pak djelo za sebe.

Početak (l. 7b):

أوله: يبدأ أوَّلاً من تركة الميِّت بالتَّجهيز والتَّكفين ثمَّ قضاء الدَّين ثمَّ تنفيذ الوصايا من ثلث الباقى ثمَّ قسمة التَّركة بين ورثة الَّذين ثبت ارثهم بالكتاب والسنَّة.

Završetak (l. 11a):

آخره: فصل مولا الموالات يرث ممَّن والاه...ان يتوارثا ويرث أحدهما دون الآخر فهو على ما شرطا ولا يرث مع أقارب الميِّت فالمال كلّه لبيت المال. تمَّت الكتاب.

Dimenzije teksta 15 x 9; 15 redaka.

Prepisao Ibrāhīm b. Sayyid, bez godine i mjesta prepisa.

3. L. 11b-18b

رسوخ اللِّسان فى حروف القرآن
RUSŪḪ AL-LISĀN FĪ ḤURŪF AL-QURʼĀN

Kasida "Elfijja" o pismu i čitanju Kurʼana koju je napisao neko od anadolskih hatiba i poklonio sultanu Sulejmanu (1520-1566).

Kasida se sastoji od 1043 stiha. Nastala je 959/1551. godine. Poslije je prozno prevedena na turski jezik.

Ḥ Ḫ I, 902.

Početak (l. 11b):

أوله: الحمد لله الملك المعين الَّذى نزَّلَ القُرآنَ بلِسَانٍ عَرَبِىٍّ مُبِينٍ عَلَى الرَّسُولِ النَّبِىِّ الأمِىِّ الأمين...وَ بَعْدُ فإنِّى قد كُنت حَرَّرْتُ فى فنِّ التَّجويد والقِرآءة وعِلمِ الرِّوايةِ والتِّلاوة.

Završetak (l. 18b):

آخره: عَدَدُ أبْيَاتِ النَّظْمِ وَنَظْمِ الخَطِيبِ أحسَبِ عَلى مِائَتَىْ أرْبَعِينَ وَ زِدْ مَعهَا ثَلثَةَ الولاَ والحمد لله ربِّ العالمين والصَّلوةُ والسَّلام على رَسُوله الاولين والآخرين.

Dimenzije teksta 14 x 9; 15 redaka. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 19b-24b

المقدّمة الجزريّة بالتّرجمة التّركيّة

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA BIT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Kasida u pohvalu tedžvida koju je napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī aš-Šāfi'ī, umro 833/1429. godine. Ovaj prevod je prepjevan za razliku od nekih drugih koji su prevedeni u proznoj formi. Ovdje nije naveden prevodilac.

Dobrača I, 62, 108; Karatay I, 2994, IV.

Početak (l. 19b):

أوله: هذا المقدّمة الجزريّة رحمه الله

ربّ سامع عفونى اوموجى ايدر أوّل همام   شافعيك مذهبيندن جزرى اوغلى إمام

Završetak (l. 24b):

آخره: أصحابنه أزواجنه أتباعنه   هم مسبّع هم معشرهم بولي اخبابنه(!)
يا الهى أصل كيبى بو بنده مرغوب قيل   طالبنه سودروب هم كوزلرنه حوب قيل
بر بقمده بيلنور إعداد أبياتى بونك   قاچدرر انلر اكر كلورسه كوكلوله سنك.

5. L. 25b-28a

قطعة من مختصر القدوري

QIṬ'A MIN MUḪTAṢAR AL-QUDŪRĪ

Isto kao br. 5822.

Kod nas je samo posljednje poglavlje ovog djela koje govori o nasljednom pravu.

Početak (l. 25b):

أوله: كتاب الفرايض فى آخر القدورى المجمع على توريثهم من الذكور عشرة.

Završetak (l. 28a):

آخره: ومن كان له شي، من المسئلة الثّانية فهو مضروب في ترك الميّت الثّاني وإذا صحّت مسئلة المناسخة وأردت معرفة ما يصيب كلّ واحد من حساب قسمت ما صحّت منه المسئلة على ثمانية وأربعين فما خرج أخذت له من سهام كلّ وارث حبّة.

Dimenzije teksta 15 x 8; 17 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno. Između redaka i na marginama ima puno komentara teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listu 31a definicija nauke o učenju Kur'ana iz djela مدينة العلوم.

6. L. 31b-102b

الوسيلة إلى كشف العقيلة

AL-WAṢĪLA ILĀ KAŠF AL'AQĪLA

Komentar djelu عقيلة اتراب القصائد فى اسنى المقاصد koje je napisao Ebū Muḥammad Qāsim b. Fīra aš-Šāṭibī, umro 590/1193. godine. Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao 'Ilmuddīn 'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad as-Saḫāwī, umro 643/1245. godine.

Ḥ Ḫ II, 1159; A M I, 709; Ahlwardt I, 495,

Početak (l. 31b):

أوله: قال الشّيخ الامام العالم العامل...علم الدّين ابو الحسن على بن محمّد السّخاوى الشّافعى...الحمد لله الذى بدا المنن وأعادها وأسبغ النّعم وأفادها والهم النّفوس غيّها ورشادها ومد الاحسان وعلّم القرآن.

Završetak (l. 102b):

آخره: وهذا كثير فى الشّعر والحمد لله على التّمام ولرسول أفضل الأنام وقع الفراغ من تنميق عقيلة الاتراب بعون الله الملك العزيز الوهّاب على يد العبد الضّعيف ... إبراهيم بن السّيد عفى الله عنهما فى شهر جماد الأولى سنة خمس وعشرين وألف.

Dimenzije teksta 15 x 9,5; *Ta'līq*, sitan. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Prepisao Ibrāhīm b. as-Sayyid, džumadel-evvela, 1025/1616. godine.

7. L. 103b-109b

شرح القصيدة عمدة المفيد وعدّة المجيد فى معرفة لفظ التّجويد

ŠARḤ AL-QAṢĪDA 'UMDA AL-MUFĪD WA 'UDDA AL-MAĞĪD FĪ MA'RIFA LAFẒ AT-TAĞWĪD

Komentar kaside عمدة المفيد وعدة المجيد فى معرفة لفظ التّجويد od 'Ilmuddīn 'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad as-Saḫāwī, umro 643/1245. godine.

Napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Maḥmūd al-Adīb al-Ḥakīm al-Maqqarī 715/1315.

Ḥ Ḫ II; 1171-2; Ahlvardt I, 497; Brock. S I, 761.

Početak (l. 103b):

أوله: هذه القصيدة للشيخ الإمام العالم الفاضل المقرى الأديب.... أبو الحسن على بن محمد السّخاوي وسماها بعمدة المفيد وعدة المجيد فى معرفة لفظ التّجويد مع شرحها الّذى شرحها صدر الكامل المتفين المجوّد شمس الدّين أحمد بن محمود الأديب الحكيم المقرى رحمه الله الحمد لله الّذى أنزل القرآن العظيم والذكر الحكيم.

Završetak (l. 109b):

آخره: واعْلَم بانك جَاير فى ظلمها إن قِستَهَا بقصيدة الخاقانِ ستونَ بيتاً عُدُّها مع أربعِ نظم السّخاويّ العظيم الشّأن هو أبو مزاحم موسى بن عبد الله بن يحيى بن خاقانى الخانى رحمة الله عليه كان عالمًا متقيًا فى فنّ مشهوراً في عصره مجوداً وله قصيدة رائية فى علم التّجويد.

Dimenzije teksta 15,5 x 9,5; 21 redak. *Ta'līq*, mastilo crno. Osnovni tekst kaside nadvučen linijom crvene boje.

Prepis iz 1025/1616. godine.

8. L. 110b-136b

تيسير صغير

TAYSĪR ṢAĠĪR

Skraćena prerada djela التيسير فى القراآت السبع na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Osnovno djelo o učenju Kur'ana napisao je Abū 'Amr 'Uṯmān b. Sa'īd b. Uṯmān ad-Dānī, al-Muqrī, umro 444/1053. godine.

Dobrača I, 54-55; Ahlwardt I, 581.

Početak (l. 110b):

أوله: سورة فاتحة قرأ عاصم الكساى مالك يوم الدّين بالألف والباقون بغير ألف.

Završetak (l. 136b):

آخره: سورة الإخلاص...وإذا وقف ابدل الهمزة واواً مفتوحة إتّباعًا للخطّ والقياس إن تلقى حركتها على الفا والباقون بضمّ الفاء مع الهمزة.

Dimenzije teksta 15,5 x 9,5; 21 redak. *Ta'līq.* Mastilo crno. Nazivi sura pisani mastilom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1a i 136b. bilješka i pečat vlasnika:

al-Ḥāğğ Ibrāhīm-paša, muḥāfiẓ Bosne

وقف هذه النّسخة لله تعالى وأنا الحقير الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنة.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6184. R-4503

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Djelo iz područja nasljednog prava na arapskom jeziku. Napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, um. oko 600-1203 ili 700-1300. godine.

Dobrača II, 1795-1817; Kaḥḥāla XI, 233; GAL S I, 650/1; Ahlwardt IV, 4701-4707; Berekāt, 133, str. 215; Paris II, 859. Köprülü, 3/712, str. 350, Ḥ Ḫ 1247. Karatay a II, 4235; Bratislava, 81.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله حمد الشّاكرين والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله الطّيبين الطّاهرين قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم تعلّموا الفرائض وعلّموها النّاس فإنّها نصف العلم.

Završetak (l. 52a):

آخره:... وقال ابن مسعود رضى الله عنهما يرث بعضهم من بعض إلاّ ممّا ورث واحد منهم من مال صاحبه.

L. 67; 21,4 x 15,5 (9 x 7,5); *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Između redaka originalnog teksta dosta komentara kao i po marginama djela. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žut, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez platneni, sa preklopom, novijeg datuma.

Prepisano 828/1424-25. godine. Nema imena prepisivača ni mjesta prepisa.

تمّت هذ الكتاب فى تاريخ سنة ثمان وعشرين وثمانمائة.

Na prvom zaštitnom listu loza neke porodice.

Poklon iz zaostavštine Ćamila Mujagića 25. XI 1961. godine.

6185. R-8251

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Nedostaje početak. Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: الكفاية بلا اسراف ولا تعتبر وقضاء الدّيون وتنفيذ ووصايا.

L. 53; 18,5 x 13 (12 x 4,79; 9 redaka na stranici. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Na prvih 10 lista ima puno komentara na marginama. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa preklopom.

Prepisano u srijedu, 20. ša'bana 986/1578. godine u kadiluku Burdur (mjesto kod Konje u Turskoj).

Na zadnjem zaštitnom listu stihovi na perzijskom jeziku.

Bivši vlasnik Munib Durmić.

6186. R-6628

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 38; 20,2 x 14,5 (6,4 x 13,4); Nasḫ, krupan, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir bijel, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez polukožni, oštećen na zadnjoj korici i naknadno popravljan na hrbatu.

Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje.

Na prvom listu naslov : فرائض متن سراجيّة

Prepisao 'Abdulbāqī b. Muḥammad ar-Rūmī, 1049/1639. godine.

Na zaštitnim listovima 2a na početku i 1-5 na kraju djela prigodne dove te bilješka o smrti supruge vlasnika iz 1100/1591. godine

Poklon od Emina Islamovskog iz Struge.

6187. R-7729

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 36; 23 x 18 (20 x 14,5); Nasḫ, krupan, čitak. Mastilo crno. Između redaka originalnog teksta dosta komentara kao i po marginama djela. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, mekan, oštećen na zadnjoj korici. Listovi zahvaćeni vlagom.

Prepisao Ibrāhīm b. Maḥmūd iz kasabe Blagaj, 1193/1779. godine.

كتبه الفقير إلى رحمة ربّه القدير إبراهيم بن محمود عن قصبة بلغاى سنة ١١٩٣.

Na listu 36 bilješka iz nasljednog prava na turskom jeziku. Tri zaštitna lista na kraju djela prazna. Na listu 1a namjerno brisana bilješka vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6188. R-7346

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 38; 19 x 12 (13 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, na prve dvije stranice dio teksta nadvučen linijom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, glat, bez vodenim znakom, istočnog porijekla.

Povez polukožni, korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepis iz 1260/1844. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Na l. 1a nečitak pečat. Na kraju 4 prazna lista.

6189. R-7713

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 43; 17,5 x 11,5 (14 x 6,5); *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom ljubičaste boje. Tekst uokviren debljom linijom ljubičaste boje.

Povez polukožni.

Prepisano 1271/1854. godine. Nema imena prepisivača ni mjesta prepisa.

Na l. 1a bilješka o mevludu na turskom jeziku prenešena od Maḥmūda Darwiša, muftije u Travniku. Na prvom i tri zaštitna lista na kraju djela hadisi i bilješke iz fikha.

6190. R-8252

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Djelo je nepotpuno na početku. Sadrži samo 4 posljednja poglavlja.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: فالثّلثان لقرابة الأب والثّلث لقرابة الأمّ ثمّ ما أصاب كلّ فريق يقسم بينهم كما
لو اتّخذت قرابتهم فصل في الصّنف الثّالث.

L. 3; 18 x 12 (12 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan i lijep. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepisao Ṯābit b. 'Alī, 1277/1860. godine.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6191. R-4808

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 45; 19,5 x 12,5 (11,5 x 6); Nasḫ, krupan, čitak. Mastilo crno. Između redaka originalnog teksta dosta komentara kao i po marginama djela. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, sa preklopom, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane. Na l. 46-48 bilješke iz nasljednog prava. Izvod iz djela *Aḥwāl al-arba'īn*.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Poklon Salihage H. Šehića iz Zvornika.

6192. R-7660

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 41; 20 x 13 (15,5 x 12,8). *Ta'līq*, sitniji, čitak. Mastilo crno. Na marginama djela komentari za osnovni tekst. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, mekan. Tekst obrubljen sa tanjom linijom crvene boje, kao i tekst na marginama djela. Listovi zahvaćeni vlagom i na mjestima oštećeni.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Na zaštitnim listovima 2a-5b na početku bilješke iz obligacionog prava.

Vlasnik Muḥammad Ḏākir imam u Zenici (l. 1a), Muḥammad Sa'īd Muẓafar, i Ṣāliḥ efendī.

Poklon od Muhameda Čaršimamovića.

6193. R-5187

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 52; 20,5 x 14 (11x6), Nasḫ, krupan, čitak. Mastilo crno, između redaka originalnog teksta dosta komentara kao i po marginama djela. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez kožni, oštećen na prednjoj korici i hrbatu. Većina listova oštećeni.

Nema imena prepisivača, godine ni mjesta prepisa.

Vlasnik Maḥmūd efendī (l. 1a).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6194. R-4760

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 47; 17,5 x 14 11,5 x 8); 8 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmakom između redaka. Mastilo crno, pojedini komentari na marginama pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopu. Na marginama ima puno komentara osnovnog teksta uglavnom iz djela *Ḍaw as-Sirāğ* i *al-Farā'iḍ aš-Šarīfiyya*.

Na prvom zaštitnom listu bilješka o vrstama sna, te dva hadisa. Drugi zaštitni list prazan. Na kraju rukopisa dva prazna zaštitna lista.

Na l. 47b bilješka o brojčanoj vrijednosti slova (ebdžed).

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6195. R-8250

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 51; 21,5 x 13,5 (13 x 5,5); 9 redaka. *Nasḫ*, izrazito krupan i lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Pisan sistemom jedan redak krupnija a slijedeći sitnija slova. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom. Na marginama i između redaka ima dosta komentara.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Na zaštitnim listovima 1-3a na početku djela definicija i druge bilješke iz nasljednog prava.

Na listovima 52-53 novi zakon iz obligacionih odnosa قانون جديد عثماني.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6196. R-5476

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

L. 56; 17,5 x 13 (9 x 6,5); 7 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, lijep, sa preklopom.

Na marginama i između redaka ima puno komentara.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listu 56b bilješka nepotpisanog vlasnika o bratimljenju sa Čizmedži hadži Mustafom i godina 1246/1830-31.

Iste godine je vlasnik prema drugoj bilješci na unutrašnjoj strani preklopa počeo studirati šerijatsko nasljedno pravo pred profesorom hadži Hasanom koji je radi školovanja otputovao u Istanbul 1207. i ostao na školovanju 16 godina.

Ime vlasnika namjerno brisano.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6197. R-7111

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 31b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: فصل فى الخنثى....فصار له ثلثة أرباب سهم لأنّ مجموع الأنصباء سهمان وربع سهم لأنّه يعتبر السّهام.

L. 31; 20,5 x 14,5 (15 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini, ni mjestu prepisa.

Na l. 1a dova u stihu. Na unutrašnjim stranama korica bilješke iz nasljednog prava na turskom jeziku.

Poklon Zufer ef. Beślića iz Goražda.

6198. R-5242

Zbirka (مجموع), 3

L. 57; 16 x 13. Dimenzije teksta i pismo različiti od djela do djela.

Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Povez kožni, tvrd sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu. Oštećen na hrbatu i odvojen od knjige.

1. L. 1a-49b

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 11 x 7; 5-7 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmakom predviđenim za komentare. Mastilo crno, a naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Listovi sa kustodama. Na marginama ima komentara na osnovno djelo. Na l. 35a tablica o naslijeđivanju uokvirena crvenom linijom.

Prepisao Ḥamza b. ʻAlī b. ? b. Sandal, u utorak u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema, 924/1518. godine (l. 49b):

كاتبه حمزة بن على بن ......بن سندل غفر الله ولوالديه وأحسن إليهما وإليه يوم الثلثا، بعد الزّوال فى أواخر محرّم الحرام من شهور سنة أربعة وعشرين وتسعمائة .

Na listu 50a putnička dova h. Alije i jedan hadis.

2. L. 50b-53b

(رسالة فى الحساب)
(RISĀLA F'I AL-ḤISĀB)

Djelo iz matematike od nepoznatog autora.

Početak (l. 50b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة على نبيّه محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين باب فى الحساب أعلم أنّ الحساب على أربعة منازل.

Završetak (l. 53a):

آخره: ثمّ تجمع ذلك فيكون مائة وستّة وخمسين وعلى هذا القياس أبداً.

Djelo se sastoji od 11 poglavlja.

Dimenzije teksta 12 x 8,5; 13 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Prepisano u zadnjoj dekadi rebiul-evvela 924/1518. godine.

3. L. 53b-57b

جواهر الفرائض
ĠAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,3.

Dimenzije teksta 11,5 x 8; 13 redaka, *ta'līq*, mastilo sivo, porozno na vlagu.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6199. R-5446

Zbirka (مجموع), 2

L. 68; 18 x 11,5 (11 x 6,5); 7-13 redaka. *Nasḫ*, krupan, veoma lijep i čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, korice sa unutrašnje strane obložene ebro papirom. Rozete floralnih motiva utisnute na sredini korica. Oštećen na hrbatu. Nekoliko laga odvojeno od knjige.

1. L. 1a-51b

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĠIYYA

Isto kao br. 6184.

2. L. 52b-66a

(مسائل فى الفرائض بالتّركى)
(MASĀ'IL FĪ AL-FARĀ'IḌ BI AT-TURKĪ)

Kraća rasprava iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد لله وحده والصّلوة والسّلام ع‌ٰ‌ى من لا نبى بعده وعلى آله وأصحابه الّذين اوقواعهده وبعد طلب، علم شريفدن اولوب متن فرائضك اولنده مسطور اولان حديث نبوى صلى الله عليه وسلّم مضمون شريفى اوزره.

Završetak (l. 66a):

آخره: وعند أبى يوسف رحمه الله أصل المسئلة من عشرة يقسم كلّ المال بين فروع بنى الأعيان المذكورين مثل للذكر حظّ الأنثيين اعشاراً باعتبار الإبدان هذه الصّورة من التّقسيم....

حصّة الأخت	حصّة الأخت	حصّة الأخت	حصّة الأخت
ابن	بنت	ابن	بنت
٦٤٠٠	٣٢٠٠	٣٤٠٠	٣٢٠٠ يكون ٣٢٠٠٠.

Cijelu zbirku prepisao Ibrahīm b. Aydan nastanjen u Ḫayrabolu u Turskoj u medresi Rustem-paše, u petak, džumadel-evvela 1063/1653. godine.

Na l. 66b-68b stihovi, bilješka iz nasljednog prava, o rođenju djece i dova za sabah namaz.

Vlasnik Defterdār zāde Ṣun'ullāh efendī.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6200. R-6492

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 19 x 12,5, dimenzije teksta različite. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Povez polukožni, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica. Tekst na prvih 9 lista uokviren tankom linijom crvene boje.

1. L. 1b-20b

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 15 x 6,5. *Nasḫ.* Na marginama komentari osnovnog teksta.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

2. L 21b-29a

(رسالة فى الفرائض)
(RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Risala na arapskom jeziku iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2075,3; Berekāt, 76/142.

Početak (l. 21a):

الحمد لله ربّ العالمين ... قال النّبى عليه السّلام تعلّموا الفرائض وعلّموها فإنّها نصف العلم ...

Završetak (l. 29a):

فان لم يكن ولد وارث أو كان كلّهم ولد وأخوات فللذكر مثل حظّ الأنثيين

Dimenzije teksta 13 x 6; *nasta'līq.*

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Cijela zbirka prepisana 1166/1752. godine.

Iz Odbora IZ-e Stolac.

6201. R-4491

Zbirka (مجموع), 2

L. 143; 17,5 x 11,5. Dimenzije teksta i pismo različiti od djela do djela. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, tvrd, sa preklopom. Sa unutrašnje strane korice i preklop obloženi ebro papirom.

1. L. 1a-32b

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 12 x 6; 11 redaka. Mastilo sivo, a naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 33-36 bilješke iz tefsira i nasljednog prava na turskom jeziku.

2. L. 37b-143a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARIFIYYA

Djelo s područja nasljednog prava. Osnovno djelo je napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, um. u VII/VIII stoljeću. Naš primjerak je komentar na ovo djelo. Napisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, as-Sayyid aš-Šarīf um. 816/1413. godine na arapskom jeziku.

Dobrača, II, 1800,2; Ahlwardt IV, 4706; Berekāt, 63; Ḥ Ḫ II, 1248; Ḏayl I, 650; Köprülü I, 695; Şeşen, 345, str. 217;Paris II, 861,1.

Početak (l. 1b):

أوله:الحمد لله رب العالمين ... قال المولى الشيخ الإمام سراج الملة والدّ ين محمد بن عبد الرشيد السجاوندى.... بعد ما يتمن بالبسملة الحمد لله ربّ العالمين....هكذا رواية الفقها، فالفرائض جمع من فريضة ، هى ما قدر من السّهام في الميراث.

Završetak (136a):

آخره:... كلّ منهما نصفه وهو خمسة عشر والباقي للمولى لأنّ كلا منهما لا يرث من صاحبه ما ورث منه فقد إجتمع لأمّ كلّ منهما عشرون ولبنته ستّون ولمولاه عشرة.

Dimenzije teksta 13 x 7; 17 redaka. *Ta'līq*, pisan mastilom crne boje, slabog kvaliteta, koje se na mjestima razlilo u dodiru sa vlagom.

Tekst na posljednja dva lista uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci o prepisivaču i godini prepisa: Ḥusayn b. Muṣṭafā, u ponedjeljak, zul-hidždžeta 1194/1780. godine (l. 143a):

قد تمّ الكتاب المستطاب بعون الله الملك الوهاب على يد أفقر العباد ان لم يعف الله يوم التّناد حسين بن مصطفى الرّاجى إلى عفي الله القدير فعفى الله عنه وغفر له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه ولمن نظر فى رقمه وأصلح سهوقلمه ولجميع المومنين والمومنات وصلّى الله على نبيّه محمّد وآله أجمعين قد وقع الفراغ ليلة يوم الإثنين من ذى الحجّة المشرّفة لسنة أربع وتسعين ومائة وألف.

Na dva posljednja zaštitna lista bilješke o kupovini zemlje:

Blizu mjesta Rakita, 13 redžeba 1232/20. maja 1817. godine. Omer Šušnjar sin Behrema kupio od Muhameda Zajka zemlju koju mu je ovaj uredno isplatio za 1080 groša. Svjedoci: Muhamed-aga Azapagić, Muhamed-beg i Muhamed-aga Pašić.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

6202. R-8249

Zbirka (مجموع), *2*

L. 71; 20,5 x 12 (14,5 x 6); 7 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Svaki drugi list za 1 cm manji od prethodnog, u različitoj boji (obično plavoj ili roze) koji sadrže komentare osnovnog teksta. Osnovni tekst obrubljen sa širokom linijom zlatnožute boje ojačanom sa vanjske i unutrašnje stane sa tankim crnim linijama. Na marginama i između redaka puno komentara. Tekst na marginama, također, obrubljen sa dvije linije.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1-66a

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Alī b. al-Ḥāğğ Ḥusayn 1272/1855. godine.

2. L. 66b-71b

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Tabele iz nasljednog prava sa tekstualnim objašnjenjem. Napisao Ṣāliḥ efendi, čija nam je biografija nepoznata. Djelimično na turskom, a djelimično na arapskom jeziku.

Isto kao br. 6025.

Ovdje je naveden samo uvodni dio od ovoga djela sa malim dijelom tabela.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Alī b. al-Ḥāğğ Ḥusayn 1273/1856. godine.

Poklon Filipović Tahsina i Šefike iz Sarajeva.

6203. R-4414

Zbirka (مجموع), *4*

L. 43; 19 x 11. Dimenzije teksta, pismo i broj redaka različiti kod svakog djela. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom crvenom linijom.

Povez kožni, mehak, sa unutrašnje strane obložen ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-21b

الفرائض السّراجيّة

AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenazije teksta 13 x 5,5; 13 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 21b-28b

مسائل تشبيب البنات
MASĀ'IL TAŠBĪB AL-BANĀT

Kraća risala iz nasljednog prava na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu. Ovdje su obrađena 4 pitanja iz nasljednog prava.

Početak (l. 21b):

أوله: الفريق الأوّل الفريق الثّانى الفريق الثّالث
ابن ابن ابن.....
هذه مسائل تشبيب البنات
العليا من الفريق الأوّل لا يوازيها أحد. والوسطى من الفريق الأوّل توازيها العليا من الفريق الثّالث.

Završetak (l. 28b):

آخره: فلكلّ منهما اثنان وسهام العصبات اثنان ورؤوسهم ثمانية ونسبة الإثنين إلى الثّمانية نسبة ربع الرّأس ويعطى لكلّ فرد منهم ربع المضروب من المبلغ المضروب أربعة وربعها واحد فلكلّ فرد منهم واحد.

Dimenazije teksta 13 x 5,5; 13 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

3. L. 29a-39

مختصر الفرائض
MUḪTAṢAR AL-FARĀIḌ

Djelo iz nasljednog prava na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Početak (l. 29a):

أوله: الباب الأوّل فى الإبن والزّوج والزّوجة
٤ ١٢ ١٢
ابن زوج ابن زوج ام ابن زوج جـــدة
٣ ١ ٧ ٣ ٢ ٧ ٣ ٢

Završetak (l. 39b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود:
بنتين بنت ابن أمّ بنتين بنت ابن جدّة بنتين بنتى ابن
٤ لا شي، لا شي، ٤ لا شي، كلّ لا شي،.

Na listu 40a-42a bilješke iz nasljednog prava.

4. L. 42b-43b

قرق حال فرائض
QIRK ḤĀL FARĀ'IḌ

Četrdeset pitanja iz nasljednog prava. Ovo je kraća risala iz nasljednog prava od, nama nepoznatog autora, na turskom jeziku. Naslov prema rukopisu. Susrećemo više ovakvih risala sa sličnim početkom.

Popara VII, 4392,11; Dobrača II, 1788,3; Fajić III, 2160,4; Fajić V, 3320,8 Boškov, 62; Berekāt, 143, str. 248.; Ğayhān, 287; Köprülü II, 341/3; Bratislava, 406;

Početak ovdje (l. 42b):

أوله:تركه ميته درت حق متعلق اولور تجهيز وتكفين قضا ءالدّين تنفيذ وصايا قسمت الورثة.

Završetak (l. 43b):

آخره:كانت وارثة ترث مع الجدّ لأنّها كانت قربى أومحجوبة تمّ بعون الله تعالى وتوفيقه.

Dimenzije teksta 16 x 9,5; 19 redaka. *Nasḫ*, lijepo pisan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane mastilom crvene boje ili nadvučene crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na posljednjem zaštitnom listu duža bilješka na osmanskom jeziku.

Na početku rukopisa 4 lista prazna. Na petom zaštitnom listu i l. 1a bilješke iz nasljednog prava.

Za Biblioteku poklonio Ibrahim-beg Halilbašić.

6204. R-8011

ضوء السّراج
ḌAW' AS-SIRĀĞ

Komentar na djelo الفرائض السّراجيّة na arapskom jeziku koje je napisao Aš-Šayḫ Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī al-Kalābāḏī al-Farḍī, rođen 644/1246, um. 700/1300. godine.

Dobrača II, 1818,3; Ḥ Ḫ II, 1249, Kaḥḥāla XII, 155-156, A. M. II, 406.

Nedostaje 10 lista na početku.

Početak ovdje (l. 11a):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: وللبنات الثّلثان وذلك ثمانية لا تستقيم عليهنّ

Završetak (l. 132b):

آخره: ولا للأنثى بإعتبار أنّها بنت الإبن وقس على ما وصفت لك جميع مسائل المجوس والله أعلم.

L. 132: 18 x 14 (12 x 8), 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Maslito crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir deblji, žut, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Povez kartonski, presvučen platnom, novijeg datuma.

Prepisao Idrīs b. ʻAbdullāh b. ʻAbdulḫāliq 703/1303. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6205. R-7013

المنهاج - شرح فرائض السّجاوندي
AL-MINHĀĞ - ŠARḤ FARĀ'ID AS-SAĞĀWANDĪ

Komentar djelu *as-Sirāğiyya*. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, umro 803/1400. godine. Na arapskom jeziku.

Dobrača II, 1795,3; Ḥ. Ḫ. II, 1250; Ahlwardt IV,4704; Kaḥḥala II, 172; Paris II, 861,3; Ğaylān I, 438.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذى أبرز بالفرائض رياض الشّرع وأظهر بها قوانين الأصل والفرع... أمّا بعد فلمّا كان خير ما يصرّف الإنسان إليه عين وسعه.

Završetak (l. 98a):

آخره: والباقى للمولى بالعصوبة لأن كلّ واحد منهما لا يرث من صاحبه ولا صاحبه منه فاجتمع لأم كلّ منهما عشرون ديناراً ولبنته ستّون ولمولاه عشرة دنانير والله أعلم. وقد وقع من شرح الفرائض للشّيخ الفاضل الكامل فريد دهره ووحيد عصره شهاب الدّين المتوطّن فى بلدة اياتلوغ حرّسها الله من الآفات أحسن الله عواقبه وعواقبنا بفضله.

L. 98; 18 x 13,5 (11 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Osnovni tekst označen sa slovom م ili قوله a komentar slovom ح na kraju keksta. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korcice obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Muḥammad Isrā'il, bez podataka o godini i mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu na kraju rukopisa dvije fetve iz nasljednog prava. Jedna od njih muftije Kemāl-paše.

Vlasnik Aḥmad efendī (bilješka na l. 1a i nečitak pečat).

Iz Kantamirine biblioteke.

6206. R-8320

المنهاج - شرح فرائض السّجاوندي
AL-MINHĀĞ - ŠARḤ FARĀ'ID AS-SAĞĀWANDĪ

Isto kao br. 6205.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولو ترك بنته الصّلبية فللزّوجة الثّمن ولأولاد الأخ السّقوط وللجدّ والتّعصيب وبنتي الإبن السّدس ولبنته الصّلبية النّصف.

L. 10; 18,5 x 14 (14 x 10,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, sitan, teško čitljiv. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i prvi oštećen.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Duvno.

6207. R-5441

Zbirka (مجموع), *2*

L. 67: 18,5 x 14,5). Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta papira različiti kod svakog djela. Povez polukožni, tvrd, sa utiznutim rozetama na sredini korica.

1. L. 1b-60b

المنهاج - شرح فرائض السّجاوندي
AL-MINHĀĞ - ŠARḤ FARĀ'ID AS-SAĞĀWANDĪ

Isto kao br. 6205.

Ovdje se donekle razlikuje završetak. Naime, na završetak iz prethodnog djela dodato je slijedeće:

آخره: ...فيكون للام من كلّ الثّلثين أربعون وللبنت مائة وعشرون وللمولى عشرون تمّ الكتاب.

Dimenzije teksta 14,5 x 11, 17 redaka. *Nash*, sitniji. Mastilo crno, osnovni tekst označen riječima قوله koje su pisane mastilom crvene boje. Takođe, istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama. Na marginama ima komentara.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 62a-67b

(أرجوزة فى الفرائض
او
المسائل المتشابهة من مسائل الفرائض)
(URĞŪZA FĪ AL-FARĀ'IḌ
AW
AL-MASĀ'IL AL-MUTAŠĀBIHA MIN MASĀ'IL AL-FARĀ'IḌ)

Spjev na arapskom jeziku o nekim specifičnim pitanjima s područja nasljednog prava. Sastavio Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata. Ovo je izvod iz tog spjeva.

Dobrača II, 1795,2; GAL, S. I, 292.

Početak ovdje (l. 62a):

أوّل الموجود: وإن يكن مع البنات إبن عمّ   فالثّلثان للبنات يختتم
وجاز ابن عمّ منها ما بقى   أعنى به عشر آلاف فقى

Završetak ovdje (l. 67b):

آخره الموجود: جواب
قل مرأة تزوّج ابن ابنها   ابنة ابن ابنها لحبّها

Dimenzije teksta 12,5 x 9, 16 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini, ni mjestu prepisa.

Stihovi su u obliku pitanja i odgovora سؤال وجواب koji se nalaze između svakog stiha.

Na listu 61 nekoliko hadisa te ime vjerovatno vlasnikā: عبد الرّحمن خليفده i سنان خليفده.

Na posljednjem, zaštitnom, listu, raspored sati nastave u nekoj medresi pisan grafitnom olovkom.

Na prvoj korici napisan naslov na turskom jeziku علم الفرائضدن شهاب الدّين

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6208. R-8157

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Manjkavo na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله. أوّل الموجود: وهو للرّجل ثوبان جديدين كانا او غسلين وللمراة ثلثة اثواب

L. 75; 19,5 x 14 (12 x 8,2); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, čitak. Mastilo crno, boljeg kvaliteta. Istaknute riječi osnovnog teksta nadvučene linijom crvene boje. Bez poveza, listovi prosuti.

Tekst uokviren debljom linijom zlatnožute boje. Na marginama komentari i bilješke.

Prepisao Timūr b. Wālī b. Ḫalīl 10. zul-kadeta, 936/1530. godine.

Za Biblioteku poklonio Sakib Spahić iz Pojska kod Zenice.

6209. R-8248

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6202,2.

Djelo je nepotpuno na početku. Fali 9 lista.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: القتل أعنى حرمان الميراث والكفارة وأمّا وجوب الدّية على العاقلة.

L. 121; 17,5 x 13,5 (11,6 x 6); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan i čitak. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Osnovni tekst *Sirağiyye* nadvučen crvenom ili crnom linijom. Tekst uokviren crnom linijom. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom. Nedostaje prednja korica.

Na kraju 7 zaštitih listova sa bilješkama iz nasljednog prava.

Prepisao Aḥmad b. Aḥmad al-Aqṣarāyī, sredinom zul-kadeta 973/1566. godine.

Poklon porodice Vareniković iz Travnika.

6210. R-4402

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 83; 20,5 x 16 (12 x 8); 17 redaka. *Ta'līq*, mastilo crno, osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Na prvih dvadesetak lista komentari na marginama.

Povez kožni, sa preklopom, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane, djelimično oštećen na hrbatu.

Djelo je prepisano u ramazanu 975/1568. godine.

Na zaštitnom listu 1b-2b na početku rukopisa objašnjenje iz nasljednog prava بيان تقاسيم. Na l. 1a bilješke iz fikha.

Na zaštitnim listovima 1-3 na kraju rukopisa bilješke iz nasljednog prava, odnosno veća bilješka iz djela شرح المختار te jedno poglavlje iz osnova nasljednog prava فصل في أصول الفرائض iz djela كتاب أصول الفرائض (vidi br. 6223,3).

Rukopis je za Biblioteku poklonio Ibrahim-beg Halilbašić.

6211. R-6354

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 138; 18,5 x 13,5 (12,5 x 6); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir svjetložut, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Na zaštitnom listu 1-2 na početku sadržaj djela i nečitak pečat.

Prepisao Sulaymān b. Yaḥyā u Edirni, u prvoj dekadi muharrema 986/1578. godine.

Na l. 138b bilješke iz nasljednog prava.

Vlasnik Muḥammad Darwīš efendī iz Travnika.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

6212. R-5348

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 117; 19,5 x 12 (12,5 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Tekst osnovnog djela nadvučen linijom crvene boje. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni. Nedostaje prednja korica.

Prepisao Muḥammad as-Sarāyī za vrijeme kadijske službe u gradu Duldže u Egiptu, 27. ramazana 1008/ 1601. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة المباركة على يد العبد الضّعيف محمّد السّراى حين كان قاضيا
بيلدة دلجه بولاية مصر فى سابع وعشرين من رمضان سنة ١٠٠٨.

Na prvom zaštitnom listu bilješke iz nasljednog prava i namjerno brisana bilješka vlasnika sa nečitkim pečatom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6213. R-8623

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Na l. 1b naslov crvenim mastilom:هذا كتاب شرح الفرائض .

L. 106; 14 x 9 (11 x 4,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan oštrim perom, veoma lijep. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tankom linijom crvene boje.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica. Prijeklop otkinut i zagubljen.

Prepis završen krajem ša'bana, 1060/1650. godine.

R-6908

6214.

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 144; (22 x 15 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, veoma lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi na pojedinim mjestima zahvaćeni vlagom. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Povez kožni, sa vanjske strane obložen ukrasnim papirom, djelimično oštećen na hrbatu.

Prepisao Murād Ḥāṣil b. Islām b. Murād Qāḍī b. Aḥmad b. Rağab dede b. Murād paša 1181/1767. godine.

Na zaštitnim listovima 3b-4a na početku sadržaj djela i pečat prepisivača.

Poklon Memagić Muharema.

R-4696

6215.

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 112; 21 x 14,5 (15 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno. Osnovni tekst pisan mastilom crvene boje. Papir tamnobijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni. Na marginama ima dosta bilježaka. Listovi sa kustodama.

Djelo se završava kolofonom gdje se navodi da je rukopis prepisao 'Alī b. Muṣṭafā Čilī zāde, u četvrtak, mjeseca zul-kadeta 1185/1772. godine. (l. 112b):

وقد فرغت من تحرير هذه النّسخ الشّريفة فى يوم الأربعاء فى شهر ذى القعدة بين الظهر والعصر فى يد(ال)عبد الضّعيف المذنب المحتاج على بن مصطفى چيلى ذاده سنة خمس وثمانين ومائة وألف من هجرة.

Vlasnik Faḍl b. al-Ḥāğğ Aḥmad al-Mostārī, muderris u Travniku, i ḥāfiẓ Muḥammad.

Na zaštitnim listovima na početku rukopisa kratka biografija pisca djela, te bilješke iz fikha na arapskom jeziku.

Na kraju tri prazna lista.

Iz biblioteke Muhameda Šefket ef. Kurta iz Tuzle. Za Biblioteku poklonio sin Alija, 1965. godine.

R-6490

6216.

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 108; 21,7 x 13,5 (17,3 x 7,7); 21 redak. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na vlagu. Na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir tamnožut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Prepisao 'Alī b. Aḥmad, 1199/1784-5. godine.

R-5401

6217.

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 127; 19 x 13 (14 x 7,8); 11 redaka. *Ta'līq*, lijep i razgovjetan. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir bijel, tanji, glat, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Tekst uokviren sa linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Povez platneni, novijeg datuma.

Prepisao 'Alī b. al-Ḥāğğ Muḥammad učenik Murād efendije, 1210/1795. godine.

Vlasnik Muḥammad efendi (v. bilješka l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6218. R-6915

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 136; 19,5 x 14 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasḫ*, lijep, mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir žut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao 'Uṯmān b. Muṣṭafā, bez godine prepisa.

Poklon Memagić Muharema.

6219. R-8227

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

L. 137; 19 x 14 (15 x 6,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, sitniji. Mastilo crno, naslovi poglavlja i osnovni tekst pisani mastilom crvene boje ili pak nadvučeni crvenom liniom. Papir svjetložute boje, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu na početku rukopisa naslov هذا كتاب سيد شريف شرح الفرائض te bilješke iz područja nasljednog prava.

Vlasnici: Muṣṭafā b. 'Abdulbāqī (bilješka i pečat l. 1a) i Fehmī 'Umar b. Ṣādiq as-Sarāyī (bilješka na zaštitnom listu na početku rukopisa).

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6220 R-6515

Zbirka (مجموع), 2

L. 165; 20,5 x 14,5, dimenzije teksta, i pismo različiti. Papir svjetložut, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski sa nevješto urađenim platnenim hrbatom.

1. L. 1-88a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Dimenzije teksta 16 x 8,5; 19 redaka. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno. Na marginama ima dosta komentara. Listovi sa kustodama.

Na l. 88a-90b bilješke iz fikha na arapskom jeziku.

Vlasnik Rağab b. Ismā'īl Kapetanović i Ṣāliḥ Zupčević (l. 90b).

2. L. 91b-165

المقدّمة ا'نزنويّة

AL-MUQADDIMA AL-ĠAZNAWIYYA

Isto kao br. 5834.

Dimenzije teksta 13,5 x 8; 15 redaka. *Nasḫ*, čitak. Tekst je na prvih 10 listā uokviren linijom crvene boje.

Cijelu zbirku prepisao Bilāl b. Ḫalīl. Nema godine ni mjesta prepisa.

6221. R-5258

Zbirka (مجموع), 2

L. 46; 20,5 x 13 (13 x 5,8); 21 redak. *Ta'līq*, sitan. Papir svjetložut, srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Na marginama ima puno komentara koji su, također, obrubljeni tankom crvenom linijom. Na sredini nedostaje 8 lista. Tekst na prve dvije stranice teško čitljiv zbog razljevenog mastila i vlage.

Povez kožni, sa preklopom i utisnutim rozetama geometrijskih motiva na sredini korica i preklopa. Oštećen na hrbatu i preklopu. Unutarnja strana korica obložena ebro papirom.

1. L. 1-45b

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Na kraju fali 10 listova.

Završetak ovdje (l. 45b):

ناقص فى آخره آخر الموجود: فصل فى الخنثى...كما اذاتركت زوجا وأما وأختا لأمّ وخنثى لأب فالمسئلة من ستّة وتصح منها اذا جعلت الخنثى ذكرا فللزّوج نصفها وهو ثلثة وللأمّ سدسها وهو واحد.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu 1b na početku sadržaj djela.

2. L. 46a

قاعدة فى تصحيح مسائل الرّدّ

QĀ'IDA FĪ TAṢḤĪḤ MASĀ'IL AR-RADD

Kratka risala ili izvod iz opsežnijeg djela iz nasljednom prava od nepoznatog autora.

U drugom primjerku (v. R-6223,4) l. 84b spominje se autor Ḥusayn al-'Āmādī (لمولانا حسين العمادى)

U nama dosputnim katalozima nismo pronašli ovog autora.

Početak (l. 46a):

أولّه: هذه قاعدة فى تصحيح مسائل الرّدّ الرّدّ فى اللّغة معروف وفى إصطلاحهم المسئلة.

Završetak (l. 46b):

آخره: وللإخوة إثنان وأربعون إضربها فى إثنين تبلغ أربعة وثمانين ملل واحدة إثنا عشر وقس عليه ساير الأمثلة والله أعلم بالصّواب.

Na l. 46b bilješka na turskom jeziku iz nasljednog prava مفهوم نسبة الاعداد.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6222. R-6931

Zbirka (مجموع), *2*

L. 65; 21 x 16 (14 x 8); 17 redaka.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na preklopu.

1. L. 1-61

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Dimenzije teksta 14 x 8; *ta'līq*, mastilo crno,osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla.

Prepisano početkom ša'bana 968/1560 godine. Vlasnik Sulaymān.

2. L. 62-65

قطعة من الفرائض

QIṬ'A MIN AL-FARĀ'IḌ

Izvod iz nekog nama nepoznatog djela gdje su navedena samo poglavlja koja govore o nasljednom pravu na turskom jeziku.

Dimenzije teksta 15 x 7, 19 redaka. *Ta'līq*. Papir tanak, svjetložute boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prepisano 1118/1706. godine.

Poklon od Abdulah-bega Omerčića iz Gračanice.

6223. R-5178

Zbirka (مجموع), *4*

L. 89; 19,5 x 14,5(16,5 x 9); 23 retka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na vlagu. Papir tamnožut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, naknadno popravljan na hrbatu, odvojen od knjige. Listovi prosuti. Na marginama dosta komenatra. Listovi sa kustodama.

1. L. 1-71a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad 1047/1637. godine.

Na listu 73a-74a duža bilješka o načinu podjele imovine u raznim situacijama.

2. L. 74b-82b

ضوء السّراج
ḌAW' AS-SIRĀĞ

Isto kao br. 6204.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 84b):

ناقص فى أولّه أوّل الموجود: فصل فى لواحق المتاب فمنها مسائل الفار رجل طلق إمرأته ثلاثة فى مرض موته وواحدة باينة ثمّ مات وهى فى العدّة.

Dimenzije teksta 14, 5 x 9, 19 redaka. *Nasḫ*, sitniji.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad iz Podgorice, trenutno nastanjen u Nikšiću (Onogošta) 1155/1742.

3. L. 83a-83b

رسالة في ضبط أصول الفرائض
RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o izvorima islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 izvora i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa mišljenja islamskih učenjaka (al-iğmā').

Ar-Riyāḍ VI, str. 271, Popara IX, 5672,16.

Početak (l. 83a):

أوّله: أصول الفرائض خمسة عشر أصلاً. سبعة منها في كتاب الله وخمسة منها في سنّة رسول الله صلّى الله عليه وسلّم وثلاثة منها بأجماع الأمّة...فأمّا الّتي في كتاب الله فأوّلها ميراث الأولاد وهو قوله تعالى: **يوصيكم الله في أولادكم للذكر مثل حظّ الأنثيين وإن كنّ نساءً فوق إثنتين فلهنّ ثلثا ما ترك وإن كانت واحدةً فلها النّصف...**

Završetak (l. 83b):

آخره: ونكاح وولا. فالرّحم القرابة النّاسبون ونكاح لأحد الزّوجين وولاء للسيّد من عبد المعق بالسّبب والله أعلم بالصّواب .

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 83b-84a

قاعدة فى تصحيح مسائل الردّ
QĀ'IDA FĪ TAṢḤĪḤ MASĀ'IL AR-RADD

Isto kao br. 6221,2.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima l. 84b-88b duža bilješka iz nasljednog prava, na turskom jeziku, gdje su navedena dva primjera naslijeđivanja.

Na listu 89a naslov باب معرفة الفروض ومستحق برها الفروض المقدر فى كتاب الله تعالى što je, u stvari, naslov poglavlja iz djela شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese iz Travnika.

6224. R- 8224

Zbirka (مجموع), 3

L. 141; 21,5 x 15 (15 x 6,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, sa preklopom, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica. Tekst na prvih 45 listova uokviren tanjom linijom crvene boje. Na marginama ispisani komentari i bilješke.

1. L. 1-124a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā al-Barzanğawī, mjeseca rebiul-ahira 1106/1694. godine u mjestu Vidin (Bugarska).

2. L-124a-126a

فرائض الإجماليّة

FARĀ'ĪḌ AL-İĞMĀLIYYA

Djelo iz područja nasljednog prava od nama nepoznatog autora na arapskom jeziku. Naslov prema rukopisu.

Početak (l. 124a):

أوّله: يتعلّق بتركة الميّت حقوق أربعة مرتبة أوّلا التّجهيز والتّكنيف وثانيًا قضاء دينه وثالثًا وصاياه ورابعًا تقسيم بين الورثة وهى على ثلاثة أقسام.

Završetak (l. 126a):

آخره: وهى فى أحاب الفرائض ولجدّة الفاسد ما يدخل فى نسبتها إلى الميّت جدّة فاسد كأم أب أم الميّت وهذه من ذوى الأرحام وللجدّة الصّحيحة حالتان ذكر فى الفرائض تمّت الفرائض الإجمالية المرغوبة المطلوبة.

Slična djela spominju Dobrača (v- II, br. 1788/3 i Fajić (v. III, 2160,4; Šešen 124, str. 58.), mada ni jedno djelo u potpunosti ne odgovara našem primjerku.

Na listovima 126b-128b stihovi iz nasljednog prava, vjerovatno izvod iz nekog opsežnijeg djela. (vidi Dobrača II, 1814,2).

Početak ovdje (l. 126b):

أوله: بعد تجهيزه بلا تقتير   قل قضاء دين اقيوپ تأخير
چقاروپ ثلثدن ميتى   وارثه ايله صكتر قسمتنى

Završetak (l. 128b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود:
آنه برعم وهم دخى عمات   دخى أخوال وهم دخى خالات
ذكر اولوب جمله ذوى الارحام   شكر حقه كتاب اولور تمام

Na listovima 128b-131a bilješke iz nasljednog prava.

---

3. L. 131b-135a

عمل الرّدّ والقسمة والضّرب والتّقسيم

'AMAL AR-RAD WA AL-QISMA WA AḌ-ḌARB WA AT-TAQSĪM

Kraća risala iz nasljednog prava na turskom jeziku od nepoznatog autora. Naslov djela naveden prema rukopisu.

Početak (l. 131b):

أوله: بر كمسه فوت اولوپ فريق أولدن بر اوغلى قزين ترك ايلدى لا يوازيها أحد وسطاى فريق اولده اوغلنك.

Završetak (l. 135a):

آخره: ما فوقنى تصحيح اولنانلر تصحيح اول حكمت اولور ... هذا إلى غير النهاية.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 135a-141 bilješka iz nasljednog prava o kategorijama nasljednika na arapskom jeziku أصحاب فرائض إثنى عشر نفرا, te pravila po kolima se vrši dioba zaostavštine.

Vlasnik Muṣṭafā Fahim al-Bosnawī.

Iz Odbora IZ-e Travnik.

6225. R-6507

Zbirka (مجموع), 3

L. 176; 21 x 14; (15 x 6,5), 19 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, lošijeg kvaliteta, razljeveno tako da je teško čitati tekst. Papir svjetložut, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prve dvije stranice tekst uokviren sa dvije široke linije zlatnožute boje. Tekst na marginama također uokviren sa širokom linijom a na ostalim listovima tankom crvenom linijom. Povez kožni, sa preklopom, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica. Oštećen na preklopu.

1. L. 1-86b

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 86b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: فصل فى الغرقى والحرقى.... وكانت القبيلة يموت بأسرها
فورث الأحياء من الأموات ولم اورث الأموات بعضهم عن بعض هكذا نقل عن عليّ.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listovima 88-89 nečitko ispisane bilješke iz nasljednog prava na turskom jeziku.

2. L. 89b-142b

شرح عقائد النّسفى للتّفتازانى
ŠARḤ ‘AQA’ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Komentar djelu عقائد النّسفى koji je napisao Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftazānī, umro 791/1389. (vidi ovdje br. 5838,6).

Dobrača I, 407; Ḥ Ḫ II, 1145.

Početak (l. 89b):

أوّله: الحمد لله المتوحّد بجلال ذاته وكمال صفاته المتقدّس فى نعوت الجبروت.

Završetak (l. 142b):

آخره: فالتّرقّى والعلوّ إنّما هو فى أمر التّجرّد وإظهار الآثار القويّة لا فى مطلق الشّرف
والكمال فلا دلالة على أفضليّة الملائكة.

Prepisano u podne 26. ševvala 1175/1762. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Početne dvije stranice obrubljene širokim linijama zlatnožute boje ojačane sa tanjom crnom nilijom.

3. L. 147b-176

شرح عوامل المائة
ŠARḤ AL-‘AVĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza djela iz gramatike. Osnovi tekst napisao ‘Abdulqāhir al-Ğurğānī, umro 471/1611. godine. Ovaj komentar napisao ‘Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?).

Jahić VI, 3701; Fajić III, 2091,5, Ahlwardt VI, 6480; Dobrača II, 1321,2.

Početak (l. 147b):

أوّله: الحمد لمن وجب علينا ثناؤه ولمن لا يزول من حبّ النّعم علينا غناؤه...

Završetak (l. 176a):

آخره: . . . وإستعمالها وهو مجرور معطوف على معرفتها والها، ضمير بارز مجرور المحلّ
على أنّه مضاف إليه للإستعمال راجع إلى مائة عامل.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Vlasnik Aḥmad b. Yūsuf b. Kānūdār.

Iz Odbora IZ-e Trebinje.

6226. R- 8225

Zbirka (مجموع), *2*

L. 167; 21,2 x 13 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan, na mjestima vokaliziran. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica. Na početku jedna laga prosuta. Tekst uokviren sa debljom linijom zlatnožute boje koja je ojačana tanjom linijom crne boje. Posljednih 15 lista tekst uokviren samo jednom tanjom linijom crvene boje. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom.

1. L. 1-161a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Prepisao Ṣaliḥ b. ‘Alī 18. džumadel-ahira 1186/1772. godine (l. 161a):

كتبه أضعف عباد الله صالح بن علي غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه وقد وقع
الفراغ فى يوم الثّامن عشر من جمادى الآخرة في سنة ستّ وثمانين ومائة وألف.

2. L-162b-167a

(الرّسالة فى الفرائض)
AR-RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Rasprava iz područja nasljednog prava od nama nepoznatog autora na turskom jeziku.

Početak (l. 162a):

أوّله: الله حمد ابدوپ پيغمبره بالقصدآلنه وأصحابنه بالتّبع صلوة وبردكمزد نصكثرة ميتك
تركه سنه متعلّق اولان حقوق قاج دورت ندر.

Završetak (l. 167a):

آخره: نوع اولدن ثمن قارشه نوع ثانينك بعضنه ياكلنه مسئله يكرمى در تدن كلور.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

Vlasnik Ṣāliḥ b. Ağān, godina 1324/1906.

Poklonio Kadić Ahmed ef. iz Donjih Moštra 18. 04. 1979. godine.

6227. R-8223

Zbirka (مجموع), *2*

L. 91; 25,7 x 18,7 (17,5 x 10,5), 19 redaka. *Ta'līq*, krupniji. Papir svjetložut, različitih debljina, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Na marginama ima puno komentara iz drugih djela. Osnovni tekst koji se komentariše nadvučen linijom crvene boje. Mnogi listovi oštećeni, na mjestma izrezani pojedinidijelovi margine.

Povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1-86b

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Djelo se završava kolofonom sa podacima o prepisivaču i godini prepisa: Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ṣāliḥ, 16 rebiul-evvela 1193/1779. godine.

وقد وقع الفراغ من كتابة هذه الأوراق بعون الله الملك الخلاّق عن يد أضعف العباد صالح بن الحاجّى صالح غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه فى وقت الضّحى فى يوم السّادس عشر من ربيع الأوّل سنة ثالث وتسعين ومائتين وألف.

Na l. 87a bilješka iz nasljednog prava.

2. L. 87b-88a

قاعدة فى تصحيح مسائل الرّدّ
QĀ'IDA FĪ TAṢḤĪḤ MASĀ'IL AR-RADD

Kratka risala ili izvod iz opsežnijeg djela iz nasljednom prava od nepoznatog autora na arapskom jeziku.

Isto kao br. 6223,4.

Na l. 89a - 91a bilješke na arapskom i turskom jeziku iz nasljednog prava sa tabelarnim prikazom.

Iz Hadžijske džamije u Sarajevu.

6228. R-6362

Zbirka (مجموع), *2*

L. 119; 20 x 14,5 (13,8 x 6,7), 19 redaka. *Ta'līq*, sitan. Papir svjetložut, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Tekst uokviren tankom linijom crvene boje. Pojedine lage otkinute od poveza.

Povez kožni, oštećen na hrbatu sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica.

1. L. 1-118a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARĪFIYYA

Isto kao br. 6201,2.

Na Na l. 118 bilješka iz nasljednog prava o načinu raspodjele imovine osobe koja je proglašena nestalom.

2. L. 119

قاعدة فى تصحيح مسائل الرّدّ
QĀ'IDA FĪ TAṢḤĪḤ MASĀ'IL AR-RADD

Kratka risala ili izvod iz opsežnijeg djela iz nasljednom prava od nepoznatog autora na arapskom jeziku.

Isto kao br. 6223,4.

Cijelu zbirku prepisao 'Alī b. Yūsuf, mjeseca ša'bana 1126/1811. godine.

Na l. 1a te na zaštitnim listovima 1 i 3 na kraju djela stihovi na arapskom jeziku.

6229. R-6102

شرح السّراجيّة
ŠARḤ AS-SIRĀĞIYYA

Kratka risala iz nasljednog prava, na rapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Vjerovatno komentar na Sirağiyyu.

Barakāt, 76.

Početak (l. 1b):

أولّه: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على نبيّه واله أجمعين. قال النّبيّ عليه السّلام تعلّموا الفرائض.... قال النّبيّ عليه السّلام أوّل علم ينزع من أمّتي وينسى فيها علم الفرائض.

Završetak (l. 5b):

آخره: فصل في ذوي الأرحام....والأخوال والخالات أوليهم بالميراث الأقرب فالأقرب على ترتيب العصبات ... تمّت الرّسالة المباركة الشريفة.

L. 6; 18 x 12 (12 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, krupan i lijep. Mastilo crno. Papir svjetložut,tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Na l. 5b-6a kraći tekst iz nasljednog prava na turskom jeziku.

6230. R-5203

كتاب الجلالى شرح السّراجيّة
KITĀB AL-ĞALĀLĪ-ŠARḤ AS-SIRĀĞIYYA

Komentar as-Sirāğiyye od nekog al-Ğalāliya čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 1249-1250; S I, 651; Berekāt, 18.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي لا يتمّ أمر دون حمده ولا يبلغ عقل كمال قدرته ومجده والصّلوة على محمّد نبيّه وعبده وعلى آله وأصحابه... أمّا بعد فلمّا رأيت بعض شروح الفرائض مبسوطاً مطولاً ....وسمّيته بكتاب الجلال فى شرح فرائض الرّاجى.

Završetak (l. 62b):

آخره: والنّصف الذى ورث الابن الميّت من أبيه يعطى إلى ابنه محصل لابن الابن ثمان مائة درهم والله أعلم بالصّواب .

L. 62; 15,5 x 11 (12 x 7): 18 redaka. *Ta'līq*, krupan i čitak. Mastilo crno. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu. Zadnja laga iskinuta iz poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrse iz Travnika. Pečat Vakifa na listu 1b.

6231. R-6421

التّحقيق شرح الفرائض السّراجيّة
AT-TAḤQĪQ ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Komentar djelu al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya. Napisao Muḥammad b. Ḥağğ Aḥmad b. Naṣr. Djelo je nastalo 852/1448. godine.

Dobrača II, 1844; Ḥ Ḫ II, 1250; GAL, S. I, 650.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله المتعبّد عن شبه الكائنات المذكور بالتّفرّد فى الدّلائل القطعيات...وبعد فإن الشّيخ الفاضل سراج الدّين محمّد بن عبد الرّشيد السّجاوندى لما صنّف النّسخة الفرضية المستعملة فى زماننا التّفسير مشكلات الفرائض المنسوبة...

Završetak (l. 189a):

آخره: حتّى يرث منهم من كان حيًّا عند ذلك ثمّ مات قبل القسمة كما يرث من كان حيًّا عندالموت والقسمة.

L. 189; 25 x16,5 (17,5 x 9); *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno, istaknute riječi nadvučene linijom crvene boje. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst i margine uokvireni sa linijom crvene boje.

Povez kožni, tvrd, oštećen na hrbatu i zadnjoj korici. Prve dvije stranice ukrašene sa linijama zlatnožute boje i manjim unvanom.

Djelo se završava kolofonom sa navedenim podacima o godini prepisa, 16. safer 1110/1698. godine. Na l. 1a lijepo uklopljene dvije petokrake zvijezde sa pečatom na kome se čita ime vlasnika Muḥammad.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Vlasnik Muḥammad i 'Abdullāh ? (طاسحى) zāde, privremeno kadija u Prištini (v. bilješku na zaštitnom listu lb. na početku rukopisa).

R-5429

6232.

كتاب الشّهابيّة فى الفرائض

KITĀB AŠ-ŠIHABIYYA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,5.

L:10; 18 x 13,5 (11,5 x 9,5); 9 redaka. *Ta'līq*, veoma krupan, nečitak. Mastilo crno. Papir tamnobijel, deblji, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ima bilježaka. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od knjige.

Prepisao Aḥmad aš-Šīrūwānī b. Muḥammad al-Amīn b. Nāṣir 951/1544. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

R-8191

6233.

شرح فرائض شهاب الدّين

ŠARḤ FARĀ'IḌ ŠIHABUDDĪN

Komentar kratkoj risali فرائض شهاب الدّين koju je napisao Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib,čija nam je biografija nepoznata. Ovaj komentar je napisao'Abdulḥalīm al-Muskirī,umro oko 900/1494. godine.

Dobrača II, 922/3, 1955/1 i 1877/1; Ḥ. Ḫ. II, str. 1250; GAL S II, 973/16; Köprülü II, 76/13 i III, 3/2.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: الحمد للّه العليم الحليم والصّلوة علي رسوله الكريم وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا منه بحظ جسيم **سبحانك لا علم لنا إلاّ ما علّمتنا إنّك أنت العليم الحكيم.**

Završetak (l. 18a):

آخره: وأعلم أنّ مولى المولات مقدّم على المقرّ له بالنّسب على الغير بحيث لم يثبّت نسبه باقراره من ذلك الغير إذا مات المقرّ له على إقراره والمقرّ له مقدّم على الموصى له بما زاد على الثّلث ثمّ بيت المال ولا ميراث عند الشّافعى لهؤلاء، تمّ الكتاب.

L. 18: 20 x 13,5 (13 x 7); 13 redaka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḫalīl b. 'Alī 1041/1631. godine.

Na kraju zajedno sa knjigom uvezana dva lista koji je pripadaju ovom rukopisu, a na kojima se nalaze bilješke iz nasljednog prava. أصحاب الفرائض من الرّجال والنّساء، ذوى الأرحام وعصبات.

Na l. 18b bilješka iz suda u Gračanici o propusnici za Sulejmana sina Husejnova iz 1252/1836. godine.

R-8254

6234.

شرح فرائض شهاب الدّين

ŠARḤ FARĀ'IḌ ŠIHĀBUDDĪN

Isto kao br. 6234.

Nedostaje početak.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: وقيل باعتباراته متعلّق باحدى حالتي الإنسان اعني حالة الحياة...فصل يبدأ من تركة الميّت.

Završetak (l. 8a):

آخره: فالمال كلّه لبيت المال وأعلم أنّ مولى الموالات مقدّم على المقرّ له بالنّسب على الغير بحيث لم يثبّت نسبه باقراره من ذلك الغير إذا مات المقرّ على اقراره والمقرّ له مقدّم على الموصى له بما زاد على الثّلث ولا ميراث عند الشّافعي لهؤلاء، الثّلاثة.

L. 8; 18 x 12,5 (13 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno. Osnovni tekst nadvučen liniujom crvene boje. Papir žut i svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Prepis iz 1028/1619. godine. Nema podataka o prepisivaču.

Vlasnik 'Abdullah (bilješka i pečat na l. 8b).

Poklon porodice Varenikovic iz Travnika.

R-8226

6235.

شرح الفرائض السّراجيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Komentar djelu الفرائد السّراجيّة Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 940/1533. godine, na arapskom jeziku.

Dobrača II, 1845-1849; GAL. G I, 379; S I, 651; Berekāt, 59.

Nedostaje uvod djela.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله أوّل الموجود: قال رسول الله الجمهور(!) على أن الرّسول أخصّ من النبيّ ويدلّ عليه ظاهر قوله تعالى **وما أرسلنا من قبلك من رسول ولا نبيّ**.

Završetak (l. 112a):

آخره: وللبنت النّصف والباقى للمولى لأنّ كلاً منهما لا يورث من صاحبه ما ورث صاحبه منه فقد إجتمع للأم عشرون ولبنت كلّ منها ستّون وللمولى عشرة والله أعلم بالصّواب.

L. 116: 20,5 x 16 (13,5 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, krupan i čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja i izvori iz kojih su uzeti komentari pisani mastilom crvene boje. Papir žućkast, različite debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po rubovima zahvaćen vlagom. Povez kožni. Fali zadnja korica poveza.

Prepisano mjeseca džumadel-evvela 936/1530. godine. Nema imena prepisivača.

Na listu 1a bilješke da je knjiga kupljena 956/1549. godine za 80 dirhema, te naslov كمال پاشا اوغلى للفرائض.

Vlasnik aš-Šayḫ Aḥmad b. aš-Šayḫ Ğamāl b. Kamāl aš-Šayḫ Šuğā' poznat kao al-Mašā'iḫ al-Kabā'ir al-Ḫalwatī.

Iz zaostavštine Jakuba Memića.

6236. R-1953

Zbirka (مجموع), 3

L. 122; 21 x 15,5; (14,5 x 8), 19 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno, originalni tekst pisan mastilom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama. Povez kožni, tvrd, sa preklopom, korice obložene ukrasnim papirom sa vanjske strane. Četiri lista na početku oštećena.

1. L. 1-112a

شرح الفرائض السّراجيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6235.

Ovaj primjerak je kompletan.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الملك العلاّم الّذى جعل العلماء الأعلام ورثة الأنبياء عليهم السّلام... وبعد فإنّى لمّا فرغت من تصحيح المختصر المؤلّف فى علم الفرائض.

Završetak (l. 112a):

آخره: وللبنت النّصف والباقى للمولى لأن كلاً منهما لا يورث من صاحبه ما ورث صاحبه منه فقد إجتمع للأم عشرون ولبنت كلّ منها ستّون وللمولى عشرة والله أعلم بالصّواب.

Redigovanje i ispravljanje osnovnog teksta te njegov komentar prema navodu samog autora završen u Edirnama 908/1504. godine.

2. L. 112b-116b

شرح يوصى كچت

ŠARḤ YAṢĪ KAĞAT

Kratka rasprava iz nasljednog prava ili dio nekog opsežnijeg djela, na arapskom jeziku od, nama nepoznatog autora. Naslov je dat prema jednom rukopisu koji je obrađen ranije.

Dobrača II, 1822,3; GAL, S I, 292.

Početak (112b):

أوله: إعلم أن تفصيل الكلام فى هذا المقام هو أنّ أبا يوسف والحسن بن زياد يعتبران فى هذه المسئلة ابدان الفروع ويقسمان المال بينهم للذكر مثل حظ الانثيين .

Završetak (l. 116b):

آخره: وبين ابن ابن ابن بنت بنت الأخرى للذكر مثل حظ الانثيين واحد للبنت واثنان للابن والله أعلم بالصّواب.

3. L. 117-122.

جواهر الفرايض

ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Kratka rasprava o diobi nasljedstva koju je napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 940/1533. godine, na arapskom jeziku.

Isto kao 6132,3.

Završetak ovdje (l. 122a):

آخره: وللصّلبيّتين مع الصّلبى عصوبة وللأب فرض المطلق والله أعلم بالصّواب.

Cijelu zbirku prepisao Ramaḍān b. Ğunduz (كندز) b. Muṣṭafā b. Ramaḍān, rebiul-evvela 991/1583. godine.

6237. R-8230

جدول مثلث لعلم الفرائض
ĞADWAL MUṮALLAṮ LI 'ILM AL-FARĀ'IḌ

Kraća risala u formi tabela iz nasljednog prava. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Lā'alī as-Sarahūnī, ar-Rūmī, umro 971/1564. godine. Naslov smo dali prema tekstu iz uvodnog dijela.

U drugim izvorima se navodi kao كتاب الفرائض.

Kaḥḥala II, 127-128; Dobrača II, 1857,1; Berekāt, 92, str. 179; Bratislava, 83.

Početak:

أوله: الحمد لله الذى لا يعرف كنهه بالأفكار، ولا يفهم ذاته بالأخبار... فيقول العبد الضّعيف المفتقر إلى الله تعالى أحمد بن مصطفى الشّهير بلالى لمّا أردت أن امتثل قول رسول الله...اخترعت جدولاً مثلثًا لعلم الفرائض.

Završetak:

آخره: وان استووا فى قرب الدّرجة وفى قوّة القرابة وكان جهة قرابتهم متحداً فولد العصبة.

Tekst je pisan na jednom velikom listu, kasnije presavijenom na četiri dijela, dimenazija 42 x 32 cm. Tekst je bez margina. *Nasḫ*, pisano u više pravaca. Tabele iscrtane crvenim mastilom. Sa vanjske strane list je oblijepljen platnom zelene boje.

Prepisao al-Ḥāğğ Muṣṭafā pisar u sudu u Sarajevu, 21. safara 1183/1769. godine.

فى اليوم الحادى والعشرين من شهر صفر الخير لسنة ثلث وثمانين ومائة والف عن يد(ال) عبد الضّعيف الحاجّ مصطفى الكاتب بمحكمة سراى.

6238. R-8187

جدول مثلث لعلم الفرائض
ĞADWAL MUṮALLAṮ LI 'ILM AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6237.

I ovaj primjetak, kao i prethodni, rađen je na jednom velikom papiru dimenzija 48 x 23,5 cm. Tekst je obrubljen sa dvije crvene linije Tabele su rađene u obliku trokuta pisane naizmjenično crnim i crvenim mastilom.

Prepisao Muṣṭafā al-Muḥibbī, zamjenik kadije u Gračanici, 7. rebiul-ahira 1252 /1836. godine.

حرّر المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى مصطفى محبّى حال كونه نائبًا بقضا، غرادچانيچه فى اليوم السّابع من شهر ربيع الآخر لسنة اثنى وخمسين ومائتين وألف الخط باقى والعمر فانى تمّت.

Sa druge strane lista formule iz nasljednog prava.

6239. R-8256

إجازة الحاجّ عثمان بن عمر الاخسنجوي لمصطفى فهيم بن أحمد الأقحصاري البوسنوي
IĞĀZA AL-ḤĀĞ 'UṮMĀN B. 'UMAR AL-AḪSANĞAWĪ LI MUṢṬAFĀ FAHĪM B. AḤMAD AL-AQḤIṢĀRĪ AL-BOSNAWĪ

Diploma koju je izdao al-Ḥāğğ 'Uṯmān b. 'Umar al-Aḫsanğawī svome učeniku Muṣṭafi Fahimu b. Aḥmadu al-Aqḥiṣariju iz šeriatskog nasljednog prava.

Početak (l. 1b):

أوله:الحمد لله الّذي تفرّد ذاته بالقدم والبقا، وتقدّس صفاته عن الحدوث والفنا،... وبعد فيقول العبد الفقير الى عفو ربّه الغنيّ... الحاجّ عثمان بن عمر الأخسنجوي...فقد إستجاز منّي الفاضل العالم مصطفى فهيم بن أحمد البوسنوي الأقحصاري... و هو قرأ منّي الفرائض وافاز على اقرانه ثمّ إستجاز منّي...فأجزت له باقرا، الفرائض.

Završetak (l. 4b):

آخره: وهو عن ابن عبّاس وهو عن نافع بن عمر رضي الله تعالى عنّا وعنهم أجمعين وكلهم عن النّبيّ صلّى الله تعالى عليه و سلّم تسليماً و على آله وأصحابه أجمعين.

L. 4; 24,5 x 17 (21 x 14): 20 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno, kvalitetno. Papir svjetložut, deblji sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Diploma je potvrđena pečatom učitelja, a sudeći po zavšetku da je i pisana njegovom rukom, 1280/1863. godine.

سنة ثمانين ومائتين وألف الفقير الحاجّ عثمان بن عمر.

6240. R-6509

Zbirka (مجموع), *2*

L. 17; 22,5 x 14. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti.

1. L. 1-4

إجازة الحاجّ أحمد بن محمّد الفلبوى
لعبد الله عيني بن علي السّرايى البوسنوي
IĞĀZA AL-ḤĀĞ AḤMAD B. MUḤAMMAD AL-FĪLĪBAWĪ LI 'ABLULLĀH 'AYNĪ B. 'ALĪ AS-SARĀYĪ AL-BOSNAWĪ

Diploma iz nasljednog prava koju je izdao al-Ḥāğğ Aḥmad b. Muḥammad al-Fīlībawī (Plovdiv, Bugarska) svome učeniku 'Ablullāh 'Aynī b. 'Alī as-Sarāyī al-Bosnawī, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي تفرّد ذاته بالقدم والبقاء، وتقدّس صفاته عن الحدوث والفناء... و بعد فيقول العبد الفقير... الحاجّ أحمد بن محمّد الفلبوي... قد إستجازني الفاضل العالم العامل الكامل عبد الله عيني بن علي البوسنوي السرائي... وهو يقرأ الفرايض وفاز على أقرانه ثمّ إستجاز منّي ... وأجزت له بقرائة الفرايض.

Završetak (l. 4a):

آخره: وهو عن ابن عبّاس وهو عن نافع بن عمر رضي الله تعالى عنّا وعنهم أجمعين وكلّهم عن النّبيّ صلى الله تعالى عليه و سلّم تسليماً و على آله و أصحابه أجمعين.

Dimenzije teksta 14,5 x 9; 11 reda. *Ta'līq*, krupan i lijepo složen. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Papir svjetložut, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepisana 8. redžeba, 1309/51892. godine. (bilj. l. 4a):

حرّر في اليوم الثّامن في الشّهر رجب سنة تسع وثلثمائة وألف عن هجرة.

Na kraju pečat sa imenom Aḥmad Ḫulūṣī.

2. L. 5b-17

إجازة علي رضا بن يوسف ضيا لعبد الله عيني بن علي السّرايى البوسنوي
IĞĀZA 'ALĪ RIḌĀ B. YŪSUF ḌIYĀ LI 'ABLULLAH 'AYNĪ B. 'ALĪ AS-SARĀYĪ AL-BOSNAWĪ

Opšta diploma koju je dobio Abdullah 'Aynī b. 'Alī as-Sarāyī al-Bosnawī, poznat kao Prešljo zade, na arapskom jeziku. Diplomu je izdao njegov učitelj 'Alī Riḍā b. Yūsuf Ḍiyā.

Početak (l. 5b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنبت شجرة العلم في صدور العلماء من أصل ثابت في حديقة وعلّم آدم الأسماء... ومنهم صاحب الذّهن الثّقب والفكر الصّائب النّاقب الفطن الكامل (!) والركن الفاضل الّوذعي عبد الله أفندي بن علي البوسنوي السّرائي الشّهير بپرشلو زاده.

Završetak (l. 17b):

آخره: هذا وصيّتي لك والله حفيظ عليك وعظتك وإن لم أكن من المتّعظين... وحشرنا مع الّذين أنعم عليهم من النّبيّين والصّدّيقين والشّهداء والصّالحين بحرمة سيّدالمرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

Tekst je veoma lijepo ukrašen sa pozlatom između redaka i izuzetno lijepim unvanom. Obrubljen sa širokom linijom zlatnožute boje koja je i sa vanjske i sa unutrašnje stane ojačana tankim linijama crne boje.

Povez kožni, korice obrubljene sa dvije široke linije zlatnožute boje ojačane sa po dvije tanje linije isto zlatnožute boje. Na sredini korica cvijet uokviren sa dvije linije. Sa unutrašnje strane obložene ukrasnim papirom.

Rijedak primjerak po ukrašenosti teksta. Diploma je potvrđena pečatom učitelja (l. 17b).

Na zadnjem zaštitnom listu bilješka da je ceremonija predavanja idžazetname održana u džamiji Sultan Mehmed hana u ponedjeljak 27. zul-kadeta 1326/1908. godine:

٢٧ ذي القعدة سنة ١٣٢٦ (...) تاريخنده پازارايرتسي كوني بعد الظهر فاتح سلطان محمّد خان حضرتلرينك جامع شريفنده مراسم مخصوصي ايله اجازت دعاسي اجرى ايدلدي بوسنه لي پراشلوزاده عبد الله.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6241. R-8246

Zbirka (مجموع), *2*

L. 42; 17 x 10,5 (13 x 5,5); 9 redaka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, i plavo, mnoge riječi nadvučene linijom crvene boje. Na marginama i između reda ima puno komentara osnovnog teksta koji su dodavani kasnije. Papir bijel, sa linijama u formi bilježnice. Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, odvojen od listova. Mnogi listovi prosuti.

1. L. 1-15b

زبدة الفرائض
ZUBDA AL-FARĀ'IḌ

Suština islamskog nasljednog prava. Na arapskom jeziku napisao Seyfullāh Prōho, um. 1352/1932. godine u Konjicu.

Šabanović, str. 620; Handžić, al-Ğawhar, str. 80-81; Dobrača II, 1863.

Djelo je štampano u Sarajevu, 1327/1909. godine.

Početak (1. 1b):

أوله: زبدة الفرائض بسم اللّه الرّحمن الرّحيم الحمد للّه ربّ العالمين والصّلاة على سيّد المرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين مصارف التّركة أعلم أنّه يتعلّق بتركة الميّت حقوق أربعة: التّجهيز أوّلاً بالوسط، ثم قضاء الدّيون، ثم تنفيذ الوصايا من الثّلث الباقي.

Završetak (l. 15b):

آخره: والمحروم من الارث بأحد الموانع محروم من الأراضي أيضا. وليطلب بقيّة أحكام الأراضي في شرحنا الّذي يطلب عن قريب بإذنه سبحانه وتعالي.

2. L. 16a-42b

أسئلة الفرائض
AS'ILA AL-FARĀ'IḌ

Razna pitanja iz nasljednog prava, vjerovatno od istog autora. Na arapskom jeziku, u formi bilježaka. Naslov prema rukopisu (l. 16a).

Cijelu zbirku prepisao Emin Zuberović 1337/1918. godine (zaštitni list l. 1a):

كتبه امين زوبه رورويج من المطبوع فى ١٣٣٧.

Vlasnik Emin b. Rāšid b. Ḥasan b. Ḥusayn.

6242. R- 8247

نزهة الرّائد شرح زبدة الفرائض
NUZHA AR-RĀ'ID ŠARḤ ZUBDA AL-FARĀ'IḌ

Komentar djelu *Zubda al-farā'iḍ* koji je napisao Seyfullāh Prōho, um. 1352/1932. godine u Konjicu. U rukopisu naslov:زبدة الفرائض شرحي

Šabanović, str. 618.

L. 55; 22,3 x 14 (18,5 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, krupan. Tekst pisan grafitnom olovkom u svesci sa kockicama.

Povez kartonski.

Početak l. 1b):

أوله: زبدة الفرائض شرحي بسم اللّه الرّحمن الرّحيم الحمد للّه ربّ العالمين والصّلاة على سيّد المرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين مصارف التّركة اي هذا بيان مواضع الّتي يصرف إليها تركة الميّت كالتّجهيز والوصيّة وغير ذلك.

Završetak (l. 55a):

آخره: وكل النّكاح أوجب التّوارث أوجب حقّ الإنتقال . وليطلب بقيّة أحكام الأراضي في شرحنا الّذي يطلب عن قريب بإذنه سبحانه وتعالي.

Na početku 3a na kraju 23 lista prazna.

Prepisao Ḥāfiẓ 'Āṣim Sirćo, u Sarajevu, 1334/1915. godine (bilješka na zaštitnom listu 1a koju je, sudeći po rukopisu, napisao Fejzullah Hadžibajrić):

زبدة الفرائض شرحي مؤلف سيف اللّه پروهو كاتب حافظ عاصم سيركو سارايه وو ١٩١٥.

Poklon od nasljednika hfz. Asima Sirće.

6243. R-5916

روح الشّروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

Komentar djela الفرائض السّراجيّة od nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Ḥ. Ḫ. I; 915; Brock. S. I, 651, Ḥ Ḫ II, 1248; Kıbrıs, 347, str. 218.

Početak (l. 1):

أوله: الحمد للّه الّذى تفرّد ذاته بالقدم والبقا وتقدّس صفاته عن الحدوث والفنا، وخلق نوع الإنسان وقضى لهم أجلا **ليبلوهم أيّهم أحسن عملا** ... وبعد فإن العلوم الشّرعيّة هي زرايع السّعادة الدّنيوية.... وسمّيته بروح الشّروح فإنه بالنّسبة إليها.

Završetak (l. 111a):

آخره: فقد إجتمع لأمّه كلّ منهما عشرون ولبنته ستّون ولمولاه عشرة كذا فى الضّوّ وهذا آخر الكلام والحمد للّه على الإتمام

L. 134; 20,5 x 15 (15,2 x 8,5); 27 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren linijom crvene boje. Na marginama ima komentara. Listovi sa kustodama. Prve dvije stranice obrubljene sa širokom linijom zlatnožute boje ojačanom tanjom crnom linijom. Na početku djela lijep unvan.

Povez kožni, sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopa floralnih motiva u zlatnožutoj boji. Korice i preklop obrubljeni sa jednom širom i jednom tanjom linijom zlatnožute boje.

Na kraju dova u obliku stiha na arapskom jeziku i podaci o godini prepisa: Sredina ševvala 1171/1758. godine.

يا خالق الخلق طورا بعد أطوار وعالم علم السّر من قلبى إضمار اضماره. إغفر لكاتبه أيضًا لصاحبه والمستفيد والمستفيد به يا ربّه القادر. تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه باللّه تعالى حرّر فى أواسط شوال المعظم لسنة إحدى وسبعين ومائة وألف.

Na kraju 8 praznih listova.

Vlasnik Muḥammad Šākir (pečat na l. 1a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6244. R-6638

روح الشّروح

RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

Isto kao br. 6243.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: الزوائد وجمعت فيه من ماتقطات الشّروح ما هو اللّطف من الرّوح... وسمّيته بروح الشّروح فإنه بالنّسبة إليها.

L. 111; 21 x 15,5 (17 x 10); 21 redak. *Nasta'līq*, mastilo crno, na nekim mjestima razljeveno u dodiru sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica.

Prepisao Ismā'īl b. ? u mjestu Qazanluk u Bugarskoj, 14. rebiul-ahara 1147/13. 09. 1734. godine.

Vlasnik 'Alī.

Poklon od Emina Islamovskog iz Struge.

6245. R-8228

Zbirka (مجموع), 2

L. 161; 17,5 x 13,5 (13,5 x 10); 19 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, lošeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Osnovni tekst pisan mastilom crvene boje. Papir žućkast, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na pojedinim listovima na marginama komentari teksta. Listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni. Pojedine lage prosute i odvojene od poveza.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i preklopu, pa kasnije nevješto popravljan. Jednim dijelom odvojen od knjige.

1. L. 1a-120a

روح الشّروح

RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

Isto kao br. 6243.

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf, 913/1507. godine.

2. L. 121a-161b

حاشية سيّد على

ḤĀŠIYA SAYYID 'ALĪ

Glosa na neko djelo iz gramatike arapskog jezika od nama nepoznatog autora. Naslov prema rukopisu (l. 121a: هذه حاشية سيّد علي

Početak (l. 121b):

أوّله: ربّ تمّم بالخير. قوله ورتبته على مقدّمه. الضّمير راجع إلى الكتاب المذكور سابقًا المرجع إليه الضّمير.

Završetak (l. 161b):

آخره: فيحتمل تبادر معنى المقصود إلى الذّهن كما يحتمل تبادر غير المقصود اللّهم إلا أن يحمل قوله ليتبادر الذّهن على جواز تبادره مع أنّه يردّ عليه من أنّه مثل الألفاظ المشتركة المتردّدة فيها الذّهن بين المقصود وغيرها فلا يثبّت إلاّ ردّوا به.

Prepisano 859/1454. godine.

Na zaštitnom listu na kraju rukopisa bilješka na perzijskom jeziku.

6246. R-8190

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,3.

Nedostaje završetak.

Zavretak ovdje (l. 3b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: مسئلة رجل مات وترك ابن ابن وابن أخ.....ولا يزاد الأمّ من الثّلث ولا ينقص منها إلاّ مع الإبن وابن الابن وللأخ وللأخت تمّ الرّسالة.

L. 3; 18 x 13,5 (14 x 10); 17 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Riječi مسئلة pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi prosuti i zahvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Prepis prije 1111/1699. godine što zaključujemo prema bilješci na zaštitnom listu iz te godine gdje se navodi da je Hadži Bekir sin Ibrahima iznajmio dućan pod kiriju za 240 akči.

Vlasnik Maḥmūd (v. pečat na l. 3b).

6247. R-4600

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 21 x 15,5. Dimenzije teksta i pismo različiti od djela do djela.

Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, tvrd sa preklopom. Oštećen na hrbatu.

1. L. 1a-1b

جواهر الفرايض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,3.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 1b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: ولكلّ واحد من البنين سبعة امرأة ماتت وتركت زوجًا وإبنًا

Dimenzije teksta 19,5 x 13,5; 26 redaka. *Nasta'līq*, mastilo crno, porozno na vlagu, na mjestima razljeveno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 2b-108a

(شرح الفرائض السّراجيّة)
(ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA)

Komentar djelu الفرائض السّراجيّة od nama nepoznatog autora, na arapskom jeziku. Naime početak je sličan komentaru koji je napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī, As-Sayyid aš-Šarīf um. 816/1413. godine, ali se u kasnijem tekstu jasno vidi da se radi o drugom komentaru.

Početak (l. 2b):

أوّله: قال المولى الشّيخ الإمام سراج الملّة والدّين محمّد بن عبد الرّشيد السّجاوندى روّح الله روحه ونوّر ضريحه بعد ما تيمن بالبسملة الحمد لله الشّاكرين والصّلوة والسّلام...تعلّموا الفرائض وعلّموها فلها نصف افتتح كتابه بعد البسملة والتّحميد والتّصلية كما هو داب المصنّفين.

Završetak (l. 108a):

آخره : وذلك غير معلوم لأنّ الكلام فيما إذا لم يعلم أيّهم مات أوّلاً فلمّا كان تقدّم موته على موت صاحبه مشكوكًا لا يزول به اليقين السّابق قبل يرث بعضهم من بعض إلاّ ممّا ورث كلّ واحد منهم مال صاحبه.

Dimenzije teksta 15 x 9; *Ta'līq*, sitan, lijepo složen. Maslito crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Nema podataka o prepisivaču, godini, ni mjestu prepisa.

Na zadnjem zaštitnom listu fetva iz nasljednog prava Abū Suʻūda.

Na unutrašnjoj strani prve korice naslov سيد فرائض.

Knjigu je kupio Ṣāliḥ b. Darwīš od nasljednika al-Ḥāğğ Ibrāhīm efendije, zatim je knjigu kupio Ḥasan b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā Lākšo zāde (Lakišić) (الملقّب بلاقشه زاده) 1299/1881. godine (l. 1a. bilješka i pečat).

6248. R-8253

Zbirka (مجموع), *4*

L. 62; 19 x 14,5. Dimenzije teksta i pismo različiti. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, oštećen i naknadno nevješto popravljan.

1. L. 1-5b

جواهر الفرائض
ĞAWĀHIR AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,3.

Dimenzije teksta 15 x 9,5; 18 redaka. *Talīq*, mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Pojedine riječi pisane mastilom crvene boje. Papir zućkast, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 5b-51b

فتاوى الزّينيّة
FATĀWĀ AZ-ZAYNIYYA

Zbirka fetvi koju je napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1563. godine. Zbirka je poznata još pod nazivima فتاوى ابن نجيم، الفتاوى النّجيميّة، منتخب من فتاوى الزّينيّة. Ima više verzija i prerada ove zbirke.

Nepotpuna na kraju.

Ovo je druga verzija ove zbirke sa različitim početkom.

Početak ovdje (l. 5b):

أوّله: حمدا لمن أبرز العالم على أحسن ترتيب ونظام ... وبعد فيقول(ال) عبد الضّعيف الواثق بالملك المجيد محمّد بن عبدالله الخطيب لمّا كان كتاب الفتاوى المنسوبة إلى أستاذنا.... مولانا زين بن نجيم المصري...

Završetak (l. 51b):

آخره: كتاب الوكالة....أجاب إذا اطولبو(?) الورثة بذلك (...) وان مورثهم ردّه إلى مستحقّه قبل موته وأقاموا البيّنة على اقراره .

Dimenzije teksta 15 x 10,5; 22 retka. *Ta'līq*, krupan, mastilo crno, porozno na vlagu. Papir žućkast, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

3. L. 52

رسالة في ضبط أصول الفرائض
RISĀLA FĪ ḌABṬ UṢŪL AL-FARĀ'IḌ

Naslov u našem primjerku je كتاب أصول الفرائض

Kratka rasprava o izvorima islamskog nasljednog prava, od nama nepoznatog autora. U raspravi se navodi ukupno 15 izvora i to: 7 iz Kur'ana, 5 iz Poslanikove tradicije i 3 iz konsenzusa mišljenja islamskih učenjaka (al-iğmā').

Isto kao br. 6223,3.

4. L. 52b-62a

أشكال الفرائض
AŠKĀL AL-FARĀ'IḌ

Kraće djelo iz nasljednog prava koje sadrži tabele o nasljeđivanju. Na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1806,2; Ḥ Ḫ I, 105, GAL II, 450; S II, 670.

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد لله الّذى جعل العلماء ورثة الأنبياء وشرع من الأموات توريث الأحياء ...

Završetak (l. 62a):

آخره: ٤
نسب نسب
زوج بيت المال
١

Dimenzije teksta 16,5 x 12; 16 redaka. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

Prepisao Ğannān Muṣṭafā iz Sanskog Mosta, 5. zul-hidždžeta 1208/1794. godine (l. 62a):

تمّت الفرائض في وقت الضّحى يوم الخميس و خمس من شهر ذي الحجّة سنة ثمان رمانتين وألف كاتب و مالك جانان مصطفى عن جسر صانه غفر الله ذنوبه و لوالديه ولجميع المؤمنين.

Vlasnik Ğannān Muṣṭafā iz Sanskog Mosta.

6249. R-8229

Zbirka (مجموع),8

L. 187; 20 x 13; dimenzije teksta, pismo i ostali podaci različiti kod svakog djela. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom i na mjestima mastilo razljeveno.

Povez kožni, sa prekopom, oštećen dužinom preklopa.

1. L. 1a-16a

(أرجوزة فى الفرائض
او
المسائل المتشابهة من مسائل الفرائض)
(URĞŪZA FĪ AL-FARĀ'IḌ
AW
AL-MASĀ'IL AL-MUTAŠĀBIHA MIN MASĀ'IL AL-FARĀ'IḌ)

Isto kao 6207,2.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد فيقول العبد الفقير يحيى بن أبي بكر الحنفي

Završetak (l. 16a):

آخره: ... لكى يرى أحسن وجه نورا منشنها وحور عين صوراً

Dimenzije teksta 13,5 x 9; 7 redaka. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Pisano u obliku pitanja i odgovora (مسئله وجواب) crvenim mastilom. Na marginama ima komentara.

Prepis iz 1116/1704. godine.

Na listovima 17-21a formule pojedinih slučajeva iz nasljednog prava.

2. L. 21b-36a

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 15,5 x 9,5; 8-14 redaka. *Nasḫ*, pisan od strane više prepisivača. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na marginama komentari osnovnog teksta. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

---

3. L. 36b-126a

شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA AL-MUSAMMĀ BI AL-FARĀ'IḌ AŠ-ŠARIFIYYA

Isto kao br. 6915.

Dimenzije teksta 14 x 10,5; 13 redaka. *Nasḫ*, lijep. Mastilo crno, veoma slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno da se tekst ne može čitati. Listovi oštećeni crvotočinom i zahvaćeni vlagom.

Prepisao Muḥammad b. Riḍwān, kadija u kadiluku Rebze, (ربزه?) 1036/1627. godine.

4. L. 127b-138a

كتاب شهابيّة فى الفرائض
KITĀB AŠ-ŠIHABIYYA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6132,5.

Dimenzije teksta15,5 x 8; 21 redak. *Nasḫ*, mastilo crno.

Prepisao Ḥāmid b. as-Sayyid aš-Šayḫ Yūsuf al-Ḥanafī al-Ğadwalī, početkom zul-kadeta 1160/1747. godine.

5. L. 139b-143b

كتاب الكفاية
KITĀB AL-KIFĀYA

Risala iz nasljednog prava koju je napisao aš-Šayḫ Aḥmad al-Bar'amī, čija nam je biografija nepoznata. Autora i naslov djela smo odredili prema samom rukopisu, s obzirom da ga nismo pronašli u nama dostupnim katalozima.

Početak (l. 139b):

أوّله: ربّ تمّم بالخير وبك نستعين فى كلّ الأمور الحمد لله ربّ العالمين. والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد فانى القيت حجرة العلم الفرائض.... إعلم أنّ طالب علم الفرائض فى كلّ عصر كثير ولكن الواصل إلى المقصود قليل.

Završetak (l. 143b):

آخره: يعنى بقسم المال على أربعة أسهم لكلّ واحد سهم لا يقسم على سهمين حتّى يكون سهم واحد ثلاثة أبناء المّيت نصيب أبيهم وسهم واحد لابن ابن آخر للميّت نصيبين .

Dimenzije teksta 15,5 x 11,5; 22 retka. *Ta'līq*, mastilo crno, osnovni tekst nadvučen crvenom linijom.

Prepisao Muḥammad b. Ḥasan Ḥalabī, bez godine i mjesta prepisa.

6. L-144a-145b

غاية الإجمال
ĠĀYA AL-IĞMĀL

Kraća risala iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora. Naslov smo odredili prema sadržaju zbirke koji se nalazi na samomom početku (l. 1a).

Početak (l. 144a):

أوّله: بسمه سبحانه وتعالى نحمدك يا من توحّد بالقدرة الخارقة للعادات ...ونصلّى على محمّد المبعوث.....فهذه نبذة من الكلمات لبيان بعض النّكات لبيان بعض النّكات.

Završetak (l. 145b):

آخره: بل يكون مأخوذ من كلامه قدّس سرّه القدسى لأنّه ثانى توجيهية(!) كما رأيت ولكن لمّا إستقلّ مفاده واستحقره أتى به ثانيًا وأخرى والله أعلم بالصّواب.

Dimenzije teksta 16,5 x 5,5; 21 redak. *Ta'līq*, sitniji, lijep. Mastilo crno.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Naknadno upisan nasov نبذة من الكلمات.

Listovi 146-150 prazni.

7. L. 151-160

شرح الرّحبيّة
ŠARḤ AR-RAḤBIYYA

Komentar djela فرائض الرّحبيّة koje je napisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥusayn ar-Raḥbī aš-Šafi'ī, um. 579/1183. godine. (v. Ahlwardt IV, 4691; *H. H.* II, 1246-7). Autor ovog komentara nam nije poznat. Djelo je iz nasljednog prava, na arapskom jeziku. Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 151a):

ناقص فى أوّله. أول الموجود: كونهم وارثين أو محجوبين أو بعضهم حجب بشخص والمحجوب بالوصف من الاولاد والإخوة وجوده كالعدم والأصل فى ذلك قوله تعالى فان لم يكن له ولد وورثه ابواه فلامّه الثّلث.

Završetak ovdje (l. 160b):

آخره: باب الجدّ والإخوة.....وعن مسعود رضى الله عنه سلونا عن عضلكم(!) واتركونا من الجدّ لا حياه(!) الله ولا بياه(!) وورد عن...

Dimenzije teksta 15,5 x 10; 23 retka. *Nasḫ*, krupan i čitak. Mastilo crno. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Listovi 161-166 prazni. Na l. 167a stihovi na arapskom jeziku iz nasljednog prava te bilješke iz 1074/1663. i 1111/1699. godine.

8. L. 167b-187b

التّحفة الإنسيّة لغلق التّحفة القدسيّة
AT-TUḤFA AL-INSIYYA LI ĠALQ AT-TUḤFA AL-QUDUSIYYA

Isto kao br. 5869, 3.

Ovaj primjerak je kompletan.

Početak (l. 167b):

أوّله: حمداً لمن قسمته على الدّوام عادله...وبعد فان التّحفة القدسيّة فى إختصار الرّحبيّة فى علم الفرائض نظم الشّيخ العلامة ابى عباس أحمد بن محمّد بن الهائم الشّافعى...وسمّيته التّحفة الإنسيّة لغلق التّحفة القدسيّة.

Završetak (l. 187b):

آخره: وحيث ما ورث الأخت للأب عصبة مع الغير صارت كالأخ للأب فتحجب بنى الإخوة ومن بعدهم من العصبات والله أعلم.

Dimenzije teksta 15 x 10,5; 26 redaka. *Nasḫ*, mastilo crno, porozno na vlagu, slabog kvaliteta. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Listovi 170-178 prazni a na listu 179 nastavak teksta.

Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Zbirku sabrao u jedan svezak as-Sayyid Ḥāmid b. as-Sayyid Yūsuf al-Ḥanafī (bilješka na l. 1a). Vlasnik Sālim al-Manṣūrī (l. 168a).

6250. R-6103

فرائض الإجماليّة
FARĀ'IḌ AL-IĞMĀLIYYA

Isto kao br. 6224,2.

U prethodnom primjerku nema hamdele, za razliku od ovog rukopisa.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على من أوتى الحكمة واليقين وعلى آله وصحبه أجمعين. يتعلّق بتركة الميّت حقوق أربعة مرتبة أولاً التّجهيز والتّكفين وثانيًا قضاء دينه وثالثاً وصاياه ورابعاً تقسيم بين الورثة وهى على ثلاثة أقسام.

Završetak ovdje (l. 5b):

آخره: آخر العصبات مولاي عتاقدر.. هذا على تقدير اضمار ان وامّا على تقدير اضمار ما... يقال اوولا، ماجرّ معتقهن اوولاىٔ ما جرّ معتقهن معتقهن منه... اكر نوع أولدن ثمن قرشسه اول مسئله يكرمي دورت دن.

L. 5; 20 x 13 (10,5 x 5,5); 15 redaka. *Nash*. Mastilo crno, istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na marginama komentari teksta. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 1b iznad početka crvenim mastilom napisano علي أفندي, što bi moglo sugerisati kao autora risale, mada to, prema izvorima, nismo mogli potvrditi.

6251. R-5965

(رسالة فى الفرائض)

(RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Isto kao br. 6200,2.

L. 10; 20 x 14,5 (12 x 7); 9 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, dobrog kvaliteta. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje.

Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Za zaštitnom listu na kraju rukopisa nečitak pečat i bilješka o brojčanoj vrijednosti slova.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6252. R-6225

(شرح كتاب من الفرائض)

(ŠARḤ KITĀB MIN AL-FARĀ'IḌ)

Fragment komentara iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora, na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اي إذا إختلف قرابتهم إلاّ ثلاث.... في الصّنف الثّالث بهما رجحوا أن تمّوا(!) أمّا فنفس وأهل اقتسما الحكم.

Završetak ovdje (l. 30b):

آخره: حين تنقص من أنصبائهم ومعني الشّرعي سمّى بمخرج ضاق زد من الآخر.

L. 30; 18 x 14 (12,5 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, krupan. Mastilo crno, riječi قــــوله pisane mastilom crvene boje. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta komentara. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6253. R-5146

رسالة في الفرائض

RASLA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Kratka risala o nasljednom pravu, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora, vjerovatno poglavlje nekog obimnijeg djela. Naslov prema rukopisu (l. 1a):رساله فرائض.

Početak (l. 1b):

أوله: رساله الفرائض فصل وإذا مات رجل وترك مالاً فيبدء بالكفن أولاً والقبر وما يحتاج إليه ثمّ الدّين.

Završetak (l. 7b):

آخره: وإن ترك إبن أخ لأب وامّ وإبنة أخ وامّ فالمال لإبن الأخ لأب وأمّ لانّه عصبة وإبنة الأخ من ذوي الأرحام.

L. 7; 20 x 14,5 (16 x 8); 19 redaka. Mastilo crno. Mnoge riječi nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza. Na zaštitnim listovima 1-3 na kraju rukopisa, bilješke iz nasljednog prava.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

TURSKI

6254. R- 5826

فرائض وافية

FARĀ'IḌ WĀFIYA

Djelo iz nasljednog prava. Na turskom jeziku napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al. Istanbūlī, poznat ka Ḥāğib zāde, umro 1100/1688. godine.

Wiesbaden XIII4, 63, 64, 300; Ḍayl I, 185; II, 185, Kaḥḥala X, 4; XII, 36, Dobrača II, 1801,2.

Početak (l. 1b):

أوله: يقول العبد الفقير إلى ربّه القدير محمّد بن مصطفى بن محمود الإستانبولي المعروف بين الخاص والعامّ بحاجب زاده...بعد ذلك من يرد اللّه به خيراً يفقّهه في الدّين حديث شريفني اون يدي ياشمده ايكن استماع ايدوب.

Završetak (l. 69a):

آخره: فصل في حكم الاسير...بوندن غيري تركه سنه حصّه شرعيّه لرين الورلر الحمد للّه الملك العلاّم على الإتمام والصّلوة والسّلام...

L. 69; 20,5 x 15 (15 x 8); 22 retka. *Nasta'līq*, lijepo složen. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir svjetložut, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, tako da se na većini listova mastilo razlilo da se tekst ne može čitati.

Povez polukožni, obložen ukrasnim papirom sa vanjske strane korica.

Prepisano 1129/1716. iz rukopisa koji je prepisan 1081/1670. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na l. 1. naslov هذا كتاب فرائض.

Na prvom zaštitnom listu i l. 1a bilješke o rođenju djece vlasnika 'Abdullāha i pečat. Godine 1199/1784; 1202/1787 i 1208/1793; 1211/1796.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6255. R-6657

شرح الفرائض السّراجيّة

ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Komentar djelu الفرائض السّراجيّة Ovdje se najvjerovatnije radi o prevodu na turski jezik komentara شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة koji je napisao

'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, As-Sayyid aš-Šarīf um. 816/1413. godine, na arapskom jeziku. (v. br. 6915). Prevodilac nam nije poznat.

Dobrača II, 1864-1866; OM I, 348; A. M. I, 474; Karatay I t228.

Početak (l. 1a):

أوّله:قال الشّيخ الإمام سراج الملّة والدّين محمّد بن محمّد بن عبد الرّشيد السّجاوندى... الحمد لله جميع حمد لروك ثابتدر الله ايچون ربّ العالمين كم أول عالملوك بر وردكاردر.

Završetak (l. 92a):

آخره: ... لكن زيده اندن نصيب ورلز يوقردده ذكر اتدوكمز تنافيدن احتراز ادين.

L. 92: (20,5 x 15 (16,5 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq*, maslito crno, osnovni tekst nadvučen linijom crvene boje. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, tvrd, sa preklopom, oštećen na hrbatu.

Prepisao Burhanuddīn Muḥammad b. Muḥammad az-Zaynī al-Ḥusaynī, 951/1544. godine. Godina prepisa je izražena na karakterističan način:

وقد وقع الفراغ من التّسويد هذه النّسخة الشّريفة فى يوم الجمعة وقت الضّحى (...) من السّنة الحادية من العشرة السّادسة من المائة العاشرة من الهجريّة النبويّة والرّحلة المصطفيّة وأنا الفقير إلى الله الغنىّ برهان الدّين محمّد بن محمّد الزّينى الحسينى.

Vlasnik 'Uṯmān b. Ḥasan Āqowī (اقوى - Bjelopoljac, bilješka i pečat na zaštitnom listu 1a).

Iz Šehdijine biblioteke.

Za biblioteku poklonio Emin Islamovski.

6256. R-8620

شرح الفرائض السّراجيّة
ŠARḤ AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6657.

Nepotpun na početku. Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ميتك اتاسنك انه سي نقدر يوقردكرسه ليست من قبله..باب العصابات...

L. 93; 20,5 x 15 (14 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, sitan, ispisan vještom rukom. Mastilo crno. Istaknute riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom na krajevima, sa kustodama.

Povez kožni. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ-e Mostar.

6257. R-5229

Zbirka (مجموع), *4*

L. 61; 20 x 13. Dimenzije teksta, pismo i ostali podaci različiti kod svakog djela.

Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica i preklopu. Oštećen na zadnjoj korici i hrbatu.

1. L. 1a-2b

(رسالة فى الفرائض)
(RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ)

Kraća risala iz nasljednog prava na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Ovo je komentar jednog poglavlja iz djela *as-Sirāğiyya*.

Početak (l. 1a):

أوّله: بو صورت سراجيه ده يازديغى اوزره دورت وجه ايله تصحيح قبول ايدر.

Završetak (l. 2b):

آخره:ايكى عدد رؤسلرى سكز ايكى سكزه ربع رؤس نبت طوترهربرينه مضرويك ربعنى اولكه بردر ويرديك.

Dimenzije teksta 17,5 x 9; 32 retka. *Nasḫ*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na vlagu. Pojedine riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 3a-6a

المقدّمة الواضحة فى عمل المناسخة
AL-MUQADDIMA AL-WĀḌIḤA FĪ 'AMAL AL-MUNĀSAḪA

Kraća risala iz nasljednog prava koju je napisao Muḥyuddīn b. ad-Dimišqī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca smo naveli prema rukopisu (l. 3a). Ovakav nasov ne nalazimo u nama dostupnim katalozima.

Početak (l. 3a):

أوّله: الحمد لله الّذى أبدع الخلائق والأمم ووكّل بهم الملك وأجرى عليهم القلم... وبعد فيقول عبد المفتقر إلى الله محى الدّين بن الدّمشقى . . . . وسمّيتها المقدّمة الواضحة فى علم المناسخة .

Završetak (l. 6a):

آخره: ومسئلة من أربعة فبينها وبين ما فى يده مباينة فأعلمها كما اعرفت غير مرّة والله الموفّق وهو حسبى ونعم الوكيل والحمد لله الّذى بنعمته تتمّ الصّالحات وصلى الله على سيّدنا محمّد سيّد السّادات ... تمّ فى سنة ١٠٩٨.

Dimenzije teksta 17 x 8,5; 29 redaka. *Nasḫ*, rukopis kao kod prethodnog djela.

Prepisano 1089/1678. godine.

3. L. 8a-16a

ترجمة مسائل تشبيب البنات بالتّركى
TARĞAMA MASĀ'IL TAŠBĪB AL-BANĀT BIT-TURKĪ

Prijevod kraće risale iz nasljednog prava na turski jezik. Ime autora i prevodioca nepoznati.

Vidi ovdje 6203,2.

Početak (l. 8a):

أوّله: عليا فريق اولك اصل مسئله دن النده راسى بن اوج يره مستقيم فلا حاجة إلى الضّرب وسطاى فريق اول مع من توازينها.

Završetak (l. 16a):

آخره : بر اوغلان بر قز بولدق ايكي سنى ويردك اوغلان برى نى ويردك قزه تمّت.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

4. L. 17b-61a

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 12,5 x 6; 8-13 redaka na stranici. *Nasḫ*, krupan. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Između teksta ima dosta komentara. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 61b bilješka na turskom jeziku.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku 19. 1. 1947. godine poklonio Buturović Derviš, šeriatski sudija u penziji.

6258. R-7239

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Tabele iz nasljednog prava, na turskom jeziku. Uz tabele je i tekst objašnjenja. Napisao Ṣāliḥ efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Ime autora smo utvrdili prema drugim istovjetnim primjercima štampanim u Istanbulu koji u unvanu imaju naslov جريده فرائض لصالح أفندى.

Ima više verzija ovoga djela, sa manjim odstupanjima u početku i kraju. Djelo je litografisano 1296. godine u Istanbulu.

Dobrača II, 1881-1889; Kairo, t, 79; Köprülü III, 128 ٢ مكرر*; Ğayhān I, 287; Berekāt, 143, str. 248; Ceyhan, 287.*

Na l. 1-6 je uvodni dio o brojevima i njihovoj vrijednosti, te nekim matematičkim operacijama neophodnim za izračunavanje formula i razumijevanje tabela koje kasnije slijede.

Početak uvoda (l. 1b):

أوّله: آحاد عشرات مآت الوف عشرات اولوف مآت اولوف
برلر اونلر يوزلر بيكلر اون بيكلر يوز بيكلر

Na l. 7a je predgovor za djelo gdje nalazimo i sam naslov:

Početak uvoda (l. 7a):

أوّله: هذا جريدة صالح أفندي رحمه الله تعالى بسم الله الرّحمن الرّحيم حمد بى وثنا ، لا يعدّ ، أوّل خلاّق الأرض و السّما ... و أفضل صلوات و أكمل تحيّات...أمّا بعد علوم شرعيّه دن خاصّة علم فرايض تعليم و تعلّمي سائرندن افضل اولديغي شرح السّراج كتاب التّحقيق ده من علم مستلج من مسائل علم الفرائد.

Poslije ove "riječi autora" slijedi pravi uvod za tabele, djelimično na turskom a djelimično na arapskom jeziku. Ovaj uvod se često sreće u rukopisima a u katalozima se spominje kao كتاب, رسالة فى الفرائض, مفهوم الفرائض

الفرائض itd. Na osnovu ovoga rukopisa mi ćemo ga tretirati kao uvodni dio djela، جريدة الفرائض لصالح افندى (vidi ovdje br. R- 6267,1) koji ćemo kasnije sretati kao izdvojene risale sa različitim nazivima.

Početak djela (l. 7b):

أوله: ترك ميته حقوق أربعة تعلق ايدر تجهيز تكفين قضا، ديون تنفيذ وصايا قسمة الباقي بين الورثة فصل مصارف طقوز أصحاب فرائض.

Završetak (l. 81a):

١ ١٠ ١٠٠ ١٠٠٠ ١٠٠٠٠ ١٠٠٠٠٠

آخره: قاعده أخرى يدلرنده اولان سهملرى وفق...

٤	٤	٤	١٦
ثمن	سدس	سدس	ثلثان
أربع زوجات	ثلث جدات	جدّ	خمس بنات
١٨٠	٢٤٠	٢٤٠	٩٦٠

L. 77; 23,5 x 17 (17,5 x 10,5); 10 redaka. *Ta'līq*, sitan i lijep. Mastilo crno i crveno. Tabele crtane crvenim mastilom. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, obrubljen sa jednom širokom i dvije tanke linije zlatnožute boje. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Aḥmad b. Ḥasan b. Ṣāliḥ al-Widinlī 1217/1802. godine (l. 77b):

قد حصل الفراغ من تحرير هذه الجريدة عن يد أضعف العباد أحمد بن حسن بن صالح الوديني... سنة ١٢١٧.

Listovi sa originalnom folijacijom. U sredini dvije lage prosute.

Na zaštitnom listu 1-2, na početku, sadržaj djela i bilješke iz nasljednog prava koje je pisao neki Muṣṭafā 'Āṣim.

Na kraju rukopisa dva lista prazna.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

6259. R-6025

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

L. 81; 25 x 18 (17 x 17); 12-15 redaka. *Ta'līq*, lijep. Tabele su iscrtane crvenim mastilom, a tekst pisan crnim. Tekst kao i margine obrubljen sa tankom linijom crvene boje. Listovi sa originalnim kustodama.

Prepisao Muḥammad b. Sulaymān 1255/1810. godine (l. 81a):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الجريدة على يد العبد الضّعيف المختاج إلى ربّه اللّطيف محمّد بن سليمان ... سنة ١٢٥٥.

Na zaštitnom listu na početku rukopisa bilješke iz nasljednog prava.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6260. R-3253

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

Na l. 1a grafitnom olovkom napisan naslov: مسائل الفرائض

Bez uvodnog dijela. Primjerak počinje sa poglavljem:

أوله: في بيان أحوال الأب.

L. 81; 25 x 17,5 (18,5 x 10,5); 21 redak. *Nasta'līq*, krupniji. Mastilo crno i crveno. Papir žućkast, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Listovi sa originalnom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom.

Između listova 71 i 72 umetnuta dva lista koji sadrže grafički prikaz prava nasljednika.

Na l. 1a naslov pisan grafitnom olovkom مسائل الفرائض

Prepisao Nu'mān b. Qāsim al-Bosnawī 1249/1833. godine (l. 72a):

قد سكنت اسنان الاقلام عن تسويد هذ الكتاب المرغوب المقبول المسمّى بالجريدة لأنّه يجرد من يعرفه عن الجهل المهروب و هو الكافي في علم الفرائض لمن أراد منه

6261. R-8245

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

L. 219; 24 x 18. Djelo se sastoji od 23 lage koje nisu povezane, različitih veličina, vrste papira, pisane od strane različitih prepisivača. Listovi bez folijacije i kustoda pa nije sigurno da li su svi sastavni dio ovoga djela. Mnogi listovi zahvaćeni vlagom i oštećeni.

Bez poveza.

Na l. 1 prve lage naslov hemijskom olovkom أحوال اربعين فى الفرائض

Sliče naslove možemo susresti i na drugim primjercima. Međutim u katalozima su ova djela pod naslovom koji smo i mi preuzeli جريدة الفرائض

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od izvjesnog Varenikovića iz Travnika.

6262. R-5235

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

L. 40; 20,5 x 17,5 (16,5 x 12); 7 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno i crveno. Tekst pisan u vidu tabela i sa velikim razmakom gdje su kasnije crvenim mastilom dopisivani komentari. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama pojedinih listova ima komentara teksta. Listovi prosuti.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6263. R-6614

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أول الموجود: مسائل ذوى الأرحام صنف اولكه اولاد البنات واولاد بنات الابن.

L. 20; 25,5 x 18,5; dimenzije teksta i broj redaka različiti na pojedinim listovima. Tekst se sastoji uglavnom od tabelarnog prikaza kategorija nasljednika. Mastilo crno i crveno. Papir različit, svjetložut, listovi zahvaćeni vlagom.

Povez kartonski, presvučen platnom novijeg datuma, iz januara 1988. godine.

Na l. 1a naslov فرائض.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Poklon od kadije Ahmada Selimovića.

6264. R-5236

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله. أول الموجود: يا فتّاح أحوال أربعين وأمّا الأب فله أحوال ثلث

سدس١ فى٥ اصل المسيلة سدس١ فى٥ مسئلة

اب ابن ٦ اب ابن ابن ٦

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: هذه الأرقام كسورتق(!)..... ويسقط بنى العلات بالأخ لأب وأم ويوجد فى بعض النّسخ وبالأخت لأب وأم إذا صارت عصبة مع البنات أو مع بنات الإبن.

L. 20; 23 x 17; tekst bez margina. *Ta'līq*. Mastilo crno, slabog kvaliteta, porozno na dodir sa vlagodm. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju 4 lista prazna.

6265. R-6266

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'ĪḌ

Isto kao br. 6258.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص فى أوله. أول الموجود: يا فتّاح أحوال أربعين وأمّا الأب فله أحوال ثلث

سدس١ فى٥ أصل المسئلة سدس١ فى٥ مسئلة
اب ابن ٦ اب ابن ابن ٦

Završetak ovdje (l. 83b):

ناقص فى آخره آخر الموجود :زيد قولى عمروسى آناسى هندى آخر قولى بكره تزويج اتمكمه بكروسى......

ثمن٣ ربع سدس ٢ سدس ٢ ثلثان اصله مسئله
زوخ ام اب بنتين ....

L. 83; 23 x 17 (17 x 11); 8-12 redaka. *Nash*, krupan. Mastilo crno, mnoge riječi pisane mastilom crvene boje. Papir tamnožut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom tamnocrvene boje.

Bez poveza. Lage prosute i ispreturane.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6266. R-6188

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6258.

Ovo je samo fragment gore navedenog djela, nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوله: في حال أولاد الأمَ
١
سدس ٥ بقي
أخ الام أخ الاب
١ ٥

Završetak ovdje (l. 4b):

آخره الموجود: المسائل المتداخلة الحكم فيها أن يضرب أكثر الاعداد في أصل الميئلة.

L. 4; 22 x 16,5 (15,5 x 10,5). *Nash*, lijepo složen. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa linijom crvene boje.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6267. R-6610

جريدة الفرائض

ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6258.

Djelo je nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص فى أوله أول الموجود:
ثمن٣ نصف١٢ سدس٤ معتق السبع معتق العشر اصل
زوجة بنت بنت الابن.....

Završetak ovdje (l. 41b):

ناقص فى آخره. آخر الموجود: فصل فى المسائل للمعتق....
ثلث سدس ١ معتق السدس معتق السبع أصل
أختين لأب ولأم أخ لأم فاطمة عاله

L: 41; 22,5 x 14,5 (18 x 11,5); 4-5 redaka. *Ta'liq*, krupan. Mastilo crno.

Veoma malo teksta, uglavnom brojevi. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, novijeg datuma.

Nema podataka i prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju rukopisa 4 lista prazna. Na arapskom jeziku, djelimočno, pojedina pitanja, na turskom.

6268. R-5900

Zbirka (مجموع), *3*

L. 42; 21 x 15,5. Dimenzije teksta, broj reda i pismo različiti. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir žućkast, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, manji od formata knjige, naknadno nevješto stavljen, sa platnenim hrbatom.

1. L. 1b-2a

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6258.

Dimenzije teksta 19 x 12,5; 20-24 retka. *Ta'līq*.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

2. L. 2b-42a

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br 6184.
Dimenzije teksta 13 x 8; 9 redaka. *Nasḫ*, krupan i čitak.
Prepisano 1083/1672. godine.

3. L. 42b

شرح إيساغوجى فى المنطق
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar djelu o logici al-Īsāġūğī koje je napisao Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Aḥbārī, umro 663/1265. godine. Ovaj komentar je napisao Ḥasan al-Kātī Ḥusāmuddīn, umro 760/1359. godine. Ovdje se radi samo o prvoj stranici ovog komentara.

Dobrača II, 894,1; Kaḥḥala III, 272; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5230.

Početak (l. 42b):

أوله:الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه وغيره الصادر باختياره...

Završetak (l. 42b):

آخره: لانّ اللفظ الدّال على المعنى ....

Dimenzije teksta 17 x 10,5; 15 redaka.
Vlasnik Aḥmad efendī aṭ-Ṭulāwī.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6269. R-5315

Zbirka (مجموع), *4*

L. 196; 19,5 x 14,5 (13 x 7); 21 red. *Ta'līq*, sitniji, pisan vještom rukom, čitak. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, mekan. Nedostaje zadnja korica.

1. L. 1b-15a

جريدة الفرائض
ĞARĪDA AL-FARĀ'IḌ

Izvod iz nekog djela iz nasljednog prava od nama nepoznatog autora. Tekst je pisan u dvije kolone i uglavnom su navedeni slučajevi u kojima neko od nasljednika dobiva ostavinski dio izraženo u brojkama.

Početak (l. 1b):

أوله: الباب الأوّل فى الابن وان سفل
٤ مسئله ١٢ مسئله ١٢ مسئله
زوج ابن زوج ام ابن زوج جده ابن
ربع باقى ربع سدس باقى ربع سدس باقي

Završetak (l. 15a):

آخره: والجدات السّاقطين الجدات السّاقطين الجدات السّاقطين
لا ٢ ١ .....
مستحقّ الرّبع إثنان الزّوج مع الولد والزّوجة عند عدم الولد.

Na listovima 15b-19a bilješke na arapskom i turskom jeziku iz nasljednog prava, fetve, te komentari pojedinih ajeta.

2. L. 19b-90a

(كتاب الفرائض)
(KĪTĀB AL-FARĀ'IḌ)

Djelo iz nasljednog prava na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 1869-1871; Karatay t, I, 231; Kut, 33.

Početak (l. 22b):

أوّله: الحمد لله حمد الشّاكرين ... بلكل كه بو علم فرائض بغايت مهم ...

Završetak (l. 94a):

آخره: ... فصل فى الخنثى.....بو مسئله لر كه ذكر اولندى إمام أعظم قوليدر.

3. L. 90b-183a

صك
ṢAKK

Knjiga formulara i sudskih isprava od nepoznatog sastavljača. Sadrži obrasce uvakufljenja imovine, molbe za opravku džamija i crkava te obrasce pisama za različite prigode.

Ne nalazimo navođenje mjesta ili imena kako je po uobičajeno u ovoj vrsti građe. Na marginama se nalaze fetve iz obligacionog prava.

Početak (l. 90b):

أوّله: جامع تعمير ينه اذن صورتيدر مدينه فلانده واقع مرحوم فلان اوقافنه بالفعل متولى اولان رافع الكتاب .

Završetak (l. 183a):

آخره: جاء الطّالب السّاعى ولم يجد المطلوب الباعى نمقه الفقير إليه سبحانه وتعالى فلان بن فلان.

4. L. 183b-186a

قانون نامه جديد ومعتبر
QANŪN NĀMA ĞADĪD MU'TABAR

Kanun-nama sultana Sulejmana o zemljišnim posjedima.

Dobrača II, 1462,2.

Početak (l. 183b):

أوّله: فوت اولان كمسنه نك يرلرى وجانر لرنى اغلى مجانا ضبط ايلمك اوزره حكم شريف ويريلور سپاهى النده تمسك يوقدر ديه مز ولازم دخى دكلدر.

Završetak (l. 185a):

آخره: قانونى سلطانى سنه سبع وخمسين وتسعمائة بونك اوزرينه فرمان واقع اولمشدر كه عقاره متعلق اولان دعاوى اون سنه....تقسيم اولنوب عزلنه كلنجه اولان ايلرين وظيفهلرين الورلر مزبورلرين ما عداسنده حصار اعتبار اولونور.

Na listu 185a na margini datum podpadanja pod tursku vlast gradova Smedereva, Beograda i Temišvara.

5. L. 186b-187b

قصيده سلسله آل عثمان
QASĪDA SILSILA ĀLI 'UṮMĀN

Kasida na turskom jeziku u pohvalu Osmanske dinastije, od nepoznatog autora. Nama dostupni izvori je ne navode.

Početak (l. 186b):

أوّله: حطالرّدن امين ايله الهى آل عثمانى

جون ايتدك بونلرى سن آل عثمان.....

Završetak (l. 187b):

آخره: العشق حالى الشّوق بالى

الحقّ عالى أعلى الأعالى .

Na listu 188a bilješke iz djela *Sakk* (v. br. 4 u ovom kodeksu).

6. L. 188b-189a

بوسنه منلاسى مختارى أفنديك قصيدسيدر
BŪSNA MUNLĀSI MUḪTĀRĪ EFENDININ QAṢĪDASIDIR

Stihovi bosanskog pjesnika Muḫtārīja koji je bio Munlā Bosne, a o kome se vrlo malo zna. Naime, zna se da je savremenik Kaimije koji je umro 1691/92. godine.

Nametak, 2737.

Početak (l. 188b):

أوّله: واجب اولمشدر ستايش پادشاه عادله

شوكيتى افزون أوّله امرالله اخبادله

Završetak (l. 189b):

آخره: حمد لله قنديه فتح اولدنى بيك سكسنده.

Na listu 190a ponovo Qasīda silsila Alī 'Uṯmān, (v. ovdje broj 5).

Na listovima 190b-195 značajniji datumi iz historije osmanske države pisani u stihovima.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6270. R-4479

Zbirka (مجموع), 3

L. 72; 21 x 15,5, dimenzije teksta i pismo različiti. Papir bijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom.

1. L. 1-11

المفهوم الجديد
AL-MAFHŪM AL-ĞADĪD

Kraća risala iz nasljednog prava na turskom jeziku koju je napisao Muḥammad al-Wahbī al-Farāiḍī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca smo odredili prema samom rukopisu (v. l. 11b), inače ni ovaj naslov ni ime pisca nismo uspjeli pronaći u nama dostupnim izvorima.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: نصف فرضني الذقدن صكر انبيه دن كذلك واحده كانت او أكثر مرتبه.....أخوات لأب وأمّنك.

Završetak (l 11b):

آخره: وموصى له بمازاد على الثّلث دخي بولنمز ايسه كليسي بيت المال ويريلور تمّت الرّسالة المسمّاه بالمفهوم الجديد لمحمّد الوهبي الفوائضي.

Dimenzije teksta 15 x 9,5; 15 redaka.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad al-Mar'ašī 1156/1743-44. godine.

2. L. 12-16

قرق حال فرائض
KIRK ḤĀL FARĀ'IḌ

Isto kao br. 6203,4

Ovdje je različit završetak.

Završetak ovdje (l. 16a):

آخره: اكر بر وارث ايكي دخي ارتق جهتده وارث اولور (!) اولونور علما، حنفيه بالإتّفاق توريثده جهات اعتبار ايدرلر تم.

Dimenzije teksta 15 x 9; 15 redaka. Sudeći po rukopisu i ovo djelo je prepisao isti prepisivač kao i prethodno.

Na l. 16b-23a bilješke iz nasljednog prava .

3. L. 24b-72

الفرائض السّراجيّة
AL-FARĀ'IḌ AS-SIRĀĞIYYA

Isto kao br. 6184.

Dimenzije teksta 10 x 6; 7 redaka. *Nasḫ*, krupan, sa velikim razmakom između redaka koji je popunjen obilnim komentarima osnovnog teksta.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na l. 16b postupak o podjeli zaostavštine nekog Ḫalila iz grada Kandije (Krit).

Na l. 21-23 vakufnama 'Abdullah Waġhī iz Kandije iz godine1164/1750.

Prvi zaštitni list pogrešno uvazan, inače treba doći iza 20 lista jer se tekst nastavlja a to je bilješka o sporazumu lokalnih vlasti na Kritu u gradu Kandija o zaštiti stanovništva od upada odmetnika.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

ZAKONI
(AL-QAWĀNĪN)

TURSKI

6271. R-4772

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 52; 21 x 15,5 (17 x 8); 27 redaka. *Ta'līq*, sitan. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Mnoge riječi ispisane crvenim mastilom. Poslije svake fetve potpis ko je fetvu izdao. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Rukopis je na sredini probušen zubima glodara. Tekst uokviren sa debljom linijom zlatnožute boje ojačanom sa dvije linije sa vanjske i jednom tankom linijom crne boje sa unutrašnje strane. Na marginama komentari teksta. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad, 1138/1725. godine.

Na l. 1-3 na kraju rukopisa fetve, kasnije dopisivane.

6272. R-5608

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 62; 22 x 16 (14 x 8); 21 redak. *Nasḫ*. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po krajevima zahvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto komentara teksta.

Povez kartonski.

Prepis završen 1179/1765. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6273. R-5961

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 87; 22 x 16,5 (15 x 7,5); 17 redaka. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. *Ta'līq*, krupan, sa velikim razmakom između redaka. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima komentara teksta. Listovi zahvaćeni vlagom, prva dva oštećena, sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom, prva korica oštećena zubima glodara.

Djelo se završava kolofonom gdje su navedeni podaci da ga je prepisao 'Abdullah b. 'Abdullah, 1194/1780. godine:

تمّت تمام في هذا الكتاب كتبه الفقير عبد الله بن عبد الله لسنة أربع وتسعين ومائة والف.

Na l. 87b-88a fetve pisane istim rukopisom od Muḥammada muftije iz Sarajeva i 'Abduẓẓāhira, muftije iz Travnika. Na zaštitnim listovima 1-4 na kraju rukopisa kraći tumač riječi u vidu arapsko-turskog rječnika. Na listovima 1-3 na početku, sadržaj djela.

Na l. 1a nalaze se tri bilješke sa imenima i pečatima vlasnika rukopisa: 'Abdullah al-Waṣī Ḍaḫīraǧī zāde (خيره جي زاده عبد الله الوصي), Ibrahīm Hilmī b. Ṣāliḥ iz Sarajeva (ثمّ إستصحبه الفقير إبراهيم حلمي بن صالح عن سراي بوسنه غفر الله لهما) i 'Abdullah b. 'Uṯmān al-Ḥāǧǧ Baktāšī (ثمّ إستصحبه الفقير عبد الله بن عثمان الحاجّي بكتاشي غفر الله عنهما).

Na zaštitnom l. 1a stihovi na turskom jeziku u pohvalu 'Alī paše, valije Bosne.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6274. R-6497

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ǦADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 76; 23,5 x 13,5 (17 ,5 x 6,5); 23 retka. *Nasḫ*, sitan, lijep. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, ili nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen platnom crne boje.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā imam u selu Yaya Kabīr u kadiluku Būyruğuq, 1. ša'bāna 1247/1832. godine (bilješka na l. 76a):

كتبه محمّد بن موسى السّاكن في قرية يايه كبير إمام القرية المزبورة إلى قضاء البويرجق في غرّة ماه شعبان سنة ١٢٤٧.

Na zaštitnom l. 1a na početku, stihovi o smrti Abū Bakra, prvog halife. Na zaštitnim listovima 2-3. sadržaj djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6275. R-8669

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ǦADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 86; 19,5 x 14,5 (12,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, na krajevima izlizani i oštećeni, sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez polukožni, oštećen na prvoj korici.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na kraju 6 lista praznih.

6276. R-5958

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ǦADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 51; 21 x 14 (15,5 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, ispisan vještom rukom. Mastilo vrno. Papir žućkast, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, oštećeni, sa originalnom folijacijom i kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6277. R-6027

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان

QĀNŪN NĀMA ǦADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

L. 56; 24,5 x 18,5 (18,5 x 11,5); 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, sa velikim proredom. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, tanak, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi označeni po stranicama, sa kustodama. Tekst obrubljen sa debljom linijom crvene boje.

Povez polukožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6278. R-8257

Zbirka (مجموع), *3*

L. 91; 20,5 x 14. Dimenzije teksta i ostali podaci različiti od djela do djela.

Povez polukožni, sa preklopom. Oštećen na hrbatu i odvojen od knjige.

1. L. 1-60

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان
QĀNŪN NĀMA ĞADĪD SULṬĀN SULAYMĀN ḪĀN

Isto kao br. 5893,4.

Dimenzije teksta 16,5 x 10; 23 retka. *Ta'līq*, krupniji. Mastilo crno, slabog kvaliteta. Papir svjetložut, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepisao 'Alī b. Ayyūb, bivši kadija u Crnoj Gori, 5. ša'bana 1129 /1716. godine.

2. L. 61-68

معروضات أبي السّعود في الفتاوى
MA'RŪḌĀT ABŪ AS-SU'ŪD FĪ AL-FATĀWĀ

Isto kao br. 5893,3.

Dimenzije teksta: 15 x 8; 19 redaka. *Ta'līq*, sitan, veoma lijep. Mastilo crno. Papir bijel, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Prepis iz 1212/1797. godine.

3. L. 70-91

فتاوى كمال پاشا زاده
FATĀWĀ KAMĀL-PAŠA-ZĀDE

Isto kao br. 6120,1.

Na početku bilješka crvenim slovima:

مفتي الزمان أعلم جهان كمال پاشا زاده قدّس سرّهٗ ... فتوى صورتلري در ذكر اولنور

Početak ovdje (l. 70b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد، طهارة متعلّق اولان مسائل بياننده در مسئله بر كمسه طهارة اتمك...

Završetak (l. 91b):

آخره: مسئله بر كمسنه آبدست الوركن دشي قناسه اما آغزى يادي زياده اولسه آبدستي فاسد اولور مي الجواب اتمز.

6279. R-5634

قانون نامهء سلطان أحمد
QĀNŪN NĀME-I SULṬĀN AḤMAD

Zakon sultana Aḥmada I o zemljišnim posjedima (erazi-mirije) iz godine 1018/1609.

Dobrača II, 1924-1925.

U rukopisu je naslov:

قانون نامه سلطان أحمد أرض ميري يه متعلق اولوب حالا بو منوال اوزره عمل اولنه ديو فرمان اولنمشدر.

Početak (l. 1b):

أوله: أراضى ميرى يه دە يرلر وچاير تصرف ايلرايكن وفات ايدوب اوغللرى وقزيزلرى

Završetak (l. 32b):

آخره: واكر وقف وميراثه متعلق اولورسه هر نه زمان اولورسه استماع اولونه ديو امر شريف وار واولمشدر.

L. 32; 22 x 14,5 (16 x 7,5); 23 retka. *Nasta'līq*, sitan, pisan tupim perom. Mastilo crno, slabog kvaliteta, na mnogim mjestima razljeveno. Papir bijel, deblji, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od listova knjige.

Prepis završen 1100/1688. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6280. R-5925

مجمع الضّمانات
MAĞMA' AḌ-ḌAMĀNĀT

Djelo o novčanim kaznama i naknadi u novcu. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī al-Ḥanafī, um. 1030/1621. godine.

Kaḥḥala VIII, 37-38; Kairo, t, 110; Ḥ. Ḫ. II, 1602.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي منّ علينا بالفضل والعرفان....وبعد فيقول الفقير... أبو مجد غانم بن محمّد البغدادي ان معرفة مسائل الضمانات .

Završetak (l. 313b):

آخره: ذلك حقًا للشّرع وإنّما يجب الّذي سجب حقا للشّرع ردّ عين البوا. (!) إن كان قائمًا لا ردّ ضمانة هذه الجملة في المدانيات في الفقه.

L. 313; 21 x 15,5 (14,5 x 7); 25 redaka. *Ta'līq*, sitniji, čitak. Mastilo crno, samo istaknute riječi ili pisane mastilom crvene boje ili pak nadvučene crvenom linijom. Papir svjetložut, tanak, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama komentari teksta. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožn, sa preklopom. Korice sa vanjske strane obložene ukrasnim papirom.

Prepisao Isḥāq b. Muṣṭafā, poznat kao Jedžozade, krajem mjeseca rağaba, 1181/1670. godine.

تم إستنساخه بعون الله...علي يد العبد الضّعيف... إسحاق بن مصطفي الشّهير بباجو زاده... في أواخر رجب المرجّب في سنة إحدى وثمانين ومائة وألف في هجرة.

Na l. 1a naslov djela.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

6281. R-8591

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 17,5 x 12 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, krupan. Mastilo crno. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, sa kustodama.

Papir kartonski.

Na l. 1b unvan urađen u zlatnožutoj, plavoj i crvenoj boji, veoma lijep, sa floralnim motivima. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa širokom linijom znatnožute boje, ojačanom sa dvije tanke crve linije.

1. L. 1-61

الأحكام المرعيّة فى الأراضى الأميريّة
AL-AḤKĀM AL-MAR'IYYA FĪ AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA

Zakon o posjedu i korištenju zemljišta erāḍī-mīrī. Sabrao i sastavio šayḫul-islām Aḥmad 'Ārif Ḥikmat, umro 1275/1858. godine.

Dobrača II, 1927; Ḍayl I, 37; Kairo t, 62.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله حمداً يوافى نعمه والصّلوة على من لا نبىّ بعده أمّا بعد فلمّا اشتبه بعض أحكام الأراضي كثر عنه السّؤال أردت أن أجمع ما عليه العمل من القوانين السّلطانية... وسمّيته بالأحكام المرعيّة...القانون السّلطاني ممالك محروسه شاهاره ده.

Završetak (l. 61a):

آخره: زيد طاپو ايله تصرفنك اولان قوريدن بعض كمسه لر... الجواب اولور هذا آهر ما اوردنا جمعه وترتيبه والحمد لله وحده وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله. كتبه الفقير أحمد عارف حكمت بن إبراهيم عصمه الحسيني عوملا بعفو مولاهما الغني.

Prepisao Muṣṭafā Muḥibbī b. al-Ḥāğğ Muḥammad, zamjenik kadije u Bögürdelenu (Šabcu), 23. zul-kadeta 1273/1856. godine (bilješka na l. 61a):

هذا آخر فراغ تحرير القانون الجديد المسمّى بالأحكام المرعيّة قد وقع فراغ تحرير هذه القانون الجديد عن يد أضعف الوري مصطفى محبّي بن الحاجّ محمّد النائب بقضاء بكوردلن في اليوم الثّالث والعشرين من شهر ذي القعدة الشّريفة لسنة ثلث وسبعين ومائتين وألف.

2. L. 62-108b

صورت خطّ همايون موجبنجه عمل اولنه قانوننامه أراضي
ṢŪRA ḪAṬṬ HUMĀYŪN MŪĞIBINĞA ŌLŪNA QĀNŪN NĀMA ARĀḌĪ

Zbirka zakona (Qānūna) o zemljišnom posjedu. Gornji nasalov je prema rukopisu.

Početak (l. 62b):

أوّله: برنجي ماده ممالك در لتعليه اولان أراضي بش قسمدر. قسم أوّل أراضي مملوكه يعني بر وجه ملكيت تصرّف اولنان يرلر در.

Završetak (l. 108b):

آخره: خاتمة اشبو قانوننامه همايون اعلاني تاريخنده اعتبارا مرعي الاجرا اولوب...ومحال سائره اراضي ميريه وموقوفه يه دائر نظامات وقوانين عتيقة يه اعتبار قلنميه چقدر.

Prepisao Muṣṭafā Muḥibbī b. al-Ḥāğğ Muḥammad, al-Baligrādī, zamjenik kadije u Bögürdelenu (Šabcu), 1274/1857. godine.

Na l. 1a bilješka i pečat prepisivača i vlasnika rukopisa.

6282. R-5051

صورت خطّ همايون موجبنجه عمل اولنه قانوننامه أراضي
ṢŪRA ḪAṬṬ HUMĀYŪN MŪĞIBINĞA ŌLŪNA QĀNŪN NĀMA ARĀḌĪ

Isto kao 6281,2.

L. 30; 24 x 17 (18,5 x 8,5); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom. Mastilo crno. Papir bijel, debeo, hrapav, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Korice sa vanjske strane obložene ebro papirom.

Rukopis je prepisan iz primjerka koji je štampan 1274/1857. godine.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

6283. R-7246

أحكام شخصيّة ترجمه وشرحي
AḤKĀM ŠAḪṢIYYA TARĞAMA WA ŠARḤĪ

Djelo iz šeriatskog prava. Osnovno djelo na arapskom jeziku pod naslovom الأحكام الشرعية في الأصول الشخصية napisao Muḥammad Qadrī paša al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 1306/1888. godine.

Ḍayl I, 35.

Naš primjerak je prevod na turski jezik i komentar ovoga djela od nekog Ḥasan Riḍā, čija nam je biografija nepoznata.

Štampano u štampariji در سعادت u Istanbulu, 1310/1892. godine. Ovaj primjerak je prepisan iz štampanog djela.

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب اوّل نكاح حقنده اولوب اون بابي شاملدر باب اول مقدمات نكاح بياننده در مسئله ١/ نكاح وعدتدن بولنان خاليه اولان خاتونك نكاحي طلب ايتمك جائزدر.

Završetak (l. 187b):

آخره: مسئله ٢٣٤/ذمتنده جهت نفقه دن ماعدا اولان الاجغندن طولابي صاته مديغي كبي مقدار نفقه دن زياده دخي صاته ماز إنتهي.

Strana 187; 21,5 x 17 (1 7 x 14); 17 redaka. *Ta'līq*, krupan, pisan vještom rukom. Mastilo sivo, papir bijel, deblji, glat. Listovi numerisani po stranicama.

Povez kartonski, čvrst, obložen impregriranim platnom crvene boje. Sa unutrašnje strane korice obložene ukrasnim papirom. Na str. 188 sadržaj djela.

Prepisao Murād b. al-Ḥāğğ 'Abdullāh Prijepoljak, Šećeragić, kadija u Štipu (Makedonija), 1354/1935. godine.

U rukopisu drugačiji naslov أحكام شرعيّه ترجمسي وشرحي. Držimo da je ispravniji naslov u štampanom primjerku, za koji smo se i opredijelili.

Poklonio prepisivač djela Murat Šećeragić.

BOSANSKI

6284. R-8258

المحاكم الشّرعيّة

AL-MAHĀKIM AŠ-ŠAR'IYYA

Šeriatsko sudstvo. Na bosanskom jeziku, latinicom, napisao Muḥammad Tūfo.

Početak (l. 1a):

Šeriatsko pravo وإذا حكمتم بين النّاس أن تحكموا بالعدل. Kada budete svijetu sudili, da sudite pravo.

Završetak (l. 9b):

آخره: وأعلم أن القضاء من الله بمكانه ليس به شيئ من الأحكام.

L. 9; 24 x 19,5, tekst bez margina, 23 retka. *Ta'līq*, krupan. Tekst pisan grafitnom olovkom u svesku sa širokim linija. Tekst je s apuno citata arapskog teksta.

Na kraju 7 praznih lista. Ka kraju hemijskom olovkom napisano: Pisao Muhamed Tufo, po čemu zaključujemo da je rukopis autograf.

Tekst je pisan u formi bilježaka bez sređenog početka, hamdele i uobičajenog rasporeda građe.

Poklon Sehija hanume Tufo.

6285. R-8259

مجله أحكام الشّرعيّة

MAĞALLA AḤKĀM AŠ-ŠAR'IYYA

Prijevod osmanskog građanskog zakona na bosanski jezik, latinica.

Početak (l. 1a):

Medžela (Uvod), sadrži dva govora. Govor I O definiciji i podjeli pravničke nauke.

Završetak (l. 541a):

Čl. 1851. Ako bi neko riješio neku razmiricu između dvojice, a nije postavljen obranikom, pa bi obadvije strane poslije pristale na to i njegovu bi rješidbu odobrile, presuda će mu biti ovršljiva (vidi čl. 1451).

L. 274 (20,5 x 17 (18 x 13,5); 20 redaka. Papir bijel, bez linija, tanji, glat. Mastilo crno, pisano ispisanim rukopisom. Pojedini dijelovi teksta podvučeni linijama crvene boje.

Povez kartonski, deblji, čvrst. Sa unutrašnje strane korice obložene ukrasnim papirom.

Na l listovima 274b-277 sadržaj djela.

Listovi su paginirani po stranicama, originalnom numeracijom. Ukupno ima 547 strana.

Ovaj zakonik je štampan u dva dijela u Sarajevu u štampariji Daniela A. Kajona 1906. godine.

Na štampanom primjerku koji je u Biblioteku došao u sklopu biblioteke Muhameda Hadžijahića, njgovom rukom pisana bilješka da je *Medžellu* s turskog na naš jezik preveo Škaljo (po M. Semizu).

Prepisao Aurel Kudrna, sudbeni prislušnik, kako se sam potpisao na prvom zaštitnom listu, u Donjoj Tuzli, 8. 10. 1904. godine. (bilješka na str. 547).

Na kraju 51 list prazan.

POSTUPAK PRED ŠERIJATSKIM SUDOVIMA
(ĀDĀB AL-QĀḌĪ)

ARAPSKI

6286. R-7597

Zbirka (مجموع), 2

L. 221; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 15-21 redak. *Ta'līq*, krupan, čitak. Mastilo crno, istaknute riječi pisane mastilom crvene boje. Papir svjetložut, tanji, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez kožni, oštećen na hrbatu i odvojen od knjige. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

1. L. 1-115b

معين القضاة

MU'ĪN AL-QUḌĀT

Pomoć kadijama. Zbirka šerijatskih rješenja raznih pitanja sa kojima su se kadije sretale u svome radu. Na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Sulaymān, čija nam biografija nije poznata.

Ḥ Ḫ II, 1745-6; Ǧayhan I, 403; aẓ-Ẓahiriyya II, 186-187.

Početak (l. 1b):

أوله: وبه نستعين الحمد لله الذي جعل العلوم الشّرعيّة مدارمصالح الخواصّ...فأردت أن أجمع من كتب الفتاوى المسائل المهمّات...وسمّيته بمعين القضاة.

Završetak (115b):

آخره: فهو فى حكم مرض الموت عند عامّة المشايخ من بخاري ومشايخ.... على أن في حكم لم يصحّ قال الفقيه كون صاحب الفراش لا يعتبر بل العبرة للغلبة تمّت الكتاب بعون الله.

Na zaštitnim listovima 1-6 na početku, sadržaj djela.

Prepisao Eyyub, 1075/1664. godine.

Vlasnik Mula Šefik Sejfić (سيفى زاده), 1250/1834. godine.

Listovi 116-118, 121-123 prazni.

Na l. 119-120 sadržaj slijedećeg djela.

2. L. 124- 221

فتاوى الزّينيّة

FATĀWĀ AZ-ZAYNIYYA

Isto kao br. 6248,2.

Početak ovdje (l. 124b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة على خير خلقه وآله وصحبه أجمعين. وبعد فهذه أسئلة أجاب عنها... .مولانا والدى الشّيخ الشّهير نسبته بابن نجيم الحنفي ... .سئل فى عرق الحمار والبغل إذا أصاب الثوب هل يغسل.

Završetak (l. 221a):

آخره: اجاب ان كانت على خصم خاضر كوصي تسمع ويجوز الحكم بها والافلا والله تعالى أعلم بالصّواب.

Prepisao Eyyub, 1075/1664. godine:

وكان الفراغ من كتابة الفتاوى على يد الفقير أيّوب المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف... لسنة خمس وسبعين وألف.

Vlasnik Monlā Šafīq Sayfo zāde, 1250/1834. godine.
Iz Odbora IZ-e Travnik.

TURSKI

6287. R-8466

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Djelo o postupku šeriatskih sudova, na turskom jeziku. To su, ustvari, obrasci za pisanje različitih sudskih rješenja. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbūlī, umro 1100/1688. godine.

Isto kao br. 8260.

Dobrača II, 1879,5, 1934-1938; Ḍayl I, 185; OM II, 301; Karatay, 318; Čayhān II, 750.

Početak (l. 1b):

أوله: فتح أبواب مرادات ايلين خالق الكون صد حمد وسپاس هم رسولنه... بعد ذلك اشبو فقير كم...حاجيب زاده ديمكله معروف محمّد بن مصطفى بن محمود الاستانبولي

Završetak (l. 160a):

آخره: عرضحال صورتدر...نظم...المنة الله تعالى بيك طقصان ايكي ذي الحجه سي غرسنده ياضي دجي تمام اولدي عون حقله حمدا فحمدا ثم حمدا... اشبو بضاعة الحكام اسمي ايله مسمى اولان جمعيتمزدن طالبسني مستفيد ايله امين بحرمة سيد المرسلين.

L. 160: 27,5 x 18 (20,5 x 10,5); 23 retka. *Ta'līq*, krupniji, čitak. Mastilo crno, slabijeg kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom, na mjestima razljeveno. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi zahvaćeni vlagom, neki oštećeni.

Povez kožni sa utisnutim rozetama floralnih motiva na sredini korica i preklopu. Djelimično oštećen na hrbatu.

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na zaštitnom listu 1b na kraju rukopisa oporuka nekog Aḥmada b. Aḥmada iz Ankare.

Vlasnik 'Alī Sam'ī.

Iz zaostavštine Šefket efendije Kurta, muftije iz Tuzle. Za Biblioteku poklonili njegovi nasljednici 1963. godine.

6288. R-8533

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Isto kao 6287.

L:177; 20 x 13,5 (14,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq.* Mastilo crno. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa tanjom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen na hrbatu.

Prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. ʻAbdullah u Erzurumu (Turska).

6289. R-8260

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام

BIḌĀʻA AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Isto kao br. 6287.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في المسلمين والسّابع تحكم بكتاب قاض إذا ورد عليه في مصر كان او في رستاق في قول الشّيخ وفي قول الفقهاء لا يعمل في قاضي الرّستاق.

Završetak (l. 160a):

آخره: عرضحال صورتدر... نفقه واجب اولان سي كمسنه لر ايله إلى اخر العمر خير دعا لر ضميمه، اوراد صبح وشامز اوله سي او مقردر باقي ازره فرمان وحمتلو سلطانم حضرتلرنيكدر العبد الدّاعي له وله العلية محمّد القاضي فلان سابقا.

L. 160; 21 x 14,5 (15,5 x 7); 23 retka. *Taʻlīq*, lijepo složen, pisan vještom rukom. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Papir tamnobijele boje, deblji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa debljom linijom crvene boje. Na marginama ima nešto komentara, pisani naknadno. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom. Na mjestima zahvaćeni vlagom.

Povez kožni, ukrašen sa floralnim motivima sa vanjske strane korica. Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prepisa.

Na listu jedan naslov صك حاجب زاده.

Na zaštitnom listu na početku rukopisa bilješka na turskom jeziku iz iste oblasti kao i djelo.

6290. R-6015

Zbirka (مجموع), *2*

L. 59; 23 x 15,5 (15,5 x 8); 23 retka. *Taʻlīq*, sitan, lijepo složen. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani mastilom crvene boje. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Povez polukožni, sa preklopom. Sa vanjske strane korice obložene ukrasnim papirom.

1. L. 1b-45b

هديّة القضاة

HADIYYA AL-QUḌĀT

Zbirka iz sudske prakse koju je sastavio Ḥalīl an-Niyāzī, čija nam je biografija nepoznata, radeći u sudu Dāwūd paša u Istanbulu, kao uputu kadijama za uspješno obavljanje te dužnosti.

Na l. 1. a naslov djela هدية القضاة.

U nama dostupnim izvorima ne nalazimo djelo pod ovim naslovom, niti pak neke više informacije o sastavljaču, izuzev onoga što je sam rekao u uvodu knjige.

Istina, ovo djelo, je, u nešto proširenoj formi, litografisano u Istanbulu, bez godine izdanja.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين. والصّلوة والسّلام علي سيّدنا محمّد صاحب الشّريعة والدّين. وعلى آله وصحبه أجمعين أمّا بعد بو عبد قليل البضاعة سيّد خليل نيازي قسطنطنية العلية صانها الله تعالى عن البليه ده داود پاشا محكمه سنده من غير إستحقاق ايكنجي كتابت خدمتيله .

Završetak (l. 45b):

آخره: إذا كان عمدا و لو كان خطأً غسل و يصلّي عليه اتّفاقاً و في المنتقي من قتل ظالماً يغسل و يصلّي عليه لأنّه ساع بالفساد و مظلوما لا يغسل و يصلّي عليه شرح مجمع اقتص يغسل و يصلّي عليه و الشهيد لا يغسل و يصلّي عليه والباقي لا ولامنية من مؤيّد زاده في المسائل المتعلّقة بالسرقة.

2. L. 46b-59b

فرائض الاجماليّة

FARĀʼIḌ AL-IĞMĀLIYYA

Prijevod djela *Farāʼiḍ al-iğmāliyya* (vidi br. 6224), od nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 46b):

أوله: ميتكه تركه سنه متعلّق ايدن حقوق مرتبه دورتدر.

Završetak (l. 59b):

آخره: ومن لا يرد عليه مسئله لرنده اولان قواعدات استاذدن كورمكه محتاج اولوب بالكز تحرير ايله قابل بيان اولمديغي اجلدن بوقدر ايله اكتفا اولندي.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, 1251/1835. godine.
Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ا

إجازة الحاجّ أحمد بن محمّد الفلبوى لعبد الله عيني بن علي السّرايى البوسنوي: 6240,1

إجازة الحاجّ عثمان بن عمر الأخسنجوي لمصطفى فهيم بن أحمد الأقحصاري البوسنوي: 6239

إجازة علي رضا بن يوسف ضيا لعبد الله عيني بن علي السّرايى البوسنوي: 6240,2

أحكام الخنثى: 6182,2

أحكام شخصيّة ترجمه وشرحي: 6283

الأحكام المرعيّة فى الأراضى الأميريّة: 6281,1

أراضى متعلّق اولان قانون فتوالريدر: 5903,5

أرجوزة فى الفرائض او المسائل المتشابهة من مسائل الفرائض: 6207,2; 6249,1

أسئلة الفرائض: 6241,2

أسامي رواة : 5909,2

الأشباه والنّظائر: 5885

أشكال الفرائض: 6248,4

إصطلاحات الفقهاء في الكتب في مفاتيح الأبواب والكتب: 5895,1

اللي درت فرض: 6029;6030; 6031,1; 6032,1; 6030 ; 6031.1; 6032,1; 6033,1; 6034,1: 6035,1; 6064,3

أنيس الفقهاء: 5886,1

أيّها الولد: 5872,4; 6068,3

أيّها الولد ترجمه سى: 5899,3

ب

باب شروط الصّلوة (وهى ثمانية): 5819,2; 5840,4; 6065,4

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة): 5900; 5901,1; 5902,1 : 6010,3

بدء الأمالي: 6014,2; 6074,3

بضاعة الحكّام في أحكام الأحكام: 6287; 6288; 6289

بغية الباحث أو الفرائض الرّحبيّة: 6183,1

بهجة الفتاوى: 6156; 6157; 6158; 6159; 6160;6161; 6172,

بوسنه منلاسى مختارى أفنديتك قصيدسيدر: 6269,6

بيان مناجات رسول الله: 6048,3; 6074,5

ت

تبيين المرام في شرح رساله، حمزه أفندي: 6016

تجويد: 6065,3

تجويد قرآن : 6051,3

تجويد قره باش: 6013,2 ; 6027,2

تجويد لمجهول: 6009,3

تجويد لمجهول: 6120,2

التّحفة الإنسيّة لغلق التّحفة القدسيّة: 5869,3; 6249,8

التّحفة القدسيّة: 5869,2

تحفة الملوك: 5840,1; 5897,2

التّحقيق شرح الفرائض السّراجيّة: 6231

ترجمه، إنقاذ الهالكين: 5980,3

ترجمة قصيدة بدء الامالي بالتّركية: 6123,2

ترجمة مسائل تشبيب البنات بالتّركى: 6257,3

ترجيح البيانات للخصالي: 6132,4

ترجيح البيّنات: 6118,2

ترجيح البيّنات: 6118,3

ترجيح البيّنات: 6179,2

تصحيح القدوري: 5826

تفسير آية الكرسي وبعض السّور من جزء العم: 6065,2

تفسير من سورة القدر إلى الناس: 6060,2

تفصيل عقد الفوائد بتكميل قيد الشّرائد: 5866 ; 5865

تلخيص المفتاح: 5886,6

تمهيد القواعد الأصوليّة والفروعيّة لتفريع موائد الأحكام الشّرعيّة: 5884

التّهذيب فى الفرائض: 6182,1

ترجمة الوقاية بالتّركيّة: 5911;5912; 5913

التّوضيح في حلّ غوامض التّنقيح: 5809-5012

تيسير صغير: 6183,8

ج

جامع الإجارتين: 6173

جامع الرّموز في شرح النّقاية: 5848

جامع الفتاوى: 6101; 6102

جامع الفتاوى: 6110

جامع الفصولين: 5868

الجامع الوجيز (أو) الفتاوى البزّازيّة: 6095-6098

جدول تحويل سال وتواريخ مشهورة: 6009,2

جدول مثلّث لعلم الفرائض: 6237; 6238;

جريدة الفرائض: 6268,1; 6269,1

جواهر الفرائض: 6132,3; 6198,3; 6246; 6247,1; 6248,1

جواهر الإسلام: 6236,3; 5988,2; 6010,2; 602-6025; 6026,1; 6027,1;6049,3

ح

حاشية سيّد على: 6245,2

حاشية قول أحمد علي حاشية الخيالي: 5861,3

حاشية يعقوب باشا على صدر الشّريعة: 5849; 5850

حديث أربعين: 6050,2

حديقة الصّلاة في شرح مقدّمة الصّلاة: 5838,2

حقيق الحقائق في شرح رساله، علم حال للبركوي: 6037; 6038,1

حكايت اروك عورتى اوزرنده وعورتك اره اوزرنده اولان حقوق بيانده د ر: 5840,3

حكايت عبد المجيد: 6120,4

حلية العلماء في اختلاف مذاهب الفقهاء: 5828

خ

خدا ربّم: 5914,2; 6031,2; 6033,2; 6034,2; 6035,2 6048,2; 6074,2

خزائن الفتاوى: 6085

خواص الاسماء الحسنى: 5838,3

د

در يكتا : 6039

درّة الفتاوى: 6117

درر الغوّاصّ في علوم الخواصّ: 5827

دعاء سرخ باد: 6048,4

دفينة السّعداء لمن إبتلى في الحكم والإفتاء: 6118,1

ديوان التّورابشتي: 5830,2

ر

رسالة فى تحريم الدّخان: 5901,4

رسالة فى الحساب: 6198,2

رسالة في حقّ الدّخان: 5908

الرّسالة (الخسروية) فى الولاء: 6107,2

الرّسالة السّمرقنديّة فى آداب البحث والمناظرة: 5886,3

رسالة في الصّلاة: 6073

رسالة في ضبط أصول الفرائض: 6223,3; 6248,3

الرّسالة العضديّة فى الوضع: 5886,5

رسالة في طبقات المجتهدين: 5895,3

رسالة في الفرائض: 6253; 6257,1; 6200,2 ; 6251; 6183,2 6226,2

رسالة في فضيلة الصّدقة وأحكامها: 6051,2

رسالة في الهجرة: 5907

رسالة من الهجرة: 6070

الرّسالة المعمولة في كراهة القهوة والدّخان: 5910

رساله في حلّ مشكلات: 5983

رساله شيخ علي أفندي: 6051,1; 6052,1

رساله منظومه خوب ومرغوب: 5984,1

رساله، بي نماز: 6067

رساله، حمزه أفندي: 5899,4; 6011; 6012; 6013,1; 6014,1; 6015,1

رساله، رومي أفندي : 5949,2

رساله، رومي محمّد أفندي: ; 5950,2 5987,2

رساله، قاضي زاده أفندي: 5949,3; 5950,3 ; 5987,3

رسوخ اللّسان فى حروف القرآن : 6183,3

روح الشّروح : 6243 ;6244; 6245,1

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات: 5838,4

ز

زبدة الايمان : 6080
زبدة الفرائض : 6241,1

س

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي: 5898; 5899,1

ش

شرائط الإسلام: 6049,2
شرح اللي درت فرض: 6036
شرح الأمثلة المختلفة: 6068,4
شرح الرّحبية: 6249,7
شرح آمنت بالله للقارصي (بالتّركية): 6007,2
شرح ايساغوجى فى المنطق: 6268,3
شرح تلخيص الجامع الكبير في الفروع: 5894
شرح على رسالة في آداب البحث: 6079,4
شرح السّراجيّة: 6229
شرح العروض الأندلوسى أوتحفة الخليل فى علم الجليل: 6171,2
شرح عقائد النّسفى للتّفتازانى: 6225,2
شرح عوامل المائة: 6225,3
شرح الفرائض السّراجيّة: 6235; 6236,1
شرح الفرائض السّراجيّة: 6247,2
شرح الفرائض السّراجيّة: 6255
شرح الفرائض السّراجيّة المسمّى بالفرائض الشّريفيّة: 6201,2; 6208-6219; 6220,1; 6221,1; 6222,1; 6223,1; 6224,1; 6225,1; 6226,1; 6227,1; 6228,1; 6249,3
شرح الفقه الأكبر لابي المنتهي: 5887,2
شرح القصيدة عمدة المفيد وعدّة المجيد فى معرفة لفظ التّجويد: 6183,7
شرح المنار لأبي البركات النّسفي: 5814
شرح فرائض شهاب الدّين: 6233; 6234
شرح في كتاب أصول الفقه لمجهول: 5815; 5816
شرح قصيدة برده: 5872,2 ; 5872,3
شرح الكافية في النّحو لمجهول: 5861,2
شرح كتاب الفاظ الكفر: 6015,2
شرح كتاب من الفرائض: 6252
شرح مجمع البحرين وملتقى النّيّرين: 5867
شرح مقدّمة أبي اللّيث: 5820,1; 5821,1
شرح مقدّمة الصّلاة: 5873
شرح وصيّتنامه، بركوى: 5951-5978; 5979,1; 5980,1
شرح وقاية الرّواية في مسائل الهداية: 5842-5846
شرح الوقاية لابن الملك : 5847
شرح بوصى كچت: 6236,2
شروط الإسلام: 6075-6078; 6079,1

ص

صرّة الفتاوى: 6112 ; 6113
صفوة الزّبد: 5869,1
صك: 6269,3
صورت خطّ همايون موجبنجه عمل اولنه قانوننامه أراضي: 6281,2; 6282

ض

ضوء السّراج : 6204; 6223,2

ع

عبادات بدنيّه: 5985; 5986
عروض الأندلسي(الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعرية): 5886,8
العقيدة النّسفيّة ـ عقائد النّسفي: 5838,6
عقيقه نك تعريفي: 6066
علم حال: 5901,2
علم حال: 5989,3 ; 6054; 6055
علم حال: 6057
علم حال (قرق يدي فرض): 5899,2; 5980,2; 5988,3; 6063; 6064,1 6065,1
علم حال الحاجّ عبد الوهّاب: 6074,1
علم حال بوسنوي: 6033,3 ; 6053,2 ; 6074,4; 6081-6084
علم حال لسراج الدّين: 5987,1; 5988,1; 5989,1; 5990,1; 6052,2
علم حال لمجهول: 5990,2
علم حال لمجهول: 6058
علم حال لمجهول: 6059
علم حال لمجهول: 6060,1
علم حال لمجهول: 6061,1
علم حال لمجهول: 6062,1
علم حال لمجهول: 6064,2
علم حال لمجهول: 6065,5
علم حال لمجهول: 6056
علم حال: 5914,1
عمل الرّدّ والقسمة والضّرب والتّقسيم: 6224.3
العوامل المائة : 5840,2

غ

غاية الإجمال: 6249,6
غاية الإختصار: 5869.4
غنية ذوي الأحكام في بغية درر الحكّام: 5870

ف

الفتاوى: 6177
الفتاوى: 6180; 6181
فتاوى: 6119
فتاوى لمجهول: 6179,1
فتاوى أبوالسّعود: 6121; 6122; 6123,1
الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة: 6162-6170; 6171,1
فتاوى الاسكوبي: 6127-6129
فتاوى بهائي أفندي: 6136
فتاوى بن تيميّة: 6094,1
الفتاوى الخيريّة لنفع البريّة: 6111
فتاوى رضا (أو) فتاوى السّيّد محمّد رضا الرّومي: 6132,1
فتاوى الزّينيّة: 6248,2; 6286,2
فتاوى سراج الدّين قارئ الهداية (أو) الفتاوى السّراجيّة: 6099,1; 6100,1

فتاوى صنع الله أفندى : 6109

الفتاوى الظاهريّة: 6093

الفتاوى العالمكيريّة ـ الهنديّة: 6114-6116

فتاوى عبد الرّحيم منتشي- زاده: 6155

فتاوى علي أفندي الچتالجوي: 5893,2; 5903,2; 6140-6153: 6154,1

فتاوى قاضيخان (الجلد الأول): 6090-6092

فتاوى قول بش مفتي: 6125

فتاوى كمال پاشا زاده: 6120,1; 6123,3; 6278,3

فتاوى مؤيّد زاده: 6103-6105; 6106,1; 6107,1

فتاوى معروضه: 6178

فتاوى يحيى أفندي منقاري زاده (أو) فتاوى عطائيّة: 6137-6139

فتاوى يحيى چلبي: 6133-6135

الفرائد في حلّ المسائل والقواعد: 5893,1; 5903,1; 5906,1; 6132,2

الفرائض السّراجيّة: 6184-6197; 6198,1; 6199,1; 6200,1; 6201,1; 6202,1; 6203,1; 6249,2; 6256; 6257,4; 6268,2; 6270,3

فرائض وافية: 6254

فرائض الاجماليّة: 6224,2; 6250

فصول الإحكام لاصول الأحكام ـ فصول العمادي: 5839

الفقه الأكبر: 5838,5

فقه الكيداني: 5840,5 : 5872,1; 5989,4; 6014,3

فوائد الأمالي وفرائد اللآلي: 5947,2; 5991-6006; 6007,1; 6008,1; 6009,1; 6010,1: 6062,2

الفوائد العليّة من مسائل الشّريعة الجليّة: 6017-6020

االفوائد المنتخبة من الفتاوى التّاتارخانيّة: 6108

ق

قاضي ايله حرامينك حكايتدر: 5840,8; 6221,2; 6223,4; 6227,2; 6228,2

قاعدة فى تصحيح مسائل الرّدّ: 6221,2; 6223,4; 6227,2; 6228,2

قانون نامه أراضي : 6154,2

قانون نامه جديد سلطان سليمان خان: 5893,4; 5903,4; 6271-6277; 6278,1

قانون نامه جديد ومعتبر: 6269,4

قانون نامه جديد يرلر خصوصى: 6179,3

قانون نامهء سلطان أحمد: 6279

قرق حال فرائض: 6203,4; 6270,2

قصيده سلسله آل عثمان : 6269,5

قطعة من الفرائض: 6222,2; 5883,2

قطعة من الفقه: 5840,6

قطعة من مختصر القدوري: 6183,5

القول الحسن في جواب القول لمن: 5890

ك

كتاب الأخبار في الحديث: 6124,2

كتاب فى الأخلاق: 6094,2

كتاب اوتوز ايكي فرض بيان: 6061,2

كتاب في تجديد الألفاظ: 5886,4

كتاب الجلالى شرح السّراجيّة: 6230

كتاب جواهر الفقه: 5820,2

كتاب في الحجّ: 5909,1

كتاب في الحديث: 6079,2

كتاب الخلاصة (او) كتاب خلاصة الفتاوى: 6086-6089

كتاب الرّسائل الزّينيّة في مذهب الحنفيّة: 6100,2

كتاب شَرْطِ مَحْمَدْ اَفَنْدي: 6053,1

كتاب شروط الصّلوة منظومة بالتّركي: 5902,2

كتاب شريعت اوينه كرپ اولنمك: 5901,3; 6068,1

كتاب الشهابيّة فى الفرائض: 6132,5; 6232; 6249,4

كتاب صلاة بيانده: 6071

كتاب الفتاوى: 5906,2

كتاب الفرائض: 6269,2

كتاب في الفقه: 5980,4

كتاب في الفقه: 6072

كتاب في الفقه: 6079,3

كتاب الكفاية : 6249,5

كتاب المغني: 6069

كتاب مفهوم على الإظهار: 6079,4

كنز الدّقائق: 5862-5864

م

مجلّه أحكام الشّرعيّة: 6285

مجمع الجواهر: 6038,2

مجمع الضّمانات: 6280

مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة: 5948,2

المجوعة الشّريفة من المسائل الفقهيّة: 5905

مجموعة فتاوى: 6126

مجموعة فتاوى: 6174; 6175; 6176

المحاكم الشّرعيّة: 6284

مختصر الفرائض: 6203,3; 5822-5825

مختصر در مكنون: 6040,1

مختصر غنية المتملّي في شرح منية المصلّي: 5853-5860; 5861,1

مدحيّه حضرت علي: 5984,2

مرآة العوالم: 6099,2

مسائل الإستعارة فى الفقه: 6100,3

مسائل أهل السّنّة والجماعة: 6040,2

مسائل تشبيب البنات: 6203,2

مسائل فى الفرائض بالتّركى: 6199,2

المسائل الفقهيّة من الكتب المعتبرة: 6100,4

المسائل المتعلّقة بادب القاضي: 5895,2

المصباح: 6068,2

معجزات محمّد: 6120,5

معدّل الصّلوة: 5887,1

معروضات أبي السّعود في الفتاوى: 6099,3; 5893,3; 5903,3; 6124,1; 6278,2

معيار النّظار في علوم الأشعار: 5886,2
معين القضاة: 6286,1
المفهوم الجديد : 6270,1
مفاتيح الصّلوة وينابيع الحياة: 5891
مقدّمة أبي اللّيث في الصّلوة: 5817; 5818,1; 5819,1; 5950,4
المقدّمة الآجّرومية: 5869,5
المقدّمة الجزريّة بالتّرجمة التّركية: 6183,4
المقدّمة في العبادات: 5896; 5897,1
المقدّمة الغزنويّة: 5834; 5835; 5836; 5837; 5838,1; 6220,2
المقدّمة الواضحة فى عمل المناسخة: 6257,2
ملّت إبراهيم عليه السّلام خصوصنده رساله بديعه : 6015,4
ملتقى الأبحر: 5874-5882; 5883,1
ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات: 5889; 5903,6
منار الأنوار: 5886,7
مناسك الحج: 5982,1
مناسك الحج: 5982,3
مناسك الحجّ لمجهول: 5982,2
منظومة النّسفي في الخلاف: 5829; 5830,1
منظومه، برگلی: 5981
المنهاج ـ شرح فرائض السّجاوندي: 6205; 6206; 6207,1
منية المصلّي وغنية المبتدي: 5819,3; 5851; 5852
موسی حقنده بر حکایه: 5818,2; 6008,2
موعظة: 5887,3
الموعظة: 5821,2
الموعظة: 6120,3
مولد – وسيلة النجاة: 6026,2

ن

نتائج الأفكار (حاشية عزمي زاده علي شرح المنار لابن ملك): 5813
النّتف في الفتاوى: 6106,2
نتيجة الفتاوى: 6172,1
نزهة الرّائد شرح زبدة الفرائض: 6242
نفيسه أخرويّه في ترجمة الصّلوات مسعوديّة: 6028
النّقاية في فقه الحنفيّة: 5904
نقد الدّرر ـ حاشية الواني علي الدّ رر: 5871
نمازلق: 5990,3; 6032,2;6041-6047; 6048,1; 6049,1; 6050,1
النّهاية في شرح الهداية: 5833
نور الإيضاح ونجاة الأرواح : 5892

ه

الهداية في الفقه الحنفي: 5831; 5832
هديّة القضاة: 6290
هذا شرح الأسماء الحسنى: 6015,3

و

واقعات آقكرماني: 6130 ; 6131
واقعات المفتين: 5888

ورد بهاء الدّين (قطعة من الاوراد البهائية): 5840,7
الوسيلة إلى كشف العقيلة: 6183,6
وصيّة رسول اللّه عليه السّلام لفاطمة: 5948,3; 5979,2; 5901,5
وصيّتنامه، برکوي: 5915-5946; 5947,1; 5948,1; 5949,1; 5950,1; 5989
وقاية الرّواية في مسائل الهداية: 5841

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā ʻA

Aḫkām al-ḫunṭā: 6182,1

al-Aḫkām al-marʻiyya fī al-arāḍī al-amīriyya: 6281,1

Aḫkām šaḫṣiyya tarğama wa šarḥī: 6283

Aḥwāl al-arba'īn: 6191*

ʻAmal ar-rad wa al-qisma wa aḍ-ḍarb wa at-taqsīm: 6224,3

al-Amṯila al-muḫtalifa: 6068,4*

Anīs al-fuqahā': 5886,1

al-ʻAqīda an-Nasafiyya - ʻaqā'id an-Nasafī: 5838,6

ʻAqīqanin taʻrīfī: 6066

Araḍī mutʻalliq olan qānūn fatwalardir: 5903,5

ʻArūḍ al-Andalusī (ar-Risāla al-Andalusiyya fī ʻilm al-ʻurūḍ wa'l-awzān aš-šiʻriyya) : 5886,8; 6229*

Asāmī ruwāt: 5909,2

As'ila al-farā'iḍ: 6241,2

al-Ašbāh wa an-naẓā'ir: 5885

Aškāl al-farā'iḍ: 6248,4

'Awāmil al-'atīqa: 5840,2*

al-ʻAwāmil al-mi'a: 5840,2; 6068,2*

Ayyuhā al-walad: 5872,4; 6068,3

Ayyuhā al-walad terğemesī: 5899,3

B

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya sitta): 5901,1; 6010,3; 5900; 5902,1

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya ṯamāniya): 5819,2; 5840,4; 6065,4

Bad' al-amālī: 6014,2; 6074,3; 6123*

Bahğa al-fatāwā : 6172,2; 6156-6161

Bayān munāğāt Rasūlullāh : 6074,5; 6048,3

Bay' wa širā risālası: 5894,4*

Biḍāʻa al-ḥukkām fī āḥkām al-aḥkām: 6287-6289

Bidāya al-mubtadī: 5831*

Buġya al-bāḥiṯ aw al-farā'ḍ ar-raḥbiyya: 6183,1

Būsna munlāsi Muḫtārī efendinin qaṣīdasidir: 6269,6

D

Dafīna as-suʻadā' liman ibtalā fī al-ḥukm wa al-iftā': 6118,1

Ḍaw' as-sirāğ: 6194*; 6204; 6223,2

Dīwān at-Tūrāpuštī: 5830,2

Duʻā' surḫ bād: 6048,4

Dur yekta: 6039

Durar al-ġawwāṣ fī ʻulūm al-ḫawāṣṣ: 5827

Durar al-ḥukkām fī šarḥ ġurar al-aḥkām: 5870*
Durra al-fatāwā: 6117

E

Elli dört farẓ: 6029; 6030; 6031,1; 6032,1; 6033,1; 6034,1; 6035,1; 6064,3

F

al-Fara'id fī ḥall al-masā'il wa al-qawā'id: 5893,1; 5903,1; 5906; 6132,2
Farā'īḍ al-'Iǧmāliyya: 6224,2; 6250
al-Farā'iḍ as-Sirāǧiyya: 6184-6197; 6198,1; 6199,1; 6200,1; 6201,1; 6202,1; 6203,1; 6249,2; 6256; 6257,4; 6268,2; 6270,3
al-Farā'iḍ aš-Šarifiyya: 6194*
Farā'iḍ wāfiya: 6254
Fatāwā: 6119
al-Fatāwā: 6177
al-Fatāwā: 6180
Fatāwā: 6181
Fatāwā 'Abdurraḥīm Mantaši zāde: 6155
Fatāwā Ābū as-Su'ūd: 6121; 6122; 6123,1
al-Fatāwā al-Aḥmadiyya al-Mostāriyya: 6162-6170; 6171,1
al-Fatāwā al-'Ālamġīriyya - al-Hindiyya: 6115-6116
Fatāwā 'Alī efendī al-Čatālǧawī: 5893,2; 5903,2; 6140-6153; 6154,1
Fatāwā Bahā'ī efendī: 6136
al-Fatāwā al-ḫayriyya li naf'i al-bariyya: 6111
Fatāwā Ibn Taymiyya: 6094,1
Fatāwā Kamāl paša-zade: 6120,1; 6123,3; 6278,3
Fatāwā al-maǧhūl: 6179,1
Fatāwā ma'rūḍa: 6178
Fatāwā Mu'ayyad zāde: 6103-6105; 6106,1; 6107,1
Fatāwā Qāḍīḫān: 6090-6092
Fatāwā Qawl baš-muftī: 6125
Fatāwā Riḍā (aw) fatāwā as-sayyid Muḥammad Riḍā ar-Rūmī: 6132,1
Fatāwā Sirāǧuddīn Qāriū al-hidāya (aw) al-fatāwā as-Sirāǧiyya: 6099,1; 6100,1
Fatāwā Ṣun'ullah efendī : 6109
Fatāwā al-Uskūbī: 6127-6129
Fatāwā Yaḥyā Čelebī: 6133-6135
Fatāwā Yaḥyā efendī Minqārī zāde (aw) fatāwā 'Aṭā'iyya: 6137-6139
Fatāwā az-Zāhiriyya: 6093;
Fatāwā az-zayniyya: 6248,2; 6286,2
al-Fawā'id al-'alliyya min masā'il aš-šarī'a al-ǧaliyya: 6017-6020
Fawā'id al-amālī wa farā'id al-la'ālī: 5947,2; 5991-6006; 6007,1; 6008,1; 6009,1; 6010,1; 6062,2
al-Fawā'id al-muntaḫaba min al-fatāwā at-tātārḫāniyya: 6108
al-Fiqh al-akbar: 5838,5; 5985*
Fiqh al-kaydānī: 5840,5; 5872,1; 5989,4; 6014,3; 5873*

Fuṣūl al-iḥkām li-uṣūl al-aḥkām - fuṣūl al-'imādī: 5839

Ġ, Ǧ

Ǧadwal muṯallaṯ li 'ilm al-farā'iḍ: 6237; 6238
Ǧadwal taḥwīl sāl wa tawārīḫ mašhūra: 6009,2
Ǧāmi' al-fatāwā: 6101; 6102
Ǧāmi' al-fatāwā: 6110
Ǧāmi' al-fuṣūlayn: 5868
Ǧami' al-iǧaratayn: 6173
Ǧāmi' ar-rumūz fī Šarḥ an-niqāya: 5848
al-Ǧāmi' al-waǧīz (aw) al-fatāwā al-Bazzāziyya: 6095-6098
Ǧarīda al-farā'īḍ: 6202,2; 6258-6267; 6268,1; 6269,1;
Ǧawāhir al-farā'iḍ: 6132,3; 6198,3; 6236,3; 6246; 6247,1; 6248,1
Ǧawāhir al-islām : 5988,2; 6010,2; 6021-6025; 6026,1; 6027,1; 6049,3
Ġāya al-iḫtiṣār: 5869,4
Ġāya al-iǧmāl: 6249,6
al-Ǧumal fī 'Awāmil al-i'rāb: 6068,2*
Ġunya ḍawī al-aḥkām fī buġya Durar al-ḥukkām: 5870
Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī: 5853*
Ġurar al-aḥkām: 5870*

H, Ḥ, Ḫ

Ḥadīṯ arba'īn: 6050,2
Ḥadīqa aṣ-ṣalā fī šarḥ Muqaddima aṣ-ṣalā: 5838,2
Hadiyya al-quḍāt: 6290
Ḥalabī ṣaġīr: 5853*
Ḥaqīq al-ḫaqā'iq fī šarḥ Risale-i 'ilm-i ḥal li al-Birġiwī: 6037; 6038,1
Ḥāšiya Qawl aḥmad 'alā ḫāšiya al-Ḫayālī: 5861,3
Ḥāšiya Sayyid 'Alī: 6245,2
Ḥāšiya Ya'qūb-pāša 'alā Ṣadr aš-šarī'a: 5849; 5850
Ḫawāṣ al-asmā' al-ḥusnā: 5838,3
Ḥāẓā šarḥ asma' al-ḥusnā : 6015,3
Ḫazā'in al-fatāwā: 6085
al-Hidāya fī al-fiqh al-Ḥanafī: 5831; 5832
Ḥikāyat 'Abd al-Maǧid: 6120,4
Ḥikāyat arun 'awratī ūzarinda wa 'avratin ara uzarinda olan ḥuqūq bayānda dir ... : 5840,3
Ḫodā rabbum: 5914,2; 6031,2; 6033,2; 6034,2; 6035,2; 6048,2; 6074,2
Ḥulya al-'ulamā' fī iḫtilāf maḏāhib al-fuqahā': 5828

I, Ī, 'I

'Ibādāt-i badaniyya: 5985; 5986
Iǧāza 'Ālī Riḍā b. Yūsuf Ḍiyā li 'Ablullah 'Aynī b. 'Ālī as-Sarāyī al-Bosnawī: 6240,2
Iǧāza al-ḥāǧ Aḥmad b. Muḥammad Fīlībawīli 'Ablullah 'Aynī b. 'Alī as-Sarāyī al-Bosnawī: 6240,1
Iǧāza al-ḥāǧ 'Uṯmān b. 'Umar al-Aḫsanǧawīli Muṣṭafā Fahīm b. Aḥmad al-Aqḫiṣārī al-Bosnawī: 6239

'Ilm-i ḥāl: 5901,2
'Ilmi ḥāl: 5914,1
'Ilm-i ḥāl : 5989,3
'Ilm-i ḥāl : 6054
'Ilm-i ḥāl : 6055
'Ilm-i ḥāl : 6057
'Ilm-ı ḥāl-ı Birgiwī: 5915*
'Ilm-i ḥāl Busnawī: 6033,3; 6053,2; 6074,4; 6081-6084
'Ilmi ḥāl al-ḥāğğ 'Abdulwahhāb: 6074,1
'Ilm-i ḥāl (qirq yedi farḍ): 5899,2
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 5990,2
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6056
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6058
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6059
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6060,1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6061,1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6062,1
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6064,2
'Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 6065,5
'Ilm-i ḥāl - muḫtaṣar ḥulwiyyāt: 5980,2; 5988,3; 6063; 6064,1; 6065,1
'Ilm-i ḥāl li Sirāğuddīn: 5987,1; 5988,1; 5989,1; 5990,1; 6052,2
Iṣṭilāḥāt al-fuqahā' fī al-kutub fī mafātīḥ al-abwāb wa al-kutub: 5895,1

K

Kanz ad-daqā'iq: 5862-5864; 5893,1*
al-Kaydāniyya fī al-fiqh: 5840,5*; 5873*
Kirk ḥāl farā'iḍ: 6203,4; 6270,2
Kiṭ'a min al-fiqh: 5840,6
Kitāb al-aḫbār fī al-aḥādīṯ: 6124,2
Kitāb fī al-aḫlāq: 6094,2
Kitāb al-farā'iḍ: 6269,2
Kitāb al-fatāwā: 5906,2
Kitāb fī al-fiqh: 5980,4
Kitāb fī al-fiqh: 6072
Kitāb fī al-fiqh: 6079,3
Kitāb al-Ğalālī-šarḥ as-Sirāğiyya: 6230
Kitāb Ğawāhir al-fiqh: 5820,2
Kitāb fīl-ḥadīṯ: 6079,2
Kitāb fī al-ḥağğ: 5909,1
Kitāb al-ḫulāṣa (aw) kitāb ḫulāṣa al-fatāwā: 6086-6089
Kitāb al-kifāya: 6249,5
Kitāb mafhūm 'alā al-iẓhār: 6079,5
Kitāb al-Muġnī: 6069
Kitāb otuz ikī farḍ bayān: 6061,2
Kitāb ar-rasā'il az-Zayniyya fī maḏhab al-Ḥanafiyya: 6100,2
Kitāb ṣalāt bayāninda: 6071
Kitāb-i šarī'at evine kerp evlenmek: 5901,3; 6068,1
Kitāb šarṭi Maḥmad efendī: 6053,1
Kitāb aŠ-Šihabiyya fī al-farā'iḍ: 6132,5; 6249,4
Kitāb Šurūṭ aṣ-ṣalā manẓūma bi at-turkī: 5902,2
Kitāb tağdīd al-alfāẓ: 5886,4

M

Madḥiyya ḥaḍrat 'Alī: 5984,2
Mağalla Aḥkām aš-šar'iyya: 6285
Mağma' al-anhur: 5874*

Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 5867*
Mağma' aḍ-ḍamānāt: 6280
Mağma' al-ğawāhir: 6038,2
Mağmū'a aḥādīṯ ma' at-tarğama at-turkiyya: 5948,2
Māğmu'a-i fatāwā: 6126
Māğmu'a-i fatāwā: 6174
Māğmu'a-i fatāwā: 6175
Māğmu'a-i fatāwā: 6176
al-Mağmū'a aš-šarīfa min al-masā'il al-fiqhiyya: 5905
Mafātīḥ aṣ-ṣalā wa yanābī' al-ḥayā: 5891
al-Mafhūm al-ğadīd: 6270,1
al-Maḥākim aš-Šar'iyya: 6284
Malğa' al-quḍāt 'inda ta'āruḍ al-bayyināt: 5889; 5903,6
Manār al-anwār: 5886.7
Manāsik al-ḥağğ: 5982,1; 5982,3
Manāsik al-ḥağğ li maǧhūl: 5982,2
Manāsik-i šayḫ Sinān: 5981,2*;
Manẓūma an-Nasafī fī al-ḫilāf: 5829; 5830,1
Manẓūme-i Birgilī: 5981
Ma'rūḍāt Abū as-Su'ūd fī al-fatāwā: 5893,3; 5903,3; 6099,3; 6124,1; 6278,2
Masā'il ahl as-sunna wa al-ğamā'a: 6040,2
Masā'il fī al-farā'iḍ bi at-turkī: 6199,2
Masā'il al-fiqhiyya min al-kutub al-mu'tabara: 6100,4
Masā'il al-isti'āra fī al-fiqh: 6100,3
al-Masā'il al-muta'allaqa bi adab al-qāḍī: 5895,2
Masā'il tašbīb al-banāt: 6203,2
Maṭālib al-muṣallī: 5840,5*; 5873*
al-Maw'iza: 5821,2
al-Maw'iẓa: 5887,3
al-Maw'iẓa: 6120,3
Mawlid wasīla an-nağāt: 6026,2
Millat Ibrāhīm 'alayh as-salām ḫuṣūṣinda risāla badī'a: 6015,4
al-Minhāğ - šarḥ farā'id as-Sağāwandī: 6205; 6206; 6207,1
Mir'āt al-'awālim: 6099,2
al-Miṣbāḥ : 6068,2
Mi'yār an-nuẓẓār fī al-'Ulūm al-aš'ār: 5886,2
Mu'addil aṣ-ṣalā: 5887,1
Mu'ğizāt Muḥammad: 6120,5
Muḫtaṣar dur maknūn: 6040,1
Muḫtaṣar al-farāīḍ: 6203,3
Muḫtaṣar Ġunya al-mutamallī fī šarḥ Munya al-muṣallī,: 5853-5860; 5861,1
Muḫtaṣar al-Qudūrī: 5822-5825
Muḫtaṣar al-wiqāya: 5848*
Mu'īn al-quḍāt: 6286,1
Multaqā al-abḥur: 5874-5882; 5883,1
Munya al-muṣallī wa ẓunya al-mubtadī: 5853*
Muqaddima Abū al-Layṯ fī aṣ-ṣalā: 5817; 5818,1; 5819,1; 5950,4
al-Muqaddima al-āğurrūmiyya: 5869,5
al-Muqaddima al-ġaznawiyya: 5834- 5837; 5838,1; 6220,2

al-Muqaddima al-ġazariyya bit-tarğama at-turkiyya: 6183,4
al-Muqaddima fī al-'ibādāt: 5896; 5897,1
Muqaddima aṣ-ṣalā; 5840,5*; 5873*
al-Muqaddima al-wāḍiḥa fī 'amal al-munāsaḫa: 6257,2
Munya al-muṣallī wa ġunya al-mubtadi: 5819,3; 5851; 5852
Mūsā ḥaqinda bir ḥikāya: 5818,2; 6008,2

N

Nafīsa uḫrawiyya fī tarğama aṣ-Ṣalawāt mas'ūdiyya: 6028
Namāzlik : 6032,2; 5990,3; 6041-6047; 6048,1; 6049,1; 6050,1
Naqd ad-durar - ḥāšiya al-Wānī 'alā ad-Durar: 5871
Natā'iğ al-afkār (ḥašiya 'Azmī zāde 'alā Šarḥ al-manār li'bn Malik: 5813
Natīğa al-fatāwā: 6172,1
an-Nihāya fī šarḥ al-Hidāya: 5833
an-Niqāya : 5848*
an-Niqāya fī fiqh al-Ḥanafiyya: 5904
Nūr al-īḍāḥ wa nağāt al-arwāḥ: 5892
an-Nutaf fī al-fatāwā: 6106,2
Nuzha ar-rā'id šarḥ zubda al-farā'iḍ : 6242

Q

Qā'ida fī taṣḥīḥ masā'il ar-radd: 6221,2; 6223,4; 6227,2; 6228,2
Qāḍī ila ḥaramiyanin ḥikāyātıdir: 5840,8
Qānūn nāma arāḍī: 6154,2
Qanūn nāma ğadīd mu'tabar: 6269,4
Qānūn nāma ğadīd sulṭān Sulaymān ḫān : 6271-6277; 6278,1; 5893,4; 5903,4
Qānūn nāma ğadīd yarlar ḫuṣūṣī: 6179,3
Qānūn nāme-i sulṭān Aḥmad: 6279
Qasīda silsila Āli 'Uṯmān: 6269,5; 6269,6*
al-Qawl al-ḥasan fī ğawāb al-qawl liman: 5890
Qiṭ'a min al-farā'iḍ: 5883,2
Qiṭ'a min al-farā'iḍ: 6222,2
Qiṯ'a min muḫtaṣar al-qudūrī: 6183,5

R

Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt: 5838,4
ar-Risāla al-'aḍudiyya fī al-waḍ': 5886,5
Risāla fī ḍabṭ uṣūl al-farā'iḍ: 6223,3; 6248,3
ar-Risāla (al-ḫusrawiyya fī al-wilā': 6107,2
Risāla fī faḍīla aṣ-ṣadaqa wa aḥkāmuhā: 6051,2
Risāla fī al-farā'iḍ: 6183,2; 6226,2

Risāla fī al-farā'iḍ: 6200,2
Risāla fī al-farā'iḍ: 6251
Risāla fī al-farā'iḍ: 6253
Risāla fī al-farā'iḍ: 6257,1
Risāla fī ḥall-i muškilāt: 5983
Risāla fī ḥaqq ad-duḫān: 5908
Risāla fī al-hiğra: 5907
Risāla min al-hiğra: 6070
Risāla fī al-ḥisāb: 6198,2
ar-Risāla al-ma'mūla fī karāha al-qahwa wa ad-duḫān: 5910
Risāla-i manẓūma ḫūb wa marġūb: 5984,1
Risālā fī aṣ-ṣalāt: 6073
ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara: 5886,3
Risāla-i šayḫ 'Ālī efendī: 6051,1; 6052,1
Risāla fī ṭabaqāt al-muğtahidīn: 5895,3
Risāla fī taḥrīm ad-duḫān: 5901,4
Risāla-i bī-namāz: 6067
Risāla-ı Birgiwī: 5915*
Risāla-i Ḥamza efendī: 5899,4; 6011; 6012; 6013,1; 6014,1; 6015,1
Risāle-i Rūmī efendī: 5949,2
Risāle-i Rūmī Muḥammad efendī: 5950,2; 5987,2
Risale Qāḍī zāde efendī: 5949,3; 5950,3; 5987,3
Rūḥ aš-šurūḥ: 6243; 6244; 6245,1
Rusūḫ al-lisān fī ḥūrūf al-qur'ān: 6183,3

S, Ṣ

Ṣafwa az-zubd: 5869,1
Ṣakk: 6269,3
Siraġiyya; 6229*
Ṣurra al-fatāwā: 6112; 6113
Sirāğ al-muṣallī wa badr al-mubtadī wa muntahī : 5898; 5899,1
Ṣūrra ḫaṭṭ humāyūn mūġibinğa ōlūna qānūn nāma arāḍī: 6281,2; 6282

Š

Šarā'iṭ al-islām: 6049,2
Šarḥ allī dort farḍ: 6036
Šarḥ āmantu billāh li'l-Qārṣī : 6007,2
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa: 6068,4
Šarḥ 'aqa'id an-Nasafī li at-Taftāzānī: 6225,2
Šarḥ al-'arūḍ al-Andalūsī aw Tuḥfa al-ḫalīl fī 'ilm al-ğalīl: 6171,2
Šarḥ al-'Awāmil al-mi'a: 6225,3
Šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya : 6235
Šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya : 6236,1
Šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya : 6255
Šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya: 6247,2
Šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya al-musammā bi al-farā'iḍ aš-Šarifiyya: 6201,2; 6208-6219; 6220,1; 6221,1; 6222,1; 6223,1; 6224,1;

6225,16226,1; 6227,1; 6228,1; 6249,3
Šarḥ Farā'iḍ Šihabuddīn: 6233; 6234
Šarḥ al-Fiqh al-akbar li-Abū al-Muntahā: 5887,2
Šarḥ Īsāġūġī fī al-manṭiq: 6268,3
Šarḥ Kāfiya fī an-naḥw li maǧhūl: 5861,2
Šarḥ kitāb alfāẓ al-kufr: 6015,2
Šarḥ kitāb min al-farā'iḍ: 6252
Šarḥ fī kitāb uṣūl al-fiqh li maǧhūl: 5815; 5816
Šarḥ Maǧma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn : 5867
Šarḥ al-Manār li Abū al-Barakāt an-Nasafī: 5814
Šarḥ Muqaddima Abū al-Layṯ: 5820,1; 5821,1
Šarh Muqaddima aṣ-ṣalā: 5873
Šarḥ Qaṣīda al-burda: 5872,2; 5872,3
Šarḥ al-qaṣīda 'Umda al-mufīd wa 'udda al-maǧīd fī ma'rifa lafẓ at-taǧwīd: Šarḥ ar-raḥbiyya: 6249,7
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ: 6079,4
Šarḥ as-Sirāǧiyya: 6229
Šarḥ talḫīṣ al-Ǧāmi' al-kabīr fī al-Furū': 5894
Šarḥ Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-Hidāya: 5842-5846
Šarḥ yaṣī kaǧat: 6236,2
Šarḥ-i Waṣiyyatnāma-i Birgiwī: 5951-5978; 5979,1; 5980,1 6183,7
Šarḥ al-Wiqāya li'bn al-Malak: 5847
Šurūṭ al-islām: 6075-6078; 6079,1
Šurūṭ aṣ-ṣalā: 5840,5*; 5873*

T

Tabyīn al-marām fī šarḥ Risāla-i Ḥamza efendī: 6016
Taǧwīd: 6065,3
Taǧwīd-i Qarabāš: 6013,2; 6027,2
Taǧwīd-i Qur'ān: 6051,3
Taǧwīd li maǧhūl: 6009,3
Taǧwīd li maǧhūl: 6120,2
at-Tahḏīb fī al-farā'iḍ: 6182,2
Tafṣīl 'iqd al-fawā'id bi-takmīl qayd aš-šarā'id: 5865; 5866
at-Taḥqīq šarḥ al-Farā'iḍ as-Sirāǧiyya : 6231
Tafsīr āya al-Kursī wa ba'ḍ suwar min ǧuz al-Amm: 6065,2
Tafsīr min sūra al-Qadar ilā an-Nās: 6060,2
Talḫīṣ al-miftāḥ : 5886,6
Tamhīd al-qawā'id al-uṣūliyya wa al-furū'iyya litafrī' mawā'id al-aḥkām aš-šar'iyya: 5884
Tarǧama masā'il tašbīb al-banāt bit-turkī: 6257,3
Tarǧama qaṣīda Bad' al-amālī bi't-turkiyya: 6123,2
Tarǧama al-Wiqāya bi't-turkiyya: 5911-5913
Tarǧama Inqāḏ al-hālikīn: 5980,3
Tarǧīḥ al-bayyināt: 6118,2
Tarǧīḥ al-bayyināt: 6118,3
Tarǧīḥ al-bayyināt: 6179,2
Tarǧīḥ al-bayānāt li'l-Ḥiṣālī: 6132,4
Taṣḥīḥ al-Qudūrī: 5826
Taysīr ṣaġīr: 6183,8
at-Tawḍīḥ fī ḥall ġawāmiḍ at-tanqīḥ: 5809-5812
at-Tuḥfa al-insiyya li ġalq at-Tuḥfa al-qudusiyya: 5869,3; 6249,8
Tuḥfa al-mulūk: 5840,1; 5897,2
at-Tuḥfa al-qudusiyya: 5869,2

U, 'U

'Unwān al-mašrū'āt wa ẓayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā: 5840,5*; 5873*
Urǧūza fī al-farā'iḍ alal-masā'il al-mutašābiha min masā'il al-farā'iḍ: 6207,2; 6249,1

W

Wāqi'āt al-muftīn: 5888
Wāqi'āt Āqkarmānī: 6130; 6131
al-Waṣīla ilā kašf al'aqīla: 6183,6
Waṣiyyat-i Rasūlillāh li Fāṭima: 5901,5; 5948,3; 5979,2
Waṣiyyatnāma: 5915* ; 6022*
Waṣiyyatnāma-i Birgiwī: 5915-6946; 5947,1; 5948,1; 5949,1; 5950,1; 5989,2
al-Wiqāya : 5848*
Wiqāya ar-riwāya fī masā'il al-hidāya: 5841; 5842*; 5849*
Wird Bahā'uddīn (fragment iz djela al-Awrād al-Bahā'iyya): 5840,7

Z

Zubda al-aymān: 6080
Zubda al-farā'iḍ: 6241,1

INDEKS AUTORA

A,'Ā

'Abdulbarr b. Muḥammad b. aš-Šiḥna al-Ḥalabī: 5865
'Abdulġaffār b. Ramaḍān: 6126
'Abdulġaniyy: 5905
'Abdulḥalīm al-Muskirī: 6233;
'Abdullāh b. 'Abdul'azīz al-Bālīkesirī ar-Rūmī, aṣ-Ṣilāḥī: 6036
'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, Abū al-Barakāt: 5862; 5886,7
'Abdullah 'Aynī b. 'Alī As-Sarāyī Al-Bosnawī: 6240,1*
'Abdullāh b. Ḥasayn an-Nāṣiḥī, Abū Muḥammad: 5827
'Abdullāh b. Muḥammad el-Yenišeheri, Šayḫ al-Islām, Abū al-Faḍl: 6156
'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. Amīnuddīn b. al-Malak Ibn Firište, Firišteoğlu: 5814; 5847; 5867
'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūġī: 6225,3
'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammad al-Ḥalabī, Naqīb-zāde: 5888
'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī, Abū Bakr: 5840,2; 6225*
'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepćewī: 6074,1
'Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.'Abdulwahhāb al-Ḫuzūġī az-Zinǧānī, al-Ḥazraǧī, 'Izuddīn: 5886,2
'Abdurraḥīm b. 'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulġalīl al-Marġinānī, al-Farġānī, as-Samarqandī, al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ Zaynuddīn: 5839
'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad, al-Iğī,'Aḍuddīn: 5886,5
'Abdurraḥmān b. 'Alī al-Almāsiyawī, Mu'ayyad-zāde: 6103
'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, al-Ḫiṣālī: 6118,2;
'Abdurraḥīm efendī Muntašī-zāde; 6155
'Abdurraḥmān Qarabāšī (Šayḫ): 6013,2;
Abū al-Barakāt = 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfiẓuddīn,
Abū Ḥafṣ = 'Umar b. Muḥammad an-Nasafī, Nağmuddīn
Abū Ḥāmid = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī,

Abū Ḥanīfe = Nu'mān b. Ṯābit

Abū al-Layṯ, = Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā,

Abū as-Su'ūd = Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-'Imādī,

Abū Šuǧǧā' = Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad al-Aṣbihānī,

al-Adirnawī = Maḥmad b. Ibrāhīm al-Ġūlšanī , Kāmī, Darwīš

Aḥmad 'Ārif Ḥikmat, šayḫul-islām: 6281,1

Aḥmad al-Bar'amī, (Šayḫ): 6249,5

Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām b. 'Abullah b. Taymiyya: 6094,1

Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Būnī (Šayḫ), Abū al-'Abbās: 5838,3

Aḥmad, al-Ḥāǧǧ, muftī: 6118,1

Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad al-Aṣbihānī, Abū Šuǧǧā': 5869,4

Aḥmad b. Ḥusayn b. Ḥasan ar-Rumalī, aš-Šāfi'ī: 5869,1

Aḥmad b. al-Kātib Biğān Yaziğīoğlu: 6040,1*

Aḥmad b. Maḥmūd al-Adīb al-Ḥakīm al-Maqqarī, Šamsuddīn: 6183,7

Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, Šihābuddīn: 6205

Aḥmad b. Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥanafī: 6085

Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ǧa'far b. Ḥamdān al-Baġdādī, al-Qudūrī: 5822;

Aḥmad b. Muḥammad Fīlībawī : 6240,1

Aḥmad b. Muḥammad b. 'Imād b. 'Alī Ibn al-Hā'im, Šihābuddīn: 5869,2

Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnisāwī: 5887,2

Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī: 6117; 6162

Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī, al-Kāšānī: 5834

Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī al-'Imādī, Abū as-Su'ūd: 5893,3; 6121;

Aḥmad b. Muḥammad, Rūmī, Aqḥiṣārī, Ṣaruḥānī: 5949,2

Aḥmad b. Muṣṭafā Bilālī: 6174

Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl: 5873

Aḥmad b. Muṣṭafā La'alī: 5872,2; 6123,2

Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, Ibn Kamāl-paša: 5840,5*; 5893,4; 5895,3; 6120,1; 6126;6132,3; 6235; 6237,3; 6248,4

al-Aḫsanǧawī = Uṯmān b. 'Umar

'Alī, (Šayḫ): 6051,1

'Alī b. 'Abdullāh aq-Qarmānī: 6130; 6131

'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulǧalīl al-Farġānī al-Marġīnānī al-Ḥanafī, Burhānuddīn: 5831

'Alī b. Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī, Abū al-Ḥasan: 6106,2

'Alī b. Muḥammad b. 'Abd aṣ-Ṣamad as-Saḫāwī ,'Ilmuddīn: 6183,6

'Alī b. Muḥammad b.'Alī al-Ǧurǧānī, As-Sayyid aš-Šarīf: 6201,2; 6247,2*; 6255

'Alī b. Muḥammad al-Čatālǧawī, Šayḫ al-Islām: 5893,2

'Alī b. Muslim ad-Dimiškī, aš-Šayḫ, Abū Ḥasan: 6182,2

'Alī Riḍā b. Yūsuf Ḍiyā: 6240,2

'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī (Šayḫ) : 5951

'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farẓānī, Sirāǧuddīn Abū, Muḥammad: 6014,2;

'Aḍuddīn = 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad, al-Iǧī,

al-Andalusī = Muḥammad b. Ǧayš al-Anṣārī

Aqḥiṣārī = Aḥmad b. Muḥammad, Rūmī , ,Ṣaruḥānī

al-Āqḥiṣārī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Būsnawī (Pruščak)

'Ārif b. Maḥmad Emīn Muḥammad, ar-Rūmi, al-Ḥanafī, Mašram zāde: 6173

al-Aṣbihānī = Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad, Abū Šuǧǧā'

Askīšahirī = 'Uṯmān b. Mūsā, Askīšahirī

'Aṭā'ullah: 6180

'Aṭā'ullāh b. Yaḥyā, Mawlā, Naw'ī zāde: 5890

'Azabagić = Muḥammad Tawfīq

'Azmī-zāde = Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad

B

Badr ar-Rašīd = Muḥammad b. Ismā'īl b. Muḥammad

Bahā'ī = Muḥammad b. 'Abd al-'Azīz b. Sa'duddīn ar-Rūmī, al-Ḥanafī

Al-Bālīkesrī = 'Abdullāh b. 'Abdul'azīz ar-Rūmī, aṣ-Ṣilāḥī:

Bālī-zāde (Balić) = Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf ar-Rūmī

al-Bar'amī = Aḥmad, (Šayḫ): 6249,5

Bilālī = Aḥmad b. Muṣṭafā Bilālī

al-Birgavī = Muḥammad b. Pīr 'Alī

al-Būnī = Aḥmad b. 'Alī Yūsuf (Šayḫ), Abū al-'Abbās

Burhān aš-Šarī'a = Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī,

Č

Čalabī = Sulaymān Bursalī, Čalabī

al-Čatālǧawī = 'Alī efendī b. Muḥammad , Šayḫ al-Islām

D

Dāwud b. Muḥammad al-Qārṣī: 6007,2

Derendelī = Ḥamza-efendī Derendelī

ad-Dimiškī = ‘Alī b. Muslim, aš-Šayḫ, Abū Ḥasan
ad-Dimišqī = Muḥyuddīn b. ad-Dimišqī
ad-Dumnawī = Ḥasan b. Naṣūḥ (Duvnjak) al-Bosnawī

E

Emīr-efendī = Muṣṭafā b. as-Sayyid ‘Abdullāh, Ṭarīqatǧī, (Šayḫ)
Erzerūmī = Ibrāhīm Ḥaqqī, Erzerūmī

F

Faḍlullāh b. al-Ḥusayn at-Tūrapuštī, Šihabuddīn: 5830,2
al-Farġānī = ‘Abdurraḥīm b. Alī b. Abū Bakr b. ‘Abdulǧalīl al-Marġinālī, as-Samarqandī, al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ, Zaynuddīn
al-Farġānī = Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzǧānī Qāḍīḫān, Fahruddīn
al-Farḍī = Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī, al-Kalābāḏī, Šamsuddīn, (Šayḫ)
al-Fārūqī = Ḫayruddīn b. Aḥmad b. Nūruddīn ‘Alī b. Zaynuddīn al-Ayyūbī al-‘Alīmī
Fīlībawī = Aḥmad b. Muḥammad
Firišteoğlu: = Abdullaṭīf b. ‘Abdul‘azīz b. Amīnuddīn b. al-Malak Ibn Firište

G, Ġ, Ǧ

al-Ǧalāli: 6230
al-Ġālībōlī = Muṣṭafā b. Aḥmad b. ‘Abd al-Mawlā, ar-Rūmī
Ǧamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib: 5861,2*
Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn: 5889; 6280
al-Ġazālī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī , Abū Ḥāmid
al-Ǧazarī = Muḥammad b. Muḥammad aš-Šāfi‘ī
al-Ġaznawī = Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa‘īd , al-Kāšānī
Ġiyāṯuddīn = Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad
al-Güzelḥiṣārī = Muṣṭafā b. Muḥammad an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī
al-Ġülšanī = Maḥmad b. Ibrāhīm al-Adirnawī, Kāmī, Darwīš
al-Ǧurǧānī = ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān, Abū Bakr
al-Ǧurǧānī = ‘Alī b. Muḥammad b.‘Alī As-Sayyid aš-Šarīf

H, Ḥ, Ḫ

Ḥāǧibzāde = Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Istanbūlī
Ḫalīl an-Niyāzī: 6290
Ḫalīl b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī, Ṣolaq zāde: 6171,2
al-Ḫalwatī = Sa‘dullāh, (Šayḫ)
Ḥamza-efendī Derendelī: 5899,4
Ḥasan b. ‘Ammār b. ‘Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā’ī, Abū al-Iḫlāṣ: 5870; 5892

Ḥasan b. Ḥasan b. Aḥmad Spāhō zāde: 6079,4
Ḥasan al-Kātī Ḥusāmuddīn: 6268,3
Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzǧānī al-Farġānī Qāḍīḫān, Fahruddīn: 6090
Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī (Duvnjak) al-Bosnawī: 6038,2
Ḥasan Riḍā: 6283
Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Pruščak): 5838,2; 5838,4;
al-Ḫazraǧī = ‘Abdulwahhāb b. Ibrāhīm b.‘Abdulwahhāb al-Ḫuzūǧī az-Zinǧānī, ‘Izuddīn
al-Ḫiṣālī = ‘Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī, ar-Rūmī,
al-Ḫorāsānī = Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn
Huǧǧa al-islām = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid
al-Ḥusayn b. ‘Alī b. Ḥaǧǧāǧ as-Saġnāqī al-Ḥanafī: 5833
Ḥusayn al-‘Āmādī: 6221,2
Ḫayruddīn b. Aḥmad b. Nūruddīn ‘Alī b. Zaynuddīn al-Ayyūbī al-‘Alīmī al-Fārūqī: 6111

I

Ibn Abū Ṭālib = Muḥammad b. Maḥmūd b. ‘Alī b. Šihābuddīn, Abū Ḥāmid
Ibn Āǧurrūm = Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī, Abū ‘Abdullah,
Ibn Bazzāzī = Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī al-Ḥanafī, Ḥāfiẓuddīn
Ibn al-Hā’im = Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Imād b. ‘Alī Šihābuddīn
Ibn Firište = Abdullaṭīf b. ‘Abdul‘azīz b. Amīnuddīn b. al-Malak, Firišteoğlu;
Ibn Kamāl-paša = Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī,
Ibn Nuǧaym = Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Miṣrī al-Ḥanafī
Ibn Qāḍī Simawna = Maḥmūd b. Isrā’īl b. ‘Abdul‘azīz al-Ḥanafī,
Ibn Quṭlūbuġa = Qāsim b. ‘Abdullāh al-Ḥanafī
Ibn Taymiyya = Aḥmad b. ‘Abdulḥalīm b. ‘Abdussalām b. ‘Abullah b. Taymiyya
Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī: 5914,2
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 5874; 6108
al-Iǧī = ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad b. ‘Abdulġaffār b. Aḥmad, ‘Aḍuddīn
al-‘Imādī = Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Askalībī, Abū as-Su‘ūd

Imām al-Hudā = Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Abū al-Layt̠,
Imāmi zāde = Muḥammad As'ad ef. b. 'Abdullāh, al-Qonawī, al-Ḥanafī
Isḥāq b. 'Abdullah: 5985*

K

al-Kāfī = Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Āqḥiṣārī al-Būsnawī (Pruščak)
al-Kalābāḏī = Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī al-Farḍī, Šamsuddīn, (Šayḫ)
al-Kalūḏānī = Maḥfūẓ b. Aḥmad b. Ḥasan b. Aḥmad
al-Karmānī = Muḥammad b. Yūsuf
al-Kāšānī = Aḥmad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Sa'īd al-Ġaznawī,
al-Kāšġarī = Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī , Sadīduddīn
'al-Kinānī = Omar b. 'Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī ,Sirāğuddīn, Abū Ḥafṣ
al-Kaydānī = Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil
Krk Emre, al-Ḥumaydī, al-Ḥanafī: 6101

L

La'alī = Aḥmad b. Muṣṭafā La'alī
Luṭfī b. 'Abdul-mu'īn: 5914,1
Luṭfullāh an-Nasafī, al-Fāḍil al-Kaydānī: 5840,5

M

al-Maġnisāwī = Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnisāwī
al-Maḥbūbī = Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm Burhān aš-Šarī'a
Mahdawī, Tartūsī: 6094,2
Maḥfūẓ b. Aḥmad b. Ḥasan b. Aḥmad al-Kalūḏānī: 6182,1
Maḥmūd efendī b. Muḥammad el-Galipoljī: 5893,2*
Maḥmūd b. Isrā'īl b. 'Abdul'azīz al-Ḥanafī, Ibn Qāḍī Simawna: 5868
Maḥmūd b. 'Ubaydullāh b. Ibrāhīm al-Maḥbūbī, Burhān aš-Šarī'a: 5841; 5842*
al-Maqqarī = Aḥmad b. Maḥmūd al-Adīb al-Ḥakīm, Šamsuddīn
al-Marġinānī = 'Abdurraḥīm b. Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulğalīl al-Farġānī, as-Samarqandī, al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ Zaynuddīn
Mas'ūd b. 'Omar at-Taftazānī: 6225,2
Mašram zāde = 'Ārif b. Maḥmad Emīn Muḥammad, ar-Rūmi, al-Ḥanafī,
Minqārī-zāde = Yaḥyā efendī, Šayḫ al-Islām
Mu'ayyad-zāde = 'Abdurraḥmān b. 'Alī al-Amāsiyawī,
Mufaḍḍal b. 'Umar al-Aḥbārī, At̠īruddīn: 6268,3*
Muḥammad b. 'Abbād b. Malakdād al-Ḫilātī: 5894*
Muḥammad b. 'Abdul'azīz b. Sa'duddīn ar-Rūmī, al-Ḥanafī, Bahā'ī: 5893,4: 6136

Muḥammad b.'Abdurraḥmān b.Aḥmad b. Muḥammad al-Qazwīnī: 5886,6
Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī al-Kalābāḏī al-Farḍī, Šamsuddīn, (Šayḫ): 6204
Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh: 5840,1
Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Ḥusayn ar-Raḥbī aš-Šafi'ī: 6183,1; 6249,7*
Muḥammad b.'Alī at̠-Nit̠ārī al-Qayṣarī: 6017
Muḥammad b. Amīnuddīn 'Abdul'azīz b. Muḥammad aš-Šīrāzī, Ḍiyā'ddīn, Abū Maḥmūd: 6028
Muḥammad As'ad ef. b. 'Abdullāh, Imāmi zāde, al-Qonawī, al-Ḥanafī: 6039
Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥusayn b. 'Umar, aš-Šāšī, aš-Šāfi'ī, Abū Bakr: 5828
Muḥammad b. Aḥmad al-Qādī, Ẓahīruddīn Abū Bakr: 6093
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī, as-Samarqandī: 5886,3
Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Munla Ḫusraw: 5870*; 5871*; 6107,2
Muḥammad b. Ğayš al-Anṣārī, al-Andalusī: 5886,8
Muḥammad b. al-Ḥalīm al-Brūsī: 6133*
Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Quhistānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn: 5848
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ġūlšanī al-Adirnawī, Kāmī, Darwiš : 6028
Muḥammad b. Ismā'īl b. Muḥammad, Badr ar-Rašid: 6015,2
Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib, Šihābuddīn, Abū Ḥāmid: 6132,5; 6233*
Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd as-Saǧāwandī, Sirāğuddīn: 6184
Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšġarī, Sadīduddīn: 5819,3
Muḥammad b. Muḥammad, Bahā'uddīn, Pīr, an-Naqšibandī: 5840,7
Muḥammad b. Muḥammad Dāwūd aṣ-Ṣinḥāğī Ibn Āğurrūm, Abū 'Abdullah : 5869,5
Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazarī aš-Šāfi'ī: 6183,4
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid: 5872,4
Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī al-Ḥanafī, b. Bazzāzī, Ḥāfiẓuddīn: 6095
Muḥammad b. Mustafā al-Ḫādimi, Abū Sa'īd: 5908
Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğibzāde, al-Istanbūlī: 6254: 6287
Muḥammad b. Muṣṭafā Qādī-zāde (Šayḫ): 5949,3
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqolī: 5871

Muḥammad b. Pīr 'Abdullāh al-Uskūbī: 6127
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgavī (Birgiwī): 5980,3; 5887,1; 5915
Muḥammad b. Sulaymān: 6286,1
Muḥammad b. Sulaymān Šayḫī-zade: 5874*
Muḥammad b. Yūsuf al-Karmānī: 5909,2
Muḥammad-efendi b. Aḥmad Ustuwānī: 5947,2*
Muḥammad efendī Nuruddīn Niksārī: 6040,1
Muḥammad efendī Ramić: 6075;
Muḥammad Nūruddīn al-Miṣrī: 6021
Muḥammad Riḍā ar-Rūmī, As-Sayyid: 6132,1
Muḥammad Rūmī: 5950,2;
Maḥmad Tawfiq 'Azabağić: 5907
Muḥammad Tūfo: 6284
Muḥammad al-Wahbī al-Farāiḍī: 6270,1
Muḥtāti, Monlā: 6269,6
Muḥyuddīn b. ad-Dimišqī: 6257,2
Munla Ḫusraw = Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī
al-Mostārī = Aḥmad b. Muḥammad
Munteši zadē = 'Abdurraḥman efendiji
al-Muskirī = 'Abdulḥalīm al-Muskirī
Muṣṭafā b. Aḥmad b. 'Abd al-Mawlā al-Ġālībōlī, ar-Rūmī: 6099,2
Muṣṭafā b. Bisṭām al-Wānī: 6110
Muṣṭafā b. Ğa'far al-'Imādī, Šayḫ Islām ar-Rūmī: 6109
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzelḥiṣārī an-Naqšibandī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī: 6037
Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmī-zāde: 5813
Muṣṭafā b. as-Sayyid 'Abdullāh Ṭarīqatğī, Emīr-efendī,(Šayḫ): 6016
Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī: 5893,1
Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mūstārī, Šayḫ Yūyō: 6079,4*
Muṣṭafā efendī Brūsawī: 6118,3
Muṣṭafā Fehīm b. Ahmed, al-Aqḥisari: 6239*
al-Muṭarrizī = Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī, Burhānuddīn, Abū al-Fatḥ

N

Naqīb-zāde = 'Abdulqādir b. Yūsuf b. Sinān b. Muḥammad al-Ḥalabī,
an-Naqšibandī = Muṣṭafā b. Muḥammad al-Güzelḥiṣārī al-Ḥanafī, Ḫulūṣī
an-Naqšibandī = Muḥammad b. Muḥammad, Bahā'uddīn, Pir,
an-Nāṣiḥī = 'Abdullāh b. Ḥasayn Abū Muḥammad
Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, Burhānuddīn, Abū al-Fatḥ: 6068,2

Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, Imām al-Hudā, Abū al-Layt,: 5817
Niksārī = Muḥammad efendī Nuruddīn
aṭ-Niṭārī = Muḥammad b.'Alī al-Qayṣarī
Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfe: 5838,5; 6009,1*; 6010,1*

O

'Omar b. 'Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kinānī ,Sirāğuddīn ,Abū Ḥafṣ: 6099,1

P

Prōho = Sayfullāh Prōho

Q

Qarabāšī = 'Abdurraḥmān Qarabāšī
Qāḍiḫān = Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğānī al-Farġānī, Fahruddīn
Qāḍī-zāde = Muḥammad b. Muṣṭafā (Šayḫ)
aq-Qarmānī = 'Alī b. 'Abdullāh
al-Qārṣī = Dāwud b. Muḥammad
Qāsim b. 'Abdullāh b. Quṭlūbuġa al-Ḥanafī: 5826
Qāsim b. Ḫayruddīn al-Qonawī al-Ḥanafī ar-Rūmī: 5886,1
al-Qayṣarī = Muḥammad b.'Alī aṭ-Niṭārī
al-Qazwīnī = Muḥammad b.'Abdurraḥmān b.Aḥmad b. Muḥammad
al-Qudūrī = Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ġa'far b. Ḥamdān al-Bagdādī
al-Quhistānī = Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Ḥanafī, Šamsuddīn
Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr.: 5861,3

R

Ramić = Muḥammad efendī Ramić

S, Ṣ

Sa'dī: 5984,1
Ṣādiq Muḥammad b. 'Alī, aṣ-Ṣāqizī: 6112
Sa'dullāh al-Ḫalwatī ,(Šayḫ): 5872,3
Ṣadruššarī'a = 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, al-Aṣġar (aṭ-Ṭānī)
as-Sağāwandī = Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdurrašīd ,Sirāğuddīn
as-Sağnāqī = al-Ḥusayn b. 'Alī b. Ḥağğāğ, al-Ḥanafī
as-Saḫāwī = 'Alī b. Muḥammad b. 'Abd aṣ-Ṣamad ,'Ilmuddīn
Sa'īd, Monlā: 5983
Ṣāliḥ efendī: 6202,2
as-Samarqandī = Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī
aṣ-Ṣāqizī = Ṣādiq Muḥammad b. 'Alī

aṣ-Ṣārūḫānī = ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān ar-Rūmī, al-Ḥiṣālī
Ṣaruḫānī = Aḥmad b. Muḥammad, Rūmī ,Aqḫiṣārī
Sayfullāh Prōho: 6080; 6241,1; 6241,2.
ʻAs-Sayyid aš-Šarīf = Alī b. Muḥammad b.ʻAlī al-Ǧurǧānī
aṣ-Ṣilāḥī = ʻAbdullāh b. ʻAbdulʻazīz ar-Rūmī, Al-Bālīkesirī ,
aṣ-Ṣinḫāǧī = Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd Ibn Āǧurrūm, Abū ʻAbdullah
Ṣolaq zāde = Ḫalīl b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī,
Spāhō zāde = Ḥasan b. Ḥasan b. Aḥmad
as-Suġdī = Alī b. Ḥusayn b. Muḥammad,Abū al-Ḥasan
Sulaymān Bursalī Čalabī: 6026,2
Sunʻullāh: 6126*

Š

Šayḫī zāde = Muḥammad b. Sulaymān,
aš-Šāšī = Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥusayn b. ʻUmar, aš-Šāfiʻī, Abū Bakr
aš-Šīrāzī = Muḥammad b. Amīnuddīn ʻAbdulʻazīz b. Muḥammad, Ḍiyā'ddīn, Abū Maḥmūd
aš-Šurunbulālī = Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ

T, Ṭ

at-Taftazānī = Masʻūd b. ʻOmar
Ṭāhir b. Aḥmad b. ʻAbdurrašīd al-Buḫārī: 6087
Ṭarīqatǧī = Muṣṭafā b. as-Sayyid ʻAbdullāh, Emīr-efendī,(Šayḫ)
Tartūsī = Mahdawī
Topal-hodža = Muḥammad efendī Ramić
Tūfo = Muḥammad Tūfo
at-Tūrapuštī = Faḍlullāh b. al-Ḥusayn, Šihabuddīn
Tūrūǧī = ʻAbdulqādir ar-Rūmī
aṭ-Ṭūsī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ġazālī, Abū Ḥāmid

U

ʻUbaydullāh b. Masʻūd b. Maḥmūd b. Aḥmad b.
ʻUbaydullāh al-Buḫārī al-Maḥbūbī, Ṣadruššarīʻa al-Aṣġar (aṯ-Ṯānī): 5809; 5849*
ʻUmar b. ʻAbdulʻazīz b. ʻUmar Ḥusamuddīn Abī Muḥammad aṣ-Ṣadr, al-Ḥanafī: 5815*
ʻUmar b. Muḥammad an-Nasafī, Naǧmuddīn, Abū Ḥafṣ: 5829; 5838,6
al-Uskūbī = Muḥammad b. Pīr ʻAbdullāh
ʻUṯmān b. Mūsā Askīšahirī: 6066
ʻUṯmān b. Saʻīd b. Uṯmān ad-Dānī, al-Muqrī, Abū ʻAmr: 6183,8*
Uṯmān b. ʻUmar al-Aḫsanǧawī: 6239

al-Ūzǧānī = Ḥasan b. Manṣūr al-Farġānī Qāḍiḫān, Fahruddīn

W

al-Wafā'ī = Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī Abū al-Iḫlāṣ
Wālī efendī b. Yūsuf: 6125
Waliyyuddīn b. Ḫalīl al-Kāfī: 6068,4
al-Wānī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wanqolī
al-Wānī = Muṣṭafā b. Bisṭām
al-Wanqolī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī

Y

Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī: 6207,2
Yaḥyā efendī Minqārī-zāde, Šayḫ al-Islām: 6015,4; 6137
Yaḥyā b. Zakariyā b. Bayrām, Šayḫ al-Islām, Zakariyyā zāde: 6133
Yaʻqūb-paša b. Ḫiḍr-beg b. Ǧalāluddīn al-Ḥanafī: 5849
el-Yenišeheri = ʻAbdullāh b. Muḥammad,Šayḫ al-Islām, Abū al-Faḍl
Yūsuf b. Abū Bakr b.Muḥammad b.ʻAlī as-Sakākī: 5886,6*
Yūsuf b. Devlet Oglu el-Bālīkesrī: 5911
Yūsuf b. Yaʻqūb ar-Rūmī al-Ḥanafī: 5982,1

Z, Ẓ

Zakariyya b. Muḥammad al-Anṣārī, al-Qāḍī, Zaynuddīn: 5869,3
Zakariyyā zāde = Yaḥyā b. Zakariyā b. Bayrām, Šayḫ al-Islām,
Zaynuddīn b. ʻAlī b. Aḥmad aš-Šāmī al-ʻĀmilī, (Šayḫ): 5884
Zaynuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuǧaym al-Miṣrī al-Ḥanafī: 5885; 100,2
az-Zinǧānī = ʻAbdulwahhāb b. Ibrāhīm b.ʻAbdulwahhāb al-Ḫuzūǧī, al-Ḥazraǧī, ʻIzuddīn

Ž

Žepčewī = ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb

INDEKS PREPISIVAČA

A, Ā, ʻA

ʻAbdulbāqī b. Ḥasan: 5853
ʻAbdulbāqī b. Muḥammad ar-Rūmī: 6186
ʻAbdulgafūr b. as-Sayyid ʻAlī Ḥāfiẓ aš-Šayḫ poznat kao al-Qurāʻ al-Ġalibōlī : 6140
ʻAbdullah b. ʻAbdullah: 6273
ʻAbdullāh b. ʻAlī: 5838,4
ʻAbdullah b. Muṣṭafā b. ḥāğ Muḥammad: 5956
ʻAbdullah Ṣidqī: 5982,2
ʻAbdurraḥman: 5878
(as-Sayyid) ʻAbdurraḥmān: 6137
ʻAbdusselām b. Muğāhid an-Nabrāwī: 5828
Abū Bakr: 6118,1
Abu Bakr b. Abū Bakr al-Izmirlī: 5894
Aḥmad: 5873
Aḥmad b. Aḥmad al-ʻAlāī: 6141
Aḥmad b. Aḥmad al-Aqṣarāyī: 6209
Aḥmad b. Aḥmad b. ʻAlī al-ʻUmarī: 6182
Aḥmad b. ʻAlī: 5869
Aḥmad b. Dāwūd Ismāʻīlī: 5888
(Monlā) Aḥmad efendī Kīwān: 5989,1
Aḥmad b. Ḫalīl : 6138
Aḥmad b. Ḥasan b. Ṣāliḥ al-Widinlī: 6258
Aḥmad b. Muḥammad: 6223,2
Ahmad b. Muḥammad: 5848
Aḥmad b. Sulaymān: 5929
Aḥmad aš-Šibrawī: 5826
Aḥmad aš-Šīrūwānī b. Muḥammad al-Amīn b. Nāṣir: 6232
Aḥmad b. ʻUṯmān ar-Rūnaqiyy: 5879
Aḥmad b. ʻUṯmān: 5822
ʻAlī: 5863
ʻAlī b. Aḥmad: 6216
ʻAlī b. Ayyūb: 6278,1
ʻAlī b. Ğaʻfar: 5838,1
ʻAlī b. al-Ḥāğğ Muḥammad: 6217
ʻAlī b. Ḥusayn b. Ibrahīm b. Ḥaṭīb: 6095
ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Qāḍī as-Sarāyī, Kaarī - zāde (Ćesrija) : 6089
ʻAlī b. Muṣṭafā: 6108
ʻAlī b. Muṣṭafā Čilī zāde: 6215
ʻAlī b. Pīrī b. Yūsuf: 5895,1
ʻAlī b. Rağap: 5856
ʻAlī b. Yūsuf: 6228,1
Aurel Kudrna: 6285

B

Bayrām b. Salīm: 5810
Bilāl b. Ḫalīl: 6220,1
Burhanuddīn Muḥammad b. Muḥammad az-Zaynī al-Ḥusaynī: 6255

Č

Čorić Hašim: 5980

D, Dž

Darwīš Alī Ḫoğa: 5923
Darwīš Ayyūb: 5917
Darwīš Ṣāliḥ b. Muḥammad efendī: 5900
Džāpo (Monlā) Aḥmad: 6031,1

E

Esad efendija: 6145
Eyyūb: 6286,1
Faydullah Fa'iq b. Murād: 6136

F

Fayḏullāh b. Ḥusayn Istanbūlī: 6127

G

Ğannān Muṣṭafā : 6248,1

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabīb b. Yūsuf: 5959
(Ḥāfiẓ) al-Ḥāğğ Ismā'īl: 6028
al-Ḥāğğ b. Sa'dī b. Yūsuf: 6092
Ḥāmid b. as-Sayyid aš-(c)ayḫ Yūsuf, al-Ğadwalī: 6249,4
Ḫamza b. 'Alī b. ? b. Sandal: 6198
Ḥasan : 5964; 6010,1
Ḥasan b. 'Alī Ḫawāğa Ġrādāčačalī: 6068,3
Ḥasan b. Ḥusayn: 5947; 6154,1
Ḥasan b. Muḥammad: 6223,1; 6271
Ḥasan b. Muḥammad Baġ Pazarī: 6130
Ḥasan b. Muṣṭafā: 5921
Ḥasan b. Muṣṭafā al-Barzanğawī: 6224,1
Ḥišām b. 'Abd al-Karīm: 5876
Ḥumayd b. Ḫiḍr b. Murād as-Sinūbī: 5829
Husayn b. 'Abdullah: 5875
Ḥusayn b. Muṣṭafā: 6201,2
Ḥusayn Softa b. Ḥasan: 5912

I

Ibn Faḍlī aṭ-Ṭiyarawī: 6088
Ibrāhīm: 6039
Ibrāhīm b. Aḥmad b. aš-Šayḫ al-Ḥāğğ 'Alī efendī Ṣibyānī zāde: 5838,2
Ibrahīm b. 'Alī: 5957; 6134
Ibrāhīm b. Ḥasan: 5818
Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl b. 'Alī al-Kašfī,: 5855
Ibrāhīm b. as-Sayyid: 6183,2
Ibrahīm b. Aydan: 6199
Ibrāhīm b. Maḥmūd: 6187
Ibrāhīm b. Muḥammad efendi al-Wisoqī: 5840,1
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 5830,1; 5965
Ibrāhīm b. Tamīm (!) Požegavi: 5914
Idrīs b. 'Abdullāh b. 'Abd al-Ḫāliq: 6204
Ismā'īl: 6244

Ismā'īl b. Muḥammad aḍ-Ḍarqānī: 5814
Isḥāq b Muṣṭafā Yāğō zāde (Jedžozade): 5898; 6139; 6280

L

Luṭfullāh b. Abū as-Sarḥ: 5843

M

Mehmed b. Šejh Muhammed b. Ahmed: 6157
Muḥammad : 5940
Muḥammad b. Aḥmad: 5867
Muḥammad b. Aḥmad efendī.: 6146
Muḥammad b. Aḥmad al-Mar'ašī: 6270,1
Muḥammad Anwarī Kadić: 6075-6078; 6079,1
Muḥammad b. Dāwūd: 6121
Muḥammad Ḥāfiẓ Ḥasan Žepljak: 5966
Muḥammad b. Ḫalīl Memiš: 6018
Muḥammad b. Ḥasan Ḥalabī: 6249,5
Muḥammad b. Ḫiḍr: 5820
Muḥammad b. Ḥišamuddīn: 6113
Muḥammad b. Ḥusain : 6143
Muḥammad b. Ḥusayn Hodžić: 6042
Muḥammad b. Ḥusayn Lubuškalī (Ljubušak) : 6117
Muḥammad Isrā'il: 6205
Muḥammad b. Muḥammad: 5908
Monlā Muḥammad b. Muḥammad Čalabī, Sāmī zāde: 6049
(as-Sayyid) Muḥammad Riḍā ar-Rūmī: 6132,1
Muḥammad b. Mūsā: 6274
Muḥammad b. Muṣṭafā Podgrādī: 6086
Muḥammad b. Riḍwān: 6249,3
Muḥammad Sa'īd b. 'Abd al-Karīm al-Qurawī: 6019; 6168
Muḥammad as-Sarāyī : 6212
Muḥammad b. Sulaymān: 6259
Muḥammad Zilğī zāde (Zildžić): 6013
(as-Sayyid) Muḥāram b. Muḥammad: 6007,1
Murād b. al-Ḥāğğ 'Abdullāh Prijepoljak, Šećeragić: 6283
Murād Ḥāṣil b. Islām b. Murād Qāḍī b. Aḥmad b. Rağab dede b. Murād paša: 6214
Muṣṭafā: 5958; 6009,1; 6237
Muṣṭafā b. 'Alī: 6056
Muṣṭafā b. Aḥmad: 6088
Muṣṭafā , Babūḥağī zāde: 6110
Muṣṭafā efendī b. Ḥasan Fahmī efendī: 5983
Muṣṭafā b. Ğa'far: 5919
Muṣṭafā b. Ḫalīl b. 'Alī: 6233
Muṣṭafā b. Maḥmūd: 6156
Muṣṭafā al-Muḥibbī: 6238
Muṣṭafā Muḥibbī b. al-Ḥāğğ Muḥammad ,al-Baligrādī: 6281
Muṣṭafā b. Muṣṭafā: 5960
Muṣṭafā b. Nuṣūḥ: 5982,1
Muṣṭafā al-Qāḍī b. al-Ḥāğğ 'Abd ar-Razzāq b. al-Ḥāğğ as-Safa: 6111
Muṣṭafa b. Sulaymān,: 6144
Muṣṭafā Tamīm zāde: 6171,1
Muṣṭafā b. 'Uṯmān : 6163

Muṣṭafā b. Yūsuf: 6245,1
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šejh Jujo: 5813

N
Nu‘mān b. Qāsim al-Bosnawī: 6260

O
Osman Redžović = ‘Uṯmān Redžović : 6080

P
Pervan: 5851
Ramaḍān b. Ğunduz b. Muṣṭafā b. Ramaḍān,: 6236
Riḍā (Murtaḍā) b. ‘Ārī: 5911

S, Ṣ
Sa‘duddīn Šamsuddīn al-Ḫawārizmī: 5841
Ṣāliḥ: 5979
Ṣāliḥ b. Aḥmad: 6118,2
Ṣaliḥ b. ‘Alī: 6226
Ṣāliḥ b. ‘Alī b. al-Ḥāğğ Ḥusayn: 6202
Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ṣāliḥ: 6227,1
Ṣāliḥ b. Muḥammad Bašić: 5924
Ṣāliḥ b. Muḥammad beg: 5955
Ṣāliḥ b. Mūsā b. Ḥiḍr: 6017
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 5962
Sālim b. Aḥmad b. Sirāğ b. Sirāğuddīn as-Safaṭī: 6116
Sulayman: 6164
Sulaymān b. Darwīš-aga: 5926
Sulaymān b. Muḥammad Waqf Bālālī: 6038
Sulaymān b. Yaḥyā: 6211

Š
Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Azharī: 5871

T, Ṭ
Ṯābit b. ‘Alī: 6190
Timūr b. Wālī b. Ḫalīl: 6208

U
‘Umar: 6142
‘Umar b. Ismā‘īl: 5927
‘Umar b. Maḥmūd: 5991
‘Umar b. Muṣṭafā, Ljubinac: 6016
‘Umar b. Ṣāliḥ: 5925
(Ḥāfiẓ) ‘Uṯmān b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm b. al-Ḥāğğ Aḥmad b. al-Ḥāğğ Mūsā zāde: 5961
‘Uṯmān b. Muṣṭafā: 6218
‘Uṯmān Redžović : 6080
(Monla) ‘Umar Šušnarli Aġanli(!) Muḥammad Amaldār: 5859
(Monlā) ‘Uṯmān b. Aḥmad: 6124,1
Uṯmān b. ‘Umar al-Aḥsanğawī: 6239

Y
Yūsuf b. ‘Uṯmān: 6107
Yūsuf b. Muḥammad: 6096
Yūsuf b. Muṣṭafā b. ‘Abdullah: 6288

Z
Zuberović Emin : 6241,2

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A, ‘A, Ā
‘Abdulatif Đulbija: 6128
‘Abdulkerim: 6088
‘Abdulkarīm Defterdar zāde: 6019
‘Abdulkarīm b. Muḥammad b. ‘Uṯmān ar-Raḥībānī: 6182
‘Abdullāh: 5891; 5934; 6231; 6254; 6273
‘Abdullāh b. Aḥmad: 5874
‘Abdullah Bosnawī: 6098
‘Abdullāh efendī: 5882; 5894
‘Abdullāh as-Sayyid: 6119
‘Abdullah b. ‘Uṯmān al-Ḥāğğ Baktāšī: 6273
‘Abdullah Wağhī: 6270
‘Abdullah al-Waṣī Ḍaḥīrağī zāde: 6273
‘Abdullah Zuhdī al-Ḥāğğ : 5830
‘Abduraḥīm Muftī-zāde (Muftić): 6140
‘Ābid b. Aḥmad b. Mīr Muṣṭafā: 6165
Abū ‘Abdullāh Qāsim b. Ḥasan: 6106
Abū Faḍl Maḥmūd Qara Čelebī zāde: 6096
Adem Fehim: 6071
Aganagić Murat : 6122
Āğanić ‘Umar, al-Ḥāğğ : 6112
Aḥmad ağā: 6013
Aḥmad b. ‘Alī: 5869
Aḥmad b. ‘Alī ar-Raḥībānī al-Ḥalabī: 6182
Aḥmad b. Aḥmad: 6287
Aḥmad b. Bayrām: 5810
Aḥmad efendī: 5876; 6205
Aḥmad efendī aṭ-Ṭulāwī: 6268
Aḥmad Čadorğī zāde: 6130
Aḥmad, al-Ḥāğğ, valija Burse: 6017
Aḥmad al-Ḥāğğ b. al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ Rağab- Ġarībī zāde: 5865
Aḥmad Ḫulūṣī: 6240
Aḥmad Kātib: 5849
Aḥmad b. Muḥammad: 5823; 5905
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī: 5871
Aḥmad b. Muḥammad Quṭb ad-Dīn al-Ḥasanī al-Ḥanafī an-Nağārī: 6090
Aḥmad b. Muṣṭafā: 6089
Aḥmad Nağīb Sardār zāde: 6119
Aḥmad b. Yūsuf b. Kānūdār: 6225
Aḥmad aš-Šayḫ b. aš-Šayḫ Ğamāl b. Kamāl aš-Šayḫ Šuğā‘, al-Mašā’iḫ al-Kabā’ir al-Ḫalwatī: 6235
‘Āiša Ḫātūn: 6021
‘Alauddīn,: 5847

'Alī: 6244
'Alī b. Aḥmad, Aś-Šayḫ: 5957
'Alī Ğalāluddin-paša: 5911
'Alī efendī: 6101
Ali Muhamed Hasan: 6020
'Alī Munla Birčewī (Vlaseničak): 5932
'Alī Sam'ī: 6287

B

Balić Muhamed: 6019
Behmen (Munlā) Muḥammad b. al-Ḥağğ Muṣṭafā: 5900
Bejtić Muhamed: 6025
Bešlagić Hadži Hasan efendija: 6158
Bešlagić Salim-aga: 6158
Bešlić Zufer ef.: 5850; 6197
Brka Mustafa: 5985
Bukvica Ismail b. Aḥmad: 6079
Buturović Derviš: 6257

Č, Ć

Čaršimamović Muhamed: 5912; 6010; 6049; 6145; 6192
Čokadžić Muṣṭafā = 'Ābid b. Aḥmad b. Mīr Muṣṭafā
Ćorić Hašim: 5980
Ćišić = Muhamed efendi Kišī zade

D

Darvīš b. Muḥammad b. Muṣṭafā Yeni Pazarī: 6174
Darwīš 'Alī efendī, Ḥāfiẓ: 5844
Darwīš Muḥammad b. 'Abd al-Ğabbār: 5849
Defterdār zāde Ṣun'ullāh efendī: 6199
Dobrača Ramiz: 6160
Durmić Munib: 6185

E

Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa: 5884; 6015; 6061; 6071; 6183; 6193; 6198; 6223; 6230
Elkaz Hidajet: 6047
Šemić Salih ef: 6080
Emin b. Rāšid b. Ḥasan b. Ḥusayn: 6241

F

Faḍl b. al-Ḥağğ Aḥmad al-Mostārī: 6215
Fahmī 'Umar b. Ṣādiq: 6089
Fayḍullāh b. Qūl Muḥammad: 5809
Ferhad: 6118
Filipović Tahsin i Šefika: 6202
Fišek Muḥammad : 6035

G, Ğ, Ġ

Ğalāluddīn : 5911
Ğannān Muṣṭafā: 6248
Gavranović(Munla) Muḥammad: 5960
Gazi Husrev-begov hanikah: 5838; 6007
Gračaničevi Muṣṭafā: 6163
Grcić hfz. Osman : 5854

H, Ḥ, Ḫ

Hadžijahić Muhamed: 6139; 6285
Hadžimejlić, hadži Behauddin: 5941
Hajrić Ibrahim: 6042
Ḫalīl efendī zāde, al-Ḥağğ: 5894
Halilbašić Ibrahim-beg: 6203; 6210
Ḥāmid as-Sayyid b. as-Sayyid Yūsuf al-Ḥanafī: 6249
Ḥasan efendi Bōyō zāde: 5983
Ḥasan Farā'iḍī-zāde: 6114
Ḥasan b. al-Ḥağğ Ibrāhīm Bosnawī: 5950
Ḥasan b. Mu'min: 5989
Ḥasan b. al-Ḥağğ Muṣṭafā Lākšo zāde: 6247
Ḥasan paša Muḥarram b. Muḥammad: 5847
Handov Muharem: 6102
Ḥilmī al-Ḥağğ Nazīr efendī al-Qāḍī, an-Nawābāḍī: 6085
Ḫiḍr b. Sinān: 5847
Hindi zade Munlā 'Abdullah b. Abū Bakr: 5844
Ḥusayn b. Aḥmad al-Mostārī: 6179
Ḥusayn b. Muṣṭafā: 5832; 5880
Ḥusayn b. Ḥāğ Muẓafar, al-Ḥağğ: 6104
Ḥusayn, aš-Šayḫ: 5986

I, 'I

Ibrāhīm-aġa: 5920
Ibrahim-beg Halilbašić: 6104; 6203
Ibrāhīm efendī: 6177; 6247
Ibrahīm Ḥilmī b. Ṣāliḥ: 6273
Ibrāhīm b. Ḥusayn, Isḥāq, Muṣṭafā: 5818
Ibrāhīm Saraylī: 5938
Islamovski Emin: 5875; 5938; 5959; 5974; 6028;6065; 6186; 6258; 6040; 6255; 6244
Isma'īl, glavni pisar u Tatarbazaru: 6134
Isma'īl baša: 5986
Ismā'īl beg: 6069
Ismā'īl efendī zāde Šerīf, Ḥāfiẓ: 6135
Ismā'īl b. Muṣṭafā: 5947; 6106
Ismā'īl Ṣāliḥ: 5840

K

Kadić Ahmed: 6226
Kantamirina biblioteka: 6205
Kapetanović Rağib b. Ismā'īl: 6220
Kapidžić Hamdija: 6001
Karabegović Sirija: 5861
Karağöz-begova medresa: Mostar: 5855
Kizlaragina džamija u Mrkonjić Gradu: 5841; 5886
Korkut Besim: 5828; 5829; 5830;5853; 5865; 6101; 6108; 6156; 6137; 6112:6211; 6162
Kovačevć H. Salem: 5989
Kurt Ahmed: 5893
Kurt Šefket efendija=Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fadil b. Aḥmad b. Nuḥ b. Muḥammad b. Mostārī

M

Maglajlić Muḥammad : 6098
Maḥmad-paša Kukavica: 6086; 6095
Maḥmūd: 6146; 6246

Maḥmūd b. Ibrāhīm Aġā: 5840
Mahmudkadić (Maḥmūd Qāḍī zāde) Ṣāliḥ Ṣidqī: 6110
Manṣūr b. Aḥmad: 5835
Medić Mustafa: 6113
Mehanović Mehmed ef: 6084
Memagić Muharem: 6214; 6218
Memić Jakub: 6235
Merdžanić Idriz ef.: 6014,3
Merhemića medresa: 6079
Mešić Suvad: 6017; 6072; 6141
Muftić Ahmed: 6125
Muḥammad: 5894; 5928; 6215; 6219; 6231
Muḥammad b. ʻAbdullāh: 5912
Muḥammad b. Aḥmad b. Kazbar: 6182
Muḥammad aġā ʻAlamdār: 6013
Muḥammad Amīn Čāuš-zāde: 6121
Muḥammad Ḍākir: 6192
Muḥammad Darwīš efendī: 6211
Muḥammad efendī: 5956; 6019; 6168
Muhamed efendi Kišī zade. (Ćišić): 6143
Muḥammad b. al-Ḥāǧǧǧ ʻUmar: 5885
Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 5839
Muḥammad Muḥsin, sāyyid: 6174
Muḥammad Muṣṭafā: 6069
Muhamed an-Naǵīb, Findiq zāde, es-Sejjid; 6173
Muḥammad Rāšid: 5839
(Ḥāfiẓ) Muḥammad as-Saʻīd: 6177
Muḥammad Saʻīd Muẓafar: 6192
Muḥammad b. Sulaymān: 6109
Muḥammad Šākir, 6085; 6243
Muḥammad, Šayḫ, muftija u Travniku: 6096
Muḥammad Šawkat b. Muḥammad Fadil b. Aḥmad b. Nuḥ b. Muḥammad b. Mustārī, Qurt: 5893; 6148; 6181; 6215; 6287
Muḥammad b. ʻUmar: 5847
Muidović Nedžad: 5903; 6131
Mujagić Ćamil: 6032; 6154; 6184
Munīr b. Ḥāmid: 6110
Murād Ḥusay: 5832
Murad Muḥammad: 5988
Musā zāde Muḥammad ʻAbdullāh (Musić): 6156
Muṣṭafa: 5934; 6021; 6121; 6130
Muṣṭafā b. ʻAbdulbāqī: 6219
Mustafa b. Abdullah: 6121
Muṣṭafā aġā, al-Ḥāǧǧ: 6013
Muṣṭafa efendī, Ḥāfiẓ: 5871
Muṣṭafā Fahim al-Bosnawī: 6224
Muṣṭafā al-Ḥāǧǧ al-Ankarawī: 5847
Mustafa b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad: 6138
Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Yūsuf: 5841
Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 5922
Muṣṭafā al-Qāḍī, al-Ḥāǧǧǧ: 5905
Muṣṭafā b. Muḥammad: 6132,5
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl Mučī zāde, Mukić: 6117
Muṣṭafā b. Muḥammad Mōqo zāde: 5809
Muṣṭafā b. as-Sayyid Fayḍullāh: 6110

Muṣṭafā b. Sulaymān paša zāde: 6164
Muṣṭafā b. Yūsuf: 5849
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šejh Jujo: 5813
Mušić Fehma: 6035

N

Noqṭo zāde al-Manastirī: 5847

O

Odbor IZ-e Bosanska Gradiška: 6056
Odbor IZ-e Duvno: 6206
Odbor IZ-e Gračanica: 6058
Odbor IZ-e Jajce: 6125
Odbor IZ-e Janja: 5996
Odbor IZ-e Livno: 6135
Odbor IZ-e Mostar: 5831; 5887; 5887; 5887; 5904; 6060; 6127; 6157; 6256
Odbor IZ-e Mrkonjić Grad: 6041
Odbor IZ-e Stolac: 6200
Odbor IZ-e Tešanj: 5954
Odbor IZ-e Travnik: 6048; 6219; 5909; 5911; 5924; 6007; 6034; 6064;6088; 6140; 6190; 6224; 6586;
Odbor IZ-e Trebinje: 6225
Odbor IZ-e Vitez: 5916; 5993
Odbor IZ-e Visoko: 6011

ʻOmar b. ʻAlī efendī al-Ḥāǧǧ Ḥasan zāde: 6085
Omerčić Abdulah-beg: 5925; 6222
Omerkić Ramo: 5846
Osman Asaf Sokolović: 5827; 5833; 5834; 5839; 5840; 5863; 5864; 5867; 5869; 5870; 5872; 5894; 5896; 5897; 5897; 5898; 5913; 5971; 5978; 5982; 5984; 6012; 6057; 6066; 6074; 6085; 6110; 6113; 6119 ; 6129; 6149; 6153; 6163; 6176; 6177; 6187; 6196; 6199; 6204; 6207; 6217; 6221; 6232; 6240; 6243; 6251 ; 6253 ; 6254; 6259; 6268; 6269; 6272; 6273

P

Polić Avdo: 6040
Prohō Muṣṭafā: 5892
Prozorac Sulejman: 5937

Q

Qızlar Aġā medresa: Beograd: 6068

R

Raġab Dūġūm: 5904
Rāšid - zāde: 6174
Rašīd zāde Muḥammad b. Sulaymān: 6017
Redžepović Sulejman Munla: 6002

S

Ṣāliḥ: 5979
Ṣāliḥ b. ʻAbdullah, Yūsuf b. Ismāʻīl efendī: 6164
Ṣāliḥ aġā, al-Ḥāǧǧ: 6013; 6159
Ṣāliḥ b. Aġān: 6226
Ṣāliḥ b. Darwiš: 6247
Ṣāliḥ efendī: 6068; 6088; 6192
Ṣāliḥ Ḥasan efendī ad-Dudalī, Ḥāǧ: 5866

Ṣāliḥ Nūrī: 6103
(Hafiz) Salih Redžai: 6161
Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd: 5839
Ṣāliḥ Waṣf: 6126
Ṣāliḥ b. Wasīm: 6164
Ṣāliḥ b. 'Umar Sadović: 5956
Sālim al-Manṣūrī: 6249
Saračević Taib ef.: 6053
Sayyid Yūsuf: 5840
Selimović Ahmed: 6263
Selimović Ismail: 6059
Serdarević: 6142
Sirćo Asim ef.: 6242; 6172
Sokolović Osman = Osman Asaf Sokolović
Soroš media centar: 6144
Spahić Salih: 6004
Spahić Sakib: 6126; 6208
Spahić Zihanija: 6029
Sulejman efendi b. Ibrahim: 6146
Sulaymān efendī zāde: 6019
Sulaymān, Ḥasan efendī zāde (Hasanefendić): 6141
Svrzo Muḥammad efendī b. Mamiš ağā: 5905

Š

Šehdina biblioteka: 6255
Šehić Salig-aga: 6191
Šakir efendi: 6154
Šehović Šākir: 5856
Šećeragić Murat: 6283
Šoljić Junuz: 6042
(Monlā) Šafīq Sayfo zāde: 6286

T

Tawfīq Ğa'far Čalabī medresa: 6138
Topčagić (Munla) Muḥammad: 6163
Tufo Muhamed ef: 6083; 6077; 6118
Tufo Sehija: 6284

U, 'U

Elkaz Hidajet: 5977
Ulema medžlis: 6151; 6270; 5838; 6158; 6159; 6169; 6201; 6147
'Umar b. Aḥmad b. Sulaymān: 6137
(Munla) Umar: 5993
'Umar Zuhdī: 5830
'Uṯmān b. Ḥasan Āqowī: 6255

V

Vakufsko povjerenstvo Bosne i Hercegovine: 6173
Vareniković: 5975; 6209; 6261; 6273
Walī b. Yūsuf: 5809

Y

Yūsuf-beg: 5830
(Munla) Yūsuf b. Munla Selmāna efendi,: 6021

Z

Zupčević Ṣāliḥ: 6220

INDEKS MJESTA

A, 'A

Abkur (Turska): 5830

B

Banjaluka: 5847; 5851; 6158; 6159
Beograd: 6269
Bičin: 6137
Bijeljina: 6035; 6146
Birče = Vlasenica
Birdirgrad: 5925
Blagaj: 6187
Bihać: 5989
Bögürdelenu (Šabac): 6281
Bosanska Gradiška: 6056
Bosanski Novi: 6084
Bugarska: 5915;5984; 6124; 6132; 6134; 6224; 6240;
Bugojno: 5977; 6014; 6047
Bulaq: 5874
Burdur (Turska): 6185
Bursa: 5848; 6017; 6020
Būyruğuq: 6274

C

Crna Gora: 6278
Crnići kod Stoca: 5892

Č

Čanakkale = Kilid-i Baḥr
Čelebi Pazar (Rogatica): 6160
Čičevo kod Trebinja: 5956

D

Darbaša Firfiraga: 6096
Delhi: 5840
Derventa: 5823; 6130; 6165
Donja Tuzla: 6285
Donje Moštre: 6226
Drniš: 5895
Dudle: 5866
Duldže (Egipat): 6212
Duvno: 6206

E

Edirne: 5847; 6106; 6211
Egipat: 5847; 6212
Erzurum: 6110; 6288

F

Filordin kod Vidina (Bugarska): 5915
Foča: 6125
Fojnica: 5941

G

Giva (mjesto kod Izmita u Turskoj) : 6121
Glamoč: 6164
Gomliğna kod Edirne: 5959
Goražde: 5850 ; 6197
Gornji Agići: 6084
Gornji Rahić: 6160
Gornji Vakuf: 6038; 6040; 6164
Gračanica kod Bugojna: 5977; 6047
Gračanica - 'Uṯmān Kapetana: 5925
Gračanica: 5957; 6058; 6163; 6222; 6233; 6238;6163
Grčka: 6119

H

Ḫayrābōlū (Turska): 6131; 6199
Hrvatska: 5895

I

Ilanawī al-Ğadīd: 6124
Istanbul: 5840; 5847; 5849; 5873;5874; 5888; 5905; 6036
Izačić kod Bihaća: 5989

J

Janja: 5933; 5996
Jajce: 6125

K

Kairo: 5868; 5870
Kakanj: 6004; 6029; 6030
Kalkuta: 5831
Kladanj: 5823
Konjic: 5866;5920; 6122; 6241; 6242
Kotor Varoš: 5985
Kilid-i Baḥr. 6113
Kuydžuk u nahiji Dobrudža: 6018

L

Lepenica kod Tešnja: 6072; 6141
Livno: 6135
Lokve kod Tarčina: 6019
London: 5831: 5862
Lončarica (Mehmed paše Muhsin zade) medresi u Travniku: 5962

M

Maglaj: 6144
Makedonija: 6283
Marselj: 5874
Meka: 5869
Miyāna (grad u Azerbejdžanu): 5991
Mostar: 5818; 5831; 5854; 5871; 5887; 5904; 6060; 6103; 6127; 6166; 6167; 6256
Mrkonjić Grad: 5849; 5886; 6041

N

Nikšić: 6223
Nova Kasaba: 5927
Nova Varoš: 6128
Novi Pazar: 6161: 6174

O

Oborci kod Donjeg Vakufa: 5924
Odžaka kod Bugojna: 6014

P

Pagos (ostrvo u Grčkoj): 6119
Peć: 6095
Podgorica: 6223
Pojske kod Zenice: 6208
Priština: 6231
Prusac: 6164

Q

Qazanluk (Bugarska): 6132; 6244

R

Raonica: 5957
Rotimlja: 5854
Rumelija: 5888
Rušćuk (Bugarska): 6124

S

Sanski Most: 6248
Sarajevo: 5827; 5833; 5834; 5839; 5840; 5849; 5863; 5864; 5866; 5867; 5869; 5872; 5894; 5896; 5897; 5898; 5903; 5913; 5971; 5978; 5982; 5985; 6012; 6052; 6057; 6066; 6074; 6085; 6129; 6144; 6145; 6149; 6153; 6154; 6163; 6176; 6187; 6196; 6199; 6202; 6204; 6207; 6212; 6217; 6218; 6219; 6220; 6221; 6227; 6232; 6237; 6240; 6241; 6243; 6251; 6253; 6254; 6259; 6268; 6269; 6273; 6274; 6276; 6277; 6280; 6290
Serez (mjesto u Grčkoj): 6180
Smederevo: 6269
Sokol: 5925
Stolac: 5892; 6200
Stranjani kod Zenice: 6105
Struga: 5875; 5938; 5974; 6028; 6065; 6186; 6244; 6258

Š

Šikloš: 6175
Štip: 6283
Šiprage kod Kotor Varoši: 5985

T

Tarčin: 6019
Tatarbazar: 6134
Temišvar: 6269
Tešanj: 6017; 6072
Travnik: 5818; 5884; 5895; 5909; 5911; 5962; 5964;5975; 5999; 6007; 6015; 6034; 6048; 6061; 6064;6071; 6088; 6092; 6095; 6096; 6110; 6148; 6183; 6190; 6193; 6198; 6209; 6211; 6215; 6223; 6224; 6230; 6234; 6261; 6286
Trebinje: 5956; 6225
Turska: 6110; 6113; 6131; 6288; 6110
Tuzla: 5893; 5907; 6092; 6107; 6181; 6287

U

Užice: 5966

V

Varcar Vakuf (Mrkonjić Grada); 5841
Visoko: 5840,1; 5964;6011; 6080
Vitez: 5993
Vlasenica: 5823; 5932; 5958

Z

Zenica: 5875 ; 5912; 6049;6105; 6142; 6145; 6192
Zvornik: 5839; 5980; 6059; 6191

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R-1953	6236	R-4600	6247	R-5056	6015	R-5525	6124
R-1967	5907	R-4606	5904	R-5102	6128	R-5528	5990
R-2815	6027	R-4609	5887	R-5118	6052	R-5566	6119
R-3253	6260	R-4636	6127	R-5140	5821	R-5567	5982
R-3593	5825	R-4695	6020	R-5146	6253	R-5592	5896
R-4401	6104	R-4696	6215	R-5178	6223	R-5607	5987
R-4402	6210	R-4697	6019	R-5187	6193	R-5608	6272
R-4414	6203	R-4701	6081	R-5203	6230	R-5632	6176
R-4454	5886	R-4717	5830	R-5229	6257	R-5634	6279
R-4455	5849	R-4760	6194	R-5232	5983	R-5651	6153
R-4461	5841	R-4772	6271	R-5236	6264	R-5680	5898
R-4464	6147	R-4779	5893	R-5242	6198	R-5686	5839
R-4466	6158	R-4789	5859	R-5253	6262	R-5706	5834
R-4470	6163	R-4797	6060	R-5258	6221	R-5715	5870
R-4478	5838	R-4808	6191	R-5261	6129	R-5766	6012
R-4479	6270	R-4828	6182	R-5266	5872	R-5826	6254
R-4482	6169	R-4829	5826	R-5276	6113	R-5899	5810
R-4491	6201	R-4839	6142	R-5300	5869	R-5900	6268
R-4500	6154	R-4855	6016	R-5315	6269	R-5913	5840
R-4503	6184	R-4865	6021	R-5348	6212	R-5916	6243
R-4504	5908	R-4884	5858	R-5362	5913	R-5921	6057
R-4505	6032	R-4892	5844	R-5387	5897	R-5925	6280
R-4577	6167	R-4933	5900	R-5399	6085	R-5926	5822
R-4580	6166	R-4934	6043	R-5401	6217	R-5958	6276
R-4589	6084	R-4941	5976	R-5411	6207	R-5960	5812
R-4591	5809	R-5018	5820	R-5429	6232	R-5961	6273
R-4594	5813	R-5039	5891	R-5446	6199	R-5965	6251
R-4597	6157	R-5042	5980	R-5476	6196	R-5968	6177
R-4598	5831	R-5051	6282	R-5515	5946	R-5976	5984

R-5988	6066	R-6379	6108	R-6626	6040	R-7207	5968
R-5999	5827	R-6381	6101	R-6628	6186	R-7232	5988
R-6015	6290	R-6389	6162	R-6636	5875	R-7239	6258
R-6016	6069	R-6400	6132	R-6638	6244	R-7246	6283
R-6025	6259	R-6408	5829	R-6657	6255	R-7250	5923
R-6027	6277	R-6417	6130	R-6658	6028	R-7263	6076
R-6031	6151	R-6418	6106	R-6688	6062	R-7274	5969
R-6041	5894	R-6419	5868	R-6692	6123	R-7280	6023
R-6049	5833	R-6421	6231	R-6703	6150	R-7284	6031
R-6051	5867	R-6422	6134	R-6715	6087	R-7338	5905
R-6083	6110	R-6430	5828	R-6734	6093	R-7342	5937
R-6084	6149	R-6439	6109	R-6752	5890	R-7346	6188
R-6102	6229	R-6440	6098	R-6793	6112	R-7359	5931
R-6103	6250	R-6441	6137	R-6908	6214	R-7363	5939
R-6118	6159	R-6443	6156	R-6915	6218	R-7380	6026
R-6124	5855	R-6445	6096	R-6918	6033	R-7384	6175
R-6140	5914	R-6446	5865	R-6925	5925	R-7387	5955
R-6145	6039	R-6447	5866	R-6931	6222	R-7390	5945
R-6167	5943	R-6448	6121	R-6934	6146	R-7391	6126
R-6172	6070	R-6449	6180	R-6981	6138	R-7395	5929
R-6188	6266	R-6456	6116	R-6996	6143	R-7422	5960
R-6190	6005	R-6464	6114	R-7013	6205	R-7429	6080
R-6221	6036	R-6465	6115	R-7036	5811	R-7433	5949
R-6225	6252	R-6490	6216	R-7051	6181	R-7579	6286
R-6230	5910	R-6492	6200	R-7055	6111	R-7591	6075
R-6233	6178	R-6497	6274	R-7060	6160	R-7600	5845
R-6238	5884	R-6507	6225	R-7087	5974	R-7603	6145
R-6253	6061	R-6509	6240	R-7088	6117	R-7611	6170
R-6266	6265	R-6515	6220	R-7090	5979	R-7636	6010
R-6269	6071	R-6519	6179	R-7102	5973	R-7644	5848
R-6338	5906	R-6553	6059	R-7111	6197	R-7652	5912
R-6342	5853	R-6593	6136	R-7120	5959	R-7653	5901
R-6348	5871	R-6602	6053	R-7144	5953	R-7660	6192
R-6354	6211	R-6610	6267	R-7167	6065	R-7674	5951
R-6362	6228	R-6614	6263	R-7168	5938	R-7680	6049
R-6368	5889	R-6618	6107	R-7199	5936	R-7698	5932

R-7713	6189	R-8191	6233	R-8284	6041	R-8338	6035
R-7729	6187	R-8223	6227	R-8285	5994	R-8339	6007
R-7731	6171	R-8224	6224	R-8286	5989	R-8340	5975
R-7767	6141	R-8225	6226	R-8287	6056	R-8341	6034
R-7770	6017	R-8226	6235	R-8288	6135	R-8342	6002
R-7785	6072	R-8227	6219	R-8289	6077	R-8343	5883
R-7818	6144	R-8228	6245	R-8290	6083	R-8344	5818
R-7824	6161	R-8229	6249	R-8291	5911	R-8349	5817
R-7825	6140	R-8230	6237	R-8292	6118	R-8350	5930
R-7826	6148	R-8231	6183	R-8295	5861	R-8352	5854
R-7827	6173	R-8245	6261	R-8297	6018	R-8355	5981
R-7866	6122	R-8246	6241	R-8301	5850	R-8356	5948
R-7902	6090	R-8247	6242	R-8302	5835	R-8359	5874
R-7903	6091	R-8248	6209	R-8308	5862	R-8364	6120
R-7904	6092	R-8249	6202	R-8309	5843	R-8414	6051
R-7920	6165	R-8250	6195	R-8312	5942	R-8418	5815
R-7921	6172	R-8251	6185	R-8315	6055	R-8424	6003
R-7922	6174	R-8252	6190	R-8316	5860	R-8425	6009
R-7949	6095	R-8253	6248	R-8320	6206	R-8426	6004
R-7950	6086	R-8254	6234	R-8321	6047	R-8427	5895
R-7951	6088	R-8255	5903	R-8322	6064	R-8428	6082
R-7952	6089	R-8256	6239	R-8323	5876	R-8429	5846
R-8011	6204	R-8257	6278	R-8324	5986	R-8430	5977
R-8012	6099	R-8258	6284	R-8325	5852	R-8431	5837
R-8013	6100	R-8259	6285	R-8326	6058	R-8432	6079
R-8085	6103	R-8260	6289	R-8327	6001	R-8433	5873
R-8086	6094	R-8274	5909	R-8328	6044	R-8434	6029
R-8112	6168	R-8275	5899	R-8329	5944	R-8435	6030
R-8156	6105	R-8276	5941	R-8330	5851	R-8437	5816
R-8157	6208	R-8277	6011	R-8331	5998	R-8438	5863
R-8173	6125	R-8278	6025	R-8332	6073	R-8439	5864
R-8174	6102	R-8279	6048	R-8333	6024	R-8443	6139
R-8175	6152	R-8280	6014	R-8334	5836	R-8453	6155
R-8176	6164	R-8281	5992	R-8335	6067	R-8454	5832
R-8187	6238	R-8282	6000	R-8336	5882	R-8466	6287
R-8190	6246	R-8283	5999	R-8337	5814	R-8471	6097

R-8475	6133	R-8591	6281	R-8637	5940	R-8656	5996
R-8481	6131	R-8593	5958	R-8638	5926	R-8657	5997
R-8484	5847	R-8620	6256	R-8639	5920	R-8658	5965
R-8493	5957	R-8621	6038	R-8640	5928	R-8659	6006
R-8511	5950	R-8622	6042	R-8641	5919	R-8660	5878
R-8533	6288	R-8623	6213	R-8642	5933	R-8661	5877
R-8534	5842	R-8624	5902	R-8643	5934	R-8662	5857
R-8537	6037	R-8625	6054	R-8644	5921	R-8663	5880
R-8541	5966	R-8626	6050	R-8645	5922	R-8664	5888
R-8550	5947	R-8627	5879	R-8646	5924	R-8665	6078
R-8551	5970	R-8628	5881	R-8647	5935	R-8667	6022
R-8552	5956	R-8629	5823	R-8648	5967	R-8668	5892
R-8554	5985	R-8630	5824	R-8649	5952	R-8669	6275
R-8556	5856	R-8631	6008	R-8650	5954	R-8670	6045
R-8571	5995	R-8632	5972	R-8651	5978	R-8671	6063
R-8573	5963	R-8633	5927	R-8652	5971	R-8672	6013
R-8578	5961	R-8634	5917	R-8653	5962	R-8673	6046
R-8582	5964	R-8635	5918	R-8654	5993	R-8674	5885
R-8585	5915	R-8636	5916	R-8655	5991	R-8675	6068
R-8589	5819					R-8676	6074

KONGRUENCIJA BROJEVA II

5809	R-4591	5838	R-4478	5867	R-6051	5896	R-5592
5810	R-5899	5839	R-5686	5868	R-6419	5897	R-5387
5811	R-7036	5840	R-5913	5869	R-5300	5898	R-5680
5812	R-5960	5841	R-4461	5870	R-5715	5899	R-8275
5813	R-4594	5842	R-8534	5871	R-6348	5900	R-4933
5814	R-8337	5843	R-8309	5872	R-5266	5901	R-7653
5815	R-8418	5844	R-4892	5873	R-8433	5902	R-8624
5816	R-8437	5845	R-7600	5874	R-8359	5903	R-8255
5817	R-8349	5846	R-8429	5875	R-6636	5904	R-4606
5818	R-8344	5847	R-8484	5876	R-8323	5905	R-7338
5819	R-8589	5848	R-7644	5877	R-8661	5906	R-6338
5820	R-5018	5849	R-4455	5878	R-8660	5907	R-1967
5821	R-5140	5850	R-8301	5879	R-8627	5908	R-4504
5822	R-5926	5851	R-8330	5880	R-8663	5909	R-8274
5823	R-8629	5852	R-8325	5881	R-8628	5910	R-6230
5824	R-8630	5853	R-6342	5882	R-8336	5911	R-8291
5825	R-3593	5854	R-8352	5883	R-8343	5912	R-7652
5826	R-4829	5855	R-6124	5884	R-6238	5913	R-5362
5827	R-5999	5856	R-8556	5885	R-8674	5914	R-6140
5828	R-6430	5857	R-8662	5886	R-4454	5915	R-8585
5829	R-6408	5858	R-4884	5887	R-4609	5916	R-8636
5830	R-4717	5859	R-4789	5888	R-8664	5917	R-8634
5831	R-4598	5860	R-8316	5889	R-6368	5918	R-8635
5832	R-8454	5861	R-8295	5890	R-6752	5919	R-8641
5833	R-6049	5862	R-8308	5891	R-5039	5920	R-8639
5834	R-5706	5863	R-8438	5892	R-8668	5921	R-8644
5835	R-8302	5864	R-8439	5893	R-4779	5922	R-8645
5836	R-8334	5865	R-6446	5894	R-6041	5923	R-7250
5837	R-8431	5866	R-6447	5895	R-8427	5924	R-8646

5925	R-6925	5961	R-8578	5997	R-8657	6033	R-6918
5926	R-8638	5962	R-8653	5998	R-8331	6034	R-8341
5927	R-8633	5963	R-8573	5999	R-8283	6035	R-8338
5928	R-8640	5964	R-8582	6000	R-8282	6036	R-6221
5929	R-7395	5965	R-8658	6001	R-8327	6037	R-8537
5930	R-8350	5966	R-8541	6002	R-8342	6038	R-8621
5931	R-7359	5967	R-8648	6003	R-8424	6039	R-6145
5932	R-7698	5968	R-7207	6004	R-8426	6040	R-6626
5933	R-8642	5969	R-7274	6005	R-6190	6041	R-8284
5934	R-8643	5970	R-8551	6006	R-8659	6042	R-8622
5935	R-8647	5971	R-8652	6007	R-8339	6043	R-4934
5936	R-7199	5972	R-8632	6008	R-8631	6044	R-8328
5937	R-7342	5973	R-7102	6009	R-8425	6045	R-8670
5938	R-7168	5974	R-7087	6010	R-7636	6046	R-8673
5939	R-7363	5975	R-8340	6011	R-8277	6047	R-8321
5940	R-8637	5976	R-4941	6012	R-5766	6048	R-8279
5941	R-8276	5977	R-8430	6013	R-8672	6049	R-7680
5942	R-8312	5978	R-8651	6014	R-8280	6050	R-8626
5943	R-6167	5979	R-7090	6015	R-5056	6051	R-8414
5944	R-8329	5980	R-5042	6016	R-4855	6052	R-5118
5945	R-7390	5981	R-8355	6017	R-7770	6053	R-6602
5946	R-5515	5982	R-5567	6018	R-8297	6054	R-8625
5947	R-8550	5983	R-5232	6019	R-4697	6055	R-8315
5948	R-8356	5984	R-5976	6020	R-4695	6056	R-8287
5949	R-7433	5985	R-8554	6021	R-4865	6057	R-5921
5950	R-8511	5986	R-8324	6022	R-8667	6058	R-8326
5951	R-7674	5987	R-5607	6023	R-7280	6059	R-6553
5952	R-8649	5988	R-7232	6024	R-8333	6060	R-4797
5953	R-7144	5989	R-8286	6025	R-8278	6061	R-6253
5954	R-8650	5990	R-5528	6026	R-7380	6062	R-6688
5955	R-7387	5991	R-8655	6027	R-2815	6063	R-8671
5956	R-8552	5992	R-8281	6028	R-6658	6064	R-8322
5957	R-8493	5993	R-8654	6029	R-8434	6065	R-7167
5958	R-8593	5994	R-8285	6030	R-8435	6066	R-5988
5959	R-7120	5995	R-8571	6031	R-7284	6067	R-8335
5960	R-7422	5996	R-8656	6032	R-4505	6068	R-8675

6069	R-6016	6105	R-8156	6141	R-7767	6177	R-5968
6070	R-6172	6106	R-6418	6142	R-4839	6178	R-6233
6071	R-6269	6107	R-6618	6143	R-6996	6179	R-6519
6072	R-7785	6108	R-6379	6144	R-7818	6180	R-6449
6073	R-8332	6109	R-6439	6145	R-7603	6181	R-7051
6074	R-8676	6110	R-6083	6146	R-6934	6182	R-4828
6075	R-7591	6111	R-7055	6147	R-4464	6183	R-8231
6076	R-7263	6112	R-6793	6148	R-7826	6184	R-4503
6077	R-8289	6113	R-5276	6149	R-6084	6185	R-8251
6078	R-8665	6114	R-6464	6150	R-6703	6186	R-6628
6079	R-8432	6115	R-6465	6151	R-6031	6187	R-7729
6080	R-7429	6116	R-6456	6152	R-8175	6188	R-7346
6081	R-4701	6117	R-7088	6153	R-5651	6189	R-7713
6082	R-8428	6118	R-8292	6154	R-4500	6190	R-8252
6083	R-8290	6119	R-5566	6155	R-8453	6191	R-4808
6084	R-4589	6120	R-8364	6156	R-6443	6192	R-7660
6085	R-5399	6121	R-6448	6157	R-4597	6193	R-5187
6086	R-7950	6122	R-7866	6158	R-4466	6194	R-4760
6087	R-6715	6123	R-6692	6159	R-6118	6195	R-8250
6088	R-7951	6124	R-5525	6160	R-7060	6196	R-5476
6089	R-7952	6125	R-8173	6161	R-7824	6197	R-7111
6090	R-7902	6126	R-7391	6162	R-6389	6198	R-5242
6091	R-7903	6127	R-4636	6163	R-4470	6199	R-5446
6092	R-7904	6128	R-5102	6164	R-8176	6200	R-6492
6093	R-6734	6129	R-5261	6165	R-7920	6201	R-4491
6094	R-8086	6130	R-6417	6166	R-4580	6202	R-8249
6095	R-7949	6131	R-8481	6167	R-4577	6203	R-4414
6096	R-6445	6132	R-6400	6168	R-8112	6204	R-8011
6097	R-8471	6133	R-8475	6169	R-4482	6205	R-7013
6098	R-6440	6134	R-6422	6170	R-7611	6206	R-8320
6099	R-8012	6135	R-8288	6171	R-7731	6207	R-5411
6100	R-8013	6136	R-6593	6172	R-7921	6208	R-8157
6101	R-6381	6137	R-6441	6173	R-7827	6209	R-8248
6102	R-8174	6138	R-6981	6174	R-7922	6210	R-4402
6103	R-8085	6139	R-8443	6175	R-7384	6211	R-6354
6104	R-4401	6140	R-7825	6176	R-5632	6212	R-5348

6213	R-8623	6233	R-8191	6252	R-6225	6271	R-4772
6214	R-6908	6234	R-8254	6253	R-5146	6272	R-5608
6215	R-4696	6235	R-8226	6254	R-5826	6273	R-5961
6216	R-6490	6236	R-1953	6255	R-6657	6274	R-6497
6217	R-5401	6237	R-8230	6256	R-8620	6275	R-8669
6218	R-6915	6238	R-8187	6257	R-5229	6276	R-5958
6219	R-8227	6239	R-8256	6258	R-7239	6277	R-6027
6220	R-6515	6240	R-6509	6259	R-6025	6278	R-8257
6221	R-5258	6241	R-8246	6260	R-3253	6279	R-5634
6222	R-6931	6242	R-8247	6261	R-8245	6280	R-5925
6223	R-5178	6243	R-5916	6262	R-5253	6281	R-8591
6224	R-8224	6244	R-6638	6263	R-6614	6282	R-5051
6225	R-6507	6245	R-8228	6264	R-5236	6283	R-7246
6226	R-8225	6246	R-8190	6265	R-6266	6284	R-8258
6227	R-8223	6247	R-4600	6266	R-6188	6285	R-8259
6228	R-6362	6248	R-8253	6267	R-6610	6286	R-7579
6229	R-6102	6249	R-8229	6268	R-5900	6287	R-8466
6230	R-5203	6250	R-6103	6269	R-5315	6288	R-8533
6231	R-6421	6251	R-5965	6270	R-4479	6289	R-8260
6232	R-5429					6290	R-6015

PRILOZI

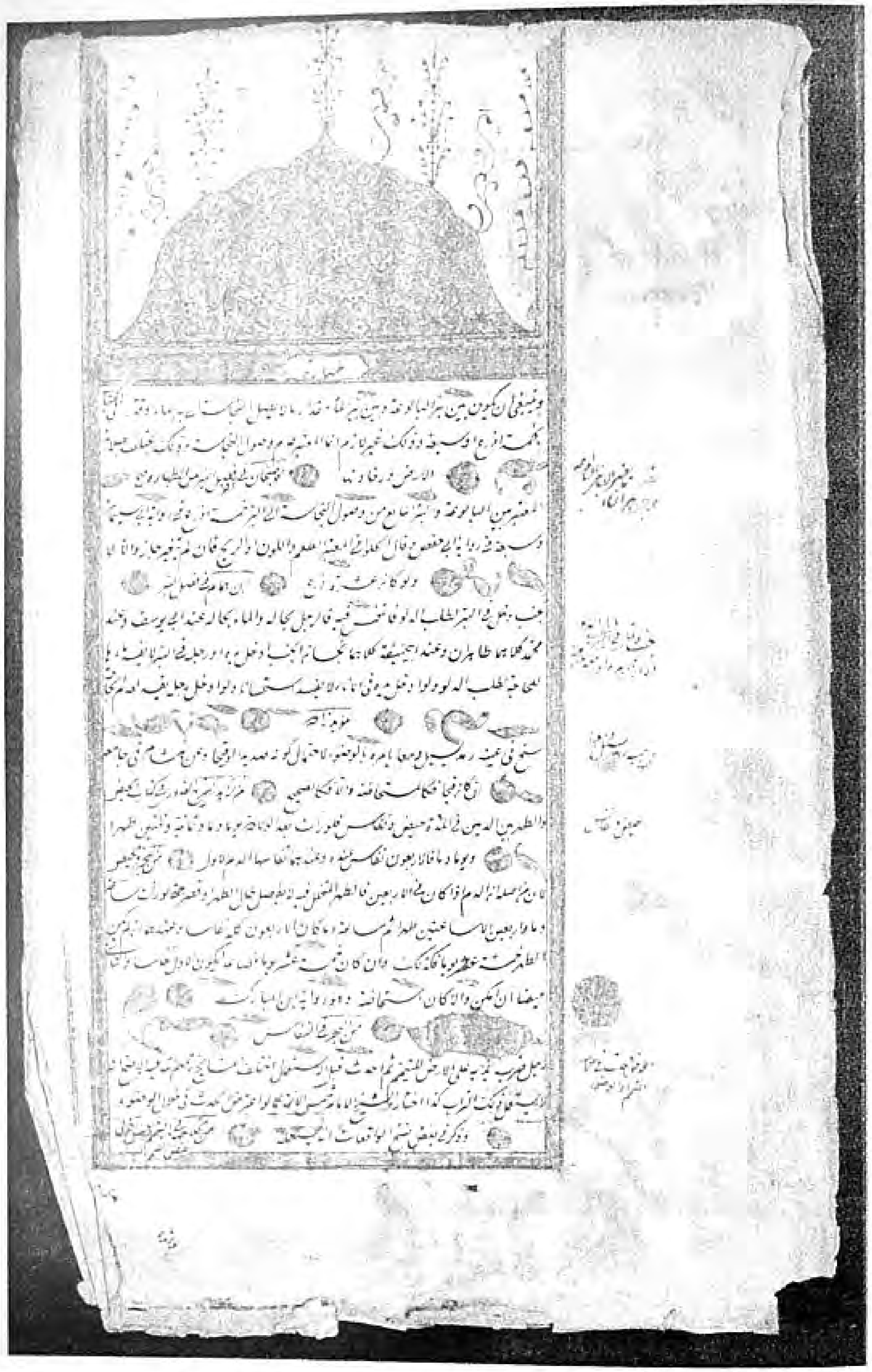

Naslovna strana djela FATĀWĀ ṢUN'ULLAH EFENDĪ. Napisao Ṣun'ullah efendi. Mustafā b. Ǧa'far al-'Imādī Šayḫ Islām ar-Rūmī, um. 1022/1613. godine; R-6439).

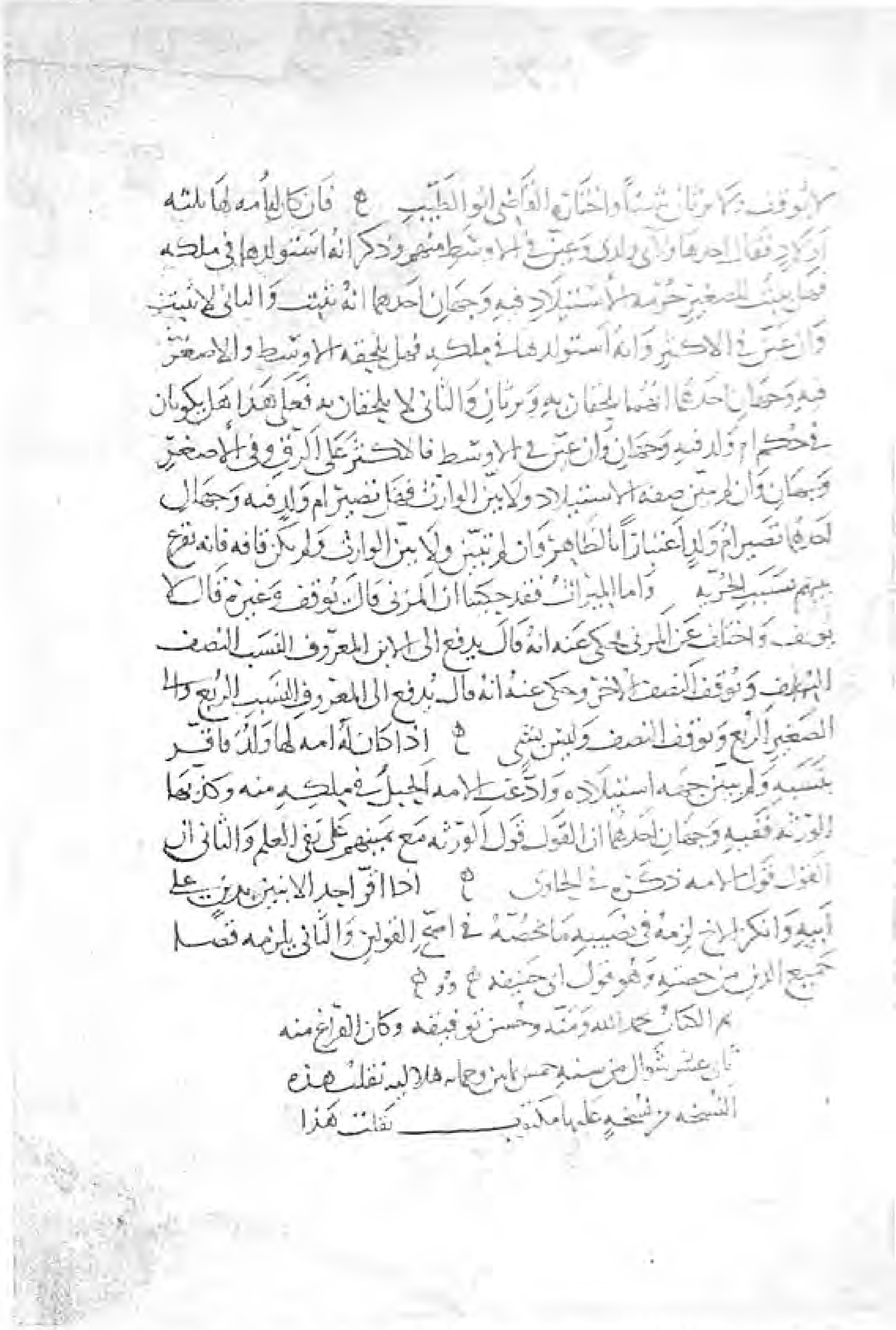

Posljednja strana djela ḤULYA AL-'ULAMĀ' FI IHTILAF MAḎAHIB AL-FUQAHA (Prepisao 'Abdusselām b. Muǧāhid an-Nabrawī, 12 ševvala 585/1189. godine; R-6430).

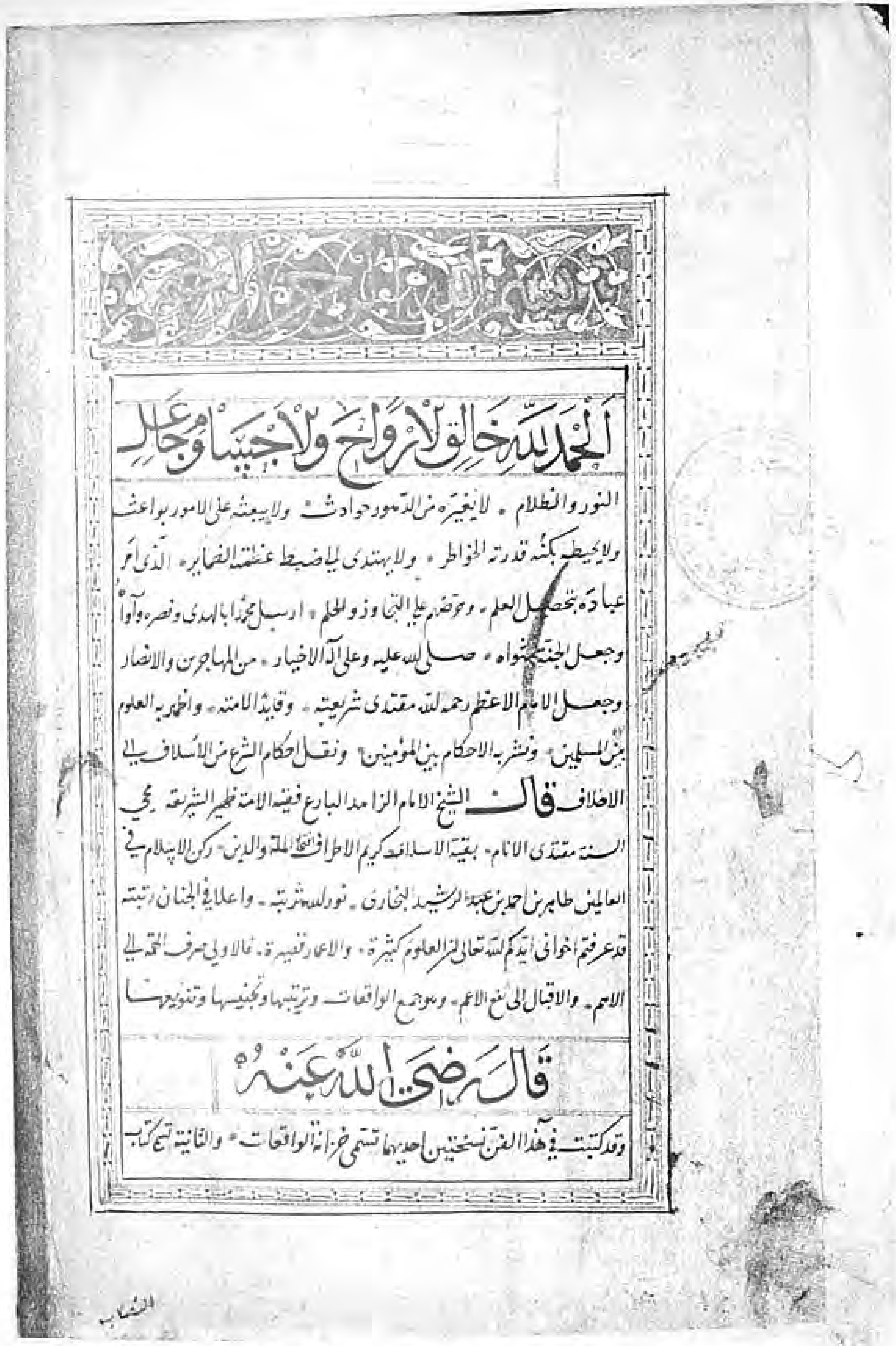

الحمد لله خالق الارواح والاجسام وجاعل
النور والظلام • لا يغيره من الامور حوادث • ولا يبعثه على الامور بواعث
ولا يحيط بكنه قدرته الخواطر • ولا يهتدي الى ضبط عظمته الضماير • الذي امر
عباده بتحصيل العلم • وحرضهم على التحلي بزي العلم • ارسل محمدا بالهدى ونصره واوى
وجعل الجنة مثواه • صلى الله عليه وعلى آله الاخيار • من المهاجرين والانصار
وجعل الامام الاعظم رحمه الله مقتدى شريعته • وقايد امته • واظهر به العلوم
بين المسلمين • ونشر به الاحكام بين المؤمنين • ونقل احكام الشرع من الاسلاف الى
الاخلاف قال الشيخ الامام الزاهد البارع فقيه الامة ظهير الشريعة محيي
السنة مقتدى الانام • بقية الاسلاف كريم الاطراف افتخار الملة والدين • ركن الاسلام في
العالمين طاهر بن احمد بن عبد الرشيد البخاري • نور الله تربته • واعلى في الجنان رتبته
قد عرفتم اخواني ايدكم الله تعالى ان العلوم كثيرة • والاعمار قصيرة • فالاولى صرف الهمة الى
الاهم • والاقبال الى نفع الاعم • وهو جمع الواقعات وترتيبها وتجنيسها وتنويعها

قال رضي الله عنه

وقد كتبت في هذا الفن نسختين احديهما تسمى خزانة الواقعات • والثانية تسمى كتاب

Naslovna strana djela KITĀB AL-HULĀṢA (aw) KITĀB HULĀṢA AL-FATĀWĀ. (Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad, početkom zul-hidžeta 862/1457. godine; R-6715).

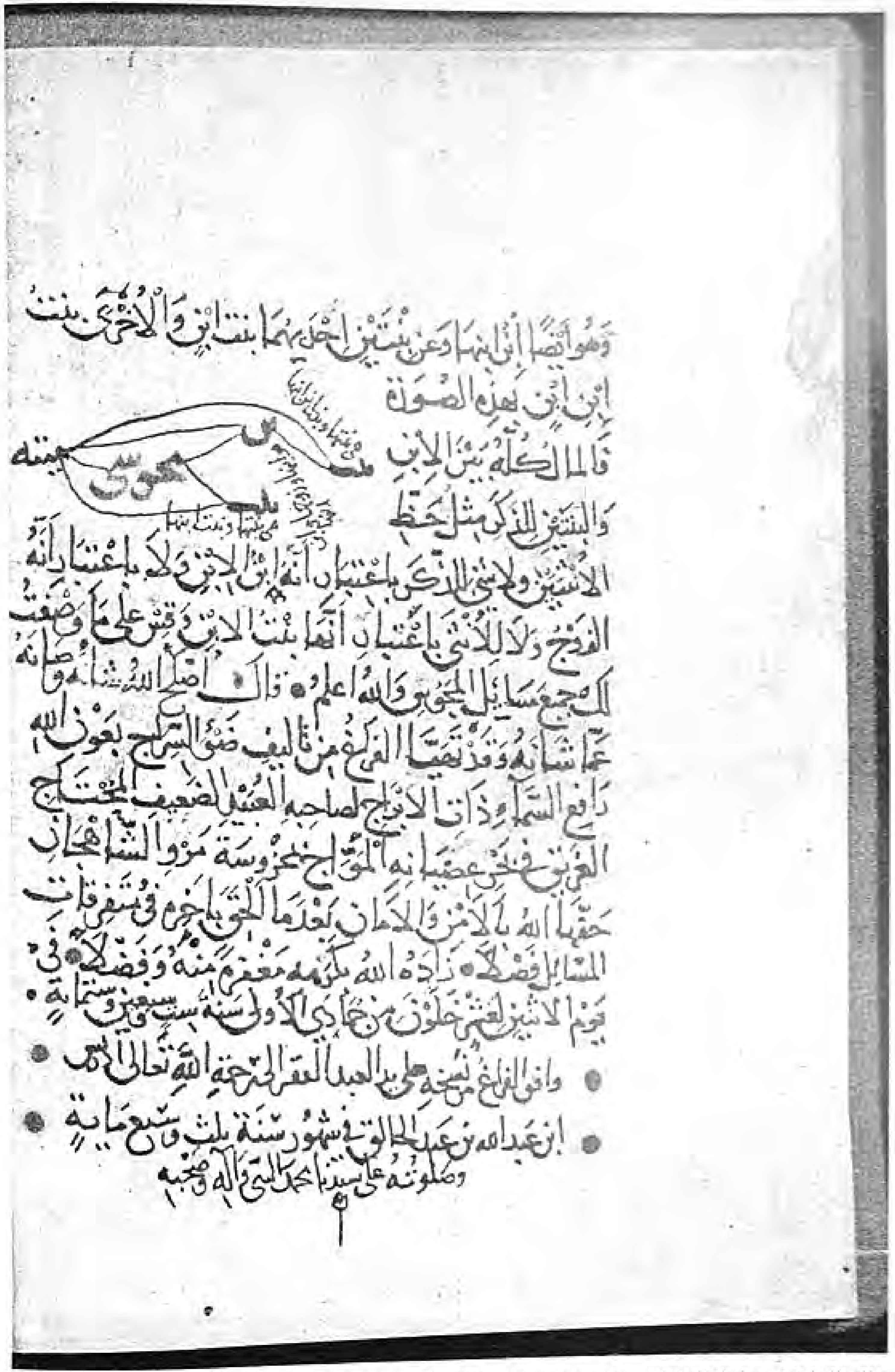

وهو ايضا ابن ابنها وعن بنتين احديهما بنت ابن والاخرى بنت
ابن ابن بهذه الصورة
فالمال كله بين الابن
والبنتين للذكر مثل حظ
الانثيين ولا شيء للذكر باعتبار انه ابن الابن ولا باعتبار انه
الفرخ ولا للانثى باعتبار انها بنت الابن وقس على ما وضعت
لك جميع مسايل الحجوب والله اعلم • قال اصلح الله شانه وصانه
عما شانه • وقد تمت الفرايض من تاليف ضوء السراج بعون الله
رافع السماء ذات الابراج لصاحبه العبد الضعيف المحتاج
الغريق في نحو عصيانه المواج خزوسة مرو الشاهجان
حفظها الله بالامن والامان بعدما الحق باخرها في متفرقات
المسايل فصلا • زاده الله بكرمه مغفرة منه وفضلا • في
يوم الاثنين لعشر خلون من جمادى الاولى سنة ست وسبعين وستماية •
وانا الفارغ من نسخه العبد الفقير الى رحمة الله تعالى ادريس
ابن عبد الله بن عبد الخالق في شهور سنة ثلث وسبعماية
وصلوته على سيدنا محمد النبي وآله وصحبه

Posljednja strana djela ḌAW' AS-SIRĀĞ. (Prepisao Idris b. 'Abdullāh b. 'Abdulḫāliq 703/1303. godine; R-8011).

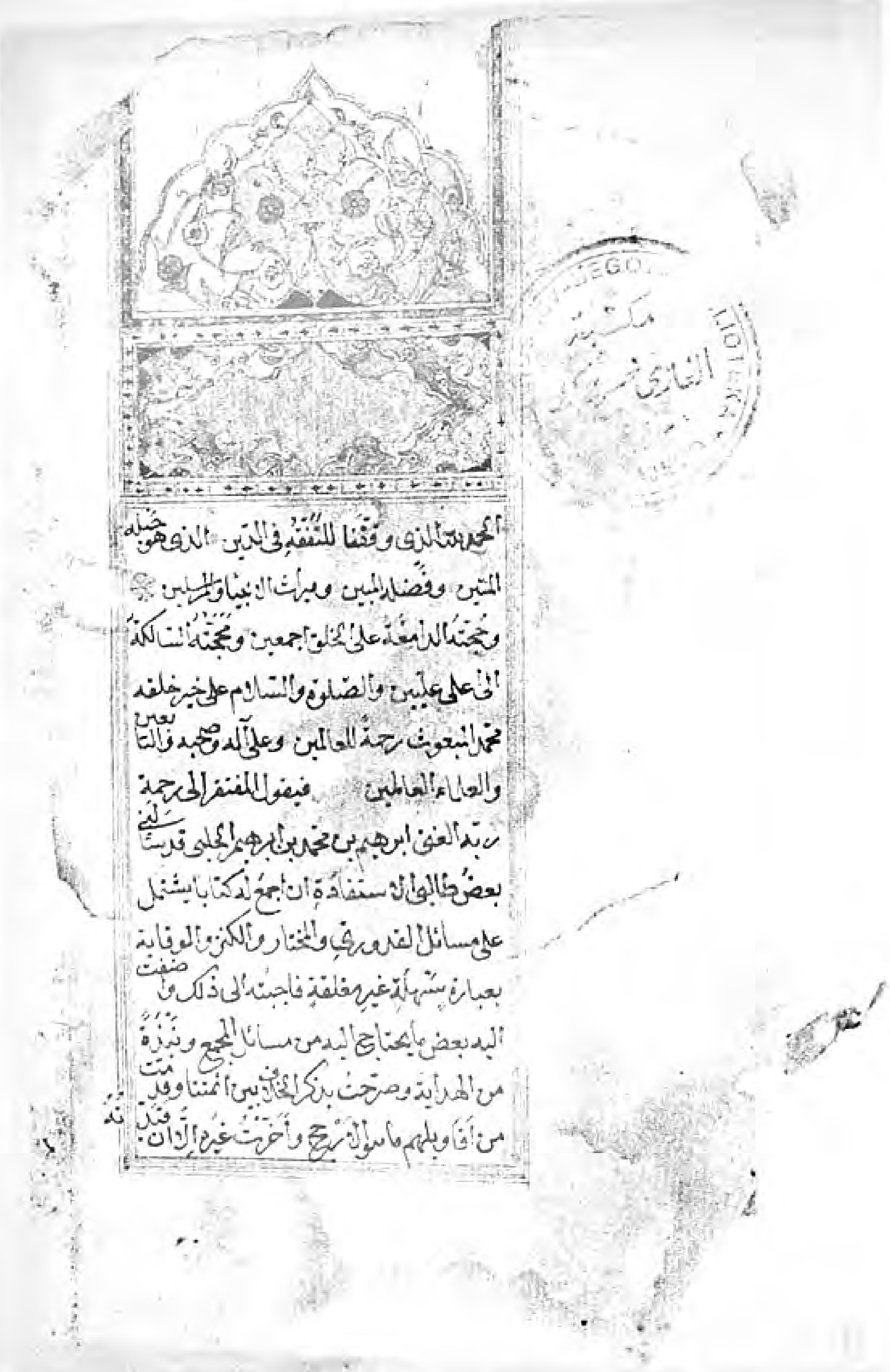

الحمد لله الذي وفقنا للتفقه في الدين الذي هو حبله
المتين وفضله المبين وميراث الانبيا والمرسلين
وحجته البالغة على الخلق اجمعين ومحجته السالكة
الى عليين والصلوة والسلام على خير خلقه
محمد المبعوث رحمة للعالمين وعلى آله وصحبه والتابعين
والعلماء العاملين فيقول المفتقر الى رحمة
ربه الغني ابرهيم بن محمد بن ابرهيم الحلبي قد سألني
بعض طالبي الاستفادة ان اجمع له كتابا يشتمل
على مسائل القدوري والمختار والكنز والوقاية
بعبارة سهلة غير مغلقة فاجبته الى ذلك وضممت
اليه بعض ما يحتاج اليه من مسائل المجمع ونبذة
من الهداية وصرحت بذكر الخلاف بين ائمتنا وقدمت
من اقاويلهم ما هو الارجح واخرت غيره الا انه قد

Naslovna strana djela MULTAQA AL-ABḤUR. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine: R-8359.

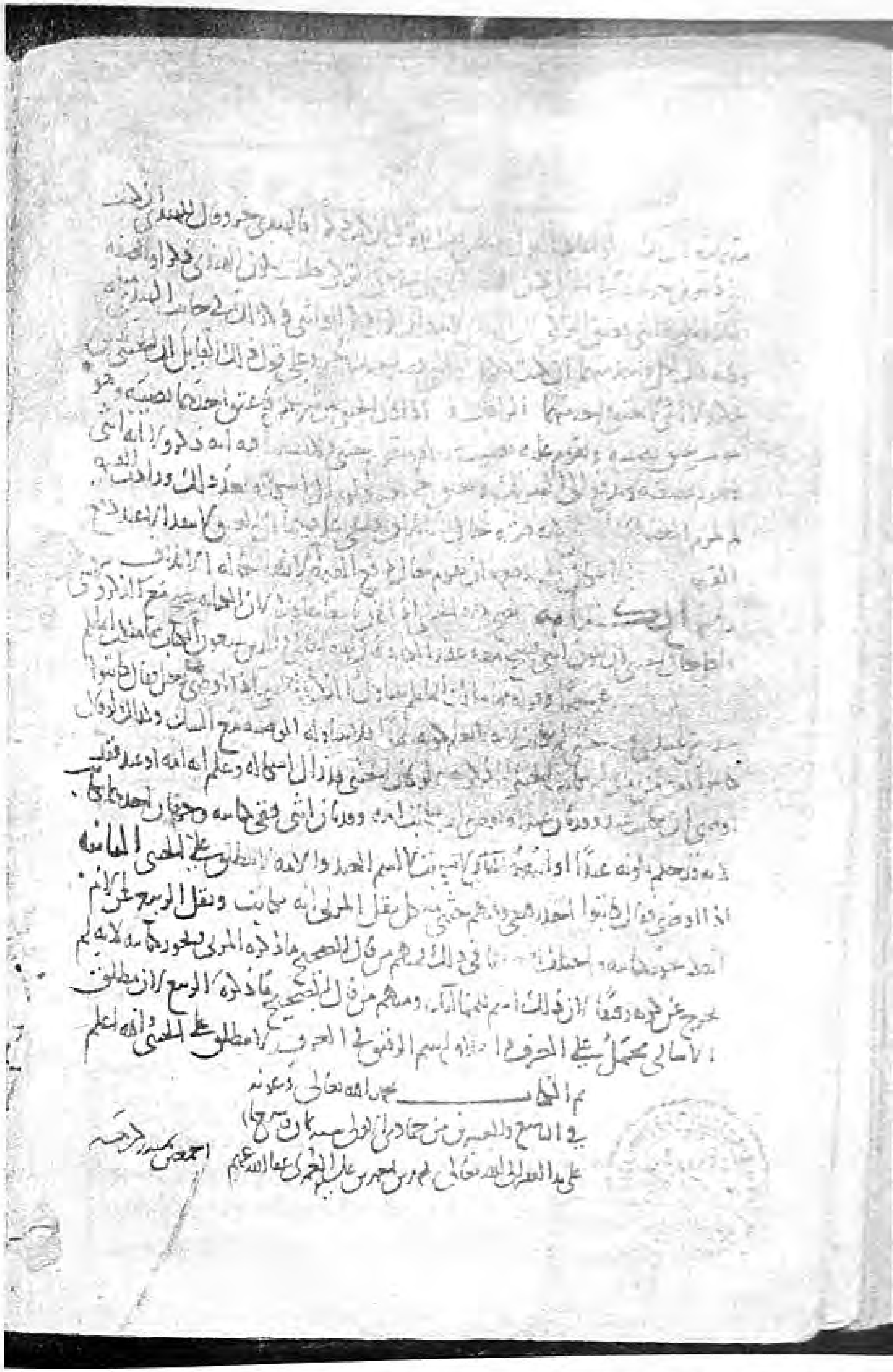

تم الكتاب بحمد الله تعالى وعونه
في التاسع والعشرين من جمادى الاولى سنة ثمان وسبعمائة
على يد العبد الفقير الى الله تعالى احمد بن احمد بن علي العمري عفا الله عنهم

Posljednja stranica djela AḤKĀM AL-ḪUNTĀ. (Prepisao Ahmad b. Ahmad b. ʿAli al-ʿUmari, 708/1308. godine: R-4828).

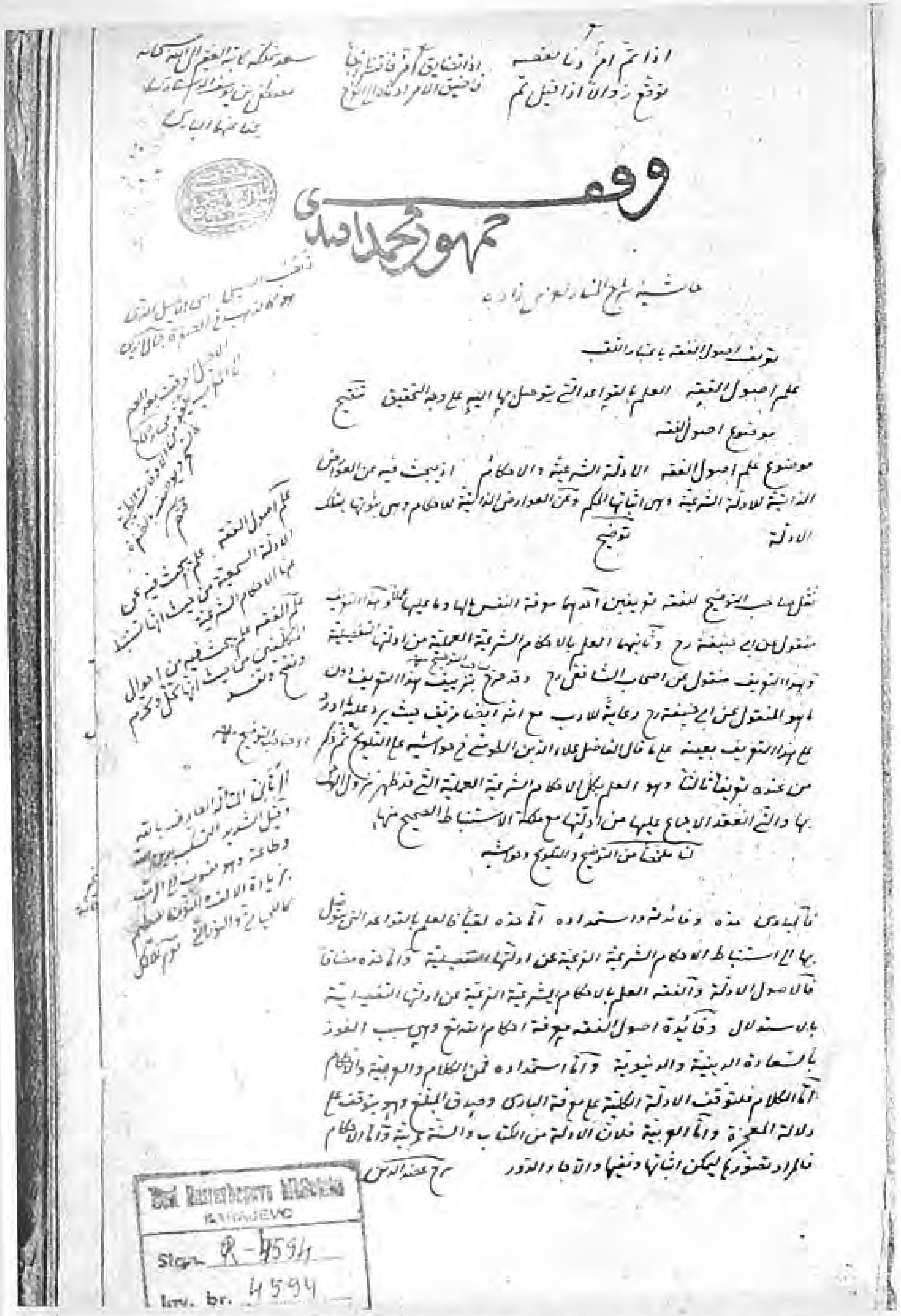

Gazi Husrevbegova biblioteka
SARAJEVO
Sign. R-4594
Inv. br. 4594

Naslovna strana djela NATĀ'IĞ AL-AFKĀR(ḤAŠIYA 'AZMĪ ZĀDE 'ALĀ ŠARḤ AL-MANĀR LI'BN MALIK). (Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šejh Yūyō 26. redžeba 1096/1684. godine: R-4594).

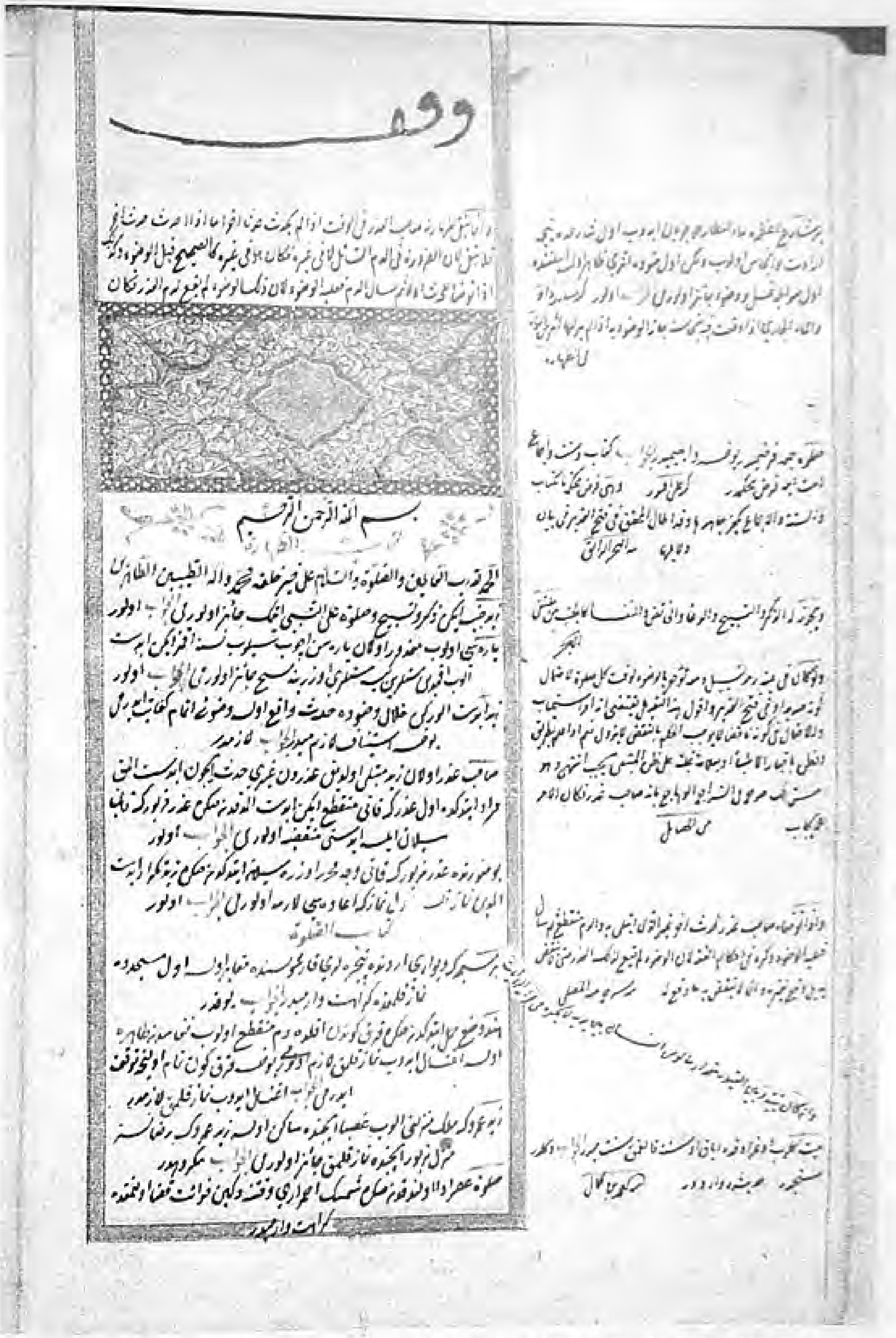

Naslovna strana djela FATĀWĀ YAḤYĀ EFENDĪ MINQĀRĪ ZĀDE (AW) FATĀWĀ 'AṬĀ'IYYA. (Prepisao 'Abdulgafūr b. as-Sayyid 'Alī Ḥāfiz aš-Šayh poznat kao al-Qurā' al-Ğalibōlī 11. rağaba 1151/1738. godine: R-7825).

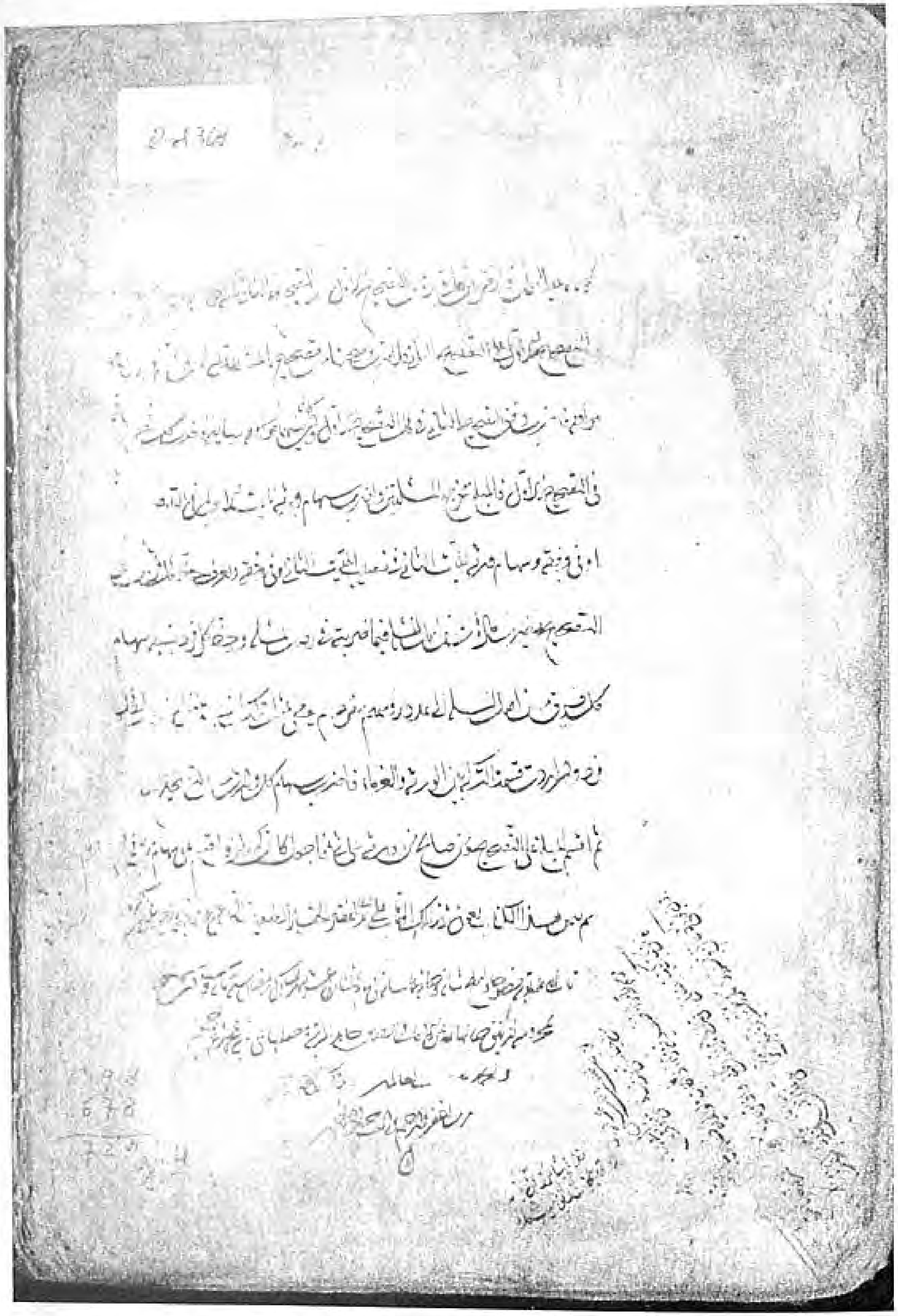

Posljednja strana djela KANZ AD-DAQĀ'IQ. (Napisao'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfizuddīn, Abū al-Barakāt umro 710/1310. godine. Prepisano 778/1376. godine; R-8308).

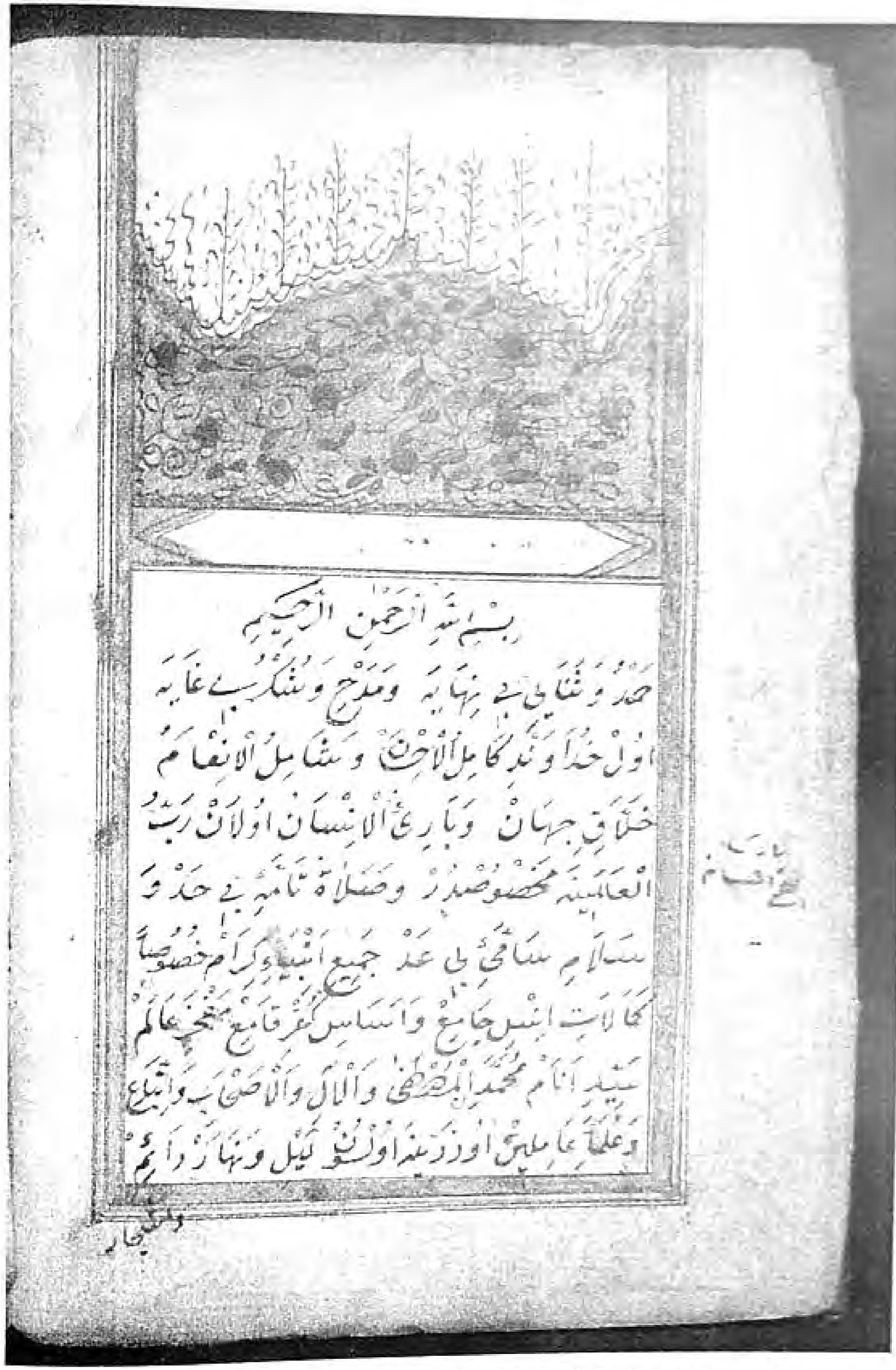

بسم الله الرحمن الرحيم
حمد و ثنای بی نهایه و مدح و شکر بی غایه
اول خداوند کامل الاحسان و شامل الانعام
خلاق جهان و بارئ الانسان اولان رب
العالمینه مخصوصدر و صلاة تامه بی حد و
سلام سامی علی عدد جمیع انبیاء کرام خصوصا
کمالات انسی جامع و اساس کفر قامع مفخر عالم
سید انام محمد المصطفی و الآل و الاصحاب و اتباع
و علماء عاملین اوزرینه اولسون لیل و نهار دائم

Prva strana djela ŠARḤ-I WAṢIYYATNĀMA-I BIRGIWĪ. (Prepisao Habib b. Yūsuf, muftija u gradu Gümülcine kod Edirna, 1218/1803. godine; R-7120).

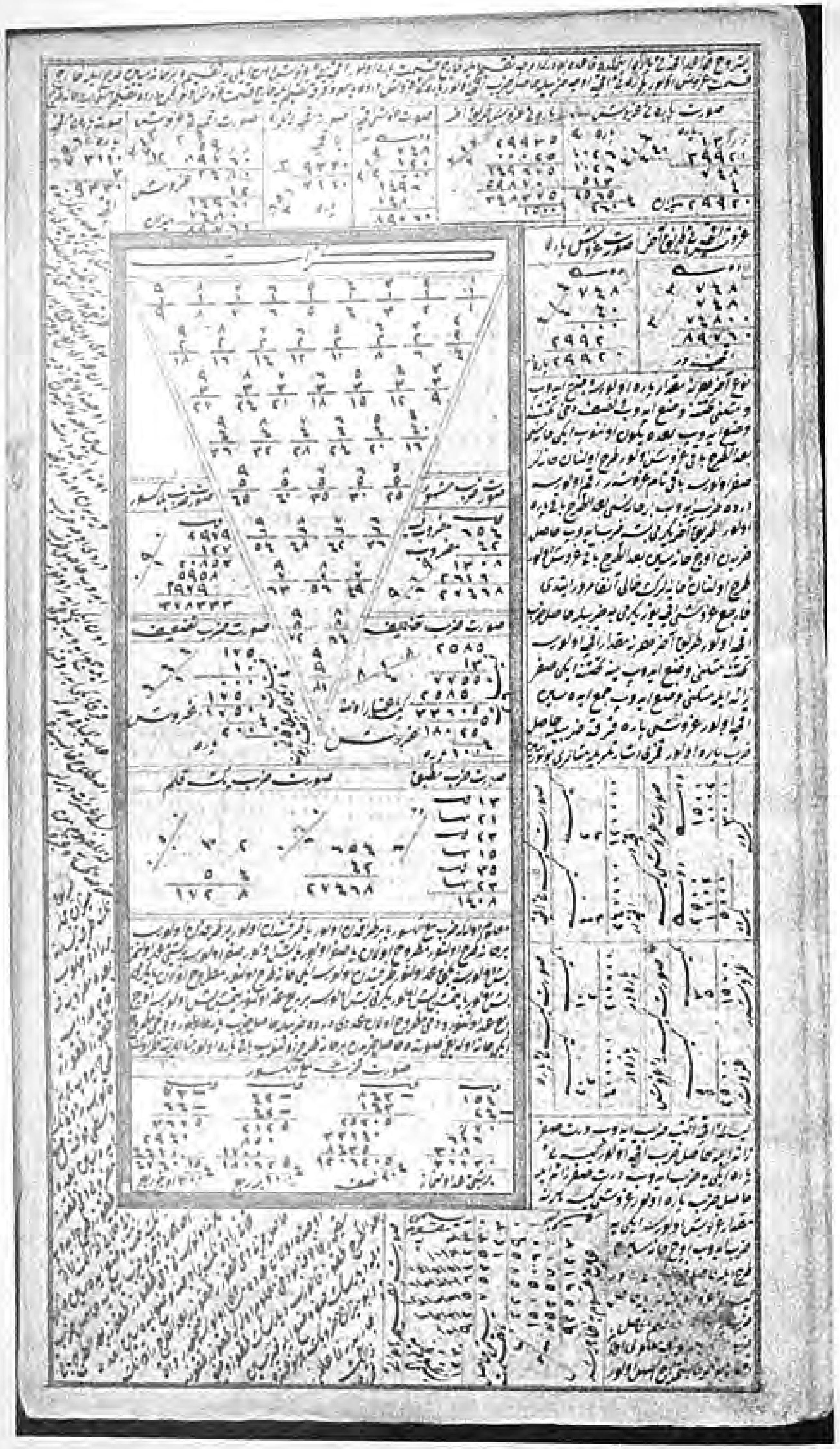

Naslovna strana djela ĞARIDA AL-FARĀ'IḌ (Napisao Ṣāliḥ efendi. Prepisao Ṣāliḥ b. 'Alī b. al-Ḥāğ Ḥusayn 1273/1856. godine; R-8249,2).

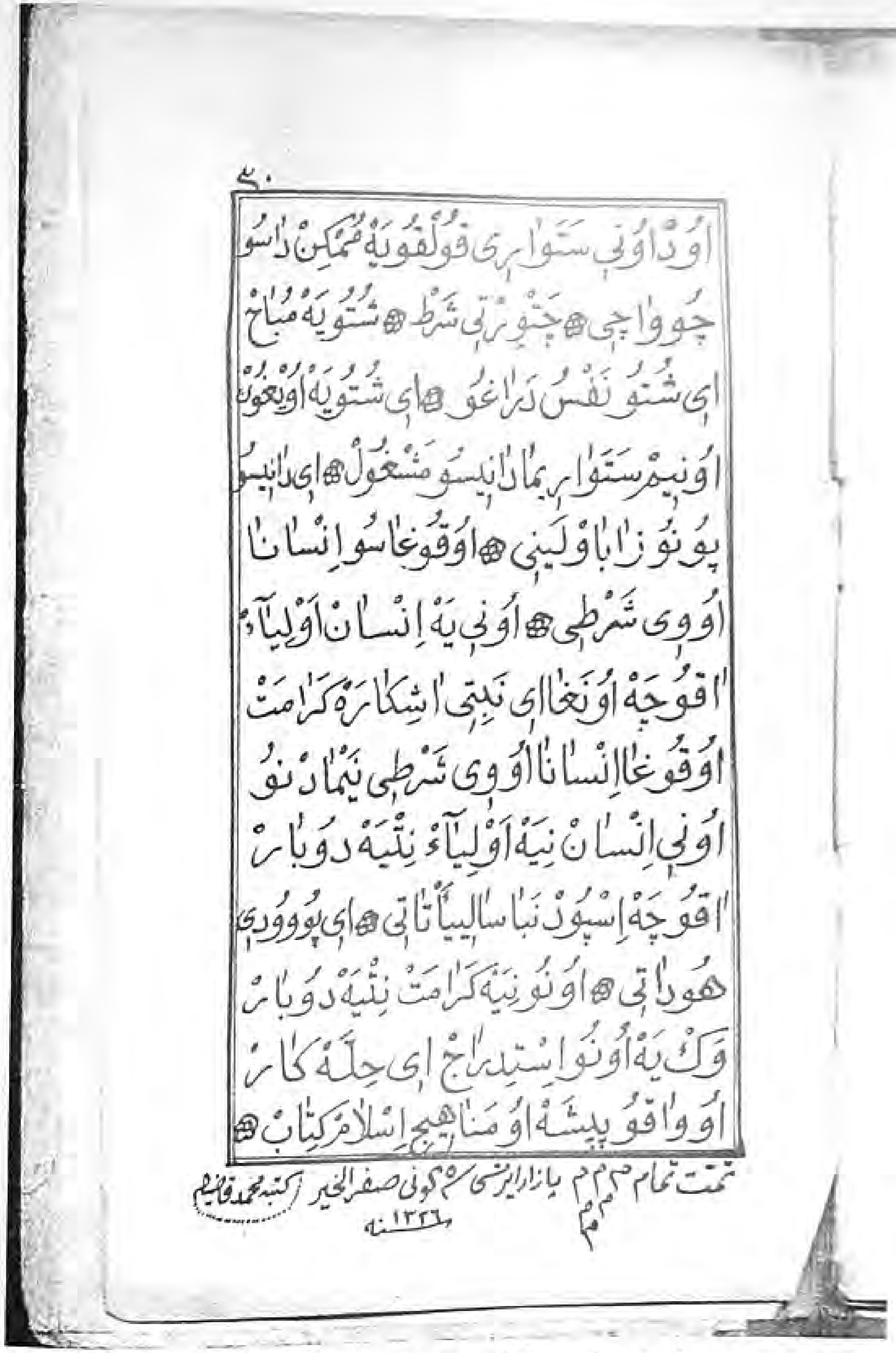

او دا اونی ستواری قولقویه ممکن داسو
چوواجی ☸ چتوری شرط ☸ شتویه مباح
ای شتو نفس دراغو ☸ ای شتویه اویعون
اونیم ستواری یمادا نیسو مشغول ☸ ای دا نیسو
پونو زاباولینی ☸ اوقوغا سو انسانا
اووی شرطی ☸ اونی یه انسان اولیاء
اقوجه اونغا ای نبتی اشکاره کرامت
اوقوغا انسانا اووی شرطی نیمادنو
اونی انسان نیه اولیاء نتیه دوبار
اقوجه اسپود نباساليا تاتی ☸ ای پووودی
هوداتی ☸ اونو نیه کرامت نتیه دوبار
وکیه اونو استدراج ای حیله کار
اووا قو پیشه او مناهج اسلام کتاب ☸

تمت تمام م م م بازار ایرتسی ٥ کونی صفر الخیر کتبه محمد قادیم
سنه ١٣٢٦

Posljednja strana djela ŠURŪṬ AL-ISLĀM. Na bosanskom jeziku napisao al-Ḥāğ Muḥammad efendī Ramić, poznat pod nadimkom Topal-hodža, živio krajem 19 stoljeća. (Prepisao Muḥammad Enverī Kadić, u ponedjeljak 5. safera 1326/1908. godine; R-7591).

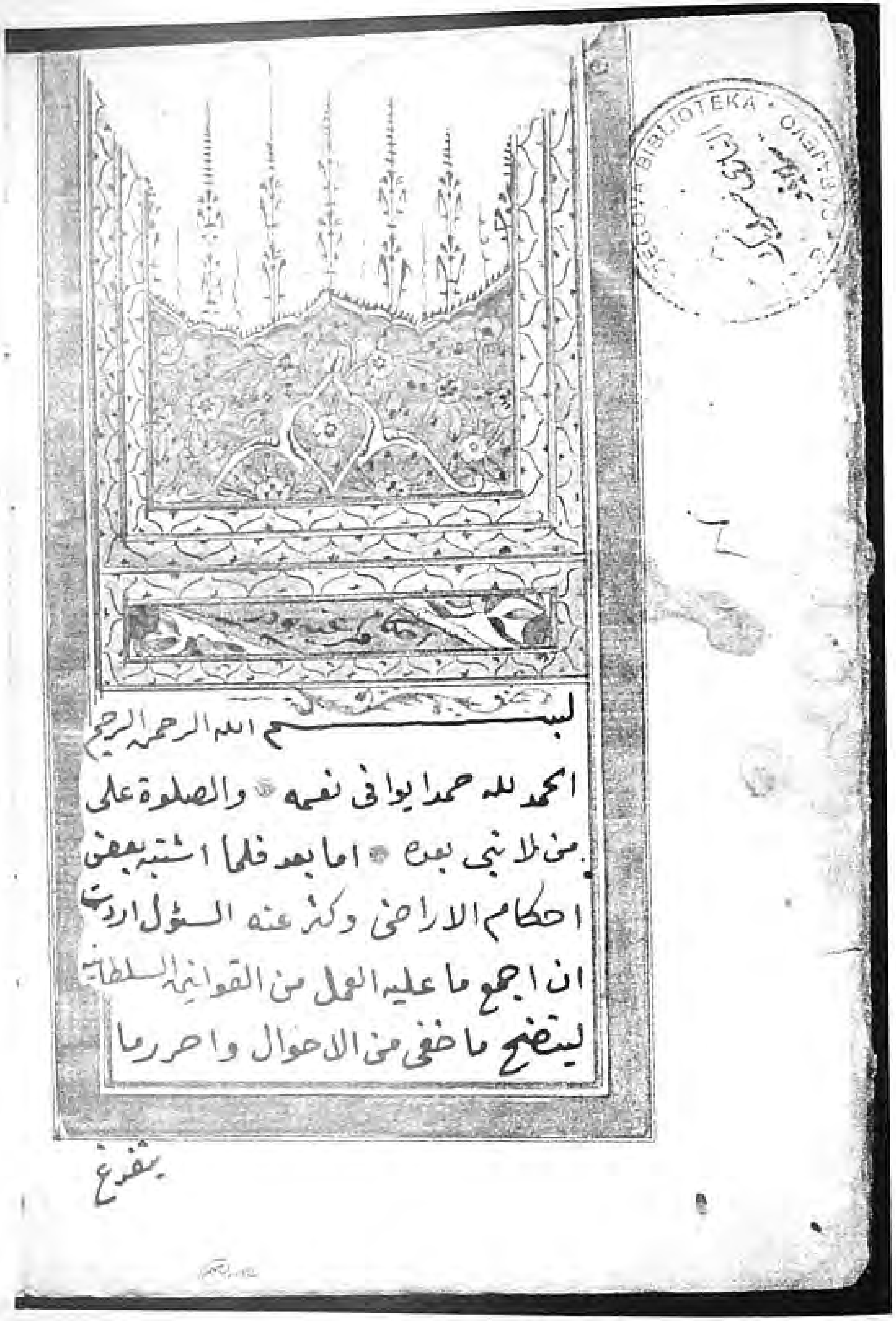

BIBLIOTEKA

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله حمدا يوافى نعمه * والصلوة على
من لا نبي بعده * اما بعد فلما اشتبه بعض
احكام الاراضى وكثر عنه السؤال اردت
ان اجمع ما عليه العمل من القوانين السلطانية
ليتضح ما خفى من الاحوال واحرر ما

يتفرع

Naslovna strana djela AL-AHKĀM AL-MAR'IYYA FI AL-ARĀḌĪ AL-AMĪRIYYA Sabrao šayhul-islām Ahmad 'Ārif Ḥikmat, umro 1275/1858. godine.(Prepisao Mustafā Muhibbī b. al-Ḥāǧ Muhammad zamjenik kadije u Bögürdelenu (Šabcu), 23. zul-kadeta 1273/1856. godine; 8591).

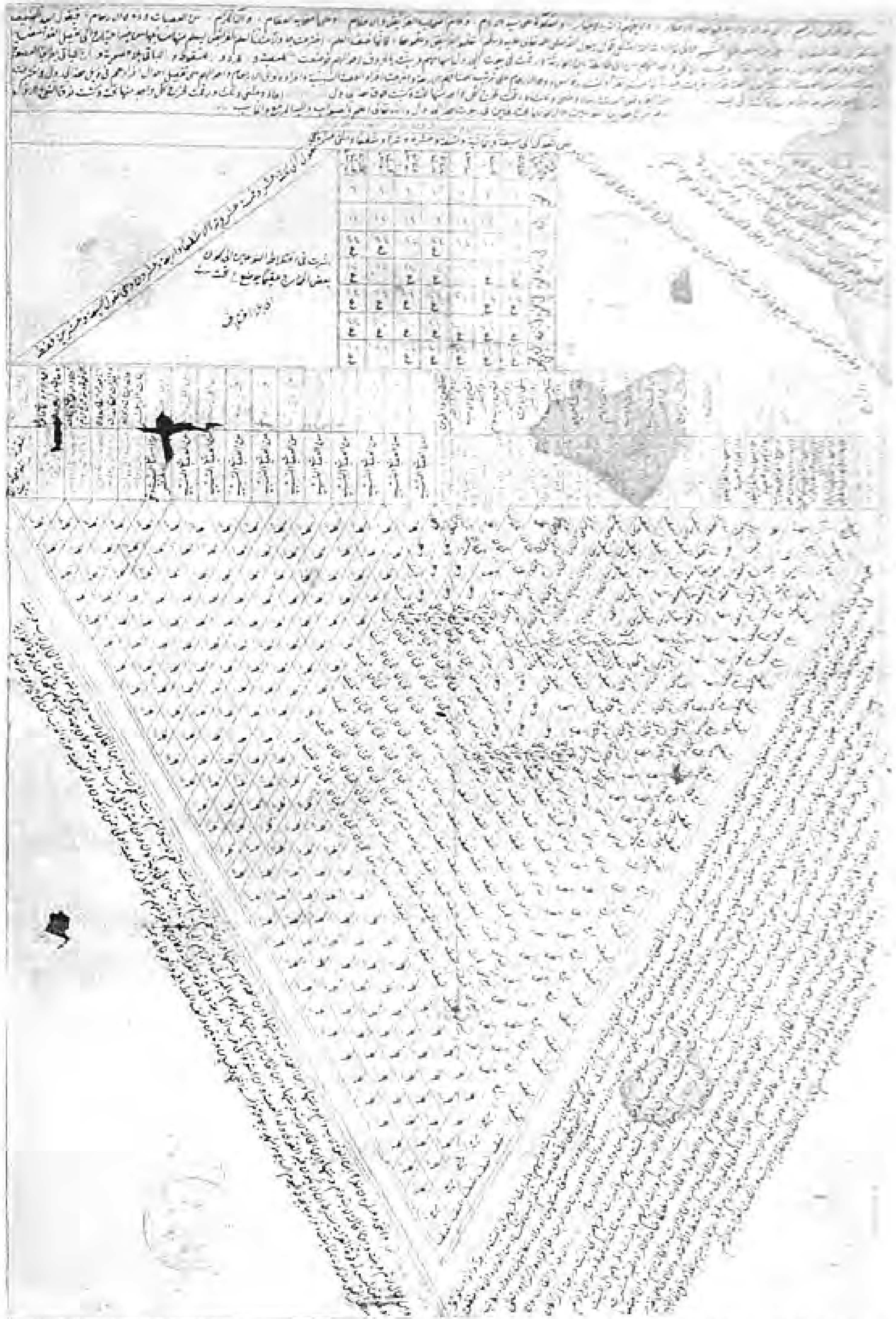

ĞADWAL MUṮALLAṮ LI 'ILM AL-FARĀ'IḌ. (Napisao Ahmad b. Mustafā La'ali as-Sarahūnī, ar-Rūmī, umro 971/1564. godine. Prepisao Mustafā al-Muhibbī, zamjenik kadije u Gračanici, 7. rebiul-ahira 1252 /1836. godine; R-8187).

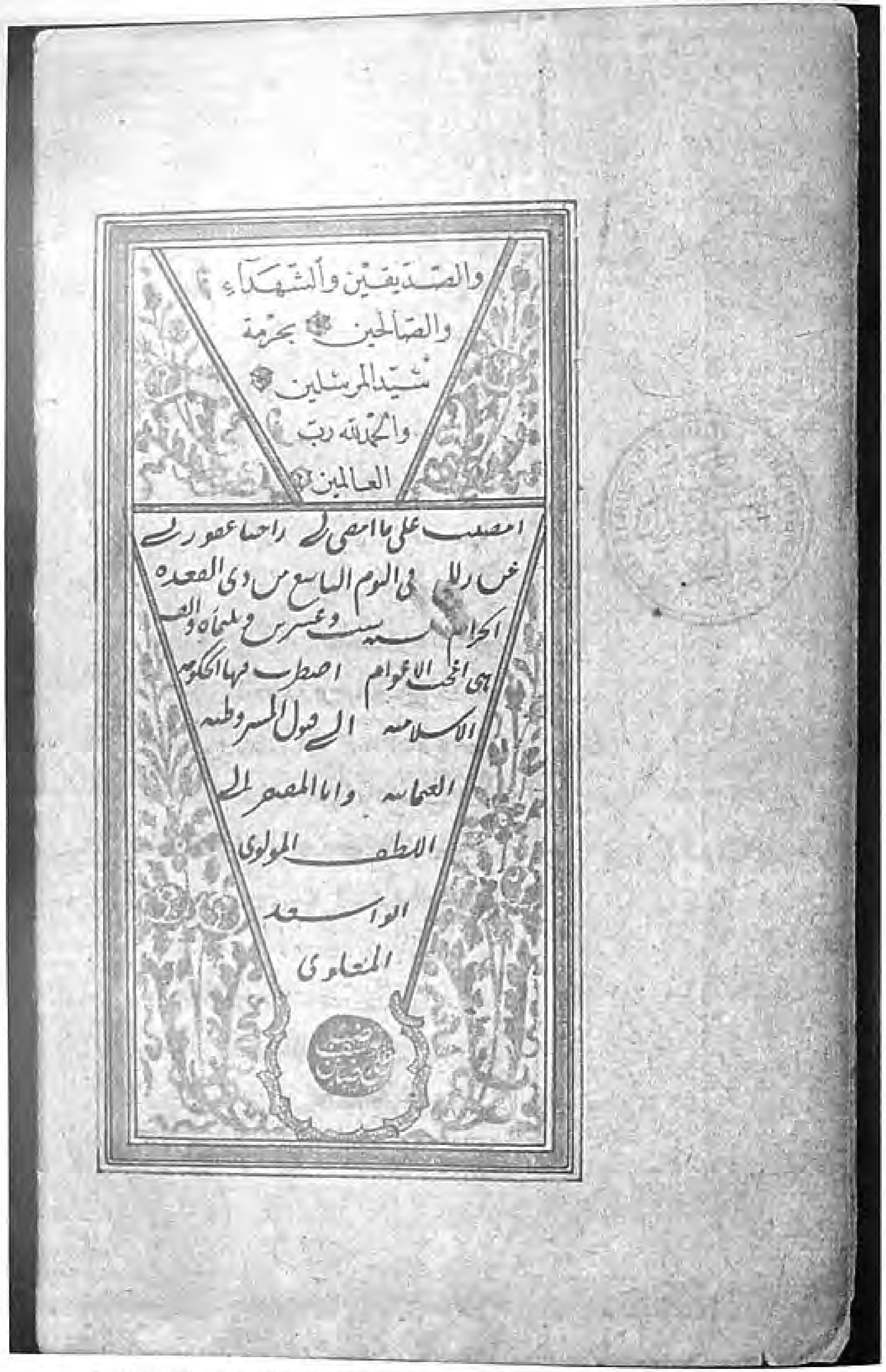

والصديقين والشهداء
والصالحين بحرمة
سيد المرسلين
والحمد لله رب
العالمين

انصفت على ما امضى لي راجيا عفو ربي
عن زلاتي في اليوم التاسع من ذي القعدة
الحرام [illegible] ست وعشرين وثلثمائة والف
في [illegible] الاعوام اضطرب فيها الحكومة
الاسلامية الى قبول المشروطية
العثمانية وانا المفتقر الى
اللطف المولوي
الواسعة
المتعاوي

Posljednja stranica Diplome iz nasljednog prava koju je dobio Ablullah ʻAynī b. ʻAlī As-Sarāyī Al-Bosnawī, na arapskom jeziku. (Prepisana 8. redžeba, 1309/1892. godine; R- 6509).

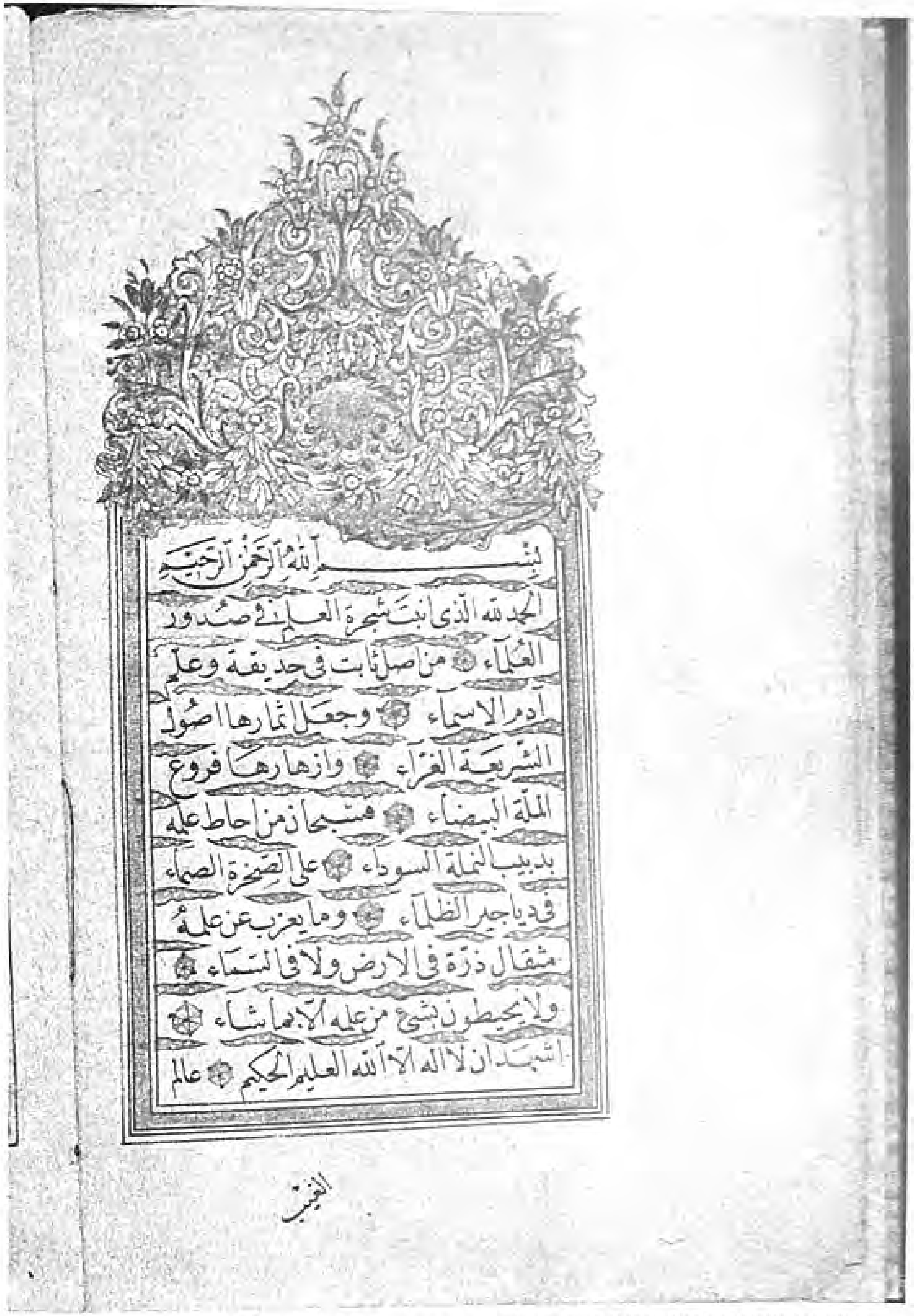

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي انبت شجرة العلم في صدور
العلماء من اصل ثابت في حديقة وعلم
آدم الاسماء وجعل ثمارها اصول
الشريعة الغراء وازهارها فروع
الملة البيضاء فسبحان من احاط علمه
بدبيب النملة السوداء على الصخرة الصماء
في دياجير الظلماء وما يعزب عن علمه
مثقال ذرة في الارض ولا في السماء
ولا يحيطون بشيء من علمه الا بما شاء
اشهد ان لا اله الا الله العليم الحكيم عالم

الغيب

Naslovna strana djela IĠĀZA AL-ḤĀĠ AḤMAD B. MUḤAMMAD FILIBAWĪ LI ʻABLULLAH ʻAYNĪ B. ʻĀLĪ AS-SARĀYĪ AL-BOSNAWĪ
Diploma iz nasljednog prava koju je dobio Ablullah ʻAynī b. ʻĀlī As-Sarāyī Al-Bosnawī, na arapskom jeziku. (Prepisana 8. redžeba, 1309/51892. godine; R-6509).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-127- 1
ISBN 1 873992 69 6

والجدير بالذكر أنّ العديد من البوسنويّين ألّفوا كتبًا في مجال الفقه الإسلاميّ وأنّ بعض مؤلّفاتهم وجدت في هذا الجزء مثل:

- أحمد بن محمّد الموستاري المتوفّى سَنة ١١٩٠هـ./١٧٧٦م. الّذي ألّف سنة ١١٥٩هـ./١٧٤٦م. مجموعة من الفتاوى المسمّاة **بدرّة الفتاوى**، علمًا بأنّ النّسخة الموجودة في حوزة هذه المكتبة، على ما نعلم، فريدة وأنّها نسخت على يد محمّد بن حسين لوبشقلي (من قصبة لوبشقي، جنوب مدينة موستار وقريبة من مسقط رأس المؤلّف). هذا، وقد وجدت في هذا الجزء أيضًا تسعة نسخ من كتاب **الفتاوى الأحمديّة الموستاريّة** لنفس المؤلّف.
- حسن بن طرخان بن داود بن يعقوب الكافي الآقحصاري (٩٥١هـ./١٥٤٤م.-١٠٢٥هـ./١٦١٦م.) الّذي ألّف شرحًا **لمقدّمة الصّلوة للكيداني** بعنوان **حديقة الصّلوة في شرح مقدّمة الصّلوة** وكتابًا في أصول الدّين بعنوان **روضات الجنّات في أصول الإعتقادات**.
- حسن بن نصوح الدمنوي (من مدينه دُوُنُو في غرب البوسنة) الّذي ألّف كتابًا في العبادات والمعاملات باللّغة التّركيّة بعنوان **محمع الجواهر**.
- حسن بن حسن بن أحمد إسپاهي زاده المتوفّى سنة ١٣٣٣هـ./١٩١٥م. والّذي ألّف **شرحًا على رسالة في آداب البحث** لمصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري الشّهير بشيخ يويو المتوفّى سنة ١١١٩هـ./١٧٠٧م.
- مصطفى بن سليمان بن يوسف بالي زاده الرّومي البوسنوي المتوفّى سنة ١٠٦٩هـ./١٦٥٨م. الّذي ألّف باللّغة العربيّة شرحًا على كتاب كنز الدّقائق للنّسفي بعنوان **القرائد في حلّ المسائل والقواعد**.
- عبد الوهّاب بن عبد الوهّاب ژيجوي إلهامي(١١٨٧هـ./١٧٧٣م - ١٢٣٧هـ./١٨٢١م.) الّذي ألّف **علم حال** باللّغة البوسنويّة بالحروف العربيّة.
- سيف اللّه پروهو المتوفّى سنة ١٣٥٢هـ. ,١٩٣٢م. الّذي ألّف كتب: **زبدة الأيمان و زبدة الفرائض و نزهة الرّائد شرح زبدة الفرائض و**
- الحاجّ محمّد أفندي راميتش الشّهير بتوپال زاده من القرا التّاسع عشر الّذي ألّف كتاب **شروط الإسلام** (علم حال) باللّغة البوسنويّة المكتوب بالحروف العربيّة. وقد وجدت في هذا الجزء ٦ نسخ من من هذا الكتاب.

و أخيراً، نودّ أن نشير إلى أنّ العمل على إعداد هذا الجزء من الفهرس كان محفوفًا بمختلف الصّعوبات وأنّه، إضافةً إلى الصّبر الدّؤوب، قد تطلّب قسطًا من الإلمام الواسع والخبرة الطويلة في هذا المجال. وبما أن الكمال يخصّ باللّه سبحانه وتعالى وحده، فإنّ هذا العمل قد يصحبه بعض النّواقص والأخطاء، علمًا بأنّ الفضل في حصرها على هذا الحدّ يرجع إلى زملائي العاملين معي في المكتبة: وهم السّيد مصطفى ياحيتش، مدير المكتبة والحافظ حاسو بوبارا والسّيد زينيل فايتش الّذين أدين لهم بالشّكر الجزيل وبصورة خاصّة إلى المراجعين لهذا الجزء، وهما الأستاذان الكريمان: الدكتور فهيم ناميتاك و الدكتور عصمت بوشاتليتش.

إعداد

عثمان لافيتش

تحريراً في سراييفو، سبتمبر ٢٠٠٣م.

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك و الحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار ثمانية أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الأول والثاني (الطبعة الثانية) والرابع والخامس والسادس والسابع و الثامن والتّاسع. فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى و نعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله و عطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإنني أشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام لمؤسسة الفرقان، الأساتذ الدكتور يوسف إيبش، على ما بذلاه من جهود بناءة، وأشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين الجزء العاشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو، علمًا بأنّه من حيث الموضوع مكمّل لما في الجزئين الثّاني والتّاسع.

إنّ علم الفقه الإسلاميّ بفروعه المختلفة، من حيث الأهمّيّة، يأتي في صدارة العلوم الإسلاميّة. وهذا أمر طبيعيّ إذا أخذنا بعين الإعتبار أنّ الفقه الإسلاميّ ينظّم جميع نواحي حياة الإنسان المسلم وأنّ معرفة و تطبيق أحكامه في أعمال المسلم اليوميّة جزء لا يتجزّأ من حياته الدّينيّة كشرط من شروط نيل مرضاة اللّه تعالى في الدّارين.

وعليه، فإنّ علماء الإسلام أَوْلَوْا اهتمامهم البالغ للفقه الإسلاميّ منذ الأيّام الأولى للدّعوة الإسلاميّة باعتباره أصلاً من أصول دين اللّه الحنيف، الأمر الّذي ترتّب عليه انتشار العديد من المخطوطات من هذا المجال، ليس في في مكتبة الغازي خسرويك في سرايبفو فحسب، بل في غيرها من المكتبات المنتشرة في جميع أنحاء العالم الإسلامي. إنّ ظهورهذا الجزء من فهرس المخطوطات لهذه المكتبة، الثّالث في هذا المجال، لهو أكبر دليل على ذلك.

يتناول هذا الجزء المخطوطات المتبقّية من مجال الفقه الإسلامي و الفرائض والفتاوى وآداب القاضي ونظام الدّولة والقوانين والّتي لم تدرج في الجزئين الثّاني والتّاسع بسبب كثرتها.

أمّا طريقة فهرسة المخطوطات في هذا الجزء فهي مماثلة لطريقة متّبعة في الأجزاء السّابقة وبصورة خاصّة في الجزء التّاسع الّذي كان من المنتظر أن يستوعب جميع المخطوطات من هذا المجال، إلاّ أنّه بسبب كثرة المخطوطات طرأ التغيير على هذه الفكرة فعُومِل هذا الجزء مكمّلاً له.

يتناول هذاالجزء ما مجموعه ٤٨٢ مخطوطة مجلّدة تحوي على ٧٠٦ عملاً كتابيًا و ٣٥٢ عنوانًا مختلفًا منها ٣٣٢ تأليفًا باللّغة العربيّة، ٣٦١ تأليفًا باللّغة التّركيّة، تأليف واحد باللّغة الفارسيّة و ١٣ تأليفا باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة (والمسمّاة بألحميادو). وبما أنّنا اعتمدنا نظام وصف المخطوطات على أساس أوائل العناوين، فقد وجد في هذا الجزء العديد من المؤلّفات الّتي تخصّ فنونًا مختلفةً غير الفقه وفنونه، وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع الّتي تضمّ أكثر من تأليف واحد.

إنّ أقدم مخطوطة معالجة في هذا الجزء لهو نسخة من كتاب في الفقه الشّافعي بعنوان **حلية العلماء في اختلاف مذاهب الفقهاء** الّتي ألفها باللّغة العربيّة أبو بكر محمّد بن أحمد بن حسين بن عمر الشّاشي الشّافعي المتوفّي في سنة ٥٠٧هـ./١١١٣م. والّتي نسخها من نسخة المؤلّف عبد السّلام بن مجاهد النبراوي في ١٢ شوّال سنة ٥٨٥هـ./١١٨٩م.، أى ٧٨ سنة هجريّة فقط بعد وفاة المؤلّف.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 69 6

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2002
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

LAVIC, Osman. comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-ʿArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /

obradio Osman LAVIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH Sarajevo; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1422/2002.

v. 10, 494 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 69; Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 43 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٦٩ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٣)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-9.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62. Islamic-Manuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. LAVIC, Osman, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 69 6

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

تقديم

بتوفيق من اللّه وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة اللّه تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى ما يقرب من ثلثين ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن اللّه.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمّ تمّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثُمّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ / ٢٠٠١م، وها نحن نُقَدّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد العاشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس التّسعة السّابقة فهرسة ٥٨٠٨ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين، أمّا المجلّد التّاسع فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٥٨٠٩ حتّى الرّقم ٦٢٩٠، وتحتوي هذه المخطوطات على ٧٠٦ عملاً كتابيّا مخطوطا، وموضوعات هذه المخطوطات هي الفقه الإسلامي والفرائض والفتاوى وآداب القاضي ونظام الدّولة والقوانين . لذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علوم أصول الفقة والفقه الإسلامي وفروعه

أرجو من اللّه تعالى العون والتّوفيق كى نُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتس رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيّد عثمان لافتش الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، رجب ١٤٢٣ هـ
سبتمبر ٢٠٠٢ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

منشورات الفرقان: رقم ٦٩
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٣

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٤٣

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء العاشر

إعداد
عثمان لافيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن – سراييفو
١٤٢٣هـ / ٢٠٠٢م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء العاشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء العاشر

إعداد

عثمان لافيتش

إصدار

رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك سراييفو	مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي لندن

لندن - سراييفو

١٤٢٣ هـ / ٢٠٠٢ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH I PERZIJSKIH RUKOPISA

SVEŽAK TREĆI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

El-Kalem

SARAJEVO 1991.

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

CATALOGUE

OF
THE ARABIC,TURKISH AND PERSIAN MANUSCRIPTS

TOME III

Prepared by
ZEJNIL FAJIĆ

SARAJEVO 1991.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG

ARAPSKIH, TURSKIH I PERZIJSKIH RUKOPISA

SVEZAK TREĆI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

SARAJEVO 1991.

Naučni redaktori

Dr Fehim Nametak i
Dr Muhamed Ždralović

Lektori

Džemaludin Latić
Hadžem Hajdarević
Fatima Alihodžić

Korektor arapskog teksta

Mehmedalija Hadžić

Urednik

Muharem Hasanbegović

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine
Sarajevo

UDK 017.1:091.1(=927=943.5=915)
026:297(497.15-Sarajevo) (083.8)

KATALOG arapskih, turskih i perzijskih rukopisa [vlasnik]
Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. - Sarajevo : Mešihat Islamske zajednice
BiH, El-Kalem, 1963 - . - sv.; 25 cm.

Na upor. nasl. str.: Catalog of the Arabic, Turkish and Persian Manuscripts

Sv. III / obradio Zejnil Fajić; [arapski tekstovi Selim Jarkoč, Senad Agić] - 1991. -
XX, 518 str.
Bibliografija: str. [XVII] - XX.- Registar.
ISBN 86-7765-010-5
1. FAJIĆ, Zejnil

PREDGOVOR

Treći svezak Kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke izrađen je po istom istemu i principima kao prvi i drugi svezak koje je obradio merhum profesor Kasim-efendija Dobrača. Ti principi su navedeni u Predgovoru prvog sveska.

Prema navedenom sistemu i principima, Kasim-efendija Dobrača izvršio je izbor rukopisa za ovaj svezak iz naše prve inventarske knjige, u kojoj je zavedeno 4473 kodeksa, a izbor iz druge,treće i četvrte inventarske knjige je naš. Po tom rasporedu, ovo je VII grupa rukopisa ove biblioteke koja obuhvata materiju iz etike i propovjedništva /al-ahlāq va'l-naw'iza/ . Nekim rukopisima koji su obrađeni u ovom svesku nije bilo mjesta, ali uvažavajući izbor autora prva dva kataloga, ipak smo ih uvrstili.

Prilikom rasporeda obrađenih rukopisa u ovom svesku bavili smo se mišlju da rastavimo rukopise u dvije grupe: etiku i propovjedništvo. Međutim, pošto su ove dvije teme međusobno povezane, odustali smo od te namjere pa smo ih uvrstili zajedno, kako je to urađeno u mnogim katalozima na Istoku i Zapadu. Istina, ima dosta rukopisa čija je tematika čisto etička, kao što ima i rukopisa samo s temom iz propovjedništva, ali ima i onih koji tretiraju obje teme, pa bi bilo teško odlučiti u koju grupu ih svrstati. Da ne bismo pogriješili, rukopise iz etike i propovjedništva svrstali smo, kako rekosmo, u jednu cjelinu.

Osim ove tematike ovdje je obrađen priličan broj rukopisa i iz drugih područja, ali to su oni rukopisi koji su se našli uvezani u istom kodeksu uz etiku i propovjedništvo. Takve rukopise smo ovdje obradili bez obzira na njihov sadržaj. Tako je urađeno i u prva dva sveska. Potrebno je naglasiti da smo rukopise koji ne spadaju u ovu tematiku, a koji su obrađeni u prva dva sveska, označavali rimskim brojem jedan /I/ ili dva /II/,zavisno od toga u kojem su svesku obrađeni, pozivajući se na dotični broj u prethodnim katalozima.

Ovaj svezak raspoređen je samo po jezicima: arapski, turski, perzijski i bosanski - alhamijado /srpskohrvatski,arapskim slovima/

Poredani su hronološkim redom, po starini nastanka djela i po starini prepisa. Veći dio nepoznatih djela, čije nam vrijeme nastanka nije poznato, uvrstili smo u posebna poglavlja.

U ovom svesku obrađeno je 670 kodeksa, a obrađenih jedinica je nešto više od 1100.

Svaki rukopis je značajno kulturno djelo, tvorevina za sebe, a mnogi imaju poseban značaj po starini prepisa, po tome što su rijetki ili jedinstveni u svijetu, po umjetničkoj ljepoti obrade ili po piscima i prepisivačima među kojima su mnogi naši ljudi.

Djela, pisce i prepisivače za koje smo utvrdili da potječu iz naših krajeva u indeksima smo označili masnim slovima, kako bi bili što uočljiviji i kako bi korisnici ovog kataloga mogli što brže i lakše pronaći naša djela, pisce i prepisivače.

U ovom katalogu često smo dali objašnjenje o mjestu gdje je rukopis nastao ili prepisan i gdje se sve nalazio, o medresama i bibliotekama, o privatnim vlasnicima u čije je ruke prelazio ako je to u rukopisu zabilježeno, o vakifima, odnosno o načinu prispijevanja rukopisa u ovu biblioteku. Također su mnoge bilješke koje se nalaze u rukopisu a koje nemaju direktne veze s tematikom rukopisa, navedene i objašnjene ukratko. Neke od ovih bilježaka biće važni podaci i prilozi za upoznavanje kulturne prošlosti naših krajeva.

Izvore i literaturu ovdje navodimo u skraćenicama. Pri izradi ovog sveska koristili smo prvenstveno naše prva dva kataloga, a onda izvore i literaturu koju je, uglavnom, koristio i Kasim-efendija Dobrača za svoje kataloge. Osim tih izvora mi smo u međuvremenu dobili neke nove kataloge koje smo koristili. Naveli smo ih u popisu izvora i literature.

I pored izvora i literature koje ova biblioteka posjeduje, bilo je poteškoća pri izradi ovog sveska. Priličan broj rukopisa je nepotpun na početku ili na kraju, pa je naročito takve rukopise bilo teško identifikovati. Na nekim, pak, rukopisima prepisivači nisu navodili naslov ni ime pisca djela, pa je i to činilo posebnu poteškoću. Neke rukopise koji su imali i naslov i ime pisca nismo mogli pronaći u našim izvorima, što ukazuje da su u svijetu rijetki, pa smo takve morali dobro proučiti i dati njihovu kompletnu katalošku obradu. Naslove za neke rukopise morali smo sami dati prema sadržaju i oni su navedeni u zagradama. Djela koja se samo spominju u ovom katalogu a nisu obrađena, u indeksu su pored broja označena zvjezdicom.

Kasim-efendija Dobrača, uz asistenciju hafiza Halid-efendije Hadžimulića, izradio je prva dva sveska i nakon njegove smrti /3.11.1979./, a poslije toga i odlaska u mirovinu njegovog asistenta,Biblioteka je praktično ostala bez stručnog kadra za izradu slijedećih kataloga. Kao početnik prihvatio sam se ovog teškog i napornog posla i uz kratkotrajnu pomoć hafiza Halid-efendije Hadžimulića, eto, uspio sam završiti ovaj svezak nastojeći koliko sam mogao, da on bude na nivou prethodnih.Koliko sam u tome uspio, ocijeniće oni koji se budu njime koristili.

Transkripcija imena /pisaca, prepisivača, mjesta, vakifa i bivših vlasnika knjiga/ primijenjena je kao i u drugom svesku Kataloga. Istina, u indeksu vakifa i imena bivših vlasnika knjiga nismo bili dosljedni navedenom pravilu, nego smo ta imena naveli onako kako se kod nas izgovaraju. Svjesni smo činjenice da transkripciju turskih pisaca i prepisivača nismo trebali primijeniti kao i kod arapskih imena, ali tako je urađeno i u drugom svesku, pa smo to zadržali i u ovom.

Također smatramo da je trebalo i naslove djela navesti u transkripciji, ali je to iziskivalo još više vremena i truda, pa smo od toga odustali.

Indeksi su dati na kraju sveska. Kod indeksa naslova djela uz naslove smo označili na kojem jeziku je djelo; za arapska djela oznaka je - a, za turska - t, za perzijska - p i bosanska - b, za razliku od prva dva sveska gdje je dat poseban tabelarni pregled po jezicima. Broj indeksa u ovom svesku nešto je bogatiji nego u drugom, jer smo ovdje dodali i imena bivših vlasnika rukopisa, dakle, ukupno šest indeksa.

Sarajevo, februara 1989. *Zejnil Fajić*

INTRODUCTION

The third volume of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian manuscripts of Ghazi Husrev Bey Library was done according to the same system and principles, as the first and the second volumes by the late professor Kasim-efendi Dobrača.

Those principles were described in the Introduction to the first volume.

According to that system and principles, Kasim-efendi Dobrača made the selection of manuscripts for this volume from the first inventory book of this library, in which 4473 codices had been recorded, and the selection from the second, third and fourth inventory book was made by the present author. According to this arrangement, this is the seventh group of manuscripts of this library comprising the materials in the fields of ethics and preaching /al-ahlaq wa'l-maw'iza/. Some manuscript prepared in this volume do not actually belong here, but respecting the selection of the author of the first two catalogues, they have been included here.

While arraging the prepared manuscripts in this volume, there was the idea to put them into two groups: ethics and preaching. However, since these two are connected, the idea was given up, so that they are presented together, as it is done in the numerous catalogues in the East and West. Trus, there is a lot of manuscripts whose subject is pure ethics, just as there are those with the topic of preaching, but there are also those that treat both the topics, so it would be difficult to decide whare to classify them. In order not to make a mistake, the manuscripts in ethics and preaching have been classified, as had already been mentioned, togather as one whole.

Beside these topics, quite a number of manuscripts from other areas have been prepared here, but those are the manuscripts that happened to be bound in the same codex with ethics and preaching. Those manuscripts were prepared regardless of their contents.

The same was done in the first two volumes. It is necessary to emnphasize that the manuscripts which do not belong here, and which had been prepared in the first two volumes, are marked with Roman numbers/I/ or two /II, depending on the volume, referring to the same number in the previous catalogues.

This volume is arranged according to the languages: Arabic, Turkish, Persian and Bosnian - /Sercocroatian in Arabic sript/.

They are ordered chronologically, according to ths age of the work, and the time of its copying.

Most of the unfamiliar works, of which we do not know when they were written, were included into special chapters.

67o codices have been prepared in this volumen with 1.1oo or more prepared items.

Each manuscript is an important work of culture, creation by itself, and many of then have special importance because of the antiquity of the copy, and by the fact that they are rare or unique in the world, by their artistic beauty, or by their writers or copiers, many of which were local people. The works, writers and copiers, for which it was established that they were, local people,were marked in bold print, so that that they would be noticable, and that the users of this catalogue could find the works, writers and copiers, as fast and easy as possible.

The catalogue often gives the place, where the manuscript was written or copied, and also where it was found, the medresas and libraries, private owners to which it used to belong, if such information was found in the manuscript, about waqifs, (donours) or the way in which the manuscript reached this Library. Likewise, numerous notes found in the manuscript, which have no direct connection vith the topic of the manuscript, are quoted and briefly explained.

Some of these notes will be important data and contribution to the better knowledge of the cultural past of this part of Yugoslavia.

The sources and literature are given here in abbreviated form. While working on this volume, the first two catalogues were primarily used, and then the sources and literature which, Kasim-efendi Dobrača mostly used for his catalogues. Beside these sources, some new catalogues were obtained in the meantime, and were used here. They are found in the list of sources and literature.

Although the sources and literature of this Library were used, we were still faced with some difficulties in the preparation of this volume. A considerable number of manuscripts was incomplete either at the beginning, or at the and, so it was especially difficult to identify such manuscripts. On some of them, however, the copiers mentioned neither the title, nor the name of the author of the work, so that it presentedsa special difficulty. Some manuscripts with both the title and the name of the author could not be found in the available sources, the fact which indicated that they were rare, so they had to be studied well, and their complete catalogical preparation had to be done. The titles for some of the manuscripts had to be given according to their contents, and they were given in brackets. The works only mentioned in the present catalogue and not prepared, are marked in the index with an asterisk next to their number.

Kasim-efendi Dobrača, with the assisstence of hafiz Halid-efendi Hadžimulić, prepared the first two volumes, and after his death /3.11.1979/, and the retirement of his assistant, the Library practically had no qualified people fot the preparation of other catalogues. As a beginner, I accepted this difficult and strenuous work and with some help of hafiz Halid-efendi Hadžimulić, managed to complete the present volume, doing my best to bring it to the level of the previous ones. Its users will be in a position to say whether I succeeded.

Transcription of names /writers, copiers, locations, donours, and previous owners od the books/ is the same as in the second volume of the Catalogue. True, in the index of donours and the names of former owners of the books we were not consistent, but have given those names in the way they are locally pronounced. We are aware of the fact that the transcription of Turkish writers and copiers should not have been applied in Arabic names as well, but the same was done in the second volume, and so we followed suit.

The author also believes that the titles of the works should have been transcribed, but it would have required more time and effort, so the idea was given up.

Indexes are given at the end of the volume. At the index of the title of a work, the language of the work is marked as follows: for the works in Arabic it says - a, in Turkish - t, in Persian - p and Bosnian - b, as opposed to the first two volumes, where a special tabular survey of languages was given. The number of indexes in this volume is somewhat richer than in the second one, because the names of former owners, therefors, six indexes altogether, have been added here.

Sarajevo, February 1989. *Zejnil Fajić*

المقدمة

تم وضع الجزء الثالث من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازى خسروبك بنفس الطريقة التى تم بها وضع الجزئين السابقين له والذى قام به المرحوم البرفسور قاسم دوبراتشا، وقد ورد ذكرها فى مقدمة الجزء الأول.

وقد قام البرفسور قاسم دوبراتشا باختيار المخطوطات لهذا الجزء من سجلنا الأول المسجل فيه ٤٤٧٣ مجلدا، وأما الإختيار من السجل الثانى والثالث والرابع فهو من إختيارنا. وحسب ذلك الترتيب تأتى هذه المجموعة كمجموعة سابعة من مخطوطات هذه المكتبة وتشمل المواد المتعلقة بالأخلاق والموعظة. ومن المخطوطات التى تم معالجتها فى هذا الجزء ما لا نرى إدراجه فى هذا الفهرس مناسبا ولكننا فعلنا إحتراما باختيار مؤلف الجزئين السابقين.

وقد كنا نفكر عند ترتيب المخطوطات التى تم معالجتها فى أن نفصل بين ما يخص منها بالأخلاق وبين ما يخص بالموعظة ولكننا قد تخلينا عن هذا القصد لتشابك الموضوعين كما هى العاده عند وضع الفهارس شرقا وغربا. الحقيقة هناك مخطوطات كثيرة تتصل موضوعاتها بالأخلاق فقط كما أن هناك مخطوطات لا تتصل موضوعاتها إلا بالموعظة، ولكن أغلبيتها متصلة بكلا الموضوعين بحيث يصبح الفصل بينها صعبا جدا، ولكى لا نقع فى الخطأ فقد عالجنا المخطوطات كلها كمجموعة واحدة بغض النظر عن موضوعاتها.

وإلى جانب المخطوطات المتعلقة بهذين الموضوعين قد عولج هنا عدد من المخطوطات المتعلقة بالمجالات الأخرى وهى مخطوطات وجدناها مربوطة مع المخطوطات أعلاه فى نفس المجلد فعالجناها هنا غير ملتفتين إلى

موضوعاتها مثلما تم فعله فى الجزئين السابقين. ونذكر هنا ان المخطوطات التى لا تتصل موضوعاتها بالموضوعين المذكورين والتى تم معالجتها فى الجزئين السابقين قد أشرنا إليها بأحد الرقمين الرومانيين (I) أو (II) بحسب الجزء الذى عولجت فيه ذاكرين رقم تسلسلها.

أما ترتيب هذا الجزء فبحسب اللغات: العربية والتركية والفارسية والبوسنوية(المكتوبة بالحروف العربية). والمخطوطات فى كل فصل مرتبة بحسب تاريخ تاليفها ثم بحسب تاريخ نسخها ـ الأقدم فالأقدم.

وقد أتى فى هذا الفهرس عدد من الكتب المجهولة ـ أى لم نعلم وقت تاليفها ولا أصحابها ـ فوضعنا غالبها تحت فصل خاص.

ويبلغ عدد المجلدات المذكورة فى هذا الجزء من الفهرس ٦٧٠ مجلد، أما الوحدات التى تم معالجتها فيبلغ عددها ما يزيد بقليل على ١١٠٠ وحدة.

من المعلوم أن كل كتاب مخطوط أثر ثقافى له قيمته وفن خاص فى ميدان الثقافة العلمية، مع ذلك فإن كثيرا من المخطوطات المدرجة فى هذا الجزء لها قيمة خاصة إما من حيث قدم تاريخها، أو من حيث ندرتها فى العالم، أو من حيث حسن خطها وحسن تزيينها، أو من حيث مؤلفيها وناسخيها، خصوصا إذا كان هؤلاء من أبناء هذه البلاد وهم كثير. ولنمكن الباحثين من إستعمال أسرع لهذا الفهرس فقد أعلمنا فى كشافات الأسماءالكتب والمؤلفين والناسخين الذين أثبتنا إنتماءهم إلى هذه البلاد بكتابة أسمائهم بالحروف السوداء.

وفى الفهرس معلومات هامة عن الأمكنة التى نشات فيها المخطوطات، وعن المكتبات والمدارس القديمة التى وجدت فيها، وعن أصحابها الذين كانت فى ملك أيديهم، وعن الواقفين، وعن طريقة وصول المخطوطات إلى هذه المكتبة، كما ورد فيه عدد كبير من تعليقات وحواشى لا تتصل إتصالا مباشرا بموضوع المخطوط ولكن بعضها يعد من معلومات وملحقات هامة لدراسة ماضى هذه البلاد الثقافى. وقد أوردنا هنا أعلام المراجع والأصول بعلامات الإختصار.

وقد إعتمدنا فى وضع هذا الجزء على الجزئين السابقين له من الفهرس أولا، ثم على نفس المراجع التى اعتمدها البرفسور قاسم دوبراتشا فى وضع جزئيه الأولين، مع زيادة بعض المراجع الجديدة التى وصلتنا والتى ذكرناها فى باب المراجع، على أن غالب الصعوبات التى كانت تعترض طريقنا فى وضع الجزئين السابقين لقيتنا أولاقيناها فى وضع هذا الجزء الثالث أيضا. هذا لأن عددا كبيرا من المخطوطات ناقصة إما فى بدايتها وإما فى نهايتها مما جعل عملية التعرف بهويتها صعبة بشكل خاص. وهناك بعض المخطوطات التى لم يذكر ناسخوها العناوين ولا إسم المؤلف

مما سبب صعوبات إضافية. والى ذلك هناك مخطوطات لها عناوين وأسماء المؤلفين ولكنها غير موجودة فى مصادرنا، الأمر الذى يدل على أنها نادرة فى العالم، والذى فرض علينا ضرورة التعمق فى دراستها ومعالجتها الفهرسية الكاملة. والعناوين لبعض المخطوطات وضعناها نحن بأنفسنا معتمدين في ذلك على محتواها، وهى مذكورة بين القوسين. أما المخطوطات التى لم تأتى فى هذا الفهرس إلا بذكرها فهى مرموزة فى كشاف الاسماء بالنجمة الى جانب الرقم.

وقد وضع البرفسور دوبداتشا الجزئين الأولين بمساعدة الحافظ خالد حجيمولتش، وبعد وفاته فى ١٩٧٩/١١/٣ ، ثم بعد احالة مساعده إلى التقاعد بقيت المكتبة مجردة من الخبراء المؤهلين لوضع الفهارس التالية. أخذت على عاتقى هذا العمل الشاق وأنا مبتدئ فيه وبمساعدة الحافظ خالد حجيمولتش والتى كانت قصيرة الأمد نجحت فى إتمام هذا الجزء ساعيا ما إستطعت إلى أن يبلغ مستواه مستوى الجزئين السابقين. أما مدى النجاح الذى بلغته فى ذلك فتقديره على مستخدمى الفهرس.

أما كتابة الاسماء (للمؤلفين والناسخين والأماكن والواقفين وأصحاب الكتب) بالحروف الإنجليزية فمثل كتابتها فى الجزء الثانى من الفهرس. الحقيقة، لم نلتزم بهذا المبدأ إلتزاما كليا عند وضع كشاف الواقفين وكشاف أصحاب الكتب، فقد كتبنا أسماءهم طبقا لتلفظها عندنا. إننا نعرف جيدا أنه ليس من الصحيح كتابة أسماء المؤلفين والناسخين الأتراك مثل كتابة الأسماء العربية، لكنها مكتوبة هكذا فى الجزء الثانى فنحن أيضا كتبناها هكذا.

ونرى كذلك أنه كان من المناسب كتابة عناوين المخطوطات أيضا بالحروف الإنجليزية ولكننا لم نفعل لتطلب ذلك مزيدا من الوقت والجهد.

أما كشافات الأسماء فقد جاءت فى نهاية الكتاب. وفى كشاف عناوين المخطوطات أشرنا بجانب كل عنوان إلى اللغة التى كتب بها الكتاب، فيكون الرمز للمخطوطات العربية (a)، للتركية (t)، للفارسية (p) وللبوسنية (b)، ذلك خلافا للجزئين الأولين حيث ورد فيها العرض حسب اللغات بالجداول.

وقد زدنا فى هذا الجزء عدد الكشافات على ما فى الجزء الثانى إذ ألحقنا إلى الكشافات السابقة كشاف الأسماء لأصحاب المخطوطات السابقين فصار عددها ستة.

سرايفو، فى شباط ١٩٨٩م.

زينل فايش

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	Verzeichniss der arabischen Handschriften der königlichen Bibiotehek zu Berlin, I - X, 1887-1899 (Die Handschriftverzeichnisse d. kfl. Bibliothek zu Berlin)
Ambrosiana	Ṣalāḥuddīn al-Munaǧǧid, Fihris al-maḫṭūṭāt al-'arabiya fi 'l-Ambrosiana fi Milano, II, Kairo, 1960.
AM	Ismā'īl-paša al-Bagdādī, Hadiyat al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn, I - II, Istanbul 1951/1955.
Aširefendi	Defteri Kūtūphanei Aširefendi, Istanbul 1306/1888.
Aumer	Joseph Aumer Tūriksche Handschriften - Verzeichniss der orinentalishen Handschriften der K, Hof - und Staatsbibliothek in Mūnchen - Mūnchen 1875.
Aya Sofya	Defteri Kūtūphanei Aya Sofya, Istanbul 1304/1886.
Babinger	Franz Babinğer, Die Geschictsschreiben der Osmanen und ihre Werke, Leipzig 1927.
Bagdad	'Abdullāh al-Ǧibūrī, Fihris al-maḫṭūṭā al-'arabiya fi mektebe al-avqāf al-'āmme fi Bagdad, Bagdad 1973/1974. 'Imād 'Abdussalām Reuf, al-Āṯār al-ḫaṭṭīe fi'l-mektebe al-qādiriye I - V, Bagdad 1974-1980.
Bašagić	Safet-beg Bašagić:

	Bošnjaci i Hercegovci u Islasmkoj književnosti, Sarajevo 1912. Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke, Sarajevo 1917. Znameniti Hrvati Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini, Zagreb 1931.
Bešir-aga	Defteri Kūtūphanei Bešir-aga, Istanbul 1303/1885.
Blašković	Jozef Blašković: Arabische, türkische und persische (Bratislava) Handschriften der Universitäts bibliothek in Bratislava - Bratislava 1961.
Blochet t	E. Blochet, Cataloque des manuschripts turcs, Bibliotheque Nationale I - II, Paris 1913.
Çorlili Ali-paša	Defteri Kūtūphanei Corlili Ali-paša, Istanbul 1885.
Ḏayl	Ismā' īl-paša al-Bagdādī, Iḍāḥ al-maknūn fi'ḏ-Ḏayl ' alā Kašf aẓ-ẓunūn I - II, Istanbul 1945-47.
Es' ad-efendi	Defteri Kūtūphanei Es' ad-efendi, Istanbul.
E. Wagner	(Wiesbaden) Ewald Wagner, Arabische Handschriften, Wiesbaden 1976.
Fadil Ahmed-paša	Defteri Kūtūphanei Fadil Ahmed-paša, Istanbul.
Flemming	(Wiesbaden) Türkische Handschriften, band XIII 1, Teil I, beschericben von Barbara Flemming, Wiesbaden 1968.
Flūgel	Dr Gustav Flūgel, Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlichköniglichen Hofbibliothek zu Wien, Band I - III, Wien 1865-1867.
G A L	Carl Brochelmann, Geschichte der arabischen Litteratur, G I - II, S I - III, Leiden 1937-1949.
Ḥ Ḫ	Muṣṭafā b. ' Abdullāh, Ḥaǧi Ḫalīfa, Katīb Čelebī, Kašf aẓ-ẓunūn 'an asmā'il kutub wa 'l-funūn I - II, Istanbul (Deri Seadet), 1362/1943 (drugo izdanje).
Ḥamīdiyya	Defteri Kūtūphanei Ḥamīdiyya, Istanbul.

Handžić	Mehmed Handžić, al-Gawhar al-asna, Kairo, 1349/1930. Književni rad bosanskohercegovačkih muslimana, Sarajevo 1934.
H. Šabanović	Hazim Šabanović, Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima, Sarajevo 1973.
Kairo I	Fihris Dār al-kutub al-Miṣriya, Kairo 1342/1924.
Kairo f	Fihris al-kutub al-fārisiya (al-mawǧūda fi 'l-Kutubḫāna al-ḫudaywiya), Kario 1306/1888.
Kairo t	Fihris al-kutub at-turkiya (al-mawǧūda fi 'l-Kutubḫāna al-ḫudaywiya), Kario 1306/1888.
Karatay p	Topkapi Sarayi Mūzesi Kūtūphanesi Farsca Yazmalar Kataloğu, Hazirlayan Fehmi Edhem Karatay, Istanbul 1961.
Karatay t	Topkapi Sarayi Mūzesi Kūtūphanesi Tütkce Yazmalar Kataloğu, Hazirlayan Fehmi Edehm Karatay, Istanbul 1961.
Köprūlūzade	Defteri Kūtūphanei Köprūzade, Istanbul.
Loebenstein I	Helene Loebenstein, Katalog der arabischen Handschriften der österreichischen Nationalbibliothek Neuerwerbungen 1868-1968, Teil I, Wien 1970.
M. Götz	(Wiesbaden) Turkische Handschriften, band XIII 2, Teil I, beschrieben von Manfred Götz und band XIII 4, Wiesbaden 1968 und 1979.
Mehmed Asim-bey	Defteri Kūtūphanei Mehmed Asim-bey, Istanbul.
Mostar	Hivzija Hasandedić, Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa, Mostar (Izdanja Arhiva Hercegovine, svezak 2) 1977.
O I	Salih Trako, Katalog perzijkih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu, posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
OI	Vančo Boškov, Katalog turskih rukopisa, franje-

	vačkih samostana u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, Orijentalni institut (posebna izdanja XV), 1988.
O M	Brusalī Meḥmed Tahir, Osmanli müellifleri, I - III, Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Pertsche	(Gotha), p Dr Wilhelm Pertsch, Die perisischen Handschriften der herzöglichen Bibliothek zu Gotha, Wien 1859.
Pertsche	(Berlin), p Dr Wilhelm Pertsch, Verzeichniss der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Berlin 1888.
Pertsch	Berlin t Wilhelm Pertsch, Verzeichniss der türkischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Berlin 1889.
Q A	Šamsuddīn Sāmī, Qāmūs al-aʻlām, I - VI. Istanbul 1306-1216/1888-p1896.
Rieu	Charles Rieu, Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum, London 1888.
Servili	Defteri Kütüphanei Servili, Istanbul 1311/1893.
S O	Mehmed Sureyya, Sicilli Osmanī (Tezkirei mešāhīri osmaniyye), I - IV, Istanbul 1308-1316/1890-1898.
Spaho	Fehim Spaho, Arapski, perzijski i turski rukopisi Zemaljskog muzeja, Sarajevo, 1942.
Sueleymaniyya	Defteri Kütüphanei Suleymaniyya, Istanbul 1892.
Timuriyya	Fihris al-Ḫizāna at-Timuriyya, I - II, Kairo 1948.
Tüyatok	Türkiye Yazmalari Toplu Kataloğu, I - V, Istanbul 1982-84.
Wiesbaden	Soheila Divshali und Paul Luft, Persische Handschriften, band XIV 2, Wiesbaden 1980. Persische Handschriften, band XIV 1, Teil I, beschrieben von Wilhelm Heinz, Wiesbaden 1986.

TRANSKRIPCIJA

ا (ء)	ʼ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č (ç)	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k
خ	ḫ	ك (ڭ)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š (ş)	ى	y, i
ص	ṣ		

Znakovi za duge vokale:

ا ā ى، ī و ū

ETIKA I PROPOVJEDNIŠTVO

/AL-AḪLĀQ WA'L-MAW'IẒA/

ARAPSKI

1958. Zbirka (مجموع).4 3650.

L. 38; 21 X 15,5. Nasḫ,od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, različite debljine, čvrst, djelomično oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, rastavljen od listova.

1. L.2 b - 5. وصية الامام الاعظم أبي حنيفة (كتاب نقر)

Oporuka Abū Ḥanīfe, umro 150/767/v.I,str.864/ i Ahlwardt III,3972.
Početak ovog primjerka je: الحمد لله رب العالمين... قال الايمان هو الاقرار باللسان و التصديق بالجنان و الاقرار وحده...

2. L. 7 - 12 a وصية النبيّ عليه السلام لامير المؤمنين على بن ابي طالب (قطعة)

Fragmenat oporuke Božijeg poslanika Muhammed a.s. četvrtom halifi Aliji /v.I, str.364/ i Ahlwardt III,3959.

3. L. 13 b - 18 a. مقدمة الصلاة فقه الكيداني

Rad o namazu. Napisao Lutfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, živio u prvoj polovini X stoljeća po hižri /v.I, 247. i II, 1149, 3; 1320,1).

4. L. 19 b - 38. ايها الولد

Poučno djelo za mladež. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b Muḥammad al Gazālī, umro 505/1111 /v.str,1,68/.

Prepis cijele zbirke potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 1-2a su bilješke /koncepti/iz propovjedništva, koje je napisao Šayḫ Yūyo, umro 1119/1707.

Nepoznati prepisivač napisao je sljedeći naslov:
هذا الموعظة الشريفة من تأليف شيخ مصطفى افندي الشهير بيو يو المستاري عليه رحمة الباري كتب في التاريخ تسعين و مائة و الف تبركا...

Iz ove bilješke vidi se, da je prepis izvršen 1190/1776.

Na listovima 5b-6. su dove i hadisi.

Na 18 b. listu je početak oporuke Abū Ḥanīfe svojim učenicima, drugovima i prijateljima.

Ahlverdt III,3970.

Početak:
روي عن ابي حنيفة رحمة الله عليه لما مرض قال في مرض موته اعلموا اصحابي و اخواني وفقكم الله...

Na kraju je bilješka, na turskom jeziku, iz fikha, pisana kasnije slabim rukopisom.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1959. شرح وصية الامام ابي حنيفة 2696.

Komentar na Oporuku Abū Ḥanife. Napisao Muḥammad b. Mahmūd b. Aḥmad Akmaluddīn al-Bābartī, umro 786/1384. (v.I.str.364)

Ḥ Ḫ II,2015: A M II. 171.

Početak:

الحمد لله المتوحد بوجوب الوجود و البقاء... يقول العبد الفقير.. محمد بن محمود بن احمد الحنفي غفر الله له... جمعت له من كلام المشايخ فوائد

L. 108; 18 x 13,5. Nash krupniji, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima.Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, učadio, pa izgleda da je spašen od nekog požara, te u sredini djela na nekim mjestima manjka nekoliko litova; polukožni, preuvezan.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVI ili XVII stoljeća.

Na prvom listu je naslov djela, ime pisca, te ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: Sa'd Īsā b Gurhān.

1960. Zbirka (مجموع),2 3708.

L. 62; 17,5 x 11,5. Nasḫ, razgovijetan, pisan crvenim, plavim i crnim mastilom. Po marginama ima malo tumačenje. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Popis bijel, glat;povez polukožni, sa preklopom, malo oštećen.

1. L.1-60a ظهور العطية في شرح الوصية

Drugi komentar spomenute Oporuke. Napisao al-Imām al-Ḥusūni 1056/1646.Naslov i ime pisca napisani su na prvom listu.

Ismail-paša: Ḍayl II,90;GAL.S I,287/VI

Početak:

الحمد لله الذي علمنا العقائد و الاحكام... و بعد فاني اردت ان اشرح كتاب الوصية النعمانية في علم العقائد الاسلامية

Na kraju djela autor je naveo datum završetka komentara i izvore kojim se služio pri sastavu djela.

2. L.60b - 62. اراده ء جزئيه رساله سى

Kratka risala o pitanju slobodne volje, na turskom jeziku (Tumačenje ajeta LXXXVI,30). Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa Aqzarmānī, umro 1174/1760. Kasim Dobrača (I,89) spominje istu risalu pod naslovom:

رسالة في قوله تعالى و ما تشاؤن الا ان يشاء الله

O.M. I,214.

Početak:

و ما تشاؤن الا ان يشاء الله اشعرى عند نده معناء آية كريمه اى قوللر سزلر برعلمى مراد ايتمزسز الله تعالى

Oba djela prepisao al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Muḥammad-efendī al-Mostārī (iz Mostara) 1200/1785.

و كان الفراغ من كتابته يوم السبت غرة صفر الخير سنة مائتين و الف من الهجرة...على يد...الحاج احمد بن محمد افندى موستارى عفر الله له

Na prvih pet-šest zaštitnih listova nalaze se razne bilješke, na arapskom jeziku, iz fikha, hadisi, stihovi i poučne izreke.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1961. عطايا الفيّاض الاقدم 2914.
شرح و وصايا الامام الاعظم

Treći komentar spomenutoj Oporuci. Napisao 'Abdurraḥīm Sa'īd Muftī-zāde 1195/1780: Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu, jer u pristupačnim izvorima se ne spominju. Međutim, Hazim Šabanović (Književnost Muslimana BiH,str.641.) spominje Esada Abdurrahmana Muftića kao pjesnika i muftiju iz Travnika, godine 1205/1790, ali nismo sasvim sigurni da li se radi o istoj ličnosti.

Početak:

الحمد لله الذى اشرق عقائد دينه فى مشكوة السنة على مضمار الجماعة... و بعد فيقول العبد الفقير.. عبد الرحيم سعيد المدعو بمفتى زاده... و سميته بعد الاتمام بعطايا الفيّاض الاقدم شرح وصايا الامام الاعظم

Završetak djela je:

...و قوله تعالى ان الابرار لفى نعيم على الارائك ينظرون تعرف فى وجوههم نضرة النعيم يسقون من رحيق مختوم ختامه مسك...

L.128; 19 x 12,5. Nash pisan vještom rukom prepisivača. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Tekst na stranicama je obrubljen sa po jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

قد وقع الفراغ من تبييضه بين المغرب و العشاء فى ليلة الخميس الاولى من شهر محرم الحرام سنة خمس و تسعين و مائة و الف على يد مؤلفه الفقير المحتاج الى عفو ربه القدير عبد الرحيم مفتى زاده رزقه الله تعالى

Iz ove navedene bilješke na kraju djela vidi se da je ovo autograf i da je, prema tome, djelo jedinstveno ili vrlo rijetko u svijetu.

Na prvom listu je ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: šejh Muhammed, muftija u Travniku.

Iz biblioteke Fejzije medrese u Travniku.

1962. بستان العارفين 1303.

Djelo poučno-moralnog sadržaja, sabrano iz raznih djela.

Obuhvata više područja iz teologije, filozofije, prava i drugih oblasti. Zasniva se, uglavnom, na tradiciji. Napisao Naṣr b.Muḥammad b.Aḥmad b.Ibrāhīm Abu'l-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983.

Ahlwardt VII,8322. AM II,490.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين.. قال الفقيه ابو الليث نصر بن محمد بن ابراهيم... قد جمعت في كتابي هذا فنونا من العلم ما لا يسمع جهله...

L. 113; 21.5 X 12,5. Nasḥ. Poglavlja su pisana krupnijim slovima, u početku crnim, a kasnije crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir žućkast, malo oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 872/1467.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se početak pisanja sadržaja, a na naslovnoj stranici je jedna pjesma, na turskom jeziku, pobožnog sadržaja, koja je teško čitljiva. Na kraju su poučne izreke, na arapskom jeziku.

1963 . ISTO 863.

L. 160; 18 X 14. Nasḥ - ta' līq, pomiješani. Poglavlje i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir tamnobijel, oštećen vlagom; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Poslije uvoda napisan je sadržaj djela. Na početku, na više mjesta, napisan je naslov djela. Tu su i mnogi hadisi, bilješke iz fikha, dove i poučne izreke.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

1964. تنبيه الغافلين 71o.

Razmatranja, u većem broju poglavlja (oko 95), o moralu, pobožnosti, mudrim izrekama i opomenama, što se sve temelji na hadisima. Napisao Abu'l-Layṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī, umro 375/985.

ḤḤ I, 487; Ahlwardt VII,8735.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا لكتابه و فضلنا على سائر الامم باكرم انبيائه حمدا... قال الفقيه الزاهد العالم ابو الليث نصر بن محمد بن ابراهيم السمرقندى...

L.252 (sa originalnom folijacijom); 20,5 x 15. Nasḥ sa nešto ta'līqa, djelomično vokalizovani. Na koricama, prvom listu i donjem prerezu napisan je naslov djela. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom.

Na rubovima i u proredu ima malo komentara. Papir bijel; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, u Medresi Sirri Ma'šuq Haẓreti Mevlānā Ḥuṣāmuddīn, vjerovatno, u XVII stoljeću.

Na prvoj unutarnjoj korici je ime: Hasan bOmer Ḥavaǧe, a na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime pisca i godina njegove smrti 875, što je, prema izvorima, neispravno. Ispod toga je ima ranijeg vlasnika knjige i njegov pečat (hadži Ḥasan-efendī Sōfōzāde Tešnevi -Tešnjak). Na sljedećoj strani je jedan zapis, a iza toga je sadržaj djela. Poslije sadržaja nalazi se jedna priča na arapskom jeziku iz Hasan Basrijinog vremena.

Na kraju djela je nekoliko hadisa. Na posljednjih nekoliko listova su izvodi iz nekih djela o dovi, kurbanu, gostoprimstvu, stvaranju Adema a.s. i drugo.

Uvakufio Hromozāde Ṣāliḥ-efendī (v.pečat na početku i kraju djela).

1965. ISTO 5150.

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب تنبيه الغافلين

L.180 + 3; 21.X 15. Ta' līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenimn mastilom. Po rubovima ima ispravka, dopuneai kratkih komentara. Papir tamno bijel, glat, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVII ili prve XVIII stoljeća.

Na prva tri zaštitna lista je sadržaj djela, a na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika, teško čitljivo: Ṭābit Muṣṭafā-efendī...? b. Muḥammad-efendī, beogradski emīn-i defter (امين دفتر البلغرادى)

Uvakufio aš-Šayḫ al-ḥāǧǧ Ḥalīl-efendī Gradčaničevī - iz Gračanice /v.bilješku iznad početka djela/.

1966. Zbirka (مجموع).2 3026.

L. 42;20,5 x 14 i 19,5 x 13. Nasḫ-ta'līq, pomiješani. Po rubovima ima kratkih bilježaka. Tekst prvog djela obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-22. جامعة الحكم

Risala o raznim hikmetima, (mudrostima) koje autor objašnjava nakon iznesenog pitanja. Napisao Abu'l-Layṯtas-Samarqandī, umro 375/985.

Naslov risale i ime autora je prema rukopisu. Međutim, u pristupačnim izvorima ne nalazimo ovakav naslov.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... قال الفقيه ابو الليث رحمه ان قال لك ما الحكمة في موسى النبي عليه السلام انه حين ولد ألهمت امه اخذ التابوت و القاه في البحر...

2. L. 24b-42. كتاب الجواهر (جواهر الفقه)

ناقص في وسطه

Djelo je manjkavo u sredini, nedostaje 70 lista.

Djelo o osnovnim vjerskim principima i dužnostima, te pravilima o ponašanju za pripadnike derviškog reda. Napisao Ṭāhir b.Selām (Islām) b.Qāsim al-Anṣārī al-Ḫwārizmī Namadpūš 771/1369. (v.II,1247).

Prepisao pod tačkom 1 Salīm b.Muḥammad 1058/1648, u Gazi Husrevbegovoj medresi u Sarajevu, a prepis pod tačkom 2 potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na 23a. listu su bilješke iz fikha i vježbe u pisanju, a slične bilješke su i na kraju drugog djela.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Derviš Muṣṭafāfa b.ʻOṯmān Kilić (?), godina 1250/1834..

1967. Zbirka (مجموع).2 2565.

L.26. 20.5 X 14.5. Taʻlīq. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat; povez polukožni, malo oštećen.

1. L. 1-20. ISTO

2. L.21b - 26. فتاوى واجوبة حديثية

منقولة عن الامام فخر الدين عثمان الديمي

Fetve i odgovori koje se prenose od Faḫruddīn ʻOṯmān / b.Muḥammad Deymiye. O Dejmiji ne nalazimo nikakvih podataka, osim što Ahlwardt II,1159 i 1317/ kaže da je bio živ 861/1456.

Iz uvoda ovog rukopisa razumijemo a je Deymija ova pitanja i odgovore prenio, što ih je dao Aḥmed b. Ibrāhim al-Kinānī al-Asqalānī, umro 876/1471. Gal,II,57/.

Početak:

الحمد لله الذي انعم وتمّم و وفق و الهم و صلى الله على سيدنا محمد و على اله و صحبه و سلم. و بعد هذه فتاوى و اجوبة حديثية منقولة عن سيدنا و مولانا شيخ الملة... فخر الدين عثمان الشهير الديمي

Oba djela prepisao nepoznat prepisivač 1076/1665.

Na početku prvog djela, na rubu, nalazi se jedan hadis, prenesen iz djela *"Zahr al-'Abidīn"*.

Na posljednjem, 27.listu su bilješke iz fikha, prenesene iz raznih djela, a ponajviše iz djela:"Magfira al-qulub fi ziyara al-qubur.

Uvakufio Elči hadži Ibrāhim-paša, muḥāfiẓ Bosne /v.bilješku i pečat na kaju rukopisa/.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

1968. كتاب الروضة 342.

- الروضة -

(روضة العلماء)

Knjiga vjerskih pouka i savjeta, u obliku propovijedi /va'za/. Napisao Ḥuseyn b. Yaḥyā al-Buḫārī az-Zandawaysitī aš-Šayḫ Abū ʻAli umro oko 400/1009.

A.M.307.

Djelo je napisano popularno, za široke slojeve. Raspoređeno je na 106 poglavlja /bāb/. Komplet u jednom svesku. Način pisanja je specifičan, moglo bi se reći rijedak, ili neuobičajen. Svako poglavlje počinje obično sa 5-10 pravila i propisa iz islamskog prava /fikha/, a onda se daje pokoji ajet iz Kur'ana, pokoji hadis, više izreka uleme i mistika, te prigodne priče. Sva ta tradicija /hadisi, izreke i priče/ data je bez naučnog provjeravnja, pa je često slabe vjerodostojnosti. Sadržaj je protkan mistikom /tesavvufom/. Pisac je sām bio pripadnik derviškog reda /sūfī/.

Gornji, prvi naslov djela i ime autora navedeni su prema uvodu rukopisa. Tu pisac još kratko objašnjava, kako je nastalo ovo djelo, pa kaže da je on prvobitno bio napisao kraći rad, koji je više puta predavao i diktirao učenicima.

Neki učeni ljudi, koji su držali predavanja širokim slojevima naroda,

molili su ga da "ponovo sastavi" i proširi taj rad, što im je on i udovoljio ovim djelom, kome je dao gornji naslov. On tu ujedno navodi, da je raniji naslov djela bio: كتاب روضة المذكورين
Hadži Halifa pak /K Z I,928/ navodi ovo djelo pod naslovom:
كتاب فيه روضة العلماء

Taj naslov susrećemo i u drugim izvorima /Ahlwardt VII, 743, GAL, S I, 361,Suleymaniya, 50/. Kod Ahlwrdta /n.m./očito se radi o nekom drugom djelu, jer mu je tekst različit od teksta u našem rukopisu, iako u sadržaju imaju sličnosti. Brockelmann /n.m./ tvrdi da je ime autora:' Alī b.Yaḥya, a ne Ḥuseyn, kako smo mi naveli.Međutim, to je, držimo, pogrešđno, jer u našim rukopisima, koji su dosta starog datuma, ime autora je kako smo mi gore naveli. Isto tako držimo, da je pravi naslov djela: Kitāb ar-Rawḍa ili ar-Rawḍat al-'ulemā' pripada nekom drugom, kasnijem djelu, koje je sačinjeno, ili kopirano, prema gornjem djelu. Dugim vremenom, i zabunom prepisivača, ti su se radovi i njihovi naslovi,vjerovatno, pomiješali.Istina, na naslovnoj strani našeg rukopisa napisano je rukom prepisivača:

što bi značilo, da je i ovaj naslov bio poznat još u vrijeme prepisa.

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الفقيه الزاهد ابوعلى الحسين بن يحى البحارى الزندو يستى رحمه الله المبتغى فضل ربه تعالى: اشكر الله تعالى كثيرا و اسبحه بكرة.و اصيلا و استغفره من جميع سيئاتى قديما و حديثا... اما بعد فانى قد كنت صنفت هذا الكتاب و امليته مرارا على الاصحاب و كان خاليا عن السائل ... فسألنى بعض اهل العلم ممن قد ابتلى بالجلوس فى العامة... فاصغيت لهم اذنى و اعطيت لهم سؤلهم... ثم سميته كتاب الروضة و كان اسمه الاول كتاب روضة المذكورين و افتتحت الكتاب بفضل العلماء و العلم

Prvo poglavlje je: o važnosti nauke i učenih ljudi, باب فضل العلم و العلماء
a posljednja: o važnosti islamskog pozdrava/. باب فضل السلام
U naslovu svakog poglavlja naglašeno je, da se obrađuju šeriatska pitanja i daju pouke: (بمسائله و عظاته)

Završetak:

وعن انس رض انه قال: صحبت النبي صلعم نيف عشرة سنة، حضرا وسفرا، ومالقيه مسلم الا وسلم عليه، وقال صعلم...تم الكتاب بحمد الله الملك الوهاب...

l. 291, sa označenom folajacijom; 27,5x18. Nasḫ, stari arapski, lijep, mjestimice vokalizovan, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, krupnije. Na kraju /l.286-291/ nalaze se posebno prepisane bilješke /komentari i glose/, koje se obično stavljaju po rubovima listova. Bilješke je prepisao isti prepisivač, koji nam nigdje nije zabilježio svoje ime. Papir tamnobijel, deblji, starinski, glat. Listovi su s početka i u drugoj polovini, po sredini i po rubovima, oštećeni vlagom. Povez platneni, nov.

Prepis je dovršen u četvrtak 7.redžeba 839/1435, kako je to zabilježeno na strani 286:

...غفر الله لكاتبه ولقارئه ولمن كُتب له. و وافق الفراغ من نسخه فى اليوم المبارك يوم الخميس بعد الصلاة الظهر، السابع من شهر رجب الفرد الحرام، من شهور عام تسع و ثلثين وثمانمائة، احسن الله عاقبتها بخير وسلامة

Iz bilješke se razumije da je prepis sačinjen po narudžbi.

Na novom dodatom listu s početka nalazi se naslov, napisan kasnije. Na starom zaštinom listu nalazi se podulja bilješka o islamskom pozdravu /selamu/, kraće nečitke bilješke i jedan hadis. Na listu a /naslovna strana/ nalazi se, mjesto naslova,bilješka pisana rukom prepisivača, u kojoj on navodi naslov djela i ime autora. Tu su još bilješke koje sadrže cijene rukopisa /130,173,200/, jedna poučna bilješka, te bilješke se imenima ranijih vlasnika /Halil b.Selman, pomoćni nastavnik - /muid/ - u medresi Kazzaziye u Brusi; Sa'd b.Isa b.Emir Han, u Istanbulu 15. rebiul-evela 944/1537, kupio za 200; to je Sa'di Čelebi, šejhul-islam, umro 945/1538.

تملكه الفقير الى الغنى المنان سعد بن عيسى بن امير خان يوم الجمعة خامس عشرين شهر ربيع الاول لسنة ٩٤٤ بقسطنطنية الحمية

Abdullah b. Jahja b. Selman, kupio iz ostavine prethodnog vlasnika 25. šabana 949/1542 u džamiji sultana Mehmed Hana/.

Pored toga nalazi se krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže, da je ovu knjigu čitao Muhamed el-Musllim et-Tabia ?" Na listovima 1-2 je đadržaj, napisan rukom prepisivača.

Uvakufio Memišah-beg, u gradu Foči.

1969-1970 . ISTO 306,422.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: هذا كتاب الروضة

Komplet u dva sveska, nepotpun. Sadržavao je 108 poglavlja.

Redni broj pojedinih poglavlja označen je brojkama, što je, čini se, uradio sam prepisivač.

L.301/121 I + 180 II/; 26x18. Nasḫ stari arapski, čitak, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, krupnije. Papir tamnobijel, deblji, glat. Mnogi su listovi, naročito pri vrhu, oštećeni vlagom. Povez polukožni.

Svezak prvi المجلد الاول , sadržavao je poglavlja od početka djela do poglavlja باب ثواب المريض وصاحب البلايا što se vidi iz sadržaja na početku. Na kraju sveska izgubljeno je više lista, tako da je posljednje poglavlje ovdje: باب فضل الوقار و الخشوع فى الصلاة

Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Na naslovnoj strani je sadržaj za drugi svezak, pisan rukom prepisivača. List sa sadržajem za prvi svezak je izgubljen. Povez je znatno oštećen vlagom i crvotočinom.

Svezak drugi - المجلد الثانى , sadrži poglavlje od باب النهى عن النياحة باب فضل السلام عند المهيبة do kraja djela -

Ovaj svezak je u svemu obrađen i opremljen kao i prvi svezak. Na kraju je sedam lista pogrešno stavljeno i uvezano, tako da se završetak, sa bilješkom prepisivača, nalazi na listu 294.

Prepisao oba sveska Muhammad b.Ināl /?/ aş-Şūfī al-Ḥanafī,i to prvi svezak u subotu 27.džumadal-ahira 851/1477, a druigi svezak 20. rebiul-ahira 852/1448.

تم الكتاب باسره بعون الله تعالى و يسره على يد العبد الفقير الى الله تعالى محمد بن اينال؟
الصوفى الحنفى في اليوم المبارك العشرين من شهر ربيع الآخرة سنة اثنين و خمسين و
ثمانمائة و الحمد لله رب العالمين.

Ispod togaje bilješka, koja se nalazi i na rubu nekih listova, a u kojoj se kaže, da je primjerak sravnjen sa originalom, iz koga je prepisan.

(بلغت المقابلة بقدر الطاقة و الامكان)

Iz Kantamirine biblioteke.

1971. ISTO 6395.

L. 412;20,5 x 15. Nasḫ-ta līq, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom.

Papir bijel, glat; povez polukožni, čiji je preklop otkinut i zagubljen.

Prepisao Muḥammed b. ʿAbdulḥalīm, 10 . ševvala 1081/1671.

تم الكتاب بعون الله تعالى و حسن توفيقه على يد الفقير الحاج محمد عبد الحليم ف اليوم
العاشر من شهر شوال سنة ١٠٨١

Na ponekim listovima, na rubovima, ima bilježaka u vezi sa tekstom.

Na prvom zaštitnom listu, na strani a, nalaze se tri bilješke. Prva, gore, desno je bilješka iz fikha, uzeta iz djela „al-ʿInāye".

Druga, gore, lijevo je bilješka bivšeg vlasnika: Mustafā b.merhum defterdar Meḥmed-paša. Treća, u sredini stranice, uz sami pečat i ispod njega je bilješka iz fikha, uzeta iz djela „Hašiyetu Mevlana 'Ağem as-Sayyid aš-Šerīf".

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz fikha /fetva/, uzeta iz zbirke fetvi „Tātarḫaniyye".

Iza ova dva lista sa bilješkama, slijedi četiri neispisana lista. Na sljedeća tri lista, nalazi se sadržaj djela /poglavlja - bāb/.

Iz kolekcije Besima ef. Korkuta.

1972. ISTO 2255.

Fragment gornjeg djela s početka. U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب الروضة

L. 22; 21x 14,5. Taʿlīq, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crveno, ili su podvučene crvenolm linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz prve polovice XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi na naslovnoj strani.

1973. Zbirka (مجموع) ,3 2953.

L.88. 16x10. Nasḫ i taʿlīq, pomiješani. Po rubovima listova, između redaka i na umetnutim listićima ima sitno pisanih komentara.Papir žućkast; povez polukožni, oštećen.

1 L. 1-3. قصيدة البسق النونية

او

عنوان الحلم

Spjev o duhovnim vrijednostima i lijepom ponašanju, što ga je sastavio Abu'l-Fatḥ ʿAlī b. Muḥammed al-Kātib al-Bustī, umro 401/1010. /v.II,1318,5/.

Početak: زيادة المرء فى دنياه نقصان

و ربحه غير محض الخير خسران

Dva posljednja distiha ove kaside glase:

خدها سوائر امثال مهذبة
فيا لمن يبتغى التبيان تبيان
ما ضر حسّانها و الطبع صائغها
ان لم يصغها قريع الدهر حسّان

/Mağāni al-Adab sv.IV,str.97/.

2. L.4-5. القصيدة المنفرجة

Spjev o pobožnosti i psihičkom rasterećenju u muci. Sastavio Abu'l-Faḍl

Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī at-Tauzarī, umro 505/1111./v.II,899,9/.
Početak:

اشتدی ازمة تنفرجی
قد آذن لَیْلُكِ بالبلج

3. L.5-88. تلخيص المفتاح

Djelo sa područja arapske stilistike. Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b.'Omar al-Qazwīnī aš-Šafi'ī al-Ḫaṭīb, umro,739/1338.

To je zapravo skraćena prerada „trećeg dijela" ranijeg značajno djela مفتاح العلوم , što ga je napisao Sirāǧuddīn Abū Ya' qūb Yūsuf b.Abū Bakr b. Muḥammed b. ' Ali as-Sakākī, umro 626/ 1228. Prerađivač je, u ovom svom djelu *Telḫīsu* izostavio opširnosti osnovnog djela dao mu drugi, bolji raspored i dodao neka važna stilska pravila, tako da je njegovo djelo postalo pristupačnije i podesnije za izučavanje dotičnog predmeta. Otuda je ovo djelo usvojeno i služilo je dugi niz stoljeća kao uvažen udžbenik arapske stilistike u svim školama /medresama/ širom islamskog svijeta, pa tako i kod nas.
GAL I,295. II,22;

Početak: الحمد لله على ما انعم وعلّم من البيان ما لم تعلم

Prepisao cijelu zbirku 'Omar b. Isma'īl al Ūfī /iz kasabe Uf u Trapezuntskom vilajetu/, 1173/1759.

قد وقع الفراغ من الكتابة لسنة ثلث و سبعين و مائة و الف ف شهر اواسط صفر الخير ف
يوم الاربعاء وقت العشاء ف مدرسة سلطان سليمان عليه الرحمة و الغفران المشهور بخفتلر ف
يد عمر بن اسماعيل الاوف غفر الله له و لوالديه و لمن قرأ و للمؤمنين و المؤمنات برحمتك يا
ارحم الراحمين

/Bilješka na listu 88 a/

Na unutarnjoj strani prve korice, na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj strani nalaze se poučni stihovi i poučne izreke na turskom i arapskom jeziku. Među bilješkama nalazi se jedna, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Halil Bosnevi, koji je za isti platio dvadest groše i tri pare.

Na posljednjem zaštitnom listu i na unutarnjoj strani druge korice nalaze se bilješke, na turskom jeziku, s područja logike.

Uvakufio hadži Ibrahim h. Islam Ispužli, nastanjen u Travniku, i predao muteveliji hadži Halil-efendiji b. Salih Hersegliji, početkom mjeseca rebiulevvela 1252/1836./v.bilješku na posljednjoj strani/.

1974, Zbirka (مجموع) ,8 881.

L.163;21 x15. Nasḫ, sa nešto ta' līqa, pomiješani. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih komentara. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni.

1. L.1-45a. ترتيب الاوراد

Naslov u rukopisu je: هذا الكتاب المسمّى بترتيب الاوراد

Djelo o vrijednoti virda, rasporedu i načinu oživljenja noći učenjem i molitvama. Prema uvodu djela pod tačkom 3, razumijemo da je ovo djelo napisao Qušayrī. To je, vjerovatno, Abu'l-Qasim ' Abdulkarīm b. Hawazin al-Qušayrī, umro 465/1073 (v.GAL I)432 I GAL.I 771). Međutim, njegovi biografi ne pripisuju mu ovo djelo, koje se, inače, ne spominje u pristupačnim izvorima.

Početak:
الحمد لله على آلائه حمدا كثيرا و نذكره ذكرا لايغادر ف القلب استكبارا و نفورا
Djelo je raspoređeno na dva poglavlja:

الباب الاول ف فضيلة الاوراد و ترتيبها
الباب الثانى ف كيفية احياء الليل و ما يتعلق به

2. L.45 b - 57a. مناجات موسى عليه السلام

Molitva Božijeg oslanika Mūsāa (Mojsija) i njegov razgovor s Bogom, na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Ovaj naš primjerak nije identičan sa obrađenim rukopisom (v.I,578,5,str.364), niti sa primjercima u Berlinskoj biblioteci (v.Ahlwardt III,3897-3899).

Početak:
الحمد لله رب العالمين...قال كعب الاحبار رضى الله عنه لما اراد الله تعالى ان يناجى
عبده موسى عليه السلام اوحى الله اليه يا موسى اغتسل قلبك من حب الدنيا

Na listovima 46-47 je sedam poglavlja (sūra) iz Zebura.

Na rubu prvog lista, iznad naslova, prepisivač je zabilježio početak drugog primjerka, koji je identičan sa primjerkom u Berlinskoj biblioteci. (Ahlwardt III, 3898).

3. L.57 b-76.
فصل ف فضائل الصلوات و السجود و الجماعة و الاذان و غيرها

Poglavlje o vrijednosti namaza, sedždi, zajedničkoj molitvi, ezanu i drugom, od nepoznatog pisca.

Početak:
الحمد لله الذى وفّقنا على طاعته و جعلها سببا لقربته...وبعد فان العبد المذنب الفقير الى
الوهاب...يقول لما طالعت كتاب الصلوة التى الّفها الامام العالم الربانيّ القشيرى رحمة
الله عليه على مذهب نعمان بن ثابت ابى حنيفة رحمه الله تعالى بعد تصنيف كتابه المسمى
بترتيب الاوراد فوجدتها غاية...

4. L.77b-93a. تاج الوسائل ومنهاج الفضائل

Risala o salavatu od nepoznatog pisca.

Početak:
الحمد لله رب العالمين الذى ارسل حبيبه رحمة للعالمين...اما بعد لما كانت الصلوة على
رسول الله صلعم من اجل فضائل و اعزّ الوسائل استخرت الله تعالى ان اجمع رسالةً فى
حقائق الصلوة و سميتها بتاج الوسائل و منهاج الوسائل...

Djelo je podijeljeno na pet poglavlja i završetak:

الباب الاول فى معنى الصلوة و التسليم و البركة

الباب الثانى فى حكم الصلوة شرعا

الباب الثالث فى مواطن الصلوة

الباب الرابع فى فضائل الصلوة

الباب الخامس فى كيفية الصلوة و التسليم

و الخاتمة فى ذم من لم يصل على رسول الله صلعم

5. L.93b-100. حيلة النبي صلعم

Kratak lični opis Resulullaha, od nepoznatog pisca.

Početak:
الحمد لله الذى زيّن حبيبه باكمل المحاسن و اخصّ الشمائل...اما بعد فقد ورد فى الخبر
عن سيد البشر صلعم...ازهر اللون – ادعج – انجل – اشكل

6. L.101 b-130a. الشمائل الشريفة

Životopis Božijeg poslanika Muḥammeda a.s. Ovo je, zapravo, poglavlje iz djela: الجامع الصغير من حديث البشير النذير

što ga je napisao ʻAbdurraḥmān b.Abū Bakr as-Suyūṭī umro 911/1505 (v.I,557,str.349).

Početak:
الحمد لله الذى خلق الانسان باحسن الصورة...وبعد فقد قال الشيخ...جلال الدين
السيوطى رحمه الله تعالى فى كتابه الجامع الصغير. باب كان وهى الشمائل الشريفة كان
رسول الله صلعم ابيض مليحا مقصّدا...

7. L.130 b-151. رسالة فى تصحيح احاديث النبي صلعم

Krаća zbirka sahih-hadisa, poredani abecednim redom. Napisao Muḥammad b.Bahādur b.ʻAbdullāh az-Zarkešī, umro 794/1392.

Naslov je prema rukopisu, ali Ismāʻil-pāšā (AM II,174) ne spominje mu ovu zbirku hadisa.

Početak:
قال سيدنا الشيخ...جلال الدين السيوطى...الحمد لله تعظيما لشانه والصلاة و السلام على
اكرم احبائه محمد الذى انشق القمر باشارته...وبعد فان المهمّ بيان حال الاحاديث التى
اشتهرت على سنة العامة...صنّف الشيخ بدر الدين الزركشى...

8. L.152-163. رسالة من الاحاديث المروية عن ابى الرضارتن بن نصر صاحب رسول الله صلعم

Druga kraća zbirka hadisa, od nama nepoznatog sabirača.

Naslov je prema rukopisu, koji je zabilježio prepisivač.

Početak:
الحمد لله رب العالمين...قال الشيخ الامام الاجل الكبير...قال اخبرنى الشيخ الامام
الفاضل...جلال الدين قدوة السالكين موسى بن مجلّى الدسيرى رحمة الله عليه...

Cijelu zbirku prepisao ʻAlī b. Piri b.Yūsuf, u tvrđavi Drniš (Dalmaciji); prve tri risale 1034/1624, a ostale 1039/ 1629.

(عن يد افقر العباد...على بن پيرى بن يوسف...وقع الفراغ من تسويده...بالحصن الذى
المسمى بدرنش سنة تسع وثلاثين و الف)

Uvakufio Elči al-ḥaǧǧ Ibrāhīm-pāšā, muḥāfiẓ Bosne (v.bilješku i pečat na 163a. listu). Iznad ove bilješke je jedan hadis, prenesen iz djela „*Maṭlūb al-qulūb*".

iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

1975, كتاب الملكوت 3079.

Djelo o prirodi, svemiru, vidljivom i nevidljivom svijetu i bićima, njihovom stvaranju i prestanku postojanja, sa poučnom tendencijom u vjerskom pogledu. Pisac, između ostalog, govori o svrsi svijeta /hikmet/,-"koliko to dopuštaju naše snage" - kakao kaže u uvodu, i izlaže svoja posmatranje, kao put vjeri i Bogu. On u tom iznosi i kritike nevjernika/mulhidā/ i donosi odgovore učenih vjernika - a neka zna onaj, koji to proučava, da je istina u onom, što mi vjerujemo.

Gornji naslov je prema našem rukopisu. U nekim izvorima i primjercima naslov je: عجائب الملكوت ili كتاب عجائب الملكوت

Djelo je napisao Muḥammad b. 'Ubaydullāh/prema našem rukopisu;- 'Abdullāh, prema izvorima/ al-Kisā'ī, Abū Ġa'far, početkom V/XI stoljeća.

ḤḪ II, 1463; GAL, GI,350; Ahlwardt V,452.

Rad je raspoređen na 70 kraćih poglavlja /bāb/, kako se to vidi na kraju datog sadržaja - /تم سبعين بابا/ .Sadržaj djela ispunjen je mješavinom legendi, nauke onog vremena i raznim vjerskim poimanjima. S obzirom na daleko vrijeme u kome je nastao /prije hiljadu godina/, rad je, iako opsegom malen, interesentan.

Početak:

قال الشيخ الجليل ابو جعفر محمد بن عبيد الله الكسائى ابقاه الله تعالى الحمد لله الذى
كان قبل تكوين الاكوان ويكون بعد افناء كل مكوّن ومكان... هذا كتاب الملكوت
جمعت فيه عجائب صنع ربنا فيما بلغه علمنا

L.58; 19,5 x 13. Ta'līq, sitniji, složen, lijep, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom.

Po rubovima listova ima bilježaka i komentara u vezi sa tekstom, pisanih većinom rukom istog prepisivača. Papir bijel, potamnio;listovi su prosuti i mnogi, naročito s početka i pri kraju, znatno oštećeni vlagom i gljivicama, tako da je i tekst malo oštećen. Povez polukožni, znatno oštećen.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Iz teksta na početku djela /ابقاه الله تعالى/ , razumije se, da je ovaj primjerak prepisan iz nekog originala, koji je, posredno ili neposredno, bio prepisan za vrijeme autorovog života.

Završetak djela:

... ولكنهم يرضون بما اوتوا من الملك والنعيم حتى لا يمنى اصلا الا ما يعطى وكل واحد
منهم سؤاله التمنى الذى يولى ولم يسأله مالا يقتى فى هذا معنى قوله تعالى: لهم فيها ما تشتهى
(ه) الانفس وتلذ الاعين فبطل ما ذكرتموه. والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

Na prvih pet lista s početka i na naslovnoj strani nalazi se zbirka zapisa i tilsuma, na turskom jeziku, za liječenje raznih bolesti i postizanje raznih želja,- što je pisano kasnije, drugom rukom. Za jedan od navedenih tilsuma kaže se, da je, prema predanju, prenesen od „užičkog šejha"/نقل اوزيجه شيخدن/.

Poslije toga, a prije početka samog djela, nalazi se sadržaj /fihris/, pisan rukom prepisivača.

Na rubu lista, gdje je završetak sadržaja, nalaze se kratke bilješke, sa imenima i ličnim pečatima nekoliko ranijih vlasnika /Mustafa Razi, 1111/1699; Huseyn, zv.Kaderullah-zade/ Abdi es-Sejjid Hafiz Ibrahim-efendi; Salih b.Mustafa/.

Na posljednjem zaštitnom listu, koji je zalijepljen na oštećenu koricu, pa i sam oštećen, nalazi se nekoliko ajeta Kur'ana, u kojima se govori o smaku svijeta.

1976. ايها الولد 5457.

Poučno djelo za mladež. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b.Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. /v.br.1958,4/.

L.17; 17x13. Nasḫ, starinski. Prvi i posljednji list su kasnije dopisani. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, slab.

Prepis je završen, vjerovatno, u XVI stoljeću, a dopisana dva lista prepisana su 1250/1844.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

1977. Zbirka(مجموع),2 1855.

L. 17 + 53;14,5x10 i 22x16. Nasḫ, od različitih prepisivača. Prvo djelo je malog formata i pričvršćeno je uz prvu unutarnju koricu drugog djela. U prvom djelu, po rubovima i u proredu, ima dosta komentara, pisan vrlo sitnim slovima, rukom drugog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenopm linijom. Osnovni tekst u komentaru podvučen je, također crvenom crticom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kartonski, sa kožnim hrbatom.

1. L.17 ISTO

Prepisao Ḥasan b.Ḥajdar, iz kasabe Šuice (kod Duvna), u hanikahu Bistrik (u Sarajevu),10412/1632.

(تمت الرسالة الشريفة بعون الله الملك الوهاب عن يد العبد الفقير الى رحمة الله سبحانه
حسن بن خيدر عن قصبه‌ء شويجه فى خانقاه بستريك سنة ١٠٤٢)

2. L.53 سراج الظلمات (شرح ايها الولد)

Komentar prethodnom djelu. Napisao Abū Sa'īd Muhammad b. Muṣṭafā b.' Otmān al-Ḫādimī, umro 1176/1762.

A M II,334; Flügel III,274.

Početak:

الحمد لله رب العالمين اقتباس من اول الفاتحة فلا افضل منه لكونه تعليم لله تعالى ولهذا
اختاره

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā 12.muharrema 1253/1837.
Rukopis je uvakuvljen za Ajni-begov mekteb u Sarajevu, godine 1254/1838 (v.bilješku na naslovnoj strani).

1978. Zbirka(مجموع),3 **2610.**

L. 68; 19 x 13 Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo dopuna i objašnjenja. Papir žućkast, čvrst malo dohvaćen vlagom; povez kožni oštećen.

1. L.1 - 14a. ISTO

— ناقص فى اوله —

Djelo je na početku nepotpuno, otkinut je prvi list.

2. L. 19b - 45. تعليم المتعلم

Priručnik o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhānuddīn Ibrāhim az-Zarnūǧī, oko godine 600/1203. /v. I,152,21 i II,1156,2/.

3. L.46b - 69. مقدمة ابى الليث فى الصلاة

Kratko djelo o namazu. Napisao Ab'l-Layṯ Naṣr b.Muḥammed b. Ibrāhīm as-Samarqandī, umro 375/985. /v. II,904,str.117/.
Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين...قال الفقيه ابو الليث رحمه الله ثم اعلم بان
الصلاة فريضة قائمة

Cijelu zbirku prepisao Murteḍa /Murteza/ b. Bešīr, softa u Đakovu, 1060/1650.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المرغوبة بين العلماء فى يد عبد الفقير الحقير
مرتضى بن بشير الصوخته بقصبة دياقوه غفر الله له فى اوساط ذى القعدة سنة ستين و الف

Na prvoj nutarnjoj korici ispisana je Fatiha. Na 14b. listu su stihovi iz prvog navedenog djela u ovoj zbirci. Na listovima 15-17 su bilješke iz fikha, hadisi i jedna poučna priča. Na 19a. listu je jedna dova Imāmi ʻAẓama. Na 45 b. listu su vježba u pisanju, a na 46a. listu su hadisi. Na posljednjem listu je jedna dova, bilješka iz fikha, hadisi i jedna anegdota iz vremena Ḥabana Baṣrije

---

1979. Zbirka (مجموع), 2 **6879.**

L.67; 21.X 15. Nasḫ. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1-17. ISTO

2. L. 21 b - 65. مقدمة ابى الليث فى الصلاة
/vidi br.1978,3/

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač 1157/1744.
Na listovima 18-21a su razne bilješke i to: hadisi, dove, poučne izreke i drugo. Slične bilješke su i na kraju rukopisa /listovi 65b - 67/.
Uvakufio Muderis-zāde Mula Mustafa /bilješka na više mjesta u rukopisu/.
Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

1980. ISTO **5183.**

L.20; 20 X 15. Nasḫ. Listovi 12,15 - 19 su kasnije dopisani slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.
Citati su podvučeni crnom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja koja se odnose na tekst, pisana arapskim i turskim jezikom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez kožni, prost, manji od listova.
Prepisao ʻAlī b. Ḥasan-aga Meqqa-zāde (?) 2264/1750.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

1981 Zbirka(مجموع)3 **2085.**

L.77; 19,5 x 13,5. Nasḫ i ta'ʻīq, od različitih prepisivača. Po rubovima, u prvom djelu, ima sitno pisanog komentara, a poglavlja su pisana crvenim mastilom. Tekst u drugom djelu obrubljen je crvenom linijom, a osnovni tekst podvučen je, također, crvenom linijom. Treće djelo je vokalizovano. Papir žućkast i tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-14. ISTO

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2. L.15-67 شرح العوامل المائة للجرجانى

Komentar kratkoj sintaksi arapskog jezika. Osnovno djelo napisao je

ʿAbdulqādir ʿAbdurraḥmān al Ǧurǧāni, umro 471/1078 (v.II,1612,3 i 1819,2), a komentar je od nepoznatog pisca.

Ahlwardt VI,6481

Početak:

رضى الله تعالى عنكم رضى فعل ماضى لفظة الله مرفوع لفظا بانه فاعل رضى و الفعل مع فاعله جلة فعلية...

Prepisao Ḥasan b. Ferhād 1028/1618.

3. L.68 -77. حرز الامانى و وجه التهانى فى القرآت السبع

Verifikacija o sedam kiraeta. Napisao Abū Muḥammad Qāsim b. Firruḥ aš-Šāṭibī, umro 590/1194 (v.I,104,str.57).

Prepis je, izgleda, iz XVIII stoljeća.

Na zaštitnim listovima, na početku i na kraju djela, su dove i vježbe u pisanju, pisane kasnije slabim rukopisom.

1982. ISTO 2477.

L. 13; 19 x 14. Nasḫ - taʿlīq. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama, u početku, ima malo komentara, a u proredu je tumačenje nekih riječi. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju je dova koja se uči za vrijeme ramazana, na kraju dnevnog posta, te jedan kur'anski ajet i bilješka iz sintakse, na turskom jeziku.

Uvakufio hadži Ibrāhīm-efendī Silistrī, koju je predao na čuvanje Kaukči-zāde šejh ʿAbdullāhu i njegovom muškom potomstvu.

1983. Zbirka(مجموع)2 4955.

L.46;16 X 11. Nasḫ, od različitih prepisivača, slab, drugo djelo je vokalizovano. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Drugo djelo pisano je u razmaknutim redovima, sa prevodom i tumačenjima u proredu na turskom jeziku. Tekst, u drugom djelu, obrubljen je crvenom linijom. Papir tamanbijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

1. L.1 - 23 ISTO
2. L.24 - 46 - قطعة - (كتاب فى الصلاة)

Fragment nekog djela o namazu, od nepoznatog pisca.

Početak:

و الزرنيح اذا لم يجد الماء و ان كان يجد الماء الا انه مريض

Završetak:

و السابع الدودة تخرج من الدبر لا ان خرجت من الرأس الخرج

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

1984. Zbirka(مجموع),2 6856.

L.96; 24 x 16. Nasḫ. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, osnovni tekst, u drugom djelu, podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo učadio; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-12. ISTO
2. L. 14. - 96. شرح وصيت نامه

Komentar Bergivinom „Ilmihalu" na turskom jez8iku. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b.Pīr ʿAlī al-Birgawī /v.br.2374 /, a ovaj komentar Šayḫ ʿAlī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī, krajem XVII stoljeća. /v.I, 696,6; str.458-9/.

Oba djela prepisao ḥāfiẓ Ḥasan b. Yūsuf-āgā al-Užičewī /iz Užica/ 1263-4/1847-8.

(حرره الحقير الفقير المحتاج تمت الى رحمة ربه الغنى حافظ حسن بن يوسف اغا الاوزيجوى...قد وقع الفراغ من هذا الكتاب فى شهر جاذى الآخر فى اليوم التاسع و العشرين من سنة ١٢٦٣)

Ova bilješka nalazi se na kraju prvog djela, a slična bilješka je i na kraju drugog djela.

Na 13b. listu je jedan hadis i jedan zapis na turskom jeziku.

Poklonio Jusuf-efendija Omerspahić iz Visokog.

1985. Zbirka(مجموع)2 6880.

L.75;17 x 12. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

1. L. 1 - 29a. ISTO

ناقص فى اوله

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 30b - 75. الارشاد لاكمل الدين البابرق

Kratko djelo o osnovnim islamskim vjerskim dužnostima, hanefijskog pravca. Napisao Muḥammed b.Muḥammad (Maḥmūd) Akmaluddīn al-Bābartī al-Ḥanafī ad-Dimišqī, umro 786/1384 /v.II,1255,2/.

Oba djela prepisao 'Abdulḥāmid b.Monllā Ibrāhīm 1273/1856.

Na listovima 29b - 30a je jedna dova.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

1986. ISTO 5388.

Naslov u rukopisu, iznad bismile, napisan je crvenim mastilom:

هذا كتاب ايها الولد للامام الغزالى

L. 16; 19,5 x 13,5. Nasḫ, razgovjetan, pisan tankim perom u razmaknutim redovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crnom linijom. Papir tamnobijel, tanji, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski.

Prepisao Meḥmed Ševqī Pāzdī 1280/1863.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

1987. ISTO 519.

L.23; 24,5 x 15,5. Nasḫ razgovjetan i lijep. Prva stranica ukrašena je unvanom /cvijeće/ u kome je napisano ime djela. U daljem tekstu gdje god je spomenuto ime djela, ono je pisano crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, povez kartonski.

Posljednji list je izgubljen, pa su nam podaci o pepisivaču i datumi prepisa nepoznati, ali je rukopis vjerovatno iz XIX stoljeća.

Uvakufio Dervīš Muḥammad Riḍā Mutevelić /v. bilješku na prvom listu/.

1988. ISTO 1249.

L. 17; 19,5 x 13,5. Ta'līq - nasẖ. Po marginama i u proredu ima dopuna i ispravaka. Na margini prvog lista je izbirsana neka bilješka. Papir žućkast; povez polukožni.

Perpis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Na početku i na kraju djela su stariji i noviji pečati ove biblioteke. Na posljednjem listu je brisano ime bivšeg vlasnika knjige.

1989. شرح رسالة ايها الولد للخادمى 6416.

Komentar poučnoj risali za mladež. Osnovnu risalu napisao je Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. (v. I, 68 i 1976, a ovaj komentar Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī, umro 1178/1764. (v. II, 1214,3).

L. 51; 23,5 x 17. Ta'līq pisan uvježbanom rukom. Po rubovima ima bilježaka iz raznih tefsira. Papir žućkast, tanji, povez polukožni.

Prepis završen 5. muharrema 1243/1827. godine.

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

1990. ISTO 6797.

L. 95; 17 x 11. Nasẖ. Po rubovima ima ispravaka i tumačenja pojedinih riječi. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir žućkast i bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Muḥammed b. Aḥmad 1266/1850.

Na početku su dove i hadisi, pisani rukom drugog prepisivača, kao i na kraju djela.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

1991. بداية الهداية فى الموعظة للغزالى 3308.

Knjiga o lijepom ponašanju i pravoj pobožnosti, protkana misticizmom; za učenike i za odrasle vjernike uopće. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

ḤḪ I, 228; Ahlwardt III, 3263.

Početak:

الحمد لله حق حمده و الصلوة على محمد رسوله و عبده و على آله و اصحابه من بعده اما بعد
فاعلم ايها الحريص على اقتباس العلم المظهر فى نفسه صدق الرغبة

L. 19 + 5; 24 x 15. Ta'līq, sitniji. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima komentara. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir žućkast; povez poluplatneni, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač 969/1561.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, ime pisca, ime i pečat ranijeg vlasnika knjige (Mustafa Razi, muderis), te nekoliko bilježaka na perzijskom jeziku, prenesenih iz djela „Tazkire al-awliyā".

Na 20a listu je jedna bilješka iz dogmatike i fikha, a na istom b listu je bilješka iz jezika - sve na arapskom jeziku.

Na listovima 21-24a je jedanaesto poglavlje iz nekog hadiskog djela .

(الباب الحادى عشر فى كلمات القدسية).

Rukopis je bio u vlasništvu Šerijatske gimnazije i Šerijatske sudačke škole u Sarajevu (v. pečat i naljepnice na početku i na kraju djela).

1992. ISTO 4686.

L. 64; 20,5 x 13,5. Nasẖ. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Na vrhu svakog b lista nalazi se po jedna poučna izreka iz etike. Papir bijel; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je dio jedne prigodne dove, pečat ranijeg vlasnika knjige i noviji pečati ove biblioteke.

Poklonio Ahmed-efendija Selimović, kadija iz Foče.

1993. Zbirka(مجموع), 2 1954.

L. 98; 20 x 14. Ta' līq, pisan nešto debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo komentara. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa preklopom, oštećen, na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1-42. درة القاهرة فى كشف العلوم الآخرة

Rasprava o posljednjim stvarima (smrti, proživljenju i Sudnjem danu) potkrijepljena mnogim hadisima. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

ḤḪ I, 742; Ahlwardt II, 2735.

Početak:

قال الشيخ... ابو حامد محمد بن محمد الغزالى الطوسى... الحمد لله الذى خص نفسه بالدوام و حكم على من سواه بالانصرام... اما بعد فان الله تعالى يقول كل نفس ذائقة الموت

Prepis je završen 1114/1702.

Na kraju ovog djela prepisivač je zabilježio datume rođenja i smrti: Gazālije, Bergivije i Imāmi ' Aẓama.

2. L. 43-97. شرح ذخر المتأهلين فى تعريف الاطهار و الدماء

Komentar risali o prirodnim običajima kod žena i o vjerskom čišćenju u braku. Osnovnu risalu napisao je Muḥammad b. Pīr ' Alī al-Birgawī, umro 981/1573 (v. II, 1214,19), a ovaj komentar Isḥāq b. Ḥasan at-Turqātī az-Zanğānī, živio oko 1095/1683.

AM I, 201; GAL, G II, 441.

Početak:

الى احسن ما يبدأ به المرام بعد البداءة باسم الملك المنعام حمد الله الواحد الذى براه الانعام... اما بعد فانى اشتغلت من الزمان بمباحث الرسالة المسماة بذخر المتأهلين...

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Prepis je završen 1103/1691.

Na 98. listu je vježba u pisanju jednog arzuhala, u kome neko moli da mu se obnovi berat imamske i hatibske službe u hadži Šaban-efendijinoj džamiji, a u drugom dijelu, odmah ispod navedenog, neki Ismail b. Ibrahim moli da mu se izda berat za navedene službe u istoj džamiji, nakon što je, poslije požara, obnovljena. Godina 1213/1798.

Na istom b listu neko je napisao pogrešan slijedeći naslov:

هداية الصدية فى شرح الطريقة المحمدية.

Tu je i bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je neki paša posjetio Istanbul, 23. džumadelahira, bez označene godine.

1994 المقصد الاسنى فى شرح اسماء الله الحسنى 1309

Djelo o Božijim imenima. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

ḤḪ II, 1805; Ahlwardt II, 2219; Flügel III, 326.

Početak:

الحمد لله المتفرد بكبريائه و عظمته... اما بعد فقد سألنى أخ فى الله تعالى تعين فى الدين اجابته شرح معانى اسماء الله الحسنى

L. 90 (originalna folijacija); 22 x 16. Nasẖ, stariji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima nešto malo ispravaka i objašnjenja. Papir žućkast, deblji; povez polukožni sa futrolom.

Prepisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Muḥammad 782/1380.

Na kraju je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovo djelo pročitao, od početka do kraja, ' Alī - poznat pod imenom Ibn Ğamā' a.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečate na više mjesta u rukopisu).

1995. ISTO 4039.

L. 93; 17 x 12,5. Nasẖ, pisan uvježbanom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na više mjesta po marginama ispisana je riječ „vaqf". Papir žućkast, deblji, slab; povez kožni, zaštićen u zelenom platnu.

Prepis je završen u subotu džumadel-ahira 824/1421.

Na prvom zaštitnom listu, koji je oštećen, nalazi se naslov djela i ime autora i dva stiha na turskom jeziku.

Na naslovnoj strani je jedna kraća zagonetka i jedan zapis - oboje na arapskom jeziku, te pisana i nečitka bilješka, kao i pečat ranijeg vlasnika.

Na zadnjem listu je priča o Muaviji i Abū Ḥasanu.

Na zadnjem zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku i dvije bilješke ranijih vlasnika knjige, pa se u prvoj bilješci kaže, da je Šejh̲ Muṣṭafā b. Ḥ. Aḥmed, vaiz u Dimotiki (grad južno od Jedrene, u dolini rijeke Marice, u grčkom dijelu Trakije), kupio ovu knjigu od Bālī Čelebije u Jedreni za 80 dirhema, godine 999/1591. U drugoj bilješci se veli, da je od navedenog vaiza ovu knjigu kupio Šuğā' a b. Muṣṭafā, muderis u medresi Hadži Ilyās al-Čūh̲ī za 35 dirhema, godine 1003/1595.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1996. منهاج العابدين 2442.

Djelo o pobožnosti i čistoći duše, kao puta za pravilan život na ovom svijetu i za ulazak u džennet na budućem svijetu, protkano mnogo islamskom mistikom. Napisao, kao svoje posljednje djelo, Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

Kairo I, 366; Ahlwardt III, 3265; GAL, G I, 423,38; GAL, S I, 751.

Djelo je podijeljeno na sedam poglavlja (aqabāt). Bilo je mnogo rašireno i imalo veliki duhovni uticaj u islamskom svijetu, kao priručnik za vazove i vjersko-moralno prosvjećivanje odraslih, što se vidi po velikom broju njegovih rukopisnih primjeraka, koji se nalaze u cijelom svijetu, pa i kod nas.

Početak:

حدثنى الشيخ الفقيه الزاهد الصالح عبد الملك بن عبد الله – رحمه الله تعالى – قال املاء
على شيخى الاجل الامام الزاهد الموفق حجة الاسلام شرف الائمة ابو حامد محمد بن محمد
الغزالى رفع الله درجته هذا الكتاب و هوآخر كتاب صنفه و لم يلتمسه منه الاخواص
اصحابه و هو: الحمد لله الملك الحكيم الجواد الكريم العزيز الرحيم الذى فطر السموات و
الارض بقدرته و دبّر الامر فى الدارين بحكمته

L. 164; 18 x 14. Nasẖ sa nešto ta' līqa, veoma lijep, mjestimice vokaliziran, pisan krupnije, u proredu, vanredno vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a samo mjestimice - crnim. Po rubovima nekih listova ima nešto ispravaka. Papir tamnobijel i crvenkast, deblji, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Ḥasan b. ' Alī, u ponedeljak 14. rebiul-evvela 778/1376.

Na unutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Sulṭān Veli-dede); zatim čarobna riječ ياكبيكج i jedna dova.

Na prvim listovima s početka i na naslovnoj strani, nalaze se bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, različitog sadržaja, iz područja fikha, te dove za spas od kuge i drugih bolesti, kao i poučni stihovi, što je sve pisano kasnije.

Među bilješkama na naslovnoj strani, nalazi se jedna, sa imenom ranijeg vlasnika (Ibrāhīm b. Velijj), koji bilježi da je rukopis kupio u Istanbulu, godine 1006/1597.

Na kraju je dova za kišu, te zapisi i tilsumi za razne bolesti.

Uvakufio Džino-zade (Džinić) ' Abdulbāki-efendī (v. pečat u rukopisu).

1997. ISTO 1158.

L. 133; 21,5 x 15. Nasẖ, vokalizovan, veoma lijep, pisan pravilno, rukom vrsnog i učenog kaligrafa. Naslov i istaknute riječi pisane su krupnije, pismom ṯuluṯ, crnim i mjestimice crvenim mastilom. Listovi s početka (1-6) dopisani su kasnije drugim, također lijepim pismom, sličnom divaniji. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i kraćih biljažaka, koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel i djelomično žućkast, starinski deblji; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, oštećen crvotočinom, i velikim dijelom rastavljen od listova, sa zatvaračem.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad b. Aḥmad al-Qudsī aš-Šāfi' ī, 20. safera, godine...? (nejasno), jer je datum napisan nekim znakovima (šifrom), ali smatramo da je to VIII/XIV stoljeće. I dopisani listovi su dosta starog datuma.

Na unutarnjoj strani prve korice i na prvim zaštitnim listovima, te na naslovnoj stranici, nalaze se poučni stihovi i dova, sa objašnjenjem na perzijskom jeziku.

Na rubu posljednjeg lista, koji je oštećen i nalijepljen na unutarnju stranu zadnje korice, nalazi se stara bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (' Abdulqādir b. ' Alī al-Anṣārī aš-Šāfi ī). Datum na kraju bilješke zabilježen je, također, nejasnom šifrom.

1998 Zbirka(مجموع), 5 3592.

L. 206; 21 x 14,5. Nasẖ starinski, sitan, složen, djelomično vokalizovan, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a mnoge riječi podvučene su crvenom ili crnom crticom. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, čvrst. Povez kožni, znatno oštećen: posljednja korica otkinuta od listova.

1. L. 1-91. ISTO

U rukopisu je naslov: كتاب منهاج العابدين

Po rubovima listova i između redaka ima komentara, pisanih sitno, rukom prepisivača. Komentari na rubovima uzeti su većinom iz djela „Taṣdīq al-ma' ārif", što ga je napisao Muḥammad b. ' Abdulmalik ad-Daylamī, Abu Ṯābit, Šamsuddīn, istaknuti sufija, živio i radio u VI/XII stoljeću (v. AM II, 103). Prepisivač navodi samo naslov djela, bez ikakvih podataka o njemu.

Drugi izvori, koji su nam pristupačni, ne spominju ovo djelo. Iz bilježaka po rubovima listova ovdje, vidimo da je predmet djela, uglavnom, tumačenje Kur'ana u sufijskom smjeru. Naš prepisivač je, dakle, pred sobom imao i čitao to djelo.

Na listu 91b-92a nalaze se poučne bilješke iz područja tesavvufa, što je izvadak iz djela مفيد العلوم . To je razgovor i rasprava između darežljivosti i škrtosti (الباب الثامن فى مناظرة السخاوة و البخل) , te razgovor i nadmetanje između razuma i vlasti (وتناظر العقل و الدولة).

2. L. 93-98. (كتاب الموعظة)

Zbirka hadisa qudsiyye, u obliku kraćih propovijedi (vazova), od kojih je svaka pod naslovom الموعظة. Nema naslova. Sadrži 31 hadis, sa raznim temama. Sabirač nepoznat.

Zbirku ovih hadisa, ili propovijedi, susrećemo u rukopisima, starim više stoljeća, u nešto različitim verzijama i pod različitim naslovima:

– الاحاديث القدسية – الصحايف القدسية – الموعظة القدسية – كتاب الموعظة – حديث قدسي

Većina ovih hadisa je slabe vjerodostojnosti, ili je apokrifna, i potječe od Ka' b al-Ahbara, - a sabirači ovih zbirki su nepoznati. Zbirke obično sadrže 30-40 hadisa (meviza), a imaju i različite početke. To sve, za razliku od drugih mnogih „Zbirki 40 hadisa (Erbeina)", među kojima ih ima vjerodostojnih i od uvaženih sabirača i autora.

(Tri slične zbirke ovakvih kudsi hadisa, obrađena su i u naša dva prethodna sveska: I, 363 i 383; II, br. 1214,18).

Ahlwardt III, 3949 i VII, 8478.

Početak, poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة على محمد وآله اجمعين و بعد فهذا كتاب الموعظة الحسنة و
هى احدى و ثلثون موعظة الموعظة الاولى: يقول الله تعالى: عجبت لمن أيقن بالقبر كيف
يضحك و عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح

Završetak:

لو احببتم عبادتى كما تحبون الدنيا لا كرمتكم كرمة المرسلين فلا تميلوا (لعله تملئوا) قلوبكم
بحب الدنيا فان زوالها قريب. تمت الموعظة

3. L. 98b-108. (مناجات موسى عليه السلام)

Razgovor Mūsā a.s. s Bogom, na Sinaju, po predaji od Ka' b al-Ahbara, - od nepoznatog sastavljača.

I ova predaja je starog porijekla, ali slabe vjerodostojnosti (isrāilijjāt), a susreće se u rukopisima u različitim verzijama, i često bez naslova, kao što je slučaj u ovom rukopisu (v. I, 364).

Kairo I, 363; Ahlwardt III, 3897.

Gornji naslov dali smo prema sadržaju.

Početak, poslije besmele:

قال العبد الضعيف المذنب..محمد بن محمد احمد المرواروزى..عن الشيخ
الامام..محمد بن محمد بن الحسين احمد بن ابى الفضل الفضلى..عن كعب الاحبار قال
وجدت فى بعض ما انزل الله على موسى...

Završetak:

و لا تيأس من رحمتى و كن لى اكن لك و السلام عليك و الصلوات على خير خلق محمد و
آله اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين. تمت بعون الله و حسن توفيقه فى اواخر ربيع الاول
سنة ٩٨٨

Prepis je, dakle, iz 988/1580.

4. L. 109-111. (مقالة فى التصوف)

Odlomak iz neke knjige s područja tesavvufa, o četiri osnovne vrline tarika: šutnja, samoća, gladovanje i bdijenje, te pouka, kako se po njima živi.

Početak (poslije besmele):

اعلم ان عباد هذا الطريق الاسنى و قوايمه اربعة اشياء: الصمت و العزلة و الجوع و السهر

Slijede četiri odlomka (faṣla) o pomenutim vrlinama.

(فصل فى الصمت، فصل فى العزلة، فصل فى الجوع، فصل فى السهر)

Na kraju je nekoliko poučnih stihova u vezi sa pomenutim vrlinama.

يامن اراد منازل الابدال
من غير قصد منه الاعمال
لا تطمعى فلست باهلها
ما لم تزاحمهم على الاحوال

Slijedi bilješka o prepisu sa datumom 988/1580.

(تمت بعون الله تعالى منقولة عن خط حضرت شيخنا شيخ المشايخ الشيخ سيد محمود بن
لسل (؟) رضى الله عنه يوم الجمعة من شهر ربيع الاول سنة ثمان و ثمانين و تسعمائة)

Na kraju ovog rada je poseban odlomak sa deset kraćih izreka

, koje sadrže kratke molitve i slavu Bogu.

تم العشرة...من فضل الله سبحانه وتعالى وحسبنا الله ونعم الوكيل

Naslovi poglavlja i važnije riječi i brojevi pisani su crvenim mastilom.

Na listovima 112-114 nalazi se izvadak iz fikhskog djela „Niqāya Qādī-ẖān".

5. L. 115-203. جناح النجاح فى جنوح الجناح

Djelo o islamskoj čistoći i namazu, raspoređeno na deset poglavlja (bāb). Napisao Šayẖ Maḥmūd b. Šayẖ Faẖruddīn ar-Rūmī, čija nam je biografija nepoznata. Ime je navedeno prema naslovu na naslovnoj stranici, što je napisano rukom prepisivača. U uvodu pak prepisivač je zapisao ime autora: Maḥmūd al-Maqdisī b. Šayẖ Faẖruddīn, a tako ga je naveo i ḤḪ I, 606.

Početak:

آحمد اللة العظيم، احمد حمده و اصفاه. و اشكره شكر من سكر من شكرِ حبّ حُبّ حبّه و مصفّاه...

Poslije poduljeg uvoda, pisac kaže:

اما بعد فيقول الملتجى الى حرم الله و المرتجى من حرم الله...و الناجى بفضل الله محمود المقدسى بن الشيخ فخر الدين...لما رأيت فتور الخلق وعبدة الحق عن اقامة الصلوة...اردت ان اكتب هذه الرسالة مختصرا... وسميته جَنَاحَ النّجاح فى جنوح الجناح وجعلته مُبَوَّباً و مفصّلاً...و كسرته على عشرة ابواب

Pomenutih deset poglavlja u djelu su:

الباب الاول – فى كيفية الاستنجاء
الباب الثانى – فى الانجاس
الباب الثالث – فى تطهير النجاسات
الباب الرابع – فى التيمم
الباب الخامس – فى الوضوء وآدابه وادعيته
الباب السادس – فى وعد من صلّى و وعيد من تركه وتولى
الباب السابع – فى شروط الصلوة واوقات الكراهية
الباب الثامن – فى صفة الصلوة
الباب التاسع – فى اسرار الصلوة ومبنى الفاتحة والاذكار
الباب العاشر – فى الامامة والاقتداء

Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.

Završetak djela:

ولنقتصر على هذا القدر من هذا الكتاب ففيه كفاية لاولى الالباب. وفتح لمغلقات الابواب. وقد جمعته من ثمانين من قسم الفتوى. وعشرين صحيفة من كتب اهل التقوى. والحمد لله الملك التواب. والصلوة على محمد خير من نطق بالصواب. وافضل من اوتى الحكمة وفصل الخطاب

Potom slijedi bilješka o završetka djela i datum prepisa:

و وقع الفراغ من هذا التأليف بعون الله الملك اللطيف واسأله الله تعالى ان يجعله عدة لى لدى. وذخرا بين يديه. بجاه خير الانام. محمد عليه الصلوة والسلام. واكبر الكرام و اصحابه العظام امين يا رب العالمين. تمت فى اواخر ذى الحجة وفى خمس وثمانين و تسعمائه – سنة ٩٨٥

Prepisano 985/1580.

Na posljednjoj strani, po završetku djela, nalazi se podulja bilješka iz područja kiraeta.

Na listovima 204-206 nalaze se bilješke iz raznih područja: literatura (izvori), kojima se služio autor prethodnog djela; zatim nekoliko hadisa o nagradi za učenje nekih sura i ajeta; potom jedna bilješka iz fikha, te hadis o teškoj griješnosti i kaznama za nemarnost u vršenju namaza, - što je sve pisano rukom prepisivača.

Prepisao cijelu zbirku Muḥammad b. Sagar (?), u vremenu od 985-988/1577-1580.

Na unutarnjoj strani prve korice nalaze se kraće bilješke na turskom, perzijskom i arapskom jeziku. U jednoj od njih kaže se, da je ovaj kitab uzet u naruč od muftije ʻAlī-efendije. U drugoj opet kaže se, da se „godine 1141/1728, u mjesecu ševvalu, u sedam sati, Zemlja dva puta zatresla." (Držimo da je riječi o Hercegovini). Na prva dva zaštitna lista i na naslovnoj strani nalaze se također razne bilješke. Tu je i bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (ʻAlī b. Ḥusayn), te sadržaj djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

1999. Zbirka (مجموع). 2 1451.

L. 112; 19,5 x 13. Nasẖ lijep, sitan, pisan oštrim perom, vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1-86. ISTO

Prepisao Mūsā b. Šayẖ Emīr, 1055/1645.

Iz bilješke prepisivača razumije se da je original, iz kog je ovaj primjerak prepisan, dovršen krajem mjeseca džumadel-ula 726/1325.

(تم كتاب منهاج العابدين...فى شهر الآخر من جمادى الاوّل سنة ست و عشرين و سبع
مائة..تمت الكتاب..على يد اضعف العباد موسى بن شيخ امير سنة ١٠٥٥ من الهجرة)

2. L. 87-112. **بداية الهداية** (v. br. 1991)

Prepisivač i datum prepisa su isti kao u prethodnom djelu.

Na naslovnoj strani su naslovi zbirke, te sadržaj prvog djela. Tu je, u vrhu stranice, i bilješka ranijeg vlasnika (Muḥamed Handžić), a u ličnom pečatu, koji se nalazi u rukopisu, može se pročitati ime drugog, još ranijeg vlasnika (Sulejmān).

2000. ISTO 6870.

L. 104; 21 x 16. Nasẖ - ta‘līq, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pa je i pismo na mnogim listovima oštećeno. Povez polukožni, također oštećen.

Prepis je završen 12. šabana 1126/1714.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz tefsira i fikha. Na 104b. listu je bilješka, na turskom jeziku, o posmatranju mjeseca uoči ramazana i bilješka, na arapskom jeziku, o „nevidljivim ljudima“(رجال الغيب). Na 105a. listu je kratka priča, prenesena iz djela „Rawnaq al-mağālis“.

Iz Elči Ibrāhīm-pāšine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na 2. listu). Rukopis je donesen iz Odbora islamske zajednice Travnik.

2001. ISTO 4426.

L. 132; 23 x 17. Nasẖ i ta‘līq pomiješani. Po marginama ima malo ispravaka i dopuna. Neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepisao Aḥmad b. ‘Oṯmān, u petak mjeseca ševvala, 1210/1795.

Rukopis je iz bivše Zvorničke medrese.

2002. ISTO 2394.

Na naslovnoj strani naslov je: **كتاب منهاج العابدين للامام الغزالى**

L. 80; 19,5 x 12. Nasẖ, sa nešto ta‘līqa, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi i naslovi pisani su crvenim mastilom, a tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat, čvrst. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica i sa zatvaračem. Primjerak ima polukožnu futrolu, koja je oštećena.

Ime prepisivača i datum prepisa nisu navedeni.

Rukopis je iz prve polovine XII/XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je bilješka, u kojoj neko kaže, da je ovu knjigu kupio godine 1170/1756, što je - držimo - zabilježio Osman Šehdi-efendija.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (vidi njegov pečat na više mjesta u rukopisu).

2003. ISTO 6760.

L. 207; 19,5 x 14. Nasẖ sa nešto ta‘līqa. Po rubovima ima ispravaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Yūsuf, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Rukopis je otkupljen od nasljednika hadži hafiza Asim-efendije Sirće iz Sarajeva.

2004. ISTO 3250.

Na naslovnoj strani, i u vrhu prve stranice, zabilježen je naslov rukom prepisivača: هذا كتاب منهاج العابدين

L. 120; 24 x 17,5. Nasẖ, sa nešto ta‘līqa, krupniji, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, jednostavan.

Prepisao Ḥāfiẓ Ferhād b. al-Ḥāğ Ga‘fer b. Ferhād, u medresi u Užicu, u srijedu 2. džumadel-evvela 1259/1843.

(كاتب هذه الحروف حافظ فرهاد بن الحاج جعفر وقد وقع الفراغ في شهر جماد الاوّل بعد
اليوم الثانى فى يوم الاربعاء فى السنة التاسعة من العشر السادسة من المائة الثالثه من
الالف الثانى من الهجرة... حرره فى مدرسة اوزيجه)

Na naslovnoj strani, pored naslova, prepisivač je zabilježio kratku dovu, u kojoj moli Božiju pomoć, u vezi svog prepisa, te kratku bilješku iz koje se vidi, da je on vlasnik rukopisa. Ispod bilješke ovdje, i na kraju, utisnut je njegov lični pečat, u kome je upisano njegovo ime ربّ سهّل امور فرهاد ٢٦٩

Godina 1269/1852.

2005. ISTO 3061.

U vrhu prve stranice zabilježen je naslov: مناج العابدين

L. 206; 17,5 x 12. Ta‘līq, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom crticom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovrešn 1273/1856.

Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku, iz tesavvufa.

2006. نزهة القلوب المراض 4191.

Knjiga va'zova. Napisao Sulaymān b. Dāwūd as-Sabtīnī (as-Saksīnī), koji je živio i radio u vremenu oko 550/1155.

U nekim izvorima, piscu se daje nadimak as-Suwārī, a u nekim an-Nasfī. Inače nam je njegova biografija nepoznata.

Pisac je prvotno, iz ove tematike, napisao djelo pod naslovom بهجة الانوار, koje je bilo nešto kraće, i u kome je bilo dosta lijepih i lijepo sročnih pouka na perzijskom jeziku. Potom ga je, kaže on u uvodu, jedan uvaženi prijatelj zamolio, da to djelo proširi i da perzijske tekstove prevede na arapski jezik, te da ovom novom sastavu dadne i drugi naslov, - što je on, kaže, uvažio i sa marljivošću uradio, dajući ovoj preradi gornji naslov.

Brockelmann navodi ovo djelo na dva mjesta, kao dva zasebna djela, od različitih autora.

Hadži Halifa i Ahlwardt navode ovo djelo pod naslovom:

زهرة الر ياض و نزهه القلوب المراض

zašto ne nalazimo potvrde u našem rukopisu.

Djelo je raspoređeno na 67 poglavlja, ili va'zova, koji nose naslov al-Mağlis (المجالس - المجلس = sijelo, sjedeljka). Svako sijelo (va'z) obično počinje nekom tradicijom, kao osnovnom temom toga va'za. Pisac se još služi kur'anskim ajetima, a mjestimice i ovdje navodi poučne perzijske stihove i izreke. U pogledu navedene tradicije, najviše se poziva na svog učitelja po imenu: Ḥāmid b. Idrīs al-Qāḍī al-Bulgārī (kadija, Bugar), što ukazuje, da je dotični bio kadija i da je Bugarin (držimo, od starih Bugara, stanovnika oko Volge, prije njihova dolaska na Balkan i slaveniziranja. Inače, o ovom njegovom učitelju ne znamo ništa).

Drugih podataka o našem autoru ne nalazimo u ovom njegovom djelu. Istina, većina djela i autora, na koja se pisac poziva ovdje, su iz IV ili prve polovine V stoljeća po hidžri.

Ovo djelo je opsežno (preko 300 listova), a vidi se da je bilo i popularno, jer su se njim služili mnogi va'izi na velikom prostoru islamskog svijeta. U raznim rukopisima primjercima ovog djela ima izvjesnih mjestimičnih razlika u tekstu, što ukazuje na njegove brojne i različite verzije. Pored svega toga, s obzirom na njegov sadržaj, razne priče i slabu vjerodostojnost velikog dijela tradicije, kojima se služi, djelo nema i ne može imati kakve naučne važnosti.

ḤḤ II, 962; Ahlwardt VII, 8823; GAL, S I, 776; S II, 1010;
AM I, 401; Kairo I, 369.

Početak (poslije besmele):

الحمد لله خالق البرية المتفرد بالازلية و الجبروتية على ما حبانا من جلايل النعمة... قال
الشيخ الامام الاجل الاستاذ سليمان بن داود انى قد كنت عملت قبل هذا كتابا سميته
بهجة الانوار و بعد فراغى منه سألنى واحد من اصحابى... ان ازيد على كتاب البهجة من
اقاويل المفسرين و عبارات المذرين بانى اترجم الفارسية فيه بالعربية و أسميه باسم آخر
فاجبته الى ذلك و الفت هذا الكتاب... و سميته نزهة القلوب المراض و بينته (؟) على
سبع وستين مجلساً

Poslije ovog uvoda i sadržaja, prepisivač donosi i uvod prvotnog djela بهجة الانوار. U tom uvodu, pisac je naveo i izvore dotičnom svom radu.

Naš rukopis je identičan sa onim koji je naveo Ahlwardt u svom Katalogu, jer je početak, naslov: i broj poglavlja isto kao i kod nas.

L. 317, 26 x 18. Nasḫ sa nešto ta'līqa, starinski, pisan vještom rukom. U pisanju mjestimice ima grešaka. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst ajeta je podvučen i stranice su obrubljene crnom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima nešto ispravaka i bilježaka u vezi sa tekstom. Papir tamnobijel, deblji; poneki listovi su oštećeni vlagom, crvotočinom i dugom upotrebom, a mnogi su od njih popravljeni. Povez kožni, oštećen, sa izblijedjelim utisnutim ornamentima na sredini korica i na zatvaraču.

Prepisao Luṭfullāh b. Muḥammad b. Ṣārī Šayḫ, u petak, 893/1487.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب... يوم الجمعة فى تاريخ سنة ثلث تسعين و
ثمانمائة... على يد العبد الضعيف... لطيف الله بن محمد بن صارى شيخ غفر الله
لهم...)

Prema ovoj bilješci, koja se nalazi na kraju, ovo je jedan od najstarijih, ako ne i najstariji primjerak ovog djela.

Na naslovnoj stranici, u vrhu, zabilježen je naslov djela kasnije: هذا كتاب بهجة الانوار (što je pogrešno, pa je neko ispravio i napisao ispod toga: نزهة القلوب). Tu je, lijevo od naslova, i nečiji nečitak lični pečat. Ispod pečata, uspravno, u dva reda, starim rukopisom (vjerovatno rukom prepisivača) ispisana je sura Ihlas. Desno od toga je neki tilsum (zapis), a ispod toga je molitva pobožnosti i pokajanja, na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, pomiješano. Početak toga munadžata je: الحمد لله الذى غفرانه يمحو الزلل

Na posljednjem, neispisanom listu su poučni stihovi na perzijskom i turskom jeziku.

2007. زهرة الرياض ونزهة القلوب المراض 513.

ـ ناقص فى اوله وآخره ـ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. Naslov je prema rukopisu, koji se nalazi u vrhu trećeg zaštitnog lista, na 38a. listu i na posljednjem zaštitnom listu.

Djelo je o istoj temi kao i prethodno i od istog pisca.

Hadži Halifa (II, 962 i 1945) i Ahlwardt (VII, 8823) stavili su nas u nedoumicu da tačno odredimo naslove ovih djela. Naime, Hadži Halifa (II, 1945) navodi početak koji je isti kao i u našem prethodnom djelu. Isti početak navodi i Ahlwardt (VII, 8823) i veli da djelo ima 70 poglavlja. Međutim, prethodno djelo ima 67 poglavlja, a ovo bi trebalo da ima 70 poglavlja, ali zbog manjkavosti ovog našeg djela, nismo mogli ustanoviti koliko tačno ima poglavlja ovo djelo.

Inače, ovo djelo ne nalazimo obrađeno u pristupačnim katalozima, da bi smo uporedili naš rukopis sa nekom obradom, pa zato nismo ni sigurni da li smo tačno identifikovali naslov rukopisa.

Početak je u našem rukopisu:

... حتى شبعا وشربا من شراب حتى رو يا فقال ابراهيم عليه السلام ما طعامك وشربك
الآ من طعام الملوك فابن مأواك ومسكنك...

Završetak:

...وقد صح عن ابن عباس - رضى الله عنهما - سبعة آلاف سنة ولكن ذلك من حين نزل
آدم الى الارض واما قبل ذلك الى ابتداء خلقها...

L. 250; 25,5 x 18,5. Nasẖ, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, popravljen; povez kožni, sa preklopom.

Prepis potječe iz XV ili XVI stoljeća.

Na početku, na zaštitnim listovima, neko je kasnije napisao naslove poglavlja. Tu su i imena i lični pečati ranijih vlasnika Murteḍā (Murteza) b. Ibrāhīm, vā'iẓ...? i ʻAbdullāh b. Aḥmad Kanṭamīrī-zāde.

Iz Kantamirine biblioteke.

2008. شرعة الاسلام 1196.

Knjiga islamskih propisa i pouka, sabranih iz hadisa i iz djela priznatih učenjaka (v. II, 1030,12, str. 224). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Ḥanafī, umro 573/1177.

Pisac je bio muftija i poznati sufija. Ovo njegovo djelo bilo je mnogo rašireno u islamskom svijetu, kroz dugih niz stoljeća, pa i danas je u upotrebi. Služio je kao podesan priručnik za upoznavanje islamskih vjerskih dužnosti i vrlina. U mnogobrojnim bibliotekama islamskog svijeta, kao i na Zapadu, nalazi se velik broj primjeraka ovog djela u rukopisu. Naša biblioteka posjeduje preko dvadeset rukopisnih primjeraka.

HH II, 1044; Ahlwardt II, 524; GAL, G I, 375; GAL, S I, 642.

Počet[illegible]

الحمد لله دلّنا على معرفته بالشواهد والاعلام تعبّدنا لكرامتنا باقسام العبودية و
الاحلام... اما بعد فهذه عقود منظومة من سنن سيد المرسلين

L. 85; 20,5 x 16. Nasẖ, starinski, lijep, mjestimice vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Naslovi su pisani krupnije, crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka, naročito u prvoj polovine rukopisa, ima bilježaka na turskom i arapskom jeziku, koje se odnose na tekst, a koje su pisane kasnije, drugim, slabijim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen i iskrpljen.

Prepisao Ibrāhīm b. ʻAbdullāh Yašbek an-Nawrūzī, 14. šabana 877/1472 (v. bilješku na kraju).

Na naslovnoj stranici su bilješke, poučni stihovi na turskom jeziku i dove, što je pisano kasnije.

U jednoj bilješci kaže se, da je rukopis amanet iz neke biblioteke; u drugoj, da ga je čitao Muhammad Rašid, kadija.

Na posljednjem zaštitnom listu je sadržaj, pisan kasnije, te jedan hadis i dova.

2009. ISTO 340.

L. 101; 26,5 x 18. Nasẖ, starinski, krupniji, lijep, vokalizovan, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom. Posmatranjem pisma dobiva se dojam da su slova pisana keficom od dlake. U prepisivanju ima grešaka. Neke riječi su prebrisane crvenom linijom. Naslovi su pisani plavim i crvenim mastilom. Po rubovima listova, a mjestimice i između redova, ima bilježaka, od kojih su neke pisane rukom istog prepisivača. Stranica b od 94. lista je neispisana. Papir tamnobijel, deblji, starinski; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Na prve tri stranice nalazi se sadržaj, iz kojeg se vidi, da djelo ima 57 poglavlja (faṣl), a Hadži Halifa kaže, da djelo ima 61 poglavlje.

Završetak djela:

...ومن السنة ان لا يذكر ميتا من المسلمين الا بخير فانه عليه الصلوة والسلام امر بذلك و
قال صلى الله عليه وسلم: لا تسبّوا الاموات فانهم قد افضلوا الى ما قدموا. وقال صلى الله
عليه وسلم: لا تسبّوا الاموات فتؤذوا به الاحياء. والحمد لله رب العالمين فرغ من تحرير
شرعة الاسلام الهادى الى دار السلام والحمد لله وحده تمت تمام

Rukopis je dosta star i potječe, vjerovatno, iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku, koja sadrži početak neke murasele od kadije iz Čajniča. Tu su i dva pečata: stariji pečat ove biblioteke i pečat Muhamed-age Aganagića, preprodavca knjiga iz Sarajeva.

Na naslovnoj strani je naslov djela, pisan krupnije, i naslov sasvim drugog djela (iz arapske gramatike).

Na posljednjem zaštitnom listu su kraće nedovršene bilješke iz područja fikha, pisane kasnije.

2010. ISTO 3998.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب شرعة الاسلام

L. 131; 20 x 14,5. Nash, krupniji, čitak, djelomično vokalizovan, pisan u proredu, vještom rukom. Naslovi i naglašene riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima kraćih komentara. Papir bijel, deblji, čvrst, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Nādir b. Bāyazīd, početkom mjeseca džumadel-ahira 1039/1629, kako se to vidi iz bilješke na kraju.

/تم الكتاب... على يد عبد الضعيف... نذير بن بايزيد... فى اوائل جماذى الآخر تسع وثلثون و الف/

Na drugom zaštitnom listu je bilješka o koričenju rukopisa.

Na naslovnoj strani, iznad naslova, iz brisane i teško čitljive bilješke, razumije se jasno, da je prepisivač bio službenik Šeriatskog suda u Nevesinju i da je ovaj svoj rukopis uvakufio za učenike u dotičnoj kasabi.

/وقف فى سبيل الله لاهل الطلبة فى قصبة نوسين لا يباع و لا يرهن بوجه من وجوه حكمت بصحته و انا الفقير نذير المولى بشهر نوسين مدينة صغيرة فى ناحية هرسك/

Tu su i tri lična pečata, od kojih je prvi, ispod same bilješke, nečitak, a u druga dva može se pročitati ime prepisivača.

Na prvom zaštitnom listu je nečitak zapis (talisman) za slučaj teškog porođaja, što je zabilježeno kasnije drugim rukopisom.

Na posljednjem zaštitnom listu su bilješke na turskom i arapskom jeziku iz područja fikha, što je također pisano kasnije.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

2011. ISTO 2200.

U rukopisu je naslov: كتاب شرعة الاسلام

L. 156; 21,5 x 13,5. Ta'līq sa nešto nasha, specifičan, veoma lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima, vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst prvih sedam stranica obrubljen je sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima komenatara, pisanih sitno i liepo, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst, deblji. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd - Ferīd Taškōprū (u mjestu Taškōprū - kasaba u vilajetu Kasṭamūnija, Turska), - bez oznake datuma

/كتبه الحقير محمد بن محمود فريد طش كبرى/

Prepis je iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedan hadis slabe vjerodostojnosti i jedna hutba, zatim poučna priča i dova.

Na posljednjoj stranici je tumačenje nekih pojmova iz tesavvufa.

Na tri posljednja lista, nalazi se sadržaj djela, pisan kasnije. Zatim recept na turskom jeziku, za neki lijek. Onda slijedi jedan gazel, iz Ḥāfiẓovog Dīvana, počinje riječima: /اى بيخبر بكوش كه صاحب خبر شوى/ zatim bilješka o namazu; na sljedećoj strani je molitva (munagāt) u stihovima na turskom jeziku (početak je na arapskom), od nekog Munla Niksarije.

Na posljednjem zaštitnom listu je dova za ozdravljenje bolesnog živinčeta /دعاء شريف حيوانلر خستهلوغنه/

Tu je nečiji lični pečat, u kome se može pročitati ime Muṣṭafā.

2012. ISTO 2611.

L. 122; 20 x 15. Ta'līq, pisan vještom rukom. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Na početku, iza uvoda je sadržaj. Po rubovima listova i između redaka ima komentara, koji se odnosi na tekst. Papir bijel, glat, čvrst; listovi prosuti. Povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz druge polovine XVII, ili prve polovine XVIII stoljeća.

Prva tri lista s početka sadrže razne poučne stihove na arapskom, sa interlinearnim prevodom na turskom jeziku. Stihovi su sabrani iz poučnog djela „Ta'līm al-muta'allim".

Na naslovnoj strani su savjeti i čarobne formule (talismani) za postizanje raznih želja, što je napisano na arapskom i turskom jeziku.

Na rubu prve stranice nalazi se lični pečat, vjerovatno nekog ranijeg vlasnika (Redžep Abdullah).

Iz biblioteke Salim-efendije Muftića (1357/1938).

2013. ISTO 6487.

Djelo je na kraju nepotpuno. L. 92; 20 x 14. Nash u početku vokalizovan. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo ispravaka i komentara. Tekst prvih nekoliko listova obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis je završen 1165/1751. (v. na kraju sadržaja).

Na drugom zaštitnom listu su hadisi, a onda slijedi sadržaj djela. Iza sadražaja je ime bivšeg vlasnika knjige: Mula Ali Muhamed Baša-zade, godina 1272/1855.

Na kraju su samo prve tri stranice fikhskog djela pisano rukom drugog prepisivača.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

2014. ISTO 4259.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب شرعة الاسلام

L. 130; 20,5 x 15. Nasẖ, krupniji, pisan širokim perom, u proredu, uvježbanom rukom. Po rubovima listova i između redaka ima mjestimice kraćih komentara i tumačenja na turskom i arapskom jeziku, što je pisano rukom istog prepisivača. Neki pojmovi protumačeni su našim riječima („bošnakdže"), - kako kaže prepisivač. (Vidi, npr. na listu 53: nepečeno, redakva), što jasno ukazuje da je prepisivač - naš čovjek. Papir bijel, mjestimice potamnio, deblji, čvrst, glat. Uzdužni rub posljednjeg lista je kidan i rezan. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā, mjeseca rebiul-ahira, u petak pred podne, u gradu (kal‘ ai) Novi, godine 1168/1754.

/قد وقع الفراغ من تحرير شرعة الاسلام بيد الحقير المحتاج الى رحمة ربه العلام ابراهيم بن مصطفى ساكنا بقلعة نوى غفر الله له ولوالديه واحسن اليهما واليه فى اول ربيع الآخر فى وقت الظهر/

Slična bilješka o prepisu nalazi se i sa strane.

Ispod ove bilješke prepisivača nalazi se druga kratka bilješka, također na arapskom jeziku, bez datuma i potpisa, ali je - vidi se - dosta stara, u kojoj neki sabirač rukopisa kaže: „Našao sam ovu knjigu u gradu Zagrebu, u posjedu nemuslimana - na javnoj rasprodaji - pa sam je otkupio za mali novac."

/وجدت هذا الكتاب في قلعة زغرب في يد الكفار بيع من يزيده (؟) فاشتراه بثمن قليل/

Na unutarnjoj strani prve korice nalaze se neke pobrisane bilješke iz 1171/1757. godine.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke iz područja zemljišnog posjeda (erazi-miri), te podulja bilješka, u kojoj je sadržana dova, što ju je učio pejgamberov učenik (sahib) Ukaše, i komentar te dove na turskom jeziku.

Na naslovnoj strani je bilješka iz područja tesavvufa.

2015. Zbirka(مجموع)7 1533.

L. 349; 19,5 x 11,5. Nasẖ i ta‘līq, veoma lijepi, pisani rukom vanredno vještog kaligrafa. Papir žućkast i bijel, tanak, glat, čvrst. Povez polukožni.

1. L. 1-91. ISTO

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب شرعة الاسلام

Nasẖ. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokom crvenom, a ostale crvenom linijom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst mnogih hadisa podvučen je crvenom linijom. Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Prepisao ‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. ‘Oṯmān, 11. rebiul-evvela 1173/1759 (v. bilješku na kraju ovog djela).

2. L. 92-191. بستان العارفين

Djelo filozofsko-teološkog i moralno-pedagoškog sadržaja, o islamskom gledanju, ponašanju, vrlinama i ćudoređu, te o nekim šerijatskim propisima (ahkam). Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm, Abu'l-Layṯ as-Samarqandī al-Ḥanafī, umro oko 375/985 (v. I, 369).

ḤḤ I, 243; GAL, G I, 196; GAL; S I, 348; Kairo I, 271.

Djelo je, prema raznim verzijama i izvorima, raspoređene na 150-162 poglavlja (bāb). ḤḤ kaže, da djelo ima 150 poglavlja, Ahlwardt (VII, 313), navodi 155, a u uvodu našeg rukopisa kaže se da djelo ima 162 poglavlja iako ih je u sadržaju istog rukopisa navedeno 159. I iz sadržaja u štampanom primjerku vidi se, da djelo ima 159 poglavlja.

Gornji naslov /بستان العارفين/, je prema navedenim izvorima. U uvodu pak našeg rukopisa, koji je dosta starog datuma, kaže se da je autor ovom svom djelu dao naslov: كتاب البستان بستان الفقه

Rađeno je po velikom broju djela iz dotičnog područja.

Početak i dio uvoda našeg rukopisa:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم... قال الفقيه الزاهد ابو الليث نصر بن محمد بن ابراهيم السمرقندى... انى قد جمعت فى كتابى هذا فنونا من العلم... واستخرجت ذلك من كتب كثيرة وسميته كتاب البستان مشتملا على مائة واثنتين وستين باباً فاوردت فيه ما هو الاصح... وتركت الغوامض من الكلام... وسميته بستان الفقه وارجو من الله تعالى به الثواب.

Ta‘līq, veoma lijep. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom.

Prvo poglavlje u djelu je: باب طلب العلم, a posljednje: باب الدعوات

Završetak djela:

...وعجبت لمن رغب فى الجنة كيف لا يقول ما شاء الله لا قوة الا بالله لان الله تعالى يقول فعسى ربى ان يؤتين خيراً من جنتك. وبالله التوفيق والهداية

Iza ovog završetka (na listu 191a) je bilješka o prepisu, iz koje se vidi, da je djelo prepisano sredinom mjeseca ševvala 1055/1645.

/فى اواسط شوال لسنة خمس وخمسين والف/

Prepisivač nepoznat, jer se nije potpisao.

Na štampanom primjerku (0-957) iza ovog našeg završetka ima još teksta:

و هو حسبي ف كل ضيق اسأله الهداية للرشد والتحقيق. و الصلاة و السلام على سيدنا محمد خاتم النبيين و امام المرسلين و آله و صحبه اجمعين الى يوم الدين

3. L. 191b-193a. المقاصد المُمَحَّصَة ف بيان كَيِّ الحِمَّصَة

Traktat o liječenju rana opekline, na naročit način, i o posljedicama istog u pogledu održavanja vjerske čistoće (abdesta). Napisao ʿAbdulganī b. Ismāʿīl an-Nablusī, umro 1143/1731 (v. I, 249).

Naslov je prema uvodu autora. Međutim, prepisivač je ovdje zabilježio naslov: رسالة في حق الكيّ. Postoje i druge verzije u pogledu naslova djela, ali je mjerodavno to, što je autor rekao.

GAL; G II, 347; GAL, S II, 474; Ahlwardt V, 596; Kairo I, 465.

Taʿlīq, pisan vještom rukom, na brzinu.

Početak poslije besmele:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى و بعد فيقول العلامة العمدة الفهامة مولانا عبد الغنى افندى ابن العلامة اسمٰعيل (!) افندي النابلسي الحنفى... هذه رسالة عملتها في حكم ماء الحمصة التى توضع على الكى في البدن... وقد سميتها المقاصد المحصة ف بيان كى الحمّصة... اعلم ان الناقض للوضوء ف مذهب ابى حنيفة

Risala zauzima samo četiri stranice, i predstavlja odgovor na dotična pitanja, koje je neko od učenika postavio autoru.

Završetak risale:

قال المؤلف: هذا مقدار ما يسره الله لنا في الجواب عن هذا المسئلة، و الله الموفّق (للصواب) لا رب غيره، و الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم آمين.

Prepisivač nepoznat.
Prepis je iz XIX stoljeća.

4. L. 194-306. مختصر القدوري

Djelo s područja hanefijskog fikha, koncizno i vrijedno, starog datuma. Napisao Abu'l-Ḥusayn Aḥmad b. Muḥammad al-Qudūrī al-Bagdādī, umro 428/1039 (v. II, 926, str. 133).

Na početku je sadržaj, iz kojeg se vidi, da djelo ima šest poglavlja (kitāb). Pojedina poglavlja imaju po nekoliko manjih odjeljaka (bāb).

Prvo poglavlje je: كتاب الطهارة, a posljednje: كتاب الفرائض

Djelo u ovom rukopisu, nema naslova, premda je za njeg ostavljeno prazno mjesto. Nema ni uobičajenog uvoda.

Početak, poslije besmele:

كتاب الطهارة قال الله تعالى: يا ايها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلوة فاغسلوا وجوهكم و ايديكم الى المرافق...ففرض الطهارة غسل الاعضاء الثلثة و مسح الرأس...

Nash, veoma lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Sadržaj na početku, na dvije stranice, pisan je rukom istog prepisivača. Na kraju sadržaja, u dnu stranice, prepisivač je stavio čarobni zapis (talisman) za čuvanje knjiga, sa poznatim uzvikom: يا كبيكج.

Završetak djela:

...فاذا صحت مسئلة المناسخة و اردت معرفة ما يصيب كل واحد من حساب الدرهم قسمت ما صحت منه المسئلة على ثمانية و اربعين فما خرج اخذت له من سهام كل وارث حبّة

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm, u gradu (tvrđavi) Hanija (Kanea), na otoku Kreti, 25, redžeba 1128/1715.

(Bilješka o prepisu na kraju:

تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى قلعه ء خانيه عن يد اضعف العباد احد بن ابراهيم ف ٢٥، سنة ١١٢٨)

5. L. 307-316. الاحاديث الاربعون للنووى

Četrdeset hadisa, što ih je sabrao Muḥyiddīn Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277. (v. I, 271 i 333).

Naslov je u rukopisu pisan crvenim mastilom:

هذه الاحاديث الاربعون للامام النووى عليه رحمة ربه الكريم القوى

Početak, poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين. قيوم السموات و الارضين. مدبّر الخلائق اجمعين... اما بعد فقد روينا عن على بن ابى طالب و عبد الله بن مسعود...

U zbirci su obrađena 42 hadisa. Hadisi se odnose na sve glavne teme iz područja islamskih znanosti.

Prvi hadis: من حفظ على امتى اربعين حديثا...

Posljednji hadis (42) je hadisi-kudsi:

قال الله تعالى: يابن آدم انك ما دعوتنى ورجوتنى غفرت لك...

Nash lijep, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokom crvenom, a ostale jednom crvenom linijom. Rečenice na prvoj stranici označene su crvenim krupnim tačkama.

Prepisao ʿAbdurraḥmān b. Muḥammad b. ʿOṯmān, 2. zul-kadeta 1173/1759.

Bilješka na kraju:

قال: الفقيرعبد الرحمن بن محمد بن عثمان... الحمد لله هدينا الى تمام هذه الاربعين يوم الاحد بعد العصر اليوم الثانى من شهر ذى القعدة... فى سنة ١١٧٣... والحمد لله رب العالمين

Iza ove bilješke prepisivač dodaje:

اعلم ان الاحاديث المجموعة فى هذا... اثنتى و اربعون حديثا. الله اعلم بمراد المصنف.

6. L. 317-335. تعليم المتعلم

Priručnik o vjersko-morlanom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī, oko godine 600/1203. (v. I, 124; II, 310; str. i 1978,2).

Prepisao ʿAbdurraḥmān b. Muḥammad b. ʿOṯmān, 25. zul-kadeta 1173/1760. Bilješka na kraju:

اتممت بحمد الله تعالى و عونه يوم الثلثا وقت الضحى فى اليوم الخامس و العشرين من ذى القعدة سنة ١١٧٣

Prepisivač se ovdje nije potpisao, ali se vidi po rukopisu i datumu, da je to ista osoba koja je prepisala i djela pod brojevima 1 i 5 ove zbirke.

7. L. 335a. هَدِيَّةُ المُصَلّى

Risala o namazu. Rad nam je nepoznat kao i njegov pisac. Ovdje je samo jedna stranica.

Početak i dio uvoda glasi:

الحمد لله الذى جعل الصلوة عماد الدين... و بعد فهذه رسالة فى صفة الصلوة نظمها مثل اللآلى و اسمها هدية المصلى... ورتبتها على ثمانية ابواب...

Nasḫ, veoma lijep, vjerovatno od ruke prethodnog prepisivača.

Prepisivač nije stigao da prepiše do kraja ovu risalu. Ostala su dva prazna lista na kraju.

Na prvoj stranici s početka nalaze se tri kraće bilješke. U prvoj od njih navodi se nekoliko različitih mišljenja o identičnosti pisca djela شرعة الاسلام - što je uzeto iz djela الجواهر المضية فى طبقات الحنفية.
U drugoj se govori o Zemzemu, a u trećoj o Miradžu.

Pod brojem 2, na rubu listova 92 i 95, nalazi se lični pečat, vjerovatno ranijeg vlasnika راجى لطف رحيم قاسم بن ابراهيم(Kasim b. Ibrahim, 1039/1629).

Uvakufio ʿAbdulbākī Džinozāde (v. pečat u rukopisu).

2016. ISTO 6750.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب شرعة الاسلام

L. 142; 21 x 15. Nasẖ sa nešto taʿlīqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i ubačenim listićima ima bilježaka, koje su u vezi sa tekstom, te kratkih komentara, a u proredu ima prevedenih riječi na turski jezik. Papir tamnobijel, glat, tanji, oštećen; povez polukožni, sa zatvaračem.

Prepisao ʿOṯmān b. Ibrāhīm Skenderī, godine 1200/1785.

Na drugom zaštitnom listu su neki računi i vježbe u pisanju. Na naslovnoj strani je naziv djela i također vježbe u pisanju. Na posljednjim zaštitnim listovima je jedan hadis i opet vježbe u pisanju.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

2017. ISTO 2097.

Na unutarnjoj strani prve korice (nasẖom) i na drugom zaštitnom listu (taʿlīqom) napisan je naslov: شرعة الاسلام

L. 141, 19,5 x 13. Nasẖ, veoma lijep, krupniji, pisan rukom vještog kaligrafa. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Prve četiri stranice ukrašene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama, na zlatnoj podlozi. Na rubovima samo prva tri lista ima bilježaka u vezi sa tekstom, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir svjetložućkasti manjim dijelom bijel (pri kraju), glat, čvrst. Povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis je iz XVIII stoljeća.

Uvakufio ʿIzzet Ṣāliḥ-efendija Hromozade (v. pečat u rukopisu).

Na drugom zaštitnom listu je bilješka, sa imenom ranijeg vlasnika, navedenog vakifa.

2018. Zbirka(مجموع)2 2666.

L.88; 20,5 x 15,5. Taʿlīq, krupniji, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; listovi prosuti. Povez kožni, rastavljen od listova.

1. L. 1-39. ISTO

To je, zapravo, veći fragmenat ovog djela. Na početku je naslov:

كتاب شرعة الاسلام الهادى الى دار السلام...

Ispod naslova, nalazi se sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Primjerak je nepotpun s početka i na kraju, jer su mu mnogi listovi izgubljeni.

Početak je ovdje: ...ان يطلب العلم كل اثنين و خمسين و جمعه فانه يتيسر له طلبه فيهن

Ovaj tekst je iz četvrtog poglavlja فصل ف فضل العلم و التعليم و التعلم.
Završetak je ovdje:

و من السنة قراءة يس عند المختصر و حضور الصالحين و اهل الخير و لا يكره شدة الموت على
احدٍ فان عايشة رضى الله عنها تقول...

Tekst je iz posljednjeg poglavlja u djelu (فصل ف سنن العيادة).
Po rubovima listova i između redaka ima kraćih komentara, pisanih rukom istog nepoznatog prepisivača.
Prepis je iz XVIII stoljeća.

2. L. 40-88. تفسير جُزْءِ عَمَّ من تفسير البيضاوى

Komentar posljednjem dijelu Kur'ana (džuz' amme) iz tefsira „Anwār at-Tanzīl", što je napisao 'Abdullāh b. 'Omar al-Qādī al-Bayḍāwī, umro 685/1268. Rukopis je nepotpun s početka. (v. I, str. 168-172).
Tekst Kur'ana je podvučen, a tekst na stranicama obrubljen crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima komentara, pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača.
Početak je ovdje:

عامر و حفص و دو يس بالشديد وإذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ

(Ovo je 13. ajet iz 81 sure - Tekvīn).
Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad, mjeseca redžeba 1101/1688 (v. bilješku iza završetka djela).
Na kraju je sadržaj i jedan hadis, što je pisano kasnije, drugim rukopisom.

2019. ISTO 4223.

L. 86; 20 x 14. Nasḫ, lijep, složen, djelomično vokalizovan, pisan vještom rukom. Na početku, poslije uvoda, nalazi se sadržaj. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima mjestimice kraćih komentara, pisanih veoma sitno i lijepo, rukom istog, nepoznatog prepisivača. Papir bijel i tamnobijel, glat; listovi su, naročito s početka, dohvaćeni vlagom. Povez polukožni, oštećen, sa zatvaračem.
Prepis potječe iz XVIII stoljeća.
Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (ḥadži Abdullah i Salih-efendija b. 'Abdiḥodža Hromō-zāde - Hromić, iz Stoca). Ispod toga je kasnije olovkom zabilježeno ime: Salih Sidki Hromozade.
Na prvom zaštitnom listu nalazi se, pored nekih računa, lični pečat u kome je upisano ime Mustafa (نَائِلُ الطاف خدا مصطفى)

2020. ISTO 5013.

L. 166; 19 x 14. Nasḫ. Istaknute riječi podvučene su crvenom ili crnom linijom. Po marginama ima malo ispravaka. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.
Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Na 2. i 93. listu su mali pečati u kojima se može pročitati imena: Omer i Ibrahim.

2021. ISTO 6620.

L. 107; 18 x 11,5. Nasḫ - ta'līq. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez polukožni sa preklopom.
Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Na početku djela je mali ovalni pečat sa imenom Osman Šerif. Na posljednjim zaštitnim listovima su hadisi, stihovi na turskom jeziku i ime bivšeg vlasnika Ibrahim-efendije Karahodža, nastanjen u Novoselu.
Rukopis je donesen iz Gradske džamije u Tuzli.

2022. Zbirka (مجموع)3 4673.

L. 106; 20 x 14,5. Nasḫ. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama, a naročito u prvom djelu ove zbirke, ima komentara. Papir bijel; povez kožni sa preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-82. ISTO

2. L. 82b-92a. الاحاديث

Kraći izbor hadisa iz ranih hadiskih zbirki. Izbor je sačinio vjerovatno sam prepisivač.
Prvi hadis je:

قال النبي عليه الصلوة و السلام قال الله تعالى يابن آدم قم الىّ امش اليك و امش الىّ
اهرول اليك

3. L. 92b-106. ايها الولد

Isto kao I, 115,6, str. 68 i III, 1958,4 i 1976.

Cijelu zbirku prepisao Ḫalīl b. ʿAlī b. ʿOṯmān 1218-19/1803/04.

Na prvih osam zaštitnih listova su hadisi, bilješke iz fikha, dove i sadržaj prvog djela. Na 106b. listu su sihovi na arapskom jeziku, prenesei iz djela „*Iḥyā al-ʿulūm*".

2023. ISTO 3973.

L. 120; 20 x 14,5. Taʿlīq i nasẖ pomiješani, pisani širokim perom, uvježbanom rukom. Pri kraju (od lista 93) prepisano je drugim, oštrim perom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, čvrst; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno. Povez kožni, oštećen.

Prepisao Munla Ṣāliḥ Borī-zāde (Borić), 1229/1813 - kako se to može razumijeti iz bilješke na kraju. U jednoj kratkoj bilješci kaže se da je prepis sravnjen sa svojim originalom, 1229/1813. U drugoj opet kaže se, da mu je kasnije postao vlasnik Salih b. Omer, zvani Hadži Osman-zāde (Hadžiosmanović).

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke iz područja fikha o ratnom plijenu i o ratu.

Na drugoj strani toga lista je verzija o nastanku ovog djela.

Potom slijedi bilješka o zaraznoj bolesti kugi (koleri) i o bježanju iz mjesta, u kome se pojavila kuga. Tu je i fetva o tom pitanju, što ju je dao i obrazložio „Muhamed, muftija Sarajeva".

Na kraju su također bilješke iz vjerskog učenja o bježanju od kuge, na turskom i arapskom jeziku, zatim nekoliko hadisa, te nekoliko pouka, što je sabrano iz raznih djela.

2024. ISTO 4576.

L. 123; 21 x 15. Nasẖ. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dopuna i ispravaka. Istaknute riječi i rečenice podvučene su crnom tankom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni sa preklopom.

Prepisao Yūsuf b. Muṣṭafā b. Maḥmūd 1240/1824.

Na prvim zaštitnim listovima su: dove, jedna bilješka iz fikha i poučne izreke.

Na listovima 124-136. su hadisi, bilješke iz fikha, medicine i jedno poglavlje iz nekog djela pod naslovom: باب فى مجلس احوال القيمة.

Sve su ove bilješke pisane rukom istog prepisivača.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2025. ISTO 461.

Ovaj se rukopis, u pogledu sadržaja, malo razlikuje od prethodnog, jer ima 48 poglavlja.

Pri koncu uvoda pisac kaže:

و المأمول من فضل الكريم الوهاب ان يبارك لى و لمن اخلفه من الاعقاب بما اودعته فى هذا الكتاب انه ولىّ للاجابة و الايجاب و اليه المصير و المآب بعد استخرت الله تعالى فيه و ترجته (؟) بكتاب شرعه الاسلام الى دار السلام

L. 90; 25 x 20. Nasẖ - taʿlīq, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir zelenkaste boje; povez polukožni, jednostavan.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

2026. ISTO 517.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب شرعة الاسلام

Nema uobičajenog sadržaja iza uvoda, nego odmah prelazi na prvo poglavlje, koje naziva bab (الباب الاول) , a ostala poglavlja faṣl.

I ovdje je posljednje poglavlje فصل فى سنن العيادة , a to je u prethodnom rukopisu 48, a u ranijem 57. poglavlje.

L. 143; 24 x 16. Taʿlīq, krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel (prvih 48 lista), potom žućkast (95 lista, do kraja). Povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio Ahmed Asim Mutevelić, za Gazi Husrevbegovu medresu, 1275/1858 (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani).

2027. ISTO 3166.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب شرعة الاسلام

L. 124; 17,5 x 12,5. Nasẖ, jednostavan, pisan neuvježbanom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir bijel i djelomično taman, deblji, čvrst; povez polukožni.

Na početku je sadržaj.

Prepisao ʿAbdurraḥmān (b. ʿOṯmān) b. Ibrāhīm, - kako se može razumijeti iz nečitke i nejasne bilješke na kraju, bez oznake datuma.

Prepis iz XIX stoljeća.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ ʿOmar-efendī Ḫayrīzāde (Hajrić) Iskopyevī Aqḥiṣārī (iz Prusca), za Gazi Husrevbegovu medresu, 1268/1851. (v. bilješku i pečat u rukopisu).

2028. ISTO 6748.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب شرعة الاسلام

L. 135; 21,5 x 17. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima bilježaka u vezi sa tekstom, od istog prepisivača, pisane crvenim i crnim mastilom. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi su prosuti; poveza nema.

Prepisao Muṣṭafā b. Sulaymān 1286/1869.

Na kraju je jedan hadis, prenesen iz djela: „Rawḍa al-muttaqīn".

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

2029. مفاتيح الجِنان ومصابيح الجَنان 6766.

Komentar djelu „*Šir' at al-islām*". Napisao Ya'qūb b. Sayyid 'Alī ar-Rūmī al-Brusawī, umro 931/1524.

ḪḪ II, 1044; GAL; G I, 375; GAL, S I, 642.

Početak uvoda, poslije besmele:

حمدا لمن منّ على عباده نعمة الاسلام. وجعله شرعة ومنهاجاً...وبعد فيقول العبد الضعيف...يعقوب بن سيد على...فجاء بحمد الله شرحا علىّ...وسميته بمفاتيح الجنان ومصابيح الجنان...

Komentator u uvodu kaže da se pri izradi ovog komentara služio sa oko 120 djela iz raznih oblasti nauka.

Početak samog komentara:

الحمد لله الذى دلنا من دله على الطريق اى ارشدنا على معرفته بالشواهد جمع شاهد بمعنى الحاضر واورد بها الدلائل الحسية والاعلام جمع علم...

Na kraju komentara, komentator je naveo brojne izvore, kojima se služio za ovaj svoj rad.

L. 222 (originalna folijacija); 25 x 17. Nasẖ sa nešto ta' līqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Po rubovima ima malo tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, popravljen, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, na sredini korica su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Autor je završio djelo u Carigradu 6. ševvala 903/1499.

(تم تحرير الكتاب بعون الملك الوهاب على يدى افقر عباد الله العلى يعقوب بن سيد على ليلة الاحد وهو سادس شوّال من سنة ثلث وتسعمائة فى شهر قسطنطنية...)

Iz navedene bilješke razumijemo da je ovaj primjerak autor lično napisao; dakle radi se o autografu.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka, iz koje razumijemo da je rukopis kupio hafiz Šakir Tuzlić od nasljednika Hodže Rušdije.

Na drugom zaštitnom listu i naslovnoj stranici je sadržaj djela, pisan crvenim mastilom.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

2030. ISTO 736.

L. 303, 20,5 x 14. Ta' līq, sitniji, složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima, nešto malo, kraćih bilježaka, pisanih rukom prepisivača. Iz nekih bilježaka vidi se da je rukopis kolacioniran sa originalom, iz koga je prepisan, vjerovatno sa autografom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Povez polukožni.

Prepisao Yūsuf b. Šahwār b. 'Alī, kadija u kasabi In Okī (Inokī اين اوكى - In Onī? - jugoistočno od Bruse, u Turskoj), godine 967/1599.

Bilješka na kraju:

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة على يد الخطيىء للذنب المحتاج الى رحمة ربه الرحيم الغفار. يوسف ابن شهوار بن على. عليهم رحمة الله الرحيم الولى. وعلى جميع المؤمنين والمؤمنات. الاحياء منهم والاموات. فى غايه شهر صفر المظفر. فى سنة سبع وستين وتسعمائة فى ليلة الجمعة حتى اتفق اتمامى بتمام اذان العشاء فى قصبة اين اوكى وابتدأت تحريرها فى ذلك القصبة واتممت فيها كنت قاضيا فى ذلك الزمان فيها. اسأل الله تعالى ان تكون تلك الكتابة كفارة لذنوبى وسببا لغفرانى انه ميسر المرام. آمين يا رب العالمين.

Ispod toga je prepisivačeva kraća dova:

رحم الله لمن فى كتابه وقرأ فاتحة الكتاب لكاتبه

Slijedi jedan stih na turskom jeziku, pisan također prepisivačevom rukom.

Na koricama je zabilježen naslov, pisan kasnije.

Na naslovnoj stranici je sadržaj, pisan rukom prepisivača.

U vrhu prve stranice nalazi se bilješka o uvakufljenju rukopisa.

Na kraju su bilješke u prozi i stihovima s područja hadisa, te kraća dova (molitva).

Uvakufio al-Ḥāğğ Muḥammad-paša.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku (v. pečat u rukopisu).

2031. ISTO 6751.

L. 355 (originalna paginacija); 24,5 x 15,5. Nasẖ, pisan veoma vještom rukom prepisivača. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i bilježaka u vezi sa tekstom. Na početku je izrađen lijep unvan. Tekst prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a ostale jednom tankom plavom linijom. Na prve dvije stranice rečenice su rastavljene malo krupnijim zlatnim, a na posljednje dvije strnice crvenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, čvrst, listovi prosuti; povez kožni sa zatvaračem, rastavljen od listova, a na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao ʻAlī b. Šayẖ b. Ḥusayn aš-Šīrāzī, u vilajetu Dijaribekr, 978/1570.

Na unutarnjoj strani prve korice je ime ranijeg vlasnika (Ayūb b. Maḥmūd), cijena knjige i raniji način nabavke iste, te cijene još nekih knjiga. Na drugom zaštitnom listu je neka nejasna i teško čitljiva bilješka na turskom jeziku, sadržaj djela, pisan crvenim mastilom, a ispod sadržaja neka bilješka, koja je namjerno prebrisana. Na trećem zaštitnom listu je bilješka o piscu osnovnog djela, prenesena iz djela: „*Tārīẖ Qāsim al-Ǧamālī*".

Na naslovnoj strani je ime i pečat drugog vlasnika (Šayẖ as-Sayyid Yūsuf b. aš-Šayẖ Sinān al-Qādirī al-Ḥasanī al-Ḥusaynī, u tvrđavi Imaver (?) - اماور , godine 1033/1624. Na 355b. listu je bilješka na turskom jeziku o tome kako među Arapima prije islama nije bilo rašireno ime Muhamed, prenesena iz djela „*Kitāb al-Fuṣūl*".

Uvakufio Elči Ibrāhīm-paša, muḥāfiẓ Bosne (v. njegov pečat na drugom i bilješku i pečat na rubu 355a. listu).

Rukopis je donesene iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

2032. ISTO 4730.

L. 337 (originalna paginacija); 21 x 15. Nasẖ. Besmela na početku djela, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima komentara koji je pisan sitnijim slovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Yaḥyā b. Muḥammad an-Naqšibandī koncem džumadelahira 994/1586, nastanjen u tekiji Emīr al-Ḫādimī.

Po marginama na više mjesta je ime bivšeg vakifa: ʻOmar Ḫalīfā iz tvrđave Nova نوه, čiji nam je lokalitet nepoznat.

Na 1a. i pretposljednjem listu su pečati drugog vakifa u kome se može pročitati ime: Muṣṭafā Naẓmī b. hadži Muḥammad...

Na prvoj unutarnjoj korici je bilješka na arapskom jeziku da je neko kupio ovu knjigu iz ostavštine nekog Muḥamed-bega za 2107 dinara, a na posljednjoj unutarnjoj korici je jedan stih na turskom jeziku, pisan vrlo slabim i nečitljivim rukopisom.

Iz biblioteke Muhamed Šefket-efendije Kurta, tuzlanskog mufije. Poklonio njegov sin 1965. godine.

2033. ISTO 4682.

L. 280; 21 x 15. Nasẖ - taʻlīq sitniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo ispravaka. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa utisnutim omametnima na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač 1026/1617.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, a zatim slijedi sadržaj djela. Iza sadržaja je nekoliko neispisanih listova.

Na 1a. listu su, uglavnom, imena i pečati bivših vlasnika ove knjige: Ṣavvere-zāde (?) (صوّره زاده) Aḥmed b. Muḥamed, imam u mesdžidu Abū Bakr Čelebije, Hārun-zāde ʻAlī-efendī...(nečitljivo), Bičakčī-zāde Muḥamed-aga han, Yaḥyā Sʻadī, kadija, te bilješka da je ova knjiga kupljena iz nasljedstva merhuma Maḥmūd-efendije, imama u Hanikahu.

Iz biblioteke Muhamed Šefket-efendije Kurta, tuzlanskog muftije.

2034. ISTO 4820.

L. 360 (originalna folijacija); 20 x 10,5. Taʻlīq. Po marginama ima malo dopuna i ispravaka. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Tekst prve dvije stranice obrubljen je sa po jednom debljom zlatnom linijom, a ostale sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, malo oštećen; povez kožni sa preklopom, oštećen, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad 1092/1681.

Na početku je sadržaj djela, te ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: Salih b. hadži Ibrahim, godina 1239/1823. i neka ženska imena pisana olovkom. Na 1a. listu je jedan nečitljiv mali pečat. Na posljednjim zaštitnim listovima, koji su oštećeni, doneseni su zapisi, jedna fetva, bilješka iz fikha i jedan recept.

Rukopis je donio, u razmjenu, Hifzija Suljkić iz Zvornika.

2035. ISTO 369.

Na prvom zaštitnom listu stavljen je kasnije ovakav naslov:

شرح شرعة الاسلام للسيد على زاده...

L. 262; 28,5 x 20. Nasẖ - taʻlīq, lijep, pisan širokim perom, vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Po rubovima listova, samo s početka, ima bilježaka u vezi sa tekstom. Papir bijel, deblji, čvrst. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Završetak komentara:

و قال صلعم لاتسبوا الاموات فتؤذوا بها الاحياء من اولاده و اقربائه و اصدقائه...فلا
يحمل سبهم و حرام عليكم ذلك و اتقوا الله و كونوا على حذر كذا فى خالصة الحقائق
هذا...

Komentator i na kraju spominje svoje ime:

تم العبد الفريق فى بحار العصيان...يعقوب بن سيد على...

Prepis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je, pored naslova, jedan recept za neki lijek.

Na strani b toga lista pri vrhu u desnom uglu, je dio posljednjeg ajeta iz sure al-Baqara. (ربنا ولا تحمل علينا اصرا...

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz područja fikha, napisana sitno, u šest redaka.

Potom slijedi devet neispisanih lista, od kojih se na devetom nalazi jedan poučni stih na turskom jeziku.

Zatim se, na desetom i jedanaestom listu, nalazi sadržaj, ispisan krupno, crvenim mastilom.

Na naslovnoj strani (a) doneseni su hadisi i bilješke iz područja fikha, pisani ukoso.

Na kraju se također nalazi devet neispisanih lista.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

2036. Zbirka (مجموع) 2 6423.

L. 154; 26 x 18. Nasẖ, sitniji u prvom djelu, a nešto krupniji u drugom. Papir žućkast deblji, povez polukožni.

1. L. 1-145. ISTO

Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom, a tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije crvene linije.
Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Muḏurlawī (?), godine 1230/1814-15.

على يد عبد الضعيف الراجى رحمة موليه الغنى عن من سواه محمد بن مصطفى المضورلوى...سنة ١٢٣٠

2. L. 147b-154. ايها الولد (v. I, 68. i 1958,4)

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad Islambōlī 1191/1777. godine, osim prvog lista koji je napisan kasnije rukom drugog prepisivača.

Na 154b. listu nalazi se tumačenje Subhaneke i tumačenja slova u brojčanoj vrijednosti (abǧad), a u vezi sa nepokornosti satane (šejtana).

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2037. مرشد الانام الى دار السلام فى شرح شرعة الاسم 274.

Komentar prethodnom djelu (Šir' at al-islām). Napisao Muḥammad b. 'Omār ar-Rūmī, zvani Kurd-efendī, umro 996/1588.

Komentar je izrađen u dva velika sveska, a dovršen je 991/1583, kako se razumije iz bilješke našeg prepisivača na kraju.

ḤḪ II, 1044; GAL, G I, 375; GAL, S I, 643; Ahlwardt II, 1736.

Mi ovdje imamo drugi svezak (المجلد الثانى).

Početak je ovog sveska (poslije besmele):

فصل فى فضائل بعض الاطعمة و الفواكه و الاشربة

To je naslov 34. poglavlja u osnovnom djelu (شرعة الاسلام), koje ima 59 poglavlja (v. br.2008).

L. 308; 26,5 x 18. Nasẖ, starinski, veoma lijep, složen, pisan rukom vanredno vještog prepisivača (kaligrafa). Naslovi su pisani crvenim mastilom, a osnovni tekst je mjestimice pisan crvenim mastilom, a mjestimice podvučen crvenom linijom. Na širokim rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, deblji, čvrst. Povez kožni, oštećen i popravljen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica, i sa zatvaračem.

Na donjem prerezu listova neko je kasnije pogrešno stavio naslov:

شرعة الاسلام.

Prepisao Muḥammad b. 'Omar Gaḍanfar, mjeseca zul-hidže 995/1587. - dakle, još za života autora.

(Bilješka na kraju:

قد وافق الفراغ عن تحرير هذا الكتاب لعبد المتذلل الاحقر اعنى محمد بن عمر غضنفر...فى يوم الاثنين من شهر ذى الحجة المنتظم فى سلك شهور سنة خمس و تسعين و تسعمائة

Na naslovnoj strani su dvije bilješke i lični pečati sa imenima ranijih vlasnika (prvi: Muhamed b. Mustafa; drugi: Ismail, muderis u medresi Husam-zade, u Serezu - Grčka, koji kaže, da je ovaj svezak kupio iz ostavštine prethodnog vlasnika za 300 akči).

Tu je, u vrhu stanice, i čarobna riječ ياكبيكج, te raniji pečat ove biblioteke, a na prve dvije stranice - još stariji pečat iste biblioteke.

2038. عقود منظومة عن سنن السيد المرسلين او عقود الجواهر 934.

Djelo o hanefijskom fikhu, pisano u obliku vaza, a uglavnom se zasniva na mnogim hadisima, uzetih iz glavnih hadiskih zbirki. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Buḫārī, umro 573/1177. godine.

GAL, S I; 643; AM II, 98

Početak:

الحمد لله الذى دلّنا على معرفة بالشواهد و الاعلام و تعبّدنا لكرامتنا باقسام العبودية و الاحكام...و بعد فهذه عقود منظومة من سنن السيد المرسلين و امام المتقين منتقدة من

كتب الائمة المهتدين من علماء الدين

Djelo je podijeljeno na više poglavlja (faṣlova):

فصل فيما ثبت بالسنة من عقائد الدين
فصل فى فضل العلم و السنة التعلم و التعليم
فصل فى فضائل القرآن
فصل فى سنن الذكر
فصل فى الصلاة على سيد الخليفة
فصل فى سنن الدعاء
فصل فى سنن الزكوة و الصدقة
فصل فى فضائل الصيام
فصل و من وظائف الاسلام حج البيت
فصل فى سنن يوم عاشوراء
فصل فى سنن الاضحية
فصل فى طلب الحلال
فصل فى سنن الاكل و الشرب
فصل فى فضائل بعض الاطعمة و الفواكه و الاشربة
فصل فى سنن اللباس
فصل فى سنن البناء و المسكن
فصل فى سنن المشى و آدابه
فصل فى سنن الكلام و الآية
فصل فى سنن النوم و آدابه
فصل فى سنن السفر و آدابه
فصل فى آداب الصحة و المعاشرة
فصل فى سنن المواقات و الموالات
فصل فى المجالسة
فصل فى طلب الحوائج
فصل فى ضيافة الاخوان و سنتها

فصل فى حقوق الجار
فصل فى سنن النكاح و فضائله...
فصل فى حقوق زور الارحام
فصل فى حقوق المماليك و الخدم و آداب المعاشرة معهم
فصل فى حقوق سائر الخلائق
فصل فى حقوق البهائم و الطيور
فصل فى سنن الامر بالمعروف و النهى عن المنكر
فصل فى حقوق القضاء و الامارة و الفتوى
فصل فى الجهاد و سنة
فصل فى سنن المؤمن المبتلى و فيه دعوات و طب
فصل فى سنن العبادة و ما يجب فى حق المريض و حقوق الميت من صلوة عليهم و تكفينه و دفنه

L. 105 (sa označenom originalnom folijacijom); 20,5 x 14. Taʿlīq star i teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. 1. i 99. list bili su izgubljeni, pa ih je neko kasnije dopisao i kompletirao djelo. Po marginama i između redaka ima objašnjenja osnovnog teksta. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom, pa je pismo mjestimično oštećeno; povez polukožni.

Kraj posljednjeg lista je oštećen, pa i datum prepisa je oštećen, ali rukopis, vjerovatno, potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

Na posljednjem listu je bilješka o molitvi صلوة الحصاء prenesena iz risale od nekog Šayẖ Šihābuddīna.

2039. ISTO 4684.

L. 107; 22 x 14. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepisao ḥāfiẓ Ḥusayn b. ʿOṯmān 10. džumadel-evvela 1164/1750.

Rukopis je otkupljen, ali nemamo podataka o njegovom ranijem vlasniku, upisan je u našu inventarsku knjigu 1976. godine.

2040. ISTO 4699.

L. 105; 22 x 14. Nasẖ i taʿlīq pomiješani. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom crticom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepisao ḥāfiẓ ʽOmar Ṣubḥī b. šayẖ al-ḥāğğ Pīrī-zāde, bez oznake datuma, ali smatramo u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Na pretposljednjem zaštitnom listu je nekakav plan i program učenja i studiranja za ljude koji se opredijele za taj poziv. Ispod toga je jedan stih napisan crvenim mastilom i bilješka iz gramatike - sve na turskom jeziku.

2041. تلبيس ابليس 1681.

Djelo iz propovjedništva, protkano tesavvufom, u kome pisac govori kako su Božiji poslanici došli sa potpunim dokazima i „lijekovima", ali je satana počeo da se miješa sa raznim sumnjama i otrovima za taj lijek, navodeći narod na stranputice. Napisao Ğamāluddīn Abu'l-Farağ ʽAbdurraḥmān b. Abu'l-Ḥasan b. ʽAlī b. Ğawzī, umro 597/1200.

ḤḪ I, 471; Ismāʽīl-paša: AM I, 520; Kairo I, 280; Bratislava, 173; GAL, G I, 504.

Početak:

قال الشيخ جمال الدين عبد الرحمن بن جوزى... الحمد لله الذى سلم ميزان العقل ال
اكف الالباب... اما بعد فان اعظم النعم عل الانسان العقل لانه الاله ف معرفة

L. 172 (sa originalnom označenom folijacijom); 21,5 x 13. Nasẖ i taʽlīq, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije deblje zlatne linije, a ostale stranice sa po jednom tankom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa preklopom, a na koricama i na preklopu utisnute su rozete, koje su pozlaćene.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime bivšeg vlasnika (Pašo Mula Abdullah Hadži Ahmed-zade iz Sarajeva), te ime i pečat vakifa. Zatim slijedi nekoliko neispisanih listova, a iza njih su ispisana poglavlja djela, crvenim mastilom.

Na naslovnoj stranici je naslov djela, ime pisca, tumačenje riječi „nāmūs", pečat vakifa i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Memiš-aga Kasumović.

2042. ISTO 1727.

(ناقص ف اوله)

Djelo je na početku manjkavo. Prepisivač je, izostavio da prepiše oko 60 prvih listova, pa je počeo sa prepisivanjem od:

من تلبيس ابليس عل اصحاب الحديث

L. 117; 22 x 14,5. Taʽlīq, sitan, složen. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao ʽAbdullāh Kantamirija u XVIII stoljeću, kako se to vidi iz njegove bilješke o uvakufljenju, njegovog znaka zvijezde petokrake i bilješke: بخط قندمير , koja se nalazi na naslovnoj stranici.

Uvakufio ʽAbdullāh Kantamirija.

2043. ISTO 1926.

U ovom i još nekim našim rukopisima zabilježen je naslov:

كشف الناموس ف تلبيس ابليس

L. 211 (sa originalnom folijacijom); 20,5 x 15. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom, oštećen, prva korica rastavljena od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na 1b zaštitnom listu je jedna fetva, prenesena iz djela: فتاوى التاتارخانيه

Na 1a listu je naslov djela, tumačenje naslova i riječi الناموس , te ime i pečat ranijeg vlasnika (hadži Abdullah b. hadži Ahmed).

Uvakufio Mustafa-beg b. Fejzullah-beg b. Ismail-beg Dženetić za svoje muško potomstvo, godine 1289/1872. (v. pečat i bilješku na 1a zaštitnom listu).

2044. ISTO 1957.

(ناقص ف آخره)

Djelo je na kraju nepotpuno. L. 117 (sa originalno folijacijom); 21 x 14. Nasẖ, pisan prilično uvježbnom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst; povez kožni, koji ima preklop, sa utisnutim ornamentima na sredini i uglovima korica.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku, koja se odnosi na autora i njegovo djelo, a na naslovnoj strani je naziv djela, puno ime autora i tumačenje riječi: ناموس

2045. ISTO 4244.

(ناقص ف اوله)

Djelo je na početku nepotpuno. L. 192 (originalna folijacija broji 251 list); 20,5 x 14. Nasẖ, lijep. Poglavlja i istknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom, oštećen, mnogi su listovi rastavljeni od poveza.

Prepis je, izgleda, iz XVIII stoljeća.

Na 1b. zaštitnom listu su nevažne bilješke na turskom jeziku, a na sljedeća dva lista, od kojih je prvi oštećen, ispisan je sadržaj djela.

Uvakufio Muḥamed-efendija Strnak (v. bilješku na početku djela).

2046. Zbirka (مجموع), 3 2769.

L. 47; 20,5 x 12,5. Nasẖ - ta'līq, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-22. تعليم المتعلم (vidi br. 1978,2. i 2015,6).

Po rubovima i u proredu ima komentara. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom.

Prepisao G'afar b. Yūsuf b. al-ḥāǧǧ Isḥāq 917/1511.

2. L. 23-30 (قطعة فى الصرف)

Fragment iz nekog djela o arapskoj gramatici, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

...عين فعله مفتوحاً فى الماضى و مكسوراً فى الغابر و بناؤه ايضاً للتعدية غالباً و قد يكون
لازماً مثال المتعدى نحو ضرب زيد عمرا و مثال اللازم نحو جلس زيد

3. L. 32b-47 الامثلة المختلفة

Primjeri upotrebe prve vrste glagola u arapskom jeziku, od nepoznatog pisca. Primjeri su pisani krupnim a objašenjenja, na arapskom i turskom jeziku, sitnim slovima u proredu.

Početak: فَعَلَ يَفْعَلُ - فعل الماضى بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسى اشلدى

Tekst je obrubljen crvnom linijom.

Prepis pod tačkom 2. i 3. potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici je jedan stih na arapskom jeziku i bilješka da u prvom djelu ove zbirke ima dosta savjeta i pouka. Tu je i crtež neke džamije, preko koga je nalijepljen papir, na kome je nacrtana vaza sa cvijećem.

Na prvom zaštitnom listu je zagonetna formula pisanja godina, izražena riječima brojeva. Na istom listu je i nekoliko stihova na turskom jeziku.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i početak nekog pisma na turskom jeziku. Na kraju su neke beznačajne bilješke.

Poklonio dr Munib Muidović (umro 19.12.1980).

2047. ISTO 4280.

L. 43; 19 x 13. Nasẖ. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima bilježaka i komentara. Na prvih desetak listova tekst je obrubljen crvenom tankom linijom. Papir bijel, nešto malo potamnio, djelomično oštećen; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini i uglovima korica.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm, u subotu mjeseca zul-kadeta, 1030/1621.

Na kraju je ime bivšeg vlasnika knjige Ḥusayn-efendi Fezzāz, godina 1100/1688, te poučne bilješke na arapskom jeziku.

Uvakufio hadži Muḥammad-efednija Stranak (v. bilješku i pečat na 1a. listu, koji je odvojen od poveza).

2048. Zbirka (مجموع), 4 3981.

L. 41; 20 x 14,5. Ta'līq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1-19. ISTO

Po rubovima i u proredu ima komentara.

Prepis je završen 1036/1626.

2. L. 21b-24a. (رسالة (و فصل) فى الاعتقاد)

Kraća risala (ili poglavlje iz nekog opsežnijeg djela), na arapskom jeziku, sa područja dogmatike, od nama nepoznatog pisca.

Početak: قال اصل التوحيد و ما يصحّ الاعتقاد عليه يجب ان يقول آمنت بالله.

Završetak:

و سائر علامات يوم القيامة على ما وردت به الاخبار الصحيحة حق كان و الله يهدى من
يشاء الى صراط مستقيم. تمت

3. L. 24-27a. العقيدة السنوسية الصغرى (ام البراهين)

Kratak traktat o osnovnim principima islamske vjere. Napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī, umro 895/1489. (v. I, 236,3).

Rukopisi pod tačkom 2. i 3. su od istog prepisivača, koje je prepisao Ša'ban b. Sulaymān 1120/1708.

4. L. 31b-41. بغية المرتاد لتصحيح الضاد

Rasprava o izgovoru glasa ḍ(ض). Napisao ʿAlī b. Muḥammad b. ʿAlī b. Ḫalīl b. Ġānim al-Maqdisī, umro 1004/1596. (v. I, 132,2, str. 98).

Rasprava je pisana rukom nekog trećeg nepoznatog prepisivača, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj strani, koja je popravljana, donesene su neke blijede i nečitljive bilješke. Tu je i bilješka iz koje se razumije da je neki Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemī-zāde kupio ovu knjigu od Ibrāhīm-efendije Radiša (?).

Na 19b i 20. listu su: jedna ramazanska hutba, bilješka iz jezika, vaza (prenesena iz djela „*Hayat al-qulūb*"), fikha i jedna izreka na turskom jeziku.

Na 27b. listu su zapisi protiv bolesti kuge, a iza toga slijede tri neispisana lista.

Na 31a. listu su stihovi na arapskom jeziku. Na kraju je bilješka iz tesavvufa, prenesena iz djela „*Rawḍ al-ʿĀbidīn*".

Na posljednjem zaštitnom listu je jedna poučna izreka od starogrčkog liječnika Galena (v. Š.S. III, 1756).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2049. تعليم المتعلم مع التعليقات بالتركية بين السطور 5301.

L. 48; 20 x 14. Taʿlīq, lijep, pisan vještom rukom. Naslovi poglavlja pisana su crvenim mastilom. Širok prostor između redaka ispunjen je prevodom na turski jezik, a od 40b. lista pa do kraja redovi su zbijeniji, bez interlinearnih bilježaka. Po rubovima listova, naročito s početka, ima bilježaka u vezi s tekstom. Papir bijeložućkast, čvrst, glat; povez kartonski, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn al-Qastamūnī, 1043/1633.

Poslije bilješke o prepisu, slijedi bilješka prepisivača u stihu, na turskom jeziku, u kojoj on moli da mu se proučni Fatiha.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2050. ISTO 5425.

L. 28; 19 x 14. Nasẖ. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima listova, kao i između redaka, ima mnogo sitno pisanih bilježaka i komentara. Papir žućkast, listovi prosuti i oštećeni; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Djelo je prepisano iza 1060/1650. godine, što se vidi iz oštećene bilješke na kraju rukopisa.

Na 1a. listu nalaze se dvije bilješke; prva tumači ime Rabbānī, a druga govori o sticanju znanja.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2051. Zbirka (مجموع), 3 4898.

L. 41; 20 x 14,5. Nasẖ i taʿlīq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, prosut; povez polukožni, sa preklopom i skoro rastavljen od listova.

1. L. 2b-28. ISTO

Do 15. lista po rubovima i u proredu ima sitno pisani bilježaka, koje su u vezi sa tekstom, pisane rukom prepisivača. Od 15. lista pa do kraja, djelo je dopisano kasnije, rukom drugog prepisivača.

Na 29. listu je bilješka na turskom jeziku iz dogmatike.

2. L. 30b-33a. شروط الصلوة (قطعة)

Kratka risala o namazu od nepoznatog pisca. Djelo je manjkavo nakon prve stranice, (otkinuto i zagubljeno nekoliko listova).

Početak:

بحمد اله الناس رب البرية اصلى على اهادى سواء الطريقة.. و بعد فانى قد جمعت
مسائلاً محققة بالنظر... شروط و هى ستة وضوء و وقت قبلة ثم نية...

3. L. 34b-41. (الاحاديث)

Kratka zbirka hadisa, sa strogo kritičkim prenošenjem imena ravija, od nepoznatog sabirača.

Početak:

اخبرنا الشيخ الامام الاجل الاستاذ سيف الحق ابوالمعين ميمون بن محمد بن متمد
المكحول النسفى قال اخبرنا الشيخ الامام ابوعبد الله الحسين بن ابى الحسن الكاشغرى
الملقب بالفضل

Djela pod tačkom 1 i 2 potječu iz XVII stoljeća, a pod tačkom 3 prepisano je u Silistri 1064/1653-4.

Na početku je jedna dova, bilješka o rođenju nekog djeteta, bilješke iz jezika, hadisi i drugo.

2052. Zbirka (مجموع), 6 2555.

L. 166; 20 x 13,5. Nasẖ, od različitih prepisivača. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dopuna i ispravaka. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, sa preklopom.

1. L. 1-13. ISTO

Djelo je na početku manjkavo, zagubljeno je nekoliko listova. Na posljednjem (13.) listu ovog djela nalazi se nekoliko hadisa i jedna kraća dova koja se uči poslije završetka ezana.

2. L. 17-65. تحفة الملوك

Kraće fikhsko djelo, što ga je napisao Zaynuddīn (Tāğuddīn) Muḥammad b. Abū Bakr b. ʿAbdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro u drugoj polovini VII (XIII) stoljeća. (v. II, 1029,1, str. 217).

Na kraju ovog djela nalaze se dvije mesele.

3. L. 68b-139. منية المصلى و غنية المبتدى

Priručnik o namazu. Napisao Sadīduddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Kašgarī, umro 705/1305. (v. II, 913,2, str. 125).

Na listovima 140-141. nalazi se nekoliko hadisa.

4. L. 142b-152a. شروط الصلاة

Kratak priručnik o namazu, odnosno o abdestu, gusulu i tejemumu. Napisao Aḥmad b. Sulayman Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. Naslov i ime pisca je prema rukopisu.

Početak:

باب شروط الصلاة و ما يتعلق بها منها الوضوء عند القدرة على الماء او التيمم عند عدم الماء

Izgleda da je ovo samo jedno poglavlje iz nekog fikhskog djela, od navedenog pisca.

Na 152b. listu je nekoliko mesela i pitanja i jedna dova za uspješno pamćenje. Na 153a. listu je bilješka o načinu pamćenja Kur'ana (hifza).

5. L. 155b-160. مقدمة الصلاة او فقه الكيدانى

Rad o namazu. Prema većini izvora i zapisa na rukopisima, ovo djelo napisao je Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, živio u prvoj polovini desetog stoljeća po hidžri. (v. II, 937,2).

6. L. 161-166. (باب) شروط الصلاة

Kratka risala o namazu, od nepoznatog pisca. (v. I, 114,5 i II, 920,2).

Prepisao pod tačkom 1. ʿOmār b. Muṣṭafā 1069/1659, dok prepisi pod tačkom 2,3 i 6. potječu iz 1118/1706, prepis pod tačkom 4. je iz 1119/1707. Prepis pod tačkom 5. nije označen, ali je isti rukopis kao i u prethodnom djelu.

Na kraju ima šest-sedam nenumerisanih listova na kojima su ispisane razne prigodne hutbe.

2053. Zbirka (مجموع), 2 3205.

L. 157; 14,5 x 10,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni sa preklopom, zaštićen šarenim platnom.

1. L. 1-30. ISTO

2. L. 32-157. المقدمة الغزنوية

Kratko djelo o hanefijskom fikhu. Napisao aš-Šayẖ Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī al-Ḥanafī, umro 593/1196. (v. I, 152,3, str. 124. i II, 988,1, str. 183).

Prepisao Reğeb b. Ḥusayn sredinom šabana 1071/1661.

Na prva dva zaštitna lista neko je počeo da piše ponovo ovo drugo djelo u ovoj zbirci, a iza toga su dove, stihovi na turskom jeziku i bilješke iz fikha. Na kraju su također bilješke iz fikha na arapskom i turskom jeziku, hadisi, čija vjerodostojnost nije pouzdana, i razni zapisi.

Iz kolekcije Muhamed-Enveri Kadića.

2054. ISTO 6881.

- ناقص فى آخره -

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 33; 18 x 13. Nasẖ-taʿlīq. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i kratkih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani, koja je oštećena, napisano je ime ranijeg vlasnika: Aḥmad-efendī b. Muḥammad, godina 1083/1672.

Rukopis je kupljen u Zvorniku.

2055. Zbirka (مجموع), 3 6874.

L. 60; 19 x 13,5. Nasẖ, od različitih prepisivača. Naslovi i poglavlja pisana su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različit, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1-35. ISTO

Na listovima 36-37. su beznačajne bilješke, na turskom jeziku, i ime ranijeg vlasnika Mula Ferḥāta.

2. L. 38b-48. **مناسك الحج بالتركية**

Djelo o obredima hadža. Ovo je, izgleda, samo jedan dio toga djela. Napisao aš-Šayẖ Sinānuddīn Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro oko 991/1583 (v. II, 1540,1). Naslov i ime pisca napisano je iznad besmele, crvenim mastilom. Početak u ovom našem primjerku nije isti kao u navedenom obrađenom djelu.

Početak:
الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و آله اجمعين باب فى بيان الحج عن الغير
بو باب غير ايچون حج ايتمك بياننده در بو رساله بيتركي دلنجه معتبر كتابلردن جمع ايتدم

3. L. 49b-60. **تجويد قره باش**

Poznati udžbenik o čitanju Qur'ana. Napisao aš-Šayẖ 'Abdurraḥmān Qarabašī, umro 904/1498 (v. I, 134, str. 102).

Prepis pod tačkom 1 završen je 1117/1705, pod tačkom 2 prepisao 'Alī ar-Rušdī b. Muḥammad al-Bosnawī 1230/1814, a prepis pod tačkom 3 potječe iz XIX stoljeća.

(كتبه الفقير الحقير.. على الرشدى بن محمد البوسنوى)

2056. ISTO 2189.

L. 35; 20,5 x 14. Nasẖ-ta'līq. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije, a margine sa po jednom, kao i na većini ostalih stranica. Papir bijel, tanji; povez polukožni sa preklopom.

Na kraju su dvije bilješke o prepisu: u prvoj je navedeno ime prepisivača: Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ṣāliḥ, bez oznake godine prepisa, a u drugoj je napisano samo prvo ime i mjesto odakle je prepisivač sa označenom godinom prepisa. Nismo sasvim sigurni da li se ovdje radi o istom ili dvojici različitih prepisivača.

Prva bilješka glasi:

تمت هذه النسخة الصحيفة عن يد العبد الضعيف المذنب الراجى الى رحمة ربه الورود محمد
بن ابراهيم بن صالح غفر الله له

Druga bilješka glasi:

كتبه الحقير الفقير محمد السوخته عن قصبة نوابادى فى سنة تسع عشر و مائة و الف...

Ipak ćemo usvojiti ovu drugu bilješku i reći da je djelo prepisao Muḥammad, soẖta, iz kasabe Nevābād (kraj Prusca), 1119/1707.

Na kraju je početak pisanja djela: al-'Awāmila". bilješka iz fikha, koja se prenosi od Abū Yūsufa i jedna pouka.

Uvakufio Abdulkadir Džino-zade (v. bilješku i pečat na početku, kao i pečat na više mjesta u rukopisu).

2057. Zbirka (مجموع), 3 1253.

L. 44; 20 x 14,5. Nasẖ jednostavan. Po marginama i u proredu ima dopuna i objašnjenja. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1-36a. ISTO

Prepis je završen 1145/1733.

2. L. 36b-37. **مقالة عرب زاده افندى فى مدح رسالة بركوى**

Kratak rad na turskom jeziku u pohvalu Bergivine risale /وصيت نامه/
Napisao 'Abdulwahhāb b. aš-Šayẖ 'Abdurraḥmān 'Arabzāde, umro 1103/1691.

S.O. III, 405.

Početak:
جون مدار سعادت عقبى و سبب سلطنت قصوى تاسيس و تفريع انواع استقامت او
لشدى.

3. L. 39b-44. **حكايت اروك عورتى اوزرنده و عورتك اره اوزرنده اولان حقوق بيانده در**

Kratka rasprava, na turskom jeziku, o dužnostima muža prema ženi i žene prema mužu, koja se zasniva na predaji, od nepoznatog pisca.

Početak:
روايتدركه على بن طالبدن كرم الله وجهه و رضى الله عنه بركون حضرت بيغمبر عليه
الصلوة و السلام برعورت كلوب ايتدى

Pismo u posljednja dva djela je isto kao i u prvom djelu.

Na prvoj stranici je tumačenje jednog hadisa na turskom jeziku, preneseno iz djela „Tātārẖāniyye".

Uvakufio Hromozāde (Hromić) Ṣāliḥ-efendi.

2058 . Zbirka (مجموع), 3 5161.

L. 93; 19,5 x 12,5. Nasẖ, od različitih prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim i zelenim mastilom. U prvom djelu, po rubovima i u proredu, na prvih pet-šest lista, ima tumačenja i komentara. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-41. ISTO
Prepis je završen 1154/1741.

2. L. 42b-82.
مقدمة ابى اللبيث السمرقندى في الصلاة مع الترجه بالتركية

Kratko djelo o namazu sa interlinearnim prevodom na turski jezik. Napisao Abu'l-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, umro 373/983 (v. II, 904, str. 117), a prevod je od nepoznatog prevodioca.

Početak:
الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين ولا عدون الأ على الظالمين (حمد يعنى شكر الله
ايجون ثابتدر ايله اول الله كه عالملرك ربيدر دخى آخرت برهز كارلر ايجوندر. .

Prepis je završen 1234/1818:

3. L. 85b- 93. (باب)شروط اصلاة

Kratka risala o namazu, od nepoznatog pisca (v. I, 144,5, str. 113 i II, 920,2, str. 128-9 i 2052,6).
Prepis je zavrešn 1141/1728.
Iz Elči Ibrāhīm-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2059. Zbirka (مجموع) , 2 2388.

L. 49; 20,5 x 14,5. Nasẖ-ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ispravaka i dopuna. Papir bijel; povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1-25. ISTO

U sredini djela otkinute je i zagubljeno nekoliko listova.

2. L. 27-49. رسالهٔ حمزه افندى

Rasprava na turskom jeziku o trgovini, kameti i pitanjima u vezi s tim sa šerijatskog gledišta. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī oko 1089/1678. (v. I, 236,4, str. 170; II, 1592,1).

Oba djela prepisao, izgleda, isti nepoznati prepisivač 1156/1743. (Vidi bilješku na kraju prvog djela).

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, ime bivšeg vlasnika:

Omer b. Ahmed, početak pisanja djela: المقدمة الجزرية فى التجويد , od Ibn Ğazarije, dove i nekoliko bilježaka na turskom jeziku iz gramatike. Na 1a. listu su, opet, naslovi djela, nekoliko dova koje treba da uče đaci i studenti, da bi bolje zapamtili i shvatili svoje lekcije sa objašenjenjima istih na turskom jeziku, te bilješka vakifa i njegov pečat.

Na zadnjem b. listu je bilješka na turskom jeziku, prenesena iz djela ترجمهٔ شيخ عبد الرحمن kako je to prepisivač zabilježio. Na posljednjem zaštitnom listu je, također, nekoliko dova za postizanja boljeg pamćenja.

Uvakufio hadži Muhamed b. Fejzulah Bičakčić za Sim-zade medresu u Sarajevu, godine 1261/1845.

2060. ISTO 5842.

L. 29; 20,5 x 14,5. Nasẖ, mjestimice vokaliziran. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo bilježaka u vezi sa tekstom. Papir tamnobijel, glat, tanji; bez poveza.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, u Toptan medresi, 16. šabana 1168/1754.

Na naslovnoj stranici je jedan zapis na turskom jeziku, kao i na posljednjoj stranici, ispod bilješke o prepisu rukopisa.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2061. Zbirka (مجموع) , 2 6849.

L. 40; 21 x 14. Nasẖ-ta'līq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1 . L. 1-29a. ISTO
- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno.
Prepisao Bekir b. 'Alī 1171/1757.

2. L. 30b-40. الامثلة المختلفة (v. br. 2046,3).

Na kraju su vježbe u pisanju, te ime ranijeg vlasnika: Ṯābit b. 'Oṯmān i ime prepisivača kao vlasnika.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

2062. ISTO 2110.

L. 41 (sa paginiranim listovima); 19,5 x 14. Nasẖ pisan u proredu. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama i između redaka ima kometara, koji se odnosi na dotični tekst. Papir bijel, tanji, sa po jednim zaštitnim zelenim listom na početku i na kraju djela; povez polukožni.

Prepis je zavrešn 1173/1759.

Na 1a. listu nalazi se nekoliko hadisa. Na posljednjem (41.b) listu također ima nekoliko hadisa, jedna bilješka iz fikha, prenesena iz djela عناية, te bilješka na turskom jeziku o opsjedanju i zauzimanju nekih gradova, tvrđava, pokrajina i sandžaka sa označenim godinama.

Uvakufio Hasan-efendi Bojozade (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

2063. ISTO 6848.

L. 41; 20,5 x 16. Nasẖ. Na drugom listu poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kartonski, sa preklopom, dobro oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis je završen 1173/1759.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

2064. Zbirka (مجموع), 2 4647.

L. 98+2; 20 x 13. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prve dvije stranice u oba djela, obrubljene su sa po dvije zlatne linije, a ostale stranice sa po jednom tankom crvenom linijom. Na početku oba djela izrađeni su unvani. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom, oštećen.

1. L. 1-40. ISTO

Na 1a. listu je ime bivšeg vlasnika knjige Mula Muhamed Zahidi, a ispod toga je vježba u pisanju.

2. L. 41-98. تحفة الملوك

Kraće fikhsko djelo, što ga je napisao Zaynuddīn (Tāğuddīn) Muḥammad b. Abū Bakr b. ʿAbdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro u drugoj polovini VII (XIII) stoljeća. (v. II, 1029,1. i 2052,2).

Prepisao oba djela H̱ayrullah b. Ğalīl Lubuška (iz Ljubuškog) 1176/1760.

قد الوقع فراغ من تحرير هذه النسـخة الشريفة المرغوبة عن يد عبد الضعيف... خير الله بن
جليل لبوشقه ١١٧٦

Na 41a. listu je ime bivšeg vlasnika Ahmed Tevfik b. Muhamed-efendi Travnikelizade (Travčanin). Na 99b. listu su poglavlje iz drugog djela u ovoj zbirci, a na 100a. listu su bilješke iz tesavvufa i etike.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2065. Zbirka (مجموع), 2 4745.

L. 67; 20,5 x 12. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1-39. ISTO

2. L. 41b-67. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. I, 448,3, str. 276).

Prepis završen 1182/1768. (v. pod tačkom 2).

Na prvom zaštitnom listu su dva mala pečata koji su nečitljivi, ime bivšeg vlasnika knjige (Mustafa b. Sulayman iz Prusca), jedan stih na arapskom jeziku i vježbe u pisanju.

Na 2. zaštitnom listu je jedna dova koja se uči posljednjeg petka u mjesecu sa objašenjenjm na turskom jeziku i četiri dvostiha, također, na turskom jeziku. Na 39b. listu su dva-tri nečitljiva pečata, a na 40a. listu je jedna prigodna dova. Na 40b. listu je pjesma na turskom jeziku o boju pod Banjom Lukom. (O ovoj pjesmi vidjeti: Lamija Hadžiosmanović, 1. Prilozi za orijentalnu filozofiju, Sarajevo XXII-XXIII/1972-73, str. 315-327. i 2. u Glasniku Vrhovnog islamskog starješinstva, Sarajevo god. 1984; br. 1, str. 57-72).

2066. ISTO 6471.

L. 45; 20 x 13. Nasẖ-taʿlīq, krupniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na početku je zlatni unvan, sa naslovom: هذا كتاب تعليم المتعلم. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa dvije debele zlatne i tankim crnim linijama, a na ostalim stranicama samo sa jednom crvenom linijom. Papir bijel, malo žućkast; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač, godine 1182/1768.

2067. ISTO 6834.

L. 49; 18 x 12. Nasẖ, čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, pisanih kasnije, rukom drugog prepisivača, slabim rukopisom. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, oštećen; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ḥusayn b. ʻOṯmān 1186/1772.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmed, imam iz mahale Iplidžik u Sarajevu. Tu je još nekoliko nekih imena.

Poklonila Fatima Puška iz Busovače.

2068. ISTO 6871.

L. 26; 21 x 15,5. Nasẖ, mjestimice vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, također oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn, u tvrđavi Vidin, 1194/1780.

Na naslovnoj stranici je sadržaj djela, pisan kasnije, slabim rukopisom. Na kraju se neke bilješke, na turskom jeziku, također pisane kasnije, slabim rukopisom i teško čitljive.

2069. Zbirka (مجموع), 3 6836.

L. 61; 20,5 x 13,5. Nasẖ, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 1-29a. ISTO

Prepisano u Kuršumliji medresi u Sarajevu, soba lijevo od kapije, na uglu, 1204/1789.

2. L. 31b-40a. (الاحاديث مع الترجمة بالتركية)

Kraća zbirka hadisa, sa interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Početak:

قال النبي عليه السلام من تعلم مسئلة اعطاه الله تعالى الف قلاد بيغمبرامرايتدى كمكه

اوكرتسه بومسئله الله تعالى ويردربيك قلاد

3. L. 42b-61. الامثلة المختلفة

Primjeri upotrebe glagolski oblika, sa tumačenjem na turskom jeziku. Ovu paradigmu neki izvori pripisuju Bergiviji, umro 981/1573 (v. II, 1957,6).

Prepisivač je isti kao i u prethodnim djelima, čije ime, nažalost, nismo uspjeli pročitati, a nalazi se i na kraju ovog djela. Na više mjesta u rukopisu nalazi se mali ovalni pečat, u kome čitamo ime Mustafa, pa je on, možda, i prepisivač.

Vlasnik ovog rukopisa bio je neki Heljdo Ahmed b. ʻAlī H̱awāğe, čije ime je napisano olovkom na 42a. listu.

2070. Zbirka(مجموع), 2 1897.

L. 100; 19,5 x 14. Nasẖ, razgovjetan, pisan u razmaknutim redovima, a drugo djelo u ovoj zbirci je vokalizovano. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama i u proredu ima ponešto komentara. Papir bijel, čvrst; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica. Rukopis se čuva u futroli.

1. L. 1-42. ISTO

2. L. 43-100. تحفة الملوك

/v. II,1029,1. i 2052,2

Poglavlja su pisana krupnijim slovima i crvenim mastilom.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu ime vlasnika knjige: Muḥammad Saʻīd, muderis, a na 1a. listu su naslovi djela, ime drugog vlasnika knjige Muḥammad Riḍā (?), čiji je otac bio muderis, pečat Šehdi-efendine i noviji pečat ove biblioteke. Na početku drugog djela ispisan je sadržaj.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2071. Zbirka (مجموع), 3 1892.

L. 46; 20,5 x 14. Nasẖ-taʻlīq od različitih prepisivača. Po marginama ima komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Papir žućkast i bijel, malo dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1-21a. ISTO

2. L. 21b-24. اربعون حديثا

Zbirka od četrdeset hadisa, od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خير المرسلين محمد و اله اجمعين ما دامت السموات و الارض فضل الحديث الاول قال النبي ع م اربعة جواهر بنى آدم

3. L. 26b-46. ترجمة قصيدة بدء الامالى بالتركية

Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.

Turski prevod i kratak komentar kaside Bad'al amālī. Preveo Aḥmad b. Muṣtafā Lālī 973/1565. (v. I, 727,4, str. 488).

Prepis pod tačkom 1. i 2. potiče iz XVII ili XVIII stoljeća, a pod tačkom 3. prepisao je D̲ulfiqār Ibrāhīm b. ʿAlī 1255/1840.

Na 1a. listu je bilješka na turskom jeziku o načinu izdavanja idžazeta (diplome), te naslov djela i bilješka da je rukopis uvakufljen.

Na 24b. listu je hutba o džumi i džemaatu i stihovi na perzijskom jeziku. Na 25. listu su zapisi i bilješka na arapskom jeziku o karakteru alima (učenjaka), koja se prenosi od Abu'l-Layt̲a. Na 26. listu je hatma-dova. Na posljednjem zaštitnom listu su salavati, te bilješka na turskom jeziku o klanjanju nafile-namaza prvu noć mjeseca šabana.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

2072. ISTO 2483.

L. 30; 19,5 x 12,5. Nasẖ - taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dopuna i ispravaka. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, djelomično dohvaćen vlagom, ali pismo nije oštećeno; povez platneni.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prva dva lista su beznačajne bilješke i vježbe u pisanju, te ime bivšeg vlasnika Ibrahim-age.

Uvakufio ʿOt̲mān b. Ṣāliḥ za Ajni-begovu medresu (Carev mekteb) u Sarajevu, godine 1230/1814-15. (v. bilješku na 1a. listu).

2073. ISTO 3005.

L. 29; 17 x 12,5. Nasẖ sa nešto taʿlīqa, pisan nevještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama i u proredu ima nešto dopuna i ispravaka. Papir bijel, s početka oštećen; povez kartonski, slab.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju su beznačajne bilješke.

Uvakufio ʿOmer-efendī al-Aqḥiṣarī (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2074. Zbirka (مجموع) , 5 4340.

L. 81, 16,5 x 11,5. Nasẖ djelomično vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo komentara. Papir bijel; povez kartonski.

1. L. 1-41. ISTO

2. L. 43b-52. ابيات تعليم المتعلم

Stihovi iz prethodnog djela sa interlinearnim prevodom na turski jezik, koji je pisan crvenim mastilom, od nepoznatog prevodioca.

3. L. 55b-71a. ايها الولد

Poučno djelo za mladež. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. (v. 115,6, str. 68. i 1958,4).

Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom.

4. L. 73b-77a. قصيدة بدء الامالى

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao Sirāğuddīn ʿAlī b. ʿOt̲mān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. (v. I, 115,3, str. 67).

5. L. 77b-81. (قصيدة فى العقائد بالتركية)

Kadisa o islamskoj dogmatici na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju kaside.

Početak:

كل اى مقصود ادن حقه وصالى
وار از بر ايله لطف ايت بو خصالى

Završetak:

مراد اولكم بيانلر ميوسندن
آكالر خير يله اول بايمالى

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na 1a. listu je ime bivšeg vlasnika knjige Salih Hromić b. Abdi-hodža iz kasabe Ljubinje.

2075. Zbirka (مجموع) , 3 5043.

L. 64; 22,5 x 15,5. Nasḫ i ta'lîq. Papir bijel i žućkast. Listovi, u početku i na kraju, oštećeni vlagom, poderani i istruhli. Povez kožni, mehak, slab, kasnije dodat i odvojen od listova.

1. L. 1b-41a. ISTO

2. L. 42b-52b ايها الولد (vidi br. 1958,4).

Djelo je na kraju nepotpuno.

3. L. 55b-63. (رسالة فى الفرائض)

Risala, na arapskom jeziku, o nasljednom pravu, od nama nepoznatog pisca. Poslije petog lista nedostaje nekolio listova. Početak ove risale isti je kao obrađeni rukopis u II svesku, br. 1483, ali poredeći ova dva djela, ustanovili smo da su oni različiti i da su, prema tome, od dvojice različitih pisaca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على نبيه محمد و آله اجمعين قال النبى عليه السلام تعلموا الفرائض و علموها فانها نصف العلم...

Završetak:

...فولد الوارث اولى فان لم يكن ولد وارث او كان كلهم ولد و اخوات فللذكر مثل حظ الانثيين. تمت الرسالة بعون الله الملك الوهاب سنة ١١٧٨ ربيع الاول ٢٥

Prepis pod tačkom 1. i 2. potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća, a ovo, treće, djelo, kako se vidi iz gore navedenog završetka, prepisano je 25. rebiul-evvela 1178/1764.

2076. Zbirka (مجموع), 2 5132.

L. 33; 20 x 14. Nasḫ, mjestimice vokaliziran, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima objašnjenja u vezi s tekstom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; listovi su prosuti; povez polukožni, rastavljen od listova.

1. L. 1-20. ISTO

2. L. 21-33. شروط الصلاة (وهى ثمانية) مع ترجمة بالتركية

ناقص فى آخره.

Risala o namazu sa interlinearnim prevodom na turski jezik, oboje od nama nepoznatih autora (v. II, 908,3).

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2077. Zbirka (مجموع) , 4 5349.

L. 100; 19,5 x 14. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su cvenim mastilom. Po rubovima, ponegdje, ima tumačenja koja se odnose na tekst. Tekst na prve dvije stranice i u posljednjem djelu obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, malo dohvaćen vlagom: povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1-28. ISTO

2. L. 28b-35a. وصية الامام ابى حنيفة لابى يوسف

Oporuka Abū Ḥanīfe (umro 150/767) svome učeniku Ebū Yūsufu (v. II, 1436,3, str. 543).

3. L. 37b-98. كتاب ابى الطيب

ناقص فى آخره.

Djelo je na kraju nepotpuno. Naslov u rukopisu je na početku djela, napisan crvenim mastilom: هذا كتاب ابى الطيب. Djelo je sa područja ahlaka i fikha, od nekog Abū aṭ-Ṭayyiba. Ko je bio Abū Ṭayyib i kada je živio nismo mogli ustanoviti.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين... باب فى العلماء قال ابو الطيب رحمة الله العلماء سبعة اولها فقيه

4. L. 98b-100. وصية الامام ابى حنيفة

Kratka risala o vjerovanju od gore spomenutog Abū Ḥanīfe (v. II, 937,4, str. 140 i 1958,1).

Cijela zbirka prepisana je, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je bilješka na arapskom jeziku o tome kojih će deset životinja ući u raj. Na kraju drugog djela i sljedeće dvije stranice su razne dove sa objašenjenjima na turskom jeziku, kojom prigodom ih treba učiti. Na 97. listu je jedna fetva na arapskom jeziku. Na kraju su, opet, dove i vježbe u pisanju.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2078. Zbirka (مجموع), 6 6483.

L. 110; 20,5 x 15, i 16. Nasẖ i ta'līq, od različitih prepisivača. Peto i šesto djelo pisani su debljim perom, u razmaknutim redovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst, u četvrtom djelu, obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat, različito širine; povez kartonski, deblji.

1. L. 1-26. ISTO

Po rubovima i u proredu ima tumačenja koja se odnose na tekst. Na mnogim mjestima rečenice su rastavljene krupnijim crvenim tačkama.

2. L. 28b-41a. الاعراب عن قواعد الاعراب

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1360 (v. I, 602,3, str. 395).

Po rubovima ima dopuna i objašnjenja.

3. L. 42b-49. رسالة فى مناقب الشيخ يو يو مصطفى بن يوسف الموستارى

Biografija učenjaka Šejẖ-Jūje Muṣtafe, sina Jūsufova al-Mostārije. Napisao njegov učenik Ibrāhīm b. šayẖ Ismāʻīl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī Opijač 1119/1707. Pisac je umro oko 1138/1727.

H.Š.: Književnost Muslimana BiH..., str. 439-445.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العلماء بفضله كاعلام... اما بعد فيقول الفقير الى الغنى البارى
ابراهيم ابن الحاج اسمعيل الموستارى... و ان استاذ التحرير صاحب التقرير و التحرير
المولى العلامة مصطفى بن يوسف بن مراد الموستارى...

4. L. 50b-63a.

فرائد الفوائد (شرح الرسالة السمرقندية) لتحقيق معانى الاستعارة

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Raspravu je napisao Abu'l-Qāsim Samraqandī al-Layṯī (iz druge polovine IX stoljeća po H.), a komentar je napisao Ḥusayn (Ḥasan) - efendī al-Iṣbeʻī as-Sarayī, zvani Parmaksiz (v. I, 388,4, str. 238).

5. L. 64b-89. (كتاب فى الصرف بالتركية)

Gramatika arapskog jezika na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju djela. Nema uobičajenog uvoda, pa je ovo, možda, izvadak iz neke opširnije gramatike.

Početak:

رضى الله تعالى عنكم. صرفك بابلرى قجدر اتوز بشدر. قجسى نه ايجندر آلتسى ثلاثى
ايجندر وزنلى فَعَلَ يفْعَلُ

6. L. 90b-103. العزى (ناقص فى آخره)

Poznato djelo o arapskoj gramatici. Napisao Šayẖ ʻIzzuddīn Abu'l-Faḍā'il Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻImāduddīn b. Ibrāhīm al-Hazraǧī az-Zanǧānī, umro 666/1267 (v. I, 604,9, str. 399).

Djelo je na kraju nepotpuno.

Cijelu zbirku prepisali su različiti nepoznati prepisivači, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na 109-110 listu je bilješka na turskom jeziku o uzrocima preseljenja bez imana na drugi svijet. Na kraju se kaže da je bilješka prenesena iz djela „Šifā' al-qulūb", godina prepisa 1182/1768.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

2079. ISTO 745.

L. 41; 22 X 14. Nasẖ, krupniji, čitak. Po rubovima ima ponešto malo i komentara. Istknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom ili crnom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis je završen 3. džumadel-ahira 1241/1826.

Na 1a. listu je stih na turskom jeziku, o tome kako knjigu ne treba pokazivati neznalici. Na kraju je ime bivšeg vlasnika knjige Ibrahim b. Osman, alemdar.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2080. Zbirka (مجموع), 3 4184.

L. 101; (originalna paginacija crvenim masitlom); 19 x 13. Nasẖ-ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, tanji; povez polukožni sa preklopom.

1 . L. 1-28a. ISTO

Na početku je jedna poučna izreka i dva hadisa - sve napisano crvenim mastilom.

2. L. 28-32. i 99-101. ابيات تعليم المتعلم مع ترجمة بالتركية

Stihovi iz prethodnog djela sa interlinearnim prevodom na turski jezik.

pisan crvenim mastilom, od nepoznatog prevodioca.

Posljednja tri lista su pogrešno uvezana i nalaze se na kraju ove zbirke.

Na kraju ovog rada su dvije bilješke na turskom jeziku o koristima učenja nekih poglavlja iz Kur'ana.

3. L. 32b-99a. شرح تعليم المتعلم

Komentar na prvo djelo u ovoj zbirci. Napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl, umro poslije 996/1588. (v. I, 574,2, str. 360).

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Cijelu zbirku prepisao ʻAbdullāh Hromić 1253/1837. (v. pod tačkom 1. i 3.).

2081. ISTO 542.

L. 33; 23,5 x 16. Nasẖ sa nešto taʻlīqa pisan debljim perom. Poglavlja i istaknute rijeđi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se slab crtež u obliku kubeta džamije. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepis je završen 1261/1845.

Na kraju je bilješka prepisivača na turskom jeziku, pisana u obliku dove i sa mnogo grešaka u pisanju, u kojoj se moli čitaoc da traži oprosta od Boga za autora, prepisivača i učenike. Zatim se nalazi ime i pečat vakifa, te ime ranijeg vlasnika knjige Deftedarizade Abdulkerim.

Uvakufio Aḥmed 'Āṣim Mutevelić, 1269/1852. (v. bilješku na 1. listu i njegove pečate).

2082. ISTO 518.

L. 32; 24 x 15,5. Nasẖ sa nešto taʻlīqa, pisan nešto debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom, osim na nekoliko posljednih listova. Papir većinom bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao Mutevelić Derviš Aḥmad Ḥalīm b. Muḥammad b. Behğet Muṣtafā b. Aḥmad u Sarajevu sredinom safera 1262/1846.

كتبه الفقير الحقير الى رحمة ربه القدير متولى زاده درويش احمد حليم بن محمد بن بهجت مصطفى بن احمد .. فى اوسط شهر صفر الخير لسنة اثنى وستين ومائتين والف فى مدينة شهر سراى بوسنه.

Uvakufio prepisivač iste godine za Gazi Husrev-begov mekteb u Sarajevu (v. bilješku i pečat na 1. listu).

2083. ISTO 4586.

(ناقص فى اوله)

Djelo je na početku manjkavo. L. 65; 16 x 12. Nasẖ pisan većinom u proredu. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, djelomično oštećen; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm, nastanjen u Zenici, baveći se traženjem nauke u Travniku, u medresi hadži Muftī-efendije, godine 1279/1862.

تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب كاتب الكتاب الشريف صالح بن ابراهيم عفى عنهما الساكن بقصبة ازنيجه يشغل بطلب العلم فى بلدة تراونيك بمدرسة الحاج المفتى افندى

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2084. ISTO 871.

L. 34; 18 x 12,5. Nasẖ, jednostavan. Na početku je napisan naslov djela crvenim mastilom. Istaknute riejči pisane su, također, crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kartonski, presvučenim specijalnim zelenim platnom.

Prepisao Rušd Muḥammad b. Derviš Ḥusayn 1284/1867.

Na 1. neispisanom listu su vježbe u pisanju jednog apokrifnog hadisa. Na 1. listu nalazi se ime bivšeg vlasnika knjige Halać Hadži Derviš Agazāde 19. zul hidždže 1291/1875. Ispod ove bilješke nalazi se ovalni pečat u kome se može pročitati ime Jūnus Šukrī, te noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Salem-efendija Muftić (v. pečat na početku i na kraju djela).

2085. ISTO 4275.

L. 28; 20 x 13. Nasẖ. Po marginama ima pomalo komentara i ispravaka. Papir bijel; povez kartonski koji je rastavljen od listova.

Prepis je završen 1285/1868.

Na kraju su dvije-tri beznačajne bilješke, brisana bilješka bivšeg vlasnika knjige i nekoliko malih pečata; u jednom od njih čitljivo je:

جامع يستى القرآن ميرلواعثمان

2086. ISTO 6326.

L. 44, 18 x 12. Taʻlīq, pisan u razmaknutim redovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na prvoj stranici, između redaka ima sitno pisanih bilježaka, pisane također crveno. Po rubovima, ponegdje, ima bilježaka, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukož ni.

Prepisao Šākir b. Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Nevesinlī (iz Nevesinja). Prepis je završen u Travniku, u Hadži Mufti-efendijinoj medresi, godine 1291/1874.

(كتبه الفقير المحتاج الى رحمة ربه القدير شاكر ابن صالح بن مصطفى نوه سنل فى تراونيك
حاجى مفتى افنديتك مدرسه سنده سنة احدى وتسعين ومأتين والف)

Na naslovnoj strani je naziv djela, nekoliko hadisa i dvije definicije, a na kraju je uobičajena dova prepisivača.

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2087. ISTO 6574.

Naslov u rukopisu, prije besmele, pisan krupno, crnim mastilom:

هذا كتاب تعليم المتعلم

L. 40; 18,5 x 12,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Ponegdje su rečenice rastavljene krupnim crvenim tačkama. Papir blijedo-žućkast; povez kartonski.

Prepisao Mehmedbašić Ḥasan b. Ḥ. ʿAlī, 25. dž. ahira 1300/1883.

(كتبه الفقير الحقير محمد باشيك حسن ابن حاجى على الحمد لله على التمام فى ٢٥ جماد
الآخر سنة ١٣٠٠)

Ispod ove bilješke, nacrtane su olovkom, krupno sljedeće riječi o datumu rođenja prepisivača: ولاد تم ربيع الاول سنة ١٢٧٨

Prema tome, prepisivač je, u vrijeme kada je prepisao ovaj rukopis, imao dvadeset dvije godine.

Na prvom zaštitnom listu je jedna dova.

2088. ISTO 1228.

L. 35; 22 x 14,5. Taʿlīq-nasẖ, od različitih prepisivača. Iznad naslova je petnaestak crnih i crvenih polukrugova, koje je prepisivač nacrtao umjesto uobičajenog unvana. Naslov poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U proredu ima dosta prevedenih riječi na turski jezik, a po marginama ima nešto i komentara. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, malo oštećen, a unutarnje stranice su ukrašene.

Prepis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XIX stoljeća.

Na prvom listu su brisane i beznačajne bilješke. na posljednjem listu su imena nekih osoba: Salih-spahija Kadrić i Šišić Muhamed, oba iz mjesta Poljanče/بولانجه/ . Ispod ovih imena je jedan kur'anski ajet i neki računi.

2089. ISTO 3171.

L. 50; 16 x 10,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene su crvenom linijom. Po marginama ima ispravaka i dopuna. Tekst je obrubljen sa po jednom crvenom linijom. Papir bijel; povez polukožni sa preklopom.

Prepis potiče iz prve polovine XIX stoljeća.

Na 1. zaštitnom listu je ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: Derviš Mustafa Kapić (?) b. Osman, godina 1252/1836.

Na 1a. listu je jedna kraća dova i bilješka na arapskom jeziku, novijeg datuma, iz koje se razumije naslov djela, ime autora, koji je bio učenik Burhānuddin Margīnānije, autor djela: الهداية فى الفقه الحنفى

Tu su i dva novija pečata ove biblioteke.

Uvakufio Monla Hamidović Hamid-efendi. (v. bilješku na 1b. listu). Međutim, u našoj inventarskoj knjizi upisano je da je posljednji vakif ovog rukopisa bio Salih Čelić.

2090. Zbirka (مجموع), 6 1477.

L. 91; 21 x 15. Nasẖ-taʿlīq, pisan, izgleda, od raznih prepisivača. Kaside pod rednim brojevima: 2,3,4 i 5. pisane su krupnijim slovima, a u proredu i po marginama ima dosta komentara, koji je pisan sitnijim slovima. Papir bijel; povez polukožni sa preklopom, oštećen. Na kraju je nekoliko neispisanih listova.

1. L. 1-46. **شرح تعليم المتعلم** (v. br. 2080,3).

2. L. 47-57a. **(قصيدة تبارك ذو العلى)**

Pobožna pjesma na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema njenom početku.

Početak: تبارك ذو العلى و الكبرياء تفرّد بالحلال بالبقاء

Završetak: تلق مواعظى بقبول صدق تفز بالامن عند حلول لأى

3. L. 57b-62a **قصيدة بدء الامالى** (Isto kao: I, br. 115,3. i 2074,4).

4. L. 62b-65. **قصيدة الطنطرانية**

Kasida u pohvalu poznatog seldžučkog vezira Neẓāmul-Mulka. Poznata je po svome autoru pod imenom Ṭanṭarānija. Napisao Abū Naṣr Aḥmad b. ʿAbdurrazzāq Ṭanṭarānī oko 480/1087. (v. I, 397,5 i II, 896,16).

Početak: يا خلّى البال قد بلبلت بالبلبال بال

5. L. 66b-89. الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

Pjesma u slavu Muhameda. Spjevao Šarafuddīn Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Saʿīd al-Būṣirī, umro 694/1294. (v. I, 435,2).

Početak: امن يذكر جيران بذى سلم

6. L. 90b-91. القصيدة البديعية

Pjesma u slavu Muhameda, a po uzoru na prethodnu Buṣirijinu kasidu. Spjevao ʿAbdulʿazīz b. Saraya al-Ḥillī, umro 749/1349.

ḤḪ I, 233; Ahlwardt VI, 7349.

Početak:

ان جئت سلعا فسل عن جيرة العلم و اقرى السلام على عرب بذى سلم

Prepisao pod tačkom 1. i 5. Ḥasan b. Gaḍanfar u Donjoj Tuzli 1029/1619, a ostala djela su nešto kasnije prepisana.

Na 1. unutarnjoj korici i prva dva lista nalaze se bilješke, većinom na arapskom jeziku, iz tefsira i fikha, te hadisi i poučne izreke. Na 65b. i 66a. listu su također bilješke na arapskom i turskom jeziku iz jezika i recepti nekih lijekova. Na 89b. listu je završetak komentara na pjesmu pod rednim brojem 5., od aš-Šayḫ ʿAlī b. Muḥammad al-Bisṭāmī Musannifaka, umro 875/1470. Na 80a. listu su stihovi na arapskom jeziku i hadisi.

2091. Zbirka (مجموع), 8 1850.

L. 145; 20,5 x 14. Taʿlīq - nasḫ, od različitih prepisivača. Po rubovima ima tumačenja koja se odnose na dotični tekst. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima podvučen je crvenom linijom. Tekst u nekim djelima obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen-prva korica i nekoliko lista prvog djela otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1-36. ISTO

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno.

Na 37. listu su hadisi, jedna podulja dova i tumačenje riječi „kufur", preneseno iz tefsira ʿAlī b. Aḥmad al-Wāḥidiye, umro 468/1075.

2. L. 38-40. اربعون حديثا

Naslov u rukopisu je: كتاب الاحاديث رسول الله صلعم

Zbirka četrdeset hadisa od nepoznatog sabirača.
Prepisivač nije do kraja prepisao ovu zbirku.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من حمل من امتى اربعين حديثا لقى الله يوم القيامة...

3. L. 41b-64. شرح مقدمة الصلاة

Komentar kraćem djelu o namzu (v. I, 247). Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškӧprulū-zāde, umro 968/1560. (v. II, 908,2).

Na kraju 64b. lista su hadisi, jedna bilješka iz fikha i jedna iz tefsira, a na 65a. listu su hadisi i dove koje se, većinom, odnose na sticanje znanja.

4. L. 65b-75. ابيات تعليم المتعلم مع الترجمة بالتركية

Stihovi iz djela „Taʿlīm al-mutaʿllim", sa interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog prevodioca.

Početak: تعلم يا فتى فالجهل عار ولا يرضى بها الاحرار...

Na kraju ovog djela i sljedećem listu su hadisi, dove, poučne izreke i bilješke iz fikha, a na 77b-78a. listu su, također, hadisi i bilješke iz arapske gramatike.

5. L. 78b - 132. شرح العوامل المائة

Komentar kratkoj arapskoj sintaksi, što ju je napisao ʿAbdulqāhir al-Ǧurǧānī, umro 471/1078, a komentar je napisao, kako to navode izvori, neki Tūrūǧī, čija nam je biografija nepoznata.

Flügel I, 151; Ahlwardt VI, 6480; E. Wagner, 266.

Početak:

الحمد لمن وجب علينا ثناؤه ولمن لا يزول من حب النعم علينا غناؤه ... فانى لما رأيت الطالبين يطلبون شرحاً لعوامل شيخ الامام عبد القاهر لحلّ اعرابها اردت ان ابين اعرابها بقدر طاقتى و لم ازد على اعرابها كلاماً...

Završetak:

فانى رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرضون باعراب جميع تركيباتها فلهذا شرحت اعرابها و بعض ما يناسب المحل من المسائل من اولها الى آخرها...

Na kraju je bilo navedeno ime komentatora, ali je neko to ime brisao, pa je sada nečitljivo. Ispod imena je godina 1020/1611. Smatramo da je to godina prepisa ovog djela.

6. L. 132b-135a. **المقدمة الارجومية**

Gramatička početnica arapskog jezika. Napisao Šayh̲ Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī - Ibn Aǧurrūm, umro 723/1323.

Flügel I, 174; Spaho, 89.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... قال الشيخ الامام العالم العلامة... ابوعبدالله محمد بن داود
الصنهاجی الشهيربابناجروم

7. L. 136-141. **هذا تأليف كتاب هر مصنف**

Kratka rasprava, na turskom jeziku, o tome šta je dužan svaki pisac da navede u svom djelu, od nepoznatog pisca.

Početak (poslije besmele):

واجبدر كه كتابوك اولنده يدسی ذُكر ايليه اوجی واجبته الاستعمال... اكر سؤال
ايدرسه بسمله كون واجب

8. L. 142-145. **(رسالة فی تحريم القهوة و الدخان)**

Risala o zabrani upotrebe kahve i duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله الذی هدانا الی دين الاسلام و بين لنا الشرايع و الاحكام... فان الانسان
مركب من النسيان و مركب علی ما منع عنه من الكبار..

Prepisao neki Ḥusayn Ḫawāǧe...(?), 1080/1669, čiji se rukopis jasno razlikuje od ostalih prethodnih djela u ovoj zbirci.

Uvakufio Salih-efendija Hromozade (Hromić).

2092. ISTO 1880.

L. 63; 20,5 x 14,5. Nash̲-taʿlīq, pomiješani. Osnovni tekst podvučen je crvenom ili crnom linijom. Po rubovima i u proredu ima mnogo komentara, pisan kasnije, rukom drugog prepisivača. Tekst prve stranice obrubljen je sa dvije, a druge jednom crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, glat; povez polukožni, sa preklopom. Korica su ukrašene cvjetovima zelene i crvene boje.

Prepis je završen 1131/1718.

Ispod bilješke o prepisu je druga bilješka, iz koje se razumije, da je autor osnovnog djela bio učenik Burhānuddīn Marginanije (umro 593/1196), autor poznatog fikhskog djela „al-Hidāya".

Na naslovnoj strani, 63b, 65. listu su razne bilješke iz nekoliko naučnih disciplina.

Uvakufio Ḥ. Ibrāhīm b. Islām Ispužlija (iz Spuža), nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb, - i predao ga Ḥ. Ḫalīl-efendiji b. Ṣāliḥ Hersekliji, nastanjen u Sarajevu, u Halim-aginoj mahali, godine 1252/1836 (v. bilješku na naslovnoj stranici).

2093. ISTO 4303.

L. 108; 18 x 12. Nash̲. Osnovni tekst povučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Oṯmān b. Muṣṭafā al-Visōqawī (iz Visokog), u Gazi Husrev-begovoj medresi, mjeseca ramazana 1142/1730.

Prva bilješka prepisivača glasi:

قد كتب هذه النسخة الشريفة... بين الطالبين فی المدرسة الخسروی فی وقت العصر فی
آخر شهر رمضان سنة ١١٤٢

Druga bilješka glasi:

قد وقع الفراغ من تحرير... علی يد الفقير الضعيف... عثمان بن مصطفی الوسوقوی...
سنة اثنی و اربعون و مائة و الف

Na prvom zaštitnom listu su razni stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku i jedan zapis na turskom jeziku. Na 1a. listu je početak tumačenja At-Taḥiyyatu, a ispod toga navedena je godina 1143/1751, te bilješka da je ovu knjigu kupio za sebe i svoje potomke Osman Mustafa-efendija, godine 1269/1852.

Na pretposljednjem zaštitnom listu ispisana je jedna hutba, a na posljednjem zaštitnom listu su hadisi i poučne izreke na arapskom jeziku.

2094. Zbirka(**مجموع**). 2 645.

L. 44, 26 x 16. Nash̲ sa nešto taʿlīqa, jednostavan, pisan neuvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-40. ISTO

Prepisao Sulaymān b. Ḏulgaffār u Beogradu mjeseca zul-hidždžeta 1192/1778.

تمت هذا الكتاب فى بلد بلغراد فى شهر ذى الحجة فى يوم السبت بعد العشاء كتبه الحقير
الفقيرسليمان بن ذو الغفار.. سنة ١١٩٢

2. L. 40-43. **كتاب لغات**

Prevod klasičnog fermana u kome se javljaju brojni elementi arapskog i perzijskog jezika, a prevod je sačinjen na savremeniji turski jezik, ne samo leksički nego i gramatički, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

اقصى القضاة قاضيلرك قاضى سى

Nasẖ sa nešto ta'līqa, pisan rukom istog prepisivača.

Prepis iz iste godine kao i predhodno djelo.

Na 43-44. listu je ذم قضاة ukor kadijama od nekog sufije ili ši'ije, također na turskom jeziku. Na 45a. listu je jedan recept na turskom jeziku i dvije kraće dove pri obavljanju dviju sedždi. Na 45b. listu i na posljednjoj unutarnjoj korici nalaze se datumi rođenja i smrti nekih osoba iz Vareša sve na turskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

2095. ISTO **6882.**

L. 83;19 x 14. Nasẖ-ta'līq, pomiješani. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i objašnjenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Ahmed b. Redžeb-efendija, 2. redžepa 1206/1792.

Na naslovnoj stranici opis Rusulullaha, od strane njegove supruge Aiše r.a. nad njegovim grobom, a ovo prenosi Enes b. Malik. Tu su još i poučni savjeti i izreke.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

2096. ISTO **2604.**

L. 72; 20 x 12. Ta'līq. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima dopuna i objašnjenja. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom zlatnom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je jedan recept na turskom jeziku za liječenje guše.

2097. ISTO **3031.**

L. 60; 19 x 14. Nasẖ-ta'līq pisan nevještom rukom prepisivača. Osnovni teskt podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je ime bivšeg vlasnika knjige Tafro Abdulaziz Fočalī (iz Foče), pa je, vjerovatno, ovaj rukopis otuda i dopsio u ovu biblioteku.

2098. ISTO **3143.**

L. 88; 16,5 x 11. Nasẖ-ta'līq, sitniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel; povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču niti o datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Na kraju su dvije bilješke na turskom jeziku, prenesene iz djela: ترجمان صحاح

Uvakufio Nūrikā hadži Ḥasan-efendī Gradačaničevī (v. bilješku na marigni 1. i 2. lista).

2099. ISTO **3980.**

L. 54; 20,5 x 14,5. Nasẖ, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom crticom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima, ponegdje, ima tumačenja koja se odnose na tekst. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, sa kožnim hrbatom.

Nema bilješke o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je jedan hadis i dvije dove.

Na naslovnoj stranici je bilješka o tome da je ovu knjigu kupio Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šem'ī zāde od nekog Ibrāhīm-efendije Radiša. Tu je i ime ranijeg vlasnika knjige i njegov lični pečat (Ibrāhīm, kadija u ...?).

Na posljednjem zaštitnom listu su fetve na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2100. ISTO 6883.

L. 74; 17 x 11,5. Nasẖ. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom, također, crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā ...(?) 1274/1857.

Na kraju je bilješka iz tefsira i dova prepisivača.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

2101. ISTO 4869.

L. 89; 23 x 17. Ta'līq, lijep. U prepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

U ovom primjerku prepisivač je naveo puno ime pisca ovog djela: Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Otmān b. Bakr b. Yūsuf, muftija u Pazaru.

Prepisao Ṣāliḥ Kanber Biletić 1293/1876.

قد وقع الفراغ هذا الشرح الشريف عن يد صالح فقير الضعيف.. .سنة ثلث وتسعين و
مائتين و الف...

Na naslovnoj strani je ime prepisivača, kao vlasnika knjige, napisano nekoliko puta.

Na 90-91. listu su hadisi, čija nam je vjerodostojnost sumnjiva. Na kraju je bilješka iz fikha.

2102. Zbirka(مجموع). 4 3655.

L. 106; 21 x 14. Nash - ta'līq, od različitih prepisivača. Kur'anski ajeti, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1 - 50. مختار من كتاب التحبير في علم التذكير في معاني اسم الله تعالى

Izbor iz djela „Taḥbīr fī 'ilm at-tadkīr" o značenju Božijih imena i njihova upotreba u zikru. Osnovno djelo napisao je 'Abdul-karīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik al-Qušayrī, umro 645/1072/v. ḤḤ I, 354/, a ovaj izbor, prema našem rukopisu, Muḥammad b. Abū Bakr /b. 'Abdulqādir/ ar-Rāzī, umro 660/1261. Međutim, Brockelmann /S I, 772/ kaže, da je autor ovog izbora Fahruddīn ar-Rāzī, umro 606/1209. 6AL, G I, 505; GAL/S I, 772 i 922, 17; AM II, 127.

Početak:

هذا مختار من كتاب التحبير الذى الفه الامام الزاهد العارف ابو القاسم عبد الكريم بن
هوازن القشيرى... اختاره العبد الفقير الى الله تعالى محمد بن ابو بكر الرازى... ولله
الاسماء الحسنى

Prepisao al-ḥāǧǧ Aḥamad b. Muḥammad al-Mostārī /iz Mostara/, utorak u sredinom šabana, 1203/1788.

(قد وقع الفراغ من ترقيم هذه النسخة فى يوم الثلثاء فى اوساط شعبان المكرم لسنة ثلث و
مائتين و الف. على يد عبد الفقير الى الله الحقّ الاحد الحاج احمد بن محمد المستارى...)

2. L. 51b - 54. تفسير آية ظهر الفساد فى البرّ والبحر

Tumačenje 41. ajeta iz sure ar-Rūm, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله حق حمده و الصلوة على اشرف انبيائه و رسله محمد و اله و صحبه و سائر امته و
بعد قال الله سبحانه وتعالى فى سورة الروم بيانا سبب عقوبته عصانه.. .ظهر الفساد

Prepisivač je kao i u prethodnom djelu.

3. L. 57 - 88. نزهة النظر شرح نخبة الفكر

Kratko djelo o teoriji hadisa i njegov komentar. Napisao Šihābuddīn Ahmad b. 'Alī b. Ḥağar al-Asqalānī, umro 852/1448 /v.I, 237/.

Prepis je završen 1177/1763.

4. L. 93 - 106. حواشى نخبة الفكر
ـ ناقص فى آخره ـ

Djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa prethodno komentaru. Napisao Ibrāhīm al-Madanī al-Kurdī oko 1144/1731.

Ahlwardt II, 1111.

Početak:

قوله الحمد لله الحمد هو الوصف بالجميل الاختيارى... قوله لم يزل انما لم يضم اليه ولا
يزال الاثبات الابدية...

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su tri hadisa, dvije bilješke iz tesavvufa i jedna bilješka o pokornosti i ibadetu, prenesena iz nekog djela 'Alī al-Qārī-je. Na 51a. listu je jedna dova koja se uči protiv silnika i tri hadisa, prenesena iz djela „Šifā-i šerīfa". Između pojedinih djela i na kraju ima po nekoliko neispisanih listova.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2103-2104 . التذكرة باحوال الموتى وامور الآخرة 1697,1777.

— الجزء الاول —

Djelo o smrti, budućem svijetu i posljednjim događajima. Napisao Muḥammad b. Aḥmad b. b. Farağ al-Qurṭubī al-Andalusī, umro 671/1272.

ḤḤ I,390; Ahlwardt II, 2744.

Početak:

الحمد لله العلى الاعلى الولى المولى الذى خلق و احيى.. وعبد فانى رأيت ان اكتب كتابا
وجيزا يكون تذكرة لنفسى و عملا صالحا بعد موتى فى ذكر الموت و احوال الموتى

Svezak prvi. L. 239; 20,5 x 15,5. Nash. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo komentara i ispravaka. Papir bijel, glat, deblji; povez kožni, sa preklopom, čija je posljednja korica otkinuta.

Prepisao Salāme b. Ibrāhīm b. Abu'l-Hayr b. Ibrāhīm b. Ḫalīl (... nečitljivo), 25. zul-kadeta 1021/1612.

Na početku je naslov djela, a onda slijedi nekoliko neispisanih listova.

Iz biblioteka 'Abdullāh-efendije Kantamirije.

Drugi svezak. الجزء الثانى

Početak:

باب ما يرجى رحمة الله تعالى و مغفرته و عفوه يوم القيامة قال الحسن يقول الله تعالى يوم
القيامة جوزوا الصراط بعفوى و ادخلوا الجنة برحمتى

L.146; 20,5 x 14. Nasẖ pomiješan sa nešto malo ta'līqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom i tanjom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice, umjesto uobičajenog unvana, nalazi se pravougaonik, zlatne i zelene boje. Papir

bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na trećem zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika (Ubaydullah Zuhdi, muderis), a na prvom 1a listu je naslov djela i puno ime pisca, te pečat vakifa i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Abdulbaki-efendija Džinozade (Džinić).

2105. رياض الصالحين 3649.

— ناقص فى آخره —

Djelo koje sadrži pouke i savjete o islamskom ponašanju i vjerskim dužnostima, - na osnovu Kur'ana i Hadisa.

Rukopis je skraćena verzija toga djela, i nepotpun je na kraju za jednu trećinu. Napisao Muḥyiddīn, Abū Zakarīyā, Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277.

Puni naslov djela glasi: رياض الصالحين من كلام سيد المرسلين

GAL, GI, 397; GAL SI, 684; ḤḤ I, 936, Alwardt II, 1334

Početak:

الحمد لله الواحد القهار العزيز الغفار

L. 103; 20 x 15. Ta'līq i nash, pomiješani, pisani lijepo, rukom veoma vještog kaligrafa. Naslovi i istaknute riječi pisani su mastilom različite boje: crvenim, plavim i bijelim. Papir žućkast, roze i bijel. Po rubovima listova s početka,ima bilježaka. Povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova; listovi prosuti, i neki dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno.

Pisac je ovo djelo dovršio godine 670/1271, što se vidi iz štampanog primjerka, iz bilješke na završetku:
قال مؤلفه – رضى الله عنه: فرغت منه يوم الاثنين رابع شهر رمضان سنة سبعين و ستمائة.
Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Završetak je ovdje (na listu 103):

عن ابن عباس رضى الله تعالى عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: إنَّ الَّذى
لَيْسَ فى جَوْفِهِ شَيْءٌ مِنَ القُرْآنِ كَالبَيْتِ الخَرِبِ.

Na posljednim stranicama (list 103b i 104a) ima nekoliko zapisa o krađi (što se uči da se sačuva imetak od kradljivaca.)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2106. الفوائد المنزعة الحياض فى شرح كتاب الرياض 91.

Komentar prethodnom djelu Riyāḍuṣ-Ṣalihin - zbirka hadisa, koju je napisao Muḥyiddīn Yaḥā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1227, a ovaj komentar Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad 'Allan al-Bakri, 'Allān, umro 1057/1647.

ḤḤ I, 936; Ismā' il-paša: AM II, 283; GAL, S I, 684.

Početak:

الحمد لله الذى جعل خلق الذكر رياض الصالحين... اما بعد فهذه حواشى علقتها على كتاب رياض الصالحين جمعتها من كتب التفسير و شروح الحديث و كلام ائمة الدين و سميته الفوائد المنزعة الحياض فى شرح كتاب الرياض

L. 386 (sa originalnom folijacijom); 37,5 x 23. Nash, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim i zelenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir žućkast, malo oštećen i dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVII stoljeća.

Na početku je crvenim i crnim mastilom ispisan sadržaj, a ispod sadržaja je bilješka, da je rukopis uvakufljen u Foči, odakle je i donesen u ovu biblioteku.

2107. Zbirka (مجموع) ,8 675.

L. 214; 24,5 X 17. Nash, sitniji i ta'līq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom i pismo je djelomično oštećeno; povez kožni, sa preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 29. بيان الفرقان بين اولياء الرحمن و اولياء الشيطان

Djelo raspravlja o pobožnim i nepobožnim ljudima. Napisao Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussālam Taqiyddīn, Ibn Taymiya, umro 728/1328.

ḤḤ I, 261; Ahlwardt , 2082.

Početak:

قال شيخ الاسلام العلامة... ابو العباس تقى الدين احمد بن تيمية رضى الله عنه الحمد لله نستعينه و نستغفره و نعوذ بالله

Na 30. listu je izvod iz komentara na „Šamā'il", od 'Alī al-Qārī-je.

2. L. 31 - 45. رسالة فى السماع و الرقص و الصراخ

Djelo raspravlja o pitanju da li je dozvoljeno ili nije slušanje muzike, sviranje, ples i podvikivanje prilikom derviškog rituala, od istog pisca.

Ahlwardt V, 5507.

Izgleda da se naš primjerak razlikuje od djela koji navodi Ahlwardt, ili postoje dvije verzije koje je prepisivač u našem primjerku obje zabilježio.

Početak prve verzije:

لااله الا الله محمد رسول الله الحمد لله سئل الشيخ الاسلام بقية السلف المكرم... الحمد لله رب العالمين...

Početak druge verzije:

الحمد لله رب العالمين سئل الامام شيخ الاسلام ابو العباس احمد بن عبد الحليم بن عبد السلام بن تيمية عن سماع و ما يتعلق به من الرقص و التواحيد و الصراخ

3. L. 46-48. المعيار فى الرد على المتمسكين عن الاخبار

Kratka rasprava na prethodnu temu, tj. o tome šta je zabranjeno (novotarija), a šta je dozvoljeno za derviše u njihovim obredima. Napisao Abu'l-Meḥāsin Hibbatullāh b. Naṣr b. al-Ḥusayn b. Ḥāmid al-Harrānī, umro 580/1184.

Isma il-paša: Ḏayl II,516; AM II,506.

Početak:

الحمد لله مكرم الاوليا بجزيل الاكرام... اما بعد فانى لما رأيت ما ظهر فى بلدنا من نويس نبزوا بالصوفية من اكثار اللعاب بالقضيب و الرقص

4. L. 49-170. كشف الغطاء عن حقائق التوحيد و العقائد الموحدين

Djelo u odbranu pravog vjerovanja za borbu protiv nevjerstva, otpadništva i sumnje. Napisao Ḥusayn b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Ḥasanī Badruddīn Abū Muḥammad Ibn al-Ahdal al-Yamanī aṣ-Ṣōfī, umro 855/1451.

ḤḤ II, 1491-92; Ahlwardt II, 2109.

Početak:

الحمد لله الذى تعرف الى خلقه باحديته... اما بعد فان الله سبحانه و تعالى قد اوضح الدين بكتابه المبين و يكلم رسوله خاتم النبيين

5. L. 171b-183a الناسخ والمنسوخ للاسفرائنى

Djelo o derogaciji u Kur'anu, koje je napisao kadija Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. ʿAlī al-Isfarā'inī (v.I,166,1;str.137).

6. L. 183b-185. رسالة فى بيان الاحاديث الموضوعة للصغانى

Traktat o apokrifnim hadisima. Napisao Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī, umro 650/1252 (v.I,120,5;str.74).

7. L. 187b-190a. رسالة البركوى فى اصول الحديث

Komentar risali o teoriji Hadisa. Osnovni tekst napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgavī, umro 981/1573, a ovaj komentar Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī, umro 1169/1755 (v.I,397,1;str.243).

8. L. 191-264. موضوعات على القارى

Djelo o apokrifnim hadisima, napisao ʿAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606 (v.I,2,2;str.5).

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je izbrisana bilješka prvog ranijeg vlasnika knjige, bilješka drugog vlasnika knjige Hromozāde o korištenju knjige bez ikakve naknade, te ime trećeg vlasnika knjige: Salih Izzeti.

Na naslovnoj strnici su pečati vakifa, naslovi djela, napisani rukom Mehmeda Handžića i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Hrömö-zāde Ṣāliḥ-efendī.

2108. منية الواعظين وغنية المتعظين 6239.

ـــ ناقص فى آخره ـــ

Djelo je na kraju nepotpuno. Od 40 poglavlja, koliko ih ima ovo djelo, kod nas je sačuvano nepunih sedam.

Kratka zbirka propovijedi. Napisao ʿAbdulḥamīd b. ʿAbdurraḥmān al-Angūrī 763/1326 (v.I,587,5,str.370).

Početak:

الحمد لله الذى خالق النسم ورازق المخلوق ومقدر القسم...وسميته بمنية الواعظين وغنية المتعظين وقد فرغ من تأليفه العبد الفقير..عبد الحميد بن عبد الرحمن الانكورى فى اوائل شهر جاذى الاولى سنة ثلاث وستين وسبعمائة

L. 8; 20 X 14,5. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i tumačenja riječi koje se odnose na dočni tekst. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom, pa je pismo oštećeno; bez poveza.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz tefsira, prenesena iz djela „Tefsīr-i kebīr".

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2109. الروض الفائق فى المواعظ والرقائق 1186.

ـــ الجزء الثانى ـــ

Drugi svezak opširnog djela, koje sadrži anegdote, životne zgode pobožnih ljudi, hadise, stihove, primjere za popravak grješnika; govori također o Muhamedu i njegovim najbližim drugovima i sljedbenicima, zatim o velikim imamima, o odlikama svetih ljudi (kerametima evlija) i o Sudnjem danu. Ukratko, ide zatim da osvijetli glavne tačke vjerovanja i da probudi pobožnost u svim ljudima. Napisao Abū Maydan Saʿab b. Saʿdullāh b. ʿAbdulkāfī al-Miṣrī al-Makkī al-Hurayfīš, umro 801/1398. U našem rukopisu naslov je napisan na prvom listu, crvenim mastilom, a ispod naslova je ime pisca, napisano crnim mastilom.

Ovaj drugi dio počinje od XXX poglavlja, a govori o kerametima evlija.

ḤḪ I, 919; Ahlwardt VII,8806; GAL,S II, 229.

Kod nas je početak:

الحمد لله الذى ظهر بالبرهان وتجلّى

L. 240;21 x 15. Nasḫ, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim krupnijim tačkama. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su dvije poučne izreke na turskom jeziku, ispod kojih su nečitljivi potpisi, bilješka vakifa i njegov pečat, a na vrhu još jedan lični pečat, koji se nalazi i na sljedećm listu, a u kome čitamo ime ʿAbdušerīf ʿOmer. Na istom b listu je bilješka na arapskom jeziku, pisana vrlo slabim rukopisom i sa greškama, a u kojoj su okarakterisane starosne dobi jedne žene i to u dekadama od 10 do 100 godina.

Na 1.^{a} listu, ispod naslova djela i imena pisca, nalazi se ova bilješka:

اوقف فى سبيل الله تعالى وقفا صحيحا احد كتخداى مستحفظان المرحوم عبد الرحمن كتخداى الذى بنى جامع الازهر بمصر القاهرة لطلبة العلم فى مدينهء سراى بوسنه و غيرها و الناظر عليه سيد عمرافندى سرايى فى ٢١ ربيع الآخر سنة ١١٩٨.

Iz bilješke se vidi, da je ovaj rukopis prvo uvakufio Aḥmed Keth̲odā, mustahfiẓ umrlog ʿAbdurraḥmāna Keth̲ode, koji je izvršio proširenje Al-Azhara u Kairu 1167/1753-4. godine, za učenike u gradu Sarajevu i drugim mjestima i da joj je za nazira odredio nekog Omer-efendiju Sarajliju, 21 rebiul-ahira 1198/1784. (O spomenutom graditelju Al-Azhara-Abdurahman Kethodi - vidi: The Mosques of Egipt, vol I, str.17).

Uvakufio ʿAbdulqādir-efencija Muzaferija za Sīm-zāde (Đumišića) medresu u Sarajevu, godine 1206/1792 (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

2110. Zbirka (مجموع), 2 1927.

L.48; 20 x 15,5. Nas̲h̲ sa nešto taʿlīqa, starinski, pisan širokim perom. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; listovi su, naročito pri vrhu, dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno. Povez polukožni, oštećen crvotočinom i rastavljen od listova.

1. L. 1-43. المنظومة العمادية مع شرحها فى آداب الاكل والشرب والنوم واليقظة والدعاء

Spjev i njegov komentar o vjerskim i higijenskim pravilima u pogledu jela, pića i spavanja, te o ponašanju u budnosti pri dovi (molitvi). Oboje napisao Aḥmad b. ʿImād b. Yūsuf al-Aqfahsī al-Miṣrī aš-Šāfiʿī, Šihābuddīn, umro 808/1405.

U rukopisu je naslov: كتاب آداب الاكل, a u nekim izvorima naslov je: آداب الطعام.

GAL, II,93; Ismāʿil-paša: Ḍayl I,3; AM I, 118.

Početak poslije besmele:

القصيدة و شرحها كلاهما للشيخ الامام العالم العلامة...ابى العباس شهاب الدين احمد بن العماد الشافعى...

Prvi stih:

الحمد منى لربى مسبغ النعم
و الشكر ثم الثنا لمانح النحل

Komentar stiha: الحمد هو الثنا على مستحقه بذكر صفاته الجميلة

Spjev ima oko 340 stihova. Stihovi su pisani crvenim mastilom.
Posljednja dva stiha

و بعد قولى لربى كل محمدة   صلى الاله على المختار فى الازل
و المصطفين و كل الرسل بلّغهم   زين السلام سلاما زاكى العمل

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.
Bilješku o prepisu (na listu 43a):

تمت منظومة ابن عماد بحمد لله وعونه و حسن توفيقه. والله الموفق للصواب و اليه المرجع و المآب. غفر الله تعالى لكتابها و صاحبها ولجميع المسلمين اجمعين وحسبنا الله ونعم الوكيل. ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم. وصلى الله على سيدنا محمد و على آله و صحبه وسلم الى يوم الدين. آمين

Iza ove bilješke, prepisivač dodaje svoja dva stiha:

و ان تجد عيبا فسد (؟) الخللا   تبغى عند الله فى عز (؟) المللا
ولا تعاير من فيه عيب   وقل رجل من لا فيه عيب وعلا

U ovim stihovima on moli da mu se ne zamjeri na pogreškama, koje je, možda, u prepisivanju načinio.

2. L.43b-48. خواص اسماء الله الحسنى

Traktat o važnosti i tajnim moćima Božijih imena. Napisao aš-Šayẖ Ǧalāluddīn at-Tibrīzī, čija nam je biografija nepoznata.

Kairo I,293; Ḥ Ḫ I, 726.

Možda je autor ovog traktata Aḥmad b. Muḥammad at-Tibrīzī (živio koncem V/XI stoljeća), pisac mističnog djela „Sirāǧ al-qulūb (v. HH II, 983).

Početak nakon besmele:

الحمد لله رب العالمين . العاقبة للمتقين... و بعد هذا خواص منافع اسماء الله الحسنى و

هى تسعة وتسعون اسما املأ الشيخ الاجل... جلال الحقيقة والشريعة والدين التبريزى. نوّر الله صريحه. قال الله تعالى ولله اسماء الحسنى فادعوه بها. وقال النبي صلعم: ان لله تسعة وتسعين اسما من قال او احصاها دخل الجنة

Završetak:

تمت خواص اسماء الله الحسنى كما وجد فى النسخة المنقول منها والحمد لله رب العالمين. و صلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم تسليما كثيرا. آمين

Prepisao oba rada isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVII stoljeću.

Na naslovnoj strani je, pored naslova, ime ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija), bilješka zavještača i pečati ove biblioteke.

Na posljednjem listu (49) je neka dova, pisana slabim rukopisom.

Uvakufio Muhamed-efendija Svrzo.

2111. (كتاب) طبقات النبيّين 2181.

Rasprava u stihovima (urğūza) o stepenima (ṭabaqāt), vrijednosti i veličini Božijeg poslanika Muhammeda. Sastavio Aḥmad b. ʿImād ʿImāduddīn/ b. Muḥammad al-Aqfahsī, Šihābuddīn Abu'l-ʿAbbās, aš-Šāfiʿī al-Miṣrī, umro 808/1405.

GAL 6, II,94,27; Šaḏarāt VII,73.

Gornji naslov je prema našem rukopisu. Ispod naslova je ime autora:

للعلامة العابد الزاهد ابى العباس احمد بن عماد الدين الاقفهسى الشافعى

Brock. (n.m.) spominje ovu poemu pod naslovom: ارجوزة فى طبقات الانبياء

Rođena je na osnovu predaje (tradicije), koja je često neprovjerena, ili je slabe vjerodostojnosti.

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام العالم شهاب الدين ابوالعباس احمدبن عماد الاقفهسى الشافعى رحمه الله

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى هَدَانَا   لِدِينِهِ الْحَقِّ اجْتَبَى ابانا
آقَامَهُ فِى آحْسَنِ التَّقْوِيم   وَخَصَّهُ بِالْفَهْمِ وَ التَّكْرِيم

Stihovi su vokalizirani. Na svakoj stranici ima prosječno po 16 stihova. Cijela poema ima ukupno 386 stihova.

L.13; 20 x 15. Nash, krupniji, čitak, pisan vještom rukom, vokaliziran. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, nov.

Završetak poeme (posljednji stihovi):

يا ربنا صل على المختار   وآله والصحب والاخيار
وتابع بالخير والاحسان   سلم وكرر ساير الازمان
ومن قرأ ومن دعا لمن نظم   والحمد لله على كل النعم

والشكر لله على ايد مضت   نعجز عن احصايها قد كثرت

Prepisao Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf, 5.muharrema 1179/1765, kao što je to zabilježio na kraju, iza posljednih stihova.

(تمت الطبقات الانبياء عليهم افضل الصلاة والسلام نفعنا الله تعالى بها وجعلنا فى زمرتهم يوم المعاد والحمد لله... تحريرا فى خامس محرم سنة ١٧٩ على يد الفقير يوسف بن محمد بن يوسف المولوى الشافعى غفر الله لهم)

Tako je prepisivač zabilježio na kraju rukopisa. No, sudeći po pismu i papiru, reklo bi se da je rukopis dovršen ranije, tj. 1079/1668, a da je gornji datum pogrešno zabilježen.

2112. مثير الغرام وخلاصة الكلام فى فضل زيارة سيدنا الخليل عليه السلام 3661.

Djelo o prednosti i nagradi (sevāb) za hodočašće u mjesto Ḫalīl ar-Raḥmān (Hebron), gdje se nalazi grob Ibrahim a.s. Napisao Isḥāq b. Ibrāhīm b. Aḥmad at-Tadmurī aš-Šāfiʿī, umro 833/1421.

GAL II,131; HH II,1589.

Djelo je raspoređeno na 27 poglavlja. (fasl).

Sabrao, sa malim proširenjem, i napisao Dodatak od tri poglavlja ذيل الكتاب على ثلاثة فصول Ḫalīl b. ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Anṣārī, Garsuddīn, godine 874/1469, - što je navedeno na početku i na kraju Dodatka.

Početak djela, poslije besmele:

قال الشيخ العالم العامل تاج الدين اسحق التدمرى الشافعى خطيب مقام سيدنا الخليل... الله احمد ان جعلنا من جيران نبيه وخليله ابراهيم الخليل

Početak Dodatka (list 119a):

الحمد لله وحده... قال المزيد... واضفت اليه فى غالب فصوله زيادات... وازيد ان شاء الله تعالى على كتاب ثلاث فصول

Završetak djela (list 118b):

وقد تم بحمد الله القول فيما حررناه وانتجز العرض الذى قصدناه وعلى الله الكريم اعتمادنا واليه ملجأنا واستاذنا واسأله النفع به لى ولسائر المسلمين ورضوانه عنى وعن والدى و جميع المؤمنين

Završetak djela, sa podacima o prepisu:

و كان الفراغ عن يد افقر عباد الله الملك الغنى عمر نعتى بن مصطفى الخطيب بجامع قوجه مصطفى باشاى عتيق و قد تم هذه الكتاب فى يوم الثامن و العشرين من شهر محرم الحرام السنه سبع و ستين و مائه و الف...

Prepisao ʻOmar Naʻtī b. Muṣṭafā, hatib džamije Kodža Mustafa-paša, 28.muharrema 1167/1753.

L.142/118 + 24/; 21,5 x 16. Nasẖ, lijep, sitan, čitljiv, pisan u stisnutim redovima. /Svaka stranica ima 23 redka; format teksta 16 x 7,5/. Naslovi i neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a druge istaknute riječi i citati ajetā i hadisā podvučeni su crvenom linijom. Tekst je obrubljen također crvenom linijom. Papir žućkast, čvrst i glat, sa širokim rubovima; povez polukožni.

Na prvoj strani zaštitnog lista neko je pogrešno stavio naslov: Ğāmiʻ al-bayān. Taj naslov nalazi se i na donjem prerezu listova. Na istoj strani je i bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Mustafa b. Hasan).

Na sljedeće dvije stranice nalazi se zbirka kratkih hadisa iz Sujutijinog djela „al-Ğāmiʻ aṣ-ṣagīr". Potom slijedi sadržaj djela, pisan rukom prepisivača, na 11 stranica.

Poslije sadržaja, opet zbirka kratkih hadisa, što je uzeto također iz djela „al-Ğāmiʻ aṣ-Ṣagīr".

Na kraju sveska (list 143b) nalazi se pobožni spjev na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača; ima 33 stiha, pisana lijepim taʻlīqom.

Na posljednja dva lista, opet zbirka kratkih hadisa, kao gore. Sve je ovo prepisano kasnije, rukom drugog prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku u rukopisu).

2113. Zbirka (مجموع), 2 1435.

L.138; 21 x 14. Taʻlīq, pisan na brzinu, uvježban rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, ima prosutih listova. Povez polukožni, oštećen.

1. L.1-89a رونق المجالس

Knjiga poučnih priča (hikājā) o pobožnosti i asketizmu. Napisao Abū Ḥafṣ ʻOmar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī, živio oko 840/1436. *)

---

*) Ime ovog pisca, u raznim izvorima, različito je navedeno.

Na početku ovog rukopisa kaže se, da je ime pisca: ʻOmar b. Abu'l-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī.

Hadži Halifa (I,934) kaže: ʻOmar b. ʻAbdullāh as-Samarqnadī.

Brockelman (Gal II,285) kaže: ʻOmar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī.

Ahlwardt (VII,733) kaže: ʻOmar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī.

Flügel (I,402) kaže, da je u rukopisu bečke biblioteke ime pisca navedeno: ʻOmar b. al-Ḥasan an-Nīsābūrī, poznat pod imenom as-Samarqnadī. To je, izgleda, najispravnije.

Brockelmana (S II,262) spominje još jednog pisca, sličnog imena: Abū Ğaʻfar ʻOmar b. al-Ḥusayn an-Nīsābūrī as-Samarqandī (živio i radio oko 807/1404) i navodi mu djelo „Funūn al-aḫbār". Možda se radi o istom piscu?

HH I, 934; GAL G,II,285; AM I,793.

Djelo je raspoređeno na 22 poglavlja, a svako poglavalje na deset priča (hikaja).

Početak:

كتاب رونق المجالس...من تأليف الشيخ الامام الصالح ابى حفص عمر بن ابى الحسن النيسابورى المعروف بالسمرقندى ... بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين. و الصلوة على نبيه محمد... هذا كتاب جمع الشيخ الصالح ابو حفص عمر بن الحسن النيسابورى المعروف بالسمرقندى نوّر الله قبره، و سماه رونق المجالس مشتمل على اثنين و عشرين بابا كل باب يحتوى على عشر حكايات

U uvodu je naveden sadržaj djela.

Ahlwardt (VII, 733) navodi naslove svih poglavlja (22).

Završetak:

... و حكى ان ذنون المصرى رح رآى صبيانا فى البادية فقال له الى اين فقال الى بيت ربّى فقال له اين الزاد و الراحله فقال زادى التقوى و مركبي رجلاي و همّتى مولاى. و الله اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب. تمت تمام.

2. L.89b-134. سراج القلوب

Djelo o pobožnosti i askezi, iz područja tesavvufa, na perzijskom jeziku, u formi pitanja i odgovora (جواب ـ سؤال)

Ime autora nije navedeno u rukopisu niti kod Hadži Halife. Drugi izvori navode različita imena, pa nam je autor zapravo nepoznat.

Autori, koji su navedeni u nekim izvorima su:

Abū Bakr b. ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Šāmūr al-Asadī ar-Rāzī;

H̱oğa Abū Naṣr Ibn al-ʻUzām al-Gaznawī;

Abū Naṣr Saʻīd b. Gattān al-Gaznawī - čije su nam biografije nepoznate.

Posljednji od ove trojice pisaca (al-Gaznawī) je, najvjerovatnije, autor ovog rada.

ḤH̱ II,983; Flügel III,453; Pertsch p. 263.

Početak u našem rukopisu, poslije besmele, glasi:

پرسیده اند و آنرا جواب باز داده اند اکنون این کتاب را بر طریق جواب و سؤال نهاده اند و سراج القلوب نام نهاده اند.

Prema tome, početak koji se navodi u izvorima (الحمد لله العلى العظيم) ovdje je izostavljen.

Rad je raspoređen, prema našem rukopisu, na 45 poglavlja, od kojih je svako označeno izrazom sifat (opis). Pitanja su postavljena riječima:

خبر کن ما را (-Kaži nam).

Poslije gornjeg početka, naveden je sadržaj djela (naslovi 45 poglavlja - sifat).

Naslovi pojedinih poglavlja, kako koje dolazi, pisani su sa strane, najprije crvenim, a kasnije crnim mastilom.

Npr: Tako naslov prvog poglavlja glasi:

در بیان آنکه این جهان بجند روز آفر يد (list 90a),

a naslov drugog poglavlja:

در بیان آسمانها جیست نام ایشان و نام مهتر آسمان جیست (list 92a).

Posljednji naslov (list 128a) glasi: در بیان قبر سبلیمان عـ.م. وحکایت بلیا و عقّان

Prvo pitanje (list 90a) glasi: خبر کن مارا که خدای تعالی این جهان را بجند روز آفر يد تابدانیم

Posljednje pitanje ovdje (list 128a) glasi:

سؤال: خبر کن ماراکه کور سلیمان عـ.م. کجاست و بآنجاکه رسیده است

Završetak:

یس این قصهء در میان مردمان فاش و مسهور کشت تامر دمان میخوانند واز قضا و قدر حق سبحانه و تعالی می شناسند تمت تمام

Iza ovog završetka, nalazi se stih prepisivača:

هر که آمد بجهان می رود از دار فنا

جه تعلق جه تملق جه قساوت جه بلا

Na rubu posljednjeg lista (134b) nalazi se nekoliko bilježakak na turskom jeziku o džemaatu (zajedničkom klanjanju namaza).

Na listovima 135-138. nalaze se podulje bilješke na arapskom i turskom jeziku sa raznih područja.

Prva bilješka je priča (hikājā), na arapskom jeziku, u kojoj se opisuje dijalog, navodno, između islamskog učenjaka Ḥammāda i njegova učenika Ebū Ḥanife, s jedne strane, i nekog ateiste (dehrī), s druge strane, o postojanju Boga.

Početak:

حکی ان درهر يًا جاء فى زمنٍ حمادٍ و هوا استاذابى حنيفة

Druga bilješka, na turskom jeziku, sadrži pitanja o gromu i munji, šta su oni, te odgovor na ta pitanja, prema starom, primitivnom poimanju. Odgovor je dao neki Muṣṭafa.

Početak:

صاعقة ندر و شمسك و كوك كورليسى ندر

Potom se nalazi priča na arapskom jeziku o razgovoru Božijeg poslanika Sulejmana (Salamona) sa jednom pticom („hāme" - jejina, sova).

Početak:

روى ان سليمان النبى عـ م دعا بالهامه

فجائت و سلمت عليه فقال سليمان: يا هام اخبرنى...

Na kraju se nalazi nekoliko pitanja i odgovora, sa područja fikha, u obliku fetvi. (بو مسئله بيانده بيورديلرله بر كشى آبد ست آلوب)

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVII stoljeću.

Rukopis je kupljen u Travniku.

2114. Zbirka (مجموع) , 2 2062.

L.7; 18 x 12,5. Nasẖ, mjestimice vokaliziran. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, oštećen i popravljan; povez polukožni, rastavljen od listova.

1. L.1-4. الاجوبة عن الاسئلة فى القبر

Djelo je na početku nepotpuno. - ناقص فى اوله -

Kraća risala o smrti i ponovnom proživljenju, kao i stanju umrlih u kaburu, napisana u obliku 29 pitanja i odgovora. Napisao Aḥmad b. ʻAlī Šihābuddīn Ibn Ḥağar al-ʻAsqalānī, umro 852/1448.

Ahlwardt II,2663.

Kod nas je početak:

اما السؤال الاول و هو هل يقعد الميت ام يسأ لانه و هو راقد

Završetak:

فيلقون فى نهر حياة حما فينبتون كما تنبت الحبة والحمد لله وحده وصلى الله على سيدنا محمد و اله وصحبه...

2. L.4b-7. ذكر مائدة التى نزلت عيسى عـ م

Traktat o Isaovoj a.s. trpezi, od nama nepoznatog pisca.

Naslov je prema rukopisu.

Početak:

قال البغوى رحمه الله و اختلف العلماء في المائدة هل نزلت ام لا فقال مجاهد و الحسن لم تنزل...

Bilješka o imenu prepisivača je oštećena, a godina prepisa je 898/1492.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, a na nekoliko mjesta u rukopisu nalaze se stariji i noviji pečati ove biblioteke.

2115. Zbirka (مجموع), 2 3614.

L. 176; 19 x 10. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara i ispravaka. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-82. در الواعظين و ذخر العابدين

Djelo o imanu, islamskim dužnostima, džihadu, siromaštvu i milostinji, od nepoznatog pisca. Djelo je nastalo za vrijeme vladavine sultana Meḥmeda II (vladao od 1451 - 1481).

GAL, S II,325; J. Bratislava,223.

Početak:

الحمد لله صير العلماء للارشاد كالنجم الظاهرة و الاقتداء كلاعلام العالية.. و هذا كتاب
للواعظين... و سميته بدر الواعظين و ذخر العابدين

Djelo je podijeljeno na 20 poglavlja (mağlis = sijelo). Prvo poglavlje je o vjerovanju, a posljednje o vrijednosti milostinje.

2. L. 86b-179 بستان العارفين (vidi br. 1962).

Prepis je završen 991/1583.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu nalaze se razne dove, naslovi djela, jedan stih i ime vakifa (Šemić Ṣāliḥ-ef.). Na naslovnoj stranici su, također, nazivi djela, jedan hadis i bilješka da je rukopis pripadao Karađoz-begovoj biblioteci.

Na tri-četiri lista, koji se nalaze između dva djela, ima raznih dova, hadisa, stihova i fetvi.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2116. ISTO 6876.

L. 111; 19,5 x 14,5. Nasḫ-ta'līq, pomiješani. Poglavalja su pisana crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crnom crticom. Po rubovima, na nekim listovima, ima hadisa. Papir tamnobijel, tanji; povez polukružni, oštećen.

Prepisao Muṣliḥuddīn b. Ibrāhīm, iz Čelinca kod Banja Luke, 1056/1646.

(تم الكتاب المسمى بدر الواعظين و ذخر العابدين... فى العشر الثانى من ذى القعدة
الشريفة فى سنة ست و خمسين و الف... فى قصبة جالينجه حماها الله... و انا الفقير
مصلح الدين بن ابراهيم)

Na prvim zaštitnim listovima je sadržaj djela i hadisi.

Rukopis je poklonio neki hodža Đonlagić iz Čelinca - Banja Luka.

2117. ISTO 5359.

L. 184 + (12 + 4) = zaštitni listovi; 20 x 12,5. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima, ponegdje, ima ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, zaštitni listovi oštećeni; povez kožni, slab, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad al-Aqḫiṣārī (iz Prusca) 1064/1653.

(قد وقع الفراغ فى تحرير هذا الكتاب الشريفة... فى اليوم الخامس و العشرين فى جماد
الاولى فى يوم الاحد سنة اربع و ستين و الف نمقه الفقير مصطفى بن محمد الاقحصارى غفر
الله ذنوبهم...)

Na zaštitnim listovima, i na početku i na kraju, ima mnogo bilježaka iz tefsira, fikha, hadisa, stihova, izreka i drugog.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2118. Zbirka (مجموع), 2 3721.

L. 185; 18 x 13. Nasḫ - ta'līq, pomiješeni, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara koji se odnose na dotični tekst. Papri tamnobijel, čvrst, glat, različite debljine i starosti, dohvaćen vlagom, prosut; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica, preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1-66. ISTO

2. L. 67-185/1-119/. (كتاب فى الفقه)

Neko djelo iz fikha od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju. Početak djela nema uobičajenu hamdelu, a sadržaj djela nalazi se na prvoj stranici.

Početak:

كتاب الطهارة من اراد الصلوة و هو محدث فليتوضأ فرض الوضوء غسل الوجه و اليدين
مع المرافقين و مسح ربع رأس و غسل الرجلين مع الكعبين

Završetak:

...قال اذا كانت الجماعة ترجحت حرمة الجماعة على القبلة و الا ترجحت حرمت القبلة
على الجماعة. تمت

Djelo ima 140 poglavlja (kitāb, bāb i faṣl).

1. poglavlje, L. 1.	كتاب الطهارة
2. poglavlje, L. 2.	فصل فرض الغسل
3. poglavlje, L. 2.	فصل تجوز الطهارة
139. poglavlje, L. 113.	كتاب الوصية
140. poglavlje, L. 115.	كتاب الفرائض

Stariji dio rukopisa potječe, izgleda, iz XVII, a noviji, dopisani dio, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu nalaze se fetve, bilješke iz fikha i hadisi, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Ṣāliḥ-soḥta b. Bajram. Slične bilješke su i na kraju djela. Fetve je izdao neki Muṣafā, muftija u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2119. السبعيات فى مواعظ البريات 3477.

Propovijedi o svakom pojedinom danu u sedmici i o pobožnosti u vezi s tim danima. To su, uglavnom, stare fantastične priče, protkane izrekama iz Kur'ana i hadisa, bez naučnog provjeravanja.

U rukopisu je naslov:

كتاب السبعيات تأليف الشيخ العالم العلامة ابو منصور محمد بن عبد الرحمن الهمدانى

Djelo je raspoređeno, prema broju dana u sedmici, na sedam poglavlja, ili sedam sijela (mağālis).

Napisao Muḥammad b. ʿAbdurraḥmān al-Hamadānī, Abū Naṣr, koji je živio i radio, vjerovatno, u devetom (petnaestom) stoljeću.

ḪḪ II,977; Flügel III,113; GAL, G II, 412; GAL, S II,583.

Ahlwardt (VII,730) kaže, da je pisac živio oko 900/1494.

Početak:

الحمد لله الجبار العزيز الغفار.. قال الشيخ الامام الاجل ابو محمد عبد الرحمن الهمدانى:
اعلم ان الخالق البارىء... زين الاشياء السبعة بالاشياء السبعة

Završetak djela:

... فقال الله تعالى: يا محمد، يوم الجمعة و الجنة لى فاعطيت الجنة و الجمعة لأمتك و رضائى مع الجمعة و الجنة هدية لهم

L. 67; 21 x 15,5. Taʿlīq i nasḫ, pomiješani, pisani vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizirani. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen, neki listovi prosuti. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i nešto komentara.

Prepisao Muḥammad ʿAlī b. Maulā Rustem, u petak mjeseca ševvala 974/1566.

Uvakufio Elči hadži Ibrahim-paša, muhafiz Bosne (v. bilješku i pečat na posljednjoj strani).

Iz biblioteke Fejzije-medrese u Travniku.

2120. Zbirka (مجموع), 6 1629.

L. 182; 19,5 x 14,5. Nasḫ i taʿlīq, pomiješani, pisani uvježbanom rukom, širokim perom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima su također zabilježeni neki naslovi, odnosno pitanja, o kojima se govori. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, naročito po hrbatu knjige.

1. L. 1-35. ISTO

Čini se da je naš rukopis nešto skraćena verzija ovog djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 1066/1655, što se vidi iz bilješke na kraju djela. (v. list 35b)

تحريراً فى اوائل ربيع الآخر لسنة ست و ستين و الف من هجرة من له العز و الشرف

Na listovima 36-41 nalaze se podulje bilješke, različitog sadržaja.

Prva bilješka sadrži priču o mučeništvu i izdržljivosti Božijeg poslanika Ejjuba a.s. (list 36-37a)

Početak:

قوله تع: و ايوب يعنى اذكر ايوب و صبره...

Završetak:

نُقل من تفسير ابى الليث السمرقندى رحمه الله. م .

U drugoj bilješci (list 37b-39a) navedena je priča o Muhamedu (a.s.) i njegovom neprijatelju Ebu Džehlu, pod naslovom: فى بيان انشقاق القمر

Početak:

قال ابن عباس رضى الله عنه: لما اغتاض ابوجهل ـ لعنة الله عليه ـ عن رسول الله صلعم...

Završetak:

...و اسلم فى ذلك اليوم خلق كثير و قال لهم رسول الله صلعم: اكتموا اسلامكم حتى لا يعلم بكم احد. فلم يعلم باسلامهم الى ان هاجر النبى صلعم، خرجوا مهاجرين الى المدينة و بقى فرحاً مسروراً متوجها. و الله اعلم.

Potom se nalazi kraća priča iz vremena Božijeg poslanika Davuda (a.s.)

pod naslovom: حكاية لطيفة ف زمن داود النبي عـم

Početak:

ان ف زمان داود النبي عليه السلام جاء رجل فقال: يا نَبِيَّ اللهِ...

Ova priča zauzima samo jednu stranicu (list 39b)
Zatim slijedi priča o vrlinama Ebu Hanife:

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة نعمان بن ثابت. رحمهم الله تعالى

Početak:

عن علىّ بن ابى طالب - رضى الله تعالى عنه - قال: كنت انا و فاطمة و الحسن و الحسين ف منزل الرسول صلعم...

Završetak:

... وقال الشافعى - رحمه الله تعالى - ف الفقه و لهم مرتبة العليا و الدرجة القصوى ف علم الشريعة (؟) من كشف الاسرار.

(Lista 39b-41a).

Sve ove bilješke i hikaje (priče) pisane su rukom istog, nepoznatog prepisivača, koji je prepisao i predhodno djelo.

2. L. 41b-150 أَنِيسُ الْجَلِيسِ

Djelo o pobožnosti i moralnom odgoju ljudi. Dato je, uglavnom, kroz razne priče i anegdote, što je često vezano za pojedine izreke iz Kur'ana i hadisa.

Priče su ovdje, kao i u drugim djelima ove vrste, većinom legende i bajke, navedene sa određenom pedagoškom tendencijom.

Djelo je bilo vrlo popularno, pa je i štampano nekoliko puta (Istanbul, 1291/1874;1302/1885;1306/1889).

Ime pisca nije navedeno u našem rukopisu, pa ni u štampanim primjercima.

Ahlwardt (VII,782) kaže da je pisac živio i radio prije 1015/1606.

Brockelman (GAL, G II,638) kaže da je autor djela „Anīs al-ğalīs" ʿOmar b. Ḥamzā al-Edrenewī al-Uwaysī i da je djelo napisao 986/1578.

Vjerovatno se tu radi o ovom našem djelu.

Pod istim naslovom („Enīs al-ğalīs"), izvori spominju više različitih djela, od raznih autora, kao što su: Suyūṭī (Kairo I,270); ʿAbdūsī (Flūgel I,406); Magribi / Ismāil paša: Ḍayl I,148/ i drugi.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين. ولا عدوان الاّ على الظالمين... (والصحيح رتّبْ) لنا كتاباً على سبيل التبرك... فسارعت الى ما التمسوا و شرعت الى ما طلبوا و جمعت هذا الكتاب... كما قال القدماء و اشار اليه الفضلاء ان خير جليس ف الزمان كتاب...

U djelu su navedene priče o Božijim poslanicima: Ademu, Ibrahimu,

Musau, Isau i Muhammedu.

Završetak djela:

...و كذلك القلب يجب ان يكون صافيا قابلاً ليصلح للعلم و العمل كما قال الحكيم ابو القاسم ف بعض امثله

شعر

هر كه تواند خورد تواند برد
و هر كه تواند رست تواند مرد - لعشاق

Iza ovog završetka, slijed bilješka nepoznatog prepisivača:

و قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المَمْلُوّة بالحكايات اللطيفة ف اواسط ربيع الآخر ف يوم الاثنين لسنة ست وستين و الف

Iz bilješke se vidi da je djelo prepisano 1066/1655.

Prepisivač je isti kao i kod prethodnog djela.

Na listu 151a nalazi se kratko tumačenje nekih kur'anskih ajeta, koji se odnose na molitvu (dovu).

Rad počinje riječima:

قال الله تعالى: ادعونى استجب لكم، وقال رسول الله صلعم: لا يردّ القضاء الاّ الدّعاءُ و الصدقة

U ovom kratkom pučnom štivu obrađeno je deset kur'anskih ajeta, sa tumačenjem, u kojim ih prilikama treba učiti radi ostvarenja neke želje (murada).

Prvo od tih deset ajeta je:

ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا و هب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب

Posljednji, deseti ajet (Mu'min, 44):

و افوّض امرى الى الله ان الله بصير بالعباد

3. L 151b-153. شرح دعاء حزب البحر

Komentar dovi „Ḥizb al-baḥr", koja se uči u nevoljama i za postizanje raznih želja. Dovu je sastavio aš-Šayḫ Nuruddīn Abu'l-Ḥasan ʿAlī b. ʿAbdullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258 (v. I,218), a ovaj kratki komentar je od nepoznatog pisca.

Početak:

اعلم انه روى عن اكابر العلماء و اعيان الفضلاء ان الدعاء المشهور بحزب البحر من الأدعية اللطيفة و الاحراز الشريفة وفيه الاسم الاعظم و انه شفاء القلوب

Završetak ovog kratkog komentara:

...عافنى ولا تسلّطنّ احدا من خلقك عَلَيَّ بِشَيْءٍ لا طاقة لى به. نُقل من حصن الحصين

za ovog komentara, slijedi u nekoliko redaka kraća dova, koju mujezin treba da prouči poslije ezana. (list 154a).

4. L. 154b-157a يدى دائره و اول دائره نك اسملرى ندر

„Sedam krugova", ili sedam stepeni duhovnog uzdizanja sufija (derviša).

To je kraći rad na turskom jeziku, s područja mistike.

Prema oštećenom naslovu u rukopisu, reklo bi se da je autor neki Tatar Ibrāhīm-efendī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov je dat kasnije, prema sadržaju uvoda.

U radu se daje uputstvo o tom, kako se sljedbenici derviških redova duhovno uzdižu i pročišćavaju, dok stignu do sedmog stepena ili „kruga", u koji ulazi samo „čista duša" (nefsi sāfī). Krugovi su nacrtani crvenim mastilom, a uz njih, i u njima, napisan je naziv osnovnog, bitnog svojstva duše, na dotičnom stepenu, te ukratko, kako se do tog stepena (kruga) stiže. Između krugova su također data objašnjenja.

Iznad pojedinih krugova su natpisi, kako slijedi:

1. krug	اول دائره ـ نفس امّاره در
2. "	ایکنجی دائره ـ لوّامه در
3. "	اوجنجی دائره ـ مهمله در (مثلا صفات ناقص)
4. "	دردنجی دائره ـ نفس مطمئنه در
5. "	بشنجی دائره ـ راضیه در
6. "	آلتنجی دائره ـ مرضیه در
7. "	یدنجی دائره ـ نفس صافیدر

Početak ovog rada (prije prvog kruga):

حمد اول اللهه كه جميع مخلوقاتى خلق اتدكدن صكره مخلوقاتى امرى اوزرينه اولسونلر ايچون كتب انزال ايدوب دخى پيغمبرلر كوندردى...

Na završetku se kaže:

بو مقدار ايله اكتفاء زيرا بونلرى ضبط مشكلدر آنجق طالب حق اولنلره تنبيه ايچون اوله بعون الله تعالى هذه هى الشرائط التى كتبها عمر رضى الله عنه (؟!)

5. L. 157b-159a رسالهٔ ادبيّه

Traktat na turskom jeziku o pravilima ponašanja (adab) učenika (murida derviškog reda prema svom učitelju (šejhu).

Napisao neki Naṣūḥ b. Ḥaği ʿ Alī, sljedbenik i učenik Šejha Sinana, čije su nam biografije nepoznate. Gornji naslov i ime autora navedeni su prema uvodu u rukopisu.

ḤḪ I,844.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى هدانا الصراط المستقيم و جعلنا من زمرة السالكين لمناهج الحق العظيم... و بعده بلكه و آگاه اولغل قچن برطالب تصوفه شروع ايلسه...

Završetak:

...و مسجده كيريجك اول صاغ آيا غن قويه جيقجق صول آيا غن جقره و خلادن كلوركن ابرغن صول الله آله. تمت الرسالة الادبية.

Rad je nastao najkasnije u prvoj polovini XI/XVII stoljeća.

Na listovima 159b - 162a nalaze se podulje bilješke na arapskom i turskom jeziku, sa različitim sadržajem:

a/ Priča iz vremena Isáa	حكاية عجيبة فى زمن عيسى عليه السلام
b/ Dove iz Kur'ana	ادعيهٔ قرآنيه
c/ Nekoliko pravila iz tedžvida	اعلم ان الوقوف مقصورة على خمس مراتب
d/ Mišljenja o porijeklu starih jezika i pisama	(السريانية...اول من وضع الكتابة)

, što je uzeto od Šejh ʿ Alī Dedeta Bosnevije.

e/ Nekoliko poučnih stihova.

6. L. 162b-182. البديع فى رسم مصحف عثمان

Djelo o pravopisu Osmanovih mushafa, što ga je napisao Muḥammad b. Yūsuf al-Ğuhānī, Abū ʿ Abdullāh, umro oko 442/1050. (v. I,77).

Djelo je raspoređeno na kraća poglavlja (bāb).

Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom linijom.

Završetak ovog djela:

...و وقع فى مصاحف الكوفيين فى سورة الاحقاف و وصينا الانسان بوالديه احسانا ـ و الله تعالى اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب. و الحمد لله وحده و الصلوة على من لا نبيّ عبده

Iza ovog završetka nalazi se, ukoso pisan, stih prepisivača, na turskom jeziku: خطمى محض لطفدن كم اوقورسه برنفس عاقبت خيرا اولماغيچون فاتحه در ملتمس

Prepis djela pod brojevima 3,4,5,6, potječe iz XVIII stoljeća, a prepisivač je, sudeći po rukopisu, Muṣṭafā al-Aqḥiṣārī.

Na naslovnoj strani su dva stiha na turskom jeziku, napisana kaligrafijom, krupnije, u kojima se moli Božija milost:

دعادن ياد ايدن جانى حزينم جهان دارند ايمان نيله كتسون دعا اولمارسه بارى جان و دلدن ديبه لطف ايليوب حق رحمت اتسون بخط المذنب الفقير الى البارى مصطفى الاقحصارى

Stihove je zabilježio, a vjerovatno i sastavio, naš učenjak i pisac Muṣṭafā al-Akḥiṣārī, koji se tu i potpisao, što znači, da je imao u posjedu ovaj rukopis.

Ispod toga je podulja bilješka o specijalnoj dovi, koja se prenosi, navodno, od Ebū Ḥanife.

Početak joj je:

قال ابو حنيفة رحمه الله تعالى: بالله العظيم قد سمعت عن حمّاد استاذى و هويقول: بالله العظيم...

Završetak:

يا خالق الماء و الطين. وصل الله على محمد و آله و صحبه اجمعين

Na kraju su kraće bilješke iz fikha i tesavvufa, te recepti za neke lijekove.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku.

2121. Zbirka(مجموع), 15 2640.

L. 143; 20 x 15. Pismo različito, od ruku raznih prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen, druga korica otkinute i izgubljena. S njom je izgubljen i veći broj lista (oko 90), na kojima su se nalazili prepisi brojnih manjih radova (risala) i razne bilješke, što vidimo iz sadržaja zbirke, koji se nalazi na početku, na prvom zaštitnom listu.

1. L. 1-38. ISTO

Na naslovnoj strani je naslov djela, pisan rukom prepisivača.

Nash starinski, sitniji, pisan vještom rukom.

Prepisivač nepoznat.

Rukopis, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

2. L. 39-52. سبعيات منيرى

Kraći rad na turskom jeziku s područja stare geografije, zapravo kosmografije u prozi i stihovima pomiješano.

Napisao Ibrāhim-efendī (b. Iskender) al-Munīrī al-Bosnawī, al-Balgrādī, umro u Beogradu, oko 1026/1617. To je naš pisac i učenjak iz Bosne (v. o njemu II,1555, str.655).

O.M. II,25; Pertsch (Berlin t), 13; Šabanović: Književnost Muslimana BiH..., 198.

Rad je napisan prema poimanju starih geografa, po kojima se Zemlja dijeli na sedam pojaseva, ili sedam velikih područja, regiona (ekalimi sebʿ a).

O svakom regionu govori se u posebnom poglavlju, pa je rad raspoređen na sedam poglavlja.

Početak:

حمد و بيحد و ثناى لا يعد اول خالق كاف و نون و القلم و ما يسطرون كه جرخ دوّارى كواكب سبعهٔ سيّاره و انجم يرله مزيّن و حطهٔ زمينى ازهار و انجم يرله كلمش ايدى...

U početku je podulji uvod o kosmosu, te o položaju i odnosu zemlje u njemu (دربيان مبدأ افلاك).

Završetak:

جرم دنيا تخمينا بيك يكرمى ايكى جرم عطارد دكلودر كذا فى الطبقات. والله اعلم بحقيقة الحال و كيفية المقال.

Nash, specifičan, sitniji, pisan oštrim perom, veoma lijepim rukopisom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima listova ima raznih bilježaka i napisa, pisanih kasnije drugom rukom.

Prepis je dovršen u kasabi Ilidža u Turskoj (u sandžaku Erzerum), sredinom džumadel-ula 989/1581.

(وقع الاتمام من تحرير الرسالة الشريفة فى اواسط جمادى الاولى لسنة تسع و ثمانين و تسعمائة من الهجرة النبوية المحمدية فى قصبهٔ ايلجه بالخير)

Prema prvim riječima gornje bilješke(وقع الاتمام من تحرير...), ova godina 989/1581/ mogla bi biti datum pisanja djela.

Po širokim rubovima listova ima vrijednih bilježaka, u stihovima i prozi na turskom i perzijskom jeziku.

Perzijski stihovi su od Mula Džamije (Maulānā Nuruddīn ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī), umro 898/1492. (v. list 42b).

Turski stihovi su od pjesnika Emrije (iz XI/XVII stoljeća).

Bilješke u prozi sadrže, uglavnom, privatna i službena pisma.

Na rubu lista 50, na obje stranice, nalazi se kratka risala, bez naslova, na arapskom jeziku, o zamjenjivanju imama u vršenju džume-namaza, od nama nepoznatog pisca. (رسالة فى حكم الاستخلاف للامامة فى صلاة الجمعة)

Ovaj naslov dali smo prema sadržaju risale.

Početak joj je:

الحمد لله الذى جعل الانسان خليفة فى الارض و علم شانه بنعت الخليفة قبل الخلقة و بشّم و جوده للملائكة قبل وجوده...اما بعد فلما كان جواز الاستخلاف للمامور باقامة الجمعة بين الآراء مشتبها فى هذا الزمان و هذه المسئلة من الامور الدينية المهمّة

Završetak (list 51a):

...و اما اذا لم يكن معذورا لم يلزم ضرر الناس بفوات الجمعة. تمت الرسالة بعون الله تعالى و حسن توفيقه. و الحمد لله وحده

Pisac risale nam je nepoznat.
Pismo je ovdje nasẖ - ta᾿līq, pisan vještom rukom.
Sličnu risalu napisao je Ibn Kamāl-paša (v. II,1284, str.413).

3. L. 53-54. رسالةُ الْيَرَاعَةِ لِأفْضَلِ آهلِ الْبَرَاعَةِ او الرِّسَالَةُ الْقَلَمِيَّةُ

Kratka risala u pohvalu pera, na arapskom jeziku, pisana biranim riječima i lijepim stilom. Napisao Muḥammad b. As᾿ad ad-Dawānī, Ǧalāuddīn, umro 907/1501.

Gornji prvi naslov nalazi se na rubu lista. Jedan dio risale napisan je po rubovima listova, i to drugim rukopisom.

GAL, G II,218; GAL, S II,283.

Početak:

ن. و القلم و ما يسطرون. ان هذه تذكرة لقوم يعقلون. يا من فاق في البراعة. سألتنى عن وصف البراعة...

Nasẖ, sitan, složen, lijep, pisan veoma vještom rukom.

Završetak risale:

...و العلم مستعمل فى الكليات و الفهم عام و المعرفة فى المنصوب فبالحرى اه بامر بالمعرفة يقال فاعرف مولاى بالغيوب

4. L. 54b-55. تحريرات فى الاسناد

Kratko tumačenje o subjektu sa područja arapske stilistike. Prvi dio tumačenja dao je Maulānā Luṭfullāh b. Maulānā Šuǧa᾿uddīn Ilyās ar-Rūmī, umro oko 940/1533, a drugi dio Maulāna Ḫoǧa Čelebī-efendī (Abu's-Su᾿ūd al-᾿Imādī), umro 982/1574.

U pristupačnim izvorima ne nalazimo spomena ovom djelu.

U rukopisu, na rubu lista, neko je kasnije, blijedim slovima, stavio naslov: تحريرات خوجه جلبى افندى

Početak (nakon besmele)

هذه تحرير ما طلبه من هذا الفقير من هو المخدوم بن المخدوم صاحب افكار و دقائق العلوم...

Na rubu lista 55a nalazi se bilješka, pisana crvenim mastilom:

نسخهٔ غلطدن كتب اولندر تصحيح اوله

a odmah do te bilješke, crnim mastilom, ime autora prvog dijela ovog tumačenja: مولانا لطف الله بن مولانا شجاع الدين الرومى رحمة الله عليه رحمة واسعة

Potom slijedi drugi dio, koji počinje riječima:

قوله اى للاسم بيان مرجع اليه مع كونه ظاهراً لكونه منشاء للمناقشة لعدم كون الخبر هنا

Završetak:

و الحرف ليس كذلك و الجواب بمنع الفهم و الابهام بل بدعوى الاختصاص لسبب الاضافة اليه. هذا من تحريرات مولانا مفتى خوجه جلبى افندى رحمة الله عليه.

5. L. 56-58. (الفوائد المتفرقة)

Lirski stihovi na turskom jeziku i razne bilješke sa područja arapskog jezika.

Listovi su prosuti, a neki su izgubljeni.

Početak (prvi stih ovdje):

كركور بدر بو جهانده رسوايى
ايشدردم بو حديثى كه ديدى دانايى

Završetak (posljednji stih):

سرى باياى ايلر جهان برى سرو يادر
خضيضى اوج ايدر اوجى خضض ايلر بو دنيادر

Po rubovima listova, i na ostalim stranicama, su razne bilješke, većinom sa područja arapskog jezika.

6. L. 59-66. سمط الفوائد وعقال المسائل الشوارد

Spjev (manzūma) na arapskom jeziku, sa područja hanefijskog fikha. Sastavio Aḥmad b. Muḥammad al-Makkī al-Ḥamawī al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī) al-Ḥanafī, umro 1098/1687.

GAL, S II,433; A M I,165.

Početak poslije besmele:

يقول موشى هذه الرقعة الكافورية بمداد السطور المسكية... احمد بن محمد مكى الحموى الحسنى... احمد الله الذى اسام طرفى رياض الفوائد. و منحنى من موصل جوده بالصلات و العوائد... و بعد فان من المرقوم فى صحائف النظر المقبول عند ذوى الفطر ان نظم سمط الفوائد و عقال المسائل الشوارد.

Nasẖ, lijep, mjestimice vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom, krupnije (ṯuluṯ). Pismo ukrašeno crvenim tačkama.

Spjev ima oko 260 stihova, a podijeljen je na 33 kraća poglavlja.

Završetak:

هذه آخر ما أخذ الناظر بعنانه و جال الفكر فى ميدانه ...على يد احقر العبيد ناظم درر العرفان و موشى شروط البيان الشريف احد بن محمد مكى الشهير بالحموى الحسنى غفر الله له و الوالديه

Pojedina poglavlja iz ove manzume registrovana su u izvorima kao posebna djela. Da istaknemo samo ova tri naslova:

عقود الحساب فى قواعد مذهب النعمان

اتحاف الاحباب ببيان طبقات مسائل الاصحاب

ضوء القبس المنير لرموز رجال الجامع الصغير

Na listu 66a još nekoliko stihova prepisivača, u pohvalu ovog djela.

7. L. 67-69. بُغْيَةُ الأَجِلَّةِ بِتَحْرِيرِ مَسْئَلَةِ الأَهِلَّةِ
(رسالة فى الرؤية هلال رمضان)

Traktat o ustanovljenju ramazanskog mlađaka viđenjem, od predhodnog autora.

Isma il-paša: Ḍayl I,186; AM I,164.

Pisac u uvodu kaže da je ovu raspravu napisao na zahtjev Ibrahim-paše Misirskog, 1083/1672.

Početak:

الحمد لله الذى رفع عنا الاصر و الباس. و جعل الاهلة مواقيت للناس. ليهتدى بها اولو الالباب. و يعلموا عدد سنين و الحساب

Podnaslovi i važnije riječi pisani su krupno, crnim mastilom (ṯuluṯ). Pri kraju, nazivi mjeseci pisani su crvenim mastilom.

...و الحمد لله على الدوام. على نبيه محمد افضل الصلاة و السلام...قد برزت هذه الجلة من العدم الى الوجود بعون الله المحدود...فى الساعة الاخيرة من ليلة السبت فى شوال...و رد على الصبح العادم السلام. و الحمد لله على كل حال.

Iz bilješke se vidi da je pisac dovršio ovo djelo u mjesecu ševvalu (1083/1672).

8. L. 70-71. أَسْنَى الْمَطَالِبِ فى بَيَانِ مَعْنَى التَّجَاذُبِ

Kratka rasprava sa područja arapske stilistike i retorike, što ju je napisao prethodno navedeni autor al-Ḥamawī.

To je, zapravo, tumačenje i analiza jednog mišljenja, što ga je dao al-Quhistānī (Šamsuddīn Muḥammad al-Quhistānī, umro oko 960/1552), u svom komentaru djelu an-Nuqāya.

Pristupačni izvori ne spominju ovo Hamevijino djelo.

Početak: حمدا لمن افاض سجال العطا. و كشف عن وجوه دقائق المعانى الغطا

Rečenice rastavljene crvenim tačkama. Važnije riječi pisane su krupno, crnim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom.

Završetak:

...و قد برزت هذه الجلة...فى غرة شهر ربيع الاول...من شهور سنة ١٠٩٣...على يد مؤلفها...السيد احمد بن محمد الحنفى الحموى. المدرس بالمدرسة السليمانية بالقاهرة المعزية. غفر الله ذنوبه...

Iz ove bilješke se vidi, da je autor bio muderis (profesor) na medresi Sulejmanijji u Kairu, i da je ovo djelo završio u mjesecu rebiul-evvelu 1093/1682.

9. L. 72-73. حُسْنُ الْمَقَالِ فِيمَا لاَ يُحْسَبُ مِنْ أَجْرِ الْعُمَّالِ

Kraća rasprava sa područja fikha, od prethodnog autora. To je, zapravo, glosiranje nekih tumačenja, što ih je dao autor fikhskog djela *al-Hidaya*, o pitanju plaćanja službenika, koji ubiru porez.

(Poglavlje o porezu na usjeve - Bāb zekāt az-zurū' veṯ-ṯimār).

Pristupačni izvori ne navode ovo djelo.

Početak:

حمدا لمن كشف الغطا عما اشكل من الدقائق و اجزل العطا لمن شاء من كنوز الحقائق

Naslovi pisani krupno, crnim mastilom (ṯuluṯ). Važnije riječi podvučene crvenom crtom.

Završetak:

... و قد حصل هذا التحرير... فى مستهل شهر ربيع الثانى... سنة ١٠٩٨ احسن الله تقضيها و بارك لنا فى ايامها و لياليها

Iz ovog završetka se vidi, da je djelo prepisano 1098/1687, dakle iste godine, kada je autor umro.

Risale od broja 6 - 9. prepisao isti, nepoznati prepisivač, inače - vidi se - učenik autora, u vremenu od 1083-1098/1672-1687.

10. L. 75-75. (رسالة فى صلوة الجنازة)

Kratka rasprava o dženaze-namazu, od nama nepoznatog autora. To je, čini se, pismeni rad nekog studenta, odnosno apsolventa, dat na zahtjev profesora.

Početak poslije besmele:

سالت ادام الله النفع بك و سلك بنا اجمعين طريق مرضاته بمنه و كرمه عن صلاة الجنازة هل هي حق الله او حق الميت او من الحقوق المشتركة...

Nasẖ, lijep, sitan, pisan vještom rukom.

Završetak:

والحمد لله رب العالمين . انتهى ماوجدته بخط المصنف رحمه الله تعالى والحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لانبى بعده

Na listovima 76-79. nalaze se razne bilješke s područja fikha, arapskog jezika i metrike, te stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku s područja lirike i tesavvufa.

11. L. 79b-85. رِسَالَةٌ فِى تَصْحِيحِ لَفْظِ زِنْدِيق وَتَوْضِيحِ مَعْنَاهُ ـ الدَّقِيق

(رسالة فى معنى لفظ زنديق)

Rasprava o porijeklu i značenju riječi „zindik“. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. (v. I,357).

Početak:

الحمد لله ولى التوفيق. و الصلوة على النبي الشفيق. محمد الهادى الى طريق التحقيق.

Nasẖ, sitniji, veoma lijep.

Završetak:

... ولا يستحى الخلائق اوقدماً راسخاً فى علم الفتوى و لا يخاف من الخالق. تمت الرسالة بعون الملك الرازق. تاريخه القابض سنة ٩٣٤

Iz ovog završetka se vidi da je pisac djelo napisao godine 934/1527.

Ispod toga je bilješka nepoznatog prepisivača:

وقع الفراغ من تنميق هذه النسخة الشريفة فى الليلة الجمعة المباركة وقت اذان العشاء فى شهر جمادى الاخرى من شهور سنة ثلث و تسعين و تسعمائة في محمية ادرنة

Iz ove bilješke se vidi, da je prepisivač ovo djelo prepisao godine 993/1585. u gradu Edirne.

Nasẖ, stiniji, veoma lijep.

Po širokim rubovima listova ima dosta sitno i lijepo pisanih bilježaka sa područja arapskog jezika, akaida i fikha, te stihova na perzijskom i turskom jeziku sa područja lirike i mistike, i jedan recept za neki lijek.

12. L. 88a رِسَالَةٌ فِى مَدْلُولِ الْإِسْمِ

Kratka rasprava, na arapskom jeziku, simbolike riječi, iz područja arapske sintakse. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškӧprüzāde, umro 968/1560.

O ovoj risali ne nalazimo spomena u pristupačnim izvorima.

Početak:

الاسم من حيث مدلوله خمسة اقسام احدهما ما يدل على معنى غير الزمان و لا يقترن باحد الازمنة كرجل...

Važnije riječi podvučene su crvenom linijom.

Završetak je:

... قلت عدم تقييد بالشيء لا يمنع صلاته على المقيد بذلك الشيء مثلا عدم تقييد الانسان بالاسود و الابيض لا يمنع صدق الانسان على الانسان الاسود و الابيض...

13. L. 88b-89a رسالة فى بيان معنى الكتاب و القرآن

Kraća rasprava, sa područja usuli-fikha, o tumačenju pojmova Kitāb i Kur'ān. Napisao, čini se, prethodni autor.

Početak poslije bismile:

الكتاب فى اللغة بمعنى المكتوب غلب فى عرف الشرع على كتاب الله تعالى المعلوم عند الناس و القرآن مصدر ايضا فى اللغة بمعنى القراءة ثم غلب...

Pismo kao i prethodno.

Prepisivač isti.

Završetak:

... ولا ملاقاة بينهما اصلاً و ان توصله الشارح التفتازانى فتأمل مما تفردت به. و الله مفيض الجزاء. تمت الرسالة السريعة

Ovaj završetak ispisan je u tri reda, na rubu stranice.

14. L. 89b-92. الكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف

Rasprava o tome da će islam i muslimani opstojati više od hiljadu godina poslije Muhammeda i da je neosnovana i apokrifna tradicija (hadis), koja predskazuju propast svijeta krajem toga milenijuma. Napisao ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. I,475)

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى. و بعد فقد كثر السؤال على الحديث المشهور على السنة الناس ان النبي صلعم لا يمكث فى قبر الف سنة. و انا اجيب بانه باطل و لا اصل له...

Pismo: taʿlīq.

Važnije riječi podvučene su crvenom linijom.

Završetak:

...ويخرج المسلمون فى آثارهم حتى يدركونهم فيهزم الله الحبشة فيقتلهم المسلمون و يأسرونهم. و اخرج نعيم عن عبد الله بن عمرو قال يقاتلكم اهل الاندلس بوسيم فيأتيكم عدوكم من الشام فيهزمهم الله ثم يأتيكم الحبشة ثلثمائة الف فتقاتلونهم انتم و اهل الشام فيهزمهم الله تعالى

Iza ovog završetka, citirane su, u ovom rukopisu, kur'anske riječi:

و الحمد لله الذى هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لو لا ان هدانا الله

Potom slijedi bilješka prepisivača:

تمت الرسالة المسماة بالكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف - على يد اضعف العباد حسين (بن) مراد الآيدينى فى اواخر شعبان المعظم لسنة ٩٨٠

Ovo djelo, kao i prethodne dvije risale prepisao je Ḥusayn b. Murād al-Aydīnī, godine 980/1572.

Pismo: ta' līq, lijep, složen, papir: žućkast, tamniji.

Na listu 93a su bilješke s područja arapske stilistike.

15 L. 93b-95a (رسالة فى استعمال المصنفين للالفاظ والعبارات من المقدمة والفصل والباب)

Rasprava na arapskom jeziku, sa područja stilistike, o nekim terminima pisaca, kojima oni označavaju poglavlja u svojim djelima, od nama nepoznatog autora.

Gornji naslov je dat prema smislu i sadržaju rada.

Početak poslije besmele:

الحمد لذاته لوليه بذاته. و الصلوة على جامع جميع صفاته. وعلى آله و صحبه هداة دين الحق و حماته. و بعد فلا شك ان من عادات المصنفين و رسومات المؤمنين ان يقسّموا كل واحد من مصنفاتهم صنفا صنفا و ينوّعوا مؤلفاتهم قسما قسما

Završetak je:

...و عند غيره ايضا العدم الشرط الاول و هوصدق الاول على الثانى. اللهم الاّ ان يبنى الكلام على التوسع كما مر. تمت بعون من له القوى و القدر و القضاء و القدر.

Ta' līq, pisan vještom rukom. Po rubovima listova ima bilježaka, koje se odnose na tekst.

Rukopis je, čini se, autograf i dovršen je u utorak 18. ša' bana 992/1584.

(وقع الفراغ من تبييضها وقت السحر من يوم الثلثاء الثامن عشر من ايام شهر شعبان الموقّر لسنة اثنتين و تسعين و تسعمائة)

Na listovima 95b-143 nalaze se kraći tekstovi, izvaci i bilješke, uzeti iz raznih djela i sa raznih područja.

تعليقات و تحريرات من الكتب المختلفة:

كلام فى السبق على خمس اقسام، -

فى دأب صاحب الهداية، -

فى كامة فى، -

الاقوال فى كلمة هل و الفاظ الاستفهام، -

فى لفظ آمين و اسماء الافعال، -

قول الشاعر له حاجب فى كل امر، -

مقتضى الظاهر، -

الاقوال المتفرقة، -

فيما يتعلق بالمسند اليه، -

فى المفهوم و اقسامها - الخ)

Na rubovima listova 54 i 78 nalaze se otisci ličnih pečata, bez datuma, sa upisanim imenima vlasnika, od kojih se mogu pročitati: Maḥmūd b. Ḥusayn i Sa' īd b. ' Abdullāh.

Iz bibilioteke Salim-efendije Muftića.

2122. Zbirka (مجموع), 3 3434.

L. 115; 21 x 15. Ta' līq sa nešto nasha, čitak, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom crticom. Papir bijel, čvrst; stranice su obrubljene crvenom linijom. Povez polukožni, sa zatvaračem, očuvan.

1. L. 1-53. ISTO

Iznad unvana sa bismilom napisano je crvenim mastilom:

الرسالة التزيينية

Takvog naslova ne nalazimo u izvorima.

Prve dvije stranice ukrašene su širom zlatnom, te crvenom i plavom linijom. Tekst je u prvih 18 lista vokaliziran.

Na kraju (list 53b) nalazi se bilješka o prepisu:

تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد الضعيف صالح بن شعبان نكشكلى عفى الله لهما ولوالديهما و لجميع المؤمنين والمؤمنات فى ٣يوم سنة ١٢١١.

A odmah do te bilješke, na rubu, s lijeve strane, pisano ukoso, nalazi se produženje te bilješke:

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة فى مدينة سراى بوسنه يوم الخميس.

List 54. je neispisan.

2. L. 55-83. الوسائل الى معرفة الاوائل

„Knjiga početka" - o tom, šta se najprije u svijetu dogodilo i ko je prvi šta učinio ili izumio. Napisao Ǧalāluddīn ' Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

Pisac je ovdje uvrstio u skraćenoj formi, djelo كتاب الاوائل, što ga je napisao Ḥasan b. ʿAbdullāh al-Askerī (umro 395/1004), s tim, što je dodao više teksta, nego što iznosi osnovno djelo.

ḤḤ I,200; GAL, G I, 126

Početak:

الحمد لله الاول فليس له آخر. واشهد ان لااله الا الله وحده لاشريك له... وبعد فهذا كتاب لطيف جامع للاوائل لخصت فيه كتاب الاوائل للعسكرىّ وزدت عليه اضعافه ورتّبته ترتيبا سهل التناول على ابواب وهى

Potom pisac navodi poglavlja ove knjige:

1. poglavlje, list 2	باب بدء الخلق
2. poglavlje, list 3	باب الطهارة
3. poglavlje, list 4	باب الصلوة
4. poglavlje, list 6	باب الجمعة
5. poglavlje, list 7	باب الجنائز
6. poglavlje, list 8	باب الزكاة
7. poglavlje, list 8	باب الصوم
8. poglavlje, list 8	باب الحج
9. poglavlje, list 9	باب البيوع
10. poglavlje, list 9	باب الفرائض
11. poglavlje, list 10	باب النكاح
12. poglavlje, list 10	باب الحدود و الجنايات
13. poglavlje, list 11	باب الجهاد
14. poglavlje, list 12	باب اللباس
15. poglavlje, list 13	باب الاسامى و الالقاب
16. poglavlje, list 15	باب الاطعمة و الزرع
17. poglavlje, list 16	باب المبعث النبوىّ
18. poglavlje, list 18b	باب الخلافة و الامارة و القضاء
19. poglavlje, list 20b	باب العلم
20. poglavlje, list 26b	باب البعث و النشور
21. poglavlje, list 27b	باب جامع

Ovo djelo ima posebnu folijaciju (listovi su numerisani od broja 1 do 29).

Završetak:

...اوّل من اختط افريقية عقبة بن نافع الفهرى صحابى فى قول عز تلك الناحية وبنى بها هو واصحابه الدور والمساكن اخرجه ابن سعد عن يزيد بن ابى حبيب وابن عساكر عن الليث بن سعد.

(v. Ahlwardt IX,9369, str.8).

Iza ovog završetka je bilješka prepisivača:

قد اتفق الاتمام بعناية الاعلام وقت الضحى فى اوائل ربيع الآخر لسنة اثنى و مائتين و الف عن يد اضعف العباد يوم التناد ان لم يعف الهاد صالح بن شعبان التّكْشِكَوِى المتمكن بمدينة سراى بوسنه عفى عنهما الله تعالى

Ispod ove bilješke su dva otiska ličnog pečata, u kojima se može pročitati ime kasnijeg vlasnika (Salih al-Karmānī) i datum (godina 1118/1706), što, vjerovatno, pripada nekom potomku autora. Pečati su stavljeni, poslije prepisa, a moglo bi biti da su se nalazili i na originalu, iz koga je ovaj primjerak prepisan.

List 84 je neispisan.

3. L. 85-115. (المنتخب من الهيئة السنية من كتاب الهيئة على طريق السنة)

Djelo o astronomiji i kosmografiji, sačinjeno na osnovu starog poimanja i tradicije. Napisao neki Ibrāhīm al-Qaramānī al-Āmidī, čiji su biografski podaci vrlo oskudni.

Brockelman (GAL, S II, 185) kaže, da je pisac ovo djelo posvetio sultanu Mehmedu IV (1058-1099/1648-1687). Prema tome, pisac je živio u drugoj polovini XI/XVII stoljeća.

Ovo djelo je izbor (Muntehab) iz Suyutijinog djela الهَيْئَةُ السَّنِيَّةُ وَ الهَيْئَةُ السَّنِيَّةُ (v. I,363), te iz raznih drugih djela sa područja tefsira i hadisa. Raspoređeno je na poglavlja (bāb) i dijelove poglavlja (podnaslov - faṣl), kako to sve pisac kaže u uvodu.

Početak:

الحمد لله الذى خلق العالم وعلّمنا ما لم نكن نعلم... وبعد فيقول الفقير الى ربه الغنى ابراهيم القرمانى ثم الآمدى: لما طالعتُ كتاب الهيئة على طريق السنة للمولى العلامة جلال الدين السيوطى... انتخبت منه ومن الكتب المعتبرة...

Pored kratkog uvoda, djelo ima šest poglavlja (bāb) i završetak (ḫātime). Svako poglavlje ima po dva ili tri podnaslova (faṣl).

Evo sadržaja djela, prema naslovima poglavlja:

Uvod (mukaddima) L. 85b

1. poglavlje L. 87	الباب الاول ـ فيما يتعلق بعد السموات و الارض
(Ima tri podnaslova)	
2. poglavlje L. 89	الباب الثانى ـ فيما يتعلق بالعرش و الكرسى واللوح والقلم
(Ima dva podnaslova)	
3. poglavlja L. 93	الباب الثالث ـ فى بعض عجائب السماء و مكان الجنة و النار
(Ima dva podnaslova)	
4. poglavlje L. 98a	الباب الرابع ـ فيما يتعلق بالاشكال و بجبل قاف
(Ima pet faslova)	
5. poglavlje L. 102b	الباب الخامس ـ فيما يتعلق باحوال الشمس والقمر و سائر الكواكب
(Ima tri fasla)	
6. poglavlje L. 108a	الباب السادس ـ فيما يتعلق بعلم النجوم
(Ima dva fasla)	
Završno poglavlje L. 110a	الخاتمة ـ فيما يتعلق بالمعراج

Završetak djela:
... فلذلك سمّى ابو بكر الصديق. صدق رسول الله و صدق حبيب الله. و نحن على ذلك من الشاهدين بقلب سليم. وليكن هذا آخر كلام الفقير. تمت بعون الله

Prepisao cijelu zbiruku (sva tri djela) Ṣāliḥ b. Šaʿbān an-Nikšićevī (iz Nikšića), nastanjen u Sarajevu, godine 1211/1796. i 1212/1797, kako je to zabilježeno u citiranim bilješkama, na kraju djela pod tačkom 1 i 2 ove zbirke.

2123. Zbirka (مجموع), 2 888.

L. 117; 20 x 15. Nasḫ, krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima, nevještom rukom. U pisanju ima grešaka, pravopisnih i gramatički. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, čvrst; listovi prosuti. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-72. ISTO

Primjerak je nepotpun, izgubljen je veći broj lista u početku (iza drugog lista), u sredini (iza lista 32), te na kraju (nedostaje nekoliko lista).

Završetak je ovdje:

فاستنكيت (اى مرضت) اياماً، و رسول الله ع م يدخل و سلّم ثم يقول (لى) كيف تيكم، و ذلك يحزننى و لا اشعر بالسر فخرجت ليلا... فاخبرنى بقبول اهل الافك ... و دخل على رضى الله عنه رسول الله ع م فسلّم ثم قال كيف تيكم قلت يا رسول...

Prepisivač je ovdje, pri kraju, preskočio dosta teksta (nekoliko rečenica).

2. L. 73-117. (كتاب الموعظة فى العبادة والاخلاق) ـ ناقص فى اوله ـ

Knjiga o pobožnosti i ćudoređu, sufijskog smjera, nepoznata, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka. Djelo je raspoređeno na pedeset poglavlja (faṣl).

Početak je ovdje:

... عليها الأ الصائمون. و حكى عن ذى النون المصرى رحمة الله عليه انه قال ما شبعت قط

Prvo poglavlje je:

الفصل الثانى عشر: فى الحج و العمرة و الحجاج قال اهل المعرفة: الحج قطع اسباب الراحة و فتح ابواب الحاجة و قيل الحج الاعراض عن الخلق و الاقبال الى الحق...

Da bi se mogao utvrditi identitet djela (naslov, početak, ime pisca), donosimo ovdje popis poglavlja, koja se ovdje nalaze (od 12-tog do 54-tog):

12. 73b	الفصل الثانى عشر فى الحج و العمرة و الحجاج
13. 74a	الفصل الثالث عشر فى الجهاد و المجاهدة
14. 75a	الفصل الرابع عشر فى الجود و البخل
15. 76a	الفصل الخامس عشر فى الحلم و العفو
16. 76b	الفصل السادس عشر فى الغضب و الحياء
17. 77a	الفصل السابع عشر فى الخوف والرجاء
18. 78a	الفصل الثامن عشر فى التوبة و التائب
19. 78b	الفصل التاسع عشر فى الانابة و الاستغفار
20. 79a	الفصل العشرون فى الفقر و الغنى
21. 80b	الفصل الحادى و العشرون فى التسليم و الرضاء
22. 81b	الفصل الثانى والعشرون فى الاخلاص و الرياء
23. 82a	الفصل الثالث والعشرون فى النفس و الروح

الفصل الرابع والعشرون فى العزلة و الخلوة	24. 82b
الفصل الخامس والعشرون فى الاولياء و كراماتهم	25. 83b
الفصل السادس والعشرون فى التوكل و التكبر و التواضع	26. 84b
الفصل السابع والعشرون فى الصبر و الشكر	27. 85b
الفصل الثامن والعشرون فى الاستقامة و الامر بالمعروف...	28. 87a
الفصل التاسع والعشرون فى العافية و البلاء	29. 88a
الثلاثون فى العلل و الظلم	30. 89a
الفصل الحادى و الثلاثون فى الصدق و الغيبة و الكذب	31. 90a
الفصل الثانى و الثلاثون فى الأنس و القرب و الاعتبار	32. 91b
الفصل الثالث و الثلاثون فى العبودية و الطاعة والمعصية	33. 93a
الفصل الرابع و الثلاثون فى اليقين والتقوى واكل الحلال	34. 94a
الفصل الخامس و الثلاثون فى التوفيض و التوفيق و الذكر و كلمة التوحيد	35. 95a
الفصل السادس و الثلاثون فى القلب و الفراسة و التفكر	36. 97a
الفصل السابع و الثلاثون فى الدنيا والحرص والحسد	37. 98a
الفصل الثامن و الثلاثون فى المناجات والدعاء و الخشوع	38. 99a
الفصل التاسع و الثلاثون فى التصوف و الموقعات و المشاهدة و المراقبة	39. 100a
الفصل الاربعون فى الاشارات و المواصلة و حسن الخلق و الرفق	40. 101a
الفصل الحادى و الاربعون فى الاشفاق و الحزن و الفراق	41. 102b
الفصل الثانى و الاربعون فى البكاء	42. 103b
الفصل الثالث و الاربعون فى الارادة و المريد و المراد و المروّة	43. 104a
الفصل الرابع و الاربعون فى غض البصر و الغيرة والمراعات	44. 105b
الفصل الخامس و الاربعون فى الحرية و الحقيقة و القبض و البسط	45. 106b
الفصل السادس و الاربعون فى الرزق و الضيافة والسعة	46. 108a

الفصل السابع و الاربعون فى النيات و لأصناف الامور	47. 110a
الفصل الثامن الاربعون فى الاوقات الشريفة و العبادات المأثورة	48. 111a
الفصل التاسع و الاربعون فى العبادات المأثورة فى الاوقات الشريفة	49. 112a
الفصل الخمسون فى المتفرقات و الاشتقاق	50. 114b
الفصل الحادي و الخمسون فى الغضب	51. 115a
الفصل الثانى و الخمسون فى الذكر بعد الصبح	52. 115b
الفصل الثالث و الخمسون فى الدعاء	53. 116a
الفصل الرابع و الخمسون فى الذكر بعد اصابة الهم و الغم	54. 116a

Završetak (list 117a):

و روى ان داود عليه السلام سجد بعد ما وقع الزلة و بكى بكاء شديداً و قال الهى انعمتنى فلم تجدنى شاكراً و أبليتنى فلم تجدنى صابراً فان عذّبتنى فانا اهل لذلك و ان تغفر لى فانت اهل لذلك انت بالفضل و الكرم و اللطف موصوف و بالحلم و العفو معروف و انا العبد الضعيف العاجز الفقير النادم المسبّح فجاء جبرائيل عليه السلام و قال ارفع رأسك فان الله قد غفرك

Oba djela prepisao isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na kraju (list 117b) je jedna dova na arapskom jeziku, a na preostala dva lista (118-119) je jedna podulja dova na turskom jeziku.

2124. ISTO 4623.

L. 50; 22 x 15. Nasḫ sa nešto ta'līqa, čitljiv, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kur'anski ajeti i neke riječi podvučene su crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa po dvije, a margine sa po jednom crvenom linijom. Papir bijel, gladak, povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova koji su prosuti.

Prepisivač se nije potpisao niti je naveden datum prepisa, ali je rukopis vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se krupno pisana bilješka na turskom jeziku iz koje se može razumjeti da je neki mostarski kadija primio jednu pismenu pošiljku, godine 1216/1801. Na 1a zaštitnom listu napisana je jedna tugra. Na 1b listu ispisane su riječi po abdžed-sistemu. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se jedna slabo čitljiva bilješka i ime Kumuri-zade Sadik-efendi, te ime bivšeg vlasnika knjige.

Rukopis je pripadao porodici Muslibegovića iz Mostara, odakle je ovamo donesen kao poklon Biblioteci.

2125. ISTO 4743.

- ناقص فى آخره -

Djelo je na kraju nepotpuno. L. 100; 21 x 15. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara i objašnjenja. Papir tamnobijel; bez poveza, korice otkinute i zagubljene, pa su listovi prosuti.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

2126. ISTO 5093.

Naslov u rukopisu je: **كتاب السبعيات**

L. 83 (originalna folijacija); 16,5 x 10,5. Ta'līq - nasẖ, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa preklopom, malo oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je neka izbirsana bilješka, jedan stih na turskom jeziku i sadržaj djela. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muḥammad Amīn, nastanjen u Dubnici - Novi Pazar). Na rubu drugog lista je ime i pečat prvog vakifa: muftija Muḥammad Amīn-efendija.

Uvakufio za ovu biblioteku mufija 'Abdullaṭīf Đulbija (Nova Varoš 1869 - Ulicinj 1939). (v. pečate na više mjesta u rukopisu).

2127. Zbirka (مجموع), 2 1868.

L. 70; 21 x 15. Ta'līq-nasẖ, pisani širokim perom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima i ispravaka i dopuna, a u drugom djelu, i po rubovima i u proredu, ima tumačenja na arapskom i turskom jeziku. Papir bijel, čvrst, deblji; povez kartonski, noviji.

1. L. 1-62. **دقائق الاخبار وحقائق الآثار**

Djelo o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja (o stvaranju čovjeka, o melekima, o smrti, o duši, o satani, o sudnjem danu, raju i paklu), rađeno većinom na osnovu nesigurnih hadisa. Prema nekim našim rukopisima, ovo djelo napisao je Muḥammad b. Ṣāliḥ Yazīğīzāde, umro 855/1451. Međutim, njegovi biografi ne pripisuju mu ovo djelo, a većina pristupačnih izvora navodi da je pisac ovom djelu nepoznat (v. I, 488,4, str. 276).

Početak:

الحمد لله رب العالمين... وقد جاء فى الخبر ان الله تعالى خلق شجرة فى الجنة من النور و
لها اربعة اغصان فسماها شجرة اليقين ثم خلق نور محمد فى حجاب من درة بيضاء...

Djelo je raspoređeno na 42 poglavlja (bāb):

1. باب فى ذكر تخليق آدم
2. باب فى ذكر الملائكة
3. باب فى ذكر تخليق الموت
4. باب فى ذكر ملك الموت
5. باب فى ذكر جواب الارواح
6. باب فى ذكر جواب الاعضاء
7. باب فى ذكر الشيطان كيف يسلب الايمان
8. باب فى ذكر النداء
9. باب فى ذكر الارض و القبر
10. باب فى ذكر نداء الروح بعد الخروج
11. باب فى ذكر المصيبة على الميت
12. باب فى ذكر الصبر على المصيبة
13. باب فى ذكر الروح من البدن
14. باب فى ذكر الملك الذى يدخل القبر قبل منكر و نكير
15. باب فى ذكر جواب الاعمال لمنكر و نكير
16. باب فى ذكر كرام الكاتبين
17. باب فى ذكر الروح بعد الخروج يأتى الى قبر منزله
18. باب فى ذكر الصور و البعث و الحشر
19. باب فى ذكر نفخة الفزع

20. باب فى ذكر فناء الاشياء
21. باب فى ذكر صفة البراق
22. باب فى ذكر نفخ الصور للبعث
23. باب فى ذكر نشور الخلائق من القبور
24. باب فى ذكر سوق الخلائق الى المحشر
25. باب فى ذكر حرّ القيامة
26. باب فى ذكر و ازلفت الجنة للمتقين و برّزت...
27. باب فى ذكر نظائر الكتب يوم القيامة
28. باب فى ذكر نصب الميزان
29. باب فى ذكر الصراط
30. باب فى ذكر النار
31. باب فى ذكر ابوب النار
32. باب فى ذكر جهنم
33. باب فى ذكر سوق الناس الى النار
34. باب فى ذكر الزبانية
35. باب فى ذكر اهل النار و طعامهم و شرابهم
36. باب فى ذكر الوان العذاب على قدر اعمالهم
37. باب فى ذكر شارب الخمر
38. باب فى ذكر خروج العصاة من النار
39. باب فى ذكر المحشر
40. باب فى ذكر ابواب الجنان
41. باب فى ذكر الحور
42. باب فى ذكر اهل الجنة

Na kraju je posebno, završeno poglavlje (hatima): خاتمة فى سعة الله

2. L. 66b-70 **نظم نخبة الفكر (فى علم الاثر)**

Pjesma o terminologiji hadisa. Spjevao Kamāluddīn Muhammad b. Muḥammad b. Ḥasan aš-Šumunnī, umro 821/1418.

Pjesmu je završio 814/1411.

ḤH̱ II, 1936; AM II, 183; Ahlwardt II, 1114.

Početak:

الحمد لله العليم القادر   مرسل سيد الانام الحاشر...
و بعد فاعلم ان نخبة الفكر   اجل ما صُنّف فى علم الاثر

Prepisivač je na kraju zabilježio da pjesma ima 204 stiha.

Prepis oba djela potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je ime prvog djela, popis nekih drugih djela i pečati ove biblioteke. Na listovima 63 - 66a su hadisi, dove i zapisi.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2128. Zbirka (مجموع), 4 2326.

L. 106; 20 x 14. Nasẖ, sa nešto taʿlīqa, različit. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom, skoro rastavljen od listova.

1. L. 9-92a ISTO

U ovom primjerku prepisivač je, iznad besmele, zabilježio sljedeći naslov:

هذا دقائق الاخبار تأليف الشيخ الامام العالم العلامة محمد الشهير بيازيجى زاده صاحب كتاب المحمديه رحمة الله عليه

Iz ove bilješke se vidi da je autor ovog djela Muḥammad b. Ṣāliḥ Yāziğizāde, umro 855/1451. Međutim, pristupačni izvori to ne spominju, a ni biografi mu ne pripisuju ovo djelo.

2. L. 92b-94a **(رسالة فى تلقين التيت)**

Kratka risala, na turskom jeziku, o tumačenju učenja „talkina" umrlim osobama, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale.

Početak:

الحمد لله الذى انعم علينا وهدانا للاسلام... اما بعد اولا روحم قبض اولدوغى حينده اون دورت كشى يه

3. L. 94b-97 رسالهٔ استخراج مشايخ كبار

Risala, na turskom jeziku, sa područja tesavvufa, u kojoj se govori o duši i tumačenju snova, od nepoznatog pisca.

Početak:

حمد اول اللهه كيم جميع مخلوقاتى خلقه اتدوكدنصكره اول مخلوق امر اورز ينه اوسونلر ايجون كتابلر انزال ايليوب

Prepis pod tačkom 1 završen je 1190/1776, a pod tačkama 2 i 3 1194/1780.

Na kraju sva tri ova djela zabilježeno je ime ranijeg vlasnika knjige: Maḥmūd b.ʻ Oṯmān (عريثه)?, - pa smatramo da je on i prepisivač navedenih djela.

4. L. 99b-106 ترجمهٔ انقاذ الهالكين

Prevod na turski jezik risale o naplaćivanju i nagrađivanju za učenje Kur'ana i o zavještanju novca u tu svrhu (v. br. 2153,1). Preveo autor djela na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻ Alī al-Birgawī, umro 981/1573.

Flügel III, 93; F. Spaho, 108,6.

Početak:

الحمد لله على آلائه و نعمائه.. اما بعد بوندن اول اجره ايله قرآن اوقق ثواب اوقدنه اولق شرطيله جائز دكل

Prepis ove risale potječe iz XVIII stoljeća.

Na zaštitnim listovima ima dosta raznih bilježaka i stihova i većinom su na turskom jeziku.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

2129. Zbirka (مجموع), 6 3302.

L. 104; 22,5 x 13,5. Taʻlīq i nasḫ, pomiješani. Pismo je djelomično dohvaćeno vlagom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, malo požutio; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica, oštećen.

1. L. 1-38. ISTO

---

2. L. 39-40. اربع وخمسون فريضة

Rasprava (risala) o pedeset i četiri islamske dužnosti koje je, kako se veli, sabrao Ḥasan b. Abu'l-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. (v. II, 899,2). Naš rukopis je u nešto skraćenoj verziji.

Na kraju ove risale nalazi se jedan poduži hadis.

3. L. 41b-72a. مرشد المتأهل

Uputa za oženjenog i onog koji se namjerava ženiti o valjanom životu i postupku u braku. Napisao Šayḫ Muḥammad Quṭbuddīn al-Iznīqī, umro 821/1418 (v. I, 402,4, str. 252).

4. L. 70b-79. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. I, 448,3, str. 276).

Početak: الحمد لله الذى امر عباده باقامة الصلاة و تعديلها

5. L. 80-90. المنبهات على استعداد ليوم الميعاد للنصح و الوداد

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjerskomoralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʻ Alī al-Ḥāǧǧī (al-Ḥaǧarī) (v. I, 543,4, str. 334). Kod nas je početak nešto drukčiji od navedenog djela u prvom svesku i u Ahlwardtu.

Početak:

الحمد لله فى كل حين و اوقات و الصلاة على رسوله اشرف الخلق و البريات. هذه المنبهات على الاستعداد ليوم الميعاد صنفها صفى (الدين) معتقدا للنصح و الوداد

Naše djelo je na kraju nepotpuno.

6. L. 93b-104a (رسالة فى كلام خاتم الانبياء و الخلفاء الراشدين و الاولياء)

Kratka risala u kojoj su, abecednim redom, uvrštene izreke Muhammeda a.s., prve četvorice halifa i evlija, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju djela, jer u rukopisu nema naslova niti imena autora.

Početak:

الحمد لله الذى نوّر خواطر ارباب القلوب بنور الايمان و شرف شياطين قلوبهم بالحكمة و العرفان و افاض ينابيع معرفتهم جريا على اللسان وعطر بعنبر كلامهم مشام كل بعيد ودان

Cijelu zbirku prepisao ʿAbdulwahhāb b. ʿAbdulwahhāb Qaraḫōğazāde 1208/1793.

Na kraju 79. lista su tri fetve na turskom jeziku, od Abū Suʿūda.

Na 91b listu je početak djela الصحائف القدسية - hadisi-qudsiyye, od nepoznatog pisca (v. I, 363).

Na 92b listu je jedna dova, jedan apokrifni hadis i tumačenje jednog kur'anskog ajeta na turskom jeziku - sve pisano kasnije, vrlo nevještim i slabim rukopisom.

Na 93a listu je jedan zapisa na turskom jeziku, pisan slabo i nečitljivo.

Na posljednjem listu i na posljednjoj unutarnjoj korici su recepti, na turskom jeziku, za neke bolesti, također kasnije napisani.

2130. ISTO 3993.

L. 71; 21,5 x 15. Nasḫ - taʿlīq. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepis je završen 16.džumadel-ahira 1214/1799.

Na naslovnoj strani je ime ranijeg vlasnika Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemʿī-zāde (Šemić). Na zadnjem b listu su zapisi.

Na posljednjim zaštitnim listovima su: hadisi, dove, zapisi i bilješke iz fikha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2131. Zbirka (مجموع), 2 930.

L. 137; 19,5 x 14. Nasḫ, krupniji, pisan uvježbanom rukom, u proredu. Papir bijel i tamnobijel, deblji, čvrst; listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom. Povez polukožni.

1. L. 1-85. ISTO

- ناقص فى آخره -

Rukopis je nepotpun, jer prepisivač nije završio posljednje poglavlje, a nema i završenog poglavlja (ḫātime).

Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom.

2. L. 86-137. تحفة الملوك

Kraće djelo iz fikha. Napisao Zaynuddīn (Tāğuddīn) Muḥammad b. Abū Abu Bakr b. ʿAbdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro koncem VII/XIII stoljeća. (v. sv. II, 1029,1 i ovdje 2052,2).

Početak:

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى هذا كتاب مختصر فى علم الفقه جمعته لبعض اخوانى فى الدين

Djelo je raspoređeno na deset poglavlja (kitāb):

1. كتاب الطهارة
2. كتاب الصلوة
3. كتاب الزكوة
4. كتاب الصوم
5. كتاب الحج
6. كتاب الجهاد
7. كتاب الصيد
8. كتاب الكراهة
9. كتاب الفرائض
10. كتاب الكسب

Naslovi poglavlja (kitāb, bāb, faṣl), pisani su crvenim mastilom.

Završetak djela:

ولقد وصينا الذين اوتوالكتاب من قبلكم و اياكم ان اتقوا الله. فعليك ايها الاخ بالتقوى و الاستعداد للقاء الله عز و جل و نعيم الآخرة. تمت الكتاب

Prepisao oba djela isti, nepoznati prepisivač, u XVIII stoljeću.

Uvakufio derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. hadži Muṣṭafā b. hadži ʿAlī b. Maḥmūd b. hadži ʿAlī, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, 1289/1872. godine (v. bilješku i pečat na prvom listu).

Iz biblioteke Elči-Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2132. ISTO 2316.

L. 66; 20 x 14,5. Nasḫ sa nešto malo taʿlīqa. Neka poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, dohvaćen vlagom, i na mnogim mjestima pismo oštećeno; povez papirni, oštećen.

Prepisao Muḥammad-sōḫta b. ʿAbdullah al-Ḫaṭīb, u četvrtak poslije podne, početkom džumadel-ahira, bez oznake datuma, ali smatramo da rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

2133. ISTO **5367.**

L. 61 + 9; 19 x 13. Nasẖ i ta'līq, od različitih prepisivača. Mnogi listovi su kasnije dopisani i djelo kompletirano. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka, dopuna i komentara. Papir tamnobijel, i bijel, deblji i tanji, stariji listovi su malo učadili i oštećeni; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis starijeg dijela je iz XVIII, a novijeg iz XIX stoljeća.

Na prvim zaštitnim listovima je sadržaj djela, a na naslovnoj stranici su hadisi. Na posljednjih devet lista su razne dove, hadisi, bilješke iz fikha i fetve - većinom od naših muftija: Mustafa Sarajlija, Mustafa, muftija u Pruscu, Alija, muftija u ...? (nečitljivo), Ahmed, muftija u Mostaru i Salih, muftija (u istom mjestu kao Alija).

Iz biblioteke Osman-efendija Sokolovića.

2134. ISTO **4278.**

L. 23; 19 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi podvučene su tankom linijom. Papir žućkast, djelomično dohvaćen vlagom; bez poveza.

Poredeći ovaj rukopis sa ostalim našim primjercima, utvrdili smo da ovaj nije u cijelosti prepisan. Osim toga, prepisivač je, čini se, pokušao da napiše i uporedi prevod na turski jezik, pa je, nakon prve dvije-tri stranice, odustao.

Prepisao Ṣāliḥ b. ʿAbdī Ḫoǧa 12. rebiul-ahira 1238/1822.

Na 1a listu ispisani su brojevi na perzijskom jeziku.

2135. ISTO **4676.**

L. 80; 23 x 14. Nasẖ, pisan nevještom rukom prepisivača. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije, a na ostalim sa po jednom linijom. Papir tamnobijel, učadio, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Prepis je završen 1238/1822.

2136. **Zbirka(مجموع), 3** **6536.**

L. 92; 20,5 x 16,5. Nasẖ, pisan nevještom rukom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-83 ISTO

2. L. 84-88a **فضائل شهر رجب**

Traktat o značaju i vrijednosti mjeseca redžepa od nepoznatog pisca. Ovo je, vjerovatno, izvadak iz nekog opširnijeg djela.

Početak:

قا روى عن عبد الله بن مسعود رضى الله (عنه) قال رسول الله صلعم من صام يوما من رجب غفر الله بكل يوم...

3. L. 88-92 **فضائل شعبان العظيم**

Kraći izvadak iz nekog djela o važnosti mjeseca šabana, od nepoznatog pisca.

Početak:

قا روى عن امامة الباهلى قال النبي صلعم عظم شعبان...

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad soẖta Bāšī, u medresi قرى , 1264-1265/1847-48.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimović, imama iz Zvornika, godine 1981.

2137. ISTO 6128.

L. 117; 14,5 x 9,5. (Djelo je napisano od 5 - 88 lista). Nasẖ, pisan nevještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, čvrst, glast, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao Derviš b. Muṣṭafā 1270/1853.

Na početku su stihovi na turskom jeziku pjesnika ʿĀrifa i sultan Selimẖāna.

Na kraju su dove; ima ih koje su pisane olovkom. Listovi 93 - 114 su neispisani.

2138. ISTO 5402.

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب دقائق الاخبار محمد افندى رحمة الله

Prema naslovu u ovom rukopisu, kao i br. 2128,1 autor ovog djela je Muḥammad Yaziğioğlū (Yaziği-zāde), umro 855/1451, iako to pristupačni izvori i njegovi biografi ne spominju.

L. 112;5; 18 x 12. Nasẖ, pisan vrlo nevještom rukom. U prepisu ima grešaka. Neka poglavlja su pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Bajro Kadić (?), iz sela Toholja ili Tuholja (تهول), 1284/1867.

Na prvoj unutarnjoj korici i naslovnoj stranici nalazi se sadržaj djela.

Na listovima 113-117. su razne dove, sa objašnjenjima na turskom jeziku, te bilješke iz fikha. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka o rođenju nekog djeteta (Hamdi), godina 1301/1883.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2139. الاكليل فى استنباط التنزيل 762.

Djelo u kome autor ističe da su mnoge znanosti zasnovane na Kur'anu, jer, kako kaže, „Kitabullah" obuhvata sve. U djelu su navedena sva poglavlja iz Kur'ana, od prvog do posljednjeg, u svakom pisac ukratko ističe koje se sve znanosti mogu crpiti iz dotičnog poglavlja. Napisao Ǧalāuddīn ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

HH I, 144; GAL, G II, 146; GAL, S II, 180,21a.

Početak:

الحمد لله الذى أنزل على عبده الكتاب تبيانا لكل شيء ... وبعد فقد قال الله تعالى و انزلنا اليك الكتاب تبيانا لكل شيء... وقد سميته بالاكليل فى استنباط التنزيل...

L. 188; 20,5 x 15,5. Nasẖ, razgovjetan, pisan uvježabanom rukom prepisivača. Poglavlja iz Kur'ana i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen dvjema tankim crvenim i jednom crnom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica. Rukopis je dobro očuvan.

Prepisao Ibrāīm ad-Daǧamūnī (?) 12. ramazana 1145/1732.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela i ime autora, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige (Hadži Mustafa, kadija).

2140. البدور السافرة فى امور الآخرة 447.

Djelo iz propovjedništva koje govori o Sudnjem danu, proživljenju, raju i paklu, propraćeno ajetima i hadisima. Napisao Ǧalāluddīn ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. godine.

ḤḤ II, 231; Bagdad III, 68.

Početak:

الحمد لله الذى خلق السموات و الارض وجعل الظلمات والنور..وبعد فهذا ما تقدم من الوعد به فى خطبة كتاب البرزخ من كتاب شاف فى علوم الآخرة...وسميته البدور السافرة فى امور الآخرة

L. 185; 26,5 x 18. Nasẖ, pomiješan, pisan debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom; povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica i na zatvaraču.

Prepis je završen 8. rebiul-evvela 955/1548.

Na 1. zaštitnom listu, koji je zalijepljen sa 1. listom, nalaze se bilješke vakifa iz porodice Džinozade sa njihovim pečatima, naslov djela, noviji pečat ove biblioteke, te bilješka vlasnika ʿAbdurraḥīm, muderis u Rustem-pašinoj medresi. U vrhu 1. lista je jedan slab hadis. Na posljednjem listu nalazi se bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je Mustafa b. Hamza al-Alā' ī izvršio uporedbu sa nekim drugim djelom, godine 1035/1626., pa je ispravke i dopune bilježio na marginama.

Uvakufio 'Izzet Ṣāliḥ-efendī Hromozāde.

2141. ISTO 440.

L. 183; 26,5 x 20,5. Nasẖ i taʿlīq, krupniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po jednom debelom zlatnom i jednom crvenom linijom, a na ostalim stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir žućkast, glat; povez polukožni.

Prepisao Yūnus b. Aḥmad Yūnusī 1070/1659.

علقها بيده الفانية العبد الحقير الذليل المعترف بالعجز والتقصير يونس بن احمد يونسى مؤدب الاطفال بمدينة اسيوط

Prva dva zaštitna lista su neispisana. Na 1a listu, koji je obrubljen kao i prve dvije stranice, nalazi se naslov djela, bilješka prvog vakifa, noviji pečat ove biblioteke, salavati, stih na arapskom jeziku o dobrim ljudima, koji se povlače u samoću i stih na turskom jeziku o prolaznosti ovog svijeta.

Uvakufio Izzet Ṣāliḥ-efendi Hromozāde (v. pečat na početku i na kraju djela).

2142. برد الاكباد عن فقد الاولاد 3523.

Žal za izgubljenom djecom. Napisao Ǧalāuddīn ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. Naslov i ime pisca je prema rukopisu. Brockelmann GAL, G II, 76, 148 i GAL, S II, 83/ spominje ovaj naslov od drugog pisca, a i od Suyutije, ali ga nismo mogli pronaći na navedenom mjestu. Vjerovatno je pogrešno indiciran.

Početak:

قال الشيخ الامام العالم العلامة جلال الدين عبد الرحمن نجل الشيخ الامام العالم لعلامة كمال الدين ابى بكر السيوطى...اخبرنى شيخى تقى الدين الشمنى قال...

Završetak:

...خاتمة اخرج ابونعيم فى الحلية عن وهب بن منبه قال ما من شيء الا يبدو صغيرا ثم يكبر الامصيبة فانها تبدو كبيرة ثم تصغر والحمد لله رب العالمين.

L. 11; 20,5 x 14,5. Ta'līq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kartonski.

Prepis je završen 1130/1717.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i lični pečat i ime ranijeg vlasnika (hadži Muṣṭafā, kadija).

2143. شرح الصدور بشرح حال الموتى و القبور 1312.

Djelo o životu u Berzehu (razdoblju između smrti i ponovnog proživljenja), zasnovano na tradiciji i izjavama ashaba, preneseno iz raznih hadiskih djela, a posebno iz gore navedenog djela (at-Tezkire, od Qurtubī-je). Napisao Ǧalāluddīn ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. Djelo je podijeljeno na više poglavlja.

ḤḤ II, 1042; Ahlwardt II, 2665.

Početak:

الحمد لله الذى ايقظ من شاء من الغفلة ورفع من احب لقاءه... هذا ما اشتد تشوق النفوس اليه من كتاب شاق فى علم الموت

L. 156 (originalna folijacija); 21,5 x 16. Nasḫ, stariji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa futrolom, malo oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVI ili XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je po jedan izreka na arapskom i turskom jeziku. Na drugom zaštitnom listu je krupno napisan naslov djela i ime autora, te djelomičan sadržaj djela. Na naslovnoj strani je također naslov djela i ime pisca, ime bivšeg vlasnika (hadži Abdullah-aga), te pečati bibliotekā.

Na kraju je ime bivšeg vlasnika: ʿĀmir b. Nuṣayr aš-Šafi'ī al-Maqdisī.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2144. حيوة القلوب فى الموعظة 3771.

Djelo iz propovjedništva u kome se autor kritički osvrće na misticizam i mistike, a naročito na nadzore halvetija. Napisao Nabī ʿAbdulbānī b. Ṭūrmuš as-Sīnūbī 930/1523.

ḤḤ I, 698; Ismā'īl pāšā; AM I, 494; Flügel III, 378.

Djelo se sastoji od 97 poglavlja.

Početak: الحمد لله الذى هدانا بالقرآن المجيد

L. 388 (sa označenom originalnom paginacijom); 29,5 x 19. Nasḫ i ta'līq, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crnim mastilom, a kur'anski ajeti podvučeni su crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima objašnjenja i dopuna. Papir žućkast, čvrst; povez kožni oštećen sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVI ili prve polovine XVII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici su stihovi na turskom jeziku, a na naslovnoj stranici neko je kasnije olovkom napisao naslov djela i ime pisca.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku na početku i na kraju rukopisa).

2145. ISTO 229.

- ناقص فى اوله -

Kod nas je početak:

بقوله لن ترانى اخوانى ما نجى موسى وسوسة الشيطان حين كلمه ربه وكيف ننجو من وسوسته حين مناجاتنا فى الصلوات الخمس

L. 552 (11-562). Rukopis je označen sa originalnom folijacijom 27 x 17. Ta'līq, obični, pisan vještom rukom prepisivača. Papir žućkast, tanji, povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica. Tekst je obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Na marginama ima ponegdje bilježaka i objašnjenja osnovnog djela, a na više mjesta nalaze se stariji i noviji pečati biblioteke.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥamza b. Mas'ūd, bez oznake datuma prepisa, ali vjerovatno u XVII stoljeću.

2146. تذكرة يعقوب 556.

Zbirka vazova o raznim fikhskim pitanjima, potkrijepljena kur'anskim ajetima i hadisima. Napisao Ya'qūb b. Sayyidī ʿAlī al-Meymūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Ibn Sayyidī ʿAlī, umro 931/1524. Isma'īl-paša (II, 546) ne spominje ovo djelo u biografskim podacima u ovom piscu. U uvodu autor ističe, da je vazove držao petkom u Sultan-Selimovoj džamiji (valjda u Istanbulu) i da je na zahtjev svojih učenika izvršio izbor i napisao ih u jednu knjigu pod gornjim naslovom.

Kairo I, 96; AM II, 546.

Početak:

الحمد لله الذى فضل هذه الامة على سائر الامم...فيقول الفقير اليه سبحانه الشيخ سيد يعقوب يسأل احسانه...وسميتها تذكرة يعقوب راجيا المغفرة من الله غافر الذنوب...

L. 245 (sa originalnom paginacijom, pisanom crvenim mastilom); 22 x 14. Ta'līq, sitniji, pisan debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Kur'anski ajeti podvučeni su crvenom linijom, a hadisi kratkom crvenom crticom. Po marginama ima malo komentara. Na početku je izrađen unvan u bojama. Tekst na prve dvije stranice, koje su malo umrljane crnim mastilom, obrubljen je sa po dvije deblje zlatne linije, a na ostalim sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir žućkast i bijel, glat, čvrst, povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica. Rukopis je dobro očuvan.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVII, ili prve polovine XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu nalazi se naslov djela i ime ranijeg vlasnika knjige (Abdulah Kantamirija), pa je on, možda, i prepisivač. Na sljedeća četiri lista je sadržaj djela.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat na početku rukopisa).

2147. Zbirka (مجموع) 20 1356.

L. 212 + 2; 21 x 13,5. Nasḫ-ta'līq, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu, oštećen.

1. L. 1-4. تلخيص البيان فى علامات مهدى آخر الزمان

ـ ناقص فى آخره ـ

Risala je na kraju nepotpuna. Kratka risala o pojavi Mehdije (obećanog spasitelja). Napisao ʻAlī b. Ḥusāmuddīn al-Muttaqī, umro 971/1569. Dobrača (I, 240,4, str. 173) navodi isti ovaj naslov, ali on kaže da je risala od nepoznatog pisca.

Ismā'īl-pāšā: Ḍayl I, 318; Ahlwardt II, 2726.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... اما بعد فهذه نبذة من علامات المهدى رضى الله عنه... وجعلت
نبذق هذه على اربعة فصول وسميتها تلخيص البيان فى علامات مهدى آخر الزمان...

2. L. 5b i 21a. البيقونية

Kratak rad u stihovima o terminologiji hadisa. Sastavio Šayḫ ʻOmar b. Muḥammad b. Fattūḥ ad-Dimišqī al-Bayqūnī, pisao prije 1080/1669 (v. I,691,2, str. 451).

Ahlwardt II, 1125.

3. L. 8b-10a. احتفال فى سؤال الاطفال

O pitanju, da li će djeca biti ispitivana u kaburu, od strane Munkira i Nekira. Napisao ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

ḤḤ I, 16, Ahlwardt II, 2677.

Početak:

مسئلة اختلف فى الاطفال هل يفتنون فى قبورهم و يسألهم منكر ونكير...

4. L. 9-11. اللمعة فى اجوبة الاسئلة السبعة

Kraći rad o tome, da li umrli znaju kada ih posjećuju živi, čuju li razgovor ljudi, gdje je boravak duša, skupljaju li se i da li se viđaju, od istog pisca.

ḤḤ II, 1565; Ahlwardt II, 2672.

Početak:

الحمد لله وحده و الصلوة و السلام على من لا نبىّ بعده مسئلة هل تعلم الاموات بزيارة
الاحياء وبهاهم فيه وهل يسمع الميت كلام الناس...

5. L. 12-14. الرسالة الميمونة او الصوفية فى السؤال و الرد

Risala o podjeli sufizma na tri dijela, od nama nepoznatog pisca. Možda je i ovu risalu napisao Sujutija.

Početak:

الحمد لله وحده و الصلوة و السلام على من لا نبىّ وبعد فالصوفية فى السؤال و الرد على
ثلاثة طرق احدها من يسئل ويقبل

Završetak:

...لما قدّم مصر اهدى اليه عبد الحكيم الفى دينار من ماله وجمع له من اصحابه الفى دينار
اخرى فقبل الامام الشافعى ذلك. تمت الرسالة الميمونة

6. L. 14b-16a. مسئلة من آخر كتاب

المسمّى بقمع الحرص بالزهد و القناعة وردّ و ذل السؤال...

Pitanje o završetku djela od strane pisca. To je, ustvari, završetak gore navedenog djela („Qam' al-ḥirṣ"), koje je napisao Muḥammad b. Aḥmad b. Abū Bakr al-Anṣārī al-Ḫazraǧī al-Andalusī al-Qurṭubī, umro 671/1272.

Ahlwardt VII, 8787; GAL, G I, 415.

Početak poslije naslova i besmele:

قال الشيخ... ابو عبد الله بن احمد بن ابوبكر بن فرح الانصارى الخزرجى الاندلسى ثم
القرطبى صاحب التفسير فى آخر كتابه المسمّى... قال فى آخر الكتاب المذكور ذكر المسئلة
التى هى ...(؟) لكتاب لا ينبغى تركها بل يجب فهمها و تعلمها وما للعلماء فيها

Završetak je isti kao i kod Ahlwardta, pod navedenim brojem.

7. L. 17b-20. رسالة فى الفرائض

Kraći rad iz šerijatskog nasljednog prava, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين.. قال النبي عليه السلام تعلموا الفرائض و علّموها الناس فانها نصف العلم...

Završetak:

... فالاقرب على ترتيب العصبات و تفصيلهم فى المطولات. تمت بعون قاضى الحاجات ٦٣ فى ٣٠ شوال

Iz navedene bilješke na kraju ovog rada, vidi se da je on završen ili prepisan 30.ševvala (10) 63/1653.

8. L. 23b-27. مختصر المنار

Naslov u rukopisu je: مختصر الفقه فى اصول فقه الامام ابى حنيفة رحمه

Skraćena prerada usulskog djela „al-Manār“. Napisao Ṭāhir b. Ḥasan b. ʻOmar b. Ḥabīb al-Ḥalabī, umro 808/1405 (v. II, 850,1).

Početak u ovom primjerku je nešto drukčiji od navedenog obrađenog primjerka u II svesku.

Početak:

قال افقر عباد الله تعالى.. طاهر بن الحسن بن عمر بن حبيب احمد الله على نعمه التى شملت الاصول و الفروع... وبعد فانى استخرت الله سبحانه و تعالى فى اختصار مختصر الفقه فى اصول فقه الامام ابى حنيفة...

9. L. 28-73. زبدة الاسرار فى شرح مختصر المنار

Komentar prethodnom djelu („Muḫtaṣar al-Manār). Napisao Abu'ṯ-Ṯanā' Aḥmad b. Muḥammad az-Zilī as-Siwāsī, umro 1009/1600 (v. II, 850,2).

Komentar je prepisao Ibrāhīm b. Ḫalīl 1087/1676.

10. L. 78b-119. شرح منهج المعتقدين المرشد للطالبين الى علم اليقين

Komentar djelu „Manhağ al-muʻtaqidīn“... iz islamske dogmatike. Oba djela napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Buḫārī, umro 850/1446.

Hadži Halifa ne spominje ovo djelo, a Ismāʻil-pāšā (AM II, 196) navodi ovog pisca, ali mu ne spominje djelo. I ostali katalozi, koji su nam pri ruci, ne spominju ovo djelo.

GAL, S II, 276.

Početak osnovnog djela:

الحمد المولى النعم الجزيلة و الصلوة على مولى الشيم الجميلة اتفق اهل السنة..

Početak komentara:

الحمد لله المتوحد بالجلال المتخصص صفات الكريمة.. و بعد فيقول العبد... محمد بن محمد بن محمود الموعد بالشيخ البخارى... لما الفت منهج المعتقدين المرشد...

Prepisao al-Ḥāğğ Yūsuf ʻAbdullah, u nekoj Skender-pašinoj tekiji, u petak 13. šabana, bez oznake, godine i mjesta.

11. L. 120-148. الرسالة المنيرة لاهل البصيرة

Naslov u rukopisu je: سميتها منيرة شرحى كمال باشا

Rasprava sa područja propovijedi i tesavvufa o vjerovanju, vjerskim dužnostima i poukama. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥiṣārī Pruščak, umro 1025/1616 (v. II, 1030,5).

Početak:

الحمد لله الذى على معالم العلم و اعلامه... و بعد فقد جمعت هذه الرسالة مختصرة لتكون للراغبين مفيدة...

12. L. 150b (انبحث فى تعريف الكعبة وماهيتها الاصلية)

Kratka rasprava, vjerovatno, izvađena iz nekog opširnijeg djela, sa područja islamskog misticizma o definiciji Kabe i njenoj važnosti, od nepoznatog pisca.

Početak:

اعلم ان الفقهاء و الصوفية عليهم الرحمة اختلفوا فى تعريف الكعبة وماهيتها الاصلية فقال الشافعية اسم للبيت البنىّ من الحجر..

13. L. 151-153a. (الفيض القدسى عن الذات الاحدية)

Risala sa područja islamskog misticizma, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين.. اعلم ان وصول الفيض القدسى عن الذات الاحدية على نوعين بتعليق بالايجاد...

14. L. 154b-181 ضوء المعالى لبدء الامالى

Komentar kasidi „Bad'ul - amālī“ (v. I, 115,5). Napisao ʻAlī b. Sulṭān

Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605 (v. I, 145,6).

15. L. 183b-187a نبذة من الحقائق بل زبدة من الدقائق

Risala sa područja islamskog misticizma, od nama nepoznatog pisca. H. Lobenstein (2272,2) navodi da je pisac Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī (umro 907/1501) i početak risale je isti kao i kod nas, dok Brockelmann (S II, 673) kaže da je pisac Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī (umro 1036/1626).

Početak:

الحـمـد لـذاتـه لوليه بذاته و الصلوة منه على مرتبة الجامعة لجميع صفاته و بعد فهذه نبذة من الحقائق بل زبدة من الدقائق

Završetak:

فانه سحر مفترى و الق ما فى يمينك تلقف. تمت بعون الله تعالى

16. L. 188-192 رسالة فى بيان روح انسانى

Risala, na turskom jeziku, o duši, od nepoznatog pisca.

Početak:

حمد و ثنا اول خدايه كه وجودنه وجود محدثات دليل قاطع و وحدتنه نظام كرت مكوّنات برهـان سـاطع در... و بـعـد بوفقير وحقير وجدئ بر تقصير در كه بوندن اول روح انسانى حقنده ايكى رساله تأليف ايمشدم...

Završetak:

...واكـرحق بعضده مماسه يه مفتقر اولورسه جمله ده دخى مماسه يه مفتقر اولماسى لازم در. والله اعلم

17. L. 193b-198. رسالة من التصوف

Risala, na arapskom jeziku, sa područja islamskog misticizma, od nama nepoznatog pisca. Naslov ove, kao i prethodne risale, jeste prema rukopisu.

Početak:

الحـمـد لله رب الـعـالمين و بعد لابد هنا مقدمة وهى ان العلماء اجمعوا على ان الانسان ليس بعبارة عن هذا الهيكل

18. L. 199-201 جمع الوسائل فى شرح الشمائل - (قطعة)

Fragment komentara „Šamā' ilu", od ' Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī-je, umro 1014/1605.

Na kraju fragmenta prepisivać je napisao crvenim mastilom sljedeće:

نقل من شرح شمائل على قارى

Početak:

حدثـنـا هـرون بن اسـحاق الهـمـدانى بـسـكـون الميم نـسبة الى قبيلة باليمن اخرج حديثه الاربعة...

19. L. 204b-207 (موعظة فى معاملة الناس)

Kraće djelo (ili možda izvadak iz nekog opširnijeg djela) o lijepom ponašanju od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

قال يعقوب وقر الـسلطان وعظم منزلته واياك والكذب بين يديه و الدخول عليه فى كل وقت ما لم يدعك.

20. L. 207b-212. النكت الظريفة فى ترجيح مذهب الامام ابى حنيفة

Rasprava o prednosti i odlikama imama Abū Ḥanife i njegova mezheba, mimo druge imame i njihove mezhebe. Napisao Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī, umro 786/1384 (v. II, 1260,1).

Naslov u rukopisu je: هذا مقدمة فى فضل الامام ابوحنيفة

Početak: الحمد لله الذى هدانا الى اتباع الملة الحنفية وارشدنا الى سلوك...

Cijela zbirka prepisana u drugoj polovini XVII stoljeća.

Na 6-7. listu su bilješke prenesene iz djela „' Aǧā'ib al-maḫlūqāt", a na 8a listu su bilješke iz jezika, prenesene iz „Ahtarije", arapsko-turski rječnik.

Na 187b - 188a listu je rasprava, na arapskom jeziku, o odlikama i značaju Šama.

Na listovima 201-203. su bilješke, na arapskom jeziku, iz dogmatike, prenesene iz djela „Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq".

Na 213b - 214. listu je bilješka, također na arapskom jeziku, o ljepoti i čistoći, a na 214b listu su zapisi.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

2148. كتاب الحقوق 3142.

(حقوق اخوة الاسلام)

Djelo o lijepom ponašanju među ljudima i međuljudskim odnosima uopće, sa stanovišta islamskog morala. Napisao aš-Šayḫ ' Abdulwahhāb b. Aḥmad b. ' Alī aš-Ša' rānī (aš-Ša' rāwī), umro 973/1565.

Gal II, 338; HH I, 673.

Početak nakon besmele:

الحمد لله الذى نحمده ونستعينه. ومن يهدى الله فلا مضل له...اما بعد فاعلم يا ايها الطالب الصادق ان للنبىّ على الامة حقوقا...

L. 116; 19 x 13,5. Nasẖ, krupniji, čitak, pisan širokim perom, u proredu. U pisanju ima znatnih grešaka, iz čega se vidi, da prepisivač nije dovoljno poznavao arapski jezik, pa nije razumio teskt koji prepisuje. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Završetak:

قال صلى الله عليه وسلم: من جلس فى مجلس يكثر فيه لفظ فقال قبل ان يقوم من مجلسه ذلك سبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لااله الا انت استغفرك واتوب اليك. الا غفر له ما كان فى مجلسه ذلك.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad, godine 963/1556, (dakle još za života autora), što se vidi iz bilješke na kraju.

(تمت الكتاب الحقوق من اوساط شوال المعظم فى يوم اربعا له (؟) وقت الضحى من سنة ثلث وستون وتسعمائة. كتب عبد الضعيف المزنب (!) المحتاج الى رحمت الله تعالى مصطفى بن محمد غفر الله لهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات برحمتك يا ارحم الراحمين. والله اعلم بالصواب)

Uvakufio Munla Mustafa Muderris-zāde (Muderizović), v. bilješku na rubu lista 1-2. i na kraju (list 116a).

2149. تبيين المحارم 4058.

Pojmovi dobra i zla, dozvoljenog i zabranjenog prepušteni su samovolji, na mislost i nemilost, pohlepnim ljudima, pa oni ne vode računa, šta u tom pogledu propisuje Kur'an i Hadis i šta o tome vele veliki pobožni ljudi. Napisao Šayẖ Sinānuddīn b. Muṣṭafā al-Amāsī al-Ḥanafī 980/1572, vaiz u Mekki. On govori o zabranama onim redom kako su navedene i u Kur'anu.

ḤḪ I, 342; AM II, 565; Ahlwardt IV, 5000.

Početak:

الحمد لله الذى انزل علينا كتابا احكمت اياتها ثم فصلت من لدنه تفصيلا...اما بعد اعلموا معاشر المؤمنين اتاكم الله

L. 320 (paginirano 280 lista); 20,5 x 15. Nasẖ, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, gladak; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis (prvi i stariji dio) potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVI, a drugi (mlađi) dio iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je ime i pečat ranijeg vlasnika knjige (Menṣūr Menṣūrī al-Ḥanafī), koji su prilično izblijedili i teško čitljivi.

Na marginama više listova ispisana je krupnim slovima riječ: وقف.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

2150. Zbirka(مجموع)3 2295.

L. 212; 21 x 15. Ta'līq i nasẖ, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Citati iz Kur'ana podvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i komentara. Papir bijel i tamnobijel, tanji i deblji, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1-87a ISTO

- ناقص فى اوله وآخره -

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

2. L. 89b-175 تنبيه الغافلين (v.br. 1964)

I ovo je djelo nepotpuno na kraju. ناقص فى آخره

Kod nas je posljednje poglavlje:

3. L. 179b-194 اصول قواعد الفرس

Kraća gramatika perzijskog jezika, pisana i turskim i arapskim jezikom, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, koji je zabilježio prepisivač, jer pristupačni izvori ne spominju ovo djelo. Nepoznati pisac u predgovoru kaže, da je ovaj rad preveo na turski, vjerovatno s arapskog jezika.

Autor je podijelio djelo na četiri poglavlja (bâb):

الباب الاول فى احوال الاسم - الباب الثانى فى احوال الفعل - الباب الثالث فى احوال الحرف - الباب الرابع فى تعداد الاسم

Početak:

الحمد لله الذى منحى من تواتر نعمائه...فهذ رسالة مشتملة على قواعد الفرسية ومكتفية لمن حفظها بمعرفة لسان الفارسية...وترجمته بالتركية سواء كان عينا او معنىً

Poslije prvog lista, slijedi šest listova koji su kasnije dopisani na tanjem papiru.

Prepis pod tačkom 1 i 2 potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća, a pod tačkom 3 prepisao Sulaymān b. ʿAlī al-Aqḥiṣārī 1073/1662.

Na listovima 196-204 su primjeri upotrebe glagolskih oblika u arapskom i perzijskom jeziku, sa tumačenjem na turski jezik.

Na listovima 205-212 su razne bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku iz tefsira, fikha, jezika, stihovi, hadisi i drugo.

Rukopis je kupljen u Travniku.

2151. ISTO 1883.

L. 323; 20,5 x 15. Nasẖ, sitniji, slabo čitljiv, pisan neuvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja (ima ih 98) su pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom. Rukopis ima i svoju futrolu, u kojoj se čuva.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potiče iz XVII ili početkom XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je jedna fetva, jedna poučna izreka, naslov djela, nečiji mali lični pečat, u kome se može pročitati ime Muhamed i pečati Šehdi-efendijine biblioteke i noviji pečati ove biblioteke. Ovi pečati nalaze se i na posljednjem listu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2152. الابتهاج 1921.

فى بيان تفصيل الاسراء والمعراج

(معراج الغيطى)

Djelo o Muhamedovom putovanju kroz nebesko carstvo (mi'rāğ). Napisao Muḥammad b. Aḥmad b. ʿAlī b. Abū Bakr al-Gayṭī Nağmuddīn al-Iskender al-Miṣrī aš-Šāfiʿī, umro oko 981/1573. Pisac je bio upravnik tekije Salihiye u Egiptu. Djelo je dovršeno u srijedu 17. redžepa 979/1571.

GAL, G II, 339; GAL, S II, 647.

Gornji naslov djela je prema rukopisu. U nekim izvorima naslov je:

الابتهاج بالكلام على الاسراء و المعراج

Izrađeno je na osnovu tradicije, koja je često slaba vjerodostojnosti.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى رفع قدر نبينا محمد صلعم فى الدنيا و الأخرى و اسرى به من المسجد الحرام
الى المسجد الاقصى ... وبعد قال الله تعالى فى كتابه المبين وهو اصدق القائلين...

L. 99; 20,5 x 13,5. Nasẖ, čitak, specifičan, pisan vještom rukom, mjestimice vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom, krupnije, a istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Rečenice su označene crvenim tačkama. Papir tamnobijel, deblji, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen; prva korica izgubljena.

Završetak djela „Ibtihāğ" (na listu 99a):

...فَنَسْأَلُ اللّٰهَ تَعَالَى اَنْ يَمُدَّنَا بِمَدَدِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ. و ان يجعلنا لاقواله و افعاله من
المتبعين. ولسنته من المتمسكين. وان يدخلنا فى شفاعته. ويحشرنا فى زمرته. وان يجعلنا
تحت لوائه يوم الدين. صلى الله عليه وسلم. وجزاه عنا افضل ما جزا نبيًا عن أُمّته. و رضى
الله عن آله و صحابته. والتابعين. وتابعيهم. و الائمة المجتهدين. وسائر علماء المسلمين.
آمين.

Prepis je dovršen u ponedjeljak 4.ševvala 1057/1647.

قال مؤلفه... كان الفراغ من تكملته عشية نهار الاربعاء سابع عشر رجب الفرد سنة تسع و
سبعين وتسعمائة. ووافق الفراغ من كتابته يوم الاثنين المبارك رابع شوال سنة سبع و
خمسين والف.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, napisan rukom prepisivača; zatim naslovi dvaju Sujutijinih djela, te imena ranijih vlasnika (Abdullah al-Ḥusaynī, kadija u Kairu استصحبه عبد الله الحسنى القاضى بمصر المعزيه hadži Mustafa, kadija u Bosni; Ismet Svrzo). Na naslovnoj strani je pečat biblioteke.

Uvakufio Ismet-efendija Svrzo b. Vejsil-efendija.

2153. Zbirka(مجموع), 4 6832.

L. 69; 21 x 15. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Listovi su povezani kustodama. Papir tamnobijel, tanji, oštećen, dohvaćen vlagom, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-32a. انقاذ الهالكين

Risala o uzimanju nagrade i plate za učenje Kur'ana. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573 (v. I,479 i II,1214,16).

2. L. 32b-47. ذخر المتأهلين فى تعريف الاطهار والدماء

Risala o prirodnim običajima kod žena i o vjerskom čišćenju o braku, od prethodnog pisca (v. II, 1214,19).

3. L. 48b-53. در اليتيم فى التجويد

Risala o tedžvidu od istog pisca (v. I,113,2, str. 62).

Risalu je autor završio 974/1566, kako je to zabilježeno na kraju rukopisa.

4. L. 54-69. ايقاظ النائمين

Kratka risala o obavljanju raznih pobožnih djela za novac, od istog prethodnog pisca (v. I,576,2, str. 361 i II,1214,17).

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. ʿAlī al-Qayṣarī (ili Qaṣrī), imam u džamiji nekog Ṣāliḥa, bez oznake mjesta, 1114/1702.

Na naslovnoj stranici je ime: hadži Yūsuf hafiz-edendi, vjerovatno raniji vlasnik i mali ovalni pečat, u kome čitamo: sejjid Muḥamed.

2154. Zbirka(مجموع), 2 5416.

L. 75; 18,5 x 11,5. Nasẖ, razgovijetan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara. Tekst prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije, a ostale jednom tankom crvenom linijom. U drugom djelu i margine su obrubljene jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-8. ايقاظ النائمين (v. br. 2153,4)

2. L. 12-74. تحفة الملوك

Kraće fikhsko djelo, što ga je napisao Zaynuddīn Muḥammad b. Abū Bakr b. ʿAbdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro u drugoj polovini VII/XIII stoljeća (v. II, 1029,1, str. 217) i 2052,2.

Oba djela prpisao ʿAlī b. al-ḥāǧǧ Muḥammad, u Gazi Husrevbegovoj medresi (u Sarajevu), godine 1154/1741.

(تمت تمام بعون الله الملك المنان عن يد العبد...على بن الحاج محمد عفى الله عنهما...لسنة اربع وخمسين ومائة والف...فى مدرسة الخسروية)

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2155. جلاء القلوب 1998.

Djelo o pobžnosti i moralu. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. I,67).

Početak: الحمد لله الذى جعل الليل و النهار خلفة لمن اراد.

L. 32; 21,5 x 15. Nasẖ i taʿlīq, pomiješani, pisani debljim perom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima komentara, pisan sitnijim slovima. Papir žućkast, glat; povez kartonski, oštećen.

Prepis je završen u subotu koncem muharrema 1124/1712.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime pisca i noviji pečat ove biblioteke.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat na početku i na kraju djela).

2156. Zbirka(مجموع), 6 1422.

L. 96; 20 x 14,5. Nasẖ, pisan nešto debljim perom. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Kur'anski citati podvučeni su crvenim linijom. Po marginama ima malo komentara. U prepisu ima grešaka. Papir žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1-50. ISTO

2. L. 53-59. حديث اربعين

Zbirka od četrdeset hadisa, od nepoznatog sabirača. Naslov je prema rukopisu.

Početak:
الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين...قال النبى صلعم...من قرأ او حفظ اربعين حديثا من أمتى...

Na margini prvog lista u ovom djelu nalazi se također nekoliko hadisa.

3. L. 61-68. (المسائل فى الميراث)

Kraća rasprava o nasljedstvu, od nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak iz nekog opširnog djela. Naslov smo dali prema sadržaju ovog rada.

Početak:
اعلم اذا مات الانسان اول ما يبدؤ ومن التركة تكفينه وتجهيزه مما يحتاج من ذلك اليه ثم يقضى

4. L. 70b-78a (كتاب) ايمان واسلام دنيا وآخرت

Traktat sa područja dogmatike, od nepoznatog pisca. Možda je i ovo izvadak iz nekog opširnijeg djela na ovu temu. Naslov je prema rukopisu.

Početak: باب فى بيان الاعتقاد اعلم بان الواجب على المكلف الايمان.

Na listovima 78-79. je izvadak iz djela: كتاب ادب القاضى
(v. Ahlwardt IV, 4951).
U proredu ima djelomično prevoda na turski jezik.

5. l. 82b-88a كتاب الصلاة (شروط الصلاة)

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca. (v. II,908,3; 991,3).

I ovdje u proredu ima prevedenih riječi na turski jezik.

6. L. 90b-96. (علم حال بالتركية)

Kratak priručnik islamske pouke, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju djela.

Početak. معلوم اولسونكه هر عاقل بالغ اولان كمسنه اوزر ينه اكا اول فرض عين اولان ايماندر.

Cijelu zbirku prepisao ʿAlī b. Ibrāhīm iz Antakije, godine 1129-30/1716-17. (v. bilješku na kraju 2,3. i 5. djela)

قد وقع فى هذه النسخة الشريفة عن يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة ربه اللطيف على بن ابراهيم...الساكن فى قرية جايرلى نواحى لواء بولى لولاية انطاكى سنة ١١٦٩

Na prvom zaštitnom listu su neki naslovi u ovoj zbirci, a na prvom listu je jedan hadis.

2157. Zbirka(مجموع) 5 714.

L. 282, 22 x 16. Nasḫ i taʿlīq, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima podvučen je crvenom ili crnom linijom. Po marginama ima malo komentara. Papir bijel, glat, djelomično oštećen; listovi od trećeg do petog djela krivo su uvezani; povez polukožni.

1. L. 1-15. ISTO

Prepisao Muḥammad (ili Meḥmed) al-Bosnawī u Istanbulu, u medresi Firište Šāh-zāde, mjeseca šaʿbana 1133/1721.

(تم اكتاب بعون الله الملك الوهاب قد وقع الاستراحة عن تنميق الشريف فى اول ضحوة السبت من العشر الاخر من شعبان المعظم سنة ثلث وثلاثين ومائة والف بعبد الضعيف المعظم سنة ثلث وثلاثين ومائة والف بعبد الضعيف مصطفى بن محمد البوسنوى...فى بلدة قسطنطنية...فى مدرسة فرشته شاه زاده.)

2. L. 16-233. ضياء القلوب فى شرح جلاء القلوب

Komentar gornjem djelu koje je napisao Isḥāq b. Hasan az-Zanǧānī at-Tūgātī, umro 1100/1688. (v. II,1399,2)

Početak:

الحمد لله الذى جعل الليل لباسا والنهار نشورا وعين اوقات العبادة اياما وشهورا...وبعد فيقول العبد الجانى اسحق بن حسن الزنجانى ثم التوقاتى

Prepisao Monlā Muḥammad-efendī 23.zul-kadeta 1132/1720.

3. L. 234-269a شرح قصيدة البردة مع ترجة بالفارسيه

Komentar poznate pjesme u slavu Muhammeda, koju je spjevao Šarafuddīn Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Saʿīd al-Būṣīrī, umro 694/1294. (v. I,268). Hadži Halifa (II,1334) navodi slična početak našem rukopisu, za koji veli da ga je napisao ʿAbdurraḥmān b. Ismāʿīl Abū Šāme, umro 665/1266, što nas dovodi u sumnju, jer je ovaj komentator umro prije Busirije. Ahlwardt (VII, 7802), pak, navodi isto djelo kao i kod nas i on kaže da mu je komentator nepoznat. Na našem rukopisu, na margini prvog lista ovog djela, prepisivač je napisao da je ovaj komentar nekog Lamiʾije Čelebije, ali mi u pristupačnim izvorima nigdje ne nailazimo na ovo ime kao komentatora i prevodioca ove pjesme.

Početak:

سبحان من اخفى سبحات وجهه بانوار جلال الدين ذاته...وبعد فان القصيدة المشهورة بالبردة (الموسومة بالكواكب الدرية فى مناقب اشرف البرية شرح لامعى جلبى من عينه)

Prepis je završen u medresi Hadži Maqsuda, u gradu Sivasu 1127/1715.

4. L. 269b-278. شرح قصيدة الطنطرانية

Komentar kasidi Ṭantarāniyi, koju je napisao Abū Naṣr Aḥmad b. ʿAbdurrazzāq Ṭanṭarānī (oko godine 480/1087) (v. I,244), a ovaj komentar je od nepoznatog pisca.

Ahlwardt VI, 7624.

Početak:

الحمد لله (على) توالى نعمائه وتواتر الا يليق بذاته ملأ ارضه وسمائه...فلما نزلت منزل الملالة وسكنت

Rukopis je od istog prepisivača kao i prethodno djelo.

5. L. 279-282. رسالهٔ معمى

Zbirka zagonetki na perzijskom jeziku, od nepoznatog pisca. (v. I,358).
Prepis potiče iz XVIII stoljeća.
Uvakufio Memiš-aga Kasumagić (v. pečate na početku i na kraju djela).

2158. Zbirka (مجموع). 4 4159.

L. 103; 21 x 14,5. Nasḫ i taʿlīq pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo komentara. Papir bijel, čvrst, djelomično dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-40a ISTO

2. L. 40b-42a اللى درت فرض

Pedeset i četiri farza u stihu na turskom jeziku. To je prevod u stihu kratke risale na arapskom jeziku od nepoznatog prevodioca. (v. I, 588,2, str. 371). Po marginama i u proredu navedeni su kur'anski ajeti. Slijedi pet neispisanih listova.

3. L. 47a-75. سراج الظلمات (شرح ايها الولد)

Komentar risali „Ejjuhel veled" (v. I, 68. i ovdje 1977,2), koji je napisao Ḥasan b. ʿAbdullāh 956/1549.

Flügel III, 274; GAL, G I, 423; GAL, S I, 750.

Početak:

الحمد لله الذى علم الانسان فضيلة... اما بعد يقول العبد... حسن بن عبد الله... لطالبه
شرحا موسومابسراج الظلمات فى سنة ستة وخمسون (؟) وتسعمائة.

U prepisu ima pogrešaka.

4. L. 77b-103. مرشد المتأهل

Uputa za oženjenog i onog koji se namjerava ženiti o valjanom životu i postupku u braku. Napisao Šayḫ Muḥammad Qutbuddīn al-Izniqī, umro 821/1418. (v. I, 252). i 2129,3.

الحمد لله الذى خلق من الماء بشرا وجعله نسبا

Prepisao pod tačkom 1. Ḫalīl b. Šaʿbān 1157/1744, pod tačkom 3. prepis je završen u gradu Qasru 1154/1741, a prepis pod tačkama 2. i 4. potiču iz XVIII stoljeća.

Po marginama ima nešto bilježaka, većinom prenesene iz djela „Ahtariye", arapsko-turski rječnik. Na prvom zaštitnom listu je ime bivšeg vlasnika Ibrahim-efendije Hromić i jedan hadis. Na prvom listu olovkom je napisano ime drugog vlasnika: Stočanin Hromozade (Hromić) Salih-efendija. Na jednom od neispisanih listova na kraju djela su dvije bilješke, prenesene iz djelā „Ḫulāṣa al-fatāwā i „Multaqa al-baḥr", vjerovatno pogrešno napisano.

2159. Zbirka (مجموع) 4 2370.

L. 110; 20 x 14,5. Nasẖ i taʿlīq, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili podvučene crvenom linijom. Po marginama ima komentara. Papir bijel i žućkast; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-37. ISTO

2. L. 39-47. الوجيز فى التفسير (التفسير الوجيز)

ـ ناقص فى آخره ـ

Kratak komentar Qur'ana koji je napisao Abu'l-Ḥasan ʿAlī b. Aḥmad b. ʿAlī al- Wāḥidī an-Nīsābūrī, umro 468/1075 (v. I, 140).

Ovdje je samo prvih osam lista, ostali listovi su, vjerovatno, zagubljeni.

3. L. 48-102. التعريفات للسيد الشريف

(ناقص فى اوله)

Kratke definicije iz filozofije, sufizma i dogmatike, poredane abecednim redom. Napisao ʿAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Ahlwardt IV, 5378.

Naš rukopis je na početku nepotpun.

4. L. 103-110. رسالة على قواعد الفرسية

Kratka risala na arpskom jeziku o pravilima perzijske gramatike, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم هذه الرسالة مشتملة على قواعد الفرسية و جعلتها على اربعة ابواب
الاول فى احوال الاسم و الثانى فى احوال الفعل و الثالث فى احوال الظرف الرابع فى
تعداد الاسم

Prepis pod tačkom 1. potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća, pod tačkom 2. iz XVI ili XVII stoljeća, pod tačkom 3. prepis je završen 956/1549, i pod tačkom 4. 958/1551.

Na 111a. listu nalaze se bilješke: stihovi na perzijskom jeziku, podjela dana i noći na turskom jeziku, dova za tajanstvene ljude (riǧālul-gayb), te nabrojeni sretni, pokuđeni i pomiješani (i jedni i drugi) dani. Na istom b listu su dva hadisa, kratka pjesma na arapkom jeziku, te jedan kratki vird na perzijskom jeziku.

Na 112. listu su poučne izreke na arapskom jeziku, a na 113. listu je jedna dova i poučne izreke.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat na početku rukopisa).

2160. Zbirka (مجموع) 4 4031.

L. 61; 20,5 x 15. Ta'līq, od različitih prepisivača. Tekst u prva dva djela obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Istaknute riječi, a ponegdje i čitave rečenice, pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-33. ISTO

2. L. 35b-41. شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Komentar traktatu o pravilima disputacije. Oboje napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškōprūzāde, umro 968/1560 (v. I,str.7; II, 883,5).

Početak osnovnog djela:

احمدك اللهم يا مجيب كل سائل... فهذه رسالة لخصتها فى علم الآداب

Početak komentara: الحمد لله الذى لامانع لعطائه ولا معارض لقضائه

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Po marginama ima nešto komentara.

3. L. 44-47. القصيدة النونية

Spjev o vjerovanju, što ga je napisao Mavlānā Hiḍr-bey b. Ǧalāluddīn, umro 863/1458 (v.I, str. 187).

Po marginama i u proredu ima dosta komentara.

4. L. 48-54. ترجمهٔ رسالهٔ فرائض

او

اجمال الفرائض واحوال الاربعين

Brošura na turskom jeziku o općenitom pogledu na nasljedno pravo i četrdeset situacija u nasljednom pravu. Naslov smo dali prema rukopisu. Na listovima 54b - 61. opisane su na arapskom jeziku razne situacije-primjene iz nasljednog prava.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2161. Zbirka (مجموع) 2 5417.

L. 115; 18,5 x 12,5. Nasḫ, jednostavan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1-49. ISTO

2. L. 52-115 مرشد المتأهل
(v.br.2129,3).

Oba djela prepisao Muḥammad b. Bakr Goraždalī (iz Goražda) 1233-4/1817-8.

(من يدبو عبدى المحتاج الى رحمة الله محمد بن بكر غرزدالى غفر الله لهما ولسائر المؤمنين سنة ١٢٣٣).

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2162. Zbirka (مجموع) 7 4050.

L. 98; 21 x 15,5. Nasḫ, od različitih prepisivača i iz raznih vremena. Papir bijel i žućkast, glat, čvrst; povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1-11. ذخر المتأهلين والنساء فى تعريف الاطهار والدماء

Risala o prirodnim običajima kod žena i vjerskom čišćenju u braku. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. II, 1214,19; i 2162,2).

Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo i komentara.

2. L. 14b-26a. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu, od prethodnog pisca (v. I,276; i 2065,2).

I ovdje su poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a po rubovima ima objašnjenja, koja se odnose na tekst.

Na 26b listu je jedan hadis, a na 27. listu su dva stiha na arapskom jeziku.

3. L. 29b-37.

الصلاة الربانية فى حكم من ادرك ركعة من الثلاثية او الرباعية

Risala o prispijevanju u džemat (zajedničku molitvu). Napisao Nūḥ b. Muṣṭafā al-Qonawī al-Ḥanafī, umro 1070/1659.

AM II, 498.

Početak:

الحمد لله رب العالمين...اما بعد فيقول العبد...نوح بن مصطفى الحنفى عامله الله بلطفه الخفى انى سئلت سابقا عن رجل ادرك ركعة من الظهر او العصر او العشاء كيف يصلى ما سبق به

Na 29a listu napisan je naslov djela i ime pisca.

4. L. 40b-44. مختصر المنار

Skraćena prerada usulskog djela „al-Manār". Napisao Ṭāhir b. Ḥasan b. ʿOmar Ibn Ḥabīb al-Ḥalabī, umro 808/1405 (v. II,850,1 i 2147,8).

5. L. 45b-51. شرح مدار الاصول

Komentar ili glosa sa područja usuli fikha. Napisao Ṭāhir b. Ḥasan b. ʿOmar b. Muḥammad (u rukopisu: ʿAlī) an-Nasafī, umro 537/1142. U pristupačnim izvorima ne nalazimo ovaj naslov, koji smo dali prema rukopisu, a nismo mogli ustanoviti ni ime pisca osnovnog djela. Ime navedenog pisca je također navedeno u rukopisu, sa gore označenom razlikom nego što je u izvorima.

(v. AM I,783).

Početak:

هذا كتاب شرح مدار الاصول اما بعد حمد الله حق حمده...اما بعد فهذه الاحوال التى عليها مدار مسائل الفقه ذكره الشيخ الامام البادعى الهمام ابو الحسن وكان من افاضل اصحاب محمد بن الحسن الشيبانى وهى اربعون مسائل هذا شرح مدار الاصول للشيخ الامام نجم الدين ابى حفص عمر بن على (؟) النسفى

6. L. 56b-88. عقد اللآلى لبدء الامالى

Komentar kasidi „Bad'u al-amālī", o islamskom vjerovanju. (v. I,67). Napisao Muḥammad b. Abu'l-Luṭf aṣ-Ṣafawī Šamsuddīn, umro 928/1522.

Ahlwardt II, 2413.

Početak:

الحمد لله حق حمده وصلاته وسلامه على رسوله...وبعد فقد التمس منى من هو فى العزة كابنى...وسميته عقد اللآلى لبدء الامالى...

Na kraju je prepisivač naveo ime autora i navedenu godinu njegove smrti, a na početku ovog djela je naslov ovog komentara, nepotpuno ime pisca, jedna izreka Imami Šafije, jedan poučni stih na arapskom jeziku, jedna bilješka ranijeg vlasnika knjige i ime drugog vlasnika knjige i njegov pečet (Ahmed Bošnjak, godina 1157/1744).

7. L. 92b-98. الكواكب الدرية فى مدح خير البرية
(قصيدة البردة)

Pjesma u slavu Muhammeda a.s. Spjevao Šarafuddīn Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, umro 694/1294 (v. I, 268).

Tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije.

Prepis pod tačkom 2,3,6 i 7 potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVII stoljeća, pod tačkom 1,4 i 5 iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se jedna hutba. Na prvom zaštitnom listu ispisani su naslovi djela, dvije bilješke na arpskom jeziku iz akaida, prenesene iz nekog djela, čiji naslov nije čitak i jedna bilješka prenesena iz djela „Maǧmaʿa". Na istom b listu je jedna izreka od Hatem al-Aṣam-a. Na sljedećm listu je podulja bilješka iz filozofije, prenesena iz Gazalijnog djela „Kitāb al-muškilāt".

Na prvim stranicama 2 i 3 djela u ovoj zbirci je ime Ahmed b. Muhamed, napisano istim rukopisom kao i starija djela u ovoj zbirci, pa smatramo da je on i prepisivač ovih starijih djela. Na 26b listu je jedan hadis o deset kur'anskih poglavlja koja sprečavaju deset drugih stvari. Na 27a listu su dva stiha na arapskom jeziku. Na 55 listu je bilješka iz akaida, a koja se prenosi od Alije b. Abu Taliba, u kojoj se kaže, da su svi poslanici bili u obavezi da vjeruju u dolazak Muhameda, kao posljednjeg poslanika.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2163. زاد المتزوجين فى ذخر المتأهلين 1877.

Komentar risali o prirodnim običajima kod žena i o vjerskom čišćenju u braku (v. II, 1214,19). Prema navedenim izvorima, oboje napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573.

Ahlwardt IV, 4672; GAL, G II, 441.

Početak:

الحمد لله الذى خص العلماء من اهل الاسلام...وبعد فان الرسالة المسماة بذخر المتأهلين للعالم...محمد بن پير على البركوى وسميته بزاد المتزوجين فى ذخر المتأهلين...

L. 47, 21 x 14,5. Nasḫ, jednostavan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, a na više mjesta napisana je riječ „waqf". Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Uvakufio Hadži Ibrāhīm b. Islām Ispužlija (iz Spuža), nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu (v. bilješku na kraju rukopisa).

2164. الطريقة المحمدية 3588.

Knjiga vjerskih pouka i propovijedi iz Kur'ana i Hadisa. Napisao Muhammad b. Pīr ʿAlī Birgawī ili Bergili, umro 981/1573. (v. br. 436,2 i 1123,2).

L. 140; 21 x 15. Nasẖ pomiješan sa ta'līqom. Papir bijel, tanji; povez polikožni, oštećen i rastavljen od listova koji su prosuti. Poglavlja i neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Na marginama mnogih listova ima dosta komentara, koji je pisan vrlo sitnim rukopisom, od istog prepisivača.

Prepisano u Amasiji, u medresi Qādī 2. redžeba 1003/1595.

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة فى نصف الليل فى ليلة اثنين فى شهر رجب
قريب الى الزوال بمحروسة اماسية مسكنى المسمى بمدرسة القاضى سنة ١٠٠٣

Na 1a zaštitnom listu, u vrhu, nalazi se bilješka iz fikha. Ispod toga je bilješka o nekom umrlom Munla Halilu, sa nekom ostavštinom iza njega.

U trećoj bilješci koja je brisana i vrlo nečitljiva može se pročitati hadži Dāwūd-efendi.

Na drugom neispisanom listu je bilješka o uvakufljenju.

Na trećem a listu je naslov djela i kratice (početna slova) pripovjedača i prenosioca hadisa, navedenih u ovom djelu. Ispod toga je bilješka o jezičnoj i terminološkoj upotrebi nekih riječi. Na margini ove gornje dvije bilješke ispisana je dova koja se uči prilikom klanja kurbana.

Na 140b listu je bilješka iz tefsira, protkana tesawwufom. Na posljednjem neispisanom listu je jedna fetva uzeta iz djela „Al-Hidaya" od Marginanije.

Uvakufio al-ḥağ Muhammad b. Sayyid al-Ḥāğğ Abdullāh (Vidi bilješku na 2a neispisanom listu).

2165. ISTO 1508.

L. 194 (označena originalna folijacija); 20,5 x 13. Taʿlīq pomiješan sa nešto nasẖa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama i u proredu ima komentara i objašnjenja, pisanih vrlo sitnijim slovima. Tekst je obrubljen sa crvenom tankom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni.

Zadnji list je oštećen i manjkav, tako da je oštećeno i pismo sa podacima o prepisivaču, ali je čitljiva i sačuvana godina prepisa 23. šabana 1010/1602.

Na prvom listu je jedan mali pečat u kome se može pročitati samo ime Mustafa, nekoliko hadisa i kratice hadiskih djela. Na 195. listu su, opet, hadisi i jedan zapis.

Uvakufio hadži-Omer-efendi al-Aqḥiṣārī. (v. pečate na početku i na kraju djela).

2166. ISTO 2194.

L. 298; 20,5 x 13. Nasẖ, pisan u razmaknutim redovima, a između redova i na marginama ima ponešto komentara. Papir bijel, deblji; povez kožni, ali je prva korica i nekoliko listova s početka otkinuto i izgubljeno, a na zadnjoj očuvanoj korici utisnut je ornament. Poglavlje i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke riječi su podvučene crvenom crticom.

Prepisao Aḥmad b. Oruč sredinom zu-l-hidžeta 1053/1644. U vrhu prvog lista je naslov djela, pisan drugom rukom, noviji pečat ove biblioteke i pečat Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Zadnja tri-četiri lista su neispisana. Na predzadnjem neispisanom listu nalazi se nekoliko fetvi na turskom jeziku od Abū Suʿūda i Ḥusayna.

Iz Fejzije medrese u Travniku.

2167. ISTO 4712.

L. 121; 20,5 x 14. Nasẖ sa nešto taʿlīqa. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova koji su prosuti. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su riječi podvučene. Na marginama ima ponešto i komentara, većinom pisan rukom prepisivača.

Prepisao al-ḥāğğ Yūsuf b. Ferhād 1059/1649.

Na 122-123a listu nalaze se anegdote iz života Hazreti Omera, drugog halife i drugih ashaba, te na kraju nekoliko hadisa.

Na listu 123b i 125a nalaze se izvodi iz الجامع الكبير odSuyūyṭije.

Na 124. listu nalaze se razne dove i zapisi sa objašnjenjima na turskom jeziku.

Na 125b listu nalazi se dova za kišu, a na zadnjem neispisanom listu nalazi se bilješka da je rukopis dospio u vlasništvo Muḥammada b. Ibrāhīma 11/15/1703.

2168. ISTO 2484.

L. 97; 19 x 13,5. Nasẖ sa nešto taʿlīqa, pisan vještom rukom. U početku su poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim matilom. Na marginama ima i nešto malo komentara, pisan rukom istog prepisivača. Na nekim mjestima manjka po dva-tri lista.

Prepisao ʿAbduṣṣādiq, soẖta b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥusayn b. ʿAbdulgafūr b. ʿAbdulmanāf, nastanjen u kasabi Kladanj, 1063/1652.

(تمت النسخة الشريفة الموسومة بطريقة المحمدية على شريعة الاحمدية موافقا للشرع عن يد
الفقير الحقير المذنب المحتاج الى رحمت ربه القدير عبد الصادق السوخته بن محمد بن ابراهيم
بن حسين بن عبد الغفور بن عبد المناف ساكنا فى قلاد نه لسنة ثلث وستين والف...)

Na prvom a neispisanom listu nalazi se naslov djela, bilješke o uvakufljenju kao i noviji pečat biblioteke. Na zadnjem listu i još na nekoliko drugih listova nalazi se stariji pečat biblioteke.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

2169. ISTO 1432.

L. 147 + 11; 20,5 x 15. Nasḫ sa nešto ta'līqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po marginama i u proredu ima mnogo komentara, pisan sitnijim slovima. Papir bijel i žut, čvršći; povez polukožni.

Prepisao ʿAlī b. Ḥamza u Toqatu (vilajet Sivas), u medresi Ğaqūr, 8. zu-l-kadeta 1079/1669.

Na prvih 11 listova, koji nisu numerisani, nalaze se bilješke iz tefsira, fikha, jezika i hadisi, te kratice hadiskih djela i sadržaj ovog djela. Na 147a, 148-150. listu nalaze se bilješke na arapskom i turskom jeziku iz fikha, akaida i hadisi.

Rukopis je bio vakuf Careva mekteba u Sarajevu.

Iz Šelvli-efendijine biblioteke (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

2170. ISTO 6786.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno, otkinuto i zagubljeno prvih desetak listova.

L. 211 + 6, 21 x 14. Nasḫ - ta'līq, pomiješani. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima komentara, pisan sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Na prvih tridesetak listova tekst i margine obrubljene su sa tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, neki listovi su prosuti; povez kožni, oštećen.

Prepis je završen 1113/1701.

Na 211b - 212 listu je priča o dobroj ženi, prenesena iz djela „Tenbīh al-gāfilīn".

Na 213b - 214a listu su 54 farza, na turskom jeziku, a prema predanju Ḥasana Baṣrije. Na 214b listu je bilješka iz tefsira, a na 215a listu je bilješka iz fikha, na turskom jeziku.

Poklonio dr Amed-efendija Tuzlić.

2171. Zbirka (مجموع)4 1051.

L. 271; 21,5 x 14,5. Nasḫ od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene ili crvenom ili crnom linijom. Po marginama ima prilično komentara i objašnjenja. Tekst u prvom dijelu ove zbirke obrubljen je sa tankom crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, glat; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1-220. ISTO

2. L. 228-251. المنيرة

Djelo vjersko-moralnog sadržaja sufijskog pravca. Napisao Ḥasan Kāfī Pruščak al-Bosnavī (v. broj 2147,11). Na početku djela neko je pogrešno napisao naslov djela سميتها منيرة شرحى كمال باشا

3. L. 252-256. اجازة محمد حفيد لعبد الله بن مصطفى اللادق

Diploma na arapskom jeziku koju je izdao Muḥammad Ḥafīd, kadija u Kairu, svome učeniku ʿAbdullahu b. Muḥammadu b. Muṣṭafi al-Lādiqiji za teoretske i praktične znanosti, a naročito za Hadis.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العلماء ورثة الانبياء

Na kraju je vlastoručni potpis i pečat Muḥammada Ḥafīda.

4. L. 258-261. اجازة السيد عبد الوهاب بن حسين بن ولى الدين الآمدى لعبد الله الاماسى مدرس بمدرسة الجديدة فى سراى بوسنه

Diploma, na arapskom jeziku, iz racionalnih znanosti, fikha i Hadisa, koju je izdao As-Sayyid ʿAbdulwahhāb b. Ḥusayn b. Waliyuddīn al-Āmadī as-Sayyid ʿAbdullāha al-Amāsiyi, muderrisu u novoj medresi u Sarajevu. Nije nam sasvim poznato o kojoj je medresi riječ.

Početak: الحمد لله الذى صيّر نفوس العلماء

Na kraju je potpis i pečat izdavača diplome, koja je napisana u Istanbulu 1180/1766.

Prepisao pod tačkom 1. Aḥmad b. ʿAbdullāh b. ʿAlī u četvrtak 7. džumadu-l-evvela 1136/1724, a prepis pod takom 2 i 3. su iz XVIII stoljeća.

Na početku ove zbirke ima nekoliko neispisanih listova, a zatim slijede listovi na kojima ima bilježaka; na prvom od njih je naslov djela, broj navedenih hadisa u prvom dijelu ove zbirke (656), deset pokuđenih novotarija u islamu, preme Bergiviji, simboli hadiskih djela i sadržaj ovog djela. Tu je i:

رسالة فى قراءة آية الكرسى ادبار الصلوات المكتوبة

Kratka risala na arapskom jeziku o važnosti Ajettu-l-kursije i njenom učenju poslije namaza. Napisao Muḥammad b. Ḥamza Güzelḥiṣārī al-Aydīnī, umro 1116/1704. (v. I, 603,5, str. 396).

Na 221. listu je jedna dova, a na 222 i 223. je jedna napomena na turskom jeziku o tome koje tri stvari jedan autor mora navesti pri pisanju svog djela. Zatim slijedi nekoliko neispisanih listova.

Na 227. listu su imena muderrisa koji su bili u nekoj našoj medresi: Užičanin hadži-Muhamed, Zeničanin Seyyid Hafiz, Zeničanin šeyh Muhammed, Prozorčanin Zulfikar i Sarajlija Munla Ibrahim.

Na 228a listu je tumačenje kur'anskog ajeta: ...انما يفترى الكذب الذين

preneseno iz djela „Tefsīr al-Ḫāzin".

Iz zbirke Muhammed-Enveri Kadića.

2172. ISTO 4687.

L. 200; 21 x 13,5. Nasḫ-ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara. Na početku je izrađen unvan u bojama sa zlatnom podlogom, koja je malo pozelenila. Tekst na prve četiri stranice obrubljen je sa debljom zlatnom linijom (i osnovni tekst i margine), a na ostalim stranicama sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica, malo oštećen, a neki listovi su rastavljeni od poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca ramazana 1138/1725.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, dvije poučne izreke, stihovi o (ne) pozajmljivanju knjiga, od nekog S'aduddīna i Sayyidi Šarīfa Ǧurǧānije, bilješka iz medicine, te bilješke na turskom jeziku o iznosu u dirhemima neke pšenice i ječma i o načinu učenja tekbira na bajram-namazima. Na 2. zaštitnom listu su bilješke iz fikha, a na 3. listu su kratice hadiskih djela. Na 1a listu su znanosti iz jezikoslovlja prenesene iz djela:

ابن ابى الشريف حاشية للقاضى

2173. ISTO 6153.

L. 123; 20 x 14,5. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo komentara i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst, bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Aqḥiṣārī (iz Prusca) 1139/1726.

(الحمد لله عل اتمام ... تم كتابة هذا الكتاب فى شهر جماذى الآخر فى يوم الاربعاء فى
وقت العصر عل يد العبد الضعيف... مصطفى بن ابراهيم الاقحصارى... سنة ١١٣٩)

Na prvom listu je sadržaj i kratice hadiskih djela. Na zaštitnim listovima, na kraju djela, su datumi rođenja neke djece, jedan hadis i više malih pečata u kojima se može pročitati ime Ibrahim.

Iz biblioteke Osman-efendija Sokolovića.

2174. ISTO 3064.

L. 159 (sa označenom folijacijom); 19 x 11,5. Nasḫ, sitan, pisan rukom vještog prepisivača. Papir žućkast; povez tvrd, novijeg datuma. Na 1a listu nalazi se lijepo izrađen unvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, koja je opet obrubljena sa tankim crvenim linijama, dok su margine obrubljene sa nešto tanjom zlatnom linijom. Ostali listovi (i tekst i margine) obrubljeni su sa tankom crvenom linijom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na marginama ima i komentara.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥamza b. Yūsuf b. ʻOṯmān 1140/1727. godine.

Na drugom zaštitnom listu, koji je dodat prilikom uvezivanja, nalazi se početak pisanja kratica hadiskih djela koja su citirana u ovom djelu.

Na slijedećem listu je bilješka o biografskim podacima autora, obje pisane rukom Mehmeda Handžića.

Na prvom a listu je pisana bilješka vlasnika djela u kojoj se može pročitati As-Sayyid Mustafa..., a ispod ove je druga bilješka iz koje se razumije da je knjigu darovao Muḥammad Nūrī, korektor na carskom divanu, 1235/1820. Posljednja dva paginirana i nekolio nepaginiranih listova su neispisani.

2175. ISTO 1315.

L. 246; 21,5 x 15. Nasḫ obični. Papir bijel, deblji; povez polukožni, ali su neki listovi prosuti i odvojeni od poveza. Rukopis ima zaštitnu polukožnu futrolu. Poglavlja i neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na marginama, a naročito u početku djela, ima i komentara.

Prepisao Aḥmad Terzihodžić Dorčorlū 1141/1729.

(تمت بعون الملك المعين من قلم الاحد المحتاج الى رحمة ربه الصمد درزى خواجه زاده
درجورلو سنة ١١٤١)

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela i stariji pečat Šehdi-efendijine biblioteke, a na 1a nalazi se noviji pečat spomenute i pečat ove biblioteke, kao i na posljednjem 246. listu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2176. ISTO 3606.

L. 88 (sa označenom folijacijom crvenim mastilom); 22 x 14,5. Nasḫ, sitan, pisan uvježbanom rukom. Papir žućkast; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama, koji imaju zlatnu podlogu.

Prva stranica ukrašena je sa vrlo lijepim unvanom, izrađen u boji. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, a margine sa nešto tanjom, dok je tekst na ostalim listovima obrubljen sa tankom crvenom linijom. Djelo je na kraju dohvaćeno vlagom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.

Prepisano 1146/1733. godine.

Na prvom nenumerisanom listu nalazi se dova (ahdnama).

Na trećem, također, nenumerisanom listu nalaze se bilješke: o sufijama, prenesena iz IḤYĀ'U-L-ʿULŪMA, o vitr-namazu i jedan hadis o stvarima koje treba hitno uraditi.

Na sljedećim listovima su kratice hadiskih djela iz kojih su citirani hadisi u ovom djelu i sadžraj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2177. ISTO 6761.

L. 114; 21,5 x 14. Taʿlīq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, koja je pozelenila, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao ʿĪsā b. Ḫalīl Esīrī 1155/1742.

Na naslovnoj strani su kratice hadiskih djela i ime ranijeg vlasnika (Munla Ferhad b. Mehmed-efendija).

Rukopis je otkupljen od Selimović Ismaila, imama iz Zvornika.

2178. ISTO 1932.

L. 119 (originalna folijacija); 22 x 14. Nasẖ pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama i u proredu ima mnogo komentara, pisan vrlo sitnim pismom. Na početku je izrađen unvan samo sa zlatnom podlogom. Tekst prve stranice obrubljen je sa debljom zlatnom linijom, a tekst na ostalim stranicima i margine obrubljene su sa tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez kožni sa preklopom, presvučen (zaštićen) zelenim platnom. Rukopis je prilično dobro očuvan.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca muharrema 1157/1744.

Na drugom i trećem zaštitnom listu ispisan je sadržaj djela, a na 4. su kratice hadiskih djela i dvije poučne izreke.

2179. ISTO 6495.

L. 214 (originalna folijacija); 21,5 x 16. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama, a ponegdje i u proredu, ima dopuna, ispravaka i objašnjenja. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, učadio, djelomično oštećen, pa su neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni sa

preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1159/1746.

Na početnim listovima koji su oštećeni i rastavljeni od poveza je sadržaj djela i simboli hadiskih djela.

2180. ISTO 6762.

- ناقص اوله -

Djelo je na početku nepotpuno. L. 178; 21 x 13. Nasẖ, lijep. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i prevedenih riječi na turski jezik, pisane kasnije rukom drugog prepisivača. Tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije, a margine jednom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis je završen 1159/1746.

Na prvom zaštitnom listu su hadisi, jedna dova i bilješka iz fihka. Na kraju, na zaštitnim listovima, su bilješke iz fikha, pisane rukom drugog prepisivača.

Poklonio prof. Tajib Nurikić iz Gračanice.

2181. ISTO 5407.

L. 176 (sa označenom originalnom folijacijom); 18,5 x 12,5. Nasẖ sa nešto taʿlīqa. Papir žućkast, obični; povez polukožni i dobro očuvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa širokom zlatnom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na marginama ima nešto malo i komentara.

Prepisa Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Aqḥiṣārī, 1161/1748.

(تم على يد الفقير ابراهيم بن ابراهيم الافحصارى... سنة ١١٩١.)

Na prvom a nenumerisanom listu nalaze se imena dvojice prenosilaca hadisa, jedan hadis, neko ime Oṯmān b. ʿAbdullāh, pečat i štambilj ove biblioteke.

Drugi i četvrti list bio je predviđen za pisanje sadžraja djela, a ispisana su samo dva reda.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2182. ISTO 4588.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku manjkavo. L. 180; 21 x 13. Nasẖ pisan rukom vještog prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa debljom zlatnom linijom, a margine tankom crvenom linijom. Po marginama, naročito u početku djela, ima dosta komentara. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao nepoznati prepisivač 1169/1755.

Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka iz fikha.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2183. ISTO 6741.

L. 192, 20,5 x 14,5. Nasẖ-ta'līq. Po marginama i u proredu ima komentara. Naslov poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, malo učadio; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḥasan, iz mahale Zulfikarije, 1176/1762.

Na početku je jedna bilješka, prenesena iz djela شرح قصيدهٔ برده , jedna dova, sadržaj djela, simboli hadiskih djela, fetve i hadisi. Na kraju su dva mala nečitljiva pečata i nekoliko hadisa, koje je prepisao Mula Mehmed Prnjavorī Imamović (Imam Oğlu).

2184. ISTO 4698.

L. 169, 21 x 14,5. Nasẖ-ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Po marginama ima malo dopuna i ispravaka. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepisao Ṣāliḥ b. ʿOṯmān-efendi iz tvrđave Trebinje 1181/1767. u Gazi Husrevbegovoj medresi u Sarajevu.

(قد وقع الفراغ من النسخة الشريفة الموسومة بطريقة المحمدية... صالح بن عثمان افندى عن قلعهٔ تربين... ف سنة احدى وثمانين ومائة والف ف يوم الخامس من شهر رمضان ف مدينهٔ سراى ف المدرسة خسروية)

Na prvim zaštitnim listovima su vježbe u pisanju, a zatim slijedi sadržaj djela i kratice hadiskih djela. Na ovim listovima ima nekoliko pečata u kojim se može pročitati ime Muhammed Šakir.

2185. ISTO 2980.

L. 171, 17,5 x 11,5. Nasẖ, pomiješan sa ta'liqom, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debelom zlatnom linijom (i tekst i margine). Tekst na ostalim stranicama obrubljen je sa tankom crvenom linijom. Na prvoj stanici je lijepo izrađen unvan. Na marginama ima bilježaka u vezi teksta. Papir žućkast, obični; povez kožni, popravljen, a neki su listovi rastavljeni od poveza. Na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao Muṣṭafā b. ʿAlī al-Qāḍi u Sarajevu, u srijedu mjeseca rebiu-l-evvela 1186/1772. godine.

(قد وقع الفراغ من التحرير هذا الكتاب من يد اضعف العباد و احقر الفقير مصطفى بن على القاضى... ف شهر سراى ف ماه ربيع الاول ف يوم الاربعاء ف وقت الضحى لسنة ١١٨٦.)

Prva četiri lista su neispisana, ali na prvom od njih napisano je ime Husayn Ševki-efendi hazretleri i nekoliko drugih riječi, čija su slova blijeda i nečitljiva.

Na prvom a listu je naslov djela, bilješka vakifa i njegov pečat.

Uvakufio Bičakčić hadži-Muhammed b. Fejzullah u medresu Sīmzade za njene muderrise i učenike, 1261/1845. godine.

2186. ISTO 4063.

L. 197 (sa originalnom paginacijom); 21,5 x 13,5. Nasẖ pisan rukom vještog prepisivača. Prva stranica ukrašena je unvanom, a i na drugoj ima malo ukrasa. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom, kao i margine na prvih 39 lista. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom. Po marginama ima malo komentara, dopuna i ispravaka. Papir bijel, glat; povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Prepisao Ibrāhīm b. Aḥmad al-Mostārī (iz Mostara) u petak 21. rebiu-l-ahira 1188/1774.

(قد وقع الفراغ عن تسويد هذه النسخة الشريفة ف يوم احد و عشرين من ربيع الآخر ف وقت الضحى من يوم الجمعة سنة ثمان وثمانين ومائة والف على يد اضعف الحقير الفقير الى رحمة ربه القدير ابراهيم بن احمد الموستارى...)

Na prvoj unutarnjoj korici su bilješke na arapskom jeziku iz fikha, te fetve i zapisi. Na prvom zaštitnom listu su, također, bilješke iz fikha, tefsira, fetve i dove, a na istom b listu je jedna fetva i izvadak iz nekog djela na turskom jeziku sa područja akaida, od Aqkermanije.

Na sljedećih pet listova ispisan je sadržaj djela, a na prvom od njih je ime bivšeg vlasnika knjige Saliha b. Ahmeda Kajtaza, dok je na posljednjem od ovih listova ispisana genealogija Muhammeda a.s. i Imami Azama, te dvije bilješke iz djela „Al-Ǧāmi' aṣ-Ṣagīr-a".

Na prvom a listu su zapisi, kratice hadiskih djela, ime i pečati bivšeg vlasnika knjige Ibrahima b. Ahmeda al-Mostarija koji je, kako smo gore naveli, i prepisivač ovog rukopisa i dva stiha na arapskom jeziku.

Posljednji zaštitni list ima bilješku na arapskom jeziku, pisana u vidu oporuke, u kojoj su istaknute prednosti ahireta nad ovim svijetom i o potreb i sticanja znanja i mudrosti. Ispod bilješke je ime Muḥammad al-Ḫādimī, što zaključujemo da su ovo njegove misli upućene nekom njegovom prijatelju ili učeniku.

Na posljednjoj unutarnjoj korici je bilješka na arapskom jeziku u kojoj

Yaḥyā b. Naṣūh Isrā'īl savjetuje učenike kako će stići do savršenstva. Na unutarnjem dijelu poklopca je bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže, da je Osman-ef. Iskopjevi Bosnali, muderris medrese u Donjoj tvrđavi u Beogradu, preselio na ahiret u petak 5. rebiu-l-ahira 1190/1776.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2187. Zbirka(مجموع),2 5786.

L. 174; 21 x 14,5. Nasẖ. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-170. ISTO

Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na početku su kratice hadiskih djela, kao i u drugim rukopisima ovog djela. Margine na prva dva lista neko je odrezao.

Prepisao Fayḍullāh b. ʿOṯmān Gumulǧinewī 1201/1787.

و قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى وقت الضحوة الكبرى فى تاريخ سنة احدى ومائتا والف فى شهر جاذى الاول فى يوم الجمعة عن يد الفقير الحقير فيض الله بن عثمان جبل كوملجنوى قريهٔ حلاج دره ساكن مدرسهٔ طوبخامى (؟) مدرس درس عام سيد سليمان افندى

2. L. 171-174. رسالة فى بيان الفاظ الكفر

- ناقص فى آخره -

Brošura na arapskom jeziku u kojoj autor navodi riječi i izraze koje jedan vjernik ne smije upotrijebiti i koje ga karakterišu kao nevjernika. Napisao Abu'l-Fatḥ Muẓaffar b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Manṣūr al-Ḫaṭīb, umro prije 1090/1679.

Ahlwardt III, 2164.

Početak:

الحمد لله رب العالمين...و بعد فهذه رسالة فى بيان الفاظ الكفر للمتقين و المستقين قال الشيخ الامام ابو الفتح المظفر ابن ابراهيم بن ابراهيم بن منصور الخطيب من جرت على لسان

Rukopis je od istog prepisivača kao i prethodno djelo.

Na margini posljednjeg lista je bilješka na turskom jeziku o genealogiji Pejgamberovih predaka, koja je nepouzdana.

Iz biblioteke Osman-ef. Sokolovića.

2188. Zbirka(مجموع), 2 3594.

L. 300; 21,5 x 15,5. Nasẖ pomiješana sa nešto malo taʿlīqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dosta komentara. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1-242. ISTO

2. L. 243-300. مختصر الجامع الصغير

Skraćena prerada poznatog hadiskog djela „Al-Ǧāmi'aṣ-Ṣagīr", kojeg je napisao Ǧalāluddīn ʿAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. I, 349), a ova skraćena prerada je od nama nepoznatog pisca. Istina, Brockelmann (S II, 183) navodi isti naslov, ali i ne spominje ime autora.

Početak:

الحمد لله هدانا للاسلام...وبعد فان هذا المذنب الضعيف لما ابتليت بالمجلس للعامة احببت ان اجمع كتابا مختصرا من الاحاديث النبوية فاستخرجت هذا المختصر من الكتاب المسمى بالجامع الصغير المنسوب الى الامام السيوطى وسميته بمختصر جامع الصغير

Završetak:

عن انس اليوم الموعود يوم القيامة و اليوم المشهور يوم عرفة و الشاهد يوم الجمعة و ما طلعت الشمس ولاغربت على يوم افضل منه فيه ساعة لايوافقها عبد مسلم يدعو الله بخير الااستجاب الله له ولا يستعيذ بشيء الااعاذه منه عن ابى هريرة

Oba djela prepisao Ibrāhīm al-Mostārī, zvani Spahija, 1203/1788. (v. bilješku pod tačkom 1).

(كتبه ابراهيم الموستارى المعروف بلقب السياهى عفى عنه البارى سنة ١٢٠٣.)

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se jedna fetva na turskom jeziku, bilješka da je knjiga kupljena u trgovini Spahi-hadži Ibrahim-efendije za sedam groša, godina 1233/1817, popis nekoliko mostarskih bedela-hadžija: hadži-Ibrahim, hadži-Abdullah i hadži-Džafer, 4. redžeba 1242/1826, dio jedne dove i navodno jedna izreka hazreti Alije, četvrtog halife.

Na prvih nekoliko listova nalaze se razne dove, zapisi, razne izreke, hadisi i bilješke iz tefsira i tesavvufa. Na kraju je jedan hadis, prenesen iz djela الزاهر للقرطبي i dvije dove.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2189. ISTO 715.

L. 136; 22 x 14. Taʿlīq, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst obrubljen je sa tankom crvenom linijom, a margine sa dvije crvene linije, koje su prilično odvojene jedna od druge. Po marginama i između redaka ima dosta bilježaka i objašnjenja osnovnog teksta, koje su pisane veoma sitno od istog prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel i žućkast, glat; povez kožni sa oštećenim zatvaračem. Na koricama i zatvaraču utisnuti su ornamenti.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici su neki nevažni računi.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj djela, a na prvom a listu su kratice hadiskih djela. Posljednja dva lista su neispisana. Na zadnjoj unutarnjoj korici nalaze se i neki nečitljivi računi, jer je pismo dohvaćeno vlagom.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu Ahmed Asim b. Mehmed Mutevelić 1269/1852. (v. bilješku i pečat na 1a zaštitnom listu).

2190. ISTO **1345.**

L. 204 (sa označenom folijacijom); 20,5 x 14,5. Nasẖ, pisan u razmaknutim redovima, a između redova i na marginama ima dosta bilježaka koje su pisane veoma sitnim slovima. Tekst je obrubljen sa crvenom linijom. Papir bijel, glat i na kraju dohvaćen malo vlagom; povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama i preklopom.

Bilješka o datumu prepisa dohvaćena je vlagom i izbrisana, ali je rukopis vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na nekoliko prvih numerisanih listova nalaze se kratice hadiskih djela i sadržaj.

2191. ISTO **1360.**

L. 195; 20,5 x 12. Ta‘līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima komentara. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je ramazan počeo u nedjelju 1167/1754. godine, zatim dvije beznačajne bilješke i pečati vakifa i ove biblioteke. Na istom i sljedećem listu su kratice hadiskih djela i jedan dio sadržaja ovog djela. Ispod sadržaja je ime i pečat bivšeg vlasnika knjige Sabita Ahmeda Abdusameda, hafiza, a godina u pečatu je 1282/1865, te opet pečati vakifa i ove biblioteke. Na zadnjem b listu je jedna bilješka iz akaida, prenesena iz djela „Barakat al-abrar“ i gore navedeni pečati. Na zadnjem zaštitnom listu ispisano je sure „Al-Kafirun“.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

2192. ISTO **1626.**

L. 134; 19,5 x 12. Ta‘līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ispravaka, dopuna i objašnjenja. Papir žućkast, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom b zaštitnom listu ispisane su dvije hutbe, na trećem listu je dova koja se uči prilikom obavljanja sedžde-i tilave, a na 5. listu su bilješke o vjenčanju nekih osoba, uputa na turskom jeziku o vjenčanju sa svjedocima bez prisustva bračnog para.

Na prvom a listu su kratice hadiskih djela. Na posljednjem zaštitnom listu je nabrojeno deset životinja koje će ući u džennet, a svaka od njih je u vezi sa jednim od Božijih poslanika.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2193. ISTO **1635.**

L. 144, 21 x 15. Nasẖ, pisan nešto slabijim rukopisom. Po marginama ima dosta komentara i objašenjenja. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni, oštećen i gotovo rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su beznačajne bilješke i jedna bilješka iz akaida, a na prvom listu su kratice hadiskih djela, bilješka na turskom jeziku iz tefsira i jedna iz astronomije. Na kraju su razne kraće dove sa tumačenjem pojedinih riječi na turskom jeziku.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

2194. ISTO **1887.**

L. 199; 20,5 x 13.5. Nasẖ i ta‘līq, prost i prilično dobro čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ali pri kraju djela ostala je praznina, jer ih prepisivač nije dopunio. Papir bijel, glat; povez kožni sa zatvaračem.

Prepisao Yaḥyā b. Sāliḥ bez oznake datuma, ali je rukopis izgleda iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvom a listu je bilješka i pečat ranijeg vlasnika Sulejmana b. Murata 1223/1808. godine.

Pri kraju je nekoliko neispisanih listova.

Uvakufio, za biblioteku Careve džamije u Sarajevu, Ibrahim Pjevo 1232/1816. (Vidi bilješku na 1a listu).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2195. ISTO **2271.**

L. 118; (Folijacija je originalna i označena je crvenim mastilom). 20,5 x 13. Ta‘līq, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama sa tankom crvenom linijom. Po rubovima i između redaka ima bilježaka i objašnjenja koja se odnose na tekst djela. Papir žućkast, glat; povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama i zatvaraču. Listovi su prosuti i odvojeni od poveza.

Nema bilješke o prepisivaču niti o datumu prepisa, ali je rukopis vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na početku je nekoliko neispisanih listova, a zatim slijedi sadžraj djela i kratice hadiskih djela, oboje pisano crvenim i crnim mastilom.

Na prvom a listu je brisana i nečitljiva bilješka, te pečat ranijeg vlasnika i noviji pečat biblioteke.

Na 118. listu je bilješka prepisivača na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je autor napisao ovo djelo u četvrtak 27. šabana 980/1572. i da je umro u ponedeljak koncem džumadel-evvela 981/1573. godine.

Ispod gore navedene nalazi se bilješka Mehmeda Handžića koja glasi:

فرغ من قرائته و تدريسه لاصحابه فقير رحمة ربه واسير وسمة ذنبه محمد بن محمد بن محمد
بن صالح بن محمد الخانجى البوسنوى عفا الله عنه وعن والديه واجداده وغفر له ولهم بمنه
وكرمه فى اواسط ذى الحجة الشريفة من سنة احدى وستين وثلثمائة والف فى مدينة سراى
بوسنه صانها الله تعالى وجعلها دار امن وايمان ومأوى للاسلام و اهله الى يوم القيامة انه ولى
الاسلام واهله. قال بلسانه وكتبه ببنانه الفقير الى الله تعالى محمد بن محمد الخانجى

Na osnovu ove bilješke smatramo da je rukopis bio u vlasništvu H. Mehmeda Handžića.

2196. ISTO 2973.

L. 164; 17,5 x 11,5. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kur'anski citati i hadisi podvučeni su crvenom linijom. Na marginama ima ponešto i objašnjenja. Papir bijel, glat; povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama i na zatvaraču.

Prepisivač se nije potpisao, a nema ni datuma prepisa, ali je rukopis vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj djela i kratice hadiskih djela.

Na prvom i posljednjem listu su noviji pečati ove biblioteke, a na kraju je nekoliko neispisanih listova.

2197. Zbirka (مجموع), 2 3362.

L. 111; 20 x 12,5. Ta'līq, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ispravaka i dopuna, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na većini stranica obrubljena je sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom, oštećen.

1. L. 1-101. ISTO

2. L. 103b-111. (رسالة فى الموعظة)

Kratka risala iz propovijedništva o pravednosti vladara, nekim mu'džizama Muhamed a.s., o učenju poglavlja „Al-Mulk", Božijim imenima i razne poučne priče, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju risale.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... قال النبي عليه السلام ان الامير العادل والعالم العامل لا تأكل
الارض لحمها ولا تبلى عظيمها بل يبقى لحما طريا الى يوم القيامة

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici su neka imena, vjerovatno nečiji dužnici, i stihovi na turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu je ime bivšeg vlasnika knjige: Muhamed Rešid b. Muhamed Emina Hāfiz-zadea, godina 1254/1838. i jedna poučna izreka na arapskom jeziku.

Na trećem i četvrtom zaštitnom listu je sadržaj prvog dijela u ovoj zbirci, a na prvom a listu su simboli hadiskih djela. Na 102a listu su bilješke iz fikha, prenesene iz raznih fikhskih djela, a na istom b i sljedećem a listu su stihovi na turskom jeziku.

2198. ISTO 3680.

L. 186 (sa označenom folijacijom); 19,5 x 13,5. Nasẖ, pisan vjetom rukom. Na prvoj stranici nalazi se nešto slabiji unvan u kome je ispisan crvenim mastilom naslov djela. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, a ostale stranice obrubljene su sa crvenom linijom. Na marginama ima bilježaka. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir žućkast, glat; povez kožni sa zatvaračem koji je oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na prva dva nepaginirana lista napisan je crvenim i crnim mastilom sadžraj djela od drugog prepisivača.

Na prvom a listu je jedan hadis, dova, bilješka u stihu o pozajmljivanju knjige na čitanje i jedna bilješka iz fikha, prenesena iz djela _ مشكلات القدورى - sve na arapskom jeziku.

Na kraju je nekoliko neispisanih listova.

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1257/1841. (vidi bilješku i pečat na 1a listu).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2199. ISTO **4180.**

L. 161; 20 x 14,5. Poslije prvog lista nekoliko listova je otkinuto i zagubljeno. Nasḫ, pisan nešto debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo komentara. Papir bijel, različite debljine; povez polukožni sa preklopom, a listovi su rastavljeni od poveza.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici je bilješka u kojoj se kaže da je neki Mustafa-efendi kupio ovu knjigu za sebe i svoju djecu, godine 1269/1852. Na 1. listu su kratice hadiskih djela i naslov djela. Na zadnjem listu je nijjet (odluka) za učenje hatme i bilješka o jednom predznaku za gladnu godinu. Na istom i sljedećem zaštitnom listu je šest ajeta sa komentarom za ozdravljenje bolesnika, prema kazivanju Qušeyrije.

2200. ISTO **4264.**

ناقص فى اوله وآخره

Djelo je manjkavo i na početku i na kraju. L. 122; 20 x 13. Ta‘līq, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ponegdje objašnjenja dotičnog teksta. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; bez poveza, razasut.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2201. ISTO **2183.**

L. 128; 19,5 x 14,5. Nasḫ sa nešto malo ta‘līqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima objašnjenja i prevedenih riječi na naš jezik, pisane olovkom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Na kraju je bilješka prepisivača u kojoj se kaže da je autor završio djelo (17. šabana 980/1572, a da je umro u ponedeljak koncem džumadel-evvela 981/1573. godine).

Prepisao Monlā Muḥammad b. Emīn Serdarević Zeničelī (iz Zenice), bez oznake datuma, ali smatramo koncem XIX stoljeća.

Rukopis je bio vlasništvo porodice Serdarević iz Zenice, što se vidi iz imena koja se nalaze na rukopisu: Muhammed Seid, sin Abdullahov i Abdullah Serdarević.

Na početku je ispisan sadžraj djela, kratice hadiskih djela, nekoliko hadisa, dva stiha i jedan citat Abu'l-Layṯa Samarqandije iz djela „al-Bostān" i beznačajne bilješke. Na kraju se nalazi oštećena bilješka o rođenju nekih osoba i jedna prigodna dova.

2202. ISTO **5181.**

L. 182; 20 x 12. Nash-ta‘līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na početku je izrađen lijep unvan, koji je usljed vlage oštećen. Po marginama i u proredu na prvih petnaestak listova ima mnogo komentara, pisan veoma sitnim slovima. Tekst prve dvije stranice obrubljen je sa dvije deblje linije. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen, listovi rastavljeni od poveza; povez je kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadžraj i kratice hadiskih djela, a na prvom a listu su stihovi na arapskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2203. Zbirka(مجموع), 3 6365.

L. 149; 20,5 x 14,5. Ta‘līq-nasḫ. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo ispravaka. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni sa preklopom.

1. L. 1-119. ISTO

2. L. 125b-135. معدل الصلاة (vidi br. 2065,2).

3. L. 138-149. **مشكاة الاستنارة فى معنى حديث الاستخارة**

Komentar hadisa o istihari. Napisao ‘Abdulbarr b. ‘Abdulqādir al-Feyyūmī al-Ḥanafī, umro 1071/1660.

Ismail-paša: Ḏayl II, 488; AM I, 498; GAL; G II, 292; GAL; S II, 402.

Početak:

حمدا لمن له الخيرة فيا يختار بقدرته و العزة فى ملكه و ملكوته... اما بعد فيقول المعترف بالعجز فى الموارد و المصادر الفيومى عبد البر بن القادر قد طلب منى المولى ان اشرح له حديث الاستخارة... و سميت المسموع فى هذا المجموع مشكاة الاستنارة فى معنى حديث الاستخارة

Autor je djelo podijelio na: uvod, dva poglavlja i završetak

المقدمة فى ذكر كلام الائمة فى سن الاستخارة

الباب الاول فى سياق لفظ الحديث بسنده و الكلام على رتبته عند اهل الحديث

الباب الثانى فى حل الفاظ الحديث الشريفة و التقيد بمعناه الجليل المنيف

خاتمة يستحب تكرير الصلاة و الدعاء

Na kraju pisac kaže da je djelo završio 1048/1638. godine.

Nema podataka o prepisivaču niti datumu prepisa, ali prva dva djela potječu, vjerovatno, iz XVIII stoljeća, pisana rukom istog prepisivača, dok je treće djelo nešto kasnije prepisano, od drugog prepisivača.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: Mustafe Muhibija b. Mustafe, godina 1237/1821. i jedna bilješka na turskom jeziku o ostavci neke službe od strane Ameda b. Abdulllaha, pisana rukom Mula Mestvice. Na 137. listu je bilješka na turskom jeziku iz tesavvufa.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

2204. ISTO 6503.

- ناقص فى اوله -

Djelo je poslije prvog lista nepotpuno, zagubljeno je desetak listova. L. 120; 20,5 x 15,5. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni oštećen, bez zadnje korice koja je otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na predposljednjem listu su kratice hadiskih djela.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

2205. ISTO 6537.

L. 189; 21 x 15. Nasḫ, čitak. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Posljednja dva lista su kasnije dopisana. Tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene, a rubovi jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su beznačajne bilješke, a na sljedeća dva, koja se oštećena i manjkava, nalazi se sadržaj djela i simboli hadiskih djela.

Rukopis je otkupljen od Selimović Ismaila, imama iz Zvornika, godine 1981.

2206. ISTO 1035.

L. 117; 22 x 14,5. (sa označenom originalnom folijacijom) Nasḫ, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, tanji; povez kožni i dobro očuvan.

Prepisao Fayḍullāh (Fejzulah) b. Isma'īl Ğennetīzāde (Dženetić), u subotu 6. rebiul-evvela 1237/1821.

Prvi nepaginirani list je neispisan. Na 2b - 4. listu je ispisan sadržaj djela, a zatim slijede tri neispisana lista. Na 8a nepaginiranom listu navedeni su simboli hadiskih djela i pripovjedača, koji su navedeni u ovom djelu.

Na 1a paginiranom listu je bilješka o uvakufljenju djela, nekoliko pečata vakifa, stariji i noviji pečat biblioteke.

Uvakufio Dženetić Mustafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg. 1289/1872. godine.

2207. ISTO 6833.

L. 179 (originalna paginacija); 19 x 14. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Po rubovima i u proredu ima malo tumačenja pojedinih riječi u tekstu. Papir tamnobijel, čvrst, malo učadio; povez kožni, sa preklopom, oštećen.

Prepisao 'Alī b. Ṣāliḥ ad-Dumnawī (iz Duvna) 1265/1848-9.

Na početku je sadržaj djela iz kratice hadiskih djela.

Rukopis je otkupljen od Ibrahima Pehlivanović iz Duvna.

2208. ISTO 5437.

L. 295. (sa označenom paginacijom); 17 x 12. Nasḫ, pisan prilično nevještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima i bilježaka. Stranice su obrubljene sa crvenom linijom. Papir bijel; povez kožni i malo oštećen.

Prepisao Nu'mān b. 'Abdullāh al-Aqḥiṣārī 1279/1862.

Na početku, kao i u mnogim drugim primjercima ovog djela, nalaze se kratice hadiskih djela i sadžraj.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2209. شرح على الطريقة المحمدية لخواجه زاده 1066.

Komentar na prethodno djelo. Napisao 'Abd an-Naṣīr Ḫōğā-zāde al-Aqšehrī ar-Rūmī, živio u X/XVI stoljeću. U pristupačnim izvorima ne nalazimo nikakvih podataka o autoru, jedino Ahlwardt (VII, 8838) navodi isto djelo, ali i on daje oskudne podatke o autoru. Kod nas je napisan naslov na prvoj stranici i na donjem prerezu listova: خواجه زاده شرح على الطريقة المحمدية

Iz uvoda rukopisa razumijemo, da je autor bio savremenik pisca osnovnog djela Muhammada Bergivije.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا بلطفه و كرمه اهل الايمان و صيرنا بعونه و نصرته من المتابعين لطريقة اهل السنة و الجماعة و العرفان... فلما رأيت تحريرات الشيخ الفاضل العالم

التحرير عبد النصير المشتهر بين الورى بخواجه زاده الاقشهرى الروسى (الرومى) على الطريقة المحمدية

L. 117; 20,5 x 12. Ta'līq, pisan vještom rukom prepisivača. Osnovni tekst označen je sa riječima قوله , pisana crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom, a na ostalim sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepis je završen 1149/1736.

Posljednja tri lista su neispisana. Na više mjesta u rukopisu nalaze se stariji i noviji pečati ove biblioteke.

Uvakufio Meḥmed-efendī Svrzo, sin Muḥamed-agin iz Sarajeva 1931. godine (v. bilješku na 1. zaštitnom listu.)

2210. ISTO 1878.

L. 103; 21 x 14. Nasḫ-ta'līq, jednostavan. Po marginama, na prva dva-tri lista, ima komentara. Riječi قوله pisane su crvenim mastilom. Teskt na prve dvije stranice obrubljen je sa dvije tanke crvene, a na ostalim sa jednom tankom crvenom linijom. Na početku je jedan slab crtež sa crvenim linijama. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen, sa preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio za Ajni-begov mekteb hadži-Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, a rukopis je predao mutevelliji hadži-Halil-efendiji b. Salihu Hercegliji. (v. bilješku na 1. listu).

2211. المواهب الفتحية على الطريقه المحمدية 3420.

Komentar aṭ-Tarīqa al-Muḥammiyy". Napisao Šayḫ Muḥammad b. 'Alī Muḥammad 'Allān aṣ-Ṣadīqī al-Bakrī al-Makkī, umro 1057/1647.

ḤḤ II, 1112; Ismā'īl-paša: AM II, 283.

Početak:

الحمد لله رب الخليقة المبعود بالحقيقة الباعث حبيبه المصطفى... وبعد فيقول فقير رحمة ربه المنان محمد بن على بن محمد بن علان الصديق البكرى خادم السنة النبوية بالحرم الشريف... سميته المواهب الفتحية على الطريقه المحمدية

L. 532; 22 x 15,5. Nasḫ, pisan debljim perom. Na početku je naslov djela. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Na marginama prvih nekoliko listova ima malo komentara. Papir bijel, čvrst; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao 'Alī Muḥammad Pazdawī (?) 19. zu-l-kadeta 1153/1741.

Na prvom a listu je nepotpun sadržaj djela i ime bivšeg vlasnika knjige Mehmeda Handžića, godina 1342/1923, pa zaključujemo da je on djelo i uvakufio za ovu biblioteku.

2212. شرح الطريقة المحمدية 2000.

Komentar djela „at-Tariqa al-Muhammadiyya" od nepoznatog pisca. Na kraju djela autor je zabilježio da ga je završio 1066/1655. godine. Naslov u našem rukopisu je: شرح الطريقة المحمديه الموسوم بجديد

Bagdad III, 74; Köprülü III, 165,2.

Početak: نحمدك يا من جعلنا التوفيق سلوك الطريقة المحمدية اهلا

Završetak:

و قد تم الشرح بعون من اسبغ منته علىّ ظاهرة و باطنة سنة ستين و ست بعد الالف ليلة الخميس التاسعة من ربيع الاول

L. 305; 20,5 x 13,5. Nasḫ, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo ispravaka i dopuna. Na početku je izrađen lijep unvan u bojama na kome je napisao Bismillah. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica, koji imaju zlatnu podlogu. Rukopis je prilično očuvan.

Prepisao Ilyās b. Walī b. Muḥammad 11. rebiu-l-evvela 1080/1669.

Na nekoliko zadnjih zaštitnih listova nalaze se razne bilješke, pisane različitim rukopisima i to: dvije-tri bilješke iz fikha, nekoliko stihova na turskom jeziku, dvije fetve o razvodu braka i dvije kratke dove koje se uče pri polasku i povratku sa hadža.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečate na početku djela).

2213. الوسيلة الاحدية والذريعة السرمدية فى شرح الطريقة المحمدية 1620.

Komentar spomenutom djelu aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya (v. br. 2164). Napisao aš-Šayḫ al-Ḥāǧǧ Reǧeb b. Aḥmad 1087/1676. godine.

ḤḤ II, 1112.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا معرفة دينه القويم و اكرمنا بنور توفيقه الى صراط المستقيم... اما بعد فيقول الفقير الى الله الصمد الشيخ الحاج رجب بن احمد... و سميته بالوسيلة الاحدية و الذريعة السرمدية فى شرح الطريقة المحمدية

L. 470; 20 x 13. Ta'līq, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima ispravaka i dopuna. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, a na ostalim sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima po čitavoj korici.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Banālūkawī (iz Banja Luke) 1142/1729.

godine.

(قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة بعون الله تعالى على يد الفانية مصطفى بن ابراهيم البنالوقوى... سنة اثنى و اربعين ومائة و الف بعد الهجرة النبوية...)

Na prvih nekoliko lista napisan je sadržaj djela. Na posljednjem b listu je ime i pečat bivšeg vlasnika knjige (Aḥmad b. Faḍlullāh Serhadlī), godina 1152/1739. Na 471. listu je bilješka vakifa, u kojoj ističe kako je došao ovaj rukopis u njegovo vlasništvo i da je izvršio uporedbu sa drugom kopijom, te na marginama greške i dopune dopisao 1159/1746.

Uvakufio hadži Halil-efendi Gračaničewī (iz Gračanice) [1]

2214. ISTO 2437.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku manjkavo. L. 230; 20 x 145. Nasẖ, jednostavan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na marginama ponegdje ima malo komentara. Papir bijel, čvrst, povez polukožni sa preklopom, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Yesārī-zāde (Ljevaković) at-Trāvnikī (iz Travnika), rođen u mahali Osoje, 1146/1733. godine.

(قد وقع الفراغ من تمنيق شرح طريقة الاحدية فى يد اضعف العباد محمد بن مصطفى الشهير بيسارى زاده الترافنكى مولدا بمحلهٔ اوصيه غفر الله له... غرهٔ محرم سنة ١١٤٦)

Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku o isplati nekog duga.

Uvakufio Mustafa-efendi Ruždić.

2215. ISTO 4694.

L. 473; 20 x 12. Ta'līq, sitan, pisan vještom rukom prepisivača. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debljom i tankom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama obrubljen je sa tankom crvenom linijom. Osnovni tekst, također, je podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat, na početku dohvaćen vlagom; povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Aḥmad Fojničevī (iz Fojnice) u Gazi Husrevbegovoj medresi u Sarajevu, 1165/1743. godine.

(تمت الوسيلة الاحدية على الطريقة المحمدية على يد عبد الضعيف الراجى رحمة ربه اللطيف المسمّى باحمد الفوينجه وى وقت طلب العلم بمدينة سراى فى مدرسة خسروية ... فى سنة ستة وخمسين ومائة و الف)

---

1) Kasim Dobrača: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa, svezak II, 1465, str.576.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka:

من ودايع الدهر عند افقر الورى احمد بن ابراهيم بن احمد الفوينجه وى غفر الله له...

Na osnovu ove bilješke smatramo da je ovo puno ime našeg prepisivača.

Prvi b i drugi a zaštitni list ispisani su djelomično olovkom sa beznačajnim bilješkama i nekim računima, kao i zaštitni listovi na kraju djela, a tu se nalazi i nekoliko pečata, vjerovatno ranijih vlasnika, koji su nečitljivi.

Iz biblioteke Muhamed Šefket-efendije Kurta (v. dva četvrtasta pečata na 2a listu).

2216. ISTO 3745.

L. 360 (sa označenom originalnom folijacijom); 30,5 x 20,5. Nasẖ, prost, pisan nevještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prva stranica ukrašena je unvanom u bojama, slabije izrade. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa zlatnom linijom, a na ostalim stranicama sa dvije tanke crvene linije. Papir bijel, deblji; povez kožni, prilično oštećen i gotovo odvojen od listova. Na koricama i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Muḥammad Nu'mān b. aš-Šayẖ Aḥmad Nu'mān al-Muntabnī, u ponedeljak, zadnji dan džumadel-ahira 1171/1758. godine.

Na prvom zaštitnom listu neko je kasnije boljim rukopisom napisao sadržaj djela, koji nije završen, a zatim slijedi četiri neispisana lista.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela i jedan ovalni pečat, u kome se može pročitati jedan kur'anski ajet i ime hadži-Muḥammad.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2217. ISTO 903.

ناقص فى اوله وآخره

L. 169; 21,5 x 15. Nasẖ sa malo ta'līqa, pisan u zgusnutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crnim linijama. Papir bijel, oštećen, a listovi prosuti i rastavljeno od poveza koji je kožni, sa preklopom.

Prepisao bivši vlasnik knjige Muḥammad b. Aḥmad, vjerovatno, u XVIII stoljeću. (v. bilješku na 1. zaštitnom listu).

Na 1. zaštitnom listu su izvodi iz istog djela, hadisi i ime drugog bivšeg vlasnika knjige Yūsuf b. Murād. Na slijedećih nekoliko listova ispisan je sadržaj djela. Na kraju su bilješke iz fikha i fetve.

2218. ISTO 1240.

L. 411; 19,5 x 12,5. Ta'līq, sitan, pisan rukom vještog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo komentara. Na vrhu prve stranice, umjesto unvana, nacrtan je pravougaonik sa zlatnom podlogom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa dvije deblje zlatne linije, a na ostalim tekst i margine - sa tankom crvenom linijom. Papir bijel i svijetlo-plav, glat; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Prvih osam listova predviđeno je za sadržaj, ali on nije napisan. Iza ovih listova nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je Nuri efendi uzeo u naruč ovu knjigu od Mehmed-efendije, sina Šakir-efendije Muftića, godine /12/89/1872. Na početku i na kraju su noviji pečati ove biblioteke.

2219. ISTO 2434.

جلد اول

L. 321; 20 x 14. Prvi svezak. Neko je na kraju namjerno odrezao zadnji list. Nasḫ-taʿlīq pisan nešto debljim perom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama ima malo dopuna i ispravaka. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu je jedna izreka na arapskom jeziku, neko ime Muhamed-efendi b. Bekir-zade Ahmad-efendi iz sandžaka Konje, iz kaze... (nečitljivo), te naslov djela i ime pisca, dva stiha na turskom jeziku i pečati ove biblioteke. Na kraju odrezanog lista je godina rođenja nekog Munla Saliha 1227/1812.

Uvakufio Mustafa-efendi Ruždić.

2220. ISTO 4474.

ناقص فى آخره

L. 77; 21,5 x 15. Djelo je na kraju manjkavo, prepisivač ga nije završio. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kartonski, rastavljen od listova i oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na 1a listu napisan je naslov djela.

Iz biblioteke Ulema medžlisa u Sarajevu.

2221. ISTO 5318.

(ناقص فى آخره)

Djelo je na kraju nepotpuno, a i u sredini djela ima na nekoliko mjesta neispisanih listova. L. 119; 20 x 15. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvih nekoliko listova ispisan je sadržaj djela.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2222. ISTO 6082.

ناقص فى اوله وآخره

L. 264; 31 x 20. Nasḫ sa nešto taʿlīqa krupniji, pisan, izgeda, rukama dvojice prepisivača. Kur'anski ajeti i hadisi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na marginama ima poneka i bilješka. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen i odvojen od listova.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a listu neko je kasnije napisao nekoliko puta naslov djela, a tu je i ime bivšeg vlasnika, napisano plavom olovkom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2223. ISTO 3930.

L. 571 (sa označenom folijacijom); 21,5 x 14,5. Nasḫ, sitan, pisan rukom vještog prepisivača. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom i jednom tankom crvenom linijom, a na ostalim stranicama sa nešto tanjim zlatnim linijama, koje su na mnogim listovima oštetile papir, pa izgleda da je rezan nekim oštrim predmetom. Osnovni tekst podvučen je crvenom tankom linijom. Papir žućkast, tanji, glat; povez kožni sa utisnutim ornametima na sredini korica i na zatvaraču.

Prepisao Muṣṭafā Ḫulūṣī b. Muḥammad b. Ṣunʿullāh, imam i hatib u Havadže Rustemovoj džamiji, rebiul-evvela 1222/1807.

(و قد وقع الفراغ من تحرير هذا الشرح... على يد اضعف العباد مصطفى الخلوصى بن
محمد بن صنع الله الخطيب الامام لجامع خواجه رستم و معلم الصبيان لمكتب دار السعادة
الشريفة محمد اغا من تلاميذ افضل الخطاطين الحاج عبد الله افندى الادرنوى فى تحرير
ربيع الاول من شهور سنة اثنا و عشرين و مائتين و الف...)

Na početku je napisan sadržaj djela.

Uvakufio ʿAlī-pāšā Stočević (ʿAlī Gālib) za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1257/1841. (v. bilješku i pečat poslije sadržaja djela).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2224. ISTO 610.

L. 393; 25 x 18. Nasḫ pisan prilično vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Tekst na prvih pet listova obrubljen je sa dvije tanke crvene linije, a na ostalim listovima sa jednom linijom. Na rubovima ponegdje ima i bilježaka. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepis završen 1233/1817. godine.

Na prvom a listu je bilješka prepisivača sa datumom početka prepisivanja djela, te stariji i noviji pečat biblioteke. Na 1b listu su znakovi hadiskih djela, a zatim sadržaj djela oboje pisano crnim i crvenim mastilom. Na margini posljednjeg lista su stihovi na arapskom i turskom jeziku većinom o duši. Na kraju su dvije bilješke, vjerovatno, vlasnika djela.

Prva bilješka:

و انا الفقير اسماعيل صبرى مفتى فى بوسنه يكى بازارى الملقب بسيروزى زاده سنة ١٢٣٣

Druga bilješka:

من... التقدير الى يد الفقير شيخ مصطفى اليكى بازارى و كان ابنه حاكما فى سنة ٨٣ (١٢) و هجر الى سراى بوسنه.

Iz biblioteke Gazi Husrev-begove medrese.

2225. ISTO 982.

L. 342; 23,5 x 16,5. Ta'līq, sitan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa zatvaračem.

Prepisao Muṣṭafā b. Fayḍullāh (Dženetić) polovinom rebiul-evvela 1243/1827.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الشرح الشريف فى نصف الشهر ربيع الاول من شهور سنة ثلاث و اربعين و مائتين و الف بعد الهجرة... عن يد اضعف العباد مصطفى بن فيض الله...)

Na 1. listu nalazi se naslov djela i ime autora, stariji i noviji pečat ove biblioteke, te bilješke vakifa i njegov pečat.

Uvakufio prepisivač Dženetić Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, za svoje muško potomstvo (evladijjet vakuf), 1289/1872.

2226-2227. كنوز الرموز فى شرح الطريقة المحمدية 1934,1935.

Komentar „Ṭarīqati Muḥammadyi" koji je napisao Muḥammad ar-Rāzi al-Qayṣarī al-Ḥanafī, umro 1130/1717.

Pisac je ovaj komentar napisao u tri sveska. Mi posjedujemo drugi i treći svezak.

ḤḪ II, 1112; AM II, 314; O.M. I, 315; GAL, S II, 656

Početak:

الحمد لمن قدر الخير و الشر... قوله الفصل الثالث و هو آخر فصول الباب الثاني فى التقوى

Svezak drugi. L. 253; 21,5 x 15. Nash-ta'līq, pisan vještom rukom prepisivača. Riječi ( ) pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima komentara, pisan vrlo sitnijim slovima, od istog prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa jednom, takođe, crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Na prvom listu nalazi se naslov djela, ime pisca, ime bivšeg vlasnika i njegov pečat: hadži-Mustafa, kadija i ime vakifa.

Svezak treći. L. 205; 21 x 13,5. Ostali opis je isti kao i u drugom svesku.

Na kraju je bilješka u kojoj se kaže da je pisac djelo završio 18. zul-hidžeta 1124/1713. godine.

Oba sveska prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na prvom listu trećeg sveska iste su bilješke kao i u drugom svesku, a ovdje je još bilješka na arapskom jeziku iz koje se razumije da neki Mahmud, muderis u svojoj medresi u gradu Qaysaru, daje pohvalu ovom djelu. Tu je i njegov pečat.

Uvakufio Mehmed-efendi Svrzo, sin Muhamed-agin, godina 1931.

2228-2230. رموز الكنوز فى شرح كنوز الرموز 1937, 1936, 1938.

Glosa ili superglosa predhodnom komentaru u tri sveska, od istog pisca. Prema nekim izvorima prethodno djelo je komentar, dok je, prema nekim drugim glosa. To isto važi i za ovo djelo. Međutim, u ovom našem rukopisu zabilježeno je da je ovo superglosa, pa je onda, prema tome, predhodno djelo glosa.

ḤḪ II, 1112; O.M. I, 315; AM II, 314.

Početak:

يا واجب الوجوب و يا مفيض الخير و الجود... و بعد فلما وقعت لاتمام الشرح بعناية الله الملك العلام... و سميته برموز الكنوز

Svezak prvi. L. 122; 21 x 13. Nasḫ - ta'līq. Po marginama ima malo komentara. Riječi ( ) pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Svezak drugi. L. 119; 21 x 12. Ostale karakteristike rukopisa su iste kao i kod prvog sveska.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيد المرسلين محمد و آله و صحبه اجمعين نعم المولى و نعم المعين عليه نتوكل

Svezak treći. L. 133; 21 x 13. Ostali opis je isti kao i kod prvog i drugog sveska.

Početak: الحمد لله ذى العظمة والجلالة و الصلاة على محمد

Završetak:

و الحمد لله رب العالمين فيه ايماء الى طريق رد العجز الى الصدر فتدبر قد تجزت الحاشية

على يد جامعها العبد الضعيف المذنب النحيف رمزى محمد حف بعون الصمد فى ثامن
عشر ذى الحجة من شهور عام اربعة وعشرين ومائة والف

Iz ove bilješke na kraju djela, a ista ovakva bilješka je i na prethodnom djelu, razumijemo da je djelo završeno ili prepisano 1124/1712. godine. Bez obzira da li se radi o autografu ili prepisu, čudi nas kako je moguće napisati u ili prepisati, odnosno završiti oba djela u isti dan.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća. Sva tri ova sveska, kao i prethodna dva, pisana su istom rukom i bili su u posjedu kod istog vlasnika.

Na sva tri sveska je na početku ime i pečat bivšeg vlasnika rukopisa: hadži-Musatafa, kadija, bilješka vakifa, te stariji i noviji pečati ove biblioteke.

Uvakufio Ismet-efendi Svrzo, sin Vejsil-efendije iz Sarajeva.

2231. البريقة المحمودية فى شرح الطريقة المحمدية 480.

Komentar prethodnom djelu u jednom svesku (الطريقة المحمدية) koji je napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī, umro 1176/1762. godine.

ḤḪ II, 1113; Ismail-paša. Ḏayl I, 180; AM II, 333.

Početak: الحمد لله الذى جعلنا خير امم امة مرحومة مغفورة مثابة غاية كرم

L. 545 (sa označenom folijacijom); 23,5 x 15.5. Ta'līq, sitan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel i žut, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama, a ima i futrolu koja je malo oštećena.

Prepis završen 1190/1776. godine.

Na prvom a zaštitnom listu nalaze se stihovi na arapskom jeziku o etici, pečat bivše Šehdi-efendijine biblioteke i noviji pečat ove biblioteke.

Na drugom a zaštitnom listu je bilješka, također na arapskom jeziku, o uvakufljenju knjige, a iz koje se može razumjeti da je neki Hadži-Pašo-zāde Memiš-aga, oficir carske vojske Užica, uvakufio, ovu knjigu za Carevu biblioteku u Sarajevu, 1223/1808. godine.

Poslije ove bilješke slijedi nekoliko neispisanih listova, a zatim je napisan naslov djela i početak pisanja sadržaja.

Na 1a listu je bilješka (potvrda) na arapskom jeziku sarajevskog kadije Šayḫ-zādea as-Sayyida Muḥammada Sa'd-a o valjanosti prethodne bilješke o uvakufljenju knjige, njegov pečat i pečati obe biblioteke.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2232. ISTO 3817.

L. 459; 26,5 x 15,5. Ta'līq, pisan vještom rukom prepisivača. Naslov je napisan na prvom zaštitnom listu. Na početku je izrađen unvan sa zlatnom bojom. Osnovni tekst podvučen je crvenim linijama. Po marginama ima malo komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa debelom zlatnom linijom, a na ostalim sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, presvučen zelenim platnom.

Prepisao Valiyuddīn, hatib u džamiji Ešref-zade, u gradu Bekšeheru, b. 'Oṯmān b. 'Alī, rodom iz kaze Belvirana (?), iz sela Lahdaret, 1210/1795.

Na prvom listu je jedna brisana i nečitljiva bilješka i pečat u kome se može pročitati ime hafiz Valiyuddin..., pa zaključujemo da je to pečat gore navedenog prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2233. ISTO 5732.

(الجزء الثانى والثالث)

Drugi ili treći svezak. L. 230; 22 x 15. Nasḫ, pisan vještom rukom. Kur'anski citati i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2234. ISTO 6802.

L. 554; 21,5 x 15,5. Ta'līq, sitan. Osnovni tekst podvučen je crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat, tanji, listovi prosuti; povez kožni, sa preklopom, oštećen; prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na 11. listu, na rubu, bilo je zabilježeno ime ranijeg vlasnika, ali je, prilikom uvezivanja, knjigovezac smanjio rub knjige, tako da je ostao samo uobičajeni početak, a ispod toga i godina 1211/1796.

Na više mjesta u rukopisu nalazi se veliki pečat vakifa, koji je teško čitljiv, ali smo uspjeli pročitati ime: 'Abdullāh b. Ibrāhīm, godina 1295/1878.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

2235. Zbirka(مجموع).2 2717.

L. 166+2; 20,5 x 13,5. Nasḫ sa nešto ta'līqa, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po marginama ima malo dopuna i ispravaka. Na početku prve stranice izrađen je lijep unvan u bojama. Tekst je obrubljen sa debelom zlatnom linijom. Papir žućkast i bijel, glat; povez kožni sa preklopom, ukrašen zlatnim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1-37. مفتاح التق (مختصر الطريقه المحمدية)

Skrećena prerada „aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya". Napisao Rābiṣ 'Alī-efendī aṭ-Ṭarābūzāni, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime autora je prema našem rukopisu, jer u pristupačnim izvorima ne spominje se ovo djelo niti njegov autor, pa je, prema tome, vrlo rijetko. Djelo je podijeljeno na poglavlja i faslove, kao i osnovno djelo.

Početak:

الحمد لله هدانا الى اليقين الحق و حق اليقين ... و بعد فقد طابق العقل و النقل على فناء
الدنيا الدنية.. انتخبت منها مختصرا خاليا عن اكثر الامثلة و الشواهد... و عزمت ان
اسميه بمفتاح التقى... و رتبته على ما رتبها عليه من الابواب و الفصول

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad b. al-Ḥāğğ Aḥmad Qūš-Adawī, nastanjen u tekiji Ḥakīm Čelebije, u nedelju mjeseca ramazana 1171/1758.

2. 1. 47b-166. مصباح الهدى فى شرح مفتاح التقى

Glosa na gore navedeni komentar, od istog autora. Naslov djela i ime autora i ovdje je prema rukopisu. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Početak:

الحمد لله الذى خلق الانسان من صلصال كالفخار.. و بعد فان اول ما يصرف اليه
الاعمار.. وسميته مصباح الهدى فى شرح مفتاح التقى

Prepisao Ḥasan b. Ibrāhīm 17. džumade-l-ula 1161/1748.

Na drugom zaštitnom listu je naslov djela, a na listovima 39-45 ispisan je sadržaj komentara. Na 47. listu je naslov drugog djela i ime autora, iz pera drugog prepisivača. Na 167. listu su tri verzije dova koje se uče u namazu prije selama (istupanje iz namaza), prenesene iz djela:

مصابيح السنة   عناية شرح هداية

Na 168a listu je također jedna dova, prenesena iz tefsira od Ğalāluddīna Sujuṭije, a na istom b listu su dvije bilješke iz fikha i bilješka na turskom jeziku o genealogiji Muhammeda, a.s. od Ibrahima pejgambera.

2236. Zbirka(مجموع), 2 4834.

L. 162; 20 x 14. Nasḫ i ta'līq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Po rubovima, u drugom dijelu, ima ispravaka. Papir tamno-bijel i bijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom, prosut; povez kožni, sa preklopom.

1. L. 1-29. مرشد المتأهل

- ناقص فى آخره -

Djelo je na kraju nepotpuno, za desetak listova.

Uputa o valjanom životu, posutpku i vladanju u braku, za oženjenog i onog koji se namjerava ženiti. Napisao Šayḫ Muḥammad Quṭbuddīn al-Iznīqī, umro 821/1418. (v. I, str.252. i 2161,2).

Početak: الحمد لله الذى خلق من الماء بشيرا فجعله نسبا وصهراً...

Pisac u uvodu kaže da ga je na ovaj rad potaklo nekulturno i neislamsko ponašanje žena i ljudi u njegovo vrijeme, pa je želio, da to loše stanje popravi izlažući islamske pouke o tome. On se mnogo tuži na svoje savremenike i na njihovo držanje i vladanje u vjersko-moralnom pogledu. Zato nam ovaj rad, između ostalog, može poslužiti i kao uvid u to doba i kao izvor podataka o tadanjim vjersko-moralnim prilikama u muslimanskom društvu, bar njegova kraja.

Djelo je podijeljeno na 11 poglavlja (faṣl), koja pisac nabraja u uvodu djela.

الفصل الاول - فى ترغيب النكاح و ترهيبه
الفصل الثانى - فى فوائده
الفصل الثالث - فى آفاته
الفصل الرابع - آداب العقد و النكاح
الفصل الخامس - فى ان اى الرجال خير للزوج و ايهم شرّ
الفصل السادس - فى حق الزوجة على الزوج
الفصل السابع - فى حق الزوج عليها و فضائل خدمتها
الفصل الثامن - فى آداب الوليمة...
الفصل التاسع - فى آداب الولادة و حقوق الولد على الوالدين
الفصل العاشر - فى فضائل برّ الوالدين
الفصل الحادى عشر - فى صلة الرحم

2. L. 30-162. شرح الاربعين البركوية للبركوى وآقكرمانى

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص فى آخره

Komentar Bergivijine zbirke 40 hadisa. Komentarisali Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. i Muḥammad b. Muṣṭafā al-Aqkarmānī, umro 1174/1760. (v. I, 575, str.360).

Prepis pod tačkom 1 potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća, a pod tačkom 2 je s kraja XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je naslov drugog djela u zbirci i stihovi na arapskom jeziku od Imāmi Šāfije. Na kraju su dva neispisana lista.

2237. ISTO 4678.

L. 39; 22 x 13,5. Nasḫ. Po marginama ima dopuna i ispravaka. Na mnogim listovima pismo je oštećeno. Papir bijel, glat; povez kožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Na 40a listu je poučna izreka na arapskom jeziku, a na istom b listu i sljedećem 41. listu su stihovi na turskom jeziku, od sljedećih autora: Gufte-i sultan Muṣṭafā, Rāgib-paša, Defterdār 'Abdī-efendī, Lezīzī-efendī i Maḥmūda.

Na kraju je dvadesetak neispisanih listova, koji su olovkom išarani, a na zadnjim listovima su neki računi.

2238. Zbirka (مجموع), 2 1183.

L. 69; 22 x 14,5. Nasḫ - ta'līq, sitan, složen, pisan vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1-39. ISTO

Završetak djela:

...و ينـزل العمّ والاخ الاكبر و الخال بمنزلة الوالد و ينزل الخالة و العمة والاخت الكبيرة بمنزلة الام وذلك فى توقير والخدمة والاطاعة. وفى الحديث: حق كبير الاخوة على صغيرهم كحق الـوالـد على ولـده واذا وجد قر يبه مملوكا يشتر يه و يعتقيه فان ذلك من تمام الصلة والبرّ.

Slijedi nekoliko dova kao zahvala Bogu na završetku djela.

Prepisao Fayḍullāh b. Ismā'īl Dženeti-zade (Dženetić), u ponedeljak 14. zu-l-kadeta 1236/1820.

تمت بعون الله الملك المتعال فى يوم الا ثنين اربعة عشر من شهر ذى القعدة لسنة ست وثلثين ومائتين والف بعد الهجرة النبى عليه افضل التحية. والحمد لله رب العالمين.

Ime prepisivača spomenuto je i na koncu drugog dijela u ovoj zbirci. (Dženetići su poznata porodica sarajevskih vakifa).

2. L. 41-69. دقائق الاخبا وحقائق الاثار

(v. br.2127)

Završetak djela:

و فى الجنـة لا ينـفـد طـعـامها و ان اكل منه شيء نظيره فى الدنيا القرآن يعلمون الناس و يعلمونه وهى حالة لا ينقص منه شيء. قال النبى صلعم ان اهل الجنة يأكلون يتفكهون ثم يصير طعامهم و شرابهم ريحاً كر يح المسك يخرج. تمت الكتاب بعون الله

Prepisao isti navedeni prepisivač, mjeseca džumadel-ula 1237/1821.

(قد وقع الفراغ من تحر ير هذا الكتاب عن يد اضعف العباد... فيض الله بن اسماعيل الشهير بجنتى زاده... فى شهر جماذى الاولى لسنة سبع وثلثين و مائتين و الف بعد الهجرة النبى عليه افضل التحية... والحمد لله رب العالمين

Uvakufio kao evladijjet-vakuf Muṣṭafā-beg b. Fejzullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić (sin prepisivača), 1289/1872. (v. bilejšku i njegov lični pečat na prvoj naslovnoj strani). Tu je i stariji i noviji pečat ove biblioteke.

2239. ISTO 6147.

L. 30; 21,5 x 14. Nasḫ. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Prepis je završen 1252/1836.

Na kraju su hadisi i dove.

2240. ISTO 2977.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب مرشد المتأهلين

L. 60; 16.5 x 12,5. Nasḫ, čitak, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima listova ima bilježaka u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis dovršen 1268/1851.

Na posljednjoj strani (list 60b) je formular na turskom jeziku za sklapanje braka po opunomoćenim osobama (vekil).

Na listu 61a je dova mladencima, koja se uči prilikom sklapanja braka i stupanja u bračni život (دعاء كردك).

Uvakufio hafiz 'Abdullāh Bušatlī-zāde (Bušatlić), vrhovni kadija u Sarajevu, 1354/1935. (v. otisnut pečat na više mjesta u rukopisu).

(Vakif je umro 1. novembra 1947. godine).

2241. ISTO 3377.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب مرشد المتأهل

L. 48; 21 x 16,5. Nasḫ, krupniji, sa nešto ta'līqa, djelomično vokaliziran, pisan uvježbanom rukom; u pismu ima grešaka. Naslovi manje pisani crvenim, a više crnim mastilom. Papir plavkast, glat. Tekst je obrubljen crvenim linijama. Po rubovima listova ima bilježaka, koje se odnose na tekst. Povez polukožni.

Prepis dovršen 1274/1857.

Na naslovnoj strani je besmela, jedan hadis i jedna poslovica.

2242. ISTO 3367.

L. 87; 20 x 14,5. Nasẖ, krupniji, vokaliziran, pisan u proredu, nevještom rukom. Naslovi pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene crvenom crticom. U pisanju ima grešaka. Papir bijel, (izuzev lista 34, koji je žućkast), deblji, čvrst. Povez polukožni.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na unutarnjoj strani prve korice nalazi se pogrešno napisana i nejasno pisana bilješka na turskom jeziku, iz koje bi se moglo razumjeti da sadrži datum nekog braka /1264/1847/.

Bilješka je, čini se, pisana rukom prepisivača.

Na naslovnoj strani je bilješka, također na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je neki umrli dobrotvor uvakufio ovaj rukopis za mekteb u Dīvān Kātib mahali u Sarajevu.

Poslije završetka nalaze se dva hadisa, pisana rukom prepisivača.

2243. ISTO 3252.

U rukopisu je naslov kasnije stavljen: (كتاب) مرشد المتأهل

L. 27; 24,5 x 17,5. Ta'līq sa nešto nasẖa, pisan širokim perom, vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Muḥammad Ḥasīb b. Luṭfullāh Edīb Ḥāfiz-zāde (Hafizović), u kasabi Čelebi Pazar (Rogatica), - bez oznake datuma.

Bilješka na kraju:

(كتبه الفقير الحقير.. محمد حسيب بن لطف الله اديب حافظ زاده بقصبهٔ جلبي بازارى...)

Prepis je, držimo, iz prve polovine XIX stoljeća.

2244. ISTO 3891.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب مرشد المتأهل

L. 47; 23,5 x 17,5. Ta'līq, krupniji, sa nešto nasha, pisan širokim perom, vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po širokim rubovima nekih listova ima bilježaka u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, glat, čvrst; povez papirni.

Prepis je iz prve polovine XIX stoljeća.

Uvakufio 'Alī Gālib-pāšā Stočević, za biblioteku svoje tekije, koju je podigao u Mostaru, 1260/1844. (v. bilješku i njegov veliki pečat na naslovnoj strani).

2245. Zbirka(مجموع)2 3059.

L. 110; 19,5 x 14,5. Nasẖ, starinski, složen, pisan vještom rukom. Papir tamno-bijel (u prvom djelu) i bijel (u drugom), deblji, glat, čvrst. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-49.

كتاب شرح البسملة
(لشيخ احمد بن عبد الحق السنباطى)

Komentar risali o Besmeli. Osnovno djelo ( ) o značenju Besmele i o njenom vjerskom značenju, napisao je Al-Qāḍī, Abū Yaḥyā, Zakariyyā b. Muḥammad, al-Anṣārī, umro 926/1519. (v. II, 1312,1), a ovaj komentar toj risali napisao je Aḥmad b. 'Abdulḥaqq as-Sanbāṭī, umro 990/1582.

Komentar je dovršio 972/1564.

GAL, G II, 99; GAL, S II, 119; Ahewardt II, 2276.

Početak osnovnog djela: الحمد لله على ما تفضل به على من نعمائه

Završetak osnovnog djela:

...ان تؤمن بما اجتمعت الائمة عليه من التحليل والتحريم وغيرها. والله اعلم

Početak komentara:

الحمد كما ينبغى لجلال وجهه الدايم...وبعد فهذا شرح لطيف على المقدمة التى وضعها شيخ الاسلام...ابويحيى زكريا الانصارى الشافعى فى الكلام على البسملة والحمدلة

Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Prepisivač je, sudeći po pismu jedne bilješke na naslovnoj strani. Aḥmad al-Qaṣrī al-Ḥanafī, iz Kaira (?)

(من نعم الله وفضله على الفقير الحقير احمد القصرى الحنفى الامام الصالح بباب زو يله...)

2. L. 51-110.

كشف الحجاب والرّان عن وجه اسئلة الجان
(للشيخ الشعرانى المصرى، صاحب الميزان)

Odgovor na pitanja, postavljena od strane džinna (nevidljivih bića).

To je odgovor na razna i brojna pitanja, iz raznih područja, a naročito iz područja akaida i tesavvufa. Pitanja su - navodno - autoru uputili vjernici (mu'mini) od džina, i dostavili mu ih ispisana na jednom papiriću, preko svog kurira, koji mu je došao u stan u liku pijetanca i donio mu u ustima taj papirić i ostavio mu ga. Autor je, na tom papiriću, pročitao jasna pitanja i na njih je napisao odgovor, - što čini ovaj njegov rad.

Sam naslov rada, u doslovnom prevodu, glasi: „Uklanjanje zastora i koprene sa lica pitanja, što ih postaviše džini".

Djelo je napisao 955/1548. Abu'l-Mawāhib, 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b.

'Alī, aš-Ša'rānī, umro 973/1565.

ḤḪ II, 1488; GAL, G II, 336,4 (str.442); GAL, S II, 464; Ahlwardt 2123 (str.464); Kairo I, 347.

Početak:

بسم الله... وبه نستعين ونتوكل وعيله فليتوكل المتوكلون... فهذه اسئلة غريبة سألنى عنها مؤمنو الجان - حفظهم الله تعالى - وطلبوا منى الجواب عنها... وها أنا شارع فى اجوبتهم بحسب ما يفتح الله تعالى به فى الوقت - وهو حسبي ونعم الوكيل - وسميتها بكشف الحجاب والرّان عن وجه اسئلة الجان...

Nasẖ, pisan vještom rukom, velikim dijelom vokaliziran. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom.

Prvo pitanje, koje su džini postavili autoru:

سألونى عن السبب الذى اخرج الخلق من شهود تنزيه الحق المطلق الى وقوفهم مع التشبيه فاجبتهم: سبب خروج العبد عن ذلك بعده فى شهوده عن حضرات الحق

Drugo pitanje:

وسألونى عن الاتحاد الذى يشير اليه القوم هل هوما يشير اليه اهل الالحاد

Koliko smo mogli ustanoviti iz rukopisa (po riječima: وسألونى - فاجبتهم koje su pisane crvenim mastilom), u ovom djelu ima 77 pitanja.

Posljednje je pitanje:

وسألونى كيف صحّ منا و منكم تعقّل الوحدة ونحن لا نتعقل انفسنا الا اثنين روح وجسم و من يشهد اثنين كيف توحيده فاجبتهم: ليس تركيبنا من روح و جسم اثنين وانما هو واحد لطيف وكثيف باطن وظاهر فهو واحد

Završetak djela:

وقد اطلعت على هذا الشجاعات كثيرة من الانس ممن كان لا يتعقل وجود الحق فعل الحق تعالى وحده من دونه مشاركة احد له غزال عنه الشك، والحمد لله رب العالمين انتهت الاجوبة عن سؤالكم ايها الاخوان من الجان... وقد اجبتكم بحكم الوقت وبما فتح الله تعالى بعد ذلك بما هو اوفى منه، ولله الحمد اوّلا وآخرا... ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم...

Prepis je iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t.1, ispod naslova nalaze se dva poduža hadisa.

U vrhu, pored naslova, su dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika Ahmed al-Kasri el-Hanafi, imam u mahali Babu Zuvejle (u Kairu), koji je, sudeći po pismu bilješke, prepisivač ovog rukopisa; datum nije označen. U drugoj bilješci je ime drugog vlasnika: Muhammed Hifzi.

Ispod ove bilješke je nečiji lični pečat, u kome se može pročitati ime: Kemaluddin, i godina 1175/1761.

Na naslovnoj strani pod t.2, ispod naslova, nalazi se jedna kratka dova, te ime ranijeg vlasnika (Muhammed Hifzi).

Djelo je štampano u Kairu 1290/1873.

2246. (مجموعة الاحاديث الشريفة والاخبار اللطيفة) 561.

Zbirka hadisa, koju je nepoznati pisac sastavio po želji sultana Murata II b. Selima II (vladao 1574-1599).

U rukopisu nema spomena o autoru i naslovu djela, a ni u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovu zbirku hadisa. Naslov smo dali prema sadržaju djela.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنى من علماء البيان و المعانى... وبعده فان افقر العباد الضعيف خادم الشرع الشريف... فاراد ان يجمع احاديث شريفة و اخبارا لطيفةً بها...

Autor je zbirku podijelio na četiri mekale (مقالة):

المقالة الاولى - فيما يتعلق بالعلم و معرفة الله تعالى وتوحيده والاعتقادات... (؟) واعمال الآخرة والايمان الكامل و التوبة والموت

المقالة الثانية - فيما يتعلق بالنفس المطمئنة والاخلاق الحسنة والاعمال الصالحة والاسخياء... (؟)

المقالة الثالثة - فيما يتعلق بالنفس الامّارة والبخلاء المذمومين والاخلاق السيئة

المقالة الرابعة - فيما يتعلق بالسلطنة والوزارة والعدل والسماحة والعسكر والشجاعة وتصاريف الزمان...

L. 34, 23 x 17. Nasẖ, pisan nevještom rukom. U pisanju ima grešaka. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, čvrst; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2247. Zbrika (مجموع) 2 6385.

L. 68; 21 x 13. Nasẖ, pisan vještom rukom. Naslovi djela, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Ajeti i hadisi podvučeni su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni, preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1-65. معراج المشتاقين ومنهاج المتقين

Djelo, na arapskom jeziku, o nauci, pokajanju, bogobojaznosti i drugim propisima. Napisao aš-Šayẖ 'Abdullaṭīf b. Dūrmiš al-Qaramānī, živio u

X/XVII stoljeću.

ḪḪ II, 1738; AM I, 618; O.M. I, 130.

Početak:

الحمد لله الذى انعم علينا وهدانا للاسلام...وبعد اعلم يا اخى ان كتابى هذا مسلك للسائرين الى الله تعالى

Završetak:

والحمد لله على توفيق ونستغفر الله العظيم على التقصير. سبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لا اله الا انت استغفرك...

Djelo je podijeljeno na deset poglavlja (maqāmāt):

المقام الاول فى العلم والعباده.
المقام الثانى فى التوبة والاوبة
المقام الثالث فى التقوى و الورع
المقام الرابع فى التوكل و التوفيض
المقام الخامس فى الصبر و الرضاء
المقام السادس فى الخوف و الرجاء
المقام السابع فى الصدق و الاخلاص
المقام الثامن فى الحمد و الشكر
المقام التاسع فى المحبة و الشوق
المقام العاشر فى التوحيد

2. L. 66-68. ١)قصيدة (فى المقام الكردى)
٢) توفيض نامه (توفيض الامور)

Dvije kaside na turskom jeziku, koje je napisao Ibrāhīm Ḥaqqī b. aš-Šayḫ 'Oṯmān Arzarūmī, umro 1195/1780.

Naslovi kasida su prema rukopisu.

AM I, 39-40; O.M. I, 33-36.

Početak prve kaside: جان عالمدن كلمشم بن بو جهانى نيلرم

Početak druge kaside: حق شرلرى خير ايلر ظن ايمكه غير ايلر

Prepis je završen 1167/1753-4.

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2248. Zbirka (مجموع),4 3296.

L. 179; 22 x 16,5. Nasḫ, krupniji, čitak, pisan uvježbanom rukom. U pisanju ima grešaka. Po rubovima listova, u drugoj polovini, ima komentara. Papir žućkast, glat, čvrst. Povez polukožni.

1. L. 1-3b. اَلْمُلَمَّعْ فى كَشْفِ النَّعْتِ الْمُرَصَّعْ

Komentar kraćem radu النعت المرصّع, koje sadrži molitve i salavate, posvećene Božijem poslaniku Muhammedu, a.s.

Naslov u rukopisu je: هذا رسالةٌ ملمع فى شرح النعت المرصع

Naslov u uvodu rukopisa je: ملمع لتبين مشكلات كلمات صلوات مسمات بالنعت المرصع بالجنس المسجّع صدرت عن صدر..

Osnovno djelo النعت المرصع je od nepoznatog pisca, a ovaj komentar الملمع napisao je 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606, kako je to rečeno u uvodu u nekim izovrima.

Ismā'īl-paša (AM I, 753), kod spomenutog pisca, ne navodi mu ovaj komentar, nego mu pripisuje osnovno djelo.

Iz svega navedenog moglo bi se razumjeti da je i osnovno djelo i komentar od istog navedenog autora, - što nije sigurno.

GAL, S II, 542; Ahlwardt III, 428.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله المبدع الحكيم. والصلوة و التسليم على نبيه الكريم. وعلى آله وصحبه المستحقين غاية التعظيم ونهاية الكريم...

Završetak:

...لقوله صلى الله عليه وسلم على طريق التنازع اى سبيل التنازع ولا يخفى حسن تلاحق تعلق المطلع بالمخلص والمقطع

2. L. 3b-4b. رسالة فى الحق النكاح

Kraća rasprava iz područja islamskog bračnog prava.

Naslov u rukopisu je: هذا رسالةٌ فى حق النكاح لمولانا على القارى

Tu je, zapravo, riječ (pitanje i odgovor) o jednom formalnom uslovu, u vezi sa identitetom žene, koja je nekog opunomoćila, da, u njeno ime, sklopi njen brak.

Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Herewī (umro 1014/1606), - kako je to rečeno u naslovu rukopisa. Vjerovatno je to izvadak iz nekog njegovog opširnijeg rada.

Početak, poslije besmele:

رفع الىّ سؤال فى واقعة حال الانسان تزوّج امرأة على لسان وليها وذلك بلفظ زوجتك موكلتى فلانة بنت فلان...

Završetak:

...فاذا ذكر اسم ابيه واسم امه وقبيلته وحرفته ولم يكن فى محلته رجل آخر بهذا الاسم وحرفته يكفى، ولو كان مثله آخر لايكفى، حتى يذكر شيئا آخر يحصل به اتيمين وحسبنا الله ونعم الوكيل...تمت الرسالة.

3. L. 4b-65. شرح حديث اربعين للبركلى

Komentar zbirci od četrdeset hadisa, što ga je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Bergiwī, umro 981/1573 (v. I, 359 i 2236,2).

Tu je, u stvari, komentar samo sedam hadisa, koliko je obradio navedeni autor. Dopuna toga komentara, koju je napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Aqkermānī (umro 1174/1760), ovdje se ne nalazi (I, 360).

Početak (poslije besmele) i dio uvoda:

الحمد لله الذى ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره المشركون...والصلوة والسلام على جميع الانبياء والمرسلين...فالتمس منى بعض تلامذتى...جمع اربعين حديثا السنن...فاخذت ان اجمع من كتب الاحاديث المعتبرة كلها السنن ثم اشرحها وابين فيه بعض ما خطر فى قلبى...الحديث الاول

Pri koncu podužeg uvoda pisac (Bergivija) kaže, da je ovaj svoj komentar rasporedio na osam dijelova.

ثم انى جعلت شرح هذه الاحاديث ثمانية اقسام بعدد ابواب الجنان تشبيها لها بالجنان وتفاؤلا بان من يسلك طريق هذه الرسالة...يسلك طريق الجنان...وصدّرت كل قسم بكلمة دالة عليه ايجازاً

Prvi hadis, kojim pisac započinje svoju zbirku, a ovdje ga tumači, jeste poznati hadis: انما الأعمال بالنيات

koji se obično nalazi na početku svih Erbeīnā (zbirki od 40 hadisa).

Sedmi i posljednji hadis iz pera autora (Bergivije) jeste:

من غسل يوم الجمعة...

Završetak komentara (sedmog hadisa):

فهذا قلب الموضوع للغرض المصنوع والهوى المذموم والرياء المحظور فهذه لاحول ولا قوة الا بالله العلى العظيم. تمت بعون الله تعالى

4. L. 65-79. الاتباع فى مسئلة الاستماع

Rasprava o dužnosti pažljivog slušanja prilikom nečijeg glasnog recitovanja (učenja) Kur'ana. Napisao šejhul-islam Yaḥyā b.'Omar Minqārī-zāde, umro 1088/1677, - kako je to rečeno u uvodu rukopisa.

Početak (poslije besmele):

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب ليدبروا آياته وليتكبر اولو الالباب...وبعد فيقول الراجى من ربه الحسنى والزيادة يحيى بن عمر الشهير بمنقارى زاده ان بعضا من معاشر الاخوان...ذعان لما حسبوا انى صنّفت من الفنون...ناويا ان اسميه الاتباع فى مسئلة الاستماع...كما قال الله تعالى: واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وأنصتوا لعلكم ترحمون

Završetak djela:

...فخذ ما صفى من كلامه ودع ما كدر ولا تتقيد بملامه فالحق احق بالاتباع وهذا آخر ما قصدنا ايراده فى مسئلة الاستماع وسائلا من فضله ان يعم به انتفاع فى جميع الأقطار والبلدان والبقاع. تمت

Prepisao cijelu zbirku isti, nepoznati prepisivač, u XVIII stoljeću.

Na početku, na starom zaštitnom listu, nalazi se bilješka, koja sadrži genealogiju Muhammeda, a.s.

Na kraju, na posljednjem listu, je bilješka o tumačenju pojma „mukaddima".

2249. زبدة الامثال 5894.

Zbirka poslovica, koje služe kao motto u uvodu mnogih djela. Napisao Šayẖ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī, iz Galipolja, umro 1024/1615.

Djelo je raspoređeno na 20 poglavlja.

Isma'īl-paša: Ḍayl I, 609; Flügel I, 301; GAL, G II, 423; GAL, S II, 631.

Početak:

الحمد لله الذى زيّن عباده بالالفاظ والاقوال... اما بعد فيقول افقر عباد الله الكريم مصطفى بن ابراهيم عفا عنهما

L. 47; 20 x 13,5. Ta'līq, pisan vještom rukom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Papir bijel, čvrst, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1010/1601, dakle, za piščeva života.

Završetak i bilješka o prepisu:

تم جمع زبدة الامثال وترتيبه وتعليقه بعون الله الملك المتعال. قد وقع الفراغ عن تحرير هذه النسخة الشريفة بعون الله وحسن توفيقه فى شهور سنة عشر والف حامداً لله ومصلياً على رسول الله.

Na zaštitnim listovima, na početku i na kraju djela, su vježbe u pisanju i, većinom, bilješke iz fikha, prenesene iz raznih djela o ovoj temi.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2250. ISTO 1358.

Rukopis je na kraju nepotpun. ناقص فى آخره

L. 28; 20 x 15. Nasẖ, krupniji, pisan rukom vrlo vještog prepisivača. Naslov i poglavlja pisana su crvenim mastilom. Papir bijel i žućkast, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu napisano je ime ranijeg vlasnika ('Alī Sipāhī...? iz Sarajeva).

Uvakufio Sālim-efendija Muftić.

2251. Zbirka (مجموع)7 3571.

L. 188; 20,5 x 14. Nasẖ. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su podvučene crvenom crticom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat; povez kožni, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1-30a. المنيرة

Djelo o metafizici, u kome su obrađena neka dogmatičko-teološka pitanja. Napisao Ḥasan Kāfī b. Turhan al-Aqḥiṣārī (Prušćak), umro 1025/1616. Mnogi biografi pripisuju ovo djelo Ibn Kamal-paši urmo 940/1533. (v. II, 1030,5) i (2147,11; 2171,2).

H. Šabanović: Književnost Muslimana u BiH... str.153.

S. Bašagić: Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti, str. 86.

Početak:

الحمد لله اعلى معالم العلم و اعلامه... و بعد جمعت من الرسالة مختصرة لتكون للراغبين
مفيدة و سميتها منيرة

2. L. 30b-36. رسالة فى ليلة القدر

Risala o značenju 27. noći mjeseca ramazana (Laylat al-qadr), od nepoznatog pisca. Naslov je na početku napisan kasnije, rukom drugog prepisivača.

Početak:

ربنا آتنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب الحمد لله الذى نطقت بشكره الالسنة وجل ان
تأخذه نوم ولا سنة وفضل ازمنة

3. L. 36b-40a. رسالة فى الطريقة المحمدية وسيلة الى السعادة السرمدية

Risala moralno-didaktične sadržine, pisana na osnovama tesavvufa. Napisao aš-Šayẖ 'Aziz Maḥmūd b. Faḍlullāh al-Uskudārī al-Hudā'ī, umro 1037/1628. Naslov u rukopisu je: رسالة فى الطريقة المحمدية

a u nekim izvorima naslov je sljedeći: طريقت نامه

GAL, S II, 661; ḤḤ II, 1113; AM II, 415; OM I, 185, H. Löbenstein, 2277,8.

Početak:

الحمد لله الذى قدر ما قدر فى الازل... و بعد فهذه رسالة فى الطريقة المحمدية وسيلة الى
السعادة السرمدية جعلتها للصادقين من اهل الارادة طوبى لهم عند الله تعالى و زيادة

4. L. 40b-53. (منتخب من مجالس النفيسة)

- ناقص فى آخره -

Rad je na kraju nepotpun, zagubljeno je nekoliko listova.

Pouke i priče zasnovane na Kur'anu i hadisima, slabe vjerodostojnosti. Ovo je u stvari izbor iz djela: مجالس النفيسة

U pristupačnim izvorima ne nalazimo navedeni naslov, pa nam je i pisac nepoznat.

Po rubovima ima ispravaka, dopuna i kratkih komentara.

5. L. 55b-180a. الطريقة المحمدية (v. br. 2164).

na 54a listu je bilješka o uvakufljenju za Karađoz-begovu biblioteku u Mostaru, ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige, niže navedenog prepisivača, te dvije fetve na arapskom i jedan zapis na turskom jeziku. Na 54b i 55a listu je sadržaj djela i kratice hadiskih djela, iz kojih su citirani hadisi u ovom djelu.

6. L. 180b-184a. (رسالة فى تحريم الدخان)

Risala o zabrani pušenja duhana od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله الملك المتعال المنزه عن الشركاء و الامثال... و بعد فلما رأيت اكثر الناس قد
عمهم مضى الدخان الذى احدثه...

7. L. 185a-188.

ترجمة وتفسير سورة الفاتحة وسبحانك والتحيات ودعاء قنوت

Prevod na turski jezik i tumačena sure Fātiḥe, Subḥāneke, Et-Teḥiyyatu i Kunut-dove, od nepoznatog prevodioca i komentatora.

Početak:

الحمد لله تحت النظم الكريم معناى مستقيم اولدركه جله كمال صفتلرى الله تعالى
حضرتلرينه مخصوصدر

Cijelu zbirku prepisao Sulaymān b. Ayyūb Ḥawāğe, iz sela Cerovici, u kadiluku Tašlidža (Pljevlja), 1168/1754. godine, kako se to vidi iz bilježaka na kraju većine risala u ovoj zbirci.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2252. ISTO 2790.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب منيرة الاسلام لكمال پاشا زاده

Prepisivač ovdje daje naslov djelu منيرة الاسلام i pripisuje ga Ibn

Kamāl-paši.

L. 70; 16 x 11. Nasḫ, krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi i naslovi poglavlja (مطلب) na rubu listova pisani su crvenim mastilom, a ponegdje takve riječi podvučene su crnom ili crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst. Povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica, sa zatvaračem.

Završetak risale:

...و ذلك فى امور لا يتعلّق بها الأحساس و كل ذلك حرام وضلالة و افساد فى الدين على
الخلق و لم ينقل شيء فى ذلك من الصحابة و لا عن التابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين

Prepisao Ḥaydar b. Šīt-efendi, u nedelju 23. muharrema 1199/1784 (v. bilješku na kraju).

Na kraju, ispod datuma prepisa, je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Hadži-hafiz Īsā), pisana rukom prepisivača.

Na unutarnjoj strani prve korice je bilješka o novcu (zajmu), datom Puškiću Ahmedu.

Na kraju, na neispisanom listu, je kraća dova napisana kasnije, drugim rukopisom.

U rukopisu se nalaze otisci starijeg i novijeg pečata ove biblioteke.

2253. Zbirka (مجموع). 2 5784.

L. 93; 21 x 14. Nasḫ - ta'līq, od različitih prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crnom crticom. Papir bijel i tamnobijel, glat, deblji i tanji, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-40. ISTO

Naslov u rukopisu je: فسميتها منيرة كمال باشا زاده

2. L. 43b-93. دقائق الاخبار (v. br. 2127)

Oba djela su kasnije dopisana i kompletirana.

Prepis starijeg dijela je, vjerovatno, iz XVII stoljeća, a noviji dio prepisao je Sulaymān b. Ibrāhīm 1227/1812.

Na 93b listu isti prepisivač je zabilježio nekoliko stihova na turskom jeziku, nekog Muṣṭafā-efendije.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2254. Zbirka (مجموع). 11 634.

L. 225; 24 x 13. Ta'līq - nasḫ, pomiješan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir bijel, čvrst, bez poveza, korice otkinute i zagubljene, a neki su listovi prosuti.

1. L. 1-85a. خلاصة الاخبار فى احوال النبى المختار

Djelo o stavaranju svijeta, Adema i Havve, zatim govori o Muhammedu, a.s., pisano tematski, o nauci i naučnoj spoznaji Allaha, vrlinama braka, koristima pokajanja, slavljenju i spominjanju Allaha, dž.š. i Božijem jedinstvu. Napisao aš-šayḫ 'Aziz Maḥmūd-ef. b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Hudā'ī al-Uskudārī, umro 1038/1628.

ḤḤ I, 717; AM II, 415; GAL, G II, 444-5, str. 590.

Početak:

الحمد لله الذى علم الانسان ما لم يعلم و جعل آدم خليفة فى العالم... و بعد فهذه الرسالة
فى احوال نبى المختار (!)

2. L. 85b-92a. فتح الباب ورفع الحجاب

Djelo o darovima koji su dati čovjeku i njegovim sposobnostima, od istog pisca.

ḤḤ II, 1231; O.M. I, 185; GAL, G II, 444-5; GAL, S II, 661.

H. Löbenstein, 2274,4, str. 133.

Početak:

الحمد لمن له العظمة و الكبرياء... فهذه رسالة سميتها فتح الباب و رفع الحجاب و
جعلتها على ثلاثة ابواب

3. L. 92b-97a. رسالة فى الطريقة المحمدية وسيلة الى السعادة السرمدية

Kratka risla koja govori o propisima (principima) islamskog misticizma, od istog pisca. (v. 2251,3)

4. L. 97b-102. كشف القناع عن وجه السماع

Djelo iz islamskog misticizma koje govori o spoznaju Istine /Boga/, od istog pisca.

ḤḤ II, 1493; GAL, S II, 661; H. Löbenstein, 2277,3, str. 133.

Početak:

الحمد لله الذى لا يأخذه غفلة و سنة... و بعد فهذه رسالة سميتها كشف القناع عن وجه
السماع

5. L. 102b-111. حبة المحبة

Kraća risala o ljubavi prema Bogu, Muhammedu, a.s. i porodici Božijeg

Poslanika, od istog pisca.
O.M. I, 187; GAL, S II, 661; H. Löbenstein, 2277,6, str. 134.

Početak:
الحمد لله الذى انبت حبة المحبة فى قلوب من احب... وبعد فهذه الى المحبين سميتها حبة المحبة

6. L. 102b - 111 مفتاح الصلوة ومرقاة النجاة

Djelo o namazu - smisao i značaj namaza -, o njegovim uslovima, koristima i vrstama, od istog pisca.
ḤḪ II, 1762; S II, 661; H. Löbenstein, 2277,5, str. 133.

Početak:
الحمد لله الذى امر عباده بالمحافظة على الصلوات... و بعد فهذه رسالة سميتها مفتاح الصلوة و مرقاة النجاة و جعلتها على ثلاثة ابواب

7. L. 122b-153. حباة الارواح ونجاة الاشباح

Djelo o smrti i pripremama za nju, o stanju duše i tijela poslije smrti, odnosno rastavljanju duše od tijela, o proživljavanju i okupljanju na Sudnjem danu, kao i polaganju računa, od istog pisca.
O.M. I, 187; GAL, S II, 661,1; H. Löbenstein, 2277,7, str. 134.

Početak: الحمد لله الذى أحيى قلوب العارفين بالحياة الابدية

8. L. 155b-206. جامع الفضائل وقامع الرزائل

Djelo o stanjima naroda, najvažnijim vrlinama, o odgoju duše i načinu njenog usavršavanja, o načinu odgoja u derviškom smislu i o spoznaji Allaha, od istog pisca.
ḤḪ I, 567; O.M. I, 187; H. Löbenstein, 2277,1 i 2129.

Početak:
الحمد لله الذى خلق الانسان فى احسن تقويم... اما بعد فهذه رسالة وضعتها على ابواب و فصول تهذيبا للنفوس عن الاخلاق الردية...

9. L. 207b-215. طريقت نامه

Risala, na turskom jeziku, na istu temu kao i djelo pod tačkom 3, od istog pisca.
ḤḪ II, 1113-14; O.M. I, 186; Vohd - M. Götz XIII 4, 143.

Početak:

الحمد لله الذى تجلى بذاته لذاته فاظهر ما اظهر... اما بعد طريق حقه سالك اولمق اسينلره معلوم اولاكه

10. L: 216-217a. اوسكدارى سلطان المشايخ محمود افندى حضرتلرى قدس سره العزيز بلغرادى منيرى افنديه كوندوردوكى مكتوب شريفلرينك صورتيدور

Pismo, na turskom jeziku, od navedenog pisca, upućeno našem piscu Muniru Beligradliji (šayẖ Ibrāhīm b. Iskender), umro oko 1026/1617. Nasov je prema rukopisu.

Početak: بعد السلام انها و اعلام اولنوركه طرق اعز طريق و اشرف سبيل اولغين

11. L. 217b-225. سراج القلوب

Kratka risala o islamskom moralu. Sastoji se iz 41 poglavlja. Prvo poglavlje je o pokajanju, drugo o predanosti Allahu, treće o pobožnosti itd. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulmalik al-Aš'arī at-Tibrīzī Abu'l-Maḥāmid, čija nam je biografija nepoznata.
ḤḪ II, 983; Flügel III, 374; GAL, S II, 1000,37.

Početak:
الحمد لله ما اخص وعمّ من نعمه... قال ابو المحمد احمد بن محمد بن عبد الملك الاشعري التبريزى... وسميته سراج القلوب و هو احد و اربعون بابا

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno, u prvoj polovini XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su imena djela, pisana u kružićima i pečati.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2255. مجالس الابرار ومسالك الاخيار ومحائق البدع ومقامع الاشرار 748.

Knjiga vjerskih pouka (vazova), na arapskom jeziku, što ju je napisao Aḥmad b. 'Abdulqādir Aqḥiṣārī ar-Rūmī, aš-Šayẖ, umro 1041/1631. Pisac je rodom sa Kipra, a dugo je živio u Akhisaru, u Anadolu. Prema nekim podacima, on je zarobljenik sa Kipra, koji je primio islam i posvetio se izučavanju islamske nauke (v. ḤḪ II, 1590, bilješka 2, u podlistku, na dnu stranice). Djelo mu je raspoređeno na stotinu poglavlja, koje nose naziv mağālis (sijela, sastanci ili predavanja), kako to sam pisac kaže u uvodu. Međutim, ovaj naš primjerak, sadrži 102 poglavlja. Svako predavanje obrađuje bar po jedan vjerodostajan (saḥiḥ ili ḥasen) hadis iz djela „Meṣābiḥ as-Sunna". Pisac je želio da ispravi i ukloni mnoge grijehe, zablude i praznovjerice, prisutne među neukim muslimanskim svijetom njegova vremena, kako kaže u uvodu djela.

GAL, S II, 661; O.M. I, 26; ḪḪ II, 1590; AM I, 157.

Početak: الحمد لله الذى رفع اقدار العلماء بمقدار معرفة كتابه المحكم

Iz sadržaja djela:
Prvo poglavlje (list 4a):

المجلس الاول ـ فى تمثيل من يذكر ربه و من لا يذكره بالحى و الميت

Pedeseto poglavlje (list 205b):

المجلس الخمسون ـ فى بيان فريضة الصلوة بالكتاب و السنة و اجماع الامة

Stoto poglavlje (list 284b):

المجلس المائة ـ فى بيان تحقيق قوله عم استوصوا بالنساء خيرا فان المرأة خلقت من ضلع...

Stotinu drugo poglavlje (list 291a):

المجلس الثانى و المائة ـ فى بيان ايما امرأة ماتت و زوجها راض عنها

L. 392; 21 x 16. Nasḫ, čitak, krupniji, pisan uvježbanom rukom; u pisanju ima grešaka. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekstovi Qur'ana i hadisa, kao i istaknute riječi podvučeni su crvenom ili crnom linijom. Papir žućkast, čvrst, glat; na rubovima nekih listova nalaze se naslovi pojedinih poglavlja. Na listu 369, stranica b neispisana. Povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Na prvom zaštitnom listu i u vrhu prve stranice nalazi se proizvoljno dat i skraćen naslov djela, napisan rukom prepisivača.

هذا كتاب مجالس رومى

هذا كتاب مجالس شريفة و مواعظ نفيسة لرومى افندى رحم

Završetak djela:

... و من حقه ان لا تخرج من بيته الأ باذنه فان فعلت اى خرجت لعنتها الملائكة حتى ترجع الى بيتها

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf, mjeseca rebiul-evvela 1162/1748. Bilješka na kraju:

تحريراً فى غرّاء ماه ربيع الاولى سنة ١١٦٢ من يد فقير الحقير ربه الرحمة محتاج مصطفى بن يوسف و الحمد لله رب العالمين

Na naslovnoj strani (list 1a) nalazi se bilješka o namazu i učenju Qur'āna.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

2256. ISTO 2623.

Ovaj primjerak sadrži stotinu poglavlja.

L. 204; 22 x 15,5. Ta'līq, sitan, složen, pisan vještom rukom. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Tekstovi ajeta i hadisa, te istaknute riječi, podvučene su crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima komentara i bilježaka u vezi sa tekstom, - što je, velikim dijelom, pisano sitno, rukom prepisivača, dok je jedan dio komentara pisan krupnije, drugom rukom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, znatno oštećen.

Na rubu posljednjeg lista nalazi se bilješka prepisivača, u kojoj on kaže, da je posljednja tri poglavlja skraćeno prepisao, - jer se, kaže, njihov sadržaj velikim dijelom ponavlja iz prethodnih poglavlja, pa on nije smatrao potrebnim, da ovdje prepisuje u cijelosti one, što je ponavljao. No, on se ipak za to kaje, jer se boji, da je to učinio „zbog slabe volje u radu. - a raniji učitelji i prenosioci nauke nisu takvi bili, pa su postigli velike nauke i duhovna savršenstva, dok mi ne postigosmo ni stoti dio njihovog znanja", zaključuje on.

Prepisao neki Šayḫ 'Oṯmān bez oznake datuma i mjesta.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz druge polovine XII/XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke i ulomci o istoj temi (mevaiz). Na kraju se također nalaze takve bilješke.

Na posljednjem listu su stihovi na arapskom jeziku, sa kronogramima, u kojima su sadržani datumi smrti i godine života Abu Hanife, Šafije i autora šest poznatih zbirki hadisa. Stihove je sastavio neki Šayḫ Muḥammad al-Ḫalīlī, za koga pisac bilješke kaže, da je njegov šeyh i ustaz /profesor/. Vjerovatno bi to mogao biti Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫalīlī, Šarafuddīn al-Maqdisī, umro 1148/1735, - koji je spjevao kasidu u pohvalu Mesdžidu-l-aksaa (v. GAL II, 363).

2257. Zbirka(مجموع), 4 6855.

L. 233; 20 x 15,5. Ta'līq. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-205a. ISTO

2. L. 205b-208 (رسالة فى الجهاد)

Kratka risala, na turskom jeziku, o značenju i važnosti džihada-borbe na Božijem putu, od nama nepoznatog pisca. Iz uvoda razumijemo, da je risala nastala za vrijeme sultana Murata, sina Ahmedova (1623-1639). Naslov smo dali prema sadržaju risale.

Početak:

سبحان من انزل الكتاب وبين لنا الحكمة وفصل الخطاب ... وبعد شول بر رساله در
جهاده متعلق اولان بعض آياتك تفسير نده

3. L. 210b-213a. الفقه الاكبر

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Abū Ḥanīfa Nu'mān b. Ṯābit, umro 150/767 (v. I, 114,4, str.65).

4. L. 213-230. رسالة امنيه ايمان واسلام وطريق ضلالق

Risala, na turskom jeziku, o imanu, islamu, širku i putu mira, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. Inače, ovu risalu ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Početak:

الحمد لله حبّب لعباده المسلمين صراط المستقيم (!) و كرّه لهم البدع و الضلالات.. اما
بعد بو وسالهٔ امنيه الله تعالينك الذين آمنوا و لم يلبسوا ايمانهم بظلم...

Risala je podijeljena na tri poglavlja:

فصل اوّل ـ ايمان و اسلام بيانده در
فصل ثانى ـ تلبيسات ظلم =
فصل ثالث ـ طريقهٔ سلميه =

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu su hadisi i fetva, a zatim slijedi, na nekoliko listova, sadržaj prvog dijela u zbirci. Na naslovnoj stranici su bilješke iz tefsira, prenesene iz djela „Šayḫ-zāde 'alā al-Bayḍāwī". Na 230b-232a. listu su hutbe, a na 232b-233a. listu je dova za pokajanje i njeno tumačenje na turskom jeziku, te bilješka iz tefsira.

Iz zbirke Bajraktarević hadži Ajni-efendije, muftije iz Pljevalja.

2258. Zbirka(مجموع), 11 2151.

L. 197, 21,5 x 15,5. Nasḫ i ta'līq, mjestimice pomiješani, pisani veoma vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Povez polukožni.

1. L. 1-27. المنتخب من اغاثة اللهفان فى مكايد الشيطان

Kraće djelo o borbi protiv raznih vrsta praznovjera i gatanja, a naročito

protiv kulta mrtvih. To je, zapravo, izbor iz poznatog djela o toj temi pod naslovom اغاثة اللهفان

što ga je napisao Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qayyim al-Ǧawziya, umro 751/1350. O tome, ko je sačinio ovaj izbor (منتخب), nema nikakvih podataka u našem rukopisu. A ono što je zabilježeno i napomenuto u izvorima, koji su nam pri ruci, nepotpuno je i nejasno.

Sam gornji naslov dat je prema smislu onog, što je rečeno u uvodu. taj naslov navodi Ahlwardt i bilježi, prema svom primjerku, da je ovaj izbor sastavio: صاحب المجالس الشهير برومى افندى

(pisac djela „al-Maǧālis", Rumi-efendi), bez ikakvih podataka o njemu. On napominje, da je u nekim rukopisnim primjercima ovog djela (izbora) naslov: رد القبور يه

(Pobijanje onih koji mole pomoć od mrtvih u grobovima). Taj naslov bilježi i Kairo. Brockelmann pak kaže, da je naslov ove prerade:

تبعيد الشيطان بتقريب اغاثة اللهفان في مصائد الشيطان

i da joj je pisac Rūmī-efendī.

Prema svemu navedenom držimo, da je sastavljač ovog „Izbora" Aḥmad b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī Ṣārūḫānī ar-Rūmī al-Ḥanafī, šejh halvetijskog reda, (koji je jedan od najpoznatijih, koji nose nadimak Rumi), umro oko 1043/1633.

Ahlwardt II, 2657; GAL, G II, 106; Kairo I, 300; AM I, 157; OM I, 26.

Početak (poslije besmele):

الحمد لله الذى خلق الانسان من نطفة امشاج و جعله سميعاً بصيراً

Primjerak je očito izdvojen i uzet iz neke druge zbirke i stavljen u ovu zbirku, - što se vidi po produženoj ranijoj folijaciji (126, na prvom listu ovdje).

Završetak:

... فالانصاب للشرك و الازلام للتكهن و طلب العلم ما ستأثره الله تعالى به و استبدّ فهذه
للعلم و تلك للعلم و دين الله تعالى مضادّ لهذا و هذا و انما جاء رسول الله عليه الصلوة و
السلام لابطالها و ازالتها و الله المستعان و عليه التكلان و لا حول و لا قوة الا بالله العلى
العظيم

Poslije toga, na rubu stranice, nalazi se bilješka, pisana sitno, rukom istog prepisivača, o smrti i prolaznosti života.

Na listovima 28-34 nalaze se razne bilješke i kraći pasusi - većim dijelom na arapskom i nešto na turskom jeziku - sa područja vaza, akaida i fikha. Zatim veći izvadak iz nekog akaidskog djela, u kome ima dosta sitno pisanih komentara između redaka i po rubovima listova.

Na naslovnoj stranici je poduža bilješka - izvadak iz nekog komentara djelu „Šir'at al-islam" - o postupku sa rođenčetom.

2. L. 35b-38b. (شرح دعاء القنوت)

Komentar „Kunut-dove“, koja se uči (moli) na „vitr-namazu“, od nama nepoznatog pisca, koji u uvodu kaže, da je ovaj komentar napisao na inicijativu nekog Ḥusejn-age, koga mnogo hvali.

Iz kratke bilješke na završetku, moglo bi se razumijeti samo to, da je pisac neki 'Abdullāh (قد وقع الفراغ فى يد عبد الله بعون الله).

Početak (poslije besmele i riječi pisanih crvenim mastilom):

الحمد لله الذى نوّر قلوب المستغفرين و شرح صدور التائبين. . .

Osnovni tekst (tekst Kunut-dove) pisan je crvenim mastilom.

Završetak:

ملحق ـ بكسر الحاء و فتحا و الكسر اصحّ اى لاحق فالحق بمعنى لحق يقال لحقه و لحق به لحاقا بالفتح اى ادركه فظهر من هذا ان كلمة لحق من قبيل ما يلزم و يعتدى. تم بعون الله تعالى واحمال الحاضر يتبع الكتب والدفاتير. قد وقع الفراغ فى يد عبد الله بعون الله تعالى

3. L. 39-55. كتاب الفاظ الكفر

Risala o griješnim riječima koje izvode iz vjere. Napisao Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd - Badr ar-Rašīdī, umro 768/1366. (v. II, 1245,1).

GAL II, 80

Početak (nakon besmele):

قال الشيخ الامام العلامة محمد بن اسمٰعيل بن محمود المعروف ببدر الرشيدى رحمة الله عليه. اما بعد لما فسدت قلوبهم فسد سائر بدنهم وفشا منهم بافشا من الكذب والنميمة والتّهالك على الدنيوية. . .

Važnije riječi i rečenice pisane su crvenim mastilom.

Završetak:

. . .فليس له ان يقودها الى بيعة وله ان يقودها من البيعة الى المنزل والله اعلم بالصواب واليه مرجع والمآب. تمت بعون الله تعالى من يد الضعيف

Po rubovima stranica ima bilježaka u vezi tumačenja teksta. Na kraju, ispod završteka, nalazi se jedan hadis.

4. L. 55b-60a. (رسالة) علم الهدى

Risala iz područja islamskog vjerovanja (akaida). Napisao Sa'īd b. Mūsā al-Ḥalabī, čija nam je biografija nepoznata.

Ahlwardt II, 1875; ḤḤ II, 1161, GAL, S II, 978, 995; AM I, 392.

Pisac je, vjerovatno, živio u drugoj polovini desetog stoljeća po hidžri (između 950 i 980/1543-1572).

Naslov risale . Brockelmann na jednom mjestu čita „'Ilm al-hudā“ (S II, 978), a na drugom „'Alam al-hudā“ (II, 995).

Početak (poslije besmele) i dio uvoda:

الحمد لله رب العالمين. والعاقبة للمتقين. ولا عداوة الا على الظالمين. اعلموا وفّقكم الله انى لما نظرت فى كتب اصول الدين فوجدت بعضها متداخلة فى البعض قل ما يقدر كل احد على حفظها فانى اردت ان اجمع مسائل بعض الكتب فى كتاب واحد على سبيل الايجاز والاختصار تسهيلا للطالبين. . .

Djelo je raspoređeno na šest poglavlja (faṣl):

الفصل الاول ـ فى اثبات الله تعالى وربوبيته
الفصل الثانى ـ فى اثبات الايمان
الفصل الثالث ـ ما قيل فى الايمان
الفصل الرابع ـ فيما يتعلق بمعرفة احكام الدين
الفصل الخامس ـ فى خلافة الخلفاء
الفصل السادس ـ فى مسائل متفرقة

Zatim pisac citira jednu izreku Abu Hanife:

قال ابوحنيفة ـ رحمة الله تعالى عليه الفقه فى الدين افضل من الفقه فى العلم

Naslovi poglavlja (faṣl) pisani su crvenim mastilom, a važnije riječi podvučene crvenom crticom. Na rubovima, ponegdje, ima sitno pisanih bilježaka u vezi sa tekstom.

Završetak djela:

. . .وقيل الايمان فى السماء مع الروح و يفيءُ من فوق السماء الى الارض متصل من الروح الى الجسد شعاعة كشعاع الشمس وقيل لااله الا الله يبق مع الجسد و محمد رسول الله يبق مع الروح فان قيل الى اين يذهب سائر اعماله قلنا اتصلت بثواب الله تعالى او عذابه. تمت الكتاب

5. L. 60-66a. احوال قيامة

Risala o događajima, koji će se zbiti Sudnjeg dana, - od nepoznatog pisca. Čini se, da je to izvadak iz nekog djela.

Početak (nakon besmele):

روى ان رسول الله صلعم حين صلى صلوة الفجر واسند ظهره الى المحراب فقال: ايها الناس

تتنعمون بنعمة الدنيا وصاحب الصور قد القم فه وبسط ظهره وشخص بصره متى يؤمر بان ينفخ فى الصور...

Pisac se mnogo služi ajetima i hadisima, koji se odnose na dotično pitanje. Među hadisima koje navodi, mnogo ih je slabe vjerodostojnosti, ili su apokrifni.

Na rubu lista 60b nalazi se jedan hadis o Sudnjem danu i nekoliko ajeta s kraja sure ʿAbese, koji govore o strahotama Sudnjeg dana.

Važnije riječi i rečenice podvučene su crvenom crticom.

Završetak risale:

...ثم ينادى المنادى من قبل الرحمن كلوا واشربوا فتنعموا بذكر الآخرة كلوا واشربوا حتى يكون لكم الدنيا والآخرة بفضل الله تعالى. اللهم ارزقنا الجنة ونعيمها بفضلك يا حنان يا منان ولجميع المسلمين يا رب العالمين. بحرمة سيد المرسلين والحمد لله رب العالمين.

Iza ovog završetka, prepisivač se obraća u stihu čitaocima, moleći ih da ga sjete dovom:

الخط يبقى زمانا فى الكتاب   وصاحب الخط رميم فى التراب
يا قارئ الخط بالعين تنظر   ولا تنسى كاتبه بالدعاء تذكر

Na rubu ove, posljednje stranice u djelu, nalaze se opet dvije bilješke o dovi.

6. L. 66b-69b. (باب) شروط الصلوة وهى ثمانية

Kratka uputa o namazu (v. I, 113 i II, 1333).

Početak je ovdje:

الحمد لله رب العالمين. والصلوة والسلام على نبيه محمد... وعلى آله اجمعين. باب شروط الصلوة وهى ثمانية...

Istaknute riječi i naslovi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom prepisivača.

Završetak:

...باب الغسل المسنون وهى عند ابى حنيفة رحمة الله عليه اربعة غسل الاول غسل الجمعة والثانى غسل العيدين والثالث غسل الوقت يعرفه والرابع غسل الاحرام. تمت

7. L. 69b-71 فقه الكيدانى

Kraći rad o namazu (v. I, 247 i 276) i 1958,3.

Početak (nakon besmele i hamdele):

اعلم ان العبد مبتلى بين ان يطيع الله تعالى فيثاب وبين ان يعصيه فيعاقب...

Završetak:

...واهل الجنة فى الجنة خالدون واهل النار فى النار خالدون لقوله تعالى فى حق المؤمنين اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون وفى حق الكفار اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون. تمت

Na stranicama 71b-72a. nalaze se bilješke i izvaci iz raznih fikhskih djela, na turskom i arapskom jeziku (Bergivi, Halebi i dr.).

Takvih bilježaka ima i na rubovima spomenutih listova.

8. L. 72-74. رسالةُ كسب

Kraći napis o radu, sa islamskog gledišta, - što je izvadak iz nekog opširnijeg djela.

Naslov u rukopisu, pisan crvenim mastilom:

Početak (bez besmele):

كتاب الكسب مع الادب الكسب مصدر كسب يكسب وهو اسم لعمل يجرّ به العامل الى نفسه نفعا او يدفع عن نفسه ضرًّا...

Završetak:

وعن خلف بن ايوب انه وقعت زلزلة عظيمة فامر الطلبة بالدعاء فقيل له فيهم فقال خيرهم خير من خير غيرهم وشرهم خير من شر غيرهم.

9. L. 74b-97. (العبارات والتعليقات المنقولة من كتب الفقه)

Izvadci i bilješke, prepisane iz raznih fikhskih djela.

Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak:

وقال سهل بن عبيد الله التسترى رحمه الله: اجتنب صحبة ثلثة اصناف من الناس: الجبابرة الغافلون والقرّاء المداهنون والمتصوفة الجاهلون - ذكره فى مشكاة الانوار من سيد على زاده

Posljednja bilješka (na listu 97a):

اجنه شرندن حفظ ايجون بسم الله الرحمن الرحيم اعوذ بكلمات التامات من كل عين ولامات ومن شرّ شيطان وهامات ماشاء الله كان ومالم يشأ لم يكن. نقل من مشكاة

I po rubovima listova ima sitno pisanih bilježaka.

10. L. 97b-114. مِنْهَاجُ الْمُتَعَلِّم

Djelo o vrijednosti i značenju nauke i o poukama za učenike, od nama nepoznatog pisca.

Izvori koji navode ovo djelo ne navode mu autora. Istina, u novom izdanju Kešfu-z-Zununa (Istanbul, 1943), korektori su naveli ime autora: Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, ali to nam nije nimalo sigurno ni prihvatljivo zato što drugi izvori to ne bilježe, nego djelo navode kao anonimno; i drugo, što je nivo pisanja, u pogledu stila i sadržaja, daleko ispod nivoa pisanja Gazalije, - kako smo to ustanovili. Pored toga, Ahlwardt navodi mišljenje da je rad nastao u X ili XI stoljeću po hidžri, što je najverovatnije.

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب منهاج المتعلم

ḤḤ II, 1878; Ahlwardt I, 135; Kairo I, 366.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله موجد العلم (فى الخط العالم) للمجدّين. و موروث المعرفة للطالبين

U uvodu pisac kaže:

و بعد فانى اريد بحول الله تعالى و قوته ان اجمع مسائل مما يتعلّق بالعلم و المتعلم و ان تكلموا فيا كثيرا الأ الىّ اجمع ما فيها من المهمات و ما يورث الجرئة على اقدام العلم و ارجو منه تعالى ان يعطينى الإقدام و الجد على العلم و العمل به. و سميتها بمنهاج المتعلم. والله الهادى الى سبيل الرشاد.

Djelo ima tri poglavlja (bab):

الباب الاول - فى العلم
الباب الثانى - فى المعلم
الباب الثالث - فى المتعلم

Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom, a važnije riječi i rečenice podvučene su crvenom crticom.

Na kraju, na posljednja dva lista (113 i 114) su kraća poglavlja o savjetima (فصل فى النصايح)

Završetak djela:

... من طلب شيئا ولم يعلم كيفية طلبه و لم يعلم ممن يطلب ذلك شيء (!) ولم يباشر اسبابه، لم يصل مراده البته و اما من يطالعها و وقف على عظم العلم و ... و عرف كيفية تحصيله اجمالا فوصل الى مراده و نال الى مقصوده بعون الله تعالى. الحمد لله على اتمامه و اعطاء نعمائه و الصلوة على محمد و آله اجمعين.

Na kraju, iza ovog završetka, nekoliko bilježaka na rubu.

Tekst Kur'ana i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Na rubovima malog broja listova, i na kraju, ima bilježaka.

Na listovima 114b-135a nalaze se bilješke i izvaci iz raznih djela sa područja fikha, vaza, tefsira i dova.

L. 135b-136. النتف فى الفقه (قطعة) - باب الحيض

Izvadak iz djela „an-Nutaf fi'l - fikh" (o hanefijskom fikhu poglavlje „Bāb al-ḥayḍ" (o menstruaciji). (Vidjeti II, 968, str. 163).

Prepisao Hadži-Omer, sin Hadži-Redžeb-efendije, iz Sarajeva, 8. zul-hidždže 1146/1733.

Na naslovnoj strani prvog lista ovog izvadka (135a) je jedna fetva, ispod koje je potpis: Kadi-zade, muftija Foče. Iznad bilješke je izblijedio pečat, u kome se može pročitati ime: Abduhu Ahmed.

11. L. 137b-166. جلاء القلوب

Djelo o pobožnosti i moralnom islamskom ponašanju. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿ Alī Bergiwī, umro 981/1573 (v. I, 67).

Početak:

الحمد لله الذى جعل الليل والنهار خلفة لمن اراد ان يذكر او اراد شكوراً

Završetak ovdje (list 166b):

... فاغفر لآبائنا و امهاتنا و مُعَلِّمِينا ولمن احسن الينا ولمن ظلمناهم بايدينا و آلِيتِيّنَا و صل وسلم وبارك على حبيبك المصطفى ورسولك المُجْتَبَى

Na rubovima prva dva lista (137 i 138) ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača.

Na listovima 167-197 nalaze se izvadci i bilješke na arapskom i turskom jeziku, uzeti iz raznih djela sa područja fikha, tefsira, hadisa i ahlaka. Među tim bilješkama, nalazi se nekoliko recepata za lijekove na turskom jeziku. (v. list 185).

Prepisao sva navedena djela, (osim izvadaka i bilježaka). - isti, nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

2259. Zbirka (مجموع), 2 2876.

L. 27; 15,5 x 10,5. Taʿlīq. U prepisu ima grešaka. Po rubovima, na nekim listovima, ima ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-14. زبدة النصائح

Komentar Abū Ḥanīfinim savjetima (an-Naṣā'iḥ). Napisao ʿOṯmān b. Muṣṭafā 1059/1649.

GAL; SN I, 287, str. 1199; H. Loebenstein, 2175.

Početak:

الحمد لله ارسل رسوله محمدا بالكتاب و السنة... اما بعد فيقول العبد الضعيف عثمان بن مصطفى... لما كان نصائح الامام من جوامع الكلم اردت شرحها و كشفها بالكلم و سميته...

2. L. 15b-25a. (الموعظة فى الموت و القبر و يوم القيامة)

Kraća risala iz propovijedništva o smrti, životu na drugom svijetu i Sudnjem danu, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و اله و صحبه اجمعين يقول عز و جل عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح...

Završetak:

... كما تحبون الدنيا لا كرمتكم كرامة المرسلين فلا تمتعوا قلوبكم بحب الدنيا فزوالها قريب. تمت الموعظة المباركة

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač 1139/1726.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: 'Abdullāh b. 'Abdulḥamīd Serdarević iz Zenice.

Na zadnja dva-tri lista su bilješke iz va'za o istoj temi kao i djelo pod tačkom 2.

2260. كتاب فى الاسراء و المعراج 1976.

Knjiga o Muhamedovom a.s. noćnom putovanju u Jerusalim i na nebo. Napisao Aḥmad b. Aḥmad b. Selāme al-Qalyūbī, Šihābuddīn, umro 1070/1659.

AM I, 161; GAL, S II, 492.

Gornji naslov je prema naslovu u našem rukopisu. Brockelman bilježi naslov: شرح معراج النبى. Naslov u rukopisu, pisan rukom prepisivača, glasi:

هذا كتاب فى الاسراء و المعراج للشيخ الهمام خاتمة المحققين شهاب الدين احمد القليوبى رحمه الله

Početak poslije besmele:

الحمد لله المنان على عباده بنعم لا تحصى و الصلاة و السلام على من اسرى به من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى... و بعد فهذا تعليق لطيف فى كل (؟) من الاسرى و المعراج المنيف جامع لما فى خيره من المطولات مع قلة الحجم وتلخيص العبادات...

Završetak djela:

... فثبت انه رآى ربه بالعيان كما عليه اولو التحقيق والاتقان. وكذا جميع ما رآه من خوارق العادات و من الدلايل و الآيات. فعليه افضل الصلاة والسلام وكذا سائر الانبياء الكرام. وآله واصحابه الاعلام. والحمد لله على التمام... تم المعراج المبارك بحمد الله وعونه وحسن توفيقه.

L. 76; 19,5 x 14,5. Nasẖ, stari, arapski, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Kur'anske riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima manjeg broja listova ima kraćih bilježaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XI/XVII stoljeća.

Prepisivač je, čini se, neki učenik, ili svakako savremenik autora, i prepis je dovršio ubrzo poslije autorove smrti, - što se može razumijeti iz naslova i iz jedne bilješke u rukopisu.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka o veličini nekih meleka.

Na naslovnoj strani, ispod naslova, nalazi se nečitka bilješka na arapskom jeziku, pisana - čini se - rukom prepisivača, sastavljena na pučkom narječju, - nerazumljivog sadržaja.

Tu je i bilješka ranijeg vlasnika, nekog našeg hadžije (Ibrahim b. Zulfikar), koji kaže, da je rukopis kupio u Kairu, u vrijeme svog putovanja na hadž za 16 srebrenjaka (fidda), godine 1126/1714.

Na listovima 76. i 77. nalaze se kraće dove i lirsko-mistični stihovi.

Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se bilješka sa imenom prvog vlasnika (Muṣṭafā b. Fetḥullāh, mjeseca redžeba 1076/1665).

2261. جامع الازهار ولطائف الاخبار 1706.

Djelo je na početku nepotpuno, izgubljeno je prvih devet listova.

Opširno djelo sa područja propovjedništva, a govori o vrijednosti nauke, zikra, Kur'ana, o abdestu, namazu i drugim fikhskim propisima. Napisao Reğeb b. Aḥmed al-Brusavī Āmedī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1087/1676.

Djelo je podijeljeno na 98 poglavlja (bāb).

AM I, 365; O.M. I, 314; GAL, S II, 655.

Kod nas je početak:

ذكره الامام فخر الدين الرازى فى تفسير الكبير فى سورة الانبياء ان الله تعالى يضع الموازين وزين بها الاعمال...

Završetak:

(تمت هذا الكتاب توجهت الى بيت الله الحرام زيارة روضة مطهرة لسيد الانام فى رجب المرجب من شهور سنة ستين والف من الهجرة)

Iz završetka se razumije da je autor bio vaiz u staroj i novoj džamiji u gradu Tire(تيره), u ajdinskom vilajetu i da je djelo završio mjeseca džumadel-ahira 1060/1650. i da je iste godine, mjeseca redžeba, krenuo u Mekku da obavi hadž.

L. 277 (sa originalnom folijacijom); 21,5 x 15,5. Nasẖ sitan. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a ajeti, hadisi i citati drugih učenjaka podvučeni su crvenom linijom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom, oštećen.

Prepisao Maḥmūd b. Ḫalīl b. Maḥmūd u Istanbulu, u medresi Hakīm Čelebī, u četvrtak 17. rebiul-evvela 1145/1732.

Na prvoj unutarnjoj korici su poučne izreke, hadisi, bilješke iz tefsira i jedna bilješka iz vaza, prenesena iz djela „Zubda al-vāʿizīn". Na prvom zaštitnom listu je sadržaj, a zatim slijedi nekoliko neispisanih listova. Na zadnjim zaštitnim listovima su bilješke iz fikha, tesavvufa, vaza, hadisi i poučne izreke, prenesene iz raznih djela kao što su:

زهرة الرياض. تنوير القلوب زهر العابدين البزازية

Uvakufio Hromo-zade (Hromić) Salih-efendi.

2262. انيس الواعظين 590.

Zbirka proprovijedi (vazova) u kojoj je u 155 poglavlja protumačen, između ostalog, veliki broj ajeta i hadisa; sva su tumačenja protkana tesavvufskom filozofijom i derviškim nazorima. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Mueḏḏinzāde (Mujezinović), Ḍiyā'uddin al-Mostārī, umro 1090/1679 (v. II, 966).

H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH..., str. 347.

Početak:

الحمد لله حق حمده. والصلاة والسلام على سيدنا محمد عبده ورسوله. وعلى آله واصحابه من بعده. اما بعد فانى الفيت كتابى هذا وجمعته من الكتب المشهورة...وسميته انيس الواعظين فمن استأنس به وعمل بما فيه وصل الى رحمة رب العالمين

Naslovi nekih poglavlja:

١) فى فضيلة كلمة التوحيد
٢) فى فضيلة الوضوء
٣) فى ثواب بناء المسجد
٤) فى فضيلة الاذان
٥) فى فضيلة الصلاة
١٣) فى صلاة الجمعة
١٩) فى فضيلة ايام العشر
٢٣) فى فضيلة صوم رجب
٢٧) فى احياء ليالى شعبان
٣٠) فى فضائل شهر رمضان...الى آخره

Završetak djela je:

قد وقع الفراغ من تنميقه وتصنيفه على يد احقر عباد الله تعالى احمد بن مصطفى الموستارى المنسوب الى شيخه ومرشده حسن افندى وعيسى افندى اووالدهما مصلح الدين افندى قد سرسرهم الاوزيجوى سنة تسع وثمانين والف فى شهر شعبان...

L. 315 (sa autorovom folijacijom); 26,5 x 15. Nasẖ - taʿlīq, pisan rukom autora (autograf). Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a kur'anski ajeti podvučeni su crvenom linijom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Po marginama ima nešto objašnjenja i dopunā. Papir bijel, glat, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, noviji (preuvezan).

Autograf iz 1089/1678.

Na prvom b zaštitnom listu nalaze se bilješke na arapskom jeziku; dvije su prenesene iz djela „Ḥaqā'iq at-Tafsīr", od Sulamije, jedna iz „Kašf al-asrār", od Muḥammada b. Maḥmūa Samarqandije i jedan stih.

Na drugom a listu su većinom stihovi na perzijskom jeziku, a na istom b listu je bilješka na arapksom jeziku, prenesena iz djela „Šarḥ al-Maṯnawī", od Surūrije. Međutim, poznato je da je Sururija ovaj komentar napisao na perzijskom jeziku (?!).

Na trećem a listu je bilješka također na arapskom jeziku, prenesena iz djela „Taḥrīrāt ʿAlī-efendī" i stihovi na perzijskom jeziku.

Na četvrtom b i petom a listu je popis nekih djela, a na petom b listu sadržaj, odnosno poglavlja ovog djela.

Na naslovnoj stranici su dvije bilješke na arapskom jeziku, prenesene iz djela „Anīs al-Murīdīn", jedna definicija, te kraći biografski podaci o Abū Muḥammadu Sehlu b. 'Abdullāhu at-Tustariji. Ispod ovih bilježaka, neko je kasnije napisao bilješku na turskom jeziku, da je ovaj rukopis i još neke druge kupio od merhum Hadži-Tahir-efendije sin muderrisa Ahmed-efendije, 2. saffera 1314/1896.

2263. ISTO 4776.

ناقص فى آخره

Djelo je na kraju nepotpuno (prepisano samo 63 poglavlja).

L. 204; 20,5 x 15. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Po marginamam ima malo dopuna i ispravaka. Papir bijel, malo učadio; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima.

Prepis je završen 1268/1851.

Na prvih šest zaštitnih listova nalazi se sadržaj djela, datumi rođenja neke djece, prigodne dove sa objašnjenjem na turskom jeziku i ime bivšeg vlasnika (Hafiz Sinan b. Halil Jukić iz sela Goduš, u zvorničkom kadiluku).

Rukopis je otkupljen od merhum H. Kasim-ef. Ibrišimovića, bivšeg vjersko-prosvjetnog referenta Odbora Islamske zajednice Sarajevo.

2264. بلوغ الامنية فى شرح انما الاعمال بالنية 1695.

Prilično opširno tumačenja hadisa ...انماالاعمال بالنية

Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Abu'l-Ḫayr al-Marḥūmī aš-Šāfiʿī

1097/1685. Djelo je posvećeno Ḥamza-paši, namjesniku Egipta (1095-1099/1683-1687), koji je povratio vakufima u Egiptu sva njihova zakonska prava (S.O. II, 253). Inače, u nama pristupačnim izvorima nema spomena o ovom djelu i njegovom autoru, pa je pretpostavljamo, vrlo rijetko.

Početak:

الحمد لله الذى ايد عباده بنصره...احمده ان جعل على الاسلام مصابيح الظلام و ينابيع الاحكام...اما بعد فان سبب تحبير هذه الورقات فيما يتعلق فقوله صلعم انما الاعمال بالنية...ورتبت ذلك على مقدمة وفصلين وخاتمة وسميتها بلوغ الامنية فى شرح انما الاعمال بالنية

Djelo je podijeljeno na predgovor (muqaddima), dva poglavlja (fasl) i završetak (hatima):

المقدمة فى بيان رجال اسناده ومرتبته وسبب ايراده مع ما يتعلق بذلك و يناسبه من الفوائد

الفصل الاول فى الكلام على جملتى النية و بيان ما يتعلق بهما من الاحكام ماالتنبيه على ما فى بعض الكلمات من التصريف واللغات وما يناسب ذلك من الابحاث و النكات

الفصل الثانى فى الكلام على الهجرة وما يتعلق بها من الاحكام

الخاتمة فى بيان ان العبرة فى غالب النصوص الشرعية من الاحاديث النبوية والآيات القرآنية بعموم الفاظها لابخصوص اسبابها

L. 48; 21 x 15. Nasẖ, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, deblji; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini i uglovima korica.

Datum sastava djela iskazan je riječima:

فى الربع الاول من الخمس الثالث من السدس الاول من النصف الاول من السدس الاول من العشر السابع من العشر العاشرمن الجزء الحادى عشر من هجرة

Prepisao 'Abdul'āl az-Zintāī (?) al-Azharī 1107/1695.

Iz biblioteke 'Abdullāh-efendije Kantamirije.

2265. Zbirka (مجموع), 2 **1809.**

L. 77; 20,5 x 15. Nasẖ, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, krupnije. Papir bijel, deblji, čvrst. Povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-18. **نشر الزهر فى الذكر بالجهر**
للشيخ ابراهيم بن حسن الكردى ثم المدنى

Rasprava, u kojoj se dokazuje, da je uobičajeni „zikr" dopušteno glasno obavljati. To je odgovor nekim vaizima hanefijskog mezheba, koji su govorili, da nije dopušteno glasno (džehren) obavljati zikr, nego da to treba činiti tiho, u sebi. Napisao Ibrāhīm b. Ḥasan al-Kurdī al-Kūrānī, Nūruddīn, Abū Isḥāq, as-Ṣūfī, an-Naqšibandī, umro 1101/1690.

GAL, SN II, 521, str. 1294.

Ismā'īl-paša: Ḏayl (II, 647) navodi samo naziv djela, bez ikakvih podataka. AM (I, 35) navodi ime autora i mnoga njegova djela, ali mu ne spominje ovo djelo.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله المنزل واذكر اسم ربك بكرة واصيلا. ومن الليل فاسجد له وسبحه ليلا طويلا...اما بعد فقد ذكرت ايها الاخ المكرم ايدك الله تعالى ان بعض الوعاظ من علماء الحنفية يعظ الناس بان ذكر الله تعالى جهرا حرام...

Prema bilješci na kraju, ovaj rad je autor dovršio u svom stanu u Medini, 22. zul-hidže 1078/1667.

Završetak djela:

وقد كان فى ذى الجود والاحسان صل وسلم على سيدنا ونبينا محمد وعلى سائر آبائه واخوانه من الانبياء والمرسلين وعلى آله وصحبهم والتابعين صلوة وتسليما فائضى البركات على السابقين و(؟) آمين سبحان ربك رب العزة عما يصفون و سلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

Bilješka o završetku djela:

قال المؤلف ـ قدس سره العزيز: تم تسويده يوم الاثنين ٢٢ من ذى الحجة الحرام خاتمة ١٠٧٨ سنة بمنزلى ظاهر المدينة المنورة عى خير ساكنها افضل الصلاة والسلام على (؟) خلق الله بدوام الله الملك العلام انتهى

Bilješka o prepisu:

قد وقع الفراغ من كتابة هذه الرسالة على يد الفقير الى الله تعالى: موسى بن ابراهيم البصرى ثم المدنى تلميذ مؤلف هذا الكتاب غفر الله له ولوالديه ولجميع اسلاف البرية الاتقياء الكرام ولجميع مشايخه الاجلاء العظام جعلهم الله تعالى فى اعلى عليين مع النبيين والصديقين والشهداء والصالحين (؟) يوم الاربعاء شهر رجب الفرد ١١٢١ سنه فى المدينة المنورة على خير ساكنها افضل الصلوة والسلام سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

2. L. 19-77. **اتحاف المنيب الاوّاه بفضل الجهر بذكر الله للمؤلف المذكور**

Djelo o istoj temi, od istog autora kao i predhodno, s naglaskom i opširnijim dokazivanjem da glasni zikr ima prednost nad zikrom u sebi, šapatom.

U uvodu pisac kaže da mu je dopala ruku risala jednog ranijeg pisca iz IX stoljeća (po hidžri), iz doba vladavine Mirze Ulug-bega, sina Šāh-Rūh al-Gurğānije, - u kojoj pisac tvrdi da je glasni zikr - zabranjena novotarija.

Naš rukopis predstavlja kritički odogovr na dotičnu risalu.

GAL, SN II, str. 1294.

Početak (poslije besmele):

الحمد لله العلى القريب الاعلى الكبير الاكبر القائل لايذكرنى عبد فى ملأ الاذكرته فى الرفيق الاعلى... اما بعد فقد وقفت سابع ذى الحجة الحرام سنة ١٠٧٩ على رسالة لبعض اهل القرن التاسع من علماء الحنفية من اعيان دولة ميرزا ألوغ بيك بن شاه رح الكوركانى مضمونها ان الجهر بالذكر بدعة مُحَرَّمَةٌ

Ova je risala mnogo veća i opširnija od predhodno (ima 59 lista), a pisac ju je dovršio u Medini, u subotu 24. zul-hidže 1079/1668. (dakle, godinu dana iza prethodne), što se vidi iz prepisivačeve bilješke na kraju djela.

Zatim slijedi bilješka o nekim dodacima i kasnijim ispravcima i kolacioniranju, sa datumom: 17. zul-kade 1080/1669.

ثم الحق فيه اشياء حرر تحريرا و قوبل و صحح فى مجالس عديدة تفرقة آخرها يوم الثلاثاء ١٧ من ذى القعدة الحرام سنة ١٠٨٠ احسن الله ختامها... و ذلك بمنزل بظاهر المدينة المنورة...

Potom, sasvim na kraju bilješka o prepisu ovog drugog djela sa imenom prepisivača i datumom: u ponedeljak 21. ševvala 1121/1709.

و قد وقع الفراغ من نسخ هذه الرسالة على يد الفقير الى الله الغنى الكريم موسى بن ابراهيم البصرى ثم المدنى تلميذ المصنف - غفر الله له - ليلة الاثنين ٢١ شهر شوال سنة ١١٢١ و كان الوقت آخر الثلث الاول - غفر الله له و لوالديه و لجميع اسلافه و مشايخه و المسلمين و المسلمات - آمين

I ovo djelo prepisao je autorov učenik Mūsā b. Ibrāhīm al-Baṣrī al-Medenī 1121/1709.

Na rubu posljednjih listova prvog i drugog djela, nalaze se bilješke prepisivača, u kojima on kaže, da je prepis kolacioniran i iskorigiran prema primjerku koji je pregledao i ispravio sam autor.

Bilješka o kolacioniranju i ispravkama:

بلغ مقابلة و تصحيحاً فى مجالس آخرها يوم الثلاثاء ٢٢ من شهر شوال سنة ١١٢١ و قد كتبت و قوبلت على نسخة قابلها المصنف بنفسه و على هذه النسخة الحاقات المصنف بخطه و تصحيحه...

Iz biblioteke Abdullah-efendije Kantamirije.

2266. Zbirka (مجموع), 2 1813.

L. 101; 20,5 x 12,5. Nasẖ i taʿlīq, pisani uvježbanom rukom prepisivača. Na početku je izrađen lijep unvan. Tekst ne prve dvije stranice obrubljen je sa dvije tanke i jednom debljom zlatnom linijom, a u drugom dijelu sa po dvije tanke crvene linije. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, dobro sačuvan.

1. L. 1-75. ISTO kao br. 2265,2

Po marginama ima ponegdje i bilježaka, pisanih od istog prepisivača.

2. L. 77-101. ISTO kao br. 2265,1

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač; bez oznake datuma, ali rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se netačni i brisani naslov djela.

كتاب مجموع الزوائد و منبع الفرائد ميرزا الوغ بيك ابن شاه رح الكوركانى سنة ١٠٧٩ كتاب فريدة

Ispod toga neko je kasnije olovkom napisao tačan naslov djela, a još niže napisao je crvenim mastilom.

Na kraju je, kao i prethodnom djelu, bilješka prepisivača o kolacioniranju i korigovanju djela prema primjerku koji je pregledao i ispravio sam autor.

Uvakufio 'Abdullāh Kantamirija (v. bilješku na 1. listu).

2267. الاشاعة شراط الساعة 1441.

Djelo o predznacima propasti svijeta. Napisao Muḥammad b. 'Abdurrasūl b. Qulender b. 'Abdusayyid al-Ḥusaynī al-Barzanğī aš-Šerezūrī al-Madanī, umro 1103/1691.

Ismā'īl-paša: Ḍayl I, 86; Ahlwardt II, 2766; GAL; S II, 529.

Početak:

الحمد من اوضح منهاج الحق و يصيب عليه فى كل شىء دليلا... اما بعد فقد قال الله تعالى اقترب للناس حسابهم و هم فى غفلة معرضون

L. 82; 21 x 17. Nasẖ - taʿlīq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 1297/1879.
قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب... عن يد اضعف العباد كأليك صالح بن مصطفى... لسنة سبع وتسعين و مائتين بعد الالف من الهجرة
Uvakufio navedeni prepisivač (v. bilješku na početku djela).

2268. Zbirka (مجموع), 4 6868.

L. 245; 23 x 16. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Ajeti su podvučeni crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i kratkih komentara. Papir bijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 1-180. مجالس المواعظ

Zbirka vazova. Podijeljena na 12 poglavlja (meğlis - sijelo), prema broju mjeseci u godini, a svaki medžlis ima pet mew'iẓa. Ukupno, dakle, 60 tema/va'ẓova. Napisao Šayḫ Aḥmad b. Šayḫ Meḥmed al-Qastamūnī al-Ḥanafī al-Ğelwetī, E'arağ-zāde, umro 1120/1708. Bio je muderis u medresi i džamiji Šehzāde u Istanbulu.
AM I, 168; O.M. 234; T.Y.T.K. II, 1496, str. 426.

Početak:
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام الاتمان الاكملان... و بعد فيقول العبد الفقير الحوّج الى رحمة ربه على كل شيء قدير كما كنت واعظا فى جامع مسيح باشاى عتيق بعد صلوة الجمعة فى سنة تسع عشر و مائة و الف التمس عنى... و انا الحقير الفقير الشيخ احمد الشهير بابن الشيخ محمد اعرج غفر الله لهما...
Završetak:
... و على اله الهادين و اصحابه الذين شادوا لنا قواعد الدين و ان يسلم تسليما كثيرا الى يوم الدين و الحمد لله رب العالمين
Folijacija je originalna. Na listovima 180b-181a je jedna bilješka, prenesena iz djela „Ḥayāt al-qulūb", pisana kasnije rukom drugog prepisivača.

2. L. 181b-236a. در الواعظين (v. br. 2115)

3. L. 236-237a. (رسالة فى تحريم الدخان)

Kratka rasprava o zabrani pušenja duhana, sa šeri'atskog stanovišta, od nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak (poglavlja) iz nekog fikhskog djela. Naslov je prema sadržaju.

Početak:
اعلموا ايها الاخوان فى الدين انّ الدخان حرام بنصّ القرآن كقوله تعالى و يحرّم عليكم الخبائث..

4. L. 237b-245. حكايۀ سارق قاضى بيانده در

Priča, na turskom jeziku, o zgodama i nezgodama jednog kadije. Naslov je prema rukopisu.

Početak: بغداده بر قاضى وار ايدي علمى كمال مرتبه جوق ايدى

Cijelu zbirku prepisao Ṣāliḥ b. Ḥusayn 1212-13/1797-98. Na kraju posljednjeg dijela su hadisi, pisani kasnije, rukom drugog prepisivača.
Rukopis je pripadao Hazimu Muftiću, kojeg je, kao poklon, dobio od svoje majke, supruge Mahmud-bega Širbegovića iz Maglaja, godine 1919 (v. bilješku na naslovnoj stranici).
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.
U ovu biblioteku donesen je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

2269. Zbirka (مجموع), 4 6853.

L. 369; 20 x 14. Nasḫ, sa nešto ta'līqa. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima kratkih komentara. Citati su podvučeni crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, neki listovi su oštećeni i dohvaćeni vlagom; povez polukožni, sa preklopom, otkinut.

1. L. 1-200. ISTO

Prepisao al-ḥāğğ Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Yūsuf al-Bosnawī, iz Ključa, u medresi Šehzāde, u Istanbulu, 1218/1803.
(قد استراح القلم عن الجريان على هذا القرطاس على يد افقر العباد و احوج الناس الى الله تعالى الحاج ابراهيم بن الحاج يوسف البوسنوى من قصبۀ كلوج المحرر بمدرسة المعروف بشهزاده فى بلدة القسطنطنية... سنة ثمان عشر بعد المأتين و الف...)

2. L. 203b-218a. الباب الثامن عشر من حيوة القلوب فى ثواب الصلوة مع الجماعة رسالة فى حل مشكلات

Osmanaesto poglavlje iz djela „Ḥayāt al-qulūb" o nagradi za zajedničku molitvu (namaz) (v. broj: 2144).

3. L. 218b-224a.

Naslov u rukopisu je: رسالة سرّ سبب صلوة خمس و سرّ سبب وضوء و غيرهم

Odgovori Munla Sa'īda na pitanje učenika medrese o nekim abdeskim i namaskim radnjama i smislom njihovih propisa. Napisao Munla Sa'īd, godine 994/1585 u Budimu.

Vohd, M. Götz XIII, 47.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على من نزل بشأنه ...بوند نصكره معلوم اولسونكه بوترجمهٔ بادى باعث اولدركه

Naš primjerak, izgleda, nije kompletan, jer nije isti završetak kao u navedenom izvoru, a manji i po svome obimu.

4. L. 224b-365a. زبدة الواعظين (v. br. I, 246 i 2316).

Prepisi pod tačkom 2-4 isti su kao pod tačkom 1, dakle, isti prepisivač i godina prepisa.

Na listovima 365-368. je jedna podulja dova, a iza toga je četrnaesto poglavlje o džihadu, preneseno iz djela منية الواعظين و غنية المتعظين (v. I, 370 i ovdje broj: 2108).

Poklonio Muharem Handan, Vrbanja - Banja Luka).

2270. مشكاة الانوار فى لطائف الاخبار 5656.
ـ ناقص فى اوله ووسطه ـ

Djelo je nepotpuno na početku i u sredini (manjka 19 listova na početku i listovi 134-173).

Knjiga savjeta i pouka, na osnovu Kur'ana, Hadisa i stare tradicije svakojakih priča, tesavvufskog smjera. Napisao ʿAlī b. Muḥammad al-Miṣrī, ʿAlā'uddīn al-fakih al-wāʿiẓ, umro 1127/1715, kako to navodi Brockelmann (GAL, S II, 472). Međutim, Ḥadži Ḫalifa (II, 1698) i Ahlwardt (VII, 8745) kažu da je autor ovom djelu Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111., što je vjerovatnije, jer ovaj naš primjerak prilično je star, pa ne bismo mogli reći, da mu je autor prvi navedeni pisac.

Početak, dio uvoda i neka poglavlja navešćemo u sljedećoj obradi, jer, kako smo naprijed rekli, ovaj primjerak je nepotpun.

Završetak djela:

...فرجع اليها فاذا هي قد خفت بالشهوات فرجع فقال وعزتك لقد خشيت ان لا ينجو منها احد الآ دخلها وهذا بسط قوله عليه السلام خفت الجنة بالمكاره وخفت النار بالشهوات والحمد لله اولاً وآخراً والصلوة على رسوله باطناً وظاهراً

L. 306; 20,5 x 15,5. Taʿlīq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima malo dopuna i komentara. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, malo dohvaćen vlagom; listovi su prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Na predzadnjem listu je ime ranijeg vlasnika (Muṣṭafā b. Selim, muezzin Sinan Čauševe džamije u Livnu, godina 1067/1656. Ispod ove bilješke, sasvim pri dnu, je nečiji lični pečat koji je teško čitljiv, a na vrhu stranice je mali ovalni pečat, u kome čitamo: siromah Osman. Jedan dio ovog lista je namjerno oštećen, odsječen oštrim predmetom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2271. ISTO 6394.

Početak:

الحمد لله الذى نور قلوب أوليائه بأنوار معرفته وصفى صدورهم بملاحظة صفات حضرته...

U uvodu pisac kaže:

...فسح فى خاطرى ان اجمع كتابا جامعا يجمع شيئا من آيات القرآن وسنن الرسول وكلمات الاولياء ونكت المشايخ وحكم اهل العرفان...فجمعت هذا الكتاب وسميته بمشكاة الانوار فى لطائف الاخبار للتحضيض الى سنن السيد المختار وكسرت مقصوده فى ثمانية واربعين بابا

Zatim pisac donosi sadržaj djela po naslovima poglavlja, kojih ima 48. Mi ćemo ovdje navesti bar nekoliko poglavlja:

الباب الاول ـ فى الاستعاذة

الباب الثانى ـ فى البسملة

الباب العاشر ـ فى القرآن العظيم

الباب العشرون فى قصة زكريا ويحيى عليهما السلام وبيت المقدس

الباب الثلثون ـ فى رفض الدنيا ومذمتها والزهد والتوكل

الباب الاربعون ـ فى المحرمات من الربا والخمر وغيرهما

الباب الثامن والاربعون ـ فى صفة الجنة

L. 367; 21 x 15. Nasḫ - taʿlīq, pisani nešto debljim perom i uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, malo oštećen i ima utisnute ornamente na sredini korica, a listovi su djelomično prosuti i rastavljeni od poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 6. zul-hidždžeta 1185/1772.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

2272. ISTO 1709.

L. 320; 21,5 x 13,5. Nasḫ, sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Rečenice u uvodu rastavljene su sitnim crvenim tačkama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je tankom crnom i širokom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama zelenom linijom. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan u bojama, u kome je ucrtano sitno poljsko cvijeće. Na početku, poslije uvoda je sadržaj. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst Kur'ana, hadisi i istknute riječi podvučene su crvenom linijom. Po rubovima nekih listova, s početka, ima nešto sitno pisanih bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir bijel i tamnobijel; manji broj listova je žućkaste i razne boje, glat, čvrst. Povez kožni, oštećen i popravljen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica i na zatvaraču.

Prepis je iz XVIII stoljeća.

Sudeći po pismu moglo bi se reći da je prepisivač 'Abdullāh-efendija Kantamirija, ali nismo sasvim sigurni u to.

Prvi zaštitni list je prazan.

Na drugom zaštitnom listu, s početka, nalazi se naslov djela

(كتاب مشكاة الانوار فى لطائف الاخبار)

zatim kratka bilješka H. Mehmeda Hadnžića, na arapskom jeziku, u vezi autora, u kojoj on ističe da ovo nije Gazalijino djelo. Potom slijede još dvije kraće bilješke, na turskom jeziku, od kojih se u jednoj kaže, da je rukopis došao od Hadži-muderris-efendije (حاجى مدرس افندى كلمشدر)

a u drugoj, da je rukopis - vakuf 'Abdullah-efendije Kantamirije وقف قنده ميرى عبد الله افندى Na naslovnoj strani je opet bilješka o uvakufljenu rukopisa, وقف قنطميرى عبداه افندى te bilješke sa imenima i pečatima trojice ranijih vlasnika prvi: Abū Bakr b. Muḥarrem b. Veliyy al-Bosnawī al-Aqḥiṣārī - Bošnjak iz Prusca; drugi: Ḥusayn 'Abdī Kadrī-efendī-zāde; i treći: ʿAbdullāh b. Aḥmad - vjerovatno Kantamirija, „učenik gore navedenog mevlana, zv. ʿAbdulkādir-efendī", - kako se to teško može pročitati pri dnu stranice, u bilješci koja glasi:

ثم انتقل الى ملك الفقير الى الله الملك القدير عبد الله بن احمد، عفى عنهما الرب الصمد، من تلامذة المولى المشار اليه، اسبغ الله نعمه الجليلة عليه وهو المدعو بعبد القادر افندى...

Iz Kantamirijine biblioteke (v. bilješku na naslovnoj strani).

2273. رسالة العدل فى بيان حال الخضر عليه السلام 1732.

Risala o Ḫiḍru, a.s., pisana u obliku va'za, a protkana je tesavvufom. Razna kazivanja o Ḫiḍru, a.s. autor ističe, da se oslanjao na Qušejriju i druge izvore. Napisao Nu'man-paša b. Muṣṭafā-paša Köprülü, umro 1132/1720.

GAL, S II, 663.

Početak:

قال الامام العلامة الفهامة قطب الدائرة الاسلام... اشرف الوزراء نعمان پاشا بن صدر الشهيد مصطفى پاشا... الشهير بكپرلى زاده... الحمد لله رب العالمين و بعد هذه رسالة حررت فى حال الخضر عليه الصلوة والسلام وسميتها رسالة العدل فى بيان حال الخضر عليه السلام

L. 37; 22 x 14. Nasḫ, pisan rukom vještog prepisivača. Kur'anski ajeti i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Tekst je obrubljen jednom zlatnom linijom. Na početku je izrađen unvan u bojama. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu.

Prepis je završen 1140/1727.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime vakifa i ranijeg vlasnika knjige (Hromo-zāde Ṣāliḥ-efendī) i ime drugog vlasnika (Kaukči-zade Šejh Abdullah).

Na naslovnoj strani je, opet, naslov djela, dva pečata vakifa i noviji pečat ove biblioteke. Na posljednjem listu su poučni stihovi na arapskom jeziku.

Uvakufio Hromo-zāde (Hromić) Ṣāliḥ-efendi.

2274. سواء السبيل وهو الصراط المستقيم 2425.

Djelo koje obrađuje pitanja vezana za ličnu spoznaju i spoznaju Boga, vezana za uspjeh i sreću na ovom, a spas na budućem svijetu. Napisao Šāh Kalīmallāh Ǧahānābādī, umro 1140/1727.

Djelo je podijeljeno na uvod (bidāye), tri poglavlja (kitāb) i pogovor (nihāye).

Ismaʿīl-pāšā: Ḏayl II, 29; GAL; S II, 619.

Početak:

الحمد لله الذى ارى عباده فى الافاق وفى انفسهم ايات وجوده... و بعد هذه مسايل معتمدة مفتى بها عند محقق اهلها يحتاج اليها كل من يروم البصيرة فى معرفة نفسه المؤدية الى معرفة ربه... سميته سواء السبيل...

L. 108; 18,5 x 12. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom, malo oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Raǧab 1118/1706.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, jedna izreka h. Alije i bilješka iz fikha. Na drugom zaštitnom listu je jedan stih iz „Mesnevije", sa prevodom na turski jezik. Na naslovnoj stranici je pečat ranijeg vlasnika knjige: Hadži-Mustafa Sidki, godina 1178/1764.

2275. تبشير الغزاة 2507.

Blagovijest borcima. Djelo o načelima svetog rata (ǧihād), šeriʿatsko-pravnim propisima kojih se muslimani moraju pridržavati u ratu i ostalim pitanjima koja su usko vezana za sveti rat. Djelo je posvećeno tadanjem bosanskom namjesniku Hekim Oğlū Ali-paši, pobjediku pod Banja Lukom, čiju pravednost i junštvo autor hvali. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī (iz Prusca), umro 1169/1755.

Djelo je podijeljeno na uvod, 22 poglavlja i zaključak, a pisac ga je završio 7. zul-kadeta 1150 (26.2.1738).

Bratislava, 153; Šabanović 471; Bašagić 151, 357.

Početak:

الحمد لله الذى فضّل المجاهدين باموالهم وانفسهم على قاعدين اجرا عظيما...وبعد فيقول العبد الفقير...الحاج مصطفى بن محمد الاقحصارى...لما رأيت استيلاء الكفار على ديارنا

L. 114. (sa originalnom folijacijom); 19,5 x 14. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Citati iz Kur'ana podvučeni su crvenom linijom. Po marginama ima bilježaka, od istog prepisivača. Papir bijel, glat, djelomično dohvaćen vlagom; povez polukožni sa preklopom, malo oštećen i skoro rastavljen od listova.

Nema bilješke o prepisivaču niti o datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su poglavlja djela, a na posljednjem listu neko je kasnije napisao jednu dovu, koja se uči da bi se neprijatelj pobijedio.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

2276. خزائن الجواهر ومخازن الزواهر 2336.

Opširno objašnjenje Besmele, sa sufijske tačke gledišta. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī, umro 1176/1762.

Ahlwardt II, 2263; GAL, G II, 351; GAL, S II, 664.

Početak:

بسم الله الذى جعل البسملة شريعة الافتتاح...وبعد فيقول ابوسعيد محمد الخادمى جعله لسنة حبيبه...هذه خزائن الجواهر ومخازن الزواهر دقيقة عجائب اسرارها

L. 80; 21 x 11. Nasḫ, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Početak je ukrašen vrlo lijepim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom, zlatnom i tri tanke, crne linije, a na ostalim stranicama zlatna linija je nešto tanja. papir tamnobijel, glat, tanji; povez polukožni sa preklopom, zaštićen zelenim platnom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli. I rukopis i futrola prilično su očuvani.

Autor je djelo završio 1156/1743.

Prepis je završen 1218/1803.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

2277. (مولد النبى عليه السلام) 3154.

Hvalospjev o rođenju Muhammeda, a.s., na arapskom jeziku. U rukopisu je naslov: منظومة السيد البرزنجى زين العابدين فى مولد سيد الأولين والآخرين

Prema ovom naslovu, spjev je sastavio as-Sayyid Ğa'far b. Ḥasan b. 'Abdulkarīm al-Ḥusaynī al-Barzanğī, Zaynul'ābidīn, umro 1179/1766

GAL, G II, 384; GAL, S II, 517; Ahlwardt IX, 9536.

Međutim, čini se, da su verzije ovog spjeva različite. Prema verziji, koju navodi Ahlwardt, spjev je sačinjen od stihova i rečenica u prozi. Naš primjerak je u cjelosti u stihovima, bez proznih rečenica. U posljednjem stihu kaže se da je spjev u „205 stihova"; dok stvarno broji 220 stihova.

Početak:

بدأت باسم الذات عالية الشأن
بها مستدرًا فيض جود واحسان

Završetak spjeva (dva posljednja stiha):

وَمَا شَنَّفَ الأَسْمَاعَ دُرِّيُّ وَصْفِهِ
وَقَلَّدَ أَجْدَاداً قَلاَئِدُ مَرْجَانِ
وَحَلَّتْ صُدُوراً لِلْمَحَافِلِ قَدْ سَمَتْ
عُقُودُ حِلاَةُ الزَّيْنِ فِى سِمْطِ إِتْقَانِ

Spjev je razdijeljen na 18 poglavlja, od kojih svako ima po deset stihova. Ukupan broj stihova je 205, što je pjesnik izrazio u posebnom stihu, iza završetka spjeva:

وَفِى مِائَتَيْنِ قَدْ أَتَى نَظْمُ مَوْلِدٍ
يَزِيدُ لَهُمَا خَمْسٌ رَجَوْنَا بِغُفْرَانِ

Iza svakog poglavlja slijedi refren:

إِلَهِى رَوِّحْ رُوحَهُ وَضَرِيحَهُ
بِعَرْفٍ شَذِىٍّ من صَلاةٍ وَرِضْوَانِ

Ovakvih refrena ima 17 (nema ga iza posljednjeg poglavlja), i sa ovim brojem spjev bi imao ukupno 223 stiha.

L. 9; 24,5 x 19,5. Nasḫ, krupniji, veoma lijep, vokaliziran, pisan rukom vještog kaligrafa. Papir tamnobijel, tanji, krhak. Poveza nema.

Prepisano mjeseca redžeba 1311/1893.

تمت تمام بعون عناية الله الملك العزيز الغفران حرّره فى رجب الفرد سنة ١٣١١ هـ

2278. تنوير القلوب من ظلمة الذنوب 4633.

Opširno djelo sa područja propovjedništva (91 poglavlje), u kome su obrađene razne teme iz dogmatike, fikha i etike. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Selīm al-Mostārī (iz Mostara), umro 1190/1776. Pisac je djelo završio 1162/1748.

Šabanović, 481; K. Dobrača II, 966.

Početak:

الحمد لله على افضاله واكرامه. والشكر له على احسانه وانعامه...اما بعد فهذه مجموعة لطيفة وموعظة نظيفة سميتها تنوير القلوب من ظلمة الذنوب...ورتبتها على احدى وتسعين بابا

Završetak djela:

...وعن جابر- رضى الله عنه- عن النبى- صلعم بيان اهل الجنة فى نعيمهم اذ سطع لهم نور فرفعوا رؤوسهم فاذا الرب قد اشرف عليهم من فوقهم فقال السلام عليكم يا اهل الجنة قال: وذلك قوله تعالى: سلام قولا من رب رحيم قال: فنظر اليهم و ينظرون اليه فلا يلتفتون الى شىء من النعيم ماداموا ينظرون اليه حتى يحتجب عنهم و يبق نوره.

Pisac završava dovom:

اللهم نوّر قلوبنا بنور هدايتك كما نوّرت الارضّ بنورى شمسك. وادخلنا الجنة دارك دار السلام برحمتك يا ارحم الراحمين. و بلطفك وكرمك يا اكرم الاكرمين.

Bilješka o završetku djela:

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب وتأليف بعون الله وحسن توفيقه بين صلوتين يوم الاثنين الرابع والعشرين من شهر جاذى الاولى لسنة اثنى وستين ومایة والف على يد افقر العباد الى رحمة ربه يوم الميعاد احمد بن محمد الموستارى غفر الله له...

L. 291 (sa originalnom folijacijom); 21 x 14,5. Nasḫ-ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom, a neke su podvučene crvenom crticom. Na kraju nekih rečenica stavljene su krupne crvene tačke. Po marginama ima komentara u vezi s tekstom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica, koje su rastavljene od listova.

Prepisao Muṣṭafā b. Ṣāliḥ-efendī Nā'imī-zāde al-Mostārī, 16. džumade-l-evvela 1188/1774.

Bilješka o prepisu na kraju glasi:

حمد لله شد ميسر خاتمه

ختم ايده انجاممز حق خيرايله امين وانا الفقير الحقير الى القوى القدير مصطفى بن صالح افندى نائمى زاده الموستارى عفا عنهما البارى وايقظهما من نور الغفلة فى الدنيا والعقبى آمين...قد تم فى ١٦ من جاذى الاولى لسنة ثمان وثمانين ومائة والف

Prva dva lista su prazna. Na sljedeća tri lista je sadržaj. Poslije sadržaja ima osam neispisanih listova. Na kraju su također tri neispisana lista.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

DJELA ČIJE VRIJEME NASTANKA NIJE POZNATO

2279. Zbirka(مجموع), 7 2287.

L. 233; 18 x 13,5. Nasẖ i taʿlīq, stariji, pomiješani, pisani vještom rukom, krupnije, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovani. Papir žućkast, deblji; listovi spočetka oštećeni. Po rubovima malog broja listova ima malo bilježaka. Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1-35a. معراج النبي عـ م

Kraće djelo na arapskom jeziku o putovanju Božijeg poslanika Muhammeda, a.s. u nebo, od nepoznatog pisca. Rad je starijeg datuma, zasnovan velikim dijelom na tradiciji slabe vjerodostojnosti.

Početak poslije besmele:

قال حدثنا محمد بن على قال حدثنا محمد بن مسلم قال اخبرنا عبد الصمد بن عبد الله الكوفى عن اسرائيل يونس عن تمال (؟) بن حارث عن عكرمة قال... كلهم يستندون هذا الحديث عن ابن عباس عن تفسير هذه الآية سبحان الذى اسرى بعبده ليلا... قال بن عباس قال رسول الله صلعم ان فى حديث المعراج عجبا... وذلك اننى ذات ليلة... دخلت بيت زوجى ام هانئ...

Završetak:

... الى ان نزل عند الصخرة عند البيت المقدس فرأيت البراق فركبتها وسار معى الى ان انتهينا الى منزل ام هانئ. قال النبى صلعم فاويت الى فراشى بعدما صبح الصباح قدرة ومعجزة وكرامة من الله تعالى اكرمنى بها. تم معراج النبى صلى الله عليه وسلم

2. L. 35b-43 وصية الامام الاعظم ابى حنيفة

Kratka početnica o islamskom vjerovanju, koja se pripisuje Abu Hanifi, umro 150/767 (v. I, 364).

3. L. 44-99a. كتاب) بداية الهداية

Knjiga o lijepom ponašanju i pravoj pobožnosti, protkana misticizmom, za učenike i odrasle vjernike uopće. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. (v. 1991).

ḤḤ I, 228; GAL, G I, 422; GAL, S I, 749; Ahlwardt III, 3263.

Početak:

الحمد لله حق حمده والصلوة على محمد رسوله وعبده وعلى آله واصحابه من بعده. اما بعد فاعلم ايها الحريص على اقتباس العلم...

Završetak:

... فضلا عن قريتك او بلدتك ثم يفوتك به الملك المقيم والنعيم الدائم فى جوار رب العالمين. تمت بداية الهداية (؟) وحسن توفيقه

4. L. 99b-172. (مجامع آفات اللسان)

Poglavlje iz Gazalijinog djela احياء علوم الدين (sv. III) o grijesima i štetnostima, koje čovjek može počiniti svojim riječima (jezikom).

Prepis je dat u nešto skraćenom obliku.

Početak poslije besmele:

ثم لما علمت ان الشيطان يجرى على اللسان الفاظا يبطل الايمان...

Tekst je većinom vokaliziran.

Na listu 172b nalazi se fragmenat (samo jedan stranica) iz djela آداب المريدين, što ga je napisao Muḥammad b. Ḫafīf aš-Šīrāzī, Abū 'Abdullāh, aṣ-Ṣūfī, umro 371/981.

Ismāʿ il-paša: Ḏayl I, 4; AM II, 49.

Početak:

الحمد لله على نعمه. هذه وصية الشيخ الكبير ابى عبد الله بن خفيف رحمة الله عليه وقدس الله روحه العزيز فى معنى التصوف وطلب طريق المعرفة الى الله تعالى يجب على المريد اذا قصد سلوك الطريق وخرج من الضيق الى الشفيق الرفيق ان تحفظ هذه الخصال التى أذكرها وبالله التوفيق. اول خصلة يبدأ بالندم على ما سلف من ايامه فى الغفلة والتفريط. والثانى رد المظالم...

Na kraju stranice (14. red):

... والعاشر يضبط بطنه ولسانه فان المريد ان كان شره النفس اكولا يحب الشهوات فانه...

5. L. 173-194 (العقيدة الاسلاميه)

Djelo o islamskom vjerovanju, od nama nepoznatog pisca. Rukopis je s početka nepotpun, jer su prvi listovi izgubljeni.

Djelo je, čini se, nastalo u IX/XV ili X/XVI stoljeću, a u njemu se brani ortodoksno vjerovanje.

Ono ima tri kraća poglavlja (faṣl). Naslov prvog poglavlja je na jednom od izgubljenih listova.

Drugo poglavlje, list 184b -

الفصل الثانى ـ فى وجه التدرج الى ارشاد وترتيب درجات الاعتقاد

Treće poglavlje, list 190b -

الفصل الثالث ـ فى الاسلام والايمان

Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111, što nije ispravno, jer se pisac, na nekim mjestima, poziva na djela: al-Kanz, od Ḥāfiẓuddīna an-Nasafije i al-Fatāwā, od Bazzaziyya, koja su nastala poslije Gazalije do trista godina! Osima toga, sadržaja ovog djela i njegov stil nisu na nivou Gazalijinog pisanja. Pored toga, znatan dio sadržaja je slabe vjerodostojnosti.

Brockelmann (GAL, n.m.) kaže i to da je ovo, zapravo, skraćena prerada većeg istoimenog Gazalijinog djela, od nepoznatog prerađivača. To isto je navedeno u naslovu i uvodu štampanog primjerka (Kairo, al-Matba'a al-'Āmira, izdanje 1323/1907). No, to je također nesigurno, jer pouzdani izvori ne navode među Gazalijinim radova nijedno djelo pod ovim nazivom. Autor se, držimo, samo koristio Gazalijinim djelima (Iḥyā al-'ulūm ad-dīn i dr.).

Rukopis je raspoređen na 109 poglavlja, koja su navedena u uvodu. U nekim izvorima i primjercima navodi se da je djelo raspoređeno na 111 poglavlja, a nekim opet znatno manje.

Ahlwardt VII, 8866.

Početak:

الحمد لله الذى احسن تدبير الكائنات. وخلق الارضين والسموات. وانزل الماء من المعصرات... وسميت هذا الكتاب مكاشفة القلوب. واعوذ بالله من الشر و الذنوب واختصرت على مائة وتسعين باب

Prvo poglavlje je: الباب الاول - فى بيان الخوف

Posljednje poglavlje (109) u našem rukopisu;

الباب التاسع بعد المائة فى الخوف و عذاب القبر قال تعالى: وما يستوى الاعمى يعنى الكافر الاعمى عن الهدى...

Završetak djela:

...والحقب ثمانون سنة يقولون غلبت علينا شقوتنا وكنا ظالمين (؟) خفف عنا يوما من العذاب انا موقنون وهم الاشقياء العاصون والمذنبون. تم دقائق الاخبار

Kako se vidi na završetku, prepisivač ovo djelo naziva: دقائق الاخبار, što je pogrešno i nerazumljivo, kada se zna da je to sasvim drugo djelo i da je on sam u uvodu napisao gornji naslov ovog djela. Vjerovatno je on bio prepisivač od zanata, koji je mnogo prepisivao ta i druga djela, pa ovdje, na kraju, i nesvjesno stavio pogrešan naslov djela. Ovo tim lakše, što autor, na nekim mjestima, prenosi i citira iz djela.

L. 272; 21,5 x 16. Nasḫ - ta'līq. Zadnjih desetak listova je kasnije dopisano. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i objašnjenja, koja su u vezi sa tekstom, pisana kasnije drugom rukom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVI stoljeća, a dopisani listovi iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2281. ISTO 3452.

L. 185; 21 X 15,5. Ta'līq sa nešto nasḫa, pisan širokim perom, vještom rukom. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su podvučene crveno. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Po rubovima listova ima bilježaka i komentara. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

2. L. 51b-106b. شرح تعليم المتعلم

Komentar „Ta'līm al-muta 'allimu" (v. I, 360 i 1978,2). Napisao Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Oṯmān b. Bakr b. Yūsuf al-Pazārī 996/1588, za vrijeme vladavine sultana Murata III (vladao 982-1003/1574-1595. (v. br. 2080,3). Komentar je ispisan po rubovima listova.

ḤḪ I, 425; GAL, G I, 462; GAL, S I, 837.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله الذى انعم علينا بانواع النعم و لطائف الاحسان و فضّلنا على سائر خلقه بتعليم العلم و البيان... وبعد فلما رأيت الكتاب المسمى بتعليم المتعلم مرغوباً و مقبولاً بين اولى التعليم و العلم خصوصاً بين الطالبين...

Završetak djela (na listu 106b)

...ولا بد ان يتعلم شيئا من الطب اى من علم الطب المبين فيه احوال بدن الانسان من حيث الصحة و السقم و يتبرّكه بالآثار الواردة فى الطب الذى جمعه الشيخ الامام ابو عباس المستغفرى فى كتابه المسمى بطب النبىّ ع. م. و كان قائلا قال فاين تجد ذلك الكتاب فاجابه...(؟) تجده من يطلبه و هو كتاب مشهور معتبر بين العلماء فلا بد لطالب من ان يجده ويتبركه بالآثار و الاخبار المذكورة فيه. الحمد لله على التمام و الصلوة على محمد افضل الرسل الكرام. و على آله و اصحابه ذوى القدر و الاحترام. تمت الكتاب بعون الله الوهاب

Prepisao oba djela Muṣliḥuddīn b. Muḥyiddīn Adanawī (iz Adane, u Turskoj), nastanjen u Siriji, u četvrtak mjeseca muharrema 1019/1610.

Bilješka na kraju:

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب... فى يوم الخميس وقت الضحى فى شهر محرم

الحرام سنة من هجرة النبىّ ع. م. تسعة عشرة بعد الالف على يد الفقير... مصلح الدين
بن محى الدين ادنوى المتوطن حالاً فى الشام الشريف

Prema tome, držimo, ovo je jedan od najstarijih rukopisa ovog djela.

Na naslovnoj strani nalazi se hadis o samilosti (merhametu) prema ljudima. Zatim slijede stihovi nekoliko učenjaka o istoj temi. Sve je to pisano kasnije - drugim rukopisom.

Tu je, na rubu, i nečitka bilješka, sa potpisom ranijeg vlasnika.

U vrhu prve stranice, iznad besmele, je simboličko-mistično značenje riječi i pojma علم (ʿilm - nauka, znanje).

Na kraju, na posljednjem listu, zabilježena je poduža legenda na arapskom jeziku, prema kojoj Bog kazuje Musau, a.s. o stvaranju ovog svijeta i života, te o mnogobrojnim i dugim vremenskim periodima i fazama, kroz koja je svijet prolazio i u kojima je više puta, usljed prirodnih udesa i kataklizmi - po Božijoj volji - doživljavao propast i rušenje, pa opet izgrađivanje.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku (v. pečat u rukopisu).

2282. ISTO 5809.

(مختصر)

U uvodu ovog primjerka, nakon besmele i hamdele, kaže se, da je djelo skraćeno i raspoređeno na 55 poglavlja:

(و سمّيت هذا الكتاب مكاشفة القلوب ... و اختصرته على خمس و خمسين ابواب (!)
ليحفظ ما فيها اولو العلم و الالباب...)

Iz toga se vidi da su nepoznati prepisivači, ili vaizi, ili neko drugi, unosili u ovaj rad svakojake prerade i izmjene, što unosi nesigurnost i neizvjesnost u njegov sadržaj.

Primjerak je nepotpun, jer su mnogi listovi izgubljeni, u sredini i na kraju. Odmah na početku, iza prve stranice, nedostaje dvadeset listova, što se vidi po folijaciji.

Iza kratkog uvoda je sadržaj u kome je, na sačuvanom prvom listu, navedeno 25 poglavlja.

Završetak je ovdje (na listu 106b, prije 219b):

...كقوله تعالى: كلاّ سوف تعلمون الآية، يعنى حقا سوف تعرفون ما ذا يفعل بكم فى
القبور حين نزل بكم عذاب القبر انّ الانساب و الاولاد لا ينفعكم. و فى دقايق الاخبار و
زهرة الرياض قال النبىّ صلعم: يدخل القبر قبل منكر و نكير ملك ملك يتلألأ وجهه...

L. 106 (prije 219); 20,5 x 15. Nasẖ i taʿ līq, pomiješani, pisani krupnije, uvježbanom rukom, različitih prepisivača. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a tekst Kur'ana i hadisa poduvčen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova, u drugoj polovini rukopisa, ima bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Povez polukožni, oštećen; druga korica izgubljena.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2283. ISTO 5154.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno, otkinuto i zagubljeno 8 listova.

L. 214-8 (originalna folijacija); 21,5 x 16. Taʿ līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Kur'anski ajeti su podvučeni crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Papir tamnobijel, glat, čvrst, na kraju dohvaćen vlagom, pa je pismo oštećeno; povez kožni, sa preklopom; prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2284. Zbirka (مجموع), 3 1166.

L. 95; 20,5 x 15,5. Nasẖ, starinski, krupniji, pisan vještom rukom, mjestimice vokaliziran. U pisanju ima grešaka. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, koje je mjestimice izblijedilo. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; mnogi listovi su dohvaćeni vlagom. Povez polukožni. Po rubovima malog broja listova ima ispravaka.

1. L. 1-46. (كتاب فى الوعظ) - ناقص فى اوله

Knjiga propovijedi i vjerskih pouka, od nama nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka za 10-12 listova, koji su izgubljeni.

Rad je raspoređen na četrdeset poglavlja (bāb). Na početku svakog poglavlja nalazi se odgovarajući hadis, zatim slijedi po koja poučna priča (el-ḥikāya), te riječi i poučni stihovi učenih ljudi. Ima izreka, a naročito stihova, i na turskom i perzijskom jeziku. Sadržaj je kratak, sažet i prilično lijepo obrađen.

Početak je ovdje:

... صحيحة لرزقه الله منفعة العلم و الاخلاص و العمل. شعر:

ثوب الريا يشفّ عما تحته   فاذا التحفت به فانك عارى

Prvo poglavlje ovdje je (sedmo po redu, list 1b):

الباب السابع فى العلم - عن ابى هريرة رض انه قال قال رسول الله صلعم من يرد الله به
خيراً يفقهه فى الدين اخرجه البخارى و مسلم يقال فقِه الرجل بالكسر يفقَه فقهاً اذا
علم... الحكاية ذكر فى خبر ان اهل البصر اختلفوا فقال بعضهم العلم افضل من المال و
قال بعضهم المال افضل من العلم فبعثوا رسولا الى ابن عباس...

Posljednje poglavlje je:

الباب الاربعون فى رجاء المغفرة م عن سليمان رضى الله عنه انه قال قال رسول الله صلعم
ان لله مائة رحمة...

Završetak djela:

قال لقمان رحمة الله عليه لابنه: يا بنى اربح الله رجاءً لا تؤمن فيه مكره وخف الله خوفا ولا تيأس فيه من رحمته فان المؤمن ذو قلبين قلب يرجو به قلب يخاف به. قال الله تعالى: ولا تيأسوا من روح الله انه لاييأس من روح الله الا القوم الكافرون. شعر:

ولما قسا قلبى ضاقت مذاهبى جعلت الرجاء منى لعفوك سلّما
تعاظمنى ذنبى فلما قرنته بعفوك رب كان عفوك اعظما.

Iza ovog završetka bilješka prepisivača:

الحمد لله على التمام وعلى رسوله الكرام عليه افضل السلام بحرمة يا رب العلام وحسن التوفيق هذا الكتاب التمام العلىّ بن المصطفى المذنب العاصى المحتاج الى رحمة البارى غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين كلهم اجمعين

Prepisivač je neki Ali b. Mustafa.

Sa desne i sa lijeve strane ove bilješke su stihovi na turskom jeziku, pisani rukom prepisivača.

2. L. 47-63. رسالة النجاة من شر الصفات

Traktat sa područja tesavvufa o duhovnom uzdizanju i postizanju Božije milosti putem čuvanja i čišćenja od loših svojstava i grijeha. Naslov je prema uvodu rukopisa. Prepisivač je na početku stavio i drugi, nepoznat naslov, što je, držimo, njegov opis ovog reda: هذا رسالة النجاة من هواء النفس الى طاعة الرحمن

Napisao Aḥmad b. Maḥmūd as-Sīwāsī, aš-Šayẖ Šihābuddīn, umro 803/1400.

ḤḤ I, 895; GAL, G II, 228; AM I, 118.

Početak:

الحمد لله الذى احيى ارواح المؤمنين بتجليات الجمال ونوّر عقول العارفين بفيض انوار الجلال... وبعد فهذه رسالة النجاة من شرّ الصّفات الى اخوان الهائمين للطالبين

Pisac navodi i ukratko objašnjava deset uslova (ašrāt, šurūṭ), koje sufija mora pri sebi imati i ostvariti u svom duhovnom uzdizanju i približavanju Bogu.

Tih deset uvjeta jesu:

1. uvjet. list 47a	الشرط الاول: طهارة البدن
2. uvjet. list 47a	الشرط الثانى ـ الخلوة
3. uvjet. list 47a	الشرط الثالث ـ دوام السكوت
4. uvjet. list	الشرط الرابع ـ دوام الصوم
5. uvjet. list 48a	الشرط الخامس ـ دوام الذكر
6. uvjet. list 49a	الشرط السادس ـ التسليم
7. uvjet. list 49b	الشرط السابع ـ نفى الخواطر
8. uvjet. list	الشرط الثامن ـ ربط القلب بالشيخ
9. uvjet. list	الشرط التاسع ـ ترك النوم
10. uvjet. list 51b	الشرط العاشر ـ قلة الاكل

Podnaslovi i važnije riječi pisani su crvenim mastilom.

Završetak djela:

...فتحفظ يا اخى مما ...(؟) واشتغل بما رضيتك عليه وانتظر فتح الله ولو عمرك ولا تيأس من روح الله لان اليأس كفر ولا تأمن من مكر الله والامن كفر. اللهم يسر لنا الوصول الى هذه المقامات وسقاه وايّانا شراب اللذات بالمعاملات فى الدنيا والآخرة. تمت بعون الله.

Sa desne i lijeve strane ovog završetka su dva prepisivačeva stiha na turskom jeziku. Prepisivač je isti kao i u prethodnom rukopisu.

3. L. 64-94 اَخْلَصُ الْخَالِصِ (خُلاَصَةُ الْخَالِصَةِ)

Knjiga vjersko-moralnih pouka, općih savjeta i mudrih riječi. To je, zapravo, skraćena prerada ranijeg djela te vrste:

خَالِصَةُ الْحَقَائِقِ لِمَا فِيهِ مِنْ اَسَالِيبِ الدَّقَائِقِ.

Osnovno djelo „Ḫālisa al-haqā'iq" napisao je Maḥmūd b. Aḥmad al-Farābī, Abu'l-Qasim, ʿImāduddīn, umro 607/1210, a ovu preradu njegovog djela napisao je ʿAlī b. Maḥmūd b. Muḥammad ar-Rā'iḍ al-Badaḫšānī, koji je ovu preradu završio 854/1450.

Gornji naslov (Aḫlas al-Ḫālis) je prema uvodu rukopisa. Inače, u izvorima, naslov glasi: „Aḫlas al-Ḫālisa".

ḤḤ I, 699; Flügel III, 275; GAL, G I, 379; GAL, S I, 652.

Početak:

الحمد لله الاحد القديم السلام. الصمد القدير العلام. خالق الارواح و الاجسام. و رازق الانام و الانعام... اما بعد فان العبد الضعيف ... على محمود بن محمد الرائض البدخشانى... يقول التمس بعض اخوانى منى ان الخص كتاب الخالصة على سبيل الايجاز و الاختصار تسهيلاً

Rad je raspoređen, kao i osnovno djelo, na pedeset poglavlja. Evo naslova nekoliko poglavlja:

1. poglavlje, list 64b	الفصل الاول - فى العقل
10. poglavlje, list 68a	الفصل العاشر - فى الزكوة و الصدقة
20. poglavlje, list 71b	الفصل العشرون - فى الفقر و الغناء و الفتوة
30. poglavlje, list 76b	الفصل الثلثون - فى العدل و الظلم
40. poglavlje, list 83a	الفصل الاربعون - فى الاشارة و المواصلة...
50. poglavlje, list 89b	الفصل الخمسون - فى المتفرّقات

Iza ovog, pedesetog poglavlja, ima još nekoliko kraći odlomaka, u kojima se govori većinom o dovama (molitvama).

Završetak djela:

... فاذا استقظت من نومك عند الصباح فقل: اَلْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي اَحْيَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَاِلَيْهِ النُّشُورُ. اصبحنا و اصبح الملك لله. و العظمة لله و السلطان لله و العزة لله، و القدرة لله. اصبحنا على فطرة الاسلام و كلمة الاخلاص و على دين نبينا محمد صلى الله عليه وسلم و على ملة نبينا ابراهيم حنيفا و ما كان من المشركين

Iza ovog završetka napisano je crvenim mastilom:

تمت بعون الله و حسن التوفيق

Potom slijedi šest stihova na turskom jeziku, pisanih rukom prepisivača. Ispod tih stihova nalazi se bilješka o prepisu, pisana crvenim mastilom:

(كاتب الحروف على بن مصطفى يصماقو سنة خمس وعشرين فى شهر شعبان المبارك خمس وعشر فى يوم اثنين)

Prepisao cijelu zbirku isti prepisivač ʿAlī b. Muṣṭafā Yaṣmāko (?), u ponedeljak 15. šabana (10/25/1616), kako se to može razumjeti iz nejasne bilješke na kraju rukopisa, pisane posebnim svjetlocrvenim (razbleženim) mastilom.

Na završetku svakog rada prepisivač je zabilježio prigodne stihove na turskom jeziku, kojima se poslužio.

Na listu 95 nalazi se dova za dušu umrlih, koja se uči prilikom posjete groblju, što je pisano kasnije, drugom rukom.

Na unutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Hasan, sin Mustafin, Mišo-zāde, mahale Sinan Vojvoda-u Sarajevu-1192/1778.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, kao evladijjet vakuf, mjeseca ševvala 1289/1872 (v. bilješku na gornjem rubu lista 1.).

(اشبو نسخۀ يى شريفه حنفى زاده مصطفى بك بن فيض اه بك بن اسماعيل بك اولاد ذكورنه اولاديت و تقييدر. حرّر فى شهر شوال المكرم سنة تسع و ثمانين و مأتين و الف)

Ispod bilješke je nečitljiv pečat.

2285 Zbirka (مجموع), 3 1573

L. 72; 20,5 x 14. Nasẖ, djelomično vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima ispravaka i objašnjenja. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, osim nekoliko listova koji su žute boje; povez kožni, sa preklopom.

1. L. 1-27a. رسالة مشايخ الاهي

Djelo sa područja vaʿẓa, u kome se govori o imanu, islamu, dobročinstvu, Božijem jedinstvu, vrijednosti nauke, zadovoljstvu učenih ljudi, slanju Božijih poslanika i vladanju evlija, od nama nepoznatog pisca.

Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na početku djela, crvenim mastilom. Međutim, u pristupačnim izvorima ne nalazimo ovaj naslov. Prepisivač je na početku djela izostavio hamdelu.

Djelo se dijeli na tri poglavlja (bāb), a treće poglavlje podijeljeno je opet na osam poglavlja (bāb).

Početak: الباب الاول فى الايمان و الاسلام و الاحسان و التوحيد اعلم ان الايمان عبارة عن تصديق بالجنان...

الباب الثانى فى فضل العلم و سرور اهله ادلة كثيرة فى كتاب الله تعالى

الباب الثالث فى ارسال الرسل و ولاية الاولياء

Završetak:

و الحال كلهم تبعدهم من روح و شيخ هذا الزمان يحبون ارباب الدنيا و يتواضعون لهم و يراعون أمورهم... هذا حديث حب الدنيا رأس خطيئة و من تواضع لغنى فقد ذهب ثلثا دينه.

Na kraju je komentar i ẖavāṣi Ajetul-kursije, na turskom jeziku, te bilješka, također na turskom jeziku, o postizanju određenih ciljeva učenjem sura Fīl i Humeze.

2. L. 27b-58. وصية الخواف

Savjeti i upute za put i pravac onih koji se žele opredijeliti za misticizam. Napisao Abū Bakr b. Muḥammad b. ʿAlī al-Ḫorāsānī al-Ḫawāfī, 825/1422. Pisac je umro 838/1435.

Ahlwardt III, 3023; GAL, G II, 206.

Početak:

قال الشيخ السالك قطب المالك... ابوبكر بن على الخراساني الخواق... اما بعد حمد الله تعالى و الصلوة و السلام على رسوله محمد وآله ... وصية لاصحابه و اولاده الذين تابوا الى الله

3. L. 60b-67. الفقه الاكبر

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfā, umro 150/767. (v. I, 65).

Cijelu zbirku prepisao Bilāl b. Ḫalīl, u kasabi Jajce, 1033/1623.

Na margini zadnjeg lista nalazi se nekoliko poučnih izreka, na arapskom jeziku.

Na listovima 68-69. je اسقاط الصلوة, hadisi i kratko tumačenje ajeta o zabrani pijenja vina, dok se na marginama ovih listova nalaze fetve, hadisi, bilješke iz fikha i poučne izreke, većinom na arapskom jeziku.

2286. Zbirka (مجموع), 4 939.

L. 174; 20 x 14. Nasḫ, pisan nešto debljim perom, slabijim rukopisom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima bilježaka iz raznih fikhskih djela, koje su pisane sitnijim ta'līqom, od drugog prepisivača. Papir žućkast, oštećen, dohvaćen vlagom, pa je i pismo oštećeno; bez poveza, listovi prosuti.

1. L. 1-78. (كتاب فى الموعظة)

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno.

Neko djelo iz propovjedništva, od nama nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju djela. Autor u ovom djelu često citira Qušejriju.

Početak je kod nas:

الباب الاول فى التوبة. التوبة فى اللغة الرجوع عن الذ نب وكذلك التوب قال الله تعالى غافر الذنب و قابل التوب

Završetak:

و الحمد لله رب العالمين و صلواته على ملائكته المقربين وانبيائه المرسلين صدق الله العظيم وهو اصدق القائلين وهو ارحم الراحمين. سبحانك لاعلم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم...

Djelo je podijeljeno na 60 poglavlja. Prvo poglavlje je: التوبة a 60 poglavlje je: فى الفاظ اهل الحقيقة واصطلاحاتهم

Prepisao 'Alī b. Pīrī b. Yūsuf, u Banjoj Luci, 1041/1632.

(تم بعون الله المستعان... من يد الفانية على بن پيرى بن يوسف غفر الله له... فى مدينة بنالوقه فى شهر ذى القعدة بعد صلوة الظهر يوم الاربعاء سنة ١٠٤١)

Ovo djelo ima originalnu folijaciju, a na drugom listu (kod nas na prvom) ispisan je sadržaj djela, od 19. do 60. poglavlja, pa je iza sadržaja odmah tekst prvog poglavlja o tevbi.

2. L. 79-97. آداب ذكرية

Kraća risala sa područja tesavvufa, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. U pristupačnim izvorima ova risala se ne spominje.

Autor je risalu podijelio na četiri poglavlja (faṣl):

الفصل الاول فى ذكر الله تعالى وتقدس

الفصل الثانى فى الوجد عن غلبة تأثير الذكر ونار المحبة

الفصل الثالث فى السماع من شوق الذكر وصفاته

الفصل الرابع فى آداب الوعظ وشرف العلم اليها

Početak:

الحمد لله الذى يذكر من ذكره فى سراء وضراء... وبعد فلما كان الطريق الى الله تعالى بعدد انفاس الخلائق... فسميتها آدابا ذكرية للصادقين انا الحقير ههنا سفير فقط كتبت مقالاتهم فى هذا المقام...

Završetak:

...قوله تعالى فى كلامه القديم. ان الله عنده علم الساعة و ينزل الغيث و يعلم ما فى الارحام وما تدرى نفس ماذا تكسب غداً وما تدرى نفس باى ارض تموت

Prepisao isti prepisivač, u tvrđavi Drniš, 1038/1629.

Na listovima 98-99 su bilješke, prenesene iz djelâ:

تفسير قاضى بيضاوى - تعريفات - كتاب قوت القلوب

3. L. 99b-148a. رونق المجالس

Zbirka pripovijedaka didaktičkog karaktera. Napisao Abū Ḥafẓ 'Omar b. Ḥasan an-Nīsābūrī as-Samarqandī, umro poslije 840/1436. (v. 2113,1).

Djelo je podijeljeno na 22 poglavlja, a svako poglavlje ima desetak hikaja.

ḤḪ I, 934; AM I, 793; Ahlwardt VII, 885-56; GAL, S II, 285.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... هذا كتاب جمعه الشيخ الصالح العالم ابوحفص عمر بن ابى الحسن النيسابورى المعروف بسمرقندى... وسماه رونق المجالس مشتمل على اثنين وعشرين بابا يحتوى عشر حكايات...

Na 138b. listu su razne bilješke, većinom prenesene iz djela „aš-Šifā". Na 149a. listu je nečija oporuka na turskom jeziku. Ime oporučioca nedostaje, jer je list manjkav upravo ondje gdje je bilo napisano ime oporučioca.

Ispod toga su, opet, bilješke iz gore navedenog djela (aš-Šifā), pisane sitnijim pismom.

4. L. 149b-174a. (رسالة) الوصايا القدسية

Savjeti za one koji su se pokajali, pa žele da stupe u derviške redove. Napisao Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad Zaynuddīn al-Hawāfī, umro 838/1435. Djelo je autor napisao u Kudusu 825/1422.

ḤḪ II, 2012; Ahlwardt III, 3023; GAL, S II, 285.

Početak:
قال سيدنا الشيخ الكامل زبدة الواصلين...زين الملة والدين ابوبكر بن محمد بن علي الخرساني الخواق...اما بعد حمد لله تعالى والصلوة والسلام على رسوله محمد واله اجمعين فهذه وصية الاصحابي واولادى الذين تابوا الى الله تعالى...

Prepisao navedeni prepisivač ('Alī b. Pīrī b. Yūsuf), u tvrđavi Drniš, 1036/1626.

Na posljednjoj stranici je bilješka na arapskom jeziku, prenesena iz djela: „al-Iṣṭilāḥāt".

Uvakufio Elči hadži-Ibrāhīm-pāšā, muḥāfiẓ Bosne (v. bilješku i pečat na kraju djela).

2287. خزينة العلماء وزينة الفقراء 6763.

Djelo o raznim islamskim propisima, zasnovano, većinom, na hadisima, islamskoj tradiciji i pričama. Napisao Muḥammad al-Bulgārī, čija nam je biografija nepoznata.

ḤḪ I, 704; Kairo I, 292.

Početak:
الحمد لله الذى لم يلده والد ولا يرثه مولود...وبعد يقول العبد العاجز الضعيف محمد البلغارى...وسميت هذا الكتاب خزينة العلماء وزينة الفقراء...

Završetak:
...وهى فاتحة الكتاب من قرأها حرّم جسده على النار وأخفّف العذاب عن ابويه وان كانا مشركين يا محمد اخلقت خلقا اكرم منك فذلك قوله تعالى ولسوف يعطيك ربك فترضى

Djelo je podijeljeno na oko 50 poglavlja (mağlis, bāb i faṣl).

Prvo poglavlje: المجلس الاول فى بيان فضل التسمية

Drugo poglavlje: المجلس الثانى فى بيان الوضوء والطهارة

Zadnje poglavlje: باب فى بيان معراج النبي صلعم

L. 127 (originalna folijacija); 27,5 x 17,5. Ta'līq, pisan vještom rukom.

Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom koji je otkinut, oštećen.

Prepisao 'Oṯmān b. Ga'far, u vremenu od 1708-1080/1667-69 (v. bilješku na 62. i 127. listu).

Na prvom zaštitnom listu su imena i lični pečati ranijih vlasnika knjiga: Muḥammad b. Aḥmad i aš-Šayḫ Muḥyiddīn Muḥammad, vā'iẓ u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

2288. (رسالة فى كرمات الاولياء) 3528.

Djelo mističnog sadržaja o posebnim i čudotvornim vrlinama „dobrih ljudi" (evlija), od nepoznatog autora. Primjerak je nepotpun s početka, jer su mu prvi listovi izgubljeni. Gornji naslov je dat prema sadržaju, koji je ispunjen fantastičnim pričama i tvrdnjama, bez imalo racionalnog. Rad je sačinjen kao savjet i oporuka učenicima (muridima) tesavvufa, da ih privuče i zanese za taj pravac.

Početak je ovdje:
اما كرماتهم لاتحصى ولكن يا مريدى سأذكر لك بعضا منها ثم قال والله ثم والله ثم ولله اطلعت على اللوح المحفوظ فرأيت فيه ان احد تابع لسيدى ابراهيم الدسوق واخبرك يا مريدى

Završetak je:
فاوصيك لا تتبع غيرطريقتنا هذه تندم وتبشر من يتبعناله اجر كبير والله اعلم واليه المصير. تمت الرسالة المباركة ولله المنة وصلى الله على سيدنا محمدخيرالبرية وعلى آله وصحبه وسلم.

L. 48; 20 x 15,5. Nasḫ sa nešto ta'līqa, pisan vještom rukom. U pisanju ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom, prosuti; poveza nema.

Rukopis, vjerovatno, potječe, iz XVII stoljeća.

2289. (كتاب المواعظ) 2930.

Knjiga vjersko-moralnih pouka i savjeta, nepoznata, od nepoznatog pisca. Pored ajeta i hadisa, protkana je mnogim pričama i tumačenjima slabe vjerodostojnosti.

Gornji naslov zabilježen je na rukopisu kasnije, prema sadržaju. Pisac mjestimice navodi citate, naročito poučne stihove na perzijskom jeziku. Djelo je raspoređeno na poglavlja (faṣl). Rukopis je, čini se, nepotpun na kraju.

Početak poslije besmele:
روى فى صحاح الاخبارعن النبي المختار انه قال ان ابليس يضع عرشه على الماء ثم يبعث سرايا فادناهم منه منزلة اعظمهم فتنة يجئ احدهم فيقول...

Posljednje poglavlje (list 226) je: فصل فى فضائل صدقة الفطر

Završetak je:
حتى دفعوا اليها ثلث اموالهم ثلثمائة دينار فقال هل عملت لله سيئاً فاخبرت بالقصة فقال للقوم اتجروا مع الله فان من يتجر معه لايخسر.

L. 229; 18 x 13,5. Ta'līq sa nešto riq'a i nasha, pisani vještom i brzom rukom. Po rubovima nekih listova ima malo biljažaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, povez polukožni, oštećen.

Prepis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na unutarnjoj strani prve korice zabilježena je cijena knjige (340), jedna izreka Abus-Su'ūda, imena ranijih vlasnika (Hadži-Abdi Agić, 1302/1884, Salih-aga Džabić), te jedan hadis slabe vjerodostojnosti. Na naslovnoj strani su, također, hadisi slabe vjerodostojnosti. Na kraju je jedan salavat, popis nečije skromne ostavine, u kojoj se nalazi i nekoliko knjiga, te bilješka na turskom jeziku o nekom dugu.

2290. Zbirka (مجموع), 4 4150

L. 128; 21 x 15. Nash i ta'līqa, od dvojice prepisivača iz različitog vremena. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Papir žućkast, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1-13. جواهر اليواقيت

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku manjkavo, otkunuto je oko polovine lista.

Ovo je kraća risala o vrijednostima namaza i posta u određenim danima i mjesecima, od nama nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ne spominju ovakav naslov, osim Brockelmann (S II, 158) što navodi ovakav naslov i djelo iz astronomije, pa, prema tome, ne odgovara našem rukopisu.

Na prvom manjkavom listu piše da je autor za ovu risalu koristio hadise iz djela „al-Yawāqītu fi'l-mawāqīti", od Nağmuddīna 'Omara b. Muḥammada an-Nasafije (ḤḪ II, 2054); AM I, 783), a odmah iza toga napisao gore navedeni naslov ove risale:

Početak u našem rukopisu je:
...سيف الدين... الناصرى اعزه الله تعالى فى الدارين قد سألنى ان اجمع له كتابا فى الفضائل والاعمال... واستخرجت هذه الاحاديث من الكتاب الموسوم باليواقيت المواقيت للشيخ ... نجم الدين ابى حفص عمر بن محمد بن احمد النسفى... وسميته جواهر اليواقيت

Završetak:
قال ان للموت ستمائة الف غم على كل عضو من اعضاء المؤمن الف غم سوى القلب فانها موضع المعرفة فاذا صام العبد ستة من شوال اخف الله عليه الموت فتكون له الموت احلى من العسل تمت الكتاب بعون الله

2. L. 14b-103a. يند الوعّاظ

Djelo o vrijednosti nauke i učenjacima, o imanu i islamu, o Božijem jedinstvu, o pokajanju i traženju oprosta i o smrti i kaburskom azabu. Napisao Muḥammad b. Ḥasan al-Qādīn al-Ḫānī (iz okoline Konje), a čija nam je biografija nepoznata.

Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu. U pristupačnim izvorima nema spomena o ovom djelu i njegovom autoru.

Početak:
الحمد لله الذى جعل العلماء الناصحين وارثا للانبياء والمرسلين... وبعد فان هذه الفوائدين كثير النفع الى الناصحين... صاحب المؤلف محمد بن حسن القادين الخانى بقرب القنية... وسميته يند الوعّاظ ورتبه على خمسة ابواب وستة مباحث وتسعمائة فصول وعشر مقالات...

Djelo je podijeljeno na pet poglavlja (bāb), šest tema (mebāhit), devet glava (faṣl), deset mekāla i šest završetaka.

Poglavlja (bāb):
الباب الاول فى فضاءل العلم والعلماء
الباب الثانى فى الايمان و الاسلام
الباب الثالث فى التوحيد
الباب الرابع فى التوبة والاستغفار
الباب الخامس فى الموت وعذاب القبر

Završetak:
...فانه لايكون فى الارض شىء حتى يقدر فى السماء وليس من احد الآ وقد وكل ملكان يدفعان عنه حتى يجئ قدره فاذاجاء قدره خلّيا بينه و بين قدره. تمت تمام

3. L. 104b-124a. مجمع الفوائد

Kraće hadisko djelo od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, jer i ovaj naslov, također, ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Početak:
اللهم انى اسئلك ان تصلى على محمد عبدك و رسولك و على آل محمد... اللهم قد جعلت صلوتك و رحمتك و مغفرتك و رضوانك على ابراهيم و على آل ابراهيم

Završetak.
... حتى كادوا تحلوا بينى و بينك لترون على صراط وجهك اضوءُ من قمر ليلة البدر ... و قد وقع فراغ القلم من تحرير هذه النسخة الشريفة جليل الفوائد المسماة بمجمع الفوائد...

4. L. 126b-128. الاحاديث القدسية

Kratka zbirka kudsi hadisa od nepoznatog sakupljača. Na kraju zbirke veli se da su hadisi uzeti iz djela „Mašāriq al-anwār".

Početak:
الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى الكلمات القدسية التى اخبربها رسول الله صلعم عن ربه جلّ جلاله...

Završetak:
الحمد لله على الاتمام والسلام على خير الانام محمد واله وصحبه العظام قد خرجت و صححت هذه الرسالة الشريفة التى فيه الاحاديث القدسية... وهذه الاحاديث ما ذكره صاحب المشارق... و انا طالب... عبد الوهاب بن الشيخ احمد بن الحاج عبد الله سنة ١١٧٧.

Prepis djela pod tačkom 1 i 2 je od istog nepoznatog prepisivača vjerovatno iz XVII stoljeća, a djela pod tačkom 3 i 4 prepisao je ʿAbdulwahhāb b. aš-Šayẖ Aḥmad b. Al-Ḥāǧǧ ʿAbdullāh 1177/1763.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika rukopisa hadži-Muḥammad-aga iz Gračanice, godina 1180/1766. Tu je još nekoliko bilježaka iz fikha, prenesenih iz djela „Šarḥ aṣ-Ṣudūr", dove i njihova objašnjenja na turskom jeziku. Na unutarnjim koricama su beznačajne bilješke.

2291. انوار القدسية 3707.

Djelo o Božijem jedinstvu, nekim fikhsim propisima i islamskoj etici, od nepoznatog pisca. Istina, Brockelmann (S II, 995,58) navodi gornji naslov, čiji je autor Šamsuddīn Burullusī, ali nismo sigurni, da li se radi o istom djelu.

Početak:
الحمد لله الذى نوّر قلوب عباده بانوار كلماته التامات... وبعد فقد استنار الاصحاب الكبار بانوار الكلمات القدسية... وسميت الرسالة بانوار القدسية

Završetak djela:
الحمد لله على التمام وعلى رسوله الصلوة و السلام وعلى آله العظام و اصحابه الكرام جمعها

Djelo se sastoji od 37 poglavlja.

Prvo poglavlje je: باب فى توحيد الله تعالى وصفاته العلى و الايمان بها
Deseto poglavlje je: باب فى الصوم
Dvadeseto poglavlje je: باب فى الاعتصام بالله و الدعاء و الاجابة
Trideseto poglavlje je: باب فى وساوس الشياطين

Posljednje (37) poglavlje je: باب فى حب لقاء الله تعالى و محبة...

L. 104 (sa originalnom folijacijom); 17,5 x 12. Nasẖ - taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kožni, obrubljen jednom debljom zlatnom pletenicom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVII ili prve polovine XVIII stoljeće.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

2292. Zbirka (مجموع), 20 1773.

L. 128; 20,5 x 14,5. Nasẖ, specifičan, krupniji, čitak, složen, mjestimice vokaliziran, pisan vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na rubovima mnogih listova napisane su pojedine riječi teksta odvojeno, a mjestimice ima bilježaka i komentara.

1. L. 1-9. المنبهات على استعداد ليوم الميعاد للنصح و الوداد

Kraći rad, koji sadrži pouke i savjete (vaʿẓ), na osnovu hadisa i mudrih izreka. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. ʿAlī al-Ḥāǧǧī (al-Ḥaǧarī, al-Ḥuǧarī), čija nam je biografija nepoznata (v. I, 334. i 464).

Početak:
الحمد لله فى كل حين و اوقات. و الصلوة على رسوله اشرف الخلق و البريات. هذه منبهات للاستعداد ليوم الميعاد و صنفها صفى الدين للنضح (!) و الوداد...

2. L. 10-20b. (كتاب) بيان الاعتقاد

Risala o vjerovanju, o griješnim riječima koje izvode iz vjere, te o pravilima ponašanja. Napisao Maulānā Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata.

Gornji naslov i ime autora je prema rukopisu. Međutim, u raznim rukopisnim verzijama ovog djela, naslovi su navedeni različito:
رسالة فى الاعتقاد و الفاظ الكفر و الاستحسان، رسالة فى بيان الاعتقاد، المختصر فى بيان الاعتقاد

Ismāʿīl-pāšā (AM II, 529), navodi pisca pod gornjim imenom, sa karakterističnom oznakom (prezimenom) al-ʿĀmirī al-Yamanī (umro 893/1487) i njegovo djelo pod sličnim naslovom: بيان الاعتقاد و ما يكثر اليه احتياج العباد

ali nije jasno da li se tu radi o istom piscu i o istom djelu.

Brockelmann (GAL, S I, 292), također, navodi pisca pod istim imenom i spominje mu risalu „Fī Bayān al-Iʿtiqād", koju je on napisao najprije na perzijskom, a zatim je preveo na arapski. Izgleda da se radi o istom piscu i o istom djelu.

I Ahlwardt spominje ovu risalu (IX, 10310, str. 599).

U ovom našem primjerku nema uobičajenog početka (hamdele), koji je naveden u obrađenom rukopisu (v. I, 737,1, str. 507).

Početak:

كتاب بيان الاعتقاد من تصنيف مولانا يحيى بن ابى بكر الحنفى، قطب العالم مفتى الشرق
و المغرب، افضل المتأخرين سلطان المحققين...

Pošto se u ovom početku hvali autor, te su riječi potekle, vjerovatno, od nekog njegovog učenika ili od prepisivača.

Dalje u uvodu, iza riječi اما بعد slijedi autorov tekst:

يقول العبد الفقير الى رحمة الله تعالى يحيى بن بكر الحنفى ... لما اتفق مني تأليف
مختصر بالفارسية فى بيان الاعتقاد... سأل منى جماعة من طلبة و الخلان ان اكتب مسائله
عربيا فصيح البيان... فاجبتهم الى ذلك

Djelo ima tri poglavlja:

الباب الاول ـ فى مسائل الاعتقاد

الفصل الثانى ـ فى مسائل الفاظ الكفر و كلمات الارتداد

الفصل الثالث ـ فى مسائل كتاب الاستحسان مما يكثر اليها احتياج العباد

Završetak risale:

...و روى انس بن مالك رضي الله عنه ان نقش خاتم رسول الله صلعم ثلثة اسطر الاول
محمد و الثانى رسول و الثالث الله. و كان نقش خاتم ابى بكر رضى الله عنه نعم القادر هو
الله و نقش خاتم على بن طالب رضى الله عنه الملك الله . تم تأليف المختصر فى بيان
الاعتقاد بعون الله و حسن توفيقه.

3. L. 20b-21a. شرح المواقف (قطعة)

Na navedenim listovima nalazi se izvadak iz djela „Šarḥ al-Mawāqif" (komentar djelu „Mawāqif", vjerovatno od Ğurğānīye), o tumačenju hadisa, koji sadrži glavne principe islamskog vjerovanja (imanske šarte).

Početak je, poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين...قال رسول الله صلعم الايمان ان تؤمن بالله وملائكته...الحديث.
اعلم ان الايمان بهذه الاشياء الستة على نوعين...

Na kraju tumačenja kaže se: كذا فى شرح المواقف

4. L. 21b-38. بداية الهداية

Kraće poučno djelo o lijepom islamskom ponašanju i pobožnosti, za one koji se bave naukom, i za odrasle uopće. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.

GAL, G I, 422,26; GAL, S I, 749,26; ḤḪ I, 228.

Početak poslije besmele:

الحمد لله حق حمده. والصلوة على محمد رسوله وعبده...اما بعد فاعلم ايها الحريص على
اقتباس العلم، المظهر من نفسه صدق الرغبة وفرط التعطش اليه...

Djelo je podijeljeno na nekoliko poglavlja kojima autor daje različite naslove: kism, kawl, ādāb, a koja govore o abdestu, namazu u džamiji, o imametu, o džumi, o postu; zatim o saobraćanju sa svijetom, o druženju sa učenim ljudima; o grijesima itd.

Završetak je ovdje:

قال الشافعى رحمه الله يجهر بالبسملة فى الصلوة الجهرية فى اول كل سورة، ولا يجهر بها
المؤتم ويجهر الامام بالفاتحة والسورة فى جميع الصبح واولى المغرب والعشاء وسر بقوله آمين.

Po Ahlwardtu (III, 3263, str. 179) završetak je drukčiji.

5. L. 39 (a i b) رسالة فى وصية الشيخ السّهروردى

„Oporuka šejha Suhreverdije". Kratka zbirka savjeta, upućenih nekom sūfiji. Napisao Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ, ʿOmar b. Muḥammad b. Abdullah b. Ammuya, as-Suhrawardi, umro 632/1234.

GAL, G I, 441,18; Ahlwardt III, 3991, str. 456.

Naslov u rukopisu, pisan crvenim mastilom:

هذه رسالة فى وصية الشيخ السهروردى رحمه الله تعالى

Početak (bez besmele):

اوصى شيخ الشيوخ العالم شهاب الملة والحق والدين الالسهروردى...يا بنىّ اوصيك
بتقوى الله وخشيته فى السر والعلانية...

Risala obuhvata samo jedan list. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Mnoge riječi podvučene su crvenom crticom.

Završetak je:

يا بنىّ عليك بالخلوة وكن فريداً وحيداً منكسر القلب من خوف الله تعالى وعش فى الدنيا
كانك غريب او عابر طريق وعدّ نفسك من اصحاب القبور واخرج منها كما دخلتها فانك
لا تدرى ما اسمك غداً يوم القيامة. وفقنا الله تعالى للعمل بما فيه من الوصية و يعصمنا الله
من خلافه. والحمد لله رب العالمين

Na kraju bilješka prepisivača:

تمت رسالة الوصية بعون الله تعالى فى يوم الثلثا الخامس من شهر رمضان لسنة اربع عشر
ومائة والف من هجرة من له العز والشرف، على يد اضعف العباد عمر بن محمد، عفى عنهما
رب العباد وغفر له ولوالديه. برحمتك يا ارحم الراحمين

Prepisao Omar b. Muhammad 1114/1702.

6. L. 40-52a رسالة مقابرية

Risala, koja sadrži kritiku na kult mrtvih i kult groblja, sa islamskog gledišta. Napisao Aḥmad b. ʿAbdulqādir ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī, umro 1041/1631.

U rukopisu je naslov: هذه رسالة مقابرية لاحمد افندى الروحى رحمه الله

Rađeno prema djelu اغاثة اللهفان فى مكايد الشيطان od Ibn Qayyima al-Ǧawziye (v. ovdje).

Brockelmann (GAL, S II, 662), navodi od ovog pisca djelo pod naslovom: مختصر اغاثة اللهفان . To je, vjerovatno, ista ova risala, samo pod drugim naslovom. Ostali nama pristupačni izvori ne spominje ovu risalu.

Početak je, nakon besmele:

الحمد لله الذى خلق الانسان من نطفة امشاج وجعله سميعا بصيراً. وهداه النَّجْدَيْنِ الطريقين فنهم من سلك طريق الجنة ومنهم من اختار سعيرا... وبعد فهذه اوراق انتخبتها من اغاثة اللهفان فى مكايد الشيطان للشيخ العلاّمة ابن قيم الجوزية

Rečenice su, s početka, rastavljene crvenim tačkama. Mnoge riječi podvučene su crvenom crticom.

Završetak:

...والمقصود ان كثيراً من الناس ابْتَلَوْا بالانصاب والازلام فالأنصاب للشرك والعبادة والازلام للتكهن وطلب العلم مااستأثر الله به واستبدّ اى استقل فهذه العلم وتلك العمل ودين الله تعالى مضادّ لهذا وهذا وانما جاء الرسول صلعم لابطالها وازالتها. والله المستعان وعليه التكلان ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم

7. L. 52a-52b الرسالة فى نفى الشركة فى الالوهية

Kratka risala o kritici mnogoboštva, vjerovatno od istog autora (Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī).

Početak (bez besmele):

اعلم ان نفى الشركة فى الالوهية مع كونه ثابتا عقلا وشرعا فى استحقاق العبادة شرعا وما أمروا الاّ ليعبدوا اللهَ الهاً واحداً لااله الا هوسبحانه وتعالى عما يشركون

Risala zauzima oko jednu stranicu.

Završetak je:

...فاعل الخير هو يزدان وفاعل الشرّ هو آهْرَمَنْ يعنون به الشيطان. واختلفوا فى ان اهرمن ايضا قديم اوحادث من يزدان. تمت

8. L. 52b-55. رسالة فى حق الدخان (دخانية)

Rasprava o upotrebi (pušenju) duhana, sa islamskog stanovišta, od prethodnog autora (Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī).

AM I, 157; OM I, 26.

Početak (poslije besmele):

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله و بعد فقد ظهر فى هذا الزمان من قبل الكفرة العدوة لاهل الايمان وَرَقُ تَنْبَتٍ يقال له الدخان. وابتلى بشرب دخانه كافة الانام. من الخواص والعوام.

Završetak:

هذا دعوى بلا دليل كان الفياض الحق لم يسدّ على عباده باب الافاضة وهو الموفّق والمعين. نعم المولى ونعم المعين. ولا حول ولا قوة الاّ بالله العلى العظيم.

9. L. 56-61 رسالة فى حق الاراضى العشرية والخارجية والاميريّة

Risala o vrstama zemljišnog posjeda na koji se daju različite zemljišne daće (ušr, harač i mirija), - od nama nepoznatog pisca.

GAL, S II, 503, navodi djelo o istoj temi pod naslovom: al-Minhāǧ fī beyān aḥkām al-ʿušr wa'l-ḫarāǧ, ili: Risāla fi'l-arāḍī'l-amīriya, što ga je napisao ʿAbdullāh b. Aḥmad al-Mauṣulī, al-Mudarris. Djelo je dovršio godine 1158/1745., ali nije izvjesno, da li je ovo taj rad.

Početak (nakon besmele):

اما بعد حمدا لله والصلوة والسلام على رسول الله... فاعلم ان الاراضى على ما ذكره فى فتاوى قاضيخان نوعان: عشرية وخراجية. اما العشرية فأرض العرب كلها وحدودها مذكورةفى كتب الفقه...

Završetak:

...ومن لم يكن بصفة القيام بالعلم اشتغالا يحرم عليه الاخذ منها ان باشر ماشرطه الواقف بتقرير السلطان اونائبه لان هذا من بيت المال ولا يتحول عن حكم الشرعى بجعل احد تمت الرسالة بعون الله. والحمد لله رب العالمين والصلوة على نبيه وآله اجمعين و به نستعين. برحمتك يا ارحم الراحمين.

Kao što se iz ovog završetka vidi, na kraju risale autor govori o korištenju vakufskog imetka.

10. L. 62-78. مرشد المتأهل (v. I, str. 252 i ovdje 2129,3).

U rukopisu ispod naslova koji je pisan crnim mastilom, nalazi se, pored besmele, podnaslov, pisan crvenim mastilom:

هذه رسالة فى بيان حق الزوج على الزوجة وحقها عليه

Naslovi poglavlja pisani su crveno, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Na kraju je bilješka prepisivača:

اللهم اغفر لكاتبه ولقارئه فى يوم الاحد العشرين من شهر ذى الحجة لسنة اربع عشر ومائة والف من هجرة من له العزّ والشرف

11. L. 78b-82 رسالة فى حق السلام

Risala o islamskom pozdravu (selamu), od nepoznatog sabirača.

Početak, nakon besmele:

الحمد لله رب العالمين. والصلوة على نبيه محمد الامين: وعلى آله وصحبه اجمعين. امابعد فان السلام وما يتعلق به وهو مشتمل على ثلثين مسئلة احديها اصل السلام سُنّة مؤكّدة

U djelu je obrađeno trideset mesela (pitanja) o selamu.

Završetak:

...لما روى عن رسول الله صلعم انه قال: اذا رأيتم المداحين فاحثوا فى وجوههم التراب. والله اعلم بالصواب. واليه المرجع والمآب

Na kraju je zabilježeno: تمت هذه المسائل المنقولة من تتمة الابانة فى الفقه

Iz ovog završetka vidimo, da je ovaj rad prenesen iz djela تتمة الابانة.

(To djelo napisao Abū Sa'īd, 'Abdurraḥmān b. Ma'mūn al-Mutawallī an-Nīsābūrī aš-Šāfi'ī, umro 478/1086, - v. ḤḪ I, 1).

Djelo تتمة الابانة je komentar (ta'līqa) djelu الابانة (كتاب) , što ga je napisao, o šafijskom fikhu, 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Fūrānī al-Marwazī, umro 461/1068.

12. L. 82-89. الاجوبة المفيدة على الأسئلة العديدة

Rasprava, koja sadrži odgovore na nekoliko pitanja o stanju umrlog u grobu, poslije sahrane, i kasnije, na drugom svijetu uopće. Napisao Muḥammad b. Aḥmad al-Gayṭī al-Iskenderī, aš-Šāfi'ī, Nağmuddīn umro 981/1573.

Ḍayl I, 29; Ahlwardt II, 2687; GAL, G II, 339; S II, 468.

U nekim rukopisima naslov je: الاجوبةالسّديدة a u nekim (vjerovatno od kojeg prepisivača): هذه رسالة عظيمة فى مسؤولات الاموات واحوالهم

U našem primjerku nema naslova.

Početak:

الحمد لله وكفى. وسلام على عباده الذى اصطفى. وبعد فقد سُئِلت فى دفعة من اسئلة عديدة...

Dio uvoda, iz kojeg se vidi koja se pitanja tretiraju u djelu:

...وما قولكم - رضى الله عنكم - فى احوال الموتى، هل يأكلون فى قبورهم وهل يعرفون من يزورهم من الاحياء، وهل تسمع الموتى نداء من يزورهم ولومن بعيد، وهل يردّون السلام على من يسلم عليهم، وهل يتزاورون، وهل يستأنسون بالزائر و يفرحون به كالاحياء، وهل يعتون على من لم يزرهم، وهل تأتى ارواحهم منازل الاحياء

(Nekoliko pitanja o stanju mrtvih i umrlih:

Da li se mrtvi hrane kakvom hranom u svojim grobovima; da li mogu poznati one žive osobe, koje im mezar posjete; da li mrtvi čuju glas onoga ko ih posjeti, makar iz daleka; da li mogu uzvratiti selam onome, ko im selam nazove; da li se mrtvi međusobno posjećuju; da li se obraduju posjetiocu, kad im neko drag dođe, kao što su se radovali dok su bili živi; da li se ljute i zamjeraju onome, ko ih ne posjećuje; da li duše mrtvih dolaze u kuće i stanove živih, itd).

Završetak djela:

...قوله تعالى: ان الذين يأكلون اموال اليتامى ظلما انما يأكلون فى بطونهم نارا وسيصلون سعيرا. اعاذنا الله تعالى. والناظرين فى هذه الاجوبة من ذلك. وسلك مباديهم احسن المسالك. و وقانا واياهم الوقوع فى المهالك. آمين. هذا ما تيسر تسطيره من هذه الاجوبة المفيدة على تلك الاسئلة العديدة من فيض فضل الله العظيم والله سبحانه وتعالى اعلم بالصواب. واليه المرجع المآب.

Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Riječ انما , kojom se postavlja pitanje, pisana je crveno. Važniji naslovi pisani su također crveno, a istaknute riječi podvučene crvenom crticom.

13. L. 89b-90b رسالة الايمان الاجمالى والتفصيلى

Kratka risala (samo jedan list), o islamskom vjerovanju, od nama nepoznatog pisca.

U početku je izloženo to vjerovanje u najkraćem obimu (اجمالى) a potom je dato nešto šire objašnjenje (تفصيل) .

Na kraju je napomena, iz koje bi se moglo razumjeti, da je ovo uzeto iz komentara djelu al-Mawāqif (كذا فى شرح المواقف).

Početak, nakon besmele:

الحمد لله رب العالمين. والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين. قال رسول الله صلعم: الايمان ان تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر و بالقدر خيره وشره. اعلم ان الايمان بهذه الاشياء الستة على نوعين: على سبيل الاجمال وهويكفى لصحة الايمان على الصحيح، وذلك ان تقول امنت بالله وملائكته الخ وعلى سبيل التفصيل وهو اكمال فاقول فى تفصيله

Dalje se govori opširnije o ovih šest tačaka:

الاول - الايمان بالله تعالى

الثانى - الايمان بملائكته

الثالث - الايمان بكتبه

الرابع - الايمان برسله

الخامس ـ الايمان باليوم الآخر

والسادس ـ الايمان بالقدر خيره وشره

Na kraju tumačenja o sudbini (kada'i kader):

...و الفرق بين القضاء و القدر و هو ان القضاء عندنا الخلق و التكوين و القدر جعل كل شيء من زمان و مكان و ما له من ثواب و عقاب و عند الاشاعرة القضاء الارادة الازلية المتعلقه بالاشياء على ما هي عليه فيما لا يزال. و القدر ايجادها على قدر مخصوص و تقدير معين في ذواتها و احوالها. كذا في شرح المواقف

Završetak je:

...جعلنا من العلماء المتقين. الذين لاخوف عليهم ولا هم يحزنون. بفضله وكرمه. انه تعالى وليّ ذلك. وهو على كل شيء قدير. و بالاجابة جدير. والحمد لله القدير رب العالمين. والصلوة والسلام على نبيه محمد الامين. تمت الرسالة.

14. L. 90b-92a رسالة فى حق الروح لمولانا ابن كمال پاشا

Kratka risala o duši. Napisao Aḥmad b. Sulaymān, Ibn Kemāl-paša, umro 940/1533.

Ahlwardt (II, 2592, str. 615) spominje Ibn Kemal-pašino djelo

رسالة فى بيان حال الروح عبد مفارقة الجسد

To je, vjerovatno, ova ista risala.

GAL, G, II, 450,31 (str. 599).

Početak (nakon besmele):

الحمد لله الذى خلق الانسان اطواراً نفساً. و روحاً وجسماً وجعل ذالك التركيب العجيب على خزائن اسراره طلسماً...اعلم ان الشخص الانسانى بظاهره الكثيف جسدٌ ظلمانىّ ناقص و كامل تام و زايل و بباطنه اللطيف جسم نورانى سائر فى الهيكل المحسوس

Risala je, zbog svoje kratkoće, skoro nezapažena i mnogi je izvori ne spominju, ali je, po sadržaju i jezgrovitosti, vrlo važna.

Na koncu pisac ove risale tumači 33. ajet sure Ar-Rahman:

يا معشر الجن و الانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات و الارض بالتجرد عن الهيآت الجسمانية او التعلقات البدنية (فانفذوا) و انخرطوا فى سلك الارواح الملكوتيةو النفوس الجبروتية و اتصلوا الى الحضرة الالهية (لا تنفذون الا بسلطان) اى بحجة مبينة هى التوحيد و التجريد و التفريد بالعلم و العمل و الفناء فى الله

Djelo završava riječima:

تمت الرسالة الشريفة بعون الله العلام. و الحمد لله رب العالمين و الصلوة على نبيه محمد الامين. و على آله و صحبه اجمعين

15. L. 92a-92b رسالة فى حق الوجود لمولانا ابن كمال پاشا

Tumačenje pojma bivstvovanje وجود, od prethodnog pisca.

Početak (nakon besmele):

الحمد لوليه و الصلوة على نبيه اعلم ان ارباب الكشف و العيان لا ينكرون ثبوت الماهيات الممكنة و هم يقولون بالاعيان الثابتة و لا ينكرون نسبة الوجود اليها...

Naslovi odlomaka (tamsil, taṣwīa, naẓm, beyt) pisani su crvenim mastilom.

U tekstu ima nekoliko stihova na perzijskom jeziku.

Završetak:

ازلوايح:

جاى استى بعين عقل اصحاب قيود   جين عارض اعيان حقايق نمود
ليكن بمكاشفات ارباب شهود   اعيان همه عارضنه و معروض وجود
نعماؤه تمت و آلاؤه عمت   و شكر و سپاس خداصد هزارست

16. L. 92b-93a رسالة فى حق القدر لمولانا السيد الشريف

Kratka rasprava o sudbini (kader) i slobodnoj ljudskoj volji. To je, zapravo, izvadak iz rasprave o toj temi, što ju je napisao ʿAlī b. Muḥammad, as-Sayyid aš-Šarīf, al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Ḍayl I, 567; AM I, 729.

(Spomenuti izvori navode ovo djelo pod imenom رسالة القدر).

Početak (nakon besmele):

اعلم ان مسئلة القدر فى الافعال الاختيارية للعباد من الغوامض التى تحيرت فيها الافهام و اضطربت فيها آلاء الأنام

U kratkoj raspravi, pisac tretira tri pitanja:

الاول ـ فائدة الاوامر و النواهى و فائدة الوعد و الوعيد

الثانى ـ استحقاق الثواب و العقاب

الثالث ـ تنزيه الله تعالى عن ايجاد القبائح التى هى الكفر و المعاصى

Zavreštak:

و انت تعلم ان اسلم العقايد عن الآفات. و اصحها عند ذوى الابصار. الناقد فى حقايق المعارف ما ذكرناه ثانيا متوسّطا بين الاول و الثالث خير (؟) الامور اوسطها. و الله اعلم بالصواب.

Na kraju je bilješka prepisivača:

تمت الفائدة المنقولة فى مسئلةالقدر من السيد الشريف رحمه الله تعالى رحمة واسعة. على يد الفقير عمر العاصى حفظه الله تعالى عن الآفات و المعاصى. بحرمة سيد الانبياء و المرسلين محمد الامين صلوات الله عليه و عليهم اجمعين

17. L. 93-108 باب فى شرح المنظومة فى حق انكحة متعدّدة لابن وهبان

Poglavlje iz nekog komentara djelu منظومة ابن وهبان o sklapanju braka sa više žena i njihovom nasljeđivanju od umrlog muža, u specifičnim slučajevima. Navedeno djelo (Manzumu - spjev) sastavio je aš-Šayẖ ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad, Ibn Wahbān ad-Dimišqī, umro 786/1366. (v. II, 1308, str. 432).

Početak (bez besmele):

و ناكحٌ واحدةً قدِ اعتَقَدَ
و امْرَأتَيْنِ ثَلْثاً فى عقد
قد مات قبل الوطىءِ و البيان
و الأرثَ بين جملة النسوان

Dalje, u uvodu pisac kaže:

صورته تزوج امرأة فى عقد و امرأتين فى عقدة و ثلاثاً ق عقدة و لا يدرى كيف تزوجهن و مات قبل البيان و لم يدخل بواحدة منهن فيراث النساء و هو الثمن مع الولد و الربع مع عدمه...

Stihovi, koje komentator tumači, podvučeni su crvenom linijom.

Završetak:

فاوجب التخير كمّا لو تغير المبيع فى يد البايع و قالا يخير الراهن على افتكاكه بالدين لان الثانى قام مقام الاوّل لحماً و دماً و كأنه تراجع سمره الى ماية قوله و قالا يجبر على افتكاكه بكل الدين

Na završetku je bilješka, podvučena crvenim mastilom:

من شرح المنظومة للامام ابن وهبان

(-Uzeto iz komentara Manzūmi - spjevu Imama Ibni Vehbāna).

18. L. 108b-111b. (رسالة) فى بيان الاحاديث الموضوعات

Risala o apokrifnim hadisima, što ju je napisao Ḥasan b. Muḥammad as-Sagānī, umro 650/1252 (v. I, 74).

Početak (nakon besmele):

الحمد لله رب العالمين. و الصلوة و السلام الا ثمان الا كملان على سيدنا محمد و آله و صحبه البررة اجمعين... قال الامام العالم العامل... الحسن بن محمد الصغانى... اما بعد فقد قال رسول الله صلعم: من كذب علي متعمدا فليتبوأ مقعده من النار..

Pisac, u ovom svom radu, citira neke apokrifne hadise, a na kraju navodi i imena nekih sabirača takvih hadisa.

Završetak je:

و ابوسعيد عبد الحميد بن حبيب القترين و ابوزيد عبد الرحمن بن زيد الجوازى العمر البصرى و ابوسعيد عبد النعيم بن نجيم. تمت الرسالة بعون الله تعالى و توفيق رب العالمين

19. L. 111b-112a. فى بيان حياة آدم و حوّا عليها السلام

Kraći izvadak o životu prvih ljudi, Adema i Havve. Uzeto iz enciklopedijskog djela „al-Mudhiš", što ga je napisao ʻAbdurraḥmnan b. ʻAlī, Abu'l-Farağ Ibn al-Ğavzī, umro 517/1200. (v. ḤḤ II, 1645).

Početak (bez besmele):

قال الامام ابن الجوزى فى كتابه المدهش ان آدم عليه السلام عاش الف سنة

Završetak:

... ذكر الفقيه حسين الاهدل فى تاريخه ان بعض العلماء سئل عن الحيينَ ءَ آفضل عدنان او قحطان، فقرأ قوله تعالى ان الله اصطفى آدم و نوحاً و آل ابراهيم و آل عمران على العالمين. ثم قال ان قحطان شارك عدنان فى آدم و نوح... كذا فى تحفة الاصحاب

Djelo تحفة الاصحاب koje se u ovom radu spominje na dva mjesta, napisao je, vjerovatno, Aḥmad b. Ibrāhīm as-Surūğī, umro 701/1301. (v. ḤḤ I, 362; Ḏayl I, 241).

20. L. 112-128. (هذا) فى بيان مسائل مستغربات من العلم

Zbirka rijetkih i neobičnih pitanja, pouka i mudrih izreka, iz raznih vrsta nauka, od nepoznatog sabirača.

Čini se da je ovo sabrano po raznim djelima, kao što su dva prethodno spomenuta: „al-Mudhiš" i „Tuḥfa al-aṣḥāb".

Zbirka nije dovršena.

Početak (bez besmele):

اجتمع جماعة من العلماء فى وليمة عرس و كان تزوّج اخوان على اختين

Naslove pojedinih odlomaka (većinom riječ مسئلة) prepisivač nije stigao da do kraja napiše crvenim mastilom, pa je ostalo puno praznih mjesta.

Završetak je ovdje:

... جعفر بن محي الدين مكى على قصبة لبعض الرعية يشكومن عامل فوقع فيها. بئس الزاد اليوم الميعاد ظلم العباد. بديع الزمان... باء فى يوم عيد هذا اليوم فى الايام كسيدنا فى الانام

Na kraju je deset neispisanih listova.

Prepisao cijelu zbirku ʻOmar b. Muḥammad, godine 1114/1702. (v. bilješku na kraju pod t.4).

Na prvom zaštitnom listu (strana a, pri dnu) je krupno pisan naslov drugog djela u ovoj zbirci (بيان الاعتقاد)

Ispod toga je ime ranijeg vlasnika (Ahmed Nejli (?), Mirza - zade).

Na strani b toga lista je sadržaj zbirke, sa naslovima 18 risala, a, kako se vidi, ima ih 20.

Iz biblioteke Abdullah-efendije Kantamirije.

2293. Zbirka (مجموع), 3 1756.

L. 86; 21 x 15,5. Ta'līq i nasẖ, slabiji, čitljiv. Po rubovima listova, mjestimice, ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

1. L. 1-10. ISTO

Primjerak je nepotpun, jer su listovi na kraju rukopisa izgubljeni.

2. L. 11-13. شرح دعاء قنوت

Tumačenja Kunut-dove, na arapskom jeziku, što je obradio neki Maulānā ʿAbdurraḥmān al-Ḥāğğī - kako to stoji u rukopisu, a čija nam je biografija nepoznata.

Početak:
شرح دعاء قنوت لمولانا عبد الرحمن الحاجى۔ قدس الله سرّه العزيز۔ القنوت الطاعة و الدعاء و القيام
Osnovni tekst (tekst Kunut-dove) podvučen je crvenom linijom.
Završetak tumačenja:
...ومن تغافل عن هذه الجملة فهوبمنزل عن بدايان الوصلة فكيف عن حقائق القربة۔ رسالة القشيرى رح

Završetak je ovdje:
... و السادس من قِبَلِ الاهل و العيال ان يشتغل بهم فيشتغلونه عن ذكر الله تعالى

Ovaj tekst nalazi se u sredini djela (u poglavlju باب سادسى (باب سادسى)
Prema tome, nedostaje skoro polovina djela u ovom rukopisu.

3. L. 14-84. (مواعظ)

Pouke (vazovi) o raznim islamskih dužnostima i vrlinama, što je sabrano iz raznih djela te struke i drugih izvora.
Dalje slijedi izbor raznih tema, uzetih iz raznih djela, kao što su:
احياء علوم الدين، زهرة الرياض، تنبيه الغافلين، الطريقة المحمدية، شرعة الاسلام، در الواعظين
i drugih djela, koja sabirač spominje.
Naslovi pojedinih vazova pisani su crvenim mastilom.
Završetak zbirke (list 84a):
وكان ابوبكر يضع حجرا فى فيه كذا وكذا سنة و يروى اثناء عشر سنة يمنع نفسه عن الكلام الا عند الاكل وعند الصلوة وعند النوم. شرح شرعة
Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.
Na naslovnoj strani je bilješka na turskom jeziku o spletkama satane.

Na kraju su bilješke na turskom i arapskom jeziku iz područja tesavvufa i fikha. Tu su (na listu 86a) imena Ashabi-Kehfa i upute za njihovo korištenje u razne svrhe.
Na posljednjoj stranici (list 86b) nalazi se dijalog između Rebie al-Adevijje i Hasan al-Basarije, u kojem ona iznosi neke svoje misli o svijetu i životu.

2294. Zbirka (مجموع), 3 2447.

L. 108; 17,5 x 12. Ta'līq, sa nešto nasẖa, specifičan, pisan vještom rukom. Papir pod 1-2 žućkast, glat, čvrst; tekst je obrubljen širkom zlatnom i tankim crnim linijama. Papir pod 3 bijel, deblji, čvrst; tekst je obrubljen i istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Povez polukožni, dobro očuvan, sa zatvaračem.

1. L. 1-16. ISTO

U rukopisu je naslov: المنبهات على الامور الواجبات
Ovo je skraćena verzija, jer je inače djelo mnogo opširnije.

2. L. 17-26. الفقه الاكبر

Kraće djelo o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Abū Ḥanīfa (vidi II, str. 453).

3. L. 30-108. المنيرة (الرسالة المنيرة)

Djelo vjersko-moralnog sadržaja sufijskog pravca. Pripisuje se trojici autora. Po nekima, pisac ovog djela je Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša (umro 940/1533); po drugima, pisac je Yaḥyā b. ʿOmar Minqārī-zāde (umro 1088/1677), a prema Bašagiću (Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti, Sarajevo 1912, str. 55) i Šabanoviću (POF Sarajevo 1969, str. 25), kao i bilješkama u nekim rukopisima (v. ovaj rukopis), pisac ove risale je naš učenjak Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī (umro 1025/1616).
Puni naslov djela je: الرسالة المنيرة لاهل البصيرة
(v. II, 1030,5, str. 220).
AM I, 141-2; Ahlwardt II, 1846; Handžić, Književni rad, 107;
H. Šabanović, Književnost muslimana BiH, 185.
Početak: الحمد لله الذى اعلى معالم العلم واعلامه

To je isti početak kao u fikhskom djelu „al-Hidāya".
U vrhu prve stranice zabilježeno je rukom prepisivača da je ovo djelo od Hasan Kafi Akhisarije هذه منيرة لاقحصارى
Prepis djela pod 1 i 2 potiče iz XVIII stoljeća, a djelo pod 3 prepisao je

Aḥmad ʿĀṣim Mutevelić, u Sarajevu, 1274/1857.
(تم هذه النسخة الشريفة بقلم احمد عاصم متولى زاده فى مدينة سراى غفر الله له ولوالديه وبجميع المؤمنين والمؤمنات... والحمد لله رب العالمين. فى سنة ١٢٧٤)

Na listovima 27-29 nalaze se bilješke prepisivača na turskom jeziku, u kojima on navodi datume rođenja i smrti svoje mnogobrojne djece. U jednoj bilješci kaže, da mu je 1292/1875. umrla žena, s kojom je živio u braku nešto više od 33 godine, i koja mu je rodila za to vrijeme 17, što muške što ženske djece, od kojih je 15 umrlo prije materine smrti, a samo dvoje (sinovi Mehmed i Džafer) nadživjeli su majku, pa se on moli za njihov dug život. Od sina Mehmeda dočekao je 1293/1876 unuka, kome su dali njegovo ime (Ahmed Asim).

Uvakufio Aḥmad ʿĀṣim Mutevelić (v. njegov pečat u rukopisu). Tu je i stariji pečat ove biblioteke.

2295. ISTO 2969.

U uvodu rukopisa naslov je: المنبهات على الامور الواجبات

Ovo je također skraćena verzija (مختصر) ili izbor (منتخب) iz poznatijeg opširnijeg djela المنبهات على استعداد ليوم الميعاد

U uvodu se djelo pogrešno pripisuje Ebū Ḥanifi.

L. 22; 17 x 12,5. Nasẖ, krupniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. U pisanju ima dosta grešaka. Papir tamnobijel, glat. Povez kožni.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad (Svrzo), 1297/1880.
(حرره محمد بن محمد غفر الله له ولوالديه ولمن قرأ وعمل به ولجميع المؤمنين سنة ١٢٩٧ فى يوم الخميس بين الظهر والعصر تمت)

Uvakufio Muḥammed-efendi Svrzo, sin Muḥammed-agin, 1931. godine (v. bilješku na naslovnoj strani: وقف اسو برزو محمد افندى ابن محمد آغا ١٩٣١

2296. ISTO 3173.

U Uvodu se djelo naziva: المتنبهات على الامور الواجبات
i pripisje se Ebu Hanifi.

L. 21; 16 x 11,5. Nasẖ, krupniji, pisan širokim perom u razmaknutim redovima. U pisanju ima grešaka. Naslovi i neke riječi pisani su krupnije (ṯuluṯ). Pismo je isto kao u prethodnom rukopisu. Papir tamnobijel, glat, deblji. Povez polukožni.

Prepisao Muḥammad Rušdī Hadžabula b. derviš Ḥusayn (Sarajevo), u četvrtak 16. redžepa 1297/1880.
(حرره محمد روشدى بن درويش حسين حاجابوله غفر الله له ولوالديها ولمن قرأ وعمل به ولجميع المؤمنين سنة ١٢٩٧ رجب ١٦ فى يوم الخميس بين الظهر والعصر تمت)

Uvakufio Muḥammed-efendija Svrzo, sin Muḥammed-agin (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

2297. ISTO 3055.

U rukopisu je naslov napisan crvenim matilom:
هذا كتاب متنبهات على الامور الواجبات

L. 15; 18 x 12. Nasẖ, krupniji, pisan širokim perom u proredu. Naslovi i istaknute riječi pisani su krupnije (ṯuluṯ), crvenim mastilom. U pisanju ima grešaka.

(Ovih nekoliko rukopisa imaju slično pismo i skoro iste greške, što ukazuje, da su prepisivači prepisivali jedni od drugih, ili iz nekog istog originala).

Papir tamnobijel, glat; tekst je obrubljen crvenom linijom. Povez papirni.

Prepisao Muḥammad Šukrī, učenik ʿOmer Fevzī-efendije, 5. dan ramazana 1297/1880.

Na kraju je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Hamdija, sin Asimbegov), što je zabilježio sam prepisivač, a što znači da je on prepis sačinio za dotičnog vlasnika.

U rukopisu, na više mjesta, nalazi se stariji pečat ove biblioteke.

2298. كتاب ايها الاخوان 3896.

Djelo o raznim islamskim temama sa područja va'za i ahlaka. Napisao Aḥmad b. Gülfešān b. Aḥmad b. Gülfešān b. Maḥmūd b. ʿAlī poznat pod imenom aš-Šayẖ al-Ğamīl, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu. Međutim, u pristupačnim izvorima nema spomena ovom djelu i njegovom autoru. Iz uvoda razumijemo da je autor bio vā'iz u velikoj Aja Sofiji, da je držao predavanja četvrtkom poslije podne i da je ukopan u selu Ğimī, u kadiluku Eskefser ?(اسكفسر), u vilajetu Sivas. Prema uvodu, moglo bi biti da je neko (jedan od njegovih učenika) poslije njegove smrti sabrao i napisao njegova predavanja, ili je prepisivač napisao njegove biografske podatke, jer se u uvodu spominje navedeno selo, kao mjesto gdje je autor pokopan.

Iz sadržaja, koji se nalazi na početku djela, autor je obradio 29 raznih tema. Prva je o životu (عمر), a zadnja o ehli-sunnetu ve-l-ğemāʿatu (اهل السنة والجماعة).

Početak:
الحمد لله رب العالمين... اما بعد فيقول العبد الفقير... الشيخ الواعظ بآيا صوفيهٔ كبير يوم الخميس بعد الظهر احمد بن كلفشان بن احمد بن كلفشان بن محمود بن على المشتهر بالشيخ الجميل قطب الاوتاد والثقلين والارشاد المدفون فى قضاء اسكفسر فى قرية جى رحمة الله تعالى اجمعين

L. 134; 22,5 x 15. Nasḫ, razgovjetan, pisan u razmaknutim redovima. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka, tumačenja i kraćih komentara - sve pisano istom rukom. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom, malo oštećen. Ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1122/1710.

Na prvom zaštitnom listu su brisana imena ranijih vlasnika, a na drugom listu su, opet, imena ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. ʿOṯmān b. Ḥasan...(?) i Muş afā b. Ḥusayn b. hadži-Muṣṭafā b. hadži-Muḥammad Sarajlić, nastanjen u kadiluku Stolac, godina 1220/1805.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2299. Zbirka (مجموع), 3 4659.

L. 224; 25,5 x 14,5. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kur'anski ajeti podvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i komentara. Papir bijel, glat; bez poveza koji je otkinut i zagubljen, tako da su listovi prosuti, pa je i zagubljeno 70 listova u prvom dijelu.

1. L. 1-189. (259) زاد المتقين

ـ ناقص فى وسطه ـ

Nepotpuno u sredini, nedostaje 70 listova.

Opširno djelo iz propovjedništva, u kome su obrađene, u 117 poglavlja, razne teme iz dogmatike, fikha i etike. Napisao Abū ʿAbdullāh Muḥammad b. Abū Ḥafṣ al-Buḫārī, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Hadži-Ḫalifa (II, 946) spominje ovo djelo i ime njegovog autora, ali i on ne daje nikakvih drugih podataka o ovom djelu. Ostali pristupačni izvori ga ne spominju, pa je, dakle, djelo vrlo rijetko.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا للاسلام... وبعد فان العبد الضعيف النحيف غفر الله له ولوالديه... وسميته زاد المتقين واشتمل هذا الكتاب على اكثر من مائة وعشرين بابا...

Završetak:

... وحفظنا الله من شرور والعصيان بلطفه وكرمه والحمد لله على الاتمام والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله واصحابه اجمعين

Pošto je djelo vrlo rijetko, navešćemo nekoliko poglavlja:

الباب الاول فى التعوذ من الشيطان الرجيم ١
الباب الثانى فى تفسير البسملة وثوابها ٤
الباب الثالث فى العقل ٧

الباب الرابع فى فضيلة العلم والعمل به ٩
الباب الخامس فى فضيلة العلم والجلوس فى مجلس العلم ١١
الباب الثالث عشر والمائة فى ذكر النار ٢٣٥
الباب الرابع عشر والمائة فى دخول اهل الجنة فيها وصفتها ٢٤٨
الباب الخامس عشر والمائة فى غرف الجنة وسائر ثوابها ٢٥٠
الباب السادس عشر والمائة فى نساء اهل الجنة ٢٥٢
الباب السابع عشر والمائة فى فضيلة الذكر سرًّا وجهراً ٢٥٥

Na početku su bilješke, prenesene iz djela:

نفحات الانس ـ عرص العباد ـ تنبيه المغترّين

Na rubu zadnjeg lista u ovom djelu je bilješka prenesena iz djela مكاشفة القلوبa ispod ove i osnovnog teksta napisan je završetak djela نجاة المتقين kojeg je napisao Ahmad b. Mustafa al-Mostari 1084/1673. Prema ovoj bilješci, pored poznata dva djela:

نجاة المتقين، انيس الواعظين ـ محرك القلوب

bi bilo treće njegovo djelo, a koje njegovi biografi, bar za sada, nisu spominjali.

Nakon teksta o završetku djela, bilješka glasi:

كتبه افقر الورى احمد بن مصطفى الموستارى وختم فى اوائل جماذى الآخر سنة اربع وثمانين والف رحمة الله لكاتبه وقارئه ولمن نظر اليه ودعى لكاتبه وغفر الله له... هكذا وجدت فى اصل النسخة بخط المصنف وفى ديباجته وآخره مسما بنجاة المتقين

2. L. 190b-202a. الباب السادس والعشرين من كتاب محرك القلوب

Dvadeset šesto i još nekoliko poglavlja, koja nisu označena rednim brojevima, iz djela „Muḥarrik al-qulūb" o propovjedništvu. Napisao, gore spomenuti, Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī, umro oko 1090/1679. (v. H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 347).

Početak:

الباب السادس والعشرون من كتاب محرك القلوب فى مناجات موسى عليه السلام مع ربه فى حق امة محمد صلعم وفضيلتهم وتفسير آية من القرآن العظيم الفرقان الكريم الواقعة فى سورة المجادلة وهى قوله سبحانه وتعالى مشيراً...

3. L. 208b-224. سورة يوسف عليه السلام

مكية مائة واحدى عشرة آية ـ المجلس الاول

Tumačenje sure „Yūsuf" od nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak iz nekog tefsira. Podijeljeno je na „meğlise". Ovdje je šest meğlisa (sijela). Prepisivač nije završio do kraja tumačenje ove sure.

Početak:

بسم الله الرحمن الرحيم آلر الله اعلم بمراده بذلك تلك هذه الآيات آيات الكتاب القرآن والاضافة لمعنى من المبين

Prepisao ʻOṯmān b. al-ḥāǧǧ Muḥammad, vāʻiẓ u novoj džamiji siromašnog Muḥamed Kajtaza u Mostaru, 19. safera 1133/1720.

(قدتم هذ الكتاب المستطاب بعون الله وحسن توفيقه على يد العبد الضعيف النحيف المعترف بالعجز والتقصير المحتاج الى رحمة ربه الكريم عثمان بن الحاج محمد الواعظ بجامع الحديد لقيطاس الحقير محمد فى مدينة موستار فى اليوم التاسع عشر من شهر صفر الخير لسنة ثلث وثلثين ومائة والف من هجرة)

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Mostaru.

2300. Zbirka (مجموع), 2 5133.

L. 49; 20 x 12,5. Nasẖ, od različitih prepisivača. Po rubovima ima malo tumačenja. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen; prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1-4. رسالة متعلقة ببيان الاعتقادات والاخلاق والاعمال

Risala o vjerovanju, ćudoređu i vjerskim dužnostima, od nepoznatog pisca (v. I, 399,3, str. 247).

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب عقيدهٔ ترجه

Rukopis je nepotpun, poslije prve stranice zagubljeno je nekoliko listova.

Prepis je završen 1138/1725.

2. L. 11b-49. تعليم المتعلم (v. br. 1978,2).

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju prvog djela je bilješka iz fikha, a na 4b. i 5a. listu su fetve, pisane kasnije, rukom drugog prepisivača. Sljedećih nekoliko listova je neispisano, osim što je na 7b. listu jedna dova.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2301. Zbirka (مجموع), 5 4344.

L. 33; 17 x 13. Nasẖ i taʻlīq, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, i djelomično bijel, tanji. Poveza nema. Čini se, da su listovi iskinuti iz neke veće zbirke.

1. L. 1-11. وصية النبي - صلعم - للامام علي

Oporuka i savjet Božijeg Poslanika imamu Aliji, (četvrtom halifi), - na arapskom jeziku.

Ova oporuka prenosi se u raznim verzijama, na arapskom i turskom jeziku, bez uslova vjerodostojnosti (vidi I, 364).

Naslov u rukopisu, na naslovnoj stranici:

هذه وصية النبي - صلى الله عليه وسلم - للامام علي كرم الله وجهه ورضى عنه - آمين

Početak (poslije besmele):

الحمد لله رب العالمين. وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم. قال الامام علي - رضى الله عنه - دعانى رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فقال لى: يا علي، انت منى بمنزلة هارون من موسى غير انه لانبي بعدى . وانى اليوم اوصيك بوصية ان انت حفظتها عشت حيداً ومُتَّ شهيداً و يبعثك الله فقيها

Potom slijede savjeti, u obliku kratkih rečenica, od kojih svaka počinje riječima (o Alija), koje su pisane crveno. U tim rečenicama, nalazimo mnogo poznatih hadisa, među kojima ih ima dosta slabe vjerodostojnosti.

Evo jednog savjeta iz tog djela:

يا علي، ماخلق الله فى الانسان افضل من اللسان، به يدخل الجنة و به يدخل النار، فاسجنه، فانه كلبٌ عقورٌ.

Završetak djela:

...ولا تنفخ فى الطعام الحار، ولافى آنية الماء، ولا موضع سجودك، ولا تنظر الى عورة الناس، ولا ينظرون عورتك، ولا تأكل وانت معتمد على شمالك، ولا تتكلم بين الاذان والاقامة من الصبح، ولا تنظر الى ما تخرج منك...والله سحانه وتعالى، اعلم هذا ماانتهى من الوصية. تمت

2. L. 12-18. علم حال - مسجع بالتركية - قطعة

Fragmenti iz nekog Ilmihala, sačinjenog u sroku, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

a) 1. fragmenat L. 12-14.

Početak je ovdje:

سبد لدن تغیردن دخی اشکال الواندن محقق اول مبرّأ در بودر اوصاف ذات الله نه کوکلرده نه یرلرده

Završetak (u stihovima):

جمعیا انبیانك اولی آدم صفی الله دخی آخر محمد فخر العالم در حبیب الله ایکینك آراسنده نبیلر کلدی هب صادق

Pismo ta' līq, slab.

b) L. 15-16a.

Nastavak ovog fragmenta, pisan rukom, nashom:

حسابن کمسلر بلمز بیلور همان الله قضا ایله قدر خیر ایله شر حق جانبند ندر.

Završetak: ...اقرار کوکّوملە ایلدم تصدیق سنك حفظ واما ننده امانت اوله الله

L. 16a-18a. Drugi fragmenat (isti rukopis)

Početak (nakon besmele):

نمازی خشوع وخضوع برله ادا ایلمك اولدر. اذان اوقوندقده اسرافیل احیا ایجون صور اوردوکین فکر ایلیه...

Završetak:

کوزی اولور اما کوزمز وقولغی اولور اما ایشتمز وسائرلر ین دخی بوکه قیاس ایله

3. L. 18a-22b (حديثُ معاذٍ فى حشر الخلائق ِعلى اثنى عشر صنفاً)

Jedan hadis, koji prenosi Muaz b. Džebel, a u kome se govori o proživljenju ljudi u dvanaest grupa, na koje će oni biti podijeljeni prema svojim djelima.

To je, držimo, izvadak iz nekog opširnijeg djela iz područja va' za.

Početak (nakon besmele, kaligrafski ispisane i ukrašene):

وفى خبر عن معاذ بن جبل - رض - عن النبى - صلعم: اذا كان يوم القيامة يحشر الله الخلائقَ من امّتى على اثنى عشر صنفاً

Prva grupa:

اما الفوج الاول فَيُحْشَرُون من قبورهم ليس لهم يدان ولا رجلان فينادى المنادى من قِبَلِ الرحمن: هؤلاء الذين يُؤذون الجيرانَ فماتوا ولم يتوبوا فهذا جزاؤهم ومصيرهم الى النار

Dvanaesta grupa:

واما الفوج الثانى عشر فيحشرون من قبورهم وجوههم مثل القمر ليلة البدر فيمرّون على الصراط كبرق الخاطف

Hadis je slabe vjerodostojnosti.

Ovaj va' z završava se ajetom iz Kur'ana.

ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكةُ

(Fussilet, 30).

4. L. 22b-27. باب تعديل الاركان

Odlomak na turskom jeziku o pravilnom vršenju namaza. Ovo je, vjerovatno, izvadak (jedno poglavlje) iz nekog fikhskog djela.

Početak (nakon besmele):

باب تعدیل الارکان امام ابو یوسف وامام شافعی رحمها الله قَتِنْلَرِنْدە فرضدر وامام اعظم وامام محمد رحمها الله قتنلرنده واجبدر

U uvodu ovog poglavlja, navodi se pet mjesta u namazu, na kojima treba primijeniti propise o ta' dīli-erkanu (o pravilnom klanjanju namaza).

Iza toga pisac ovog odlomka spominje Muhammada Bergiliju i njegovo djelo o istoj temi - o ta' dīli-erkanu: مُعدّل الصلوة

Završetak je ovdje (list 27b):

نمازی قضاءُ قوسه کناهِ کبائردن برکناه اشلمش اولور جهنمده قارون وفرعون ایله حشر اولور. اللهم یا عظیم الخضر و یا سریع الظفر

Poglavlje nije završeno, na kraju je manjkavo.

5. L. 28-33. (منظومة فى مناجاة والدعاء بالتركيه)

Spjev na turskom jeziku, o skrušenosti Bogu i molitvi, od nepoznatog sastavljača. Spjev ima 33 stiha.

Početak (poslije besmele):

يُوزُمی دَرْ کَاهِه دوتدم یَا غَنِی پَرْوَرْدِ کَارْ
دَرْ دُومه دَرْمَان ایرِ یشْدُرْ یا غنی پروردکار

Svaki stih završava refrenom: یا غنی پرورد کار

Tekst stihova je vokaliziran.

Posljednji stih:

اول قیامت شد تندن سن خلاص ایت یا غنی پروردکار
جله مزی مصطفایه سن بغشله یا غنی پرورد کار

Iz slabo pisanih i nejasnih bilježaka na posljednjem listu, može se razumijeti da je vlasnik rukopisa - neki Omer Baši (Bašić). Tu je zabilježena i godina 1161/1748, što označava datum prepisa, a vjerovatno i datum sastava.

Prepis cijele zbirke je, držimo, iz XVIII stoljeća.

2302. Zbirka (مجموع), 6 3035.

L. 57; 19 x 12. Nasẖ i ta' līq, pisani vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prva dva lista obrubljen je žutom linijom. Papir bijel i žućkast; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1-23a. الاقوال السنية فى ايضاح ما يتعلق بالاسئلة القدسية

Risala o isrā'u i mi'rādžu, prema hanefijskom tumačenju. Napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥīm al-Ḥusaynī al-Luṭfī, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Brockelmann (S II, 648,30a) navodi ovu risalu i njenog autora, ali i on ne daje nikakvih drugih podataka o ovom piscu.

Početak:
الحمد لله الذى فضل المسجد الاقصى باسراء افضل البشر اليه وخصصه بالمناقب... اما بعد
فيقول العبد المحتاج... ابو الفضل محمد بن عبد الرحيم الحسينى اللطفى... وضمنت الجميع
فى بلالة عنونتها بالاقوال السنية فى ايضاح ما يتعلق...

Završetak:
... انتهى ما قصدنا تحريره بعون البارى سبحانه وتعالى ونسئله الاعانة فى كل بداية ونهاية
انه قدير و بالاجابة جدير قاله بغمه المفتقر الى كرمه جل وعز شأنه...

2. L. 25b-32. رسالة فى علم بالربع المرسوم المقنطرات

Rasprava o upotrebi kvadranta, za određivanje namaskog vremena. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. al-Mağd, čija nam je biografija, također, nepoznata. Naslov i ime autora je prema rukopisu. Međutim, u pristupačnim izvorima nema spomena o ovoj risali.

Početak:
قال الشيخ الامام العلامة الاستاذ الفاضل شهاب الدين احمد بن المجد... الحمد لله حمد
الشاكرين وصلوته على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين وبعد فهذه رسالة فى العلم
بالربع المرسوم بالمقنطرات...

3. L. 33b-41. رسالة فى عمل بالربع المجيب

Risala slična prethodnoj, od nepoznatog pisca (v. II, 1540,2).

4. L. 43b-46. (غاية كشف وتحرير فى اعراب)

Kratka risala sa područja arapske sintakse, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak.
الحمد لله الذى اجزل لنا جلائل وفده... هذا غاية كشف وتحرير فيما استشكل من كلام
بعض المخابير فى اعراب قوله

5. L. 47b-50. جوهرة التوحيد

Spjev o akaidu. Napisao aš-Šayḫ Ibrāhīm al-Laqānī, umro oko 1041/1631. (v. I, 490-91).

Početak: الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

6. L. 51b-57. عروض اندلسى (عروض ابى الجيش)

Kratka risala o arapskoj metrici. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. (v. I, 241).

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

2303. (مجموع فى المواعظ).4 546.

Kraća zbirka vjerskih pouka sabranih iz raznih djela, od nepoznatog sabirača.

L. 51; 22,5 x 16. Nasḫ i ta'līq, pisani vještom rukom. Papir žućkast i bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, zelen.

1. L. 1-6. (رسالة فى الذكر) - قطعة

Fragment neke risale o zikru (slavljenju Boga), na arapskom jeziku. Rukopis je nepotpun s početka i na kraju. U tekstu ima stihova na turskom jeziku.

Početak je ovdje:
ولان أقعد مع قوم يذكرون الله من صلوة العصر الى ان تغرب الشمس احبّ الىّ من ان
اعتق اربعة منهم وقال ع. م. لعلىّ رضه اذا صليت الصبح فاقعد مكانك حتى تطلع
الشمس

Nasḫ - ta'līq, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst navedenih ajeta podvučen je crvenom linijom.

Na listu 6b nalazi se crtež Arša (najvećeg nebeskog svoda), te nižih slojeva nebesa i putovanja Zemlje i ostalih planeta našeg Sunčanog sistema, - što je sve predstavljeno kružnicama, smještenim jedna do druge. Kružnice predstavljaju razne plohe ili kluge - već prema dva različita poimanja još od starog vijeka. U središtu ovih kružnica (svemira, nebesa), nalazi se Zemlja i njena putanja (felek), što predstavlja geocentričko poimanje svijeta. Neposredno oko kruga zemlje, nalaze se kružnice, koje predstavljaju sfere četiri elementa, od kojih je, prema starom poimanju, vidljivi svijet izgrađen: zemlje, vode, zraka i vatre. Poslije toga su krugovi planeta, - a oko svega toga je najveće nebo (Arš), u kome je sve drugo sadržano.

2. L. 7-11. ف قصة نوح عليه السلام

Priča o Nuhu (a.s.), te razni hadisi i druge priče, što je sve sabrano iz raznih zbirki propovijedi. Rad je na arapskom jeziku.

Početak: قال الله تعالى: انا ارسلنا نوحا الى قومه و هو اول الرسل الذين ارسلوا بالانذار

Ta‘līq sa nešto nasẖa.
Kao djela, kojima se služio pri sastavu ovog rada, pisac spominje:
مشكاة الانوار زبدة الواعظين ، شرح مقدمة

Rukopis je nedovršen.
Listovi 12-16. neispisani.

3. L. 17b-22. رسالة ف دعوى الرجلين شراء شيء من آخر

Rasprava na arapskom jeziku o sporu. Dvojica kupaca kada tvrde da su kupili istu stvar od nekog, trećeg čovjeka. Napisao Faḍullāh al-Yaniyawī (iz Yaniye - Grčka), čija nam je biografija nepoznata.

Naslov je dat prema sadržaju, a ime autora prema uvodu rukopisa. Rađeno, zapravo sabrano, po djelima: „al-Hidāya" i „Ğāmi‘ al-Fuṣūlayn".

Početak poslije besmele:
الحمد لله الذى احسن الينا احسن تقويم. وكرّمنا باكرم نعيم. و الصلوة على الرسول... و
بعد فانا الفقير الى الرب القدير فيض الله اليانيوى. كما رأيت ان دعوي الرجلين شراء عين
من آخر

Ta‘līq i nasẖ, pomiješani. Po rubovima listova ima komentara i dopuna u vezi sa tekstom.

4. L. 23-35a. حكايات

Razne priče i bajke na arapskom jeziku, sa tendencijom vjerske pouke, - slabe vjerodostojnosti.

Početak:
حكى انه كان ف زمن موسى ع. م. عابداً يخرج كل يوم الى الجبّانة مقيّداً رجليه مغلاً على
يديه

Završetak je:

و قال الله عزّ و جلّ و لا تلقوا بايديكم الى التهلكة. فسلّخ القاضى و راح الى سبيله. تمت

Na listovima 35b-51 nalaze se hadisi i priče, slabe vjerodostojnosti, - što je sabrano iz raznih i zbirki vezova.

Početak: عن كعب الاخبار رض انه قال مرضت فاطمة بنت رسول الله صلعم

Pismo kao prethodno, od istog prepisivača.
Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.
Na drugom zaštitnom listu nalaze se bilješke s područja zapisa i talismana, te jedan zapis kao lijek.
Na više mjesta u rukopisu nalazi se otisak starog i novijeg pečata ove biblioteke.
Na kraju je otisak ličnog pečata, koji je nečitljiv.

2304. فضائل رجب 4961.

Četrdeset drugo poglavlje, iz nekog opširnijeg djela, o vrijednosti i značaju mjeseca redžeba, od nama nepoznatog pisca.

Početak:
الباب اثنى و اربعون ف فضائل رجب و صومه و صلوته قال النبي عليه السلام: رأيت ف
ليلة المعراج ف الجنة نهراً...

Zavreštak:
قال الله تعالى يا عيسى من صام من امة محمد يوماً واحداً من رجب اكرم على من هذا
الرجل الذى يعبد الله ست مائة سنة ف جوف الجبل و السلام . تمت تمام.

L. 6+2; 16 x 11,5. Nasẖ, pisan nevještom rukom. U prepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.
Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2305. (قطعة من كتاب ف الوعظ) 812.

Fragment nekog djela s područja propovjedništva. Nepotpuno s početka i na kraju.

Početak je ovdje:
... سنة ثم خلق الخلق و شهد بنفسه فعنى شهادة الله منها الاخبار و الاعلام بانه واحد لا
شريك له و معنا شهادة الملائكة و علماء المؤمنين الاقرار بوحدانية الله و قوله تعالى يرفع الله
الذين آمنو منكم و الذين اوتوا العلم درجات يعنى من كان له ايمان

Kao što se iz prvih redova ovog teksta razumije, ovdje se tumači 18. ajet iz sure „Ali Imran" (شَهِدَ اللّهُ أَنَّه...)

L. 66; 19 x 14. Ta‘līq i nasẖ, pomiješani, pisani u proredu, manje uvježbanim rukopisom. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji; povez izgubljen, a postojeći povez je od druge knjige.

Završtak je ovdje:
و قال قرطبي ان هذه الغنا و ضرب و الرقص حرام بالاجماع عنه ذانك (؟) و لشافعي و
احمد ف مواضع من كتابه

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

2306. (قطعة من كتاب فى المواعظ) 4196.

Fragment nekog djela o vazu, odnosno neke zbirke vazova, koja je sabrana iz raznih djela (meviza), kao što su: زبدة الواعظين، تنبيه الغافلين، درة الواعظين i druga.

Početak je ovdje:

كنت رجلا من ملوك العرب استنكفت ان يكون لى بنات لهن ازواج فقتلت سبعين بنتا من بناتى كلهن يزنى فتغير رسول صلعم...

L. 65; 25 x 18. Nasẖ lijep. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom i podvučene crvenom linijom. Po rubovima listova i na umetnutim listićima ima komentara, uzetih također iz raznih djela o vazu. Papir tamnobijel, glat, čvrst; poveza nema.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

2307. (قطعة من كتاب فى المواعظ) 4197.

Fragment nekog djela o vazu. To su vazovi, sabrani iz raznih djela, slično kao u prethodnom fragmentu.

Početak je ajetom: قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلّٰى

(Qur'an, LXXXVII-14 i 15).

Završetak je hadisom:

قال النبي عـ. م. من صلى صلوة الفجر بالجماعة اعطى الله تعالى اربعة اشياء: الاول برزق من حلال، والثانى ينجو من عذاب القبر، والثالث يعطى كتابه بيمينه، والرابع يمشى على الصراط كالبرق الخاطف، صدق رسول الله

L. 25; 22 x 16. Ta'līq, pisan vještom rukom. Po rubovima listova ima komentara. Rubovi nekih listova su odrezani.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz privatne biblioteke Hromozādea Saliha Sidkija, iz Stoca (v. bilješku na drugoj strani prve korice). (استوبجه لى حرومى زاده صالح صدق)

2308. (كتاب فى المواعظ والنصائح) 4499.

- ناقص فى اوله وآخره -

Djelo je manjkavo i na početku i na kraju.

Knjiga propovijedi i savjeta, od nama nepoznatog pisca.

Radi eventualne kasnije identifikacije, donosimo poglavlja koja se nalaze u ovom sačuvanom fragmentu:

فصل فى قراءة النبىّ عـ. م.
فصل فى اشعار النبى

فصل فى انشاء الشعر
فصل فى عبارة الرؤيا

فصل فى الرقية و المعالجة
فصل فى حسن المعاشرة
فصل فى اللباس
فصل فى اكل اللحم
فصل فى الطعام
فصل فى المروة
فصل فى الادب
فصل فى آداب الاكل
فصل فى الضيافة
فصل فى الحلال
فصل فى البيع و الشراء
فصل فى الاخذ من السلطان
فصل فى النهى والتهمة
فصل فى فضل العصا
فصل فى الكلام
فصل فى ترويج الزانية
فصل فى الاستغراض
فصل فى عذاب الميت ببكاء اهله عليه

فصل فى الامر بالمعروف
فصل فى الكسب
فصل فى الواقع (فى الجماع)
فصل فى الحجامة
فصل فى قتل الجراد
فصل فى البزاق
فصل فى ناعسا
فصل فى نقشه
فصل فى المزاح
فصل فى امرأة لها زوجان

فصل فى فضل لغة العرب
فصل فى التسليم
فصل فى العلم و الثواب
فصل فى اكل الاطعمة النفيسة
فصل فى اكل الثوم
فصل فى العقل
فصل فى آداب وضوء و الصلوة
فصل فى اجابة الدعوة
فصل فى الشراب
فصل فى الخروج من منزل
فصل فى طاعة الامراء و الولاة
فصل فى النظر الى بيت غيره
فصل فى الرِفْق.
فصل فى الاعراض عن الدنيا
فصل فى التصاوير
فصل فى تفضيل الفقر على الغنى
فصل فى العزل
فصل فى اكرام اهل الفضل
فصل فى ضرب الدف
فصل فى النكاح
فصل فيما يضر و ما ينفع
فصل فى دخول حمام
فصل فى الحفظة
فصل فى نقش المسجد
فصل فى يكره للرجل ان يصلىّ
فصل فى الخاتم
فصل فى ختم الكتاب
فصل فى الفوائد
فصل فى اطفال المشركين

فصل ف علامات الساعة
فصل ف صفة الخلق
فصل ف نسبة النبي
فصل ف خلفاء النبي
فصل ف الطبائع
فصل ف المسخ
فصل ف الايمان
فصل ف الكلام بان القرآن مخلوق ام غير مخلوق
فصل فيمن حضر العشاء
فصل ف قال الفقيه: اذارجع الرجل من سفره ليلاً
فصل ف اذا كان منزل الرجل بعيداً من المسجد
فصل ف كراهية الجرس
فصل ف السباق
فصل ف الهداية
فصل ف المدارة
فصل ف المعاملة مع الكفار
فصل ف البول قائما
فصل ف الخصاء
فصل ف عدد سور الفرقان
فصل ف قلة الاكل

فصل ف ذكر الانبياء عـ. م.
فصل ف الاسماء المستحبة
فصل ف ذكرالشهور
فصل ف اقتناء الكلب
فصل ف معاريض الكلام
فصل ف التعزية
فصل ف الانتهاب من النثار
فصل ف تشميت العطاس
فصل ف العمارة
فصل ف المباكرة
فصل ف السمر
فصل ف فضل المعلمين
فصل ف التحية

L. 66 (originalna folijacija, pisana crvenim mastilom od 10-78); 20,5 x 15. Nasẖ - ta'līq, lijep, pisan vještom rukom. Na početku nedostaje devet listova; u sredini 38, 39 i 58. list. Na kraju nedostaje više listova. Po rubovima listova ponegdje ima sitno pisanih bilježaka u vezi sa tekstom. Naslovi poglavlja (fasl) pisani su crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenim crticama. Papir blijedo-žućkast, glat, čvrst; listovi su prosuti i nemaju poveza.

Teme pojedinih poglavlja pisane su proizvoljno, bez ikakvog posebnog logičkog reda, što je jedna od mana ovog djela.

Iz teksta pojedinih vazova (poglavlja) vidi se da je autor bio učen čovjek i dobro je poznavao islamske znanosti, a naročito Kur'an i Hadis.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Rukopis je neko poklonio 3. marta 1964. godine, kako je to zabilježeno na jednom papiriću koji se nalazi u rukopisu (Akt br. 31/64).

2309. (مجموعة المواعظ) 1464.

Zbirka vazova na arapskom jeziku, koja sadrži tumačenje raznih ajeta i hadisa. Primjerak je nepotpun s početka, jer je izgubljeno prvih deset listova, pa je identifikacija rukopisa otežana. Vazovi su sabrani iz raznih djela te struke i nekih tefsira, naročito iz djela „Rawḍat al-ʻUlema".

Početak je ovdje:

له عليه السلام بم بلغ هذه المنزل و المرتبة من الله تعالى قول (؟) بقوله لا اله الا الله محمد
رسول الله و ف روضة العلماء وعن عبد الله الطريق رح انه قال لا اله الا الله ـ اربعة و
عشرون حرفا

Prvi vaz ovdje počinje tumačenjem ajeta: هوالله الذى لا اله الاّ هو... (Kur'an, LIX - 22).

L. 238; 21 x 16. Nasẖ, sa nešto ta'līqa, čitak, pisan vještom rukom. U pisanju ipak ima grešaka, što ukazuje da prepisivač nije potpuno vladao arapskim jezikom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst ajeta i hadisa podvučen je crvenom linijom. Po širokim rubovima nekih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Pri kraju ima komentara na rubovima nekih neispisanih listova. Papir tamnobijel, glat, tanak, čvrst, - sa označenom paginacijom na listovima. Povez polukožni.

Primjerak je nepotpun i na kraju.

Posljednji vaz sadrži tumačenje nekoliko ajeta pri kraju sure al-Ḥašr.

Završetak rukopisa je ovdje:

...وتلك الامثال اى الذى ذكرت ف القرآن نضربها للناس لعلهم يتفكرون ف تلك
الامثال فيعتبرون و لا يعصون

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na rubu lista 82a (po staroj paginaciji) nalazi se bilješka o tumačenju arapskih riječi: شبيكة - „bosanskim jezikom" (stupica, mreža).

2310-2311. منية المتقين 6344, 6366.

Opširno djelo, u dva sveska, sa područja propovjedništva o mnogobrojnim fikhskim i etičkim pitanjima, od nama nepoznatog pisca. Inače, u pristupačnim izvorima ne nalazimo navedeni naslov, koji je, u našem primjerku, naveden na kraju prvog sveska i na donjem prerezu.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا للايمان و الاسلام و جعلنا من امة محمد عليه الصلوة و السلام و اكرم
علينا بانواع الفضل و الانعام...

Završetak:

و اذا وجد سهوا واحدا نادى عليه و ابداه ختم كتابه بالجنى ختم الله كتاب اعمالنا بالخير آمين يا رب العالمين اللهم اجعل كتابنا هذا حجة لنا يوم القيامة ولا تجعل حجه علينا أمين بحرمة من قلت فى حقه و ما ارسلناك الآ رحمة للعالمين . (الجزء الثانى)

Pošto je djelo vrlo rijetko i malo poznato, navešćemo sva poglavlja iz prvog sveska i neka iz drugog:

باب التعوذ ١ باب مناقب العلماء العاملين و امراء العاملين ٥٩
باب مدح البسملة ٦ باب مدح القرآن العظيم ٦٥
باب الايمان والاسلام ١٠ باب الصلوة على سيد المخلوقات ٧٦
باب مدح التوحيد ١٦ باب مدح التسبيح و الحميد و التكبير و التهليل ٨٣
باب الذكر ٢٢ باب العقل ٢٩
باب الوضوء ٩١ باب اخلاص النية فى الاعمال كلها ٣٣
باب مدح الاذان و ايتماعه ٩٧ باب مدح العلم و العمل به و الحكمة ٤٠
باب مدح الخشوع و حضور القلب باب ذم العلماءالسوء ٤٩
فى الصلوة و المداومة عليها ١٠٣ باب ذم ميل العلماء الى الدنيا ٥٥
باب مدح الجماعة و تكبيرة الافتتاح ١١١ باب ذم تارك الصلوة ١١٩
باب الجمعة ١٢٣ باب التجهد و الوتر و الاستفتاح... ١٢٨
باب سجدة التلاوة ١٣٥ باب ذم مانع الزكوة ١٣٧
باب خوف الخاتمة ١٤١ باب مدح البكاء من خشية الله ١٤٧
باب ترك الذنب من مخافة الله ١٥٢ باب الحزن فى أمر الآخرة ١٥٦
باب الدعاء و المناجات و الاوراد بعد الصلوة المكتوبة ١٥٨
باب آداب النوم و الرؤيا و الاذكار فى الصباح و المساء ١٦٩
باب عمارة المسجد١٧٤ باب صيام شهر رمضان ١٧٧
باب فى كرامة صائمى رمضان باب صيام ...(؟) ١٨٦
باب فضيلة ليلة القدر و الاعتقاد ١٨٨
باب فضيلة صدقه الفطر و صوم ايام ستة شوّال ١٩٧
باب فضيلة عشر ذى الحجة ٢٠٢ باب عيد الاضحى و الاضحية ٢٠٥
باب فضيلة عاشوراء ٢١١ باب الحج و ذم تاركه ٢١٧

باب فضائل المدينة المنورة و بيت المقدس ٢٢٨
باب شرف النبى صلعم وفضله و كرمه ٢٣٤ باب فضائل الصحابة...٢٣٦
باب مدح محبة الى النبى صلعم ٢٣٩ باب اتباع السنة وذم اتباع البدعة ٢٤٢
باب ذم اتباع الهوى ٢٤٧ باب مدح محبة الله ٢٤٩
باب المتحابين فى الله ٢٥٥ باب الجهاد الاصغر و الاكبر٢٥٩
باب الرياضة و الجوع وذم الاكل ٢٧٢ باب اللباس ٢٨٦
باب ذم الاسراف ٢٩٠ مدح المتوكل على الله تعالى ... ٢٩٣
باب الرزق و الكسب ٢٩٩ باب مدح الورع و التقوى و اكل الحلال و ذم اكل الحرام ٣٠٥
باب مدح الزهد و القناعة و الاستقامة ٣٢٤

الجزء الثانى

باب ذم المال و حقارة الدنيا ١ باب مدح الفقراء ١٣
باب مدح الصبر على المرض و البلاء بالقضاء ٢٢
باب ذكر الموت ٣٦ باب القبر ٥٢
.......الى آخره
باب فضل السلام

L. 330 (I) + 354 (II); 20 x 13,5 i 20 x 15. Nasẖ - taʿlīq, pomiješani. Naslovi poglavlja su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, različit.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali je oba sveska prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici, prvog sveska, su beznačajne bilješke i vježbe u pisanju, pisane kasnije slabim rukopisom.

Na prvim zaštitnim listovima, u drugom svesku, neko je kasnije napisao sadržaj ovog sveska.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

2312. ISTO 6457.

Djelo je na početku nepotpuno: nedostaje prvih osam listova.

Cijelo djelo napisano je u jednom svesku.

L. 360 (originalna folijacija); 30 x 20. Nasẖ - taʿlīq, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat, oštećen, listovi prosuti; bez poveza, koji je otkinut i zagubljen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2313. (موعظة) 1306.

Knjiga propovijedi, na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca. Obrađuje, uglavnom, tumačenje kur'anskih ajeta. Nema naslova.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين. والصلوة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين. المجلس الاول فى سورة الفاتحة...روى عبد القادر الرهاوى...فى اول كتاب الاربعين وكذا الخطيب عن ابى هريرة...قال: قال رسول الله صلعم: كل امر ذى بال...

L. 262; 23,5 x 16. Nash, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su podvučene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel i tamnobijel, tanak, čvrst; poneki listovi dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Završetak ovdje:

وكتب قيصر الى عمر ر. ض ان لى صداعاً لايكن فابعث الىّ دواء فبعث اليه عمر ر.ض قلنسوة وكان اذا وضعها على رأسه صداعه واذا وضعها على رأسه عاده فتعجب منه ففتش عن القلنسوة فاذا فيه كاغد فيه بسم الله الرحمن الرحيم من القيصـ (؟) الكبير فى تفسير البسملة.

Rukopis, očito, nije dovršen.
Na listu 19b, ispod sedmog reda, tekst je obrnuto pisan (14 redaka).
Na listu 44 rubovi su previjeni, sa bilješkama.
Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

2314. (موعظة) 3963.

Zbirka vazova, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.
Sabrano iz raznih tefsira i drugih djela iz područja vaza.
Na početku je tumačenje sure Yūsuf, pod naslovom سورة يوسف مكية, pisano crvenim mastilom.
Zbirka sadrži, uglavnom, pored navedene sure tumačenje pojedinih ajeta i kraćih sura, te predmetnih hadisa, od kojih su mnogi slabe vjerodostojnosti.
Jedan dio zbirke raspoređen je na poglavlja pod naslovom: المجلس.

Početak poslije besmele:

سورة يوسف مكية. فى الخبر ان سورة يوسف وسورة مريم يتفكه بهما اهل الجنة فى الجنة. وعن ابن عطا: لايسمع سورة يوسف محزون الااستروح بها بسم الله الرحمن الرحيم الر اى انا الله الرقيب على كل شىء...

U tumačenju su mjestimice navode poučni stihovi, od kojih su mnogi na perzijskom jeziku.

Na više mjesta u rukopisu pisac spominje djelo انوار التنزيل (tefsir od Bejdavija), kojim se pri obradi ovih vazova služio i djelo انوار الاسرار (nepoznato).

Posljednje poglavlje sadrži tumačenje sure الماعون (107. sura u Kur'anu):

ارأيت استفهام معناه التعجب وقرئ اريت بلا همزة

Završetak rukopisa:

يقال هذا الطائفة انما تنفى العلم لا الظن ولعلمهم يدّعون الظن فى هذه المسئلة ايضا فلا يكون وكذا

L. 72; 20,5 x 16. Ta'līq, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a tekst ajeta i hadisa, te istaknute riječi, podvučeni crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima dopuna, bilježaka i komentara. Papir tamnobijel, glat, čvrst. Povez polukožni, sa zatvaračem.

Prepis je iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani su dvije iste bilješke, sa imenom ranijeg vlasnika (Ibrahim b. hadži Omer, u gradu Beogradu) i cijenom knjige (80 groša), te godinom 1194/1780.

قد دخل هذا الكتاب فى يد العبد الضعيف ابراهيم بن الحاجى عمر بمدينة بلغراد بثمانين قرش سنه ١١٩٤

Tu su i dva otiska njegova malog ličnog pečata.

2315. (منظومة فى الاخلاق الذميمة) 4330.

Spjev o lošim svojstvima kod ljudi, o manama i slabostima čovjeka, sa moralno-islamskog gledišta, - od nama nepoznatog pisca.

Istina, Kairo (I, 365), navodi spjev o istoj temi, skoro pod istim naslovom, - što ga je, kaže, sastavio Muṣṭafā b. Muṣṭafā Aq qauqčī-zāde, - bez drugih potrebnih podataka, pa nije jasno, da li je to ovaj naš spjev.

Gornji naslov dali smo prema sadržaju.

Početak poslije besmele:

آقولُ لَدَى حَمْدِى الْحَمِيدَ مُصَلِّيًا
عَلَى خَاتَمٍ ثُمَّ الصَّحَابَةِ إِنَّ ذَا
نُظَيْمٌ فِى الْأَخْلَاقِ الذَّمِيمَةِ يُقْ بِهِ
فَوَطِّنْ عَلَى تَهْذِيبِ خُلْقِكَ نَادِيًا

Spjev ima 238 stihova, a raspoređen je na uvod i devet poglavlja:

Uvod		3 stiha
I poglavlje	آفات القلب	11 stihova

II poglavlje	آفات اللسان	50 stihova
III poglavlje	آفات الاذن	9 stihova
IV poglavlje	آفات العين	13 stihova
V poglavlje	آفات اليَدَيْن	45 stihova
VI poglavlje	آفات البطن	23 stihova
VII poglavlje	آفات الفرج	16 stihova
VIII poglavlje	آفات الرِّجل	20 stihova
IX poglavlje	آفات البدن	48 stihova
		238 stihova

Pri kraju, sastavljač kaže, da je sastavljao ovaj spjev s umanjenom snagom razmišljanja, zbog događaja i poslova koje mu je vrijeme donijelo, - a onda završava riječima:

فَحَمْداً لِمَنْ يُحْيِي قُلُوبَ عِبَادِهِ
بِأَخْلَاقِ فَخْرِ الْأَنْبِيَاءِ مُحَمَّدَا

عَلَيْهِ صَلٰوةُ اللّٰهِ ثُمَّ سَلَامُهُ
عَلَى آلِهِ الْوَفْدِ الْكِرَامِ مُسَلْسَلَا

تم بعونه وكرمه سبحانه وتعالى

L. 23; 16 x 11. Taʿlīq i nasẖ, pomiješani, pisani oštrim perom, vještom rukom, većim dijelom vokalizovano. Naslovi poglavlja pisani su krupno, crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Povez papirni.

Prepis, vjerovatno, potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

2316. زبدة الواعظين 6438.

Zbirka propovijedi (vazova) od nepoznatog pisca. (v. I, 246).

L. 130; 24,5 x 17,5. Nasẖ, malo iskrivljen i prost. Na rubovima ima i poneka bilješka, koja se odnosi na tekst. Poglavlja i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir bijel; povez kožni sa utisnutim ukrasima (cvjetovima) na koricama. Listovi su prosuti odvojeni od poveza.

Prepis iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na 128.b listu nalazi se bilješka na turskom jeziku o bajramskim molitvama (namazima).

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2317. (شرح حديث اربعين) 6254.

Zbirka od četrdeset hadisa sa komentarom na arapskom jeziku. Svaki hadis predstavlja posebno poglavlje i zauzima jednu stranicu ili jedan list. U hadisima su obrađene razne teme, tako da svaka tema može poslužiti kao poseban vaz.

Pošto ovom rukopisu nedostaje prvi list, ne možemo odrediti ni tačan naslov djela niti ime sabirača i komentatora.

Prvi hadis, koji ovdje nedostaje (jer je izgubljen prvi list), vjerovatno je bio onaj poznati hadis: انما الاعمال بالنيات

s kojim obično započinju zbirke od četrdeset hadisa.

On bi sačinjavao i prvo poglavlje (الحديث الاول ـ فى النية).

Prvo poglavlje je ovdje: الحديث الثانى ـ فى العلم

a posljednje poglavlje je: الحديث الاربعون ـ فى القبر

Početak je ovdje:

حيوة النفس بالروح، وحيوة الروح بالذكر، وحيوة الذكر بالقلب، وحيوة القلب بالعقل، وحيوة العقل بالعلم. حكى ان الله تعالى ارسل جبرائيل عليه السلام الى آدم عليه السلام بالعقل والايمان والحياء فقال: اختر أَيَّتَهُنَّ شئت (؟) فاختار العقل. فقال جبرائيل للايمان والحياء: إِنْصَرِفَا، فقد اختار آدم عليكما العقل. فقال الايمان للحياء: انصرف، فان الله تعالى امرنى ان اكون حيث ما يكون العقل. فقال الحياء ان الله عز وجل امرنى ان اكون حيث ما يكون الايمان. فكن باجمعهن فى أدم عليه السلام، فافهم.

Iza ovog teksta slijedi naslov novog poglavlja:

الحديث الثانى فى العلم ـ قال النبى عليه السلام: خير الدنيا والآخرة مع العلم، وشر الدنيا والآخرة مع الجهل. والعالم الواحد اكرم عند الله تعالى من الف شهيد. والمراد: عالمٌ عمل بعلمه، لما جاء فى الحديث الشريف: لايكون المرء عالماً حتى يكون بعلمه عاملا. وفى الحديث: اشد الناسِ عذاباً يوم القيامة عالم لم ينفعه الله سبحانه وتعالى بعلمه. ولذا قيل: العلم بلا عمل كقوس بلا وتر، وشجر بلا ثمر، وصدف بلا دتر...(!)

Da bi se kasnije, eventualno, moglo utvrditi koje je ovo djelo, donosimo naslova svih 39 poglavlja, koja se ovdje nalaze:

1. hadis, list 1	الحديث الاول ـ (؟)
2. hadis, list 2a	الحديث الثانى ـ فى العلم
3. hadis, list 2b	الحديث الثالث ـ فى الايمان
4. hadis, list 3a	الرابع - فى النيّة
5. hadis, list 4a	الحديث الخامس ـ فى الصلوة
6. hadis, list 4b	الحديث السادس ـ فى قيام الليل

7. hadis, list 5b	الحديث السابع - فى الزكوة
8. hadis, list 6a	الحديث الثامن - فى الصدقة
9. hadis, list 6b	الحديث التاسع - فى الصوم
10. hadis, list 7a	الحديث العاشر - فى الحج
11. hadis, list 7b	الحديث الحادى عشر - فى التصلية
12. hadis, list 8a	الحديث الثانى عشر - فى الورع
13. hadis, list 8b	الحديث الثالث عشر - فى جهاد النفس
14. hadis, list 9b	الحديث الرابع عشر - فى التفكر
15. hadis, list 10a	الحديث الخامس عشر - فى التوبة
16. hadis, list 10b	الحديث السادس عشر - فى الخوف
17. hadis, list 11a	الحديث السابع عشر - فى الرجاء
18. hadis, list 12a	الحديث الثامن عشر - فى الزهد
19. hadis, list 12b	الحديث التاسع عشر - فى ذَمِّ الدنيا
20. hadis, list 13b	الحديث العشرون - فى الفقر والغنى
21. hadis, list 14a	الحديث الحادى والعشرون - فى القناعة
22. hadis, list 14b	الحديث الثانى والعشرون - فى الصبر والشكر
23. hadis, list 15a	الحديث الثالث والعشرون - فى التوكل
24. hadis, list 15b	الحديث الرابع والعشرون - فى العزلة
25. hadis, list 16a	الحديث الخامس والعشرون - فى المحبة
26. hadis, list 16b	الحديث السادس والعشرون - فى المصيبة
27. hadis, list 17b	الحديث السابع والعشرون - فى اللسان
28. hadis, list 18a	الحديث الثامن والعشرون - فى آفة النظر
29. hadis, list 18b	الحديث التاسع والعشرون - فى الحسد
30. hadis, list 19b	الحديث الثلثون - فى الحلم
31. hadis, list 20a	الحديث الواحد والثلثون - فى الكبر والتواضع
32. hadis, list 20b	الحديث الثانى والثلثون - فى العدل والظلم
33. hadis, list 22a	الحديث الثالث والثلثون - فى الحب فى الله والبغض فى الله

34. hadis, list 23a	الحديث الرابع و الثلثون - فى حفظ الحرمة
35. hadis, list 23b	الحديث الخامس والثلثون - فى برّ الوالدين
36. hadis, list 24a	الحديث الثالث والثلثون - فى صلة الرحم
37. hadis, list 25a	الحديث السابع والثلثون - فى الرحمة
38. hadis, list 25b	الحديث الثامن والثلثون - فى قضاء الحاجة
39. hadis, list 26a	الحديث التاسع والثلثون - فى صدقة الجار ية
40. hadis, list 26b	الحديث الاربعون - فى القبر

L. 28; 25 x 17. (Nedostaju dva lista: 1 i 21). Nasẖ, obični, pisan slabijim rukopisa. Format teksta: 15,5 x 9,5. Na svakoj strnici ima po 15 redaka. Naslovi pojedinih poglavlja (redni brojevi hadisa) podvučeni su crnom linijom, a tako isto i važnije riječi. Tekst citiranih ajeta je vokaliziran. Papir potamnio, žućkast, grub, čvrst, neki listovi su odvojeni. Rubovi listova kao da su negdje nagorjeli, ili su stajali iznad peći i dima. Povez papirni, zelenkast, potamnio, prošiven običnim koncima.

Završetak djela:

...من ترك نصيبه فى الدنيا استوفاه فى العقبى. نسئل الله الكريم ان يختم لنا بالسعادة ويجعل قبورنا روضة الجنة. و يرزقنا خير الامور و يرحمنا يوم النسور، انه يجيب المضطرّ ين ومعطى السائلين. تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب.

Prepisivač nepoznat, jer se nije potpisao.

Prepis dovršen 1257/1841.
(قد وقع الفراغ لسنة سبع وخمسين ومائتين والف)

Ovo je, vjerovatno, i datum pisanja djela, jer rukopis nije star. Pisac ga je, po svoj prilici, neki vaiz (propovjednik), koji je četrdeset hadisa uzeo kao podlogu za svoje vazove i obradio ih sa potrebnim komentarom.

Prema tome, moglo bi biti da je rukopis autograf.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku.

2318. Zbirka (مجموع),3 1918.

L. 12; 21,5 x 14. Nasẖ - ta'līq, pisani nešto sitnijim rukopisom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto malo i komentara. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1-5. رسالة فى فضيلة ليلة البرات وصلاة التسبيح فيها

Risala o važnosti i značaju odabrane noći Lejlei-berat, od nepoznatog pisca (v. II, 850,9).

2. L. 6-11. الشماريخ فى علم التاريخ

Risala o počecima i o važnosti istorije. Napisao Ğalāluddīn ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

Početak:

الحمد لله ذى الفضل الشامل العلم...و بعد فقد وقفت بعض شيوخنا على كتاب فى علم التاريخ...وسميته بالشماريخ فى علم التاريخ ورتبته على ثلاثة ابواب: الباب الاول - فى مبدء التاريخ

الباب الثانى - فى فوايد منها معرفة الآجال وحلولها والانقضاء الاجل والاوقات...الباب الثالث - فى فوايد شتى

Na kraju je bilješka prepisivača, u kojoj se kaže, da je pisac ovu risalu napisao892/1487.

3. L. 11b-12. مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة

Biografija Abū Ḥanīfe. Napisao Abu'l-ʻAbbās Aḥmad b. Ṣalt al-Ḥamānī, umro 308/920.

Početak:

فى مناقب ابى حنيفة رحمه الله قال احمد بن الصلت سمعت ابا نعيم يقول ولد ابو حنيفة رحمه الله سنة ثمانين ومائة وخمسين وعاش سبعين...

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Uvakufio Dženetić Mustafa-beg, sin Fejzullah-bega, sin Ismaʻil-bega, godine 1289/1872 (v. bilješku i pečat na 1a listu).

2319. (مجموع). 5 301.

Zbirka vazova i pouka, na arapskom jeziku, sabranih iz raznih djela, od nepoznatog sabirača. Najveći dio zbirke uzet je iz nekog djela pod naslovom مجالس النفيسه, koje nam je nepoznato. Sadržaj je većim dijelom ispunjen predajom (aḫbār) slabe vjerovatnosti. Sabirač obično, u svakom vazu (predavanju) citira na početku po jedan ajet, pa ga onda tumači.

1. L. 1b-4. (المجالس)

Zbirka vazova i pouka, na arapskom jeziku, sabranih iz raznih djela, - od nepoznatog sabirača. Pojedinim poglavljima, sabirač je dao naslov مجلس (predavanje, vaz), ali ih nije uredio ni svrstao po rednom broju. Ti naslovi su pisani krupnim slovima, nashom. Najveći dio zbirke uzet je iz nekog djela pod nazivom: مجالس النفيسة

koje nam je nepoznato. Sadržaj je, većim dijelom, ispunjen predajom (aḫbār) slabe vjerodostojnosti.

Početak:

المجلس - الذين آتيناهم الكتاب يعنى علماءهم يعرفونه الضمير للرسول ع. م. وان لم يسبق ذكره لدلالة الكلام عليه كما يعرفون ابناءهم اى يعرفونه باوصافه كمعرفتهم ابناءهم

Završetak ovog dijela (list 4b):

...فشكر النبى ع.م. وحمدا لله تعالى ثم قال ع.م. الحق ايتها الشجرة بمكانك وعليك السلام - كذا فى مجالس النفيسه

Ovaj prvi dio uvodnog poglavlja zauzima samo četiri lista.

Listovi 5-9 su neispisani.

Na listu 10a je nekoliko hadisa o istigfaru (o oprostu grijeha), pisano krupnim nashom.

Od lista 10b sabirač nastavlja svoj rad (مجالس) riječima:

عن ابن عمر رضه قال كنا جالسا اذ دخل علينا رسول الله صلعم فقال...

Ovaj dio rukopisa završava se na listu 20b.

Završetak je hadisom:

قال رسول الله صلعم ان من الذنوب ذنوباً لا يكفره الاّ المصيبة اما فى النفس او فى العيال ام فى الاموال - كذا مشكاة الانوار

2. L. 21-27. تفسير سورة القدر

Komentar sure al-Qadr (97. sura Kur'ana). To je izvadak iz nekog djela „Nağāt al-muttaqīn", koji sabirač spominje na kraju.

Početak poslije besmele:

انا انزلناه اى القرآن جاء بضميره و ان لم يجز له ذكر لشهرته اى انزله جبرائيل ع. م. من اللوح المحفوظ الى بيت الغرة فى السماء الدنيا جملة واحدة

Tekst ajeta podvučen je crvenom crticom. Po rubovima ima sitno pisanih bilježaka u vezi sa komentarom.

Završetak je:

... فانتهبوا ايها الغافلون. و لمثل هذا فليعمل العاملون. و فى ذلك فليتنافس المتنافسون. يسّرنا الله هذه الكرامة بفضله و كرمه. نقل من نجات المتقين.

Na listovima 28-29a je nekoliko hadisa, prenesenih iz djela:

مشكاة الانوار، مجالس نفسية، نجات المتقين

Na slijedeća 52 lista papir je žućkast, kao da je ovaj dio, prilikom uvezivanja, ubačen u pomenutu zbirku al-Mağālis.

3. L. 29b-68b. (تفسير سورة يوسف)

Komentar sure Yusuf (12. sura Kur'ana).

Prva tri ajeta citirana su i protumačena na rubu stranice.

Početak poslije besmele:

المجلس. اذقال يوسف اى اذكر وقت قول يوسف لابيه يعقوب بن اسحق بن ابراهيم عليهم السلام

Tekstovi ajeta podvučsu crvenom crticom. Po rubovima ima dodatnih tumačenja u vezi sa komentarom, pisanih rukom istog prepisivača.

Komentar ove sure nije potpun, jer ga autor završava 101. ajetom:

فاطر السموات والارض انت ولي فى الدنيا والآخرة توفنى مسلما و الحقنى بالصالحين

A sura Yusuf ima 111 ajeta.

Završetak ovog komentara (na listu 68b):

...ثم يصل الى مصر ليكونوا كلهم فيه شرعا حتى نقل موسى بعد اربع مائة سنة تابوته الى بيت المقدس

4. L. 68b-78a. (مجالس)

Nastavak spomenute zbirke vazova (mağlis-mağālis).

U prva dva vaza, pisac tumači početak sure ad-Duhān i ajet o postu.

Na posljednjem od žućkastih listova, čiji je tekst obrubljen crvenom linijom, pisac završava:

و لهم عندى ما لا عين رأيت و لا اذن سمعت و لا خطر على قلب بشر.

Ostatak lista 78 (a-b) ispunjen je bilješkama.

5. L. 79-122. (تفسير سورة الدخان)

Nastavak i završetak pomenute zbirke (mağālis). Listovi su do kraja opet bijeli.

Završetak zbirke (na listu 122b):

... و بنية الذكر و تلاوة القرآن و بنية حفظ السمع و البصر و اللسان عما لا يعنيه. و بنية عمارة المسجد بالزكر فانه لا يكون كمن جلس باحدى هذه النيات السبع ـ كذا فى شرح شرعة الاسلام.

Na listovima 111-113 ima izvadaka iz komentara poznatoj kasidi يقول العبد od Farganije. Komentator je naš učenjak Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī - Šayẖ Yūyö.

(كذا فى حواشى قصيدة اللامية للفاضل المدقق و العالم المحقق مصطفى المفتى بموستار)

Pri kraju je fetva na turskom jeziku o učenju tevhida umrlim. Fetvu je dao ʿAlī Kešfī, muftija u Mostaru.

Rukopis je novijeg datuma i potječe iz prve plovine XIX stoljeća.

Uvakufio Hromo-zāde Ṣāliḥ-efendija, 1284/1867 (v. pečat u rukopisu).

TURSKI

2320. فرح نامه 250.

Zbirka od stotinu hadisa sa turskom parafrazom u stihovima i sa po jednom anegdotom (ḥikāyet) u vezi sa sadržajem svakog hadisa. Zato je ova zbirka i nazvana Yūz ḥikāyet yūz hadīṯ. Napisao Ḫaṭīboğlī (Ibn-i Ḫaṭīb) 829/1429.

M. Götz XIII 4, 25

Početak:

بسمله كل بنيادك بنا سيدر قديم هر بنانك كه اولنده بسمله ذكر اولنميه ايرشمز مسمله

L. 243; 25,5 x 17,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan vještom rukom prepisivača. Hadisi i redni brojevi hikaja pisani su crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom, u kome je ispisan naziv djela هذا كتاب فرحنامه

Tekst je obrubljen debljom zlatnom linijom. Papir žućkast, glat; povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač u Edreni 964/1557. godine.

Na prvom zaštitnom listu ispisan je naslov djela. Na 1a listu je pečat i bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da neki Alibeg-efendi daje knjigu sarajevskoj kiraethani, te ponovo naslov djela i noviji pečat ove biblioteke.

2321. مَحَمَّدِيَّه 580.

الرسالة المحمديّة

Velika poema vjerskog sadržaja, na turskom jeziku, u kojoj je obrađena u stihovima islamska tradicija, naročito u vezi sa Muhammedom (a.s.) i ashabima, te islamske doktrine. Napisao Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yazici oğlū (Yazici-zāde), Ibn al-Kātib, umro u Galipolju, 855/1451.

Spjev je izrađen u 9119 stihova. U stvari, taj broj je u raznim verzijama i primjercima različit, - do nekoliko stotina, - što je, vjerovatno, nastalo krivnjom prepisivača.

Cjelokupna obrada je data sa stanovišta tesavvufa, jer je pisac bio istaknuti pripadnik bajramijskog reda.

Prije ovog djela, autor je, - po nagovoru i pod nazorom svoga učitelja u tesavvufu, zvanog al-Ḥağ Bayram, osnivač bajramijskog reda, - napisao, na arapskom jeziku, čuveno djelo;

مغارب الزمان لغروب الاشياء فى العين والعيان

u kome je opširno izloženo tesavvufsko viđenje i osjećanje vjere, Boga i svijeta. Jedan dio toga njegova djela preveo je na turski jezik njegov brat Aḥmad Bīğān (Yazici - oğlu, umro 859/1454), pod naslovom انوار العاشقين ; - a drugi dio istog preradio je u stihovima na turskom jeziku sām autor i to nazvao الرسالة المحمدية

što čini ovaj njegov rad, koji je više poznat pod kraćim nazivom محمديه (Mehmediyya), kako ga je nazvao njegov brat u svom prethodno navedenom radu.

Djelo je raspoređeno na uvodni dio i više poglavlja. U uvodnom djelu (drugi dio), autor kazuje kako je došlo do rastavljanja ovog djela. Na kraju mnogih poglavlja navodi po jedan stih ili rečenicu iz Kur'ana ili hadisa, ili iz raznih svetih knjiga, što predstavlja srž, osnovnu misao, potkrepu prethodnog pjevanja (poglavlja). Ovakvi stihovi, ili rečenice, ponavljaju se mjestimice po više puta.

ḪḪ II, 1618, 1746; Flügel I, 618; Rieu, 168-9; O.M. I, 194;
GAL, S II, 323.

Početak: اله واحد رب تعالى

هو الله البديع الحق الاعلى

L. 312; 28 x 20. Nasẖ, specifičan, vokalizovan, čitak, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Naslovi i istaknuti stihovi pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat, čvrst; listovi su s početka oštećeni i popravljeni. Povez kožni, star, oštećen.

Prepis je dovršen 988/1580., kako se to može vidjeti na kraju iz kratke, od teksta odvojene i nečitke bilješke (كتب اولندى ٩٨٨).

Na prvom zaštitnom listu nalaze se poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, pisani kaligrafski, krupnije.

Na naslovnoj stranici su također poučni stihovi, tesavvufskog sadržaja, pisani krupno, kaligrafski. Ispod toga je kratka bilješka sa imenom kaligrafa i datumom (Maḥmūd, mjeseca redžeba 1075/1664. Niže toga je, dosta udaljen, njegov lični pečat, u kome se može pročitati: hadži-Maḥmūd.

U dnu stranice je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika i njegovim ličnim pečatom (Muḥamed Rešīd b. Muḥamed Emīn-efendi, iz Rogatice; kupio za dvadeset srebrenih dirhema čistog srebra, godine 1241/1825.

Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se poznati stih iz Hafiz Šīrāzijinog „Dīvāna" o držanju prema prijatelju i neprijatelju, te parafraza Širazijevog stiha.

Na dnu posljednje stranice je stih na turskom jeziku o ljubavi.

2322. ISTO 3765.

L. 373; 29,8 x 15,8. Nasẖ, krupan, čitak, vokalizovan, pisan u proredu, od vještih ruku različitih prepisivača. Primjerak je kompletan, od listova uzetih iz raznih rukopisa i dopisanih listova. Svi sabrani listovi su pripadali nekim starijim rukopisima, koji su, vjerovatno, bili oštećeni i prosuti. Listovi 1, 20, 21, očito su dopisani kasnije. Tekst na mnogim listovima je obrubljen, a negdje još i između polustihova ukrašen je crvenim linijama. U prvoj polovini nalazi se jedan neispisan list (početak poglavlja o mi' radžu). Naslovi i istaknute riječi pisani su, uglavnom, crvenim mastilom. Papir tamnobijel i bijel, deblji, čvrst; listovi su s početka oštećeni dugom upotrebom i popravljeni. Na rubovima mnogih listova napisana je riječ وقف

Povez kožni, oštećen.

Na listu 372 (koji pripada listovima uzetim iz nekog ranijeg rukopisa), je završetak djela, pa bi to bio posljednji list ovog primjerka. Nakon završetka djela, ovaj prepisivač se moli Bogu za svakog onog, koji bi se pomolio za njeg. Datum prepisa ovdje nije naveden, ali - s obzirom na pismo i papir - rukopis je iz prve polovine XVI stoljeća.

Na listu 373 nalaze se opet posljednji stihovi djela, te bilješka sa imenom prepisivača i datumom prepisa. Iako je list oštećen, tekst stihova i bilješka ostao je sačuvan. Ovaj posljednji list, sudeći po pismu i papiru, pripada većini listova, koji čine ovaj primjerak. U bilješci se kaže da je djelo prepisao Mustafa b. Ali, krajem mjeseca redžeba 957/1550, bez oznake mjesta.

Na drugom zaštitnom listu su imena i lični pečati ranijih vlasnika (al-Ḥāǧ Muḥammad Oğlū Kalmiš (?), Derviš b. Ibrahim Kalmiš (?), sin Osman-efendije; u pečatima: Ramadan, Osman).

Uvakufio Ćejvan-beg, - Ćejvan b. Abdullah (v. bilješku na drugom zaštitnom listu i otisak ličnog pečata na rubu više listova). U pečatima se nalazi nečitak datum 1000/1591, što držimo vjerovatnije, - ili 1200/1785 (?).

Na rubu lista 19 nalazi se mali lični pečat, u kome se može pročitati ime: Ahmed.

2323. ISTO 162.

Naslov je u rukopisu: تأليف كتاب محمديّه

L. 202, 29,5 x 20. Nasẖ, lijep, vokalizovan, složen, različite specifičnosti i veličine, pisan rukom vještog prepisivača. Veći dio rukopisa, s početka, ispisan je istom vrstom nasẖa, sitnije, dok je pri kraju nasẖ različit, sa prelaskom u ṯuluṯ. Naslovi i značajniji stihovi pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, dobro očuvan.

Prepis dovršen 991/1583. (v. bilješku, pisanu crvenim mastilom, krupno, na posljednjoj, neispisanoj stranici rukopisa).

(تحريرا في اوائل رمضان المبارك لسنة احدى وتسعين وتسعمائة)

2324. ISTO 5382.

L. 150; 18,5 x 12,5. Nasẖ, pisan vještom rukom, vokaliziran. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije. Na početku je izrađen unvan u bojama, koje su prilično izblijedile, a tu je napisan i naslov ove poeme. Po rubovima ima tumačenjā pojedinih riječi, pisane crvenim i crnim mastilom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao neki Berhām 992/1584.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika, ali je oboje teško čitljivo. Na slijedećem su neki računi, a na trećem listu je jedan stih na turskom jeziku.

Na zadnjim zaštitnim listovima su datumi nekih umrlih osoba.

Iz biblioteke Osman-efnedije Sokolovića.

2325. ISTO 213.

Na donjem prerezu listova naslov je: هذا كتاب محمديه موزون

L. 291; 29,5 x 21. Nasẖ, krupniji, vokaliziran, pisan u proredu, širokim perom, vještom rukom. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao Qara ʿAlī b. Muḥammad, muezin, 22. šabana, u petak, 997/1588, bez oznake mjesta (v. bilješku na kraju).

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džinozāde (v. bilješku na prvom zaštitnom listu i njegove pečate tu, na naslovnoj strani i na posljednjem listu. Datum u pečatu je, čini se 1108/1696).

Na naslovnoj strani je nečitka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se navode imena nekih paša i sultana Gazi Murad-hana.

U rukopisu se još nalaze pečati Gazi Husrev-begove biblioteke.

2326. ISTO 6059.

L. 209; 29 x 18,5. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Tekst i stihovi obrubljeni su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad as-Sigetwārī 1037/1627.

Pored bilješke o prepisu, nalazi se druga bilješka, pisana ukoso, iz koje razumijemo da je raniji vlasnik i vakif Muṣṭafā Šewqī kupio ovu knjigu 1284/1867.

Na početku je sadržaj, pisan kasnije, na plavo-bijelom papiru, a na slijedećem listu su biografski podaci o autoru ovog spjeva. Iza ovog lista, ima nekoliko listova nekog štampanog djela na turskom jeziku, uvezanih zajedno sa ovim rukopisom.

Uvakufio Muṣṭafā Šewqī Užičewī (v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici).

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2327. ISTO 6065.

L. 310; 30 x 20. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, ućadio, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, prilično oštećen, a na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao neki Ḥusayn 1044/1634.

Iz biblioteke Osman-efnedije Sokolovića.

2328. ISTO 6807.

L. 246; 30 x 20,5. Na nekoliko mjesta neki listovi su otkinuti i zagubljeni. Nash, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst, dohvaćen vlagom, malo učadio, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, rastavljen od listova, sa preklopom, a ima i utisnute ornamente na sredini korica i zatvaraču.

Prepis je završen 1085/1674.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2329. ISTO 414.

Na donjem prerezu listova nalazi se naslov: هذا موزون محمديه

L. 270; 28,5 x 20. Nash lijep, vokaliziran, krupniji, pisan u proredu, vještom rukom. Naslovi i neki istaknuti stihovi pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, čvrst, listovi s početka obrubljeni sa dvije crvene linije; prvi listovi oštećeni. Povez kožni, jednostavan, oštećen.

Prepisao Yūsuf ʿAbdullāh, u nedelju 20. ramazana 1098/1686. (v. bilješku na kraju).

Uvakufio Ṣāliḥ-efendī Hromo-zāde (Hromić) (v. pečat na rubu lista 6, u kome je upisano njegovo ime i datum 1284/1867).

U rukopisu se nalazi otisak starijeg i novijeg pečata ove biblioteke.

2330. ISTO 122.

U ovom rukopisu nema naslova.

L. 286; 32 x 21. Rukopis je nepotpun na kraju. Nash - taʿlīq, specifičan, krupniji, vokaliziran, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crnim, crvenim i zelenim mastilom. Pri kraju rukopisa (od lista 236) pisano je drugim, širokim perom, i, čini se, drugom rukom, slabije vještine. Primjerak je, izuzev pri kraju, inače lijepo obrađen i ukrašen crnim, crvenim i zelenim linijama naizmjenice, i skladnim crtežima i figurama, naročito s početka. List 183 je iskinut i izgubljen, a njegov redni broj dat je slijedećem listu, (koji je također iskinut, ali je ostao). Papir različite boje: bijel, crven, roze i žućkast, deblji, čvrst. Listovi različitih boja, lijepo raspoređeni u određenim razmacima. Povez kožni, sačuvan, Na koricama utisnut manji ornament, ovalnog oblika, pozlaćen.

Na naslovnom listu (stranica a), pri dnu, ispod bilješke o uvakufljenju, stoji ovaj podatak o piscu djela:

هذا محمديه كتاب صنفه محمد افندى يازيجى زاده وهو مدفون في قصبهٔ كليبولى

Rukopis je iz druge polovine XVII ili iz početka XVIII stoljeća.

Uvakufila Aiša Hatun, kći hadži-Mustafa-age (Mujo-age) za biblioteku Ahmed-pašine džamije (bez oznake mjesta), krajem šabana 11/83/1769. (v. bilješku na naslovnoj strani i na rubovima nekih listova).

U nekim bilješkama, navedeno je ime vakifinog oca potpunije: Al-Hadži Mustafa-aga (u nekim Mujo-aga) b. Turkmen Salih-aga.

(وقف عائشه خاتون بنت الحاج - حاجی - مصطفى آغا - مويو آغا - بن طوركمان صالح آغا)

Prema imenu oca (Mujo-aga) reklo bi se da je to neki naš čovjek, bilo da je živio kod nas, ili u Turskoj, i da je, prema tome, vakifa Aiša jedna od naših žena dobrotvorki.

2331. ISTO 3287.

Nema naslova ni početka, jer je prvi list izgubljen.

Početak je ovdje:

آكا خادم امين الله جبريل
مقامى قاب قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنى

To je četrnaesti stih u početku djela.

L. 317; 23,5 x 16. Nash, lijep, složen, vokaliziran, pisan rukom vještog kaligrafa. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanji, glat; neki listovi prosuti. Povez kožni, znatno oštećen.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na listu 187b nalazi se jednostavan crtež, izrađen crvenim mastilom, koji predstavlja „zastavu zahvalnosti Bogu" (liwāʾ al-ḥamd).

Na rukopisu se nalazi stariji pečat ove biblioteke.

2332. ISTO 3953.

Nema naslova ni početka, jer su prva dva lista izgubljena.

Početak je ovdje:

جميع آنبيا اُمّتلرآكا
قمُوعَالَمْلَرَه اَقْصَاىِ مَرْقَى

To je pentaesti stih u početku djela.

L. 308; 20,5 x 14,5. Nash, veoma lijep, vokaliziran, sitniji, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknuti stihovi pisani su crveno. Papir bijel, potamnio, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe s konca XVII ili iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na kraju je (kasnije zabilježno) da je broj listova 310. (عدد اوراق ٣١٠).

2333. ISTO 2222.

U vrhu prve stranice stoji:يا فتاح. Ispod toga je naslov djela:

هذا كتاب محمديه

L. 301; 20 x 15. Nasẖ, obični, vokaliziran, pisan vještom rukom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Mjestimice, istaknuti stihovi pisani su zelenim mastilom, naročito pri kraju. Tekst na prve dvije stranice ukrašen sa širokim, a na ostalim tankim crvenim linijama. Papir tamnobijel, tanji, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. Ḥusayn al-Aqḥiṣārī, 27. džumadel-ahira 1124/1712. (v. bilješku na kraju, pisanu slabim arapskim jezikom).

Uvakufio, kao evladijjet-vakuf, Muṣṭafā-beg b. Fejzullah-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, 23. ševvala 1289/1872. (v. krupno pisanu bilješku na naslovnoj strani. Ispod bilješke je vakifov lični pečat. Tu je i stariji pečat ove biblioteke).

2334. ISTO 6886.

L. 279; 19,5 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Naslovi poglavljâ i istaknuti stihovi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo tumačenja. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

Prepis je završen 1201/1786.

Na naslovnoj stranici je jedan stih na arapskom jeziku, nekoliko ličnih pečata, koji su teško čitljivi i vježbe u pisanju.

2335. ISTO 1232.

Prvi zaštitni list je prazan, bez bilježaka.Nema naslova.

L. 230, 22 x 15,5. Nasẖ, veoma lijep, sitniji, pisan u stisnutim redovima, vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno, znatno oštećeno.

U vrhu prve stranice je prilično lijep unvan u bojama, pozlaćen. Mjesto naslova, ili besmele, ostalo je prazno. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širokim zlatnim, zelenim i crvenim linijama, a ostale tankim crnim i širokim zlatnim linijama.

Listovi s početka, pri vrhu, dohvaćeni su vlagom, pa je unvan neznatno oštećen.

Prepis, držimo, potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je bilješka prepisivača, u kojoj se kaže da je broj stihova ovog primjerka 8863.

2336. ISTO 145.

Ovaj primjerak je prost i nepotpun, s početka i na kraju, jer su mu mnogi listovi izgubljeni.

L. 280; 29 x 20. Nasẖ, krupniji, pisan vještom rukom, u proredu, vokaliziran. Naslovi i istaknuti stihovi pisani su crvenim mastilom. Pojedine istaknute riječi, na završetku nekih stihova, pisane su također crveno. Papir bijel, deblji, čvrst; poveza nema.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku.

2337. ISTO 6459.

L. 261; 30 x 20,5. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja koja se odnose na tekst. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen i popravljan, dohvaćen vlagom, listovi su prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici ima nekih bilježaka koje su zamrljane nečitljive, a na zadnjoj stranici su vježbe u pisanju.

Iz biblioteke Besim-efendije Korkuta.

2338. ISTO 6485.

L. 272; 20,5 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja pojedinih riječi. Posljednja tri lista su kasnije dopisana. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

2339. ISTO 6857.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno, nedostaje 48 lista.

L. 201; 29 x 20. Nasẖ, vokaliziran. Naslovi poglavlja pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kartonski, zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Poklonio h. hafiz Abdulkadir-ef. Alihodžić iz Banja Luke.

2340. ISTO 6867.

L. 387; 28 x 18. Nasḫ, vokaliziran, pisan krupnijim slovima. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, neki listovi su prosuti i rastavljeni od poveza, koji je kožni, sa preklopom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vasnika: Muḥamed Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī (iz Sarajeva), godine, 1232/1816. Na prvom zaštitnom listu su beznačajne bilješke na turskom jeziku.

2341. ISTO 6891.

L. 288; 29 x 19. Nasḫ, vokaliziran. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Neki listovi su zagubljeni, pa su kasnije dopisani. Po rubovima ima tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća, a dopisani listovi, na početku i na kraju djela, su iz XX stoljeća.

Na prvim zaštitnim listovima nalaze se biografski podaci o autoru i sadržaj djela, sve napisano u novije vrijeme.

Rukopis je otkupljen od H. Alije Halilovića iz Sarajeva.

2342. Zbirka (مجموع), 5 1206.

L. 94; 21 x 13,5. Nasḫ i ta'līq, od različitih prepisivača. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Citati iz Kur'ana i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir bijel i žut, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1-18. رسالة فى تفسير قوله تعالى:

يوم يأتى بعض آيات ربك لاينفع نفسها ايمانها...

Tumačenje, na turskom jeziku, gore citiranog kur'anskog ajeta ajeta. Napisao Muḥammad (Meḥmed) b. Farāmurz Mollā Ḫusraw, umro 885/1480.

ḤḪ I, 855; AM II, 211.

Početak:

الحمد لله رب العالمين...قال الله سبحانه وتعالى: يوم يأتى بعض آيات ربك لاينفع نفساً ايمانها لم تكن آمنت من قبل اوكسبت فى ايمانها خيراً...ايمدى معلوم اوله كه بوآيه كريمه ده

Završetak:

...واعتبارنه آية كريمه ايله اقامت ايلدكلرى دليله اهل سنت طرفندن بيضاوى عليه الرحمه

اجوبهٔ ثلثه مذكورده تفصيل اولند يعنى اوزره اوج وجهله منع مع السند ايله جواب و ير مشدر.

2. L. 19b-24. رسالة فى تفسير قوله تعالى:

من عمل صالحاً من ذكر او انثى وهو مؤمن

Tumačenje, na turskom jeziku, gore navedenog ajeta. Napisao neki Šayḫ-zāde Muḥammad As'ad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

مبسملاً ومحمدلاً ومصلياً رب اشرح لى صدرى و يسرلى امرى واحلل عقدة من لسانى...سورهٔ شريفهٔ مخلده منسلك سلك...

Prepis je završen 1261/1845.

3. L. 27b-31a. رسالة فى تفسير قوله تعالى:

زين للذين كفروا الحيوة الدنيا

Tumačenje, također na turskom jeziku, navedenog ajeta, od istog prethodnog pisca.

Početak:

يقول النقيب الفقير اسعد غفر له مقتبسا من مصباح...قول شريفنى كفر ايله مصنف اولنلرك ديدلرنده...

Prepis je završen 1259/1843.

Navedena djela prepisao je 'Abdulqādir b. Muḥammad Amīn, kadija, veoma lijepim nasḫ pismom.

4. L. 35a. (قصيدة فى مدح صلاة نبوى)

Kasida u pohvalu djela „Ṣalāt Nebewī" i slijedećeg komentara, od nepoznatog pjesnika.

Početak: الحمد لله حداً والصلوة على سيدنا مصطفى فى كل زمان

5. L. 35b-94. شرح صلوة النبوى بالتركية

Komentar, na turskom jeziku, risali o učenju salavata. Risalu je, vjerovatno, napisao Abū Muḥammad 'Abdussalām b. Mašīš b. Abū Bakr b. Aḥmad al-Ḥasanī al-Idrīsī al-Kāmilī, živio oko 625/1228 (v. Brockelmann: G I, 440; S I, 787). Ovaj komentar napisao je 'Alī Waṣfī an-Naqšibandī b. Ḥusayn al-Ḥasanī al-Ḥusaynī, čija nam je biografija nepoznata. Međutim, iz njegovog ličnog pečata, na početku zbirke, čitamo godinu 1266/1850, na osnovu čega zaključujemo da je živio i radio polovinom XIX stoljeća. Inače, u pristupačnim izvorima ne spominje se ovaj komentr niti ime njegovog autora, pa bi moglo biti da je ovo neki naš pisac. Na to nas upućuje i bilješka, na početku rukopisa, iz koje razumijemo da je ovu knjigu uvakufio brat ovog pisca (Sulejman Reuf) za Šehdi-efendijinu biblioteku u Sarajevu.

Početak:

الحمد لله العلى المحمود بكل المحامد العلية . . اما بعد معلوم نشۀ باب سلافۀ صهبانى عشق
محمدهاسمى . . اشته بوسببه مبنى سائق تقدير ازلى بوغبار خاكياى اهل يقين سيد على
الوصق النقشبندى بن حسين الحسنى الحسينى

Djela pod tačkom 4 i 5 pisana su rukom istog prepisivača. Na kraju ovog komentara je godina 1264/1847, ali nismo sigurni reći je li to godina sastava ili prepisa.

Uvakufio Sulejman Reuf (b. Husayn) za Šehdi-efendijinu biblioteku, godine 1271/1854. (v. bilješku na naslovnoj strani).

2343. Zbirka (مجموع), 4 1130.

L. 80; 22,5 x 15. Nasẖ, prilično lijep. U pisanju ima grešaka. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Naslovi i istaknute riječi napisani su crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-65. (كتاب) كزيده

Djelo na turskom jeziku, vjersko moralnog sadržaja. Napisao, ili priredio, Muḥammad b. Bālī, čija nam je biografija nepoznata. Stil i jezik su starinski, i sudeći po njima, rad je iz IX/XV stoljeća. Iz uvoda se razumi da je rađeno prema nekom arapskom djelu, čiji naziv nije naveden, a koje je sastavio neki Abu'n-Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī, čija nam je biografija, također, nepoznata.

Gornji naslov je prema našem rukopisu. Flügel (III, 298) navodi isto djelo pod naslovom: كزيدۀ عاشقان. U drugim nekim izvorima,naziv mu je: كزيده نامه. Flügel III, 298; Rieu, 249; Pertsch t, 128.

Djelo ima 45 poglavlja. Prvo je poglavlje: باب توحيد , a posljednje: (باب) فى التقوى.

Prema Flügela djelo ima 46 poglavlja, koje on poimenice navodi.
Početak je u našem rukopisu:

حمدوسپاس اول تكريه كم آندن آرتق تكرى يوقدر. وثنا وتحيات اول ياد شاهلر ياد
شاهينه كم بره ايمان روزى قلدى

Kod Flügela je početak: شكر وسپاس اول تكر يه آندن ارتق

A kod Rieu-a, početak je:

شكر وسپاس اول ياد شاهلر ياد شاهنه كيم بزه ايمان روزى قيلدى.

Završetak djela:

. . .وحرامدن صقنمق وحلاللك اوزرينه قناعت ايله ازينه قناعت وجوغينه شكر
وغضبندن اراق ورحكدن يقين ايله امين يا رب العالمين. تمت تمام.

Ispod toga je bilješka o prepisu:

كتب الحقير الفقير المحتاج الى رحمة الله تعالى كاتب ملا احمد بن مصطفى عن مغلاى ناحيه
سنده عن قريۀ غستويك بوكتابه تراونك مرحوم محمد ياشا مدرسه سنده بو كتابى يازدم

Na listu 65b nalazi se početak neke risale na turskom jeziku o važnosti i mističnom značenju besmele.

Početak je:

فلما كتب الباء فخرج من نور فنوّر كل شيء فى الملكوت من العرش الى الثرى

Na dnu stranice:

كوكل او يا نوغى اندى كوندز نجه كوررسه كيجه داخى ايله اندى شو يله كم

2. L. 66-71a. درحكايۀ آدم ع م

Priča na turskom jeziku o prvom čovjeku Ademu (a.s.), njegovom boravku u dženetu i izlasku iz njega, od nepoznatog pisca.

Početak:

بديع الخيار ده اول وقتكم آدم اوجاغه كيردى حق تعالى اوجقده حوّايى يرتدى

Tekst je vokalizovan.
Zavreštak je:

قبوسندن جقردى اسفهانه براقدى و بونارن جيبسى اكندو وقتنده ادى. تمت الحكاية
اللطيفة تمام تمه.

3. L. 71-78. (وصية رسول الله عليه السلام لفاطمة)

Oporuka i savjeti Božijeg Poslanika njegovoj kćeri Fatimi, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. I, 578,8, str. 365).

Početak je:

روايت در على بن ابى طالب. . . اول ايدر بركون پيغمبر حضرتنه كيردم فاطمه دخى بنومله
بله ايدى حضرت رسول صلعم اغلر بولدق

Tu se govori o teškoj sudbini griješnih žena na budućem svijetu i o sreći pobožnih, - s posebnim osvrtom na obavezu pokornosti žena prema njihovim muževima. Rad je zasnovan na predaji slabe vjerodostojnosti.

Završetak je:

... اندن ينه رسول الله عليه السلام ايدركه ياعايشه قنغى عورتكم ارى ياوزا اولسه دخى عورت اكا صبر ايله سه حق تعالى اول عورته نيجه فضل و يرهكم حسابى اوليه. تمت تمام

Ima više različitih verzija ove risale, i na arapskom, i na turskom jeziku.

4. L. 78-81. (هذا) كتاب شرط

Kraći katekizam na turskom jeziku, u obliku pitanja i odgovora. To je jedna verzija katekizma جواهر الاسلام (v. I, 113).

Početak:

اكر صورسلر مسلمانمسين جواب و يركيم الحمد لله تعالى مسلمانم. اكر صورسلر الحمد لهك معناسى ندر جواب و يركم الله تعالى حضرتنه شكر وعبادت ايتمكدر. اكر صورسلر...

Završetak je:

اكر صورسلر اسلامك شرطى قاجدر ايت اون ايكيدر اولكسى الله تعالى حضرتلرينى بر بلمكدر، ايكينجيسى ابد ستدر، اوجنجيسى بش وقت نماردر، دردنجيسى اورجدر، بشنجيسى زكوتدر، التنجسى حجدر، يدنجسى غلدر (؟)، سكز منكر، اون برنجسى مسلمانلره شفقت ايتمكدر اون ايكنجسى مسلمانلر امانتين صاقلمقدر. تمت تمام

Ispod toga je ime prepisivača:

كاتب منلا احمد بن مصطفى عن قريه غوستويك

Prepisao cijelu zbirku Munla Ahmad b. Mustafa, iz sela Gostović, opština Maglaj, u Mehmed-pašinoj medresi u Travniku, 1122/1710.

Na listu 50b, u vrhu stranice nalazi se ovalni pečat, u kome se mogu pročitati riječi: عبده احمد . Možda je to pečat prepisivača.

2344. ISTO 5783.

L. 71; 20 x 15. Nasẖ, vokaliziran. Ajeti, hadisi i istknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Papir tamnobijel, čvrst, učadio, oštećen; povez kartonski, također oštećen.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na 71b-72a. listu je priča o Bisṭāmiji, sa interlinearnim preovodm na turski jezik. Na 72b listu je kratko tumačenje, na turskom jeziku, o dženaze-namazu.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2345. روضةُ الشهداء 322.

Opis mučeničke smrti h. Alije, četvrtog halife i njegove porodice, na turskom jeziku. Rukopis se završava poglavljem o Božijoj kazni h. Husejnovog ubice. Napisao Kamāluddīn Ḥusayn b. ʿAlī al-Kāšifī al-wāʿiẓ al-Bayhaqī, umro 910/1504.

ḤḪ I, 926; Wiesebaden XIV 1, 375, str. 292.

Početak:

ای شربت درد تود وای ول ما
آشوب بلای توعطای دل ما

L. 223; 24,5 x 18,5. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom, a važnije riječi podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa preklopom, malo oštećen, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Zaynul-ʿĀbidīn b. ʿAbdulḥayy al-Ḥusayni, bez oznake datuma, ali smatramo početkom XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani su stihovi i bilješka iz fikha - oboje na perzijskom jeziku, naslov djela, imena ranijih vlasnika knjige: Naṣūḥ b. Sinān i Sulaymān b. Ḥabīb b. Šaʿbān, imam u Jahja-pašinoj džamiji u Sarajevu. Ovaj naš Sarajlija je autor djela: مجمع الخيرات (Zbirka izabranih dova iz Kur'ana i Hadisa). Vidi R-6689. Na drugom rukopisu (R-2207) nalazi se njegovo ime kao vlasnika knjige i datum 1104/1692. Prema tome, ovaj naš alim živio je u XVII stoljeću. Na kraju ove stranice treće ime ranijeg vlasnika knjige i njegovi pečati: Abdullah b. Ahmad (Kantamirija).

Na posljednjem b listu su bilješke na perzijskom jeziku o načinu posjete h. Husejnovu turbetu i dužina života posljednjeg poslanika i 12 glavnih imama.

Iz biblioteke ʿAbdullāh-efendije Kantamirije.

2346. عشاق نامه 2421.

Poema, na turskom jeziku, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao neki Ḥālī-beg 911/1505.

Naslov i ime pisca je prema rukopisu. Međutim, u pristupačnim izvorima o ovom djelu i njegovom autoru nema spomena.

Početak: آفرينْ اِى خَالِقِ جَانْ آفَرِينْ دَشْتِ صُنْعُوكه هَزَارَانْ آفَرِينْ

Završetak: حق اتى ايمانله ختم ايلسون كندو مهر ين جاننه ختم ايلسون

L. 64; 18 x 12. Nasẖ, vokaliziran. U početku je tekst obrubljen sa dvije, a zatim se jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, prosut i rastavljen od poveza; a povez je kožni, sa preklopom, malo oštećen, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

Rukopis potječe, vjerovanto, iz prve polovine XVII stoljeća.

Na prvom unutarnjoj korici je navedeni naslov, neki računi i bilješka, iz koje se razumije da je ovu knjigu kupio Aḥmad al-Vārdārī, kao naib u Qara Ferju, za 47 dirhema.

Bilješka glasi:

اشتريته فى محروسة قره فريه حين كنت نائبا فيها سنة سبع واربعين والف بدراهم قدرها ست واربعين حرره احمد الواردارى غفر له

Na naslovnoj strani je, opet naslov djela, ime pisca, te navedena godina završetka djela, napisana brojevima i ebdžed sistemom, riječima:

. Ovaj isti datum je i na kraju djela. Tu je još ime, lični pečat drugog vlasnika knjige (Muḥammad b. ʿAbdulwahhāb Qādī-zāde).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2347. ترجمة منهاج العابدين 1846.

Prevod na turski jezik Gazalijinog djela „Minhāğ al-ʿābidīn" (v. br. 1996). Preveo Ilyās b. ʿAbdullāh Nihānī, umro 925/1519.

ḤḪ II, 1876; Wiesebaden, M. Götz XIII 2, 203.

Početak:

حـد (حمد) جميل بى حد وشكر جزيل بى عد اول خالق كونين ورازق ثقلين. . .اما بعد اى ره روان شريعت واى حالكان طريق. . .

L. 116; 20,5 x 14,5. Nasḫ, vokaliziran, krupniji. Naslov, istaknute riječi i hadisi pisani su crvenim mastilom, a neke istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni sa preklopom.

Prepis je završen 1122/1710.

Na naslovnoj stranici je naslov djela i ime pisca osnovnog djela, te pečati vakifa i ove biblioteke.

Na 117. neispisanom listu je neko ime hadži-Čauš Mustafa Novopazarac.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu.

2348. Zbirka (مجموع), 2 5141.

L. 84; 27,5 x 19. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Stihovi su, u početku, oivičeni sa tri crvene tačke. Papir blijedožućkast, oštećen; povez kožni, sa preklopom, također oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-78. روضة الاسلام

Prevod u stihu djela „Šir'a al-islām". Preveo neki ʿĀbidī 915/1509. Autor je živio za vrijeme sultana Mehmeda II (1451-1481) i Bajazida (1481-1512).

Vohd - M. Götz XIII 4, 165.

Početak:

بسم الله والحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله
جوبسم الله اولدى ابتداسى ينه حمد يله اولسون انتهاسى

2. L. 79-84. قطعة من كتاب الابيات ـ في الاخلاق

Fragment, na turskom jeziku, neke poeme o lijepom vladanju, - nepoznato, od nepoznatog pjesnika. Možda je od istog autora kao i prethodno djelo.

Prvi stih je ovdje: داخى منزلك اوستنه اوتر مغل

هم دخى قبر اوزر ينه وارمغيل

Stihovi su vokalizirani. Na svakoj stranici ima 16 stihova. Ovdje je sačuvano samo šest listova, sa tri poglavlja: 9, 10 i 11.

Naslov devetog poglavlja:

الباب التاسع ـ طقوزنجى باب: مسجد يا يمغك فضلن وادبلرن بيان ايدى

Deseto poglavlje:

الباب العاشر ـ اونجى باب: اذان اوقمغك سنتلر ين وادبلر ين بيان ايدر

Jedanaesto poglavlje:

الباب الحادى عشر ـ اون برنجى باب: نمازك فضلن وسنتلر ين واد بلر ين بيان ايدر

Oba djela potječu iz XVIII stoljeća.

U 43. stihu ovog poglavlja, pjesnik kaže:

تِدِى اَعْضَا اوزره قيلالر نمازى سجدهده
شرعة الاسلام ايچنده شويله ديمش ايدى ده

U ovom stihu, pjesnik spominje djelo „Šir'at al-islām", pa se može zaključiti, da se služio ovim djelom pri izradi ove poučne pjesme, koja nam je, zasada, nepoznata.

Na kraju ima još jedan list, odvojen i oštećen, pisan istom rukom. Na njemu su razne kratke dove, na arapskom jeziku.

2349. ISTO 4119.

L. 63; 19 x 14. Nasḫ. Naslov i poglavlja pisani su crvenim mastilom. Tekst prve stranice obrubljen je sa dvije, a na ostalim sa jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa utisnutim zvjezdicama.

Prepisao Ḏihnī 1229/1813.

Poklonio Osman-efendija Sokolović iz Sarajeva.

2350. ترجمهٔ شرعة الاسلام 6749.

Prevod na turski jezik djela „Šir'a ai-islām“, od nama nepoznatog prevodioca. Uvod je isti kao i na arapskom jeziku, a iza riječi

počinje tumačenje prvog poglavlja. Ovaj primjerak, poredeći poglavlja, od istog je prevodioca kao djelo pod brojem 2352, samo što ovaj primjerak ima na kraju više dova, pa je po obimu nešto veći od onog pod navedenim brojem.

Početak:

الحمد لله الذى دلّنا على معرفة بالشواهد والاسلام...فصل بوفصل رسول حضرتنك عليه السلام سنتى اوزر ينه اولمقلغى بيان ايدر

Završetak:

...مسلمانلرى خيرايله اكادمشلردركى اذكروا الاموات بالخير الحمد كتابه خالق الارض والسموات قد تم الشرعة

L. 139; 20,5 x 14,5. Nasḫ, vokaliziran. Naslov i prvo poglavlje pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepis je završen 1022/1613.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

2351. ترجمهٔ شرعة الاسلام 2888.

Prevod na turski jezik djela „Šir'a al-islām“. Prema našem rukopisu,djelo je preveo Aḥmad b. Sayyidī al-Bigawī, živio u XV stoljeću. Međutim, Karatay (t I, 81) kaže da je prevodilac Sayyid ʿAlī-zāde Yaʿqūb-efendī (umro 931/1524), ali mi smo se opredijelili za ono što piše u rukopisu.

O.M. II, 54.

Početak:

الحمد لله بجميع محامده وهو الحامد بذاته لذاته...اما بعد اى عزيز شفيقلرم وطلب عرفانده رفيقلرم...بوبن فقير حقير...حاجى احمد بن سيدى البغوى جونكه حق سبحانه وتعالى حضرتنك بى نهايت عطاسيله وبى غايت كرمله العوارف المعارف ترجمه ايلدم كه شرعة الاسلام عربى لساندن جقروب

L. 306; 13,5 x 9. Nasḫ. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Emīn b. Ḥasan, u Zenici, u mahali Kočeva, 1258/1842.

2352. ترجمهٔ شرعة الاسلام 3349.

Drugi prevod djela „Šira' al-islam“, od nepoznatog prevodioca. Međutim, M. Götz XIII 2, br. 1, ovaj prevod pripisuje prethodnom prevodiocu. (Ḥaǧǧi Aḥmad b. Sayyid al-Bigawi).

Početak:

الحمد لله الذى دلّنا على معرفته بالشواهد والاعلام...بعده جون (سرور) اخوان صفا ومهر خلاّن وفا...ترك دلنجه بر كتاب...ترجمه ائدم

Završetak:

...اما ميّت كندكدن صكره يرنده نخور اتمك ياخود مقبر سنده نخور اتمك مهيدر قد وقع الفراغ...

L. 61; 22 x 15,5. Taʿlīq. Ajeti, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kožni.

Prepiso Sālih b. ʿOṯmān 1184/1770.

Posljednjih desetak listova je neispisano. Na posljednjem listu su beznačajne bilješke, pisane nevještom rukom.

2353. Zbirka (مجموع), 5 4351.

L. 148; 16 x 12. Nasḫ i taʿlīq, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni, oštećen, prva korica izgubljena.

1. L. 7-52. ترجمهٔ شرعة الاسلام

- ناقص فى اوله -

Trećei prevod djela „Šir'a al-islām“, od nepoznatog prevodioca. Djelo nije identično sa navedenim gornim primjercima. Djelo je na početku nepotpuno, zagubljen je list-dva.

Kod nas je početak:

طريق ادى اشارت شيله ايتدلركيم تركى دلنجه بر كتاب جمع ايدوب

Prvo poglavlje počinje:

فصل بوفصل رسول حضرتنوك سنتى اوزر ينه اولمقلغى بيان ايدر امدى بوبابده...

Završetak:

... كم يالين آيق يور يه بنلروب خيردعالر ايده واستغفار ايده سنت دركم اولنلرى هميشه خيردعايله ياد ايده اونتميه اكا طوره والسلام تمت شرعة الاسلام

2. L. 52b-62. قشلق نمازنوك ثوابن بيان ايدر

Kratko tumačenje na turskom jeziku o sevabima (nagradama) za obavljanje kušluk namaza (jutarnje vrijeme između 9 i 10 sati), od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

يبغمبر حضرت صلى الله عليه وسلم ايتدى قنغى كشى كم قشلق نمازنى هر كون قلسه...

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVI stoljeća, - sudeći po papiru i pismu.

3. L. 63-94. (مجموعة خطب الجمعة)

Zbirka hutbi za džumu-namaz, na arapskom jeziku, od nepoznatog sabirača. Primjerak je nepotpun s početka i na kraju. Gornji naslov je kasnije dat, premasadržaju.

Početak je ovdje: يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه و سلموا تسليما

U ovoj hutbi navedeno je ime sultana Bajazida II (b. Muhammad II b. Ahmad II), koji je vladao od 1481-1512, iz čega se da zaključiti, da je ova zbirka hutbi iz XV ili XVI stoljeća.

Pismo je, uglavnom, lijep nash, vokaliziran, čini se od ruke prepisivača prethodnog rukopisa.

Listovi 95-101 pripadaju drugom kasnijem rukopisu.

4. L. 102-141. (كتاب فى مسائل الفقه)

Djelo iz fikha na arapskom jeziku, nepoznato, od nepoznatog pisca. Ovo je, zapravo, dio nekog djela, jer je rukopis nepotpun s početka i na kraju, zbog gubitka višeg broja listova.

Rad sadrži kraća pravna pitanja, pravila i propise, za praktičnu upotrebu. Raspoređeno je na poglavlja (bāb), a pravna pitanja (pravila) data su pod naslovom mes'ele.

Početak je ovdje:

...مسئلة و اذا شهد كل واحد من الشريكين على الآخر بحرّية العبد عتق كلّه

Prvo poglavlje je:

باب التدبير مسئلة و اذا قال المولى لمملوكه اذا متُّ فانت حر او انت حرّ عن دابر منى او انت مدبّر

Posljednje poglavlje je:

كتاب السير الجهاد فرض على الكفايه

Pismo nash i ta'līq, vokaliziran, lijep, pisan vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

5. L. 1-6; 95-101 i 142-148. (الحجب و الطلاسم)

Zbirka zapisa i tilsumā, na turskom jeziku, za svakojake ljudske bolje i potrebe, - od nepoznatog sabirača. Rukopis je razbacan po cijelom svesku i tako uvezan. Početak, prvih šest listova, postavljeno je obrnuto.

Početak poslije besmele (list 6):

يا نور النور تنورت بالنور فى نور نورك يا نور يا وهاب ..

Ovo je tzv. „Nūr - dova".

Pismo je nash-ta'līq, veoma slab, pisan nevještom rukom.

Ovaj dio rukopisa je novijeg datuma, i potječe, vjerovatno, iz prve polovine XIX stoljeća.

2354. وسيلة المطالب و جواهر المناقب 1224.

Djelo na turskom jeziku sa područja tesavvufa o vrlinama i čudesnim duhovnim sposobnostima i odlikama (kerāmāt, menākib), nekih istaknutih sufija.

Glavni dio sadržaja čine podaci i opisi o Sejjid Muḥammedu Buḫāriji, Šemsuddīnu Emīru Sulṭānu, istaknutom šejhu halvetiskog reda, (umro i sahranjen u Brusi, 833/1429); zatim o hadži-ʿĪsā Dede-u, Muṣṭafā Dede-u i drugima.

O moralnim i duhovnim vrijednostima (menāqib) tih ljudi pisalo je više sufijskih autora, približno istog razdoblja. To su, kako je naveo M. Tahir (OM I, 199):

Yaḥyā b. Baḫšī (umro 840/1436 ili oko 900/1494);

Brusali Ševkī Muḥammed b. Ahmed-efendi (umro 962/1554), te Ibrāhīm Ḥalebī, umro 983/1575.

Svi su oni pisali o istoj navedenoj temi, i svi su, čini se, uzimali podatke i prenosili ih jedni od drugih, pa su se njihovi sastavi i navodi tako izmiješali, da nam zasad nije bilo moguće ustanoviti ko je pravi sastavljač ovog rukopisa.

Gledajući po sadržaju djela, ovdje je najviše teksta i podataka uzeto iz radova Yaḥyāa b. Baḫšīja (Baḫšī-zāde) b. Ibrāhīma ar-Rūmī, i bili smo skloni da djelo pripišemo njemu, ali, pri kraju rukopisa, na listu 140, kaže se: „merhum Yaḥyā Ḫalīfa prenosi nam"... iz čega se jasno vidi da dotični Yaḥyā nije bio u životu kad je ovo djelo pisano. Ali, začudo, u posljednjem poglavlju (list 157), govori se o ovom piscu (Yaḥyā) kao da je živ i kao da je on pisac djela.

(فى بيـان احـوال مـصـنـف كتاب ـ طوارى يحيا سوزه ديلوك اوزتمه كه عيبوك جوق ايكن غيرى كوزتمه)

Osim toga, datum pisanja djela, što je jasno zabilježeno na kraju, kasniji je od datuma smrti ovog pisca, - prema navodima izvora.

Iz svega toga zaključujemo da je ovo djelo napisao neko od kasnijih, ovdje navedenih autora. Držimo da bi to mogao biti Ibrāhīm Ḥalabī, jer je u vrhu prve stranice rukopisa neko, iako kasnije, stavio naslov وسيلة المطالب , a rad pod tim naslovom napisao je on, - kako to bilježi M. Tahir (OM I, 199).

Međutim, poteškoću čini to, što jedan njegov rad, o životu Emir Sultana, navodi Hadži-Halifa (II, 1841) pod naslovom: مناقب امير سلطان

i što je početak toga djela, (prema navodu ḤḪ), drukčiji nego što je početak u našem rukopisu الحمد لله الذى وفقنى لحب اوليائه , a gornji naslov ḤḪ uopće ne navodi.

No, to bi moglo značiti, da je ovo drugi rad toga pisca (Ibrāhīma Ḥalebije), u kome je on, uglavnom, sabrao radove više prethodnih pisaca, a naročito radove Yaḥyāa Baḫšī-zādea. To je po svemu sudeći, učinio on, ili jedan od dvojice navedenih, nešto ranijih, pisaca: Niʿmetullah-efendi, odnosno Šawqī Muḥammad.

Ḏayl II, 708 (navodi pak gornji naslov: وسيلة المطالب , bez ikakvih podataka o njemu. A mnogi izovri, ne spominju uopće ni taj naslov.

Naslov na rukopisu u vrhu prve stranice (list 1b), pisan crvenim mastilom, neko je kasnije stavio:

هذا مناقب امير سلطان المسمى بوسيلة المطالب

Djelo je raspoređeno na poglavlja, od kojih je svako pod naslovom مناقب pisano crvenim mastilom. Koliko smo mogli ustanoviti, takvih naslova ima 37, što bi značilo da djelo ima toliko poglavlja, osim uvoda i završetka.

Djelo je sastavljeno u prozi i stihu, sa dosta mističnog zanosa, bez naučnog razmišljanja.

Na početku djela, govori se o dužnoj ljubavi prema Muhamedovom potomstvu, a zatim o velikim duhovnim stepenima u mistici, koji se postižu duhovnim vježbama (riyāḍa).

Početak je na arapskom jeziku. Taj prvi dio uvoda zauzima dvije stranice. Iza riječi اما بعد , pri dnu druge stranice, počinje tekst na turskom jeziku.

Prva ličnost, čija je biografija data u prvom poglavlju, je majka (hatun anne) Emir Sultana (مَنَاقِبِ خَاتُونْ آنه رحمة الله عليه)

Prije i nakon toga, data su mnoga sufijska razmišljanja i doživljaji.

Djelo je dovršeno 932/1525. (Datum završetka djela nalazi se na kraju, u pretposljednjem stihu). Oko pisanja (sastava) samog djela i imena pisca, ima mnogo nejasnoće, i prema sadržaju (tekstu) i prema izvorima, kao što se to vidi iz svega gore izloženog; ali držimo da je najverovatnije ono što smo mi rekli.

Izvori:

1. O.M. I, 199; (Yaḥyā Baḫšī) مناقب امير سلطان
2. ḤḪ II, 1841 i 1842; (Īsā dede) وسيلة المطالب
3. AM I, 28; (Ḥalabī) مناقب امير سلطان
4. AM II, 530; (Ibni Baḫšī)
5. SO I, 95; (Ḥalabī)
6. Ḏayl II, 708; وسيلة المطالب
7. GAL S II, 634; مناقب امير سلطان
8. Karatay t I, 677, 1147.

Karatay pod navedenim brojem naziva ovo djelo مناقب الجواهر i kaže da mu je pisac Yaḥyā b. Baḫšī, umro 840/1436.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله الذى اَطْلَعَ شُمُوسَ الْمَعَارِفِ وَ الْحَقَايِقِ بِمَزِيَّةِ خَصَائِصِ اِحْسَانِهِ فِى قُلُوبِ الْعَارِفِينَ

Na listu 98b nalazi se pri dnu, u posljednjem redu, opet jedno besmele, kao da tu počinje drugi dio ove knjige.

Posljednje poglavlje (list 142a) počinje riječima:

مناقب ينه نقل او لنمشدركم حاجى مصطفى ددهحصرتلر ينوك براوغلى ايكى بيل آنا رحنده اكلنمشدى و اول زمانده حاجى عيسى دده حياتده ايدى

Na kraju djela (tri posljednja lista) su stihovi (naẓm).

Završni stih u djelu:

دخى هم دو جهانده اوله اكرم
سوزك ختمى بودر و الله اعلم

Završno pogolavlje - biografija pisca فى بيان احوال مصنف كتاب ima 11 stihova.

Prvi stih:

طور اى يحيى سوزه ديلوك اوزتمه
كه عيبوك جوق ايكن غيرى كوزتمه

Završni stihovi u biografiji pisca:

طقوز يوز اوتوز ايكى ده بو بابى
كه تأليف آيلدوم اشبو كتابى

تمام اولدی کتابم دِقّتیلَه
بخارا شاهنك هِمّتیله. تمت.

L. 158; 19,5 x 14. Nasẖ, lijep, krupniji, vokaliziran, pisan rukom vještog kaligrafa, u proredu. (Broj redaka na jednoj stranici je 11). Naslovi i tekst ajeta i hadisa pisani su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je crvenim linijama. Papir tamnobijel, deblji, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XI/XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su dva datuma. Prvi, 1128/1715; i drugi, 1149/1736, sa imenom ranijeg vlasnika (Šayẖ Muḥammad Seʻīd).

Na kraju su stihovi na turskom jeziku, što ih je sastavio pjesnik Lāmiʻī al-Bursawī (Maḥmūd b. ʻOṯmān b. ʻAlī, umro 938/1531), u pohvalu Emīra Buẖarije, istaknutog šejha nakšibendijskog reda, (umro u Istnbulu 922/1516 i sahranjen u blizini Fatihove džamije).

Početak je toga hvalospjeva:

بکون تخت ولایتده شهنشه میرافندیدر
طریق خواجکان ایچون رئیس نقش بندیدر

Iza toga su ponovljena dva posljednja stiha ovog našeg rukopisa u kojima se nalazi datum završetka djela - 932/1525.

2355. شرف الانسان 2208.

Poučno djelo na turskom jeziku, u prozi i nešto u stihu, o plemenitosti i nadarenosti čovjeka. Napisao Maḥmūd b. ʻOṯmān b. ʻAlī b. Ilyās al-Brusawī aṣ-Ṣūfī, zv. Lāmiʻī, umro 938/1531.

ḤH̱ II, 1044; Flügel I, 421; Rieu, 226.

Djelo je protkano sa mnogo stihova i mudrih riječi na perzijskom jeziku, te rečenicama iz Kur'ana i ponešto iz hadisa. Rađeno je prema jednom poglavlju iz djela RESĀ'IL IẖVĀN AṢ-ṢAFĀ (v. ḤH̱ I, 902).

U djelu se govori o pojavi čovjeka na zemlji, te sastancima, vijećanju i zaključcima životinja u vezi s tim, što je sve izraženo prekrasnim jezikom i stilom, pa su mnogi ovaj rad uvrstili u lijepu književnost (adab).

Pisac je djelo završio 933/1526. U dužem uvodu, pored ostalog, on slavi sultana Sulejmana Veličanstvenog (926-974/1520-1566).

Naslov u našem rukopisu je:

کتاب شرف الانسان من مواهب الملك المنان

Početak: بسم الله الرحمن الرحيم فاتحهٔ كنج كلام قديم

Potom citira ajet:

هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخُ ما كنتم تعلمون

(Kur'an, XLV - 29).

A onda nastavlja u rimovanoj prozi:

اجناس سیاس خورشید اقتباس وکردون اساس
وانجم قیاس که مقیاس عقول وحواس جن وناسدن
خارج درشوال خلاق عالم و رزاق بنی آدم ذرهٔ خاك

Primjerak je nepotpun, jer su izgubljeni neki listovi poslije uvoda i na kraju.

Završetak je djela:

اکر تخت ایالت سلطانی وتصرف عدالت جهانبانی
دواولن طویف برایا وفرق سیاه ورعایادن کمسه
نزکـ که بنی آدمله خصومتی وار یسه دیوان جکومت صاحب...

(list 80b).

L. 80; 19,5 x 11,5. Taʻlīq, specifičan, sitan, lijep, pisan veoma vještom rukom. Naslovi, tekst Kur'ana i hadisa, te istaknute riječi pisani su crvenim i mjestimice plavim mastilom. Naslov djela i početak ispisani su zelenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez otkinut i izgubljen.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela (كتاب شرف الانسان), te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (hadži-Mustafa, kadija).

Na kraju su četiri neispisana lista.

Prepisivač je nepoznat, a rukopis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XVIII stoljeća.

Uvakufio Mehmed-efendija Svrzo, sin Muhamed-agin, 1931. god.

2356. Zbirka(مجموع), 7 2148.

L. 91; 20,5 x 15. Nasẖ i taʻlīq, od različitih prepisivača. Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Jedino u šestom dijelu ove zbirke ima malo tumačenja i komentara. Papir tamnobijel i bijel, mjestimice oštećen, a neke stranice zamrljane su mastilom; povez polukožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu.

1. L. 1b-2. (مُدَّةِ بَقَاءِ دنیا حقنده رساله)

- قطعة -

Risala (fragment) na turskom jeziku o trajanju ovog svijeta. Napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā (Kamāl-pāšā-zāde), umro 940/1533.

Naslov u rukopisu je: هذا من مؤلفات كمال باشا زاده رحمه الله عليه

Tačan naslov ove risale ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Početak:

حمد و ثنابى غايه. اول خالق سموات بديع نظامه و صانع نيّرات عجيب الانتظامه

Na 3a. listu nalaze se mesele na arapskom jeziku i tumačenje hadisa o sticanju znanja.

2. L. 3b-4a. قضا حقنده فتوالري

Nekoliko fetvi na turskom jeziku o sudbini, iz zbirke fetvi „FETAVA Abu's-Su'ūda" (Aḥmad b. Muḥammad Abu's-Su'ūd al-'Imādī, umro 982/1574).

Naslov u rukopis je:

ابو السعود افندي حضرتلرنك قضا حقنده اولان فتواى شريفه لرى

Početak:

عباد الله بيننده قضا بالحق فرض ميدر

الجواب فرض در لكن فرض كفايه در

3. L. 4b-7a. كتاب الاستحسان

Risala o nekim fikhskim propisima (zaradi, zikru, učenju Kur'ana, jelu i piću, ženama, sahrani i drugom). Napisao neki Abū Sufyān...ar-Rāzī, čija nam je biografija nepoznata.

ḤḪ II, 1389.

Početak:

الحمد لله المجيب المعين و الصلوة على رسوله المجتبى الامين... فان كتاب الاستحسان يشتمل على ستة فصول

Kako se vidi iz uvoda, autor je ovu risalu podijelio na šest poglavlja (faṣl):

الفصل الاول - في بيان الكسب و انواعه

الفصل الثانى - في احكام الذكر و قراءة القرآن

الفصل الثالث - في احكام الاكل و الشرب

الفصل الرابع - في احكام التى تتعلق في النساء

الفصل الخامس - فى احكام الجنازة و القبر

الفصل السادس - في مسائل المتفرقة

Završetak:

... و كان نقش خاتم ابى بكر رضى الله نعم القادر هو الله و نقش خام علي رضي الله عنه الملك لله. تمت الرسالة بعون الله و حسن توفيقه و صلى الله على سيدنا محمد و آله اجمعين

Na listovima 7b-10. su fetve, prenesene iz raznih zbirki o fetvama. Na kraju su dvije fetve Šayḫ 'Abdulqādira, muftije iz Istanbula.

4. L. 11-13. قطعة من سيرة رسول صلعم

Fragment na arapskom jeziku Muhamedove a.s. biografije, od nama nepoznatog pisca.

Početak fragmenta: جيعا صدق الشيخ النجدى و قال عاص بن وايل ...

5. L. 14-52. السبعيات في مواعظ البريات (قطعة)

(v. br. 2119).

6. L. 43-64a. روضات الجنات في اصول الاعتقادات

Djelo o osnovima islamskog vjerovanja. Napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī (iz Prusca), umro 1025/1616. (v. I, 74, str.).

Prepis je završen 1178/1764.

7. L. 65b-91. كتاب الروح لابن القيم

Djelo o ljudskoj duši, njenim svojstvima i sudbini čovjeka nakon smrti. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qayim al-Ġauzīya, umro 751/1350 (v. II, 1798,3).

Sva djela u ovoj zbirci, osim pod tačkom 6, izgleda da je prepisao isti nepoznati prepisivač, koncem XVII ili početkom XVIII stoljeća.

Na posljednjim zaštitnim listovima (ima ih tri) je jedna dova i pobožni stihovi na turskom jeziku.

Uvakufila Hatidža, kći Osmanova B(e)rikić بريقك, bilješka na naslovnoj stranici.

2357. عماد الاسلام 152.

Prvod djela 'Umda al-islām - propovijed o pet glavnih islamskih principa, koje je na perzijskom jeziku napisao Maulāna 'Abdul 'azīz al-Fārisī. Izvori koji su nam pristupačni ne navode vrijeme kada je ovaj pisac živio, ali je sigurno da je živio najkasnije u IX stoljeću po hidžri. Djelo je na turski jezik preveo 'Abdurraḥmān b. Yūsuf al-Aqsarāyī 950/1543. Prevodilac je mnogo štošta dodao, oslanjajući se većinom na apokrifne hadise.

ḤḪ II, 1165; Blochet t, AF 4; Rieu t, 12b.

Početak:

الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم مالك يوم الدين اياك نعبد يا من شانه تكوين العالم... بعد اضعف الضعفاء افقر الفقراء قليل البضاعة كثير الخسارة عبد الرحمن بن يوسف الاقسراى

L. 212; 29 x 19. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, dok su kur'anski citati, hadisi i neke druge riječi podvučen crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu. Na kraju su navedeni izvori kojima se, vjerovatno, prevodilac služio za izradu ovog djela.

Prepisao ʻOṯmān b. Sinān 1035/1625.

Na početku i na kraju nalaze se stariji i noviji pečati ove biblioteke.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, godine 1289/1872. (v. bilješku na 1a. listu).

2358. ISTO 4894.

L. 348; 29 x 20; Nasẖ, od različitih prepisivača, većinom pisan slabijim rukopisom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a ima riječi koje su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, koji je negdje stojeći dobro začadio; povez kožni, oštećen i mnogi listovi su rastavljeni od poveza. Na lijevo korici nalazi se jedan ustisnut ornament.

Prepisano sredinom redžeba 1070/1660.

Na 348b. listu nalaze se tri brilješke, od kojih su prve dvije teško čitljive, ali se mogu pročitati datumi smrti nekih osoba. U trećoj bilješki je navedeno ime bivšeg vlasnika knjige: Fejzullah b. Jusuf Kethoda iz tvrđave Bihać i da je knjigu kupio u tvrđavi Ostrovica (kod Kulen Vakufa), 1210/1795. godine.

2359. ISTO 4185.

ناقص في آخره

L. 311; 29 x 19. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, oštćene i dohvaćen vlagom, pa je tekst na nekim stranicama potpuno izbrisan, a neki su listovi, također, oštećeni; povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz druge polovine XVII ili prve polovine XVIII stoljeća.

2360. ISTO 128.

L. 361; 30,5 x 21. Nasẖ, krupniji, pisan u proredu. U vrhu prve stranice napisan je crvenim mastilom naslov djela. Tekst prve stranice obrubljen je sa dvije crvene linije, a na sljedeće tri stranice sa jednom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke riječi su podvučene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥasan b. Aḥmad b. Ǧaʻfar Qalfāzāde, stanovnik Kāfinog džemaʻata, 1174/1760. godine.

(صاحب و مالك حسن بن احمد بن جعفر قلفازاده كاف جماعت ساكن سنة ١١٧٤)

Mislimo da je ovo prepisivač, jer ova bilješka na kraju djela pisana je istim perom i rukopisom kao i samo djelo.

Na zadnjem listu ispisana su imena dvojice bivših vlasnika knjige: Abdullah b. Monla Mustafa i Muhamed-aga iz Akhisara. Na prvom i posljednjem listu nalaze se stariji pečati ove biblioteke.

2361. ISTO 521.

- ناقص في اوله -

L. 357; 22,5 x 16,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan nešto slabijim rukopisom nego prethodna djela. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge riječi podvučene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni, plave boje.

Prepisao Al-Ḥāǧǧ Sulaymān Nūrullāh Keṯhodā (?), 1213/1798. godine. Puno ime prepisivača neko je namjerno brisao, pa je nečitljivo.

Na prvom zaštitnom listu napisan je crvenim mastilom sadržaj djela koji nije završen, a potom slijedi nekoliko neispisanih listova. Na kraju su navedeni izvori, kojima se autor služio za sastav i pisanje ovog djela.

Uvakufio Hasan-efendi Bojo-zāde, što se vidi iz pečata koji se nalaze na više mjesta u rukopisu.

2362. ISTO 127.

L. 308 (sa označenom orignalnom folijacijom crvenim mastilom); 29,5 x 20. Nasẖ, vokaliziran, pisan prilično lijepim rukopisom. U vrhu prve stranice neko je kasnije napisao olovkom naslov djela. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge riječi podvučene su crvenom linijom. Tekst je obrubljen sa tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, povez kožni, obnavljan sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu nalaze se bilješke na turskom jeziku: Lukmanov savjet sinu o polnom snošaju, o korisnosti kristala, o lastavici kada u svome gnijezdu ima dva kamenčića...?, o nekoj vrsti trave koja se jede prvog dana proljeća, o korisnosti nohuta (slanutka), zapisi, cijene nekih artikala i ime bivšeg vlasnika (hadži-Muhamed Bičakčić, 1219) 1804. godina). Na posljednjem zaštitnom listu nalaze se bilješke, također, na turskom jeziku, pisane mnogo kasnije, a većinom se odnose na ispunjavanje želja (murada).

2363. ISTO 411.

- ناقص في اوله وآخره -

L. 322; 29,5 x 20. Nasẖ, vokaliziran, pisan u proredu. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnogi kur'anski citati, hadisi i druge istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni.

Rukopis je izgleda iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu je napisan nepotpun sadržaj djela.

Uvakufio Ḥāğğ ʻOmer-efendī Ḫayrī-zāde. (v. bilješku i pečat na drugom i zadnjem listu).

2364. ISTO 426.

- ناقص في اوله -

Djelo je nepotpuno. L. 223; 30 x 22. Nasẖ, vokaliziran, krupniji, pisan u proredu vještom rukom prepisivača. U vrhu prve stranice napisan je crvenim mastilom naslov djela. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa jednom debelom zlatnom linijom, a ostali listovi sa dvije tanke crvene linije. Kur'anski citati, hadisi, dove i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir žućkast, povez kožni sa utisnutim ornamentima na sredini korica i na zatvaraču.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali je rukopis vjerovatno iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu nalazi se naslov djela, puno ime prevodioca i ime vakifa: Alāğa ḥiṣārī Ibrāhīm-efendī (iz Kruševca).

2365. ترجمهٔ ذخيرة الملوك 1462.

Djelo o etici u pogledu odgoja prinčeva, zasnovano na Kur'anu i Hadisu. Objašenjenja su često obojena misticizmom. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Sayyid ʻAlī b. Šihābuddīn al-Hamadānī, (umro 786/1384), a na turski jezik preveo je Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Šaʻbān as-Surūrī, umro 969/1561.

ḤḤ I, 824; Perč, 295; Karatay t I, 1500; Blochet, S 811.

Početak:

حمد بسيار حضرت ملك كريمه كه اسباب معاش سكان خطهٔ ملك دنيايه تمهيد
قوانين... اما بعد بو بندهٔ فقير سرورى حقير شويله لسانله تقرير...

L. 143 (sa originalnom folijacijom); 21 x 13,5. Taʻlīq, nešto sitniji, pisan vještom rukom prepisivača. Naslov djela, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Ajeti i hadisi podvučeni su crvenom linijom. Po marginama ima ponešto komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao neki ḥāfiẓ Aḥmad u Istanbulu, godine 962/1554, dakle, za života prevodioca.

Na prvom listu su poučne bilješke i nekoliko hadisa. Na posljednja dva lista su bilješke: hadisi, misticizam, istorija islama, recepti, poučne izreke i

drugo - na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

2366. ISTO 2718.

- ناقص فى اوله -

Djelo je na početku nepotpuno.

Početak:

بونلره قسمت ايلدى اندن صكره شهرك عامللرندن سؤال ايلديكه...

L. 126+37 (neispisanih listova na početku djela); 19,5 x 13. Nasẖ. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Ajeti i hadisi podvučeni su crvenom crticom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen; prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju je jedan hadis i dva stiha na perzijskom jeziku.

2367. اخلاق قانعى 5336.

Prevod i filozofska terminologija etičkog djela „Aḫlāk-i Nāṣirī". Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Nāṣiruddīn Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, umro 672/1273 (v. ḤḤ II, 38), a ovaj prošireni prevod na turski jezik napisao je Ḥasan ʻAlī b. Ḥasan ʻAlī b. Abū Saʻīd al-Hirewī (ili Harawī) - Qāniʻī, za vrijeme vladavine sultana Sulejmana Veličanstvenog (1520-1566). Naslov djela, ime pisca i vrijeme njegovog života i rada je prema rukopisu, jer pristupčani izvori ne spominju ovo djelo.

Početak:

حمد سپاس وشكر بى قياس اول حكيم توانا وعليم نيايه (؟) لا
لانق واتيق در... محمد طوسى تغمده الله بغفرانه... اخلاق ناصرى نام كتاب خبر
انجام... حسن على بن حسن على بن ابوسعيد الهيروى الملخص بقانعى...

L. 255; 19,5 x 13,5. Taʻlīq - nasẖ, pomiješani. Citati i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Meḥmed Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā, nastanjen u Sarajevu, godina 1237/1821. (v. H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, 564), te ime autora knjige. Na naslovnoj strani ima nekoliko izblijedjelih bilježaka koje su teško čitljive i nerazumljive. Na kraju su stihovi na turskom jeziku.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2368. اخلاق علائى 3837.

Djelo na turskom jeziku iz područja etike o islamskom čudoređu i lijepom kulturnom i moralnom ponašanju, što ga je napisao ʻ Alī-efendī b. Emrullāh Ibn Ḥinā̄ī Qinālizāde, umro u gradu Edirne 979/1571. Djelo je rađeno po uzoru tri ranija djela, pisana o istoj temi na perzijskom jeziku, a to su: اخلاق جلالى odnosno لوامع الاشراق فى مكارم الاخلاق napisao Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣidīqī ad-Dawānī, Galāluddīn, umro 908/1502/, اخلاق محسنى napisao Maulānā Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī, al-Vā'iẓ al-Harawī, umro 910/1504 i اخلاق الناصرى (napisao Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, Naṣīruddīn, umro 672/1273). Ovo je zapravo prerada tih djela uz znatno proširenje. Posvećeno je veziru Ali-paši, namjesniku Sirije i nazvano je po njegovom imenu. Dovršeno je 972/1564. - i mnogo je bilo uvaženo i u upotrebi.

ḤḪ I, 37; Kairo t, 27; Pertsch t, 150; Karatay t, 1507; Wiesbaden, B. Flemming XIII 1, 374; M. Götz XIII 2, 205.

Početak:

درر زواهر حمد وثنا وغرر طواهر سپاس وستايش سلك شهور وايامده احتمال اجتماع وانتظام وفرت...

L. 335; 26 x 15,5. Ta'līq sa nešto nasẖa, pisan veoma vještom rukom. Naslovi pisani crvenim mastilom, tekst ajeta i hadisa podvučen crvenom linijom, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Papir tamnobijel, deblji, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Prepis potječe iz XI/XVII ili početkom XII/XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se prepis fermana u vezi prenosa nekog timara, te bilješka koja sadrži „Imam Alijin fal" (gatanje, proricanje).

Na naslovnoj strani nalazi se bilješka na arapskom jeziku sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Mustafa b. Muhamed b. Halil Mukizade - Mukić - al-Mostari - iz Mostara -, koji kaže da je rukopis uvakufio „za sebe, dok je živ, i onda za sve one koji su sposobni da ga čitaju u gradu Mostaru". Ispod bilješke je lični pečat u kome je upisano ime - Božiji rob Mustafa - i datum 1117/1705). Sudeći po pismu bilješke, dotični vlasnik i zavjetač je prepisivač ovog rukopisa, iako to na kraju nije zabilježio. Ispod njegove navedene bilješke bila je zapisana neka druga bilješka, koju je neko namjerno prebrisao.

Na kraju su dvije upisane kružnice. U unutarnjoj je napisano: „krug pravde i ravnoteže - دائرة عدلية -, a oko toga, u većoj kružnici napisan je odnos: pravda - svijet - Šeri'at - država (vlast) - narod, što je rađeno rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2369. ISTO 696.

L. 253; 20,5 x 14,5. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih bilježaka, koja se odnose na tekst, pisane rukom prepisivača. Papir žućkast, deblji, glat; povez kožni, čvrst, sa preklopom.

Prepisao ʻ Abdurraḥmān b. Ḥasan 1. redžeba 1038/1629.

Na rubu 81a. lista nalaze se dvije bilješke na turskom jeziku, pisane slabim rukopisom, a govore o nekim svađama i ubistvima. Prva bilješka je iz 1125/1713, a druga iz 1141/1728.

Na posljednja dva lista (252-253) ima po rubovima nekoliko bilježaka iz raznih naučnih disciplina.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade (v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici).

2370. ISTO 2230.

L. 306; 21 x 13,5. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom - po rubu nekih listova ima bilježaka, u vezi sa tekstom. Tekst je obrubljen crvenom linijom, papir bijel, deblji, glat; povez kožni, sa preklopom. Korice su različite. Na zadnjoj je utisnut lijep ornament, u zlatnoj i crvenoj boji.

Prepisao Muṣṭafā b. Mawlūd, u gradu Bagče Saraj (na Krimu), godine 1112/1700, kao što se vidi iz bilješke na kraju djela. كتاب اخلاق علائى

Ispod bilješke o prepisu su stihovi, na arapskom jeziku, pisani rukom prepisivača, u kojima on moli da ga se čitaoci sjete dovom.

Na početku su tri zaštitna lista. Na prvom (str.a) je naslov djela: . Ispod naslova, u vrhu stranice, je bilješka o rođenju nekog djeteta, godina 1113/1701. Na sljedeće dvije stranice je sadržaj djela. Na 2b listu nalazi se kraći rad (izvadak iz nekog komentara) pod naslovom:

اصطلاحات منطقيه دندر كليات خمس

(Stručni izrazi u logici).

Na posljednjim dvjema stranicama (listovi 306b-307a) je poglavlje pod naslovom: بحثه تعالى , na turskom jeziku, u kojem se govori o vrlinama. Ovo poglavlje pisano je rukom drugog prepisivača.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na 2a. listu).

2371. ISTO 6352.

L. 219; 18,5 x 11,5. Ta'līq, lijep. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Na početku je lijep unvan u bojama. Tekst je obrubljen sa tri tanke crne i jednom debljom zlatnom linijom, papir žućkast, glat; povez kožni, sa preklopom i jednostavnim ornamentima na sredini korica.

Prepis je završen, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na unutarnjoj stranici prve korice i na posljednjem listu su dvije bilješke sa imenom vlasnika ove knjige: Muṣṭafā Kešfī al-Bosnawī.

Iz biblioteke Besima Korkuta (umro 1975).

2372. ISTO 2129.

L. 328; 20 x 13. Taʿlīq, lijep. Naslovi poglavlja su pisani crvenim mastilom. Samo ponegdje, na rubovima stranica, ima bilježaka u vezi sa tekstom. Tekst je obrubljen sa debljom zlatnom i tankom crnom linijom. Na početku je lijep unvan, izrađen u bojama: plavoj, zlatnoj i crvenoj. Izrada unvana za drugi dio (list 184b) nije dovršena. Papir žućkast, tanji; povez kožni. Korice su ukrašene cvijećem u bojama. Te su boje naročito očuvane na preklopu: zlatna, crvena, plava, žuta i srebrena.

Na listu 326b., iza završetka djela, nalazi se bilješka o prepisu:

كتبه وقت الظهر يوم الاثنين ف شهر جاذى الاولى سنة الف عن يد كاتب برويز بن عبد العزيز

Iz ove bilješke se razumije da je prepisivač ovog rukopisa neki Pervīz b. ʿAbdulʿazīz, a godina 1000/1591. Međutim, rukopis nije toliko star, što se vidi po pismu i papiru. Pomenutu bilješku o prepisu, neki kasniji prepisivač, prepisao je zajedno sa završetkom teksta samog djela.

Na istom listu, pri dnu, desno, nalazi se datum 1189/1775. To bi moglo biti datum prepisa, premda ni to nije sigurno, jer se na početku, na naslovnom listu, nalazi ime Sulaymān Selmānī, pisano crvenim mastilom, sa datumom 1151/1738. Prema tome, prepisivač je nepoznat, a datum prepisa je, vjerovatno, prije 1151/1738. ili nešto ranije. To utvrđujemo na osnovu bilješke na prvoj strani, iz te godine.

Na prvom a listu je bilješka iz koje se razumije da je neki Muḥammed-efendija, službenik Finansijske kontrole u Bosni, poklonio ovaj rukopis kiraethani (u Sarajevu), godina 1281/1864. Lijevo od te bilješke je veći ovalni pečat kiraethane u Sarajevu, sa godinom 1288/1871. Ispod ove bilješke je druga bilješka, sitno pisana tankim perom, u kojoj se spominje gore spomenuti Sulaymān Selmānī. To je, vjerovatno, bivši vlasnik ovog rukopisa. Ispod te bilješke je njegov lični pečat.

U trećoj bilješki, koja je pisana ukoso, slabim rukopisom, knjigu je poklonio neki ʿAlī-efendija, godina 69. (tj. 1269/1852).

Četvrta bilješka, također ukoso pisana, debljim perom, u kojoj se spominje kao vlasnik rukopisa Ḥasan Ḥakkī, sin Muṣṭafā-pāšē Šerifovića, valija pokrajine Sejdā (u Libanu), godina 1264/1847. Lijevo od te bilješke je jedan, a ispod bilješke drugi, isti, okrugli pečat, u kome se mogu pročitati riječi: ʿAbduhu Ḥasan i godina 243. (tj. 1243/1827).

Na 327a. listu, na cijeloj stranici, je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se iznosi rješenje jednog pitanja, od strane Imami Gazalije. Na istom b listu je jedan zapis za uspješan završetak nekog posla. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se tumačenje tri arapske riječi.

2373. ISTO 3312.

L. 176; 24 x 14. Taʿlīq. Naslovi poglavlja i važnijih odlomaka pisani su crvenim mastilom. Rubovi listova 137-146 ispunjeni su tekstom samog djela, što je prepisivač, vjerovatno, bio ispustio, pa je naknadno prepisao. Inače, na rubovima nema bilježaka, izuzev rijetkih mjesta, gdje je napisan poneki naslov ili podnaslov manjeg poglavlja, da upada u oči. Prva stranica ukrašena je unvanom u bojama: plavoj, crvenoj i zlatnoj, kao i početak druge knjige (list 114b). Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa dvije tanke crvene, jednom debljom zlatnom i jednom tankom crnom linijom, a ostale stranice samo jednom tankom crvenom. Papir žućkasto-bijel, tanji; povez kožni, sa preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

Prepisao ʿAbdullāh b. Aḥmad Burek-zāde as-Sarāyī (iz Sarajeva), iz mahale Kebkebir - Mišćina, umro 1232/1817).

Bilješka o prepisu nalazi se na kraju, iza završetka djela, a pisana je crvenim mastilom, bez dijakritičkih znakova.

(كتبه الفقير عبد الله البطر نورك راده عرعاق عق عنه)

Što znači: Prepisao siromah ʿAbdullāh an-Naẓarī, Burek-zāde Gazgānī, neka mu je oprošteno!

Na početku je šest zaštitnih listova. Na prvom a listu je naslov djela, napisan crvenim mastilom. Na drugoj stranici prvog lista su razne bilješke, većinom hadisi i mudre izreke, pisane crvenim i crnim mastilom. Na sljedeća tri lista je sadržaj djela. Iz sadržaja se može vidjeti da ovo djelo ima oko 170 poglavlja. Na listovima 4-5. su razne bilješke i zapisi, te recepti za spravljanje lijekova.

Na zadnjem zaštitnom listu je bilješka sa datumima rođenja nečije djece, u razdoblju od 1204/1224 (1789/1809).

2374. وصيت نامه للبركوى 6877.

Djelo je poznato još i pod naslovima: رسالهٔ بركوى ؛ علم حال للبركوى

Rad sa tematikom iz akaida i fikha, pisano u obliku vaza. Napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, umro 981/1573.

Prema broju rukopisa u našoj biblioteci, vidi se da je djelo svojevremeno bilo vrlo popularno. Čak ga je preveo na naš jezik hadži Mehmed Džemaludin Čaušević i doživjelo je kod nas četiri izdanja: 1908, 1911, 1912. (dva puta). To je bio uporedni prevod arapskim pismom.

Kairo I, 73-74; ḤḪ I, 850; H. SOHREWEIDE XIII 3, 29.

Početak: الحمد لله الذى هدانا للاسلام وجعلنا من امة محمد

L. 41; 18 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen i poravljan; povez kožni.

Prepisao Muṣṭafā b. Idrīs, nastanjen u kasabi Debẖāne, u blizini Mevlevīẖāne, čiji lokalitet nismo mogli ustanoviti, 1054/1644.

Na kraju je jedan stih, na turskom jeziku, pisan crvenim mastilom.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice B. Luka.

2375. ISTO **5209.**

L. 105; 14,5 x 10. Nasẖ, vokaliziran. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1129/1716.

Na prvoj unutarnjoj korici i 1a. listu, koji je oštećen, nalaze se vježbe u pisanju. Na kraju je jedna dova koja je slabo čitljiva, a uči se za spas od kuge. Tu je i pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

2376. ISTO **4956.**

- ناقص فى اوله -

L. 66; 16 x 11. Djelo je na početku manjkavo. Nasẖ, pisan slabim rukopisom, djelomično vokaliziran. U početku su istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, tvrd; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Šayẖ Ḥusayn iz sela Orahovice, 1143/1730.

(U Bosni i Hercegovini ima više sela s ovim imenom, a pošto u rukopisu nema nikakvih drugih preciznijih podataka, nije nam poznato iz kojeg je sela ovaj naš prepisivač).

Na posljednjem listu nalaze se dva mala pečata, vjerovatno ranijih vlasnika rukopisa, koji su nečitljivi, a tu su još, kao i na sljedećem listu, vježbe u pisanju.

2377. Zbirka(**مجموع**), 3 **5217.**

L. 94; 15,5 x 11. Nasẖ, vokaliziran, pisan vrlo slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, oštećen; zadnja korica otkinuta i zagubljena, pa su posljednji listovi prosuti.

1. L. 1-68. ISTO

Na listovima 69-76a. je bilješka na turskom jeziku o namazima u mjesecu redžepu te nekoliko dova i kur'anskih ajeta.

2. L. 76b-82. **الاحاديث مع ترجمة بالتركية**

Kraća zbirka hadisa, s interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Početak:

قال النبى عليه السلام من تعلم مسئلة اعطاه الله تعالى الف قلاد...نبى عليه السلام ديدى كمسنه اوكرنسه برمسئله...

3. L. 83b-94. ISTO kao i pod tačkom 2.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 1145/1732.

2378. ISTO **2241.**

L. 52; 20,5 x 13. Nasẖ, vokaliziran, pisan slabijim rukopisom. U vrhu prve stranice napisan je crvenim mastilom naslov djela. Tekst je obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom.

Prepis završen 1150/1737.

Na kraju se nalazi jedan mali nečitljiv pečat.

2379. Zbirka(**مجموع**), 3 **5510.**

L. 144; 16 x 10,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan nevještom rukom. Naslovi i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez kožni, s preklopom.

1. L. 1-105. ISTO

2. L. 105-132. **رسالۀ رومى افندى**

Traktat iz akaida, na turskom jeziku, koji govori o tome šta jedan musliman mora znati o svojstvima Boga, o poslanicima i Sudnjem danu. Napisao Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī, Ṣaruẖānī, 1041/1631.

OM I, 26; H. SOHREWEIDE XIII 3, 36.

Početak:

الحمد لله رب العالمين وبعد اى طالب حق بلكل واكاه اولغل كم تكرى تعالى قرآن عظيمده

3. L. 132-144. **رسالۀ قاضى زاده افندى**

Također traktat, na turskom jeziku, o propisima pri izvršavanju molitve (namaza) u raznim vanrednim prilikama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde, umro 1045/1635.

OM I, 402; AM II, 277; Flügel III, 133.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الصلوة عماد الدين و بضاعة اهل اليقين...وبعد اى طالب حق اولان اخوان...

Prepis završen 1154/1741.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2380. ISTO 4489.

L. 39; 18 x 12. Nasḫ, vokaliziran, pisan vještom rukom. Prvi list kasnije dopisan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast; povez polukožni.

Prepis završen 1170/1756.
Na zaštitnim listovima i na početku i na kraju djela su vježbe u pisanju.
Iz biblioteke bivšeg Ulema-medžlisa u Sarajevu.

2381. ISTO 6130.

L. 50; 15 x 11. Nasḫ. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

Prepis završen 1171/1757.
Na 18. listu je mali pečat, u kome se može pročitati ime ʻAbduhū ʻOmer.
Na kraju su vježbe u pisanju.

2382. ISTO 5215.

L. 30; 15,5 x 10,5. Nasḫ, mjestimično vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, malo učadio; povez polukožni, oštećen i rastavljen o listova.

Prepis završen 1173/1759.
Na unutarnjim koricama i zaštitnim listovima su vježbe u pisanju, koje su kasnije napisane slabim rukopisom.

2383. Zbirka (مجموع), 2 5299.

L. 77; 19,5 x 12,5. Nasḫ, vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na prvoj stranici izrađen unvan, koji je oštećen i izblijedio. Na prve dvije stranice tekst je obrubljen po jednom debljom i jednom tanjom zlatnom linijom, a na ostalim po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, pa je i pismo na mnogim mjestima oštećeno; povez kožni, također oštećen, zadnja korica otkinuta i izgubljena.

1. L. 1-61. ISTO

Na kraju ovog djela je nekoliko neispisanih listova.

2. L. 62b-77. شرائط الاسلام (اكر صورسلر)

Kratak katekizam na turskom jeziku u obliku pitanja i odgovora, od nepoznatog pisca (v. I, 144,6), str. 113. Verzije su različite, pa je i ovdje početak nešto drugačiji.

Početak: الحمد لله رب العالمين...اكر صورسلر مسلمانمسين ايت الحمد لله

Prepisao oba djela Muṣlija (?) b. Muḥammad, iz Trebinja, 1181/1767.
Na poslejdnjim zaštitnim listovima su dove i vježbe u pisanju - sve pisano kasnije i vrlo slabim rukopisom.
Iz biblioteke Osman-ef. Sokolovića.

2384. ISTO 2184.

L. 68; 20 x 14. Nasḫ, vokaliziran, pisan u proredu. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 16. rebiul-ahira 1201/1786.
Na prvom listu su vježbe u pisanju i ime bivšeg vlasnika hadži Yūsuf Hafiz-efendije. Na posljednja dva neispisana lista su također vježbe u pisanju, (karalama) ime navedenog vlasnika, ime njegovog sina Mula Ibrahima i nekoliko raznih pečata, a samo u jednom od njih čitljivo je ime Abdulah.

2385. ISTO 6845.

Djelo na početku nepotpuno.
L. 68; 15,5 x 10,5. Nasḫ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; povez kožni.
Prepisao Aḥmad, zvani Hadži ʻAmma-zāde (?) 1214/1799.

2386. Zbirka(مجموع)3 836.

L. 77; 19,5 x 13,5. Nasḫ, krupniji, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je obrubljen po jednom crvenom linijom. Papir žućkast; povez polukožni.

1. L. 1-48a. ISTO

U vrhu prvog lista napisan je naslov djela crvenim mastilom. Ovdje su napisani naslovi i ostalih djela u ovoj zbirci. Po rubovima ima raznih bilježaka. Neki listovi malo oštećeni.

2. L. 48b-68. رسالۀ رومى افندى (v. br. 2379,2)

3. L. 60-77. رسالۀ قاضى زاده افندى (v. br. 2379,3)

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali vjerovatno, u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu ispisani su naslovi djela, a tu su i vježbe u pisanju i noviji pečat ove biblioteke. Na naslovnoj stranici također vježbe u pisanju, pečati ove i Šehdi-efedijine biblioteke. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka, na turskom jeziku, vjerovatno ranijeg vlasnika, u kojoj se navodi godina 1216/1802.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2387. ISTO 1285.

L. 63; 19,5 x 14. Nasẖ, krupniji, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Između rečenica krupne crvene tačke. Papir bijel, deblji, na kraju dohavćen vlagom; povez polukožni, oštećen, a mnogi listovi odvojeni od poveza.

Rukopis vjerovatno potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na više mjesta nalaze stariji i noviji pečati ove biblioteke. Na zaštitnim listovima, na početku i na kraju, vježbe u pisanju.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendije (v. bilješku na 1. listu).

2388. ISTO 1468.

L. 74; 20,5 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Rukopis vjerovatno potječe iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Uvakufio Svrzo Meḥmed-efendi, sin Muḥamed-agin, 1931. (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

2389. ISTO 1876.

L. 53; 21 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan slabijim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; povez polukožni sa zatvaračem.

Rukopis vjevatno potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Uvakufio ʿAbdullāh b. Sulaymān Odunğī-zāde, nastanjen u Ali-pašinoj mahali u Sarajevu; predao je rukopis muteveliji Ḫalīlu b. Ṣāliḥu Istolčeviji (iz Stoca), kako se to razumije iz sljedeće bilješke, koja se nalazi na prvom listu:

(وقف هذه النسخة عبد الله بن سليمان اودنجى زاده الساكن فى محلة على باشا رحمة الله
عليه رحمة واسعة من محلات بوسنه سراى وسلّمه الفقير المتولى خليل بن صالح استولچوى)

2390. ISTO 2225.

ـ ناقص فى اوله وآخره ـ

L. 35; 21 x 15. Nasẖ, vokaliziran, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a mnoge podvučene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, margine na većini listova neko je namjerno odrezao; povez polukožni s preklopom, oštećen.

Rukopis vjerovatno potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjim zaštitnim listovima nalaze se beznačajne bilješke i vježbe u pisanju.

2391. ISTO 2297.

L. 61; 21 x 14. Nasẖ, vokaliziran, pisan od dvojice prepisivača. U vrhu prve stranice crvenim mastilom napisan naslov djela. Tekst je obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen i popravljen.

Autor je djelo završio 970/1562. godine, što se vidi iz bilješke na kraju rukopisa.

Nema bilješke o prepisivaču niti datuma prepisa, ali rukopis potječe iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.

Po marginama na više mjesta nalaze se stariji pečati ove biblioteke. Na početku i na kraju djela vježbe u pisanju. Na pretposljednjem listu, po marginama, ima nekoliko malih pečata u kojima se može pročitati ime Osman, a pečat na posljedem listu je nečitljiv.

2392. Zbirka (مجموع), 2 2347.

L. 46; 19,5 x 13. Nasẖ, vokaliziran, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Papir bijel, različite debljine; povez polukožni s futrolom, oštećen, a neki listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1-29. ISTO

Prepisao Ḥusayn b. ʻAbdullāh sredinom zul-hidždžeta u Istanbulu, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

2. L. 30-46. (رسالة فى الصلاة)

Risala o namazu, koju je na turskom jeziku napisao neki al-Ḥāğğ Muṣṭṭafā. Ko je bio ovaj Hadži Mustafa nije nam poznato, jer u rukopisu nema nikakvih drugih pobližnih podataka o ovom piscu, a i naslov smo dali prema sadržaju djela. Rukopis je manjkav poslije četvrtog lista, što se vidi na osnovu navedenih kustoda.

Početak:
حق سبحانه وتعالى يه حمد بى حدوثناء بى عداولوب... بورسالهٔ مهمه نك جمع وترجمه سنه
اقدام وجرأت اولندى... بو افقر عباد الله واحوجهم الحاج مصطفى الحقير يسر الله مرامه

Risala je podijeljena na osam poglavlja, a prema broju Afʻāli-mukellefina.

Prepis završen 1145/1732.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu vježbe u pisanju i nekoliko pečata, a u jednom od njih može se pročitati ime Ali b. Ahmed. Na kraju prvog djela nalazi se mali okrugli pečat, u kome je ispisano ime Hasan Muhammad. Na početku i na kraju drugog djela su također vježbe u pisanju. Na kraju se još nalazi bilješka na turskom jeziku o značenju i vrijednostima Bejtul-Makdisa, tj. Mesdžidul-Aksa-a u Jerusalimu.

Uvakufio Muzaferija ʻAbdulkādir-efendi u medresu Sīm-zāde, za njene muderise i učenike koji u njoj stanuju, godine 1206/1791. (v. bilješku na 1. zaštitnom listu).

2393. ISTO 2462.

L. 51; 19 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom i tačke između rečenica. Papir bijel, s početka oštećen, malo dohvaćen vlagom i na više mjesta pismo je zapackano; povez polukožni.

Rukopis vjerovatno potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjem listu bilješka na turskom jeziku o koristi učenja enama u određeno vrijeme i određene dana. Ispod toga su stihovi, također, na turskom jeziku, o smrti i rastanku.

Uvakufio nepoznati vakif 1240/1824.

2394. ISTO 2525.

L. 54; 19 x 13. Nasẖ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Stranice obrubljene po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, na kraju dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Rukopis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efednije (v. bilješku na naslovnoj stranici).

2395. ISTO 2756.

L. 53; 20,5 x 14. Nasẖ, vokaliziran, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema debelim zlatnim linijama, a rečenice na ovim stranicama rastavljene su krupnim zlatnim tačkama. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; povez polukožni sa zatvaračem.

Prepis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju ispisana dova za pokajanje od grijeha. Na početku i na kraju, a na neispisanim listovima vježbe u pisanju.

Uvakufio Dženetić Mustafa-beg, sin Fejzulah-bega, sina Ismailova, za svoje muško potomstvo, godine 1289/1872. (v. bilješku i pečat na prvom listu).

2396. ISTO 3518.

- ناقص فى اوله -

L. 42; 19,5 x 13,5. Na početku je rukopis manjkav. Nasẖ, vokaliziran, jednostavan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa preklopom i prilično očuvan.

Prepis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici olovkom ispisano ime bivšeg vlasnika knjige: Kasumagić Mustafa-aga, godine 1289/1872.

2397. ISTO 3524.

L. 46; 21,5 x 15. Nasẖ, krupniji, vokaliziran. U vrhu prve stranice crvenim mastilom napisan naslov djela. Istaknute riječi pisane također crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisivač se nije potpisao, a nema ni datuma o prepisu djela, ali rukopis vjerovatno potječe, iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu imena s nekim računima: Sarajli Terzija Munla Mehmed i Sarajli Tale Ibrahim-baša, godine 1238/1822. Zatim je ime Čelić Munla Muhamed i bilješka olovkom za neku taksu Fatime Zehra-hanume, kćeri Kasimaga-zade (Kasumagić) hadži Mustafa-age. Na kraju su vježbe u pisanju i neki računi.

2398. Zbirka(مجموع), 4 4320.

L. 90; 19 x 13,5. Na nekoliko mjesta nedostaje poneki list. Nasẖ, vokaliziran. Naslovi, poglavlja i istkanute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Rečenice rastavljene crvenim krupnim tačkama. Papir žućkast, glat, djelomično dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, a mnogi listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1-54. ISTO

2. L. 54-58. رسالة رومى افندى (v. broj: 2379,2)

3. L. 58-64. رسالة قاضى زاده افندى (v. broj: 2379,3)

4. L. 65b-90. شرح جواهر الاسلام

Komentar vjerske početnice „Eger sorsalar" Napisao Hasan b. Muhammad (v. I, 380,4), str. 228.
Čitavu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali vjerovatno u XVIII stoljeću.
Na prvom listu je bilješka, na turskom jeziku, iz fikha. Na kraju su vježbe u pisanju, te bilješka na turskom jeziku o načinu vjenčavanja sa svjedocima i jedna dova.

2399. ISTO 4573.

L. 72; 16 x 11. Nasẖ, vokaliziran. Istknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, djelomično oštećen; povez kožni, oštećen, pomalo ručnog izgleda.
Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa djela, ali smatramo da rukopis potiče iz druge polovine XVIII ili prve polovine XIX stoljeća.
Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2400. ISTO 4703.

(ناقص فى آخره)

L. 39; 20 x 14. Djelo na kraju manjkavo. Nasẖ, vokaliziran, pisan krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom, osim prve dvije. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom, malo oštećen.
Prepis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.
Na 1. unutarnjoj korici nalazi se jedan hadis.

2401. ISTO 4923.

(ناقص فى آخره)

L. 44; 19 x 13,5. Djelo je na kraju nepotpuno. Nasẖ-ta'liq, vokalizovan, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, oštećen, djelomično dohvaćen vlagom; povez polukožni, zadnja korica dobro oštećena.
Prepis vjerovatno potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.
Rukopis je bio vlasništvo Medrese u Zvorniku.

2402. ISTO 4950.

L. 54; 19,5 x 12,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Prvih osam listova izgubljeno, pa ih je neko kasnije dopisao i kompletirao djelo. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pa je pismo djelomično oštećeno; povez kožni, popravljen.
Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Na 55. listu nalazi se مسبحات عشر
Na 55b-62a listu je اوراد سيد يحيى
Na 63-65a nalazi se sedam odabranih kur'anskih ajeta iz raznih poglavlja (v. br. 2403,2), الم i posljednjih nekoliko ajeta iz sure al-Baqare. Na 65b. listu jedna dova.
Na 67-69a. nalazi se nekoliko hadisa, a na 69b-71. listu početak djela ; جواهر الاسلام oboje iz novijeg vremena.

2403. Zbirka (مجموع), 3 4994.

L. 46; 20 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, od raznih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Tekst posljednjih dviju risala u zbirci obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, deblji, djelomično dohvaćen vlagom, pa je i pismo ponegdje oštećeno; povez kožni, također oštećen i skoro odvojen od listova.

1. L. 1-38. ISTO

Ovo djelo je pisano ljepšim rukopisom nego sljedeće dvije risale.
Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali je rukopis, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Na 38b. listu nalazi se analiza arapskog glagola

2. L. 39-41. شرح سبع آيات

Kraće uputstvo na turskom jeziku o prigodnom učenju sedam izabranih kur'anskih ajeta iz raznih poglavlja, koji se redovno pojavljuju u sadašnjim štampanim enam-i šerifima. Pisano je vrlo slabim turskim jezikom i slabim rukopisom.

Početak: بو يدى ايت اول آيت دركه...

Prepis završen 1211/1796.

3. L. 41-45. وصية رسول الله عليه السلام لابنته فاطمة

Oporuka na turskom jeziku Božijeg poslanika Muhameda kćeri Fatimi (v. br. I, 578,8, str. 365).

Pismo i prepisivač isti kao u prethodnoj risali.

Na 46. listu nalazi se jedna dova koja se uči poslije abdesta.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2404. ISTO 4997.

L. 51; 20 x 13. Nasḫ, vokaliziran, pisan rukom vještog prepisivača. Po marginama ima malo komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, malo oštećen; povez polukožni s preklopom, također oštećen.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na zaštitnim listovima, i na početku i na kraju djela, kasnije napisane beznačajne bilješke kao i vježbe u pisanju.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2405. ISTO 5007.

L. 51; 18,5 x 13,5. Nasḫ, vokaliziran. Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen dvjema tankim crvenim linijama. Papir tamnobijel, djelomično oštećen i rastavljen od poveza, koji je polukožni, također oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvom i posljednjim zaštitnim listovima vježbe u pisanju.

2406. ISTO 5162.

- ناقص في آخره -

L. 33; 18,5 x 13,5. Djelo je na kraju manjkavo. Nasḫ, mjestimično vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni sa zatvaračem.

Prepis završen, vjerovatno, u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2407. ISTO 5498.

- ناقص في آخره -

L. 64; 16 x 12. Djelo je na kraju nepotpuno. Nasḫ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U vrhu prve stranice napisan naslov djela. Papir bijel, glat; bez poveza i prosut, ali se rukopis nalazi u slabim kožnim koricama od nekog drugog rukopisa.

Rukopis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na prvom listu neke beznačajne bilješke i neki računi.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2408. ISTO 6142.

- ناقص في آخره -

Djelo na početku nepotpuno. L. 89; 16 x 11. Nasḫ, vokaliziran. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom, pismo oštećeno, a listovi prosuti. Povez kartonski, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

2409. ISTO 6170.

- ناقص في اوله -

Djelo na početku nepotpuno. L. 94; 14 x 9,5. Nasḫ, vokaliziran. Po rubovima, ponegdje, ima riječi i tumačenja, koja su u vezi sa tekstom, a pisane su kasnije. Papir tamnobijel, glat, oštećen i dohvaćen vlagom. Povez kožni, oštećen.

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

2410. ISTO 6668.

L. 40; 20,5 X 14,5. Nasḫ, vokaliziran. Prvi list koji je oštećen kasnije dopisan. Istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom i oštećen; povez kožni, oštećen; listovi prosuti.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani vježbe u pisanju.

Poklonio Emin Islamovski.

2411. ISTO 6674.

Na početku napisan naslov crvenim mastilom:

هذا كتاب بركوى محمد افندى رحمة الله

L. 62; 20 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Ismāʿīl, bez oznake datuma, vjerovatno u drugoj polovini XVIII stoljeća.

2412. Zbirka (مجموع), 2 6798.

L. 62; 17 x 11. Nasẖ, većinom vokaliziran. Po rubovima, na početku, ima malo komentara. Papir tamnobijel, glat, popravljan; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1-45. ISTO

2. L. 45-52a. (علم حال)

Kraći ilmihal na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Naslov prema sadražju djela.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... يا رب اكر بندن كفر صادر اولديسه توبه اتدم دين اسلامه كردم

Prepis oba djela potječe iz XVIII stoljeća.

Na 52b-53a. listu su dove, a na 53b-62. listu su bilješke, na turskom jeziku, iz dogmatike i zapisi.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

2413. ISTO **6806.**

L. 78; 17 x 12. Nasẖ, vokaliziran. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Rečenice rastavljene krupnim crvenim tačkama. Papir tamnobijel, čvrst, malo učadio; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Poklonio Žiga Nezir iz Sarajeva.

2414. ISTO **6847.**

L. 52; 19,5 x 13. Nasẖ, većinom vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna i tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Poklonio Ibrahim Hodžić - Banja Luka.

2415. Zbirka (مجموع), 4 6872.

L. 102; 20 x 14. Nasẖ, vokaliziran. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen; povez kožni, također oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-58a. ISTO

Djelo na početku nepotpuno. (ناقص في اوله)

2. L. 58b-78. رسالهٔ رومى افندى (vidi br. 2379,2).

3. L. 79-88a. رسالهٔ قاضى زاده محمد افندى (v. br. 2379,3).

4. L. 88b-102. اكر صورسلر (جواهر الاسلام) (vidi I, 113, str).

Rukopis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Donesen iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

2416. ISTO 6875.

L. 47; 19 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni s preklopom.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Rukopis donesen iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

2417. ISTO 2156.

L. 80; 20 x 14. Nasẖ, vokaliziran i razgovjetan. Na početku crvenim mastilom napisan naslov djela. Istaknute riječi pisane također crvenim mastilom. Papir bijel, glat, na kraju oštećen, a neki listovi rastavljeni od polukožnog poveza.

Prepis završen 1256/1840.

Na unutarnjim koricama i prvom listu vježbe u pisanju, te noviji pečat ove biblioteke i ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva. Na kraju jedna slabo pisana bilješka s imenom Asim Behmenović i pečat, vjerovatno, ranijeg vlasnika Muhameda, godina 1283/1866.

2418. ISTO 5060.

L. 37; 19,5 x 14,5. U rukopisu naslov: هذا كتاب بركوى محمد افندى

Nasẖ, jednostavan, pisan nevještom rukom prepisivača, s početka vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke riječi podvučene crvenom linijom. Po marginama ima bilježaka. Tekst obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm iz Gračanice, 1259/1843.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الختمة لكتاب على يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله
تعالى صالح ابراهيم ساكن قصبهٔ غراداجانجه...سنة تسع و خمسين و مائتين بعد الالف.)

Na kraju je analiza arapskog glagola i vježbe u pisanju. Na 38. listu neko kasnije vrlo slabim rukopisom napisao dovu za gusul.

Uvakufio Omer b. Omer Peskić iz sela Dobrovci (دوبوروجه) نصر kod Gračanice (v. bilješku na 1. zaštitnom listu).

2419. ISTO 6846.

L. 81; 15 x 10,5. Nasẖ - ta'līq, pisani nevještom rukom. Naslov i neka poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, glat, tanji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Monllā Ḥasan b. Muṣṭafā Suljić, u kuli Izačić, 1278/1861.

Poklonio Kovačević Šaban, Izačić.

2420. ISTO 4332.

L. 50; 16,5 x 12. Nasẖ, vokaliziran, pisan nevještom rukom prepisivača. Naslov poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač 22. ševala 1283/1866.

Na kraju vježbe u pisanju.

2421. Zbirka (مجموع), 2 2813.

L. 60; 18 x 12. Nasẖ, vokaliziran, pisan debljim perom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Rečenice rastavljene crvenim kružićima. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1-45. ISTO

2. L. 45-60. لغة عربى - تركى

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca (v. I, 116).

Prepis završen 1291/1874. (v. bilješku na kraju prvog djela).

Na prvoj stranici, kao i na kraju, vježbe u pisanju, pisane vrlo slabim rukopisom, te imena nekih osoba koja su teško čitljiva.

2422. ISTO 847.

L. 85; 19 x 12,5. Nasẖ, krupniji, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Rečenice rastavljene krupnijim crvenim tačkama. Papir bijel, glat, oštećen i popravljen; povez polukožni, također oštećen.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz prve polovine XIX stoljeća.

Na prvom listu je ime ranijeg vlasnika Bakari-zade (Bakarević) Muhamed b. Salih-efendi i vježbe u pisanju. Na 85. listu jedna beznačajna i nepotpuna bilješka na turskom jeziku, koja je datirana 1299/1881. Na sljedećem nepaginiranom listu dvije dove. Na posljednjoj unutarnjoj korici nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je nešto izdato (vjerovatno dućan ili neka prostorija) Mulagi Saraču pod kiriju za 200 groša, da bi tu otvorio zanatsku radnju, 3. zul-kade 1274/1858.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2423. ISTO 1299.

(ناقص فى اوله)

L. 71; 20 x 15. Djelo na početku manjkavo. Nasẖ, pisan od različitih prepisivača. Drugi dio naročito pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, glat, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

2424. ISTO 4276.

L. 27; 19,5 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan u proredu. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U vrhu prve stranice napisan također crvenim mastilom naslov djela. Papir bijel, djelomično oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na prvoj stranici vježbe u pisanju, pisane vrlo slabim rukopisom.

2425. ISTO 4702.

L. 64; 22 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe, vjerovatno iz prve polovine XIX stoljeća.

2426. ISTO **4752.**

L. 100; 15 x 10. Ponegdje nedostaje poneki list. Nasẖ, vokaliziran. Na većini stranica tekst obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, oštećen; povez polukožni s preklopom, također oštećen.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se nekoliko hadisa.

2427. ISTO **6301.**

- قطعة -

L. 40; 17 x 11,5. Fragment istog djela. Nasẖ, vokaliziran, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, bez poveza.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

2428. ISTO **6707.**

L. 50; 21 x 14. Nasẖ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom zlatnom linijom, a ostale crvenom tankom linijom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XIX stoljeća.

Na posljednja dva lista nalazi se po jedna kratka prigodna dova.

2429. شرح وصيت نامه بركوى للقونوى **6873.**

Komentar, na turskom jeziku, Bergivijevoj Waṣiyetnami. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Pīr ʻ Alī al-Birgawī, umro 981/1573, a ovaj komentar Šayẖ ʻ Alī aṣ-Ṣadrī al-Qōnawī 1114/1702. (v. I, 458. str.).

Početak:

حمد وثناى بى نهايه ومدح وشكربى غايه

L. 122; 19 x 12,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, također oštećen.

Prepisao neki ʻ Oṯmān, mujezin iz Travnika 1155/1742.

Bilješka o ovim podacima pisana na kraju djela crvenim mastilom, teško čitljiva.

Rukopis donesen iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

2430. ISTO **6639.**

L. 213; 21,5 x 13,5. Nasẖ, pisan debljim perom, nevještom rukom. Poglavlja i istkanute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez kožni, s utisnutim ornamentima na koricama, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. Ibrāhīm al-Bosnawī 12. dž. ahira 1125/1713.

Na unutarnjoj strani prve korice ime ranijeg vlasnika (ʻ Alī Zot (?) b. Ḥusayn-efendī, godina 1159/1746), te neki dokument, na turskom jeziku, teško čitljiv, oštećen crvotočinom, godina 1166/1752.

Na naslovnoj strani opet ime navedenog vlasnika i bilješka, na turskom jeziku, o nekom događaju, također teško čitljiva, datirana 1155/1742.

Na posljednjem zaštitnom listu neki računi, jedan zapis, ime spomenutog vlasnika i beznačajne bilješke.

Poklonio umrli Emir Islamovski, bivši graditelj džamija i minareta, a rukopis je porijeklom iz sela Orahovice - Goražde, kako je to on zabilježio na prvom zaštitnom listu.

2431. ISTO **5026.**

L. 105; 22 x 15,5. Nasẖ, jednostavan, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom i crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, učadio, malo oštećen crvotočinom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā, imam džamije u selu Yaqağaq (Jakadžak) - Uskudar, nahija Adalar, 20. zul-kade 1124/1712.

(...بو كتابك تصنيق تمام اولدى تقريبا سنة ٩٧٠ تخمينا طقوز يوز يتمش سنه سنده من هجرة النبوة ثم شرح في سنة اربع عشر ومائة و الف... الحمد لله الذى وفقنا للاختمام و الاتمام...في يوم الحادي و العشرين من شهر رمضان المبارك... لسنة اربع عشر و مائة و الف بعد الهجرة... على يد اضعف العباد... على بن صالح عفى عنهما...حرره الفقيرامام محمد بن مصطفى قريه يقه جق مسجد الشريفه من مضافاة اسكدارتابع ناحيه اطه لر لسنة اربعة وعشرين ومائة والف...)

Iz ove bilješke, na kraju rukopisa, razumijemo da je osnovno djelo napisao 970/1562, komentar 1114/1702. i da je iste godine ʻ Alī b. Ṣāliḥ prepisao dotični komentar, iz kojeg je navedeni prepisivač (Muḥammad b. Muṣṭafā) prepisao ovaj naš primjerak.

Na kraju je neko kasnije napisao jedan zapis za glavobolju.

Nemamo podataka o tome kako je rukopis dospio u ovu biblioteku, premda je zaveden u našu inventarsku knjigu 19.1.1977.

2432. ISTO **6757.**

L. 226; 15,5 x 11. Nasẖ, vokaliziran, čitak. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prva stranica ukrašena unvanom u bojama; unvan oštećen. Tekst obrubljen jednom debljom zlatnom linijom, koja je zbog vlage pozelenila. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka pisanih kasnije. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pa je i pismo oštećeno; povez je bio kožni, s utisnutim ornametom (sačuvana samo jedna korica, a druga otkinuta i zagubljena).

Prepis završen 1124/1712.

Na naslovnoj stranici imena ranijih vlasnika (neki Muṣṭafā i Ibrāhīm), a na kraju vježbe u pisanju.

Poklonio Muṣṭafā Kreso iz Fojnice.

2433. ISTO 4921.

L. 113; 20,5 x 14,5. Nasḫ, vokaliziran. Osnovni teskt podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom također crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1148/1735.

Na kraju su imena bivših vlasnika knjige: Mula Mustafa, Mula Mahmud i Mula Mušan.

Rukopis je iz Medrese u Zvorniku (v. pečat na 1a.listu).

2434. ISTO 6885.

- ناقص في اوله -

Poslije trećeg lista djelo je nepotpuno za 30-40 listova.

L. 106; 20 x 13. Nasḫ. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaki istaknutih riječi. Papir tamnobijel, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muṣṭafā b. ʿAlī, vā' iẓ u tvrđavi Cazin, 1159/1746.

Poklonila Zulejha-hanuma Hadžić, iz Ćoralića kod Cazina.

2435. ISTO 4003.

L. 109; 20,5 x 13. Nasḫ, jednostavan, pisan nevještom rukom prepisivača. Na početku napisan naslov djela. Prostor koji je predviđen za izradu unvana obojen zlatnom bojom, a u sredini se nalazi pravougaonik crvene boje. Tekst na prvoj stranici obrubljen po jednom debelom i tanjom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Istkanute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni sa zatvaračem.

Prepis završen 1161/1748.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku na početku i na kraju djela).

2436. ISTO 1637.

L. 95; 20 x 12,5. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom koji je oštećen i jednom rozetom na margini. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema debelim zlatnim linijama, a na ostalim stranicama po jednom tankom crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Ponegdje na rubovima ima bilježaka, koje se odnose na tekst u djelu. Papir bijel, glat, s početka oštećen i djelomično dohvaćen vlagom; povez kožni, također oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad 1163/1750.

Na prvom listu nalaze se vježbe u pisanju. Na kraju je jedan hadis i ajet o pretjeranom smijanju. Na posljednjem zaštitnom listu brisana bilješka o uvakufljenju ovog rukopisa i dova koja se uči poslije teravih-namaza.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendija Puškar (v. bilješku na 2. listu).

2437. ISTO 4922.

L. 105; 18,5 x 13,5. Nasḫ, vokaliziran. Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima malo ispravaka i dopuna. Papir bijel; povez kožni s preklopom.

Prepisao Kerāgī-zāde Muṣṭafā b. ʿOmar, iz Livna, iz mahale Rajčevac, iz džemata Pehlivan, u nedjelju 11. džumadel-evvela 1169/1755.

Prepisivač djelo prepisao iz kopije koju je prepisao ʿAbdullāh al-Bosnavī.

(قد وقع الفراغ هذه النسخة الشريفة...ف سنة تسع وستين ومائة والف كتبه على يد عبد الضعيف... كراغى زاده مصطفى بن عمر...عن قلعهٔ اهلونه وعن محلهٔ رايجواج وعن جماعت پهلوان رحمة الله عليه)

Uvakufio Salih-aga Hadžihasanović.

2438. ISTO 5372.

L. 78; 19,5 x 14. Nasḫ-taʿlīq. Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na početku izrađen unvan u bojama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom i tanjom zlatnom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni s preklopom, oštećen.

Prepisao ʿOṯmān b. Muḥammad u selu Radolje 25. šabana 1169/1756. (Nismo sigurni u lokalitet navedenog sela, ali pod ovim imenom ima sela u okolini Fojnice, Travnika, Vareša i Jajca.)

(كتبه الفقير عثمان بن محمّد بقرية رادوله تحريرا ف سنة تسع وستين ومائة والف ف شهر شعبان المعظم ف يوم خمس وعشرين)

Na početku i na kraju djela ima raznih dova, neka imena i bilješka na turskom jeziku koja govori o nevjerovanju.

Iz biblioteke Osman-ef. Sokolovića.

2439. ISTO 6514.

L. 155 (Originalna folijacija); 20 x 15. Nasẖ, vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima, na nekim mjestima, ima malo ispravaka. Papir bijel, glat, čvrst, djelomično dohvaćen vlagom; povez kožni, jednostavan, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis završen 1170/1756.

Na prvom listu su vježbe u pisanju, a na sljedeće dvije stranice naslovi poglavlja. Na posljednjem i zaštitnom listu također vježbe u pisanju, dvije fetve i bilješka o tome koliko je puta Džebrail silazio pojedinim Božijim poslanicima. Tu je i ime ranijeg vlasnika knjige (Omer-beg b. Ḥusayn-beg...?).

Iz ostavštine Ismail-Hakkija Resulbegovića.

2440. ISTO 6755.

Naslov u rukopisu napisan crvenim mastilom: هذا كتاب شرح بركوى

L. 123; 20,5 x 14. Nasẖ, sa nešto ta'līqa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom i crnom linijom. Tekst na prvih pedeset lista obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepis završen 1172/1758.

Na početku (prva unutarnja korica, zaštitni list i naslovna stranica) su beznačajne bilješke, pisane crnim mastilom i olovkom.

2441. ISTO 1295.

- ناقص ق اوله -

L. 127; 20 x 14. Rukopis na početku manjkav. Nasẖ, vokaliziran, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na početku i na kraju rukopisa tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, s preklopom, a listovi skoro odvojeni od poveza. Na sredini korica utisnuto po nekoliko zvjezdica.

Prepisao neki Bosanac, jer je ime neko namjerno izbrisao pa je nečitljivo, 1173/1759.

Na kraju jedna dova. Po marginama na više mjesta stariji i noviji pečati ove biblioteke.

2442. ISTO 2796.

L. 137; 15,5 X 10,5. Nasẖ, vokaliziran, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom, čije su boje nešto malo izblijedjele. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debelom zlatnom linijom, koje su dobile zelenkastu boju. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvneom linijom. Papir bijel; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761.

Na kraju prepisivač zabilježio da je komentar završen 1114/1702.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj nekoliko poglavlja iz nekog drugog djela. Na prvom listu bilješka vakifa i njegov pečat, jedan kur'anski ajet i neka nejasna napomena na turskom jeziku o hutbi i hatibu.

Uvakufio hadži 'Omer-efendi Ḥayrī-zāde (Hajrić) Iskopjevī iz Prusca za Gazi Husrev-begovu, Kuršumliju medresu.

2443. ISTO 4260.

L. 130; 20 x 14,5. Nasẖ, jednostavan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom, oštećen, a većina listova prostuta i odvojena od poveza.

Prepisao učenik 'Alī b. Muṣṭafā iz Mugle (ili Maglaja) 1176/1762.

(قد وقع الفراغ من كتاب هذه النسخة الشريفة بعد الصباح جاذى الاول المكرم من شهور

سنة ستة وسبعين ومائة والف على يد أضعف الطالب على بن مصطفى عن مغلى)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedan kur'anski ajet, kraća dova koja se uči poslije završetka objeda, dova za smirenje duše i jedan zapis. Na prvom listu bilješka na turskom jeziku o obavljanju priprema za učenje Kur'ana. Na posljednjem listu definicija imana na turskom jeziku i jedan zapis. Na posljednjem zaštitnom listu bilješka, također na turskom jeziku, o mezhebima (vjerovanje i poslovanje), definicija imana i islama, također na turskom jeziku, i na kraju jedna nepotpuna dova koja se uči umrlim osobama prilikom klanjanja dženaze. Na posljednjoj unutarnjoj korici i na preklopu neki zapisi, koji su skoro nečitljivi.

2444. ISTO 770.

L. 149; 20 x 13. Nasẖ, vokaliziran, pisan vještom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom, a tekst na ovoj i sljedećoj stranici obrubljen dvjema debelim zlatnim linijama. Zatim je tekst na sljedećih šest strnica obrubljen po jednom debelom zlatnom linijom, koje su dobile zelenkastu boju, dok je na ostalim stranicama obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, s utisnutim ornamentima na sredini korica i za preklopu.

Prepisao nepoznati prepisivač 1177/1763.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se dova koja se uči nakon završetka učenja ezana. Na kraju ispisan jedan salavat; oboje pisano rukom drugog prepisivača.

2445. ISTO 6651.

L. 115; 21 x 15. Nasẖ, vokaliziran. Prva stranica ukrašena unvanom u bojama, koje su oštećene. Tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom zlatnom debljom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepis završen 1177/1763.

Rukopis porijeklom iz Duvna, a poklonio ga je ovoj biblioteci Emin Islamovski, neimar džamija iz Struge.

2446. ISTO 6678.

L. 120; 21 x 13,5. Nasẖ, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i beznačajnih bilježaka, koje su kasnije pisane olovkom, vrlo slabim rukopisom. Tekst obrubljen crvenom linijom, osim prve dvije stranice. Petnaesti list kasnije dopisan. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1177/1763.

2447. ISTO 4715.

L. 78; 19 x 14,5. Nasẖ, pomiješan malo s ta'līqom, pisan nevještom rukom prepisivača. Neki dijelovi osnovnog teksta podvučeni crvenom ili crnom linijom. Po marginama ima bilježaka koje su pisane kasnije, rukom drugog prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen; neki listovi rastavljeni od poveza.

Prepis završen (11)78/1764. (?)

Na početku i na kraju djela razne dove, hadisi, jedna poučna izreka Lokmana, genealogija Muhammeda a.s., bilješka na turskom jeziku o tumačenju snova i dr.

Poklonio Muhamed Aščić s Brda džamije iz Sarajeva.

2448. ISTO 4216.

L. 129; 21 x 14,5. Nasẖ, jednostavan, vokaliziran. Na početku naslov djela, napisan crvenim mastilom. Poglavlja i istaknute riječi pisane također crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Na marginama ima nešto obješnjenja i dopisanih riječi, koje je prepisivač izostavio. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Prepis završen u šabanu 1179/1765.

Na 1. stranici napisano ime Alija b. Osmana Muhamed-efendije Nikšića iz Stoca, a ispod ovog imena nepotpuni nazivi turskih mjeseci te bilješka na turskom jeziku iz koje se može razumjeti da je neki Mustafa-paša predao u Sarajevu u državnu blagajnu 100 groša na ime enama. Na kraju je jedan salavat.

2449. ISTO 1216.

ناقص فى اوله

L. 161; 21 x 15,5. Na početku je djelo manjkavo. Nasẖ, jednostavan, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima ponegdje objašnjenja teksta. Papir bijel, deblji; povez, otkinut i izgubljen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥasan Spahija 1188/1774.

(بو كتابك تصنيف تمام اولدى تقريبا سنة ٩٧٠ تخمينا طقوز يوز يتمش سنه ده تم الشرح
في تسع وخمسين ومائة والف...على يد اضعف العباد صالح بن حسن سباهى)

Iz ove prepisivačeve bilješke vidi se da je Bergivi svoje djelo napisao 970/1562, a godina 1157/1744. je, vjerovatno, godina ranijeg prepisa komentara iz kojeg je ovaj naš primjerak prepisan. Ne može se uzeti u obzir da je to godina sastavljanja komentara, jer je Konjevi svoj komentar napisao 1114/1702., kako to navodi Kairo t, 67. i kako je to zabilježeno na našim nekim drugim primjercima.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efednije (v. bilješku na 1. listu).

2450. ISTO 810.

L. 89; 18,5 x 12. Nasẖ, jednostavan, pisan prilično uvježbanom rukom prepisivača. Na početku crvenim mastilom napisan naslov djela. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvneom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom, također crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1195/1780.

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se jedna krupno pisana nečitljiva bilješka, jer je zalijepljena povezom i prvim listom, na kojem su napisane dvije kratke dove, a nalaze se još i vježbe u pisanju.

Rukopis pripadao Gazi Husrev-begovoj medresi.

2451. ISTO 550.

L. 137; 22 x 14. Nasẖ, vokaliziran, dobro čitljiv. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima ima bilježaka pisanih nešto sitnijim pismom, od istog prepisivača. Tekst obrubljen po jednom zlatnom debelom linijom, a margine po jednom tankom crvenom linijom. Papir žut, glat; povez kožni, s utisnutim ornametnima na sredini korica.

Prepisao nepoznati prepisivač 20. džumadel-ahira 1210/1795.

Na prvom zaštitnom listu vježbe u pisanju i nekoliko istih pečata, vjerovatno ranijeg vlasnika; pečati nečitljivi. Na prvom listu definicija riječi iman, vakifova bilješka, njegov pečat i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu, Kuršumliju medresu, al-Ḥāǧǧ ʿOmar-efendī Ḫayrī-zāde (Hajrić) Iskopjevī (iz Prusca).

2452. ISTO 6887.

L. 139; 20 x 14,5. Nasḫ, vokaliziran, pisan nevještom rukom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, također oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Monllā ʿOṯmān b. Ḥasan, nastanjen u Bihaću, poslije 1200/1785. godine, jer je oštećen list na kojem je napisana godina prepisa.

Na kraju djela kasnije napisano nekoliko hadisa.

2453. ISTO 2072.

L. 123; 18 x 12. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez kožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Uvakufio as-sayyid Muḥammad Saʿīd-efendī Šayḫ-zāde 18. rebiul-ahira 1229/1814. (v. bilješku na 1. listu).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2454. ISTO 2668.

L. 104; 21 x 14. Nasḫ, vokaliziran, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na početku mali unvan, koji je malo izblijedio. Druga stranica također ukrašena biljem sa zlatnom podlogom. Tekst na prve dvije stranice ubrubljen dvjema debljim zlatnim linijama, a na ostalim po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, popravljen.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj stranici vježbe u pisanju (karalama). Na posljednjem neispisanom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku, pisana vrlo slabim jezikom i rukopisom, o poređenju (istiʿāra). Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se brojčana vrijednost slova (abǧad), neki računi i vježbe u pisanju.

2455. ISTO 2755.

L. 92; 21 x 14. Nasḫ, vokaliziran, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom i jednom tanjom zlatnom linijom, a ostale stranice po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom, oštećen, pa su neki listovi odvojeni od njega.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku i na kraju djela vježbe u pisanju (karalama).

Uvakufio Dženetić Muṣṭafā-beg, sin Fejzulāh-bega, godine 1289/1872. (v. bilješku i pečat na početku djela).

2456. ISTO 4181.

- ناقص فى آخره -

L. 169 (sa označenom originalnom folijacijom); 20 x 14. Nasḫ, vokaliziran. U vrhu prve stranice umjesto uobičajenog unvana izrađen pravougaonik sa zlatnom podlogom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema debljim zlatnim linijama. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni s preklopom, oštećen, mnogi su listovi rastavljeni od njega.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu bilješka na turskom jeziku, pisana rukom drugog prepisivača i brisana; iz nje se može razumjeti da je napisao neku risalu imam Mula Salih-beg Katindželi (ili Fatindželi?) u mahali Uzunovića (?) u kasabi Stolac, godine 1211/1796. Ispod toga je opet brisana bilješka bivšeg vlasnika knjige Mustafe Čelića, te neki računi i vježbe u pisanju. Na posljednjoj unutarnjoj korici također računi i vježbe u pisanju.

2457. ISTO 4642.

L. 127, 18,5 x 12. Nasḫ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Rukopis je poklon od porodice Muslibegović iz Mostara.

2458. ISTO 5041.

L. 136; 20 x 15. Nasḫ, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom crvenom linijom. Prva dva lista neko kasnije dopisao. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen; povez kožni, također oštećen.

Prepis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2459. ISTO 5086.

L. 128; 21,5 x 14,5. Nasḫ, vokaliziran, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom, također crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni s preklopom, oštećen i rastavljen od listova, koji su prosuti.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2460. ISTO 5163.

L. 119; 17,5 x 12. Manjkavo i na početku i na kraju djela. Nash. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst prve stranice ovdje obrubljen je po jednom debljom i jednom tanjom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel; povez polukožni s preklopom.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom i posljednjem zaštitnom listu pečati u kojima se može pročitati: Halil i Muhamed, te arapski alfabet i ime bivšeg vlasnika Ahmeda b. Mustafe, muderisa Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

2461. ISTO 5517.

L. 203; 16 x 10,5. Nash, mjestimično vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom, također crvenom linijom. Papir bijel; povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa,ali smatramo da rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Na kraju bilješka na turskom jeziku o tumačenju i vrijednosti svih slova prilikom „zapisivanja", te jedna dova.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2462. Zbirka (مجموع), 2 6683.

L. 141+119; 20 x 13. Nash, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dosta komentara, pisan sitno, rukom prepisivača. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen jednom tankom, također crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen, ukrašen pozlaćenim naljepnicama.

1. L. 1-141. ISTO

Prepisao Muṣṭafā b. ʿAlī Ḫawāğe, iz sela Golubine (?)(غلوبين), čiji lokalitet nismo mogli ustanoviti, u XVIII stoljeću.

2. Str. 1-238. شرح على وصيت نامهٔ (مطبوع)

Drugi komentar istom djelu, štampan i uvezan zajedno sa rukopisnim primjerkom. Napisao Aḥmad b. ʿAbdullāh (?) ar-Rūmī al-Ḥanafī Qāḍī-zāde, umro 1197/1782.

AM I, 179.

Početak:

جميع حدوثنا واجب الوجود وكامل الاحسان والوجود اولان الله تعالى به مخصوصدر

Djelo je štampano u Istanbulu 1251/1835.

Na početku rukopisnog primjerka su hadisi, sadržaj djela i jedna izreka h. Alije, četvrtog halife.

Rukopis je porijeklom iz Gračanice.

2463. ISTO 6756.

(ناقص فى آخره)

Djelo na kraju nepotpuno. L. 140; 19,5 x 13,5. Nash. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prva stranica ukrašena unvanom (poljsko cvijeće). Tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom debljom i tanjom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama crvenom linijom. Papir bijel, glat, oštećen; listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su vježbe u pisanju i ime ranijeg vlasnika (Abū Bakr b. Fulan*). Na posljednjem zaštitnom listu, koji je oštećen, nalazi se bilješka iz fikha i hadisi.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Visoko.

2464. Zbirka (مجموع), 2 6890.

L. 139; 22 x 16. Nash, vokaliziran. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst, u prvom djelu, podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

1. L. 1-130. ISTO

2. L. 131-139. كتاب ابليس

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i Božijeg poslanika Muhameda a.s. od nepoznatog sastavljača. (v. I, 590,7, str. 374).

Prepisao oba djela isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

---

*) Filan ili Fulan, prezime: danas postoji u Bugojnu i okolini. U Bugojnu živi obitelj Fulan, a u okolini Gornjeg Vakufa postoji selo Filani s istim prezimenom.

Uvakufio Nūrkō-hodža b. Nūrkō, iz sela Rapatnice - Gračanica, godine 1232/1816.

Iz Sivac-medrese u Gradaċcu.

2465. ISTO 4854.

(ناقص فى آخره)

L. 171; 20 x 13,5. Djelo na kraju nepotpuno. Nasẖ, vokaliziran. Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, različite debljine; povez kožni, oštećen.

Prepis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVIII ili iz prve polovine XIX stoljeća.

2466. ISTO 6097.

U rukopisu, na početku, napisan naslov crvenim slovima:

هذا كتاب شرح بركوى نوشته اين حسن افندى عن بلد عظيم يورزور ساكن سراى حالا

L. 177, 21 x 16. Nasẖ, jednostavan, vokaliziran, od različitih prepisivača. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, različit, deblji i tanji, čvrst, djelomično dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Datum prepisa različit. Iz naslova se vidi da je prepis započeo neki Ḥasan-efendi iz Prozora, nastanjen u Sarajevu, vjerovatno u XVIII stoljeću, a drugi dio rukopisa prepisao Ḥasīb b. Ḥusayn 1217/1802.

Poklonio Odbor Islamske zajednice Žepa.

2467. ISTO 6693.

L. 108; 22 x 15,5. Nasẖ sa nešto ta'līqa. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima ima bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, prosut; povez kožni, prost, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Alī 1218/1803.

Rukopis donesen iz Odbora Islamske zajednice Puračić.

2468. ISTO 6889.

L. 135; 23 x 15. Nasẖ-ta'līq. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekih listova ima kratkih tumačenja. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis završen 15. rebiul-evvela 1219/1804.

Na posljednjem zaštitnom listu razne dove, jedna izreka i ime ḥāfiẓa Muṣṭafe Šatrića Travčanina, iz Banje Luke, napisano olovkom.

2469. ISTO 6753.

U rukopisu naslov: هذا كتاب بركوى شرح

L. 170; 21,5 x 15,5. Nasẖ, jednostavan, pisan u razmaknutim redovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen također crvenom linijom. Papir bijel, malo učadio, čvrst, deblji; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Omar, u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, godine 1220/1805.

(كتبه أضعف العباد وأحقر الطالب مصطفى بن عمر فى مدرسة غازى خسروى كائن فى
مدينهٔ سراى بوسنه سنة ١٢٢٠)

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Vitez.

2470. ISTO 1993.

- ناقص فى اوله -

L. 154; 22 x 16. Poslije prvog lista djelo manjkavo. Nasẖ, vokaliziran, pisan u proredu. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis završen 1222/1807.

Na početku i na kraju djela vježbe u pisanju.

Uvakufio Bekir b. Omer, godine 1271/1854. (v. bilješku na kraju rukopisa).

2471. ISTO 5338.

L. 234; 19,5 x 13,5. Nasẖ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Prve dvije stranice imaju na vrhu i na dnu crvene kružiće s po tri linije, nevješto nacrtane. Papir bijel, čvrst; povez polukožni s preklopom, otkinut, kao i prva korica, koja je zagubljena.

Prepis završen 1222/1807.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2472. Zbirka (مجموع), 3 4295.

L. 152; 19 x 14,5. Nasẖ. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Rečenice rastavljene krupnijim crvenim tačkama. Papir bijel, glat; povez polukožni, rastavljen od listova.

1. L. 1-115. ISTO

Na dva mjesta u sredini djela nedostaje po nekoliko listova. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom.

2. L. 116-143a. ايها الولد ترجه سى

Prijevod na turski jezik poučnog djela za mladež, koje je napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, u. 505/1111. (v. I, 115,6, str. 68 i 1976), a ovaj prijevod je od nama nepoznatog pisca. Istina, Karatay (t I, 1529), oslanjajući se na Ḥadži H̱alifu (I, 216), kaže da je prevodilac Muṣṭafā b. ʿAlī, a Kairo t 32 navodi ʿAlī H̱alīfu kao prevodioca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين... اما بعد معلومك اوله كه علماء عظامدن ومشايخ كباردن

3. L. 143b-152. (علم حال بالتركية او عقائد حقنده رساله) ناقص فى آخره۔

Mali katehizis islamske vjeronauke, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. II, 1545,2, str. 647-8).

U našem rukopisu naslov je: هذا رسالةٌ علم حال

Ovo djelo je na kraju nepotpuno.

Prepisao pod tačkom 1 Aḥmad b. Ismā'īl-efendi 1233/1817, pod tačkom 2 1231/1815-6, a djelo pod tačkom 3 od istog je prepisivača.

Na posljednjem listu jedno pismo na turskom jeziku, a na posljednjoj unutarnjoj korici jedana šaljiva izreka.

2473. ISTO **1598.**

L. 125 (sa originalnom folijacijom); 21 x 14. Nasẖ, jednostavan, s početka pisan debljim a kasnije tanjim perom. Na prva dva-tri lista po marginama ima bilježaka, vezanih za tekst u rukopisu. Osnovni tekst podvučen zelenom i crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepis završen 1238/1822.

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se napomena na turskom jeziku o nekom dugu koji je vezan za ime Trtić (?) Munla Fejzulaha.

Uvakufio Munla Ahmad, sin hadži Osmanov, nastanjen u Iplidžik-mahali u tvrđavi Derun (Donja tvrđava). Ova mahala i tvrđava nalaze se na Vratniku u Sarajevu (v. bilješku na 1.listu).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2474. ISTO 6526.

L. 98; 20 x 14. Nasẖ, pomiješan s nešto taʿlīqa. Pisano nevještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom ili crnom linijom. Na prvoj stranici slab crtež, imitacija unvana. Tekst na prve dvije stranice obrubljen trima crvenima, a ostalim jednom crvenom linijom.

Prepis završen 1263/1847.

Na naslovnoj stranici dova za lakše pamćenje i učenje. Na posljednjoj unutarnjoj korici također jedna dova. Sve pisano kasnije, slabim rukopisom.

2475. ISTO 4991.

L. 120; 19 x 13. Nasẖ-taʿlīq. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Stranice obrubljene po jednom tankom, također crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast; povez polukožni s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1264/1847-8.

Na prvim zaštitnim listovima kur'anski ajeti, nijet za salāt al-ragāib i učenja na ovim rekatima.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku, kako je to zabilježeno u našoj inventarskoj knjizi.

2476. ISTO 6850.

L. 155; 19,5 x 14. Nasẖ, od različitih prepisivača. Tekst u starijem dijelu rukopisa vokaliziran i osnovni tekst podvučen crvenom linijom, a poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Noviji, veći dio, dio rukopisa, pisan jednoobrazno. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen i dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepis završen 1225/1850.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Livno.

2477. ISTO 4992.

L. 120; 20 x 14. Nasẖ, pomiješan s nešto taʿlīqa. Poglavlja (u tekstu i na rubovima) i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir tamnobijel, malo dohvaćc vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 10. džumadel-evvela 1266/1850.

Na naslovnoj stranici ime ranijeg vlasnika knjige: 'Osman-efendi, sin Ṣāliḥ-begov Dugalić. Na posljednjem b listu je kratak početak „Ebdžeda", brojčane vrijednosti slova.

Iz Elči Ibrāhīm-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečate na više mjesta u rukopisu).

2478. ISTO 6754.

U rukopisu naslov: هذا كتاب بركوى شرح

L. 170; 20,5 x 14,5. Nasḫ-ta'līq, pomiješani, pisani u razmaknutim redovima, vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblj, dohvaćen valgom; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1274/1857.

Na početku, iznad naslova, kao i na kraju, napisano ime ranijeg vlasnika (ʿAlī-efendi Juz bašić).

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Čapljina, a poklonio ga je Hasan Kapić.

2479. ISTO 4080.

- ناقص فى اوله -

L. 142 (s označenom originalnom folijacijom); 20,5 x 14. Djelo na početku manjkavo. Nasḫ, vokaliziran, pisan debljim perom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na marginama bilježaka većinom izvodi iz raznih fikhskih djela. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat, tanji; povez kartonski, oštećen, listovi prosuti i odvojeni od njega.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz prve polovine XIX stoljeća.

Na kraju su razne dove.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2480. ISTO 5061.

L. 110; 19 x 13. Nasḫ. Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po dvjema tankim crvenim, a na ostalim po jednom linijom. Papir tamnobijel, djelomično oštećen; povez polukožni.

Prepisao Monlā Muṣṭafā b. Ḥasan Banjālūkalī (Banjalučanin), nastanjen u džematu Novoselija, bez oznake datuma, ali vjerovatno u prvoj polovini XIX stoljeća.

كتبه الفقير منلا مصطفى بن حسن بنالوقلى نوه سلى جاعتده ساكندر

Ovaj primjerak je prepisan iz neke druge kopije, koja je datirana 1173/1759. godine.

Na prvom listu bilješke iz fikha.

Poklonio Nadarević Bećir, imam u Ostrošcu kod Cazina (v. bilješku iznad naslova i na prvoj vanjskoj korici).

2481. نصيحة المسلمين 2075.

شرح رسالهٔ البركوى

Komentar na turskom jeziku djelu Risale-i Bergivi ili Vaṣijjet-nāma. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī Bergivī, u. 981/1573 (v. I, 458 i ovdje 2374), a ovaj komentar napisao Muḥammad al-Bağbazārī, umro 1127/1715.

Ismāʿīl-paša: Ḍayl II, 655.

Početak (nakon besmele):

الحمد لله الذى فضّل بنى آدم على سائر الحيوان وميّزهم بالعلم والعقل واللطف والاحسان.
وجعلهم من اهل السنة والجماعة واهل العرفان...

U uvodu pisac navodi svoje ime i naslov djela, pa kaže:

اما بعد فيقول الفقير المسكين محمد بن البكبازارى...وقتاكم محمد بركوى
افنديننك...رسالهٔ تركيه سى بين الخواص والعوام متداوله كوروب مشكلاتنى حل
ومسائلنك مأخذنى بيان ايدر شرحه محتاج بلدم ايسه قلة بضاعه ايله...بعد الاستخاره
شرحنه شروع ايلدم كه مسلمينه نصحت اوله ونصيحة المسلمين تسميه ايلدم كه اسم
مسمايه مطابق اوله

Sam komentar, poslije ponovljene besmele, počinje riječima koje su napisane crvenim mastilom, a onda ih tumači:

الحمد لله كتابنى بسمله وحمدله ايله يشلدى قرآن كريمه اقتدا و رساله سنى اتمام ايجون...

Tekst osnovnog djela pisan s početka crvenim mastilom.

Završetak djela:

تم شرح الرسالة بركوى ثم سميت بنصح المسلمين ثم فكر بخاص للتاريخ له مامن التنزيل
قرآن مبين كان تاريخا جواب ابراهيم الخليل للرحيم
بعد حين وانظروا اخوانى تفسيرها فلتكونوا آخرا فى الصالحين تمت

Komentar je dosta opširan i dovršen je 1126/1714, što je pisac zabilježio pri kraju djela:

(تم تصنيف هذا الشرح المسمى بنصيحة المسلمين بعون الله الملك الحق المبين تقريبا سنة ١١٢٦)

L. 294; 18 x 12,5. Nasḫ jednostavan, vokaliziran. U pisanju ima grešaka. Osnovni tekst podvučen, a tekst na stranicama obrubljen crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima bilježaka u vezi s tekstom. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kožni, s utisnutim pozlaćenim ornametnima na sredini korica, popravljen.

Prepisao Ḥusayn b. Muḥammad, u XVIII stoljeću.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى يد حسين بن محمد غفر الله له ولوالديه واحسن
اليهما واليه منه...)

Prepisivač nije naveo tačnu godinu prepisa.

Na unutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka iz područja arapskog jezika. Na naslovnoj strani također poučne bilješke. Na kraju dove i kraće bilješke iz fikha i akaida, te stihovi na turskom jeziku u pohvalu Bergivijeve risale.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2482. جوهرة بهيهٔ احمديه 6884.

في شرح الوصية المحمديه

Drugi komentar Bergivije Vaṣijetnami. Napisao Aḥmad b. Muḥammad Emīn Islambōlī Qāḍī-zāde, umro 1197/1782.

AM I, 179; Kairo t, 64; Rieu t, 7a.

Početak:

جميع حمد وثنا واجب الوجود وكامل الاحسان والجواد اولان الله تعالى يه مخصوصدر. . . وبعد بوعيد فقيروحقير قاضى زاده اسلامبولى احمد بن محمد امين رحمهما الله تعالى

Djelo je štampano u Istanbulu i u Bulaku.

L. 368 (originalna folijacija); 17,5 x 12. Nasẖ. Naslov napisan crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom crticom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom i učadio; povez kožni, s preklopom i utisnutim ornamentima, oštećen.

Prepis završen 1237/1821.

Na prvim zaštitnim listovima je sadržaj djela, a na naslovnoj stranici ime ranijeg vlasnika: Mula Hazir b. Kanber, selo Bihor (?), godina 1277/1860.

Na kraju bilješka, na turskom jeziku, iz fikha.

2483. زبدة الحقائق 2301.

(شرح وصيت بركوى)

Komentar na djelo Waṣiyetnāme ili Ilmihal. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī ili Bergili, umro 981/1573, a ovaj komentar na turskom jeziku napisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Gūzelḥisārī Ḫulūṣī, u. 1215/1800.

Ismail-paša: Ḏayl I, 610; AM II, 454.

Početak:

الحمد لله رب العالمين يا الهى حمدا وشكرا لك انت وفقنا اهم المسائل. . . وبعد اى طالب صادق بلكل كه عالم محقق وفاضل مدقق شيخ تقى الدين البركوى محمد افندى وصيتنا مه سى. . . بر مختصر شرح اتمكى قصد ايدوب ده زبدة الحقائق ديو تسميه ايلدك

Završetak:

الحمد لله على الختام والصلوة والسلام على محمد خير الانام وعلى اله العظام واصحابه الكرام اللهم اغفر لمؤلفه اعنى محمد بن پير على وشارحه اعنى مصطفى بن محمد الحنفى. . .

L. 201; 21,5 x 15,5. U rukopisu je naslov هذا كتاب زبدة الحقائق والشرح البركوى

Nasẖ s nešto taʿlīqa, pisan nešto slabijim rukopisom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima malo i bilježaka. Papir bijel, glat, deblji; povez polukožni, malo oštećen, pa su listovi skoro rastavljeni od njega.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm 1200/1785.

Na kraju su dva stiha na arapskom i turskom jeziku o traženju i usavršavanju znanja.

2484. ISTO 668.

L. 141; 23,5 x 15. Nasẖ, pomiješan s taʿlīqom. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. U prepisu ima i grešaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama. Papir žućkast, deblji; povez polukožni.

Bilješke o prepisivaču i datumu prepisa nema, ali rukopis, vjerovatno, potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj djela, iznad kojeg je neko olovkom pogrešno napisao naslov djela انوار السالكين, koji je precrtan i do njega napisan pravi naslov. Iza sadržaja su tri neispisane stranice.

2485. ISTO 6745.

- ناقص فى آخره -

Djelo na kraju nepotpuno, a i u sredini manjka na jedanaest mjesta po nekoliko listova (ukupno manjka 40 listova), što se vidi prema staroj paginaciji.

L. 115; 21 x 14,5. Nasẖ, jednostavan, čitak. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, oštećen; bez poveza, pa su listovi prosuti.

Prepis je, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Poklonio Salim Bilkić iz sela Šturlića.

2486. ISTO 6744.

L. 202; 21 x 15. Nasẖ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima, na nekim mjestima, ima malo ispravaka. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Nema bilježaka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na posljednjem zaštitnom listu su bilješke, na turskom jeziku, o rođenju neke djece, godine 1255/1810. i 1229/1814.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Travnik, a bio je vlasništvo Elči Ibrāhīm-pašine (Fejzijje) medrese.

2487. ISTO 6743.

L. 253 (originalna folijacija); 20,5 x 14,5. Nasẖ, razgovjetan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Prva stranica ukrašena neuspjelim unvanom, a tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom debljom i tanjom zlatnom linijom. Papir bijelož ućkast, tanak, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao ʻAbdullāh b. Aḥmad 1219/1804.

Na prva četiri lista nalazi se sadržaj djela. Posljednih pet listova neispisano, a na njima ima malo vježbanja u pisanju i nekoliko malih ličnih pečata, u kojima se mogu pročitati imena: Muhamed i Hasan.

Rukopis je otkupljen od nasljednika hafiza ʻĀṣim-efendije Sirće, bivšeg imama i muderisa Gazi Husrev-begove džamije i medrese u Sarajevu.

2488. ISTO 6746.

- ناقص فى اوله -

Djelo na početku nepotpuno (nedostaje jedan list).

L. 262; 17,5 x 13. Nasẖ, s nešto taʻlīqa, pisan nevještom rukom. Po rubovima ima malo ispravaka i naslovi poglavlja. Papir tamnobijel, tanji, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1222/1807.

Do bilješke o prepisu je i godina 1275/1858, koja označava da je neko te godine pročitao ovo djelo.

Na kraju je jedan hadis, kratka konverzacija na turskom jeziku, s prevodom na naš jezik i vježbe u pisanju.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Vitez.

2489. ISTO 6496.

Na donjem prerezu listova napisan naslov: هذا كتاب زبدة الحقائق

L. 187 (originalna folijacija); 21,5 x 16. Nasẖ, s nešto taʻlīqa, razgovjetni, pisani uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ṣāliḥ b. hadži Aḥmad, ḥāfiẓ Qalayğī-zāde (Kalajdžić), 18. zilkade 1228/1813.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد اضعف العباد صالح بن حاجى احمد الحافظ قلايجى زاده...سنة ١٢٢٨)

Prva dva zaštitna lista neispisana, a na sljedeća tri nalazi se sadržaj djela. Na prvom od njih, na rubu, olovkom napisano ime, vjerovatno ranijeg vlasnika: Ṣāliḥ b. ʻOmer b. Aḥmed b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Bosnawī, poznat pod imenom Hadži ʻAlī ʻAbdul-kerīm, imam u Rožaju.

Rukopis je porijeklom iz Rožaja.

2490. ISTO 4165.

L. 202; 19,5 x 14. Nasẖ, s nešto taʻlīqa, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima bilježaka, koje se odnose na dotični tekst u djelu. Papir bijel; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1234/1818.

Na prvom a listu nalaze se dva distiha na arapskom jeziku o etici i sudbini. Za prvi se navodi da ga je rekao Šāfī, a za drugi Labbān. Na kraju su dove koje se uče poslije pet dnevnih namaza i podaci o nekom preostalom žitu u hambarima.

2491. Zbirka (مجموع), 2 3674.

L. 195; 19,5 x 14. Nasẖ, pisan nevještom rukom. U prepisu ima pogrešaka, a po marginama i bilježaka. Na početku i između prvog i drugog dijela ima po nekoliko neispisanih listova. Papir bijel, glat; povez kožni, popravljen i s utisnutim ornametnima na sredini korica.

1. 1-187. ISTO

Osnovni tekst pisan crvenim mastilom, dok su ajeti podvučeni crvenim, a hadisi crnim linijama.

Na kraju su dva datuma o prepisu djela. Prvi je iz 1217/1802., iz kojeg je, vjerovatno, prepisan ovaj primjerak, kojeg je prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā 1254/1838.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب عن يد الفقير الحقير اليه عز شانه صالح بن مصطفى...سنة اربع وخمسين ومائتين والف من الهجرة...)

Na prvom zaštitnom listu bilješka bivšeg vlasnika rukopisa Ṣāliḥa b. Muṣṭafe Šabića, te na osnovu rukopisa u ovoj bilješci zaključujemo da je on i prepisivač. Na kraju su stihovi prepisivača na arapskom jeziku u kojima on moli da ga se čitalac sjeti s dovom.

2. 193-195. وصية رسول الله عليه السلام لابنته فاطمة

Oporka Božijeg Poslanika kćeri Fatimi na turskom jeziku. Verzija ove oporuke je nešto drugačija od prethodnih, spomenutih u I svesku (str. 365). Pismo kao i u prvom dijelu, a riječi يا فاطمه pisane crvenim mastilom.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ولا عدوان الا على الظالمين...خبرده كلمشدر بركون رسول حضرت عليه السلام فاطمة قنغى عورتكم...

Prepisivač isti kao i prethodnom djelu.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

2492. حقيق الحقائق **6559.**

في شرح رسالةُ علم حال للبركوى

U rukopisu naslov: هذا كتاب شرح علم حال

Komentar, na turskom jeziku, Bergivijevom Ilmihalu, od prethodnog pisca (Muṣṭafā b. Muḥammad Ḫulūṣī).

Ismā'il-pāšā: Ḏayl I, 411; AM II, 454.

Početak osnovnog djela (prema štampanom primjerku):

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه اجمعين اما بعد ايمان واسلام ايكيسى دخى بردر قلبله بيلوب واينانوب ودل ايله اقرار ايتمكدر

Početak komentara:

الحمد لله الجميل والصلاة على نبيه الجليل واله النبيل و بعد بلكل بو شيخ خلوصى الحاج مصطفى بن محمد عفى عنهما الاحد الصمد ايدر...علم حال كتابى بركوى كتابندن مخرج ومنتخب اولوب...

L. 73; 18 x 14. Nasḫ, pisan vrlo slabim rukopisom, pa je teško čitljiv. Neka poglavlja pisana crvenim mastilom, a na nekim mjestima osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.
Na kraju bilješka o islamskim šartima.

2493. صدر صلاح **6607.**

Početnica (ilmihal) vjerske obuke, na turskom jeziku, u kojoj se obrađuju osnovni principi islamskog vjerovanja i osnovne dužnosti islamske pobožnosti (islamski šartovi).

Naslov u rukopisu: هذا كتاب صدر صلاح

Napisao Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā 985/1577.

Pisac je učenik i sljedbenik „čuvenog šejha", šejhul-islama, Muḥammada Čelebīja b. Muḥyiddīna Muḥammada Čelebīja Čuvīzādea (umro 995/1586). Rad je napisao „na molbu nekih kolega i prijatelja".

Prvi, kraći dio ove početnice (o vjerovanju), radio je po jednom malom arapskom priručniku (Muḫtaṣar al-'aqā'id), a drugi dio (o vjerskim dužnostima) po djelima: Ṣadr aš-Šarī'a, Muḫtasar al-Qudūrī, Durar i Gurar. Ovi izvori su označeni kraticama, uzetim iz njihova naziva.

Blochet t, AF 14, str. 6.

Početak:

سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر...اما بعد شويله معلوم اوله كه اخواندن طالب صلاح وراغب فلاح بعض لسنه لرك الماسيله...مسائل جليلهٔ جمع ادن درويش محمد بن مصطفى نام ايجون...

Završetak:

تمت الرسالة عن يد اضعف العباد احمد بن الحاج اينه سى غفر الله له ولوالديه ولمن نظر اليه ولجميع المؤمنين والمؤمنات فى اليوم الثامن والعشرين من ذى القعدة سنة سبع وسبعين ومائة والف

Prepisao Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Aynesī (ili Īnesī), 1177/1763.

L. 94; 21 x 15. Nasḫ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, malo oštećen.

Na prvoj unutarnjoj korici i naslovnoj stranici, kao i na zadnjoj unutarnjoj korici i posljednjem listu su vježbe u pisanju, pisane kasnije slabim rukopisom. Tu su i neka imena, vjerovatno ranijih vlasnika: Mula 'Abdullāh, imām-efendī, Mula Ibrāhīm i Mula Muṣṭafā.

Uvakufila supruga Aḥmeda Užičanina, iz sela Dumanjića, Rogatica. Ona je spasila ovu knjigu za vrijeme II svjetskog rata bježeći od najezde četnika, koji su spalili i njenu kuću i cijelo selo. Godina uvakufljenja je 1966.

2494. ISTO **3665.**

L. 44; 20 x 13. Nasḫ, čitak, pisan vještom rukom. Papir bijel, čvrst, tanak; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Za naslove poglavlja ostavljen je u redovima prazan prostor, ali ona nisu ispisana, izuzev na nekoliko rijetkih mjesta.

Prepisivač je nepoznat, a prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na unutarnjoj strani prve korice i na naslovnoj strani nalaze se imena ranijih vlasnika. Muṣṭafā-baša Mujan, 'Omer-baša Mujan i Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šamić (ili Šemić), te datum 1206/1791.

Na posljednjoj strani je molitva (talkin, koji se govori nad grobom tek sahranjene osobe), napisana kasnije slabim rukopisom.

2495. سعادت نامه **2852.**

- ناقص فى اوله -

Komentar na turskom jeziku Pend-i 'Aṭṭār-a, spjeva poučnog vjersko-moralnog sadržaja kojeg je na perzijskom jeziku napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʿAṭṭār, umro 627/1229. (v. I, 438,5, str. 271. i III, 2595,1). Komentar napisao Mevlanā Muṣṭafā b. Muḥammad Šemʿī, umro 1006/1597.

ḤḪ I, 255; Wiesbaden, M. Götz XIII 2, 632.

Početak:

شكر وسپاس بى قياس شول قادر قيومه له لطف وكرم بى نهايت دن معجز شعار ونبوت
دثار رسوللرى كوند ردى.

Završetak:

بونصيحتلرى اول كمسه جوق اوقيه قد وقع الفراغ تستطير هذا الكتاب بعون الله الملك
الوهاب...

L. 76; 19 x 13. Djelo na početku nepotpuno, a i u sredini mu je izgubljeno nekoliko listova. Taʿlīq. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst na nekim stranicama obrubljen crvenom tankom linijom. Po marginama ima bilježaka i objašnjenja nekih riječi u dotičnom tekstu. Papir bijel, glat, djelomično oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni s preklopom, također oštećenim i skoro rastavljenim od listova.

Prepisao Sulaymān b. Sirrī (?) 1004/1595, dakle za piščeva života.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime autora i jedan pečat s imenom Mustafa i dva distiha na perzijskom jeziku. Na drugom zaštitnom listu je ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva. Na margini prvog lista je bilješka da je neki sarajevski naib poklonio rukopis „Gajretu", a ispod bilješke mali pečat s imenom: Muhamed b. Mustafa i noviji pečat ove biblioteke.

2496. Zbirka(مجموع), 3 **911.**

L. 141; 20 x 14,5. Nasḫ-taʿlīq, slabiji. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima ispravaka i objašnjenja. Papir bijel i plavkast, čvrst; povez kožni s preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1-82. ISTO

2. L. 83-89. الكواكب الدرية فى مدح خير البرية (قصيدة البردة)

(v. I, 435,2, str. 268. i 2090,5.)

3. L. 89-134. شرح قصيدة البردة

Komentar, na turskom jeziku, gore navedene kaside. Napisao aš-Šayḫ Saʿdullāh al-Ḫalwatī, čija nam je biografija nepoznata.

ḤḪ II, 1335; GAL, S I, 469/40.

Početak:

الحمد لله الذى جعل النظم لانتظام الكلام...وبعد بوعبد فقير وقليل البضاعة حضرت
فخر العارفين...شيخ سعد الله الخلوتى اسعد الله جدّه

Cijelu zbirku prepisao Reğeb b. ʿAlī, u tvrđavi Travnik, u utorak mjeseca zul-kadea, 1037/1628.

قد تم فى قلعهٔ تراونيك فى ماه ذى القعده فى يوم سه شنبه فى وقت الظهر كتب رجب بن
العالى (؟)...سنة ١٠٣٧

Na prvom zaštitnom listu su dove koje se uče prve noći mjeseca muharrema i petnaeste noći redžepa te ime bivšeg vlasnika Omera b. Ahmeda, a na sljedećoj stanici istog lista su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz tedžvida i o raskošnom oblačenju. Na prvom listu raspored učenja poglavlja iz Kur'ana i neka praviia iz tedžvida na turskom jeziku. Na margini drugog lista raspored jela za jedan objed.

L. 134b-141. ispisani su raznim definicijama prenesenim iz različitih djela, pravilima iz arapske sintakse, mudrim izrekama, pričama, o objavi Kur'ana, nekim podacima o trgovini, hadisima, dovama i dr., većinom na arapskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2497. ISTO **5335.**

L. 67; 20 x 14,5. Nasḫ-taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na marginama ima malo ispravaka i tumačenja pojedinih riječi. Papir bijel, glat; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Prepisao Hasan b. Muhammad 1051/1641.

Na 1a. listu naslov djela i ime pisca, a na kraju dva-tri stiha na arapskom jeziku, kao molba Allahu za oprost grijeha piscu, prepisivaču i vlasniku knjige. Na margini 6. lista ovalni pečat sa imenom Ğalāluddīn ʿAlī.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2498. ISTO **2390.**

L. 74; 20 x 12,5. Taʿlīq, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Na početku izrađen lijep unvan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama ima malo komentara. Papir bijel, čvrst, glat; povez kožni.

Prepisao Muḥammad al-Istānbōlī-Makiyanīzāde 5. zul-kadea 1089/1678.

Na prvom listu neko pogrešno napisao naslov Mufid. Tu su još stihovi na turskom i perzijskom jeziku, jedan zapis, ime bivšeg vlasnika knjige, navedenog prepisivača, ime drugog vlasnika, čije ime je brisano i nečitljivo, te pečati prepisivača.

2499. Zbirka (مجموع) , 3 2613.

L. 206; 20 x 14. Nasẖ-ta'līq. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu podvučen crvenom linijom. Tekst (1. i 2. djelo) obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Rečenice rastavljene crvenim krupnijim tačkama. Papir bijel, glat, djelomično dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1-66. ISTO

Na početku napisan crvenim mastilom naslov djela i ime autora. Prve dvije stranice obrubljene po dvjema tankim crvenim linijama. Po marginama ima malo tumačenja teksta.

2. L. 66b-151a. كلستان

Djelo na perzijskom jeziku moralno-didaktičkog sadržaja, protkano pričama, anegdotama i sentencama. Napisao Šayẖ Abū 'Abdullāh Mušrifuddīn b. Muṣlihuddīn Sa'dī aš-Šīrāzī, umro 691/1292.

ḤḤ II, 1504; Bratislava, 586; Wiesebaden XIV 2, 69.

Početak: منت خدا يرا عزّ وجلّ كه طاعتش موجب قربتست

3. L. 152b-206. بهارستان

Djelo, također na perzijskom jeziku, moralno-poučnog karaktera. Sastoji se od osam poglavlja, a pisano je u prozi i stihu u vidu hikaja (priča). Djelo je napisano po uzoru na Sadijin Gulistan. Napisao Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī, umro 898/1492.

ḤḤ I, 256; Karatay p, 751.

Početak: جومرغ امر ذى نالى زآغاز نه از نيروى حد آيد بيرواز

Prepis pod tačkom 2 završen je 7. safera 1092/1681., pod t.3 1021/1612., a pod t. 1 nema datuma, ali izgleda da je nešto mlađi od ovih prepisa.

Na 68. listu su dva stiha na turskom i perzijskom jeziku. Na 151. listu jedna fetva na turskom jeziku o tome da se uvakufljeni novac za džamiju ne može trošiti u druge svrhe, te bilješka također na turskom jeziku iz koje se razumije da je 20. ševala 1240/1825. godine neki potok nadošao i srušio tvrđavu Hendek. Sljedeći list oštećen, ali i na njemu ima bilješka iz arapske gramatike.

Na 152a. listu su bilješke iz tefsira, jezika, jedan zapis i jedna dova.
Uvakufio Salem-efendija Muftić, 1938.

2500. ISTO 5103.

- قطعة -

Fragment, zadnji dio djela. L. 24; 21,5 x 14. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst pisan krupnijim slovima i podvučen crvenom linijom. Po marginama ima ispravaka i tumačenja. Papir bijel; bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Abdullāh početkom rebiul-ahira 1140/1727.

Uvakufio mufija 'Abdullaṭīf Đulbija (Nova Varoš 1869 - Ulicinj 1939) (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

2501. ISTO 2510.

L. 74; 20 x 14,5. Ta'līq, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima bilježaka, od različitih prepisivača. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom; povez polukožni s preklopom.

Prepis završen 1200/1785.g.

Na prvoj unutarnjoj korici neka imena i poučne izreke na arapskom jeziku s greškama u prepisu. Na prvom listu nalazi se jedna brisana bilješka na arapskom jeziku, iz koje se može razumjeti da je rukopis kupio Tabaković Mustafa u Sarajevu posredstvom Mula Hasana Mulaomerovića za 12 rijala i 20 para, godine 1209/1795. Na posljednjim zaštitnim listovima: stih na arapskom jeziku u vidu zapisa, jedan pečat sa imenom Muhamed, dva stiha na turskom jeziku, vježbe u pisanju, neka imena, jedna kraća prigodna dova i stih na turskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

2502. ISTO 1455.

L. 55; 21 x 15. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima nešto malo bilježaka. Papir bijel, oštećen i dohvaćen vlagom; povez kartonski, također oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu stihovi na turskom jeziku, koji su skoro nečitljivi, a ispod njih zabilježena godina 1213/1798.

2503. ISTO 1597.

L. 20,5 x 12. Nasẖ-ta'līq, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama, naročito pri kraju djela, ima komentara. Papir bijel; povez polukožni s preklopom, djelomično oštećen. Rukopis se čuva u futroli.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a listu naslov djela, cijena knjige, stari inventarski brojevi, jedna dova, jedna beznačajna bilješka na turskom jeziku, nečitljivi pečat bivšeg vlasnika i noviji pečat ove biblioteke.

Na kraju su stihovi, njihovo tumačenje i tumačenje o načinu vršenja iskata, sve na turskom jeziku.

Uvakufio hadži Ibrahim b. Selam Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb (v. bilješku na margini 2. lista).

2504. ISTO 1812.

L. 111; 20 x 14,5. Nasẖ, jednostavan. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Rečenice rastavljene crvenim krupnim tačkama. Papir bijel, čvrst; povez kožni s preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu vježbe u pisanju i ime bivšeg vlasnika Murata b. Muhammada iz selae Radovolja, nahija Visoko. Ista bilješka i na sljedećem listu. Tu je još ime drugog vlasnika Muhammada b. Sulaymana, porijeklom iz Erzeruma, koji je nastanjen u Fojnici kao muderis, te bilješka da je knjiga data u naruč Mula Muhamedu Salihagiću, godina 1273/1856. Na posljednjem listu jedan zapis i vježbe u pisanju.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

2505. Zbirka (مجموع), 2 2768.

L. 83; 20 x 11. Taʿlīq, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima malo komentara. Tekst prvog djela obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni.

1. L. 1-74a. ISTO

2. L. 75b-79a. رسالة فى علم الحقائق وحكمة
الدقائق لابن كمال باشا

Kratka risala iz područja dogmatike (akaida). Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533.

Ahlwardt IV, 5140

Početak:

الحمد لله الذى جعل الموجودات على وجوده دليلا واضحا للسايرين الى جنابه (؟)...وبعد فهذه الرسالة الشريفة فى علوم الحقائق وحكمة الدقائق لولدى فى طريقه

Nema podataka o prepisivačima niti o datumu prepisa, ali smatramo da rukopis pod t. 1 potječe iz prve polovine XVIII, a pod t. 2 iz druge polovine XIX stoljeća.

Na kraju 2. djela je jedan hadis i jedna dova.

Na prvom zaštitnom a listu su imena bivših vlasnika: Alija i Dāwūd ʿĀrif, te bilješka iz koje se razumije da je majka Muhamed-Šerifa Muidovića kćerka muftije Omer-efendije Švrake i da je Omer-efendijina supruga bila princeza. Na istom b listu su stihovi na arapskom i perzijskom jeziku. Na prvom a listu je naslov djela, noviji pečat ove biblioteke, bilješka vakifa i stihovi na perzijskom jeziku.

Na 79b. listu su stihovi na arapskom jeziku, preneseni iz djela Kīmyāʾ as-Saʿdāt od Gazalije. Na listovima 80-81 je poučna anegdota na turskom jeziku o Lokmanu, koja se završava s nekoliko stihova. Na 82b. listu tri bilješke (dvije na turskom, a treća na perzijskom jeziku) o vrijednosti noćnih namaza. Na 83a. listu jedan recept na turskom jeziku, a na istom b listu su stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio dr (Munib) Muidović.

2506. Zbirka (مجموع), 2 5597.

L. 101; 20,5 x 14,5. Nasẖ. Navodi iz Kur'ana, poglavlja i istknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djela podvučen crvenom linijom. Po marginama ima ispravaka i dopuna. Papir bijel i žućkast; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-97. ISTO

2. L. 98-101. اربعون حديثا مع الترجمة بالتركية
ـ ناقص فى آخره ـ

Djelo je na kraju nepotpuno. Zbirka četrdeset hadisa s prevodom na turski jezik, od nepoznatog pisca. Hadisi su u početku pisani crvenim mastilom, a kasnije podvučeni crvenom linijom.

Početak:

الحمد لله وحده والصلوة من لا نبى بعده على بن ابى طالب...(الحديث الاول) السلام قبل الكلام

Oba djela prepisao isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu, koji je oštećen, vježbe u pisanju i nekoliko malih nečitljivih pečata.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2507. ISTO 6476.

Djelo na kraju nepotpuno. L. 81; 19,5 x 13,5. Taʿlīq. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom i vokaliziran. Papir bijel, glat, oštećen, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici vježbe u pisanju, a na prvom a listu su stihovi na turskom jeziku o naslovu djela i piscu knjige te ime bivšeg vlasnika: Yusuf b. Adem-beg, cijena knjige i najnoviji pečat ove biblioteke. Na prvom b listu je bilješka na turskom jeziku, prenesena iz drugog komentara al-Mufid.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

2508. ترجمة بند عطار **586.**

Spjev poučnog vjersko-moralnog sadržaja, kojeg je napisao na perzijskom jeziku Ferīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʿAṭṭār, u. 627/1229. (v. I, 271), a ovaj prevod na turskom jeziku, također u stihu, od nama nepoznatog je prevodioca.

F.E. Karatay t, 2161

Početak:

حدسز حمد اول یاکه اولان خدایه آنجلین خداکه بر آوج خاکه ایمان و یروب

L. 30; 29 x 19. Taʿlīq, slabo čitljiv. Tekst obrubljen po jednom crvenom linijom, a svaka stranica podijeljena na četiri dijela i ti dijelovi obrubljeni su po dvjema crvenim linijama, osim prve dvije stranice koje imaju zlatne debele linije. Papir žućkast, glat; povez kartonski, noviji.

Prepisao ʿOṯmān b. Aḥmad al-Visōqī (iz Visokog) u medresi Ḫusreviji, 1083/1672.

سوّده الحقير كثير التقصير عثمان بن احمد الوسوقى الساكن فى المدرسة الخسروية حفظه الله تعالى... سنة ١٠٨٣.

Na posljednjem listu stih na perzijskom jeziku u kome prepisivač moli da mu se ne zamjeri na eventualnim greškama, jer su ga, kako kaže, ometale poteškoće vremena. Na margini istog lista napisano je ime, vjerovatno ranijeg vlasnika, Mustafa...Talić, 28.2.1942.

2509. المفيد **3786.**

(شرح پند عطار)

Komentar na turskom jeziku djelu Pend-i ʿAṭṭār. Napisao ʿAbdurraḥmān ʿAbdī-pāšā, u. 1103/1691. Ovaj pisac živio je, dakle, u vrijeme sultana Meḥmeda IV (1648/1687). Svoja djela pisao je između 1058-1093/1648-1682. godine, a ovo djelo napisao je po nagovoru Ahmed-age, nadzornika harema u carskom dvorcu, koji je bio rodom iz Mostara, i posvetio ga navedenom sultanu.

AM I, 550; Wiesebaden XIII 3, 308.

Početak:

اثنيهٔ تعظيم آرا و ادعيهٔ ترجى نما اول خداى بى همتا و خالق كل اشيايه لايق سزدركه

L. 149; 28,5 x 20. Nasḫ, pisan u razmaknutim redovima vrlo vještom rukom. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo i objašnjenja pisanih sitnijim slovima od istog prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po dvjema zlatnim debljim i jednom crvenom linijom, a na ostalim stranicama po dvjema tankim crvenim linijama. Papir bijel, glat; povez kožni s preklopom, presvučen u zeleno platno.

Prepisao neki Ismāʿīl, jedan od aga carskog harema, za gore navedenog Aḥmed-agu 1064/1653.

Na prvom zaštitnom listu bilješka na turskom jeziku iz koje se razumije da je knjigu uzeo u naruč Bešir-efendija od Hasana, sina Muhamedova. Na kraju 147. lista bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je Ahmed b. Husayn al-Mostari izvršio korekturu ovog djela 7. zul-hidždžeta 1159/1746. Na 148. listu stihovi na turskom jeziku u pohvalu djela.

Uvakufio navedeni Aḥmed-aga b. ʿAlī, nadzornik harema u carskom dvoru, za svoju medresu u gradu Mostaru 1064/1653. godine (v. bilješku i pečat na početku i na kraju djela).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2510. ISTO **4848.**

L. 97; 19,5 x 14,5. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom, također crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom.

Prepis završen 3. ramazana 1207/1793.

2511. ISTO **1255.**

L. 100; 19,5 x 11,5. Nasḫ-taʿlīq, pisan sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama ima malo ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po trima debljim zlatnim linijama, a na početku prve stranice izrađen jedan mali unvan. Ostale stranice obrubljene po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a zaštitnom listu nalazi se jedna definicija, prenesena iz djela Šarh taʿarīfāt, jedan stih na perzijskom jeziku, definicija o sevabu i grijehu, jedan hadis i dva mala pečata s imenom: Ibrāhīm Monnla ʿAlī. Na istom b listu stih na arapskom jeziku o načinu ležanja za vrijeme spavanja, poučna izreka, fetva o sunnetima, prenesena iz djela Ḫulāṣa al-fatāvā, definicija i razlika između rūha i revāna i dvije dove koje je učio Poslanik prije i poslije spavanja. Na kraju djela stih na perzijskom jeziku o tome kako se postaje učenjak. Na posljednjoj unutarnjoj korici ime bivšeg vlasnika knjige: Muḥammad Bākī b. hadži Muhammad-aga Džinozade, te jedan stih na turskom jeziku.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade.

2512. ISTO 4127.

L. 99; 22 x 16. Originalna folijacija. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Na marigini posljednjeg lista dva mala pečata, vjerovatno ranijih vlasnika, u kojima se može pročitati ime Osman i godine: 1187/1773. i 1207/1792.

2513. ISTO 5652.

(قطعة)

Fragment, nekoliko početnih listova. L. 10; 22,5 x 15,5. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2514. ISTO 3698.

L. 127; 18,5 x 13,5. Taʿlīq, jednostavan. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom, a s početka podvučen crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po trima tankim crvenim linijama, a na početku djela jedan crtež u obliku unvana, u kojem je napisan naslov djela: هذا كتاب مفيد Po rubovima ima malo objašnjenja dotičnog tekst. Papir bijel; povez polukožni s preklopom.

Prepisao ʿAbdullāh b. Ḫalīl Istolčevī (iz Stoca) 1259/1843.

(قد وقع الفراغ عن كتابة هذه النسخة الشريفة على يد عبد الضعيف عبد الله بن خليل استولجه لى... لسنة تسعة و خمسين و مائتين و الف.)

Izgleda da je ovaj primjerak prepisan iz gore navedenog rukopisa (2509).

Na prvom zaštitnom listu bilješka na turskom jeziku, iz koej se razumije da je Ḥasan b. Muḥammad uzeo knjigu u naruč od Šēmī-zāde (Šemić) Ṣāliḥ-efendije. Na prvom listu ime bivšeg vlasnika knjige: ʿAbdullāh b. Ḫalīl Kohnić, godina 1259/1843. To je gore navedeni naš prepisivač. Ispod gornje bilješke je ime drugog vlasnika knjige: Ṣāliḥ Šēmī-zāde (Šemić).

2515. شرح بند عطار 391.

Komentar spjevu poučnog vjersko-moralnog sadržaja, koje je na perzijskom jeziku napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʿAṭṭār, umro 627/1229. (v. I, 271), a ovaj komentar na turskom jeziku napisao je Ismaʿīl Ḥaqqī al-Brusawī, umro 1137/1724.

Ismail-paša, AM I, 219; F.E. Karatay t, 2163.

Početak: حد بي حدآن خداى ياك را بي لطف آدات نفيد ركه حامده داخل اولور...

L. 236; 27,5 x 17. Nasḫ, sitniji, pisan rukom vještog prepisivača. Osnovni tekst i neke istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima ponešto i objašnjenja u tekstu. Prva strnica ukrašena lijepim unvanom, u kome je ispisan naslov djela. Tekst obrubljen po jednom debelom zlatnom i trima crnim linijama. Papir bijel, tanji; povez kožni, oštećen, s utisnutim ornamentima na sredini korica i preklopu sa zlatnom podlogom.

Prepisao Ḥusayn b. Ḥasan u saferu 1174/1760.

Na prvoj unutarnjoj korici nalazi se bilješka da je ova knjiga uzeta na čitanje od Ḥadži Suleymān-efendī-zāde Monnlā Muḥameda. Na drugom neispisanom listu stih Šejha Saʿdija, da knjigu ne treba davati u ruke onome ko je ne zna cijeniti i čuvati, te noviji pečat biblioteke. Na prvom a listu stih na perzijskom jeziku o odgoju duše i čistoći srca. Na posljednja tri lista bilješke iz perzijske gramatike s tumačenjem na turskom jeziku (amṯila).

Rukopis je pripadao Gazi Husrev-begovoj medresi.

2516. قرق سؤال 1076.

Zbirka, na turskom jeziku, od četrdeset pitanja koje su postavili Jevreji Muhamed (a.s.), da bi se uvjerili da li je on, uistinu, posljednji Božiji poslanik. Napisao Mavlana Muhammad (ili Mehmed) Furati ili Firaqi, živio u drugoj polovini XVI stoljeća.

Rieu t, 8b, 249b; Karatay t, 125; M. Götz XIII 4, 488.

Početak:
الحمد لله رب العالمين... اما بعد بو كتابك مؤلفي فراقي (؟) طيب الله ثراه و جعل الجنة مثواه...

L. 80; 20 x 14,5. Nasḫ, jednostavan. Pitanja pisana crvenim mastilom, a neke istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni s preklopom.

Na drugom b. zaštitnom listu poučni stihovi na perzijskom jeziku i jedna nečitljiva i nerazumljiva bilješka, na turskom jeziku, datirana sredinom redžepa 1124/1712. godine, pa smatramo da i prepis potječe iz toga perioda.

Na pretposljednjem zaštinom listu bilješka na turskom jeziku, navodno zasnovana na hadisu, iz koje se razumije šta će čovjeka pratiti u toku dana u kome se ne obrije. Navedeno je trideset dana - trideset situacija.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić (v. bilješku i pečat na 1a listu).

2517. ISTO 1966.

(ناقص فى آخره)

Djelo je na kraju nepotpuno. L. 54; 21 x 15,5. Divani pismo. Pitanja, citati iz Kur'ana, dove i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, djelomično oštećen; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Na prvom a listu je završetak nekog djela na turskom jeziku, što je, vjerovatno, ranije bilo povezano uz ovo djelo, a prepisano je 2. džumadel-evvela 1135/1723, pa smatramo da je ovo djelo prepisano u tom periodu.

Rukopis je donesen iz Foče.

2518. ISTO 4251.

(ناقص فى اوله)

Djelo na početku nepotpuno. 126; 19,5 x 13,5. Nasẖ, jednostavan, pisan u proredu. Pitanja pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, a mnogi listovi rastavljeni od poveza.

Prepisao Dervīš ʿAlī 1137/1724.

Na posljednjem listu dva zapisa, netačno prepisani, stihovi o prolaznosti života na ovom svijetu i jedna zagonetka - sve na turskom jeziku.

Na posljednjoj unutarnjoj korici tri distiha - tri zagonetke, također na turskom jeziku.

2519. ISTO 5853.

L. 100, 20 x 15,5. Nasẖ, pisan u proredu. Pitanja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Monnlā Ḥasan Yāziğī... 1166/1752.

Na prvom listu naslov djela, napisan olovkom, ime, vjerovatno, ranijeg vlasnika (ḥāfiẓ Maḥmūd Laṭīf), neki računi i noviji pečati ove biblioteke.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2520. ISTO 5200.

(ناقص فى اوله وآخره)

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 118; 15,5 x 10. Nasẖ, pisan prilično nevještom rukom prepisivača. Pitanja pisana crvenim mastilom. Papir bijel, glat, djelomično oštećen, a listovi prosuti i rastavljeni od poveza, koji je kožni s preklopom i utisnutim ornamentima na sredni korica i na preklopu.

Prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na margini četvrtog lista neko je, mnogo kasnije, napisao ime: Muhamed Čeliković, Čačak-medresa u Brčkom, selo Sladuna, pa je rukopis, vjerovatno, otuda i prispio u ovu biblioteku.

2521. ISTO 1043.

L. 75; 22 x 16. Taʿlīq i nasẖ, od različitih prepisivača i u različito vrijeme. Izgleda da je posljednji prepisivač došao do fargmenta ovog djela, pa ga je dopisao, kompletirao i dao da se uveže kao cjelina. Stariji dio rukopisa vokaliziran. Pitanja pisana crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom (stariji dio); povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII i XIX stoljeća.

Na početku i na kraju, kao i na marginama više listova, stariji i noviji pečati ove biblioteke.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendi, sin Vejsil-efendije iz Sarajeva (v. bilješku na početku djela).

2522. ISTO 2847.

L. 90; 19,5 x 14,5. Nasẖ, pisan slabijim rukopisom. Pitanja pisana crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni.

Prepis završen 1224/1809.

Na prvom zaštitnom listu ispisan arapski alfabet, a ispod toga neki neuspjeli crteži.

2523. Zbirka(مجموع), 2 6120.

L. 68; 21 x 15. Nasẖ, jednostavan, pisan tanjim perom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na početku prve stranice neuspjeli crveni crtež, sličan unvanu. Sličan crtež je i na kraju prvog djela u ovoj zbirci. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel; povez polukožni.

1. L. 1-51. ISTO

Po marginama ima nešto malo komentara.

2. L. 52-67. (تفسير سورة يوسف بالتركية)

- ناقص فى اوله -

Komentar na turskom jeziku sure Jusuf, od nepoznatog pisca. Rad je na početku nepotpun. Ajeti pisani crvenim masitlom.

Oba djela prepisana 1256/1840.

Na 68. listu nepotpuna pjesma na našem jeziku - arapskim pismom - od pjesnika Ilhamije, koja se nešto razlikuje od one koju su objavili S. Kemura i V. Ćorović na 50. stranici. Kod nas je početak ovako:

Bogom radi što radiš,
Ako hoćeš da nađeš,
Kur'an-Ahmed svemu jest...

Na 69. listu je jedno privatno pismo nekog Salih-bega.

2524. دقائق الاخبار بالتركية 4248.

Prevod na tursko jezik djela „Daqā'iq al-ahbār" (v. I, 276 i ovdje br. 2127,1). Preveo ʻAbdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī, živio u XVI ili XVII stoljeću.

ḤH I, 757; Karatay t I, 387; Wiesbaden, M. Götz XIII 4, 23.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و العافية للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين اما خبرده شويله

كلمشدركه الله تعالى بر آغاج يارتدي اول آغاجك دورت بوداغى واراپدى

L. 59 (originalna folijacija); 20,5 x 14,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvneom linijom. Prvi list kasnije dopisan. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepisao Ḥasan b. Ṣāliḥ, iz sela Zagrad, u stolačkom kadiluku, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na kraju označena poglavja, ime i pečat ranijeg vlasnika (Ḥasan b. ʻAlī), početak nekog djela i vježbe u pisanju.

Na posljednjoj unutarnjoj korici bilješka na turskom jeziku iz koje se razumije da je u Stocu, pod zidinama, umrla od kuge Saima Prndelj (?), žena Alije, 11. rebiul-ahira 1177/1763.

2525. ISTO 6116.

- ناقص فى آخره -

Djelo na kraju nepotpuno.

L. 61; 21 x 14. Nasẖ. Po rubovima naslovi poglavlja, dopune i ispravci. Citati iz Kur'ana i istaknute riječi podvučene crnom crticom. Papir tamnobijel, deblji, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepis, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2526. ISTO 907.

L. 62; 22 x 13. Nasẖ, pisan nevještom rukom. Poglavlja, citati iz Kur'ana i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. ʻOmar, iz sela Piljužići, godine 1214/1799.

2527. ISTO 3101.

L. 50; 18 x 12. Nasẖ, nešto slabiji. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ-efendī Žepčevī, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

2528. ISTO 2624.

L. 38; 17 x 13. Nasẖ, vokaliziran. Riječi „bāb" pisane crvenim mastilom. Neke riječi podvučene crvenom crticom. Papir različite boje, glat, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis iz druge polovine XVIII ili prve XIX stoljeća.

Na prvom a listu dova koja se uči poslije proučenog ezana i jedan kur'anski ajet. Na zadnjem listu bilješka, kasnije pisana, iz koje se razumije da je neki Dobojlija Dāvūd-efendi otputovao negdje radi sticanja znanja; godina 1266/1849.

2529. Zbirka(مجموع), 10 2542.

L. 226; 20 x 14. Taʻlīq i nasẖ, od različitih prepisivača. Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine i starosti; povez kožni, s preklopom.

1. L. 1-23. دقائق الاخبار ترجمه سى

U rukopisu je naslov: هذا كتاب دقائق الاخبار في احاديث عليه السلام

Prevod na turski jezik djela o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja (v. I, 448,4, str. 276-7), od nepoznatog prevodioca. Naš rukopis nije identičan s onim koji spominju Karatay (t I, 387) i M. Götz (XIII 4, 23).

Početak:

طوته اولوم اكازابون اولوب ساكن اوله تعالى يه ايدر..

Prepis završen 1162/1750.

Na listovima 23b-25. odgovori na neka fikhska pitanja.

2. L. 25-32. كتاب تقرير شيطان

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i Božijeg poslanika Muhameda, od nama nepoznatog prevodioca.

Ovo djelo slično je onom obrađenom u prvom svesku (v. I, 390,7, str. 374), ali je početak nešto drugačiji. „Şeytannama" (v. br. 2626); čini nam se da je to prevod na naš jezik ovog djela.

Početak: معاذ بن جبل حضرتلري ابن عباس حضرتلرندن روايت ايدر..

Datum prepisa isti kao i pod tačkom 1.

3. L. 33b-42a. بودين شهرنده مدرسه طلبه سندن
منلا سعيد بعد افعال ابدست ونماز
حقنده حكمت تشريعه دائر وبردوكى اجوبه

Odgovor nekog Monnlā Sa'īda na pitanja učenika o nekim abdeskim i namaskim radnjama i smisao njihovih propisa. Rad preveden na turski jezik 994/1585, za vrijeem sultana Murata (1574-1595). Naslov prema rukopisu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على من نزل بشأنه ... بوندن صكره معلوم
اولسون بوترجمه باعث اولدوكم طقوز يوز طقسان دورت تاريخنده سلطان مراد عصرنده
بودين شهرنده مدرسه كوشسنده طلبهٔ علومده منلا سعيد نام...

Prepis završen 1173/1759.

Na listovima 43-47a su bilješke iz fikha, razne dove, sa tumačenjima i uputama kojom prigodom ih treba učiti - sve na turskom jeziku.

4. L. 47b-50. شرح ودعاء مفتاح الجنة

Komentar, na turskom jeziku, dovi „Miftāḥ al-ǧanna", od nepoznatog pisca.

Početak dove:

والهكم اله واحد لااله الا هوالرحمن الرحيم اللهم ادخل الجنة لا اله الا الله محمد رسول
الله وقدرة الله...

Početak komentara:

خبرده كلمشدركه بركون حضرت پيغمبر محمد مصطفا صلعم اوتوردى صحابلر دورت
ياننده اوتوررلردى...

Prepis, izgleda, završen u XVIII stoljeću.

Na listovima 50b-51 su stihovi na turskom jeziku. Na 52. listu je bilješka, također na turskom jeziku, o nekim razlikama između mušakrca i žene, a na 53-54 bilješke iz fikha.

5. L. 54b-73. حكاية الرجال والنساء

Iz teksta se razumije da je ovo razgovor (priča), na turskom jeziku, između poslanika Muhamed a.s. i njegove kćeri Fatime o sramotnim mjestima na čovječijem tijelu, koje treba pokrivati. Naslov je prema početku priče.

Početak:

حكاية الرجال والنساء عن على بن ابي طالب رضي الله عنها على ايتدى بركون برعوره
فاتنه كلدى ايتدي...

Prepisao pod tačkom 4 i 5, kao i navedene bilješke, neki Monnlā Yūsuf, mujezin, bez oznake datuma, ali, vjerovatno, u XVIII stoljeću. Prepisivač je imao slab rukopis, a ima dosta grešaka i u prepisu.

Na 75. listu je bilješka na turskom jeziku o prvim dužnostima roditelja prema novorođenčetu.

6. L. 78b-135. روضة الاسلام
- ناقص فى آخره -

Djelo na kraju nepotpuno. Komentar na turskom jeziku djelu „Šir'at al-islām" (v. br. 2008). Napisao neki 'Ābidī, koji je živio i radio za vrijeme sultana Meḥmeda II (1451-81) i Bāyezida II (1481-1512).

M. Götz XIII 4, 165.

Početak: بسم الله والحمد لله والصلوة (والسلام) على رسول الله
جوبسم الله اولدي ابتداسي بنه حمديله اولسون انتهاسي

Prve tri stranice kasnije dopisane, a ostali listovi su, gledajući po papiru i rukopisu, dosta stari; vjerovatno je prepis nastao u drugoj polovini XVI stoljeća.

Na listovima 136-139a. razne bilješke na arapskom i turskom jeziku (dove, hadisi, bilješke iz tefsira, ahlaka, fikha i dr.).

7. L. 139-152. شروط الصلاة (وهي ستة)

Kratka risala o namazu, s interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog pisca (v. II, 920,2, str. 128-9).

Prepis zavrešn 1148/1735.

Na listovima 153-160: hadisi, hutbe i bilješke iz fikha.

8. L. 162b-183a. مناجات موسى عليه السلام بالتركية

Munāǧāt (razgovor s Bogom i molitva) Musaa a.s., na turskom jeziku (v. I, 787,8, str. 544-5).

Prvih pet listova vokalizirano i kasnije dopisano, a ostali listovi stari i pisani istom rukom kao i djelo pod tačkom 6.

Listovi 183-192a ispunjeni opet raznim bilješkama, na arapskom i turskom jeziku, dovama, hadisima, bilješkama iz fikha i dr.

9. L. 192b-211a. علم حال (لسراج الدين)

Kratka početnica, na turskom jeziku, o vjerovanju i namazu, od nekog Sirāǧuddīna (v. I, 113 i II, 1662).

Naslov u rukopisu: هذا كتاب سراج الدين بودر

Tekst vokaliziran, pisan debljim perom, u razmaknutim redovima.
Prepisao neki ʻ Alī...? (prezime nečitljivo) 1137/1724.
Na listovima 211b-215. sura „Jasin“ i razne dove.

10. L. 217-226. الاحاديث (مع ترجمة بالتركية)

Fragment neke hadiske zbirke, s interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.
Početak u rukopisu:

منع صدقة قال النبي عـ م المؤمن لا ينجو من عذاب القبر...

صدقهٔ منع ايلمكدر بيغمبر عـ م ايتدى مؤمن قور تلمز غير عذابندن...

Prepis, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.
Uvakufio Hamdija Kreševljaković.

2530. Zbirka (مجموع), 2 6569.

L. 118; 20,5 x 14,5. Nasẖ, vokaliziran, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1-57. ISTO

Po rubovima na prve dvije stranice crteži (krugovi i polukrugovi). Tekst prvih nekoliko listova obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama.

2. L. 58b-118. مقدمة ابي الليث في الصلاة مع ترجمتها التركية

Kratko djelo o namazu, s interlinearnim prevodom na turski jezik. Osnovno djelo napisano Abu'l-Layṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī, umro 373/983 (v. II, 904), a prevod od nama nepoznatog prevodioca.
Datumi i imena prepisivača nisu navedeni, ali je rukopis prepisan, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

2531. ذخر المجاهدين ف آداب جهاد الدين 1125.

Djelo na turskom jeziku sa područja vaza, a u njemu su naročito istaknute vrline džihada. Napisao Sayyid Muḥammad b. aš-Šayẖ Ibrāhīm al-Ḥasanī (al-Ḥusaynī) 1019/1610. godine. Pisac je, dakle, živio u vrijeme sultana Aḥmeda b. Meḥmeda (1012-1026/1603-1617.), kako se to iz rukopisa razumije, a navedena godina sastava djela označena na kraju našeg rukopisa.
Karatay t. I, 371.

Početak:

بسـم الله الرحمن الرحيم نامهٔ فتحست زشاه عظيم إِنَّافَتَحْنَا لَكَ فَتْحاً مُبِيناً... اما بعد اعني اول خداي جن و ناس بيحمد شكر و سپاس ... بندهٔ احقر السيد محمّد ابن الشيخ ابراهيم الحسينى...

Djelo je podijeljeno na uvod, 34 poglavlja (faṣl) i završetak:

المقدمة فى اخلاص النية
الفصل ١٠ في اوقات الخروج الى السفر
الفصل ٢٠ في آداب الخروج
الفصل ٣٠ فيماذا يركب من الخيل
الفصل ٤٠ فيا يقول اذا ركب الدابة
الفصل ٥٠ في تكبير المسافر وتسبيحه
الفصل ٦٠ فيا يقول اذا رأى قرية
الفصل ٧٠ في آداب نزول العسكر
الفصل ٨٠ فيا يقول اذا نزل
الفصل ٩٠ فيا يقول عند الارتحال
الفصل ١٠٠ فيا يقول اذا انفلتت دابته او عصت
الفصل ١١٠ فيا يقول اذا ضل في الطرق او اشتبه عليه الطرق
الفصل ١٢٠ في الفال و الطيرة
الفصل ١٣٠ فيا يلزم على المسافر من تقوى الله
الفصل ١٤٠ استحباب الدعاء في السفر
الفصل ١٥٠ في طاعة الامام
الفصل ١٦٠ فيا يحق على الامام من التحفظ بمن معه من المسلمين و الرفق بهم
الفصل ١٧٠ في الامر بالمعروف و النهي عن المنكر
الفصل ١٨٠ في المشاورة مع اصحاب الرأي
الفصل ١٩٠ في سوء الغرور
الفصل ٢٠٠ في كراهة تمنى لقاء العدو
الفصل ٢١٠ في وجوب الصبر و الثبوت عند اللقاء
الفصل ٢٢٠ في تحريم الانهزام

الفصل ٢٣٠ في الثبوت للضعف
الفصل ٢٤٠ في معرفة الغالب و المغلوب
الفصل ٢٥٠ في الاستظهار عند القتال
الفصل ٢٦٠ في كيفية الصفوف عند القتال
الفصل ٣٠٠ فيما يقول عند القتال
الفصل ٣١٠ فيما يقول من الاسماء لحفظ المسلمين من الانهزام و المسافرين من اللصوص وشر الاعداء
الفصل ٣٢٠ في اسباب الانهزام العدو خذلانه
الفصل ٣٣٠ فيما ينقش على الاسلحة
الفصل ٣٤٠ في الخواص المعدنية
خاتمة الكتاب في آداب الرجوع عن السفر
خاتمة الخاتمة في آداب ركوب السفن و اسباب سلامتها

L. 62; 20 x 12,5. Nasẖ, pisan rukom vještog prepisivača, mjestimično vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane zlatnim slovima. Rečenice rastavljene krupnim zlatnim tačkama. Na marginama ima ponešto objašnjenja, pisanih rukom istog prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst obrubljen po jednom debljom zlatnom linijom. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, također malo oštećen i s utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Završetak:

فرغت عنها يد مؤلفها الفقير الى عفور به الغني السيد محمد الحسيني عامله الله بلطفه الخفي و طوله الوفي ضحوة الحادى و العشرين يوم الاثنين من شهر ربيع الآخر من سنة تسع عشرة والف - ١٠١٩

Prepisao Isḥāq Ḫalīfā Kīlārī u četvrtak, mjeseca ramazana 1037/1628.

Na početku ispisan sadražj djela crvenim i crnim mastilom, a iza toga je napisan pohvala (pozitivna ocjena) djela od strane Mehmeda b. Sa'duddina, šajhul-islama (u. 1283/1866). Na prvom listu bilješke: cijena knjige 45 groša, ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: as-Sayyid Hafiz Ibrahim-efendi, a godina u pečatu je ili 121. ili 131. (1709. ili 1718)., zatim navedeni naslov knjige i bilješka o njenom uvakufljenju. Na posljednjem listu bilješka bivšeg vlasnika: Bosanac Defterdarzade (Defterdarević) Muhamed Behaudin b. Abdulkerim, i njegov pečat u kome se može pročitati godina 281/1864.

Uvakufio Muḥamed 'Ākif Hadžihusejnović, 1349/1930. godine (v. bilješku na 1. listu).

2532. Zbirka (مجموع), 3 2641.

L. 33; 18 x 12. Ta'līq, od različitih prepisivača. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Papir bijel i žućkast; bez poveza.

1. L. 1-19. زبدة النصائح

Kraća risala, na turskom jeziku, s područja propovjedništva. Napisao Ğa'far-efendī b. Meḥmed al-'Iyānī, umro oko 1020/1611. Naslov je prema rukopisu i izvorima. Međutim, u uvodu ovog primjerka piše da je osnovan risala napisana na perzijskom jeziku, pa nam nije sasvim jasno da li je navedeni autor pisac osnovnog djela ili je ovdje kao prevodilac.

ḤḪ II, 954; AM II, 254; Kairo t, 53.

Početak:

الحمد لمستحقه والصلوة على نبيه محمد وعقه و بعد بو رسالهٔ فاريه نك اصلى جامع اولان بحرقات سرهرات سلطان معنوى شيخ الاسلام هروى قدس سره بيور مشلر

2. L. 21-31. شرح الرسالة الموسوية فى القياس

Komentar kratkom natpisu o silogizmu u logici. Osnovnu risalu napisao je Mūsā b. 'Abdullāh at-Tōqātī ar-Rūmī, Pahliwān, umro 1132/1719 (v. I, 123), a ovaj komentar Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arẓarūmī 1240/1824. Ime komentatora i godina sastava prema rukopisu.

Početak:

نحمدك يا من فضلنا بالمنطق الفصيح...وبعد فيقول العبد الفقير الى الله الغنىّ محمد بن مصطفى الارضرومى ...لما كانت الرسالة القياسية لمولانا...موسى الكليم البهلوانى

Tekst osnovne risale podvučen crvenom linijom.

3. L. 32-33. الرسالة الموسوية فى القياس

Osnovna risala, na koju je napisan gornji komentar. Dobrača (I, 123) nije bio siguran ko je autor ove risale, ali je naveo tačne izvore o njenom naslovu i autoru. (GAL, S II, 956; AM II, 482).

Prepis pod tačkom 1 potječe iz prve polovine XIX stoljeća, a pod tačkom 2 i 3 prepisao je Čelić Salih b. Mustafa 1301/1883.

كتبها الاضعف العباد كأليك صالح بن مصطفى...سنة ١٣٠١

2533. دلائل نبوت محمدى وشمائل 570.

فتوت احمدى

Prevod djela معارج النبوة فى مدارج الفتوة o životu poslanika Muhameda, koje je na perzijskom jeziku napisao Mu'īnuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāhī-Monlā Miskīn, umro 954/1547., a na turski jezik preveo Meḥmed b. Meḥmed al-Uskūbī-Alti Parmak, u. 1033/1623.

ḤḤ II, 1723; Karatay t, 1064; B. Flemming, 68.

Početak: لك الحمد يا واهب العطاء و يا كاشف الغطاء لك البقاء ومنك التقا...

L. 237; 29 x 20,5. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja, ajeti, hadisi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po dvjema tankim crvenim i jednom debelom linijom između njih, a na ostalim stranicama po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, malo oštećen.

Prepisao Murād b. ʿAbdulqādir Ṣokōllū u selu Godomil, u utorak 12. rebiul-evvela 1084/1673.

كتبه الحقير مراد بن عبد القادر صقوللو..قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفة
سنة اربع وثمانين والف فى شهر ربيع الاولك اون ايكينجى كونى كه مبارك سه شنبه
كونيدر. فرمان اولنان اوزى سفرينه قالقوب ايكينجى كوناقده كه زعامتمز قريه لرندن
غود وميل قريه ده وقت بين الصلوتين ده تمام اولدى و بوكتاب شريف تحرير اتدولمزده اون
آلتى ياشنده ايدك

Na prvom zaštitnom listu Fatiha, sura Ihlas i dva mala nečitljiva pečata, vjerovatno ranijeg vlasnika. Na posljednjem zaštitnom listu prevod bilješke o prepisivaču na našem jeziku s potpisom nekog Enesa Muftića, godine 1930.

2534. ISTO **468.**

L. 193 (sa označenom originalnom polijacijom); 28 x 19. Nasḫ i taʿlīq, pisani uvježbanom rukom prepisivača. Djelo na početku manjkavo. Poglavlja, ajeti, hadisi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, glat, dohvaćen vlagom, pa je i pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku prvog lista naslov djela, koji je napisao Mehmed Handžić, stariji i noviji pečat ove biblioteke i riječ „Kadić", što zaključujemo da je rukopis iz biblioteke Muhamed-Enveri Kadića. Na posljednjem listu vježbe u pisanju, jedan mali nečitljiv pečat, te bilješka na turskom jeziku, pisana vrlo slabim rukopisom, o bivšem vlasniku knjige i njegov pečat: Hadžiosmanović Šakir, sin Mustafe iz mahale Topal Inehan, sada Lubina mahala na Vratniku u Sarajevu, godine 1290/1873. Ta bilješka glasi:

بو كتابك صاحب مدينهٔ سراى بوسنه قضا سنده وقزنجى اصنافنده وقلعه درورننده طو يله
اغان محله سنده بولنان حاجى عثمانو يك شاكر بن مصطفى بو كتاب نوقت (؟) الدى ٢٨
شوال فى سنة ١٢٩٠ - قيات غروش ٢٥

Ispod ove bilješke ispisana imena nekih osoba iz Sarajeva:

Bezarović Mustafa-efendi	بزارو يك محمد افندى
Podžipac Muhamed-efendi	بوجپاج محمد افندى
Svrzo Husejn-aga	اسورزو حسين آغا
Kadro Mustafa-aga	قادرو مصطفى آغا
Malkuna (?)	مالوقنه
Harba Ibrahim-aga	حرجه ابراهيم آغا
Tabak Hadži Pašo	طباق حاجى باشو
Telalagić Muhamed-aga	دللا لغيك محمد آغا

2535. Zbirka (مجموع), 3 **5363.**

L. 73; 19,5 x 10. Nasḫ, od različitih prepisivača, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo bilježaka u vezi sa tekstom. Papir blijedožućkast, glat, čvrst; povez kožni, s preklopom. Korice i preklop ukrašene pozlaćenim ornamentima.

1. L. 1-64. ميزان الحق فى اختيار الاحق

Izvanredna rasprava o nizu spornih tačaka između strogih vjernika i mistika, vođena u Istanbulu, za vlade sultana Murata IV (vladao od 1032/1049/1622-1639).

U ovoj raspravi pisac se odriče stroge ortodoksne nauke svojih učitelja Sivasije i Kadi-zadea. Raspravu je napisao Muṣṭafā b. ʿAbdullāh, Kātib Čelebī - Ḥāǧǧi Ḫalīfa, umro 1067/1657.

Ovo je njegovo posljednje djelo, koje je dovršio u mjesecu saferu 1067/novembar 1656), a umro je deset mjeseci kasnije, 17. zul-hidžeta 1067 (27. septembar 1657), u pedesetoj godini života.

U uvodu govori o razumu kao vrhunskom daru neba, a onda dijeli djelo na predgovor (mukaddime), 21 poglavlje (baḥs) i završetak (ḫātime).

Na početku, prije besmele, lijep unvan, izrađen zlatnom bojom, ali bez naslova. Teskt na prve dvije stranice obrubljen jednom debelom zlatnom, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom.

Blochet S, 1132 i 1149; Rieu t, 254; Flügel II, 267;

Karatay t. I, 1482; B. Fleming, 379. i M. Götz XIII 4, 135.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العقل حجة فى خلقه. وايد الشرع به فيها يفترق بين الباطل
وحقه...وبعد اول افرنيش دن بروميان ارباب رانش ده عقل ايله...

Nema bilješke o prepisivaču i datumu prepisa, ali prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na 65. listu jedna fetva na turskom jeziku.

2. L. 67-68. قصيدةٔ ميمون ودر مكنون

Pjesma u pohvalu Muhameda a.s. Napisao Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfā, umro 150/767. Naslov je prema uvodu, koji je na turskom jeziku. Međutim, Brockelmann (S I, 287) spominje pjesmu pod naslovom قصيدة النعمانية , ali nismo sigurni da li je to ista pjesma kao i kod nas. Na kraju uvoda prepisivač kaže da je pjesma prenesena iz djela تحفة امام النسفى , ali nismo mogli ustanoviti o kojem Nesefiju je riječ.

Početak: هَرَبَّنَا رَبَّنَا مِمَّنْ سِوَاكَا وشِبْنَا عُزْلَةً عَمَّا سِوَاكَا

3. L. 72-73. قصيدةٔ محبّى افندى

Jedna pjesma, na turskom jeziku, koju je spjevao Muṣṭafā Muḥibbī-efendī, muftija iz Zvornika, 1238/1822.

Datum sastava izražen riječima na kraju kaside:

اصفا بادا مبارك زيب فتحك حرمّى

Pjesma je pisana ta'līqom, koji je teško čitljiv.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2536. Zbirka (مجموع), 3 702.

L. 260 (prva djelo u zbirci paginirano); 21 x 14. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača, djelomično vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Prva stranica ukrašena unvanom u bojama, a tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debelom zlatnom linijom. Tekst na ostalim stranicama obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama, a margine po jednom tankom crvenom linijom. Po marginama ima poneka bilješka, većinom pisana crvenim mastilom. Papir bijel i žućkast; povez kožni s utisnutim ornametima na koricama i preklopu.

1. L. 1-246. زبدة الكلام فيما يحتاج اليه الخاص والعام

Prikaz nauke o islamskim dužnostima i propisima (namaz, post, zekat i hadž), te izabranih pravnih i etičkih pitanja, i na kraju o Kur'anu i dovama, koje je na turskom jeziku napisao Aḥmad Veğdī-efendi, živio u prvoj polovini XI/XVII stoljeća.

OM II, 50; M. Götz XIII 4, 53.

Početak:

حمد فراوان وثناى بى بيان اول واجب الوجود..بعده احقر العباد اعنى وجدى
تامراد...زبدة الكلام فيما يحتاج اليه الخاص والعام اسميله مسمّى ايتدم واون باب
ويتمش اوج فصل وبرخاتمه اوزرينه مرتب ايلدم

Prepis završen 17. redžeba 1174/1761.

Na kraju ovog djela, na margini, bilješka da je djelo upoređeno 1176/1763., a ispod toga i na sljedećem listu napisana je genealogija Muhamedova i bilješka o istihari.

2. L. 248b-251a. ملت ابراهيم خصوصنده بر رساله

Kraća risala na turskom jeziku o vjeri Božijeg poslanika Ibrahima a.s. i o odnosu islama prema toj vjeri. Napisao Yahya-efendi Minqārīzāde, umro 1088/1677. (v. I, 512 i II, 1827,2).

Prepis završen 1199/1784.

Na listovima 251-254. izvadak iz nekog djela na turskom jeziku o stvaranju svijeta.

3. L. 254b-260. ترجمةٔ رسالة النيل

Kratka risala o rijeci Nilu, koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Zaynul'ābidīn b. Muḥammad b. 'Alī Šamsuddīn Abu'l-Ḥasan al-Bakrī, umro 1087/1676, a ovaj prevod na turskom jeziku je od nama nepoznatog prevodioca. Isamil-paša AM II, 290. spominje da je navedeni pisac napisao djelo pod naslovom: تأليف فى النيل وما ورد فيه من الايات والاحاديث

Prema uvodu u našem rukopisu zaključujemo da je riječ o piscu koga navodi Ismail-paša, a naš naslov risale je prema rukopisu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين...اما بعد سبب تحرير اين رساله وموجب تسطير اين مقاله
اولدركه...مولانا محمد افندى ابن المرحوم شيخ زين العابدين البكرى الصديق

Na početku su dvije bilješke ranijih vlasnika: Salih Izet Hromo-zade i njegovi pečati, i Kaukči-zade šejh Abdulah, a na sljedeća dva lista napisan sadražaj djela. Na 261. i 262. listu nalaze se dvije iste bilješke na turskom jeziku o postizanju murada (želje), koje se pripisuju Abū Su'ūdu. Na kraju dvije bilješke o rođenju neke djece i stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Izzet Salih-efendi Hromo-zade.

2537. فضائل 3515.

(كتاب الفضائل)

Djelo na turskom jeziku o propovijedi i vjerskim dužnostima: namazu, zekatu i milosrđu. Gornji, prvi naslov, prema uvodu našeg rukopisa. Drugi naslov prema bilješci prepisivača na kraju. Napisao Aq ʿAlī-efendī Izmīdī (Izmitlī), - Koğa ʿAlī, zv. Aq Baba, koji je živio i radio u prvoj polovini XI/XVII, ili u drugoj polovini XII/XVIII stoljeća.

O.M. I, 215, Ismāʿīl-paša: Ḏayl II, 319.

Pisac u početku navodi svoje gornje ime i mjesto porijekla (Izmit, u vilajetu Kodža Ejli, u sjeverozapadnom kutu Anadola). On tu kaže da je namjeravao pisati na arapskom jeziku, ali da mu je neki njegov prijatelj i drug savjetovao da je „bolje i korisnije" da napiše djelo na turskom jeziku, što je on i prihvatio i tako ovaj rad napisao. Vrijeme kad je pisac živio i radio nije izvjesno. Prepisivač našeg primjerka zabilježio je da je prepis dovršio 1030/1620. Ismaʿīl-paša (Ḏayl II, 319) kaže da je njegov primjerak „bez datuma, ali starog rukopisa", dok M. Tahir kaže da je rad sastavljen 1168/1754. Držimo da je ovaj navod M. Tahira pogrešan, a da je to datum nekog prepisa. Inače su podaci o životu pisca oskudni, i navedeni izvori raspolažu u tom pogledu samo s onim što je on sam kratko rekao o sebi u uvodu ovog rada. Drugi izvori ga uopće ne spominju.

Početak: الحمد لله الذى فطر السموات والارضين ونوّر بنور المعرفة قلوب العارفين...

Nakon ovog oduljeg počasnog uvoda na arapskom jeziku, autor započinje samo djelo na turskom jeziku (zapravo je ovo pravi početak):

حمد بى بايان اول قادر سبحان كه قدرت قوتيله اون سكز بيك عالمى موجود قلدى وجمله
اشيايى يوقلق بوداغندن (؟) وجود صحرا سنه كتوردى...

Djelo je raspoređeno na tri poglavlja (bāb):

الباب الاول - فى فضائل العلم
الباب الثانى - فى فضائل الصلوة واركانها
الباب الثالث - فى فضائل الزكوة والصدقة

Mnogi hadisi, koje pisac navodi, slabe su vjerodostojnosti, neprovjereni i nepouzdani.

Završetak djela:

... كه دنياده قيوب كِدَجكرلر وكه مغرور اوليوب الله بو ير وغندن برقدم تجاوز ايدوب
طشره اولياسن الله الموفق والمعين.

Prepisao ʿAlīšāh b. ʿOmar (za nekog dobrotvora, sina Seyyid Ṣāliḥova), u četvrtak 15. rebiul-ahira 1030/1620, što se razumije iz dvije bilješke na kraju.

(تم كتاب الفضائل من يد عليشاه الضعيف سيد فضلا (؟) بن سيد صالح الى رحمة الله
تعالى. تمت تمام فى وقت الضحى سنة ثلثين والف بعون الله تعالى).

(List 74b i 75a)

Druga bilješka o prepisu (na listu 75a):

تمت تمام بعون الله الملك المنان وكان الفراغ من نسخ هذا الفضائل الكريم فى يوم جهار
شنبه الخامس عشر ربيع الآخر سنة ثلثين والف... كتب الفقير والحقير عليشاه بن عمر

L. 75; 20,5 x 15. Taʿlīq sa nešto nasha, pisan uvježbanom rukom, vokalizovan. Navedeni tekst Kur'ana i hadisa, kao i istaknute riječi podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji i mnogi listovi dohvaćeni vlagom, naročito po rubovima. Povez polukožni, oštećen vlagom.

Na prvom zaštitnom listu bilješke na turskom jeziku o nekim dugovima i postavljanju nekih nišana.

Na kraju jedan hadis s tumačenjem na turskom jeziku, kraći recept i zapisi, te ajeti iz Kur'ana.

2538. Zbirka(مجموع), 2 630.

L. 155; 23,5 x 17. Nasẖ, pisan vještom rukom. Poglavlja i istknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom crticom. Papir bijel, čvrst, deblji; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1-145. مباحث الايمان

Popularni priručnik islamskog vjerovanja, islamske etike i sekti, u kome pisac brani stanovište sunneta, specijalno protiv nauke i praktične primjene hurufija. Napisao neki Nuṣḥī an-Nāṣiḥī, živio u prvoj polovini XI/XVII stoljeća. Naslov u našem rukopisu, koji je napisan kasnije: مبحث ايمان او وصيت نامه

Karatay t I, 126; Vohd - M. Götz XIII 4, 45.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد وآله اجمعين. قيل فى حق هذا الكتاب
عزيز دوتغيل (؟) اى الجان نه خوش نعمت درر ايمان... اما بعد بلكل وآكاه اولغل كم
الك اول مؤمنه فرض وواجب اولان كشى نه طريقيله عند الله...

2. L. 146b-155. (رسالة فى بيان لفظ فلاسفة)

Kraći rad, na turskom jeziku, o tumačenju riječi „felāsefe", od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema uvodu, ali čini nam se da je ovo izvadak iz nekog opširnijeg djela.

Početak (bez besmele i hamdele):

الفلاسفة فلسفه يونان ديلنجه محبّة الحكمة ديمكدر و فيلسوف فيلاسوفادر فيلا محبت ديمكدر
وسوفا حكمت معناسته در

Završetak:

ناسی كفر و بدعته دعوت ایده و باطل ایله مسلمانلرایله مجادله ایلیه تاكه دین وحق باطل ایده وكفر و باطل حق الیه فن یضلل الله فلا هادی له...

Oba djela prepisao Muḥammad b. ʿAlī, 27. rebiul-evvela 1256/1840.

Uvakufio Turbić (ili Terbić, Trbić, Trebinjac) Monllā Ṣāliḥ b. Aḥmad, nastanjen u Sarajevu, u Sahtijan-mahali, i predao rukopis muteveliji hadži Ḫalīl b. Ṣāliḥu Hercegliji, rebiul-evvela 1256/1840, dakle iste godine kada je i prepisan.

(وقف هذه النسخة الشريفة...تربيك ملا صالح بن احمد الساكن فى بوسنه سراى فى محلة سحتيان وسلمه الفقير الحقير المولى الحاج خليل بن صالح الهرسنكوى...ربيع الاول سنة ١٢٥٦.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2539. مَناظِم بركوى 767.

Djelo na turskom jeziku, većim dijelom u stihovima, u kome je data prerada nekoliko risala - sa hadisima, ajetima i poukama - prevedenih s arapskog jezika. Velika većina sadržaja ovog djela iz područja islamskog ćudoređa i lijepog ponašanja.

Osnovni radovi, prema kojima je ova prerada izrađena, su: طريقت محمديه (od Bergivija), الفقه الاكبر (od Abū Ḥanīfe), الفقه الكيدانى (od Luṭfullāh Nesefija), عوامل (od Bergivija) i dr.

Ovo djelo (مناظم بركوى) zapravo je opširnija viša vjerska početnica (ʿilmi-hāl) svoje vrste, kako to sam pisac napominje, kad u tekstu, gdje govori o ovom svom radu, upotrebljava naziv: مجموعة علم حال ومنظومة فى الحال

(v. na listu 50b). Jezik i stil nisu pravi turski (ima mnogo arapskih riječi), pa bi se moglo reći da pisac nije Turčin. Ima grešaka i u sadržaju.

Napisao neki Sayyid ʿAbdurraḥmān, s ostrva Krete, krajem X/XVI ili početko XI/XVII stoljeća, kako se to može razumjeti iz bilješke u rukopisu.

Naslov u rukopisu: هذا كتاب مناظم بركوى

Naslov (koji je neobičan), i ovi podaci, uzeti su iz rukopisa. Inače, o ovom djelu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni.

Na kraju (list 143) pisac traži da se za njeg čitalac moli, a onda bilježi navedeno ime, a potom ime svoga sina Muḥameda. Za njega, čini se, uzima počasni nadimak: سيدى

Iz stihova na listu 24, o datumu smrti svojih roditelj, moglo bi se razumijeti da mu je očevo ime Ḥamza-efendi. Tu kaže da mu je otac umro 1076/1665, a majka 1094/1682.

Početak poslije besmele:

Početak poslije besmele:

حمد لله شغل نظمه راغب اولدم برزمان كون بكون
ایتدی ترق قلبده آنك لذق
هرنه دكلو نظم اولندیسه آنی جمع ایلیم
تاكه اكا مجرمی نوعا محمد اُمّتی

Ovaj uvod ima 25 stihova. Posljednji stih uvoda:

یس بو در تدن لازم اولدی جمله ایتمك فرار
سیدی نفسك احذر اكله ایله تفرق

Riječ سیدی (na početku drugog polustiha) pisana crveno.

Nekoliko naslova prvih poglavlja:

1. 13stihova	فى بيان الكفر
2. 7stihova	فى بيان البدعة
3. 13stihova	فى بيان الريا
4. 11stihova	فى بيان الكبر
5. 10stihova	فى بيان اخلاق الذميمة
6. 20stihova	فى بيان اخلاق الحميدة

U prvom dijelu ovog rukopisa (listovi 1-27) ima oko 100 ovakvih naslova s kraćim brojem stihova.

Posljednji je naslov: فى بيان الشهود العشرة

Drugi dio rukopisa.

(list 49b-141)

Početak uvoda, poslije besmele:

وكلّ مضطرّ منه يستعين حمد و ثنا بيك بيك اون سكز بيك قرق بيك سكسان بيك يوز بيك صايسز عالمى يوقدن وار ايدن عناداً واستكباراً فرمان شريفنه مخالفت ايده نك مكانن نار ايدن الله..

Prvo poglavlje, nakon uvoda (na listu 52b):

فى بيان افراد آفات القلب

Ovaj drugi dio rukopisa ima 70 poglavlja.

Posljednje poglavlje (na listu 141b) je: في بيان المفسدات العامة في الحقيقة

Završetak osnovnog djela (drugog dijela):

... بشنجى اوزاقدن كورن آدم نمازده اولماسنه شك ايدرسه عمل كثيردر عذرسز فرائضدن برنى ترك حدث قصد ايتمك نه وجهله اولورسه اولسون. تم فقه كيدانى عليه رحمة الصمدانى

Na posljednja tri lista je ukratko dat rezime (kratak sadržaj) cjelokupnog djela.

L. 144; 20 x 14,5. Nasẖ, lijep, pisan vještom rukom. U pismu i sadržaju ima grešaka. Naslovi i istkanute riječi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; tekst obrubljen crvenom linijom; po rubovima listova ima dosta bilježaka, pisanih rukom istog prepisivača, što je dio samog rada. Povez kartonski.

Prepis dovršen 1112/1700, držimo, na ostrvu Kreti.

(Bilješka na kraju: سنة ١١١٢ في ٢٧ جا)

Na posljednjoj strani dvije bilješke s imenima i ličnim pečatima ranijih vlasnika. Prvi je: Aḥmed b. Muḥamed b. ʻAbdurraḥmān el-Ḫāniyevī (sa ostrva Krete, iz Kaneje), 23. safer (11)54/1741.

(قد استصحبه الفقير احمد بن محمد بن عبد الرحمن... الخانيوى من جزيرة الكريد في ٢٣ صفر سنة ٥٤)

Iz navedene bilješke može se razumjeti da je ovaj vlasnik unuk autora.

U drugoj bilješci potpisao se kao vlasnik: Muhamed Asim Rizāī Efendīzāde (Rizaefendić), pisar u Dīvānu (Medžilsi-kalem) Bosanskog ajāleta. U pečatu mu se može pročitati datum: 1281/1864. Ispod toga kratka bilješka na turskom jeziku, s područja fikha.

2540. Zbirka(مجموع), 2 3651.

L. 172 (10-162). Nasẖ, lijep, specifičan, pisan vještom rukom. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na kraju veći broj listova dopisan rukom drugog prepisivača, taʻlīq pismom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen; mnogi listovi prosuti.

1. L. 1-10. (مختصر) ذخر المجاهدين في آداب جهاد الدين

Skraćena prerada djela o vrijednostima svete borbe za vjeru (džihad). Oboje napisao Meḥmed b. aš-Šayẖ Ibrāhīm al-Ḥusaynī (al-Ḥasanī), živio i radio za vrijeme sultana Aḥmeda b. Meḥmeda (vladao 1012-1026/1003/1617). O ovoj skraćenoj preradi nema spomena u pristupačnim izvorima. Jedino Karatay (t I, 371) navodi djelo pod naslovom: ذخر المجاهدين في آداب جهاد الدين , na osnovu kojeg je napisana ova prerada.

Početak:

هو الذي ارسل رسوله بالهدى و دين الحق ليظهره على الدين كله و كفى بالله شهيدا... و على سائل المجاهدين في سبيل الله الى يوم الدين. اما بعد بو عبد فقير و حقير... السيد محمد بن الشيخ ابراهيم الحسيني... ايدركه احكام جهاد واحوال غزابيانده بوندن اقدام... ذخر المجاهدين في آداب جهاد الدين...

Djelo ima deset poglavlja (faṣl) i završetak (ẖātime).

Zavrčštak:

... كه پيغمبر صلعم دن مرو يدر تو بالر بنا او بالايغادر حوبا اندن صكره قربان ايدوب قرايه بخش ايليه كه مسنوندر و الله اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب.

Rub posljednje stranice (10b) ispunjen bilješkama i zapisima o učenju nekih ajeta, koje se uče u časovima opasnosti, na putovanjima kopnom i morem.

2. L. 11-172. نقد الدرر

Glosa poznatom komentaru „Durar", s područja fikha. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqolī, umro 1000/1592 (v. II, 1299, str.423).

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici dva mala lična pečata, u kojima se mogu pročitati imena: Aḥmad 1123/1711; Fatima(?), te bilješka sa imenom vlasnika (Ṣāliḥ, učenik medrese, sin Bayrāmov, iz Mostara - Ṣāliḥ soẖta b. Bayrām al-Mostārī).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2541. Zbirka (مجموع), 4 1081.

L. 179; 19 x 14. Taʻlīq i nasẖ, pisani uvježbanom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Po rubovima ima objašenjenja. Papir bijel, glat; povez kožni s preklopom.

1. L. 1-140. ترجمهٔ طريقة محمديه

Prevod, na turski jezik, Bergivijeva djela „aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya". Preveo Meḥmed ʻIṣmetī, umro 1076/1665.

Karatay t I, 107; H. Shorwide XIII, 32.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... بعد ذلك جدبزر كوار مرحوم و مغفورله قدوة الفضلا بركوى شيخ محمد افندينك طريقة محمديه وسيرة احمديه اسميله مسمى ازلان كتاب... بو عبد فقير كثير التقصير محمد عصمتى

2. L. 146-161. معدل الصلاة (v. 2065,2)

3. L. 163-172. الاعتصام بالكتاب والسنة والاجماع

Privrženost propisima Kur'ana, sunneta i idžma'a, izvađeno u sažetom obliku iz djela „aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyy".

4. L. 173-179 تجو يد قرآن

Kratak udžbenik, na turskom jeziku, iz tedžvida, od nama nepoznatog pisca (v. I, 113).

Cijela zbirka prepisana 1107/1695.

Na prvom listu ime i pečat bivšeg vlasnika knjige: al-Haǧǧ Muṣṭafā, kadija.

Na kraju bilješka, na turskom jeziku, iz koje se može razumjeti da početkom muharrema 1139/1726. godine, Muṣṭafā b. Ḥasan Gračanlija daje svome bratu Hasanu, pred svjedocima, dokumenat s 4.000 akči, da se brine o njegovoj kćerki Aiši. Na kraju navedena imena svjedoka.

Uvakufio Svrzo Meḥmed-efendī, sin Muḥamed-agin 1931.

2542. ISTO 1551.

L. 89; 20 x 14,5. Nasḫ, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili podvučene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni s preklopom.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad 1114/1702.

Na prva dva lista ispisan sadržaj djela, a na posljednjem listu brisana bilješka o bivšem vlasniku knjige: hadži Ahmed b. Fadlullah, poznat pod imenom Serhatlija, nastanjen u Sarajevu, godina 1136/1724, kao i njegov pečat. Ispod ove je bilješka na turskom jeziku, oštećena vlagom i slabo čitljiva, ali se razumije da je riječi o nekoj fetvi.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. bilejšku i pečat na 1. listu).

2543. ISTO 4145.

L. 282; 21 x 15. Nasḫ, krupniji. Poglavlja na marginama i neke istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji; povez kožni s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao ʻOmar b. Aḥmad Trepanić , hatib u džamiji svoga brata Ḫalīla hadži-efendije Gračaničevije, nastanjen u kasabi Gračanica, u subotu zulhidždžet 1174/1761. godine.

(حرره عمربن احمد الخطيب في جامع اخيه خليل الحاجى افندى ساكن في قصبة
غراداجانچه غفر الله لهما... قد وقع الفراغ وقت الظهر في اواخر ذى الحجة يوم السبت لسنة
اربع وستين ومائة والف من تاريخ نبوة)

Na prvih 18 nepaginiranih listova napisan sadržaj djela. Na prvom listu napisan crvenim mastilom naziv djela, ime vlasnika i prepisivača i nekoliko njegovih pečata u kojima se može pročitati: Omer.

هذا كتاب ترجمهٔ طريقة محمديه لعصمتى صاحب ومالك عمربن احمد تريانى

Na 282b. listu godina završetka prevoda 1065/1654. Na 283a. listu stihovi (dove) prepisivača na perzijskom i arapskom jeziku.

2544. ISTO 5953.

L. 130; 23 x 16,5. Taʻlīq. Kur'anski citati podvučeni crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom.

Prepis završen 1206/1791.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom a listu bilješke iz fikha, prenesene iz djela „Aḫlaṣ al-ḫālisa".

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2545. ISTO 6759.

L. 170+14, 21 x 14,5. Taʻlīq, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima kraćih komentara i bilježaka, koje se odnose na tekst, od istog prepisivača. Tekst obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

(وتاريخ تمام ترجمه بيك آلتمش بش سنه سيدر كه قريبا ذكر اولندغى اوزره تاريخ
تأليف طريقتك سكسن بشنجى سنه سيدر والحمد لله على التمام...)

Iz ove bilješkese vidi da je djelo prevedeno 1065/1654. tj. 85 godina nakon što je napisano osnovno djelo.

Na drugom zaštitnom listu ime Sarāylī (Sarajlija) Šolbat Muḥamed, vjerovatno raniji vlasnik. Na prvih 14 listova sadržaj djela. Na kraju stihovi na arapskom i turskom jeziku u vidu dove.

2546. ISTO 5451.

L. 228; 18 x 13. Taʻlīq, pisan nešto slabijim rukopisom. Naslov napisan crvenim mastilom. Citati iz Kur'ana i hadisa ponegdje podvučeni crnom linijom. Papir tamnobijel; povez polukožni s preklopom.

Prepis završen 1246/1830.

Na prva dva lista imena bivših vlasnika knjige: Ibrahim b. hadži Bekir Visoki (iz Visokog) Džino-zade (?) neki, Abdulah i Salih b. Mula Mehmed b. Mula Mustafa Handžić, godina 1254/1838.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2547. شفاء المؤمن 2179.

Djelo na turskom jeziku, koje tretira vrijednsoti, efikasnost i glavne propise učenja Kur'ana i raznih molitvi. Napisao ʻAlī Ḫalīfā b. Muḥammad al-Minqārī, živio u XI/XVII stoljeću.

AM I, 754; O.M. II, 55; Rieu, 20a; Karatay t I, 410.

Početak: الحمد لله الذى جعل كتابه العزيز شفاء...

L. 81; 20,5 x 14,5. Nas̱h-ta'līq. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Razni citati podvučeni crvenom linijom. Papir bijel; povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču, niti datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici olovkom napisano ime (Osman Hadžić), a ispod toga mali okrugli pečat, vjerovatno ranijeg vlasnika, u kome se može pročitati: Abduhu Muhemed.

2548. ترجمهٔ سلوان المطاع في عدوان الا تباع 5684.

Prevod na turski jezik djela „Zaštita kod Gospodara u slučaju neprijateljstva privrženih". Djelo govori o odanosti Bogu i skromnoj pobožnosti. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Ẓafar aṣ-Ṣiqalī al-Makkī Ḥoǧǧetuddīn, umro 565/1170, a preveo Qara Ḫalīl-zāde Meḥmed Sa'īd oko 1145/1732.

ḪḪ II, 998; Ahlwardt VII, 8750; Flügel I, 382, str. 357;
Karatay t II, 2729.

Početak:

سپاس بى غايه وستايش بينهايه معطىء اهم مهمات... بعد از ين بو بندهٔ كمترين...
محمد سعيد بن قره خليل عاملها الله بلطفه الخليل...

L. 128; 21,5 x 14,5. Nas̱h-ta'līq, pomiješani. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a citati, iz Kur'ana i drugih djela, podvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, s preklopom.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku prve strnice lični pečat ranijeg vlasnika: Meḥmed (Muḥamed) Ḥabīb.

Na predzadnjem zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2549. تحفه العشاق في معرفة عقائد اهل الحق 2121.

Zbirka propovijedi iz dogmatike. Napisao neki al-Ḥaǧǧ Dervīš 1167/1753. Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na donjem prerezu knjige.

Na kraju djela autor kaže da je počeo pisati i sabirati građu za ovo djelo 1166/1752. i da ga je završio gore navedene godine.

U uvodu autor ističe da je obradio razgovore nekih poslanika s Bogom, Muhamedovo rođenje, njegova svjostva, donošenje objave od strane Džebraila, pozivanja u vjeru, Miradžu, silasku Kur'ana, tajnama evlija, Hidžri, itd.

Inače, naslov djela i ime autora ne spominje se u pristupačnim izvorima, pa je ovo djelo vrlo rijetko i malo poznato.

Početak:

الله تعالى يه حمد ثنا و رسول صلى الله عليه وسلم صلوة وألينه و اصحابنه دعا... بحمد الله تعالى ياز و يازمغه المزده قلم بوتمغله برتوركجه كتاب جمع اتمكه... اما بعد بلكل و اكاه اولغل كم الك اول مؤمنه فرض و واجب اولان بودركه كشى نه طر يقله عند الله و عند الناس مؤمن كامل اولور

Završetak:

الحمد لله الذى جعلنا من العالمين العاملين... اما بعد فهذا التصنيف وجمع الحاج درويش عفى الله عنه... وكان الابتداء بتصنيفه وجمعه في تاريخ ست وستين ومائة والف... والاتمام في تاريخ يوم اثنين شهر رجب المرجب من سبع وستين ومائة والف... وقد كان الفراغ من تبييض هذا الجمع على يد عبد الضعيف الفقير.. ابراهيم بن مصطفى... لسنة تسع وسبعين ومائة والف...

L. 141; 20,5 x 14. Nas̱h, djelomično vokaliziran i pisan rukom vrlo vještog prepisivača. Neka poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljene po dvjema zlatnim linijama (tanja i deblja), a na sljedeće dvije po jednom tanjom zlatnom linijom. Papir bijeložućkast, čvrst; povez kožni, s preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korica, na uglovima istih i na preklopu. Rukopis dobro očuvan.

Prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 1179/1765.

Na naslovnoj strnici ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Ibrāhīm b. Muṣ afā, godina 1214/1799.

Na posljednjem zaštitnom listu tri kraće prigodne dove.

2550. ترجمهٔ مرشد المتأهل 2985.

Prevod djela „Muršid al-Mutaehil" na turski jezik. Preveo Mustekīm-zāde Suleymān b. 'Abdurrahmān Sa'deddīn-efendī, umro u Istanbulu 1202/1787.

O.M. I, 168; Karatay t II, 2859, str. 312.

Početak:

الحمد لله الذى خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا... وبعد وقتاكه زمانه خاتونلرى لباسى فاخره ايله زينب ايدوب وسوقاقلره وصحر الرده كزرلر تنهاده ايتدوكلر يني

L. 50; 17 x 11. Nas̱h, sitniji, vokaliziran, lijep, pisan vještom rukom. Naslovi pisani crvenim mastilom; istaknute riječi podvučene crvenom linijom. Papir tamnožućkast, tanak, čvrst, glat. Tekst na prve dvije stranice obrubljen dvjema, a na ostalim jednom crvenom linijom. Nekoliko listova prosuto. U vrhu prve stranice jednostavan unvan. Listovi s početka dohvaćeni nekom masnoćom. Povez polukožni, oštećen.

Završetak:

...وقرآن تعليم ايده لروكتابت اوكرده لروعلمدن محتاج اولان علمى اوكرده لر و يوز كچ
اوكردلر واوق آتمق اوكردهلر نفعى اولور ـ والله اعلم بالصواب.

Tekst, u cijelom djelu, potpuno vokaliziran. Prepisivač je to pomno preveo, kao da je djelo pripremao za udžbenik ili priručnik.

Prepisao Seyyid Ḥuseyn-efendī b. ʿAlī Brusawī, u medresi Šāh-zāde, u gradu Adranos (u dolini istoimene rijeke - grad je pripadao sandžaku Bursa), 11. ševvala 1246/1830.

(Bilješka na kraju:
(قدمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب المحتاج الى ربه العزيز. كتبه الفقير الحقير العبد
الداعى سيد حسين افندى بورصوى الكائن شاه زاده مدرسه سى بن على غفر الله لهم...فى
بلدة قظاى اطرانوس...سنة ١٢٤٦ فى ١١ ش)

Na posljednjem zaštitnom listu, koji je potpuno žute boje, neke dove i tilsumi (talismani) na turskom jeziku.

Uvakufio ʿIzzet Ṣāliḥ-efendī Hromo-zāde (Hromić), 1284/1867 (v. njegov veliki pečat u rukopisu).

2551. Zbirka (مجموع), 5 4125.

L. 59; 23 x 14,5. Taʿlīq. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke podvučene crvenom linijom. Po marginama ima dopuna, objašnjenja, ispravki i prevoda. Tekst obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-25. **پند نامه (نصيحت نامه)**

شيخ ظريفى

Prepisivač nije djelo završio. **ـ ناقص فى آخره ـ**

Mističko-didaktičko-morlano djelo u stihu o načinima kako se može doći do savršenstva, kako se treba ponašati i čuvati jezik, distancirati se od laži, izdajstva, tražiti pouku u svemu što se vidi i doživi, pristojno govoriti. Sve ovo vodi savršenstvu kome čovjek teži. Napisao Šayḫ Ẓarīfī ʿOmar-efendī, umro 1210/1795.

O.M. I, 109; S. O. III, 262.

Početak: حمد بى حداول خدايه ابتدا   حكمته يوقدر آنك انتها

2. 30b-40a. **حكايهٔ بشير وشادان**

Priča „Bešir i Šadan" na turskom jeziku (v. I, 664,9, str. 435).

3. L. 40b-47. **كتاب عروض**

Anonimni turski prevod arapske metrike koju je na perzijskom jeziku napisao Wāhid Tibrīzī (v. I, 664,7, str. 434).

4. L. 48-57a. **شرح القصيدة الطنطرانية**

Komentar kasidi Ṭanṭarāniyi, koju je napisao Abū Naṣr Aḥmad b. ʿAbdurrazzāq Ṭanṭarānī (oko 480/1087) u pohvalu poznatog seldžučkog vezira Niẓāmul-Mulka. Komentar je napisao Muḥammad al-Bihištī al-Isfarāʾīnī oko 900/1494 (v. I, 397,5, str. 244-5).

5. L. 57b-59. **نظم عدد الكبائر**

Kasida o nabrajanju (broju) velikih grijeha. Napisao ʿAlāʾuddīn Turkestānī, čija nam je biografija nepoznata. U našem rukopisu naslov je:
قصيدة علاء الدين التركستانى فى تعداد الكبائر من الذنوب

GAL, S II, 950.

Početak:

يا صاح اسمع عدد الكبائر   من الذنوب ما سوى الصغائر
تعدادها سبعون بالحساب   فاعلها بشره بالعذاب

Cijelu zbirku prepisao isti, nepoznati prepisivač 1268/1851.

Na prvom a listu stihovi na turskom jeziku s nišana šejha Šakir Rasima, sina šejh-Sirrije, godina 1307/1890. Na 30b listu također stihovi na turskom jeziku pjesnika Hašima. Na kraju turski prevod nekih perzijskih riječi, pisanih kasnije slabim rukopisom.

Rukopis je otkupljen od Hamdije Hajrulahovića iz Sarajeva.

2552. ISTO 3115.

L. 46; 18,5 x 12,5. Taʿlīq. Naslov i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom.

Završetak: ظريفى يندقى كوش ايله سنده   حيات آبنى كل نوش ايله سنده

Prepisao ʿAbdullāh ʿAzmī b. Ibrāhīm as-Sarāyī (Sarajlija) 27. safera 1282/1865.

Rukopis je bio vlasništvo bivše Više islamske šeriatskoteološke škole u Sarajevu (v. pečat na kraju djela).

2553. انوار القلوب 3972.

Djelo na turskom jeziku s područja propovjedništva, u kome se govori o Božijem jedinstvu, poslanicima, Kur'anu i fikhskim propisima, od nepoznatog pisaca. Ovo je, zapravo, prevod s perzijskog jezika djela مصابيح الايمان,

također od nepoznatog pisca. Naslovi prema rukopisu. Međutim, u pristupačnim izvorima nema spomena o ovim naslovima. Jedino, iz predgovora ovog rukopisa, razumijemo da je prevodilac radio i živio za vrijeme sultana Ahmed-hana b. Mehmed-hana (vladao od 1012-1026/1603/1617).

Djelo je raspoređeno na 50 poglavlja (faṣl).

Početak:
سپاس بی قیاس اول خالق الجن والناس حضرتلرینه که مشکوة قلوب ایچره مصابیح ایمانی فروزان... اما بعد کتاب مصابیح الایمان که نادرهٔ دور زمان اولوب...

Završetak:
...نصفی قصدله ورانك حالندن ونصفی خطا ایله اورانك عاقله سی اوزره اولور والله تعالی اعلم بحقیقة الحال والحمد لله علی الاتمام والاکمال وصلی الله...

Prvo poglavlje: فصل اول توحید ومعرفت بیاننده در

Treće poglavlje: اوچنجی فصل دیدار بیچون و بیچونه بیاننده در

Peto poglavlje: بشنجی فصل قرآن وسائر کتب اوزرینه فضیلتنی بیان ایدر

L. 174 + 4 (sa originalnom folijacijom); 21 x 16. Nasẖ, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja, istaknute riječi, ajeti i hadisi pisani crvenim mastilom. Tekst obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama. Papir žućkast, oštećen zbog česte upotrebe; povez kožni, također oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1128/1715.

Na posljednjem zaštitnom listu nekoliko hadisa, bilješka na arapskom jeziku o obmanjivanju ljudi od strane satane, prenesena iz djela „Bahǧet al-anwār" i druge beznačajne bilješke.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2554. لُطفِيهٔ وهبي 1038.

Spjev (poema) na turskom jeziku, u stihu mesnevi, poučnog sadržaja, što ga je sastavio Muḥammad b. Rāšid (Rešīd) b. Muḥammad, s pjesničkom pseudonimom Vehbī, zv. Sunbul-zāde, umro 1224/1809. Po nekima, pisac je umro 1214/1799. Sastavljač je ovaj spjev dovršio za jednu sedmicu, a namijenio ga je svome sinu Lutfullahu radeći pri tom po uzoru na ranijeg pjesnika Nabija, koji je sastavio spjev خیریهٔ نابی (v. II, 1919,2, str. 953).

Blochet II, 253; Flügel I, 675; Karatay t II, 2593.

Djelo ima uvod i oko stotinu kraćih poglavlja i završetak (ẖātime). Broji 1168 stihova.

Početak uvoda (prvi stih): حمد او خلاقه که قلدی احسان

برآوج طیراغه شکل انسان

Prvi naslov, poslije uvoda: در خطاب فرزند خویش

Prvi stih toga poglavlja: بعد ذا ای ولد آکارهم

جکرم پاره سی لطف اللهم

Nakon posljednjeg poglavlja (hatime) dva završna stiha pod naslovom:

تاریخ لناظمه

شبهه سز اقرب الطاف الهیدرکیم

كلك وهبی بوئی بوئی بر هفته ده ایتدی اتمام

اولدی تاریخنده خال رخ زیبای خیال

احسن وجهله لطفیهٔ بو بولدی ختام

L. 31; 22,5 x 12,5. Ta'līq s nešto nasẖa, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, tanak, glat; povez polukožni.

Rukopis potiče iz XIII/XIX stoljeća.

Uvakufio Muṣṭafā-beg Dženetić, kao evladijjet vakuf, godine 1289/1872, što se vidi iz krupno pisane bilješke na naslovnoj stranici. Tu je i njegov lični pečat, kao i pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

2555. Zbirka (مجموع), 2 3321.

L. 51, 24,5 x 17,5. Nasẖ s primjesom ta'līqa, slabiji, ali čitljiv. Papir tamnožućkast, tanak; povez kartonski.

1. L. 1-43a ISTO

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

2. L. 43b-45b بدء الامالی

U rukopisu naslov: هذا كتاب بدء الامالی

Spjev o islamskoj dogmatici (akaid). Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Farganī, umro 575/1179 (v. I, 67).

Na listu 46 nalazi se kraći rad na turskom jeziku o islamskom braku (فی بیان کیفیة النکاح) vjerovatno izvadak iz nekog fikhskog djela.

Na listovima 47-49 kraći rad na arapskom jeziku o učenju i traženju nauke s poglavljem (فصل فی تعظیم العلم واهله).

Rad je nepotpun s početka i na kraju.

Na listu 50a dvije bilješke; prva o obnovi nikaha (vjenčanja), a druga sadrži dovu koja se uči na početku tevhida.

Na posljednjoj stranici (list 50b) islamsko vjerovanje (امنت بالله) u stihovima, na turskom jeziku.

Prepisao Muḥammad b. ʻAlī b. Ḥasan b. Rustem-beg Pašić, učenik muftije h. Ahmed-efendije Škaljića, godine 1309/1891, u Medresi u Rogatici (v. bilješku na listu 43a i 45b).

Na prvom zaštitnom listu (stranica a) razne riječi kao vježbe u pisanju. Na stranici b istog lista stihovi i bilješke s područja islamskog vjerovanja.

2556. ISTO 2748.

Na prvoj stranici, u vrhu, napisan naslov djela: لطفيهٔ وهبي سنبل زاده

L. 38,12; 19 x 13,5. Taʻlīq, lijep, čitak, pisan vještom rukom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Povez polukožni.

Na rubu prve stranice ime bivšeg vlasnika: Yūsuf Qāḍī-zāde as-Sayyid Muḥammad Emīn (تملكه الفقير يوسف قاضى زاده السيد محمد امين).

Na kraju dvanaest neispisanih listova.

Rukopis je iz XIII/XIX stoljeća.

2557. Zbirka (مجموع), 2 1274.

L. 105 (40 + 65); 19 x 14,5. Taʻlīq i nasḫ. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-40. ISTO

Tekst mnogih naslova različit je od onih u prethodnom primjerku. Tako, prvi naslov poslije uvoda, glasi: نصايح كردن

Naslovi stavljeni samo u nekoliko poglavlja s početka i pisani su crvenim mastilom.

2. L. 41-105. تُحْفَهٔ وَهْبِى

Perzijsko-turski rječnik u stihu. Spjevao gore navedeni pisac Muḥammad b. Rāšid Vehbī, zv. Sunbulzāde. Ovo je štampani primjerak (iz godine 1219/1804), koji je uvezan zajedno s prethodnim rukopisom. Raspoređen je na 58 odlomaka (qiṭʻa).

Flügel I, 143; Rieu, 144; Karatay t II, 2091.

Početak:

حمد بى او كرم فرمايه
كه آنك نعمتيدر بى غايه

Na kraju pet stihova o završetku djela i u posljednjem stihu datum završetka.

هزاران شكر ايدوب حقه ديدم تاريخ اتمامن
بحمد الله بوز يبا تحفهٔ وهبى تمام اولدى

Sa strane je neko rukom napisao godinu završetka: تاريخ ختام تأليف ١١٩٦

Na naslovnoj strnici, pod tačkom 1, dvije bilješke na arapskom jeziku, od kojih je prva s područja stare medicine (recept za lijek koji se uzima protiv slabog pamćenja pri učenju), a druga s područja književosti.

Na kraju poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, te na posljednjoj stranici, nazivi za 32 nauke i vještine koje su bile poznate i izučavane u raznim muslimanskim sredinama, u srednjem vijeku. Na unutarnjoj stranici druge korice bilješke na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je neki Rogatičanin, po imenu Nazif... pročitao ovaj spjev Tuḥfei Vehbī 1286/1869.

Rukopis prepisan u prvoj polovini XIX stoljeća.

DJELA ČIJE VRIJEME NASTANKA NIJE POZNATO

2558. ساعت نامه 6685.

Djelo u kojem se iznose legende o poslanicima kao i pouke i savjeti u specijalnim časovima, naročito u četiri noćna sata (gece satleri: akšam sati, yatsu saati, gökler saati, uyku saati).

Uz to se opisuje djelovanje meleka i šejtana u tim časovima.

Posljednji dio govori o rajskim časovima (gennet-saatleri) i o sudbini duša nakon smrti. Napisao i sabrao Hibetullāh b.Ibrāhīm, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je i štampano u Istanbulu, 1273/1856 i 1294/1877. Na našem rukopisu naslov je slijedeći:

هذا كتاب ساعت نامه تأليف مرحوم هبة الله بن ابراهيم

I, 380, 2,str. 227; Kairo t, 53; Perč t, 21 a; Blochet t, 1312; Rieu t, 21 a; M.Götz 2,br. 186, str.128.

Početak:

الحمد لله جعل الاسلام نوراً... اما بعد بوكتاب تصنيف قلندى اللرو اخباردن وعجائب احوالندن... بوعزيز كتابك مصنفي نحيف وضعيف وبرذرطيراق هبة الله بن ابراهيم - رحمة الله عليهم اجمعين...

Završetak:

...عورت دخى منتبه اولمزسه ترك ديار ايده افضلدر قيامت كوننده عذابدن خلاص اوله سن. والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب. تمت تمام بعون الله الملك الوهاب

L. 107; 20,5 x 14. Nasḫ, vokaliziran. Papir tamnobijel, tanji, dohvaćen vlagom, pa je pismo djelimično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī 1097/1686.

Poklonio Ahmed Čamdžić, iz sela Krčevine - Zavidovići, godine 1979.

2559. ISTO 3410.

U rukopisu napisan naslov crvenim mastilom:

هذا كتاب ساعت نامه مرحوم هبة الله رحمة الله عليه

L. 124 (s originalnom folijacijom); 20 x 15. Nasḫ, vokaliziran. Papir bijel, glat, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen na donjem prerezu; povez kartonski.

Prepisao Ḥusayn b. al-Ḥaǧǧ 'Omer 1135/1722.

Na prvom listu koji je zalijepljen za prvu unutarnju koricu, iznad naslova, ime vakifa: 'Osmān b. Ibrāhīm.

Poklonio Munir Šahinović - Ekremov.

2560. ISTO 929.

L. 96; 21 x 15. Nasẖ, slab. Papir tamnobijel i smeđ; povez kožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Oṯmān 1150/1737.

Na prvom zaštitnom listu beznačajne bilješke, kao i na posljednjim listovima.

2561. ISTO 3966.

L. 71; 21,5 x 16. Nasẖ, vokaliziran. Kur'anski ajeti podvučeni crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen, rastavljen od listova.

Prepis završen 1156/1746.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu vježbe u pisanju. Na naslovnoj stranici namjerno izbrisana bilješka o uvakufljenju knjige te, opet, vježbe u pisanju. Na kraju prigodne dove.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2562. ISTO 935.

L. 92; 20 x 15. Nasẖ. Papir blijedo žućkast, deblji, čvrst; povez kartonski.

Prepis završen 24. ševvala 1172/1758.

Iznad mnogih stranica ispisana po jedna rečenica, kao rezultat nekog fala (gatanja, proricanja), na primjer.

List 18 b.	عاقبة هذا الامر خير و سعادة
List 29 b.	ليس في تأخيرك خير فان الخير بتعجيله
List 58 b.	و توكل على الله تعالى و لا تخف

2563. ISTO 5671.

Naslov u rukopisu, napisan crvenim mastilom.

هذا كتاب ساعت نامه تأليف هبة الله افندى رحمة الله عليه

L. 95 (numerisani s lijeva na desno); 22 x 15,5. Nasẖ, jednostavan, djelomično vokaliziran. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Monlā Muḥammad b.Ḥasan, nastanjen u Sarajevu, u Sumbul-mahali, u saferu 1180/1766.

(كاتب الحروف منلا محمد بن حسن ساكن بمدينة سراى من محلة سنبل صفر الخيرده

تحرير اولنمشدر سنة ١١٨٠)

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2564. ISTO 627.

L. 103; 21,5. Nasẖ. Tekst obrubljen po dvjema tankim crvenim linijama. Papir blijedožućkast, deblji, glat; povez kartonski.

Prepisao Ḥasan b. Ḫalīl b. Muḥammad Za'ferān Pūrlī ili Pūžlī (?), 15. džumadel-ahira 1184/1770.

Bilješka o prepisu na kraju, iza završetka (list 103 a):

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب ليد حسن افندى بن مرحوم خليل بن مرحوم محمّد

زعفران يورلى رحمة الله عليهم و الحمد لله رب العالمين في ١٥ جماذى الاخر سنة ١١٨٤)

Na listu lb naslov djela, pisan crvenim mastilom:

هذا كتاب ساعت نامه تأليف مصطفى افندي بن ابراهيم افندى رحمة الله عليهم اجمعين

Iz ovoga bi se moglo razumjeti da je piscu ime Mustafa, što drugi rukopisi ne potvrđuju.

Uvakufio sam prepisivač, iste godine kada je prepisano ovo djelo .

2565. ISTO 3104.

L. 103; 18 x 12. Nasẖ, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima neko kasnije, ponegdje, pisao bilješke, koje se odnose na tekst. Citati iz Kur'ana podvučeni crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā aṣ-Ṣabrī Uskudārī, pristaša (sljedbenik) Husamuddin-paše, valije u Bosni, 1210/1795. (Spomenuti valija postavljen je na ovu dužnost 1207/1792. i na toj dužnosti ostao je četiri godine. Umro je u Travniku 1211/1796).

(كتبه الفقير الحقير مصطفى الصبرى اوسكدارى ثرى احرامى تابع حسام الدين پاشاء

والىء بوسنة سنة ١٢١٠)

Uvakufio neki 'Abdulqādir, rebiul-ahira 1297/1880. (v.bilješku na naslovnoj strani).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v.pečat na prvom zaštitnom listu).

2566. ISTO 2oo2.

(ناقص في آخره)

Djelo na kraju nepotpuno. Naslov u rukopisu:

ساعت نامه تأليف هبة الله أفندي رحمة الله عليه

L.71; 20,5 x 14,5. Nasẖ. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a mnoge riječi podvučene crvenom crticom. Papir tamnobijel, glat: bez poveza, korice otkinute i izgubljene.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici dove i zapisi, pisano kasnije slabim rukopisom. Tu je i mali okrugli pečat, vjerovatno ranijeg vlasnika, u kome piše: Muḥamed Mestvica, godina 1267/1850.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2567. ISTO 4137.

U rukopisu, na naslovnoj stranici,zabilježen naslov:

هذا كتاب سعات نامه المصنف هبة الله رحمة الله عليه

L.117; 21 x 15. Nasḫ s nešto malo ta'līqa, vokaliziran. Poglavlja, istaknute riječi, citati iz Kur'ana i hadisi pisani crvenim mastilom. Na mnogim mjestima rečenice rastavljene krupnijim crvenim tačkama. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; listovi prosuti i rastavljeni od poveza, a povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Rukopis poklonila Fatima Smajiš, udova hafiza Ibrahima Smajiša, imama i muallima iz Sarajeva, godine 1952. (v. bilješku na naslovnoj stranici).

2568. ISTO 5346.

L. 125; 19 x 14. Nasḫ, vokaliziran. Istaknute riječi i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir žućkast, glat, tanji, dohvaćen vlagom, prvi list oštećen. Povez polukožni, s preklopom, prva korica otkinuta i zagubljena, pa je sada zalijepljena kartonska korica, umjesto izgubljene.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici, kao i na predzadnjem zaštitnom listu, ime ranijeg vlasnika (Sahačić Mehmed Ali). Na kraju djela ime drugog vlasnika, napisano olovkom: Mustafa b. Hašim, Sarajlija, Bosanac, Godina 1290/1873. Na predzadnjem zaštitnom listu jedan recept na turskom jeziku,. pisan kasnije, rukom drugog prepisivača.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2569. ISTO 5687.

L. 120; 21,5 x 16. Nasḫ. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir žućkasto bijel, deblji, glat; povez kartonski, prva i korica izgubljena.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali, sudeći prema papiru i pismu, smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu (strana a), u vrhu, neko krupnim slovima stavio pogrešan naslov: انوار العاشقين كتابى هديه سي ١٩ غروش

To je zavaralo našu evidenciju, pa je rukopis bio inventarisan s ovim, pogrešnim naslovom.

Na kraju, iza završetka djela bilješka o uvakufljenju rukopisa.

(صاحب الخيرات و الحسنات مرحوم و مغفورا له عايشه قزى فاطمه نك وفقيدر سنة ١٢١٣ شعبان غره سنى)

Iz bilješke se vidi da je rukopis uvakufila neka Fatima, kći Aiše, početkom šabana 1213/1798.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2570. ISTO 5983.

(ناقص في آخره)

Na naslovnoj stranici olovkom zabilježen naslov:

مرحوم هبة الله بن ابراهيم افندينك اثر يدر

Djelo na kraju nepotpuno. L.54; 21x15. Nasḫ - ta'līg, pomiješani, pisani vještom rukom. Tekst na prvoj stranici obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen, vlagom; bez poveza, sada se čuva u drugim kartonskim koricama, koje su rastavljene od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici prigodne dove i bilješke iz akaida; sve ovo pisano kasnije, drugim rukopisom, a teško je i čitljivo, jer je tekst izblijedio.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2571. ISTO 6747.

L. 58; 21,5 x 15. Nasḫ, vokaliziran. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Ajeti iz Kur'ana podvučeni crvenom crticom. Tekst obrubljen jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, djelomično oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Po rubovima, na prvih nekoliko listova, neko je kasnije, slabim rukopisom, pisao neke mes'ele.

Poklonio Memić Jakub iz Novog Pazara.

2572. ISTO 3301.

L. 78; 21,5 x 15,5. Nasḫ-ta'līq, pomiješani, pisani nevještom rukom prepisivača. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir bijel, čvrst deblji, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Prepisao Monllā Zannūn b. Ḥasan, iz sela Vukovije - Tuzla, 28. džumadel-ahira 1219/1804.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب الحقير منلا زنّون بن حسن عن قرية وقويه. تسع عشر ومائتين والف في شهر جماذ الآخر يكرمى سكزنجى كجه سنده تمام اولندى)

Ispod ove bilješke datum rođenja prepisivačeva sina: Abdullah b. Zannun, godine 1217/1802. Na kraju moralno-didaktički stihovi, na turskom jeziku, bilješke iz tesavvufa i jedna fetva, također na turskom jeziku, pisano rukom prepisivača. Na posljednjem zaštitnom listu neka nejasna i teško čitljiva bilješka na turskom jeziku, u kojoj se spominje ime: Tirić Osman-efendi, pisana kasnije, rukom drugog prepisivača.

Uvakufila Malkija, kći Ḥasan-baše, u Gornjoj Tuzli, nastanjena u kasabi Bijeljina (v. bilješku na rubu trećeg lista).

2573. (موعظه) 1559.

بالتركية

Knjiga propovijedi /mev'iza/, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca, nepotpuna s početka. Čini se da je ovo sabrano iz raznih djela.
/Na donjem prerezu listova neko je stavio kasnije pogrešan naslov: تورکه تفسیر

Sadrži, uglavnom, tumačenje raznih kur'anskih ajeta.

U prevodu nekih ajeta ima pokoja staroturska riječ, ali sudeći prema stilu i jeziku, sastavljač nije Turčin, nego bi mogao biti neki naš čovjek koji nije potpuno vladao turskim jezikom.
Na prvom listu ovdje, iznad početka, neko kasnije stavio naslov.موعظه غیر معروفه

Početak ovdje:

و ایمان نور قلدق انونله قوللر مزدن کمی دلر سوز ارشاد ادروز هدایه توفیق. قال الله تعالی: هذا بیـان للناس و هدی و موعظة للمُتقین. یعنی قرآن ناسه بیان در نفوسلری ضلالتدن و جهالتدن تطهیر ایدر

Ajeti, koja pisac tumači, podvučeni s početka crvenom crticom.

L. 190; 20,5 x 14. Nasḫ, od različitih ruku, vokaliziran, krupniji, pomiješan mjestimice s nešto ta'līga. Papir tamno bijel, deblji, čvrst; posljednji list nakinut pri dnu. Povez kožni, popravljen, s utisnutim ornamentima na koricama.

Završetak:

... هذه المواقف برافتك واجعلنا من الجایز ین وسهّل علینا عقبات الجسور و ادخلنا الجنة مع الفایز ین برحمتك یا ارحم الراحمین.

Rukupos je s kraja XVII, ili početka XVIII stoljeća.

Vakuf Salih Izzet-efendije Hromića.

2574. شفاء القلوب 5818.

Zbirka savjeta i pouka o vjerovanju i lijepom vladanju, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Prema naslovu u rukopisu (کتاب شفاء القلوب سیدی) moglo bi se zaključiti da je prezime /ili nadimak/ autora ;Seyyidī. Ili nepoznati pisac, pod izrazom „Seyyidī", misli na svoga učitelja, čije ime nije spomenuo.

Izvori koji su nam pristupačni ne spominju ovo djelo na turskom jeziku. Brockelmann, na pet mjesta/G II, 162; SII, 654, 689, 19:984 i SN I,496/ spominje djela pod naslovom „Šifa' al-qulūb", ali to su djela na arapskom jeziku. Naš rukopis, po svemu sudeći, nije prevod s arapskog, nego je to originalno djelo, na tuskom jeziku, od nepoznatog pisca. Inače, djelo je slabog sastava, što nam govori da mu autor nije bio od istaknutih učenih ljudi.

Na početku rukopisa sadržaj, iz kojeg se vidi da djelo ima 92 poglavlja. Obzirom da je djelo rijetko, navešćemo bar neke naslove njegovih poglavlje /faṣlova/.

1. poglavlje: اوّل (برنجی فصل)
مؤمن به یعنی آلتی سیئه ایمانی بلدرر

2. poglavlje: ایکنجی (فصل)
هرکسه فرض عین اولان علمی بلدرر

10. poglavlje: اننجی
ریا بلدرر

20. poglavlje; یکنجی
اصل سو یلمیوب سو یلمك صکردن اولان آلتمش عرضی بلدرر

90. poglavlje: طقسانجی
ایمانسز کتمه نك یکرمی بر سبین بلدرر

91. poglavlje: طقسان برنجی
هر برمؤمنك قلبنده ایمان شمعه سین بلدرر

92. poglavlje. طقسان ایکنجی
اجمالا یك مهم اولان تقر یراقی بلدرر

Početak:

الحمد لله رب العالمین. والصلاة و السلام علی سیدنا محمد و اله وصحبه اجمعین. بوند نصکره معلوم اولکه جمیع رجال و نسا اوزر ینه فرض اولان علوم اوجدر...

Završetak:

قربان اوکوت المینلرك علما مجلسنه کلمینلرك ایمان ایله اولمینلرك دوشمسی حق تعالی جمله مزی ایمان ایله کوچن قوللرندن ایلیه آمین تمت الکتاب...

L. 123; 21.X 14. Nasḫ, vokaliziran, čitljiv. Poglavlje i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat, povez kož

ni, s utisnutim ornamentima na sredini korica, preklop otkinut i zagubljen.
Prepis završen 1137/1725.
Na kraju bilješke na turskom jeziku s područja fikha.
Uvakufila Fatima, kći Muminova Duāğī-zāde /Dovadžija/.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2575. ISTO 3019.

L. 128; 16.X 11,5. Nasḫ, u početku vokaliziran, lijep, pisan uvježbanom rukom dobrog kaligrafa. Po rubovima pisani naslovi poglavlja crvenim mastilom, krupnijim slovima, a ima i bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir žućkast, čvrst, glat, povez kožni, s preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe, vjeovatno, iz XVIII stoljeća.

Na unutarnjoj stranici prve korice bilješke o uvakufljenju.

Ista takva bilješka i na kraju rukopisa.

Na prvom, naslovnom listu, prije sadržaja bilješke s područja fikha i akaida, te nekoliko savjeta.

Uvakufio derviš Aḥmed b. 'Omer Alemdār, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu i predao ga muallimu Ḫalīl-efendiji, sinu Ṣaliḥovu Stočaninu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

2576. Zbirka (مجموع) ,2 4976.

L. 56; 15,5 x 11. Nasḫ, vokaliziran, pisan vještom rukom. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, pa je i pismo djelomično oštećeno; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

1. L. 9-17. جواهر الاسلام (اكر صورسه ل)

Kratak katekizam u obliku pitanja i odgovora, od nepoznatog pisca. Postoje razne verzije, naslovi i počeci ovog djela (v. I,113).

Gornji naslov nalazi se na rukopisu. Prvi list kasnije dopisan.

Početak:

الحمد لله رب العالمين... اما بعد بلكل وآكاه اولغلكه هر مؤمن ومؤمنه ايمان والاسلام
علمين اوكرنمك فرضدر

2. L. 20b - 56. وصيت نامه للبركوي (v.br.2374)

- ناقص في آخره -

Djelo na kraju nepotpuno, otkinuto i zagubljeno više listova.
Oba djela prepisao Hasan b. Muḥammad 1139/1726.

Na kraju prvog djela prepisivač, u stihovima, na turskom jeziku, moli čitaoca da mu se prouči Fatiha.

Na listovima 1-8, koji su oštećeni, završetak nekog Ilmihala, na turskom jeziku, na tim listovima dove i nijjeti (odluke) za pojedine namaze.

2577. Zbirka (مجموع) ,2 4350.

L.32; 15,5 x 11. Nasḫ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Ajeti i dove podvučene crvenom linijom.

Papir bijel, čvrst, povez kožni.

1. L. 1-22. ISTO

2. L. 22b - 32. شرائط الاسلام

Kratak Ilmihal, na turskom jeziku, u kojem su obrađeni imanski i islamski šarti, od nepoznatog pisca. Naslov prema rukopisu.

Blochet t, AF 15

Početak:

الحمد لله رب العالمين... اما بعد هر مؤمنه لازمدركه ايمان واسلام نه ايد كين بلمك كرك

Prepis oba djela završen 1181/1767.

Na posljednjem listu nekoliko pečata, u kojima se kod nekih može pročitati ime: „Abdullāh, raniji vlasnik knjige. Tu su i dva poučna tiha, na turskom jeziku, te ime (možda prepisivača): Monllā 'Omar Džubur-zāde (?), iz džemata Ramaḍān-bega.

Na posljednjem zaštitnom listu jedna dova.

2378. ISTO 4337.

- ناقص ف اوله وآخره -

Primjerak nepotpun i na početku i na kraju.

L. 16; 17 x 11,5. Nasḫ, vokaliziran. Riječi اكر صورسه لر i جواب pisane crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst. Povez otkinut i izgubljen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2579. ISTO 4770.

- ناقص ف اوله وآخره -

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 47; 16.X 11. Nasḫ, vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je na prvih desetak listova obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz druge polovine XVIII stoljeća.

Iz kolekcije dr Muhameda Hadžijahića.

2580. Zbirka(مجموع), 2 **5892.**

L. 22; 20 x 14,5. Nasẖ. Istaknute riječi podvučene crnom crticom. Papir bijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom, pismo oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1-21a. ISTO

Naslov u rukopisu: جواهر الاسلام

Ovo je nešto drugačija verzija od prethodnih primjeraka. U ovom primjerku navedeno ime pisca Muḥammad (Meḥmed) Nūruddīn Miṣrī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

الحمد لله رب العالمين.. اما بعد بوندنصكره معلوم اولكه هركيم اهل جنت اولق ديلسه اولامسلمان اولمق اكافرض عيندر.. بوبندهٔ اضعف العباد.. محمد نور الدين مصرى كوردمكه بوبابده مختصر تركى بر رسالهٔ نادر مراد ايتدمكه لسان تركى اوزره تأليف ايدوب

2. L. 21b-22a. وصية الامام ابى حنيفة لابى يوسف

Oporuka Abu Ḥanife svom učeniku Abu Yūsufa (v. II, 1436,3).

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na kraju neki računi i vježbe u pisanju.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2581. Zbirka (مجموع), 7 **878.**

L. 51; 20,5 x 15. Nasẖ, većim dijelom vokaliziran. Papir bijel, ali potamnio, od vlage i uslova u kojima se rukopis nalazio; mnogi listovi oštećeni i popravljeni. Povez kartonski, čvrst, nov.

1. L. 1-4a. (منظومة فى النصائح بالتركية) - قطعة

Fragment jedne poeme na turskom jeziku, o islamskom vjerovanju i vjerskim poukama, od nama nepoznatog pisca. Rukopis nepotpun s početka; prva dva lista ovdje znatno oštećena.

Gornji naslov dat kasnije, prema sadržaju.

Poglavlja označena riječju ارمغان (armagan = dar, poklon).

Kairo, t (str. 310) navodi djelo pod naslovom: قرق آرمغان (četrdeset darova), u stihu (manzūm) i da mu je autor Mevlā Kemāl-efendi el-Ādemī.

Početak ovog djela: بلكه بسم الله ديلك مصباحيدر

Kairo t (str. 45) navodi još jedno djelo pod istim naslovom قرق آرمغان ali je ono, izgleda, u prozi.

Nije izvjesno da li naš rukopis odgovara kojem od tih djela.

U drugim izvorima, koje imamo, ne nalazimo spomena ovom djelu.

Početak ovdje stihom (tekst teško čitljiv, kroz nalijepljeni providni papir):

قورلجق منزلدرز يراكه كور

امدى اركندن بيراغن قيلاكور

Naslov prvog poglavlja ovdje: آرمغان منكر ونكير

Početak prvog poglavlja ovdje (na listu 1a):

كلدك ايدى شونلرى قيل فكر

كيم منكر دورر ودخى كيم نكير

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, i ovdje ih imamo (osim spomenutog), još samo tri: آرمغان مالك يعنى

آرمغان (؟) (oštećeno)

Posljednje poglavlje je: آرمغان خالق جل جلاله

خاتمة الكتاب

Završetak je (na listu 4a):

بوجهان فانيدرر هر كيم بوكا

ميل ايدرسه دوشر اوكلمز بوكا

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

دردى اولمايانده يوقدر واردات - تمت تمام

Ako je ovo djelo قرق آرمغان onda, sudeći po ovim sačuvanim listovima, ovaj fragment bi bio samo deseti dio cjelokupnog djela.

Ispod ovog završetka djela, koji se nalazi na sredini stranice, ruka nekog početnika vježbala se u pisanju, u nekoliko redova.

2. L. 4b-8. (كتاب) شروط الصلوة بالنظم

Spjev na turskom jeziku o uslovima za valjanost namaza, od nama nepoznatog sastavljača.

Rađeno prema istoimenoj risali u prozi (v. II, 1555,2).

U katalozima i bibliografskim izvorima, koji su nam pristupačni, ne nalazimo spomena ovom spjevu.

Gornji naslov nalazi se na početku rukopisa.

Spjev se sastoji od 72 dvostiha. Tekst vokaliziran.

Početak spjeva, ispod naslova (bez besmele):

حمد لایقدر سکا ای بادشاه انس وجان
کیم وجودك یرتوندندر بوکونیله مکان

Premda je isti početak kao i kod ranije obrađenog rukopisa (II, str. 655), ova verzija spjeva mjestimice se nešto razlikuje od prethodnog rukopisa.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom, a ima ih jedanaest (osim uvoda koji ima 14 stihova):

1. باب شروط الصلوة ـ ثمانية
2. فرائض الصلوة ـ ستة
3. واجبات الصلوة ـ سبعه
4. سنن الصلوة ـ اربعة عشر
5. مستحبات الصلوة
6. مكروهات الصلوة ـ ارعبة عشر
7. باب افساد الصلوة ـ اربعة عشر
8. باب مستحب ـ سته
9. باب الوضوء فى مستحب ـ خمسة
10. فرض الغسل ـ ثلاثة
11. سجدة التلاوة ـ فى اربعة عشر مواضع

Ispod jednog od posljednjih stihova (u dnu lista 7b) stoji polustih, kojim nepoznati autor moli za dovu.

(کیمله نظم ایدن غریبی بردعا ایله آگاه)

Posljednji stih: کیمکه دربرسه بوسوزمه جان ودلدن آمین
رحمة الله تعالى عليهم اجمعين ـ تمت تمام

Ispod toga se prepisivač potpisao i zabilježio datum prepisa:

کتبه الفقیر الحقیر صالح لوبونجوی
فى سنه ١١٤٥ محرام الحرام فى يوم صلى

Prepisao Ṣāliḥ Lubinčevī (Ljubunčić - vjerovatno iz Ljubunčića kod Livna, ili iz sela Ljubunci, općina Prozor), mjeseca muharrema 1145/1732.

---

3. L. 9b-18. مقبول عارف

(یوتور شاهدیه)

Bosansko-turski rječnik u stihovima, što ga je sastavio Muḥammad-efendī Hevāyī Uskūfī, naš pisac i učenjak, koji je živio i radio u prvoj polovini XI/XVII stoljeća. Rođen je 1010/1601, a zna se da je bio živ 1061/1651. Tačan datum njegove smrti nije nam poznat. Prvi gonji naslov (Makbūlī ʿārif) dao je sam pisac, a drugi („Potur Šahidija") je popularni naslov, pod kojim je rad bio poznat u širokim slojevima čitalaca.

U rukopisu naslov stavljen rukom prepisivača:

هذا کتاب پوطور شاهدیه

Djelo je rađeno po uzoru na perzijsko-turski rječnik:

شاهدیه ili التحفة الشاهدية، تحفهٔ شاهدى

što ga je napisao turski pjesnik Ibrāhīm Šāhidija, umro, 927/1520.

Naš rječnik (یوتور شاهدى) ima oko 230 stihova, dovršen je 1041/1631. i posvećen sultanu Muratu IV (vladao 1032-1049/1623/1639).

Raspoređen je na uvod (50 stihova), trinaest poglavlja (u kojima su date riječi) i završetak.

Ovo je, što mi znamo, najstariji tursko-bosanski rječnik.

Primjerak nepotpun s početka (nedostaje uvod), i na kraju.

Početak je ovdje:

بُوغْ تَكْرِى يَدْنُو بِرْدُزْ هم يَدِيئُو وَخْدَنِى
دُوشَه جَانْدُزْ جُووِ يقْ آدَمْ دِيزْ لُكِيدُزْ زِ يُوتِى

Inače, djelo „Makbuli-arif" počinje ovako:

خدا اسمی هرایشده ایدلم یاد
که تا ایده بزی اولداخی دلشاد

U uvodu rječnika autor kaže:

جو تنظیمینه حق و یردی تمامی
دیدم مقبول عارف أکانامی (46 stih)

Završetak ovdje:

دَنْئُو ضَاغْدُزْ دَخِى لِيُو أُولدى صُولْ
هَمْ لاَخْتَه طُورْشِى صُويِى دُزْ رَاصُولْ

U potpunom primjerku (R-3376) posljednji je stih:

إِغْلَه إِكْنَه هَمْ قُوتَاجْ دِيزْ إِيلِيكَه
وَآزْ نَاغش إِشْوِيلَه دِيزْ إِيِيكَه

Prema tome, ovaj naš rukopis „Makbulī-arifa" je i na kraju manjkav.

Prepisao isti prepisivač (Salih Lubunčevi) u prvoj polovini XII/XVIII stoljeća.

Rječnik „Makbuli-arif" je zapažen kod nas i u svjetskoj literaturi. Od naših ljudi o njemu su pisali:

Alija Nametak (Novi Behar 1931), i Rukopisni - tursko-hrvatskosrpski i rječnici, Zagreb, 1968.

Mehmed Handžić (Književni rad, Sarajevo, 1934, str. 84-88)

Derviš Korkut (Glasnik Zemaljskog muzeja, 1942)

Hazim Šabanović (Književnost Muslimana BiH, Sarajevo, 1973).

Od stranih pisaca spominje ga ruski konzul u Bosni i Hercegovini, u svom djelu „Bosna, Hercegovina i Stara Srbija, Zvornik Sostavlenie", Petrograd, 1859.

Studiju o rječniku i štampano izdanje dao je njemački konzul u Bosni Dr Otto Blau, u djelu „Bosnisch - türikische Sprachdenkmäler", Leipzig 1868.

4. L. 19-21. علم حال (قرق يدى فرض)

Kratka početnica islamske vjeronauke (Ilmihal), na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca.

Naslov dat prema sadržaju.

Djelo obrađuje 47 glavnih vjerskih dužnosti, počev od vjerovanja u Boga.

Početak, poslije besmele:

مسلمان اولان آدمه قرق يدى فرض بلمك كركدر اوّلا حق تعالينك برلكينه دليل وَالهكم
اله واحد لااله الا هو الرحمن الرحيم ذات شريفنه دليل ليس كمثله شىء وهو السميع
العليم صفات شريفنه دليل قل هو الله احد

Završetak:

قعدهٔ اخيره ده تشهد مقدارى اوتورمق قصد ايدوب نمازدن چقمق ١٦ حلالى حلال بلمك
١٧ حرامى حرام بلمكدر. تم تمام ١١٤٤

Nasḫ, krupniji, vokaliziran, pisan nevještom rukom.

Prepisao Ṣāliḥ Ljubunčevi, 1144/1731 (Vjerovatno i autor).

5. L. 21-26. مؤمنلره غسل ايلمك لازم

Kratka početnica (Ilmihal) - zapravo dio početnice - o nekim vjerskim dužnostima i obredima, na turskom jeziku. Izgleda kao da je ovo nastavak prethodnog rada, sastavni dio prethodne početnice.

Autor daje kratka uputstva o islamskoj čistoći (guslu) i o namzu, a naročito o nijjetu za namaz.

Početak, poslije prethodnog naslova (bez besmele):

مؤمنلره غسل ايلمك لازم كليجد اوّلا غسل لازم اولان مؤمنه قلبيله دخى دليله نية ايلمك
كركدر..

Završetak:

...آمنت بالله...والصراط والميزان والجنة والنار وذلك حق...تاريخ رمضان مبارك
١١٤٤

Pismo kao prethodno.

Prepisivač i datum prepisa isto kao i u prethodnom djelu.

Na listu 26 i 27 nalazi se zapis (talisman), koji se stavlja u pčelinjak (uljanik) - „radi bereketa" - da pčele ne bježe i da nanesu dosta meda.

6. L. 28-48. (رسالهٔ علم حال)

Kratak katekizam (Ilmihal) na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Primjerak nepotpun s početka. Gornji naslov dat prema sadržaju.

Početak ovdje:

...اولمغيچون بورسالهٔ املا اولندى. ركن ايمان ايكيدر. برى، قلبده تصديق اكنجى نتده
اقراردر

Završetak:

...و پيغمبرلردن كلن نسنه لر پيغمبرلرك مرادى شريفى اوزره ايناندم حقدر و كرچكدر
ديه اللهم احفظنا من الكفر بحرمة خاتم الانبياء و المرسلين. الحمد لله رب العالمين.

Pismo kao prethodno.

Prepisivač isti (Ṣāliḥ Ljubunčevī). Datum, vjerovatno, isti 1144/1731.

7. L. 48b-51. بيان مناجات رسول الله صلعم

Molitva Božijeg Poslanika, na turskom jeziku, nepoznatog izvora.

Početak: يوزومى دركاهنه دوتدم ياغنى برورد كار :
دردومه درمان ايرشور ياغنى برورد كار

Završetak teško čitljiv, jer je polijepljen providnim papirom.

Cijelu ovu zbirku prepisao je Ṣāliḥ Ljubunčevī, u godinama 1144-45/1731/1732 (vidi bilješke pod brojevima 2,4 i 5).

(كتبه الحقير الفقير صالح لوبونجوى فى سنة ١١٤٥ محرم الحرام ١٦ في يوم صالى)

Sudeci po načinu izražavanja, držimo sa sigurnošću da su radovi pod brojevima 4 i 5 sastav nekog našeg čovjeka, vjerovatno navedenog prepisivača.

2582. Zbirka (مجموع), 3 6869.

L. 90; 21,5 x 15. Ta'līq i nasḫ. Posljednja dva djela vokalizirana. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, također oštećen.

1. L. 1-17. ايها الولد ترجه سى

(Vidi broj: 1958,4).

Na kraju jedna dova, datum smrti jedne žene, a na listovima 18-20a su hadisi i vježbe u pisanju.

2. L. 20b-30. (باب) شروط الصلاة (وهى ستة)

Poglavlje o uvjetima za namaz (v. I, 144,5, str. 113), sa interlinearnim prevodom na turski jezik, od nepoznatog prevodioca.

3. L. 31-90. (كتاب في الفقه بالتركية)
ـ ناقص في اوله وآخره ـ

Nepotpuno i na početku i na kraju.
Neko djelo s područja fikha, od nama nepoznatog pisca. Naslov prema sadržaju djela.

Početak: اولوب اول قبرجفك باشى قيوب ايجنده قان و ار ين وصروصوجيقوب

Cijelu zbirku prepisao Yūsuf b. Muḥammad-beg Filbiyelī-zāde (?) فلبيه لى زاده 1177/1763.
Rukopis je donesen iz Sanskog Mosta.

2583. Zbirka (مجموع) , 16 **3342.**

L. 364; 21 x 14. Nasẖ. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-30. شرح اسماء الحسنى

Komentar Božijim imenima, na turskom jeziku. Napisao ʿAlī b. Dervīš, čija nam je biografija nepoznata. Naslov i ime pisca prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ime ovog autora. Pisac na kraju djela kaže da je ovaj rad preveo na turski jezik i crpio građu iz raznih djela, kao što su komentari djelu „Maṣābīḥ as-Sunna", komentar tefsira Qāḍī Bayḍāvije, Gazālijevih djela, raznih rječnika i drugih djela.

Početak:
الحمد لله منّ علينا ببيان اسماء الحسنى... اما بعد اداء خدمت محامد الهيّه و قضاء حقوق رسالت شرعيه ايلدكد نصكره سبب تأليف رساله بودركه... بو فقير حقير و في كيد الزمان كسيرعلى بن درويش...

Završetak:
... زيرا انسان نسياندن مركب اولوب اوّل الناس اول الناسى در الحمد لله رب العالمين.
تمت تمام

2. L. 33b-122. طريقت محمديه شرحندن بعض مبحث بياندر

Izvadak iz komentara djelu „aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya". To je, u stvari, iz komentara kojeg je napisao Reğeb-efendī (v. br. 2213).

Početak: "فصل الثانى فى البدع اقوال البدع جمع بدعة وهي اسم للابتداع...

Na kraju bilješka prepisivača, u kojoj kaže da je ovo prenio iz komentara (نقل من شرح طريقه محمديه)

3. L. 123b-149. تفسير سورة الانبياء

Komentar, na arapskom jeziku, suri „al-Anbiyā", od nepoznatog pisca (v. I, 365, str. 218).

4. L. 153b-178a. رسالة في معجزات الانبياء عليهم السلام

Risala, na arapskom jeziku, o mudžizama (čudima) Božijih poslanika, od nama nepoznatog pisca. Ovu risalu ne nalazimo u pristupačnim izvorima, a naslov prema rukopisu.

Početak:
الحمد لله على الائه والصلوة على محمد آخر انبيائه وعلى آله اكرم احبابه وبعد جعل كل شيء خلقه دليلا على وحدانية

Završetak:
...ثم قال صلى الله عليه وسلم كلاهما اعطانيه الرضوان عليه السلام وصلى الله على سيدنا الانبياء والمرسلين..

5. L. 179b-193a. رسالة في اربع وخمسين فريضة

Risala o 54 vjerske dužnosti (farza), koja se pripisuju Ḥasanu al-Baṣriju, umro 110/728 (v. II, 899,1). Ovaj primjerak nešto drugačije verzije.

6. L. 195b-198a. تلخيص البيان في علامات المهدى آخر زمان

(v. br. 2147,1)

7. L. 201b-204a. حل لغز زاوية بلغاى

Rješenje zagonetke o blagajskoj tekiji. To je mali filološki traktat, na arapskom jeziku, u kome autor razrješava tekst jednog salavata koji je bio napisan na zidu tekije u Blagaju (kod Mostara), u vidu jezične zagonetke. Napisao Ibrāhīm b. aš-Šayẖ al-ḥāǧǧ Ismā'īl b. 'Alī Opijač al-Mostārī, u. oko 1138/1726.

H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH...str. 439.

Početak:

ان احق نبدأ به المقال حمدا لله الملك المتعال... و بعد فيقول الفقير الى الغنيّ البارى ابراهيم بن الشيخ اسماعيل الموستارى... لما زرت الزاوية المبنية في قصبة بلغاى مع بعض الاحباب عصموا من الاحزان والاكراب عرض على لغز...

8. L. 205b-211a. رسالة في حق والدى رسول الله صلعم

Naslov u rukopisu:

سرور كائنات عليه السلامك والدين حقنده ساجكلى زاده نك رساله سى

Rasprava o tome da li će roditelji Muhameda a.s. unići u Džennet (raj). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sāčaklī-zāde, u. 1150/1737.

F. Spaho, 63.

Početak:

وبحمده وصلوته على رسوله يقول البائس الفقير محمد المرعشى المدعو بساجقلى زاده اكرمه الله بالسعادة ان قلت ما تقول في والدى

9. L. 213b-220a. احوال القيامة

Naslov u rukopisu: بيان احوال القيٰمة رساله سى

Kraća rasprava o kraju ovog svijeta, proživljenju i Sudnjem danu, od nepoznatog pisca. Brockelmann (S I, 346) navodi ovaj naslov i kaže da je autor Abu'l-Ḥayr 'Alī b. Ismā'īl al-Aš'arī (umro 324/935), ali nismo sigurni da li se radi o istom djelu, jer ne posjedujemo kataloge koje Brockelmann navodi.

Početak:

الحمد لله رب العالمين و لا عدوان الا على الظالمين... المجلس فى احوال القيٰمة روى عن ابن عباس رضى الله رضي الله عنه ان رسول الله صلعم

10. L. 220b-222. تفسير آية: يوم ينفخ فى الصور فتأتون افواجاً

Prema predaji Mu'āḏa b. Ǧabala, Muhamedovo tumačenje riječi u Kur'anu فوج . Ovo je, vjerovatno, izvadak iz nekog djela.

Početak:

سئل معاذ بن جبل رضي الله عنه عن النبي عليه السلام من هذه الآية: يوم ينفخ... قال النبي صلعم يا معاذ بن جبل يحشر امتى يوم القيٰمة على خمسة عشر فوجا الفوج الاول

11. L. 223b-252. رسالة امنية

Risala, na turskom jeziku, o imanu, islamu, nasilju, mirnom i lijepom postupku s drugim ljudima, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, a u pristupačnim izvorima nema spomena o ovakvom naslovu.

Početak:

الحمد لله الذي حبّب لعباده المسلمين صراط مستقيم .. اما بعد بو رسالهٔ امنيه الله تعاليك الذين امنو و لم يلبسوا ايمانهم بظلم اولئك لهم الامن و هم مهتدون

Završetak:

اما نفس نبويه قياسه داخل دكلدر وتقسيم ضم اولنماق كركدر والحمد لله وصلى الله على سيدنا محمد ...

12. L. 254b-275. شرح وترجمة بالتركية قصيدة لحضرت علي

Naslov u rukopisu: حضرت علي رضي الله عنه قصيده نك شرحيدر

Komentar i prevod na turski jezik jedne hazreti Alijine kaside, od nepoznatog pisca.

Početak kaside: لقد بدأت ببسم الله مفتتحا   ازكى المحامد حمد لله فافتتحت

Početak komentara: صدر هزار حمد روح يرور   وبى شمار ثناى صفاكستر

Završetak:

بيقصور وبى نقصان كمال صحتده يازلده كه اصلابر حرفنه تغير وتبديل واقع اولمدى مأمولدركه رعايتنده تقصير اولنميه. تمت تمام

13. L. 276b-281a. (مسئلة فى تقدير الله وقضائه)

Mes'ela (pitanje) i odgovor, na turskom jeziku, o sudbini, od nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak iz nekog opširnijeg djela. Naslov prema sadržaju.

Početak:

علماء الدين النبوى وحكماء الشرع المصطفوى لازالوا كاشفين لاسرار حقائق الشرع بفكرهم الصائب...بو مسئله تحقيقنده نه بيوررلركه زيد عالم نفسنه ظالم اولوب

14. L. 282b-314. اصول الحكم فى نظام العالم

Naslov u rukopisu: نظام العالم رساله سى كافى آقحصارينكدر

Djelo, na turskom jeziku, o uređenju društva i državne uprave. Napisao Ḥasan Kāfī b. Turḫān al-Aqḫiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616 (v. II, 850,14).

Početak:

حمد اول ناصر قهاره كه ايتدى منصرور..اما بعد شول زمانكه پادشاه ظلّ الله وشهنشاه عالميناه سلطان سلاطين

Na kraju ovog djela bilješka prepisivača, u kojoj se kaže da je ovo djelo (a i ostala djela u ovoj zbirci), prepisao Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Istolčewī (Stočanin) 20. rebiul-evvela 1184/1770.

(قد وقع الفراغ فى اليوم العشرين من شهر ربيع الاول لسنة اربع وثمانين ومائة والف من هجرة...من يد محمود بن الحاج محمد استولجوى...)

15. L. 316b-337a. واقعه نامه ويسى افندى

Naslov u rukopisu: رسالهٔ ويسى عالم دنياده ظهور ايلدوكى بعض احوال بياندر

Kratak pregled velikih preokreta u svjetskoj historiji, prikazanih u snu. Napisao Uways b. Muḥammad al-Uskūbī, zvani Waysī-efendija, umro u Skoplju 1037/1627.

Rieu t, 29a; H. Sohrweide XIII 3, 127.

Početak: نسيم جن آراى حمد ثنا اول پادشاه جهان آراى

16. L. 338b-364. ذيل حديقة الوزراء

Naslov u rukopisu: حديقة الوزراء رساله سى

Dodatak djelu o životima (biografijama) velikih vezira otomanske imeprije. Napisao ʿOmar b. Dilawar Āġā-zāde, umro 1172/1759.

Flügel II, 287; AM I, 799.

Početak: بعد حمد خداى عزّ وجلّ دخى نعت حبيب رب كريم

2584. Zbirka (مجموع), 4 562.

L. 28; 22 x 16. Taʿlīq, jednostavan. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1-4a. نصيحت رسول حضرت صلعم (فاطمه)

Pouka Božijeg Poslanika svojoj kćeri Fatimi, na turskom jeziku (v. I, 365).

Ove pouke su,u raznim rukopisnim verzijama, još pod naslovom:

وصية النبى عليه السلام فاطمة

Početak (poslije besmele):

بركون فاطمة ـ رضى الله عنها ـ رسول حضرتنه ايتدى: اى بابا بكاخبر و يركه عورتلر اوزرينه ارلرك حق وعقوبق ندر

Završetak djela:

...رعايت ايتمزلر اولديلر قيامت كوننده جزالرله قيولر رحة آكايقدر اما بوندن ارلر ينه رعايت ايده بنم وصيت نامه عمل ايدنلر يارين قيامتده يوزى آق اوله ايكى جهانده حقك رحته واصل اوله حق تعالى آندن راضى اوله

2. L. 4a-6. وصيتنامه (توربدارى شيخ احمد)

Oporuka Božijeg Poslanika muslimanima, koju oporuku prenosi Šayḫ Aḥmad, čuvar Revdai-Mutahhere, Poslanikovog a.s. turbeta. Kairo t, (str. 52) navodi ovu oporuku pod naslovom ترجمهٔ وصيتنامه („Prevod Vasijjetname", tj. s arapskog jezika na turski).

Ovo je Oporuka kojom, navodno, upućuje Poslanik a.s. svoje opomene i savjete griješnim vjernicima preko čuvara njegova turbeta, nekog šejh-Ahmeda, koji kaže da mu se jedne noći pojavio Božiji Poslanik i stavio mu u zadatak da im ovu oporuku dostavi. Po islamskom učenju, to nema nikakve osnove niti važnosti.

Kario t, 52.

Početak:

وصيت نامه بودركه حضرت رسول اكرم وحبيب محترم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك قبر شريفلرى خدمتنده توربدارى اولان شيخ احمد شويله روايت ايدر برجمعه كيجه سى

3. L. 7-18. كتاب احوال جنت ودرجاتها

Kraći rad na turskom jeziku o Džennetu i njegovom uređenju i ljepotama, od nepozantog sastavljača.

Početak:

حضرت رب العالمين سكز قات جنت خلق ايلدى جنتلر بربرينه احاطه ايلمشدر

Na listu 18b je početak katekizma جواهر الاسلام ; na listu 19 nalaze se dvije dove, od kojih je jednoj početak: اللهم يا هادى تهديت بالهداية
a drugoj كهيعص وطه وطس

Na listu 20 je bilješka koja sadrži broj namaza u jednoj godini (بريللق نمازى بيان ايدر) List 21 je neispisan.

4. L. 22-25. كتاب ابليس (ابليس نصيحق)

Priča na turskom jeziku o razgovoru koji je navodno vođen između satane i Božijeg Poslanika (v. I, 374).

Početak: معاذ بن جبل حضرتلری ابن عباس حضرتلرندن روایت ایدر

Na listovima 27-28. nalaze se zapisi i talismani protiv zubobolje, glavobolje, siromaštva i dr.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

2585. ISTO 5593.

ـ ناقص فی آخره ـ

Djelo na kraju nepotpuno.

Naslov u rukopisu: هذا نصیحت رسول عـ م لفاطمة رضی الله عنها

L. 10; 17 x 12,5. Nasẖ. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili podvučene crnom crticom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo oštećeno; bez poveza.

Prepis potiče iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2586. Zbirka(مجموع), 2 1289.

L. 90; 18,5 x 13,5. Divanija, pisana rukom vještog pisara. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Citati izvora podvučeni crvenom crticom. Papir tamnobijel, čvrst, glat. Povez polukožni.

1. L. 3-32. (فوائد فی الاخلاق والعبادة)

Kraće pouke o ćudoređu i pobožnosti, na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača.

Rukopis nepotpun s početka.

Rad dat pod naslovima: خبر ـ اشارت ـ حکایت

To su popularne pouke, kroz priče i stara predanja, bez naučnog provjeravanja.

Gornji naslov dat prema sadržaju.

Početak ovdje:

...حکایت ـ مکر بر عورت کعبهٔ معظمهٔ طواف ایدرکن حیض ایرشدی

Završetak:

آمنا وصدقنا بو کتابك آخرنی دعا ایله دخی لا اله الا الله کلمه سیله ختم ایلدك...تمت تمام

2. L. 32-89. (موعظه)

Pouke o pobožnosti i lijepom vladanju, također na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača.

Naslov dat kasnije, po sadržaju.

Početak:

یـنقل رسول الله صلی الله علیه وسلم من باب الی باب، مفسرلر ایدرلر حضرت رسول اول وقتکم مکده ایدی انجق نماز فرض اولمشیدی

Naslovi i istaknute riječi i ajeti pisani crvenim mastilom, nasẖ pismom.

U uvodu, na nekoliko lista, pisac govori o smrti prve četvorice halifa:

وفات ابوبکر رضی الله عنه

وفات عمر رضی الله عنه

وفات عثمان رضی الله عنه

وفات حضرت امام علی رضی الله عنه وکرم الله وجهه

Djelo podijeljeno na kraća poglavlja (faṣl):

فصل فی القرآن

فصل فی الفقراء

فصل فی نفخ الصور

فصل فی تبدیل الارض والسموات

فصل فی لواء الحمد

فصل فی الشفاعة

فصل فی الکتاب

فصل فی المخاصمات والمحاکمة

فصل فی مخاطبات الله مع الملائکة

فصل فی جهنم ودرکاته

فصل فی الحوض والصراط

فصل فی فضل العلم والعلماء

فصل فی الخسوف

فصل فی الحشر

فصل فی بیان الفزع الاکبر

فصل فی اهل الجنة والنار

فصل فی الحساب

فصل فی المیزان

Završetak djela:

اصحاب کهفك کلبی آجغه...صورتنده حق تعالی کروقله (؟) حیوانلری طیراق ایلیه کافرلر آنی...یا لیتنی کنت ترابا دیلر تمت تمام

Prepisao cijelu zbirku nepoznati prepisivač, u XVIII stoljeću.

Na početku i na kraju listovi koji sadrže kratke pouke na arapskom jeziku, što je uzeto iz neke druge knjige.

Na kraju, pri dnu posljednje stranice, mali lični pečat, u kome se teško može pročitati upisano ime, vjerovatno ranijeg vlasnika: ʻAbduhū Aḥmed.

2587. (کتاب فی الاخلاق والزهد) 1454.

Djelo o ćudoređu i skromnosti, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Istina, u vrhu prve stranice, zabilježeno je rukom prepisivača da je ovo sastav Ğemala Aksaraije من تصنيفات جمال اقسرايى, što bi značilo da ga je napisao Ğamāluddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Aqsarāyī, u. 791/1388.

Njegov rad iz ovog područja poznat pod nazivom جمالى اخلاق , i posvećen je sultanu Bayazidu I (1389-1402), sinu sultana Murata I. Međutim, gledano prema početku, sadržaju i dosta slabom naučnom nivou pisanja, naš rukopis nije to djelo, pa je gornja bilješka u rukopisu, o njegovom autoru, netačna (v. M. Tahir, O.M. I, 265 i ḤḪ I, 36). Prema tome, ostaje da je pisac ovog rukopisa nepoznat.

Gornji naslov dali smo prema sadržaju.

Pored ajeta i hadisa, koje tumači, pisac se mnogo služi poučnim stihovima na turskom, arapskom i perzijskom jeziku.

Početak, poslije besmele:
(tri ajeta s početka sure „Mumin": 7,8 i 9):

ربنا وسعت كل شيء رحمة وعلما فاغفر للذين تابوا واتبعوا سبيلك وقهم عذاب الجحيم...سبحانك لاعلم لنا...

Potom turski:

حق سبحانك وتعالى يه حمدبى حد. وثناى بى عد. وحضرت رسوله وآله واصحابنه واتباعنه واحبابنه صلوات بلاغيه. وتحيات بلا نهايه...

Završetak sa nekoliko kraćih dova, koje su prenesene iz Gazalijevih djela:

اللهم اغفر لنا ولآبائنا ولامهاتنا ولاخواننا ولاخواتنا ولاستاذنا...يا قاضى الحاجات و يا مجيب الدعوات...وصلى الله على سيدنا محمد وآله...وعلى عبادك الصالحين من اهل السموات واهل الارضين برحمتك يا ارحم الراحمين. الحمد لله على التمام. والصلوة على سيد الانام.

L. 89; 19,5 x 13. Nasḫ, lijep, pisan rukom vještog kaligrafa, u proredu. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, ili podvučene crvenom crticom. Papir bijel i tamnobijel, deblji, čvrst; tekst je djelomično obrubljen crvenom linijom; mnogi listovi dohvaćeni vlagom i mjestimice je i pismo oštećeno. Povez kožni, oštećen, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz prve polovine XII/XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici dva stiha na turskom jeziku, te stariji pečat ove biblioteke.

Na drugom zaštitnom listu recept na turskom jeziku, za neki lijek.

Na posljednjem listu „Jasin - dova", što je dopisano kasnije.

Evladijjet-vakuf Mustafa-bega Dženetića, iz godine 1289/1872. (v. bilješku i lični pečat na rukopisu, u vrhu prve stranice).

2588. (فضائل عباداته دائر) 2894.

Traktat, na turskom jeziku, o vrijednostima nafile-namaza, svake noći za vrijeme mjeseca ramazana, od nepoznatog pisca. Naslov prema sadržaju. Izgleda da je ovo izvadak iz jednog ili više djela. Početak nema uobičajene besmele i hamdele.

Početak: برغيى كيجسى انس بن مالك رضى الله روايت ايدر

L. 22; 16 x 11,5. Nasḫ, vokaliziran, s označenim kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na kraju ime ranijeg vlasnika, pisano slabim rukopisom (ḥāfiẓ Ṭāhir ʿAbdullāh Dalagić, iz Sarajeva, iz Vekil-Harčove mahale, godina 1245/1829).

2589. Zbirka (مجموع), 2 2907.

L. 126; 16 x 10,5. Nasḫ - taʿlīq, od različitih prepisivača. Prvo djelo kasnije pisano i pridodano uz ovo, prilikom uvezivanja. Papir bijel, glat, djelomično dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1-6. (ثلاث وصايا)

Tri oporuke, na turskom jeziku, koje se izvršavaju nakon smrti umrlog, od nepoznatog pisca.

Početak:

يا من خلقنا وهدانا بالتوفيق للاسلام...اما بعد فهذه ثلاث وصايا لثلثة اصناف من الاخوان واحباء الاولى لسالك الحق والاصحاء والثانية لسالك الحق من المختضرين المرضى والثالثة لسالك الحق المتقذين الموصية من الموتى...

Prepis potječe iz druge polovine XVIII ili iz prve polovine XIX stoljeća.

2. L. 7-126. سعادت نامه

(v. br. 2495).

Na početku napisan naslov, crvenim mastilom: شمع پند عطار ترجمه سى

Naslovi poglavlja, ajeti i istaknute riječi pisane također crvenim mastilom. Po rubovima, ponegdje, ima kratkih tumačenja.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju tri dove koje se uče za razne prigode. Na posljednjoj unutarnjoj korici bilješka, na turskom jeziku, o nesretnim danima u svakom mjesecu.

2590. فضائل مكة والمدينة والقدس والخليل 3343.

Djelo na turskom jeziku o svetosti i značaju gradova: Mekke, Medine, Jerusalima i Halilurrahmana (Hebrona). Napisao neki Muḥammad al-

Yamanī, čija nam je biografija nepoznata (v. II, 1539,1).

Ovo je nešto proširena verzija ovog djela nepoznatog porijekla i slabe sadržine. Na osnovu izvora i različitih rukopisnih primjeraka vidi se da je rad imao više izdanja i verzija, s razlikama u tekstu, a različiti su i podaci o datumu njegova nastanka.

U vrhu prve stranice prepisivač crvenim mastilom stavio naslov:

فضائل كعبه.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الكعبة البيت الحرام قياما للناس والبس مكة المشرفة بجعلها حرما آمنا افخر لباس... وبعد هذه فضائل مكة والمدينة والقدس والخليل شرفها الله تعالى صنفه على لسان التركى العبد الفقيرشيخ محمد اليمنى... و يوز بيكده بر يسين تركى دلى اوزرينه حق تعالينك فضيله وكرسيله بيان ايده لم

Kao što se vidi iz ovog uvoda, djelo je napisano 1101/1689. Po tome se može odrediti i vrijeme kada je pisac živio i radio.

Blochet, t - s br. 51, str. 188.

U djelu se ukratko govori o obredima hadža.

Blochet (t, A.F. br. 133) spominje djelo pod naslovom تحفة العاشقين, koje bi, prema opisu i sadržaju, moglo odgovarati ovom našem rukopisu (v. Ismā'īl-paša Ḏayl I, 253).

Na drugom primjerku ovog djela (Blochet, br. 134) zabilježeno je da je pisac (Muḥammad al-Yamanī) ovo djelo preveo s arapskog na turski jezik.

Slična djela navode i neki drugi izvori (v. Karatay t, br. 1402, str. 463 i Flügel II, br. 897, str. 125).

Naš rukopis ime četiri poglavlja, kao što se to i iz naslova može vidjeti:

1. L. 1-37.	فضائل مكة
2. L. 38-58.	فضائل مدينة
3. L. 59-116.	فضائل بيت المقدس
4. L. 117-129.	فضائل ابراهيم الخليل

Svako poglavlje ima po nekoliko glava (bāb), kojih u djelu ima ukupno petnaest. U svakoj glavi ima po nekoliko podnaslova.

Zavrćštak djela:

...ومرادى حاصل اولان ان شاء الله تعالى اول حضرتده جوق جوق آغليه آه ايده كناهلر يچون امدى اول پيغمبرلر روحيجون وآللرى واهل بيتلرى روحيجون و بو كتابك مصنف وكاتبى روحيجون مرادلر حاصل اولمغيچون سورهٔ فاتحه اوقيانك آخرى عاقبتى خير اولسون

Ispod ovog završetka nalazi se jedan stih na turskom jeziku, pisan rukom prepisivača.

(هر قچن استرسه جسمك تازه جان ذكر حقدن فارغ اوله هر زمان)

L. 129; 21 x 14,5. Nasẖ, krupniji, čitak, pisan vještom rukom, u proredu. U pisanju ima znatnih grešaka. Naslovi, istaknute riječi i djelomično arapski tekstovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; tekst obrubljen crvenom linijom. Povez kožni, jednostavan.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici bilješke s područja dova (molitvi), ajeti iz Kur'ana, stihovi na turskom jeziku i neki računi.

Na kraju poučni stihovi, bilješke i fetve na turskom jeziku, te brojevi nekih računa.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku.

2591. Zbirka (مجموع) , 11 3346.

L. 180; 22 x 15. Nasẖ, krupniji, s nešto ta'līqa, pisan uvježbanom rukom, velikim dijelom vokaliziran. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1-59. كتاب فى بيانِ خِلقَتِ عالَمْ وآدم عليه السلام

Knjiga na turskom jeziku o stvaranju svijeta i prvog čovjeka Adema (a.s.), od nepoznatog pisca.

Naslov prema rukopisu. Inače, pod ovim naslovom ne nalazimo djelo u izvorima, koji su nam pristupačni.

Djelo je rađeno nenaučno, na osnovu mistike i starih legendi. Autor, uglavnom, sva tumačenja i priče prenosi od nekog učitelja, kome daje ime: Šeyh Muhammedi Hiğrī (Hağerī). Ko mu je taj učitelj nije nam poznato, jer ne nalazimo toga imena u bibliografksim izvorima.

Početak djela:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين... جهان ياردن دهرك دورانن دوّار ادن دنيا دردن بر باره بلجق بارسين سيلدن يوردن ملك تعالينك دلكى ايله اولدى كيم بوعالم كون فسادى ايجاده كتوره فلكلرى دوّار قلب ستاره لرى سيار اتمكله حكمين يرينه سين كن لفظين خطاب قلدى فكان نداى الوهيّت امرين يرينه يتوردى شويله كيم قصص حجرى اخبار اجنده شيخ محمّدى حجرى عليه رح ايدر بركون موسى پيغمبر حق تعالى حضرتندن سؤال قلدى كيم يا رب لِمَا خَلَقْتَ الْخَلْقَ يعنى اى پروردكارم بوخلايق نيچون ياردك.

Tekst vokaliziran. Istaknute riječi, kao i tekst citiranih ajeta i hadisa, ispisani crvenim mastilom.

Završetak:

دخی جبرائل مقامنه کتدی آدم دخی باشلادی دنیاده ایکن اکمکه وبجمکه وبکه وایجمکه وحلالی ایله ذریت قزانغه دنیای عمارت ایتمکه مشغول اولدی. والله اعلم بالصواب.

Vokalizacija teksta provedena kroz sva djela u ovoj zbirci, po čemu bi se moglo zaključiti da je prepisivač naš čovjek, koji je želio da olakša čitanje neukom svijetu.

2. L. 60-66a. قرق مقام

Traktat na turskom jeziku, mističnog sadržaja, o postepenom uzdizanju duše i približavanju Bogu, od nepoznatog pisca.

Na tom putu duhovnog uzdizanja nalaze se određeni stepeni ili stanice (maqām), koje valja preći. Te stanice čine razni vjerski propisi i ustanove, kojima valja ovladati i usvojiti ih.

Ovdje se govori o četrdeset takvih ustanova, stepeni, kako je to rečeno u naslovu.

(Listovi su ispremetani pri uvezivanju, pa se naslov nalazi na listu 62.)

Početak poslije besmele:

شکر اولسون اول حقه کم بزی یوقدن وار ایلدی...بو کتاب شریف غایت مقبول کتابدر...قول تکریه قرق مقامده ایرشه...اون شریعت ایجنده در، اونی طریقت ایجنده در، اونی معرفت ایجنده در، اونی حقیقت ایجنده در...

U djelu su obrađene četiri vrste tih mekama (stepena uzdizanja): šeriat, tarikat, ma' rifet i hakikat. Svaka vrsta ima deset stepena.

Zavrеštak:

...ودخی دوست اودرکه دوستدن کلن جفایه صبرایده وداخی هر کم شریعت وطریقت ومعرفت وحقیقت ادبلرن کوز تمسه قیامت کونده حالی مشکلدر۔ بو رسالیی آنلك ایچون یزدق که بله لر کم خرقه نه در، تاج نه در، کمرنه در ومعنالری نه در، بیان ایلدك؛ الله تعالی جمله مزی مشایخ قولین طوتانلردن واولیادر لکین بلوب آنلرك یولنه یور ینلردن ایلیه. آمین یا معین.

Ovom djelu ne nalazimo spomena u pristupačnim izvorima, premda pisac u uvodu kaže da je djelo veoma popularno (gayet makbūl).

3. L. 66b-67a. (منظومة بالتركية) فى مدح الشريعة المطهرة للشيخ الكامل المصرى

Spjev na turskom jeziku u pohvalu šeriata, od nekog Misrija, kako se može pročitati u naslovu.

Držimo da je to Muḥammad b. 'Alī al-Malṭī, zv. Niyāzī, al-Miṣrī, šejh halvetijskog reda, pisac mnogih radova na arapskom i turskom jeziku, umro 1105/1693. (v. O.M. I, 172 i AM II, 305).

Spjev ima 26 stihova. Svaki stih završava na riječ šeriat.

Početak:

سرای دین بنا سیدر شریعت
طریق حق هداسیدر شریعت
بودر اول قپودر کاه حقه
که بولك ابتدا سیدر شریعت

Završetak:

حقیقت عرش اعلادر محقق
اوعرشك استواسیدر شریعت
جمیع انبیانك اولیانك نیاری
رهنما سیدر شریعت

Ovoj kasidi ne nalazimo spomena u pristupačnim izvorima.

4. L. 67b نقشی افندینك کلامیدر

Kraći spjev na turskom jeziku, s područja tesavvufa, o šeriatu i tarikatu. Sastavio Nakšī.

To je, držimo, 'Alī Nakšī al-Aqkermānī, učitelj halvetijskog reda, umro 1062/1651. (v. O.M. I, 171-172 i AM I, 758).

Pod nazivom Nakšī poznat je još Ibrāhīm-efendī Naqšī, šejẖ reda sunbulijja (umro 1114/1702), ali on je više lirski pjesnik (v. O.M. I, 175 i AM I, 36).

Početak:

کوکل دور شرعیدن سنی صید اتمسوا دنیا
ادا ایت امرنی حقك صقن الدن جقردنیا
حصار شرعی محکم طوت هوای نفسه الدائما
شیاطین عسکری تاکم متاعك اتمسون یغما

Završetak:

بو نظم یاکك ای نقشی قبول اتمزسه منکرلر
کوررلر یوم تبلی ده قجان کم ایر سور فردا

Spjev ima 14 stihova.

5. L. 68-95. معراج

Odulji spjev na turskom jeziku o Muhamedovom putovanju na nebo, od nama nepoznatog pisca.

Iz jednog stiha na stranici 70. moglo bi se razumijeti, da je to neki Rafāḍī (رفاضی), a iz prebrisanog polustiha na istoj stranici da je sin nekog kadije (Ibn Qāḍī).

(بر يني اختيار ايتدى رفاضى
كه بوكا ناظم اولدى ابن قاضى)

Nije nam poznat pisac pod takvim imenom.

Početak: جوبسم الله ايله بشلادم ايشه
اميد اولدركه بزخيره ار يشه
اومارم اول جلبدن بونى تحقيق
كه و يره بوتمام اولماغه توفيق

Iznad naslova (معراج), koji je napisan crvenim mastilom, nalazi se podnaslov, pisan taʿlīqom, crnim mastilom: معراج رسول عليه السلام

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

6. L. 96-101. خاتمهٔ كتاب

Odlomak (čini se posljednji) iz nekog djela na turskom jeziku, o raznim molitvama (dovama) za postizanje raznih želja.

Početak:
رؤيت جمال رسول اللهه سبب اولان خاصهٔ ادعيه وصلوة وسلامى و بوسعادته ايرشمك دنيا وآخرتده منافع كثيره يه شمولنى اعلامدر امدى معلوم اولا كه

Na kraju završena dova: هذه دعاء الاختتام - اللهم ارزقنا والطف بنا واغفر لنا...

7. L. 102-138. حلية النبي عليه السلام للخاقانى

Havlospjev na turskom jeziku o ličnosti Muhammeda a.s. Sastavio Muḥammad-beg Ḫāqānī, umro 1015/1606 (v. I, 543).

Spjev dovršen 1007/1598, kao što se vidi iz posljednjeg stiha:

اولمادن بيك يدى تاريخى تمام بورسالمده تمام اولدى كلام

Ovo djelo ima oko 50 poglavlja s ukupno 712 stihova.

Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom.

8. L. 139-157. الدرة المضيئة

Turski prevod u stihu poznate Busirijeve Kaside-i Burde, od nepoznatog prevodioca.

U rukopisu naslov, pisan crvenim mastilom:
هذا شرح القصيدة البردة المسمى بالدرة المضيئة

Na početku kraći uvod na arapskom jeziku o važnosti dotične kaside.

Početak uvoda:

قال الشيخ الامام العالم حجة الادب لسان العرب قدوة الائمة بقية السلف الكرام شرف الدين والاسلام ابوعبد الله محمد بن سعيد البوصيرى رحمة الله عليه: كان سبب انشائى هذه القصيدة المباركة انى قد اصابنى...

Iz ovog uvoda, koji obuhvata tri stranice, slijedi drugi naslov (podnaslov), pisan također crvenim mastilom:
هذا قصيدة البردة ودرة المضيئة

Među komentarima Kaside-i Burede, Brockelman (GAL I, 265 i S I, 468) spominje i jedan komentar pod istim naslovom kao u našem rukopisu (ad-Durra al-Muḍī'a), koji je, godine 1048/1673. napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Kurdī. To je, vjerovatno, komentar u prozi, i ne odgovara ovom našem prevodu u stihu (v. Kairo 2, III, 100).

Početak prevoda, nakon besmele (prvi stih kaside, s turskim prevodom u stihu):

أَمِنْ تَذَكُّرِ جِيرَانٍ بِذِى سَلَمِ
مَزَجْتَ دَمْعاً جَرَى من مُقْلَةٍ بِدَمِ
ياده كلديمى دلا همسايكان ذى سلم
قارشوب جشمك ياشى قانيله اقدى دمبدم

Posljednji stih:

ما رنحت عذبات البان ريح صبا
واطرب العيس حادى العيس بالغنم

Turski prevod:

بانك اغصانين تاكم دبرده باد صبا
ياهجنين شاايده عيسى سورن اهل نغم

Po završetku kaside i prevoda nalazi se naročiti salavat, iskazan u pet stihova:

يا رب صل وسلم دائما ابدا
على حبيبك خير الخلق كلهم
رَبِّ ارْضَ عن ابى بكر وارضَ عن عمر
وعن ذى النورين والكرار ذى الكرم
واغفر لناظم هذا النعت وارحمه
والطف به يا ذا الاحسان والكرم
واغفر لمنشدها يا رب زلّته
وجُدْ لنا بالرِّضا والعفو والكرم

واغفر لكاتبها ربى وقارئها

واسمح لسامعها باللطف والكرم

Koliko se može razumijeti, ovo su stihovi nepoznatog prepisivača.

Iza ovih stihova je krupno pisana završna dova, čiji je tekst (nakon besmele):

الحمد لله حمدا كثيرا يوافى نعمه و يكافى مز يده. اللهم صل وسلم و بارك على سيدنا ونبينا وشفيعنا محمد شفيع من فى الدار ين وعلى آل محمد جد السبطين الحسن والحسين وارض عنها وعن الصهر ين والختنين ابى بكر وعمر وذى النور ين وعلى والد الحسنين. اللهم ارزقنا سعادة الدار ين واحفظنا فى الملو ين واعذنا من شر الثقلين.

اللهم على صل محمد وآله وصحبه اجمعين

9. L. 159b-165. ايمان تفصيلى (خدا رم)

Spjev na turskom jeziku o osnovama islamskog vjerovanja. Sastavio Ibrāhīm Ḥakkī Erzerūmī, umro 1195/1780 (v. I, 126).

Gornji, prvi, naslov prema ovom rukopisu.

Ovdje, u ovom rukopisu, spjev ima 50 stihova.

Posljednji stih glasi:

دل ايله اقرارى قلبيله تصديق ايلدى ضعفى سنك حفظ وامانكدر امانت اولا يا الله

Međutim, u djelu „Maʿ arifet-nāme" (v. I, 11) i u već obrađenom rukopisu (I, 126), ova kasida ima 116 stihova.

Isto tako moglo bi biti da je ovu kasidu spjevao neki Ḍaʿ fī, a da ju je Ibrāhīm Ḥakkī uvrstio u svoju „Maʿ rifet-namu".

Spaho (APT rukopisi, str. 82) misli da bi pod pseudonimom Ḍaʿ fī (ili Ḍaʿ ifī) mogao biti Pīr Muḥammad b. Evrenos b. Nūruddīn Daʿ ifī, rodom iz Kratova (Makedonija), umro oko 960/1553. (v. Š.S. - Q.A. IV, 2979).

10. L. 166-167. مدح رسول وجهار يار

Početni fragment nekog hvalospjeva, na turskom jeziku, u pohvalu Božijeg Poslanika i prve četvorice halifa, od nama nepoznatog sastavljača. Rukopis nepotpun, jer se nalaze samo prva dva lista.

Početak:

بولق استرسك اكرمنزلكه تحقيقه يول

معرفت راهنده اولغل بير و اهل وصول

Ovdje, u našem rukopisu, ima dvadeset i četiri stiha. Iza svaka dva stiha dolazi refren:

بردر الله و ايكى عالم بناهيدر رسول

آل و اصحابيدر آنك رهبر اهل قبول

Posljednja dva stiha:

فيضيا جون آل و اصحاب رسول كبر يا

آسمان دينه اولدى هر برى نجم هدا

آنلره او يان بولور مقصوده لابد اهتداء

خارجى و رافضى كمرا هلردر دائما

Iz posljednjeg stiha moglo bi se razumjeti da je ovaj hvalospjev sastavio neki pjesnik po imenu Fejzija.

Pod pseudonimom Feyzi imaju tri turska pjesnika (v. Š.S. - Q.A. V, 3465).

Na listovima 168-171 razne molitve (dove i salavati), koje se uče za postizanje raznih želja. Na listu 172 nijjeti za namaze sabah i podne.

11. L. 173-180. باب شروط (الصلاة) [وهي ثمانية]

Kratka uputa o namazu, na turskom jeziku, kakvih nalazimo u višem broju među rukopisima ove biblioteke.

(Uslovi za valjanost namaza, v. I, 113, 118, 433; II, 1333, 1513,1. 1514, 1600,2).

Početak:

هركشى كم استيه اتمك نمار ابتدا اوّلا لازمدر

آكا سكز سنه ادا عورتن سترايليه نيت قلا ابدست الا

Završetak:

اللهم ثبت قدمى على الصراط يوم ثبت اقدام المؤمنين... اللهم انى اعوذ بك ان تزل قدمى على صراط يوم تزل اقدام المنافقين. تمت

Prepisivač nepoznat.

Prepis cijele zbirke potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu recepti za neke lijekove; pismo oštećeno i izblijedjelo.

2592. مسائل الحرام المظنون 3603.

Pokušaj tumačenja nekih vjerskih pitanja na nov način i ocjenjivanje da li su ta razmatranja novotarija ili nisu, zasnovano na hadisima, pričama i drugim dokazima, od nama nepoznatog pisca. Inače, u prisutpačnim izvorima ovakav naslov, koji se nalazi na početku djela, napisan crvenim mastilom, nismo mogli pronaći, pa nam je nepoznat i autor i vrijeme nastanka ovog djela.

Početak:

يس امدى اول شبهل حراملركه آنك حراملغى

قر ينه ايله معلوم اولور دليل قطعيله معلوم اولمز

Perzijski

L. 128; 23 x 16. Nasẖ, jednostavan. Istaknute riječi i citati pisani crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen jednom debljom zlatnom, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima, ponegdje, napisane istaknute riječi crvenim mastilom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepis potiče, izgleda, iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2593. آداب المنازل 4818.

ـ ناقص فى آخره ـ

Djelo na turskom jeziku o položaju žene u porodici i društvu, njena prava i dužnosti u braku, te odgoju i dužnostima djece prema roditeljima. Napisao ʿAbdullaṭīf b. Durmuš Faqīh b. Selīm Ḏekī Qaramānī, čija nam je biografija nepoznata.

Pertsch, 171; Blochet, 367; Wiesbaden. M. Götz XIII 2, 176.

Početak:

الحمد لله الذى هو مولانا و اسبغ علينا نعمه... و بعده بوكتاب تركى دلنه ترجه اولدوغنه
سبب اولدركه

Djelo na kraju nepotpuno. L. 85; 20 x 14,5. Nasẖ - taʿlīq. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom, a kur'anski ajeti podvučeni crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na unutarnjim koricama i zaštitnim listovima beznačajne bilješke na turskom jeziku.

Poklonio Zijah Hadžibegović iz Sarajeva, septembra 1976. godine.

2594. ترجمۀ رسالۀ ابليس سؤال 4281.

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i Božijeg poslanika Muhameda, od nepoznatog sastavljača. Prevedeno s arapskog. Gornji naslov prema rukopisu. Ovaj prevod nešto drugačiji od navedenog djela u I svesku (I, 590,7,str. 374).

Početak:

الحمد لله على نعمائه... و بعد الله تعالى يه حمد ثنا... نصيحت ايلديكه عرب لسانيله
كنار يلرده يا زلشدن.. تركى لسانيله ترجه اولنديكه

L. 12; 19 x 12,5. Nasẖ, vokaliziran. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir bijel; povez kartonski.

Prepis završen 19. ševvala 1283/1867.

Na prvom a listu olovkom ispisano ime ranijeg vlasnika: Hromo-zāde Ṣāliḥ Ṣidkī b. Ibrāhīm-efendī.

2595. Zbirka (مجموع), 2 4285.

L. 65; 19 x 14. Prvo djelo taʿlīq, a drugo nasẖ, od različitih prepisivača. Naslovi u prvom djelu pisani crvenim mastilom. Tekst u drugom djelu obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel i žućkast; povez polukožni.

1. L. 1-29. پندنامه (پندعطار)

Spjev poučnog vjersko-moralnog sadržaja na perzijskom jeziku. Napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʿAṭṭār, umro 627/1229. (v. I, 438,5, str.271).

Početak: حمد بی حد آن خدای باك را   انکه ایمان داد مشتی خاك را

Po marginama ima objašnjenja na turskom jeziku, pisanih rukom drugog prepisivača.

U vrhu prve stranice napisan naslov ovog djela crnim mastilom, a ispod njega naslov crvenim mastilom:

هذا كتاب نصائح الولد من كلام حضرت
مولانا شمس الدين محمد رومی الرحمه

Izgleda da je prepisivač htio da piše djelo pod gornjim naslovom, pa je odustao i prepisao spomenuto djelo, jer je od započetog djela napisao samo jedan red, a onda je kasnije na margini napisao početak (prvi red) „Pen-u i Attara".

Početak: ابتدا کردم بنام کردکار   خالق خلق ازصغار و ازکبار

Međutim, u pristupačnim izvorima ne nalazimo nikakvih podataka o ovom piscu, i njegovom navedenom djelu.

2. L. 30-65. تعليم المتعلم (v.br. 1978,2)

Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U prepisu ima grešaka, a po marginam ima ispravaka i objašnjenja.

Prepis pod tačkom 1 završen 897/1491, a pod tačkom 2 prepisao Mustafa b. Salih Alemdar iz Sarajeva 1225/1810.

Na prvoj i posljednjoj unutarnjoj korici nalazi se nekoliko privatnih pisama na turskom jeziku. Listovi na kojima su napisana ova pisma nalijepljeni na korice prilikom uvezivanja knjige. Na prvom listu bilješka na arapskom jeziku iz gramatike, vježbe u pisanju i neki računi. Na 29b. listu fetve na arapskom jeziku, a na sljedećem listu jedan neuspio crtež. Na posljednjem listu vježbe u pisanju i neki crteži.

2596. ISTO 876.

L. 59; 21 x 15. Nasẖ, jednostavan, pisan u proredu. Po marginama i između redaka ima dosta objašnjenja na turskom jeziku. U vrhu prve stranice napisan crvenim mastilom naslov djela, a iznad naslova crtež tri polumjeseca, obojeni crnom i crvenom bojom. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom crvenom tankom linijom, a kroz sredinu su dvije tanke, također, crvene linije. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Meḥmed b. ʿAlī b. Muṣṭafā iz Tarbazonskog vilajeta, iz sela بولد الاوق (?), u medresi sultan-Meḥmed-hana, u ponedjeljak, džumadel-ahira 1132/1719.

Na posljednjoj unutarnjoj korici stihovi prepisivača na turskom jeziku u vidu dove. Na posljednjem listu također stihovi na arapskom i turskom jeziku. Ime vakifa nečitljivo.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2597. ISTO 6888.

L. 30; 20 x 13. Taʿlīq. Prvih deset listova kasnije dopisano, nasẖ pismom. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza, listovi prosuti.

Prepis završen (1)138/1725. g.

Iz kolekcije hadži hafiza Asim-efendije Sirće, bivšeg imama i muderisa Gazi Husrev-begove džamije i medrese.

2598. ISTO 4986.

L. 23; 19,5 x 13. Taʿlīq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom, osim tri posljednja lista. Papir tamnobijel, oštećen; povez polukožni, također oštećen.

Prepis završen 1177/1763. g.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

2599. Zbirka (مجموع), 3 6473.

L. 66; 20 x 13,5. Nasẖ. Posljednja dva djela u ovoj zbirci vokalizovana. U prvom djelu u proredu ima mnogo prevedenih riječi na turski jezik. Stranice obrubljene po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, oštećen; povez polukožni s preklopom, također oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-22. ISTO

2. L. 23-60. تحفهٔ شاهدی

Poznati perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī, umro 957/1550.

Bratislava, 457.

Početak:

بنام خالق وحی و توانا   قدیم و قدیر و بینا و دانا
ثناء حمد وشکر بی نهایه   سپاس و منت و بی حدو غایه

3.61-66. تحفة العشاق

Zbirka kratkih perzijskih izraza, fraza i razgovora s turskim interlinearnim prevodom, od nepoznatog pisca, koji je živio prije 958/1551.

Flügel I, 143.

Početak:

بنام خدای عزّ و جلّ اغاز کردم... و نام این رساله تحفة العشاق نام نهادم هرکه بزبان فارسی عاشق شود

Cijelu zbirku izgleda prepisao Dervīš Muḥammad b. Maḥmūd iz Trebinja 1207/1792. (v. bilješku na kraju prvog djela).

Na 23. listu bilješka iz akaida, a na 66b. listu je Abğad, brojčana vrijednost slova. Na krajnjim zaštitnim listovima su samo dva prva reda iz prvog djela u ovoj zbirci, jedna prigodna hutba, jedan hadis, jedan ajet iz Kur'ana, datum smrti neke žene i vježbe u pisanju. Tu je i ime prepisivača ovih bilješki: ʿAlī b. Ṣāliḥ-aga Defter-zāde, gdoina 1226/1811.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

2600. Zbirka (مجموع), 2 2681.

L. 74; 18,5 x 12. Nasẖ, pisan u razmaknutim redovima, mjestimično vokaliziran. Naslovi i istknute riječi pisane crvenim i plavozelenim mastilom. Na početku nevješto izrađeni unvani. Tekst prve dvije stranice u oba djela obrubljen s nekoliko debljih linija različite boje, a na ostalim stranicama obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, djelomično oštećen i dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1-36. ISTO

Po marginama ima nešto bilježaka i objašnjenja.

Na kraju stihovi na arapskom i perzijskom jeziku o pisanju i nauci.

Na 37-38. listu stihovi na turskom jeziku, iznad kojih piše naslov: Maṯnawī.

2. L. 39-74. تحفة شاهدی (v. br. 2599,2)

U proredu i po marginama ima dosta prevedenih riječi na naš jezik, pisanih arapskim pismom.

Oba djela prepisao Ṣāliḥ b. Šaʿbān Onōgoštevī (iz Nikšića), u srijedu, mjeseca šabana 1208/1794.

تمت تمام بعون الله الودود عن يد اضعف العباد صالح بن شعبان اونوغشتوی... نمقه فی يوم الاربعاء من شهر شعبان المعظم سنة ١٢٠٨

Na prvom listu jedan zapis, a na kraju je „Abğad", brojčana vrijednost slova. Na drugom zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku i vježbe u pisanju.

2601. ISTO 1286.

L. 34; 20 x 13. Taʿlīq, pisan vještom rukom prepisivača. Naslovi pisani crvenim mastilom. Na marginama i u proredu ima objašnjenja na turskom jeziku. Tekst obrubljen po jednom debljom zlatnom linijom. Papir bijel, glat, tanji, djelomično dohvaćen vlagom; povez kožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom listu dva različita pečata i dvije brisane bilješke, vjerovatno imena ranijih vlasnika, pa je oboje nečitljivo. Po marginama, na više mjesta, stariji i noviji pečati ove biblioteke.

2602. ISTO 1771.

L. 44; 20,5 x 14,5. Taʿlīq, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. U proredu neko kasnije pisao, slabim rukopisom, prevod pojedinih riječi na turski jezik. Tekst nekoliko prvih stranica obrubljen po jednom tankom crvenom linijom, pa nam se čini da su od drugog prepisivača i da su ovdje uvezane s ostalim listovima u jednu cjelinu. Papir bijel i žut, dohvaćen vlagom, pa je pismo djelomično oštećeno; povez polukožni.

Prepis potječe, iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu dva stiha, jedan od njih na perzijskom, a drugi na turskom jeziku, ime bivšeg vlasnika knjige: Muḥammad b. Ḥasan b. hadži Aḥmed i vježba u pisanju.

Na kraju također nekoliko stihova na perzijskom i turskom jeziku, te razne prigodne dove i nekoliko poučnih izreka. Na početku i na kraju djela nekoliko starijih i novijih pečata ove biblioteke.

2603. ISTO 1847.

L. 27; 20 x 10. Taʿlīq, sitniji. Poglavlja pisana crvenim mastilom. papir bijel, glat; povez kožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici stihovi na turskom jeziku, a na prvom zaštitnom listu ime bivšeg vlasnika knjige: Osman b. Abdulkadir iz kasabe Ljubinje, neke nevažne bilješke, vježbe u pisanju i nekoliko pečata, koji su nečitljivi. Na prvom listu cijena knjige i pečat vakifa i ove biblioteke. Na 28. i 29. listu vježbe u pisanju.

Na 30. listu bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da se 16. ramazana 1202/1788.g. u tri i po sata, u utorak noću, pojavila vatra u kući sinova Jevreja Jude i izgorjelo je: 14 kuća, jedna džamija, medresa Hanikah, četiri mekteba, sva čaršija... 14 kafana, ukratko „duša" grada Sarajeva. Ispod ove bilješke vježbe u pisanju. Na sljedećoj stranici imena bivših vlasnika knjige: neki Džino-zade (ime je izbrisano) i njegov pečat i gore spomenti Osman Bābī-zāde (Babić) iz kasabe Ljubinje, jedna bilješka iz arapske gramatike i vježbe u pisanju.

Na posljednjoj unutarnjoj korici jedna poučna izreka, stihovi na turskom jeziku i, također, vježbe u pisanju.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade (v. pečat na više mjesta i bilješku na kraju djela).

2604. Zbirka (مجموع), 2 1983.

L. 76; 21,5 x 15,5. Nasḫ - ta'līq. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U prvom djelu, po marginama i u proredu ima malo komentara na turskom jeziku. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1-35a. ISTO

2. L. 39b-76. تحفة شاهدى

Perzijsko-turski rječnik u stihu. Napisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī, umro 957/1550. (v. br. 2599,2).

Tekst ovog djela vokalizovan.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku su vježbe u pisanju i više pečata, a u dva od njih mogu se pročitati imena: Muṣṭafā i Ḥusejn. Poslije prvog djela ima nekoliko neispisanih listova, na kojima se kasnije neko vježbao pisati. Na kraju je prepisivač napisao „Abğad". Posljednji list ispisan nekim računima, vježbama u pisanju, a tu je i jedan pečat s imenom 'Abdullāh.

2605. ISTO 3694.

L. 35; 19 x 11,5. Djelo na kraju nepotpuno. Ta'līq, pisan u proredu. Između redova i po marginama ima komentara. Naslovi pisani crvenim mastilom. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Posljednji list ovdje i nekoliko listova u sredini neko kasnije dopisao. Papir žućkast, oštećen; povez polukožni s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom listu ispisana jedna hutba na arapskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

2606. ISTO 5022.

L. 35; 21 x 14,5. Nasḫ. U proredu ima nešto malo prevedenih riječi na turski jezik. Papir bijel, glat, oštećen; povez polukožni s preklopom, također oštećen, tako da su listovi skoro rastavljeni od poveza.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku i na kraju djela vježbe u pisanju.

Uvakufio Dženetić Mustafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg za svoje muško potomstvo, godine 1289/1872. (v. bilješku i pečat iznad početka djela).

2607. ISTO 5332.

L. 20; 20 x 13,5. Ta'līq. Po rubovima i u proredu ima malo prevedenih riječi na turski jezik. Prva dva lista kasnije dopisana slabim rukopisom. Papir tamnobijel; povez kožni, slab, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na pretposljednjem listu napisano olovkom ime bivšeg vlasnika: Muhamed Pašić, i bilješka da je djelo pročitano 1304/1886. g. Na zadnjem listu beznačajne bilješke i jedan zapis.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2608. ISTO 5358.

- ناقص فى آخره -

Djelo na kraju nepotpuno. L. 37; 19,5 x 12,5. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom crvenom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, oštećen, listovi prosuti; povez kožni s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici i na prvim zaštitnim listovima beznačajne bilješke na turskom jeziku, pisane kasnije vrlo slabim rukopisom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2609. Zbirka (مجموع), 2 5342.

L. 27; 19,5 x 12. Nasḫ - ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima bilježaka i tumačenja osnovnog teksta. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, također oštećen.

1. L. 1-20. ISTO - ناقص فى اوله -

Djelo na početku nepotpuno.

2. L. 23b-27. تحفۀ شاهدى (v. br. 2599,2)

- ناقص فى آخره -

Djelo na kraju nepotpuno.

Oba djela prepisao isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na listovima 21-23a. i na posljednoj unutarnjoj korici stihovi na turskom jeziku, kasnije napisani slabim rukopisom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2610. ISTO 6498.

L. 36; 22,5 x 15,5. Nasẖ. Listovi 32-33 kasnije dopisani. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po dvjema zlatnim debelim linijama, a na ostalim po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku. Na posljednjem listu ime bivšeg vlasnika knjige: Resulbegović Sabit b. Muhamed-beg. Na posljednjem zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku o pogibiji Tuz-paše prilikom osvajanja Beograda, a na posljednjoj unutarnjoj korici jedan distih, također na turskom jeziku.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

2611. ISTO 6510.

L. 31; 19 x 13. Ta‘līq. Naslov i poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen po jednom debljom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a zaštitnom listu ime bivšeg vlasnika knjige: Ahmed-beg b. Salih-aga Deftedar-zade (Deftedarević) iz Trebinja. Na sljedeće dvije stranice vježbe u pisanju i jedana bilješka iz akaida. Na kraju jedan distih na turskom jeziku.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje, a bio je u vlasništvu Ismail-Hakija Resulbegovića.

2612. ISTO 6851.

L. 29; 19,5 x 13,5. Ta‘līq, od različitih prepisivača. Tekst u starijem dijelu rukopisa, obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Rukopis otkupljen od Ismaila Selimovića, imama iz Zvornika.

2613. ISTO 6687.

L. 28; 20 x 12,5. Ta‘līq. Po marginama ima komentara, a u proredu prevedenih riječi na turski. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst prvih nekoliko listova obrubljen tankom crvenom linijom. Posljednji list kasnije dopisan. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom a listu je ime bivšeg vlasnika knjige: Mustafa b. Yusuf, muderis u Tešnju. Tu su još imena drugih vlasnika koja su skoro nečitljiva, stihovi na perzijskom jeziku i jedna izreka na našem jeziku, koja je, također taško čitljiva, a počinje: „Koji nejma knjige enoliko je ko...?"

2614. Zbirka (مجموع), 2 6835.

L. 44; 20,5 x 14. Ta‘līq - nasẖ, od različitih prepisivača. Drugo djelo vokalizirano i u njemu su istaknuti stihovi pisani crvenim mastilom. Tekst obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1-19a. ISTO

Na 21a. listu jedan stih na turskom jeziku i jedan hadis.

2. L. 21b-44. تحفۀ شاهدى

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Sastavio Ibrāhīm Šāhidi 976/1568. (v. 2599,2).

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na kraju „Abğad", brojčna vrijednost slova, i datum rođenja nekog Muştafe b. Mollā Muştafe, Ḫawāğea b. Ibrāhīma spahije b. Iskendera spahije, godina 1175/1761.

2615. ISTO 4217.

L. 28, 22 x 15. Ta'līq, pisan u razmaknutim redovima. Tekst na prvom listu i većini stranica obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Po marginama i u proredu ima dosta prevoda i objašnjenja na turskom jeziku. Papir bijel i žućkast, oštećen i djelomično dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn Istolčevī (iz Stoca) u Sarajevu, u medresi Atmejdan, 1218/1803.

(كتبه الفقير الحقير مصطفى بن حسين استولجوى بمدينة سراى في مدرسة آتميدان...سنة ١٢١٨)

2616. ISTO 5058.

- ناقص في اوله -

Djelo na početku nepotpuno. L. 35; 19 x 12,5. Ta'līq. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po marginama ima komentara, pisan veoma sitnim slovima. Tekst obrubljen po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis završen 1226/1811.

2617. ISTO 5663.

- ناقص في اوله -

Na početku djelo nepotpuno. L. 24; 22 x 16,5. Ta'līq, pisan nešto debljim perom. Poglavlja i ime prepisivača na kraju djela napisani crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāğğ Aḥmad Sunbul, imam, Sarajlija iz Donje Tuzle, 1234/1818.

(حرر في اليوم الخامس عشر من شهر ربيع الآخر لسنة اربع و ثلثين و مائتن و الف من قصبة مملحة زير كاتب الفقير بالعجز و التقصير محمد بن الحاج احمد الملقب سنبل امام سراى)

Nekoliko posljednjih listova neispisano.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

2618. ISTO 6643.

L. 46; 25 x 17,5. Nasḫ - ta'līq. U proredu prevod na turski jezik, a po rubovima ima komentara također na turskom jeziku. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Stihovi rastavljeni crvenim krupnim tačkama. Papir bijel; povez polukožni, oštećen i mnogo učadio.

Prepis završen 11. šabana 1263/1847. g.

Poklonio Emin Islamovski, a on je rukopis donio iz sela Jabuke kod Foče.

2619. ISTO 2824.

L. 34; 18 x 12. Ta'līq, pisan debljim perom. Neko kasnije u proredu ponegdje pisao značenje riječi (prevod) na turskom jeziku. Papir bijel, glat; povez kožni.

Prepis završen 8. rebiul-evvela 1266/1849. g.

Na prvom listu jedan stih na perzijskom jeziku, ime Potogija Mehmed, pa pretpostavljamo da je on bio vlasnik ovog rukopisa i vježbe u pisanju. Na sljedeće dvije stranice odlomak iz nekog perzijsko-turskog rječnika. Na 3. listu sadržaj djela, a na 4-5. listu popis sarajevskih mahala. Na 35. listu vježbe u pisanju i bilješka o tome koje će se životinje nalaziti u Džennetu (raju). Na 36. listu TE'ARIFA (v. I, 795, str. 553), prepisana 16. džumadel-ahira 1281/1864.g. Na posljednjem listu neki računi i potvrda na turskom jeziku o vraćanju duga nekom Ahmed-agi iz Sarajeva od strane Mustafe.

2620. ISTO 6655.

Djelo na početku nepotpuno. L. 42; 21 x 15. Nasḫ, pisan nevještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U proredu na prvih nekoliko listova ima prevedenih riječi na turski jezik, a ti listovi obrubljeni po jednom tankom crvenom linijom. Papir žućkast, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisao Ahmad b. Muhammad... (nečitljivo), 1266/1849.

Poklonio Emin Islamovski.

2621. Zbirka (مجموع), 2 4585.

L. 50; 16,5 x 12. Nasḫ, vokalizovan. Poglavlja pisana crvenim mastilom, a istanute riječi podvučene crvenom linijom. U prepisu ima grešaka. Tekst obrubljen po jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1-43. ISTO

2. L. 44-50. مجموعة الاحاديث النبوية

Kraća zbirka izabranih hadisa, čija vjerodostojnost za neke hadise nije sasvim pouzdana, od nepoznatog sabirača. Možda je izbor sačinio i sam prepisivač.

Početak: قال النبي صلعم ان لكل شيء وآفة العلم الطمع

Prepisao oba djela Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm 1279/1862. g.

Na kraju drugog djela u ovoj zbirci ime bivšeg vlasnika knjige: hafiz Omer b. hadži Mahmud-aga Pehlivan (Pehlivanović). Na 50b. listu bilješka iz jezika na turskom jeziku, a na posljednja dva zaštitna lista nečija imena: Muhemed b. Omer i Salih Pehlivanović iz Duvna i dvije poučne izreke.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

2622. ISTO 4807.

Djelo na kraju nepotpuno. L. 25; 17 x 12. Nasḫ, vokaliziran, pisan vrlo slabim rukopisom. U proredu ima dosta prevedenih riječi na turski jezik. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza, ali se sada čuva u kožnom povezu s preklopom od nekog drugog rukopisa.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom a listu je ime bivšeg vlasnika: hadži Derviš-efendija Riđanović i njegov sin Mustafa, godina 1275/1858. Tu je i ime pisca i jedan hadis.

2623. ISTO 6852.

Djelo na kraju nepotpuno. - ناقص فى آخره -

L. 49; 19 x 14. Ta'līq, pisan u ramaknutim redovima, slabim rukopisom. Neka poglavlja pisana crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu, na nekim listovima, ima tumačenja na turskom jeziku. Papir tamnobijel, različite debljine, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepis je, izgleda, završen u prvoj polovini XIX stoljeća.

2624. Zbirka (مجموع), 2 4506.

L. 24; 17 x 11. Ta'līq, različit, od dvojice prepisivača. Poglavlja pisana crvenim mastilom. Tekst obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, prost, oštećen.

1. L. 1b-6a. مرغوب القلوب

Etičko-mistična poema na perzijskom jeziku, u deset kraćih poglavlja. Spjevao Šajḫ Šamsuddīn Muḥammad b. 'Alī b. Mālikdād Tibrīzī, Šams - Šemsī Tibrīzī, kako ga popularno nazivaju, umro 645/1247. g. Bio je učitelj Mevlāne Ğalāuddīna Rūmija (umro 662/1273).

ḤḪ II, 1656; Flügel I, 526; Perč p, str. 4.

Kratak uvod u prozi, nakon besmele:

اين كتاب مرغوب القلوب ازكفتار شيخ المشايخ قطب المحققين و امام السالكين سلطان
راه طريقت شاه ميدان حقيقت شمس تبريزى... اين كتاب بدة...

U nekoliko redaka ovog uvoda naveden naslov poeme, ime pjesnika i broj poglavlja (10).

Prvo poglavlje: فصل اول - درتوحيد بارى تعالى ميكويد

Deseto poglavlje: فصل دهم - در سفر واقامت

Završetak: مريدان راهين قدرست كاف
مريض راه دين راهست شاف

2. L. 9-24. ديوان باق (قطعة)

Fragment Bakijeva „Divana" (zbirke pjesama turskog pjesnika Bakija).

Maḥmūd Bāqī ('Abdul-Bāqī), jedan od najvećih turskih pjesnika (933-1008/1526-1599). Živio u doba sultana Sulejmana, Slima II i Mehmeda III.

ḤḪ I, 778; O.M. II, 99-101; Š.Sami: Q.A: II, 1203;
Flügel I, 648; Pertch t, 414, str. 409; Rieu t, str. 187b;
Karatay t II, 2356.

Prepisivači i datumi prepisa nisu navedeni, ali smatramo da oba djela potječu iz prve polovine XVIII stoljeća.

Poklon Ćamila Mujagića (25.11.1961).

2625. Zbirka (مجموع), 2 1245.

Ta'līq, veoma lijep, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Tekst Kur'ana i naslovi pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, mnogi listovi prosuti, dohvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom po rubovima; povez kožni, znatno oštećen.

1. L. 1-170. اخلاق محسنى

Priručnik, na perzijskom jeziku, iz područja etike, o islamskom praktičnom, lijepom i moralnom ponašanju. Napisao Maulānā Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī, al-Wā'iẓ al-Harawī, umro 910/1504. Primjerak nepotpun s početka. Napisano i posvećeno vladaru (sultanu) Ḫorasana Mirzi Muḥsinu b. Ḥusaynu Bayqarau, po čijem je imenu dobilo i naslov. Djelo dovršeno 900/1494. g. Raspoređeno na 40 poglavlja (bāb). Bilo je poznato i čitano, a prevedeno je i na turski jezik.

ḤḪ I, 37; Kairo p., 412; Pertsch, 274, str. 308; Karatay p, 211; Wiesbaden XIV 2, 25; Wiesbaden XIV 1, 365.

Početak: حضرت يادشاه على الاطلاق عزت كلمته

Početak ovdje: ... مى بايد درجهٔ كسانى راكه قائم الليل وصايم النهار

Na listovima 170b-171 nalazi se jedna ljubavna pjesma, na perzijskom jeziku, u koju su ugrađena sva slova arapske abecede, jer svaki polustih počinje jednim od tih slova, koje već dolazi po redu. Sastavljač nam nije poznat, samo se razumije iz posljednjih stihova da je to neki Maḥmūd b. Ḥusām, a to bi mogao biti jedan od dvojice perzijskih pjesnika (Ibn Ḥusām) koji su živjeli u VIII/XIV i IX/XV stoljeću.

Početak:

الف از عشق توشد ای دل من زار آخر
ب برای توشدم خسته و بیمار آخر

Završetak:

وهلاك غم وعشق توشده ابن حسام
ی یعنی نبود مثل تو دلدار آخر
سر محمود وخاك پای ایاز

Na kraju potpis i lični pečati, vjerovatno ranijeg vlasnika (Gʻafar al-Ḥusayni).

2. L. 172-257. تحفة الواعظين

Zbirka vazova, također na perzijskom jeziku, namijenjena hatibima za propovijed petkom s minbere, od nepoznatog pisca. Gornji naslov, koji se nalazi i na početku i na kraju djela u rukopisu, nismo mogli pronaći u pristupačnim izvorima, pa je, prema tome, djelo veoma rijetko. Samo djelo autor je podijelio na 12 poglavlja (mağlis), valjda prema broju mjeseci u godini.

Početak:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
ومن يعتصم بالله فقد هدى الى صراط مستقيم
الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره...

Oba djela prepisao Ibn Kamāluddīn Qawāmuddīn Masʻūd, 970/1562.g. Uvakufio al-Ḥāğğ ʻOmar-efendī Ḫayrī-zāde (Hajrić) Aqḥiṣārī (iz Prusca).

Bosanski

2626. كتاب ابليس 1154.

او

رسالهٔ شيطان نامه بالبوسنه

Prevod na srpskohrvatski (bosanski) jezik priče o razgovoru između satane i Božijeg poslanika Muhameda, od nepoznatog prevodioca (v. I, 590,7, str. 374). Ovaj prevod na naš jezik izgleda da je sa turskog.

Početak:

معاذ بن جبل حضرتلرندن وابن عباس حضرتلرى روايت ايدرلر يَدَانْ دَانْ يِى يِقُولِقُو
آصْحَابَا اُو يَدْنُوغَه آصْحَابَا اُو كُوكِى بِيَاخْمُو مَوْجُودْ سَنَاشِيَمْ يَيْغَمْبَرُمْ محمد...

L. 9, 22,5 x 16. Nasẖ, vokaliziran, pisan u proredu debljim perom. Papir žut, glat; povez kartonski, noviji.
Prepis potječe iz XIX ili početkom XX stoljeća.
Uvakufio Svrzo ʻIṣmet-efendija, sin Vejsil-efendije as-Sarāyīja (iz Sarajeva), kako je zabilježno na prvom listu.

2627. فوائد اسلام بالبوسنويه 4498.

Islamske koristi (iman i islam), na „bosanskom" jeziku, pisano arapskim pismom. Napisao Fehīm Bojić, imam i drugi muallim iz Ključa, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا من اهل الايمان والاسلام... فاله سواقه ساموية بوغوجل شانه
مخصوص اسوبتو اونومه...

L. 21; 21,5 x 17. Nasẖ - taʻlīq. Papir bijel, glat; bez poveza.
Rukopis je autograf, napisan, vjerovatno, prije 50-60 godina.
Iz biblioteke bivšeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

INDEXI

INDEKS DJELA

آ

آداب ذكرية a 2286,2
آداب الطعام * 2110,1
آداب المريدين * 2279,4
آداب المنازل t 2593

I

الابتهاج فى بيان تفصيل الاسراء والمعراج (معراج الغيطى) a 2152

الابتهاج بالكلام على الاسراء والمعراج * 2052

ابن ابى الشريف حاشية للقاضى * 2172

ابيات تعليم المتعلم a i t
2077,2; 2080,2; 2091,4

الاتباع فى مسئلة الاستماع a 2248,4

اتحاف المنيب الاوّاه بفضل الجهر بذكر الله a 2266,1; 2265,2;

اجازة السيد عبد الوهاب بن حسن بن ولى الدين الآمدى لعبد الله الاماسى a 2171,4

اجازة محمد حفيد لعبد الله بن مصطفى اللادقى a 2171,3

اجمال الفرائض واحوال الاربعين
v.
ترجمه رساله فرائض

الاجوبة عن الاسئلة فى القب a 2114,1

الاجوبة المفيدة على الاسئلة العديدة a 2292,12

الاحاديث a 2022,2; 2051,3
الاحاديث الاربعون للنووى a 2015,5

الاحاديث مع الترجمة بالتركية
2069,2; 2377,3; 2529,10

الاحاديث القدسية a 1998,2*; 2290,4

احتفال فى سؤال الاطفال a 2147,3

احوال قيامة a 2258,5; 2583,9

احياء العلوم
2022,3*; 2279,4*
2169*; 2280*; 2293,3

اخترى 2147*; 2158*

اخلاق جلالى 2368*; 2587*

اكر صور سلر (جواهر الاسلام) t
2415,4

اكر صور سلر
v.
شرائط الاسلام

الاكليل فى استنباط التنزيل a 2139

اللى درت فرض t 2158,2

ام البراهين

v.

العقيدة السنوسية الصغرى

الامثلة المختلفة
2046,3;2061,2;2069,3

انقاذ الهالكين a 2153,1

انوار التنزيل 2017,2*

انوار العاشقين 2321*

انوار القدسية a 2291
انوار القلوب t 2553

انيس الجليس a 2120,2

انيس الواعظين 2262--2263

اوسكدارى سلطان المشايخ محمود افندى حضر تلرى قدس سره العزيز بلغرادى
منيرى افنديه كوندوردوكى
مكتوب شريفلرينك صورتدوى
t (!) 2254,10

ايقاظ النائمين a 2153,4; 2154,1

ايمان تفصيلى (خداربم) t 2591,9

اخلاق علائى t 2368 - 2373

اخلاق قانعى t 2367

اخلاق محسنى p 2368*;2625,1

اخلاق ناصرى 2363*

اخلص الخالص (خلاصه الخالصة) a
2284,3; 2544*

اذكار المخلصين a 2279,7

اراده جزئيه رسالة سى t 1960,2

اربع وخمسون فريضة a 2129,2

اربعون حديثا a 2071,2; 2091,2

اربعون حديثا مع الترجمة بالتركية t
2507,2
ارجوزة فى طبقات الانبياء a 2111*

الارشاد لاكمل الدين البابرتى a
1985,2
اسنى المطالب فى بيان معنى التجاذب a 2121,8

الاشاعة شراط الساعة a 2267

اصول الحكم فى نظام العالم t 2583,14

اصول قواعد الفرس t-a 2150,3

الاعتصام بالكتاب والسنة والاجماع a
2541,3

الاعراب عن قواعد الاعراب a 2078,2

اغاثة اللهفان 2258,1*; 2292,6*

الاقوال السنية فى ايضاح ما يتعلق بالاسئلة القدسية a 2302,1

برد الاكباد عن فقد الاولاد a 2142

بركات الابرار 2191*

البرقية المحمودية فى شرح الطريقة المحمدية a 2231- 2234

البزازيية (!) 2261*

بستان العارفين
a 1962 - 1963; 2015,2; 2115,2; 2201*

بستان الفقه 2015*

بُغْيَةُ الآجِلة بتَحْرير مَسْئَلَة الآهِلّة
(رسالة فى رُؤية هلال رمضان)
a 2121,7

بغية المرتاد لتصحيح الضاد a
2048,4

بلوغ الامنية فى شرح انما الاعمال بالنية a 2264

بودين شهرنده مدرسه طلبه سندن منلا سعيد بعد افعال ابدست ونماز حقنده حكمت تشريعه دائر ويردوكى اجوبه t 2529,3

بهارستان p 2499,3

بهجة الانوار 2006*; 2553*

بيان الاعتقاد وما يكثر اليه احتياج العباد 2292,2*

بيان الفرقان بين اولياء الرحمن واولياء الشيطان a
2107,1

بيان مناجات رسول الله صلعم t
2581,7

البيقونية a 2147,2

ايها الولد a
1958,4; 1976 - 1988; 2022,3;
2036,2; 2074,3; 2075,2; 2279,6

ايها الولد ترجمه سى t 2472,2; 2582,1

ب

باب تعديل الاركان t 2301,4

الباب الثامن عشر من حيوة القلوب فى ثواب الصلاة مع الجماعة a 2269,2

الباب السادس والعشرون من كتاب

محرك القلوب a 2299,2

باب فى شرح المنظومة فى حق انكحه متعددة لابن وهبان a 2292,17

(باب) شروط الصلوة وهى ثمانية a
2258,6; 2591,11

(باب) شروط الصلوة وهى ثمانية مع الترجمة بالتركية t 2076,2
(باب) شروط الصلوة وهى ستة a
2052,6; 2058,3; 2529,7; 2582,2

البحث فى تعريف الكعبة وماهيتها الاصلية a 2147,12

بداية الهداية فى الموعظة للغزالى a
1991- 1992; 1990,2; 2279,3; 2292,4

بدء الامالى a 2071,3*; 2555,2

البدور السافرة فى امور الآخرة a
2140- 2141

البديع فى رسم مصحف عثمان a
2120,6

پ

پند عطار (پند نامه) p 2595- 2623

پند نامه (نصيحت نامه) شيخ ظريفى t 2551- 2552

پند الوعّاظ a 2290,2

پوتورشاهديه v. مقبولعارف

ت

تاتارخانيه 1971*; 2057*

تاج الوسائل ومنهاج الفضائل a 1974,4

تاريخ قاسم الجمالى 2031*
تاليف هر مصنف هذا كتاب 2091,7t
تبشير الغزاة a 2275

تبيين المحارم a 2149- 2151

تتمة الابانة * 2292,

تجويد قرآن t 2541,4

تحويد قره باش t 2055,3

تحريرات فى الاسناد a 2121,4

تحفة الاصحاب * 2292,20

تحفه شاهدى t 2599,2; 2600,2; 2604,2; 2609,2; 2614,2; 2581,3 *

تحفة العشاق t -b 2599,3

تحفة العشاق فى معرفة عقائد اهل الحق t 2549

تحفة الملوك a 2052,2; 2064,2; 2070,2; 2131,2; 2154,2

تحفة الواعظين p 2625,2

تحفه وهبى t 2557,2

التذكرة باحوال الموتى وامور الآخرة a 2103- 2104

تذكرة الاولياء * 1991

تذكرة يعقوب a 2146

ترتيب الاورار a 1974,1

ترجمان صحاح * 2098

ترجمه انقاذ الهالكين t 2128,4

ترجمه پند عطار t 2508
ترجمة وتفسير سورة الفاتحه، سبحانك التحيات ودعاء قنوت t 2251,7
ترجمه ذخيرة الملوك t 2365- 2366

ترجمه رساله ابليس سؤال t 2594

ترجمه رساله فرائض t 2160,4

ترجمه رساله النيل t 2536,3(!)

ترجمه سلوان المطاع فى عدوان الاتباع t 2548

ترجمه شرعة الاسلام t 2350- 2353

ترجمه شيخ عبد الرحمن * 2059

ترجمه طريقة محمديه t 2541- 2546
ترجمة قصيدة بدء الامالى t 2071,3

ترجمه مرشد المتأهل t 2550

ترجمة منهاج العابدين t 2347

تصديق المعارف * 1998

التعريفات للسيد الشريف a 2159,3

تعليم المتعلم a 1978,2; 2012*2015,6; 2046 - 2089; 2091* ; 2300,2; 2595.2

تفسير آية ظهر الفساد فى البر والبحر a 2102,2

تفسير آية يوم ينفخ فى الصورة فتأتون افواجا a 2583,10

تفسير جزء عمّ من تفسير البيضاى 2017,2
تفسير الخازن 2171,4*

تفسير سورة الانبياء a 2583,3

تفسير سورة الدخان a 2319,5

تفسير سورة القدر a 2319,2

تفسير سورة يوسف a 2319,3
تفسير سورة يوسف بالتركية 2523,2

تفسير كبير 2108*

تفسير الوجيز v. الوجيز فى التفسير

تلبيس ابليس a 2041 - 2045

تلخيص البيان فى علامات مهدى آخر الزمان a 2147,1; 2583,6

تلخيص المفتاح a 1973,3

تنبيه الغافلين a 1964- 1965; 2150,2; 2293,3

تنوير القلوب 2170*; 2261*

تنوير القلوب من ظلمة الذنوب a 2278

توقيض نامه (توقيض الامور) t 2247,2

ث

ثلاث وصايا t 2589,1

ج

جامع الازهار ولطائف الاخبار a 2261
جامع البيان 2112*

الجامع الصغير من حديث البشير النذير 1974,6*; 2112*; 2186*

جامع الفضائل وقامع الرزائل a 2254,8

جامع الكبير 2167*

جامعة الحكم a 1966,1

جلاء القلوب a 2155- 2166; 2258,11

جمع الوسائل فى شرح الشمائل a 2147,18

جَناح النجاح فى جنوح الجُناح a
1998,5

جواهر الاسلام (اكر صورسلر) t
2576- 2580

جواهر الاسلام

v.
كتاب شرط

جواهر الفقه

v.

كتاب الجواهر

الجواهر المضية فى طبقات الحنفية
2015,7*

جواهر اليواقيت 2290,1*

جوهره، بهيه، احمدية فى شرح
الوصية t 2482

جوهرة التوحيد a 2302,5

ح

حاشية مولانا عجم السيد الشريف
1971 *

حبة المحبة a 2254,5

الحجب والطلاسم t 2353,5

حدائق الحقائق 2147 *

حديث اربعين a 2156,2

حديث معاذ فى حشر الخلائق على اثنى
عشر صنفا a 2301,3

حرز الامانى ووجه التهانى فى
القرآت السبع a 1981,3

حسن المقال فيما لا يحسب من اجر
العمال a 2121,9

حقوق اخوة الاسلام

v.
كتاب الحقوق

حقيق الحقائق فى شرح رساله، علم
حال للبركوى t 2492

حكايات a 2303,4

حكايات اروث عورتى اوزرنده t
2057,3

حكايه، بشير وشادان t 2551,2

حكاية الرجال والنساء t 2529,5

حكايه، سارق قاضى بياننده در t
2268,4

حكاية لطيفة فى زمن داود النبى عـم
a 2120,1

حل لغز رواية بلغاى a 2583,7

حلية النبى صلعم a 1974,5

حلية النبى عليه السلام للخاقانى t
2591,7

حواشى نخبة الفكر a 2102,4

حياة الارواح ونجاة الاشباخ a 2254,7

حيوة القلوب فى الموعظة a
2048*; 2144- 2145; 2268,1*

خ

خاتمه، كتاب t 2591,6

خالصة الحقائق لمافيه من اساليب
الدقائق 2284,3*

خدا ربم

v.

ايمان تفصيلى

خزائن الجواهر ومخازن الزواهر a
2276

خزينة العلماء وزينة الفقراء 2287a

خلاصة الاخبار فى احوال النبى المختار
a 2254,1

خلاصة الخالصة
v.

اخلص الخالص

خلاصة الفتاوى 2511*; 2158*

خواص اسماء الله a 2110,2; 2279,6
خيريه، نابى 2554*

د

در حكايه، ادم عـم t 2343,2

در الواعظين وذخر العابدين a
2115- 2118; 2168,2; 2293,3*

در اليتيم فى التجويد a 2153,3
درة القاهرة فى كشف العلوم الآخرة a
1993,1

الدرة المضينة t 2591,8

دقائق الاخبار t 2524- 2530

دقائق الاخبار وحقائق الآثار a
2127- 2138; 2738,2; 2253,2

دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت
احمدى t 2533- 2534

ديوان باقى t 2624,2

ذ

ذخر المتأهلين فى تعريف الاطهار
والدماء a 2153,2; 2162

ذخر المجاهدين في آداب جهاد الدين t
2531, 2540*

ذكر مائدة التي نزلت عيسى
عـم a 2114,2

ذيل حديقة الوزراء t 2583,16

ر

رد القبور 2258,1*

رسالة من الاحاديث المروية من ابى
الرضارتى بن نصر صاحب رسول
الله صلعم a (!) 1974,8

رسالة ادبية t 2120,5

رسالة اذا قال قائل لك ما الحكمة فى
موسى عـم a 1967,1

رسالة فى اربع وخمسين فريضة a
2583,5

رسالة استخراج مشايخ كبار t 2128,3

رسالة فى استعمال المصنفين للالفاظ
والعبارات من المقدمة والفصل
والباب a 2121,15

رسالة فى الاعتقاد والفاظ الكفر
والاستحسان 2292,2*

رسالة فى تفسير قوله تعالى زين
للذين كفروا الحياة الدنيا t 2342,3

رسالة فى تفسير قوله تعالى من عمل
صالحا من ذكر او انثى وهو مؤمن
t 2342,2

رسالة فى تفسير قوله تعالى يوم
ياتى بعض آيات ربك لاينفع نفسها...
a 2342,1

رسالة فى تلقين الميت t 2128,2

رسالة فى الجهاد t 2257,2

رسالة فى حق الاراضى العشرية
والخراجية والاميرية a 2292,9
رسالة فى حق الدخان (الدخانية) a
2292,8

رسالة فى حق الروح لابن كمال پاشا
a 2292,14

رسالة فى حق السلام a 2292,11

رسالة فى حق القدر لمولانا السيد
الشريف a 2292,16

رسالة فى حق الكىّ *2015

رسالة فى حق النكاح a 2248,2

رسالة فى حق والدى رسول
الله صلعم a 2583,8

رسالة فى حق الوجود لابن كمال
پاشا a 2292,15

رسالة فى حكم الاستخلاف للامامة فى
صلاة الجمعة a 2121,2

رسالة فى حل مشكلات t 2269,3
رسالهء حمزه افندى t 2059,2

رسالة امنية t 2583,11

رسالهء امنية ايمان واسلام وطريق
ضلالتى t 2257,4

رسالة الايمان الاجمالى وتفصيلى a (!)
2292,13

رسالة البركوى فى اصول الحديث a
2107,7

رسالة فى بيان الاحاديث الموضوعة
للامام الصغانى a 2107,6

رسالة فى بيان الاحاديث الموضوعات
a 2292,18

رسالة فى بيان الاعتقاد *2292,2

رسالة فى بيان الفاظ الكفر a 2187,2

رسالة فى بيان حال الروح بعد مفارقة
الجسد *2292,14

رسالة فى بيان روح انسانى t 2147,1
رسالة فى بيان لفظ فلاسفه t 2538,2

رسالة فى بيان معنى الكتاب والقرآن
a 2121,13

رسالة فى تحريم الدخان a
2251,6; 2268,3

رسالة فى تحريم القهوة والدخان a
2091,8

رسالة فى تصحيح احاديث النبى
صلعم a 1974,7
رسالة فى تصحيح لفظ زنديق
وتوضيح معناه - الدقيق (رسالة فى
معنى لفظ زنديق) a 2121,14

رسالة من التصوف a 2147,17

رسالة فى الفرائض a 2075,3; 2147,7

رسالة (او فصل) فى الاعتقاد a 2048,2

رسالة فى فضيلة ليلة البرات وصلاة
التسبيح فيها a 2318,1

رسالة قاضى زاده t
2379,3; 2386,3; 2398,3; 2415,3

رسالة فى قراءة آية الكرسى ادبار
الصلوات المكتوبة a 2171

الرسالة القلمية

v.

رسالة اليراعة لافضل اهل البراعة

رسالة على قواعد الفرسية a 2159,4

رسالة فى كرامات الاولياء a 2288

رسالة كسب a 2258,8

رسالة فى كلام خاتم الانبياء والخلفاء
الراشدين والاولياء a 2129,6

رسالة فى ليلة القدر a 2251,2

رسالهء متعلقه ببيان الاعتقادات
والاخلاق والاعمال a 2300,1

الرسالة المحمدية t 2321-2341

رسالة فى مدلول الاسم a 2121,12

رسالة مشايخ الالهى a 2285,1

رسالة فى معجزات الانبياء عليهم
السلام a 2583,4

رسالة معمى p 2157,5

رسالة فى دعوى الرجلين شراء من
آخر a 2303,3

رسالة فى الذكر a 2303,1

رسالة رومى افندى t
2379,2; 2386,2; 2398.2; 2415,2

رسالة فى رؤية هلال رمضان
v.

بغية الاحلة بتحرير مسئلة الاهلة
رسالة فى السماع والرقص والصراخ a
2107,2

رسالهءشيطان‌نامه‌بالبوسنوية
v.

كتاب ابليس

رسالة فى الصلاة t 2392,2

رسالة فى صلوة الجنازة a 2121,10

رسالة فى الطريقة المحمدية وسيلة الى
السعادة السرمدية a
2251,3; 2254,3

رسالة العدل فى بيان حال الخضر عليه
السلام a 2273

رسالهء علم حال t 2581,6

رسالة فى علم الحقائق وحكمة الدقائق
لابن كمال پاشا a 2505,2

رسالة فى علم بالربع المرسوم
المقنطرات a 2302,2

رسالة علم الهدى 2258,4

رسالة فى عمل بالربع المجيب a 2302,3

رسالة فى معنى لفظ زنديق
v.

رسالة فى تصحيح لفظ زنديق وتوضيح معناه – الدقيق

رسالة مقابرية a 2292,6

رسالة فى مناقب الشيخ يوير مصطفى بن يوسف الموستارى a
2078,3

الرسالة المنيرة لاهل البصيرة a
2147,11; 2171,2; 2251 - 2253

رسالة الموسوية فى القياس a 2532,3

رسالة فى الموعظة a 2197,2

الرسالة الميمونة او الصوفية فى السؤال والرد a 2147,5

رسالة النجاة من شر الصفات a 2284,2

الرسالة فى نفى الشركة فى الالوهية
a 2297,7

رسالة فى وصية الشيخ السهروردى a
2292,5

رسالة البراعة لافضل اهل البراعة او الرسالة القلمية 2121,3

رموز الكنوز فى شرح كنوز الرموز a
2228- 2230

روحات الجنات فى اصول الاعتقادات
a 2356,6

الروضة

v.

كتاب الروضة

روضة الاسلام t 2348- 2349; 2529,6

روضة الشهداء t 2345

روضة العلماء

v.

كتاب الروضة

روضة المتقين 2028

روض العابدين 2048*

الروض الفائق فى المواعظ والرقائق a
(الجزء الثانى) 2109

رونق المجالس a 2113,1; 2286,3

رياض الصالحين a 2105

ز

زاد المتزوجين فى ذخر المتاهلين a
2163

زاد المتقين a 2299,1

الزاهر للقرطبى 2188*

زبدة الاسرار فى شرح مختصر المنار
a 2147,9

زبدة الامثال a 2249- 2250

زبدة الحقائق (شرح وصيت نامه للبركوى) t 2483- 2491

زبدة الكلام فيما يحتاج اليه الخاص والعام t 2536,1

زبدة النصائح a 2259,1

زبدة النصائح t 2532,1

زبدة الواعظين
a ; 2261*;2269,4 2303,2*; 2316

زهر العابدين 1967*; 2261*

زهرة الرياض 2261*; 2293,3*

زهرة الرياض ونزهة القلوب المراد a
2006* ; 2007

س

ساعت نامه t 2558 - 2572

سبعيات منيرى t 2121,2

سبعيات فى مواعظ البريات a
2119- 2126; 2356,5

سراج الظلمات (شرح ايها الولد) a
1977,2 ; 2158,3

سراج القلوب p 2113,2

سراج القلوب a 2254, 11; 2110,2*

سعادت نامه t 2495 - 2507; 2589,2

سمط الفوائد وعقال المسائل السوارد a
2121,6

سواء السبيل وهو صراط المستقيم a
(!) 2274

سوره. يوسف عليه السلام a 2299,3

ش

شرائط الاسلام (اكر صورسلر) t
2383,2; 2577,2

شرح اسماء الحسنى t 2583,1

شرح پند عطار t 2515

شرح وترجمة بالتركية قصيدة لحضرت على t 2583,12

شرح التعريفات 2511*

شرح تعليم المتعلم a
2080,3; 2090 - 2101; 2281,2

شرح جواهر الاسلام t 2398,4

شرح حديث اربعين للبركوى a
2236,2; 2248,3

شرح حديث اربعين a 2317

شرح دعاء حزب البحرة a 2120,3

شرح دعاء قنوت a 2258,2; 2293,2

شرح ودعاء مفتاح الجنة t 2529,4

شرح ذخر المتاهلين فى تعريف الاطهار والدماء a 1993,2

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة a 2160,2

شرح رسالة ايها الولد للخادمى a
1989 - 1990

شرح الرسالة الموسوية فى القياس a
2532,2

شرح سبع آيات t 2403,2

شرح الصدور بشرح حال الموتى والقبور a 2143

شرح صلاة النبوى t 2342,5

شرح الطريقة المحمدية a 2212

شرح على الطريقة المحمدية (لخواجه زاده) a 2209 - 2210

شرح العوامل المائة للجرجانى a 1981,2

شرح العوامل المائة a 2091,5

شرح قصيدة بردة t 2183*; 2496,3

شرح قصيدة البردة مع ترجمة بالفارسية p - a 2157,3

شرح قصيدة الطنطرانية a 2157,4; 2551,4

شرح مدار الاصول a 2162,4

شرح مقدمة الصلاة a 2091,3

شرح منهج المعتقدين المرشد للطالبين الى علم اليقين a 2147,10

شرح الموافق a 2292,3

شرح وصية الامام ابى حنيفة a 1959

شرح وصيت نامه 1984; 2; 2429 - 2480 t

شرح على وصيت نامه (مطبوع) 2462

شرعة الاسلام a ; 2008 - 2028; 2015,7* 2029* ; 2037* ; 2258,1* ; 2293,3*

شرف الانسان t 2355

شروط الصلاة (قطعة) a 2051,2

شروط الصلاة لابن كمال باشا a 2052,4

شروط الصلاة بالنظم t 2581,2

شفاء الشريف (!) 2102*

شفاء القلوب t 2574 - 2575 ; 2078*

شفاء المؤمن t 2547

الشماريخ فى علم التاريخ 2318,2

الشمائل الشريفة a 1974,6; 2147,18* ; 2107,2*

ص

الصحائف القدسية 1998,2* ; 2129*

صدر صلاح t 2493 - 2494

الصلاة الربانية فى حكم من ادرك ركعة من الثلاثية او الرباعية a 2162,3

صلوة النبوى 2342,3 - 4*

ض

ضوء المعالى لبدء الامالى a 2147,14

ضياء القلوب فى شرح جلاء القلوب a 2157,2

ط

طبقات النبيين a 2111

الطريقه المحمدية a 2164 - 2208; 2251,5; 2293,3*

طريقت محمديه شرحندن بعض

مبحث بياندر t 2583,2

طريقت نامه t 2254,9

ظ

ظهور العطية فى شرح الوصية a 1960,1

ع

العبادات والتعليقات المنقولة من كتب الفقه 2258,9

عجائب المخلوقات 2147*

عجائب الملكوت 1975*

عروض اندلسى (عروض ابى الجيش) a 2302,6

العزى a 2078,6

عشاق نامه t 2346

عطايا الفيّاض الاقدم شرح وصايا الامام الاعظم a 1961

عقد اللآلى لبدء الامالى a 2162,6

عقود منظومة من سنن السيد المرسلين او عقود الجواهر a 2038 - 2040

العقيدة الاسلامية a 2279,5

العقيدة السنوسية الصغرى (ام البراهين) a 2048,3

علم حال t 2156,6;2412,2

علم حال بالتركية t 2472,3

علم حال (لسراج الدين) t 2529,9

علم حال (قرق يدى فرض) t t2581,4

علم حال مسجع t 2301,2

عماد الاسلام t 2357 - 2364

عمد الاسلام 2357*

العناية 1971*; 2062* ; 2235*

عنوان الحلم

v.

قصيدة البستى النونية

العوامل 2065*

غ

غاية كشف وتحرير فى اعراب a 2302,4

ف

فتاوى واجوبة حديثية منقولة عن الامام فخر الدين عثمان الديمى a 1967,2

فتاوى التاتارخانيه 2043*

فتح الباب ورفع الحجاب a 2254,2

فرائد الفوائد (شرح الرسالة السمرقندية) لتحقيق معانى الاستعارة a 2078,4

فرح نامه t 2320

فصل فى فضائل الصلوات والسجود والجماعة والاذان a 1974,3

فضائل (كتاب الفضائل) t 2537

فضائل الجهاد t 2540,1

فضائل رجب a 2304

فضائل شعبان العظيم a 2136,3
فضائل شهر رجب a 2136,2

فضائل عباداته دائر t 2588

فضائل مكة والمدينة والقدس والخليل t
2590

الفقه الاكبر a 2294,2; 2285,3; 2257,3

فقه الكيدانى

v.
مقدمة الصلاة

فنون الاخبار *2113,1

فوائد فى الاخلاق والعبادة t 2586,1

فوائد الاسلام بالبوسنوية 2627
الفوائد المتفرقه t 2121,5

الفوائد المنزعة الحياض فى شرح كتاب
الرياض a 2106

فى بيان انشقاق القمر a 2120,1

فى بيان حياة أدم وحوّاً عليهما السلام
a 2292,19

فى بيان مسائل مستغربات من العلم a
2292,20

فى قصة نوح عليه السلام a 2303,2

الفيض القدسى عن الذات الاحدية a
2147,13

ق

قرق أرمغان *2581,1

قرق سؤال t 2523 - 2516

قرق يدى فرض

v.

علم حال

قرق مقام t 2591,2

قشلق نمازنوث ثوابن بيان ايدر (!) t
2353,2

قصيدة بدء الامالى a
2090,3 2074,4 ; *2071,3

القصيدة البديعية a 2090,6

قصيدة البردة

v.
الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

قصيدة البستى النونية
(عنوان الحلم) a 1973,1

قصيدة تبارك ذو العلى a 2090,2

قصيدة الطنطرانية a 2090,4

قصيدة فى العقائد بالتركية 2074,5

قصيدة محبىّ افندى t 2535,3

قصيدة فى مدح صلاة النبوى a
2342,4

قصيدة (فى المقام الكردى) t 2247,2

القصيدة المنفرجة a 1973,2

قصيدهء ميمون ودرمكنون a 2535,2

قصيدة النعمانية *2535,2

القصيدة النونية a 2160,3

قضا حقنده فتوالرى t 2356,2

قطعة من سيرة رسول الله صلعم a
2356,4

قطعة فى الصرف a 2046,2

قطعة من كتاب الابيات
(فى الاخلاق) بالتركية 2348,2

قطعة من كتاب فى المواعظ a
2307 - 2306

قطعة من كتاب فى الوعظ a 2305

قمع الحرص بالزهد والقناعة *2535,2

ك

كتاب ابى الطيب a 2077,3

كتاب ابليس (ابليس نصيحتى) t
2584,4 ; 2464,2

كتاب ابليس او رسالهء شيطان نامه
بالبوسنوية 2626
كتاب احوال جنت ودرجاتها t 2584,3

كتاب احوال القيامة a 2583,9

كتاب فى الاخلاق والزهد t 2587

كتاب آداب الاكل *2110,1

كتاب ادب القاضى 2156,4

كتاب الاستحسان a 2356,3

كتاب فى الاسّراء والمعراج a 2260

كتاب الفاظ الكفر a 2258,3

كتاب الاوائل *2122,2

كتاب ايمان واسلام و دنيا وآخرت a
2156,4

كتاب ايها الاخوان a 2298

كتاب البستان *2015

كتاب بيان الاعتقاد a 2292,2

كتاب فى بيان خلْقَتِ عالم وآدم عليه
السلام t 2591,1

كتاب تقرير شيطان t 2529,2

كتاب الجواهر (جواهر الفقه) a
1966,2

كتاب الحقوق (حقوق اخوة الاسلام) a
2148

كتاب الروح لابن القيم a 2356,7
كتاب الروضة – الروضة – روضة
العلماء a 1972 - 1968

كتاب روضة المذكرين *1968

كتاب شرح البسملة a 2245,1

كتاب شرط t 2343,4

كتاب فى الصرف بالتركية 2078,5

كتاب الصلاة (شروط الصلاة)
2156,5

كتاب فى الصلاة a 1983,2

كتاب عجائب الملكوت 1975*

كتاب عروض t 2551,3

كتاب الفصول 2031*

كتاب الفقه a 2118,2

كتاب فى الفقه بالتركية 2582,3

كتاب لغات t 2094,2

كتاب فى مسائل الفقه a 2353,4

كتاب المشكلات 2162*

كتاب الملكوت a 1975

كتاب المواعظ 2289

كتاب فى المواعظ والنصائح a 2308

كتاب الموعظة a 2286,1

كتاب الموعظة فى العبادة والاخلاق a 2123,2

كتاب نقر
v.
وصية الامام الاعظم ابى حنيفة

كتاب فى الوعظ a 2284,1

كتاب كزيده t 2343 - 2344

كشف الحجاب والران عن وجه اسئلة الجان a 2245,2

كشف الغطاء عن حقائق التوحيد وعقائد الموحدين a 2107,4

كشف القناع عن وجه السماع a 2254, 4

الكشف عن مجاوزة هذه الامة الالف a 2121,14

كلستان p 2499,2

كنوز الرموز فى شرح الطريقة المحمدية a 2226 - 2227

الكواكب الدرية فى مدح خير البرية a 2090,5; 2162,7; 2496,2

كيمياء السعادت (!) 2505*

ل

لطفيه وهبى t 2554 - 2557

لغة عربى – تركى t 2421,2

اللمعة فى اجوبة الاسئلة السبعة a 2147,4

لوامع الاشراق فى مكارم الاخلاق 2368*

م

مباحث الايمان t 2538,1

مثير الغرام وخلاصة الكلام فى فضل زيارة سيدنا الخليل عليه السلام a 2112

المجالس a 2319,1 i 4

مجالس الابرار ومسالك الاخيار ومحائق البدع ومقامع الاشرار a 2255 - 2257

مجالس المواعظ a 2268 - 2269

مجامع آفات اللسان a 2279,4

مجمع 2162*

مجمع الخيرات 2345*

مجمع الفوائد فى الحديث a 2290,3

مجموعة الاحاديث الشريفة والاخبار اللطيفة a 2246

مجموعة الاحاديث النبوية a 2621,2

مجموعة خطب الجمعة a 2353,3

مجموعة المواعظ a 2309

محرك القلوب 2299,1 - 2*

محمديه
v.
الرسالة المحمدية

مختار من كتاب الحبير فى علم التذكير فى معانى اسم الله a 2102,1

المختصر فى بيان الاعتقاد 2292,2*

مختصر الجامع الصغير a 2188,2

مختصر ذخر المجاهدين فى اداب جهاد الدين 2540,1

مختصر الطريقة المحمدية
v.
مفتاح التقى

مختصر القدورى a 2015,4

مختصر المنار a 2147,8; 2162,4

مدّة بقاء دنيا حقنده رساله t 2356,1

مدح رسول وچهار يار t 2591,10

المدهش 2292,19 - 20*

مرشد الانام الى دار السلام فى شرح شرعة الاسلام a 2037

مرشد المتأهل a 2129,3; 2158,4; 2161,2; 2236 - 2243; 2292,10; 2550*

مرغوب القلوب p 2624,1

مسائل الحرام المظنون t 2592

المسائل فى الميراث a 2156,3

مسئلة من آخر كتاب a 2147,6

مسئلة فى تقدير الله وقضائه t 2583,13

المشاريخ فى علم التاريخ a 2318,2

مشكاة الاستنارة فى معنى حديث الاستخارة a 2203,3

مشكاة الانوار فى لطائف الاخبار a 2270 - 2272; 2303,2*

مشكلات القدورى 2198*

مصابيح الايمان 2553*

مصابيح السنة 2235*; 2255*

مصباح الهدى فى شرح مفتاح التقى

2235,2 a

مطلوب القلوب *1974

معارج النبوة فى مدارج الفتوة 2533*

معدل الصلاة a
2065,2; 2129,4; 2162,2; 2203,2 ; 2541,2

معراج t 2591,5

معراج الفيطى

v.

الابتهاج فى بيان تفصيل الاسراء والمعراج

معراج المشتاقين ومنهاج المتقين a
2247,1\

معراج النبى عـم a 2279,1

المعيار فى الرد المتمسكين عن الاخيار
a 2107,3

مغارب الزمان لغروب الاشياء فى العين والعيان *2321

مغفرة القلوب فى زيارة القبور
1967,2*

مفاتيح الجنان ومصابيح الجَنان a
2029 - 2036

مفتاح التقى (مختصر الطريقة المحمدية) a 2235,1

مفتاح الجنة a 2529,4

مفتاح الصلوة ومرقاة النجاة a 2254,6

مفتاح العلوم 1973,3*

مفيد (شرح پند عطار) t 2509 - 2514

المقاصد المحصة فى بيان كَرِّ الحِمِّصَة
a 2015,3

مقالة فى التصوف a 1998,4

مقالة عرب زاده افندى فى مدح رسالة بركوى t 2057,2

مقبول عارف (پوتور شاهديه) t 2581,3

مقدمة ابى الليث فى الصلاة a
1978,3; 1979,2

مقدمة ابى الليث فى الصلاة بالتركية
2058,2; 2530,2

المقدمة الاجرومية a 2091,6

المقدمة الجزرية فى التجويد *2059

مقدمة الصلاة (فقه الكيدانى) a
1958,3; 2052,5; 2258,7

المقدمة الغزنوية a 2053,2

المقصد الاسنى فى شرح اسماء الله الحسنى a 1994 - 1995

مكاشف القلوب a 2280 - 2283

ملت ابراهيم خصو صنده بر رساله t
2536,2

ملتقى البحر (!) *2158

الملمَع فى كشف النعتِ المرصَع a
2248,1

مناجات موسى عليه السلام a
1974,2; 1998,3

مناجات موسى عليه السلام بالتركية
2529,8

مناسك الحج بالتركيه 2055,2

مناظم بركوى t 2539

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة a
2120,1; 2318,3

المنبهات على استعداد ليوم الميعاد للنصح والوداد a 2129,5; 2292 - 2297

المنتخب من اغاثة اللهفان فى مكايد الشيطان a 2258,1

منتخب من مجالس النفيسة a 2251,4
المنتخب من الهيئة السنية من كتاب الهيئة على طريق السنة a 2122,3

منظومة ابن وهبان 2292,17*

منظومة فى الاخلاق الذميمة a 2315

منظومة بالتركية فى مدح الشريعة المطهرة للشيخ الكامل المصرى t 2591,3

المنظومة العمادية مع شرحها فى آداب الاكل والشرب والنوم واليقظة والدعاء
a 2110,1

منظومة فى المناجاة والدعاء بالتركية
2301,5

منظومة فى النصائح بالتركية 2581,1
منهاج العابدين a 1996 - 2005
منهاج المتعلم a 2258,10

منية المتقين a 2310 - 2312

منية المصلى وغنية المبتدى a 2052,3

منية الواعظين وغنية المتعظين a
2108; 2268,4*

المنيرة

v.

الرسالة المنيرة لاهل البصيرة

مواعظ a 2293,3

المواهب الفتحية على الطريقة المحمدية a 2211

موضوعات على القارى a 2107,8

موعظة a 2313 - 2314

موعظة t 2573; 2586,2

موعظة فى معاملة الناس a 2147,19

الموعظة فى الموت والقبر ويوم القيامة a 2259,1

مولد النبى عليه السلام a 2277

مؤمنلره غسل ايلمك لازم t 2581,5

ميزان الحق فى اختيار الاحق t
2535,1

ن

الناسخ والمنسوخ للاسفرائنى a
2107,5

نبذة من الحقائق بل زبدة من الدقائق
a 2147,15

نجاة المتقين 2319,2

نزهة القلوب المراض a 2006
نزهة النظر شرح نخبة الفكر a
2102,3

نشر الزهر فى ذكر بالجهر a 2265,1; 2266,2

نصيحت رسول حضرت صلعم (فاطمة) t 2584 - 2585

نصيحة المسلمين (شرح رساله بركوى) t 2481

نظم عدد الكبائر a 2551,5

نظم نخبة الفكر فى علم الاثر a 2127, 2

نقاية *2121, 8

نقد الدرر a 2540, 2
نقشى افندينث كلاميدر t 2591,4
النكت الظريفة فى ترجيح مذهب الامام ابى حنيفة a 2147,20

و

واقعه نامه ويسى افندى t 2583,15

الوجيز فى التفسير (التفسير الوجيز) a 2159,2
الوسائل الى معرفة الاوائل 2122,2
الوسيلة الاحمدية والذريعة السرمدية فى شرح المحمدية a 2213 - 2225

وسيلة المطالب وجواهر المناقب t 2354

الوصايا القدسية a 2286,4
وصية الامام ابى حنيفة لابى يوسف a 2077,2; 2580,2

وصية الامام الاعظم ابى حنيفة (كتاب نقر) a 1958,1; 2077,4; 2279,2

وصية الخوافى a 2285,2

وصية رسول الله عليه السلام (فاطمة) t 2343,3; 2403,3; 2491,2

وصية النبى عليه السلام لامير المؤمنين على بن ابى طالب a 1958,2; 2301,1
وصيت نامه للبركوى t 2374 - 2428; 2576,2
وصيت نامه (توربدارى شيخ احمد) (!) t 2584,2

هـ

الهداية *2092*; 2121,9*; 2164

الهداية فى الفقه الحنفى *2089

هدايه الصمدية فى شرح الطريقة المحمدية *1993
هدية المصلى a 2015,7
الـهيـئـة الـسَنِيَّة والـهَيْئَة الـسُّنِيُّة *2123,3

ى

يدى دائره واول دائره نك اسملرى ندر t 2120,4

يوز حكايت يوز حديث *2320

اليواقيتُ فى المواقيت *2290,1

INDEKS PISACA

A 'A

'Abdī 2348-2349, 2529,6
'Abdul 'azīz al-Fārisī 2357*
'Abdul 'azīz b. Sarayā al-Ḥillī 2090,6
'Abdulbarr b. 'Abdulqādir al-Feyyūmī al-Ḥanafī 2203,3
'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nablusī 2015,3
'Abdulḥamīd b. 'Abdurraḥmān al-Angūrī 2108
'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik Abu'l-Qāsim al-Qušayrī 1974,1; 2102,1
'Abdullāh... 2258,2
'Abdullāh b. Ahmad al-Mausulī, al-Mudarris 2292,9*
'Abdullāh b. 'Omar b. Muḥammad b. 'Alī Abū Sa'īd aš-Šīrāzī al-Baydāwi 2314*, 2018,2
'Abdullāh b. Yūsuf Abū Muḥammad Ibn Hišām 2078,2
'Abdullatīf b. Dūrmiš al-Qaramānī 2247,1; 2593
'Abdulqādir, muftija u Istanbulu 2356,3
'Abdulqādir b. 'Abdurraḥmān al-Ĝurĝānī 1981,2; 2091,5*
'Abdulwahhāb b. aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān
'Arabzāde 2057,2
'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī /aš-Ša'rāwī/ 2148, 2245,2
'Abdulwahhāb b. Aḥmad, Ibn Wahbān ad-Dimišqī 2292,17
'Abdulwahhāb b. Ḥusayn b. Waliyuddīn al-Āmadī as-Sayyid al-Amāsiyī 2171,4
'Abdunnāṣir Ḫōğā-zāde al-Aqšehrī ar-Rūmī 2209
'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī 2524-2528
'Abdurraḥīm Sa'īd Muftī-zāde 1961
'Abdurraḥmān 'Abdī-pāšā 2509-2514
'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ĝāmī 2121,2*; 2499,3
'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī 1974,6; 2112*, 2120,2*, 2121,14; 2122,2; 2122,3*, 2139-2143; 2147, 3-5; 2188, 2235,2*; 2318,2
'Abdurraḥmān b. 'Alī, Abu'l-Faraĝ ibn al-Ĝawzī 2041-2045; 2292,19
'Abdurraḥmān al-Haĝĝī 2293,2
'Abdurraḥmān /b. Ḥamzā ef./ al-Ḥāniyewī 2539
'Abdurraḥmān b. Ismā'īl Abū Šāme 2157,3*
'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Fūrānī al-Marwazī 2292,11*
*'Abdurraḥmān Sirrī-ya 2551,5**
'Abdurraḥmān b. Yūsuf al-Aqsarāyī 2357-2364
'Abdūsī 2120,2*
'Abdurraḥmān b. Ma'mūn al-Mutawwalī an-Nisābūrī aš-Šāfi'ī 2292,11*
'Abdurraḥmān Qarabašī 2055,3
'Abdussalām b. Mašīš b. Abū Bakr b.
Aḥmad Abū Muḥammad al-Ḥasanī al-Idrīsī al-Kāmilī 2342,4-5*
Abū Bakr b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Šāmūr al-Asadī ar-Rāzī 2113,2*
Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḫawāfī 2285,2; 2286,4
- Abu'l-Ĝayš al-Andalusī, v. Muḥammad b. Ḥusayn Abū 'Abdullāh Abu'l-Ĝayš al-Anṣārī al-Andalusī
Abū Ḥanīfā, v. Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfā

Abu'n-Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī 2343,1*
Abu Sufyān ar-Rāzī 2356,3
- Abu's-Su'ūd, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu's-Su'ūd al-'Imādī
- Abu's-Su'ūd, v. Maulānā Ḫōğā Čelebi-efendī
Abū Ṭayyib 2077,3
- Āgā-zāde, v. 'Omar b. Dilawar Āgā-zāde
Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām Taqiyuddīn, Ibn Taymiya 2107,1-2
Aḥmad b. Abdulḥaqq aṣ-Ṣanbāṭī 2245,1
Aḥmad b. 'Abdullāh ar-Rūmī al-Ḥanafī Qāḍī-zāde 2462,2
Aḥmad b. 'Abdulqādir al-Aqḥiṣārī ar-Rūmī 2255-2257; 2292,6-8
Aḥmad b. 'Abdurrazzāq Abū Naṣr Ṭanṭarānī 2090,4; 2157,4*; 2551,4*
Aḥmad b. Aḥmad b. Selāme al-Qaiyūbī, Šihābuddīn 2260
Aḥmad b. 'Alī Šihābuddīn Ibn Ḥağar al-Asqalānī 2102,3; 2114,1; 2292,1*
Aḥmad Biğān /Yazici-oğlū/ 2321*
Aḥmad b. Gülfešan b. Aḥmad b. Gülfešan b. Maḥmūd b. 'Alī, aš-Šayḫ al-Ğamīl 2298
Aḥmad al-Hamawī 2292,1*
Aḥmad b. Ibrāhīm al-Kinānī al-Asqalānī 1967,2
Aḥmad b. Ibrāhīm as-Surūğī 2292,19*
Aḥmad b. 'Imād b. Yūsuf al-Aqfahsī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī, Šihābuddīn 2110,1; 2111
Aḥmad Šihābuddīn b. al-Mağd 2302,2
Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, aš-Šayḫ, Šihābuddīn 2284,2
Aḥmad b. aš-Šayḫ Meḥmed al-Qasṭamūnī al-Ḥanafī al-Ğelwetī E'rağzāde 2268-2269
Aḥmad b. Muhammad al-Aqḥiṣārī Ṣārūḫānī ar-Rūmī al-Ḥanafī 2258,1
Aḥmad b. Muḥammad b. Abu'l-Ḫayr al-Marhūmi aš-Šāfi'ī 2264
Aḥmad b. Muhammad Abu's-Su'ūd al-'Imādī 2129*; 2166*; 2356,2
Aḥmad b. Muhammad al-Gaznawī al-Ḥanafī 2053,2
Aḥmad b. Muhammad b. 'Alī al-Ḥāğğī /al-Hağarī, al-Huğarī/ 2159,5; 2292-2297
Aḥmad b. Muhammad Emīn Islambōlī Qāzī-zāde 2482
Aḥmad b. Muhammad al-Makki al-Hamawī al-Ḥasanī /al-Ḥusaynī/ al-Ḥanafī 2121,6-9
Aḥmad b. Muḥammad b. Selīm al-Mostārī 2278
Aḥmad b. Muḥammad Abu'l-Ḥusayn al-Qudūrī al-Bagdādī 2015,4
Aḥmad b. Muḥammad Abu'ṭ-Ṭanā' az-Zillī as-Siwāsī 2147,9
Aḥmad b. Muḥammad at-Tibrīzī 2110,2*
Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulmalik al-Aš'arī at-Tibrīzī Abu'l-Maḥāmid 2254,11
Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī 2071,3
Aḥmad b. Muṣṭafā Mujezinović, Diyā'uddīn al-Mostārī 2262-2263; 2299,1-2*
Aḥmad b. Muṣṭafā Taškōprūzāde 2091,3; 2121,12-13; 2160,2
Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī, Ṣaruḫānī 2379,2; 2386,2; 2398,2; 2415,2
Aḥmad b. Ṣalt Abu'l-'Abbās al-Ḥamānī 2318,3
Aḥmad b. Sayyid al-Bigawī 2350
Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā 2052,4; 2121,2*; 2121,11; 2251,1*; 2292,14-15; 2294,3*; 2356,1; 2505,2
Aḥmad Veğdī-efendī 2536,1
'Alā'uddīn Turkestānī 2551,5
'Alī b. 'Adbullāh, aš-Šayḫ Nūruddīn Abdu'l-Ḥasan aš-Šāḏilī 2120,3
'Alī b. Aḥmad al-Wāhidī 2091,1*
'Alī b. Aḥmad b. 'Alī Abu'l-Ḥasan al-Wāhidī an-Nīsābūrī 2159,2
'Alī b. Derviš 2583,1
'Alī-efendī b. Emrullāh Ibn Hināī Qinālīzāde 2368-2373
'Alī Ḫalifa 2472,1*
'Alī b. Ḥusamuddīn al-Muttaqī 2147,1; 2583,6
'Alī Waṣfī an-Naqšibandī b. Ḥusayn al-Ḥasanī al-Ḥusaynī 2342,5
'Alī b. Ismā'īl Abu'l-Ḫayr al-Aš'arī 2583,9*
'Alī Kešfī, muftija u Mostaru 2319,5*
'Alī b. Maḥmūd b. Muḥammad ar-Rā'iḍ al-Badaḫšānī 2284,3
'Alī b. Muḥammad b. 'Alī b. Ḫalīl b. Gānim al-Maqdisī 2048,4
'Alī b. Muḥammad al-Bisṭāmī Muṣannifek 2090*
'Alī b. Muḥammad Abu'l-Fatḥ al-Kātibī al-Bustī 1973,1
'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī 2159,3; 2172*; 2292,3*; 2292,16
'Alī Ḫalifa b. Muḥammad al-Minqārī 2547
'Alī b. Muḥammad al-Miṣrī 'Alā'uddīn 2270-2272
'Alī Naqšī al-Aqkarmānī 2591,4
'Alī b. 'Oṯmān Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī 2074,4; 2090,3; 2555,2; 2319,5*
aš-Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī 2429-2480
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī 2107,1*; 2107,8; 2147,14,18; 2248,1-2
'Alī b. Šihābuddīn al-Hamadānī 2365*
- 'Allān, v. Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad 'Allān al-Bakrī, 'Allān
- Alti Parmak, v. Meḥmed b. Meḥmed al-Uskūbī, Altı Parmak
- Āmadī, v. 'Abdulwahhāb b. Ḥusayn b. Waliyuddīn al-Āmadī as-Sayyid al-Amāsiyī v. Sinānuddīn b. Muṣṭafā al-Amāsī al-Ḥanafī
- Amāsiyi, v. 'Abdulwahhāb b. Ḥusayn b. Waliyuddīn al-Amadī as-Sayyid al-Amāsīyī
Āmedī, v. Reğeb b. Aḥmad al-Brusawī al-Āmedī ar-Rūmū al-Ḥanafī
- Angūrī, v. 'Abdulhamīd b. 'Abdurraḥmān al-Angūrī
Aq 'Alī-efendī Izmīdī, Koğa 'Alī, Aq Bābā 2537
- Aqfahsī, v. Aḥmad b. 'Imād b. Yūsuf al-Aqfahsī
- Aqḥiṣārī, v. Aḥmad b. 'Abdulqādir al-Aqḥiṣārī
- Aqḥiṣārī, v. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī
- Aqḥiṣārī /Prušćak/, v. Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī
Aqkarmānī 2186*
- Aqkarmānī, v. 'Alī Naqšī al-Aqkarmānī i Muḥammad b. Muṣṭafā
- Aqsarāyī, v. 'Abdurraḥmān b. Yūsuf al-Aqsarāyī
- 'Arabzāde, v. 'Abdulwahhāb b. aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān 'Arabzāde 'Ārif 2137*
- Arzarūmī, v. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmī
- 'Askerī, v. Ḥasan b. 'Abdullāh al-'Askerī
'Asqalānī, v. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Kinānī al-'Asqalānī
- 'Asqalānī, v. Aḥmad b. 'Alī Ibn Ḥağar al-'Asqalānī
- Aš'arī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulmalik al-Aš'arī at-Tibrīzī
- 'Aṭṭār, v. Muḥammad b. Ibrāhīm Farīduddīn al-'Aṭṭār
- Aydīnī, v. Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī

B

- Bābartī, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad Akmaluddīn al-Bābartī
- Badaḫšānī, v. 'Alī b. Maḥmūd b. Muḥammad ar-Rā'id al-Badaḫšānī
- Badr Rašīdī, v. Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd, Badr ar-Rašīdī
- Bakrī, v. Muḥammad b. Zaynul'ābidīn b. Muḥammad b. 'Alī Šamsuddīn Abu'l-Ḥasan al-Bakrī
- Barzanğī, v. Ğa'far b. Ḥasan b. 'Abdulkarīm al-Ḥusaynī al-Barzanğī
- Barzanğī, v. Muḥammad b. 'Abdurrasūl b. Qulender al-Barzanğī aš-Šerezūrī
- Bayḍāwī, v. 'Abdullāh b. 'Omar al-Qāḍī al-Bayḍāwī
- Bayhaqī, v. Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-wā'iẓ al-Bayhaqī
- Bayqūnī, v. 'Omar b. Muḥammad b. Fatuḥ ad-Dimišqī al-Bayqūnī
- Bigawī, v. Aḥmad b. Sayyid al-Bigawī
- Bihištī, v. Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī
- Birgawī, v. Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī
- Bojić, v. Fehīm Fehmī Bojić
- Brusawī, v. Reğeb b. Aḥmad al-Brusawī Āmedī ar-Rūmī al-Ḥanafī
- Buḫārī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Buḫārī
Burhānuddīn Marginānī 2089*; 2092*
Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī 1978,2; 2015,6; 2046-2089; 2300,2; 2595,2
- Būṣīrī, v. Muḥammad b. Sa'īd Šarafuddīn Abū 'Abdullāh al-Būṣīrī

- Bustī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Kātib al-Bustī

DḌḎ

- Dawānī, v. Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī
Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī 2107,7
Defterdar 'Abdi-efendi 2237*
- Derendelī, v. Ḥamza-efendī Derendelī al-Ḥaǧǧ Dervīš 2549
- Deymī, v. 'Oṯmān b. Muḥammad Faḫruddīn Deymī

E

- E'arağzāde, v. Aḥmad b. Meḥmed al-Qastamūnī, E'arağzāde
Emrī 2121,2*

F

Faḍlullah Yaniyawī 2303,3
- Farābī, v. Maḥmūd b. Aḥmad al-Farābī
- Fargānī, v. 'Alī b. 'Oṯmān Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī
Fehīm Fehmī Bojić, iz Ključa 2627
Feyyūmī, v. 'Abdulbarr b. 'Abdulqādir al-Feyyūmī al-Ḥanafī
Feyzī 2591,10*
- Furātī, v. Muḥammad Furātī /ili Firāqī/

GĞ

Ğa'far b. Ḥasan b. 'Abdulkarīm al-Ḥusaynī al-Barzanğī 2277
Ğa'far-ef. b. Meḥmed al-'Iyānī 2532,1
Ğalāluddīn ar-Rūmī /Maulānā Muḥammad b. Bahā'uddīn 2279*; 2624,1*
Ğalāluddīn at-Tibrīzī 2110,2
- Ğāmī, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī
- Ğayṭī, v. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī b. Abū Bakr al-Ğayṭī
- Ğawzī, v. Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qayyim al-Ğawzī
- Gazālī, v. Muḥammad b. Muḥammad Abū Ḥāmid al-Gazālī
- Gaznawī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī
- Gaznawī, v. Sa'īd b. Gattān Abū Naṣr al-Gaznawī
- Ğelwetī, v. Aḥmad b. Meḥmed al-Qasamūnī al-Ğelwetī
- Ğuhānī, v. Muḥammad b. Yūsuf al-Ğuhānī, Abū 'Abdullāh
- Ğurğānī, v. 'Abdulqādir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī
- Ğurğānī, v. 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī
- Güzelḥiṣārī, b. Muḥammad b. Ḥamza Güzelḥiṣārī al-Aydīnī
- Güzelḥiṣārī, v. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī Ḫulūsī

HḤḪ

- Ḫādimī, v. Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Oṯmān Abū Sa'īd al-Ḫādimī Ḥāfiẓ Šīrāzī 2321*
- Ḥāǧǧi Ḫalīfa, v. Muṣṭafā b. 'Abdullāh, Kātib Čelebī-Ḥāǧǧi Ḫalīfa
- Ḥalabī, v. Sa'īd b. Mūsā al-Ḥalebī
- Ḥalabī, v. Ṭāhir b. Ḥasan b. 'Omar b. Ḥabīb al-Ḥalābī Ḥāli-beg 2346
Ḫalīl b. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Anṣārī, Garsuddīn
- Hamadānī, v. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān Abū Naṣr al-Hamadānī
- Ḫamānī, v. Aḥmad b. Ṣalt Abu'l-'Abbās al-Ḫamānī
- Ḥamawī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Makkī al-Ḥamawī
Ḥāmid b. Idrīs al-Qāḍī al-Bulgārī 2006*
Ḥamza-efendī Derendelī 2059,2
- Ḫānī, v. Muḥammad b. Ḥasan al-Qādīn al-Ḫānī
- Ḥāniyewī, v. 'Abdurraḥmān b. Ḥamza al-Ḥāniyewī
- Ḫāqānī, v. Muḥammad-beg Ḫāqānī
- Harrānī, v. Hibbatullāh b. Naṣr b. al-Ḥusayn al-Harrānī Ḥasan b. 'Abdullāh 2158,3
Ḥasan b. 'Abdullāh al-'Askerī 2122,2
Ḥasan b. Abu'l-Ḥasan Yasār Baṣrī 1964*; 1978*; 2129,2; 2170; 2293*; 2583,5
Ḥasan 'Alī b. Ḥasan 'Alī b. Abū Sa'īd al-Hirewī /Harawī/ 2367
Ḥasan b. Muḥammad 2398,4
Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī 2107,6; 2292,18
Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥiṣārī /Prušćak/ al-Bosnawī 2147,11; 2171; 2251-2253; 2294,3; 2356,6; 2583,14
Hāšim 2551,5*
Ḫaṭībogli /Ibn-i Ḫaṭīb/ 2320
- Ḫawāfī, v. Abū Bakr b. Muḥammad al-Ḫawāfī
- Hazraǧī, v. Muḥammad b. Aḥmad b. Abū Bakr al-Hazraǧī
- *Hevāyī Uskūfī, v. Muḥammad-efendī Hevāyī Uskūfī*
Hibatullāh b. Ibrāhīm 2558-2572
Hibbatullāh b. Naṣr b. al-Ḥusayn b. Ḥāmid Abu'l-Muḥsin al-Harrānī 2107,3
Ḫiḍr-bey b. Galāluddīn 2160,3
Ḫillī, v. 'Abdul'azīz b. Sarāyā al-Ḫillī
Ḫōğā Abū Naṣr Ibn al-'Ūzām al-Gaznawī 2113,2*
Ḫōğā Čelebī-efendī Abu's-Su'ūd al-'Imādī 2121,4
- Ḫulūsī, v. Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī Ḫulūsī
- Hurayfīš, v. Sa'ab b. Sa'dullāh b. 'Abdulkāfī Abū Maydan al-Miṣrī al-Makkī al-Hurayfīš
Ḥusayn 2166*
Ḥusayn b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Ḥasanī Badruddīn Abū Muḥammad Ibn al-Ahdal al-Yamanī aṣ-Ṣōfī 2107,4
Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-wā'iẓ al-Bayhaqī 2345, 2368*; 2656,1
Ḥusayn b. Yaḥyā al-Buḫārī az-Zandawaysitī aš-Šayh Abū 'Alī 1968 - 1972

I'I

- Ibn Ağurrūm, v. Muḥammad b. Dāwūd as-Sinhāğī-Ibn Ağurrūm
- Ibn al-Ahdal al-Yamanī, v. Ḥusayn b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Ḥasanī Ibn al-Ahdal al-Yamanī
- Ibn al-Ğawzī, v. 'Abdurraḥmān b. 'Alī Abu'l-Farağ Ibn al-Ğawzī Ibn Ğazarī 2059*
- Ibn Ḥağar, v. Aḥmad b. 'Alī Ibn Ḥağar al-'Asqalānī
- Ibn Hišām, v. 'Abdullāh b. Yūsuf Abū Muḥammad Ibn Hišām
- Ibn Kamāl-pāšā, v. Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā
- Ibn Qayyim al-Ğawzī, v. Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qayyim al-Ğawzī
- Ibn Taymiya, v. Aḥmad b. 'Abdullāh b. 'Abdussalām, Ibn Taymiya
- Ibn Wahbān, v. 'Abdulwahhāb b. Aḥmad Ibn Wahbān ad-Dimišqī
Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm Šayh 'Izzuddīn Abu'l-Faḍā'il al-Hazraǧī az-Zanǧānī 2078,6
Ibrāhīm b. Ḥasan al-Kurdī al-Kūrānī, Nurūddīn, Abū Isḥāq, aṣ-Ṣūfī an-Naqšbandī 2265,1-2 - 2266,1-2
Ibrāhīm /b. Ibrāhīm/ al-Laqānī 2302,5
Ibrāhīm b. Iskender al-Munīrī al-Bosnawī al-Belgrādī 2121,2; 2254,10*
Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Oṯmān b. Bakr b. Yūsuf, muftija u Pazaru 2080,3; 2090-2101; 2281,2
Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī Opijać 2078,3; 2583,7
Ibrāhīm al-Madanī al-Kurdī 2102,4
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī 2354*
Ibrāhīm Ḥaqqī b. aš-Šayḫ 'Oṯmān al-Arzarūmī 2247,2; 2591,9
Ibrāhīm Qaramānī al-Āmidī 2122,3
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī 2599,2; 2600,2; 2604,2; 2609,2; 2614,2
Ilhāmija /'Abdulwahhab b. 'Abdulwahhab/ 2523*
Ilyās b. 'Abdullāh Nihānī 2347
- 'Imādī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu's-Ṣu'ūd al-'Imādī
Imām al-Ḥusūnī 1960,1
- Imāmzāde, v. Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Ḥanafī al-Buḫārī
- Isfarā'inī, v. Muḥammad b. 'Alī Abū 'Abdullāh al-Isfarā'inī
- Isfarā'inī, v. Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī
Iṣḥāq b. Ḥasan at-Tuqātī az-Zanǧānī 1993,2; 2157,2
Iṣḥāq b. Ibrāhīm b. Aḥmad at-Tadmurī aš-Šāfi'ī 2112
Ismā'īl Ḥaqqī al-Brusawī 2515
- 'Iyānī, v. Ğa'far-efendī b. Meḥmed al-

'Iyānī
- Izniqī, v. Šayḫ Muḥammad Quṭbuddīn al-Izniqī

K

Kamāl-efendi al-Ademī 2581,1,*
- Kašgarī, v. Muḥammad b. Muḥammad Sadiduddin al-Kašgarī
- Kātib Čelebī, v. Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čelebī - Ḥāǧǧī Ḫalifa
- Kaydānī, v. Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī
- Kinānī, v. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Kinānī
- Kisā'ī v. Muḥammad b. 'Ubaydullāh /'Abdullāh/ al-Kisā'ī, Abū Ga'far
- Köprülü, v. Nu'mān-pāšā b. Muṣṭafā-pāšā Köprülü
- Kurd-efendi, v. Muḥammad b. 'Omar ar-Rūmī, Kurd-efendī

L

Labbān 2490
- Lālī, v. Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī
Lami'ī Čelebī 2157,3*
Lezīzī-efendī 2237*
Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī 2258,7; 2052,5

M

- Malṭī, v. Muḥammad b. 'Alī al-Malṭī
Magribī 2120,2*
Maḥmūd 2237*
Maḥmūd b. Aḥmad al-Farabī, Abu'l-Qāsim 'Imāduddīn 2284,3*
Maḥmūd Bāqī /'Abdul-Bāqī/ 2624,2
Maḥmūd b. Fadlullāh aš-Šayḫ 'Azīz al-Uskudārī al-Hudā'ī 2251,3; 2254,1-10
Maḥmūd b. Šayḫ Faḫruddīn ar-Rūmī 1998,5
Mahmūd al-Maqdisī b. Šayḫ Faḫruddīn 1998*
Maḥmūd b. Ḥusām 2625,1*
Maḥmūd b. 'Oṯmān b. 'Alī b. Ilyās Lāmi'ī Brusawi 2354*; 2355
Maqdisī, v. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Maqdisī Marginānī 2164*
Marhūmī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Abu'l-Ḫayr al-Marhūmī
Meḥmed b. aš-Šayḫ Ibrāhīm al-Ḥusaynī 2540,1
Meḥmed 'Iṣmetī 2541-2546
Meḥmed b. Meḥmed al-Uskūbī - Alti Parmak 2533-2534
Meḥmed b. Muḥammad Handžić 2195*
Mula Mestvica 2203*
Minqārī, v. 'Alī Ḫalīfa b. Muḥammad al-Minqārī
Minqārīzāde, v. Yaḥyā b. 'Omar Minqārīzāde
Monllā Ḫusraw, v. Muḥammad b. Farāmurz Monllā Ḫusraw
Monllā Miskīn, v. Muhammad b. Ibrāhīm Mu'inuddīn al-Farāhī Monllā Miskīn
Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Ẓafar aṣ-Ṣiqalī al-Makkī Ḥoǧǧatuddīn 2548*
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Hamadānī, Abū Naṣr 2119-2126
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. 'Omar Ǧalāluddīn al-Qazwīnī aš-Šāfi'ī al-Ḫaīb 1973,3
Muḥammad b. 'Abdurraḥīm al-Ḥusaynī al-Luṭfī 2302,1
Muḥammad b. 'Abdurrasūl b. Qulender b. 'Abdusayyid al-Ḥusaynī al-Barzanǧī aš-Šerezūrī al-Madanī 2267
Muḥammad b. Abū Bakr ar-Rāzī 2102,1
Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulmuḥsin Zaynuddīn ar-Rāzī al-Hanafī 2052,2; 2064,2; 2070,2; 2131,2; 2154,2
Muḥammad b. Abū Bakr Šamsuddīn Ibn Qayyim al-Ǧawzī 2258,1*; 2292,6*; 2356,7
Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Ḥanafī al-Buḫārī 2008-2028; 2038-2040
Muḥammad b. Abū Bakr al-Kurdī 2591,8*
Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde 2583,8
Muḥammad b. Abū Ḥafṣ Abū 'Abdullāh al-Buḫārī 2299,1
Muḥammad b. Abu'l-Luṭf Šamsuddīn aṣ-Ṣafawī 2162,6
Muḥammad b. Aḥmad b. Farağ al-Qurṭubī al-Andalusī 2103-2104; 2147,6

Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī b. Abū Bakr al-Gaytī Nağmuddīn al-Iskenderī aš-Šāfi'ī 2152, 2292,12
Muḥammad b. Aḥmad-efendī Brusalī Šewkī 2354*
Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad 'Allān aṣ-Ṣadīqī al-Bakrī al-Makkī, 'Allān 2106, 2211
Muḥammad b. 'Alī Abū 'Abdullāh al-Isfarā'inī 2107,5
Muḥammad b. 'Alī al-Malṭī, Niyāzī, Miṣrī 2591,3
Muḥammad b. 'Alī b. Mālikdād Šayḫ Šamsuddīn Tibrīzī, Šams - Šamsi Tibrīzī 2624,1
Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn 2121,3; 2147,15*; 2368*
Muḥammad b. Bahadur b. 'Abdullāh az-Zarkešī 1974,7
Muḥammad al-Bagbazārī 2481
Muḥammad b. Bālī 2343,1
Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī 2551,4
Muḥammad al-Bulgārī 2287
Muḥammad b. Dāwūd Abū 'Abdullāh as-Sinhāǧī - Ibn Aǧurrūm 2091,6
Muḥammad b. Pīr b. Evrenos b. Nūruddīn Da'ifī 2591,9*
Muḥammad b. Farāmurz Mollā Ḫusraw 2342,1
Muḥammad (Meḥmed) Furātī ili Firāqī 2516-2523
Muḥammad al-Ḫādimī 2186*
Muḥammad Ḥafīd 2171,3
Muḥammad b. Ḫafīf, Abū 'Abdullāh aš-Šīrāzī aṣ-Ṣūfī 2279,3*
Muḥammad b. Ḥamza Güzelḥiṣārī al-Aydīnī 2171,4
Muḥammad-beg Ḫāqānī 2591,7
Muḥammad b. Ḥasan al-Qādīnn al-Ḥanī 2250,2
Muḥammad b. al-Ḥasan Nāṣiruddīn aṭ-Ṭūsī 2367*; 2368*
Muḥammad-efendī Hewāyī Uskūfī 2581,3
Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī, Abū 'Abdullāh 2302,6
Muḥammad b. Ibrāhīm Farīduddīn al-'Aṭṭār 2495, 2508*; 2515*; 2595-2623
Muḥammad b. Ibrāhīm Mu'inuddīn al-Farāhī - Monllā Miskīn 2533*
Muḥammad b. al-Šayḫ Ibrāhīm al-Ḥasanī /al-Ḥusaynī/ 2531
Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd, Badr ar-Rašīdī 2258,3
Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad Akmaluddīn al-Bābartī al-Ḥanafī ad-Dimišqī 1959, 1985,2; 2147,20
Muḥammad b. Maḥmūd as-Samarqandī 2262*
Muḥammad b. Muḥammad Ǧalāluddīn al-Aqsarāyī 2587*
Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Buḫārī 2147,10
Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫalīlī Šarafuddīn al-Maqdisī 2256*
Muḥammad b. Muḥammad Abū Ḥāmid al-Gazālī 1976-1988, 1989*; 1991-1992, 1993,1; 1994-2005, 2036,2; 2074,3; 2205,2; 2258,10*; 2270*; 2279,3,6; 2280*; 2292,4*; 2347*; 2472,1*; 2505*
Muḥammad b. Muḥammad Sadīduddīn al-Kašgarī 2052,3
Muḥammad b. Muḥammad Kamāluddīn al-Šumunnī 2127,2
Muḥammad Čelebī b. Muḥyiddīn Muḥammad Čelebī Čuvīzāde 2493*
Muḥammad Dervīš b. Muṣṭafā 2493-2494
Muḥammad b. Muṣṭafā 'Aqkarmānī 2236,2; 2248,3
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmī 2532,2
Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Oṯmān Abū Sa'īd al-Ḫādimī 1977,2; 1989-1990, 2231-2234, 2276
Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde 2379,3; 2386,3; 2398,3; 2415,3
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqūlī 2540,2
Muḥammad /Meḥmed/ Nūruddīn Miṣrī 2580,1
Muḥammad b. 'Omar Faḫruddīn ar-Rāzī 2102,1*
Muḥammad b. 'Omar ar-Rūmī, Kurd-efendī 2037
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī 1993,2; 2065,2; 2107,7*; 2128,4; 2129,4; 2153,1-4; 2154-2163; 2164-2208; 2203,2; 2209*; 2236,2; 2248,3; 2251,5; 2258,11; 2301,4*; 2374-2428; 2481*; 2483*; 2492*; 2541,2; 2576,2

Muḥammad Quṭbuddīn al-Izniqī 2236-2244; 2292,10
Muḥammad b. Rāšid /Rešid/ b. Muḥammad Vehbī - Sunbulzāde 2554-2557,1-2
Muḥammad ar-Rāzi al-Qayṣarī al-Ḥanafi 2226-2230
Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwāni 2147,15*
Muḥammad b. Sa'īd Šarafuddīn Abū 'Abdullāh al-Būṣirī 2090,5; 2157,3; 2162,7; 2496,2
Muḥammad al-Yamanī 2590
Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yāziğizāde, Ibn Kātib 2127-2138; 2238,2; 2253,2; 2321-2341
Muḥammad b. 'Ubaydullāh /'Abdullāh/ al-Kisā'ī, Abū Ğa'far 1975
Muḥammad b. Yūsuf al-Ğuhānī, Abū 'Abdullāh 2120,6
Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī 2048,3
Muḥammad b. Zaynul 'ābidīn b. Muḥammad b. 'Alī Šamsuddīn Abu'l-Ḥasan al-Buḫārī 2536,3
- *Mujezinović, v. Aḥmad b. Muṣṭafā Mujezinović, Diyā'uddīn*
- *Munīrī al-Balgrādī, v. Ibrāhīm b. Iskender al-Munīrī al-Balgrādī*
Mūsā b. 'Abdullāh at-Toqati ar-Rūmi, Pehliwān 2532,2-3
- Muṣannifek, v. 'Alī b. Muḥammad al-Bisṭāmī Muṣannifek
Muṣṭafā-efendī 2253*
al-Ḥāğğ Muṣṭafā 2392,2
Muṣṭafā - sulṭān 2237*
Muṣṭafā b. 'Abdullāh, Kātib Čelebi - Ḥāğğ Ḫalīfā 2535,1
Muṣṭafā b. 'Alī 2472,1*
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī 2249-2250
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī 2275
Muṣṭafā b. Muḥammad al-Ḥanafī Güzelḥiṣārī Ḫulūsī 2483-2492
Muṣṭafā b. Muḥammad Šem'ī 2495-2507
Muṣṭafā Muḥibbī-efendī, muftija iz Zvornika 2535,3
Muṣṭafā b. Muṣṭafa Aq Qauqčīzāde 2315*
Muṣṭafā b. Ša'bān Muṣliḥuddīn as-Surūrī 2365-2366
Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūyō 1958,4; 2319,5*
Muṣṭekīmzāde, v. Sulaymān b. 'Abdurraḥmān Sa'duddīn-ef. Muṣtekīmzāde Mušrifuddīn b. Muṣliḥuddīn Abū 'Abdullāh Sa'dī aš-Šīrāzī 2499,2; 2515*
- Muttaqī, v. 'Alī b. Ḥusāmuddin al-Muttaqī
Muẓaffar b. Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Manṣūr Abu'l-Fatḥ al-Ḫaṭīb 2187,2

N

Nābī 2554*
Nābī, 'Abdulbānī b. Ṭurmūš as-Sīnūbī 2144-2145
- Nablusī, v. 'Abdulgani b. Ismā'īl an-Nablusī
- Namadpūš, v. Ṭāhir b. Selām (Islām) b. Qāsim al-Anṣārī Ḫwārizmī Namadpūš
- Nasafī, v. 'Omar b. Muḥammad ('Alī) Abū Ḥafṣ an-Nasafī
Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu'l-Layṯ as-Samarqandī 1962-1967; 1978,3; 1979,2; 2015,2; 2058,2; 2078,4; 2115,2; 2201*; 2530,2
Naṣūḥ b. al-ḥāğğ 'Alī 2120,5
- Nawawī, v. Yaḥyā b. Šaraf Muḥyiddīn Abū Zakariyā an-Nawawī
Niksarī Monllā 2011*
- Niyāzī, v. Muḥammad b. 'Alī al-Malṭī, Niyāzī
Nuḥ b. Muṣṭafā al-Qonawī al-Ḥanafī 2162,3
Nu'mān-pāšā b. Muṣṭafā-pāšā Köprülü 2273
Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa 1958,1,4; 1978*; 2077,2,4; 2186*; 2256*; 2257,3; 2258,4*; 2259,1*; 2279,2; 2285,3; 2294,2; 2318,3*; 2535,2; 2580,2
Nuṣḥī an-Nāṣiḥī 2538,1

O

'Omar b. Dilawar Agazāde 2583,16
'Omar b. Ḥamza al-Edrenewī al-Uwaysī 2120,2*
'Omar b. al-Ḥasan Abū Ḥafṣ an-Nīsabūrī as-Samarqandī 2113,1; 2286,3
'Omar b. Muḥammad b. Fattūḥ ad-Dimišqī al-Bayqūnī 2147,2

'Omar b. Muḥammad ('Alī) Abū Ḥafs an-Nasafī 2162,5
'Omar b. Muḥammad Nağmuddīn an-Nasafī 2290*
'Omar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Ammuya Sihābuddīn Abū Ḥafṣ as-Suhrawardi 2292,5
'Omar-efendi Šayḫ Zarifi 2551,1; 2552
- *Opijač, v. Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ Opijač*
'Oṯmān b. Muḥammad Faḫruddīn Deymī 1967,2
'Oṯmān b. Muṣṭafā 2259,1
- Pehliwān, v. Mūsā b. 'Abdullāh at-Toqati ar-Rūmī, Pehliwān

Q

- Qāḍī, v. 'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī
- Qādīn, v. Muḥammad b. Ḥasan Qādīn Qāḍīzāde 2535*
- Qāḍīzāde, v. Aḥmad b. 'Abdullāh ar-Rūmī al-Ḥanafī Qāḍīzāde
- Qādīzāde, v. Aḥmad b. Muḥammad Emīn Islambōlī Qāḍīzāde
- Qāḍīzāde, v. Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde
Qāḍīzāde, muftija u Foči 2258,10*
- Qalyūbi, v. Aḥmad b. Selāme Šihābuddīn al-Qalyūbi Qara Ḫalīlzāde Meḥmed Sa'īd 2548
- Qaramānī, v. 'Abdullaṭīf b. Dūrmiš al-Qaramānī
- Qārī, v. 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī
- Qarṣī, v. Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī
Qāsim b. Firruḥ Abū Muḥammad aš-Šāṭibi 1981,3
- Qasṭamūnī, v. Aḥmad b. Meḥmed al-Qastamūnī
- Qazwīnī, v. Muḥammad b. 'Aburraḥmān b. 'Omar al-Qazwīnī
- Qinālizāde, v. 'Alī-efendī b. Emrullāh Ibn Ḥināī Qinālizāde
- Qonawī, v. aš-Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qonawī
- Qonawī al-Ḥanafī, v. Nūḥ b. Muṣṭafā al-Qonawī al-Ḥanafī
- Qudūrī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Qudūri
- Qurṭubi, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Qurubi
Qušayri 2199*, 2273*, 2286,1*
- Qušayri, v. Abu'l-Qāsim b. 'Abdulkarīm b. Hawāzin al-Qušayrī

R

Rābiṣ 'Ali-efendi aṭ-Ṭarābūzānī 2235,1-2
Rafāḍi Ibn Qāḍī 2591,5
Rāgib-pāšā 2237*
- Rāzi al-Ḥanafī, v. Muḥammad b. Abū Bakr ar-Rāzī al-Ḥanafī
Rebī'i al-Adawī 2293
Reğeb-efendi 2583,2
aš-Šayḫ al-Ḥāğğ Reğeb b. Aḥmad al-Brusawī Āmedī ar-Rūmī al-Ḥanafī 2213-2225, 2261

S Ṣ

Sa'b b. Sa'dullāh b. 'Abdukāfī Abū Maydan al-Miṣrī al-Makkī al-Hurayfiš 2109
- Sabtīnī, v. Sulaymān b. Dāwūd as-Sabtīnī /as-Saksīnī/
- Sačaklīzāde, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde
- Sa'dī aš-Šīrāzī, v. Mušrifuddīn b. Muṣliḥuddīn Šayḫ Abū 'Abdullāh Sa'dī aš-Šīrāzī
Sa'duddīn 2172*
aš-Šayḫ Sa'dullāh al-Ḫalwatī 2496,3
- Ṣafawī, v. Muḥammad b. Abu'l-Luṭf aṣ-Ṣafawī
- Ṣagānī, v. Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī
Monllā Sa'id 2269,3; 2529,3
Sa'īd b. Gattān Abū Naṣr al-Gamawī 2113,2
Sa'īd b. Mūsā al-Ḥalabī 2258,4
Monllā Ṣāliḥ-beg Katinğelī /Fatinğelī/ 2456*
- Samarqandī, v. Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm Abu'l-Layṯ as-Samarqandī
- Samarqandī, v. 'Omar b. al-Ḥasan Abū Ḥafṣ an-Nīsabūrī as-Ṣamarqandī
- Ṣanbatī, v. Aḥmad b. 'Abdulḥaqq aṣ-Ṣanbatī
- Sanūsī, v. Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī
- Ṣārūḫānī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-

Aqḥiṣārī Ṣārūḫānī
Sayyid 'Alizāde Ya'qūb-efendī 2351
Sehl b. 'Abdullāh Abū Muḥammad at-Tustārrī 2262*
Selīm-ḫān, sulṭān 2137*
Šayḫ Sinānuddīn b. Muṣṭafā al-Amāsī al-Ḥanafī 2149-2151
- Sīnūbī, v. Nabī 'Abdulbānī b. Tūrmuš as-Sīnūbī Sirāğuddīn 2529,9
Siwāsī 2535*
- Siwāsī, v. Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī
- Siwāsī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu'ṭ-Ṭanā' az-Zillī as-Siwāsī
- Suhrawardī, v. 'Omar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Ammuya, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ, as-Suhrawardī
Sulāmī 2262*
Sulaymān b. 'Abdurraḥmān Mustekīmzāde, Sa'duddīn-efendī (:)
Sulaymān b. Dāwūd as-Sabtīnī /as-Saksīnī/ 2006-2007
Sunbulzāde, v. Muḥammad b. Rašid b. Muḥammad, Vehbī - Sunbulzāde Surūrī 2262*
- Surūrī, v. Muṣṭafā b. Ša'bān Muṣliḥuddīn as-Surūrī
- Suyūṭi, v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī

Š

Šāḏilī, v. 'Alī b. 'Abdullāh aš-Šayḫ Nūruddīn Abu'l-Ḥasan aš-Šāḏilī
Imāmi Šāfija 2236,2*; 2256*; 2490*;
Šāh Kalīmallāh Ğahānābādī 2274
- Šāhidī, v. Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī
- Šamsī Tibrīzī, v. Muḥammad b. 'Alī b. Mālikdād at-Tibrīzī Šamsuddīn Burullusī 2291
Šamsuddīn Muḥammad al-Quhistānī 2121,8*
- Ša'rānī, v. 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī
- Šāṭibī, v. Qāsim b. Firruḫ Abū Muḥammad aš-Šāṭibī
- *Šayḫ Yūjō, v. Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī* - *Šayḫ Yūjō* Šayḫzāde Muḥammad As'ad 2342,2-3
Šem'ī 2589,2
- Šem'ī, v. Maulānā Muṣṭafā b. Muḥammad Šem'ī
- Šerezūrī, v. Muḥammad b. 'Abdurrasūl b. Qulender al-Barzanğī aš-Šerezūrī al-Madanī
Šayḫ Šihābuddīn 2038*
Maulānā Šuğa'uddīn Ilyās ar-Rūmī 2121,4
- Šumunnī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aš-Šumunnī

TṬT

Ṭāhir b. Ḥasan b. 'Omar b. Ḥabīb al-Ḥalabī 2147,8; 2162,4
Ṭāhir b. Selām (Islām) b. Qāsim al-Anṣārī Ḫwarizmī Namadpūš 1966,2
- Ṭanṭarānī, v. Aḥmad b. 'Abdurrazzaq Ṭan arānī
- Tarābūzānī, v. Rābis 'Alī-efendī at-Tarābūzānī
- Tašköprūzāde, v. Aḥmad b. Sulaymān Tašköprūzāde
Tatar Ibrāhīm-efendī 2120,4
- Tibrīzī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Aš'arī at-Tibrīzī,
aš-Šayḫ Ğalāluddīn at-Tibrīzī, Muḥammad b. 'Alī b. Mālikdād Tibrīzī, Šams-Šamsī Tibrīzī
Tuqātī, v. Isḥāq b. Ḥasan at-Tuqātī
Tūrūğī 2091,5
- Tūsī, v. Muḥammad b. al-Ḥasan Tūsī

U

Uways b. Muḥammad al-Uskūbī, Vaysī-efendī 2583,15

Y

Maulānā Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī 2292,2
Yaḥyā b. Baḫšī 2354*
Yaḥyā b. Naṣūh Isrā'īl 2168*
Yaḥyā b. 'Omar Minqārīzāde 2248,4; 2294,3*; 2536,2
Yaḥyā b. Šaraf Muḥyiddīn an-Nawawī 2015,5; 2105, 2106*
- Yaniyawī, v. Faḍlullāh al-Yaniyawī
Ya'qūb b. Sayyid 'Alī ar-Rūmī al-Brusawī 2029-2036
Ya'qūb b. Sayyidī 'Alī al-Meymūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī Ibn Sayyidī 'Alī 2146
Yaziğīzāde, v. Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yaziğizāde, Ibn Kātib
Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī Sirāğuddīn Abū Ya'qūb as-Sakākī 1973,3*
Yūsuf b. Muḥammad Abu'l-Faḍl Ibn Naḥwī at-Tauzarī 1973,2
Yūsuf b. Ya'qūb aš-Šayḫ Sinānuddīn ar-Rūmī al-Hanafī 2055,2

VW

Wāḥid Tibrizī 2551,3*
- Wāḥidī, v. 'Alī b. Aḥmad al-Wāḥidī
Wānī al-Wanqōlī, v. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Wānī al-Wanqōlī
- Veğdī, v. Aḥmad Veğdī-efendī
- *Veysī-efendī, v. Uvays b. Muḥammad al-Uskubi, Veysī-efendī*

ZẒ

Zakariyya b. Muḥammad al-Qāḍī, Abū Yaḥya, al-Ansārī 2245,1*
- Zandawaysitī, v. Ḥusayn b. Yaḥyā al-Buḫārī Zandawaysitī
- Zanğānī, v. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm al-Hazraǧī az-Zanğānī
- Zanğānī, v. Isḥāq b. Ḥasan at-Tuqātī az-Zanğānī
Šayḫ Zarīfī 'Omar-efendī, v. 'Omar-efendī Zarīfī
- Zarkešī, v. Muḥammad b. Bahadur b. 'Abdullāh az-Zarkešī
- Zarnūğī, v. Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī
- Zillī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu'ṭ-Ṭanā' az-Zillī as-Siwāsī

INDEKS PREPISIVAČA

A

'Abdul 'āl az-Zintā'i al-Azharī (1107/1695) 2264
'Abdulḥāmid b. Monnlā Ibrāhim (1273/1856) 1985
'Abdullāh b. Aḥmad (1219/1804) 2487
'Abdullāh b. Aḥmad Burekzāde Gazgānī as-Sarāyī (1232/1817) 2373
'Abdullāh al-Bosnavī 2437
'Abdullāh b. Ḫalīl Istolčevī (1259/1843) 2514
'Abdullāh Hromić (1253/1837) 2080
'Abdullāh 'Azmī b. Ibrāhīm as-Sarāyī /Sarajlija/ 2552
'Abdullāh Kantamirizade 2042
'Abdullāh b. Ḫalīl Kohnić Istolčevī /iz Stoca/ (1259/1843) 2514
'Abdulqādir b. Muḥammad Emin, kadija (1259 i 1261/1843,45) 2342,1-3
'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Qaraḫoğazāde (1208/1793) 2129,1-6
'Abdulwahhāb b. aš-Šayḫ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Abdullāh (1177/1763) 2290,3-4
'Abdurraḥmān b. Ḥasan (1038/1629) 2369
'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Oṯmān (1173/1759) 2015,1,5-6
'Abdurraḥmān (b. 'Oṯmān) b. Ibrāhīm 2027
'Abduṣṣādiq-soḫta b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥusayn b. 'Abdulgafūr b. 'Abdulmanāf, iz Kladnja (1063/1652) 2168
Aḥmad, hafiz u Istanbulu (962/1554) 2365
Aḥmad b. 'Abdullāh b. 'Alī (1136/1724) 2171,1
Aḥmad b. 'Alī al-Qayṣari */ili Qaṣri/* (1114/1702) 2153,1-4
Aḥmad, zvani al-Ḥāǧǧ 'Ammazāde (1214/1799) 2385
Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Aynesi */Īnesi/* (1177/1763) 2493
Aḥmad b. Ibrāhīm 2015,4
Aḥmad b. Ibrāhīm b. Aḥmad al-Foyničevi /iz Fojnice/ (1156/1743) 2215
Aḥmad b. Ismā'īl-efendi (1231-33/1815-17) 2472,1-3
Aḥmad b. Muḥammad (1266/1849) 2620
Derviš Aḥmad Ḥalīm b. Muḥammad b. Bahǧat Muṣṭafā b. Aḥmad Mutevelić 1262/1846 2082
Aḥmad 'Āṣim Mutevelić (12784/1857) 2294,3
al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (1200/1785), (1203/1788) 1960, 2102,1-2
Aḥmad b. Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Aḥmad Qūš-Adawī (1171/1758) 2235,1
Monnlā Aḥmad b. Muṣṭafā, iz sela Gostović - Maglaj (1122/1710) 2343,1-4
Aḥmad b. Oruč (1053/1644) 2166
Aḥmad b. 'Oṯmān (1210/1795) 2001
Aḥmad al-Qaṣrī al-Ḥanafī 2245,1
Aḥmad b. Reğep-efendī (1206/1792) 2095
Aḥmad Terzihodžić Dorčolū (1141/1729) 2175
'Alī...? (1137/1724) 2529,9
Derviš 'Alī (1137/1724) 2518
'Alī b. Ḥamza, u Tokatu (1079/1669) 2169
'Alī b. Ḥasan-aga Meqqazāde (1164/1750) 1980
'Alī b. aš-Šayḫ Ḥusayn aš-Šīrāzī (978/1570)

2031
'Alī b. Ibrāhīm, iz Antakije (1129-30/1716-17) 2156,1-6
'Alī b. al-ḥāğğ Muḥammad (1154/1741) 2154,1-2 •
'Alī Muḥammad Pazdavī (1153/1741) 2211
'Alī ar-Rušdī b. Muḥammad al-Bosnavī (1230/1814) 2055,3
'Alī b. Muṣṭafā Yasmako (1028/1616) 2284,1-3
'Alī b. Muṣṭafā, iz Mugle ili Maglaja (1176/1762 2443
'Alī b. Pīrī b. Yūsuf, u tvrđavi Drniš i u Banja Luci (1034/1624), (1036/1626) i (1038/1629) (1041/1632) 1974, 2286,4; 2286,2; 2286,1
'Alī b. Ṣāliḥ (1114/1702) 2431
'Alī b. Ṣāliḥ Defterzāde (1226/1811) 2599
'Alī b. Ṣāliḥ ad-Dumnavī, iz Duvna (1265/1848-49) 2207
'Ališāh b. 'Omar (1030/1620) 2537

B

Bajro Kadić (1284/1867) 2138
Bekir b. 'Alī (1171/1757) 2061
Berhām (992/1584) 2324
Bilāl b. Ḫalīl u kasabi Jajce (1033/1623) 2285,1-3
Bosanac 2441

D Ḍ

Derviš b. Muṣṭafā (1270/1753) 2137
Ḍihnī (1229/1813) 2349
Ḍulfiqār Ibrāhīm b. 'Alī (1255/1840) 2071,3

F

Fayḍullāh (Fejzullāh) b. Ismā'īl Dženetić (1236/1820 i 1237/1821) 2238,1-2; 2206
Fayḍullāh b. 'Oṯmān Ğumulginavī (1201/1787) 2187,1-2
Ferhād b. al-ḥāğğ Ga'far b. Ferhād, u medresi u Užicu (1259/1843) 2004

G

Ğa'far al-Ḥusaynī 2625,1
Ğa'far b. Yūsuf al-ḥāğğ Isḥāq (917/1511) 2046,1

H Ḥ Ḫ

Ḫalīl b. 'Alī b. 'Oṯmān (1218/1803-4) 2022
Ḫalīl b. Ša'bān (1157/1744) 2158,1
Ḥasan-efendī iz Prozora 2466
Ḥasan b. Aḥmad b. Ğa'far Qalfazāde (1174/1760) 2360
Ḥasan b. 'Alī (773/1376) 1996
Ḥasan b. al-ḥāğğ 'Alī Mehmedbašić (1300/1883) 2087
Ḥasan b. Ferhād (1028/1618) 1981,2
Ḥasan b. Gaḍanfar u Donjoj Tuzli (1029/1619) 2090,1,5
Ḥasan b. Ḫalīl b. Muḥammad Za'farān Purlī ili Pužlī (1184/1770) 2564
Ḥasan b. Haydar, iz Šuice kod Duvna (1042/1632) 1977,1
Ḥasan b. Ibrāhīm (1161/1748) 2235,2
Ḥasan b. Muḥammad (1114/1702) 2542 (1139/1726) 2576,1-2
Ḥasan b. Muḥammad Sigetwārī (1037/1626) 2326
Ḥasan b. Muḥammad (1051/1641) 2497
Ḥasan b. Muṣṭafā (1274/1857) 2100
Monllā Ḥasan b. Muṣṭafā Suljić, iz kule Izačić (1278/1861) 2419
Ḥasan b. Ṣāliḥ, iz sela Zagrad 2524
Monllā Ḥasan Yaziğī (1166/1752) 2519
ḥāfiẓ Ḥasan b. Yūsuf-aga al-Užičevi, iz Užica (1263/1847) 1984,1-2
Ḥasīb. b. Ḥusayn (1217/1802) 2466
Haydar b. Šīt-efendī (1199/1784) 2252
Ḫayrullāh b. Ğalīl Lubuška, Ljubušak (1176/1760) 2064,1-2
Ḥusayn (1044/1634) 2327
Šayḫ Ḥusayn, iz sela Orahovice (1143/1730) 2376
Ḥusayn b. 'Abdullāh, u Istanbulu 2392
Ḥusayn b. 'Alī (1097/1686) 2558
Sayyid Ḥusayn-efendī b. 'Alī Brusavī (1246/1830) 2550
Ḥusayn b. Ḥasan (1174/1760) 2515
Ḥusayn Ḫawāğe..? (1080/1669) 2091,8
Ḥusayn b. Ḥusayn al-Aqḥiṣārī (1124/1712) 2333
Ḥusayn b. Ibrāhīm al-Bosnavī (1125/1713)

2430
Ḥusayn b. Muḥammad 2481
Ḥusayn b. Murād al-Aydīnī (980/1572) 2121,12-14
Ḥusayn b. al-ḥāğğ 'Omar (1133/1722) 2559
ḥāfiẓ Ḥusayn b. 'Oṯmān (1164/1750) 2039
Ḥusayn b. 'Oṯmān (1186/1772) 2067

I

Ibn Kamāluddīn Qawamuddīn Mas'ūd (970/1562) 2625,1-2
Ibrāhīm b. 'Abdullāh Yašbek an-Nawrūzī (877/1472) 2008
Ibrāhīm b. Aḥmad al-Mostārī (1188/1774) 2186
Ibrāhīm b. 'Alī (1218/1803) 2467
Ibrāhīm Dağmūnī (1145/1732) 2139
Ibrāhīm b. Ḫalīl (1087/1676) 2147,9
Ibrāhīm b. Ḥamza b. Mas'ūd 2145
Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Abdullāh (1140/1727) 2500
Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Aqḥiṣārī (1161/1748) 2181
Ibrāhīm al-Mostārī, Spahija (1203/1788) 2188,1-2
Ibrāhīm b. Muṣṭafā, u tvrđavi Novi (1168/1754) 2014
Ibrāhīm b. Muṣṭafā (1179/1799) 2549
Ibrāhīm b. Yūsuf al-Bosnawī, iz Ključa (1218/1803) 2269,1-4
Ilyās b. Walī b. Muḥammad (1080/1669) 2212
'Īsā b. Ḫalīl Esīrī (1155/1742) 2177
Isḥāq Ḫalīfa Kilārī (1037/1628) 2531
Ismā'īl 2411
Ismā'īl, aga carskog harema (1064/1653) 2509

L

Luṭfullāh b. Muḥammad b. Ṣarī Šayḫ (893/1487) 2006

M

Maḥmūd b. Aḥmad b. Muḥammad (782/1380) 1994
Maḥmūd b. Ḫalīl b. Maḥmūd (1145/1732) 2261
Maḥmūd b. al-ḥāğğ Muḥammad Istoličevi-Stoćanin (1184/1770) 2583,1-16
Meḥmed b. 'Alī b. Muṣṭafā (1132/1719) 2596
Monllā Meḥmed Imamović Prnjavori 2183
Meḥmed Šewqī Pazdī (1280/1863) 1986
Muḥammad, soḫta iz Nevabada (1119/1707) 2056
Muḥammad b. 'Abdulḥalīm (1091/1671) 1971
Muḥammad, soḫta b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb 2132
Muḥammad b. Aḥmad 2217
Muḥammad b. Aḥmad (1266/1850) 1990
Muḥammad Nu'mān b. aš-Šayḫ Aḥmad Nu'man al-Muntabeī (1171/1758) 2216
Muḥammad b. al-ḥāğğ Aḥmad Sumbul, imam Sarajlija iz Donje Tuzle (1234/1818) 2617
Muḥammad b. Aḥmad b. Aḥmad al-Qudsī aš-Šāfi'ī 1997
Muḥammad b. 'Alī (1256/1840) 2538,1-2
Muḥammad b. 'Alī b. Ḥasan b. Rustem-beg Pašić, u medresi u Rogatici (1309/1891) 2555
Muḥammad b. Bakr /Bećir/ Goraždali (1233-34/1817-18) 2161
Muḥammad, soḫta Baši (1264/1847) 2136
Muḥammad al-Bosnavī (1133/1721) 2157,1-2
Muḥammad b. Emīn b. Ḥasan, u Zenici (1258/1842) 2351
Monllā Muḥammad b. Emīn Serdarević Zeničeli, iz Zenice 2201
Muḥammad b. Ḥasan (1176/1762) 2183
Monllā Muḥammad b. Ḥasan, iz Sarajeva (1180/1766) 2563
Muḥammad b. Ḥasan (1176/1762) 2183
Monllā Muḥammad b. Ḥasan, iz Sarajeva (1180/1766) 2563
Muḥammad Rušdī Hadžibula b. Derviš Ḥusayn (1297/1880) 2296
Muḥammad b. Ḥusayn al-Qasṭamūnī (1043/1633) 2049
Muḥammad b. Ibrāhīm (1030/1621) 2047
Muḥammad b. Ibrāhīm (1200/1785) 2483
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ṣāliḥ 2056
Muḥammad b. Īnāl aṣ-Ṣūfī al-Ḥanafī (851-

52/1447-48) 1969-1970
Muḥammad al-Istanbolī Makiyanīzāde (1089/1678) 2498
Muḥammad Ḥasīb b. Luṭfullāh Edīb Hafizović, iz Rogatice 2243
Muḥammad b. Maḥmūd-Ferīd Taškõprū 2011
Derviš Muḥammad b. Maḥmūd, iz Trebinja (1207/1792) 2599,1-3
Muḥammad b. Muḥammad (1163/1750) 2436
Muḥammad b. Muḥammad Svrzo (1297/1880) 2295
Muḥammad b. Muṣṭafā (1253/ 1837) 1977,2
Muḥammad b. Muṣṭafā, imam u selu Yaqağaq (1124/1712) 2431
Muḥammad b. Muṣṭafā Mudurlavī (1230/1814) 2036,1
Muḥammad b. Muṣṭafā Yesārīzāde Ljevaković at-Travnīkī, iz Travnika (1146/1733) 2214
Muḥammad b. 'Omar Gadanfar (995/1587) 2037
Muḥammad b. Reğep (1118/1706) 2274
Muḥammad 'Alī b. Monllā Rustem (974/1566) 2119
Muḥammad b. Sagar /?/ (985/1577) 1988
Muḥammad Šukrī, učenik 'Omar Fewzi-efendije (1297/1880) 2297
Muḥammad b. Yūsuf 2003
Murād b. 'Abdulqādir Soqollū (1084/1673) 2533
Murteḍā (Murteza) b. Bešīr, softa u Đakovu (1060/1650) 1978
Mūsā b. Šayḫ Emīr (1055/1645) 1999,1-2
Mūsā b. Ibrāhīm al-Baṣrī al-Medenī (1121/1709) 2265,1-2
Muṣliḥuddīn b. Ibrāhīm, iz Čelinca kod Banja Luke (1056/1646) 2116
Muṣliḥuddīn b. Muḥyiddīn Adanavī (1019/1610) 2281,1-2
Muṣliya b. Muḥammad, iz Trebinja (1181/1767) 2383,1-2
Muṣṭafā b. Aḥmad b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī, iz Prusca (1064/1653) 2117
Muṣṭafā b. 'Alī (957/1550) 2322
Muṣṭafā b. 'Alī (1168/1754) 2060
Muṣṭafā b. 'Alī, vā'iẓ u tvrđavi Cazin 2434
Muṣṭafā b. 'Alī Ḫawāğe, iz sela Golubine 2462,1
Muṣṭafā b. 'Alī al-Qāḍī u Sarajevu (1186/1772) 2185
Muṣṭafā al-Aqḥiṣārī 2120,3-6
Muṣṭafā b. Faḍlullāh Dženetić (1243/1827) 2225
Monllā Muṣṭafā b. Ḥasan Banjalukalī /Banjalučanin/ 2480
Muṣṭafā b. Ḥusayn (1194/1780) 2068
Muṣṭafā b. Ḥusayn Istolčevī /iz Stoca/ u Sarajevu (1218/1803) 2615
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Aqḥiṣārī, iz Prusca (1139/1726) 2173
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Banalukavī (1142/1729) 2213
Muṣṭafā b. Idrīs, iz Debhane (1054/1644) 2374
Muṣṭafā b. Mawlūd, u Bagče Sarayu (1112/1700) 2370
Muṣṭafā b. Muḥammad (1092/1681), (1101/1688) 2148, 2018,2
Muṣṭafā b. Muḥammad (963/1556) 2148
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl Mukizāde Mukić 2368
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥamza b. Yūsuf b. 'Oṯmān (1140/1727) 2174
Muṣṭafā b. Muḥammad Islamboli (1191/1777) 2036,2
Muṣṭafā Ḫulūsi b. Muḥammad b. Sun'ullāh (1222/1807) 2223
Muṣṭafā b. 'Omar, iz sela Piljužića (1214/1779) 2526
Muṣṭafā b. 'Omar, u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu (1220/1805) 2469
Muṣṭafā b. 'Omar Kerāgīzāde, iz Livna (1169/1755) 2437
Muṣṭafā aṣ-Ṣabrī Uskudārī (1210/1799) 2565
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ Alemdar, iz Sarajeva (1225/1810) 2595,2
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ Nā'imīzāde al-Mostārī (1188/1774) 2278
Muṣṭafā b. Sulaymān (1286/1869) 2028
Muṣṭafā b. Yūsuf (1162/1748) 2255

N

Nāḍir b. Beyāzīd (1039/1629) 2010

Nu'mān b. 'Abdullāh al-Aqḥiṣārī (1279/1862) 2208

O

'Omar b. Aḥmad Trepanić, brat hadži Halil-efendije Gračaničevije, iz Gračanice (1174/1761) 2543
'Omar b. Ismā'īl al-Ūfī (1173/1759) 1973
'Omar b. Muḥammad (1114/1702) 2292,1-20
'Omar b. Muṣṭafā (1069/1659) 2052,1
'Omar Na'tī b. Muṣṭafā (1167/1753) 2112
ḥāfiẓ 'Omar Subhī b. šayḫ al-ḥāǧǧ Pīrīzāde 2040
al-ḥāǧǧ 'Omar b. al-ḥāǧǧ Reğeb-efendī, iz Sarajeva (1146/1733) 2258,10
Šayḫ 'Oṯmān 2256
'Oṯmān b. Aḥmad al-Visōqī, iz Visokog (1083/1672) 2508
'Oṯmān, mujezin iz Travnika (1155/1606) 2429
'Oṯmān b. Ga'far (1078-80/1667-69) 2287
Monllā 'Oṯmān b. Ḥasan, nastanjen u Bihaću (iza 1200/1785) 2452
'Oṯmān b. Ibrāhīm Skenderī (1200/1785) 2016
'Oṯmān b. al-ḥāǧǧ Muḥammad, vā'iẓ u Mostaru (1133/1720) 2299
'Oṯmān b. Muḥammad, u selu Radolje (1169/1756) 2438
'Oṯmān b. Muṣṭafā al-Visōqavī, iz Visokog (1142/1730) 2093
'Oṯmān b. Sinān (1035/1625) 2357

P

Pervīz b. 'Abdul'azīz (1000/1591) 2372

Q

Qara 'Alī b. Muḥammad, mujezin (997/1588) 2325

R

Reğeb b. Ali, u tvrđavi Travnik (1037/1628/ 2496
Reğeb b. Ḥusayn (1071/1661) 2053, 1-2
Rušd Muḥammad b. Derviš Ḥusayn (1284/1867) 2084

S

Salāme b. Ibrāhīm b. Abu'l-Ḫayr b. Ibrāhīm b. Ḫalīl (1021/1612) 2103
Ṣāliḥ b. 'Abdī Ḫoğa (1238/1822) 2134
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ ḥāfiẓ Qalayğīzāde Kalajdžić (1228/1813) 2489
Monllā Ṣāliḥ Börīzāde Borić (1229/1813) 2023
Ṣāliḥ b. Ḥasan Spahija (1188/1774) 2449
Ṣāliḥ b. Ḥusayn (1212/1797) 2268
Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Ibrāhīm (1279/1862) 2621,1-2
Ṣāliḥ b. Ibrāhīm, iz Gračanice (1259/1843) 2418
Ṣāliḥ b. Ibrāhīm, iz Zenice (1279/1862) 2083
Ṣāliḥ Lubinčevī - Ljubunčić (1144-45/1731-32) 2581,1-7
Ṣāliḥ Kanber Biletić (1293/1876) 2101
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić (1297/1879), 1301/1883) 2267, 2532,2-3
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šabić (1254/1838) 2491
Ṣāliḥ b. 'Oṯmān (1150/1737, 1184/1770) 2560, 2352
Ṣāliḥ b. 'Oṯmān-efendī, iz Trebinja (1181/1767) 2184
Ṣāliḥ b. Ša'bān Onogoštavī, iz Nikšića (1208/1794) 2600,1-2 (1211/1796) 2122,1-3
Ṣāliḥ Šemić 2514
Salih-efendī Žepčevī 2527
Ṣāliḥ b. Muḥammad, u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu (1058/1648) 1966,1
Sulaymān b. Ayyūb Ḫawāğe, iz sela Cerovci u kadilaku Tašlidža Pljevlja (1168/1754) 2251, 1-7
Sulaymān b. 'Alī al-Aqḥiṣārī (1732/1662) 2150,3
Sulaymān b. Ḍulgaffār, u Beogradu (1192/1778) 2094,1-2
Sulaymān b. Ibrāhīm (1227/1812) 2253,2
al-ḥāǧǧ Sulaymān Nūrullāh Kethoda (1213/1798) 2361
Sulaymān b. Sirrī (1004/1595) 2495

Š

Ša'bān b. Sulaymān (1120/1708) 2048,2-3
Šākir b. Sulaymān b. Muṣṭafā Nevesinlī, iz Nevesinja (1291/1874) 2086

V

Veliyuddīn b. 'Oṯmān b. 'Alī (1210/1795) 2232

Y

Yaḥyā b. Muḥammad an-Naqšibandī (994/1586) 2032
Yaḥyā b. Ṣāliḥ 2194
Yūnus b. Aḥmad Yūnusī (1070/1659) 2141
Monllā Yūsuf 2529,3-4
Yūsuf 'Abdullāh (1089/1686) 2329
al-ḥāğğ Yūsuf 'Abdullāh 2147,10
Monllā Yūsuf, mujezin 2529,4-5
Yūsuf b. Ferhād (1059/1649) 2167
Yūsuf b. Muḥammad-beg Filbiyelīzāde (1177/1763) 2582,1-3
Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf (1179/1765) 2111
Yūsuf b. Muṣṭafā b. Maḥmūd (1240/1824) 2024
Yūsuf b. Šahwār b. 'Alī (967/1559) 2030

Z

Monllā Zannūn b. Ḥasan, iz sela Vukovije - Tuzla (1219/1804) 2572
Zaynul'ābidīn b. 'Abdulḥayy al-Ḥusaynī 2345

INDEKS MJESTA

Adana 2281
Adranos 2550
Alağaḥiṣār, v. Kruševac
Aqḥiṣār v. Prusac
Bagce Sarāy 2370
Banja Luka 2116, 2213, 2269, 2275, 2286,1; 2339, 2352, 2374, 2414-2416, 2350, 2468 i 2480
Bekšeher 2232
Beograd 2094, 2121,2; 2186, 2314, 2610
Bihać 2358, 2452
Bihor 2482
Bijeljina 2572
Blagaj 2583,7
Brčko 2520
Budin 2269, 3
Bugojno 2463
Bulak 2482
Bursa (Brusa) 1968, 2030, 2550
Busovača 2067
Cazin 2434, 2480
Cerovci 2251
Čapljina 2478
Čelebi Pazar, v. Rogatica
Čelinac 2116
Ćoralići 2434
Debhane 2374
Dijaribekr 2031
Dimotiki 1995
Dobrovci 2418
Donja Tuzla 2617
Drniš 1974, 2286,2
Dubnica 2126
Dumanjići 2493
Duvno 1977,1; 2207, 2445, 2621
Đakovo 1978
Erzerum 2504
Foča 1968, 1992, 2079, 2106, 2258, 2517, 2618
Fojnica /215, 2432, 2438, 2504
Galipolje 2249, 2321
Gimi 2298
Godomil 2533
Goduš 2263
Golubine (?) 2462
Goražde 2430
Gornji Vakuf 2463
Gostović 2343
Gračanica 1965, 2180, 2213, 2290, 2418, 2462, 2543
Gradačac 2463
Hanija (Kanea) 2015,4
Hebron 2590
Ilidža (Turska) 2121,2
Imaver 2031
In Oki (In Oni) 2030
Istanbul 1968, 1996, 2029, 2146, 2157,1; 2171,4; 2261, 2269, 2356,3; 2365, 2392, 2462,2; 2482, 2535, 2550
Izačić 2419
Izmit2437
Jabuka 2618
Jajce 2285, 2438
Jedrene (Edirne) 1195, 2146, 2320, 2368
Jerusalim 2392, 2590
Kairo 2109, 2121,8; 2152, 2171,3; 2245, 2260
Kajsar 2227
Kanea, v. Hanija
Kara Ferje 2346
Kasr 2158
Kladanj 2168

Ključ 2269,1; 2269, 2627
Kratovo 2591,9
Konja 2290,2
Krčevina 2558
Kreta 2015,4; 2535
Kruševac 2364
Kudus 2286
Kulen Vakuf 2358
Lahdarat 2232
Livno 2270, 2437, 2476, 2581,2
Ljubinje 2074, 2603
Ljubunci 2581,2
Ljubunčići 2581,2
Ljubuški 2064
Maglaj 2268, 2343, 2443
Medina 2265, 2590
Mekka 2149, 2261, 2583,6; 2590
Mostar 1960,2; 2024, 2064, 2083, 2118, 2124, 2123, 2182, 2186, 2198, 2223, 2224, 2225,5; 2278, 2291, 2299, 2368, 2399, 2457, 2509, 2540, 2583,7; 2621
Mrkonjić Grad 2061
Mugla 2443
Nevabad 2056
Nevesinje 2010, 2086
Nikšić 2122,3; 2600,1-2
Nova (?) 2032
Nova Varoš 2126, 2500
Novi 2014
Novi Pazar 1985, 2016, 2028, 2095, 2571
Novosel 2021
Orahovica 2376, 2430
Ostrovica 2358
Ostrožac 2480
Pazar 2101
Piljužići 2526
Pljevlja 2251, 2257
Poljanče 2088
Prnjavor 2183
Prozor 2466, 2581,2
Prusac 2027, 2056, 2117, 2133, 2173, 2181, 2208, 2360, 2442, 2451, 2625
Puračić 2467
Radolje 2438
Radovlja 2504
Ramadan-beg 2577
Rapatnica 2464
Rogatica 2243, 2321, 2493, 2555, 2557
Rožaje 2489
Sanski Most 2582
Sarajevo 1966,1; 1977,1; 1991, 2002, 2023, 2041, 2059, 2067, 2069, 2072, 2082, 2092, 2109, 2122, 2133, 2154, 2163, 2171,4; 2184, 2185, 2189, 2194, 2209, 2215, 2220, 2231, 2240, 2242, 2250, 2258, 2263, 2284, 2287, 2296, 2342, 2340, 2345, 2347, 2367, 2372-2373, 2375, 2380, 2389, 2413, 2417, 2447, 2448, 2460, 2466, 2469, 2473, 2487, 2495, 2501, 2521, 2534, 2538, 2542, 2551, 2552, 2563, 2567, 2575, 2588, 2593, 2595, 2603, 2615, 2619, 2626, 2627
Serez 2037
Silistra 2051
Sivas 2157,3
Sladuna 2520
Spuž 2092, 2163
Stolac 2013, 2019, 2078, 2158, 2298, 2307, 2338, 2389, 2448, 2456, 2524, 2615
Struga 2445
Šturlići 2448
Šuica 1977,1
Tašköprü 2011
Tašlidža, v. Pljevlja
Tešanj 2613
Tire 2261
Toholj (ili Tuholj) 2138
Tokat 2169
Travnik 1961, 1967, 1973, 1974, 1980, 2000, 2030, 2031, 2058, 2064, 2083, 2086, 2092, 2094, 2108, 2113, 2119, 2120, 2131, 2150, 2163, 2166, 2169, 2171, 2192-2193, 2202, 2210, 2214, 2234, 2268, 2275, 2276, 2279, 2281, 2283, 2300, 2317, 2336, 2343, 2370, 2403, 2404, 2406, 2423, 2429, 2438, 2458, 2459, 2475, 2477, 2486, 2487, 2496, 2501, 2503, 2565, 2590, 2596, 2598
Trebinje 2184, 2204, 2383, 2507, 2599, 2610, 2611
Tuzla 2021, 2090, 2572
Uf 1973
Ulcinj 2126, 2500
Uskudar 2431
Užice 1984, 2004, 2231
Varcar Vakuf, v. Mrkonjić Grad

Vareš 2094, 2438
Vidin 2068
Visoko 1984, 2093, 2463, 2504, 2508, 2546
Vitez 2469, 2488
Vrbanja 2269
Vukovije 2572
Yanija 2303, 3
Yaqağaq 2431
Zagrad 2524
Zagreb 2014
Zavidovići 2558
Zenica 2083, 2201, 2259, 2351
Zvornik 1979, 2034, 2054, 2063, 2100, 2136, 2177, 2205, 2263, 2401, 2433, 2535,3; 2612
Žepa 2466

INDEKS VĀKIFA

A

'Abdulkādir...2565
Aḥmed-aga b. 'Alī, nadzornik harema u carskom dvoru 2509
Aḥmed b. hadži 'Osmān, iz tvrđave Derun, na Vratniku u Sarajevu 2473
Aiša Ḫātun, kći hadži Muṣṭafe-age 2330
Alemdar Aḥmed b. 'Omer 2575
'Alī Gālib-paša, v. Stočević 'Alī-paša
Alihodžić hadži ḥāfiz 'Abdulkādir-efendī 2339
Aščić Muhamed, iz Sarajeva 2447

B

Bajraktarević hadži 'Ajni-efendī 2557
Bekir b. 'Omer 2470
Berikić Hatidža, kći Osmanova 2356
Bičakičić hadži Muhamed b. Fejzulāh 2059, 2185
Bilkić Sālim, iz sela Šturlića 2485
Bojozāde /Bojić/ Hasan-efendī 2062, 2361
Bušatlić ḥāfiz 'Abdulāh-efendī 2240

Č

Čamdžić Aḥmed, iz sela Kručevine - Zavidovići 2558
Čelić Ṣāliḥ b. Muṣṭafā 2089, 2267

Ć

Ćejvan-beg, Ćejvan b. 'Abdulāh 2322

D

Dovadžija Fāṭima, kći Muminova 2574

DŽ

Dženetić Muṣṭafa-beg b. Fejzulah-beg b. Ismail-beg 2043, 2206, 2225, 2238, 2284, 2318, 2333, 2357, 2395, 2455, 2516, 2554, 2587, 2606
Džinozade /Džinić/ 'Abdulbāki-efendī 1996, 2015, 2104, 2325, 2511, 2542, 2603
Džinozade /Džinić/ 'Abdulkādir 2056
Džinozade /Džinić/ Muḥamed Bāki 2369

Đ

Đonlagić 2116
Đulbija 'Abdulaṭīf, muftija 2126, 2500

E

Elči hadži Ibrāhim-paša, muḥāfiẓ Bosne 1967, 1974, 2031, 2119, 2286

F

Fāṭima, kći Aišina 2569

H

Hadžibegović Zijah, iz Sarajeva 2593
Hadžić Zulejha-hanuma, iz Ćoralića 2434
Hadžihasanović Ṣāliḥ-aga 2437
Hadžihusejnović Muḥamed Akif 2531

Hadžijahić Muḥamed 2579
Hayrizāde Hajrić Omer-efendi Iskopyevi Akḫişārī /iz Prusca/ 2027, 2073, 2165, 2363, 2442, 2451, 2625
Hamidović Hāmid-efendi 2089
Handam Muharem 2269
Handžić hadži Meḥmed 2211
Hasan b. Ḫalīl b. Muḥamed Zafaran Purli 2564
Hodžić Ibrāhīm - Banja Luka 2414
Hromozade /Hromić/ Ṣāliḥ 'Izzet-efendi 1964, 2107, 2057, 2091, 2107, 2140, 2141, 2261, 2273, 2319, 2329, 2536, 2550, 2573

I

Ibrāhīm-efendi Alağaḥişāri /iz Kruševca/ 2364
Ibrāhīm b. Islām Ispužli 1973, 2092, 2163, 2210, 2503
Islamovski Emin 2410, 2430, 2445, 2618, 2620

K

Kadić Muhamed-Enveri 2053, 2171, 2534
Kantamirija Abdulah-efendi 2042, 2103, 2264-2266, 2272, 2292, 2345
Kapić Hasan 2478
Kasumović Memiš-aga 2041, 2157, 2504
Kethoda Aḥmed 2109
Korkut Besim-efendi 1971, 1989, 2036, 2086, 2203, 2247, 2271, 2310-2312, 2316, 2337, 2371
Kovačević Šaban - Izačić 2419
Kreso Muṣṭafā, iz Fojnice 2432
Kreševljaković Hamdija 2529
Kurt Muḥamed Šefket-efendi 2032, 2033, 2215

M

Malkija, kći Hasan-baše 2572
Meḥmed-paša 2030
Memić Jakub, iz Novog Pazara 1985, 2016, 2028, 2095, 2571
Memišāh-beg, u gradu Foči 1968
Muderriszāde /Muderrizović/ Munla Mustafa 1979, 2184
Muftić Salim-efendija 2011, 2084, 2121, 2147, 2191, 2250, 2499
Muḥamed Emin-efendi 2126
Hadži Muḥamed b. Sejjid hadži 'Abdulāh 2164
Muḥamed b. Muṣṭafā b. hadži Muṣṭafā b. 'Alī b. Maḥmūd b. hadži 'Alī 2131
Muḥamed Nūrī 2174
Muidović Munib 2046, 2505
Mujagić Ćamil 2624
Mukizāde /Mukić/ Mustafa b. Muhaméd b. Ḫalīl el-Mostārī 2368
Muslibegović, iz Mostara 2457
Muṣṭafā Naẓmī b. hadži Muḥamed 2032
Muṣṭafa Ševkī Užičevī 2326
Mutevelić Ahmed Asim 2026, 2081, 2082, 2189, 2294
Mutevelić Derviš Muhamed Riza 1987
Muzaferizade /Muzaferija/ Abdulkadir-efendi 2109, 2392

N

Naḷarević Bećir 2480
Nazir b. Bejazid 2010
Nurika hadži Hasan-efendi Gradčaničevi 2098
Nurikić Tajib, iz Gračanice 2180
Nurko-hodža b. Nurko, iz sela Rapatnice-Gračanica 2464

O

Odundžizāde 'Abdulāh b. Sulejmān 2389
Omer Halifa 2032
Osman b. Ibrahim 2559
Osman b. Salih 2072
Omerspahić Jusuf-efendi, iz Visokog 1984

P

Hadži Pašozāde Memiš-aga, oficir carske vojske Užica 2231
Peskić Omer b. Omer, iz sela Dobrovci - Gračanica 2418
Pjevo Ibrahim 2194
Puška Fatima 2067
Puškar Salih-efendi 2436

R

Resulbegović Ismail Hakki 2439
Ruždić Mustafa-efendi 2214, 2219

S

Selimović Ahmed-efendi, kadija iz Foče 1992
Silistri hadži Ibrahim-efendi 1982
Smajić Fatima, iz Sarajeva 2567
Sokolović Osman 2349
Stočević Ali-paša /Ali Galib/ 2198, 2223, 2244
Strnak Muhamed-efendi 2045, 2047
Sulejman Reuf b. Husejin 2342
Svrzo Ismet-efendi b. Vejsil-efendi 2152, 2228, 2229, 2230, 2387, 2394, 2449, 2521, 2626
Svrzo Mehmed-efendi b. Muhamed-aga 2110, 2209, 2226-2227, 2295-2296, 2355, 2388, 2541

Š

Šahinović Munir - Ekremov 2559
Šemić Salih-efendi 2115
Šejhzade es-Sejjid Muhamed Seid-efendi 2453

T

Trepanić eš-šejḫ hadži Halil-efendi Gradčaničevi, iz Gračanice 1965, 2213
Tuzlić Ahmed-efendi 1990, 2029, 2170, 2287, 2412
Turbić /ili Terbić/ Salih b. Ahmed 2538

U

Užičanin supruga Ahmed-age 2493

Ž

Žiga Nezir, iz Sarajeva 2413

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

A

Hadži 'Abdī Agić 2289
'Abdi es-Sejjid ḥāfiẓ Ibrāhīm-efendī 1975
'Abdul'azīz Tafrī Fočalī (iz Foče) 2097
'Abdulbākī Džinozāde 2603
'Abdulkerīm Deftedārizāde 2081
'Abdullāh 2384, 2546, 2577, 2604
Hadži 'Abdullāh 2019, 2143
Mula 'Abdullāh, imam efendi 2493
'Abdullāh b. 'Abdulḥāmid Serdarević, iz Zenice 2259, 2201
'Abdullāh b. Aḥmed Kantamirizāde 1969-1970, 2007, 2043, 2146, 2272, 2345
'Abdullāh b. Ḫalīl Kohnić - Stolac 2514
'Abdullāh el-Ḥusaynī, kadija u Kairu 2152
'Abdullāh b. Ibrāhīm 2234
'Abdullāh b. Kaukčizāde 2273, 2536
'Abdullāh b. Mula Muṣṭafā 2360
'Abdullāh b. Yaḥyā b. Selmān 1968
'Abdulkādir b. 'Alī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī 1997
'Abdurraḥīm, muderris 2140
'Abdušším 'Omer 2109
Abū Bekr b. Muharrem b. Veliyy al-Bosnavī al-Akḥiṣārī 2272
Aḥmed 2322, 2540, 2586
Aḥmed b. 'Alī Ḫawādže Heljdo 2069
Aḥmed Bošnjak 2162
Aḥmed b. Faḍlullāh Serhatlija, iz Sarajeva 2213, 2542
Aḥmed, imam iz Iplidžik mahale u Sarajevu 2067
Aḥmed-efendī b. Muḥammed 2054
Aḥmed b. Muḥammed b. 'Abdurraḥmān al-Haniyevi 2539
Aḥmed Tewfīk b. Muḥammed-efendī Travnikelizāde (Travničanin) 2064
Aḥmed al-Qaṣrī al-Ḥanafī 2245
Aḥmed b. Muḥammed Savverezāde (?) 2033
Aḥmed b. Muṣṭafā, muderris Gazi Husrev-begove medrese 2460
Aḥmed Neylī 2292
Aḥmed-beg b. Ṣāliḥ-aga Deftedarević iz Trebinja 2601
Aḥmed el-Vardarī 2346
'Ajnī-efendi Bajraktarević, muftija iz Pljevalja 2257
'Alī 2505
'Alī-beg efendī 2320
'Alī-efendī 2372
'Alī b. Aḥmed 2392
hadži Alija Halilović 2341
'Alī b. Ḥusayn 1998
'Alī-efendi Juzbašić 2478
Mula 'Alī Muḥammed Bašazade 2013
'Alī b. 'Osmān Muḥammed-efendī Nikšić, iz Stoca 2489
'Alī Sipāhī (?), iz Sarajeva 2250
'Alī Zot b. Ḥuseyn-efendī 2430
Āmir b. Nuṣayr aš-Šāfi'ī al-Maqdisī 2143
'Āṣim Behmenović 2417
hadži ḥāfiẓ 'Āṣim-efendī Sirćo, imam i muderris Gazi Husrev-begove džamije i medrese 2003, 2487, 2597

B

Bālī Čelebija 1995
Bekir b. 'Alī 2061

D

Dāwūd 'Ārif 2505
Derviš b. Ibrāhīm Kalmiš (?) b. 'Osman-efendī 2322

E

Ejūb b. Maḥmūd 2031
Enis Muftić 2533

F

Fāṭima 2540
Fejzullāh b. Yūsuf Kethoda 2358
ḥāfiẓ Ferhād b. hadži Džafer b. Ferhād 2004
Mula Ferhād b. Meḥmed-efendi 2177

Ǧ(DŽ)

Ǧalāluddīn Ali 2497
Ǧa'far al-Ḥusejnī 2625

H Ḥ Ḫ

Halać hadži Derviš Agazade 2084
Ḫalīl 2460
Ḫalīl b. Selmān 1968
Ḫalīl Bosnevī 1973
Hamdija, sin Asim-begov 2297
Hamdija Hajrulahović 2551
Harunzāde 'Alī-efendī 2033
Ḥasan 2487
Ḥasan b. Aḥmed b. Ǧa'fer Kalfazāde 2360
Ḥasan b. 'Alī 2524
Ḥasan Muḥammed 2392
Ḥasan b. Muḥammed 2509, 2514
Ḥasan b. Muṣṭafā Mišozāde 2284
Ḥasan Hakki b. Muṣṭafā-paša Šerifović 2372
Ḥasan b. 'Omer Ḫawādže 1964
hadži Ḥasan-efendī Sofozāde Tešnevī 1964
Hāzim Muftić 2268
Hāzir b. Kanber 2482
Hifzija Suljkić, iz Zvornika 2034
Hodža Rušdija 2029
Ḥusejn 2604
Ḥusejn 'Abdi Kadrī-efendīzāde 2272
Ḥusejn-efendī Fezzāz 2047
Ḥusejn, zvani Kaderullāhzāde 1975
Ḥusejn Šewkī-efendī 2185

I

Ibrāhīm 2020, 2173, 2432
Mula Ibrāhīm 2493
Ibrāhīm-aga 2072
Ibrāhīm, kadija 2099
Ibrāhīm b. Aḥmed al-Mostārī 2186
Ibrāhīm-efendi Alağaḥiṣārī (iz Kruševca) 2364
Ibrāhīm Mula 'Alī 2511
Ibrāhīm hadži Bekir Džinozāde Visōkī (iz Visokog) 2546
Ibrāhīm-efendi Hromić 2158
Ibrāhīm-efendi Karahodža 2021
Ibrāhīm b. Muṣṭafā 2549
Ibrāhīm b. hadži 'Omer, iz Beograda 2314
Ibrāhīm b. 'Osman, alemdar 2079
Ibrāhīm Pehlivanović, iz Duvna 2207
Ibrāhīm-efendī Radiša /?/ 2048, 2099
ḥāfiẓ Ibrāhīm Smajiš 2567
Ibrāhīm b. Veliyy 1966
Ibrāhīm b. Zulfikār 2260
hadži ḥāfiẓ 'Īsā 2252
Ismā'īl, muderris 2037
Ismā'īl Hakki Resulbegović 2611
Ismā'īl Ṣabrī Yenī Pazarī 2224
Ismā'īl Selimović 2063, 2100, 2136, 2177, 2205, 2612

K

Kāsim-efendi Ibrišimović 2263

M

Maḥmūd-efendī 2033
Mula Maḥmūd 2433
Maḥmūd b. Ḥusejn 2121
ḥāfiẓ Maḥmūd Laṭīf 2519
Maḥmūd b. 'Osman 2128
Maḥmūd-beg Širbegović 2268
Meḥmed Ḥabīb 2548
Meḥmed Handžić 1999, 2195, 2211
Meḥmed Potogija 2619
Meḥmed 'Ali Sahačić 2568
Meḥmed-efendi b. Bakir-efendi Muftić 2218

Menṣūr Menṣūrī al-Ḥanafī 2149
Muḥammed 2151, 2153, 2417, 2460, 2487, 2501, 2511, 2547
hadži Muḥammed 2216
Muḥammed-aga, iz Akhisara 2360
hadži Muḥammed-aga, iz Gračanice 2290
Muḥammed b. 'Abdulvehhāb Qāḍīzāde 2346
Muḥammed b. Aḥmed 2217, 2287
Muḥammed Āmīn 2126
Muḥammed 'Āṣim Ridāī Efendīzāde /Riza-efendić/ 2539
Muḥammed Bākī b. hadži Muḥammed-aga Džinōzāde 2511
Muḥammed-beg 2032
Muḥammed Behāuddīn b. 'Abdulkerīm Defterdarizāde /Defterdarević/ Bosanac 2531
Muḥammed-aga ḫān Bičakčīzāde 2033, 2362
Mula Muḥammed Čalić 2397
Muḥammed Čeliković, Čačak-medresa u Brčkom 2520
Muḥammed-efendī, službenik Financijske kontrole u Bosni 2372
Mula Muḥammed hadži Sulejmān-efendīzāde 2515
Muḥammed b. Ḥasan b. hadži Aḥmed 2602
Muḥammed Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā es-Sarayī /iz Sarajeva/ 2340, 2367
Muḥammad Ḥifẓī 2245
Muḥammed b. Ibrāhīm 2167
Muḥammed Mestvica 2566
Šejh Muḥammed, muftija u Travniku 1961
Muḥammed b. Muṣṭafā 2037, 2495
Muḥammed Nūrī 2174
hadžī Muḥammed Oglu Kalmiš /?/ 2322
Muḥammed b. 'Omer 2621
Muḥammed Pašić 2607
Muḥammed Rešīd b. Muḥammed Emīn Ḥāfiẓzāde 2197, 2321
Muḥammed Riza 2070
Muḥammed Se'id, muderris 2070, 2354
Muḥammed b. Ṣāliḥ Bakarević 2422
Muḥammed Se'īd b. 'Abdullāh Serdarević 2201
Muḥammed b. Sulejmān 2504
Muḥammed Šākir 2184
Muḥammed Šolbat Saraylī 2545
Muḥammed Zāhidī 2064
Šejḫ Muḥyiddīn Muḥammed, vā'iẓ u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu 2287
Murat b. Muḥammed 2504
Murteza b. Ibrāhīm 2007
Muṣṭafā 2011, 2019, 2069, 2165, 2199, 2432, 2495, 2604
hadži Muṣṭafā, kadija u Bosni 2110, 2129, 2142, 2152, 2226, 2230, 2355, 2541
Mula Muṣṭafā 2433, 2493
Šejḫ Muṣṭafā b. hadži Aḥmed, vā'iẓ u Dimotiki 1995
Muṣṭafā baša Mujan 2494
Muṣṭafā Čelić 2456
Muṣṭafā b. Derviš-efendī Riđanović 2622
Muṣṭafā b. Fetḥullāh 2260
Muṣṭafā b. Ḥasan 2112
Muṣṭafā b. Hāšim, Sarajlija - Bosanac 2568
Muṣṭafā b. Ḥusejn b. hadži Muṣṭafā b. hadži Muḥammed Sarajlić 2298
Derviš Muṣṭafā b. 'Osman Kapić 2089
Muṣṭafā-aga Kasumagić 2396-2397
Muṣṭafā Kešfī al-Bosnavi 2371
Muṣṭafā b. defterdar Meḥmed-paša 1971
Muṣṭafā b. Muḥammed b. Ḫalīl Mukizāde /Mukić/ al-Mostārī 2368
Muṣṭafā Muhibbī b. Muṣṭafā 2203
Muṣṭafā Naẓmī b. Muḥammed...? 2032
hadži Čauš Muṣṭafā Novopazarac 2347
Muṣṭafā b. 'Osmān b. Ḥasan 2298
Derviš Muṣṭafā b. 'Osman Kilić 1966
Muṣṭafā Rāzī 1975
Muṣṭafā Rāzī, muderris 1991
Muṣṭafā b. Selīm, iz Livna 2270
hadži Muṣṭafā Ṣidkī 2274
Muṣṭafā b. Sulejmān, iz Prusca 2065
Muṣṭafā Tabaković 2501
Muṣṭafā Šewkī Užičanin 2326
Muṣṭafā Talić 2508
Šejh Muṣṭafā Yenī Pazari 2224
Muṣṭafā b. Jūsuf, muderris u Tešnju 2613
Mula Mušan 2433

N

Nesūḥ b. Sinān 2345

O

'Omer 2020, 2381
'Omer b. Aḥmed 2059, 2496
'Omer b. Aḥmed Trepanić, iz Gračanice 2543

'Omer Baši /Bašić/ 2301
Mula 'Omer Džuburzāde 2577
'Omer Ḥalifa 2032
'Omer-beg b. Ḥusejn-beg 2439
'Omer b. hadži Maḥmūd-aga Pehlivanović 2621
'Omer-baša Mujan 2494
'Osmān 2270, 2322, 2391, 2512
'Osmān b. 'Abdulkādir Bābīzāde /Babić/, iz Ljubinja 2603
'Osmān Hadžić 2547
'Osmān-efendī b. Ṣāliḥ-beg Dugalić 2477
'Osmān Šerīf 2021

P

Pašo Mula 'Abdullāh hadži Aḥmed-zāde, iz Sarajeva 2041

R

Ramaḍān 2322
Redžeb 'Abdullāh 2012

S

Ṣāliḥ-efendī b. 'Abdiḫōdža Hromozāde /Hromić/ 2019, 2074
Ṣāliḥ b. Aḥmed Kajtaz 2186
Ṣāliḥ-soḫta b. Bajram al-Mostārī 2118, 2540
Ṣāliḥ-aga Džabić 2289
Ṣāliḥ 'Izzet-efendī Hromozāde /Hromić/ 2107, 2158, 2273, 2536
Ṣāliḥ Ṣidkī Hromozāde 2019, 2307, 2594
Ṣāliḥ b. hadži Ibrāhīm 2034
Ṣāliḥ al-Karmānī 2122
Ṣāliḥ b. Mula Meḥmed b. Mula Muṣṭafā Handžić 2546
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā 1975
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šabić 2491
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemizāde /Šemić/ 2048, 2099, 2130, 2494, 2514
Ṣāliḥ b. 'Omer b. Aḥmed b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Bosnevī, Hadži 'Alī 'Abdulkerīm, imam iz Rožaja 2489
Ṣāliḥ b. 'Omer Hadžiomerović 2023
Ṣāliḥ Pehlivanović, iz Duvna 2621
Sead b. 'Īsā b. Emīr-ḫān 1968
Sead 'Īsā b. Džurhan 1959
Se'īd b. 'Abdullāh 2121
Sejjid ḥāfiẓ Ibrāhīm-efendī 2531
ḥāfiẓ Sinān b. Ḫalīl Jukić 2263
Sulejmān 1999
Sulejmān b. Ḥabīb b. Ša'bān 2345
Sulejmān b. Murāt 2194
Sulejmān Selmānī 2372
Sulṭān Velī-dede 1996

Š

Šakir b. Muṣṭafā Hadžiomerović 2534
Šakir Tuzlić 2029
Šudža'ā b. Muṣṭafā, muderris 1995

TṬT

Ṭābit /Sabit/ Aḥmed 'Abduṣṣamed, ḥāfiẓ 2191
Ṭābit b. Muḥammed-beg Resulbegović 2610
Ṭābit Muṣṭafā-efendī b. Muḥammed-efendī, beogradski emini defter 1965
Ṭābit b. 'Osmān 2061
ḥāfiẓ Ṭāhir 'Abdullāh Dugalić, iz Sarajeva 2588
hadži Ṭāhir-efendī b. Aḥmed 2262

V

VIŠT škola u Sarajevu 2552

U

Yaḥyā Sa'dī, kadija 2033
Yūnus Šukrī 2084
Yūsuf b. Adem-beg 2507
Yūsuf, ḥāfiẓ-efendī 2153
Hadži Yūsuf, ḥāfiẓ-efendī 2384
Yūsuf b. Murāt 2217
Yūsuf Qāḍīzāde es-Seyyid Muḥammed Emīn 2556
Šejḫ es-Seyyid Yūsuf b. Šejḫ Sinān al-Qādirī al-Ḥasanī al-Ḥusaynī 2031

Mešihat Islamske zajednice BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Sarajevo, O. Pariške komune 4

Za izdavača
Mustafa Jahić

Priprema
Izdavačka djelatnost *El-Kalem*

Tehnički urednik
Šerif Mujkanović

Arapski tekstovi
Selim Jarkoč
Senad Agić

Tiraž: 1500 primjeraka

Štampa
„Oslobođenje" Sarajevo

Za štampariju
Ing. Petar Skert

ISBN 86-7765-010-5

مكتبة الغازى خسروبك بسراييفو

فهرس

المخطوطات العربية والتركية و الفارسية

الجزء الثالث

وضعه

زينل فاييتش

سراييفو ١٩٩١م

مشيخة الطائفة الاسلامية فى جمهورية بوسنه و هرسك سراييفو

مكتبة الغازى خسروبك بسراييفو

فهرس

المخطوطات العربية والتركية و الفارسية

الجزء الثالث

وضعه

زينل فاييتش

سراييفو ١٩٩١م

مشيخة الطائفة الاسلامية فى جمهورية بوسنه و هرسك سراييفو

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ŠESNAESTI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1429/2008.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK ŠESNAESTI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1429/2008.

Recenzent:

Dr. Mustafa Jahić

مراجعة :

الدكتور مصطفى يحيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1=411.21: 02.2 (497.6)
017: 091.1=512. 161: 027.2 (497.6)
017: 091.1=222.1: 027.2 (497.6)
017: 091.1=163.4 (497.6) : 027.1 (497.6)

GAZI Husrev - begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Sv. 16 / Gazi Husrev-begova biblioteka ; obradio Haso Popara. - Sarajevo : El-Kalem; London : Al-Furqan. - 2008. - XXX, 784 [26] str. : faks. ; 25 cm

Tekst na više jezika. - Na spor. nasl. str. :
Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-905122-13-6 (vol. 16, Al-Furqān)
ISBN 978-9958-23-218-3 (sv. 16, El-Kalem)

COBISS. BH-ID 5778950

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

Volume XVI

Prepared by
HASO POPARA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

London - Sarajevo
1429 AH/2008 AD

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
UVOD XI
FOREWORD XV
PREFACE XVII
ITRODUCTION XIX
IZVORI I LITERATURA XXIII
TRANSKRIPCIJA XXXI

GRAMATIKA 1
  Arapski rukopisi 3
  Turski rukopisi 165

STILISTIKA 217
  Arapski rukopisi 219

METRIKA 241
  Arapski rukopisi 243
  Turski rukopisi 247

RJEČNICI 249
  Arapsko-arapski 251
  Arapsko-turski 263
  Arapsko-tursko-bosanski 299
  Arapsko-perzijski 301
  Arapsko-perzijsko-turski 305
  Arapsko-bosanski 307
  Perzijsko-turski 311
  Perzijsko-bosanski 331
  Tursko-bosanski 333
  Tursko-bosansko-arapski 337
  Bosansko-tursko-bosanski 339

KNJIŽEVNOST 341
Arapski 343
Turski 399
Zbirke 603
Perzijski 625
Bosanski 683

INDEKSI 701
Indeks naslova 703
Indeks naslova u transkripciji 729
Indeks autora 743
Indeks prepisivača 759
Indeks vlasnika i vakifa 765
Indeks mjesta 771
Signaturni ineks 777
Kataloški indeks 781

PRILOZI 785

UVODNA RIJEČ

Navršava se trinaest godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako je na mikrofilm snimljen komplet fond rukopisa u ovoj biblioteci.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, u 1425/2004. trinaesti, u 1426/2005. četrnaesti, u 1427/2006. godini petnaesti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i šesnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih petnaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 8839 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Šesnaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 8840 do br. 9381 sa ukupno 542 rukopisa, odnosno 954 djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti gramatike, leksikografije, stilistike, metrike i književnosti, kao i brojna djela iz drugih oblasti koja su se našla u zbirkama. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem ovih disciplina.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, dr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1429/2008. god.

Aḥmad Zakī Yamānī

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje svezaka Katalog od IV do XV kao i drugo izdanje I i II sveska Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i ubuduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Zahvaljujemo se, također, i generalnom direktoru Fondacije al-Furqān prof. dr. Adilu Salahiju i svim zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Raduje nas da istraživačima i naučnoj javnosti možemo ponuditi šesnaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu i time dodati još jednu kariku na ovome zlatnom lancu, koji pruža mogućnost bližeg upoznavanja sa rukopisima Biblioteke, olakšava njihovo korišćenje i trasira put za njihovo ponovno oživljavanje.

Našim znanstvenicima i istraživačima, pa i šire, dobro je poznata činjenica da se u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu nalazi mnoštvo vrijednih, rijetkih, pa čak i unikatnih rukopisa, koji su dospjeli iz drugih biblioteka, medresa, džamija i tekija brojnih gradova, kasaba, pa i mnogih sela širom Bosne i Hercegvine i okolnih zemalja ili, pak, putem uvakufljenja, poklona i otkupa iz privatnih biblioteka i zbirki u vlasništvu građana Bosne i Hercegovine.

Rukopisna građa Gazi Husrev-begove biblioteke je obimna i raznolika tako da po svojoj tematici obuhvata najrazličitije islamske znanosti. Najveći dio ove građe kataloški je obrađen u dosadašnjih petnaest svezaka Kataloga.

Šesnaesti svezak Kataloga obrađuje preostale i do sada neobrađene rukopise iz oblasti gramatike, leksikografije, stilistike, metrike i književnosti na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskom jeziku. U ovom svesku Kataloga obrađeno je 542 rukopisa koji sadržavaju ukupno 954 djela. Budući da smo rukopise obrađivali po principu prvog djela u zbirci, i u ovom svesku Kataloga našla su se neka djela koja pripadaju drugim disciplinama. Neki od rukopisa obrađenih u ovom svesku su veoma stari i rijetki, kao što su:

- *Sirr al-adab fī maǧār kalām al-ʻArab* i *Ṯimār al-qulūb fī al-muḍāf wa al-manṣūb* istog autora ʻAbdulmalika b. Muḥammada b. Ismāʻīla aṯ-Ṯaʻālabīja an-Nīsābūrīja, Abū Manṣūra, (umro 429/1038), od kojih je prvi prepisan 730/1329. godine (v. br. 9009/1), a drugi, najvjerovatnije, u istom stoljeću (v. br. 9091).

- Zbirka tri arapsko-perzijska rječnika, od nama nepoznatih autora iz 608/1212. godine (v. br. 9056/1-3).

- Arapsko-turski rječnik *al-Aḫtarī fī al-luġa* (*Tarǧama Muḫtaṣar Ṣiḥāḥ al-Ǧawharī*), koji je 952/1545. godine završio Muṣṭafā b. Šamsuddīn al-Qaraḥiṣārī al-Aḫtarī. Primjerak koji se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci vodi pod br. R-8958 prepisao je Muṣṭafā b. ʿAbdī u drugoj dekadi mjeseca redžeba 992/1584. godine, a za Sultan Sulejmanovu džamiju u Banjoj Luci uvakufio Muṣṭafā-āġā b. ʿAbdulmannān, muteferrik na Visokoj Porti u Carigradu (v. br. 9019).

Pojedini rukopisi, naročito desetak divana pjesama, pored lijepog kaligrafskog pisma, odlikuju se bogato pozlaćenim unvanima, mnoštvom floralnih elemenata i luksuznim povezima, na čijim su koricama vješto urađeni ornamenti. Po luksuzu, ljepoti i umjetničkom dojmu, među njima se posebno izdvaja zbirka pjesama na perzijskom jeziku *Tuḥfa al-aḥrār* ʿAbdurraḥmāna al-Ǧāmīja (umro 898/1492). Djelo je prepisao carski pisar Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī u mjesecu zul-kadetu 983/1575. godine u Mekki, a za Gazi Husrev-begovu biblioteku ga je 1336/1918. godine uvakufio hadži Muhamed b. Muṣṭafā Hadžimulić iz Sarajeva (v. br. 9357).

Zanimljivo je napomenuti da se među rukopisima obrađenim u ovom svesku Kataloga nalazi i jedan prijevod sa francuskog na turski jezik djela *Les Aventures de Telemaque*. Djelo je napisao poznati francuski pedagoški pisac i teolog Fenelon, Francois de Selignac de la Mothe (1651-1715), a na turski ga je jezik preveo Yūsuf Kamāl-pāšā. Naš rukopis je prepis iz štampanog primjerka u Istanbulu 1279/1862. godine (v. br. 9282).

Što se tiče djela autora iz Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja, ona su brojna i raznovrsna. Neka od njih su vrlo rijetka, a koliko se do sada zna i jedini sačuvani primjerci. Među njih spadaju:

- *Fawā'id aṭ-ṭullāb fī qawāʿid al-iʿrāb* Ḥasana b. ʿUṯmāna b. Ḥusayna b. Mazīda b. ʿAbdulwahhāba, muftije u kasabi Đakovo u sandžaku Požega (danas u Republici Hrvatskoj). Ovo djelo, koje predstavlja glosu na al-Azharījev komentar *Muwaṣṣil aṭ-ṭullāb ilā qawāʿid al-iʿrāb*, autor je završio 1. džumadel-ahira 1062/1652. godine, a prepisao ga je 13. redžeba 1120/1708. godine ʿAlī b. Ḥasan, najvjerovatnije autorov sin, u Hadži Salihovoj mahali (džamatu) u Banjoj Luci (v. br. 8915).

- Poema na turskom jeziku *Kitāb-i Tārīḫ-nāme* Aġe-dede b. Yūsuf-age b. Muḥyiddīan b. Ilyāsa iz tvrđave Dobora kod Odžaka (umro poslije 1623), u kojoj su opisani pohod sultana Osmana II (vl. 1618-1622) na Hoćin (danas u Ukrajini) i njegova tragična pogibija u pobuni janjičara u Carigradu 1622. godine. Pored autobiografskih podataka o autoru i njegovu porijeklu, u poemi su dati i dragocjeni podaci o tvrđavi Dobor, o selu Jakešu, Modriči, Odžaku, o životu u Posavini i Slavoniji toga vremena, kao i o pojedinim istaknutim ličnostima: defter-eminu Kasim-ef. iz Modriče, bosanskom defterdaru Osman-ef., porijeklom iz Modriče, Ibrahim-begu Miralemu, Fetihliji, osnivaču Odžaka, Hasan-efendiji, šejhu Ummi-Sinanovog derviškog reda itd. (v. br. 9164/3).

- Poema na turskom jeziku *Mujde-nāme* Muṣṭafe-bega Atlī-bega (Atlagića), Ṣāfija (umro oko 1153/1740), u kojoj je u 284 stiha opjevao vojevanje Topal Osman-paše pod Bagdadom 1145/1733. godine i jedna kasida od 106 stihova koju je spjevao u pohvalu Ibrahim-bega, miralaja Kliškog sandžaka (v. br. 9274/1-2).

- Komentar na turskom jeziku Ǧāmijevih gazela, koji je pod naslovom *Kitāb-i tabyīn al-bahara ʿan ġazal gošād az çahara* napisao pjesnik Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad al-Užičawī, poznat pod nadimcima Ḏikrī i Küçük-aga (umro 1267/1850), a prepisao njegov sin Aḥmad, 12. zul-kadeta 1261/1845. godine (v. br. 9280).

- *Pend-nāma* i rubaije na turskom jeziku od istog autora Ḏikrī Ibrāhīma b. al-ḥāǧǧ Aḥmada al-Užičawīja, a koje je prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī (iz sela Mrkotića kod Tešnja) 1257/1841. godine (v. br. 9314, str. 27b-35a).

- Putopis sa hadždža hadži Muṣṭafe Novalije (iz Bosanskog Novog) iz 1180/1766-67. godine od sela Todorova kod Cazina do Mekke. Putopis je autograf i u njemu su spomenuta sva mjesta u kojima je konačio kao i broj sati koliko je proveo na putu od jednog do drugok konaka. (v. br. 9275/1).

-Dva primjerka bosansko-tursko-bosanskog rječnika, zvanog *Maqbūl-i ʿĀrif* ili *Potur Šāhidīja* koji je u 230 stihova, po uzoru na rječnik *Tuḥfe-i Šāhidī* Ibrāhīma Šahidije, 1041/1631. godine, napisao Muhammad Hawā'ī Uskūfī, umro 1061/1651. godine (v. br. 9088-9089)

- Tri poeme na turskom jeziku koje je pod nazivima *Gülšan-i enwār* i *Šāh u Gedā* i *Genğīna-i rāz* spjevao poznati pjesnik Yaḥyā-beg Dukāgin (iz Pljevalja), umro poslije 990/1582. godine (v. br. 9162/1-2 i 9253).

- Zbirka preko stotinu obrazaca pisama i službenih dokumenata koju je, pod nazivom *Gül-i ṣad barg*, sastavio Masīḥī Darwīš Nihād iz Prištine (umro 918/1512). To je onaj isti pjesnik koji je u tursku književnost uveo poseban žanr *šehri-engiz*, poemu u mesnevi stihovima u kojoj se govori o mladićima grada, koji svojom ljepotom uzbuđuju grad i koji su predmet priča među ljudima (v. br. 9174).

Ovdje treba napomenutu da je u ovom svesku Kataloga obrađeno i desetak medžmua (privatnih bilježnica) u kojima se mogu naći dragocjeni podaci iz naše kulturne baštine. Tako se npr. u medžmui Muṣṭafe Šewqīje Užičanina, tešanjskog muftije i muderisa iz 1287/1870. godine, nalazi preko 140 ilahija i kasida na arapskom, turskom i bosanskom jeziku. Među njima je i jedini sačuvani prepis gore spomenute *Pend-nāme* Ibrāhīma Ḏikrīja iz Užica (v. br. 9313).

Isto tako, treba napomenuti da su mnoga djela, kako na bosanskom tako i na arapskom, turskom, i perzijskom jeziku, prepisali alimi i prepisivači iz naših krajeva.

Što se tiče metoda obrade i klasifikacije rukopisa i izrade indeksa u ovom svesku Kataloga, pridržavali smo se istih pravila kao i u prethodnim svescima, pri čemu smo naslov rukopisa navodili prema naslovu kakav je naveden u izvorima i drugim katalozima, a ime autora, ili sāmo - zbog njegove poznatosti - ili sa dodatim prezimenom i nadimkom, uz obavezno navođenje godine njegove smrti, ukoliko nam je bila poznata. Uz sve to, redovno smo citirali navedene izvore i literaturu, u prvom redu Leksikon pisaca *Mu'ğam mu'allifīn - Tarāğum muṣannifī al-kutub al-'arabiyya*, koji je izradio 'Umar Riḍā Kaḥḥāla.

Na kraju, predajući ovaj svezak Kataloga u ruke čitalaca, izražavam duboku zahvalnost svojim kolegama iz odjeljenja za rukopise, gospodinu dr. Mustafi Jahiću, direktoru Biblioteke, koji mi je osigurao sve potrebne uvjete za rad i izvršio stručnu recenziju ovog sveska Kataloga te dao korisne sugestije i otklonio brojne nedostatke.

U Sarajevu, april 2008. godine. Haso Popara

FOREWORD

Al-Furqan Foundation has now been working for thirteen years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of the libraries and new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia and Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with electronic aparatus needed to digitize its manuscripts has nov been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqan Foundation has co-operated with the presidency (the Riasat) of Islamic Community in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina to publish this Catalogue. Volume IV of the Catalogue was published in 1419 H / 1998 AD; volumes V and VI in 1420 H / 1999 AD; volume VII in 1420 H / 2000 AD; volume VIII in 1421 H / 2000 AD; volume IX in 1422 H /2001 AD; volume X in 1423 H /2002 AD; volumes XI and XII in 1424 H /2003 AD; volume XIII in 1425 H / 2004 AD; volume XIV in 1426 H / 2005 AD; volume XV in 1427 H / 2006 AD; and now we are happy to present volume XVI of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the GH Library.

The previous volume listed entries for 8839 manuscripts, some of which contained more than one title. Volume XVI contains the entry for the manuscripts numbered 8840 to 9381 with total of 542 manuscripts or 954 works. Thus, this Catalogue includes manuscripts from grammar, lexicology, stylistich, metrics, and literature, as well as numerous numbers from other fields which were find cimpiled in the manuscripts. Because of that this volume of the Catalogue will be of great use for researchers in those fields.

We pray to the Almighty's aid and support in achieving al-Furqan Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particularly Fadilat dr. Mustafa Cerić, the President of Riasat of Ulama of Bosnia and Herzegovina, and dr. Mustafa Jahić, the chief librarian of the Gazi Husrev-bey Library and Mr. Haso Popara who compiled this volume. May their efforts all be crowned with success.

London, 1429/2008 Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the Gazi Husrev-bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural institutions dealing with research and study of cultural heritage. We thank Almighty Allah and express our gratitude to Sheikh Ahmad Zaki Yamani, founder and president of al-Furqan Islamic Heritage Foundation for making the publication of this Catalogu possible and for the continuous efforts of the Foundation in preservation of invaluable manuscripts found in the Library.

The Foundation, besides helping with publication of the Catalogues from the volume IV to XV helped publication of the second edition of the Catalogue volume I and II of the manuscripts of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian languages. They continuously supported several projects including copying of manuscripts onto microfilm and CD ROM as well as preservation of manuscipts so that they could be accessible to all interested in researching this heritage. We hope that this fruitful cooperation will continue with publication of the remaining catalogues, copying of manuscripts and other similar support programmes.

We are deeply grateful to His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani for his efforts and we pray to Almighty Allah to reward him on the Day of Judgements.

We would like also to thank the General Director of al-Furqān Foundation, dr. Adil Salahi and to all members of staff of the Foundation who have contributed to the completion of this project.

Mustafa Jahic
Director
Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

It is with great pleasure that we are able to present the sixteenth volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts from the Gazi Husrev-bey's Library in Sarajevo to our researcher and intellectual community, and to add one more link to this golden chain, which gives opportunity to familiarize oneself with the manuscripts in the Library, facilitate the use of it, and mark out a route for their revival.

To our scholars and researchers and even wider public, is known fact that in the collection of the Gazi Husrev-bey's Library in Sarajevo exist numerous valuable, rare and even unique manuscripts which found their way into the Library from other libraries, religious high schools (*madrasas*), mosques and Sufi lodges (*teki*) from different cities, towns and villages all over the Bosnia and Herzegovina and its neighboring country. These manuscripts become part of the library collection by means of gifts, endowments (*waqf*) and purchases from the private library or collections which were property of the citizens of Bosnia and Herzegovina.

The collection of the manuscripts in the Gazi Husrev-bey's Library is huge and diverse and it covers a variety of topics of Islamic sciences. Great parts of this collection were elaborated in its fifteenth volume of published catalogue.

The sixteenth volume of the Catalogue deals with the rest of materials which was not elaborated from the field of grammar, lexicology, stylistics, metrics, and literature on Arabic, Turkish, Persian and Bosnian languages. In this volume of the Catalogue, 542 manuscripts are elaborated which had 954 works. In the process of preparation of this Catalogue, manuscripts are considered on the principle of the first work in compilation (like all other published Catalogues from this Library) so it is possible to find in this Catalogue works which belong to other disciplines. Some of the elaborated manuscripts are very old and rare, such as these:

- *Sirr al-adab fī maǧār kalām al-‘Arab* and *Ṯimār al-qulūb fī al-muḍāf wa al-mansūb* of the same author ‘Abdulmalik b. Muḥammad b. Ismā‘īl aṯ-Ṯa‘ālabī an-Nīsābūrī, Abū Manṣūr, (died 429/1038), of which the first was copied in the year 730/1329 (see no. 9009/1), and the other, most probably in the same century (see no. 9091).

- A collection of three Arabic-Persian dictionaries, from the year 608/1212 whose author is unknown to us. (see no. 9056/1-3).

- Arabic-Turkish dictionary *al-Aḫtarī fī al-luġa* (*Tarǧama Muḫtaṣar Siḥāḥ al-Ǧawharī*), which was completed by Muṣṭafā b. Šamsuddīn al-Qaraḥiṣārī al-Aḫtarī in the year 952/1545. A copy which held in the Gazi Huisrev-bey's Library (registered under no. R-8958) was copied by Muṣṭafā b. 'Abdī in the second part of the month of raǧab 992/1584 for Sulṭān Sulaymān's mosque in the town of Banja Luka. That copy was endowed by Muṣṭafā-āġā b. 'Abdulmannān, a high ranking official from Sublime Porte in Istanbul /Carigrad (see no. 9019).

Some of the manuscripts, especially the ten poems, apart from its beautiful calligraphy, they have rich gilding unvan, a large number of floral elements and a luxury binding, on which the cover page ornaments are skilfully done. By luxury, beauty and artistic impression, among them one could be singled out and that are collection of poems on Persian language *Tuḥfa al-aḥrār* by 'Abdurraḥmān al-Ǧāmī (died 898/1492). The work was copied by imperial clerk Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī in the month of ḏū al-qa'da 983/1575 in Mecca. To the Gazi Husrev-bey's library was endowed by hajji Muḥammad b. Muṣṭafā Hadžimulić from Sarajevo (see no. 9357).

It is interesting to mention here that among the manuscripts elaborate in this volume there is one translated work from French to Turkish language titled *Les Aventures de Télémaque*. The author of this work is a well known French pedagogy writer and theologian Fenelon, Francois de Selignac de la Mothe (1651-1715). This work on Turkish language was translated by Yūsuf Kamāl-pāšā. Our manuscript is copied from printed sample from Istanbul in the year 1279/1862 (see no. 9282).

As far as work from the authors of Bosnia and Herzegovina and other neighbouring countries is concerned, they are numerous and diverse. Some of them are rare, and what is known to us now is only preserved copies. Among them are:

- A *Fawā'id aṭ-ṭullāb fī qawā'id al-i'rāb* by Ḥasan b. 'Uṯmān b. Ḥusayn b. Mazād b. 'Abdulwahhāb, mufti of provincial town Đakovo in sanjak Požega (today's in Republic Croatia). This work which presents gloss on al-Azharī's commentary of *Muwaṣṣil aṭ-ṭullāb ilā qawā'id al-i'rāb*, author completed on 01. ǧumād al-uḫrā 1062/1652, and was copied most probably by the author's son 'Alī b. Ḥasan on 13 th of raǧab 1120/1708, in Haji Ṣāliḥ neighboourhood (ǧamā'ā) in town of Banja Luka (see no. 8915).

- A poem in Turkish language *Kitāb-ı Tārīḫ-nāma* by Aġā-dede b. Yūsuf-āġā b. Muḥyiddīn b. Ilyās from the castle of Dobor near Odžak (died after 1623), in which the campaign of sultan 'Uṯmān II (reign 1618-1622) on Hotin (today's Ukraine) was described. There is also a description of his tragic death in the riot of the janissaries in Istanbul /Carigrad in the year 1622. Apart from autobiographic detail of the author, his origin, in the poems are given valuable details about castle Dobor, about village Jakeš, Modriča, Odžak, about life in Posavina and Slavonia in that time, as well as about the most prominent figures of that time, such as: *daftar-amīn* Qāsim ef. from Modriča, than Bosnian finance high ranking representative 'Uṯmān ef., who was of Modriča descent, Ibrāhīm-beg Mirālām, Fatiḥlī, founder of Odžak, Ḥasan ef., shaykh Ummi-Sinān's from dervish order etc. (see no. 9164/3).

- A poem on Turkish language *Mujda-nāmā* by Muṣṭafā bey Atlī-bey (Atlagić), Ṣāfī (died around 1153/1740), in which in 284 verses he sing requiem for the fight of Topāl 'Uṯmān-pāšā near Bagdad in 1145/1733 and one song of 106 verses which he wrote to praise *miralay* of Klis's province Ibrāhīm bey, (see no. 9274/1-2).

- A commentary on Turkish language of Ǧāmī's gazel, titled *Kitab-ı tabyīn al-bahara 'an ġazal gošād az çahara*, which was written by poet Ibrāhīm b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad al-Užičawī, known under nickname Ḏikrī and Kücük-āġā (died 1267/1850). His son Aḥmad copied this commentary on12 ḏū al-qa'da in the year 1261/1845 (see no. 9280).

- *Pand-nāma* and *rubā'iyyāt* on Turkish language from the same author Ḏikrī Ibrāhīm b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad al-Užičawī, and which copied by Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī (from the village Mrkotici near town Tešanj) in year 1257/1841 (see no. 9314, pgs. 27b-35a).

- Travels from the Hajj by al-Ḥāǧǧ Mustafā Nowalī (from Bosanski Novi) from the year of 1180/1766-67 who recorded his journey from the village of Todorovo near Cazin to Mecca. The travels are self written and in it are mentioned all the places where he slept and the number of hours which he spent on the way from one overnight stay to another (see no. 9275/1).

-Two copies of Bosnian-Turkish-Bosnian dictionary, known as *Maqbūl-ı 'Ārif* or *Potur Šāhidiya* which consists out of 230 verses, written by Muḥammad Hawā'ī Uskūfī (died 1061/1651) using as a model *Tuḥfa-i Šāhidī* Ibrāhīm Šāhidī (see no. 9088-9089).

-Three poems on Turkish language under the title of *Gülšan-i anwār* and *Šāh u Geda* and *Genǧīna-i rāz* composed well by a known poet named Yaḥyā-bey Dukaġīn (from Pljevlja), died after 990/1582 (see no. 9162/1-2 and 9253).

-A collection of more than a hundred models of letters and official documents which was compiled under the title *Gül-i ṣad barg* by Masīhī

Darwiš Nihād from the town of Priština (died 918/1512). That is the same poet who introduced special genre/style in poetry called *šehri-engiz*, to Turkish literature, a poem in mesnevi verses which talks about the boys of the town, their beauty, handsomeness and as such they become parts of people talks (see no.

In this Catalogue about ten *maǧmū'a* (private notes) where elaborated in which precious detail could be find about our cultural heritage. For example, in *maǧmū'a* of Muṣṭafā Šawqī al-Užīčanin, mufti and muderis of Tešanj from 1287/1870, there are more than 140 religious songs (*ilāhī* and *qaṣida*) in Arabic, Turkish and Bosnian languages. Among them is the only one preserved copy from the earlier mentioned *Pand-nama* whose author is Ibrāhīm Ḍikrī from Užice (see no. 9313).

Likewise, it should be noted that many works whether in Bosnian, Arabic, Turkish, or Persian language were copied by scholars from this region.

As far as the method of elaboration and classification as well as compilation of indexes in this volume of Catalogue is concerned, we stick to the rules used in the previous volume, where we as a rule cited the title of the work, according to the title in the sources and other catalogues, while author's name we put only - if he is well known person - or with additional surname and nickname, date of his death, if it is known to us. With all that, we regularly cited sources and literature, at the first place Lexicon of writer *Mu'ǧam mu'allifīn - Tarāǧum muṣannifī al-kutub al-'arabiyya*, prepared by 'Umar Riḍā Kaḥḥala.

Finally, in presenting this catalogue to the reading public, I express my deepest gratitude to my colleagues from department of manuscripts, to director of the GH Library dr. Mustafa Jahić, who provided me with all necessary facilities for my work and who reviewed this volume of Catalogue and provided useful suggestion.

In Sarajevo, April 2008 Haso Popara

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn*. I-II. Istanbul 1951/1955
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*. V-VI/1978. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo. 1978.
A. S. Levend	-Agâh, Sirri Levend: *Türk edebiyatı tarihi* I. cilt. Türk tarih kurumu basimevi - Ankara 1988.
Ateş FME	-Ateş, Ahmed: *Istanbul kütüphanelerinde Farsça manzum eserler I*. Istanbul 1968.
Badīriyya	-Ḫidr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badīriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muhammad b. Habīš), I-II. al-Quds, 1407/1987.
Bagdad, Awqāf	-al-Ǧibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Bagdād*. Ǧuz' III. Bagdād 1394/1974.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale*. Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini*. Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava*. Bratislava 1961.

Brockelmann G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
Brockelmann S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Enciklopedija LZ	-*Enciklopedija leksikografakog zavoda* 1-8. Jugoslavenski leksikografski zavod. Zagreb MCMLXVI
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I. Sarajevo 1963.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak II. Sarajevo 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić XI	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 203.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
Glasnik VSIVZ	-Glasnik Vthovnog starješinstva Islamske vjerske zajednice Kraljevine Jugoslavije, God. III/1935., Beograd, 1935.
Gölpinarlı	-Gölpinarlı, Abdulbâki: *Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu* I-III. Ankara, 1967-1972.

Hadžibajrić	-Hadžibajrić, Fejhullah: *Anali Gazi Husre- begove biblioteke,* Knjiga V-VI/1978. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1978.
Handžić	-Handžoć, Meḥmed: *al-Ğawhar al-asnā' fī tarāğim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira. 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana.* Državna štamparija, Sarajevo 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāğğī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muğallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Huković	-Huković, Muhamed, Alhamijado književnost i njeni stvaraoci, Sarajevo.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić XII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XII. London - Sarajevo 1423/2003.
Jerusalem	-Salameh, Khader I: *Catalogue of Arabic Manuscripts in Al-Budairi Family Library in Jerusalem.* Fascicule 1-2. Islamic Waqf Administration Al-Aqsa Mosque Library. Jerusalem, 1987.
Kaḫḫāla	-Kaḫḫāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ğam al-mu'allifīn - Tarāğim muṣannifī al-kutub al'arabiyya.* Ğuz' I - XV. Bayrūt.

Kairo A	-*Fihris al-kutub al-ʿarabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār* 1921-1937. al-Ǧuzʾ I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-ʿfārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā ʿām* 1963", al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fuʾād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana* 1936 - 1955. al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-ʿArabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu*. C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu*. C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	-Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria*. London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü*. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Istanbul 1986.
Kut	-Kut, Günay: Terğüman Gazetesi Kütüphanesi *Türkçe Yazmalar Kataloğu* I. Edebiyat Fakültesi Basimevi, Istanbul, 1989.
Lavić	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak X. London - Sarajevo 1423/2002.
Lavić	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIV. London - Sarajevo 1426/2005.

Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen National bibiliothek. Neuerwebungen* 1868-1968. Teil I. Wien 1970.
Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Historijski institut. Zagreb 1957.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo 1997.
Munğid	-*al-Munğid fī al-luġa wa al-ādāb wa al-ʿulūm*. Bayrūt. at-Ṭabʿa al-ğadīda.
Nametak	-Nametak, Abdurahman, Hrestomatija bosanske alhamijado književnosti, Sarajevo.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
an-Naqšibandī	-an-Naqšibandī, Usāma; Zamyāʾ, ʿAbbās: *Maḫṭūṭāt al-adab fī al-mathaf al-ʿirāqī*. at-Ṭabʿa al-ūlā. al-Kuwayt 1406/1985
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *ʿOsmanlı müʾellifleri* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
OALT	-Ihsanoğlu, Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Izgi, Celvet; Akpınar, Cemil; Fazlioğlu, Ihsan: *Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi* (History of astronomy literature during the Ottoman period). Islâm tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II, Istanbul 1997.
Pertsch	-Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. Berlin 1888.
POF	-Prilozi za orijentalnu filologiju, XIV-XV/1964-65 i 52-53 2002-2003., Orijentalni institut u Sarajevu, 1969. i 2004.
Popara IX	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IX. London - Sarajevo 1422/2001

Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
Š. Sami	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a‘lām,* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qāḍiriyya	-Ra’ūf, ‘Imād ‘Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qāḍiriyya.* Fī Ğāmi‘ aš-šayḫ ‘Abdulqāḍir al-Ġīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
as-Sāmarrā’ī	-as-Sāmarrā’ī, Qāsim: *al-Fahras al-waṣfī li maḫṭūṭāt as-sīra an-nabawiyya wa muta‘allaqātihā* I-III, aṭ-Ṭab‘a al-ūlā. Ğāmi‘a al-Imām Muḥammad b. Sa‘ūd al-islāmiyya, ar-Riyāḍ, 1414/1994.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: Mu‘ğam al-maṭbū‘āt al-‘arabiyya wa al-mu‘arraba. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Š. Sami	-Šamsuddin Sami-bey Frašeri, Qāmūs al-a‘lām, Ğild I-VI, Istanbul 1306-1316/1889-1898.

Tehran	- Seyyid Abdollah Anwar: *A Catalogue of the Manuscripts in the National Libray,* Vol. 5, Persian Manuscripts. Tehran, 1974.
Tirana	-*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania,* Tirana. Edited by ‘Abd al-Sattār al-Ḥalwaǧī and Ḥabīb Allāh ‘Aẓmī. London 1418/1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII. Sarajevo. 1986.
Trako-Gazić	-Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wiesbaden XIII1	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* Teil I. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII.1)
Wiesbaden XIII2	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII.2)
Wiesbaden XIII3	-Sohrweide, Hanna: *Türkische Handschriften (and einige in den handschriften enthaltene persische und arabische werke).* Teil 3. Wiesbaden, 1974. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII3)
Wiesbaden XIII4	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 4. Wiesbaden, 1979. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII.4)
Wiesbaden XIV1	-Eilers, Wilhelm; Heinz, Wilhelm: *Persische Handschriften.* Teil 1. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV.1)
Wiesbaden XIV1	-Divshali, Soheila; Luft, Paul: *Persische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1980. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV. 2)
Wiesbaden XVIIB1	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* Teil. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).

az-Ẓāhiriyya ʻULʻA	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. ʻUlūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-ʻarūd, as-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
az-Ẓāhiriyya T	-al-Māliḥ, Muḥammad Riyāḍ: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. at-Taṣawwuf,* I-III, Dimašq 1398/1978.
aẓ-Ẓāhiriyya ṬIBB	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala.* Dimašq 1389/1969.
az-Zirikli	-az-Ziriklī, Ḫayruddīn: *al-Aʻlām,* I-III. Kairo, 1926-1928.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Zürich-Sarajevo	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak II. Bošnjački institut. Zürich-Sarajevo 2003.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ڭ (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِی	ī

GRAMATIKA
GRAMMAR

GRAMATIKA

Arapski

8840. R-9137

Zbirka (مجموع), 2

L. 11; 18 x 12 (10 x 6); 9 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-7a

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Djelo iz morfologije arapskog jezika u kome se govori o paradigmama promjene glagola. Oko autora ovog djela postoje različita mišljenja. Često se kao autor navodi al-Imām al-A'ẓam, Abū Ḥanīfa Nu'mān b. Ṯābit al-Kūfī, rođen 80/699., umro 150/769. godine.

Kaḥḥāla XIII, 104; Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Köprülü III, 651/3; Brockelmann G I, 283 i S I, 449; Fajić V, 3373/4; Jahić VI, 3805/5 i VIII, 5794/4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ضمّه القاف قبل كسرة الواو فأسكنت القاف ونقلت كسرة الواو فصارت القاف مكسورةً والواو ساكنةً ثمّ قلبت الواو ياءً لأنّ الواو السّاكنة إذا انكسرت ما قبلها قلبت ياءً والواو **المتحرّك** إذا وقعت في آخر الكلمة وانكسر ما قبلها قلبت ياءً نحو: غبي والأصل غبو من الغباوة...

Završetak (l. 7a):

آخره: وقد يكون في بعض المواضع لا يتغيّر المعتلات فيه مع وجود المقتضى نحو: عَوِرَ واعتور واستوى، فبعضها لا يتغيّر لصحّة البناء، وبعضها لعلّة أخرى.

Na listu 7b bilješka kaligrafskim slovima da je djelo prepisao Ṭālib Muḥammad ili možda neki učenik Muḥammad.

تمّت (!) الكتاب كتبه الحقير الفقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى طالب محمّد.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

2. L. 8a-11a

شرح على ديباجة تصريف العزّي

ŠARḤ ʻALĀ DĪBĀĞA TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Komentar na uvod djela تصريف العزّي (v. 8881/1) o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Komentar je napisan u formi pitanja i odgovora سؤال ـ جواب

Početak (l. 8a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين. **الرّحمن** عامدر بحسب المعنى خاصدر بحسب الاطلاق **الرّحيم** عامدر بحسب الاطلاق خاصدر بحسب المعنى **سائل سؤال ايتسه كه** مص اللّه الرّحمن نك اوزرينه نيچون مقدّم دوتدي... **سائل سؤال ايتسه كه** مصنّف **إعلم أنّ التّصريف** نيچون إعلم أنّ الصّرف دمدي **جواب** ويردوركه تصريف تفعيل بابيكدن مصدردر...

Završetak ovdje (l. 11a):

آخر الموجود: سائل سؤال كه مصنّف تحويل اصل الواحد ديدي تغيير اراسنده فرق واردر فقر بودركه تحويلدن متعدّي كلور حولّت الشئ كه فعل لازم... دخي كلوريس مناسبت تحويل اولدي اكر مص تغيير الاصل الواحد ديمش اولسيدي واهم وهم ايدردكه اصل واحدن فعل متعدّي كلور فعل لازم كلمز پس واهمك.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

8841. R-8195

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar na djelo المقصود في التّصريف (v. 8840/1) iz arapske gramatike. Napisao Muḥammad b. Ḫalīl b. Dānyāl b. Yūsuf, Šamsuddīn, rođen 646/1248., umro 710/1310. godine.

Kaḥḥāla IX, 295; Jahić VIII, 4903/3; Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي صرّف قلوبنا في وجوه العلم اليقين، وشرّف عيوننا بمشاهدة الحقّ المبين... وبعد، يقول العبد الرّاجي رحمة ربّه المتعال محمّد بن خليل بن دانيال: لمّا رأيت شغل الأحرار في الدّهور والآوان للمختصر المسمّى بالمقصود... أردت أن أشرح له...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 46b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقيل إنّ سل مشتقّ من تسأل بالألف فحذفت حرف المضارعة وسكّن الآخر ثمّ حذفت الألف لالتقاء السّاكنين فبقي سل وقد قرأ باثبات الهمزة وعطف عطفًا تفسير بقوله وتركه أي الهمزة على حالها...

L. 46; 18 x 14 (15 x 10,5); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 932/1525. godine, jer u bilješkama o rođenju nekih osoba na listu 1a, nalazimo bilješku da je Qamar, kćerka Ḥusaynova, rođena 932/1525. godine.

وولدت قمر بنت حسين تاريخ سنة ٩٣٢

8842. R-10324

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao pod br. 8841.

Fragment.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ثلاثيّ مجرّد سالم ثلاثيّ مزيد فيه سالم ثلاثيّ مزيد فيه غير سالم رباعيّ مجرّد سالم رباعيّ مجرّد غير سالم رباعيّ مزيد فيه سالم رباعيّ مزيد فيه غير سالم فكلّ كلمة لا تخلو من هذه الأقسام...

Završetak ovdje (l. 18b):

آخر الموجود: **والثّاني** نقل حركة العين إلى ما قبله واواً كان أو ياءً... وما قبلهما ساكن صحيح نحو: يقول ويبيع وأبيع ويبيع ويستبيع ومبيع ومستبيع وإن كان العين واواً مكسورةً يقلب بعد...

L. 18; 15 x 10 (10 x 6); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po mastilu, papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8843. R-9075

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Djelo u kojemu se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici. Ono, zapravo, predstavlja sažetak al-Ǧurǧānījevih djela iz sintakse arapskog jezika. Napisao Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ, rođen u Džurdžanu 538/1143., umro u Havarizmu 610/1213. godine.

Kaḥḥāla XIII, 71; Jahić VI, 3698/2 i VIII, 4825/2; Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; Brockelmann G II, 293 i S II, 514; aẓ-Ẓāhiriyya N, 468; Köprülü III, 590/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: أمّا بعد، حمدا للّه ذي الإنعام، جاعل النّحو في الكلام كالملح في الطّعام... فإنّ الولد الأعزّ لا زال كاسمه مسعوداً وإلى أهل الخير مودوداً لما استظهر مختصر الإقناع وكشف بحفظه عنه فضلة القناع... أردت أن ألمظه من كلام الإمام... أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني... وترجمته **بكتاب المصباح**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 39b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الفصل الرّابع في الإعراب الأصلي وغير الأصلي الكلام مدارة على ثلاثة معان الفاعليّة والمفعوليّة والإضافة فالرّفع للفاعل والنّصب للمفعول والجرّ للإضافة وما سوى ذلك ملحق بها فالملحق بالفاعل خمسة المبتدأ والخبر واسم كان وخبر إنّ وخبر النّفي والجنس واسم ما ولا بمعنى ليس ولمفعول خمسة المفعول...

L. 39; 19 x 11,5 (14 x 9); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, ručne izrade. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu jedan nečitljiva bilješka ranijeg vlasnika iz 1199/1785. godine.

8844. R-10303

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8843.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: للمرفوع والمنصوب ولا مجرور له والألفاظ المنفصلة والمتّصلة سبعة وأربعون لفظا المرفوعة منها إثنا عشر: أنا نحن أنت أنتما أنتنّ هو هي... والمنصوبة منها كذلك: إيّاي إيّانا إيّاك...

Završetak (l. 12b):

آخره: **قل بل ملّة إبراهيم حنيفًا** بإضمار نتبع بدلالة **كونوا هوداً** أو **نصارى** ومنه من فعل هذا فقلت زيد بإضمار فعله والإضمار بدون ذلك لا يجوز (l. 13a) وقريب من هذا الإضمار على شريطة التّفسير لأنّ الدّالّ عليه لفظا أيضا إلاّ أنّه يعقبه وما قد سبق في الكلام.

L. 18; 20,5 x 15 (12 x 6,5); 7 redaka. Listovi 13-18. slobodni. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima, s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, a po rubovima i zubima glodara. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 13a) bilješka da je njegov prepis završio Bilāl b. 'Umar u mjesecu muharremu 1092/1681. godine.

تمّت تمام بعون اللّه الملك الوهّاب من يد العبد الضّعيف بلال بن عمر غفر اللّه له... في وقت الضّحى من شهر محرّم الحرام سنة ١٠٢٠

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8845. R-9077

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8843.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أولـه. أوّل الموجود: أن ألمظه من كلام الإمام المحقّق والحبر المدقّق أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني سقى اللّه ثراه وجعل الجنّة مثواه... وترجمته **بكتاب المصباح**...

Završetak ovdje (l. 108b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وتقول في التّثنية وجمع المؤنّث إضربان وإضربنان ولا تدخل بهما الخفيفة خلافًا ليونس وهما في غيرهما مع الضّمير البارز كالمنفصل فإن لم...

L. 108; 19 x 11,5 (13,5 x 4,5); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja u početku pisani crvenim mastilom, a kasnije za njih ostavljeno slobodno mjesto koje iz nekog razloga nije popunjeno. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska i unutrašnja strana zadnje korice i preklopa presvučena ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8846. R-8569

Zbirka (مجموع), 2

L. 142; 19,5 x 11,5 (14,5 x 6); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom sa puno grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na svim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-47b

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8843.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 47b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والمؤنّث ما لحق آخره ألف وتاء، وشرطه إن كان صفة ولد مذكّر أن يكون مذكّره بالواو والنّون، فإن لم يكن... وجمع التّكسير ما تغيّر بناء واحدة...

2. L. 48a-141b

الوافية في شرح الكافية
AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو (v. 8864/1) iz sintakse arapskog jezika. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Šaraf-šāh al-Ḥunaynī al-Astarābādī, Ruknuddīn, Abū al-Faḍā'il, rođen 645/1247., umro u Mosulu 715/1315. godine. On je na spomenuto Ibn al-Ḥāğibovo djelo s obzirom na obim, napisao čak tri komentara: veliki (كبير), srednji (متوسّط) i mali (صغير). U ovom primjerku je komentar srednjeg obima (متوسّط).

Kaḥḥāla III, 283; Jahić VI, 4052 i VIII, 5151; Ḥ. Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6565; Brockelmann G I, 304/8 i S I, 532; az-Ẓāhiriyya N, 554; Flügel I, 174; Köprülü II, 1490.

Početak ovdje (l. 48a):

أوّل الموجود: هو دستور في هذا الفنّ لأولي الألباب وسمّيته **بالوافية في شرح الكافية** لكونه وافيًا لحلّ ألفاظه وشرح معانيه... **قوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** إعلم أنّ معرفة هذا الحدّ موقوفة على معرفة اللّفظ والوضع والمعنى...

Završetak ovdje (l. 141b):

آخر الموجود: أمّا معنى فلان المراد ذلك الإسم وإذا كان المحذوف في حكم التّأنيث ترك الباقي من المحذوف على ما كان عليه من الحركة والسّكون، فيقال يا جار...**قوله**: وقد يجعل اسمًا له...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Zahida Bisića iz Stranjana kod Zenice.

8847. R-8568

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

Skraćena verzija komentara al-Muṭarrizījeva djela المصباح (v. 8843) iz gramatike arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī, Tāğuddīn, umro 684/1285. godine. Postoji i opširniji komentar ovog djela pod nazivom المفتاح في شرح المصباح koji je napisao isti autor.

Kaḥḥāla XI, 180; Jahić VI, 3795/3 i VIII, 5113-5117; Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6532; Brockelmann G II, 293 i S II, 514; Köprülü I, 1496; Flügel I, 164; A. M. II, 134; aẓ-Ẓāhiriyya N, 582.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: قال الإمام ناصر الدّين أبو المكارم المطرّزي: **أمّا بعد، حمدا لله** أمّا كلمة فيها معنى الشّرط فلذلك كانت الفاء لازمةً لها. قال سيبويه: امّا زيد فمنطلق معناه مهما يكن من شئ فزيد منطلق وإنّما زحلقت الفاء إلى الخبر كراهيةً أن يوالى بين حرفى الشّرط والجزاء لفظًا ولتضمّنها معنى الإبتداء...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 117b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وإنّما جمع بين كلّ وأجمعين في قوله تعالى: **فسجد الملائكة كلّهم أجمعون** لأنّه إذا قال كلّهم... لم يبق واحد منهم إلاّ وقد سجد. الا انّه لو ترك غير مضموم إليه أجمعون لكان لا يدري أسجدوا في وقت واحد أو في أوقات مختلفة، فقرن به أجمعون ليفيد الاجتماع ويدلّ على أنّهم سجدوا... هكذا ذكره أبو العبّاس...

L. 117; 20,5 x 14,5 (15 x 8,5); 7-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Varcar Vakuf.

8848. R-9709

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 8847.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **قوله**: ونحو خدام فيه مذهبان، إعلم أنّ فعال في كلامهم على عدّة أنواع: فالأولى في معنى الأمر نحو: نزال وتراك وهو قياس في كل فعل ثلاثي عند سيبويه وهي مبنيّة لوقوعها موقع فعل الأمر عند أصحابنا وعند الكوفيّين لتضمّنها معنى الأمر...

Završetak ovdje (l. 107b):

آخره: **قوله: وقريب من هذا الإضمار على شريطة التّفسير**...الإضمار على شريطة التّفسير من قبيل القسم الثّاني... نحو زيداً ضربت غلامه، أي: أهنت زيداً ضربت غلامه، لأنّ إهانة المولى من لوازم ضرب الغلام. وهذا باب للإطناب فيه محال لكونه يفضي إلى الملال، فاقتصرت على هذا القدر. فليس الرّيّ عن التّشاف. تمّت الكتاب.

L. 108; 20,5 x 14 (13,2 x 7); 13 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 107b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, u drugoj dekadi mjeseca ševvala 975/1568. godine.

تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب... تاريخ سنة خمسة وسبعين وتسعمائة في يوم جمعة في وقت الظّهر في أواسط شهر شوّال.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na listovima 1a i 108b).

8849. R-9604

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

Isto kao 8847.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أقوى لأنّه من الشّفتين ويحتاج في النّطق به إلى تحريك عضوين واختصّ المفعول الّذي أضعف بالنّصب الّذي هو أخفّ وأضعف لكونه من أقصى الحلق والمضاف إليه وهو بينهما لكونه تارةً فاعلاً في المعنى وتارةً مفعولاً بالخبر الّذي هو المتوسّط بين الرّفع والنّصب...

L. 10; 20 x 13,5 (14 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela bilješka da je njegov prepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1025/1616. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8850. R-10300

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

Isto kao 8847.

Fragment.

Završetak (l. 24b):

آخر الموجود: قوله: وهي في الغالب بمعنى اللاّم أو بمعنى من لمّا قال في الغالب احترازاً عن قولهم ثبتُ الغدر وقتل الطّف وقد قيل إنّ هذه الإضافة بمعنى أي ثبت من الغدر وقتلى من الطّف لكنّ الغالب أن تكون بمعنى اللاّم نحو: غلام زيد أي غالم لزيد أو بمعنى من نحو خاتم فضّة لأنّ الغرض فيها تبيين النّوع...

L. 24; 20 x 15 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom ta'līqa, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i ispreturani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis nastao prije 1103/1595. godine, budući da se na listu 1b nalazi otisak pečata nekog Musṭafe, najvjerovatnije, ranijeg vlasnika, sa natpisom:

يا واهب العطايا اغفر لي الخطايا عبده مصطفى سنة ١١٠٣).

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8851. R-4953

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Drugi dio komentara uvoda (ديباجة) al-Muṭarrizījeva djela المصباح (v. 8843) iz sintakse arapskog jezika. Napisao Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī. Sa'duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine.

Kaḥḥāla II, 228-229; Jahić VI, 3824/3 i VIII, 5122/4; Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6545-6546; Köprülü III, 590/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال المصنّف رح أمّا بعد، حمد اللّه، أمّا كلمة متضمّنة بمعنى الشّرط فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزومًا أكثريًا لا كلّيًا إذ قد يحذف من الفاء لوجود ما يدلّ عليه من التّلويح والإيماء وإنّما قلنا انّها متضمّنة بمعنى الشّرط لأنّ أصل أمّا بعد حمدا للّه يكن من شيء...

Završetak (l. 52a):

آخره: فإن قيل لا يلزم من عدم كون البحث لأنّ بديهة العقل كافية فيه لا يتطرّق إليه شبيه لكن يندفع ذلك السّؤال العام بالإستقراء (l. 52b) يعني: إذا لم يكن البحث من جهته العامليّة،

يلزم ثبوت الخامس بالإستقراء في أجزاء الكتاب وأبوابه لا بالعقل لأنّ العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الخامس والله أعلم بالصّواب.

L. 52; 19 x 12,5 (12 x 5,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 52b) u kome je data bilješka da je njegov prepis, u mjesecu redžebu 1059/1641. godine u 'Alī-pašinoj medresi u Janiji (u Grčkoj), završio Muḥammad b. Nu'mān.

تمّ (ت) هذه الأوراق بعون الله الملك الخلّاق (على يد) الفقير محمّد بن نعمان في شهر رجب سنة ١٠٥٩ بو كتاب يانيه ده علي پاشا مدرسنده تمام اولمشدر.

8852. R-8969

Zbirka (مجموع), 2

L. 69; 20,5 x 14,5 (15,5 x 9), 23 retka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i tekst oštećen do te mjere da je na pojedinim listovima jedva čitljiv. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-66a

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBAĞA AL-MIṢBĀḤ

Glosa na komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela المصباح (v. 8843) iz sintakse arapskog jezika. Komentar na uvod spomenutog djela pod naslovom شرح ديباجة المصباح prema nekim izvorima (v. *Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6545*) napisao je Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, Sa'duddīn, umro 791/1389. godine, a ovu glosu Ya'qūb b. as-Sayyid, poznatiji pod pseudonimom 'Alī-zāde al-Banbānī, umro 931/1529. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6547; Brockelmann G I, 294/12 i S I, 515; Dobrača I, 245; Jahić VI, 3815/4; Köprülü III, 591; al-Qādiriyya V, 419.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد لله الّذي لا يبلغ كنهه جادّ** أي لا يصل إلى تصوّره بحقيقة كنهه كلّ من يجد في اكتسابه بأيّ طريق كان من النّظر والرّياضة وإن وصل إلى تصوّره بوجه ما يتميّزه... **ولا يحصى** أي لا يضبط **عدد نعمه عادّ** في الكشّاف **وإن تعدّوا نعمة الله لا تحصوها** أي لا تضبطوا عدده...

Završetak (l. 66a):

آخره: فنقول: **هذا السّؤال عامّ الورود في كلّ حصر جعليّ** لا عقليّ لأنّ بديهة العقل كافية فيه لا يتطرّق إليه شبهة **لكن يدفع ذلك السّؤال العامّ بالإستقراء يعني إذا لم يكن البحث من جهة** العامليّة **يلزم ثبوت الخامس بالاستقراء في أجزاء الكتاب** وأبوابه **لا بالعقل لأنّ العقل يجوّز أن يكون شيئا آخر غير الخامس.** تمّ تمام.

Na kraju djela (l. 66a) bilješka da je njegov prepis 27. redžeba 1097/1686. godine u kasabi Čajniče završio 'Uṯmān-dede b. Bābā Hasan.

قد وقع الفراغ من هذا الكتاب الشّريف عن يد الضّعيف عثمان ده ده بن بابا حسن المفتقر إلى رحمة اللّطيف... في قصبه، چاينچه في أواخر رجب المرجّب يوم ٢٧ سنة ١٠٩٧ من هجرة الحبيب.

2. L. 66b-69a

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBAĞA AL-MIṢBĀḤ

Komentar na uvod al-Muṭarrizījeva djela المصباح (v. 8843) iz sintakse arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 66b):

أوّله: قال المصنّف رحمة الله عليه قوله **أمّا بعد، حمداً لله ذي الانعام** أمّا كلمة متضمّنة بمعنى الشّرط بعد منصوب على الظّرفيّة منصوب بأنّه مفعول لامّا حمد مجرور بأنّه مضاف إليه بعد لفظة الله مجرور بأنّه مضاف إليه لحمد ذي اسم من الأسماء... **جاعل النّحو في الكلام كالملح في الطّعام** وجاء على مجرور بأنّه بدل...

Završetak (l. 69a):

آخره: والضّمير مجرور بأنه مضاف إليه لاثار عائد إلى المختصر وكسرته والواو عاطفة كسرت فعل وفاعل ومفعول الضّمير البارز المتّصل وهو عائد إلى المختصر مع عمل فيه جملة فعليّة منصوب محلاً بأنّه معطوف على جملة ترجمت. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 1a dvije bilješke. U prvoj stoji da je njegovom kupovimom vlasnikom rukopisa postao Ismā‘īl Ḍiyā’ī.

دخل في ملكي بالشّراء الشّرعي وأنا الفقير إسماعيل ضيائي

a u drugoj da je rukopis vakuf medrese u Zvorniku.

اشبو كتاب ايزورنيق مدرسنه وقف.

Ispod druge bilješke nalazi se pečat vakifa na kome se može pročitati ime Rāšid. توكّلي على خالقي عبده راشد

8853. R-9242

حاشية على شرح ديباجة المصباح
ḤĀŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ DĪBAĞA AL-MIṢBĀḤ

Isto kao br. 8852/1.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **أو للتّأكيد** وذلك إن كان الموصوف متضمّنًا بمعنى ذلك الوصف **نحو ذهب أمس** الدّابر برفع الدّابر حملاً على محلّ أمس فإن قيل كيف يصحّ جعله صفةً له وهو معرّف باللاّم وليس أمس كذلك قلنا إنّ أمس معرّفة أيضًا لأنّه متضمّن للاّم لكونه معدوداً من الأمس...

Završetak ovdje (l. 74b):

آخر الموجود: **إن كان** أى التّمييز **جنسًا**...كالماء والتّمر والزّيت والضّرب بخلاف رجل وفرس إلاّ أن يقصد الأنواع أى ما فوق النّوع الواحد فيشمل المثنّى أيضًا لأنّه لا يدلّ لفظ الجنس مفرداً عليها فلا بدّ أن يثنّى أو يجمع... ويمكن أن يجاب عنه بأنّ المراد بالأنواع خصص الجنس سواء كانت بالخصوصيّات...

L. 74; 20 x 13 (14,5 x 7,6); 19 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prpisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen..

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8854. R-8354

حاشية على شرح ديباجة المصباح
ḤĀŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Isto kao br. 8852/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وإلاّ فالاستعارة تبعيّة كالفعل وما يشتقّ منه... ثمّ تسري في الأفعال وما يشتقّ منها...

Završetak (l. 23b):

آخره: فإن قيل لا يلزم من عدم كون البحث لأنّ بديهة العقل كافية فيه لا يتطرّق إليه شبيه لكن يندفع ذلك السّؤال العام بالاستقراء، يعني: إذا لم يكن البحث من جهته العامليّة، يلزم ثبوت الخامس بإستقراء في أجزاء الكتاب وأبوابه لا بالعقل لأنّ العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الخامس. تمّ شرح هذه الأوراق بعون الله الملك الرّزّاق مع تأليفه وترتيبه على يد أفقر عباد الله يعقوب بن سيّد علي، غفر الله تعالى عنهما.

L. 28; 20 x 14 (13,5 x 9,5); 23 retka. *Nasta‘līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi otkinuti i zagubljeni, a listovi 1b, 8-9 i 24-28 slobodni. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 23b) bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Ḥāğī-bāba.

هذه الخطوط سقط (ت) من سنّى قلم المذنب... وهو مصطفى بن حاجي بابا غفر الله لهما.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 996/1587. godine, jer na listu 28a nalazimo bilješku ranijeg vlasnika u kojoj stoji da se njegov sin Muṣṭafā rodio poslije jacije, uoči srijede, posljednji dan mjeseca muharrema 996/11587. godine.

ميلاد إبني مصطفى من سلخ محرّم الحرام في ليلة الأربعاء بعد صلوة العشاء في سنة ستّ وتسعين وتسعمائة.

8855. R-9766

Zbirka (مجموع), 3

L. 98; 20,8 x 13 (14 x 7,6); 11-17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papit srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-38a

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Isto kao br. 8852/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ثمّ أدركه فقال بحمار لدفع هذا الغلط فيكون الغلط في المبدل منه، فمعنى بدل الغلط بدل شيئ من الغلط وهذا لا يكون إلاّ من غير رويّة...

Završetak (l. 38a) isti kao pod br. 8854.

Djelo se završava kolofonom (l. 38a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio neki Muḥammad u posljednjoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 981/1574. godine.

تمّت الكتاب في أواخر ذي الحجّة سنة إحدى وثمانين وتسعمائة عن يد محمّد الضّعيف.

2. L. 39a-40a

إعراب العوامل المائة لمجهول

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A LI MAĞHŪL

Gramatička analiza poznatog al-Ğurğānījeva djela العـــوامل المائة (v. 8865/4) o agensima u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3696/3

Početak (l. 39a):

أوّله: رضى اللّه تعالى عنكم ورضى: فعل ماض اللّه مرفوع لفظًا بأنّه فاعل رضى والفعل مع فاعله جملة فعلية لا محلّ لها من الإعراب لأنّها مبتدئة ... **أعوذ باللّه من الشّيطان الرّجيم،** أعوذ: فعل مضارع نفس متكلّم فعيلة لا محلّ لها من الإعراب... **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم** في بسم اللّه حرف جرّ واسم مجرور بها... **الحمد**: مرفوع بأنّه مبتدأ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (40a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أمّا الجرّ فبإظهار حرف الجرّ تقديره بدائة بالحمد وتكون الجملة على (ال) تقديرين الآخرين جملة فعليّة وعلى تقدير الأوّل جملة اسميّة وعلى أيّ جهة كانت لا محلّ لها من الإعراب...

3. L. 40b-98b

إعراب العوامل المائة لمجهول

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A LI MAĞHŪL

Gramatička analiza poznatog al-Ğurğānījeva djela العـــوامل المائة (v. 8865/4) o agensima u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3814/2; Ahlwardt VI, 6489; az-Ẓāhiriyya, 36-38.

Početak (l. 40b):

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل القرآن كلامًا مؤلّفًا معجزًا لقارئه وعالمه، وزيّن الإنسان بمعرفة إعراب النّحو ومناحه... وبعد، فإنّي نحوت أن أشرح تقرير إعراب العوامل من غير إيراد الأسولة والأجوبة من غوايض الفنّ ومشكلاته تسهيلاً للمبتدئين وتيسيرًا للمستفيدين... الحمد لله أي الحمد مرفوع بأنّه مبتدأ واللاّم في لله حرف جرّ فلفظة اللّه مجرور بها والجارّ مع المجرور...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 98b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **والثّالث حبّذا وهو مثل نعم ثمّ المدح والحكم** الواو عاطفة مرفوع بأنّه مبتدأ حبّذا مرفوع محلاً بأنّه غير المبتدأ والمبتدأ مع خبره جملة اسميّة معطوفة على جملة متقدّمة، والواو إبتدائيّة،... والواو عاطفة الحكم مجرور بأنّه عطف على المدح **نحو حبّذا**...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8856. R-9585

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ DĪBAĞA AL-MIṢBĀḤ

Isto kao br. 8852/1.

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: ومعني الإستيناف أن يقع جوابًا عن سؤال مقدّر وأشار إليه بقوله **يعني لما قال فليكن كعلّة**... وفيه ما مرّ من ارجاع الضّمير إلى الضّمير كما لا يخفى والجملة الاسميّة أعني **المبتدأ مع خبره محلّ النّصب للحالية وهذا القدر كاف من الأقوال والله أعلم بحقايق**...

L. 12; 20 x 13,5 (16 x 8); 19 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8857. R-9000

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ DĪBAĞA AL-MIṢBĀḤ

Isto kao br. 8852/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: تقدير بالحروف إذ لا اعتبار بل الخطّ بل المعتبر فيه هو اللّفظ وليس في اللّفظ واو ولا ياء... والفرق بين التّقديري والمحلّي أنّ التّقديري إنّما يستعمل حيث انّه استحقّت الكلمة الإعراب ولكن لا يظهر الإعراب...

Završetak ovdje (l. 9b) isti kao br. 8854.

L. 10; 20 x 14,5 (14,5 x 7,5); 17 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prpisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiri, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8858. R-9178

الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح

AL-IṢLĀḤ FĪ ŠARḤ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Superglosa na glosu komentara uvoda al-Mutarrizījeva djela المصباح (v. 8843) iz sintakse arapskog jezika. Glosu na at-Taftāzānījev komentar je napisao Yaʻqūb b. as-Sayyid ʻAlī ʻAlī-zāde al-Banbānī, a na nju ovu superglosu Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī, Qara Pīrī, umro 886/1481. godine.

Kaḥḥāla XII, 133-134; Jahić VI, 3889; Ḥ. Ḫ. II, 1709; A. M. II, 213; Ahlwardt VI, 6550/9; aẓ-Ẓāhiriyya, 290.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **بحقائق الأحوال وقد حان** اى قرب **وقت الشّروع إلى إعراب... ديباجة الكتاب** اى المصباح **بعون الله العزيز الوهّاب**... (l. 5a) قوله: **اصل علم النّحو ثمّ استنبط عنه العلماء الرّاسخون والفضلاء الكاملون** على ما فصّلنا أيّتهم الوثقى **كتبًا كثيرةً** مفعول استنبطوا واستخرجوا عنه أبحاث طويلة تسهيلاً لتعلم المتعلّم وتيسيراً لمن بعدهم وبعد هذا المرصود أى المترقّب لا بدّ من الشّروع في المقصود **بسم الله الرّحمن الرّحيم** قال: قال المصنّف رح **أمّا بعد حمدا لله امّا كلمة متضمّنة بمعنى الشّرط** قيل لما اختلفوا في امّا فقال بعضهم إنّه حرف...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: على أنّ كون المنصوب المحلّ هو المجرور فقط إنّما يستقيم في الظّرف اللّغو دون المستقرّ والكلام إنّما هو في المستقرّ أى **كائنًا كاسمه ويجوز أن يكون الكاف بمعنى المثل فيكون في محلّ النّصب**... نصب على الحال من اسم...

L. 40; 20 x 13,5 (16,5 x 8); 19 redaka. *Taʻlīq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni. Tekst komentarisanog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8859. R-8523

Zbirka (مجموع), 2

L. 134; 20 x 13 (13 x 7); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Listovi 3-6 otkinuti i zagubljeni. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-2a

شرح أبيات ضوء المصباح

ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Komentar na stihove al-Isfarā'īnījeva djela ضوء المصباح (v. 8847), od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3924/2.

Početak (l. 1b):

أوله: **وَبَعْدَ غَدٍ يَا لَهْفَ نَفْسِي مِنْ غَدٍ إِذَا رَاحَ أَصْحَابِي وَلَسْتُ بِرَايِحِ**

الإعراب بعد فيه منصوب على الظَّرفيَّة، العامل فيه قوله لهف أو حرف النِّداء وهو يا، قوله: لهف منصوب لعدم موقع الخطاب في الافراد لكونه مضافًا إلى قوله نفسي...

Završetak (l. 2a):

آخره: **شعر**

بل بلد ذي صعد واصباب: بل بلد متعلّق بفاعل محذوف أى سرت ربَّ مفازة، ذي صعد: صفة بلد واصباب: معطوف على صعد، والله أعلم بالصَّواب وإليه المرجع والمآب.

Djelo se završava kolofonom (l. 2a) u kome je data bilješka da ga je 877/1472-73. godine prepisao Muḥsin b. Mawlānā Aḥmad al-Qamarī (ili al-Qumarī).

تَمّت الكتاب بعون الله الملك الوهَّاب على يد أضعف العباد محسن بن مولانا أحمد القمري غفر الله ذنوبهما، في تاريخ سنة سبعة وسبعين وثمانمائة.

2. L. 7a-134a

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

Isto kao 8847.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 7a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: بالطّبع لا سبيل إلى الثّاني لأنّ قولنا ميشوم مثلاً يدلّ بالطّبع على المعنى فتعيّن الأوّل فيكون كلمة قد يصلح ذكر الوضع احترازاً عنه. والجواب عنه أنّ المحرّف له دلالة على معنى ما لأنّه إذا ذكر فهم منه ذلك المعنى وليست تلك الدّلالة بحسب الوضع لكونه محرّفًا عنه ولا بالطّبع...

Završetak (l. 134a) isti kao pod br. 8848.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, Muhsin b. Mawlānā Aḥmad al-Qamarī (ili al-Qumarī), 876/1412-72. godine (v. bilješku datu u kolofonu na kraju djela, na listu 134a).

Iz Odbora IZ Sanski Most.

8860. R-5534

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-IʿRĀB

Komentar ili glosa na al-Muṭarrizījevo djelo المصباح (v. 8843) iz oblasti gramatike arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. ʿAbdulkarīm b. ʿUṯmān aṭ-Ṭūsī, poznat još i pod nadimkom Ḥāǧī Bābā, umro 870/1465. godine.

Kaḥḥāla I, 50; Jahić VI, 3840 i VIII, 5126; Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6541; Brockelmann G II, 293 i S II, 514; az-Ẓāhiriyya N, 178; Flügel I, 166; Kibris, 644.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: موقع المفرد المجرور وسادسها في الحال نحو جاءني زيد وغلامه راكب أو قد ركب غلامه... فمحل الجملة الأربع فيه منصوب لوقوعها موقع المفرد المنصوب...

Završetak (l. 98a):

آخره: وفي المنصوب يكون باقيًا على حاله، تقول: أكرمت وأكرمنا ودعونا ورمينا وأعطينا في المرفوع، وتقول في المنصوب: أكرمني وأكرمنا ودعانا ورمانا وأعطانا.

L. 104; 15,5 x 11 (10,5 x 6,5); 15-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom crne boje.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 98a) u kome je data bilješka da ga je 972/1564-1565. godine prepisao Naẓar b. Uḏun b. Mazīd.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب عن يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة الله العليّ نظر بن أذن بن مزيد غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه... تاريخ سنة ٩٧٢

Na listovima 88b-104a razne bilješke i fragmenti iz drugih djela na arapskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8861. R-1223

Zbirka (مجموع), 4

L. 101; 20,5 x 14 (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq* i *nasta'līq*, pisani rukom više različitih prepisivača u različitim periodima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje sa različitim vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Po marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih naknadno. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom ili citiran riječima قوله. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom zelene boje. Na vanjskoj strani korica nalijepljeni ostaci korica originalnog poveza na kojima su vidljive lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-2b

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-I'RĀB

Isto kao 8860.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله وليّ الإنعام، فاطر السّموات والأرض والأنام، جاعل الملائكة خدّامًا لآدم... وبعد، فهذه حواش كتبها حاجّ بابا بن حاجّ إبراهيم بن حاجّ عبد الكريم بن عثمان الطّوسوي للمصباح وسمّاها **خلاصة الإعراب**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ومنها أنّهما مفردان في اللّفظ وإن أفادا معنى التّشبيه، ومن أحكام كلا وكلتا أنّهما إذا أضيفا إلى المظهر جعلا بالألف في كلّ حال... وقال بعضهم هي بدل من واو كما أبدلت في تراث ونجاة...

2. L. 3b-10b

بلغة الحافظ وبلاغة اللاحظ

BALIĠA AL-ḤĀFIẒ WA BALĀĠA AL-LĀḤIZ

Epistolografski zbornik sa uputstvima za izradu pisama za razne prilike, podijeljen na 15 poglavlja (باب). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʿAbdurraḥmān b. ʿAbdulkarīm al-Qināwī al-Qaršī al-Mālikī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. I, 121

Početak (l. 3b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة... محمّد بن عبد الرّحمن بن عبد الكريم القناوي رضى الله عنه ونفعنا ببركاته: الحمد لله الّذي اخترع الخلايق بلطف حكمته وأسال عليهم سوابغ نعمته، وجعل أرزاقهم جارية على سبق من إرادته... أمّا بعد، فقد سألني بعض الأصحاب... أن أضع له رسومًا من المراسلات ونبذة من المكاتبات لايقة في استعمالها بين الإخوان موافقة لما اعتمده أهل الزّمان... وسمّيته **بلغة الحافظ وبلاغة اللاحظ** ورتّبته على خمسة عشر بابًا...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الباب الثّاني في ذكر رسائل الأشواق وشكوى العبد والفراق...

شعر...

وقربك أقصى منيتي وتوسّلي * وحبّك مندوبي وفرضي وسنّتي * والرّغبة إلى الله تعالى...

3. L. 11a-54a

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Komentar Kur'ana od 44. ajeta sure *an-Nāzi'āt* do kraja Kur'ana iz tefsira أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل koji je napisao 'Abdullāh b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī aš-Šīrāzī, Nāṣiruddīn, umro 685/1286. godine.

Kaḥḥāla VI, 79; Ḥ. Ḫ. II, 1475; Ahlwardt I, 817; Köprülü I, 73-81; Brockelmann G I, 290 i S I, 507; Dobrača I, 119-235, str. 156-171; Fajić III, 2018/2 i XI, 6618-6632.

Početak ovdje (l. 11a):

أوّل الموجود: **قلت**: أولم يعلم المبدأ لم يخف مقامه بين يدى ربّه لأنّ المبدأ هو الرّبّ تعالى. **قوله**: أو **منتهاها** ومستقرّها **جعل** اليوم المتباعد كالشّخص المتباعد السّائر الّذي لا يمكن الوصول إليه ما لم يستقرّ...

Završetak (l. 54a):

آخره: **من الجنّة والنّاس** قيل بيان للنّاس على أنّ المراد به ما يعمّ الثّقلين وفيه تعسّف الاّ أن يراد به النّاس كقوله تعالى: **يوم يدع الدّاع**، فإنّ نسيان حقّ اللّه تعالى يعمّ الثّقلين. عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم: من قرأ المعوّذتين فكأنّما قرأ الكتب الّتي أنزل اللّه تعالى. تمّت **أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل**.

Na kraju djela (v. l. 54a) bilješka da je njegov prepis 01. džumadel-ahira 1125/1713. godine, završio Muḥammad b. Aḥmad, imam Muṣṭafā-pašine džamije.

حرّره الفقير الحقير محمّد بن أحمد الإمام بجامع مصطفى پاشا في غرّة جمادى الآخر سنة خمس وعشرين ومائة وألف.

Listovi 55-56 slobodni.

4. L. 57a-101b

الحياة شرح شروط الصّلاة

AL-ḤAYĀT ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Komentar na kratku raspravu o namazu شروط الصّلاة. Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Adawī, učenik Nūḥ-efendije al-Qonawīje, umro poslije 1085/1674. godine.

Kaḥḥāla XII, 249; Dobrača II, 1514; Kairo I, 418; A. M. II, 441.

Nepotpuno na očetaku.

Početak ovdje (l. 57a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وذكر في رياض الصّالحين للإمام النّووي عن أبي هريرة قال: قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: من جلس في مجلس وكثر لفظه فقال قبل أن يقوم من مجلسه ذلك: سبحانك اللّهمّ وبحمدك أشهد أن لا إله إلاّ أنت، أستغفرك وأتوب إليك إلاّ غفر له ما كان في مجلسه...

Završetak (l. 101a):

آخره: وفي الشّرعة أنّ غسل الرّجلين بالماء البارد بعد الخروج من الحمّام أمان من الصّداع. **إنتهى كتاب الحياة شرح شروط الصّلاة** ومخرج مسائل هذه الرّسالة مأخوذة من الكتب المعتبرة الّتي ذكرت في أوّل الكتاب، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

Na kraju (v. l. 101b) bilješka da je autor djelo završio u petak, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1045/1635. godine u Kairu.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na prvom zaštitnom listu na strani a).

8862. R-10011

Zbirka (مجموع), 3

L. 8; 20,8 x 14 (12 x 7), 19 redaka. *Nasḫ*, i *nasta'līq* trojice različitih prepisivača. Mastilo plavo i crno. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, razasuti i ispreturani.

Bez poveza.

1. L. 1b

قصيدة في المؤنّث السّماعي

QAṢĪDA FĪ AL-MU'ANNAṮ AS-SAMĀ'Ī

Kasida o slovu *t* (ت) kao oznaci ženskog roda (ت، التّأنيث) u arapskom jeziku. Spjevao 'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad al-Hamadānī as-Saḫāwī, rođen 558/1123., umro 643/1245. godine ili 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, Ibn al-Ḥāǧib, rođen 570/1174., umro 646/1249. godine.

Kaḥḥāla VII, 209 i VI, 265; Jahić VIII, 4895/7; Fajić V, 3443/8.

Početak (l. 1b):

أوّله: نفسي الفداء لسائل وأفان بمسائل فاحت كغصن البـــــان
أسماء تأنيث بغير علامة هى يا فتى في عرفهم حسن بان...

Na listu 2 fragment iz nekog djela iz historije na turskom jeziku.

2. L. 3a-4b

حديث الأربعين ترجمه سي
ḤADĪṮ AL-ARBAʻĪN TARĞAMASI

Prijevod u stihovima na turski jezik zbirke od 40 hadisa, od nama nepoznatog sakupljača i prevodioca.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّل الموجود: **العِلْمُ نُـــورُ القَلْبِ وَالعَمَلُ كَفَّارَةُ الذُّنُوبِ**

مصطفى ديدي كم علم اولپدور زيورالقلوب هم كفارتدر عمل انوكله محو اولور ذنوب

Završetak (l. 4b):

آخره: **عَدْلُ سَاعَـــةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَـةً**

مصطفى بيوردي بر ساعت كشي عدل ايلمك يك در التمش ييل عبادت اتمدن چاكوپ امك

تمّت تام.

3. L. 5a-7b

تخميس منظومة بالتّركيّة
TAḪMĪS MANẒŪMA BI AT-TURKIYYA

Taḫmīs nekom spjevu moralno-didaktičke sadržine na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 5a):

أوّل الموجود: **راه وصله دل سفينـــه صبرلكـــراه يل**
شوق يلكن غم زخيره كوزلرم ددياينزف

فنا في الله اولان سالك ايدردنيايه استغنا دكل بو ملكي دنيايه شها عقبايه استغنا

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: **صداقتله ابا بكر وعدالتله عمـــر سن سن**
ادك عثمان پاشا بر علي سيرتلوارسن سن

زلفكدن استدي كمـــه بر عنبرين تـــلي مغراص صندي دتردي مشّاطه نك الى...
اولدي مقالي صفحهء سينم كتاب عشق هر سو سرسك چشم انك سرخ جدولي.

Na listu 6a veliki ovalni pečet na kome stoji da je ovaj rukopis za svoje muške potomke uvakufio Ṣāliḥ Niyāzī al-Aḫsaḫawī b. Muḥammad b. Fayḍullāh, Oğūz-zāde.

وقف هذا الكتاب صالح نيازي الأخسخوي بن محمّد بن فيض اللّه الشّهير باوغوز زاده على أولاد الذكور وأولاد أولاد أولاد الذكور وإن سفل إلى ما شاء اللّه.

8863. R-9772

شرح الأنموذج في النّحو
ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

Komentar na djelo الأنموذج في النحو iz sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ğārullāh, rođen 467/1075., umro 538/1144., a ovaj komentar Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, Ğamāluddīn, rođen 980/1572., umro 1036/1627. ili 647/1249. godine.

Kaḥḥāla X, 178; Jahić VI, 3725-33; Ḥ. Ḫ. I, 185; Köprülü I, 733/3; Dobrača II, 848/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل العربيّة مفتاح البيان، وصيّرها آلةً تُحْتَرَزُ بها عن الخطأ في اللّسان وقوّم بسببها المنطق الّذي ميّز الإنسان... أمّا بعد، فيقول العالم العابد الفاضل... جمال الملّة والدّين محمّد بن عبد الغني الأرديبلي... لمّا رأيت مختصر الإمام الهمام... جار الله العلاّمة قدّس الله روحه أعني **أنموذجه في النّحو** قليل اللّفظ كثير المعنى صغير الحجم عزيز الفحوى... أردت أن أشرحه شرحًا يفيد طالبه ويفيض مطالبه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وذلك **لأنّها** أفعال لا تتمّ بفاعلها بل يحتاج إلى اسم آخر تنصبه كما سيجيئ ويسمّى **المرفوع** واسمها والمنصوب خبرها، فالاسم بمنزلة الفاعل والخبر بمنزلة المفعول نحو: كان زيد... **والخبر في باب إنّ نحو: إنّ زيدًا قائمٌ...**

L. 10; 21 x 15 (13,5 x 6,5); 19 redaka. *Tā'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8864. R-8239

Zbirka (مجموع), 3

L. 71; 19,5 x 13,5 (13 x 7); 11 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na prvih desetak listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, teško oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-35a

الكافية في النّحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Poznato i mnogo komentarisano djelo iz arapske sintakse. Napisao 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, poznat još i pod nadimcima Ibn al-Ḥāğib, Abū 'Amr i Ğamāluddīn, rođen 570/1174., umro 646/1249. godine.

Kaḥḥāla VI, 265-67; Jahić VI, 3791/2 i VIII, 5044/7; Ḥ. Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6557; Flügel I, 162; aẓ-Ẓāhiriyya N, 417; Zürich I, 328; Köprülü I, 1414/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وهو معرب ومبنيّ فالمعرب والمركّب الّذي لم يشبه مبنىّ الأصل وحكمه أن يختلف آخره باختلاف العوامل لفظًا وتقديراً. الإعراب ما اختلف آخره به ليدلّ على المعاني...

Završetak (l. 35a):

آخره: .. والمخفّفة تحذف للسّاكن وفي الوقف فيردّ ما حذف والمفتوح ما قبلها تقلب ألفًا. تمّ تمّ.

2. L. 37a-66b

شرح إيساغوجي في المنطق
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na poznato al-Abharījevo djelo iz logike إيساغوجي في المنطق (V. 8968/2). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan al-Kātī. Ḥusāmuddīn, umro 760/1359. godine.

Kaḥḥāla III, 272; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5230; A. M. I, 286; Brockelmann G I, 464 i S I, 841; Köprülü I, 920/2; Fajić V, 3303/2; Dobrača II, 894/2; Jahić VI, 4202/6; Popara-Fajić VII, 4230/3; Zürich-Sarajevo II, 827.

Početak (l. 37b):

أوّله: الحمد لله الواجب وجوده، الممتنع نظيره... أمّا بعد، فإنّ كتاب الشّيخ الإمام قدوة الحكماء أثير الدّين الأبهري، طيّب الله ثراه وجعل الجنّة مثواه المشهور بإيساغوجي لمّا كان على بعض الإخوان متعسّراً وعلى بعضهم متيسّراً، أردت أن أكتب بالتماسهم أوراقًا تزيل تعسّره وتعمّ تيسّره...

Završetak (l. 66b):

آخره: واعلم أنّ ما عليه الإعتماد والتّعديل من هذه القياسات إنّما هو البرهان لكونه مركّبًا من المقدّمات اليقينيّة، وليكن هذا آخر ما كتبنا من الأوراق لإيضاح ما في كتاب إيساغوجي.

3. L. 67b-71a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Kratak reperotorij arapske metrike poznat još i pod skraćenim nazivom عروض الأندلسي koji je napisao Muḥammad b. Abū al-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 549/1154. godine. Ovo djelo je postalo popularno zbog toga što je za svih šesnaest metrova autor naveo svoje stihove tako da je svaki stih počeo riječju koja direktno ili indirektno ukazuje na ime toga metra.

Kahhāla IX, 176; Ḥ. Ḫ. II, 1135; A. M. II, 92; Ahlwardt VI, 7141; Brockelmann S I, 544/5; Köprülü II, 341/2; Dobrača I, 309/3, Fajić V, 3517/9; Jahić VI, 4182/5; Bratislava, 354-55; Popara-Fajić VII, 4230/4.

Početak (l. 67b):

أوّله: قال الفقير إلى الله الغنيّ أبو عبد الله محمّد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي: أحمد الله وأتوكّل عليه، وأصلّي على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع والثّلاثين...

Završetak (l. 71a):

آخره: البحر المتدارك أصله: فاعلن فاعلن ثماني مرّات، **دارك القوم تطفئ غرامًا** وضاء اذ **درير الهوى بالمغنى جمح... سهلاً أتاها أحاديث قلبي سهلاً دعوت ذات عقد وقلب.**

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Halime Hadžiahmetović, udove Abdulkadira Hadžiahmetovića iz Visokog (poklon).

8865. R-8980

Zbirka (مجموع), 5

L. 127; 19,5 x 13 (14 x 8); 11 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica i nepoznat broj listova sa početka otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1a-26a

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Isto kao pod br. 8864/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يا غلامي وقالو: يا بن أمّ ويا بن عمّ **وترخيم المنادي** جائز وفي غيره ضرورة **وهو** حذف في آخره تخفيفًا **وشرطه** أن لا يكون مضافًا... **وأمّا** بتاء التّأنيث فإن كان في آخره زيادتان في حكم الواحدة **كأسماء** ومروا **وسكران أو** حرف صحيح قبله مدّة **وهو** أكثر من أربعة أحرف حذفتا حرفان...

Završetak (l. 26a):

آخره: **والمخفّة** تحذف للسّاكن **وفي الوقف** فيردّ ما حذف والمفتوحة ما قبلها تقلب ألفًا. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وحسن توفيقه، والحمد لله على التّمام وللرّسول أفضل السّلام... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله آمين.

Listovi 26b-31b slobodni.

2. L. 32b-72b

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

Djelo iz sintakse arapskog jezika koje tretira uglavnom agense, pacijentise i glagolsku radnju. Napisao Muhammad b. Pīr ʿAlī al-Birgiwī, Taqiyuddīn, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kahhāla IX, 123-24; H. Ḫ. I, 117; Ahlwardt VI, 6781; Flügel I, 164; aẓ-Ẓāhiriyya N, 15; Brockelmann G II, 440-42 i S II, 656; Jahić VI, 2787/2 Köprülü III, 556/1.

Početak ovdje (l. 32b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، و بعد، فهذه رسالة فيما يحتاج إليه كلّ معرب أشدّ الاحتياج وهو ثلاثة أشياء: العامل والمعمول والعمل أى الإعراب فوجب ترتيبها على ثلاثة أبواب: **الباب الأوّل** في العامل، إعلم أوّلاً أنّ الكلمة وهى اللّفظ الموضوع لمعنى مفرد ثلاثة فعل وهو ما دلّ على هيئته...

Završetak (l. 72b):

آخره: وهذه خمسة أوجه تجوز في أمثاله وصفة اسم لا المبنى المفردة المتّصلة به فإنّه يجوز بناؤها على الفتح نحو: لا رجل ظريف واعرابها رفعًا ونصبًا نحو: لا رجل ظريف وظريفًا.

Na kraju djela (l. 72b) bilješka nepoznatog prepisivača da je njegov prepis završio 1212/1779. godine.

Listovi 73-76 slobodni.

3. L. 77b-83a

العوامل الجديدة

AL-‘AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Kraće djelo o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birġiwī, Taqiyuddīn, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Ahlwardt VI, 6786; Brockelmann G II, 441 i S II, 656; Köprülü III, 556/2; aẓ-Ẓāhiriyya N, 360; Dobrača I, 143/7, str. 112; Jahić VI, 3773/2.

Početak (l. 77b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين **وبعد**، فاعلم أنّه لا بدّ لكلّ طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيئ ستّون منها تسمّى عاملاً وثلاثون منها تسمّى معمولاً وعشرة منها تسمّى عملاً وإعرابًا، فأبيّن لك بإذن اللّه هذه الثّلاثة على طريقة الإيجاز في ثلاثة أبواب **الباب الأوّل** في الإعراب...

Završetak (l. 83a):

آخره: **ثمّ الإعراب** إن ظهر في اللّفظ يسمّى لفظًا كما في الأمثلة المذكورة وإن لم يظهر بل قدّر في آخره يسمّى تقديريًا نحو: أنا العاصي وإن لم يظهر ولم يقدّر في آخره يسمّى محليًا نحو: توكّلنا على من لا يأتي الخبر إلاّ من جهته.

4. L. 86b-92b

العوامل المائة

AL-‘AWĀMIL AL-MI’A

Kraće gramatičko djelo o agensima u arapskom jeziku. Ovo djelo se u izvorima i literaturi naziva i العوامل العتيقة kao što je slučaj u naslovu na početku u ovom rukopisu. Napisao Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī, umro 471/1078. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1179; Jahić VI, 3695 i VIII, 4825/3; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, 149; Dobrača II, 1612/3; Koprülü II, 590/3; aẓ-Ẓāhiriyya N, 363.

Početak (l. 86b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين **وبعد**، فإنّ العوامل في النّحو على ما ألّفه الشّيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني رحمة اللّه عليه مائة عامل وهى تنقسم إلى قسمين لفظيّة ومعنويّة واللّفظيّة منها تنقسم إلى سماعيّة وقياسيّة...

Završetak (l. 92b):

آخره: ورافع الفعل المضارع نحو: يضرب زيد والعامل في الفعل المضارع وهو وقوعه موقع الإسم والعامل في المبتدأ والخبر هو الإبتداء وهو معنى لا يوجد في الخارج فهذه مائة عامل لا يستغني الصّغير والكبير والوضيع والرّفيع عن معرفتها واستعمالها. تمّت تمام.

Na kraju djela (l. 92a) bilješka da ga je za sebe prepisao neki Munla Aḥmad 1206/1791. godine.

5. L. 96b-127b

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8843.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 127b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولا بالإبدال من ما لأنّ المبدل من اسم الاستفهام نحو: كيف أنت أصحيح أم سقيم ولا صفة لأنّ كلمة ما لا يوصف إذا كانت شرطيّة واستفهاميّة ولا بيانًا لأنّ ما لا يوصف ولا يعطف عليه البيان كالمضمرات وكثير من المتقدّمين يسمّون الزّائد صلةً وبعضهم يسمّيه مؤكدًا وبعضهم يسمّيه لغوا والإجتناب عن هذه العبارة واجب في التّنزيل في هذا القدر...

8866. R-10279

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Isto kao br. 8864/1.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف لأنّها إمّا أن تدلّ على معنى في نفسها...

Završetak (l. 2b):

آخره: وكذلك الألف واللاّم في الجملة الفعليّة... بناء اسم الفاعل والمفعول فإن تقدر أمر منها تقدّر الأخبار ومن ثمّة امتنع في خبر الشّان والموصوف والصّفة والمصدر والعامل والحال والخبر المستحق بقرّبها...

L. 2; 20,5 x 12 (14,5 x 7); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prema bilješci na listu 1a prepisao za svoje potrebe Muṣṭafā b. Maḥmūd 1061/1650-51. godine.

صاحب ومالك مصطفى بن محمود... تاريخ الختم سنة ١٠٦١

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8867. R-10008

لبّ الألباب في علم الإعراب
LUBB AL-ALBĀB FĪ ʻILM AL-IʻRĀB

Kompendij Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية في النّحو (v. 8864/1) iz arapske sintakse. Napisao ʻAbdullāh b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī, Abū Saʻīd, Nāṣiruddīn, umro 685/1286.

Kaḥḥāla VI, 97; Jahić VI, 4107/1-4109/1; Ḥ. Ḫ. II, 1546; A. M. I, 462-63; Köprülü III, 607/1; Brockelmann G I, 418; aẓ-Ẓāhiriyya N, 442.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد للّه الّذي رفع الجازمين بوحدانيّته بفضله، وخفض الشّاكّين وجرّهم إلى الجحيم بعدله، ثمّ الصّلوة والسّلام والتّحيّة والرّضوان على خير الأنام محمّد المصطفى وعلى آله وصحبه الغرّ الكرام، **الكلمة** ما وُضِعَ مُفْرَداً وهو حرف لو دلّ بغيره...

Završetak ovdje (l. 11b):

آخر الموجود: **المجموع** دالّ على افراد بحروف مفردة ولو اعتباراً بتغيير ما... وإلاّ فصحيح مذكّر لو في آخره واواً وياء حركة ما قبلهما بجنسهما **ونون** فتحت ليفيد أنّ...

L. 12; 15 x 10,5 (9,5 x 4,5); 16 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8868. R-7230

امتحان الأذكياء - شرح لبّ الألباب في علم الإعراب
IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀʼ - ŠARḤ LUBB AL-ALBĀB FĪ ʻILM AL-IʻRĀB

Komentar na djelo لبّ الألباب في علم الإعراب (v. 8867) iz sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo, koje je zapravo kompendij Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية في النّحو (v. 8864/1), napisao je ʻAbdullāh b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī, Abū Saʻīd, Nāṣiruddīn, umro 685/1286., a ovaj komentar Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birğiwī, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Jahić VIII, 5177-80; Ḥ. Ḫ. II, 1546; Köprülü II, 1455; Brockelmann G I, 418; Zürich I, 334; Dobrača I, 643/4, str. 420.

Početak (l. 1b):

أوّله: **قوله: الحمد لله**، قيل هذا انشاء لأنّ عرض القائل إنشاء الثّناء على الله تعالى وهو لا يحصل بالإخبار لأنّ الخبر ثبوت الشيء لشيء... **قوله: وسلام** أي سلام من الله والملائكة والمؤمنين وسلامة من كلّ آفة جسمانيّة أو روحانيّة...

Završetak (l. 141b):

آخره: **قوله: ترك على خلاف ابن الحاجب**... فإنّه يوقف عليه بالسّكون مطلقًا في مثل أحمد ومسلمات وضاربة وفي حالة الرّفع والجرّ مثل زيد وفي حالة النّصب بالألف فلا يوقف عليه بالسّكت الكسكسة كزلزلة، قوله: **مهملة لتقدّمها**، الحمد لله على التّمام.

L. 141; 21,5 x 14,5 (16 x 7,5), 25 redaka. *Taʻlīq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قـــوله pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa i nevješto popravljan. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥasan b. al-Ḥāğğ Ḥasan al-Mostārī.

سعد بتمليكه الفقير الحقير المحتاج إليه عزّ شأنه مصطفى بن الحاجّ حسن بن الحاجّ حسن الموستاري عفى عنهم الباري.

Ispod bilješke pečat ovalnog oblika sa natpisom خاك پاي فخر عالم مصطفى

8869. R-9795

امتحان الأذكياء ـ شرح لبّ الألباب في علم الإعراب
IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀ'- ŠARḤ LUBB AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

Isto kao br. 8868.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: سائلون وإلى العلم والتّعلّم محتاجون، **ألم يجدك ربّك يتيمًا فآوى ووجدك عائلاً فأغنى وعلّمك ما لم تكن تعلم وكان فضل الله عليك عظيمًا. فأمّا اليتيم فلا تقهر، وأمّا السّائل فلا تنهر وأمّا بنعمة ربّك فحدّث** فاستجيب لهم من غير ترك ما أنا فيه، وإنّ هذا بالمحال شبيه ولكن تضرّعت إلى من هو عليه هيّن يسير...

Završetak ovdje (l. 128a):

آخره: **الكسكسة والكشكشة سين** مهملة **وشين** معجمة ساكنتان **تلحق كاف المؤنّث وفقًا** حفظًا لحركتها حتّى تلتبس بكاف المذكّر نحو: **أكرمتكس ومررت بكش.**

L. 129; 20 x 14,5 (14,5 x 6,5); 19 redaka. *Nast'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Prva laga listova otkinuta i zagubljena. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (l. 128a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio aš-Šayḫ Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā 1131/1718-19. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب (عن يد) الشّيخ أحمد بن محمّد بن مصطفى غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه سنة ١١٣١

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime Izanīčālī (iz Zenice) al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-efendī (ايزنيچه لي الحاجّ مصطفى أفندي). Najvjerovatnije je riječ o ranijem vlasniku.

8870. R-9609

امتحان الأذكياء ـ شرح لبّ الألباب في علم الإعراب
IMTIḤĀN AL-AḎKIYĀ'- ŠARḤ LUBB AL-ALBĀB FĪ 'ILM AL-I'RĀB

Isto kao br. 8868.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: **أقول:** إذا أردت نفى المستقبل مطلقًا قلت: **لا اضرب** مثلاً وإذا أردت نفيه مع التّأكيد قلت: **لن أضرب** وفي بعض النّسخ التّأبيد بدل قوله التّأكيد...

Završetak (l. 6a) isto kao pod br. 8869.

L. 6; 21 x 15 (13,5 x 6,5); 19 redaka. *Nast'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 6a) bilješka da je njegov prepis završio 'Alī b. Muḥammad u mjesecuševvalu 1052/1642. godine.

تمّ على يد العبد الضّعيف الفقير علي بن محمّد... في شهر شوّال المبارك سنة إثنى وخمسين وألف ١٠٥٢

8871. R-9076

الوافية في شرح الكافية
AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

Isto kao pod br. 8846/2.

Početak (l. 2b):

أوّله: أحمد الله على عظمة جلاله حمد غريق بمطالعته جماله وأشكره لجزيل نواله... وبعد، فإنّي بعد أن شرحت كتاب الكافية في النّحو أوّلاً مع إيرادات وأجوبة وأبحاث كثيرة شرحته ثانيًا مقتصرًا على حلّ ألفاظه وشرحت معانيه... **وسمّيته بالوافية في شرح الكافية** لكونه وافيًا لحلّ ألفاظه وشرح معانيه... **قوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** إعلم أنّ معرفة هذا الحدّ موقوفة على معرفة اللّفظ والوضع والمعنى...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 80b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قوله**: وهو بدل الكلّ والخ هذا قسمة البدل إلى أقسامه وهذا بدل الكلّ من الكلّ وبدل البعض من الكلّ وبدل الإشتمال وبدل الغلط وذلك لأنّ البدل إمّا أن يكون مدلوله مدلول المبدّل منه... والثّاني بدل الغلط نحو: مررت برجل حماراً ولك أن تقول بحمار سبقك لسانك...

L. 80; 18 x 13,5 (12,5 x 8,2); 15 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješke sa imenima peterice ranijih vlasnika: Muḥammad 'Uṯmān, as-Sayyid Muḥammad b. 'Abdulbāqī b. 'Abdurraḥmān, Šayẖ-zāde, as-Sayyid b. al-'Ābidīn, Muḥammad Ṣādiq i 'Alī ar-Riḍā. Samo je kod zadnjeg vlasnika navedena godine 1196/1781.

- ممّا منحه الرّبّ الجليل إلى العبد الضّعيف الذّليل محمّد عثمان عفى عنهما،
- ثمّ انتقل إلى نوبة الفقير إلى الله الملك المنّان السّيّد محمّد بن عبد الباقي بن عبد الرّحمن عفى عنهما الغفّار بحرمة حبيبه المنزل عليه الفرقان الشّهير بشيخ زاده جعل الله الحسنى زياده،
- من كتب الفقير السّيّد بن العابدين غفر له،
- الملك لله الخالق، عبده محمّد صادق غفر له،
- صاحب الكتاب علي الرّضا عفى عنه سنة ١١٩٦

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime Svrzo Muḥammad-ef., sin Muḥammad-age iz 1931. godine.

8872. R-9156

الوافية في شرح الكافية
AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

Isto kao pod br. 8846/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 14b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قوله**: حرف الرّدع كلاً وبمعنى حقًا أى حرف كلاً لأنّه وضع للّدع وللتّنبيه على الحقّ وإنّما يستعمل إذا سمع محال... وقد جاء كلاً بمعنى حقًا وهو حرف عند النّحاة لكنّها لتحقيق الجملة... في قوله تعالى: **كلاً إنّ الإنسان ليطغى** بمعنى حقًا واسم عند بعضهم لكونه بنى لموافقته لفظًا لكلاً الّتي للرّدع **قوله**: تاء التّأنيث السّاكنة...

L. 14; 27 x 18,5 (18 x 11); 17 redaka. *Nasẖ* pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, ručne izrade. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

8873. R-9566

الموشّح في شرح الكافية
AL-MUWAŠŠAḤ FĪ ŠRḤ AL-KĀFIYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو (v. 8864/1) iz gramatike arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. Muḥriz b. Muḥammad al-Ḫabīṣī, Šamsuddīn, umro 731/1331. godine.

Kaḥḥāla IX, 116; Jahić VI, 4067; Ḥ. Ḫ. II, 1371; Ahlwardt VI, 6568; A. M II, 148; Brockelmann G I, 303/71 i S I, 532, Köprülü II, 306.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من اللاّزميّة حيث قالوا اللاّزمة، أمّا ظروف نحو: فوق وتحت وأمام وقدام وخلف ووراء وتلقاء وتجاه وحذاء وحذاة ولدى ولدن وعند وبين ووسط بالسّكون وسواء ومع وأمّا غير الظّروف نحو مثل وشبه وغير وبيد...

Završetak ovdje (l. 58b):

آخر الموجود: والمخفّفة **المفتوحة ما قبلها تقلب ألفًا** كقولك إضربن اضربا تشبيهًا لها بالتّنوين، فإنّ التّنوين إذا انفتح ما قبلها تقلب ألفًا ما وإذا انضمّ أو انكسر يحذف، نحو: أصبت خيراً أو أصابني خير واختم لي بخير.

L. 58; 20 x 13 (15 x 7,8); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen, također crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 58b) bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad. b. Ḥusayn b. Ḥiḍr-šāh al-Brūsawī (iz Bruse u Turskoj), u petak 7. zul-kadeta 995/1587. godine.

نسخه أضعف ضعفاء عباد الله الفقير محمّد بن حسين بن حضرشاه البروسوي... غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه... تحريراً في يوم الجمعة اليوم السّابع من شهر ذي القعدة المباركة من شهور سنة خمس وتسعين وتسعمائة من الهجرة المباركة النّبويّة.

Na istom listu bilješka da je rukopis kolacioniran i redigovan više puta.

قوبل وصحّح مرّةً بعد أخرى.

8874. R-8974

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو (v. 8864/1) u kome je autor posebno obradio probleme fleksije u arapskom jeziku i njen utjecaj na konstrukciju viših jezičkih konstrukcija. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Šamsuddīn b. 'Umar az-Zāwilī ad-Dawlatābādī al-Hindī, Šihābuddīn, umro 849/1445. godine.

Kaḥḥāla I, 245; Ḥ. Ḫ. II, 1371; Ahlwardt VI, 6584; Brockelmann G I, 304, i S I, 532; az-Ẓāhiriyya, 551; Köprülü III, 602; Jahić VI, 4068-69.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الرّفع والفاعل في القوّة **والباء** مصدريّة أى كونه فاعلاً حقيقةً أو حكمًا أو نسبةً أى الخصلة المنصوبة إلى الفاعل وهى في المبتدأ كونه مسنداً إليه وفي الخبر كونه جزءً ثانيًا من الجملة وفي خبر باب إنّ كونه جزءً ثانيًا من الجملة واقعة بعد كلمة ثلاثيّة أو رباعيّة مقتضية للأسماء...

Završetak (l. 200a):

آخره: ثمّ ختم بحث النّون بانقلابها القًا في الوقف هذا كما من باب حسن المختم... جمع هذه الفوائد ونظم هذه الفرائد الكاشفة عن وجه المشكلات والمبعدة القيود عن رقاب المعضلات... المنطوية على دقائق نتائج أفكار المتأخّرين الموضّحة لغوامض الكتاب ومعضله والمقربة على مجمله ومفصّله حين يوزّع وتشتّت الأحوال وفرط الملال لكن جلّت حكمته قد وفّقني للإتمام وجعل الفوز بهذا المرام.

L. 200; 18 x 10 (14 x 6); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 200a) bilješka da je njegov prepis u trećoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1155/1742. godine završio Muḥammad b. Yūsuf.

قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة بعون الله الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب (على يد) محمّد بن يوسف غفر الله لهما... في أواخر ربيع الآخر الشّريفة في تاريخ سنة ١١٥٥ خمس وخمسين ومائة وألف.

Na listu 200b ime ranijeg vlasnika Jusuf-age Numanovića iz Diviča.

8875. R-9658

الفوائد الضّيائيّة

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو (v. 8864/1) iz sintakse arapskog jezika. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414., umro 898/1492. godine. Autor je, kako stoji u kolofonu, djelo završio u prvoj dekadi mjeseca ramazana 897/1492. godine i posvetio svome sinu Ḍiyā'uddīnu Yūsufu po kome je i dobilo ime.

Kaḥḥāla V, 122; Jahić VI, 3997/2 i VIII, 5158-5163; Ḥ. Ḫ. II, 1371; Ahlwardt VI, 6575; Brockelmann G I, 304/13 i S I, 533; Flügel I, 167; az-Ẓāhiriyya N, 400; Köprülü III, 599.

Početak (str. 1):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، وعلى آله وأصحابه المتأدّبين بآدابه، أمّا بعد، فهذه فوائد وافية لحلّ مشكلات الكافية للعلاّمة المشتهر في المشارق والمغارب الشّيخ ابن الحاجب...

نظمتها في سلك التقدير وسمط التحرير للولد العزيز ضياء الدين يوسف... وسميتها **بالفوائد الضيائية**...

Završetak (str. 428):

آخره: قد استراح من كمد الإنتهاض لنقل هذا الشرح من السواد إلى البياض العبد الفقير عبد الرحمن الجامي وفقه الله سبحانه في وظائف عبوديته للأعراض عن مطالبة الأعواض والأغراض ضحوة السبت الحادي عشر من رمضان المنتظم في سلك شهور سنة سبع وتسعين وثمانمائة.

Str. 428; 19 x 12 (13,7 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez kožni, originalan sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (str. 428) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Darwīš Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Ibrāhīm u Roznamedžinom hanikahu (u Mostaru), 1. ramazana 1135/1722. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الوهاب عن يد أضعف عباد الرحمن درويش مصطفى بن الحاج إبراهيم عليهما الرحمة والرضوان في خانقاه روزنامجي في (ال) يوم الأول من شهر رمضان المبارك سنة خمس وثلاثين ومائة وألف بعد هجرة من له العز والشرف.

Na prvom zaštitnom listu bilješke dvojice ranijih vlasnika i njihovi lični pečati. U prvoj bilješci stoji da je vlasnik rukopisa Muḥammad b. Ṣāliḥ Aṣammī al-Mostārī

مما ساقه سائق التقدير إلى سلك ملك الفقير إليه عز شأنه محمد بن صالح أصمّي الموستاري عفى عنهما و (عن) والديهما الباري.

Ispod bilješke pečat vlasnika sa natpisim "*Gospodaru, olakšaj poslove Muhammadu!*" (ربّ سهّل أمور محمّد)

U drugoj bilješci stoji da je 1220/1805. godine vlasnikom rukopisa postao Muṣṭafā b. 'Uṯmān Bāqī-zāde

ثمّ انتقل هذا الكتاب إلى ملك الفقير مصطفى بن عثمان باقي زاده سنة ١٢٢٠

Ispod bilješke pečat vlasnika sa natpisom عبده مصطفى

8876. R-9155

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Isto kao 8875.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوله وآخره.

أول الموجود: فيما سبق إنّما هو لتقوية سببين آخرين لئلاّ يقاوم سكون الوسط أحدهما ولا يلزم من اعتبارها لتقوية سبب آخر اعتبار سببيتها بالاستقلال **وشتر** وهو اسم حصن بديار بكر **وإبراهيم** **ممتنع** صرفهما لوجود الشرط الثاني فيهما فإنّ في شتر تحرّك الأوسط وفي إبراهيم الزيادة على الثلاثة وإنّما خصّ التفريع بالشرط الثاني لأنّ غرضه التنبيه على انتفاء الشرط الثاني...

Završetak ovdje (l. 24b):

آخر الموجود: **وشرطها** الثاني أحد الأمرين **تحرّك** الحرف **الأوسط وزيادة على الثلاثة** أي على ثلاثة أحرف لئلاّ يعارض الخفّة أحد السببين **فنوح منصرف** هذا تفريع بالنظر إلى الشرط الثاني فانصراف نوح إنّما هو لانتفاء الشرط الثاني وهذا اختيار المص لأنّ العجميّة سبب ضعيف لأنّه أمر معنوي فلا يجوز اعتبارها مع سكون الأوسط... قلم تعتبر ههنا قلنا اعتبارها فيما سبق...

L. 28; 24,5 x 17,5 (17 x 8,5); 19 i 33 retka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Listovi 8, 9, 15, 16, 17 i 18 sa 33 retka naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama (osim na naknadno dopisanim listovima) ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća, a naknadno dopisani listovi iz XIX stoljeća.

8877. R-9309

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Isto kao 8875.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 18b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ووجه ضعف منع الصّرف في هذه الأسماء عدم الجزم بكونها أوصافًا أصليّةً فإنّها لم تقصد بها المعاني الوصفيّة مطلقًا في الأصل ولا في الحال مع أنّ الأصل في الاسم الصّرف مطلقًا **والتّأنيث اللّفظي** الحاصل **بالتّاء** لا بالألف فإنّه لا شرط له شرطه في سببيّة منع الصّرف...

L. 18; 22,5 x 17 (14,5 x 8); 19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, mjestimično dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8878. R-8314

الفوائد الضّيائيّة

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Isto kao 8875.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فعلم الإضافة أى علامة كون الشّيء مضافًا إليه، وإذا كانت الإضافة بنفسها مصدراً لم يحتج إلى إلحاق الياء المصدريّة إليها كما في الفاعليّة وإنّما اختصّ الرّفع بالفاعل والنّصب بالمفعول لأنّ الرّفع ثقيل والفاعل قليل لأنّه واحد، فأعطى الثّقيل القليل والنّصب خفيف والمفاعيل كثيرة لأنّها خمسة، فأعطى الخفيف...

L. 11; 25,5 x 18 (17 x 8,7); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, mjestimično dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren crvenom tankom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8879. R-8956

حاشية على الفوائد الضّيائيّة

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Glosa na al-Ǧāmījev komentar الفوائد الضّيائيّة (v. 8875) Ibn al-Ḥāǧibova djela الكافية في النّحو (v. 8864/1). Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'īnī, 'Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine.

Kahhāla I, 101-102; Ḥ. Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6579; Brockelmann G I, 304 i S I, 533; Köprülü II, 1489/2; aẓ-Ẓāhiriyya N, 151; Flügel I, 168; Jahić VI, 4077-4083/1 i VIII, 5165.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: يضيئ القلوب ويزيل عنها ظلمة الرّيوب **قوله لأنّه لهذا الجمع والتّأليف الأولى ترك الجمع** لأنّه لا فائدة فيه إلاّ إخراج الفقرتين عن المساواة **قوله كالعلّة الغائيّة** العلّة الغائيّة ما تقدّم في التّصوّر وتأخّر في الوجود وضياء الدّين يوسف متقدّم في التّصوّر ولكن تأخّر في الوجود والعلّة الغائيّة تعلمه هذا الشّرح...

Završetak (l. 225b):

آخره: **قوله والمفتوح ما قبلها** تقلب ألفًا بناءً على الكتابة في الآخر على الوقف وفي الأوّل على الابتداء كما تقرّر في محلّه فوجب أن لا تكتب بالخفيفة الّتي لم يفتح ما قبلها وتكتب ألفًا إذا انفتح ما قبلها فكتابتها على خلاف القياس. اللّهمّ نشكرك على نعمائك على قدر آلائك وأسألك أن تجعل هذه الأرقام المبتدئة ببركة أسمائك وخير أفضل أنبيائك ذخراً لي وموجبًا لجزيل جزائك وصلّى اللّه عليه على دوام أرضك وسمائك. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 225; 22,2 x 16,5 (16 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Početak komentarisanog teksta označen riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis potječe, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

8880. R-9797

Zbirka (مجموع), 2

L. 211; 14,8 x 10 (11 x 6); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 5b-55a

شرح الكافية لمجهول

ŠARḤ AL-KĀFIYA LI MAĞHŪL

Naslov na listu 5a هذا كتاب شرح كافية

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النحو (v. 8864/1) iz sintakse arapskog jezika, od nama nepoznatog autura.

Početak (l. 5b):

أوله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان أزواجًا، وأنزل من السّماء ماءً ثجّاجًا، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المبعوث إلى كافّة النّاس سراجًا وهّاجًا، وعلى آله وأصحابه ما دام النّاس يدخلون في دين اللّه أفواجًا. **قوله**: فهذه إشارة إلى المسائل في كتاب الكافية بناء على تأخير الدّيباجة عن تدوينها

Završetak (l. 55a):

آخره: **قوله**: تسامح ولذا فرّق المص بين الواوين ولم يجمعهما في مطلق الواو كما جمع بالقسم وغيرها في الباء المطلقة... **قوله**: مقابلة لكم يفهم من ههنا أنّ الأولى تعمّيم معنى في أعني الإبتداء لغير الزّمان كما عمّم الإنتهاء الّذي معنى إلى هنا. تمّ.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 55a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī 1061/1651. godine.

وقع الفراغ منها في تاريخ سنة إحدى وستّين بعد ألف، كاتبه أفقر الورى أحمد بن مصطفى الموستاري. عفى عنهما الباري.

2. L. 58b-211a

الافتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

Komentar na al-Muṭarrizījevo djelo المصباح (v. 8843) iz sintakse arapskog jezika (v. 8843). Napisao Ḥasan b. 'Alā'uddīn al-Aswad, oko čije godine smrti se izvori ne slažu.

Kaḥḥāla III, 246; Jahić VI, 3847/2 i VIII, 5136-5139/1; Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6538; Brockelmann G II, 293 i S II, 514; Flügel I, 159; aẓ-Ẓāhiriyya N, 50.

Početak (l. 58b):

أوله: الحمد لله الّذي أنزل من السّماء الفرقان، وخلق من التّراب الإنسان، وسوّى بالموت بين الفقير والأمير والسّلطان... أمّا بعد، فهذه حواش كتبتها للمصباح و **سمّيتها بالافتتاح**...

Završetak (l. 211a):

آخره: ولا يجوز أن يقدر ضربت قبل عمرا إذ ضرب الغلام لا يدلّ على ضرب سيّده، والرّفع في هذه الصّور أحسن وإن كان النّصب كثير الاستعمال لعدم الحاجة مع الرّفع إلى الإضمار الّذي يحتاج إلى التّفسير.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 211a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio soḫta (učenik) Ṣāliḥ u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, 1117/1705. godine.

كتبه صالح السوخته في مدرسة قره كوزبيك سنة ١١١٧

Na četvrtom zaštitnom listu na strani *a* tri nečitke bilješke ranijih vlasnika koje su namjerno izbrisane, a na listu 5a bilješka da je 1289/1873. godine, ovaj primjerak uvakufio i predao bibliotekaru Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāğī Muṣṭafā.

وقف هذه النّسخة الشّريفة لله العليّ الأعلى وسلّمها إلى حافظ الكتب في مدرسة ألجي إبراهيم پاشا ببلدة تراونيك سنة تسع وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف، وأنا العبد الضّعيف محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى.

Veliki okrugli pečat vakifa iz 1289/1873. godine otisnut na listovima 5a, 27a, 41a, 55a, 58a, 80a, 104a, 137a, 170a, 186a i 211b sa natpisom:

المحتاج إلى رحمت ربّه الغفور درويش محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى بن الحاجي علي بن محمود بن الحاجي علي رحمهم الله تعالى ١٢٨٩

Na trećem i četvrtom zaštitnom listu, tragovi više namjerno izbrisanih pečata, najvjerovatnije, ranijih vlasnika.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

8881. R-9041

Zbirka (مجموع), 2

L. 70; 20 x 12 (14 x 6); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-38a

تصريف العزّي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku poznato još i pod nazivima: مبادئ التّصريف ـ العزّي في التّصريف ـ تصريف الزّنجاني ili samo العـــــزّي. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb az-Zanǧānī, 'Izzuddīn, umro poslije 655/1257. godine.

Kahhāla I, 57; Jahić VI, 3805/4 i VIII, 4789/3; Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6615; Flügel I, 179; Brockelmann G I, 283 i S I, 497-499; Köprülü III, 651/2; Popara IX, 5794/5.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: واللّفيف والاشتقاق تسعة أشياء من كلّ مصدر وهى الماضي والمستقبل والأمر والنّهى واسم الفاعل واسم المفعول والمكان والزّمان والآلة فكسرته على سبعة أبواب **الباب الأوّل** في الصّحيح... هو الّذي ليس في مقابلته الفاء والعين واللّام حرف علّة...

Završetak (l. 38a):

آخره: فالوصف بالوحدة كقولك: رحمته رحمةً واحدةً ودحرجته دحرجةً واحدةً والفعل بالكسر للنّوع من الفعل تقول: هو حسن الطّلعة والجلسة.

2. L. 39a-70a

المقصود في التّصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao pod br. 8840.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 70a):

آخر الموجود: **مثال تصغير اسم المنصوب:**

فعلى فعليّان فعليّون فعليّة فعليّتان فعليّات...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8882. R-7190

تصريف العزّي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Iso kao pod br. 8881/1.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **فإذا قلنا**: هذا الإدراك شابه ذلك الإدراك في التّيقّن تبيّن منه أنّه كذلك في الحال... فلا بدّ من ذكر الثّبات أيضًا ليظهر أنّه لا يزول بتشكيك المشكّك في الحال **قوله**: فالأولى أن يفسّر التّيقّن بالجزم المطابق...

L. 2; 21 x 15 (14,5 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Riječi إعلم, قوله i أقول pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a pečat sa natpisom da je rukopis vakuf bosanskog muhafiza Elčī Ibrāhīm-paše. Na pečatu je čitljivo (وقفه الحاجّ ايلچي إبراهيم باشا).

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

8883. R-10282

شرح تصريف العزّي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Komentar na djelo تصريف العزّي (v. 8881/1) iz arapske gramatike. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb az-Zanǧānī, ʻIzzuddīn, umro poslije 655/1257. godine, a ovaj komentar Masʻūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Saʻduddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine.

Kaḥḥāla XII, 228; Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6617; Jahić VIII, 4878; Brockelmann S I, 497; az-Ẓāhiriyya N, 487; Köprülü III, 637.

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ أرْوَى زهر تخرج في رياض الكلام من الأكمام وأبهى خبر تنظم ببنيان البيان وأسنان الأقلام حمد الله سبحانه على تواتر نعمائه الزّاهرة الظّاهرة... وبعد، فيقول العبد الفقير إلى الله الغنيّ مسعود بن عمر القاضي التّفتازاني... لمّا رأيت مختصر التّصريف الّذي صنّفه الإمام الفاضل العالم الكامل، قدوة المحقّقين غرّة الملّة والدّين الزّنجاني... سنح لي أن أشرح له شرحًا...

Završetak (l. 64a):

آخره: **للنّوع من الفعل تقول: هو حسن الطّلعة والجلسة** أي حسن النّوع من الطّعم والجلوس قال المصنّف في شرح الهادي: المراد بالنّوع الحالة الّتي عليها الفاعل، تقول: هو حسن الركبة إذا كان ركوبه حسنًا، يعني ذلك عادته في الركوب... (l. 64b) وكذا دحرجةً واحدةً ودحرجةً لطيفةً ونحوها وانطلاقة للمرّة أو حسنة أو قبيحة أو غيرها للنّوع وكذلك البواقي، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 64; 17 x 13 (13 x 9,5); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Prvih osam listova naknadno dopisani. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Od originalnog poveza sačuvana samo prva korica koja je oštećena vlagom i zubima glodara.

Na kraju djela (l. 64b) bilješka da je njegov prepis, u subotu, 15. ramazana poslije 800/1400. i neke godine (nečitko), završio ʻAlī b. Ḥasan b. ʻAlī b. ʻAbdulḥākim ad-Daǧwī (iz Dadžve) u Egiptu.

فحمد المنعم وفّقنا لإتمام الكتاب وعصمنا من الزّلل والخلل والإضطراب وقع الفراغ من تعليقه يوم السّبت خامس عشر رمضان المعظّم سنة... وثمانمائة... على يد أفقر خلق الله وأحوجهم إلى عفوه ومغفرته علي بن حسن بن علي بن عبد الحاكم الدّجوي...

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8884. R-10283

شرح تصريف العزّي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Isto kao pod br. 8883.

Na kraju nedostaje jedan list teksta.

Završetak ovdje (l. 75b):

آخره: **كقولك رحمته رحمةً واحدةً ودحرجته دحرجةً واحدةً** وقاتلة مقاتلةً واحدةً واطمأننته ضاربة واحدة فيها تاء التّأنيث قياسي وجماعي فالقياسي مصدر فعل... **للنّوع من الفعل تقول: هو حسن الطّلعة**...

L. 75; 20,3 x 12,3 (14 x 7); 17 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Na marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8885. R-9347

شرح تصريف العزّي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Isto kao br. 8883..

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وعسى وما أشبه ذلك. فالجواب عن الأوّل أنّ دلالة على المضي عارض... فالمبنىّ للفاعل أى من الماضي ما أى الفعل الماضي الّذي كان أوّله مفتوحًا نحو: نصر أو كان أوّل متحرّك منه مفتوحًا نحو: اجتمع...

L. 50; 20,5 x 13,3 (14 x 6); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijele boje, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 50 b) bilješka da je njegov prepis završio al-Ḥasan b. Muṣṭafā 1118/1706. godine.

قد وقع تسويد هذا الكتاب عن يد عبد اللّطيف الحسن بن مصطفى... في تاريخ سنة ١١١٨

Nema podataka o mjestu prepisa ni o ranijim vlasnicima.

8886. R-9501

شرح تصريف العزّي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Isto kao pod br. 8883.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وتفعلين لأنّ نونها علامة الإعراب ونون التّأكيد علامة البنا. فلو اجتمع بينهما لزم الجمع بين علامتهما وهو محال. إعلم أنّ النّون الخفيفة والثّقيلة يؤزّران في الفعل المضارع...

L. 28; 20,5 x 14 (16 x 8,5); 23 retka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja riječi قوله i أقول i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 27b) bilješka crvenim slovima da je njegov prepis završio Muḥammad b. Ḥasan u utorak 1087/1676. godine.

تمّ هذا الكتاب في يوم الثّلاثاء من يد الفقير محمّد بن حسن غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه، سنة سبع وثمانون (ثمانين) وألف.

Na istom listu bilješka da je ovaj primjerak uvakufio Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-pāša, namjesnik Bosne.

وقفت هذه النّسخة للّه العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم پاشا محافظ بوسنه حالا.

Ispod bilješke otisak ličnog pečata vakifa.

8887. R-9339

Zbirka (مجموع), 2

L. 96; 25 x 18 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-6b

شرح تصريف العزّي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Isto kao pod br. 8883.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: واعلم أنّه قد ينقل الشّئ إلى فعل فيصير لازمًا وذلك نحو: أكبّ وأعرض يقال: كبّه أى ألقاه على وجهه فأكبّ وعرضه...

2. L. 7b-96b

فتح الأسرار

FATḤ AL-ASRĀR

Komentar na al-Birġiwījevo djelo إظهار الأسرار (v. 8865/2) iz gramatike arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣūbuġī (aṣ-Ṣūbīğawī), 1161/1748. godine. Autor je, kako na kraju stoji, komentar završio 15. ševvala 1141/1729. godine.

Kaḥḥāla XII, 226; Jahić VI, 4148; A. M. II, 237; Ahlwardt VI, 6785/1; Brockelmann G II, 44 i S II, 657; az-Ẓāhiriyya N, 374; Hasandedić, 106.

Početak (l. 7b):

أوّله: الحمد لله حمد الشّاكرين، والصّلوة على سيّد الأوّلين والآخرين... أمّا بعد، فيقول العبد المفتقر إلى لطف ربّه المقتدر شيخ محمّد بن محمّد بن أحمد، حفّوا بألطاف ربّهم الصّمد: لمّا كان كتاب إظهار الأسرار للفاضل البركوي... **فسمّيته فتح الأسرار في كتاب الإظهار**...

Završetak (l. 96b):

آخره: **وظريفًا** بالنّصب والنّكرة المعطوفة على ذلك المبنيّ بلا تكرير لا ترفع وتنصب ولا يجوز بناؤها لوجود الفاصل وهو حرف العطف مثل: لا أبَ وابنًا أو وابن سائر التّوابع لا نصّ عنهم فيها، لكن ينبغي أن يكون حكمها حكم توابع المنادى على ما ذكره الأندلسي. هذا آخر ما أردنا جمعه من الفوائد ونظمه من الفرائد... قد استريح عن زحمت كمد الانتهاض لنقل السّواد إلى البياض ضحوة يوم الجمعة اليوم الخامس من شهر شوّال سنة إحدى وأربعين ومائة وألف من هجرة من ارتدى بغاية العزّ والشّرف ونهاية الشّرف. تمّت.

Na kraju (v. l. 96b) bilješka da je ovo treći prepis kolacioniran sa primjerkom koji je iz autografa prepisao Ḥusayn b. Ṣāliḥ.

وهذه ثالثة قوبلت مع نسخة المؤلّف كما روى به نامق الثّاني حسين بن صالح.

8888. R-8196

المقدّمة الآجرّوميّة

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno početnicima. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī al-Fāsī, Ibn Āğurrūm, rođen u Fesu u Maroku 672/1273., umro, u Fesu 723/1323. godine. Autor je djelo napisao za vrijeme svoga boravka u Mekki. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i često komentarisano.

Kaḥḥāla XI, 215; Jahić VI, 3769-3772/2 i VIII, 4797/5; Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Brockelmann G II, 237 i S II, 332; Flügel I, 174; Köprülü III, 99/11; az-Ẓāhiriyya N, 1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام النّحوي اللّغوي أبو عبد الله محمّد بن داود الصّنهاجي الشّهير بابن آجرّوم عفى الله عنه بمنّه وكرمه: **الكلام** هو اللّفظ المركّب المفيد بالوضع **وأقسامه** ثلاثة: إسم وفعل وحرف...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 12b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: إذا أبدل اسم من اسم أو فعل من فعل تبعه في جميع اعرابه وهو مبدأ على أربعة أقسام: بدل الكل من الكلّ وبدل البعض من الكلّ وبدل الاشتمال وبدل...

L. 12; 20 x 13 (11,5 x 5,5); 7 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijele boje, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na prvih pet listova ima dosta interlinearnih komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8889. R-1352

Zbirka (مجموع), 32

L. 298; 20,3 x 14 (15 x 7), 17-29 redaka. *Nasḫ*, *ta'līq*, i *nasta'līq* u zavisnosti od djela i prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela, poglavlja, značajnije riječi i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima dosta komentara, a u pojedinim djelima i interlinearnih bilješki pisanih rukom više prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

1. L. 12b-15a

المقدّمة الآجرّوميّة

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Isto kao pod br. 8888.

Završetak ovdje (l. 15a):

آخره: **والّذي** يقدّر باللاّم نحو: غلام زيد والّذي يقدّر بمن نحو: ثوب خزّ وباب ساجٍ وباب حديد وخاتم فضّةٍ، واللّه أعلم بالصّواب. تمّ كتاب الآجرّوميّة بحمد اللّه وكرمه.

2. L. 15b-16a

الأشكال العشرة المتعلّقة بأوائل الكافية

AL-AŠKĀL AL-ʻAŠARA AL-MUTAʻALLIQA BI AWĀʼIL AL-KĀFIYA

Naslov na početku crvenim slovima بحث أشكال عشر

Rasprava o definicijama pojma *riječ* (الكلمة) u kojoj nama nepoznati autor nudi deset načina definiranja ovog pojma na temelju njene definicije u Ibn al-Ḥāğibovom djelu الكافية في النّحو (v. 8864/1).

Jahić VI, 3874/2; Ahlwardt VI, 6596; az-Ẓāhiriyya N, 13.

Početak (l. 15b):

أوّله: **قوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد** وفيه عشر أشكال، **الأوّل**: انّ الألف واللاّم في الكلمة لا يجوز أن يكون للجنس ولا للعهد. أمّا الأوّل فإنّه لو كان للجنس لزم اجتماع النّقيضين وبيانه أنّ الجنس يدلّ على كثيرين مختلفين...

Završetak (l. 16a):

آخره: وجوابه أنّ مجموع الحدّ مركّب لأنّ المراد بالمركّب ما يدلّ جزء لفظه على جزء معناه ومجموع الحدّ مركّب كذلك، فإذا عرفت هذه الأشكال عرفت الكلمة ويجوز الأشكال بفتح الألف وكسرها.

Na kraju djela bilješka da je njegov prepis završen 1057/1647. godine (تمّت سنة ١٠٥٧). Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

3. L. 16b-18a

رسالة في شرح أبيات الكافية

RISĀLA FĪ ŠARḤ ABYĀT AL-KĀFIYA

Naslov na početku crvenim slovima هذا شرح للأبيات كافية

Komentar na stihove Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية في النّحو (v. 8864/1) iz arapske sintakse, od nama nepoznatog aurora.

Početak (l. 16b):

أوّله: الحمد للّه العليم الحكيم الرّؤف القديم العليّ العظيم، والصّلوة على رسوله الكريم وعلى آله وصحبه هداة الصّراط المستقيم، أمّا بعد، **فهذه رسالة لأبيات الكافية** كتبتها بعون اللّه الملك المستعان...

Završetak (l. 18a):

آخره: **أقول**: البيت للفرزدق قوله: كنت فعل فاعل... معنى البيت: كنت أظنّه حرّاً كريمًا ذا مروءة فإذا هو لئيم يفعل به ما يفعل بالأخسر من النّاس ذكره الشّارح الفجد (!) ... في شرح هذا البيت فمذكور في كشف الوافية فاليرجع إليه. تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب بالخير، واللّه أعلم.

4. L. 18b-19b

شرح أبيات شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ ABYĀT ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Naslov na početku crvenim slovima هذا شرح لأبيات ديباجة المصباح

Komentar stihova uvoda komentara na al-Muṭarrizījevo djelo المصباح (v. 8843) od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3857/2; Dobrača I, 664/5, str. 434; az-Ẓāhiriyya N. 202.

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد الأنبياء والمرسلين محمّد وآله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، **فهذه رسالة حالّة لأبيات شرح ديباجة المصباح** أمليتها بالاستعانة الملك الفتّاح عليه توكّلت وإليه أنيب...

Završetak (l. 19b):

آخره: وحرف النّفي لا يثنّى ولا يجمع ولا يذكّر ولا يؤنّث وكذلك غير مذكور في بعض الشّروح وههنا بحث طويل الذّيل لا يليق بهذا المختصر.

Na kraju djela (l. 19b) bilješka da je njegov prepis završen 1057//1647. godinne

تمّت هذه الرّسالة بعون اللّه الملك العزيز... تاريخ سنة سبع وخمسين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

5. L. 20b-21a

ديباجة الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البرّيّة ـ قصيدة البردة
DĪBĀĞA AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARRIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Uvod u kasidu spjevanu u slavu poslanika Muhammeda. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine. U uvodu se govori kako je autor, nakon što je spjevao ovu kasidu, u snu vidio da ga je poslanik Muhammed ogrnuo svojim ogrtačem, po čemu je i dobila naziv قصيدة البردة.

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ḥ. Ḫ. II, 1331; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2, str. 268; Nametak IV, 2635-42; Zürich I, 390-93; Trako-Gazić, 9-21; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1; Popara IX, 5751/4.

Početak (l. 20b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم حجّة الأدب لسان العرب... شرف الدّين أبو عبد اللّه محمّد بن سعيد البوصيري رحمة اللّه عليه: كان سبب انشائي هذه القصيدة المباركة أنّي قد أصابني خلط مازج أبطل نصفي... فذكرت أن أنشئ قصيدة في مدح النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وأستشفع بها إلى اللّه عزّ وجلّ...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخره: ولقد أصاب سعد الدّين التّفتازاني رمد عظيم أشرف منه على العمى فرأى في نومه قائلاً يقول له: إمض إلى الصّاحب بهاء الدّين وخذ منه البردة واجعلها على عينيك تشفي قال: فنهض من وقته إلى الصّاحب بهاء الدّين وقصّ عليه المنام فقال له: عندي شئ يقال له البردة وإنّما عندي مديح في رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم فوضعها على عينه فأبصر لوقته وبركاتها كثيرة لا عددها وهو ما يجيئ بعد.

6. L. 22b-25a

أرجوزة في المعاني والبيان
URĞŪZA FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Kraće djelo iz oblasti arapske stilistike u stihovima. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ġāzī al-Ḥalabī, Ibn aš-Šiḥna, rođen u Halepu 804/1402., umro u Kairu 890/1485. godine. Spjev broji 96 bejtova i poznat je još i pod nazivima منظومة في البلاغة i منظومة في المعاني والبيان.

Kahhāla XI, 294-95; Ahlwardt VI, 7524; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, 384.

Početak (l. 22b):

أوّله: الحمد للّه وصلّى اللّـه   على نبيّه الّذي اصطفاه
محمّد وآله وسلّمـــا   وبعد قد أحببت أن انظما
في علم المعاني والبيان   أرجوزة لطيفـة المعانـــي
أبياتها عن مائة لم تزد   فقلت غير آمن من حسد...

Završetak (l. 25a):

آخره: السّرقات الشّعريّة
... ومنه تضمين وتلميح وحلّ   ومنه العقد والتّأنّق أن تسل
براعة الاستهلال والانتقال   حسن الختام انتهى المقـــال.

7. L. 25b-26b

فصل في المؤنّث السّماعي
FAṢL FĪ AL-MU'ANNAṮ AS-SAMĀ'Ī

Poglavlje o slovu *t* (ت) kao oznaci ženskog roda (تاء التأنيث) u arapskom jeziku iz komentara koji je na az-Zamaḫšarījevo djelo المفصّل في صنعة الإعراب napisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad al-Hamadānī as-Saḫāwī, rođen 558/1123., umro 643/1245. godine.

Kaḥḥāla VII, 209; Jahić VIII, 4895/6.

Početak (l. 25b):

أوّله: تاء التّأنيث قد تكون ظاهرةً في اللّفظ نحو: طلحة وقد تكون مقدّرةً، فالإسم الّذي يقدّر فيه تاء التّأنيث يسمّى مؤنّثا سماعيًا، والمؤنّث السّماعي إن كان ثلاثيًا يظهر كونها مؤنّثا بشيئين أحدهما ظهور تاء التّأنيث في الفعل الّذي اسند إليه والثّاني بالتّصغير، فإنّ التّاء المقدّرة يظهر في التّصغير...

Završetak (l. 26b):

آخره: والجموع كلّها مؤنّث الا جمع السّلامة، واسم البلدان يجوز تذكيرها وتأنيثها تقول: هذا بغداد وهذه بغداد، فالتّذكير على تقدير الموضع والتّأنيث على تقدير البقعة وجميع حروف الهجاء والحروف المعنويّة نحو: في و عن وما أشبههم كلّها مؤنّث سماعيّة. مظهر شرح المفصّل.

8. L. 26b-27a

قصيدة في المؤنّث السّماعي
QAṢĪDA FĪ AL-MU'ANNAṮ AS-SAMĀ'Ī

Isto kao pod br. 8862/1.

Završetak ovdje (l. 27a):

آخره: والحكم هذا في القفا ابدا وفي رحم وفي السكين والسلطان
فقصيدتي تبقى وإن اكتسى ثوب الفناء، وكلّ شيئ فان.

9. L. 27b-31a

أرجوزة لذيذة في شرح الألفاظ
URĞŪZA LADĪDA FĪ ŠARḤ ALFĀẒ

Spjev u formi kaside iz sintakse arapskog jezika, od nama nepoznatog autora. Kasida sadrži 142 bejta.

Početak (l. 27b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانـــا لملّة الإسـلام اجتبانـــا
بمنّه وجوده اصطفــانا لفضل توحيد فلا نبـــال...
أرجوزة لذيذة في المشرب وردتها من كتب طــوال...

Završetak (l. 31a):

آخره: تمّت بحمد اللّه ذي القصيدة بشرح ألفاظ بدت مفيـدة
بلغة فصيحة فريــــدة منظومـــة كالدّرر واللآل...
وآله وصحبه الأبــــرار شفيعنا الهادي من الضّلال
ما انسلخ اللّيل من النّهار وحبّهم في غايـة الكمال.

10. L. 32b-50b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARRIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Spjev u formi kaside spjevan u slavu poslanika Muhammeda. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine. Autor je, nakon što je spjevao ovu kasidu, u snu vidio da ga je poslanik Muhammed ogrnuo svojim ogrtačem, po kome je kasida i dobila naziv قصيدة البردة.

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ḥ. Ḫ. II, 1331; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2, str. 268; Nametak IV, 2635-42; Zürich I, 390-93; Trako-Gazić, 9-21; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1; Popara IX, 5751/4.

Početak (l. 32b):

أوّله: أمن تذكر جيران بذي سلـــم مزجت دمعًا جرى من مقلة بـــدم
أم هبّت الرّيح من تلقاء كاظمة وأومض البرق في الظّلماء من إضم

Završetak (l. 50b):

آخره: والآل والصّحب ثمّ التّابعين لهـم أهل التّقى والنّقى والحكم والكــرم
ما رنحت عذبات البان ريح صبا وأطرب العيس حادي العيس بالنّعم.

11. L. 51b-72a

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة
مع ترجمة بالتّركيّة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARRIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA MA' TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Isto kao pod br. 8889/10, sa dodatkom prijevoda na turskom jeziku koji je sačinio al-Ḥāğğ Ḥalīm b. Ḥusāmī, Bābā Orūč-zāde, 1027/1617-18. godine.

Nametak IV, 3056/1

Početak (l. 51b):

أوّله: **أمن تذكر جيران بــذي سلــم** - تذكّر ايتد وكدكين ميدر جيرانكي ذي سلمده كي
مزجت دمعًا جرى من مقلة بدم - قرشدردك كوزون كرزكدن آقن ياشكي قانله...

Završetak (l. 72a):

آخره: **ما رنحت عذبات البان ريح صبا** يا ربّ صلوة دائمه حضرت رسول وآل وأصحابي ورينه قبول ايله ما دامكه صبايلي بان آغا جيتك بوداقلرين ويره در **وأطرب العيس حادي العيس بالنّعم** دخي ما دامكه نغمه ايله سروجي كمسنك نغمه سي دوه لره سرور ويروب سرعتله جريدر. تمّت تمام.

Na listu 72a bilješka da je vlasnik rukopisa Muftī-zāde Ibrāhīm Ḥasib iz Prozora, smijenjeni kadija u kadiluku Podimle (Podlimlje) i Plav u sandžaku Dukadjin.

صاحب هذه المجموعة مفتي زاده إبراهيم حسيب المنفصل عن قضاء پودمله وپلاو... بوسنه ومسكنه پروزور ناحيه سراي.

Pored bilješke namjerno izbrisan otisak njegovog ličnog pečata koji se nalazi i na listu 1a rukopisa R-6380 sa natpisom بنده خدا إبراهيم.

12. L. 73b-80b

بدء الأمالي
BAD' AL-AMĀLĪ

Djelo iz islamske dogmatike napisano u formi kaside. Spjevao na arapskom jeziku 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine.

Kaḥḥāla VII, 148; Ḥ. Ḫ. II, 1349; Ahlwardt II, 2407-24; al-Ğibūrī II, 2739-41; Zürich I, 136; Trako-Gazić, 495; Dobrača I, 115/3; Bratislava, 115-116; Jahić VI, 4132/4 i VIII, 5245/3; Popara-Fajić VII, 4605/2; Sarkis I, 499; Nametak VI, 4; Lavić X, 6014/2.

Početak (l. 73b):

أوّله: يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظـــم كاللآلـــي
له الخلق مولانا قديـــــم وموصوف بأوصاف الكمال

Završetak (80b):

آخره: لعلّ اللّه يعفوه بفضـــــل ويعطيه السّعادة في المـــآل
وإنّي الحقَّ أدعو كلّ وقت لمن بالخير يومًا قد دعا لي.

13. L. 81b-87a

الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة
AR-RISALA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn, umro 600/1203. godine.

Kaḥḥāla IX, 63; Ahlwardt IV, 5752; Brockelman G H, 468 i S I, 849; A. M. II, 106; Lavić X, 5886/3; Dobrača I, 691/15; Fajić V, 3477/1; Kairo 1, 236.

Početak (l. 81b):

أوّله: هذه رسالة في آداب البحث يحتاج إليها كلّ متعلّم لتكون حافظةً له في البحث عن الضّلال وتسهّل عليه طريق الفهم والتّفهيم وهى إن كانت متداولةً بين المحقّقين...

Završetak (l. 87a):

آخره: فنقول: هذا المنع لا يضرّنا لأنّه لو كان ذلك التّقدير ثابتًا في نفس الأمر يتمّ بما ذكرنا وإن لم يكن يلزم العليّة وبها يحصل المقصود كما مرّ. تمّت الرّسالة.

14. L. 87b-91a

قواعد القرآن
QAWĀ'ID AL-QUR'ĀN

Kratka rasprava o pravilima čitanja Kur'ana (*tedžvid*) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nametak IV, 2802/2

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم أجمعين. أمّا بعد، بوندن صكره تنوين ديد كلري يا ايكي وستون يا ايكي اسره يا ايكي اوتردر. مثال بٌ بٍ بً اشبو تنوين إظهاره وإدغامه وإخفاء وقلبه شاملدر...

Završetak (l. 91a):

آخره: مثال: **الم المر الر المص طسم كهيعص طه حم عسق ص ق ن يس** ونكه بونلره بكرز وارسه غفلت اولنميه. الحمد لله على تمامه والصّلوة والسّلام على محمّد وآله.

Na listovima 91b-147a fragmenti iz raznih fikhskih djela, izvodi iz fetvi, stihovi, izreke i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

15. L. 147b-149a

رساله، فنّ عروض وعلم ميزان
RISĀLA-I FANN-I 'ARŪḌ WA 'ILM-I MĪZĀN

Rasprava o pjesničkim vrstama i metrici na turskom jeziku. Napisao 'Alī b. Ḥasan (Ḥusayn) al-Amāsī, Ḥusamuddīn, umro 1096/1685. godine.

Popara-Fajić VII, 4446/3; Trako-Gazić, 500/ 115b-123a, str. 265; TÜYATOK 34/IV, 995, str. 517.

Početak (l. 147b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، يا سليم السّليقة وشريف النّسب يسّر اللّه لك طريق العلم والأدب... بو بنده، عاصي وقاصي الرّاجي إلى خالق الأناسي علي بن حسام الدّين الأماسي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 149a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **مثلا** نسوّى يوسف اولور اولكه تصحيف ايدوپ آدچقه مثال شعريتزه، مقلوب را تصحيف كن وان كه اوراد رميت ن يترنه **مثلا** بنزه نك عربي سي رمح در مقلوب اتك حمر اولور دوتسك...

Listovi 150-158 slobodni.

Na listovima 158a-174a citati iz raznih hadiskih djela, dove, stihovi, mudre izreke na arapskom i turskom jeziku.

16. L. 174b-197a

دعا نامهء أبو السّعود

DU'Ā-NĀMA-I ABŪ AS-SU'ŪD

Rasprava o blagodatima raznih vrsta molitvi. Napisao na turskom jeziku na molbu velikog vezira Semiz 'Alī-paše, šejhul-islam Abū as-Su'ūd Mehmed b. Mehmed al-'Imādī, umro 982/1574. godine.

Boškov, IV/3, str. 130; Kut I, 180; Wiesbaden XIII4, 173-75; Karatay t I, 408-09; Pertsch VTH, 22/2, str. 49; Popara XIII, 7566/9; Fajić XI, 6633/5; Lavić XIV, 7965/3.

Početak (l. 174b):

أوّله: حمد وسپاس وستايش بي قياس اول سامع الأصوات ومجيب الدّعوات حضرتنه اولسونكه آنك رحمت عميمه سي جميع عباده حاصل ونعمت جسيمه سي مطيع واهل عناده واصلدر...

Završetak (l. 197a):

آخره: اولدقدن صكره اون بش كرّه استغفر اللّه العظيم ديه واون بش كرّه پيغمبر صلوات ويره آندن صكره بونك ثوابي والدينه اهدا ايلسه اول كمسه باباسنك وآناسنك حقلريني اوده مش كبي اوله وعهده لرندن قورتلمش اولور. تمّت الرّساله المباركه.

17. L. 198a-211a

رسالهء منظومه خوب ومرغوب

RISĀLA-I MANẒŪMA ḪŪB WA MARĠŪB

Rasprava o namazu napisano u formi kaside, s naglašenim sufijskim učenjem. Spjevao na turskom jeziku za vrijeme sultana Murata III, 994/1585. godine neki Sa'dī koji je živio u Vidinu (u Bugarskoj). Kasida je poznata i pod nazivima قصيده، سعدي في الصّلوة ـ خوب ومرغرب ـ.

Dobrača II, 850/13, Lavić X, 5984/4; Rieu, 10; Pertsch VTH, 60.

Početak (l. 198a):

أوّله: خدايه صد هزاران شكـــر ومنّت   كه محبـــوبينه بزي قلـــدي امّت...
پس از حمد خـــدا نعت رسالت   طقوز يوز ايدي طقسان درت هجرت
جهانده حصرتي سلطان مرادخان   قلوردي عدل وداديلـــــه حلافت

Završetak (l. 211a):

آخره: اولا رضوان آكا راغب جنانـده   كتا بومه قلانلـــــر بونده رغبت
ايشيدوب بو دعائي دين آمين   وعاســـي خيرلـــه بو لا اجابت
مصنّف روح ايچون فاتحـه
اوقيان بول عند اللّه قريب.

18. L. 212a-213b

وصيّة الإمام أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA

Naslov na početku crvenim slovima كتاب الوصيّة لأبي حنيفة رحمة اللّه عليه

Kratka rasprava o islamskom vjerovanju u formi oporuke koju je pred smrt izdiktirao Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, umro 150/767. godine.

Dobrača II, 937/4; Ḥ. Ḫ. II, 2015; Köprülü II, 155/3; Fajić V, 3492/4 i XI, 6603/9.

Početak (l. 212a):

أوّله: قيل لمّا مرض أبو حنيفة رحمه اللّه، اجتمع أصحابه عنده واستوصوا منه وصيّة على طريق السّنّة والجماعة... ثمّ قال: إعلموا أصحابي وإخواني أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة اثنى عشر نوعًا... أوّلها: الإيمان هو إقرار باللّسان وتصديق بالجنان ومعرفة بالقلب والإقرار وحده لا يكون إيمانًا لأنّه لو كان إيمانًا لكان المنافقون كلّهم مؤمنين...

Završetak (l. 213b):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون وأهل النّار في النّار خالدون كقوله تعالى في حقّ المؤمنين **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون** وفي حقّ الكافرين **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون**. احفظوا وصيّتي هذه فإنّي ذاهب إلى ربّي وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

19. L. 214a-216a

الأحاديث الأربعون النّبويّة مع شرحها بالتّركيّة

AL-AḤĀDĪṮ AL-ARBA'ŪN AN-NABAWIYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA

Zbirka od četrdeset hadisa sa prijevodom i komentarom u stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog prevodioca i komentatora.

Početak (l. 214a):

أوّله: **طلب العلم فريضة على كلّ مسلم ومسلمة**

فرض بلسون اهل ايمان طالب علم اولمغي   اولدي بو معناى شاهد مصطفانك بويروغي...

Završetak (l. 216):

آخره: **إنّ أحسن الحسن الخلق الحسن**

ايلكك غايت ايوسي آدمه خلق حسن   حق بل اشبو سوزي قايل در آكا جدّ حسن.

Na kraju djela bilješka (l. 216a) da je prepis završio Ibrāhīm an-Nawābādī 16. zul-hidždžeta 1091/1680. godine.

تمّت هذه الرّسالة الشّريفة اللّطيفة من شروح و(ال) أحاديث النّبويّة المسمّى بأربعين أحاديث المستعملة بين الخلايق من وجوه النّصيحة الواقع وحرّر في ١٦من شهر ذي الحجّة لسنة إحدى وأربعين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف عن يد (ال) عبد الضّعيف إبراهيم النّوابادي غفر اللّه له ولوالديه.

20. L. 217a-218b

حكاية سليمان والنّمل

ḤIKĀYA SULAYMĀN WA AN-NAML

Priča o Sulejmanu, a.s., iz djela أنيس الجليس (v. Fajić III, 2120/2) na arapskom jeziku, koje se pripisuje ʻUmar b. Ḥamzi Edirnawīji.

Početak (l. 217a):

أوّله: حكايت لمّا قرب وفات داود عليه السّلام أراد أن يجعل وليّ عهده أكبر أولاده الّذي به شوقا وكان له اثنى عشر ابنًا فقالت أمّ سليمان عـ م: أنا لا أرضى بهذا الرّأى بل يجب أن يكون ولّى العهد ابنك سليمان فاختلفا في ذلك حتّى افترق بنو إسرائيل أيضًا إلى فرقتين...

Završetak (l. 218b):

آخره:فعرضها داود على بهشوقا فعجز عن جوابها وبقى متحيّرًا فأمر داود أن تعطى الرّقعة لسليمان عـ م وقال: الشّئ هو المؤمن ولا الشّئ هو الكافر ونصف الشّئ هو المنافق وكلّ الشّئ هو المخلص والشّئ ليس كالأشياء هو اللّه تعالى **ليس كمثله شئ** فاستحقّ الخلافة لسليمان عـ م فعند ذلك صار خليفةً (نقل من أنيس الجليس).

Na listovima 219-226 fragmenti iz raznih djela iz propovjedništva na turskom i arapskom jeziku.

21. L. 226a-229a

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na arapskom jeziku na djelo الأمثلة المختلفة o paradigmama oblika riječi u arapskoj gramatici. Izvori se ne slažu o tome ko je autor ovog komentara. U katalogu *TÜYATOK* (07, 3752-54) kao autor se navodi Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, umro 1169/1755., a u katalogu *Köprülü* (III, 628) Muḥammad b. Ḥamīd (ili Ḥumayd) b. Mustafā al-Kafawī, umro 1174/1761. godine. *Ahlwardt* (VI, 6824) navodi komentar ali u njemu ne spominje autora.

Jahić VI, 3708/2; TÜYATOK 07, 3752-54; Ahlwardt VI, 6824.

Početak ovdje (l. 226a):

أوّله: قوله نصر: فعل ماض وهو في اللّغة السّابق وفي الإصطلاح ما دلّ على معنى زمان قبل زمان اخبارك وإنّما قدّم على المضارع من وجهين: أحدهما أنّ زمان الماضي قدّم على زمان المستقبل...

Završetak (l. 229a):

آخره: والباء زائدة كما في قوله تعالى: **وكفى باللّه شهيدًا** الآية لازمة ههنا لتدلّ على الإنشاء وأصل افعل افعل بزيد افعل زيد بمعنى صار زيد فالهمزة للصّيرورة. تمّ.

Na listovima 229b-233a razne bilješke iz propovjedništva pod nazivima خطبه i موعظه.

22. L. 233a-243a

ديوان لمجهول

DĪWĀN LI MAĠHŪL

Divan na perzijskom jeziku, s naglašenim sufijskim učenjem, od nama nepoznatog pjesnika.

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 233a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

روزها كرفت كور وباك نيست   تو بمان اى آنكه چوان تو پاك نيست
هركه جز ماهي زآبش سير شد   هركه بي روز نيست روزش ديرشد

Završetak (l. 243a):

آخره: این شنیدي مو بموبت کرشي بـــار   آب حیوانست خـــوردي نـــوش بار
آب حیوان خوان مخوان ایزرا سجن   روح نوین درتن حـــرف کهـــن
این بخمست ونه رملست نه خواب
وحیّ حقّ واللّه اعلم بالصّـــواب.

Na listovima 234b-248b stihovi na turskom jeziku, od nama nepoznatog pjesnika.

23. L. 248b-250a

تحفة الطّالبين
TUḤFA AṬ-ṬĀLIBĪN

Naslov na početku crvenim slovima تحفة الطّالبين لمولى الفاضل ناشي افندي المرحوم

Kratak komentar na al-Ǧurǧānījevo djelo العـــوامل المائة (v. 8865/4) na turskom jeziku. Prema naslovu na početku, napisao Mawlā al-Fāḍil Nāšī-efendī, čija nam je biografija nepoznata.

Jahić VI, 3993/4

Početak (l. 248b):

أوّله: الحمد لذي المنّ والإحسان، والصّلوة على سيّد الإنسان وعلى من اتّبعه في الإيمان. أمّا بعد، سيّد طائفة النّحويّين وقدوة علماء العالمين الإمام... عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني سقى اللّه ثراه وجعل الجنّة مثواه علم نحوده ثابت ايتدوكي عامل يوز حرفدر بو يوز عامل داخي ايكي قسمه منقسمدر بري لفظي وبري معنوي...

Završetak ovdje (l. 250a):

آخر الموجود: **الحروف العاطفات وهى عشر كلمات:**
واو وفا وثمّ وحتّى وام وامّا ولا   ولكن وبل جمله حرف عطفدر اى مجتبا
واو   فآء   ثمّ   حتّى   او   ام   امّا   لا   لكن   بل.

24. L. 252a-254a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao pod br. 8864/3.

Početak ovdje (l. 252a):

أوّله: أحمد اللّه وأتوكّل عليه، وأصلّي على نبيّه محمّد... قال الفقير إلى(اللّه) الغنيّ أبو عبد اللّه محمّد بن إبراهيم المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي: قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع والثّلاثين والضّروب الثّلاثة والسّتّين...

Završetak (l. 254a):

آخره: المتدارك أصله فاعلن ثماني مرّات، دارك القوم تطفئ غرامًا إذ درير الهوى بالمعنّى جحح. تمّ كتاب العروض بعون اللّه تعالى.

Na listovima 255a-257a stihovi na turskom jeziku od nama nepoznatog pjesnika.

25. L. 257a-259a

قصيدهٔ وفق العدد
QAṢĪDA-I WAFQ AL-ʻADAD

Naslov na početku napisan crvenim slovima قصيدهٔ وفق العدد ازان عالي

Kratak spjev o proricanju sudbine u formi kaside na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 257a):

أوّله: سپاسْ وحمدوْ لاَ يُحْصَى   كه اوْلْ يَكْتَاى بي هَمْتَـــا
ايكي حَرْفيله يُوقْدَنْ وَارْ   ايدُوبْ قلْدي بيزي پَيْـــدَا

Završetak (l. 259a):

آخره: ملكدن انس وجنّ بو دعا ايچون ديسون آمين
شولاركم تا ازل قالوا بليتيجه ديـــدي آمنّـــا
بو نظم حالت افزاكم قودم وفق العدد نامـــد
حكم احكامنه اولسو ثمى اولسون معتبر طفـــر.

26. L. 259a-260a

قصيدهٔ أبي السّعود
QAṢĪDA-I ABŪ AS-SUʻŪD

Naslov na početku crvenim slovima قصيدهٔ ابو السّعود افندي حضرتلرينك در

Spjev na turskom jeziku u formi kaside. Prema naslovu napisao Abū as-Suʻūd Mehmed b. Mehmed al-ʻImādī, umro 982/1574. godine.

Početak (l. 259a):

أوّله:
كِتْدِي هَنْكَامِ شَبَابْ آلْدَنْ دَمِي وُصْلَتْ كِبِي
كَلْدِي اَيَّامِ مَشِيبْ اِيرْدِي شَبِ فُرْقَتْ كِبِي

Završetak (l. 260a):

آخره:
مَوْقِفِي خَيْرَتْدَنْ اوُزُكه مَقَامَه اِينْ حَـــدُمْ
مُنْتَهَايِ رَاهِ عِرْفَانْ عَالَمِ خَيْـرَتْ كِبِـــي.

27. L. 260b-261a

قصيدهء فضولي

QAṢĪDA-I FUḌŪLĪ

Kasida od 29 bejtova na turskom jeziku, s naglašenim sufijskim akcentom. Prema naslovu na početku, spjevao pjesnik Fuḍūlī. Najvjerovatnije je riječ o velikom turskom pjesniku (*ra'īs aš-šu'arā'*) Mehmed b. Sulaymānu Fuḍūlīju koji je umro u Bagdadu 963/1556., 969/1561. ili 970/1562. godine.

Wiesbaden XIII2, 242; O. M. II, 360-362; Karatay t I, 1142-1146; Flügel II, 1216; Nametak IV, 2847.

Početak (l. 260b):

أوّله:
فلك هر دورده بر فيض حكمت آشكارايلر   تقالبيي زمان اخبار صنع كردكار ايـــلر
قرادن اقي فرق اتمز بو رمزن بلمين دهــرك   كه نيچون كه نهاري ليل وكه ليل نها رايلر

Završetak (l. 261a):

آخره:
قلور شمعي جمالك نوري طبعي تيره بي دوشن   كونشدر سنك بيمقداري لعل آبدار ايلر
اميدم واركه وا اولـه سن عـــالمـه قـدر ايـله
قضا هر نيجه كم يوكدن جهان اهلني وار ايلر.

28. L. 261a-262a

قصيدهء هدائي

QAṢĪDA-I HUDĀ'Ī

Kasida od 55 bejtova na turskom jeziku, s naglašenim sufijskim akcentom. Svaki bejt ove kaside završava se slovom *lām* (ل). Prema naslovu na početku, kasidu je spjevao pjesnik Hudā'ī, tj. Šayẖ Maḥmūd Hudā'ī Üsküdārī, umro 1038/1628. godine.

Početak (l. 261a):

أوّله:
پند پير انكي كوش آيت كوزك آچ اي غافل   طوت سوزم تاكيده نقصانك اولاسن كامل
بقمه پيران سنه پيره زني دنيـــــانك   ارميدر اول كه اوله بر عورته وارب مـــايل

Završetak (l. 262a):

آخره:
آچه جاني كوزني كورمكـــه كرد يدارك   پردهء معصيتي قلمـــه اوكنه حايـــل.

29. L. 262b-264b

قصيدهء لطيفي

QAṢĪDA-I LAṬĪFĪ

Kasida sufijskog sadržaja od 101 bejta, na turskom jeziku. Spjevao pjesnik Laṭīfī, umro 990/1582. godine.

Trako-Gazić, 504

Početak (l. 262b):

أوّله:
صو كبي صاف اول كدرتدن دلا ديداره باق   صقل ايت آيينهء جاني جمال ياره باق
كره اولوب آتشلين سركشلك اتمه حاق اول   دود فرقتدن چقار كرم اولدوغيچون ناره باق

Završetak (l. 264b):

آخره:
سائليم قپونك كندرر غيري قاپويه   هم كريم وهم غني سن مفلس وناچاده باق
بـــي قلم ديوانه يم يارب قلم چـــكرجر
عقل وفكر ودوشنه ك بيكانه بي باره باق.

30. L. 264b-265a

قصيدهء أيّوب أنصاري

QAṢĪDA-I AYYŪB ANṢĀRĪ

Kasida od 28 bejtova na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora napisana u pohvalu ashaba Ejjuba Ensarije koji je pokopan u Istanbulu.

Početak (l. 264b):

أوّله: این چه سیلست این ویلست این چه طوفانست وجود
این چه قهرست این چه زهرست اهل کیتي را چه بود...

Završetak (l. 265a):

آخره: پیري انصاري نور وصفر امكن اآحستن بـــــاش
چون زبان کردند مردم در پي سودا چه ســـــود.

31. L. 265a-265b

قصيدة في حسن الخلق بالتّركيّة

QAṢĪDA FĪ ḤUSN AL-ḪULUQ BI AT-TURKIYYA

Kasida od 47 bejtova na turskom jeziku. Prema naslovu na početku (قصيدهء كفتهء هدائي), kasidu je spjevao pjesnik Hudā'ī, tj. Šayḫ Maḥmūd Hudā'ī Üsküdārī, umro 1038/1628. godine. Dobrača (v. II, 899/11) smatra da je kasidu spjevao pjesnik Ğān Mamī Ṯānī, 1008/1599. godine, dok drugi izvori ovaj spjev navode pod nazivom رساله في بيان النّصح (v. *Bratislava, 471, str. 339*) ili بند نامه (v. *Pertsch VTH, 5/48 i 418/6; Flügel III, 1995/13 i Rieu CTM, 244b*) i kažu da ga je napisao Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, poznatiji pod pseudonimom 'Azmī, umro 990/1582. godine.

Početak (l. 265a):

أوّله: هر ايشه قيل بسمله ايله الله ابتدا ذكرك اولسون دائمًا حمد خدا

Završetak (l. 265b):

آخره: اصل شرع آني كه مستقبح كورر طبع كيم اول نسنه دن نفرت قيلور
ممكن اولدوغنيجه ايله اجتنــاب سوز بودر والله اعلم بالصّـــواب.

Na listovima 266a-299b razne bilješke i mudre izreke na arapskom i turskom jeziku.

32. L. 270b-288b

ترجمهء خريدة العجائب وفريدة الغرائب

TARĞAMA-I ḪARĪDA AL-'AĞĀ'IB WA FARĪDA AL-ĠARĀ'IB

Prijevod na turski jezik djela خـريدة العـــجـائب وفـريدة الغــرائب iz oblasti geografije i mineralogije koje je na arapskom jeziku napisao 'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abū al-Fawāris al-Ma'arrī, poznatiji pod pseudonimom Ibn al-Wardī, umro 759/1348. godine. Prijevod ovog djela na turski jezik sačinio je Maḥmūd al-Ḫaṭīb ar-Rūmī 970/1562. godine. U ovom rukopisu nalazi se samo dio u kome se govori o mineralima i dragom kamenju (فصل في ذكر الأحجار وخواصّها ومعرفة منافعها).

Kaḥḥāla VIII, 3; Karatay t I, 1340; Wiesbaden XIII1, 303.

Poćetak (l. 270b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد، بلكل كم بو رسالهء لطيفه ومجموعهء شريفه... عمر بن الوردينك مؤلّفاتندن خريدة العجائب وفريدة الغرائب نام كتاب اولوب لسان تركيه ترجمه ايدن قدوة المحقّقين الشّيخ بدرالدّين الخطيب حضرتلري آنك واخرنده نيجه خواصّ احجار ومنافع اشجار والأثمار... **فصل في ذكر الأحجار ومعرفة منافعها...**

Završetak ovdje (l. 288b):

آخر الموجود: كتاب الفلاحه صاحبي ايدر بر كمسه چنار اغاجندن ويادم اغاجندن اولوب بونلري برابر اولوب امرود اغاجي التنده باقسه اول امرود وقتده اول...

Na listovima 289b-295a tabela pojmova o proricanju sudbine po Ğa'far aṣ-Ṣādiqu, Dānyālu, Ḏulqarnaynu i Sulaymānu.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka da je ova zbirka 1100/1688-89. godine kupljena od Munlā Ḥusayna iz Sarajeva i da je njen vlasnik umro 1145/1732-33. godine.

إشتريت هذه المجموعة من منلا حسين السّرائي سنة ١١٠٠ ومات صاحب مجموعة... سنة ١١٤٥ غفر الله ذنوبه وستر عيوبه.

Ime bivšeg vlasnika rukopisa namjerno izbrisano.

8890. R-10286

Zbirka (مجموع), 3

L. 115; 20 x 12,5. Dimenzije teksta na lstovima 1b-76b 15 cm x 6 cm u 15 redaka, a na listovima 80b-114b 14 cm x 8 cm u 19 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ebro papirom. Preklop otkinut i uložen između zadnje korice i listova rukopisa.

1. L. 1b-14b

المقدّمة الآجرّوميّة

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

Isto kao pod br. 8888.

Na kraju djela (l. 14b) bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu redžebu 1130/1718. godine.

تمّت الأوراق بحمد الله (ال) ملك (ال) رزّاق تحريراً في شهر رجب سنة ١١٣٠

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

2. L. 16b-76b

شرح الآجرّوميّة

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

Komentar na Ibn Āğurrūmījevo djelo القدّمة الآجرّوميّة (v. 8888) iz sintakse arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku poznati lingvista Ḫālid b. ʻAbdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Azharī, Zaynuddīn, rođen u Džurdži u Gornjem Egiptu oko 838/1435., umro u Kairu 905/1499. godine. Djelo je poznato i kao الحواشي الأزهريّة في حلّ ألفاظ المقدّمه الآجرّوميّة.

Kaḥḥāla IV, 96-97; Jahić VI, 3775-3778/1; Ḥ. Ḫ. II, 1796-98; Ahlwardt VI, 6674; Brockelmann G II, 27 i S II, 22-23; A. M. I, 343; aẓ-Ẓāhiriyya N, 229.

Početak (l. 16b):

أوّله: يقول العبد الفقير إلى مولانا الغنيّ خالد بن عبد الله بن أبي بكر الأزهريّ عامله الله بلطفه الخفيّ... وبعد، **هذا شرح لطيف لألفاظ الآجرّوميّة** في أصول علم العربيّة ينتفع به المبتدي إن شاء الله تعالى ولا يحتاج إليه المنتهي... **الكلام** في اصطلاح النّحويّين **هو اللّفظ** أى الصّوت المشتمل على بعض الحروف الهجائيّة الّتي أولها الألف...

Završetak (l. 76b):

آخره: نحو: مكر اللّيل أى مكر في اللّيل وتربّص أربعة أشهر أى في أربعة وما أشبه ذلك من أمثلة القسمين الأوّلين والثّلاثة وأمّا تابع المخضوض فقد تقدّم في المرفوعات فليراجع جميع ذلك وهذا آخر ما أردنا ذكره على هذه المقدّمه، والله أعلم بالصّواب. تمّ تمامه.

3. L. 80b-114b

شرح العوامل المائة لمجهول

ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA LI MAĞHŪL

Gramatička analiza al-Ğurğānījeva djela العـــــوامل المائة (v. 8865/4) o agensima u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3700; aẓ-Ẓāhiriyya, 37-38; TÜYATOK 07, 1818 i 3732-33.

Početak (l. 1b):

أوّله. الحمد لمن وجب علينا ثناؤه ولمن لا يزول من وجب النّعم علينا غناؤه والصّلوة على محمّد سيّد الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام، وبعده، فإنّي لمّا رأيت الطّالبين يطلبون شرحًا للعوامل للشّيخ الإمام عبد القاهر لحلّ إعرابها أردت أن أبيّن إعرابها بقدر طاقتي...

Završetak (l. 114b):

آخره: **وكذلك الوضيع والرّفيع عن معرفتها** الجارّ مع المجرور متعلّق بسنفين (!) منصوب المحلّ على أنّه مفعول به غير صالح له والهاء ضمير بارز مجرور المحلّ على أنّه مضاف إليه للمعرفة راجع إلى مائة عامل واستعماله استعملت مجرور معطوف على معرفتها والهاء ضمير بارز مجرور المحلّ على أنّه مضاف إليه للاستعمال راجع إلى مائة عامل. تمّت تمام.

Na kraju djela (l. 147b) bilješka da je njegov prepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 990/1582. godine.

تحريراً في أوائل ربيع الأوّل سنة ٩٩٠

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listovima 1b i 80b otisak pečata ranijeg vlasnika s natpisom Muḥammad b. ʻAlī (بنده خدا محمّد بن علي).

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Sīm-zāde Ṯābit-agā (otac Đumišić Begzade iz Banje Luke).

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8891. R-10288

غاية التّعريف في نهاية التّصريف

ĠĀYA AT-TAʻRĪF FĪ NIHAYA AT-TAṢRĪF

Djelo iz sintakse arapskog jezika. Napisao Ṭāhir b. Aḥmad b. Muḥammad al-Qazwīnī, Bahāʼuddīn, Abū Muḥammad, umro 758/1355. godine. U predgovoru autor kaže da je ovo dopuna njegovog ranijeg djela pod naslovom لباب الألباب في مراسم الإعراب. Naslov djela i ime autora na listu 1a غاية التّعريف في نهاية التّصريف تصنيف الإمام بهاء الدّين أبو محمّد طاهر بن أحمد بن محمّد

Kahhāla V, 33; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 400.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام الأوحد بهاء الدّين أبو محمّد طاهر بن أحمد بن محمّد القزويني نوّر الله قبره أمّا بعد، حمداً لله الّذي أعزّ العلم ورفع مناره وأذلّ الجهل وطمس آثاره... فإنّي لمّا فرغت من كتابي الموسوم بلباب الألباب في مراسم الإعراب وصارت الهمم إليه مصروفةً والقلوب به مشغوفةً أحببت أن أشفعه بكتاب آخر في تعريف التّصريف... فألّفت هذا الكتاب وأودعته علم التّصريف بأصوله وفصوله جملةً ومفصّلةً وختمته بأحكام الحروف وأقسامها مفسّرةً ومعلّلةً...

Završetak (l. 45a):

آخره: وذلك أنّه ليس في كلام العرب لفظة رباعيّة أو خماسيّة فصاعداً الا وهذه الحروف موجودة فيها فمتى وجدت كلمة رباعيّة أو خماسيّة معرّاة عن بعض هذه الحروف فاحكم بأنّها دخيل في كلام العرب... والله أعلم.

L. 45; 18 x 13 (13 x 9,5); 19 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja ispisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, s preklopom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 45a) bilješka da je njegov prepis, u nedjelju poslije podne 7. muharrema 842/1438. godine, završio Muṣṭafā b. Yūsuf b. ʻUmar.

فرغ من تعليقه العبد الفقير... مصطفى بن يوسف بن عمر في يوم الأحد بعد الظّهر سابع شهر محرّم من شهور سنة اثنين وأربعين وثمانمائة من الهجرة النّبويّة.

Nema podataka o mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka bez oznake godine da je vlasnik rukopisa bio Šayẖ Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAbdullāh b. Luṭfullāh b. Muḥammad b. Bahā'uddīn b. Luṭfullāh al-ʻUmrī al-Ḫālidī, poznatiji pod pseudonimom Bahā'uddīn-zāde, bivši kadija u Razgradu (u Bugarskoj).

ممّا ساقه الزّمان إلى نوبة العبد الفقير إليه سبحانه وتعالى شيخ محمّد بن محمّد بن عبد الله بن لطف الله بن محمّد بن بهاء الدّين بن لطف الله العمري الخالدي الشّهير ببهاء الدّين زاده القاضي بمدينة هزارغراد سابقًا عفى عنهم.

Ispod bilješke dva pečata ranijih vlasnika. Na jednom od njih čitljivo je ime Muṣṭafā (عبده مصطفى).

Na listu 1a namjerno izbrisane dvije bilješke dvojice ranijih vlasnika. Na istom listu pečat ranijeg vlasnika Aḥmad b. Muṣṭafe sa natpisom

حسبي الله وحده وكفى الفقير أحمد بن مصطفى.

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8892. R-9203

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku. Napisao ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ʻAbdullāh, Ibn Hišām, Ǧamāluddīn, Abū Muhammad, rođen 708/1309., umro 761/1360. godine.

Kahhāla VI, 163-64; Ḥ. Ḫ. I, 124; Ahlwardt VI, 6705; Brockelmann G II, 23-24 i S II, 18/3; Jahić VI, 3723/2; Dobrača I, 602/3, str. 395; Zürich I, 351; Köprülü III, 278/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العامل جمال الدّين بن هشام نفع الله المسلمين ببركته: هذه فوائد جليلة في قواعد الإعراب يقتفي متأمّلها جادّة الصّواب... **وسمّيتها بالإعراب عن قواعد الإعراب**.

Završetak ovdje (l. 2a):

آخر الموجود: **ولابيانًا** لأنّ ما لا يوصف ولا يعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدّمين يسمّون الزّائد صلةً وبعضهم يسمّيه مؤكّدًا وفي هذا القدر كفاية لمن تأمّل.

L. 2; 18 x 12,5 (13 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja ispisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, po rubovima izlizani.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (l. 2a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u petak, u mjesecu rebiul-evvelu 1254/1838. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في شهر ربيع الأوّل في يوم الجمعة... (سنة) أربع وخمسين ومائتين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8893. R-10231

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 17,5 x 10 (13 x 5,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-16a

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Isto kao pod br. 8892.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 16a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اسميّةٌ إن بدأت بإسم كزيد قائم و إنّ زيداً قائم وهل زيد قائم وما زيد قائمًا وفعليّة إن بدأت بفعل كقام زيد وهل قام زيد وزيداً ضربته ويا عبد الله لأنّ التّقدير ضربت زيداً ضربته...

Završetak ovdje (l. 16a):

آخر الموجود: **ولابيانًا** لأنّ ما لا يوصف ولا يعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدّمين يسمّون الزّائد صلةً وبعضهم يسمّيه مؤكّداً وفي هذا القدر كفاية لمن تأمّل.

Djelo se završava kolofonom (l. 16a) u kome se nalazi bilješka da ga je u doba Selīm-ḫāna, u Mehmed-pašinoj medresi, u mjesecu rebiul-evvelu, prepisao nama nepoznati prepisivač.

قد تمّت هذاه النّسخة الشّريفة المباركة في مدرسة محمد پاشا... في شهر ربيع الأوّل في وقت بين الصّلاتين في زمن سليم خان.

2. L. 17b-52a

بناء امثله

BINĀ-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela البناء (v. 8898/4) iz oblasti arapske gramatike, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين، أمّا بعد، اشبو برنجه كلمات صيتدي زهن سدن اجمقدن... **باب كلمات** غير مشترك بيا ايدر **آوَوا وَنَصَرُوا**... فعل ماضي معلوم جمع مذكّر غائب در افعال بابندن ندرماضي سي مضارع **آوَى يُؤْوَى** در اصل **آوَوا وَيُؤْوَى** ايدي همزه ساكن ما قبل مفتوح...

Završetak (l. 52a):

آخره: **جواب**: زيرا اولكي بابي ايكنجي بابك اوزرنه تقديم ايلچك... جميع باب لر اوزرينه اولكي بابك تقديم ايلمك بطريق اولي در. تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

Na listovima 53-58 razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku.

8894. R-7725

مظهر الإعراب

MUẒHIR AL-I'RĀB

Naslov na početku napisan crvenim slovima هذا كتاب مظهر الإعراب

Kratak komentar na djelo الإعراب عن قواعد الإعراب (v. 8892) o pravilima fleksije u arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je 'Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Hišām al-Anṣārī, poznat još i pod nadimcima: Ğāmāluddīn, Abū Muḥammad i Ibn Hišām, umro 761/1360., a ovaj komentar nama nepoznati autor. Komentar je podijeljen na pet poglavlja (فصل).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل النّحو أنفع العلوم العربيّة في تحصيل العلوم الشّرعيّة... إعلم أنّ الرّسالة المسمّاة بقواعد الإعراب قد كانت مقبولةً ومستعملةً عند المتعلّمين والمعلّمين، لكن كانت فيها بعض أمثلة مكرّرةٌ وأخرى عسيرةٌ، فأردت أن أستصفيها فجمعت هذا المختصر الموسوم **بمظهر الإعراب** وجعلته فصولاً منحصراً في سبعة فصول، **الفصل الأوّل** في الجملة والكلام وبيانهما...

Završetak (l. 9b):

آخره: وخامس أوجهها أن تكون زائدةً وتسمّى هى وغيرها من الحروف الزّوائدة صلةً وتوكيداً لأنّها يتوسّل بها إلى زيادة فصاحة واستقامة وزن وأحسن سمع أو تزيين لفظ وغير ذلك نحو قوله تعالى: **فبما رحمة من الله لنت لهم وعمّا قليل ليصبحنّ نادمين** أى فبرحمة وعن قليل، تمّت تمام.

L. 9; 20,5 x 14 (13 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 9b) bilješka da ga je prepisao neki Bošnjak 1261/1845. godine. كاتب الحروف بوشناق سنة ١٢٦١

Najvjerovatnije je riječ o vlasniku rukopisa Hajruddinu Bošnjaku, čije se ime nalazi u bilješci na listu 1a

صاحب ومالك خير الدّين بوشناقدر.

8895. R-9564

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب لمجهول

ŠARḤ AL-I‘RĀB ‘AN QAWĀ‘ID AL-I‘RĀB LI MAĞHŪL

Komentar na Ibn Hišāmovo djelo الإعـراب عن قـواعـد الإعـراب (v. 8892) o pravilima fleksije u arapskom jeziku, od nama neoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله، أوّل الموجود: والضّمير المستتر فيه عائد إلى الموصول الأوّل ويجوز أن يكون مأخوذاً من قولهم حبّ يحبّ بالضّمّ فيكون لازمًا... فاستحقّ أن تسمّى باسم مناسب ليدعى به عند الحاجة، قال: **وسمّيتها** أى تلك الفوائد **بالإعراب** مبالغة كما في قولهم ... **عن قواعد الإعراب**...

Završetak ovdje (25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والحاصل أن من أمعن النّظر هاهنا (ههنا) جوّز أن يكون مفسّرةً بعد صريح القول بدون تأويل ومن قصر النّظر على ظاهر اللّفظ فلا يجوزه إلاّ بالتّأويل...

L. 25; 18 x 13,5 (13,4 x 9); 20-23 retka. *Nasẖ*, pretežno bez interpunkcijskih znakova, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

8896. R-9069

شرح الإعراب عن قواعد الإعراب لمجهول

ŠARḤ AL-I‘RĀB ‘AN QAWĀ‘ID AL-I‘RĀB LI MAĞHŪL

Komentar na Ibn Hišāmovo djelo الإعـراب عن قـواعـد الإعـراب (v. 8892) o pravilima fleksije u arapskom jeziku (v. 8892), od nama neoznatog autora. Naslov na listu 1a هذا شرح قواعد إعراب

Ḥ. Ḫ. I, 124; Ahlwardt VI, 6719; Jahić VI, 3813-3814/1.

Početak (l. 1a):

أوّله. بسم الله ذي العظمة والسّلطان الرّحمن الّذي خلق الإنسان وعلّمه القرآن الرّحيم الّذي يسّر بعضه الحكمة والبيان، صرّح المصّ رحمه الله تعالى بالبسملة اقتداءً بالقرآن الكريم وتيمّنًا في ابتدائه باسم الله العظيم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والجملة **السّابعة** من الجمل الّتي لها محلّ الجملة **التّابعة لجملة لها محلّ من الإعراب** وذلك لا يكون إلاّ في العطف والبدل مثال الأوّل **نحو: زيد قام أبوه وقعد أخوه فجملة قام أبوه في موضع رفع لأنّها خبر المبتدأ** وهو زيد **وكذلك** أى مثل...

L. 8; 20 x 12,5 (14 x 6,3); 21 redak. *Nasẖ* sa mješavinom *ta‘līqa*, pisan sitnim slovima, oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8897. R-10226

شرح قطر النّدى وبلّ الصّدى

ŠARḤ QAṬR AN-NADĀ WA BALL AṢ-ṢADĀ

Komentar na djelo قطر النّدى وبلّ الصّـــدى iz arapske sintakse. I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je ‘Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ‘Abdullāh b. Hišām al-Anṣārī, poznatiji pod nadimcima Ibn Hišām, Ğamaluddīn i Abū Muḥammad, rođen 708/1309., umro 761/1360. godine.

Kaḥḥāla VI, 163-64; Ḥ. Ḫ. II, 1352; Ahlwardt VI, 6737; Brockelmann G II, 23 i S II, 16; Köprülü III, 598/3.

Početak (str. 1):

أوّله: قال الشّيخ الإمام... جمال الدّين أبو محمّد عبد اللّه بن يوسف بن هشام فسح اللّه له في قبره الحمد للّه رافع الدّرجات لمن انخفض لجلاله وفاتح البركات لمن انتصب لشكر افضاله... وبعد، فهذه نكت حرّرتها على مقدّمتي المسمّاة بقطر النّدى وبلّ الصّدى رافعةً لحجابها كاشفةً لنقابها مكمّلةً لشواهدها متمّمةً لفوائدها كافيةً لمن اقتصر عليها...

Završetak ovdje (str. 106):

آخر الموجود: فهذا المثال محتمل لأن تكون قد أخبرت بأنّك تصدّقت بدرهم... فلمّا انتقطت به تبيّن فساد ذلك القصد وهذا بدل النّسيان وربّما أشكل على كثير من الطّلبة الفرق بين بدلى الغلط والنّسيان وبيانه ويوضحه أيضًا أنّ الغلط في اللّسان والنّسيان في الجنان (ص) باب العدد من ثلاثة إلى تسعة يؤنّث مع المذكّر ويذكّر مع المؤنّث دائمًا...

Str. 112; 24 x 19 (22 x 18); 15-19 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Između redaka ima dosta bilješki i prijevoda osnovnog teksta na bosanski jezik arapskim pismom. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (str. 106), bilješka da je rukopis prepisao ḥāfiẓ Ḥāmid ḥāğī Ahmad-beg Tašnawī (iz Tešnja), koji se preselio u Derventu i da jga e 1933. godine čitao pred gosp. profesorom Muḥammadom Tārābārom.

كتب (كتبه) حافظ حامد حاجي أحمد بك تشنوي وانتقل من تشان إلى دربند وتعلّم هذا الكتاب أى تحصّله أمام السّيّد الأستاد محمّد تارابار في زمن يوغسلافيا... (سنة) ١٩٣٣

8898. R-9833

Zbirka (مجموع), 6

L. 97; 19,7 x 13,5 (14 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-30b

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Napisao na arapskom jeziku Ahmad b. ʿAlī b. Masʿūd, umro 800/1397. godine.

Jahić VIII, 4789/2; Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6805; Brockelmann G II, 21 i S II, 14; Köprülü III, 651/1; Flügel I, 178.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال المفتقر إلى اللّه الودود: أحمد بن علي بن مسعود غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه: إعلم أنّ الصّرف أمّ العلوم والنّحو أبوها... فجمعت فيه كتابًا موسومًا **بمراح الأرواح** وهو للصّبيّ جناح النّجاح... إعلم أسعدك اللّه أنّ الصراف يحتاج في معرفة الأوزان إلى سبعة أبواب: الصّحيح والمضاعف والمثال والمهموز والأجوف والنّاقص واللّفيف والاشتقاق...

Završetak (l. 30b):

آخره: والخامسة ياء الإضافة المفعول مَطْوِيٌّ والموضع مَطْوًى والآلة مِطْوًى والمجهول طُوِيَ يُطْوَى وحكم لام هذه الأشياء كحكم النّاقص وحكم عينهنّ كحكم طوى في الّتي فيها الإعلالات تقديراً إعلالها وفي الّتي لم يجتمع الإعلالان يكون حكمها أيضًا كحكم طوى للمتابعة نحو طَوِيَ وطاويان.

Na kraju djela (l. 30b) bilješka da je njegov prepis završen 1151/1738. godine.

Na listovima 31a - 32b razne izreke i bilješke na turskom jeziku.

2. L. 33b-44b

تصريف العزّي

TAṢRĪF AL-ʿIZZĪ

Isto kao pod br. 8881/1.

Na kraju djela (l. 44b) bilješka da je djelo prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā u mjesecu šabanu 1152/1739. godine.

تمّت تمام بعون الملك الوهّاب من يد إبراهيم بن مصطفى غفر اللّه لهما... تاريخ ضبطي قلمي في ماه شعبان المبارك سنة ١١٥٢

3. L. 45b-59a

المقصود في التّصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao pod br. 8840/1.

Početak ovdje (l. 45b):

أوّله: الحمد للّه الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد الزّاجر عن الأذناب، الحاثّ على طلب الصّواب... أمّا بعد، فإنّ العربيّة وسيلة إلى (ال) علوم الشّرعيّة وأحد أركانها التّصريف...

Na kraju djela (l. 59a) bilješka da je djelo prepisao Ibrāhīm b. Muṣṭafā 28. šabana 1152/1739. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه من يد إبراهيم بن مصطفى غفر اللّه لهما... في ماه شعبان في يوم ثمانية وعشرين سنة ١١٥٢

4. L. 59b-67a

البناء

AL-BINĀ'

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nama nepoznatog autora, poznato još i pod nazivima: بناء الأفعال - أمثلة البناء - قراء الصّبيان - مقدّمة التّصريف -. Kao mogući autor ovog djela u nekim izvorima (*v. Köprülü III, 651/4, str. 297; Wiesbaden XVIIb1, 293 i Brockelmann S II, 631*) navodi se 'Abdullāh ad-Dinqūz, umro 1038/1628. godine.

Jahić VIII, 4756/2 i Popara IX, 5794/3.

Početak (l. 59b):

أوّله: إعلم أنّ أبواب التّصريف خمسة وثلاثون بابًا ستّة منها الثّلاثيّ المجرّد. الباب الأوّل منها: فَعَلَ يَفْعَلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ وعلامته أن يكون عين معله مفتوحًا في الماضي ومضمومًا في المضارع...

Završetak (l. 67a):

آخره: وإن كانت الهمزة في مقابلة عينه يسمّى مهموز العين، وإن كانت الهمزة في مقابلة لامه يسمّى مهموز اللاّم. وهذه الأقسام السّبعة يجمعها هذا البيت:

صحيح است مثالست مضاعف   لفيف ناقص مهموز أجوف

Na kraju djela (l. 67a) bilješka da je njegov prepis završen u utorak u mjesecu ramazanu 1152/1739. godine.

تمّت تمام بالخير في يوم الثّلاثاء في شهر رمضان سنة ١١٥٢

5. L. 67b-80b

الأمثلة المختلفة لمجهول

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA LI MAǦHŪL

Paradigme riječi na oblik فَعَلَ u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 67b):

أوّله: فَعَلَ يَفْعَلُ فَعْلاً فهو فَاعِلٌ وذاك مَفْعُولٌ لم يَفْعُلْ لَمَّا يَفْعُلْ مَا يَفْعُلْ لاَ يَفْعُلْ...

Završetak (l. 80b):

آخره: فُعَيْلِيَ فُعَيْلِيَانِ فُعَيْلِيُونَ فُعَيْلِيَةٌ فُعَيْلِيَتَانِ فُعَيْلِيَاتٌ.

6. L. 81b-97b

شرح مراح الأرواح لمجهول

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ LI MAǦHŪL

Komentar na turskom jeziku na djelo مــــراح الأرواح (v. 8898/1) o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, umro 800/1397. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku nama nepoznati autor.

Početak (l. 81b):

أوّله: **قال**: ددي **مُفْتَقِر**: اسم فاعل من باب الإفتعال، **أحمد** اسم المصنّف لهذا الكتاب...: **إعلم**: أمر حاضر معناسي بل سن خطاب لمن يقرأ، **صرف**: دندرمك في الأصل بمصدر الثّلاثي، **أمّ**: انا اص ام، **علوم**: جمع معناسي آيت علم، **نحو**: اسم بعد الصّرف، **اب**: آتا...

Završetak (l. 97b):

آخره: **دحرجته**: بن اني يوالدم، **دحرجةً واحدةً**: بر كرّه يوالمق لق، نوع: بر درلق، **هو حسن**: زيد كوكجك، **الطّلعة**: بر درلو طعام يناء نوع بمعنى الأكل مضاف، **والجلسة**: بناء نوع بردرلو اوتورمق لق، تمام شد.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Ibrāhīm b. Muṣṭafā (v. bilješke na listovima 44b i 56a).

Iz kolekcije Muhidina Hadžiahmetovića.

8899. R-9474

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Komentar na djelo مــراح الأرواح (v. 8898/1) o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. ʿAlī b. Masʿūd, umro 800/1397. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. ʿAlī Dinqūz, Šamsuddīn, umro 870/1465. godine.

Kaḥḥāla I, 220; Jahić VIII, 4991; Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6814; Brockelmann S II, 14; Köprülü III, 640; Flügel I, 203; Wiesbaden XVIIb1, 290.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّهمّ يا مصرّف القلوب صرّف قلوبنا نحو رضائك، وصلّ على من أوتي جوامع الكلم من بين أنبيائك... قال المصنّف رحمة اللّه عليه عملاً بالحديث المشهور والخبر المأثور واقتداء بالكتاب الكريم: بسم اللّه تارّحمن الرّحيم... قال: **العبد الفقير** أي: ذو الإحتياج الكثير، واختار هذا اللّفظ تبرّكًا بما ورد في كلام اللّه تعالى حيث قال: **وأنتم الفقراء**، وتيمّنًا بما صدر عن صدر النّبوّة حيث قال: الفقر فخري...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وحركة آخر الفعل بنائيّة وحركة آخر المصدر اعرابيّة... وتحقّق استعمال الإسم ساكنًا في غير حال الوقف أيضًا وبهذا سقط ها قبل إن عينت بالحركة الشّخصيّة من الرّفع وغيره...

L. 8; 21 x 14,5 (14 X 9); 19 redaka. *Nastaʿlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8900. R-5454

شرح الهارونيّة في التّصريف
ŠARḤ AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

Komentar na al-Harawījevu raspravu الرّســالة الهــارونيّــة (v. *Jahić VIII, 5026,4*) iz morfologije arapskog jezika. Prema nama dostupnim izvorima (v. *Kaḥḥāla VIII, 196; Ḥ. Ḫ. II, 2027; Ahlwardt VI, 6758; Fajić V, 3351/5; Jahić VIII, 4984,3 i 5022,2.*) osnovno djelo napisao je Naǧmuddīn ʿUmar b. al-Harawī, čija nam je biografija nepoznata, a ovaj komentar Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī, umro u Carigradu 901/1495. godine. Međutim, sporan je autor ovog komentara jer je naš primjerak prepisan 1. ševvala 813/1411. godine, a primjerak u rukopisu br. R-1436 (v. *Jahić VIII, 5023/2, str. 276-277*) još ranije, 14. šaʿbāna 767/1366. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله (الّذي) دلّ على وجوده مشاهدة الفعل والانفعال... وبعد، فلمّا رأيت المختصر الّذي صنّفه الإمام المحقّق والحبر المدقّق أفضل المتأخّرين نجم الملّة والدّين... عمر بن الإمام الكامل الفاضل الهروي... في التّصريف، مشتملاً على فوائد كثيرة ومباحث شريفة ومسائل دقيقة مع وجازة نظمه وصغر حجمه ولم يكن له شرح يفيد حلّ معضلاته ويكشف قناع مشكلاته، أردت أن أكتب له شرحًا وافيًا...

Završetak (l. 67a):

آخره: **قوله** وتفعلل (!) لما فيه حركة غالبًا، لمّا فرغ من بيان معاني الأبواب الثّلاثيّ شرع في الرّباعيّ... فلا يتعلّق بها مزيد بحث، وافعنلى نحو اسلنقى من مزيد الثّلاثيّ أيضًا لأنّه مطاوع فعلى نحو سلقيته فاسلنقى. تمّت.

L. 67; 18 x 13,5 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nastaʿlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قــوله pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju (l. 67a) bilješka da je njegov prepis završen 1. ševvala 813/1411. godine.

تمّ بعون اللّه تعالى وحسن توفيقه... وقع الفراغ من نسخه في ليلة الجمعة... في أوّل شهر شوّال، التّاريخ سنة ثلاث عشر وثمانمائة.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8901. R-2029

Zbirka (مجموع), 6

L. 15; 21 x 13 (15 x 8), 21-27 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama i između redaka ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-6a

التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه

AT-TANBĪH 'ALĀ ĠALAṬ AL-ĞĀHIL WA AN-NABĪH

Kratka rasprava o uobičajeno nepravilnom izgovoru nekih arapskih riječi. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Ḥ. Ḫ. I, 488; Ahlwardt VI, 6777; Dobrača I, 397/4, str. 244; Bratislava, 340, str. 246-247; Brockelmann G II, 452/106; Jahić VIII, 4828/4; Köprülü II, 329/32.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعلنا من زمرة مَنْ علم ولم يجعلنا من الّذين يحرّفون الكلم... وبعد، فإنّ أوّل ما يجب أن يعلم وأولى ما يبذل فيه الهمم إقامة اللّسان وصونه عن الهذيان... فأوردت الكلّ تعليمًا للمبتدي وتذكيراً للمنتهي... على جمع هذا الكتاب **وسمّيته التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه**...

Završetak (l. 6a):

آخره: **ومنها** النّكات هى بكسر النّون جمع نكتة وإذا ضمّت النّون حذفت الألف وكثير من النّاس يضمّون النّون ويثبّتون الألف. تمّت الرّسالة لإبن كمال.

2. L. 6b-7a

سقطات العوام

SAQAṬĀT AL-'AWĀMM

Kratka rasprava o nepravilnom izgovoru pojedinih arapskih riječi. Napisao na turskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Ahlwardt VI, 6778/2.

Početak (l. 6b):

أوّله: مختَنْدر تَبْعيتْه در طَلسِمْ جَلاَء وَطَنْ در مَعدُّ در تشديد ايله وتخفيف ايله جائزدر... **مُتَجَزِّيْ** در مهموز در تجزّى دكلدر يايله... بلّوردر بلّوردكلدر ضمّ ايله...

Završetak (l. 7a):

آخره: **فَاعِلْ** اصل فعْل يلمك درلريرنده دكلدر بلكي ولي لمك دردمك كركدر زيرا بو جائز ولسه ايدي زيدك مراد عمرو يضرب لمق در ديمك جائز اوليدي في قولك مرادان يضرب عمرواً بلكي زيدك مراد عمرو ضرب ايلمك در ديرلر. تمّت سقطات مفتي الزّمان فريد الاقران شيخ الإسلام مقتدي الأنام خواجه چلبي افندي عليه رحمة الباري.

3. L. 7b-8a

حاشية على تفسير القاضي لسورة النّبأ

ḤĀŠIYA 'ALĀ TAFSĪR AL-QĀḌĪ LI SŪRA AN-NABA'

Glosa na al-Bayḍāwījin komentar početka sure *an-Naba'* (početak 30. džuz'a), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 7b):

أوّله: **قال: عمّ أصله عمّا** لفظ عمّ كلمتان إحداهما عَنْ الجارّة والأخرى ما الاستفهاميّة المحذوفة الألف وتوحيد الضّمير في أصله انّما هو باعتبار المذكور أو باعتبار اللّفظ **على أنّه حرف** جرّ يعني بناء على أنّ لفظ عن حرف جرّ **دخل على ما الإستفهاميّة**...

Završetak (l. 8a):

آخره: يعني فسّر المصنّف التّساؤل على المشاركة (أى على وجهين) وعدمها وشأن الكفّار إنّما هو إحداهما، فكيف يرجع الضّمير لأهل مكّة من المشركين؟ وحاصل الجواب أنّ المشاركة وعدمها كليهما واقعان في الكفّار فلا محذور في التّفسيرلأنّهم كانوا يتساءلون فيما بينهم عن البعث بأن يسأل بعضهم بعضًا وكانوا يتساءلون غيرهم عن النّبيّ ع م والمؤمنين عن البعث على طريق الإستهزاء. تمّت تمام.

4. L. 8b-14b

من كتاب الحكم والأمثال
MIN KITĀB AL-ḤIKAM WA AL-AMṮĀL

Naslov na početku من كتاب الحكم والأمثال تأليف الإمام أحمد العسكري

Izbor iz zbirke poslovica i mudrih izreka koje je sabrao imam Aḥmad al-ʻAskarī.

Početak ovdje (l. 8b):

أوّله: **قولهم: رهباك خير من رغباك،** يضرب مثلاً للبخيل على الرّهبة بقوله: فرعه منك خير لك من حبّه لأنّه إذا أحبّك لم ينفعك وإذا رهبك نفعك. **قولهم: رأس برأس وزيادة خمس مائة،** يضرب مثلاً في الرّضا بالحاضر ونسيان الغائب. والمثل للفرزدق وكان في بعض الحروب فقال صاحب الجيش: من جاء برأس فله خمسمائة درهم فبرز رجل فقتل رجلاً من العدوّ فأعطى خمسمائة درهم ثمّ برز الثّانية فقتل فبكا أهله فقال الفرزدق: رأسه اه...

Završetak (l. 14b):

آخره: **قولهم: يوم بيوم الحفضى المجوّر،** يراد به أنّ هذا الّذي فعلت بك هو بما فعلت بي قبل اليوم وأصله أنّ شخصا من الأعراب كان له بنو عمّ فوثبوا عليه وضربوه ونقضوا خبأه، فلمّا كثر بنوه وثبوا على عمّهم فهدموا خبأه فشكا ذلك إلى أخيه فقال: يوم آه والحفضى البيت من الشّعر والصّوف والمجوّر المقطوع من أصله.

5. L. 14a-14b

رسالة الجمع
RISĀLA AL-ĞAMʻ

Kratka rasprava o paradigmama množine u arapskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Rasprava se susreće i pod nazivima: فصل في الجموع القياسيّة - ضابطات الجموع (v. *Jahić VIII, 4828/3*).

Kaḥḥāla I, 238; Bratislava, 342, str. 247; Jahić VI, 4202/2 i VIII, 4828/3; Wiesbaden, XVIIb1, 398.

Početak (l. 14a):

أوّله: إعلم أنّ الإسم إذا كان على فعلٍ أو فُعل أو فِعل يجمع على أفعل أو أفعال وعلى الكثرة على فعول وفعال نحو: بحر وأبحر وبحور وبحار وبرد وبرود وأبراد وجذع وجذوع وجذاع وإنّما يكون على هذه الثّلاثة بعض الجموع دون بعض قلب وقلوب وقفل وأقفال...

Završetak (l. 14b):

آخره: وأمّا خمصان وعريان فيجمعان جمع السّلامة نحو خمصانون وعريانون وخمصانات وعريانات ولهذا انسيات وأخوات وفيما حاضرة لمن تأمّل فيه كفاية والكلام ليس له نهاية.

Na kraju djela (l. 14b) bilješka da je prepis završen 27. džumadel-ahira 1076/1665. godine.

تمّت الرّسالة لإبن كمال رحمه اللّه رحمةً واسعةً، حرّر في ٢٧ من جمادى الآخرة سنة ١٠٧٦

6. L. 15a-15b

رسالة في نسبة الجمع
RISĀLA FĪ NISBA AL-ĞAMʻ

Kratka rasprava o tvorbi prisvojnog pridjeva od oblika množine u arapskom jeziku. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača II, 1316/2; Köprülü II, 1580/41; Ahlwardt VI, 6862/1; Brockelmann G II, 452 i S II, 671.

Početak (l. 14a):

أوّله: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه أمّا بعد، **فهذه رسالة في نسبة الجمع،** إعلم أنّ الجمع لا ينسب إليه إلاّ إذا لم يكن له واحد أصلاً كا لأعرابيّ أو لا يكون له واحد من لفظه كالركابيّ...

Završetak (l. 15b):

آخره: لمّا عرفت أنّه لا ينسب إليه إلاّ إذا كان علمًا كالهوازنيّ والجدابنيّ وإن أراد أنّه لا ينسب إذا لم يكن علمًا فلا وجه لتخصيص الوزن المذكور له فإنّ الحكم في وزن الأنصار أيضًا كذلك.

Prepisao isti, nama nepoznati, prepisivač kao i prethodno djelo u ovoj zbirci.

8902. R-10304

العوامل الجديدة
ALʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين **وبعد،** فاعلم أنّه لا بدّ لكلّ طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيئ ستّون منها تسمّى عاملاً وثلاثون منها تسمّى

معمولاً وعشرة منها تسمّى عملاً وإعرابًا ، فأبيّن لك بإذن الله هذه الثّلاثة على طريقة الإيجاز في ثلاقة أبواب **الباب الأوّل** في الإعراب...

Završetak (l. 13a):

آخره: **ثمّ الإعراب** إن ظهر في اللّفظ يسمّى لفظًا كما في الأمثلة المذكورة وإن لم يظهر بل قدّر في آخره يسمّى تقديريًا نحو: أنا العاصي وإن لم يظهر ولم يقدّر في آخره يسمّى محليًا نحو: توكّلنا على من لا يأتي الخبر إلاّ من جهته.

L. 14; 20 x 13 (14 x 6,5); 9 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na listu 13b bilješka da je djelo za svoje potrebe u nedjelju, u mjesecu zul-hidždžetu 1176/1763. godine, prepisao Ibrāhīm b. Ḥāǧī ʻUmar Ġumušnalǧalī-zāde (Đumišić) nastanjen u Banjoj Luci.

تمّت تمام سنة ١١٧٦ مبارك في شهر ذي الحجّة في يوم بازاري كون في وقت الظّهر... صاحب ومالك إبراهيم بن حاجي عمر كومش نالچه زاده بنالوقه ساكن.

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8903. R-9464

العوامل الجديدة
ALʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **والرّابع** لا يكون إلاّ ناقص الإعراب وهو الفعل المضارع الّذي بآخره ضمير غير نون جمع المؤنّث فرفعه بالنّون ونصبه وجب بحذفها نحو: الأولياء والعلماء يشفعان يوم القيامة فنرجو أن يشفعا لنا ولهم...

L. 12; 19 x 14 (13 x 5,5); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren zlatnom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listu 12a bilješka da je djelo prepisao hafiz Ḥusayn b. Ḫalīl 1241/1825. godine. كتبه الحقير الفقير حسين بن خليل حافظ سنة ١٢٤١

8904. R-9594

Zbirka (مجموع), 2

L. 90; 16,5 x 11,5 (13 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *taʻlīqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-53a

شرح العوامل الجديدة في القريب والبعيد
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BAʻĪD

Komentar na al-Birğiwījevo djelo العوامل الجديدة (v. 8865/3) o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku učenik Mustafe b. Ḥamze Adalije, Aḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası), umro 1159/1780-81. godine.

Jahić VI, 3709/2; Ahlwardt VI, 6790; Brockelmann G II, 441/21c; Köprülü III, 595/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل العالمين العاملين فائزين... أمّا بعد، فيقول العبد الضّعيف الشّيخ أحمد عصمه الله اللّطيف الصّمد السّاكن بمدينة قوش اطه سي صانهما الحفيظ عن البلاء الجلي والخفي: لمّا كان كتاب العوامل المعروف بالعوامل الجديدة في القريب والبعيد لمولانا... الشّيخ محمّد بن پير علي الشّهير بالفاضل البركوي... سألني بعض بعض أذكياء الطّالبين الرّاغبين أن أشرح شرحًا يحلّ ألفاظه ويوضّح معانيه... وها أنا أشرع في شرح الكتاب...

Završetak (l. 53a):

آخره: **على من لا يأتي الخير** أى لا يحصل ولا يوجد من حبّهم واحد **إلاّ من جهته** المجازيّة والحقيقيّة فيه محال لأنّ المراد بالموصول هو اللّه الكبير المتعال... مع أنّه أيضا لا يأتي الأمن أو لرعاية الأدب كما في قوله تعالى: **بيدك الخير**... والحمد للّه على التّمام... تمّ الكتاب بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه.

2. L. 54a-90a

شرح العوامل الجديدة
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Komentar na al-Birgiwījevo djelo العوامل الجديدة (v. 8865/3) o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī, umro 1169/1755. godine.

Jahić VI, 4193/1; Dobrača I, 397/3, str. 244.

Početak (l. 54a):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العربيّة مفتاح الكلام وصيّرها آلة لتحقيق المرام... وبعد، فيقول العبد الفقير إلى اللّه الغنيّ داود بن محمّد القارصي... لمّا رأيت أنّ عوامل العالم المحقّق الفاضل المدقّق محمّد أفندي البركوي... أحسن ما يبتدأ به الطّلبة في النّحو... أردت أن أشرحه شرحًا مختصراً مفيداً...

Završetak (l. 90a):

آخره: وأمّا المجروريّة بحرف الجرّ نحو: مررت بزيد أو غير ذلك حتّى لو زال المانع لظهر الإعراب لفظًا أو تقديراً نحو: توكّلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته فالحمد للّه على التّمام.

Na kraju djela (l. 90a) bilješka da je prepis završio Muḥammad Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh an-Naǧdī u subotu, 27. šabana 1211/1797. godine.

تمّ الكتاب بعون اللّه وحسن توفيقه على يد الحقير الفقير الواثق باللّه محمّد صالح بن عبد اللّه النّجدي وذلك في عصر يوم السّبت المبارك السّابع والعشرين من شهر شعبان المبارك من شهور سنة الحادية عشر بعد المائتين والألف من هجرة من له العزّ والشّرف، سنة ١٢١١

8905. R-10022

Zbirka (مجموع), 2

L. 78; 19,7 x 13 (11 x 6), 7 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani, teško oštećeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-65b

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao pod br. 8865/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فيما عدا هذه الثّلاثة ممّا سمع من العرب فيحفظ ولا يقاس عليه. ثمّ القياس بعد الحذف في غير الأوّلين أن توصل متعلّقه إلى المجرور فيظهر الإعراب المحلّي وهو النّصب على المفعوليّة أو الرّفع على النّائبيّة ويسمّى حذفًا...

Završetak (l. 65b):

آخره: وهذه خمسة أوجه تجوز في أمثاله وصفة اسم لا المبنى المفردة المتّصلة به فإنّه يجوز بناؤها على الفتح نحو: لا رجل ظريف واعرابها رفعًا ونصبًا نحو: لا رجل ظريف وظريفًا.

Na kraju djela (l. 66a) bilješka da je njegov prepis završen 15. redžeba 1181/1767. godine.

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة المباركة في وقت الضّحى رجب اون بشنجي كون سنة ١١٨١

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

2. L. 72b-78b

الإعراب عن قواعد الإعراب
AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

Isto kao pod br. 8892.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 78b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **النّوع الخامس** ما يأتي على خمسة أوجه وهو شيئان: **أحدهما** أيّ وتقع شرطيّة نحو: **أيّما الأجلين قضيتُ فلا عدوانَ عليّ** واستفهاميّة نحو: **أيّكم زادته هذه إيمانًا** وموصولة نحو: **ثمّ لننزعنّ من كلّ شيعةٍ أيّهم أشدُّ علَ الرّحمن عتيًا**...

8906. R-10307

إظهار الأسرار
IZHĀR AL-ASRĀR

Isto kao pod br. 8865/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وألف وياء وحذف النّون في الفعل وعلامة الجرّ ثلاثة كسرة وفتحة وياء، وعلامة الجزم ثلاثة حذف الحركة وحذف الآخر وحذف النّون **والتّقسيم الرّابع** بحسب الصّفة فهو ثلاثة لفظي ويظهر في اللّفظ وتقديري ومحلّي...

L. 16; 19,5 x 13,5 (12,5 x 6,5); 9 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8907. R-8238

نتائج الأفكار
NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

Komentar na al-Birğiwījevo djelo إظهار الأسرار (v. 8865/2) iz sintakse arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn b. Muuṣliḥuddīn ar-Rūmī al-Adawī, učenik Nūḥ-efendije al-Qonawīje, umro poslije 1085/1674. godine.

Kaḥḥāla XII, 249; Jahić VI, 4134 i VIII, 5205; Ahlwardt VI, 6784; A. M. II, 441; Flügel I, 164-65; aẓ-Ẓāhiriyya N, 523; Sarkīs II, 1750-51.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل الألفاظ قوالب المعاني، وفضّلها على سائر الأصوات بنظم درر حروف المعاني... أمّا بعد، فيقول العبد الفقير إلى ربّه القدير الشّيخ مصطفى بن حمزة... إنّ كتاب إظهار الأسرار للفاضل... مولانا الشّيخ محمّد المحقّق الحقّاني والمدقّق الرّبّاني الشّهير المعروف بالبركوي...

Završetak (l. 119a):

آخره: **نحو: لا رجل ظريف** بالرّفع **وظريفًا** بالنّصب، وأمّا معطوفة نكرة بلا تكرير لا يرفع حملاً على محلّه البعيد وينصب حملاً على لفظه ومحلّه البعيد ولا يجوز بناؤه لوجود الفصل بالعاطف... وإنّما لم يتعرّض لحكم سائر التّوابع أيضًا لأنّه لا نصّ عنهم فيها، غير أنّه نقل عن الأندلسي أنّ ما عداها كتوابع المنادى.

L. 119; 18 x 10,5 (13 x 6,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, tupim perom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 119a) u kome se nalazi podatak da ga je prepisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb.

قد تمّت هذه النّسخة من يد عبد الوهّاب بن عبد الوهّاب بعون الوهّاب.

Nema podataka o mjestu ni datumu prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Halime Hadžiahmetović, udove Abdulkadira Hadžiahmetovića iz Visokog (poklon).

8908. R-972

حلّ أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار
ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR 'ALĀ I'RĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

Komentar na al-Birğiwījevo djelo إظهار الأسرار (v. 8865/2) iz sintakse arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Ḥusayn b. Aḥmad, Zaynī-zāde, umro 1168/1755. godine. Prema bilješci na kraju, autor je djelo završio 1151/1739. godine.

Kaḥḥāla III, 311; Jahić VI, 4151-64 i VIII, 5210-14; A. M. I, 326; Ahlwardt VI, 6785/2; Brockelmann G II, 441 i S II, 656; Kairo II, 104; Sarkīs II, 992; Hasandedić, 85; Zürich - Sarajevo II, 893.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي رفع داء الجهل عنّا بانزال قرآن عربيّ وبيّن الهدى عليها، ونصب أطبّاء العلماء بيننا بمحض لطفه وإحسانه وكرمه... أمّا بعد، فيقول الرّاجي من ربّه الحسنى والزّيادة

حسين بن أحمد الشّهير بزيني زاده... لمّا كان كتاب إظهار الأسرار للشّيخ محمّد البركوي سألني بعض الإخوان وأخصّ الخلاّن أن أكتب عليه إعرابًا... **وسمّيته بحلّ أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار**...

Završetak (l. 162b):

آخره: **وظريفًا** منصوب صفة رجل حملاً على لفظه تشبيهًا للفتحة العارضة الدّائرة على وجود أو عدمًا بالإعراب الدّائر على العامل. كذا في شرح العصام فاحفظ... هذا آخر ما أوردناه من الإعراب على إظهار الأسرار بعون الملك السّتّار... اللّهمّ اجعله خالصًا لوجهك الكريم وسببًا للنّجاة **يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى اللّهَ بقلب سلسم... والحمد لله ربّ العالمين**. تمّ الكتاب سنة ١١٥١

L. 162; 20,8 x 15,5 (15 x 8); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po povezu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je hafiz Ḥasan rukopis dobio od umrlog Bošnjaka, Muṣṭafa Efendī-zādea (Efendića), čistača u Haremi-šerifu u Medini.

مدينه منوّرده حرم شريف فراشلرندن بوسنوي مرحوم مصطفى أفندي زاده حافظ حسن حضورلرينه وصول.

Iz Odbora IZ Janja.

8909. R-8996

حلّ أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao pod br. 8908.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: ما التزمناه ثانيًا فنقول: رضى فعل ماض مبنيّ على الفتح لا محلّ له من الإعراب ولفظة الجلالة مرفوعة لفظًا فاعل رضى فهو معه جملة فعليّة لا محلّ لها من الإعراب...

Završetak (l. 68b) isto kao pod br. 8908.

L. 69; 20 x 11,5 (14 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana druge korice obložena ebro papirom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju djela (l. 68b) bilješka nepoznatog prepisivača da je njegov prepis završio u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1171/1758. godine.

قد يسّر الإتمام بعون الله الملك العلاّم... في أوائل جمادى الأوّل من سنة إحدى وسبعين ومائة وألف.

8910. R-8233

حلّ أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao 8908.

L. 152; 21 x 15 (14 x 9); 21 redak. *Nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Halime hanume Hadžiahmetović (poklon) iz zaostavštine njenog muža Abdulkadira iz Visokog.

8911. R-2202

Zbirka (مجموع), 24

L. 60; 20,8 x 12,5 (15 x 6,5), 21 redak. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Na prvom zaštitnom listu dat sadržaj zbirke. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi vješto popravljani. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom s unutrašnje strane jednom, a s vanjske dvjema tankim linijama crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-2a

رسالة في تصحيح لفظ چلبي
RISĀLA FĪ TAṢḤĪḤ LAFẒ ČALABĪ

Na početku naslov djela crvenim slovima s pogrešnim imenom autora:

هذه رسالة في تصحيح لفظ چلبي للمولى أبي السّعود

Kratka filološka rasprava o utvrđivanju značenja riječi چلبي koju je na arapskom jeziku napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī, rođen 951/1544., umro 1025/1616. godine. U svome biografskog djelu نظام العلماء إلى خاتم الأنبياء autor navodi da mu je ovo prvo djelo koje je napisao. Neki izvori (v. *Köprülü II, 357/2 i III, 705/24*) ovu raspravu pogrešno pripisuju Ibn Kamāl-pāši.

Kaḥḥāla III, 233; Dobrača II, 896/4, 1404/2, 1457/3 i 1894/3; Handžić, al-Ğawhar al-asnā..., str. 55; Šabanović, POF, XIV-XV, str. 5-31; Nametak, Anali GHB, I-II, str. 33-40.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّم الإنسان ما لم يعلم، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد العرب والعجم... (أمّا بعد) فأقول وباللّه التّوفيق وبيده أزمّة التّحقيق، إنّ لفظ چلب بالتّحريك اسم من أسماء اللّه تعالى في لغة التّركمان...

Završetak (l. 2a):

آخره: وأمّا جهلة زماننا الّذين يستعملون تعظيمًا في غير الكرام البررة ومن له خطر دنياوي كاليهود وسائر الكفرة فعلى وجوههم القردة (الغبرة) **أولئك هم الكفرة الفجرة**، أعوذ باللّه أن أكون من الجاهلين، والحمد للّه ربّ العالمين.

2. L. 2a-2b

من رسالة مفتي الثّقلين
MIN RISĀLA MUFTĪ AṮ-ṮAQALAYN

Izvod iz rasprave o upotrebi riječi چلب koju je na turskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, poznat i pod nadimcima Šamsuddīn i Muftī aṯ-Ṯaqalayn, umro 940/1533. godine. U raspravi je izdana fetva o upotrebi riječi چلب. U ovom fragmentu dat je samo dio rasprave koji se odnosi na fetvu.

Početak (l. 2a):

أوّله: من رسالة مفتي الثّقلين: من قال لمسلم جاهل أو لغلام امرد لكثرة ماله أو لعظم نسبه و رعاية حسن الامرد ب چلبي أو ليهودي أو نصراني أو الواحد من سائر الملك المختلفة ما يلزم عليه من الأجر والوبال. أفتونا اما لكم اللّه المتعال. قال: لفظ چلب بالجيم الفارسيّة لغة تركمانيّة اسم من أسماء اللّه تعالى يعني العالم الرّبّاني والفاضل الصّمداني...

Završetak (l. 2b):

آخره: چلبي لفظيله خطاب اتمك معتاد ايدنلره بتجديد ايمان ونكاحه مستحقّ اولوب موافق شرع احمدي ومطابق جادهٔ محمّدي در ومذكوردن اشخاصه چلبي لفظيله اخطاب ايدن ظلمه وفجره بليغ وتجديد ايمان ونكاح ايله تأديب اولنور مصرّ اولور ايسه العياذ باللّه تعالى قتل اولنور.

3. L. 3b-4a

رسالة في قول العوامّ بعد السّلام بالتّركيّة صباحك خير اولسون
RISĀLA FĪ QAWL AL-‘AWĀMM BA‘DA AS-SALĀM BI AT-TURKIYYA "ṢABĀḤIN ḤAYIR OLSUN"

Kratka rasprava o valjanosti pozdravljanja, nakon selama, na turskom jeziku riječima صباحك خير اولسون. Raspravu je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelhiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/11; Popara IX, 5662/8; Fajić XI, 6712/6; TÜYATOK 05/IV, 2852.

Početak (l. 3b):

أوّله: الحمد للّه على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ قول العوامّ بالتّركيّة **صباحك خير اولسون** زيادة على ما وردت به السُّنّة السّنّيّة من التّحيّة الإسلاميّة الهنيئة، فهو عادة بشعة وبدعة شنيعة مندرج تحت: **من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردّ**...

Završetak (l. 4a):

آخره: وقال القاضي وغيره في قوله تعالى: **وَإذا جاؤك حيّوك بما لم يحيّك به اللّه**، يقولون: السّلام عليك وأنعم صباحًا واللّه تعالى يقول: **وسلام على عباده الّذين اصطفى**، واللّه تعالى أعلم وأحكم. تمّ بعون اللّه تعالى والحمد للّه ربّ العالمين.

4. L. 4b-5a

رسالة فيما زعمه بعض النّاس أنّ قول القائل اكربندن كفر

RISĀLA FĪ MĀ ZA'AMAHŪ BA'Ḍ AN-NĀS ANNA QAWL AL-QĀ'IL "EĞER BENDEN" KUFR

Kratka rasprava o grešnim riječima koje izvode iz islama. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/27; Fajić XI, 6712/7.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ بعض النّاس زعم أنّ قول القائل اكربندن كفر صادر اولدي ايسه توبه اتدم دين اسلامه كردم يوجب الشّكّ في الإيمان وأنّه كفر، وهذا مردود فإنّ الصّدق الشّرطيّة لا يستلزم كون المقدّم صادقًا ولا كونه متردّداً في وقوعه...

Završetak (l. 5a):

آخره: وأمّا التّعليق بشرط كائن فهو على ما تقرّر في موضعه... الّتي تبطل بتعليقها بالشّرط كالنّكاح والبيع، واللّه سبحانه هو أعلم وأحكم وإليه ينتهي السّبيل الأقوم، ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم، وصلّى اللّه على محمّد وآله وصحبه وسلّم.

5. L. 5b

فتوى في بيع الدّخان

FATWĀ FĪ BAY' AD-DUḪĀN

Kratka rasprava na arapskom jeziku o zabrani prodaje duhana. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/31; Fajić XI, 6712/8.

Početak (l. 5b):

أوّله: إعلم أنّ بيع الدّخان على ما تقتضيه قاعدة الشّرع باطل لأنّه لا يصلح إلاّ للهو فصار كاللّعاب الّتي يلعب بها الصّبيان... ولا يجوز بيعها على ما في القينة بخلاف سائر آلات الملاهي كالطّنبور والطّبل...

Završetak (l. 5b):

آخره: وقد استدلّ بعض أساتيذنا على حرمة الدّخان بقوله تعالى في صفة الضّريع: **لا يسمن ولا يغني من جوع**... وقد صرّح البزّازي وغيره كراهة أكل الطّين وعللها بأنّه تشبيه بفرعون. نمّقه الفقير (إلى) رحمة اللّه سبحانه وتعالى عالم محمّد بن حمزة الكوزلحصاري عفى عنهما الباري.

6. L. 6a-8a

رسالة في البيع في السّوق

RISĀLA FĪ AL-BAY' FĪ AS-SŪQ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o kupoprodaji na pijaci. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Fajić XI, 6712/9.

Početak (l. 6a):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّه قد يريد بعض الظّلمة من الدّهاقنة وغيرهم بيع شيء له في السّوق وأكثر ما يكون في اللّحم فيستعين بقضاء السّوء فيمنع النّاس من بيع مثله... ولا يخفى أنّه ظلم صريح وعدوان قبيح...

Završetak (l. 8a):

آخره: قد يفتح المرء حانوتًا لمتجره وأنت فتحت لك الخانوت بين أساطين خانوت بلا غلق يبتاع بتلبس أموال المساكين من تسعير كلّ ما يباع في الأسواق وتحكمهم في ذلك على الإطلاق يخفضون ويرفعون وبذلك التّلبيس يتوسّلون إلى استباعة ما يكتبه المسلمون خارج عن الصّراط السّوي والشّرع النّبوي... وأراح منهم العباد وأخزاهم بين الخلائق يوم التّناد.

7. L. 8b-9b

رسالة فيما قيل من أنّ قرا ءة الفاتحة عقب الصّلوات مبتدعة

RISĀLA FĪMĀ QĪLA MIN ANNA QIRĀ'A AL-FĀTIḤA 'AQIBA AṢ-ṢALAWĀT MUBTADI'A

Kratka rasprava na arapskom jeziku o tome da učenje sure الفاتحة poslije namaza nije novotarija (مبتدعة). Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kahhāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/7; Fajić XI, 6712/10.

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ بعض النّاس قد وقع في الالتباس فزعم أنّ قراءة الفاتحة في أدبار الصّلوة مبتدعة... وكيف ولا مانع من قراءة القرآن في زمن من الأزمان...

Završetak (l. 9b):

آخره: وقد أوصى بعض محقّقي متأخّري علمائنا الموثوق به في علمه ودينه بالمواظبة على المسبّعات العشر في الصّبح وبعد العصر... اللّهمّ اغفر لي ولوالدىّ ولجميع المسلمين! اللّهمّ افعل بنا وبهم عاجلاً وآجلاً في الدّنيا والدّين والآخرة ما أنت له أهل ولا تفعل بنا وبهم يا مولانا ما نحن له أهل، إنّك غفور حليم جواد كريم رؤف رحيم.

8. L. 10a-11a

رسالة في قراءة آية الكرسيّ عقب الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'A ĀYA AL-KURSĪ 'AQIBA AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka rasprava o učenju آية الكرسي (255. ajeta sure البقرة) poslije farz namaza. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kahhāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/17; Dobrača I, 603/5, str. 396; Fajić III, 2117/4 i XI, 6712/11; Popara IX, 5672/7.

Početak (l. 10a):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ قراءة آية الكرسيّ أدبار الصّلوات المكتوبة ليست فريضة ولا واجبة ولا سنّة وإلاّ لتعرّض لها علمائنا فيما دوّنوه من الكتب الفقهيّة، لكن وردت في فضلها أحاديث أوردها الحافظ جلال الدّين السّيوطي رحمة اللّه عليه في **الدّرّ المنثور**...

Završetak (l. 11a):

آخره: فإنّ دليل المجتهد إنّما هو قول من قلّده من أئمّة الدّين على ما قرّر في محلّه المتصدّون لعقده وحلّه وسكوتهم خاصّ، فتأمّل وتدبّر، واللّه سبحانه أعلم وأحكم وهو تعالى يحكم بين عباده فيما كانوا فيه يختلفون. تمّت الرّسالة.

9. L. 11b-14b

رسالة في الاستنجاء

RISĀLA FĪ AL-ISTINĞĀ'

Kratka rasprava o čišćenju i pranju poslije obavljenje velike nužde. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kahhāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/26; Dobrača II, 1245/3; Fajić XI, 6712/12.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّه يَسُنُّ الإستنجاء وهو إزالة النّجوى أي ما يخرج من البطن بنحو حجر أو مدر يمسح مخرجه بيده اليسرى حتّى تنقّيه ولا يسنّ عدده حتّى إذا حصل الانقاء بحجر واحد حصلت السّنّة وإلاّ فيما يحصل به ولو زاد على الثّلاثة...

Završetak (l. 14b):

آخره: قال الشّيخ الإمام كمال الدّين بن الهمام: وما نقل عن خزانته الأكمل انّه إذا احتشى ذكره بقطنة فغيّبها تفسد صومه كاحتشائها ممّا يقضي ببطلان حكاية الإتّفاق على عدم الفساد في اقطار الدّهن ما دام في قصبة الذكر ولا شكّ في ذلك، واللّه سبحانه وتعالى أعلم وأحكم.

10. L. 14b-15a

رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة

RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ĞUMU'A

Kratka rasprava o izgovaranju naglas riječi صلى الله عليه وسلم pri spomenu imena Muhammeda a. s., riječi رضى الله عنه pri spomenu nekog od ashaba i riječi آمين pri hatibovu držanju vaza za vrijeme džume namaza. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kahhāla IX, 271; Popara IX, 5672/8; Fajić XI, 6712/13.

Početak)l. 14b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمرنا بالتّصلية على رسوله الأكرم صلّى اللّه عليه وسلّم، **فاعلم** أنّ المجاهرة بالتّصلية والتّرضية والدّعاء والتّأمين ممّن يدعى ويزعم أنّه من المؤذّنين حال الخطبة وسكتتها بدعة بديعة وعن مجاز الجواز بعيدة لم يجوّزها من سادتنا إمام ولا قادتنا همام...

Završetak (l. 15a):

آخره: ولذا قال سيّدنا صلّى اللّه عليه وسلّم لعائشة بنت الصّدّيق رضى اللّه تعالى عنها: إيّاك ومحقّرات الذّنوب فإنّ لها من اللّه طالبًا. رواه في مشكاة المصابيح.

Djelo se završava kolofonom (l. 15a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adawī, u gradu Kuşadası (južno od Izmira u Turskoj), 1126/1714. godine.

سوّده الفقير إلى اللّه الغنيّ القدير مصطفى بن إبراهيم الآطه وي عفى عنهما العفوّ القويّ في محمية قوش آطه سي سنة ستّة وعشرين ومائة وألف (بعد هجرة) من له العزّ والشّرف.

11. L. 15b-21a

رسالة في أحكام الجمعة
RISĀLA FĪ AḤKĀM AL-ĞUMU'A

Kratka rasprava o džumi namazu. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX. 271: A. M. II. 265; Fajić XI. 6712/13.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ الجمعة فريضة محكمة ثابتة بالكتاب والسّنّة والإجماع يكفر جاحدها ويفسق تاركها بلا عذر، كذا في فتح القدير لإبن الهمام...

Završetak (l. 21a):

آخره: وقد اختار أكثر الفقهاء، وصرّح بتصحيحه كثيرون من محقّقي العلماء فتبصّر ولا تكن من الغافلين، واللّه سبحانه وتعالى أعلم وأحكم وهو يفصل بين عباده فيما كانوا فيه يختلفون، نسأله سبحانه العصمت (العصمة) والتّوفيق...

12. L. 21b-22b

رسالة في أنّ دود الطّعام طاهر
RISĀLA FĪ ANNA DŪD AṬ-ṬA'ĀM ṬĀHIR

Kratka rasprava o tome da su ucrvane namirnice kao što su sir, sirće, plodovi smokve, masline itd., te izvorska i bunarska voda, po šerijatskim propisima čisti i dozvoljeni za upotrebu, bez obzira na to da li su crvi živi ili uginuli. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. (ili 1116/1704.) godine.

Kaḥḥāla IX, 271; TÜYATOK 07/I, 262/3.

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ دود الطّعام كالجبن والخلّ والثّمار كالتّين والزّيتون والماء كماء بعض العيون والآبار طاهر حيًا وميّتًا لا خلاف فيه بين أئمّتنا لكونه ما ليس له نفس سائلة...

Završetak (l. 22b):

آخره: وأمّا ما ليس له نفس سائلة مع ما وقع فيه كأكل النّمل مع العسل والسّمن الواقع هو فيها فينبغي أن لا يرخّص فيه لعدم الجرح وإمكان الصّون، واللّه سبحانه وتعالى أعلم وأحكم، ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

13. L. 23a-23b

رسالة في حلّ ما قتله نحو الحجر من الصّيد
RISĀLA FĪ ḤILL MĀ QATALAHŪ NAḤWA AL-ḤAĞAR MIN AṢ-ṢAYD

Kratka rasprava o tome da je meso životinje ubijene u lovu kamenom i slično dozvoljeno jesti, pod uslovom da se to ne kosi sa šerijatskim propisima (v. 3. ajetu sure *al-Mā'ida*). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX. 271; Brockelmann G II. 437/12; TÜYATOK 07/I. 262/11.

Početak (l. 21b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ لحلّ ما قتله نحو الحجر من الصّيد شروط ثلاثة مشهورة وفي (ال) كتب المعتبرة مسطورة، الأوّل الخفّة إذ لوكان ثقيلاً فقتله بثقله فيكون من موقوذة وهي محرّمة بالنّصّ...

Završetak (l. 23b):

آخره: وعند أبي حنيفة بما يجب نقض البنية ظاهراً وإرهاق الرّوح باطنًا حتّى انّه يجب بالإحراق بالنّار ولو بالقائه في التّنور الحمّى على ما ذكر في موضعه ولا يحصل به التّذكية، أطلقه في الخلاصة وصحّحه في المجتبى، واللّه سبحانه وتعالى أعلم وأحكم.

14. L. 24a-26a

رسالة في القدر المسنون من الاعتكاف
RISĀLA FĪ AL-QADR AL-MASNŪN MIN AL-I'TIKĀF

Kratka rasprava o osamljenju (الإعتكاف) u džamiji tokom posljednjih deset dana mjeseca ramazana. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/14; TÜYATOK 07/I, 262/45.

Početak (l. 24a):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّ (ال) القدر المسنون من الاعتكاف إنّما هو إعتكاف العشر الأخير من كلّ رمضان... قال الشّيخ شهاب الدّين في قول مختصر الوقاية: الإعتكاف سنّة وقال القدوري: مستحبّ.

Završetak (l. 26a):

آخره: يقول علمائنا: وأقلّ النّفل ساعة بناءً على شمول النّفل للسّنّة المؤكّدة فقاسد إذا على تقدير تسليمه لا يلزم من كون الشّيئ أقلّ الأعمّ كونه أقلّ الأخصّ، واللّه سبحانه وتعالى أعلم وأحكم، ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم، وهو حسبي ونعم الوكيل.

15. L. 26b-34b

رسالة متعلّقة ببيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA MUTA'ALLIQA BI BAYĀN AL-I'TIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-A'MĀL

Kratka rasprava na arapskom jeziku o islamskom vjerovanju (الاعتقاد), lijepom ponašanju (الأخلاق) i dobrim djelima (الأعمال). Sudeći po stilu, raspravu je napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (الباب).

Kahhāla IX. 271: Dobrača I. 399/3. str. 247 i 603/4, str 396; Fajić III, 2300/1.

Početak (l. 26b):

أوله: الحمد للّه جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضةً على العباد في جميع الأوقات والأحوال... أمّا بعد، **فهذه رسالة تتعلّق ببيان الإعتقاد والأخلاق والأعمال** على التّرتيب والإجمال ورتّبتها على ثلاثة أبواب... الباب الأوّل في الإعتقادات...

Završetak (l. 34a):

آخره: وناقضته ما خرج من السّبيلين والدّم والقيح والصّديد إذا خرج كلّ واحد منهما من الأعضاء الظّاهرة وسال إلى موضع يلحقه حكم التّطهير... بحيث لا يفرق الرّجل من المرأة والقهقهة في كلّ صلوة ذات الركوع والسّجود والمباشرة الفاحشة أى المعاورة بين الرّجل والمرأة عريانًا.

Na kraju djela (l. 34a) bilješka napisana crvenim slovima da je prepis završen 1150/1737-38. godine.

16. L. 34b-38b

رسالة في حكم سبّ النّبيّ عليه السّلام

RISĀLA FĪ ḤUKM SABB AN-NABĪ 'ALAYHI AS-SALĀM

Rasprava na arapskom jeziku o propisanim kaznama protiv onih koji vrijeđaju ličnost poslanika Muhammeda, a. s. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (القسم).

Kaḥḥāla IX, 271; Dobrača II, 1699/2, i 1880/5.

Početak (l. 34b):

أوّله: **إعلم** أنّ كون معرفة تفاصيل مسألة السّبّ من أهمّ المهمّات وأساس الواجبات ممّا لا يخفى أحد من الثّقات وقد خلا عنها أكثر المعتبرات فذكرت بعضًا من هذه المهمّات في هذه الرّسالة ليرجع إليها عند حدوث الحوادث والبليّات فجعلتها على ثلاثة أقسام، **القسم الأوّل** في بين ما يكون سبًا وما لا يكون...

Završetak (l. 38b):

آخره: وقد ختمنا مباحث السّبّ بمسألة تكفير أهل الحران ليكون ختامه مسكًا يتريّح به أرواح المسلمين والمسلمات فلينظر في الكتب الكلاميّة وكتاب الشّفا بتعريف حقوق مصطفى والسّيف المسلول على من سبّ الرّسول. تمّت تمام.

17. L. 39a-41a

رسالة في الإيمان

RISĀLA FĪ AL-ĪMĀN

Kratka rasprava na arapskom jeziku o islamskom vjerovanju. Sudeći prema stilu, raspravu je napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Početak (l. 39a):

أوّله: **آمنت باللّه** والمراد من الإيمان باللّه تعالى العلم بوجوده والقدم والبقاء والمخالفة للحوادث والقيام بنفسه والوحدانيّة فهذه ستّة، صفة (الصفة) الأولى نفسيّة وهى الوجود والخمسة بعدها سلبيّة واتّصافه بالقدرة والإرادة والعلم والحيوة والسّمع والبصر والكلام...

Završetak (l. 41a):

آخره: **وبالقدر خيره وشرّه من اللّه تعالى** والمراد من الإيمان به العلم بكون كلّ ما يجري في العالم من الخير والشّرّ والنّفع والضّرّ والإسلام والكفر والطّاعة والعصيان والخسران والرّبح والإراد

والخطرات والحركات والسّكنات بقضاء الله تعالى، والحاصل أنّ الله تعالى يخلق الخير ويأمر ويرضى ويخلق الشرّ ولا يأمر ولا يرضى، والله أعلم بالصّواب. تمّ الكتاب بعون الله تعالى.

18. L. 41a-42a

رسالة شرح قول الإمام الأعظم

RISĀLA ŠARḤ QAWL AL-IMĀM AL-A'ẒAM

Komentar nekoliko izreka iz djela الفقه الأكبر koje je napisao imam hanefijskog mezheba, Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/669., umro 150/767. godine. Komentar je napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX. 271; TÜYATOK 07/I, 262/24.

Početak (l. 41a):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، **قال** الإمام الأعظم في الفقه الأكبر: **والله** أى الذّات الواجب الوجود المستجمع بجميع صفات الكمال على ما حقّق في المطول وغيره...

Završetak (l. 42a):

آخره: تقول: جاءني زيد لا زيد بن أبي بكر بل زيد بن عمر، ويتّضح من هذا التّفصيل ما ذكره بعض متأخّري علمائنا أنّ المراد به نفى المراديّة لا نفى الوحدة العدديّة فإنّه كفر العياذ بالله تعالى، والله سبحانه وتعالى أعلم وأحكم.

19. L. 42a-43a

الأحاديث السّبعة

AL-AḤĀDĪṮ AS-SAB'A

Kratka zbirka od sedam vjerodostojnih hadisa koje je, od sedam različitih ashaba, zabilježio imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/669., umro 150/767. godine. Prema završetku, izbor hadisa je sačinio Muḥammad (tj. Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine).

Početak (l. 42a):

أوّله: أخبرنا الثّقة العالم أبو عبد الله سراج الدّين... **وبعد**، فهذه الأحاديث السّبعة المسموعة لفقيه الأمّة وإمام الأئمّة أبي حنيفة نعمان بن ثابت رضى الله تعالى عنه من سبعة من أصحاب النّبيّ عليه السّلام بالإسناد الصّحيح...

Završetak (l. 43a):

آخره: ولقيت معقل بن يسار المزني وسمعته يقول: سمعت رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم يقول: **علامة المؤمن ثلاثة: إذا قال صدق وإذا وعد وفى وإذا اؤتمن لم يخن** وسمعته يقول: قال النّبيّ عليه السّلام: **لا يظنّ أحدكم أنّه يتقرّب إلى الله تعالى بأقرب من هذه الركعات** يعني الصّلوات الخمس. كملت الأحاديث السّبعة. نمّقه عالم محمّد.

20. L. 43b-45b

رسالة في بيان الأحاديث الموضوعة

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'A

Komentar zbirke apokrifnih hadisa. Napisao al-Ḥasan b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṣ-Ṣaġānī, Raḍiyuddīn Abū al-Faḍā'il, rođen 577/1181., umro 650/1252. godine.

Kaḥḥāla III. 279; Dobrača I. 120/5, str. 74; Brockelmann G I, 381/2.

Početak (l. 43b):

أوّله: الحمد لله على إفضاله، والصّلوة على محمّد وآله، قال الصّدر الإمام العامل العالم رضي الملّة والدّين الحسن بن محمّد بن الحسن الصّغاني غفر الله له: ذكرت أحاديث وضعت على رسول الله عليه السّلام وافتريت عليه... منها: الحديث الطّويل الّذي يروى عن أبي إمامة عن أبيّ بن كعب في فضائل القرآن...

Završetak (l. 45b):

آخره: وحديث خراب البلدان المسمّاة كلّ بلدة بآفة (!) وحديث رواه أبو عقّان عن أنس في الطّواف في المصر باطل أحمد الله على التّوفيق وأستغفر الله على التّقصير وأصلّي على النّبيّ محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين.

21. L. 45b-46b

رسالة في الصّلوة

RISĀLA FĪ AṢ-ṢALĀ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o otpočinjanju namaza koji se klanja u džematu u džamiji. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī, umro 1010/1601. ili 1116/1704. godine.

Kaḥḥāla IX. 271; Brockelmann G II, 437/16; TÜYATOK 07/I, 262/36.

Početak (l. 45b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى، **إعلم** أنّه إذا كان الإمام والقوم في المسجد يقومون في الصّفّ إذا قال المؤذّن: **حَيٌّ على للفلاح** و إذا قال: **قد قامت الصّلوة**، كبّر الإمام... وقال أبو يوسف: لا يكبّر حتّى يفرغ من الإقامة كذا ذكره في الحقائق...

Završetak (l. 46b):

آخره: وعليه كان الخلفاء الرّاشدون وأمروا بتسوية الصّفوف بعد الإقامة، فإذا أخبروا بذلك كبّروا... فلا جرم أن اختاره بعض متأخّري علمائنا ممّن وقف على تلك العواضد واطّلع على هذه الشّواهد، واللّه سبحانه وتعالى أعلم.

22. L. 46b-49a

رسالة في بيان القيام عند ذكر ولادة النّبي عليه السّلام

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-QIYĀM ʻINDA DIKR WILĀDA AN-NABĪ ʻALAYH AS-SALĀM

Kratka rasprava o tome da li treba ustati na noge prilikom spominjanja rođenja poslanika Muhammeda, a. s. Prema uvodu, raspravu je napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549.

Početak (l. 46b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمر بإتباع رسوله كائنًا حيثما كان والانقياد له صادراً عمّن صدر... **وبعد**، فيقول الفقير إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي عفى عنه العليّ الكبير: قد اعتقد الكثير من أهل هذا الزّمان القيام عند ذكر ولادة النّبيّ عليه الصّلوة وخروجه إلى الدّنيا حتّى أنّ بعض الفضلاء... يقولون إنّ هذا القيام تعظيم للرّسول عليه السّلام... فأقول: أمّا الكبرى فمسلّمة عند كلّ مسلم وأمّا الصّغرى فلا دليل شرعيّا عليها كيف وقد نهى النّبيّ عليه السّلام عن القيام عند حضوره بالذّات...

Završetak (l. 49a):

آخره: فصار هذا القيام كسائر العبادات المكروهة فافهم تغنم ومن اللّه سبحانه التّوفيق وبه العصمة، والحمد للّه ربّ العالمين، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين والتّابعين لهم بإحسان إلى يوم الدّين، والحاصل أنّ اعتقاد هذا الفقير أنّ تعظيم الرّسول عـ م إنّما هو في اتباع أمره ونهيه حيث تقرّر وأنّ كلّ ما يخالف أمره أو نهيه فليس بتعظيم له صلّى اللّه عليه وسلّم. فإن كان في هذا الإعتقاد شيئ فليبيّن. تمّت الرّسالة.

23. L. 49b-53a

رسالة في زعم بعض النّاس أنّه ليس في آباء النّبيّ وأجداده إلى آدم عـ م كافـر

RISĀLA FĪ ZAʻM BAʻḌ AN-NĀS ANNAH LAYSA FĪ ĀBĀʼ AN-NABĪ WA AĞDĀDIH ILĀ ĀDAM ʻALAYH AS-SALĀM KĀFIR

Rasprava na arapskom jeziku o tome da li je među precima poslanika Muhammeda, a. s., sve do Adema, a. s., bilo nevjernika. Prema bilješci na kraju rasprave, napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. U nama dostupnim izvorima u popisu njegovih djela, nismo mogli pronaći ovu raspravu.

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أظهر بقدرته عجائب الأشياء... **وبعد**، فقد بلغني أنّ بعض النّاس ابتدع قولاً خالف فيه الكتاب والسّنّة وإجماع الأمّة بأن زعم أنّ آباء النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وأجداده إلى آدم عليه السّلام ليس فيهم كافر وأنّه شنع على من اعتقد خلاف ذلك ويقول أنّ من اعتقد خلافه يستوجب ضرب العنق وأنّ آباء النّبيّ وأجداده أفضل من أبي بكر وعمر. أمّا مخالفته للكتاب فإنّ القرآن ناطق بأنّ أبا إبراهيم الخليل كان مشركًا...

Završetak (53a):

آخره: وأيضًا إذا عابهم بالاقتداء بآبائهم ربّما عارضوه بمثله بخلاف ما إذا كان دين آبائه على خلاف ما يدعوا إليه فإنّه ممّا يقبل بالمدعوّ إلى الالتفات إلى الدّعوة... وفي هذا مقنع للمستبصرين، والحمد للّه ربّ العالمين، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

Djelo se završava kolofonom (l. 53a) u kome je data bilješka da je ovaj primjerak prepisan 1150/1737. godine iz primjerka koji je u četvrtak, 6. ševvala 931/1525. godine napisao autor Ibrāhīm b. Muhammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, imam džamije sultana Mehmeda II u Carigradu.

فرغ من كتابتها محرّرها أفقر العبيد إلى ربّه الغنيّ إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي إمام الجامع السّلطان المحمّدي بقسطنطينيّة المحروسة بين الصّلاتين يوم الخميس سادس شوّال سنة إحدى وثلاثين وتسعمائة تمّ تمّ الإستنساخ سنة ١١٥٠

24. L. 53b-54a

رسالة في تفصيل ما قيل في أبَوَىْ الرّسول عليه السّلام

RISĀLA FĪ TAFṢĪL MĀ QĪLA FĪ ABAWAY AR-RASŪL ʻALAYH AS-SALĀM

Kratka rasprava o tome da li su roditelji poslanika Muhammeda a. s. umrli kao muslimani ili nisu i kakva će njihova sudbina biti na Sudnjem danu. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača I, 398/4 i II, 1454/6; Flügel III, 381; Brockelmann G II, 450/32 i S II, 662; Köprülü II, 1602/37; Zürich I, 227; Şeşen, 422; Fajić XI, 6790/3; Popara XIII, 7601/5.

Početak (l. 53b):

أوّله: الحمد للّه الّذي كرّم آدم عليه السّلام وفضّل نسله بإحسانه، والصّلوة والسّلام على من خصّه اللّه بطهارة النّسب وحفظ آبائه من الدّنس تعظيمًا لشأنه وجعل قرنه خير القرون...إعلم أنّ السّلف اختلفوا في أنّ أبَوَيْ الرّسول صلّى اللّه عليه وسلّم هل ماتوا على الكفر أم لا...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 54a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقال الحافظ أبو حفص بن شاهين في كتاب النّاسخ والمنسوخ عن عائشة رضى اللّه عنها أنّ النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم نزل إلى الحجون كئيبًا حزينًا...

Listovi 55-60 slobodni.

8912. R-3496

Zbirka (مجموع), 31

L. 110; 20,5 x 14,5 (16 x 8), 21 redak. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, mjestimično oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-2b

رسالة في تصحيح لفظ چلبي
RISĀLA FĪ TAṢḤĪḤ LAFẒ ČALABĪ

Na početku naslov djela crvenim slovima s pogrešnim imnom autora:

هذه رسالة في تصحيح لفظ چلبي للمولى أبي السّعود

Isto kao pod br. 8911/1.

2. L. 3a-3b

رسالة في قول العوامّ بعد السّلام بالتّركيّة صباحك خير اولسون
RISĀLA FĪ QAWL AL-'AWĀMM BA'DA AS-SALĀM BI AT-TURKIYYA "ṢABĀḤIN ḪAYIR OLSUN"

Isto kao pod br. 8911/3.

3. L. 3b-4b

رسالة فيما زعمه بعض النّاس أنّ قول القائل اكربندن كفر
RISĀLA FĪ MĀ ZA'AMAHŪ BA'Ḍ AN-NĀS ANNA QAWL AL-QĀ'IL "EĞER BENDEN" KUFR

Isto kao pod br. 8911/4.

4. L. 4b-5a

فتوى في بيع الدّخان
FATWĀ FĪ BAY' AD-DUḪĀN

Isto kao pod br. 8911/5.

5. L. 5b-7b

رسالة في البيع في السّوق
RISĀLA FĪ AL-BAY' FĪ AS-SŪQ

Isto kao pod br. 8911/6.

6. L. 8a-9a

رسالة فيما قيل من أنّ قراءة الفاتحة عقب الصّلوات مبتدعة
RISĀLA FĪMĀ QĪLA MIN ANNA QIRĀ'A AL-FĀTIḤA 'AQIBA AṢ-ṢALAWĀT MUBTADI'A

Isto kao pod br. 8911/7.

7. L. 9a-10b

رسالة في قراءة آية الكرسيّ عقب الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'A ĀYA AL-KURSĪ 'AQIBA AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Isto kao pod br. 8911/8.

8. L. 10b-11a

رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة

RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ĞUMU'A

Isto kao pod br. 8911/10.

Na kraju djela (l. 11a) bilješka da je njegov prepis završio Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adawī, u gradu Kuşadası (južno od Izmira u Turskoj), 1126/1714. godine.

سوّده الفقير إلى اللّه الغنيّ القدير مصطفى بن إبراهيم الأطوي... في محميّة قوش اطه سي سنة ستّ وعشرين ومائة وألف من له العزّ والشّرف.

9. L. 11b-17b

رسالة في أحكام الجمعة

RISĀLA FĪ AḤKĀM AL-ĞUMU'A

Isto kao pod br. 8911/11.

10. L. 18a-19a

رسالة في أنّ دود الطّعام طاهر

RISĀLA FĪ ANNA DŪD AṬ-ṬA'ĀM ṬĀHIR

Isto kao pod br. 8911/12.

11. L. 19a-19b

رسالة في حلّ ما قتله نحو الحجر من الصّيد

RISĀLA FĪ ḤILL MĀ QATALAH NAḤWA AL-ḤAĞAR MIN AṢ-ṢAYD

Isto kao pod br. 8911/13.

12. L. 20a-22a

رسالة في القدر المسنون من الإعتكاف

RISĀLA FĪ AL-QADR AL-MASNŪN MIN AL-I'TIKĀF

Isto kao pod br. 8911/14.

13. L. 22a-34b

رسالة متعلّقة ببيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA MUTA'ALLIQA BI BAYĀN AL-I'TIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-A'MĀL

Isto kao pod br. 8911/15.

14. L. 30a-33b

رسالة في حكم سبّ النّبيّ عليه السّلام

RISĀLA FĪ ḤUKM SABB AN-NABĪ 'ALAYH AS-SALĀM

Isto kao pod br. 8911/16.

15. L. 34a-36a

رسالة في الإيمان

RISĀLA FĪ AL-ĪMĀN

Isto kao pod br. 8911/17.

16. L. 36a-37a

رسالة شرح قول الإمام الأعظم

RISĀLA ŠARḤ QAWL AL-IMĀM AL-A'ZAM

Isto kao pod br. 8911/18.

17. L. 37a-38a

الأحاديث السّبعة

AL-AḤĀDĪṮ AS-SAB'A

Isto kao pod br. 8911/19.

18. L. 38b-40b

رسالة في بيان الأحاديث الموضوعة

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'A

Isto kao pod br. 8911/20.

19. L. 40b-41a

رسالة في الصّلوة

RISĀLA FĪ AṢ-ṢALĀ

Isto kao pod br. 8911/21.

20. L. 41b-44a

رسالة في بيان القيام عند ذكر ولادة النّبي عليه السّلام

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-QIYĀM 'INDA ḎIKR
WILĀDA AN-NABĪ 'ALAYHI AS-SALĀM

Isto kao pod br. 8911/22.

21. L. 44a-47b

رسالة في زعم بعض النّاس أنّه ليس في
آباء النّبيّ وأجداده إلى آدم عـ م كافــر

RISĀLA FĪ ZA'M BA'Ḍ AN-NĀS ANNAH LAYSA FĪ ĀBĀ'
AN-NABĪ WA AĞDĀDIHĪ ILĀ ĀDAM 'ALAYHI
AS-SALĀM KĀFIR

Isto kao pod br. 8911/23.

22. L. 47b-48b

رسالة في تفصيل ما قيل في أَبَوَيْ الرّسول عليه السّلام

RISĀLA FĪ TAFṢĪL MĀ QĪLA FĪ ABAWAY
AR-RASŪL 'ALAYH AS-SALĀM

Isto kao pod br. 8911/24.

23. L. 48b-50b

الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها

AR-RISĀLA AL-MUŠTAMILA 'ALĀ FAḌĪLA AL-'AMĀMA
WA SUNANIHĀ WA BAYĀN TASWĪMIHĀ

Kratka rasprava o nošenju, boji i načinu motanja turbana. Napisao na arapskom jeziku, na osnovu hadisa, fetvi i raznih fikhskih djela. Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī, čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 2702/3; Köprülü III, 705/7; Popara XIII, 7594/3 i 7595/3; Lavić XIV, 8185/3.

Početak (l. 48b):

أوّله: الحمد لله الّذي كوّر وجودنا بحكمته وشرّف رؤسنا بشرف قدوم خير بريّته ونوّر قلوبنا بلوامع أنوار متابعته... وبعد، فيقول العبد المفتقر إلى الغني الباري محمّد بن يحيى البخاري... هذه الرّسالة **المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها** على سبيل الإنحصار والإقتصار مرويّة عن الثّقات الأخيار مستنبطة عن الكتب المعتبرة من الفتاوى والأحاديث والأخبار...

Završetak (l. 50b):

آخره: وذكر في فتاوى الحجّة أنّ التّسويم على ستّة أنواع: للقاضي خمس وثلاثين إصبعًا وللخطيب إحدى وعشرين إصبعًا وللعلماء عشرون إصبعًا وللعوام سبع أصابع وللصّوفي العالي أربع أصابع وإن كان عالمًا قله مثل العلماء، فعلم من هذه الرّوايات أنّ أقلّ المرتبة في أداء السّنّة التّسويم قدر قبضة وما هو أقلّ من قبضة لا يؤدّي السّنّة، والله أعلم بالصّواب.

24. L. 50b-52a

وصيّة أبي حنيفة لإبنه حمّاد

WAṢIYYA ABŪ ḤANĪFA LI IBNIH ḤAMMĀD

Oporuka imama Abū Ḥanīfe svome sinu Ḥammādu, a koja se odnosi na islamsko vjerovanje.

Fajić XI, 6800/2 i 6857.

Početak (l. 50b):

أوّله: قال أبو حنيفة رضى اللّه تعالى عنه لإبنه حمّاد: يا بنيّ أرشدك اللّه وأيّدك أوصيك بوصايا إن حفظتها وحافظت عليها عليها رجوت لك السّعادة في دينك ودنياك إن شاء اللّه تعالى، **أوّلها**: مراعاة التّقوى بحفظ جوارحك عن المعاصي خوفًا من اللّه تعالى...

Završetak (l. 52a):

آخره: إنّ في الجسد مضغة إذا صلحت صلح الجسد كلّه وإذا فسدت فسد الجسد كلّه وهى القلب، الخامس: المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده... وأن تكون بين الخوف والرّجاء في حال صحّتك وتموت بحسن الظنّ باللّه تعالى... وأن تموت بقلب سليم، إنّ اللّه غفور رحيم.

25. L. 52a-69a

شرح الفقه الأكبر للخاطري

ŠARḤ FIQH AL-AKBAR LI AL-ḪĀṬIRĪ

Komentar na poznato Abū Ḥanīfino djelo iz akaida الفقه الأكبر. Prema uvodu, napisao Abū Ibrāhīm b. Ismā‘īl b. Isḥāq al-Ḫāṭirī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 52a):

أوّله: قال الشّيخ الإمام الأجلّ أبو إبراهيم بن إسماعيل بن إسحق الخاطري رضى اللّه عنه: الحمد للّه... وصلّى اللّه على محمّد وآله، أمّا بعد، فقد سألتموني أكرمكم اللّه بالتّقوى بأن أشرح لكم الفقه الأكبر الّذي صنّفه أبو حنيفة رضه بأسانيد صحيحة فأجبت إلى ملتمسكم بعون اللّه وحسن توفيقه إنّه هو المعين الموفّق، قال أبو حنيفة رضه: لا تكفّر أحداً بذنب وإن كبر ولا يخرج به عن الإيمان ولا تنفي أحداً من الإيمان...

Završetak (l. 69a):

آخره: قلنا بلى ولكن لا نقول إنّ العبادة الخالصة لا تقع موقع الحقيقة وليست هى بحقّ اللّه بل هى بحقّ اللّه ولكن بمعنى قولنا لا نعبده حقّ عبادته أى لا يمكننا أن نعبده حقّ عبادته لأنّا ضعفاء عاجزون لا ننفكّ عن التّقصير وإيقاع المخلل في العبادة وهذا معنى معدوم في المعرفة وباللّه التّوفيق، تمّ الكتاب.

26. L. 69b-74a

أبواب السّعادة في أسباب الشّهادة

ABWĀB AS-SA‘ĀDA FĪ ASBĀB AŠ-ŠAHĀDA

Djelo iz oblasti hadisa u kome se govori o odabranosti šehida i nagradi koja im je obećana. Napisao na osnovu vjerodostojnih hadisa

‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ğalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Faḍl, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine. Naslov na početku هذه رسالة أبواب السّعادة في أسباب الشّهادة

Kaḥḥāla V, 128-132; Ḥ. Ḫ. I, 5; Ahlwardt II, 1406; Brockemann G II. 147/50; Kairo 1, I, 404.

Početak (l. 69b):

أوّله: الحمد للّه الّذي فتح أبواب السّعادة لمن شاء من عباده ومنح أسباب الشّهادة لمن اصطفاه واختصّه بالسّعادة... وبعد، فقد أردت أن أتتبّع الأحاديث الواردة في أسباب الشّهادة ومن حكم له النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم بأنّه شهيد أو له أجر شهيد فجمعت ذلك في هذه الكرّاسة على وجه الإستيعاب **وسمّيتها أبواب السّعادة في أسباب الشّهادة**...

Završetak (l. 74a):

آخره: وأخرج الطّبراني في الكبير عن أبي مالك الأشعري عن النّبيّ ع.م. قال: من سأل اللّه القتل في سبيله صادقًا عن نفسه ثمّ مات أو قتل فله أجر شهيد وأخرج أحمد والحاكم من حديث سهيل بن حنيف عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم: من سأل اللّه الشّهادة بصدق بلغه اللّه منازل الشّهيد وإن مات على فراشه. **خاتمة** المروزي في كتاب العيدين بسنده عن محمّد بن عباد المخزومي قال: لا يستشهد مؤمن حتّى يكتب اسمه عشية غرقه فيمن يستشهد لنا. آخر الكتاب وللّه الحمد والمنّة على كلّ حال. تمّت تمام.

27. L. 74b-78a

كتاب الأعضاء في دعاء الأعضاء

KITĀB AL-A‘ḌĀ’ FĪ DU‘Ā’ AL-A‘ḌĀ’

Kratka rasprava o tome da li je poslanik Muhammed, a. s., prilikom uzimanja abdesta, za svaki dio tijela koji se pere vodom učio posebnu dovu. Prema naslovu na početku djela (كتاب الأعضاء في دعاء الأعضاء للسيوطي), raspravu je napisao ‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ğalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Faḍl, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine. U popisu djela ovog autora (Brockelmann G II, 142-159, str. 179-204) nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim naslovom. Moguće je da je ovo samo poglavlje iz nekog njegovog opširnijeg djela.

Početak (l. 74b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى **وبعد**، قال الشّيخ محيي الدّين السّيوطي في **المنهاج**: وحذفت دعاء الأعضاء إذ لا أصل له وقال في **شرح الوسيط**: ليس فيه شيئ عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلم وقال في **الرّوضه**: لا أصل له ولم يذكره الشّافعي والجمهور...

Završetak (l. 78a):

آخره: والعجب ممّن عدّ أدعية الأعضاء من سنن الوضوء اعتماداً على هذه الأحاديث الموضوعة ولم يعدّ منها الصّلوة على النّبيّ عليه السّلام عقب الوضوء مع ورود ذلك في الحديث. أخرج أبو الشّيخ في الثّواب عن ابن مسعود قال: قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: إذا فرغ أحدكم من طهوره فليقل: أشهد أن لا إله إلاّ اللّه وأنّ محمّداً (رسول اللّه) ثمّ ليصلّ عليّ فإذا قال ذلك فتحت له أبواب الرّحمة. آخر الكتاب...

28. L. 78b

بلوغ المآرب في قصّ الشّارب

BULŪĠ AL-MAʼĀRIB FĪ QAṢṢ AŠ-ŠĀRIB

Kratka rasprava o tome kako je, na osnovu hadisa, za muškarce sunnet puštanje brade, a kraćenje brkova. Napisao ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ǧalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfiʻī, Abū al-Faḍl, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine.

Kaḥḥāla V, 128-132; Ḥ. Ḫ. I, 254; Ahlwardt II, 1426; Brockemann G II, 149/84; Kairo I, VII, 464.

Početak (l. 78b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى هذا جزء سمّيته **بلوغ المآرب في قصّ الشّارب**، أخرج البخاري ومسلم عن أبي عمر عن النّبيّ ع. م. قال: خالفوا المشركين وفّروا اللّحى واحفوا الشّوارب...

Završetak (l. 78b):

آخره: والحكمة في قصّ الشّارب أمر ديني وهو مخالفة شعار المجوس في اعفائه كما ثبت التّعليل به في الصّحيح وأمر دنيوي وهو تحسين الهيئة والتّنظيف ممّا يعلّق به الدّهن والأشياء الّتي يلتصق بالمحلّ كالعسل والأشربة ونحوها.

29. L. 79a

شرح صورة تسجيل أموال نقود موقوفة لإمام زفر

ŠARḤ ṢŪRA TASĞĪL AMWĀL NUQŪD MAWQŪFA LI IMĀM ZUFAR

Objašnjenje obrasca za popis uvakufljenog imetka u gotovu novcu. Prema uvodu, obrazac je sastavio imam Zufar (tj. Zufar b. al-Huḏayl b. Qays al-ʻAnbarī, Abū al-Huḏayl), učenik Abū Ḥanīfe, umro 158/775, godine, a ovo objašnjenje je od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo izvod iz nekog njegovog opširnijeg fikhskog djela.

Kaḥḥāla IV, 181.

Početak (l. 79a):

أوّله: وأمّا تسجيل على رأى زفر رحمه اللّه تعالى فطريقه أن يقف الواقف ما يقف ويكمّل أموره من تبيين المصارف وتعيين الوظائف وترتيب الشّرائط وتمهيد الضّوابط ويسلّم إلى المتولّي ثمّ ترفع معه إلى القاضي بعد حين فيقرأ بجميع ما ذكر مفصّلاً فيصدّقه المتولّي في ذلك ثمّ يدّعي استرداد الأصل... زائداً على أجر المثل بناءً على عدم صحّة الوقف وبطلان الشّرائط المتفرّعة عليه فيجيب المتولّي بأنّ أصل الوقف صحيح...

Završetak (l. 79a):

آخره: وأنت تعلم أنّ صحّة الوقف بعد التّسليم إلى المتولّي لا يفارق اللّزوم عندهما فيكون الوقف المذكور عند تعلّق الحكم بصحّته لازمًا عندهما وإن كان غير لازم عند زفر رحمه اللّه كوقف عقار لم يحكم به الحاكم بعد فيلتجئ الواقف إلى رأيه ويبني دعواه على الرّجوع فيقابله المتولّي متمسّكًا باللّزوم فيحكم الحاكم باللّزوم أيضًا على رأيهما فيصير لازمًا بالإتّفاق. متن.

30. L. 79b-101a

منتخب من كتاب إغاثة اللّهفان في مصايد الشّيطان

MUNTAḪAB MIN KITĀB IĠĀṮA AL-LAHFĀN FĪ MAṢĀYID AŠ-ŠAYṬĀN

Izbor i komentar jednog poglavlja iz djela إغاثة اللهفان في مصايد الشّيطان. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Qayyim al-Ğawziyya, rođen 691/1292., umro 751/1350. godine, a ovaj izbor i komentar neki Rūmī-efendi, najvjerovatnije, Aḥmad b. Muhammad al-Āqḥiṣārī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1043/1632. godine.

Kaḥḥāla II, 83; Ahlwardt II, 2657; Fajić III, 2258/1; Köprülü III, 718/2; Kairo I, 300; A. M. I, 157; O. M. I, 26; Nametak IV, 6270/4.

Početak (l. 79b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان من نطفة أمشاج وجعله سميعًا بصيراً وهداه النّجدين فمنهم من سلك طريق الجنّة ومنهم من اختار سعيراً، والصّلوة والسّلام على أفضل من أرسل بالحقّ بشيراً ونذيراً وداعيًا إلى اللّه بإذنه وسراجًا منيراً... **وبعد**، فهذه أوراق انتخبتها من إغاثة اللّهفان في مصايد الشّيطان للشّيخ الإمام العلاّمة بن قيّم الجوزيّة... كتبتها لبعض إخوان الآخرة مع ضمّ ما وجدتها في الكتب المعتبرة لأنّ كثيراً من النّاس في هذا الزّمان جعلوا بعض القبور كأوثان يصلّون عندها ويذبحون القربان وتصدر منهم أفعال وأقوال لا تليق بأهل الإيمان...

Završetak (l. 101a):

آخره: وفي رواية: من صدّق كاهنًا فقد كفر بما أنزل اللّه على محمّد عليه السّلام والكاهن هو المنجّم سواء كان برمل أو حصى أو شعير أو غير ذلك... فهذه للعلم وتلك للعمل ودين اللّه مضادّ لهذا وهذا وإنّما جاء الرّسول عليه السّلام لإبطالهما وإزالتهما، واللّه المستعان وعليه التّكلان ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العلي العظيم، اللّهمّ يا هادى المهتدين إهدنا الصّراط المستقيم. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى وهدايته.

31. L. 101b-110a

منظومة في الأخلاق المذمومة

MANẒŪMA FĪ AL-AḪLĀQ AL-MAḎMŪMA

Poema vjersko-moralnog sadržaja na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U poemi se govori o mahanama i porocima čovjeka koji se odnose pojedine organe tijela. Podijeljena je na slijedeća poglavlja:

ـ آفات القلب (l. 101b)،
ـ آفات اللّسان (l. 102a)،
ـ آفات الأذن (l. 104a)،
ـ آفات العين (l. 104b)،
ـ آفات اليدين (l. 105a)،
ـ آفات البطن (l. 107a)،
ـ آفات الفرج (l. 107b)،
ـ آفات الرّجل (108b)،
ـ آفات البدين (l. 109a).

Početak (l. 101b):

أوّله: أَقُولُ لَدَى حَمْدِي الْحَمِيدَ مُصَلِّيًا عَلَى خَاتَمٍ ثُمَّ الصَّحَابَةِ إِنَّ ذَا
نُظِيْمٍ فِي الأَخْلاَقِ الذَّمِيمَةِ ثِقْ بِهِ فَوَطِّنْ عَلَى تَهْذِيبِ خُلْقِكَ نَادِيَا

Završetak (l. 110a):

آخره: فَحَمْدًا لِمَنْ يُحْيِي قُلُوبَ عِبَادِهِ بِأَخْلاَقِ فَخْرِ الأَنْبِيَاءِ مُحَمَّدًا
عَلَيْهِ صَلَوةُ اللَّهِ ثُمَّ سَلاَمُهُ عَلَى آلِهِ الْوَفْدِ الْكِرَامِ مُسَلْسَلاً

Na kraju djela (l. 110a) bilješka da je njegov prepis završen u mjesecu rebiul-ahiru 1172/1758. godine.

تمّ تحرير هذه الرّسالة سنة إثنى وسبعين ومائة وألف في ماه ربيع الآخر.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8913. R-8371

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 8898/4.

L. 10; 21,5 x 15,5 (14 x 9,5); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 10a) bilješka da je njegov prepis završen 1131/1738. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8914. R-10020

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao pod br. 8898/4.

L. 10; 16 x 11 (13 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 8a) bilješka da je njegov prepis završen 1195/1781. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8915. R-8351

فوائد الطلّاب في قواعد الإعراب

FAWĀ'ID AṬ-ṬULLĀB FĪ QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Glosa na al-Azharījev komentar موصّل الطلّاب إلى قواعد الإعراب (v. *Jahić VI, 3801*) djela الإعراب عن قواعد الإعراب (v. 8892) o pravilima fleksije u arapskom jeziku. Glosu je napisao Ḥasan b. 'Uṯmān b. Ḥusayn b. Mazīd b. 'Abdulwahhāb u kasabi Đakovo u okrugu Slavonska Požega u pokrajini

Ugarska (انكروس). U bilješci na kraju djela, autor kaže da je bio muftija nastanjen u Đakovu i da je djelo završio u srijedu, 1. džumadel-ahira 1062/1652. godine, u vrijeme svakojakih nedaća i napada neprijatelja.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مثل ما سبق في وقوعها موقع رفع جملة **قعد أخوه** في موضع رفع أيضًا **لأنّها معطوفة عليها** أى: على جملة قام أبوه الّتي خبر عن زيد فسمّى **قام أبوه** جملةً صغرى وزيد قام أبوه جملةً كبرى، فالصّغرى فعليّة والكبرى اسميّة

Završetak (l. 49a):

آخره: وهذا آخر ما منّ اللّه عليّ من لطفه العميم ويسّره إليّ (لي) من فضله الكريم من شرح رسالة الإعراب المشهور في قواعد الإعراب حيث وفّقني بجمعه وتحريره على وجه الاختصار وليس هذا إلاّ بإعانة الملك الوهّاب وأنا الفقير المذنب الأوّاب إلى الغنيّ التّوّاب حسن بن عثمان بن حسين بن مزيد بن عبد الوهّاب المفتي المبتلى بالقضاء سيّما في أيّام الفترة والبلاء حيث أغار علينا الخوارج وأهل الأهواء، جزاهم اللّه تعالى بما يستحقّونه من الجزاء، مقرًا بقلّة البضاعة ومعترفًا بالقصور في الصّناعة مع كثرة الأشغال وتشتّت البال بمخالطة العوام ومخاطبة غير أهل الإسلام وسمّيته **بفوائد الطّلاّب في قواعد الإعراب** واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب ساكنًا في القصبة المسمّات (المسمّاة) بدياقوه في لواء پوژغه من ألوية ولاية انكروس المحميّة، صانها اللّه تعالى وأهلها عن جميع الآفات والبليّة، ثمّ الحمد للّه على وصول الكلام في هذا المقام وبه الإستعانة في التّوفيق للإتمام في يوم الأربعاء وهو العشر الأوّل من الثّلث الأوّل في السّدس السّادس من النّصف بعد اثنتين وستّين وألف من هجرة من ليس لوعده خلف، تمّت تمام.

L. 54; 19,5 x 12,3 (14,5 x 6,1); *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom, a tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (l. 49b) u kome je data bilješka da je njegov prepis Hadži Salihovu džematu u Banjoj Luci, u subotu prije podne, 13. redžeba 1120/1708. godine, završio 'Alī b. Ḥasan.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة المرغوبة اللّطيفة بعون اللّه الملك الوهّاب عن يد المذنب الأوّاب المحتاج إلى الغنيّ التّوّاب علي بن حسن في شهر بنالوقه في جماعت (ة) الحاجي صالح يسّر اللّه (له) ما يشاء في يوم شنبه قبل الظّهر وهو العشر الثّالث من الثّلث الأوّل في السّدس الأوّل من النّصف الثّاني بعدالعشرين ومائة وألف من هجرة من ليس لوعده خلف.

Listovi 50-54 slobodni.

8916. R-8987

Zbirka (مجموع), 6

L. 141; 20,5 x 14,3 (14 x 7): 13-15 redaka. *Nasḫ, ta'līq, i nasta'līq* pisani nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na marginama i između redaka ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 3a-19a

شرح الأمثلة المطّردة والمتّحدة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA WA AL-MUTTAHIDA

Komentar na djelo الأمثلة المختلفة o pravilnim paradigmama morfoloških oblika riječi u arapskom jeziku. Komentar je koncipiran tako da su prvo date paradigme oblika riječi, a ispod njih objašnjenja na arapskom i turskom jeziku.

Jahić VIII, 4887/4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **اُنْصُرْ** امر حاضر بناء معلوم مفرد مذكّر مخاطب معناسي يردم تسن بر حاضر اركلجك زمانده همزه همزه وصلدر **لا تنصر** نهى حاضر بناء معلوم مفرد مذكّر مخاطب يردم اتمه سن بر حاضر اركلجك زمانده لا لا ناهيه تا مضارعت حرفيدر...

Završetak (19a):

آخره: **فُعَيْلِيَّةٌ** تصغير اسم منسوب بناء معلوم مفرد مؤنّث معناسي اشلمنجه منسوب بر عورت يا خود بناء مجهول مفرد مؤنّث معناسي اشلنميه جكه منسوب بر عورت... **فُعَيْلِيّات** تصغير اسم منسوب بناء معلوم جمع مؤنّث معناسي اشلمه جكه منسوب جميع عددتلري ويا خود بناء مجهول جمع مؤنّث معناسي اشلنلمكه منسوب جمع عورتلر.

Na listovima 1b-2b fragment s početka djela الفوائد الفنارية iz logike.

2. L. 20b-69a

فصل في المؤنّث السّماعي
FAṢL FĪ AL-MU'ANNAṮ AS-SAMĀ'Ī

Isto kao pod br. 8889/7.

Početak ovdje (l. 20b):

أوّل الموجود: واعلم أنّ أسماء جمع اسم على وزن فعلاء عند بعضهم من الوسم قلبت الواو همزة فصار إسم بمعنى العلامة وعلى أفعال عند سيبويه جمع إسم أصله أسماؤ وجمع سموَ وهو العلوَ قلبت الواو همزة بعد قلب المكان...

Završetak ovdje (l. 69a):

آخره: والبلدان يجوز تذكيرها وتأنيثها فنقول: هذا بغداد وهذه بغداد فالتّذكير على تقدير الموضع والتّأنيث على تقدير البقعة... وهذا القدر كاف للمبتدئين... فاحفظ هذا فإنّه لازم ومرغوب. تمّ تمام.

3. L. 71b-84b

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao pod br. 8840/1.

Na kraju djela (l. 84b) bilješka da je njegov prepis završen 1115/1703. godine.

4. L. 86b-97b

مجمع البحرين
MAĞMA' AL-BAḤRAYN

Djelo iz morfologije arapskog jezika. Prema uvodu napisao Ibrāhīm al-Ḥāfiẓ b. Muṣṭafā al-Anqarūllī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (الباب).

Jahić VIII, 5029/2.

Početak (l. 86b):

أوّله: قال أفقر الورى إلى الباري إبراهيم الحافظ بن مصطفى الأنقرولّي (!) هذه عذب فرات سايغ شرابه للزكيّ وملح أجاج صيداره للغبيّ فليستعد بها كلّ زكيّ فليعمىّ بها كلّ غبيّ طغى، فلهذا **سمّيته مجمع البحرين** مشتملاً على ثلاثة أبواب، **الباب الأوّل** مشتملاً على فصول...

Završetak (l. 97b):

آخره: **فصل** الأمر الحاضر على قسمين... الأوّل هو يجيئ من باب نصر وحسن... والثّاني بكسر الفاء وهو من باب الّذي كان في أوّله همزة إلاّ همزة الأفعال فإنّه مفتوح...

5. L. 98a-137a

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Isto kao pod br. 8898/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 98a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كحذف الواو في تعد والهمزه... ومصدر الثّلاثيّ كثير وعند سيبويه يرتقي إلى إثنين وثلاثين بابًا نحو: قتل وفسق وشغل...

Završetak (l. 137a) isti kao pod br. 8898/1.

Na kraju djela (l. 137a) bilješka nepoznatog prepisivača da je njegov prepis završio 1130/1717-18. godine.

6. L. 138a-139b

شرح مراح الأرواح لمجهول
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ LI MAĞHŪL

Isto kao pod br. 8898/6.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 138a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: من حروف العلّة والهمزة والتّضعيف أمّا ثلاثيّ المجرّد فإن كان ماضيًا على فعل مفتوح العين فمضارعه يفعُل أو يفعِل بضمّ العين وكسرها نحو: نصر ينصر...

Završetak (l. 139b) isti kao pod brojem 8898/6.

8917. R-9484

حاشية على عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي
ḤĀŠIYA 'ALĀ 'INĀYA AL-MUBTAĠĪ FĪ ŠARḤ KIFĀYA AL-MUBTADĪ

Glosa na komentar al-Birgiwijeva djela كفاية المبتدي iz morfologije arapskog jezika. Komentar je napisao učenik Muṣṭafe b. Ḥamze Adalije, Aḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası), umro 1159/1780-81. godine (v. *Jahić VIII, 5033*), a ovu glosu nama nepoznati autor.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 2b):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: قوله: **إعلم** وهو خطاب عامّ لمن يقرأ أو يسمع... وقوله: **أنّ الصّرف**... وإنّما قال الصّرف ولم يقل كما قال الزّنجاني التّصريف وهو مبالغة من الصّرف مع أنّ التّصريف علم شريف... **أمّ العلوم** أى أصله في الصّحاح أمّ الشّيئ ومكّة أمّ القرى...

Završetak ovdje (l. 54b):

آخر الموجود: **الجمع** المذكر من اسم المفعول من رمى يرمي **إلى ياء المتكلّم ياء الإضافة فقلب مرميّ بأربع ياءات في كلّ الأحوال** أى تقول في حالة الرّفع والنّصب مرمييّ بأربع ياءات كما في التّثنية إلاّ أنّك تكسر هنا الياء الأصليّة وتفتحها في التّثنية، أمّا في حالة الرّفع فأصله مرميّون ثمّ أضفت إلى ياء المتكلّم فصار بتشديد الياء الأولى ثمّ أدغمت فصار مرميّ.

L. 54; 18 x 12,5 (12 x 8); 19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta. Papir srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8918. R-5565

المفاتيح الدّرّيّة في إثبات القوانين الدُّرّيّة

AL-MAFĀTĪḤ AD-DARRIYYA FĪ IṮBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DURRIYYA

Gramatika perzijskog jezika na arapskom. Napisao Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, poznat i pod pseudonimom Ḥayrat, umro 1240/1825. godine. Mogla bi biti sporna godina smrti autora jer je naš primjerak prepisan 1180/1767. godine.

Kaḥḥāla XII, 244; Ahlwardt VI, 6845; A. M. II, 455; Trako 60, str. 48; Bratislava 352, str. 252; Pertsch VPH, 178; Köprülü III, 436/3; Jahić VIII, 5047/2; Popara-Fajić VII, 4417/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: سبحان الّذي أخلص الإنسان بالنّطق من عالم الجماد والعجماء... وبعد، فلمّا كان غالب أسرار الحقّ علت كلمته مصنوعة على ألسن العارفين باللّغة الفارسيّة وكانت ضوابطها مفاتيح الخزائن معاني ألفاظهم البهيّة... ورسالتنا هذه مكفّلة ببيان جميع ضوابطها، متضمّنة قاطبة قواعدها وسمّيتها **مفاتيح الدّرّيّة في إثبات قوانين الدّرّيّة**...

Završetak (l. 14a):

آخره: ورتّبت أمثلة الفرس على وفق الطّبع الأقوم، ليكونا هديّتين لأولى الألباب، جعلهما اللّه تعالى مفتاح كلمات الأقطاب من الفقير خادم الفقراء مصطفى بن أبي بكر السّيواسي. والحمد للّه على التّمام

L. 15; 19,5 x 14 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (l. 14a) da je njegov prepis završio Karabeg Muhamed u Istanbulu u mjesecu ramazanu 1180/1767. godine.

الحمد للّه على التّمام والصّلوة والسّلام على محمّد وآله. تمّ على يد قره بك محمّد في خان نقيب في محميّه ، استانبول في شهر رمضان سنة ١١٨٠

Na listovima 14b-15b date su paradigme konjugacije perzijskog glagola كردن.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8919. R-2804

Zbirka (مجموع), 5

L. 134; 17 x 11,5 (14 x 7); 11-19 redaka. *Nasẖ* i *nasta'līq*, pisani neujednačeno, rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-12b

المفاتيح الدرّيّة في إثبات القوانين الدرّيّة
AL-MAFĀTĪḤ AD-DARRIYYA FĪ IṮBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DURRIYYA

Isto kao pod br. 8918.

2. L. 12b-19a

الأمثلة المختلفة للعلم الفارسي
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA LI AL-ʿILM AL-FĀRISĪ

Brošura od anonimnog autora u kojoj su date paradigme konjugacije perzijskog glagola كردن pri čemu su naslovi i pravila pisani na arapskom, a gramatička analiza primjera na turskom jeziku.

Svaki oblik (paradigma) dat je zasebno, a ispod njega na turskom jeziku njegova gramatička analiza.

Trako, 71.

Početak (l. 12b):

أوّله: **كرد** **كند**

فعل ماضي معناسي ايلدي فعل مضارع معناسي ايلر...

Završetak ovdje (l. 19a):

آخره: الأمثلة المطردة العربيّة الفارسيّة من المضارع المجهول:

ينصر ينصران ينصرون كرده شود كرد شونــــد

تنصر تنصران ينصرن كرده شود كرده شونــــد.

Listovi 20-26 slobodni.

3. L. 27b-117b

مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار
MUFĪD - ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I ʿAṬṬĀR

Komentar na mistično-didaktičku poemu پند نامه koju je na perzijskom jeziku spjevao poznati klasični pjesnik-mistik Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʿAṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je ʿAbdī ʿAbdurraḥmān Zārī (službenik na carskom dvoru u Istanbulu, a zatim valija u Bosni, Basri, Egiptu, Rumeliji i na Kreti, gdje je i umro u mjesecu redžebu 1103/1692. godine). Komentar je, kako je naveo u uvodu, napisao na molbu dvorskog službenika Ahmed-age.

Trako, 326-337; Trako-Gazić, 263-274; Ateş FME I, 98; Wiesbaden XIII3, 308; Zürich I, 516; Zürich-Sarajevo II, 1014; Popara XIII, 7679.

Početak (l. 27b):

أوّله: اثنيهء تعظيم آرا * وادعيهء ترجي نما * اول خداى بى همتا * وخالق كلّ اشيايه لايق سزا دركم * انبياء عظامنك واولياى كرامنك جراغ بند ونصيحتلريله انجمن قلوب ذو الهداتي...

Završetak ovdje (l. 117b):

آخر الموجود: ياد حقّ آمد غذا اين روح را مرهم آمد اين دل مجروح را * محصول بيت: ذكر الله بو روحه غذا ايلدي وبو دل مجروحه مرهم كلدي نتـه كم **ألا بذكر الله تطمئنّ القلوب** بيورلشدر * ياد حقّ كرمونس جانب بودكي هواي كاخ وايوانت بود * مونس مزاج وخوى اشدرمق معناسنه در وكاه كوشك وچارداق معناسنه در وايوان عربيده الفك كسريله در...

4. L. 118b-132a

شرح خدا ربّم
ŠARḤ-I ḪODĀ RABBUM

Komentar na priručnik خدا ربم iz islamske vjeronauke, u mesnevi stihovima, na turskom jeziku. Ova poema koja broji 51 stih bila je veoma popularna i u našim krajevima gdje su je djeca učila u mektebima. Prema *Dobrači* (v. *I, 155/2 i II, 1621/5*), poemu je spjevao Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī, umro 1195/1780. godine. Prema drugima (v. *Spaho, 81-82; Tarako-Gazić, 500, str. 256*), poemu je spjevao pjesnik Ḍaʿīfī ili Daʿifi, koji je svoje ime spomenuo u posljednjem stihu. Spaho pretpostavlja da bi spomenuti Ḍaʿīfī mogao biti Pīr Muḥammad b. Evrenos b. Nūruddīn iz Kratova, umro 960/1553. godine. Prema završetku, komentar je napisao neki Ṭāhir, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 118b):

أوّله: **خدا** الله تعالى **ربّم** بني تربيه ايد ندر **بنم** بنم پيغمبرم **حقّا** حقّ اولان پيغمبرم **محمّد در رسول الله** الله تعالى نك رسولي اولان محمّد در **هم اسلام** ديندر دخي دين اسلام در **دينم** بنم دينم **كتابلر** دخي بنم كتابم **كلام الله** الله تعالى نك كلام اولان قرآندر...

Završetak (l. 132a):

آخره: **دليله قلبله** بو ايكسينك هر بريله **اقرار** سني وسندن هر كلني اثبات ايلدي **تصديق ايلدي** دخي ايمان ايلدي **ضعفي** سنك قولك ضعفي تكرم **سنك حفظ** سنك حفظنده **وامانده** دخي سمك امانده امانت اوله يا الله، امانت اولسون تكرم ضعيف طاهر قولك دخي امانده اوله يا ربّ. تمّت الشّرح خدا ربّم.

5. L. 132b-134b

قصيده ضعيف طاهر
QAṢĪDA-I ḌA'ĪF-I ṬĀHIR

Pobožni spjev o tedžvidu i vrijednosti učenja Kur'ana, na turskom jeziku, u mesnevi stihovima. Prema posljednjem bejtu, spjevao neki Ṭāhir, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 132b):

أوّله: شُكْرْ تَكْرِمْ چُوخْتِمْ اتدُكْ صَلــــــوةْ رَسُولنَــه
اوُله دَائِمْ هَمْ آلِينَه كِيـم اوكْـــــدِي اَنْلَرِي قُرآنْ

Završetak (l. 134b):

آخره: كِه تَكْرِي اَمْرايدُمْ تَجْوِيد ايلــه قُرآنْ اوُقومَـــــقْ
عَمَلْ ايچُونْ كَلْدِي قُرْآنْ بِلْ ثَوَاب اوُلْدِي هَمْ اوُقومَقْ
نَصِيحَتْ لَه دُعَا دوزْدِي ضَعِيفْ طَاهِـــــرْ اوُلَه...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je zbirka prepisana prije 1280/1863. godine jer se na listovima 1a, 2a i 134b nalazi stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine.

8920. R-10199

Zbirka (مجموع) 2

L. 18; 19,5 x 14,5 (15 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-15a

بداية المبتدي
BIDĀYA AL-MUBTADĪ

Djelo iz morfologije arapskog jezika za početnike. Napisao Muṣṭafā b. Faḍlullāh Salīm-zāde (Selimović) iz Čajniča, umro poslije 1224/1826.

Jahić VI, 4133/5.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أحرف ويسمّى ثلاثيًا مجرّدًا وإن كان على أربعة أحرف يسمّى رباعيًا والواو المزيد فيه وإن زيد على الرّباعيّ يسمّى حرفًا رباعيًا مزيدًا فيه وكلّ من هذه الأربعة إن سلمت حروف الأصول عن الهمزة والتّضعيف وحروف العلّة يسمّى سالمًا...

Završetak (l. 15a):

آخره: نحو قوّة بالإدغام وحكم عينه كحكم الصّحيح وحكم لامه كحكم لامه أيضًا واسم الزّمان والمكان منهما كما في النّاقص نحو موقى ومطوى بفتح عينهما تكملة بداية المبتدي انّ بركوي محمّد أفندي رحمه الله تعالى كما ألّف رسالة من الصّرف وسمّاها كفاية المبتدي وهذه الرّسالة على طريقة الإيجاز مشتملة ببعض كتب الصّرف والمراح والمقصود والعزّي وبناء الأمثلة والكفاية وغيرها وأريد بها الحصر وعدم الإطناب لتسهيل على المبتدي فلذا سمّيت **ببداية المبتدي**.

2. L. 15b-18b

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 18b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الأوّل** المفعول المطلق نحو تبتُ توبةً نصوحًا **الثّاني** المفعول به نحو أعبد الله **الثّالث** المفعول فيه نحو صم شهر رمضان **الرّابع** المفعول له نحو إعمل طلبًا لمرضات الله تعالى **الخامس** المفعول معه نحو يفنى المال ويبقى عملك والسّادس الحال نحو...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8921. R-9110

شرح العوامل المائة لمجهول
ŠARḤ AL-‘AWĀMIL AL-MI’A LI MAĜHŪL

Gramatička analiza al-Ĝurĝānījeva djela العوامل المائة (v. 8865/4) o agensima u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3700; aẓ-Ẓāhiriyya, 37-38; TÜYATOK 07, 1818 i 3732-33.

Početak (l. 1b):

أوّله. الحمد لمن وجب علينا ثناؤه ولمن لا يزول من وجب النّعم علينا غناؤه والصّلوة على محمّد سيّد الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام، فإنّي لمّا رأيت الطّالبين يطلبون شرحًا للعوامل للشّيخ الإمام عبد القاهر لحلّ إعرابها أردت أن أبيّن إعرابها بقدر طاقتي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 49b):

آخر الموجود: **النّوع الحادي عشر من ثلاثة عشر**...النّوع مرفوع بأنّه مبتدأ الحادي عشر تركيبها التّعدادي مرفوع محلاً بأنّه صفة النّوع من حرف جرّ ثلاثة عشر تركيب تعدادي مجرور محلاً بها والجارّ مع المجرور... منصوب بأنّه تمييز أفعال مرفوع بأنّه خبر المبتدأ تسمّى فعل مضارع...

L. 49; 17,8 x 10,5 (12,5 x 5,5); 21 redak. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8922. R-9247

شرح العوامل المائة لمجهول
ŠARḤ AL-‘AWĀMIL AL-MI’A LI MAĜHŪL

Isto kao pod br. 8921.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. إوّل الموجود: والجارّ مع المجرور متعلّق بتنصيب منصوب محلاً مفعول به غير صريح لتنصب أسماء. منصوب بأنّه مفعول به لتنصب النّكرات مجرور بأنّه مضاف إليه الأسماء وتنصب مع ماعمل فيه مرفوع محلاً بأنّه صفة أسماء...

L. 30; 20 x 13,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8923. R-9559

شرح العوامل المائة
ŠARḤ AL-‘AWĀMIL AL-MI’A

Isto kao pod br. 8921.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. إوّل الموجود: باللاّم مرفوعة بأنّه فاعل نعم زيد مرفوع بأنّه مخصوص بالمدح نعم مع ما عمل فيه مجرور محلاً بأنّه مضاف إليه... وفيه وجه آخر وهو أنّ زيد (زيداً) مبتدأ مؤخّر فعل من أفعال المدح...

L. 8; 20,5 x 13,7 (16,5 x 9); 22 retka. *Ta‘līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 7a) bilješka pisana rukom istog prepisivača da je vlasnik rukopisa 1232/1817. godine bio Darwīš Ṣāliḥ Siwāsī, ćehaja u gradu Nikopolju (na Dunavu u Bugarskoj).

صاحب كتاب درويش صالح سيواسي كتحداء شهرنده نيكبولي سنه ١٢٣٢

Na listu 6a otisak velikog pečata ovalnog oblika sa natpisom Salīm Sirrī Šarīf (سليم سرّي شريف), najvjerovatnije bivšeg vlasnika.

8924. R-10299

الأمثلة المختلفة لمجهول

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA LI MAĞHŪL

Paradigme promjene glagola u arapskom jeziku, na oblik فَـــعَلَ, sa objašnjenjima na arapskom i turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **فَعَلْتُ** فعل ماضي بناء معلوم نفس متكلّم واحد معناسي اشلدم بن كچمش زمانده بوزندر موزون نصرت كبي **فَعَلْنَا** فعل ماضي معلوم نفس متكلّم مع الغير معناسي اشلدك بز كچمش زمانده بوزندر موزون نصرنا كبي **مثال الأمثلة من الماضي لمجهول: فُعِلَ**...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **من أمر الحاضر لمجهول: أُفْعُلْ** أمر حاضر بناء معلوم مجهول معروف مذكّر مخاطب معناسي اشله سن برحاضر اركلجك زمانده بوزندر موزوني أُفْعُلاَ أمر حاضر بناء معلوم نسنه، مذكّر مخاطب معناسي اشله سن ايكي حاضر اركلجك زمانده بوزن مقدّر موزوني.

L. 10; 19,5 x 12 (16 x 10); 5 redaka + komentar između redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8925. R-10330

الأمثلة المختلفة لمجهول

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA LI MAĞHŪL

Isto kao pod br. 8924.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **لَمْ يَفْعُلْ** فعل جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذكّر معناسي اشلمدي **لَمْ يَفْعُلاَ** فعل جحد مطلق بناء معلوم تثنيه مذكّر غالب معناسي اشلمديلري...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **صيغه بمعنى فاعل يا بمعنى مفعول فَعُولٌ** بمعنى فعل يا بمعنى مفعول اكر بمعنى فاعل معناسي اشليجي اكر بمعنى مفعول اولورسه معناسي اشلنمش اولور برار **فَعُولاَنِ** تثنية مذكّر **فَعُولُونَ** جمع مذكّر...

L. 10; 21 x 15 (15 x 9); 5 redaka + komentar između redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8926. R-8975

الأمثلة المختلفة لمجهول

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA LI MAĞHŪL

Paradigme promjene glagola u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: يَشْرُطُ وَيَشْرِطُ شَرْطًا ضَبَطَهُ ضَبْطًا ضَرِطَ ضَرْطًا وَضَرِطًا وَضُرَاطًا عَبَطَ الْبَعِيرَ يَعْبِطُهُ عَبْطًا وَعَبْطَةً...

Završetak ovdje (l. 91b):

آخر الموجود: **الفاء بالواو: أ** وَجَأَهُ وِجَاءً **ب** وَهَبَ لَهُ مَالاً هِبَةً وَمَوْهِبَةً وَوَهْبًا **ر** لا يَذَرُهُ **ع** وَلاَ يَدَعُهُ وَضَعَهُ وَضْعًا وَهُوَ الْمَوْضِعُ وَقَعَ فِيهِ وَقِيعَةً... **المعتلّ اللاّم:** رَآهُ يَرَاهُ رَأْيًا وَرُؤْيَةً...

L. 91; 18,5 x 12 (13 x 7); 9 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8927. R-10294

كتاب في النّحو لمجهول
KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: مخالف لمؤنّثه نحو أحمر وحمراء وإنّ تاء التّأنيث لا يجتمع مع الألف والنّون ههنا كما لا يجتمع مع الألفين فلا يقال سكرانٌ كما يقال حمراءٌ هذا إذا كان فعلانَ فعلى وأمّا إذا كان فعلانَ فعلانة فهو منصرف نحو سعدانٍ وعريانٍ وعريانةٍ...

Završetak (l. 8b):

آخره: وأمّا حذف المضاف إليه نحو: جئتك من قبل فإنّما بنى لأنّ الإسم إذا حذف منه المضاف إليه... كان معنَى الإضافة مقدّرةً فيه والإضافة معنًى من معانيِ الحروف وإذا ظهرت المضاف إليه نحو: من قبيل هذا كان معنى الإضافة مفهومًا من لفظ المضاف إليه فلم يتضمّن المضاف معناها وإنّما بنى على الضّمّة جبراً للمحذوف منه بأقوى الحركات وقيل بنى...

L. 8; 20 x 15 (13,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8928. R-10293

كتاب في النّحو لمجهول
KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: النّداء والأخرى للإخبار عن الدّعوة الآتية فلا يردّ السّؤال... إنّ كلّ كلام إمّا لإظهار مدلوله وهو الخبر كقولك: زيد قائم فإنّ وصفه لإظهار مدلوله وهو ثبوت القيام لزيد وإذا أردت به الإخبار يكون لإظهار مدلوله وهو صدر البيع منك في الزّمان الماضي...

Završetak (l. 4b):

آخره: هكذا قيل ولكن يمكن أن يكون النّزاع بينهما لفظًا لا حقيقيًا لأنّه يجوز أن يكون مراد بن الحاجب بإمّا. أمّا الثّانية الّتي أصلها إنّ ما ومراد الزّمخشري بإمّا أمّا الأولى المفردة المتضمّنة لمعنى الشّرط لا الثّانية فلا نزاع بينهما...

L. 4; 21 x 12 (14,5 x 6,7); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropsog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8929. R-6793

Zbirka (مجموع), 2

L. 20; 20,5 x 14,5 (15,5 x 9), 21 redak. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i tekst oštećen do te mjere da je na pojedinim listovima jedva čitljiv. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b

كتاب في النّحو لمجهول
KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela iz oblasti gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: إعلم أوّلاً لا بدّ لمن شرع بالإعراب أن يعلم أنواع الإعراب والجمل والتّراكيب السّتّة والمفاعيل السّوابع والإبدال الأربعة إجمالاً ليمكّن الشّروع فيه والفهم، فالإعراب ثلاثة: لفظي وتقديري ومحلي واللّفظ في خمسة مواضع: إثنان منها بالحركة نحو: جاءني زيد ورأيت زيدا...

Završetak ovdje (l. 1b):

آخر الموجود: **والخامس** في الجمع الصّحيح مضافًا وملاقًا وساكنًا بعده نحو: جاءني صالحوا القوم ورأيت صالحي القوم ومررت بصالحي القوم **والسّادس** في الأسماء...

2. L. 2a-13b

حكايات من كتاب في الحديث
ḤIKĀYĀT MIN KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ

Fragment iz nekog hadiskog djela u kome se govori o doživljajima ashaba sa poslanikom Muhammedom, a. s.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود؛ **الحكاية الرّابعة:** قال الشّيخ العالم رحمه اللّه وروى في الأخبار عن أبي ذرّ الغفاري قال: كنت ماشيًا مع النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم في بعض الطّرقات فبلغنا أجمةً فقال صلّى اللّه عليه وسلّم: إنّ للّه عزّ وجلّ في هذه الأجمة عجايب وإن شئت أن ترى ذلك فادخلها. قال: فدخلت الأجمة فرأيت شجرة وعليها أربعة أغصان...

Završetak ovdje (l. 13b):

آخر الموجود: فقال لي الغلام: يا ابن المبارك، لم اشتريتن فإنّي لا أخدمك فقلت: فكيف علمت اسمي؟ فقال: الأحبّة تعرف الأحبّة. قال: فحملته إلى بيتي فأراد التّوضأ فقمت وقدّمت الإناء إليه ووضعت النّعل بين يديه فقام وتوضأ وصلّى وسجد. قال: قد دنوت منه لأسمع ما يقول...

Na listovima 14-20 dove za razne prilike.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Ahmeda Tuzlića (poklon).

8930. R-9723

شرح كتاب في النّحو لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Komentar na neko djelo iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: أى من أصل أنّه الباعث على الفعل صلح جوابًا لكم، فإذا قلت كذا وكان قائلاً قال لك فعلته فقلت مخافة الشرّ أى قلت ذلك مخافة الشرّ، فإن قيل ان يدخل في الحدّ تأديبًا...

لأنّه لم يفعل له فعل مذكور مع أنّه من المحدود قلنا: قد فُعل له فعل مذكور هو الضّرب... حرف النّفى وتحقيقه أنّ المراد إن كان نفى الضّرب معلّلاً بالتّأديب...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: فإن قلت لا يجوز لك أن يكون التّأديب في قولك ضربته تأديبًا له هو الباعث لأنّ التّأديب نفس الضّرب لأنّه لم يصدر هنا عن المتكلّم حدثان أحدهما الضّرب والثّاني التّأديب بل الصّادر عن حدث واحد ولا يجوز أن يكون الشّئ عليه لنفسه والجواب أنّ العلّة في الحقيقة إنّما هى أثر التّأديب... أو تقول إنّ هنا مضافًا محذوفًا تقديراً إرادة التّأديب ومن ثمّ...

L. 40; 18 x 13,5 (14 x 9,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, pretežno bez interpunkcijskih znakova, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

8931. R-891

شرح كتاب في النّحو لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Komentar na neko djelo iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: الإعلال كذلك **يؤكّد الفعل به** أى بالمصدر نحو: **ضربت ضربًا**، فإنّ ضربًا مصدر مؤكّد للفعل، أعني ضربت وكيف لا يكون مؤكّدًا له **وهو أى** هذا التّركيب بمنزلة **ضربت ضربت** بتكرير الفعل لأنّ معنى التّركيبين واحد فيكون ضربًا مؤكّدًا...

Završetak ovdje (l. 101b):

آخر الموجود: **لثقل الضّمّة على الواو** في الجمع الثّقيل مع كون واحده على وزن الفعل الثّقيل بنقل حركة الواو إلى ما قبلها لئلاً يلتبس بتكلّ المضارع... وإنّما قلت مع كون واحده على وزن الفعل احترازًا...

L. 101; 21 x 12 (15,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, presvučen impregniranim platnom crne boje, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

8932. R-9745

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Komentar na neko djelo iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: أو حكمًا وهى أربع الفتحة والكسرة والألف والياء نحو: رأيت زيداً ومسلمات وأباك ومسلمين فمنه، أى من المنصوب وممّا اشتمل على علم المفعوليّة المفعول المطلق سمّى به لصحّة إطلاق صيغة المفعول عليه من غير تقييد بالباء أو في أو مع أو الاّ بخلاف المفاعيل الأربعة الباقية...

Završetak ovdje (l. 86b):

آخر الموجود: لأنّ الجرّ ليس علامةً لذات المضاف إليه يجرّ كونه مضافًا إليه والمضاف إليه وإن كان مختصّاً بما عرفه لكن المشتمل على علامته أعمّ منه، وممّا هو مشبّه به فيدخل في تعريف المجرور... وكذا المضاف إليه بالإضافة اللّفظيّة وإن لم يكن داخلاً في تعريف والمضاف إليه وهو ههنا غير ما هو المصطلح...

L. 86; 20 x 15 (14,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8933. R-9588

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Komentar nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: إلاّ الآلة الّتي جعلت للدّهن ولو جعل الدّهن في وعاء غيره لم يسمّ مدهنًا ولذا غيّرها فعلى هذا فصله بلفظ نحو وحكمه بعدم القياس لا يدلّ على أن يكون غير هذه سماعيًّا... **هو اللّفظ المزيد فيه شيئٌ ليدلّ على تقليل** فاللفظ بدل الإسم ليتناول تصغير الفعل نحو ما أحسنه وإن كان شاذًّا وشيئ بدل ياء ليتناول على ما زيد فيه...

Završetak ovdje (l. 81b):

آخر الموجود: **وتعرّف الياء من الواو بالتّثنية نحو فتيان وعصوان فعلم أنّ ألف فتى عن ياء** وألف عصا عن واو يعرف الياء من الواو أيضًا بالجمع نحو الفتيات والفتوات وبالمرّة نحو رمية وغزوة وبالنّوع **نحو رمية وغزوة وبردّ الفعل إلى نفسك نحو رميت وغزوت وبالمضارع نحو يرمي ويغزو**...

L. 81; 21 x 14 (16,5 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8934. R-9569

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **لفعل** محذوف أى أمثل نحو **هل** حرف إستفهام **زيد** مرفوع بأنّه مبتدأ **بقايم** الباء حرف جرّ قايم مجرور بها والجارّ مع المجرور ليس متعلّق بشيئ ... إلى هل زيد قايم أى حرف هل حرف استفهام زيد مرفوع بأنّه مبتدأ مرفوع...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: **ومهما نحو مهما تخرج أخرج** الواو عاطفة مهما بمعنى الشّيئ فإنّ الميم مع ألفه زائدة والهاء منقلبة من ألف الميم الأوّل تحسينًا للّفظ مرفوع محلاً... والمبتدأ مع خبره جملة اسميّة معطوفة على جملة متقدّمة نحو مرفوع بأنّه خبر مبتدأ محذوف أى مثال نحو أو منصوب بأنّه مفعول به لفعل محذوف... ما إن تخرج أخرج...

L. 40; 20 x 13,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nastalīq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i komentarisani primjeri iz osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8935. R-9357

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Isto kao pod br. 8934.

Završetak ovdje (l. 39b):

آخر الموجود: والجارّ مع المجرور متعلّق كائنًا منصوبًا محلاً بأنّه حال من المبتدأ نوعا منصوب بأنّه تمييز من ثلاثة عشر **اسما على التّمييز أسماء** أسماء مرفوع بأنّه خبر مبتدأ تنصب... مضارع فاعله ضمير مستتر فيه راجع إلى أسماء على حروف...

L. 177; 21,5 x 15 (16 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Posljednja laga dohvaćena zubima glodara. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8936. R-10292

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: نحو: **سُلِبَ زَيْدٌ ثَوبُهُ** فثوبه بدل من زيد لأنّه لإتّصاله به واشتماله عليه صار بمنزلة ما هو جزء منه **والرّابع** بدل الغلط نحو قولك: **مررتُ برجلٍ حمارٍ** أردت أن تقول مررت بحمار فسبقك لسانك إلى رجل فتداركته بأن أتبعته المقصود...

Završetak (l. 34b):

آخر الموجود: **قوله**: والجرّ الأصليّ للمضاف إليه بالإضافة المعنويّة إنّما كان الجرّ في **كفى بالله** وفي **ولا تلقوا بأيديكم** إلى غير الأصل لأنّ المجرور لفظ فوري أو منصوب بمعنى إذ المعنى **كفى بالله** و **لا تلقوا بأيديكم** على أحد التأويلين... **قوله**: وقد يقال الإعراب صريح واعلم أنّ اختلاف الصّيغة لا يكون إعرابا وإنّما هو اختلاف الآخر باختلاف العوامل فإذا قلت هو فعل كذا فلفظ هو مبنيّ.

L. 34; 20 x 14,5 (14 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropsog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8937. R-9195

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment iz komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: من أبوك فإنّ من مبتدأ مشتملاً على ماله صدر الكلام وهو الإستفهام فإنّ معناه **هذا أبوك**... وهو مذهب سيبويه وذهب بعض النّحاة إلى أنّ أبوك مبتدأ لكونه معرفة ومن خبره الواجب تقديمه على المبتدأ تضمّنه معنى الإستفهام **أو كانا** أى المبتدأ والخبر **معرفتين** متساوين في التّعريف أو غير متساوين...

Završetak (l. 30b):

آخر الموجود: مثل بسراً ورطبًا في قولهم **هذا بسراً ورطبًا** وهو ما بقي فيه حموضة **أطيب من رطبًا** وهو ما فيه حلاوة صرفة فهما مع كونهما جامدين حالان لدلالتهما على صفة البسريّة والرّطبيّة... وهذه الحثيّة وإن لم تكن معتبرة فيه إلاّ بعد إضماره في أطيب لكنّه لمّا كان الضّمير بالنّسبة إلى المظهر كالعدم أقيم المظهر مقامه...

L. 30; 22,5 x 17 (14 x 8); 19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8938. R-10208

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: والمؤنّث نحو فعول كحَلُوب ونَغِيٍّ... فقلبت الواو ياءً فأدغمت الياء في الياء وكسر قبلها وفعيعل بمعنى مفعول كقتيل وجريح مقتول مجروج وامرأة قتيل وجريح... **قال** وتأنيث الجموع غير حقيقي ولذلك قيل فعل الرّجال وجاء المسلمات ومضى الأيّام...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: **قال** حروف العطف الواو للجمع بلا ترتيب والفاء ثمّ له مع التّرتيب وفي ثمّ تراخ دون الفاء وحتّى بمعنى الغاية أقول هذه الحروف الثّلاثة أصناف الحروف وهى عشرة أحرف أوّلها الواو وهى الجمع بلا ترتيب... نحو جاءني زيد فعمرو أو ثمّ عمرو أى اجتمعا في المجيئ وكان مجيئ عمرو بعد مجيئ زيد...

L. 20; 21 x 15 (1,5 x 7); 19 redaka. *Nastalīq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i naznačen riječima قوله pisanim crvenim mastimom. Tekst komentara naznačen riječima أقول pisanim, također, crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8939. R-9567

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: والتّعريف المؤنّث مثاله كطلحة فإنّها ممتنعة من الصّرف للعلميّة... وقد وقع في بعض النّسخ سلمة وهو مستقيم ولعلّ سلمى يكون تصحيفًا عن الكاتب **والمؤنّث معنى** مثاله **كسعاد وزينب** فإنّهما لا ينصرفان للعمليّة... والسّادس من تلك السّتّة الّتي يكون غير منصرف حالة التّعريف **الإسمان اللّذان جعلا اسمًا واحداً** مثالهما **كمعدي كرب وبعلبك** فإنّهما ممتنعان من التّصرّف للعلميّة والتّركيب...

Završetak ovdje (l. 11b):

آخر الموجود: **قست عليه** أى على **غلام زيد ودار عمرو وثوب بكر** وفي بعض النسخ وعرّفت علته أى علّة الأوّل في الثّاني والأوّل أولى لأنّ الضّمير يرجع إلى المضاف دون المضاف إليه غالبًا **والثّاني سماعيّ وهو** أى العامل اللّفظي السّماعي **ما صحّ أن يقال فيه**...

L. 11; 20,5 x 14 (15,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8940. R-10198

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĠHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ولا يقال العَلَمُ لا يصحّ إضافته البتّة ولا ينصب التّمييز أيضًا إذ لا إبهام فيه لأنّا نقول كلّ عَلَمٍ قابل للتّنكير بضرب من التّأويل فيصحّ إضافته... **قوله** والأسماء المتضمّنة بمعنى ان غير أيّ أي الأسماء المتضمّنة بمعنى ان تجزم الفعل المضارع قد بنيت لتضمّن معنى الحرف نحو من تضرب أضرب...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: قالوا لأنّ في الأسماء ما يشاكله نحو دمٍ ويدٍ وقال أصحابنا هذه الأسماء قليلة الإستعمال بعيدة عن القياس فلا يحسن أن يقاس عليها والثّالثة أن يكون غير المضاف لأنّك لو حذفت من المضاف لوقع التّرخيم في وسط الكلمة لأنّ المضاف والمضاف إليه بمنزلة كلمة...

L. 10; 20,5 x 14,5 (15 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela citiran riječima قـــوله pisanim crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8941. R-10200

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĠHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: الّذي تكنّى أبا عبد الله والفرق بينه وبين الصّفة أنّ الصّفة مشتقّة بحالها من معنى موجود في الموصوف وأن لا يكون مشتقًا وانّ عطف البيان يدلّ على المقصود لو أفرد عن متبوعه... في قولك جاءني رجل طويل...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **قوله** والقياسيّة لا تضمر إلاّ بدليل الحال إعلم أنّ الفعل يضمر ويترك معموله بحاله وذلك حيث يكون عليه دليل من الحال أو من المقال فالأوّل نحو قولك وقد رأيت من يتهيّأ للسّفر مكّة أي يريد مكّة... **وقوله** للمتهيّئ والمستهلّين معناه لأجل المتهيّئ أو في حقّه... وأمّا الثّاني فنحو قوله...

L. 10; 20,8 x 15 (15,3 x 7,2); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8942. R-9530

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĠHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بحسب الحمل وأخصّ منه مطلقًا بحسب الوجود واللاّم في الحمد للاستغراق فيكون جميع المحامد لله تعالى إذ جميع أوصاف العباد وأفعالهم مخلوقة لله تعالى... ولام التّعريف في المؤمنين للإستغراق سواء كانت حرفًا أو إسمًا موصولاً لأنّها إذا دخلت على اسم لا يحتمل التّعريف بمعنى العهد...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: **قوله** وما كان مختصًا بالباب الثّالث أراد بالإختصاص به الإتيان منه إطلاقًا للإسم الملزوم على لازمه إذ يشترط في كلّ ما جاء من الباب الثّالث هذا الشّرط فلا وجه للتّخصيص... ويجوز أن يكون تامّةً في المستثنى حالا من فاعله بالضّمير وحده على ما هو وارد على النّدرة...

L. 8; 20,2 x 13 (13,5 x 5,5); 19 redaka. *Nastalīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela citiran riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8943. R-10298

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **المرفوعات**: هو ما اشتمل عليه علم الفاعليّة **فمنه** الفاعل وهو ما استند إليه الفاعل وشبيهه **وقدّم عليه**... مثل قام زيد وزيد قائم أبوه **والأصل** أن يلي فعله...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: والموصولات أسماء الأفعال والأصوات والمركّبات والكنايات وبعض الظّروف، والمضمر ما وقع لمتكلّم أو مخاطب أو غائب تقدّم ذكره لفظًا أو معنًى أو حكمًا وهو متّصل ومنفصل فالمنفصل المستقلّ والمتّصل غير مستقلّ وهو مرفوع ومنصوب...

L. 12; 20,5 x 12 (15 x 7); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropsog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8944. R-10197

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: لو لم يفتح لام المستغاث لم يعلم أنّ المظلوم في هذا المثال مستغاث أم مستغاث إليه... **ويفتح** أي يبنى المنادى على الفتح **لإلحاق ألفها** أي ألف الإستغاثة بآخره لإقتضأ (!) الألف فتح ما قبلها...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: قلنا المراد بالمناسب ما يرادف الفعل المذكور أو يلازمه مع اتّحاد ما أسند إليه فالإتّحاد فيما ذكرته مفقود، وإذا كان الأمر كذلك **فالرّفع** أي رفع زيد في المثال **واجب** بالإبتداء ونصبه غير جائز بالمفعوليّة فليس من باب الإضمار على شريطة التّفسير فكيف يكون **ممّا** يختار فيه النّصب **وكذا** أي مثل أزيد ذهب به قوله تعالى: **كلّ شيئ فعلوه في الزّبر** أي في صحايف...

L. 8; 19,5 x 13,5 (13,5 x 6,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8945. R-9574

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: أو المضارع **حرف المضارعة** لكثرة استعماله وقد **تدخل عليه حمزة** (همزة) **الوصل إن كان ما بعد حرف المضارعة ساكنًا** ليمكن النّطق نحو أعلم وأقتدر وأستخرج وإن كان ما بعده **متحركًا فتسكن** أنت **آخره**... **وأمّا الفاعل فينظر في عين الفعل الماضي المجرّد فإن كان** عينه **مفتوحًا فوزنه** من المتعدّي...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: فإن كان لازمًا فالصّفة بمعنى الفاعل نحو أبخلته أى وجدته بخيلاً وإن كان متعدّيًا فهى بمعنى الفاعل وبمعنى المفعول نحو أحمدته ووجدته حامداً... وسادسها **للأخوّة في شيئ نحو أصبح الرّجل ذا دخلفي الصّاع**...

L. 8; 20 x 14 (16 x 8,5); 25 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8946. R-9524

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĠHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ليعلم أنّ الثّاني لم يدخل في حكم الأوّل بل المراد أنّ القصد في اللّزوم لأجل الإعطاء... في تقدير المصدر قدّر قبل ذلك ليكون عطف الإسم على الإسم فيكون تقديره... **قوله والعاطفة إذا كان المعطوف عليه اسمًا ينصب** أى بعد الخروف (الحروف) العاطفة الفعل المضارع بتقدير أن إذا كان المعطوف عليه اسمًا...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: **قوله والمتعدّي يكون إلى واحد وإلى اثنين** أى المتعدّي يتعدّى إلى مفعول واحد نحو ضرب زيد عمروا وإلى اثنين لاقتصار معناه... ولا يجوز اقتصار على أحدهما نحو علمت زيداً فاضلاً ويتعدّى على ثلاثة مفاعيل...

L. 8; 21,5 x 15 (13 x 8); 15 redaka. *Nastalīq*. pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8947. R-10297

حاشية على شرح كتاب في النّحو لمجهول

ḤĀŠIYA ʿALĀ ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĠHŪL

Fragment glose komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **قوله**: أطلب العزّ والمجد فيه أن يلزمه الفاصلة بين الفعل وفاعله بالجملة المعطوفة على جملتها في غير صورة التّنازع فيكون مثل جاءني وضربني بكر عمرو وهو فصل بالأجنبي إلاّ أن يقال بجوازه بالضّرورة **قوله** ولكنّها فإن قلت ماوجه الاستدراك قلت: لما ذكر في البيت السّابق أنّه لو كان يسعى في تحصيل المال لأدنى معيشة لكفاه قليل من المال...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: **قوله**: المسند إلى المجرّد أو يجعل الضّمير راجعًا إلى المجرّد والأولى جعل الباء لسّببيّة أي المجرّد عند الملابس بالمجرّد والفعل ملابس بالمعمول للعامل اللّفظي ابدالاً بالمجرّد...

L. 22; 18,5 x 13 (15 x 7); 13 redaka. *Nash*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Početak komentarisanog teksta naznačen riječima قــــوله pisanim crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropsog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima izlizani, a dva zadnja lista 19-20 teško oštećena vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8948. R-9106

شرح رسالة في الوضع
ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-WAḌ‘

Fragment komentara na neku raspravu o etimologiji riječi u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: قوله: **فإنّ هذا** يحتمل أمرين أحدهما الإشارة بهذا إلى قسم اسم الإشارة أى إسم الإشارة مثلاً وح (!) لفظ مثلاً إشارة إلى وجود غير اسم الإشارة في هذا القسم من الوضع ممّا سيصرّح به وح تأنيث **موضوعة** لتعدّد أفراد ما أشير بهذا إليه وثانيهما أن يكون المقصود لفظة هذا ولا يكون مثلاً للإشارة...

Završetak ovdje (l. 15b):

آخر الموجود: وقيل إنّ ذلك المعقول المشترك أعمّ من أن يكون ذاتيًا لمشخّصات كما في الحروف وعرضًا لها كما في المضمرات واسم الإشارة ففيه أنّ كون القدر المشترك ذاتيًا في الحروف بل حرف من الحروف ممّ ولمّا كان اللّفظ الموضوع بالوضع...

L. 16; 25 x 18 (13 x 8); 19 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

8949. R-10306

كتاب في الصّرف لمجهول
KITĀB FĪ AṢ-ṢARF LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: ويجوز تقديرهما مبتدأ وخبرًا **الباب الثّالث** في تفسير كلمات يحتاج إليها المعرب وهى عشرون كلمةً وهى ثمانية أنواع **أحدها** ما جاء على وجه واحد وهو أربعة: أحدها قطّ بفتح القاف وتشديد الطّاء وضمّها في اللّغة الفصيح وهو ظرف الاستغراق ما مضى من الزّمان نحو: ما فعلته قطّ وقول العامّة: لا أفعله قطّ...

Završetak (l. 10b):

آخره: **والثّالث** أن يكون حرف تحقيق فتدخل على الماضي نحو: (**قد**) **أفلح من زكّاها** وعلى المضارع نحو: قد يعلم ما أنتم عليه **والرّابع** أن يكون حرف توقّع وانتظار فتدخل عليهما أيضًا، تقول: قد يخرج زيد فتدلّ على أنّ الخروج منتظر متوقّع وزعم بعضهم أنّها...

L. 10; 22 x 15 (14 x 4,8); 11 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8950. R-10202

شرح كتاب في الصّرف لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢARF LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: مضارع ما كان عين فعله أو لامه حرفًا من حروف الحلق على يفعل ويفعل بضمّ العين وكسرها نحو دخل يدخل ونكح ينكح لأنّه لم يقل ما كان عين فعله أو لامه حرفًا من حروف الحلق .. **قوله** هذا جواب عن سؤال مقدّر تقديره أنتم قلتم...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود: وإلى باب التّفعيل وغيره إن كان رباعيًا نحو دخرجت الحجر فإنّه متعدّ بنفسه فتقول تدخرج الحجر فصار لازمًا **قال فصل** في أمثلة تصريف هذه الأفعال امّا الماضي فهو الفعل الّذي دلّ على معنى وجد في الزّمان الماضي أقول...

L. 4; 19,8 x 12,5 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Talīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8951. R-10334

شرح كتاب في الصّرف لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢARF LI MAǦHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: **وهوى** أى ترخيم المنادي **حذفت في آخره** أى آخر المنادي **تخفيفًا** لمجرّد التّخفيف لا لعلّة أخرى مفضية إلى الحذف المستلزم للتّخفيف فعلى هذا يكون ذلك التّخفيف مخصوصًا بترخيم...

Završetak ovdje (l. 3b):

آخر الموجود: كقوله تعالى: **خاشعًا متصدّعًا من خشية الله** كقوله تعالى: **فبظلم من الذّين هادوا حرّمنا عليهم طيّبات أحلّت لهم**... **قوله** عليه السّلام إنّ المرأة دخلت النّار...

L. 3; 19,5 x 14,3 (13 x 7,5); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

8952. R-9421

Zbirka (مجموع), 3

L. 20; 20,5 x 14 (13,3 x 7,5), 13-25 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na listovima 13a - 20b tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-10b

شرح كتاب في الصّرف لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢARF LI MAǦHŪL

Fragment komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: إلى الثّاني والثّاني في وجوده إلى الأوّل فامتزجا امتزاجًا تامًّا فصار كاسم واحد في أنّ أحد الشّطرين لا يستقلّ بدون الثّاني فلمّا حصل هذا الإمتزاج مع المضمر دون المظهر مستقلّ بنفسه غير محتاج إلى ما يتّصل به... (l. 2b) **قوله**: ويستوي الجرّ والنّصب في خمسة مواضع قد سبقت الإشارة إلى العلّة الموجبة للاستواء اللّفظي...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: والحاصل أنّ هذا أعلى مراتب المرتبة الأولى لما فيه التّاء ظاهرة فإنّه يمنع الصّرف إذا سمّيت به رجلاً أو امرأةً والثّانية لما زاد على ثلاثة أحرف فإنّ حرف الرّفع لا يمنع الصّرف في التّذكير إلاّ بعد أن يكون الاسم قد جرى له التّأنيث قبل التّسمية المذكّر به...

2. L. 11a-12b

الطّريقة المحمّديّة
AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Fragment iz zbirke propovjedi koju je na arapskom jeziku sastavio Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī, Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. II, 1111; Dobrača I, 436; Fajić III, 2164; Popara XIII, 7595.

Početak (l. 11a):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا أمّة وسطا خير الأمم، والصّلوة والسّلام على أفضل من أوتى النّبوّة والحكم... وبعد، فإنّ العقل والنّقل متوافقان والكتاب والسّنّة متطابقان أنّ الدّنيا فانية سريعة الزّوال والخراب...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: فلا يغرّنك طامّات الجهّال المتنسّكين بشطحهم الفاسدين المفسدين الضّالّين المضلّين بعد أن كانوا زائغين عن الشّرع القويم وما يلين عن الصّراط المستقيم خارجين عن مناهج علماء الشّريعة ومارقين عن مسالك مشايخ الطّريقة فالويل كلّ الويل لهم...

3. L. 13a-20b

شرح كتاب في الموعظة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-MAW'IẒA LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz propovjedništva, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 13a):

أوّل الموجود: الّذي نشأ من الجهل **سببه عدم الإصغاء** أى عدم الاستماع وعدم **الالتفات** بالبصيرة وعدم **التّأمّل في الآيات** الدّالّة على الوحدانيّة **والدّلائل** على ذلك **ككفر العوام** من الكفرة الّذين هم كالهوام في عدم البصيرة والادراك **والجهل**...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: **فلا تتّبعوا الهوى** أى لا تشهدوا هواكم ولكن اشهدوا على ما علمتم وشهدتم **أن تعدلوا** أى كراهة أن تميلوا عن الحقّ للقرابة والمودّة وغيرهما من العدول **وإن تلووا** أى إن تحرّفوا الشّهادة عمّا هو الحقّ... **أو تعرضوا** عن الشّهادة فتكتموها ويجوز أن يكون خطأً...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 11a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muftī-zāde (Muftić) 'Abdurraḥīm Sa'īd.

من كتب الفقير مفتي زاده عبد الرّحيم سعيد عفى عنه.

8953. R-4323

جملة الكلمات

ĞUMLA AL-KALIMĀT

Kratko djelo iz sintakse arapskog jezika. Prema bilješci na kraju, djelo je napisao neki Yaḥyā Ḫawāğa, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 5a):

أوّله: الحمد للّه الّذي كشف أذهاننا بمعرفة الكلم... وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من الطّلاّب لا يعرفون الكلم المتعسّرة غير المتيسّرة وأصلها ولا بابها ولا إعلالها ولا ثلاثيها ويخطبون الخطب العشواء... ولذا ألّفت مقدّمةً في الأحوال التّصريفيّة وسمّيتها **جملة الكلمات** من الآيات وغيرها من الكلم...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: **وقسم** ذي روح وهو لا يتصرّف مثل سلوى على وزن دعوى وهؤلاء يتصرّف وكذلك مثل حجر ومدر وشيّد وغير ذلك من الجوامد. يكفيك هذا القدر إن كنت لبيباً وإلاّ لا قليل

جناح بعوضة طنبور لفاهم وضرب طبل قليل لمن لا يفهم المقدّمة بنصره وكرمه تعالى. تمّت الرّسالة المنسوبه إلى الفاضل يحيى خواجه.

L. 10; 17,5 x 12 (16 x 10,5); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 1-4 razne bilješke na arapskom i turskom jeziku, pisane rukom drugog prepisivača.

Na kraju djela (l. 10a) bilješka da je njegov prepis završio as-Sayyid 'Alī Ṭal'at b. Muṣṭafā Āqšahrī.

كتبه الحقير السّيّد علي طلعت بن مصطفى آقشهري غفر اللّه ذنوبهما.

Nema podataka o godini ni mjestu prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8954. R-10201

كتاب قواعد اللّغة العربيّة لتلاميذ المدارس الثّانويّة

KITĀB QAWĀ'ID AL-LUĠA AL-'ARABIYYA LI TALĀMĪḎ AL-MADĀRIS AṮ-ṮĀNAWIYYA

Udžbenik arapskog jezika sa učenike srednjih škola. Sastavila grupa autora. Prvi put štampan u Egiptu 1327/1909. godine.

Sarkis II. 1860.

Početak (str. 9):

أوّله: حمداً لمن صرّف قلوب العباد على النّحو الّذي أراد، وصلوةً وسلامًا على من رفع بالإعراب عن الحقّ بناء الهداية... أمّا بعد. فهذا كتاب دروس النّحويّة للمدارس الثّانويّة أفرغناه في قالب الكتب الثّلاثة...

Završetak (str. 159):

آخره: ٩) ويقال في أجزاء الاستعارة شبهنا صورة تردّده في هذا الأمر بصورة تردّد من قام ليذهب فتارةً يريد الذّهاب فيقدم رجلاً وتارةً لا يريده... ثمّ استعرنا اللّفظ الدّالّ على صورة المشبّه به لصورة المشبّه والأمثال السّائرة كلّها من قبيل الإستعارة التّمثيليّة.

Str. 159; 16,5 x 10 (15 x 8); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom paginacijom.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na prvoj korici bilješka da je djelo 1339/1920-21. godine za svoje potrebe prepisao uženik Šerijatsko-sudačke škole u Sarajevu, Muhamed Tajib Okić.

كتب بيد صاحبه الشّهير بمحمّد طيب اوقيچ من ثلاميذ مدرسة حكّام الشّرع در سراى بوسنه (سنة) ١٣٣٩

GRAMATIKA

Turski

8955. R-10321

Zbirka (مجموع), 2

L. 60; 21 x 13,5 (16 x 7,5), 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, mjestimično oštećen vlagom. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-56a

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar na turskom jeziku djela المقصود في التصريف (v. 8840/1) iz gramatike arapskog jezika. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Magnīsāwī, umro oko 1090/1679. godine.

Kaḥḥāla II, 159; Ḥ. Ḫ. II, 1807; Jahić VIII, 5050-51.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد لله ايچوندركه عظمت كبريا آنك صنعتيدر جلّ جلاله آنك نعمتيدر علا وغنا آنك حاجتيدر أحديّت صمديّت آنك... **أمّا بعد**، بلكل كه عبد مذنب محتاج أحمد بن محمّد مغنيساوي ايدر تصريف ونحو طالب علم ايچون ايكي قناتدر كلستان علومده وبوستان معارفده وحدايق حقايقده ورياض دقايقده بوايكي قنادله طالب علم طمران ويسران وجولان ايلر كلماتندر...

Završetak (l. 56a):

آخره: وبعضها دخي معتلاّت بعض اعلال اولندي **لعلّة أخرى** علت أخرى ايچون هوا كبي... صيدي كبي مور كبي بونلرده حرف علّت اعلال اولندي نحون زيرا بونا علامت تأنيث سببيله فعل وزني اوزرينه اولورلر. الله أعلم بالصّواب.

Na kraju djela (l. 56a) bilješka da je njegov prepis 1125/1713. godine u Sarajevu završio Sadiković ḥāğī ʻAlī.

تمّت تمام شرح مقصود بعون الله الملك المنّان بيد سا د ي ك و ي چ ح ا ج ي ع ل ي
(ساديكويچ حاجي علي) في مدينه بوسنه سراى من المتمكّنين بعناية الله تعالى وبلطفه وبكرمه
سنة ١١٢٥

Ispod bilješke nalazi se pečat prepisivača na kome je čitljivo بنده، علي

2. L. 57a-60b

رسالة في حلّ المشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL AL-MUŠKILĀT

Odgovori Munlā Saʻīda na pitanja učenika neke medrese u Budimu o pojedinim namaskim i abdeskim radnjama i smislu njihovih propisa. Rad je, najvjerovatnije, prijevod na turski jezik izvoda iz nekog fikhskog djela na arapskom jeziku, a preveo ga je neki Munlā Saʻīd u Budimu 994/1585. godine, za vrijeme vladavine sultana Murata III (vl. 1774-1595).

Wiesbaden XIII4, 47, str. 42; Fajić III, 2269/3 i XI, 6521/1 i 6844/17; Lavić X, 5983 i 6521/2 i XIV, 7941/1.

Početak (l. 57a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين وعلى آله وصحبه أجمعين والّذين اتّبعوهم بإحسان إلى يوم الدّين
ودخي بوند نصكره معلوم اولسون كه بو ترجمه باعث اولدوركه طقوز يوز طقصان درت تاريخنده
سلطان مراد عصرنده بدون شهرنده مدرسه كوشه سنده طلبه، علومدن منلا سعيد نام كمسنه،
كندي درسنده مقيّد اوقوركان ايچرو بر صوفي كلوپ آدي ايله سلام ويروپ اوتوردي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 609b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ودخي سبحانك اللّهمّ وبحمدك بري وتبارك اسمك بري وتعالى
جدّك بري ولا إله غيرك دريلر بعده حقّ سبحانه وتعالى حضرتلري بو تسبيح حرمتنه بونلره قوّت
ويروپ عرشي كتورورلردي عند الله مقرّب اولندي لر ايمدي تسبيح نمازه باشلمق يوكني كورمش
اولور كتور مكه اولور رضاء رحمانه واصل اولور.

Drugo djelo u zbirci je prepisano naknadno, rukom drugog prepisivača.

Iz kolekcije Maide Muftić iz Vareša (poklon).

8956.

R-10284

ترجمهء كافية
TARĞAMA-I KĀFIYA

Komentar Ibn Ḥāğibova djela الكافية في النحو (8864/1) iz sintakse arapskog jezika, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 4106.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الكلمة لفظ** بر لفظدر **وضع** وضع اولندي **لمعنى مفرد** معنى مفرد ايچون وضع اولندپ
كلمه ايله كلام لامك سكونيله كلمدن مستقلدن كلمه خرج جيمك فتحه سيله ورانك سكونيله
مجروح اقلك ديكدر كلمه ايله كلامك دخي نفوسده تأثيرپ...

Završetak (l. 127a):

آخره: **والمفتوح ما قبلها** مخفّف ما قبلي مفتوح اولن **تقلب ألفًا** ألفه قلب اولنور ضربن دنبلن
يرده جمع نون ساكنه ودخي ياء مفتوحه ايله وقف اولندقده... زيرا تنوينك ما قبلي مفتوح اولسه
الفه قلب اولنور أصبحت خيرًا كبي ما قبلي مضموم ويا خود مكسور اولسه الفه مقلوبه حذف
اولنور اصبحتي خير ديلور ودخي أحمر بخير ديلور.

L. 128: 20,3 x 13,5 (16 x 8,7); 19 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, s preklopom i kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 127a) u kome je data bilješka da je njegov prepis, u mjesecu rebiul-ahiru 1074/1663. godine, završio Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Zakariyya, kadija u Visokom.

تمّت النسخة الشريفة اللطيفة بعون الله الملك الوهّاب في ربيع الآخر سنة ١٠٧٤ كتبه الفقير
إبراهيم بن الحاج زكريّا القاضي... في شهر ويسوقه.

Na prvom zaštitnom listu na strani a, namjerno izbrisana bilješka nekog vlasnika iz 1181/1767-68. godine. Iznad bilješke se nalaze dva otiska pečata ranijeg vlasnika. Na pečatu je čitljivo ime Sulaymān.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Sīm-zāde Ṯābit-agā (otac Đumišić Begzade iz Banje Luke).

Iz kolekcije Đumišića Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8957. R-4608

Zbirka (مجموع), 4

L. 63; 20,2 x 13 (14,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-23b

رساله٬ يائيه

RISĀLA-I YĀ'IYA

Rasprava o pet različitih funkcija morfema ی (ī) na kraju riječi u perzijskom jeziku. Napisao na turskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān, Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Popara-Fajić VII, 4630/2 i 4631/3; Wiesbaden XIII3, 216-217 i XIII4, 438-439; Rieu t. 142; Flügel I, 172/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: بو صحايف پر لطايفك تسويدنه داعي وباعث ومضمون ومدرج اولان عوارف معارفك تمهيدنه سبب حادث اوله اولديكه ارباب فضل واصحاب معرفتدن بر جماعتله كه ميدان فرسك فارسلري ايدي لر لغة فارسيده آخر كلميه لاحق اولن يانك خصوصنده مناظره اولدي... بش نوعه كه **وحدت ونسبت وخطاب وتنكير ومصدريّه**....

Završetak (l. 23b):

آخره: صورت مايه كه لغت عربيه ده... اسمي در اشتباه دن خلاص اولنمش در لفظ تمامي نك آخرنده واقع اولن كه شاعرك عربيده من اين ابيات را بردم تمامي به پيش حضرت مخدوم سامي (جامي) آخرنده واقع اولمش در حروف زوايدن در ضرورت شعر ايچون زياده اولپدر. تمّت تمام.

2. L. 24b-35b

مقدّمة في الصّرف الفارسي

MUQADDIMA FĪ AṢ-ṢARF AL-FĀRISĪ

Kratak priručnik iz sintakse perzijskog jezika, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Fajić V, 3320/3.

Početak (l. 24b):

أوّله: باقرّة العين، أسعدك اللّه في الدّارين، اوّلاً بلكل كه كلمه اوچه منقسمدر إسم وفعل وحرفدر كه اكا ادات ديرلر امّا اسم دخي يا مشتقدر ويا غير مشتقدر كه اكا اسم جامد ديرلر امّا مشتق لغت قرسده اسم فاعل واسم مفعول وصفة مشبه واسم مصدردر وبونلرك ماعداسي غير مشتقدر...

Završetak (l. 35b):

آخره: ودخي بلكل كه الفاظ فارسيتك آخرلري ساكن اولور وعربينك اعراب ثلثه سي الفاظ فارسيده جاري دكلدر واضافت محلنده مضاف مكسور اولور مثلا نان من كي نان كه مضافدر مجرور من مضاف اليه در ساكندر واسماء افعال دخي بو قياس اوزرنه در وقس على هذا باقي من الاسماء الجامدة. تم.

3. L. 36b-44a

رسالة في بيان القهوة

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-QAHWA

Rasprava o konzumiranju kahve, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 36b):

أوّله: حمد فراوان وشكري بايان اول خالق البرّ والبحر ورازق من في الوداد والدّهر اولان ذات محيط عالم ومصوّر صورتي آدم كه كلام شريف ازلي... (l. 2a) قهوه نك ذاتنده نامني وتناولنك بعض احكامي على وجه التّفصيل عيان وبيان صدرنده در ررخت طوبى قهوه نك ارباب حكمت واصحاب تجربت مقتضاسينه طبع انسانه...

Završetak (l. 44a):

آخره: اهل يمن قهوه يه بو مرتبه اعتبار ايدرلر ونقل اولنركه كعبهء معظمه ده مجاورون قهوه يه آدم كوندرب قهوهء خادملر كتوردكن جمله اياغ اوزره فالقوب قهوه يه تعظيم ايدرلرمش بو ولايتنده اقكه دخي بو حرمتي ايلمزلر والله اعلم بالصّواب.

Na listu 45a izvod iz jedne fetve koju je izdao sarajevski muftija, Mustafa (من فتاواى مصطفى المفتي سراى بوسنه).

4. L. 45b-62a

فتاوى سراج الدّين قارئ الهدايه (أو) الفتاوى السّراجيّة
FATĀWĀ SIRĀĞUDDĪN QĀRI' AL-HIDĀYA (AW) AL-FATĀWĀ AS-SIRĀĞIYYA

Zbirka fetvi koje je izdao ʻUmar b. ʻAlī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kınānī, poznatiji pod nadimcima Sirāğuddīn, Abū Ḥafṣ i Qāri' al-Hidāya, umro 829/1426. godine. Fetve je sabrao i po poglavljima sredio autorov učenik, Kamāluddīn b. al-Humām al-Ḥanafī, umro 861/1457. godine.

Kahhāla VII, 300-301; Ḥ. Ḫ. II, 2034; Ahlwardt IV, 4824; Brockelmann G II, 81 i S II, 91; A. M. I. 782; Dobrača II, 1686; Lavić X, 6099/1; az-Ẓāhiriyya II, 26-28; Popara IX, 7734/3; Köprülü I, 652/2 i II, 1588/3.

Početak (l. 45b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على أشرف النّبيّين محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد، فهذه سؤالات سألها بعض الحكّام لشيخنا الإمام العلاّمة الحافظ الشّيخ سراج الدّين قارئ الهداية تغمّده اللّه برحمته ورضوانه... **أجاب**: إذا قالت له في مجلسها...

Završetak ovdje (l. 62a):

آخر الموجود: **سئل** عن شخص وقف عقارات ودوراً فأوجرت عشر سنين هل تصحّ في جميع المدّة أو تصحّ في ثلاث سنين وتبطل في الباقي **أجاب**: رجارة الوقف أكثر من ثلاث سنين إذا كانت أرضاً وأكثر من سنة إن كان داراً.

Na listu 63 nekoliko izvoda iz fetvi muftije Aḥmad-ef. iz Tripolisa (u Libanu), koje je izdao 1000/1591-92. godine. (كتبه أحمد أفندي المفتي بطرابلس الشّام سنه ألف).

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8958. R-181

أقصى الأرب في ترجمة مقدّمة الأدب
AQṢĀ AL-ARAB FĪ TARĞAMA MUQADDIMA AL-ADAB

Prijevod na turski jezik djela مقـدّمـة الأدب iz oblasti arapskog jezika i književnosti, koje je napisao Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim Ğārullāh, rođen 467/1075., umro 538/1144. godine. Autor je djelo posvetio Abū al-Muẓaffaru Ḫawārizmī-šāhu. Djelo je podijeljeno na 5 poglavlja (القسم). U prvom poglavlju su obrađene imenice (القسم الأوّل في الأسماء), u drugom glagoli (القسم الثّاني في الأفعال), u trećem čestice (القسم الثّالث في الحروف), u četvrtom promjena imenica (القسم الرّابع في تصريف الأسماء) i u petom promjena glagola (القسم الخامس في تصريف الأفعال). Ovaj prijevod na turski jezik 1117/1705. godine sačinio je Aḥmad b. Ḫayruddīn Güzelḥiṣārī, poznat pod nadimkom Ḫawāğa Isḥāq-efendi, umro 1120/1708. godine.

Kaḥḥāla XII, 186-87; Ḥ. Ḫ. II, 1798; Karatay t II, 1991-98; O. M. I, 232; Rieu, 134; Flügel I, 96.

Početak (l. 1b):

أوّله: سبحانك سبحانك، اللّهمّ ما أحسن أسماؤك وما أتقن أفعالك، فحمداً ثمّ حمداً لك على ما اضفتنا في مأدبة التّعليم على خوان القرطاس الوان الأدب... وصلوةً على من انزلت عليه القرآن بلسان عربي مبين... (وبعد) بو عبد كمين قليل البضاعه وكم مايه، قصير الباعه **(بيت)** ＊ راجي لطف كريم امجد ＊ كمترين بنده، احد أحمد ＊ كليد خامه، عجايب نكار ومفتاح قلم غرايب آثار ايله مخدع دريشته، مقال طاقدن شو وجهله رفع مغلاق اغلاق ايدركه...

Završtak (l. 397a):

آخره: **هات كَذَا بيار فلان چيزرا** فلان نسنه بي كتور وامر حاضرك التي وجهي اوزره تصرّف اولنور يقال هات هاتيا هاتو هاتي هاتيا هاتين فرا ءيدي كه هات لفظندن تثنيه استماع اولنميوب مفرد وجمعي مستعملدر واندن نهي كلمز... واللّه اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب، وله الحمد اولاً وآخراً وباطناً وظاهراً. والصّلوة على خاتم النّبيّين محمّد وآله وصحبه أجمعين، وحسبنا اللّه ونعم الوكيل.

L. 397; 31,5 x 18,5 (22,5 x 11); 33 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku lijepo urađen *unvan* u obliku kupole, bogato ukrašen floralnim motivima u zlatnoj, plavoj, narandžastoj i roze boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Na početku 7 zaštitnih listova na kojima je dat sadržaj djela. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnom trakom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, s preklopom, novijeg datuma, obložen platnom zelene boje. Preko platna nalijepljeni ostaci originalnih kožnih korica sa lijepo urađenim ornamentima u zlatnoj boji.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i ostacima kožnih korica, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8959. R-9072

Zbirka (مجموع), 5

L. 59; 21,5 x 14 (16,5 x 9); 17-23 retka. *Nasẖ i nasta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na listovima 32b-48a tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez kartonski, oštećen vlagom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-30b

إعلال
I'LĀL

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena u određenim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: لا تخشون أصل لا تخشيون باحرف علّت متحرّك ما قبل مفتوح با الفه قلب ايتدوك نه اولدي تخشاون اولدي اجتماع ساكنين اولدي بارن مقلوب اولان الفدن برداخي جمع مذكّر واوندن اجتماع ساكنين رفعندن اولنوري يادن مقلوب اولان...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: صرفك باب قاچ بابدر اوتوز بش بابدر التي سي نه ايچوندر ثلثي مجرّد ايچوندر ثلاثي مجرّد التي بابدر... ما يجبر كلّ قوم عن إعراضهم دخي الصّناعة اتّفاق قوم على استعمال لفظ صرفك تعريف علم يعرف به احوال الكلمات العربيّه من حيث التّصريف والإدغام.

2. L. 31b-35b

هديّة الصّبيان
HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Morfološko djelo o paradigmatskim oblicima riječi (الأمثلة المختلفة) u arapskom jeziku za početnike, od nama nepoznatog autora. Komentar za svaki oblik napisan na turskom jeziku. Naslov (l. 31a) هذه هديّة الصّبيان

Jahić VIII, 4937/5 i 5087-88.

Početak ovdje (l. 31b):

أوّل الموجود: إعلم أنّ أبواب التّصريف خمسة وثلاثون بابًا ستّة منها ثلاثي المجرّد الباب الأوّل فَعَلَ يَفْعَلُ بو أوّلكي بابك ماضي سنك عين الفعل مفتوح مضارع سنك عين الفعل مضموم در هذه الأمثلة المختلفة من الباب الأوّل: نَصَرَ يَنْصُرُ نَصْرًا فهو ناصر وذاك منصور لم ينصر لمّا ينصر...

Završetak (l. 35b):

آخره: هذه الأمثلة المختلفة من باب الإفتعال: اسلنقى يسلنقي اسلنقاء فهو مسلنقٍ لم يسلنق لمّا يسلنق ما يسلنقي لا يسلنقي لن يسلنقي ليسلنق لا يسلنق اسلنق لا تسلنق مسلنقي...وشدّد باسلنقائه.

Na kraju djela (l. 35b) bilješka da je njegov prepis završio 'Alī b. Sulaymān 1141/1728. godine u Zekerijja medresi u Istanbulu.

تمّت هديّة الصّبيان عن يد علي بن سليمان غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه في اسلامبول في مدرسة زكريّا سنة ١١٤١

3. L. 36a-40b

شرح الأمثلة المختلفة لمجهول
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUẖTALIFA LI MAĠHŪL

Komentar na arapskom jeziku na djelo الأمثلة المختلفة o paradigmama oblika riječi u arapskoj gramatici, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 36a):

أوّله: الحمد لله والصّلوة على النّبيّ هذه الأوراق في بيان شرح الأمثلة قوله نصر: فعل ماض وهو في اللّغة بمعنى السّابق وهذا المعنى شامل لكل فعل ماض باعتبار كونه ماضيًا وامّا باعتبار لفظه فلا يكون هذا المعنى شاملاً لكلّ فعل ماض لأنّ لفظ نَصَرَ مخالف للفظ ضَرَبَ وفي الإصطلاح ما دلّ على زمان قبل زمان اخبارك..

Završetak (l. 40b):

آخره: والباء في به زيدت في المرفوع كما في قوله تعالى: **وَكَفَى بِاللهِ شَهِيداً**... وقوله زيدت في المفعول كما في قوله تعالى: **وَلاَ تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ** وفاعله مستتر في آخره وفعل مع فاعله ما عمل فيه جملة انشائيّة عنده وإنّ العلّة... كما ذكر في هذا المختصر ولكم اختصرنا الكلام... ومن أراد الفصل التّفصيل من غير ما ذكرنا منه فليطلب في المطوّلات.

4. L. 42b-46b

ترجمهء عوامل في النّحو بالتّركيّة

TARĞAMA-I 'AWĀMIL FĪ AN-NAḤW BI AT-TURKIYYA

Prijevod al-Ǧurǧānījeva djela العوامل المائة (v. 8865/4) na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Jahić VI, 3996/6.

Početak (l. 42b):

أوّله: عوامل قچدر بردر عامل قچدر يوزدر قچ قسم ايكي قسم اوزرينه منقسمدر يا لفظيدر يا معنويدر معنوي درسون لفظي قچ قسم اوزرينه منقسمدر ايكي قسم اوزرينه منقسمدر يا سماعيدر يا قياسيدر...

Završetak (l. 46b):

آخره: عمل عوامل معنويّه ايكي در مبتدا ايله خبر رفع ايديجي يا ابتداء خارجده بولنبان بر معنادر ماني كمدر فعل مضارع رفع ايدن اسم در سندر حرف. تمّت تمام.

Na listovima 47-49 kraći fragmenti ig raznih gramatičkih djela na turskom jeziku.

5. L. 50b-59a

كتاب في التّجويد

KITĀB FĪ AT-TAĞWĪD

Fragment iz nekog djela na turskom jeziku o pravilnom učenju Kur'āna (tağwīd), od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 5101/2

Početak ovdje (l. 50b):

أوّل الموجود: بسم اللّه اصلي اسموء ايدي واو حرف علّت متحرّك ما قبلي حرف صحيح ساكن كه ميم در نقل حركه بر ما قبلي اتدك اجتماع ساكنين اولدي واودن تنويندن اجتماع ساكنين دن اوتوري واوي حذف اتدك تنويني ما قبلنده كي اولن ميم ساكينه ويردك...

Završetak ovdje (l. 59a):

آخر الموجود: كذلك يخاف اصل يَخْوَفُ واو حرف علّت متحرّك ما قبل حرف صحيح ساكن كه خادر نقل حركه ما قبل يَخْوَفُ اولدي اندن صكره واو حرف علّت متحرّك في الاصل ما قبل مفتوح آل آن واو الفه قلب اندك در حال يخاف اولدي في الحال.

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač 'Alī b. Sulaymān 1141/1728. godine u Zekerijja medresi u Istanbulu, čije je ime navedeno poslije drugog djela u zbirci.

Na listovima 1b, 2a, 30a i 58b pečat vakifa iz 1287/1870. godine na kome je čitljivo ime Muṣṭafā Šawqī وقفي مصطفى شوقي سنة ١٢٨٧(١)

8960.

R-8362

Zbirka (مجموع), 2

L. 49; 14,5 x 10 (9,5 x 5,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-39a

إعلال الأفعال

I'LĀL AL-AF'ĀL

Gramatička analiza slabih konsonanata u djelu المقصود na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na početku naslov crvenim krupnim slovima هذا اعلال مقصود

Jahić VIII, 5052/4

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله اصلنده سخوايدي واوْ اوزره ضمّهٔ ثقيلْ واوك ضمّه سني ثقيلْ كوروبْ حذفْ ايتدكْ اجتماع ساكنينْ اولدي واودنْ تنوينْدنْ اجتماع ساكنينْ دفعيچونْ...

Završetak (l. 39a):

آخره: دال ثانيه ادغام ايتدك مدغمدن بدل مدغم فيه برشده ويردك مدّ اولدي ضمّه ايله حرك ويرديكمزده يا ء مدّ اولدي فتحه ايله حركه ويرديكمزده يا ء اُمْدُدْه جائز فك ادْغام ايله تمّت.

2. L. 40b-49a

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme oblika množine u arapskom jeziku na turskom, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 40b):

أوّله: امثلهء مختلفه نه كلمدر جمع حمع قلّتي جمع كثرتي جمع قلّتك وزن قاچدور دورتد افعل افعال افعلة...

Završetak (l. 49a):

آخره: قجي مصغر قجي مكبر بري مصغر هپس مكبر مصغر تدر نصير مكبر ندر هپس صيغدر.

Bilješka o prepisu namjerno izbrisana (v. list 49a).

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

8961. R-9391

إعلال الأفعال

I'LĀL AL-AF'ĀL

Isto kao pod br. 8960/1.

L. 18; 18 x 12,5 (14,5 x 9); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8962. R-9036

إعلال الأفعال

I'LĀL AL-AF'ĀL

Isto kao pod br. 8960/1.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: عين كسريله كلور دخي امّا ماضي معلوم مجهول اولمقلقدن حالي ميدر امدي اكر ماضي معلوم اولورسه امدي ماضي معلومدن حرف اخير واحده تثنيه ده مذكّر اولسون مؤنّث اولسون فتح اوزرينه مبنيدر...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخر الموجود: امدي اجماع ساكنين اولدي ندن واويله يادن بر دخي جمع واويدن اجماع ساكنين ... واوك ما قبلي حذف اولنور... ياسي الفه قلب اولنور يا محرك ما قبلي مفتوح اولمقلقدن ايچون...

L. 21; 18 x 12,5 (10,5 x 5,5); 8 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, razasuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8963. R-10230

عزّنك إعلالري

'IZZININ I'LĀLARI

Komentar riječi sa tzv. "slabim" konsonantima u az-Zanǧānījevu djelu تصريف العزّي (v. 8881/1), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 5060-61.

Početak (l. 1b):

أوله: **الحمد** مذكوردر، **إعلَمْ** مذكوردر، **دَحْرِجْ** امردر تدحرجدن تا مضارعت حرفني حذف ايتدوك نظر قلدق ما بعديني كوره لم ما بعد ساكندر متحركمدر كورديكي متحرك ابتداء اندن قلدق **دحرج اولدي** اندن صكره علامت وقف ايچونآخريني مجزوم قلدوق...

Završetak (l. 18b):

آخره: ما قبلنده كه اولان رانه نقل ايتدوك تخفيف ايچون داخي همزه حذف ايتدوك اريًا اولدي اروبرونه كبي ارين آريا كبي ارينْ... **إقْتَضَى رَمَى** كبي **مَبِيتٌ مَكِيل** كبي **مَقَامٌ يُقَامُ** كبي **مأوَى غزى** كبي **مَرْمًى رَمَى** كبي.

L. 20; 17 x 10,5 (12,5 x 7); 15-17 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Pojedine riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 18b) bilješka nama nepoznatog prepisivača da je prepis završio u četvrtak naveče iza jacije namaza, 28. zul-kadeta 1324/1906. godine.

تمّ تمام بعون الله الملك المنّان بنجشنبه كيجه سي ٢٦ ذي القعده شريف ايچنده يتسو نمازند نصكره سنه ١٣٢٤

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

8964. R-9306

ترجمة إظهار الأسرار
TARĞAMA IẒHĀR AL-ASRĀR

Prijevod sa komentarom na turski jezik al-Birġiwījeva djela إظهار الأسرار (v. 8865/2) iz sintakse arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 5228/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لسان ايچون خط اولان شيدر اوده ايكي ضرب اوزرينه اولوجيدر بري سماعيدر بري قياسيدر اوده كر كچن لين ايكي نوع اوزرينه اولوجيدر بري اسمنده عامل بري فعل مضارعده عاملدر...

Završetak (l. 44b):

آخر الموجود: بو صفه تك فتح اوزرينه بناسي جائز اولور لا رجل ظريف مثلي لا رجل ظريف، دخي صفتك اعراب رفع ايله اولور، مثلي: لا رجل ظريف، نصب ايله اولور.

L. 44; 22,5 x 16 (15 x 11): 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na pojedinim listovima tekst oštećen i teško čitljiv. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8965. R-8617

Zbirka (مجموع), 4

L. 79; 20,5 x 14 (13,5 x 9,5); 17-19 redaka. *Ta'līq*, *nasẖ* i *dīwānī* pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama i zaštitnim listovima ima dosta bilješki, pretežno na turskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 9a-16b

ترجمة عوامل الجرجاني بالتّركيّة - منظوم
TARĞAMA 'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNĪ BI AT-TURKIYYA - MANẒŪM

Prijevod na turskom jeziku u stihovima al-Ġurğānījeva djela العوامل المائة (v. 8865/4) iz sintakse arapskog jezika. Prema naslovu na početku ترجمه عوامل جلالي المرحوم prepjevao neki Ğalālī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 9a):

أوّله:

حمد وشكر وسپاس اول شاه عالمه   قادي احسان جمله، عقلي وجاني آدمه...

حضرت شيخ الامام انلاري تاليف ايلمش   بو عوامل فضلني بر خوب تعريف ايلمش...

في بيان العوامل واقسامها...

Završetak (l. 16b):

آخره:

مختصر مرغوب اوليدر قلمه تطويل كلام   اى جلالي ساكت اول كلدي محلّ اختتام

كيمله اوقيوب بو نظمي صاحبين ياد ايله   حقّ ايچون روحين دعاء خيرله شاد ايله

Na kraju (l. 16b) bilješka bez godine da je djelo prepisao Maḥmūd b. Yūsuf.

تمّت ترجمة عوامل بعون الله تعالى وتوفيقه على يد محمود بن يوسف أضعف العباد.

2. L. 19b-20b

سكرنامه
SINIR-NĀMA

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب سكري نام در بيان اوليدي

Kratka rasprava o proricanju sudbine pomoću crta lica, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 19b):

أوّله: روايت اولونور كه كي حضرت آدم عليه السّلامك اعضاسي سكردوكي وقتن تجربه ايدوب راست كلن حكمي بيان ايدر واسكندر ذوالقرنين حضرتلري دخي دائم بلمبخه كتورب بونكله عمل ايدر امدي اكر بر كمسه نك باشينك در يمي سكرسه...

Završetak (l. 20b):

آخره: اكر ايكي اياغي بر اوغوردن سكريسه حجّه سفر ايليه قبول اوله ان شاء الله تعالى والله أعلم واحكم بالصّواب.

Na kraju (l. 20b) bilješka da je prepis djela završen 1. redžeba 1158/1745. godine.

قد وقع التّحرير في اليوم في غرّة شهر رجب الفرد سنة ثمان وخمسين ومائة وألف.

3. L. 21a-38b

قانون نامه اراضي

QĀNŪN-NĀMA-I ARĀḌĪ

Novi carski zakon o zemljišnom posjedu, na turskom jeziku. Na početku naslov crvenim slovima قانون اراضي احوالي

Dobrača II, 1691/2; Zürich I, 470; Lavić X, 6154/2

Početak (l. 21a):

أوّله: متوفّانك محلول اولان يرلري اوغلون يوق ايسه قيزينه يوق ايسه امر قرنداشنه يوق اول محلده ساكنه قيز قرنداشنه يوق ايسه باباسنه يوق ايسه...

Završetak (l. 38b):

آخره: صاحب ارضه عشرين حكم ايدوب اليويره ش ومن بعد امر شريف وقانون همايونه مخالف كيمسنه يه... خصوصي مزبور ايجون تكرار امرم وار حلو ايلميه ش... شريفه اعتماد قياس. سنة ١١٥٩

Na listovima 38b-39a pojašnjenje pojedinih odredbi navedenog zakona pod naslovom ١١٥٩ قانون نامه، اراضي محررلرين بيان سيدر سنه, a na listovima 39b-42a nekolika obrazaca pisama na turskom jeziku iz 1172/1758. godine. Na listu 42b bilješke o podjeli zaostavštine od neke umrle Hatidža-hanume iz 1160/1747. godine.

4. L. 44a-67a

كتاب بيطر نامه

KITĀB-I BAYṬAR-NĀMA

Djelo iz oblasti veterinarstva koje se u uvodu pripisuje Aristotelu koji je sa Aleksandrom Velikim učestvovao u opsadi grada Balha kada je Aleksandrove konje zadesila bolest. Tada je, navodno, Aristotel napisao ovo djelo u deset poglavlja na perzijskom jeziku. Djelo je sa perzijskog na turski jezik preveo al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ ʿAlī Āqsarāʾī. U djelu se govori o vrstama i rasama konja, njihovom uzgoju, liječenju, dresiranju, štrojenju i pripremi za prodaju.

Jahić XII, 7191/2; Flügel II, 1487; Pertsch t. 288; Rieu, 126; Anali GHB VII-VIII, str. 81-82.

Početak (l. 44a):

أوّله: شكر بي حدّ وسپاس بي عد اول بوجه خالقه كم عالمي كتم عدمدن صحراى وجوده كتوردي... امّا بلكل كم بوكتاب بيطار نامه، اسكندر شاهك حكيم ارسططاليس تاليف ايلمشدر، بعده بو فقير المحتاج إلى ربّه الغنيّ الحاجّ محمّد بن الحاجّ علي آقسرائي ايدر بو كتاب اولمه كردي فارسيدن تركيه ترجمه ايلدمكه...

Završetak ovdje (l. 67a):

آخره: بير جمله دن صكره دزكن قيو ويره وطوغري طوته ميدانه كلنجه دري صو وينجه يوريده لرفتي صوبني كچ ويره لر ازاز ويره لر كوندهء بمن ارتوره تا قرارينه كلنجه، والله اعلم بالصّواب. تمّت.

Na listovima 1a-3b i 68b-79a defter koji se odnosi na sandžak Nikopol (u Bugarskoj) za godine 1157/1744 do 1159/1746.

8966. R-7782

شرح العوامل الجديدة لمجهول

ŠARḤ AL-ʿAWĀMIL AL-ĞADĪDA LI MAĞHŪL

Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب مفهوم عوامل

Prijevod na turski jezik al-Birǧīwījeva djela العوامل الجديدة (v. 8865/3) iz gramatike arapskog jezika s komentarom, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 5221-5222/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: اوزرنه وجوب آديله بسمله حمدله صلوة له واجب ايدي بو اوچ شيء ادا اتدكومزدن صكره... هر بر طالبه اوّلي امردن بوز شيء بلمك لائق ولازمدر، بلكه دخي وجوب آديله واجبدر اول يوز شيء قاچ قسم اوزريندر؟ اوچ قسم اوزريندر...

Završetak (l. 31b):

آخره: مثال: **توكّلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته** تركيبنده واقع اولان لفظي من على ايله اعرابدن محلاً مجرور اولديغي كبي. تمّ تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 32; 16 x 10,8 (12,5 x 7,7); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tamnobijele boje, srednje debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na početku (l. 1b) i na kraju (l. 31b) otisak ličnog pečata vlasnika, a možda i prepisivača sa natpisom عبده محمّد.

Na listu 13a otisak pečata ranijeg vlasnika sa natpisom عبده مصطفى.

Iz kolekcije Suada Mešića iz Lepenice kod Tešnja (otkupljeno).

8967. R-10179

شرح العوامل الجديدة لمجهول

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA LI MAĞHŪL

Prijevod na turski jezik al-Birġīwījeva djela العوامل الجديدة (v. 8865/3) iz gramatike arapskog jezika s komentarom od nama nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب عوامل اوزرينه

Jahić VIII, 5228/2

Početak (l. 1b):

أوّله: ما وجب علينا اداد نصكره سنه معلوم اولسك سك بل تحقيقا طالبِ اعراب بلمكمه يوز شيئ بلمدن لازمدر التمشنه عامل اوتوزنه معمول اونونه عمل اعراب ديو تسميه اولنور...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخرالموجود: **مثال**: مات النّاس حتّى الأنبياء... ونحو: اترك الذّنوب كلّها **دردنجي** بدلدر اعبد ربّك إليه العالمين... ونحو: احفظ اللّه تعالى حقّه **بشنجي** عطف بياندر...

L. 6; 20,5 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijele boje, srednje debljine, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz Odbora IZ Duvno.

8968. R-7771

Zbirka (مجموع), 3

L. 66; 21 x 13 (15,5 x 7); 9-13 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, neujednačeni, pisani rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Na pojedinim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni i naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 2b-3a

العوامل المنظومة لمولانا فوري أفندي

AL-'AWĀMIL AL-MANẒŪMA LI MAWLĀNĀ FAWRĪ-EFENDĪ

Naslov na početku هذا عوامل المنظومة لمولانا فوري أفندي رحمه الله

Prepjev na turski jezik djela العوامل المائة (v. 8865/4) poznatog još i pod nazivom العوامل العتيقة o agensima u gramatici arapskog jezika. Od stotinu agenasa ovdje je prepjevano samo trinaest. Prema naslovu, prepjevao ih je Mawlānā Fawrī-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 2b):

أوّله: لازم اولدر حمد حق اندن درر ومصطفى   بعده تكريم آل صحب محبوب خدا
بعدَ درر نحو ايچره عامل ديبوانمش كفت كو   شيخ عبد القاهر جرجاني اول هذا

النّوع الأوّل

نوع اوّل بالكوز اسماء جرّ ايدن حروف   اون يديدر جملسي بر ترتيبله اولدي ادا

Završetak ovdje (l. 3a):

آخر الموجود:

النّوع الثّالث عشر

حذ انواع سماعي اولمش افعال قلوب   مبتداء ايله خبر نصبن قلورله دائما
بيدر خلت وعلمت وهم حسبت وهم زعمت   هم ظننت هم رأيت هم وجدت فاضلا

Na listovima 3b-8b razne izreke na arapskom i turskom jeziku, te fragmenti iz raznih djela, najviše iz oblasti jezika.

Na listu 9a nalazi se završetak nekog djela iz logike sa kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Ṣāliḥ b. ʻUmar 1111/1699. godine.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة اللّطيفة من يد صالح بن عمر الرّاجي إلى رحمة ربّه الباري سنة إحدى عشرة ومائة بعد الألف عفى عنهما الباري بفضله وكرمه وبحرمة حبيبه المصطفى صلعم.

2. L. 9b-14a

إيساغوجي في المنطق

ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Na islamskom Istoku veoma poznato i često komentarisano djelo iz logike. Napisao na arapskom jeziku al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/126g. godine.

Kaḥḥāla XII, 315; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5228; Brockelmann G I, 464-65 i S I, 839-44; Köprülü III, 277/1; Ljubović, str. 44; Zürich I, 245; Jahić VI, 3711/2; Dobrača II, 894/3; Popara-Fajić VII, 4229/3.

Početak (l. 9b):

أوّله: نحمد اللّه على توفيقه، ونسأله هداية طريقه، ونصلّي على محمّد وآله وعترته، وبعد، **فهذه رسالة في المنطق** أوردنا فيها ما يجب استحضاره لمن يبتدئ بشئ من العلوم مستعينًا باللّه. **إيساغوجي** اللّفظ الدالّ بالوضع على تمام ما وضع له بالمطابقة...

Završetak (l. 14a):

آخره: والمخالطة قياس مؤلّف من مقدّمات شبيهة بالحقّ أو بالمشهور أو من مقدّمات وهميّة كاذبة والعمدة في الاستثناء المطلوب هو البرهان لا غير، وليكن هذا آخر الرّسالة في المنطق.

Na listovima 14b-17b komentari pojedinih kur'anskih ajeta.

3. L. 18b-58b

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Isto kao br. 8864/1

Početak ovdje (l. 18b):

أوّله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف لأنّها إمّا أن تدلّ على معنى في نفسها...

Na listovima 60a-66b razne bilješke, izreke i stihovi na arapskom i turskom jeziku, pisane naknadno rukom drugog prepisivača.

Iz kolekcije Suvada Mešića iz Lepenice kod Tešnja (otkupljeno).

8969.

R-4326

Zbirka (مجموع), 5

L. 45; 13,5 x 10,5 (10 x 8); 13-15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisani nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-4b

العوامل المنظومة لمجهول

AL-ʻAWĀMIL AL-MANẒŪMA LI MAĠHŪL

Prepjev na turski jezik djela العوامل المائة (v. 8865/4) poznatog još i pod nazivom العوامل العتيقة o agensima u gramatici arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: بوني يازدم حقّ خدانك اســـم ايله   يازديغم وقتنـــده ديدم بسمله
شيئ يوزدن نحـــو بحث اولدي بيان   عامل معمول اولان اعراب بيـان

Završetak (l. 4b):

آخره: اى پسر جـــرك علامت اوج اولـــور   جرك اوجدر كسره فتحه يا اولور
كسر اعراب ظاهر اولورسه في لفظ   اسميدر اعراب لفظـــي هم بلفظ...
اســـم در اعـــراب محلّي اولور
كاتبه هردم دعا، مقبول اولـــور.

2. L. 8b-19a

القصيدة النّونيّة في العقائد

AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA FĪ AL-ʻAQĀʼID

Spjev o islamskom vjerovanju. Spjevao na arapskom jeziku Mawlānā Ḫiḍr-bey b. Ǧalāluddīn b. Aḥmad-pāša, umro 863/1458. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1348; Brockelmann G II, 229; Köprülü III, 243/6; Dobrača I, 302/3; Fajić XI, 6853/3.

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد لله عالي الوصف والشّأن منزّه الحكـم عن آثـار بطـلان
منه الصّلوة على مبدي شـرائعه نبيّنا المصطفى من نسـل عدنـان

Završetak (l. 19a):

آخره: يا ربّ لا تسلبنـي حبّهـم أبداً من قال آمين يأمـن سلب الإيمان
ودام نضرة من الخيـر يذكرنـي ماحضرّ وجه الرّبي من قطر نسيان

Na kraju spjeva (l. 19a) bilješka nama nepoznatog prepisivača da je njegov prepis završio 1267/1850-51. godine.

3. L. 21b-32a

العوامل الجديدة

AL'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci 1266/1849-50. godine.

4. L. 32b-34b

رسالة في معاني الحروف

RISĀLA FĪ MA'ĀNĪ AL-ḤURŪF

Kraća rasprava o značenu i funkcijama slova u arapskom alfabetu, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3975/1.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 32b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وللباء معان **الأوّل** للإلصاق وهو إمّا حقيقي كقولك أَمْسَكْتُ الْحَبْلَ بِيَدِي أو مجازي كقولك مررت بزيد **والثّاني** للاستعانة نحو كتبت بالقلم **والثّالث** للمصاحبة نحو اشتريت الفرس بسرجه **والرّابع** للمقابلة نحو بعت هذا بذلك...

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وللكاف معان **الأوّل** التّشبيه نحو زيد كالأسد في الشّجاعة **والثّاني** للفصاحة نحو لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ **والثّالث** للتّعليل كقوله تعالى وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ **والرّابع** بمعنى على كقول بعض العرب كخزن في جواب من قال كيف أصبحت...

5. L. 36b-43a

ترجمة العوامل الجديدة لمجهول

TARĞAMA AL'AWĀMIL AL-ĞADĪDA LI MAĞHŪL

Prijevod na turski jezik al-Birğiwījeva djela العوامل الجديدة (v. 8865/3) iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog prevodioca.

Jahić VIII, 5225/1.

Početak ovdje (l. 36b):

أوّل الموجود: ما وجب علينا من ادايتديكمزد نصكره اى خطابه شايسته (!) ولائق طالب علم بيل سن تحقيق اعرابي بيلمك استين هر طالبه يوز شيئ بلمكدن لازمدر او يوز شيئدن المقشنه عامل تسميه قيلنوز...

Završetak (l. 43a):

آخره: بوندن صكره اعراب واكر لفظنده ظاهر اولورسه اكا اعراب لفظي تسميه قلنور امثلهء مذكوره اولديغي مثللدر واكر لفظده ظاهر السه بلكه آخرنده تقدير اولنسه اكا اعراب تقديري تسميه قلنور... توكّلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته مثللدر.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci 1265/1848-49. godine.

8970. R-2071

Zbirka (مجموع), 20

L. 242; 16,5 x 12. Dimenzije teksta, broj redaka i pismo različiti u zavisnosti od djela. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. U pojedinim djelima naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen toliko da se jedva može čitati. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, naknadno popravljan

1. L. 1b-10a

بناء امثله

BINĀ-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela البناء، (v. 8898/4) iz oblasti arapske gramatike, poznatog još i pod nazivima أمثلة البناء، بناء الأفعال، قراء الصّبيان، i

مقدّمة التّصريف. Kao mogući autor djela na arapskom jeziku navodi se ‘Abdullāh Dinqūz (*Köprülü III, 651/4*). Iz nama dostupnih izvora i literature nismo mogli utvrditi ime prevodioca na turski jezik.

Jahić VIII, 5073

Početak (l. 1b):

أوّله: علم صرفك بابلري اوتوز بشدر آلتي سي ثلاثى مجرّد ايجوندر وزنلري فَعَلَ يَفْعَلُ فَعَلَ يَفْعِلُ فَعَلَ يَفْعُلُ فَعِلَ يَفْلُ...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: اول فعلده حروف اصليدن بر حرف اول يا مهموز فا يا مهموز عين يا مهموز لام... تمّ تمام.

2. L. 11a-19b

كتاب في الصّرف لمجهول

KITĀB FĪ AṢ-ṢARF LI MAĞHŪL

Kraće djelo iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 11a):

أوّل الموجود: **باب الصفة المشبّه**: وأمّا صفات شبهت (!) فهى قد تجيئ ممّا يكون العين فيه بكسرة... وممّا يكون العين فيه بضمّة تجيئ على وزن الفعيل بكسرة...

Završetak ovdje (l. 19b):

آخر الموجود: وباب الرّباعي المجرّد واحد وما زيد فيه عدّه بالثّلاثي وكلّ المعاني ليس تختصّ انّما ذكرنا في الماضي لكون الأصاله. **فصل المضارع**:

3. L. 21a-32a

رسالة في فنّ المناظرة

RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa iz disputacije za početnike, poznata još i pod nazivom الرّسالة الولديّة koju je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, Sāčaqlī-zāde, umro 1150/1727. godine.

Kaḥḥāla XII, 14; Ahlwardt IV, 5329-32; Brockelmann G II, 370 i S II, 498/5; Fajić V, 3315/12; Dobrača I, 300/3, str. 186; Köprülü III, 535; A. M. II, 322; Popara-Fajić VII, 4238/2.

Početak (l. 21a):

أوّله: بسم اللّه وبحمده وصلوة وسلام على رسوله، يقول البائس الفقير محمّد المدعوّ بساچقلي زاده أكرمه اللّه سبحانه بالفلاح والسّعادة: **هذه رسالة في فنّ المناظرة** عملتها لك يا ولدي ولأمثالك المبتدئين، بارك اللّه فيها لك ولمن أرادها غيرك...

Završetak (l. 32a):

آخره: ومن أراد الإستقصاء في فنّ المناظرة فعليه برسالتنا المعمولة لتقرير قوانين المناظرة وعلى المستفيدين أحسن اللّه إرشادهم إحداهما أن يستغفروا لي ولوالديّ ويدعوا لنا بالجنّة والنّعم الباقية. ومن لا يشكر النّاس لا يشكر للّه. والحمد للّه الّذي بعزّته وجلاله تتمّ الصّالحات... والحمد للّه ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom (l. 32a) u kome je data bilješka da ga je prepisao Tātārdār Ahmad.

تمّت الرّسالة المسمّاة بالولديّة على يد الحقير الفقير تاتاردار أحمد غفر اللّه له ولوالديه.

4. L. 32b-36a

الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Rasprava iz disputacije na arapskom jeziku. Napisao Šayḫ Ḥusayn b. ‘Abdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1780. godine.

Kaḥḥāla IV, 19; Bratislava, 265, str. 205; Brockelmann G II, 203 i S II, 482; Fajić V, 3315/11; Popara-Fajić VII, 4279/6.

Početak (l. 32b):

أوّله: يا من وفّقنا لوظائف البحث في التّحريرات والتّحقيقات ويا من ميّزنا لتمييز سمينها عن سقيمها... وبعد، فهذه عجالة كافية لوسائل السّائلين لوظائف الكلام وغلالة شافية لعلل المعلّلين على صحّة المقال والمرام وجامعة للفرائد المنظومة...

Završetak (l. 36a):

آخره: فهى كالأوّل في جميع الأحوال مع المنع المجاز اللّغوي والمعارضة التّقديريّة بلا احتياج إلى الدّعوى الضّمنيّة ولعلّ الصّواب السّابق لبعض الفضلاء جار ههنا بلا استثناء وقس عليه التّقديرات والتّحصينات الواقعة في التّحريرات والتّحقيقات. تمّ تمام اولدي.

5. L. 36b-43b

الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة

AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA FĪ AL-QAWĀ‘ID AL-MANṬIQIYYA

Kratka rasprava iz logike. Napisao na arapskom jeziku ‘Alī b. ‘Umar b. ‘Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Nağmuddīn, rođen 600/1204., umro 675/1277. godine. Djelo je posvećeno Šamsuddīn Muḥammad b. Bahā’uddīn Muḥammad al-Ǧuwaynīju po kome je i dobilo ime.

Kaḥḥāla VII, 159; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5214/4; Brockelmann G I, 466 i S I, 845; Bratislava, 245, str. 195; Dobrača II, 844/9; Fajić V, 3302/3; Köprülü III, 318; Zürich I, 254; Popara-Fajić VII, 4238/3.

Početak (l. 36b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أبدع نظام الوجود واخترع ماهيّات الأشياء بمقتضى الوجود، وأنشأ بقدرته الجواهر العقليّة، وأفاض برحمته محركات الأجرام الفلكيّة، والصّلوة على ذوات الأنفس القدسيّة... وبعد، فلمّا كان باتّفاق أهل العقل واطباق ذوي الفضل أنّ العلوم لاسيّما اليقينيّة أعلى المطالب... **وسمّيته بالرّسالة الشّمسيّة.**

Završetak (l. 43b):

آخره: وقد يكون عرضًا ذاتيًا له كقولنا كلّ مثلث فإنّ زواياه مثل قائمتين، وأمّا محمولاتها فخارجة عن موضوعاتها لامتناع أن يكون جزء الشّئ مطلوبًا لثبوته بالبرهان وليكن هذا آخر الكلام في هذه الرّسالة. تمّت تمام.

Na listovima 44a-64b hutbe za razne prilike, podijeljene po mjesecima hidžretskog kalendara.

6. L. 65b-66a

قصيدة أمّهاني

QAṢĪDA UMMIHĀNĪ

Kasida spjevana u mesnevi stihovima u slavu poslanika Muhammeda, a.s. Naziv je dobila po starici Ummihānī iz Medine koja je nakon dvanaest godina sljepila progledala, nakon što je u snu vidjela poslanika Muhammeda a. s. koji joj je rekao da za povratak vida, umjesto devetnaestog bejta فَمَا ذَكَرْتُكَ إلاَّ فَرَّجْتَ كَرْبِي وَمَا قَصَدْتُكَ إلاَّ واشْتَفَتْ عِلَلِي ponavlja uvodni bejt (مطلع) kaside: مَا لِلْمَسَاكِينَ مِثْلِي مُكْثِرِ الزَّلَلِ إلاَّ شَفَاعَةُ خَيْرِ الْخَلْقِ والرُّسُلِ. Kasida ima ukupno 21 bejt.

Početak (l. 65b):

أوّله: مَا لِلْمَسَاكِينَ مِثْلِي مُكْثِرِ الزَّلَلِ   إلاَّ شَفَاعَةُ خَيْرِ الْخَلْقِ والرُّسُلِ
يَا مُذْنِبِينَ قِفُوا فِي بَابِهِ وَسَلُوهُ   بِهِ الْمَفَازَ تَنَالُوا غَايَةَ الأَمَلِ

Završetak (l. 66a):

آخره: فَمَا ذَكَرْتُكَ إلاَّ فَرَّجْتَ كَرْبِي   وَمَا قَصَدْتُكَ إلاَّ واشْتَفَتْ عِلَلِي
وَمِنْ مَوَاهِبِكَ اسْتَشْفَيْتُ عَنْ عَرَضٍ   لَدَيْكَ كُلُّ غِنىً يَا كَنْزَ كُلِّ وَلِيٍّ
عَلَيْكَ أَزْكَى صَلَوَاتِ اللّٰهِ مَا طَلَعَتْ   شَمْسٌ وَمَا سَارَ سَارٍ هُدَى السُّبُلِ
يَا رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ!

7. L. 66a-67b

قصيدة للإمام الشّافعي

QAṢĪDA LI AL-IMĀM AŠ-ŠĀFI‘Ī

Kasida u mesnevi stihovima spjevana u slavu poslanika Muhammeda, a.s. Prema bilješci na kraju napisao Muḥammad b. Idrīs b. al-‘Abbās b. ‘Uṯmān b. Šāfi‘ al-Qurayšī, al-Imām aš-Šāfi‘ī, rođen 150/767., umro 204/819. godine. Međutim, Usāma an-Naqšibandī (v. *Maḫṭūṭāt al-Adab fī al-Matḥaf al-‘Irāqī, br. 1277, str. 482*) i Ahlwardt (v. III, 3938/1) navode da je kasidu spjevao ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdullāh b. Aḥmad as-Suhaylī, Abū Muḥammad, umro 581/1185. godine.

Početak (l. 66a):

أوّله: يَا مَنْ لَهُ كُلُّ الْعَوَالِمِ تَخْضَعُ   يَا مَنْ يُحِبُّ الْعَفْوَ عَمَّنْ يَرْجِعُ
يَا مَنْ بِهِ أَرْجُو النَّجَاةَ وَأَطْمَعُ   يَا مَنْ يَرَى مَا فِي الضَّمِيرِ وَيَسْمَعُ
أَنْتَ الْمُعَدُّ لِكُلِّ مَا يُتَوَقَّعُ

Završetak (l. 67b):

آخره: يَا رَبِّ اغْفِرْ لِعَبْدٍ مَا فِي مَقَالِهِ   وَالْطُفْ بِهِ وَأَصْلِحْ قَبِيحَ فِعَالِهِ
وَالْحَمْدُ لِلْبَارِي عَلَى إِفْضَالِهِ   ثُمَّ الصَّلٰوةُ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ
خَيْرِ الْخَلاَئِقِ شَافِعٍ وَمُشَفَّعٍ.

8. L. 67b-69a

قصيدة بانت سعاد

QAṢĪDA BĀNAT SU‘ĀD

Poznato klasično pjesničko djelo spjevano u pohvalu poslanika Muhammeda, a.s. Spjevao u formi kaside u kojoj se svaki stih završava slovom *lām* (ل) Ka'b b. Zuhayr b. Abū Sulamī al-Māzūnī (ili al-Mazanī), umro 10/631. ili 26/645. godine. Kasida ima ukupno 57 bejtova. Prvi put je štampana u Leidenu (u Holandiji) 1748. godine.

Kaḥḥāla VIII, 144; al-Munğid, str. 439; Ḥ. Ḫ. I, 808; Ahlwardt VI, 7486-87; Brockelmann G I, 38-39 i S I, 68-70; az-Ẓāhiriyya Š, 336; Sarkīs II, 1526; Dobrača I. 591/3; Nametak IV, 2628; Popara XIII, 7566/2.

Početak (l. 67b):

أوّله: بَانَتْ سُعَادُ فَقَلْبِي الْيَوْمَ مَتْبُـــولُ مُتَيَّمٌ إِثْرَهَا لَمْ يُفْـدَ مَكْبُـــولُ
وَمَا سُعَادُ غَدَاةَ الْبَيْنِ إِذْ رَحَلُـــوا إِلاَّ أَغَنُّ غَضِيضَ الطَّرْفِ مَكْحُولُ

Završetak (l. 69a):

آخره: يَمْشُونَ مَشْيَ الْجِمَالِ الزُّهْرِ يَعْصِمُهُمْ ضَرْبٌ إِذَا عَرَّدَ السُّودُ السَّنَابِيـــلُ
لاَ يَقْطَعُ الطَّعْنُ إِلاَّ فِي نُحُـــورِهِمْ وَمَا لَهُمْ عَنْ حِيَاضِ الْمَوْتِ تَهْلِيل

9. L. 69a-70a

القصيدة الكافية في مدح النّبيّ لمجهول
QAṢĪDA AL-KĀFIYA FĪ MADḤ AN-NABĪ LI MAĞHŪL

Kasida spjevana u slavu poslanika Muhammeda, a.s., od nama nepoznatog autora. Kasida ima ukupno 40 bejtova i svaki bejt se završava slovom *kāf* sa elifom (كا).

Početak (l. 69a):

أوّله: يَا سَيِّدَ السَّادَاتِ جِئْتُكَ قَاصِداً أَرْجُو رِضَاكَ وَاحْتَمِي بِحِمَاكَا
وَاللّٰهِ خَيْرَ الْخَلاَئِـقِ إِنَّ لِـــي قَلْبًا مُشَوَّقًا لاَ يَرُومُ سِـــوَاكَا

Završetak (l. 70a):

آخره: صَلَّى عَلَيْكَ اللّٰهُ يَا عَلَمَ الْهُدَى مَا حَنَّ مُشْتَاقٌ إِلَى مَثْـــوَاكَا
وَعَلَى صَحَابَتِكَ الْكِرَامِ جَمِيعِهِمْ وَالتَّابِعِـينَ وَكُلِّ مَـــنْ وَالاَكَا

10. L. 72b-93b

تجويد قره باش
TAĞWĪD QARA BĀŠI

Poznati udžbenik o pravilima učenja (čitanja) Kur'ana na turskom jeziku. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Carigradu 904/1498. godine.

Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621/3; Karatay t I, 10; Şeşen, 3, str. 2; O. M. I, 148; Fajić III, 2055/3 i XI, 6552; Spaho I, 35, str. 14; Popara IX, 5779/7; Jahić VI, 4168/2; Lavić X, 6013/2.

Početak (l. 72b):

أوّله: اللّٰهَ تَعَالَى يَه حَمْدُ وَثَنَادَنْ وَرَسُولِنَه وَدَخِي آلُ وَاَصْحَابِنَه وَصَلوٰةُ وَسَلاَمْدَنْ صُكْرَه مَعْلُومْ اوله كه حَرْف مَدْ اوچْدُرْ: **وَاوْ يَا أَلِفْ**...

Završetak (l. 93b):

آخره: آلتِيـــسي سُـورَهء اَلْحَاقَّه دَه، اِيكِيـــسي كِتَابِيَه، اِيكِيـــسي حِسَابِيَه، بِرِي مَالِيَه، بِرِي سُلْطَانِيَه، وَبِرِي دَخِي سُورَهء قَارِعَه دَه مَاهِيَه. تمّ تمام.

11. L. 94b-104a

كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع
KIFĀYA AL-QANŪ' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB' AL-MAQṬŪ'

Kompendij iz astronomije o mjerenju ugla i određivanju geografskog položaja nekog mjesta pomoću kvadranta (*rub'-tahte*). Napisao na arapskom jeziku Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī, muvekkit džamije *al-Azhar* u Kairu, rođen 826/1423., umro 907/1501. godine. Ovo djelo je, zapravo, skraćena verzija jedne druge risale od istog autora poznate pod nazivom إظهار السّرّ المودوع في العمل بالرّبع المقطوع. Djelo je podijeljeno na uvod (المقدّمة) i 15 poglavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 188; Ḥ. Ḫ. II, 1500; Ahlwardt V, 5848; OALT I, str. 163; Brockelmann G II, 168/8 i S II, 216/8; A. M. II, 216; az-Ẓāhiriyya astr. 220; Jahić XII, 7280/2; Popara XIII, 7622/2.

Početak (l. 94b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالرّبع الشّمالي المقطوع اختصرتها من رسالتي المسمّاة **بإظهار السّرّ المودوع** ورتّبتها على مقدّمة وخمسة عشر بابًا وسمّيتها **كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع**...

Završetak (l. 104a):

آخره: **الباب الخامس عشر** في معرفة الماضي والباقي من اللّيل من جهة الكواكب المعلومة المطالع إذا توسّط الكواكب في اللّيل فالق مطالع الغروب من مطالعه يفضل الماضي من اللّيل عند توسّطه... وكذا يفضل المطلوب بمطالع طلوعه ومطالع مغيبه، والله سبحانه وتعالى أعلم. تمّ تمام.

12. L. 104b-105a

رسالة في معرفة السّاعات

RISĀLA FĪ MA‘RIFA AS-SĀ‘ĀT

Kratka rasprava o utvrđivanju vremena obavljanja pet dnevnih namaza. Prema *Osmanlı astronomi* (*II, 844*), ovo je kompendij komentara na al-Mardīnījevu raspravu الرّسالة الفتحيّة od nama nepoznatog autora.

Jahić XII, 7305/2; OALT II, str. 844.

Početak (l. 104b):

أوّله: أحمدك يا من اطلع عباده على أوقات العبادة، وأصلّي على رسولك محمّد المرشد إلى سمت السّعادة... وبعد، فاعلم أنّك إذا أردت معرفة السّاعات فخذ الإرتفاع ثمّ انقل المرىّ بقدر الإرتفاع إلى المقنطرات...

Završetak (l. 105a):

آخره: فما قطع عليه الخيط من آخر القوس فهو السّاعات... المراد من السّاعات هى الّتي تتداول في أيدي النّاس، في كلّ ساعة خمسة عشر درجةً ويقال لها ساعات مستوية، فافهم. تمّ تمام.

13. L. 106b-113a

رسالة في العمل بالرّبع المجيّب

RISĀLA FĪ AL-‘AMAL BI AR-RUB‘ AL-MUĞAYYAB

Rasprava o upotrebi kvadranta (*rub‘-tahte*) za određivanje namaskog vremena. Napisao na arapskom jeziku Šayẖ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī, muvekkit džamije *al-Azha*r u Kairu, rođen 826/1423., umro 907/1501. godine. Rasprava je poznata i pod nazivom الرّسالة الفتحيّة i podijeljena je na uvod (مقدّمة) i 20 poglavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 188; Ahlwardt V, 5819; Köprülü III, 269/2; Brockelmann G II, 216/7; OALT I, str. 167-68; aẓ-Ẓāhiriyya astr., 174; Bratislava 295; as-Sāmarrā'ī, 320; Dobrača II, 1540/2; Jahić XII, 7306/2; Popara XIII, 7622/3.

Početak (l. 106b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلاّمة وحيد دهره وفرد (فريد) عصره أبو عبد الله محمّد: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه الطّاهرين. وبعد، فهذه **رسالة في العمل بالرّبع المجيّب** مشتملة على مقدّمة وعشرين باباً...

Završetak (l. 113a):

آخره: **الباب العشرون** في معرفة بالكواكب... وإن ألقيت مطالعه من مطالع الشّرق المستقبل يبقى الباقي من اللّيل عند توسّطه، وإن تساوى الباقي لحصته الفجر توسّط أوّل وقت الفجر. تمّ تمام.

Na listovima 113b-117b razni crteži i bilješke iz astronomije na turskom i arapskom jeziku.

14. L. 118b-123a

لغت عقائد تركي

LUĠAT-I ‘AQĀ'ID-I TURKĪ

Naslov na listu 118a لغت عقائد تركي

Arapsko-turski rječnik osnovnih pojmova iz islamskog vjerovanja, sa komentarom na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 118b):

أوّله: آمن يؤمن إيمان... **إيمان** لغت عربده يعني عربك دلنده بر شئ تصديقه درلر... **إسلام** افعال بابندن مصدردر أسلم يسلم إسلام... **إسلام** لغت عربده يعني عربك دلنده استلام انقياد...

Završetak (l. 123a):

آخره: ونهى عن المنكردر يعني كتو اعتقادلردن وكتو خويلردن وشرعه اويغون اولميان عبادتلردن مؤمنلري نهى اتمكدر... احكام شرعيه دن اوّلكي جهاد فرض عيندر ايكينجي جهاد فرض كفايه. تمّ الكتاب بعون الله الوهّاب.

15. L. 124a-180a

كتاب في مناسك الحجّ لمجهول

KITĀB FĪ MANĀSIK AL-ḤAĞĞ LI MAĞHŪL

Djelo o obredima hadždža na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 124a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حاجي منزلدن چقوب احرامه داخل اولنجه سكز سنّت شريفه واردر. **اوّلكي** مالده در ايمدي لايق اولان توبه وردّ مظالم ايله ابتدا ايليه ديوننى قضاء ونفقه سي اوزرينه لازم... **سنّت ثانيه** رفيق كركدر بر رفيق صالح التماس ايليه كه محب اولوب خيرده معين اوله بر امرده نسيان طاري اولسه تذكير واعانت ايليه...

Završetak (l. 180a):

آخره: ويكون سيره جامعًا بين الحرمين الشّريفين وزيارة اللّه ورسوله بشهادته للّه بالوحدانيّة ولنبيّه بالرّسالة إن لم تسبق له الزّيارة أو تيسّر له الإعادة فإنّ العون أحمد. اللّهمّ أطل عمري في طاعتك.

16. L. 182b-186a

رسالة في أبواب ثلاثة

RISĀLA FĪ ABWĀB ṮALĀṮA

Kratka rasprava iz sintakse arapskog jezika. Prema završetku, napisao 1207/1792. godine Ḥāmid b. Muṣṭafā b. Ḥasan, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 182):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين. وبعد، **فهذه رسالة في أبواب ثلاثة**: **الأوّل** في العامل وهو لفظيّ ومعنويّ...

Završetak (l. 186a):

آخره: وهذا آخر ما أوردناه من المقال، والحمد للّه على كلّ حال بيّضناه على سبيل الإجمال حذراً من الاملال وأنا الفقير أضعف العباد حامد بن مصطفى بن حسن غفر اللّه تعالى ذنوبهم... لسنة سبع ومائتين وألف.

Na kraju (l. 186a) bilješka pisana rukom istog, nama nepoznatog prepisivača, iz 1239/1823. godine.

حقّ اكا رحمت ايده كم اوقيه بوني يازان روحي ايچون فاتحه، سنة تسعة وثلاثين ومائتين وألف.

Na listovima 188a-196a razne bilješke i izreke na arapskom i turskom jeziku.

17. L. 196b-207b

صدف البيان - رسالة في حلّ غوامض البيان

ṢADAF AL-BAYĀN - RISĀLA FĪ ḤALL ĠAWĀMIḌ AL-BAYĀN

Kratka rasprava iz stilistike na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 196b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم الصّمد الأحد، حمد لا يحيق به الحدّ، صلّى اللّه على سيّدنا السّند، وعلى آله وصحبه المعتمد، من لا زال إلى الأبد، وبعد، **فهذه رسالة في حلّ غوامض البيان** وسمّيتها **بصدف البيان**...

Završetak (l. 207b):

آخره: والكناية أبلغ من الحقيقة والتّصريح لأنّ الانتقال فيها من الملزوم إلى اللاّزم فهو كدعوى الشّئ ببيّنة وعلى أنّ الاستعارة أبلغ من التّشبيه لأنّهما من المجاز. ولنختم آخر الكلام للّه على التّمام ومصلّين على محمّد عليه السّلام وعلى آله الكرام. تمّت تمام.

Na listovima 108-211 razne bilješke i izreke na arapskom i turskom jeziku.

18. L. 212b-229b

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Jahić VIII, 4826/3; Köprülü III, 598/4; Kıbrıs, 360.

Početak (l. 212b):

أوّله: الحمد لمن صرّف نحو رضائه قلوب العارفين، والصّلوة على من أرسله نوراً ورحمةً للعالمين، وعلى من اتّبعه بإحسان إلى يوم الدّين، وبعد، فاعلم أنّ الأبنيّة الإشتقاقيّة ضربان: مجرّد ومزيد فيه...

Završetak (l. 229b):

آخره: وأربعة لسداسيّ مزيد والثّلاثيّ غير الملحق، وإثنان لسداسيّ مزيد الثّلاثيّ الملحق بباب الإفتعال وواحد لسدتسيّ مزيد الثّلاثيّ الملحق بباب الإفعلال. تمّت الرّسالة الفضيلة للفاضل البركوي.

19. L. 231b-237b

متن العلاقة

MATN AL-ʻALĀQA

Kratka rasprava o metafori u arapskoj stilistici, poznata još i pod nazivima: رسالة في البيان - رسالة في الإستعارة - رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. ʻAbdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1747. godine.

Kaḥḥāla XII, 175; Ahlwardt VI, 7294; Brockelmann S II, 329; Bratislava, 377, str. 265; Kairo 1. IV, 199; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 293-94; Dobrača II, 884/2; Fajić V, 3315/3; Popara-Fajić VII, 4390-91.

Početak (l. 231b):

أوّله: الحمد للّه حمد الشّاكرين، والصّلوة والسّلام على سيّد الأوّلين والآخرين وعلى آله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فاعلم أنّ طرق أداء المراد ثلاثة: حقيقة ومجاز وكناية، فالحقيقة لفظ مستعمل فيما وضع له...

Završetak (l. 237b):

آخره: وأمّا الكناية فلفظ أريد به لازم معناه من غير قرينة مانعة من إرادته والمكنى عنه إمّا ذات نحو: طعن فلا مجمع ضغنك، أو صفة مثل: فلان طويل النّجاد بمعنى طويل القامة أو نسبة بينهما نحو: إنّ الكرم في بيت فلان بمعنى إنّ الكرم في فلان.

Na kraju djela (l. 237b) bilješka da je njegov prepis završen 1215/1800. godine.

20. L. 239b-242a

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA

Kratka rasprava o upotrebi riječi u prenesenom značenju, poznata još i pod nazivima: الرّسالة التّرشيحيّة i الرّسالة السّمرقنديّة ـ رسالة الإستعارات. Napisao na arapskom jeziku Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī, umro poslije 888/1483. godine.

Kaḥḥāla VIII, 103; Ahlwardt VI, 7197; Brockelmann S II, 259/1; Köprülü I, 854 i III, 555/3; az-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 285-89; Zürich I, 338; Dobrača I, 388/4, str. 238; Popara-Fajić VII, 4230/2.

Početak (l. 239b):

أوّله: الحمد لواهب العطيّة، والصّلوة على خير البريّة، وعلى آله ذوي النّفوس الزّكيّة، أمّا بعد، فإنّ معاني الاستعارة وما يتعلّق بها قد ذكرت في الكتب مفصّلة عسيرة الضّبط فأردت ذكرها مجملةً مضبوطةً على وجه نطقت كتب المتقدّمين ودلّت عليه زُبُرُ المتأخّرين...

Završetak (l. 242a):

آخره: والاستعارة المصرّحة كما سبق ووجه الفرق بين ما يجعل قرينة للمكنيّة ويجعل نفسه تخييلاً أو استعارة تحقيقيّة... وبين ما يجعل زائداً مزيداً عليها وترشيحاً قوّة الإختصاص بالمشبّه فأيّها أقوى اختصاصاً وتعلّقًا به فهو القرينة وما سواه ترشيح. تمّت الرّسالة.

8971. R-5218

Zbirka (مجموع), 14

L. 97; 15,5 x 10,5 (11 x 6); 6-19 redaka. Pismo različito (*nasḫ, taʻlīq* i *nastaʻlīq*) u zavisnosti od djela i prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijele i tamnobijele boje, različite debljine, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Po marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 3b-15a

مصنّفك مؤلّفينك دأب قاعده سي
MUṢANNIFIN MUʻALLIFININ DAʻB QĀʻIDASI

Na početku pogrešan naslov djela هذه رسالت لمراح الأرواح

Kraća rasprava na turskom jeziku o pravilima pisanja naučnog djela, od nama nepoznatog autora. U drugom dijelu rasprave daju se gramatička analiza i oblici geminiranih glagola u arapskom jeziku. Dobrača (v. I, 147/4, str. 117) smatra da je ovo komentar djela مراح الأرواح i navodi ga pod naslovom شرح مراح الأروح بالتّركيّة

Jahić 4757/2; Köprülü III, 636/3; Dobrača I, 147/4, str. 117.

Početak (l. 3b):

أوّله: سؤال: هر مصنّفه واجب اولان اولدركه كتابلك اوّلنده يدي شئ ذكر ايليه، اوچي واجبة الاستعمال دردي جائزة الاستعمال، واجبة الاستعمال اولان بودركه: ١ بسمله، ٢ حمدله، ٣ صلوله، جائزة الاستعمال اولان بودركه: ١ اسم كتاب، ٢ فنّ كتاب، ٣ تعدادي اصول ٤ تبيين غرض...

Završetak (l. 15a):

آخره: سؤال: اسم زمان ايله اسم مكانك تعريفي ندر ديه لر؟ جواب: اسم المكان ما اشتقّ من فعل المكان واقع عليه الفعل اسم الآلة وهو ما يشتقّ من يفعل للآلة... سؤال: اخبارك تعريفي ندر ديه لر؟ جواب: الاخبار اظهار الكلام. تمّت الرّسالة بعون اللّه المكل المتعال.

2. L. 16b-23b

رسالة في فوائد القرآن لمجهول

RISĀLA FĪ FAWĀ'ID AL-QUR'ĀN LI MAĞHŪL

Kratka risala o koristima od učenja Kur'ana u raznim prilikama, od nama nepoznatog autora. Risala je, kako se u uvodu kaže, napisana na osnovu raznih tefsirskih i hadiskih djela.

Početak (l. 16b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين على جميع عوايده حمداً يوافي ما أجزل من نعمه وفوائده ويكافي ما تفضّل به من زوائده، وصلوته وسلامه على محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم الّذي أعظم القرآن من شواهده ومحامده... أن أجمع شيئًا من الفوائد بما يعود نفعه على المسلمين بما عثرت عليه من التّعاليق الّتي بخطوط العلماء وأضفت إلى ذلك ما يناسبه من التّفاسير وكتب الحديث وغيرها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: سورة **إنّا أعطيناك الكوثر** من قرأها ألف مرّةٍ ونام عقب ذلك على طهارة رأى النّبىّ صلّى اللّه عليه وسلّم في منامه، وذلك مجرّب، وعن أبي هريرة رضى اللّه عنه أنّ من قرأ آية الكرسيّ عند نومه لم يقربه شيطان...

3. L. 24a-29b

شرح الأسماء الحسنى

ŠARḤ AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Komentar Božijih lijepih imena (الأسماء الحسنى), najvjerovatnije izvod iz nekog opširnijeg djela na arapskom jeziku.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 24a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ومن الحسان وقال: إنّ للّه تسعة وتسعين إسمًا من أحصاها دخل الجنّة، هو اللّه الّذي لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم الملك القدّوس السّلام المؤمن المهيمن العزيز إلى آخره غريب وفيه مسائل الأولى في بيان الحديث...

Završetak (l. 29b):

آخره: فإن قيل إنّا نجد في كتاب اللّه وسنّة رسوله ع م أسماءً غير هذه الأسماء... قلنا: إنّ رسول اللّه صلعم لم يرد به الحصر بل أراد تحصيلها بالذكر لكونها أشهر لفظًا وأظهر معنى... وقوله من أحصاها دخل الجنّة غير منفصل من قوله إنّ للّه تسعة وتسعين إسمًا... سواء أحصى ممّا جاء في هذا الحديث أو من غير ذلك. ذكره البيهقي وغيره. وقد تمّت.

4. L. 30b-31a

مخارج حروف رساله سي

MAḪĀRIĞ-I ḤURŪF RISĀLASI

Kratka rasprava na turskom jeziku o mjestu tvorbe i artikulaciji konsonanata u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naziv rasprave naknadno dopisan na listu 30a.

Početak (l. 30b):

أوّله: **الف** مخرجي جوفدر وصفاتي بشدر جهردر شديده در مستقله در منفتحه در، **با** شفويدر صفاتي التيدر مجهور در شديده در مستقله در منفتحه در مذلقه در قلقله در...

Završetak (l. 31a):

آخره: ها اقصاى حلقدندر صفاتي بشدر مهموسه در رخوه در مستقله در منفتحه در... ى وسط لساندندر صفاتي التيدر رخوه در مستقله در منفتحه در لينّه در.

5. L. 32a-40a

المقدّمة الجزريّة بالتّركيّة

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA BI AT-TURKIYYA

Prepjev na turskom jeziku al-Ğazarījeve kaside o tedžvidu, poznate pod nazivom المقدّمة الجزريّة. Kasidu je na turski jezik prepjevao i, kako u uvodu kaže, posvetio sultanu Mehmedu II (vl. 1451-1481), nama nepoznati prevodilac.

Početak (l. 32a):

أوّله: بسمليله اولا حمد ايده لـــم   راه حقّه انك ايله كيده لـــــم
حمد ايله بدا اولنه چونكم كلام   قالورا اولور ناقص اولور ضمك كلام

Završetak (l. 40a):

آخره: اخر اولدي نظملـه مقدّمـــه   قاري قرآن ايچـون نـدر تقدمـــه
حمد اللّهه كه بولدي اختتـام   هم رسولينه صلواتيله ســــلام

Na kraju djela (l. 40a) bilješka bez datuma i godine da je njegov prepis završio 'Abdurrazzāq b. 'Alī حرّره الفقير عبد الرزّاق بن علي

6. L. 41b-43b

بيان التّعريف في التّجويد

BAYĀN AT-TA'RĪF FĪ AT-TAĞWĪD

Kratka rasprava iz tedžvida na turskom jeziku, sa kraćim uvodom na arapskom, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 41b):

أوّله: التّجويد هو تحسين ألفاظه بإخراج الحروف عن مخرجها وإعطاء حقوقها من صفاتها وما يترتّب على مفرداتها ومركّباتها فرض لازم وحتم دائم. تنوين: ـٌ، ـٍ، ـً نون ساكن إِنْ عَنْ مِنْ بايه اوغراسه اقلاب اولور

Završetak (l. 43b):

آخره: مثال: **ولا الضّآلّين، حآجّ، عآدّين، خآصّة، أتحآجّونّي، تتّبعآنّ**، كبي بشنجي غير لازمدر يعني مدّ عارضدر مثال: تعلمون، مبين، حكيم، يوم الدّين، نستعين، كبي ودخي بونلره بكزر نديرده كلسه مدّ اولور.

7. L. 44b-47b

رسم المصحف العثماني
RASM AL-MUṢḤAF AL-‘UṮMĀNĪ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o pismu Mushafa koji su prepisani po nalogu trećeg halife Osmana, r.a., od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 44b):

أوّله: الحمد للّه الّذي شرّفنا بالإيمان وفضّلنا بالقرآن... أمّا بعد، فإنّ هذا المصحف قد كتب على رسم الإمام مصحف أمير المؤمنين عثمان بن عفّان رضى اللّه عنه على الرّواية الّتي أوردها الشّيخ الإمام أبو القاسم الشّاطبي في قصييده الرّائية...

Završetak (l. 47b):

آخره: ولم يجوّزوا التّصريف في الحروف بالزّيادة والنّقصان لقوله عليه الصّلوة والسّلام أفضل الإمام لتؤمّ به فلا تختلفوا عليه ومصحف أمير المؤمنين عثمان رضى اللّه عنه إمام يلزم متابعته وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين والحمد للّه ربّ العالمين.

Na kraju djela (v. l. 44b) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Ḥasan Brko (ili Berko) Fočawī (iz Foče) 1194/1780. godine.

قد وقع الفراغ... على يد... أحمد بن حسن البرقو فچوي... في سنة أربع وتسعين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

8. L. 48a-49b

رسالة في معاني الحروف
RISĀLA FĪ MA‘ĀNĪ AL-ḤURŪF

Kratka rasprava o značenju i funkcijama konsonanata u arapskom alfabetu, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 3974/1 i 4132/6

Početak (l. 48a):

أوّله: إعلم أنّ الألفات في كلام العرب على اثنين وعشرين وجهًا: ألف الوصل وألف الفصل وألف القطع وألف الضّمير وألف التّشبيه وألف الواسطة وألف التّفضيل وألف التّعجّب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: الهاء على ثمانية أوجه: هاء الأصل وهاء الزّيادة وهاء العلامة وهاء النّدامة وهاء التّميمة وهاء النّدبة وهاء الوقف..

9. L. 50a-51b

رسالة المحدودات
RISĀLA AL-MAḤDŪDĀT

Kratka rasprava na arapskom jeziku o definicijama islamske terminologije, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 50a):

أوّله: الحمد للّه حمداً يليق بنواله، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله، أمّا بعد، رحمك اللّه إعلم هذه الحدود معرفتها فريضة لأنّ معانيها عريضة في نفسها قليلة ولكن فضيلتها كبيرة ومنزلتها جليلة... حدّ العلم معرفة الشّئ على ما هو به...

Završetak (l. 51b):

آخره: **وحدّ** الصّريح ما تناهى في الوضوح وكشف الخفاء عن المراد **وحدّ** الكناية ما دلّ على مراد المتكلّم بغيره لا بنفسه وحدّ الخفى هو كلّ لفظ خفى مراده على السّامع بأىّ وجه كان.

Na kraju djela (v. l. 51b) bilješka da je prepis završen u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1075/1665. godine.

10. L. 52b-54b

شرح ديباجة مختصر غنية المتملي
ŠARḤ DĪBĀĞA MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ

Komentar na uvodni dio djela مختصر غنية المتملي poznatog još i pod nazivom حلبي صغير. Osnovno djelo napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549., godine, a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Početak (l. 52b):

أوّله: **قوله: الحمد للّه الّذي جعل العبادة مفتتح السّعادة** اللاّم في الحمد لاستغراق الجنس ولام للّه للاستحقاق على رأى... بأتمّ الاستحقاق وأكمل اللّياقة ولتضمين جعل معنى فعل من أفعال القلوب...

Završetak (l. 54b):

آخره: وهذا التّأمّل والتّوجيه يجوزان يجري في رسول اللّه وعلى فاطمة، تمّ الكلام هذا ما لاح لنجيز في الصّحيفة عن ضواحي الحقيقة

11. L. 56b-77b

المختصر في الحجّ

AL-MUḪTAṢAR FĪ AL-ḤAĞĞ

Skraćena verzija nekog opširnijeg djela o hadžu na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد للّه ذي الجلال والإكرام والفضل والطّول والمنن العظام الّذي هدانا للإسلام، وأسبغ علينا جزيل نعمه وألطافه الجسام...فإنّ الحجّ أحد أركان الدّين ومن أعظم الطّاعات لربّ العالمين... وقد جمعت فيه كتابًا كبيراً مشتملاً على ما يحتاج إليه ولو في نادر من الأحوال ولكنّه طويل بالنّسبة إلى كثير قاصدي الحجّ، فقصدت بهذا المختصر تلخيص مقاصد ذلك الكبير بحيث تفهمه العوامّ ولا تزدريه علماء الأعلام...

Završetak (l. 77b):

آخره: وإذا أراد السّفر ودّع المسجد بركعتين وأتى القبر الكريم فسلّم ودعا وانصرف... ويقول: اللّهمّ لا تجعل آخر العهد برسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم وارزقني العفو والعافية في الدّنيا والآخرة والحمد للّه ربّ العالمين، اللّهمّ صلّ على سيّدنا محمّد وعلى آله كما صلّيت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنّك حميد مجيد.

12. L. 78b-86b

رسالة في علامات المهدي

RISĀLA FĪ ‘ALĀMĀT AL-MAHDĪ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o predznacima dolaska Mehdije, od nama nepoznatog autora. Rasprava je urađena na osnovu poznatog Suyūṭījeva djela العرف الوردي في أخبار المهدي.

Početak (l. 78b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، فهذه من علامات المهدي رضى اللّه تعالى عنه من نحو سبعين حديثًا محذوفة الأسانيد مطوية البسط انتخبتها من الأحاديث والآثار المذكورة في رسالة الفهّامة علاّمة العصر الشّيخ جلال الدّين السّيوطي... سمّاها العرف الوردى في أخبار المهدي..

Završetak (l. 86b):

آخره: ثمّ تخرج دابّة الأرض، ثمّ تطلع الشّمس من مغربها فيغلق باب التّوبة ويرفع القرآن ويهدم الكعبة ذو السّويقتين من الحبشة ثمّ تقوم السّاعة، والعلم عند اللّه تعالى الملك القهّار الجليل الجبّار المتين السّتّار خالق اللّيل والنّهار.

13. L. 87b-91a

شرح سؤال كميل بن زياد

ŠARḤ SU’ĀL KUMAYL IBN ZIYĀD

Kratka rasprava o odgovorima ‘Alī b. Abū Ṭāliba na pitanja koja mu je postavio Kumayl b. Ziyād. Napisao Maḥmūd b. ‘Alī b. Muhammad al-Kāšī, umro 730/1335. godine.

Kaḥḥāla XII, 182; Ḥ. Ḫ. I, 1041

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وأهله الطّاهرين، وبعد، **فهذا شرح سؤال كميل بن زياد** رحمه اللّه... سأل كميل فقال: ما الحقيقة؟ فقال أمير المؤمنين: مالك الحقيقة...

Završetak (l. 91a):

آخره: وعند ذلك غلب حال كميل فسكر وجذب الشّوق عنان تمسكه فاستزاد فقال رضى اللّه عنه: إطف السّراج فقد طلع الصّبح أى ضع البيان العلمي واترك الحدّ العقلي واطف النّور العقلي الّذي هو بالنّسبة إلى الحقّ كالسّراج بالنّسبة إلى الشّمس... كنسبة نور الصّبح إلى نور الشّمس وقت الإستواء عند الإبتلاج لا يحتاج إلى السّراج. تمّت بعون اللّه.

14. L. 92a-97a

رسالة اصطلاحات الفقهاء في الكتب ومفاتيح الأبواب

RISĀLA IṢṬILĀḤĀT AL-FUQAHĀ’ FĪ AL-KUTUB WA MAFĀTĪḤ AL-ABWĀB

Leksikon fikhske terminologije, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Lavič X, 5895/1

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 92a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **الولاء**: وهو من آثار العتق مأخوذ من الولى بمعنى القرب ويقال بينهما ولاد أى قرابة... ومنه قول النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم: الولاء لحمة كلحم النّسب أى وصلة كوصلة النّسب...

Završetak (l. 97a):

آخره: فإذا عجز بنفسه فعليه أن يستنسب ذلك غيره والوصيّ نائب عنه في ذلك والصّحاح ذكر الوصيّ الّذي يوصى له وهو من الأضداد واللّه أعلم بالرّشاد وإليه المرجع والمعاد...

Djelo se završava kolofonom (l. 97a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Darwīš 1048/1638-39. godine.

الحمد للّه على التّمام... من يد أحمد بن درويش في وقت الصّبح سنة ثمانية وأربعين وألف عفى اللّه عنهما.

Iz kolekcije Muhamed-age Aganagaća, trgovca iz Sarajeva. (v. pečat na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*).

8972. R-9095

Zbirka (مجموع), 6

L. 30; 23,5 x 16 (17 x 9); 15-17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan krupnim slovima, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-7a

مصنّفك مؤلّفينك دأب قاعده سي

MUṢANNIFIN MU'ALLIFININ DA'B QĀ'IDASI

Isto kao pod br. 8971/1.

Završetak ovdje (l. 7a):

آخر الموجود: بو كتاب دخي طالبي وعالمي مطلوبنه ارشدر مثل تفّاح أرواح يعني كيجه لدوكي حالده تفّاح اكل ايدوب يا خود راح شرب ايدن كمسنك بدني نجه راحه اولورسه بو كتابي بلوب طبيعتنده مستقرّ قلن كشينك دخي كيجه لدوكي وقتن روحي ايله راحة اولور.

Ispod teksta na listu 7a četiri otiska ovalnog pečata prepisivača ili ranijeg vlasnika Muṣṭafe, sa natpisom توكّلي على خالقي عبده مصطفى

2. L. 7b-8a

في بيان وقف قرآن

FĪ BAYĀN WAQF QUR'ĀN

Kratka rasprava na turskom jeziku o tome kako je pravljenje pauza (وقف) pri učenju Kur'ana na 17 mjesta strogo zabranjeno, budući da se time mijenja značenje teksta Kur'ana. Autor nepoznat.

Početak (l. 7b):

أوّله: **في بيان وقف قرآن** قرآنده اون يدي يرده وقف اتمك كفردر هركم بو اون يدي وقف اتسه كافر اولور. اوّلا سورئي بقره ده: **فَلَمَّآ** أضاءَتْ (**أَضَاءَتْ**) **مَا حَوْلَهُ** وقف اتسه **ذَهَبَ اللّهُ** بشلسه تكري واراندي كندي ديلك اولور... **اوچنجي** سورئي آل عمرانده: **إِنَّ اللّهَ فَقِيرٌ** وقف اتسه **وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ** بشلسه تكري...

Završetak (l. 8a):

آخره: اون يدنجي أَرَأَيْتَ سورسنده **فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ** وقف اتسه **الَّذِينَ هُمْ** بشلسه...كم قلر ديمك اولور اشده بو تقديرجه وقف قرآن كوز اتمك لازم در والسّلام.

3. L. 8b-9a

شرح ديباجة مراح الأرواح

ŠARḤ DĪBĀĜA MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Komentar uvodnog dijela djela مراح الأرواح (v. 8898/1) o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, umro 800/1397. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku, nama nepoznati autor.

Početak (l. 8b):

أوّله: **قال المفتقر إلى اللّه الودود** إلى آخره مصنّف ساير مصنّفلرك دين ترك ايدوب كتابك حمدله وتصليه ايله ابتدا ايلمدي سيّد المرسلين محمّد مصطفى حضرتلرينه صلّى اللّه عليه وسلم

اقتدا واتّباع ايدوب مقام حمده عجز اظهار اتملكده حيث قال عليه السّلام اللّهمّ لا أحصي ثنا ، عليك كما أثنيت أنت على نفسك... **أحمد** ديو اتيان ما يشعر بالتّعظيمه درلر مصنّفك بواصل خيال اتّدوكي كمال مرتبه تعظيمدن ناشي در مصنّف اوليه ظاهراً حمد اتمدي ايسه باطنًا... **غفر الله له ولوالديه...**

Završetak ovdje (l. 9a):

آخر الموحود: **إعلم أنّ الصّرف** ديدي أنّ التّصريف ديمدي زياده خوذ (!) زياده معنايه دلالة ايدوردي زيرا صرف اصلدر وهم تصريفدن اخفّدر وهم نحوي موافقدر وزنده عدده حروفده اندن صكره علم صرف اانايه تشبيه ايلدي زيرا انا اوغلك تولّدنه سببدر كذلك علم صرفده كلمه نك تولّدنه سببدر علم نحوي اتايه تشبيه ايلدي زيرا اتا اوغلوك اصلاحنه سببدر.

4. L. 11a-24a

كتاب في النّحو بالتّركيّة
KITĀB FĪ AN-NAḤW BI AT-TURKIYYA

Fragment nekog djela iz sintakse arapskog jezika, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 11b):

أوّل الموجود: جواب حرف علّه اجوفك عين الفعلنده در عين الفعل ايسه مقدّمدر لام الفعل اوزرنه **يايلر** يدي يه منحصر اولدي زياده واكسك اولمدي نيچون وجه حصرندر... زيرا كلمه من شوندن خالي دكل كه يا تركيب حروف اوله...

Završetak ovdje (l. 24a):

آخر الموجود: وأمّا لفيف مقرون ايله مثال جمع اعرابدن مصدر ميمي اسم زمان واسم مكان مفعل لفيفدر وناقصدر ومهموزدر واجوفدر... من الباب الأوّل ديدي سائر بابلرندن احتراز ايلدي من الباب الثّاني ديدي سائر بابلرندن احتراز ايلدي وقس عليه سائره إن كنت ناطقًا.

5. L. 25b-26a

العوامل الجديدة
AL'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.
Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 26a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهذه السّتّة تسمّى الحروف المشبّهة والسّابع إلاّ في الإستثناء المنقطع نحو: المعصية مبعدة عن الجنّة إلاّ الطّاعة مقربة منها والثّامن لا لنفي الجنس نحو: لا فاعل شرّ فائز النّوع الثّالث حرفان ترفعان الإسم وتنصبان الخبر هما: ما ولا...

6. L. 27b-30b

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na djelo الأمثلة المختلفة o paradigmatskim oblicima glagola i drugih izvedenih riječi u morfologiji arapskog jezika. Napisao Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn, umro 969/1561.

Kaḥḥāla XII, 256; Ahlwardt VI, 6819; Dobrača I, 147/5, str. 117; Jahić VI, 3745/3.

Početak (l. 27b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل الأمثلة ميزان العلوم العربيّة وصيّرها معياراً صحيحًا لمثال المعارف الأدبيّة، والصّلوة على رسوله محمّد... وبعد، فيقول العبد المضموم رأيه بالكسر سروري المفتوح عليه باب النّقص والقصر... **شرح الأمثلة المختلفة** لبعض الأحبّة...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: قوله: منصوب وإنّما عطف بالفاء دون غيره... فليتأمّل وإنّما قدّم الفاعل والمفعول على سائر المشتقّات من المكان وغيرها لأنّ الفاعل كالجزء من...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8973. R-533

Zbirka (مجموع), 2

L. 42; 23,5 x 16 (16 x 10 i 18 x 11,5); 16-17 redaka. Na prvih 12 listova *nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, a na listovima 13a-42b *nasḫ* vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir prvih dvanaest listova srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, a ostatka rukopisa tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 2a-12a

بناء مفهوم
BINĀ'-I MAFHŪM

Prijevod na turski jezik djela البناء (v. 8898/4) iz gramatile arapskog jezika. U nekim rukopisima ovaj prijevod se zove بناء أمثلة. Naslov djela na vanjskoj strani prve korice بناء امقله مفهومي.

Jahić VIII, 5052/3.

Početak (l. 2a):

أوّله: اى بلمك شاننده اولان طالب سن بل تحقيق علم صرفن بابلري اوتوز بشدر آلتسي ثلاثي مجرّد ايچون وضع اولنمشدر وآلتي بابدن بعض اولوب **اوّلكي** مرتبده واقع اولجي **باب** وزني فَعَلَ يَفْعَلُ در...

Završetak (l. 12a):

آخره: اكر همزه لام الفعل مقابله سنده اولورسه انا مهموز اللام تسمّى اولونور قَرَءَ مثلي دخي شو يدي قسم ايچون اقسام سبعه دنلر:

صحيحست مثالست مضاعف   لفيف ناقص مهموز اجــوف.

تمّ تمام.

2. L. 13a-42a

تفسير القرآن لمجهول
TAFSĪR AL-QUR'ĀN LI MAĞHŪL

Fragment iz tefsira Kur'ana od 18. ajeta sure الزخـرف do 29. ajeta sure الأحقاف, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 13a):

أوله: وفَـتْحِ الشّين وتَخْفـيفـهَا أىْ يَنْبُتُ وَيَكْثُرُ **فِي الْحِلْيَةِ** فى الزِّينَةِ يَعْنِي النِّسَاء **وَهُوَ فِي الْخِصَامِ** فِي الْمُخَاصَمَةِ غَيْرُ مُبِينٌ للحُجَّة من ضَعْفهنّ وَسَفَهِهنّ قَالَ قَتَادَةَ في هَذه الآيَة قَلَّ مَا تَكَلَّمَ الْمَرْأَةُ فَتُرِيدُ بِحُجَّتِهَا إلاَّ تَكَلَّمَتْ بالْحُجَّةِ عَلَيْهَا... **وَجَعَلُوا الْمَلاَئِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَاثًا**...

Završetak (l. 42b):

آخره: **وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ** يَكْذِبُونَ أنَّهَا الهَةٌ وقوله عزَّ وَجَلَّ: **وَإذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَراً مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ** الآيَة قَال الْمُفَسِّرُونَ: لَمَّا مَاتَ أَبُو طَالِبٍ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحْدَهُ إِلَى الطَّائِفِ يَلْتَمِسُ مِنْ ثَقِيفِ النَّصْرَ...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prvih dvanaest listova je naknadno dopisano, najvjerovatnije u XIX stoljeću. Ostatak rukopisa je mnogo stariji i njegov prepis potječe, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 12b tri otiska pečata ranijeg vlasnika, Muhammada sa natpisom بنده خدا محمّد, a na listovima 1a, 2a, 12b, 13a, 39b i 42b otisak starog pečata Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom وقف كتبخانه غازي خسروبك سنه ١٢٨٠.

Iz kolekcije Asima Mutevelića.

8974. R-10296

بناء مفهوم
BINĀ'-I MAFHŪM

Isto kao pod br. 8973/1.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: **بشنجي** بابك وزني فَعُلَ يَفْعُلُ موزوني حَسُنَ يَحْسُنُ علامتي ماضيه ومضارعه عين الفعل مضموم اولمق در **بناسي** اولمز الاّ انجق لازم اولر لازمه مثال حَسُنَ زَيد **التنجي** بابك وزني فَعِلَ يَفْعِلُ موزوني حسن يحسن علامتي ماضيده...

Završetak (l. 6b):

آخره: **هم بشنجي** بابك وزني فعل يفعلل يفعلل فعللة وفعلالا موزوني جلبب يجلبب جلببة وجلبابا علامتي امرنده لام الفعل جنبندن حرف واحد زياده سيله ماضي دوره...

L. 6; 17 x 11,5 (12 x 5,5); 13 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8975. R-10302

شرح مقدّمة مراح الأرواح بالتّركيّة

ŠARḤ MUQADDIMA MARĀḤ AL-ARWĀḤ BI AT-TURKIYYA

Fragment komentara uvoda u djelo مـراح الأرواح (v. 8898/1) o oblicima riječi u arapskom jeziku, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku واجب اولان بودركه كتابك اولنده

Početak (l. 1b):

أوّله: يدي شيئ ذكر ايلمك اوچي واجبة الإستعمال دوردي جائزة الاستعمال، واجبة الاستعمال اولان حمدله در بسمله در صلوله در... **قال المفتقر** ديدي قال الفقير ديمدي حالاً ثلاثي اصلدر مزيد اتدندر جواب كثرت حرف كثرت معنايه دلالت ايدر مصنّف **احتاج** كثيرين افتقار كثيرين بيان ايدر ايله بشلدي...

Završetak (l. 10b):

آخره: بسمله نك اوّلكي دشي اسرافيله دلالت ايدر اكنجي دشي ميكائله دلالت ايدر اوچنجي دشي جبرائله دلالت ايدر وبسمله دخي اولان ميم محمّد دلالت ايدر اكر سائل سؤال ايدرسه ندن ديرسنك بونلروك اوزرينه دلالت ايدر جواب اوّل قرآن حقّ تعالى دن اسرافيله كلدي اسرافيلدن ميكائله كلدي ميكائلدن جبرائيله كلدي خبر ايلدن محمّده محمّدن...

L. 10: 20,5 x 13,3 (16 x 7,8); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8976. R-9124

الأمثلة المختلفة في اللّغة الفارسيّة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA FĪ AL-LUĠA AL-FĀRISIYYA

Fragment iz morfologije perzijskog jezika, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **خامه دون** فتح را مهمله ايله رسته رستن لفظندن فتح باء موحّده ايله بسته بستن لفظنده فارسي اسم مفعوللر اولوب تركيلري قورتلمش وبغلنمش در بغلو ايله تركي اداده فرقي اولدوغي سابقده نظائرندن بيان اولمشدر...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: **مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن** در كاه مثمن كاه مسدّس استعمال اولنور سالمه الاجزا اولغله قطعه ملحقلرد جمله سي صحيحه در... وهاء رسميّه ايله دمه فارسي اولوب وقرد وديبيه وقيوته وچوبانه وسرويه لفظندن اولان هاء رسميّه لر جمله روابط تركيه دن ايدوكي...

L. 8; 22,5 x 15,5 (15,5 x 8,2); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8977. R-8318

شرح الأمثلة المختلفة بالتّركيّة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA BI AT-TURKIYYA

Komentar na djelo الأمـثلة المخـتلفـة o paradigmama riječi u arapskom jeziku. Napisao na turskom jeziku Köse-zāde efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Jahić VIII, 4775/2

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّهمّ حمد رسولنه بالاصاله آل واصحابنه بالتّبعيّة صلوة وسلامدن صكره معلوم اوله كه صرف اوقمغه هر طالب اولان كمسنيه علم صرف شروعندن اول اوچ شيء بلمك وجوب عادي ايله لازمدر...

Završetak (l. 21a):

آخره: انصر به اولدي سائر صيغه لرنده دخي اعلال بويله در معلوم اول كه فعل تعجّب غير متصرفدر يعني: آندن مضارع امر نهي مجهول كلمز. تمّت تمام.

L. 21; 25 x 18,3 (17 x 10,5); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 25a) bilješka da je njegov prepis završen 28. džumadel-ahira 1258/1842. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

8978.

R-9218

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku na djelo الأمثلة المختلفة o paradigmama riječi u arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 4967/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الأمثلة** برالاى مثاللردر **المختلفة** بربرينه مخالف نَصَرَ يَنْصُرُ نَصْرٌ فهو ناصر وذك منصور لم ينصر لّما ينصر ما ينصر لا ينصر لن ينصر لينصر لا ينصر انصر لا تنصر... مثالك جمعدر مثال نه كلمه در...

Završetak (l. 16a):

آخره: صكره ضمير مفرد مذكّر غائب اولديغندن بلدم فعلي تعجّب تاتي لغتده نيه درلرنه عجب لنا بر آدينه ديرلر اصطلاحده نيه درلر الصّيغه الّتي وضعت لإنشاء التّعجّب ولم يتصرّف انك ايچون تاخير ايلدي.

L. 16; 18,5 x 12,5 (14 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru pismu, i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8979.

R-9531

شرح كتاب في النّحو بالتّركيّة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW BI AT-TURKIYYA LI MAǦHŪL

Fragment komentara na turskom jeziku nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: معناسنه اولدغي حالده **أو إلى** يا خود إنتهاء غايت ايچون اولان إلى معناسنه اولدغي حالده **نحو: أسلمت حتّى أدخل الجنّة** أسلمت أدخل الجنّة كبي بو حالده مضارع مستقبل معناسنه اولشدر...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **ما أفعل** اولكي صيغه ما أفعل صيغه سيدر **وأفعل به** اكنجي صيغه أفعل به صيغه در يعني أفعال بابندن فعل ماضي صورتنده در اولنه ماء نافيه آخرنه ضمير... **وهما** بو ايكي صيغه لر غير متصرفين متصرّف دكل لردر يعني بو ايكي صيغه دن ماضي ومضارع واسم فاعل والخ...

L. 10; 20,8 x 15,3 (16,5 x 8,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

STILISTIKA
STYLISTICS

STILISTIKA

arapski

8980. R-10289

تلخيص المفتاح
TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Skraćena prerada (kompendij) trećeg sveska djela مفتاح العلوم القسم الثالث iz arapske stilistike. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. ʻAlī as-Sakākī al-Ḫawārizmī, Abū Yāʻqūb, rođen 555/1160., umro 626/1229. godine, a ovaj kompendij Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. ʻUmar b. Aḥmad al-Qazwīni, poznat još i pod nadimcima Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođen 666/1268., umro 739/1338. godine.

Kaḥḥāla X, 145; Ḥ. Ḫ. I, 473; Ahlwardt VI, 7187; Brockelmann S I, 516; Köprülü II, 1412-14; Bratislava, 362; al-Ǧibūrī III, 5836; Dobrača II, 1807/2; Fajić III, 1973/3; Zürich-Sarajevo II, 913.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد لله على ما أنعم، وعلّم من البيان ما لم نعلم... أمّا بعد، فلمّا كان علم البلاغة وتوابعها من أجلّ العلوم قدراً وأدقّها سرّاً إذ به يعرف دقائق العربيّة (l. 3a) وأسرارها ويكشف عن وجوه الإعجاز في نظم القرآن وأستارها وكان القسم الثّالث من مفتاح العلوم الّذي صنّفه العلاّمة أبو يعقوب يوسف السّكاكي أعظم ماصنّف فيه من الكتب المشهورة... ألّفت مختصراً... **وسمّيته تلخيص المفتاح**...

Završetak (l. 109b):

آخره: **وأحسنه ما آذنَ بانتهاء الكلام** كقوله: بقيت بقاء الدّهر يا كهف أهله وهذا دعاء للبريّة شامل وجميع فواتح السّور وخواتمها واردة على أحسن الوجوه وأكملها ويظهر ذلك بالتّأمّل مع التّذكّر لما تقدّم. تمّت تمام.

L. 110; 15 x 10 (9,5 x 5); 9 redaka. *Taʻlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Prvih 14 listova originalnog prepisa naknadno dopisano. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i ispreturani, a prvih pet laga odvojene od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju (l. 109b) bilješka da je prepis djela, u utorak navečer, 1023/1614. godine, završio ‘Alī b. (ime oca nečitko), mujezin Mehmed-pašine džamije.

وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة على يد العبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه علي بن (إسم الأب غير واضح) المؤذّن بجامع محمّد باشا... حرّر ذلك في وقت العشاء، باليوم الثّلاثاء من الهجرة النّبويّة سنة ثلث وعشرين وألف سنة ١٠٢٣

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8981. R-9509.

تلخيص المفتاح

TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 8980.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ولهذا امتنع وصفه بنعت الجمع وبالإضافة لأنّها أحصر طريق نحو هوى مع الركب اليمانين مُصْعد لتضمّنها تعظيمًا لشأن المضاف إليه والمضاف وغيرهما كقولك عبدي حضر وعبد الخليفة ركب وعبد السّلطان عندي أو تحقيراً للمضاف نحو: ولدُ الحجّام حاضر وأمّا تنكيره فللأفراد نحو قوله تعالى: **وجاء رجلٌ من أقصى المدينة يسعى**...

L. 8; 19,5 x 10,8 (13,3 x 5); 15 redaka. *Nasta‘līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela vokalizovan i nadvučen, također crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8982. R-9805

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na djelo تلخيص المفتاح (v. 8980) iz arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq, umro 739/1338., a ovaj komentar Mas‘ūd b. ‘Umar b. ‘Abdullāh at-Taftāzānī, Sa‘duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine. On je, kako sam u uvodu kaže, prvo napisao opširan komentar المطوّل na navedeno al-Qazwīnījevo djelo, a potom od njega napravio ovu skraćenu verziju koju je nazvao المختصر i posvetio sultanu Ǧalāluddīn Abū al-Muẓaffar Maḥmūd Ǧānī-beg Ḫānu.

Kaḥḥāla XII, 228; Ahlwardt VI, 7206; Ḥ. Ḥ. I, 473-474; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; Köprülü III, 507; Dobrača II, 1324/2; Nametak IV, 2634/7; Bratislava 368, str. 261; Zürich I, 348; Popara-Fajić VII, 4280.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في إيضاح المعاني، ونوّر قلوبنا بلوامع التّبيان من مطالع المثاني... وبعد، فيقول الفقير إلى اللّه الغنيّ مسعود بن عمر المدعوّ بسعد التّفتازاني...

Završetak (l. 235b):

آخره: فإنّه يظهر بتذكّرها أنّ كلاًّ من ذلك وقع موقعه بالنّظر إلى مقتضيات الأحوال وأنّ كلاًّ من السّور بالنّسبة إلى المعنى الّذي يتضمّنه مشتملة على لطف الفاتحة ومنطوية على حسن الخاتمة.

L. 235; 19,5 x 13,5 (12 x 7); 15 redaka. *Ta‘līq*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa originalnom folijacijom, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju (v. l. 235b) bilješka da je prepis djela završio ‘Abdullaṭīf b. Fayḍullāh b. Mūsā 14. rebiul-evvela 1082/1671. godine.

ختم بالخير والإقبال بيد العبد الفقير المحتاج إلى رحمة اللّه الملك اللّطيف عبد اللّطيف بن فيض اللّه بن موسى عفى عنهم... وقد وقع الفراغ من الكتابة في اليوم الرّابع عشر من ربيع الأوّل سنة اثنتين و ثمانين وألف.

8983. R-9230

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 8982.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بعد الحمد والصّلوة ومهما ههنا مبتدأ والإسميّة لازمة للمبتدأ ويكن شرط والفاء لازم له غالبًا تضمّنت امّا معنى الإبتداء والشّرط لزمتها الفاء... **فلمّا** هو ظرف بمعنى إذا استعمل استعمال الشّرط يليه فعل ماض لفظًا أو معنًى **كان علم البلاغة** هو المعاني والبيان وعلم **توابعها** هو البديع **من أجلّ العلوم قدراً وأدقّها سراً**...

Završetak (l. 172b):

آخره: فإنّه يظهر بتذكّرها أنّ كلاً من ذلك وقع موقعه بالنّظر إلى مقتضيات الأحوال وأنّ كلاً من السّور بالنّسبة إلى المعنى الّذي يتضمّنه مشتملة على لطف الفاتحة ومنطوية على حسن الخاتمة.

L. 173; 20,5 x 14,5 (15 x 8,5); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crne boje, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (l. 172b) u kome se navodi da je njegov prepis završio Ibrāhīm b. Riḍwān 22. rebiul-ahira 1064/1654. godine.

قد وقع الفراغ من تنميق هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف عباد الله المنّان الفقير الحقير إبراهيم بن رضوان... في اليوم الثّاني والعشرين من شهر ربيع الآخر سنة أربع وستّين وألف.

8984. R-5197

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao 8982.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لا يصحّ استعمال إن ههنا بل لا بدّ من أن يقال لمّا غلب صار الجميع بمنزلة غير المرتابين وصار الشّرط قطعي الانتفاء فاستعمل فيه على سبيل الغرض والتّقدير... كقوله تعالى: **فإن آمنوا بمثل ما آمنتم به فقد اهتدوا**...

L. 146; 19 x 11 (12,5 x 6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i dosta interlinearnih bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 146a) u kome se navodi da je njegov prepis završio soḫta Salīm b. Muḥammad al-Mostārī, u srijedu, u mjesecu ramazanu 1092/1681. godine u medresi Kemaliji (Kemal-begovoj medresi) u Sarajevu.

قد وقع الفراغ عن الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الأربعاء من شهر رمضان من شهور سنة اثنين وتسعين وألف بعد هجرة من له العزّ والشّرف عن يد... السّوختة سليم بن محمّد الموستاري بمدرسة الكماليّة بمدينة، سراى غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه ولمن نظر وقرأ فيه ولمن دعا لكاتبه ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات، وصلّى الله على جميع الأنبياء خصوصًا على محمّد المصطفى وآله وصحبه أجمعين.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8985. R-9491

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح
AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Isto kao pod br. 8982.

Fragment.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **إعلم أنّ كلمة بل**... إمّا أن تكون مذكورةً بعد موجب أو منفى فإن كانت مذكورةً بعد موجب فلها معنان أحدهما الإعراض عن الأوّل لغلط أو نسيان والإثبات للثّاني كما يقال: جاءني زيد بل عمرو ومعناه جاء عمرو لا زيد ولا يقع مثله في كلام الله تع إلاّ بطريق الحكاية عن العباد كقوله تع: **قالوا أضغاث أحلام بل افتراه بل هو شاعر** والثّاني أن لا يكون لإبطال الأوّل...

Završetak ovdje (l. 6b):

آخر الموجود: يقال: إستغفرت من الذّنوب واستغفرت الذّنب وذلك مطروح في كلامهم... عند الكوفيّين بتقدير الجارّ قال ابن الحاجب رح انّه لا يجوز حذف الأ مع حذف الفعل فلا يقولون حلفت الله بل يقولون الله لأفعلنّ...

L. 6; 27 x 18,5 (22 x 14); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crne boje, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قال. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

8986. R-1236

حاشية على المختصر لمجهول

ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-MUḪTAṢAR LI MAĞHŪL

Glosa na at-Taftāzānījev komentar المختصر . شرح تلخيص المفتاح (v. 8982) iz oblasti arapske stilistike, od nama nepoznatog autora. Iz završetka se vidi da je djelo završeno u četvrtak, 27. džumadel-ula 1056/1646. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: **قوله**: بحمد الله سبحانه، نسب الافتتاح إلى الحمد فقط مع تأخيره عن التّسمية إفادةً لما خفى واعراضًا عمّا ظهر وتلويحًا إلى دفع ما اشتهر من حديث التّعارض بين حديثَي الابتداء...

Završetak (l. 249a):

آخره: وفي القسم الثّاني أعنِي نحو طويل نجاده مكنىً عنها والتّحقيق ان صرّح ثبوت المجد بثبوته أيضًا كان كنايةً عن النّسبة لا عن الصّفة فاليتأمّل. وقد وقع الفراغ عن جمع هذه الفوائد ونظم هذه الفرائد وخلط ما اختتمت له موارد السّهر في ظلم الدّياجر واحتملت له مكائد الفكر في ظماء الهواجر في يوم الخميس السّابع وعشرين من جمادى الأولى سنة ستّ وخمسين وألف.

L. 249; 19 x 12 (15 x 6); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju (v. list 249b) bilješka da je djelo prepisao Muṣṭafā b.ʻAlī b. Ramaḍān.

تمّت هذه النّسخة الشّريفة بعون الله الملك اللّطيف على يد (ال) عبد الضّعيف مصطفى بن علي بن رمضان رحمة الله عليهم أجمعين.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije ʻAbdullāha Qantamīrīje (v. bilješku na prvom zaštitnom listu na strani a).

8987. R-5328

حاشية اليزدي على حاشية الخطائي على المختصر

ḤĀŠIYA AL-YAZDĪ ʻALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀʼĪ ʻALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na al-Ḫaṭāʼījevu glosu na at-Taftāzānījev komentar المختصر (v. 8982) al-Qazwīnījeva djela تلخيص المفتاح (v. 8980) iz oblasti arapske stilistike. Napisao ʻAbdullāh b. Naǧmuddīn Ḥusayn al-Yazdī, Šihābuddīn, umro 1015/1606. godine.

Kaḥḥāla VI, 49; Ḥ. Ḫ. I, 476; A. M. I, 474; Ahlwardt VI, 7210; Brockelmann G II, 588 i S I, 518; aẓ-Ẓāhiriyya, ʻULʻA, str. 265-267; Köprülü III, 542/1; Jahić VI, 4084/2; Popara-Fajić VII, 4341.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمداً لمن خلق الإنسان، وعلّمه البيان، وشكراً لمن علّمه بدائع المعاني في روائع التّبيان، وصلوة على نبيّه المبعوث بأكمل الأديان، المنعوت بأفصح اللّسان... قوله: **نحمدك اللّهمّ** الأصل فيه يا الله، حذف حرف النّداء وعوّض عنها الميم ولا يقاس عليه غيره...

Završetak (l. 51a):

آخره:... فلا بدّ من تصرّف إمّا في التّفسير الأوّل أو في التّفسير الثّاني حتّى لا يفوت مقابلة ذلك الحسن. هذا والمرجوّ من الله تعالى حسن الخاتمة وصلاح العاقبة، إنّه على ما يشاء قدير وبإجابة رجاء الرّاجين جدير، والحمد لله على الإتمام...

L. 52; 20,5 x 14,2 (15 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju (l. 52a) bilješka da je djelo prepisao ʻAlī b. Sulaymān poslije Kurban-bajrama, u srijedu, u mjesecu zul-hidždžetu 1075/1665. godine u Yıldırım Bāyazīd-ḫānovoj medresi.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب من يد علي بن سليمان... في مدرسه يلدرم بايزيد خان عليه الرّحمة والرّضوان في شهر ذي الحجّة بعد العيد في يوم چهار شنبه في وقت الضّحى، تاريخ سنة خمس وسبعين وألف.

Na listu 1a bilješka da je ovaj rukopis u gradu Dubnica (u Bugarskoj, 50 km južno od Sofije) 1235/1819. godine uvakufio Aḥmad As‘ad, vojnugan i mutesellim u Sofiji.

قد وقفت وحبست هذه النّسخة الشّريفة... في بلدة دوبنيچه صينت من البليّة.. سنة ١٢٣٥ (وأنا) أحمد أسعد وينوغان ومتسلّم بمدينة صوفيه.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8988. R-4099

شرح على ديباجة المختصر
ŠARḤ ‘ALĀ DĪBĀĞA AL-MUḪTAṢAR

Komentar na uvod djela المختصر - شرح تلخيص المفتاح (v. 8982) iz oblasti arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Mas‘ūd b. ‘Umar b. ‘Abdullāh at-Taftāzānī, Sa‘duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine, a ovaj komentar na njegov uvod Muṣṭafā b. Yūsuf b. Mūrād al-Mostārī, umro 1119/1707. godine.

Jahić VI, 3945.2; Šabanović, str. 400-401.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من أحكم بحكمته كلّ موجود على طبق ما اقتضته الحال... وبعد، فلمّا شرع يقرأ عليّ الشّرح المختصر لتلخيص المفتاح المحتوى على قواعد النّجاح بعض الأذكياء من أولاد الأعاظم... قدوة الأعيان والأكارم المولى الأمير عبد الله لا زال محفوظًا بعون الله الملك... التمس منّي أن أوضح مشكلات خطبة الكتاب و أقرّر معانيها وأبيّن مبانيها على وجه لا يفضي إلى الإطناب، فاسعفت حاجته متوكّلاً على العزيز الوهّاب...

Završetak (l. 16a):

آخره: **أرباب الفضائل**: أى أصحاب الفضائل وليكن هذا خاتمة ما قصدنا في هذا الباب من إيضاح خطبة الكتاب ختمنا الله بحسن العاقبة... ورزقنا وإيّاه جنّةً عاليةً، والحمد لله على الافتتاح والاختتام، والصّلوة على رسوله وعلى آله الكرام.

L. 16; 15 x 11,5 (10 x 5,5); 15 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom autora. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan.

Autograf.

Na listu 1a bilješka iz 1119/1707. godine pisana rukom autorova učenika Opijača, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak uvakufljen u Mostaru za dušu Muṣṭafe-efendije b. Yūsuf-efendije.

قد وقف لروح الشّارح الفاضل المؤلّف الكامل مولانا مصطفى أفندي بن يوسف أفندي الحنفي موستاري... والأجر على الله الملك الجبّار، سنة ١١١٩

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

8989. R-9055

الأطول - شرح تلخيص المفتاح
AL-AṬWAL - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na al-Qazwīnījevo djelo تلخيص المفتاح (v. 8980) iz arapske stilistike. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muhammad b. ‘Arabšāh al-Isfarā’īnī, ‘Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine. Autor je djelo završio 13. džumadel-ahira 941/1534. godine.

Kahhāla I, 101-102; Ḥ. Ḫ. I, 447; Ahlwardt VI, 5205/21; Brockelmann S I, 517; Köprülü II, 297; az-Ẓāhiriyya ‘UL‘A, str. 187-199; Popara-Fajić VII, 4348.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: الحمد هو الثّناء على الجميل الصّادر بالاختيار على ما له الاشتهار والصّادر عن المختار نعمة كانت أو غيرها والشّكر هو الإتيان بما يفيد التّعظيم على النّعمة سواء كان ثناء أو غيره فبينهما عموم من وجه حيث يجتمعان في ثناء (على) النّعمة ويفارق الأوّل الثّاني في ثناء على فضيلة ويفارقه الثّاني فيما سوى الثّناء ممّا يفعل بالأركان والجنان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 68b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لأنّ المسند لا يصلح إلاّ له أو لأنّه بلغ فيه...

L. 68; 23 x 15 (15 x 8); 27 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *talīqa*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispreturani i po lagama razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI ili XVII stoljeća.

8990. R-10301

التّبيان في المعاني والبيان
AT-TIBYĀN FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN

Djelo iz oblasti stilistike arapskog jezika. Napisao al-Ḥusayn b. Muḥammad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭayyibī, Šarafuddīn, umro 743/1342. godine.

Fragment.

Kahhāla IV, 53; Ḥ. Ḫ. I, 341; Ahlwardt VI, 7250; Brockelmann G II, 64 i S II, 67.

Početak (l. 1a):

أوّله: التّعليق ما قبلها وإنّما قال من حيث هى جملة لأنّها من حيث جملة هى حال غير كستقلّة بل متوقّفة على التّعليق بكلام سابق يعتقده بها فيحتاج والجملة الواقعة حالاً أى ما يربطها بصاحبها الّذي جعلت حالاً منا وكلّ من الضّمير ووالواو صالح للرّبط والأصل الّذي لا يعدل عنه ما لم تمسّ حاجة إلى زيادة الارتباط...

Završetak (l. 29):

على أروس الأقران خمس سحايب أى أنامله الخمس الّتي هى في الجود وعموم العطايا سحايب... وذكر أنّ هناك صاعقة وبيّن أنّها نصل سيفه ثمّ قال على أروس الأقران ثمّ قال خمس فذكر العدد الّذي هو عدد الأنامل فظهر من جميع ذلك أنّه أراد بالسّحايب الأنامل وهى الاستعارة باعتبار الطّرفين المستعار منه والمستعار له قسمان لأنّ اجتماعهما...

L. 29; 23 x 14,5 (13 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, teško oštećeni, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (vakuf).

8991. R-8310

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Isto kao 8970/20.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ومانعة** صفة قرينة **عن إرادته** أى: إرادة المعنى الموضوع له طرف مانعة. **أقول**: إنّ تصوير الإستعارة المصرّحة في مثل قولنا: رأيت أسداً يرمي أن يشبه معنى زيد وهو الشّجاع لمعنى الأسد وهو الحيوان المفترس بسبب الشّجاعة المشتركة بين المشبّه والشّبيه... وهو الأسد مقام لفظ المشبّه وهو زيد إذ حقيقة المثال المذكور...

L. 4; 26 x 17,5 (19,5 x 10,5); 27 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i sa kustodama. Listovi 3-4 slobodni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

8992. R-9525

شرح رسالة الاستعارات السّمرقنديّة لمجهول
ŠARḤ RISĀLA AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI MAĞHŪL

Fragment komentara na as-Samarqandījevu raspravu o specifičnoj upotrebi riječi u prenesenom značenju, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره:

أوّل الموجود: ... لحوقا بي أطولكنّ يداً أى نعمة ترشيح للمجاز هذا ولكن الاستعارة بالكناية بما ذكره المص شيء لا مستند له في كلام السّلف ولا هو مبنيّ مناسبة لغويّة ومعناها المأخوذ من كلام السّلف هو أن لا يصرّح بذكر المستعار بل بذكر رديفه ولازمه الدّالّ عليه...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: ... فقلت لقيت رجلاً أو إنساناً أو حيواناً، بل هو حقيقة إذا لم يستعمل اللّفظ إلاّ في معناه الموضوع له. **وقيل إنّها** أى الاستعارة مجاز **عقليّ بمعنى أنّ التّصرّف في أمر عقليّ**

لا لغويّ لأنّها لمّا لم يطلق على المشبّه إلاّ بعد ادّعاء ودخوله أى دخول المشبّه في جنس المشبّه به بأن جعل...

L. 20; 21 x 14,5 (14 x 7); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8993. R-9251

شرح رسالة الاستعارات السّمرقنديّة لمجهول

ŠARḤ RISĀLA AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI MAĞHŪL

Isto kao pod br. 8992.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره:

أوّل الموجود: في الكناية إمكان المعنى الحقيقي لأنّه ذكر في قوله تع ولا ينظر إليهم يوم القيامة أنّه مجاز عن الإستهانة والسّخط وأنّ النّظر إلى فلان بمعنى الإعتداء به والإحسان إليه كناية إلى من يجوز النّظر ومجاز إذا أسند إلى من لا يجوز عليه النّظر...

Završetak ovdje (l. 18b):

آخر الموجود: مثلاً لفظ الدّابّة في العرش إن كان من حيث أنّه كان من أفراد ما يدبّ على الأرض فحقيقة لفظ مجاز عرفًا وإن كان من حيث أنّه من أفراد ذوات الأربع فمجاز لغةً لأنّ اللّفظ لم يوضع في اللّغة للمقيّد في خصوصه ولا في العرف للمطلق بإطلاقه... وإن كان لصحّة إطلاق المنقول على أفراد المعنى الأوّل...

L. 18; 20,5 x 14,5 (14 x 6,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8994. R-4397

حاشية شيخ زاده على شرح الاستعارات السّمرقنديّة

ḤĀŠIYA ŠAYḪ-ZĀDE 'ALĀ ŠARḤ AL-ISTI'ĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA

Glosa na al-Isfārā'īnījev komentar as-Samarqandījeve rasprave o uporebi riječi u prenesenom značenju. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad Ṣādiq b. 'Abdurraḥīm b. Sulaymān b. 'Abdullaṭīf al-Arzanğānī, Šayḫ-zāde, umro 1223/1808. godine.

Kaḥḥāla X, 76; A. M. II, 355; Brockelmann S II, 259; Köprülü III, 529; Popara-Fajić VII, 4382

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد من أحسن جمال البلاغة بمزايا مقتضى المقام بحيث يزيدك وجهه حسنًا إذا ما زدته نظرًا... فيقول العبد الفقير إلى المعبود الغنيّ السّيّد محمّد صادق بن السّيّد عبد الرّحيم المفتي بأرزنجان... لمّا رأيت الرّسالة المشهورة برسالة الاستعارة وشرحها...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وهو بهذا الاعتبار مدلول لفظ الابتداء، ولك بعد ملاحظة على هذا الوجه أن تقيّده... فنقول مثلاً ابتداء سيري من البصرة ولا يخرجه ذلك عن الاستقلال وصلاحيّة الحكم عليه...

L. 24; 23,5 x 14 (17 x 10); 2[illegible] redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis poklon dr. Ibrahima Halilbašića.

8995. R-6229

شرح رسالة في البلاغة لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀĠA LI MAĠHŪL

Fragment komentara na neku raspravu iz stilistike na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الجزاء قصداً إلى أنّ استلزام الشّرط إيّاه ظاهر... وهو مبالغة في تفضيح حالهم، **قوله**: على وجه الإثبات أى دون التّمنّى يعني أنّه ليس عطفًا على نرد (!) ليدخل تحت التّمنّى فيكون المعنى ياليتنا لا نكذّب كما في كلام المتأدّب مع المؤدّب دعني ولا أعود فإن المقصود الاختياري ينبغي وقوع العود وذا لا يحصل إلاّ بالرّفع...

Završetak (l. 34b):

آخره: **قوله**: قليل العقوبة مسامح فيها، **أقول**: وأيضًا لفظ السّريع لا يخلو عن انباء بهذا المعنى على أنّ القليل ربّما يتمّ سريعًا وأنّ السّريع في فعل قد يسامح فيه وفي تعقيب ذكر العقاب بالمغفرة والرّحمة دون العكس إيماءً إلى أنّ عاقبة أمور المؤمنين الوصول إلى المغفرة والرّحمة، الحمد للّه على توفيقه للتّمام والصّلوة على الرّسول المتوسّل إلى نجح المرام... ثمّ الرّحمة على من نظر في متن الرّسالة بعين الإنصاف ولاحظ قول من قال: الإنصاف خير الأوصاف.

L. 34; 18 x 12,8 (14 x 8); 21 redak. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Riječi قــوله i أقــول pisane crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Ključne riječi pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

8996. R-10215

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 22,5 x 16,5 (17,5 x 12); 21 redak. *Nasta'līq* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-2b

رسالة الامتحان
RISĀLA AL-IMTIḤĀN

Kratka rasprava iz stilistike arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Ismā'īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Kalanbawī, Abū al-Fatḥ, umro 1205/1791. godine. Naslov rasprave dat u bilješci prepisivača.

Kaḥḥāla II, 296; Köprülü III, 23/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من فتح أبواب المعاني وخزائن البيان بمفتاح أفكار العلماء وكشف حجب لطائف القرآن ونصلّي على سيّد البشر المختار من بني عدنان المبعوث بأبهر المعجزات... وبعد، فمتى أراد أعلم العلماء وأفضل الفضلاء شيخ الإسلام... السيّد عبد الله أن يعقد مجلسًا لامتحان طلبة العلوم...

Završetak (l. 2b):

آخره: فإن قيل إنّ تنزيل المضارع منزله الماضي في التّحقيق... **الجواب**: إنّ الإمتناع باعتبار الإسناد إلى المخاطب والتّحقيق لأصل الفعل فذكر لو يدلّ على أنّ الرّؤية بمثابة الفصاحة تمنع معها رؤية المخاطب.

Na kraju djela bilješka da je prepis završio Muḥammad Ḥamdī b. Muṣṭafā Ḏātī 1252/1836-37. godine.

تمّت الرّسالة المسمّى (المسمّاة) بعون الله تعالى عن يد محمّد حمدي بن مصطفى ذاتي في الوقت الضّحى (ضحى) من سنة إثنى وخمسين ومائتين وألف.

2. L. 3a-5b

شرح رسالة في البلاغة
ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-BALĀĠA

Kratak komentar na neku raspravu iz stilistike na arapskom jeziku. Prema bilješci na kraju, napisao neki Amīn-efendija, čija nam je biografija nepoznata.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّل الموجود: وبه نستعين، وامّا بيانه أى تعقيب المسند إليه بعطف البيان... قدم صديقك خالد ولا يلزم كون الثّاني أوضح لجواز أنّ عصير الإيضاح من إجماعهما... ثمّ اعترض بأنّ الواو في قوله تعالى **إنّ الصّفا والمروة من شعائر الله** لولم يكن للتّرتيب لماوجب التّرتيب...

Završetak (l. 5b):

آخره: فعلى هذا ردّ الشّارح تحقيق لعبارة المتن وتوجيه للإعتراض وكذا قوله وفائدة عطف البيان وقوله وممّا يؤدّ آه ويمكن أن يكون الأقوال الثّلاثة ممنوعًا لدعاوى الضمنيّة المستفادة من عبارة المتن وتقرير كلّ منها... هذا ما أنعم الله تعالى بتقريره وتحرير الكلام. تمّت الرّسالة المنسوبة إلى الفاضل الكامل أمين أفندي غفر الله له.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

Listovi 6 i 8 slobodni, a na listu 7 fragment iz početak uvoda al-Kalanbījeva djela البرهان في علم الميزان iz logike.

8997. R-5428

Zbirka (مجموع), 2

L. 37; 17,5 x 13,5 (10 x 7 i 15 x 9,5); Na listovima 1b-30a 7 redaka, a na listovima 31b- 35b 21 redak. *Nasḫ* i *nasta'līq* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi u drugom djelu u zbirci pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-30a

رسالة في بحث الحمد والشّكر

RISĀLA FĪ BAḤṮ AL-ḤAMD WA AŠ-ŠUKR

Rasprava o značenju izraza الحمد i الشّكر i njihovoj upotrebi u stilistici arapskog jezika, od nama nepoznatog autora. Naslov na listu 1a هذه الرّسالة في بحث الحمد والشّكر.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله على آلائه والشّكر لله على نعمائه والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وأوليائه وبعد، فهذه أسطر تكشف عن معنى الحمد والشّكر وما يتعلّق بهما...

Završetak (l. 30a):

آخره: فهذه هى النّسبة بين الحمد والشّكر... عند العلماء ومن أراد غيره فعليه أن يستخرج بالنّظر إلى معانيها وحقائقها الاعتباريّة والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

2. L. 31b-35b

شرح كتاب في البلاغة

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀĠA

Fragment iz komentara nekog djela iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 31b):

أوّله: **قوله**: أحكم بكتابه أصول الشّريعة الغراء تحمل التّمثيل تصويراً لحال أحكام أساس الشّريعة ورفع بنائها... وتشبيهاً لها بأحكام أصل الشّجرة ورفع فروعها... ويحتمل الاستعارة بالكناية والتّخيّل بأن شبهت الشّريعة شجرة طيّبة أصلها ثابت وفرعها في السّماء... مجازاً وعلى مذهب صاحب المفتاح...

Završetak (l. 35b):

آخره: قوله: يحتمل وجوهًا ما لم يذكر في الكتاب وهو أن يقعد الكثرة والتّكرار اقتصاداً ثمّ أوّل مراتب التّعدّد... مرّة بعد أخرى كما في قوله: **ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ** وعن المصنّف أنّ المراد أوّلاً على التّنقيح وثانيًا على التّوضيح **قوله**: بكمال ذاته وعظمة صفاته أى لزامه...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani 1b otisak pečata ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime al-ḥāǧǧ 'Alī (بنده، خدا الحاجّ علي).

Na istom listu bilješka ranije vlasnice, majke Ṣāliḥa b. Aḥmada, iz 1278/1861. godine (أمّ صالح بن أحمد سنة ١٢٧٨).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

8998. R-10186

رسالة في المعاني والبيان والبديع

RISĀLA FĪ AL-MA'ĀNĪ WA AL-BAYĀN WA AL-BADĪ'

Kratka rasprava iz oblasti arapske stilistike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara-Fagić VII, 4347/3.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **المفعول** الأوّل نحو: أعطيت زيداً درهمًا... اخلالاً ببيان المعنى نحو: **وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ**...

Završetak ovdje (l. 52b):

آخر الموجود: نحو: **فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلاً** فإنّ المستعار منه ولد البقرة والمستعار له الحيوان الّذي خلقه اللّه من حلى القبط... وأمّا عقليّ نحو: **وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَار** فإنّ المستعار منه معنى كشط الجلد...

L. 55; 15 x 10 (9 x 4,5); 7 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst odnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

8999. R-9267

شرح كتاب في المعاني لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-MA'ĀNĪ LI MAĠHŪL

Komentar na neko djelo iz stilistike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره. أوّل الموجود: **وأمّا الحالة الّتي تقتضي التّعريف باللأم** فهى متى أريد بالمسند إليه نفس الحقيقة كقولك: الماء مبدأ كلّ حيّ قال عزّ من قايل: **وجعلنا من الماء كلّ شيئ حيّ** أى جعلنا مبدأ كلّ شيئ حيّ...

Završetak ovdje (l. 108):

آخر الموجود: أو مسنداً إلى ضمير موصوف في قولك طويل النّجاد وهو الضّمير في طويل النّجاد... والوصف المكنى عنه وهو وفور الإحسان...

L. 108: 22 x 15,5 (14 x 10); 11 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Po marginama ima dosta bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama, razasuti i ispreturani.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prpisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9000. R-9307

شرح كتاب في البلاغة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀGA LI MAĠHŪL

Fragment iz komentara nekog djela iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **فما دونها ظاهر** أى إذا أطلق من غير قرينة يفهم منه ما دون العشرة والعشرة وقد استعير للكثرة أيضاً نحو قوله تعالى **ما نفدت كلمات اللّه** والدّليل على أنّ هذه الأمثلة للقلّة تحقيرهم إيّاها على حالها كأحمال وتجويزهم أن يجمع تحت أخرى كأنعام وأناعيم...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: لأنّ معنى أجيل رجل صغير فلا يحتاج إلى ما يخصّص تلك... لأنّ لفظ المصغّر يدلّ عليه **على حسب التّقسيم إمّا معرّفة** من هذه الأسماء الأربعة... في كلّ واحد من هذه المعمولات من هذه الأمثلة **فما يجرّد عن اللأم** من هذه الأسماء الأربعة **والحذف عنه التّنوين**... سواء كان معرّفاً باللأم أو مضافاً أو مجرّداً عنهما إلاّ الجرّ...

L. 8; 18 x 13,5 (13 x 9,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9001. R-10191

شرح كتاب في البلاغة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀGA LI MAĠHŪL

Fragment iz komentara nekog djela iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: إلى إفادة فائدة كاملة يعتدّ بمثله يقتضي تعرّف المسند إليه قوله وهى أى أقسام المعرّفات وإنّما ترك العاطف بين الأخبار تنبيهاً على أنّ المجموع بحسب الحقيقة خبر واحد للأقسام كأنّه قيل أقسام المعرّفات هذه الأشياء، وما يقال من أنّ الخبر إذا تعدّد لفظاً لتعدّد المبتدأ حقيقةً أو حكماً يوجب إدخال الواو بين ألفاظ الخبر إشعاراً بأنّ المجموع خبر واحد...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: قوله حكى عن الإصمعي استيناف يدلّ على كون الوصف كاشفًا للألمعي قوله فما يواخي هذا أى يناسب قول أوس فصل عنه لكونه الموصوف فيه نكرة ولاحتمال أن يكون جزوعًا ومنوّعًا... قوله مبنيًا أى كان الوصف مدحًا للمسند إليه قوله كما إذا قلت الأولى أن يقال أو كما قلت لأنّه عطف على قولك... إلاّ أنّك بيّنت الكلام على أنّه معلوم للسّامع وذكرت هذه...

L. 10; 20 x 12,5 (14 x 6,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9002. R-9122

شرح كتاب في البلاغة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀĠA LI MAĠHŪL

Fragment komentara na neko djelo iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ونحن التّاركون لما سخطنا... **وقوله** ونجن بنو عمّ على ذاك بيننا زرابي فيها بفتنة وتنافس ونحن كصدع العس إن يعط شاعبًا... أو مقام خطاب **كقوله**: يا ابن الأكارم من عدنان قد علموا أوتاد المجد بين العمّ والخال...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: وقال في موضع آخر: **وقال الملأ من قومه الّذين كفروا** فقدم المجرور لعارض صيّره بالتّقديم... يحتمل أن يكون من صلة الدّنيا أو اشتبه الأمر في القائلين أهم من قومه أم لا ومنها أن قال في سورة طه: **آمنّا بربّ هرون وموسى** وفي سورة الشّعراء **بربّ موسى وهرون**... فما كان الغرض إلاّ لمجرّد التّنبيه دون التّتبّع لنظائرها وتفصيل القول...

L. 40; 20,5 x 12,5 (12,5 x 4,5); 15-17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama ispreturani. Tekst

osnovnog djela naznačen riječima قـولـه. Na marginama i između redaka ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9003. R-9237

شرح رسالة في المجاز لمجهول

ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-MAĠĀZ LI MAĠHŪL

Fragment komentara neke rasprave iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بل يجري في الإنشاء **يا هامان ابن لي صرحًا** فإن البناء فعل العمل وهامان سبب أمره كذلك قولك لينبت الرّبيع ما شاء وليصم نهارك وليجد جدّك وما أشبه ذلك ممّا أسند فيه الأمر والنّهي إلى ما ليس المطلوب من صدور الفعل... وقوله **أصلوتك تأمرك** ولا بدّ له أى للمجاز العقلي من قرينة صارفة عن إرادة ظاهرة...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **قوله الألمعي الّذي يظنّ بك الظّنّ كان قد رأى وقد سمع** فالألمعيّ معناه الذكيّ المتوقّد والوصف بعده فما يكشف معناه ويوضّحه لكنّه ليس بمسند إليه لأنّه مرفوع على أنّه خبر إنّ في البيت السّابق أعنى قوله إنّ الّذي جمع السّماحة والنّجدة والبرّ والتّقى جمعا أو منصوب على أنّه صفة لإسم انّ...

L. 10; 19,2 x 11 (12,5 x 6); 17 redaka. *Taliq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9004. R-9101

فصل من شرح كتاب في البلاغة لمجهول
FAṢL MIN ŠARḤ KITĀB FĪ AL-BALĀĠA LI MAĞHŪL

Poglavlje iz komentara nekog djela iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: أيضًا كما عرفت إلاّ أن يقال ذكر الإمام الرّازي في المحصول أنّ الإسم الّذي مدلوله كلّيّ إمّا أن يكون اسما لنفس الماهيّة كلفظ السواد وهو المسمّى باسم الجنس عند النّحاة أو الموصوفيّة وهو الإسم المشتقّ فجعل المشتقّ مقابلاً لإسم الجنس وتبعه الكثيرون...

Završetak ovdje (l. 6a):

آخر الموجود: معنى الضّمير كلّ أحد سواء كان في كلام المتكلّم أو المخاطب الحاضر الّذي يخاطب به أو غيره وههنا أبحاث بديعة منيعة لو حفظتها يكون لك ذريعة إلى مقاصد هى عليّة رفيعة الأولى كون الضّمير موضوعًا لمشخّص...ليس لفظًا وإلاّ كان محذوفًا إذ لا معنى للمحذوف إلاّ لفظ...

L. 10; 23,2 x 16,5 (17 x 10,5); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

METRIKA
METRICS

METRIKA

Arapski

9005. R-9245

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة

AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ
WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao pod br. 8864/3.

Završetak ovdje (l. 11a):

آخر الموجود: البحر المتدارك أصله: فاعلن فاعلن ثماني مرّات، **دارك القوم تطفئ غرامًا وضاء، اذ درير الهوى بالمغنى جمع، شأنه أنّه منجر وعده فارج للكرب، شأنه أنّه منجر وعده جانب من لجاج، شأنه أنّه منجر وعده جانب من عناد.**

L: 14; 21 x 12,5 (11 x 6); 9 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9006. R-8201

Zbirka (مجموع), 3

L. 94; 19 x 13,5 (13 x 9); 22 retka. *Nastaʻlīq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir bijele i tamnobijele boje, tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedine lage odvojene od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen. Riječi قال i أقول pisane crvenim mastilom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-40a

التَّيسير الدّافع للدّاهية في تحصيل علمَيْ العروض والقافية
AT-TAYSĪR AD-DĀFI' LI AD-DĀHIYA FĪ TAḤṢĪL 'ILMAY AL-'ARŪḌ WA AL-QĀFIYA

Djelo o metrici i rimi. Napisao na arapskom jeziku 'Abdullaṭīf b. 'Alī b. Ibrāhīm, al-Ḫaṭīb, umro 932/1526. godine.

Kaḥḥāla VI, 13; A. M. I, 618; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 343; Brockelmann G II, 403; Popara-Fajić VII, 4422/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ أحقّ ما ينتظم في سلك التّقرير وسمت التّحرير بالتّقديم والتّصدير... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى اللّه الغفور الرّحيم عبد اللّطيف بن علي بن إبراهيم إنّ علمَيْ العروض والقافية ممّا لا بدّ منه في العلوم العربيّة لأنّ معظم قواعدها الأشعار الفصيحة العربيّة... فأردت أن أرتّب رسالةً سهلةً على الطّالبين... **وسمّيتها بالتّيسير الدّافع للدّاهية في تحصيل علمَيْ العروض والقافية**...

Završetak (l. 40a):

آخره: ومنها التّحرير بالحاء المهملة بمعنى الانفراد والاعتزال سمّي به لأنّه جعل به منفرداً عن نظيره... وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده في هذه الأوراق، فللّه الحمد والمنّة وعلى رسوله أفضل الصّلوات والتّحيّة. تمّت.

2. L. 41b-71a

المقصد الوافي بشرح الكافي في علمَيْ العروض والقوافي
AL-MAQṢAD AL-WĀFĪ BI ŠARḤ AL-KĀFĪ FĪ 'ILMAY AL-'ARŪḌ WA AL-QAWĀFĪ

Komentar na djelo الكافي في علمَيْ العروض والقوافي o arapskoj metrici i rimi. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Abbād b. Šu'ayb al-Qinā'ī al-Qāhirī al-Ḫawwāṣ, Šihābuddīn, Abū al-'Abbās, umro 858/1454. godine (*Ahlwardt VI, 7131; Brockelmann S II, 22*), a ovaj komentar 'Abdullāh b. Muḥammad al-Ḥusaynī aṭ-Ṭabarī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 546.

Početak (l. 41b):

أوّله: نحمدك اللّهمّ يا كافى المهمّات يوم الجزاء والميزان وباسط العطايات من وافر الفضل وكامل الإحسان.... وبعد، فيقول الفقير إلى اللّه الغنيّ عبد اللّه بن محمّد الحسيني الطّبري هذا شرح سمّيته **المقصد الوافي بشرح الكافي في علمَيْ العروض والقوافي**...

Završetak (l. 71a):

آخره: والخامس سناده التّوجيه وهو اختلاف حركة ما قبل الرّوي المقيّد كقوله:

وقايم الأعماق خاوي المخترق
ألّف شتى ليس بالرّاعي الحمق
شذابه عنها شذا الرّبع السّحق

هذا آخر ما أردنا تعليقه على هذا الكتاب، والحمد للّه الوهّاب... وذلك خدمةً لخزانة أمير المؤمنين ظلّ اللّه في العالمين ملجأ الفقراء والسّالكين...

Djelo se završava kolofonom (l. 71a) u kome se navodi da je prepisano iz autografa 1074/1663. godine u Carigradu.

تمّ الكتاب بعون اللّه الوهّاب، تاريخ ألف وسبعين وأربع سنة ١٠٧٤ من هجرة نبويّة، قد كتبت من نسخة مؤلّفه في القسطنطينيّة.

3. L. 72b-94a

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ 'ILM AL-'ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI'RIYYA

Komentar na al-Andalusijevu raspravu o arapskoj metrici poznat još i pod nazivom شرح عروض الأندلسي (v. 8864/3). Napisao na arapskom jeziku 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Mağduddīn, umro 872/1467. godine.

Kaḥḥāla VI, 172-173; Ahlwardt VI, 7143; Ḥ. Ḫ. II, 1135; Brockelmann G I, 310 i S I, 544; Jahić VI, 4182/6; Popara-Fajić VII, 4414/2; Köprülü III, 453.

Početak (l. 72b):

أوّله: أحمد اللّه على أن قصر سلامة الطّبع على نوع الإنسان واضمرّ في طيّ صدورهم ضروب الأوزان وحلاهم بنتائج فكر تزري على اللآلي المنثورة في أحشاء البحور... وبعد، فهذه كلمات لايهجنا إلاّ الغبيّ الّذي في طبعه طبع مقتضية في شرح مشكلات المختصر فيعلم العروض...

Završetak (l. 94a):

آخره: وهذه صورة الدّائرة إذا أردت فكّ المتدارك من المتقارب فابدأ من لام فعولن الأوّل وعكسه من فاعلن الأوّل. تمّ الكتاب بعون اللّه الوهّاب.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika hafiza Ahmeda, imama i mualima u mahali Svirac u Gradačcu.

من ممتلكات الفقير حافظ أحمد الإمام المعلّم بمحلّة اسويرجة السّاكن بقصبة غراداچة.

Ispod bilješke pečat sa natpisom يظهر نور الصّمد عبده حافظ أحمد.

9007. R-10049

متن العلاقة

MATN AL-ʻALĀQA

Isto kao pod br. 8970/19.

L. 6; 18 x 12,3 (11,5 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Sa kustodama.

Bez poveza.

Prema bilješci na kraju (l. 6b) djelo je prepisano 1268/1851. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

METRIKA

Turski

9008. R-9330

بحر المعارف

BAḤR AL-MAʻĀRIF

Djelo o metrici i rimi na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Šaʻbān, Surūrī, učenik Ṭāšköprü-zādeov, umro 969/1562. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (مقدّمة), tri poglavlja (مقالة) i zaključak (خاتمة). Autor je djelo završio 956/1549. godine i posvetio ga je sultan Sulejmanovu sinu, Mustafi.

Kaḥḥāla XII, 256; Flügel I, 208; Wiesbaden XIII2, 284; Karatay, 2134; Ḥ. Ḫ. I, 226; Bratislava 465, str. 335; Papara-Fajić VII, 4420/4.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: اولان هاء تأنيث وهاء ضمير كبي كه ما قبلي لرين متحرّك... **وصل** ويرلردوي ويزلو **ويلكل كه** حرف دوينك وما قبلنك وما بعدنك اعتباري ايله بر قچه نوع قافيه بولنوركه حرف دوي اعتباري ايله يا **مقيّد** در يا **مطلقه** در وما قبلي اعتباري **مردّفه** در يا **موسته** در يا **مجرّده** در وما بعدي اعتباري **موصول** در خروج ايله قافيه مقيّده اولدركه حرف دوي ساكن اولان **مثال**...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **ايهام ناقص** اولدركه بر مفيده قصور اولان **بيت**

تامرا تاج سراز خاك دروى باشد كرد خاك قدمم تاج سركي باشد...

تشبيه مطلق اولدركه بر نسنه، بر نسنه، قيدسز تشبيه ايله لر بو قسم قرآن عظيمك چوقدر كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ كبي **وحديث** شريفده **مثالي** أصحابي كالنّجوم بأيّهم...

L. 10; 20 x 14,5 (15 x 9); 19 redaka. *Taʻlīq*, teško čitljiv, pisan oštrim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

RJEČNICI
DICTIONARIES

Arapsko-arapski

9009. R-4827

Zbirka (مجموع), 3

L. 87; 24 x 16 (18 x 11,5); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir tamnobijele boje, debeo, hrapav, bez vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Pojedine lage odvojene od poveza. Na marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-83a

سرّ الأدب في مجاري كلام العرب

SIRR AL-ADAB FĪ MAĞĀRĪ KALĀM AL-ʻARAB

Leksikon sintagmi i sinonima u arapskom jeziku. Napisao na osnovu primjera iz Kur'ana i hadisa ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismāʻīl aṯ-Ṯaʻālabī an-Nīsābūrī, Abū Manṣūr, rođen 350/961., umro 429/1038. godine. Djelo je podijeljeno na 30 poglavla (باب).

Kaẖẖāla VI, 189-190; Ahlwardt VI, 7032; Brockelmann G I, 285 i S I, 500.

Početak (l. 1b):

أوّله: أمّا بعد، حمدا لله على آلائه والصّلوة على محمّد وآله، فإنّ من أحبّ الله تعالى أحبّ رسوله محمّداً المصطفى صلّى الله عليه وسلّم، ومن أحبّ الرّسول أحبّ العرب، ومن أحبّ العرب أحبّ اللّغة العربيّة الّتي نزل بها أفضل الكتب على أفضل العرب والعجم.

Završetak (l. 83a):

آخره: **فصل** في تقسيم الصّعود: صعد في السّطح، رقى في الدّرجة، علا في الأرض، ترقّى في الجبل... **فصل** في تقسيم الزّمان: تنفّل الهلال ثمّ أقمر الهلال، نما المال، مدّ الماء، ربا النّبت... أراع الطّعام من الرّيع وهو النّزل. تمّ كتاب سرّ الأدب، والحمد لله وحده والصّلوة على رسوله محمّد وآله وأصحابه أجمعين. في البلاغة

2. L. 83b-85a

قصيدة البُستي النّونيّة

QAṢĪDA AL-BUSTĪ AN-NŪNIYYA

Kasida od 57 stihova, moralno-didaktičkog sadržaja, s naglašenim sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfiʻī, Abū al-Fatḥ, rođen 360/971., umro 401/1010. godine.

Kaḥḥāla VII, 186; Ḥ. Ḫ. II, 1336; Ahlwardt VI, 7591-94; Brockelmann G I, 251; Popara XIII, 7540.

Početak (l. 83b):

أوّله: زيادة المرء في دنياه نقصـــــان   وربحه غير محض الخير خسران
وكلّ وجدان حـــــظ لا ثبات له   فإنّ معناه في التّحقيق فقـــدان...

Završetak (l. 85a):

آخره: خذها سواير أمثـــال مهذّبـــة   فيها لمن يبتغي التّبيان تبيـــان
ما ضرّ حسانها والطّبع صايغها   إنّ لمن يصغها قريع الشّعر حسان.

Na kraju (l. 85a) bilješka da je kasida prepisana 11. muharrema 730/1329. godine.

تمّت القـصـيدة بحـمد الله ووقع الفـراغ من نقلهـا في الحادي عشـر محرّم من (سنة) ثلاثين وسبعمائة.

3. L. 85a-87a

قصيدة عبد الله بن المالك

QAṢĪDA ʻABDULLĀH IBN AL-MĀLIK

Kasida od 60 stihova moralno-didaktičkog sadržaja. Prema naslovu, kasidu je na arapskom jeziku spjevao ʻAbdullāh b. al-Mālik, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 85a):

أوّله: أرى القلب لا يزداد إلاّ تصابيا   وإلاّ اتّباعا للهــــدى وتمـــاديا

Završetak (l. 85a):

آخره: فيا ربّ هب لي عصمة وتوفّني   سعيداً شهيداً واستجب لي دعائيا.

Na kraju (l. 87a) bilješka da je kasidu prepisao Ḥaydar b. ʻUmar (nadimak nečitak) 12. muharrema 730/1329. godine.

تمّت القصيدة بحمد الله وعونه وصلّى الله على نبيّنا محمّد، ووافق الفراغ من نقلها ثاني عشر من محرّم سنة ثلاثين وسبعمائة، كتبه العبد الفقير إلى رحمة ربّه حيدر بن عمر... غفر الله ذنوبه...

Na listu 1a bilješke sa imenima trojice ranijih vlasnika: ʻAbdulkarīm b. ʻAlī b. Ilyās, zvani Qaṣṣāb-zāde, Mula Isḥāq-zāde, kadija u Egiptu 1175/1761. godine i Aḥmad b. ʻAlī aṭ-Ṭarābulusī.

- من كتب... عبد الكريم بن علي بن إلياس الشّهير بقصّاب زاده،
- ثمّ ذلك المتشرّف باستصحابه ملا إسحق زاده... في خلال قضاء مصر سنة ١١٧٥
- ممّا وجب الشّكر بحيازته على الفقير... أحمد بن علي الطّرابلسي.

Na istom listu pečat ranijeg vlasnika sa natpisom Muḥammad Saʻīd b. Pīr ʻUṯmān (الفقير محمّد سعيد بن پير عثمان).

Rukopis je 1972. godine za 250 dinara otkupljen od Muhammada ʻĀdila ʻAbdulġanīja iz Egipta, privremeno nastanjenog u Osijeku.

9010. R-7755

نظام الغريب في اللّغة

NIẒĀM AL-ĠARĪB FĪ AL-LUĠA

Arapsko-arapski rječnik. Napisao jemenski lingvista ʻĪsā b. Ibrāhīm b. Muḥammad ar-Rabaʻī, Abū Muḥammad, umro 480/1087. godine. Naslov na listu 1a كتاب نظام الغريب إملاء الشّيخ الأديب عيسى بن إبراهيم بن محمّد الرّبعي.

Kaḥḥāla VIII, 18; Ḥ. Ḫ. II, 1959; Ahlwardt VII, 7039; Brockelmann G I, 279 i S I, 492; A. M. I, 807; az-Ẓāhiriyya ʻUL ʻA, str. 167.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله مخرج الأشياء من العدم إلى الوجود وجاعلها في الإختلاف والتّغاير جاريةً إلى غير أجل محدود... ورد كتاب السّيّد النّجيب الأريب الحسيب في بلوغ إرادته تعميره... يسألني أن أضع له كتابًا في اللّغة مقرّبًا ملخّصًا يقرب إلى الفهم... أقتصر فيه على المستعمل من غريب اللّغة وما قالته العرب وتداولته في أشعارها... **وسمّيته نظام الغريب**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: **باب في الأصوات**: الوعى والوغى كثرة الأصوات ولذا قيل للحرب الوعى لكثرة الأصوات فيها والوعاوع كثرة الأصوات... وعوعة والفيطلة كثرة الأصوات...

L. 5; 21,5 x 15,5 (16 x 7,5); 23 retka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i dužinom hrbata, do 3 cm dubine, uništeni zubima glodara. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz Odbora IZ Travnik.

9011. R-8532

المغرب في ترتيب المعرب في اللّغة
AL-MUĠRIB FĪ TARTĪB AL-MU'RIB FĪ AL-LUĠA

Arapsko-arapski rječnik. Napisao poznati lingvista Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ, rođen 538/1143., umro u Havarizmu 610/1213. godine.

Kaḥḥāla XIII, 71-72; Ḥ. Ḫ. II, 1747; Ahlwardt VI, 6966-67; Bratislava, 315, str. 235; Brockelmann G I, 294/III i S I, 514-15; Popara-Fajić VI, 4467; Wiesbaden XVIIb, 304, str. 251.

Početak (l. 1b):

أوّله: وعليه أتوكّل وأحمده على أن خوّل جزيل الطّول وسدّد الإصابة في الفعل والطّول (القول) وأرشد إلى مناهج الهدى... وبعد، فهذا ما سبق به الوعد من تهذيب مصنّفي المترجم بالعرب وتنميقه وترتيبه على حروف المعجم وتلفيقه اختصرته لأهل المعرفة من ذوي الحميّة والأنفة من ارتكاب الكلم المحرّفة...**باب الألف فصل الألف مع الباء**...

Završetak (l. 216a):

آخره: اللّهمّ إنّي لم أتعقّب عثرات العلماء ليقال ولكن لاستقبل في تداركها عثراتي فيقال، وقد علمت ما عانيت في التّقويم والتّشفيف لما وقع في الكتب من التّحريف والتّصحيف، فأقلني عثرتي واستر عورتي وآمن روعتي برحمتك يا رحيم وبفضلك يا كريم. تمّ الكتاب.

L. 216; 20 x 14 (15 x 8,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani vještom rukom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

9012. R-5073

معجم الأعلام
MU'ĠAM AL-A'LĀM

Leksikon islamskih učenjaka na arapskom jeziku, od anonimnog autora. Imena su poredana po alfabetu. Na početku nedostaje uvod, a na kraju imena koja počinju sa slovima *nūn* (ن), *wāv* (و), *hā* (ه) i *yā* (ي).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الألف**: **إبراهيم النّخعي** نسبة إلى النّخع بفتح النّون والخاء المعجمة قبيلة باليمن، **إبراهيم الشّيرازي الفيروزابادي** بكسر الفاء وسكون الياء المثنّاة وضمّ الرّاء المهملة... بلدة فارس ويقال من مدينة جور، **إبراهيم قاضي السّلاميّة** بفتح السّين المهملة وتشديد اللاّم وبعد الميم ياء مثنّاة، بلدة بأعمال الموصل...

Završetak (l. 78a):

آخر الموجود: محمّد بن الحسين النّجّار، محمّد عيسى الملقّب ببرغوث...وابن كاس هو عليّ بن محمّد بن كاس النّخعيّ يروى عن محمّد بن عليّ العامريّ وعنه المسكيُّ أستاذُ أستاذ الصّيمراني...

L. 80; 15,8 x 10,6 (14 x 9); 17-25 redaka. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, često bez tačaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

9013. R-9131

كشف الألفاظ الّتي لا بدّ للفقيه من معرفتها

KAŠF AL-ALFĀẒ AL-LATĪ LĀ BUDDA LI AL-FAQĪH MIN MA'RIFATIHĀ

Rječnik termina koji se upotrebljavaju u hanefijskom fikhu, sa objašnjenjima njihovog značenja na arapskom jeziku. Napisao Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid, Burhānuddīn, 813/1410. godine.

H. Ḫ. II, 1488; Brockelmann S II, 953; Popara-Fajić VII, 4396/7.

Početak (l. 3b):

أوّله: **كتاب كشف الألفاظ**: **الحدّ** هو المنع لغةً ومنه يسمّى البوّاب حدّاداً لمنعه النّاس عن الدّخول والسّجّان لمنعه النّاس عن الخروج من السّجن وحدّ الشّيئ هو الجامع والمانع لمنع الدّاخل من الخروج والخارج من الدّخول فيه وحدود الشّرع موانع وزواجر حتّي لا يتعدّى العبد عنها فيمتنع بها، **الأصل** ما تبنى عليه غيره، **والفرع** ما يبتنى على غيره، **العالَم** ما كانَ موجود أسرى اللّه وهو اسم لجميع المكنونات عرضًا كان أو جوهراً يصحّ به أن يعلم يخبر عنه...

Završetak (l. 6a):

آخره: **والمشهوريّة** وهو ما كان من الآحاد في العصر الأوّل ثمّ اشتهر في العصر الثّاني حتّي رواه جماعة لا يتوصّون تواطئهم على الكذب وتلقّيه العلماء بالقبول وهو أحد قسمى التّواتر... **وخبر الآحاد** ما نقله واحد عن واحد وهو الّذي لم يدخل في حيّز الإشتهار وحكمه يوجب العمل دون العلم ولهذا لا يكون حجّةً في المسائل الإعتقاديّة. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 6; 18 x 13 (13 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Komentarisane riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, mehak, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Na listu 2a kraj komentara nekog kompendija iz astronomije koji se ovdje završava riječima:

وفي سرعة الزّوال وبطئه ويختلف ما يكون فيها من التّعذّب بحسب الإختلافات وليكن هذا آخر ما أردنا أن نكتب على سبيل الإرتجال من غير إيجاز مخلّ وتطويل مملّ في شرح المختصر.

Ispod toga (2a) bilješka bez oznake mjesta i godine da je ovo djelo prepisao Ḫiḍr b. Ḥallāğ b. Sīnā b. Šāhīn...

كتبه العبد الفقير الحقير المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه تع حضر بن حلاّج بن سينا بن شاهين... غفر اللّه لهم ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

Na listu 2b nalazi se jedan crtež iz astronomije sa detaljnim objašnjenjen načina određivanja zenita.

Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je veoma star, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

9014. R-1648

كتاب الفروق

KITAB AL-FURŪQ

Djelo iz leksikografije arapskog jezika, s posebnim osvrtom na sinonime. Napisao Ismā'īl Ḥaqqī b. Muṣṭafā al-Brūsawī, Abū al-Fidā' rođen 1063/1653., umro 1137/1724-25. godine. Djelo je podijeljeno na četiri poglavlja (باب), od kojih je drugo, prema broju slova u arapskom alfabetu, podijeljeno na 28 potpoglavlja (فصل). Djelo je štampano u Istanbulu 1251/1835. godine.

Kaḥḥāla II, 266-268; Karatay a IV, 7629; O. M. I, 30; Brockelmann S II, 653-653.

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ أحسن شيئة صبغها بنان اليراعة وأبين حاشية سردها أنملة البراعة وأزين غاشية نسجها المنحل كلّ ساعة... وبعد، فيقول العبد الأقلّ سمّى الذّبيح النّاصح المهاجر، كلأه اللّه عن فتن الغداي والعشايا والهواجر، كنت أتردّد في عنوان أمري وعنفوان عمري إلى جمع من الأساتذة وطائفة من الجهابذة... وشرعت بالعون الرّبّاني والمدد الرّحماني وجعلته على أربعة أبواب... الباب الأوّل فيما يتعلّق بالرّسوم... فاعلم أوّلاً أنّ أوّل من خطّ بالقلم بتعليم اللّه إدريس عليه السّلام...

Završetak (l. 129a):

آخره: **والفرق** بين السّهو والخطأ هو أنّ السّهو ما يتنبّه صاحبه بأدنى تنبيه والخطأ ما لا يتنبّه صاحبه... والمرجوّ من أهل الإنصاف أن لا ينظروا بعين الإعتساف ويستروا بحسن الشّيم ما وقع فيه من سهو القلم.

Prema bilješci na kraju (l. 129b) datoj u razlomcima, autor je djelo završio u nedjelju, 21. džumadel-evvela 1095/1684. godine.

وقد وقع الفراغ من جمع هذا الأثر وترتيبه وعقد ما انحلّ من تركيبه وانتهى قدم القلم إلى منتهى المضمار بعون اللّه الملك الغفّار يوم الأحد وهو العشر الأوّل من الثّلث الثّالث من السّدس الخامس من النّصف الأوّل من العشر الخامس من العشر العاشر من العقد الأوّل من الألف الثّاني

من الهجرة النبويّة والرّحلة الأحمديّة، عليه أزكى التّسليمات وأنمى التّحيّات مع آصحابه الكرام وآله العظام ما دام النّظام الوجود بحركات الأفلاك وسكون الأرضين... ببركات الوجود أهل الحقّ واليقين.

L. 130; 22,5 x 15,5 (17,5 x 8,5); 25 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, sa preklopom, novijeg datuma, obložen platnom zelene boje. Preko platna nalijepljeni ostaci originalnih kožnih korica i preklopa.

Na kraju djela (l. 129b) bilješka da je ovaj primjerak za Mīr Nūruddīna prepisao neki Ḥusayn u mjesecu saferu 1193/1779. godine, iz primjerka koji je prepisan iz autografa u trećoj dekadi mjeseca muharrema 1122/1710. godine.

الحمد للّه على التّمام والصّلوة على رسوله... من نسخة ثانية بالنّسبة إلى نسخة المؤلّف، يعني حرّر على نسخة المؤلّف سنة اثنتين وعشرين ومائة وألف في أواخر محرّم الحرام من يد حسين الفقير الحقير... سنة ١١٩٣ في صفر الخير... وقد كتبته لأفندينا ومولانا العارف باللّه وصفاته مير محترم ووقير شيم زاد مجده وعرفانه نور الدّين.

9015. R-4508

Zbirka (مجموع), 3

L. 134, 20,2 x 14,5 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rokom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na početku se nalazi pet zaštitnih listova. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova.

1. L. 6b-79a

كتاب الفروق

KITAB AL-FURŪQ

Naslov na početku هذا الكتاب المسمّى بالفتّاح

Isto kao pod br. 9014.

2. L. 81b-126a

كاشف الأستار عن نواصي محابيب الأسرار

KĀŠIF AL-ASTĀR 'AN NAWĀṢĪ MAḤĀBĪB AL-ASRĀR

Izbor iz sufijske poezije na perzijskom jeziku, sa prijevodom i komentarom na turskom, od nama nepoznatog prevodioca. U uvodu se ističe da su izbor i prijevod sačinjeni na poticaj nekog hadži Muṣṭāfe iz Sarajeva. Ovo upućuje na mogućnost da je izbor sačinio neki Bošnjak.

Početak (l. 81b):

أوّله: هو الموفّق والمغيث والمعين والكريم، نرجو منه العناية والهداية والحفظ عن الخطأ، ملتجئًا إلى ألطافه العميم، فاللّه خير حافظًا وهو أرحم الرّاحمين.... أمّا بعد، وقتا كه احبابدن بر يار صادق وعلوم ربّاني به ومعارف حقّاني به راغب عاشق وبرادر موافق سرائي الحاجّ مصطفى أطال اللّه عمره وأنال إلى مرامه في الدّنيا والآخرة كه يوم سومك وجوده كلمسنه اقدام... باعث وسبب اولمشدر... بو فقير بر تقصير كم بضاعه جانبنه شعر سالف الذكر ارسال ولسان تركي ايله ترجمه اولنماسين التماس تام ايدوب... رموز واسرار وغوامض كره كي كبي ترجمه ايدوب على وجه التّحقيق والتّدقيق بيانه كتورمكه اقتداري يوقدرلكين اول محبّ صادقك خاطرلرين رعايت ايدوب... ابيات طيّبه، حكمت طرازلري ايله توضيح وتوشيح ايلمكه جسارت اولندي وكاشف الأستار عن نواصي، محابيب الأسرار اسميله تسميه قلنلدي...

Završetak (l. 126a):

آخره: بيست وله چون رفت بيرن واز حساب باقي اش تاريخ دآن اندر كتاب

بيست وله چون حسبت ازين امري مرداد

بر سر آمد حمد باد وشكر باد.

Na kraju djela (l. 126a) bilješka da ga je prepisao Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Wā'iẓ 1102/1690-91 godine.

تمّت الرّسالة الشّريفة عن يد الفقير حسين بن مصطفى الواعظ سنة ١١٠٢

Listovi 127-128 slobodni.

3. L. 129a-134a

منظومة باللّغة التّركيّة لمجهول

MANZŪMA BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA LI MAĠHŪL

Spjev religiozno-didaktičkog sadržaja na turskom jeziku, od nama nepoznatog pjesnika.

Početak (l. 129a):

أوّله: ايده لمْ أوّلْ أولْ حق آدني يادْ كه عَالمْ اولْدي برْ امْريله بُنْيَادْ (!)
مَكَاني يُوقْ خُدَاىِ لاَ مَكَانْدُرْ نِشَاني يُوقْ قَدِيمْ وبي نِشَانْدُرْ...

Završetak (l. 134a):

آخره: بُودُرْ لاَمعِينُكْ سَكَا يَنْدِ يكم كَمَالْ اَهْلنَه قبل قلُورسَنْ طِيُو
فعولن فعولن فعولن فعــول آچِيلُورْ طِبُو ايله قُوتْلُو قَيُـو.

Na kraju djela (l. 134a) bilješka da ga je 1081/1670-71. godine prepisao neki ʻUmar iz mahale Krkmanī-zāde.

نمّقه عمر عن محله، خاصّه بقرق معني زاده سنة ١٠٨١

Na listu 6a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ibrāhīm b. Ḥusayn al-Wāʻiẓ.

صاحبه ومالكه إبراهيم بن حسين الواعظ غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Ispod bilješke lični pečat vlasnika na kome je čitljivo ime عبده إبراهيم.

Iz biblioteka Povjerenstva Udruženja ilmije u Tešnju (poklon).

9016. R-9443

Zbirka (مجموع), 2

L. 62, 20,3 x 14,2 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rokom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela i značajnije riječi nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-20b

رسالة الفروق

RISĀLA AL-FURŪQ

Djelo iz leksikografije arapskog jezika, s posebnim osvrtom na sinonime. Po uzoru na djelo كتاب الفروق (v. 9015/1) Ismāʻīla Ḥaqqīja, napisao Naẓīrā Ibrāhīm Gülšanī b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā Ṭarīqatǧī b. Darwīš Ibrahīm, umro 1188/1774. godine.

O. M. II, 45-46

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان وعلّمه البيان... أمّا بعد، فهذه فروق جمعتها من المقرون والفروق للإخوان على الأسلوب الّذي يميل إليه القلوب لما فيه من التّرتيب والمعكوس والمقلوب على رسم حروف الهجاء المرغوب ليسهّل الطّالب المطلوب ويكون لمن بعد (ى) من إخوان الدّين... نظيرا إبراهيم الكلشني بن الحاجّ مصطفى المعروف بطريقتجي بن درويش إبراهيم... **حرف الألف:** الفرق بين الأبد والأزل...

Završetak (l. 20b):

آخره: حروف الياء الفرق بين ياء النّسبة وبين ياء المتكلّم الفرق ظاهر فإنّ ياء النّسبة مشدّدة بخلاف ياء المتكلّم فإنّه مخفّفة وقد يكون ياء النّسبة في حال الوقف شرح اللّباب، هذا ما وجدنا فمن وجد آخر وكتب في محلّه غفر اللّه له وعفى لكاتبه. تمّ تمام.

2. L. 21b-62b

ترجمه كيمياى سعادت

TARĞAMA-I KĪMIYĀ-I SAʻĀDAT

Prijevod na turski jezik skraćene verzije djela كيمياى سعادت s perzijskog jezika. Osnovno djelo إحياء علوم الدّين, je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥamid, Ḥuǧǧa al-Islām, rođen 450/1058., umro 505/1111. godine, a potom sam sačinio njegov kompendij na perzijskom jeziku pod nazivom كيمياى سعادت (Alkemija sreće). Ova skraćena prerada i prijevod na turskom jeziku je od nama nepoznatog prevodioca.

Karatay t I, 133; Popara XIII, 7672/2.

Početak (l. 21b):

أوله: شكر وسپاس وحمد بي قياس اول ملك النّاس وإله النّاس اولسونكم انساني كندو معرفتنه ومحبّتنه مظهر قلب انساني كندو جمالنه مظهر اولسون ايچون خلق ايلدي ودنيايي

مزرعهء آخرت... امّا بعد، تحقيق امام حجة الاسلام ابو حامد محمّد بن محمّد الغزالي قدّس سرّه ونوّر قبره كيمياى سعادت كتابنك اوّلنده عنوان مسلماني نيدكن كماليله بيان ايلمشدر ودورت باب اوزرينه اختصار ايلمشردر، باب اوّل: معرفة نفس بياننددر...

Napotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 62b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بريسي دخي ايتدي الهي سن بلورسنكه بنم سنك وجهكه نظر اتمكدن غيري بر مقصودمز يوقدر بزه آني ميسّر قيل بريسي دخي ايتدي الهي بزه كندو لطفكدن بر نور احسان ايلكه آنوكله سكا وارمغه آسان اوله بريسي دخي ايتدي الهي سندن ديلوزكم رحمتكله وشفقتكله بزه توجّه...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

RJEČNICI

Arapsko-turski

9017. R-9318

لغت فرشته اوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Fragment iz arapsko-turskog rječnika u stihovima. Napisao ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmağīd, Firište oğlu, umro prije 897/1474. godine.

Popara-Fajić VII, 4480; Karatay t II, 2005; Flügel I, 109-112, str. 116-117; Wiesbaden XIII4, 467; Bratislava, 456; Rieu, 136-36; Pertsch, 173.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: صَعيد يبرك يوزيدرر عقَاص زلفلر مَحَيًّا يــــوز
مِائَة يوزدر حَدَب كوزدر، يلانجي كشيدر كَذَّاب

Završetak (l. 5b):

آخره: قونشي جـــــار اِسِّي حــار مَنهـر آقخـــــي
رِجل آيق كعب طپق خَفَ آدك سـوق تخيــــن.

L. 8; 22,5 x 16 (15 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Turske riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i razasuti. Na marginama i između redaka sitnim slovima objašnjenja značenja riječi na arapskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 5b) bilješka da je njegov prepis završen u petak, 22. džumadel-evvela 1122/1710. godine.

Listovi 6-8 slobodni.

9018. R-5930

Zbirka (مجموع), 3

L. 80; 20 x 14,5 (16 x 10); 7, 19 i 25 redaka u zavisnosti od djela i prepisivača. *Nasẖ* i *nasta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-35a

لغت فرشته اوغلي

LUĠAT-I FIRIŠTE OĞLU

Isto kao pod br. 9017.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: خُبْزُ اَتْمَكْ قُبْلُ اوُيمَكْ زَرْعُ اكْمَكْ قُولْ غُلاَمْ
خَلْق يَرَاتْمَقْ خَرْق يِرْتَمقْ اوُلوكِشِيدُرْ هُمَــامْ

2. L. 35b-38a

نصيحت شيخ إسماعيل تلوي

NAṢĪḤAT-I ŠAYḪ ISMĀʻĪL TULAWĪ

Savjeti šejha Ismāʻīla Tulawīya, čija nam je biografija nepoznata. Uvod u djelo je na turskom, a tekst na arapskom jeziku, s naglašenom sufijskim učenjem.

Početak (l. 35b):

أوّله: غوث اعظم علوي شيخ إسماعيل تلوي خدمت سعادتلرينه ملازم اولوب خاص مريدي اولان ارضرومي إبراهيم حقيه أسرار حكمتدن نصيحت ايلديكي معنالريدر اى إبراهيم من وحّد الله نجا من عذاب الله الكلّ من الله والكلّ إلى الله والكلّ مع الله والكلّ لله والكلّ بيد الله...

Završetak (38a):

آخره: فالسّعادة العظمى غيبتك عنك والدّولة الكبرى وجودك به ملأ المعرفة طريق الفناء والفناء طريق التّوحيد... إذا استأنست بك استوحشت عنه وإذا استوحشت عنك استأنست به، إنتهى كلام ملا إبراهيم غلامه رضى الله عنه وأرضاه وجعل مقعد الصّدق مأواه.

---

3. L. 38b-46b

رسالة في الطبّ لمجهول

RISĀLA FĪ AṬ-ṬIBB LI MAĠHŪL

Rasprava iz medicine i farmakologije na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U raspravi se govori o čuvanju zdravlja i liječenju bolesti. U njoj su nabrojane ljekovite biljke poredane po alfabetu.

Početak (l. 38b):

أوّله: حفظ صحّت بدن تعهّد والتزام ايدن كمسه يه امر لازمدر كه اسباب ستّه مشهوره نك ثلاثهء باقيه نك دخي تدبير ايله تعديل ايدوب آخر عمرينه دك صحّت وعافيتله كيده، امّا تعديل نوم ويقظه نومك افضلي اودركه مقدار زماني معتدل اوله يعني دورت ساعته مروري قدر عرق متّصل اوله...

Završetak (l. 46b):

آخره: واكر بدنه ضرر ويررسه لكن ضرري مهلك دكلسه اول دوا درجهء ثالثه ده در واكر ضرري قتله بالغ اولورسه اول درجهء رابعه ده در وآكا سمّي تسميه قلنمشدر واغديه مفرده نك احكامي بو ادويهء مفرده نك احكامي درجاتنده بولنمشدر وجمله سنك واحكامي بالاده بيان اولديغي كبي ترتيب حروف ابجد ايله بيان اولمشدر. تمّت تمام.

Na listovima 46b-62a poučne izreke, dove, hadisi i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Na listovima 62b-84a nalazi se više prepisa pisama i molbi upućenih u Istanbul za pomoć bosanskim pograničnim gradovima, ugroženim od srpskih ustanika 1220/1805. godine i kasnije.

9019. R-8958

الأختري في اللغة

AL-AḪTARĪ FĪ AL-LUĠA

Arapsko-turski rječnik od oko 40.000 riječi. Napisao Muṣṭafā b. Šamsuddīn Aḥmad al-Qaraḥiṣārī, al-Aḫtarī, umro 952/1560-61. Autor je rječnik završio 952/1545. godine. Ovaj rječnik bio je veoma popularan zato što su u njemu riječi poredane po alfabetu, onako kako se pišu, bez obzira na to da li su trokonsonantne ili četvorokonsonantne, što ga približava koncepciji modernog rječnika. Prvi put je štampan 1242/1826. godine u Istanbulu. Nakon toga, doživio je više štampanih izdanja u Egiptu, Iranu, Indiji i na Krimu, u jednom ili dva sveska.

H̱. H̱. I, 31; A. M. II, 434; Karatay t II, 2015; Wiesbaden XIII3, 220; Flügel I, 114, str. 119-120; Popara-Fajić VII. 4493-4514; Bratislava, 455, str. 329; Islam ensiklopedisi, Cilt 2, str. 184-185.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تحيّرت في سرادقات جلاله غايات علوم العلماء... **وبعد**، قال الفقير... مصطفى بن شمس الدّين االقره حصاري الشّهير بالأختري عفا عنهما الباري: لمّا رأيت أكثر الكتب المعتبرة من مصنّفات المشايخ مدوّنةً بلغته العربيّة والفارسيّة أردت أن أجمع منها... بالتماس بعض إخوان كلمات عربيّة على ترتيب حروف التّهجّي ولكلّ حرف باب مستقلّ على عدد الحروف ففسّرت معانيها وقدرتها بلسان أهل هذه الدّيار ليسهّل عليه المطالعة والفهم... الباب الأوّل وما بعده **فصل الألف والباء**...

Završetak (l. 254a):

آخره: **فصل الياء والهاء**: **اليهر** اللّحاج واشتهر الرّجل اىّ لجّ، **اليهموم** الرّجل الكثير الكدّ، **اليهماء** المفازه والايهمان السّيل والحريق، **اليهيز** حجارة امثال الكهف، **اليهير** بتشديد الرّاء صمح الطّلح والحجر، **اليهيز** الصّلب أيضًا **السّراب**.

L. 257: 20,3 x 15,2 (16 x 10,5); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, i crvotočinom. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 254a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis, u drugoj dekadi mjeseca redžeba 992/1584. godine, završio Muṣṭafā b. 'Abdī.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب عن يد الأضعف العباد الحقير المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى مصطفى بن عبدي غفر اللّه لهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات تحريراً في أواسط رجب المرجّب سنة إثنى وتسعين وتسعمائة.

Na listu 1a duža bilješka na arapskom jeziku da je rukopis za potrebe vaiza u Sultan-Sulejmanovoj džamiji u Banjoj Luci, pod uslovom da se iz nje ne iznosi, uvakufio Muṣṭafā-āġā b. 'Abdulmannān iz Edirne, muteferrik na Porti u Carigradu. U bilješci stoji da je rukopis preuzeo ugledni građanin Banje Luke i mutevellija vakufa, hadži Ibrāhīm b. Fīrūz, te da je vakufnamu sastavio Sulaymān b. 'Abdurraḥmān, zamjenik munle u Edirni. Puni tekst bilješke o uvakufljenju rukopisa glasi:

باسمه سبحانه وتعالى، وقف وحبس صاحب الخيرات والحسنات وسالك طرق النّفي والمبرآت قرة عيون أعيان بلدة ادرنه حفّت بالبركة والميمنة فخر الأمثال والأقران مصطفى آغا ابن عبد المنّان المتفرّق بالعتبة العليّة حفظه اللّه تعالى عن كلّ شرّ وبليّة جميع هذا الكتاب الشّريف والمجلّد المنيف المسمّى بمبارق الأزهار لغة أختري يسّر اللّه مقامه في العلم والعمل يا هدا لي (!) ولك لكلّ من يكون واعظًا في جامع المرحوم المبرور السّلطان سليمان خان المغفور الواقع بلد باكه لوقه من ولاية بوسنه المعمورة لينتفع بمطالعته واغتنام فوائده ويدعو لواقفه المومى إليه بزيادة عمره وعوائده وشرط أن لا يخرج الكتاب المزبور من حوزة البلد المسفور (!) كيلا يتطرّق إليه الدّنور والاندراس بأن يتداوله ناس أشرّ ناس تقرّبًا إلى اللّه الكريم وطلبًا لمرضاته **يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى اللّه بقلب سليم** وقفًا صحيحًا شرعيًا وشرطًا صحيحًا مرعيًا مصدّقًا من متولّيه المتسلّم منه ذلك المدعوّ الحاجّ إبراهيم بن فيروز من أهالي البلد المزبور **فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه إنّ اللّه سميع عليم** وأمر الواقف على الحي الحليم سبحانه وتعالى وصلّى اللّه عزّ وجلّ على سيّد الرّسل الهادي إلى أقوم السّبيل سيّدنا وسيّد الأوّلين والآخرين محمّد وآله وصحبه أجمعين ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدّين... نمّقه الفقير سليمان بن عبد الرّحمن المولى بأدرنه المحميّة خلافة عفي عنهما.

Ispod bilješke ovalni pečat vakifa koji nije čitljiv.

9020. R-7351

الأختري في اللّغة

AL-AH̱TARĪ FĪ AL-LUĠA

Isto kao pod br. 9019.

L. 389; 20 x 14,5 (16 x 9,5); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Arapske riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 388b) bilješka da je njegov prepis u petak, u mjesecu ševvalu 1005/1597. godine u Skoplju, završio al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm.

قد فرغ من التّحرير يوم الجمعة وقت الإشراق من شهر شوّال سنة خمس وألف على يد الفقير إلى رحمة ربّه القدير الحاجّ إبراهيم وذلك بأسكوب حماها اللّه عن الكروب (و) غفر اللّه له ولوالديه...

Na listu 1b nalaze se otisci pečata dvojice ranijih vlasnika. Na prvom pečatu iz 1063/1653. godine čitljivo je ime Muṣṭafā (يا..إغفر لعبدك مصطفى سنة ١٠٦٣), a na drugom iz 1117/1705. godine, njegovog sina Ḥasan b. Muṣṭafa (حسبي الله وحده وكفى حسن بن مصطفى سنه ١١١٧).

Na listu 389a nalaze se dvije bilješke ranijeg vlasnika, najvjerovatnije spomenutog Muṣṭafe. U prvoj bilješci na turskom jeziku stoji da je on na pripravnički staž u Istanbul došao u mjesecu džumadel-evvelu 1061/1651. godine,

استانبوله ملازمته كلده غمز شهر جمادى الاولى لسنة إحدى وستّين وألف

a u drugoj da je iz Istanbula na hadž krenuo u četvrtak u mjesecu redžebu 1064/1654. godine.

استانبولدن اشرف ساعتنده كعبه، شريفه عزيمت اولديغمز كونك تاريخيدر في يوم الخميس من رجب المرجّب لسنة أربع وستّين وألف بعد هجرة من له العزّ والشّرف.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis donio Haznadār-zāde (Haznadarević) Luṭfī-efendī b. Muḥammad Munīb-efendī.

إستصحبه خزينه دار زاده لطفي أفندي بن محمّد منيب أفندي عفى عنهما الباري.

9021. R-8373

مرقاة اللّغة

MIRQĀT AL-LUĠA

Fragment iz arapsko-turskog rječnika od anonimnog autora. Rječnik sadrži ukupno oko 30 000 riječi, od kojih je 14 000 autor uzeo iz rječnika *Ṣiḥāḥ*, a 16 000 iz rječnika *Qāmūs*. Ovaj fragment sadrži riječi od slova *ṭā* (ط) do kraja slova *yā* (ى).

Boškov II, 2; Popara-Fajić VII, 4482/2; Karatay t II, 1999; Ahlwardt VI, 7007; Flügel I, 113; Rieu, CTM, 137; Kairo t I, 100.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود :

فصل الطّاء:	**طاحِي**	**طاغِي**	**طاهِي**	**طايِعِي**	**طِبِي**	**طِرِي**	**طَغْوَى**
	مُمْشَدَ	آزْغُون	طَبَّاخ	آنْكوركايغِي	اوُقُمَق	تَازَه	طُغْيَان

Završetak (l. 6a):

آخره:	**يَتَامَى**	**يَدِّي...**	**يَمَامِي**	**يُمْنَى**	**يَوْمٌ قَسِّي**
	جمع يتيم	واسع وجمع يد	منسوب إلى اليمام	صاغ	زياده شرلو كون

يَهُودِي	**يَمِينِي**
جهود	افق يمن

L. 8; 21 x 15 (16 x 10,5); 8 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan kaligrafskim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značenja riječi na turskom jeziku pisana oštrim perom i sitnim slovima. Listovi sa kustodama, mjestimično dohvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 6b) bilješka na arapskom jeziku, pisana kaligrafskim slovima da je njegov prepis završio Naṣūḥ b. ʿAbdullāh u mjesecu šabanu 976/1570. godine u nahiji Kladanj koji je pripadao kadiluku Sarajevo.

تمّت الكتاب المرقات الشّريف بعون الله الملك اللّطيف في شهر شعبان المعظّم سنة ستّ وسبعين وتسعمائة عن ناحيه، قلادنه تابع قضاء سراي، ووقع التّحرير على (يد) العبد الضّعيف النّحيف الحقير الفقير نصوح بن عبد الله...

9022. R-9256

محموديّه

MAḤMŪDIYYA

Fragment iz arapsko-turskog rječnika u stihovima. Napisao neki Maḥmūd, umro 961/1553. godine.

Popara-Fajić VII, 4525; Wiesbaden XIII3, 218 i XIII4, 468; Kut t, 353.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **مستفعل مستفعلن مستفعلن مستفعلن**
كَيجُلْمَزْ اَيْلَكْ اوكنه كَيجَمْ دِيُوبَنْ اوزُنَه لاَفْ
القطعة السّابعة عشر في بحر الرّجز المثمّن السّالم
اَنْجِمَكْ اوُلْدِي هَمْ سَلَقْ يَانْمِشْ يَلْكَلُو اوُدْ سَعِيرْ

Završetak ovdje (l. 11b):

آخر الموجود. **القطعة الثّالثة والعشرون في بحر الرّجز المثمّن السّالم**
داخِي قَيشْلَمِشْ مَشِيعْ اوُلْدِي هِلاَلْ اوُلْمَقْ تَبَاب
اوُيْزْ جَرَبْ ظُلْم اوُلْدِي كُوجْ داخِي قَلِيجْ اوُجِي ذُبَابْ...

L. 11; 20,5 x 13,5 (14 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i paradigme pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i ispreturani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih oštrim perom i sitnim slovima. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9023. R-10173

Zbirka (مجموع), 2

L. 67; 27 x 17,5 (21 x 13); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Interlinearni tekst pisan crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-53b

لغت مشكلات اجزا
LUĠAT-I MUŠKILĀT-I AĠZĀ

Arapsko-turski rječnik od oko 6000 pojmova, tinktura i ljekovitog bilja, podijeljen na 28 poglavlja (باب) prema arapskom alfabetu. Napisao liječnik i derviš mevlevijskog reda, Darwīš Sipāhī Lārindawī (porijeklom iz Larinde kod Konje u Turskoj) Qaramānī, koji je oko deset godina putovao po Egiptu i drugim krajevima, liječeći ljude i sakupljajući ljekovite trave. Nije nam poznata godina njegove smrti. Živio je i radio u desetom stoljeću po Hidžri. Turski prijevod arapskih riječi dat je interlinearno. U rječniku ima dosta riječi perzijskog, grčkog i berberskog porijekla.

O. M. III, 217-218.

Početak (l. 1a):

أوّله: جمع ايدوب لغت مشكلات اجزا ديواد وبروب حروفي تهجّي اوزره تحرير ايدوب يكرم سكز باب ايدوب بيان ايلدم هر بر طالبه اسان اولمق ايچون واما شول طالب كي بو لغتدن صفا لنوب استفاده ايدوب مقصوده ايرشدكده ضعيف العباد القرماني من بلدي لارنده درويش سپاهي مذكوري خير دعادن فراموش اولنميه.

الباب الأوّل: افسنتين ايك زد انجيره احتمام اشقاقيل اكليل الملك...

Završetak (l. 53b):

آخره: يشب يشف ينتون يلقوت حشيمي يصعد يدقه يقطي ينق... يابه.

Na kraju (l. 53b) bilješka nepoznatog prepisivača na turskom jeziku da je prepis djela završio 1035/1625. godine:

بحمد الله تمام اولدي كتاب ايرشدي حضرت حقدن عنايت قمو اجزاده هر مشكل لغاتي لساني تركي يزدم مشكلاتي اولا طالب اولان اخوانه آسان انكچون توركيه دوندردم ال آن بك اوتوز شده يكن سال هجرت تمام اولدي ايرب حقدن هدايت اوقوين ايلدكده استفاده فقيري ياد ايده خير دعاده.

2. L. 54a-67a

لغت اسامهء امراض
LUĠAT-I ASĀMA-I AMRĀḌ

Arapsko-turski rječnik medicinskih pojmova i bolesti, podijeljen na 28 poglavlja (باب), prema arapskom alfabetu. Napisao isti autor, Darwīš Sipāhī Lārindawī (porijeklom iz Larinde kod Konje u Turskoj) Qaramānī. Turski prijevod arapskih riječi dat je interlinearno. Na početku naslov djela i ime autora: لغت اسامهء امراض ـ تأليف اضعف العباد درويش سپاهي

Početak (l. 54a):

أوّله: منّت اول حضرته اولدر مولا بزلكينه قلوزر حمد وثنا
هزار وهزار درود سلام بر رسول آل اصحابش تمام

امّا بعد. بو ذكر اولنان لغتمز دخي يوقرده تحرير اولنان مشكلات اجزا مثالنده هر بر مرضك مشكل اولن اسامهء سني توركيه ترجمه ايدوب حروف تهجّي اوزرنه تحرير قلدم ... رباعي:

هر مرض اسمي عربده وعجمده ذكر اولور تركي سن مقصود ايدنلر بو لغت ايچره بولور
طالب مقصودي حاصل اوله كر بوندن تمام ايده لر خير دعاي بن فقيره والسّـــــلام.

باب الألف: الدّاء الوجع الألم أوجاع طحال الدّمك أماس إيخلال الفرد...

Napotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 67a):

آخر الموجود: **باب الفا:** فتق فرو ريام موتي فواق فالج مليح فرو دامدن كام

Sudeći po rukopisu, prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, najvjerovatnije iste 1035/1625. godine.

9024. R-4269

منتخب من مفردات ابن بيطار

MUNTAHAB MIN MUFRADĀT IBN BAYṬĀR

Arapsko-turski rječnik naziva jestivog i ljekovitog bilja koje se koristi u medicini i farmakologiji. Prema naslovu, ovo je izbor iz djela مفردات (puni naziv جامع مفردات الأدوية والأغذية), koje je na arapskom jeziku napisao slavni liječnik i farmakolog ʻAbdullāh b. Aḥmad b. al-Bayṭār, Ḍiyā'uddīn, umro 646/1248. godine. Rječnik sadrži ukupno 831 termin koji su svrstani po alfabetu i na arapskom jeziku nabrojani na prva četiri lista, a onda na listovima 5b-64b, pojedinačno objašnjeni sa prijevodom na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 5b):

أوّله: **حرف الألف**: **الأسَنْ** بو بر اوتدر كه طاغلرده هر بداغ اشغدن يوقاروسنه دكن پر بيراق اولور هر بپراغي ايكي كات اولور تخم اچنده اولور يصّى يانده قچان بو اوتي صويي له قايندوب صوين صوق كچان كشيه اچور سلرصوق زحمت دفع اده حكيم ايدر... **اِطْرِيلال** خلال تخميدر قزغون اياغي دخي درلر هر وجهله طورق اوتنه بكز رالأبونك چچكي آق اولور... **امْلِيلس** بو بر اغجدركه بپراغي مرسين بپراغنه...

Završetak (l. 64b):

آخره: **يَغْمِيضَا** ربالدر را حرفندهبيان اولندي **يَقْطِينْ** قبقدر ذكر اولندي **يَنْسَقْ** مايه در اخلاط لطيف ادر معدده طوكمش قاني وسدّه، حلّ اده پسلر وايچلر عورتلرك حيض كلد كدن صكره اوكندن شاف كبي كوترسلر يوكلو اوله اكر ايچلر يوكلو اولمايا ايچي قبض اده معديه ضرر ادر بال اصلاح در **نيستالر** بر اوتدر كم عزيمه اوموح درلر الف حرفنده ذكر اولندي.

L. 73; 19,5 x 13,8 (15 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan i odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na listovima 65a-73b razne bilješke na arapskom i turskom jeziku, dove, recepti za spravljanje lijekova za pojedine bolesti i stihovi pjesnika Ḍiyā'ija.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio Hromić Ibrāhīm-efendi.

Na listu 5a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Istolčalī Hromo-zāde Ṣāliḥ Ṣidqī, sin Ibrāhīm-efendije.

صاحب ومالك هذا الكتاب استولجه لي حرومي زاده صالح صدقي بن إبراهيم أفندي.

9025. R-8415

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik za početnike, od nama nepoznatog autora u kome su riječi poredane po alfabetu, često u kombinaciji sa drugim riječima s kojima su u genitivnoj vezi. U rječnik su uvrštene, uglavnom kur'anske riječi. Dvanaest primjeraka ovog rječnika obradio je Fajić (v. *Popara-Fajić VII, 4555-4567*) pod naslovom الإرشاد في اللغة.

Popara IX, 5659/17; Dobrača II, 1809/2; Popara-Fajić VII, 4555-4567.

Početak (l. 1b):

أوله:	أَبٌّ	أَبٌ	آبَاءٌ	آبَاؤُكُمْ	آبَاؤُهُمْ	أَبُو الْبَشَرِ
	اوتلوق	بابا	بابلر	بابلركز	انلرك بابالري	آدم ع. م.

Završetak ovdje (l. 76a):

آخره:	يا بَنِي آدم	يا بُنَيَّ	يا بَنِيَّ	يَتِيم	يَتَامَى
	اى آدم اوغلنلري	اى اوغلنجغم	اى اوغللرم	اوكسوز	ج...

يوم العرض يوم الفصل يوم النّشور يوم آخر يوم عسير يوم عظيم. تمّت بعون خدا.

L. 76; 19,5 x 13 (15 x 8); 14 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po povezu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9026.

R-5883

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Isto kao br. 9025.

L. 49; 20,5 x 14,5 (14,5 x 10,2); 8 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (l. 39b) u kome se navodi da je njegov prepis završio Muḥammad b. Ibrāhīm Bosnawī iz kasabe Gračanica, učenik Muṣṭafe-ef. Spahī-zādea (Spahića) u kasabi Banja u nahiji Vidin 15. rebiul-evvela 1219/1804. godine.

تمّ هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب، وقد وقع عن يد (ال) عبد الضّعيف الحقير الفقير
محمّد بن إبراهيم بوسنوي عن قصبهء غراچنيچه عن تلاميذ مصطفى أفندي سپاهي زاده، وحرّره
ساكنًا امامة بقصبه بانه عن نواحي ودين في تاريخ (سنة) تسعة عشر ومائتين وألف... في شهر
ربيع الأوّل يوم الخامس عشر حين رفع (ت) الشّمس مقدار رمح عن مطلعه.

Pod kasabom Banja, najvjerovatnije se misli na Soko Banju na lijevoj obali Moravice u Srbiji koja je tada pripadala vidinskom sandžaku. (v. Evlija Čelebija, *Putopis*, str. 349).

Na listovima 40b-49b razni fragmenti i bilješke na turskom i arapskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9027.

R-7039

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Isto kao br. 9025.

L. 65; 18,5 x 13 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

Na kraju djela (l. 65a) bilješka da je rječnik prepisao Muḥammad b. Ḥusayn 1220/1805. godine.

Iz kolekcije Ćesko Safeta iz Žepe (otkupljeno).

9028.

R-5551

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Isto kao br. 9025.

L. 65; 14 x 9,5 (10 x 6,5); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9029.

R-6663

***Zbirka* (مجموع), 2**

L. 63; 20 x 14,5 (15 x 10); 18 redaka. *Nasta‘līq*, mjesimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-41b

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Isto kao pod br. 9025.
Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 41b):

آخر الموجود: كَ كَبَتَ كَبَدَ كَبَدُ كِبَرُ كَبَّرٌ كَبِيرٌ كُبْرَى
كبي حوراتمك زحمت جكر قوجه لق بيوكلنمك بيوك م

Listovi 42-54 slobodni.

2. L. 55b-63b

لغت عربي - تركي لمجهول
LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ LI MA'UH'UL

Arapsko-turski rječnik za početnike, od nama nepoznatog autora. Riječi su poredane po alfabetu.

Popara-Fajić VII, 4721/2.

Početak (l. 55b):

أوّله: إِرْشَاد إِمْتِثَال إِنْتِقَال إِرْتِحَال إِظْهَار بوسنوي
طغرويول بكدش اولمق بريردن بريره ورمق كوچمك اشكاره ايلمك...

Završetak (l. 63b):

آخره: يَوْمُ الْحَشْرِ وَالْحِسَابِ يَمْنٌ يَوْمُ الدِّينِ يَوْمًا فَيَوْمًا
قيامته حشر كوني دخي حساب كوني مبارك قيامته كوني كوندە كوني.

Na kraju djela (l. 63b) bilješka da je prepis završen 1214/1799-80. godine.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9030. R-10290

لغت اسم الله (لغت الله تكري)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRI)

Arapsko-turski rječnik od nama nepoznatog autora. Rječnik je urađen po pojmovima, a ne po alfabetu. Arapske riječi su pisane krupnijim slovima, a njihov prijevod na turskom jeziku sitnijim slovima, između redaka. Rječnik sadrži oko 1000 riječi za najnužniju konverzaciju.

Boškov I, 114, Dobrača I, 147/2; Popara-Fajić VII, 4530/6; Popara IX, 5646/2; Fajić XI, 6558/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّٰهُ النَّبِيُّ الرَّسُولُ المَلَكُ المَلَائِكَةُ القَوِيُّ العَلِيمُ
تكري پيغمبر الچی فرشته فرشته لر كوچلو بليچی

Zaršetak (l. 20b):

آخره: وَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ بِلَا شَكٍّ
دخي آيت الله دن غير الله يوقدر محمّد اللهك رسوليدر قلدر شكسز.

L. 20; 17,5 x 12,5 (14 x 9,5); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9031. R-6086

Zbirka (مجموع), 3

L. 121; 21,5 x 15 (17 x 12); Broj redaka različit od jednog do drugog djela. *Nasẖ* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-17a

لغت اسم الله (لغت الله تكري)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRI)

Isto kao pod br. 9030.
Na kraju djela (l. 17a) bilješka da je prepis završen 1179/1756. godine.

2. L. 20b-34b

لغت فارسي - تركي
LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Manji perzijsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 20b):

أوّله: **آرد اسب آتش آنسو آلجا اندختن اندرون**

اون آت اود اوته سمته آنده اتمق ايچرو

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: **هراسان هشت هفتاد هفت هشتاد هزار هيش**

قورقق سكز يتمش يدي سكستان بيك صبان اوتي

Na listovima 35a-66a obrasci pisama, molbi i oporuka na turskom jeziku za razne namjene.

3. L. 66b-72b

لغت صحاح
LUĠAT-I ṢIḤĀḤ

Naslov na početku لغات فارسي وترجمه بتركي

Manji perzijsko-turski rječnik od anonimnog autora.

Flügel I, 120/2

Početak (l. 66b):

أوّله: **حروف ألف: آب آباد آبادآني آب پشت آخال**

شن ومعمور اولان شنك وعمارت معنى كه دول ودوش هر نسنك سقط

يره ديرلر معناسنه اندن حاصل اولور ودوشكون معناسنه

Završetak (l. 72b):

آخره: **يآروياري يافتن... ينجيده بهيدن يكرآن**

طاقت ومجال بولمق كوسكك يقمق وبوزمق قولا آت.

Na listovima 73b-121b obrasci pisama i molbi na turskom jeziku za razne namjene.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti, nama nepoznati prepisivač između 1179/1756. i 1186/1772. godine (v. bilješke na listovima 17a i 180a).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9032. R-8417

Zbirka (مجموع), 6

L. 44, 21,5 x 15,5 (15 x 9); 9-11 redaka. *Nasḫ* (l. 1-30) i *nasta'līq* (l. 31-44) pisani rukom različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-12b

لغت اسم الله (لغت الله تكري)
LUĠAT-I ISM-I ALLĀH
(LUĠAT-I ALLĀH TANRI)

Isto kao pod br. 9030.

2. L. 13b-19a

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ - TURKĪ

Arapsko-turski rječnik izraza koji se u arapskom jeziku pišu istim slovima, a koji različito vokalizovani daju potpuno drugačija značenja. Rječnik se završava poučnom pričom o vladaru i dječaku.

Početak (l. 13b):

أوّله: **الْقَرَّةُ الْقِرَةُ الْقُرَّةُ الْمَرَّةُ الْمِرَّةُ الْمُرَّةُ**

صوق كيجه صوق كوزايديني بركرة قوت آجيلق...

Završetak (l. 19a):

آخره: **أَنْعَمَ اللهُ وَأَطَالَ بَقَاكَ وَكَبَّ أَعْدَاكَ**

الله تعالى انعام ايلسون دخي اوزون ايلسون سنك ودخي دوشماني قهر ايلسون

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ فَلاَ يَقِفَنَّ مَوْقِفَ الْتُهْمَةِ

هر كمسه ايمان ايدر اولسه اللهك لركنه پس دورميه تهمت يرنده.

3. L. 19b-29b

لغت عربي - تركي لمجهول

LUĠAT-I ʻARABĪ - TURKĪ LI MAĠHŪL

Isto kao pod br. 9029/2.

4. L. 30a-37a

لغت عربي - تركي لمجهول

LUĠAT-I ʻARABĪ - TURKĪ LI MAĠHŪL

Arapsko-turski rječnik složen po alfabetu, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 30a):

أوّله: إِرْهَاق إِمْلاء أَثَاث أَصَمّ أُرُزّ أَتُون إِبْط

بورمك كويدرمك قماش صفر برنج كلخان قولتق...

Završetak (l. 37a):

آخره: باب الياء: يوم يمّ يقطين ينبوع ينبع يؤوس يمين

كون دكيز قبق بكار يمش نوميذ ساغ جانب.

5. L. 37b-38b

الرّسالة المرغوبة بالتّركيّة

AR-RISĀLA AL-MARĠŪBA BI AT-TURKIYYA

Ekscerpt iz perzijske gramatike na turskom jeziku, od anonimnog autora, u kome se govori o morfologiji glagolskih oblika, zamjenicama i česticama u arapskom i perzijskom jeziku.

Trako, 64.

Početak (l. 37b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، اندن صكره بلك اصل زبان پارسي اشبو اچدن خالي دكل يعني حرف در اسم در فعل در...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 38b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

ماه اين ماه آن ماه ماه كدشته ماه آنيده سال امسال

اى بو اى اول اى كجمش اى كلسي اى يل بويل...

6. L. 39a-44b

لغت عربي - تركي لمجهول

LUĠAT-I ʻARABĪ - TURKĪ LI MAĠHŪL

Arapsko-turski rječnik složen po alfabetu, od nama nepoznatog autora. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 39a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: إِسْتَغَارَ أَحْفَضَ أَجْدَبُ أُرُزٌ إِطْمَأَنٌ أَحَسٌ إِصْطَبْلٌ

عزمق شغرلق كوزارقلو برنج كوكل پرشدي حسيس آحور...

Završetak ovdje (l. 44b):

آخر الموجود: نُشَاب نَقَضَ نَحِيص باب الواو وطى ودّع ودق

ياى اوقي اغراولق اورلمش بصمق كسمك وابل يغمور.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po rukopisu, zbirku je prepisalo više prepisivača, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

9033. R-9365

لغت منتها

LUĠAT-I MUNTAHĀ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog autora. Prijevod značenja riječi na turskom jeziku pisan je sitnim slovima između redaka.

Ahlwardt VI, 7008-9; Popara-Fajić VII. 4537/2 i 4549-4553/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: آذان، آل، آل محمّد، آل إبراهيم، آل عمران، آلهة، آل الشّيئ، ال، أم، اليّة، الايا...

Završetak (l. 153b):

آخره: يَوْمُ الْحَسْرَةِ، يَوْمُ النَّدَامَةِ، يَوْمُ الْغَرَامَةِ، يَوْمُ الْمَلَامَةِ، يَوْمُ الْخِذْلَانِ، يَوْمَ هُم الَّذي يُعَدُّونَ، يَهُودِيٌ، يَهُودُ. فرشته

L. 154; 20,5 x 15,3 (15 x 9,5); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 153a) bilješka crvenim slovima da je njegov prepis završio ʻAbdulḥalīm b. Zayn alʻĀbidīn u kadiluku Develikarahisaru (današnjem Yeşilhisaru) kod Kayserije u Turskoj.

كتبه الفقير عبد الحليم بن زين العابدين في ولايت قرصاني... في قضاء قرحصار دوه لو

9034. R-9140

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Riječi su poredane po alfabetu, a prijevod značenja na turskom jeziku dat je između redaka.

Nepotpuno na početku i kraju.

ناقص في أوّله وآخره.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **أظلاف** **أظلال** **أظلم** **إظهار** **أظفر**
جمع ظلف جمع ظلّ ظالم رق اشكاره ايلمك ودوندرمق درنفي اوزون
وغالب قلمق وطويدرمك

Završetak ovdje (l. 102b):

آخر الموجود: **وسيله وسن ...** **وسوسه** **وساوس** **وسم...** **وسمه**
يول استمك وسورمك كوكل يرامك (ج) جود ايله نشان جودي بر
انديشه بر قرمق سي خليفة لقمه سي

L. 106; 20,3 x 15 (16 x 10); 7 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9035. R-6007

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od anonimnog autora. Autor ili prepisivač su pod nekim slovima naveli samo po jednu ili dvije riječi, ostavljajući između slova po više neispisanih listova. Najvjerovatnije je namjeravao napisati ili prepisati neki cijeli arapsko-turski rječnik, ali ga je u tome nešto omelo ili je od toga odustao.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **حرف الدّال**: **دهليز** بالكسر ما بين النّبات والتّراب فارسي معرّب والجمع **دهالز** صحاح جوهري طائفة دهلميّة... فتح يا وسكون واو...

Završetak ovdje (l. 45b):

آخر الموجود: **حرف الياء**: **يتيم** اصطلاحي عرف عامده باباسي واناسي اولميان اولان ديرلر، بني آدمده وسائر حيوانلر امان اولميانه ديرلر... مثال: يتيم كبي شرح سروري لمعمّيات مير حسين... يصحّ بالكسر ك يصحّ بالضّمّة... يزيد بن معاويه حسينك قتله سبب اولمشدر...

L. 50; 22 x 12 (12 x 7); 5-11 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9036. R-9225

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Rječnik sadrži oko 5 000 riječi. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: اِهَالَه اِهْرَاق أَيَامُ اللّٰهِ أَيَّامُ بِيض أَيَّامٌ مَعْلُومَات

چكمك چروش جمع هرق عقوبة اللّه هرايوك اون اوچنجي ذي الحجّه نك

او دردنجي اون اول اون كوني

بشنجي كوني

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: مُضَمَّر مُضِيّ مُضْطَرٌّ مُضِفَة مِضْمَارٌ

كزلنمش وبراق آت دمزن درمان كز ات باره سي ات جيدان

L. 50; 21 x 16 (15 x 11); 18 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama razasuti. Riječi na turskom jeziku pisane između redaka. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9037. R-8937

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Rječnik sadrži oko 4 000 riječi.

Popara-Fajić VII, 4540.

Početak (l. 1a):

أوّله: اللّه الرّحمن الرّحيم الغفور العفوّ النّبي الوحى

تكري رحمت ايدجي اسركيجي يارلغجي عفو ايدجي پيغمبر رسالت

Završetak (l. 42a):

آخره: يمين ينبوع ينبغي ينهض يدع يذر يسر يمن

صاغ چشمه صوى لايق ديره تور بمعنى ترك مثله قوروري مبارك اولدي

L. 45; 20,3 x 14 (16 x 9); 9 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na prvih desetak listova tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na listovima 42a-45a vježbe iz arapskog jezika sa prijevodom na turskom između redaka. Vježbe počinju riječima:

فصل: الجبلان لا يلتقيان آدميان يلتقيان إن تأتني آكرمك...

ايكي طاغلر بولوشمزلر ايكي آدم بولوشلر اكر سن بكا كلورس بن سكا اكرام ايدرم

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća. Na listu 2a bilješka iz 1211/1796. godine (١٢١١ تاريخنده بياندر).

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. al-Ḥāǧī Ḥasan Mostārī

دخل في ملك الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير مصطفى بن الحاجي حسن موستاري عفى عنهما الباري

a na unutrašnjoj strani prve korice da je vlasnik rukopisa bio njegov brat Ismā'īl b. al-Ḥāǧī Ḥasan Mostārī

دخل في ملك الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير إسماعيل بن الحاجي حسن موستاري عفى عنهما الباري.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka da je vlasnik rukopisa bio Žiga-zāde Ibrāhīm b. Ismā'īl.

إستصحبه العبد الفقير إلى رحمة ربّه القدير ژيغة زاده إبراهيم بن إسماعيل عفى عنهما.

Ispod bilješke vlasnika lični pečat iz 1161/1748. godine na kome se može pročitati (هو الرّحمن الرّحيم وسلام على إبراهيم سنة ١١٦١).

Iz kolekcije h. hfz. Sinanudin-ef. Sokolovića (vakuf).

9038. R-9257

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Rječnik sadrži oko 5 000 riječi, od slova *ṣād* (ص) do slova *mīm* (م).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: صُرَدٌ صُرْدَانٌ... صَطِرْلَاتٌ صَعَالِيك صَعِيد
بر قوش والجه كجلز ج اصطرلاب ج صعلوك يريدزي وطبراق
درلر على خلاف القدم

Završetak ovdje (l. 38b):

آخر الموجود: مُنْصَل مُهَنَّد مُنِيب مُنْتَهَى مَوْهِبَه موجود
قلج هندي قلج تسبيح ايدجي دكنجك بر بخشيش وار نسنه.

L. 38; 20 x 14,5 (16 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papra. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9039. R-9222

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 1 000 najfrekventnijih riječi.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: اللَّحْمُ الْعَسَلُ الدُّهْنُ السَّمْنُ الدِّبِيسُ الشَّحْمُ الْعِنَبُ
ات بال باغ م پكمز ايچ ات اوزم

Završetak ovdje (l. 20a):

آخر الموجود: الْقُمَاشُ غَالٍ الْيَوْمَ اشْ مَا كَانَ نَأْخُذُ الدِّرْهَمُ
قماش بهالودر بوكون نه اولورسه آلوروز آقچه

L. 20; 16,5 x 11 (12 x 7); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti. Riječi na turskom jeziku pisane između redaka. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9040. R-9226

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora u kome su riječi poredane po alfabetu. Fragment sadrži riječi od slova sīn (س) do slova ʻayn (ع). U njemu ima oko 800 riječi.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: سَلَفْ سَلَاطِينْ سَلِسْ... سَلْوَى سَلَّه
اولدوكدن صحابي جمع سلطان ساكن واطاعت بلدرجن ويلوى سپد

Završetak ovdje (l. 19b):

آخر الموجود: عامل عُمَّالْ عَامِر عَامَه عَايِد
عمل دار ج معمور ايدجي خيرات اولجي قصر دوه

L. 19; 20,5 x 15 (14 x 8); 14 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *taʻlīqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Riječi na turskom jeziku pisane između redaka. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9041. R-9240

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 850 riječi od slova *alif* (ا) do slova *zā* (ز). Turske riječi su pisane između redaka.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: إِيثَار أَيْدِي إِيرَاء إِيَاس أَيْضًا إِيفَاء إِيقَاظ
اختيار اتمك اللر اودچاقمق اميس كسمك انجلين عهدن اويارمق
برنه كتورمك

Završetak ovdje (l. 15b):

آخر الموجود: فصل الزّاء	زَبِيب	زَبّد	زُبْدَة	زَبَر	زُبّر
	قوري اوزم	كوبوك	قايمق	دمر پاره سي	ج

L. 15; 20,5 x 15 (17 x 9,5); 10 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9042. R-9216

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 700 riječi od slova *rā* (ر) do slova *sīn* (س).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:	رَمِيمْ	رَمَك	رَمى	رَمَص	رَموح	رَمــز
	چرك نسنه	طرمك	سوكمك	چبق	ديكن	طوطغله ياقشله ياكوزيله اشارت ايلم

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود:	سَلَف	سَلمن	سلاق	سلف	سلحه
	فلان وقت كجمش نسنه	طپراق	خوب سيلجي	...صحابه ومجتهدين	نجس

L. 10; 20,5 x 15 (15 x 9); 14 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama razasuti. Riječi na turskom jeziku pisane između redaka. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9043. R-9862

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Fragment iz arapsko-turskog rječnika, od anonimnog autora. Fragment sadrži oko 800 riječi od slova *ẖā* (خ) do slova *lām* (ل).

Početak (l. 1a):

أوّله:	إخْتِلاء	إخْتِفَاء	اخْتَاء	أخَاء	أخِسَّاء	أخْفِيَاء
	خَلْوَتْ ايلمك	كزلوايْلَمَكْ	صغرترسلري	قرانداش دوتمق	ناكسلر	كزلورك

Završetak (l. 8b):

آخره:	لَطْوٌ	لَطْوٌ	لَعَسٌ	لِقَاءٌ	لَمَّا
	كروصغمق وبره بيشمق	ج	كوك دودقلو وقره دوداقلو	ديداد وبربرنه ارشمك وسواش	اول وقت

L. 8; 20,7 x 14,4 (15 x 8,5); 11 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, mjestimično dohvaćeni vlagom i naknadno popravljani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9044. R-9255

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Rječnik sadrži oko 4 500 riječi, od slova *alif* (ا) do slova *kāf* (ك).

Početak (l. 1a):

أوّله:	أوْ	أوب	أوَّاب	أوَّاب	أوَّاه	أوَّار
	يا خود	دونمك	قتي دونجي	مبالغه تعبّد ايدنجي	چوق آه ايديجي	دوه يوكي

Završetak (l. 33b):

آخره: **كَفَات**   **كِفَاة**   **كَافُه**   **كُفْر**   **كَفُور**   **كَفَارَة**

يتجي جمع اولجق ير   دوكلي   نعمتي اورتمك   حقي اورتجي   كناهدن اورتيجي نسنه

L. 33; 21 x 15 (17 x 10,5); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papria. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9045. R-9266

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora, nepotun na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **البَرْدُ**   **الحَارُّ**   **الأرْضُ**   **الجَبَلُ**   **الصَّحْرَاءُ**   **الحَجَرُ**   **الذَّهَبُ**

صؤق   اسّي   ييبر   طاغ   اوه   طاش   آلتون

Završetak (l. 22a):

آخره: **المَاءُ**   **المَطَرُ... ماء البَطِيخِ**   **مَاء القِثّاءِ**   **مَاء الوَرْدِ**   **مَاءُ الحِيَاضِ**

صؤ   يغمور   قربوز صؤى   خيار صؤى   كل صؤى   حوضلر صؤى.

L. 24; 17,5 x 11,5 (11 x 8); 6 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Na listovima 22a-24b vježbe iz arapskog jezika sa prevodom na turski koje ovdje počinju:

فصل: **الجبلان** ايكي طاغلر **لا يلتقيان** بولوشمزلر **آدميان** ايكي آدم **يلتقيان** بولوشلر...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9046. R-10204

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Isto kao pod br. 9045.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الضّفداء**   **السّرطان**   **العفريت**   **الجنّ**   **اللّيل**   **النّهار**

قوربغه   ينگج   ديو   پري   كيجه   كوندر

L. 24; 18 x 12 (13 x 8); 6 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 23a-24b vježbe iz arapskog jezika sa prijevodom na turski između redaka kao i pod br. 9045.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9047. R-10203

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ‘ARABĪ-TURKĪ

Isto kao pod br. 9045.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الكرم**   **السّفرجل**   **الشّجــر**   **الأشجار**   **الزّهر**   **الورق**

باغ   آيوه   آغج   آغجلر   چچك   ييپرق

L. 20; 14,5 x 10 (12 x 7); 5 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9048. R-9408

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 500 riječi.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: فصل في الأمراض

البَنَفْسَجُ الأبْلَغُ المَرَضُ الوَجْعُ وَجَعُ الرّآسِ وَجَعُ العَيْنِ وَجَـعُ الأذُنِ

بنفشهلو الاجه حسته آغري باش آغري كوز آغري قولق آغري

Završetak ovdje (l. 13a):

آخر الموجود: فصل في المياه

مَاءُ المَطَرِ المَاءُ ماء الوَادِي... مَاءُ البَطِيخِ مَاءُ الجُبْنِ مَاءُ القِثَّاءِ مَاءُ الوَرْدِ

يغمور صوئي صو دره صوئي قربوز صوئي پكر صوئي خيار صوئي كول صوئي

L. 15; 16,5 x 11 (11,5 x 7); 10 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama razasuti. Riječi na turskom jeziku pisane između redaka. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 13a-15b vježbe iz arapskog jezika sa prijevodom na turski između redaka kao i pod br. 9045.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9049. R-9515

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Naslov na početku هذا لغات من النّبات على ترتيب الحروف وابتدائه بالألف

Arapsko-turski rječnik ljekovitih biljaka, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: حرف الألف: **اَسَارُونْ** سنبل هندي رايحسنده كوكدر فارسيده ناردين دشتي تركيده چنك اوتي وكدي اوتي ديرلر بروسه ده غايت چوق اولور، **اِسْفِيدَاج** عربيدر رنجار الرّصاص ديرلر تركيده اوستوبج ديرلر **اكليل الجبل** بر كوزل قوقولو آغاجييدر. أهل مصر لبنان حضرا ديرلر أهل شام حصليان تسميه ايدرلر، بروسه ده سروى سهر بر اوتي ديرلر...

Završetak (l. 10a):

آخره: **باب الياء: ينوّع** سدلو اوت، **يربوع** عرب طوشني در، **ياقوتي** قزل اوزم، **ينتون** بعدوس تخمي. **ينتوب** كجي بينوزي ديرلر، **بعضيّه** عربيدر حندربلي وهندباء برّي ديرلر وطلحشقوق ديرلر وطرحشقوق دخي ديرلر تركيده يباني كونيك ديرلر يباني دخي هسبد باسي ديرلر. تمّت تمام.

L. 10; 22,7 x 16 (18 x 11); 19 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i arapski nazivi biljaka koji se objašnjavaju na turskom pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9050. R-9863

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Fragnent iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **فصل في السّلاح: السَّيْفُ الزُّبْطَانُ السُّلُ الكُرْزُ الرُّمْحُ القَوْسُ**

قليج توفَك قليج چكمك طوپوز سكو ياى

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: **تَصْرِيف تَصْوِير تَصَدُّق تَصْلِيَه... تَعْلِيم تَعْظِيم**

دندرمك صورت ايلمك چوق صدق دعا ايله اوكرتمك اولولق واكرام

ويرمك ويرمك ايلمك

L. 7; 21,5 x 15 (16 x 9); 7 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9051. R-9499

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **لُخْم** دكن بالقلرندن بر نوعدر اكا كوسيح ده درلر بجغي كبي خرطومي اولور، **لَخْم** حيٌ من يمن، **لِدَام** مثل الرّقاع يلدم به الخفّ. **لَدَّام** اساكجي، **لَدْم** ورمق وطاش اوازي وشول نسنه كه يره دشر اما صوت شديد له دكل...

Završetak (l. 7b):

آخر الموجود: **بَدَنْ** بدن الانسان جسده ورجل بدن اى مسنّ والدّرع القصير، **بَدْن** قصّه، كوكلك واكندرك، **بُدْن** سمرمك ودولك، **بُدُنْ** مثله ومجع بدنه، **بَدِين** مثل البادن بَرَاثِنْ من السّباع والطّير بمنزلة الاصابع من الانسان وحى من ني أسد، **بَرَاذِينْ** جمع برذون، **بَرَاهِينْ** جمع برهان، بُرْثُنْ اسلان پنجه سي...

L. 7; 21 x 14 (14 x 8,5); 7 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9052. R-9254

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Fragnent iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:	**أوْرَع**	**أوْحَدِي**	**أوْ**	**أوْجَاع**
	زاهد واهل وقار	توحيد محكم لي	شكر اولان برده ديرلر	جمع وجع

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود:	**برق**	**بَرَاثِن...**	**برّ**	**برذون**	**بروع**
	بر شيبقوزي	جمع برثن	ايلك واحسان	ترك آت ويلان تي	كون واى دتلمق

L. 12; 21,2 x 15,3 (18 x 12,5); 6 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9053. R-9864

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Fragnent iz nekog arapsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **رحمن** ابو بخشيش بغشليجي ورحمت ايليجي، **رحيم** اسركيجي وچوق بغشليجي، رحمت اسركمك وبغشلمق وشفقت اتمك . **رحلة** كجك سفر اتمك، **رحال** جمع رحل...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخره: **ركض** ايغن قملرتمق ويلدرمق وشكرتمق **ركيّة** بپلمدوق قيو... **رمل** ج **رمّاح** سكوايليجي **رميم** جرك نسنه **رملك** طوه رسق **دمىٌ** اتمق وسكمك...

L. 4; 21 x 15 (13 x 9); 7 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama i dohvaćeni vlagom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9054. R-9064

Zbirka (مجموع), 4

L. 125; 20,5 x 14 (14 x 9); 12-20 redaka. *Nasẖ*, mjesimično vokalizovan, pisan rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, glat, tamnobijele boje, sa više različitih vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-83b

لغت عربي ـ تركي
LUĠAT-I ʿARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik od oko 7 000 riječi, nepotpun na početku i kraju, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:	اِحَالَتْ	اِحْتِيَاطْ	اِحْتِدَامْ	اِحْتِرَازْ	اِحْلِيلْ
	حوال ايلمك	جهد ايلمك	قتلنمق	حفظ ايلمك	همه دلكي وذكر دكلي

Završetak ovdje (l. 83b):

آخر الموجود:	وَدَكْ	وَدَجَان	وَدْيِ	وَدِيٌ	وَدِيعَة
	سمزات	اكي طردري دن يكانه	تبوّل اتدكدن صكره اقجه وقيوجه صو چقر درته	م	اقتى اسي لك

2. L. 84a-87b

لغت عربي ـ فارسي
LUĠAT-I ʿARABĪ-FĀRSĪ

Fragment iz nekog arapsko-perzijskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 500 riječi.

Početak ovdje (l. 84a):

أوّل الموجود: مع الشّين

أشْعَارْ	إِشْتِعَالْ	أشْتَاتْ	أشْرَاطْ	أشِرْ	اشْقَاقْ	إِشْتِهَاب
مويها	شعله زدن	جمع شتّى	علامتها	خوديسند	شكافتن	بسياركفتن

Završetak ovdje (l. 87b):

آخر الموجود: مع الهآء

تَهَجُّرْ تَهَجَّدَ تَهْلِيلْ تَهْدِيدْ تَهَكُّمْ تَهَتُّكْ مع الواو تَوَّاب

3. L. 88a-109b

لغت عربي ـ فارسي
LUĠAT-I ʿARABĪ-FĀRSĪ

Fragment iz nekog arapsko-perzijskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 5 000 riječi.

Početak ovdje (l. 88a):

أوّل الموجود: باب الشّين

شكور	شهيد	شتاء	شهر	شهور	شهر صفر	شهر ربيع الأوّل
خداى سپاس دار	گواه حاضر	زمستان	ماه	ج	ف	ف

Završetak ovdje (l. 109b):

آخر الموجود:	ملاّح	مِعبر	مردي	مِحداق	محادق	مِرّساة	مراسي
	كشتيبان	كشتي كذر		جب كشتي	ج	كنك	ج

4. L. 110a-120b

لغت عربي ـ تركي
LUĠAT-I ʿARABĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika od oko 1 500 riječi, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 110a):

أوّل الموجود:	اِذَابَةْ	اِذَاقَةْ	اَذْقَانْ	أذْكُرْ لحدكَ	أُذُنْ	آذَانْ	اِذْنْ
	ارتمك	طاتورمق	انكلر	قبرني اك	قولق	ج	دستور

Završetak (l. 120b):

آخره:	يَوْمِ ثُقِيلْ	يَوْمِ عَسِيرْ	يَوْمِ عَظِيمْ	يَوْمِ الدِّينْ	يَوْمِ القِيَامَةِ
	اغر كون	كوج وزحمتلو كون	اولوكون	جزا كوني	قيامت كوني
	يَوْمُ الفَصْلِ	يَوْمُ الحِسَابِ	يَوْمُ الحَسْرَةِ	يَوْمُ عَبُوس	يَوْمُ آخِرِ.

تمَّ الكتاب.

Na listovima 121-124 fragmenti iz više različitih rječnika.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, djela su prepisana u različitim periodima od XVII - XIX stoljeća i naknadno uvezana u jednu zbirku.

RJEČNICI

Arapsko-tursko-bosanski

9055. R-10009

لغت عربي - تركي - بوسنوي

LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ-BOSNAWĪ

Arapsko-tursko-bosanski rječnik, od nama nepoznatog sastavljača, najvjerovatnije nekog od učenika medrese, krajem XIX ili početkom XX stoljeća. Rječnik sadrži oko 1 500 riječi.

Početak (l. 1a):

أوله:	الوالد الأب	الوالد الأمّ	الأخ	الأخت	الحصان
	پدر	والده انا	برادر قارداش	همشيره قيز قارداش	آت
	اوتاج	مايقه	برات	سستره	قون

Završetak (l. 46a):

آخره:	بأس	حرب	رهب	خوف	رعب	خشية
	هيجا(ن)	جنك	قورقو	قورقو	قورقو	قورقو
	بيتقا	بيتقا	ستراح	ستراح	ستراح	ستراح

L. 55; 24 x 19 (20 x 17); 22 retka. *Nasẖ*, pisan grafitnom olovkom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Sveska sa širokim linijama iz XX stoljeća.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa.

Arapsko-perzijski

9056. R-2074

Zbirka (مجموع), 4

L. 143; 18 x 13 (14,5 x 9,5); 9-13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Pojedini listovi naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-71b

لغت عربي - فارسي
LUĠAT-I ʻARABĪ-FĀRSĪ

Arapsko-perzijski rječnik od anonimnog autora. Uz rječnik su date i paradigme tvorbe glagola.

Popara-Fajić VII, 4597-98.

Početak (l. 1b):

أوّله: باب فَعَلَ يَفْعُلُ بفتح العين في الماضي وكسرها في الغابر فَعْلاً والمعتدَى وفُعُولاً في اللاّزم غالبًا هَنَاءَةً (!) الطَّعَامُ يَهْنِئُهُ وَيَهْنَئُهُ وَيَهْنُئُهُ هَنوءً وهَنَاءً وهَنَاءَ الطَّعَامُ يَهْنُؤُ هَنَاءً وهَنَآءَةً...

Završetak ovdje (l. 71b):

آخره: **المعتلّ العين د**: جُيِدَ يُجَادُ جَوَاداً ل عِيلَ صَبْرُهُ **المعتلّ اللاّم خ**: نُخِلَ الرَّجفلُ... **ق**: لُقِيَ الرَّجُلُ وهو مَلْقُوٌّ، تمّ هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وحسن التّوفيق.

2. L. 73b-112b

لغت عربي - فارسي
LUĠAT-I ʻARABĪ-FĀRSĪ

Arapsko-perzijski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 4000 riječi poredanih po alfabetu.

Početak (l. 73b):

أوَله: **اللّه** **إله** **اَجَل** **إبّان** **اَوان** **العام** **القايل... البارحة**
خداى م وقت مرك وقت م امسال سال آينده دوش

Završetak (l. 112b):

آخره: **وِسَادَة** **وَرِق** **وَزّان** **وِكَاد** **وَغَى** **وَهْق** **وَزَغَة** **وَرْطَة**
بالش شيم سخنده بندزين جنك مكند كرباسو كاردشوار

Na listovima 113a-118a nalazi se fragment iz nekog arapsko-turskog rječnika. Fragment počinje riječima:

الظّهر وقت نماز.... **الظّهيرة** الظّهار ج **الظّلمة** تاركي الظّلمات و**الظُّلم** ج **الظّلام** ظلّ ممدود...

3. L. 114b-135a

لغت عربي ـ فارسي

LUĠAT-I ʿARABĪ-FĀRSĪ

Naslov na početku crvenim krupnim slovima كتاب الأسماء المقتضى

Arapsko-perzijski rječnik od anoninog autora.

Početak (l. 114b):

أولّه: وبه نستعين، الحمد للّه ربّ العالمين... أوّل ما بدأ به اسم اللّه عزّ وجلّ وهو الرّحمن الرّحيم ثمّ اسم الرّسول يقال الرّسول والنّذير والنّبىّ وپيغامبر والرّسل والنّذر والأنبياء جمع والملك فرشته والملكان دو فرشته... الجنّة بهشت...

Završetak (l. 135a):

آخره: الغسّال مرد * الكفر معروف * الأكفان جمع * الحنوط بوى خوش * الجنازة معروف * والجنايز جمع *

Na kraju djela (l. 135a) bilješka da je prepis rječnika završen u petak, u mjesecu zul-hidždže 608/1212. godine.

تمّت الأسماء بحمد اللّه وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد نبيّه، كتبه على يد العبد المذنب الخاطئ الرّاجي إلى رحمة اللّه تعالى وعفواللّه وفرغ من هذا الكتاب في يوم الجمعة في شهر ذي الحجّة سنة ثمان وستّمائة بحمد اللّه تعالى.

4. L. 135b-143b

تحفة الصّبيان

TUḤFA AṢ-ṢIBYĀN

Naslov na početku napisan crvenim slovima كتاب الألفاظ العربي

Arapsko-perzijski rječnik za početnike. U nekim mlađim primjercima (*Trako, 209*) pojavljuje se i interlinearni prijevod na turski Šayḫa Yūsufa Ḍiyā'īja, čija nam je biografija nepoznata. U ovom primjerku nema turskog prijevoda. Rječnik je poznat i pod nazivima لغت الفاظ (*Kairo 2, II, 1936*) i كتاب الألفاظ (*Ahlwardt VI, 6993*).

Trako, 209; Ahlwardt VI, 6993; Popara-Fajić VII, 4590/3; Kairo 2, II, 1936.

Početak (l. 135b):

أوله: **باب الألف**: ابتدا وافتتاح وانشا آغاز كار كردن، التجا پناه كرفتن التقا ديدار بديدار جزي رسيدن انبا آكاه كردن امضا كذشتن...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 143b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **باب الصّاد**: صفا باكركي صحرا كشاذكي صواب راست صاحب خداوند... صرّاف بسم زركنند؛ صفار كرصيف.

Sudeći po papiru, mastilu i pismu, cijela zbirka potječe iz istog perioda, tj. početka 13. stoljeća (v. bilješku o prepisu na listu 135a).

Na listu 1a bilješka da je 1250/1834-35. godine ovaj rukopis, pod uslovom da se ne smije prodavati, poklanjati, davati u zalog niti iz njega iznositi, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu, uvakufio Aḥmad b. ʿAlī Gačqalī (Gačanin) iz Debbāġ Sulejmanove mahale u Sarajevu, te da je rukopis predao muteveliji Ḫalīlu b. Ṣāliḥu Hersenkliji (Hercegovcu).

وقفت هذه النّسخة الشّريفة المباركة لمرضاة اللّه تعالى وقفًا صحيحًا لا يباع ولا يوهب ولا يرهن ولا يخرج من خزانته إلاّ بالرّهن الضّعفين فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه أحمد بن علي غاچقلي من سراى بوسنه من محلّه دبّاغ سليمان في المكتب المسمّى بآينه بك زاده وسلّمه إلى الفقير الحقير خليل بن صالح الهرسنكلي عفى عنهما العفوّ العلىّ بفضله وكرمه ورحمته سنة ١٢٥٠

9057. R-8469

مصرّحة الأسماء

MUṢARRIḤA AL-ASMĀʾ

Arapsko-perzijski rječnik od oko 16.000 riječi poredanih po alfabetu. Napisao Luṭfullāh b. Abū Yūsuf Čalabī, umro poslije 886/1581. godine, za koga Brockelmann navodi da je bio at-Taftāzānījev učenik. Prema uvodu, autor je djelo posvetio sultanu Bajazidu II (vl. 1481-1512). Djelo je rijetko i ovo je jedini primjerak u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Kaḥḥāla VII, 156; Kairo 1/IV, str. 188; Brockelmann G II, 223; Ḍayl Kašf az-Ẓunūn II, 494.

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ من لطف اللّه بالثّبات حمد المنطق باللّغات وشكر المنعم بالجهات... وبعد، فهذه مجلة الأدب وحديقة الأرب رتّبتها وزيّنتها قاصداً لجمهرة الأسماء الصّحاح بالبيان السّامي وتوضيح ما وضع له الألفاظ الكثيرة المتداول من الأسامي بأسلوب عامّ النّفع للواقفين بقواعد الإشتقاق وغير الواقفين بأصول الصّيغ لمزيد من الإشتقاق الأتمّ اتّخذته لمن نصبت لخدمته وغرقت في نجاز نعمته وهو المخدوم الأعظم الأقوم الأفخم سلالة السّلاطين... أعني السّلطان بن السّلطان أبا يزيد بن محمّد خان خلّد اللّه تعالى سلطانهما... فسمّيتها **مصرّحة الأسماء**... (l. 2b) حرف الألف:

أأنْتَ أمْ رُوحِي	**أتَعْلَمُ حَالِي**	**أسُلْطَانِي...**	آب	آبت
توبي ياجان من	ميد آني حال من	اى پادشاه من	ماه اغوس	روز سخت كرم

Završetak (l. 225b):

آخره:

يَهُود	**يَهُودِي**	**يَهُودِيْه**	**يَهْبَر**	**يَهْبَرِي**	**ييس**
يهود	يك مرد يهود	يك زن يهود	آب بسيار	باطل وزب بسيار	إسم مكان

L. 225; 25,5 x 17 (16 x 8); 7 redaka. *Ta'līq*, vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir, tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na vanjskoj strani korica ukrasne rozete. Vanjska strana preklopa presvučena ebro papirom.

Na kraju djela (l. 225b) bilješka da ga je prepisao neki Muṣṭafā.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV ili XVI stoljeća.

Na listu 2a bilješka da je rukopis vakuf umrlog Sulaymān-efendije.

RJEČNICI

Arapsko-perzijsko-turski

9058. R-9212

لغت عربي ـ فارسي ـ تركي

LUĠAT-I 'ARABĪ-FĀRSĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-perzijsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 550 riječi.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **الفصل الأوّل در اسماء سماوي واراضي**

اسم	**اسماء**	**اللّه**	**سماء**	**نجم**	**نجوم**	**كواكب**	**قمر**	**عطارد**
نام	نامها	خداى	آسمان	ستاره	ستارها	اختران	ماه	تير
آد	آدلر	تكري	كوك	يلدوز	يلدوزلر	يوريجي يلدوزلر	آى	اقف

Završetak ovdje (l. 14b):

آخر الموجود:

يليق	**يمكث**	**يختن**	**يسعل**	**يتاوب**	**يركب**
بشايد	بپايد	ختنه كند	بسرفد	بكاشد	سوار شود
يرشه	طوره	سنّتيله	اوكسره	استيه	بنه

L. 14; 19 x 14 (13,5 x 7,5); 18 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9059. R-9326

لغت عربي ـ فارسي ـ تركي

LUĠAT-I 'ARABĪ-FĀRSĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog arapsko-perzijsko-turskog rječnika, od nepoznatog autora. Riječi na perzijskom jeziku pisane su crvenim slovima, a na arapskom i turskom crnim.

Početak ovdje (l. 1a):

أوَل الموجود: صَلوةُ العَصْرِ صَلوةُ المغْرِبِ... قِيَامَت دُنْيَا آخِرَت أرْضٌ جَبَل
نماز ديكر شَام دستحين اين جهان آن جهان زمين كوه
ايكندو نمازي اخشام نمازي يوم حسر بوجهان اول جهان بير طاغ

Završetak (l. 4b):

آخر الموجود: رَطْب يَابِس دَمْع جَبْهَة حَاجِب شَفَة خَلْق
تر خشك اشك پيشاني ابرو لب كلسو
ياشد قرو كوز ياشي الّين قاش دوداق بوغاز

L. 4; 21 x 15 (15 x 8); 7 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Riječi na perzijskom pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

RJEČNICI

Arapsko-bosanski

9060. R-8607

***Zbirka* (مجموع), 4**

L. 103; 19 x 16 (17 x 15); *Nasẖ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Pisanska sveska sa širokim linijama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom zelene boje.

1. L. 1a-38a

لغت عربي - بوسنوي

LUĠAT-I ʻARABĪ-BOSNAWĪ

Arapsko-bosanski rječnik. Sastavio hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva, rođen 1892., umro 1970. godine. Rječnik sadrži 760 riječi.

Početak (l. 1a):

أوّله: حروف ألف: افْتَخَرَ يَفْتَخِرُ افْتِخَاراً انْهِزَامٌ الْتَفَتَ يَلْتَفِتُ الْتِفَاتًا آلٌ
Rodbina Obazreti se Razbijanje Pohvaliti se

Završetak (l. 38a):

آخره: يَسَارٌ يَسِيرٌ يَابِسٌ يَاقُوتٌ ج يَوَاقِيتُ يَتِيمٌ ج أيْتَامٌ
Sjerotan Dragi kamen Suh Malen Livo

2. L. 41a-79a

لغت عربي - بوسنوي

LUĠAT-I ʻARABĪ-BOSNAWĪ

Arapsko-bosanski rječnik. Sastavio hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva, rođen 1892., umro 1970. godine. Rječnik sadrži oko 600 riječi.

Početak (l. 1a):

أوّله: كَلْبٌ ج كِلَابٌ ذِئْبٌ ج ذِئَابٌ طَرَدَ يَطْرُدُ طَرْدًا فَخَرَ يَفْخَرُ فَخَارًا فَخَارَةً
Ponositi se Otjerati Vuk, kurjak Pas

Završetak (l. 79a):

آخره: مَيْتٌ مَيِّتٌ ج مَوتَى	فَهِمَ يَفْهَمُ فَهْمًا	قِرْطَاسٌ ج قَرَاطِيسُ	قَلَمٌ ج أَقْلَامٌ
Mrtvi	Razumjeti	Papir	Pero

Na listu 79b bilješka autora na bosanskom jeziku u kojoj stoji da je rječnik napisao Sirćo Asim iz Sarajeva:

سيركو عاصم پيسُو اِي نَاپِيسوُ رودوم اِيزْ سَرَايَه وَا

3. L. 82b-84a

فصل في فرائض الصّلاة
FAṢL FĪ FARĀ'IḌ AṢ-ṢALĀ

Kratka rasprava o obaveznim radnjama (farzovima) u namazu. Napisao na bosanskom jeziku hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva, rođen 1892., umro 1970. godine.

Početak (l. 82b):

أوّله: ناماسقيه فارضووا... ايتو: تكبيرة الافتتاح والقيام والقراءة أى قراأت اى ركوع اى سجده اى قعده، اخيره قولقو موره پرواُوكيتي التَحيّات امّا ايزيچي ايز نامازه ناپوسلوم تويه فرض قود امام ابي حنيفه آ نمره اونيچي او ناماز اوسم سا افتتاح تكبيروم ايتو س غووورم اللّه اكبر...

Završetak (l. 84a):

آخره: آ قد مقتديا زابوراوي يلي دونيو تكبير سا ايماموم ايلي پر يه ايلي پوتله امام سوديچه آ اوندا پو سفويوى پامأتي يا آقو مو نقاقو ندوچه نا پامأت دوايستو اوندا دوستا يه. تمّت تمام.

4. L. 84b-92a

تورسقا غراماتيقا - صرف تركي
TURSKA GRAMATIKA - ṢARF TURKĪ

Kratka gramatika turskog jezika za početnike. Napisao na bosanskom jeziku hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva, rođen 1892., umro 1970. godine.

Početak (l. 84b):

أوّله: **بن سن او بز سز آنلر بكا سكا اكا بزه سزه آنلره**

يا تي اون مي وي اوني مني تبي نيمو ناما واما نيما

Završetak (l. 92a):

آخره: (**ايشنده طوغريلق كار وكسبنه حايله قاريشدر ميوب صاغلام اولمقدر**) او پوسلو پراودنوست يه ترغووينا بيلا شتا بيلو دا بيلو او قاقاو پوسو حيله اى وارقه تميشاتي نغو سواغچه ودرا چلا زدراو پراو بيتي (ايجدي طوغري اولان آدمي هركس سور اللّه ده) ستوغا پراودنا چويقا سواق يا اي بوغ وولي. تمّت تمام.

Iz kolekcije hfz. Asim-ef. Sirće (otkupljeno od nasljednika).

9061. R-10207

لغت عربي - بوسنوي
LUĠAT-I 'ARABĪ-BOSNAWĪ

Arapsko-bosanski rječnik od oko 1 000 riječi. Sastavio 1933. godine, prema vježbama iz nekog udžbenika arapskog jezika, Abdulah Babić iz Stranjana kod Zenice, učenik medrese u Pojskama kod Zenice.

Početak (l. 1a):

أوّله: **كِتَابٌ**	**مُفِيدٌ**	**طَرِيقٌ**	**عُمْرٌ**	**لا يُحْسَنُ**	**لَيْلَةٌ**	**مُطَالَعَةٌ**
قْنِي غَا	قُورِستَان	پُوت	زِيوُوت	نِيَه لِيپَه پُو	نُوج	چِتَانه

Završetak (l. 23b):

آخره: **كَيْلٌ**	**لَبْثٌ / مَكْثٌ**	**لِبَاسٌ**	**لُبَانٌ**	**لُبُونٌ**	**لِبْنَةٌ**
ميه را	زَاستَانِي	خَالِينَا	مله قار	حايوان قويي سه موُزه	چه ربيج

L. 29; 20,5 x 15 (16,5 x 14); 19 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski.

9062. R-9610

لغت عربي - بوسنوي
LUĠAT 'ARABĪ BOSNAWĪ

Fragment iz nekog arapsko-bosanskog rječnika od oko 150 riječi, od nama nepoznatog sastavljača, najvjerovatnije nekog od učenika medrese iz prošlog, XX stoljeća.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: مُبِينٌ	عَزِيزٌ	حَلِيمٌ	بَصِيرٌ = الْخَبِيرُ
Jasni	Silan	Mudar	Pronicljiv, razuman

Završetak (l. 51a):

آخره: براءة

Opravdanje, nevinost, odsustvo krivice, neumiješanost...

تَبَرَّأَ

Skinuti sa sebe svaku odgovornost.

L. 15; 19 x 13 (18 x 12); 19 redaka. Arapski tekst pisan *nashī* pismom, a bosanski latinicom, grafitnom olovkom. Papir novijeg datuma. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

RJEČNICI

Perzijsko-turski

9063. R-7786

الصّحاح العجميّة

AṢ-ṢIḤĀḤ AL-ʻAĞAMIYYA

Perzijsko-turski rječnik. Napisao Hindušāh Naḫčiwānī (umro 730/1329-30) po uzoru na rječnik صحاح العرب u kome su riječi poredane po alfabetskom redu prvog i posljednjeg slova u riječi. Ovaj rukopis sadrži samo prvi dio koji se sastoji od rječnika imena i čestica. Na početku nedostaje jedan, a na kraju dva lista teksta.

Trako, 87-88; Ḥ. Ḫ. II, 1074; Ahlwardt VI, 6997; Pertsch, VPH, 204-205; Karatay t II, 2045; Popara-Fajić VII, 4615/1, Fajić V, 3309/4; Kairo p II, 1590-93.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: اى يَارِ خُدَايَا (اى حليم)، هذا الأسلوب قياسيٌ في كلّ منادي بكلمته أى بدونها تركت في هذه الكلمة التّرتيب المعهود ليكون الإبتداء باسم اللّه تعالى: أزَانِ شُمَا يجوز حذف الألف الباء مع الزّاء وكذا فيما بعده...

Završetak ovdje (l. 69b):

آخر الموجود: فصل وآىْ وايلي، يجوز حذف الفه ورزي وسني وىْ (اول) فصل هسي (ورلق)، يجوز حذف بائه...

L. 69; 14 x 10,5 (11 x 8); 7 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ahmad b. Muṣṭafā, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

إستصحب هذا الكتاب أحمد بن مصطفى عفى عنه وعن أبويه الرّبّ الصّمد الّذي شرّف الكعبة والصّفا أوان تدريسه في سراى بوسنه في مدرسة خسرويك.

Iz kolekcije Mešić Suvada iz sela Lepenice kod Tešnja (otkupljeno 1998. godine).

9064. R-9590

الصّحاح العجميّة

AṢ-ṢIḤĀḤ AL-'AĞAMIYYA

Isto kao pod br. 9063.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **فصل الباء**

پَابُوش پَادَاش بَارْكَش بَالِش بَالُوش بَخْش... بدهوش

بابوج عِوَض يك چكجي يصدق يوت اولو دلو

Završetak ovdje (l. 61b):

آخر الموجود: **الماضي المجهول**

كَرْدَ شُد كَرْدَ شُدَنْد كَرْدَ شُدِي كَرْدَ شُدِيد كَرْدَ شُدَم كَرْدَ شُدِيم

اَيْلندي(ايلدي) جمع غايب مفرد مخاطب جمع مخاطب نفس متكلّم وحده مع الغير

L. 61; 17,5 x 13 (13 x 9); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9065. R-7122

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Poznati perzijsko-turski rječnik u mesnevi stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī, rođen u selu Muġla u provinciji Menteše u Anadoliji 885/1480., umro 957/1550. godine.

Trako, 110-178; Nametak IV, 3190-3200; Popara-Fajić VII, 3693-3646; Zürich-Sarajevo II, 960-962; Pertsch, VPH, 208; Rieu, CPM II, 139; Flügel I, 135; Karatay t II, 2047-2056; Popara XIII, 7791/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: بنَام خَالِقْ وحَيْ وتُـوَانَا قَدِيمْ وقَادِرْ وبِينَا ودَانَـا
ثَنَا وحَمْدْ وشُكْرْ بِي نِهَايَه سِپَاسْ ومِنَّتْ بِي حَدّ وغَايَـه...

Završetak (l. 39a):

آخره: شَاهدي بَه هَرْكِيم ايلَرْسَه دُعَا ايدَه مَحْشَرْدَه شَفَاعَتْ مُصْطَفَا

L. 39; 17 x 11,5 (11,5 x 6,5); 12 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom.

Na kraju djela (l. 39a) bilješka da ga je prepisao Yaḥyā b, Muḥāram b. 'Alī (1)260/1844. godine.

كتبه الحقير الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير يحيى بن محارم بن علي سنة ٢٦٠

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9066. R-10287

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 9065.

L. 31; 20 x 13,5 (13 x 7); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po rubovima izlizani. Zadnja laga listova do polovine uništena zubima glodara. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa (uništena zubima glodara). Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9067. R-9577

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 9065.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود:

بكا كشف اولدي بي تعليم استاد   انكله ايده رم عشاقي ارشاد...
اكا هرعلم اولور البتــره آســـــان   اولور عالمده بردر سخندان (!)

L. 20; 20 x 13 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9068. R-9263

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 9065.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود:

قطعه در بحر سريع مطوي موقوف

كت برو سويلـــه بكو كل بيــا   ازچه ندن چون نته نيچون چرا
ايج طونه شلواردي يك استين   كوكلكه پيراهن وقفتان قبا

L. 13; 19,5 x 14 (15 x 9); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Listovi 2-4 naknadno dopisani. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9069. R-8372

شرح تحفهء شاهدي

ŠARḤ TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Na listu 1a krupnim slovima i vještom rukom naknadno dopisani naslov djela i puno ime autora:

كتاب شرح الشاهدي لكاتبه الشيخ إبراهيم بن سليمان الأنصاري الشافعي رحمة الله عليه.

Komentar na perzijsko-turski rječnik تحفهء شاهدي (v. 9065). Prema uvodu, napisao 1130/1717. godine na arapskom jeziku Ibrāhīm al-Anṣārī, tj. Ibrāhīm b. Sulaymān al-Bilbīsī al-Azharī al-Anṣārī, Abū al-Fawz, učenik 'Abdulqādira al-Baġdādija koji je, također, na arapskom jeziku napisao komentar na ovaj rječnik.

Autor je prvo napisao opširniji komentar, a potom od njega za početnike napravio skraćenu verziju (المختصر). U ovom rukopisu je skraćena verzija spomenutog komentara.

Kairo p II, 1421, str. 320; Karatay a IV, 7627.

Početak (l. 1b):

أوله: رب أوزعني أن أشكر نعمتك... يقول العبد الفقير ذوا العجز والتقصير إبراهيم الأنصاري، كفاه الله شرّ المماري الحمد لله الذي جعل محبّة العرب من أفضل القرب... وبعد،

فهذه كلمات عربيّة شرحت بها التّحفة الشّاهديّة اختصرتها من شرحي الكبير طالبًا من الله التّيسير، قال النّاظم رحمه الله: **بنام خالق وحى وتوانا * قديم وقادر وبينا ودانا** معناه: باسم الخالق الحيّ القويّ القديم القادر البصير العالم أى: أفتح نظمي بهذه الأسماء...

Završetak (l. 87a):

آخره: **شاهدي يه هركيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى** أى:تعلم هذا الكتاب واشرب ماء الحيوة فإنّ العلم حياة القلوب وهو الموصّل إلى المحبوب والمطلوب ومعنى البيت الأخير: من يدعو بخير للشّاهدي حين تذكّر شفع له المصطفى في المحشر...

L. 87; 20,5 x 16,4 (18,5 x 10,6); 21 redak. *Nasẖ*, pisan tupim perom, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (l. 87a) u kome se navodi da ga je autor završio u petak 10. muharrema 1130/1717. godine i da je prepis ovog primjeraka završio svojom rukom 19. safera iste godine.

قال جامعه الفقير إبراهيم الأنصاري هذا آخر الإنتخاب والتّجريد وكان إتمامه في... يوم الجمعة المبارك السّعيد عشر محرّم الحرام افتتاح سنة ألف ومائة وثلاثين... وكان الفراغ من نقله يوم الجمعة المبارك تاسع عشر صفر الخير من السّنة المذكورة على يد جامعه أيضًا، والحمد لله ربّ العالمين.

Na listu 1a bilješka da je 1. muharrema 1184/1784. godine vlasnikom rukopisa postao al-Ḥāğğ Ḫalīl Hāšim al-Baġdādī.

دخل في نوبة العبد الفقير الحاجّ خليل هاشم البغدادي تحريراً في غرّة محرّم الحرام سنة ١١٨٤

9070. R-8311

حلّهء منظومه ـ شرح تحفهء شاهدي
ḤULLA-I MANẒŪMA - ŠARḤ TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Fragment komentara na perzijsko-turski rječnik تحفهء شاهدي (v. 9065). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayẖ Yūyo, umro 1119/1707. godine.

Trako, 179-184, str. 99-103; Popara-Fajić VII, 4702-4706; O. M. II, 30; A. M. II, 443; Šabanović, Književnost..., str. 409.

Početak (l. 2b):

أوّله: اجناس سپاس خرشيد اقتباس وكردن اساس وانجم قياس كه مقياس عقول وحواس جنّ وناس... وبعد، چونكه منظومهء شاهدي ديارمز بلكل جميع دياردہ غايت اشتهاره اولوپ... وبعد الاتمام بورساله يه **حلّهء منظومه** تسميه اولندي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: **تقطعي** دخي بزر مفتعلن ك اولويول **فاعلن** كوسترجي **مفتعل** رهنماى **فاعلان** بزرك بانك ضمّي ورابله كافك سكونيله اولوديكدر عظيمه معناسينه رهنماى ورهنمايول كوسترجي هادي معناسنه هم دخي پيغمبر اولكم ويره حقدن خير **تقطعي** هم دخي بي مفتعلن خبر اول فاعلن كم ويره حقّ مفتعلن دن خبر فاعلن...

L. 10; 25,5 x 17 (19,5 x 11); 27 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i paradigme oblika riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Listovi 6-10 slobodni.

9071. R-9822

شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي
ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Komentar na perzijsko-turski rječnik بحر الغرائب (v. Trako, 101, str. 68). I osnovno djelo i ovaj komentar napisao je isti autor Luṭfullāh b. Abū Yūsuf al-Ḥalīmī koji je živio i kao kadija djelovao u vrijeme sultana Mehmeda II Osvajača. Izvori se ne slažu oko godine smrti autora. Neki izvori (v. *Kaḥḥāla VIII, 156*) navode da je umro 900/1495., a drugi (v. *O. M. I, 273; Boškov, II, 99*) da je umro 922/1516. godine. Djelo se sastoji iz dva dijela. U prvom su perzijske riječi poredane po alfabetu ispod kojih je dato značenje na turskom jeziku, a u drugom se tumače nejasni izrazi iz prvog dijela. Ovo je fragment iz drugog dijela.

Kaḥḥāla VIII, 156-7; Trako, 102; O. M. I, 273; Ḥ. Ḫ. I, 225; Papara-Fajić VII, 4619; Rieu, CTM, 137-8; Flügel I, 128-9; Pertsch, VPH, 143; Karatay t II, 2039; Kut, 351; Boškov I, 99 i II, 9.

Nepotpono na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **غلفج** صار وآروكه اشك آروسي ويرلر شمس فجري **بيت**: زيم شه نپارد زد غلفجي * به پاليزي زبان برهيج شقجي غلو مبالغه ديمك... **غليراج** و **غليراژ**...

Završetak (l. 40a):

آخره: **مطارق** مطرقه نك جمعدركه بيوك چكوچه درلر **الكن** اسوز واعز سويلين كمسنه **تقليد** بوينته قلاده، اتمك مجلس آرا يعني مجلس بزايجي كه مجلس... دخي درلر **صحاب** صحابك جمعدر **صاحب آرا**... **قصور** قصرك جمعدر كوشكلر والله أعلم بالصّواب.

L. 40; 20,5 x 14 (15 x 9); 21 redak. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i osnovni tekst pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 40a) bilješka da je njegov prepis završen 942/1535. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listu 40b više otisaka pečata ranijih vlasnika koji nisu čitljivi.

9072. R-9009

شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Isto kao pod br. 9071.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: جفا وناز(!) عتاب ستمكري آموخست مستقبلا متنده خازايه قلب اولنور **آموزد** و**آموزي** درلر **آموي** جيحون ايرماغنك آديدر حقيقتده جيحون كنارينده بر شهرآديدر وجيحون ايرماغنه بو اضافتدن اوترو اطلاق اولنور...

Završetak ovdje (l. 175b):

آخر الموجود: مثل لولودن كا يالري حذف اولنمز برنجه متعدد حرفلردن صكره حرف اولنور رسيد ورسد وجنبيد وجنبد واخراميد واخرامد وآملرزد ويبرميزيد ويبرمزد كه **كزيند شاذ آمد آن كزيدن جنانك افريندن كه افريدن** يعني بو قياس بويدي كه باحذف اولندي...

L. 175; 20,7 x 14 (14 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i komentarisani tekst pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst u prvom dijelu (do 145. lista) uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju prvog dijela (l. 145a) bilješka da je prepis završen 14. džumadel-ahira 958/1551. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9073. R-5927

شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Isto kao pod br. 9071.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: كشتن دن فعل ماضي در برحالدن حال آخره دونمكه عجم كشتن در برمكاندن مكان آخره تحوّل ده ده استعمال اولنورسير معناسنده كشت بوندن در چجك سيرنه كلكشت ديرلر نتكه **بيت**: كشداند از اين صيد كهن دشت...

Završetak (l. 13b):

آخره: بو اعتبارلهپرستارا بلغ در پرستنده دن كفتارك رفتارك ديدارك ده معنا تركيبي لري ظاهر اولور اوله قياسله برده شول اسيردركه سبي اولنمشدر بنده اوندن عام در زيرا اسيركه خانه زاد اوله يعني مولاسنك...

L. 13; 20,5 x 15 (15 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i osnovni tekst pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni s preklopom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

9074. R-9369

شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي

ŠARḤ-I BAḤR AL-ĠARĀ'IB - LUĠAT-I ḤALĪMĪ

Isto kao pod br. 9071.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: مد بليغ وثناى بي دريغ خدارا جلّ جلاله وعمّ نواله كه شرح كتده، صدورست از بهر اسلام وبر كتده، نور شعورست اندر دل انام ودرود وسلام... كتاب جامع پر لطافت... بحر الغرائب اشتهار داشته.. **دفتر اول در بيان لغات** بتأييد ابيات ثقاست مرتّب بر ترتيب حروف هجا ولطف اللّ المتوقّع والمرتجا **حرف الألف** همزه مفتوحه...

Završetak (l. 8b):

آخره: **آلاَ** و **آلآيِشْ** بولشمق معناسنه مصدردرديرلر... اميردر صفه تركيبي **آلر** اياسرون معناسنه طيّان ببيني آن خزين اندام ترو **آلر** توجان من باد فداى پدر مادر تو ابو المثل بيكي كرم...

L. 8; 20,5 x 12,5 (13 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i osnovni tekst pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9075. R-7799

Zbirka (مجموع), 4

L. 109, 18,8 x 14,7 (14 x 9); 13-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

1. L. 1b-54a

مفتاح اللّغة

MIFTĀḤ AL-LUĠA

Perzijsko-turski rječnik koji je napisao Šayḫ Maḥmūd b. Adham 896/1491. godine. Djelo se sastoji od uvoda (l. 1a-7b) o tvorbi glagolskih oblika u perzijskom jeziku i dva poglavlja (باب). U prvom poglavlju (l. 8a-15a) pod naslovom الباب الأوّل في صيغ المصادر والفعل المضارع govori se o tvorbi infinitiva i prezenta, a u drugom (l. 15a-54a) pod naslovom الباب الثاني في أسماء الحروف daje se rječnik imena i čestica s prijevodom na turski jezik, poredan po alfabetu.

Trako, 107; Ḥ. Ḫ. II, 1770; Popara-Fajić VII, 4624-25; Flügel I, 124; O. M. I, 160.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله الملك الحقّ الكريم، معتصمًا بجبّار مَن اسمُه العظيم... أمّا بعد، چون لغت فرس مبارزان ميدان بلاغت وميزان مضمار فصاحت افصح لغات واملح عبارات... ولغات متداوله را جمع وترتيب ساخته وباسم مفتاح اللّغة موسوم كردانيد...

Završetak ovdje (l. 54a):

آخر الموجود: **يوز** پارس ديدكلري **يوزبان** پارسي قـهّار معناسنه **يوغ** بويندرق **يوكان** رحم زاهدان... تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

2. L. 57b-61a

قصيدة فارسيّة تائيّة

QAṢĪDA FĀRISIYYA TĀ'IYYA

Kasida od 100 stihova na perzijskom jeziku. Prema katalogu perzijskih rukopisa *Kairo II* (v. br. 1736, str. 46), kasidu je spjevao Faḍluddīn Badī' b. 'Alī Ḫāqānī aš-Širwānī, umro 595/1199., a prema katalogu *Bratislava* (v. br. 576, str. 416-17), ovo je kasida iz divana pjesama koje je spjevao 'Abdurraḥmān al-Ǧāmī, umro 898/1492. godine.

Početak (l. 57b):

أوّله:

كنكر ايوان شه كز كاخ كيوان برترست   رخنهادان كش بديوار حصار دين درست

Završetak ovdje (l. 61a):

آخر الموجود:

هر بود نيجاه چون آمد دو هر ابيات آن   در صفا ومحكمي شايد كه كويم هر هراست

سال تاريخش اكر فرخ توسيم عيب نيست
زائله سال از دولت تاريخ او فرخ فراست.

3. L. 61b-66a

از ديوان خاقاني
AZ DĪWĀN-I ḪĀQĀNĪ

Spjev od 129 stihova iz divana pjesama koje spjevao Faḍluddīn Badī‘ b. ‘Alī Ḫāqānī aš-Širwānī, umro 595/1199. godine.

Početak (l. 61b):

أوّله:

متعلم كيت عشق وكنج خاموشي وبستانش   سبق ناداني ودانا دلم طفل سبق حوانش

Završetak (l. 66a):

آخره:

فضولي ميكنم كي ژاژ طبعان قدر آن دانند   كر آر ودر مقابل نكته دان... سحبانش.

4. L. 66b-101b

ديوان خاقاني
DĪWĀN-I ḪĀQĀNĪ

Divan pjesama na perzijskom jeziku. Spjevao Faḍluddīn Badī‘ b. ‘Alī Ḫāqānī aš-Širwānī, umro 595/1199. godine.

Flügel I, 514, str. 508; Pertsch VPH, 739, str. 769; Ateş I, 77-80, str. 54-56; Karatay p, 395; Kairo II, 674, str. 161.

Početak ovdje (l. 66b):

أوّل الموجود:

دل من پير تعليمست ومن طفل زبان دانش   دم تسليم سر عشر وسر زانو دبستانش

Završetak ovdje (l. 101b):

آخر الموجود:

غره مشـــو كه كام بكام تو ميـــــــزند   زير اكه تو ضعيفي وتندست باركيـه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 80b bilješka nepoznatog vlasnika da je ovaj rukopis 1. ševvala 1238/1823. godine u sandžaku Zvornik kupio od Ibrāhīma Spaha za 900 groša.

اشبو بك ايكي يوز اوتوز سكز سنه سنده ماه شوالك غرّة سنده اوزورنيق سنجاغنده إبراهيم سباهي نام كمسه لردن طقور يوز غروش.

9076. R-8517

وسيلة المقاصد إلى أحسن المراصد
WASĪLA AL-MAQĀṢID ILĀ AḤSAN AL-MARĀṢID

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب لغت

Perzijsko-turski rječnik koji je napisao derviš mevlevijskog reda Ḫatīb Rustam al-Mawlawī, dovršivši ga polovinom šabana 903/1498. godine. Uz ovaj rječnik, koji sadrži oko 10 000 pojmova, data je i kratka gramatika perzijskog jezika. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (باب) i zaključak (خاتمة).

Trako, 108-109; Popara-Fajić VII, 4626-27; Flügel I, 197; Pertsch VPH, 174; Karatay t II, 2086; A. M. I, 367; Kairo II, 2525-27, str. 235.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ الأرباب وميسّر اليسر (العسر) والصّعاب الّذي خلق آدم من التّراب وعلّمه الأسماء والألقاب... أمّا بعد، چنين ميگويد أضعف عباد القويّ خطيب رستم المولوي...

Završetak (l. 112b):

آخره: اول مبارك يلك كه اشبو فقيـر   قلدي اجنده لغاته سعـي كثيـر
كنلرندن اوتوز بشيـله يـوزي   قلمشيدي كه دفترينه حقيـر
چون تمام اتدي نصف شعبانده   يازدي تاريخيني برات منيـر.

L. 115; 19,5 x 15,2 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez novijeg datuma.

Na kraju djela (l. 112b) bilješka da je prepis rječnika završio Ḥasan Puhovica u četvrtak 1115/1703. godine.

تمّ هذا الكتاب سنة خمس عشر ومائة وألف في يوم پنج شنبة في وقت العصر، الكاتب حسن بوحويچه.

Na listovima 113a-115b više bilješki na turskom jeziku iz nasljednog prava i 9 otisaka pečata ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Murād Muḥammad (مراد محمّد).

Iz Odbora IZ Banja Luka.

9077. R-6731

Zbirka (مجموع), 3

L. 47; 21 x 12 (16 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Na listovima 1b i 31b lijepo urađeni *unvani* u obliku kupole, bogato ukrašeni zlatnom i plavom bojom sa floralnim motivima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren debelom linijom zlatne boje, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača.

Povez kartonski novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1b-26a

نوادر الأمثال - رساله ميراك

NAWĀDIR AL-AMṮĀL - RISĀLA-I MĪRĀK

Perzijsko-turski frazeološki rječnik poredan po alfabetu. Napisao 1021/1612. godine Mīrāk Muḥammad aṭ-Ṭāšqandī an-Naqšibandī. U ovom primjerku je izostavljen kraći uvod na perzijskom jeziku.

Kairo p 2, II, 2481-83; Pertsch, VPH, 172, str. 227-28; Flügel I, 90/3, str. 102; Nametak IV, 3035/4.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **باب الألف المفتوحة**: انآيي بو مثل بي بدل بين الاعاجم شول زمانده كنايه اولنور كه زبان تركيده بر كمسنه معرفتدن ذرّه وشمّه خبردار اولميوب احمق ودني وجهلدن مركّب اوله بو مقاله كمسنه يه ظرفي عجم فلان كس انآييست ديو ضرب ايدرلر نته كيم مولانا اميرنيك بو بيتندن ظاهردر **بيت**: سخن در وصف تو بحر عميق است * نكنجه در اناى هر انايي...

Završetak ovdje (l. 26a):

آخر الموجود: **باب الياء المفتوحة يك عنايت قاضي به از هزار كواه است**... وارصق طاشكنديلر كاردر وي ران ديرلر اويلق اوزرينه صار قندوغيچون **بيت**: به يستند زرّين هميزها نجون تيز كرده يك آويزها، والحمد للّه على التّمام.

Djelo se završava kolofonom (l. 26a) u kome je data bilješka da je njegov prepis završio Muḥammad 'Aṭā u Bagdadu 1. safera 1089/1678. godine.

قد وقع الفراغ من تسويد هذا النّسخة المسمّى (ة) بميرك في محروسة بغداد دار السّلام على يد أضعف العباد محمّد الملقّب بعطا في غرّة صفر الخير سنة تسعة وثمانين بعد ألف.

Ispod bilješke dva otiska pečata prepisivača iz 1088/1677. godine sa natpisom ١٠٨٨ محمّد

2. L. 26b-28b

رسالة العروض والقوافي

RISĀLA AL-'ARŪḌ WA AL-QAWĀFĪ

Kratka rasprava o metrici i rimi. Napisao na perzijskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Muḥammad aš-Širāzī al-Ǧāmī, Nuruddīn, rođen u Hargirdu u provinciji Džam u Iranu 817/1414., umro u Heratu 898/1492. godine.

Kaḥḥāla V, 122; Pertsch, VPH, 117, str. 188.

Početak (l. 26b):

أوّله: حضرت مولانا عبد الرّحمن جامي قدّس سرّه قافيه را چنين تعريف نموده اند، قافيه در عرف شعراى عجم عبارتست از تمام انجه تكرار آن در آخر جميع ابيات واجب باشد... چند كلمه، در عروض (L. 27a) بر سخن سخنان خردمند واضح باشد كه مقصود از وضع علم عروض آنست...

Završetak (l. 28b):

آخره: بحر متقارب: **فعولن فعولن فعولن فعولن** زخام چوخونين كياهي بر آيد... بحر متدارك... فاعلن فاعلن فاعلن تمام شد امثلهء بحور بعون الملك الغفور.

Na listovima 29b-30b izvodi iz fetvi Abū-as-Su'ūda i Ibn Kamāl-paše u formi pitanja i odgovora (مسئلة وجواب). Na početku naslov napisan crvenim slovima مرحوم ابو سعود وكمال پاشا زاده حضرتلرينيك فتاوالري صورتيدر

3. L. 31b-46a

كتاب النّوادر

KITĀB AN-NAWĀDIR

Zbirka aforizama, poučnih izreka, stihova i dova iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 31b):

أوّله: حكا أنّ الصّبيان أخذوا النّبيّ عليه السّلام في طريق المسجد وقالوا: كن لنا جملاً كما تكون للحسن وأخيه. قال عليه السّلام لبلال: إذهب إلى البيت وآت ما وجدته لأشترى نفسي عنهم فأتى بثماني جوزات فاشترى بها نفسه وقال عليه السّلام: إخوة يوسف باعوه ببخس أي ناقص ودراهيم معدودة وباعوني بثماني جوزات...

Završetak (l. 46a):

آخره: **مبني اسم الفاعل**: إسم الفاعل يصير جملةً في ثلاثة مواضع: أحدها إذا وقع بعد الهمزة أو ما والثّاني إذا وقع مفسّراً للضّمير الثّاني والثّالث إذا وقع صلة الموصول من المعلول في العلّة... كالإستدلال في النّار على الدّخان في اللّيل.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Muḥammad ʿAṭā u Bagdadu 1089/1678. godine. Vidi bilješku na kraju prvog djela na listu 26a.

Iz kolekcije dr. Hamdije Ćemerlića (poklon).

9078. R-9486

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 19,5 x 13,5 (14 x 8); 14 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 1b-25a

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Mali perzijsko-turski rječnik za početnike. Napisao Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata. Sadrži četiri poglavlja sa

najviše upotrebljavanim perzijskim riječima. Počinje glagolom دانستن po čemu je poznat i pod nazivom لغت دانستن.

Trako, 220-233; Flügel I, 145; Rieu, CPM II, 789; Pertsch, VPH, 211; Dobrača I, 594/4 i 722/3; Boškov I, 101; Popara-Fajić VII, 4486; Popara IX, 5646/3; Lavić XIV, 7856/2.

Početak (l. 1b):

أوّله:	**دَانِسْتَنْ**	**شِنَاخْتَنْ**	**آمُوخْتَنْ**	**خُونْدَنْ**	**نُبْشِتَنْ**
	بلمك	اكلمك	اوكرمك	اوقمق	يازمق

Završetak (l. 25a):

آخره:	**چهار هزار**	**پنج هزار**	**شش هزار**	**هفت هزار**	**هشت هزار**	**هزار هزار**
	دورت بيك	بش بيك	آلتي بيك	يدي بيك	سكز بيك	اون بيك.

2. L. 25b-30b

لغت فارسي - تركي

LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Mali perzijsko-turski rječnik za početnike, od oko 400 riječi, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 25b):

أوّله:	**دَرگاه**	**بَارگاه**	**مُعَلاّ**	**اعْلا**	**لايَزَال...**	**بي مِقْدار**
	قپو	قپوداوقاق	يوجلنمش	يوجرك	زائل اولمق	مقدارسز

Završetak (l. 30b):

آخره:	**عِبَادْ**	**تَرَقِّي**	**مُتَزَايِدْ**	**طَالِع**	**لاَمِع**	**مَنُوط**	**اِنْجَام**
	قوللر	آرتق	زياده اوليجي	طغوجي	يلدزيجي	آصولمش	آخراولق

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9079. R-9407

تحفهء وهبي

TUḤFA-I WAHBĪ

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Marʿašī, umro 1224/1809. godine. Autor je rječnik napisao 1196/1782. godine za svoga sina Luṭfullāha, a posvetio ga je velikom veziru Ibrahim-paši.

Trako, 239; Fajić IV, 4604/4 i 4639-4641; Flügel I, 143; Rieu CTM, 144

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حد اوكره فرمايــــه   كه آنك نعمتيدر بي غايــه
قيلدي از جمله اوخلاّق كريم   حضرت آدمه اسما تعليـــم

Završetak (l. 45a):

آخره: **بو تاريخله زيله تحفاء مسكيٌ الختام اولدي...**
هزاران شكر ايدوب حقّه ديدم تمام تاريخز   بحمد اللّه يوزَ يبا تحفه تمام اولدي.

L. 45: 17,5 x 12 (12 x 7); 14 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio ʻAlī b. al-ḥağī Aḥmad iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada) i da ga je platio 4 akče.

بو كتابك صاحب ومالك علي بن الحجي أحمد عن وارجار وقف، قيمت ٤ غروش.

Ispod bilješke je otisnut pečat vlasnika.

9080. R-9071

لغت فارسي - تركي
LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog perzijsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 300 riječi.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **فصل الدّال: دُخْت   دُوخْت بحذف الرّاء من دُخْتَرْ   دِرَخْتْ   دُرُسْتْ**
قز اوغلان   كيد   ياش آغج   بتون وتمام

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: **القسم الثّاني في الأفعال**
آبَادَانْ كَرْدَنْ   آبَدَانْ كَرْدَنْ   آخْتَنْ   آرَاسْتَنْ   آرَايِيدَنْ   آرَامِيدَنْ
عمارت اتمك   م   قلج چكمك وچالمق   بزمك   م بزندرمك   قراراتمك

L. 5; 21 x 15 (17 x 11); 20 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

9081. R-9198

لغت فارسي - تركي
LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Fragment iz nekog perzijsko-turskog rječnika, od nama nepoznatog autora. Fragment sadrži oko 800 riječi. Na kraju rječnika dati su primjeri paradigmatske promjene glagola u perzijskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **باب الميم فصل الألف: اَبْرِشِيم   اَخْكَمْ   آرَامْ   آزرُمْ   اِشِمْ**
ف   قسنق   قرار دوكلنمك   ميل   چغشر

Završetak ovdje (l. 16b):

آخر الموجود: **معلوم نهى الخام** مكن ميكند... **معلوم امر الغائب** بكد بكنند... وقد يجيئ بزيادة لفظ گو على أوّل امر الحاضر وآخر گو بكن گو بكنيد او بكن گو بكنيد گو وسو قليل ايضا.

L. 16; 17,5 x 11,5 (13,5 x 7,5); 18 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

9082. R-9252

لغت فارسي - تركي
LUĠAT-I FĀRSĪ-TURKĪ

Perzijsko-turski rječnik, od nama nepoznatog autora. Rječnik sadrži oko 2 500 riječi.

Početak (l. 1a):

أوله:	تَكْ مُرْغ	تَنَاغ	توُغ...	چَرْغ	جَزَغ	جَغْ
	قوش بورني	صكره رجلن قدمي	مسله تاغ	چاقرطوغان	فريغه	اوُرمجه

Završetak (l. 36b):

آخره:	هُويدَا	هَيْجَا	يَارَا	يَرَا	يَغْمَا	يَكْتَا	يَلْدَا...
	آشكارَه	صداش	حمد وزهره	زيرا	ف	ترلك	عيسى دوغدغي كيجه

L. 36; 20,7 x 14,5 (14 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeću.

RJEČNICI

Perzijsko-bosanski

9083. R-10100

لغت فارسي - بوسنوي
LUĠAT-I FĀRSĪ-BOSNAWĪ

Perzijsko-bosnaski rječnik. Sastavio Fejzullah-ef. Hadžibajrić. Rječnik sadrži oko 1 000 riječi.

Početak (l. 1a):

أوله:	آكَنْدْ	اَسْبْ	اِسْتَمْكِيرْ	اَخْشَمْ	ابا - با	انكبين
	napunjeno	žižak	razum	k. ne osj. miris	čorba	med

Završetak (l. 100a):

آخره:	زَرْفْ	زِشْتْ	زَنْكَارْ	ژاله	ژَنْك
	taze; novo	ljuto; gorko	hrđa	rosa	hrđavo

L. 100; 19 x 11,5 (15 x 9,5); 20 redaka. *Nasẖ*. Pisanska sveska sa širokim linijama. Listovi podijeljeni po abecednom redu. Pojedini listovi slobodni. Bez kustoda.

Povez kartonski s kožnim hrbarom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Poklon autora.

Tursko-bosanski

9084. R-9206

لغت تركي - بوسنوي
LUĠAT-I TURKĪ - BOSNAWĪ

Tursko-bosanski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 600 riječi, uglavnom geografskih pojmova i naziva ljekovitog bilja, koje nisu poredane po alfabetu.

Početak (l. 1b):

أوله: **طاغ يايلا باير دبه داع بايير يوغون قالون كوك**
غورا پلانينه بردو غلاويچه پلاننه بردو دبلو م نبو

Završetak (l. 17b):

آخره: **كُوَه ديش بوزاق اغاج ايلق آغاج صولق جيدم بيقشه**
ژيزاق ياسنوينه زانؤات اوبانون قاكون لوبچه

L. 17; 19 x 13 (15 x 9); 13-15 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 17b) bilješka nepoznatog prepisivača da je prepis završio 1188/1774. godine.

9085. R-9839

لغت تركي - بوسنوي
LUĠAT-I TURKĪ - BOSNAWĪ

Tursko-bosanski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 800 riječi vezanih za svakodnevni život na selu.

Početak (l. 1a):

أوله: **زَوَلَه بُوِنطورُقْ بوغ عَرَبْ تَكَرلَكْ قُوشْمَق چكمك يوقلمق**
تليغ بارام م قولا قولا اوپره غنوت پوتزات اوپريت

Završetak (l. 10a):

آخره: **ياو سپوركه حاروب دامله چكره چينارآغجي ايرشدرمك يولنمق**

م مطله م قاب م ياوورونه پره داة دات

L. 10; 17 x 11,5 (12 x 8); 14 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Bosanske riječi pisane arapskim pismom između redaka. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vođenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, izlizani po rubovima. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 10a) bilješka da je njegov prepis završio Ḫalīl b. Aḥmad u petak, 1196/1782. godine.

قد وقع الفراغ من النَسخة... جمعه قوشلق كوني وقت الضَحى عن يد الضَعيف خليل بن أحمد... سنة ستَ وتسعين ومائة وألف.

9086. R-7715

Zbirka (مجموع), 4

L. 31, 19,7 x 14 (15 x 10); 8 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vođenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-11a

لغت تركي - بوسنوي
LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ

Tursko-bosanski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 580 riječi poredanih po alfabetu.

Početak (l. 1b):

أوَله: **الله اَغْرِشَقْ اَشَكْ اروُسِي اِنْجِرْ اَركْ اُموُزْ... اَنْدُرْ اَسْكِي اوُشَاقْ**

بوغ پرشلن اوسن اسموقوه اشلوه رامه اسقنى استرو ديته...

Završetak (11b):

آخره: **فصل ى:**

يوكك يكي يوقدر يامه يامشمق... يقورمق يوتمق يلامق يمورته.

طووار نوو نيما زاقريه زاقريت اسقوحت يدروشردي ينداة يايه.

2. L. 11b-17b

لغت تركي - بوسنوي
LUĠAT-I TURKĪ - BOSNAWĪ

Tursko-bosanski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 500 riječi poredanih po alfabetu.

Početak (l. 11b):

أوله: **اوست قفتان ايچ قفتان ايچ دون ادك اولوم اقساق اليك اناحتار اولي**

غرنه حالنه دولنه حالنه غاكه مستوا سمرة حروم پتله قلوچ مرتوو

Završetak (l. 17b):

آخره: **فصل ى:**

ياپراق ياپالق اغاج يالاجه قوش...يالان يرمروري يالوم اوتي يون يالن يلان

لست ياوورووينه ژونه لاژه حودوينه ليوح وونا غولو ازميه

Na listu 18 jedna duža dova (molitva), a na listovima 19-21 pet temessuka (potvrda o uređenju imovinsko-novčanih potraživanja) iz 1231/1815-16 godine koje je sačinio neki Ḥasan.

3. L. 21b-27a

لغت عربي - تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 650 riječi poredanih po alfabetu. Na početku stoji naslov هذا كتاب بوستان.

Popara-Fajić VII, 4537/1.

Početak (l. 21b):

أوله: **إخْتِصَاص آلاَم إِفْتَال أعَزَّ اللّٰهُ أنْصَارَهُ أشْعَار إقْتِدَار إخْلاَص**

برسنه الخوص اولوب دردلر اشي اشقه قرمق اللّه تعالى عزيز ...محبيلرينه بلدرمك كوجك اتيمك رياسزلك

Završetak (l. 27b):

آخره:	يدوم	يسّر	يوم البعث	يوم	يومًا قبومًا	يوغ
	دائم ايلسون	قولاى	قيامت كون	كون	كونده كونه	بيوندورق

4. L. 28a-31a

لغت عربي ـ تركي
LUĠAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Kraći arapsko-turski rječnik od anonimnog autora. Rječnik sadrži oko 400 riječi poredanih po alfabetu. Naslov na početku هذا كتاب كزيده مرغوب لغت.

Početak (l. 28a):

أوّله:	أعْلاً	الْحَالَتُ	آسِتَانَه	أدَامَ اللّٰهُ تَعَالى	ألف	آلاف	إخْتِلاَل
	يوجرك	اشبوحالده	اشك (؟)	اللّه تعالى دائم اولسون	بيك	بيكلر	ضرر اولمق

Završetak (l. 31a):

آخره: فصل ى:	يكون	يوم السّبت	يوم الأحد...	يوم الخميس	يوم الجمعة
	اولور	جمعه ايرتسي	بازار كوني	پرشنبه كون	جمعه كون

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Na osnovu bilješki na listovima 19-21 može se zaključiti da je prepis stariji od 1231/1815-16. godine.

RJEČNICI

Tursko-bosansko-arapski

9087. R-10224

لغت تركي ـ بوسنوي ـ عربي
LUĠAT-I TURKĪ-BOSNAWĪ-'ARABĪ

Tursko-bosansko-arapski rječnik od oko 3 000 riječi. Prema bilješkama na listovima 38a i 57a, rječnik je 1347/1927. godine sastavio Zaim Dizdarević, učenik Čačak medrese u Brčkom.

Početak (l. 2a):

أوّله:	طوتوق	آوجي	اوق	بارش	باشبوغ	باروت
	زاروبله ن	لوواج	ستره لا	ناغودا	ووجـا	باروت
	أسير	صيّاد	سهم	صلح	رئيس/قائد	بارود...

Završetak (l. 19b):

آخره:	ياردم ايتمك	ياپشدرمق	ياقلاشمق	ياصلانمق	ياكلمق	يقين اولمق
	يوموج	ساستاويت	پريبليژيت	ناسلونت	پوسقره نوت	بيت بليزو
	الإعانة	لحق	التقرّب	الإتكاء	الخطأ	الدنوّ

L. 75; 19 x 12 (15 x 10); 15-17 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama.

Povez kartonski.

Na listovima 21a-22a, pijevod nekoliko hadisa na bosanskom jeziku (قال النّبىّ عليه السّلام قوربي چوريه ق په ت نامازا قلانا), na listovima 24a-27a opis džehenema (وبيس جهنما), na listovima 27b-29a, jedan vaz o namazu na bosanskom jeziku (براچو تي سه ستره! پازيته نا نماز), na listovima 30a-38b spjev o miradžu na bosanskom jeziku (پيغمبرور معراج), a na listovima 38b-75a razni vazovi, dove i bilješke na bosanskom jeziku.

Iz kolekcije Jusufa Kadribašića, bivšeg učenika Čačak medrese u Brčkom (poklon).

RJEČNICI

Bosansko-tursko-bosanski

9088. R-10098

مقبول عارف - پوتور شاهديه

MAQBŪL-I ʻĀRIF - POTUR ŠĀHIDIYA

Bosansko-tursko-bosanski rječnik u stihovima. Sastavio po uzoru na perzijsko-turski rječnik *Tuḥfe-i Šāhidī*, Muḥammad Hawā'ī Üskūfī, rođen 1010/1601., umro poslije 1061/1651. godine. Rječnik sadrži 230 stihova podijeljenih na uvod i 13 poglavlja (القطعة). Autor je rječnik završio 1041/1631. godine.

Popara-Fajić VII, 4744-51; Trako-Gazić, 479; Šabanović, 656; Huković, 179-188.

Početak (l. 1a):

أوله: بُوغْ تَكْرِي يَدْنُو بِرْدُرْهَمْ يَدِينِي وَحْدَتـــي   دُوشَه جَانْدُرْ چُويقْ آدَمْ دِيرْلغِي دُرْ زِيوتِي
هَمْ فَرِشْتَه عَنْكَلْ اوُلْدِي كُوكْلَرَه دِينَبَه سَا   رَاىْ جَنَّتْ رَايِ نِيقِي اوُلْدِي دِيمَكْ جَنَّتـــي

Završetak (l. 15a):

آخره: هَمْ لاَحَنَه طُورْشِي صُوبِي دُرْ رَاصُولـــه   اِغْلَه اكْنَه هَمْ قُونَـاجْ دِيـرْ اِيلكـــه...
فَاعِلاَتُن فَاعِلاَتُن فَـاعِلـــــن   چَاكِرِيو زِشْكه مُـرَادِ عَادِلـــن.

L. 16; 20,8 x 13,8 (14,5 x 9); 11 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Prvi list originalnog prepisa zagubljen i naknadno dopisan. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 15a) bilješka da je prepis završen 9. muharrema 1162/1748. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9089. R-9311

مقبول عارف - پوتور شاهديه

MAQBŪL-I ʻĀRIF - POTUR ŠĀHIDIYA

Isto kao pod br. 9088.

L. 12; 24,5 x 15,5 (17 x 11); 14 redaka. *Nasẖ* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

KNJIŽEVNOST
LITERATURE

KNJIŽEVNOST

Arapski

9090. R-4942

قصّة الجارية تودّد وما جرى لها مع العلماء

QIṢṢA AL-ĞĀRIYA TAWADDUD WA MĀ ĞARĀ LAHĀ MAʻ AL-ʻULAMĀʼ

Priča na arapskom jeziku o mudrosti i dosjetkama robinje Teveddud u raspravi sa učenjacima, mudracima i pjesnicima na dvoru halife Hārūna ar-Rašīda, najvjerovatnije prepis iz nekog štampanog djela. Slična priča o robinji Teveddud spominje se i u 1001 noći. (v. Šeherzadina kazivanja od 429 do 455. noći).

Početak (l. 16b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. **وبعد، فهذه قصّة الجارية تودّد وما جرى لها مع العلماء** حضرة أمير المؤمنين هارون الرّشيد رحمة اللّه عليه (حدّثنا) أبو بكر عن عبد الرّحمن بن هشام عن إبراهيم اليماني عمّا مضى وتقدّم وسلف من أحاديث الأمم أنّه كان في سالف الزّمان وسالف العصر والأوان رجل تاجر في بغداد دار السّلام يسمّى دينار...

Završetak (l. 30b):

آخره: (قال الرّاوي): فلمّا سمع أمير المؤمنين منه ذلك قال: خذها وثمنها هديّةً منّي إليك بارك اللّه لك فيها. قال: فأخذها مولاها وأخذ الثّمن بعد ما قبّل الأرض بين يدي أمير المؤمنين وانصرفا إلى منزلهما فرحين مستبشرين وأقام بدر الزّمان وجاريته في العيش الرّغد وكانا يتردّدان على الخليفة ويجالسانه وينادمانه ويتناولان منه الخلع السّنيّة والمواهب المرضيّة إلى أن أتاهم هازم اللّذات ومصرّف الجماعات وميتم البنين والبنات سبحانه وتعالى.

L. 30; 20 x 16,5 (18 x 15); 25-29 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična računska sveska. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Listovi 2-12 slobodni.

Na listovima 13a-15b prepis Gazi Husrevbegove vakufname koja se odnosi na džamiju i imaret, a koja ovdje počinje:

صورت وقفيهء جامع شريفك وعمارت غازي خسرويك طال بقاه، الحمد لله موفّق ابرار عباده لافتتاح أبواب الخيرات ومعينهم على اقتناع أسباب السّعادات...

Na kraju djela (l. 30b) bilješka da je njegov prepis završio Zahić Nūrī, sin Ibrahimov u medresi na Atmejdanu u Sarajevu 6. džumadel-ahira 1345/1926. godine.

حرّره زاهيج نوري بن إبراهيم بمدينة سراى بوسنه بمدرسة آت ميدان في ٦ جمادى الآخر سنة ١٣٤٥

9091. R-6070

ثمار القلوب في المضاف والمنسوب

ṮIMĀR AL-QULŪB FĪ AL-MUḌĀF WA AL-MANSŪB

Na listu 1a naslov djela i ime autora

هذا كتاب ثمار القلوب في المضاف والمنسوب تأليف الإمام العالم العمدة عبد الملك بن محمّد بن إسماعيل الثّعالبي النّيسابوري طاب ثراه

Djelo iz oblasti arapske književnosti i leksikografije. Napisao ‘Abdulmalik b. Muḥammad b. Ismā‘īl aṯ-Ṯa‘ālabī an-Nīsābūrī, Abū Manṣūr, rođen 350/961., umro 429/1038. godine. U njemu su pojmovi iz arapske književnosti i stilistike navedeni po prvom članu genitivne veze (المضاف) i po pripadnosti (المنسوب), onako kako su u poeziji, prozi i usmenoj predaji najčešće bili u upotrebi. Autor je djelo posvetio tadašnjem vladaru u Nisaburu, emiru Ebū al-Faḍl ‘Ubaydullāh b. Aḥmad al-Mīkālīji (umro 436/1044. godine). Djelo je podijeljeno na 61 poglavlje (باب). Prvi put je štampano u Kairu 1326/1908. godine.

Kaḥḥāla VI, 189; Ḥ. Ḫ. I, 523; Ahlwardt VII, 8342-43; Köprülü II, 1230; Brockelmann G I, 285 i S I, 500; Sarkīs I, 657.

Početak (l. 1b):

أوّله: **أمّا بعد**، حمدا لله تعالى الّذي اقل نعمه يستغرق اكثر الشّكر، والصّلوة على نبيّه المصطفى محمّد وآله ما نطق لسان بالذكر، فإنّ هذا الكتاب مترجم **بثمار القلوب في المضف والمنسوب** خدمت به خزانة كتب الأمير السّيّد أبي الفضل عبيد الله بن أحمد الميكالي عمرها الله تعالى بطول عمره وعلوّ أمره... (L. 5a) **الباب الأوّل فيما يضاف إلى اسم الله عزّ ذكره**...

Nedostaje 61. poglavlje.

Završetak ovdje (l. 247):

آخر الموجود: **الباب السّتّون في فنون مختلفة التّرتيب على توالي حروف الهجاء... ميزان القوم**: كانت العرب تقول: السّفر ميزان القوم كأنّه يزنهم بأوزانهم ويفصح عن مقاديرهم في الكرم واللّؤم. **مصباح السّرور**...

L. 247; 25,5 x 18 (20,5 x 13,5); 21-23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim crvenim slovima. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, ručne izrade. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Dijelovi prvih pet listova na kojima se nalazi sadržaj djela otkinuti i zagubljeni. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIV stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9092. R-9549

القصيدة الطّنطرانيّة

AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA

Hvalospjev u slavu poznatog velikog vezira Niẓāmul-Mulka koji je oko 480/1087. godine na arapskom jeziku spjevao Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, Mu‘īnuddīn, Abū an-Naṣr, umro poslije 485/1092. godine.

Kaḥḥāla I, 272; Ḥ. Ḫ. II, 1340; Trako-Gazić, 504; Ahlwardt VI, 7622; Flügel I, 461; Dobrača I, 397/5; Nametak IV, 2667; Bratislava, 494; Sarkīs II, 1254; Popara XIII, 7566/3.

Između redaka nalazi se prijevod na turskom jeziku, pri čemu je svaki stih arapskog originala preveden sa dva stiha na turski jezik.

Početak (l. 3b):

أوّله: **يا خليّ البال قد بلبلت بالبال بـــال   بالنّوا زلزلتني والعقـــل في الزّلـــزال زال**

أي مه تا مهربان اواره قلدك كوكلمي   هجريله بي صبر ايدوپ بي چاره قلدك كوكلمي

فرقتك صحرالرنده دمبدم مجنـــون كبـــي

عقلمي زايل قلوب غمخواره قلدك كوكلمي

Završetak (l. 9a):

آخره: **دم على رغم العدا وارتع بعود العيـد   في دولة غراء فيها أدوم الألـــطاف طاف**

دوشمنك رغمنه دائم دولتك باقي اوله   عيش ونوشك مجلسنده ايو كون ساقي اوله

كونلرك عيد وسعادت بخش كيچك قدراوله

لطف يـــزدان عزّ شانه حافظ وواقي اوله.

L. 9; 21,5 x 15 (15 x 6); 18 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Prve dvije i zadnja riječ svakog stiha kaside na arapskom jeziku pisane crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9093. R-7682

شرح القصيدة الطّنطرانيّة (التّرجيعيّة)

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA (AT-TARĞĪ'IYYA)

Komentar spjeva القصيدة الطنطرانيّة (v. 9092). Napisao Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'īnī, umro 749/1347., (v. *Kaḥḥāla IX, 122; Ḥ. Ḫ. II, 1341; an-Naqšibandī, 937, str. 382*) ili oko 900/1494. godine (v. *Ahlwardt VI, 7625; Dobrača I, 397/5; Nametak IV, 2668*).

Kaḥḥāla IX, 122; Ḥ. Ḫ. II, 1341; Ahlwardt VI, 7625; an-Naqšibandī, 937, str. 382; Dobrača I, 397/5, str. 244-45 i II, 899/5; Nametak IV, 2668; Brockelmann G I, 252; Popara XIII, 7566/4.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خصّ نوع الإنسان بالفصاحة والبيان، وشرّفه بالبلاغة والبيان... وبعد، فيقول... محمّد الإسفرائيني: لمّا كانت القصيدة التّرجيعيّة... شرحتها على وجه لا يفضي إلى الإطناب بالتماس بعض الأصحاب والله الموفّق للصّواب...

Završetak (l. 15a):

آخره: كما في البيت الآخر أنّ أكثر الأبيات فيها تناسب ومراعاة النّظر وغيرها من الصّنايع، بل لعلّ ما تركته أكثر ممّا ذكرته، وهذا القدر من الإشارة كاف للمرشد.

L. 15; 16,3 x 11,7 (11 x 6,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može utvrditi da je prepis stariji od 1122/1710. godine, budući da se na listu 15b nalazi bilješka o sklapanju braka između neke Merjem, kćerke Mustafine i Sinana, sina Salihova.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

9094. R-5119

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 20,5 x 12,5 (16 x 8,2); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i plavkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-2b

القصيدة المنفرجة

AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Kasida od 35 stihova, spjevana u slavu poslanika Muhammeda, a. s. Kasidu je spjevao na arapskom jeziku Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Naḥwī, Abū al-Fadl, rođen 433/1041., umro 505/1111. ili 513/1119. godine.

Kaḥḥāla XIII, 334; Ḥ. Ḫ. II, 1346; Brockelmann G I, 268-69 i S I, 473-74; an-Naqšibandī, 1301-05, str. 488-89; Köprülü II, 1304/3 i 1627/4; Dobrača II, 899/9; Zürich I, 389.

Početak (l. 1b):

أوّله: اشتدّي أزمة تنفرجي   قد آذن ليلك بالبلج
وظلام اللّيل له سرج   حتّى يغشاه أبو السّرج

Završetak (l. 2b):

آخره: وأبي حسن في العلم إذا   وافى بسحائبه الخلج
يا ربّ بهم وبآبائهم   عجّل بالنّصر وبالفرج

Kasida se završava kolofonom (l. 2b) u kome se navodi da je prepis završen 1271/1854-55. godine.

2. L. 3b-28b

سبحهء صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

Arapsko-perzijsko-turski rječnik u stihovima, namijenjen djeci. Prema jednim izvorima (v. *Dobrača I, 592/4; Trako, 214-219; Hasandedić, 86/1,* *116 382)*, po uzoru na rječnik Firište-oğlu-a, ovaj rječnik je napisao Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī al-Bosnawī, Abū al-Faḍl 1033/1623-24. godine, a prema drugima (v. *Karatay t II, 2008 i Nametak IV, 3015/2*) ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmağīd, Firište-oğlu-u.

Trako, 214-219; Dobrača I, 592/4, str. 381; Hasandedic, 86/1, 116 i 382; Popara-Fajić VII, 4602-4604/1; Nametak IV, 3015/2; Flügel I, 120; Wiesbaden XIII3, 222.

Početak (l. 3b):

أوّله: نام خدا ذكر ايده لم ابتـدا منزل مقصوده اودر رهمان
نام خدا اولسه اساس كلام اكر بناء نواله اولسه تمـام

Završetak (l. 28b):

آخره: بر عمل قيل ساكه اوله يارغار بر اثر قوتا كه قاله يادكار

Na kraju djela (l. 28b) bilješka da je prepis završio Muḥammad Sayyid Ṣādiq u trećoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1270/1853. godine.

قد تمّ هذه المنظومة المسمّاة بسبحة الصّبيان بعناية الله الملك المنّان بنظارة الفقير إلى ربّه المعيد محمّد سيّد صادق... في أواخر ربيع الأوّل لسنة سبعين ومائتين وألف.

Iz kolekcije Sulejmana Poričanina iz Sarajeva (poklon).

9095. R-9498

Zbirka (مجموع), 2

L. 16; 18,5 x 12,2 (8 x 4 i 14,6 x 6); 7 i 27 redaka. *Nasḫ* i *nasta'līq*, pisani sitnim slovima, oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka. Na marginama bilješke i komentari u vezi sa tekstom, pisani rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-8a

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Isto kao pod br. 9094/1.

Završetak ovdje (l. 8a):

آخر الموجود: لكنّ بجودك معتـــــــرف فأقبـل بمعاذيـري حجـــج
وإذا أصابك ضاق الأمر فقل إشتـدّي أزمـة تنفـــــرج

2. L. 9a-16b

حكايهء بشير وشادان
ḤIKĀYA-I BAŠĪR WA ŠĀDĀN

Priča o Beširu i Šadanu na turskom jeziku. Priča je u formi pitanja i odgovora. Naslov na početku بشير ايله شادان حكايه سي

Dobrača I, 664/9; Rieu, 114b.

Početak (l. 9a):

أوّله: أفضل العصر حضرت إمام غزالي عليه رحمة الباري ايدر اكر بو قصّه يي ضعيف الاسناد وقليل الاعتماد بولدم امّا چون قوائد موفوره ومسائل مشهورهء محتوى بلدم لا بد نقلني جائز كوردم العهدة على الرّاوي روايت اولنوركه ملوك پارسدن بر شهريارك بر وزيري هشياري وارايدي نامنه هُرمُزْ ديرلرايدي حكيم كامل وعاقل صاحب دل ايدي...

Završetak (l. 16b):

آخره: **أفرأيتَ إن متّعناهم سنين ثمّ جاءهم ما كانوا يوعدون ما أغنَى عنهم ما كانوا يمتّعون** الآية يعني بز شونلره كه دنياده نيجه ييللر نازو نعمت ويردك چون موت يتسه نه مال فرياد رس اولور آنلره نه شكر بوتي دبوب هاروني كريان ومحزون قويوب كبتديلر... ونقول تمّ الكتاب وربّنا الوهّاب... وأنا العبد والعبد مخطئ ومصاب، والله أعلم بالصّواب.

Na kraju djela (l. 16b) nalazi se pečat okruglog oblika sa natpisom da ga je prepisao Bakr b. Muṣṭafā Kulenović 1299/1881-82. godine.

نّقه الفقير بكر بن مصطفى قولن وقفلي سنة ١٢٩٩

9096. R-7684

Zbirka (مجموع), 4

L. 153; 16 x 10,5 (10 x 5,5); 15 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i pojedini stihovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, vješto popravljan dužinom hrbata.

1. L. 1b-33a

الفريدة المبتلحة - شرح القصيدة المنفرجة

AL-FARĪDA AL-MUBTALIḤA - ŠARḤ AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Komentar na kasidu المنفرجة (9094/1), spjevanu u slavu poslanika Muhammeda, a.s. Prema uvodu, komentar je napisao Maḥmūd b. Muḥammad, Ḫorāsānī-zāde, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، أمّا بعد، فيقول المعتصم بالله الّذي لم يشكره أحداً (أحد) إلاّ زاده، محمود بن محمّد المشتهر بخراساني زاده، سقاه الله رحيق ألطافه وساقه هذه صغايا مبهجة لحاطبي القصيدة المنفرجة سمّيتها **بالفريدة المبتلحة**: إعلم أنّ هذه القصيدة منفرجة للكروب ومارحة للقلوب...

Završetak (l. 33a):

آخره: **لكن جودك لمفترف فاقبل لمعاذ يرى حجج** أقول:الّذي يترجّى من ألطاف من وسع رحمته كلّ شيئ... ولله در النّاظم ما أحسن فتحه وأكرم ختمه... وصلّى على سيّدنا محمّد أكرم الرّسل وعلى آله وأصحابه نجوم أقوم السّبل، والحمد لله الأوّل والآخر والظّاهر والباطن، نعم المولى ونعم النّصير، عجّل بالنّصر وبالفرج! آمين!

2. L. 34b-74b

الأضواء البهجة في إبراز دقائق المنفرجة

AL-AḌWĀ' AL-BAHIĞA FĪ IBRĀZ DAQĀ'IQ AL-MUNFARIĞA

Komentar na gore spomenutu Ibn an-Naḥwījevu kasidu المنفرجة (v. 9094/1). Napisao na arapskom jeziku Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn, rođen 826/1423., umro 926/1520. godine. Prema bilješci na kraju komentara, autor ga je završio 15. džumadel-uhra 893/1588. godine.

Kaḥḥāla IV, 182-183; Ḥ. Ḫ. II, 1346; Ahlwardt VI, 7638-39; Brockelmann G II, 123-24 i S I, 474; Nametak IV, 2649/2; an-Naqšibandī, 35-46, str. 31-33; Sarkīs I, 485.

Početak (l. 34b):

أوّله: وصلّى الله على سيّدنا محمّد... قال الشّيخ الإمام العالم العامل المحقّق المدقّق أبو يحيى زين الدّين زكريّا بن محمّد بن أحمد الأنصاري الشّافعي... الحمد لله المفرّج للكرب عقب الشّدّة المنجي لخلّص عباده... وبعد، فهذا ما ما اشتدّت إليه حاجة المتفهّمين للمنفرجة قصيدة الإمام... يوسف بن محمّد بن يوسف التوزري الأصل المعروف بابن النّحوي... **وسميّته بالأضواء البهجة في شرح المنفرجة**...

Završetak (l. 74b):

آخره: قال مؤلّفه رحمة الله عليه: وأنا أتوسّل إلى الله تعالى بالنّظم وأمثاله إنّه يمنّ عليّ وعلى أحبابي بتوبة صادقة. تمّ الشّرح بحمد الله وعونه وذلك نهار الأربعاء في خامس عشر من شهر جمادى الأولى سنة ثلث وتسعين وثمانمائة، والصّلوة والسّلام على أشرف خلقه سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم كلّما ذكره الذّاكرون وكلّما يتنهي عن ذكره الغافلون.

Na kraju djela (l. 74b) nalazi se bilješka da je prepis komentara završen 1175/1761-62. godine.

3. L. 76b-92a

فتح مفرّج الكرب

FATḤ MUFARRIĞ AL-KURAB

Skraćena verzija komentara kaside المنفرجة (v. 9094/1) od istog autora, tj. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīna, rođenog 826/1423., umrlog 926/1520. godine.

Kaḥḥāla IV, 182-183; Ḥ. Ḫ. II, 1346; an-Naqšibandī, 1160, str. 445-46.

Početak (l. 76b):

أوّله: الحمد لله المفرّج للكرب المنجي من اصطفاه... وبعد، فقد شرحت فيما مضى القصيدة المسمّاة المنفرجة وهي في أكثر النّسخ أربعون بيتًا شرحًا يحلّ به المقصود ببركة ربّنا المعبود، ثمّ أردت اختصاره لمن قصرت همّته عن كتابة المطوّلات... **وسمّيته فتح مفرّج الكرب**...

Završetak (92a):

آخره: وعلى الإمام أبي حسن علي بن أبي طالب رضى الله تعالى عنه يُفْزَعُ إليه في العلم إذا واقا بسحائبه جمع سحابة الخُلّع بضمّ الخاء واللاّم جمع خَلوج بفتح الخاء السّحاب المتفرّق.

4. L. 94b-152a

شرح قصيدة بانت سعاد

ŠARḤ QAṢĪDA BĀNAT SU‘ĀD

Komentar na poznatu kasidu بانت سعاد (v. 8970/8), koju je u pohvalu poslanika Muhammeda, a.s., spjevao Ka‘b b. Zuhayr, umro 10/631. ili 26/645. godine. Komentar je napisao ‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine. Prema bilješci na kraju komentrara, autor ga je završio krajem mjeseca safera 1012/1604. godine.

Kaḥḥāla VII, 100; Ahlwardt VI, 7498; Nametak IV, 2632.

Početak (l. 94b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق السّعداء من العباد وجعل منهم الأشقياء كما أراد بمقتضى نعوته الجماليّة وبموجب صفاته الجلاليّة... أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى برّ ربّه الغنيّ الباري علي بن سلطان محمّد القاري... هذا شرح لطيف وفتح شريف لحلّ بعض مشكلات القصيدة الشّهيرة بانت سعاد من منظومات كعب بن زهير بن أبي سلمي...

Završetak (l. 152a):

آخره: وأن يبلّغنا المقام الأسنى ويلحقنا بالرّفيق الأعلى من الّذين أنعم اللّه عليهم من النّبيّين والصّدّيقين والشّهداء والصّالحين علمًا وعملاً وتصديقًا وتحقيقًا وتصديقًا وحَسُنَ اولئك رفيقًا، وقد حرّره مؤلّفه رحمه اللّه وسلفه في آخر شهر صفر ختم بالخير والظّفر من شهور عام اثنى عشر بعد الألف...

Na listu 153a nalazi se bilješka da je prepis ovog djela, a sudeći po rukopisu i cijele zbirke, završio al-Ḥāğğ Muḥammad Ṣādiq, 11. šabana 1175/1762. godine.

وقد تمّ تحرير هذا الشّرح المنيف بعناية ربّه اللّطيف عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج إلى كرم وعناية ربّه الخالق الحاجّ محمّد صادق غفر اللّه ذنوبه... اليوم إحدى عشر من شهر شعبان المعظّم لسنة خمس وسبعين ومائة وألف.

Ispod bilješke ovalni pečat prepisivača sa natpisom محمّد صادق. Otisak istog pečata nalazi se i na listu 1a.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a*, bilješka sa imenom ranijeg vlasnika Nu‘mān Zuhdī, sin Muhamed-ef. Čaršimamovića iz kasabe Zenica.

من أفقر الورى إلى اللّه الخالق ذي القوى صاحب هذا الكتاب نعمان زهدي بن چارشو إمام محمّد أفندي غفر اللّه ذنوبهما وستر اللّه عيوبهما عن قصبه، ايزينچه.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

9097. R-9467

القصيدة الرّائيّة

AL-QAṢĪDA AR-RĀ’IYYA

Kasida s rimom stihova na slovo *rā* (ر), s naglašenim sufijskim učenjem. Spjevao na arapskom jeziku poznati sufija, Šu‘ayb b. al-Ḥasan al-Maġribī al-Andalusī at-Tilimsānī, Abū Madyan, rođen u Andalusu, umro u Tilimsanu 589/1193. godine.

Kaḥḥāla IV, 302; Wiesbaden XVIIb1, 122; an-Naqšibandī, 916, str. 365; Dobrača I, 769/8.

Početak (l. 2b):

أوّله: بدأت بسم اللّه في أوّل السّطر   فأسماؤه حصن منيع من الضّرّ
وصلّيت في الثّاني على خير خلقه   محمّد المبعوث بالفتح والنّصر

Završetak (l. 15a):

آخره: وصلّ على خير الأنام محمّد   بقدر الحصى والرّمل والورق الخضر...
وصلّ على جميع النّبيّين كلّهم   صلاةً تدوم دائمًا أبدَ الدّهر.

كمل حرز الأقسام بعون اللّه الملك السّلام.

L. 16; 15,8 x 10 (11,5 x 5,5); 14 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9098. R-9540

Zbirka (مجموع), 4

L. 10; 22 x 16 (17 x 10,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-4b

القصيدة اليائيّة

AL-QAṢĪDA AL-YĀ'IYYA

Kasida s naglašenim sufijskim učenjem kod koje se svaki bejt završava slovom *yā* (ى). Spjevao veliki sufijski pjesnik 'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī, Ibn al-Fāriḍ, poznat još i pod nadimcima Šarafuddīn i Abū Ḥafṣ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine. Kasida se nalazi na početku divana pjesama.

Kaḥḥāla VII, 301-02; Ḥ. Ḫ. I, 768; Ahlwardt VII, 7713; Brockelmann G I, 262-63 i S I, 462-65; an-Naqšibandī, 386-409, str. 177-82; aẓ-Ẓāhiriyya Š, str. 194-203.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: أَوَلَمْ يَنْهَ النُّهَى عَنْ عَذْلِـــــه   زَاوِيًا وَجْهَ قَبُولِ النُّصْـــحِ زَيْ
ظَلَّ يُهْدِي لِي هُدًى فِي زُعْمِـه   ضَلَّ كَمْ يَهْدِي وَلَا أُصْغِي لِغَيْ

Završetak ovdje (l. 8a):

آخره: ذَهَبَ الْعُمْرُ ضَيَـاعًا وَانْقَضَـى   بَاطِلًا إِذْ لَمْ أَفُـزْ مِنْكُمْ بِشَـيْ
غَيْرَ مَا أُولِيتُ مِنْ عَقْدِي وَلَا   عِتْرَةَ الْمَبْعُوثِ حَقًّا مِنْ قُصَـيْ.

2. L. 5a-7a

قصيدة بانت سعاد

QAṢĪDA BĀNAT SU'ĀD

Isto kao pod br. 8970/8.

3. L. 7a-8a

القصيدة الطّنطرانيّة

AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA

Isto kao pod br. 9092.

4. L. 8b-10a

قصيدة البُستي النّونيّة

QAṢĪDA AT-BUSTĪ AN-NŪNIYYA

Isto kao pod br. 9009/2.

Na listu 10b fragment iz neke kaside, čiji prvi bejt glasi:

وَرَاءَ هَيْكَــلِ الإِنْسَــانِ هَيْكَـلُ   لَطِيفٌ لِحَضْرَةِ الْجَمَالِ سَنْجَجَلُ...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9099. R-7727

Zbirka (مجموع), 2

L. 49; 19,5 x 15,5 (15 x 9,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele, žućkaste i plave boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, dobro očuvan.

1. L. 1b-8a

القصيدة اليائيّة لابن الفارض

Al-QAṢĪDA AL-YĀ'IYYA LI IBN AL-FĀRIḌ

Kasida na arapskom jeziku s naglašenim sufijskim učenjem. Spjevao 'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī, Ibn al-Fāriḍ, poznat još i pod nadimcima Šarafuddīn i Abū Ḥafṣ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine. Naslov na listu 1a krupnim slovima:

قصيده- يائيه لسيّد عمر بن الفارض رضى الله تعالى عنه

Kaḥḥāla VII, 301-02; Ḥ. Ḫ. I, 768; Ahlwardt VII, 7713; Brockelmann G I, 262-63 i S I, 462-65; an-Naqšibandī, 386-409, str. 177-82; aẓ-Ẓāhiriyya Š, str. 194-203.

Početak (l. 1b):

أوله: سَائِقَ الأَظْعَانِ يَطْوِي الْبِيدَ طَيْ   مُنْعِمًا عَرِّجْ عَلَى كُثْبَانِ طَـيْ
وَبِذَاتِ الشِّيحِ عَنِّي إِنْ مَـــرَرْ   تَ بِحَيٍّ مِنْ عُرَيْبِ الْجِزْعِ حَيْ

Završetak ovdje (l. 8a):

آخر الموجود: ذَهَبَ الْعُمْرُ ضَيَـاعًا وَانْقَضَـى   بَاطِلًا إِذْ لَمْ أَفُـزْ مِنْكُمْ بِشَيْ
غَيْرَ مَا أُولِيتُ مِنْ عَقْـدِي وَلَا   عِتْرَةَ الْمَبْعُوثِ حَقًّا مِنْ قُصَيْ.

2. L. 9b-43b

التَّائيّة الكبرى ـ نظم السّلوك

AT-TĀ'IYYA AL-KUBRĀ - NAẒM AS-SULŪK

Kasida التَّــائيّــة na arapskom jeziku poznata i pod nazivom نظم السّلوك. Spjevao 'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī, Ibn al-Fāriḍ, poznat još i pod nadimcima Šarafuddīn i Abū Ḥafṣ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine.

Kaḥḥāla VII, 301; Ḥ. Ḫ. I, 269; Ahlwardt VII, 7727; Brockelmann G I, 263.

Početak (l. 9b):

أوّله: سَقَتْنِي حُمَيَّا الْحُبِّ رَاحَةَ مُقْلَتِـــي وَكَأْسِي مُحَيَّا مَنْ عَنِ الْحُسْنِ جَلَّتِ
فَأَوْهَمْتُ صَحْبِي أَنَّ شُرْبَ شَرَابِهِمْ بِهِ سُـــرَّ سِـــرِّي فِي انْتِشَائِي بِنَظْرَةِ

Završetak (l. 43b):

آخره: فَحَيَّ عَلَى جَمْعِي الْقَدِيمِ الَّذِي بِهِ وَجَدْتُ كُهُولَ الْحَيِّ أَطْفَـــالَ صِبْيَةِ
وَمِنْ فَضْلِ مَا أَسْأَرْتُ شُرْبُ مُعَاصِرِي
وَمَنْ كَانَ قَبْلِي فَالْفَضَائِلُ فَضْلَـــتِي.

Listovi 44-49 slobodni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1325/1907. godine, jer se, prema bilješci na unutrašnjoj strani prve korice, 15. zul-kadeta te godine, rodila kćerka Aiša ranijeg vlasnika.

اشبو بيك اوچيوز يكرمي بش ذي القعده، هجرتنك قزم عايشه دنيايه قدم نهار اولدي ١٥ ذي القعده سنه ١٣٢٥

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio umrli Ğa'far Ḥilmī Nu'mān-ef., muftija u Travniku.

ملكه الفقير بفضله تعالى المرحوم جعفر حلمي نعمان أفندي المفتي بتراونيق.

9100. R-10225

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao pod br. 8889/10.

L. 18; 23,5 x 15,7 (19 x 12); 18 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na listovima 11b-18b razne bilješke, obrasci pisama, dove i stihovi na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9101. R-9270

Zbirka (مجموع), 3

L. 40; 19 x 14,5 (16 x 10); 13-19 redaka. *Nasḫ* i *nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na pojedinim listovima vanjske margine odsječene sve do teksta. Listovi razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 3b-10a

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao pod br. 8889/10.

Na listovima 1b-3a bilješka na turskom jeziku o tome kako je nastala ova kasida.

2. L. 10b-11a

رسالة في رجال الغيب بالتّركيّة

RISĀLA FĪ RIĞĀL AL-ĠAYB BI AT-TURKIYYA

Kratka rasprava o svetim zaštitnicima i svetim duhovima (evlijama) na turskom jeziku, napisana prema tumačenju poznatog mistika Muḥyiddīn

b. ʻArabīja (um. 638/1240). Moguće je da je ovo prevod sa arapskog rasprave pod naslovom سير رجال الغيب والأرواح المقدّسة za koju *Dobrača* (v. II, 896/14) pretpostavlja da ju je napisao ʻAlī Dede al-Mostārī.

Dobrača I, 122/8, str. 78.

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة على محمّد وآله أجمعين، بلكل أسعدك اللّه في الدّارين شيخ المحقّقين وقطب العارفين محيي الدّين عربي قدّس اللّه سرّه العزيز رجال الغيب وارواح مقدّسنك سيري بياننده شويله بيورمشلر...

Završetak (l. 11a):

آخره: وقلبن هيچ وسوسه كتورميه وحضور قلبله مشغول اول ودعانك قبول اولماسنه اعتقاد ايده هيچ شك كتورميه واكر شك كتورسده مرادي مقصودي حاصل اولميه اول دعا بودر اوچيوز التمش التي كرّ(ه) بو دعاء..

Na listovima 11a-13a razne dove na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 13b-38a

مجمع اللّطائف
MAĞMAʻ AL-LAṬĀ'IF

Zbirka od četrdeset hadisa sa prijevodom i komentarom na turskom jeziku. Sabrao, preveo i prokomentarisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī al-Bosnawī 1088/1677. godine. Izabrani hadisi u ovoj zbirci govore o blagosiljanju poslanika Muhammeda (الصّلوات), pokajanju (التّوبة) i molitvama za oprost grijeha (الإستغفار) i nadovezuju se na Ebū Ḥanīfinu oporuku svojim učenicima i prijateljima وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة (v. *Dobrača I, 578/3, str. 364*). U popisu djela ovog autora Šabanović ne spominje ovo djelo.

Šabanović, Književnost..., str. 210-211.

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين وعلى آله وصحبه أجمعين، **وبعده**، بو عبد ضعيف محتاج إلى ربّه الغنيّ حسن بن نصوح الدّمنوي مولداً البوسنوي نسبةً ايدر حضرت رسول اكرم صلّى اللّه عليه وسلّم حضرتلرينك صلوات شريفنه متعلّق قرق حديث شريف معتبر اولان كتابلرده بر رساله جمع اتمش ايدم واعتقاده متعلّق امام اعظم حضرتلرينك احصابنه وصيّت نام سني وتوبه استغفاره متعلّق بر رساله جمع اتمش ايدم... (l. 14a) وبو رسائلي اوچ باب ايله بر خاتمه اوزرينه ترجمه اتدم بو رسائيله **مجمع اللّطائف** ناميله تسميه اتدم... **الباب الاوّل** في بيان الأحاديث يعني اولكي باب صلوات شريف متعلّق احاديث شريف

بياننده الحديث الاوّل عن النّبيّ عليه السّلام انّه قال: من صلّى عليّ صلوةً واحدةً صلّى اللّه عليه عشراً ومن صلّى عليّ عشراً صلّى اللّه عليه مائةً...

Završetak (l. 37b):

آخره: حق سبحانه وتعالى اول كمسنك مرادني اول كيجه بيان بر ايدر وبر رؤيا مرادينه كوره اكا كوسترر اول كمسنه اكا كوره عمل ايدر اول ايش خير ايسه... وبوحديث شريفي دخي بخاري حضرتلري روايت ايلدي واللّه اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب ونحمده على التّمام ونستغفره من التّقصير والآثام ونسأله أن يصلّى على نبيّه محمّد عليه السّلام وعلى آله (l. 38a) واحصابه الكرام... وقد فرغ العبد الفقير حسن بن نصوح... من ترجمة هذا الكتاب بيده الفانية في يوم الأحد بعد عصره في أواسط محرّم الحرام سنة ثمان وثمانين وألف.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9102. R-8132

Zbirka (مجموع), 3

L. 110; 20,3 x 14 (14 x 6.5); 21 redak. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-100b

شرح قصيدة البردة
ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Komentar na hvalospjev spjevan u slavu poslanika Muhammeda a. s.. Osnovno djelo الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة (v. br. 8889/10) poznato još i pod skraćenim nazivom قصيدة البردة na arapskom jeziku spjevao je Muḥammad b. Saʻīd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ʻAbdullāh al-Būṣīrī, Abū ʻAbdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī, Muḥyiddīn, poznat još i pod pseudonimom Šayḫ-zāde, umro 950/1543. godine. Neki izvori (v. *Ahlwardt VII, 7794*) navode da je ovaj komentar napisao ʻAbdurraḥmān b. Ǧamāluddīn al-Ḥanafī, Šayḫ-zāde, umro 971/1563. godine.

Kaḥḥāla XII, 32; Ḥ. Ḫ. II, 1332; aẓ-Ẓāhiriyya, Š, str. 289-90; Brockelmann S I, 468/18; Köprülü II, 282/1; Nametak IV, 2647.

Početak (l. 1b):

أولّه: الحمد للّه المحتجب عن درك العيون بكمال فردانيّته، المتعزّز عن لواحق الظّنون بجلال وحدانيّته، المتقدّس ذاته الأحديّة عن الأكفاء والأمثال، المتنزّه صفاته الأزليّة الأبديّة عن الفناء والزّوال... (l. 2a) وبعد، فممّا لا يخفى على الّذين طاب وقتهم بطيب الحبيب...

Završetak (l. 100b):

آخره: وقلت مخاطبًا إيّاه لو لاك أن تجعلني من الّذين أنت أنيسهم وتدخلني في زمرة قوم لا يشقي جليسهم وأن ترزقني طواف بيتك الحرام وزيارة روضة نبيّك عليه الصّلوة والسّلام.

Na kraju djela (l. 100b) bilješka da je njegov prepis u Banjoj Luci, u trećoj dekadi mjeseca muharrema 1021/1612. godine, završio ʻAlī b. Muṣṭafā al-Banālūqawī (Banjalučanin).

قد تمّ هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف علي بن مصطفى البنالوقه وي... الواقع في أواخر محرّم الحرام سنة ١٠٢١

2. L. 101b-104b

شرح على مقامات العشّاق
ŠARḤ ʻALĀ MAQĀMĀT AL-ʻUŠŠĀQ

Komentar na arapskom jeziku na kratku raspravu مقامات العشّاق u kojoj se govori o tome da li je poslanik Muhammed, a.s., na miradžu vidio Allaha. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Sulaymān b. ʻAlī b. ʻAbdullāh at-Tilimsānī, Ibn al-ʻAfīf, rođen 661/1263., umro 688/1289. godine (v. *Kaḥḥāla, X, 53 i Ḥ. Ḫ. II, 1786*), a ovaj komentar, nama nepoznati autor.

Početak (l. 101b):

أولّه: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد، قال المؤلّف الضّعيف المشتاق أعني صاحب كتاب مقامات العشّاق قدّس اللّه روحه العزيز فإنّه ليس في روايته شائبة الغميز: قد تتبّعت كثيراً من كتب المعراج وإنّما وجدت أصحّ القائل فيه انّه عـ م رآه بعَيْنَيْ رأسه...

Završetak (l. 104b):

آخره: هذا بعض من آياته الّتي وقع في إسرائه بين المسجد الحرام وبين المسجد الأقصى وسائر آياته الكبرى الّتي وقعت بينه وبين ربّه تعالى... والحمد للّه ربّ العالمين. تمّت تمام.

3. L. 105b-106b

شرح قصيدهٔ برده
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Izbor iz komentara Būṣīrījeve kaside البرده (v. 8889/10) na turskom jeziku. Napisao Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, Laʼālī, umro 971/1564. godine.

Kaḥḥāla II, 177; Karatay t. II, 2144-46; O. M. II, 51; Nametak IV, 2795; Trako-Gazić, 153; Bratislava, 492, str. 357-358.

Početak ovdje (l. 105b):

أولّه: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين.... اول سرور كائنات ومفخر موجودات عليه افضل الصّلوات واكمل التّحيّات... بو فقير وحقير مذنب المحتاج إلى رحمة اللّه المتعالي سيّد احمد بن مصطفى الشّهير بلآلي بو قصيدهٔ برديه مطالعه ايدوب اسلوب استخراج اوزره ابياتك معنالرين بربرينه... بو قصيدهٔ مباركه نك في الجمله معناسنه مطلع اولوب...

Završetak ovdje (106b):

آخر الموجود: صاحب قصيده اوقودن اوياندي بدنني صحّت اوزره بولوب حضرت رسول ويردكي جبّهٔ ارقاسي اوزره بولدي بو جهتدن اشبو قصيدهٔ ميمونه قصيدهٔ برده دينلدي، اللّه اعلم بالصّواب. تمّت تمام.

Na listovima 107a-110b razne izreke i dove na turskom i arapskom jeziku.

Iz kolekcije hadži hfz. Šemsuddin-ef. Kavazovića iz Maoče (poklon).

9103. R-8574

عصيدة الشّهدة في شرح قصيدة البردة
ʻAṢĪDA AŠ-ŠUHDA FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Komentar na hvalospjev spjevan u slavu poslanika Muhammeda a. s. Osnovno djelo الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة (v. 8889/10) poznato još i pod skraćenim nazivom قصيدة البردة na arapskom jeziku spjevao je

Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine. Ovaj komentar napisao je 'Umar b. Aḥmad b. Muḥammad Sa'īd al-Ḫarpūtī, poznatiji pod nadimkom Na'īmī, rođen 1216/1801., umro 1299/1882. godine. Komentar je štampan u Bulaku 1260/1844. i u Istanbulu: 1289/1872. i 1306/1888. godine.

Kahhāla VII, 275; Köprülü III, 171; Brockelmann S I, 469/43; A. M. I, 801; Ḏayl Kašf az-Ẓunūn II, 229; Sarkīs I, 819.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد للّه الّذي ملأ قلوب الشّاعرين بحكمته، وزيّن نفوس العاشقين بمحبّته، والصّلوة على سيّدنا محمّد الّذي مدحه الواصفون بالقصائد والأشعار... وبعد، فيقول العبد العليل الفقير الكليل عمر بن أحمد الخربوتي، أكرمهما اللّه تعالى في الأولى والآتي: لّما بدأت بقراءة القصيدة البردة المباركة في سنة إحدى وأربعين بعد المائتين والألف... وجدت تقريراته بهذه القصيدة الرّائقة منظومة كنظم اللآلي الفائقة أردت أن أجمعها... **وسمّيته بعصيدة الشّهدة في شرح قصيدة البردة**...

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 193b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حِينَ يَقْسِمُهَا * تَأْتِي عَلَى حَسَبِ الْعِصْيَانِ فِي الْقَسَمِ** * لّما علّل نهى النّفس في القنوط بقوله إنّ الكبائر الخ. أورد عليه علّة أخرى لكونه ممّا يعتني بشأنه فقال: لعلّ رحمة ربّي والخ، للتّرجّي... لأنّ الكبائر كالصّغائر بالنّسبة إلى مغفرته تعالى لأنّي أرجو وأظنّ أن تأتى رحمة ربّي...

L. 193; 18 x 12,5 (13 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan krupnim slovima. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve tri lage listova po rubovima dohvaćene vlagom i odvojene od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjske strane korica i preklopa obložene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

Na listu 1a ime Muhameda Mujagića, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, sa bilješkom iz 1931. godine (محمد موياقيج ١٩٣١).

9104. R-8939

Zbirka (مجموع), 8

Str. 64; 23 x 18 (21 x 13,5); 15-17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Pojedini naslovi djela i bilješke na marginama pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.

1. Str. 6-7

القصيدة الميميّة
AL-QAṢĪDA AL-MĪMIYYA

Kasida od 16 bejtova napisana u pohvalu poslanika Muhammeda, a. s., kod koje svaki bejt počinje njegovim imenom. Spjevao Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine.

Početak (str. 6):

أوله: مُحَمَّدٌ أشْرَفُ الأعْرَابِ والعَجَمِ   مُحَمَّدٌ خَيْرُ مَنْ يَمْشِي عَلَى قَدَمِ
مُحَمَّدٌ بَاسِطُ الْمَعْرُوفِ جَامِعَةً   مُحَمَّدٌ صَاحِبُ الإحْسَانِ وَالْكَرَمِ

Završetak (str. 7):

آخره: مُحَمَّدٌ يَوْمَ يُبْعَثُ النَّاسُ شَافِعًا   مُحَمَّدٌ نُورُهُ الْهَادِي مِنَ الظُّلَمِ
مُحَمَّدٌ قَائِمٌ لِلّٰهِ ذُو هِمَمِ   مُحَمَّدٌ خَاتِمٌ لِلرُّسُلِ كُلِّهِمِ.

البوصيري.

2. Str. 8-19

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao pod br. 8889/10.

3. Str. 20-21

قصيده، محيي الدّين عربي
QAṢĪDA-I MUḤYIDDĪN ʻARABĪ

Kasida od 21 bejta, u kojoj se govori o iseljavanju muslimana iz evropskog dijela Turske krajem XVIII stoljeća, usljed sukoba sa Bugarima, Crnogorcima, Grcima, Austrijancima i drugim kršćanskim narodima, te slutnji o skorom obistinjenju predskazanja o velikoj pobjedi muslimana pred Smak svijeta. Prema bilješci na bosanskom jeziku (str. 21), *"kasidu je jedan hodža iz Bosne izvadio iz Muhyiddīn ʻArebijine risale"* (اوو يه قاصيدو يه دان خوجا ايز بوسنه ايزواديو ايز محي الدّين عربيته رساله). Otuda je prepisivač, Mehmed Handžić, zaključio da je autor ove kaside Šayḫ al-Akbar, Muḥyīddīn ʻArabī Abū ʻAbdullāh b. ʻAlī, što je nemoguće, budući da je ovaj umro 638/1240. godine. Moguće je da je ovdje riječ o Šayḫ Muḥammad Nūruddīnu, šejhu bajramijskog reda iz Skoplja koji je, pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, napisao preko 30 kratkih rasprava na arapskom i turskom jeziku iz oblasti tesavufa, od kojih većina odudara od ortodoksnog islamskog učenja (*A. M. II, 386*).

Početak (str. 20):

أوّله: بيك اوچيوز اوتوز سنه ايركده هجرت   اولور بلغـارلر حربك حالي هجرت
قره طاغ اولـور آنلـــره پير وهم   بولـور هپ بلانـــك نهايت هـــم

Završetak (str. 21):

آخره: سمـــاوي بعــض آيات معظـــــم   ظهـور ايلـر او بيـل اللّه اعلـــم
دولك بعضنه هـم دوشمـان ديمزلـــر   آنكلـه دوشمـانلري فتح ايدرلـــر
اودورلوچا لقلنور عالـــم ســراســـر   ويـرلمـز كافــره آصـــــلا بريـــر
اولـــور حاكـــم جهان آل عثمـــــان   اولور جاري جهانــده حكـم قرآن.

4. Str. 22

مناجات زين العابدين
MUNĀĞĀT ZAYN AL-ʻĀBIDĪN

Molitva u stihovima (*munadžat*) koju je sročio ʻAlī b. al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Abū Ṭālib, poznat pod nadimcima Zayn al-ʻĀbidīn i Abū al-Ḥasan (659-713). Naslov prema bilješci prepisivača na kraju (v. str. 22).

Početak (str. 22):

آخره: ذُنُوبِـي مِثْـلَ أَعْـــدَادِ الرِّمَالِ   فَهَبْ لِي تَوبَـــةً يَا ذَا الْجَـلالِ
وَعُمْـرِي نَاقِــصٌ فِي كُلِّ يَوْمٍ   وَذَنْبِي زَائِدٌ كَيْـفَ احْتِمَـــالِي

Završetak (str. 22):

آخره: طَعَامٌ مِنْ ضَرِيعٍ لَيْسَ يُغْــنِي   شَرَابٌ مِنْ حَمِيـمٍ أَوْ سَـــرَابٌ
وَمَنْ يَرْجُو مِنْ الدُّنْـيَا وَفَـــاءً   كَمَنْ يَرْجُو شَرَابًا مِنْ سَـــرَابٍ.

5. Str. 23-32

قاصيدا نا بوسانسقوم يه زيقو
KASIDA NA BOSANSKOM JEZIKU

Kasida na bosanskom jeziku o predznacima Smaka svijeta. Ovi predznaci se često susreću u islamskoj literaturi pod nazivom علامات السّاعة. Spjevao, najvjerovatnije, ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī, rođen u Žepču 1187/1773., a pogubljen u Travniku 1237/1821. godine.

A. Nametak, Hrestomatija..., str. 345.

Početak (str. 23):

أوّله: يـره د قيامت روزان علامت
منوغو لودي ونو چه پيت
زنالـوقا چـه دوستـــي بيت
امانت چه سه پوچه ت قريت

Završetak (str. 32):

آخره: تورچينا چه پـراوغ سيه چي
اى نا ژيووى واتـري ژه تي
كتاب قاژه قو اويسنه نيما
او جهنّم چه زايه دنو سنيما

Djelo se završava kolofonom (str. 32) u kome se navodi da je prepis završio Mehmed Handžić 1342/1923-24. godine u Sarajevu.

6. Str. 23-32 (na marginama)

علامات يوم القيامة باللّغة البوسنويّة
ʻALĀMĀT YAWM AL-QIYĀMA BI AL-LUĠA AL-BOSNAWIYYA

Komentar gore navedenoj kasidi na bosanskom jeziku. Napisao Mehmed Handžić, rođ. 1906., umro 1944. godine u Sarajevu.

Početak (str. 23):

أوّله: **علامات قيامت**، الحمد للّه الّذي جعلنا من المسلمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم الأنبياء والمرسلين، قيامتسقيح علامتا ايما منوغو، دييه له سه نا وليقه قيامتسقه علامه ته اي ماله. مالي سو سه وسچ ايسپونيلي آ تو سو: دا چه نيستاتي زنانا پراووغ، تو يه ست ويه رسقوغ آ زاولاداتي نه زنانه...

Završetak (str. 32):

آخره: نه زنا سه قاد چه قيامت آبليزو يه يهر كلّ ماضٍ بعيدٌ وكلّ آتٍ قريبٌ. اوناي چاس قاد چه قيامت اللّه سامو زنا قوشتو وه لي او قرانو: **يسئلونَكَ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللهِ إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ إِنَّ اللهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ** دانام اللّه ذوالجلال دا دا زارانا تويه دوچه مو اي دا سا كلمه شهادتوم اوستا زاتووريمو. آمين!

7. Str. 33-36

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Kasida o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى) i molitvi pomoću njih. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Dobrača I, 122/9; Trako-Gazić, 42-43; A. M. II, 277; Ahlwardt III, 3753; Fajić XI, 6992/3; Nametak IV, 3083; Köprülü II, 1587/8; Popara IX, 5800/2 i XIII, 7565/6.

Početak (str. 33):

أوّله: بَدَأْتُ بِسْمِ اللهِ وَالْحَمْدِ أُوَّلاً   عَلَى نِعَمٍ لَمْ تُحْصَ فِيمَا تَنَزَّلاَ
فَمِنْهَا ثَنَاءٌ لِلإلَهِ نَفْسِهِ   عَلَى نَفْسِهِ إِذْ لَيْسَ يُحْصِيهِ من تَلاَ

Završetak (str. 36):

آخره: عَلَيْهِ صَلوةُ اللّهِ مَا هَبَّتِ الصَّبَا   وَمَا نَاحَ طَيْرٌ فَوْقَ غُصْنٍ وَغَرَّدَا
كَذَلِكَ سَلاَمُ اللّهِ ثُمَّ رِضَاءُهُ   عَلَى الآلِ وَالأَصْحَابِ وَالزَّوْجِ سَرْمَدَا

8. Str. 37-38

دعاء الدّمياطيّة
DU'Ā AD-DIMYĀṬIYYA

Dova u stihovima. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Fajić XI, 6992/1.

Početak (str. 37):

أوّله: دعوتك يا مولاى قبل دعائي   وبلّغ بما أرجوه منك مراديا
عليك اعتمدت في جميع مقاصدي   وتعلم أسراري وما قد ذهبيا

Završetak (str. 38):

آخره: بجاه إمام الأنبياء وقطبهم   شفيع الورى يوم التّقدّم عاريا
عليه صلوة اللّه ثمّ سلامه   ورضوانه والآل ما دام باقيا

Na stranicama 38-44 nalaze se još stihovi koji se pripisuju imamu Šāfiji, *munadžat* halife 'Umara, savjeti 'Alī b. Abū Ṭāliba, te imena vjerovjesnika spomenuta u Kur'anu.

Cijelu zbirku prepisao je Mehmed Handžić.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka ranijeg vlasnika *Sinan Sokolović, III raz. Šer. sud. škole, Sarajevo, 15. 9. 1932.*

Iz kolekcije hfz. Sinanuddina Sokolovića (vakuf).

9105. R-6965

Zbirka (مجموع), 9

L. 69; 26 x 20 (22 x 14,5); 23 retka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno i plavo, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Na pojedinim listovima tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Na marginama bilješke i komentari u vezi sa tekstom, pisani rukom prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 2b-4b

لامية ابن الوردي
LĀMIYA IBN AL-WARDĪ

Kasida moralno-didaktičkog sadržaja od 77 bejtova. Spjevao na arapskom jeziku 'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abū al-Fawāris al-Ma'arrī al-Ḥalabī, poznatiji pod nadimcima Zaynuddīn i Ibn al-Wardī, umro 749/1348. godine. Kasida je poznata i pod nazivima القصيدة الورديّة i نصيحة الإخوان ومرشدة الخلاّن.

Kaḥḥāla VIII, 3; Ahlwardt III, 3998; Brockelmann G II, 140-141 i S II, 162-163; an-Naqšibandī, 1458-1462, str. 522-523; Nametak IV, 2703/6; Sarkīs I, 285.

Početak (l. 2b):

أوّله: إعتزل ذكر الأغاني والغزل   وقل الفضل وجانب من هزل
ودع اللّهو لأيّام الصّبـــا   فلأيّام الصّبـا نجـم أفـــل

Završetak (l. 4b):

آخره: واجب عند الورى إكرامـه   وقليل المال فيهم يستقـــل
كلّ أهل العصر غمر وأنا   منهم فاترك تفاصيل الجمل

Na marginama listova nalaze se komentari i objašnjena pojedinih riječi prepisivača Mehmeda Handžića.

2. L. 5a-5b

مدح الإمام زين العابدين للفرزدق

MADḤ AL-IMĀM ZAYN AL-ʻĀBIDĪN LI AL-FARAZDAQ

Kasida u pohvalu imama ʻAlī b. al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Abū Ṭāliba, poznatog pod nadimcima Zayn al-ʻĀbidīn i Abū al-Ḥasan (659-713). Spjevao poznati pjesnik Hammām b. Ġālib b. Ṣaʻṣaʻa ad-Dāramī at-Tamīmī, poznatiji pod nadimkom al-Farazdaq, umro poslije 110/728. godine.

Kaḥḥāla XIII, 152-153; Brockelmann G I, 53-56; al-Munǧid, str. 385. al-Bustānī, al-Maṭbaʻa ak-kāṯūlīkiyya, Bayrūt, 1941, str. 46-49.

Početak (l. 5a):

أوّله: هذا الّذي تعرف البطحاء وطأته   والبيت يعرفــه والحلّ والحـرم
هذا ابن خير عباد الله كلّهـــم   هذا التّقيّ النّقيّ الطّاهر العلـم

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: أىّ الخلايق ليست في رقابهـــم   لأوّليّة هـذا ، أو لـه، نعـــم
من يعرف الله يعرف أوّليّـــة ذا   فالدّين من بيت هذا ناله الأمم.

Na marginama listova su komentari i objašnjena značenja pojedinih riječi prepisivača Mehmeda Handžića.

3. L. 6a-7b

معلّقة زهير بن أبي سُلمى

MUʻALLAQA ZUHAYR IBN ABŪ SULMĀ

Jedna od sedam pobjedničkih predislamskih pjesama (*muʻallaqa*). Spjevao poznati predislamski pjesnik Zuhayr b. Abū Sulmā al-Muzanī,

rođen 520., umro 610. godine. U ovoj pjesmi, koja ima ukupno 66 bejtova, Zuhajr slavi postizanje mira između plemena ʻAbs i Ḏubyān. Pjesma je prevedena i objavljena na bosanskom jeziku (v. Esad Duraković, *Muallaqe - sedam zlatnih arabljanskih oda*, Sarajevo 2004., str. 73-83).

Kaḥḥāla IV, 186-187; Ahlwardt VII, 7435-7438; Brockelmann G I, 23 i S I, 47; an-Naqšibandī, 1707-1709, str. 596; Ḥ. Ḫ. II, 1740; al-Munǧid, str. 237; Sarkīs II, 981 i 1128.

Početak (l. 6a):

أوّله: أمن أمّ أوفى دمنـة تكلّـــم   بحـــومـــانة الدّرّاج فالمتثـلّـم
ودار لها بالرّقمتين كأنّهـــا   مراجيع وشم في نواشر معصـم

Završetak (l. 7b):

آخره: وإنّ سفاه الشّيخ لاحلم بعـده   وإنّ الفتى بعد السّفاهة يحلـم
سألنا فأعطيتم وعدنا فعدتم   ومن أكثر التّسآل يومًا سيحرم

4. L. 8a-9a

مرثية الأندلس

MARṮIYA AL-ANDALUS

Elegija od 41 bejta na arapskom jeziku u kojoj se oplakuje Andalus, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 8a):

أوّله: لكلّ شيئ إذا ما تمّ نقصـــان   فلا يغرّ بطيب العيش إنســان
هى الأمور كما شاهدتهـا دول   من سرّه زمن ساءته أزمـــان

Završetak (l. 9a):

آخره: يقولها العلج للمكروه مكرهة   والعين باكية والقلب حيـــران
لمثل هذا يذوب القلب من كمد   إن كان في القلب إسلام وإيمان

Na marginama listova 8a-9a i na listovima 9b-11a nalazi se komentar prepisivača Mehmeda Handžića koji ovdje počinje riječima:

قال صاحب نفح الطيّب في أثناء تعداد مراثي الأندلس ومن مشهور ما قيل في ذلك قول الأديب الشهير بأبي البقاء صالح بن شريف الرّندي رحمه الله تعالى فأورد هذه القصيده وهى التي أوردناها من الرّيحان وقال في آخرها : إنتهت القصيدة الفريدة ويوجد بأيدي النّاس زيادات فيها.

Na listu 11a nalazi se bilješka prepisivača Mehmeda Handžića iz koje se vidi da je prepis završio u Kairu 23. 06. 1927. godine.

وقد أخرج الكفّار المسلمين من جزيرة إسبانيا حوالى ١٦١٠ الميلاديّة الموافقة لسنة ١٠١٩ الهجريّة، أعادها اللّه في أيدي المسلمين ونصرهم. لا نعرف ترجمة حال شاعر المرثيّة لكن يمكننا أن نفهم وقت إنشادها من هذه التّواريخ. حرّره بمصر القاهرة (في تاريخ) ١٩٢٧/٦/٢٣ محمد خانجيج.

5. L. 11a-13a

فصل في الطّائفة اليزيديّة وهم عبدة الشّيطان

FAṢL FĪ AṬ-ṬĀ'IFA AL-YAZĪDIYYA WA HUM ‘ABADA AŠ-ŠAYṬĀN

Kratka rasprava o historijatu nastanka i učenju heretičke sekte jezidija. Sabrao iz raznih djela Mehmed Handžić, dok je bio student u Kairu. Rasprava je podijeljena na 14 poglavlja (بند).

Početak (l. 11a):

أوّله: كانت اليزيديّة في الأصل فرقة من فرق الإسلام ولكنّها بعدت عن قواعده وأحكامه حتّى صارت لا تعدّ منه ولا يعتبر أهلها من المسلمين، وأنصار اليزيديّة جزء من الشّعب الكردي ولغتهم الكرديّة ولكن كتبهم المقدّسة مكتوبة باللّغة العربيّة دون غيرها ومذهبهم خليط من عبادة الأوثان ومن الدّيانات الإسلاميّة والنّصرانيّة والإيرانيّة القديمة وأساس ديانتهم عبادة الشّيطان... ولكنّهم يلقّبون الشّيطان بالملك الطّاووس...

Završetak (l. 13a):

آخره: هؤلاء كان مكتوب أسماؤهم وختمهم في عرضحال الّذي ذكرناه سابق (سابقًا) ونقلنا منه بعض أشياء، استنسخت هذا من كتاب الماني قال فيه إنّ السّلطان عبد العزيز أرسل سنة ١٢٨٩ رجلاً اسمه محمّد طاهر بك إلى الموصل ليأخذ من اليزيديّين خمسة عشر ألفًا من العسكر فامتنعوا من ذلك وكتبوا عرضحالاً بيّنوا فيه أنّهم لا يستطيعون أن يكونوا في العسكر والبنود المذكورة من هذا العرضحال، واللّه أعلم. محمد خانجيج.

6. L. 13b-15b

الرّسالة القلميّة

AR-RISĀLA AL-QALAMIYYA

Kratka rasprava o peru i pismu na arapskom jeziku, pisana lijepim stilom i biranim riječima. Napisao Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn, umro 908/1501., ili 928/1522. godine.

Kaḥḥāla IX, 47-48; Ḥ. Ḫ. I, 884; Flügel III, 2033/40, str. 525; Brockelmann G II, 217-218/28 i S II, 306-309; Fajić III, 2121/3.

Početak (l. 13b):

أوّله: **ن، والقلم وما يسطرون، إنّ هذه تذكرة لقوم يعقلون**، يا من فاق في البراعة، سألتني عن وصف البراعة، فاستمع لما يتلى عليك، **ذلك من أنباء الغيب نوحيه إليك، أم حسبت أنّ أصحاب الكهف والرّقيم كانوا من آياتنا عجبًا**...إنّه فتى من أصحاب الكهف والرّقيم نشر له ربّه من رحمته وهيّأ له مرفقًا...

Završetak (l. 15b):

آخره: القرطاس تتلى ومآثر آثار السّلاطين الكبار على صفحات الأدوار ترى بحق من نسخ الكتب السّالفة ولم يركب بنانه القلم وهدى الحائرين إلى أقوم اللّقم بعد ما وقب غواسق الظّلم، صلّى اللّه عليه وعلى آله وصحبه وسلّم.

Na kraju djela bilješka crvenim slovima da je prepis završio Mehmed Handžić u Kairu 27. muharrema 1346/1927. godine.

وقع الفراغ من نمقها على يد أفقر العباد محمد بن محمد خانجي زاده لثلاث ليال بقين من المحرّم سنة ستّ وأربعين وثلاثمائة وألف في مدينة القاهرة.

7. L. 17b-50a

شرح على أصول الحكم في نظام العالم

ŠARḤ ‘ALĀ UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-‘ĀLAM

Komentar na poznato al-Kāfījevo djelo o uređenju države i društva أصـــول الحكم في نظام العـــالم. Napisao na arapskom jeziku u Kairu Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Prema bilješci na kraju djela, Handžić je komentar završio 21. muharrema 1346/1927. godine i, koliko je nama poznato, rad do sada nije objavljivan.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد لله مدبّر الأمور، المقدّر في الأزل كلّ شيئ وإليه النّشور... وبعد، فيقول العبد الرّاجي من ربّه الحسنى وزيادة محمد بن محمد الشّهير بخانجي زاده: إنّي من نعومة أظفاري ومذ عرفت الحرف من الحرف وقرأت شيئًا من النّحو والصّرف كنت مشغوفًا بتتبّع آثار العلماء الّذين ولدوا في بلادي وكان أوّل ما سقط عليه نظري **كتاب أصول الحكم في نظام العالم** فلمّا قرأته مرارًا زاد عندي رفعة وقدرًا... فأردت أن أشرحه شرحًا وجيزًا بحسب استطاعتي...

Završetak (l. 50a):

آخره: اللّهمّ ولّ أمورنا خيارنا ولا تولّ أمورنا شرارنا ولا تؤاخذنا بما فعل السّفهاء منّا وكن لنا ولا تكن علينا وانصرنا على القوم الكافرين... والحمد للّه ربّ العالمين وصلاته وسلامه على أشرف المرسلين محمّد وآله وأصحابه وأتباعه أجمعين.

Djelo se završava kolofonom (l. 50a) u kome se navodi da je autor djelo završio u četvrtak, 21. muharrema 1346/1927. godine, a da je ovaj primjerak prepisao u mjesecu saferu iste godine u Kairu.

وقع الفراغ منه يوم الأربعاء لتسع ليال بقين من المحرّم الحرام سنة ستّ وأربعين وثلاثمائة وألف بعد الهجرة النّبويّة في مدينة القاهرة وفرغت من نمق هذه النّسخة في صفر من السّنة المذكورة وتوكّلي على خالقي في كلّ حال.

8. L. 50b-51a

مرثية أبي الحسن الأنباري للوزير أبي طاهر

MARṮIYA ABŪ AL-ḤASAN AL-ANBĀRĪ LI AL-WAZĪR ABŪ ṬĀHIR

Elegija od 21 bejta u kojoj je oplakana smrt vezira Abū Ṭāhira. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻUmar b. Yaʻqūb al-Anbārī, Abū al-Ḥasan, umro 366/976. godine.

Ahlwardt VII, 8245, 92b-93a

Početak (l. 50b):

أوّله: علوّ في الحياة وفي الممات   لحقّ تلك إحدى المعجزات
كأنّ النّاس حولك حين قاموا   وفود نداك أيّام الصّلات

Završetak (l. 51a):

آخره: وما لك تربة فأقول تسقى   لأنّك نصب هطل الهاطلات
عليك تحيّة الرّحمن تترى   برحمات غواد رائحات

9. L. 51b-56b

رسالة في حقّ الصّحابة

RISĀLA FĪ ḤAQQ AṢ-ṢAḤĀBA

Kratka rasprava o Poslanikovim, a.s., drugovima na arapskom jeziku. Sakupio iz raznih djela Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Rasprava je podijeljena na četiri poglavlja (فصل) i zaključak (خاتمة).

Početak (l. 51b):

أوّله: الحمد لله الّذي زكّى أصحاب رسوله في كتابه ومنع عن سبّهم وذكرهم بغير الخير وفضّلهم على سائر الأمم... وبعد، فهذه رسالة دعاني إلى جمعها مباحثة فيما سبق مع الإخوان في الصّحابة فجرى على لسان بعضهم في بعض الصّحابة شيئ أظنّه غير لائق أن يتلفّظ به مؤمن يتبع هدى نبيّه ويتّخذه أسوةً وقدوةً وجمعتها من أقوال كبار علماء السّلف عليهم سحائب رضوان الرّحمن ومن مثل السّلف: فكلّ خير في اتّباع من سلف وكلّ شرّ في ابتداع من خلف...

Završetak (l. 56b):

آخره: وأعوذ بالله من القول الهزل وأرجوه الخلاص من الرّجيم... وأسأله أن لا يحرمنا من هدايته المزيلة للعمى وأن يختم لنا بخير فإنّه رحيم الرّحما (!).

Djelo se završava kolofonom (l. 56b) u kome se navodi da je prepis završen 20. džumadel-ahira 1346/1927. godine. Sudeći po rukopisu, prepisao Mehmed Handžić.

فرغت منها لعشرين ليلة مضت من شهر جمادى الآخرة من شهور سنة ستّ وأربعين وثلاثمائة وألف من هجرة أفضل الرّسل صلّى الله عليه وعلى آله وصحبه أجمعين. تمّ تمام.

Listovi 57-69 slobodni.

Poklonio Mustafa Handžić, brat Mehmeda Handžića.

9106. R-4480

Zbirka (مجموع), 2

L. 62; 20 x 13,5 (15 x 9); 21 redak. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i u gornjem dijelu proljevenim mastilom plave boje.Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni, sa preklopom. Vanjske strane korica i preklopa presvučene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-59b

النّعم السّوابغ في شرح الكلم النّوابغ

AN-NIʻAM AS-SAWĀBIĠ FĪ ŠARḤ AL-KALIM AN-NAWĀBIĠ

Komentar na zbirku poslovica i mudrih izreka na arapskom jeziku. Osnovno djelo pod nazivom نوابغ الكلم وبدائع الحكم (poznato i pod skraćenim nazivima الكلم النّوابغ i النّوابغ) napisao je Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Ǧārullāh, Abū al-Qāsim, rođen 467/1075., umro 538/1144. godine, a ovaj komentar Masʻūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Saduddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine.

Ahlwardt VII, 8676; Sarkīs I, str. 638.

Početak (l. 1b):

أوّله: إنّ خير ما لم تزل إليه نعام القلوب زفّافة ورياح نجح طلبات الطّلبة إليه خفّاقة وأحقّ ما ينال العبد به زلفى وقربى... حمد الله سبحانه وتعالى... وبعد، فإنّ النّجيب... لا زال كاسمه محمّداً بكلّ لسان ومحبّبًا إلى كلّ إنسان لما استظهر عندي من المقدّمات الأدبيّة نبذاً ومال خاطره إلى أن يحفظ كتاب الكلم النّوابغ حفظًا... **وسمّيته بالنّعم السّوابغ في شرح الكلم النّوابغ**..

Završetak (l. 59b):

آخره: **بذر في ممطورة برٌّ في مطمورة** البذر ما يبذر من الحبوب في الأرض لزراعة المطورة... واقع في الأرض المسقيمة بالمطر برّ معدّ في حفرة، وأمّا الثّاني فعلى الخبر.

Na kraju djela (l. 59b) bilješka da je njegov prepis, uoči ponedjeljka, 28. rebiul-ahira 1043/1633. godine, završio Ibrāhīm b. Muḥammad as-Suǧūdī aš-Šāfi'ī.

كتبه الفقير إبراهيم بن محمّد السّجودي الشّافعي، فرغت منه ليلة الإثنين لثمان وعشرين ليلة خلت من ربيع الآخر في سنة ثلاث وأربعين وألف وصلّى الله على سيّدنا محمّد...

2. L. 61b-62a

التّبرّي من معرّة المعرّي

AT-TABARRĪ MIN MA'ARRA AL-MA'ARRĪ

Kratka pjesma u redžezu (أرجـــــوزة) na arapskom jeziku o zloći i zajedljivosti pjesnika Abū 'Alā al-Ma'arrīja (umro 449/1057). Spjevao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī, Ǧalāluddīn, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine. Pjesma je napisana kao odgovor na izazov koji je, prilikom svoje posjete Bagdadu, al-Ma'arrī uputio prisutnima na dvoru alevijskog pročelnika, aš-Šarīfa al-Murtaḍā (967-1044), kada je zbog prepirke oko pjesnika al-Mutanabbīja bio izbačen sa dvora i nazvan psom, na što je ovaj odgovorio da nije pas on nego onaj ko za psa na arapskom jeziku ne zna sedamdeset naziva. Četiri stoljeća kasnije, as-Suyūṭī je spjevao ovu pjesmu u kojoj je nabrojao svih sedamdeset naziva za psa u arapskom jeziku.

Ḥ. Ḫ. I, 337; Ahlwardt VI, 7056; an-Naqšibandī, 130-131, str. 71-72.

Početak (l. 61b):

أوّله: قال سيّدنا ومولانا... جلال الدّين عبد الرّحمن السّيوطي الشّافعي... دخل يومًا أبو العلا المعرّي على الشّريف المرتضى فعثر برجل فقال الرّجل: من هذا الكلب؟ فقال أبو العلا: الكلب من لا يعرف للكلب سبعين اسمًا. **قلت**: تتبّعت كتب اللّغة فحصلتها وقد نظّمتها في أرجوزة **سمّيتها التّبرّى من معرّة المعرّى** وهى هذه:

للـه حمـد دايم الولــــيّ   ثـمّ صلوته على النبـــيّ
قد نقل الثّقات عن أبي العلا   لمّا أتى للمرتضى ودخـــلا
من ذلك الباقـــع ثمّ الـوازع   والكلب والأبقع ثـــمّ النّازع...

Završetak (l. 62a):

آخره:
والوعّ والعلّوش ثمّ الوعـوع   الشّغبر والواواء فيما يسمع
هذا الّذي من كتب جمعتـــه   وما بدا من بعد ذا ألحقتـــه
والحمد للّـه هنـــا تمـــام   ثمّ على نبيّـــه السّـــلام.

Na kraju djela (l. 62a) nalazi se bilješka da je prepis pjesme u subotu, 16. džumadel-ula 1008/1599. godine u Mekki, završio muderris Aḥmad b. Muḥammad b. Šamsuddīn.

وقع الفراغ من كتابته بعون الله وحسن هدايته بمكّة المشرّفة قبيل عصر يوم السّبت سادس عشر شهر جمادى الأولى سنة ١٠٠٨ على يد الفقير أحمد بن محمّد بن شمس الدّين المدرّس الحنفي عفى عنهم.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika hadži Muṣṭafe Ṣidqīja iz (1)179/1765. godine sa natpisom:

Iz biblioteke Ulema-i medžlisa.

9107. R-10305

Zbirka (مجموع), 2

L. 7; 19,5 x 13,5 (16 x 9); 23 retka. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. List 3 naknadno dopisan. Tekst osnovnog djela na listovima 4a-7b nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-2b

بديع البديع في مدح الشّفيع

BADĪ' AL-BADĪ' FĪ MADḤ AŠ-ŠAFĪ'

Hvalospjev od 40 bejtova u slavu poslanika Muhammeda, a. s.. Spjevao na arapskom jeziku poznati egipatski pjesnik Ša'bān b.

Muhammad b. Dāwūd al-Āṯārī al-Miṣrī, Zaynuddīn, rođ. 765/1364., umro 828/1425. godine.

Kaḥḥāla IV, 300-301; Nametak IV, 2669; Ahlwardt VI, 7359.

Pošetak (1b):

أولّه: الحمد للّه الّذي شرح الصّدور ببديع مصنوعاته وفتح السّرور بشفيع شفاعته... أمّا بعد، فهذه قصيدة بديعيّة في علم البديع خدمت بها حضرة جناب الرّفيع **وسمّيتها بديع البديع في مدح الشّفيع**... (l. 2b) في أربعين بيتًا على بحر البسيط... وهذا أوّلها:

إنْ جِئْتَ بَدْرًا فَطِبْ وَانْزِلْ بِذِي سَلَمِ   سَلِّمْ عَلَى مَنْ سَبَى بَدْرًا عَلَى عَلَمِ
يَا رَاجِيًا سَلْسَبِيلاً عَيْنَ جَنَّتِهِ   لِنَحْوِهِ سَلْ سَبِيلاً أَخَا الْهِمَمِ

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

وَالْخَلْقُ فِي شَرَفٍ وَالْخُلُقُ فِي عِظَمٍ   جَبْرٌ لِكَسْرٍ ذُخْرٌ لِمُفْتَقِرِ
غَوْثٌ لِمُنْفَصِمٍ غَيْثٌ لِمُنْقَصِمِ   كَالْبَدْرِ فِي ظُلَمٍ كَالْبَحْرِ فِي كَلِمِ...

2. L. 3a-7b

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة
ŠARḤ FARĀ'ID AL-FAWĀ'ID LI TAḤQĪQ MA'ĀNĪ AL-ISTI'ĀRA

Komentar na as-Samarqandījevu raspravu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Ḥusayn-ef. al-Iṣba'ī as-Sarāyī, učitelj Kantamirijina učitelja 'Abdulqādira, čija nam je godina smrti nepoznata.

Ždralović, Prepisivači..., II, str. 100; Popara-Fajić VII, 4371/3; Mujezinović, Islamska epigrafika... I, str. 362.

Početak (l. 3a):

أولّه: الحمد للّه الّذي أذاق نوع الإنسان حلاوة النّطق والبيان ففاز منهم من فاز بالتّميز بين الحقيقة والمجاز... أمّا بعد، فلا يخفى أنّ الرّسالة الّتي عملها المولى... الفاضل أبو القاسم السّمرقندي في تحقيق الإستعارات بديعة العبارات بعيدة الإشارات كافية في هذا الباب وافية لأولي الألباب... قال المصنّف: **الحمد لواهب العطيّة** أى كلّ فرد من أفراد العطايا كما هو المستفاد من لام الإستغراق...

Završetak (l. 7b):

آخره: **وبين ما يجعل زائداً عليها** أى على قرينة الكنية **وترشيح القوّة الإختصاص بالمشبّه به فأيّهما أقوى اختصاصًا وتعلّقًا به فهو القرينة** سواء كان مقدّمًا أو مؤخّراً ولا حاجة إلى بيان الفرق بين القرينة والتّرشيح في المصرّحة وهو ظاهر... ولك أن تجعل الجميع قرينةً في مقام شدّة الإهتمام بالإيضاح ولذا قال صاحب التّلخيص: **القرينة قد تكون واحدةً وقد تكون متعدّدةً** والله الهادي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9108. R-10196

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Isto kao pod br. 9104/7.

L. 6; 21 x 17 (16 x 8,5); 10 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Između redaka ponegdje prevod na turskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Prepisao nama nepoznati prepisivač 1276/1859-60. godine.

9109. R-5427

منتخب ضروب الأمثال
MUNTAḪAB ḌURŪB AL-AMṮĀL

Zbirka aforizama i poslovica s kraćim objašnjenjem njihova značenja. Sakupio na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Umar b. Amrullāh b. Āq Šamsuddīn, umro 959/1552. godine. Poslovice su poredane po alfabetu u 28 podlavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 77; A. M. II, 244.

Početak (l. 1b):

أولّه: الحمد لله الذي خلق الإنسان علّمه البيان وشرّفه بالعقل... ثمّ الصّلوة على سيّد الأنام... وبعد، فمن المعلوم أنّ أدب سلّم إلى معرفة العلوم به يتوصّل إلى الوقوف عليها ومنه يتوقّع الوصول إليها غير أنّ له مسالك ومدارج... (L. 4b) **الباب الأوّل فيما في أوّله همزة:** إنّ من البيان لسحرًا...

Završetak (l. 65a):

آخره: **الثّامن والعشرون في أوّله ياء**: اليد العليا خير من اليد السّفلى هذا من قول النّبي صلّى اللّه عليه وسلّم... **ما على افعل من هذا الباب**: أيْبَسُ مِنْ صَخْرٍ المولدون، يحدّثك من الحفَ إلى المقنعة يضرب للعارف بحقيقة الشّيئ، يوم السّفر نصف السّقر تزاحم الأشغال، يوم كأيّام يضرب في اليوم الشّديد، تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 66; 18,8 x 13,7 (12 x 7); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Tekst izreka nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, na osnovu bilješki ranijih vlasnika na listu 1a, sa sigurnošću se može utvrditi da je prepis stariji od 1034/1625. godine.

Prema tim bilješkama, vlasnik rukopisa bio je prvo 'Umar b. Ḥusayn ar-Rūmī, zatim ga je 1034/1625. godine od nekog telala u Carigradu kupio 'Uṯmān b. Abū Bakr, da bi ga na kraju kupio i u Bosnu donio Ḥusayn-zāde Bosnawī.

- مّما انسلك في سلك ملك الفقير إلى اللّه الغني القوي القدير عمر بن حسين الرّومي...
- ثمّ ملكته بالإشتراء الشّرعي من الدلاّل في قسطنطينيّة المحميّة في سنة أربع وثلاثين وألف وأنا الفقير إليه سبحانه عثمان بن أبي بكر...
- ثمّ استصحبه حسين زاده بوسنوي شراءً.

Ispod i iznad bilješke prvog vlasnika rukopisa otisnut lični pečat.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9110. R-6782

Zbirka (مجموع), 3

L. 109; 19,3 x 13,3 (13 x 7,5); 21 redak. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Na listovima 1b i 31b lijepo urađeni *unvani* u obliku kupole, ukrašeni floralnim motivima u zlatnoj, plavoj, narandžastoj i zelenoj boji. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema debelim zlatnim linijama, ojačanim sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen crvotočinom, vješto popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu utisnuti ornamenti sa floralnim motivima.

1. L. 1b-30b

شرح قصيدة بانت سعاد
ŠARḤ QAṢĪDA BĀNAT SU'ĀD

Isto kao pod br. 9096/4.

2. L. 31b-95b

شرح قصيدة البردة
ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Komentar na hvalospjev spjevan u slavu poslanika Muhammeda a. s.. Osnovno djelo الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة (v. 8889/10) poznato još i pod skraćenim nazivom قصيدة البردة na arapskom jeziku je spjevao Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine. Prema bilješci na kraju djela, autor je komentar završio krajem mjeseca safera 1012/1604. godine.

Kaḥḥāla VII, 100; Ḥ. Ḫ. II, 1335.

Početak (l. 1b):

أوّله: أحمده امتثالاً لأمره لا احصاءً لشكره، و(أ) صلّى على حبيبه وصفيّه ورسوله ونبيّه... وبعد، فقد روى عن ناظم القصيدة المعروفة بالبردة أنّه قال... ففكّرت أن أهمل (!) قصيدة في مدح النّبيّ... وقد سنح لخاطر أفقر عباد اللّه الغنيّ الباري علي بن سلطان محمّد الهروي القاري أن أخدم هذه القصيدة المباركة الميمونة المرضيّة رجاءً لشفاء الأمراض الظّاهريّة والباطنيّة...

Završetak (l. 95b):

آخره: فما نقل ابن الغازي عن ابن المرزوق انّ نغم في بيت القصيدة بكسر النّون يحتاج إلى نقل صريح ودليل صحيح... وفيه تنبيه بنيه على أنّ عليه موجبة لجمال المصلّي وكماله ومقتضيه لطرب حاله وحسن ماله، واللّه تعالى أعلم بالصّواب. تمّت. بانت

Na kraju djela (l. 95b) bilješka da je prepis završio Sulaymān Fahīm 2. rebiul-ahira 1163/1750. godine.

نمّقه الفقير الحقير العبد الدّاعي مغفرة ربّه الباري سليمان فهيم سنة ثلث وستّين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف، ٢ ربيع الآخر سنة ١١٦٣

3. L. 96b-108a

شرح قصيدة بانت سعاد بالتّركيّة لمجهول

ŠARḤ QAṢĪDA BĀNAT SU‘ĀD
BI AT-TURKIYYA LI MAǦHŪL

Komentar na Ka‘b b. Zuhayrovu kasidu بانت سعاد (v. 8970/8) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 96b):

أوّله: احوال صاحب قصيده برده كعب بن زهير رضى اللّه عنه معلوم اولكه وبجير زهير بن ابي سلمى نام كمسنه نك اوغللري اولوب ايكيسي دخي فحول شعر ادن ايدرلر بركون بونلرقيون كودوركن بجير قرانداشي كعبه دركه اى قرانداشم كعب سن قيون باتنده...

Završetak (l. 108a):

آخره: يعني انلر موت حوضلرندن رجوع ايدوب دونمزلر بلكه اول حوضلره بيك جانيله عطشان اولور ايلر ووارزلر ديمك اولور حضرت رسول اكرم صلّى اللّه عليه وسلّم بو بيتي ايشتدكده مجلس شريفلرينده قريشدن حاضر اونلره نظر ايدوب ايشديكوز كعب نه سويلر ديو اشارت بيورديلر. تمّت ١١٦٣

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 2, 1163/1750. godine.

Na listu 108b bilješka ranijeg vlasnika h. hfz. Muḥamed-ef. Tuzlića da je za ovaj primjerak u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1256/1840. godine platio 45 groša.

أخذت هذه النّصخت (النّسخة) الشّريفة بخمس وأربعين غروش في أوائل شهر ربيع الأوّل... سنة ستّة وخمسين ومائتين وألف وأنا الفقير طوزلوي زاده الحاجي حافظ محمّد أفندي المنصوب (!) عن سراى بوسنه.

Iz kolekcije Ahmeda Tuzlića (poklon).

9111. R-9819

زبدة الأمثال

ZUBDA AL-AMṮĀL

Zbirka poslovica na arapskom jeziku. Sabrao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ḥanafī iz Galipolja, umro 1024/1615. ili 1176/1762. godine.

Kaḥḥāla XII, 237; A. M. II, 451; Nametak IV, 2673; Fajić III, 2249; Dobrača I, 585/2; Flügel I, 339, str. 301; Lavić XIV, 8151/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي زيّن عباده بالألفاظ والأقوال وفضّلهم بما علّمهم من بدائع الحكم ولطائف الأمثال... أمّا بعد، فيقول أفقر عباد اللّه الكريم مصطفى بن إبراهيم عفا عنهما الغفور الرّحيم من بلدة دار الغزاة والمجاهدين ومدار الأولياء العارفين كليبولي صين (صينَتْ) من البليّة... أردت أن أجمع مجموعةً... **وسمّيتها زبدة الأمثال** لوقوعها عمدة الأقوال...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: من عمل بما علم ورّثه اللّه تعالى علم ما لم يعلم، العلم بلا عمل وبال والعمل بلا علم ضلال، علم لا يصلحك ضلال ومال لا ينفعك وبال، العالم المتعسّف شبيه بالجاهل...

L. 6; 19,5 x 12,5 (13,5 x 7); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9112. R-7193

Zbirka (مجموع), 4

L. 8; 20,3 x 14,5 (16,5 x 11); 17-19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta‘līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Na pojedinim listovima tekst oštećen do te mjere da je nečitljiv. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-4a

حكاية لطيفة وفيها فوائد كثيرة

ḤIKĀYA LAṬĪFA WA FĪHĀ FAWĀ'ID KAṮĪRA

Priča moralno-didaktičkog sadržaja o dječaku i al-Ḥağğāğ b. Yūsufu aṯ-Ṯaqafīju, na arapskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين. قال أبو عبد اللّه الكرخي: حضرت يومًا مجلس الحجّاج بن يوسف والنّاس حوله جالسون... وهو بينهم كالأسد وإذ قد أقبل ودخل عليه صبىّ... يعارضه وهو زاهد في الحسن فسلّم وترجّل فردّ عليه السّلام الحجّاج قال: من أين أنت ياصبىّ ومن أين أقبلت؟ قال له: من مدينة مصر. قال: من مدينة العاشقين؟ فقال الصّبىّ: ولماذا جعلتها مدينة العاشقين؟ فقال الحجّاج: لأنّ ترابها ذهب ونسائها لعب ونيلها عجب وهى من غلب...

Završetak (l. 4a):

آخره: فقال: من أين أخرج يا حجّاج؟ قال: من هذا الباب وأشار بيده إلى باب السّلامة فخرج الصّبىّ وراح إلى حال سبيله فقالوا أرباب الدّولة: كيف... على باب السّلامة وما هى من عادتك؟ قال: لإنّه استشارة والمشاورة من الإيمان والمؤمن لا يكون خوّانًا ولهذا تجوز عليه اللّعنة... واللّه تعالى أعلم.

Na kraju priče (l. 4a) bilješka nama nepoznatog prepisivača u kojoj se navodi da je ovu priču prepisao iz medžmue 'Abdurraḥmān-ef. aṭ-Ṭāšlīğawīje (iz Pljevalja) ili (za 'Abdurraḥmān-ef. aṭ-Ṭāšlīğawīju) zadnji dan mjeseca redžeba 1099/1688. godine.

إستنسخت هذه الحكاية من مجموعة المرغوبة لمولانا عبد الرّحمن أفندي الطّاشليجوي في سلخ رجب الفرد لسنة تسع وتسعين وألف.

2. L. 4b-6b

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA LI ABŪ YŪSUF

Oporuka imama Nu'mān b. Ṯābita, Abū Ḥanīfe, umro 150/767. godine, svome učeniku Abū Yūsufu. Oporuka sadrži savjete i upute o lijepom ophođenju sa ljudima.

Kaḥḥāla XIII, 104; Ahlwardt III, 3967; Dobrača II, 1436/3; Kairo I, 375; Popara XIII, 7600/5; Fajić XI, 6902/11.

Početak (l. 4b):

أوّله: بعد أن ظهر له الرّشد وحسن السّيرة والإقبال على النّاس فقال: يا يعقوب، وقّر السّلطان وعظّم منزلته وإيّاك والكذب بين يديه والدّخول عليه في كلّ وقت ما لم يدعك لحاجة علميّة فإنّك إذا أكثرت الإخلاط تهاون بك وصغرتْ منزلتك عنده فكن منه كما أنت من النّار تنتفع وتباعد ولا تدنِ منها فإنّ السّلطان لا يرى لأحد ما يرى لنفسه، وإيّاك وكثرة الكلام بين يديه فإنّه يأخذ عليك ما قلتَه لا يرضى لنفسه بين حاشيته (إلاّ) أنّه أعلم منك...

Završetak (l. 6b):

آخره: ولا تحقّر مجالس الذكر ومن يتّخذ مجلس عظةً بجاهك وتزكيتك بل وجّه أهل محلّتك وعامّتك الّذين تعتمد عليهم مع واحد من أصحابك وفوّض أمر المناكح إلى خطيب ناحيتك وكذا صلوة الجنائز والعيدين ولا تنس من صالح دعائك واقبل هذه الموعظة منّي وإنّما أوصيك لمصلحتك ومصلحة المسلمين... إنتهى.

3. L. 7a

كيفيّة توبة العبد

KAYFIYYA TAWBA AL-'ABD

Kratko uputstvo za pokajanje od grijeha, zasnovano na predaji koju od poslanika Muhammeda, a. s., prenosi poznati ashab Abū Ḏarr al-Ġifārī.

Početak (l. 7a):

أوّله: عن زيد عن وهب عن أبي ذرّ رضى اللّه عنهما أنّه قال: قلت: يا رسول اللّه، كيف ينبغي للعبد المذنب أن يتوب؟ فقال عليه الصّلوة والسّلام: ليغتسل ليلة الإثنين بعد الوتر ويصلّي عشر ركعة يقرأ في كلّ ركعة **فاتحة الكتاب** و**قل يا أيّها الكافرون** مرّةً وسورة **الإخلاص** عشر مرّات ويسلّم في كلّ أربع ركعات...

Završetak (l. 7a):

آخره: ولا يخرج من الدّنيا حتّى يرى مكانه في الجنّة فإذا خرجت روحه رضى اللّه عنه يغسله جبريل عليه السّلام مع ثمانين ألف ملك ويصلّي على جنازته مع مائة ألف ملك... ويصل الجنّة بلا حساب ولا عذاب. صدق رسول اللّه وصدق حبيب اللّه.

4. L. 7b-8a

دعاء ختم القرآن

DU'Ā' ḪATM AL-QUR'ĀN

Hatma dova (dova koja se uči poslije proučenog cijelog Kur'āna).

Početak (l. 7b):

أوّله: صدق الله العظيم وبلّغ رسوله الكريم ونحن على ذلك من الشّاهدين ونعوذ بالله من مصايد الشّيطان... **الحمد لله الّذي خلق السّماوات والأرض وجعل الظّلمات والنّور ثمّ الّذين كفروا بربّهم يعدلون**...

Završetak (l. 8a):

آخره: واغفر لنا ولوالدينا ولوالد والدينا ولمشايخنا والرّاغبين الخير فينا... ولا تجعل منّا شقيّاً مطروداً عن بابك برحمتك يا أرحم الرّاحمين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

Nema podataka o prepisivaču. Sudeći po rukopisu, mastilu i papiru, cijelu zbirku je prepisao nama nepoznati prepisivač 1099/1688. godine u Pljevljima (v. bilješku pod br. 1 u ovoj zbirci).

9113. R-328

Zbirka (مجموع), 3

L. 105; 24 x 14,5 (18 x 8,5); 25 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. pojedini listovi odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez kartonski sa kožnim hrbatom.

1. L. 1b-30b

القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي
AL-QAWL AL-MUTAWĀṬĪ FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AD-DIMYĀṬĪ

Komentar na kasidu o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى) i molitvi pomoći njih. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine, a ovaj komentar na nju, također na arapskom jeziku, napisao je Muḥammad b. Aḥmād al-Ğazā'irī, Šamsuddīn, umro 1139/1726. godine.

Kaḥḥāla VIII, 246; Fajić XI, 6995; Ḍayl Kašf aẓ-zunūn II, 230; Trako-Gazić, 47-50.

Početak (l. 1b):

أوّله: وصلّى الله على سيّدنا محمّد النّبيّ الكريم، سبحان من علّم الإنسان بفضله الأسماء... وبعد، فإنّ القصيدة الدّمياطيّة مشهورة في فنّها معروفة بعلوّ القدر عند أهلها... فاستخرت الله تعالى في شرح يحلّ ألفاظها ومعانيها ويقرّب مدلولاتها ومبانيها **وسمّيته القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي**...

Završetak (l. 30b):

آخره: ولو وقفت على شرح لها لما تعرّضت لذلك التّحرير ولكن هذا ما جرى به التّقدير وحكم به المالك القدير فالله أسأل أن يجعله خالصاً لوجهه الكريم وسبباً موصلاً إلى جنّات النّعيم إنّه متفضّل رحيم وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليماً فآخر دعوانا أن الحمد لله ربّ العالمين. تمّت بعون الله سبحانه وتعالى.

2. L. 31a-32a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Isto kao pod br. 9104/7.
Listovi 33a-36a slobodni.

3. L. 36b-105b

معرفتنامه
MA'RIFAT-NĀMA

Enciklopedijsko djelo o tesavvufu i moralu. Napisao na turskom jeziku Šayḫ Ibrāhīm Ḥaqqī b. Darwīš al-Arḍurūmī aṣ-Ṣūfī al-Ḥanafī, umro 1194/1780. godine. Djelo je je prvi put štampano u Bulaku (Kairo) 1251/1835. godine.

Dobrača I, 8, str. 11; Ḍayl Kapf aẓ-zunūn II, 512; Karatay t I, 1467-69; O. M. I, 33-36; A. M. I, 39-40; Rieu, 116; Köprülü III, 119; Islām ansiklopedisī... Cilt 21, str. 305-311.

Početak ovdje (l. 36b):

أوّل الموجود: **فنّ اوّل وبه نستعين** وجوهله مرآت كائنات اولوب ترتيب خلقت تكواني وكيفيّت ماهيت جواهر واعراض جهاني واحوال واشكال اشيا واعياني وحكمت وهيئت عالم اجزاء واركاني وكون وفساد عناصر ومركّبات حيواني وحكيمانه اوچ باب ايله بيان وعيان ايدر **باب اوّل** ترتيب خلقت اكواني...

Završetak ovdje (l. 105b):

آخر الموجود: تا كيم مطالعه ايدن اولو الالبابه عبرت نما اولوپ سرور حضوريله كوكلري طولوپ ورد لسانلري تسبيح مولى اوله، سبحان ذي الملك والملكوت، سبحان ذي العرش والعزّة والعظمة والهيبة والقدرة والكبرياء والجبروت، سبحان الملك المعبود، سبحان الملك الموجود، سبحان الملك الحي الّذي لا ينام ولا يموت، سبّوح قدّوس ربّنا وربّ الملائكة والرّوح جلّ جلاله وعمّ نواله.

Na kraju djela (l. 105b) nalazi se bilješka napisana crvenim slovimau kojoj se kaže da je prepis djela u mjesecu rebiul-ahiru 1224/1799. godine završio Muḥammad Bāqī (Ğīno-zāde).

قد وقع الفراغ في شهر ربيع الآخر اى أواسط سنة أربع وعشرين ومائتين بعد ألف من يد (ال) عبد الأضعف محمّد باقي غفر اللّه له ولجميع عشرته (عشيرته)...

Na listu 1a nalazi se bilješka prepisivača i vlasnika Ğīno-zādea u kojoj se navodi da ovaj rukopis uvakufljuje i da za muteveliju određuje svoga najstarijeg sina.

وقف هذه النّسخة الشّريفة خالصًا لوجه اللّه وطلبًا لمرضاته على وجه المشروطيّة واختار المتولى أعظم وأرشد أولادي وأنا الفير جينوزاده غفر له.

Ispod bilješke nalazi se pečat vakifa iz 1265/1849. godine na kome su čitljivi ime i godina (حسبى اللّه وحده وكفى عبده محمّد باقي سنة ١٢٦٥).

Na listovima 1a, 2a, 30b, 37b, 38a, 49a, 76a, 82a, 99b i 105b nalazi se veliki ovalni pečat vakifa iz 1284/1867. godine sa natpisom وقف عبد الباقي أفندي جينوزاده سنة ١٢٨٤

9114. R-6164

لطائف من حياة محيي الدّين عربي

LAṬĀ'IF MIN ḤAYĀ MUḤYIDDĪN 'ARABĪ

Nekoliko anegdota na arapskom jeziku iz života poznatog mistika Muḥyiddīna 'Arabīja, od nama nepoznatog sakupljača. Moguće je da je ovdje riječ o fragmentu iz nekog opširnijeg djela.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: وكان الشّيخ محيي الدّين رضى اللّه عنه بارشا (!) دولة الأساسين في انقطاعه عن الخلق واعتزاله عن النّاس وذلك أنّ الشّيخ محيي الدّين رضى اللّه عنه بلغه أنّ الإمام فخر الدّين الرّازي رضى اللّه عنه كان ذات يوم جالسًا بين أحبّائه وخواصّ أصحابه فبكى بكاءً شديداً... فلمّا بلغ الشّيخ محيي الدّين رضى اللّه عنه ذلك انتهز الفرصة في إيقاظه باعراضه عن العلوم النّظريّة...

Završetak ovdje (l. 7a):

آخر الموجود: والثّاني هو أنّه قصد بهذه الكلمة كذا لا سبيل إليه أيضًا ومن ادّعاه كفر لأنّه من أمور القلب الّتي لا يطلع عليها إلاّ اللّه وقد سأل بعض أكابر العلا بعض الصّوفيّين في عصره: ما حملكم على أن اصطلحتم على هذه الألفاظ الّتي ستشنع ظاهرها؟ فقال: غيرة على طريقنا هذا ان يدّعيه من لا يحسبه ويدخل فيه من ليس من أهله.

Na listu 8a nekoliko stihova Ibn 'Arabīja sa komentarom. Početak ovdje:

ولدت أبي من قبل أمّي وأمّها ـ وانكحتها إيّاه حين توالدى

الأبِ العقل الأوّل والأمّ الطّبيعة وأمّ الأمّ هى الرّوح والولادة الطّهور والإنكاح الإقتران والخ.

L. 8; 18 x 13,5 (14,5 x 11); 27 redaka. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, pretežno bez dijakritičkih znakova, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

9115. R-9133

نخبة من أشعار العرب

NUḪBA MIN AŠ'ĀR AL-'ARAB

Fragment iz nekog *Izbora arapske poezije*, od nama nepoznatog sakupljača. Fragment sadrži dio od 35. do 41. poglavlja (باب).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الباب الخامس والثّلاثون في ذكر الأودات الماضية والتّلهّف على العيشة الرّاضية تاج الدّين الكندي:**

أراجعة لنا بواصل سلمى   ليال كنّ للأحباب سلمى
ليال كنت أحسبها قصار   فافنى طولها ضماؤ لثما

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود: **الباب الحادي والأربعون** في جادته لابسه حله سوداء مرّت به يوم كسوف شمس:

عاينت في حلل السّواد مريدة   مثل القضيب المايد الميّاس
قلت لها ماذا اللّباس وغيره   ادنى من الإبهاج والا مهاس

L. 12; 21 x 15,5 (17 x 12,5); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom.

Naslovi poglavlja i imena pjesnika pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćenbi vlagom. Sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 5a-12b fragment iz nekog djela o živototisu poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9116. R-9375

قصيدة لمجهول

QAṢĪDA LI MAĠHŪL

Kasida moralno-vjerskog sadržaja na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Između redaka prevod na turskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوله: فَإِنَّ فَقِيهًا وَاحِـــدًا مُتَوَرِّعًا أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ أَلْفِ عَابِدِ
وَاكْثَــارُ صَلَـــوَةٍ بِلاَ دُعَاءٍ كَرَمْــيِ النَّبْـــلِ بِرَمْيٍ فِي الذُّبَابِ

Završetak (l. 12a):

آخره: وَأَزْعَمُ إِنِّي هَايِمٌ ذُو صَبَابَةٍ لِرَبِّي وَلاَ أَبْكِي وَتَبْكِي الْبَهَـــايِمُ
كُلُّ الْعَدَاوَةِ قَدْ تُرْجَى إِزَالَتُهَا إِلاَّ عَدَاوَةُ مَنْ عَادَاكَ مِنْ حَسَـــدِ
تمّ تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 12; 19 x 12,5 (15 x 10); 7 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Ukrasni znakovi u vidu tačaka pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9117. R-5155

قصيدة أنا المطلوب لمجهول

QAṢĪDA ANA AL-MAṬLŪB LI MAĠHŪL

Kasida moralno-didaktičkog sadržaja, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naziv kaside prema početku. Između redaka prijevod na turskom jeziku.

Početak (l. 2b):

أوله: أنا المطلوب فاطلبني تجدني فإن تطلب سواى لم تجـــدني
أنا المقصود فلا تقصد سواى كثير اللّطف فاطلبني تجدني

Završetak (l. 4b):

آخره: أتعرف ساترًا للعيب غيـري أنا السـتّـار فاطلبني تجدنـي
إلهـي يا إلهـي يا إلهــــي أجرنا من وقوع في ضلالي.

L. 5; 21 x 15,5 (13 x 8,5); 8 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokaliziran, pisan oštrim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9118. R-10127

حكاية أصحاب الكهف

ḤIKĀYA AṢḤAB AL-KAHF

Priča o stanovnicima pećine (أصـــحـــاب الكـهـف) na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo odlomak iz nekog opširnijeg djela. Priča je zasnovana na kur'anskim ajetima i izrekama poslanika Muhammeda, a. s.

Početak (l. 1b):

أوله: **حكاية أصحاب الكهف** سئل ابن عبّاس رضى الله عنه أىّ آية في كتاب الله أعجب؟ قال: الآية الّتي تكلّم بها وسمّاها عجبًا. قيل: وما هى؟ قال: قوله تعالى: **أم حسبت أنّ أصحاب الكهف والرّقيم كانوا من آياتنا عجبًا**...

Završetak (l. 9b):

آخره: وقال اليهود: كانوا منّا وكان في ذلك الزّمان ملكين (ملكان) أحدهما مؤمن والآخر كافر فأراد كلّ واحد منهما أن يبنى لهما بنيانًا فقاتلوا على ذلك قتالاً شديدًا فغلب الملك المؤمن على الملك الكافر فبنا عليهم بنيانًا وتصديق ذلك في كتاب الله تعالى: **قال الّذين غلبوا على أمرهم لنتّخذنّ عليهم مسجدًا**.

Listovi 10a-16b slobodni.

L. 16; 18 x 12,3 (14 x 7); 21 redak. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Mustafe Vatrenjaka iz Sarajeva, mutevelije Gazi Husrev-begova vakufa (poklon).

9119. R-4832

الأمثال والحكم

AL-AMṮĀL WA AL-ḤIKAM

Zbirka poslovica i mudrih izreka na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 1b):

أوله: **كلب وذئب**: كلب مرّة كان يطرد ذئبًا ويفتخر بقوّته وخفّة جريه وانهزم الذّئب بين يديه فالتفت إليه الذّئب قائلاً له: لا تظنّ أنّ خوفي منك وإنّما خوفي ممّن هو معك يطردني! معناه: إنّه لا يفتخر الإنسان إلاّ بما هو له ولا يكون الإفتخار بما ليس له...

Završetak (l. 15a):

آخره: خير اللّسان المخزون وخير الكلام الموزون، ق فاكَ عمّا يقرع قفاك، من كلّ معنى يكاد الميت يفهمه حسنًا ويعشقه القرطاس والقلم. تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na listovima 16-26 spisak upotrijebljenih riječi, bez prijevoda na bosanski jezik.

L. 26; 21 x 14,5 (14 x 10); 7-9 redaka. *Nash*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, razasuti i ispreturani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

Na listu 26a ime Salima Serdarevića, najvjerovatnije ranijeg vlasnika.

9120. R-6968

المقدّمة في علوم الإسلام والعرب

AL-MUQADDIMA FĪ 'ULŪM AL-ISLĀM WA AL-'ARAB

Uvod u hrestomatiju arapsko-islamske literature na arapskom jeziku. Napisao Mehmed Handžić, najvjerovatnije, za vrijeme studija na univerzitetu al-Azhar u Kairu, tokom tridesetih godina prošlog stoljeća. Djelo je podijeljeno na dva dijela (الجزء). U prvom dijelu (str. 2-189) dat je pregled historije arapskog pisma. U drugom dijelu (str. 196-320) autor je počeo davati pregled djela iz oblasti jezika (في ذكر كتب اللغة), ali ga nije završio. Autor je umro 1944. godine u Sarajevu u 38. godini života.

Početak (str. 2):

أوله: الحمد للّه والصّلوة والسّلام على رسول اللّه وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، فهذا رسم المقدّمة الّتي ننوي تأليفها وجعلها (جعلناها) مقدّمةً لكتابنا الّذي نجمع فيه ما ألّف من الكتب في علوم الإسلام والعرب وتتضمّن المقدّمة موضوعات العلوم والتّاريخ وهذا الفنّ يسمّى تاريخ الآداب...

Završetak (str. 320):

آخره: ولبعضهم: خلّ زيـــداً لشأنـه أينما شاء يـــذهب
أنا مالي ولامـــرئ أبد الدّهـــر يضـــرب
ولغيره: النّحو شؤم كلّه فاعلموا يذهب بالخير من البيت
خير من النّحو وأصحابه ثريدة تعمـــل بالزّيت...

Str. 320; 23 x 17 (19 x 14,5); 19 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Pisanska sveska širokih linija, naknadno uvezana u tvrdi kartonski povez sa plastificiranim hrbatom. Vanjske strane korica presvučene ukrasnim papirom.

Prepisano rukom autora.

Iz zaostavštine autora poklonio njegov brat Mustafa Handžić 1989. godine.

9121. R-6969

Zbirka (مجموع), 11

L. 217; 20 x 16,5 (15 x 12); 17-19 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Na pojedinim listovima značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi 12b-20b, 48a-114b, 116b-119a i 156a-214a slobodni. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-12a

الجزء الثّاني من كتاب الحاوي

AL-ĞUZ' AṮ-ṮĀNĪ MIN KITĀB AL-ḤĀWĪ

Drugi dio zbirke rasprava, idžazetnama i fetvi koje je iz raznih djela na arapskom jeziku, kao student u Kairu, sakupio Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Djelo nije završeno.

Na početku (l. 1a) naslov djela i ime sakupljača:

هذا هو الجزء الثّاني من كتاب الحاوي للرّسائل والإجازات والمهمّات والفتاوى ممّا جمعه لنفسه العبد الفقير محمد بن محمد بن محمد الخانجي البوسنوي غفر الله له ولوالديه آمين.

Početak (l. 1b):

أوّله: نبدأ هذا المجموع بالإبتهال إلى الله تعالى والإستغاثة به عزّ وجلّ، ومن أحسن ما رأينا من هذا الباب أبيات السّهيلي العينيّة الّتي أوّلها: يا من يرى في الضّمير ويسمع وقد خمّسها الشّيخ محمّد زين العابدين البكري فقال:

يا ربَّ أنت لنا الإله الأرفع   ورضاك عنّا كلَّ سوء يمنع
لم لا أنادي والمدافع تهمع   يا من يرى ما في الضّمير ويسمع
أنت المُعَدُّ لكلّ ما يتوقّع

Završetak (l. 12a):

آخره: قال عبد الله بن جبرئيل: حدّثني من أثق بقوله أنّ سيف الدّولة كان إذا أكل الطّعام حضر على مائدته أربعة وعشرون طبيبًا كلّهم يأخذ الرّزق. (طبقات الأطبّاء ج ٢ ص ١٤٠)

Listovi 12b-20b slobodni.

2. L. 21a-34a

الكلام على حديث المجدّدين

AL-KALĀM ʿALĀ ḤADĪṮ AL-MUĞADDIDĪN

Rasprava o velikim reformatorima islama na kraju svakog stoljeća po Hidžri. Sakupio iz raznih djela na arapskom jeziku i mjestimično prokomentarisao Mehmed Handžić, umro 1944. godine.

Na početku naslov i ime sakupljača:

الكلام على حديث المجدّدين - جمع الفقير إلى الله محمد الخانجي من كتب شتّى

Početak (l. 21a):

أوّله: قال أبو داود في سننه في كتاب الملاحم: باب ما يذكر في قرن المائة حدّثنا سليمان بن داود المهري... عن أبي هريرة فيما أعلم عن رسول الله صلّى الله وسلّم قال: إنّ الله يبعث لهذه الأمّة على رأس كلّ مائة سنة من يجدّد لها دينها...

Završetak (l. 34a):

آخره: الشّيخ محمّد الأنباري المتوفّي ١٣١٣ ذكر عن الشّيخ إبراهيم السّمنودي المنصوري في كتابه سعادة الدّارين في الرّدّ على الفرقتين أنّه مجدّد القرن الثّالث عشر (أنظر سعادة الدّارين ج ١، ص ٢٢ - ٢٣ تحت الخطّ).

3. L. 36a-41b

فوائد ونوادر

FAWĀ'ID WA NAWĀDIR

Zbirka hadisa, stihova i mudrih izreka na arapskom jeziku. Sabrao i mjestimično prokomentarisao Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Naslov na listu 36a.

Početak (l. 36b):

أوّله: روى عنه صلّى الله عليه وسلّم أنّه قال: أغبط النّاس عندي مؤمن خفيف الحاذ ذو حظّ من صلاته وكان رزقه كفافًا فصبر عليه حتّى يلقى الله وأحسن عبادة ربّه وكان غامضًا في النّاس عجّلت منيته وقلّ تراثه وقلّت بواكيه... قوله صلّى الله عليه وسلّم: أغبط النّاس أى لا أشتهي أن أكون مثل أحد من النّاس كما أشتهي أن أكون مثل هذا الرّجل ثمّ وصفه...

Završetak (l. 41b):

آخره: أوّل ما تكلّم عيسى عليه السّلام في المهد أن قال: إنّي عبد الله فيقال للغالين فيه: إن صدّق فقد كذّبتم وإلاّ فمن عبدتم... ذهب القضاء بحيلة العقلاء. قيل للجنيد: أنطلب الرّزق؟ قال: إن علمتم أين هو فاطلبوه. قيل: فنسأل الله؟ قال: إن خشيتم أن ينساكم فاذكروه. قيل: فنلزم البيوت؟ قال: التّجربة منك شكّ. قيل: وما الحيلة؟ قال: ترك الحيلة.

4. L. 42a-47b

باب نذكر فيه ما نظمه الشّعراء من الأحاديث النّبويّة

BĀB NAḎKUR FĪH MĀ NAẒẒAMAH AŠ-ŠUʿARĀ' MIN AL-AḤĀDĪṮ AN-NABAWIYYA

Zbirka hadisa prepjevana u stihovima na arapskom jeziku. Sabrao iz raznih djela Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Naslov na listu 42a.

Početak (l. 42b):

أوّله: هذا باب نذكر فيه ما نظمه الشّعراء من الأحاديث النّبويّة. فأوّل ما نذكر فيه نظم الأحاديث الّتي عليها مدار الدّين وهو لطاهر بن مفوز الإشبيلي وقيل للإمام الشّافعي:

عمدة الدّين عندنا كلمات   أربع من كلام خير البريّة
إتّق الشّبهات، ازهد ودع   ما ليس يعنيك واعمل بنيّة

Završetak (l. 47b):

آخره. وله في هذا المعنى:

لا تجعلنّ رمضان شهر فكاهه تلهيك فيه من القبيح فنونه
واعلم بأنّك لا تنال قبـــوله حتّى تكون تصومه وتصونه

Listovi 48a-114a slobodni.

5. L. 115a-115b

الكلام على حديث "ماء زمزم لما شرب له"

AL-KALĀM ʻALĀ ḤADĪṮ "MĀʼ ZAMZAM LI MĀ ŠURIBA LAH"

Dva kratka komentara hadisa مـاء زمـزم لما شـرب له preuzeta iz štampanih djela نفح الطّـيب (Svezak I, str. 342) i تذكـرة الحـفّـاظ للذّهبي (Svezak III, str. 315-316). Naslov na listu 115a.

Početak (l. 115a):

أوّله: ذكر نبد من كلام يتعلّق بحديث "ماء زمزم لما شرب له" رزقنى اللّه شربه مراراً عند بيته الحرام آمين. قال القاضي أبو بكر العربي رحمه اللّه تعالى: كنت بمكّة مقيمًا في ذي الحجّة سنة ٤٨٩ وكنت أشرب من ماء زمزم كثيراً وكلّما شربته نويت به العلم والإيمان ففتح اللّه تعالى ببركته ونسيت أن أشربه للعمل ويا ليتني شربته لهما حتّى يفتح اللّه تعالى لي فيهما...

Završetak (l. 115b):

آخره: وشرب منه الخطيب البغدادي ونوى ثلاثة أشياء حصلت كلّها له. (أنظر حكاية ذلك في تذكرة الحفّاظ للذّهبي ج ٣ ص ٣١٥ - ٣١٦).

Listovi 116a-119a slobodni.

Na listovima 119b-121a bilješke, stihovi i citati iz raznih djela na arapskom jeziku.

6. L. 121b-122a

أبو مسلم الإصفهاني

ABŪ MUSLIM AL-IṢFAHĀNĪ

Biografija Abū Muslima al-Iṣfahānīja. Sakupio iz raznih djela na arapskom jeziku Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Naslov na početku.

Popetak (l. 121b):

أوّله: يقول الفقير إلى غفران مولاه محمد بن محمد الخانجي البوسنوي: إنّي رأيت في كتب الأصول عند البحث عن الإجماع ذكراً لأبي مسلم الإصفهاني ورأيت له ذكراً في التّفسير أيضًا خصوصًا في تفسير الإمام الفخر الرّازي وله أقوال خالف فيها الجمهور وأقواله دالّة على سعة علمه واستقلاله له في البحث...

Završetak (l. 122a):

آخره: وظنّ صاحب...أنّ أبا مسلم هذا هو الجاحظ وليس كذلك...وأغلط عليه الشّوكاني في إرشاد الفحول فراجعه ص ١٦٢ وعندي أنّهم لم يحرّروا مذهبه في النّسخ على ما أراد واللّه أعلم.

Na kraju bilješka da je ovo sabrao Mehmed b. Muhamed b. Muhamed Handžić.

Na listovima 122b-124a razne bilješke, izreke i stihovi na arapskom jeziku.

7. L. 124b-125b

القصيدة المنفرجة

AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Isto kao pod br. 9094/1.

8. L. 126a-135b

بغية الطّلب في تصليح الأسنان وتلبيسها بالذّهب

BUĠYA AṬ-ṬALAB FĪ TAṢLĪḤ AL-ASNĀN WA TALBĪSIHĀ BI AḎ-ḎAHAB

Rasprava o tome da li je sa šerijatskog stanovišta dozvoljeno popravljati zube, popunjavati šupljine pokvarenog zuba čvrstom masom (plombom) ili preko njih stavljati zlatnu navlaku. Napisao na arapskom jeziku u mjesecu ramazanu 1350/1932. godine Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Rasprava je, zapravo, odgovor na pitanje koje mu je neko u vezi s tim postavio. Na početku (l. 126a) naslov rasprave i ime autora.

بغية الطّلب في تصليح الأسنان وتلبيسها بالذّهب للفقير إلى رحمة اللّه تعالى محمد بن محمد الخانجي البوسنوي غفر اللّه له ولوالديه.

Početak (l. 126b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا بكتابه وأهّلنا لفهم خطابه وجعلنا نميّز بين خطأ القول وصوابه... أمّا بعد، فطالما سئلت عن تصليح الأسنان التّصليح المعروف في هذه الأزمان وتلبيسها بالذّهب وسدّ ما عليها من الثّقب بمادّة جامدة تمنع وصول الرّطوبة إلى ما تحتها فتحفظ السّنّ من التّآكل فيما بعد فكنت أجيب شفاهًا بما أعتقده حقًّا وصوابًا إلى أن دعا الحال إلى تصنيف هذه الرّسالة

في رمضان سنة خمسين وثلاثمائة وألف فوجد تفصيل المسألة... **وسمّيتها بغية الطّلب في تصليح الأسنان وتلبيسها بالذّهب**...

Završetak (l. 135b):

آخره: وفي هذا كفاية إن شاء اللّه تعالى لمن كان له عقل سليم وفهم مستقيم فإنّ القرائح قد جمدت فلا تجد من يُفهم ولا من يَفْهم ولا من يعلّم ولا من يتعلّم وإلى اللّه ترجع الأمور. تمّت الرّسالة في رمضان سنة ١٣٥٠

Na kraju rasprave (l. 135b) nalazi se bilješka autora u kojoj se navodi da je ovaj primjerak prepisao 11. zul-hidždžeta 1355/1937. godine.

تمّ تبييضها ونسخ هذه النّسخة منها في أوّل أيّام التّشريق سنة ١٣٥٥ واللّه نسأل فرجًا قريبًا بمنّه وكرمه وكتبه محمد الخانجي عفا اللّه عنه وعن والديه.

9. L. 136a-141b

رسالة في فضائل الصّحابة وما يجب علينا في حقّهم

RISĀLA FĪ FAḌĀ'IL AṢ-ṢAḤĀBA WA MĀ YAĞIB 'ALAYNĀ FĪ ḤAQQIHIM

Rasprava o odabranosti ashaba i obavezi vjernika da ih poštuju. Napisao na arapskom jeziku Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Rasprava je podijeljena na četiri poglavlja (فصل) i zaključak (خاتمة). Naslov rasprave i ime autora navedeni na listu 136a.

رسالة في فضائل الصّحابة وما يجب علينا في حقّهم رضى اللّه عنهم للفقير إلى اللّه ومغفرته محمد بن محمد الخانجي البوسنوي غفر اللّه له ولوالديه

Početak (l. 136b):

أوّله: يقول العبد الفقير عيبة العيوب وذنوب الذّنوب محمد الخانجي غفر اللّه له ولوالديه: هذه رسالة ألّفتها قبل عدّة سنين، فلمّا عزمت على إدراجه (إدراجها) في هذا الحاوي غيّرت بعض كلماتها... وبعد، فهذه رسالة دعاني إلى جمعها مباحثة فيما سبق مع الإخوان في الصّحابة رضوان اللّه تعالى عليهم... فجمعت هذه الرّسالة من أقوال كبار علماء الأمّة وقسمتها إلى فصول...

Završetak (l. 141b):

آخره: ولا نقول إنّ أبا موسى بليد فلو قال ذلك أحد لزم من قوله فضلاً من سبّ ذلك الصّحابى الجليل القول بأنّ من استعمله بليد أيضًا حيث لم يفرّق بين البليد وغيره وهذا أكبر الطّعن في رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم. وهذا آخر الكلام بالإختصار وما أوردنا هى العقيدة الصّحيحة في أصحاب رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم... وأسأله تعالى أن لا يحرمنا من هدايته المزيلة للعمى وأن يختم لنا بخير فإنّه رحيم الرّحما (!).

Na kraju djela (l. 141b) nalazi se bilješka autora u kojoj navodi da je njegov sastav završio u Kairu 20. džumadel-ahira 1346/1928. godine, a da je prepis ovog primjerka završio u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1356/1937. godine u Sarajevu.

فرغت منها لعشرين ليلة مضت من شهر جمادى الآخرة من شهور سنة ستّ وأربعين وثلاثمائة وألف من هجرة أفضل الرّسل صلّى اللّه عليه وسلّم وعلى آله وصحبه أجمعين وسلّم وفرغت من نسخ هذه النّسخة في أوائل المحرّم الحرام سنة ستّ وخمسين وثلاثمائة وألف في مدينة سراى المحروسة وكان تأليف الرّسالة في القاهرة المعزية... وأنا الفقير إلى اللّه تعالى محمّد الخانجي البوسنوي غفر اللّه تعالى له ولوالديه بمنّه وكرمه آمين.

10. L. 142b-144a

قصيدة حمزة أفندي بالتّركيّة

QAṢĪDA ḤAMZA-EFENDĪ BI AT-TURKIYYA

Kasida na turskom jeziku od 54 bejta (distiha) u kojoj se oplakuje tragična pogibija mostarskog muftije Mustafe Sidki-ef. Karabega 1295/1878. godine, neposredno prije dolaska austrougarske vojske u Mostar. Spjevao Hamza-ef., sin Ahmed-ef. Puzića iz Mostara.

Mehmed Handžić, Izabrana djela I, str. 726-729.

Početak (l. 141b):

أوّله: قصيدة تركيّة نظمها حمزه أفندي پوزيچ أحد علماء موستار يذكر فيها كيف استشهد من طرف الأوباش والرّعاء مفتي موستار الشّيخ مصطفى صدقي أفندي قره بك وذلك في أواسط شعبان من سنة ١٢٩٥ أثناء استيلاء كفّار نمسا على هذه البلاد وقد قتله همج المسلمين في سراى الحكومة في مدينة موستار في اليوم المذكور رحمه اللّه تعالى... والقصيدة هى:

محقّق اهل تحقيقك رئيس پاك اذعاني   وحيد عصر وازمانك فريدي كنج عرفاني
كمال عقليله مفطوركه برعلامهء مشهور   كه يعني مصطفى صدقي علوشان ودامانى

Završetak (l. 144a):

آخره: بوسوزي ايلدك كمال بيان ايتدك على الاجمال
بزه لايق بودر في الحال آنك اولمق ثنا خواني
إلهي بوزيني آق ايت آكا ويـــــر جنّت اعلى
خدا يا سن قبول ايله دعـــاى مستمنــــداني
تمّت القصيدة.

Na listu 144a duža bilješka o životu autora i njegovoj porodici, na kraju koje navodi da je kasidu prepisao u mjesecu saferu 1356/1937. godine.

وناظم القصيدة في قيد الحياة الآن وللمرحوم صدقي مصطفى أفندي الشّهيد إبنان في قيد الحياة أيضًا وهما الحاجّ علي رضا أفندي والحاجّ أحمد أفندي كلاهما عالمان فاضلان يسكنان بلدة موستار ولي معهما معرفة وصحبة... وبلغني أنّ مفتي موستار الملقّب بريجانوفيج ألّف في ترجمة حال مصطفى صدقي أفندي رسالة بالعربيّة لم نرها إلى الآن ولعلّنا نظفر بها فيما بعد إن شاء اللّه تعالى. وكتبه محمّد الخانجي في صفر الخير من سنة ١٣٥٦

Na listu 144b nekoliko stihova Abū al-Walīda al-Qurṭubīja preuzetih iz ad-Ḏahabījeva djela تذكرة الحفاظ.

11. L. 145b-155b

كتاب ألف كلمة من الحكمة في الوصايا والآداب والمواعظ والأمثال

KITĀB ALF KALIMA MIN AL-ḤIKMA FĪ AL-WAṢĀYĀ WA AL-ĀDĀB WA AL-MAWĀ'IẒ WA AL-AMṮĀL

Zbirka od hiljadu mudrih izreka, savjeta, dosjetki i poslovica. Sabrao iz hiljadu izreka (hadisa) Muḥammad b. Salāma b. Ǧa'far b. 'Alī b. Ḥakmūn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muslim al-Quḍā'ī, Abū 'Abdullāh, umro 454/1062. godine. Na kraju zbirke autor je dodao još dvije stotine izreka poznatih mudraca i književnika, te dove koje se pripisuju poslaniku Muhammedu, a. s.

Kaḥḥāla X, 42-43.

Početak (l. 145b):

أوّله: قرئ على القاضي الجليل أبي عبد اللّه بن سلامة بن جعفر بن علي القضاعي رضى اللّه عنه قال: الحمد للّه القادر الفرد الحكيم القاهر الصّمد الكريم... أمّا بعد، فإنّ الألفاظ النّبويّة والآداب الشّرعيّة جلاء لقلوب العارفين... وقد جمعت في كتابي هذا ممّا سمعته من حديث رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم ألف كلمة من الحكمة في الوصايا والآداب والمواعظ والأمثال... وجعلتها مسرودة يتلو بعضها بعضًا محذوفة الأسانيد... ثمّ زدت مائتى كلمة فصارت ألفًا ومائتين وختمت الكتاب بأدعيّة مرويّة عنه عليه السّلام... **الباب الأوّل**، قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: الأعمال بالنّيّات، المجالس بالأمانة، المستشار مؤتمن، العدّة عطيّة، الحرب خدعة....

Završetak (l. 155b):

آخره: من أحسن صلاته حين يراه النّاس ثمّ أساءها حين يخلو فتلك استهانة بها ربّه، من لم تنهه صلاته عن الفحشاء والمنكر لم تزده من اللّه إلاّ بعداً.

Listovi 156a-214b slobodni.

Na listovima 215a-217a razne bilješke, stihovi, hadisi i izreke.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Mustafa Handžić, brat Mehmeda Handžića.

KNJIŽEVNOST

Turski

9122. R-10172

وسيلة النّجاة - مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Mevlud - spjev o rođenju, životu i smrti vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Spjevao u mesnevi stihovima na turskom jeziku Sulaymān Čalabī iz Bruse, imam osmanskog sultana Bajezida I (752/1351 - 825/1422). Spjev je dovršen 812/1402. godine i predstavlja remek djelo osmanske religiozne književnosti. Mnogi pjesnici, po nekima oko stotinu, napisali su *nazire* (paralele) na ovo djelo, ali nijedan nije dosegao original, odnosno djelo Sulaymāna Čalabīja, koji je sve do danas najoriginalniji pisac, ne samo ove forme nego i uopće stare turske književnosti. O popularnosti ovog djela najbolje svjedoči podatak da je prevedeno na više svjetskih jezika: arapski, albanski, čerkeski, engleski i bosanski. Na bosanski jezik prepjevao ga je hfz. Salih Gašević iz Nikšića na molbu kolašinskih muslimana, dok je tamo bio kajmekam.

Ḥ. Ḫ. II, 1910; Dobrača I, 149/5; Namatak IV, 2760-81; Zürich I, 589-90; Trako-Gazić, 67-96; Boškov, 78; Hasandedić, 413/2; Spaho, 21/2; Flügel III, 137.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّه آدين ذكر ايده لـــوم اوّلا   واجب اولدر جمله اشده هر قولا
اللّه آدين هر كيـم اول اوّل اكا   هر ايشي اســـان ايده اللّه اكا

Završetak (l. 21a):

آخره: تكري رحمت ايلسون اول جان ايچون
كيم دعا ايــــده بوني يازانيچون
تمّ تمام.

L. 23; 20,5 x 15 (15,5 x 11); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, teško oštećen vlagom, zubima glodara i direktnom izloženoću svjetlu ili blizini vatre.

Na kraju djela (l. 21a) bilješka da je njegov prepis završio Ḥusayn b. Bālī u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1022/1613. godine.

كتبه الحقير حسين بن بالي تحريراً في أواسط ربيع الآخر سنة إثنى (و) عشرين و ألف تمام شد.

Nema podataka o mjestu prepisa ni o ranijim vlasnicima.

9123. R-7425

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. la):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **إلهي**

الحمد لله طوغدي محمـــــد اول نوري احمد طوغدي محمّد...

مكّه قومي اولورلري بي خـلاف كعبهء اول كيجه قلوركن طواف (l. 4b)

Završetak ovdje (l. 33a):

آخره: اوقياني يا زانـي دكل يانـــي رحمتكله يارلغافل ياغــــني.

L. 50; 19 x 14,5 (17,5 x 11); 14 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i na pojedinim listovima tekst oštećen. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Listovi 35-50 slobodni.

Na kraju djela (l. 33a) bilješka da je prepis završen u drugoj dekadi mjeseca šabana 1074/1664. godine.

9124. R-7185

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao br. 9122.

Fragment.

Završetak ovdje (l. 9a):

آخره: أمّتندن راضي أولسون أول معين رَحْمَــــةُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ أجْمَعِـــينْ.

L. 10; 20,5 x 15 (16,5 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju (v. l. 9a) dova koja se završava godinom prepisa djela 1121/1709.

حضرت سرور انبيانك پاك روح شريف ايچون الله تعالى نك رضاء شريفيچون حقّ جلّ وعلى الفاتحة، سنة ١١٢١

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9125. R-5303

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Fragment.

L. 7; 19,5 x 15,5 (17 x 11); 13 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Na listu 1a bilješka nama nepoznatog prepisivača da je prepis ovog djela završio 1171/1757-58. godine.

9126. R-1276

Zbirka (مجموع), 4

L. 79; 20 x 14,5 (16 x 8); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama utisnute rozete u obliku baklave, sastavljene od po devet šestougaonih elemenata sa Davudovom (šestokrakom) zvijezdom u sredini.

1. L. 2b-8a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

2. L. 10b-40b

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8843.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 40b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وكما يضمر المفعول يضمر العامل وذلك في السّماعيّة قليل ومنه اضمار أن بعد الحروف السّتّة واضمار أن مع فعل الشّرط... وقول إمراء (امرئ) القيس فمثلك حبلى...

3. L. 41b-65b

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao pod br. 8865/2.

Na kraju djela (l. 65b) bilješka nama nepoznatog prepisivača da je prepis završen 1188/1774. godine.

4. L. 68b-77b

العوامل الجديدة
AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao pod br. 8865/3.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika: *Gazi Husrev-begovoj knjižnici darovao Buturović Derviš, penz. šeriat. sudija. Sarajevo, 19. I 1947.*

9127. R-4693

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 102; 19,5 x 13 (14,5 x 9); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom usljed čega je tekst na pojedinim listovima oštećen. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Vanjske strane korica i preklopa presvučene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu i godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9128. R-9728

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 59b):

آخر الموجود: الّدي عليْنكْ الّندنْ مُصْطفــى قلْدي خيرْتدهْ علىُ الْمُرْتضى
جُونْ كه رَسُولْ الّدي اني يانّنه قلْديلر مَدْحْ وَثنالــرْ جانّنــه.

Na listovima 13b-50b ubačena još jedna poema o rođenju poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od drugog autora. Poema je pisana po uzoru na Mevlud Sulaymāna Čalabīja i ovdje počinje:

الله اديله سوزه بشْلا يلــوم معْرفتْ باغنْدهْ كلْ اشْــلا يلْوم

L. 60; 19,3 x 13 (13,5 x 9); 11 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na listovima 4b i 13b tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 1a, 13b i 59b pečat vakifa, Muṣṭāfe Šawqīja iz Tešnja iz (1)287/1870. godine sa natpisom ٢٨٧ وقفي مصطفى شوقي لسنة.

9129. R-4803

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 29b):

آخر الموجود: عفوايدوب عصيانمز قيل رحمتي اول حبيبك بوزي صوبي حرمتي
يا إلهي قيلمـــه بزي ضالّـــين بو دعايه جملـه ديوك آمـــين.

Na listovima 15b-42b nalaze se razne dove na arapskom i turskom jeziku.

L. 42; 19,5 x 13 (15 x 9); 14 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom i naknadno popravljan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9130. R-8416

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 29b):

آخر الموجود: كليسردر بو كيجه حق رحمتي حق جلالدن كوترذي هيبتـــــي
بوكيجه اول شاه ختم المرسلين صورعالم رحمـةً للعالمـــــين.

Na listovima 30b-40a nalazi se životopis poslanika Muhammeda a. s. na turskom jeziku koji ovdje počinje riječima:

روايت شيله دركم محمّدي مصطفا عليه السّلام اول كجه كم وجود اناسندن وجود كلدي...

L. 40; 20 x 14,5 (15 x 10,5); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom. Vanjske strane korica obložene ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9131. R-10125

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بِرْدُرْ اوُلْ بِرْلِكِنَه شَـانْ يُوقْدُرُرْ كُرْچِه يَكْلِشْ سُوْيْلَنْلَرْ چُوقْـــدُرُرْ...
بَارِينَه حَاجَتْ قِيلاوُزْ سُوْزِي چُوقْ بِرْدُرْ اوُلْ انْدَنْ ارْتُقْ تَكْـــرِي يُوقْ

Završetak ovdje (l. 20a):

آخِرُ الموجود: أُوقِيَانِي يَازَانِي دِيكْلَيَنِـــــي رَحْمَتْ كُلَه يَارْلِقَاغِيلْ يَاغَـــنِي.

L. 20; 22 x 16 (18 x 12,5); 13 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9132. R-9160

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Spjev se završava mevludskom dovom koja ovdje (l. 12a) počinje riječima:

إلهي يا ربّ بو مولود شريف سبب اولان دنيوي وآخرتي خيرلو مرادلري حاصل ايليه امورلريني غنيمت ايليه...

L. 12; 23 x 16 (18 x 11,5); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Listovi 1, 3, 11 i 12 naknadno dopisani. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII, a naknadno dopisani listovi s početka XX stoljeća.

9133. R-10322

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: ديدي قرق بيك ييلدرر كيم يا امين عشقدرر بكا يمك ايچمك همين
ناكهان براون اشتدي قولغيم كتدي عقليم بلمزم صولوا صغيم

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: ايچلرندن بر براق اغلرقتي ييمز ايچمز قالمامش هيچ طاقتي
ديدي جبرائيل ندر اغلاديغك حزنيله جانو وچيكر داغلا ديغيك

L. 7; 20,5 x 14 (17 x 11); 12 redaka. *Nash*, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi bez kustoda, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9134. R-9194

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: حقّ تعالى چونْ يراتدي آدمي قيلْدي آدمله مُزيّنْ عالمي
آدمه قيلْدي فرشتهلرْ سُجُودْ همْ اكا چوقْ قيلْدي اوُل لُطْف سُجُد

L. 6; 20,5 x 15 (18 x 10); 15 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9135. R-9260

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. la):

أوّل الموجود: كديلرسن بوله سز اوددن نجات عشق ايله ايدك الصّلات
مكّه قومي اولورلري بي خلاف كعبهء اول كيجه قلوركن طواف

L. 5; 20 x 13,5 (15 x 7); 18 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9136. R-6631

Zbirka (مجموع), 4

L. 36; 20,5 x 14,3 (15 x 9); 11-13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1a-6a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: مُصْطَفى دِيدِي كِه طُوتُكْ طُورَيمْ   أُول يَارَنْلَرمْ (يَانُلَرِمْ) قَتِينَه وَارَيم

Na listovima 6b-9b razne dove na arapskom i turskom jeziku.

2. L. 10b-20b

وصيّة النّبي للإمام علي بن أبي طالب
WAṢIYYA AN-NABĪ LI AL-IMĀM ʻALĪ IBN ABŪ ṬĀLIB

Oporuka poslanika Muhammeda, a. s., svome zetu i četvrtom halifi ʻAlī b. Abū Ṭālibu, na turskom jeziku. Postoji više verzija ove oporuke.

Početak (l. 10b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين، حبيب اكرم صلّى الله عليه وسلّم بيورديلركه معرجي شريفده قرانداشم جبرائيل بيوردي **يا علي**

اشبو نصيحتي كوش ايله ددكده بيور... **يا علي** مظلوملروك حاجتن بيوركه الله تعالى مظلوملروك حاجتن روا ايلر كافر دخي اولورسده...

Završetak (l. 20b):

آخره: **يا علي** سجّاده اوستونده نماز قلدقدن صكره تاكون طوغنجه بيك التون صدقه ويرمش ويك حجّ طواف اتمش قدر ثواب ويره... **هر كم خطّك صاحبنه بر دعا ايده** محشرده شفاعت اول رسول مصطفا روحنه صلوات.

3. L. 20b-25a

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Priručnik iz islamske vjeronauke u stihovima na turskom jeziku. Prema jednim izvorima (v. *Dobrača I. 155/2*) napisao Ibrāhīm Haqqī Arḍurūmī, umro 1195/1780. godine, a prema drugima (v. *Spaho, str. 81-82 i Trako-Gazić, 500, str. 265*) pjesnik Sunʻī ili Ḍaʻīfī.

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-97; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara IX, 5658/3; Fajić XI, 6558/2; Wiesbaden XIII4, 54.

Početak (l. 20b):

أوّله: خُدَا رَبّمْ نَبِيّمْ حقًّا مُحَمَّدْ رَسُولُ اللّهْ   هَمْ اسْلَامْ دِينْدُرْ دِينَمْ كتَابُمْدُرْ كَلَامُ اللّهْ

Završetak ovdje (l. 25a):

آخره: قَبُولْ اتدم ايدوب تصديق ددُم آمنت بالله دليله اقرارني قلبله تصديق ايلدي ضَعيفي.

Na listovima 25b-26a nalaze se abdeske dove. Na početku je naslov crvenim slovima بركمسنه آبدست الدوقده بو دعاء اوقيه

4. L. 28b-36b

موسى حقنده برحكايت
MŪSĀ ḤAQINDA BIR ḤIKĀYAT

Priča o poslaniku Mūsāu, a.s., na turskom jeziku. Priču je, navodno, prenio ashab Kaʻb al-Aḥbār, umro 32/652. godine. U njoj se opisuju Mūsāov razgovor s Bogom na planini Ṭūr na Sinaju. To su, uglavnom, jevrejske legende koje su u islamskoj literaturi poznate pod nazivom *isrā'īliyyāt*.

Dobrača I, 1669/6

Početak (l. 28b):

أوله: كعب الأحبار رضى الله عنه شويله روايت قلوركه قجن موسى پيغمبر عليه الصّلوة والسّلام طور طاغنه كلدي جبرائيل عليه السّلام فرشته لريله كلدي...

Završetak ovdje (l. 36b):

آخر الموجود: كما قال الله تعالى: **وَشَارِكْهُمْ فِي الأَمْوَالِ وَالأَوْلَادِ** يعني شيطان اول كشيلرله مالده واولادده اورتق اولورديمكدر ودخي حضرت بيوردي كه قنقي عبادت زياده سومزسن...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

U Gazi Husrev-begovu biblioteku donio Emin Islamovski iz Struge.

9137. R-9417

Zbirka (مجموع), 12

L. 88; 21 x 13 (16,5 x 9); 15-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

1. L. 2b-20a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Na kraju djela bilješka da je njegov prepis 28. redžeba 1267/1852. godine u Čelebi Pazaru (Rogatici) završio Aḥmad b. Muṣṭafā al-Bosnawī.

قد تمّت المولود الشّريف بعون الله الملك اللّطيف من يد أحقر الفقير بر تقصير أحمد بن مصطفى البوسنوي چلبي پازارلي في ماه رجب المرجّب في (ال) يوم الثّامن والعشرين لسنة سبع وستّين ومائتين وألف.

Na listu 20b jedan odlomak iz Kur'āna koji se uči poslije mevluda, a na listovima 21a-22b mevludska dova.

2. L. 23b-37a

رساله‌ء قاضي زاده
RISĀLA-I QĀḌĪ-ZĀDE

Naslov na početku

هذا رساله‌ء مرحوم قاضي زاده أفندي مرحوم سلطان مراده نصيحت ايلدوكي رساله دركه ذكر اولنور

Spjev moralno-didaktičke sadržine, na turskom jeziku koji je, prema bilješći na početku, spjevao neki Qāḍī-zāde efendī i u kome su dati savjeti sultanu Muratu. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovaj spjev niti o kome se autoru radi. Ovdje nije riječ o istoimenoj raspravi o namazu koju je napisao Muḥammad b. Muṣṭafā, Qāḍī-zāde (v. *Dobrača II, 1629/3; Fajić III, 2379/3; Lavić X, 5949/3*).

Početak (l. 23b):

أوله: الله الله ذكرينه بشليالــــوم   قطره‌ء در باى حقّــــه آتالوم
الله الله فكرينه غرق اولالوم   حقّي باطلدن بنه قرق ابده لوم

Završetak ovdje (l. 37a):

آخر الموجود: **ديكر**

مفتي به قول اصحّ يازسون ديوامــر اوللي   قنيه قولني يازوب ايدركه تاتارخانيدر..
فقيهي اختلافاته دو شورمش صورت فتوا   اولور اولماز جوابي حكمله كاري تمايلدر

3. L. 37b-41a

نثر اللآلي من كلام الإمام علي
NAṮR AL-LA'ĀLĪ MIN KALĀM AL-IMĀM 'ALĪ

Zbirka mudrih izreka 'Alī b. Abū Ṭāliba, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Zbirka se često pojavljuje i u prijevodima na perzijskom i turskom jeziku. Izreke su poredane po alfabetu. Naslov na početku نثر اللآلي للإمام علي رضى الله عنه

Ahlwardt VII, 8659-8660.

Početak (l. 37b):

أوله: **حرف الألف**: إيمان المرء يعرف بإيمانه. أخوك من واساك في الشّدّة. إظهار النّعمة من الشكر. أدّب عيالك تنفعهم. أدب المرء خير من ذهبه. أداء الدّين من الدّين... **حرف الباء**: برّ الوالدين سلف...

Završetak (l. 41a):

آخره: **حرف الياء**: يأتيك ما قدّر لك. يعمل النّمام في ساعة فتنة الشّهر. يطلبك الرّزق كما تطلبه... يأس القلب راحة النّفس. يسعد الرّجل مصاحبة السّعيد. تمّت النّسخة الشّريفة بعون اللّه.

4. L. 41b-47b

من كلمات علي رضى اللّه عنه
MIN KALIMĀT ʻALĪ RAḌIYA ALLĀHU ʻANH

Zbirka mudrih izreka ʻAlī b. Abū Ṭāliba, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Izreke su poredane po alfabetu. Naslov na početku هذه كلمات علي رضى اللّه عنه

Početak (l. 37b):

أوّله: **حرف الألف**: العقل زين. الصّدق أمانة. الكذب خيانة. الهدى يجلب محبّة. العجب رأس الحماقة... العلم أفضل شرف. العمل أكمل خلق. الطّاعة غنيمة الأكياس. العلماء حكماء على النّاس. التّوحيد حياة القلب. الذكر مفتاح الأنس...

Završetak (l. 47b):

آخره: ينبغي أن يكون علم الرّجل زائداً على نطقه وعقله غالبًا على لسانه... يسير الدّين خير من كثير الدّنيا... ينبغي للعاقل أن يجتنب مخالطة أبناء الدّنيا.

Na kraju djela (l. 47b) bilješka da je njegov prepis završio Aḥmad b. Muṣṭafā Bosnawī u trećoj dekadi mjeseca šabana 1267/1851. godine.

قد تمّت هذه النّسخة الشّريفة من يد الفقير أحمد بن مصطفى بوسنوي في أواخر شهر شعبان لسنة سبع وستّين ومائتين وألف.

5. L. 49b-67b

لطائف خواجه نصر الدّين أفندي
LAṬĀʼIF-I ḪAWĀĞA-I NAṢRUDDĪN-EFENDĪ

Zbirka dosjetki i mudrih izreka u stotinu priča, na turskom jeziku, koje se pripisuju legendarnoj ličnosti Nasruddīn-hodži.

Početak (l. 49b):

أوّله: راويان أخبار وناقلان آثار ومحدّثان روزكار شويله روايت وبو يوزدن حكايت ايدرلركه خواجه نصر الدّين أفندي بر وعظ ايچون كرسي يه چيقوب ايدر اى مؤمنلرين سزه نه ديه جكم بلبورميسز جماعت ديرلركه خير خواجه افندي بيلميز...

Završetak (l. 67b):

آخره: روايت اولنوركه مرحوم خواجه هر علمده ماهر وهر فنده كامل ايمش لكن طلبه كنديدن درس رجا ايتدكده قدوري درسي اوقورز ديرلرسه اوقودر ايمش آخر كتاب استرلر ايسه اوقوتمز ايمش بعضيلر ديرلركه قدوري اوقودركن كشف وكرامت صاحبي اولمش قدوري اوقوتمه نك حكمتي بوايمش رحمة اللّه عليه رحمة واسعة.

Na kraju djela (l. 67b) bilješka istog prepisivača (Aḥmad b. Muṣṭafā Bosnawī) da je prepis završio u prvoj dekadi mjeseca redžeba 1267/1850. godine.

قد تمّت هذه الرّسالة في أوائل في شهر رجب المرجّب لسنة سبع وستّين ومائتين بعد ألف من هجرة خاتم النّبيّين... سنة ١٢٦٧

6. L. 69b-70a

نعت شريف
NAʼT-I ŠARĪF

Nat (pjesma u slavu poslanika, Muhammeda, a. s.), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku نعت شريف

Početak (l. 69b):

أوّله:

مرحبًا يا سيّد الكونين يا بدر البـــــدور   مرحبًا يا ايكي عالم فخري مفتاح الصّدور
سنسين اول محبوب حقّ هم انبيالر سروري   ذات پاكك حرمتنه ايتدي هر اشيا ظهور

Završetak (l. 70a):

آخره:

تا قيامت روح شاد اولسون امام اعظمي   مصطفى شرحين بيان ايتدي كورلدي هر امور
قومه يونلر حرمتنه دو زخه يا ربّ نبي   يا كريـــم ويا رحيـــم ويا عفـــوّ ويا غفـــور

Na kraju djela (l. 70a) bilješka da je prepis u trećoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1267/1851. godine, za vrijeme svoga boravka u Ḥakīm Čelebī medresi u Istanbulu, završio Aḥmad Ḥamdī b. Muṣṭafā Bosnawī iz kadiluka Čelebī Pazār (Rogatice).

تمّت هذه (هذا) النّعت الشّريف بعون اللّه الملك اللّطيف في أواخر ذي الحجّة لسنة سبع وستّين ومائتين وألف من يد العبد الفقير الحقير أحمد حمدي بن مصطفى بوسنوي من قضاء چلبي پازار حين اقامتده استانه عليّه بمدرسة حكيم چلبي...

7. L. 70b-73a

نسيمي نعت شريف
NASĪMĪ NA‘T-I ŠARĪF

Zbirka *natova* (pjesama u slavu poslanika Muhammeda, a. s.), na turskom jeziku. Prema naslovu (نسيمي نعت شريف), spjevao pjesnik Nasīmī. Najvjerovatnije je riječ o Sayyidu ‘Imāduddīnu Nasīmīju koji je zbog propagiranja heretičkog učenja Faḍlullāha Ḥurūfīje pogubljen u Halepu 820/1417. godine.

Početak (l. 70b):

أوّله:

اى رسول فخـــر عالـــم ذات صفات   بحر ذاتك كوهر يسك هم صفاتك عين ذات
قوّتي ذاتي اذل دائم سنكله مستقيم   حكمتي دار الابد قائم ســـكادر محكمات

Završetak (l. 73a):

آخره: يارادلمش دار پهلوي جب دن(؟)   بوله ره ر استلق اولسبيـــدن
بولاره اكري دورطوغرلق اولمـــز   ايكو قريلور طفرلق اولمـــز

8. L. 73b-79a

نعت شريف
NA‘T-I ŠARĪF

Zbirka natova (pjesama u slavu poslanika Muhammeda, a. s.), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 73b):

أوّله: هزاران حمد وشكر اولسون حدايه   كه قلدي بيزي امّت مصطفايـه
محمّد امّتنـــــــــدن بر جماعت   كه ديرلر اهل سنّت والجماعت

Završetak (l. 79a):

آخره: غلاى مصـــره سلطان ايلين سن   نهايتسز كرم احســـان ايدن سن
دخي در ياي موسى يه مسخّـــر   قلوب جاده عدوسن قهرايدن سن
بلائي ضـــرّ ابــــوى اراله
شفائي رحمتين قبض ايلين سن

9. L. 79b-83a

نعت شريف
NA‘T-I ŠARĪF

Zbirka natova (pjesama u slavu poslanika Muhammeda, a. s.), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 79b):

أوّله: حقّه شكر ايده لم هر بار   يرتدي صـــورتي انســـــان
كيم اولدر فاعل مختار   آنــك امرينـــه در اشـــيا

Završetak (l. 83a):

آخره: بنم فعلـم اكـا لايـــق   دكلـــدر بيلـــوز بايـــق
ولي اولـور سكا لايق   ايـــده سز عفوله غفـــران

Na kraju djela (l. 83a) bilješka da je prepis 1268/1851-52. godine završio Aḥmad al-Bosnawī.

تمّت من يدي الفقير الأحمد (أحمد) البوسنوي لسنة ثمان وستّين ومائتين بعد الألف.

10. L. 83b-84a

در بيان شرب القهوة
DER BAYĀN ŠURB AL-QAHWA

Kratka rasprava na arapskom jeziku o tome da li je sa šerijatskog stanovišta dozvoljeno konzumiranje kahve i opojnih droga, napisana na osnovu fikhskih djela تبيين المحارم - درّ المختار - الوسيلة i Abū Su‘ūdovih fetvi.

Naslov na početku در بيان شرب القهوة

Početak (l. 83b):

أوّله: **أمّا القهوة** ففي **تبيين المحارم** لا وجه لحرمتها لإنعدام شيئ من موجبات الحرام كالإسكار والضّرر مزاجًا أو بدنًا أو عقلاً ولا يمنع شيئًا من العبادات بل يقوّي عليها وليس لها نصّ على حرمتها ولا نظير حتّى يقاس عليه... وفي **الوسيلة** أظهرها الله تعالى على يد بعض أوليائه وعلمائه لما فيها من الصّفات الشّريفة كمنع النّوم وإزالة الغموم وتنشيط العبادة وترقيق الغداء وهضم الطّعام وتسخين البدن وتحليل الأخلاط الرّديّة...

Završetak (l. 84a):

آخره: وأمّا الأفيون فإنّه حرام عند محمّد قليله وكثيره وفي **السّراج الوهّاج** والأفيون حرام ولم يقيّد حرمته بقول أحد وهو الظّاهر لأنّه مضرّ بالبدن... وبالجملة إنّ صاحب الأفيون ممسوخ الصّورة باطنًا وإن كان في صورة الإنسان ظاهراً وقد عدّ بعض العلماء ضرر الخمر ببدن الإنسان وعقله

ومزاجه وضرر الأفيون فوجد ضرر الآفيون أكثر من ضرر الخمر أربعين ضرراً نعوذ بالله تعالى من الخذلان (تبيين المحارم).

Na kraju djela (l. 84a) bilješka da je prepis u drugoj dekadi mjeseca ševvala 1267/1851. godine završio Aḥmad b. Muṣṭafā Bosnawī iz kadiluka Čelebi Pazar (Rogatica).

قد وقع الفراغ من بيان ما ذكر من القهوة والأفيون في أواسط شوّال الشّريف من يدي الفقير بر تقصير بوسنوي لقضاء چلبي پازار أحمد بن مصطفى بسنجه زاده لسنة سبع وستّين ومائتين بعد الألف.

11. L. 84b-87a

مطلب في قبح الدّخان ومضرّته
MAṬLAB FĪ QUBḤ AD-DUḪĀN WA MAḌARRATIH

Kratka rasprava na arapskom jeziku o pokuđenosti i štetnosti pušenja duhana, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 84b):

أوّله: فمن أراد أن ينال رضائه ويدخل جنانه ينبغي له أن يترك ما لا يعنيه. قال رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم: من حسن إسلام المرء ترك ما لا يعنيه... معناه أنّ إسلام الرّجل لا يكون كاملاً وحسنًا إلاّ إذا ترك من الأقوال والأفعال ما لا منفعة له فيه أصلاً لا في الدّنيا ولا في الآخرة وممّا لا منفعة له فيه الدّخان الّذي ظهر في هذا الزّمان من قبل الكفرة... وابتلى بمضرّته كافّة الأنام من الخواصّ والعوامّ...

Završetak (l. 87a):

آخره: وروى عن أبي هريرة رضى الله تعالى عنه قال: سمعت رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم يقول: إن طالت بك المدّة يوشك أن ترى قومًا يغدون في سخط الله تعالى ويريحون في لعنة الله تعالى وفي أيديهم مثل أذناب البقر... وسألت العلاّمة شيخ الإسلام صنع الله أفندي رحمه الله تعالى والفاضل زين الدّين أفندي عن هذا فأجابني كلّ منهما بمثل ذلك. كذا في كتاب مرشد المحبّين وأساس الموحّدين تأليف محمّد بن أحمد العوفي.

12. L. 87b-88a

رسالة في الدّخان
RISĀLA FĪ AD-DUḪĀN

Kratka rasprava na arapskom jeziku o zabrani pušenja duhana sa šerijatskog stanovišta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه وآله، وبعد، وأمر الدّخان كثير في الفتاوى والقيل والقال وألّف (ت) فيه الرّسائل القصار والطّوال وافتتن فيه الأنام وتحيّر الخواصّ والعوامّ إذ ذهب بعض على إباحته وبعض على حظريّته فبيّنة إنّما تكون ببيان أدلّة الفريقين...

Završetak (l. 88a):

آخره: وهى حرام لأنّه إسراف وهو حرام بالنّصّ لقوله تعالى: **وَلاَ تُبَذِّروا** (ولاَ تُبَذِّرْ) **تَبْذِيراً إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُوراً** الآية وقوله تعالى: **إِنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ** ولا شكّ أنّه إسراف لأنّه لا يفيد الأكل والشّرب والدّواء وكلّما ليس كذلك فهو إسراف (نقل من بخاري زاده)... وقتل سلطان مراد مقدار عشرين رجلاً لعدم انتهائهم بنهيه عن شربه حين ذهب إلى بغداد.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat prepisivača i ranijeg vlasnika iz 1267/1851. godine sa natpisom مظهر نور إلهي أحمد حمدي سنة ١٢٦٧

9138. R-8874

وسيلة النّجاة - مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: هُوَ المجتبى والمرتضى من وجوده   هوالمصطفى الصّافي المصفّي من الدر

L. 10; 24 x 17 (18 x 11); 9 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Rukopis je bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9139. R-9054

وسيلة النّجاة - مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 36b):

آخر الموجود: حشردك كه دينلورسه بو كلام نجه حشر اوله بو اوليــه تمام
معشر العشّاق قولو الصّلــوة كى تكونو عنده بعد المـات
تمّت هذه المولود بعون اللّه
الملك الرّؤف الرّحيم.

L. 36: 24 x 16,5 (17,5 x 12,5); 15 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9140. R-10126

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 29; 23 x 16,5 (16 x 12,5); 11 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i rubovima dohvaćeni zubima glodara. Listovi sa kustodama.

Bez oveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9141. R-10205

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: آمنه خاتــون محمّد آنه ســي اول صدفدن دغدي اول در دانه سي
چونكه عبد اللّه دن اولدي حامله وقت ايرشــدي هفتــه وايّاملــــه

Završetak ovdje (l. 24b):

آخر الموجود: كوزي ياشتي ايچون آدم صفينك نهايتي حقيچــون نوحــي نبينك
سليمانـك مصينـك عزتيچــون قرنجه نك حقيـر ذلّت ايچـــون.

L. 24; 20 x 16 (16 x 12,5), 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9142. R-9438

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 22; 19,5 x 11 (15 x 6,5); 9 redaka. *Nash*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9143. R-8219

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 14a):

آخر الموجود: جمله سي انك يوزن كورمك ديلر ايقتنه يوزلرين سورمك ديلـر
كل كيده لر حضرته يا مصطفى منتظر در انده اصحابي صفا

L. 14; 16 x 11 (13 x 8,5), 11 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9144. R-9562

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 10; 20 x 11,5 (14 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9145. R-7159

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 10; 18,5 x 11,5 (16 x 9,5); 10 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 10a) bilješka da je prepis završio Mula Began Ćerimović, sin Mustafa-age.

كاتب ملا بغان كريمويك بن مصطفى آغا.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Poklon Emina Islamovskog iz Struge.

9146. R-7379

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 10; 24 x 17 (18 x 11,5); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9147. R-7415

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

L. 8; 21 x 14 (16 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva (poklon).

9148. R-4740

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Spjev se završava dovom na Arefatu i Muzdelifi koja ovdje (l. 32a) počinje riječima:

هذا مناجات بودر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، بارك اللّه فيكم وأحسن اللّه اليكم مبارك عرفاتده اولان التي كرّه يوز بيك مسلمين حرمتيچون، واندن قبول اولان دعالر حرمتيچون ومزدلفده قلنان نماز حرمتيچون...

L. 34; 24 x 16,5 (15,5 x 11,5); 15 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, originalan, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

Djelo se završava kolofonom (l. 34a) u kome je data bilješka da je prepis u zadnjoj dekadi mjeseca džumadel-ahira u Zvorniku završio Muḥammad Amīn b. al-Ḥāğğ Muḥammad Muharram-aga.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه (هذا) المولود العظيم... في أواخر شهر جماذى الآخر عن يد الضّعيف الفقير الحقير محمّد أمين بن الحاجّ محمّد محرّم اغا... في ايزوورنيق.

Nema podataka o godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Omer-age Šehagića iz Zvornika (poklon).

9149. R-10324

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: انبيا ارواحي قارشـــو كلديلم   مصطفى به عزّت اكرام قيلديكز
پس كچوب محرابه اول خير الانام   انبيا ارواحنـــه اولدي امـــام

L. 10; 21 x 15 (18 x 12); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

9150. R-10233

Zbirka (مجموع), 2

L. 11; 21 x 16 (18 x 15); 15-17 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama iz tridesetih godina prošlog stoljeća.

Bez poveza.

1. L. 1b-7a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 9122.

2. L. 9a-11b

وفات حضرت محمّد پيغمبر باللّغة البوسنويّة
WAFĀT-I ḤAḌRAT-I MUḤAMMAD PEYĞAMBER BI AL-LUĞA AL-BOSNAWIYYA

Spjev o smrti Muhameda, a. s., Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhammed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (l. 9a):

اوّله: اوُ براكو نه ق وام يـوده نصيحات   ناش پيغمبرْ قد يه حكيبو بيت وفات
وي سلوشايته يا كو واما قازيفوات   قدْ يه پوشو ز دونيالوقا اونـــي زات

Završetak (l. 11b):

آخره: تو غود ميسلي بيت نيه غوا امتّا   نه ق نيپـوشتـو نه اوستاوليا سنّته
دراغي بوژه قد سموتيه مومي امّت   دراغي بوژه تي ناس سپرمي اوجنّت

Na kraju djela (l. 11b) ime hfz. Ejjub-ef. Kavazovića (umro 1982), najvjerovatnije, bivšeg vlasnika.

9151. R-9126

مولد النّبي

MAWLID AN-NABĪ

Fragment nekog spjeva na turskom jeziku o životu poslanika Muhammeda, a.s., od nama nepoznatog autora, spjevan po uzoru na *Mevlūd* Sulaymāna Čalabīja.

Početak (l. 1b):

أوّله : اول رسول اللّه محمّـد مصطفا   كوزي اجق كندو نور كوكلي صفا
صاچلري واللّيل والشّمس يوزي   سينسي والطّور والنّجم كـــوزي

Završetak ovdje (l. 25b):

آخره: وصفني بو رسمه ترتيب اتديلـر   اول مبارك نوري ترغيب اتديكمز
آمنه ايدر چوق قت اولدي تمـام   كم وجوده كله اول خيـــر الانام.

L. 25; 20,5 x 14,5 (16 x 10,5); 14 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9152. R-10206

مولد النّبي

MAWLID AN-NABĪ

Mevlud - spjev o rođenju i životu vjerovjesnika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora, spjevan po uzoru na *Mevlūd* Sulaymāna Čalabīja.

Početak (l. 1a):

أوّله: جُمْله انُكْ دُوستلُوغنَــه آدينَه   بُو نجَه عزّتْلرْ أُولوُپ اَجْدَادينَه
حَقْ تَمَنَّا قلدَيْلـرْ حقَـه بُولــر   كيمْ محمَّدْ اُمَّتنْــدَنْ اُولــه لــر

Završetak ovdje (l. 18b):

آخره: ديدكـــم يَا فَاطمَـه يَنَارتَـمْ   دُوسْتَه اُولشْمَقْ ديلرْ جَانُمْ بَنُـمْ
فَاطمَه ديدكم اى جَانُمْ بَابَـا   كُوكلُومُك شَازيقلقي جَانُمْ بَابَا

L. 18; 21 x 15 (15,5 x 10,5), 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9153. R-7665

مولد النّبي

MAWLID AN-NABĪ

Poema o rođenju i životopisu poslanika Muhammeda, a. s., u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Poema je spjevana po uzoru na *Mevlūd* Sulaymāna Čalabīja i podijeljena na slijedeća poglavlja:

- في بيان آغاز كردن از حكايت مناسب (l. 1a)،
- في بيان آغاز نوع حكايت مناسب كردن (l. 3a)،
- في بيان سبب فطرة الاسلام بابتداء الخلق (l. 5a)،
- في بيان سبب فطرة الاسلام في زماننا (l. 5a)،
- في بيان خطاب اللّه إلى روح محمّد المصطفى...(l. 5b)،
- في بيان انتقال نور النّبي عليه السّلام (l. 6b)،
- في بيان نزول محمّد المصطفى...(l. 7b)،
- في بيان ولايت النّبي...(l. 8b)،
- في بيان ظهور العلامات عند ولادت محمّد عليه السّلام (l. 8b)،
- في بيان وجود النّبي...(l. 9b)،
- في بيان واقعات عند ولادت النّبي عليه السّلام (l. 10b)،
- في بيان حالات عند ولادت النّبي عليه السّلام (l. 10b)،
- في بيان حالات النّبي عند الولادة (l. 11a)،

- في بيان برهان النّبي (l. 12b)،
- في بيان قربت للحق النّبي عليه الصّلوة والسّلام (l. 13b)،
- في بيان كشف عالمي النّبي... (l. 16b)،
- في بيان اخلاص النّبي... (l. 17a)،
- في بيان نصايح النّبي... (l. 17b)،
- في بيان وفات النّبي الامّي العربي... (l. 18b)،
- في بيان اختراض حقوق العباد في الدّنيا... (19b)،
- في بيان واقعات النّبي عند الموت... (l. 20b)،
- في بيان كلمات النّبي عند المرض... (l. 21a)،
- في بيان واقعات احوال النّبي عند المرض... (l. 21b)،
- في بيان وصيّت النّبي... (l. 23a)،
- في بيان نصيحت النّبي عند حالة النّزع... (l. 23b)،
- في بيان شدّة المرض عند وفات النّبي... (l. 23b)،
- في بيان وصيّت النّبي... (l. 24a)،
- في بيان انتقال روح النّبي سيّد الكونين... (l. 24b)،
- في بيان قدوم ملك الموت الى النّبي... (l. 26a)،
- في بيان فراق النّبي عند ملك الموت... (l. 26b)،
- في بيان المواعظ والنّصايح... (l. 28a)،
- محاور كردن مكيّة بامدينهء شرّفها اللّه تعالى (l. 28a)

Nametak IV, 2786; 3059/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: اللّه آدِيله سوزه باشلايلوم   معرفت باغنه كول اشلايلوم
اللّه آدِيله طوتالم هربر اشي   تاكوكللردن كيدره تشويشي

Završetak (l. 29b):

آخره: بوني يازدم قلا بزدن يادكار   تاكي رحمت ايله پ روردكار
هركه خيريله ياد ايليه بوخطّ كاتبين
شركي خير يازسون كرامًا كاتبين

L. 30; 20 x 14 (16,5 x 10,8); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na prvih deset listova uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

9154. R-10222

مولد نبي ـ مولد جسماني ومورد جاني
MAWLID-I NABĪ - MAWLID-I ĠISMĀNĪ WA MAWRID-I ĠĀNĪ

Poema na turskom jeziku o rođenju i životu vjerovjesnika Muhammeda, a. s.. Spjevao u mesnevi stihovima Ḥamdullāh b. Šayẖ Āq Samsuddīn, sa pseudonimom Ḥamdī 897/1491-92. godine, umro 914/1508-08. godine. Poema je podijeljena na slijedeća poglavlja:

- في بيان حكاية فضيلة مولود نبي محمّد... (l. 1a)،
- في بيان التماس الدّعاء... (l. 2b)،
- في بيان كوهر اصل محمّد... (l. 4b)،
- في بيان اصل عالم محمّد... (l. 5a)،
- في بيان وصف روح محمّد... (l. 5b)،
- في بيان نسل وجدّ محمّد... (l. 6a)،
- في بيان سقوط محمّد إلى رحم أمّه... (l. 7b)،
- في بيان وقوع محمّد في رحم أمّه... (l. 8b)،
- في بيان مدّت ولادة محمّد... (l. 8b)،
- في بيان زادن رسول اللّه... (l. 9b)،
- في بيان صفاء مخلوقات... (l. 11a)،
- في بيان مدح وتعظيم محمّد... (l. 11a)،
- في بيان رضاع طايهء رسول اللّه... (l. 11b)،

- في بيان كون يتيم حبيب الله وفات جدّه (l. 12b)،
- في بيان نزول قرآن ورسالت إلى رسول الله... (l. 13a)،
- في بيان معجزات محمّد مصطفا... (l. 13b)،
- في بيان معراج رسول الله... (l. 14a)،
- في بيان أخلاق محمّد... (l. 18a)،
- في بيان نصائح الآيت من فناء الدنيا... (l. 19a)،
- في بيان نصائح محمّد... (l. 20a)،
- في بيان واقعات أحوال النّبي... (l. 22a)،
- في بيان وصيّت سيّد المرسلين... (l. 24a)،
- في بيان شدّة المرض النّبي... (l. 24b)،
- في بيان انتقال روح النّبي... (l. 25b)،
- في بيان أحوال المخلوقين... (l. 28a)،
- في بيان المواعظ والنّصايح الدّارين... (l. 29a)،
- في بيان مجاور كردن مكّه يا مدينه... (l. 29b)،
- في بيان وفات حضرت فاطمه... (l. 31b)،

Trako-Gazić, 99; Rieu, CTM, 169; Š. Sāmī III, 1982.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **في بيان حكاية فضيلة مولود نبي محمّد صلّى الله عليه وسلّم**
دكلك اوّل بر حكايَت ايدَه لُومْ   مَولُودك سُوزِينَه اَنْدَنْ كيدَه لُومْ
تَا بِلاَسِزْ مَولُوديسِنِي نَه ايمِشْ   حُرْمَتِي هَمْ مَولُودك نيجَه ايمِشْ

Završetak ovdje (l. 35b):

آخر الموجود: جَانْلَرْ جَانِي صَاحِبْ دِينك   طُوغْدُوغِي آيْ كَلْدِي ينَه
اَكْسُكلُو قُولْدُوب مَاهَمِين   دُوتْ سُنَّتِي اوُلغن يَقين
اول رحمة لِلْعَالَمِينَ

L. 35; 21 x 14,5 (16 x 10,5); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9155. R-10223

Zbirka (مجموع), 2

Str. 64; 22,5 x 15 (17,5 x 11); 10 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vrlo vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i interlinearni prijevod na bosanski jezik pisani crvenim mastilom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama iz tridesetih godina prošlog stoljeća. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Bez poveza.

1. Str. 2-26

مولد النّبي القريشي
MAWLID AN-NABĪ AL-QURAYŠĪ

Poema na turskom jeziku o rođenju vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Prema bilješci na početku (str. 1), spjevao u Ḫawāǧa Buḫārījinoj medresi u Dijarbekiru 1285/1868. godine Ṭayyār-zāde Ibrāhīm Ra'fat, čija nam je godina smrti nepoznata. Djelo je štampano u Istanbulu 1330/1911. godine.

Početak (str. 2):

أوّله: اىْ خُداوَنْدِ عَظِيمُ وَپادِشَاه   رَحْمَتكْدرْ جُمْلَه مَخْلُوقَه پَنَاهْ
عالمي بِرْدَمْدَه ايجَادْ أيْلَدي   كُنْ ديدكْ مَعْمُورْ وَبُنْيَادْ ايْلَدكْ

Završetak (str. 26):

آخره: عَفْو ايدوبْ قيلْمَه بزي ضَالّ وُذَليل   اىْ كَريمْ و اىْ رَحيمْ و اىْ جَليل
خَتْم قيلْ ايمَانْ ايلَه وَقْتِ اجَلْ   اسْتَجِبْ يَا رَبْ دُعَانَا بالْعَجَل

Na kraju djela bilješka autora da ga je završio 1285/1868. godine.

الحمد لله على التّمام، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد خير الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام كلما هبّ النّسيم وناح الحمام سنة خمس وثمانين ومائتين وألف.

2. Str. 28-56

منتخب من وسيلة النّجاة مع التّرجمة البوسنويّة
MUNTAḪAB MIN WASĪLA AN-NAĞĀT MA‘ AT-TARĞAMA AL-BOSNAWIYYA

Izbor iz mevluda, koji je na turskom jeziku pod nazivom وسيلة النّجاة spjevao Sulaymān Čalabī, umro 825/1422. godine (v. 9122). Između redaka je prijevod na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog prevodioca. Naslov na početku crvenim slovima مُصَحَّحْ مَوْلِدِ شَرِيفْ

Početak ovdje (str. 28):

أوّله: اَللّٰه آدِينْ ذِكْر ايدَه لِمْ اَوَّلاَ وَاجِبْ اُولْدُرْ جُمْلَه ايشْدَه هر قولا

Najprije spomenimo
uzvišenoga Boga dž. š. ime

To je dužnost svakome
robu u svakom poslu

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (str. 56):

آخر الموجود: اُمَّتِكْ اُولْدِيغمِزْ دَوْلَتْ يَتَرْ خِدْمَتِكْ قِيلْديغمِزْ عِزَّتْ يَتَرْ

Dosta nam je slave što
smo tvoj ummet.

I nama je dosta slave što se
nalazimo tebi u posluzi

Na stranicama 58-64 rječnik osmansko-bosanskih izraza koji su korišteni u ovom spjevu.

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā Šukrī. Prema bilješci na str. 27, prepis je završen u mjesecu saferu 134(8)/ 15. jula 1929. godine.

حرّر بقلم الفقير مصطفى شكري... في صفر الخير سنة ١٣٤(٨) و ١٥ تموز سنة ١٩٢٩

9156. R-9302

حمزه نامه
ḤAMZA-NĀMA

Fragment iz poznatog historijskog romana o junaštvu Poslanikovog, a. s., amidže Hamze, na turskom jeziku. Napisao Aḥmadī Ḥamzawī, umro oko 815/1412. godine. Djelo je još za autorova života postalo toliko popularno da je autor uzeo pseudonim Ḥamzawī i da je njegovo pravo ime zaboravljeno. Djelo je veoma obimno i po nekima sadrži 40, a po drugima čak 70 svezaka. Interesantno je da nijedna biblioteka ni u Turskoj ni u Evropi ne posjeduje kompletno djelo. Koliko je do sada poznato, najveći dio ovih svezaka, oko 22, nalazi se u Nacionalnoj biblioteci u Skoplju (Vančo Boškov, *Historija turske književnosti*, u rukopisu).

Karatay t II, 2779; Wiesbaden XIII2, 515; Flügel II, 795, str. 29; O. M. II, 74; Blochet I, 352, str. 148 i II, 632, str. 18.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **عمر حَمْزَه‌يَه** آيْدُرْ اشْتدكْمي **حَمْزَه** آيْدُرْ اشْتدُمْ هَمَانْ **حَمْزَه** بَابَاسنَه آيْدُرْ يَا اَبَتِي مُسْلْمَانْ كَافرَه خَرَاجْ وِيرْمَكْ نَه دِين دَه وَارْدُرْ ددي **عَبْدُ الْمُطَّلِبْ** آه قلْدي ايَنْدي جَدُّمْ عَبْدِ مَنَافْ كِيدَه لي آلورلَرْ وَاكَرْ وِيرْمَيَه دُرْ كَعْبَه نُك بِرْ اوجْ فَقيرلَرينكْ آلنْدَنْ نَه كلور...

Završetak ovdje (l. 13b):

آخر الموجود: **يَا اَمِيرِ** عَرَبْ سَني تَجْرِبَه قلْدمْ بَني **مِهْرِي** كُونْدَرْدي اَيْتْدي كُورْعَرَبْكْ عَشْقي نجَه دُرْ سَكَا طَمَعْ قيلورمِي اكَرْ طَمَعْ قيلورسَه بِلْ كه بي وَفَادُرْ اكَرْ اتْمَيَه طُوغْرِي يَارْدُرْ، اكَا بزُومْ الومزدَنْ بِرْ طُولُو وِيرْدِي هَمَان...

L. 13; 20,5 x 14,5 (16,5 x 10); 19 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i ispreturani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9157. R-6271

حمزه نامه
ḤAMZA-NĀMA

Isto kao pod br. 9156.

Na početku naknadno dopisan naziv djela اميري حمزه

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: هلاك اولدم دريغا غيـره تمدن پتوردم عقـل ورايم خيـره تمدن...
قرنجه دكلو يوقدر بنـده طاقت اولورم ويرمز سـيك كـرا فاقت

Završetak (l. 20b):

آخر الموجود: تمـو كزلولر اولدي اشـكآرا دوتار هركس يولبني بر شـكآرا
پس آندن بابكك حالني قرداش اشد كل ماجراسن اكلا يولداش...

L. 20; 20,2 x 14,5 (15,5 x 8); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i ispreturani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9158. R-5311

حمزه نامه

ḤAMZA-NĀMA

Isto kao pod br. 9156.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: قريجق ايدر نره دن كلورسين عمر ايتدي ايراق يردن كلورين قريجق ايتدي نردن عمر ايتدي شامده بر شهر واردر ادي كعبه در آندن كلورين قريجق عجايبه قلدي ايدر اوغلانجق قنده غي شام اقليمي قنده غي هندستان عمر ايتدي انا بو هندستان اقليمي مدر ايتدي هندستان اقليمي درسن بونده نته كلدوك ايتدي ايّام بازركان ايدي مالي نعمت قماشي چوق ايدي ايتدي بن بر بازاركان كشي يم يوللرده يورورين...

Završetak ovdje (l. 63b):

آخر الموجود: شمدي قنده كلريلر بيك ايتدي كوفده كونلرنه بيوررسين نريه كلسونلر ددي شاه ايتدي... **از نجانب** بو بكا عمر كلدي حمزه يه بو خبري ويردي بكلر ايشدوب... ايتدي يا پهلوان بانه...

L. 63; 19,3 x 13 (15 x 8,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9159. R-4459

ديوان نسيمي

DĪWĀN-I NASĪMĪ

Divan pjesama na turskom i perzijskom jeziku. Spjevao poznati osmanski pjesnik Sayyid 'Imāduddīn Nasīmī, koji je zbog propagiranja heretičkog učenja Faḍlullāha Ḥurūfīja, pogubljen u Halepu 820/1417. godine.

Nametak IV, 2709; Karatay t II, 2262; Pertsch, 367, str. 365; Gölpinarlı II, 2415, str. 330.

Početak ovdje (l. 2b):

أوّل الموجود: بسم الله الرّحمن الرّحيـــــم فاتح ابـواب كـلام قديـــــم...
رازق ارزاق رؤف العبـــــاد كاشف اسرار عليم حكيـــــم

Završetak ovdje (l. 195b):

آخر الموجود: كاف ايله نوندهيرتدي عالمي اربعين كونده بو غورمش آدمي
دم بودمدردم بودم بل بودمي آدمه اوردي بودمدن حق دمي.

L. 236; 20,5 x 14,5 (15 x 9,5); 15-17 redaka. Nasta'līq. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, mjestimično popravljani i ispreturani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na listovima 196a-230b stihovi istog pjesnika koji nisu uvršteni u njegov divan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1129/1717. godine, budući na listu 234a nalazi bilješka da je te godine vlasnik rukopisa bio 'Abdulqādir b. 'Alī.

كنت طفلاً صرت كهلاً، صاحب ومالك عبد القادر بن علي سنة تسع وعشرين ومائة وألف، سنة ١١٢٩

Na listu 188a pečat ranijeg vlasnika Sayyida Aḥmada b. Maḥmūda, na kome se može pročitati الرائق بالملك المعبود، الفقير سيّد أحمد بن محمود

Iz Kızlar-agine džamije u Varcar Vakufu (Mrkonjić Gradu).

9160. R-9615

خسرو وشيرين

ḪUSRAW WA ŠĪRĪN

Romantična poema koju je u mesnevi stihovima spjevao na turskom jeziku, odnosno većinom prepjevao istoimenu Nizāmījevu poemu, Mawlānā Yūsuf Sinān Karmiyānī, zvani Ḥakīm Sinān, sa pseudonimom Šayḫī, rođen u doba vladavine sultana Bajazida I (1389-1404), a umro u doba vladavine Murata II (1421-1451). Poema je iza autora ostala nedovršena, pa ju je dovršio njegov rođak Ǧalālī. Junaci poeme Ḫusraw i Šīrīn su historijske ličnosti, sasanidski car Ḫusraw (590-628) i njegova žena Šīrīn te sin koji je ubio oca.

Trako-Gazić, 65; Nametak IV, 2885-2887; Flügel I, 651, str. 617-618; Rieu, CTM, 165; Karatay t II, 2267-2269; Wiesbaden XIII1, 423, str. 325-326 i XIII2, 531, str. 379-380.

Početak (l. 1b):

أوّله: بحمد الواحد الأحد القديم   وبسم الله ذي المنّ العظيم
سلام الله يا خير الأنام   عليك وعلى النبيّين الكرام

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 23b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:
بو جنسك كاملي اولدي بي شك   كه اوله تعلم قابل ديمه زيرك
مؤديب قل طغان بيكي معلّم   كه اولور آدميله يار وهمدم

L. 232; 21,3 x 13,2 (12 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Zadnja korica otkinuta i zagubljena. Na vanjskoj strani prve korice ukrasna rozeta sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može utvrditi da je rukopis prepisan prije 1080/1669. godine, jer je prema bilješci na listu 1a te godine bio u vlasništvu nekog Ḥasana. Ime vlasnika je izbrisano, ali se na njegovom pečatu može pročitati ime عبده حسن.

Najvjerovatnije je riječ o Ḥāǧī Ḥasanu b. Rasūlu, čija se bilješka nalazi i na listu 1a.

قد اشتريت هذا الكتاب (و أنا) حاجي حسن بن رسول غفر الله له.

U rukopisu se nalaze dvije potvrde o naslijeđivanju nekretnina izvjesnog Mehmed-ef. i njegove supruge u selu Oglavak kod Fojnice i u samoj kasabi Fojnici. Potvrdu je izdao i svojim pečatom ovjerio Muḥammad Ṣādiq (محمّد صادق), koji je službovao kao kadija u Travniku i Tešnju.

9161. R-9039

خسرو وشيرين

ḪUSRAW WA ŠĪRĪN

Isto kao pod br. 9160.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:
عثمان كه ايلدك آن توربن صاحبي   بولشدي حيات انكيله دم حيا
حيدركه علم وحكمتله وارث اتد حق   مختوب اولبايد مخصوص لا فيا

Završetak ovdje (l. 23b):

آخر الموجود:
بش اندن عقاني جمع اثر شاوور   شكر لبدن جو بلدي سوزه وشقوز
ددي بر آدمم عالمدن سيّاح   سياحتدن بكن بولشم افلاح...

L. 23; 17 x 12,5 (12,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, mehak, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije s kraja XV ili početka XVI stoljeća.

9162. R-4507

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 19,2 x 9,7 (13,6 x 5,2); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom u dvije kolone odvojene crvenom linijom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen *unvan* u obliku kupole na zlatnoj podlozi ukrašen floralnim elementima u svjetloplavoj boji. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema zlatnim trakama, ojačanim nizom tankih linija sa unutrašnje i vanjske strane, a na ostalim listovima crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-73a

كلشن انوار

GÜLŠAN-I ANWĀR

Religiozno-didaktička poema sufijskog sadržaja. Spjevao na turskom jeziku Yaḥyā-beg Dukāğīn (iz Pljevalja), umro poslije 990/1582. godine. Djelo spada u *Ḥamsa-i Yaḥyā* - petoknjižje, odnosno pet poema koje je spjevao pjesnik Yaḥyā.

Trako-Gazić, 165-167; Ḥ. Ḥ. I, 725; Nametak IV, 2848 i 2861/1; Karatay t. II, 2343; O. M. II, 497; Rieu, CTM, 181.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم   قافلهء علم عليم وحكيم
حرفلري معرفتك كانيدر   هر بري بر عالم ربّانيدر

Završetak (l. 73a):

آخره: هركم اوقرسه اومرم كم كتا   دست سخاسن آچه ايده دعا
مرحمت حق اوله اول صالحه
روحم ايچون اوقيه بر فاتحه

Djelo se završava kolofonom (l. 73a) u kome stoji bilješka da je prepis u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 984/1576. godine završio Ḥasan b. Ḥusayn.

قد وقع الفراغ عن تحرير هذا الكتاب الشّريف على يد نامقه الضّعيف المحتاج إلى ربّه اللّطيف حسن بن حسين عفى عنهما في أوائل جمادى الآخره سنة أربع وثمانين وتسعمائة سنة ٩٨٤

2. L. 1b-62a (na marginama)

شاه وكدا

ŠĀH U GEDĀ

Lirska poema koju je na turskom jeziku spjevao Yaḥyā-beg Dukāğīn (iz Pljevalja), umro poslije 990/1582. godine. I ovo djelo spada u *Ḥamsa-i Yaḥyā* (petoknjižje). Pjesnik ga je spjevao za sedam dana i u njemu dao izvanredne opise Atmejdana i Ajasofije u Istanbulu.

Trako-Gazić, 172-175; Ḥ. Ḥ. I, 725; Nametak IV, 2861/4; Rieu, CTM, 182; Flügel I, 644-645; Pertsch, VTH, 407; O. M. II, 497.

Početak (l. 1b):

أوّله: سطر بسم اللّه اى اولو الالباب   اولدي مفتاح قفل باب كتاب
دلده يازلسه كرا ونقش رقوم   كشف اوله عيني ايله شمس علوم

Završetak (l. 62a):

آخره: فكروكي محرم ايله عالمده   ذكروكي همدم ايله صوك دمده
عين عفو كله اول بزه ناظر   سوزمز بودر اوّل وآخر.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 1a namjerno izbrisane bilješke ranijih vlasnika i njihovi pečati.

Iz kolekcije Ćamila Mujagića iz Sarajeva (poklon).

9163. R-10281

كلشن انوار

GULŠAN-I ANWĀR

Isto kao pod br. 9162/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

چو شيطانيله اولده بلشدلْ   فساد اشلرده اتوكله بولشدكْ
هر اشده اتدي ساكا بلمشدلْ   نه طن اتدرسه دعواي خذالقْ

Završetak (l. 107a):

آخره: كِه بُوني خَلْقِيچُونْ دُوزَتْمَدُمْ بَنْ   بُونُكْچُونْ اَقْچَه بُولْ كُوزَتْمَدُمْ بَنْ
حَقِيچُونْ نِيَتْ اِتدُمْ حَقّه هَـرْ دَمْ   تَمَـامْ اِتدُومْ سُـوزُمْ وَاللّٰهُ اَعْلَـمْ

L. 108; 21 x 15 (16 x 10); 13 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a pojedini listovi i zubima glodara, po rubovima izlizani i po lagama razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 107a) bilješka da je njegov prepis završio Kātib Sinān 4. zul-hidždžeta 916/1511. godine.

كتبه الفقير كاتب سنان الحقير المحتاج إلى رحمة الغني... تحريراً في اليوم الرابع من شهر ذي الحجّة من شهور سنة ستّ عشر وتسعمائة.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka ranijeg vlasnika (čije je ime namjerno izbrisano) da je rukopis na poklon dobio u Sarajevu 15. safera 1006/1597. godine.

دخل هذا الكتاب في ملك الحقير... در سراى في خمس عشر صفر في سنة ستّ وألف بطريق هبة.

Iz kolekcije Dumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9164. R-9724

Zbirka (مجموع), 3

L. 27; 20,2 x 14,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi 7 i 16 zagubljeni i umjesto njih stavljeni prazni listovi, a između 26. i 27. lista nedostaje najmanje jedan list. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, naknadno ušiven od strane kasnijeg vlasnika (Osmana Asafa Sokolovića).

1. L. 1a-4a

جامسب نامه
ǦĀMASB-NĀMA

Fragment iz romantičnog epa o Džamesbu, sinu poslanika Danijala, koji je na turskom jeziku spjevao Mūsā 'Abdī, umro 833/1429-30. godine u gradu Ajdindžik. Ime autora navedeno je u stihovima koji se nalaze na listu 3a:

بو فقير عبدي دلندن انلره   دائما اولسون روان اول جانلره
بنديم بن انلره دعاجي يم   موسى يم بن أحمدك محتاجم

Trako-Gazić, 109; Rieu, CTM, 167; Wiesbaden XIII2, 231, str. 158.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: يا سوسندن ينجكم دللـرچكوپ   يا بنفشه خوش ركوعده ذرچكوپ
نركسـي كوركوزلرين كحلا قلوب   ياسمن سنبل اوزين عذا قلـــوب

Završetak ovdje (l. 4a):

آخر الموجود: بو الفقيري تحفه دركي يحشيـدر   طاتلو چقدر سوزي صنما اكشيـدر
خصم اولور جانده يتشـور قوتي   شربتين ايچـن بلورلـــر شربتي.

2. L. 4a-10a

جامسب نامه
ǦĀMASB-NĀMA

Fragment iz romantičnog epa o Džamesbu, sinu poslanika Danijala, koji je na turskom jeziku, po uzoru na Mūsā 'Abdījev ep, spjevao Ismā'īl b. Memiš iz Trnove (u Bugarskoj), umro 1270/1853. godine.

Wiesbaden XIII2, 517, str. 369.

Početak (l. 4a):

أوّله: باشلايا لم امدي بر خوش داستان   كـي غريب جان فـــراق دلستان
بلبل اولوپ كوله قارشو اوتلـــم   كولي كوروپ معرفتلـــر صتالم

Završetak (l. 10a):

آخره: اوقيـاني دكلينـــي بازانـــــــي   رحمتكله بارليغه غبل يا غني
فاعلات فاعلات فاعـــــلات   وير محمّد مصطفى يه صلوات

3. L. 10a-27b

كتاب تاريخ نامه
KITĀB TĀRĪḪ-NĀMA

Poema o pohodu na Hoćin (danas u Ukrajini) sultana Osmana II (vl. 1618-1622) i njegovoj tragičnoj pogibiji u pobuni janjičara u Carigradu 1622. godine. Spjevao na turskom jeziku pjesnik iz grada Dobora kod Odžaka, Aġa-dede b. Yūsuf-aga b. Muḥyiddīn b. Ilyās, umro poslije 1623. godine. Pored autobiografskih podataka o autoru i njegovu porijeklu, u poemi su dati i dragocjeni podaci o tvrđavi Dobor, selu Jakešu, Modriči, Odžaku, o životu u Posavini i Slavoniji toga vremena, kao i o pojedinim istaknutim ličnostima: defter-eminu Kasim-ef. iz Modriče, bosanskom defterdaru Osman-ef., porijeklom iz Modriče, Ibrahim-begu Miralemu, Fetihliji, osnivaču Odžaka, Hasan-efendiji, šejhu Ummi-Sinanovog derviškog reda itd.

Anali GHB, Knjiga I, str. 5-34; Šabanović, Književnost..., str. 222-225.

Početak (l. 10a):

أوّله: **هذا كتاب تاريخ نامه**

حمد لله خـــــداى متعـــــال   خالـــق حـى توانا بـــي زوال
بو جهاني بوغيكن وار ايلـــدي   كنـــدو قدرتني اظهار ايلـدي...

دعاء پادشاه ظلّ اله (l. 11a)

شروع ايتدوم تاريخ نامه يازاين   بر كتاب شكلنده آني دوزه ين
كتاب ايجره يازايم شـرح حالوم   در از ايليـاين قيل ايله قالـــم

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 27b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

حكمي مقداريدر هركشك عقلي   كتابك ايله ايمـــش دخي نقلي
وزير دوتمزايسه شاهك موزوني   برا... تهلكيه كندو زونـــــي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa (budući da nedostaje posljednji list na kome, obično, stoje ovi podaci). Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća. Prepis nije mogao nastati ranije, jer je autor drugog djela u zbirci, Ismā'īl b. Memiš iz Trnove, umro 1270/1853. godine. Prema tome, rukopis nije autograf, kako u podnaslovu svoga rada tvrdi Osman Asaf Sokolović (*Anali* GHB, Knjiga I, str. 5), ali je moguće da je, nama nepoznati prepisivač, treće djelo u ovoj zbirci كتاب تاريخ نامه prepisano iz autografa, čija nam je sudbina nepoznata.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljen 1964). Prije njega, do 1938. godine, vlasnik rukopisa je bio Ibrahim-beg Ljubunčić iz Livna.

9165. R-9955

مناقب محمود پاشا
MANĀQIB-I MAḤMŪD-PĀŠĀ

Zbirka priča na turskom jeziku o životu Maḥmūd-paše Anđelovića, poznatog još i pod prezimenima Abogović i Opuković, te nadimcima Kodža, Veli (Sveti), Bosanac, Hrvat i 'Adnī (rođen oko 1420. godine u Kruševcu ili Novom Brdu, pogubljen u zatvoru Yedi kule u Carigradu 17. avgusta 1474. godine). Maḥmūd-paša je odgojen na turskom dvoru, dje je proizveden u janjičarskog oficira. Poslije 1461. godine postavljen je za beglerbega Rumelije, a 1453. za velikog vezira. Kao veliki vezir sultana Mehmeda II Fatiha (vl. 1451-1481) zauzeo je najglavnije gradove u Bosni. Njemu se predao i posljednji kralj bosanski Stjepan Tomašević. Zahvaljujući svome divanu pjesama, Maḥmūd-paša je pod pseudonimom 'Adnī u turskoj književnosti poznat kao pjesnik i stilista.

Karatay t II, 2996/V, Flügel II, 1036/1, str. 250.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: در لياقت مرحوم ومغفور محمود پاشا جناب ثراه، مرحوم محمود پاشا حيات سعادتلرنده وفاتنه دكين واقع اولان احوال شريفلرنده در كه اوّلا استانبولي آيدن سلطان محمّدك باباسي كه سلطان مراد غازي محميه، ادرنه ده ساكن ايكن عادت وقانونلري وارايدي كتم عدالت وظلملري معلوم السون ايچون...

Završetak (l. 20a):

آخره: محمود پاشانك ميتي اولدوغي يره كلورلرمكر صوقاقلرده خيلي آدم جمع اولمش ايدي وير مرتبه ازدحام وارايديكه كچلمزدي پادشاه بو كثرتك سببين صوردقده پادشاهم محمود پاشانك ميتي صوقاقده برآق مشلرخلق اوزرينه اوشمش مزاحمه اولدر... سلطان محمد خان غضب بيوررلر كه ميتي جامع اوكنده قويه سز ديو تنبيه اتمش ايدم نيچون... اندن صكره امر ايدرلر جامع شريفك ديوارين يقدررلر وجنازه سن مدفون اولان يرده دفن ايدرلر اوقياني يازني دكليني رحمتكله يارلفاغل(!) يا غني.

L. 20; 18 x 10,5 (12,5 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prepisa otkinut i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i vješto popravljani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama i preklopu utisnute ukrasne rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 20a) u kome je data bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen u trećoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1025/1616. godine.

تمّت الرّسالة الشّريفة في أواخر جمادى الأخرى سنة خمس وعشرين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio neki hadži ʻAlī.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokoloviža iz Sarajeva.

9166. R-4654

شرح قصيده، برده

ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Naslov na početku شرح قصيده، برده تأليف حضرت فخر العارفين قطب الواصلين شيخ زاده

Komentar na hvalospjev الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة spjevan u slavu poslanika Muhammeda, a.s., poznat još i pod skraćenim nazivom قصيدة البرده (v. 8889/10). Napisao na turskom jeziku Šayẖ Saʻdullāh al-Ḫalwatī, umro 882/1477. godine. Komentar je podijeljen na uvod (المقدّمة) i deset poglavlja (فصل).

Ḥ. Ḫ. II, 1335; Nametak IV, 2798-2800/1; Trako-Gazić, 227-228; Bratslava, 493, str. 358-359.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل النّظم لانتظام الكلام، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد الأنام... وبعد، بو عبد فقير ورقّ حقير قليل البضاعة وعديم البراعة فخر العارفين قطب الواصلين الموفّق من عند اللّه ربّ العالمين شيخ سعد اللّه الخلوتي... قصيده، برده ديمكله معروف اولان قصيده، طيّبه، مباركه، شريفه نك الفاظ عجيبه والغاز عربيه سندن معناسي...

Završetak (l. 58b):

آخره: الى يوم القيامة صلواتي انلروك اوزرلرينه يقدريجي وآقديجي اولسون **ترجمه** مادامكه اغج بودغن ديره در صبا ياخود سندرر دوى حادي نعمتي.

L. 58; 20,5 x 10,8 (13 x 5,3): 15 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom. Na koricama i preklopu utisnute ukrasne rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 58b) bilješka da je njegov prepis završen 1020/1611. godine (تمّ الكتاب سنة ١٠٢٠).

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Iz Odbora IZ Mostar.

9167. R-8965

شرح قصيده، برده

ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Prijevod i komentar hvalospjeva الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة spjevanog u slavu poslanika Muhammeda, a.s., poznatog još i pod skraćenim nazivom قصيدة البرده (v. 8889/10). Napisao na turskom jeziku Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, Laʼālī, umro 971/1563. godine. Prema nekim izvorima (v. Ḥ. Ḫ. II, 1333) Laʼālī je komentar napisao prvo na arapskom jeziku, a potom ga preveo na turski jezik.

Kaḥḥāla II, 177; Ḥ. Ḫ. II, 1333; Trako-Gazić, 153; Nametak IV, 2793; M. II, 145; Rieu S, 615; Karatay t II, 2144; Wiesbaden XIII1, 419.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن جعل النّظم لحسن الكلام، والصّلوة على محمّد سيّد الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام وبعد، اول سرور كائنات ومفخر موجودات، عليه افضل الصّلوات وأكمل التّحيّات... بو فقير وحقير ومذنب محتاج إلى رحمة اللّه تعالى سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلي بو قصيده مباركه مطالعه ايدوب واستخراجم اوزرينه لسان تركي ايله تعبير ايدوب...

Završetak (l. 120b):

آخره: يا رسول اللّه ربّ قبول ايله حضرت رسول اوزرينه وآل واصحابنه صلوات دائمه ما دام صبا ييلي ايله يان اغجنك بود اقلري صالند قجه ودخي حظرت رسولك والنك واصحابنك اوزرينه صلوة دائمه السون مادامكه ده وه (!) بي مسرور ايدردوه شرحي كمسنه نغمه سي ترجمه ما دامكه اغج بود... الحمد للّه على التّمام والصّلوج والسّلام على أفضل الأنام وآله الكرام وصحبه العظام. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 120; 17,5 x 11,3 (14 x 7); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i sitnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama odvojeni od poveza i mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela vokalizovan i nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski od nekog štampanog djela, stavljen naknadno.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9168. R-9011

شرح قصيدهء برده
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Isto kao pod br. 9167.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الفصل الثّاني في ذكر النّفس ومنع هواها** فصل مصدردر ويحتملدر فاعل معناسني كرجل عدل اى فاصل بين ذكر قبله وبين ما ذكر بعده...

فإنّ امّارتي بالسّوء ما اتعظت   من جهلها بنذير الشّيب والهرم

تحقيق بنم نفس امّارم بني يرامزلغه ايتمدي **مصرع ثاني معناسي بودركه** اول نفس امّاره بلمدوكي اجلدن قورقودجي پيرك نصيحتني...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: يعني شول كمسنه كمالات فضلله مفرد ويكان اولوب مشار اليه بالبنان اولمغه اوله... **كيما تفوز بوصل اى مستتر   عن العيون وسر اى متكتم...**

L. 40; 19 x 11,8 (12 x 6,8); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9169. R-7633

Zbirka (مجموع), 4

L. 141; 20,5 x 13,5 (14 x 8); 21 redak. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-107a

شرح قصيدهء برده
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Komentar na hvalospjev الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة spjevan u slavu poslanika Muhammeda, a.s., poznat još i pod skraćenim nazivom قصيدة البرده (v. 8889/10). Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Ḫalīl Makkī-zāde, rođen u Mekki 1116/1704., umro 1212/1797. godine.

Kaḥḥāla IX, 289; Nametak IV, 2796; Zürich I, 587; A. M. II, 351.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل النّظم بحسن الكلام، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد الأنام... وبعد، اول سرور كائنات ومفخر موجودات، عليه افضل الصّلوات... بو فقير وحقير وذليل وعليل محمّد بن خليل عفى عنهما الرّبّ الجليل بو قصيدهء مباركهء مطالعه ايدوب...

Završetak (l. 107a):

آخره: ولنختم كتابة الشّرح بدوام العزّ والظّفر، والحمد لله الخالق القويّ والقدر، والصّلوة على خير البشر وآله واصحابه البرر. تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

Listovi 108-109 slobodni.

2. L. 110b-118a

شرح أبيات ضوء المصباح
ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Isto kao pod br. 8859/1.

Završetak ovdje (l. 118a):

آخره: **بل بلد ذي صعد واصباب**: بل بلد متعلّق بفاعل محذوف أى سرت ربّ مفازة، ذي صعد: صفة بلد واصباب: معطوف على صعد، تمّت تمام.

Na kraju djela (l. 118a) bilješka da ga je prepisao Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Ḥusayn, 1202/1787. godine

كتبه الحقير مصطفى بن الحاجّ حسين غفر الله له ولوالديه... سنة ١٢٠٢

3. L. 120b-126b

كتاب نصر اللّيالي
KITĀB NAṢR AL-LAYĀLĪ

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب نصر اللّيالي

Zbirka hazreti Alijinih izreka, poredanih po alfabetu, od nama nepoznatog sakupljača. Zbirka je poznata i pod nazivima كتاب درّ اللآلي نثر اللآلي من كلام الإمام علي i كلمات من كلام الإمام علي (v. 9137/3).

Dobrača I, 449/3 i II, 1255/3 i 1687/7.

Početak (l. 120b):

أوّله: إيمان المرء يعرف بأيمانه، أخوك من أساك في الشّدّة، إظهار الغنى من الشّكر، أدب المرء خير من ذهبه، أداء الدّين من الدّين، أدّب عيالك تنفعهم...

Završetak (l. 126b):

آخره: يسود المرء قومه بالإحسان إليهم، يأس القلب راحة النّفس، يسعد الرّجل بمصاحبة السّعيد. تمّت الكلمات الطّيّبة والعياذات المباركة من كلام أمير المؤمنين وإمام المتّقين أسد الله الغالب عليّ بن أبي طالب كرّم الله وجهه.

4. L. 128b-141a

الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Isto kao pod br. 8864/3.

Poklon Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva (porijeklom iz Zenice).

9170. R-6111

Zbirka (مجموع), 3

L. 17; 19 x 14 (18 x 12); 15-19 redaka. *Nasḫ i nastaʻlīq*, pisani nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1-10b

شرح قصيدهٔ برده لمجهول
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA LI MAǦHŪL

Kratak komentar na hvalospjev الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة spjevan u slavu poslanika Muhammeda, a.s., poznat još i pod skraćenim nazivom قصيدة البرده (v. 8889/10). Napisao na turskom jeziku nama nepoznati autor.

Početak ovdje (l. 1a):

أول الموجود: **يَالائِمِي فِي الْهَوَى الْعُذْرِي مَعْذِرَةٌ   مِنّي إِلَيْكَ وَلَوْ انْصَفْتَ لَمْ تَلُمِ**

لائم ملامت ايدجيدر... وهوى عشقدر وعذري عشّاقي صفه دركه منسوبدر وبنو عذريّهٔ اسم قبله...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **قَرَّتْ بِهَا عَيْنُ قَارِيهَا فَقُلْتُ لَهُ   لَقَدْ ظَفَرْتَ بِحَبْلِ اللهِ فَاعْتَصِمْ**

قوله **قَرّتْ** يعني منوّر اولدي و**ظَفَرْتَ** ظفر اولدك و**حبل** آيت معناسنه در مراد بو محلّه قرآندر يعني اول آيات كريمه واسطه سيله قرأت آيه نك كفري...

2. L. 11a-12b

تاريخ آل عثمان
TARĪḪ-I ĀL-I ʻUṮMĀN

Fragment iz historije osmanskih vladara, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 11a):

أوّل الموجود: **سنه ٩١٤** طقوز يوز اون دوردونده مدلي قلعسينه كافر اوشدي داغتديلر اول يل كنه مالقوچ بك قيش اقنين ايلدس چرى طونيه اوغرادي خشم ايلدي طونيه دوكلدي هپ عسكري قرولدي...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: **سنه ١٠٠٢** بيك ايكي تاريخنده وفات سلطان مراد عليه الرّحمه سنه **١٠٠٣** بيك اوچ تاريخنده سلطان محمّد جلوس اتدي...

Na listovima 13a-14b fragment iz nekog drugog historijskog djela koje ovdje počinje riječima:

اكر بو آيده كوكدن اود دوشه چق اوله وامراض مختلفه چق اولا پادشاهلر ظلم ايده طالغلك اوله...

3. L. 15a-16b

علم حال

‘ILM-I HĀL

Ilmihal na turskom jeziku u formi pitanja i odgovora, poznat i pod nazivom سؤال نامه. Napisao na turskom jeziku Luṭfī b. ‘Abdulmu‘īn, umro 970/1562. godine. Naslov na početku كتاب سؤال نامه مؤلّفات لطفي پاشا

Ahlwardt III, 3011/3; Wiesbaden XIII1, 221; Brockelmann S II, 664.

Početak (l. 15a):

أوّله: **هذا كتاب سؤال نامه مؤلّفات لطفي پاشا**... الحمد لله الّذي خلق الإنسان علّمه البيان، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد... امّا اللّه تعالى يه حمد ايدوب ورسولنه وآلنه صلوات ويردوكدن صكره بو احقر ضعفا لطفي بن عبد المعين المعترف بالذّنب والتّقصير اللّه تعالى كناهدن كچوپ رحمت ايلسون...

Završetak ovdje (l. 16b):

آخر الموجود: ويكرمي بشنجي كون مولود عيسى عليه السّلام مدر كفره نك...

Na listu 17a-17b fragment iz nekog gramatičkog djela na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9171. R-10010

قصيدهء برده ترجمه سي

QAṢĪDA-I BURDA TARĞAMASI

Prijevod i kratki komentar na turskom jeziku Būṣīrījeve kaside البردة (v. 8889/10), od nama nepoznatog prevodioca i komentatora.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على من اتّصف بالجود والشّفاعة والحلم وعلى آله الّذين قاموا بنصرة الدّين القويم، **أمن تذكر** حطريكه كتورديكنه نمي كوكل **جيران** دوستري رزه اولوجي **بذي سلم** مكّه جانبندن ديدكلره اغاجك طرفنده اولوجي...

Završetak (l. 17b):

آخره: **والصّحب** دخي اصحاب اوزرينه **ثمّ التّابعين لهم** اندن صكره اول صحابه يه تابع اولنر اوزرينه... **والنّقى** دخي طهارت ونظافت اهليدر **والحلم** دخي حلم اهليدر والكرم دخي كرم اهليدر.

Na listovima 17b-18b hutba o braku na arapskom i turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Početak hutbe je:

خطبهء نكاح ـ الحمد لله نحمده ونستعين به ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيّئآت أعمالنا... **يا أيّها النّاس اتّقوا ربّكم الّذي خلقكم من نفس واحدة وخلق منها زوجها وبثّ منهما رجالاً كثيراً ونساءً**...

L. 18; 25 x 18 (21,5 x 15); 30 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 17b) bilješka da je njegov prepis završen 2. rebiul-ahira 1285/1868. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9172. R-7691

يوسف وزليخا

YŪSUF WA ZULAYḪĀ

Epsko-romantična poema u mesnevi stihovima. Spjevao na turskom jeziku Ḥamdullāh b. Āq Šamsuddīn, sa pseudonimom Ḥamdī, umro 909/1503. godine. Djelo je dovršeno 897/1491. godine.

Trako-Gazić, 135-38; Nametak IV, 2872-77; Bratislava, 468; Flügel I, 656-57, str. 621-22; Pertsch, VTH, 379; Rieu, CTM, 169; Karatay t II, 2304.

Na početku nedostaje oko 20, a na kraju oko 10 listova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: حسد ايلر كماله ايرسك اكر   فرح اولور ملاله ايرسك اكــــر
هم دوكر ظلمله هم اغلمه دير   قطع ايدر وصلي عقده بغلمه دير

Završetak ovdje (l. 174b):

آخر الموجود: كوزلرم نور في صونيدردك   بعضي دردلــــه كـوينـدردك
آهم اوق قامتم كمّان اولدي   كوكلم اميذي بي نشان اولدي

L. 174; 15 x 10; (11 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele žućkaste, zelene i plave boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

9173. R-9456

يوسف وزليخا

YŪSUF WA ZULAYẖĀ

Isto kao pod br. 9172.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **جمال جهان اراى يوسف عليه السّلام مالك عرض كاه...**
بر سحركم بو طاق منيــــــارو   نواله اولدي غيرت منيـــو
شوقله مالك اول سحر طوروى   يوسف عرض كاه بيـــدروى

Završetak ovdje (l. 71b):

آخر الموجود: باطل حقدن اولدي چون فاروق   سر سنجاغي اروى تا عيوق
چون خلافتله اولدي اول ظاهر   اولدي كفر اهلنك اشي اخـر

L. 71; 17 x 10,3; (12 x 5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, po rubovima izlizani, razasuti i ispreturani. Na listovima 1-35 tekst uokviren zlatnom trakom ojačanom s vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje, dok je na listovima 36-71 crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9174. R-4885

كل صد برك

GÜL-I ṢAD-BARG

Zbirka od 100 obrazaca pisama za razne prilike. Sastavio na turskom jeziku Masīḥī Darwīš Nihād iz Prištine, umro 918/1512. godine. On je u tursku književnost uveo poseban žanr *šehri-engiz*, poemu u mesnevi stihovima u kojoj se govori o mladićima grada, koji svojom ljepotom uzbuđuju grad i koji su predmet priča među ljudima. Autor je živio u Jedrenama, a jedno vrijeme i u Bosni, gdje je imao manji timar. Naslov na početku crvenim slovima كل صد برك مولانا مسيحي.

O. M. II, 410: Islām ansiklopedisi... Cilt 29, str. 312-313.

Početak (l. 1b):

أوّله: بعد وضع جبهته العبوديّة والضّراعة واثر صفحة الرقيّة والطّاعة على السّدّة السّديدة السّنيّة والعتبة العليّة على عادة المألوفة والقضيّة المعروفة خدّام موقف المقدّس ونوّاب مجلس الأقدس اولدركه مبشّر بشاير عالم غيب... (l. 2a) بو عبد مخلص وداعي مسيحي بو آسايش استيشار والايش... اضعف العباد مسيحي درويش نهاد...

Završetak (l. 99a):

آخره: **صورت مكتوب سوزني بمولانا مسيحي**

جناب اخوّت مآب مسيحي بك كامياب دعايي كه چون منجوق سنجاق غازيان هر سوي آسمان وثنايي كه چون كليانك الله الله مجاهدان مقبول حضرت ملك المستعان اولا باقوافل اوراد...

نظم (l. 100a)

نه لطف ايدي كه مبني نامه برله ياد اتدينك   نه نامه ايردي كــــه غمكين كوكلني اتدك
تيليم قلم تيلي تيك شكردين ايرور عاجـــز   بو نامه بر لاكـــه ناتوان دلمني ياد اتدينك.

L. 108; 20 x 12,5 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i zadnja laga dohvaćene vlagom. Tekst uokviren sa dvije linije crvene boje. Na marginama ima nešto, bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom, crne boje.

Na zaštitnim listovima na početku i na listovima 101-108 nalaze se bilješke i obrasci pisani rukom drugog prepisivača.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9175. R-4886

منشآت نابي

MUNŠA'ĀT-I NĀBĪ

Literarni sastavi u vidu pisama koja je pisao raznim ličnostima turski pjesnik Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. godine. Pisma je poslije njegove smrti sakupio 'Abdurraḥīm-beg Ḥabašī-zāde, sa pseudonimom Raḥmī, a na molbu vezira Dāmād 'Alī-paše. Naslov krupnim slovima na listu 1a كلّيات منشآت نابي افندي

Trako-Gazić, 290; Nametak IV, 2726/2; Karatay t I, 1292-1301; Wiesbaden XIII4, 288-290, str. 272-275; Rieu, 100b; Flügel I, 332, str. 297; Köprülü III, 481.

Početak (l. 1b):

أوّله: ضمائر ارباب فضل عرفانه پوشيده دكلدركه اشعار بلاغت شعار وسلاست آثارده نادره كفتار ووادئ نثر وانشاده وسىٔ نامدار منسي اولان منشئ دوران ووصّاف زمان خواجهٔ جهان حسّان روم نابي افندي...

Završetak (l. 155b):

آخره: بو طرفده عاشقلريمز دخي آتش عشقمزه تحمل ايده ميوب قريبا سوزان هلال اولورلر ايسه اوچكردن بردن خلاص اولمش اولورز نعم المطلوب ونعم المسؤل باقي بركون مقدّم سرنكون دركهٔ نيران باد بربّ العباد من افقير يوسف نابي.

L. 161; 21 x 13,5 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Na početku lijepo urađen *unvan* u obliku kupole čija je površina ukrašena floralnim elementima u zlatnoj boji. Tekst na naslovnom listu uokviren zlatnom trakom, ojačanom sa unutrašnje strane jednom, a sa vanjske strane dvjema tankim linijama crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, prepukao dužinom hrbata.

Na listovima 156b-161a naknadno dopisan jedan obrazac pod naslovom خواجه لريله اطفال بلبندده نزاعي حاوي صورت حجّت

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9176. R-5817

منشآت نابي

MUNŠA'ĀT-I NĀBĪ

Isto kao pod br. 9175.

L. 113; 21 x 14,3 (14 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen dužinom hrbata. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na listovima 107b-113a jedan spjev pod naslovom نعت شريف ابيات od istog autora.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9177. R-7706

منشآت راشد
MUNŠA'ĀT-I RĀŠID

Zbirka od oko 50 obrazaca pisama i službenih dokumenata koje je sastavio, Mehmed Rāšid, službeni hroničar Osmanskog carstva (وقعه نويس), umro 1148/1735-36. godine. Naslov na listu 1a هذا كـــتـــاب منشـــآت, a na početku zbirke na listu 1b هذا كتاب انشاء مرغوب.

Karatay t I, 1301.

Početak (l. 1b):

أوّله: **فتح نامهء چهرين بحضور صدر عالي مصطفى پاشا از منشآت محمد رشيد**

هو العزيز الفيّاض

بعمر مـــژده كه عيش ابد نثار آمد   شكفتـــه رويء جاودرا مدار آمد
نويد قاصدان ان زودتر بوصل رسيـد   كماشك شاديم از ديده در كنار آمد

Završetak (l. 100a):

آخره: **از منشآت محمد رشيد ببعض ياران...**

هميچنـين لطـف ازان ذات سعيــــد   نـه غـريب ونـه بديـع ونـه بعيـد
نياز مشدركه بعد اليوم دخي مكاتبت   مطبــوعه لريله بـو محبّ اشتياق
آلودلرين دلشاد بيوره لر

L. 125; 17 x 10,5 (11 x 5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

Na listovima 101b-125a naknadno dopisano nekoliko obrazaca za privatnu i službenu korespodenciju.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa, ali se sa sigurnošću može tvrditi da je prepis stariji od 1185/1771-72. godine. Naime, na listu 1a stoji bilješka da je rukopis 1185/1771-72. godine čitao neki, Aḥmad, najvjerovatnije, Aḥmad b. 'Alī Nu'mān, čije ime stoji na istom listu.

مسّته أنامل الفقير أحمد سنة (١)١٨٥... أحمد بن علي نعمان.

9178. R-6019

منشأت راشد
MUNŠA'ĀT-I RĀŠID

Isto kao pod br. 9177.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ولى النّعم افنديمز تشريف صدر مشيخت اسلاميّه ايلدكلرنده تحرير اولنان تهنيت نامه در، خامهء بيان معجز بياني حلاّل مشكلات معضلات خلايق عالم ورشحهء باران لطيف واحساني طراوت بخشاى حدايق... دولتلي عاطفتلي عالي الهمم ولى النّعم عالم سلطانم...

Završetak ovdje (l. 18b):

آخر الموجود: **كعبه مكرّمه دن احبابه ارسالدر**

دور دعوات صافيات مجازي وغرر تحيّات زاكيات... تسبحات كعبهء انس وتهليلات ساكنان حرم قدس در زيارهء طواف بيت المعمور ولسان اصحاب اعتكاف سقف المرفوع پر نور قبله اتحاف واهدي قلندقد نصكره ضميرمنز تدبيرلري تفقّد احوال... ازدياد عمر ودولت وارتفاع قدر وعزتلري ايچون تكرار دعالر...

L. 25; 20,8 x 12 (19 x 11); 33-35 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na listovima 19-25, koji su naknadno ubačeni, razne bilješke, poslovice i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9179. R-5709

انشاء مرغوب جديد القاب
INŠĀ-I MARĠŪB-I ĞADĪD ALQĀB

Zbirka od 43 obrasca pisama i službenih dokumenata na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov na početku هذا كتاب انشاء المرغوب جديد القاب

Wiesbaden XIII1, 248 i XIII3, 169.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه جلّ جلاله وعمّ نواله، والصّوة والسّلام على محمّد عبده ورسوله، امّا بعد، معلوم اوله كه اشبو انشاء المرغوب في زماننا استعمال اولنان القاب جديده ايله تحرير وتسطير اولنمشدر...

Završetak ovdje (l. 62b):

آخر الموجود: **اوغلودن پدرينه مكتوب بويله يازيلرر**

دولتلو عنايتلو مروّت وشفقتلو پدر عزيزم شكردن لذيذم افندم سلطانم حضرتلرينك مبارك ومنوّر حضور غايت عاليلرينه كمال تعظيم واكرام برله جهان هيجهان سلام دعالر اولنوب مبارك ومنوّر خاطرمز...

L. 62; 21,5 x 15,5 (14,5 x 9); 9 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, teško oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9180.

R-6282

انشاء جديد شيخ الإسلام

INŠĀ-I ĞADĪD-I ŠAYH AL-ISLĀM

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata na turskom jeziku, od nekog šejhul-islama. Naslov na početku انشاء جديد شيخ الإسلام

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّله: **اكابر اعياندن وسائر كباردن بو سياق اوزره تحرير اولنور**

دولتلو عنايتلو عطوفلتلو كرامتلو ولي النّعم عميم اللّطف والكرم افندم سلطانم حضرتلرينك ملتقى الأبحر وانساب ومجمع الأنهر فضل واداب اولان حاكپاى...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: **التزام تمسّك بو منوال اوزره تحرير اولنور**

باعث تميقه اولدوركه بارات شريف عاليشان ايله متصرّف اولديغي زعامتني قرالرينه درمه قضاسنه تابع فلان قريه نك اشبو بيك ايكيوز قرق دورت سنه سنده مارتدن شباطي... طرفيندن

ضبط وربط اخذ وقبض ايلمك ايچون سيروزي محمّد آغا نام كمسنه وكيل نصب ايلديكي... وجه تحرير حروف بودركه بيك ايكيوز قرق دورت سنه سنده غوديلين محلّه سنده سنوري وحدودي...

L. 41; 23,5 x 16 (17 x 11); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na listovima 31-41 naknadno dopisan rječnik perzijskih izraza koji se koriste u korespodenciji.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9181.

R-6114

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĞŪB

Zbirka obrazaca pisama koja počinje terminološkim rječnikom arapsko-turskim i perzijsko-turskim u kojima su navedene najnužnije riječi koje se koriste u prepisci. Naslov na početku هذا انشاء مرغوب

Nametak IV, 2971.

Početak prvog obrasca

أوّله: بسم اللّه جلّ جلاله وعمّ نواله، امّا بعد، ضمير منير ارباب معارفدن اولانلره پوشيده ونهان دكلدركه اشبو علم انشا غرائب لطيف بر علمدر تتكم وليلر سروري حضرت علي كرّم اللّه تعالى وجهه ورضى اللّه عنه بيورر **أكرموا أولادكم بالكتابة فإنّ الكتابة من أهمّ الأمور وأعظم السّرور**...

Završetak ovdje (99b):

آخر الموجود: **صورت عتق نامه بو منوال اوزره يازيلور**

عبد مملوكم اوزره الاكوزيله واچق قشلومي مجار الاصل يوسف بن عبد اللّه نام قولمي رضاءً للّه تعالى ولرسوله... بعد اليوم سائر العهد مسلمين كيبي حرّ ديوب هرقنده كيدرسه كيدوب كرك طرقمزدن وكرك طرف آخردن بر فرد هيچ دخي وتعرّض ايتميه لر اشبو عتق نامه تحرير اولنوب يدينه وضع اولنوي وقت حاجته ابراز ايلدي تحريراً في شهر شعبان المعظّم سنة ١١٥٧

L. 100; 22 x 15 (16 x 11); 11 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom. Na vanjskoj strani korica utisnute rozete u obliku baklave. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 98a bilješka da je prepis zbirke 1157/1744-45. godine završio Ismā'īl as-Sarāyī (iz Sarajeva).

حرّره الفقير إسماعيل السّرايي سنة ١١٥٧

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā-paša (صاحب ومالك مصطفى پاشا).

9182. R-9685

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Isto kao pod br. 9181.

Završetak ovdje (51a):

آخر الموجود: **تمسّك**

وجه تحرير حروف اولدوركه اشبو بيك ايكيوز التمش بش سنه سنده روزي حضردن روزي قليمه دكين يوزسكس نه بر كون واعده سيله حالا قومانوه قضاسي سكانلريندن الحاجي احمد ولد مصطفى مالندن بيك بشيوز غروش الديمكي تأكيد الاصل نصفي يديوز اللي غروش ايدر اوزرينه واجب الادب ورلاً يجوز (!) القضا ديني مز انشاء الله تعالى قوال اولان واعده مز حلولنه دكين اداسيني ميسّر اولدقده يدنه اشبو دين تمسّكلريني كروب بي دشق اولانه.

L. 55; 20,5 x 14 (16 x 10); 11 redaka. *Dīwānī*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Prepisali za svoje potrebe Muṣṭafā i Ibrāhīm-aga iz Kumanova između 1226/1811. i 1229/1814. godine. Četiri otiska pečata sa natpisom Muṣṭafā iz 1226/1811. godine (مصطفى سنه ١٢٢٦) otisnuta na listovima 30b i 31a, a dva pečata sa imenom Ibrāhīm-aga iz 1269/1814. godine (بنده خدا إبراهيم آغا سنه ١٢٢٩) na listu 7a.

9183. R-9684

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Isto kao pod br. 9181.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: سعادتلو مروتلو رافتلو سلطانم معالي موفور حضرتلري... وهر حالده مظهريت عون وتوفيق حضرت ايزد متعالى ايله مقاصد مرام...

L. 35; 20,5 x 13 (16,5 x 11,5); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 1206/1971. godine, jer ga je prema bilješci na listu 1a, 13. rebiul-ahira te godine kupio 'Umar Luṭfī:

إستصحبه... عمر لطفي الرّاجي إلى ألطاف ربّه في ١٣ را سنة ١٢٠٦

Na više listova u rukopisu nalaze se otisci pečata ranijih vlasnika: Hāfiẓa Ismā'īla (حافظ إسماعيل), Muṣṭafe Fahmīja (مصطفى فهمي) i 'Umara Luṭfīja (عمر لطفي), a na listu 35a Muḥammada Adība (عبده محمّد أديب).

9184. R-9581

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Isto kao pod br. 9181.

Završetak ovdje (l. 33b):

آخر الموجود: **بو فصل قواعد ارقام بيان ايدر**

(l. 34b) كرّات

٦	٦	٦	٦	٧	٧	٧	٨	٨	٩
٦	٧	٨	٩	٧	٨	٩	٨	٩	٩
٣٦	٤٢	٤٨	٥٤	٤٩	٥٦	٦٣	٦٤	٧٢	٨١

L. 34; 23,5 x 16 (9,5 x 8,5); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan kaligrafskim pismom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9185. R-5938

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Isto kao pod br. 9181.

Na listovima 1a-7a terminološki rječnici arapsko-turski i perzijsko-turski u kojima su navedene najnužnije riječi koje se koriste u prepisci.

Početak prvog obrasca (l. 9b):

أوّله: **پادشاه عرضحال بو منوال يازلور وملول اوزره تحرير**

حقّ سبحانه وتعالى حضرتلري شوكتلو كرامتلو عظيمتلو پادشاه عالميشاه افنديمز حضرتلري صاغ اولسون عرضحال قوللّري بودركه حلا خداوندكاندر سنجاغنده واقع سلطان اورخان جامع شريفك متولّي اولان الحاجّ سليمان ديلاورلر فوت اولوپ توليّت مذكورمحلّوك...

Završetak ovdje (l. 27b):

آخر الموجود: **صورت كرّات**

٦	٦	٦	٦	٧	٧	٧	٨	٨	٩
٦	٧	٨	٩	٧	٨	٩	٨	٩	٩
٣٦	٤٢	٤٨	٥٤	٤٩	٥٦	٦٣	٦٤	٧٢	٨١

L. 28; 24 x 16 (11 x 8); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma. Hrbat od impregniranog platna crne boje.

Na listu 28b bilješka da je zbirku 1254/1838. godine prepisao as-Sayyid 'Alī.

كتبه الفقير الحقير السّيّد علي.... سنة ١٢٥٤

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9186. R-9575

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Isto kao pod br. 9181.

Završetak ovdje (l. 26b):

آخر الموجود: **بر جانمدن بر خانمه تذكره در**

ارام جانم واسايش جنانم عفتلو همشيره م نائله خانم مصورلرينه... بر فوطعه انجير و برسپد كتان كوندرلشدر وهر نقدر... ايسه مغرور بيورسز افندم باقي همواده غنجهء فاطر كشلاد باد.

L. 26; 20,5 x 14 (10,5 x 7,5); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9187. R-9102

انشاء مرغوب

INŠĀ-I MARĠŪB

Zbirka obrazaca pisama i akata za razne prilike, koje je, prema završetku (l. 16a), 1200/1785-86. godine sastavio izvjesni hafiz Muḥammad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 2b):

أوّله: يا فتّاح. **هذا الانشاء المرغوب بالقابات جديد** شريبك امدي معلوم اولكه علم انشا كاتبك اولان امورلرينه زيرا طبع منشانه اولمادقجه تحريرات تحريري ومفهومي تفهيم فريده...

Završetak (l. 15b):

آخره: **بو دخي والدسندن اوغلنه بو سياق:** عزّتلو سعادتلو مودّتلو معرفتلو نورديدم (l. 16a) ... تمّت الكتاب سنة ١٢٠٠ حافظ محمّد.

L. 16; 23 x 16,5 (12 x 8); 9 redaka. *Ǧalī*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

9188. R-6275

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i prepisa službenih akata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. U fragmentu se nalazi oko 40 obrazaca, od kojih su neki i sa konkretnim imenima.

Početak prvog cijelog obrasca (l. 2a):

أوّل الموجود: عزّتلو وسعادتلو وعالي همّتلو سلطانم حضرتلري حاكپاى شريفلرينه... سوركمدن صكره معروض بنده، بيوجود بودوركه ناقلي ورقه مكتوب...

Završetak ovdje (l. 47a):

آخر الموجود: وجه تمسّك مرون بودركه اشبو بيك طقسان يدي تاريخنده قرنداشمز حسين بكرن روز قاسم وعده سيله يكرمي بيك اقچه استقراض اولنوب نصفي اون بيك اقچه ايدر واجب اول والقضا دينمز اولمغيله ان شاء اللّه تعالى مبلغ مذكوري... تسليم اولندقدن صكره تمسّكمز كيريه ده اولوب شق اولنده.

L. 37; 20 x 14 (13 x 9,5); 9 redaka. *Dīwānī*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju zadnjeg obrasca (l. 39b) bilješka da ga je prepisao nama nepoznati prepisivač u mjesecu džumadel-ahiru 1097/1686. godine.

9189. R-5981

انشا

INŠĀ

Zbirka od oko 60 obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U pojedinim obrascima spominju se ličnosti iz Bosne i Hercegovine.

Nepotpuno na početku.

Početak prvog cijelog obrasca (l. 4b):

أوّل الموجود: **دولتلو حسين پاشا حضرتلرينك مكتوبدر**

عزّتلو وسعادتلو قرنداشم پاشاى چلبي القدر حضرتلرينك حضور عزّتموفورلري صوبنه فريد عزاز واكرام ايله اول دعوات صافيات محبّتندن وغرر تسليمات وافيات مودّت فزون اتحافينده...

Završetak (l. 62a):

آخر الموجود: **عرضحال بو منوال اوزره تحرير وترقيم اولنور**

دولتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلري صاغ اولسون عرضحال قوللري بودركه هرسك سنجاغنده نوه سين قضاسنده وقصبه سنده ساكن احمد بك نام كمسنه مهمور تمسّك موجبنجه ايكيوز اللي غروش شرعي حقّم اولوب... مرجودركه مرقوملره با مهمور تمسّك واقع حقّمي شرعًا تحصيل ايليمز... نوه سين قاضيسي افندي خطابًا بيورلري شريفلري نياز اولنور.

L. 64; 21 x 14 (15 x 10); 11 redaka. *Ǧalī*, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pojedinih obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, glat, tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom crne boje.

Sudeći po papiru i pismu, obrasce je prepisalo više prepisivača između 1106/1695 i 1157/1744. godine. Prema bilješci na listu 63b, neke od njih napisao je Muḥammad b. Muḥammad-paša 1106/1695. godine.

كتبه الفقير محمّد بن محمّد پاشا يسّر اللّه (له) من الخير ما يريد ويشاء سنة ١١٠٦

Na listu 64a više otisaka pečata ranijeg vlasnika Ya῾qūba (عبده يعقوب).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9190. R-5908

كتاب انشا

KITĀB-I INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata. Sastavio na turskom jeziku 1112/1701. godine neki ʻUṯmān-efendja. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب انشا المبارك فيها جميع القواعد المكاتب وغيره

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه كه قدرتي اجمعين ايلدي كتاب كتردي... احمدي جملدن ايلدي صلوة اللّه عليه وصحبه... حمد بيحدّ وثنا بي عدّ كه بركون اكواني عدم عالمده وجود عالمين كوتوردي... امّا بعد، اين كامل علم انشاء معلوم ... بو كتابت هر ويرلو قواعدن وانواع كونه امور جمع ايلدي...

Završetak ovdje (l. 33b):

آخر الموجود: **ديكر صورت تمسّك بومنوال اوزره يازيلور**

باعث تحرير حروف بودركه زمره، چاوشاندن عزّتلو حسن كاشف زمننده بموجب تمسّك اللّي بش بيك دورتيوز سكسن... مبلغ مذكوري بالتّمام والكمال كتوروپ بزه اول وتسليم استكمال بعد اليوم مشار اليه حسن كاشف زمننده بر اقچه... بو تمسّك يدنه ويرلديكي وقت حجّت احتجاج ايرينه.

L. 41; 19,5 x 13,5 (14,5 x 9); 11 redaka. *Dīwānī*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Prva laga dohvaćena vlagom i po rubovima izlizana. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, zelene boje. Vanjska strana korica naknadno presvučena.

Na listovima 33b-41b obrasci za matem. računanje در بيان حساب سياقت

Na kraju djela (l. 11b) bilješka da je prepis završen 1112/1701. godine تحريراً في ١٤ رمضان سنه ١١١٢

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9191. R-8436

انشا

INŠĀ'

Zbirka obrazaca pisama i prepisa službenih akata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. U fragmentu se nalazi oko 50 obrazaca.

Početak prvog cijelog obrasca (l. 1b):

أوّله: **باباسنه بو منوال اوزرينه مكتوب يازيلور**

عزّتلو سعادتلو سماحتلو سبب وجودم باعث حياتم پدري عزيزم سلطانم حضرتلري حاكپاى شريفلرينه يوزمم وكوزلر سورديكمزدن صكره اولا مبارك معطر شريفلرين ومزاج لطيفلرين سؤال دوست مودّتين تقبيل... اولدقدن صكره همیه خداى ذو الجلال وجود شريفلري...

Završetak ovdje (l. 23a):

آخر الموجود: عنايتلو سماحتلو عطوفلتلو محبتلو اكرمم سلطانم حضرتلري اكر طرف اقوال عاجز انلردن سؤال بيورايلدر... الحمد للّه تعالى دو(!) عاجز بر كاتبله جمله مز صحّت وعافيت اوزره اولوپ... محبّت نامه مز تحرير بادي وصوب فضلتلرينه ارسال اولندي بمنّه تعالى وصولنده معلوم فضلتلرين بيورلدقده طرفمزي حطر شريفيندن وقلب انوارلرندن اخراج وابعاد بيورميوب سلطانم حضرتلري.

L. 25; 20,5 x 13 (17 x 10); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis nastao prije 1119/1707. godine jer se iz te godine na listu 1a nalazi otisak pečata ranijeg vlasnika Muḥammada Üsküdārīja (عبده محمّد اسكداري سنه ١١١٩).

Na listu 25a stoji bilješka da je 1226/1811. godine vlasnik rukopisa bio izvjesni Ḥasan-efendī (صاحب حسن افندي حضرتلري سنه ١٢٢٦).

9192. R-9275

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka pisama za razne prilike i raznih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak ovdje (l. 2a):

أول الموجود: بعد التّحيّه الصّافيه ودرر ثنيّه الوافيه... بودركي خالفا مكتوب مروّت نما وارد اولوب مضمونده سابق رقع اوضاح ترجمان يوسنك نيه يري مقدّر اولمسي التماس اولنمش ايله...

Završetak ovdje (l. 26b):

آخر الموجود: **طاپونامه سپاهي** وجه تحرير حروف بودركي قضائي صوفيه يه تابع متصرّف اولدوغم فلان نام قريه سي محلّه نام... بو وثيقه تسويد اولوپ يرينه ويرولديكي وقت حاجته مركز الحال... تحريراً في أواسط شهر شوّال المكرّم سنه ١١٤٤

L. 26; 21 x 15 (17,5 x 11); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Na kraju pisama i dokumenata, na više mjesta navedena 1144/1731-32. godina.

9193. R-9381

انشا

INŠĀ

Zbirka pisama i službenih isprava u kojima se spominju ličnosti iz Galate, Elbasana i Istanbula u periodu između 1164/1750. i 1189/1755. godine.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: محروسهء غلاطه داخلنده واقع الحاجّ عمر محلّسنده ساكنه ايكن بوندن اقدم مترفيه اولان حاجه فاطمه خاتون ابنت عبد اللّه افندي بن محمودك وراثتي لابوين قز قرنداشلري خديجه وعاليه نام خاتونلره ولابوين ار قرنداشي اوغلينك...

Završetak ovdje (l.77b)

آخر الموجود: محميّه استانبولده اقسراى قرينده قوغه جي دده محلّه سي اهاليسندن ايكن بوندن اقدم وفات ايدن الحاجّ خليل بن فلان بن فلانك صلبي صغير اوغللّري فلان وفلان باحجّت شرعيّه وصي مختاري اولان فلان محميّه مزبوره... قبول ومراسمن ادايه تعهّد والتزام ايلدم ديدكده غب التّصديق الشّرعي ما هو الواقع بالطّلب كتب اولدي.

L. 77; 21 x 15 (18 x 11); 25-27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 77b bilješka ranijeg vlasnika Šākir b. 'Alī-ef. Pehlivanovića od 27. zul-hidždžeta 1314., 26. maja 1897. godine o smrti njegovog oca 'Alī-ef. b. al-Ḥāǧǧ Ṣāliḥa Pehlivanovića, imama i sibjan-muallima u kasabi Duvno.

هذا تاريخ أبي علي أفندي بن الحاج صالح پهلوان زاده عفى عنه، قد انتقل من دار الفناء إلى دار البقاء الشّيخ علي أفندي إمام ومعلّم صبان في قصبهء دومنه تغمّده اللّه بغفرانه وأسكنه بحبوحة جنانه في سنة أربع عشر وثلاثمائة بعد الألف في يوم الجمعة بعد الصّبح في ساعة إثنا عشر في ذي الحجّة... تراب أقدام السّالكين ابنه شاكر بن علي في ٢٧ ذي الحجّة سنة ١٣١٤ ٢٦ مايس رومي،

9194. R-7235

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 21,5 x 15 (17 x 9); 16 redaka. Pismo *dīwānī* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi teško oštećeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-10a

انشا

INŠĀ

Kraća zbirka uzoraka pisama, molbi, isprava i dokumenata na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **كتاب انشا**: عزّتلو سعادتلو مكرّمتلو قرنداشم احمد پاشا حضرتلري حضورلرينه مراسم تعظيم وتكريم برله جواب...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: **ابراء تمسّك**: وجه تحرير حروف بودركه وفات ايدن بدرم بشير بن تركه سنده ومخلّفاتنده كرك عقارات وكرك حيوانات وكرك منقولات وكرك نقود از چوق قليل وكثير كلّي وجزوي... يم اصلا وقطعا حقّم ومطالبه ايده جق علاقه م قالميوب ابراء ذمّت بو اجلده اشبو حروف لأجل التّمسّك كتب ايدوب يديه ويروم فرد واحد كمسنه رنجيده الميه والسّلام.

Na kraju zbirke (l. 10a) bilješka da je njen vlasnik bio Munlā Ibrāhīm Debargradālī (iz Debargrada).

صاحب ومالك منلا إبراهيم دبراغرادالي.

2. L. 13b-76b

لغت عربي - تركي

LUĞAT-I 'ARABĪ-TURKĪ

Isto kao pod br. 9025.

Na kraju djela (l. 76b) bilješka da je njegov prepis u mjesecu redžebu 1146/1733. godine završio Muḥammad b. Muṣṭafā, svrgnuti kadija u kadiluku Livno sa Novoselom (danas Bosanski Petrovac), nastanjen u kasabi Beligradčik (Konjic).

قد تمّت الكتاب في وقت الضّحى في شهر رجب لسنة ستّ وأربعين ومائة بعد ألف وقد سوّد هذه النّسخة الشّريفة محمّد بن مصطفى القاضي المنفصل عن قضاء اهلونه مع نوه سل ساكن قصبهء بلغرادجق عفى عنه وعن والديهما...

9195. R-9432

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka privatnih pisama i službenih dokumenata za razne prilike, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: **هذا كتاب انشاء ودين تمسّكات بويله يازولور**

وجه تحرير حروف بودركه اشبو بيك يوز يتمش دورت سنه سي ماه ذي القعده نك اون بشنجي كوننده قرق كون وعده سيله وجسركبير ساكنلرندن حسن آغا يدندن اولتوز اسدى غروش استقراض اولنوب...

Završetak (l. 19b):

آخره: **دوست دن دوسته محبّت نام بويله يازيلور**

سعادتلو مكرّمتلو اخي عزيزم سلطانم حضرتلري حضور سعادتلري صوينه درر دعوات خالصه مز اهداسيله مبارك خطر عطرلري على وجه التّكريم استفار ورعايه اولنور منهاء محبّانه مزدركه (l. 20b) وكاله اوج غروش اسباب مذكورده بر سنه اوكتمق شرطيله ينه بيلاي ساكنلرندن مصطفى كتخدا ويره سز ان شاء اللّه تعالى اشبو كلجك محرّم الحرامك...

L. 20; 22 x 15,5 (15 x 9); 7 redaka. *Dīwānī*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa. Sudeći prema godinama na kraju obrazaca cijelu zbirku prepisao je nama nepoznati prepisivač između 1173/1759 i 1175/1761. godine.

9196. R-5863

منشآت

MUNŠA'ĀT

Zbirka od preko 200 obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. U zbirci se nalazi dosta prepisa pisama i službenih dokumenata sa konkretnim imenima mjesta i historijskih ličnosti.

Nepotpuno na početku.

Početak prvog cijelog obrasca (l. 1b):

أوّل الموجود: **شيخ الحرام (الحرم) نبوي آغايه**

عزّتلو اغا حضرتلرينك حضورلرينه دعوات صافيه وتسليمات وافيه اتحافيله انها اولنوركه باقي عزّت دائم وأتمّ بال الحاجّ محمّد...

Završetak (l. 85a):

آخره: **عتق نامه**

باعث ترقيم حروف اولنوركه اشبو عبد مملوكم اولان... فلان نام قلومي حسبة للّه العليّ العظيم وطلبًا لرضاء الكريم ومستمسكًا بقول النّبيّ المختار عليه الصّلوة والسّلام **من أعتق رقبة أعتق اللّه تعالى بكلّ عضو من النّار** مفهوم منيفي اوزره مزبوري جميع مالمدن اذاد ايلدم سائر احرار مسلمين كيبي حرّ اولوب بعد اليوم هر نه محلّه كتمك مراد ايدرسه كيدوب طرفمزدن وطرف اخرون كمسنه مداخله ايلاسيجون اشبو مهمور عتق نامه يدينه ويرلدي والسّلام.

L. 103; 19,5 x 12 (14 x 9); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na listovima 86a-103b naknadno dopisane razne bilješke, stihovi i obrasci, na turskom jeziku.

Na listu 85a bilješka da je zbirku 11. muharrema (1)180/1766. godine prepisao (ili sabrao) izvjesni Muhammad.

9197. R-4794

انشا
INŠĀ

Zbirka od 32 obrasca pisama na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak prvog obrasca (l. 2a):

أوّله: **مكّهء مكرّمده دليل اولنلره كلن مكتوب محبّت صورتيدر**

عزّتلو رفعتلو مزيد مودّتلو قرنداشم عزيزم الحاجّ احمد آغا حضرتلرينك حضور عزّتلرينه مزيد دعوات صافيت محبّت فزون وغرر تسليمات وافيت مودّت نمون اتحافيله حالا وحطري شريفلري...

Završetak ovdje (l. 27a):

آخر الموجود: حقّ سبحانه وتعالى اوغورين آچق ايليه قيلوجز كسكين ايليه اعداء دين پركنيده اوزرينه دائما منصور ومظفّر ايليه عساكر اسلاميله ايكي جهانلر يوزيكز آق اولسون شويله بيله سن علامت شريفه اعتماد قيله سن وعامل اوله سن.

L. 27; 23 x 15,5 (16 x 9,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 27a) bilješka nama nepoznatog prepisivača da je prepis završio u mjesecu šabanu 938/1532. godine.

تحريراً في شهر شعبان المعظّم في تاريخ سنة ثمان وثلاثين وتسعمائة.

Na prvom i zadnjem listu otisci pečata četverice ranijih vlasnika: Ḥasana iz 1184/1770. godine (ربّ سهّل أمور حسن سنة ١١٨٤) i Muḥammada iz 1188/1774. godine (سيّد محمّد سنه ١١٨٨), te Ḥusayna (مظهر نور إلهي حسين) i Muṣṭafā b. Ṣāliḥa (ربّ سهّل أمور مصطفى بن صالح) bez oznake godine.

9198. R-6037

انشا
INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i prepisa službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U nekim obrascima spominju se ličnosti iz Sarajeva, Goražda i Foče.

Početak (l. 1a):

أوّله: **باعث تحرير حروف اولنوركه** اشبو بيك يوز التمش اوچ سنه سنده غوراژده قضاسنده تيمارمز... فلان قريه ده فلان نام كمسنه نك تحت تصرّفنده اولان اراضي ينه قريهء مزبور اهاليلرندن فلان نام كمسنه يه يكرمي بيك بشيوز اقچه مقابله سنده بيع فراغ ايدوپ بزدخي قانون پادشاهي اوزره رسم آلتوپ ويزه عايد سال بسال اعشار شرعيّه سين ورسم عرفيّه سين اول ايليه طرفمزدن وطرق آخرون بركمسنه رنجيده اولنمق ايچون اشبو تمسّك تحرير.

Završetak (l. 9a):

آخره: **وجه تحرير حروف اولنوركه** اشبو بيك يوز اللي يدي سنه سنده ماه رجب شريفينك يدنجي كوننده سراي ساكنلرنده كمال بيك محلّه سنده تحت تصرّفمزده اولان بغچه مزي بر طرفي فلان بغچه سي وبر طرفي فلان كمسنه نك حانه سي وبر طرفي طريق عام ايلي محدود اولوپ مزكور بغچه مزي قرنداشم اوغلي محمده هبهء صحيحه ايلي هبه ايلدمكي بوندن صكره طرفمزدن وطرق آخرون تصرّفنه كمسنه (l. 9b) مانع ومزاحم اولميه طرفمزدن تصرّفيچون تمسّك تحرير اولنوپ يدينه ويرلدي تحريرا من فلان...

L. 9; 23 x 16,5 (16 x 11); 5 redaka. *Dīwānī*, pisan kaligrafskim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje.

Na kraju djela (l. 9b) bilješka da je prepis 1181/1767-68. godine u medresi Hanikah završio Arslān b. Ṣāliḥ-efendī iz sela Rataji (kod Foče).

قد وقع اتمام في السّرعة والاستجال بيده الفقير إلى الله الغني القوي ارسلان بن صالح افندي عن قريهء رتاى بمدرسهء خانقاه سنه ١١٨١ تمام شد

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9199. R-5881

انشا
INŠĀ

Zbirka od oko 54 obrasca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّل الموجود: **اقراندن اقرانه محبّته اسلوب اوزره تحرير اولنور معلوم**

عزّتلو مودّتلو قرنداش عزيزم اغايي محترم حضرتلرينك... اولا اول وجود علم وحكمت ايله معطّر اولان خاطر پر عقبى وخوش نور منوّر ايله در مشان اولان ميزاج شريفلري سؤال اولنور...

Završetak ovdje (l. 50a):

آخر الموجود: **بو دخي متولّي تذكرهسي بو منوال اوزره تحرير اولنور**

وجه تحرير حروف بودركه بيك يوز يتمش سنه سنده مدينهء سرايده خسرويك وقفنده النوب وجه مشروط اوزره بهر سنه ايكي يوز اقچه مقاطعه سه اولمغيله سنهء مزبورك... سنه ١١٧٠

L. 50; 20,5 x 14,5 (18 x 10); 11 redaka. *Ğalī*, pisan krupnim slovima, tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po godinama na kraju nekih obrazaca, zbirka je sastavljena ili prepisana 1175/1762. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9200. R-7423

Zbirka (مجموع), 2

L. 68; 19,5 x 14 (19 x 13); 25-29 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, oštrim perom, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, teško oštećen vlagom i deformisan usljed duže izloženosti direktnoj sunčevoj svjetlosti ili blizini vatre, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica naziru se tragovi utisnutih rozeta sa floralnim motivima.

1. L. 1a-38a

انشا

INŠĀ

Zbirka obrasca pisama i službenih akata, te prepisa dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Neki od dokumenata se odnose na Sarajevo.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّله: سعادتلو مكرّمتلو مودّتلو قرنداشلري اعزّ واكرملرمز فلان بن فلان بن فلان حضرتلري همارهء محافظ حضرت افندي لا يزالده مصون وهر حالده توفيق... باعث نميقه مودّت مدينهء سراي ساكن... بزم ولي احمد آغانك فضيلتلو حسن افندي داعيلري بو طرففده بر قاج ايّام اقامت وبو دفعه مدينهء مذكوره يه عزيمت افندي مومى اليه داعيلر علماء عظامدن...

Završetak ovdje (l. 38a):

آخر الموجود: **محضر صورتيدر وزيره ارسال اولنور**

دولتلو عدالتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلري دولت واقبال سعادت اجلال ايله دائم وصاغ اولونه مدينهء سراي قضاسنه تابع نرتوه ناحيه سنده ساكن علماء وصلحاء وائمّه وخطباء وسباه وزعماء وسائر رعايانك محضر صداقت اثرلري...شريف صدقه واحسان وسورلجق استرحام ايله حكيي... وانا الحقير الاماء...

2. L. -39b-68b

كتاب الملكوت

KITĀB AL-MALAKŪT

Djelo o stvaranju svijeta i životu poslije Smaka svijeta. Napisao na arapskom jeziku početkom V/XI stoljeća, Muhammad b. 'Abdullāh, Abū Ğa'far al-Kisā'ī. Djelo je veoma rijetko, a poznato je i pod nazivima عجائب الملكوت i كتاب عجائب الملكوت. Podijeljeno je na 70 poglavlja (باب).

Fajić III, 1975; Ḥ. Ḫ. II, 1463; Ahlwardt V, 6160; Brockelmann G I, 350; Kairo 1/VII, str. 328.

Početak (l. 39b):

أوّله: قال الشيخ الجليل أبو جعفر محمّد بن عبد الملك الكسائي أبقاه الله تعالى: الحمد لله الذي كان قبل تكوين الأكوان ويكون بعد فناء كلّ ملكوت ومكان، خلق المكونات بقدرته وأبدع الأكوان بحكمته، أحاط بكلّ شيئ علمًا وأحصى كلّ شيئ عددًا... هذا كتاب الملكوت جمعت فيه عجائب صنع ربّنا فيما بلغه علمنا وذكرت الحكم في إيجادها على قدر ما وسعه جهدنا...

Završetak (l. 68b):

آخره: وإن لم يتمّ مراده بطل قولكم إنّ لهم ما يشتهون قبل إنّ أهل الجنّات في درجات أعمالهم على ما قلتموه ولكنّهم يرضون بما أوتوا من الملك والنّعم... وكلّ واحد منهم سؤاله التمنّي الذي يؤتى ولم يسأله ما لا يؤتى في هذا معنى قوله تعالى **لهم فيها ما تشتهيه الأنفس وتلذّ الأعين** فبطل ما ذكرتموه. والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

Na kraju djela (l. 68b) bilješka nama nepoznatog prepisivača da je njegov prepis završio u mjesecu rebiul-ahiru 1195/1781. godine.

9201. R-10214

انشا
INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i prepisa službenih akata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. U fragmentu se nalazi 28 obrazaca.

Početak prvog cijelog obrasca (l. 2a):

أوّل الموجود: **محبّت نامه برلري دوست**

عزّتلو ومودّتلو ورفعتلو قرنداشم اغاى سپاه حضرتلري حاكپاى شريفلرينك... موقورلري صوينه انواع اعزاز واكرام واضافه توقير واحترام... وغرر تسليمات وافيات ونمون اتحافندن صكره محبّان...

Završetak ovdje (l. 23a):

آخر الموجود: **اقراندن اقرانه**

عزّتل مزيد مودّتلو قرنداشم اكرمم سلطانم حضرتلرينك حضور شريفلرينه مزيد تعظيم ومزيد تكريم... نمون اتحافيله حال خطرلريكز سؤال ورعايه تقديم قلندقدن صكره حقّ سبحانه وتعالى حضرتلرينك...

L. 23; 22 x 15 (15 x 9); 11 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Prema bilješci na listu 6a, prepisao isti, nama nepoznati, prepisivač 1172/1758. godine (تحريراً في سنة ١١٧٢)

9202. R-10232

انشاء مرغوب
INŠĀ-I MARĠŪB

Zbirka obrazaca pisama i prepisa službenih dokumenata na turskom jeziku, od kojih se neki odnose na ličnosti iz bosanskih gradova (Tuzle, Livna, Ljubinja i Travnika).

Početak (l. 1b):

أوّله: **اقراندن اقرانه مكتوب بو منوال اوزره تحرير ايده لر**

عزّتلو رفعتلو برادرم ابراهيم آغا حضرتلرينك حضور شريفلرينه انواع مهرو محبّت اوزره دعالر وثنالر تقديمند تصكره... بنم برادرم حضرتلري بوندن اقدم شاهين نام ذمّي كورجيدن كورك آلديغكز بهاسندن ذمّتكزده...

Završetak ovdje (l. 17a):

آخر الموجود: **بودخي وزيره عرضحال بوكون تحرير اولنور**

دولتلو عزّتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلري صاغ اولسون عرضحال رعايا قوللّريدر كه بو قوللري يكي پازار قضاسي رعاياسنده اولوب بوندن اقدم اموريمز ايله فلان اسكله سندن كلوركن لوين قضاسنده قياويچه قرينده رادينه قريه سنده طرتوچه قريه سنده قهوجي يوسف ومحمد ومصطفى وارنابوط خليل... سبيلمي قطع واوزريمه هجوم وباغده بولنان يوز يكرمي دورت يالدز وجار التوني واوچيوز يكرمي غروش بهاز اقچه مي جبراً اخذ اتملريله مراسم عليه لرندن مرجو دركه...

L. 18; 20,5 x 15 (14 x 9); 7 redaka. *Dīwānī*, pisan krupnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca i dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, a margine na pojedinim listovima odsječene sve do samog teksta. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9203. R-6210

انشا
INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّله: **عزّتلو مودّتلو حقيقتلو قرنداشم مصطفى بشه ...**

وديعه صمداني ده محروس اولمكز دعواتيله خاطرلري سؤال اولندقد نصكره انها اولنوركه بو دفعه مؤمن بشه كيراجي يديله ارسال ايلديكم اون ايكي بوغچه فرنجيز طرفكزه واصل اولدقده مزبور چوقه يي يوز پاره يه فروخت (!) ايده سز اشا پهاسيله ويرميه سز واكر نقوديله صاتلمزسه التي اي وعده سيله...

Završetak (l. 12a):

آخره: ودخي عزّتلي ومودّتلي والده، عزيزم ودروني سينم حضرتلري حضورلرينه انواع تعظيم وتكريم وحال وحاطرلري كما ينبغي سؤال اولدوكد نصكره هزار وهزار سلاملر اولنور واكر بو اوغلوكز طرفه احوالندن ايدرسكز بحمده حق سبحانه وتعالى وسيز والده خير دعالريكز...

L. 14; 22,5 x 15,3 (14,5 x 9,5); 9 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 12b-14b razne bilješke na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Seida Serdarevića iz Zenice (poklon).

9204. R-5992

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i prepisa službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak prvog obrasca (l. 2a):

أوّله: **كتخداى صدر اعظمي حضرتلرينه مكتوب بو منوال اوزره تحرير اولنور**

دولتلو سعادتلو مروّتلو مكرَمتلو افندم سلطانم حضرتلرينك...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: **قطع علاقه تمسّكي بو منوال اوزره تحرير اولنور**

وجه تحرير ورق بودركه اشبو صاحب... (l. 10b) الحاج سليمان آغا يدبندن قرض... بيك درتيوز اون بش قروش مزي يدبندن تماماً الوپ قبض ايروپ مبلغ مزبوردن ذمّتمدن بر اقچه ويرميه باقي قالمدوغي اجلدن اشبو ورق تحرير اولنوپ يدينه واشبو قطع علاقه تمسكي اولنوري تحريرا في غرّه ص سنه ١١٥٨

L. 13; 22 x 16 (14 x 9,5); 7 redaka. *Ğalī*, pisan vještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi odrazaca pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9205. R-5991

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 2b):

أوّله: **پاشالره محبّت نامه، بويله تحرير اولنور**

عزّتلو مودّتلو رفعتلو پاشاى جليل الشان حضرتلرينك... مزيد اعزاز واكرام ايله ودرر وعدالت صافيات محبّت فزون وغرر سليمان افندي...

Završetak (l. 26):

آخره: **صورت ارقام بو منوال اوزره تحرير اولنور**

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣... ٢٠

L. 26; 21 x 14,5 (16 x 8); 7 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9206. R-4982

منشآت

MUNŠA'ĀT

Zbirka od oko 50 obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّله: **باشالره**

دولتلو عنايتلو مرحمتلو عطوفلتو ولي النعم سني الهمم افندم سلطانم حضرتلري... ذات عنايت ايات ملكي السماتلري سعادت واقبال وقاطبة امور محسناتلري موفق توفيقات... دعوات معروض دركاه...

Završetak ovdje (l. 35b):

آخر الموجود: **اسوج قرالينه تحرير**

افتخار الامراء العظام العيسويّه مختار الكبراء الفخام المسيحيّه وجماهير الطائفه النّصرانيّه ساخب (صاحب) ازيال الحشمة والوقار صاحب دلائل المجد والاعتبار حلا اسوج قرالي وغوطو واندال واكا تابع نيچه ولايتلريك حكمداري حشمتلو حرمتلو رغبتلو دوستمز... ختمت عواقبه بالخير والرّشاد قبلنه خلاصهء كلام محبّت انجام نقاوهء پيام... ابلاغيله دوستانه اتها وافهام اولنور والسّلام.

L. 36; 22,5 x 16 (16,5 x 10); 17-25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 36b pečat ranijeg vlasnika sa natpisom as-Sayyid Muḥammad Šāmī (السّيّد محمّد شامي).

9207. R-5028

انشا

INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1b):

أوّله: عزّتلو وسماحتلو افندم سلطانم حضرتلرينك عزك عرفيهء قراري مكان وسدهء سنيّه رفعت... ولي عنوان ارباب عرفان عروض فقير بودركه...

Završetak (l. 10a):

آخر الموجود: دولتلو وسعدتلو ولي النعم سلطانم حضرتلرينك... ومتعال جلّ شأنه عن التّشبيه والمثال حضرتلري وجود شريفلري...

L. 11; 21,5 x 16 (14 x 9,5); 7 redaka. *Dīwānī*, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i teško oštećeni. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9208. R-4501

انشا

INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: عزّتلو سعادتلو مكرّمتلو سبب وجودم پدري عزيزم حضرتلرينك حضور عزتموفورلرينه كمال تعظيم وتكريم برله درر دعوات صافيات وغرر تسليمات وافيات مودّت... واهداى قلندوغى سياقند تشكره اكر طرف بنده لر احوالندن سؤال ايدرسكز...

Završetak (l. 59b):

آخر الموجود: مكرّمتلو قرنداش عزيزم اغا جليل الشّان حضرتلرينك حضور سعادتموفورلرينه دوزن دلدن وجان كوكلدن سلاملر ودعالر عرض... بو طرفده اولان احباب ودوستان مبارك خاطردن اخراج بيورميوب حضرت واجب الوجود حضرتلريندن رجا اولنوركه سز قرنداشمز اولان بو محبلرينه وسائري دوستاني ذوي الاقران مقدّر وميسّر ايليه آمين.

L. 65; 21 x 15 (16 x 10); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana poveza obložena impregniranim platnom crne boje.

Na listovima 60a-65b fragment iz nekog fikhskog djela u stihovima, na turskom jeziku, koji ovdje počinje riječima:

جهرله تكبير چون اولمـادي روا   پس خلف يوق واجب اولمادي قضـا
بو حنيفه جهـــرله ذكري همان   بدعت اولور ديدي مطلق بي كمان

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9209. R-4458

منشآت

MUNŠA'ĀT

Zbirka od preko 300 obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. U zbirci se nalazi dosta prepisa pisama i službenih dokumenata sa konkretnim imenima mjesta i historijskih ličnosti iz XVIII i XIX stoljeća. Mnogi od njih odnose se na mjesta i ličnosti iz Bosne i Hercegovine. Na listu 1a naknadno dopisan naslov منشآت.

Početak (l. 1a):

أوّله: عمدة المدرّسين الكرام فضيلتلو سعادتلو مودّتلو افندي حضرتلرينك مجلس سعادت... خلوص ومحبّتده پرور سياقته جواهر تحيّات زاكيات حسان ايله تزيين واستقصاى خاطر عاطرلري جمله آماله تقديم اولنور همواره محفل فعلاى صحّت وعافيتده دايم...

Završetak (l. 125b):

آخره: دولتلو عنايتلو عاطفتلو مرحمتلو سلطانم حضرتلرينك حاكپاى شريف اصفانه لرينه وكوزلر سوردكمزد نصكره مدينهء موستار ولبوشقه ويلغاى ويوچتل واستولچه ولوبين وهربين ونوه سين وچرنيچه واونوغوشته وسائر هرسك سنجاغي سر حدنده واقع علما وصلحا وائمّه وخطبا واغوات ونفرات وسائر امّت محمّد فقراسنك... (l. 126b)... فرمان شريفلري احسان بيورلق رجاسيله حاكپاى دولتلرينه على وقوعه اعلام اولاندي.

L. 126; 21 x 15,5 (17 x 11); 25-29 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki, pisanih rikom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču ni godini prepisa. Sudeći po godinama na kraju obrazaca, prepis je nastao poslije 1227/1827. godine.

Vakuf Kızlar-agine džamije u Mrkonić Gradu (v. bilješku na unutrašnjoj strani prve korice).

9210. R-5910

انشا

INŠĀ

Zbirka od oko 200 obrazaca pisama i prepisa službenih dokumenata, od kojih se većina odnosi na 'Alī-pašu iz Agriboza (u Grčkoj), na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1b):

اوّله: **پدردن اوغلونه نصيحت... مكاتب صورتده مطالعه اتمه سيچون ونصيحت نام بووجهله تحرير اولنور،** اى جان پدر واى كوشه جكر واى محمد اسكندر بعلوم فطانت ملزومك اولون كه سعادت دنيا ودوت عقبا انجق علم وحسن كتابت وادب ومعرفته وادبك وكتابت... لسان تقريره قلم ايله تحرير اولنمق...

Završetak ovdje (l. 95b):

آخر الموجود: **در بيان شهور عربي**

محرّم الحرام	صفر الخير	ربيع الأوّل	ربيع الآخر	جماذى الأوّل	جماذى الآخر
م	ص	را	ر	جا	ج
رجب المرجّب	شعبان المعظّم	رمضان المبارك	شوّال المكرّم	ذي القعدة	ذي الحجّه
ب	ش	ن	ل	ذا	ذ

L. 96; 20,5 x 15 (16 x 11); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Pojedini listovi otkinuti od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica naknadno presvučena ukrasnim papirom.

Na listu 96b ime prepisivača al-Ḥāğğ Muḥammad b. Ḫulayf (?), a moguće i sastavljača ove zbirke.

الحقير الفقير المعترف بالعجز والتّقصير المحتاج إلى ربّه القدير الحاجّ محمّد بن خليف (؟) عفي عنه.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9211. R-9545

انشا
INŠĀ

Fragment iz neke zbirke od oko 20 obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **احبابدن احبابه بويله مكتوب يازيلور**

سعادتلو سماحتلو داده اكرمم مثلا عبد اللّه حضرتلري شريفلرينه مزيد خلوص برله در دعوات خالصه وغرر تسليمات صادقه اهداسيله حاطر عاطرلرين مراعات واستفسار وراسنده طرف داعيلري اولندان سؤال...

Završetak ovdje (l. 18b):

آخر الموجود: **يتيم مال اولندقده تمسّك بويله يازيلور**

وجه تحرير حروف بودركه فلان قصبه سي ساكنلرندن يتيم قصبه سي... مصطفى مالندن وصىٌ مختار اولان إسماعيل يدندن يتمش درت اسدي غروش استقراض اولنوپ بر سنه وعده سيله... واجب الادا ولازم القضا دينمدر ان شاء اللّه تعالى وعده حلولنده مبلغ مزبور ادا وتسليم.

L. 18; 23,5 x 17 (16 x 8); 27 redaka. *Nasta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i teško oštećeni. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9212. R-9397

انشا
INŠĀ

Obimna zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača. Zbirka sadrži oko 270 obrazaca.

Početak (l. 2b):

أوّله: جناب واهب العطايا عزّ شأنه حضرتلري منيع زلال لطف احسانه ومراجي نشاى عالميان اولان وجدد كرامت تمدّد ظلّ اللّهيلرين جهان طوردقچه سرير...

Završetak ovdje (l. 177b):

آخره: وجه تحرير حروف اولدركه بيك ايكييوز التمش ايكي سنه سي شهر جماذى الآخرينك يكرمي برنجي كوني مدينهء ترافنيك عثمان بك محلّه سنده واقع بر باب ملك منزلخانه مز فوقاني اوج اوطه وبر آتش اوي... طرفمزدن وطرف آخردن مداخله ومحاتقت اولنميه.

L. 180; 23 x 17 (20 x 16); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi slobodni. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9213. R-9591

انشا
INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ودخي اوزرينه يروح اسمتي ترقيم ايليه يا خود بهمت حضرت شيخ معروف كرخي عليه الرحمة الهادي بو وجهله تحرير ايليه مكتوب محلّنه واصل اولور مجرّبدر والسّلام... **ادنا كشيدن اعلايه مكتوبدر** دولتلو عنايتلو رأفتلو مروّتلو وليّ نعمت...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: **ملالم كوني خندانم قاشي كمانم جشم قتانم**

باشملك تاجي كوكلمك علوجي قاره كوزلم شيرين سوزلم... افندم حضرتلرينك خاكپاى شريفلرينه يوزم سوردبكمدن صكره همواره كلشن باغ...

L. 30; 22 x 16 (12 x 7); 8 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima, kaligrafskim pismom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9214. R-9592

انشا

INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **اعلادن ادنايه مكتوب بو سياقده تحريرشد**

عـز تمنم خلوص شعـارم برادرم الحاجي ابراهيم اغـا خطورلرينه وتور محبّت وكـثيـر مـودّت اوزره...

Završetak ovdje (l. 26b):

آخر الموجود: **ادنادن اعلايه مكتوب تحرير اولنور**

دولتلو عنايتلو عطوفلو مكارم شيم... حضرتلري صوب سامي دولتلرينه قديمي دركار...

(l. 27b) بيانيله بر قطعه عريضه نك تقديمي التماس...

L. 27; 24,5 x 16 (11 x 7,5); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9215. R-9213

انشا

INŠĀ

Fragment iz neke zbirke uzoraka pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: **بودخي نوع ديكر صورت تذكره بو سياقده**

بنم عزّتلو مودّتلو حجّنكارم افندي جميل الشّيم حضرتلري هماره وقت شريفلريكز سعيد وعمريكز اولمق دعواتي تقديميله انهاي محبّانه مز دركه ان شاء اللّه تعالى يوم بخشنبه كوني...

Završetak ovdje (l. 13b):

آخر الموجود: **بودخي توصيّه، مشعر مكتوب بو سياقده**

سعادتلو نجابتلو مكرّملو فطانتلو دادر بلند اخترم افندي جميل الشّيم حضرتلري هماره مظهر توفق باري ونائل الطاف حضرت كردكاري اولملري دعواتي...

L. 13; 18,5 x 14,5 (12 x 8); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći prema papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9216. R-9193

انشاء

INŠĀ'

Fragment iz neke birke uzoraka pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: **خنمتكاردن افنديسنه مكتوب بو منوال اوزرينه در**

سعادتلو مودهتلو وليّ النّعم افندي الحاجي... حضرتلرينك خاكپاي مرام بخشنلرينه يوزلر سوردكمزدن صكره معروض...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخر الموجود: وير دخي بوكلري كـوندر دكلرنه بر... سرايه دك كـيـرا طوتوب وكـيـرالرين حارجلرين سز انده ويره سز وير مقدار...

L. 21; 22 x 15,5 (16 x 9); 13 redaka. *Ġalī*, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pisama i obrazaca dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći prema papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9217. R-8992

انشا

INŠĀ

Inša-zbirnik obrazaca privatnih pisama (od sina ocu, od sina majci, od prijatelja prijatelju, od brata bratu itd.), predstavki, isprava i dokumenata na turskom jeziku. U nekim obrascima (l. 28a) spominju se pojedine ličnosti iz Banje Luke i kasabe Gračanica, iz 1198/1783-83., 1202/1787-88. i 1203/1788-89. godine.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **اوغلندن باباسنه در**

عزّتلو سعادتلو رفعتلو بدر عاليقدرم حضوتلرينك حاكپاى شريفلرينه يوزم وكوزم سوردكد نصكره جناب حق وفيّاض مطلق حضرتلري وجود شريفكز...

Završetak ovdje (l. 42a):

آخر الموجود: **حجّت موجبنجه مراسلهء شرعيّه بو منوال اوزره تحرير اولنور**

غراجانيچه قصبه سي سكانندن غرادو احمد شيه المخاطب بعد السّلام... حجّت شرعيّه وطاپو نامه منطوقي اوزره ضبط زراعت ايدوب.

L. 42; 22,5 x 16 (17 x 11); 13-17 redaka. *Ğalī*, pisan krupnim slovima, sa dosta grešaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi teško oštećeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9218. R-9361

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka pisama i službenih dokumenata na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Uzorci su označeni rednim brojem, ali su u našem primjerku ispreturani. U njemu se nalaze obrasci od br. 19 do 57.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: الحمد لله تعالى وجوديمز صحت اوزره اولوپ روز وشب... خير دعاكمز مشغول در برار شريفك قناق عظيم اولدوغمزه ايپ ور... قفتانلق وانتاريلق صوصيي اولمق ايچون برادريم مصطفى اغا ايله جنابكزه اون ايكي قروش كوندرلمشدر وصولنده آلوپ تللي صوصيمي اولور قنغيسين بجدروسن آلوپ...

Završetak ovdje (l. 33b):

آخر الموجود: عزّتلو ورفعتلو قرانداشم اغاى مكرّم حضرتلرينك حضورلرينه ورود عودت صافيت محبّت فزون وغرر تسليمات وافيات مودتمدن اشماقدن صكره محبّانه انها اولنوركه حالا صوب دوكلمه سي فرمان اولنان طويلرك جمله سي بوكوب...

L. 33; 20,5 x 15 (16,5 x 9,9); 11 redaka. *Ğalī*, pisan krupnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi teško oštećeni vlagom i izloženošću direktnom svjetlu ili blizini vatre. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9219. R-9726

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka preko stotinu pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 3a):

أوّله: **هذه شكويني حاوي عرضحال**

جناب نكارنده...وفيق صمد انيس بالاى شاهد اقباللرينه قباى زيبا وطراز وامن جاه دولتلري شفاه ايمك دعوتي اداسيله عرضحال چاكر صداق انتمالريندر كه مكارم... بو قولرينك زره وجوده افاضه انوار خورشيد...

Završetak ovdje (l. 76b):

آخر الموجود: **عثمان كتخدادن علي احمد افندي**

بنم سعادتلو سماحتلو مزيد محبتلو سلطانم افندي حضرتلري بو دفعه سلحدار عليقدر حضرت

شهرياري سعادتلو جليلو الشان حضرتلرينه وارد اولان... موفّق ايتمك دعواتي زبور زبان خالص الجنانلر اولديغي محاط علم دقيقه وآندر بيورلغيچون تجديد قباله اخلاصه رضا اولان.

L. 77; 16,5 x 9,3 (16 x 8); 23-35 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Fahrije Garčevića iz Banje Luke (v. pečat na unutrašnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

9220. R-8976

انشا

INŠĀ

Zbirka pisama i službenih isprava u kojima se spominju i neke ličnosti iz Sarajeva u periodu između 1229/1813 i 1255/1839. godine. U zbirci se nalazi više bilješki o pojedinim događajima u Sarajevu i okolini kao i o pozajmicama.

Početak (l. 1b):

أوّله: فضيلتلو عنايتلو عطوفلتلو وجودكم باعث حياتم پدري عزيزم سلطانم حضرتلري... دعوات صافيات وغرر تسليمات وافيات اتحاف واهدا قلنديغي سياقند نصكره...

Završetak (l. 45b):

آخره: سعادتلو سماحتلو مودتلو... سلطلنم حضرتلري همشيه اديكي پيراى مجلا اقبالي وايام عمر... تحرير وجانب سعادتلرينه جسارت قلندي بمنته تعالى... طرفمزه قلب انور ابعاد بيوركيوب افندم.

L. 48; 23 x 16 (21 x 15); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen dužinom hrbata.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka i ime ranijeg vlasnika 'Izzat Ṣāliḥ-efendī-zāde Muḥammad Sa'īd iz Sarajeva, datirana 26. zul-kadeta 1253/1838. godine.

صاحب دفتري عزّت صالح أفندي زاده محمّد سعيد بمدينة سراى تحفلي حرّر في اليوم السّادس والعشرين من شهر ذيلقعده نن شريف لسنه ثلث وخمسين ومائتين وألف. تمّت تمام.

Iz Gazi Husrev-begova vakufa.

9221. R-9185

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1b):

اوّله: منبع علوه وفضل كمال ومعدن لطف كرم... عزّتلو وسعادتلو سلطانم حضرتلرينك حضور شريف واجب التشريفلري... وغرر تسليمات وافيات...

Završetak ovdje (l. 33b):

آخر الموجود: بنم سعادتلو سماحتلو مزيد محبلو سلطانم افندي حضرتلري بو دفعه سلحدار عليقدر حضرت شهرياري سعادتلو جليلو الشان حضرتلرينه وارد اولان...

L. 33; 20 x 14,5 (14,5 x 8,5); 13 redaka. *Ğalī*, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pisama i obrazaca dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi teško oštećeni vlagom, a na pojedinim listovima i sam tekst. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, teško oštećen vlagom i crvotočinom. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći prema papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 1b, 7b i 13a pečat ranijeg vlasnika 'Abdullāh b. Maḥmūda sa natpisom بنده، حي معبود عبد الله بن محمود a na listovu 22b tri otiska pečata istog valsnika sa natpisom مظهر لطف معبود عبد الله بن محمود.

Na listu 1a bilješka vlasnika čije je ime namjerno izbrisano.

9222.

R-9272

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka pisama za razne prilike i raznih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **ديكر بوكون مكتوب يازيلو**

عزّتلو وسعادتلو قرانداشم الغالي جليل الشّان حضرتلرينك حضور شريفنه انواع تعظيم برله درر وعوامه خالصله محبّت ايني وغرر تسليمات وافيات مودت رهين ابلاغنده ميزاج شريفلري تفحص اولنور...

Završetak ovdje (l. 44b):

آخر الموجود: قبض ويدينه جمهور معموله به تمسك ويرلدي سيز كه قريهء مرقوم اهاليلر يكز اشبو بيك يوز اوطوز بش سنه سنده حاصل اولان طرفمز سايد وساجع اولان عشر شرعيّه سليمان رسم طپوني غير محمد بك به تسليم ايليه سن حرّر في التاريخ المزبور.

L. 44; 19,5 x 14 (15 x 8,5); 8 redaka. *Dīwānī*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, izlizani po rubovima i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9223.

R-4012

انشا

INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama, službenih dokumenata, pjesama, propovjedi, i dova na turskom i arapskom jeziku jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U pojedinim obrascima spominju se razna mjesta u Bosni i Hercegovini i imena ličnosti s kraja XVIII i iz prve polovine XIX stoljeća.

Početak (l. 1a):

أوّله: **وجه تحرير حروف بودركه**

برات شهر يارليه بر وجه اشتراك متصرّف اولديغمز تيماريمز قريلرندن فلان نام قريه ده اراضي ميريه يه متصرّف اولان فلان نام كمسنه تحت تصرّفنده اولان اراضي ميريه سني... وجميع توابع ولواحقيله وملك واملاكيله واسباب حصّه سيله وتصرّفني ينه قريهء مزبوره ساكنلرندن فلان نام كمسنيه يتمش سكز بيك كورك آقچه بدل مقابله سنده اراضئ مذكوره فراغ وتفويض وتسليم وتمليك ايلدقدن مرقوم فلان...

Završetak ovdje (l. 79b):

آخره: سعادتلو نجابتلو محبتلو مزيد مكرمتلو سبب حياتم پدري عزيزم سلطانم حضرتلري... استزادهء عمر ورفعت ومظهر توفيق حضرا ربّ العزّت وأمين إذا فات دنيا وآخرت اوللري ادعيه سي اداسيله... ونم باعث حياتم حضرتلري اعداء دين اولان كفّار چسار حاكساررون سؤال بيوريله دوبيچه وغراديشقه ونوي قلعه لري مقابلرنده كلّيتا وطابور مقهورلري...

L. 79; 20,5 x 14,5 (18 x 13); 13-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, izlizan, po rubovima oštećen i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po godinama navedenim na kraju pojedinih obrazaca prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 77b nalaze se dva otiska pečata na kome je čitljivo ime Isḥāq (بندهء خدا إسحق). Najvjerovatnije je riječ o vlasniku rukopisa.

9224.

R-9327

انشا

INŠĀ

Fragment iz neke birke uzoraka pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: ودخي مكتوبك اوزرينه بلوح اسميني يازه ويا خود رقم ايله اشارة ٨٦٤٢ ايده محلّنه قصول برلغه سيبدر عاقل اولنلره بو انس كافيدر...

Završetak (l. 13b):

آخره: **ادنادن اعلايه در**

عطوفتلو رأفتلو مودّتلو بهيّ الشّيم قرانداش اسعدم بن فلان حضرتلري مادّة معهوده يه... جناب عطوفيلري بو طرفده ايكن سپارش... بعد الاخذ لوازمه تأديه لرندن ابرا بيورلمسي ... طبع عاليلري افندم.

L. 14; 24,5 x 16,5 (17 x 10,5); 13-15 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom, izlizani po rubovima i razasuti. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju (l. 13b) bilješka da je zbirku prepisao Muṣṭafā b. Mullā Ṣāliḥ i da je 29. šabana 1262/1846. godine njenim vlasnikom postao Mullā Ḥuseyn iz mahale Zamlaz (u Zvorniku).

كتبه الفقير الحقير... مصطفى بن ملاً صالح غفر اللّه له... استصحبه واستملكه ملاً حسين... عن محلّهء زاملاز ٢٩ شعبان سنة ١٢٦٢

9225. R-9383

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka privatnih pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 1a):

أوّله: **تحت جمله احبابه نظرتنامه بو سياقت ده تحرير اولنور**

سعادتلو مكرمتلو دادر والانشانم دوار محترم سلطانم...(l. 1b) مصون ومحفوظ اولمكز دعواتي اثنيه سي برله نمايای...

Završetak ovdje (l. 39b):

آخر الموجود: ودعالرين وحج شريفيك دركاه قبوله قرين ايليه آمين بحرمة سيّد المرسلين انجق مستوعب بيور... تصادقي والحسنى حسبله زيارتده قصورن اولديسه عفو بيوروب...

L. 39; 22,5 x 15,7 (11 x 9); 7 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Na kraju pojedinih obrazaca godina (1)246/1830.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Atif Alihodža, trgovina mješovite robe zemaljskih proizvoda Vitez.*

9226. R-9406

انشا

INŠĀ

Zbirka uzoraka privatnih pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب انشا

Početak (l. 1b):

أوّله: **احبابدن احبابه بويله مكتوب يازيلور**

سعادتلو سماحتلو مروّتلودادرا كريم عبد اللّه حضرتلرينك حضور شريفلرين مريد خلوص برله دور دعوات خالصه وغرر تسليمات صادقه اهداسيله خطر عاطرلرين مراعات واستفسار وراسنده طرف داعيلري احوالنده سؤال رهياب اولورسه الحمد للّه تعالى تحرير دعانامه وارنجه...

Završetak (l. 29a):

آخره: **تيمارده تارلا ماتلدقده معرفت بويله در**

وجه تحرير حروف بودركه بداد پير شاهيم بر وجه اشتراك متصرّف اولديكمز تيمار ومزرعه قريه سنده قالتاق محمد سپاهي نام كمسنه نك تحت تصرّفنده... (l. 29b) يدنده بالشمام اخذ وقبض ايلديكم اجلدن دخي بولنديكمز خسيله بيع وبازارلرين تجويز كوروپ مادامكه بهر... طرفمزه راجع اولان اعشار شرعيّه ورسوم عرفيّه ادا ايدر اولدوقده طرفمزدن وطرف آخردن كمسنه مانع ومداخله ايلميه.تمّت.

L. 31; 22,5 x 15,5 (18 x 10); 11 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 1a ime prepisivača Muṣṭafā-ef. Muharemovića

كاتب الحروف مصطفى أفندي محترم اوك.

9227. R-9702

كتاب لزوم انشاء عامّ
KITĀBI-I LUZŪM-I INŠĀ' 'ĀMM

Zbirka pisama, obrazaca i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U nekim obrascima se spominju pojedine osobe iz Sarajeva iz 1242/1826. godine. Naslov na početku krupnim crvenim slovima هذا كتاب لزوم انشاء عامّ

Početak (l. 3b):

أوّله: **باباسته بو منوال اوزره يازيلور**

عزّتلو سعادتلو سماحتلو سبب وجودم باعث حياتم پدري عزيزم سلطانم حضرتلري حاكپاى شريفلرينه يوزلر وكوزلر سورديكمزدن صكره اوّلا مبارك خط شريفلرين ومزاج لطيفلرين سؤال ودست مودّتلرين تقبيل وراصن عزيزلرين بوسر اولندقدن صكره همشيه خداى ذو الجلال وجود شريفلرين عامّه اكداردن مصون ومرادات دو جهانيده نيوله مقرون ايليه آمين...

Završetak (l. 32b):

آخره: **دين تمسّك**

وجه تحرير حروف بودركه اشبو بيك ايكيوز قرق ايكي سنه سنده شعبان شريفك اونجي كوننده التمش بر كون وعده سيله مدينهء سراى بوسنه ساكنلرندن سرّاج الحاجّ عثمان علمدار نام كمسنه نك يدندن بر وجه بالا يالكز التيوز اسدي غروش اخذ واستدانم اولمغيله اوزريمه واجب الاداء ولازم القضاء دينمدر بمنّه تعالى... وتسليم اولندقده اشبو دين تمسّكم كيرويه ردّ ايدوب... قابض المال.

L. 39; 21 x 13,5 (14,5 x 9,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 1a namjerno izbrisana bilješka ranijeg vlasnika iz 1242/1826. godine.

9228. R-6675

كتاب لزوم انشاء عامّ
KITĀBI-I LUZŪM-I INŠĀ' 'ĀMM

Isto kao pod br. 9227.

Završetak ovdje (l. 58b):

آخره: **قيد نكاح**

الزّوج النّاكح الطّالب عبد الله بن عبد المؤمن عن محلّهء فلان وكيله أحمد بن محمّد عن محلّهء فلان والزّوجة الباكرة البالغة فاطمة بنت حسن عن محلّهء فلان وكيلها عثمان بن عتر عن محلّهء فلان ثبت وكالته بشهادة إبراهيم بن حسين عن محلّهء فلان ويوسف بن إسماعيل عن محلّهء فلان والمهر المؤجّل التي بيك...آقچه در سنه ستّ وعشرين (l. 59a) ومائتين وألف من شهر رمضان المبارك.

L. 60; 20 x 14 (14,5 x 9); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju zbirke (l. 59a) bilješka nepoznatog prepisivača da je njen prepis završio u mjesecu zul-hidždžetu 1236/1821. godine.

9229. R-9707

انشا
INŠĀ

Zbirka obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U pojedinom obrascima se spominje pojedine ličnosti iz Beograda iz 1267/1850-51. godine.

Početak (l. 5a):

أوّله: مودّتلو پدرم اغا حضرتلري حضور شريفلرينه درون دلدن وجان كوكلدن مخصوصًا سلام ايدرم دست شريفن يوس ايدرم اكر طرف احوالمزدن سؤال شريف وارازني (!) بيوريلور ايسه بحمده تعالى تحرير نامهء دكين وجوديمز صحّة وعافيه اوزره...

Završetak (l. 38b):

آخره: فتوّتلو افندم حضرتلريك صوب بهيه لرينه دركار اولان خلوص وعبوديه بندكانه م اقتضاسي اوزره هرآن دعاى دوام ايّام واقبال ساميلري ياد وتذكار قلنمقده ايكن بو دفعه تاتار اغالريندن اول طرفه عظيمتي تصادقيله همان استفار خطر مظاهرلري سياقنده نميقه عاجزانه م تحرير وطرف عاليلرينه تقديم قلندي وبو طرفدن مختوملرين غالب افندي ومنيره خانم مخصوصًا ايدرلر مبارك دسته شريفلريني يوسي ايدرلر ويوندن بويله طرفمزي مبارك... شيمهء مودّتلريدر افندم.

L. 41; 21 x 16 (16,5 x 14); 11-15 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9230. R-9683

انشا

INŠĀ

Zbirka od oko 130 obrazaca pisama i službenih akata, te prepisa dokumenata sa konkretnim imenima osoba i mjesta, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov na početku هذا كتاب انشا

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّله: **احبابدن احبابه بويله مكتوب يازيلور**

سعادتلو سماحتلو مروّتلو... ملا عبد اللّه حضرتلرينك حضور شريفلرينه مزيد خلوص برله ودرر دعوات خالصه وغرر تسليمات صادقه اهداسيله حاطر عاطرلرين مراعات واستفسار وراسنده طرف داعيلرِي احوالندن سؤالده رهياب اولورسه الحمد للّه تعالى شانه تحرير دعانامه وارنجه وجود...

Završetak (l. 47a):

آخره: **تيمار التزاما ويرك تمسّك بويله يازيلور**

وجه تحرير تمسّك بودركه با برات شريف عاليشان ايله متصرّف اولديكمز تيماريمز قرالرندن مدينهء موستار قضاسنده فلام (!) نام قريه لرنده اشبو بيك ايكيوز آلتنجي سنه ينك حاصل اولان اعشار شرعيّه ورسومات عرفيّه اشبو صاحب الحروف مدينهء موستار ساكنندن الحاجّ يحيى آغايه ايكيوز غروش فراغ ودر عهده والتزام ايلديغمي (!) اجلدن اشبو حروف بر وجه تمسّك قرأ مزبورلرده محصولات واعشار شرعيّه ورسومات عرفيّه مرقومه نك ابتداسندن نهايته وارنجه ضبط وربط وتصرّف ايچون مرقوم آغانك يدنه وريلوپ كما يشأ ويختار حاصل اولان اعشار شرعيّه ورسوم عرفيّه وضبط وتقيم ايله تصرّف ايليه بوندن صكره سنه مرقومه ده مرقوم آغانيك ضبط وتقسيم ينه طرفمزدن وطرف آخردن كمسنه مداخله قلميه لر.

L. 49; 19,5 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po godini nastanka pojedinih dokumenata, prepis je nastao poslije 1270/1853. godine.

Na listu 1b otisak pečata ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Muḥammad (توكّلي على خالقي عبده محمّد).

9231. R-5852

انشا

INŠĀ

Zbirka od oko 50 obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Zbirka počinje terminološkim perzijsko-turskim rječnikom u kome su navedene najnužnije riječi koje se koriste u prepisci.

Početak prvog obrasca (l. 5b):

أوّل الموجود: **يكني قواعد اوغلاندن پدرينه**

سعادتلو مكرّمتلو مودّتلو مروّتلو سر تاج افتخارم باعث حياتم سبب وجودم پدر علو القدر سلطانم حضرتلرينك شرف افزالرين كمال تعظيم وتوقير ايله... مبارك دست شريفلري پوس وحاطر شريفلري...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: سعادتلو رأفتلو مكرّمتلو قرنداش... حضرتلري همارە وقايه عيون پاريده مصون وامور سعادت ظهورلري... طرفمزدن سؤال شريف وار... اشبو شقه تحرير وصوب سعادتلرينه ارسال اولمشدر بمنّه تعالى معاومكز اولدقده همان شقه مزك جوابني ابعاثيله همت ايلمكز مرجودر... سنه ٢١١

L. 33; 20,5 x 14,5 (14 x 11); 15-17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, bez kustoda.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, izlizan po rubovima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po godinama na kraju nekih obrazaca, prepis je nastao poslije 1231/1816. godine.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9232. R-5994

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak prvog obrasca (l. 1a):

أوّله: **باعث تحرير حروف اولدوركه**

بيك ايكيوز اوتوز ايكي سنسنده ماه رجب الفردك طوقوزنجي كون بويسق قريه سنده زوجمز مصطفى دن بيك ايكيوز مصطفى دن طرفمزه ارثًا متنقّل اولان ملك املاكدن واثات بيتدن سكزنجي خصوسندن كلّي وجزئي اولان شيلرندن هر زكي...

Završetak (l. 8b):

آخره: **بنم برادرم**

حزمتمزده اولان بربري مقدما قصبه يه مأمورينه ايله كوتورمشيدم بر باغچه يه چيقوپ اوتوردكلر... وقرنداشي كلوپ بوندن بزه حواله واردر نيچون اتوررسم ديو دراق اوزرينه هجوم وپشتل پشتل (!) ضرب واوراده ياتدرمشلر... ايمدي سائره عبرت ايچون مرقومي دخي درحال اقحصارقلعه سنه ارسال ايتمكز ايچون بيورلدمز طرفمزه ارسالدر.

L. 8; 22,5 x 15,5 (20 x 14); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9233. R-6004

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Fragment sadrži oko 25 obrazaca. U nekim obrascima spominju se imena osoba iz naših krajeva iz 1258/1842. godine.

Početak (l. 1a):

أوّله: سعادتلو مروّتلو مزيد محبّتلو قرنداشم صالح آغا حضرتلري دائما حضور خدانك برلكنه امانت اوله سين آمليله طرفمز ايچون سؤال بيوريلوركه الحمد لله تعالى تحرير ثنايه دكليله جمله مز ايله صحّت وعافيت اوزره اولوپ...

Završetak (l. 12a):

آخره: **دارندهء تزكره**

زيجه قصبه سي سكّانندن اوزون بويلو سياه بيوقلو قچقون صالح ايله مصطفى نام كمنه مدينهء سراى طريقيله عازم ومتراجعي اولمغله بو طرفهء امام ابراهيم افندي كفاليله مرقومك مرورينه ايزن شد.

L. 12; 21 x 13,5 (17 x 9,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9234. R-6265

انشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca pisama i službenih isprava, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوله: سعادتلو مجابتلو مروّتلو اوغلم مير جليل الشان حظرتلري دونيه اعيانلغي... فضيلتلو سماحتلو مفتي افندي قرنداشمز حضرتلرينك معرفتلرينه كلوب طقوز يوز يكرمي غروش تمام تسليم خزينه ولي النعمي اولديغي...

Završetak (l. 35b):

آخره: بعد السّلام، قلعهء مزبور قوينده ممكّن باقو پورقن نام زمينك حقنده صاحب عرضحال حسن نام كمسنه ثلث الاجق حقي اولمغله ويوان كلسه ن عرضحال اوزرينه بيورلدي ى ومباشر تعيين طرفمز وورود اتمكله زمي مسقوري باى حال معرفتكز وقپودان مومى اليه معرفتيله لاجل الترفع حضور شرعه ارسال ايده سز والسّلام.

L. 36; 23,5 x 16 (19 x 15); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

9235. R-8539

كتاب سيّد بطّال غازي

KITĀB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ

Roman o legendarnom turskom nacionalnom junaku Ğā‘far b. Ḥusaynu, u narodu poznatom kao Sayyid Baṭṭāl Ġāzī, od nepoznatog autora. Roman se susreće i pod nazivima: مناقب غزوات سيّد بطّال غازي ـ بطّال نامه ـ سيرة سيّد بطّال i

Trako-Gazić, 164 i 320; Nametak IV, 2857; Flügel II, 33, Wiesbaden XIII4, 517, str. 482-83.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: روايت ايدر بر كون رسول حضرت صلّى اللّه عليه وسلّم اوتورمش ايدي دخي اصحاب كزين يانته جمع اوتورمشلر ايدي رضوان اللّه عليهم اجمعين امّا رسول حضرتنك مبارك خاطري حيل ملول اولوپ پريشان اولمش ايدي شول سببدن كه اوج كون جبريل امين حضرت ربّ العالميندن وحى كتورلمش ايدي...

Završetak ovdje (l. 333b):

آخر الموجود: **قالوا إنّا للّه وإنّا إليه راجعون** قيز كورديكم سيّد بركز حركت ايلدي آبرق ديرنمدي قيز ايتدي اولچوسي قاتي پشمش تيز اناسي قاتنه كلدي ايتدي يا بابا بكا دستور وير طشره چقيم بطّال اوبور باشين... ددي قپوني اچدي تيز طشره چقدي سيّدك قاتنه واردي كورديكم جان حقّه تسليم اتمش آه ايلدي ايتدي بو دنيا...

L. 333; 19 x 13 (12,5 x 9); 13 redaka. *Nasta‘līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9236. R-10229

كتاب سيّد بطّال غازي

KITĀB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ

Isto kao pod br. 9235.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: طاغ كبي دردي بو طرفدن اسلام لشكري داخي بندي تكبير كتورب خندقدن طشره كلديلر ايتدنه ايدلوم اللّه ورسول دخي عشقنه دورشالو دديلر بو طرفطدن قيصرك...

Završetak ovdje (l. 80b):

آخر الموجود: سيّد ايتدى اى بكلر بكا عسجد قيزلي نيز (!) اون بيك ادم واون كمي حاضر ايدك بن قردشم حروسان ايله صحبت ايدرم بونلر حاضر ايتدلر اوتوز بيك ار حاضر اولدي... طائفه مسخّر ايلدي هر كون بر قچ درلو استمالت ايدردي بر كون بر جزيريه...

L. 80; 17 x 11,2 (14 x 8); 15 redaka. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9237. R-9209

كتاب سيّد بطّال غازي

KITĀB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ

Isto kao pod br. 9235.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: ديرلري بقه لريته جامع ومسجد ومدرسه لر بنياد ايده لر چون حكم رسالت تمام اوله ايكي يوز يلد صكره بريكت اوزرينه بو يلوخوب بوزلو بغداى اكلو اوله سنك اوغلنلرندن شهر ملاطيه دن قويه ادي جعفر اوله پهلوانلقده حمزه برابري اوله...

Završetak ovdje (l. 88b):

آخر الموجود: طاغ برله كندولرين ديدم ديدم ايدرلردي نصل سه قوندبلر طاغي طاشي دوندبلر قيصر ايچون تبخت قورديلر اوتوردي اولكيجه ايرته دكينيديلر ايجديلر چون صباح اولدي قيصر يوردي اول عظمت شكريندن طاغ كبي...

L. 88; 17 x 11,2 (14 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9238. R-6235

كتاب سيّد بطّال غازي

KITĀB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ

Isto kao pod br. 9235.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: يا بطّال قورقده بنم بنك كبي اشلرده قيدم يوقدر قاني سنك اول ديلاورلغك شيمدي... معجز آن لر كوردوك انكار بي ايدرسنك دورني محمّد كچدي...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: بابك ملعون كه اول... كوردي قچدي ذكر كنارينه كلدي ناكاه... ملعون كلدي بابك كوريجك...

L. 10; 20,5 x 14,5 (14 x 9,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

9239. R-8949

مناقب سيّد بطّال غازي منظوم

MANĀQIB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ MANẒŪM

Priče i legende o Ğa'far b. Ḥusaynu, junaku poznatom u narodu kao Sayyid Baṭṭāl Ġāzī, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Za razliku od narodnog romana na istu temu, ovo djelo je pisano u stihovima bez neke posebne rime.

Nametak IV, 2857.

Na početku nedostaje 31 list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

سنده كل كيم مسلمان اول اى عبـــاد   جانكي ايله چون جهنّمـــدن اذار
ديدي قيطور كيم بوني تيـز اولدورين   قورتيله دوم اهلي حالين بلديرين

Završetak (l. 104b):

آخره: خصوصا شفيع اوله رســـــول الله   ايكي عالمك فخري هم حبيب الله
صلوات ويرليـم اولـد لـــــــداره   چون ايره سيز انده اولـد لـــداره
بو دعالر ايرمكيچون اول جناب خالقه   اوقياليم جان ودلدم هم فاتحـــه.

L. 105; 35 x 21,5 (24,5 x 13); 22 retka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst u kolonama uokvirenim crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na kraju djela (l. 105a) bilješka bez oznake mjesta i godine da je njegov prepis završio al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Ibrāhīm aṣ-Ṣā'ib, učenik Ḥasana az-Zuhdī-efendije.

قد تمّ هذا الكتاب بعناية الله الملك المستطاب على يد أضعف العباد وأحقر الطلّاب الحاجّ حافظ إبراهيم الصّائب من تلاميذ حسن الزّهدي أفندي.

Na margini na listu 105a jedna bilješka iz 1280/1863. godine. Otuda se sa sigurnošću može tvrditi da je djelo prepisano prije te godine.

9240. R-7413

حكايت ابو علي بن سينا

ḤIKĀYAT-I ABŪ 'ALĪ IBN SĪNĀ

Priče na turskom jeziku o Abū 'Alī Ibn Sīnāu (Avicenna) i njegovom bratu blizancu, Abū Ḥāriṯu. Priče su čista fikcija i spadaju u oblast magije. Priče o Ibn Sīnāu i njegovom bratu blizancu bile su teme mnogih autora. Postoji više verzija ovih priča. One se susreću i pod nazivom كنجينه، حكمت, a najpoznatije su one koje su napisali Darwīš Yaḥyā Madhī i Ḍiyā'ddīn Sayyid Yaḥyā. Budući da u našem primjerku nedostaje početak, nismo mogli utvrditi ko je autor ovih priča.

Jahić XII, 7487-88; Flügel I, 437; Rieu, 42-43; Pertsch t. 386; O. M. III, str. 193; TÜYATOK (Türkiye basmalari Toplu Kataloğu) V, str. 13364-70, str. 161.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حياه ابو الحارث ايله روبرو اولديلر شاه حياه بونك وصفير ايشتمه كيله... تعلّق قلمش ايلريكم قابل وصفه دكل نيجه كه يوزك كوردي استدكه آتدن اشاغه اينه وزير ايله مصافحه قبله ابو الحارث رضا ويرميوپ آداب پادشاهي...

Završetak (l. 50a):

آخره: **وَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ** بر روايتده سلطان محمود وفات ايدكي صكره غزو ولايتنه ميكائل بن سلجوق پادشاه اولدي ابو علي سينايي اول وقت اول دياره بولندي... خواجه عبد الصّمد الهمدانيك يانده زوج باكينه رحمته قلسون كيم يوقدر على علم جواهرنه مالك ايدي اولمش ايدي.

L. 50; 22,5 x 15,5 (15,5 x 10); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, teško čitljiv, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi teško oštećeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Prva korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 50a) bilješka da je njegov prepis u petak u mjesecu redžebu 1226/1811. godine, u kasabi Užice, završio Ibn Ḥalīm Ḥusayn al-Ḥāğğ Muḥammad-oğlu.

كتبه الحقير الفقير (المعترف) بالعجز والتّقصير ابن حليم حسينَ الحاجّ محمّد اوغلو عن قصبهٔ اوژيجوي... في يوم جمعة في رجب سنة ١٢٢٦

9241. R-3330

حكايهٔ هوشنك شاه

ḤIKAYA-I HŪŠANG-ŠĀH

Legenda na turskom jeziku o Hūšang-šahu iz perzijske mitologije. Ovo je, najvjerovatnije, prijevod sa perzijskog jezika, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّل الموجود: وتوران قوم دست مهيلان شاه اوغلي هوشنك شاه قولاري در بودم شاهامز هندوستان ديارين سير اتيمك استيو كدركن روشن بحمد الله تع يولمز بودياره ايروب سن دلاورك اياغي طپراغنه ايروشدوك اى پهلوان...

Završetak ovdje (l. 124b):

آخر الموجود: سندخي ايو كلدوك ديوب ايلمز نه مشرق قلدوك ديو اسانلري شهبال يرندن طورب يوز اوروب انواع پشكشلرچلوب (!) درلو لعلي جواهر له ارابي درلدردي آندن ايدر اى شاه بربري بلوك بلاده ونهدده قلمش بيچاره ايدك...

L. 124; 20,5 x 16,3 (16 x 11); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično oštećeni vlagom. Pojedini listovi naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Mehmeda Handžića (poklon).

9242. R-9459

حكايهٔ قهرمان

ḤIKAYA-I QAHRAMĀN

Legende i mitološke priče na turskom jeziku u kojima se govori o junaštvu perzijskih šahova Dehran-šaha, Behram-šaha, Behmen-šaha i drugih, od nama nepoznatog sastavljača i prevodioca.

Nametak IV, 2923.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **بز كلدك بر خوش قصّهٔ قچنكه دهران شاه** قوش بن اهر من جان قورترب بر خزينه، چقدلر قاچدلريدي صويك تمام بدنجي كونده كلرلر بر معظّم قلعيه كلدلر قچنكه قلعهكورندي بدي بيك مقداري اوله اول قلعيه يقين برده قونلرادم كوندرب...

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: **بركلدك اول جانبدن** اشكبوس زنكي دخي بدي اوغلي طقوز قراشيله ايك يوز بيك دخي قرق بيك لشكريله يوز دلاور فرنك وجزيره بهادرلريله بحد يوريب كلدي بو كون...

L. 34; 21 x 15 (15,5 x 10); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9243. R-9328

غزوات فتح فلك

ĠAZAWĀT-I FATḤ-I FALAK

Fragment s početka nekog spjeva o legendama vezanim za islamska osvajanja, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku crvenim slovima هذا غزوات فتح فلك

Početak (l. 1b):

أوّله: ولاّ اسمــي خدائ ايلكــل ياد   اولا انكله قصري نظمك آبــاد
که آنك اسميــدر هرشيده هرير   آنكله جمله مشكل فتح اوســر

Završetak ovdje (l. 9b):

آخر الموجود: خلاص ايت بنده كي كفّارغالنده   كه تاكيم قورتولم باشـم سلتدن
مجابم(!)قلمدي صبرم دوكندي   بوجودي چكمدن جانم اوصندي

L. 9; 20 x 14 (15 x 8); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio 'Alī b. Sulaymān Muġlawī.

صاحب ومالك الفقير الحقير علي بن سليمان مغلوي.

9244. R-10210

حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي

ḤIKĀYA AŠ-ŠAYḪ AL-'ĀRIF BĀYAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Priča odgojno-mističkog sadržaja, od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o snovima Abū Yazīda al-Bisṭāmīja, poznatog mistika iz petog stoljeća po Hidžri i njegovim dogodovštinama sa puta na hadž. Priča je prvobitno napisana na arapskom jeziku, a kasnije ju je nama nepoznati prevodilac preveo na turski jezik. U našem primjerku je prijevod priče na turskom jeziku.

Trako-Gazić, 527; Bratislava, 470, str. 339; Flügel II, 248; Karatay t II, 2939; an-Naqšibandī (Baġdād), 325, str. 149; Popara-Fajić VII, 4339/2; Popara XIII, 7764/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: حكايت شيخ الإمام قطب الدّين بايزيد بسطامي دن رحمة اللّه عليه ونفعنا ببركاته في الدّنيا والآخرة ايتدي كه ايّام سياحتده واحوال خلوتده... وفكر ذكرده ايكن ناكاه ندا ايرشدي كه يا بايزيد طور ديو سمعان راهبه وارول رهبانلر ايله جمعيّتلرينه حاضر اول وغرايبلرينه اول پس بو حالدن توهّم ايدوب وبو حالده تعجّب ايدوب...

Završetak ovdje (l. 3a):

آخر الموجود: الجواب امّا شول بركم ايكي دكلدر اللّه تعالى وامّا اول ايكي كيم اوچنجي يوق كيجه وكوندزدر **وجعلنا اللّيل والنّهار آيتين**... وامّا اول يديكم سكزنجي يوق يدي قات كوكدر **خلق سبع سموات طباقًا ما ترى في خلق الرّحمن من تفاوت** اول سكز كم طوقزي يوق عرشي كتورن فرشتهلردر **ويحمل عرش ربّك فوقهم يومئذ ثمانية**...

L. 11; 20,2 x 13,5 (17 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 4b-11b razni stihovi i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9245. R-6296

حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي

ḤIKĀYA AŠ-ŠAYḪ AL-'ĀRIF BĀYAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Isto kao pod br. 9244.

L. 4; 20 x 13 (19 x 12); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9246. R-6773

حسن و دل

ḤUSN-U DIL

Prijevod na turski jezik sa perzijskog jezika romana شبستان نكات وگلستان لغات poznatog još i pod skraćenim nazivom شبستان خيال (*Kairo p 2/II, 1376-77, str. 311 i O. M. II, str. 494*). Roman sa mnoštvom alegorijskih priča o zaljubljenosti sina grčkog kralja Dil-a (razum) u djevojku Ḥusn (ljepota) napisao pjesnik Mulā Yaḥyā an-Nīšāpūrī, Fattāḥī, umro 852/1449. godine, a ovaj prijevod na turski jezik pod naslovom حسن ودل sačinio je Āhī Ḥasan Čalabī, umro 923/1517. godine. Ovaj prijevod ne treba miješati sa jednim drugim prijevodom koji je pod istim naslovom sačinio Maḥmūd b. ʻUṯmān b. ʻAlī b. Ilyās al-Lāmiʻī, umro 938/1531-32. Naslov na početku هذا كتاب حسن دل آهي رحمة الله عليه.

Wiesbaden XIII2, 483 i XIII3, 314; Karatay t II, 2199-2001, str. 72-73; O. M. II, 494; Nametak IV, 2961; Kairo p 2/II, 1376-77, str. 311; Ateş I, 533, str. 352; Blochet I, A. F., 276 i 358; Flügel I, 432-434 str. 419-420.

Početak (1b):

أوّله: بسم الله الرّحمـــن الرّحيم   مطلـــع انوار كـلام قـــديم
فاتحه، نسخـــه، توقيـــع دين   خـاتمـــه، راه ولا الضّالّـــين

(l. 2a) **سبب تأليف كتاب**

سبب تسويد نامه، فراق ومنشأ انشا رقعه اشتياث اولدركه بو نامه فرقتك ورق نگاري وهنكامـه حسرتك قصّـه، كذاري دفتر مـحنت كبي پريشان اوراق وديوان محبّت كبي پر درد اشتياق...

Završetak (l. 74b):

آخره: چراغ مه كه نورك پـــر تويـــدر   كيجه لر تكيه سي درويش اويدر
اكا كم انس وجنّ اولمشدي مأمور   نديمي هدهد ايدي همدمي مـــور.

L. 74; 20,5 x 13,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 74b) u kome je data bilješka da je njegov prepis završen u trećoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1008/1601. godine.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في أواخر شهر ذي الحجّة الشّريفة سنة ثمان وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listu 1a dva otiska pečata ranijeg vlasnika sa imenom Muhammad b. Muṣṭafā (حسبي الله وحده وكفى عبده محمّد بن مصطفى).

Iz kolekcije Ahmeda Tuzlića (poklon).

9247. R-8353

Zbirka (مجموع), 4

L. 32; 20,3 x 12,5 (14 x 6,5); 17-19 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 3a

قصيده، باقي

QAṢĪDA-I BĀQĪ

Naslov na početku crvenim slovima قصيده، باقي افندي براى بابا افندي

Kasida na turskom jeziku koju je spjevao Maḥmūd ʻAbdulbāqī ili Bāqī, rođen 933/1526., umro 1008/1600. godine. Kasida je uvrštena u divan njegovih pjesama. U litografskom izdanju, štampanom u Solunu u mjesecu rebiul-evvelu 1276/1859. godine, kasida se nalazi na str. 44-46.

Početak (l. 3a):

أوّله: كلشنه التون ورقلرزين ايدوب باد خـزان   كوييا زركوپلر دكّاني اولدي كلستـــان
رشته، باران كمش تل سيمكش ابرخريف   ايكي چرخه دوندلر كوي زمين وآسمـان

Završetak (3a):

آخره: هر سحر صحن زمّردكون كردون اوستنـه   آفتان التون طبقدن تا اوله كوهر فشـان
مسندرفقده كنج افشان احسان اول مدام   عمر ودولت پايدار اقبال وعزّت جاودان

2. L. 3b

رسالة في آداب البحث والمناظرة

RISĀLA FĪ ADĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Rasprava o pravilima disputacije. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Musṭafā b. Ḫalīl, Ṭāšköprü-zāde, rođen 901/1495., umro 968/1561. godine.

Kaḥḥāla II, 177; Ḥ. Ḫ. I, 41; Ahlwardt IV, 5323; Brockelmann G II, 426; Dobrača II, 884/5; Popara-Fajić VII, 4228/4.

Početak (l. 3b):

أوّله: أحمدك اللّهمّ يا مجيب كلّ سائل، وأصلّي على نبيّك المبعوث.. وبعد، فهذه رسالة لخّصتها في علم الآداب متجنّبًا عن طرفى الإقتصاد والاخلال والإطناب...

Završetak (l. 3b):

آخره: واللّه أسأل أن ينفع معاشر الطّلاّب، وما توفيقي إلاّ باللّه عليه توكّلت وإليه المآب، **إعلم** أنّ المناظرة هى النّظر بالبصيرة...

3. L. 4a-4b

شرح فاتحة الكتاب

ŠARḤ FĀTIḤA AL-KITĀB

Naslov na početku crvenim slovima شرح فاتحة الكتاب للإمام الجويني

Komentar prvog kur'anskog poglavlja الفاتحة. Prema naslovu, napisao al-Imām al-Ğuwaynī, tj. 'Abdulmalik b. 'Abdullāh b. Yūsuf b. 'Abdullāh b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ğuwaynī, Imām al-Ḥaramayn, rođen 419/1028., umro 478/1085. godine.

Kaḥḥāla VI, 184-85.

Početak (l. 4a):

أوّله: **قال اللّه تبارك وتعالى: بسم اللّه**، إشارة إلى الحقيقة بالكاملة الّتي لا يحيط بها إدراك مدرك وهو في الأزل إله وفي الأبد إله، كان اللّه ولم يكن معه شيئ فهذا في الأزل إله، ثمّ برحمته خلق الخلق فهو **رحمن** أى له رحمة بها يرحم على الخلق...

Završetak (l. 4b):

آخره: **غير المغضوب عليهم** وهم الّذين يقطعون الطّريق عن السّالكين وإذا أمن الطّريق بقى خوف الضّلال، فإنّ الطّريق الأمن إذا سلك قد تشبّه عليهم المعال فقال: **ولا الضّالّين** واللّه أعلم، فهذه لطيفة ما سبقت إلى استخراجها.

4. L. 5a-29a

شرح تصريف العزّي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Isto kao pod br. 8883.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 5a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: في مقابلة لامه فاحكم على نصر بأنّه سالم إذ ليس من حروف الأصليّة الّتي قابلتها بفعل شيئ من حروف العلّة ولا من الهمزة والتّضعيف، وكذلك ضرب وقتل وجلس...

Završetak (l. 29a):

آخره: فعلى مصدره المستعمل مع الوصف بغير الوحدة نحو: دحرجته دحرجةً شديدةً للفرق بينه وبين المرّة، وهذا آخر الكلام في شرح الكتاب. تمّ التّمام.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika, Aḥmada, muftije u Mostaru.

كتبه الفقير أحمد المفتي بموستار عفي عنه.

9248. R-4790

همايون نامه

HUMĀYŪN-NĀMA

Carska knjiga. Turski prijevod *Kelile i Dimne* ili Bidpaijevih basni. Preveo na turski jezik Kınalı-zāde 'Alī Čalabī b. Ṣāliḥ ili Ṣāliḥ-zāde ar-Rūmī, poznat i po pseudonimu 'Abdulwāsi' 'Alisī, umro 950/1543.

godine. Ovo je prijevod sa perzijskog jezika, koji je, također, slobodan prijevod sa sanskrita pod nazivom أنوار سهيلي. Djelo je posvećeno osmanskom sultanu Sulejmanu Zakonodavcu (vl. 1520-1566). Štampano je u Kairu 1251/1835. i u Istanbulu 1256/1840. godine pod naslovom ثمار الاسمار.

Nametak IV, 2920; Flügel III, 1867, str. 299-301; Karatay t II, 2832-43; Wiesbaden XIII1, 438-39.

Početak (l. 1b):

أوّله: حضرت حليم خلاّق، وحكيم على الاطلاق، جلّت حكمته، كه وظائف لطائف حمد وثناسي يحكم **وإن من شيئ إلاّ يسبّح بحمده** جميع موجودات علوى وسفلى نك زبانده جاري وдايردر وفوائد موائد آلاي انتهاسي بر مقتضاى **وأعطى كلّ شيئ (خلق) خلقه**...

Završetak (l. 393b):

آخره: **بيت** دركه درين سينه نهان داشتم * يك بيك ازدل بزبان داشتم * كريد وكرنيك فكندم به پيش * پوش بدامن بنكوئى خويش * چونكه بدين پايه رساندم كلام * به كه كنم ختم سخن والسّلام.

L. 394; 19,5 x 11 (15 x 7,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen *unvan* na zlatnoj podlozi bogato ukrašen floralnim elementima u plavoj, oker i žutoj boji. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi u gornjem dijelu, do 7 cm dubine, dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren zlatnom trakom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, s preklopom, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom plave boje. Ostatak originalnog preklopa s vanjske strane presvučen ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu i godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

9249. R-9749

همايون نامه
HUMĀYŪN-NĀMA

Isto kao pod br. 9248.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايدر سكوز وينم صيد حلالم سبزه حرام اولمه سون دير سكوز اولفظي كه آنكله بحث ايدر دكوز بكا تعليم ايلك تاكه بندخي سزك مائده كوزدن...

L. 51; 26 x 17 (17,5 x 10); 23 retka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 50a) bilješka da je njegov prepis u mjesecu muharremu 979/1571. godine završio Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Pīr Aḥmad, ar-Rūḥī al-Qonawī al-Mawlawī.

تمّت بعون الله الملك الأحد على يد أضعف عباد الله الصّمد الفقير أبو عبد الله محمّد بن پير أحمد المشهور بالرّوحي القنوي المولوي في شهر محرّم الحرام من شهور سنة تسع وسبعين وتسعمائة.

Na listu 50b bilješka ranijeg vlasnika u kojoj stoji da se njegov sin Muḥammad Amīn rodio u mjesecu redžebu 1144/1731. godine.

اوغلم محمّد امين بيك يوز قرق دورت سنه سي رجب شريفك كيجه سي ساعت ايكي بچقده ايكن دنيايه كلدي.

Na listu 51b bilješke o rođenju još nekih osoba u periodu između 1116/1704. i 1120/1708. godine.

9250. R-5256

كل وبلبل فضلي
GÜL WA BÜLBÜL-I FAḌLĪ

Romantično-didaktička poema na turskom jeziku. Spjevao pjesnik Muḥammad Faḍlī, zv. Qara Faḍlī, rodom iz Istanbula, umro u Kutahiji 970/1562-63. ili 971/1563-64. godine. Bio je učenik pjesnika Ḍātīja i divan-sekretar trojice sinova Sulejmana Zakonodavca - Mehmeda, Mustafe i Selima. Poemu je završio 960/1553. godine i posvetio je princu Mustafi. Poemu je na njemački jezik preveo Hammer i prvi put je na njemačkom jeziku štampana u Beču 1833. godine.

Trako-Gazić, 162; Karatay t. II, 2329; O. M. II, 359; Rieu, CTM, 177; Flügel I, 639; Wiesbaden XIII2, 510.

Početak (l. 1b):

أوله: مدّ بسم اللّه اولدي ايله نكاه   كلـبن كلشـن كـلام اللّـه
كلشن جان انكلـه زبـان   بلبل دل انكلـه كويـادر

Završetak (l. 67a):

آخره: اولدوغيجون بود فترحـرّم   دل عشّاقه ومونس همـدم
يازدي تاريخي خامهء شنكل   دفتر مونس كـل وبلبـل.

L. 67; 20,3 x 14,2 (14,5 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni s preklopom. Vanjske strane korica presvučene ukrasnim papirom.

Na kraju djela (l. 67a) bilješka crvenim slovima da je njegov prepis 18. zul-kadeta 1257/1841. godine završio Aḥmad b. Mīr Muṣṭafā.

تمّت تمام بعون اللّه الملك العزيز العلاّم، كتبه الفقير الحقير عبد المنّان أحمد بن مير مصطفى عفى عنهما الرّحمان لسنة سبعة وخمسين بعد مائتين وألف ذلقيد (ذي القعدة) شريفك اون سكزنجي كون. تأليف تاريخه سنه ٩٦٠

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9251. R-10209

فتح نامهء قلعهء جربه

FATH-NĀMA-I QAL'A-I ĞARBA

Spjev na turskom jeziku u mesnevi stihovima u pohvalu Pijale Turgut-paše, koji je protjerao španske gusare iz tvrđave na ostrvu Džerba u današnjem Tunisu. Spjevao pjesnik Nidā'ī 961/1554. godine, koga ne treba poistovjećivati sa Mehmedom Nidā'ijem, autorom medicinskog djela منافع النّاس.

Rieu, CTM, str. 178.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بولا كردون حالي سويليشوركن   كيچن هپ ماجـراء ديله شـوركـن
كلوبن قور ولور اوتاغ طويغون   كوريجك طوپه دوتدي كافر از غون

Završetak ovdje (l. 7b):

آخره: بوفتحك تاريخني اگلا غل وار   طقوز يوز دخي التمش برده اى يار
تمـام اتـدم ديـدم الحمـد للّه
سوزم پايانه واردي چونكم اى شاه

L. 7; 20,2 x 14,3 (16 x 8), 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9252. R-5584

تذكرة الشّعراء

TADKIRA AŠ-ŠU'ARĀ'

Antologija pjesnikâ. Napisao Luṭfī Luṭfullāh b. 'Abdullāh Qastamūnī, umro 990/1582. godine. Djelo se sastoji iz tri dijela. U prvom su obrađene biografije šejhova, u drugom biografije sultana i prinčeva, a u trećem biografije osmanskih pjesnika do 1546-47. godine. Biografije su poredane alfabetskim redom. U ovom primjerku nalaze se samo biografije pjesnika. Djelo je štampano u Istanbulu 1314/1896. godine.

Nametak IV, 2948; Gölpinarlı I, str. 188/89; Karatay t. I, 1215; Wiesbaden XIII1, 260-63.

Početak ovdje (l. 1a):

اوّل الموجود: ايدوكي صحّت اوزره تقرير اولمشدر وبو بيتي دخي خلق عموما اكر اسناد ايدرلر. بيت: بن ياتم لا يقمي قرشن اول اياغن طور * سرونازم ديك بن اولدكن ثمازم قلمه سون * (l. 6a) سلطان شعراء وبرهان البلغا اعني مرحوم ومغفور احمد پاشا عليه المغفرة والثّنا برسويدر وزرانك علماسندن وشعرانك فضلاسندن در بسن الانام ولى الدّين اوغلي زاده ديمكله معروف...

Završetak ovdje (l. 49b):

آخر الموجود: **مطلع**: سول دسايه كه همراه قديار منست من اذ هواشده ام خالي وآن غيار منست. **نثر**: ومرحوم طاب ثرا... نامنه اوقنن تركي اشعارك عوام النّاسك اقتراس و اسناديدر واول مُستند اولن تركي اشعارك هر بري محلنده تحرير وكمال...

L. 49; 18 x 12,3 (13 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i mjestimično popravljani. Pojedini citati nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9253. R-2855

گنجينهء راز

GENĞĪNA-I RĀZ

Religiozno-didaktička poema. Spjevao na turskom jeziku pjesnik Yaḥyā-beg Dukāğīn (iz Pljevalja), umro poslije 990/1582. godine. Djelo spada u *Ḫamsa-i Yaḥyā.*

Trako-Gazić, 169-171; Ḥ. Ḫ. I, 725; Nametak IV, 2861/3; Karatay t. II, 2340-45; O. M. II, 497; Rieu, CTM, 181; Pertsch, VTH, 408; Blochet I, A. F. 44; Bratislava, 472, str. 339-400; Flügel I, 668.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: شكـر اللّه امـر تقديـــــر تكيهء نظمه بنى ايلدي پيـر. . .
عارف معرفت مجتهـديـــن واقف منزلت اهـــل يقيـــن

Završetak ovdje (l. 104a):

آخر الموجود: بو مقالات سعادت انجـــام اولدي نقصان ايله برآيده تمام
گوكدن آواز بلنديله سروش ديـدي تاريخني آنك خاموش.

L. 104; 17,5 x 12 (14 x 7,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, u dvije kolone odvojene crvenom linijom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 104a) bilješka da je njegov prepis završen 1179/1765-66. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9254. R-4670

شرح على ديباجهء كلستان

ŠARḤ 'ALĀ DĪBĀĞA-I GULISTĀN

Komentar uvodnog dijela (ديباجة) Šayḫ Sa'dijevog كلستان (v. 9329). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Šayḫ Muṣlihuddīn Sa'dī b. 'Abdullāh Šīrāzī, rođen 589/1194., umro 691/1292. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku pjesnik Muḥammad b. 'Uṯmān b. 'Alī, poznat još i pod pseudonimom Lāmi'ī, umro 938/1531-32. godine. Komentar je završio 9. redžeba 910/1504. godine.

Trako, 421-423; Trako-Gazić, 146-148; Ḥ. Ḫ. II, 1504; Flügel I, 557, str. 541; Nametak IV, 2823-24; Wiesbaden XIII2, 620-621, str. 419-420.

Početak (l. 1b):

أوله: يا من تعالى عن ثناء الخلائق جناب قدسك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك. اللّهمّ كيف اتمّ شكر مواهب نعمائك والشّكر نعمة من جملة آلائك. بيت * ايلسم هر نعمتك شكرين ادا * نعمت شكرك اداسن كيم ادا... انشا

Završetak (l. 52b):

آخره: چراغ اولوپ شب حيرتده جانه ايرشسوب حضرته دل يانه يانه

L. 52; 14,5 x 9,5 (11,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na prvih osam listova uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, izlizan po rubovima korica i odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu utisnuti ornamenti sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 52b) bilješka da ga je prepisao Isḥāq b. Muḥammad al-Mostārī.

وقع الفراغ من تسبيقه بعون اللّه وتوفيقه على يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف إسحق بن محمّد الموستاري عفى عنهما الباري.

Nema podataka o mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

9255.

R-4857

شرح على ديباجهء كلستان

ŠARḤ ʻALĀ DĪBĀĞA-I GULISTĀN

Isto kao pod br. 9254.

Na početku nedostaje uvodni dio od oko jedne stranice teksta.

Početak ovdje (l. 10b):

أوّل الموجود: باشدر واست، صلّى الله عليه وسلّم وعلى آله واصحابه السّابقين في مضمار الهدايه والمرشدين لاصحاب الغوايه، **امّا بعد**، بر صبح كم ابواب سعادت مفتوح واسباب قساوت مطروح ايدي وجام صبوح فياض فتوح وطبع جموح منقاد سلطان فارس روح اولمش ايدي...

Završetak ovdje (l. 87a):

آخر الموجود: هر كم كه بو كتابه نظر (و) التفت ايدن اولا، والله اعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب، تمّ بعون الله وحسن توفيقه.

L. 87; 21 x 14,5 (15 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je raniji vlasnik as-Sayyid ʻAbdullāh rukopis naslijedio od svoga oca ʻAbdurraḥīma.

ورثته من أبي عبد الرّحيم وأنا الفقير السّيّد عبد الله غفر لهما.

Iznad bilješke okrugli pečat sa natpisom عبد الرّحيم, a ispod ovalni pečat sa natpisom السّيّد عبد الله.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka ranijeg vlasnika (čije ime nije navedeno) da je rukopis kupio iz zaostavštine Muḥammad Saʻīd-ef. al-Baliġrādija.

شرح ديباجهء كلستان اشتريت من مخلّفات محمّد سعيد أفندي البلغرادي.

Na listovima 14b, 38b i 46b veliki pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Hodža Ali Numan, antikvar tepiha, Zagreb Berislavićeva 16.*

9256.

R-9816

شرح على ديباجهء كلستان

ŠARḤ ʻALĀ DĪBĀĞA-I GULISTĀN

Isto kao pod br. 9254.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **هر نفسي كه فرو ميرود** نفس فانك فتحه سيله **معروفدر يا** وحدت ايچون در بلكل كه ياء ساكن لغت فرسده قچان افعال ومصادر واسمادن بر كلمه نك اخرنه لاحق اوله اوچ معنايه كلور اولا مصدريّت ايچون لاحق اولور ياء مصدريّه ديرلر حالت اضافتده وحالت توصيفده كسره حركت ويرلر خوبي دوست ودلنوازي بي غايت اوكبي ورابطهء است واند مثللرنه لاحق اولدقده جايزدركه...

L. 10; 20,3 x 13,5 (16,3 x 7,3); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9257.

R-9457

Zbirka (مجموع), 4

L. 53; 20 x 13 (15,5 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica rozete sa floralnim motivima, izlizane dugotrajnom upotrebom.

1. L. 1a-42b

شرح على ديباجهء كلستان
ŠARḤ 'ALĀ DĪBĀĞA-I GULISTĀN

Isto kao pod br. 9254.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إلى سبيل الرّشاد وهو رؤف بالعباد وهو حسبي ونعم الوكيل... **مقدّمه** بلكل بو فارسي دل بر ظرافت ولطافت اوزرنه وضع اولنمش لغات در وبر آدي دخي دربدر ارباب وجهين بويله بيان ايلديلركه بهرام كور يساغ ايلمشديكه كندو قاپوسنده فارسي دلن شويليه لر... (l. 1b) **منّت خدايرا** شكر وسپاس در شول نعمته درلركه اني عطا ادن اجر وعوض طلب اتميه...

Završetak (l. 42b):

آخره: كه شوقي روزن دلدن اون تاب وجودم ملكن اتسـون نون جاب
چراغ اولوپ شب حيرتده جانه ايرشسوب حضرته دل يانه يانه

Na kraju djela (l. 42b) bilješka da je prepis završen u trećoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 968/1561. godine.

تمّت هذه الأوراق بعناية الملك الخلاّق في أواخر ذي الحجّة في وقت الضّحى سنة ٩٦٨

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listovima 42b-45a stihovi izreke Suhrawardīje i Mulā Ğāmīje.

Listovi 45b-48a slobodni.

Na listovima 48b-49a jedna duža izreka sufijske sadržine od Mula Ğāmīje, najvjerovatnije, fragment iz nekog njegovog djela koja ovdje počinje riječima:

لمولانا جامي قدّس الله روحه: بو حمد منان مستعان وصلوات مفخر انس وجان بدانكه تماست دين محمّدي شريعت وطريقت وحقيقت است...

2. L. 49b-50a

المحلّ من شرح الكافية للهندي
AL-MUḤILL MIN ŠARḤ AL-KĀFIYA LI AL-HINDĪ

Kratka glosa na uvodni dio (ديبـــاجـــة) al-Hindījeva komentara Ibn al-Ḥāğibova djela الكافيـة في النّحو (v. 8864/1) iz gramatike arapskog jezika.

Prema bilješci na kraju djela, napisao 967/1560. godine muderis u 'Alī-pašinoj medresi u Carigradu, 'Abdulkarīm b. 'Abdulwahhāb ar-Rūmī.

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد لله الّذي كشف لنا أستار المستورات وأزال غطاء أبكار المزبورات... وبعد، فإنّ هذا المحلّ من شرح الهندي على الكافية، عليه الرّحمة الوافية في غاية من الألفاظ ونهاية في الإيجاز ولمّا تفطّنت بما هو المرام أردت تزيين هذا المقام بقدر الطّاقة والمجال نابيًا عن الاطناب والاخلال، فأقول وبالله التّوفيق والله أعلم بما هو التّحقيق: قال الشّارح الفاضل الهندي تغمّده الله بغفرانه وأسكنه بحبوحة جنانه: **والإسناد إليه أى الإسم** هذا مبنى السّؤال فلا تكن من الجهّال **والحكم عليه** أى على الاسناد إليه...

Završetak (l. 50a):

آخره: وأمّا إذا أريد الإسناد رليه من جهة معناه... يلزم أن لا يكون خاصّة لازمة وليس بظاهر لأنّ المتبادر من الخاصّة اللاّزمة لكونه خال وإذا علمت تحقيق المقال في المقام، فلا تلتفت إلى القيل من جهّال العوام.

Na kraju djela bilješka da je autor 'Abdulkarīm b. 'Abdulwahhāb ar-Rūmī ovo djelo napisao u 967/1560. godine u Carigradu, gdje je predavao kao muderis u 'Alī-pašinoj medresi.

ألّف هذه الرّسالة وحرّرها العبد المفتقر إلى رحمة الله مولانا عبد الكريم بن عبد الوهّاب الرّومي... في قسطنطينيّة المحميّة حماها الله عن الآفات والبليّة في تاريخ هجرة نبيّنا محمّد صلّى الله ع م في سنة سبع وستّين وتسعمائة ووقع تأليفه... حين كان مدرّسًا بمدرسة علي پاشا حماها الله عن الآفات والبلايا، آمين يا ربّ العالمين. تمّ.

3. L. 50b-51a

شرح الكافية
ŠARḤ AL-KĀFIYA

Isto kao pod br. 8874.

Završetak ovdje (l. 51a):

آخره: **قال**: والإسناد إليه. **أقول**: معناه كون الإسم مسنداً إليه... فأجيب بأنّ الحكم عليه بالخصوص باعتبار الطّبيعة النّوعيّة أى الحكم على كون الإسم مسنداً إليه بالخصوص باعتبار الطّبيعة النّوعيّة للإسم الّتي هى كونه كلمة دون الصّنفيّة الّتي كونه اسمًا...

4. L. 51b-53b

رسالة في بيان ميزة اللّسان الفارسي على سائر الألسنة ماخلا العربيّة

RISĀLA FĪ BAYĀN MĪZA AL-LISĀN AL-FĀRISĪ ‘ALĀ SĀ’IR AL-ALSINA MĀ ḪALĀ AL-‘ARABIYYA

Rasprava o odabranosti perzijskog jezika nad svim drugim jezicima, izuzev arapskog. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān, Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/52; Ḥ. Ḫ. I, 887; Brockelmann G II, 452/108 i S II, 671.

Početak (l. 51b):

أولّه: الحمد للّه على من أنعم علينا بتعليم الألسنة وتفهيم حقائقها، وألهمنا ضرائب أسرار اللّغات وعجائب دقائقها... أمّا بعد، **فهذه رسالة مرتّبة في بيان ميزة اللّسان الفارسي على سائر الألسنة ما خلا العربيّة** فإنّها ممتازة من بينها بكمال الفصاحة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 53b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ضميران** فسلكندر كه فارسيده شاه سفرم وشاه سپرم وسپر غم وسپر درلر وبعض **لغتده** بستان افروزله تصحيح اندیلرکه ترکیده اوزر اوتي درلر اصح اولدركه تاج خروس وسلطان بركي ديدكلري مشهور.

Sudeći po rukopisu, papiru i mastilu, prepisao isti, nama nepoznati prepisivač, kao pod br. 1 u ovoj zbirci.

9258. R-5323

شرح كلستان

ŠARḤ-I GULISTĀN

Komentar poznatog Šayḫ Sa‘dījeva djela كلستان (v. 9329). Napisao na turskom jeziku Mawlānā Muṣṭafā Šam‘ī iz Prizrena, umro 1009/1600-01. godine.

Trako-Gazić, 206-214; Nametak IV, 2833-2839; Ḥ. Ḫ. II, 1504; Karatay t II, 2202-2208, str. 76; Wiesbaden XIII2, 631, str. 428-429; Flügel I, 556, str. 540-541; Bratislava, 502, str. 364-365; Blochet S, 425 i 527; Pertsch, VPH, 816.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (1b):

ناقص في أولّه. أولّ الموجود: **حكايت**

حاتم طائي را... طائي قبيله سنه منسوب اولان حاتمي حكايه ايدرلر كه زياده سخا وكرم ايله مشهوردر **كفتند از خود بزرك تر همّت** كندكدن اولو همّت يورك در **جهان ديده، ياشنيده،** جهانده كورمش يا اشتمش مس **كفت** حاتم ايتدي **روزي چهل شتر قربان كرده بودم** بر كون قرق دوه قربان...

Završetak (l. 123b):

آخره: **واطلب لنفسك من خير ثريديه** وكندو نفسك ايچون طلب ايليه خيردن ومراددن... استرسن **من بعد ذلك غفرانا لصاحبه** بو جمله دن صكره انك صاحبي ايچون مغفرت طلب ايليه.

L. 123; 20,5 x 12,7 (15 x 7,5); 19 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 123b) bilješka da je njegov prepis u petak, 10. ševvala 1033/1623. godine u Ibrahimovića saraju u Banjoj Luci, završio sohta (učenik medrese) Ḥasan iz kasabe Visoko.

تمت تم، بعون الله الملك العلام... شهر شوالك اونونجي كه مبارك جمعه تمام اولدي... من يد العبد الفقير حسن السوخته عن قصبه، وسوقه شهر بنالوقه في سراى إبراهيم زاده (!) سنة ثلث وثلاثين وألف.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9259. R-9803

شرح كلستان لمجهول

ŠARḤ-I GULISTĀN LI MAĠHŪL

Fragment komentara Šayḫ Sa‘dijevog djela كلستان (v. 9329), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (1a):

أولّ الموجود: **قطعه: نيا سايد مشام از طبله، عود** دماغ اودك طبله سندن دكلنمر يعني رايحه سندن مخطوط اولز **برآتش نه كه چون عنبر ببويد** ليكن عودي آتش اوزره قو كه عنبر كبي قوقه ودماغ انك رايحه سندن معطر اوله...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: **بيت: درياب كنون كه نعمت هست بدست** اكله شمدي كه نعمت ومال سنك الكده وتصرفنده در وكندو جانوك ايچون آني حقّ تعالى يولنه بذل ايله **كاين نعمت وملك ميرود دست بدست** زيرا بو نعمت وملك كه شمدي سنك الكده در عاقبت الدن اله كيدر...

L. 10; 22 x 15 (13,5 x 9,7); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9260. R-9366

شرح كلستان لمجهول

ŠARḤ-I GULISTĀN LI MAǦHŪL

Fragment komentara Šayẖ Sa'dijeva djela كلستان (v. 9329), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (str. 1):

أوّل الموجود: نجلاين خدا كه اكا اطاعت وانقياد ايلمك يقينلكه سببدر زيرا قرآنده **واسجد واقترب اللّهك** شكرنده اولمق ازدياد نعمته سببدر والحاصل خدانك ويرديكي نعمته شاكر اولمق جلب نعمت جديد ايلر **هر** هر بر نفس كه اشاغي كيدر يعني جوف حبوانه نزول ايده حياته عون وقوت ويريجي يعني امداد حيات ايدر...

Završetak ovdje (str. 79b):

آخر الموجود: **بيت**

راستي موجب رضاى خداست كس نديدم كه كم شد ازره است

وحكما كفته اند چهار كس از چهار كس بجان بر نجند حرامي از سلطان ودزد از پاسبان وفاسق از غماز وروسبي از محتسب وآن راكه حساب پاكست از محاسبه چه پاكست وحكا ديمشلردر درت كمسه دن جان وكوكلدن انجنورلر **حرامي** پادشاهدن زيرا آني آله كتورنجه ياجنكه بيكدرر ويا قازوغه **واوغري** پاشباندن زيرا آني طوتان اولدر وحاكم ايلدوپ سياست ابتدورن اول وفاسق غمازدن انجنور زيرا آني صوباشي يه طوتدرر وروسبي محتسبدن انجنور زيرا محصه ايسه قتل لازم كلور...

Str. 79; 21 x 16,5 (17 x 10,5); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9261. R-5290

شرح بوستان

ŠARḤ-I BŪSTĀN

Komentar na poznato Šayẖ Sa'dījevo djelo بوستان (v. 9346). Napisao na turskom jeziku Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī iz Prizrena, umro 1009/1600-01. godine.

Trako-Gazić, 203-205; Nametak IV, 2817-2818; Ḥ. Ḥ. I. 244; Rieu, CTM, 154; Karatay t II, 2212-2214, str. 76; Wiesbaden XIII2, 629-630, str. 427-428.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد بي حدّ وثناى بي عدّ اول صانع ذو الجلاله كه بوستان كون ومكان انوار اثاريله روشن ورياض قلوب انساني انوار معارفله كلشن ايلدي... **وبعد**، بو بنده، كمينه، قليل البضاعت شمعي شمع فروزكنج قناعت بر كون اصحاب با وفا وياران با صفا يله بوستان حضرت شيخ سعدي...

Završetak (l. 221b):

آخره: **جزاين كاعتمادم بيارئ تست** بوندن غير مقبول وسكا لائق.. **اميدم بآمر زكارئ تست** اميدم سنك غفارلغكه ورحيم لغكه در **بضاعت نياوردم الاّ اميد** حضرتكه بضاعت وعمل كتورمدم الاّ اميد كتوردم. خدايا زعفوم مكن نا اميد اى خدا بني عفو رحمتكدن نوميذ ومحروم وملموم ومردود ومغبون ايلمه. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 224; 20 x 13,5 (15 x 7,5); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Masilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listovima 222b-223b fragmenti pravnih rješenja iz raznih fikhskih djela (تاتارخانيّة ـ مفتاح السّعادة ـ قاضيخان) i po jedna fetva sarajevskih muftija Šākira Muidovića (الفقير شاكر المفتي بمدينة سراى بوسنه), hadži Mehmeda (الفقير الحاج محمد المفتي بمدينة سراى بوسنه) i jedna fetva mostarskog muftije Aḥmada (الفقير أحمد المفتي بمدينة موستار).

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9262. R-1562

شرح بوستان
ŠARḤ-I BŪSTĀN

Komentar na Sa'dījev بوستان (v. 9346), na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo podsjeća na Šem'ijev komentar, jer je slično njemu, dosta sažeto, gotovo da je doslovan prijevod na turski. U našem primjerku zadnjih desetak priča (حكايت) nije prevedeno.

Nametak IV, 2822; Ateş I, 301, str. 187.

Početak (l. 1b):

أوّله: **بنام خداوند جان آفرين** جان يراديجي خداوك ناميله باشلدم **حكيم سخن در زبان آفرين** ايله خداوند كه دلده سوز يراديجي بر حكيم در **خداوند بخشنده دستكير** دوشمشلروك الين دوتجي بيچاره لره ترحم ايديجي خداوندر كريمي...

Završetak ovdje (l. 198b):

آخره: جزاين كاعتمادم بيارئ تست اميدم بآمر زكارئ تست
بضاعت نيا وردم الا اميد
خدايا زعفوم مكن نا اميد.

L. 198; 19,5 x 14 (15,5 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Masilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom. Na koricama i preklopu utisnuti ornamenti sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis iz zaostavštine svoga amidže Ṣāliḥ-ef., otkupio i uvakufio Muḥammad Bāqī Ğīno-zāde, te da je za muteveliju vakufa odredio svoga najstarijega sina.
وقف هذه النّسخة الشّريفة رضاءً لله واختار المتولّي أكبر وأرشد أولادي. قد اشتريته من مخلّفات عمّي زاده صالح أفندي وأنا الفقير محمّد باقي جينو زاده، غفر الله تعالى له.

Ispod bilješke otisnut lični pečat vakifa sa natpisom.

حسبي الله وحده وكفى، عبده محمّد باقي.

Na listovima 1a, 1b, 2a, 184b, 192b i 193b, pečat vakifa iz 1284/1867. godine sa natpisom: وقف عبد الباقي افندي جينو زاده ١٢٨٤

9263. R-3586

Zbirka (مجموع), 4

L. 76; 19,5 x 13,5 (15 x 9); 11-15 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq* od više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira, različite debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i u tri dijela odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica rozete sa floralnim motivima, izlizane dugotrajnom upotrebom.

1. L. 1a-43a

شرح أبيات مثنوي
ŠARḤ ABYĀT MAṮNAWĪ

Komentar na početne stihove poznatog filozofsko-sufijskog spjeva مثنوي معنوي (v. *Papara XIII, 7799*) Ğalāluddīna Rūmīja, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Prema završetku, spjev je završen 1. muharrema 1037/1627. godine.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: كه عامله دور دينك حياتي بلا علم كشي بولمز نجـــاتي
كشي توحيدي بلمز غفلتيله ابد قالور او زيغ وزلّتيـــلـه

Završetak ovdje (l. 42b):

آخر الموجود: يانكدن كتمسون نظم عقايد   كه واردر بونده چوق درلو فوايد
بو نظم درلري علم كلامــه   بيك اوتوز يديده ايردي تمامــه

Na kraju djela (l. 43a) nalaze se dva stiha na arapskom u kojima se kaže da je spjev završen 1. muharrema 1037/1627. godine.

قد تمّ إتمام المرام في نظم الكلام   في غرّة شهر المعظّم المحرّم الحرام
سنة سبع وثلاثين و ألف تـــام   من هجرة الرّسول عليه السّــلام.

2. L. 43b-46b

رساله، قاضي زاده

RISĀLA-I QĀḌĪ-ZĀDE

Kratka rasprava na turskom jeziku o obavljanju namaza u vanrednim prilikama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde, umro 1054/1644. godine.

Dobrača II, 1629/3; O. M. I, 402; A. M. II, 277; Flügel III, 133; Fajić III, 2379/3; Lavić X, 5949/3.

Početak (l. 43b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الصّلوة عماد الدّين وبضاعة أهل اليقين، والصّلوة والسّلام على أفضل المرسلين... وبعد، اى طالب حقّ اولان إخوان مؤمنين بلمك كم إيمان وإسلام حضرة رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم اللّه تعالى جناب عاليسي جانبندن جميع كتوردوكي آيات قرآنيّه وأحاديث صحيحه حقّ وصدق...

Završetak (l. 46b):

آخره: حجّة الحقّ على الخلق أجمعين هى كتاب ربّ العالمين وسنّة سيّد المرسلين وإجماع الأئمّة المجتهدين لا كثرة القائلين والفاعلين... نقل كتاب مقبول معتبردن بران ايرلميه لر كه إيمان دخي ايرلميه لر واول جاهللر وباطللر بو سوزلر اوقويه لر.

Na listovima 47-49 stihovi na turskom jeziku.

3. L. 50a-70b

لغت عربي - تركي

LUĠAT-I ʿARABĪ-TURKĪ

Fragment nekog arapsko-turskog rječnika u stihu, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 50a):

أوّل الموجود: **زُبْدَةٌ** قيمق، **قُطْنٌ** پموق، **دَوًى** چاكيدر جرس...

Završetak ovdje (l. 70b):

آخر الموجود: **صَاعِقَةٌ** يلدرم، **سُور** دوار، **حُور** مهين، **مُرْتَقَى** آغجي، **شِرْذِمَةٌ** طايفه.

4. L. 71a-76b

پند نامه، عطّار

PAND-NĀMA-I ʿAṬṬĀR

Fragment iz poeme mistično-didaktičke sadržine, koju je u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku spjevao Muḥammad b. Ibrāhīm Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʿAṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Poema je podijeljena na 43 poglavlja (مقاله).

Trako, 264-307; Trako-Gazić, 345-388; Spaho I, 125/3, str. 57-58; Zürich I, 402-403; Nametak IV, 3199/2; Bratislava, 414-415; Ateş, FME I, 96; Rieu, CPM II, 579; Pertsch, VPH, 774-777; Flügel I, 509-510.

Početak ovdje (l. 71a):

أوّل الموجود: شادئ دنيا سراسر غـم بود   سورا وراور عقب ماتم بـــود
امر لا تفرح زربنا كوش دار   جاى شادي نيست دنيا خوش دار

Završetak ovdje (l. 76b):

آخر الموجود: در بيان فقر
فقر ميداني كه باشد پســر   بانو كويم كرنـداري زان خبـــر
كرچه باشد بي نوادر زيردلق   خويش را منعم نمايد پيش خلــق.

Nema podataka o prepisivačima, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, listove 1-49 prepisao je jedan, 50-70, drugi, a 71-76 treći prepisivač, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

9264. R-10285

Zbirka (مجموع), 2

L. 135; 20 x 14,3 (16 x 11 i 14 x 8,5); 15 redaka. *Nastaʿlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Takst na listovima 1b-2a i 61b-62a uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, teško oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica tragovi izlizanih rozetni, a unutrašnja strana obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-59b

ديوان فهيم
DĪWĀN-I FAHĪM

Divan pjesama na turskom jeziku. Spjevao Unğū-zāde Muṣṭafā Čalabī, poznat i pod pseudonimom Fahīm, umro oko 1054/1644. godine.

Karatay t II, 2407-2410; Trako-Gazić, 564, str. 344; Flügel I, 706, str. 659; Rieu, CTM, 196, Pertsch, VTH, 418; Blochet I, S, 1249.

Početak (l. 1b):

أوّله:

مهرومه كيم دور ايدرلر عالمي هر روز شب   دور ناهموار افـلاكه كلـورلر روز شب
مهرومهلــه بو پلنكــي حوسپــهر كنه جو   بر غضنفردر غدا ايلر ايكي سرور شب

Završetak (l. 59b):

آخره:

دور زلفكــده دله آه ايتـــدر رسه روزكـار   خانمان دل كبي بر كون اوده برباد اولور
سحـــر اعجازي فيمه ايله تعليم اوچشـم   ساحر معجز نما بر ساحر اوستـاد اولور

2. L. 61b-115a

ديوان يحيى
DĪWĀN-I YAḤYĀ

Divan pjesama na turskom jeziku. Spjevao šayḫ al-islām Yaḥyā-efendī, rođen u Istanbulu 960/1552-53., umro 1053/1644. godine.

Karatay t II, 1398-1401; Nametak IV, 2715-2716; Rieu, CTM, 194; Wiesbaden XIII1, 425; Blochet I, S, 1151; O. M. II, 498; Flügel I, 708, str. 660.

Početak (l. 61b):

أوّله: بر دلده كه عشق اودي اوله پيـــدا   حاشـاك ســوى يانمغيه حاشــاك آسـا
هر قطره سي كوپاك بر آتشپـــاره   عشق آتشني كوز بشي ايتمـز اطفا

Završetak (l. 115a):

آخره: كلمينجه كوزنه باره سكاه اقمدي يار   كوبيا ملدي بهار اجدي كل ويادامي
لاله بي باغده كوردكده اچلدق يحيى   بر قدح ميلــه اونندق بو قدر آلامي

Na listovima 115b-119b gazeli i kite pjesnika Nağātīja i jedan mufred pjesnika ʻIrāqīja.

Listovi 120-130 slobodni. Na listovima 131b-132a mufredi pjesnika Bāqīja, a na listu 133 mufredi pjesnika ʻĀšiqā.

Na listovima 132b i 133b bilješke da je prepis rukopisa 1077/1666-67. godine, završio Muḥarram, vojni kassam (šerijatsko sudski službenik, koji vrši popis i podjelu ostavine vojnih lica) u gradu Brusi.

نمّقه الفقير إليه سبحانه وتعالى محرّم القسّام العسكري بمدينة بروسه المحروسه سنة ١٠٧٧

Iz kolekcije Dumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9265. R-10280

Zbirka (مجموع), 2

L. 53; 20 x 14 (15 x 6,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. List 27 naknadno dopisan. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-45b

شرح قصيدهء منفرجه
ŠARḤ-I QAṢIDĀ-I MUNFARIĞA

Komentar na turskom jeziku kaside المنفرجة (v. 9094/1), koju je u 35 stihova spjevao Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Nahwi, Abū al-Faḍl, rođen 433/1041., umro 505/1111. ili 513/1119. godine. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći komentar sa ovakvim početkom i završetkom. Prema bilješci na kraju djela (l. 45b) napisao ga je (ili prepisao) ʻAbduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad, u srijedu, zadnji dan mjeseca safera 1058/1648. godine (najvjerovatnije u Banjoj Luci). Ukoliko je on autor ovog djela, onda je ovaj rukopis autograf. U jednom dugom djelu pod naslovom كتاب طريقة صوفية (*Popara XIII, 7738, str. 427-28*), koje je napisao u Banjoj Luci 1038/1628-29. godine.

‘Abduṣṣamad je, uz svoje ime, naveo i nadimak Pruščak (الأقحصاري). Nije nam poznato na kome je položaju u Banjoj Luci bio, niti godina njegove smrti. Na početku djela naslov crvenim slovima شرح قصيدهء منفرجه.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد نا محمدود اول حيّ ودود وقيّوم وجود اولان حضرت جلال احديِ دركاه قدسي پناهنه كه سرا بستان جان وكلستان جنانده هبوب نسيم تعليمه وجريان تسنيم الهام... امّا بعد، اشبو قصيدهء منفرجهء مباركه كه قدوهء افاضل الانام مفخر مشايخ كرام ابو الفضل بن النّحوي ديمكله يوسف نام امام همام أعلى اللّه تعالى درجته في دار السّلام حضرتلرينك اصلي توزر نام بلدهء فاخره دن اتديِ قلعهء حمّادده وتوطّن ايدوپ... (l. 3b) قصيدهء مذكورهء لسان تركي ايله معاني لغتني بيان وكشف واعراب وايضاح معانيِ ابياتيٖ متضمّن بر شرح تحريرين اراده والتماس بيوردقلرنده بناء متوكّلا على الملك العلاّم اسعاف مرادلريِ قرين جدّ واهتمام قلنوب بفضل اللّه الملك الاقدر احسن وجهله اتمام ميسّر اولوپ ومأمور ومأمول اولان طورو طرز اوزره اختتامي محقّق وتقرّر اولديِ نقع اللّه بهذا الطّالبين من كروب الدّهر طرّاً، آمين **قصيدهء مباركه در**

اشتدي أزمة تنفــرجي　　قد آذن ليلك بالبلــج

امّا معاني المفردات اشتداد شدّت دندر قوّت معناسنه در ازمة فتح همزه وسكون زائله همّ وغمى مورث اولان بلادن عبارتدر...

Završetak (l. 45b):

آخره: مطلع قصيده نك مصرع اولّي كه حضرت پناهمزك صلّى اللّه عليه وسلّم لسان مباركندن صادر كلام شريف در نيته كيم بياني تقرّم اتمشدر شيخ ناظم قدّس سرّه تيمّنًا وتبركًا بو قصيدهء مباركه مطلع قلمشدر خاتمه سنده دخي بو فحواىٔ لطيف وذكر صنايع بديعيّه دن ردّ عجز على الصّدر صنعتي متضمّن اولمشدر روّح اللّه روحه وزاد في أعلى غرف الجنان فتوحه، آمين بحقّ رسوله الأمين.

Na kraju djela (l. 45b) bilješka da je komentar ove kaside završio (ili prepisao) ‘Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad, u srijedu, zadnji dan mjeseca safera 1058/1648. godine.

تمّت كتابة القصيدة المنفرجة المباركة عن أنامل عبد الصّمد إبراهيم بن محمّد عفى عنهما يوم الأربعاء في سلخ صفر الخير من سنة ثمان وخمسين وألف، غفر اللّه له ولوالديه...

2. L. 46a-52a

رسالة في تعديل أركان الصّلوة

RISĀLA FĪ TA‘DĪL ARKĀN AṢ-ṢALĀ

Kratka rasprava o međusobnoj odmjerenosti i usklađenosti sastavnih dijelova namaza (أركـــان الصّلوة), na turskom jeziku, sa dosta citata na arapskom. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim početkom i završetkom. Sudeći po bilješci na kraju (l. 53a), ovu je raspravu napisao na osnovu klasične fikhske literature, najvjerovatnije, spomenuti ‘Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad (al-Āqḥiṣārī), u mjesecu saferu 1058/1648. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة في تعديل أركان الصّلوة.

Početak (l. 46a):

أوّله: أشمل ما قيل في تفسير تعديل الأركان وأظهره ما ذكره الإمام المطرّزي في المُغْرب وعوّل عليه في التّاتارخانيّة وهو تسكين الجوارح في الركوع والسّجود والقعده بينهما والقعدة بين السّجدتين.

Završetak (l. 52):

آخره: حقّ سبحانه وتعالى توفيق رفيق كرداني وسعادت مساعد واقبال موافق وبضاعت ايمان وصنعت مأمون وطاعت ازريا وسمعهء بيرون وغرض مصارع السّوء مصون ومدد الطاف هر روز بر فزون منّه وكرمه ونعوذ بالله من علم لا ينفع وقلب لا يخشع ودعاء لا يسمع وصلوات الله على محمّد وآله وصحبه الطّيّبين الطّاهرين والسّلام على من اتّبع الهدى.

Na kraju djela (l. 53a) bilješka da ovu raspravu na brzinu napisao ‘Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad, u četvrtak, 2. safera 1058/1648. godine.

تمّت كتابة هذه الرّسالة بتوفيق (من) الله ذي الجلالة، كتبتها بالسّرعة والعجل خوفًا من الموت والأجل و أنا عبد الصّمد إبراهيم بن محمّد غفر الله له ولوالديه... في اليوم الإثنى (الثّاني) وهو يوم الأربعاء من شهر صفر الخير من (سنة) ثمان وخمسين بعد ألف.

Iz kolekcije Dumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9266. R-7671

ديوان إبراهيم

DĪWĀN-I IBRĀHĪM

Divan pjesama mističke sadržine. Spjevao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda Oğlān, Ibrāhīm-ef. Eğridirlī, iz *Eğri dere* (اكري دره) Krive Reke (danas Krive Palanke) u Makedoniji, umro poslije 1064/1653. godine. Naslov na početku crvenim slovima:

هذا كتاب اصول محقّقين استاد المدقّقين قطب العارفين وكبار الواصلين حضرت شيخ اوغلان إبراهيم أفندي قدّس سرّه العزيز.

Karatay t II, 2414-2416, str. 151-152; O. M. I, 26-27; S. O. I, 104.

Početak (1b):

أوّله.

إلهآ علمكه يوق حدّ وغايت خدايا وصفكه يوق هيچ نهايت
قمو اشيايـه ذاتكـدر مسمّا ايدرسك بـر نفسـده بيك تجلّي

Završetak (l. 128):

آخره:

غـزل

شيخم كرم قيل بكا مكاندر خبـــــر وير نه كانك كوهريسن او زكانكدن خبر وير...
هرزمان بركرچكك حكمينه محكوم اولمش شمدي زمان سنكدر زمانكدن خـــبر وير
إبراهيمك ديلي سن جانينك بلبلـــي سن قنغي بوستان كليس كلستاندن خبر وير.

تمّت تمام.

L. 129; 17,5 x 13 (13 x 8,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan veoma vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen *unvan* u zlatnoj boji, u obliku kupole, iz koje prema gore izlaze floralni elementi u vidu grančica urađenih u plavoj i crvenoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pjesama, kasida i gazela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom trakom, ojačanom sa unutrašnje strane jednom, a sa vanjske dvjema tankim linijama crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dobro očuvan. Hrbat naknadno ojačan trakom od nekog štampanog djela. Unutrašnja štrana korica presvučena ukrasnim ebro papirom. Na početku i kraju naknadno dodana po dva zaštitna lista plave boje i po jedan list od ebro papira.

Na kraju djela (l. 129a) stihovi iz pera nama nepoznatog prepisivača sa Krita, iz kojih se vidi da je prepis divana završio 1229/1813-14. godine.

إلهي دوجهان ايچره عزيز ايله مكرّم قل اوله عالي جناب
دخـــي ديلر بو كتـــابي يـــزان مجـــرم قلك قــــــدري
ايدسن رحكتك ايله مقـــامم وعد وطاغـــــــدر كريدي
لسنــــه تســـع وعشـــــــــرين ومــــــــائتين وألف
ختـــامي اولدي بو منظومك هم اولكـــون وقت عصري.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

9267.

R-3455

قصائد قائمي

QAṢĀ'ID-I QĀ'IMĪ

Kaside na turskom jeziku u kojima se govori o osvajanjima i stanju u rumelijskom dijelu Osmansog carstva (Bosni, Hrvatskoj i Dalmaciji) u XVII stoljeću. Spjevao šejh halvetijskog derviškog reda, Hasan-efendi Qā'imī iz Sarajeva (umro u Zvorniku, gdje mu se nalazi i turbe, 1091/1680. godine). Naslov na početku ديوان قائمي.

Trako-Gazić, 258.

Početak (l. 8b):

أوّله:

غفلت يتر قرداشجـــــعم آچ كوزوني اويـانه بظق
بوشكل انسانه كلوپ حـــــق برلكين دويانظه بق
طقوزاته صلبين كچوپ هم درت اكا رحمـين آچوپ
بو اوج اوغل شكلين سچوپ كل صورت انسانه بق

Završetak (l. 42b):

آخره:

مفرّ وكوزونن بود راينا نور اولكـه تيـــك خــودر
بوني چون كوسنردن هودر قوسون منكرلر انكاري
اولو دولت اولو حكمت بتـــــون اهلي اوله منّت
محمّد عالمه رحمت توزيلـــــه صيـد كفّــاري

L. 52; 22 x 12 (18 x 10); 18-22 retka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene impregniranim platnom crne boje.

Na listu 1a nalaze se tri epitafa koje je između 1181/1767. i 1184/1770. godine spjevao pjesnik Edhem, čija nam je biografija nepoznata.

Na listovima 2b-8a nalaze se obrasci i prepisi nekoliko pisama pod naslovima:

- اشبو كتاب محمود خان حاضرتلري صدر اعظم قايمقامنه كوندردكي خط همايونيك صورتيدر (l. 3b),

ـ بيك يوز سنه سن سلطان محمّد خان بلغراد نزول ايلد كده بنالوقه قصبه سن ساكن غائبي افندي حضرتلرينه ارسال اولان حط همايون ايلهدعوت اولنوپ ردّ جواب ايله ارسال ايلديكي مكتوب صورتيك متني بودر (l. 4a)،

ـ غائبي افندي وزير اعظم سليمان پاشايه كوندردكي مكتوب صورتيدر (l. 5a-6b)،

ـ مرحوم چركس زاده نك بيك يوز اللّي سنه سي ماه ربيع الاوّليده علم جفردن استخراج ايلدكلريدر (l. 5b).

Na listovima 44b-51b nalazi se turski prijevod jedne priče sa arapskog jezika o Muaviji i bizantijskom caru. Priča se pripisuje Abū 'Abdullāh ad-Dīnawarīju. Priča počinje riječima:

أبو عبد اللّه الدّينوري نقل ايدركه قيصر روم عليه ما يستحقّ حضرت معاويه رضى اللّه عنه شامده خلافتي زماننده بريكله نام كوندروپ يازديلي يا معاويه محمّدك... اوتورر خليفه سي سين سكا برينجه سؤالم واردر اكا جواب ويررسن يقين بيلورم...

Na kraju djela (l. 42b) nalazi se bilješka bez oznake godine u kojoj se navodi da je prepis završio Ibrāhīm Qāpī-zāde (Kapić) al-Adhamī. Najvjerovatnije je riječ o Ibrahimu Kapiću iz Stoca, sinu ili unuku gore spomenutog pjesnika Edhema.

تمّت الدّيوان القائمي بعون اللّه الملك الوهّاب بيد العبد المذنب إبراهيم قابي زاده الأدهمي.

Ispod bilješke je otisak prepisivačeva pečata sa natpisom إبراهيم

9268. R-5780

قصيده، قائمي
QAṢĪ'DA-I QĀ'IMĪ

Kasida na turskom jeziku koju je, prema naslovu na početku, spjevao šejh halvetijskog reda, Hasan efendi Qā'imī iz Sarajeva (umro u Zvorniku 1091/1680. godine, gdje mu se nalazi turbę). Naslov na početku هذا قصيده، قائمي أفندي.

Početak (l. 1b):

أوّله:
بحمد اللّه بود ملرده نزه توفيق ايدوب باري   صاشدك حوجيه حقًا ايده لوم قوتلو بازاري
علوميله كلاميله دكلو حـــــق ادا ويرمش   امامو وعظك شيخك ايرايرشمز فهم افكاري

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود:
دينلن انجق اوش صغر ايروسون امريله طغـــرا   آجيله رومه، كبري چو مهديدر سلحداري
بولورحلقي چومال اهلي طشرده قالدي حال اهلي   اولور وصال اهلي ايچنده طوته ريـنـداري

L. 8; 20,2 x 14 (13 x 9,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslov pisan crvenim krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa razasuti i odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva (otkupljeno).

9269. R-9356

مقتل حسين
MAQTAL ḤUSAYN

Poema nepoznatog autora na turskom jeziku od oko 5.700 stihova u kojoj se oplakuje pogibija hazreti Husejna, unuka vjerovjesnika Muhammeda, a. s., na Kerbeli. Poeme sličnog sadržaja ispjevali su i drugi poznati i nepoznati pjesnici.

Trako-Gazić, 335.

Početak (l. 1b):

أوّله: اول اللّه آدني ذكر ايده لـــوم   قدرتندن صنعني فكر ايده لوم
اوله راخر پادشاهي لا يـــــزال   اول قديم وقادر اولدر بي زوال

Završetak (l. 87b):

آخره: كندو لطفيندن مكر اهل كلام   اورميه عين يورينه والسّـــــلام
تاكه بونده ختم اوله بوسوزيره
دير صلواتي عشقيله پيغمبره

L. 87; 20,5 x 14,5 (16,5 x 10); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju poeme (l. 87b) nalazi se bilješka u kojoj se navodi da je prepis u drugoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1092/1681. godine završio Aḥmad b. Ibrāhīm iz Gornje Tuzle.

كتبه الفقير الحقير أحمد بن إبراهيم ساكن مملحه، بالا ماه جماد الآخر الاواسط لسنة إثنى وتسعين وألف ١٠٩٢

Iz kolekcije Avdić Envera iz Tuzle (otkupljeno 1982).

9270. R-5658

Zbirka (مجموع), 5

L. 40; 21,5 x 15 (13,5 x 8); 17-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq* pisani rukom više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagon. Na pojedinim listovima tekst oštećen i teško čitljiv. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama listova ima dosta bilješki i komentara pisanih naknadno. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma.

1. L. 1a-7b

شرح غزل يونس امره

ŠARḤ-I ĠAZAL-I YŪNUS EMRE

Komentar na devet gazela sufijskog sadržaja koje je spjevao Yūnus Emre, umro 706/1307. godine. Napisao na turskom jeziku osnivač egipatskog ogranka halvetijskog reda, Niyāzī Muḥammad Miṣrī, umro 1105/1693. godine. Naslov na početku crvenim slovima مشايخدن يونس امرم غزلي اولوب مرحوم مصري محمد افندي

Karatay t. I, 214; O. M. I, 173/9.

Početak (l. 1a):

أوّله: **چيقدم اريك دالنه آنده يه دم اوزومي   بوستان ايسي قاقيوب دير نه يرسك قوزومي**

بو بيدن مراد اولدركه عملن شجرينك بر درلو ثمره سي وار بر نوع اغاجي اولور ظاهرده هر ميونك بر مخصوص شجري اولدوغي كبي كذلك هر عملك بر مخصوص التي واردر آنك ايله حاصل اولور **مثلا** علم ظاهرك حصولنه آلت علم لغت وعلم صرف وعلم نحو وعلم منطق وعلم معاني وعلم ادب وعلم كلام...

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود:

بر سنك بر قار طالي قالدردي اوردي يره   يلان دكل كرچكدر ينده كوردم توزيني

بو بيت بعض رياست وجاه صاحبلري اولان دعوا صاحبلري وعلمده كامل كجن جيفهء دنيا قوز غونلري نك اهل طريقته منكرلرينك حاللريني وكوزده فقير وحقير كزن فقرانك عرفا وظرفانك كمالريني بيان ايلر يعني بونلرك ظاهرلرينك فقر وفناسي وتزلّل ومسكنتلرين كوردوب استهزا طريقيله بعض سؤاللر ايدر...

Na listovima 8b-11a stihovi na turskom jeziku pjesnika As'ad-pāše, 'Āṣima i Bāqīja. Budući da je mastilo razljeveno, tekst je teško čitljiv.

2. L. 13a-21b

غزليّات وجدي

ĠAZALIYYĀT-I WAĞDĪ

Gazeli iz divana pjesama na turskom jeziku. Spjevao 'Abdulbāqī Wağdī, umro 1071/1660.

Karatay t II, 2710.

Početak ovdje (l. 13a):

أوّل الموجود:

خنجرء غمزده بر حشمهء حيوان بيلورز   كوزء بيك كره هلاك ايلسه بيك جان بيلورز
كوروزز زلف پريشان ايچندهء رختـــي   ليلة الغدرده خورشيد نمايا بيلـــــورز...

بو قلــق ملكت معمورهء شعر وجدي
تحت اعجازده وجدئي سليمان بيلورز.

Završetak ovdje (l. 21b):

آخر الموجود:

دائم اولمز ايدي كمـال نيـــاز   اولمـا سه تـازه امثـال نيـــاز...
كلشن عشق يارده وجـــــدي   نازدر حاصل نهـال تيـــاز.

3. L. 23b-25b

أنيس حفاظ الطلّاب

ANĪS ḤIFĀẒ AṬ-ṬULLĀB

Zbirka od četrdeset hadisa. Sabrao Mehmed b. Ša'bān b. Ḫurram b. Šahmān. Najvjerovatnije je riječ o Bošnjaku poznatom pod nadimkom Muhtešim, porijeklom iz Nevesinja, koji je kao kadija službovao u Brusi, Damasku, Meki i Istanbulu i koji je jedno vrijeme bio i kazasker Anadolije, umro 1104/1692. godine ili 1120/1708. Zbirka je podijeljena na pet poglavlja (islam, namaz, zekat, post i hadž), tako da je u svakom poglavlju navedeno po osam hadisa.

Islam ensiklopedisi, Cilt 28, str. 457-58; Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti, str. 153, Šabanović, Književnost... 672-74; Handžić, Izabrana djela, Knjiga I, str.

Početak (l. 23b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعلني من أهل الإسلام والإيمان، وصيّرني من خدام حفاظ الصّحاح والحسان، والصّلوة والسّلام على سيّد الإنس والجانّ محمّد النّاطق بالحقّ والمؤيّد بالفرقان... وبعد، فيقول أفقر عباد الملك الدّيّان محمد بن شعبان بن خرم بن شهمان... لمّا رأيت أنّ الدّار الآخرة فانية والدّار الآخرة باقية أردت أن أعمل عملاً نافعًا لآخرتي... فما وجدت شيئًا أنفع فيما فيه استطاعتي من عمل بما ورد عن أفضل المخلوق عليه تحيّتي أنّه من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من سنّتي أدخلته يوم القيامه في شفاعتي... فجمعت في أصول الإسلام أربعين حديثًا نفيسًا... **وسمّيته أنيس حفاظ الطّلاّب**...

Završetak (l. 25b):

آخره: عن عمرو بن العاص رضى اللّه عنه: أما علمت أنّ الإسلام يهدم ما كان قبله وأنّ الهجرة تهدم ما كان قبلها وأن الحجّ يهدم ما كان قبله قال حين قبض يده عن البيعة فقال: ما لك يا عمرو قال: ما أردت أن أشترط قال: تشترط ما ذا قال أن يغفر لي... الحمد للّه العليّ الأعلى على الإتمام وعلى رسوله أفضل الصّلوة وأكمل السّلام وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم إلى يوم القيام.

Na kraju (l. 25b) bilješka bez oznake godine da je djelo prepisao šejh Muḥyiddīn Muḥammad, vaiz u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu.

تمّ على يد... الشّيخ محيي الدّين محمّد الواعظ حينئذ بجامع الغازي خسروبك بمدينة سراى بوسنه المحروسة لا زالت محروسة إلى يوم القيام عن الفتنة والنّحوسة.

Na listu 26 razna pitanja i odgovori iz oblasti islamskog prava.

4. L. 27b-28b

رسالة في تقسيم الميراث

RISĀLA FĪ TAQSĪM AL-MĪRĀṮ

Kratka rasprava na turskom jeziku o diobi nasljedstva, poznata još i pod nazivom مفهوم الفرائض. Ovo je, zapravo, samo uvodni dio koji sadrži teoretsko objašnjenje tabela pod nazivom جريدة الفرائض koje, prema *Dobrači* (v. *II, 1799/3*), izradio neki Ṣāliḥ-ef. čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 302/4 i II, 1788/3 i 1799/3; Bratislava 406, str. 293; Zürich I, 458; Popara-Fajić VII, 4392/11.

Početak (l. 27b):

أوّله: ميّتك تركه سنه متعلّق اولان حقوق مرتبه دورت تجهيز تكفين وقضاء دين وتنفيذ وصايا. للثّلث قسمت تركه بين الورثه وورثهء مرتبه ١٠ اصحاب فرائض عصبهء نسبيّه عصبهء سببيّه...

Završetak ovdje (l. 28b):

آخر الموجود: صكره قوت قرابتده ترجيح اولنورلر وكذلك بو اصنافك فروعنده حكم بويله در كه اولا قرب درجه ايله ترجيح اولنور صكره قوت قرابتله ترجيح اولنور. تمّت بعون اللّه تعالى.

5. L. 29b-33b

حكايت حامد

ḤIKĀYAT-I ḤĀMID

Priča o nekom Ḥāmidu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku حكايت حامددر

Početak (l. 29b):

اوّله: قصّهء حامد ودخي ملك... دنيادن بر روايتده بالاى جليل القمره... قصّهء حامد منفصل الاسناد بر اثر غريب وعجب اولوب نوشته صحايف كيتدر القصّه اثر حامد بو منوال اوزره سلك روايتدركه زمان سابقده ديار شام قدسي مقامده اولاد عيص بن اسحق عليه السّلامدن حامد نام بر رجل صالح وارايدي سلسلهء بني ابراهيم عليه السّلام منتهي ايدي زمانده مسند نشين سربد شاهي اولان پادشاه كشور شام...

Završetak (l. 33b):

آخره: اهل مصره نقل وبيان ايدوب خلق عالم بو خبري غرائب اثردن متعجّب ومتحيّر قلديلر بوندنصكره بر نيچه مدّت مصرده ساكن اولوب اندن دار عقبايه انتقال ايلدي وبنه ارض مصرده دفن اولندي هيچ بوندن اعجب واغرب بر قصّهء عجيبه وسيّدهء جهان يان اولماديغي ظاهردر. والسّلام. تمّت تمام.

Listovi 34-37a slobodni, a na listovima 37b-38a defer sa detaljnim popisom vojne opreme i brojem poginulih u borbama za tvrđavu Kandiju (danas Iraklion) na ostrvu Krit 1077/1667. godine, pod zapovjedništvom velikog vezira Fāḍil Aḥmad-paše. Defter počinje riječima:

كريد جزيره سنده عسكر اسلام صدر اعظم فاضل احمد پاشا حضرتلري ايله قنديه قلعه سي اتمش بيك يتمش يدي سنه سي مبارك ذي الحجّة الشريفك غرّسنده جمعه كيجه سي... خرج اولنان خزينه وجبخانه بيان وعيان اولنان مفردات دفتر:

آتيلان طوپ كلّه سي ١٩٩٧٧٥، باروت سياه قنطار ١١١٣١٣٠، قزغان خونباره سي ٧٥٣٢٢، شيشه خونباره سي ١٢٦٨٥٥...

Na listovima 39-40 obrasci iz nasljednog prava.

Prema bilješkama na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 38a, prepis je iz 1145/1732-33. godine.

9271. R-7383

إلهيّات نظمي
ILĀHIYYĀT-I NAẒMĪ

Zbirka ilahija na turskom jeziku. Spjevao Mehmed-efendija Naẓmī, umro 1112/1700. godine. Naslov na početku كتاب اليهيّات نظمي.

O. M. I, 175-76.

Početak (l. 1b):

أوّله:

معرفتدر بو عبادتدن بو طاعتدن غرض   آدم معنى ظهوريدر خلقتدن غرض
سعى ايدوپ سرخلافتدن خبره اراوله كور   كيم ظهور سرّ وحدتدر خلافتدن غرض

Završetak (l. 61a):

آخره: جناب حضرته ايرمك ديلرسن   اويان همي كوزلرم وقت سحرده
يونانلر چشم نركسدن بو خوابي   سحر وقتنده كوررلر ماهتابي
كوزك آچ حقيدن ايشت خطابي
اويان همي كوزلرم وقت سحرده.

L. 71; 21,7 x 13,5 (15 x 8); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi إلهي pisani crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9272. R-5813

Zbirka (مجموع), 9

L. 152; 20 x 14 (18 x 12). Broj redaka i pismo, u zavisnosti od prepisivača, različiti od jednog do drugog djela. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 8b-12b + 146a-151b

ديوان عاشق عمر
DĪWĀN-I 'ĀŠIQ 'UMAR

Fragment iz divana pjesama na turskom jeziku, koji je spjevao 'Āšiq 'Umar Qonawī, umro 1119/1707. Divan sadrži turkije, šerkije, kalenderije, gazele i terdži-bendove.

O. M. II, 312-313.

Početak ovdje (l. 8b):

أوّل الموجود: عاشق عمر

دلبرا آتشلرك صلدي كوكل ملكينه اود   شول قره باشمده موضمه ديمدن چقدي دود
كوزمه دنيا كورنمز منزلي صلك خيال   شو قدر قلدم ده عشقكده اثبات وجود

Završetak ovdje (l. 151b):

آخر الموجود:

درد مسندكز ايسركزكيرر يوق آره يه   خاطرين صندرمه آزاراتيمه كل بيچاره يه
حرمني عشقكده بن عاشق عمر آواره يه   عقلي يوق بر دال وسرسمده ديرسم الويرر.

Na listovima 13a-29b razne bilješke, stihovi, izvodi iz fetvi, obrasci i mudre izreke na arapskom i turskom jeziku.

2. L. 30a-48a

رسالة الفرائد والفوائد والتّعليقات
RISĀLA AL-FARĀ'ID WA AL-FAWĀ'ID WA AT-TA'LĪQĀT

Rasprava o tumačenju pitanja iz raznih područja islamskih i arapskih znanosti. Napisao na arapskom jeziki Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāšā, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji po nadimku Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Dobrača II, 1316/1; A. M. I, 142; Köprülü II, 330/2.

Početak (l. 30a):

أوّله: فريدة التّحرّي هو في اللّغة طلب أحرى الأمرين وأوليهما وفي مصطلح الشّرع عبارة تقع على طلب أحقّ الأمرين وأوليهما بغالب الرّأي وعند تعذّر الوقوف على حقيقه عند اشتباه القبلة إذا أخفيت جهة القبلة على المصلّي وليس عنده من يعلّمها عليه...

Završetak (l. 48a):

آخره: **قوله تعالى: وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لاَ يُبْصِرُونَ... يقتضي** ويعود المبصر في الظّلمة وإن بلغت الغاية... وقد تقرّر في موضعه من كتب الحكمة والكلام أنّ البصر هو اللّون وأضواء وإنّما يبصر الجسم بواسطتهما فالظّلمة إنّما تمنع الأبصار دون البصر فتظهر بما تقرّر أنّ اللّون موجود في الظّلمة الشّديدة البالغة غايتها لا يزول النّور كما سبق إليه وهم طائفة منهم ابن سينا. **تعليقة:** قد يثبت كلّ ما يقتضي القدم الى آخره. تمّ تمام.

Na listovima 49a-54a razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 54b-59b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة - قصيدة البردة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Isto kao pod br. 8889/10.

Na listovima 60a-67b razne bilješke, izreke, zagonetke, stihovi i citati iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 68a-76b

أربعون حديثًا لمجهول

ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI MAĠHŪL

Zbirka od 40 hadisa, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 68a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين ومن تبعهم إلى يوم الدّين وبعد، روى عن أبي الدّرداء رضى الله تع عنه أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال: من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من أمر دين كتب يوم القيامة شافعًا شهيداً فشرعت في جمع أربعين حديثًا... الحديث الأوّل عن النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم: أتلوا القرآن وابكوا فإن لم تبكوا فتباكوا...

Završetak (l. 76a):

آخره: الحديث الأربعون وروى عن أنس أنّ عليه السّلام قدم المدينة ولهم يومان يلعبون فيهما فقال عليه السّلام قد أمر الله لكم بهاجر (l. 76b) منها الفطر والأضحى واجتمعت الأمّة على إقامتهما... يعود النّاس إليه في كلّ سنة ويعاد إلى الجمعة في كلّ سبوع... ففي الحديث الجمعة إلى الجمعة كفّارة لما بينهما.

5. L. 78b-80a

راحة الأرواح في دفع آفات الأشباه

RĀḤA AL-ARWĀḤ FĪ DAF' ĀFĀT AL-AŠBĀH

Rasprava o suzbijanju i liječenju kuge. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Rasprava je poznata i pod nazivom رسالة الطّاعون, a podijeljena je na uvod (المقدّمة) tri poglavlja (باب). Osim medicinskih metoda, autor kao lijek preporučuje i učenje Kur'ana, raznih dova i zapisivanje. Naslov na početku رسالة في خواصّ دفع الوبا لكمال پاشا

Kaḥḥāla I, 238; Jahić XII, Ḥ. Ḫ. I, 829; 7173/1; Ahlwardt III, 4173; Brockelmann G II, 452/102 i S II, 671/102; Dobrača I, 107; at-Ṭibb al-islāmī, 85; Köprülü II, 4/5 i 337/6.

Početak (l. 78b):

أوّله: اللّهمّ يا دافع البلاء بالتجاء الدّعاء ويا كاشف الدّاء باستعمال الدّواء... **أمّا بعد،** فلمّا كان دوران الطّاعون بين النّاس ولا يأمن ذو روح من شرب سمّه بالكأس فأردت أن أكتب رسالة تكون شافية للدّاء وترياقًا للطّاعون والوباء... فجمعت الآيات الدّالّة على دفع الآفة والأخبار الدّالّة على دفع العامّة ورتّبتها على مقدّمة وثلاثة أبواب... **وسمّيتها راحة الأرواح في دفع آفات الأشباه...**

Završetak (80a):

آخره: **الفصل الثّالث** في الخاصّة المعدنيّة... قال الشّافعي رحمه الله لم أر في الوباء أنفع من دبس البنفسج يدبّس به وشرب في زمان جالينوس وهو خاتم الأطبّاء ووقع في مصر طاعون عظيم إلى أن مات في يوم عشرون ألفًا فشكو إليه فأمريهم بشرب نصف مثقال في كلّ أسبوع من هذه الدّواء الإلهي وهو صبر اسقطوري... وزعفران بعد أن ينقع بماء الورد ويخلّ ويشرب على القطور وكلّ من داوم على شربه سلم من الطّاعون بإذن الله. تمّ رسالة الطّاعون المسمّى **براحة الأرواح** لمولانا الكامل أعني به كمال پاشا زاده.

6. L. 80b

رسالة في بيان حديث الفقر

RISĀLA FĪ BAYĀN ḤADĪṮ AL-FAQR

Kratak komentar hadisa الفقر فخري (Siromaštvo je moj ponos). Prema završetku, napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn

Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذه الرّسالة في بيان حديث الفقر.

Početak (l. 80b):

أوّله: الحمد لمن ذاته تع بكمال الغنى أحقّ وأولى وما سواه بنقصان الفقر أليق وأحرى... وبعد، فإنّي سئلت في مدّة إقامتي بالقاهرة الطّاهرة عن الفقر مع كونه سواد الوجه في الدّارين كيف كان فخري فخر النّاس فقلت في جوابه...

Završetak (l. 80b):

آخره: وكون ذلك الإحتياج سواد وجهه عبارة عن لزومه ولذاته في الدّارين أى في الدّار الدّنيا ودار الآخرة بحيث لا ينفكّ عنه كما لا ينفكّ السّواد عن محلّه أصلاً من بين الألوان ممتاز تلك الخاصّة ولذلك أشبه الإحتياج المذكور. تمّت الرّسالة المنسوبة لمولانا كمال پاشا زاده رحم اللّه له وزاده.

7. L. 81a-84b

ترجمهء صحاح جوهري
TARĞAMA-I ṢIḤĀḤ-I ĞAWHARĪ

Fragment prijevoda na turski jezik velikog leksikona arapskog jezika صحاح في اللغة. Preveo na turski jezik Mehmed b. Muṣṭafā al-Wānī, Wanqolī, umro 1000/1591. godine. Turska verzija ovog leksikona štampana je u Carigradu 1141/1728. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1073; O. M. II, 48; Köprülü II, 319-320; Karatay t II, 2026; Papara-Fajić VII, 4522.

Početak (l. 81a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، اشبو عبد حقير كثير التّقصير المحتاج إلى اللّطيف الرّبّاني محمّد بن مصطفى الواني غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه وقتاكه مبناى تحصيل علوم دينيّه واساس تكميل أحكام شريعت نبويّه معرفت أوضاعنقاط عربيّه بيان لغت احتياج تام مشاهده قلدسه وكتب لغتدن صحاح جوهري...

Završetak ovdje (l. 84b):

آخر الموجود: دخي تعرّض اولمشدر... اصولله حروف زوايدك وزنله يوزون بيتنه مطابقتنه چندان التفات اولنماشدر... تعرّض اولندوغي اميذدركه... طبايع متعلّمين مختلفه وطبقات مجتهدين غير محصوردر واللّه الموفّق للصّواب وإليه المرجع والمآب واللّه أعلم بالصّواب.

8. L. 85a-86b

العناية في شرح الهداية
AL-'INĀYA FĪ ŠARḤ AL-HIDĀYA

Fragment iz komentara na fikhsko djelo الهداية koji je napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābratī, Akmaluddīn, umro 786/1384. godine.

Kaḥḥāla XI, 289; Ḥ. Ḫ. II, 2035; Ahlwardt IV, 4493; Brockelmann G I, 376 i S I, 645; Köprülü I, 617-618; Dobrača II, 1014; Sarkīs I, 405.

Početak ovdje (l. 85a):

أوّل الموجود: **باب الإقالة**: وهى من القيل لا من القول والهمزة للسّلب (!) كما ذهب إليه بعض بدليل قلت البيع للكبير العاق وهى جائزة لقول ع م من أقال نادمًا بيعته أقال اللّه عثرته يوم القيامة ندب صلّى اللّ عليه وسلّم إليها ما يوجب التّحريض عليها من الثّواب اخباراً أو دعاءً وكلاهما لا يكون إلاّ لمشروع ولان العقد حقّهما...

Završetak ovdje (l. 86b):

آخر الموجود: وأمّا في غيره كالعقار فإنّه فسخ عند أبي حنيفة رحمه اللّه وعند محمّد رحمه اللّه وأمّا عند أبي يوسف رحمه اللّه فبيع الجواز البيع في العقار قبل القبض عنده قال هلاك الثّمن لا تمنع صحّة الإقالة (نقل من شرح الهداية للشّيخ أكمل الدّين).

Na listovima 87a-96b razne bilješke, izreke, zapisi i fragmenti iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku.

9. L. 97a-129a

جنّة الأحكام وجنّة الحكّام في الحيل
ĞANNA AL-AḤKĀM WA ĞUNNA AL-ḤUKKĀM FĪ AL-ḤIYAL

Zbirka olakšica u pitanjima vezanim za obredoslovlje (في العبادات) i međusobne odnose (والمعاملات) u hanefijskom fikhu. Sabrao iz klasičnih fikhskih djela i fetvi Sa'īd b. 'Alī as-Samarqandī, koji je živio u devetom ili desetom stoljeću po Hidžri. Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذه صور من المسائل الشّرعيّة ومسائل الحيل منقولة من كتاب جنّة الحكّام

Ḥ. Ḫ. I, 606; Brockelman S II, 270/7; Kairo a I/3, str. 36.

Početak ovdje (l. 97a):

أوّل الموجود: وذكر في العيون صبيّ ونصرانيّ خرجا إلى السّفر مسيرة ثلاثة أيّام فلمّا سارا يومين أسلم النّصرانيّ وبلغ الصّبيّ فإنّ النّصرانيّ يقصر الصّلوة فيما بقى من سفره والصّبيّ يتمّ

الصَلوة لأنَ نيَة النَصرانيَ في السَفر كانت صحيحةً وصار مسافراً وقت خروجه وأمَا الصَبيَ كانت نيَة السَفر فاسدةً لأنَه ليس من أهل النَيَة **جنَة الحكَام في كتاب الصَوم**...

Završetak ovdje (l. 129a):

آخر الموجود: اشترى جاريةً وغاب البايع فاطلع المشتري على عيب فرجع الأمر إلى القاضي وأثبت عنده الشّراء والعيب فأخذها القاضي ووضعها على يدى اوين (!) فماتت في يده وحضر البايع ليس للمشتري أن يأخذ منه وكان الهلاك على المشتري.

Na listovima 130-145 uputstva za spravljanje pojedinih lijekova, razne dove, izreke i citati iz pojedinih fikhskih djela, te nekoliko natova na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sa sigurnošću se može utvrditi da je zbirka prepisana prije 1148/1735. godine, jer na listu 152a stoji bilješka da je hadži Aḥmad (Mačković) umro te godine (وفات الحاجَ أحمد رحمة الله عليه دائمًا سنة ١١٤٨)

Na istom listu bilješka na turskom jeziku njegovog praunuka Muḥammada Sa'īda da mu se sin Muḥammad rodio 27. safera 1235/1819. godine.

اشبو بيك ايكيوز اوتوز بش سنه سنده ماه صفر الخيرك يكرمي يدنجي كوننده صلّي كوني ساعت آلتي ده قوشلق وقتنده اوغلم دنيايه كلمشدر...

Ispod toga bilješka spomenutog Muḥammada u kojoj je nabrojao šest koljena svojih predaka

محمَد أسعد ابن محمَد سعيد ابن مصطفى ابن الحاجَ محمَد ابن الحاجَ أحمد ابن الحاجَ سليمان ماچقو زاده عفى الله عنهم.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ḥāfiẓ Maḥmūd as-Sarayī (Mačković).

إستصحبه الفقير المعترف بالعجز والتَقصير حافظ محمود السرايي عفى عنه.

9273. R-9648

ديوان ثابت

DĪWĀN-I ṮĀBIT

Fragment iz divana pjesama 'Alā'uddīna 'Alī Ṯābita Užičawīja, umro 1124/1712. godine. Naslov na početku غزليّات ثابت علي أفندي

Karatay t II, 2450; Trako-Gazić, 291; Nametak IV, 2909; Flügel I, 677-679; Rieu CTM, 202.

Početak (l. 4b):

أوله: بسم الله الرّحمن الرّحيم مصرع برجسته‌ء نظم كريم
حمد وسپاس ومنّت او سلطانه ابتدا توفيق ويردي بنده يه ديوانه ابتدا

Završetak (l. 24b):

آخره: جناب رند بو معتاده اعتاده كبي بو يولده اولمازا يقداش جام كبي
نهال قامتنك كولگه سنده تكيه لنور او سرو باغ دله سايه سي فتاده كبي...
متاع معرفته بش دخي دين السون
بو شو بنج بيتي ده ثابت ويررخراده كبي

L. 24; 21,2 x 13 (17 x 8,2); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Na većini listova tamne fleke. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9274. R-9792

Zbirka (مجموع), 4

L. 34; 22,5 x 16 (17 x 11,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 7b-11b

مژده نامه

MÜŽDA-NĀMA

Poema od 284 stiha o vojevanju Topal Osman-paše pod Bagdadom 1145/1733. godine. Spjevao na turskom jeziku Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić), s pjesničkim pseudonimom Ṣāfī, umro oko 1153/1740. godine. Na početku naslov poeme i ime autora.

هذا الكتاب لطافت نصاب غزوات نامه المسمّى بمژده نامه من منظومات مصطفى بك الشّهير بآتلي بكزاده در حق غزا وجهاد الواقع در تحت بغداد في زمان سعادت نشان سر عسكر اسلاميان طويل حضرت عثمان پاشا يسّر اللّه (له) من الخير ما يريد ويشاء الواقع في تاريخ المسطور للسّنة المرقوم.

Trako-Gazić, 543, str. 327; Jahić XII, 7248; Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci.., str. 419; POF, Vol. 52-53, str. 51-71.

Početak (l. 7b):

أوّله:

حقّ عظيم الشّان ومنّت شكر ايله حمد وثنا   هم صلوة ايله سلام اولسون رسوله دائما
آل واصحابنه اولسون صد سلام صد دوورر   دين يولنده كيلمشلر بزل جان وسر فدا

Završetak (l. 11b):

آخره:

غازيلر طبعك كشاد اتمك ايچون ديدم نظم   دخي مژده نامه ديدم آدكه اى جان ما
اشبو بيك يوز قرق آلتي ساليده ماه صفر   يوم سادس سبت ايدي اول كونده اولدي بوغزا
حق تعالى دايم ايده فتح نصرت بر دوام
بو محلده نظمك اتمام بلكل سن صافيا
مصراعها ٢٨٤

2. L. 11b-13a

قصيدة للزّعيم مصطفى بك

QAṢIDA LI AZ-ZA'ĪM MUṢṬAFĀ-BEG

Kasida od 106 stihova u pohvalu Ibrāhīm-bega, miralaja Kliškog sandžaka. Spjevao na turskom jeziku Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić), s pjesničkim pseudonimom Ṣāfī, umro oko 1153/1740. godine. Na početku naslov kaside i ime autora.

قصيدة للزّعيم مصطفى بك الشّهير بآتلي بكزاده   در حقّ إبراهيم بك ميرآلاى كليس

Trako-Gazić, 543, str. 327; Jahić XII, 7248; Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci.., str. 419; POF, Vol. 52-53, str. 51-71.

Početak (l. 11b):

أوّله:

كليس آلاى بك زاد پاشا عالي همّت مرددين   هر سحن در طاقتنجه مدحني ديمش متين
اول وجود مكرمك شاننه چون قلدم نكاه   قالدي بسته لسانم اوقودم اللّه معين

Završetak (l. 13a):

آخره:

اى اميرم بر دعادر خير ايله مقصودمز   حق تعالى جلّ شانه ويره دارين دولتين
دست بوسه كلدوغنجه نامه فرخنده فال   تقصيراتن عفوايده لر اوليالرعيب وسين
ذكر خيرين دائما قل صافيا دردي زبان
ربّم اللّه سن نعين ودستكيرين اوله سين
مصراعها ١٠٦

3. L. 14a-16b

شاهنامهء آل عثمان

ŠĀH-NĀMA-I ĀLI 'UṮMĀN

Poema od 92 stiha o dinastiji osmanskih vladara. Spjevao po uzoru na pjesme o vladarima, šahname, Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić), s pjesničkim pseudonimom Ṣāfī, umro oko 1153/1740. godine.

POF, Vol. 52-53, str. 52.

Početak (l. 14a):

أوّله:

خطرلردن آمين ايله إلهي آل عثماني   چون ايتدك بونلري سن اهل سلامك نكهباني
بو نسل پاكله دين محمّد تقويت بولدي   شرف بحش اولدي دينه بونلرك ابين واركاني

Završetak (l. 16b):

آخره:

إلهي ايله ارواح سلاطيني دمادم شاد   إلهي حطالردن امين ايت شاه دوراني
إلهي عمرين افزون ايله انلريرده ياندقچه   إلهي سن قبول ايله دعاى مستمنداني

4. L. 17b-22b

مصالحهء بلغراد

MUṢĀLAḤA-I BALIĠRĀD

Prepis Beogradskog mirovnog ugovora iz 1738. godine sklopljenog između Austrije i Turske. Ovim ugovorom Beograd sa Srbijom ostao je pod turskom vlašću. Naslov na početku مصالحهء بلغراد.

Fajić V, 3602/1

Početak (l. 17b):

أوّله: حقايق حمد ثنايش ودقايق ستايش اول برآزنده، ودوائر بروج آسمان ونكهدارنده، قليل توتى در توتي كون ومكان حمت نغماؤه وعمت آلآؤه حضرتلرينك باركاه ديمومت دستكاهنه حقيق واجترادركه افاضه، بر واعطاق شامله وافاده جود والطاف كامله...(l. 18a) مملكت ارآسي السلطان بن السلطان الحاقان بن الحاقان السلطان الغازي محمود خان ابن السلطان مصطفى خان ابن السلطان محمد خان كه منشور سعادت... لازمه، ذمّه، اولمشدر...افتخار الامراء العظام العيسويّه مختار الكبراء الفخام المسيحيّه مصلح مصالح جماهير الطّائفه النّصرانيّه صاحب ازيال الحشمة والوقار صاحب ذيل المجد والاعتبار ولاية الامان دجى ومجار ونمچه وديار ممالك وسبقه المسالك حاكم قوى الاقتدار واملاكنك اولوسي وحرمتلو حالا روما ايمپراطوري آلجي قارلوسي ختم اللّه عواقبه بالخير والرّشاد وأحسن إليه سبيل الصّواب والسّداد ايله مقدّما ميانمزده منعقده اولان مصالحه يوندن اقدم بعض عوارض اسبابه بناءً بر تقريبله فسخ اولنمش بولنوب...

Završetak (l. 22b):

آخره: صداقت معتاد وقاعده، مرضيّه جاران وقا اعتبار اوزره عهد وميثاق ايلرزكه اولنان مواد شروط قيودينه صلح وصلاحك مواثيق وعهودينه كمال رعايت اولنور مادامكه اول جانبدن خلافنه وضع حركته صادر اولميه طرف همايون پادشاهن مزدن واخلاف نصفت واتّصافمزده وكلاىٔ عاليمقام ومير ميران صاحب الاختتام وامرائ ذوي الاحترام وعموماً عساكر نصرت ارشادمزدن وبالجمله عبوديّتمز ايله شرفياب اولان طوائف حادمدن بر فرد خلافنه وضع وحركت ايلميه لر.

Prema bilješci na kraju (l. 22b) prepisao nama nepoznati prepisivač u zadnjoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1203/1787. godine.

تحريراً في أواخر ربيع الأوّل لسنة ثلاث ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listovima 2b-5b spisak namjesnika u Bosni od 992/1584. do 1221/1806., a na listu 6a broj palih šehida i količina potrošene vojne opreme u borbama za tvrđavu Kandiju.

Listovi 26-32 slobodni.

9275. R-10310

Zbirka (مجموع), 2

L. 10; 15,5 x 11 (13 x 10); 13 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama i između redaka prvih triju listova ima dosta bilješki autora. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-3a

مذكّرات من طريق الحجّ للحاجّ مصطفى نولي

MUḎAKKIRĀT MIN ṬARĪQ AL-ḤAĞĞ
LI AL-ḤĀĞĞ MUSṬAFĀ NOWALĪ

Putopis s puta na hadž hadži Mustafe Novalije 1180/1766-67. godine od sela Todorova kod Cazina do Mekke. Putopis je na turskom jeziku i u njemu su spomenuta sva mjesta u kojima je konačio kao i broj sati koliko je proveo na putu od jednog do drugok konaka. Putopis je autograf.

Haso Popara, Putopis sa hadža hadži Mustafe Novalije iz 1180/1766-67. godine, Preporod, br. 7/849., 1. april 2007., str. 33.

Početak (l. 1b):

أوّله: بو عبد فقير بيت اللّه شريفه عزيمت اولندقده نوي قلعه سندن استانبوله وارنجه واوندن شام شريفه واوندن مكه، معظّمه يه وارنجه قونولديغي منازلك اسامي وساعاتي بيان اولنور ان شاء اللّه بر وجه آتي ذكر اولنور سنه ١١٨٠ في ١٠ جماذى الآخر في يوم الخميس...

ابتدا قريه تودراه	طومينه	وارچار	قراعول خان	الحاج مصطفى خانته
٦ ساعات	٦ ساعات	١٠ ساعات	١٠ ساعات	١٣ ساعات

Završetak (l. 3a):

آخره: كورلجه بوركه	عصفان	وادي فاطمه	مكّة مكرّمه دامت بالأنوار	عرفات...
٧ ساعات	٦ ساعات	١٨ ساعات	١٣ ساعات	٥ ساعات

Između redaka i na marginama listova ima dosta kratkih bilješki na turskom jeziku. Tako se na listu 3a nalazi bilješka u kojoj navodi da je u trvđavi Faḥlatayn u Arebistanu 20. zul-kadeta 1180/ 20. aprila 1766. godine, deset dana prije Jurjeva, jeo lubenicu i da je jednu lubenicu platio 7 para.

حجّ يولنده عربستانده فحلتين نام قلعده قونلقده ايكن روزحضر اون التي كون مقدّم قاربوزلر وار ايدي وبر قاربوز يدي پاره اخذ واكل ايتديك مدينه، منوّره يه ايكي قوناق قريبدر. في ٢٠ ذي القعده سنه ١١٨٠

2. L. 3b-8b

الردّ على فتوى أحمد بن كمال في تنزيه ابن عربي

AR-RADD ʿALĀ FATWĀ AḤMAD B. KAMĀL
FĪ TANZĪH IBN ʿARABĪ

Komentar na fetvu šejhul-islama Ibn Kamāl-pāše o pravovjernosti Ibn ʿArabija. Komentator je as-Sayyid ʿĀrif Muḥammad b. as-Sayyid Faḍlullāh al-Ḥusaynī, čija nam je biografija nepoznata.

Jahić VIII, 4920/3; Bratislava, 87, str. 103-104; Bašagić, Popis... 3/4, Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini, XXVIII, 1916, str. 209.

Početak (l. 3b):

أوّله: الحمد للّه واجب الوجود الّذي ليس كمثله شيئ ولا يتّصف بصفة تثنية من صفة الجامد الحي تعالى ذاته عمّا يقول أهل الزّيغ وأصحاب البغي... وبعد، فيقول الفقير إلى اللّه الغنيّ السّيّد عارف محمّد بن السّيّد فضل اللّه الحسيني، غفر اللّه لهما بفضله السني: إنّي رأيت لعلاّمه الرّوم أحمد بن كمال تجاوز عن هفواته اللّه المتعال فتوى في تنزيه ابن عربيِ الّذي لا يشكّ في زندقته من اعتقد بشرع النّبي فأردت أن أشرحها لبيان الحقّ والصّواب...

Završetak (l. 8b):

آخره: **فمن لم يطّلع على معنى المرام يجب عليه السّكوت في هذا المقام لقوله تعالى: ولا تقف ما ليس لك به علم إنّ السّمع والبصر والفؤاد كلّ أولئك (كان) عنه مسؤلاً** أقول: إن أراد من المعنى المرام المعنى الّذي وضع اللّفظ بازائه فلنأبه اطّلاع بلا شكّ وإن أراد غيره كما هو ظاهر فقد أوردنا البحث فيه آنفًا فلا حاجة إلى الإعادة واللّه الهادي إلى سبيل الرّشاد. تمّت تمام.

Na kraju djela (l. 8b) bilješka prepisivača hadži Mustafe Novalije da je prepis završio 11. zul-kadeta 1180/1766. godine u trvrđavi ‘Ināḏa u pustinji (Arebistan).

قد وقع الفراغ من تحرير هذا (هذه) الرّسالة في صحراء قلعهة عناذة في ١١ ذي القعدة سنة ١١٨٠.

Na listovima 9a-10b razne dove i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

9276. R-7610

لطفيّهء وهبي

LUṬFIYYA-I WAHBĪ

Moralno-didaktički spjev u mesnevi stihovima, na turskom jeziku. Spjevao Muḥammad b. Rāšid b. Muḥammad, poznat kao Sunbul-zāde Wahbī, umro 1214/1799. ili 1224/1809. godine. Autor je spjev posvetio svome sinu Luṭfullāhu, po uzoru na spjev خيريه نابي koji je Nābī posvetio sinu Ḥayruddīnu.

Trako-Gazić, 311; Nametak IV, 2888-89; Flügel I, 724, str. 675; Karatay t II, 2593-95; Blochet S, 1384, str. 253; Kut I, 255, str. 230.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد اول خلاّقه كه قيلدي احسان بر آوج توپراغه شكا انسـان
هم ايـدوپ لايـق حسن تقـويم عقلله عملله ايتـدي تكريـم

Završetak (l. 31b):

آخره: **تاريخ لناظمه**
شبه سز قـوّت انطاق الهيـدر كيـم كلك وهبي بوني بر هفته ده ايتدي اتمام
اولدي تاريخنده حال رخ زيباى خيال احسـن وجهله لطيفيّهء نو بولدي ختام.

Na listovima 32-60a nalaze se razne bilješke, stihovi, obrasci, pisama i mudre izreke na arapskom i turskom jeziku.

L. 60; 22 x 15 (17 x 8); 21 redak. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika Nu‘mān-ef. (Čaršimamovića) iz Zenice u kojoj navodi da mu se 14. zul-hidždžeta 1313/1896. godine rodio sin Abdurraḥmān Rušdī.

باليمن والاقبال اشبو بيك اوچيوز اون اوچ سنه سي اون دردنجي شهر ذي الحجّة شريفك مبارك... اوغلم عبد الرّحمن رشدي كلمشدر... ١٤ ذي الحجّة ١٣١٣ (و) أنا الفقير نعمان أفندي.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

9277. R-9100

Zbirka (مجموع), 10

L. 167; 22 x 16 (18 x 12); 16-18 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

I. L. 1b-2b

حكايهء إبراهيم وإسماعيل

ḤIKĀYA-I IBRĀHĪM WA ISMĀ‘ĪL

Priča na turskom jeziku o Ibrahimu, a. s., i njegovom sinu Ismailu, a. s., od nama nepoznatog sastavljača. Priča govori o tome kako je, nadahnut u snu, Ibrahim, a. s., htio žrtvovati svoga sina kao kurban, koji je na kraju iskupljen velikim ovnom. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: حق سبحانه وتعالى امر ايلديكه إسماعيل قربان ايليه إبراهيم باشني سجده يه قيوپ ايتدي إلهي يا ربّ سنك أمركه وحكموك مطيعيم ديوپ إسماعيلوك اناسي قاتنه واددي ايتدي يا هاجر إسماعيلوك باشني غسليليه وحاچني طره جوزل لباسلري كيدوده وكوزنيه سورمه چاق... بر عزيزم دستوم واحبابوم واردر بو كجه بني وإسماعيل ظيافته دعوت ايتدي...

Završetak ovdje (l. 2b):

آخر الموجود: دخي نجات ايرشدي دوكن بلوپ ايتدي الله أكبر ولله الحمد جبرائيل ايتدي يا إبراهيم بو قوچ إسماعيلوك بدلّيدر قربان ايله كه دورت يوز يلدر حق تعالى بوني يارتمشدر جنّت مرغزارلندن اوتلر ايدي بوكون ايچون.

2. L. 3a-11a

قصّهء محمّد مصطفى عليه السّلام

QIṢṢA-I MUḤAMMAD MUṢṬAFĀ ʻALAYH AS-SALĀM

Priča na turskom jeziku o djetinjstvu poslanika Muhammeda, a. s., od nama nepoznatog sakupljača. Naslov prema sadržaju.

Poletak ovdje (l. 3a):

أوّل الموجود: روايت اولنديكم محمّد مصطفى عليه السّلام اوكيجه كم اناسندن وجوده كلدي قرق عورت مكّده اول كيجه قرق اوغلان طوغردي تكري تعالى قدرة برله اندن عبد المطّلب ايتدي اوغلانلروم بر عورت بلوك كم بو اوغلاني امزرسون ددي اندن واردیلر بر عورت كتور دیلر ادي حليمه ايدي...

Završetak ovdje (l. 11a):

آخر الموحود: امّا مصطفى عـ م عمّولريله شادمان ونصرتلو اولرينه كتديلر نتكم حق تعالى قرآن عظيمده بيورر تعزّ من تشاء وتذلّ من تشاء بعني بر كمسهء ديلرم عزيز قلودم ذلك بنم... دلاكومده اشي يقدر يفعل الله ما يشاء ويحكم ما يريد بقدرته.

3. L. 12a-39b

قصّهء منظومه في مدح محمّد مصطفى عليه السّلام

QIṢṢA-I MANẒŪMA FĪ MADḤ MUḤAMMAD MUṢṬAFĀ ʻALAYH AS-SALĀM

Spjev na turskom jeziku u pohvalu poslanika Muhammeda, a. s., od nama nepoznatog autora. Spjev je napisan po uzoru na mevlud Sulejmana

Čelebija. Naslov prema sadržaju. Spjev je podijeljen na slijedeća poglavlja:

- قصّهء تجارة محمّد مصطفى عليه الصّلوة والسّلام (l. 12a)،
- مدح خديجه خاتون (l. 14a)،
- خديجه بنت خويلد (l. 14b)،
- معجزات رسول عليه السّلام (l. 20b)،
- شفاعت مصطفى عليه السّلام (l. 21a)،
- معجزات رسول عليه السّلام (23a)،
- معجزات مصطفى عليه السّلام (l. 16b)،
- مروان كعبهء شرّفه الله تعالى (l. 28b)،
- حكايت خديجه الكبرى (l. 29a)،
- بمدح رسول عليه الصّلوة والسّلام (l. 31b)،
- پريشان خديجه خاتون (l. 33a).

Početak ovdje (l. 12a):

أوّل الموجود: **قصّهء تجارة محمّد مصطفى عليه الصّلوة والسّلام**

اچ ديلوكي كندو زوكي قل بيان   كندو حالك كندو زوكا قل عيان
اول ازل كلعزاركي ذكر ايلكل   بونده نيچون كلدوكك فكر ايلكل

Završetak (l. 39b):

آخره: هر نفس رحمتي اولسون اكا   كم اوقورسه فاتحه برله اكا
قصّه دخي بو اراده اولسون تمام   مصطفانك روحنه يوزبيك سلام.

4. L. 39a-45b

جواهر الإسلام

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Vjeronaučni priručnik na turskom jeziku napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat i pod nazivom اكر صورسلر od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/6, str. 113 i II, 1433/3; Fajić III, 2415/4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 236/2; Boškov I, 58-59 i II, 8; Lavić X, 6021; Popara XIII, 7828/2.

Početak (l. 39a):

أوّله: هذا كتاب سؤل نامه بودر... الحمد لله الذي خلق النّبيّ على فطرة الإسلام وعلى كلمة الإخلاص وعلى دين نبيّنا محمّد... پس إسلام ايچنده اولان كشي اوّل كندونك إيمان وإسلام...

Završetak ovdje (l. 45b):

آخره: اكر صورسلر ايمان سندن مي قچدي باشن ايمانندن مي چقدك جواب بن ايماندن چقدم نه ايمان بندن.

Na listovima 47a-51a razne dove. Listovi 51b-53b slobodni.

5. L. 54a-70b

موسى حقنده بر رساله

MŪSĀ ḤAQINDA BIR RISĀLA

Priča o Musau a. s. na turskom jeziku koju prenosi Ka'b al-Aḥbār (umro 32/652). U njoj se opisuje Musaov razgovor s Bogom. Priča spada u oblast koja se u islamskoj literaturi naziva *isrā'iliyyāt* (izraelićanske legende).

Dobrača II, 1629/9.

Početak (l. 54a):

أوّله: كعب الأحبار رضى اللّه عنه روايت ايدر موسى پيغمبر عليه السّلام قچان تكري تعالى موسى پيغمبره امر ايلدي ديديكم يا موسى طور داغنه چيق طور داغنه نقدر...

Završetak ovdje (l. 70b):

آخر الموجود: ودخي موسى بنم مكرمدن ورحمتمدن اوميذ كسمكل سلامم ورحمتم سنوك اوزرينه اولسون ودخي خلقلرك يكركي (!) محمّد اوزرينه اولسون آمين ياربّ العالمين ويا خير النّاصرين والحمد للّه ربّ العالمين.

Na kraju djela (l. 70b) bilješka da je njegov prepis sredinom mjeseca muharrema 1221/1806. godine završio 'Alī Pāšo b. 'Ilmān (ili 'Alamān).

تمّت تمام بعون اللّه الملك المنّان كتبه الحقير علي پاشو بن علمان غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه في محرّم شريفك اوصاتنده (اواسطنده) سنه ١٢٢١

6. L. 71a-72b

داستان كوكرجين

DĀSTĀN-I GŪNERĞĪN

Legenda o golubu koji je, bježeći od sokola, sletio u krilo poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب داستان كوكرجين

Trako-Gazić, 558/2, str.337 i 563/7, str. 342.

Početak (l. 71a):

أوّله: اشد امدي بر حكايت اى عقــل   مثنويده بويله بولندي نقــل
مصطفى اكندوا ممازين قلمشدي   دعــا قلوپ بــــــوزوني

Završetak (l. 72b):

آخره: ظالمدر بي نمازنه يوزين يورنه اللّري   ذكر ايلمز دللّري تكرينــــك

عــاصي قــوللّري هى نه (!) ظالمدر بي نماز ابدست المغه ايلشــمز الى ابريقــه ياپشــمز يارين حوديله اويوشمز هى نه (!) ظالمدر بي نماز تحيّاته بوكمز ديزني حضرته دوتمز يوزني دكلمز عالم سوزني هى نه (!) ظالمدر بي نماز. تمّت تمام.

7. L. 74a-99a

معراج النّبي عليه السّلام

MI'RĀĞ AN-NABĪ 'ALAYH AS-SALĀM

Priča na turskom jeziku o miradžu (Muhammedovom a. s., uspeću na nebo), na osnovu početnog ajeta poglavlja الإســراء (XV džuz Kur'ana), sa opširnim opisom toga događaja. Autor nepoznat. Naslov na početku هذا كتاب معراج النّبي عليه السّلام

Nametak IV, 2901.

Početak (l. 74a):

أوّله: **سبحان الّذي أسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام إلى المسجد الأقصى الّذي باركنا حوله لنريه من آياتنا إنّه هو السّميع البصير.** روايت قلوردي عبد اللّه بن عبّاس رضى اللّه عنه بو آيتك تفسير نبي رسول حضرتندن صلّى اللّه عليه وسلّم معناسي بودركه ازدر اول تكري كندي قولني بر كيجه ده مكّه مسجدندن بيت المقدس مسجدينه التدي كه مسجد الأقصى در انك اطرافني مبارك قلدي...

Završetak (l. 99a):

آخره: ابو بكر ايتدي يا رسول اللّه بكا بيت المقدس سندن خبر وير كل ددي رسول حضرت هرنه كم كورديسه واشتديسه جمله سين بربر ابو بكره ددي اندن ابو بكر صدّيق ايتدي يا رسول اللّه اشبو سوزده هيچ شك يوقدر ددي وهر كم بو سوزه شك ايدرسه مطلق كافردر ددي وير ظامودر(!) ددي واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت الكتاب معراج النّبي عليه السّلام.

Na listovima 101a-103b nalaze se razne dove na arapskom i turskom jeziku.

8. L. 104a-107a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao br. 9122.

Fragment.

Početak ovdje (l. 104a):

أوّل الموجود: ياره دلمش جمله اولدي شاد مان   غم كيدوب عالم يكيدن بولدي جان
جمله ذرّات جهان ايتدي صـــدا   چاغر شوين ديديلّركيم مرحبـــا

Završetak ovdje (l. 107a):

آخر الموجود: يا إلهي قيلمه بزي ضـــالّين   بو دعايه جمـــله كز ديك آمين
امّتندن راضي اولسون اول معين
رحمة اللّه عليـــــهم اجمعين

9. L. 108b-120b

حكايت عبد المجيد

ḤIKĀYAT-I ʻABDULMAĞĪD

Prijevod sa arapskog na turski jezik priča nekog ʻAbdulmağīda o njegovom razgovoru sa melekom Džibrilom, od nama nepoznatog prevodioca. Na početku naslov حكايت عبد المجيد

Lavić X, 6120/4.

Početak (l. 108a):

أوّله: بلكل كه اشبو كتابده نيل مبارك ايرماغي قصّه سي روايت اولنوركي وانك عجائب وغرائب حكايت اولنور اول سببدن بن ضعيف بو كتابي عربي ديلدن تركي ديلونه ترجمه ايلدوم شويله كه اوقيانلر ودنلينلر ذوق وصفالر ايدرلر اول سببدن بن فقير والحقير خير دعا ايله ياد ايليلر عبد المجيد...

Završetak (l. 120b):

آخره: اندن ينه سيره مشغول اولدوم حتّى اول بيوك كوشكه يتشدم ايچمده ابو القاسم ايله بولوشدم مجموعًا قصّه اكا حكايت ايلدوم اندن كيرو كيدوپ نجه ييللّر سيره مشغول اولوپ آخر الأمر ميصره كلدوم متمكّن اولدوم بعنايت اللّه تعالى.

10. L. 122a-167a

دقائق الأخبار بالتّركيّة

DAQĀʼIQ AL-AḪBĀR BI AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik djela دقائق الأخبار, koje je prema nekim izvorima (*Ḥ. Ḫ. I, 757 i Brockelmann S II, 240*) u XVI ili XVII stoljeću na arapskom jeziku napisao ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Qāḍī. Prijevod na turskom jeziku je od nama nepoznatog prevodioca.

Dobrača I, 448/4, str. 276-77; Karatay t I, 387; Fajić III, 2524 i XI, 6694/2.

Početak (l. 122a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، امّا خبر كلمشدركه اللّه تعالى بر آغاج براتدي اول آغاجك درت بداغي وار ايدي اول آغاجه شجره، يقين ديو...

Završetak (l. 167a):

آخره: ودخي حقّ تعالى اول كشي يه اوكرندوكي علمك هر حرفنجه بر شهيد ثوابن ويره وهر كلمه سنه بيك بريللّق عبادت ثوبن ويره ودخي اتونكيچون او حماقده بيك شهر يابله وهر شهرك اولولفي دنياجه قدر اوله، اللّه اعلم تحقيقه.

Na kraju djela (l. 167a) bilješka da je njegov prepis 1221/1806. godine završio ʻAlī Pāšo b. ʻIlmān (ili ʻAlamān).

تمّ بعون اللّه الملك المنّان كتبه الحقير... علي پاشو بن عالمان... سنة ١٢٢١

9278. R-9619

شرح ديوان حافظ

ŠARḤ-I DĪWAN-I ḤĀFIẒ

Komentar Dīwāna pjesnika Ḥāfiẓa Šīrāzīja (umro 791/1389). Napisao na turskom jeziku Muḥammad Wahbī-ef. Qonawī, umro 1244/1828. godine. Komentar je u dva sveska štampan u Istanbulu 1286/1869. godine.

O. M. I, 149.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **اى غائب از نظر كه شدي همنشين دل   ميكويمت دعـــا وثنـــا ميفرستمت**

اى نظردن غائب اولان يارقليمك مصاحبي اولدك سكا دعا ديرم وسكا ثنا كوندررم...

Završetak ovdje (l. 56b):

آخر الموجود: **خوش دولتيست خرم وخوش خسروي كريم**
يا ربّ ز چشم زخـم زمانش نكـــــاه دار

خوش بر دولتدر خرم وخوش بر پادشاه در يا ربّ زمان كوزي زحمدن صاقله مراد لودركه فيضه مالك اولان **مي خور بشعر بنده كه زيبي دكر دهد** شراب ايچ بنده نك شعري ايله كه بر زينت دخي وير...

L. 56; 21 x 15,5 (15,5 x 10); 21 redak. *Nastaʿlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi tamnobijele boje. sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9279. R-9246

شرح ديوان حافظ
ŠARḤ-I DĪWAN-I ḤĀFIẒ

Isto kao pod br. 9278.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله وآخره.

أوّل الموجود: **كو شمع ميارید درين جمع كه امشت**
در مجلــس مــاه رخ دوست تمامست

دي شمع كتورمك بو جمعه كه بو كيجه يزوم مجلسمزده دوسنك اى يوزي تمام در مراد بودركه شونلركه نور تجلّي ايله منقرر اولالر ساير انواره حاجتلري اولمز...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: **جمال دختر رز نور چشم ماست** **كه در نفقات زجاجي وپرده‌ء عنيبست**

اوزم قزينك جمالي بزم كوزم نوريدر كه زجاجي نقابده عيني پرده ده در **قطعه** كرد افريد كار تعالى بلطف خويش * جشمت بهفت پرده وسه آب منقسم...

L. 20; 21 x 15,5 (15,5 x 10); 21 redak. *Nastaʿlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9280. R-9704

كتاب تبيين البهره عن غزل كشاد از چهره
KITĀB TABYĪN AL-BAHRA ʿAN ĠAZAL GOŠĀD AZ ČAHRA

Komentar na turskom jeziku gazela iz Ǧāmījeva divana pjesama, s naglašenim sufijskim učenjem. Napisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-aġa, poznat i pod nadimcima Ḏikrī i Küçük-aġa (Aġica) al-Užičawī (iz Užica), rođen 1210/1795., umro 7. muharrema 1267/1850. godine. Nakon završenog školovanja u Sarajevu, autor je jedno vrijeme živio u Beogradu. Ovo djelo, koje je prema bilješci na kraju, autor završio u Užicu, u utorak, 11. redžeba 1259/1843. godine, do sada nije bilo poznato. Djelo je podijeljeno na uvod (المقدّمة) i tri poglavlja (فصل).

O. M. II, 177; S. O. II, 342; Handžić, Glasnik IVZ III, 1935, br. 2, str. 92-98; Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci..., str. 153; Trako-Gazić, 104.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي تجلّى بجمال ذاته لذاته فتحقّقت به صور أسمائه وصفاته وأظهر بفيضه المقدّس ما أظهر من مصنوعاته... وبعد، فاعلم أنّ صور حقائق المعارف الإلهيّة المتجلّية في مرايا قلوب الكاملين ومعاني دقائق أسرار الرّبّانيّة المنكشفة لبصائر ضمائر العارفين لمّا لم توضع بإزائها ألفاظ تعبّر بها عنها جرت عادة المشايخ المكاشفين أن يشيروا إليها بالرّمز والألغاز ويعبّروا عنها بالإستعارة والمجاز... وكان ما نظّمه مولانا العارف الكامل... عبد الرّحمن الجامي قدّس سرّه السّامي أحسن ما انتظم في هذا الباب... ولقد طال ما جال في صدري أن أخدم له شرحًا لبعض أبياته وأتوسّل به وبكلماته فانتخبت لذلك غزله المصدّر بكشاد أز بهره لما فيه من وصف الكامل من الإنسان الّذي هو النّسخة الجامعة لما في الأكوان والمقصود من إيجاد الأعيان وشرحته باللّغة التّركيّة لغة أهل الدّيار... مهّدت مقدّمة مرتّبة على ثلاثة فصول... **المقدّمة والفصل الأوّل** منها في بيان الحسن وحقيقته وانحصاره له تعالى ومراتب تنزّلاته إلى عالم الأكوان، معلوم اولسونكه حسن سؤال بر لطيفه در كه قلب انسان بالضرور اكا كامل ومنجذب وانكله متّصف اولاني طالب ومحبّ اولور...

Završetak (l. 51a):

آخره: **بيت:**

وما اخترت حتّى اخترت حبّك مذهبًا **فواحيرتي لم لم تكن فيك حيرتي**

وتجلّيات جمال إلهي غير متناهي اولديغي كبي مجلاسي اولان صورت كماليه، إنسانيه نك درجات جمال اعتدالي دخي بي نهايت اولديغنه بناءً شيخ ناظم قدّس سرّه ممدوحي اولان مرشد حكملك جمال اعتدالي هر نقدر مرتبه، علياده ايسه ده بالاتر واعلا اولمسنه دعاسني تصريح واول انوار جمال زياده اولد قچه مسبّبي اولان وله وحيرتك زياده اولمسنه دعاء ضمنيه تلميح بيورهرق ربّ زدني فيك تحيّراً دعاء ماثوره نك مضمونيله ختم كلام بيورديلر في ١١ب سنه ١٢٥٩

Na kraju (l. 51b), autor je zabilježio da je djelu naknadno dao naziv تبيين البهره عن غزل كشاد أز چهره, uz napomenu da je tada stanovao u Užicu, koje je pripadalo tvrđavi Beograd. Iza toga je dao dva bejta na turskom jeziku iz kojih se vide datum, mjesec i godina završetka djela.

وبعد ما فرغت من جمعه وتنميقه بعون اللّه تعالى وتوفيقه **سمّيته بتبين البهره عن غزل كشاد أز چهره** وأنا العبد العاجز الضّعيف المحتاج إلى مظاهر رحمة ربّه اللّطيف إبراهيم المتوطّن ببلدة اوژيچه من توابع قلعة بلغراد دامتا في حفظ ربّ العباد والبلاد وصينتا عن شرور أهل الكفر والفساد بسرّ النّون والصّاد والحمد للّه على نواله والصّلوة على محمّد وآله.

سه شنبه ده رجبك اون برينجي يوم جلي
بو شرحي قلدي عطا اول مدد رس ازلي
خدايه حمد ورسوله صلواتي چوق ايده رك
ديدم ختامته تاريخي بهره، غزلي

L. 52; 16,5 x 10,5 (10,5 x 5); 11 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i komentarisani stihovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, oštećen vlagom i odvojen od listova.

Na kraju djela (l. 52a) bilješka da je prepis 12. zul-kadeta 1261/1845. godine završio Aḥmad Ḫawāğa-zāde al-Užīčawī, najvjerovatnije autorov sin.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد الفقير الحقير أحمد خواجه زاده الأوژيجوي يسّر اللّه تعالى (له) السّعادة الأبدي (الأبديّة) في ١٢ ذا (ذي القعدة) سنة ١٢٦١

Ispod bilješke prepisivača otisnut je njegov lični pečat na kome se može pročitati عبده أحمد

Na margini lista 51b, naknadno je dopisana bilješka u kojoj stoji da je Ḏikrī Ibrāhīm-ef. b. al-ḥāğğ Aḥmad-āğā umro 7. muharrema 1267/1850. godine.

وقد توفّى قدوة المدقّقين ذكري إبراهيم أفندي ابن الحاجّ أحمد آغا في اليوم السّابع من الشّهر المحرّم الحرام لسنة سبع وستّين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف رحمه اللّه تعالى رحمةً واسعةً.

Na listu 1a bilješka na arapskom i bosanskom jeziku da je rukopis 06. 10. 1981. godine dr. Muhamedu Hadžijahiću iz Sarajeva, poklonio njegov prijetelj Ahmed Abdurahmanović, sin šejha Hajrudina-ef. iz Čelića kod Brčkog.

Muhamed Hadžijahić je 19. 11. 1981. godine ovaj rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci uz napomenu "Ovo je najvrednija knjiga moje biblioteke."

9281. R-2728

Zbirka (مجموع), 3

L. 45; 18 x 12,5 (14,5 x 8); 13-15 redaka. *Nasẖ* i *nasta'līq* pisani od strane više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Na pojedinim listovima tekst oštećen tako da je teško čitljiv. Papir tanak, glat, plave i žućkaste boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-20b

الدّرر المنتخبات المنثورة في إصلاح الغلطات المشهورة

AD-DURAR AL-MUNTAḪABĀT AL-MANṮŪRA FĪ IṢLĀḤ AL-ĠALAṬĀT AL-MAŠHŪRA

Fragment iz obimnog djela o jezičkim greškama u poeziji sa ispravkama i objašnjenjima. Napisao na turskom jeziku 1219/1804. godine anadolski kadija Ḥafīd Mehmed-efendī, sin šejhul-islama Muṣṭafe-efendije 'Āšūra, umro u Janiji (Janini) u Grčkoj 1266/1850. godine. Djelo je poznato i pod naslovom غلطات حفيد i prvi put je štampano u Istanbulu 1221/1806. godine.

O. M. I, 283; Karatay t. II, 2111-12.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **حرف الظّاء المعجمة:** ظلام ذهاب نور يعني قراكولق معناسنه ضمّ اول ايله مستعملدر عربيده فتح ظا ايله ظلامدن غلط اولوب فارسيده مد تا ايله تاريكي ديرلر ابو الفضل

يوسف بن النَحوي جنابلرينك مشهور قصيده، شريفه، منفرجه لر بيت ثانيسي: **وظلام اللّيل لها سرج حتّى يغشاه أبو السَرج** ده واقع...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: وبالعكس تحويل اولور ايسه بو صنعته متزلزل ديرلر واستدراك اول كلام هجوكي اولوب نتيجه سي مدحه رسيده اولان صنعته وكلام جامع شكر وحمد ونصايح ومواعظي حاوي اولان كلامه ديرلر.

2. L. 21b-33b

سبحة العشّاق
SUBḤA AL-'UŠŠĀQ

Komentar zbirke od četrdeset hadisa, u mesnevi stihovima, na turskom jeziku. Prepjevao Luṭfī Luṭfullāh b. 'Abdullāh Qasṭamūnī, umro 990/1582. godine. Naslov djela dao je sam autor u stihovima koji se nalaze u prologu (l. 24a):

چون عدده درر حديث صحيح   اولدي صد دانه نيتكيم تسبيح
ديدم اسمينه سبحة العشّـــاق   تا كه الدن قومايه هر مشتـــاق

Wiesbaden XIII4, 26; Flügel III, 1993/9; Rieu, CTM, 256a, Blochet I, S, 48, 323, 564; Türkiye Yazmaları, Isparta, 382, str. 222; TÜYATOK 34/IV, 236.

Početak prologa (l. 21b):

أوّله: ايتدي خالق بزي بحمد الله   قائـــــــل لا إلـــه إلاّ الله
شاكرليك بو نعمة شكر ايت   قادر اولدوقچه قادري ذاكـر ايت

Pošetak komentara (l. 25a):

أوّل الشَرح: **من أراد أن يتكلّم مع الله فليقرأ القرآن**

هر كيم استرسه حقّله كلمات   دانم اتســـون تلاوت قــرآن
اوله طور تلاوتنـــده كليـــــم   رشك ايده اكا موسى عمران

Završetak (l. 33b):

آخره: **الصّدقة تطفئ غضب الرّبّ**

كلدوكنجه الكدن ايت صدقه   كه تصدّق بلايي دفـع ايلر
ايله دفت بلاده آني بنــاه
غضب قاهري او رفع ايلر
تمّت تمام

Na listovima 33b-34a hatma dova.

---

3. L. 34b-45a

نصائح الأبرار
NAṢĀ'IḤ AL-ABRĀR

Kratka zbirka savjeta i uputa. Napisao na turskom jeziku 'Abdulkarīm b. Muḥammad, čija nam godina smrti nije poznata. Prema uvodu, autor je djelo posvetio sultanu Sulejmanu Zakonodavcu (vl. 1520-1566).

Karatay t. II, 2915/X, 2950/II i 2989/III.

Početak (l. 34b):

أوّله: حمد وسپاس وثناى بيقياس صانع شهود عالم ومبدع وجود آدم كه آثار قدرت وشعار جلالندن مختلفة الطّبايع عنصري كمال اعتدال وندام امتزاجله قرين... **وفضّلنا بعضكم فوق بعض** سلطان سلاطين ظفر مقرون صاحب قرآن ربع مسكون السّلطان بن السّلطان سلطان سليمان خان بن سليم خان خلد الله تعالى دام سلطنته إلى قيام الدّهور... بو رساله، جامعه حكماء معارف مفاخراندر كلام نافعه كه جون درّ وجواهر هر بري... اسم رساله نصائح الأبرار وراسم مقاله، مجدّد عبد الكريم بن محمّد والله الموفّق والمستعان...

Završetak (l. 45a):

آخره: **إذَا جَاءَ أجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ** خامس جون منكر ونكر كلوب سؤال ايله كركدركه انلري دفع ايده سن ديديكه اكايمك كوجي يتر شيخ بيورديلر كه بس سنك حالك بدتردن بدتر سادس روز قيامت ويوم ندامتده جون كنهكاراز وعاصيان دوزجه بيورله جهد ايله وارميه سن جون بوكلام در مكنوني استماع ايلدي نفس مباركي تأثير ايدوب در حال استغفار ايلدي.

Djelo se završava kolofonom (l. 45a) u kome je data bilješka da je njegov prepis 1. rebiul-ahira 1263/1847. godine završio as-Sayyid Ḥāfiẓ Aḥmad al-Luṭfī.

قد تمّ هذا الكتاب تحرير بها (!) الفقير الحقير السّيّد حافظ أحمد اللّطفي في ١ ر (ربيع الآخر) سنة ١٢٦٣

9282. R-3257

ترجمهء تلماق
TARĞAMA-I TALAMĀQ

Prijevod sa francuskog na turski jezik djela *Les Aventures de Telemaque*. Djelo je napisao poznati francuski pisac Fenelon, François de Salignac de la Mothe (1651-1715) i prvi put je tajno objavljeno 1699. godine. U njemu se snažno zagovaraju ideje pacifizma, tolerancije i opće zakonitosti, a osuđuje despotizam, pa je shvaćeno kao oštra kritika vladavine Luja XIV. Na turski jezik ga je preveo Yūsuf Kāmil-paša i na turskom jeziku je prvi put štampano u Istanbulu 1279/1862. godine. Naš primjerak je prepisan iz prvog izdanja.

Türkiye Basmaları Toplu Kataloğu... IV, 10645-10655, str. 41-44.

Početak (str. 1):

أوّله: بعد اداى ما وجب علينا فرانسه مؤلفلرندن فنلون نام مؤلفك تأليف كرده سي اولوب دواليب افواه اهالي ء مأثورده دائر وسر كذشت تلماق ناميله هر شهر وديارده شهرتي مثل سائر اولان كتاب حكمتنصاب كتب اخلاقيه ء اجنبيه ميانىنده باهر الاعتبار...

Završetak (str. 257):

آخره: وبر پاره ابرزنكاري وزرين ايچنده نظردن نابود اولمغله تلماق غلبه ء استغراق ايله سر بزمين حيرت وبعده طور انوب جانب آسمانه برداشته ء دست نياز وعبوديّت اولماسي عقبنده طائفه لري خوايدن بيدار وسفينه يه راكبا اتاكيه يه واروب پدر ومادرينه عرض ديدار ايلدي.

Str. 258; 23,2 x 14 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom u reljefu, a unutrašnja ebro papirom.

Prepis iz primjerka štampanog 1279/1862. godine. Nema podataka o prepisivaču, mjestu prepisa ni o ranijim vlasnicima.

9283. R-4908

حكايات عجيبة لمجهول

ḤIKĀYĀT 'AĞĪBA LI MAĞHŪL

Zbirka priča i doživljaja na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بوندن اول بر كون دكانمده اوتوروب طعام صفالندرر ايدن انلر ايكسي بكا بر التون ويرديلر انلر ايله برز مصاحبت ايدوب انلره صوردم قابل اولوب قنده اولدقلرين ديمديلر بلدم كه بنده انلر غريبلردر...

Završetak ovdje (l. 224a):

آخر الموجود: اندن شاه لري مجلسنه جمع اولديلر... صالوب تداركده اولديلر اندن ملك قاسمك كوه جيرورتك باقي دخي اول بر جلده بيان اولنه انشاء الله تعالى اشته بو حلده بو اراده تمام اولدي واسلام.

L. 224; 19,5 x 13,5 (15 x 10); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 224b) bilješka da je njegov prepis završen 4. rebiul-ahira 1089/1678. godine. Ime prepisivača izbrisano.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice dva otiska pečata ranijeg vlasnika čije ime nije čitljivo.

Iz kolekcije Tajib-ef. Saračevića iz Sarajeva.

9284. R-807

ديوان لمجهول

DĪWĀN LI MAĞHŪL

Divan pjesama na turskom jeziku, s naglašenim sufijskim učenjem, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حد اول خالق بي بد له كه اون سكز بيان عالم اندك مخلوقاتيدر كمال قدرتندن وثناء بي عد اول رازق لم يزل كه...

الا اى طالب سالك طريقت   الا اى راغب مالك حقيقت (l. 2b)

Završetak (l. 128b):

آخره: كه بوندن رازق اولا اله تبيين   تمام اولدي كتاب الله منّت.

L. 128; 19,5 x 14,5 (14 x 8,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez kožni.

Na listu 128b bilješka da je prepis završen (1)102/1690-91. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka krupnim slovima u kojoj se navodi da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ğannatī-zāde

Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, pod uslovom da se ne iznosi iz kuće.

اشبو نسخهء شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض اللّه بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورينه أولاديّت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم سنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut pečat vakifa.

Na listovima 1b, 3b, 15b, 19a, 88b, 99a, 110b i 128b otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

9285. R-9337

ديوان لمجهول

DĪWĀN LI MAĠHŪL

Divan pjesama na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: كمي آت حلعت كمي ويردي قوشاق   نقدر بك وارايدي ايري اوشـــاق
بو يكا حاتون قغژدب طويلـــــدي   حوجيه چق دورلو بخشش ايلدي

Završetak ovdje (l. 161b):

آخر الموجود: قرايردن آق شكرلـر بتـــــــــورن   طوطيلره ييدورن هم اوتـــدورن
يرادوپ دورلوچه جكي رنك ايدن   كوره سين هر بري بربرك ايـــدن.

L. 161; 20 x 14,8 (14 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9286. R-10221

مجموعة الحكايات لمجهول

MAĠMŪ'A AL-ḤIKĀYĀT LI MAĠHŪL

Fragment nekog djela iz književnosti na turskom jeziku, sa mnoštvom legendi, poučnih stihova i izreka na perzijskom i arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوله: رآوي ايدر بر صبح لمّاح بحر ينلكوتي وسيّاح قلزم كردن فلك فلكك بآدبآن ذرّيتي اوج محيطه پيوسته وهلالك زورق سيميتي كنار مغربده قلاّب كهكشانك التون زنجيريله پيوسته اتمشدي تراكم امواج وتلاطم بحر موجدان دريآى سياهك كمش زورقلري قعرمآيه ياتمش وماهك كشتي روآني سواد هندده قرايه اتمشدي...

Završetak (l. 56b):

آخره: لأن يغضب الأمير وأنا حيّ أحبّ إليّ من أن أرضى وأنا ميّت قوليله عازم من تفكّر في العواقب لم يشجع وإن كان من خصمه أشجع فكريله حازم وجازم اولوپ من أجزاه اللّه ومن حرب نجاء اللّه ديدي عقل عالي وثاقك اول حيرتدن طاقتي طاق اولوپ مهيمن القرار ممّا لا يطاق من سنن المرسلين مسلكنه اولوپ كرجكم القدرة ليوم...

L. 56; 21 x 14,5 (15 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9287. R-9556

كتاب الشعر ترجمه سي

KITĀB AŠ-ŠI'R TARĠAMASI

Fragment nekog spjeva na turskom jeziku, najvjerovatnije prijevod sa perzijskog, od nama nepoznatog prevodioca. U spjevu ima stihova i na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: اكله قچه سوزي آوازه لنســون   كم اوقرسه دماغي تازه لنسون...

شعر لا يترجم

وإن كان ربع الدّهر أبهى ربيعه   سحابة صيف عن قليل تقشع (!)

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: **نظم در مدح سخن**

سوزيله چقدي نامي عند بيانك   سخندر زينيني وجه لبيانك
اولوب در سوسن از نفره خاطر   ديل اوجندن بنفسه كبي فاتر

L. 30; 20,5 x 14 (12,5 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9288. R-10327

منظومة باللّغة التّركيّة لمجهول

MANZŪMA BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog moralno-didaktičkog spjeva na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: جم وچمشيد فريدن وصفت   دو شر اوستينه لباس عظمت
همّتي قدّي كبي اولدي بلند   سايسنده اولورزفائده مند

Završetak (l. 17b):

آخر الموجود: عشق اودركم سيب وصلت اولا   عاشقه زحمت ايكي رحمت اولا
تنده درمان شفا بل دردي   دكله بورمز صفا ير ودي

L. 17; 20 x 12,5 (15,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9289. R-6633

حكايات

ḤIKĀYĀT

Fragment iz neke zbirke priča i legendi na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: **حكايت** بر زمانده ايكي كشي خلقدن عزلت اختيار ايدوپ بر برنه ايتدي كل شو طاغلرده اريه لم بر آدمي زاد اياغي بصمدق بر بولالم دخي انده اولنجه اللّه عبارت ايده لم ديو جقديلر كتديلر كزه كزه بر طاغه واردلركه هر كز اورده آدم ايقي بصمه مش اوله بر صومعه ياپديلر...

Završetak (l. 20b):

آخره: **حكايت** خبرده كلمشدركه امام اعظم حضرتلرين رحمة اللّه عليه ديوار بر قونشوسي اولوپ فاسق ايمش شويله كيم جنك جغانيله وجاغرمق وباغرمق فرياد فغانله فسق ايدر ايمش امام اعظم حضرتي بوك هيچ نسنه ديمز ايمش قونشيدر بزدن انجنمسون ديو... (21b) دخي ايواو له ان شاء اللّه تعالى امدي عاقل اولان بودكلو استادت يتركلون امدي صلواتي چوق كتوره لم كه حضرت رسالت بزه دخي همت ايدوپ شفاعت قله، اللّهمّ صلّ على محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليماً.

L. 21; 21,5 x 14,5 (15,5 x 10); 19 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Kod nekih listova margina otkinuta. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 21b) bilješka, nama nepoznatog prepisivača, da je prepis završio 1182/1768-69. godine.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9290. R-9555

Zbirka (مجموع), 2

L. 24; 21 x 15 i 21 x 12,5 (18 x 10); 15-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq* pisani od strane više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 2a-6b

منظومة باللّغة التّركيّة لمجهول

MANZŪMA BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Spjev na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora u kome se hvale 'Alī b. Abū Ṭālib, njegovi sinovi Ḥasan i Ḥusayn, te pojedini sufijski šejhovi: Beha'uddīn, Miḥyiddīn b. 'Arabī, Ismā'īl Ḥaqqī i 'Abdulqādir al-Ğīlānī.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: واقفــوز باينــده الله   سويلــروز أستغفــر الله
بوش اليمز يوز سيـــاه   سيلــروز أستغفـــر الله

Završetak ovdje (6b):

آخر الموجود: زهي جانلركه بيل مشلر   دخي محسوبي اولـــش لر
داري امانه ايرمشلـــر   حمايت شهري محي الدّين.

2. L. 8a-24a

ديوان فضولي

DĪWĀN-I FUḌŪLĪ

Fragment iz birke pjesama na turskom jeziku. Spjevao Mehmed b. Sulaymān Fuḍūlī, al-Baġdādī, umro 968/1556. ili 970/1558. godine. Ovaj primjerak sadrži samo gazele i rubaije. Ime pjesnika (فضولي) je spomenuto u rubaijma na listovima 8a, 9b i 10b.

Nametak IV, 2750; Karatay t. II, 2325-2325; Flügel I, 680; Rieu, 206-207.

Početak ovdje (l. 8a):

أوّل الموجود:

جان ويرمه غم عشقه كه عشق افت جاندر   عشق افت جاني اولدوغي مشهور جهاندر
سود استمه سوداى غم عشقـــدن هركز   كيم حاصل سوداى غم عشق زيانـــدر

Završetak ovdje (l. 24a):

آخر الموجود:

يوري زاهد بو سودادن الك چـــك   صقين صنمه بو قزلّلر (!) دوراقدر
بر كون نقشي كورك عشقينه يــارك   صاقنمز جانني مردي قوچـــاقدر.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9291. R-2260

Zbirka (مجموع), 8

L. 136; 20 x 14,5 (16 x 12); 14-17 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq* pisani od strane više prepisivača, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, ispreturani, naknadno lijepljeni i popravljani. U nekim djelima tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni.

1. L. 1a-55b

منظومة باللّغة التّركيّة لمجهول

MANẒŪMA BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA LI MAĠHŪL

Fragment nekog spjeva na turskom jeziku, u formi mesnevije, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je riječ o prepjevu nekog djela sa perzijskog jezika.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بكلروك اولوسي ايدي عـــين زر   صام اني كوررسه جاننـــده بزر
ارلك اكا تنكريندن بر بحش ايدي   هيبتي رستم صان اتي رحشيدي

Završetak ovdje (l. 55b):

آخر الموجود: اشبو رسملر الورلر صنـــدلي   اصلو دكل اكا واران صـــن دلي
هركز اتممشوز (!) بز كا بلي   بلمزوز قنقي بكادر كابيل الي.

2. L. 56a-64b

شرح رسالة في الاستعارة لمجهول

ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-ISTI'ĀRA LI MAĠHŪL

Fragment komentara neke rasprave iz stilistike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 56a):

أوّل الموجود: والتّخيَليّة أى إلاّ بعد السّبب المضمر في النّفس **وفي كشف إستعارة تبعيّة** لا يخفى عليك أنّه لو قدم بيان المكنيّة والتّخيَليّة لكان أنسب لأنّ معناه أزال صعابه بكسر الصّاد جمع صعب... **ونامى** (!) أى وصل به **مراده وطرح الجهل عن نفسه** فشبّه إزالة الصّعاب أولاً بكشف الغفلة...

Završetak ovdje (l. 64b):

آخر الموجود: **ويلحق بالجمع المصحّح اولو**(!) **وعشرون وأخواته** وليست بمجموع لأنّه لم يأت اول وعشر وثلث وغيره مفرداً جمع بالإلحاق الواو بل لمّا كان وضعها وضع جمع السّلامه لفظًا ومعنى ألحقت به وجعل إعرابها كاعرابه ولذلك تعرّض بذكره ولم يكتف بالجمع **والخامس** من تلك المواضع الخمسة **في كلا مضافا إلى مضمر** نحو: كلاكما وكلاهما وكلانا...

3. L. 65a-68b

شرح رسالة في النّحو لمجهول
ŠARḤ RISĀLA FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Fragment komentara neke rasprave iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 65a):

أوّل الموجود: مقام الفاعل وينصب تشبيهًا بالمفعول والمفعول الثّاني محذوف وكذلك مثل الصّفة المشبّهة المنصوب، تقول: زيد نميمىّ الأب مرفوعًا ومنصوبًا ومجروراً. **إسم التّفضيل**: **ما اشتقّ** أى إسم اشتقّ **من فعل** أى حدث **لموصوف** قام به الفعل أو وقع عليه الفعل...

Završetak ovdje (l. 68b):

آخر الموجود: فالوجهان جائزان النّصب بناء على ضعف الإعتماد وبالعطف لإستقلال المعطوف لأنّه جملة والرّفع باعتبار الإعتماد بالعطف... الّتي ينتصب به المضارع مثل: أسلمت كي أدخل الجنّة ومعناه السّببيّة...

4. L. 69a-69b

مولد النّبي
MAWLID AN-NABĪ

Fragment iz nekog spjeva o rođenju poslanika Muhammeda, a.s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 69a):

أوّل الموجود: تَا بَيْنِي عَدْنَانَه ايرْدِي بَا صَفَـــا   تَاكِنَانَه تَا قُرَيْشَـــه بَا وَفَـــا
چُونْ بَنِي حَاشِمْدَه ظَاهِر اولْدِ نُــور   كَنْدُو قَوْمِي حِصِّنَه بُولْدِ وُصُول

Završetak ovdje (l. 69b):

أوّل الموجود: دِيدِي عَبْدُ اللّٰهْ اومَـــه وَارِيــــن   چورْ يَكَا خَالِكِي بِرْ صُورَه بِـين
سَنْ نَظَرْ قِيل تَكْرِي نُوك تَقْدِيرِينَه   نيجَه مَا نِقْدُرْ قُولُكْ تَدْبِيـرُونَه

5. L. 70a-103b

يوسف وزليخا
YŪSUF WA ZULAYḪĀ

Fragment romantične poeme o ljubavi Jusufa i Zulejhe u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 70a):

أوّل الموجود: مالكه ايدرقيز ماغل سن يوزي   تكروملە بكا قو اول اون بيل اري
بن يلوكوزدر دورايم يونلـــــر   دندي يوسف ينه قرشو انلـــــر

Završetak ovdje (l. 103b):

آخر الموجود: چق دعا ومـــدح ثنـــا ايلدي   كندو شاهنك سوزوني سيــــلدي...
اول خبـــركم ديمسيدي سيلدي   اول قيـــزن اخواني شـــرح ايلدي.

Prilikom uvezivanja fragment ovog spjeva je rastavljen na tri dijela, tako pojedini dijelovi nalaze na listovima 72-81 i 84-90.

Na listovima 90-103 razne bilješke, dove i zapisi na arapskom i turskom jeziku.

6. L. 104a-104b

قصيدة في مدح سلطان أحمد
QAṢĪDA FĪ MADḤ SULṬĀN AḤMAD

Kasida na turskom jeziku u pohvalu sultana Ahmeda I (vl. 1603-1617), spjevana 1018/1609. godine povodom izdavanja carskog hati-šetifa u vezi spora oko nekog *zeameta*. Na početku (l. 104a) bilješka:

عظمتلو وسعادتلو پاد شاه ظلّ اللّه حضرتلرينك ركاب همايونلرينه قفلّلر(!) بي زبان ايله نزاع ايلدكمز زعامت خصوصنده وريلن قصيده دركه زعامت خطّ شريف ايله مقرّر اولمشدر في سنه ١٠١٨

Početak (l. 104a):

أوّله: الا اى پاد شاه ديـــــن اوقت   الا اى لايق تــــــاج خلافت
الا اى جانشني چار ابـــــرار   نسمي مصطفا شـــاه ولايت
الا اى نور چشم آل عثمـــــان   سليم القلب سلطان جوان بخت
سليمان زمان سلطان أحمــــد   الا اى نـــــور كلزار لطافت
جهانك جاني وسلطان ســن سن   شد كردون سرير آسمــان تحت

Završetak ovdje (l. 104b):

آخر الموجود: ايدوب منظومه دايم لطف احسان   شها ظالملــــره اتدك سياست
ايدوب اجراء حكم شـرع أحمــد   ايدرسن شرع قانونــه دعايت.

Na listu 105 fragment iz nekog djela iz oblasti propovjedništva na turskom jeziku, u kome se tumači 35. ajet iz poglavlja *an-Nisā'*:

وَ إِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَآ إِصْلاَحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيراً.

Na listovima 106-108 fragment iz nekog vjeronaučnog priručnika na turskom jeziku.

7. L. 109a-132b

كتاب في الصّلوة لمجهول

KITĀB FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞUHŪL

Fragment nekog djela o namazu ili poglavlje iz nekog fikhskog djela, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 109a):

أوّل الموجود: عن إبن عمر وجرير بن عبد اللّه رضى اللّه تعالى عنهما عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم أنّه قال: بنى الإسلام على خمسة أوجه: شهادة أن لا إله إلاّ اللّه وأنّ محمّداً عبده ورسوله... وروى عن رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم أنّه قال: الصّلوة عماد الدّين فمن أقامها فقد أقام الدّين ومن تركها فقد هدم الدّين...

Završetak ovdje (l. 132b):

آخر الموجود: فإذا فرغ المتوضّيء من الوضوء يستحبّ أن يقرأ الأدعية المأثورة على أثر الوضوء وينظر إلى السّماء ويقول: سبحانك اللّهمّ وبحمدك أشهد أن لا إله إلاّ أنت وحدك لا شريك لك وأستغفرك وأتوب إليك وأنت على كلّ شيئ قدير، ثمّ ينظر إلى الأرض ويقول: وأشهد أنّ محمّداً عبدك ورسولك...

8. L. 133a-136b

رسالة في شروط الصّلوة

RISĀLA FĪ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ

Fragment rasprave o uslovima za namaz, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 133a):

أوّل الموجود: صلوة العيدين، وينوي صلوة الوتر وصلوة العيدين وفي صلوة الجنازة ينوي صلوةً للّه تعالى ودعاءً للميّت، والمفترض المنفرد لا يكفيه نيّة الفرض ما لم يقل الظّهر والعصر وأن ينوى فرض الوقت ولم يعيّن أجزاءه إلاّ في الجمعة...

Završetak ovdje (l. 136b):

آخر الموجود: وإن انتهى الإمام وهو راكع فكبّر ووقف حتّى رفع الإمام رأسه من الركوع لا يصير مدركًا لتلك الركعة وركنين الركوع متعلّقة بأدنى ما يطلق عليه إسم الركوع عند أبي حنيفة ومحمّد رحمهم اللّه وذكر في الشّرح إن لم يقل ثلاث تسبيحات أو لم يمكث مقدار...

Sudeći po rukopisu zbirku je prepisalo više različitih prepisivača. Prema bilješci na margini na listu 112a, djelo pod br. 7 u ovoj zbirci prepisao Ṣāliḥ Ḫalīfa b. al-Ḥāğğ Maḥmūd-ḫawāğa b. Abū Bakr, imam u mahali Pavlovac (najvjerovatnije u Fojnici). Bilješku o tome 1190/1776. godine napisao je Ibrāhīm, sin umrlog Ṣāliḥa.

بو يازونى يازان سببي وجودم مرحوم ومغفور له پاولوچه محلّه سي امام صالح خليفه بن الحاجّ محمّد خواجه بن أبو بكر رحمهم اللّه رحمةً واسعةً آمين يا معين برحمتك يا أرحم الرّاحمين، بوني تحريراً ايتدم بيك يوز طقسان تاريخنده واقع اولدر، بنده إبراهيم بن المرحوم صالح.

Iz biblioteke Elčī Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

9292. R-9284

منظومه

MANẒŪMA

Fragment iz nekog mistično-didaktičkog spjeva u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: اول كه دتدي كرو حيوان ملكنا   صوك نفسده ميل عمر الكنا
كيرو حيولن (!) نباتا كتدي اول   خضرتا قندا زرر يغلندي يول

Završetak ovdje (31a):

آخر الموجود: صبر قلمز اولدم اولور بي قرار   پس كلا قرشوقي جانن غشار(!)
يوركي اوينر دترر قاندي   يانر اوديلسان (!) هوشين ياندي

L. 31; 27 x 19 (19,5 x 13); 17 redaka. *Nasḫ*, sa dosta grešaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9293. R-6020

حكايهء حضر

ḤIKĀYA-I ḤIḌR

Legenda o Hidru i njegovim nadnaravnim sposobnostima, sa mješavinom turskog i perzijskog jezika.

Početak (l. 1b):

أوّله: **ولقد جئناهم بكتاب فصّلناه** مطلع انواردن بارقه فروز توجيه وتأويل اوله رق ثريّا مثال مجمع الشمل لمعان ايدن شرارهء اشرى كر (!) بيان مكلّل زه شرقدن را من لعلين طراز غربه وارنجه... سجادهء كرامت ايدوپ عيسىء معجز برهانم ديو جناح ادّعا ايله دجاجه نفسي طائر قدي كبي بام عرشه اوچورمغين...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: وكتب زردشتي كبي نشانده ايدوپ موي رويلرينه نوره ياش ستايش اوله رق چهرهء عبوسلرينه وجوه ضواحك ايّام جواني وش كلكونه افروز كافراني ورنك ويويلرينه غاليه وغازهء مدامنه ايله نمايش وافزايش ويره رك آب وتاب صورت حقاينتده لات وعزّايه مداني قيلديلر وير اظعلرينه (!) قلنسوهء خلف وقسم كجروينكهبان بوستان سراى دولت اقطعلرينه سوار...

L. 8; 21,5 x 12,5 (16 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski od idžazet-name Sejfullah-ef. Prohe iz Konjica u koji su listovi rukopisa, naknadno, odloženi.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka ranijeg vlasnika, najvjerovatnije Sejfullah-ef. Prohe, u kojoj se navode udžbenici po kojima se predavalo u medresi u Konjicu, podaci o rođenju nekih osoba između 1859. i 1914. godine, te imena umrlih Gadžo Derviša i Džumhur hfz. Zulfikar-efendije.

9294. R-7717

ديوان لمجهول

DĪWĀN LI MAǦHŪL

Fragment iz nekog divana pjesama, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود:

صَنَمك كه خَطِّي لَعْلنَه يَارِكْ كَدَرَ وِيرُرْ   تَنْك نَبَاتَه پَاىِ مَكَس نَه ضَرَرْ وِيرُرْ
مِرآتِ رُوىِ يَارِ صَفَا بَخْشِكَــــنْ دِلَه   خَطْ غُبَارْ اِيرِشُوبُ آنُــكْ كَدَرْ وِيرُرْ

Završetak ovdje (l. 29):

آخر الموجود:

غرض اصنامتي دل كعبه سنده تاكه دوايتدم   كوكلده مهر ماهنه... (!) نور صفا بولدم
حيالي ايدلم شه بايزيدك دركهن مســـــكن   كداكلدن نه يروا حسروصاحب عطا بولدم

L. 30; 20,5 x 13,5 (11 x 7); 11-15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i po lagama ispreturani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9295. R-9606

كتاب إبراهيم

KITĀB-I IBRĀHĪM

Fragment iz spjeva moralno-didaktičke sadržine o smrti Ibrahima, sina poslanika Muhammeda, a.s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na listu 15b هذا كتاب إبراهيم بودر

Početak ovdje (str. 1):

أوّل الموجود: كوزلكلر چقلمقار كم چقـــر   يلدرملرينه اوغراريسه يقر
درت بكادن ملائكه لــردو تر   صاعقلر صاغ وصوله اتــر

Završetak ovdje (str. 26):

آخر الموجود: آني كوردم بر ملائكه كلــور   بوجو ماغي اولدم النه الور
بوتي بركز باشنه شويله اورر   يات ياملعون ديردخي وقت دكلدر

Str. 26; 23 x 16,5 (17 x 9,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i dužinom margina oštećeni. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9296. R-7703

Zbirka (مجموع), 3

L. 5; 30 x 9 (25 x 7); 35 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b

قصيدهٔ يحيى
QAṢĪDA-I YAḤYĀ

Kasida na turskom jeziku koju je spjevao pjesnik Yaḥyā. Postoji više pjesnika sa imenom Yaḥyā. Naslov na početku قصيدهٔ يحيى

Početak (l. 1b):

أوّله: چكه لم كون آق سنجاق ايله شرقه جرى   قره طپراغه قره لم قبره لم سرج سرى
انمسون ملحد ايله رافضنك باشنـــدن   كرزله تيغمزك ضمّه ايله فتحـه لري

Završetak ovdje (l. 1b):

آخر الموجود:

پادشاهم در دركاهنه حال اولمقــــدر   صدق واخلاصله يحيى قولنك ذوق بري
آرنود آصلي اول طاشلو يرك شهبازي   آصدى افلاكه مه نو كيبي تيـغ هنري

2. L. 2a-5a

فالن قرعه بيان
FĀLIN QAR'A-I BAYĀN

Kraće djelo na turskom jeziku o proricanju sudbine, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku فالن قرعه بيان

Početak (l. 2a):

أوّله: **قرعه فالن عمل** اتمك استين بو دعاء اوقويه بسم الله الرّحمن الرّحيم **اللّهمّ** إنّي توكّلت عليك وتفالت بكتابك الكريم فأرني ما هو المكتوب في سرّك المكنون في غيبك **اللّهمّ** أنت الحق بحقّ محمّد نبيّك صلعم آندن صكره فاتحه واوچ اخلاص واون كره صلوة شريف كتوره واندن قرعهٔ صله نه كلورسه...

Završetak (l. 5a):

آخره: قوله تع **إنّ مع العسر يسراً** دليلدر كيم اقدام ايله دوشمنلريك مقـهور اولوب جمله مراداته ايره سن د ب ب قوله تعالى **فإن تولّو فقل حسبى الله لا إله إلاّ الله** فال اسّي بشارت سكا كيم بو فالك غايت ايدر حقّ تع عزّك وقدرك آرنوده ود وناس بلادن سني آمين ايده.

3. L. 5b

قصيدهٔ سيّد نسيمى
QAṢĪDA-I SAYYID-I NASĪMĪ

Kasida na turskom jeziku koju je spjevao pjesnik Nasīmī. Najvjerovatnije je riječ o Sayyidu 'Imāduddīnu Nasīmīju koji je zbog propagiranja heretičkog učenja Faḍlullāha Ḥurūfīje pogubljen u Halepu 820/1417. godine. Naslov na početku قصيدهٔ سيّد نسيمى

Početak (l. 5b):

أوّله:

چون بني بزم ازلدن ايلدي اول يارمست   آنو كيچون كور نور بو چشمه ديّــار مست
مست دركاهم نه مستم بو شراب اجزادن   صانمه اى زاهديني كيم اولمشتم اوكارمست

Završetak (l. 5b):

آخره:

برقعي يوزدن آچلدي ذاتني قيلدي عيان   ايلدي كون ومكاني نوريلـــن انوار مست
جنّت عدنك كلستاننــده بلبلـــــــدر   نغمهٔ جان سوزي هردم ايلكل تكرارمست
اى نسيمي سر حقّك محرمي سن سن بكون
سويلدك قدرت دليلـه معنئ اسرار مست.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9297. R-7244

حكايت الكمّل

ḤIKĀYA AL-KUMMAL

Priča o četiri odabrane žene u islamu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Uvod priče je na arapskom jeziku.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: الكمّل من الرّجال كثير، أمّا النّساء فأربعة: مريم بنت عمران أمّ عيسى عليه السّلام وآسية إمرأة فرعون وخديجة بنت خويلد زوجة محمّد عليه السّلام وفاطمة بنت محمّد عليه السّلام. أمّا العائشة (عائشة) منهنّ فمثل الثّريد من الطّعام وعند البعض ترجيح العائشة (عائشة) على فاطمة... حكايت الكمّل: خبرده كلمشدركه رسول عم ايدر معراج كچسي سدرة المنتهادن اوته كچدم قزيل ياقوتدن حجاب كوردم، اول حجابك ايچنده اوچ چادر كوردم...

Završetak (l. 30b):

آخره: صكره ايتدمكه يا ربّ يا اوغلاني آل بني قورتار، يا بني آل اوغلاني قورتار ددم، دعا اوغلان حقنده قبول اولوپ بن قورتولدم ددي بوندن مقصود اولدركه... اللّهندن غيريه ميل ايلمك كناه ايمش كورك إبراهيم بن أدهم اوغلنه ميل ايلد كيچون همان ساعت نه حال واقع اولدي، واللّه أعلم بالسّلام، تمام شد.

L. 30; 19,5 x 13,5 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nash*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9298. R-9297

داستان يوسف

DĀSTĀN-I YŪSUF

Moralno-didaktički spjev o Jūsufu, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:

مطلع داستان

عرشي جانه كوكل عروج ايله   لا مكانه ملكنه خروج ايله
قوبو ادناىٔ عزم ات عالايـــه   قاب قوسين دار او ادنايـه

Završetak ovdje (l. 22b):

آخر الموجود:

مثنوي

اولقدر كتدي كم عنا اولـدي   عالمك يوزي بي ضيـا اولدي
كلدي ابناسي اكا جونكه يقين   ددلر وقت حيله اولدي همين

L. 22; 15 x 10,5; (11 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9299. R-961

پيغمبرلر منظومه سي

PEYĠAMBERLER MANẒŪMASI

Poema vjersko-moralnog sadržaja na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U poemi se govori o Ademovom, a. s., i Havinom životu u džennetu i životu kasnijih poslanika, a najviše o životu poslanika Muhammeda, a. s. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: اغرْدي پس اوّل كُونلَرهٔ ايَّامُ الْبِيضِ ديرلَرْ وَدَخي مُحَمَّدْ مُصْطَفى ايْدُرْ بِرْ كِمسَنْه ايرك اوْلْ اوْچْنْجي كُونْنْده اوْرج طُوتْسه اوْن بيك يل اوْرج... ديدي ذِي سَعادَتْ بوكونلري اوْرُج طُوتسين مَعْصِيْت قرنْلغُنْدْ بَيَاضْ اولاسين

چون عِبادَتْلرْ اغرْدنْ جسموكي اكْدُرنْ ايكي جهَانْدَه اسمُوكي...

Završetak ovdje (l. 61b):

آخر الموجود: دخي اول دوه يه بندي فرشته لر اوكنجه وصاغنجه ادميله حوّاىٔ جنّته كتوردیلر جميع جنّتي آدم ايله حوّاىٔ كوستردیلر تاكه كلديلر كورديلر عدن اوجماغنك اورتاسنده جوهردن برتخت كورديلر كيم يدي قاپيسي وار انواع جوهردن...

L. 61; 21 x 15 (16 x 10); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, salaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani. Većina listova dohvaćena vlagom i po rubovima izlizana. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9300. R-9350

قصّهء يوسف
QIṢṢA-I YŪSUF

Ep o Jusufu, a. s., u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Ova tema bila je vrlo popularna pa je na nju svoje poeme napisalo više pjesnika. Naslov na početku قصّهء يوسف عليه السّلام

Početak (l. 1b):

أوّله: أوّل آدي تنرينـــك الله درر   قنديبك اول سكا همراه درر
كندوكيبي آدي داخي آريدر   شول قراطپراقدن آدم دوردر

Nepotpuno na kraju.

Zavtšetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: مالكي ذغر بوسوزي دكلدي   ناد دوكن اول ملكك اكلدي
خوجه ايدر اول بنـــم شاهمدر   ير يوزنده كونشو ماهم درر

L. 30; 20,5 x 14,5 (14,5 x 9,5); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9301. R-2757

Zbirka (مجموع), 10

L. 85; 20,5 x 14,5. Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nash* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, ispreturani i mnogi uvezani na pogrešnom mjestu. Tekst na pojedinim listovima uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom, crne boje.

1. L. 1b-10b

محمّد مصطفى عليه السّلام حقنده بر رساله
MUḤAMMAD MUṢṬAFĀ 'ALAYH AS-SALĀM ḤAQQINDA BIR RISĀLA

Priča na turskom jeziku o Muhammedu, a. s., najvjerovatnije, prijevod sa arapskog jezika, od nama nepoznatog sastavljača i prevodioca.

Fajić XI, 6949/6.

Početak (l. 1b):

أوله: روايت شويلدر كم محمّد مصطفى صلّى الله عليه وسلّم اولكيجه كيم آنادن طوغدي قرق عورة مكّده اولكيجه اوغلان طوغدي تكري تعالى قدرتي برله انده عبد المطّلب ايتدي اى اوغلنلرم بر عورتي بولك بو اوغلاني امر سوره اندن واردیلر بر عورتي كتورديلر آدي حليمه ايدي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: مصطفى صلّى الله عليه وسلّم ابو جهله هوايه اتدي كيرودوتدي وغازيلر سكر وقلقان جورر كبي برمقلري اوستونده جورردي وايكنجي كز هوايه كتورردي اتدي شويكم خلق كورنده محجوب قلدي يعني كورندي هشام هوايوزينه بقدي كورديكم...

Na listovima 11a-12b razne dove.

2. L. 13a-20b

غزادن رساله سي

ĠAZĀDAN RISĀLASI

Poučne priče o pojedinim događajima iz vojnih pohoda u doba poslanika Muhammeda, a. s., najvjerovatnije prijevod s arapskog jezika. Naslov na poćetku غزادن رساله سي

Početak (l. 13a):

أوّله: كلدي رسول قلجن چكدي اردندن ايرشدي شاهنكي چالدي يفرننده قوشاغنه اينجه بر زخم اوردي بر داخي چالدي اوتوراق برين مجروح ايلدي بر داخي چالدي اويلوغندن قالك اتسه آيردي اوچ يرده شاهنك محكم زخم اوردي اولدم...

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود: داخي ضعيف سز بو قاچ كون قتالك همان همّت ايلك بو كون بونلرك ايتش بريكا ايدالم ديدلر ابو مسلم ايتدي يارانلر انشاء اللّه ديمكي ونتمك كم هر ايشيكوز راست كله ديدي...

Na listovima 22-32 fragmenti iz raznih djela iz fikha i hadisa, na turskom jeziku.

3. L. 33a-36b

ورد سيّد يحيى

WIRD SAYYID YAḤYĀ

Vird (svakodnevna molitva ili odlomak iz Kur'ana koju po preporuci šejha neizostavno uči murid). Sastavio Šayḫ Yaḥyā-efendī. Naslov na početku ورد سيّد يحيى رح

Ahlwardt III, 3678 i 3796/2; Lavić XIV, 8039/8.

Početak (l. 33a):

أوّله: اللّهمّ يا ربّ يا ربّ يا ربّ يا ستّار يا عزيز يا غفّار يا جليل يا جبّار يا واحد يا قهّار يا مقلّب القلوب والأبصار ويا مدبّر اللّيل والنّهار ويا عالم الضّمائر والأسرار خلّصنا من عذاب القبر والنّار...

Završetak (l. 36b):

آخره: ليس كمثله شيئ في الأرض ولا في السّماء وهو السّميع البصير، نعم المولى ونعم النّصير غفرانك ربّنا وإليك المصير وحسبنا اللّه تعالى وحده ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

---

4. L. 37a-38b

إنشا

INŠĀ

Fragment iz zbirke obrazaca o kupoprodaji raznih stvari, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Na početku stoji bilješka da su obrasci sastavljeni u prvoj dekadi mjeseca redžeba 924/1527-28. godine.

Početak (l. 37a):

أوّله: **صورة ما يكتب في البيع على وجه المقابضة**

هذه حجّة صحيحة شرعيّة يفصح فحواها ووثيقة صريحة مرعيّة يوضّح معناها عن ذكر ما أقرّ واعترف فلان بن فلان خلالها ما اعتبر الشّرع مقاله فيما عليه وما له بأنّه قد باع ببيع صحيح شرعيّ من حامل هذا الكتاب...

Završetak (l. 38b):

آخره: **صورة بيع الوصي ووكيل الوارث البالغ لضرورة النّفقة والقسمة والدّيات**

هذه حجّة صحيحة شرعيّة عن ذكر ما اشترى فلان بن فلان الثّابت وصايته شرعًا للمرحوم فلان بن فلان المتوفى في البلدة فلانيّة بمحلّة فلان من فلان بن فلان الثّابت بالوكالة بالبيع...

5. L. 39a-44b

قصّهء يوسف عليه السّلام

QIṢṢA-I YŪSUF ʻALAYH AS-SALĀM

Fragment neke priče o Jusufu, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 39a):

أوّله: كوزلري آچلدي بشارت يارين قيامت كوننده ملك تعالى كندو قدرت نورن مؤمنه وعاصيلروك... چون يوسف يعقوبدن يكرمي بش بيل كجدي اندن قزلق كنعانه ايردي يعقوب خبر اشتمشديكم مصرده بغداى صاتيلور واروك بغداى آلور ددي وارديلراوغلان لري ايلديلر...

Završetak (l. 44b):

آخره: پيغمبرلق آكادكر اندن اول قيزلي كم يوكلرنده بولديلر كتورديلر ايتدلر اشبوني چوالمزده بولدق بلمززكيم نيجه اولدي قصديله خود المادق يوسف ايتدي بنم آكا احتياجم يق سز آني يول حرچلغن ايديته سز دوتدي يوسفكوكلنده...

6. L. 45b-52b

شرح كتاب في الفقه لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL

Fragment komentara nekog djela iz oblasti fikha, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 45b):

أوّله: امامين مخالفت ايدر بر ورق مقدمده يدور وصي يتيمه صاتمق يا نفسي ايچون المق خال بو كه بونده صبى يه نفع وار جائزدر **ويرسى ده اولور** يعني بيع ونشرانقد (!) شرطيله اولدوغي كبي ويرسي شرطيله اولور **اكر زمان معين اولورسه** اون كون كبي براى كبي بر ييل كبي يا خود عاده معروفه اولورسه...

Završetak (l. 52b):

آخره: **صادقا يمين ايدرسه** ومتاعنه رواج ويرمك ايچون بارك الله وماشاء الله وسبحان الله ديرسه وصلوات كتوررسه **ادبسزلك اتمش اولور** مكروه در **زيرا الله تعالى نك** ورسولنك **اسم شريف ذكري ايله الجق اولان دنياي قصد اتمش اولور مؤمن اولوب اخرته اعتقاد ايدوب واخرتي كوزه دن لايق دكلدر** بو ذكر اولنان حالده يا كجمشده اولان اسره يمين ايدرسه...

7. L. 53b-62b

الصّحائف القدسيّة
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA

Fragment iz zbirke kudsi hadisa, od nama nepoznatog sakupljača. Zbirka je podijeljena na 41 poglavlje (الصّحيفة). U ovom fragmentu nalaze se hadisi od 19. do 36. poglavlja.

Dobrača I, 578, str. 363 i II, 1316/28; Fajić XI, 6799/1; Kairo 1, 130.

Početak (l. 53b):

أوّله: **الصّحيفة التّاسع عشرة** يقول الله تعالى: يا إبن آدم إصبر وتواضع... وصل رحمك أزيد في عمرك واطلب منّي العافية بطول الصّمت واعلم أنّ السّلامة في الوحدة والإخلاص في الورع الزّهد في التّوبة...

Završetak ovdje (l. 62b):

آخر الموجود: **الصّحيفة السّادس والثّلاثون** يقول الله عزّ وجلّ: من طلب السّمعة بعلمه كان كمن ينقل الماء على ظهره إلى الجبل لينيله وناله التّعب والنّصب ولا يقبل من علمه شيئ... يا ابن آدم إذا رأيت مقبلاً فقل مرحبًا بشعائر الصّالحين وإذا رأيت الغنى مقبلاً فقل ذنوب عجلت عقوبة...

8. L. 63a-74b

كتاب في الفقه لمجهول
KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog fikhskog djela, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 63a):

أوّل الموجود: يا سجدهء سهونده جمعهء قلسون امامين قتنده امام محمّد قتنده اويله نمازنه يترسون... **فصل في صلوة العيد** بو فصل بيرام نمازلرن بلدرر **مسئله** كمه جمعة واجب ايسه بيرام دخي اكا واجبدر...

Završetak ovdje (l. 74b):

آخر الموجود: **مسئله**: بر كشي مشك يسه يا كافوريسه يا زعفران يابلجق ارمني نئيسه بودي يسه يا آغج بيراغن يسه فاسد اولور... **مسئله**: بر كشي دبرنه برمغن صوقسا يا عورت فرجنه برمغن صوقسا اورجي...

9. L. 75a-83a

شرح رسالة في الموعظة
ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-MAW'IẒA

Fragment komentara neke rasprave iz propovjedništva, na turskom jeziku, najvjerovatnije prijevod sa arapskog. Naslov na početku أحوال قاضي

Početak (l. 75a):

أوّله: بو حديث ايرشدي پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيورر **أحَبَّ الصّلوةِ في الجنان والبساتين** يعني سيودم اول نمازي كه باغ وبوستانده اوله مكر قاضينك شهردن طشره بر اعلاباغي واريدي كندويه فكراتدي بر مدتدر كه باغه كتم مشم واره يم هم نمازي قيليم بر تماشا ايده يم وهم رسولك قولن يرينه كتورمش اوله يم...

Završetak (l. 83a):

آخره: بو قدر اسباب الدقدن صكره كندوسني قول ايليور القصّه چيقاروب سكسان بش التون اوغرويه ويروب وبر جماعتي دخي شاهد دوتدي اوغريدن بر حجّت الدي كيم من بعد دعواسني وطلبه سي اوليه اوغري اقچه آلوب كندي قاضي ايتدي خوش وقت اولوب كه اغرينك اورتق بنمله دعواسي قالمدي دير بو نظمي سويلدي:

نه ديده كس اندر جهان نتوان كفت اذاين قصّهء خوش داستان...

10. L. 83b-85b

اللي دورت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Prepjev na turskom jeziku kratkog traktata o 54 farza. Osnovno djelo na arapskom jeziku pod nazivom أربع وخمسون فريضة sabrao je Ḥasan b. Abū Ḥasan Yāsir al-Baṣrī, umro 110/728. godine, a ovaj prepjev na turskom jeziku je od nepoznatog prevodioca. Naslov na početku crvenim slovima منظومهء اللي دورت فرض لحسن البصري عليه رحمة الباري.

Dobrača II, 1632; Fajić XI, 6799/4.

Početak (l. 83b):

أوّله: روايت اولدي بصـريدن عليـه رحمت رحمان
اولوبدر اللي دورت شيئ فرض كه مؤمنه اى جان
خدا دين ذكرين اتمكدر نمـاز آبدست غسل اتمكدر
توكل توبه صبر اتمك هم اولمقدر على الشـكران...

Završetak (l. 55b):

آخره: بري سي منّى ترك اتمك تصدّقه ايدوب وامعـان
بولرله قيل عمل رحمت ايـده اول عالمـه منّان
تمّت تمام بعون الله العلاّم.

Iz kolekcije dr. Muniba Muidovića (poklon).

9302. R-10099

Zbirka (مجموع), 2

L. 32; 15,5 x 11 (11 x 6,5); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-15b

حكايت سارق مع القاضي
ḤIKĀYAT-I SĀRIQ MAʻA AL-QĀḌĪ

Poučna priča na turskom jeziku o zgodama i nezgodama jednog lopova sa kadijom. Naslov na početku crvenim slovima حكايت سارق مع القاضي

Fajić III, 2268/4.

Početak (l. 1b):

أوّله: بغداده بر قاضي وار ايدي علم كمال مرتبه چوق ايدي امّا بد كيجه اونده اوتورب كتابه مطالعه ايدر ايدي كتابده كوردي يازلمش **النّوم اخي الموت** يعني اويقو اولومك قرانداشيدر...

Završetak (l. 15b):

آخره: اول بزامز دخي اولورسه حكمت حقّ ايله اولان الله تعالى ياردمجيددر اكر جهليله اشلنورسه اول ايشك آخرى فساده وارر اكر اولى خيرلو اولورسه صوكي سلامته چقماز الجاهل عدوّ الله والعالم حبيب الله هان (!) حقّ تعالى جمله مزي برامز اشلردن حفظ ايليه، آمين!

Na listovima 16a-20a bilješke na turskom jeziku iz historije osmanskih vladara.

2. L. 21a-32b

بيان ايمان واسلام لمجهول
BAYĀN ĪMĀN WA ISLĀM LI MAĞHŪL

Kratki ilmihal na bosanskom jeziku, u kome su obrađeni imanski i islamski šarti, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo prijevod neke rasprave sa turskog jezika.

Fajić XI, 6980.

Početak ovdje (l. 21a):

أوّل الموجود: **وكتبه** اي يُوشْنْيَا وِيرُوِيَمْ دَا اُو بُوغَا كِتَابِي امَايُو قَاقُو كِتَابُمْ وِيرُوَاسْتُو اِجَتِرِي كِتَابِه بُوژِيه رِيجِي نِيسُو مَخْلُوقْ سُوِيَه كِتَابِه جِبْرَائِيلْ ژُبُوژِيمْ اَمِرُومْ سَنَبَاسَا نَا زَمْلُو سِنِيُو...

Završetak ovdje (l. 32b):

آخِرِ الموجود: نِيمَا نِكَه نَقَدْ عَذَابِه تَسْنَاتِي تَتْ يِمْ امَا اُومْرِتِي دَانَاس دِرَاغِي بُوغْ اُودْ جَهَنَّمَه زَاقْلُونِي سُووِيمْ رَحْمَتُمْ رَادْ سُوتَجُوه حُرْمَتَه، آمِينْ يَا مجيب السَّائلين.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9303. R-9722

Zbirka (مجموع), 5

L. 62; 20 x 14 (14 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagon, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-7b

حكايات

ḤIKĀYĀT

Fragment iz neke zbirke priča i legendi na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود : **حكايه** روايت اولنوركه بني إسرائيل زماننده اغنيادن بر كمسنه وار ايدي بر كون كندو حضورنده اوتوري اغلا كوزل اتمك ايله تاؤق يرايدي قپوسنه بر فقير كلوپ اللّه ايچون بر نسنه طلب ايدوپ اول فقيره اصلا بر نسنه ويرميوپ محروم دندردي بس اللّه تعالى يه اول غني نك بو فعلى خوش كلميوپ... منشآت

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود : **حكايه** امّت محمّدك صلوات اللّه عليه وسلامه صالحلردن عبد اللّه مصري ديرلردي بر عابد وار ايدي بر كرّه طريق اسكندريه متوجّه اولوب اول طريقده مصري بر كمسنيه يولداش اولوب مصردن اولان كمسنه كندو باشنده كچن احوالي عبد اللّه مصري يه حكايت ايدب... اندنصكره اول كلن فقرايه ويرر ايدي بر كون بونك سركده سؤال ايتدوم يزوم كتابلرومزده بوايله دركه بر كمسنه اللّه ايچون تصدّق اتسه اللّه تعالى صدقهء كندو اليله فقير الينه...

2. L. 8b-33a

اربعين حكمت واربعين حكايت

ARBA'ĪN ḤIKMAT WA ARBA'ĪN ḤIKĀYAT

Zbirka od četrdeset mudrosti na turskom jeziku u kojoj je svaka mudrost popraćena jednom poučnom pričom. Prema uvodu, napisao Šayḫ Muḥammad b. Muṣṭafā, poznat pod nadimkom Ibn Quṣṭān, čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 2941

Početak (l. 8b):

أوّله: حمد بي نهايه وشكر بي غايه اولا جناب كبريايه واول واهب عطايايه كه افراد عالمين برلكنه شاهد وعادل ونحول عالمين پاكنك ادراكنده خيران وبي دل اولمشدر محمّد المصطفا اوزرينه اولسونكه **لَوْ لاكَ لَمَا خَلَقْتُ الأفلاكَ**... بوندنصكره اشبو عبد وداعي حقير محبّت ارباب صفا درع وصلاحيله موصوف ابن قصطان ديمكله معروف شيخ محمّد بن مصطفى هر برندن نچه نصيحت اخذ اولمغله قابل قرق حكمت بيان ايدر وهر بر حكمتك يانده ينه اول حكمته مناسب ظهور كتب متداولا ويطون اوراق مستعملدن تراكيب عربيّه ايله اشارة اولنان...

Završetak (l. 33a):

آخره: بو كلماتي ايدب بعد السّلام عليكم ورحمة اللّه وبركاته ديو باشني منبر اوزرينه قيوب اول ساعت همان روح ايدب فوت اولدي وجميع ناس بو حالي كورب بغايت تعجّب ايدب خيره ته واردیلي موتانك احياسندن اصلا شبه لري قلميوب انوار آخرتدرون دلدن محكم اعتقاد ايدوب ايمانلرندن ثابت قدم اولوب شرع شريفه تمام مرتبه ده رعايت اوزره اولديلر آدم لايق اولان اولدركه امور آخرته اعتقاد اوزره اولوب كندو بي ضلالتدن خلاص ايده.

Na kraju djela (l. 33a) bilješka da ga je prepisao 'Alī Ihlawnawī (iz Livna). كتبه الفقير علي اهلونوي

3. L. 34a-47b

رسالة في الصّلوة لمجهول

RISĀLA FĪ AṢ-ṢALĀ LI MAĞHŪL

Fragment iz neke rasprave o namazu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak ovdje (l. 34a):

أوّل الموجود: قلدقدن صكره نماز قلديغي يرده اوتورسه كون طغني اندن طوغدن صكره ايكي ركعت نماز قلسه اللّه تعالى اول نمازي قيامت كوننده جهنّمه برده ادر اول كشي جهنّمه كورمكه قوميه حقّ تعالى اول نماز حرمتنه جنّته قويه نتكه رسول حضرتندن روايت اولنوركه لِلْجَنَّةِ لَهَا بَابُ الضُّحَى فَإِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ نَادَى مُنَادِي: أَيْنَ الَّذِينَ كَانُوا يَدُومُونَ عَلَى الضُّحَى هَذَا بَابُكُمْ فَادْخُلُوهَا...

Završetak ovdje (l. 47b):

آخر الموجود: اندن رسول حضرتنه صحابلر ايتديلر: يا رسول اللّه قبرده ازق ندر ويولداش ندر ودوشك ندر وچراغ ندر وترياق ندر ددلر اندن رسول حضرت ايتدي اى صحابلرم قبرده ازق لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه كلمتين ايتمكدر وقبرده يولداش ودنياده قرآن اوقمقدر وقبرده چراغ...

4. L. 49a-51b

موعظة

MAW'IZA

Fragment iz nekog djela iz oblasti propovjedništva, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 49a):

أوّل الموجود: جاه ومال وخلق قاتند مقبول دشمك ومنصب الكدرمك اولا پس بودرلو درلو علملري استيپ ارديلر لا جرم انلردك اوزرينه هذا غالب اوله شيله كه علمي هوايه ايدرلر وهرنكه اشللر هوا برله...

Završetak ovdje (l. 51b):

آخر الموجود: اندن صكره يوزن قبليه دتپ بر ساعت اوترء ذكرء مشغول اولا وچونك ايقو غالب اولسا جمعيّت وحضور وذكر بزله صاغ پهلوسي... بو دعائ اوقياكه: اللّهمّ إنّي أسلمتُ نفسي إليك ووجّهتُ وجهي إليك وألجأت ظهري إليك وفوّضتُ أمري إليك رغبةً ورهبةً لا ملجأ ولا مفرّ منك إلاّ إليك، آمنت بكتابك الّذي أنزلت وبرسولك الّذي أرسلتَ اندن صكره دليله...

Na listovima 52-59 razne bilješke, izreke i dove na arapskom i turskom jeziku.

5. L. 60a-61b

قطعة من كتاب في التّاريخ

QIT'A MIN KITĀB FĪ AT-TĀRĪH

Fragment iz nekog djela iz historije, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 60a):

أوّل الموجود: لالهء نعمان كبي لعل رنك اتّد كلدنده في عالم معمور وآباد ايتدي ويا خود رتبهء عليهء خلافت ومنبر منوّر وكالت جود باهرن الجود **شير خدا عليّ المرتضى رضى اللّه عنه** ايله مزيّن اولدقد طرفة العين وري راحت كورميوب كاه يوم حملده (جملده) مقاتل كاه نهروانده خوارج ايله كاه صفيده (صفينده) حضرت معاويه ايله مقابله ايدب بو معارك جكرسوزده يالكوز اصحاب رسول اللّهدن صلّى اللّه عليه وسلّم اللّي بيك مقداري بهادران مهاجرين ومبارزان انصارين رضوان اللّه عليهم اجمعين...

Završetak ovdje (l. 61b):

آخر الموجود: امير المؤمنين جسر پاكيني صلب ايروب والده سي رجال تمينجه ايندرميه سين ديو حارسلرينه فرمان اتمكين ايكي يد مصلوبًا طروب ذات النّاطقين ايكي يرده قوشنوب غيرت قوشانق... بو خطيب داخي منبرده اتمش ديدوكته حجّاج استغراق ايروب بو مرتبه داخي سفاهتدر ديو ايندردي مدفون مطمورهء خاك ايلين ظالم زمانندن بطحاي كعبة اللّهك قوملري آدم قاننده خردهء مرجان دوندكده عالم معمورو آباد ايندي بحمده سبحانه وتعالى.

Na listu 1a namjerno izbrisane dvije bilješke i pečati ranijih vlasnika.

9304. R-9175

Zbirka (مجموع), 2

L. 65; 22 x 16 (15,5 x 7); 23 retka. *Nash, ta'liq* i *nasta'liq*, pisani od strane različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja ponegdje pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-26b

قلندريّات و تركيّات و شرقيّات و سماعيّات مجموعه سي

QALANDARIYYĀT WA TURKIYYĀT WA ŠARQIYYĀT WA SAMĀ'IYYAT MAĞMŪ'ASI

Zbirka kalenderija, šarkija, turkija i semaija na turskom jeziku. Tu se nalazi još preko 120 pjesama iz narodne poezije sa prepoznatljivim silabičkim metrom i uobičajenom rimom. Misre su pisane na različite načine, vodoravno, horizontalno i koso.

Početak (l. 1a):

أوله:

قلندري

عاشقلره جون درد ويلا ويلا زوق صقادر ... صقادر دونـه دوشمـك نه بلادر
عبد الله بيوز نيليلم تاج وقبـايي درو شيلرنيك يالن اياق باشي قادر

Završetak (l. 26b):

آخره:

كاتبي مدّ احلر مدح قورد اندن نبدحي سويلدم كلد كچه الندن
سنك خدمتي جان وكركلدي باش قيوب ميدانه كيردي قنطمير.

Na listovima 26a-26b razne bilješke na turskom jeziku, među njima i bilješka o kugi u Egiptu 1172/1758-58. godine, zatim recepti za spravljanje lijekova iz vremena sultana Sulejmana Zakonodavca (l. 27a), Lukmanovi savjeti sinu (l. 27b), pokoja izreka u stihu, turkija, mufred, ilahija i kalenderija (l. 28a-32b), pjesme ʻĀšiqa ʻUmara i Kātibīja (l. 33a-35a), gazeli Muẓaffar-zāde Munlā Darwīša (l. 35b), bektašijska semaija i paralela (*naẓīra*) na tu semaiju (l. 36a), Muẓaffarova paralela (*naẓīra*) na pjesmu nekog Bektašije (l. 36b-37b), te gazel hazreti Šamsa na perzijskom jeziku i po jedna semaija i turkija (l. 37a-40a).

2. L. 41a-45a

صلوات وأدعيه

ṢALAWĀT WA ADʻIYA

Kratka zbirka salavata i dova za razne prilike, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 41a):

أوّله: صلوات شريفه لري: اللّهمّ صلّ على محمّد ما دامت الصّلوات وبارك على محمّد ما دامت البركات وارحم محمّداً ما دامت الرّحمة، اللّهمّ صلّ على نور محمّد في الأنوار...

Završetak (l. 44b):

آخره: هذا دعاء سحر باطل: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم بسم اللّه واللّه أكبر آيّها الملكان الأسودان أعوذ باللّه عمّا قضى اللّه ربّي وربّكم وخالقي من جميع الآفات والعاحات (العاهات) والعلل والجنون... (l. 45a) **إنّ اللّه لا يصلح عمل المفسدين ويحقّ اللّه الحقّ بكلماته ولو كره المجرمون.**

Listovi 46-65 slobodni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Omer-age Šehagića iz Zvornika (poklon).

9305. R-3111

ديوان لمجهول

DĪWĀN LI MAĞHŪL

Fragment divana pjesama na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Nepotpun na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a)

أوّل الموجود: دوكه مه يكت لرده حقيقات اولماز   وار غريبم صاغ اولده كينه كله سك
بنده بلديم سندان حقيقات يار اولماز   وار غريبم صاغ اولده كينه كله سين

Završetak ovdje (l. 41a):

آخر الموجود: سويله ميرادني بنده بولايم   انسان ايله چوق اغلاديم كوله يم
سوزوم قبوايله قوربان اولايم   ارماتم يوقدير جلنك دان زبان

L. 46; 18 x 10,5 (16 x 9); 15 - 19 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, ebropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Listovi bez kustoda.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa.

Na listovima 42b - 46b nalaze se bilješke ranijeg vlasnika u kojima se spominju neke osobe iz Sarajeva iz 1287/1870. godine.

9306. R-10216

منظومة بالتّركيّة لمجهول

MANZŪMA BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog spjeva na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 5a):

أوّله: **منبئ من بعض مشهوالكني (!) ذا المختصر**

حضرت آدم صفي اللّهه ديمش ابو البشر   هم ابو الجنّ وابومرّه او ابليس اشر
كنيه سي صويله ابوحيان ايش هم ابو الغياث   بال ابو منصوردر كيم ابو الشّفا اولمش شكر

Završetak (l. 8b):

آخره:

ديوركيزلوسه وجس دخي قلبه كلان قورقو   درون قلبه استيلاء خوف بيملري ابحاس
زنه هم وزن طارتقدر تراز وقوللري منجه   دخي ميزان وش ديمش تراز وآدينه قسطاس

L. 8; 19 x 13 (12 x 7,5); 15 redaka. *Nasẖ* pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9307. R-5068

حكايلر مجموعه سي

ḤIKĀYALAR MAĞMŪ'ASI

Zbirka poučnih priča na turskom jeziku. Sabrao iz raznih čitanki i časopisa krajem XIX i početkom XX stoljeća Mehmed Memišević.

Početak (l. 1a):

أوّله: بردم غفلتده بلدك تا زوال عالمي عالم رؤياده كوررن چوق مثال عالمي...

بر اقشام اوستى بوغاز ايچنده ديارن ناظر بر باغ كوشكنه كتمش پنجره بر كوشه سنه اوطورمش ايدم خيالمه احوال كوكولر غريب بر الم كلدي تنزّه ايچون اطراف قدم كوردومكه...

Završetak (l. 83b):

آخره: كوزيمي آچدمكه... بن قنايه نك اوستنده اويومش قالمشم. ع كورديكم شيلر بتون رؤيا ايمش جناب حق خيره تبديل ايليه آمين. تمّت.

L. 98; 16 x 10,5 (11 x 7); 10 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, od nekog štampanog djela.

Iz kolekcije Mehmeda R. Memiševića.

9308. R-10228

محشرنامه

MAḤŠAR-NĀMA

Spjev na turskom jeziku o polaganju računa na Sudnjem danu (Maḥšaru), od nama nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب محشر نام

Početak (l. 1a):

أوّله: بَشْلَنِيجَقْ سُوزَه مَعْبُودِ قَدِيمْ أُوكَلُومْ هَمْ أُولْدُورْ حَىٌّ عَلِيمْ

عَالِمْ وُ عَلاَّمْ أُولْدُورْ بِي نِيَازْ أُولْ بِلُورْ هَرْ نكه وَارْ كِيزْلُو زَانْ

Završetak ovdje (l. 23b):

آخر الموجود: اللَه عَظِيمُ الشَّان قسَمْ ايدُوپْ خطابْ ايتدكي يَا لَعِين عزَّتُمْ حَقِيچُونْ شُولْ قُوللَرُمْ كي سَجَّادَه أُوزَرِنْدَه قبْلَيْلَه قَرْشُو أُوتُورُورُوپْ يَا رُكُوعْدَه يَا سُجُودَدَه يَا تَحِيَّاتْدَه ايكَنْ كَلُوپْ غَفْلَتْ وِيرُرْ سَنْ جَلاَلَمْ جَمَالَمْ حَقِيچُونْ أُولْ مَحَلْدَه وِيرْدُكْ اويُقُوىء وَعَقْلِيْ عِبَارَتْدَنْ زِيَادَه ثَوَابْ وِيرُرُمْ دِيُو اللَه حَضْرَتْلرِي قُوللَرَه وَعْدَه اَيْلدِي وَخَلَقْنَا كمْ (وَخَلَقْنَاكُمْ) اَزْوَاجًا...

L. 27; 20,2 x 16,3 (16 x 11,5); 15 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, razasuti i ispreturani.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

Na listu 26a fragment s početka priče o razgovoru između satane i poslanika Muhammeda a. s. na turskom jeziku pod naslovom نصيحت نامه, od nama nepoznatog sastavljača (*Dobrača I, 590/7 i Fajić III, 2464/2*).

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

9309. R-7172

إلهيّات

ILAHIYYĀT

Zbirka od oko 50 ilahija i drugih pjesama na turskom jeziku od raznih pjesnika, među kojima su: Bāqī, Yūnus, Nūrī, Nasīmī, Sūzī i drugi pjesnici.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: لطفه ناچيزي انسان ايلين قادر خدا

بنه لطفندن ايده قوللارينه وصلن عطا

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: شهنشاه جهان عبد العزيزك ظل عدالنده

خراب اباد عالم كسب عمران ايتمده حالا

L. 50; 14,5 x 10 (12 x 8); 14-18 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq* pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Munire Brkanije iz Sarajeva (poklon).

KNJIŽEVNOST

Zbirke

9310. R-5951

مجموعة الشّيخ أحمد غوري

MAĞMŪʻA AŠ-ŠAYẖ AḤMAD GŌRO

Privatna bilježnica aš-Šayẖa as-Sayyida Aḥmada Gōra, imama neke džamije u Sarajevu (najvjerovatnije Sagr hadži Alijine na Hridu), savremenika, a možda i bližeg rođaka Ḥilmī Muḥammada b. Ibrāhīma Gōra (Telalagića) koji je jedno vrijeme obavljao dužnost kadije u Mostaru, dok ga na ostrvo Krit nije protjerao ʻAlī-paša Rizvanbegović. Bilježnica sadrži gazele, tarihe, natove, mufrede, tahmise, kite, misre, mersije i munadžate na turskom jeziku, po jedan kraći arapsko-turski i perzijsko-turski rječnik i mnoštvo raznih bilješki u kojima se spominju poznate ličnosti onog vremena. Rukopis je autograf, a sudeći po godinama navedenim u kronogramima, nastao je između 1237/1821. i 1845/1829. godine. Autor se na mnogo mjesta potpisao samo kao Goro (غوري), a na dva mjesta (l. 83a i 87a) naveo je i svoje ime Aḥmad.

Početak (l. 2b):

أوّله: بو غوري يه توفيقني ترفيــق ايت الها   دادك ايله تقليدني تحقيق ايت الها
مرغوب ايدوب اثارني سترايله قصورك   مقبول دل زمــرهء تدقيق ايت الها

Završetak (l. 87a):

آخره: **باعث تحرير حروف اولدركه متصرّف اولديغم... متولّي واقف**

استماديه ده حاجي قادين جوارنده زينونيه دينمكله معروف حسن اوسته مسجد شريفك امامت ومؤزين لك وظيفي وزيت ياغي بها اولمق اوزره بيك ايكيوز اوتوز سنه سي غايتنه كلنجه تراكم ايدن وظيفه وياغ بهاسني فضيلتلو سعادتلو هو باباسي السيد الحاج الشّيخ عمر افندي حضرتلركدن تمامًا اخذ ومقبوظم اشبو... البلرنه اعطاء اولندي. امام مسجد شريف خادم فقرا الشّيخ السّيّد أحمد غوري.

L. 89; 22 x 14 (18 x 13); 12-16 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Pojedini stihovi precrtavani i ponovo dopisivani rukom prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa plastificiranim koricama, novijeg datuma.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9311. R-5542

مجموعة منلا مصطفى بلغرادي

MAĞMŪ'A MUNLĀ MUSṬAFĀ BALIĠRĀDĪ

Bilježnica Munlā Musṭafe iz Beograda. Bilježnica ima 41 list dimenzija 14 x 10,5 (13x 9), pisanih nevještom rukom sa dosta grešaka. Bilježnica sadrži ilahije, turkije i druge spjevove na turskom i arapskom jeziku:

L. 2a: إلهي - Početak: ـ ينه بر سودايه دوشم عشقين اليندن اليندن...
L. 2a: إلهي - Početak: ـ اى انبيالر سروري اى اوليالر رهبري...
L. 3a: إلهي در مقام بياتي - Početak: ـ ظلمن هجركله بيدار اولمشتم يا ربّ مدد...
L. 3a: إلهي - Početak: ـ سحرلرده اسر بادي تجلّي...
L. 3b: مولى تمجيد - Početak: ـ يا مولى يا مولى المولى أنت يا مولى...
L. 3b: تصليه - Početak: ـ سبحانك ما عبدناك حقّ عبادك يا معبود...
L. 4a: إلهي - Početak: ـ جانو دل شهرين ازلدن ايلدي يغماى عشق...
L. 4b: الله الله جليل جبّار - Početak: ـ لا يزال ذا الجلال بر در خيري...
L. 5a: إلهي - Početak: ـ اويان هَيْ غافل عاشق...
L. 5b: إلهي - Početak: ـ نه وار درده دوشتومه ليم يا مولاى...
L. 6a: ألهي حسيني - Početak: ـ مولا مه سنك دركاهنه وارامه اغلين اغلين...
L. 6b: بسته - Početak: ـ يار دوادر روادير اغلسم هر دم امان...
L. 7a: إلهي - Početak: ـ اويان يعي كوز لرين غفلتدن اويان اويان...
L. 7b-8a: إلهي در قومي اويج - Početak: ـ سينم ينم كلدي ... قموا اهل فجور...
L. 8b: إلهي - Početak: ـ كوكلم هوالره آقدي نا مشروح يرلره بقدي...
L. 9a: إلهي - Početak: ـ حقدن يكا كشاد اولسون راهيمز...
L. 9b: إلهي - Početak: ـ دغدي اول صدري رسلن بعدي عرش اوزره قدم...
L. 10a: در مقام بيوتي - Početak: ـ اى غريب بلبل ديارين قنده دور...
L. 10b: إلهي در مقام عجم - Početak: ـ اى عجب بلسم ندر يا رب بو دردك جارسي...
L. 11a: إلهي - Početak: ـ سران اتّدم شول سنلري آنجه جانلر اولش ياتور...
L. 11b: إلهي - Početak: ـ حور بقم سن طوب اغه طوب رقده نلر يا طور...

L. 12a: إلهي - Početak: ـ ديلو جانه هيچ قرار اتمز تجلي ايله يا الله...
L. 12b: إلهي - Početak: ـ اويان كوزين اچ دورم بلودر كوزان...
L. 13a: إلهي - Početak: ـ بو عشق بر بحري عمّاندر بوكا خيري كنار اولماز...
L. 13b: إلهي - Početak: ـ بو كوكلم شهرني سيران ايدركن...
L. 14a: مقامي محيّر - Početak: ـ آيرمه بني سندن يارا دان...
L. 14b: إلهي مقام پوسلك - Početak: ـ چلب توردن برادمش جانني محدك...
L. 15a: إلهي - Početak: ـ اى انبيالر رهبري اى اوليالر سروري...
L. 15b - در مقامي دركاه: Početak: ـ شرآبي جامه... سنك عشقك هواسنه...
L. 16a: تمجيد بلال حبشي - Početak: ـ قد هزم العجز جنود الضلا يا نائما...
L. 16b: إلهي - Početak: ـ اويان بهي غافل... غفلتدن عمرك كلدي...
L. 17a: شارقي حسيني - Početak: ـ نه بتم كبي سكا عاشق هزار بولنور...
L. 17b: إلهي - Početak: ـ چوق متروح ايليوب... جهانك بوزين...
L. 18b: شرقي حسني - Početak: ـ كلشن اوغراديه باره اويروم مبارك البتي...
L. 19a: ناد شرين - Početak: ـ اكيل براقي ليلت المعراج صاحب شفاعت...
L. 19b: بسته - Početak: ـ جوادوب (؟) عشّاقه نهاده اى محرويان...
L. 20b: إلهي - Početak: ـ اى صاغ تولدك جانه قصدك واى...
L. 21a: إلهي - Početak: ـ زايارندن حير وار اولدغمي...
L. 21b: إلهي - Početak: ـ كمه كم جاندن كجمز الا پس مجون جانان ديلر...
L. 22b: إلهي - Početak: ـ بتم اول عشق بحره سي ذكرلر حيران بكا...
L. 23b: إلهي - Početak: ـ ملك بقادن كلشمه قاني جهاني نيلرمه...
L. 24b: إلهي - Početak: ـ جانو دل شهرين ازلدن ايلدي تعماى عشق...
L. 25b: تركي بوديه - Početak: ـ كلدي دشمان بقلدي هب جمال راحم در بوديه..
L. 27b: تركي بلغراد - Početak: ـ بلغراد قلعه سي ايچره حنكارم...

Na listovima 31-41 razne bilješke na turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu dvije bilješke ranijeg vlasnika Munlā Musṭafe iz Beograda iz 1161/1748 i 1166/1752. godine o nekim pozajmicama.

بلغراد ده اولان ورسيلري بيان ايدر سنه ١١٦١... منلا مصطفى ورسيلرينه بيان... سنه ١١٦٦

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9312. R-9433

مجموعة منلا نعمان بن صالح فوينيچه وي

MAĞMŪ‘A MUNLĀ NU‘MĀN B. ṢĀLIḤ FOYNIČAWĪ

Bilježnica Nu‘māna b. Ṣāliḥa nastanjenog u mahali Hadrovići u Fojnici. Zbirka ima ukupno 26 listova dimenzija 23 x 10 (20 x 9) cm, a sadrži ilahije, pjesme i bilješke na turskom, arapskom i bosanskom jeziku, koje je vlasnik sabrao i zapisao između 1251/1835. i 1854/1838. godine. Sudeći po mastilu i rukopisu, neke ilahije i pjesme nevještom rukom i sa dosta grešaka su naknadno dopisane. Sadržaj bilježnice je kako slijedi:

L. 1b - 2a: إلهي - Početak: . صباح سحرنده اجايم پاره وارسم اچلما مش غلنجه قوروم..
L. 2a: إلهي - Početak: . جونكه بني ترك ايلدم استنه ني ربوغم استنه ني...
L. 2b - 3a: منظوم تركي - Početak: . مر فر (!) ياتي در غايتي زورنق قالسي بلى بيق...
L. 5a - 5b: إلهي بوسنوي - Početak: . بوسله يَدْنُوغْ نَمِلُوىْ. آدرُوغُوغْسَه تِي نَبُوىْ يَا هُو.
L. 6a: إلهي - Početak: . اى كوكل بر درده دوش كيم انده درمان كيزليدور...
L. 6b: إلهي - Početak: . ينه بز سودايه دوشدم عشقك ايلندن ايلندن...
L. 7a - 7b: إلهي - Početak: . كله اى جانك جاني كل ذكر ايده لم اللّهي...
L. 8a: إلهي - Početak: . بر صبحت اولسون بو كيجه خانه لريله دولسون بو كيجه...
L. 8b: إلهي - Početak: . بهر قرداش حقّي بولاي ديرسن حقّه يرار عمل اشلمه نيجه...
L. 9a: إلهي - Početak: . اويان بهى غافل جاني غفلندن عمرك كلدي...
L. 9b: إلهي - Početak: . ادم ادم اللّرويش اون ادم ايچرو اون سكز بك عالمي كوردم...
L. 10a: إلهي - Početak: . ينه كلدم فاطمه اى اه حسنم واه حسينم..
L. 10b - 12a: إلهي - Početak: . اسرافيل ملكي صوري اورركن يتش يا محمّد محشر..
L. 12b: إلهي - Početak: . دوك كيجه حامنده سير ايتّم محمّدى ايلميه قلبمده سير ايتّم..
L. 13b - 14a: إلهي - Početak: . اول جنّتك ايرمقلري اقر اللّه دبي دبي...
L. 14b: إلهي - Početak: . آراني آراني بولسم ايزني ازنك طوزينه سورسم يوزني...
L. 15a: إلهي - Početak: . طاغلر ايله طاشلري له جاغزايم مولام سني...
L. 16a - 16b: إلهي - Početak: . اى خدادن لطف احسان استين مولود پاك حبيب اللّه كل..
L. 16b - 17a: إلهى - Početak: . كله اى جانمك جاني كل ذكرايده لوم اللّهي...
L. 17a: إلهي - Početak: . چون نفخت سرّني سن اكلدك سرّسي چقدر شرخني سن دكلدم..
L. 17b: إلهي - Početak: . عجب لطفك سعادتدر سحر وقتنده ذكر اللّه...
L. 17b: إلهي - Početak: . طاغلريله طاشلريله ذكرايدلم مولام سني سحرلرده قوشلريله...

L. 18a: إلهي - Početak: . قادر اللّه نصيب اتسه وارسم اغلاتي اغلاتي...
L. 18b: إلهي - Početak: . غاتيله دردم چوق قدر آه نيجه اغلميايم بن اعلميان...
L. 18b: إلهي يونس - Početak: . ايدلوم سيران قبله لوم جولان مست اولوب خيران شيخ.
L. 19a: إلهي - Početak: . امير قزي امير قزي امان امان سن يشليجه يا بن قز يزي...
L. 19b: إلهي بوسنوي - Početak: . درتي عاشق حيده دوستو رغبت چني شريعتو...
L. 20a - 20b: إلهي - Početak: . اى جرائيل جبرايله دوستمه يرده محمدم كوكده احدم
L. 21b: تركي بنالوقه - Početak: . كور دكوزمي ممجه قرالي نيلدي عهده بوزوب جنكه...
L. 22b: منظوم تركي - Početak: . كيدوب بو مصقّك. كيردوكم اندن بغدادي قهريلهالدوكم
L. 23a: إلهي - Početak: . كيجه كوردن انتظارم بر مراده ايرمدم...
L. 23b: در كه عاشق كوزلري - Početak: . قادر اللّه قدرتيله يراتمش نه كوزل...
L. 23b - 24a: إلهي - Početak: . اويان هي كوزلرم غفلتدن اويان اويان بو غفلت...
L. 24b: إلهي - Početak: . ادم ادم الرويش اون ادم ايچرو اون سكز بيان عالمي كوردم...
L. 25a - 26a: إلهي - Početak: . بو عشق بر بحري عاليدر بوكا حدى كنار اولمز...

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 1a stoji bilješka da je ovu zbirku ilahija prepisao Nu‘mān b. Ṣāliḥ nastanjen u (mahali) Hadrovićima u Fojnici 15. ramazana 1254/1838. godine.

بازدم بو إلهي نعمان بن صالح فوينچه ساكن حضرتلري خالف المعدل (!) سنه ١٢٥٤ رمضان شريفك كون ١٥ ايتدم.

Iz kolekcije Mustafe Krese iz Fojnice.

9313. R-8936

مجموعة مصطفى شوقي الأوژيچه وي

MAĞMŪ‘A MUṢṬAFĀ ŠAWQĪ AL-UŽIČAWĪ

Bilježnica tešanjskog muftije Muṣṭafe Šawqīje Užičanina, umrlog krajem XIX stoljeća. Zbirka ima ukupno 141 list dimenzija 21,5 x 10,5 (20 x 10) cm, a sadrži preko 140 ilahija, kasida i raznih drugih spjevova na turskom i arapskom jeziku, te dosta bilješki. Naslovi su pisani crvenim, a ostali tekst crnim mastilom. Sadržaj bilježnice je kako slijedi:

L. 2a: إلهي شيخ سرّي بابا - Početak: . حب مولا ايله حب ما سوا ايكسي برده لده...
L. 2a - 2b: إلهي شيخ نسيمي - Početak: . جمله عالم اثنا بن آداده بيكانيم...
L. 3a: إلهي قائمي - Početak: . دوشان اولدي شوقيله ميدانمز عشقه كلدي طالب...
L. 3b: إلهي قائمي - Početak: . دنيالقدن بريدر الله دين دده لر...

L. 3b - 4a: إلهي إلهامي قدّس سرّه - Početak: عشق حقيقت سلطان بكا حاضر... .

L. 4b: عاشق يونس إلهي - Početak: ملك بقادن كلمشم فاني جهاني نيلرم... .

L. 4b - 5a: اشرف اوغلي إلهي - Početak: اى كوكل بر دده دوشكم آنده درمان... .

L. 5a: نوري إلهي - Početak: سمادن سري توحيدي دويان كلسون بو ميدانه... .

L. 5a: دعاء آدم عليه السّلام - Početak: حكى أبو سهل الاسترابادي بإسناد له عن... .

L. 5b: شيخ... إلهي - Početak: بو عشق بر بحر عثماندر بونه حدى كنار اولمز... .

L. 5b - 6a: يونس إلهي - Početak: آراتي آراتي بولسم ايزيني اذنك... .

L. 6a: علاء الدّين إلهي - Početak: غايتله دددم چوقده آه ينجه اغلميام بن... .

L. 6b: اشرف اوغلو إلهي - Početak: عشقيله اول عاشقي صدقسله اول صادقي... .

L. 6b - 7a: عبد القادر إلهي - Početak: ندر اولمش عاشقلري سلطان عبد القادر... .

L. 7a: سرّي بابا إلهي - Početak: سودادسك هر نفس ذوقتم بنم جامي صفادندر... .

L. 7b: سرّي بابا إلهي - Početak: كيم ديلرسه آشنالق حضرت الله ايله... .

L. 7b - 8a: إلهامي إلهي - Početak: چون جمله نك نوري ست سين... .

L. 8b: إلهامي إلهي - Početak: حق جمالك دايم كوره بو فانني نيلرسين... .

L. 8b - 9a: يونس إلهي - Početak: بنم اول عشق بحره سي دوست د؛زلر حيران بكا.. .

L. 9a: عاشق يونس إلهي - Početak: عجب لطفك سعادندر سحر وقتدن ذكر الله... .

L. 9b: يونس إلهي - Početak: بهى قرداش حقي بو لاميدير سين... .

L. 9b - 10a: يونس إلهي - Početak: عشقك ايله عاشقلر يانسون يا رسول الله... .

L. 10a - 10b: شيخ هاشيم إلهي - Početak: نار فرقت ياقدي ياندر دي بزه... .

L. 10b - 11a: يونس إلهي - Početak: دينك ايمانك وادايه حوركورمه كل درويشلري... .

L. 11a - 11b: شيخ إلهامي إلهي - Početak: شيخ ارشاد بولدغي تلقين بيعت آلدغي .

L. 11b - 12a: يونس إلهي - Početak: اسم سلطان ويردن مي وار بقچه لرده يوردون.. .

L. 12a: قائمي إلهي - Početak: بر الهي صحبت اولسون بو كيچه ختنه لر نوريله... .

L. 12b: إلهامي إلهي - Početak: عالي اولور همّتي يوجه بولور دولتي... .

L. 12b - 13a: نوري نيازي إلهي - Početak: اى غريب بلبل ديارين قنده در... .

L. 13a: نصايح هوشك شاه لغيردرشاه - Početak: اولا اقوامدقلري بزه وارميش سن... .

L. 13b: سيّد نسيمي إلهي - Početak: طالبك مطلوب هودر سالك سيران هـو... .

L. 13b - 14a: نيازي إلهي - Početak: بحر ايچنده قطره يم بحر اولدي خيران بكا... .

L. 14a: اشرف اوغلو إلهي - Početak: دو جهان غمنده كجر هواسمنك ذاكرلري... .

L. 14b: إلهي - Početak: فاصوقه چقتم الله دو حمي بولدم افندم... .

L. 15a: عاشق يونس إلهي - Početak: سكا ديرم باد صباح نيا الله دن خبر وير... .

L. 15a - 15b: عاشق يونس إلهي - Početak: مولام سنك عاشقلرين دونلر هو هو هو.. .

L. 15b: محبي إلهي - Početak: يتده يم هيچ يوله كلمز نفسمك اماره سي يا هو... .

L. 15b: اشرف اوغلي إلهي - Početak: جميع انبيالردن محمّد جمله نك شاهي... .

L. 16a: هدائي إلهي - Početak: استين يادبك حال ايدروارك يولسه ولدادين سفلراسرارك .

L. 16b: عاشق يونس إلهي - Početak: بلمم يزه يم عشقك الندن قتره كيره يم عشقك... .

L. 16b - 17a: نيازي إلهي - Početak: دور ايدوب كلدم جهانه تيه دوران اوله... .

L. 17a: نيازي إلهي - Početak: كر سماعه ذكر ايله كل يانه يانه هو ديو... .

L. 17b: شيخ جمالك إلهي - Početak: تا ازلدن سن يتمله عهد ونيمان ايلدك... .

L. 17b - 18a: عاشق يونس إلهي - Početak: بلانجي دنياده عالداش كم اولور... .

L. 18a: سيّد نسيمي إلهي - Početak: دورمه يكالم آتشي عشقه شوعله ويره لم آتشي .

L. 18b: نيازي إلهي - Početak: درمان آردم درديجه دردم بكا درمان ايمش... .

L. 19b - 20a: مطلوب القلوب - Početak: از خدادن لطف واحسان استين... .

L. 20b - 27a: مولود سليمان چلبي - Početak: الله آدين ذكرايده لم اولا واجب اولدر .

L. 27a: إلهي مولود شريف - Početak: مولود اوقيانلر كلسون ديه هـو... .

L. 27a: إلهي - Početak: يس اوّل كيم ظهور ابتدى وجودين خلقين كيدي... .

L. 27b - 35a: إبراهيم افندي الازيچوي منظوم جواهر (پند مانه) - Početak:
خدايه حمد اوله بي حد ويايان بزه نعمتلري ويردي فراوان... .

L. 35a: رباعي (إبراهيم الازيچوي) - Početak: يقه رق غيرتيله جهانه اكلدم جمله سي .

L. 35a - 37a: ترجيع بند للعبد الفقيرك افندي خصار زاده - Početak:
بويله ايناندم برر إلهم جمله جلايق بوكا كواهم.. .

L. 37a: قطعه عربي - Početak: لقد وعد الله الكريم بفضله إذا اشتدّت البلوى كفاية.. .

L. 37b: در مناجات قاضي الحاجات - Početak: يادشاهان جرم مارا در كنار... .

L. 37b: در صفت خاموشي ميكوند... - Početak: سكوت اللّسان سلامة الإنسان... .

L. 38a: دعاء ختم القرآن - Početak: اللّهمّ ربّنا يا ربّنا تقبّل منّا إنّك أنت السّميع العليم.. .

L. 38a: طعام دعاسي - Početak: الحمد لله الذي قال في كتابه **وكلوا واشربوا ولا تسرفوا**.. .

L. 38b - 40b: القصيدة الجلجلوتيّة لسيّدنا علي كرّم الله وجهه - Početak:
بدأت بيسم الله روحي به اهتدت إلى كشف أسرار بباطنه انطوت... .

L. 41a: قصيدة الحسين بن علي - Početak: خيرة العيس من الخلق أبي بعد جدّي وأنا.. .

L. 41b: قصيدة حسّان رضى الله عنه - Početak: شبيهك بدر الليل بل أنت أنور... .

L. 42a: خطبة آخر جمعة شهر رمضان - Początak: الحمد لله الذي نوّر مساجد قلوبنا... .

L. 42b - 48b: قصيدة البردة للإمام البوصيري - Početak: أمن تذكّري جيران بذي سلم.
L. 49a: فهرس قصيدهء برده - Početak: الحمد لله لوليّه والصّلوة على نبيّه...اول سرور.
L. 49b: تاريخ ارتحال... شيخ عبد الله بن علي الأوزيچه وي - Početak:
ستمكار فلك جوري مؤثّر اولدي تا حوته   كتوردي قهريله حال جواني شكل فرتوته...
L. 50a: قصيدة محمّديّة للإمام البوصيري - Početak: محمّد أشرف العرب والعجم...
L. 50b: قصيدة الحلية الشّريفة - Početak: فتى باسم نشاح لفتح الخير عنوان...
L. 51a - 51b: قصيدة إستغفاريّة - Početak: أستغفر الله من كلّ اسم وزللي...
L. 52a - 52b: القصيدة الإستغفاريّة للمغربي - Početak: أستغفر الله مجري الفلك...
L. 53a - 53b: قصيدة مضريّة للبوصيري - Početak: يا ربّ صلّ على المختارمن مضر.
L. 53b: أبيات المناجات المضريّة - Početak: وامح ذنوبًا بها الأخلاق ضايقة...
L. 54a - 54b: قصيدة المنفرجة للمغربي - Početak: استدّي أزمة تنفرجي...
L. 55a - 56a: قصيدة المنفرجة للغزالي - Početak: الشّدّة أودت بالمهج...
L. 56b - 58a: القصيدة المنفرجة لمجهول - Početak: إن ضاق الصّدر من الحرج...
L. 58a - 59a: القصيدة المنفرجة لمصطفى اليكري - Početak: قم نحو حماه وابتهج...
L. 59b - 60a: القصيدة الطنطرانيّة التّرجيحيّة - Početak: ياخلى البال قد بلّلت بالبال.
L. 60b: مناجات زين العابدين رضى الله عنه - Početak: ذنوبي مثل أعداد الرّمال...
L. 61a - 65a: قصيدة أسامي أهل البدر - Početak: يقول راجي رحمة الغفور...
L. 65b: صلوات شريف لعبد السّلام المشيشي - Početak: اللّهمّ صلّ وسلّم وبارك وكرّم..
L. 65b: ديكر صلوات شريف - Početak: اللّهمّ صلّ وسلّم وبارك... على سيّدنت محمّد
L. 66a: در بيان صفت أهل إيمان - Početak: هركه باشد أهل إيمان اى عزيز...
L. 66b - 68a: قصيدهء منفرجه الشّريف - Početak: اشتدّي أزمة تنفرج...
L. 68b - 69b: قصيدة المنفرجة للمقدسي - Početak: إن ضاق الصّدر من الحرج...
L. 69b - 70b: القصيدة الدّمياطيّة - Početak: بدأت ببسم الله والحمد أوّلا...
L. 70b - 72a: قصيدة درّ مكنون للإمام الأعظم - Početak: يا سيّد السّادات جئتك...
L. 72b - 74a: رسالة منظومة بدء الأمالي - Početak: يقول العبد في بدء الأمالي...
L. 74b - 75b: زبور الرّحمن - Početak: لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله...
L. 75b: شرح منظوم فاطلبني تجدني - Početak: روايت ابن عبّاسدن ديدي اول...
L. 75b: شرح خواص فاطلبني تجدني - Početak: واقعدر كتاب زبور منزل بر داود...
L. 76a: الرّسالة في الأخلاق الذّميمة - Početak: أقول لدى حمدي الحميد مصليًا...
L. 76b - 78a: أدعية مختلفة - Početak: دعاء الفرج ـ يا ربّ مازال لطف منك...

L. 78a - 80b: قصيدة جلجلوتيّة لعلي بن طالب - Početak: بدأت ببسم الله وروحي...
L. 80b - 81a: مناجات ربّاني - Početak: إلهي إلهي وسيّدي ومولاتي ونفسي ورجائي.
L. 81b: مناجات علي بن أبي طالب - Početak: لك الحمد يا ذا الجود والمجد والعلا...
L. 82a: مناجات زين العابدين - Početak: ذنوبي مثل أعداد الرّمال فهب لي توبة...
L. 82a - 83a: مناجات لشيخ جمال الدّين قرماني - Početak: هربنا ربّنا ممّن سواكا...
L. 83b: مناجات أبي بكر الصّدّيق - Početak: جد بلطفك يا إلهي من له زاد قليل...
L. 83b: مناجات عمر الفاروق - Početak: يا من يحبّ أنين العبد في النّوم...
L. 84a - 84b: قصيدة مناجات قاضي الحاجات - Početak: يا من دلع لسان الصّباح.
L. 85a - 86b: دربيان مناجات قاضى الحاجات - Početak: يامن له كل العوالم تخضع.
L. 87a - 99b: خطب مختلفة - Početak: الحمد لله.خالق كلّ شيئ وهو على كلّ...
L. 100a - 104a: مولد النّبي بالعربي - Početak: الحمد لله المنعم الكريم المهل الحليم.
L. 104b: مناجات أبي بكر الصّدّيق - Početak: جد بلطفك يا إلهي من له زاد قليل...
L. 105a - 117a: أدعية مختلفة - Početak: دعاء مجلس ـ قال النّبيّ صلّى الله...
L. 117b - 131a: خطب وأدعية مختلفة - Početak: خطبه إعتكاف وليلة القدر...
L. 131b - 133a: فضائل أجزاء القرآن - Početak: قال رسول الله صلعم من قرأ...

Na listovima 134a - 141 nalaze se razne bilješke, mudre izreke, dove, poslovice i zagonetke na arapskom i turskom jeziku.

Prvih četrdesetak listova bilježnice prepisao je Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī (iz sela Mrkotića kod Tešnja) 1257/1841. godine, a ostatak kasniji vlasnik Muṣṭafā Šawqī (Užičawī), muftija u Tešnju, koji ga je i uvakufio 1287/1870. godine. Njegov okrugli pečat nalazi se na listovima 1a, 11b, 43b, 51b, 73b, 118b i 138b. Na njemu je čitljivo ime Muṣṭafā Šawqī i godina uvakufljenja u Tešnju ٢٨٧ وقفي مصطفى شوقي تشنه.

Iz kolekcije hfz. Sinanudin-ef. Sokolovića (vakuf).

9314. R-7696

مجموعة يكني پازاري المسمّاة بمجموعة اللّطائف وصندوق المعارف

MAĞMŪ'A YANĪ-PĀZĀRĪ AL-MUSAMMĀ BI MAĞMŪ'A AL-LAṬĀ'IF WA ṢANDŪQ AL-MA'ĀRIF

Bilježnica nekog Yanī Pāzārīje (iz Novog Pazara), najvjerovatnije, hafiza Muḥammada Amīna koji je kao kadija službovao u Srebrenici, te muallim u ruždijama u Sarajevu, Tuzli i Novom Pazaru od 1270/1853. do 1296/1879. godine. Prema pojedinim bilješkama (v. list 72b i 63b), bilježnica je nastala između 1283/1866. i 13101892. godine. Vlasnik joj je dao naziv مجموعة اللّطائف وصندوق المعارف na arapskom jeziku, a sadrži:

L. 1b-2a: - Zbirku stihova, poslovica i dosjetki na arapskom jeziku koji su sabrani iz raznih djela, a koja ovdje počinje:

هذه مجموعة اللّطائف وصندوق المعارف قد كتب فيه ما فيه فمن لم يرض ما فيه فبول الكلب في فيه...

L. 2b-6a: - Zbirku bejtova, rubaija i misri na turskom jeziku koja počinje:

مونس اولان كوزم جماليك ايله   اكلنوري حيالك ايله....

L. 6b-10a: - Kasidu pod naslovom فيض هندي koja ovdje počinje:

يا ازلى الظّهور يا ابدى الخفا   نورك فوق النّظر حسنك فوق الثّنا
نور نوينش... تو دانش كسل   فكر تو انديشه كاه كنه تو حيرت فزا

L. 10b-11a: - Objašnjenja pojedinih naučnih termima koji ovdje počinju:

اشبو علمده اصطلاحاتك بياندر

ارواح عبارتدر زيبقه ن نشادر كوكرد واقسام...بو شيلر معدنيه آتش طينمز اجساد مراددر..

L. 11b-15a: - Obrasce pisama i službenih dokumenata. Prvi obrazac počinje:

عزّتلو سعادتلو كوزم نوري... بكم سلطانم حضرتلري عمر دولت وغرر مزيد هماره حق سبحانه وتعالى بجود شريفكي حط ايله امين باقي كرم...

Listovi 16-57 slobodni.

Na listovima 58a-82b nalaze se razne bilješke, dove, zapisi i izreke na arapskom i turskom jeziku.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

9315. R-9687

مجموعة ملا أحمد عوني

MAĞMŪ'A MULĀ AḤMAD 'AWNĪ

Bilježnica Mulā Aḥmada 'Awnīja, učenika nekog derviša Sulaymāna. Prema bilješkama na listovima 5a i 9b spomenuti Aḥmad je porijeklom iz kadiluka Izladija u sandžaku Vidin (u Bugarskoj). Radio je kao imam u Ostrožnici u kadiluku Kamengrad, a 1247/1831. godine bio je nastanjen u Banjoj Luci. Zbirka ima 33 lista dimenzija 23 x 15 (19 x 13) cm, a sadrži razne spjevove i bilješke na turskom jeziku kako slijedi:

L. 2a - 2b: منظوم تركي - Početak: اى كوكل بن جان ايچون هر جان منّت ايلمه .
L. 3a: إلهي - Početak: بدا حلالاً علىَ غزالي وَمَالَ جَوْراً عَلَى مَالَ اللّه اه اه اه... .
L. 3b - 4b: إلهي - Početak: شول عالمده طريقه كيرمسه ادم والله... .
L. 4b: إلهي - Početak: اجدوم سكا اللّرمي محروم اته ديزا روندن... .
L. 5a: إلهي - Početak: كلك دوستلر شامه وارالوم شامك اولان مقاملري كورالوم.. .
L. 5b: إلهي يونس - Početak: اويان بهى غافل اب غفلتدن... .
L. 6a: ديوان سماع - Početak: بهى دلبر ديديم صى اوميه اللر سزون... .
L. 6b: حكايت - Početak: بر وقت بر سلكته بر ادم وارايش بركونلرده دوشونوركه.. .
L. 7a: تركي - Početak: هب كوزلر جمع اولنجه بريره يتم باريم كليشندن يلّيدر... .
L. 7b: تركي - Početak: كل سكله بو كون اولفت ايده لم... .
L. 8a: بيت بجاق - Početak: بو بجاقي قيل مبارك اى كريم لا يزال... .
L. 8b - 9a: ابيات - Početak: اقدم حرش صفا كلدين شفعتك انبيا اولسون... .
L. 9a: دعاء صقالي - Početak: الله عظيم الشّان بديكيدن صقالتي ميمون مبارك ايليه.. .
L. 11a: إلهي شريف - Početak: قادر الله جبرانيله كلسون محمّد ديش... .
L. 11b: حسن حسين إلهي شريف - Početak: حسن حسين اولان ظلمي كوكده ملك يرده.. .
L. 12a - 12b: نمازي نيتلري - Početak: صباح سنّته بويله نيّت ايده نَوَيْتُ أنْ أُصَلِّيَ لله.. .
L. 13a: مفرد - Početak: مال ملك مفرد اولمق ديه بوقدر بته كبي... .
L. 14a - 14b: دستاني شمعي - Početak: مشره بي حار اولان ادم اصلا... .
L. 15a: ديوانه - Početak: حسب حالم سويلديم ديوان كلديم بن كونه... .
L. 15b: قوشمه - Početak: ديديم دلبر ديده لرين قانه اويلش... .
L. 16a: قوشمه - Početak: عمري مزيد اولسون حقّ ميسّر در اتسون... .
L. 16a: سماعي - Početak: عجيب اول دلبري داغنا يزم حانيه كلمزمي... .
L. 16b: غزل - Početak: دوقزم عشقلك يولندن تاكي جانم تنه در... .
L. 17a: عاشق عمر - Početak: بر اغج كامل اولنجه ابتدا كوكدن جوروور... .
L. 17b: نظيره - Početak: ياشيل باشلي طورصونلر بو كلدن اوكوله دوشدي... .
L. 18a - 18b: منظوم تركي - Početak: كلوب بو فناده اوليه ليم كيجه كونديز... .
L. 19a: بيت يونس افندي حضرتلرينك - Početak: جقدم اديك دالته اثده يدم اوزمي... .
L. 19b: عاشق عمر سماعي - Početak: صالنوب سيران يرينه جقان دلبر... .

L. 20a: - Pismo vlasnika bilježnice (Aḥmada) iz 1252/1836. godine nekom 'Alī-efendiji. Početak: سعادتلو... مكرّمتلو دآدرم علي افندي حضرتلري... .

L. 21a: إلهي شمع نعت شريف شمعي - Početak: واصيل اولماز كيجسه حقه جملده دور.. .

L. 23a: دستان كوكرجين - Početak: . ايشت امدي بر عجائب حوش خير...
L. 23b: مدح رسول - Početak: . فقيرم قابونه كلدم مقرّم صوجمي بلدم...
L. 24a: صلاة سلام - Početak: . الصّلوة والسّلام عليك سيّدنا يا رسول اللّه...
L. 24b: محمديّه - Početak: . كل اى بي عقل اواره طلب قيل جنّة المأوى...
L. 25b - 26a: تركي بنالوقه - Početak: . كور دنوزمي غنجه قرالي نيلدي...
L. 28a: ألهي شريف - Početak: . جنّتك قبوسني اجان ابو بكر رضوان ياتار...
L. 28b - 29a: إلهي شريف - Početak: . شهيدلرين سر جشمسي اوليانك باشي...
L. 29a - 30a: إلهي شريف - Početak: . الا اى امّتي احمد زمان اخر زمان اولدي...
L. 30a: إلهي شريف - Početak: . بن نفسيمه قول اولميشم اتدوكمي بلمه ميشم...
L. 30b: إلهي شريف - Početak: . عشقنيله عاشقلر يانسرن يا رسول اللّه...
L. 30b - 31a: إلهي شريف - Početak: . جكلدم حق يولنه حق نظر ايدر حالمه...
L. 31a: درويشان إلهي شريف - Početak: . مولام سنايلواريم ايمانيله كوندر بزي...
L. 31b - 32a: هذا دستان كيك - Početak: . كر سودسن عشقيله محمّدي وير صلوات..
L. 32b - 33a: محمديّه - Početak: . روايت اتدي راويلر بو وجهله ايدوب انسان...
L. 33a -33b: هذا دعاء نكاح - Početak: . الحمد للّه الّذي أحلّ النّكاح وحرّم السّفاح...

Na listu 27b bilješka i pečat vlasnika bilježnice.

مجموعة اللّطائف وصندوق المعارف... صاحب ومالك أحمد أفندي مدينة بنالوقه.

Ispod bilješke pečat iz 1243/1827. godine na kome je čitljivo ime Aḥmad (عبده أحمد سنة ١٢٤٣).

Na listu 1a nalaze se četiri, a na listu 1b više pečata, najvjerovatnije ranijih vlasnika, čija imena nisu čitljiva.

9316. R-7002

مجموعة عبد اللّه أفندي مغليلي زاده

MAĞMŪʻA ʻABDULLĀH-EFENDĪ MAĠLAYLĪ-ZĀDE

Bilježnica nekog ʻAbdullāh-ef. Maglajlića (مغليلي زاده) iz Banje Luke, čija nam je biografija nepoznata. Bilježnica ima ukupno 22 lista dimenzija 21,5 x 15 cm, a sadrži ilahije, kaside, pjesme, hutbe i razne bilješke na turskom i arapskom jeziku, kako slijedi:

L. 1a: تركي بنالوقه - Početak: . كور دوكزمي غنچه قرالي نيلدي عهد يوزوب...
L. 1b: خطبهء عيد فطر - Početak: . اللّه أكبر اللّه أكبر لا إله إلاّ اللّه واللّه أكبر...
L. 2a: إلهي - Početak: . اول اسرافيل عجب ملك سوره...

L. 2b: إلهي - Početak: . سكا ديرم بادي حيا سكا مولا معدن خيروير...
L. 2b: إلهي - Početak: . حق تعالى امر ايلمش جبرائيلو كلسوم ن ديمش...
L. 3a - 6a: خطبهء مطلق - Početak: . الحمد للّه الّذي لا مالك الملك إلاّ هو...
L. 6b: اى نيازي - Početak: . طريقت كاري بانيك اوكتجه دليل ومقتداسي در شريعت
L. 7a: نيازي قافية الثّاء - Početak: . يقرمي بر خون ايد شول چشم مستانيله بحث...
L. 7b: نيازي قافية الجيم - Početak: . جان بو ايدن كوجمدين جانا ني بولمز سه كوج...
L. 7b - 8a: نيازي قافية الحاء - Početak: . استريسك اوله سين أهل فلاح...
L. 8b - 9a: نيازي قافية الدّال - Početak: . مشكليم وارسيزه اى حقّ دوستلري ايلك شاد
L. 9b: تركي - Početak: . كيدر اولدم اى اقندم عرشه چقمادن صدى...
L. 10a: سماعي - Početak: . عجب اول روحي روانم نه يردر سيرايدر شمدي...
L. 10a: توركي - Početak: . كوكل ويردم بزوفانسز ظاليم...
L. 10b: إلهي - Početak: . كن كلمك باغندن احلدي محبّت كلشني...
L. 11a: إلهي - Početak: . الف اى صوفي كجنوب خلقي اضلال ابليس...
L. 11b: عمر عاشق - Početak: . بسم مقصودم علمتده دكلدر لكن إلاّ هو...
L. 13a: إلهي - Početak: . خاشدي رحمت درياسي غرق اولدي جمله عاسي
L. 13b: جوهري - Početak: . حق بكا بر كوزل ويرسه كوزل اولسه...
L. 14a: تركي - Početak: . اي بوي عالم طورنجه سوبني سودم سني...
L. 14a: عمر عاشق - Početak: . كورمشم بردم جمالك حسنه جانه اوزدسيني...
L. 14b: تركي ندائي - Početak: . اى كمان ابرونلر سين نيتم سومك سني...
L. 14b: حامد رشيدي - Početak: . عشقيك ايله اولدم حامد شها حوش ايدي حوش...
L. 15a: عبد الرّحيم در مقام غزل - Početak: . اى دوست سنك عشق كله يورويه بن يانه...
L. 15a: عمر عاشق - Početak: . اى بري بيك خطبادر صقله سي مولام سني...
L. 15b: عم ديش - Početak: . عالمان غدر ايد ندر خير ايله ياد اولماسون...
L. 16a: عمر عاشق - Početak: . ال وجودندن خبر رواي روايت بزده در...
L. 16b: عمر عاشق - Početak: . چون سحري وقتنده كوردم بر جمال افتاب...
L. 17a: اوتوري - Početak: . اوتوروب مراته يقدي كوردي بر شوخي جهان...
L. 17a: عمر عاشق - Početak: . آسمان چقدي كتدي يارم اوج كوندن بري...
L. 17b: شر عجيب - Početak: . شها كوردم جمالكنه سنك دورت نسنه عيان...
L. 17b: عمر عاشق - Početak: . حسرتي رويا سته داغ واردير سوديكم...
L. 18a: صد هزار - Početak: . صد هزاران كلشني كرينده بلبلريك وآر...

L. 18a: عمر عاشق - Početak: - حق حطادن صقلسون كيم آل يناغك اوستون...
L. 18b: عمر عاشق - Početak: - كلشني جنّت جمالك پاره بكزر يكرمز...
L. 19a: عمر عاشق - Početak: - اى بنم سرم ايجندنده كزلي سرّم حانه سن...
L. 19b: عمر عاشق - Početak: - هى افندم اولدوغم بلدك سكا افتاده هي...
L. 20a: عمر عاشق - Početak: - ياريله برستمسمز وآركل قساوت شويله دور...
L. 20b: عمر عاشق - Početak: - شويله بر آه ايدم جسممده كي جان آغلري...
L. 21a: عمرم ايجن - Početak: - عمرم ايجن كشف ايدوب كزدم جهاني دمبدم...
L. 21a - 21b: عمر عاشق - Početak: - سن دخي جان اولمدن جانانه يلمزسن بوري...
L. 21b: عمر عاشق - Početak: - كل كل مهر جهانه ادا سحر وقتنده كل...
L. 22a - 22a: إلهي - Početak: - ملكك بقادن كلشم فاني جهتني نيلرم...

Na listu 11b bilješka da je bilježnicu za sebe sastavio ʻAbdullāh-ef. Maġlaylī-zāde (Maglajlić) صاحب ومالك عبد الله أفندي مغليلي زاده.

Nema podataka o mjestu i vremenu prepisa.

Iz kolekcije Hivzije Hasandedića iz Mostara (poklon).

9317. R-9422

مجموعة صالح أفندي
MAĠMŪʻA ṢĀLIḤ-EFENDĪ

Bilježnica nekog Ṣāliḥ-efendije, čija nam je biografija nepoznata. Bilježnica ima ukupno 25 listova dimenzija 17,5 x 12 cm, a sadrži ilahije, dove, hutbe i razne bilješke na turskom i arapskom jeziku, kako slijedi:

L. 1a: إلهي - Početak: - انتيان يارين ترك ايدر وارين بولسه...
L. 1a: إلهي - Početak: - عشق باز ركليني سرم ايد جاني بهادر مره ردم...
L. 1b - 2a: إلهي - Početak: - غافل اولمز بو دنياده كذركن اجل قليچيلر جلادلرسني...
L. 2b - 8a: ادعيه - Početak: - نكاح خطبه سي بودر.. الحمد لله الذي أحلّ النّكاح...
L. 8b: إبراهيم حقي - Početak: - كليجك قلب كاخزن والم غم چك اني سن...
L. 9a: إلهي - Početak: - حقيقت عالمك سيران ايدركن الله محمّد كوستركوره لم...
L. 9b: إلهي - Početak: - يلورو بن نياز ايدم الله آه امتّم ديرده اغلر محمّد...
L. 10a - 23b: ادعية مختلفة - Početak: - هذا دعاء استغفار... أستغفر الله أستغفر الله

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Ṣāliḥ (بنده خدا صالح)

9318. R-10323

مجموعة يوسف باش اغيك زاده
MAĠMŪʻA YŪSUF BĀŠ-ĀĠĪK-ZĀDE

Bilježnica Yūsufa Bašagića iz Nevesinja iz 1289/1872. godine. Bilježnica ima ukupno 112 listova dimenzija 20,5 x 8,5 cm, a sadrži pjesme na turskom i perzijskom jeziku. Autori ovih pjesama su: Nafʻī, Šawqī, Nābī, Kurdī, Bāqī, Nasīmī, Rāġib, Šānī, Waǧdī, Ḏātī, Sūzī, Šākirī, Amīnī i Uṣūlī.

Bez poveza.

Na listu 51b nalazi se bilješka u kojoj se navodi da ju je 1289/1872. godine za svoje potrebe sastavio Nawasinlī Bāš-Aġīk-zāde (Bašagić) Yūsuf Harsanklī.

صاحب ومالك نوه سنلي باش اغيك زاده يوسف... هرسنكلي تاريخ ١٢ مايس سنه ١٢٨٩

9319. R-10325

مجموعة لمجهول
MAĠMŪʻA LI MAĠHŪL

Bilježnica nepoznatog vlasnika od 36 listova dimenzija 16 x 8,5 cm. Bilježnica sadrži slijedeće ilahije na turskom jeziku:

L. 1b - 2a: إلهي الحمد لله - Početak: - الحمد لله... دردلره درمان الحمد لله...
L. 2a - 3a: إلهي - Početak: - يلانجي دنيايه كلدم بر عمل اشلمدم بومدم بوزم شپاهي
L. 3a - 3b: إلهي - Početak: - كتدي اوسلطان دولندي اغلن هى قرداشلر اغلن...
L. 4a: إلهي - Početak: - حقّه عاشق اولدم باشتن اهم چيقر يوجه آشتن...
L. 4b: إلهي در مقام حسيني - Početak: - سماده سرّي توحيدي درونيجه بوكون اللهي.
L. 5a: إلهي - Početak: - الله ايده لم دائم الله كوره لم نيلر...
L. 5a - 5b: إلهي - Početak: - ارنلرك سلطاني شاهم ويس القراني...
L. 6a - 6b: إلهي - Početak: - بنه كلدي عشق اليجي سي دولدي ميدانقر...
L. 7a - 7b: إلهي - Početak: - نيله يم دنياي بكا اللهي كرك...
L. 7b - 8a: إلهي - Početak: - كلك شكر ايله يلم دردلره درمان كلسون...
L. 8a - 9a: إلهي - Početak: - توحيديله اولور هر دردة درمان...
L. 9a - 9b: إلهي - Početak: - يار بوده كم يار بو خلق ايچينده...
L. 9b - 10a: إلهي - Početak: - ماصيبت در جمله كارم انوك ايچون اغلرم...

L. 10b: إلهي - Početak: - فنا بولوپ حيات عالم شودمكه عشق يارمدن...
L. 11a - 11b: إلهي - Početak: - عاشقلر كلدي توحيدي قورالدي...
L. 11b - 12a: إلهي - Početak: - جهان لون لون دونر قورقرم اللّهم سندن...
L. 12a - 12b: إلهي - Početak: - اولياجق سندن عطا قول نيلسون يا ربّنا...
L. 12b - 13a: إلهي - Početak: - صنقهء صدرنده دائم عاشقك افكار هـو...
L. 13a: إلهي - Početak: - اصلمزدر يا اولدن اصلاننه كلمن الدن...
L. 13b: إلهي - Početak: - اقلو صارنمش باشنه ارشمز باشي باشنه...
L. 14a: إلهي - Početak: - محبوبدر خالقين سلطان عبد القادري...
L. 14a - 15a: إلهي - Početak: - بوكلوم شهرين سيران ايدركن...
L. 15a - 15b: إلهي - Početak: - عجب لطف سعادتدر سحر وقتنده ذكر اللّه...
L. 15b - 16b: إلهي - Početak: - بو عمريمز غفلتيله كلور كچيجي نيله يلوم...
L. 16b - 17a: إلهي - Početak: - هى دنيا ياسني دنيا دنيانني كوردم...
L. 17a - 18a: إلهي - Početak: - طريقت قربِ رحماندر بو ميدان اوزكه ميداندر...
L. 18a - 19a: إلهي - Početak: - سوتيز اوچ آيه برلو وچوكلر بري برينه...
L. 19a - 19b: إلهي - Početak: - غافل اولمان هى مؤمنلر انلريك سلطاني كلدي اللّه...
L. 19b - 20a: إلهي - Početak: - عشقك اى عاشقلر ايچون عشقك سيران...
L. 20a - 20b: إلهي - Početak: - يوزم قره كناهم بي نهايت عنايت ايله اللّهمّ...
L. 20b - 21a: إلهي - Početak: - كيجه كوندز دونه دونه استدغم حقدن بنم...
L. 21b - 22a: إلهي - Početak: - قادر اللّه قورتندن يارتمش نه كوزل صاليز طوبى داللري
L. 22a - 22b: إلهي - Početak: - قولدن سكا لائق نولا عاشق سني قنده بولا...
L. 23a - 23b: إلهي - Početak: - يازقلر شول بنم كچن عمرمه درويشلق نه كوزل...
L. 24a - 25a: إلهي - Početak: - جنتدن بر يادكار ويرمش اللّه اني كوردم جانم...
L. 25b - 26a: إلهي - Početak: - اللّه امرندن اولمش دانه يم بن انك حاصيتي له يانيم بن
L. 26a - 26b: إلهي - Početak: - صورديلر مجنونه ليلا تجولدي ليلا كندي ادي...
L. 26b - 27a: إلهي - Početak: - جانم قربان اولسون سنك بولونه...
L. 27b - 28a: إلهي - Početak: - خور كورمكر طپراغي توپراقده نلر ياتور...
L. 28a - 29a: إلهي - Početak: - كلمدن انصاف اى نفس توبيه كل توبيه...
L. 30b - 31a: إلهي - Početak: - الوداع اى شهر زعظم ضيف يزدان الوداع...
L. 31b - 32b: إلهي - Početak: - بنم اول عشقن بحره سي جانم دنكزلر حيران بنا يا هو..
L. 33a - 34a: إلهي - Početak: - بن بر يعقوب ايدم كني حالنده...

L. 34a - 35b: إلهي - Početak: - اى اهل شوق عاشقان مولود آيتيه مرحبا...
L. 35a - 36b: إلهي - Početak: - لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه نصر من اللّه وفتح.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9320. R-10326

مجموعة لمجهول

MAĞMŪ‘A LI MAĞHŪL

Bilježnica nepoznatog vlasnika od 41 lista dimenzija 16 x 8,5 cm. Bilježnica sadrži:

L. 1b: إلهي - Početak: - رحمتك در..هركز نهايت يوقدرر يا كريم يا رحيم ياإله العالمين
L. 2a: إلهي - Početak: - اى بلبل نالنده كول وصلني خواهنده كول وصلني مقرّردر...
L. 2b: إلهي - Početak: - الحمد للّه دوغدي محمّد اول نور احمد دوغدي محمّد...
L. 3a: إلهي - Početak: - ذكرلرك اعلا سي لا إله إلاّ اللّه هپ وردلرك اولا سي...
L. 3b: إلهي - Početak: - بن كمال عارفانك مذهب عرفاسيم كافر كفري وجانا...
L. 4a: إلهي - Početak: - بودر حقدن نه استرسم دين ياهو دورام يا هو...
L. 4b: إلهي - Početak: - سجادن سرّ توحيدي دويان كلسون ميدانه...
L. 5a: إلهي - Početak: - آدم آدم ايلدرو بش اون آدم ايچـرو اون سكزبيك حجابي كچدم
L. 5b: إلهي - Početak: - بن يونسيم كزرم دوستيله در پازارم...
L. 6b: إلهي - Početak: - بر الهي صحبت اولسون بو كيجه اللّه مولام هو اللّه...
L. 7a: إلهي - Početak: - تولدي بو كوكلم در رغماكله اللّه دولدي بو كوكلوم...
L. 7b: إلهي - Početak: - صور راسك هر نفس ذوقم بنم جام صفارندر...
L. 7b - 8a: إلهي - Početak: - كيم ديلرسه آشنالق حضرت اللّه ايله...
L. 8b: إلهي - Početak: - حوبّ مولا ايله حبّ ما سوا ايكسي بر دلده جمع اولماز دلا...
L. 9a: إلهي - Početak: - مولام سنك عاشقلرك دونرلر هو هو ديو ديو...
L. 9b: الصّلوات - Početak: - الصّلوة والسّلام عليك يا سيّدنا يا رسول اللّه...
L. 10a: إلهي - Početak: - پريشان ايلدم دلدن غم دهري فراغم وار...
L. 11a: إلهي - Početak: - عجب لطفك سعادتدر سحر وقتنده ذكر اللّه...
L. 11b - 12a: إلهي - Početak: - كل كوكل حقّه عبارت قيل مبارك جمعه كون...
L. 12b: إلهي - Početak: - إلهي ياركي قيل يارم بكاكه سندن غير يارم يوق...
L. 13a: إلهي - Početak: - اى كوكل يارك يولنده عشقله قربانه كل...

L. 14b: إلهي - Početak: سنسين بيزه بيزدن يقين   كورغز سين حجاب ندر....
L. 15a: إلهي - Početak: دنيالقدن بريرر اللّه ديان ده ده لر....
L. 15b: إلهي - Početak: بن دوست هواسنه دوشدم   غير هوانمه كرك....
L. 15b - 16a: إلهي - Početak: دلرسك بوله سك قريب مولى   حقك دوستلريني....
L. 16b: إلهي - Početak: ايش قولاي درچونكه همّت ايتدي شسـيخ....
L. 17a: إلهي - Početak: اى طالب ديدار اولان كل حقه پرواز ايده لم....
L. 17b: إلهي - Početak: در دله اللّه دين عاشقلره   حلقهء توحيده كلسون لر صلا....
L. 18b: إلهي - Početak: برخدادن غيري ياري استم   اول كلك عندنده خاري....
L. 19b: إلهي - Početak: بحمد اللّه ديرم اللّه آلوب عقلمي فكر اللّه....
L. 20a: إلهي - Početak: جانه روستك تجلّي سـي   عيانوكه نهان اولــور....
L. 21b - 22a: خطبهء رجب - Početak: الحمد للّه الّذي فضّل ليلة الجمعة ويومها....
L. 22b: إلهي - Početak: بر حيال اولدي جهانك وارلغي مطلق همان....
L. 23a: إلهي - Početak:بر اللّهي صحبت اولسون كيجه خانه لر توريله طولسون بوكيجه.
L. 23b - 24a: إلهي - Početak: حيرت الور عقلمي نيجه بيلم بن سني....

Listovi 24b - 26a slobodni.

L. 26b: إلهي - Početak: درويش كركدر ايده اللّه توكّل   دوست جورينه صبر ايليه....
L. 26b - 27a: إلهي - Početak: قلبي مرآت مجلّي ايده لم اى درويش....
L. 27b: إلهي - Početak: جهان آمين وامان اولدي   سنكله يا رسول اللّه....
L. 27b - 28a: إلهي - Početak: مرار فيض رحمت سن جهانه يا رسول اللّه   سبيبسن....
L. 28b: إلهي - Početak: ديه لم الحمد للّه الغفور طوغدي   نور فخر عالم مصطفى....
L. 29a: إلهي - Početak: درويش اولدر عالم منيره شاهنشاه اوله....
L. 29b: إلهي - Početak: بزدييه دستوريله منكرايراق اولسون ايراق....
L. 30a: إلهي - Početak: غنيدركوكلمز دائم بحمد اللّه صفامز وار....

Listovi 30b - 37a slobodni.

L. 38a: إلهي - Početak: قلبي مرآت مجلّي ايده لم اى درويش....
L. 38b - 39a: إلهي - Početak: مبتلايم خاطرمدن فكر ياراكسك دكل....
L. 39a: إلهي - Početak: يل إلهي بر نفس ويرتاكه خارم كل اولا....
L. 40b - 41a: إلهي - Početak: يوزون كوني طوغدي تمام يا مرحبا يا مرحبا....

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9321. R-10333

مجموعة أحمد حفظي
MAĞMŪ'A AḤMAD ḤIFẒĪ

Bilježnica nekog Aḥmada Ḥifzīje koja ima ukupno 94 lista dimenzija 21 x 9,5 cm. Pisana je nevještom rukom sa dosta grešaka. Bilježnica sadrži slijedeće ilahije, gazele i druge spjevove na turskom, arapskom i bosanskom jeziku:

L. 1b: إلهي أشرف - Početak: كليك هى قرداشلر حاندن بنالم يم....
L. 2a: إلهي از اوغلو - Početak: وجهان غمتدن كچر هو اسمنده ذكرلري....
L. 2b: إلهي - Početak: عشق سين آدم معنيده حيوان ورير....
L. 3a: إلهي يونس - Početak: ايدلم جولان قيله ليم سيران....
L. 3a: إلهي - Početak: يته اوردي بوسينمه دورلودورلو ياره لر....
L. 3b: إلهي - Početak: آيرمه يني بني سندن يادادن امان امان....
L. 4a: إلهي سزائي - Početak: شاهي استغنا ملك اولدم رجابلم ندر....
L. 4b: إلهي - Početak: اويان كوزل ايانم باواد كوزل اللّهه....
L. 5a: إلهي - Početak: يا إلهي مصطفى نك عشقنه....
L. 5b: إلهي - Početak: كته بر سودايه دوشتوم عشقك الندي....
L. 6a: إلهي اويج - Početak: سحرتده اويانلري هپ حمله قوشلار....
L. 6b: إلهي نقشي - Početak: ينه دوسلار كولستانه كلدي بو باغين بو ليلي....
L. 6b-7a: إلهي - Početak: بو عمروهز غفلت ايلك كلوز كيجرنيله يه يم....
L. 7a: إلهي - Početak: كيجه كوندز حيالنده فكرمده....
L. 7b-8a:إلهي أحمت درويش - Početak: اى دولاب نولاى اكل سين....
L. 8a: إلهي - Početak: قولدن سكا لانقه نوله   عاشقه سني قنده بوله....
L. 8b-9a: إلهي شريف در مقام دركاه - Početak: دخي بسحيك اوتلري ايراقدر يوللري....
L. 9a: إلهي . Početak: دفاعينك مثلي يوقدر هردم كرامتي چوقدر....
L. 9b: إلهي - Početak: بوكون ميدان عشق ايچره   ايدر توحيد سعديلر....
L. 9b: حقدن - Početak: حقدن بكا كشاد اولسون ابراهيم....
L. 10a: قوشمه - Početak: كل بتم دردمك درماني ماهم....
L. 10b: إلهي - Početak: اى صنم نولدك جانه قصرك وار....
L. 11a: غازل - Početak: قضلكا يل باغلدوم ياواحد فرد واحد....
L. 11b: غازل - Početak: بحمد اللّه سكاكيم اليمده حجّيم واردر....

L. 12a: إلهي - Početak: - حضرت حقك حبيبي سوكوبي بر داته سي...

L. 13a: إلهي - Početak: - تا انلدن سن بنمله عهد وپيمان ايلدك...

L. 13b: إلهي - Početak: - خدام الله كريم الله الله الله جانم عشقن...

L. 14a: إلهي - Početak: - كشاد اولور كوكل كوزي درويشلر بر سعديدلريك...

L. 14b: إلهي - Početak: - ككه عشقه يار اولورسه بحرله عاقبت جانلي اولور...

L. 15b: إلهي - Početak: - عرش اللهدن بن جان اوجدي واردي شهري مصر دوشدي...

L. 16b: إلهي - Početak: - بن كمالي عاريفنك مذهبي عرفانيه...

L. 17a: إلهي - Početak: - هر قچن اكلرسم سني قراريم قلمز اللّهم...

L. 17b: إلهي - Početak: - دوتلي كارم دم دونيان درمين ارارم هـو...

L. 18a: إلهي - Početak: - بلبلي نالان اولوب جانمز يرم حقه دوست دوست...

L. 18b: مقام حجاز - Početak: - ای عاشقي دلدنده كل نوش ايده لم باره...

L. 19a: إلهي - Početak: - كوهي عشقك بكا بركوهي تجلّي كور نورهي يارسول اللّه...

L. 19b: إلهي - Početak: - اسمي سلطان ويردمي وار انجلين در ديسنمي وار...

L. 20b: إلهي - Početak: - بك ديدليم درديم واردير بابك نيچه يانمايايم...

L. 21b: غزل - Početak: - بزم وصلتده عجب بهركشي بآر اولدم...

L. 22a: غزل - Početak: - آه كيم هر خاريله همراز اولوب اول كلفرار...

L. 23a: غزل - Početak: - اغلر ايكلر پاينه يوزلر سورر كوكلم كوزم...

L. 24a: غزل - Početak: - أشرق البدر علينا وحزفت (واختفت) منه البدور...

L. 24b: غازل ميلي - Početak: - سبحان اللّه كنول بر قطره سين عمّانه رصكل دين...

Listovi 26-50 slobodni.

L. 50b: إلهي - Početak: - جميع انبيالرده محمّد جمله نك شاهي...

L. 51a: إلهي - Početak: - شهيدلرين سر جسمه سي انبانك بقري باش...

L. 51b: إلهي - Početak: - حقي ذكرايدن قرداشلـر ويرالم جان ايله باشلـر...

L. 52a: إلهي - Početak: - سياه اولوب لشوه عالمي آررسك عبد القادر كبي سلطان بولنمز

L. 52b: إلهي - Početak: - يا أيّها الجمال انعم بالوصال ربقك احلا قد فقد ذلال...

L. 53a: غزل - Početak: - يوزك حطّيزه ای دلبر اچيلري جمله باب اللّه...

L. 54a: إلهي مصري - Početak: - وردي حقّه اول طالب درمانه ايرم درس...

L. 55a: إلهي شيخ سريّ - Početak: - اللّه بزه لطف اتدي شكر الحمد للّه...

L. 56a: إلهي - Početak: - كل ای باد صبا لطف ايله بردي...

L. 56b: إلهي - Početak: - تنده جانم جانده جانانمدر إلاّ هـو ديبز...

L. 57b: إلهي - Početak: - سوديم سني هب واريم ياغمادير آلان السون...

L. 58a: إلهي - Početak: - شونلمكه يوزني كوروب برداره كلورلر...

L. 58b: إلهي - Početak: - ای بنم سوكلي مولايم سنك عشقك كمده وار...

L. 69a: غزل - Početak: - شها حوش... زرّينكي سراى دلده زلا الدي...

L. 59b - 60a: إلهي - Početak: - ياري قيل ياكا سندن غيري يارم...

L. 60b: إلهي يونس - Početak: - زهديده حنان ايلمه حق اسمك اوقورريلمز...

L. 61a: دستور نفس - Početak: - هوريسلم ارنلرين دمنه ارنلري دمي تورزنه صايلور...

L. 61b: إلهي - Početak: - ديلم دريله سندن تجلّي ايله يا اللّه...

L. 62a: إلهي - Početak: - سينم عريان جكر بريان كوزمدن ياش اقا هر آن...

L. 65b: إلهي - Početak: - يارين فكو (!) خيالندن بسني بر اوزكه حال المش...

L. 66a: ديوان ميلي - Početak: - باغي حسنك ابواه سي ارمش كماله ته كونك...

L. 66b: قوشمه - Početak: - ای شرقين شمس مغربين ماهي...

L. 67a: قوشمه ميلي - Početak: - عاقل اولان ايتمز بكا نصيحت...

L. 67b: دستور ميلي - Početak: - ايادل كتع ديه دنّي جهانك هب صفاسندن...

L. 67b - 68a: ميلي - Početak: - محبّت باغنده كوردم ايكي يار بري سويلر كولر بري...

L. 68b: إلهي ميلي - Početak: - دردبي تقرير ايده مز بوشالقين كوكلوم تيلسون...

L. 69a: قوشمه ميلي - Početak: - حقيقتدن عاشق اوله كشي...

L. 69b: إلهي - Početak: - صورارسك هر نفس زوقم بنم جامي صفادندر...

L. 70a: إلهي - Početak: - جانه دوستيك تجلّي سي عيان وسه نهان اولور...

L. 70b: إلهي - Početak: - كم ديلرسه اشتالعه حضرت اللّه اللّه...

L. 71a: الهامي باباسنك - Početak: - قصيدر زقدّس اللّه سره بوغورادي...

L. 71b-72b: إلهامي باباسنك قصيدر - Početak: - قدّس اللّه سره بوغورادي اشتورادبش

Listovi 73-85 slobodni.

L. 85b: إلهي - Početak: - كوكلمز هر آن سنده در يا ربّ دردمه درمان سنده در يا ربّ.

L. 86a: إلهي - Početak: - طالبك مطلوبي هـو در سالكين سيراني هـو در...

L. 86b: إلهي - Početak: - ويره مي در دصتم در ديه درمان ويره مي...

L. 87b: إلهي - Početak: - كير سحابه ذكر ايده لم يانه يانه هو ديو...

L. 88b: إلهي - Početak: - ای عجب بلسم ندر يا ربّ يودر دين چاره سي...

L. 89a: إلهي - Početak: - حالت ايله بنا برحال كورندي بر يشيل سنجاقلي سلطان كورتدي

L. 89b: توصف امام علي نطاه باقماق - Početak: - ايتدي تكاهي سور علي دوالفقار ايله..

L. 90a: إلهي - Početak: - بهيا قردش حقّي بولرم درس   حقّه يارار عامل اسل م ين ج...

L. 90b: إلهي - Početak: - عالي اوار همّتي يوجه بولور دولتي...

L. 91b: إلهي - Početak: - اى غريب بلبل ديارين قنده در...

L. 92a: إلهي - Početak: - جون بيزه عنايت ايده دي باري   ابو بكو صدّيق رسولون ياري.

L. 92b: إلهي - Početak: - يا نديم كول اولدوم عشق ميدننده...

L. 93a: إلهي - Početak: - شريعت علمني بلدم دينلر   طريقه كيرمين يولي نه بلسون..

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

KNJIŽEVNOST

Perzijski

9322.

R-2798

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 16 x 10,5 (12,5 x 7); 8-15 redaka. *Ta'līq* pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na listovima 26-40 tekst uokviren crvenom linijom. Listovi 41-58 naknadno dopisani, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, popravljan dužinom hrbata.

1. L. 1b-24a

رباعيّات عمر خيّام

RUBĀ'IYYĀT-I 'UMAR ḤAYYĀM

Na početku pogrešan naslov ترجمه، مثنوي

Rubaije poznatog perzijskog pjesnika 'Umar b. Ibrāhīm al-Ḥayyāma, poznatog i pod nadimcima Abū al-Fatḥ i Ġiyāṯuddīn, umro 517/1123-24. godine.

Karatay p. 388-389; Kairo p. 2, I, 855-856; Rubaiyyat D' Omar Khayyam, Istanbul, 1340/1922.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: اجزاى پياله (را) كه درهمي پيوست   اشكستن آن روا نميد اردست
چند بن سر وچشم نازمين تز سردست   از مهركه پيوست وبكين كه شكست

Završetak ovdje (l. 24a):

آخر الموجود: درياى اجل چو من سرافكنده شوم   وذبيخ اميد عمر بر كنده شوم
زنهار كلم بجز صراحي نكنيد   باشد كه زباده پرشود زنده شوم.

Na listovima 24b-26a razne bilješke pisane, naknadno, rukom rukom drugog prepisivača.

2. L. 26b-40b

جزيره، مثنوي
ĞAZĪRA-I MAṮNAWĪ

Izbor od 366 stihova iz *Mesnevije* Ğalāluddīna Rūmīja. Izbor je sačinio Yūsuf b. Muḥammad al-Wardārī al-Mawlawī, zv. Sinačāk, umro 953/1546. godine. Naslov na početku جزيره، مثنوي

Ateş, I, 233, str. 146; Kairo p 2, I, 468-470; O. M. I, 80; S. O. IV, 654; Popara XIII, 7697.

Početak (l. 26b):

أوّله: حمد بلا غايه وبيحد وشكر لا يحصى ولا يعدّ مران خدايى را كه سينه، بي كينه، كاملان را باشعشعه، انوار كمالات ظاهريّه در خشان وتابان ساخت... **وبعد**، مدّتي بودر كه اين نامراد وتأليف اعني غمناك وسينه چاك يوسف تتبّع مثنوي حضرت خداوندكار قدّس الله سرّه العزيز...

بيت

كرشدي عطشان بحر معنـــوي　　فرجه، كـــن وجزيره، مثنـــوي
فرجه كن جندانكه اندر هرنفس　　مثنوي را معنوي داني وبس

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: انچنن فرمـود مولاناء مـــــا　　كاشف اســـــرار هاى كبريـــا
اين نه غمست ونه رهست ونه خواب
وحي حـق والله اعلـم بالصّـــواب.

Na listovima 41-58 razne bilješke, stihovi i dove, pisani naknadno, rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije, kasnijeg vlasnika.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prvih 40 listova prepisano je, najvjerovatnije, u XVII stoljeću, a ostali listovi, najvjerovatnije, u XVIII ili XIX stoljeću.

9323.　　R-9801

رباعيّات عمر خيّام
RUBĀ'IYYĀT-I 'UMAR ḪAYYĀM

Isto kao pod br. 9322/1.
Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: يا خود وفا نبـود در عالـــم　　يا مگركس درين ز حانـــه نكـــرد
كه مرا عاقبت نشـانه نكرد　　كرمي نخوري طعنه مزن مستـــانرا

Završetak (l. 2b):

آخره: حيام ز بهر كنه حاتم چيست　　درخوردن غم فانه پيش وكم چيست
آقراكه كنه نكرد غفران نبـود　　غفران ز براى كنه آمد غـم چيست

L. 2; 20,5 x 15 (19 x 7); 16 redaka. *Nasta'līq*, pisan nalivperom, plavim mastilom, na papiru novijeg porijekla (iz XX stoljeća). Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Prepisao i poklonio Fejzullah-ef. Hadžibajrić.

9324.　　R-9470

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Poema mistično-didaktičkog sadržaja, u mesnevi stihovima. Spjevao na perzijskom jeziku Muḥammad b. Ibrāhīm Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine.

Trako, 264-307; Trako-Gazić, 345-388; Spaho I, 125/3, str. 57-58; Zürich I, 402-403; Nametak IV, 3199/2; Bratislava, 414-415; Ateş, FME I, 96; Rieu, CPM II, 579; Pertsch, VPH, 774-777; Flügel I, 509-510.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: ياد فضل حقّ قريـــن جـــان او　　شـاد باد ارواح شـــاكر دان او
صاحبش بو يوسف القاضي شده　　وز محمّد ذو المنن راضي شـده

Završetak ovdje (l. 30a):

آخر الموجود: هر كه آرد اين نصيحت را بجـا　　دردو عالم رحمتش بخشد خدا
در بيارد اين وصيّت را بجـــــا　　دور ماند بي شكر اواز خــــدا.

L. 32; 16,5 x 11,5 (11 x 6,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Prva dva lista odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu utisnuta po jedna mala rozeta sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 30b ime bivšeg vlasnika Muḥammada b. Ḥasana al-Āqḥiṣārīja (iz Prusca).

9325. R-9123

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 9324.
Nepotpuno na početku i kraju.
Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: هست بي شك رستكاري درسه چيز   با توكويم ياد كيرش اى عـزيز
زان يكي ترسيد از ذوالجـــلال   دوم آمد جستن قوت حـــلال

Završetak ovdje (19b):

آخر الموجود: اى خداى خويشتن غافل مبـــاش   غافلانه درره باطل مبـــاش
جاى كريه است اين جهـان دروى   چشم عبرت بر كشاد لب ببند...

L. 19; 20 x 14,5 (16 x 9,5); 14-15 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i dužinom gornjeg presjeka listova, do 5 cm dubine, oštećen zubima glodara, razasuti i ispretutani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9326. R-2185

Zbirka (مجموع), 4

L. 92; 19,5 x 14 (13,5 x 8); 13 redaka. *Nasẖ* i *taʻlīq* pisani rukom različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1b-34b

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 9324.
Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: حمد بي حد آن خداى پاك را   آنكه ايمان داد مشتي خاك را
آنكه درآدم ميـــد اوروح را   داد از طوفان نجات اونـوح را

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: كربخواني وربراني بنده ايـم   هرچه تست ازان خرسنده ايم
رحمت حق باد بر روح كسي   كين نصايح را بخواند اوسي

2. L. 36b-60b

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات

RAWḌĀT AL-ĠANNĀT FĪ UṢŪL AL-IʻTIQĀDĀT

Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب روضة الجنات

Djelo o osnovama islamskog vjerovanja. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī, rođen 951/1544., umro 1025/1616. godine. Pri pisanju djela, autor se koristio djelima iz dogmatike koja su napisali Ṭaḥāwī, Nasafī, Sanūsī, Suyūṭī i Abū Ḥanīfa. Djelo je 1305/1888. godine štampano u Istanbulu i u tom izdanju pogrešno pripisano Birgiviji. Na bosanski jezik ga je preveo Mehmed Handžić 1939. godine (v. *Književni rad, str. 9-10*).

Kaḥḥāla III, 233; Ahlwardt II, 1841; Brockelmann G II, 443 i S II, 659; Šabanović, str. 182; Dobrača I, 119/6, str. 74; Zürich I, 148; Bratislava, 99, str. 109-110; Popara IX, 5622/3.

Početak (l. 36b):

أوله: الحمد للّه الّذي هدانا للعلم والإيمان، ونهانا عن الكفر والعصيان، والصّلوة على نبيّه... محمّد المبعوث بخير الأديان... وبعد، فلمّا كان الإيمان أوّل ما يجب على الإنسان وآخر ما يطلب عند نزع الأرواح من الأبدان... **فسمّيته بروضات الجنّات في أصول الإعتقادات**...

Završetak (l. 60b):

آخره: و باللّه العصمة والتّوفيق وبيده أزمّة التّحقيق... والحمد للّه على الإختتام والتّتمّة، والصّلوة على رسوله محمّد هادي الأمّة وكاشف الغمّة وعلى آله وصحبه كبار الهمّة وخيار الأمّة.

Djelo se završava kolofonom (l. 60b) u kome je data bilješka da je njegov prepis u četvrtak u mjesecu rebiul-ahiru 1224/1809. godine, završio Ṣāliḥ b. Aḥmad.

تمّت الرّسالة بعون اللّه الملك المنّان في شهر ربيع الآخر في وقت الضّحى يوم پنجشنبه عن يد (ال) عبد الضّعيف المعترف بالتّقصير صالح بن أحمد غفر اللّه ذنوبهما سنة ١٢٢٤

Na listovima 61a-44b razne bilješke i dove na arapskom i turskom jeziku, a listovi 65-68a slovodni.

3. L. 68b-69b

شرح ديباجة مختصر غنية المتملّي
ŠARḤ DĪBĀĞA MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ

Komentar na uvodni dio (ديباجة) djela مختصر غنية المتملّي (v. *Dobrača II, 1196; Popara IX, 5488*). Osnovno djelo napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. godine, a prema završetku, ovaj komentar neki Munlā-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 68b):

أوّله: الحمد للّه الّذي زيّن قلوب العارفين بالعرفان والصّلوة والسّلام على رسوله الّذي هو معدن الإيمان وعلى آله وأصحابه ومن تبعه إلى يوم الدّين بالإحسان. **الحمد للّه** أى الحامديّة المتعلّقة به والمحموديّة ثابتة ويجوز أن يجعل المحموديّة صفةً للّه تعالى... **الّذي جعل العبادة مفتح السّعادة ومطمع السّيادة وملمح الحسنى والزّيادة**...

Završetak (l. 69b):

آخره: **وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا من معدن الدّين بلجينه وعينه** اللّجين بضمّ اللاّم وفتح الجيم الفضّة والعين الذّهب والفوز النّجاة والظّفر باللّجين أى ظفور من الدّين الّذي هو مثل المعدن... ثمّ قال ع م: حبّب إليّ من دنياكم ثلاث: النّساء والطّيب وجعلت قرّة عيني في الصّلوات. تمّت الرّسالة المنسوبة إلي ديباجة (مختصر) غنية المتملّي من تحريرات منلا أفندي.

4. L. 70b-92a

لغت مراح وعزّي ومقصود
LUĠAT-I MARĀḤ WA ʿIZZĪ WA MAQṢŪD

Turski tumač značenja arapskih termina upotrijebljenih u djelima مراح - عزّي - مقصود iz arapske gramatike, od nama nepoznatog autora. Prijevod značenja na turskom jeziku dat je između redaka.

Dobrača I, 149/8, str. 121.

Početak (l. 70b):

أوله:	**قال**	**مفتقر**	**نجاح**	**راح**	**رحراح**	**راخ**	**تفّاح**
	ايندي	محتاج	قورتلجق	يول	واسع	شراب	آلمه...

Završetak (l. 92a):

آخره:	**هيئت**	**هوام**	**هبل**	**هول**	**هشّاش**	**هتّاف**
	صورت	حشرات	بر پرتدور	اودوك	كوركلو يوزلو	كوكدن آواز ويرنلر

Na kraju djela (l. 92a) bilješka da je njegov prepis završen 1224/1809. godine.

Na listovima 34b i 69a bilješk ranijeg vlasnika Muhammeda, sina Alī-hodže Čauševića صاحبي محمّد بن علي خواجه چاوشوك

Na listu 36a pečati ranijih vlasnika Ṣāliḥa (najvjerovatnije i prepisivača drugog djela u ovoj zbirci) sa natpisom بنده خدا صالح i nekog Ibrahima sa natpisom سلام على إبراهيم.

9327. R-4889

منطق الطّير
MANṬIQ AṬ-ṬAYR

Poema mistično-didaktičkog sadržaja, u mesnevi stihovima. Spjevao na perzijskom jeziku Muḥammad b. Ibrāhīm Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʿAṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Poema je podijeljena na 43 poglavlja (مقاله).

Kaḥḥāla VIII, 209; Karatay p I, 494-498; Nametak IV, 3206; Trako, 261-263; Trako-Gazić, 342-344; Flügel I, 516-517; Gölpinarlı II, str. 66-67; Wiesbaden XIV1, 118, str. 100-101.

Početak (l. 2b):

أوّله: آفرين جان آفرين پاك را   آنكه جان بخشيد وايمان خاك را

Završetak (l. 118a):

آخره: قايم مطلق توبي امّا بذات   وجوانمردي نيابي در صفات...

پا نصد وهشتاد وسه بكدشته سال

هم زتاريخ رسول ذو الجلال.

L. 118; 20,5 x 14 (15,5 x 8); 21 redak. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa.* Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno da dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 118a) u kome je data bilješka da je njegov prepis 3. redžeba 1041/1632. godine završio Muḥammad b. 'Alī.

كتبه... محمّد بن علي غفر اللّه له ولوالديه... قد وقع الفراغ من هذه النّسخة في (ال) يوم الثّالث من رجب من شهور سنة إحدى وأربعين وألف.

9328. R-10328

Zbirka (مجموع), 3

L. 16; 22 x 16 (14 x 8); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi 2, 8b i 9a slobodni. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-8a

سرّ بيسر نامه

SIRR-I BĪSAR-NĀMA

Spjev moralno-didaktičkog sadržaja u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku. Spjevao Muḥammad b. Ibrāhīm Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine.

Ateş, FME I, 144, str. 96.

Početak (l. 1b):

أوّله: من بغيم تو نبينم در جهان   قادرا پروردكارا جاودان
من ترا دانم ترا دانم ترا   خود تراكي غيري باشد اى خدا

Završetak (l. 8a):

آخره: اى دريغا عاشقان با ادب   جمله در بحرند وماندبم خشك لب
هركه اوخودرا فناء كلي ساخت   اندر انجا او بقاء كلي ساخت.

2. L. 9b-13b

رسالة في أوائل السّور لمجهول

RISĀLA FĪ AWĀ'IL AS-SUWAR LI MAĠHŪL

Traktat o počecima kur'anskih poglavlja na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Najvjerovatnije je riječ o prijevodu nekog djela sa arapskog jezika.

Početak (l. 9b):

أوّله: **سورة الفاتحة** ارته نمازينك سنّتيله فرضينك اراسنده صبرو انيتنه فرق بركز اوقيله حقّ تعالى شفاويرد... **سورة البقرة** يدي كز اوقيله سرّي طوتنا اوجقلي اولنه يا خود يازلر بو يننه يتعليه لر حقّ تعالى صحّت ويره...

Završetak (l. 13b):

آخره: **سورة المعوّذتين** هركم **قل أعوذ بربّ الفلق وقل أعوذ بربّ النّاس** سوره سين هر نمازد نصكره اوج كز اوقوسه حقّ تعالى دكلي بلالردن وافتلردن صقليه ظالملر وغمازلر وحسودلر شرّندن ياوز كوزدن وياوز دلدن وجازلقدن ومكردن وشيطان وسوسه سندن امين اوله حقّ تعالى فضليله.

3. L. 13b-16b

الوسائل إلى معرفة الأوائل

AL-WASĀ'IL ILĀ MA'RIFA AL-AWĀ'IL

Fragment iz *Knjige početaka* o tome šta se u svijetu prvo dogodilo i ko je prvi šta učinio i izumio. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad as-Suyūṭī, Ǧalāluddīn, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine. Ovo je, zapravo, prerada djela koje je pod naslovom

كـــتـــاب الأوائل napisao al-Ḥasan b. ‘Abdullāh al-‘Askarī, umro poslije 395/1005. godine.

Kahhāla V, 128-131; Ḥ. Ḫ. II, 2007; Ahlwardt IX, 9369; Brockelmann G II, 158 i S II, 197/303; Köprülü I, 1080/5; Fajić III, 2122/2 i V, 3581.

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد للّه الأوّل فليس له آخر وأشهد أن لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له... وبعد، فهذا كتاب لطيف ملخّص من كتب الوسائل إلى معرفة الأوائل تأليف الشّيخ الإمام العالم العلاّمة... جلال الدّين السّيوطي... أوّل ما خلق اللّه القلم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أوّل من أحدث الفلسفة والحكمة في مهد موسى، أوّل من تكلّم في هيئة الفلك وأخرج علم الهندسة بطلميوس، أوّل من أخرج المنطق أرسطاليس، أوّل من أدخل المنطق والفلسفة وسائر علوم اليونان في ملّة الإسلام جندب بن المغيرة، أوّل من عتق إبراهيم عليه السّلام، أوّل من صافح ذو القرنين، أوّل من بقى له من الملوك نمرود...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu prepis je, najvjerovarnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Teufika-ef. Varenikovića iz Travnika (poklon).

9329. R-8235

كلستان

GULISTĀN

Prozno djelo moralno-didaktičke sadržine, protkano stihovima. Napisao 656/1258. godine na perzijskom jeziku Šayḫ Muṣlihuddīn Sa‘dī b. ‘Abdullāh Šīrāzī, rođen 589/1194., umro 691/1292. godine.

Trako, 360-400; Trako-Gazić, 402-442; Zürich I, 407-409; Zürich - Sarajevo II, 953-954; Ḥ. Ḫ. II, 1504; Pertsch, VPH, 808; Flügel I, 527; Rieu, CPM, 595.

Početak (l. 1b):

أوّله: منّت خدايرا عزّ وجلّ كه طاعتش موجب قربتس وبشكر اندرش مزيد نعمت هر نفسي كه فرو مي رود ممدّ حيوتست وچون بر مي آيد مفرّح ذات پس وبر هرنفسي دو نعمت موجود است... يهودي

Završetak (l. 95b):

آخره: كر نيايد بكوش رغبت كس   بر رسولان بيام باشد وبس پند

L. 101; 18,3 x 12,5 (13,5 x 9); 15 redaka. *Nasta‘līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, oštećeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima dosta bilješki pisanih naknadno, rukom nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, teško oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepis stariji od 993/1585. godine, jer je prema bilješci knjigovesca na listu 101b, te godine bio u vlasništvu Ḫawāğe Gaḍanfara Mīr Muṣṭāfe.

صاحب الكتاب خواجه، غضنفر مير مصطفى المحترم تحريراً بيد الوراق سنة ٩٩٣

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je vlasnik rukopisa bio imam Muḥammad-efendi.

هذا كتاب كلستان وصاحب إمام محمّد أفندي.

Poklon Halime Hadžiahmetović, udove Abdulkadirove iz Visokog.

9330. R-9221

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله و آخره.

أوّل الموجود: **قطعه**

درين اميد بسرشد دريغ عمر عزيـــز   كه آنچـه درد لست از درم فرازآيـد
امي بسته بر آمد ولي چه فائده زانك   اميد نيست كه عمر كذشته بازآيـد

Završetak ovdje (l. 74b):

آخر الموجود: **حكايه**

شبي ياد دتوم كه يار عزيز ازدرآمد   جنان پخود از جاى برجستم كه چراغم
بآستين كشته شد شكف (؟) ماندم   كه اين دولت ازكجاست نشبت وعتاب

L. 74; 15,5 x 10 (11 x 5,8); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren zlatnom trakom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9331. R-5050

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

L. 95; 20 x 14,2 (13,5 x 7,5); 13-15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja u početku pisani crvenim slovima, a kasnije izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi naknadno popravljani i dužinom hrbata vješto lijepljeni. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom nekog od vlasnika. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski novijeg datuma.

Na kraju djela (l. 95b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završen posljednji dan mjeseca džumadel-ahira 1015/1606. godine.

تحريراً في اليوم الأخير (من) جمادى الأخرى سنة ١٠١٥

Na listu 1a biljecka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. Ḥāğī 'Uṯmān (صاحب محمّد بن حاجي عثمان).

9332. R-8358

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Na početku nedostaje jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: * ورنه سزاوار خدا ونديش * كس نتواند مه بجاري آورد * باران رحمت بي حسابش همه را رسيده وخوان نعمت بي در يغش همه جا كشيده پرده، ناموس..

قطعه

ای كريمي كه از خزانه، غيب   كبرو ترسا وظيفه، خوردري

L. 153; 15 x 10 (10,5 x 5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama utisnuti ornamenti sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 153b) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prepis završio Muḥammad b. Ḥasan u Banjoj Luci, u trećoj dekadi mjeseca muharrema 1030/1620. godine.

تمّ. كتبه الحقير محمّد بن حسن في شهر بانه لوقه في أواخر محرّم الحرام سنة ١٠٣٠

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9333. R-9174

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: باب سوم در فضيلت قناعت

حكايت

خواهنده، مغربي در صف بزازان حلب ميكفت ای خداوندان نعمت اكر شمارا انصاف بودي وما را قناعت رسم سؤال از جهان بر خاستي

قطعه

ای قناعت توا نكرم كردان   كه وراى تو هيچ نعمت نيست

Završetak ovdje (l. 52b):

آخر الموجود:

حكمت

ضعفي كه با قوى دلاوري كند يارد شمنست در هلاك خويش

قطعه

سايه پرور ده را چه طاقت آن　　که دور بامبار زان يقتـال
سست بازو بجهل مي فكنـد　　نيچه بامرد آهنين چنكار

L. 52; 20,5 x 12 (15 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9334. R-9784

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Fragment.

Početak (l. 1b):

أوّله:

بيت

با اين همه جور وتنـد خويي　　نازت بكشم كه خوب رويـي

قطعة

باتو مرا سوختن اندر عذاب　　به كه شدن يادكري در بهشت

Završetak (l. 14b):

آخره:

جدال سعدي با مدّعي در بيان تو انكري ويشي

يكي در صورت درويشانه برسيرت ايشان در محفلي نشسته وشنعتي در پيوسته ودفتر شكايت بان اي كشاد كرده وذم تو انكران آغاز نهاده وسخن بدينجا رسانيده كه درويشان را دست قدرت بسته است وتو انكران را پای ارادت شكسته...

بيت

كريمان را بدست اندر درم نيست　　درم داران عالم را كرم نيست

L. 14; 20 x 13,2 (13 x 7,5); 21 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima, a tekst nadvučen crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i na pojedinim listovima tekst oštećen. Pojedini stihovi na marginama komentarisani na arapskom jeziku. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9335. R-9785

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

L. 26; 20,5 x 12 (15 x 6,3); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listu 1a bilješka da je djelo prepisano u Banjoj Luci 1157/1774. godine.

تاريخ استخلاصه في بنا لوقه سنة ١١٥٧

Nema podataka o prepisivaču.

9336. R-7010

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Na početku nedostaje oko dva lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: پريشان بشويم ومن بعد پريشان نكويم... **قطعة**: زبان بريده بكنجي نشسته ومن بعد صم بكم * به از كسي كه نباشد زبانش اندر حكم...

Završetak ovdje (l. 136b):

آخر الموجود:

مثنوي

ما نصيحت بجاري خود كرديم   روزكاري درين بسر بردسيم
كر نيايد بكوش رغبت كــــس   بر رسولان بيام باشد وبــس

Na kraju je nepoznati prepisivač dodao dva stiha na arapskom jeziku:

قطعة

يا ناظراً سل فيه سل باللّه مرحمة   على المصنّف واستغفر لكاتبه
واطلب لنفسك من خير تريد بــــه   من بعد ذلك غفرنا لصاحبــه

L. 136; 21 x 13,5 (14 x 7); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije hadži Mujage Merhemića iz Sarajeva.

9337. R-7772

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Na početku nedostaje jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: * دوستانرا كجا كني محروم * تو كه پاد شمنان نظر داري * فراش باد صبارا كفته تافرش زمردين پكسترد ودايهء ابر بهاري را فرموده...

Završetak ovdje (l. 115b):

آخر الموجود:

شعر

كس مه بيند بخيل فاضل را   كه نه درعيب كفتنش كوشد
ور كريمي دوصد كـــنه دارد   كر مش عيبها فرو پوشــــد

تمام شد كتاب كلستان بعون اللّه الملك المستعان باري عزّ اسمه درين جمله چنانكه رسم مؤلّفاتــت از شعر متقدّمات بطريق...

L. 115; 21 x 14,5 (20,5 x 14); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Suvada Mešića iz Lepenice kod Tešnja (otkupljen).

9338. R-9781

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Na kraju nedostaje oko pet listova teksta.

Završetak ovdje (l. 95b):

آخر الموجود: هر كه بتأديب ديني راه صواب نكيرد بتعذيب عقبى كرفتار آيد قال اللّه تعالى: ولنذيقنّهم من العذاب الأدنى دون العذاب الأكبر.

بيت

پند ست خطاب مهتران آنكه پند   چون پند دهند ونشنوى بند نهند...

L. 132; 14 x 9,5 (11,5 x 6); 13-15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen. Od originalnog poveza djelimično sačuvan samo platneni hrbat.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9339. R-6152

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Na kraju nedostaje oko dva lista teksta.

Završetak ovdje (l. 95b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **بيت**

جوان كوشه نشين شير مرد راه خداست   كه پير خود نتواند زكوشهء بر خاست

L. 95; 20 x 13 (13,5 x 8,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9340. R-9789

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله وآخره.

حكايت

أول الموجود:

طائفهء رندان بانكار درويشي بدر آمدند وسخنان ناسزا كفتند وبر نجا نيدند شكايت پيس پير طريقت برد كفت چنين حالي رفت وكفت اى فرزند خرقهء درويشان جامعهء رضاست هر كه درين كسوت تحمل نامرادي...

Završetak ovdje (l. 42b):

آخر الموجود: **بيت**

جوان كوشه نشين شير مرد راه خداست   كه پير خود نتواند زكوشهء بر خاست

حكمت

حكيمي را پرسيدند كه چندين درخت نامور كه خداى تعالى عزّ وجلّ آفريده است هيچ يكي را آزاد نخوانند است كه ثمري ندارد...

L. 42; 19 x 12,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja u početku pisani crvenim mastilom, a kasnije izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i ispreturani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9341. R-9802

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Fragment od jednog lista.

Početak ovdje (l. 1a):

أول الموجود: يا سخن آراى چو مردم بهوش   يابنشين همچو بهايم خـوش

Završetak ovdje (l. 1b):

آخر الموجود: **حكمت:** اكر جور شكم نبستي هيچ مرغي دردام صيّاد نيفتادي بلكه صيّاد خود دام ننهادي

L. 1; 20 x 14 (14 x 9); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. List dohvaćen vlagom, i po rubovima izlizan. Sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9342. R-4148

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

L. 67; 21 x 12 (15 x 7,5); 12 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na prva dva lista tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa.

Na kraju djela (l. 67b) bilješka da je prepis djela 5. šabana 1212/1797. godine, u Dušanbeu (kod Konje), u gadu Ḥāǧī Turḫāna (!), završio Ḥāǧī Muḥammad b. Ḫawāǧa Darwīš Daruzī. 5. šabana 1212/1797. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب. تمام شد كتاب كلستان در پستم ماه شعبان ۱۲۱۲ دوشنبه شد در بلده حاجي ترخان الفقرا (الفقير) الحقير حاجي محمّد بن خواجه درويش درزي.

Na unutrašnjoj strani zadnje korice bilješka ranijeg vlasnika Ibrāhīma Ṭuġrūǧīja, od ponedjeljka 16. džumadel-ahira 1213/1798. godine.

Na unutrašnjoj strani preklopa bilješka ranijeg vlasnika Muḥammada Ṭuġrūǧīja od ponedjeljka 6. jula 1290/1873. godine.

9343. R-9188

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Fragment.

Početak ovdje (l. 4a):

أول الموجود: كي ازدست مطرب خورد كو شمال (**حكايت**) يكي را از مشايخ شام پرسيد ند كه حقيقت تصوّف چيست كفت پس ازين طائفه بودند در جهان پراكنده بصورت وبمعنى جمع واس وزقومي اند بظاهر جمع وبباطن پريشان

قطعه

چو هر ساعت از تو بجايي رود دل   بتنهايي اند رصفـــايي نـــبينـــي
كرات مـــال وجاهت وزرع وتجـارت   چو دل باخدا يست خلوت نشيني

Završetak ovdje (l. 20b):

آخر الموجود:

مثنوي

دو عاقل را نباشـد كين وپيكـــار   نه دانايي ستيـرد با سبكســـار
اكـــر نادان بو حشت سخت كويد   خرد مندش بزمي دل بجويـــد

L. 20; 19 x 13,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja mjestimično pisani crvenim slovima, a mjestimično izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9344. R-9214

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Fragment.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود:

بيت عربي

إذا يئس الإنسان طال لسانه   كسنور مغلوب يصول على الكتاب

بيت

وقت ضرورت چونماند كريـز   دست بكيرد ســــــر شمشير تيز

Završetak ovdje (l. 18b):

آخر الموجود:

هر كه كردن بدعوى افــرارد   وشمس از هر طرف بدو تازد
سعدي افتاده ايست از داده   كس نيايد بجنك افتـــــاده...

L. 18; 18,5 x 13 (11 x 5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja u početku pisani crvenim slovima, a kasnije izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9345. R-9703

كلستان

GULISTĀN

Isto kao pod br. 9329.

Fragment.

Završetak ovdje (l. 13b):

آخر الموجود: **(بيت)**

كس نيايد بزير سايهء بوم   ورهماى از جهان شود معدوم

پدر را ازين حالت آكاهي دادند برادر انش را بخواند وكوشمالي بواجب بداد وهر يكي را از اطراف بلاد...

L. 13; 25 x 18 (19 x 13); 8 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XIX stoljeća.

9346. R-9788

بوستان

BŪSTĀN

Pjesničko djelo mistično-didaktičke sadržine. Spjevao na perzijskom jeziku 655/1257. godine Šayẖ Muṣlihuddīn Sa'dī b. 'Abdullāh Šīrāzī, rođen 589/1194., umro 691/1292. godine. Djelo je često komentarisano i služilo kao uzor kasnijim pjesnicima.

Trako, 348-56; Trako-Gazić, 393-401; Zürich I, 406; Ḥ. H̱. I 244; Pertsch, VPH, 808; Flügel I, 533-39, str. 531-533; Rieu, CPM II, 595-604; Nametak IV, 3105-3117; Karatay t I, 530.

Fragment s kraja djela.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: نمي تازد اين نفس سركش چنان   كه بازش تواند كرفتن عنان
كه بانفس وشيطان برآيد بزور   نبرد پلكان نيايد زمـــور

Završetak (l. 2a):

آخره: جزاين كاعتمادم بيارئ تست   اميدم بآمــر زكـارئ تست
بضاعت نيا وردم الا اميـــد   خدايا زعفور مكن نا اميد.

L. 2; 20,5 x 14,2 (12,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 2a) bilješka da je njegov prepis završio Bilāl b. 'Abdulġanī, u trećoj dekadi mjeseca muharrema 946/1539. godine.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة المباركة في أواخر شهر محرّم الحرام تاريخ النّبوي ستّة وأربعين وتسعمائة، حرّره الفقير الحقير... بلال بن عبد الغني...غفر الله له ولوالديه.

9347. R-8200

بوستان

BŪSTĀN

Isto kao pod br. 9346.

Početak (l. 1b):

أوّله: بنام خداوند جان آفريــــن   حكيم سخن در زبان آفريـن
خداوند بخشنده، دستكيـــر   كريم خطا بخش پوزش پذير

Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 17b):

آخر الموجود: كراداني كه از خسرو وار عجم   زعهد فريدون وضحاك وجم
كه درتخت وملكش نيامد زوال   نماند بجز ملك ايـزد مقــال.

L. 17; 18,8 x 12 (12,5 x 7,7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

9348. R-9783

بوستان

BŪSTĀN

Isto kao pod br. 9346.
Nepotpuno na početku i kraju.
Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله وآخره.
أوّل الموجود: دعاى منّت كه شود سودمــند   اسيران محتـاج درچاه وبنــد
تو ناكرده بر خلق بخشايشــي   كجا بيني از دولت آسايشــي

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: هران كو قلم را نور زيد وتيغ   بروكر بمير دمكواى اى دريــغ
قلم زن نكودار وشمشير زن   نه مطرب كه مردي نيايد ززن

L. 10; 20,5 x 12,5 (14,5 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9349. R-6001

مقطعات ابن يمين

MUQAṬṬA'ĀT IBN YAMĪN

Kit'e, gazeli i rubaije na perzijskom jeziku. Spjevao turkistanski pjesnik Amīr Maḥmūd b. Amīr Yamīnuddīn Tuġrā'ī, Faryūmādī, poznatiji pod nadimkom Ibn Yamīn, umro 745/1345 ili 769/1368. godine.

Wiesbaden XIV1, 30; Karatay p. 613; Flügel I, 563-564; Ateş I, 416-422, str. 264-268; Nametak IV, 3212.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:
بتخييل ابن يمين نكتـــه،   كند عرضه بر شاه فرمان روا
هزمند (!) مانند بازي بود   كه اورا بدام اوري از ميـــوا

Završetak ovdje (l. 49a):

آخره: آغاز حكايت بانجام رسـيد   جان ودل واندشه بارام رسيد
اين نسخه كه بر مؤلفش رحمت باد
المنّة لله كه باتمــام رسيــــــد

L. 56; 22,3 x 14 (17 x 8,5); 16 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke. Na marginama i na listovima 49b-56a kit'e istog presnika koje počinju riječima وله أيضــا, pisanim crvenim slovima. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 49a) bilješka na perzijskom jeziku da je njegov prepis u Carigradu 19. šabana 1061/1651. godine završio Mas'ūd b. Ibrāhīm.

تمام شد وبالله التّوفيق در روز شنبه نوز دهم ماه شعبان سنه إحدى وستّين وألف بقلم شكسته احقر بنده كان... مسعود بن إبراهيم عفى عنهما العفوّ الرّحيم ببلدة المؤمنين قسطنطينيّه صينت عن الآفات والبليّة...

9350. R-9483

سعادت نامه

SA'ĀDAT-NĀMA

Moralno-didaktički spjev od 28 poglavlja (باب) u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku. Spjevao Šarīfī Iṣfahānī, umro 753/1352. godine.

Wiesbaden XIV2, 65, str. 78.

Nedostaje prvo poglavlje.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **باب دوم در نصايح وتوبه**

دلا پندم بنـوش ودل در وبنـــد   زتو توبــه زيـران كهن پنــد
كه زيراكر بخود خواري نخواهي   مكـــن كاري بـاز آردتباهــي

Završetak (l. 11b):

آخره: بچشم جان به بين روى معانـــي   وكرنـي هم بصورت باز مانـــي
سعادت يا خواهي در همـــه كار   سعادت نامه را از دست مكذار
درين پند انكه بر جانش فرج نيست
مكن عيبش كه براغمي خرج نيست.

L. 11; 21,5 x 15,5 (16,3 x 9,5); 15-17 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9351. R-8961

ديوان حافظ

DĪWĀN-I ḤĀFIẒ

Divan pjesama anakreontske i ljubavne sadržine. Spjevao na perzijskom jeziku Šamsuddīn Muḥammad Šīrāzī, poznat pod pseudonimom Ḥāfiẓ, umro 791/1389. godine.

Ḥ. Ḥ. I, 783; Trako-Gazić, 445-450; Nametak IV, 3161-3172; Flügel I, 551; Pertsch, VPH, 60-61; Rieu, CPM II, 627-628; Gölpinarlı III, str. 7-8; Ateş I, 442-466, str. 288-298; Wiesbaden XIV1, 87, str. 77-78.

Početak (l. 1b):

أوّله: الاَ يَا أَيُّهَا السَّاقِي ادر كأسا وناولهـــا   كه عشق آسان نمود اوّل ولي افتاد مشكلها
ببوى نافه، كاخر صبا زان طرّة بكشايد   زتاب جعد مشكينش چه خون افتاد دردلها

Završetak (l. 166b):

آخره: **زاري بغلك ني رسانم**
اى وصل تواصل شاد مانـــي   درماني بنشاط جـــاوداني
بر حافظ خود چه مي قشاني   هر حكيم كه بر سرم براني
سهلست زخويشتن مرانم.

L. 167; 20,5 x 12,8 (13,4 x 7); 13-15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst u kolonama, uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 249b bilješka kaligrafskim slovima da je prepis ovog primjerka za svoje potrebe završio Hafiẓ Fatḥullāh as-Sīrūzī (iz Sereza u Grčkoj) u trećoj dekadi mjeseca muharrema 980/1572. godine.

تمّت غزليّات فخر شعراء الكبار ذخر فضلاء ذوي الإفتخار الملقّب بلسان الغيب ورحمة الأسرار مولانا حافظ الدّين شيرازي قدّس روحه العزيز على يد أسوة الكتّاب صاحب الكتاب مولانا حافظ فتح الله السّيروزي الواقع في أواخر محرّم سنة ثمانين وتسعمائة.

9352. R-9040

ديوان حافظ

DĪWĀN-I ḤĀFIẒ

Isto kao pod br. 9351.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود:

مطلب طاعت وپيمان وصـــلاح از من مست   كه به پيمانه كشي شهره شدم روز است
من همان دم كه وضو ساختم از شمهء عشق   چار تكبير زدم يكسره برهرچه كه هست

Završetak ovdje (28b):

آخر الموجود:

آن كيست كزورى كرم با من وفادا رى كند   بر جاى بدكاري چومن يكدم نكوكا رى كند
اول ببانك چنك ونى آرد بـــــدل پيغتم وى   وانكه بيك پيمانه مي بامن وفاد ارى كنـــد.

L. 28; 19 x 12,2 (13 x 7,5); 12 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, mehak, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst u kolonama, uokviren dvjema linijama crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

9353. R-5251

Zbirka (مجموع), 10

L. 142; 20 x 12,5 (14 x 7); 15-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq* pisani rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom crne boje.

1. L. 3b-6b

اصطلاحات حافظ شيرازي

IṢṬILĀḤĀT-I ḤĀFIẒ-I ŠĪRĀZĪ

Kratka rasprava na perzijskom jeziku o značenju pojedinih termina, upotrijebljenih u divanu pjesama Ḥāfiẓa Šīrāzīja, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku اصطلاحات حافظ رحمة الله عليه

Ateş I, 452.

Početak (l. 3b):

أوّله: حمد وسپاس مر خدايرا عزّ وجلّ كه درر معاني را درتحت صورتياب عيان ميكيند وطراز حقايق را... **امّا بعد**، بيايد دانستن كه عالم معاني را ادراك نتوان بي لباس واكر صورت مجرّد باشد ادراك بشره انســان نتوان برد پس حكمت إلهي اقتضاء آن كرد كه هر معنى كه در كسوت صورت فعلي وقولي محسوس ومعقول بعالميان نمايد...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 6b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **چوكان**: تقدير جمع اموررا كويند بطريق جبر وقهر، **كوى**: مجبوري ومقهوري سالك را كويند در محبت حكمت تقدير، **وحوى**: حوده كيرى را كويند از هر طرف كه باشد، كفت وكوى: عتاب محبّت آميزرا كويند، **شت وشوى**...

2. L. 7a-8a

شرائط فأل قرآن شريف

ŠARĀ'IṬ-I FA'L-I QUR'ĀN-I ŠARĪF

Kratka rasprava na turskom jeziku o uslovima za valjanost proricanja (*fa'l*) pomoću kur'anskih ajeta, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 7a):

أوّله: قچن بر كمسنه قرآن عظيم الشاندن فال آچمق ديلسه اولا اوچ آية الكرسي واوچ إخلاص واوچ صلوات شريفه اوقيوب وبر كرّه بو آيه شريفه يي اوقيه: بسْمِ اللّٰه الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم، **وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إلاَّ هُوَ**... اللّهمّ إنّي تفألت بكتابك الكريم وآمنت بك وتوكّلت عليك فأرني ما هو في كتابك المكنون في سرّك المكتوم وغيبك يا ذا الجلال والإكرام... ديوب مصحف شريفي آچوب صاغ يانندہ كه صحيفه اوراق يعني تفكّر وجهله...

Završetak (l. 8a):

آخره: **هـ** كلورسه مرادي حاصل اولقدر ودشماني اوزرينه نصرت بولوب عدلك قهر اولقدر اكر **لا** كلورسه دوكلي ايشلريندن مشقّت چكمكدر امّا بنيتدن صكره خيرلر وراحتلر بوله اكر، **ى** كلورسه خيره وسروره وصحّت وسلامته دلالت ايدر وسفر ايتمك وار غايت ايودر وجميع مصالحنه مباد كدر.

Na kraju djela (l. 8a) bilješka da je njegov prepis završen 29. džumadel-evvela 1175/1761. godine.

تمّت التفأل بعون الله الملك الوهّاب. تحريرًا في ٢٩ جا سنة ١١٧٥

Listovi 9-17 slobodni.

3. L. 18b-21a

شرح الأسماء الحسنى
ŠARḤ AL-ASMĀ’ AL-ḤUSNĀ

Komentar 99 lijepih Allahovih imena na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Uvod od jedne stranice teksta je u stihovima, a komentar imena u prozi.

Početak (l. 18b):

أوّله: قال النّبىّ صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم: إنّ للّه تسعة وتسعين إسمًا مائة إلاّ واحدة من أحصاها دخل الجنّة...

راويان شروح متن دعـــا   بزه بو يردن ايتدلر انهـــا
جمله پيغمبران راوي زمين   بو اسملر له قلديلر تكميل...

هو اللّه: إسم ذاتدر قلبي نور ايمانله طولوب سعادت اهلي اولمق ايچون ساعت شمسيده التمش آلتي كرّه مشغول اولنه، **الرّحمن:** صفاى دل تحصيل اولوب سحاوت اهلي اولمق ايچون ساعت خورشيدده ايكيوز طقسان كرّه مشغول اولنه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الرّشيد:** نيك نام بو لوب مرشد كامله ايرمك ايچون ساعت خورشيده بنيوز اون درت كرّه مشغول اولنه، **الصّبور:** مطلوب يقين وجميع مرادي حاصل اولمق ايچون ساعت ظهره ده اوچيوز اون ايكي كرّه مشغول اولنه.

Na listovima 23-25 razne bilješke i izreke na arapskom i turskom jeziku.

4. L. 26a-37a

جداول الفأل
ĞADĀWIL AL-FA’L

Tabele za proricanje sudbine. Svaka od tabela sadrži po 160 polja (10 x 16) u kojima je dat po jedan slovni znak. Na vrhu svake od tabela stoji naslov poglavlja. Ovakvih poglavlja ima ukupno 23, i to:

- هذا الفعل جيّد أم رديء؟ (l. 26a)،
- هذا الخبر صحيح أم كذب؟ (l. 26b)،
- لحفظ الأمانات أم لا؟ (l. 27a)،

- لطلب المناصب العالية وسائر المرادات (l. 27b)،
- البيع والشّراء نافع أم لا؟ (l. 28a)،
- المحبوس يتخلّص من الحبس أم لا؟ (l. 18b)،
- هل يصير حرب أم صلح أم لا؟ (l. 29a)،
- الشّهادة في قضايا الأمور جائز أم لا؟ (l. 29b)،
- مشتري العبد نافع أم لا؟ (l. 30a)،
- سفر البرّ نافع أم لا؟ (l. 30b)،
- هل يروح إلى الحجّ أم لا؟ (l. 31a)،
- عقد النّكاح نافع أم لا؟ (l. 31b)،
- هذه النّفس حاملة أم لا؟ (l. 32a)،
- الجنين ذكر أم أنثى؟ (l. 32b)،
- الزّرع نافع أم لا؟ (l. 33a)،
- سفر البحر نافع أم لا؟ (l. 33b)،
- تعبير الأنام نافع أم لا؟ (l. 34a)،
- مشتري الحيوانات نافع أم لا؟ (l. 34b)،
- هذه المرأة تتزوّج أم لا؟ (l. 35a)،
- المسافر يجيئ سريعًا أو بطأ؟ (l. 35b)،
- عاقبة هذا الأمر خير أم لا؟ (l. 36a)،
- في معرفة القالب والمقلوب (l. 36b)،
- القرض والدّين يحصل أم لا؟ (l. 37a).

5. L. 38b-46b

رسالهء منظومه خوب ومرغوب
RISĀLA-I MANẒŪMA ḤŪB WA MARĞŪB

Isto kao pod br. 8889/17.
Listovi 47-54 slobodni.

6. L. 55b-68b

وصيّتنامهء بركوي

WAṢIYYAT-NĀMA-I BIRGIWĪ

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju. Napisao na turskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī Birgiwī, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato i pod nazivima: رسالهء بركوي - علم حال بركوي - ili samo وصيّتنامه.

Ḥ. Ḫ. I, 850; Dobrača I, 696/6; Karatay t. I, 82; Flügel III, 1687/2; Zürich I, 479-85; Hasandedić, 9; Popara IX, 5731/3; Fajić III, 2374 i XI, 7041/2.

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام... أمّا بعد، فهذه وصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير علي... كتبها بالتّركيّة ليعمّ نفعها...

Završetak ovdje (l. 68b):

آخر الموجود: وجنبلكدن غسل اتمك وبش وقت نماز قلمق ورمضان اورجن طوتمق وغنيلره زكوة ويرمك وحجّ اتمك كبي بيان واجب اولدركه اني اللّه تعالى بيورمش اوله تشبه لو دليل ايله بللّو اولمش...

7. L. 69a-95a

موعظة

MAWʻIẒA

Rasprava iz propovjedništva na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Rasprava je podijeljena na 53 poglavlja (باب).

Početak (l. 69a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. امّا هر كشي كيم دوش كورسه انك تعبير...

Završetak (l. 95a):

آخره: اوله اكر أعراف سورسين اوقوسه دوشمانه ظفر بوله، دخي مال اولنه كيره اكر أنفال سورسين اوقوسه دنيادن كتمدين توفيق بوله... اكر إبراهيم سورسين اوقوسه حقّ تعالى انك قاتنده وآدميلر قاتنده اكلمش اوله، اكر نحل سورسين اوقوسه حقّ پيغمبر دستلغندن اوله.

Na listovima 97b-101a razni *vefkovi* za gatanje i proricanje. Listovi 102-141 slobodni.

8. L. 141b-152b

تفصيل العوامل

TAFṢĪL AL-ʻAWĀMIL

Djelo na turskom jeziku o agensima u arapskoj sintaksi napisano po uzoru na al-Ǧurǧānījevo djelo العوامل المائة (v. 8865/4), od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 4816/3.

Početak (l. 141b):

أوّله: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، طلبهء علم عربيّه ايچون ابتدا ضبطي مهمّ اولا عوامل مبتديلره اسان فهم اتمكيچون لسان تركي اوزره اشبو رساله ترتيب اولدي...

Završetak (l. 152b):

آخره: واول مبتدالق بر معنى در وخبرلك دخي بر معنادر قائم لفظي رفع اولمشدر دخي فعل مضارعده اولان عاملدركه اول اسم موقعنده فعل مضارعنك وقوعيدر مثلا: يَضْرِبُ زَيْدٌ كبي زيدا ورر ديمكدر بحمد اللّه تعالى يوز عاملك معنالري تفصيل اولندي. تمّت تمام.

9. L. 153b-160b

ترجمهء عوامل في النّحو بالتّركيّة

TARĞAMA-I ʻAWĀMIL FĪ AN-NAḤW BI AT-TURKIYYA

Prijevod al-Ǧurǧānījeva djela العوامل المائة (v. 8865/4) na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca. Naslov na početku هذا كتاب سؤالات عوامل

Jahić VI, 3994/6.

Početak (l. 153b):

أوّله: عوامل قچدر عوامل بردر يا عامل قچدر عامل يوزدر قچه قسم اوزرينه منقسمدر ايكي قسمه اوزرينه منقسمدر يا لفظيدر يا معنويدر معنويدرسون لفظي قچه قسمه اوزرينه ايكي قسمه اوزرينه منقسمدر...

Završetak (l. 160b):

آخره: عوامل معنوي كه ابتداء در يا عوامل معنوي ندر بو معنى خارجده بولنمز ايكي كمدر فعل مضارع يا فعل مضارعي رفع ايديجي كمدر اسم موقعنده واقع اولمشدر نتك كسي مثال نحو زيد زيد يضرب كما يقول زيد ضارب. كتبت الأوراق بقدرة الخلاّق. تمّت تمام.

10. L. 162b-183b

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao 8865/2.

Početak ovdje (l. 162b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة على محمّد وآله أجمعين **وبعد**، فهذه رسالة فيما يحتاج إليه كلّ معرب أشدّ الإحتياج وهو ثلاثة أشياء العامل والمعمول والعمل أى الإعراب فوجب ترتيبها على ثلاثة أبواب، **الباب الأوّل** في العامل...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9354. R-3191

Zbirka (مجموع), 9

L. 199; 18 x 12,5 (13 x 9); 15-17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, mjestimično dohvaćen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana preklopa obložena ebro papirom.

1. L. 1a-12b

شرح قصيده برده
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Komentar na perzijskom jeziku Būṣīrījeva spjeva الكواكب الدرّيّة في مدح خير البريّة poznatog i pod nazivom قصيدة البردة (v. 8889/10), od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

كَأَنَّمَا الدِّينُ ضَيْفٌ حَلَّ سَاحَتَهُمْ   بِكُلِّ قَرْمٍ إِلَى لَحْمِ العِـــدَى قَرِمِ

يعني اصحاب سيّد عليه السّلام دين اسلام را بغايت تعظيم ميكردن وعزيزي داشتند واز براى نصرة اواز خان ومان ومال وجان ميكد شتند ازين... ملّت اسلام هش اشان كو بمنزل مهماني بود بزرك وعزيزكه در منزل اشان...

Završetak (l. 12a):

آخره: **مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتِ البَانِ رِيحُ صَبًا   وَأَطْرَبَ العَيْسَ حَادِي العِيسِ بِالنَّغَمِ**

اين بيت طلب دوام نزول بركات صلوات است بروح مطهر سيّد كائنات عليه السّلام وبرا رواح طيّبه تا بعين وانصار حاصلش اينست مادام كه باد صفا اغصان زيباى درحت باران... (L. 12b) بارد بر مرقد سيّد كائنات وسرور موجودات باران كرايم كرامات وشأنيت صلات صلواترا ما دامت الافلاك باب رحمت سبز وسيراب باشد والسّلام.

Na kraju djela (l. 13a) bilješka da je njegov prepis 6. džumadel-ula 890/1485. godine završio 'Abdulwālī Abū as-Ṣāfā Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥusaynī al-Banğīkitī (iz Bendžikita u Uzbekistanu).

تمام شد اين قصيده، شريف بتاريخ ششتم ماه جمادى الاولى سنة تسعين وثمانمائة... على يد ضعيف عبد الوالي ابو الصّفا محمّد بن ناصر الدّين الحسيني البنجيكتي غفر الله له ولوالديه...

Na listovima 13b-14a jedna Ibn 'Arabījeva dova koja ovdje počinje:

ربّ أدخلني في لجّة بحر أحديّتك وطمطمانيّة يمّ وحدانيّتك وقوّني بقوّة سطوت سلطان فردنيّتك...

Na listovima 14b-16b razne dove, izreke, hadisi i stihovi na arapskom i perzijskom jeziku.

2. L. 17b-37a

طبيب القلوب في أحاديث المصطفى
ṬABĪB AL-QULŪB FĪ AḤĀDĪṮ AL-MUṢṬAFĀ

Naslov na početku طبيب القلوب في أحاديث المصطفى ـ أربعون حديثا

Komentar na perzijskom jeziku zbirke od četrdeset hadisa, od nama nepoznatog sakupljača i komentatora.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد خاتم النّبيّين وعلى آله أجمعين. الحديث الأوّل: روى أنس ابن مالك رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: بُدَلاءُ أُمَّتِي أَرْبَعُونَ إِثْنَانِ وَعِشْرُونَ بِالشَّامِ وَثَمَانِيَةَ عَشَرَةَ بِالْعِرَاقِ كُلَّمَا مَاتَ مِنْهُمْ وَاحِدٌ بَدَا (بدّل) اللهُ مَكَانَهُ أَحَدًا فَإِذَا جَاءَ الأَمْرُ قُبِضُوا، پارسي حديث روايت ميكند انس ابن مالك رضى الله عنه از رسول صلّى الله عليه وسلّم كه كفت بزركان امت چهل مرد...

Završetak (l. 37a):

آخره: الحديث الأربعون: روى عن ابن عبّاس رضى اللّه عنه قال: قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: أَرْحَمُ أُمَّتِي بِأُمَّتِي أَبُو بَكْرٍ وَأَقْوَمُ فِي دِينِ اللّٰهِ عُمَرُ وَأَشَدُّكُمْ حَيَاءً عُثْمَانُ وَأَقْضَاكُمْ عَلِيُّ بْنُ طَالِبٍ وَلِكُلِّ نَبِيٍّ حَوَارِيٌّ وَحَوَارِيِّ طَلْحَةُ... (L. 38a) وَإِنَّ أَزْوَاجِي خَيْرٌ مِنْ نِسَاءِ أُمَّتِي وَأَصْحَابِي مِثْلُ النُّجُومِ بِأَيِّهِمْ اقْتَدَيْتُمْ إِهْتَدَيْتُمْ وَمَنْ سَبَّ أَصْحَابِي أَوْ وَاحِداً مِنْهُمْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، ترجمه اين خبرست عزيز وبس جامع... روايت ميكند اين عبّاس رضى اللّه تعالى عنه كه مصطفى... (L. 40a) طبيب است ايزد سبحانه وتعالى... توفيق شنيدن ودانستن وكاربستن بارزاني دار وبمنه وفضله ومارا از ثواب اين محروم... تمّت الكتاب بحمد اللّه وحسن توفيقه.

3. L. 41b-73a

شرح خواصّ الأسماء الحسنى

ŠARḤ ḪAWĀṢṢ AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Komentar na perzijskom jeziku zbirke o tajnama značenja lijepih Allahovih imena (الأسماء الحسنى). Osnovno djelo napisao je poznati sufija i muhaddis, Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Ḥāfiẓī al-Buḫārī, Ḫawāǧa Pārsa, rođen u Medini 756/1355., umro 822/1419 (*A. M. II, 183*) ili 865 (*Kaḥḥāla XI, 300*), a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Početak (l. 41b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين الطّاهرين، **أمّا بعد**، بدانكه اين شرح خواصّ متفعتهاى نامهاى حضرت خداوندست عزّ وجلّ وآن نود نه نامست از تصنيف إمام عالم عابد زاهد ولي جلال الدّين أبو الفتح محمّد بن محمّد الحافظي البخاري قدّس اللّه تعالى روحه ونوّر مرقده... قال اللّه تعالى في كتابه الكريم في آخر سورة الأعراف في قوله تعالى: **وَلِلّٰهِ الأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا** ومعنى آيت آنست كه حضرت خداون سبحانه وتعالى وتقدّس راست نامها نيكوترين بس بخوانيد خدايرا...

Završetak (l. 73a):

آخره: در امان خداى تعالى باشد وتوانكر كردوعاجز خلق نشود دستن وعافيت خداى تعالى بروى نكاه دار واكر همه عالم نويسند كردد وشرح اين دعا نويسند تمام نكردد مقصود خواندن ونكاه داشتن است، واللّه اعلم پيست ويك نام انيس.

Na listovima 73a-75a nekoliko prigodnih dova na arapskom jeziku za razne prilike.

---

4. L. 75b-78a

شرح رباعي أبي سعيد بن أبي الخير ـ رساله‌ء حورائيّة

ŠARḤ-I RUBĀ'Ī ABŪ SA'ĪD IBN ABŪ AL-ḪAYR - RISĀLA-I ḤAWRĀ'IYYA

Komentar rubaija koje je na perzijskom jeziku spjevao Abū Sa'īd b. Abū al-Ḫayr, rođen 357/968., umro 440/1049. godine. Komentar je na perzijskom jeziku napisao 'Ubaydullāh b. Maḥmūd aš-Šāšī, umro 896/1491. godine. Komentar je poznat i pod nazivom رساله‌ء حورائيّة, koji je dobio po prvoj riječi rubaija (حورا).

Kairo 1. I. 1460-1465, str. 328-329; Ateş I. 508/3, str. 329.

Početak (l. 75b):

أوّله: الحمد للّه فياض الحكم والمواهب وموصل الطّالبين إلى المطالب... أمّا بعد، بدانك اين فقيررا بسي شعف مي (!) بود بدانستن معاني رباعي قطب الأوليا سلطان أبو سعيد أبو الخير قدّس سرّه...

رباعي بيت

حورا بنظاره‌ء نكـــارم صـــف زد   رضوان ز تعجب كفت خود بركف زد
آن خال سيه بران رخان مصرف زد   ابــــدال زبيم چنگ در مصحف زد

واين فقير مستمندار روح مقدّس حضرت اشان مي بودم اما بواسطه اشتغالات كو شبهاز تفكّر واستكشاف معنى ابزد مستولي شده بود درين مدت شنيده شد كه...

Završetak (l. 38a):

آخره:

نظم

از مى اين عشق عشرت ساخـــتن   صـد هزاران جـان بيـايد باخــــتن
اما جون سنت إلهي چنين رفته است   كه اورا چند كامي درين عالم از براى...

اين رباعي حالت رجوع بآن جناب فهم كند البتّه اورا سروري بيدا شود زيرا كه از خواصّ محبّت آنست كه محبّ را هيچ لذّتي بهتر از ملاقات محبوب نباشد، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت كتاب الحورائيه بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na listovima 78b-79b nalazi se poglavlje iz nekog sufijskog djela na perzijskom jeziku pod naslovom در بيان حال صوفيين a na listu 80a dova koja se uči na grobu umrlog poslije sahrane (*talkin dova*) pod naslovom تلقين الميت.

5. L. 81a-82a

كتاب الوقف والابتداء في القرآن

KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN

Prijevod na perzijskom jeziku djela o pauzama (*waqf*) pri učenju Kur'ana. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati karija, lingvista i mufessir, Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī as-Saġāwandī, Abū ʿAbdullāh, umro 560/1165. godine. Ovaj prijevod na perzijski jezik sačinio je nama nepoznati prevodilac.

Kaḥḥāla X, 112; Flügel III, 1625, str. 60-61; Brockelmann G I, 408 i S I, 724; Karatay p, 937; Dobrača I, 101, str. 56; Fajić XI, 6524/1.

Početak ovdje (l. 81a):

أوّل الموجود: قال محمّد بن طيفور السّجاوندي رحمة اللّه عليه: **الميم** للوقف لازم **والطّاء** للوقف المطلق **والجيم** للوقف الجائز **والزّاء** للوقف المجوز **والصّاد** للوقف الضّروري **والقاف** للوقف الّذي اختلف فيه **ولام الألف** للإتّفاق بينهم في غير الوقف... بدانك جملكي حروف كه لغت عرب برانست پيست ونه حرف است وازين پيست نه حرف شش حرفست...

Završetak ovdje (l. 82a):

آخر الموجود: **والسّادس**: هل يستطيع، **والسّابع**: لآ إله، **والثّامن**: ثالث ثلاثة، **والتّاسع**: هذا ربّي، **والعاشر**: هذا أكبر، **والحادي عشر**: فويل للمصلّين، **والثّاني عشر**: أفواجًا، **والثّالث عشر**: من أهل الكتاب، **والرّابع عشر**: جميعًا. واللّه أعلم بالصّواب. تمّت تمام.

Na listovima 82b-83a razne dove, izreke i bilješke na arapskom i perzijskom jeziku.

6. L. 83b-96b

رسالة الأنوارات

RISĀLA AL-ANWĀRĀT

Moralističko-sufijsko djelo na perzijskom jeziku. Napisao u rimovanoj prozi neki ʿAbdullāh, čija nam je biografija nepoznata. Na kraju (l. 96b) je dat naziv djela (رسالة أنوارات) koje, u nama dostupnim izvorima, nismo mogli pronaći.

Početak (l. 83b):

أوّله: وبك توكّلي واعتمادي با كريم عبد اللّه كنجي بود نهان بدست خرقاني ناكاه برسيد بجشمه، زندكاني چندان تجريد كه عبد اللّه ماندون خرقاني درخت را آب بايد طفل را شير شريعت را استاد بايد طريقت را پير إلهي بفضل خويش قايمي وبشكر خويش مشكور تو عارف نزديك...

Završetak (l. 96):

آخره: وصوفيان حقّ را اثبات ميكنند وحود را كم لا نهنكيت (!) بر ساحل بحر توحيد استاده ودهان قهر كشاده تاهركه آهنك جوهر توحيد كند جمله، معلوماتش... درين ششدر اين بنج ونه رامباز از ايشان تو معبود باطل مساز، تمّت رسالة أنوارات بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na listu 96b-97a nalazi se nekoliko bilješki o namazu na perzijskom jeziku, a na listovima 97a-98b horoskop na perzijskom jeziku.

7. L. 99b-169a

كتاب في العقائد والفقه لمجهول

KITĀB FĪ AL-ʿAQĀʾID WA AL-FIQH LI MAĠHŪL

Rasprava o islamskom vjerovanju i obredoslovlju na perzijskom jeziku, s naglašenim sufijskim intonjem, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo prijevod nekog djela s arapskog jezika.

Početak (l. 99b):

أوّله: الحمد للّه والصّلوة على رسول اللّه، أمّا بعد، بدانك تصوّف باكيزن كردانيدن دل است از لوث دوستي غير حقّ عزّ وجلّ وآراستن تنست بسنتها، خاتم النّبيّين وسيّد المرسلين محمّد مصطفى صلعم وبدانك أهل تصوّف بر كزيد كان حضرت عزّت اندومتا بعان سنّت حضرة خواجه اند صلوات اللّه وسلامه عليه مكر درين زمان كه ايشان... (l. 100a) **امّا مذهب اوليايه است** كه چون بنده بدرجه، ولايت رسيد خطاب امر ونهي ازوى بر خواست...

Završetak (l. 169a):

آخره: از مستي شهوت مشيار كردان وصمه را توبه، نصوح كرامت كن واز شفاعت باكان بي نصيحت كردان بفضلك وكرمك يا أكرم الأكرمين ويا أرحم الرّاحمين.

Na kraju djela (l. 169a) bilješka da ga je prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1. u ovoj zbirci, Abū aṣ-Ṣāfā Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥusaynī Samarqandī.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد ضعيف أبو الصّفا محمّد بن ناصر الدّين الحسيني سمرقندي.

Na listovima 169b-170a nekoliko bilješki na perzijskom jeziku u vezi sa džuma namazom.

8. L. 171b-184b

جامع الحكم والأمثال

ĞĀMIʿ AL-ḤIKAM WA AL-AMṮĀL

Zbirka hadisa i mudrih izreka na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 171b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله أجمعين، چنين آورده اند خداوندان اخبار وناقلان آثار ودانندهٔ كان فضل ودانش وراه نمايند كان...

Završetak (l. 184b):

آخره: **حضرت أمير المؤمنين علي كرّم الله وجهه** فرمودند كه هر مه را سنت خدا وسنت رسول هداى وسنت اوليا خدا نباشد او مفلس ترين خلقان باشد سؤال كردن... مباش دربي آزار وهرجه حواقي (!) باش كه در شريعت ها غير ازين كناهي نست.

Na listovima 185a-186a razne bilješke, dove, stihovi i zapisi na perzijskom jeziku.

9. L. 186b-196a

رسالة في بيان المذاهب
RISĀLA FĪ BAYĀN AL-MAḎĀHIB

Kratka rasprava iz oblasti islamskog vjerovanja, na perzijskom jeziku, prožeta sufijskim učenjem. Prema završetku, napisao poznati sufija ‘Umar b. Muḥammad as-Suhrawardī, Šihābuddīn, rođen 539/1144., umro 632/1234. godine. Rasprava je podijeljena na četiri poglavlja (باب):

الباب الأوّل في بيان الطّريق والمنازل والمقاصد (l. 186b)،
الباب الثّاني في بيان الصّفات (l. 190b)،
الباب الثّالث في بيان معرفة الأفعال (l. 193b)،
الباب الرّابع في بيان المذاهب (l. 195a)

Početak (l. 186b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين، وبعد، **فهذه رسالة في بيان المذاهب** مشتمل (مشتملة) على أربعة أبواب. **البابا ب الأوّل** في بيان الطّريق والمنازل والمقاصد بدانك روند كيست وراه حيست ومنزل خداست ومقصد كدام است...

Završetak (l. 196a):

آخره: تا عمر خود صانع نكرده تا شم رسول صلّى الله عليه وسلّم فرمودند كه يا امين خودر الشناس تا عمر وصانع نكرده تاشي كه حود را شناحتي خدايرا شناحتي وبخدا رسيدي، تمّت الرّشاله شيخ شهاب الدّين السّهروردي رحمة الله عليه.

Na listovima 196b-199b razne bilješke, dove i stihovi na perzijskom jeziku.

Vakuf Hromo-zade (Hromić) Ṣāliḥ-ef. Na listovima 1a i 199a veliki ovalni pečat vakifa sa natpisom وقف خرومو زاده صالح أفندي

9355.

R-4909

شرح قصيدة البردة
ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Prijevod i komentar na perzijskom jeziku Būṣīrījeva spjeva الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة poznatog i pod nazivom قصيدة البردة (v. 8889/10), od nama nepoznatog prevodioca i komentatora.

Kairo p. II, 1504, str. 340.

Početak (l. 1b):

أوّله: محامد هر حامدُ وحوامد بر حميدي بُرْدَه، بَرْدِ بَرْدَه را از عُيُونِ بَرِيدِ أَفْهَامْ وَأَوْهَامْ... وبعد (l. 2a) سبب سبب كلمات اين كتاب با سبوب الاسباب بلسان بالس بعون مسبّب الاسباب آنست كه مدّت مديده وعدّت عديده در خاطر غير خطير... بوجه شرح كردن قصيده، برده كه قصائد سبق را از سائر قصائد برده است... (l. 5b) بدانكه اين قصيده را برده غالب از جهت آن گويند...

Završetak (l. 149a):

آخره: تا من باشد محمّد شهرتم شيخي بود   كمترين مدّاح پيغمـــــبر حبيب حقّ منم..
ميكنم مردم بدم برحقّ سپاس بي قياس   راست كرد اين نظم من ازمفتّح محتشم

L. 152; 20,5 x 13 (16 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i mjestimično tekst osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (l. 150a) u kome se navodi da je prepis završen 1042/1632. godine.

والحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله. كتب في سنة إثنى وأربعين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

9356. R-6332

ديوان جامي
DĪWĀN-I ǦĀMĪ

Divan pjesama (većinom gazela) mistično didaktičkog sadržaja. Spjevao na perzijskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen u kasabi Džām u Horasanu, 23. šabana 817/1414., umro u Heratu, 18. muharrema 898/1492. godine.

Flügel I, 595, str. 570; Nametak IV, 3180; Pertsch VPH, 869; Karatay p, 682; Ateş I, 616, str. 428. Wiesbaden XIV1, 377, str. 294.

Početak (l. 25b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم اعظم اسماء عليم حكيم
محترمان حرم انس را تازه حديثي است زعهد قدسم

Završetak ovdje (l. 184a):

آخر الموجود: ادهم
چه خوش باشد كه دركاشانهء غم دو همدم درد دل كويند باهم

Na listovima 1a-24a nalazi se više kasida i rubaija od istog autora.

L. 186; 19,5 x 10,5 (15 x 7); 25-28 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 184a) bilješka da je njegov prepis u prvoj dekadi mjeseca džumadel-uhra 991/1583. godine završio Bābā b. ʻInāyatullāh b. ʻĀdil b. Muḥammad ʻAbdurrazzāqī.

تمّت كتابة هذا الدّيوان بعون اللّه الملك الدّيّان على يد العبد الفقير إلى اللّه الغني باباً بن عنايت اللّه بن عادل بن محمّد عبد الرّزّاقي في أوائل جمادى الأخرى سنة ٩٩١ إحدى وتسعين وتسعمائة.

Na listu 184b bilješka ranijeg vlasnika šejha Muḥammada, muftije u Travniku.

استصحبه الفقير الشّيخ محمّد المفتي بمدينة تراونيك عفى عنه.

Ispod bilješke njegov lični pečat sa natpisom درويش محمّد.

Najvjerovatnije je riječ je o Derviš Muhamed-ef., rodonačelniku današnjih travničkih Korkuta, koji je pored muftijske službe obavljao i dužnost muderisa u Elčī Ibrāhīm-pašinoj medresi u Travniku, a na čijem je drugom pečatu iz 1289/1872. godine nabrojano pet generacija njegovih predaka:

المحتاج إلى رحمت ربّه الغفور درويش محمّد بن مصطفى بن الحاجي مصطفى بن الحاجي علي بن محمود بن الحاجي علي رحمهم اللّه تعالى

(Vidi: Alija Bejtić, *Elči Hadži Ibrahim-pašin vakuf u Travniku - Prilog kulturnoj povijesti Travnika*, str. 23)

Iz kolekcije Besima Korkuta.

9357. R-8677

تحفة الأحرار
TUḤFA AL-AḤRĀR

Jedno od pet djela *Ḫamse* (Petoknjižja) koje je na perzijskom jeziku napisao ʻĀbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen u kasabi Džām u Horasanu, 23. šabana 817/1414., umro u Heratu, 18. muharrema 898/1492. godine. Ovo djelo je uvršteno kao prvo djelo *Ḫamse*, a kada joj je al-Ǧāmī dodao još dva djela od kojih je formiran *Haft awrang* (Sedam prijestolja), ono je uvršteno na treće mjesto. Djelo je napisano pod utjecajem Nizāmījevog مخزن الأسرار i Ḫusraw Dihlawījevog مطلع الأنوار, kojima je pisano kao paralela (نظيرة). Autor je djelo završio 886/1481. godine. Izuzev kratkog uvoda u prozi, cijelo djelo je napisano u mesnevi stihovima. Sastoji se od 20 poglavlja (مقالة).

Kaḥḥāla VII, 122; Nametak IV, 3173-74; Zürich - Sarajevo II, 956-57; H. H. I, 361; Flügel I, 598; Ateš I, 585/26, str. 400; Karatay p I, 702/5 i 705/II; Pertsch VPH, 876/5, str. 874; Wiesbaden XIV1, 271, str. 212-13.

Početak (l. 2b):

أوّله: حمداً لمن جعل جنان كلّ عارفٍ مخزن اسرار كماله ولسان كلّ واصفٍ مطلع أنوار جماله...

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم هست صلاى سر خوان كريم...

Završetak (l. 86a):

آخره: مهرنه خاتمهء اين خطاب شد رقم خاتم تمّ الكتاب.

L. 70; 27,5 x 17,3 (16 x 9); 14 redaka. *Nasta'līq*, s velikim proredom, pisan kaligrafskim pismom, veoma vještom rukom. Na naslovnom listu (2b) lijepo urađen *unvan* u obliku pravougaonika iznad koga se uzdiže kupola, bogato ukrašen zlatnom, plavom, crvenom, zelenom i oker bojom, sa mnoštvom floralnih motiva u obliku cvjetova, listova, pupoljaka i grančica, međusobno povezanih u vidu loze i buketa cvjetova. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim ili plavim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst ujednačeno poškropljen zlatom i uokviren dvjema zlatnim linijama, obrubljenim s vanjske i unutrašnje strane tankim linijama crne boje i jednom dodatnom linijom plave boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, s preklopom, bogato ukrašen ornamentima otisnutim na zlatnoj podlozi i s vanjske i unutrašnje strane korica i preklopa.

Djelo se završava kolofonom (l. 68a) u kome se navodi da ga je u Meki u mjesecu zul-kadetu 983/1575. godine prepisao carev pisar, Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī.

تمّت كتابت هذا الكتاب بمكّة المباركة شرّفها اللّه تعالى تعظيماً وتكريمًا بخطّ العبد الفقير
حقير كاتب الملك المشتهر بدوري ابن مير نظامي تاهروي في تاريخ شهر ذي القعدة سنة ٩٨٣

Na listu 1b bilješka Džafera Kulenovića iz treće dekade mjeseca zul-hidždžeta 1336/1918. godine u kojoj se navodi da je profesor u Višoj šerijatskoj školi u Sarajevu, hadži Muhamed, sin Mustafe Hadžimulića oporučio da se ovaj rukopis uvakufi za Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu.

قد أوصى بوقف هذا الكتاب في كتبخانة غازي خسروبك بسراى بوسنه صاحبه ومالكه الحاجّ محمّد بن مصطفى الشّهير بحاجي ملا زاده المدرّس في مدرسة القضاة سراى بوسنه أواخر ذي الحجّة ١٣٣٦، الوصيّ جعفر قولن زاده.

9358. R-9804

بهارستان
BAHĀRISTĀN

Pjesničko djelo sufijsko-didaktičke sadržine koje je, po uzoru na Šayẖ Sa'dījev Gulistān, napisao 892/1487. godine 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen u kasabi Džām u Horasanu, 23. šabana 817/1414., umro u Heratu, 18. muharrema 898/1492. godine. Djelo je napisao za svog sina Ḍiyā'uddīna Yūsufa, a posvećeno je mongolskom sultanu Ḥusayn b. Bayqarā. Djelo je kasnije služilo kao uzor mnogim perzijskim i turskim pjesnicima.

Trako-Gazić 457-461; Nametak IV, 3151-3154; H. Ḥ. I, 256; Rieu CPM II, 755; Pertsch VPH, 882-883; Bratislava, 592, str. 424; Wiesbaden XIV1, 11; Karatay p, 751; Flügel I, 574 i III, 542; Ateş I, 608.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود:

قطعه

ای که بر سفله میدري جامه   نام ترسم بکر کیت برود
مشوانسوس پیشه باخردان   ورنه قرـــــزر کیت برود

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود:

شعر

در دهرنیست ازتو دلفروزتر نکـــــار   در شهرنیست ازتو جکر سوزتر

[illegible]

کاهي چولاله ام زوصالت شکفته روی   کاهي جونرکسم زفراقت فکنده سـر

اديب صابر رحمه الله وي شاعر فصيح وفاضل لبيب بودوا شعاروي را لطافتي كامل وملاحتي تمام حاصل است وافاضل بتقديم وي معترفند چنانكه...

L. 50; 20,5 x 13 (14 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima oštećeni zubima glodara. Na većini listova nalaze se tamne fleke. Na marginama i između redaka ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9359. R-9172

بهارستان
BAHĀRISTĀN

Isto kao pod br. 9358.

Fragment.

Početak (l. 1a):

أوّله: چنانکه انوري ويرا باخود ترجيح نهاده وانجاکه در قطعهء تعد اد کمالات خود ميکند ودر آخران مي کويد...

بيت

این همه بکذار باشعر مجرّد آمد   چون سنايي هستم آخر کرنه همچون صابرم

Završetak (l. 10b):

آخره: حکايت

کژد مي زهد مضرت درنيش وتبر خبائت درکبش عزيمت سفر کرد بلب آب پهنی در رسيددر خشك فروماندنه پاى کذشتن ونه راى بازکشتن سنك پسني آن معنى را ازوري مشاهده کرد بروى ترجم نمود بر پشت خودش سوار کرد وخودرا در آب انداخت وآشان کنان روى بجانب ديکرنها دد ران...

L. 10; 20,3 x 13 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima oštećeni. Na većini listova tamne fleke. Na marginama i između redaka ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9360. R-10295

سنبلستان

SUNBULISTĀN

Fragment iz spjeva moralno-didaktičke sadržine, na perzijskom jeziku. Spjevao, po uzoru na Sa'dījev كلستان (v. 9329), Šayh Šuğā'uddīn Ğūrānī, umro 964/1556. godine. Djelo je posvećeno sultanu Sulejmanu Zakonodavcu (vl. 1520-1566). Djelo je vrlo rijetko. Poznata su samo još dva-tri primjerka.

Nametak IV, 3214; Bratislava, 594, str. 425-26.

Početak (l. 1a):

أوّله: دولت جاويد اكر جويي ومالك اَيَدْ * عاقل وفر زانه هين تو مكن باد * منزل فاني دري شاه جهان سروري كوش تو در مهتري مصليِ عام دار * حاجت ذات تونيست تا كندش بنده مدح * تا بود خاك وباد غرّ وقرّ كام باد * ....

Završetak (l. 7b):

آخره: وعهدهء آن در کردن من کردهء وبس از من انرا تحمّل... علم آدم پش علمت قطرهء از قلزم است * علم ما يکدرهء زان هرچه بر مالازم است * جرچه...

L. 7; 14,5 x 9,8 (11 x 5); 15 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9361. R-8575

Zbirka (مجموع), 2

L. 116; 18,3 x 12,5 (13 x 6,5); Na listovima 1b-77b 13 redaka, a na listovima 84b-116b 8 redaka. *Ta'līq* pisan vještom rukom dvojice različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir listova 1-83 tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla, a listova 84-116, debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi 84-116 dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-77b

ديوان شريف

DĪWĀN-I ŠARĪF

Divan gazela i rubaija na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog pjesnika. Naslov na listu 1a ديوان شريف.

Početak (l. 1b):

أوّله: وقت انست كه جان ازبي جانـان كردد   روز وشب در طلبش بي سر وسامان كردد
در هواى سر آن كوي زيد همچون غبار   كه تنش خاك وهوادرتن اوجــــــان كردد

Završetak (l. 77b):

آخره: فراتر منه از حـــــــــد خويش پاى   بر آور باخـــــــــلاص دست دعـــاى
ترابا ويا ربّ بحـــى قديـــــر
مبارك چوهر عيـد عيـد غدير

Na kraju djela (l. 77b) bilješka na arapskom jeziku da je prepis 1. džumadel-ula 987/1579. godine završio Qāsim b. 'Abdulmalik al-Kūrānī.

تمّ تسويده على يد أضعف العباد وأحقرهم قاسم بن عبد الملك الكوراني في غرّة شهر جمادى الأوّل سنة ٩٨٧

Listovi 78-83 slobodni.

2. L. 84b-116b

رباعيّات عمر خيّام
RUBĀ'IYYĀT-I 'UMAR ḪAYYĀM

Isto kao pod br. 9322/1.

Početak ovdje (l. 84b):

أوّل الموجود: اين بكر كه چار كوهر صاف دروست   بكريست كه چن قاف تا قاف دروست
در زيور اسم مجمع الاصناف اســـت   زانروى كـــه جمعيّت اصنـــاف دروست

Završetak ovdje (l. 116b):

آخر الموجود: بايار مقمـــر مي كلرنـــــك زنم   كلبانك نشـــاطي طى بدل تـــك زنم
از نام يرون آيمـــم وبزنـــــك زنم   بنشيم ومرجه هپست بر سپنك زنـم

Iz kolekcije Mustafe Brke iz Tešnja.

9362. R-7707

ديوان أبي الخير
DĪWĀN-I ABŪ AL-ḪAYR

Naslov u *unvanu* zlatnim slovima ديوان أبي الخير

Divan pjesama na perzijskom jeziku. Spjevao pjesnik pod pseudonimom Abū al-Ḫayr, čija nam je biografija nepoznata. Postoji više pjesnika sa ovim nadimkom. Moguće je da je riječ o Muḥammad b. Muḥammadu al-Fārsīju, koji ima ovaj nadimak (v. *Kairo p. I, 1063-64*).

Početak (l. 1b):

أوّله: اى شده سر دفتر ارباب عصيان نام   ديده كريان كشته بر آغاز وبر انجام...
آى داده زنكـــي لبت آب حيـــات را   پر نور كروه...(!) رخت كاينات را

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 95b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:
چهره زردم حوبه در عشق آن ....   چون به آب چشم كريان ترشود آن بهريست

L. 95; 16,5 x 10 (11,5 x 6); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen *unvan* u kome je zlatnim slovima dat naslov djela. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i naknadno popravljani. Na naslovnom listu tekst uokviren zlatnom trakom, a na ostalim listovima crnom linijom. Na marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen i naknadno popravljan dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a dva pečata ranijih vlasnika. Na jednom od njih čitljivo je ime Muṣṭafā صاحبه مصطفى

9363. R-8954

حكايات من حياة الشّيخ حسين المخدومي
ḤIKĀYĀT MIN ḤAYĀT AŠ-ŠAYḪ ḤUSAYN AL-MAḪDŪMĪ

Zbirka pripovjetki iz života Ḥusayna Maḫdūmija al-Ḫawārizmija i njegovih murida (učenika), na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Pripovijetke se odnose na život u Srednjoj Aziji (Transoksijani i Taškentu) i popraćene su primjerima i stihovima sufijske sadržine. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1b):

أوّله: إلهي جون كنم آغاز كفتار   زبانم كردو از حمدت شكر باد...

حمد تا محدود ودرود نا معدود ومعبود براكه عقل عقلا وعلم علماي بكنه پسرا دقات جمال وجلاش تواند بردو شكر وسپاس بي قياس... (l. 2b) امّا بعد بر سالكان اه د مقربان دركاه وبر اهل حال وطالب ... اهل كمال پوشيده ومخفي نماند كه بعد از مراجعت طواف حرمين شريفين زاد الله تعالى شرفهما كه اين حقير كثير التقصير درنيده كي آن عالي حضرت معالي... قطب الاقطاب بلا اشتباه... حضرت شيخ حسين المشتهر بمخدومي الخوارزمي قدّس سرّه موفّق شده بود وبعضي از ياران درويشان ومحبّان ما وراء النّهر و تاشكند...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 151b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: جهار ديم در بيان اسبابي خلقاني افعالي حضرت وذكر خوارقبعضي كه شاهد عوام وخواص... درباب زحال خلفاى ايشان وليكن درين...

L. 151; 24,5 x 18 (16,5 x 11,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom ojačanom sa vanjske strane dodatnom linijom crne boje. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

9364. R-5641

ديوان بيدل

DĪWĀN-I BĪDIL

Divan pjesama na perzijskom jeziku. Spjevao indijski pjesnik Mīrzā 'Abdulqādir b. Mīrzā 'Abdullāh, Bīdil, Akbarābādī, umro u Delhiju 1133/1720. godine.

Kairo p. I, 631-32; Karatay p., 848; Wiesbaden XIV1, 376, str. 293; Pertsch, VPH, 966, str. 938.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

زبحر بهره بيري بزد چشم حباب   بريت منفعل ازكا يسه نلون عرض...
بروى كس مـژه از   شرم برند اشته ايم
مباد بيدل مانيقدر   زبـــــون عـرض

Završetak ovdje (l. 61b):

آخره: زنداني حرماني كده داغ وفـايم   برمانتواني بپت خطاى معانـــي
آسين دلان جوهر شمشيرندارند   اجزاى مداراء بي مانيست مصافي

L. 61; 21,3 x 13,5 (14,5 x 7,6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

9365. R-2923

حكايهء فضلاء

ḤIKĀYA-I FUḌALĀ'

Moralno-didaktički spjev u mesnevi stihovima, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na prvoj strani unutrašnje korice i na hrbatu naknadno napisan naziv djela حكايهء فضلاء.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **فرستادن سليمان بازرا بطلب بلبل**

زمرغان چون سليمان قصّة شنيد   بناليد وبكالـــيد وبحوشيـــد
همان دم بـــازرا فرمـودهان زود   بر وچون آتش وبازاى چـون دود

Završetak ovdje (l. 54b):

آخر الموجود: **حكايت**

خسروي مي رفت بود شتى شكار   كفت اى سكبان سپك تاري بيار

L. 54; 14,5 x 10,2 (10 x 6); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa naknadno popravljanim hrbatom. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu na strani *b* bilješka ranijeg vlasnika *Gazi Husrev-begovoj knjižnici darovao Buturović Derviš, penz. šer. sudija, Sarajevo, 19. I 1947.*

9366. R-9800

حكايات

ḤIKĀYĀT

Zbirka priča i legendi na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: **از مقالات أحمد خضرويّه رحمه الله** نزد يكترين بخداى آنكس بود كه خلق او پشته براد وهركه خدمت درويشان كنند بسه چيز مكرّم شود تواضع وحسن أدب وسخاوت... باش ومليح خواب نيست...

Završetak ovdje (l. 60b):

آخر الموجود: چون شيخ را وفات نرديك آمد... واشته اند چه مرد نشابور وچه انجا هر شب سپند (!) نسورند كه جنيان كافرا زبوى سپند بكريندند...

L. 60; 17,5 x 11 (13 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Ahmeda Užičanina iz sela Dumanića kod Rogatice.

9367. R-9791

أشعار فارسي

AŠ'ĀR FĀRSĪ

Fragment iz nekog moralno-didaktičkog spjeva na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **در بيان سماع فرمايد**

انزمانت رسيد ســـر اندازي   كانجــه جزا وبـــود براندازي
تواكر واصلي وسيلت حبيست   وكرت حاليست حيلت حبيست

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: **در صفت علم...**

دل بتعليم چشم بي نور است   مردنادان زد دمـــي دروست
نيست اب حيات جـزدانش   نيست باب نجات جـــزدانش.

L. 30; 17,5 x 12,5 (12 x 6,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9368. R-10219

منظوم لمجهول

MANZŪM LI MAĠHŪL

Fragment iz nekog spjeva na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بنام افرين جـــم دل وجـان   كنم اغاز اين نو نقــش ديوان
رقم رواز كلك بخت واقـــبال   سخـــن اراي سر واقف خـال

Završetak (l. 20b):

آخره: سكركاه نو اغاز حكـــم بسين   حجّه مطلع انـــوار زنمكسين
قموسن حكمت اوزره الميوب بند   وجودين بخر خشكه قلدي بيونلر.

L. 20; 28 x 16 (19 x 9); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara i po rubovima, do 3 cm dubine, izlizani. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9369. R-10291

منظوم فارسي لمجهول

MANẒŪM FĀRSĪ LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog spjeva moralno-didaktičke sadržine, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: آن يكي را كنج ونعت مي دهــد   وان دكررا رنج وزحمت مي دهد
آن يكي بر تحت باصد عزّ ونـــاز   ديكري كرده دهان از فاقــه باز

Završetak (l. 6b):

آخره: **در صفت رياضت كويد**
كرهمي خواهي كه كردي سربشت   اى پسر بر خود در راحت ببلنــد
كر كــه بر بست اودر راحت تمـام   باز شد بروي در دار السّـــــلام.

L. 6; 20,3 x 14 (16 x 7,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Đumišić Muhameda i Begzade iz Banje Luke (poklon).

9370. R-9778

منظوم فارسي لمجهول

MANẒŪM FĀRSĪ LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: به برف آب رحمت مكن برخسيس   چو كردي مكافات بريخ نويــس (!)
نديدم چنين پيــچ بربيــچ كـــــس   مكن هيچ رحمت برين هيچ كس

Završetak ovdje (l. 2b):

آخر الموجود: ببديد كان در بزكـــي رســـــد   زما بند كانت چـــه آمديســـند
شهنشه زشادي چوكل بر شكفت   بخنديد در روى درويش وكفت.

L. 2; 20,5 x 14 (14 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9371. R-9281

حكايت طفل صائم

ḤIKAYAT-I ṬIFL-I ṢĀ'IM

Priča u mesnevi stihovima o djetetu postaču, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo fragment iz nekog opširnijeg djela.

Početak ovdje (l. 1a):

أول الموجود: شنيدم كه تا بالغي روزه داشت   بصد محبت (!) اوردر روز بجاشت
بكتا بش آن روز سائــــق بزد   بزرك آمدش طاعت ار طفل خـــــرد

Završetak ovdje (l. 14b):

آخر الموجود: بشنيي (!) شتر بر حدي عـرب   كه جونش بر قص اندارد طـــــرب
شترا جوشود وطرب در سرست   اكرادمي رانبـــا شـــــــد
خرست

L. 20; 17 x 12,3 (13,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, razasuti i ispreturani. Listovi 15-20 slobodni.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9372. R-9779

تاريخ ادبيّات ايران

TĀRĪḪ ADABIYYĀT ĪRĀN

Kratka hrestomatija perzijske književnosti. Sabrao Fejzullah-ef. Hadžibajrić. Sastoji se od slijedećih poglavlja:

- تاريخ ادبيّات ايران (str. 1)،
- دوره غزنويان (str. 4)،
- آل بويه (str. 5)،
- جمال الدّين اصفهاني (str. 6)،
- دوره سلجوقيان (str. 7)،
- نظامي كنجوي (str. 10)،
- رشيد وطواط (str. 11)،
- ابو سعيد ابو الخير (str. 12)،
- سنائي غزنوي (str. 20)،
- سعدي، مسعود سعد (str. 21)،
- جامي (str. 22)،
- حافظ (str. 23)،
- دورهٔ تيموري (str. 24)،
- نثر دورهٔ مغول (str. 27)،
- مولوي بلخي (str. 35)،
- كمال اسماعيل اصفهاني (str. 36)،
- دورهٔ ايلخانيان (str. 37)،
- كتب علمي وفلسفي ومذهبي (str. 40)،
- شيخ عطار (str. 42)،
- تصوّف (str. 46).

Početak (str. 1):

أوّله: **تاريخ ادبيّات ايران**... **تاريخ ادبيّات بش از اسلام**... **تاريخ ادبيّات بعد از اسلام**... (Str. 4) **دوره غزنهويان** (٣٨٩-٤٣٢) آلبتكين در خدمت شاهان ساماني بود بسبب لياقت از جانب عبد الملك بن نوح حكومت خراسان باو واگذار گرديد و از آنجا حكومت غزنين رفت پس ار آلبتكين غلام ودامادا و سبكتكين جانشين وي شد واورا ميتوان مؤسّس سلسله غزنويان دانست...

Završetak (str. 46):

آخره: ميان مسيحيت وتصوّف هم مناسبان زيادي هست... در مسيحيت يك نوع فرار از مجاهده وگذشت از علائق حيات ديده ميشود ولي تصوّف وصول بحقيقت وكمال است ازراه مجاهده وعمل.

Str. 50; 21 x 15 (17 x 12,5); 19 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična sveska sa listovima žućkaste boje, bez linija. Listovi sa naknadno dopisanom paginacijom.

Poklon autora, Fejzullah-ef. Hadžibajrića.

KNJIŽEVNOST

Bosanski

9373. R-7278

Zbirka (مجموع), 2

L. 9; 17 x 10,5 (14,5 x 8,5); 15-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-3b

عبديه

'ABDIYA

Spjev moralno-didaktičkog sadržaja na bosanskom jeziku. Spjevao u XIX stoljeću Yūsuf-beg Čengić.

Nametak IV, 3234-36; Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske alhamijado književnosti, str. 88-96; Muhamed Huković, Alhamijado književ..., str. 171-173.

Početak (l. 1b):

أوله: حَيْدَه عَبْدِيَـــه تِـي نَـــوَازْ   قلاَنْيَاىْ بَرَاتَه تِي بَشْ وَقَتْ نَمَازْ
تَرْكْ نَجِيـــنِي بُوژْيِـــي فَرْضْ   آ زَا بُوغـــه عَبْدِيَـــه

Završetak (l. 3b):

آخره: نَه چَـه پَـرَاوُو دَا صُـــودِي   اَزَيَتْ چَنَـه سَـوَه لِيُـــودَه
نَا صَبَـــاحْ سَـــه نَبُـــودَه   يَادْنِي تِيسُـو عَبْـــــدِيَه

Na kraju djela (l. 3b) bilješka da je njegov vlasnik Husejn Kovačevic, a da ga je prepisao Rustam b. Ibrāhīm Redžić.

صاحب ومالك حسين قواچويك كتبه رستم بن إبراهيم رجيك.

2. L. 4a-9b

شرح كتاب في الصّرف بالتّركيّة

ŠARḤ KITĀB FĪ AṢ-ṢARF BI AT-TURKIYYA

Fragment komentara nekog djela iz arapske gramatike na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 4a):

أوّل الموجود: **وهو** ضمير بارز مرفوع منفصل فتح اوزره مبني اعرابدن محلاً... نائب فاعل **ما** ماء موصوف يا خود ماء موصول سكون اوزره مبني اعرابدن معطوفدر مرفوع خبردر...

Završetak ovdje (l. 9b):

آخر الموجود: **ليس** فعل ماضي افعال ناقصه دن فيه مستتر هو راجعدر رجائي هو فتح اوزره مبني محلا مرفوع اسمدر... اسم وخبر ايله برابر جمله، كجمله، فعليه اعرابدن محلا منصوب...

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (poklon).

9374. R-9205

معراج النّبي عليه الصّلوة و السّلام

MI'RĀĞ AN-NABĪ 'ALAYH AṢ-ṢALĀT WA AS-SALĀM

Spjev o miradžu poslanika Muhammeda, a. s., na bosanskom jeziku. Spjevao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nametak IV, 3242/2; Muhammed Ruždi: Miradž, Prva muslimanska nakladna knjižara (M. B. Kalajdžić) u Mostaru, 1928, str. 1-23.

Na početku nedostaje 32 distiha.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود:

پَيْغَمْبَرُو سَلاَم نَازْوَا قَانُــو ترَبَا اوزِيـــوَا   جَبْرَائِيلوُ لِيپُو قَادَا مُحَمَّــدْ تِي نَازِيـــــوَا
اوُدْ سْتُورَه نا نِي پرِيِيَه نِقَادْ غلاَوُ پوُدِيغوُ   نَا نُوغَيَه تَادَا أُوسْتَا اوُ اي مَالوُسَه اوُسْمَيِهنُو

Završetak (l. 7a):

آخره:

مُحَمَّدُوْ كُنَاهْ پروُ سْتِي بُوژَه رَادِي أَحْمَــدَا   أُوپْرُوسْتِيمُو أُوچَا مَايْقُو تَاكوُ تِي مُحَمَّدَا
تِيسِي نَالِكْ اوُسْوُغْ مُلْكَا تووُى نَصْرَتْ يَاربً
كناهكــاره اوُپْرُوسْتِـــي تُوبَه توُبَـــه يَارَبً

L. 7; 20 x 16 (16 x 12); 18 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom. Mastilo crveno. Pisanska sveska sa širokim linijama. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Na listu 7b bilješka da je djelo prepisao Husejn ef. Dizdarević 1915. godine u Trebinju.

9375. R-10331

حكايت يوسف

ḤIKĀYA-I YŪSUF

Priča o Jusufu, a.s., na bosanskom jeziku. Spjevao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: قَادَا بُـوزِي قَضَا دُوكَــه تَادَا اوُچِــي يَه وِيــدَه
يَعْقُوبْ نِيمَـا اذُنْ دَادَه دَا اوكــر مُــــو پولاَزَه

Završetak ovdje (l. 15b):

آخر الموجود: نَمْغُوتَه نَغْــرو أُودْرِيتْ يَا پُوچِيشَــه زِبُورِيتِــي
ميــتْمُــو أُوسْتَا پُــووَدَالِي دَانَامْ نَيَـــــــدوُ

L. 15: 21,5 x 17 (15 x 13); 9-10 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska sa širokm linijama. Tekst uokviren grafitnom olovkom. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa. Sudeći po papiru i pismu, prepis je iz XX stoljeća.

9376. R-7006

Zbirka (مجموع), 20

Str. 63; 21 x 16,5 (16 x 14); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa* pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i naknadno lijepljeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom paginacijom.

Bez poveza.

1. Str. 1 - 2

نصيحت الأولاد
NAṢIḤAT AL-AWLĀD

Savjet djeci u 10 distihova. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske književnosti, str. 249-250.

Početak (str. 1):

أوّله: دويرو غلداى اوچا مايقو ير كش ايكي پره د بوغا
موچيت سويه روديتله غولمْ عذاب اد بوغا

Završetak (str. 2):

آخره: يَرْ رُشْدِيَا اوُو زبُوري رَاشتَه سبَه نَويدي
سيرَه ميوُ يَه اوُچَا مَاێقُو اي اونْ سُوترَا يُولاَزي

2. Str. 2

محمّد رشدي كندي اوغلنه نصيحت ايلديغي
MUḤAMMAD RUŠDĪ KENDU OĞLUNA NAṢĪḤAT EYLEDIĞI

Spjev od 7 distihova u kome Muhamed Rušdi savjetuje svoga sina. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 2):

أوّله: پراو وِيرْشِي نَه اوُبيرْشِي عُمَرَه نَمُوىْ وِيقَاتْ نَا دَرْوِشَه عمره
اود كناهَا تِيسَه اوپرشي عمره طورسقو ويرو تي ميروشي عمره

Završetak (str. 2):

آخره: نماز قلاناى بيژي بوغو عمره اي فاتحو اوچو شالي عمره
نَژَالْ دُوشُو رَادي دينَا عمره عُضُويكَه تُورْبُو چنتْ عُمَرَه

3. Str. 3

بوسنوي محمّد رشدينك مناجاتي
BOSNAWĪ MUḤAMMAD RUŠDĪNIN MUNĀĞĀTI

Munadžat u 12 distihova na bosanskom jeziku. Spjevao Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Trako-Gazić, 487.

Početak (str. 3):

أوّله: بوژه دراغي توژنا رويا اوُوغا كناهكات پروستي راد محمّدا
سوه كناهه پوقلونيمو راد نغا رنّم بوژه تاقو تي محمّدا

Završetak (str. 3):

آخره: دا نيبي محمّدا ستوريو نبي اوُوغْ يَادنّا رويا نِبيلو
روُنّا سوُوغَاتي اوُپروستي راد نغَا قروبني بوژه تاقوتي محمّدا

4. Str. 4

تنبيهات
TANBĪHĀT

Opomene moralno-vjerskog karaktera u 8 distihova. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 4):

أوّله: قو رمضان پوسطي ليپوكناهه اوستاوي قاد سه ميرسي تا افطارونو بيرام دولازي
قو اويوچه تاسه زينت نيه بيرام اونوم قويه امين اود عذابا بوژيغا اونوميه

Završetak (str. 4):

آخره: قوسه غيژدا تسه زينت اوچيبوني تومه قو ايماده ستراه او دبوغا متقيي اونومه
دا ناظمودراغي الله بيرام داده كه والا اوموركي اوقبُرو نا محشَروُ ابوالا

5. Str. 4

أبيات فاطمة
ABYĀT-I FĀṬIMA

Uspavanka od 4 distiha koju je hazreti Fatima pjevala dok je uljuljkivala svoje sinove hazreti Hasana i Husejna. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nametak IV, 3242/14; Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske književnosti, str. 87.

Početak (str. 4):

أوّله: حضرتي فاطمه قد بي شيقالا حسن اي حسيني قد بي لولالا
اوز يشقو اوُواقُو بي اوُچيلا او جتّو اوُدْ مليقا ورَه لو ايا

Završetak (str. 4):

آخره: اوُدْ مَكِّيَه دوُ يَمَنَـــا دوُلِينَا   اوُدَ ضَفَيَه دوُ عــدَنَا شِيــــرِينَا
رَادْ حَسنا اِي حسينا اِي اوُچَا   حضــرت عليَ بوغيه داوُ اِي وامَا

6. Str. 5

بوسنوي إلهي
BOSNAWĪ ILĀHĪ

Ilahija od 12 distihova. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 5):

أوَله: اَيْ قوُ تراژِي مِلُوس دوُبْرَا اوُد بُوغَا   مولــود چِيستِي سوَه تچو نقا پوسلوشا
خِذْمَتكَارَا اِي حُورِيَا قُــومْ تــرَه يَا   مولود لِيپي پيغمبــــرُو نَقْ سلوشَا

Završetak (str. 5):

آخره: آقُو حوكَشْ نَادْوَا سوِيتَا تِي حَيَاتْ   كِيستُـومْ ســوَه تچـــو محمَد وصلوات
پيغمبرسقوغ وريلا پيتي قوم ترَهبا   مولود چِيستِي سوَه تچونَقا بريسلوشا

7. Str. 6

يس شريفك فضيلتي
YĀSĪN ŠARĪFIN FAḌĪLATI

Spjev od 10 distihova o fadiletima (koristima) učenja sure *Yāsīn*. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Trako-Gazić, 487.

Početak (str. 6):

أوَله: حَدِيثوُمْيَــه سپُـــــومُنَتــوُ اوُكشَــافوُ رَاسقَــازانوُ
كه اوســـوَاشْتَا سِيــرچَه اِمَا اوُ كِتَابوُ رَازْقَازانوُ

Završetak (str. 6):

آخره: نق روُشـــدِيَا يِاسنْ اوُچِي مــوُرَه نَموُ تُــووَلاَتِي
اِي سوُوغْ اوُچَا سپومُنُوتِي اِي ثَوَابْمُو پُوقْلوُنِتي

---

8. Str. 7

مالدن علمك افضليتي
MĀLDAN ʻILMIN AFḌALIYYATI

Spjev od 11 distihova o prednosti znanja nad imetkom. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Trako-Gazić, 487.

Početak (str. 7):

أوَله: عُلَمَـايَه بُوغُـومِيلاَ قوُغـوُك اوُچِــي رَادْ نَغَا
عِلْمْ اوُچِيتْ رَادِي بُوغَا اِي قَازِيوَات رَادْ بُوغَا

Završetak (str. 7):

آخره: شَتُو رُشْدِيَا جَاهِلْ اوُستَا زَاشتُو علم نَه اوچِي
قَابَاكَــه اوُنــوُغْ ســوِيتَا يَرَا عُمــرُ ايزْغُــوبِي

9. Str. 8

علم ايچون نصيحت نامه سي
ʻILM-I İÇUN NAṢĪḤAT-NĀMASI

Spjev od 21 distiha u pohvalu znanja. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 8):

أوله: طورسقوم ويروم شتوُسي براته ديسنوتي   يَرا علْــم تي نــــه ايده ش اوُچيــتي
علم اوچيت ايزا توُسه برينيتــــــي   رادْ اوُچينَا سبَه ترهباموُ جينتـــي

Završetak (str. 8):

آخره: ســداْ ستــــواري علم بولي نو يه مال   پوُتــره بنويه ناما زناتــي علْــم حَال
ـــره ز علمـــا نچُـــواسه مالـُوم دين   علم اوُچي دا اوُميــش چْوات ديــن

10. Str. 9 - 10

قاپلرك اچق براقمق ضرري
QĀPILARIN AÇIK BIRAQMAQ ḌARARĪ

Spjev od 19 distihova o tome kako noću kućna vrata ne treba ostavljati otvorenim. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 9):

أوّله: دَا قَاژَه موُ اوُدْ حَدِيثَا شتَـــا وَلِي   پِيروُ مَرَاچِيَه نَموُيْ كَچوُ پُوشتَـاتِي
پُوشتوُ سوُنْچَه زَاكَه دوپرَهد يَاچِيه   پِيرو مَرَاچِيَه توُ سَه زوُوَه اِي رَه چَه

Završetak (str. 10):

آخره: چـراق ورَاتَا تِي بسملوم زَاتــوُرِي   حَدِيث سلُوشَاىْ پَاكَشْ رَاحَتْ لَژَاتِي
يَرَا نَاظِـم تُونَه چُـــــووَا اوُسبَــه   آلِي قَازَاتْ اِي دروُغُـومَه ترَه بوُيه

11. Str. 10

مولود شريفك اوقوماسنك فائده سي

MAWLŪD-I ŠARĪFININ OQŪMASININ FA'IDASI

Spjev od 14 distihova o koristima od učenja mevluda. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 10):

أوّله: قُو مِيلويه ناشغ سوه تچا نَقْ اوُچِي   اوُغُودِنِي يدنوُم مـولوُد پرواوچِـي
او قبــرُو منكـر نكــر پيتاكــه   اوجوابيت نيما ليپـو قوحـوكه

Završetak (str. 10):

آخره: بـــوژه دراغي محمَّـــدا اوُوغــــا   شَفَاعَتُـومْ داغــا حبيب پوغلدا
نَا محشرو داپود سنجاق پريحيتي   جُـرْ مَتَـاتِـــي حَبِيبوا يَا ربِّي

12. Str. 11

ابدستد نصكره ايقده صو ايچنوك فائده سي

ABDASTDAN ṢONRA AYAQDA SŪ IÇINŪN FĀ'IDASI

Spjev od 6 distihova o pohvalnosti pijenja vode poslije uzimanja abdesta dok se još stoji na nogama. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 11):

أوّله: قو ستويكي وُدوُ پِييَـــه نَاقوُم آبدَستَه   اوُنَـه وُدَه شتـــو پره تچـه اِيزَا آبدَستَـه
پرِينا قبلِي اوقره نسه بوغو دُعودوُنَسَه   سَدَامْدَسَتْ مَرَضَيَــه تو شفالق قوِيبِيَه

Završetak (str. 11):

آخره: سـتَرَاهَا مِيشْلِي تَنْبلُوقَا ساچواِيمَه يا ربِّي   اوُدْ مَرَضَه اِي بولُستِي ساچواِيمَه ياربِّي
تِيمَا نِيقُودَا اوُقرَه كَه اوسويم تبه ياربِّي   تِي قُوتَا نِيقو داتِي ايزوام تبه يا ربِّي.

13. Str. 12

بوسنوي يارب اكربندن ترجمه سي

BOSNAWĪ YĀ RABB AĞARBANDAN TARĞAMASI

Spjev od 13 distihova moralno-vjerske sadržine. Prepjevao s turskog na bosanski jezik Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 12):

أوّله: بوژه دراغي ملُوسنِي قوبي زَنَاده ش اِيويدِيشْ
مولِيموسه يَا غَفَّار دَانَام غرِيَبَهـه اوُپْروسْتِيـش

Završetak (str. 12):

آخره: نَا اِيمَاسَوُ اوُتَوسردِي اِي قَادْ اُمْــــرَم يَا الله
دَا زَاوِيرشِيـــــــمْ يَزِيــقُوم لا إله إلاّ الله

14. Str. 13 - 22

معراج النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام

MI'RĀĞ AN-NABĪ 'ALAYH AṢ-ṢALĀT WA AS-SALĀM

Spjev od 148 distihova o *miradžu* poslanika Muhammeda, a. s. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nametak IV, 3242/2; Muhammed Ruždi: Miradž, Prva muslimanska nakladna knjižara (M. B. Kalajdžić) u Mostaru, 1928, str. 1-23.

Početak (str. 13):

أوّله: بُوژه دراغِي زَاپُوچِسنُو نَانَاشْ يَزِيقْ قَازَاتِي
نَاشْ پيغمبر نَا مِعْرَاجو شتويه ويكو قازاتِي

Završetak (str. 22):

آخره: محمّلوُ كَناه پروستي بوژه رادي أحمدا   اوپروستيمو اوچـا مايقو تاقــوتي محمّدا
تيسي مالك اود سوُوغْ ملكا توُوِىْ تصرّفْ يا ربّي
كناهكـاره اوپروستيتـــي تـــويه تـــوويـــه يا ربّي

15. Str. 23 - 32

بوسنوي ابليسيك كلامي
BOSNAWĪ IBLĪSIN KALĀMI

Didaktički spjev od 139 distihova. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nametak IV, 3242/3

Početak (str. 23):

أوّله: مُولِيمُوسَه دراَغوُم بوغوداَناس چوُواكَاولا مِي پوتُّومَه زاَپُوچَسْمُو دَاقَاژَه موُ كَاولا
اود معاذاَ شتوسَه چوؤو تارِواَيَتْ قَازاَتِي شتويَه نمُوابن عَبَّاس قازو ترَه بَا قازاتِي

Završetak (str. 32):

آخره: رَحمتُوم نَاسْ تِي پوغلَداَیْ تاقوُتِي محمّدَا حُرمتَاتِي اوُنوُغْ نُورَا تووُغْ حبيبَا أحمَدا
اِي شَفَاعَتْ دَااوچِينِي نَاشْ محمّد مصطفَا ربّنا يَاربّ صـلّ وسلّـم على المصطفا

16. Str. 32 - 39

ويس القراني حكايه سي
WAYS AL-QARĀNĪ HIKĀYASI

Poema od 113 distihova o čuvenom arapskom mistiku Waysu al-Qarānīji. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Nametak IV, 3243/4.

Početak (str. 32):

أوّله: حَضْرَتِي وَيْس القَراَنِي ترَه بَا مَالوُ قَازاَتِي بُوژِيغَا مِيلوُسْنِيقَا تُوغْ بَاراَنَا قَازاَتِي
اوُ يَمَنُو اوُ اَطْرَافُو اوُقرِيوُ شتُو ستُوِبي توُغْ مُبَارك زَاته ستَانَه توسه نَمونَالازِي

Završetak (str, 39):

آخره: قُومَه ترَه بَا حَسَابْ وِيكات.. نكه داپِلاچَه اوُد روشدِيه چيرنوسيرچَه يَرانكَه داَپِلاچَه
نَه پلاشِيسَه اوُدكُنَاهَا قودَانَيْمَانِي سميرتي كَه پوزَمْبِي ميرتاوحودِي توسيروماه نه ويدي

17. Str. 40 - 44

نصيحت الحكما على اسكندر ذو القرنين
NAṢIḤAT AL-ḤUKAMĀ ʿALĀ ISKANDAR ḎŪ Al-QARNAYN

Spjev od 69 distihova o savjetima mudraca Aleksandru (Velikom) kome autor pripisuje svojstvo Božjeg vjerovjesnika Zulkarnejna. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske književnosti, str. 272-280.

Početak (str. 40):

أوّله: زَاپُوچَسمُو مِي زبورُوَه قَازَاتِي شتُويَه افلاطون اِي حكمَان زبورِيلس
اسكندَرو تَا نَصِيحَتْ دَاوَالِي يَادِشَاهو اووكَمُو زبورِيتِي

Završetak (str, 44):

آخره: دَا شَفَاعَتْ ناكو اوُد پيغمبرا بوژَه دراَغِي تَاقُوتِي محمّدَا
اهل اسلام شَتويَه بوژَه سواقوغا دَا اِيمَانُو اوتوركَنَا امرِيغَا

18. Str. 45 - 56

وفات النّبيّ عليه السّلام
WAFĀT AN-NABĪ ʿALAYH AS-SALĀM

Spjev od 166 distihova o smrti vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Trako-Gazić, 487.

Početak (str. 45):

أوّله: الله اِيمَه نَایْ پرِيَيَه دَا رَه قَنْمُو محمَّدُو صلوات دونَسِيمو
تَا نَه غوُزْرُودْ اِي يَارانَه چِينِيمو سوتْچَا كِيستُوغ اِي سيرتچو موقاَژَه مو

Završetak (str. 56):

آخره: آقُو حُوكَش دَا ته وَاترَا نَه غوُرِي سَا اوُزْدَاهُم تِي صلوات دونِيسي
اِي پيشَارو محمَّدُو بوژَه داي دَا توُیْ لِيبِي دِيذَارْ وِيدي تِيمُوداى

19. Str. 56 - 62

وفات فاطمة رضى الله عنها
WAFĀT-I FĀṬIMA RADIYA ALLĀH ʿANHĀ

Spjev od 90 distihova o smrti Hazreti Fatime, kćeri vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Trako-Gazić, 487.

Početak (str. 56):

أوله: قَدْ محمَّـد حبيب اللّه وفَـاتْ بـــي   فَاطِيمه موُسكَرْ اوُستَادَه ژَالنه بي
شأس مَيسَچِي سوَه اوبِلاچو پروياتِي   اِي اودوِشَــه تَغُــوِيَا يوُىْ پـرولاَتي

Završetak (str. 62):

آخره: سوَاقْ وِيدِيِـو قُوبَه بِيـُو اوتـــوُدَا   شتُوى اودْ بوغَا تُوبَه سلاكَه اود مَدَا
پلاَچنوُ قُوكِي وراَتِيشـأ اوداَتـلَـنْ   رَه قُـوشَـــه إنَّا إليه راجعـــون

20. Str. 62

فائدة الماء

FĀ'IDA AL-MĀ'

Spjev od 7 distihova o koristima vode. Spjevao na bosanskom jeziku Muharem Dizdarević, Muhamed Rušdi, rođen u Trebinju 1825., umro 1905. godine.

Početak (str. 62):

أوله: قُومَـه تـرَه با اوُد بُولستِي داَ شِفَـالُقْ نَالاَزِي
أُو نيسانُو قِيشنَه وُدَه نَقَا اوُشتُو اوُحِيتـــــي

Završetak (str. 62):

آخره: نَه چُودِي سَه براَتَه شتُو يَه مَقبوُل وُدَا اوُمْــو
نَاشيَه سوَه تَاجْ نَا دُنيَالُقْ اِيرِيشوُ يه اوُمــو

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prepisa.

Iz kolekcije Envera Mulahalilovića iz Gornjeg Rahića.

9377. R-8935

داستان قيز

DĀSTĀN-I QIZ

Prijevod na bosanskom jeziku legende o kćerki siromašnih roditelja, koju su oni uz njen pristanak prodali bogatom Jevreju kako bi sačuvali svoju vjeru i dostojanstvo. Legendu je na turskom jeziku 1339/1920. godine spjevao Mehmed Kāmil u Istanbulu, a na bosanskom jeziku, latiničkim pismom, u osamdesetoj godini života u 249 distihova, prepjevao Mehmed-ef. Coković iz Pljevalja, koji je punih 50 godina radio kao imam u Pljevljima. Ovaj spjev na bosanskom jeziku poznat je pod naslovom *Djevojački mevlud*.

Početak (l. 1a): أوله:

"1. Najpre dragog Boga da spomenemo
na sva dobra da mu šukur činimo
2. od njejmanja sve je ljude stvorijo
samo njemu da robuju rekoje..."

Završetak (l. 12a): آخره:

"248. ko mi čini dovu i uči amin
rahetul-lahi alejhim edžmein
249. ako tražiš dati vatra ne gori
sa sveg srca salavate govori"

L. 12; 20,5 x 14,5 (17 x 10); 22 retka. Latinica pisana hemijskom olovkom plavim mastilom. Obična pisanska sveska sa širokom linijama.

Na listu 12b duža bilješka prevodioca u kojoj stoji:

"Mene je ovaj mevlud zainteresovao te sam ga preveo na bosanski jezik koliko sam bio u mogućnosti neka bude našem narodu jasno čitati jer sada naš narod ne zna čitati turskog jezika, pa molim svakog čitaoca ovog mevluda da i mene ne zaboravi s hajr-dovom.

Preveo: Coković Mehmed, imam u penziji, a star sam 80 godina. Rođen sam u Pljevljima i bio sam imam 50 godina neprekidno u Pljevljima. 21. X 1964. god."

Vakuf h. hfz. Sinanudin-ef. Sokolovića.

9378. R-9368

Zbirka (مجموع), 4

L. 13; 20 x 16 (16,5 x 14,7); 1[illegible] redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-3a

مولد شريف

MAWLID-I ŠARĪF

Fragment prijevoda na bosanski jezik mevluda وسيلة النجاة, Sulaymāna Čalabīja. Prepjevao hfz. Salih Gašević iz Nikšića, kajmekan u Kolašinu.

Nametak IV, 3237.

Početak ovdje (l. 1a):

أوَل الموجود :

حُودِي آمُو شتُو قُو ژُورِي اِي ژَئلِي   دَايَه عَاشِقْ إِي سَامْ سَبه شتُو وَلــِي
پُونَدِيلى قْ وَچَرْ دُويْدَه يَدَانْ غـلاَسْ   نُوچِيَه بلاَغَه إِي خَيرْلِي بَاش پُونَاس

Završetak ovdje (l. 3a):

آخر الموجود :

دراَغِي اللّه نَمَه چِي نَّاسْ ضَالِـيــنْ   نَـه اوُوُو دُوو وِي رچِيتَـــه آمِيــن
اوُدْ اومُتّا رَاضِي نَقِيَـــه اولْ مُعِـيـنْ   بُژْبِي رَحْمَتْ نَاسواَقُوغَـه اَجْمَعِـيـن.

Na kraju djela (l. 3a) bilješka da je njegov prepis završen 1325/1907. godine.

تمّت تمام بعون اللّه تعالى سنة ١٣٢٥ مارت سنة ١٩٠٧

2. L. 3a-8a

شيطان نامه
ŠAYṬĀN-NĀMA

Prijevod na bosanski jezik priče o razgovoru između šejtana i poslanika Muhammeda, a. s., od nama nepoznatog prevodioca. Mehmed Handžić pretpostavlja da je ovaj prijevod sa turskog jezika sačinio Rāzī, Mehmed Velihodžić. Postoji više verzija ove priče koja se susreće i pod nazivima كتاب إبليس ili إبليس نصيحتي

Dobrača I. 590/7; Fajić III, 2626; Mehmed Handžić Književni rad..., 1934, str. 102; Abdurahman Nametak, Hrestomatija bosanske alhamijado književnosti, str. 304-315.

Početak (l. 3a):

أوَل الموجود : نَاشَمْ پَيْغَمْبَرُو صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ مُويَه شَيْطَانْ دوشُو صَا صُوقَاقَه يَه وِيقْنُو دَايْتَه مِي ايذُونْ دَايَا وَامَا اونِي جِيمْ اِي قُودْ مَنَه ايمَا وَامَا آمَانَتْ دَا يَا وَامَا پراوُو قَازَمْ اِشْتُو غُودْ مَه مُحَمَّدْ اوبِيطه يَا چُو نَيمُو پرَافُوو قَازَات...

Završetak (l. 8a):

آخره: يَا مُحَمَّدْ يَا تُوبَه نَئچُو أُوچِي نِتِه بُوغْ يَه تَقْدِيرْ أُوچِينِيو دَا سَامْ يَا اَهْلِ جَهَنَّمْ تَاكُو رَءچَه پَاسَه غَيْبْ أُوچِنِي. شَيْطَانْ نَامَه تكمل اولدي.

Na kraju djela (l. 8a) bilješka istog prepisivača da je prepis završio 1325/1907. godine.

3. L. 8b-11a

كلام إبراهيم
KALĀM-I IBRĀHĪM

Spjev na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كلام إبراهيم

Nametak IV, 3233/3.

Početak (l. 8b):

أوله:

إِبْرَا هِمَه بَرَاتَـه مُـــوىْ   غُوورِيمْ تِي دُوشْـرُو چُوىْ
دَرَاغُومْ بُوغُو تِي رُوبُوىْ   نَمُوىْ پَرِيمَات رُوژْنَه حُوىْ
سُوَاتْ نِيقُوغْ تِي نَمُوىْ   حَيَاتْ جِيدْ لِيپَـا حُـــوىْ

Završetak (l. 11a):

آخره:

قَضَا دُويْدَه مَحْشَـرْ دَانْ   تُوچِه دُوچِه اِنْسُوجَـــــان
يَا اوزْ نُوبُو غَرْ عِيَـــانْ   بُوغْچِه رِچِه يَا فُـــــلاَنْ
شْتَا چُو اُونْدَا غَرهُوتَانْ   تِي پُوقْ لُونِي يَا مَنَّـــانْ
تَاشَـه عَرِيهَـه يَا حَنَّانْ.

4. L. 11b-13b

عبديه
'ABDIYA

Isto kao pod br. 9373/1.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao, isti, nama nepoznati prepisivač.

9379. R-10220

شيطان نامه
ŠAYṬĀN-NĀMA

Isto kao pod br. 9378/2.

L. 19; 19 x 12 (13 x 7); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Na vanjskoj strani prve korice naslov djela i datum prepisa, 17. ševval 1292/1875. (شيطان نامه سنه ۱۲۹۲ في ۱۷ شوال).

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prepisa.

Na listovima 1b-4a *munadžat dova* (دعاء مناجات) na turskom jeziku koja ovdje počinje:

يُوزُمِي دَرْكَاهَه دُوتْدُمْ يَا غَنِي پَرْوَرْدِگَار شَاشْمِشُمْ يَا رَبّْ بَلَادَنْ اَيْلَه شَرْتْدَنْ اَصْلِينْ عِزَّتُكْ ذَاتُكْ حَقِيچُونْ...

Listovi 14b-19b slobodni.

Iz kolekcije Tajiba Okića (poklon Rašidbegović Amre i Džigal Hasibe iz Sarajeva).

9380. R-10227

مولود

MAWLŪD

Mevlud na bosanskom jeziku, pisan arapskim slovima. Spjevao Mirza Safvet-beg Bašagić, pod pseudonimom Hassān b. Ṯābit. Mevlud je prvi put štampan u Sarajevu, 1924. godine. Naslov na početku مولود ود حسانا ابن سابيتا باشاغيچا

Početak (l. 1a):

أوّله: **پره د غووور**

نايپـــره بوژيـــه سپومه نيمـــو ايمه   سواقو دوبرو ديه لو پوچيمه سه سنيمه
وندا سه سيه تيمو بوژيه غ پوسلانيقا   محمدا زادـــنه غ ويه رووبيه سنيـــــقا

Završetak (l. 15a):

آخره: ســـلاوا ته بـي ويـــه چـني بـــوژه   قوبي سوويـــيم غلاســـوم زيـــوري
قوبي سوويـــوم مـــوچو مـــوژه   دا ود نيشتـــا سوه ميـــر ستـــووري.

L. 15; 20 x 16 (17 x 7); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Obična računska sveska sa tankim koricama plave boje. Listovi bez kustoda.

Na kraju mevluda (l. 15b) bilješka nevještom rukom da ga je prepisao Jusuf Piragić, učenik prvog razreda medrese.

9381. R-9393

مجموعة حافظ عاصم

MAĞMŪ'A ḤĀFIẒ 'ĀSIM

Bilježnica hafiza Asim-ef. Sirće iz Sarajeva, umro 1970. godine. Bilježnica ima 50 listova u obliku sveske sa širokim linijama formata 19 x 12 cm. Sadrži ilahije, kaside, vazove, dove i razne bilješke na bosanskom i turskom jeziku.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA
(اسماء الكتب)

ا

ايدستد نصكره ايقده صو ايچنوك فائده سي: ١٢/٩٣٧٦
إبراهيم افندي الازيچوي منظوم جواهر (پند نامه)...*٩٣١٣
إبراهيم حقي كليجك قلب كاخزن..*٩٣١٧؛
أبواب السَّعادة في أسباب الشَّهادة: ٢٦/٨٩١٢
أبو مسلم الإصفهاني: ٦/٩١٢١
ابيات افندم حوش صفا كلدين..*٩٣١٥
أبيات فاطمة: ٤/٩٣٧٦
أبيات المناجات المضريَّة: *٩٣١٣
الأحاديث الأربعون النَّبويّة مع شرحها بالتّركيّة: ١٩/٨٨٨٩
الأحاديث السَّبعة: ١٩/٨٩١١؛ ١٧/٨٩١٢
أحوال قاضي...٩*/٩٣٠١
إحياء علوم الدّين...٢*/٩٠١٦
الأختري في اللّغة: ٩٠١٩ - ٩٠٢٠
أربعون حديثًا لمجهول: ٤/٩٢٧٢
أدعيه...*٩٣١٧
أدعية مختلفة...*٩٣١٣
اربعين حكمت واربعين حكايت: ٢/٩٣٠٣
أرجوزة لذيذة في شرح الألفاظ: ٩/٨٨٨٩
أرجوزة في المعاني والبيان: ٦/٨٨٨٩
از ديوان خاقاني: ٣/٩٠٧٥
اشرف اوغلي إلهي أي كوكل...*٩٣١٣
اشرف اوغلي إلهي جميع انبيالردن *٩٣١٣
اشرف اوغلي إلهي دو جهان ...*٩٣١٣
اشرف اوغلي إلهي عشقيله اول...*٩٣١٣
أشعار فارسي: ٩٣٦٧
الأشكال العشرة المتعلّقة بأوائل الكافية: ٢/٨٨٨٩
اصطلاحات حافظ شيرازي: ١/٩٣٥٣
الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح: ٨٨٥٨
أصول الحكم في نظام العالم...٧*/٩١٠٥
الأضواء البهجة في إبراز دقائق المنفرجة: ٢/٩٠٩٦
الأطول ـ شرح تلخيص المفتاح: ٨٩٨٩
إظهار الأسرار: ٢/٨٨٦٥؛ ٢*/٨٨٨٧؛ ١/٨٩٠٥؛ ٨٩٠٦؛ *٨٩٠٧؛ *٨٩٠٨؛ *٨٩٦٤؛ ٣/٩١٢٦؛ ١٠/٩٣٥٣
إعراب العوامل المائة لمجهول: ٣-٢/٨٨٥٥
الإعراب عن قواعد الإعراب: ٨٨٩٢؛ ١/٨٨٩٣؛ *٨٨٩٤؛ *٨٨٩٥؛ *٨٨٩٦؛ ٢/٨٩٠٥؛ *٨٩١٥

إعلال: ٨٩٥٩/١
إعلال الأفعال: ٨٩٦٠/١؛ ٨٩٦١-٨٩٦٢
أقصى الأرب في ترجمة مقدّمة الأدب: ٨٩٥٨
اكر صورسلر: ٩٢٧٧/*٤
اللي دورت فرض: ٩٣٠١/١٠
امتحان الأذكياء ـ شرح لبّ الألباب في علم الإعراب: ٨٨٦٨- ٨٨٧٠
الأمثال والحكم: ٩١١٩
أمثلة البناء: ٨٨٩٨/*٤؛ ٨٩٧٠/*١
الأمثلة المختلفة للعلم الفارسي: ٨٩١٩/٢
الأمثلة المختلفة في اللّغة الفارسيّة: ٨٩٧٦
الأمثلة المختلفة: ٨٨٨٩/*٢١؛ ٨٩١٦/*١؛ ٨٩٥٩/*٣؛ ٨٩٦٠/٢؛ ٨٩٧٢/*٦؛ *٨٩٧٧؛ ٨٩٧٠/١٨
الأمثلة المختلفة لمجهول: ٨٨٩٨/٥؛ ٨٩٢٤ – ٨٩٢٥؛ ٨٩٢٦
إلهامي إلهي چون جمله نك نوري.. *٩٣١٣
إلهامي إلهي حق جمالك دايم...*٩٣١٣
إلهامي إلهي عالي اولور همّتي...*٩٣١٣
الهامي باباسنك قصيدر زقدّس...*٩٣٢١
إلهي آرائي آرائي بولسم ايزني... *٩٣١٢
إلهي آيرمه يني بني سندن يادادن..*٩٣٢١
إلهي اجدوم سكا اللّرمي محروم...*٩٣١٥
إلهي أحمت درويش اى دولاب...*٩٣٢١
إلهي ادم ادم اللّرويش اون ادم...*٩٣١٢؛ *٩٣٢٠
إلهي ارنلرك سلطاني شاهم ويس...*٩٣١٩
إلهي از اوغلو وجهان غمندن كچر..*٩٣٢١
إلهي اسرافيل ملكي صوري...*٩٣١٢
إلهي اسمي سلطان ويردمي وار...*٩٣٢١
إلهي أشرف كليك هى قرداشلر...*٩٣٢١
إلهي اصلمزدر يا اولدن...*٩٣١٩
إلهي اقلو صارنمش باشنه ارشمز...*٩٣١٩
إلهي الحمد للّه...*٩٣١٩
إلهي الحمد للّه دوغدي محمّد...*٩٣٢٠
إلهي الف اى صوفي كجنوب خلقي.*٩٣١٦
إلهي اللّه اللّه جليل جبّار...*٩٣١١
إلهي اللّه امرندن اولمش دانه يم...*٩٣١٩
إلهي اللّه ايده لم دائم...*٩٣١٩
إلهي إلهامي عشق حقيقت سلطان..*٩٣١٣
إلهي امير قزي امير قزي امان...*٩٣١٢
إلهي انتيان يارين ترك ايدر...*٩٣١٧
إلهي اول اسرافيل عجب ملك...*٩٣١٦
إلهي اول جنّتك ايرمقلري...*٩٣١٢
إلهي اولمياجق سندن عطا قول...*٩٣١٩
إلهي اويان بهى غافل جاني...*٩٣١٢
إلهي اويان كوزك ايمانم يابواد...*٩٣٢١
إلهي اويان كوزين اج دورم...*٩٣١١؛
إلهي اويان هَىْ غافل عاشق... *٩٣١١
إلهي اويان هى كوزلرم...*٩٣١٢
إلهي اويان يعي كوز لرين... *٩٣١١
إلهي اى انبيالر رهبري...*٩٣١١
إلهي اى انبيالر سروري... *٩٣١١
إلهي اى اهل شوق عاشقان...*٩٣١٩
إلهي اى بلبل نالنده كول وصلني...*٩٣٢٠
إلهي اى بنم سوكلي مولايم...*٩٣٢١

إلهي اى جبرائيل جبرايله...*٩٣١٢
إلهي اى خدادن لطف احسان...*٩٣١٢
إلهي ايش قولاي درچونكه...*٩٣٢٠
إلهي اى صاغ نولدك جانه...*٩٣١١
إلهي اى صنم نولدك جانه...*٩٣٢١
إلهي اى طالب ديدار اولان كل...*٩٣٢٠
إلهي اى عاشقي دلدنده كل نوش...*٩٣٢١
إلهي اى عجب يلسم تدر يا ربّ...*٩٣٢١
إلهي اى غريب بلبل ديارين قنده...*٩٣٢١
إلهي اى كوكل يارك يولنده...*٩٣٢٠
إلهي اى كوكل بر درده...*٩٣١١٢
إلهي بار بوده كم يار...*٩٣١٩
إلهي بحمد اللّه ديرم اللّه آلوب...*٩٣٢٠
إلهي بدا حِلاَلاً عَلَىَ غَزَالي...*٩٣١٥
إلهي بر اللّهي صحبت اولسون...*٩٣٢٠
إلهي بر حيال اولدي جهانك...*٩٣٢٠
إلهي برخدادن غيري ياري استم...*٩٣٢٠
إلهي بر صبحت اولسون...*٩٣١٢؛ *٩٣٢٠
إلهي بك ديدليم درديم واردير...*٩٣٢١
إلهي بلانجي دنيايه كلدم...*٩٣١٩
إلهي بلبلي نالان اولوب جانمز...*٩٣٢١
إلهي بن بر يعقوب ايدم كني... *٩٣١٩
إلهي بن دوست هواسنه دوشدم...*٩٣٢٠
إلهي بن كمال عارفانك مذهب...*٩٣٢٠
إلهي بنم اول عشق بحره سي...*٩٣١١؛ *٩٣١٩؛ *٩٣٢١
إلهي بن يونسيم كزرم دوستيله...*٩٣٢٠
إلهي بهر قرداش حقّي بولاي...*٩٣١٢
إلهي بهيا قردش حقّي بولرم درس..*٩٣٢١
إلهي بودر حقدن نه استرسم...*٩٣٢٠
إلهي بوسنوي: *٩٣١٢
إلهي بوسنوي درتي عاشق...*٩٣١٢
إلهي بو عشق بر بحري عمّاندر...*٩٣١١؛ *٩٣١٢
إلهي بر عمرمز غفلتيله كلور...*٩٣١٩؛ *٩٣٢١
إلهي بوكلوم شهرين سيران ايدركن. *٩٣١٩
إلهي بو كوكلم شهرينى سيران...*٩٣١١
إلهي بوكون ميدان عشق ايچره..*٩٣٢١
إلهي پريشان ايلدم دلدن...*٩٣٢٠
إلهي پس اوّل كيم ظهور ابتدى...*٩٣١٣
إلهي تا اتلدن سن بنمله عهد...*٩٣٢١
إلهي تنده جانم جانده جانانمدر...*٩٣٢١
إلهي توحيديله اولور هر درده...*٩٣١٩
إلهي جانم قربان اولسون سنك...*٩٣١٩
إلهي جانه روستك تجلّي سي... *٩٣٢٠؛ *٩٣٢١
إلهي جانو دل شهرين ازلدن: *٩٣١١
إلهي جميع انبيالرده محمّد...*٩٣٢١
إلهي جنتدن بر يادكار ويرمش...*٩٣١٩
إلهي جهان آمين وامان اولدي...*٩٣٢٠
إلهي جهان لون لون دونر...*٩٣١٩
إلهي چون بيزه عنايت ايله...*٩٣٢١
إلهي چونكه بني ترك ايلدم..*٩٣١٢
إلهي چون نفخت سرّني...*٩٣١٢

إلهي حالت ايله بنا برحال كورندي..*٩٣٢١
إلهي حسيني...*٩٣١١
إلهي حضرت حقك حبيبي سوكويي.*٩٣٢١
إلهي حق تعالى امر ايلمش...*٩٣١٦
إلهي حقدن يكا كشاد اولسون...*٩٣١١
إلهي حقّه عاشق اولدم باشتن...*٩٣١٩
إلهي حقي ذكرايدن قرداشلـر...*٩٣٢١
إلهي حقيقت عالمك سيران ايدر...*٩٣١٧
إلهي حوب مولا ايله حبّ ما سوا...*٩٣٢٠
إلهي حور بقم سن طوب...*٩٣١١
إلهي حيرت الور عقلمي نيجه...*٩٣٢٠
إلهي خدام اللّه كريم اللّه اللّه...*٩٣٢١
إلهي خور كورمكر طپراغي...*٩٣١٩
إلهي در دله اللّه دين عاشقلره...*٩٣٢٠
إلهي در قومي اويج... *٩٣١١
إلهي در مقام بياتي... *٩٣١١
إلهي در مقام حسيني... *٩٣١٩
إلهي در مقام عجم... *٩٣١١
إلهي درويش اولدر عالم منيره...*٩٣٢٠
إلهي درويش كركدر ايده اللّه...*٩٣٢٠
إلهي دغدي اول صدري... *٩٣١١
إلهي دفاعينك مثلي يوقدر هردم...*٩٣٢١
إلهي دلرسك بوله سك قريب مولى..*٩٣٢٠
إلهي دنيالقدن بريرر اللّه ديان ده...*٩٣٢٠
إلهي دوتلي كارم دم دونيان...*٩٣٢١
إلهي دوك كيجه حامنده ...*٩٣١٢
إلهي ديلم دريله سندن تجلّي...*٩٣٢١
إلهي ديه لم الحمد للّه الغفور...*٩٣٢٠

إلهي ديلو جانه هيج قرار اتمز...*٩٣١١
إلهي ذكرلرك اعلا سي...*٩٣٢٠
إلهي رحمتك در..هركز نهايت...*٩٣٢٠
إلهي زاباريدن حبر وار اولدغمي...*٩٣١١
إلهي سحرلرده اسر بادي... *٩٣١١
إلهي سحرنده اويانلري هپ جمله...*٩٣٢١
إلهي سران اتّدم شول سنلري...*٩٣١١
إلهي سزائي شاهي استغنا ملك...*٩٣٢١
إلهي سكا ديرم بادي خبا...*٩٣١٦
إلهي سمادن سرّ توحيدي...*٩٣٢٠
إلهي سنسين بيزه بيزدن يقين ...*٩٣٢٠
إلهي سوتيز اوج آيه برلو وچوكلر...*٩٣١٩
إلهي سوديم سني هب واريم...*٩٣٢١
إلهي سياه اولوب لشوه عالمي...*٩٣٢١
إلهي سينم عريان جكر پريان...*٩٣٢١
إلهي شريعت علمني بلدم دينلر...*٩٣٢١
إلهي شريف الا اى امّتي احمد...*٩٣١٥
إلهي شريف بن نفسيمه قول...*٩٣١٥
إلهي شريف جكلدم حق يولنه...*٩٣١٥
ألهي شريف جنّتك قبوسني اجان...*٩٣١٥
إلهي شريف در مقام دركاه...*٩٣٢١
إلهي شريف شهيدلرين سرجشمسي... *٩٣١٥؛ *٩٣٢١
إلهي شريف عشقنيله عاشقلر...*٩٣١٥
إلهي شريف قادر اللّه جبرائيله...*٩٣١٥
إلهي شمعي واصيل اولماز كيمسه..*٩٣١٥
إلهي شول عالمده طريقه كيرمسه...*٩٣١٥
إلهي شونلمكه يوزني كوروب...*٩٣٢١

إلهي شيخ سرّي اللّه بزه لطف... *٩٣٢١
إلهي شيخ سرّي بابا حب مولا ايله...*٩٣١٣
إلهي شيخ نسيمي جمله عالم...*٩٣١٣
إلهي صباح سحرنده اجايم پاره...*٩٣١٢
إلهي صنقهء صدرنده دائم عاشقك..*٩٣١٩
إلهي صورديلر مجنونه ليلا...*٩٣١٩
إلهي صور راسك هر نفس ذوقم..*٩٣٢٠؛ *٩٣٢١
إلهي طاشدي رحمت درياسي... *٩٣١٦
إلهي طاغلر ايله طاشلري له...*٩٣١٢
إلهي طالبك مطلوبي هـو در...*٩٣٢١
إلهي طريقت قربّ رحماندر...*٩٣١٩
إلهي عاشقلر كلدي توحيدي... *٩٣١٩
إلهي عالي اواور همّتي يوجه..*٩٣٢١
إلهي عجب لطفك سعادتدر...*٩٣١٢؛ *٩٣١٩؛ *٩٣٢٠
إلهي عرش اللهدن بن جان اوجدي..*٩٣٢١
إلهي عشق باز ركليني سرم ايد..*٩٣١٧
إلهي عشق سين آدم معنيده حيوان. *٩٣٢١
إلهي عشقك اى عاشقلر ايچون...*٩٣١٩
إلهي غاتيله دردم چوق قدر...*٩٣١٢
إلهي غافل اولمز بو دنياده كذركن.*٩٣١٧
إلهي غافل اولمان هى مؤمنلر...*٩٣١٩
إلهي فاصوقه چقتم اللّه...*٩٣١٣
إلهي فنا بولوپ حيات عالم...*٩٣١٩
إلهي قائمي دنيالقدن بريدر اللّه...*٩٣١٣
إلهي قائمي دوشان اولدي شوقيله..*٩٣١٣

إلهي قادر اللّه قورتندن يارقش...*٩٣١٩
إلهي قادر اللّه نصيب اتسه...*٩٣١٢
إلهي قلبي مرآت مجلّي ايده لم...*٩٣٢٠
إلهي قولدن سكا لائق نولا...*٩٣١٩؛ *٩٣٢١
إلهي كتدي اوسلطان دولندي...*٩٣١٩
إلهي كته بر سودايه دوشتوم...*٩٣٢١
إلهي كشاد اولور كوكل كوزي...*٩٣٢١
إلهي ككه عشقه يار اولورسه...*٩٣٢١
إلهي كل اى باد صبا لطف ايله...*٩٣٢١
إلهي كلك دوستلر شامه وارالوم...*٩٣١٥
إلهي كلك شكر ايله بلم دردلره...*٩٣١٩
إلهي كلمدن انصاف اى نفس...*٩٣١٩
إلهي كل كوكل حقّه عبارت...*٩٣٢٠
إلهي كله اى جانك جاني...*٩٣١٢
إلهي كمه كم جاندن كجمز...*٩٣١١
إلهي كن كلمك باغنده اجلدي...*٩١٣٦
إلهي كوكلمز هرآن سنده در يا ربّ.*٩٣٢١
إلهي كوكلم هوالره آقدي...*٩٣١١
إلهي كوهي عشقك يكا بركوهي...*٩٣٢١
إلهي كيجه كوزدن انتظارم...*٩٣١٢
إلهي كيجه كوندز حيالمنده فكرمده.*٩٣٢١
إلهي كيجه كوندز دونه دونه...*٩٣١٩
إلهي كير سمايه ذكر ايده لم...*٩٣٢١
إلهي كيم ديلرسه آشنالق حضرت..*٩٣٢٠؛ *٩٣٢١
إلهي لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول...*٩٣١٩
إلهي ماصيت در جمله كارم...*٩٣١٩

إلهي محبوبدر خالقين سلطان... *٩٣١٩
إلهي مرار فيض رحمت سن جهانه..*٩٣٢٠
إلهي مصري وردي حقّه اول طالب..*٩٣٢١
إلهي مقام پوسلك... *٩٣١١
إلهي ملك بقادن كلشمه فاني...*٩٣١١؛ *٩٣١٦
إلهي مولام سنك عاشقلرك...*٩٣٢٠
إلهي مولود شريف مولود اوقيلتلر..*٩٣١٣
إلهي ميلي درديني تقرير ايده مز...*٩٣٢١
إلهي نه كلدي عشق اليجي سي...*٩٣١٩
إلهي نه وار درده دوشتومه ليم... *٩٣١١؛ *٩٣٢١
إلهي نولدي بو كوكلم در...*٩٣٢٠
إلهي نيله يم دنياي بكا اللّهي... *٩٣١٩
إلهي هر قچن اكلرسم سني قراريم..*٩٣٢١
إلهي هی دنيا ياسني دنيا... *٩٣١٩
إلهي الوداع اى شهر عظيم ضيف..*٩٣١٩
إلهي ويره مي در دصنم در ديمه...*٩٣٢١
إلهي يا إلهي مصطفى نك عشقنه..*٩٣٢١
إلهي يا أيّها الجمال انعم بالوصال..*٩٣٢١
إلهي ياركي قيل يارم بكاكه...*٩٣٢٠
إلهي ياري قيل باكا سندن غيري...*٩٣٢١
إلهي يازقلر شول بنم كچن عمرمه..*٩٣١٩
إلهي يا نديم كول اولدوم عشق...*٩٣٢١
إلهي يلورو بن نياز ايدم اللّه...*٩٣١٧
إلهي ينه بر سودايه دوشم... *٩٣١١؛ *٩٣١٢
إلهي ينه دوسلار كولستانه كلدي..*٩٣٢١
إلهي ينه كلدم فاطمه...*٩٣١٢
إلهي يوزم قره كناهم بي نهايت...*٩٣١٩
إلهي يونس اويان بهى غافل... *٩٣١٥
إلهي يونس ايدلوم سيران قبله لوم..*٩٣١٢
إلهي يونس زهديده حنان ايلمه...*٩٣٢١
إلهيّات: ٩٣٠٩
إلهيّات نظمي: ٩٢٧١
انشا: ٩١٨٨-٩١٨٩؛ ٩١٩١-٩١٩٣؛ ٩١٩٤/١؛ ٩١٩٥؛ ٩١٩٧-٩١٩٩؛ ٩٢٠٠-١؛ ٩٢٠١-٩٢٠٥؛ ٩٢٠٧-٩٢٠٨؛ ٩٢١٠-٩٢٣٤؛ ٩٣٠١/٤
انشاء جديد شيخ الإسلام: ٩١٨٠
انشاء مرغوب: ٩١٨١-٩١٨٧؛ ٩٢٠٢
انشاء مرغوب جديد القاب: ٩١٧٩
الأنموذج في النّحو...*٨٨٦٣
أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل: ٨٨٦١/٣
أنيس الجليس: ٨٨٨٩/*٢٠
أنيس حفاظ الطّلاّب: ٩٢٧٠/٣
إيساغوجي في المنطق: ٨٨٦٤/*٢؛ ٨٩٦٨/٢
اى نيازي طريقت كاري بانيك...*٩٣١٦

ب

باب نذكر فيه ما نظمه الشّعراء من الأحاديث النّبويّة: ٩١٢١/٤
بانت سعاد...٩٠٩٦/*٤؛ ٩١١٠/*٣
بحث أشكال عشر...٨٨٨٩/*٢
بحر الغرائب...*٩٠٧١
بحر المعارف: ٩٠٠٨
بدء الأمالي: ٨٨٨٩/١٢
بداية المبتدي: ٨٩٢٠/١
بديع البديع في مدح الشّفيع: ٩١٠٧/١
البرده...٩١٠٢/*٣
بسته يار دوادر روادير اغلسم...*٩٣١١
بسته جوادوب (؟) عشّاقه...*٩٣١١
بشير ايله شادان حكايه سي...٩٠٩٥/*٢
بطّال نامه...*٩٢٣٥
بغية الطّلب في تصليح الأسنان وتلبيسها بالذّهب: ٩١٢١/٨
بلغة الحافظ وبلاغة اللاحظ: ٨٨٦١/٢
بلوغ المآرب في قصّ الشّارب: ٨٩١٢/٢٨
البناء: ٨٨٩٣/*٢؛ ٨٨٩٨/٤؛ ٨٩١٤؛ ٨٩٧٠/*١
بناء الأفعال...٨٨٩٨/*٤؛ ٨٩٧٠/*١؛ ٨٩٧٣/*١
بناء امثله: ٨٨٩٣/٢؛ ٨٩٧٠/١؛ ٨٩٧٣/*١
بناء مفهوم: ٨٩٧٣/١؛ ٨٩٧٤
بهارستان: ٩٣٥٨-٩٣٥٩
بوستان: *٩٢٦١-*٩٢٦٢؛ ٩٣٤٦-٩٣٤٨
بوسنوي ابليسيك كلامي: ٩٣٧٦/١٥
بوسنوي إلهي: ٩٣٧٦/٦
بوسنوي محمّد رشدينك مناجاتي: ٩٣٧٦/٣
بوسنوي يارب اكريندن ترجمه سي: ٩٣٧٦/١٣
بيان ايمان واسلام لمجهول: ٩٣٠٢/٢
بيان التّعريف في التّجويد: ٨٩٧١/٦
بيت بچاق بو بچاقي قيل مبارك...*٩٣١٥
بيت يونس افندي حضرتلرينك...*٩٣١٥

پ

پند نامه: ٨٨٨٩/*٣١؛ ٨٩١٩/*٣
پند نامهء عطّار: ٩٢٦٣/٤؛ ٩٣٢٤-٩٣٢٥؛ ٩٣٢٦/١
پيغمبرلر منظومه سي: ٩٢٩٩

ت

التّائيّة الكبرى ـ نظم السّلوك: ٩٠٩٩/٢
تاتارخانيّة...*٩٢٦١
تاريخ آل عثمان: ٩١٧٠/٢
تاريخ ادبيّات ايران: ٩٣٧٢
تاريخ ارتحال... شيخ عبد اللّه بن علي الآوزيجه وي... *٩٣١٣
التّبرّي من معرّة المعرّي: ٩١٠٦/٢
التّبيان في المعاني والبيان: ٨٩٩٠
تبيين المحارم...٩١٣٧/*١٠
تجويد قره باش: ٨٩٧٠/١٠
تحفة الأحرار: ٩٣٥٧
تحفة الصّبيان: ٩٠٥٦/٤
تحفة الطّالبين: ٨٨٨٩/٢٣
تحفة الهادية (لغت دانستن): ٩٠٧٨
تحفهء شاهدي: ٩٠٦٥-٩٠٦٩؛ *٩٠٧٠
تحفهء وهبي: ٩٠٧٩
تخميس المنظومة بالتّركيّة: ٨٨٦٢/٣
تذكرة الشّعراء: ٩٢٥٢

ترجمة إظهار الأسرار: ٨٩٦٤
ترجمة العوامل الجديدة لمجهول: ٥/٨٩٦٩
ترجمة عوامل الجرجاني بالتّركيّة ـ منظوم: ١/٨٩٦٥
ترجمهء تلماق: ٩٢٨٢
ترجمهء خريدة العجائب وفريدة الغرائب: ٣٢/٨٨٨٩
ترجمهء صحاح جوهري: ٧/٩٢٧٢
ترجمهء عوامل في النّحو بالتّركيّة: ٩/٩٣٥٣ ؛٤/٨٩٥٩
ترجمهء كافية: ٨٩٥٦
ترجمه كيمياى سعادت: ٢/٩٠١٦
ترجمهء مثنوي...٢*/٩٣٢٢
ترجيع بند للفقير خصار زاده...*٩٣١٣
تركي اي بوي عالم طمونجه...*٩٣١٦
تركي بلغراد...*٩٣١١
تركي بنالوقه..*٩٣١٢؛ *٩٣١٥؛ *٩٣١٦
تركي بوديمه...*٩٣١١
تركي كل سنكله بو كون اولفت...*٩٣١٥
تركي كيدر اولدم اى افندم عرشه...*٩١٣٦
تركي ندائي اى كمان ايروندر...*٩٣١٦
تركي هب كوزللر جمع اولنجه...*٩٣١٥
تصريف الزّنجاني = تصريف العزّي
تصريف العزّي: ٨٨٤٠/*٢؛ ١/٨٨٨١ –٨٨٨٢؛ ٨٨٨٣*؛ ٢/٨٨٩٨؛ *٨٩٦٣
تصليه – سبحانك ما عبدناك حقّ عبادك... *٩٣١١
تفسير القرآن لمجهول: ٢/٨٩٧٣
تفصيل العوامل: ٨/٩٣٥٣
تلخيص المفتاح: ٨٩٨٠/٨٩٨١؛ *٨٩٨٢؛ *٨٩٨٧؛ *٨٩٨٩
تمجيد بلال حبشي...*٩٣١١
تنبيهات: ٤/٩٣٧٦
التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه: ١/٨٠٩١
تورسقا غراماتيقا ـ صرف تركي: ٤/٩٠٦٠
توركي كوكل ويردم بزوفانسز...*٩٣١٦
التّيسير الدّافع للدّاهية في تحصيل علمَيْ العروض والقافية: ١/٩٠٠٦

ث

ثمار القلوب في المضاف والمنسوب: ٩٠٩١

ج

جامسب نامه: ١/٩١٦٤؛ ٢/٩١٦٤
جامع الحكم والأمثال: ٨/٩٣٥٤
جامع مفردات الأدوية والأغذية... *٩٠٢٤
جداول الفأل: ٤/٩٣٥٣
جريدة الفرائض... ٩٢٧٠/*٤
الجزء الثّاني من كتاب الحاوي: ١/٩١٢١
جزيرهء مثنوي: ٢/٩٣٢٢
جملة الكلمات: ٨٩٥٣
جَنّة الأحكام وجُنّة الحكّام في الحيل: ٩/٩٢٧٢
جواهر الإسلام: ٤/٩٢٧٧
جوهري حق بكا بر كوزل ورسه...*٩٣١٦

ح

حاشية على تفسير القاضي لسورة النّبأ: ٣/٨٩٠١

حاشية على شرح ديباجة المصباح: ١/٨٨٥٢؛ ٨٨٥٣-٨٨٥٤؛ ٨٨٥٥/ *١؛ ٨٨٥٦-٨٨٥٧
حاشية على شرح كتاب في النّحو لمجهول: ٨٩٤٧
حاشية شيخ زاده على شرح الاستعارات السّمرقنديّة: ٨٩٩٤
حاشية على عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي: ٨٩١٧
حاشية على الفوائد الضّيائيّة: ٨٨٧٩
حاشية على المختصر لمجهول: ٨٩٨٦
حاشية اليزدي على حاشية الخطائي على المختصر: ٨٩٨٧
حامد رشيدي عشقيك ايله اولمدم...*٩٣١٦
حديث الأربعين ترجمه سي: ٢/٨٨٦٢
حسن حسين إلهي شريف...*٩٣١٥
حسن و دل: ٩٢٤٦
حقدن بكا كشاد اولسون ابراهيم...*٩٣٢١
حكايات: ٩٢٨٩؛ ١/٩٣٠٣؛ ٩٣٦٦
حكايات من حياة الشّيخ حسين المخدومي: ٩٣٦٣؛
حكايات عجيبة لمجهول: ٩٢٨٣
حكايات من كتاب في الحديث : ٢/٨٩٢٩
حكايت ابو علي بن سينا : ٩٢٤٠
حكاية أصحاب الكهف: ٩١١٨
حكايت بر وقت بر سلكته بر ادم...*٩٣١٥
حكايت حامد: ٥/٩٢٧٠
حكايت سارق مع القاضي: ١/٩٣٠٢
حكاية سليمان والنّمل: ٢٠/٨٨٨٩
حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي: ٩٢٤٤-٩٢٤٥
حكاية لطيفة وفيها فوائد كثيرة: ١/٩٠١٢
حكايت طفل صائم: ٩٣٧١
حكايت عبد المجيد: ٩/٩٢٧٧
حكايت الكمّل: ٩٢٩٧
حكايت يوسف: ٩٣٧٥
حكايهء إبراهيم وإسماعيل: ١/٩٢٧٧
حكايهء بشير وشادان: ٢/٩٠٩٥
حكايهء حضر: ٩٢٩٣
حكايهء قضلاء: ٩٣٦٥
حكايهء قهرمان: ٩٢٤٢
حكايهء هوشنك شاه: ٩٢٤١
حكايلر مجموعه سي: ٩٣٠٧
حلبي صغير...١٠*/٨٩٧١
حلّ أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار: ٨٩٠٨ – ٨٩١٠
حلهء منظومه ـ شرح تحفهء شاهدي: ٩٠٧٠
حرز نامه: ٩١٥٦-٩١٥٨
الحياة شرح شروط الصّلاة: ٤/٨٨٦١

خ

خدا رتم: ٨٩١٩/*٤؛ ٣/٩١٣٦
خريدة العجائب وفريدة الغرائب... ٣٢*/٨٨٨٩
خسرو وشيرين: ٩١٦٠-٩١٦١
خطبة آخر جمعة شهر رمضان... *٩٣١٣
خطبهء رجب...*٩٣٢٠
خطبهء عيد فطر...*٩٣١٦

خطب مختلفة...*٩٣١٣
خطبهء مطلق...*٩٣١٦
خلاصة الإعراب: ١/٨٨٦١-٨٨٦٠
خوب ومرغرب = رسالهء منظومه خوب ومرغوب

د

داستان قيز: ٩٣٧٧
داستان كوكرجين: ٦/٩٢٧٧؛ *٩٣١٥
داستان يوسف: ٩٢٩٨
در بيان شرب القهوة: ١٠/٩١٣٧
در بيان صفت أهل إيمان...*٩٣١٣
در بيان مناجات قاضى الحاجات...*٩٣١٣
در صفت خاموشي ميكوند...*٩٣١٣
در كه عاشق كوزلري...*٩٣١٢
در مقام بيوتي... *٩٣١١
در مقامي دركاه... *٩٣١١
در مناجات قاضي الحاجات...*٩٣١٣
درّ المختار...٩١٣٧/*١٠
الدّرر المنتخبات المنثورة في إصلاح الغلطات المشهورة: ١/٩٢٨١؛
درويشان إلهي شريف...*٩٣١٥
دستان كيك كر سودسن عشقيله...*٩٣١٥
دستاني شمعي مشره بي حاراولان..*٩٣١٥
دستور ميلي ايادل كنج ديمه دمَي...*٩٣٢١
دستور نفس هوريسلم ارنلرين...*٩٣٢١
دعاء آدم عليه السّلام...*٩٣١٣
دعاء ختم القرآن: ٤/٩١١٢
دعاء ختم القرآن...*٩٣١٣
دعاء الدّمياطيّة: ٨/٩١٠٤
دعاء صقالي...*٩٣١٥
دعا نامهء أبو السّعود: ١٦/٨٨٨٩
دعاء نكاح...*٩٣١٥
دقائق الأخبار...٩٢٧٧/*١٠
دقائق الأخبار بالتّركيّة: ١٠/٠٢٧٧
ديباجة الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة – قصيدة البردة: ٥/٨٨٨٩
ديكر صلوات شريف...*٩٣١٣
ديوان إبراهيم: ٩٢٦٦
ديوان أبي الخير: ٩٣٦٢
ديوان بيدل: ٩٣٦٤
ديوان ثابت: ٩٢٧٣
ديوان جامي: ٩٣٥٦
ديوان حافظ: ٩٣٥٢-٩٣٥١
ديوان خاقاني: ٤/٩٠٧٥
ديوان سماع...*٩٣١٥
ديوان شريف: ١/٩٣٦١
ديوان عاشق عمر: ١/٩٢٧٢
ديوان فضولي: ٢/٩٢٩٠
ديوان فهيم: ١/٩٢٦٤
ديوان لمجهول: ٢٢/٨٨٨٩؛ ٩٢٨٤
-٩٢٨٥؛ ٩٢٩٤؛ ٩٣٠٥
ديوان ميلي باغي حسنك ايواه سي.*٩٣٢١
ديوان نسيمي: ٩١٥٩
ديوانه سب حالم سويلريم ديوان...*٩٣١٥
ديوان يحيى: ٢/٩٢٦٤

ر

راحة الأرواح في دفع آفات الأشباه: ٥/٩٢٧٢
رباعي (إبراهيم الازيچوي)...*٩٣١٣
رباعيّات عمر خيّام: ١/٩٣٢٢؛ ٩٣٢٣؛ ٢/٩٣٦١
الردّ على فتوى أحمد بن كمال في تنزيه ابن عربي: ٢/٩٢٧٥
رسالة في آداب البحث والمناظرة: ١/٩٢٤٧؛
رسالة في أبواب ثلاثة: ١٦/٨٩٧٠
رسالة في أحكام الجمعة: ١١/٨٩١١؛ ٩/٨٩١٢
الرّسالة في الأخلاق الذّميمة...*٩٣١٣
رسالة الإستعارات...٨٩٧٠/*٢٠
رسالة في الاستنجاء: ٩/٨٩١١
رسالة اصطلاحات الفقهاء في الكتب ومفاتيح الأبواب: ١٤/٨٩٧١
رسالة الامتحان: ١/٨٩٩٦
الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة: ٤/٨٨٦٤؛ ٢٤/٨٨٨٩؛ ٩٠٠٥؛ ٤/٩١٦٩
رسالة في أنّ دود الطّعام طاهر: ١٢/٨٩١١؛ ١٠/٨٩١٢
رسالة الأنوارات: ٦/٩٣٥٤
رسالة في أوائل السّور لمجهول: ٢/٩٣٢٨
رسالة في الإيمان: ١٧/٨٩١١؛ ١٥/٨٩١٢
رسالة في بحث الحمد والشّكر: ١/٨٩٩٧
رسالة في بيان الأحاديث الموضوعة: ٨٩١١/ ٢٠؛ ١٨/٨٩١٢
رسالة في بيان حديث الفقر: ٦/٩٢٧٢
رسالة في بيان القهوة: ٣/٨٩٥٧
رسالة في بيان المذاهب: ٩/٩٣٥٤
رساله في بيان النّصح...٨٨٨٩/*٣١
رسالة في بيان القيام عند ذكر ولادة النّبي عليه السّلام: ٢٢/٨٩١١؛ ٢٠/٨٩١٢
رسالة في بيان ميزة اللّسان الفارسي على سائر الألسنة ماخلا العربيّة: ٤/٩٢٥٧
رسالة في البيع في السّوق: ٦/٨٩١١؛ ٥/٨٩١٢؛
الرّسالة التّرشيحيّة...٨٩٧٠/*٢٠
رسالة في تصحيح لفظ چلبي: ١/٨٩١١؛ ١/٨٩١٢
رسالة في تفصيل ما قيل في أبَوَيْ الرّسول عليه السّلام: ٢٤/٨٩١١؛ ٢٢/٨٩١٢
رسالة في تعديل أركان الصّلوة: ٢/٩٢٦٥
رسالة في تقسيم الميراث: ٤/٩٢٧٠
رسالة الجمع: ٥/٨٩٠١
الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث: ٤/٨٩٧٠
رسالة في حقّ الصّحابة: ٩/٩١٠٥
رسالة في حكم سبّ النّبيّ عليه السّلام: ١٦/٨٩١١؛ ١٤/٨٩١٢
رسالة في حلّ ما قتله نحو الحجر من الصّيد: ١٣/٨٩١١؛ ١٢/٨٩١٢
رسالة في حلّ المشكلات: ٢/٨٩٥٥
رسالة في الدّخان: ١٢/٩١٣٧
رسالة في رجال الغيب بالتّركيّة: ٢/٩١٠١
رسالة في ردّ التّصلية والتّرضية في حال الجمعة: ٨٩١١/ ١٠؛ ٨/٨٩١٢

رسالة في زعم بعض النّاس أنّه ليس في آباء النّبيّ وأجداده إلى آدم عـ م كافـر: ٨٩١١/٢٣
الرّسالة السّمرقنديّة... ٨٩٧٠/*٢٠
الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ٨٨٨٩/١٣
رسالة في شرح أبيات الكافية: ٨٨٨٩/٣
رسالة شرح قول الإمام الأعظم: ٨٩١١/١٨؛ ٨٩١٢/١٦
رسالة في شروط الصّلوة: ٩٢٩١/٨
الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة: ٨٩٧٠/٥
رسالة في الصّلوة: ٨٩١١/٢١؛ ٨٩١٢/١٩
رسالة في الصّلوة لمجهول: ٩٣٠٣/٣
رسالة في الطّبّ لمجهول: ٩٠١٨/٣
رسالة العروض والقوافي: ٩٠٧٧/٢
رسالة في علامات المهدي: ٨٩٧١/١٢
رسالة في العمل بالرّبع المجيّب: ٨٩٧٠/١٣
رسالة الفرائد والفوائد والتّعليقات: ٩٢٧٢/٢
رسالة الفروق: ٩٠١٦/١
رسالة في فضائل الصّحابة وما يجب علينا في حقّهم: ٩١٢١/٩
رسالهء فنّ عروض وعلم ميزان: ٨٨٨٩/١٥
رسالة في فنّ المناظرة: ٨٩٧٠/٣
رسالة في فوائد القرآن لمجهول: ٨٩٧١/٢
رسالة فيما زعمه بعض النّاس أنّ قول القائل اكريندن كفر: ٨٩١١/٤؛ ٨٩١٢/٣؛ ٨٩١٢/٢١
رسالة فيما قيل من أنّ قراءة الفاتحة عقب الصّلوات مبتدعة: ٨٩١١/٧؛ ٨٩١٢/٦
رسالة في القدر المسنون من الاعتكاف: ٨٩١١/١٤؛ ٨٩١٢/١٢
رسالة في قراءة آية الكرسيّ عقب الصّلوات المكتوبة: ٨٩١١/٨؛ ٨٩١٢/٧
الرّسالة القلميّة: ٩١٠٥/٦
رسالة في قول العوامّ بعد السّلام بالتّركيّة صباحك خير اولسون: ٨٩١١/٣؛ ٨٩١٢/٢
رسالة متعلّقة ببيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال: ٨٩١١/١٥؛ ٨٩١٢/١٣
رسالة المحدودات: ٨٩٧١/٩
الرّسالة المرغوبة بالتّركيّة: ٩٠٣٢/٥
الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها: ٨٩١٢/٢٣
رسالة في المعاني والبيان والبديع: ٨٩٩٨
رسالة في معاني الحروف: ٨٩٦٩/٤؛ ٨٩٧١/٨
رسالة في معرفة السّاعات: ٨٩٧٠/١٢
رسالة منظومة بدء الأمالي...*٩٣١٣
رسالة في نسبة الجمع: ٨٩٠١/٦
الرّسالة الهارونيّة... ٨٩٠٠*
الرّسالة الولديّة... ٨٩٧٠/*٣
رسالهء قاضي زاده: ٩١٣٧/٢؛ ٩٢٦٣/٢
رسالهء يائيه: ٨٩٥٧/١
رسالهء منظومه خوب ومرغوب: ٨٨٨٩/١٧؛ ٩٣٥٣/٥

رسم المصحف العثماني: ٨٩٧١/٧
روضات الجنّات في أصول الاعتقادات: ٩٣٢٦/٢

ز

زبدة الأمثال: ٩١١١
زبور الرّحمن...*٩٣١٣

س

سبحهء صبيان: ٩٠٩٤/٢
سبحة العشّاق: ٩٢٨١/٢
سرّ الأدب في مجاري كلام العرب: ٩٠٠٩/١
سرّ بيسر نامه: ٩٣٢٨/١
سرّي بابا إلهي سودادسك هر نفس..*٩٣١٣
سرّي بابا إلهي كيم ديلرسه آشنالق.*٩٣١٣
سعادت نامه: ٩٣٥٠
سقطات العوام: ٨٩٠١/٢
سگرنامه: ٨٩٦٥/٢
سماعي عجيب اول ديلبري داعنا...*٩٣١٥
سماعي عجب اول روحي روانم...*٩٣١٦
سنبلستان: ٩٣٦٠
سيرة سيّد بطّال...*٩٢٣٥
سير رجال الغيب والأرواح المقدّسة... ٩١٠١/*٢
سيّد بطّال غازي...*٩٢٣٥
سيّد نسيمي إلهي دورمه بكالم...*٩٣١٣
سيّد نسيمي إلهي طالبك مطلوب...*٩٣١٣

ش

شاهنامهء آل عثمان: ٩٢٧٤/٣
شاه وكدا: ٩١٦٢/٢
شرائط فأل قرآن شريف...٩٣٥٣/*٢
شرح الآجرّوميّة: ٨٨٩٠/٢
شرح أبيات شرح ديباجة المصباح: ٨٨٨٩/٤
شرح أبيات ضوء المصباح: ٨٨٥٩/١؛ ٩١٦٩/٢
شرح أبيات مثنوي: ٩٢٦٣/١
شرح الأسماء الحسنى: ٨٩٧١/٣؛ ٩٣٥٣/٣
شرح على أصول الحكم في نظام العالم: ٩١٠٥/٧
شرح الإعراب عن قواعد الإعراب لمجهول: ٨٨٩٥
شرح الإعراب عن قواعد الإعراب لمجهول: ٨٨٩٦
شرح الأمثلة المختلفة: ٨٨٨٩/٢١؛ ٨٩٧٢/٦؛ *٨٩٧٨؛
شرح الأمثلة المختلفة بالتّركيّة: ٨٩٧٧
شرح الأمثلة المختلفة لمجهول: ٨٩٥٩/٣
شرح الأمثلة المطّردة والمتّحدة: ٨٩١٦/١
شرح الأنموذج في النّحو: ٨٨٦٣
شرح إيساغوجي في المنطق: ٨٨٦٤/٢
شرح بحر الغرائب ـ لغت حليمي: ٩٠٧١-٩٠٧٤
شرح بوستان: ٩٢٦١
شرح تصريف العزّي: ٨٨٨٣ – ٨٨٨٦؛ ٨٨٨٧/١؛ ٩٢٤٧/٤
شرح خدا ريّم: ٨٩١٩/٤

شرح عروض الأندلسي... ٣*/٩٠٠٦
شرح العوامل المائة لمجهول: ٣/٨٨٩٠؛ ٨٩٢١-٨٩٢٣
شرح العوامل الجديدة: ٢/٨٩٠٤
شرح العوامل الجديدة في القريب والبعيد: ١/٨٩٠٤
شرح العوامل الجديدة لمجهول: ٨٩٦٦؛ ٨٩٦٧
شرح غزل يونس امره: ١/٩٢٧٠
شرح فاتحة الكتاب: ٣/٩٢٤٧
شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة: ٢/٩١٠٧
شرح الفقه الأكبر للخاطري: ٢٥/٨٩١٢
شرح قصيدة بانت سعاد: ٤/٩٠٩٦؛ ١/٩١١٠
شرح قصيدة بانت سعاد بالتّركيّة لمجهول: ٣/٩١١٠
شرح قصيدة البردة: ١/٩١٠٢؛ ٢/٩١١٠؛ ٩٣٥٥
شرح قصيدهء برده: ٣/٩١٠٢؛ ٩١٦٦؛ ٩١٦٧-٩١٦٨؛ ١/٩١٦٨؛ ١/٩٣٥٤
شرح قصيدهء برده لمجهول: ١/٩١٧٠
شرح القصيدة الطّنطرانيّة: ٩٠٩٣
شرح قصيدهء منفرجه: ١/٩٢٦٥
شرح قطر النّدى وبلّ الصّدى: ٨٨٩٧
شرح الكافية: ٨٨٧٤؛ ٣/٩٢٥٧
شرح كتاب في البلاغة: ٢/٨٩٩٧
شرح كتاب في البلاغة لمجهول: ٩٠٠٠-٩٠٠٢
شرح خواصّ الأسماء الحسنى: ٣/٩٣٥٤
شرح خواص فاطلبني تجدني... *٩٣١٣
شرح على ديباجة تصريف العزّي: ٢/٨٨٤٠
شرح على ديباجهء كلستان: ٩٢٥٤-٩٢٥٦؛ ١/٩٢٥٧
شرح على ديباجة المختصر: ٨٩٨٨
شرح ديباجة مختصر غنية المتملّي: ١٠/٨٩٧١؛ ٣/٩٣٢٦
شرح ديباجة مراح الأرواح: ٣/٨٩٧٢
شرح ديباجة المصباح: ٨٨٥١؛ ٨٨٥٢/*١؛ ٢/٨٨٥٢
شرح ديوان حافظ: ٩٢٧٨ - ٩٢٧٩
شرح رباعي أبي سعيد بن أبي الخير - رسالهء حورانيّة: ٤/٩٣٥٤
شرح رسالة الاستعارات السّمرقنديّة لمجهول: ٨٩٩٢-٨٩٩٣
شرح رسالة في الاستعارة لمجهول: ٢/٩٢٩١
شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة: ٣/٩٠٠٦
شرح رسالة في البلاغة: ٢/٨٩٩٦
شرح رسالة في البلاغة لمجهول: ٨٩٩٥
شرح رسالة في المجاز لمجهول: ٩٠٠٣
شرح رسالة في الموعظة: ٩/٩٣٠١
شرح رسالة في النّحو لمجهول: ٣/٩٢٩١
شرح رسالة في الوضع: ٨٩٤٨
شرح سؤال كميل بن زياد: ١٣/٨٩٧١
شرح صورة تسجيل أموال نقود موقوفة لإمام زفر: ٢٩/٨٩١٢

شرح كتاب في الصّرف بالتّركيّة: ٢/٩٣٧٣
شرح كتاب في الصّرف لمجهول: ٨٩٥٠ - ١/٨٩٥٢
شرح كتاب في الفقه لمجهول: ٦/٩٣٠١؛ ٨/٩٣٠١
شرح كتاب في المعاني لمجهول: ٨٩٩٩
شرح كتاب في الموعظة لمجهول: ٣/٨٩٥٢
شرح كتاب في النّحو بالتّركيّة لمجهول: ٨٩٧٩
شرح كتاب في النّحو لمجهول: ٨٩٣٠-٩٨٤٦
شرح كلستان: ٩٢٥٨
شرح كلستان لمجهول : ٩٢٥٩-٩٢٦٠
شرح مراح الأرواح: ٨٨٩٩
شرح مراح الأروح بالتّركيّة... ١*/٨٩٧١
شرح مراح الأرواح لمجهول: ٦/٨٨٩٨؛ ٦/٨٩١٦
شرح على مقامات العشّاق: ٢/٩١٠٢
شرح مقدّمة مراح الأرواح بالتّركيّة: ٨٩٧٥
شرح المقصود: ٨٨٤١ -٨٨٤٢؛ ١/٨٩٥٥
شرح منظوم فاطلبني تجدني... *٩٩٣١٣
شرح الهارونيّة في التّصريف: ٨٩٠٠
شروط الصّلاة... ٤*/٨٨٦١
شيخ إلهامي إلهي شيخ ارشاد... *٩٣١٣
شيخ جمالك إلهي تا ازلدن سن... *٩٣١٣
شيخ هاشيم إلهي نارفرقت ياقدي.. *٩٣١٣
شيطان نامه: ٢/٩٣٧٨؛ ٩٣٧٩

ص
الصّحائف القدسيّة: ٧/٩٣٠١
الصّحاح العجميّة: ٩٠٦٣-٩٠٦٤
صحاح في اللّغة... ٧*/٩٢٧٢
صدف البيان - رسالة في حلّ غوامض البيان: ١٧/٨٩٧٠
صد هزار كلشتي كوبندد... *٩٣١٦
صلوات وأدعيه: ٢/٩٣٠٤
صلوات شريف لعبد السّلام المشيشي... *٩٣١٣

ض
ضابطات الجموع: ٥*/٨٩٠١
ضوء المصباح مختصر المفتاح: ٨٨٤٧-٨٨٥٠؛ ٨٨٥٩/*١؛ ٨٨٥٩

ط
طبيب القلوب في أحاديث المصطفى: ٢/٩٣٥٤
الطّريقة المحمّديّة: ٢/٨٩٥٢
طعام دعاسي... *٩٣١٣

ع
عاشق عمر بر اتيج كامل اولنجه... *٩٣١٥
عاشق عمر سماعي صالنوب سيران. *٩٣١٥
عاشق يونس إلهي بلانجي دنياده.. *٩٣١٣
عاشق يونس إلهي سكا ديرم باد... *٩٣١٣
عاشق يونس إلهي ملك بقادن... *٩٣١٣
عاشق يونس إلهي مولام سنك... *٩٣١٣

عبد الرَّحيم در مقام غزل...*٩٣١٦
عبد القادر إلهي ندراولمش...*٩٣١٣
عبديه: ٩٣٧٣/١؛ ٩٣٧٨/٤
عجائب الملكوت.... ٩٢٠٠/*٢
العرف الوردي في أخبار المهدي...٨٩٧١/ *١٢
عروض الأندلسي...٨٨٦٤/*٣
عزنّك إعلالري: ٨٩٦٣
العزّي* = تصريف العزّي
العزّي في التّصريف *= تصريف العزّي
عصيدة الشّهدة في شرح قصيدة البردة: ٩١٠٣
علاء الدّين إلهي غايتله دردم...*٩٣١٣
علامات يوم القيامة باللّغة البوسنويّة: ٩١٠٤/٥
علم ايچون نصيحت نامه سي: ٩٣٧٦/٩
علم حال: ٩١٧٠/٣
عم ديش عالمان غدر ايد تدر...*٩٣١٦
عمر عاشق آسمان چقدي كتدي...*٩٣١٦
عمر عاشق ال وجودندن خبر رواي..*٩٣١٦
عمر عاشق اى بري بيك خطبادر...*٩٣١٦
عمر عاشق اى بنم سرم ايجندنده...*٩٣١٦
عمر عاشق بنم مقصودم علمنده...*٩٣١٦
عمر عاشق چون سحري وقتنده...*٩٣١٦
عمر عاشق حسرتي رويا سنه داع...*٩٣١٦
عمر عاشق حق حطادن صقلسون...*٩٣١٦
عمر عاشق سن دخي جان اولمدن...*٩٣١٦
عمر عاشق شويله بر آه ايدم...*٩٣١٦
عمر عاشق كلشني جنّت جمالك...*٩٣١٦
عمر عاشق كل كل مهر جهانه...*٩٣١٦
عمر عاشق كورمشم بردم جمالك...*٩٣١٦
عمر عاشق هى افندم اولدوغم...*٩٣١٦
عمر عاشق ياريله برستمسمز...*٩٣١٦
عمرم ايجن كشف ايدوب كزدم...*٩٣١٦
العناية في شرح الهداية: ٩٢٧٢/٨
العوامل المائة...٨٨٥٥/*٢-*٣؛ ٨٨٦٥/ ٤؛ ٨٨٨٩/*٢٣؛ ٨٨٩٠/*٣؛ *٨٩٢١؛ ٨٩٥٩/*٤؛ ٨٩٦٥/*١؛ ٨٩٦٩/*١؛ ٩٣٥٣/٩
العوامل الجديدة: ٨٨٦٥/٣؛ ٨٩٠٢- ٨٩٠٣؛ ٨٩٠٤/*١-*٢؛ ٨٩٢٠/٢؛ *٨٩٦٦- *٨٩٦٧؛ ٨٩٦٨/*١؛ ٨٩٦٩/٣؛ ٨٩٦٩/*٥؛ ٨٩٧٢/٥؛ ٩١٢٦/٤
العوامل العتيقة..٨٨٦٥/*٤؛ ٨٩٦٨/*١
العوامل المنظومة لمجهول: ٨٩٦٩/١
العوامل المنظومة لمولانا فوري أفندي: ٨٩٦٨/١

غ
غازل بحمد اللّه سكاكيم اليمده...*٩٣٢١
غازل قضلكا بل باغلدوم ياواحد...*٩٣٢١
غازل ميلي سبحان اللّه كنول... *٩٣٢١
غاية التّعريف في نهاية التّصريف: ٨٨٩١
غزادن رساله سي: ٩٣٠١/٢
غزل آه كيم هر خاريله همراز اولوب.*٩٣٢١
غزل أشرق البدر علينا واختفت...*٩٣٢١

غزل اغلر ايكلر پاينه يوزلر سورر...*٩٣٢١
غزل بزم وصلتده عجب بهركشي...*٩٣٢١
غزل دوئمزم عشقك يولندن تاكي...*٩٣١٥
غزل شها حوش... زرّينكي سراى..*٩٣٢١
غزل يوزك حطّيزه اى دلبر اچيلري..*٩٣٢١
غزليّات ثابت علي أفندي: *٩٢٧٣
غزليّات وجدي: ٩٢٧٠/٢
غزوات فتح فلك: ٩٢٤٣
غلطات حفيد...٩٢٨١/*١

ف
فائدة الماء: ٩٣٧٦/ ٢٠
فالن قرعه بيان: ٩٢٩٦/٢
فتاوى سراج الدّين قارئ الهدايه (أو) الفتاوى السّراجيّة: ٨٩٥٧/٤
فتح الأسرار: ٨٨٨٧/٢
فتح مفرّج الكرب: ٩٠٩٦/٣
فتح نامه، قلعه، جربه: ٩٢٥١
فتوى في بيع الدّخان: ٨٩١١/٥؛ ٨٩١٢/٤
فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة: ٨٩٧٠/ ٢٠؛ ٨٩٩١
الفريدة المبتلحة ـ شرح القصيدة المنفرجة: ٩٠٩٦/١
فصل في الجموع القياسيّة...٨٩٠١/*٥
فصل من شرح كتاب في البلاغة لمجهول: ٩٠٠٤
فصل في الطّائفة اليزيديّة وهم عبدة الشّيطان: ٩١٠٥/٥
فصل في فرائض الصّلاة: ٩٠٦٠/٣
فصل في المؤنّث السّماعي: ٨٨٨٩/٧؛ ٨٩١٦/٢
فضائل أجزاء القرآن...*٩٣١٣
فهرس قصيده، برده...*٩٣١٣
الفوائد الضّيائيّة: ٨٨٧٥-٨٨٧٨؛ *٨٨٧٩
فوائد الطّلّاب في قواعد الإعراب: ٨٩١٥
فوائد ونوادر: ٩١٢١/٣
في بيان وقف قرآن: ٨٩٧٢/٢

ق
قاضي إلهي بر الهي صحبت...*٩٣١٣
قايلرك اچق براقمق ضروري: ٩٣٧٦/ ١٠
قاصيدا نا بوسانسقوم يه زيقو: ٩١٠٤/٥
قاضيخان...*٩٢٦١
قانون نامه اراضي: ٨٩٦٥/٣
قراء الصّبيان...٨٨٩٨/*٤؛ ٨٩٦٧٠/*١
قصّة الجارية تودّد وما جرى لها مع العلماء: ٩٠٩٠
قصّة يوسف عليه السّلام: ٩٣٠١/٥
قصّه، محمّد مصطفى عليه السّلام: ٩٢٧٧/٢
قصّه، منظومه في مدح محمّد مصطفى عليه السّلام: ٩٢٧٧/٣
قصّه، يوسف: ٩٣٠٠
قصيده، أبي السّعود: ٨٨٨٩/٢٦
قصيدة أسامي أهل البدر...*٩٣١٣
قصيدة إستغفاريّة...*٩٣١٣
القصيدة الإستغفاريّة للمغربي...*٩٣١٣

قصيدة للإمام الشّافعي: ٧/٨٩٧٨
قصيدة أمّهاني: ٦/٨٩٧٠
قصيدة أنا المطلوب لمجهول: ٩١١٧
قصيده، أيّوب أنصاري: ٣٠/٨٨٨٩
قصيده، باقي: ١/٩٢٤٧
قصيدة بانت سعاد: ٨/٨٩٧٠
قصيدة البردة= الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة
قصيدة البردة للإمام البوصيري...*٩٣١٣
قصيده، برده ترجمه سي: ٩١٧١
قصيدة البُستي النّونيّة: ٢/٩٠٠٩؛ ٤/٩٠٩٨
(قصيدة) تصف امام علي نطاه باقماق...*٩٣٢١
القصيدة الجلجلوتيّة لسيّدنا علي كرّم اللّه وجهه...*٩٣١٣
قصيدة جلجلوتيّة لعلي بن طالب...*٩٣١٣
قصيدة حسّان رضى اللّه عنه...*٩٣١٣
قصيدة الحسين بن علي...*٩٣١٣
قصيدة الحلية الشّريفة...*٩٣١٣
قصيدة درّ مكنون للإمام الأعظم...*٩٣١٣
قصيدة للزّعيم مصطفى بك: ٢/٩٢٧٤
قصيدة في حسن الخلق بالتّركيّة: ٣١/٨٨٨٩
قصيدة حمزة أفندي بالتّركيّة: ١٠/٩١٢١
القصيدة الدّمياطيّة...*٩٣١٣
القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى: ٧/٩١٠٤؛ ٩١٠٨؛ ٢/٩١١٣
القصيدة الرّائيّة: ٩٠٩٧

قصيده، سعدي في الصّلوة = رساله، منظومه خوب ومرغوب:
قصيده، سيّد نسيمى: ٣/٩٢٩٦
قصيده، ضعيف طاهر: ٥/٨٩١٩
القصيدة الطّنطرانيّة: ٩٠٩٢؛ *٩٠٩٣؛ ٣/٩٠٩٨
القصيدة الطنطرانيّة التّرجيحيّة...*٩٣١٣
قصيدة فارسيّة تائيّة: ٢/٩٠٧٥
قصيدة عبد اللّه بن المالك: ٣/٩٠٠٩
قصيده، فضولي: ٢٧/٨٨٨٩
قصائد قائمي: ٩٢٦٧
قصيده، قائمي: ٩٢٦٨
القصيدة الكافية في مدح النّبيّ لمجهول: ٩/٨٩٧٠
قصيده كفته، هدائي...٨٨٨٩/*٣١
قصيده، لطيفي: ٢٩/٨٨٨٩
قصيدة لمجهول: ٩١١٦
قصيدة في المؤنّث السّماعي: ١/٨٨٦٢؛ ٨/٨٨٨٩
قصيدة محمّديّة للإمام البوصيري...*٩٣١٣
قصيدة مضريّة للبوصيري...*٩٣١٣
قصيده، محيي الدّين عربي: ٣/٩١٠٤
قصيدة في مدح سلطان أحمد: ٦/٩٢٩١
قصيدة مناجات قاضي الحاجات...*٩٣١٣
القصيدة المنفرجة: ١/٩٠٩٤؛ ١/٩٠٩٥؛ ٧/٩١٢١
قصيده، منفرجه الشّريف...*٩٣١٣
قصيدة المنفرجة للغزالي...*٩٣١٣
القصيدة المنفرجة لمجهول...*٩٣١٣

القصيدة المنفرجة لمصطفى البكري..*٩٣١٣
قصيدة المنفرجة للمغربي...*٩٣١٣
قصيدة المنفرجة للمقدسي...*٩٣١٣
القصيدة الميميّة: ١/٩١٠٤
القصيدة النّونيّة في العقائد: ٢/٨٩٦٩
قصيده، هدائي: ٢٨/٨٨٨٩
القصيدة الورديّة...٩١٠٥/*١
قصيده، وفق العدد: ٢٥/٨٨٨٩
القصيدة اليائيّة: ١/٩٠٩٨
القصيدة اليائيّة لابن الفارض: ١/٩٠٩٩
قصيده، يحيى: ١/٩٢٩٦
قطر النّدى وبلّ الصّدى...*٨٨٩٧
قطعة من كتاب في التّاريخ: ٥/٩٣٠٣
قلندريّات و تركيّات و شرقيّات و سماعيّات مجموعه سي: ١/٩٣٠٤
قواعد القرآن: ١٤/٨٨٨٩
قوشمه اى شرقين شمس مغربين...*٩٣٢١
قوشمه كل بنم درديمك درماني...*٩٣٢١
قوشمه ميلي حقيقتدن عاشق اوله..*٩٣٢١
قوشمه ميلي عاقل اولان ايتمزيكا..*٩٣٢١
قوشمه يديم ديلبر ديده...*٩٣١٥
قوشمه عمري مزيد اولسون ...*٩٣١٥
القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي: ١/٩١١٣

ك

كاشف الأستار عن نواصي محابيب الأسرار: ٢/٩٠١٥

الكافي في علميّ العروض والقوافي...٩٠٠٦/*٢
الكافية في النّحو: ٨٨٤٦/*٢؛ ١/٨٨٦٤ - ١/٨٨٦٥؛ ٨٨٦٦؛ *٨٨٦٧؛ *٨٨٧٣ - *٨٨٧٥؛ *٨٨٧٩؛ ٨٨٨٠/*١؛ ٨٨٨٩/*٣؛ *٨٩٥٦؛ ٣/٨٩٦٨؛ ٩٢٥٧/*٢
كتاب إبراهيم: ٩٢٩٥
كتاب الأعضاء في دعاء الأعضاء: ٢٧/٨٩١٢
كتاب ألف كلمة من الحكمة في الوصايا والآداب والمواعظ والأمثال: ١١/٩١٢١
كتاب انشا: ٩١٩٠
كتاب بيطر نامه: ٤/٨٩٦٥
كتاب تاريخ نامه: ٣/٩١٦٤
كتاب تبيين البهره عن غزل كشاد از چهره: ٩٢٨٠
كتاب في التّجويد: ٥/٨٩٥٩
كتاب داستان كوكرجين...٩٢٧٧/*٦
كتاب روضة الجنّات...٩٣٢٦/*٢
كتاب سؤال نامه...٩١٧٠/*٣
كتاب سيّد بطّال غازي: ٩٢٣٥-٩٢٣٨
كتاب الشعر ترجمه سي: ٩٢٨٧
كتاب في الصّرف لمجهول: ٨٩٤٩؛ ٢/٨٩٧٠؛ ٧/٩٢٩١
كتاب طريقة صوفيّة...٩٢٦٥/*١
كتاب عجائب الملكوت...٩٢٠٠/*٢
كتاب في العقائد والفقه لمجهول: ٧/٩٣٥٤
كتاب الفروق: ١/٩٠١٤-٩٠١٥

كتاب قواعد اللّغة العربيّة لتلاميذ المدارس الثّانويّة: ٨٩٥٤
كتاب الملكوت: ٩٢٠٠/٢
كتاب في مناسك الحجّ لمجهول: ٨٩٧٠/١٥
كتاب نصر اللّيالي: ٩١٦٩/٣
كتاب في النّحو بالتّركيّة: ٨٩٧٢/٤
كتاب في النّحو لمجهول: ٨٩٢٧-٨٩٢٨؛ ٨٩٢٩/١
كتاب النّوادر: ٩٠٧٧/٣
كتاب الوصيّة لأبي حنيفة = وصيّة الإمام أبي حنيفة
كتاب الوقف والابتداء في القرآن: ٩٣٥٤/٥
كشف الألفاظ الّتي لا بدّ للفقيه من معرفتها: ٩٠١٣
كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع: ٨٩٧٠/١١
كفاية المبتدي...٨٩١٧*
كلام إبراهيم: ٩٣٧٨/٣
الكلام على حديث "ماء زمزم لما شرب له": ٩١٢١/٥
الكلام على حديث المجدّدين: ٩١٢١/٢
كلستان: ٩٢٥٤*؛ ٩٢٥٨*؛ ٩٢٥٩*؛ ٩٢٦٠*؛ ٩٣٢٩-٩٣٤٥
كلشن انوار: ٩١٦٢/١
كلشن راز: ٩١٦٣
كل صد برك: ٩١٧٤
كل وبلبل فضلي: ٩٢٥٠
گنجينهء راز: ٩٢٥٣
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة: ٨٨٨٩/١٠؛ ٩١٠٠؛ ٩١٠١/١؛ ٩١٠٢/١*؛ ٩١٠٣*؛ ٩١٠٤/٢؛ ٩١١٠/٢*؛ ٩١٦٦* - ٩١٦٧*؛ ٩١٦٩/١*؛ ٩١٧٠/١*؛ ٩٢٧٢/٣؛ ٩٣٥٤/١*
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة مع ترجمة بالتّركيّة: ٨٨٨٩/١١
الكلم النّوابغ...٩١٠٦/١*
كيفيّة توبة العبد: ٩١١٢/٢
كيمياى سعادت...٩٠١٦/٢*

ل

لامية ابن الوردي: ٩١٠٥/١
لباب الألباب في مراسم الإعراب...٨٨٩١*
لبّ الألباب في علم الإعراب: ٨٨٦٧؛ ٨٨٦٨*
لطائف من حياة محيي الدّين عربي: ٩١١٤
لطائف خواجه نصر الدّين أفندي: ٩١٣٧/٥
لطفيّهء وهبي: ٩٢٧٦
لغت اسامهء امراض: ٩٠٢٣/٢
لغت اسم اللّه (لغت اللّه تكري: ٩٠٣٠؛ ٩٠٣١/١؛ ٩٠٣٢/١
لغت تركي ـ بوسنوي: ٩٠٨٤؛ ٩٠٨٥؛ ٩٠٨٦/١؛ ٩٠٨٦/٢
لغت تركي ـ بوسنوي ـ عربي: ٩٠٨٧
لغت صحاح: ٩٠٣١/٣
لغت عربي ـ بوسنوي: ٩٠٦٠/١-٢؛ ٩٠٦١ - ٩٠٦٢

لغت عربي ـ تركي: ٩٠٢٥-٩٠٢٨؛ ٩٠٢٩/١؛ ٩٠٣٢/٢؛ ٩٠٣٤ - ٩٠٥٣؛ ٩٢٦٣/٣؛ ٩١٩٤/٢
لغت عربي ـ تركي ـ بوسنوي: ٩٠٥٥
لغت عربي ـ تركي لمجهول: ٩٠٢٩/٢؛ ٩٠٣٢/٣
لغت عربي ـ تركي لمجهول: ٩٠٣٢/٤؛ ٩٠٣٢/٦
لغت عربي ـ فارسي: ٩٠٥٤/٢-٣؛ ٩٠٥٦/١-٣
لغت عربي ـ فارسي ـ تركي : ٩٠٥٨؛ ٩٠٥٩
لغت عقائد تركي: ٨٩٧٠/١٤
لغت فارسي ـ بوسنوي: ٩٠٨٣
لغت فارسي ـ تركي: ٩٠٣١/٢؛ ٩٠٧٨/٢؛ ٩٠٨٠ - ٩٠٨٢
لغت فرشته اوغلي: ٩٠١٧ - ٩٠١٨/١
لغت مراح وعزّي ومقصود: ٩٣٢٦/٤
لغت مشكلات اجزا: ٩٠٢٣/١
لغت منتها: ٩٠٣٣

م

مالدن علمك افضليتي: ٩٣٧٦/٨
مبادئ التّصريف* = تصريف العزّي
متن العلاقة: ٨٩٧٠/١٩؛ ٩٠٠٧
مثنوي معنوي...٩٢٦٣/١*
مجمع البحرين: ٨٩١٦/٤
مجمع اللّطائف: ٩١٠١/٣
مجموعة أحمد حفظي: ٩٣٢١
مجموعة حافظ عاصم: ٩٣٨١
مجموعة الحكايات لمجهول: ٩٢٨٦
مجموعة الشّيخ أحمد عوري: ٩٣١٠
مجموعة صالح أفندي: ٩٣١٧
مجموعة عبد اللّه أفندي مغليلي زاده: ٩٣١٦
مجموعة لمجهول: ٩٣١٩ - ٩٣٢٠
مجموعة مصطفى شوقي الأوزيجه وي: ٩٣١٣
مجموعة ملا أحمد عوني: ٩٣١٥
مجموعة منلا مصطفى بلغرادي: ٩٣١١
مجموعة منلا نعمان بن صالح قونيجه وي: ٩٣١٢
مجموعة يكني بازاري المسمّاة بمجموعة اللّطائف وصندوق المعارف: ٩٣١٤
مجموعة يوسف باش اغيك زاده: ٩٣١٨
محشرنامه: ٩٣٠٨
المحلّ من شرح الكافية للهندي: ٩٢٥٧/٢
محمّد رشدي كندي اوغلنه نصيحت ايلديغي: ٩٣٧٦/٢
محمّد مصطفى عليه السّلام حقنده بر رساله: ٩٣٠١/١
محمديّه روايت اتدي راويلر...٩٣١٥*
محمديّه كل اى بي عقل اواره...٩٣١٥*
محموديّه: ٩٠٢٢
محبي إلهي نده يم هيچ يوله...٩٣١٣*
مخارج حروف رساله سي: ٨٩٧١/٤
المختصر...٨٩٨٧*
المختصر في الحجّ: ٨٩٧١/١١

المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح: ٨٩٨٢-٨٩٨٥؛ *٨٩٨٦؛ *٨٩٨٨
مختصر غنية المتملّي...٨٩٧١/*١٠؛ ٩٣٢٦/*٣
مدح الإمام زين العابدين للفرزدق: ٩١٠٥/٢
مدح رسول فقيرم قابونه كلدم...*٩٣١٥
مذكّرات من طريق الحجّ للحاجّ مصطفى نولي: ٩٢٧٥/١
مرثية أبي الحسن الأنباري للوزير أبي طاهر: ٩١٠٥/٨
مرثية الأندلس: ٩١٠٥/٤
مراح الأرواح: ٨٨٩٨/١؛ ٨٨٩٨/*٦؛ *٨٨٩٩؛ ٨٩١٦/٥؛ ٨٩٧١/*١؛ ٨٩٧٢/*٣؛ *٨٩٧٥
مرقاة اللّغة: ٩٠٢١
مژده نامه: ٧٢٧٤/٩
مصالحهء بلغراد: ٩٢٧٤/٤
المصباح: ٨٨٤٣-٨٨٤٦/١؛ *٨٨٤٧؛ *٨٨٥١؛ ٨٨٥٢/*١؛ ٨٨٥٢/*٢؛ *٨٨٥٨؛ *٨٨٦٠؛ ٨٨٦٥/٥؛ ٨٨٨٠/*٢؛ ٨٨٨٩/*٤؛ ٩١٢٦/٢
مصرّحة الأسماء: ٩٠٥٧
مصنّفك مؤلّفينك دأب قاعده سي: ٨٩٧١/١؛ ٨٩٧٢/١
مطلب في قبح الدّخان ومضرّته: ٩١٣٧/١١
مطلوب القلوب...*٩١٣
مظهر الإعراب: ٨٨٩٤
معجم الأعلام: ٩٠١٢
معراج النّبي عليه السّلام: ٩٢٧٧/٧؛ ٩٣٧٤؛ ٩٣٧٦/١٤
معرفتنامه: ٩١١٣/٣
معلّقة زهير بن أبي سُلمى: ٩١٠٥/٣
المغرب في ترتيب المعرب في اللّغة: ٩٠١١
المفاتيح الدّرّيّة في إثبات القوانين الدُّرّيّة: ٨٩١٨ - ٨٩١٩/١
مفتاح السّعادة...*٩٢٦١
المفتاح في شرح المصباح...*٨٨٤٧
مفتاح العلوم القسم الثّالث...*٨٩٨٠
مفتاح اللّغة: ٩٠٧٥/١
مفرد مال ملك مفرد اولق ديمه...*٩٣١٥
مفردات...*٩٠٢٤
المفصّل في صنعة الإعراب...٨٨٨٩/*٧
مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار: ٨٩١٩/٣
مقامات العشّاق...٩١٠٢/*٢
مقامي محيّر...*٩٣١١
مقبول عارف ـ پوتور شاهديه :٩٠٨٨-٩٠٨٩
مقتل حسين: ٩٢٦٩
المقدّمة الآجرّوميّة: ٨٨٨٨؛ ٨٨٨٩/١؛ ٨٨٩٠-١؛ ٨٨٩٠/*٢
مقدّمة الأدب...*٨٩٥٨
مقدّمة التّصريف..٨٨٩٨/*٤؛ ٨٩٧٠/*١
المقدّمة الجزريّة...٨٩٧١/*٥
المقدّمة الجزريّة بالتّركيّة: ٨٩٧١/٥
مقدّمة في الصّرف الفارسي: ٨٩٥٧/٢
المقدّمة في علوم الإسلام والعرب: ٩١٢٠

المقصد الوافي بشرح الكافي في علمَيْ العروض والقوافي: ٩٠٠٦/٢
المقصود...٨٩٦٠/*١
المقصود في التّصريف: ٨٨٤٠/١-*٨٨٤١؛ ٨٨٨١/١؛ ٨٨٩٨/٣؛ ٨٩١٦/٣؛ ٨٩٥٥/*١
مقطّعات ابن يمين: ٩٣٤٩
مناجات أبي بكر الصّدّيق...*٩٣١٣
مناجات ربّاني...*٩٣١٣
مناجات جمال الدّين قرماني...*٩٣١٣
مناجات زين العابدين: ٩١٠٤/٤؛ *٩٣١٣
مناجات علي بن أبي طالب...*٩٣١٣
مناجات عمر الفاروق...*٩٣١٣
مناقب سيّد بطّال غازي منظوم: ٩٢٣٩
مناقب غزوات سيّد بطّال غازي...*٩٢٣٥
مناقب محمود پاشا: ٩١٦٥
منتخب ضروب الأمثال: ٩١٠٩
منتخب من كتاب إغاثة اللّهفان في مصايد الشّيطان: ٨٩١٢/٣٠
منتخب من مفردات ابن بيطار: ٩٠٢٤
منتخب من وسيلة النّجاة مع التّرجمة البوسنويّة: ٩١٥٥/٢
من رسالة مفتي الثّقلين: ٨٩١١/٢
منشآت: ٩١٩٦؛ ٩٢٠٦؛ ٩٢٠٩
منشآت نابي: ٩١٧٥-٩١٧٨
منطق الطّير: ٩٣٢٧
منظوم تركي اى كوكل بن جان...*٩٣١٥
منظوم تركي كيدوپ بو مصفّك...*٩٣١٢
منظوم تركي لوب بو فناده اوليه...*٩٣١٥
منظوم فارسي لمجهول: ٩٣٦٩؛ ٩٣٧٠
منظوم لمجهول: ٩٣٦٨
منظومه: ٩٢٩٢
منظومة في الأخلاق المذمومة: ٨٩١٢/٣١
منظومة في البلاغة = أرجوزة في المعاني والبيان
منظومة بالتّركيّة لمجهول: ٩٣٠٦
منظومة باللّغة التّركيّة لمجهول: ٩٠١٥/٣؛ ٩٢٨٨؛ ٩٢٩٠/١؛ ٩٢٩١/١
منظومة في المعاني والبيان= أرجوزة في المعاني والبيان
المنفرجة: ٩٠٩٦/*١ - *٣؛ ٩٢٦٥/١
من كتاب الحكم والأمثال: ٨٩٠١/٤
من كلمات علي رضى الله عنه: ٩١٣٧/٤
موسى حقنده برحكايت: ٩١٣٦/٤
موسى حقنده بر رساله: ٩٢٧٧/٥
الموشّح في شرح الكافية: ٨٨٧٣
موصّل الطّلاّب إلى قواعد الإعراب...*٨٩١٥
موعظة: ٩٣٠٣/٤؛ ٩٣٥٣/٧
مولد شريف: ٩٣٧٨/١
مولد النّبي: ٩١٥١ - ٩١٥٣؛ ٩٢٩١/٤
مولد النّبي بالعربي...*٩٣١٣
مولد النّبي القريشي: ٩١٥٥/١
مولد نبي ـ مولد جسماني ومورد جاني: ٩١٥٤
مولود: ٩٣٨٠
مولود سليمان چلبي...*٩٣١٣

مولود شريفك اوقوماسنك فائده سي: ٩٣٧٦/١١

مولى تمجيد...*٩٣١١

ميلي محبّت باغنده كوردم ايكي...*٩٣٢١

ن

ناد شرين...*٩٣١١

نتائج الأفكار: ٨٩٠٧

نثر اللآلي من كلام الإمام علي: ٩١٣٧/٣

نخبة من أشعار العرب: ٩١١٥

نسيمي نعت شريف: ٩١٣٧/٧

نصائح الأبرار: ٩٢٨١/٣

نصايح هوشك شاه لغيردرشاه...*٩٣١٣

نصيحة الإخوان ومرشدة الخلاّن..٩١٠٥/*١

نصيحت الأولاد: ٩٣٧٦/١

نصيحت الحكما على اسكندر ذو القرنين: ٩٣٧٦/١٧

نصيحت شيخ إسماعيل تلوي: ٩٠١٨/٢

نظام الغريب في اللّغة: ٩٠١٠

نظم السّلوك...٩٠٩٩/*٢

نظيره اشيل ياشلي طورصونلر...*٩٣١٥

نعت شريف: ٩١٣٧/٦؛ ٩١٣٧/٨؛ ٩١٣٧/٩

النّعم السّوابغ في شرح الكلم النّوابغ: ٩١٠٦/١؛

نمازي نيتلري...*٩٣١٥

النوابغ...٩١٠٦/*١

نوابغ الكلم وبدائع الحكم...٩١٠٦/*١

نوادر الأمثال ـ رساله ميراك: ٩٠٧٧/١

نوري نيازي إلهي اى غريب بلبل...*٩٣١٣

نوري إلهي سمادن سري توحيدي...*٩٣١٣

نيازي إلهي بحر ايچنده قطره يم...*٩٣١٣

نيازي إلهي درمان آرردم درديجه..*٩٣١٣

نيازي إلهي دور ايدوب كلدم...*٩٣١٣

نيازي إلهي كر سماعه ذكر ايله...*٩٣١٣

نيازي قافية الثّاء بغرمي بر خون...*٩٣١٦

نيازي قافية الجيم ان بو ايدن...*٩٣١٦

نيازي قافية الحاء استريسك اوله...*٩٣١٦

نيازي قافية الدّال مشكليم وار...*٩٣١٦

هـ

هدائي إلهي استين ياديك حال...*٩٣١٣

هديّة الصّبيان: ٨٩٥٩/٢

همايون نامه: ٩٢٤٨-٩٢٤٩

و

الوافية في شرح الكافية: ٨٨٤٦/٢؛ ٨٨٧١-٨٨٧٢؛

ورد سيّد يحيى: ٩٣٠١/٣

الوسائل إلى معرفة الأوائل: ٩٣٢٨/٣

الوسيلة...٩١٣٧/*١٠

وسيلة المقاصد إلى أحسن المراصد: ٩٠٧٦

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي: ٩١٢٢-٩١٢٥؛ ٩١٢٦/١؛ ٩١٢٧-٩١٣٥؛ ٩١٣٦/١؛ ٩١٣٧/١؛ ٩١٣٨-٩١٤٩ ٩١٥٠/١؛ ٩١٥٥/*٢؛ ٩٢٧٧/٨

وفات حضرت محمّد پيغمبر باللّغة البوسنويّة: ٩١٥٠/٢

وصيّة أبي حنيفة لإبنه حمّاد: ٨٩١٢/٢٤

وصيّة الإمام أبي حنيفة: ٨٨٨٩/١٨

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة. ٩١٠١/*٣

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف: ٩١١٢/٢

وصيّتنامه، بركوي: ٩٣٥٣/٦

وصيّة النّبي للإمام علي بن أبي طالب: ٩١٣٦/٢

وفات فاطمة رضى اللّه عنها: ٩٣٧٦/١٩

وفات النّبيّ عليه السّلام: ٩٣٧٦/١٨

ويس القراني حكايه سي: ٩٣٧٦/١٦

ى

يس شريفك فضيلتي: ٩٣٧٦/٧

يوسف وزليخا: ٩١٧٢-٩١٧٣؛ ٩٢٩١/٥

يونس إلهي اسم سلطان ويردن...*٩٣١٣

يونس إلهي بنم اول عشق...*٩٣١٣

يونس إلهي بهى قرداش حقي...*٩٣١٣

يونس إلهي عجب لطفك...*٩٣١٣

يونس إلهي عشقك ايله عاشقل..*٩٣١٣

يونس إلهي ينك ايمانك واديه...*٩٣١٣

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā,ʻA,

Abdastdan ṣonra ayaqda sū içinūn fā'idası: 9376/12
ʻAbdiya: 9373/1; 9378/4
Abū Muslim al-Iṣfahānī: 9121/6
Abwāb as-saʻāda fī asbāb aš-šahāda: 8912/26
Abyāt-i Fāṭima: 9376/5
al-Aḍwā' al-bahiğa fī ibrāz daqā'iq al-Munfariğa: 9096/2
al-Aḥādīṯ al-arbaʻūn an-nabawiyya maʻ šarḥihā bi at-turkiyya: 8889/19
al-Aḥādīṯ as-sabʻa: 8911/19; 8912/17
al-Aḫtarī fī al-luġa: 9019-9020
ʻAlāmāt yawm al-qiyāma bi al-luġa al-bosnawiyya: 9104/6
al-Amṯāl wa al-ḥikam: 9119
al-Amṯila al-muḫtalifa: 8960/2; 8970/18
al-Amṯila al-muḫtalifa li al-ʻilm al-fārisī: 8919/2
al-Amṯila al-muḫtalifa fī al-luġa al-fārisiyya: 8976
al-Amṯila al-muḫtalifa li maǧhūl: 8898/5; 8924-8926
Anīs ḥifāẓ aṭ-ṭullāb: 9270/3
Anwār at-tanzīl wa asrār at-ta'wīl: 8861/3
Aqṣā al-arab fī tarğama Muqaddima al-adab: 8958
Arbaʻīn ḥikmat wa arbaʻīn ḥikāyat: 9303/2
Arbaʻūn ḥadīṯan li maǧhūl: 9272/4
ʻAṣīda aš-šuhda fī šarḥ Qasīda al-Burda: 9103
Ašʻār fārsī: 9367
al-Aškāl al-ʻašara al-mutaʻalliqa bi awā'il al-Kāfiya: 8889/2
al-Aṭwal - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 8989
al-ʻAwāmil al-ğadīda: 8865/3; 8902-8903; 8920/2; 8969/3; 8972/5; 9126/4
al-ʻAwāmil al-manẓūma li maǧhūl: 8969/1
al-ʻAwāmil al-manẓūma li Mawlānā Fawrī-efendī: 8968/1
al-ʻAwāmil al-miʼa: 8865/4
Az Dīwān-i Ḫāqānī: 9075/3

B

Bāb naḏkur fīh mā naẓẓamah aš-šuʻarā' min al-aḥādīṯ an-nabawiyya: 9121/4
Badʼ al-amālī: 8889/12
Badīʻ al-badīʻ fī madḥ aš-Šafīʻ: 9107/1

Bahāristān: 9358-9359
Baḥr al-ma‘ārif: 9008
Baliġa al-ḥāfiẓ wa balāġa al-lāḥiẓ: 8861/2
Bayān īmān wa islām li maǧhūl: 9302/2
Bayān at-ta‘rīf fī at-taǧwīd: 8971/6
Bidāya al-mubtadī: 8920/1
al-Binā’: 8898/4; 8913-8914
Binā-i amṯila: 8893/2; 8970/1
Binā’-i mafhūm: 8973/1; 8974
Bosnawī Iblīsin kalāmi: 9376/15
Bosnawī ilāhī: 9376/6
Bosnawī Muḥammad Rušdīnin munāǧātı: 9376/3
Bosnawī yā Rabb aǧarbandan tarǧaması: 9376/13
Buġya aṭ-ṭalab fī taṣlīḥ al-asnān wa talbīsihā bi aḏ-ḏahab: 9121/8
Bulūġ al-ma’ārib fī qaṣṣ aš-šārib: 8912/28
Būstān: 9346-9348

D, Ḏ, Ḍ

Daqā’iq al-aḫbār bi at-turkiyya: 9277/10
Dāstān-i gūnerǧīn: 9277/6
Dāstān-i qız: 9377
Dāstān-i Yūsuf: 9298;
Ḍaw’ al-Miṣbāḥ muḫtaṣar al-Miftāḥ: 8847-8850; 8859/2
Der bayān šurb al-qahwa: 9137/10
Dībāǧa al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-barriyya - Qaṣīda al-Burda: 8889/5
Dīwān-i Abū al-Ḫayr: 9362
Dīwān-i ‘Āšiq ‘Umar: 9272/1
Dīwān-i Bīdil: 9364
Dīwān-i Fahīm: 9264/1
Dīwān-i Fuḍūlī: 9290/2
Dīwān-i Ǧāmī: 9356
Dīwān-i Ḥāfiẓ: 9351-9352
Dīwān-i Ḫāqānī: 9075/4
Dīwān-i Ibrāhīm: 9266
Dīwān-i Nasīmī: 9159
Dīwān li maǧhūl: 8889/22; 9284-9285; 9294; 9305
Dīwān-i Šarīf: 9361/1
Dīwān-i Ṯābit: 9273
Dīwān-i Yaḥyā: 9264/2
Du‘ā ad-Dimyāṭiyya: 9104/8
Du‘ā’ ḫatm al-Qur’ān: 9112/4
Du‘ā-nāma-i Abū as-Su‘ūd: 8889/17
ad-Durar al-muntaḫabāt al-manṯūra fī iṣlāḥ al-ġalaṭāt al-mašhūra: 9281/1

E

Elli dört farḍ: 9301/10

F

Fā’ida al-mā’: 9376/20
Fālın qar‘a-i bayān: 9296/2;
Farā’id al-fawā’id li taḥqīq ma‘ānī al-isti‘āra: 8970/20; 8991
al-Farīda al-mubtaliḥa - Šarḥ al-Qaṣīda al-Munfariǧa: 9096/1
Faṣl fī farā’iḍ aṣ-ṣalā: 9060/3
Faṣl min šarḥ kitāb fī al-balāġa li maǧhūl: 9004;

Faṣl fī al-mu’annaṯ as-samā‘ī: 8889/7; 8916/2
Faṣl fī aṭ-ṭā’ifa al-yazīdiyya wa hum ‘abada aš-šayṭān: 9105/5
Fatāwā Sirāǧuddīn Qāri’ al-Hidāya (aw) al-Fatāwā as-sirāǧiyya: 8957/4
Fatḥ al-asrār: 8887/2
Fatḥ mufarriǧ al-kurab: 9096/3
Fath-nāma-i qal‘a-i Ǧarba: 9251
Fatwā fī bay‘ ad-duḫān: 8911/5; 8912/4
al-Fawā’id aḍ-ḍiyā’iyya: 8875 - 8878
Fawā’id wa nawādir: 9121/3
Fawā’id aṭ-ṭullāb fī qawā‘id al-i‘rāb: 8915
Fī bayān waqf Qur’ān: 8972/2

Ǧ, Ġ, G

Ǧadāwil al-fa’l: 9353/4
Ǧāmasb-nāma: 9164/1-2
Ǧāmi‘ al-ḥikam wa al-amṯāl: 9354/8
Ǧanna al-aḥkām wa ǧunna al-ḥukkām fī al-ḥiyal: 9272/9
Ǧawāhir al-islām: 9277/4
Ġazādan risālası: 9301/2
Ġazaliyyāt-i Waǧdī: 9270/2
Ġazawāt-i fatḥ-i falak: 9243
Ǧazīra-i Maṯnawī: 9322/2
Ġāya at-ta‘rīf fī nihaya at-taṣrīf: 8891;
Genǧīna-i rāz: 9253;
Gulistān: 9329-9345
Gül-i ṣad-barg: 9174
Gülšan-i anwār: 9162/1; 9163
Gül wa bülbül-i Faḍlī: 9250
Ǧumla al-kalimāt: 8953
al-Ǧuz’ aṯ-ṯānī min Kitāb al-Ḥāwī: 9121/1

Ḥ, Ḫ, H

Ḥadīṯ al-arba‘īn tarǧaması: 8862/2
Hadiyya aṣ-ṣibyān: 8959/2
Ḥall asrār al-aḫyār ‘alā I‘rāb Iẓhār al-asrār: 8908-8910
Ḥamza-nāma: 9156-9158
Ḥāšiya ‘alā al-Fawā’id aḍ-ḍiyā’iyya: 8879
Ḥāšiya ‘alā ‘Ināya al-mubtaġī fī Šarḥ Kifāya al-mubtadī: 8917
Ḥāšiya ‘alā al-Muḫtasar li maǧhūl: 8986
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ Dībaǧa al-Miṣbāḥ: 8852/1; 8853-8854; 8855/1; 8856-8857
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ kitāb fī an-nahw li maǧhūl: 8947
Ḥāšiya Šayḫ-zāde ‘alā Šarḥ al-Isti‘ārāt as-samarqandiyya: 8994
Ḥāšiya ‘alā tafsīr al-Qāḍī li sūra an-Naba’: 8901/3
Ḥāšiya al-Yazdī ‘alā Ḥāšiya al-Ḫaṭā’ī ‘alā al-Muḫtasar: 8987
al-Ḥayāt šarḥ Šurūṭ aṣ-ṣalāt: 8861/4
Ḥikāya Aṣḥab al-Kahf: 9118
Ḥikāya-i Bašīr wa Šādān: 9095/2
Ḥikāya-i fuḍalā’: 9365
Ḥikāya-i Ḫiḍr: 9293

Ḥikaya-i Hūšang-šāh: 9241
Ḥikāya-i Ibrāhīm wa Ismā‘īl: 9277/1
Ḥikaya-i qahramān: 9242
Ḥikāya-i Yūsuf: 9375
Ḥikāya al-kummal: 9297
Ḥikāya laṭīfa wa fīhā fawā'id kaṯīra: 9112/1
Ḥikāyalar mağmū‘asi: 9307
Ḥikāya Sulaymān wa an-naml: 8889/20
Ḥikāya aš-šayḫ al-‘ārif Bāyazīd al-Bisṭāmī: 9244-9245
Ḥikāyāt: 9289; 9303/1; 9366
Ḥikāyāt ‘ağība li maǧhūl: 9283
Ḥikāyat-i Ḥāmid: 9270/5
Ḥikāyāt min ḥayāt aš-šayḫ Ḥusayn al-Maḫdūmī: 9363
Ḥikāyat-i ‘Abdulmağīd: 9277/9
Ḥikāyat-i Abū ‘Alī ibn Sīnā: 9240
Ḥikāyāt min kitāb fī al-ḥadīṯ: 8929/2
Ḥikāyat-i sāriq ma‘a al-qāḍī: 9302/1
Ḥikayat-i ṭifl-i ṣā'im: 9371
Ḥodā Rabbum: 9136/3
Ḫulāṣa al-i‘rāb: 8860; 8861/1
Ḥulla-i manẓūma - Šarḥ Tuḥfa-i Šāhidī: 9070
Humāyūn-nāma: 9248-9249
Ḥusn-u dil: 9246
Ḫusraw wa Šīrīn: 9160-9161

I, ‘I

al-Iftitāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ: 8880/2
Ilahiyyāt: 9309
Ilāhiyyāt-i Naẓmī: 9271
I‘lāl: 8959
I‘lāl al-af‘āl: 8960/1; 8961-8962
‘Ilm-i ḥāl: 9170/3
‘Ilm-i īçun naṣīḥat-nāması: 9376/9
Imtiḥān al-aḏkiyā'- Šarḥ Lubb al-albāb fī ‘ilm al-i‘rāb: 8868 - 8870
al-‘Ināya fī šarḥ al-Hidāya: 9272/8
Inšā: 9188-9189; 9191-9193; 9194/1; 9195; 9197-9199; 9200/1; 9201; 9203-9205; 9207-9208; 9210-9226; 9229-9234; 9301/4
Inšā-i ğadīd-i Šayḫ al-islām: 9180
Inšā-i marġūb: 9181-9187; 9202
Inšā-i marġūb-i ğadīd alqāb: 9179;
al-I‘rāb ‘an qawā‘id al-i‘rāb: 8892; 8893/1; 8905/2
I‘rāb al-‘Awāmil al-mi'a li maǧhūl: 8855/2-3
Īsāġūğī fī al-manṭiq: 8968/2
al-Iṣlāḥ fī šarḥ Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 8858
Iṣṭilāḥāt-i Ḥāfiẓ-i Šīrāzī: 9353/1
Iẓhār al-asrār: 8865/2; 8905/1; 8906; 9126/3; 9353/10
‘Izzīnin i‘lāları: 8963

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 8864/1; 8865/1; 8866; 8968/3
al-Kalām ‘alā ḥadīṯ "*Mā' Zamzam limā šuriba lah*": 9121/5

al-Kalām ‘alā ḥadīṯ al-muğaddidīn: 9121/2
Kalām-i Ibrāhīm: 9378/3
Kasida na bosanskom jeziku: 9104/5
Kašf al-alfāẓ al-latī lā budda li al-faqīh min ma‘rifatihā: 9013
Kāšif al-astār ‘an nawāṣī maḥābīb al-asrār: 9015/2
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-barriyya - Qaṣīda al-Burda: 8889/10; 9100; 9101/1; 9104/2; 9272/3
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-barriyya - Qaṣīda al-Burda ma‘ tarğama bi at-turkiyya: 8889/11
Kayfiyya tawba al-‘abd: 9112/3
Kifāya al-qanū‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-maqṭū‘: 8970/11
Kitāb al-a‘ḍā' fī du‘ā' al-a‘ḍā': 8912/27
Kitāb alf kalima min al-ḥikma fī al-waṣāyā wa al-ādāb wa al-mawā‘iẓ wa al-amṯāl: 9121/11
Kitāb fī al-‘aqā'id wa al-fiqh li maǧhūl: 9354/7
Kitāb-i bayṭar-nāma: 8965/4
Kitāb fī al-fiqh li maǧhūl: 9301/8
Kitab al-furūq: 9014; 9015/1
Kitāb-i Ibrāhīm: 9295
Kitāb-i inšā: 9190
Kitābi-i luzūm-i inšā' ‘āmm: 9227-9228
Kitāb al-malakūt: 9200/2
Kitāb fī manāsik al-ḥağğ li maǧhūl: 8970/15
Kitāb fī an-naḥw li maǧhūl: 8927-8928; 8929/1
Kitāb fī an-naḥw bi at-turkiyya: 8972/4
Kitāb nasr al-layālī: 9169/3
Kitāb an-nawādir: 9077/3
Kitāb qawā‘id al-luġa al-‘arabiyya li talāmīḏ al-madāris aṯ-ṯānawiyya: 8954
Kitāb fī aṣ-salā li maġuhūl: 9291/7
Kitāb fī aṣ-ṣarf li maǧhūl: 8949 -8951; 8952/1; 8970/2
Kitāb-i Sayyid Baṭṭāl Ġāzī: 9235-9238
Kitāb aš-ši‘r tarğaması: 9287
Kitāb tabyīn al-bahra ‘an ġazal gošād az čahra: 9280
Kitāb fī at-tağwīd: 8959/5
Kitāb tāriḫ-nāma: 9164/3
Kitāb al-waqf wa al-ibtidā' fī al-Qur'ān: 9354/5

L

Lāmiya Ibn al-Wardī: 9105/1
Laṭā'if-i Ḫawāğa-i Nasruddīn-efendī: 9137/5
Laṭā'if min ḥayā Muḥyiddīn ‘Arabī: 9114
Lubb al-albāb fī ‘ilm al-i‘rāb: 8867
Luġat-i ‘aqā'id-i turkī: 8970/14
Luġat-i ‘arabī-bosnawī: 9060/1-2; 9061-9062
Luġat-i ‘arabī-fārsī: 9054/2-3; 9056/1-3
Luġat-i ‘arabī-fārsī-turkī: 9058 - 9059

Luġat-i ʻarabī-turkī: 9025-9028; 9029/1; 9032/2; 9034-9053; 9054/1; 9054/4; 9086/3-4; 9194/2; 9263/3
Luġat-i ʻarabī-turkī-bosnawī: 9055
Luġat-i ʻarabī - turkī li maġuhūl: 9029/2; 9032/3-4; 9032/6
Luġat-i asāma-i amrāḍ: 9023/2
Luġat-i fārsī-bosnawī: 9083
Luġat-i fārsī-turkī: 9031/2; 9078/2; 9080-9082
Luġat-i Firište oġlu: 9017; 9018/1
Luġat-i ism-i Allāh (Luġat-i Allāh Tanri): 9030; 9031/1; 9032/1
Luġat-i Marāḥ wa ʻIzzī wa Maqṣūd: 9326/4
Luġat-i Muntahā: 9033
Luġat-i Muškilāt-i aġzā: 9023/1
Luġat-i Ṣiḥāḥ: 9031/3
Luġat-i turkī - bosnawī: 9084 - 9085; 9086/1-2
Luġat-i turkī-bosnawī-ʻarabī: 9087
Luṭfiyya-i Wahbī: 9276

M

Madḥ al-imām Zayn al-ʻĀbidīn li al-Farazdaq: 9105/2
al-Mafātīḥ ad-darriyya fī iṯbāt al-qawānīn ad-durriyya: 8918; 8919/1
Maǧma' al-Baḥrayn: 8916/4
Maǧma' al-laṭā'if: 9101/3
Maǧmūʻa ʻAbdullāh-efendī Maġlaylī-zāde: 9316
Maǧmūʻa Aḥmad Ḥifẓī: 9321
Maǧmūʻa mulā Aḥmad ʻAwnī: 9315
Maǧmūʻa aš-šayḫ Aḥmad Gōro: 9310
Maǧmūʻa ḥāfiẓ ʻĀṣim: 9381
Maǧmūʻa al-ḥikāyāt li maǧhūl: 9286
Maǧmūʻa li maǧhūl: 9319-9320
Maǧmūʻa munlā Muṣṭafā Baliġrādī: 9311
Maǧmūʻa Muṣṭafā Šawqī al-Užīčawī: 9313
Maǧmūʻa munlā Nuʻmān b. Ṣāliḥ Foyničawī: 9312
Maǧmūʻa Ṣāliḥ-efendī: 9317
Maǧmūʻa Yanī Pāzārī al-musammā bi Maǧmūʻa al-laṭā'if wa Ṣandūq al-maʻārif: 9314
Maǧmūʻa Yūsuf Bāš-āġīk-zāde: 9319
Maḫāriǧ-i ḥurūf risālası: 8971/4
Maḥmūdiyya: 9022
Maḥšar-nāma: 9308
Māldan ʻilmin afḍaliyyatı: 9376/8
Manāqib-i Maḥmūd-pāšā: 9165
Manāqib-i Sayyid Baṭṭāl Ġāzī manẓūm: 9239
Manṭiq aṭ-ṭayr: 9327
Manẓūma: 9292
Manẓūma fī al-aḫlāq al-maḏmūma: 8912/31
Manẓūma bi al-luġa at-turkiyya li maǧhūl: 9015/3; 9288; 9290/1; 9291/1; 9306
Manẓūm fārsī li maǧhūl: 9369-9370
Manẓūm li maǧhūl: 9368

Maqbūl-i ʻĀrif - Potur Šāhidiya: 9088 - 9089
al-Maqṣad al-wāfī bi Šarḥ al-Kāfī fī ʻilmay al-ʻarūḍ wa al-qawāfī: 9006/2
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 8840/1; 8881/2; 8898/3; 8916/3
Maqtal Ḥusayn: 9269
Marāḥ al-arwāḥ: 8898/1; 8916/5
Maʻrifat-nāma: 9113/3
Marṯiya Abū al-Ḥasan al-Anbārī li al-wazīr Abū Ṭāhir: 9105/8
Marṯiya al-Andalus: 9105/4;
Matn al-ʻAlāqa: 8970/19; 9007
Maṭlab fī qubḥ ad-duḫān wa maḍarratih: 9137/11
Mawʻiẓa: 9303/4; 9353/7
Mawlid-i Nabī - Mawlid-i ǧismānī wa mawrid-i ǧānī: 9154
Mawlid an-Nabī: 9291/4
Mawlid an-Nabī al-Quraysī: 9155/1
Mawlid-i šarīf: 9378/1
Mawlūd: 9380
Mawlūd-i šarīfinin oqūmasının fa'idası: 9376/11
Miftāḥ al-luġa: 9075/1
Min kalimāt ʻAlī raḍiya Allāh ʻanh: 9137/4
Min kitāb al-ḥikam wa al-amṯāl: 8901/4
Min risāla Muftī aṯ-Ṯaqalayn: 8911/2
Miʻrāǧ an-Nabī ʻalayh as-salām: 9277/7
Miʻrāǧ an-Nabī ʻalayh aṣ-ṣalāt wa as-salām: 9374; 9376/14
Mirqāt al-luġa: 9021
al-Miṣbāḥ: 8843-8845; 8846/1; 8865/5; 9126/2
Muʻallaqa Zuhayr ibn Abū Sulmā: 9105/3
Muḏakkirāt min ṭarīq al-ḥaǧǧ li al-ḥāǧǧ Muṣṭafā Nowalī: 9275/1
Mufīd - Šarḥ-i Pand-nāma-i ʻAṭṭār: 8919/3
Muḥammad Muṣṭafā ʻalayh as-salām ḥaqqında bir risāla: 9301/1
Muḥammad Rušdī kendu oġluna naṣīḥat eylediġi: 9376/2
al-Muḥill min Šarḥ al-Kāfiya li al-Hindī: 9257/2
al-Muġrib fī tartīb al-Muʻrib fī al-luġa: 9011
Muʻǧam al-aʻlām: 9012
al-Muḫtaṣar fī al-ḥaǧǧ: 8971/11
al-Muḫtaṣar - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 8982-8986
Munāǧāt Zayn al-ʻĀbidīn: 9104/4
Muntaḫab ḍurūb al-amṯāl: 9109
Muntaḫab min kitāb Iġāṯa al-lahfān fī maṣāyid aš-šayṭān: 8912/30
Muntaḫab min Mufradāt Ibn Bayṭār: 9024
Muntaḫab min Wasīla an-naǧāt
maʻ at-tarǧama al-bosnawiyya: 9155/2;
Munšaʻāt: 9196; 9206; 9209
Munšaʻāt-i Nābī: 9175-9176
Munšaʻāt-i Rāšid: 9177-9178
al-Muqaddima al-Āǧurrūmiyya: 8888-8889/1; 8890/1

al-Muqaddima al-Ğazariyya bi at-turkiyya: 8971/5
Muqaddima fī aṣ-ṣarf al-fārisī: 8957/2
al-Muqaddima fī 'ulūm al-islām wa al-'Arab: 9120
Muqaṭṭa'āt Ibn Yamīn: 9349
Mūsā ḥaqında bir ḥikāyat: 9136/4
Mūsā ḥaqında bir risāla: 9277/5
Muṣālaḥa-i Baliğrād: 9274/4
Muṣannifīn mu'allifinin da'b qā'idası: 8971/1; 8972/1
Muṣarriḥa al-asmā': 9057
al-Muwaššaḥ fī šrḥ al-Kāfiya: 8873
Muẓhir al-i'rāb: 8894
Müžda-nāma: 9274/1

N

Naṣā'iḥ al-abrār: 9281/3
Naṣiḥat al-awlād: 9376/1
Naṣiḥat al-ḥukamā 'alā Iskandar Ḏū al-Qarnayn: 9376/17
Naṣīḥat-i šayḫ Ismā'īl Tulawī: 9018/2
Nasīmī na't-i šarīf: 9137/7
Natā'iğ al-afkār: 8907
Na't-i šarīf: 9137/6; 9137/8-9
Naṯr al-la'ālī min kalām al-imām 'Alī: 9137/3
Nawādir al-amṯāl - Risāla-i Mīrāk: 9077/1
an-Ni'am as-sawābiġ fī šarḥ al-kalim an-nawābiġ: 9106/1
Niẓām al-Ġarīb fī al-luġa: 9010
Nuḫba min aš'ār al-'Arab: 9115

P

Pand-nāma-i 'Aṭṭār: 9263/4; 9324-9325; 9326/1
Payġambarlar manẓūması: 9299

Q

Qalandariyyāt wa turkiyyāt wa šarqiyyāt wa samā'iyyat mağmū'ası: 9304/1
Qānūn-nāma-i arāḍī: 8965/3
Qāpıların açık bıraqmaq ḍararı: 9376/10
Qaṣā'id-i Qā'imī: 9267
Qaṣīda 'Abdullāh ibn al-Mālik: 9009/3
Qaṣīda-i Abū as-Su'ūd: 8889/26
Qaṣīda Ana al-maṭlūb li maǧhūl: 9117
Qaṣīda-i Ayyūb Anṣārī: 8889/30
Qaṣīda Bānat Su'ād: 8970/8; 9098/2
Qaṣīda-i Bāqī: 9247/1
Qaṣīda-i Burda tarğaması: 9171
Qaṣīda al-Bustī an-nūniyya: 9009/2; 9098/4
Qaṣīda-i Ḍa'īf-i Ṭāhir: 8919/5
al-Qaṣīda ad-dimyāṭiyya fī at-tawassul bi asmā' Allāh al-ḥusnā: 9104/7; 9108; 9113/2
Qaṣīda fārisiyya tā'iyya: 9075/2
Qaṣīda-i Fuḍūlī: 8889/27
Qaṣīda Ḥamza-efendī bi at-turkiyya: 9121/10
Qaṣīda-i Hudā'ī: 8889/28
Qaṣīda fī ḥusn al-ḫuluq bi at-turkiyya: 8889/31

Qaṣīda li al-imām aš-Šāfi'ī: 8970/7
Qaṣīda al-Kāfiya fī madḥ an-Nabī li maǧhūl: 8970/9
Qaṣīda-i Laṭīfī: 8889/29
Qaṣīda fī madḥ sulṭān Aḥmad: 9291/6
Qaṣīda li maǧhūl: 9116
al-Qaṣīda al-mīmiyya: 9104/1
Qaṣīda fī al-mu'annaṯ as-samā'ī: 8862/1; 8889/8
Qaṣīda-i Muḥyiddīn 'Arabī: 9104/3
al-Qaṣīda al-Munfariğa: 9094/1; 9095/1; 9121/7
al-Qaṣīda an-nūniyya fī al-'aqā'id: 8969/2
Qaṣīda-i Qā'imī: 9268
al-Qaṣīda ar-rā'iyya: 9097
Qaṣīda-i Sayyid-i Nasīmī: 9296/3
al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya: 9092; 9098/3
Qaṣīda Ummihānī: 8970/6
Qaṣīda-i wafq al-'adad: 8889/24
Qaṣīda-i Yaḥyā: 9296/1
al-Qaṣīda al-yā'iyya: 9098/1
al-Qaṣīda al-yā'iyya li Ibn al-Fāriḍ: 9099/1
Qaṣida li az-Za'īm Muṣṭafā-beg: 9274/2
Qawā'id al-Qur'ān: 8889/14
al-Qawl al-mutawāṭī fī šarḥ Qaṣīda ad-Dimyāṭī: 9113/1
Qiṣṣa al-ğāriya Tawaddud wa mā ğarā lahā ma' al-'ulamā': 9090
Qiṣṣa-i manẓūma fī madḥ Muḥammad Muṣṭafā 'alayh as-salām: 9277/3
Qiṣṣa-i Muḥammad Muṣṭafā 'alayh as-salām: 9277/2
Qiṣṣa-i Yūsuf: 9300
Qiṣṣa-i Yūsuf 'alayh as-salām: 9301/5
Qiṭ'a min kitāb fī at-tārīḫ: 9303/5

R

ar-Radd 'alā fatwā Aḥmad b. Kamāl fī tanzīh Ibn 'Arabī: 9275/2
Rāḥa al-arwāḥ fī daf' āfāt al-ašbāh: 9272/5
Rasm al-Muṣḥaf al-'Uṯmānī: 8971/7
Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt: 9326/2
Risāla fī abwāb ṯalāṯa: 8970/16
Risāla fī adāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9247/2
Risāla fī aḥkām al-ğumu'a: 8911/11; 8912/9
Risāla fī 'alāmāt al-Mahdī: 8971/12
Risāla fī al-'amal bi ar-rub' al-muğayyab: 8970/13
ar-Risāla al-andalusiyya fī 'ilm al-'arūḍ wa al-awzān aš-ši'riyya: 8864/3; 9005; 9169/4
Risāla fī anna dūd aṭ-ṭa'ām ṭāhir: 8911/12; 8912/10
Risāla al-anwārāt: 9354/6
Risāla al-'arūḍ wa al-qawāfī: 9077/2
Risāla fī awā'il as-suwar li maǧhūl: 9328/2
Risāla fī baḥṯ al-ḥamd wa aš-šukr: 8997/1

Risāla fī bayān al-aḥādīṯ al-mawḍū‘a: 8911/20; 8912/18
Risāla fī bayān ḥadīṯ al-faqr: 9272/6
Risāla fī bayān al-maḏāhib: 9354/9
Risāla fī bayān mīza al-lisān al-fārisī ‘alā sā’ir al-alsina mā halā al-‘arabiyya: 9257/4
Risāla fī bayān al-qahwa: 8957/3
Risāla fī bayān al-qiyām ‘inda ḏikr wilāda an-Nabī ‘alayh as-salām: 8911/22; 8912/20
Risāla fī al-bay‘ fī as-sūq: 8911/6; 8912/5
Risāla fī ad-duḫān: 9137/12
Risāla fī faḍā’il aṣ-ṣaḥāba wa mā yağib ‘alaynā fī ḥaqqihim: 9121/9
Risāla-i fann-i ‘arūḍ wa ‘ilm-i mīzān: 8889/15
Risāla fī fann al-munāẓara: 8970/3
Risāla al-farā’id wa al-fawā’id wa at-ta‘līqāt: 9272/2;
Risāla fī fawā’id al-Qur’ān li maǧhūl: 8971/2
Risāla al-furūq: 9016/1
Risāla al-ğam‘: 8901/5
Risāla fī ḥall al-muškilāt: 8955/2
Risāla fī ḥaqq aṣ-ṣaḥāba: 9105/9
Risāla fī ḥill mā qatalahū naḥwa al-ḥağar min aṣ-ṣayd: 8911/13; 8912/11
Risāla fī ḥukm sabb an-Nabī ‘alayhi as-salām: 8911/16; 8912/14
ar-Risāla al-ḥusayniyya fī ādāb al-baḥt: 8970/4
Risāla fī al-īmān: 8911/17; 8912/15
Risāla al-imtiḥān: 8996/1
Risāla iṣṭilāḥāt al-fuqahā’ fī al-kutub wa mafātīḥ al-abwāb: 8971/14
Risāla fī al-istinğā’: 8911/9
Risāla fī al-ma‘ānī wa al-bayān wa al-badī‘; 8998
Risāla fī ma‘ānī al-ḥurūf: 8969/4; 8971/8
Risāla al-maḥdūdāt: 8971/9
Risāla-i manẓūma ḫūb wa marğūb: 9353/5
ar-Risāla al-marğūba bi at-turkiyya: 9032/5
Risāla fī ma‘rifa as-sā‘āt: 8970/12
ar-Risāla al-muštamila ‘alā faḍīla al-‘amāma wa sunanihā wa bayān taswīmihā: 8912/23
Risāla muta‘alliqa bi bayān al-i‘tiqādāt wa al-aḫlāq wa al-a‘māl: 8911/15; 8912/13
Risāla fī nisba al-ğam‘: 8901/6
Risāla-i Qāḍī-zāde: 9137/2; 9263/2
Risāla fī al-qadr al-masnūn min al-i‘tikāf: 8911/14; 8912/12
ar-Risāla al-qalamiyya: 9105/6
Risāla fī qawl al-‘awāmm ba‘da as-salām bi at-turkiyya "Ṣabāḥın ḫayır olsun": 8911/3; 8912/2
Risāla fīmā qīla min anna qirā’a al-Fātiḥa ‘aqiba aṣ-ṣalawāt mubtadi‘a: 8911/7; 8912/6

Risāla fī qirā’a āya al-Kursī ‘aqiba aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 8911/8; 8912/7
Risāla fī radd at-taṣliya wa at-tarḍiya fī ḥāl al-ğumu‘a: 8911/10; 8912/8
Risāla fī riğāl al-ġayb bi at-turkiyya: 9101/2
Risāla fī aṣ-ṣalā: 8911/21; 8912/19
Risāla fī aṣ-ṣalā li maǧhūl: 9303/3
ar-Risala as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara: 8889/13
ar-Risāla aš-šamsiyya fī al-qawā‘id al-manṭiqiyya: 8970/5
Risāla fī šarḥ abyāt al-Kāfiya: 8889/3
Risāla šarḥ qawl al-imām al-A‘ẓam: 8911/18; 8912/16
Risāla fī šurūṭ aṣ-ṣalā: 9291/8
Risāla fī ta‘dīl arkān aṣ-ṣalā: 9265/2
Risāla fī tafṣīl mā qīla fī abaway ar-Rasūl ‘alayh as-salām: 8911/24; 8912/22
Risāla fī taqsīm al-mīrāṯ: 9270/4
Risāla fī taṣḥīḥ lafẓ Čalabī: 8911/1; 8912/1
Risāla fī aṭ-ṭibb li maǧhūl: 9018/3
Risāla-i yā’iya: 8957/1
Risāla fī za‘m ba‘ḍ an-nās annah laysa fī ābā’ an-Nabī wa ağdādih ilā Ādam ‘alayh as-salām kāfir: 8911/23; 8912/21
Risāla fī mā za‘amah ba‘ḍ an-nās anna qawl al-qā’il "eğer benden" kufr : 8911/4; 8912/3
Rubā‘iyyāt-i ‘Umar Ḫayyām: 9322/1; 9323; 9361/2

S, Ṣ

Sa‘ādat-nāma: 9350
Ṣadaf al-bayān - Risāla fī ḥall ğawāmiḍ al-bayān: 8970/17
aṣ-Ṣaḥā’if al-qudsiyya: 9301/7
Ṣalawāt wa ad‘iya: 9304/2
Saqaṭāt al-‘awāmm: 8901/2
aṣ-Ṣiḥāḥ al-‘ağamiyya: 9063 - 9064
Sınır-nāma: 8965/2
Sirr al-adab fī mağārī kalām al-‘Arab: 9009/1
Sirr-i bīsar-nāma: 9328/1
Subḥa-i ṣibyān: 9094/2
Subḥa al-‘uššāq: 9281/2
Sunbulistān: 9360

Š

Šāh-nāma-i Āli ‘Uṯmān: 9274/3
Šāh u gedā: 9162/2
Šarā’iṭ-i fa’l-i Qur’ān-i šarīf: 9353/2
Šarḥ abyāt Ḍaw’ al-Miṣbāḥ: 8859/1; 9169/2
Šarḥ abyāt Maṯnawī: 9263/1
Šarḥ abyāt Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 8889/4
Šarḥ al-Āğurrūmiyya: 8890/2
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa: 8889/21; 8972/6; 8978
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa li maǧhūl: 8959/3

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa bi at-turkiyya: 8977
Šarḥ al-amṯila al-muṭṭarida wa al-muttaḥida: 8916/1
Šarḥ al-asmā' al-ḥusnā: 8971/3; 9353/3
Šarḥ al-ʻAwāmil al-ğadīda: 8904/2
Šarḥ al-ʻAwāmil al-ğadīda li maġhūl: 8966-8967
Šarḥ al-ʻAwāmil al-ğadīda fī al-qarīb wa al-baʻīd: 8904/1
Šarḥ al-ʻAwāmil al-miʼa: 8923
Šarḥ al-ʻAwāmil al-miʼa li maġhūl: 8890/3; 8921-8922
Šarḥ-i Baḥr al-ġarā'ib - Luġat-i Ḥalīmī: 9071-9074
Šarḥ-i Būstān: 9261-9262
Šarḥ ʻalā Dībāğa-i Gulistān: 9254-9256; 9257/1
Šarḥ Dībāğa Marāḥ al-arwāḥ: 8972/3
Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 8851; 8852/2
Šarḥ ʻalā Dībāğa al-Muḫtaṣar: 8988
Šarḥ Dībāğa Muḫtaṣar Ğunya al-Mutamallī: 8971/10; 9326/3
Šarḥ ʻalā Dībāğa Taṣrīf al-ʻIzzī: 8840/2
Šarḥ-i Dīwan-i Ḥāfiẓ: 9278-9279
Šarḥ Farā'id al-fawā'id li taḥqīq maʻānī al-istiʻāra: 9107/2
Šarḥ Fātiḥa al-Kitāb: 9247/3
Šarḥ Fiqh al-akbar li al-Ḫāṭirī: 8912/25
Šarḥ-i ġazal-i Yūnus Emre: 9270/1
Šarḥ-i Gulistān: 9258
Šarḥ-i Gulistān li maġhūl: 9259-9260
Šarḥ al-Hārūniyya fī at-taṣrīf: 8900
Šarḥ Ḫawāṣṣ al-asmā' al-ḥusnā: 9354/3
Šarḥ-i Hodā Rabbum: 8919/4
Šarḥ al-Iʻrāb ʻan qawāʻid al-iʻrāb li maġhūl: 8895-8896
Šarḥ Īsāīūğī fī al-manṭiq: 8864/2
Šarḥ al-Kāfiya: 8874; 9257/3
Šarḥ al-Kāfiya li maġhūl: 8880/1
Šarḥ kitāb fī al-balāġa: 8997/2
Šarḥ kitāb fī al-balāġa li maġhūl: 8995; 9000-9002
Šarḥ kitāb fī al-fiqh li maġhūl: 9301/6
Šarḥ kitāb fī al-maʻānī li maġhūl: 8999
Šarḥ kitāb fī al-mawʻiẓa li maġhūl: 8952/3
Šarḥ kitāb fī an-naḥw li maġhūl: 8930-8946
Šarḥ kitāb fī an-naḥw bi at-turkiyya li maġhūl: 8979
Šarḥ kitāb fī aṣ-ṣarf bi at-turkiyya: 9373/2
Šarḥ ʻalā Maqāmāt al-ʻuššāq: 9102/2
Šarḥ al-Maqṣūd: 8841; 8842; 8955/1
Šarḥ Marāḥ al-arwāḥ: 8899; 8916/6
Šarḥ Marāḥ al-arwāḥ li maġhūl: 8898/6
Šarḥ Muqaddima Marāḥ al-arwāḥ bi at-turkiyya: 8975

Šarḥ Qaṣīda Bānat Suʻād: 9096/4; 9110/1
Šarḥ Qaṣīda Bānat Suʻād bi at-turkiyya li maġhūl: 9110/3
Šarḥ Qaṣīda al-Burda: 9102/1; 9102/3; 9110/2; 9166; 9355
Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda: 9167-9168; 9169/1; 9354/1
Šarḥ-i Qaṣīda-i Burda li maġhūl: 9170/1
Šarḥ-i Qaṣidā-i Munfariğa:9265/1
Šarḥ al-Qaṣīda aṭ-tanṭarāniyya (at-tarğīʻiyya): 9093
Šarḥ Qaṭr an-nadā wa ball aṣ-ṣadā: 8897
Šarḥ ar-Risāla al-andalusiyya fī ʻilm al-ʻarūḍ wa al-awzān aš-šiʻriyya: 9006/3
Šarḥ risāla fī al-balāġa: 8996/2
Šarḥ risāla fī al-istiʻāra li maġhūl: 9291/2
Šarḥ Risāla al-istiʻārāt as-samarqandiyya li maġhūl: 8992-8993
Šarḥ risāla fī al-maġāz li maġhūl: 9003
Šarḥ risāla fī al-mawʻiẓa: 9301/9
Šarḥ risāla fī an-naḥw li maġhūl: 9291/3
Šarḥ risāla fī al-waḍʻ: 8948
Šarḥ-i Rubāʻī Abū Saʻīd ibn Abū al-Ḫayr - Risāla-i Ḫawrāʼiyya: 9354/4
Šarḥ suʼāl Kumayl ibn Ziyād: 8971/13
Šarḥ ṣūra tasğīl amwāl nuqūd mawqūfa li imām Zufar: 8912/29
Šarḥ Taṣrīf al-ʻIzzī: 8883; 9247/4
Šarḥ Tuḥfa-i Šāhidī: 9069
Šarḥ al-Unmūḏağ fī an-nahw: 8863-8886; 8887/1
Šarḥ ʻalā Uṣūl al-ḥikam fī niẓām al-ʻālam: 9105/7
Šayṭān-nāma: 9378/2; 9379

T, Ṭ, Ṯ

at-Tabarrī min maʻarra al-Maʻarrī: 9106/2
Ṭabīb al-qulūb fī aḥādīṯ al-Muṣṭafā: 9354/2
Taḏkira aš-šuʻarā': 9252
Tafṣīl al-ʻAwāmil: 9353/8
Tafsīr al-Qur'ān li maġhūl: 8973/2
Tağwīd Qara Bāšı: 8970/10
Taḫmīs manẓūma bi at-turkiyya: 8862/3
at-Tā'iyya al-Kubrā - Naẓm as-sulūk: 9099/2
Talḫīṣ al-Miftāḥ: 8980-8981
Tanbīhāt: 9376/4
at-Tanbīh ʻalā ġalaṭ al-ğāhil wa an-nabīh: 8901/1
Tarğama al'Awāmil al-ğadīda li maġhūl: 89069/5
Tarğama ʻAwāmil al-Ğurğānī bi at-turkiyya - manẓūm: 8965/1
Tarğama-i ʻAwāmil fī an-naḥw bi at-turkiyya: 8959/4; 9353/9
Tarğama-i Ḫarīda al-ʻağā'ib wa farīda al-ġarā'ib: 8889/32
Tarğama Iẓhār al-asrār: 8964
Tarğama-i Kāfiya: 8956
Tarğama-i Kīmiyā-i saʻādat: 9016/2
Tarğama-i Ṣiḥāḥ-i Ğawharī: 9272/7

Tarğama-i Talamāq: 9282
Tārīḫ adabiyyāt Īrān: 9372
Tarīḫ-i Āli ʻUṯmān: 9170/2
aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya: 8952/2
Taṣrīf al-ʻIzzī: 8881/1; 8882; 8898/2
at-Taysīr ad-dāfiʻ li ad-dāhiya fī taḥṣīl ʻilmay al-ʻarūḍ wa al-qāfiya: 9006/1
at-Tibyān fī al-maʻānī wa al-bayān: 8990
Ṯimār al-qulūb fī al-muḍāf wa al-mansūb: 9091
Tuḥfa al-aḥrār: 9357
Tuḥfa al-hādiya (Luġat-i Dānisten): 9078/1
Tuḥfa aṣ-ṣibyān: 9056/4
Tuḥfa-i Šāhidī: 9065-9068
Tuḥfa aṭ-ṭālibīn: 8889/23
Tuḥfa-i Wahbī: 9079
Turska gramatika - Ṣarf turkī: 9060/4

U, ʻU

Urğūza laḏīḏa fī šarḥ alfāẓ: 8889/9
Urğūza fī al-maʻānī wa al-bayān: 8889/6

W

Wafāt-i Fāṭima radiya Allāh ʻanhā: 9376/19
Wafāt-i ḥaḍrat-i Muḥammad payġambar bi al-luġa al-bosnawiyya: 9150/2
Wafāt an-Nabī ʻalayh as-salām: 9376/18
al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 8846/2; 8871-8872
al-Wasā'il ilā maʻrifa al-awā'il: 9328/3
Wasīla an-nağāt - Mawlid an-Nabī: 9122-9125; 9126/1; 9127-135; 9136/1; 9147/1; 9138-153; 9277/8
Wasīla al-maqāṣid ilā aḥsan al-marāṣid: 9076
Waṣiyya Abū Ḥanīfa li ibnih Ḥammād: 8912/24
Waṣiyya al-imām Abū Ḥanīfa: 8889/18
Waṣiyya al-imām al-Aʻẓam Abū Ḥanīfa li Abū Yūsuf: 9112/2
Waṣiyya an-Nabī li al-imām ʻAlī ibn Abū Ṭālib: 9136/2
Waṣiyyat-nāma-i Birgiwī: 9353/6
Ways al-Qarānī hikāyası: 9376/16
Wird-i Sayyid-i Yaḥyā: 9301/3

Y

Yāsīn šarīfin faḍīlatı: 9376/7;
Yūsuf wa Zulayḫā: 9172-9173; 9291/5

Z

Zubda al-amṯāl: 9111

INDEKS AUTORA

A, ʻA

ʻAbdī ʻAbdurraḥmān Zārī: 8919/3
ʻAbdulbāqī Wağdī: 9270/2
Abdulah Babić iz Stranjana kod Zenice: 9061
ʻAbdulkarīm b. ʻAbdulwahhāb ar-Rūmī: 9257/2
ʻAbdulkarīm b. Muḥammad: 9281/3
ʻAbdullaṭīf b. ʻAlī b. Ibrāhīm, al-Ḫaṭīb: 9006/1
ʻAbdullāh: 9354/6
ʻAbdullāh b. Aḥmad b. al-Bayṭār, Ḍiyā'uddīn: 9024
ʻAbdullāh ad-Dinqūz,Šamsuddīn: 8898/4; 8899; 8970/1
ʻAbdullāh-ef. Maglaylī-zāde (Maglajlić) : 9316
Abdullāh b. al-Mālik: 9009/3
Abdullāh b. Muḥammad al-Ḥusaynī aṭ-Ṭabarī: 9006/2
ʻAbdullāh b. Nağmuddīn Ḥusayn al-Yazdī, Šihābuddīn: 8987
ʻAbdullāh b. ʻUmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Bayḍāwī aš-Šīrāzī, Nāṣiruddīn: 8861/2; 8867-8868
ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ʻAbdullāh, Ibn Hišām, Ğamāluddīn, Abū Muḥammad: 8892; 8894; 8897
ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulmağīd, Firište oğlu: 9017; 9094/2
ʻAbdulmalik b. ʻAbdullāh b. Yūsuf b. ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ğuwaynī, Imām al-Ḥaramayn: 9247/3
ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismāʻīl aṯ-Ṯaʻālabī an-Nīsābūrī, Abū Manṣūr: 9009/1; 9091
ʻAbdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Mağduddīn: 9006/3
ʻAbdulqādir b. Mīrzā ʻAbdullāh, Bīdil, Akbarābādī: 9364
ʻAbdurraḥīm-beg Ḥabašī-zāde, Raḥmī: 9175
ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ğalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī aš-Šāfiʻī, Abū al-Faḍl: 8912/26-28; 9077/2; 9106/2; 9328/3
ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh b. Aḥmad as-Suhaylī, Abū Muḥammad: 8970/7
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Qāḍī: 9277/10;
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī,

al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt: 8875; 9356-9358

‘Abdurraḥmān b. Ǧamāluddīn al-Ḥanafī, Šayḫ-zāde: 9102/1

Šayḫ ‘Abdurraḥmān Qarabāšī: 8970/10

‘Abdulwahhāb b. ‘Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī: 9104/5

al-Abharī v. al-Mufaḍḍal b. ‘Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī

Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī: 8865/4

Abū al-Fawz v. Ibrāhīm b. Sulaymān al-Bilbīsī al-Azharī al-Anṣārī

Abū Ḥanīfa v. Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī:

Abū al-Ḫayr: 9362

‘Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad (al-Āqḥiṣārī): 9265/1

Abū Ibrāhīm b. Ismā‘īl b. Isḥāq al-Ḫāṭirī: 8912/25

Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī: 8970/20

Abū as-Su‘ūd Mehmed b. Mehmed al-‘Imādī: 8889/16; 8889/26

al-Adawī v. Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn b. Muṣliḥuddīn ar-Rūmī

Aġa-dede b. Yūsuf-aga b. Muḥyiddīn b. Ilyās: 9164/3

Aḥmad b. ‘Abbād b. Šu‘ayb al-Qinā’ī al-Qāhirī al-Ḫawwāṣ Šihābuddīn, Abū al-‘Abbās: 9006/2

Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, Mu‘īnuddīn, Abū an-Naṣr: 9092

Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd: 8898/1; 8898/6; 8899; 8972/3

Aḥmad al-‘Askarī: 8901/4

Mulā Aḥmad ‘Awnī: 9315

Amīn-efendī: 8996/2

aš-Šayḫ as-Sayyid Aḥmad Gōro 9310;

Aḥmadī Ḥamzawī: 9156;

Aḥmad Ḥifẓī: 9321;

Aḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası), učenik Muṣṭafe b. Ḥamza Adalī: 8904/1; 8917

Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnīsāwī: 8955/1

Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, Ṭāšköprü-zāde: 9247/2

Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, La’ālī: 9102/3; 9167

Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, Ibn Kamāl-pāša: 8901/1-2; 8901/5-6; 8911/2; 8911/24; 8957/1; 9257/4; 9272/2; 9272/5-6

Aḥmad b. Šamsuddīn b. ‘Umar az-Zāwilī ad-Dawlatābādī al-Hindī, Šihābuddīn: 8874

Āhī Ḥasan Čalabī: 9246

al-Aḫtarī v. Muṣṭafā b. Šamsuddīn Aḥmad al-Aḫtarī

Akbarābādī v. ‘Abdulqādir b. Mīrzā ‘Abdullāh, Bīdil

‘Alā’uddīn ‘Alī Ṯābit Užičawī: 9273

‘Alī Čalabī b. Ṣāliḥ: 9248

‘Alī Dede al-Mostārī: 9101/2

‘Alī Ḫāqānī v. Faḍluddīn Badī‘ b. ‘Alī Ḫāqānī aš-Širwānī

‘Alī b. Ḥasan (Ḥusayn) al-Amāsī, Ḥusamuddīn: 8889/15

‘Alī b. al-Ḥusayn b. ‘Alī b. Abū Ṭālib, Zayn al-‘Ābidīn, Abū al-Ḥasan: 9104/4

‘Alī b. Muḥammad b. ‘Abduṣṣamad al-Hamadānī as-Saḫāwī: 8862/1; 8889/7

‘Alī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Fatḥ: 9009/2

‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, Nūruddīn: 9096/4; 9110/2

‘Alī b. ‘Umar b. ‘Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Naǧmuddīn: 8970/5

‘Alī b. ‘Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāǧuddīn: 8889/12

al-Amāsī v. ‘Alī b. Ḥasan (Ḥusayn) al-Amāsī

Amīnī: 9318

Amīr Maḥmūd b. Amīr Yamīnuddīn Tuġrā’ī, Faryūmādī, Ibn Yamīn: 9349

al-Andalusī v. Muḥammad b. Abū al-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī

al-Anqarūllī v. Ibrāhīm al-Ḥāfiẓ b. Muṣṭafā al-Anqarūllī

al-Anṭākī v. Šayḫ Ḥusayn b. ‘Abdullāh al-Anṭākī

al-Anṭākī v. Maḥmūd b. ‘Abdullāh al-Anṭākī

al-Āqḥiṣārī v. ‘Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad

al-Āqḥiṣārī v. Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī

Āqsarā’ī v. al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ ‘Alī Āqsarā’ī

al-Ardabīlī v. Muḥammad b. ‘Abdulġanī al-Ardabīlī

Arḍurūmī v. Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī

as-Sayyid ‘Ārif Muḥammad b. as-Sayyid Faḍlullāh al-Ḥusaynī: 9275/2

al-Arzanǧānī v. Muḥammad Ṣādiq b. ‘Abdurraḥīm b. Sulaymān b. ‘Abdullaṭīf

Hafiz Asim-ef. Sirćo: 9060/1-4; 9381

al-‘Askarī v. Aḥmad al-‘Askarī

al-Astarābādī v. Ḥasan b. Muḥammad b. Šaraf-šāh al-Ḥunaynī

‘Āšiq ‘Umar Qonawī: 9272/1

Atlībeg-zāde v. Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić), Ṣāfī

Awnī v. Mulā Aḥmad ‘Awnī

al-Āydīnī v. Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī

al-Azharī v. Ḫālid b. ‘Abdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Azharī

‘Azmī v. Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, ‘Azmī

B

Bābā Orūč-zāde v. al-Ḥāǧǧ Ḥalīm b. Ḥusāmī

Babić v. Abdulah Babić

al-Bābratī v. Muḥammad b.

Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābratī
al-Banbānī v. Ya‘qūb b. as-Sayyid, ‘Alī-zāde
Bāqī: 9309
al-Baṣrī v. Ḥasan b. Abū Ḥasan Yāsir al-Baṣrī
Bašagić v. Mirza Safvet-beg Bašagić
Bašagić v. Yūsuf Bašagić
al-Bayḍāwī v. ‘Abdullāh b. ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Alī
al-Bihištī v. Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā’īnī
al-Bilbīsī v. Ibrāhīm b. Sulaymān al-Bilbīsī al-Azharī al-Anṣārī, Abū al-Fawz
al-Birġiw v. Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birġiwī
al-Buḫārī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Ḥāfiẓī al-Buḫārī
al-Buḫārī v. Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī
al-Būṣīrī v. Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣīrī
al-Bustī v. ‘Alī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Fatḥ

C

Coković v. Mehmed-ef. Coković iz Pljevalja

Č

Čalabī v. Āhī Ḥasan Čalabī
Čengić v. Yūsuf-beg Čengić

D, Ḍ Ḏ

Ḍa‘fī (ili Ḍa‘īfī): 8919/4; 9136/3
Darwiš Sipāhī Lārindawī Qaramānī: 9023/1-2
Darwiš Yaḥyā Madḥī: 9240
Ḍātī: 9318
ad-Dawānī v. Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī
ad-Dawlatābādī v. Aḥmad b. Šamsuddīn b. ‘Umar az-Zāwilī al-Hindī
Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī: 8889/21; 8904/2
ad-Dayrūṭ v. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī
ad-Dimyāṭī v. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī
Ḍiyā’ī v. Šayḫ Yūsuf Ḍiyā’ī
Ḍiyā’uddīn Sayyid Yaḥyā: 9240
ad-Dumnawī v. Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī al-Bosnawī

E

Edirnawī v. ‘Umar b. Ḥamzi Edirnawī
Eğridirlī v. Oğlān, Ibrāhīm-ef.

F

al-Farazdaq v. Hammām b. Ġālib b. Ṣa‘ṣa‘a ad-Dāramī at-Tamīmī
al-Farġānī v. ‘Alī b. ‘Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī, al-Farġānī
Mawlā al-Fāḍil Nāšī-efendī: 8889/23
Faḍluddīn Badī‘ b. ‘Alī Ḫāqānī aš-Širwānī: 9075/2-4
al-Fās v. Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī al-Fāsī, Ibn Āğurrūm
Mawlānā Fawrī-efendi: 8968/1
Fejzullah-ef. Hadžibajrić: 9083; 9372
Fenelon, François de Salignac de la Mothe: 9282
Firište oğlu v. ‘Abdullaṭīf b. ‘Abdulmağīd, Firište oğlu
Foyničawī v. Nu‘mān b. Ṣāliḥ Foyničawī
Fuḍūli: 8889/27;

G, Ġ, Ğ

Ğalālī: 8965/1; 9160
al-Ğāmī v. ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ğāmī
Ğān Mamī Ṭānī: 8889/31
Gašević v. Hfz. Salih Gašević
al-Ğawziyya v. Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Qayyim al-Ğawziyya
al-Ğazā’irī v. Muḥammad b. Aḥmād al-Ğazā’irī
al-Ġazālī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad at-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥamid, Ḥuğğa al-Islām
al-Ġaznawī v. Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī
Gōro v. aš-Šayḫ as-Sayyid Aḥmad Gōro
al-Ğurğānī v. Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān
al-Ğuwaynī v. ‘Abdulmalik b. ‘Abdullāh b. Yūsuf
Güzelḥiṣārī v. Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabašī-zāde v. ‘Abdurraḥīm-beg Ḥabašī-zāde, Raḥmī
al-Ḫabīṣī v. Muḥammad b. Abū Bakr b. Muḥriz b. Muḥammad al-Ḫabīṣī
al-Ḥalabī v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī
al-Ḥāǧǧ Ḥalīm b. Ḥusāmī, Bābā Orūč-zāde: 8889/11
Ḫālid b. ‘Abdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Azharī, Zaynuddīn:8890/1
Ḥafīd Mehmed-efendī, sin šejhul-islama Muṣtafe-ef. ‘Āšūra: 9281/1
al-Ḥalīmī v. Luṭfullāh b. Abū Yūsuf al-Ḥalīmī
al-Hamadānī v. ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Abduṣṣamad
al-Ḥamawī v. ‘Umar b. ‘Alī b. al-Muršid b. ‘Alī al-Ḥamawī, Ibn al-Fāriḍ:
Ḥamdullāh b. Šayḫ Āq Samsuddīn, Ḥamdī: 9154; 9172
Ḥāmid b. Muṣṭafā b. Ḥasan: 8970/16
Hammām b. Ġālib b. Ṣa‘ṣa‘a ad-Dāramī at-Tamīmī, al-Farazdaq: 9105/2
Hamza-ef., sin Ahmed-ef. Puzica: 9121/10

Handžić v. Mehmed Handžić
al-Harawī v. ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad
al-Harawī v. Naǧmuddīn ʻUmar b. al-Harawī
al-Ḫarpūtī v. ʻUmar b. Aḥmad b. Muḥammad Saʻīd al-Ḫarpūtī
al-Ḥasan b. ʻAbdullāh al-ʻAskarī: 9328/3
Ḥasan b. Abū Ḥasan Yāsir al-Baṣrī: 9301/10
Ḥasan b. ʻAlā'uddīn al-Aswad: 8880/2
Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn: 8864/2
al-Ḥasan b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṣ-Ṣaġānī, Abū al-Faḍā'il: 8911/20
Ḥasan b. Muḥammad b. Šaraf-šāh al-Ḥunaynī al-Astarābādī, Ruknuddīn, Abū al-Faḍā'il: 8846/2
Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī al-Bosnawī: 9101/3
Ḥasan-efendi Qā'imī: 9267-9268
Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī: 8911/1; 9326/2
Ḥasan b. ʻUṯmān b. Ḥusayn b. Mazīd b. ʻAbdulwahhāb (iz Đakova kod Slav. Požege): 8915
al-Ḫāṭirī v. Abū Ibrāhīm b. Ismāʻīl b. Isḥāq al-Ḫāṭirī
Hawā'ī v. Muḥammad Hawā'ī Üskūfī
al-Ḫawārizmī v. Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī
al-Ḫawārizmī v. Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī
Mawlānā Ḫiḍr-bey b. Ǧalāluddīn b. Aḥmad-pāšā: 8969/2
al-Hindī v. Aḥmad b. Šamsuddīn b. ʻUmar
Hindušāh Naḫčiwānī: 9063
Hudā'ī: 8889/28; 8889/31
Hudā'ī v. Šayḫ Maḥmūd Hudā'ī Üsküdārī
Hudā'ī-dede v. Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī
Ḥuǧǧa al-Islām v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī
Šayḫ Ḥusayn b. ʻAbdullāh al-Anṭākī: 8970/4
Ḥusayn b. Aḥmad, Zaynī-zāde: 8908
Ḥusayn-ef. al-Iṣbaʻī as-Sarāyī: 9107/2
al-Ḥusayn b. Muḥammad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭayyibī, Šarafuddīn: 8990
al-Ḥusaynī v. as-Sayyid ʻĀrif Muḥammad b. as-Sayyid Faḍlullāh

I

Ibn Āġurrūm v. Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī al-Fāsī
Ibn al-Bayṭār v. ʻAbdullāh b. Aḥmad b. al-Bayṭār
Ibn al-Fāriḍ v. ʻUmar b. ʻAlī b. al-Muršid b. ʻAlī al-Ḥamawī
Ibn al-Ḥāǧib v. ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī

Ibn Hišām v. ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ʻAbdullāh, Ibn Hišām
Ibn Kamāl-pāša v. Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī
Ibn en-Naḥwī v. Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī
Ibn Qayyim al-Ǧawziyya v. Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Qayyim al-Ǧawziyya
Ibn Qusṭān v. Šayḫ Muḥammad b. Muṣṭafā, Ibn Qusṭān
Ibn al-Wardī v. ʻUmar b. Muẓaffar b. ʻUmar b. Muḥammad b. Abū al-Fawāris al-Maʻarrī
Ibn Yamīn v. Amīr Maḥmūd b. Amīr Yamīnuddīn Tuġrā'ī, Faryūmādī
Ibrāhīm b. ʻAbdulkarīm b. ʻUṯmān aṭ-Ṭūsī, Ḥāǧī Bābā: 8860
Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb az-Zanǧānī, ʻIzzuddīn: 8881/1; 8883
Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-aġa, Ḍikrī, Küçük-aġa, al-Užičawī: 9280;
Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī: 8919/4; 9113/3; 9136/3
Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'īnī, ʻIṣāmuddīn: 8879; 8989
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī: 8911/22-23; 8971/10; 9326/3
Ibrāhīm al-Ḥāfiẓ b. Muṣṭafā al-Anqarūllī: 8916/4;
Ibrāhīm b. Sulaymān al-Bilbīsī al-Azharī al-Anṣārī, Abū al-Fawz: 9069
Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī: 9065
Ilhāmī v. ʻAbdulwahhāb b. ʻAbdulwahhāb Žepčewī
al-ʻImādī v. Abū as-Suʻūd Mehmed b. Mehmed al-ʻImādī
al-Imām aš-Šāfiʻī v. Muḥammad b. Idrīs b. al-ʻAbbās b. ʻUṯmān b. Šāfiʻ al-Qurayšī
Imam Zufar v. Zufar b. al-Huḏayl b. Qays al-ʻAnbarī
ʻĪsā b. Ibrāhīm b. Muḥammad ar-Rabaʻī, Abū Muḥammad: 9010
al-Iṣbaʻī v. Ḥusayn-ef. al-Iṣbaʻī as-Sarāyī
al-Isfarā'īnī v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh
al-Isfarā'īnī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'īnī
Ismāʻīl Ḥaqqī b. Muṣṭafā al-Brūsawī, Abū al-Fidā': 9014
Ismāʻīl b. Memiš iz Trnove (u Bugarskoj): 9164/2
Ismāʻīl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Kalanbawī, Abū al-Fatḥ: 8996/1;

K

Kaʻb b. Zuhayr b. Abū Sulamī al-Māzūnī (ili al-Mazanī): 8970/8; 9096/4
al-Kafawī v. Muḥammad b. Ḥamīd (ili Ḥumayd) b. Muṣṭafā al-Kafawī

al-Kāfī v. Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī
al-Kalanbawī v. Ismā'īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Abū al-Fatḥ
Kamāluddīn b. al-Humām al-Ḥanafī: 8957/4
Karmiyānī v. Mawlānā Yūsuf Sinān Karmiyānī, Ḥakīm Sinān, Šayḫī
al-Kāšī v. Maḥmūd b. 'Alī b. Muḥammad al-Kāšī
al-Kātī v. Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn
al-Kisā'ī v. Muḥammad b. 'Abdullāh, Abū Ǧa'far al-Kisā'ī
Köse-zāde efendi: 8977
Kurdī: 9318

L

La'ālī v. Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, La'ālī
al-Lāmi'ī v. Maḥmūd b. 'Uṯmān b. 'Alī b. Ilyās al-Lāmi'ī
al-Lāmišī v. Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid
Lārindawī v. Darwīš Sipāhī Lārindawī Qaramānī
Laṭīfī: 8889/29
al-Layṯī v. Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī
Luṭfī b. 'Abdulmu'īn: 9170/3
Luṭfī Luṭfullāh b. 'Abdullāh Qasṭamūnī: 9252; 9281/2
Luṭfullāh b. Abū Yūsuf Čalabī: 9057
Luṭfullāh b. Abū Yūsuf al-Ḥalīmī: 9071

M

al-Ma'arrī v. 'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abū al-Fawāris al-Ma'arrī, Ibn al-Wardī
Madḥī v. Darwīš Yaḥyā Madḥī
Maglajlić v. 'Abdullāh-ef. Maglaylī-zāde
al-Maġnīsāwī v. Aḥmad b. Muḥammad al-Maġnīsāwī
Maḥmūd: 9022
Maḥmūd 'Abdulbāqī ili Bāqī: 9247/1
Maḥmūd b. 'Abdullāh al-Anṭākī: 8970/19
Šayḫ Maḥmūd b. Adham: 9075/1
Maḥmūd b. 'Alī b. Muḥammad al-Kāšī: 8971/13
Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ Ilyās: 9078/1
Maḥmūd al-Ḫaṭīb ar-Rūmī: 8889/32
Šayḫ Maḥmūd Hudā'ī Üsküdārī: 8889/28; 8889/31
Maḥmūd b. Muḥammad, Ḫorāsānī-zāde: 9096/1
Maḥmūd-paša Anđelović, Abogović, Opuković, Kodža, Veli, Bosanac, Hrvat, 'Adnī: 9165
Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ǧārullāh: 8863; 8958
Maḥmūd b. 'Uṯmān b. 'Alī b. Ilyās al-Lāmi'ī: 9246

Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid, Burhānuddīn: 9013
Makkī-zāde v. Muḥammad b. Ḫalīl Makkī-zāde
al-Mar'ašī v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, Sāčaqlī-zāde
al-Mar'ašī v. Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Mar'ašī
al-Mārdīnī v. Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī
Masīḥī Darwīš Nihād iz Prištine: 9174
Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, Sa'duddīn: 8851; 8852/1; 8883; 8982; 8988; 9106/1
Mehmed-ef. Coković iz Pljevalja: 9377
Mehmed Handžić: 9104/6; 9105/5; 9105/7-9; 9120; 9121/1-9
Mehmed Memišević: 9307
Mehmed b. Muṣṭafā al-Wānī, Wanqolī: 9272/7;
Mehmed-efendī Naẓmī: 9271;
Mehmed Rāšid: 9177;
Mehmed b. Sulaymānu Fuḍūlī: 8889/27; 9290/2;
Mehmed b. Ša'bān b. Ḫurram b. Šahmān (Muhtešim): 9270/3;
Memišević v. Mehmed Memišević
Mīrāk Muḥammad at-Ṭāšqandī an-Naqšibandī: 9077/1
Mirza Safvet-beg Bašagić, (pod pseudonimom Hassān b. Ṯābit): 9380
al-Mostārī v. 'Alī Dede al-Mostārī
al-Mostārī v. Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyo
al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn: 8968/2
Muġlāwī v. Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī
Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, Ǧamāluddīn: 8863
Muḥammad b. 'Abdullāh, Abū Ǧa'far al-Kisā'ī: 9200/2
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. 'Abdulkarīm al-Qināwī al-Qaršī al-Mālikī: 8861/1
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. 'Umar b. Aḥmad al-Qazwīnī, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq: 8980; 8982
Muḥammad b. Abū Bakr b. Muḥriz b. Muḥammad al-Ḥabīṣī, Šamsuddīn: 8873
Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, Sāčaqlī-zāde: 8970/2
Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Qayyim al-Ǧawziyya: 8912/30
Muḥammad b. Abū al-Ǧayš al-Anṣārī al-Andalusī: 8864/3
Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn: 9104/7-8; 9113/1
Muḥammad b. Aḥmād al-Ǧazā'irī, Šamsuddīn: 9113/1
al-ḥāǧǧ Muḥammad b. al-ḥāǧǧ 'Alī Āqsarā'ī: 8965/4;

Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī al-Bosnawī, Abū al-Faḍl: 9094/2
Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā’īnī: 9093;
Muḥammad b. Ḫalīl b. Dānyāl b. Yūsuf, Šamsuddīn: 8841
Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn: 9105/6
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn: 8889/13
Muḥammad b. Ḫalīl Makkī-zāde: 9169/1
Muḥammad b. Ḥamīd (ili Ḥumayd) b. Muṣṭafā al-Kafawī: 8889/21
Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣārī: 8911/3-19; 8911/21;
Muḥammad Hawā’ī Üskūfī: 9088
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī: 8900
Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Farīduddīn ‘Aṭṭār: 8919/3; 9263/4; 9324; 9327; 9328/1
Muḥammad b. Idrīs b. al-‘Abbās b. ‘Uṯmān b. Šāfi‘ al-Qurayšī, al-Imām aš-Šāfi‘ī: 8970/7
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā’īnī Tāǧuddīn: 8847
Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī: 8970/11; 8970/13
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣubuǧī (aṣ-Ṣubīǧawī): 8887/2
Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī al-Fāsī, Ibn Āǧurrūm: 8888
Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Bābratī, Akmaluddīn: 9272/8
Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Ḥāfiẓī al-Buḫārī, Ḫawāǧa Pārsa: 9354/3
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥamid, Ḥuǧǧa al-Islām: 9016/2;
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ġāzī al-Ḥalabī, Ibn aš-Šiḥna: 8889/6
Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde: 9263/2
Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūǧawī, Muḥyiddīn, Šayḫ-zāde: 9102/1;
Šayḫ Muḥammad b. Muṣṭafā, Ibn Quṣṭān: 9302/2;
Šayḫ Muḥammad Nūruddīn, Nūr al-‘Arabī iz Skoplja: 9104/3
Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, ‘Azmī: 8889/31
Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birġiwī, Taqiyuddīn: 8865/2-3; 8868; 8970/18; 9353/6
Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Mar‘ašī: 9079; 9276
Muḥammad Ṣādiq b. ‘Abdurraḥīm b. Sulaymān b. ‘Abdullaṭīf al-Arzanǧānī, Šayḫ-zāde: 8994

Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn: 8889/5; 8889/10; 9102/1; 9103; 9104/1; 9110/2
Muḥammad b. Salāma b. Ǧa‘far b. ‘Alī b. Ḥakmūn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muslim al-Quḍā‘ī, Abū ‘Abdullāh: 9121/11
Muḥammad b. Sulaymān b. ‘Alī b. ‘Abdullāh at-Tilimsānī, Ibn al-‘Afīf: 9102/2
Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī as-Saǧāwandī, Abū ‘Abdullāh: 9354/5
Muḥammad b. ‘Umar b. Amrullāh b. Āq Šamsuddīn: 9109
Maḥmūd b. ‘Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Ǧārullāh, Abū al-Qāsim: 9106/1
Muḥammad b. ‘Umar b. Ya‘qūb al-Anbārī, Abū al-Ḥasan: 9105/8;
Muḥammad b. ‘Uṯmān b. ‘Alī, Lāmi‘ī: 9254
Muḥammad Wahbī-ef. Qonawī: 9278
Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī: 8912/23
Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī, Qara Pīrī: 8858
Muharem Dizdarević,Muhammed Rušdi: 9150/2; 9374 - 9375; 9376/1-20
Šayḫ al-Akbar, Muḥyiddīn ‘Arabī Abū ‘Abdullāh b. ‘Alī: 9104/3
Munlā-efendī: 9326/3
Mūsā ‘Abdī: 9164/1
Šayḫ Muṣliḥuddīn Sa‘dī b. ‘Abdullāh Šīrāzī: 9254; 9329; 9346
Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, Ḫayrat: 8918
Muḥammad Fadlī, zv. Qara Fadlī: 9250
Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić), Ṣāfī: 9274/1-3
Munlā Muṣṭafā Beliġrādī: 9311
Muṣṭafā b. Fadlullāh Salim-zāde (Selimović) iz Čajniča: 8920/1
Muṣṭafā b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn b. Musliḥuddīn ar-Rūmī al-Adawī: 8861/4; 8907
Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Hanafī iz Galipolja: 9111
Hadži Mustafa Novali: 9275/1
Muṣṭafā b. Ša‘bān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn: 8972/6; 9008
Mawlānā Muṣṭafā Šam‘ī iz Prizrena: 9258; 9261
Muṣṭafā b. Šamsuddīn Aḥmad al-Qaraḥiṣārī, al-Aḫtarī: 9019
Muṣṭafā Šawqī Užičawī: 9313
Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyo: 8988; 9070
al-Muṭarrizī v. Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī
al-Muzanī v. Zuhayr b. Abū Sulmā al-Muzanī

N

Nābī v. Yūsuf Nābī
Naf‘ī: 9318
Nağmuddīn ‘Umar b. al-Harawī: 8900
Nasīmī: 9296/3; 9309; 9318
Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ: 8843; 9011
Nāšī-efendī v. Mawlā al-Fāḍil Nāšī-efendī
Nazīrā Ibrāhīm Gülšanī b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā Ṭarīqatğī b. Darwīš Ibrahīm: 9016/1
Nidā’ī: 9251
an-Nikusārī v. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī
an-Nīsābūrī v. ‘Abdulmalik b. Muḥammad b. Ismā‘īl aṯ-Ṯa‘ālabī an-Nīsābūrī
an-Nīšāpūrī v. Mulā Yahyā an-Nīšāpūrī, Fattāḥī
Niyāzī Muḥammad Miṣrī: 9270/1
Novali v. Hadži Mustafa Novali
Nu‘mān b. Ṣāliḥ Foyničawī: 9312
Nu‘mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa: 8840/1; 8889/18; 9111/2
Nūr al-‘Arabī v. Šayḫ Muḥammad Nūruddīn, Nūr al-‘Arabī iz Skoplja
Nūrī: 9309

O

Oğlān, Ibrāhīm-ef. Eğridirlī, iz *Eğri dere* (Krive Reke, danas Krive Palanke u Makedoniji): 9266

P

Pīr Muḥammad b. Evrenos b. Nūruddīn iz Kratova: 8919/4
Puzić v. Hamza-ef. Puzić

Q

Qāḍī-zāde v. Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍī-zāde
Qāḍī-zāde efendī: 9137/2
al-Qāhirī v. Aḥmad b. ‘Abbād b. Šu‘ayb
Qā’imī v. Ḥasan-efendi Qā’imī
Qarabāšī v. Šayḫ ‘Abdurraḥmān Qarabāšī
Qara Faḍlī v. Muḥammad Faḍlī
al-Qaraḥiṣārī v. Muṣṭafā b. Šamsuddīn Aḥmad al-Aḫtarī
Qaramānī v. Darwīš Sipāhī Lārindawī Qaramānī
al-Qaramānī v. Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī, Qara Pīrī
al-Qārī v. ‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī
al-Qārṣī v. Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī
al-Qaršī v. Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdulkarīm al-Qināwī al-Qaršī al-Mālikī
Qasṭamūnī v. Luṭfī Luṭfullāh b. ‘Abdullāh Qasṭamūnī
al-Qayṣarī v. ‘Abdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī
al-Qazwīnī v. ‘Alī b. ‘Umar b. ‘Alī al-Kātibī al-Qazwīnī
al-Qazwīni v. Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān b. ‘Umar b. Aḥmad al-Qazwīni

al-Qinā’ī v. Aḥmad b. ‘Abbād b. Šu‘ayb
al-Qināwī v. Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdulkarīm
Qonawī v. ‘Āšiq ‘Umar Qonawī
Qonawī v. Muḥammad Wahbī-ef. Qonawī
al-Quḍā‘ī v. Muḥammad b. Salāma b. Ğa‘far b. ‘Alī b. Ḥakmūn b. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Muslim
al-Qūğawī v. Muḥammad b. Muṣṭafā al-Qūğawī, Muḥyiddīn, Šayḫ-zāde
Qušadalı v. Aḥmad-efendī Qušadalı

R

ar-Raba‘ī v. ‘Īsā b. Ibrāhīm b. Muḥammad ar-Raba‘ī
Rāğib: 9318
Rāzī, Mehmed Velihodžić: 9378/2
Rūmī-efendi, Aḥmad b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī ar-Rūmī al-Ḥanafī: 8912/30
Rušdi v. Muharem Dizdarević

S, Ş

Sāčaqlī-zāde v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, Sāčaqlī-zāde
Sa‘dī: 8889/17
Šayḫ Sa‘dullāh al-Ḫalwatī: 9166
Ṣāfī v. Muṣṭafā-beg Atlībeg-zāde (Atlibegović, Atlagić)
aṣ-Ṣağānī v. al-Ḥasan b. Muḥammad b. al-Ḥasan aṣ-Ṣağānī
as-Sağāwandī v. Muḥammad b. Ṭayfūr al-Ġaznawī
as-Saḫāwī v. ‘Alī b. Muḥammad b.‘Abduṣṣamad al-Hamadānī
Sa‘īd b. ‘Alī as-Samarqandī: 9272/9
Munlā Sa‘īd iz Budima: 8955/2
as-Sakākī v. Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. ‘Alī as-Sakākī al-Ḫawārizmī
Ṣāliḥ-ef.: 9270/4; 9317
Hfz. Salih Gašević iz Nikšica: 9378/1
Ṣāliḥ-zāde ar-Rūmī, ‘Abdulwāsi‘ ‘Alisī: 9248
as-Samarqandī v. Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī
as-Samarqandī v. Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī
aṣ-Ṣārūḫānī v. Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, La’ālī
Sayyid ‘Imāduddīn Nasīmī: 9137/7; 9159; 9296/3
Selimović v. Muṣṭafā b. Faḍlullāh Salīm-zāde (Selimović)
aṣ-Ṣinhāğī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī al-Fāsī, Ibn Āğurrūm
Sirćo v. Hafiz Asim-ef. Sirćo
as-Sīwāsī v. Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, Ḫayrat
aṣ-Ṣūbuğī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
as-Suhaylī v. ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdullāh b. Aḥmad as-Suhaylī, Abū Muḥammad
as-Suhrawardī v. ‘Umar b. Muḥammad as-Suhrawardī

Sulaymān Čalabī: 9122; 9151-9153; 9155/2
as-Sunaykī v. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā as-Sunaykī
Sunbul-zāde v. Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Mar'aši
Sun'ī: 9136/3
as-Surūrī v. Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn
as-Suyūṭī v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr, Ǧalāluddīn as-Suyūṭī al-Ḫuḍayrī
Sūzī: 9309; 9318

Š

Ša'bān b. Muḥammad b. Dāwūd al-Āṯārī al-Miṣrī, Zaynuddīn: 9107/1
Šākirī: 9318
Šam'ī v. Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī iz Prizrena
Šamsuddīn Muḥammad Šīrāzī, Ḥāfiẓ: 9351
Šānī: 9318
Šarīfī Iṣfahānī: 9350
aš-Šāšī v. 'Ubaydullāh b. Maḥmūd aš-Šāšī
Šawqī: 9318
Šayḫ Yūyo v. Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī
Šayḫ-zāde v. 'Abdurraḥmān b. Ǧamāluddīn al-Ḥanafī
Šīrāzī v. Šayḫ Muṣliḥuddīn Sa'dī b. 'Abdullāh Šīrāzī
aš-Širwānī v. Faḍluddīn Badī' b. 'Alī Ḫāqānī aš-Širwānī
Šu'ayb b. al-Ḥasan al-Maġribī al-Andalusī at-Tilimsānī, Abū Madyan: 9097
Šayḫ Šuǧā'uddīn Ġūrānī: 9360;

T, Ṭ

aṭ-Ṭabarī v. Abdullāh b. Muḥammad al-Ḥusaynī
at-Taftāzānī v. Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, Sa'duddīn
Ṭāhir: 8919/4;
Ṭāhir b. Aḥmad b. Muḥammad al-Qazwīnī, Bahā'uddīn, Abū Muḥammad: 8891;
at-Tamīmī v. Hammām b. Ġālib b. Ṣa'ṣa'a ad-Dāramī at-Tamīmī, al-Farazdaq
aṭ-Ṭanṭarānī v. Aḥmad b. 'Abdurrazzāq Mu'īnuddīn, Abū an-Naṣr
aṭ-Ṭāšqandī v. Mīrāk Muḥammad aṭ-Ṭāšqandī an-Naqšibandī
Ṭāšköprü-zāde v. Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl
at-Tawzarī v. Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Naḥwī
Ṭayyār-zāde Ibrāhīm Ra'fat: 9155/1
aṭ-Ṭayyibī v. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭayyibī
at-Tilimsānī v. Muḥammad b. Sulaymān b. 'Alī b. 'Abdullāh at-Tilimsānī
at-Tilimsānī Šu'ayb b. al-Ḥasan al-Maġribī al-Andalusī
aṭ-Ṭūsī v. Ibrāhīm b. 'Abdulkarīm b. 'Uṯmān Ḥāǧī Bābā

aṭ-Ṭūsī v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥamid, Ḥuǧǧa al-Islām

U, 'U, Ü

'Ubaydullāh b. Maḥmūd aš-Šāšī: 9354/4
'Umar b. Aḥmad b. Muḥammad Sa'īd al-Ḫarpūtī: 9103
'Umar b. 'Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kınānī, Sirāǧuddīn, Abū Ḥafṣ, Qāri' al-Hidāya: 8957/4
'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī, Ibn al-Fārid: 9098/1; 9099/1-2
'Umar b. Ḥamzi Edirnawī: 8889/20
'Umar b. Ibrāhīm al-Ḫayyām: 9322/1
'Umar b. Muḥammad as-Suhrawardī, Šihābuddīn: 9354/9
'Umar b. Muẓaffar b. 'Umar b. Muḥammad b. Abū al-Fawāris al-Ma'arri, Ibn al-Wardī: 8889/32; 9105/1
Unğū-zāde Muṣṭafā Čalabī, Fahīm: 9264/1
Üsküdārī v. Šayḫ Maḥmūd Hudā'ī Üsküdārī
Üskūfī v. Muḥammad Hawā'ī Üskūfī
Uṣūlī: 9318
'Uṯmān-efendī: 9190
'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, Ibn al-Ḥāǧib: 8862/1; 8864/1
Užičawī v. 'Alā'uddīn 'Alī Ṯābit Užičawī
Užičawī v. Muṣṭafā Šawqī Užičawī

W

Waǧdī: 9318

Y

Yaḥyā: 9296/1
Yanī Pāzārī, ḥāfiz Muhammad Amīn: 9314
Šayḫ Yaḥyā-efendī: 9301/3
Yaḥyā-beg Dukāǧīn (iz Pljevalja): 9162; 9253
Šayḫ al-islām Yaḥyā-efendī: 9264/2
Mulā Yaḥyā an-Nīšāpūrī, Fattāhī: 9246
Ya'qūb b. as-Sayyid, 'Alī-zāde al-Banbānī: 8852/2; 8858
al-Yazdī v. 'Abdullāh b. Naǧmuddīn Ḥusayn al-Yazdī
Yūnus: 9309
Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakākī al-Ḫawārizmī, Abū Yā'qūb: 8980;
Yūsuf Bašagić: 9318
Yūsuf-beg Čengić:9373/1
Šayḫ Yūsuf Ḍiyā'ī: 9056/4
Yūsuf Kāmil-paša: 9282;
Yūsuf b. Muḥammad al-Wardārī al-Mawlawī, zv. Sinačāk: 9322/2;
Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn en-Naḥwī, Abū al-Faḍl: 9094/1; 9265/1

Yūsuf Nābī: 9175; 9318
Mawlānā Yūsuf Sinān Karmiyānī, Ḥakīm Sinān, Šayḫī: 9160

Z, Ẓ

Zaim Dizdarević: 9087
Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn: 9096/2-3
az-Zamaḫšarī v. Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī
az-Zanǧānī v. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb az- Zanǧānī, 'Izzuddīn
az-Zāwilī v. Aḥmad b. Šamsuddīn b. 'Umar al-Hindī
Zayn al-'Ābidīn v. 'Alī b. al-Ḥusayn b. 'Alī b. Abū Ṭālib
Zufar b. al-Huḏayl b. Qays al-'Anbarī, Abū al-Huḏayl: 8912/29
Zuhayr b. Abū Sulmā al-Muzanī: 9105/3

Ž

Žepčewī v. 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb, Ilhāmī

INDEKS PREPISIVAČA

A, 'A

'Abdulḥalīm b. Zayn al'Ābidīn: 9033
'Abdullaṭīf b. Fayḍullāh b. Mūsā: 8982
'Abdullāh-ef. Maġlaylī-zāde (Maglajlić) iz Banje Luke: 9316
'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb: 8907
'Abdulwālī Abū aṣ-Ṣāfā Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥusaynī al-Banǧīkitī (iz Bendžikita u Uzbekistanu): 9354/1
'Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad: 9265/1-2
Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Pīr Aḥmad, ar-Rūḥī al-Qonawī al-Mawlawī: 9249
al-Adawī v. Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adawī
Munla Aḥmad: 8865/4
Aḥmad al-Bosnawī: 9137/9
Aḥmad Ḥamdī b. Muṣṭafā Bosnawī iz kadiluka Čelebī Pazār (Rogatice): 9137/6, 10
Aḥmad b. Ḥasan Brko (ili Berko) Fočawī (iz Foče): 8971/7
Aḥmad Ḫawāǧa-zāde al-Užičawī (sin Ḏikrī Ibrāhīm-ef.): 9280
as-Sayyid Ḥāfiẓ Aḥmad al-Luṭfī: 9281/3
Aḥmad Ḥifẓī: 9321
aš-Šayḫ as-Sayyid Aḥmad Gōro: 9310
Aḥmad b. Ibrāhīm iz Gornje Tuzle: 9268
Aḥmad b. Mīr Muṣṭafā: 9250
aš-Šayḫ Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā: 8869;
Aḥmad b. Muḥammad b. Šamsuddīn: 9106/2;
Aḥmad b. Muṣṭafā Bosnawī: 9137/4-6
Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī: 8880/1
as-Sayyid 'Alī: 9185
'Alī b. Ḥasan iz Banje Luke: 8915
'Alī b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Abdulḥākim ad-Daġwī (iz Dadžve) u Egiptu: 8883
'Alī, mujezin Mehmed-pašine džamije: 8980
'Alī b. Muḥammad: 8870
'Alī b. Muṣṭafā al-Banālūqawī (iz Banje Luke): 9102/1
'Alī Pāšo b. 'Ilmān (ili 'Alamān): 9277/10
'Alī b. Sulaymān: 8987

‘Alī b. Sulaymān iz Istanbula: 8959/2-5
as-Sayyid ‘Alī Ṭal‘at b. Muṣṭafā Āqšahrlī: 8953
Arslān b. Ṣāliḥ-efendī iz sela Rataji (kod Foče): 9198
Hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva: 9060/1-4; 9381

B
Bābā b. ‘Ināyatullāh b. ‘Ādil b. Muḥammad ‘Abdurrazzāqī: 9356
Bakr b. Muṣṭafā Kulenović: 9095/2
al-Banğīkitī v. ‘Abdulwālī Abū aṣ-Ṣafā Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Banğīkitī
Bašagić v. Nawasinlī Bāš-Aġīk-zāde Yūsuf
Bilāl b. ‘Abdulġanī: 9346
Mula Began Ćerimović, sin Mustafa-age: 9145

C
Coković Mehmed iz Pljevalja: 9377

Ć
Ćerimović v. Mula Began Ćerimović

D
ad-Dağwī v. ‘Alī b. Ḥasan b. ‘Alī b. ‘Abdulḥākim ad-Dağwī
Dizdarević v. Husejn ef. Dizdarević
Dizdarević v. Zaim Dizdarević
Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī: 9357

Đ
Đumišić v. Ibrāhīm b. Ḥāğī ‘Umar Ġumušnalġalī-zāde

F
Hafiẓ Fatḥullāh as-Sīrūzī (iz Sereza u Grčkoj): 9351
Fejzullah-ef. Hadžibajrić: 9083; 9323; 9372

Ğ, G
Gōro v. aš-Šayḫ as-Sayyid Aḥmad Gōro

H, Ḥ, Ḫ
Hadžibajrić v. Fejzullah-ef. Hadžibajrić
Hajruddin Bošnjak: 8894
Ḫalīl b. Aḥmad: 9085
Ḥāfiẓ Ḥāmid ḥāğī Aḥmad-beg Tašnawī (iz Tešnja): 8897
al-Harawī v. Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī
Ḥasan iz kasabe Visoko: 9258
al-Ḥasan b. Muṣṭafā: 8885
Ḥasan Puhovica: 9076
Ḥaydar b. ‘Umar: 9009/3
Ḫiḍr b. Ḫallāğ b. Sīnā b. Šāhīn: 9013
Ḥusayn: 9014
Ḥusayn b. Bālī: 9122
Husejn ef. Dizdarević: 9374
Ḥafiz Ḥusayn b. Ḫalīl: 8903
Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Wā‘iẓ: 9015/2
Ḥusayn b. Ṣāliḥ: 8887/2

I
Ibn Ḥalīm Ḥusayn al-Ḥāğğ Muḥammad-oğlu: 9240
al-Ḥāğğ Ibrāhīm: 9020
al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Ibrāhīm aṣ-Ṣā’ib: 9239
Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī (iz sela Mrkotića kod Tešnja): 9313
Ibrāhīm b. Muḥammad as-Suğūdī aš-Šāfi‘ī: 9106/1
Ibrāhīm b. Muṣṭafā: 8898/3-6;
Ibrāhīm an-Nawābādī: 8889/19
Ibrāhīm Qāpī-zāde (Kapić) al-Adhamī: 9267
Ibrāhīm b. Riḍwān: 8983
Ibrāhīm b. Ḥāğī ‘Umar Ġumušnalġalī-zāde (Đumišić): 8902
Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Zakariyya, kadija u Visokom: 8956
Isḥāq b. Muḥammad al-Mostārī: 9254
Ismā‘īl as-Sarāyī: 9181

K
Kapić v. Ibrāhīm Qāpī-zāde al-Adhamī
Karabeg Muhamed: 8918;
Kātib Sinān: 9163;
Kulenović v. Bakr b. Muṣṭafā Kulenović
al-Kūrānī v. Qāsim b. ‘Abdulmalik al-Kūrānī

M
Mas‘ūd b. Ibrāhīm: 9349;
Mehmed Handžić: 9104/5-8; 9105/1-9; 9120; 9121/1-11;
al-Mostārī v. Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī
al-Mostārī v. Isḥāq b. Muḥammad al-Mostārī
Mrqotiklī v. Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī
Muḥammad: 8855/1;
Muḥammad b. Aḥmad, imam Muṣṭafā-pašine džamije: 8861/3
Muḥammad ‘Aṭā Beliġrādī (iz Bagdada): 9077/1-3
Muḥammad b. ‘Alī: 9327
Muḥammad Amīn b. al-Ḥāğğ Muḥammad Muharram-aga: 9148
Muḥammad Amīna Yani Pāzārī: 9314
Mulā Aḥmad ‘Awnī: 9315;
Muḥammad Bāqī (Ğīno-zāde): 9113/3;
Muḥammad Ḥamdī b. Muṣṭafā Ḏātī: 8996/1
Muḥammad b. Ḥasan: 8886
Muḥammad b. Ḥasan iz Banje Luke: 9332
Ḥāğī Muḥammad b. Ḫawāğa Darwīš Daruzī: 9343
al-Ḥāğğ Muḥammad b. Ḫulayf (?): 9210
Muḥammad b. Ḥusayn: 9027
Muḥammad. b. Ḥusayn b. Ḫiḍr-šāh al-Brūsawī: 8873
Muḥammad b. Ibrāhīm Bosnawī iz Gračanice: 9026
Muḥammad b. Nu‘mān: 8851
al-Ḥāğğ Muḥammad Ṣādiq: 9096/4

Muḥammad Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh an-Naǧdī: 8904/2

Muḥammad Sayyid Ṣādiq: 9094/2

Muhamed Tajib Okić: 8954

Muḥammad b. Yūsuf: 8874;

Muḥarram, vojni kassam u gradu Brusi: 9264

Muḥsin b. Mawlānā Aḥmad al-Qamarī (ili al-Qumarī): 8859/1-2

Šejh Muḥyiddīn Muḥammad, vaiz u Gazi Husrev-begovoj džamiji u Sarajevu: 9270/3

Muṣṭafā: 9057

Muṣṭafā b. ʻAbdī: 9019

Muṣṭafā b. ʻAlī b. Ramaḍān: 8986

Munlā Muṣṭafā iz Beograda: 9311

Muṣṭafā b. Ḥāğī-bāba: 8854

Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥusayn: 9169/2;

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adawī: 8911/10; 8892/8

Darwīš Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Ibrāhīm: 8875

Muṣṭafā b. Maḥmūd: 8866

Muṣṭafā b. Mullā Ṣāliḥ: 9224

Hadži Mustafa Novali: 9275/1-2

Abū aṣ-Ṣāfā Muḥammad b. Nāṣiruddīn al-Ḥusaynī Samarqandī: 9354/7

Muṣṭafā Šawqī Užīčawī, muftija iz Tešnja: 9313

Muṣṭafā Šukrī: 9155/2

Muṣṭafā b. Yūsuf b. ʻUmar: 8891

N

an-Naǧdī v. Muḥammad Ṣāliḥ b. ʻAbdullāh an-Naǧdī

Naṣūḥ b. ʻAbdullāh: 9021

Nawasinlī Bāš-Aġīk-zāde (Bašagić) Yūsuf Harsanklī: 9318

Naẓar b. Uḏun b. Mazīd: 8860

Nuʻmān b. Ṣāliḥ iz Fojnice: 9312

O

Okić v. Muhamed Tajib Okić

Q

Qāsim b. ʻAbdulmalik al-Kūrānī: 9361/1

al-Qonawī v. Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Pīr Aḥmad, ar-Rūḥī al-Qonawī

R

Rustam b. Ibrāhīm Redžić: 9373/1

P

Puhovica v. Ḥasan Puhovica

S, Ṣ

Sadiković ḥāğī ʻAlī: 8955/1

Ṣāliḥ b. Aḥmad: 9326/2

Ṣāliḥ-efendī: 9317

Ṣāliḥ Ḫalīfa b. al-Ḥāğğ Maḥmūd-ḫawāğa b. Abū Bakr, imam u mahali Pavlovac (u Fojnici): 9291/8

Ṣāliḥ b. ʻUmar: 8968/1

Samarqandī v. Abū aṣ-Ṣāfā

Muḥammad b. Nāṣiruddīn

as-Sarāyī v. Ismāʻīl as-Sarāyī

Sirćo v. Hafiz Asim-ef. Sirćo iz Sarajeva

as-Sīrūzī v. Hafiẓ Fatḥullāh as-Sīrūzī

Soḫta (učenik) Ṣāliḥ iz Mostara: 8880/2

Soḫta Salīm b. Muḥammad al-Mostārī: 8985

s-Suğūdī v. Ibrāhīm b. Muḥammad as-Suğūdī

Sulaymān Fahīm: 9110/2

T Ṭ

Ṭālib Muḥammad: 8840/1

U, ʻU

ʻUṯmān-dede b. Bābā Ḥasan: 8852/1

al-Užīčawī v. Aḥmad Ḫawāğa-zāde al-Užīčawī

Užīčawī v. Muṣṭafā Šawqī Užīčawī

Y

Yaḥyā b. Muḥāram b. ʻAlī: 9065;

Yanī Pāzārī v. Muhammad Amīna Yanī Pāzārī

Z

Zahić Nūrī, sin Ibrahimov: 9090;

Zaim Dizdarević, učenik Čačak medrese u Brčkom: 9087

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A, ‘A

‘Abdulkarīm b. ‘Alī b. Ilyās, Qaṣṣāb-zāde: 9009/3
‘Abdulqādir b. ‘Alī: 9159
as-Sayyid ‘Abdullāh: 9255
‘Abdullāh b. Maḥmūd: 9221
Abdurraḥīm: 9255
Abdurahmanović Ahmed, sin Hajrudin-ef. iz Čelića: 9280
Aganagać Muhamed-aga, trgovca iz Sarajeva: 8971/14
Aḥmad, muftija iz Mostara: 9247/4
Mulā Aḥmad ‘Awnī: 9315
Aḥmad b. ‘Alī Gačqalī (Gačanin): 9056
Aḥmad b. ‘Alī Nu‘mān: 9177
Aḥmad b. ‘Alī aṭ-Ṭarābulusī: 9009/3
Aḥmad Ḥifẓī: 9321
Sayyid Aḥmad b. Maḥmūd: 9159
Aḥmad b. Muṣṭafā: 8891
Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu: 9063
al-Ḥāǧǧ ‘Alī: 8997
‘Alī b. al-ḥaǧī Aḥmad iz Varcar Vakufa (Mrkonjić Grada): 9079
Hodža Ali Numan iz Zagreba: 9255
‘Alī ar-Riḍā: 8871
Avdić Enver iz Tuzle: 9269

B

Bašagić Yūsuf iz Nevesinja: 9318
Biblioteka Ulema-i medžlisa: 9106
Bisić Zahid iz Stranjana kod Zenice: 8846/2
Brka Mustafa iz Tešnja: 9361/2
Brkanija Munira iz Sarajeva: 9309
Buturović Derviš: 9365

C

Coković Mehmed iz Pljevalja: 9377

Ć

Ćemerlić Hamdija: 9077/3
Ćesko Safet iz Žepe: 9027

Č

Čaršimamović Muhamed: 9093; 9096; 9153; 9169/4; 9172; 9266; 9314
Čaršimamović Nu‘mān Zuhdī, sin Muhamed-ef. iz Zenice: 9096; 9276

Đ

Đumišić Muhamed i Begzada iz Banje Luke: 8844; 8850; 8866; 8883; 8890/3; 8891; 8902; 8906; 8974-75; 8980; 8990; 9030; 9066; 9163; 9265; 9360; 9369

Dž

Džigal Hasiba iz Sarajeva: 9379
Džinić (Ğīno-zāde) Muḥammad Bāqī: 9113/3; 9262

E

Elčī al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-pāša, namjesnik Bosne: 8886
Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa u Travniku: 8848; 8861; 8880; 8882; 8995; 9238; 9291/8

F

Hafiẓ Fatḥullāh as-Sīrūzī (iz Sereza u Grčkoj) : 9351

Ğ, G

Ğaʿfar Ḥilmī Nuʿmān-ef., muftija u Travniku: 9099/2
Garčević Muhamed Fahri iz Banje Luke: 9219

H, Ḥ

Hadžiahmetović Halima iz Visokog: 8864; 8908; 9329
Hadžiahmetović Muhidin:8898/6
Hadžibajrić Fejzullah-ef.: 9323; 9372
Hadžijahić Muhamed: 9147; 9280
Hadžimulić h. Muhamed, sin Mustafe iz Sarajeva: 9357
Hajruddin Bošnjak: 8894
Halilbašić Ibrahim: 8994
al-Ḥāǧǧ Ḫalīl Hāšim al-Baġdādī: 9069
Handžić Mehmed: 9241
Handžić Mustafa: 9105; 9120; 9121/11
Ḥasan: 9197
Ḥasan-efendī: 9191
Ḥasan b. Muṣṭafa: 9020
Ḥāǧī Ḥasan b. Rasūl: 9160
Hasandedić Hivzija: 9316
Haznadarević (Haznadār-zāde) Luṭfī-efendī b. Muḥammad Munīb-efendī: 9020
Hromić (Hromo-zade) Ṣāliḥ-ef.: 9354/9
Hromić (Ḥromo-zāde) Ṣāliḥ Ṣidqī, sin Ibrāhīm-efendije: 9024
Ḥusayn: 9197
Mullā Ḥusayn iz mahale Zamlaz (u Zvorniku): 9224
Munlā Ḥusayn iz Sarajeva: 8889/32
Husejinović (Ḥusayn-zāde) Bosnawī: 9109

I

Ibrāhīm-aga iz Kumanova: 9182
Mula Isḥāq-zāde, kadija u Egiptu: 9009/3;
Islamovski Emin iz Struge: 9065; 9136/4; 9145; 9236; 9289; 9373
Ḥāfiẓ Ismāʿīl: 9183

Ismāʿīl Ḍiyāʾī: 8852/2
Ismāʿīl b. al-Ḥāǧī Ḥasan Mostārī: 9037
Istolčalī v. Hromić (Ḥromo-zāde) Ṣāliḥ Ṣidqī
Izaničālī (iz Zenice) al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-efendī: 8869
ʿIzzat Ṣāliḥ-efendī zāde Muḥammad Saʿīd iz Sarajeva: 9220

K

Kadribašić Jusuf, učenik Čačak medrese u Brčkom: 9087
Kantamīrī ʿAbdullāh: 8986
Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 8988
Kavazović hfz. Ejjub-ef.: 9150/2
Kavazović h. hfz. Šemsuddīn-ef. iz Maoče: 9102/3
Kızlar-agina džamija iz Mrkonić Grada: 9209
Korkut Besim: 9356
Korkut Derviš Muhamed-ef.: 9356
Kovačević Husejin: 9373/1
Kreso Mustafa iz Fojnice: 9312

LJ

Ljubunčić Ibrahim-beg: 9164/3

M

Mačković hfz. Maḥmūd as-Sarayī: 9272/9
Maglajlić ʿAbdullāh-ef. iz Banje Luke: 9316
Memišević Mehmed: 9307
Mešić Suvad iz sela Lepenice kod Tešnja: 9063; 9337
Muftī-zāde Ibrāhīm Ḥasib iz Prozora, smijenjeni kadija u kadiluku Podimle (Podlimlje) i Plav: 8889/11
Muhammad: 8973/2; 9197; 9230
Šejh Muḥammad, muftija u Travniku: 9256
as-Sayyid Muhammad b. ʿAbdulbāqī b. ʿAbdurrahmān 8871
Muḥammad Adīb: 9183
Muhammad ʿĀdil ʿAbdulganī iz Egipta: 9009/3
Murād Muhammad: 9076
Muḥammad b. Ḥasan al-Āqḥisārī (iz Prusca): 9324
Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. ʿAbdullāh b. Luṭfullāh b. Muḥammad b. Bahāʾuddīn b. Luṭfullāh al-ʿUmrī al-Ḫālidī: 8891
Mulahalilović Enver iz Gornjeg Rahica: 9376/20
Muṣṭafā-āġā b. ʿAbdulmannān iz Edirne: 9019
Muhammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā: 8880
Muḥammad Ṣādiq: 8871
Muḥammad Saʿīd al-Baligrādī: 9255
Muḥammad Saʿīd b. Pīr ʿUṯmān: 9009/3
Muḥammad b. Ṣāliḥ Aṣammī al-Mostārī: 8875
Muḥammad Ṭuġrūġī: 9342
Muḥammad ʿUṯmān: 8871
Muḥammad b. Ḥāǧī ʿUṯmān: 9332
Mujagić Ćamil: 9162/2

Mujagić Muhamed: 9103
Muṣṭafā: 8850; 9362;
Munlā Muṣṭafa iz Beograda: 9311
Muṣṭafā Fahmī: 9183
Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Ḥasan al-Mostārī: 8867; 9037
Muṣṭafā iz Kumanova: 9182
Muṣṭafā b. Maḥmūd: 8866
Muṣṭafā b. Ṣāliḥ: 9187
Muṣṭafā Ṣidqī: 9106
Muṣṭafā b. ʻUṯmān Bāqī-zāde: 8875
Mutevelić Asim: 8973/2

N

Nuʻmān b. Ṣāliḥ iz Fojnice: 9312
Numanović Jusuf-aga iz Diviča: 8874

O

Odbor IZ Banja Luka: 9011; 9076
Odbor IZ Mostar: 9166; 9248; 9254
Odbor IZ Sanski Most: 8859/2
Odbor IZ Travnik: 9010
Odbor IZ Varcar Vakuf: 8847
Okić Tajib: 9379

P

Pehlivanović Alī-ef. b. al-Ḥāğğ Ṣāliḥ: 9193
Pehlivanović Šākir b. ʻAlī-ef.: 9193
Povjerenstvo Udruženja ilmije iz Tešnja: 9015/3
Proho Sejfullah-ef.: 9293

R

Rāšid: 8852/2
Rašidbegović Amra iz Sarajeva: 9379

S, Ṣ

Ṣāliḥ b. Aḥmad: 8997
Ṣāliḥ-efendija: 9317
Ṣāliḥ Niyāzī al-Aḥsaḥawī b. Muḥammad b. Fayḏullāh, Oğūz-zāde: 8862/3
Saračević Tajib-ef.: 9283
Sayyid b. al-ʻĀbidīn: 8871
Serdarević Muhamed Seid iz Zenice: 9203
Serdarević Salim: 9119
Sīm-zāde Ṯābit-agā iz Banje Luke: 8890/3
Sirćo hfz. Asim-ef. iz Sarajeva: 9060/1-4; 9381
Sokolović Osman Asaf: 8860; 8900; 8984; 8987; 8997; 9026; 9031; 9035; 9091; 9109; 9164/3; 9165; 9175-76; 9178-89; 9185; 9189-90; 9198-99; 9204-05; 9210; 9231-33; 9242; 9250; 9252; 9258; 9268; 9275/2; 9310-11; 9320; 9339; 9353; 9364
Sokolović h. hfz. Sinanudin-ef.: 9037; 9104; 9313; 9377
Spaho Ibrāhīm: 9075
Sulaymān-efendī: 9057
Svrzo Muḥammad-ef., sin Muḥammad-age: 8872

Š

Šehagić Omer-aga iz Zvornika: 9149; 9304/2

T, Ṭ

Tuzlić Ahmed: 9110/3; 9233
Tuzlić h. hfz. Muḥamed-ef.: 9110/3

U, ʻU

ʻUmar b. Ḥusayn ar-Rūmī: 9109
ʻUṯmān b. Abū Bakr: 9109
ʻUmar Luṭfī: 9183
Užičanin Ahmed iz Dumanića kod Rogatice: 9366
Užičanin Muṣṭāfā Šawqī, muftija iz Tešnja: 9128; 9313

V

Vareniković Teufik-ef. iz Travnika: 9328

Y

Yenī Pāzārī hfz. Muḥammad Amīn: 9314

INDEKS MJESTA

A

Agriboz (u Grčkoj): 9210
Anadolija: 9065; 8270/3
Arebistan: 9275/1
Austrija: 9274/4

B

Bagdad: 8889/27; 9077/1 i 3; 9106/2; 9274/1
Banja v. Soko Banja
Banja Luka: 8844; 8850; 8866; 8883; 8889; 8890/3; 8891; 8902; 8906; 8915; 8924; 8927-28; 8936; 8943; 8947; 8949; 8956; 8974-75; 8980; 8990; 9011; 9019; 9026; 9030; 9066; 9076; 9102/1; 9107/7; 9163; 9217; 9219; 9258; 9264-65; 9315-16; 9332; 9335; 9360; 9368
Basra: 8919/3
Beč: 9250
Beligradčik v. Konjic
Beograd: 9229; 9274/4; 9280; 9311
Bosanski Petrovac: 9194/2
Bosna: 8886; 8919/3; 9104/3; 9109; 9165; 9174; 9267; 9274
Bosna i Hercegovina: 9189; 9209; 9223; 9275
Brčko: 9087; 9280
Brusa: 8873; 8883-84; 9122; 9265/2; 9270/3
Budim: 8955/2
Bugarska: 8889/17; 8891; 8923; 8965/4; 8987; 9164/2; 9315
Bulak: 9103; 9113/3

C

Carigrad: 8900; 8911/23; 8970/10; 9006/2; 9019; 9109; 9164/3; 9165; 9257/2; 9272/7; 9349
Cazin: 9275/1

Č

Čajniče: 8852/1; 8920/1
Čelebi Pazar v. Rogatica
Čelić: 9280

D

Dadžva (u Egiptu): 8883
Dalmacija: 9267
Damask: 9270/3;
Debargrad: 9194/1
Delhi: 9364
Derventa: 8897
Develikarahisar v. Yeşilhisar
Dijarbekir: 9155/1

Divič: 8874
Dobor: 9164/3
Dubnica (u Bugarskoj: 8987
Dukadjin: 8889/11
Dumanići (kod Rogatice): 9366
Duvno: 8967; 9173

Đ

Đakovo: 8915

Dž

Džam (u Iranu): 9077/2; 9356-58
Džerba (u Tunisu): 9251
Džurdža (u Gornjem Egiptu): 8890/2
Džurdžan: 8843

E

Edirne: 9019
Egipat: 8883; 8890/2; 8919/3; 8954; 9009/3; 9019; 9023/1; 9304/1
Evropa: 9156

F

Faḫlatayn (u Arebistanu): 9275/1
Foča: 8971/8; 9198
Fojnica: 9160; 9290/8; 9312

G

Goražde: 9198
Gornja Tuzla: 9269
Gračanica: 9026; 9217
Gradačac: 9006/3
Grčka: 8851; 9281/1; 9351

H

Hadrovići: 9312
Halep: 8889/6; 9137/7; 9159; 9296/3
Havarizm: 8843; 9011
Herat: 9077/2; 9356-58
Hoćin: 9164/3
Holandija: 8970/8
Horasan: 9356-58
Hrid (mahala u Sarajevu): 9310
Hrvatska: 9267

I

Istanbul: 8889/30; 8918; 8959/2-5; 8919/2; 9014; 9018/3; 9019-20; 9103; 9137/6; 9155; 9161/2; 9193; 9248; 9250; 9252; 9264/2; 9270/3; 9278; 9281-82; 9322/1; 9326/2; 9377

J

Jakeš: 9164/3
Janija (u Grčkoj): 8851; 9281/1
Janja (kod Bijeljine): 8908

K

Kairo: 8861; 8889//6-9; 8890/2; 8908; 8912/26, 28 i 30; 8970/11, 13 i 19; 9021; 9056/4; 9057; 9063; 9069; 9075/2-4; 9076; 9077/1; 9091; 9105/4-7; 9112/2; 9113/3; 9120; 9121/1 i 9; 9200/2; 9246; 9248; 9272/9; 9301/7; 9322/1-2; 9355; 9362; 9364
Kamengrad: 9315

Kandija (danas Iraklion na ostrvu Krit): 9270/5
Kayserija: 9033
Kladanj: 9021
Kolašin: 9378/1
Konja: 9023/1/2
Konjic: 9194/2; 9293
Kratovo: 8919/4
Krit (Kreta): 8919/3; 9266; 9270/5; 9310
Kriva Palanka: 9266
Kriva Reka: 9266
Kufa: 8840
Kumanovo: 9182
Kuşadası (u Turskoj): 8911/11; 8912/8

L

Larında: 9023/1-2;
Leiden: 8970/8;
Lepenica (kod Tešnja): 8966; 8967/3; 9063; 9337
Livno: 9164/3; 9194/2; 9202; 9303/2

LJ

Ljubinje: 9202

M

Makedonija: 9266
Maoča: 9102/3
Medina: 8908; 8970/6; 9354/3
Meka: 8888; 9106; 9169/1; 9270/3; 9275/1; 9357
Menteše (provincija u Anadoliji): 9065
Modriča: 9164/3
Mostar: 8867; 8875; 8948; 8880; 8948; 8984; 8988; 9037; 9070; 9101/2; 9121/10; 9247/4; 9248; 9254; 9261; 9310; 9316; 9374; 9376/14
Mosul: 8846/2
Mrkotići (kod Tešnja): 9313
Mugla (u Anadoliji): 9065

N

Nevesinje: 9270/3; 9318
Nikopolj (u Bugarskoj): 8923; 8965/4
Nikšić: 9122; 9378/1
Novi Pazar: 9314
Novosel: 9194/2

O

Odžak: 9164/3
Oglavak (kod Fojnice): 9160
Osijek: 9009/3
Ostrožnica: 9315

P

Pavlovac: 9290/8
Plav: 8889/11
Pljevlja: 9112/1; 9162/1-2; 9253; 9377
Podimle (Podlimlje): 8889/11
Pojska (kod Zenice): 9061
Posavina: 9164/3
Prizren: 9258; 9261
Prozor: 8889/11
Prusac: 9324

R

Rataji (kod Foče): 9198
Razgrad (u Bugarskoj): 8891
Rogatica: 9137/1, 6 i 10; 9366
Rumelijia: 8919/3; 9165

S

Sanski Most: 8859/2
Sarajevo: 8860; 8864/2; 8889/32; 8900; 8908; 8918; 8919/3; 8954-55; 8957/3; 8971/14; 8980; 8984; 8987; 8997; 9015/2; 9021; 9026; 9031; 9035; 9056/4; 9057; 9060/1-4; 9063-9064/2; 9096/4; 9104/ 5-6 i 8; 9105/3; 9109; 9118; 9120-21/9; 9126/4; 9147; 9153; 9162/2; 9163-64/3; 9165; 9169/4; 9172; 9175-76; 9178-79; 9181; 9185; 9189; 9190; 9198-200/1; 9204-05; 9210; 9220; 9227; 9231-33; 9242; 9250; 9252; 9258; 9266-68; 9270/3; 9276; 9280; 9283; 9305; 9309-11; 9314; 9320; 9329; 9336; 9339; 9353/10; 9357; 9364-65; 9379-81
Serez (u Grčkoj): 9351
Sinaj: 9136/4
Skoplje: 9020; 9104/3; 9156
Slavonija: 9164/3
Slav. Požega: 8915
Sofija: 8987;
Soko Banja: 9026
Srbija: 9026; 9274/4
Srebrenica: 9314
Stranjani kod Zenice: 8846; 9061
Struga: 8960/2; 8963; 9029/2; 9065; 9236/4; 9144; 9146; 9289; 9332; 9373/2

T

Taškent: 9363
Tešanj: 8897; 8966; 8968/3; 9015/3; 9063; 9128; 9160; 9313; 9337; 9361/1
Todorova (kod Cazina): 9275/1
Transoksijana: 9363
Travnik: 8848; 8861/4; 8880; 8882; 8995; 9010; 9099/2; 9160; 9202; 9238; 9291/8; 9328/3; 9356
Trebinje: 9150/2; 9374-76/1-20
Trnova (u Bugarskoj): 9164/2
Tunis: 9251
Turska: 8873; 8911/10; 8912/8; 9023/1-2; 9033, 9104/3; 9156; 9274/4
Tuzla: 9202; 9269; 9314

U

Ugarska: 8915
Ukrajina: 9164/3
Užice: 9240; 9280

V

Varcar Vakuf (Mrkonjić Grad): 8847; 9079; 9159; 9209
Vareš: 8955/2
Vidin (u Bugarskoj): 8889/17; 9026; 9315
Visoko: 8864/3; 8907; 8910

Y

Yeşilhisar: 9033

Z

Zagreb: 9255
Zamlaz (mahala u Zvorniku): 9224
Zenica: 8869
Zvornik: 8852/2; 9076/4; 9148; 9224; 9267-68; 9304/2

Ž

Žepa: 9027
Žepče: 9104/5

SIGNATURNI INDEKS

R-181	8958
R-328	9113
R-533	8973
R-807	9284
R-891	8931
R-1223	8861
R-1236	8986
R-1276	9126
R-1352	8889
R-1562	9262
R-1648	9014
R-2029	8901
R-2071	8970
R-2074	9056
R-2185	9326
R-2202	8911
R-2260	9291
R-2728	9281
R-2757	9301
R-2798	9322
R-2804	8919
R-2855	9253
R-2923	9365
R-3111	9305
R-3191	9354
R-3257	9282
R-3330	9241
R-3455	9267
R-3496	8912
R-3586	9263
R-4012	9223
R-4099	8988
R-4148	9342
R-4269	9024
R-4323	8953
R-4326	8969
R-4397	8994
R-4458	9209
R-4459	9159
R-4480	9106
R-4501	9208
R-4507	9162
R-4508	9015
R-4608	8957
R-4654	9166
R-4670	9254
R-4693	9127
R-4740	9148
R-4790	9248
R-4794	9197
R-4803	9129
R-4827	9009
R-4832	9119
R-4857	9255
R-4885	9174
R-4886	9175
R-4889	9327
R-4908	9283
R-4909	9355
R-4942	9090
R-4953	8851
R-4982	9206
R-5028	9207
R-5050	9331
R-5068	9307
R-5073	9012
R-5119	9094
R-5155	9117
R-5197	8984
R-5218	8971
R-5251	9353
R-5256	9250
R-5290	9261
R-5303	9125
R-5311	9158
R-5323	9258
R-5328	8987
R-5427	9109
R-5428	8997
R-5454	8900
R-5534	8860
R-5542	9311
R-5551	9028
R-5565	8918
R-5584	9252
R-5641	9364
R-5658	9270
R-5709	9179
R-5780	9268
R-5813	9272
R-5817	9176
R-5852	9231
R-5863	9196
R-5881	9199
R-5883	9026
R-5908	9190
R-5910	9210
R-5927	9073
R-5930	9018
R-5938	9185
R-5951	9310
R-5981	9189
R-5991	9205
R-5992	9204
R-5994	9232
R-6001	9349
R-6004	9233
R-6007	9035
R-6019	9178
R-6020	9293
R-6037	9198
R-6070	9091
R-6086	9031
R-6111	9170
R-6114	9181
R-6152	9339

R-6164	9114	R-7379	9146	R-8239	8864	R-8956	8879
R-6210	9203	R-7383	9271	R-8310	8991	R-8958	9019
R-6229	8995	R-7413	9240	R-8311	9070	R-8961	9351
R-6235	9238	R-7415	9147	R-8314	8878	R-8965	9167
R-6265	9234	R-7423	9200	R-8318	8977	R-8969	8852
R-6271	9157	R-7425	9123	R-8351	8915	R-8974	8874
R-6275	9188	R-7610	9276	R-8353	9247	R-8975	8926
R-6282	9180	R-7633	9169	R-8354	8854	R-8976	9220
R-6296	9245	R-7665	9153	R-8358	9332	R-8980	8865
R-6332	9356	R-7671	9266	R-8362	8960	R-8987	8916
R-6631	9136	R-7682	9093	R-8371	8913	R-8992	9217
R-6633	9289	R-7684	9096	R-8372	9069	R-8996	8909
R-6663	9029	R-7691	9172	R-8373	9021	R-9000	8857
R-6675	9228	R-7696	9314	R-8415	9025	R-9009	9072
R-6731	9077	R-7703	9296	R-8416	9130	R-9011	9168
R-6773	9246	R-7706	9177	R-8417	9032	R-9036	8962
R-6782	9110	R-7707	9362	R-8436	9191	R-9039	9161
R-6793	8929	R-7715	9086	R-8469	9057	R-9040	9352
R-6965	9105	R-7717	9294	R-8517	9076	R-9041	8881
R-6968	9120	R-7725	8894	R-8523	8859	R-9054	9139
R-6969	9121	R-7727	9099	R-8532	9011	R-9055	8989
R-7002	9316	R-7755	9010	R-8539	9235	R-9064	9054
R-7006	9376	R-7771	8968	R-8568	8847	R-9069	8896
R-7010	9336	R-7772	9337	R-8569	8846	R-9071	9080
R-7039	9027	R-7782	8966	R-8574	9103	R-9072	8959
R-7122	9065	R-7786	9063	R-8575	9361	R-9075	8843
R-7159	9145	R-7799	9075	R-8607	9060	R-9076	8871
R-7172	9309	R-8132	9102	R-8617	8965	R-9077	8845
R-7185	9124	R-8195	8841	R-8677	9357	R-9095	8972
R-7190	8882	R-8196	8888	R-8874	9138	R-9100	9277
R-7193	9112	R-8200	9347	R-8935	9377	R-9101	9004
R-7230	8868	R-8201	9006	R-8936	9313	R-9102	9187
R-7235	9194	R-8219	9143	R-8937	9037	R-9106	8948
R-7244	9297	R-8233	8910	R-8939	9104	R-9110	8921
R-7278	9373	R-8235	9329	R-8949	9239	R-9122	9002
R-7351	9020	R-8238	8907	R-8954	9363	R-9123	9325

R-9124	8976	R-9245	9005	R-9365	9033	R-9524	8946
R-9126	9151	R-9246	9279	R-9366	9260	R-9525	8992
R-9131	9013	R-9247	8922	R-9368	9378	R-9530	8942
R-9133	9115	R-9251	8993	R-9369	9074	R-9531	8979
R-9137	8840	R-9252	9082	R-9375	9116	R-9540	9098
R-9140	9034	R-9254	9052	R-9381	9193	R-9545	9211
R-9155	8876	R-9255	9044	R-9383	9225	R-9549	9092
R-9156	8872	R-9256	9022	R-9391	8961	R-9555	9290
R-9160	9132	R-9257	9038	R-9393	9381	R-9556	9287
R-9172	9359	R-9260	9135	R-9397	9212	R-9559	8923
R-9174	9333	R-9263	9068	R-9406	9226	R-9562	9144
R-9175	9304	R-9266	9045	R-9407	9079	R-9564	8895
R-9178	8858	R-9267	8999	R-9408	9048	R-9566	8873
R-9185	9221	R-9270	9101	R-9417	9137	R-9567	8939
R-9188	9343	R-9272	9222	R-9421	8952	R-9569	8934
R-9193	9216	R-9275	9192	R-9422	9317	R-9574	8945
R-9194	9134	R-9281	9371	R-9432	9195	R-9575	9186
R-9195	8937	R-9284	9292	R-9433	9312	R-9577	9067
R-9198	9081	R-9297	9298	R-9438	9142	R-9581	9184
R-9203	8892	R-9302	9156	R-9443	9016	R-9585	8856
R-9205	9374	R-9306	8964	R-9456	9173	R-9588	8933
R-9206	9084	R-9307	9000	R-9457	9257	R-9590	9064
R-9209	9237	R-9309	8877	R-9459	9242	R-9591	9213
R-9212	9058	R-9311	9089	R-9464	8903	R-9592	9214
R-9213	9215	R-9318	9017	R-9467	9097	R-9594	8904
R-9214	9344	R-9326	9059	R-9470	9324	R-9604	8849
R-9216	9042	R-9327	9224	R-9474	8899	R-9606	9295
R-9218	8978	R-9328	9243	R-9483	9350	R-9609	8870
R-9221	9330	R-9330	9008	R-9484	8917	R-9610	9062
R-9222	9039	R-9337	9285	R-9486	9078	R-9611	9299
R-9225	9036	R-9339	8887	R-9491	8985	R-9615	9160
R-9226	9040	R-9347	8885	R-9498	9095	R-9619	9278
R-9230	8983	R-9350	9300	R-9499	9051	R-9648	9273
R-9237	9003	R-9356	9269	R-9501	8886	R-9658	8875
R-9240	9041	R-9357	8935	R-9509	8981	R-9683	9230
R-9242	8853	R-9361	9218	R-9515	9049	R-9684	9183

R-9685	9182	R-9819	9111	R-10206	9152	R-10292	8936
R-9687	9315	R-9822	9071	R-10207	9061	R-10293	8928
R-9702	9227	R-9833	8898	R-10208	8938	R-10294	8927
R-9703	9345	R-9839	9085	R-10209	9251	R-10295	9360
R-9704	9280	R-9862	9043	R-10210	9244	R-10296	8974
R-9707	9229	R-9863	9050	R-10214	9201	R-10297	8947
R-9709	8848	R-9864	9053	R-10215	8996	R-10298	8943
R-9721	8908	R-9955	9165	R-10216	9306	R-10299	8924
R-9722	9303	R-10008	8867	R-10219	9368	R-10300	8850
R-9723	8930	R-10009	9055	R-10220	9379	R-10301	8990
R-9724	9164	R-10010	9171	R-10221	9286	R-10302	8975
R-9726	9219	R-10011	8862	R-10222	9154	R-10303	8844
R-9728	9128	R-10020	8914	R-10223	9155	R-10304	8902
R-9745	8932	R-10022	8905	R-10224	9087	R-10305	9107
R-9749	9249	R-10049	9007	R-10225	9100	R-10306	8949
R-9766	8855	R-10098	9088	R-10226	8897	R-10307	8906
R-9772	8863	R-10099	9302	R-10227	9380	R-10310	9275
R-9778	9370	R-10100	9083	R-10228	9308	R-10321	8955
R-9779	9372	R-10125	9131	R-10229	9236	R-10322	9133
R-9781	9338	R-10126	9140	R-10230	8963	R-10323	9318
R-9783	9348	R-10127	9118	R-10231	8893	R-10324	9149
R-9784	9334	R-10172	9122	R-10232	9202	R-10325	9319
R-9785	9335	R-10173	9023	R-10233	9150	R-10326	9320
R-9788	9346	R-10179	8967	R-10279	8866	R-10327	9288
R-9789	9340	R-10186	8998	R-10280	9265	R-10328	9328
R-9791	9367	R-10191	9001	R-10281	9163	R-10329	8842
R-9792	9274	R-10196	9108	R-10282	8883	R-10330	8925
R-9795	8869	R-10197	8944	R-10283	8884	R-10331	9375
R-9797	8880	R-10198	8940	R-10284	8956	R-10333	9321
R-9800	9366	R-10199	8920	R-10285	9264	R-10334	8951
R-9801	9323	R-10200	8941	R-10286	8890		
R-9802	9341	R-10201	8954	R-10287	9066		
R-9803	9259	R-10202	8950	R-10288	8891		
R-9804	9358	R-10203	9047	R-10289	8980		
R-9805	8982	R-10204	9046	R-10290	9030		
R-9816	9256	R-10205	9141	R-10291	9369		

KATALOŠKI INDEKS

8840	R- 9137	8869	R- 9795	8898	R- 9833	8927	R- 10294
8841	R- 8195	8870	R- 9609	8899	R- 9474	8928	R- 10293
8842	R- 10329	8871	R- 9076	8900	R- 5454	8929	R- 6793
8843	R- 9075	8872	R- 9156	8901	R- 2029	8930	R- 9723
8844	R- 10303	8873	R- 9566	8902	R- 10304	8931	R- 891
8845	R- 9077	8874	R- 8974	8903	R- 9464	8932	R- 9745
8846	R- 8569	8875	R- 9658	8904	R- 9594	8933	R- 9588
8847	R- 8568	8876	R- 9155	8905	R- 10022	8934	R- 9569
8848	R- 9709	8877	R- 9309	8906	R- 10307	8935	R- 9357
8849	R- 9604	8878	R- 8314	8907	R- 8238	8936	R- 10292
8850	R- 10300	8879	R- 8956	8908	R- 9721	8937	R- 9195
8851	R- 4953	8880	R- 9797	8909	R- 8996	8938	R- 10208
8852	R- 8969	8881	R- 9041	8910	R- 8233	8939	R- 9567
8853	R- 9242	8882	R- 7190	8911	R- 2202	8940	R- 10198
8854	R- 8354	8883	R- 10282	8912	R- 3496	8941	R- 10200
8855	R- 9766	8884	R- 10283	8913	R- 8371	8942	R- 9530
8856	R- 9585	8885	R- 9347	8914	R- 10020	8943	R- 10298
8857	R- 9000	8886	R- 9501	8915	R- 8351	8944	R- 10197
8858	R- 9178	8887	R- 9339	8916	R- 8987	8945	R- 9574
8859	R- 8523	8888	R- 8196	8917	R- 9484	8946	R- 9524
8860	R- 5534	8889	R- 1352	8918	R- 5565	8947	R- 10297
8861	R- 1223	8890	R- 10286	8919	R- 2804	8948	R- 9106
8862	R- 10011	8891	R- 10288	8920	R- 10199	8949	R- 10306
8863	R- 9772	8892	R- 9203	8921	R- 9110	8950	R- 10202
8864	R- 8239	8893	R- 10231	8922	R- 9247	8951	R- 10334
8865	R- 8980	8894	R- 7725	8923	R- 9559	8952	R- 9421
8866	R- 10279	8895	R- 9564	8924	R- 10299	8953	R- 4323
8867	R- 10008	8896	R- 9069	8925	R- 10330	8954	R- 10201
8868	R- 7230	8897	R- 10226	8926	R- 8975	8955	R- 10321

8956	R- 10284
8957	R- 4608
8958	R- 181
8959	R- 9072
8960	R- 8362
8961	R- 9391
8962	R- 9036
8963	R- 10230
8964	R- 9306
8965	R- 8617
8966	R- 7782
8967	R- 10179
8968	R- 7771
8969	R- 4326
8970	R- 2071
8971	R- 5218
8972	R- 9095
8973	R- 533
8974	R- 10296
8975	R- 10302
8976	R- 9124
8977	R- 8318
8978	R- 9218
8979	R- 9531
8980	R- 10289
8981	R- 9509.
8982	R- 9805
8983	R- 9230
8984	R- 5197
8985	R- 9491
8986	R- 1236
8987	R- 5328
8988	R- 4099
8989	R- 9055
8990	R- 10301
8991	R- 8310
8992	R- 9525
8993	R- 9251
8994	R- 4397
8995	R- 6229
8996	R- 10215
8997	R- 5428
8998	R- 10186
8999	R- 9267
9000	R- 9307
9001	R- 10191
9002	R- 9122
9003	R- 9237
9004	R- 9101
9005	R- 9245
9006	R- 8201
9007	R- 10049
9008	R- 9330
9009	R- 4827
9010	R- 7755
9011	R- 8532
9012	R- 5073
9013	R- 9131
9014	R- 1648
9015	R- 4508
9016	R- 9443
9017	R- 9318
9018	R- 5930
9019	R- 8958
9020	R- 7351
9021	R- 8373
9022	R- 9256
9023	R- 10173
9024	R- 4269
9025	R- 8415
9026	R- 5883
9027	R- 7039
9028	R- 5551
9029	R- 6663
9030	R- 10290
9031	R- 6086
9032	R- 8417
9033	R- 9365
9034	R- 9140
9035	R- 6007
9036	R- 9225
9037	R- 8937
9038	R- 9257
9039	R- 9222
9040	R- 9226
9041	R- 9240
9042	R- 9216
9043	R- 9862
9044	R- 9255
9045	R- 9266
9046	R- 10204
9047	R- 10203
9048	R- 9408
9049	R- 9515
9050	R- 9863
9051	R- 9499
9052	R- 9254
9053	R- 9864
9054	R- 9064
9055	R- 10009
9056	R- 2074
9057	R- 8469
9058	R- 9212
9059	R- 9326
9060	R- 8607
9061	R- 10207
9062	R- 9610
9063	R- 7786
9064	R- 9590
9065	R- 7122
9066	R- 10287
9067	R- 9577
9068	R- 9263
9069	R- 8372
9070	R- 8311
9071	R- 9822
9072	R- 9009
9073	R- 5927
9074	R- 9369
9075	R- 7799
9076	R- 8517
9077	R- 6731
9078	R- 9486
9079	R- 9407
9080	R- 9071
9081	R- 9198
9082	R- 9252
9083	R- 10100
9084	R- 9206
9085	R- 9839
9086	R- 7715
9087	R- 10224
9088	R- 10098
9089	R- 9311
9090	R- 4942
9091	R- 6070
9092	R- 9549
9093	R- 7682
9094	R- 5119
9095	R- 9498
9096	R- 7684
9097	R- 9467
9098	R- 9540
9099	R- 7727

9100	R- 10225
9101	R- 9270
9102	R- 8132
9103	R- 8574
9104	R- 8939
9105	R- 6965
9106	R- 4480
9107	R- 10305
9108	R- 10196
9109	R- 5427
9110	R- 6782
9111	R- 9819
9112	R- 7193
9113	R- 328
9114	R- 6164
9115	R- 9133
9116	R- 9375
9117	R- 5155
9118	R- 10127
9119	R- 4832
9120	R- 6968
9121	R- 6969
9122	R- 10172
9123	R- 7425
9124	R- 7185
9125	R- 5303
9126	R- 1276
9127	R- 4693
9128	R- 9728
9129	R- 4803
9130	R- 8416
9131	R- 10125
9132	R- 9160
9133	R- 10322
9134	R- 9194
9135	R- 9260
9136	R- 6631
9137	R- 9417
9138	R- 8874
9139	R- 9054
9140	R- 10126
9141	R- 10205
9142	R- 9438
9143	R- 8219
9144	R- 9562
9145	R- 7159
9146	R- 7379
9147	R- 7415
9148	R- 4740
9149	R- 10324
9150	R- 10233
9151	R- 9126
9152	R- 10206
9153	R- 7665
9154	R- 10222
9155	R- 10223
9156	R- 9302
9157	R- 6271
9158	R- 5311
9159	R- 4459
9160	R- 9615
9161	R- 9039
9162	R- 4507
9163	R- 10281
9164	R- 9724
9165	R- 9955
9166	R- 4654
9167	R- 8965
9168	R- 9011
9169	R- 7633
9170	R- 6111
9171	R- 10010
9172	R- 7691
9173	R- 9456
9174	R- 4885
9175	R- 4886
9176	R- 5817
9177	R- 7706
9178	R- 6019
9179	R- 5709
9180	R- 6282
9181	R- 6114
9182	R- 9685
9183	R- 9684
9184	R- 9581
9185	R- 5938
9186	R- 9575
9187	R- 9102
9188	R- 6275
9189	R- 5981
9190	R- 5908
9191	R- 8436
9192	R- 9275
9193	R- 9381
9194	R- 7235
9195	R- 9432
9196	R- 5863
9197	R- 4794
9198	R- 6037
9199	R- 5881
9200	R- 7423
9201	R- 10214
9202	R- 10232
9203	R- 6210
9204	R- 5992
9205	R- 5991
9206	R- 4982
9207	R- 5028
9208	R- 4501
9209	R- 4458
9210	R- 5910
9211	R- 9545
9212	R- 9397
9213	R- 9591
9214	R- 9592
9215	R- 9213
9216	R- 9193
9217	R- 8992
9218	R- 9361
9219	R- 9726
9220	R- 8976
9221	R- 9185
9222	R- 9272
9223	R- 4012
9224	R- 9327
9225	R- 9383
9226	R- 9406
9227	R- 9702
9228	R- 6675
9229	R- 9707
9230	R- 9683
9231	R- 5852
9232	R- 5994
9233	R- 6004
9234	R- 6265
9235	R- 8539
9236	R- 10229
9237	R- 9209
9238	R- 6235
9239	R- 8949
9240	R- 7413
9241	R- 3330
9242	R- 9459
9243	R- 9328

9244	R- 10210
9245	R- 6296
9246	R- 6773
9247	R- 8353
9248	R- 4790
9249	R- 9749
9250	R- 5256
9251	R- 10209
9252	R- 5584
9253	R- 2855
9254	R- 4670
9255	R- 4857
9256	R- 9816
9257	R- 9457
9258	R- 5323
9259	R- 9803
9260	R- 9366
9261	R- 5290
9262	R- 1562
9263	R- 3586
9264	R- 10285
9265	R- 10280
9266	R- 7671
9267	R- 3455
9268	R- 5780
9269	R- 9356
9270	R- 5658
9271	R- 7383
9272	R- 5813
9273	R- 9648
9274	R- 9792
9275	R- 10310
9276	R- 7610
9277	R- 9100
9278	R- 9619
9279	R- 9246
9280	R- 9704
9281	R- 2728
9282	R- 3257
9283	R- 4908
9284	R- 807
9285	R- 9337
9286	R- 10221
9287	R- 9556
9288	R- 10327
9289	R- 6633
9290	R- 9555
9291	R- 2260
9292	R- 9284
9293	R- 6020
9294	R- 7717
9295	R- 9606
9296	R- 7703
9297	R- 7244
9298	R- 9297
9299	R- 9611
9300	R- 9350
9301	R- 2757
9302	R- 10099
9303	R- 9722
9304	R- 9175
9305	R- 3111
9306	R- 10216
9307	R- 5068
9308	R- 10228
9309	R- 7172
9310	R- 5951
9311	R- 5542
9312	R- 9433
9313	R- 8936
9314	R- 7696
9315	R- 9687
9316	R- 7002
9317	R- 9422
9318	R- 10323
9319	R- 10325
9320	R- 10326
9321	R- 10333
9322	R- 2798
9323	R- 9801
9324	R- 9470
9325	R- 9123
9326	R- 2185
9327	R- 4889
9328	R- 10328
9329	R- 8235
9330	R- 9221
9331	R- 5050
9332	R- 8358
9333	R- 9174
9334	R- 9784
9335	R- 9785
9336	R- 7010
9337	R- 7772
9338	R- 9781
9339	R- 6152
9340	R- 9789
9341	R- 9802
9342	R- 4148
9343	R- 9188
9344	R- 9214
9345	R- 9703
9346	R- 9788
9347	R- 8200
9348	R- 9783
9349	R- 6001
9350	R- 9483
9351	R- 8961
9352	R- 9040
9353	R- 5251
9354	R- 3191
9355	R- 4909
9356	R- 6332
9357	R- 8677
9358	R- 9804
9359	R- 9172
9360	R- 10295
9361	R- 8575
9362	R- 7707
9363	R- 8954
9364	R- 5641
9365	R- 2923
9366	R- 9800
9367	R- 9791
9368	R- 10219
9369	R- 10291
9370	R- 9778
9371	R- 9281
9372	R- 9779
9373	R- 7278
9374	R- 9205
9375	R- 10331
9376	R- 7006
9377	R- 8935
9378	R- 9368
9379	R- 10220
9380	R- 10227
9381	R- 9393

PRILOZI

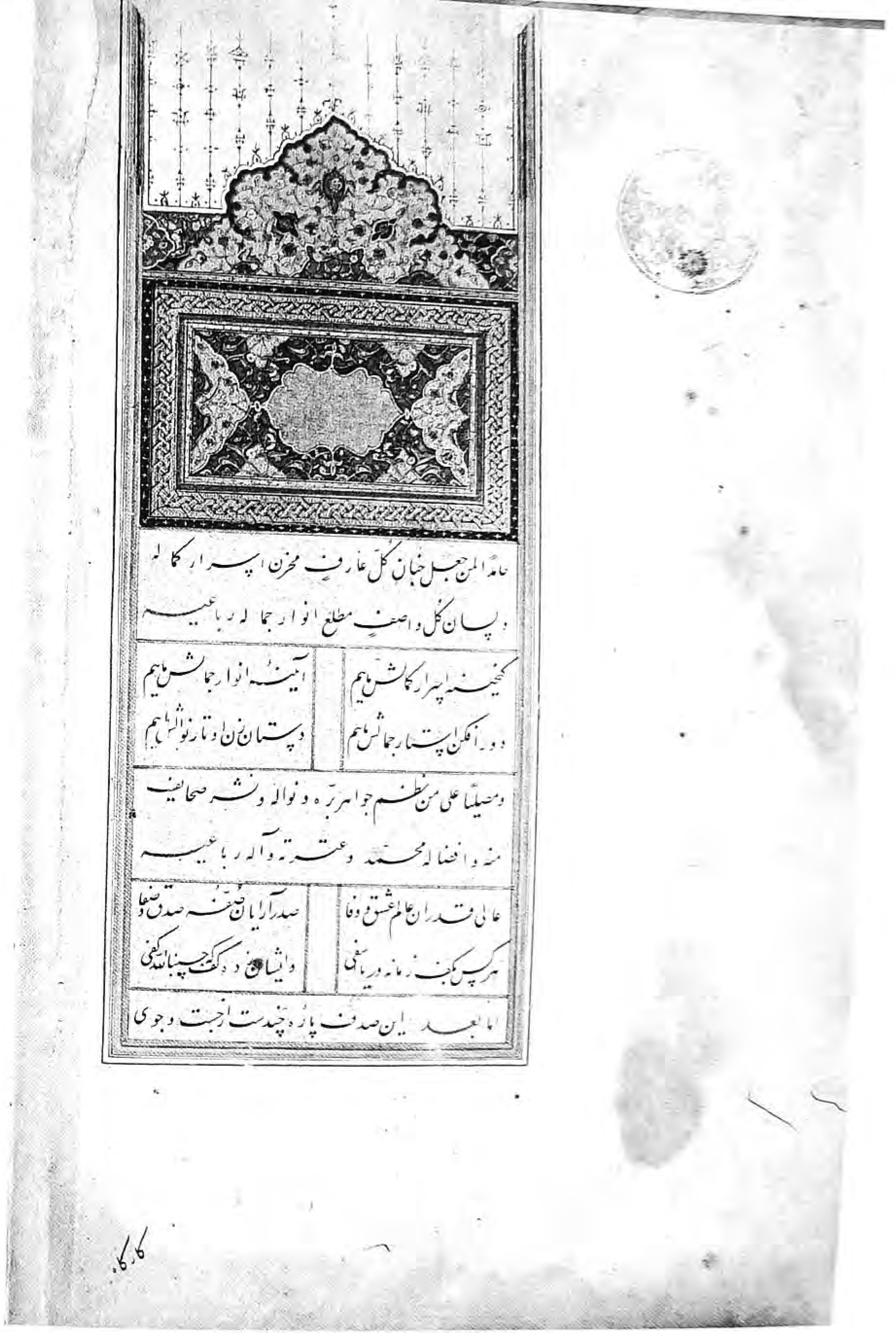

حامداً لمن جعل جنان کل عارف مخزن اسرار کماله
وجنان کل واصف مطلع انوار جماله رباعیه

گنجینهٔ اسرار کمالش ماییم
آیینهٔ انوار جمالش ماییم
دور افکن استار جمالش ماییم
دستان زن اوتار نوالش ماییم

ومصلیاً علی من نظم جواهر برّه ونواله ونثر صحائف
منه وافضاله محمد وعترته وآله رباعیه

عالی قدران عالم عشق و وفا
صدرآرایان صفّهٔ صدق و صفا
هر کس که نه زمانه در پی شانی
وایشان نه دگر که حسبنا الله کفی

اما بعد این صدف پاره چند است از جیب وجوی

کاکا

Naslovna strana al-Ǧāmījeva spjeva *Tuḥfa al-aḥrār* u rukopisu br. R-8677 koji je prepisao carev pisar Dūrī b. Mīr Niẓāmī al-Harawī 983/1575. godine u Mekki, a za Gazi Husrev-begovu biblioteku 1918. godine uvakufio hadži Muhamed, sin Mustafe Hadžimulića iz Sarajeva.

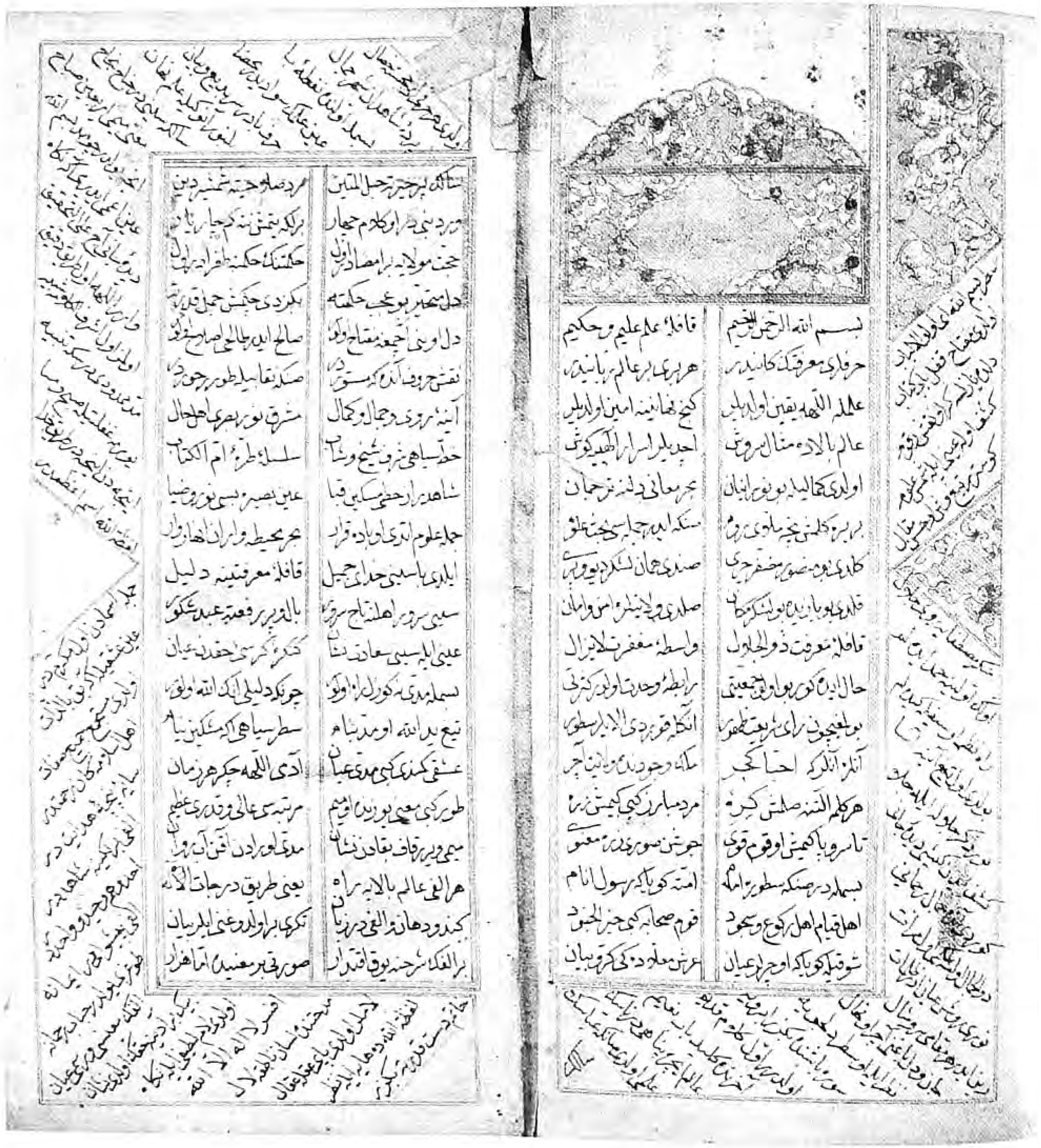

Početak poeme *Gülšan-anwār* Yaḥyā-bega Dukağīna iz Pljevalja u rukopisu br. R-4705, čiji je prepis 984/1576. godine završio Ḥasan b. Ḥusayn.

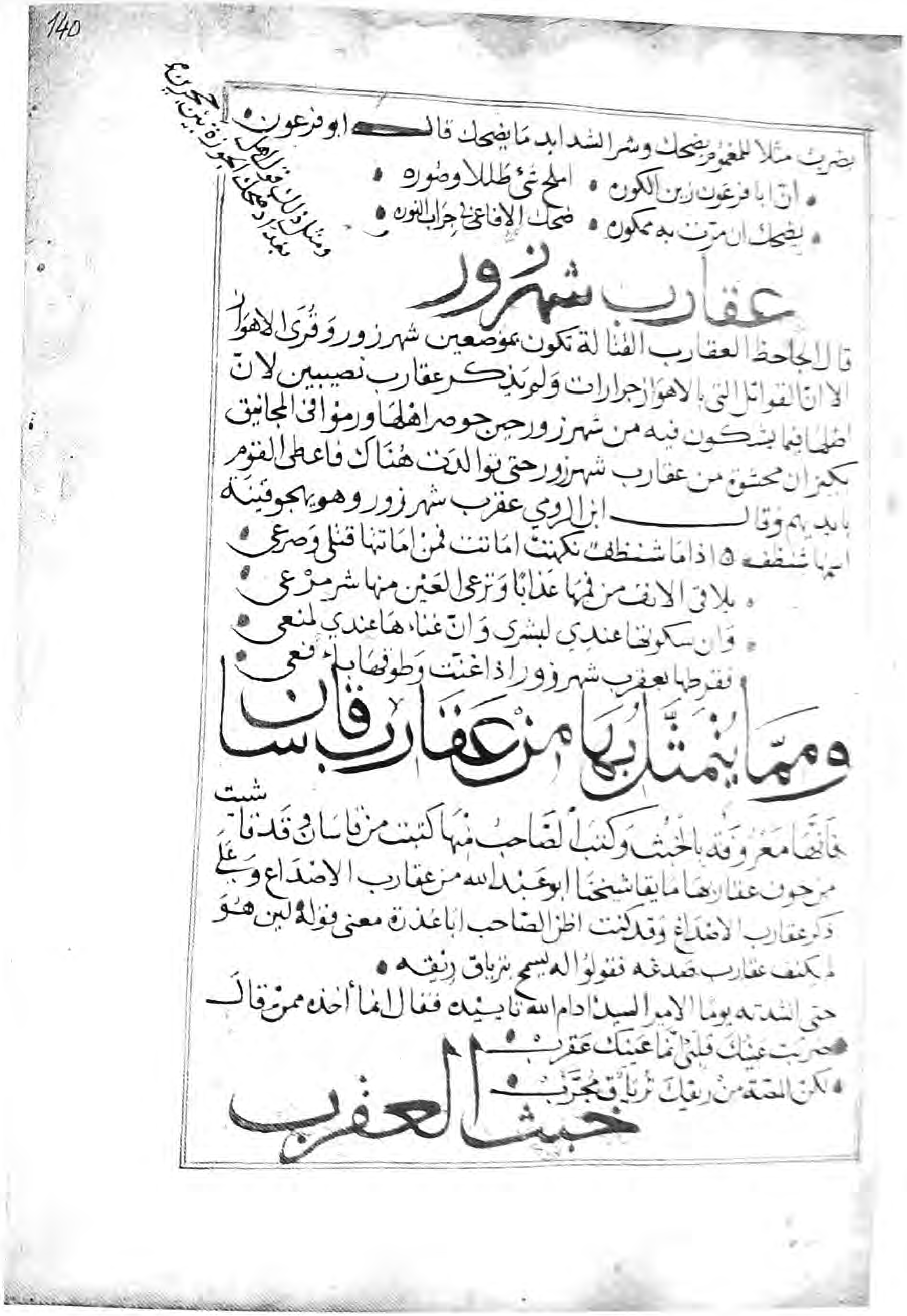

Izvod iz arapskog leksikona *Ṯimār al-qulūb fī al-muḍāf wa al-mansūb* ʿAbdulmalika b. Muḥammada b. Ismāʿīla aṯ-Ṯaʿālabija u rukopisu br. R-6070 koji potječe iz XIV stoljeća.

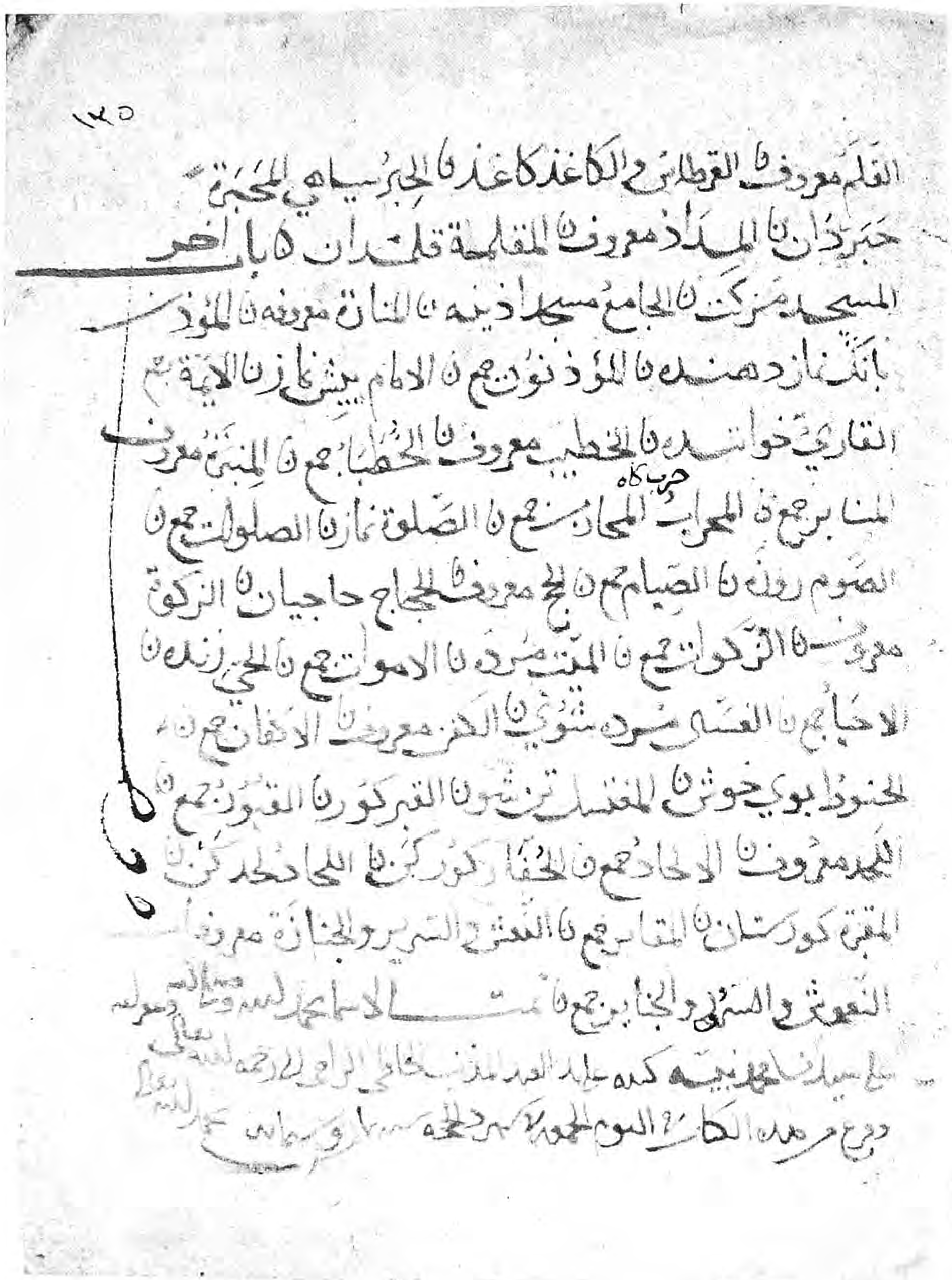

Završetak arapsko-perzijskog rječnika, od nama nepoznatog autora, u rukopisu br. R-2074, koji je prepisan 608/1212. godine (v. list 135a).

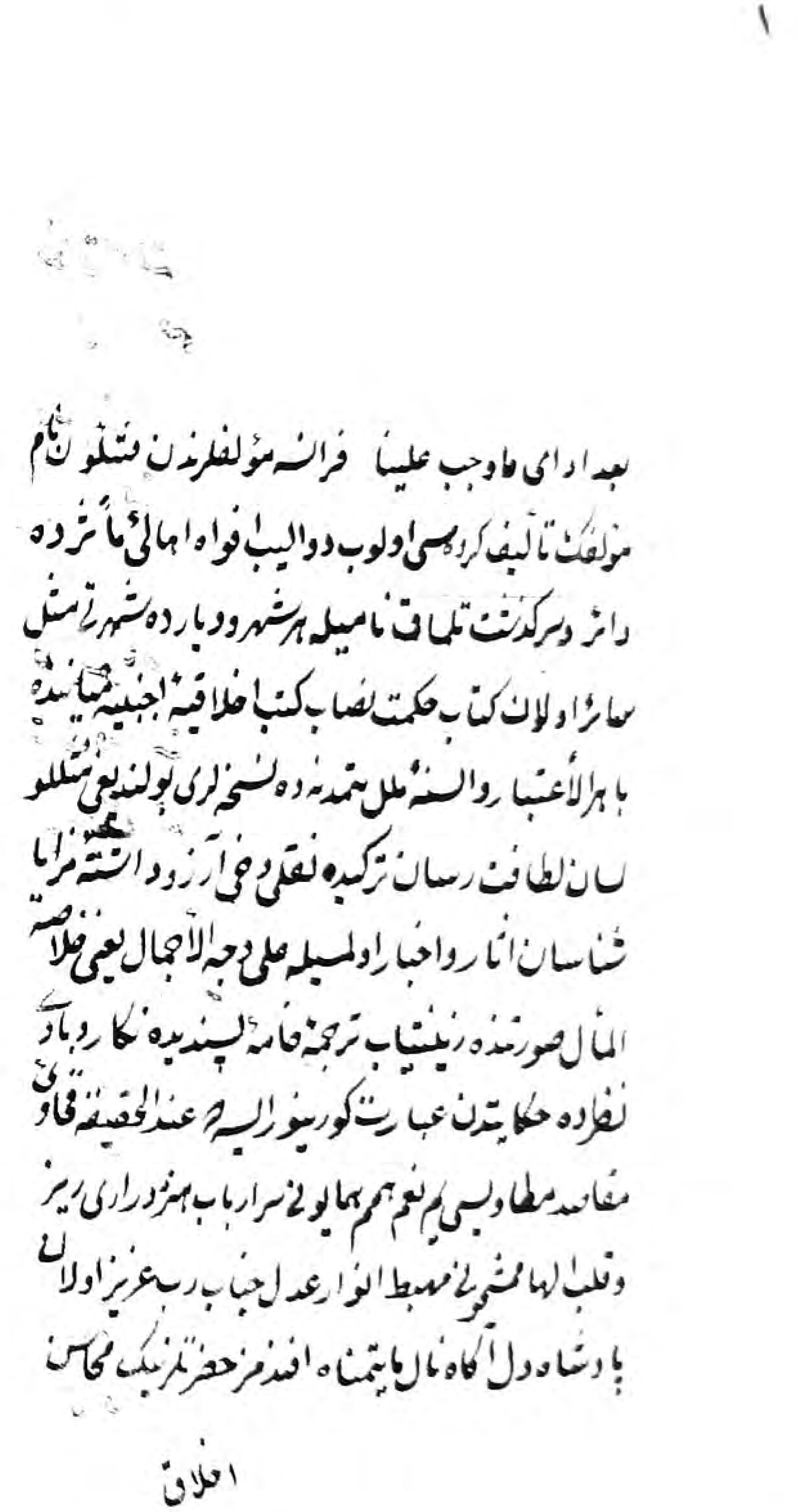

Početak turskog prevoda sa francuskog jezika djela *Les Aventures de Telemaque* francuskog pisca Fenelona Francoisa de Selignaca de la Monthe (v. br. R-3275).

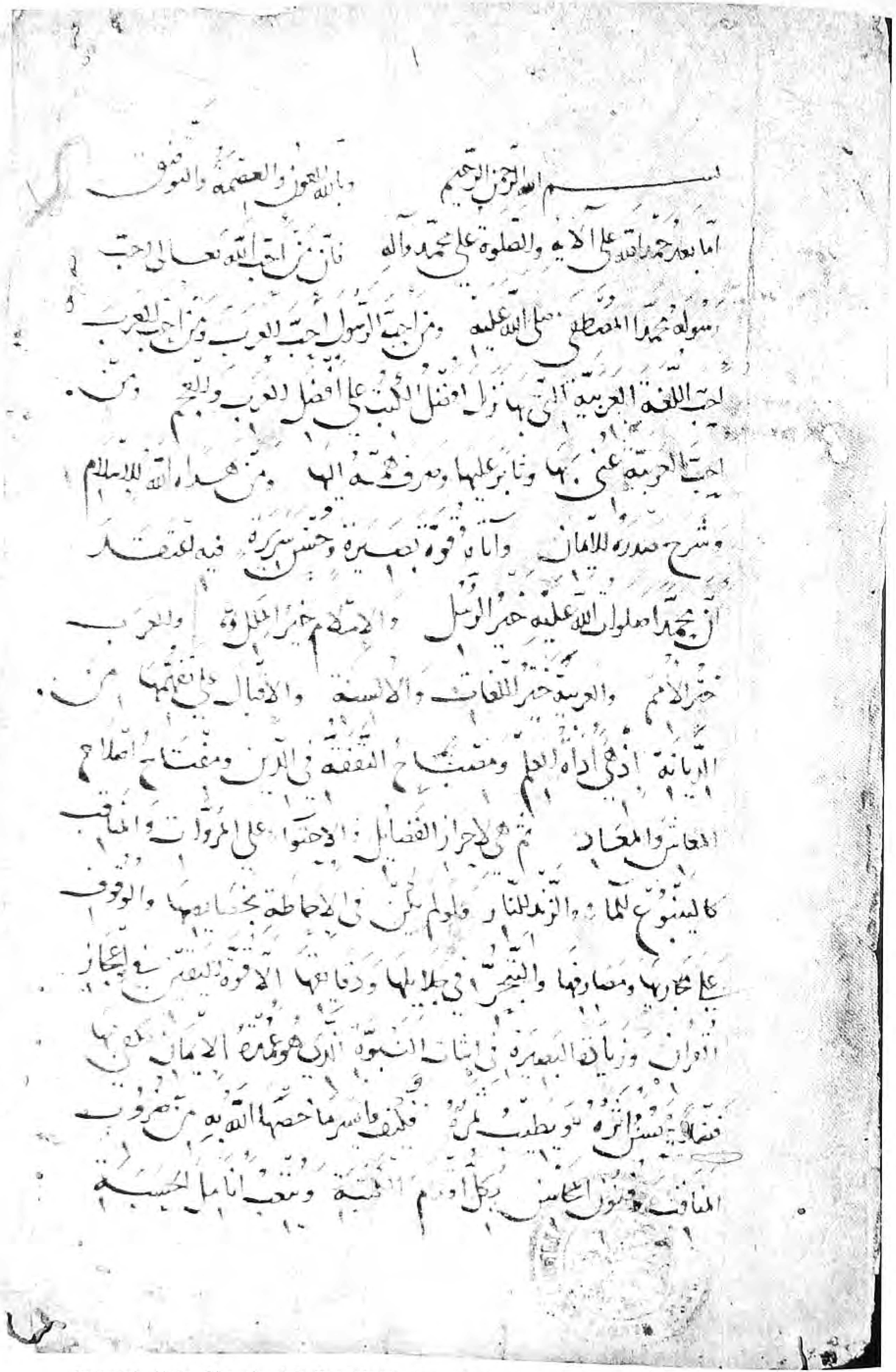

بسم الله الرحمن الرحيم وبالله العون والعصمة والتوفيق
اما بعد حمد الله على الائه والصلوة على محمد واله فان من احب الله تعالى احب
رسوله محمدا المصطفى صلى الله عليه ومن احب الرسول احب العرب ومن احب العرب
احب اللغة العربية التي بها نزل افضل الكتب على افضل العرب والعجم ومن
احب العربية عني بها وثابر عليها وصرف همته اليها ومن هداه الله للاسلام
وشرح صدره للايمان واتاه قوة بصيرة وحسن سريرة فيه اعتقد
ان محمدا صلوات الله عليه خير الرسل والاسلام خير الملل والعرب
خير الامم والعربية خير اللغات والالسنة والاقبال على تفهمها من
الديانة اذ هي اداة العلم ومصباح التفقه في الدين ومفتاح اصلاح
المعاش والمعاد ثم هي لاحراز الفضائل والاحتواء على المروات والمناقب
كالينبوع للماء والزند للنار ولو لم يكن في الاحاطة بخصائصها والوقوف
على مجاريها ومصارفها والتبحر في جلائلها ودقائقها الا قوة اليقين في اعجاز
القران وزيادة البصيرة في اثبات النبوة الذي هو عمدة الايمان لكفى بهما
فضلا يحسن اثره ويطيب ثمره فكيف وايسر ما خصها الله به من ضروب
المناقب [illegible] بكل اقلام الكتبة ويتعب انامل الحسبة

Početak djela *Sirr al-adab fī maǧār kalām al-ʻArab* ʻAbdulmalika b. Muhammada b. Ismāʻīla at-Ṭaʻālabīja u rukopisu br. R-4827, čiji je prepis 730/1329. godine završio Haydar b. ʻUmar.

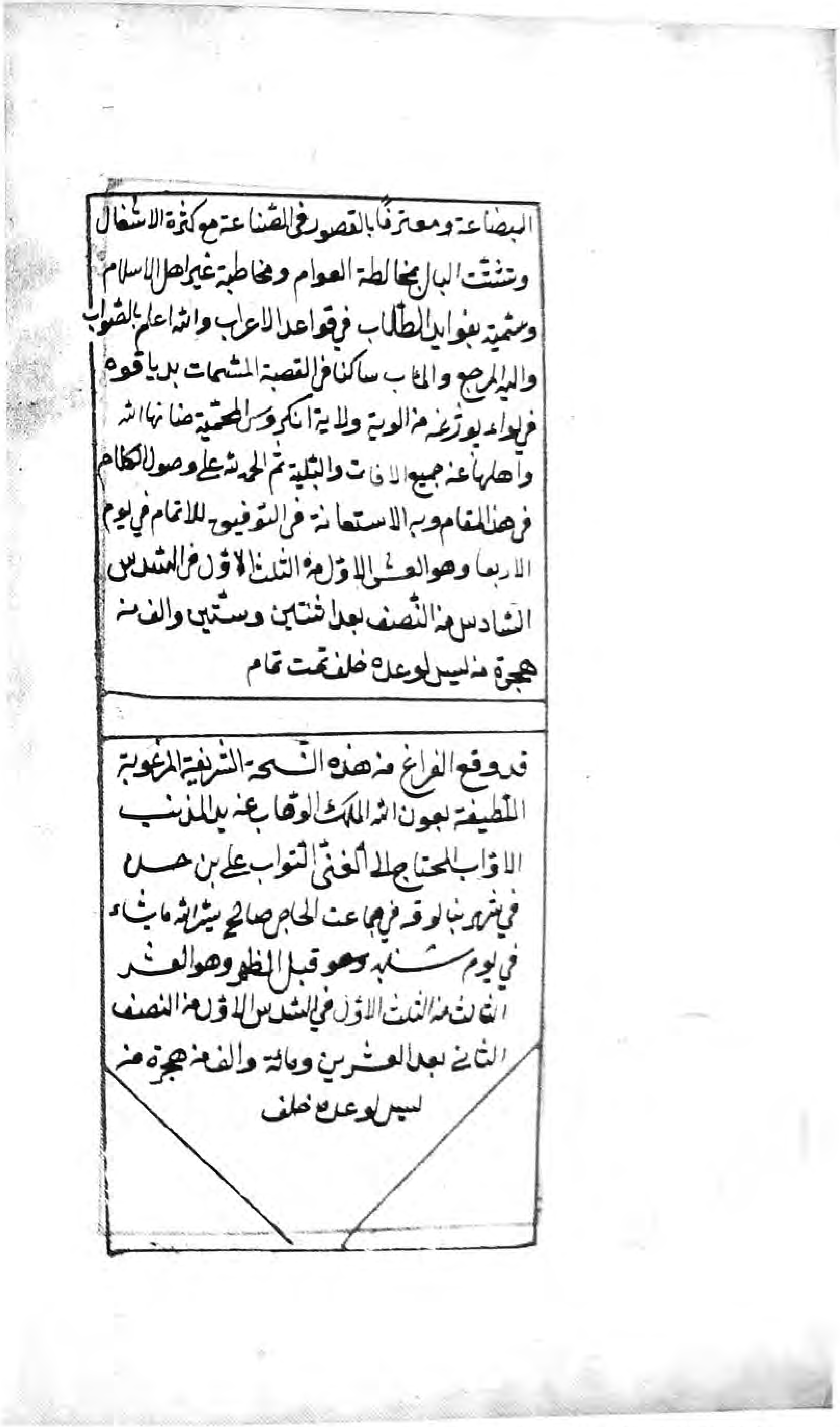

البضاعة ومعترفا بالقصور في الصناعة مع كثرة الاشغال
وتشتت البال بمخالطة العوام ومخاطبة غير اهل الاسلام
وسميته بفوائد الطلاب في قواعد الاعراب والله اعلم بالصواب
واليه المرجع والمآب ساكنا في القصبة المشتهرة بدياقوه
في لواء بوزغه من الولاية ولاية انكروس المحمية صانها الله
واهلها عن جميع الافات والبلية تم الحمد لله على وصول الكلام
في هذا المقام وبه الاستعانة في التوفيق للاتمام في يوم
الاربعا وهو العشر الاول من الثلث الاول من السدس
السادس من النصف بعد اثنتين وستين والف من
هجرة من ليس له عدل خلف تمت تمام

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة المرغوبة
اللطيفة بعون الله الملك الوهاب عن يد المذنب
الاواب المحتاج الى الغني التواب علي بن حسن
في شهر بالوقه في جماعة الحاج صالح يسر الله ما يشاء
في يوم سه شنبه وهو قبل الظهر وهو العشر
الثاني من الثلث الاول من السدس الاول من النصف
الثاني بعد العشرين ومائة والف هجرة من
ليس له عدل خلف

Završetak gramatičkog djela *Fawā'id at-ṭullāb fī qawā'id al-i'rāb* Ḥasana b. ʻUṯmāna b. Ḥusayna b. Mazīda b. ʻAbdulwahhāba, muftije u Đakovu kod Slavonske Požege (v. br. R-8351).

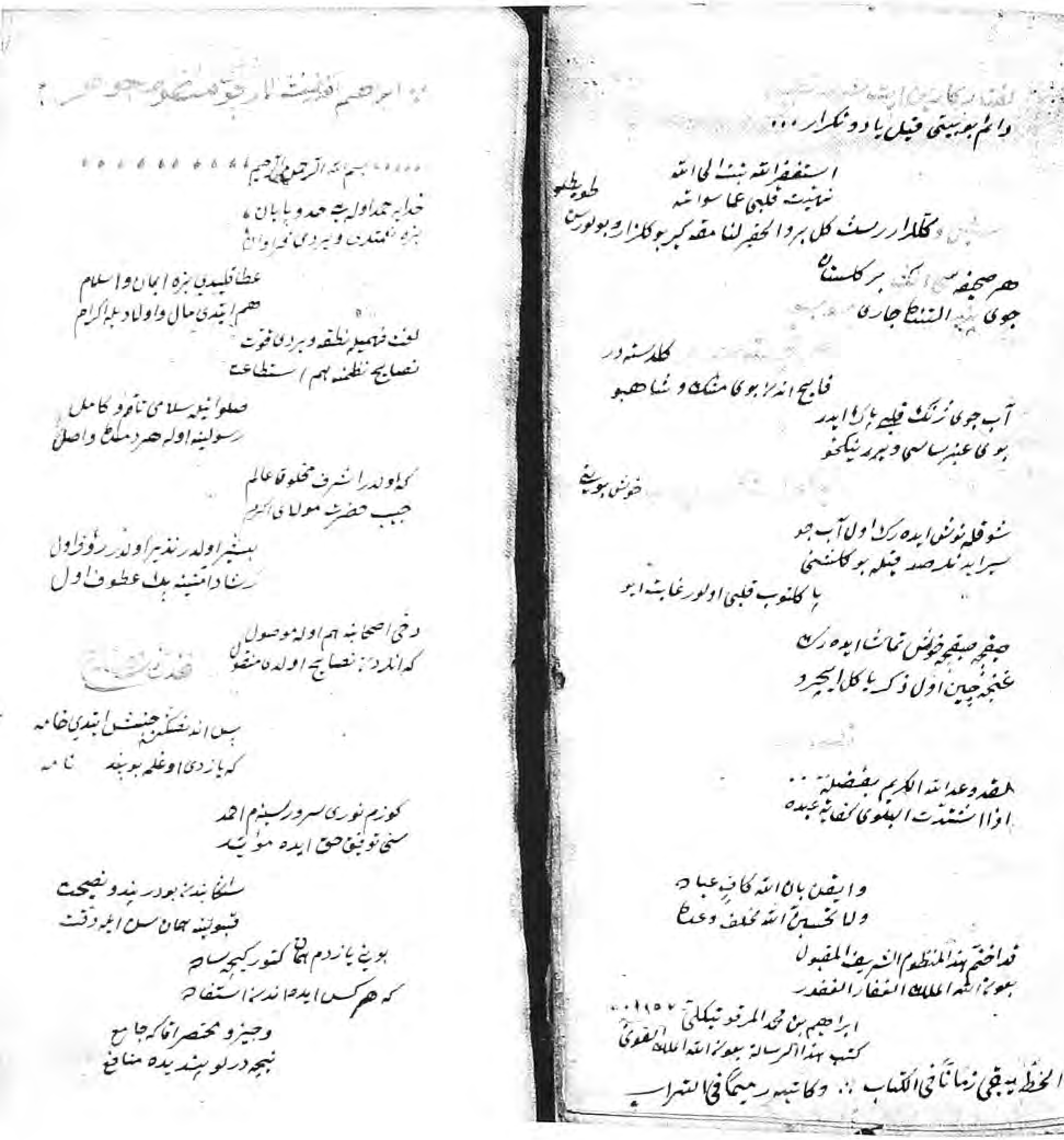

Početak i završetak *Pend-nāme* užičkog pjesnika Ibrāhīma b. al-hāğğ Ahmada, poznatog pod pjesničkim pseudonimima Ḏikrī i Küçük-aga u medžmui tešanjskog muftije i muderisa Mustafe Ševkije (v. br. R-8936)

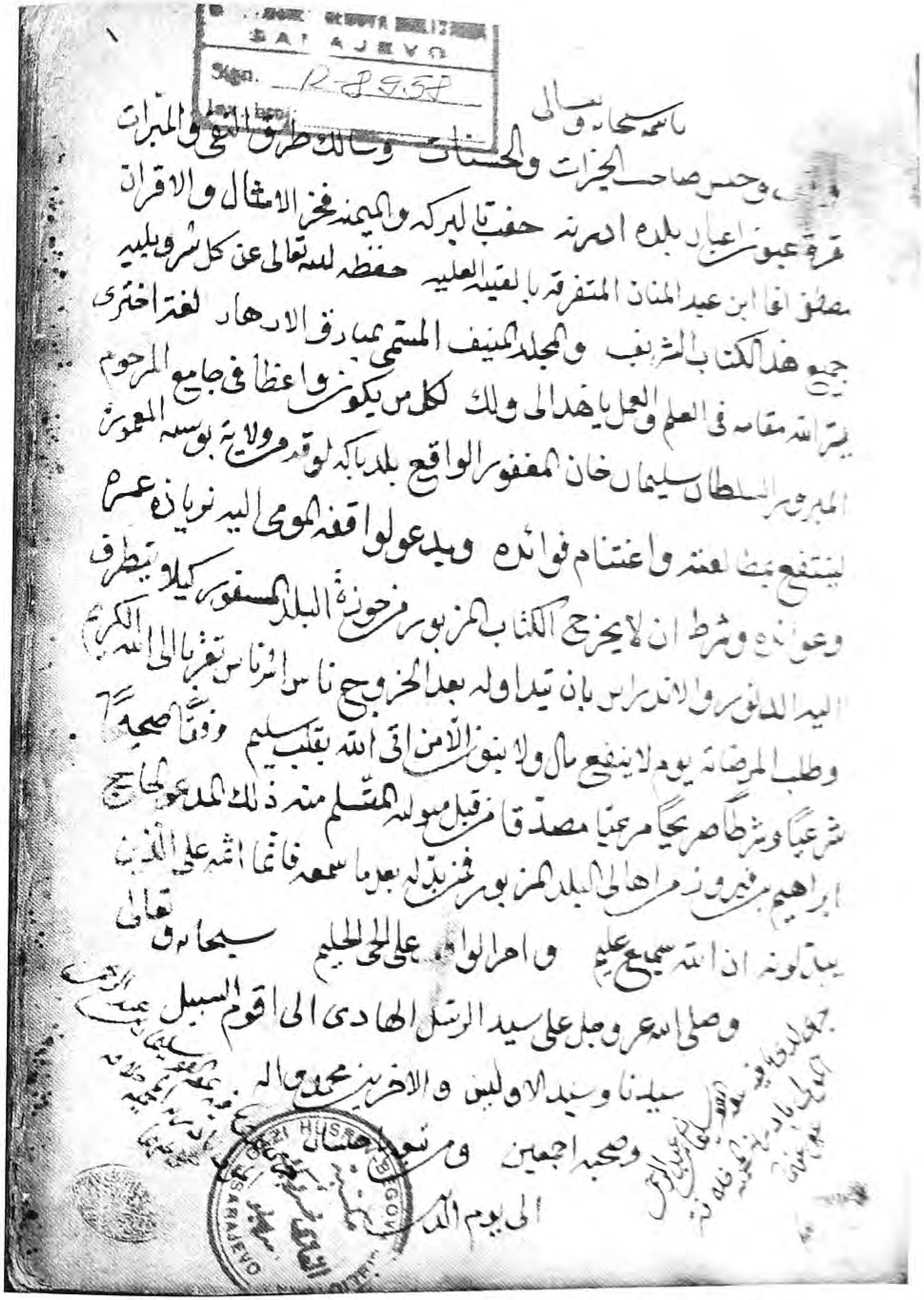

Bilješka o uvakufljenju arapsko-turskog rječnika *al-Aḫtarī fī al-luġa* u rukopisu br. R-8958, prepisanog 992/1584. godine za potrebe vaiza u Sultan Sulejmanovoj džamiji u Banjoj Luci. Vakif je Mustafā-aga b. ʻAbdulmannān iz Edirne, muteferrik na Visokoj Porti u Carigradu.

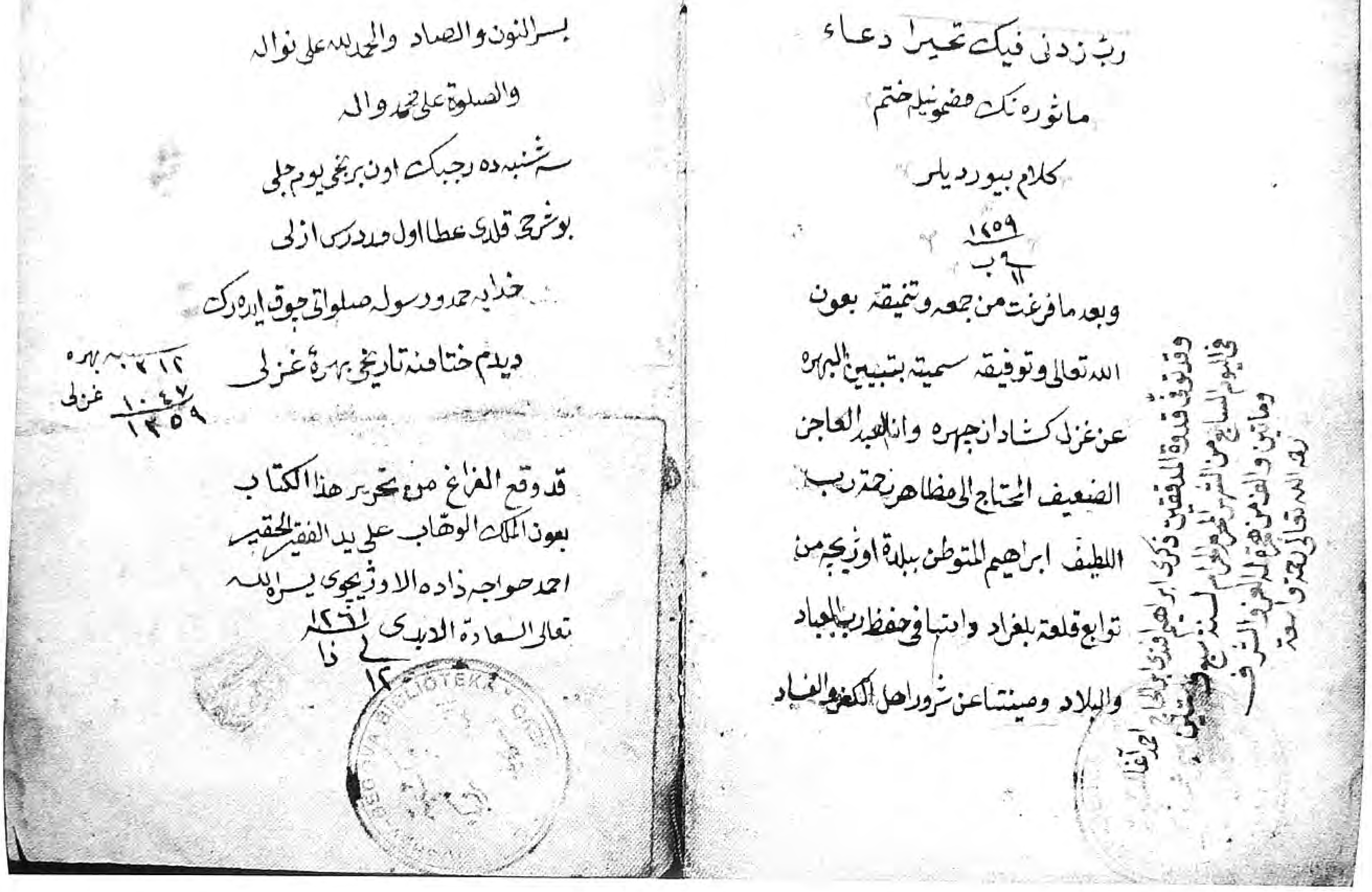

رب زدنی فیک تحیرا دعاء
ماثوره نک مضمونیله ختم
کلام بیوردیلر
١٢٥٩

وبعد ما فرغت من جمعه وتنمیقه بعون
الله تعالی وتوفیقه سمیته بتبیین البهره
عن غزل کشاد از چهره وانا العبد العاجز
الضعیف المحتاج الی مظاهر رحمة رب
اللطیف ابراهیم المتوطن ببلدة اوزیجه من
توابع قلعة بلغراد وانبأنی حفظ رب العباد
والبلاد وصیننا عن شر واهل الکفر والفساد

بسر النون والصاد والحمد لله علی نواله
والصلوة علی محمد وآله
سه شنبه ده رجبک اون برنجی یوم جلی
بو شرحه قلدی عطا اول صمد رسی ازلی
خدایه حمد و رسوله صلواتی چوق ایده رک
دیدم ختامنه تاریخی بهرهٔ غزلی

١٢٥٩

قد وقع الفراغ من تحریر هذا الکتاب
بعون الملک الوهاب علی ید الفقیر الحقیر
احمد خواجه زاده الاوزیجوی یسر الله
تعالی السعادة الابدی

Završetak djela *Kitāb tabyīn al-bahra ʿan gazal gošād az čahra*, užičkog pjesnika Ibrāhīma b. al-ḥāǧǧ Aḥmada, poznatog pod pjesničkim pseudonimima Ḏikrī i Küçuk-aga (v. br. 9704).

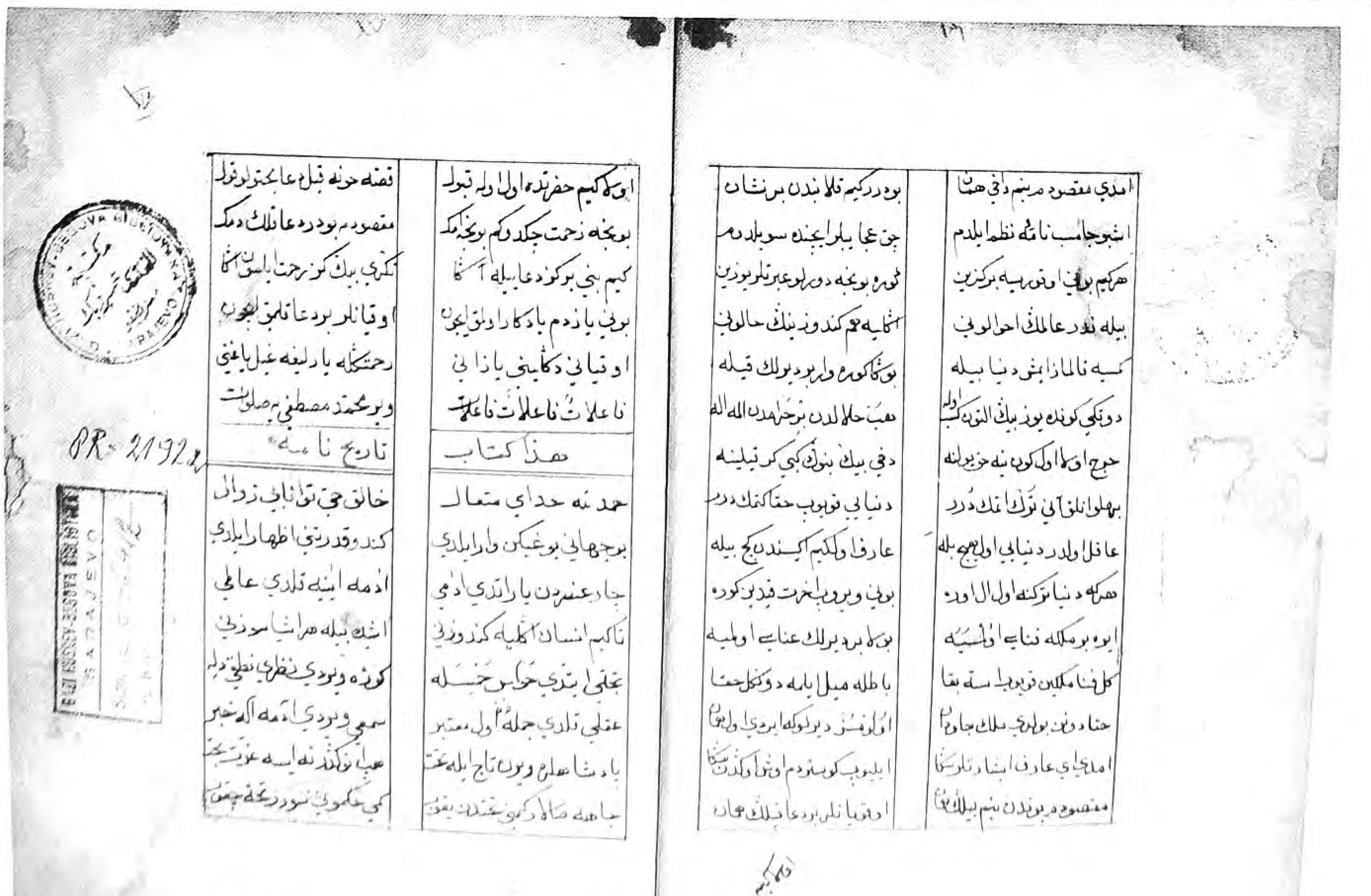

هذا کتاب تاریخ نامه

حمد نه خدای متعال
خالق حق توانای ذوالجلال

OR-2192

Početak poeme *Kitāb Tārīh-nāme* na turskom jeziku pjesnika Age Dede iz Dobora u rukopisu br. R-9724.

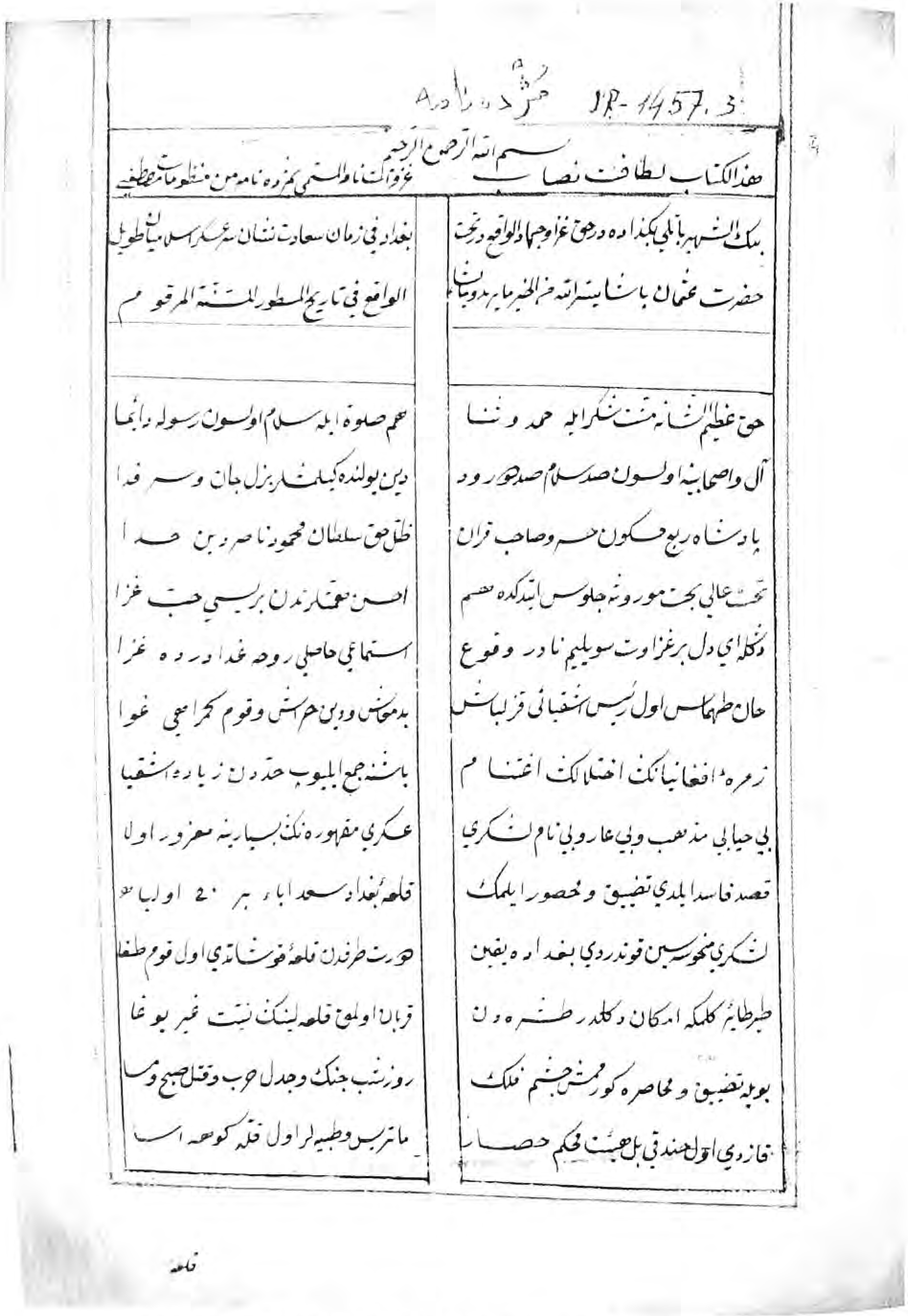

Početak poeme *Mužde-nâme* Mustafe-bega Atlagića iz Livna, poznatog pod pjesničkim pseudonimom Ṣâfî (v. br. R-9792).

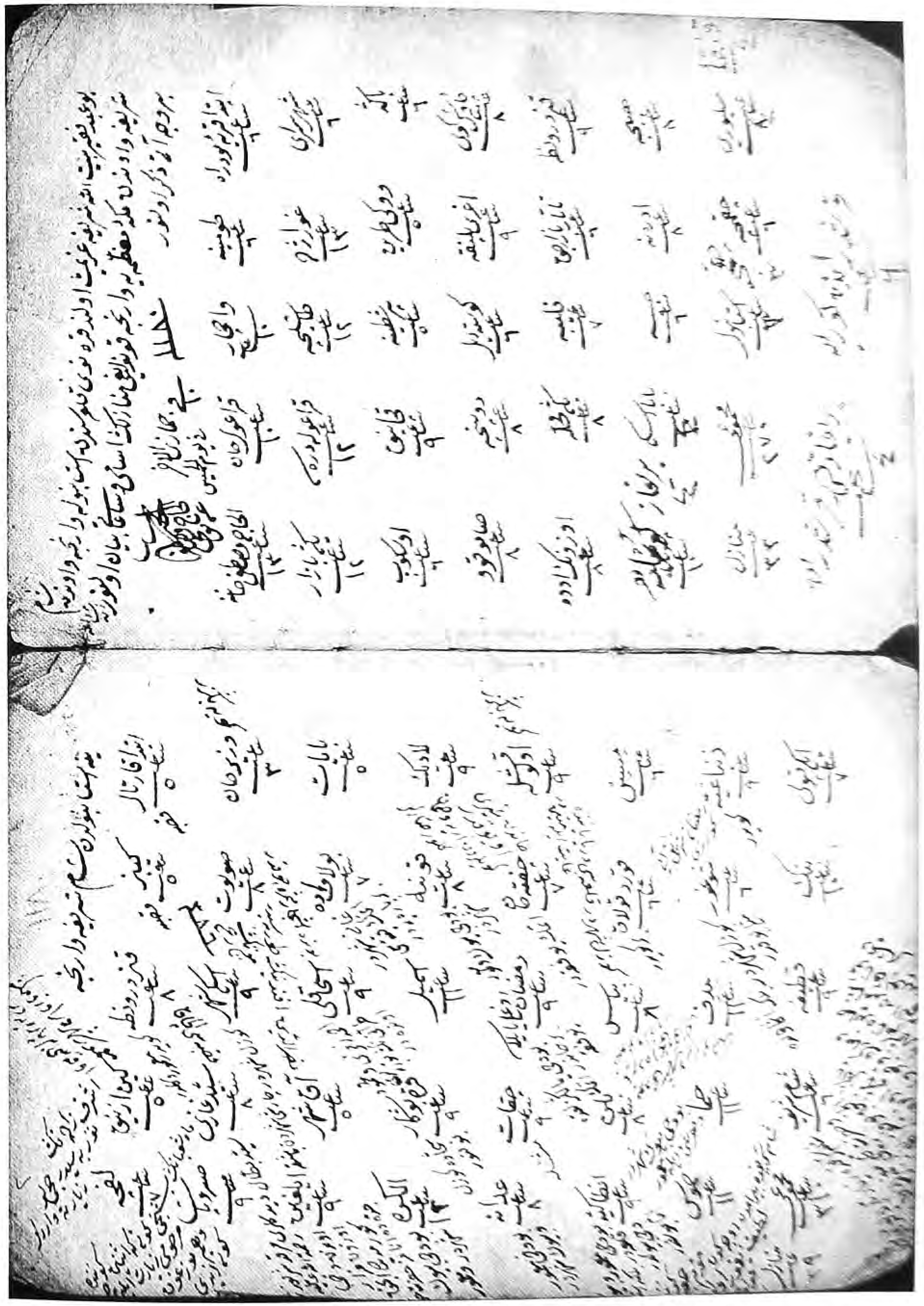

Početak *Putopisa na hadž* hadži Mustafe Novalije na turskom jeziku iz 1180/1766-67. godine (v. br. R-10130).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
700 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 978-9958-23-218-3
ISBN 1-905122-13-6

بمدينة تشنه من عام ١٢٨٧هـ/ ١٨٧٠م على أكثر من ١٤٠منظومة أكثرها إلهيّات باللّغتين التّركيّة والبوسنويّة والقصائد باللّغة العربيّة. وقد وجدت في هذه المجموعة نسخة فريدة لمنظومة پند نامه لشاعر إبراهيم ذكري الأوزيچه وي المذكور آنفًا (أنظر رقم ٩٣١٣).

ومن الجدير بالذكر أيضًا أنّ العديد من المخطوطات، سواءً كانت باللّغة العربيّة أو التّركيّة أو الفارسيّة أو البوسنويّة، نسخت على أيدي العلماء والنّسّاخ البوسنويّين.

أمّا المنهج المتّبع في الفهرسة وضوابط ترتيب المخطوطات وطريقة إعداد الكشّافات في هذا المجلّد فقد سلكنا نفس المبادئ الّتي طُبّقت في وضع المجلّدات السّابقة، حيث سمّينا المخطوطة كما وردت في فهارس المخطوطات المختلفة وأدرجنا اسم المؤلّف، إمّا مسبوقًا بلقبه وكنيته ونسبته أو خاليًا من كلّ ذلك لشهرته مع تقييد تاريخ وفاته، إشارة إلى المصادر والمراجع الّتي كانت في متناول أيدينا وفي مقدّمتها كتاب **معجم المؤلّفين** لعمر رضا كحّالة.

وأخيرًا أضع هذا المجلّد من الفهرس الوصفي بين يدي القارئ معبّراً عن شكري الجمّ لزملائي العاملين معي في قسم المخطوطات وبصورة خاصّة السيّد الدكتور مصطفى ياحيتش، مدير المكتبة الّذي هيأ لي كلّ أسباب العمل وقام بمراجعة هذا المجلّد وتصحيح ما وقع فيه من الأخطاء.

وإنّه ليسعدني أن أذكر بالخير كلّ من أسهم في معاونتي وأن أتمنّى على الّذين يقرؤون هذا الكتاب تنبيهي إلى أخطاء قد وقعت فيها أو ملاحظات تساعد على أن يكون هذا العمل كاملاً، علمًا بأنّ الكمال للّه سبحانه وتعالى وحده، وأنّ الكمال ليس من صفات خلقه، فكلّ نقص فيه فهو منّي، وكلّ كمال فيه فهو من عند اللّه تعالى.

سرايفو في ١٤٢٩هـ/٢٠٠٨م.

بمدينة بنا لوقه على يد مصطفى اغا بن عبد المنّان الموظّف عالي المنصب بالعتبة العلية بقسطنطينية (أنظر رقم ٩٠١٩).

- ونشير إلى أنّ بعض المخطوطات، وبالخصوص مخطوطات دواوين الشعر، تتميز بالعناوين المزيّنة بالذهب ورسومات نباتيّة مخرجة بأسلوب المزج بين عدّة ألوان والأغلفة الفاخرة ذات الزّخارف الفنيّة بالإضافة إلى الخطوط البديعة. ومن حيث الجمال والإخراج الفنّي الرّائع يأتي في مقدّمتها ديوان الشعر الفارسي المسمّى **بتحفة الأحرار** لعبد الرّحمن الجامي (المتوفّي في عام ٨٩٨ هـ/١٤٩٢م) والّذي تمّ نسخه على يد كاتب الملك المشتهر بدوري ابن مير نظامي في تاريخ شهر ذي القعدة سنة ٩٨٣ هـ/ ١٥٧٥م بمكّة المكرّمة شرّفها الله تعالى تعظيماً وتكريمًا. وقد أوقف هذا الكتاب لمكتبة الغازي خسروبك صاحبه ومالكه الحاجّ محمّد بن مصطفى الشّهير بحاجي ملا زاده المدرّس بمدرسة القضاة بمدينة سرايفو سنة ١٣٣٦هـ/١٩١٨م (أنظر رقم ٩٣٥٧).

ومن الجدير بالذكر أنّه قد وجدت بين المخطوطات المفهرسة في هذا المجلّد ترجمة تركيّة لكتاب **تيليماك** (Telemaque) للأديب الفرنسي فنيلون (١٦٥١-١٧١٥). وقد سبق أن نقل هذا الكتاب إلى اللغة التركيّة يوسف كمال باشا. هذا وإنّ مخطوطة مكتبة الغازي خسروبك نسخت من النسخة المطبوعة في استانبول سنة ١٢٧٩هـ/١٨٦٢م (أنظر رقم ٩٢٨٢).

أمّا آثار المؤلّفين من البوسنة والهرسك والبلاد المجاورة لها فهي كثيرة ومتنوّعة، بعضها نادرة للغاية والأخرى فريدة، نذكر منها:

- كتاب **فوائد الطلّاب في قواعد الاعراب** لحسن بن عثمان بن حسين بن مزيد بن عبد الوهّاب المفتي بقصبة دياقوفا في لواء پوژغه (الواقعة في جمهوريّة كروواتيا حاليًا) باعتباره حاشية على شرح كتاب **موصّل الطلّاب إلى قواعد الاعراب** للأزهري. وقد فرغ المؤلّف منه في أوّل جمادى الأخرى سنة ١٠٦٢هـ/١٦٥٢م. ووافق الفراغ من نسخه يوم ١٣ من شهر رجب سنة ١١٢٠هـ/١٧٠٨م على يد علي بن حسن (وهو على الأرجح ابن المؤلّف) وذلك في محلة (جماعة) الحاجّ صالح الواقعة في مدينة بنا لوقه (أنظر رقم ٨٩١٥).

- كتاب **تاريخ نامه** المنظوم لآغا ده ده بن يوسف آغا بن محيي الدّين بن إلياس من قلعة دربور الواقعة على مقربة من قصبة اوجاق (المتوفّي بعد ١٦٢٣م) الّذي وصف فيه غزوات سلطان عثمان الثّاني (السلطان ١٦١٨-١٦٢٢م) في ضواحي مدينة خوتين (الواقعة على نهر دنيستر في اوكرانيا) ومصرعه في ثورة يكيچري (جنود الانكشاريّة) في قسطنطينيّة سنة ١٦٢٢م. وبالاضافة إلى معلومات عن نفسه و نشأته أورد المؤلّف في هذا المنظوم معلومات مفيدة عن قلعة دربور وقرية ياكيش وقصبتَيْ موديريچا واوجاق وعن أوضاع الحياة في منطقتَيْ پوسافينا وسلافونيا بما فيها معلومات عن بعض الأشخاص البارزة في ذلك الوقت منهم قاسم أفندي، أمين الدفاتير من قصبة موديريچا، وعثمان أفندي، أمين الأمور المالية في البوسنة (دفتردار) وهو من

مواليد موديريچا، و إبراهيم بك مرالم فتحي، مؤسّس قصبة اوجاق والسيّد حسن، شيخ طريقة أمّ سنان الصّوفيّة وغيرهم (أنظر رقم ٣/٩١٦٤).

- **مژده نامه** المنظومة باللّغة التّركيّة لشاعر مصطفى بك آتلي بك زاده الشّهير بصافي (المتوفّى حوالى ١١٥٣هـ/ ١٧٤٠م) والحاوية على ٢٨٤ بيتًا وصف فيه غزوات طويال عثمان باشا في ضواحي مدينة بغداد سنة ١١٤٥هـ/١٧٣٣م و**قصيدة في مدح إبراهيم بك**، أمير الأعيان في لواء كليس (أنظر دقم ٩٢٧٤/١-٢).

- شرح غزليات الجامي باللّغة التّركيّة بعنوان **كتاب تبين البهره عن غزل كشاد از چهرة** لشاعر إبراهيم بن الحاجّ أحمد الأوژيچه وي الملقب بذكري وكوچك آغا (المتوفّى في ١٢٦٧هـ/ ١٨٥٠م) بخط ابنه أحمد بتاريخ ١٢ ذي القعدة سنة ١٢٦١هـ/ ١٨٤٥م (أنظر رقم ٩٢٨٠).

- **پند نامه** و **رباعيّات** لنفس الشّاعر ذكري إبراهيم بن الحاجّ أحمد الأوژيچه وي بخط إبراهيم بن محمّد المرقوتكلي (من مواليد قرية مرقوتيتسي على مقربة من مدينة تشنه) وذلك بتاريخ سنة ١٢٥٧هـ/ ١٨٤١م (أنظر رقم ٩٣١٤ ص ٢٧/ب -٣٥/آ).

- **مذكّرات من طريق الحجّ** للحاجّ مصطفى نولي (من مواليد مدينة بوسانسكي نوفي) لعام ١١٨٠هـ /١٧٦٦-١٧٦٧م، وذلك من قرية تودوروفة بقرب من قصبة تسازين إلى مكّة المكرّمة شرّفها اللّه تعالى تعظيمًا وتكريمًا. وقد أورد المؤلّف في مذكّراته وصف الأماكن الّي نزل بها ومسافة بين المنازل وعدد السّاعات الّتي قضاها في سفره من منزل إلى آخر(أنظر رقم ٩٢٧٥/ ١).

- نسختين من المعجم المنظوم البوسنوي - التّركي - البوسنوي المسمّى **بمقبول عارف** أو **پوتور شاهديه** في ٢٣٠ بيتًا والّذي صنّفه محمّد هوائي اسكوفي (المتوفّى في ١٠٦١هـ/ ١٦٥١م) سنة ١٠٤١هـ/ ١٦٣١م على غرار معجم **تحفة شاهدي** لإبراهيم شاهدي (أنظر رقم ٩٠٨٨ و ٩٠٨٩).

- منظومات **كلشن انوار** و**شاه وكدا** و**كنجينهء راز** باللّغة التّركيّة ليحيى بك دوكاجين من مواليد مدينة طاشليجه (بليفليه حاليًا) المتوفّى بعد ٩٩٠هـ/١٥٨٢م (أنظر أرقام ٩١٦٢/١-٢ و ٩٢٥٣).

- المجموعة الحاوية على مائة نموذج لرسائل شخصيّة وصكوك رسميّة المسمّاة **بكل صد برك** لمسيحي درويش نهاد من مواليد مدينة پريشتينه (المتوفّى في ٩١٨هـ/١٥١٢م) وهو شاعر اشتهر بابتداعه في الأدب التّركي نوعًا خاصًا من المثنويّات المسمّاة **بشهرانكيز** الّتي تصف جمال غلمان المدينة وإعجاب أهل المدينة بهم (أنظر رقم ٩١٧٤).

- ومن الجدير بالذكر أنّ هذا المجلّد قد تناول أكثر من عشر مجموعات خاصّة ذات معلومات مفيدة عن تراثنا الثّقافي. فمثلا تحتوي مجموعة مصطفى شوقي الأوژيچه وي المفتي والمدرّس

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين المجلّد السّادي عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سراييفو، ليكون حلقة جديدة في هذه السّلسلة الذّهبيّة الّتي تساعد على معرفة كلّ ما في هذه المكتبة من مخطوطات، تيسيراً للإنتفاع بها وتمهيداً لإحيائها.

ولا يخفى على العلماء والباحثين ما تحويه مكتبة الغازي خسرويك من نفائس المخطوطات الإسلاميّة وما انفردت به منها، بفضل ما اجتمع فيها من مكتبات ومدارس ومساجد وزوايا كانت منتشرة في مدن وقصبات وقرى نائية في أنحاء البوسنة والهرسك والبلاد المجاورة لها، إضافة إلى المدّ الوفير من المخطوطات الّتي وصلت إلى المكتبة عن طريق وقف أو هبة أو شراء من مكتبات خاصّة أو جمعها ممّن يملكها من مواطني البوسنة والهرسك.

والمخطوطات في مكتبة الغازي خسرويك متعدّدة الجوانب ومشتملة على مختلف العلوم الإسلاميّة، وقد تمّت فهرسة الجزء الأكبر منها في المجلّدات الخمسة عشر السّابقة.

أمّا المجلّد السّادس عشر فهو يتناول ما تبقّى من المخطوطات غير المفهرسة حتّى الآن في مجال النّحو والصّرف والمعاجم والبلاغة والعروض والقوافي والأدب باللّغات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة. يتناول هذا المجلّد ٥٤٢ مخطوطة مجلّدة وفيها ما مجموعه ٩٥٤ عملاً كتابيًا. وبما أنّنا اعتمدنا نظام وصف المخطوطات على أساس أوائل العناوين، فقد وجد في هذا المجلّد بعض المؤلّفات الّتي تخصّ فنونًا غير الفنون المذكورة، وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع الّتي تضمّ أكثر من تأليف واحد.

هذا فإنّ بعض المخطوطات قديمة ونادرة جداً، نذكر منها:

- كتاب **سرّ الأدب في مجاري كلام العرب** وكتاب **ثمار القلوب في المضاف والمنسوب** لعبد الملك بن محمّد بن إسماعيل الثّعالبي النّيسابوري، أبي المنصور (المتوفّي في ٤٢٩ هـ/١٠٣٨م.)، حيث أنّ الأوّل نُسخ عام ٧٣٠ هـ/١٣٢٩م (أنظر رقم ٩٠٠٩/١) والثّاني على الأرجح في نفس القرن، أي الثّامن الهجري، الرّابع عشر الميلادي (أنظر رقم ٩٠٩١).
- مجموعة حاوية على ثلاثة معاجم عربيّة فارسيّة لمجهول نُسخت عام ٦٠٨هـ/١٢١٢م (أنظر رقم ٩٠٥٦/١-٣).
- معجم عربي تركي **الأختري في اللّغة** (ترجمة مختصر صحاح الجوهري) الّذي تمّ الفراغ من ترجمته إلى اللّغة التّركيّة عام ٩٥٢هـ/١٥٤٥م على يد مصطفى بن شمس الدّين القره حصاري الأختري، علمًا بأنّ المخطوطة الموجودة في مكتبة الغازي خسرويك تحت رقم ٨٩٥٨ نُسخت على يد مصطفى بن علي في شهر رجب المرجّب سنة ٩٩٢هـ/١٥٨٤م وأوقفت لمسجد سلطان سليمان

مختلفة من مجالات شتّى وجدت ضمن المجاميع، ولذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في هذه الفنون.

أرجو من اللّه تعالى العون والتّوفيق كى نُنجِزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ الدكتور مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسرويك، والسيّد حاسو بوبارا الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، ١٤٢٩ هـ/ ٢٠٠٨ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك والحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار أربعة عشر مجلّداً من الفهرس العام للمكتبة، أى الأول والثاني (الطبعة الثانية) والرابع الى الخامس عشر فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

وإنّنا نتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

كما نشكر المدير العام لمؤسّسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل عادل صلاحي وجميع العاملين في مؤسّسة الفرقان الّذين يساهمون في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتس
مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1-905122-13-6

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation; 2008
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Gusrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhtūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnawīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو

obradio Haso POPARA. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1429/2008

v, 16, 784 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication: no 114 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 61 =

[illegible] ؛ سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية رقم ٦١)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-15.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80, 85, 93. Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45, 47, 51, 60)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. POPARA, Haso, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foudation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series

ISBN 1-905122-13-6
ISBN 978-9958-23-218-3

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

تنبيه

لا يجوز نشر أي جزء من هذا الكتاب أو اختزان مادته بطريقة الاسترجاع أو نقله على أي نحو أو بأي طريقة سواء كانت إلكترونية أو ميكانيكية أو بالتصوير أو بالتسجيل أو خلاف ذلك إلا بموافقة مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي على هذا كتابةً ومُقدما.

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان ثلاثة عشرَ سنة في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خضم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص ROM CD، وتطوَّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى كلّ ما تملكه المكتبة من مخطوطات. ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن الله.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمَّ تَمَّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمَّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثُمَّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ /٢٠٠١م، ثُمَّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ /٢٠٠٢م، ثمّ المجلّد الحادي عشر والمجلّد الثّاني عشر في العام ١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م، ثمّ المجلّد الثّالث عشر في العام ١٤٢٥هـ / ٢٠٠٤م، ثمّ المجلّد الرّابع عشر في العام ١٤٢٦هـ / ٢٠٠٥م، ثمّ المجلّد الخامس عشر في العام ١٤٢٧هـ /٢٠٠٦م، وها نحن نُقدِّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد السّادس عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسروبك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الخمسة عشر السّابقة فهرسة ٨٨٣٩ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين. أمّا المجلّد السّادس عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٨٨٤٠ حتّى الرّقم ٩٣٨١، ويحتوي على ٥٤٢ مخطوطة فيها ما مجموعه ٩٥٤ عملاً كتابيّاً. وأمّا موضوع هذا المجلّد فهو النّحو والصّرف والمعاجم والبلاغة والعروض والقوافي والأدب إلاّ أنّ موضوعات

منشورات الفرقان: رقم ١١٤
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٦١

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٦١

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس عشر

إعداد

حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سرايبفو

لندن - سرايبفو
١٤٢٩هـ / ٢٠٠٨م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس عشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء السادس عشر

إعداد

حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو

١٤٢٩هـ / ٢٠٠٨م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK OSMI

Obradio
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK OSMI

Obradio
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000.

Recenzenti:

Dr. Mahmoud El-Saied El-Doghim
Mr. Lejla Gazić

مراجعة:

الدكتور محمود السيد الدغيم
الماجستير ليلى غازيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=163.4) : 027.2 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka ; obradio Mustafa Jahić. - London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation ; Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini , El-Kalem, 1963 - <2000>. - Sv. <8> ; 25 cm

Tekst na bos. , arap. , tur. , perz. i engl. jeziku. - Na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

Dosadašnji sadržaj :
Sv. 8. - 2000. - 568 str.

ISBN 1-873992- 52-1 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)

ISBN 9958-23-065-8 (El-Kalem)

1. Gl. stv. nasl. 2. Stv. nasl. na uspor. nasl. str. 3. Jahić, Mustafa

COBISS/BIH-ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 32

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME VIII

Prepared by
MUSTAFA JAHIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1421/2000

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
UVOD IX
FOREWORD XI
ITRODUCTION XIII
IZVORI I LITERATURA XV
TRANSKRIPCIJA XXI

GRAMATIKA 1
  Arapski rukopisi 3
  Turski, perzijski i bosanski rukopisi 315

SINTAKSA 367
  Arapski rukopisi 369
  Turski rukopisi 467

NEIDENTIFICIRANI RUKOPISI
BEZ POČETKA I KRAJA DJELA 483

INDEKSI 499
  Indeks naslova 501
  Indeks naslova u transkripciji 511
  Indeks autora 521
  Indeks prepisivača 531
  Indeks vakifa i vlasnika 537
  Indeks mjesta 545
  Indeks prevodilaca 551
  Signaturni indeks 553
  Kataloški indeks 559

PRILOZI 565

UVODNA RIJEČ

Zahvaljući pomoći Uzvišenog i Svemogućeg Boga, Fondacija za islamsko naslijeđe al-Furqān je realizirala nekoliko značajnih projekata u oblasti oživljavanja i zaštite islamskog kulturnog naslijeđa, kako bi ova baština bila što više poznata i pristupačna.

Imajući u vidu tešku situaciju u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu, posebna pažnja je poklonjena spašavanju onoga što se spasiti može od njenoga bogatstva. Tako se sada rukopisi i štampane knjige ove biblioteke, umjesto na podu, nalaze na modernim policama zaštićene od vlage i insekata.

Što se tiče snimanja ovih rukopisa, oni se sada mikrofilmuju a posebno vrijedni i rijetki snimaju na CD-Romu. Kopija ovoga snimljenog materijala koji obuhvata rukopise u formi knjiga, pisama, vakufnama i protokola šerijatskog suda se nalazi i u prostorijama Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe, i dostupan je istraživačima ove baštine. U isto vrijeme ovim se osigurava očuvanje ovoga bogatstva od opasnosti koja mu prijeti u Bosni i Hercegovini.

U periodu između 1963. i 1991. godine Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini objavila je tri knjige kataloga rukopisa u kojima je obrađeno 2.627 rukopisa, od kojih neki sadrže više naslova. U 1998. godini počela je plodonosna saradnja između Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe i Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini pod vođstvom dr. Mustafe Cerića i uprave Gazi Husrev-begove biblioteke. Ova saradnja je rezultirala objavljivanjem četvrte knjige kataloga 1998. godine (1410. h.g.), zatim pete 1999. (1419. h.g.) i šeste 1999. (1420. h.g.). Sedma knjiga je objavljena 2000. (1420. h.g.) i, evo, sada imamo i osmu knjigu na raspolaganju istraživačima. Ova knjiga obuhvata rukopise iz gramatike i sintakse od broja 4.755 pa do broja 5255.

Nadamo se da će nam Uzvišeni Allah omogućiti da uspijemo u potpunom katalogiziranju svih rukopisa ove, kao i drugih biblioteka koje posjeduju ovako vrijednu i bogatu kulturnu baštinu.

Molim Uzvišenog Allaha da nam svima pomogne u ostvarenju uspjeha, a zahvaljujem se i Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke, koji je uradio ovu knjigu kataloga. Zahvaljujem se za uložene napore i svim djelatnicima u Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Gazi Husrev-begovoj biblioteci i Fondaciji al-Furqān za islamsko naslijeđe.

Da nam Allah pomogne da uspijemo!

Ahmed Zaki Yamani
Predsjednik
Fondacija Furqān za islamsko naslijeđe
Oktobar 2000.

UVOD

Osmi svezak Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u tematskom pogledu predstavlja nastavak šestog sveska Kataloga, budući da su i u ovome svesku obrađeni rukopisi djela iz gramatike arapskog, turskog i perzijskog jezika. Metodologija kataloške obrade, mada u osnovnim principima ne odstupa od one usvojene u prvom svesku, također, je najsličnija šestoj knjizi Kataloga.

Ukupam broj obrađenih rukopisa u ovome svesku je 503 rukopisa, odnosno kodeksa, ili 1013 djela, odnosno 304 naslova. I u ovoj knjizi Kataloga su obrađena neka djela koja se nalaze u kodeksima rukopisa kao druga, a koja tematski ne pripadaju ovome svesku Kataloga. Međutim, i ova su djela obrađena, s obzirom na usvojeni princip obrade rukopisa u prvom svesku Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke. Što se tiče samih gramatičkih djela, ona u ovom svesku u većemu broju čine djela koja se u arapskoj gramatici imenuju kao *ṣarf*.

Iako su u ovome trenutku u Gazi Husrev-begovoj biblioteci katološki obrađeni svi rukopisi djela iz navedene oblasti kao zasebni rukopisi ili kao prva djela u kodeksu od više djela, time, naravno, nisu obrađena sva djela iz ove oblasti, budući da se veliki broj djela iz ove oblasti nalaze kao druga po redu u mnogim kodeksima rukopisa ove biblioteke, a čije prvo djelo ne pripada navedenoj oblasti.

Naravno, i u ovom svesku su u većini djela na arapskom jeziku i iz arapske gramatike. Značajno je napomenuti da su u ovoj svesci, pored ovih djela kao i djela na turskom i perzijskom jeziku, nalazi nekoliko rukopisa i na bosanskom jeziku kao i jedan rukopis prijevoda latinske gramatike na turski jezik. I u ovom svesku Kataloga se nalazi, također, nekoliko rijetkih djela kao i nekoliko djela bosanskih autora.

Na kraju, želim istaći da se i ova knjiga Kataloga, kao i prethodne četiri, objavljuje zahvaljujući prije svega Uzvišenom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejhu Ahmedu Zekiju Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona, koji već duže vrijeme na više načina pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku da se sačuvaju i naučnoj javnosti predstave neprocjenjivi rukopisi koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Ovom prilikom treba reći i to da su posljednje četiri knjige Kataloga u veoma kratkom vremenu uradili službenici u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, i da i dalje rade na katalogizaciji preostalih rukopisa ove biblioteke.

Na kraju, želim istaći da sam radeći na ovome svesku Kataloga često uzimao od vremena koje pripada mojoj porodici, zbog čega ovaj rad i posvećujem njima: supruzi Bahriji i djeci Hatidži, Ahmedu i Lamiji.

Mustafa Jahić
Sarajevo, 10. august 2000. god.

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for more than ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new critical editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD Rom. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Beg Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safeguard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD Rom. Almost all the Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the ‘Ulama of Bosnia-Herzegovina to publish this catalogue: volume IV was published in 1419H/1998AD, volume V in 1419H/1999AD, VI in 1420H/1999AD and volume VII was published in 1420H/2000AD. Now we are happy to present volume VIII of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Gazi Husrev-Beg Library which deals with MSS 4755 to 5255 in Arabic Grammar.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives with regard to the human, cultural and scientific heritage of Islam and I thank particularly Faḍilat Dr Mustafa Cerich, the President of the ‘Ulama of Bosnia-Herzegovina and Mr Mustafa Jahich, the Director of the Gazi Husrev-Beg Library who compiled this volume. I thank also all the staff of the Library. May their efforts all be crowned with success.

Ahmed Zaki Yamani
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

October 2000

INTRODUCTION

Volume VIII of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian MSS in the Gazi Husrev-Beg Library covers MSS of grammar in the Arabic, Persian and Turkish languages. It thus represents a thematic continuation of volume VI which dealt with the same areas. The methodology of the cataloguing process has, of course, remained constant from volume I.

The total number of MSS processed in this volume is 503 codices: 1,013 works or 304 titles. Some of the works catalogued here can be found in the MS codex as 'others'; thematically, they do not belong within this volume, but they have been included here in the interests of maintaining the consistency of the methodology across all volumes of the Catalogue. The MSS of grammar in this volume are mostly related to ṣarf.

All MSS of Arabic grammar in the holdings of the Library have been catalogued either as separate MSS or as first works in a codex of several works. However, since some treatises on Arabic grammar occur as second or third works in a codex which opens with a work on a different subject, it follows that not all works of Arabic grammar in the holdings of the Library have actually been catalogued.

Although the majority of MSS catalogued in this volume are in the field of Arabic grammar, with a number of MSS dealing with the Persian and Turkish languages, there are also several MSS in the Bosnian language and one MS which is a translation of a Latin grammar into Turkish. Several rare MSS and some works by Bosnian authors are also to be found here.

We are, as ever, glad to extend our heartfelt thanks and our undying gratitude to His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation in London. May God preserve and keep him, for his continuous efforts and his generous support of the Gazi Husrev-Beg Library in Sarajevo, making it possible to preserve its Islamic manuscripts and, indeed, to publish them.

It should also be mentioned that the staff of the Gazi Husrev-Beg Library have worked hard to produce the latest four volumes of the Catalogue in a very short space of time. They continue to work to catalogue the remaining MSS in the holdings of the Library.

I should also say that working on this Catalogue has led me to use time which properly belongs to my family. I therefore dedicate this work to them: to my wife, Bahrija, and my children, Hatidza, Ahmed and Lamija.

Mustafa Jahic
Sarajevo, 10 August, 2000

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Hadiyya al-‘ārifīn, asmā’ al-mu’allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, ‘Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-‘āmma fī Baġdād.* Ğuz’ III. Baġdād 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ğibūrī, ‘Abdullāh: *Al-Mustadrak ‘alā al-Kaššāf ‘an maḫṭūṭāt Ḫazā’in kutub al-awqāf.* Baġdād 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.

Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
Gacek	-Gacek, Adam: *Catalogue of the Arabic manuscripts in the library of the School of Oriental and African Studies Universiti of London.* London 1981.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften.* Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḫānğī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ğawhar al-asnā' fī tarāğim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna*, al-Qāhira, 1349/1930.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāğğī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn*. al-Muğallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn*. Cilt I-II. Istanbul 1945-47.

Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ğam al-mu'allifīn. Tarāğim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya.* Ğuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawğūda bi ad-Dār 1921-1937.* al-Ğuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"* , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bī al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955.* al-Qism I-III. Al-Ğumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul 1986.
Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968.* Teil I. Wien 1970.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.

Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalı Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Popara-Fajić	-Popara, Haso; Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya*. Fī Ğāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ğīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: *Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba*. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften*. Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.

TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Univerzitet Imam	-al-Bawwāb, 'Alī Ḥusayn: *Fihrist al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara fī an-naḥw wa aṣ-ṣarf wa al-luġa wa al-'arūḍ*. al-Mamlaka al-'Arabiyya as-Sa'ūdiyya. Ğāmi'a al-Imām Muḥammad b. Sa'ūd al-Islāmiyya. 1407/1987.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya FH	-al-Ḥāfiẓ, Muḥammad Muṭī': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Fiqh al-ḥanafī*, I-II. Dimašq 1401/1980.
aẓ-Ẓāhiriyya FMAB	-al-Ḥasan, 'Abdulḥamīd: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Falsafa wa al-manṭiq wa ādāb al-baḥṯ*. Dimašq 1390/1970.
aẓ-Ẓāhiriyya LBAS	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-'arūd, aṣ-ṣarf*. Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya N	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, an-naḥw*. Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala*. Dimašq 1389/1969.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	’	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ݣ)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

GRAMATIKA
الصرف

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

4755 R 2032

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Djelo iz arapske morfologije o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Oko autora ovoga djela postoje različita mišljenja. Često se kao autor navodi al-Imām al-A'ẓam Abū Ḥanīfa an-Nu'mān b. Ṯābit al-Kūfī (80/699 - 150/767).

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الوهاب للمؤمنين سبيل الصواب، و الصلوة و السلام على نبيه محمد الزاجر عن الإذناب ... أما بعد فإن العربية وسيلة إلى العلوم الشرعية، و أحد أركانها التصريف ...

Kraj (fol. 22a):

... فبعضها لا يتغير لصحة البناء، و بعضها لعلة أخرى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 22; 210 x 155; 11-13 redaka; tekst 140 x 60-65. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji sa nekoliko listova *ta'līqa* od drugoga prepisivača (fol. 2-6). Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Bivši vlasnik rukopisa Mullā Muṣṭafā koji je naknadno prepisao posljednju stranicu teksta djela (bilješka na kraju djela, fol. 22a).

Vakuf Bōyo-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651/3; Wagner, 285.

4756,1 R 5082,I

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Kreho-zāde (Krehić?) Ṣāliḥ-beg 15. ḏū al-ḥiğğa 1243/1827. godine (bilješka o vremenu prepisa na kraju djela, fol. 20a, a ime prepisivača na kraju drugog djela u zbirci, fol. 28a).

Fol. 1b - 20a; 235 x 165; 7-11 redaka; tekst 145 x 75. Papir žućkast, deblji, hrapav. Ima volantnih i vlagom oštećenih listova. Povez kartonski, mekši, oštećen. Pismo *nasḫī* sa naknadno dodatih nekoliko listova *ta'līqa*. Na nekoliko listova tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

4756,2 R 5082,II

البناء
AL-BINĀ'

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora. Djelo se u izvorima navodi i pod naslovima بناء الأفعال (*Binā' al-af'āl*) kao i أمثلة البناء (*Amṯila al-binā'*), قراء الصبيان (*Qirā'a aṣ-ṣibyān*) ili مقدمة التصريف (*Muqaddima at-taṣrīf*). Kao mogući autor ovoga djela navodi se 'Abdullāh ad-Dīnqūz عبدالله الدينقوز (Köprülü III, 651/4; Wagner, 293).

Početak (fol. 20b):

إعلم أن أبواب التصريف خمسة و ثلاثون بابًا، ستة منها للثلاثي المجرد، **الباب الأول منها** فَعَلَ يَفْعُلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ، و علامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي، و مضمومًا في المضارع...

Kraj (fol. 28a):

...و يسمى مهموز اللام نحو قرأ و تسمى هذه الأقسام: الأقسام السبعة يجمعها هذا البيت:

صحيحست مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف ...

Prepisao Kreho-zāde (Krehić) Ṣāliḥ-beg 1243/1827. godine (bilješka na kraju djela, fol. 28a).

كاتب كرهو زاده صالح بك.

Fol. 20b - 28a; 11 redaka; tekst 155 x 95. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst uokviren crvenom linijom. *Unvan* sa upisanim nazivom djela. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḫ. Ḫ. I, 255; Ahlwardt VI, 6825; Flügel I, 180; Dobrača II, 1957, 7; Bagdad, Awqāf III, str. 385; Köprülü III, 651/4; Wagner, 293.

4757,1 R 7777,I

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 19b; 195 x 150; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke Mešić Suvada, selo Lepenica kod Tešnja.

4757,2 R 7777,II

مصنفك مؤلفينك دأب قاعده سي
MUṢANNIFIN MU'ELLIFININ DE'B QĀ'IDESI

Kraća rasprava na turskom jeziku o principima pisanja naučnih djela od nepoznatog autora. Na kraju rasprave autor počinje sa gramatičkom analizom geminiranih glagola u arapskom jeziku, tako da ovo vjerovatno nije do kraja prepisano djelo.

Početak (fol. 19b):

هر برمصنفك مؤلفينك دأب قاعدسي أولدركي كتابك أوكنده يدي شيء ذكر اتمك ...

Kraj (fol. 22b):

... لم يَمُدُّ لم يَمُدَّ لم يَمُدِّ، ديمك جائز أولدى إدغام ينه درلر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19b - 22b; 15 redaka; tekst 150 x 85. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 636/3.

4758 R 7891

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 17; 155 x 110; 13 redaka; tekst 115 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4759 R 8035

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Nedostaje početak i kraj djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و كسرها في الغابر، **و الثالث** فَعَلَ يَفْعَلُ بفتح العين في الماضي و الغابر، **و الرابع** فَعِلَ يَفْعَلُ بكسر العين في الماضي و فتحها في الغابر، **و الخامس** فَعُلَ يَفْعُلُ بضم العين في الماضي و الغابر...

Kraj ovdje (fol. 10b):

... و اسْتَحْنَكَ يَسْتَحْنِكُ بكسر الكاف الأول اسْتِحْنَاكًا، فهو مُسْتَحْنِك و ذاك مُسْتَحْنَك...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 210 x 150; 12 redaka; tekst 110 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat, oštećen. Povez tvrd, kožni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4760 R 4653

الشكرية

AŠ-ŠUKRIYYA

أحمد بن عماد عنتابي

Aḥmad b. ʻImād ʻAntābī, um. poslije 874/1469

Komentar djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* iz gramatike arapskog jezika. Komentar kao i autora u nama dostupnim izvorima nismo pronašli. Naslov i ime autora se nalaze u rukopisu djela. Na fol. 1a se nalaze napisani naslov djela, puno ime autora i podatak da je djelo završeno 874/1469. godine.

هذا كتاب شكرية شرح مقصود لأحمد بن عماد عنتابي، أتمّه في سنة ٨٧٤ هـ

U kolofonu rukopisa se, također, nalazi datum završetka pisanja ovoga djela - 10. ḏū al-ḥiğğa 874/1469. godine - a na fol. 2a, pored naziva djela i imena autora, navodi se i razlog zašto mu je autor dao navedeni naziv.

إنما سمّيت هذه الأوراق بالشكرية لكونها وقعت شكراً عن إتمام كتابنا المحمدية.

Početak (fol. 1b):

الحمد لمن شرف العلوم و روّج بضاعتها، و أعزّ طالبيها، و ثمّن سلمتها، و جعل الصرف من بينها صرافًا لجواهر ألفاظها الباهرة ... (fol. 2a) فالتمس مني أصحابي و إخواني في الدين ... أن أشرحه لهم شرحًا مشتملاً ... و سميته **بالكتاب: الشكرية** و ما توفيقي إلاّ بالله ... و يرجو الإتمام بعونه أضعف العباد أحمد بن عماد...

Kraj (fol. 43a):

... و أبيضّ و أسودّ و غير ذلك، قلت: لئلا يلزم اجتماع الإعلالين، أو عدم البناء. هذا آخر ما أوردنا ذكره، و قصدنا فكره مع اعترافي بالعجز و القصور في تحقيق الحقائق، مع قلة الشعور ولكن الله يمنّ عليّ بإتمام هذا الكتاب ... و انتهاءٌ به في أعزّ وقت و أشرفه ... و هو اليوم الحسن السعيد، العاشر من ذي الحجّة الحرام هو العيد من شهور سنة خير سنين، و هي ثمانمائة و أربع و سبعين ... تمّ تسويد شرح النسخة الشريفة المنسوبة إلى سراج الدين أبي حنيفة رحمة الله عليه و على من كان محبّاً إليه، على يد مؤلفه الفقير الحقير ... أضعف العباد أحمد بن عماد. اللهم اختم لنا بالخير...

Rukopis je prepisan iz autografa 960/1553. godine u Istanbulu (bilješka na kraju djela, fol. 43b).

Fol. 43. U sredini rukopisa se nalazi uvezano šest listova nekog drugog rukopisa, tako da je djelo, ustvari, napisano na 37 folija, kako je napisano i na fol. 1a. 215 x 160; 21 redak; tekst 153 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, nov. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom, ponegdje nadvučen i crvenom linijom a komentar citiran sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren smeđom linijom.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

4761 R 5530

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar gramatičkog djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* od nepoznatog autora. TÜYATOK na jednome mjestu (07/III, 1763) navodi da je autor ovoga komentara Walī b. Aḥmad. Prema bilješci u jednom drugom našem rukopisu (4765) ovo djelo je napisano 887/1482. godine.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله المتعالي عن الأخبار الراجفة العلوجية، القادر على إحاطة النفوس المطفوحة بأنواع البلية ... فإن الشيخ العالم الفاضل قدوة مشايخ الطريقة، و صاحب لأحب الحق و الحقيقة، لما ألف الكتاب الموسوم بالمقصود التصريفية ... (fol. 2a) فأردت أن أشرحه بالعقل الكليل ... موسومًا بالمطلوب ليطابق الشرح بالمشروح ...

Kraj (fol. 172b):

... **و بعضها لعلّة أخرى** و هو ما ذكرناها في عور و اعتور و غيرهما، فيرجع هذا الكلام منه إلى عور و اعتور و غير ذلك تأمل . و الله أعلم بالصواب

Prepisao nepoznati prepisivač u trećoj dekadi mjeseca muḥarrama 1006/1597. godine (bilješka na kraju djela, fol. 172b).

Fol. 172; 150 x 100; 13 redaka; tekst 105 x 60. Papir žućkast, deblji, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, malo oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.; Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6800; Bagdad, Awqāf III, str. 384; az-Ẓāhiriyya LBAS, 520; Köprülü III, 637/2; TÜYATOK 07/V, 3635; TÜYATOK 07/III, 1763.

4762 R 7872

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao nepoznati prepisivač 1034/1624-25. godine u mjestu Vitomirevci - kod Peći na Kosovu (bilješka u kolofonu djela, fol. 91a).

Fol. 91; 205 x 150; 19 redaka; tekst 155 x 80. Papir bijel, deblji, hrapav, na kraju zahvaćen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ḥusayn b. Zayd (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

4763 R 4084

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Alī 1053/1643. godine (bilješka na kraju djela, fol. 108a).

Fol. 108; 205 x 125; 19 redaka; tekst 150 x 70. Papir žućkast, tanji, oštećen vlagom. Vrh posljednjeg lista na kojemu se završava djelo otkinut. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4764 R 5076

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Aḥmad iz rukopisa koji je prepisao Šu'ayb b. Ḥasan b. Yūnus u drugoj dekadi mjeseca rağaba 1138/1726. godine (bilješka u kolofonu i na kraju djela, fol. 64b).

Fol. 64; 195 x 135; 20 redaka; tekst 128 x 70. Papir žućkast, deblji, glat. Lage volantne. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na "b" strani prvog zaštitnog lista i fol. 1a stihovi pjesnika Naf'ija.

4765 R 7873

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao 'Abdullāh b. ...? al-Qūnyawī u mjesecu rabī' al-awwalu 949/1542. godine (bilješka na kraju djela, fol. 127a).

Fol. 127; 175 x 113; 15 redaka; tekst 125 x 75. Papir žut, srednje debljine, glat, otkinutog dijela margine, ali je tekst čitljiv. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na kraju djela, fol. 127a bilješka da je ovo djelo napisano 887/1482. godine.

Vlasnik rukopisa bio Būsnalī (Bosanac) Ḥusayn b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendī (bilješka na fol. 1b prije početka djela).

4766 R 1734

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm Mi'āqī-zāde 1208/1793-94. godine u Prištini (bilješka u kolofonu i na kraju djela, fol.71b).

Fol. 71; 215 x 165; 21 redak; tekst 175 x 115. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama mjestimične bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4767 R 2351

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65; 200 x 145; 23 retka; tekst 150 x 80. Papir žućkast, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4768 R 2517

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 112; 200 x 140; 19 redaka; tekst 155 x 90. Papir žućkast, glat, oštećen vlagom, ali je tekst čitljiv. Povez nov, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4769 R 7874

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 153; 155 x 107; 15 redaka; tekst 115 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez nov, platneni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Muṣṭafā Šawqī 1287/1870-71. godine (pečat na više mjesta u rukopisu).

4770 R 4274

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje nekoliko listova na početku rukopisa.

Fol. 60; 200 x 145; 23 retka; tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini teksta nadvučen crvenom a u drugoj crnom linijom. Kustode.

Vakuf Strnak ḥāğğī Muḥammad-efendī (bilješka na fol. 1a).

4771 R 2886

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje nekoliko listova na kraju rukopisa.

Fol. 125; 140 x 95; 11 redaka; tekst 100 x 65. Papir žućkast, djelimično oštećen. Povez kožni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

4772 R 8045

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 21; 210 x 145; 17 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4773
R 842

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Komentar djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf*, u nekim izvorima nepoznatog autora (Ahlwardt VI, 6801). Drugi izvori navode da je autor ʻĪsā as-Sabrawī (Ḥ. Ḫ. II, Ḏayl I, 586; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 478), neki ʻĪsā Muḥammad as-Sīrawī (Wagner, 287), ili Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651. godine (Köprülü III, 644/1 i 645; TÜYATOK 07/V, 3714 i Kıbrıs 615). Najvjerovatnije je da se, s obzirom na sličnost imena, ipak, radi o istoj osobi.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله المتعالي عن الندّ و المثال المقدس عن النقص و التغير و الإنتقال ... و بعد فلما شرع أخ أعز مودود في دراسة كتاب المقصود المنسوب إلى قدوة أئمة الشريعة نعمان المكني بأبي حنيفة ... لأن أشرحه بما يليق بتعليم الإخوان و تفهيم الخلان و سميته **بروح الشروح** ...

Kraj (fol. 27a):

... و **بعضها لا يتغير لعلة أخرى** كالمحافظة على الوزن و الدلالة على اضطراب معناه و الإلتباس، و قد نبّهت على تفصيل موانع الإعلال في أول الباب، و ليكن هذا آخر الكتاب.

Prepisao nepoznati prepisivač 1082/1671. godine (bilješka na kraju djela, fol. 27a).

Fol. 27; 200 x 140; 25 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa bili al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā i Muderis Ibrāhīm (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke (bilješka i pečat na fol.1a).

Izv. Ḥ. Ḫ., Ḏayl II, 586; Ahlwardt VI, 6801; Wagner, 287; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 478; Köprülü III, 644/1 i 645; TÜYATOK 07/V, 3714; Kıbrıs 615.

4774
R 1825

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao Mullā Aḥmad b. ʻAbdulfattāḥ u Novom Pazaru u mjesecu ṣafaru 1214/1799/80. godine (bilješka na fol. 49a).

تمّ تسويد الأوراق بعناية الملك الخلاّق في الصفر المبارك من يد أحقر العباد ملاّ أحمد بن عبد الفتّاح في حصار يكني بازار، غفر الله له و لوالديه... سنة ١٢١٤هـ

Fol. 49; 210 x 145; 17-21 redak; tekst 155 x 85. Papir tamnobije, deblji, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen, uglavnom, crvenom linijom a na kraju crnom linijom. Kustode. Na nekoliko prvih listova na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4775,1
R 6572,I

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao Maḥmūd b. Ḥusayn al-Busnawī (Bosanac) početkom mjeseca rabīʻ al-awwala 1245/1829. godine u jednoj od istanbulskih medresa (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 84a)

Fol. 1b - 48b; 215 x 160; 21 redak; tekst 165 x 95. Papir žut, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je došao u Gazi Husrev-begovu biblioteku iz džemata Matuzići, Odbor Islamske zajednice Doboj.

4775,2 R 6572,II

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

كوسه زاده أفندي
Köse-zāde efendī, um.?

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* na turskom jeziku koji je prema bilješci u naslovu ovoga djela u našemu rukopisu, napisao Köse-zāde efendī, um.? U nama dostupnim izvorima nismo pronašli više podataka o ovome djelu, niti njegovu autoru.

Početak (fol. 51b):

اللهم حمد رسولنه بالأصاله آل و أصحابنه بالتبعية صلوة و سلام دنصكره، معلوم أوله كه صرف أوقمغه هر طالب أولان كمسينيه علم صرفه ...

Kraj (fol. 84a):

... **انصر به أولدي** سائر صيغه لرنده دخي إعلال بو بله در معلوم، أوله كه فعل تعجب غير منصرفدر، يعني: آندن مضارع، أمر نهي مجهول كلمز . تمت

Prepisao Maḥmūd b. Ḥusayn al-Busnawī (Bosanac) početkom mjeseca rabī' al-awwala 1245/1829. godine u jednoj od istanbulskih medresa (bilješka na kraju djela, fol. 84a).

كتبه محمود ابن حسين البسنوي أثناء التحصيل صونًا عن التعطيل، ساكنًا بمدرسة من مدارس القسطنطنية، صانها الله عن الآفات و البلية.

Fol. 51b - 84a; 21 redak; tekst 165 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama označeni počeci poglavlja. Kustode. Prije početka djela prije *basmale* crvenom tintom napisan naziv djela i ime autora: أمثله شرحي كوسه زاده أفنديك

4776,1 R 1368,I

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad al-Busnawī (Bosanac) 23. rağaba 1251/1835. godine u Istanbulu u Etmekči-zāde Aḥmad-paša medresi (bilješka u kolofonu djela, fol. 38a i fol. 65a).

Fol. 1b - 38a; 245 x 180; 21 redak; tekst 165 x 90. Papir žućkast, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, mnogo oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 42a veća bilješka iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Na fol. 66a - 68a veća bilješka ili dio nekog djela na turskom jeziku iz arapske gramatike o morfološkim promjenama određenih nepravilnih glagola.

Vakuf Nūriqa Ḥasan-efendī al-Gradačawičawī (bilješka na više mjesta u rukopisu).

4776,2 R 1368,II

رسالة في الصرف
RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF

Kraće djelo na arapskom jeziku u kojemu se obrađuju oblici riječi u kojima dolazi do morfoloških promjena. Na kraju, posljednja tri reda teksta napisani na turskom jeziku, tako da je teško odrediti da li se ovdje završava djelo ili nije do kraja prepisano, odnosno napisano.

Početak (fol. 38b):

الحمد لله الذي كشف أذهاننا إلى معرفة الحقيقة، و جعل قلوبنا مفطرًا إلى معرفة الكلام، و الصلوة على أفضل الرسل محمد عليه السلام، و على آله و أصحابه و على من تبعهم إلى يوم القيامة. مثالها نحو **تَأتالُونَ** فعل مضارع معلوم، جمع مذكّر المخاطب من باب الإفتعال، أصله **تأتَوكون** قلبت الهمزة و الواو ألفًا لانفتاح ما قبلهما...

Kraj (fol. 41a):

... **ما يقاتل** نفي حال مفرد مذكّر غائب ... داله تائه قلب أتدك ست أولدي.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad Busnawī (Bosanac) 1251/1835. godine u Istanbulu u Etmekči-zāde Aḥmad-paša medresi (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 38a).

Fol. 38b - 41a; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Riječi koje se tumače nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4776,3 R 1368,III

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي
Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Komentar djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 42b):

الحمد لله الذي صرف مصادر أفعالنا نحو رضانه، و وجّه موارد عرفاننا إلى جانب قدسه و تلقائه... و بعد فيقول أفقر الوري و أضعف العبيد السيد محمد الكفوي ابن الحاج حميد ... و كتبت شيئًا من الصور و الأشباح بصدر الشرح للرسالة الموسومة بالبناء ...

Kraj (fol. 65a):

... و هو قوله:

صحيحست مثالست مضاعف – و لفيف ناقص مهموز أجوف

و لا يلزم رعاية الترتيب ليكون نظم البيت على السلامة، و هو إمّا خبر مبتدأ محذوف، أي: هو، و إمّا بدل الكلّ من هذا البيت، هذا آخر ما جرى عليه القلم، و الحمد لله على جميع النعم...

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad Busnawī (Bosanac) 4. ḏū al-qa'da 1252/1837. godine u Istanbulu u Etmekči-zāde Aḥmad-paša medresi (bilješka na fol. 38a i u kolofonu djela, fol. 65a).

تمّ هذا الكتاب بعون الملك الوهّاب بين الظهر و العصر في اليوم الرابع من شهر ذو القعدة في بلدة قسطنطنية في مدرسة أتمكجي زاده أحمد باشا في سنة إثنا و خمسين و مائتين و ألف بعد هجرة النبي عليه السلام، حرّره الفقير الحقير في الأصل بوسنوي حسن ابن محمد، غفر الله له و لوالديه...

Fol. 42b - 65a; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst mjestimično teško čitljiv usljed oštećenja vlagom.

Izv.: TÜYATOK 07/V, 3736; O. M. II, 7; Köprülü III, 630; Zürich I, 377; Kıbrıs, 627.

4776,4 R 1368,IV

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

داود بن محمد القارصي

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 1169/1755

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskoj gramatici.

Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 68b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح الكلام، و صيّرها آلة لتحقيق المقام، و الصلوة على رسولنا محمد عليه السلام، و على آله العظام، و أصحابه الكرام، و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني داود بن محمد القارصي الحنفي: فقد التمس منّي بعض أصحابي أن أشرح الأمثلة المختلفة بتعبيرات تركيّة و عربيّة ... هذه شو يعني شو مجموعه، مرتبه، حاضره في ذهني توهمًا لا تحققًا...

Kraj ovdje (fol. 70a):

... مفعول ضمير منصوب متصل يا ضمير منصوب منفصل أولورسه.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela u zbirci, Ḥasan b. Muḥammad Busnawī (Bosanac) 23. rağaba 1251/1835. godine u Istanbulu u Etmekči-zāde Aḥmad-paša medresi (bilješka u kolofonu prvog i trećeg djela, fol. 38a i fol. 65a).

Fol. 68b - 70a; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: O.M. I, 309.

4776,5 R 1368,V

مصنفك مؤلفينك دأب قاعده سي

MUṢANNIFIN MU'ELLIFININ DE'B QĀ'IDESI

Isto kao 4757,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela u zbirci, Ḥasan b. Muḥammad Busnawī 23. rağaba 1251/1835. godine u Istanbulu u Etmekči-zāde Aḥmad-paša medresi (bilješka u kolofonu prvog i trećeg djela, fol. 38a i fol. 65a).

Fol. 71a - 72a; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Kustode.

4776,6 R 1368,VI

الأمثلة الصرفية

AL-AMṮILA AL-ṢARFIYYA

Jezičko i terminološko tumačenje na turskom jeziku nekih gramatičkih termina i paradigmatskih glagolskih oblika u arapskoj gramatici.

Početak (fol. 72b):

فصل لغتده فصّلت بين الشيئين إذا فرّغت بينهما، اصطلاحده طائفة من مسائل الصرفية تغيّرت أحكامها بالنسبة إلى ما قبلها...

Kraj (fol. 77a):

... **مفعول لغتده** اشلنمشه دیرلر **اصطلاحده** ما وقع علیه الفعل معناسنه **مصحّح** ما لم یتغیّر صفه مفرده للجمعیت معناسنه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72b - 77a; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Primjeri i istaknute riječi ispisani crvenom tintom i nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4776,7 R 1368,VII

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

مصلح الدين مصطفى بن شعبان السروري چلبي
Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima glagola i drugih izvedenih riječi u morfologiji arapskog jezika.

Početak (fol. 77b):

الحمد لله الذي جعل الأمثلة ميزان العلوم العربية، و صيّرها معيارًا صحيحًا لمثال المعارف الأدبية، و الصلوة على رسوله ... **أما بعد** فيقول العبد المضموم رأيه بالكسر **السروري** ...

Kraj (fol. 83b):

...هل كان يعرف من قبيل جميع ما فيه فوائد ليستفيد منها، و السلام على من اتبع الهدى.

Prepisao nepoznati prepisivač 1205/1790-91. godine (bilješka na kraju djela, fol. 83b).

Fol. 77b - 83b; 21 redak; tekst 165 x 90. Pismo *ta'līq*. Primjeri i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Izv.: A. M. 434; Ahlwardt VI, 6819; Bagdad, Awqāf III, 374; Dobrača I, str. 117 (147/5); TÜYATOK 07/III, 1834; Kaḥḥāla XII, 256.

4776,8 R 1368,VIII

أمثله شرحي
AMṮILA ŠARḤI

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskoj gramatici. Naslov preuzet iz rukopisa.

Početak (fol. 84b):

الله تعالى يه حمد رسولنه بالأصاله آل و أصحابنه بالتبعيه صلوة سلامدنصكره معلوم اولاكه صرف أوقومغه هر طالب أولن كمسنه علم صرفه شروعدن أوّل أوج شي، بلمك لازوم عادي ايله لازم در...

Kraj (fol. 114a):

... كلمده واو يا جمع أولوب ساكن ثاني متحرك أولديغي وقتده واو يايه قلب أولور أوكيك ما قبلي مكسور قلنور يا بناسي صحيح سالم أولسون ايچون. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 84b - 114a; 17 redaka; tekst 155 x 105. Pismo *nasḫī*. Primjeri i istaknute riječi ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4777,1 R 4266,I

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol. 28a) 'Abdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 42b).

Fol. 1b - 28a; 200 x 145; 23-28 redaka; tekst 155 x 100-110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4777,2 R 4266,II

إمعان الأنظار
IM'ĀN AL-ANẒĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Komentar gramatičkog djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf*.

Početak (fol. 29b):

الحمد لله الواهب كل موهوب من المرصود و المقصود و المطلوب ... **الحمد لله الوهاب للمؤمنين سبيل الصواب** الحمد: معنى لغوي هو الوصف بالجميل المراد به التعظيم ...

Kraj (fol. 41b):

... قوله: **و بعضها لا يتغير لصحة البناء**، الواو للحال أي لا يتغير المعتلات في بعض المواضع ... **و بعدها لعلة أخرى** كدلالة حركة على حركة معناه، نحو حيوان و جولان و طيران و نزوان و سيلان ... و أكثر ما ذكرنا فيه من التوجيهات و التعليلات و التحقيقات و الإعتراضات و أجوبة و أسئلة ما منشأ خاطري، و مطلع باطني من غير انتحال كانتحال غيري، فليس الخبر كالمعاينة ...

Prepisao ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol. 41b).

Fol. 29b - 41b; 23-28 redaka; tekst 155 x 100-110. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan zelenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1806-07; Ahlwardt VI, 6798; Köprülü III, 643; TÜYATOK 07/III, 1713; az-Ẓāhiriyya LBAS, 456.

4777,3 R 4266,III

الأمثلة المطّردة للماضي المعلوم

AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA LI AL-MĀḌĪ AL-MAʻLŪM

Kraće djelo o pravilnim paradigmatskim glagolskim oblicima riječi u arapskom jeziku u prošlom vremenu.

Početak (fol. 44b):

نصر نصرا نصروا نصرت نصرتا نصرن نصرت نصرتما نصرتم نصرت نصرتما نصرتن نصرت نصرنا فبدأ بالغائب لأنه زيد عليه، و هو الأصل بالنسبة إلى المزيد. فلذا قدم المذكر على المؤنث لأن المذكر أصل، و قدم المفرد على التثنية و الجمع لكون مدلوله واحداً، و مدلولها متعدد، و الواحد قبل المتعدد، و أخر الجمع لكون مدلوله أكثر بالنسبة إلى مدلول التثنية ...

Kraj (fol. 47b):

... ثم إن مثل هذا الفاعل يجوز أن يُقَدَّمَ فيُقال مثلاً به ممرور نقل من صاحب الكشاف في قوله تعالى: {أولئك كان عنه مسؤلاً} إنه قال عنه فاعل مسؤلاً قدم عليه، الحمد لله على التمام و على الرسول أفضل السلام، و على آله و أصحابه الكرام، و من تبعهم إلى يوم البعث و القيام.

Prepisao ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru 1256/1840. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 47b).

Fol. 44b - 47b; 26 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4777,4 R 4266,IV

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Prema Ahlwardtu (VI, 6822) ovo je kompilacija at-Taftāzānījeva, al-Ǧurǧānījeva i az-Zanǧānījeva komentara ovoga djela.

Početak (fol. 48a):

الحمد لله الذي [خلق الإنسان علمه البيان] و فضله بالعقل و العلم على سائر الحيوان ... و بعد فيقول العبد الفقير المحتاج إلى رحمة ربه القدير: السيد محمد بن الحاج حميد الكفوي غفر الله له ... لما رأيت الرسالة الموسومة بالأمثلة ... أردت أن أشرحها ... **بسم الله الرحمن الرحيم** أقول: الباء متعلقة بمحذوف تقديره: بسم الله ...

Kraj (fol. 55b):

... و الباء للتعدية أو زائدة للتعدية. فعلى مع هذا ضمير هو فاعله أي: أنصر أنت بزيد أو زيد: أي جعله ناصراً بمعنى: انصر به . تمت تمام

Prepisao ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru 1256/1840. godine (bilješke na kraju prvog - fol. 28a, drugog - fol. 41b, trećeg - fol. 47b i posljednjeg, petog djela u zbirci - fol. 74a).

Fol. 48a - 55b; 28 redaka; tekst 170 x 115. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintoma. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 6822; Köprülü III, 628; Zürich I, 377.

4777,5 R 4266,V

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀʼ

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisao ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol. 74a).

قد وقع الفراغ عن يد عبد الضعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربه و شفاعة نبيه: عبد الله بن منلا صالح حروميك، عفا عنهما الباري سنة ست و خمسين و مائتين و ألف ١٢٥٦، كتبنا هذا الكتاب بمدرسة قره كوزبك في مدينة الموستار.

Fol. 56b - 74a; 24 redaka; tekst 155 x 100. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4778,1 R 5044,I

روح الشروح

RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 9. ṣafara 1285/1868. godine (bilješka na kraju djela, fol. 33a).

كتبه الفقير الحقير صالح ابن مصطفى كاليك، غفر الله له و لوالديه...، خمسة و ثمانين و مائتين و ألف، في ٩ الصفر الخير.

Fol. 1b - 33a; 205 x 145; 22 retka; tekst 155 x 100. Papir žućkast, tanji, glat. Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4778,2 R 5044,II

الأمثلة المطّردة للماضي المعلوم

AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA LI AL-MĀḌĪ AL-MAʻLŪM

Isto kao 4777,3.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 1285/1868. godine (bilješka na kraju djela, fol. 37b).

Fol. 34b - 37b; 22 retka; tekst 155 x 100. Pismo *nasta'līq*. Primjeri paradigmatskih oblika ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

4778,3 R 5044,III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4777,4.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 1285/1868. godine (bilješka na kraju drugih djela u zbirci, fol. 33a, 37b i 60a).

Fol. 38a - 45b; 22 retka; tekst 155 x 100. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom i nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

4778,4 R 5044,IV

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀʼ

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić 14. muḥarrama 1285/1868. godine (bilješka na kraju djela fol. 60a).

Fol. 46b - 60a; 22 retka; tekst 155 x 100. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

4779 R 2153

روح الشروح

RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-ʻAyšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44; 195 x 135; 21 redak; tekst 145 x 75. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na "a" strani prvog zaštitnog lista ime i pečat bivšeg vlasnika rukopisa, Ḥusayn Sāmī b. Muṣṭafā. Na fol. 1a, takođe, ime i pečat jednog od vlasnika rukopisa, Muḥammad b. Abī Bakr. Na unutarnjoj strani zadnje korice bilješka da je Muḥammad b. Aḥmad 27. muḥarrama 1253/1837. godine za osamnaest groša kupio ovaj rukopis.

4780 R 7858

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 51; 200 x 140; 19 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje dio prvog lista rukopisa. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4781,1 R 2836,I

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje nekoliko listova na početku rukopisa.

Fol. 1a - 48b; 180 x 35; 17 redaka; tekst 130 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama manje bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Muderris-zāde (bilješke na više mjesta u rukopisu).

4781,2 R 2836,II

مجمع الحكم
MAĠMA' AL-ḤIKAM

أبو الليث نصر بن محمد بن إبراهيم السمرقندي

Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, um. 373/983

Zbirka mudrosti o raznim događajima iz historije i nekim vjerskim propisima. Djelo je nepotpuno na kraju. Naslov djela napisan prije početka.

Početak (fol. 50b):

[الحمد لله رب العالمين] و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه أجمعين، قال فقيه أبو الليث، رحمه الله عليه: إن قال قائلك: ما الحكمة في موسى (عليه السلام) أنه حين ولد ألهمت أمه بأخذ التابوت و إلقائه في البحر...

Kraj ovdje (fol. 110b):

... و **قال** بعضهم كان منه الزلّة المتقدمة ذنب آدم **عليه السلام** حين يتناول من الشجرة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50b - 110b; 15 redaka; tekst 120 x 50. Papir žućkast, stariji. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Köprülü II, 149/2.

4782 R 7859

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Rukopis je nepotpun na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 33; 225 x 160; 22 retka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi nisu uvezani. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Teško čitljiv tekst na prve dvije stranice rukopisa. Kustode.

4783 R 2784

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Komentar gramatičkog djela *al-Maqṣūd*. Na temelju bilješke na fol. 1a - napisano ime ovoga autora - moglo bi se pretpostaviti da je autor ovoga komentara Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465. godine. Ovo time više što se i u izvorima (Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804,4; Kaḥḥāla I, 220) navodi ime ovoga autora kao jednog od komentatora djela *al-Maqṣūd*.

Nedostaje početak djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... أن أشرح بما جاء ... و توفيقًا بالكتاب الكبير فقال بسم أصله باسم حذفت الهمزة لفظًا للوصل، و خطًا للكثرة، و لهذا لم يحذف في: {إقرأ باسم ربّك}...

Kraj (fol. 101a):

بعضها أي: بعض المواضع لغير المتغير أبقى على حاله **لعلة أخرى** و هي الدلالة على أن الأصل واو و ياء.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī' al-āḫiru 1129/ 1717. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 101a).

Fol. 101; 150 x 105; 15 redaka; tekst 105 x 60. Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804/4; Kaḥḥāla I, 220.

4784 R 2835

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar gramatičkog djela *al-Maqṣūd* od nama nepoznatog autora. U našemu rukopisu nedostaje početak djela, vjerovatno samo prvi list.

Početak ovdje (fol. 1a):

... **بسم الله** على وزن يقع سكون الفاء، و حذف اللام، أصله: سمو على وزن فعل بكسر الفاء و سكون العين ... **الله** بوزن العال بحذف الفاء، أصله: إلاه بوزن فعال ...**الحمد** بوزن الفعل بالفتح فالسكون أصله: أحمد حمداً...

Kraj (fol. 23a):

...(fol. 22a-b) و **بعضها لا يتغير لصحة البناء** نحو **لعلة أخرى** كدلالة حركته على حركة معناه كما في نحو حركة حيوان ...(fol. 23a) و في صبي لئلا يلزم ضمّ حرف لعلّة في مضارع.

Prepisao ili samo kraj dopisao nepoznati prepisivač 1157/1744. godine (bilješka na kraju djela, fol. 23a).

Posljednja tri lista dopisana od drugoga prepisivača.

Fol. 23; 175 x 130; 17 redaka; tekst 155 x 100. Papir žućkast, deblji. Povez kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijm. Kustode.

Na fol. 24b - 29a odlomak na turskome jeziku iz nekog djela iz arapske gramatike.

4785,1 R 8087,I

حاشية على شرح المقصود في التصريف

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Glosa na komentar djela *al-Maqṣūd* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعلنا ما صدق عليه الإنسان، و وهب لنا العطايا الكاملة و الأذهان، و ما جعلنا من الكفرة ... **قوله** الحمد لله **فإن قلت** ما أصل الحمد **قلت** أي اجعل حمده حمداً أو أحمد حمداً لله، فحذف الفعل لدلالة المصدر عليه...

Kraj (fol. 6b):

... **فإن قلت** لِمَ لَمْ يعل استوى؟ **قلت** لئلا يلزم إعلالان متواليان في كلمة واحدة، أو لأنه يلزم الإحجاف بهذين الإعلالين بحذف آخر الساكنين و هو غير جائز له بجر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 6b: 210 x 150; 22 retka; tekst 165 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, komentara sa *fa in qulta* a glose *qultu*. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Livno.

4785,2 R 8087,II

المضبوط

AL-MAḌBŪṬ

يوسف بن عبد الملك بن بخشايش قره سنان

Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Komentar djela *al-Maqṣūd* iz arapske gramatike koji je autor, kako navodi u rukopisu, završio u posljednjoj dekadi mjeseca rağaba 839/1436. godine. Oko godine smrti autora ovoga komentara postoje velike razlike u izvorima. (Vidi: Jahić VI, 3928/1)

Početak (fol. 7b):

... الحمد لله الذي صرف قلوبنا إلى الحق العين ... **و بعد** فيقول العبد يوسف بن عبد الملك بن بخشايش ... كتبنا هذه الحواشي للمختصر المسمى بالمقصود بدلائل قوية ... و سميتها بالمضبوط...

Kraj (fol. 27b-28a):

... **و بعضها لا يتغير لعلة أخرى** كدلالة حركته على حركة معناه، كما في نحو حركته يا حيوان، و لعدم نظيره باستقراء ... و هذا التصريف لا يقرح دلالته المذكورة و حصل على غير الموجودات المتمكنة. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 7b - 28a; 22 retka; tekst 165 x 75. Pismo *nasta'līq*. Posljednja dva lista teksta dopisana od strane drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ: Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804/3; Kaḥḥāla XI, 316.

4785,3 R 8087,III

شرح هدية الصبيان

ŠARḤ HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Komentar djela *Hadiyya aṣ-ṣibyān*, odnosno *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike, napisan u formi pitanja i odgovora.

Početak (fol. 29a):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة على رسوله محمد و آله و صحبه أجمعين **و بعد** و إن قيل لم قدّم الباب الأول على الباب الثاني؟ **قلت** لأن مضارع باب الأول مضموم العين، و الضم أقوى الحركات لأنه يحتاج إلى تحريك العضوين...

Kraj (fol. 32a):

... **قلت** لأن إحدى الزوايد في باب الإفعلال من جنس الأصول، فالتقدم كان أدلّ و أهدى، مما أودع كتابتها على يد العبد الضعيف...

Prepisao Aḥmad b. Aḥmad 1186/1772. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 32a).

Fol. 29a - 32a; 17 redaka; tekst 155 x 80. Pismo *nasta'līq*. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

4786 R 8038

المضبوط

AL-MAḌBŪṬ

يوسف بن عبد الملك بن بخشايش قره سنان

Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Isto kao 4785,2.

Djelo je nepotpuno na početku.

Početak ovdje (fol. 1a):

... مفتوحة في الكل إلاّ في التثنية، و جمع المؤنث **فإنها مكسورة فيهما لها** بنون التثنية بعد الألف، و الألف في جمع المفصل بين النونات للخفة...

Kraj (fol. 9b): Isto kao 4785,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 9; 220 x 160; 21 redak; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4787 R 2951

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 190 x 123; 15 redaka; tekst 130 x 65. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski, mekši sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 9 - 10 gramatička analiza *ḥamdale* i *basmale* na turskome jeziku.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4788 R 5047

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 11; 230 x 165; 15 redaka; tekst 175 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski, oštećen crvotočinom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjed rukopisa došao Muḥarram b. al-ḥağğ Ibrāhīm Gōro-zāde iz mahale Vekilharč u Sarajevu 17. muḥarrama 1212/1797. godine (bilješka na kraju rukopisa, fol. 11a).

4789,1 R 4485,I

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Sulaymān b. 'Umar Busnawī (Bosanac) u mjesecu rabī' al-awwalu 1204/1789. godine u 'Atīq medresi u gradu Kustendil (Bugarska, bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 95b).

سوّده الحقير الفقير سليمان بن عمر بوسنوي في مدينة كوستنديل في المدرسة عتيق سنة أربع و مائتين و ألف في ماه ربيع الأوّل غفر الله له و لمن قرأ فيه و لمن كتب منه الكتاب.

Fol. 1b - 10b; 205 x 145; 15 redaka; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez noviji, tvrd, kožni. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na prva tri lista bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

4789,2 R 4485,II

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 11b):

قال المفتقر إلى الله الودود أحمد بن علي بن مسعود، غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه: اعلم أنّ الصرف أمّ العلوم و النحو أبوها، و يقوي في الدرايات داروها، و يطغي في الروايات عادوها. فجمعت فيه كتابًا موسومًا **بمراح الأرواح** ... اعلم أسعدك الله أن الصراف يحتاج في معرفة الأوزان إلى سبعة أبواب: الصحيح و المضاعف و المهموز و المثال و الأجوف و الناقص و اللفيف، و الإشتقاق ...

Kraj (fol. 60b):

... في التي اجتمع الإعلالان بتقدير إعلالها، و في التي لم يجتمع فيها الإعلالان يكون حكمها أيضًا كحكم طوي للمتابعة، نحو: طويًا و طويان.

Prepisao Sulaymān b. 'Umar Busnawī (Bosanac) u mjesecu rabī' al-awwalu 1204/1789. godine u 'Atīq medresi u gradu Kustendil (Bugarska, bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 95b).

Fol. 11b - 60b; 15 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6805; Flügel I, 178; Köprülü III, 651a; Wagner, 288-89; Kıbrıs, 607.

4789,3 R 4485,III

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 62b):

[الحمد لله رب العالمين] والصلوة و السلام على سيد الخلق محمد و آله أجمعين. اعلم أن التصريف في اللغة: التغيير و في الصناعة: تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلا بها...

Kraj (fol. 77b):

...فالوصف بالواحدة كقولك: رحمتُه رحمةً واحدةً (و تقول: دَحرَجْتُه دحرجةً واحدةً) والفعل بالكسر للنوع من الفعل، تقول: هو حسن الطعمة و الجلسة.

Prepisao Sulaymān b. ʻUmar Busnawī (Bosanac) u mjesecu rabī' al-awwalu 1204/1789. godine u ʻAtīq medresi u gradu Kustendil (Bugarska, bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 95b).

Fol. 62b - 77b; 15 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6615; Flügel I, 179; A. M. I, 12; Dobrača I, 399; az-Ẓāhiriyya LBAS, 459; Wagner, 271.

4789,4 R 4485,IV

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Sulaymān b. ʻUmar Busnawī (iz Bosne) u mjesecu rabī' al-awwalu 1204/1789. godine u ʻAtīq medresi u gradu Kustendil (Bugarska, bilješka na kraju djela, fol. 95b).

Fol. 78b - 95b; 15 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4789,5 R 4485,V

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

U ovome rukopisu nedostaje veći dio teksta na kraju djela.

Kraj ovdje (fol. 116b):

... **أما صحيح و هو الذي ليس في مقابلة الفاء و العين** و اللام من الوزن حرف من حروف العلة الخ (إلى آخره) و ليكن هذا آخر ما جرى عليه القلم بِمَنَّ مَنْ مَنّ علينا و أنعم، و الحمد لله على التمام و على رسوله و الصلوة و السلام و على آله و أصحابه الكرام ما دارت الليالي و الأيام.

Prepisao nepoznati prepisivač 9. rabī' al-awwala 1197/1783. godine u Fātiḥ medresi u Arḫūh (آرخـــوه) kadiluku (bilješka u kolofonu djela, fol. 116b).

Fol. 97b - 116b; 23 retka; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4789,6 R 4485,VI

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo iz morfologije arapskog jezika čiji je autor, prema većini izvora, Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī. Djelo je poznato i kao *al-Kifāya min aṣ-ṣarf* ili *al-Ištiqāqiyya min aṣ-ṣarf*. U jednom drugom rukopisu (Vidi: 4817,2) navodi se i naslov *Kifāya al-qunū'*.

Početak (fol. 117b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة على محمد و آله أجمعين، و بعد: فإن كل كلمة اشتقاقية إن تجرّد ماضيه المفرد المذكر الغائب عن حرف زائد يسمّى مجرّداً و أصليّاً، و إن اشتمل عليه يسمّى مزيداً فيه ...

Kraj (fol. 135b):

... و تعود اللام المحذوفة للجزم فيهما مفتوحة بدخولهما نحو: ليغزونّ و ليطوينّ و لم يغزونّ و لم يرمينّ و لم يطوينّ .

Prepisao ʻAlī b. Muṣṭafā (bilješka u kolofonu djela, fol. 135b).

Fol. 117b - 135b; 19 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1500; Ahlwardt VI, 6842; Gacek, 290; Köprülü III, 598/5; az-Ẓāhiriyya LBAS, 450; Jahić VI, 3878/5.

4789,7 R 4485,VII

ترجمة البناء
TARĞAMA AL-BINĀ'

Prijevod gramatičkog djela *al-Binā'* na turski jezik.

Početak (fol. 137b):

اعلم: أمر حاظر معلوم مفرد مذكر مخاطبدر، دوردنجي بابدن أصلنده تعلم ايدي تعلمدن مضارعت حرفني حذف اتدك نظراتدك ما بعدنه ساكن ساكن شيء ايله...

Kraj (fol. 151b):

... شو أقسامه أقسام سبعه تسميه أولنور، شاعر فصيحك بيت جمع ايدر او البيت بودر: صحيحست مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 137b - 151b; 13 redaka; tekst 155 x 100. Pismo *nashī*. Paradigmatski oblici riječi ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 151b - 152a fragment komentara djela *al-Amṯila al-muḫtalifa*.

4789,8 R 4485,VIII

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāğib, 570/1174 - 646/1249

Djelo iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 153b):

(الحمد لله رب العالمين) و الصلوة على سيد المرسلين، و على آله و صحبه أجمعين. و بعد فقد سألني من لا يسعُني مخالفتُه، أن ألحق بمقدمتي في الإعراب مقدمة في التصريف على نحوها ...**التصريف** علم بأصول يعرف بها أحوال أبنية الكلم التي ليست بإعراب...

Kraj (fol. 176b):

... و أما الحروف فلم يكتب منها باليا، غير: بلى و إلى و على و حتى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 153b - 176b; 19 redaka; tekst 155 x 70. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1020; Ahlwardt VI, 6600; Köprülü II, 1414ß; Wagner, 270; az-Ẓāhiriyya LBAS, 480.

4789,9 R 4485,IX

نزهة الطرف في علم الصرف
NUZHA AṬ-ṬARF FĪ 'ILM AṢ-ṢARF

أبو الفضل أحمد بن محمد الميداني
Abū al-Faḍl Aḥmad b. Muḥammad al-Maydānī, um. 518/1124

Gramatičko djelo iz morfologije arapskog jezika. Ḥāğğī Ḫalīfa (II, 1943) pored navođenja al-Maydānīja kao autora ovoga djela, navodi i to da je prema nekim izvorima autor ovoga djela Abū al-Baqā' 'Abdullāh b. Ḥusayn al-'Ukbarī, um. ? U našemu rukopisu na kraju djela stoji napisano da je ovo djelo iz zbirke djela koja je napisao Šayḫ 'Alī b. 'Abdullāh b. Ḥusayn.

Početak (fol. 177b):

أحمد الله على آلائه و أشكره على جميل بلائه ... و بعد فإن التصريف أحد أركان الأدب، و به تُضْرَفُ سعة العرب، و منه يتدرّج إلى اللغة العربية ... جمعت هذا الكتاب على ترتيب المصادر المتداول ليكون سهل المأخذ قريب المتناول، و سميته **نُزهة الطرف في علم الصرف**...

Kraj (fol. 209b):

...فهذه الخمسة لا بدّ لكل فعل منها ذكرت أو لم تذكر، سواء كان الفعل متعدّيًا أو لازمًا، فإن كان متعدّيًا زاد مفعولاً آخر و هو الذي حلّ الفعل به. تم الكتاب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 177b - 209b; 19 redaka; tekst 150 x 100. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1943; Şeşen, 795; GAL S I, 507.

4789,10 R 4485,X

إمعان الأنظار
IM'ĀN AL-ANẒĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4777,2.

Prepisao Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Qūčḥiṣāri (القوچحصاري) 952/1545. godine (bilješka na kraju djela, fol. 229b).

Fol. 210b - 229b; 21 redak; tekst 150 x 75. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4790 R 7889

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Kadunić Zakir (bilješka latinicom i na bosanskom jeziku napisana bez godine prepisa na početku i na kraju rukopisa). Rukopis je, u svakome slučaju, novijeg datuma - iz druge polovine dvadesetog stoljeća.

Fol. 6 paginiranih stranica; 205 x 165; 19 redaka; tekst 170 x 160. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat sa ištampanim linijama plave boje. Listovi nisu uvezani i nalaze se u mekšim, kartonskim koricama. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Počeci poglavlja označeni većim kružićem.

Iz biblioteke Imširović Ibrahima iz Sarajeva.

4791,1 R 7883,I

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, mjesto i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 7b; 180 x 110; 17 redaka; tekst 140 x 65. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Iz zbirke Merdanić Idrisa iz Odžaka kod Bugojna.

4791,2 R 7883,II

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Aḥmad ...? (nečitko) 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju djela, fol. 55b).

Fol. 9b - 55b; 11 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4791,3 R 7883,III

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Aḥmad ...? (nečitko) 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 55b).

Fol. 56b - 75b; 11 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *ta'līq*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4791,4 R 7883,IV

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Aḥmad ...? (nečitko) 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 55b).

Fol. 77b - 94b; 11 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4792 R 622

مرشد الغناء بشرح أمثلة البناء

MURŠID AL-ĠINĀ' BI ŠARḤ AMṮILA AL-BINĀ'

مصلح الدين محمد بن صلاح الدين اللارى
Musliḥuddīn Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Lārī, um. 979/1571

Komentar djela *al-Binā'* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي ملأ قلوب عباده بالحكمة و النور، وجعل العلماء من بين عباده لامعة كالبدور... قال العبد الفقير إلى رحمة ربه القدير: يجب لهم أن يحفظ كتاب أمثلة البناء لرفع مرض الجهل، و تحصيل الشفاء، لكن هذا الكتاب يحتاج إلى شرح واضح للطلاب ... **مرشد الغناء لشرح أمثلة البناء...**

Kraj (fol. 50a):

... **يجمعها** أي: هذه الأقسام السبعة هذا البيت الذي أورده على سبيل النظم لتسهيل حفظه و ضبطه على طالب العلم، و هو قول الشاعر:

صحيح است مثال است مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50; 220 x 150; 17 redaka; tekst 155 x 100. Papir žućkast i deblji, osim nekoliko listova na početku koji su tanji i glat. Listovi oštećeni vlagom. Povez kožni, mekši. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 1a napisan naslov djela مرشد الغناء.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv. Ahlwardt VI, 6828; Ḏayl II, 467; A. M. II, 251; Kaḥḥāla XII, 293; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 549.

4793,1 R 4952,I

شرح البناء
ŠARH AL-BINĀ'

Prema Katalogu Köprülü biblioteke (III, 644/2) kao mogući autor ovoga komentara navodi se Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī (929/1521 - 981/1573). Ahlwardt (VI,6829) ovome autoru, međutim, pripisuje drugi komentar navedenog djela. Prema Katalogu aẓ-Ẓāhiriyya biblioteke (LBAS, 484) ovaj komentar je napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī (897/1492 - 969/1561). U Katalogu Bošnjačkog instituta (Zürich, 374) nalazi se komentar sa istim početkom kao naš, u kojemu se u kolofonu djela kao autor ovoga komentara javlja izvjesni Aḥmad iz 1212/1797. godine.

Početak (fol. 1b):

أحمد حمد الله الذى علم قواعد التصريف و الأبواب، المجرد ذاته عما يزيد على وحدته من الشريك و الأرباب، و أصلي على محمد الهادي إلى طريق ما منه دخول الجنة من الأبواب بسم **الله الرحمن الرحيم** بدأ بها اقتداءً بالكتاب العظيم، و عملاً بحديث الرسول الكريم، و لم يجعل الحمد جزء من رسالته...

Kraj (fol. 22a):

... **فهذه سبعة أقسام يجمعها هذا البيت قوله:**

صحيحست مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف . تم

Prepisao nepoznati prepisivač 10. ğumādā al-ūlā 1180/1775. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 22a)

Fol. 1b - 22a; 210 x 135; 23 retka; tekst 175 x 100. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez deblji sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 22b - 25a i na posljednja tri zaštitna lista veća bilješka na turskom jeziku.

Iz zbirke porodice Poričanin.

Izv.: Köprülü III, 644/2; Ahlwardt VI, 6829; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 484; Zürich, 374.

4793,2 R 4952,II

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* na turskom jeziku.

Početak (fol. 25b):

الله تعالى يه الحمد ثنا منه، و رسولنه و دخي آل و اصحابنه صلوة سلامدن صكره **معلوم** أوله كه هر بر طالب علم صرف أوقيان طالب علم صرفه شروعدن أول أوج شئ بلمك لزوم عادي إيله لازمدر ...**إصطلاحده** أصل و احدى أمثله، مختلفه يه...

Kraj (fol. 57a):

... **معلوم** أولكه فعل تعجب غير متصرفدر، يعني: آندن مضارع أمر و نهي مجهول كلمز.

Prepisao nepoznati prepisivač u trećoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiğğa 1180/1776. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 57a).

Fol. 25b - 57a; 17 redaka; tekst 150 x 70. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Dio teksta uokviren crvenom linijom.

4794,1 R 2019,I

شرح البناء
ŠARH AL-BINĀ'

Isto kao 4793,1.

Kraj ovdje (fol. 47a):

... **فهذه سبعة أقسام يجمعها هذا البيت قوله:**

صحيحست مثالست مضاعف - لفيف ناقص مهموز أجوف

إما خبر مبتدأ محذوف هو هو، و إما بدل الكل من هذا البيت. تم

Prepisao Ḥusayn, stanovnik Gornje Tvrđave (Ḥiṣn al-Bālā) 1195/ 1780-81. godine (bilješka na kraju u kolofonu djela, fol. 39a).

Fol. 1b - 39a; 215 x 155; 15 redaka; tekst 140 x 90. Papir žućkast, tanji, glat. Ima volantnih listova. Povez mekši, kožni. Pismo *nast'alīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na listovima između dva djela (fol. 39b - 43a) nalaze se razne bilješke, izvodi iz arapskog jezika iz različitih djela. Na fol. 41a 43a veća bilješka na turskom jeziku o jezičkoj analizi *basmale* i još nekih riječi kao termina.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4794,2 R 2019,II

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Rukopis djela je nepotpun na kraju.

Fol. 43b - 90b; 17 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4795,1 R 3157,I

شرح البناء

ŠARH AL-BINĀ'

Isto kao 4793,1.

Prepisao Ḥāfiẓ Fayḍullah b. Su'ād Mehmed-paša 1200/1785-86. godine (bilješka na kraju djela, fol. 47a)

Fol. 1b - 47a; 175 x 115; 15 redaka; tekst 115 x 65. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom, mjestimično i crnom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prva dva lista pečati bivših vlasnika rukopisa.

4795,2 R 3157,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

مصلح الدين مصطفى بن شعبان السروري چلبي

Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī,
897/1492 - 969/1561

Isto kao 4776,7.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḥāfiẓ Fayḍullah b. Su'ād Mehmed-paša (bilješka na kraju prvoga djela, fol. 47a).

Fol. 48b - 58b; 15 redaka; tekst 115 x 65. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4796,1 R 1947,I

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

Isto kao 4793,1.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm u prvoj dekadi ḏū al-ḥiǧǧa 1213/ 1799. godine (bilješka na kraju djela, fol. 41b).

Fol. 1b - 41b; 210 x 145; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4796,2 R 1947,II

مقدمة أبي الليث السمرقندي

MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ AS-SAMARQANDĪ

أبو الليث نصر بن محمد بن إبراهيم السمرقندي

Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī,
um. 373/983.

Kraće djelo o namazu.

Početak (fol. 43b):

{الحمد لله رب العالمين} {و العاقبة للمتقين} و لا عدوان إلا على الظالمين... قال الفقيه أبو الليث رحمة الله عليه: ثم إعلم بأن الصلوة فريضة قائمة، و شريعة ثابتة عرفت فرضيتها بالكتاب و السنة و إجماع الأمة...

Djelo se završava raznim pitanjima, *mas'alama*.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Muḥammad b. Ibrāhīm (bilješka na kraju prvoga djela, fol. 41b).

Fol. 43b - 79b; 15 redaka; (tekst 150 x 85). Pismo *nasḫī*. Poglavlja ispisana crvenom tintom. Navodi citirani sa *qawluhu* a poglavlja označena sa *faṣl*, ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv. Ḥ. Ḫ. II, 1795; Dobrača II, 904; Ahlwardt III, 3506; Wagner 110.

4797,1 R 2048,I

شرح البناء

ŠARH AL-BINĀ'

Isto kao 4793,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1213/1798-99. godine (bilješka na kraju djela, fol. 36a).

Fol. 1b - 36a; 200 x 140; 19 redaka; tekst 140 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljene crnom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa 1213/1798-99. godine bio Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (iz Nikšića, bilješka i pečat na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa je bio i Darwīš-āġā Kurǧī-zāde (Ćurčić, bilješka na fol. 1a)

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4797,2 R 2048,II

شرح القصيدة الطنطرانية

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA

محمد البهشتي الإسفرائيني

Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'īnī, um. oko 900/1494

Komentar kaside u pohvalu seldžučkog vezira Niẓām al-Mulka koju je napisao Abū Naṣr Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, um. oko 480/1087. godine.

Početak (fol. 37b):

الحمد لله الذي خصّص نوع الإنسان بالفصاحة و البيان، و شرفه بالبلاغة و التبيان ... أما بعد فيقول المولى ... محمد الإسفرائيني طاب ثراه لما كانت القصيدة الترجيعية ... و شرحتها لهنا على وجه لا يفضى (إلى) الإطناب بالتماس بعض الأصحاب ...

Kraj (fol. 50a):

... و غيرها من الصنايع بل لقلّة ما تركته، و هذا القدر من الإرشاد كاف للمرشد. تمّت

Prepisao Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (iz Nikšića) u prvoj dekadi mjeseca ša'bāna 1212/1798. godine u Sarajevu (bilješka sa pečatom na kraju djela, fol. 50a).

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة اللطيفة المرغوبة، يوم الخميس في عشر الأوّل من شعبان المعظم، سنة إثنى عشر و مائتين و ألف، عن يد أضعف العباد الأصل النقشكوي صالح بن شعبان، غفر لهما ... في مدينة سراي بوسنه.

Fol. 37b - 50a; 23 retka; tekst 160 x 75. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Pismo *nasḫī*. Stihovi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 245 (397/5); TÜYATOK 07/V, 4025.

4797,3 R 2048,III

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf
b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku.

Početak (fol. 53b):

قال الشيخ الإمام العالم جمال الدين ابن هشام، نفع الله المسلمين ببركته: هذه فوائد جليلة في قواعد الإعراب، يقتفي متأملها جادة الصواب ... و سميتها **بالإعراب عن قواعد الإعراب** ...

Kraj (fol. 68b):

... و لا تعطف عليه عطف البيان كالمضمرات، وكثير من المتقدمين يسمون الزايد صلة، و بعضهم يسميه مؤكداً، و في هذا القدر كفاية لمن تأمله .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 53b - 68b; 16 redaka; tekst 155 x 70. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124 ; Ahlwardt VI, 6705; Flügel, 177; Jahić VI, 3723/2.

4797,4 R 2048,IV

شرح بعض التعريفات النحوية

ŠARḤ BA'D AT-TA'RĪFĀT AN-NAḤWIYYA

Komentar određenih sintaksičkih termina u arapskoj sintaksi.

Početak (fol. 70a):

{الحمد لله رب العالمين} { و العاقبة للمتقين} و الصلوة على نبيه محمد و آله و صحبه أجمعين. فجمعت هذه التعريفات تيسرا للمبتدئين . فإن قيل: ما الكلمة؟ قلنا: لفظ وضع لمعنى مفرد...

Kraj (fol. 71b):

... فإن قيل: ما العطف البيان؟ قلنا: تابع غير صفة يوضح متبوعه، نحو أقسم بالله ...؟ حفض.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 70a -71b; 23 retka; tekst 150 x 70. Pismo *ta'līq*. Kustode.

4797,5 R 2048,V

المقدمة الآجرومية

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd
aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika namijenjeno uglavnom početnicima u učenju arapskog jezika koje je autor napisao za vrijeme boravka u Meki.

Početak (fol. 1b):

قال الشيخ الإمام النحوي اللغوي أبو عبد الله محمد بن داود الصنهاجي الشهير بابن آجرّوم: ... **الكلام** هو اللفظ المركب المفيد بالوضع و **أقسامه** ثلاثة اسم و فعل و حرف جاء لمعنى، فالإسم يعرف بالخفض و التنوين ...

Kraj (fol. 74b):

... والذي يقدر باللام نحو قولك: غلامُ زيدٍ، و الذي يقدر بمن نحو: ثوبُ خزٍّ، و بابُ ساجٍ، و خاتمُ فضّةٍ.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 71b -74b; 23 retka; tekst 150 x 70. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1796; Ahlwardt VI, 6669; Flügel I, 174; Kaḥḥāla XI, 215; az-Ẓāhiriyya N, 1.

4797,6 R 2048,VI

المقدمة الآجرومية

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn
Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Djelo je prepisano samo do početka poglavlja o akuzativima imenica (Manṣūbāt al-asmā').

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 75a -77a; 23 retka; tekst 150 x 70. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode.

Na fol. 77b - 79b dove koje se uče na *ḫuṭbi*.

4797,7 R 2048,VII

المقدمة المطرزية في النحو

AL-MUQADDIMA AL-MUṬARRIZIYYA FĪ AN-NAḤW

أبو عبد الله محمد بن علي بن صالح السلمي المطرزي

Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Alī b. Ṣāliḥ as-Sulamī
al-Muṭarrizī, um. 456/1064

Kraće djelo iz arapske sintakse.

Početak (fol. 80):

قال الشيخ الامام الرئيس أبو عبدالله محمد بن علي بن صالح السُلمي المطرزي، رحمه الله عليه: أقسام الكلمة: إسم و فعل و حرف جاء لمعنىً، و لكل واحد منها خواص تختص به و تدل

عليه، فمن خواص الإسم أن يحسن فيه الألف و اللام و التنوين، نحو قولك: رجل و الرجل، و فرس و الفرس...

Kraj (fol. 84b):

... في الإسم علتان من العلل التي ذكرناها منعتاه من الصرف، أو علة مكررة منعته من الصرف. تمت المقدمة بحمد الله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 80a - 84b; 19 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1804; Kaḥḥāla XI, 50.

4798,1 R 3610,I

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić? 1256/1840 (bilješka na kraju djela, fol. 1a i 26a).

...قد وقع الفراغ عن يد عبده الضعيف المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه و شفاعة نبيّه، صالح بن مصطفى (شاميك)، عفى عنهما الباري، سنة ست و خمسين و مائتين و ألف.

Fol. 1b - 26a; 185 x 130; 19 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Hrbat naknadno popravljan drugom vrstom kože. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom i crnom linijom. Kustode.

Bilješka na fol. 1a da je vlasnik rukopisa njegov prepisivač, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić.

4798,2 R 3610,II

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي

Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić (bilješka na kraju prvog djela, fol. 26a).

Fol. 27b - 74b; 19 redaka; tekst 150 x 85. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom i crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4799 R 6632

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19; 210 x 150; 21 redak; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ndvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz zbirke rukopisa Emina Islamovskog iz Struge.

4800 R 7890

رسالة فيما بقي من أبواب التصريف
RISĀLA FĪ MĀ BAQIYA MIN ABWĀB AT-TAṢRĪF

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Komentar paradigmatskih glagolskih oblika koji nisu spomenuti u djelu *al-Binā'*.

Početak (fol. 1b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على رسولنا و آله أجمعين. **أمّا بعد** فيقول العبد الحقير الفقير إلى رحمة ربه القدير، حسين بن أحمد ... الشهير بزيني زاده ... إن المشهور أن أبواب التصريف أربعون، ذكر صاحب البناء منها خمسة و ثلاثين، و لم يذكر الخمسة لقلّة استعمالها...

Kraj (fol. 6a):

... أشدّ منه تمسّكًا، ما أشدّ تمسّكنه و اشدد بتمسّكنه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 190 x 125; 17 redaka; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi neuvezani. Nedostaju korice. Pismo *nashī*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

Izv.: Sarkīs 992; Kaḥḥala III, 311.

4801,1 R 5746,I

رسالة فيما بقي من أبواب التصريف

RISĀLA FĪ MĀ BAQIYA MIN ABWĀB AT-TAṢRĪF

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 4800.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 3a; 225 x 160; 27 redaka; tekst 180 x 115. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi pogrešno uvezani. Povez nov, platneni. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4801,2 R 5746,II

رسالة في لغات علل العروض و اصطلاحاتها

RISĀLA FĪ LUĠĀT 'ILAL AL-'ARŪḌ WA IṢṬILĀḤĀTIHĀ

Traktat iz arapske metrike.

Početak (fol. 3b):

چونكي فضلاء عجم قتنده مشهور أولان بونلردر امدي معناي لغوي و اصطلاحي بيان قلنمق مستحسندر بلكل كم مَجَزْ درلر...

Kraj (fol. 5a):

... **مفعول** درلامك ضمّة سي إيله تنوين سز.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3b - 5a; 27 redaka; tekst 180 x 115. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4801,3 R 5746,III

در تشبيهات معميات

DER TAŠBĪHĀT-I MU'AMMAYĀT

محمد بن مصطفى بن على دده بالدر زاده

Meḥmed b. Muṣṭafā b. 'Alī-dede Bāldirzāde, um. 1060/1650

Traktat na turskom jeziku o razlikovanju sličnih riječi.

Početak (fol. 5a):

بلكل كه دهان يا نقش دهان ذكر ايدرلر ميم مراد اولنور، وابرو يا نقش ابرو ذكر ايدرلر نون ورا مراد اولنور، و قد و قامت...

Kraj (fol. 5b):

... دخي، لفظ حساب اوزره دلالت ايدرانك تركيبي كر، و حساب تهجّي اوزره تا اولكي مقصود حاصل أولنجه، و السلام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 5a - 5b; 27 redaka ukupno; tekst 180 x 115. Pismo *nashī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Izv.: A. M. II, 285.

4802,1 R 6002,I

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

عبد الغني أفندي

'Abdulġanī Efendī, um.?

Komentar djela *al-Binā'* iz gramatike arapskog jezika. Autor ovoga komentara prema TÜYATOK-u (07/V, 3737) je 'Abdulġanī Efendī, um.? Drugi izvor (aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 485) ne navodi ime autora ovoga komentara. Inače, za razliku od ova dva izvora, u našemu rukopisu je izostavljena zahvala (*ḥamdala*).

Početak (fol. 1b):

إن اجدّ ما يستهلّ به اللسان بالبيان، و اسرّ ما يستمدّ به الأركان من الجنان ... **و بعد لما** فرغت من تحصيل العلوم ... وهب الله تعالى لي غلامًا ... أردت أن أشرح له شرحًا ينتفع به، و ليكون تحفة منّي له، و لسائر الطالبين أجمعين...

Kraj (fol. 13b):

... **و هذه الأقسام المذكورة سبعة يجمعها** أي هذه الأقسام السبعة **هذا البيت** الذي أورده على صورة النظم ليسهل على الطالب الفهم و هو قوله:

صحيحست مثالست مضاعف - لفيف ناقص مهموز أجوف

و لا يلزم منه للترتيب الرعاية ليكون نظم البيت على السلامة. فأنت يا طالب لا تلزم رعاية التقديم و التأخير لأن فيه تأخير مقلوب تأخير، و أقصد إلى الإنتظام في سلك العلماء، و حَصِّل العلم لئلاّ تكون من الجهلاء، و تحصيله إنما يكون بثلث خصال: بالإنابة و الرجوع الى ذي الجلال، و التعظيم لأهله خصوصاً للأستاذ، و أن يكون للمواظبة عليه المعتاد.

Prepisao Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Sulaymān u Istanbulu u medresi Nišanği Meḥmed-paša 1215/1800-01. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 13b).

Fol. 1b - 13b; 225 x 145; 23 retka; tekst 150 x 80. Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je bio u vlasništvu Bāzirgān Ketenği Muṣṭafā-āğāzāde As'ad Munlā (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: TÜYATOK 07/V, 3737; az-Ẓāhiriyya LBAS, 485.

4802,2 R 6002,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفى اللالي

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz morfologije arapskog jezika. Komentar napisan u formi 355 pitanja.

Početak (fol. 14b):

الحمد لمن جعل أذهان المبتدئين مزينًا بالمثال، و الصلوة على محمد الموصوف بأحسن الخصال، ... **و بعد** فيقول العبد المحتاج إلى الله المتعالي سيد أحمد بن مصطفى الشهير باللالي: إني كتبت هذه الأوراق للمبتدئين الطالبين ... ذكرت فيها الأبحاث و الأسئلة على الرسالة الموسومة بالأمثلة ...

Kraj (fol. 45b):

... و إن لم تختص بالثلاثي المجرد فمجيؤهما من غير الثلاثي بأن يكون صيغته اسم المفعول كما بيّن في موضعه. و قد أوردنا في هذه خمساً و خمسين و ثلث مائة أسؤلة، بعون الله و حسن توفيقه.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Sulaymān (bilješka na fol. 13b).

Fol. 14b - 45b; 23 retka; tekst 150 x 80. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom, takođe. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6820; TÜYATOK 07/V, 3755; Köprülü III, 625.

4803 R 6924

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

أحمد رشيد بن عبد الله بن أمين الفتوى عثمان

Aḥmad Rašīd b. 'Abdullāh b. amīn al-fatwā 'Uṯmān, um.?

Komentar djela *al-Binā'* iz gramatike arapskog jezika. Djelo se, inače, ne spominje u nama dostupnim izvorima i, uglavnom je kompilacija drugih komentara ovoga djela. Uporediti sa rukopisima komentara ovoga djela: 4793,1 i 4802,1.

Početak (fol. 1b):

حمداً لمن أسس بناء العلوم على أبواب التصريف، و قدس فناء الفهوم بتحويل أوزانها عن التحريف ... أما بعد فيقول العبد المفتقر إلى عفو ربه المقتدر السيد أحمد رشيد بن عبد الله بن المرحوم أمين الفتوى عثمان، غفر الله لهم ...الرسالة المسماة بالبناء، و رأيت لمعاشر المبتدئين ... و أردت أن أعينه ببعض ما يتعلق به من الفوائد...

Kraj (fol. 78a):

... **يجمعها** أي هذه الأقسام السبعة **هذا البيت** الذي ورد على صورة النظم ليسهل على المبتدئين و هو قوله:

صحيحست و مثالست و مضاعف - و لفيف و ناقص و مهموز و أجوف

و لا يلزم رعاية الترتيب ليكون نظم البيت على السلامة، و هو إما خبر مبتدأ محذوف أي: هو، و إما بدل الكل من هذا البيت، هذا آخر ما جرى عليه القلم. و الحمد لله على جميع النعم و الصلوة و السلام على رسوله...

Prepisao Kāmil Šukrī b. Ibrāhīm Anqarawī 20. rağaba (12)67/1851. godine (bilješka na kraju djela, fol. 78a).

Fol. 78; 175 x 120; 13 redaka; tekst 105 x 60. Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom u prvom dijelu a crnom u drugom dijelu rukopisa. Kustode.

4804,1

R 5814,I

رسالة في الجموع

RISĀLA FĪ AL-ĞUMŪ'

أبو الفضل أحمد بن محمد الميداني

Abū al-Faḍl Aḥmad b. Muḥammad al-Maydānī, um. 518/1124

Kraća rasprava o množinama riječi u arapskom jeziku. Prema početku rukopisa autor ove rasprave je Abū al-Faḍl Aḥmad b. Muḥammad al-Maydānī (um. 518/1124).

Početak (fol. 1b):

قال أبو الفضل أحمد بن محمد الميداني: اعلم أن الإسم إذا كان على فَعْل أو فِعْل أو فُعْل فيجمع على القلة على أفْعُل و أفْعال، وعلى الكثرة على فُعول و فِعال نحو: بَحْر و أبْحُر و أبْحار وبُحور و بِحار...

Kraj (fol. 2a):

...فإن كانت هذه الثلاثة بالها، جمعت على فعايل نحو سحابة و سحايب و حمالة و حمايل و ذؤآبة و ذوايب. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 2a; 210 x 150; ukupno 43 retka; tekst 165 x 115. Papir žućkast, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*.

U posjed rukopisa došao Darwīš b. Muḥammad al-ḥāğğ 'Alī 1191/1777. godine a 'Uṯmān b. Muḥammad 1206/1791-92. godine (bilješke sa pečatima na fol. 1a).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: Kaḥḥāla II, 63.

4804,2

R 5814,II

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 2b - 53b; 11 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *nasḫī*, veoma lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4805

R 2880

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Muṣṭafā b. Ismā'īl 948/1541-42. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 60a).

Fol. 60; 165 x 110; 11 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. U početku djela na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4806

R 857

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač 29. šawwāla 1001/1593. godine (bilješka na kraju djela, fol. 112a).

Fol. 112; 185 x 135; 7 redaka; tekst 120 x 50. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Nedostaje klapna. Pismo *nasta'līq*, lijep, razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno kao i na umetnutim listićima veoma mnogo bilježaka, izvoda iz raznih komentara ovoga djela.

Na kraju djela na margini se nalazi bilješka da je prepisivač završio prepisivanje ovih izvoda prve noći mjeseca muḥarrama 1002/1593. godina.

Vakuf 'Uṯmān-efendī, muderis Sīm zāde medrese (bilješka na fol. 1a).

4807 R 2377

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Muṣlī b. 'Umar u Gazi Husrev-begovoj medresi 1026/1617. godine (bilješka na kraju djela, fol. 66a).

قد وقع الفراغ في كتابة هذا الكتاب في مقام مدرسة خسرويك، رحمة الله عليه رحمة واسعة، في يد العبد الضعيف المفتقر إلى الله اللطيف مصلي بن عمر، غفر الله ذنوبهما ... سنة ست و عشرين و ألف. تم

Fol. 66; 200 x 135; 7-9 redaka; tekst 150 x 65. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. U prvoj polovini rukopisa tekst djela uokviren crnom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je uvakufio Muẓaffarī-zāde al-ḥāğğ 'Abdulqādir-efendī za Sīm-zāde medresu 1206/1791-92. godine (bilješka i pečat na fol. 1a).

4808,1 R 3335,I

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Ṣādiq b. Ibrāhīm u prvoj dekadi mjeseca ğumādā al-uḫrā 1050/1640. godine (bilješka na kraju djela, fol. 57b).

Fol. 1b - 57b; 200 x 115; 11 redaka; tekst 140 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. U početku djela tekst, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno u prvome dijelu djela bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa bio Maḥmūd b. al-ḥāğğ Muḥammad b. Ibrāhīm (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4808,2 R 3335,II

الإعراب عن قواعد الإعراب
AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf
b. Aḥmad Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ṣādiq b. Ibrāhīm 1051/1641. godine (bilješka na kraju djela, fol. 81a).

Fol. 59b - 81a; 11 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4808,3 R 3335,III

المقدمة الآجرومية
AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم
Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd
aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 83b - 89a; 19 redaka; tekst 120 x 50. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Pismo *ta'līq*, sitniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4809 R 4988

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan ... (dalje zamrljano) u mjesecu ǧumādā al-ūlā 1076/1665. godine (bilješka na margini, fol. 26a).

Djelo je manjkavo na početku.

Fol. 26; 200 x 125; 13 redaka; tekst 120 x 55. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Posljednja polovina rukopisa oštećena vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je 1260/1844. godine bio u vlasništvu Ayyūb-efendī Travničanina (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4810 R 954

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač 9. ša'bāna 1122/1710. godine (bilješka na fol. 47a).

Fol. 47; 200 x 145; 11 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran, od dva prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na nekoliko stranica uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 1a napisan naslov i autor djela.

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva (pečat na kraju rukopisa).

4811,1 R 2382,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisiao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca ǧumādā al-uḫrā 1129/1717. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 43a).

Fol. 1b - 43a; 210 x 155; 15 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na nekoliko prvih listova uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

4811,2 R 2382,II

عروض الأندلسي

'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

أبو عبد الله محمد بن حسين أبو الجيش الأندلسي الأنصاري
Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ǧayš
al-Andalusī al-Anṣārī, um. 626/1229

Kraće djelo iz arapske metrike u kojemu autor navodi 34 metra sa 63 primjera. Veći dio djela u ovome rukopisu je ostao neprepisan.

Početak (fol. 43b):

قال الفقير إلى الله تعالى عزّ و جلّ، أبو عبد الله محمد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي ... و بعد فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع و ثلاثين...

Kraj ovdje (fol. 45a):

... البسيط أصله مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن مرتين...

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo.

Fol. 43b - 45a; 210 x 155; 15 redaka; tekst 140 x 75. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 7141; Köprülü II, 341/2; TÜYATOK 07/V, 3460-3463; Dobrača I, str. 241; Bratislava, 354; Jahić, VI, 4182/5.

4812 R 2883

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao ... (ime namjerno zamrljano) 1139/1726. godine (bilješka na kraju djela, fol. 64b).

Fol. 64, paginiranih; 145 x 95; 11 redaka; tekst 100 x 50. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjedu rukopisa bio Mullā Bakir b. Aḥmad-pašazāde (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva (pečat na posljednjem listu rukopisa).

4813,1 R 3076,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ǧumādā al-uḫrā 1147/1734. godine (bilješka na kraju djela, fol. 45a).

Fol. 1b - 45a; 170 x 120; 13 redaka; tekst 105 x 55. Papir žućkast, srednje debljine. Na prve dvije stranice tekst djela oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

4813,2 R 3076,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskome jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima arapskih riječi.

Početak (fol. 48b):

أمثله، مختلفه صيغه سنده قج ألفاظ وار؟ يكرمي طقوز لفظ وار. قج تثنيه؟ تثنيه يوق. قج جمع وار؟ جمعده يوق...

Kraj (fol. 64a):

...إصطلاحده: الصيغة التي وضعت لإنشاء النسبت التصغير.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 48b - 64a; 15 redaka; tekst 120 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Flügel I, 185; Fajić V, 3331/5.

4814,1 R 4153,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca rabī' al-āhira 1154/1741. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 41b).

Fol. 1b - 41b; 200 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno u prvome dijelu bilješke u vezi sa tekstom djela.

4814,2 R 4153,II

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 67b; 15 redaka; tekst 150-160 x 90. Pismo *ta'līq*, osim posljednjih šest listova na kojima je *nashī* od drugoga prepisivača. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4814,3 R 4153,III

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 69b - 79b; 15 redaka; tekst 155 x 90. Pismo *nashī* od dva prepisivača, s tim da je drugi dio teksta većinom vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. U prvome dijelu istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4814,4 R 4153,IV

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 91b; 15 redaka; tekst 145-150 x 85. Pismo *nashī* na prva dva lista, dok je ostalo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4814,5 R 4153,V

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 93b - 99b; 15 redaka; tekst 150 x 85. Pismo *nashī* mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4814,6 R 4153,VI

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Početak (fol. 100b):

نصر فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي: ياردم ايتدي بر غائب اركچمش زمانده...

Kraj (fol. 115a):

...نُصَيْرِيَّات تصغير إسم منسوب جمع مؤنث.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca ša'bāna 1177/1764. godine (bilješka na kraju djela, fol. 115a).

Fol. 100b - 115a. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4815 R 7860

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Muḥammad b. Dāwūd (bilješka bez godine prepisa na kraju djela, fol. 75a).

Fol. 75; 210 x 130; 7 redaka; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama i interlinearno na nekoliko prvih listova bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvim listovima raznovrsne bilješke.

Vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Muṣṭafā Šawqī 1287/1870-71. godine (pečat na više mjesta u rukopisu).

4816,1 R 3121,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 71b; 200 x 130; 9 redaka; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od listova. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Tekst djela na nekim listovima uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno na nekoliko prvih listova bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4816,2 R 3121,II

المقدمة الجزرية في التجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

محمد بن محمد إبن الجزري
Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, um. 833/1429

Djelo iz tedžvida napisano u stihu.

Početak (fol. 73b):

يقول راجي عفو رب سامع - محمد الجزري الشافعي
... و بعد إن هذه مقدمة - فيما على قارئه أن يعلمه...

Kraj (fol. 78a):

... و قد تقضي نظمي المقدمة - مني لقارئي القرآن تقدمه
و الحمد لله لها ختام - ثم الصلوة بعد و السلام.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca rağaba 1158/1745. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 78).

Fol. 73b - 78; 11 redaka pisano u dva stupca; tekst 160 x 75. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL S II, 275; Dobrača I, 62; Loebenstein, 2032; Köprülü II, 3/1; Kıbrıs, 18.

4816,3 R 3121.III

تفصيل العوامل

TAFṢĪL AL-ʻAWĀMIL

Djelo na turskom jeziku o agensima u arapskoj sintaksi napisano po uzoru na al-Ğurğānījevo djelo *al-'Awāmil al-mi'a* iz arapske gramatike. Autor djela je nepoznat.

Početak (fol. 81b):

الحمد لوليه و الصلوة على نبيه محمد و آله و صحبه أجمعين، أما بعد طلبه، علم عربية ايجون ابتدا ضبطي مهم اولان عوامل مبتديلره...

Kraj (fol. 92b):

... أول اسم موقعنده فعل مضارعنك وقوعي در مثلا: يضرب زيد كبي زيدا ورر ديكدر بحمد الله تعالى يوز عاملك معنالري تفصيل اولندي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 92b; 19 redaka; tekst 165 x 75. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4817,1 R 3017,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao ... (namjerno zamrljano) b. Maḥmūd 1164/1750-51. godine (bilješka na kraju djela, fol.73a).

Fol. 1b - 73a, paginiranih; 160 x 110; 11 redaka; tekst 105 x 50. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja u prvome dijelu ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4817,2 R 3017,II

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Prije početka djela u našemu rukopisu napisan naslov كـــفـــاية القنوع (*Kifāya al-qunū'*).

Isto kao 4789,6.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo ... b. Maḥmūd 1164/1750-51. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol.73a).

Fol. 74b - 124b; 9-11 redaka; tekst 85-105 x 50. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crnom (u prvome dijelu) i crvenom linijom (u drugome dijelu). Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4818 R 2618

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca muḥarrama 1170/1756. godine (bilješka na kraju djela, fol. 45).

Fol. 45; 215 x 165; 11 redaka; tekst 135 x 80. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni vlagom a ima i volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4819 R 2821

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Istūlčalī (iz Stoca) Čelić-zāde Ṣāliḥ b. Muṣṭafā u mjesecu ḏū al-qa'da 1285/1869. godine (bilješka na kraju djela, fol. 65a).

Fol. 65; 175 x 120; 9 redaka; tekst 105 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Interlinearno i na marginama rjeđe sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4820 R 3686

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 48; 195 x 120; 11 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

4821 R 3539

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 69; 190 x 125; 9 redaka; tekst 120 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Papir oštećen vlagom zbog čega se tekst teško čita. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*, krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na slobodnim listovima bilješke na turskom iz arapske gramatike.

U posjedu rukopisa bio aš-Šayḫ Muḥammad, muftija u Travniku (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4822 R 3849

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao Zaynu'ābid ... Ḥusayn ...? (nečitka i vjerovatno kasnije dopisana bilješka).

Fol. 171; 270 x 175; 7 redaka; tekst 205 x 105. Papir žućkast, srednje debljine. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*, izrazito krupno i razmaknutih redaka ispisan. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na slobodnim listovima i unutarnjim stranama korica bilješke iz jezika.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4823 R 4570

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 37; 205 x 150; 15 redaka; tekst 150 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav, manje oštećen vlagom. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno u prvoj polovini djela bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

4824 R 5398

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 38; 190 x 125; 17 redaka; tekst 140 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī* mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama i interlinearno u prvoj polovini djela bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4825,1 R 1572,I

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ‘Amr ‘Uṯmān b. ‘Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 65b; 205 x 135; 11 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nekoliko listova oštećeni vlagom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*, krupniji i mjestimično vokaliziran. Naslovi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na nekoliko prvih listova na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na unutarnjoj strani prve korice i prvom zaštitnom listu nekoliko stihova na arapskom jeziku.

Na fol. 106b kišna dova.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4825,2 R 1572,II

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ‘Abdussayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī,
538/1143 - 610/1213

Djelo u kojemu se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici a koje, ustvari, predstavlja sažetak al-Ğurğānījevih (Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān) djela iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 68b):

أما بعد: حمد الله ذي الإنعام، جاعل النحو في الكلام كالملح في الطعام، و الصلوة على نبيه محمد ... فإن الولد الأعز لا زال كاسمه مسعوداً، و إلى أهل الخير مودوداً، لما استظهر مختصر الإقناع، و كشف بحفظه عنه فضله القناع، و أحاط بمفرداته حفظًا، و أتقن ما فيه من النحو معنىً و لفظًا...

Kraj (fol. 95a):

... بإضمار فعله، و الإضمار بدون ذلك لا يجوز، و قريب من هذه الإضمار على شريطة التفسير لأن الدالّ عليه لفظ أيضًا إلاّ أنه يعقبه، و في الأول ما سبق من الكلام .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 68b - 95a; 11 redaka; tekst 148 x 58. Pismo *ta‘līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; GAL G II, 293; GAL S I, 514; aẓ-Ẓāhiriyya N, 468; Köprülü III, 590/2.

4825,3 R 1572,III

العوامل المائة
AL-‘AWĀMIL AL-MI’A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Kraće gramatičko djelo o agensima u arapskom jeziku. Ovo je djelo u izvorima i literaturi poznato i kao *al-‘Awāmil al-‘atīqa*.

Početak (fol. 96b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على رسوله محمد و آله أجمعين، فإن العوامل في النحو على ما ألفه الشيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني، رحمة الله عليه: مائة عامل، و هي تنقسم إلى قسمين: لفظية و معنوية، فاللفظية منها: تنقسم إلى سماعية و قياسية...

Kraj (fol. 106a):

... و العامل في المبتدأ و الخبر هو الإبتداء، و هو معنى لا يوجد في الخارج، فهذه مائة عامل لا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 96b - 106a; 11 redaka; tekst 148 x 58. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu u zbirci. Na nekoliko listova tekst prepisan od strane drugog prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, 149; Dobrača II, 1612β; Köprülü III, 590/3; az-Ẓāhiriyya N, 363.

4826,1 R 2598,I

الشافية في الصرف
AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 64a; 190 x 110; 11 redaka; tekst 105 x 58. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom debljom linijom zlatne boje sa tri tanje crne linije, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke na turskom jeziku u vezi sa tekstom djela ispisane grafitnom olovkom.

Vakuf Salim-efendije Muftića.

4826,2 R 2598,II

كفاية المبتدي
KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65a - 99b; 11 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *ta'līq*. Prvih devet listova od drugoga prepisivača naknadno dopisani. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4826,3 R 2598,III

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. U ovome rukopisu djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 100a):

الحمد لمن صرف نحو رضائه قلوب العارفين، و الصلوة على من أرسله نوراً و رحمةً للعالمين. و بعد فاعلم أن الأبنية الإشتقاقية ضربان: مجرد و مزيد فيه...

Kraj ovdje (fol. 107b):

... الأمثلة المختلفة من الأمر المعلوم ليقشعرّ ليقشعرر... لاقشعرّ لاقشعرر لنقشعرر لنقشعرّ.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 100 - 107; 11 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst oštećen vlagom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: O. M. 256; Köprülü III, 598/4; TÜYATOK 07/III, 1675; Kıbrıs, 630.

4827,1 R 2713,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 55a; 190 x 120; 13 redaka; tekst 130 x 55. Papir tamnobijel,
srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na korica-
ma. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i istaknute
riječi u pŕvome dijelu djela ispisani crvenom tintom. U prvome dijelu
tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4827,2 R 2713,II

الخلاصة الألفية

AL- ḪULĀṢA AL-ALFIYYA

جمال الدين أبو عبد الله محمد بن عبد الله ابن مالك
Ğamāluddīn Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. ʻAbdullāh Ibn Mālik,
600/1204 - 672/1274

Djelo u kojemu je na sistematičan način obrađena gramatika arapskog jezika. S obzirom da je napisana u hiljadu stihova poznata je i kao ألفية ابن مالك (*Alfiyya Ibn Mālik*).

Početak (fol. 56b):

قال محمد هو ابن مالك - أحمد ربي الله خير مالك
مصليًا على الرسول المصطفى - و آله المستكملين الشرفا ...
كلامنا لفظ مفيد كاستقم - و اسم و فعل ثم حرف الكلم ...

Kraj (fol. 82a):

...فأحمد الله مصليًا على - محمد خير نبيٍّ أرسلا
و آله الغرِّ الكرامِ البررة - (و صحبه المنتخبين الخَيرة)

Prepisao Ḫalīl ... (dalje zamrljano, fol. 82a) u petak, mjeseca šaʻbāna 1119/1707. godine.

Fol. 56b - 82a; 21 redak; tekst 140 x 60. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 151; Ahlwardt VI, 6633; GAL G I, 298 i S I, 522; az-Ẓāhiriyya N, 179.

4827,3 R 2713,III

شرح الأنموذج في النحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي
Ğamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Komentar az-Zamaḫšarījeva djela *al-Unmūḏağ fī an-naḥw* iz sintakse arapskog jezika. U vezi sa godinom smrti ovoga komentatora postoji više različitih mišljenja.

Početak (fol. 85b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح البيان. و صيّرها آلةً بها يحترز عن الخطأ في اللسان ... و بعد يقول العبد الفقير ابن عبد الغني الأردبيلي: ...لما رأيت المختصر للإمام الهمام العلامة ... جار الله (الزمخشري) ... أنموذجه في النحو...

Kraj (fol. 139b):

... عصمنا الله من شرورهم، و ردَّ إليهم بلفظه كيد فجورهم. تمت

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḫalīl ...? u petak, mjeseca šaʻbāna 1119/1707. godine (bilješka na kraju djela, fol. 139b).

Fol. 85b - 139b; 21 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela u prvome dijelu uokviren crvenom linijom. Na nekoliko posljednjih listova tekst oštećen vlagom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 185; Ahlwardt VI, 6516; az-Ẓāhiriyya N, 275; Köprülü I, 733ß i II, 334/5; Dobrača II, 848/2; Jahić VI, 3725.

4828,1 R 2776,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 104b; 195 x 120; 7 redaka; tekst 130 x 55. Papir narandžast i siv, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*, lijep, krupniji, deblji i razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom, kao i tačke na kraju rečenice i navodnici za primjere. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom obrubljenom tanjim crnim linijama, dok su ostali dio teksta, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. U zbirci ima dosta bilježaka na raznim mjestima, uglavnom iz jezika.

Poklon dr. Muniba Muidovića Gazi Husrev-begovoj biblioteci (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4828,2 R 2776,II

التوابع فى علم الصرف

AT-TAWĀBI' FĪ 'ILM AṢ-ṢARF

جمال الدين إسحاق القراماني

Ğamāluddīn Isḥāq al-Qaramānī, um. 930/1524

Veće djelo iz morfologije arapskog jezika o čijemu autoru postoje izvjesna neslaganja. Prema većini izvora autor ovoga djela je gore navedeni Ğamāluddīn Isḥāq al-Qaramānī, dok Ahlwardt (VI, 6775-76) misli da je to Ibn Kamāl-pāšā. U ovome rukopisu djelo počinje od prvoga poglavlja, bez uvodnog dijela.

Početak (fol. 107b):

القسم الأول في الصحيح أي: الذي ليس في حروفه الأصلية من حروف العلة و الهمزة و التضعيف...

Kraj (fol. 168a):

... و شبه التوالي في جمع تالية التوالي مصدراً، و على ماذكر تنبّه و اعتبر و استعلم من نفسك قياس ما تركنا على ما ذكرنا، و الله المعين و المرشد، إنه ولي الحسنات و قاضي الحاجات.

Prepisao Aḥmad b. Ḥasan al-Ihlawnawī (iz Livna) u posljednjoj dekadi mjeseca ṣafara 1033/1623. godine u Aqḥiṣāru (Prusac), u tekiji kadije Ismā'īla (bilješka na kraju djela, fol. 168a).

قد وقع الفراغ من تحرير كتابة هذه النسخة الشريفة في أواخر شهر صفر المصفر في شهور سنة ثلث و ثلثين و ألف، في قصبة أقحصار في بقعة إسماعيل القاضي، من يد العبد الفقير إلى الباري أحمد بن حسن الإهلونوي.

Fol. 107b - 168a; 17 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom, kao i istaknute riječi, dok su druge nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice kao i *unvan*, uokviren debljom zlatnom linijom, obrubljenom tanjim crnim linijama, dok su ostali dio teksta, i margine posebno, uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 503; Ahlwardt VI, 6775-76; GAL S II, 630; az-Ẓāhiriyya LBAS, 468; Jahić VI, 3820.

4828,3 R 2776,III

ضابطات الجموع

ḌĀBIṬĀT AL-ĞUMŪ'

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Kraća morfološka rasprava o paradigmama množine određenih oblika imena. Od nama dostupnih izvora Wagner (298) navodi ovu raspravu i to pod naslovom *Risāla al-ğam'*, i da je njen autor Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā (um. 940/1533). Katalog Bratislava (342), takođe, navodi isto djelo samo pod naslovom *Faṣl fī al-ğumū' al-qiyāsiyya* i Ibn Kamāl-pāšu kao autora. Isti naslov ovoga djela je i u jednom našem rukopisu (Jahić VI, 4202/2). Pod sličnim naslovom, *Ḍābiṭāt al-ğumū'*, navedena rasprava se nalazi i u drugom našemu rukopisu (pogl.: 4895,8). U Katalogu Köprülü biblioteke (I, 1014/3 i I, 1580/41) se navodi Ibn Kamāl-pāšā kao autor rasprave sa sličnim naslovom, *Risāla fī nisba al-ğam'*. U drugome našem rukopisu (5027,1) nalazi se ista rasprava sa gore napisanim naslovom, *Ḍābiṭāt al-ğumū'*.

Početak (fol. 168b):

اعلم أن الإسم إذا كان على فَعْل أو فُعْل أو فِعْل، يجمع في القلة على أفْعُل و أفْعال و في الكثرة على فُعول و فِعال نحو: بَحْر و أبْحُر (أبْحار وبُحور) و بِحار...

Kraj (fol. 170b):

... و لهذا أشباه، و أخوات و فيها حاضرت لمن تأمل كتابة و الكلام ليس له نهاية . تمت

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Aḥmad b. Ḥasan al-Ihlawnawī (bilješka na kraju prethodnog djela, fol. 168a).

Fol. 168b - 170b; 17 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Wagner, 298; Bratislava, 342; Köprülü I, 1014/3 i I, 1580/41; Jahić VI, 4202/2.

4828,4 R 2776,IV

التنبيه على غلط الجاهل و النبيه

AT-TANBĪH 'ALĀ ĠALAṬ AL-ĞĀHIL WA AN-NABĪH

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Kraća rasprava o uobičajeno nepravilnom izgovoru nekih arapskih riječi.

Početak (fol. 171b):

الحمد لله الذي جعلنا مِنْ زمرة مَنْ علم، و لم يجعلنا مِن الذين يحرّفون الكلم ... و بعد فإن أول ما يجب أن يعلم، و أولى أن يبذل فيه الهمم، إقامة اللسان...

Kraj (fol. 183b):

... و إذا أضمّت النون حذفت الألف، و كثير من الناس يضمّون النون و يثبتون الألف. تم الكتاب...

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Aḥmad b. Ḥasan al-Ihlawnawī (bilješka na kraju prethodnog djela, fol. 168a).

Fol. 171b - 183b; 17 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Primjeri pogrešno izgovaranih riječi citirani sa *wa minhā*, napisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ahlwardt VI, 6777; Dobrača I, 244; Bratislava, 340.

4828,5 R 2776,V

فوائد مهمة

FAWĀ'ID-I MUHIMMA

Kraća rasparava iz gramatike o promjenama riječi sa "slabim" konsonantima na turskom jeziku. Ustvari, ovdje se radi najvjerovatnije o poglavlju iz nekog gramatičkog djela.

Početak (fol. 185b):

فصل في فوائد مهمة. قچن؛ ألف مساجدك قبل و بعدنده واو و ياء واقع اولنه بعد ألفه واقع اولان واو و يا مقلوبه بالهمزه اولورألف غير حاجز...

Kraj (fol. 186a):

...ولولاهم لكنت كعظم حوتٍ ثوى في مظلم الغمرات داجي
و كنت اذل من وتدٍ بقاعٍ يشجّجُ رأسه بالفهْر داجي.
فالحمد لله رب العالمين و الصلوة على محمد و آله أجمعين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 185b - 186a; 50 redaka ukupno, (tekst 150 x 90). Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4828,6 R 2776,VI

رسالة في جواز الإستيجار على تعليم القرآن

RISĀLA FĪ ĞAWĀZ AL-ISTĪĞĀR 'ALĀ TA'LĪM AL-QUR'ĀN

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Kraća rasprava o plaćanju nadoknade za obučavanje u učenju Kur'ana.

Početak (fol. 190b):

إعلم أن بعض مشايخنا استحسنوا الإستيجار على تعليم القرآن اليوم ...

Kraj (fol. 191a):

...و أستاذنا الشيخ الإمام ظهير الدين هكذا كان يكتب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 190b - 191a; 25 redaka ukupno; tekst 130 x 70. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt I, 439.

4829,1 R 1851,I

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisivao nepoznati prepisivač, vjerovatno 1209/1794-95. godine (bilješka na margini na kraju djela, fol. 64b).

Fol. 1b - 64b; 200 x 135; 11 redaka; tekst 125 x 60. Papir bijel i žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na početku uokviren u kombinaciji plavom, zelenom i crvenom linijom kao i *unvan*, a kasnije sa dvije crvene linije. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4829,2 R 1851,II

منار الأنوار
MANĀR AL-ANWĀR

حافظ الدين أبو البركات عبد الله بن أحمد النسفي

Ḥāfiẓuddīn Abū al-Barakāt ʻAbdullāh b. Aḥmad an-Nasafī, um. 710/1310

Djelo iz uṣūl al-fiqha.

Početak (fol. 69b):

الحمد لله الذي هدانا [إلى الصراط المستقيم] و الصلوة على من اختص بالخلق العظيم ... اعلم أن أصول الشرع ثلثة: الكتاب و السنّة و إجماع الأمّة، و الأصل الرابع القياس...

Kraj (fol. 93b):

... كلمة الكفر و حرمة تحتمل السقوط لكنها لم تسقط بعذر الإكراه. و احتملت الرخصة أيضًا كتناول مال الغير، و لهذا إذا صبر في هذين القسمين حتى قتل صار شهيدًا.

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd al-Banālūqawī (iz Banjaluke) 1161/1748. godine (bilješka na kraju djela, fol. 93b).

رقمه الفقير محمد بن محمود البنالوقوي، غفر الله له و لوالديه، سنة ١١٦١هـ

Fol. 69b - 93b; 15 redaka; tekst 135 x 85. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad Ṭāšči-zāde (bilješka na kraju djela, fol. 93b).

Izv.: Dobrača II, 809; Bratislava, 67; Loebenstein, 2143.

4830 R 472

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الأستراباذي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya* iz arapske morfologije.

Početak (fol. 1b):

أما بعد حمداً لله تعالى و الصلاة على محمد و عترته المعصومين. فقد عزمت أن أشرح مقدمة ابن الحاجب، رحمه الله في التصريف و الخط و أبسط الكلام في شرحها ...

Kraj (fol. 145b):

... قال المص: و إمالتها تدل على الياء، لأن الكسرة لا تمال لها ألف ثالثة عن واو: قد مرّ الكلام عليه في باب الإمالة **قوله** غير بلى ذلك لإمالتها و إلى و على لقولهم: إليك و عليك، و أما حتى: فللحمل على إلى. تم الكتاب

Prepisao nepoznati prepisivač 953/1546-47. godine (bilješka na kraju djela, fol. 145b).

Fol. 145; 275 x 190; 31 redak; tekst 190 x 115. Papir žućkast, deblji, glat. Neki listovi oštećeni i naknadno popravljani. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, noviji. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na marginama izvodi iz drugih komentara ovoga osnovnog djela.

Vakuf Ṣāliḥ Niyāzī al-Aḥnaṣwī b. Muḥammad b. Fayḍullah Oğuz-zāde (pečat na više mjesta u rukopisu).

Na drugom zaštitnom listu bilješka da je rukopis uvakufio Ljubunčić Ibrahīm-efendī, muallim u Livnu.

Vakuf Meho Mrakić, podnačelnik općine Vlahovići (pečat na kraju djela na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1021; Ahlwardt VI, 6601; az-Ẓāhiriyya LBAS, 506; TÜYATOK 07/I, 412; Köprülü I, 1512; Kıbrıs, 598.

4831 R 1584

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الأستراباذي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Isto kao 4830.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca muḥarrama 992/1584. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 335b).

Fol. 335; 200 x 115; 19 redaka; tekst 140 x 67. Papir žućkast, tanji, glat. Povez mekši, fin sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje i tri tanje crne linije, dok je drugi dio teksta uokviren crvenom linijom. Lijep *unvan* u kombinaciji plave i zlatne boje.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4832 R 479

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

رضي الدين محمد بن الحسن الأستراباذي

Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī, um. 686/1287

Isto kao 4830.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 198; 245 x 160; 27 redaka; tekst 190 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i naknadno popravljanog hrbata. Futrola kartonska sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran i od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa ص (muṣannif - pisac) a komentar sa ش (šarḥ - komentar). Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa bio Muḥammad al-Bursawī Sarrāǧ-zāde, a na fol. 1a bilješka da je u posjed rukopisa krajem mjeseca ṣafara 1023/1614. godine došao Darwiš Muḥammad b. Ismā'īl as-Sīwāsī.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4833 R 1367

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچارپردي

Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī, um. 746/1345

Komentar Ibn al-Ḥāǧibova djela *aš-Šāfiya* iz arapske morfologije.

Početak (fol. 1b):

نحمدك يا من بيده الخير و الجود، و ليس في الحقيقة غيره بموجود ... أما بعد فيقول المولى المعظم كشاف المشكلات فريد الدين أحمد بن الحسن الجاربردي: لما كان الكتاب التصريف الذي صنفه الفاضل ... أبو عمرو عثمان ابن الحاجب ... ثم أشار إليّ جمع من الفضلاء، أن أكتب له شرحاً ينحلّ به ألفاظه و معانيه...

Kraj (fol. 195a):

... ولم يكتب شيء من الحروف بالياء غير هذه و هي: بلى لإمالتها، و على لقولهم عليك، و إلى لقولهم إليك، و حتى حملاً عليها لأنها بمعناها في الغاية و الإنتهاء. تم الكتاب

Prepisao Muḥammad Ḥasan Muḥammad al-'Ašnahī u Tibrizu sredinom mjeseca ramaḍāna 730/1330. godine (bilješka na fol. 195b).

Fol. 195; 215 x 120; 21 redak; tekst 170 x 80. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom u početku, a kasnije crnom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1021; Ahlwardt VI, 6605; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 502; Köprülü II, 302; TÜYATOK 34/II, 420; TÜYATOK 07/V, 3794; Kıbrıs, 596.

4834 R 3941

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچارپردي

Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī, um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao Muḥammad b. Yūsuf b. Muḥammad Šams al-Ardabīlī u ponedjeljak 4. ḏū al-ḥiǧǧa 733/1333. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 225a).

Fol. 225; 210 x 115; 19 redaka; tekst 155 x 80. Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvom zaštitnom listu (*b* strana) bilješka o uvakufljenju rukopisa za medresu u Mostaru 1064/1653-54. godine.

4835 R 1497

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao Ḥasan b. Abī Bakr al-Isfahānī na kraju mjeseca šawwāla 733/1333 godine (?) u medresi al-Qāḍī (bilješka na fol. 218b).

Na istoj stranici se nalazi i bilješka da je ovaj rukopis prepisan iz rukopisa koji je kolacioniran sa rukopisom iz kojega je predavao njegov autor.

Fol. 218, paginiranih; 210 x 90; 29 redaka; tekst 160 x 50. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Na početku ima nekoliko volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Prije početka sadržaj djela. Na fol. 1a bilješka o djelu i njegovu autoru.

Na fol. 218b bilješka na perzijskom jeziku o izgovoru arapskih glasova, a na slijedećem listu šematski prikazana mjesta gdje se formiraju glasovi.

4836 R 477

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao nepoznati prepisivač 985/1577. godine.

Fol. 110; 260 x 165; 23 retka; tekst 185 x 130. Papir u prvome dijelu uglavnom žućkast, srednje debljine i hrapav. U drugoj polovini rukopisa više listova ili dijelova listova zamijenjeni i dopisani. Osnovni, sačuvani dio rukopisa je znatno stariji od dopisanog. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran i od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Umm Kulṯūm, žene Ḫalīla b. Kreso al-ḥāǧǧ Ṣāliḥa (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je bio u vlasništvu Abdulaha Kresića (bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

4837 R 4074

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao nepoznati prepisivač 988/1580-81. godine (bilješka na kraju djela, fol. 126a).

Fol. 126; 210 x 135; 25 redaka; tekst 165 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, otkinute klapne. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a bilješka da je rukopis uvakufio Darwiš-āġā za svoju džamiju.

4838 R 3445

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ḏū al-qa'da 1063/1653. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 125b).

Fol. 125; 205 x 145; 25 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom u početku a kasnije crnom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. Uvakufio Elčī al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na fol. 125b).

4839 R 1190

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الجاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao Šamsuddīn b. Nūruddīn al-Armanākī 3. ǧumādā al-ūlā 1078/1667. godine (bilješka na kraju djela, fol. 155b).

Fol. 155; 210 x 150; 21 redak; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel i žućkast, srednje debljine, glat i, drugi, tamnobijel, deblji i hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Futrola kartonska sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4840 R 2417

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الجاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī' al-awwalu 1165/1752. godine u Visokoj ar-Rā'id medresi? u Galipolju (bilješka na kraju djela, fol. 198a).

U rukopisu je izostavljen uvodni dio.

Fol. 198; 190 x 140; 15 redaka; tekst 125 x 75. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na zaštitnim listovima razne bilješke, uglavnom iz jezika.

4841 R 2142

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الجاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 133; 205 x 145; 21 redak; tekst 165 x 95. Papir bijel, srednje debljine, glat. Nekoliko listova oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno u prvome dijelu rukopisa sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4842 R 3437

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الجاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 148; 205 x 125; 21 redak; tekst 140 x 70. Papir žućkast, srednje deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na nekoliko prvih listova na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Uvakufio Aḥmad b. Muṣṭafā a ovjerio Mūsā b. Muḥammad (bilješke i pečati na fol. 1b i 2a).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4843 R 1270

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 198; 195 x 120; 19 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel i žućkast, oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Prve dvije stranice teksta uokvirene debljom linijom zlatne boje kao i *unvan* sa *basmalom*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4844 R 4648

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

فخر الدين أحمد بن حسن بن يوسف بن إبراهيم الچاربردي
Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī,
um. 746/1345

Isto kao 4833.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 197; 210 x 125; 19 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

4845 R 3193

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya* iz arapske morfologije.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي علا بحوله ودنا بطوله. مانح كل غنيمة و فضل. و كاشف كل عطية و أزل
... و بعد فإن مَنْ أراد أن يكون له منيحة من الكتاب الإلهي، و فيه عُبْقى من الكلام النبوي...

Kraj (fol. 177a):

... و أما الحروف، فلم يكتب منها باليا، غير: بلى لإمالة ألفه و على و إلى لانقلاب ألفهما
إلى اليا، في عليك و إليك و غير حتى فإنه يكتب باليا، حملاً لها على إلى. تم

Prepisao nepoznati prepisivač 968/1560-61. godine (bilješka na kraju djela, fol. 177a).

Fol. 177, paginiranih; 155 x 95; 21 redak; tekst 115 x 50. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa obrubljenim debljim i tanjim linijama zlatne boje na koricama i klapni. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio kadija al-Ḥāğğ Muṣṭafā (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Na fol. 1a sadržaj djela.

Vakuf Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Waysil-efendī (bilješka na fol. 1b).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1021; Ahlwardt VI, 6607; TÜYATOK 34/II, 419; TÜYATOK 07/V, 3792-3; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 504-5; Köprülü III, 631; Kıbrıs, 597.

4846,1 R 3532,I

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisao Ḍūlfiqār b. ʻAlī al-Busnawī (Bosanac) u posljednjoj dekadi mjeseca rabīʻ al-āḫira 1021/1612. godine u Istanbulu na Atmejdanu u carskom dvoru (bilješka u kolofonu djela, fol. 134a).

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب الموسم بسيد عبد الله في يوم الأربعا، أواخر شهر ربيع الآخر وقت الضحى من شهور إحدى عشرين و ألف سنة، في بلدة قسطنطنية المحمية حماها الله تعالى عن العاهات و البلية، إلى آخر الزمان في سراي پادشاه جهان الشهير بآت ميدان عن يد ذو الفقار بن علي البسنوي، كتبه لرضائه واجبًا لدعائه، و مستمداً عنه في جميع الأمور الدنيوية و أخروية. اللهم يسر أمورنا و اغفر لنا...

Fol. 134; 210 x 155; 17 redaka; tekst 140 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nastaʻlīq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. Uvakufio Elči al-ḥāǧǧ Ibrāhīm, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na fol. 133b).

4846,2 R 3532,II

فوائد متعلقة بمعنى الحروف

FAWĀʼID MUTAʻALLIQA BI MAʻNĀ AL-ḤURŪF

Kraća rasprava o upotrebi i značenju pojedinih slova u riječima od nama nepoznata autora.

Početak (fol. 134b):

همزة الحكاية و هو في المضارع نحو: أَضْرِبُ **همزة الإستفهام** نحو: أ زيد عندك أم عمرو **همزة بمعنى الواو** نحو قوله تعالى: {وَ إِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ} أي: وُقِّتَتْ ...

Kraj (fol. 135a):

... و إن يدل العَلَم على مدح أو ذمّ، فهو اسم كزيد و عمرو، الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب. تم

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḍūlfiqār b. ʻAlī al-Busnawī (bilješka u kolofonu prvog djela, fol. 134a).

Fol. 134b - 135a; 17 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nastaʻlīq*, vokaliziran. Slova koja se obrađuju nadvučena crvenom linijom.

4847 R 3956

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ, soḫta (učenik) u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, 1117/1705-06. godine (bilješka na fol. 165b).

قد وقع الفراغ في تحرير هذه النسخة الشريفة عن يد عبده الضعيف أحمد بن صالح السوخته، في مدرسة قره كوز محمد بيك سنة سبع عشر و مائة و ألف، غفر الله له و لوالديه، و لأستاذه، و أحسن إليهما و إليه و لجميع المؤمنين و المؤمنات برحمتك يا أرحم الراحمين.

Fol. 165, paginiranih; 205 x 130; 19 redaka; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljne, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *taʻlīq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst komentara uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

Na fol. 1a sadržaj djela i bilješka sa pečatom o bivšemu vlasniku rukopisa, Aḥmad b. Ṣāliḥ al-Mūstārī (iz Mostara).

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4848 R 2330

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisao Munlā Muḥammad al-Poturī? u gradu Rodosu? 21. ḏū al-ḥiğğa 1121/1710. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 158b).

Fol. 158; 205 x 125; 21 redak; tekst 165 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Hrbat naknadno popravljan drugom kožom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4849 R 3048

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار

Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 250, paginiranih; 180 x 100; 17 redaka; tekst 140 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Prva laga volantna. Nakoliko listova oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Nedostaje prva korica. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjedu rukopisa bio Muḥammad b. Ibrāhīm Goraždawī (bilješka na *a* strani prvog zaštitnog lista), dok je na *b* strani sadržaj djela.

4850 R 5350

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار

Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 114; 200 x 115; 23 retka; tekst 122 x 60. Papir svijetlosmeđi, srednje debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom a naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4851 R 7861

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار

Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 180; 215 x 155; 21 redak; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

4852 R 2366

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار

Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 183; 205 x 130; 19 redaka; tekst 140 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen i naknadno popravljan. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom a naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Ibrāhīm b. Islām Ispūžlī iz Travnika za Ajnibegzāde mekteb i predao ga muteveliji al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ al-Harsanklīji 26. rabī' al-awwala 1252/1836. godine (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4853 R 3177

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 145; 180 x 125; 19 redaka; tekst 115 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. U početku ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4854 R 838

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 202; 205 x 145; 17 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4855 R 3619

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 182; 205 x 125; 19 redaka; tekst 130 x 57. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

4856 R 971

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ǧamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Fol. 118; 205 x 145; 21 redak; tekst 175 x 95. Papir tamnobijel, deblji. Nekoliko listova na kraju oštećeno vlagom. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4857 R 7929

شرح الشافية
ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

جمال الدين عبد الله بن محمد بن أحمد الحسيني نقره كار
Ğamāluddīn ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Ḥusaynī Nuqrakār, um. 776/1374

Isto kao 4845.

Prepisao ʻAbdullāh (bilješka na kraju djela, fol. 103a).

Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 103; 197 x 135; 21 redak; tekst 150 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi volantni na početku a na kraju oštećeni. Nedostaju korice sa hrbatom. Listovi uvezani koncem. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom ili crvenom linijom. Kustode.

4858 R 1365

الصافية في شرح الشافية
AṢ-ṢĀFIYA FĪ ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

يوسف بن عبد الملك بن بخشايش قره سنان
Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Komentar Ibn Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya* iz morfologije arapskog jezika. Djelo je autor završio u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 838/1435. godine, kako stoji u uvodu komentara.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي بيده التثبيت و التصريف، و حفظ كلم القرآن عن التغيير و التحريف، أنزله على أشرف العالمين ... و بعد فيقول العبد يوسف بن عبد الملك المغفور: قد استصفيت عند الحواشي من الشرح المشهور، للمختصر المسمى بالشافية و لهذا **سميتها بالصافية** ...

Kraj (fol. 119a):

... و أما الحروف: فلم يكتب منها بالياء غير بلى لإمالتها، و غير **على** لقولهم عليك و **إلى** لقولهم إليك **و حتى** حملاً على إلى لأنها بمعناها في الغاية و الإنتهاء. و الحمد لله...

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu šaʻbānu 1023/1614. godine (bilješka na kraju djela, fol. 119a).

Fol. 119; 215 x 155; 19 redaka; tekst 150 x 85. Papir žućkast, deblji, glat. Listovi malo oštećeni vlagom ali je tekst čitljiv. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane rukom prepisivača.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. aš-šayḫ Muṣṭafā (bilješka na drugom zaštitnom listu).

U drugoj bilješci stoji da je ovaj rukopis uporeden i sravnjen sa autografom.

Vakuf Salim-efendije Muftića (pečat).

Izv.: A. M. II, 560; Ḥ. Ḫ. II, 1022; Ahlwardt VI, 6610; TÜYATOK 07/I, 408-9; Kaḥḥāla XIII, 316.

4859,1 R 6215,I

الصافية في شرح الشافية
AṢ-ṢĀFIYA FĪ ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

يوسف بن عبد الملك بن بخشايش قره سنان
Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšāyiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Isto kao 4858.

Nedostaje početak i kraj djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و الإدغام، و صلى الله **على آله** و أتباعه: أصله أهل لأنّ تصغيره: **أهيل قلبت الها، ألفًا** لشابهة حروف اللين في الخفا، و قيل: أوّل لأنّ تصغيره أويل، قلبت الواوألفًا لتحركها، و انفتاح ما قبلها ... **فقد سألني من لا يسعني** أصله: لا يوسعني بكسر اليا، فحذفت الواو لوقوعها بين يا، و كسرة ثم فتح السين على سبيل الجواز...

Kraj (fol. 9b):

... و قد يجي، **بمعنى تفاعل نحو اجتور** أي تجاور **و اختصموا** أي: تخاصموا و بمعنى هذان المثالان ما وقع في بعض النسخ، و هو للمفاعلة يدلّ قوله بمعنى تفاعل لأنّ نسبة الإجتوار و الإختصام أي أحد الفاعلين لم تفهم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 9b; 215 x 155; 25 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 10b - 13b nepotpuna gramatička analiza teksta

رضي الله تعالى عنكم . أعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم . الحمد لله رب العالمين...

4859,2 R 6215,II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznata autora. Više o ovome pogl.: Jahić VI, 3696/3; 3712; 3814/2.

Početak (fol. 14b):

رضي الله تعالى عنكم رضي: فعل ماض لفظة الله مرفوع لفظًا بأنه فاعل رضي و الفعل مع فاعله ... **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** أعوذ: فعل مضارع نفس متكلم ... **بسم الله الرحمن الرحيم** في بسم الله: حرف جر و اسم مجرور بها ... (fol. 15a) و بعد فإنّي نحوت أشرع تقرير أبواب العوامل من غير إعراب الأسولة و الأجوبة ... **الحمد** مرفوع بأنه مبتدأ، و اللام في الله حرف جر فلفظة الله مجرور بها و الجار مع المجرور متعلّق بثابت مرفوع محلاً...

Kraj (fol. 50a):

... **و الوضيع و الرفيع من معرفتها و استعمالها** و الواو عاطفة، الوضيع مرفوع بأنه عطف على الكبير ... مجرور بأنه عطف على معرفتها، و الهاء ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل أيضًا، يعني من لم يعرف النحو و إعرابه و بناءه و تركيبه من التراكيب لم يعرف من العلوم شيئًا على وجه الحقيقة ، فإني رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرض بإعراب العوامل فلهذا شرحت إعرابها ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة المعلم و استفادة المتعلم و خاتمت الخير للشارح .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 50a; 23 retka do polovine rukopisa, dok je u drugoj polovini promjenljiv broj redaka; tekst 165 x 95 u prvoj polovini, a kasnije različite dimenzije teksta. Pismo *ta'līq* u prvoj polovini, *nasta'līq* u drugoj polovini i od drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6481, 6489 i 6490; az-Ẓāhiriyya N, 36-42; Bagdad, Awqāf III, 5282; Jahić VI, 3696/3.

4860 R 4064

المناهج الكافية في شرح الشافية

AL-MANĀHIĞ AL-KĀFIYA FĪ ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

أبو يحيى زكريا بن محمد بن أحمد بن زكريا الأنصاري المصري

Abū Yaḥyā Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā
al-Anṣārī al-Miṣrī, 826/1423 - 926/1520

Komentar Ibn Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

قال سيدنا و مولانا و شيخنا و قدوتنا إلى الله تعالى ... أبو يحيى زكريا الأنصاري الشافعي ... **بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله** الذي تفضل و تكرم، و الصلاة و السلام على رسوله صلى الله عليه و سلم و **بعد** فهذا شرح وضعته على الشافية في علمي التصريف و الخط تأليف الإمام ... ابن الحاجب ... و سميته **المناهج الكافية في شرح الشافية** ...

Kraj (fol. 191b):

... **و أما الحروف فلم يكتب منها بالياء** غير **بلى** لإمالة ألفه و **إلى** و **على** لانقلاب ألفهما مع الضمير في إليك و عليك و **حتى** حملاً على إلى لأنها بمعناها، و الله أعلم. تم الكتاب

Prepisao 'Īsā b. Aḥmad ad-Durrī 11. ša'bāna 1009/1601. godine iz autografa (bilješka u kolofonu djela, fol. 191b).

Fol. 191, paginiranih; 215 x 160; 21 redak; tekst 150 x 100. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 1a naslov djela i ime autora kao i bilješka o bivšem vlasniku rukopisa, odnosno prepisivaču. Na istoj stranici napisan i sadržaj djela.

Rukopis je uvakufio Ibrāhīm-paša za svoj mesdžid u Počitelju (bilješka na više mjesta u rukopisu).

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1021; Ahlwardt VI, 6612/5; az-Ẓāhiriyya LBAS, 559.

4861 R 3146

شرح الشافية

ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني

'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 944/1537

Komentar Ibn Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

قوله و العاقبة للمتقين. العاقبة: آخر كل شيء، و الولد كذا في القاموس، و هو عطف على العالمين أي: رب العاقبة للمتقين و جاعل خير أمرهم خيراً من أوله ... **قوله بمقدمتي في الإعراب.** سماه مقدمة إشارة إلى أنها بمنزلة المقدمة في علم الإعراب ... **قوله على نحوها.** أي:

على نحو مقدمة الإعراب و البناء و هو الشائع ... **قوله: و مقدمة في الخط**. جمع بين الخط و الصرف و النحو...

Kraj (fol. 50b):

... **قوله و كلا** يكتب على وجهين لاحتماله، لأنه يُمال فيظن أنه ياء، إذ ألف الثانية لا تمال لكسرة إذا كان عن الواو، و تقلب في كلها تاء، و الواو تقلب ياء دون الياء، و فيه أنه إذا تعارض الدليلان سقطا فبقي مجهول الأصل فينبغي أن يكتب بالألف.

Prepisao Muḥammad b. Walī al-Izwurniqī (iz Zvornika) u posljednjoj dekadi mjeseca ğumādā al-uḫrā 1019/1610. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 50b).

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الشرح المنسوب إلى المولى عصام الدين في يوم الإثنين من أواخر شهر جمادي الآخر من شهور سنة تسع عشر و ألف، على يد الفقير إلى الله الغني محمد بن ولي الإزورنقي عاملهما الله تعالى بلطفه الخفي ...

Fol. 50; 190 x 120; 21 redak; tekst 140 x 65. Papir žućkast, deblji, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1022; Ahlwardt VI, 6612/6; Dobrača II, 848/3.

4862,1 R 5213,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ğumādā al ūlā 950/1543. godine (bilješka na kraju drugoga djela u zbirci, fol. 38a).

Fol. 1b - 19a; 168 x 120; 11 redaka; tekst 113 x 55. Papir žućkast, tanji, glat, oštećen. Listovi oštećeni vlagom ali je tekst čitak. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokvirenom debljom linijom zlatne boje, uokviren tanjim crnim linijama. Na početku djela *unvan* sa preovlađujućom plavom bojom. Na marginama i interlinearno mnogo bilježaka u vezi sa tekstom djela.

4862,2 R 5213,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ğumādā al ūlā 950/1543. godine (bilješka na kraju djela, fol. 38a).

Fol. 20b - 38a; 11 redaka; tekst 113 x 55. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokvirenom debljom linijom zlatne boje, uokviren tanjim crnim linijama. Na početku djela *unvan* sa preovlađujućom plavom bojom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4862,3 R 5213,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ğumādā al ūlā 950/1543. godine (bilješka na kraju drugoga djela u zbirci, fol. 38a).

Fol. 39b - 47b, paginirani suhom olovkom; 11 redaka; tekst 113 x 55. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, uokvirenom tanjim crnim linijama. Na početku djela jednostavniji *unvan*. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4862,4 R 5213,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Početak (fol. 49b):

نصر فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي ياردم ايتدي بر غائب اركچمش زمانده...

Kraj (fol. 71a):

... و انصر بنا فعل تعجب نفس متكلم مع الغير معناسي نه عجب ياردم ايتدك بز.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca ǧumādā al ūlā 950/1543. godine (bilješka na kraju drugoga djela u zbirci, fol. 38a).

Fol. 49b - 71a, paginirani suhom olovkom; 11 redaka; tekst 113 x 55. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, uokvirenom tanjim crnim linijama. Na početku djela jednostavniji *unvan*. Ispod svakoga oblika paradigme napisan komentar na turskom jeziku.

Izv.: TÜYATOK 07/V, 3541-44.

4862,5 R 5213,V

رسالة في المصدر

RISĀLA FĪ AL-MAṢDAR

Kraća rasprava na turskom jeziku o arapskim infinitivima.

Početak (fol. 72a):

ثلاثينك مصدري اوتوز اكيه منحصر أولدي، زيرا عين الفعل ساكن اولمق وار متحرك اولمق وار...

Kraj (fol. 73b):

... عين الفعلن اوج حالي وار مفتوح مكسور مضموم مفتوح كلدي مسماة مكسور كلدي محمدة مضموم كلمدي بالإستقرار.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72a - 73b; 16 redaka; tekst 150 x 90. Pismo *nasḫī*. Primjeri nadvučeni crnom linijom.

4862,6 R 5213,VI

إعلال عزي

I'LĀL-I 'IZZĪ

Prema naslovu napisanom na početku ovo je komentar na turskom jeziku riječi sa "slabim" konsonantima u djelu *Taṣrīf al-'Izzī*. U rukopisu je teško utvrditi kraj djela, s obzirom na mnoge bilješke.

Početak (fol. 74b):

اما ترين: أصلنده تراين ايدي همزه ساكن إيله مجاور أولدي...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 74b - 76a; različit broj redaka kao i demnzije teksta. Pismo *nasḫī*.

4863 R 8080

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Nedostaje nekoliko listova na početku.

Prepisao Aḥmad b. 'Umar-efendī u kasabi Pāl u džamiji Ḥaydar-āġā 1128/1716. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

Fol. 32; 220 x 160; 5 redaka; tekst 115 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

4864,1 R 2662,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Ḥusayn b. 'Umar, softa u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, u četvrtak mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 1146/1734. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 52a).

Fol. 1b - 14a; 195 x 125; 15 redaka; tekst 135 x 65. Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni sa klapnom, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4864,2 R 2662,II

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Ḥusayn b. ʻUmar, softa u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, u mjesecu ḏū al-ḥiğğa 1146/1734. godine (bilješka na kraju djela, fol. 52a).

تم هذا الكتاب على يد عبده الضعيف، المحتاج إلى رحمة ربه العزيز المنان حسين سختة ابن عمر غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه، في شهر مستار بمدرسة قره كوزبك غفر الله ذنوبه في يوم برشنبه في شهر ذو الحجة في وقت العشا، من تاريخ سنة ١١٤٦(١) هـ

Fol. 15b - 52a; 13 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na nekoliko listova tekst prepisan od strane drugog prepisivača.

4864,3 R 2662,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Maḥmūd b. ʻUmar-efendī iz Župan Potoka u Novoj mostarskoj tekiji 1046/1636-37. godine (bilješka na fol. 76a).

كتبه محمود بن عمر أفندي عن ساكن ژپان پوتوق بو كتابي يني موستارك تكسنده يازلدي سنة ١٠٤٦ هـ

Fol. 53b - 76a; 9 redaka; tekst 143 x 70. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. *Unvan* sa naslovom djela. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4864,4 R 2662,IV

البناء
AL-BINĀʼ

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 90a; 9 redaka; tekst 142 x 72. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4864,5 R 2662,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik فعل a na prva dva lista gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 91b - 106b. Paradigme ispisane krupnim slovima u formi tabele. Pismo *nasḫī*, vokaliziran.

4864,6 R 2662,VI

رسالة في المعاملات
RISĀLA FĪ AL-MUʻĀMALĀT

Nepotpuna rasprava na turskom jeziku o kupoprodaji i drugim vrstama odnosa među ljudima.

Početak (fol. 107b):

الحمد لله الذي بيّن الحلال و الحرام و جعل التعليم و التعلم ... أما بعد هر انسانه علم حالني يلمك و مقتضاسنجه عمل اتمك لازمدر ... و لكن معاملات بابند بيع و شراده و سائر خصوصده...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 107b - 110a; 15 redaka; tekst 150 x 100. Pismo *nasḫī*. Kustode.

4865 R 7879

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb
b. ʻAlī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Maqṣūd b. aš-šayḫ Ḥusayn 15. ḏū al-qa'da 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol. 17b).

Fol. 17; 175 x 12; 13 redaka; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Mullā 'Abdullāh b. Ḥusayn (bilješka na kraju djela, fol. 17b).

R 5171,I

4866,1

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1259/1843. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 28a i trećeg djela, 36a).

Fol. 1b - 13b; 195 x 140; 13 redaka; tekst 140 x 83. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni vlagom ali je tekst čitak. Povez tvrd, kartonski. Sačuvana samo prva korica. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4866,2

R 5171,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1259/1843. godine (bilješka na kraju djela, fol. 28a i trećeg djela, 36a).

Fol. 14b - 28a; 13 redaka; tekst 140 x 83. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4866,3

R 5171,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1259/1843. godine (bilješka na kraju djela, fol. 36a).

Fol. 28b - 36a; 13 redaka; tekst 140 x 83. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4866,4

R 5171,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 4862,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1259/1843. godine (bilješka u zbirci na fol. 28a i fol. 36a).

Fol. 36b - 51a. Pismo *nasta'līq*, mjestimično vokaliziran. Paradigmatski oblici sa komentarom na turskom jeziku, ispisani u obliku trougla i uokvireni crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4867,1

R 2846,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 51b).

Fol. 1b - 14a; 185 x 130; 15 redaka; tekst 130 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i obrubom ivica, oštećen i odvojen od listova. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4867,2

R 2846,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 51b).

Fol. 14b - 28a; 15 redaka; tekst 130 x 70. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4867,3

R 2846,III

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 51b).

Fol. 28b - 36b; 15 redaka; tekst 130 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja kao i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4867,4

R 2846,IV

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 4862,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na kraju djela, fol. 51b).

Fol. 37b - 51b. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Paradigmatski oblici نصر ispisani krupnijim slovima sa sitnijim komentarom na turskom jeziku, u obliku trougla.

Na fol. 52a - 58a obrađena neka morfološka pitanja u obliku odvojenih bilježaka.

4867,5

R 2846,V

بناء أمثله
BINĀ'-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike. U nekim rukopisima prijevod ovoga djela se naziva još i *Binā' mafhūmī* ili *Hadiyya ṣibyāni*.

Početak (fol. 58b):

اعلم أي خطابِ صلاحيَتيِ اولان طالب علم سكا معلوم اولسون بل سن تحقيقا علم الصرف ايچنده متدرج اولان اوتوزيش بابدر اوتوزيش بابدن اوليجي التي باب ثلاثي مجرد ايچون موضوع در التي باب دن...

Kraj (fol. 70b):

... شو أقسامه اقسام سبعه دينلور شو بيت بونلري جمع ايدر:

صحيحست مثالست مضاعف - لفيف ناقص مهموز أجوف. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 51b).

Fol. 58b - 70b; 15 redaka; tekst 130 x 70. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4868,1

R 4777,I

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1295/1878. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 51b).

Fol. 1b - 28b; 180 x 120; 8 redaka; tekst 110 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno, uglavnom na početku djela, sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke Kasima Ibrišimovića iz Sarajeva.

4868,2 R 4777,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1. ğumādā al-ūlā 1295/1878. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 53b).

Fol. 29b - 53b; 8 redaka; tekst 110 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno, uglavnom na početku djela, sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4868,3 R 4777,III

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1295/1878. godine (bilješka na kraju djela, fol. 66a).

Fol. 52b - 66a; 8 redaka; tekst 110 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno u prvom dijelu sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4868,4 R 4777,IV

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 4862,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1295/1878. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 53b).

Fol. 66b - 96b. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici نصر ispisani crvenom tintom sa sitnijim komentarom na turskom jeziku, ispisani u obliku trougla i uokvireni crvenom linijom.

4869 R 2782

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 24; 150 x 105; 9 redaka; tekst 100 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran i od više prepisivača.

Vakuf Bōyo-zāde.

4870,1 R 7880,I

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 13b; 190 x 150; 15 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom titom. Kustode.

4870,2 R 7880,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 18a; 15 redaka; tekst 160 x105. Pismo *nasḫī*, od istoga prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode.

4871,1 R 765,I

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb
b. ‘Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 19b; 210 x 145; 11 redaka; tekst 130 x 50. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4871,2 R 765,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 20b - 40a; 11 redaka; tekst 130 x 50. Pismo *nasta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4871,3 R 765,III

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 42b - 52; 11-12 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *nasta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4871,4 R 765,IV

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Prepisao ‘Abdullāh b. Ṣāliḥ b. Aḥmad iz Kalin hadži Alijine mahale u Sarajevu.

تمّت الأمثلة بعون الله الملك الوهّاب في مدينه، سراي در محلّه، الحاج قلان، عبد الله بن صالح بن أحمد، غفر الله لهم الذنوب جميعاً مغفرة واسعة.

Fol. 54b - 69b. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici نصر ispisani crnom tintom sa mjestimičnim komentarom na turskom jeziku, ispisani i uokvireni crvenom linijom.

4872,1 R 7888,I

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb
b. ‘Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 20b; 195 x 125; 13 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

4872,2 R 7888,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 21b - 36b; 11 redaka; tekst 155 x 90. Pismo *nasta'līq*. Prva i posljednja stranica teksta dopisana od strane drugoga prepisivača. Naslovi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

4872,3 R 7888,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 36b - 45a; 11 redaka; tekst 155 x 90. Pismo *nasta'līq*. Prva stranica teksta dopisana od strane drugoga prepisivača. Naslovi poglavlja i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

4873,1 R 1495,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 32a; 205 x 140; 9 redaka; tekst 125 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, krupniji i lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva.

4873,2 R 1495,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 32b - 62b; 9 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *nasḫī*, krupniji i lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4874,1 R 7907,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 13b; 200 x 135; 13 redaka; tekst 140 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Mullā Sulaymān al-Waṣfī b. Ḥusayn b. 'Umar Dubūylawī iz kasabe Brezovo Polje (bilješka na fol. 1a).

4874,2 R 7907,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15b - 29a; 13 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4874,3 R 7907,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 38a; 13 redaka; tekst 140 x 75 i 140 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4874,4 R 7907,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 4862,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39b - 54b. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici نصر ispisani crnom tintom i sa komentarom na turskom jeziku i interlinearno u prvoj polovini djela. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4875,1 R 4026,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb
b. ‘Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 17a; 210 x 140; 11-15 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 17-21 i posljednja dva zaštitna lista bilješke iz arapske gramatike na turskom jeziku.

U posjed rukopisa došao Ṣāliḥ b. Ša‘bān an-Niqšikawī (iz Nikšića) 1203/1788. godine (bilješka i pečat na fol. 1a).

4875,2 R 4026,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 21b - 36b; 13 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran i od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4875,3 R 4026,III

البناء

AL-BINĀ’

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 37b - 46b; 13 redaka; tekst 140 x 75. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran i od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4876,1 R 6775,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb
b. ‘Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 12a; 220 x 165; 15 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz rukopisne zbirke Ahmeda Tuzlića.

4876,2 R 6775,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 12b - 24b; 15 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran i od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4876,3 R 6775,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 25a - 31a; 15 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran i od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4876,4 R 6775,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 4862,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 47b. Pismo *nashī*. Paradigmatski oblici نصر ispisani crnom tintom sa sitnijim komentarom na turskom jeziku, u obliku trougla. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4876,5 R 6775,V

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

داود بن محمد القارصي
Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 1169/1755

Isto kao 4776,4.

Prepisan samo prvi dio djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 48a - 49b; 23 retka; tekst 175 x 90. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 50a - 53a bilješke na turskom iz arapske gramatike.

4876,6 R 6775,VI

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 63a):

أمثله، علم جنـــدر يعني: تأليف أولنان رساله، مشهورنك اسميدر ياخود أمثله، جمعي قلت در مثالك جمعيدر مثال مفاعله بابندن مصدر در جمع...

Kraj (fol. 65a):

...مؤنث نيه درلر تغييرلردن بر تغيير أيله مفردينك آخر حروفي أيله مقصود اخاده دلالت أيدن كلميه درلر. تمت تمام اولدي

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 63a - 65a; 23 retka; tekst 175 x 90. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4877,1 R 5126,I

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb
b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Nedostaje početak djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 1194/1780. godine (bilješka na kraju djela, fol. 7b).

Fol. 1b - 7b; 215 x 160; 9 redaka; tekst 160 x 75. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi i lage volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4877,2 R 5126,II

إعلال

I'LĀL

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena u određenim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Slična djela se u mnogim rukopisima navode pod spomenutim naslovom. Nedostaje početak djela.

Početak ovdje (fol. 8a):

... نقل حركت بر ما قبل اتدك اجتماع ساكنين أولدي واودن تنوين دن اجتماع ساكنين دن اوتوري واو حذف اتدك...

Kraj (fol. 38b):

...حذف جائز اولدغندن رايه فتحه أخف حركات أولدندن فتحه حركه ويردوك أرّين ديدك.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8a - 38b; 15 redaka; tekst 160 x 75. Pismo *ta'līq*. Analizirane riječi ispisane crvenom tintom a istaknute riječi komentara nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na posljednjem zaštitnom listu i unutarnjoj korici bilješke iz arapske gramatike napisane na turskom jeziku.

4878 R 6777

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar na djelo *Taṣrīf al-'Izzī* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 1b):

إنّ أزْوىَ زهر يخرج في رياض الكلام من الأكمام، و أبهى حبر تحاك ببنان البيان و أسنان الأقلام حمد الله سبحانه و تعالى على تواتر نعمائه ... **فيقول** الفقير إلى الله الغني مسعود بن عمر القاضي التفتازاني ...: لما رأيت مختصر التصريف الذي صنفه الإمام ... الزنجاني رحمة الله عليه ينطوي على مباحث شريفة، و يحتوي على قواعد لطيفة...

Kraj (fol. 85a):

... (fol. 84b) **للنوع من الفعل، تقول نحو: حسن الطعمة و الجلسة** أي: حسن النوع من الطعم و الجلوس، و قال المصنف في شرح الهادي، المراد بالنوع: الحالة التي عليها الفاعل، تقول: هو حسن الركبة إذا كان ركوبه حسنًا ... (fol. 85a) و كذا دحرجةٌ واحدةٌ للمرة و دحرجةٌ لطيفةٌ و نحوها، و انطلاقة للمرة و حسنة أو قبيحة أو غيرها للنوع و كذلك البواقي. تمت

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Ṣāliḥ ...? (nečitko) u prvoj dekadi mjeseca rağaba 973/1566. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 85a).

Fol. 85; 210 x 155; 13 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, tanji, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, napisane rukom prepisivača.

Na prvom zaštitnom listu tumačenje nekih riječi i fraza.

Iz rukopisne zbirke Ahmeda Tuzlića.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6617; GAL S I, 497; az-Ẓāhiriyya LBAS, 487; Köprülü III, 637; TÜYATOK 07/V, 3762.

4879,1 R 733,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Muḥammad b. Ṣafar u Qayṣariji u mjesecu ğumādā al-āḫiru 993/1585. godine (bilješka na kraju djela, fol. 61a).

Fol. 1b - 61a; 210 x 150; 21 redak; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, deblji. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, naknadno popravljanog hrbata. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela napisane rukom prepisivača i uokvirene crnom linijom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4879,2 R 733,II

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

يحيى بن إبراهيم بن عبد السلام الزنجاني

Yaḥyā b. Ibrāhīm b. ʻAbdussalām az-Zanğānī, um. prije 1050/1640

Komentar djela *Taṣrīf al-ʻIzzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 61b):

الحمد لله على جزيل نعمائه السابقة. و أشكره على جميع آلائه المتلاحقة ... **و بعد فيقول** أضعف عباد الله يحيى ابن الإمام السعيد إبراهيم بن عبد المسلم (السلام) الزنجاني ... لما رأيت قلوب الطلاب ممن يحصل من أبناء أزماننا مائلةً إلى هذا المختصر في علم الصرف المنسوب إلى ... عبد الوهاب بن إبراهيم الزنجاني ... أردت أن أشرحه شرحًا فائقًا...

Kraj (fol. 106a):

...قوله: **و الفعلة بالكسر للنوع من الفعل** أقول: يجئ النوع من الثلاثي الذي لا تاء فيه ... فعلى مصدره المستعمل مع زيادة التاء فيه نحو انطلاقة حسنة، و الفارق بين المصدر و النوع من هذا القسم، القرينة صفة، يقال: حسن النوع من الطعام و الجلوس. تم

Prepisao Muḥammad b. Ṣafar u Qayṣariji 993/1585. godine (bilješka na kraju djela, fol. 106a).

Fol. 61b - 106a; 23 retka; tekst 145 x 80. Pismo *nastaʻlīq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* a komentar sa *aqūlu*. Istaknute riječi nadvucene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, napisane rukom prepisivača i uokvirene crnom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6622; GAL S I, 497; Köprülü III, 636/1; az-Ẓāhiriyya LBAS, 498; TÜYATOK 07/V, 3766.

4879,3 R 733,III

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

سراج الدين محمد بن عمر الحلبي

Sirāğuddīn Muḥammad b. ʻUmar al-Ḥalabī, um. 850/1446

Glosa na at-Taftāzānījev komentar djela *Taṣrīf al-ʻIzzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 108b):

نحمد الله على أنْ وفّقنا (إلى) صرف الهمّة نحو المعاني و البيان ... **و بعد فيقول** الفقير إلى الله الغني محمد بن عمر الحلبي: لما كان مختصر الإمام الهمام قدوة المحققين ... عز الملة و الدين الزنجاني ... (fol. 109a) قوله: **إن أروى زهر** أروى: اسم التفضيل من رويت بالماء بالكسر أروَى...

Kraj (fol. 132b):

...و الرابعة المعلوق بالعين المهملة، و هو مثل العلاق و هو ما يعلق به شيئًا، قال أبو سعيد: لا نظير لهذه الأربعة. هذا آخر ما أردنا إيراده على فوايد العلامة مما يحتاج إليه في كشف مشكلاتها و حل معضلاتها.

Prepisao Muḥammad b. Ṣafar u Qayṣariji u trećoj dekadi mjeseca ramaḍāna 993/1585. godine (bilješka na kraju djela, fol. 132b).

Fol. 108b - 132b; 21 redak; tekst 145 x 80. Pismo *nastaʻlīq*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu* a komentar sa *aqūlu*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, napisane rukom prepisivača i uokvirene crnom linijom.

Izv.: A. M. II, 196; Ḥ. Ḫ. II, 1140; GAL S I, 498; Ahlwardt VI, 6619.

4879,4 R 733,IV

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Komentar djela *Taṣrīf al-ʻIzzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 133b):

قال **إعلم أن التصريف في اللغة: التغيير و في الصناعة: تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلا بها** أقول: اعلم أن من جملة العلوم العربية علم التصريف و له معنيان لغوي و صناعي. فالتصريف في اللغة: التغيير و منه تصريف الرياح و هو تحويلها من حال إلى حال...

Kraj (fol. 198b):

... إن كان فيه التاء، فعلى: مصدر المستعمل مع الوصف بغير الواحدة نحو دحرجتُهُ دحرجةً شديدةً للفرق بينه و بين المرأة.

Prepisao Muḥammad b. Ṣafar u Qayṣariji mjeseca ğumādā al-ūlā 993/1585. godine (bilješka na kraju djela, fol. 198b).

Fol. 133b - 198b; 23 retka; tekst 145 x 80. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar sa *aqūlu*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, napisane rukom prepisivača i uokvirene crnom linijom.

Izv.: Köprülü III, 633; GAL S I, 498 i S II, 306; az-Ẓāhiriyya LBAS, 495; TÜYATOK 07/V, 3761.

4880 R 3148

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Šuǧā' 994/1586. godine (bilješka na kraju djela, fol. 65b).

Fol. 65; 200 x 130; 17-19 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku pisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane rukom prepisivača.

U kolofonu djela bilješka da je ovaj komentar završen u noći 15. ša'bāna 738/1338. godine što odgovara i podatku koji navodi Ḥāǧǧī Ḫalīfa (II, 1139). Dalje slijedi podatak da je prepis završen 15. ṣafara 834/1430. godine što je najvjerovatnije datum prepisa rukopisa iz kojega je naš rukopis prepisan.

Rukopis je uvakufio Muẓaffar-zāde al-ḥāǧǧ 'Abdulqādir-efendī za Sīm-zāde medresu (bilješka sa pečatom i nazivom djela na fol. 1a).

Rukopis iz Osman Šehdijine biblioteke.

4881 R 3533

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ǧumādā al-ūlā 982/1574. godine (bilješka na fol. 38b).

Fol. 38; 205 x 115; 23 retka; tekst 165 x 75. Papir žut, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4882 R 7865

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao 'Abdullāh b. ...? (nečitko) 1. ramaḍāna 997/1589. godine (bilješka na fol. 92b).

Fol. 92; 155 x 105; 14 redaka; tekst 110 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Abdullah b. ...? (nečitko, bilješka na fol. 92b).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

4883 R 4041

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Uvodni dio u ovome rukopisu je skraćen.

Početak ovdje (fol. 1b):

أما بعد الحمد لوليه و الصلوة على نبيه فأقول: لما كان من الواجب على كل طالب شيء أن يتصور ذلك الشيء...

Prepisao nepoznati prepisivač 12. ḏū al-ḥiğğa 1031/1622. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 81b).

Fol. 81; 170 x 85; 21 redak; tekst 135 x 40. Papir žut, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na prva dva lista na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl al-Mūstārī (iz Mostara, bilješka na fol. 1a), kao i 'Abdullāh munlā Ibn al-ḥāğğ Ṣāliḥ-efendī Wahbī-zāde koji je u posjed rukopisa došao 1251/1835-36. godine (bilješka na fol. 81b).

4884 R 3036

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Šayḫ Uways b. Ismā'īl 1052/1642-43. godine (bilješka na kraju djela, fol. 69a).

Početak kao pod brojem 4883.

Fol. 69; 190 x 105; 17 i 21 redak; tekst 135 x 55. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio Munlā Mūsā za Gazi Husrev-begovu medresu (bilješka na fol. 1a).

4885,1 R 932,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Ibrāhīm, soḫta al-Mustārī u Karađoz-begovoj medresi u mjesecu ğumādā al-uḫrā 1054/1644. godine (bilješka na kraju djela, fol. 59b).

قد وقع الفراغ في هذه النسخة الشريفة المباركة من يد العبد الضعيف المحتاج إبراهيم السوختة الموستاري في مدرسه، قره كوز بك في وقت الظهر في ماه جماذي الآخر، غفر الله له و لوالديه ... سنة ١٠٥٤هـ

Fol. 1b - 59b; 195 x 125; 18 redaka; tekst 155 x 85. Papir žućkast, deblji, glat, dosta oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, također, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. šayḫ Muḥammad, vaiz u sultan Selimovoj džamiji (bilješka na fol. 61a).

4885,2 R 932,II

المطلوب في شرح المقصود

AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Ibrāhīm, soḫta al-Mustārī u Karađoz-begovoj medresi u mjesecu ğumādā al-uḫrā 1054/1644. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 59b).

Fol. 63b - 153b; 18 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4886,1 R 1298,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca rabī' al-awwala 1095/1684. godine (bilješka na kraju djela, fol. 70a).

Fol. 1b - 70; 200 x 145; 21 i 13 redaka; tekst 140 x 75 i 130 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, i žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*, od dvojice prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4886,2 R 1298,II

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ’

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي

Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 71b - 94b; 19 redaka; tekst 135 x 85. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku pisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4886,3 R 1298,III

الأمثلة الفارسية

AL-AMṮILA AL-FĀRISIYYA

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Djelo iz gramatike perzijskog jezika o paradigmatskim oblicima riječi, napisano na arapskom jeziku. Ovo je djelo poznato i kao *Risāla fī al-amṯila al-muḫtalifa fī taṣrīf al-af'āl* (رسالة في الأمثلة المختلفة في تصريف الأفعال). Pretpostavlja se da je autor ovoga djela Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533.

Početak (fol. 95b):

إعلم كما أن الصرفيين جعلوا الفعل و ما يشتقّ منه أعني: كردن و ما يخرج منه ميزانًا، و بيّنا فيه القواعد و الأمثلة ليقاس عليه غيره مهما أمكن، و إنما بيّنا بالعربي لأن تفسير الفارسي لا ينفع لغير العجم زيادة نفع **الأمثلة المختلفة** كرد . كند . كردن . كننده ...

Kraj (fol. 105b):

... و غيرهما في الأسماء الساكنة الأواخر فبزيادة الكاف فقط نحو: پُسَرك و دُخْتَرك و غيرهما و قد مرّ سبب الإنحصار في التصغير (الصيغتين) مراراً. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač 1169/1755. godine (bilješka na kraju djela, fol. 105b).

Fol. 95b - 105b; 11 redaka; tekst 158 x 80. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja u početku ispisani crvenom tintom a kasnije nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Kairo F, 112 i 1069; Wagner, 296; Bratislava, 349.

4886,4 R 1298,IV

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ‘Abdussayyid
b. ‘Alī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 106b - 129a; 15 redaka; tekst 160 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4886,5 R 1298,V

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 132b):

قال المص رحمه الله **الحمد لله الوهاب للمؤمنين سبيل الصواب** قال القاضي البيضاوي في تفسير سورة الفاتحة، الحمد هو الثناء على الجميل الإختياري ...

Kraj (fol. 192b):

...و غير ذلك من الأمثلة المذكورة في المطوّلات **فبعضها لا يتغير لصحة البناء و بعضها لعلة أخرى** مذكورة في المطوّلات فليطلب منها. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 132b - 192b; 13 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

4887,1 R 6940,I

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad-efendī al-qāḍī b. Muḥyiddīn iz kasabe Prozor 1173/1759. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 141a i na kraju posljednjeg djela, fol. 177b).

Fol. 1b - 58a; 205 x 145; 21 redak; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Volantni listovi i lage. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Asif Šećibović iz Seonice (Konjic).

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio Hifzija Hasandedić iz Mostara.

4887,2 R 6940,II

المطلوب في شرح المقصود
AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad-efendī al-qāḍī iz kasabe Prozor 8. rabī' al-awwala 1173/1759. godine u ponedjeljak u ponoć u Livanjskoj medresi prije nego je napustio i otišao u Prozor (bilješka na kraju djela, fol. 141a i na kraju posljednjeg djela, fol. 177b).

قد وقع الفراغ من هذه النسخة اللطيفة عن يد محمد بن محمد أفندي، القاضي في قصبه، بروزور ... في تاريخ ثلث و سبعين و مائة و ألف من الشهور في شهر ربيع الأول في ليلة يوم الثمانية يوم الإثنين، في وقت نصف الليل في مدرسة الإهلونيّة، إذا أراد الخروج من المدرسة و ذهاب ولاية المزبور، غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إلى جميع المؤمنين و المؤمنات، و لكن يلزم التصحيح لهذه النسخة.

Fol. 58b - 141a; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

4887,3 R 6940,III

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفي اللالي

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 4802,2.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad-efendī al-qāḍī b. Muḥyiddīn iz kasabe Prozor 1173/1759. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol.141a i na kraju posljednjeg djela, fol. 177b).

Fol. 142b - 175b; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

4887,4 R 6940,IV

شرح الأمثلة المطّردة و المتحدة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA WA AL-MUTTAḤIDA

Komentar djela *al-Amṯila al-muṭarrida* o "pravilnim" paradigmatskim morfološkim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 175b):

الأمثلة المطّردة و المتحدة لاسمي الزمان و المكان و هما: مفعل مفعلان مفعلات مفاعل منعل: اسم الزمان، اسم المكان، مصدر ميميّ مفرد اللفظ، فمعناه بالتركي: براشليجك زمان براشليجك مكان براشلمكلك، مفعلان: اسم زمان و اسم مكان تثنية اللفظ...

Kraj (fol. 177b):

... فعيلبّة فعيليّتان فعيلبّات فعيليّ تصغير اسم منسوب مفرد مذكّر معناه بالتركي: اشلمجكه منسوب برارموزونه نصريّ و غيره، و على هذا معنى سائر الأمثلة و موزوناتها.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad-efendī b. Muḥyiddīn iz kasabe Prozor 12. ğumādā al-ūlā 1172/1758. godine u Mīrtop Inān medresi u Livnu (bilješka na kraju djela, fol. 177b).

حرّره محمد بن محمد أفندي بن محي الدين عن قصبه، بروزور في مدرسة إهلونه ميرتوب انان سنة ١١٧٢ في ١٢ جا (جمادى الأولى) في وقت العصر.

Fol. 145b - 177b; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

4888,1 R 6530,I

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Manji dio djela na kraju ostao neprepisan.

Prepisao nepoznati prepisivač 1186/1772-73. godine (bilješka na kraju djela, fol. 73b).

Fol. 1b - 73b; 200 x 145; 19 redaka; tekst 180 x 100. Papir tamnobijel, deblji. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4888,2 R 6530,II

روح الشروح
RŪḤ AŠ-ŠURŪḤ

محمد العيشي التيروي
Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī, um. 1061/1651

Isto kao 4773.

Prepisao Muṣṭafā al-Būsnawī (Bosanac) mjeseca ğumādā al-ūlā 1236/1821. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 121a).

تمّت الكتابة بعون الله الملك الوهّاب، صاحب و مالك بوسنوي مصطفى، في وقت العصر بعد الأذان في شهر جمادى الأولى...

Fol. 75b - 121a; 19 redaka; tekst 160 x 75. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4888,3 R 6530,III

شرح البناء
ŠARḤ AL-BINĀ'

محمد بن حميد بن مصطفى الكفوي
Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī, um. 1174/1761

Isto kao 4776,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 123b - 155a; 15 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4888,4 R 6530,IV

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفى اللالي
Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 4802,2.

U ovome rukopisu je izostavljen uvodni dio koji se nalazi u većini drugih rukopisa, a i kraj se unekoliko razlikuje.

Početak (fol. 155b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة على محمد و آله أجمعين. **و بعد فهذه الرسالة** المسومة بالأمثلة **فاعلم** أن الصرف **هو علم بقوانين يعرف بها أصول الكلم من حيث الإعلال و الإدغام، فإن قيل ما** لغرض معرفته، **قلنا** معرفة الإعلال و الإدغام...

Kraj (fol. 195a):

... و إن لم تختص بالثلاثي بأن تكون صيغته على صيغة المفعول كما بيّن في موضعه. تمت

Prepisao as-Sayyid Mūsā-efendī (bilješka u kolofonu djela, fol. 195a).

Fol. 155b - 195a; 15 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode.

4889 R 2827

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao Istūlčawī (iz Stoca) Čelić-zāde Ṣāliḥ b. Muṣṭafā 16. ramaḍāna 1285/1868. godine (bilješka na kraju djela, fol. 67b).

Fol. 67; 185 x 125; 17 redaka; tekst 115 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Obični *unvan* sa naslovom i imenom autora komentara.

4890 R 2456

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 68; 185 x 110; 21 redak; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nastaʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na drugome zaštitnom listu veća bilješka iz gramatičkog djela *an-Namliyya fī iẓhār al-qawāʻid aṣ-ṣarfiyya wa an-naḥwiyya* koje je napisao ʻAbdulkamāl Ismāʻīl b. al-ḥāǧǧ Walī at-Trāwnīkī (um. poslije 1052/1642-43).

Vakuf Böyo-zāde.

4891,1 R 631,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao ʻAbdullaṭīf b. mawlānā Ḥusayn b. mawlānā Ibrāhīm b. mawlānā Maḥmūd (bez godine prepisa, bilješka na kraju djela, fol. 68b).

Fol. 68; 235 x 135; 19 redaka; tekst 140 x 75. Papir svijetlonarandžast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Rukopis se nalazi u futroli, malo oštećenoj, od istoga materijala kao i povez rukopisa. Pismo *nastaʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren crvenom i crnom linijom dok je ostali dio teksta uokviren dvjema tanjim crvenim linijama kao i margine.

Na fol. 1a kao i posljednjem zaštitnom listu stihovi na perzijskom jeziku.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4891,2 R 631,II

مختصر في لسان العرب

MUḪTAṢAR FĪ LISĀN AL-ʻARAB

Na posljednjih sedam listova na margini prethodnog djela nalazi se navedeno djelo od nepoznatog autora, lošim rukopisom prepisano tako da je i teško čitljivo.

Početak (fol. 62a):

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد (لله) حمداً كبيراً على آلائه و الصلاة و السلام على رسوله المصطفى و آله الطيبين و الطاهرين. هذا مختصر في لسان العرب لتحريص الصبيان. يشتمل على أحد عشرة فصلاً و به التوفيق...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 62a - 68a. Pismo *nastaʻlīq*, teško čitljiv.

4892 R 3467

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 75; 210 x 125; 21 redak; tekst 155 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nastaʻlīq*. Tekst osnovnog djela na nekoliko prvih listova ispisan crvenom tintom a dalje nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 1a bilješka sa pečatom da je rukopis je uvakufio Ğalāluddīn 'Alī-pāša a druga Muṣṭafā-zāde mullā Muṣṭafā.

Na fol. 75a bilješka o uvakufljenju rukopisa za medresu u 'Uṯmān-begovu džemaatu.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4893 R 2323

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 99, paginiranih; 210 x 130; 14 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, žut, ljubičast i smeđ, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, mnogo oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Nūriqa Ḥasan efendī al-Gradačawičawī (Gradaščević, bilješka i pečat na fol. 98b i 99a).

4894 R 3710

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50; 175 x 130; 15 redaka; tekst 120 x 100. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Sayyid Šarīfuddīn al-Qādirī (bilješka na fol. 1a).

4895,1 R 7946,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 54b; 210 x 150; 19 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Muḥammad Erzekī-zāde iz Travnika (bilješka na fol. 1a).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

4895,2 R 7946,II

مقصود مفهوم

MAQṢŪD-I MAFHŪM

Prijevod na turski jezik djela *Maqṣūd* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol. 56b):

ما وجب علينا ۔ أدادن صكره تحقيق علوم عربيه علوم شرعيه بر بولدر ركون لرندن بر ركن: علم صرفدر زيرا صرف سبيله عزّتلردن كوق فعل اولور...

Kraj (fol. 65b):

... مثال: وعد يعد، وهب يهب، ورث يرث، دخي عد لا تعد، هب لا تهب، رث لا ترث دردنجي بابده ايكي لفظ وار.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 56b - 65b; 15 redaka; tekst 145 x 90. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

4895,3 R 7946,III

الأبنية

AL-ABNIYA

Djelo iz arapske gramatike. Autor nepoznat.

Početak (fol. 66b):

الحمد لله الذي نوّر قلوبنا بالعلم و الفرقان، و الصلوة على محمد المبعوث بالرحمة و الإحسان، و على آله و أصحابه ذوي الأمن و الأمان، اعلم أن أبواب التصريف خمسة و ثلاثون بابًا، ستة منها للثلاثي المجرد **الباب الأول** منها: فَعَلَ يَفْعُلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ، و علامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي و مضمومًا في المضارع...

Kraj (fol. 75a):

... و طريق معرفة صدق الحكم الذي هو الإلحاق اتحاد المصدرين في الوزن أي: مصدري الملحق و الملحق به. تمت

Prepisao Isḥāq b. Muṣṭafā al-Ihlawnawī (iz Livna) 1166/1752-53. godine (bilješka na kraju djela, fol. 75a).

كتبه الفقير الحقير المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى إسحاق بن مصطفى الإهلونوي، غفر الله له و لوالديه ... في تاريخ سنة ست و ستين و مائة و ألف.

Fol. 66b -75a; 21 redak; tekst 175 x 90. Pismo *ta'līq*. U tekstu ostale bjeline za brojeve i naslove poglavlja. Kustode.

Izv.: az-Ẓāhiriyya LBAS, 451; Univerzitet Imam, 800.

4895,4 R 7946,IV

جلاء القلب في علم الصرف

ĞILĀ' AL-QALB FĪ 'ILM AṢ-ṢARF

أحمد بن علي بن أحمد الواردارى

Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad al-Wārdārī, um.?

Djelo na turskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak (fol. 76b):

الحمد لوليه و الصلوة على نبيه، و على آله و صحبه خير آله و صحبه. فلمّا كلّفني بعض الخلاّن و الطلبة أن أكتب أوراقًا في أبنية الكلم للطلبة مع قلّة البضاعة في هذه الصناعة ... أجبت مرامهم أنا الفقير إلى الله الملك الباري أحمد بن علي بن أحمد الواردارىّ حين درّس درسًا عامًا مختصرات الكتب للطالبين، و نقل مفصّلات المباحث للراغبين، و جمعت و كتبت رسالةً تعليمًا للمبتدي، و لازم فائدة الخير و تذكرة للمنتهي لدى استعداده في المدرسة الأورنوسيّ من المدرّس الشهير بخزاني في سنة ثمانين و تسعمائة من الهجرة النبوي العدناني و سمّيت **بجلاء القلب في علم الصرف**...

Kraj (fol. 82a):

... فعل تعجب آخر مفرد مذكر غائب ثلاثي مجرد سالم على وزن و افعل به معناسي سيبويه قتنده نه عجب يردم استي أولدي زيد، و أخفش قتنده نه عجب زيد يردم استي قلدي.

Prepisao Isḥāq b. Muṣṭafā al-Ihlawnawī (iz Livna) 1166/1752/53. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 75a).

Fol. 76b - 82a; 21 redak; tekst 175 x 90. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. U tekstu ostale bjeline za brojeve i naslove poglavlja. Kustode.

4895,5 R 7946,V

رسالة في الصرف

RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF

السيد عبد المحيي النكيدي

as-Sayyid 'Abdulmuḥyī an-Nakīdī, um?

Kraće djelo iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Početak (fol. 84b):

دُرر اجناس حمدُ سپاس كه مَراتب أنواعي. أفراد كلمات طيباتدن فُزُون ... **أما بعد** سيّاحان ديار شرح و بيان. و سيّاحان بحار كشف و عيان ... معرفة دينية دن أولان علوم شرعيه يه وسيله أولان علوم عربيه نك بركني علم لغتدر... بناءً على ذلك بو أفقر عباد الهادي السيد عبد المحيي النكيدي. داعيلري صاحب التصانيف اللايقة و المؤلفات اللايقة الرايقة...

Kraj (fol. 86a):

... فتنة معناسنه در بو ذكر أولنان قواعدك ... شافيه دن و... ابن هشامك أوضح المسالك تام كتابندن أخذ أولنمشدن. اعتصم بالله فاسأله العصمة ...توكلت على الله نعم المعين له الحمد و المجد في كل حين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 84b - 86a; 15 redaka; tekst 170 x 120. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 86b - 89b jedno nepotpuno poglavlje iz nekog arapsko-turskog rječnika: باب فعل يفعل بفتح العين في الماضي و ضمّها الغابر

4895,6 R 7946,VI

فصل في المؤنث السماعي

FAṢL FĪ AL-MU'ANNAṮ AS-SAMĀ'Ī

Prema bilješci na kraju ovo je poglavlje (tā' at-ta'nīṯ) iz jednog od komentara az-Zamaḫšarījeva djela *al-Mufaṣṣal fī ṣan'a al-i'rāb* o slovu (ḥarf) *t* za označavanje ženskog roda.

Početak (fol. 99a):

تاء التأنيث قد تكون ظاهرة في اللفظ نحو: طلحة، و قد تكون مقدرة فالإسم الذي يقدّر فيه تاء التأنيث يسمّى مؤنثًا سماعيًا، و المؤنث السماعي، إن كان ثلاثيًا يظهر كونها مؤنثًا بشيئين...

Kraj (fol. 100b):

... و التأنيث على تقدير البقعة و جميع حروف الهجآء، و الحروف المعنوية نحو في و عن و اما و أشبههم كلها مؤنث سماعية. مظهر شرح المفصل

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 99a - 100b; 18 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *nashī*. Nazivi slova ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4895,7 R 7946,VII

قصيدة في المؤنث السماعي

QAṢĪDA FĪ AL-MU'ANNAṬ AS-SAMĀ'Ī

Kasida o slovu (ḥarf) *t* za označavanje ženskog roda. Prema bilješci na početku autor ove kaside je 'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad as-Saḫāwī, (558/1163 - 643/1245), ili Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib, (570/1174 - 646/1249).

Početak (fol. 101a):

نفسي الفداء لسائل وخان - بمسائل فاحت كغص البان
أسماء التأنيث بغير علامة....

Kraj (fol. 101b):

... ثوب الفناء و كل شيئ فان.تم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 101a - 101b; 23 retka ukupno; tekst 160 x 85. Pismo *nashī*.

Izv.: Kaḥḥāla VI, 209.

4895,8 R 7946,VIII

ضابطات الجموع

ḌĀBIṬĀT AL-ĞUMŪ'

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Isto kao 4828,3.

Jedino se u ovome rukopisu ova rasprava navodi pod naslovom *Bayān al-ğumū' al-qiyās*.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 101b - 103b; 18 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *nashī*. Kustode.

4896 R 7923

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Nedostaje početak djela.

Prepisao Ya'qūb b. Uways (bilješka bez datuma prepisa na kraju djela, fol. 84b).

Fol. 84; 230 x 150; 15 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat, oštećen, posebno na početku rukopisa. Ima volantnih listova. Povez oštećen, tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Nedostaje prva korica. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4897 R 940

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Izostavljen uvodni dio djela. Rukopis počinje kao pod br. 4883. Na kraju, također, manjkav tekst.

Fol. 69; 200 x 130; 15 redaka; tekst 135 x 75. Papir tamnobijel, deblji. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4898 R 2322

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Djelo je manjkavo na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 49; 200 x 140; 17 i 21 redak; tekst 145 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi volantni. Povez kožni, mnogo oštećen. Pismo *nasḫī* od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na nekim listovima tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Ibrāhīm-efendī b. Ibrāhīm-efendī, muderris (bilješka na fol. 1a).

4899 R 6606

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 82; 200 x 130; 15 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni, oštećan. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4900 R 4413

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 68; 195 x 120; 19 redaka; tekst 150 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Iz zbirke advokata dr. Ibrahimbega Halilbašića.

4901 R 5312

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 130; 190 x 130; 9 redaka; tekst 140 x 80. Papir bijel, deblji, hrapav, oštećen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na posljednjem zaštitnom listu bilješka o Božijim imenima, onako kako se spominju u Kur'anu.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4902,1 R 6237,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Nedostaje veći dio na početku rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 8b; 200 x 135; 21 redak; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi neuvezani. Pismo *ta'līq*.

Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4902,2 R 6237,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفي اللالي

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 4802,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8b - 35b; 23 retka; tekst 160 x 80. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst uokviren crvenom linijom, osim nekoliko posljednjih listova. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4902,3 R 6237,III

شرح الأمثلة المطّردة و المتحدة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUṬṬARIDA WA AL-MUTTAḤIDA

Isto kao 4887,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 36a - 37b; 23 retka; tekst 160 x 80. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4902,4 R 6237,IV

ضابطات الجموع

ḌĀBIṬĀT AL-ĞUMŪ'

Isto kao 4828,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 38a - 39a; 23 retka; tekst 160 x 80. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode.

4903,1 R 6472,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Nedostaje posljednji list rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 50b; 195 x 140; 17 redaka; tekst 165 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom i nalijepljenim starim kožnim koricama na nove kartonske. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen u prvom dijelu crnom a u drugom crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Stolac.

4903,2 R 6472,II

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Rukopis je nepotpun na početku i na kraju.

Fol. 51a - 56b; 23 retka; tekst 170 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4903,3 R 6472,III

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

محمد بن خليل بن دانيال

Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl, um. 710/1310

Komentar djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 59b):

الحمد لله الذي صرف قلوبنا في وجوه المعارف للعلم اليقين ... **و بعد** يقول العبد الراجي رحمة ربه المتعال محمد بن خليل بن دانيال: لما رأيت شغل الإخوان في الدهور و الاوآن للمختصر المسمى بالمقصود و الذي هو مقبول ... أن أشرح له بما جاء لقلبي الزاخر...

Kraj (fol. 96b):

... **لصحة البنا** كما في استوى، إذ لو قلبت الواو ألفًا لتحركها و انفتاح ما قبلها ... و **بعضها** أي: بعض المواضع الغير المتعبرة ... **لعلة أخرى** و هي دالّة على أن الأصل واو أو يا ، هذا آخر ما أردنا إيراده...

Prepisao nepoznati prepisivač 928/1521. godine (bilješka na kraju djela, fol. 96b).

Fol. 59b - 96b; 19 redaka; tekst 155 x 105. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela u prvom dijelu nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804/1.

4903,4 R 6472,IV

أمثلة

AMṮILA

Kraće djelo iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 97b):

بسم الله الرحمن الرحيم. اعلم أن المصدر أصل الكلام، يصدر منه أوجه الماضي و المستقبل و اسم الفاعل و اسم المفعول، و الأمر و النهي و الجحد و النفي و الإستفهام. أما الماضي فيصدر منه أربعة عشر صيغةً...

Kraj (fol. 103a):

... و ما للمؤنث نحو: هل تضربينَ هَلْ تَضْرِبَانِ هَلْ تضْرِبْنَ، و ما للمتكلم وحده نحو: هَلْ أضْرِبُ و مع الغير نحو: هَلْ تضربُ. تم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 97b - 103a; 8 redaka; tekst 150 x 80. Pismo *nasḫī*, krupniji i razmaknutih redaka. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4903,5 R 6472,V

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

Isto kao 4794,1.

Prepisao Ḥasan b. Maḥmūd u posljednjoj dekadi mjeseca muḥarrama 1088/1677. godine u 'Azīz medresi (bilješka u kolofonu djela, fol. 132b).

Fol. 106b - 132a; 15 redaka; tekst 145 x 90. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4903,6 R 6472,VI

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ'

Nepotpun komentar na turskom jeziku stiha sa kraja djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 134b):

صحيحست مثالست مضاعف   لفيف ناقص مهموز أجوف ...
قسم واحد   قسم اثني
كلم نصر كي   معلوم مجهول...

صحيح شول فعله درلركه نه فاعل فعله ده نه عين الفعل ده نه لام الفعل ده...

Kraj ovdje (fol. 141a):

... واو حرف علت متحرك ما قبل حرف

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 134b - 141a; 23 retka; tekst 140 x 65. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4904 R 8030

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Sačuvana samo tri posljednja lista.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3; 185 x 130; 15 redaka; tekst 127 x 68. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4905 R 2990

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-'IZZĪ

إبراهيم بن زين الدين يحيى بن بخشي كمال الدين دده خليفة
Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa,
um. 973/1565

Glosa na at-Taftāzānījev komentar djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

قوله بسم الله الرحمن الرحيم ابتداءً بالتسمية اقتداءً بكتاب الله العظيم، و امتثالاً بقول رسوله الكريم: "كل أمر ذي بال لِمَ يبدأ ببسم الله فهو أبتر" أي: كل شيء له خطر و اعتبار و شرف لم يبدأ ببسم الله فذلك الشيء أبتر أي: ناقص...

Kraj (fol. 214b):

... إن الطعم بالفتح و الضم مصدر طعم الشيء أي: أكل و ذاق، إلا أن المفتوح هو المشهور بين الجمهور من الفقهاء. تم

Prepisao Muḥammad b. Sulaymān u mjesecu rabī' al-awwalu 978/1570. godine u Bursi (bilješka na kraju djela, fol. 214b).

Fol. 214; 175 x 125; 19 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i otkinute klapne, oštećen crvotočinom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje a ostali dio crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Muḥammad as-Sarāyī (iz Sarajeva).

Rukopis uvakufio Muẓaffar-zāde al-ḥāğğ 'Abdulqādir-efendī za medresu Sīm-zāde 1206/1791-92. godine (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; A. M. I, 28; AhlwardtVI, 6627/10; GAL S I, 498; Kaḥḥāla I, 125; Köprülü III, 621; TÜYATOK 07/V, 3579; Kıbrıs 605.

4906 R 1484

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-'IZZĪ

إبراهيم بن زين الدين يحيى بن بخشي كمال الدين دده خليفة
Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa,
um. 973/1565

Isto kao 4905.

Prepisao 'Abdurraḥīm 'Alī b. Ibrāhīm ar-Rūmī iz Istanbula početkom mjeseca rabī' al-āḫira 1029/1621. godine (bilješka na kraju djela, fol. 238b).

Fol. 238; 200 x 120; 17 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linlinijom zlatne boje, obrubljen crnom linijom, dok je ostali dio uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4907 R 1719

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-'IZZĪ

إبراهيم بن زين الدين يحيى بن بخشي كمال الدين دده خليفة
Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa,
um. 973/1565

Isto kao 4905.

Prepisao nepoznati prepisivač 1053/1643. godine (bilješka na kraju djela, fol. 185b).

Fol. 185; 210 x 150; 19 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Muṣṭafā dok je bio muderis u Gazi Husrev-begovoj medresi, da bi ga kasnije uvakufio za navedenu medresu (bilješke na prvom zaštitnom listu).

Na fol. 1a druga bilješka da je vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Aḥmad a ispod nje druga sa pečatom da je poslije u posjed rukopisa došao as-Sayyid Muḥammad, brat spomenutog Aḥmada čiji je otac bio Maḥmūd.

4908 R 2896

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

إبراهيم بن زين الدين يحيى بن بخشي كمال الدين دده خليفة
Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa,
um. 973/1565

Isto kao 4905.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 221, paginirani. 150 x 110; 15 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nastaʻlīq*. U tekstu ostale bjeline za riječ *qawluhu* kojom se citira komentirani tekst. Kustode.

4909 R 4569

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

إبراهيم بن زين الدين يحيى بن بخشي كمال الدين دده خليفة
Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa,
um. 973/1565

Isto kao 4905.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje više listova na početku.

Fol. 159; 200 x 145; 21 redak; tekst 145 x 90. Papir žućkast, srednje debljine. Prvi listovi volantni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od listova. Pismo *taʻlīq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

4910,1 R 4437,1

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

أحمد بن محمود الجيلي الإصفهبدي
Aḥmad b. Maḥmūd al-Ǧīlī al-Iṣfahbadī, um. 807/1404

Ovaj komentar, kako njegov autor ističe, je njegov drugi, manji komentar djela *Taṣrīf al-ʻIzzī* koji obuhvata rješenja određenih izraza, analizu jezičkih konstrukcija i gramatička stanovišta gramatičara Basre i Kufe. U ovome djelu nalazi se i sažetak prvoga komentara da bi bio pristupačniji učenicima.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي هو مصدر الكائنات، و مبدع الماهيات و مخترع الأجرام العلويات و السفليات، ... **أما بعد** يقول العبد الفقير المفتقر إلى عفو الله تع (تعالى) أحمد بن محمود الجيلي الإصفهندي (الإصفهبدي) أحسن الله عاقبة أمره: إني لما شرحت المختصر المنسوب إلى الإمام ... عبد الوهاب بن إبراهيم ... الزنجاني ... شرحته ثانيًا شرحًا مشتملاً على حلّ ألفاظه و تحليل تراكيبه ...

Kraj (fol. 64a):

... وزن المصدر المستعمل القرينة اللفظية أو المعنوية نحو: نشدة واحدة، أو حسنة واحدة، و إجابة واحدة أو حسنة واحدة و استجابة واحدة و دحرجة واحدة أو حسنة. هذا آخر ما يسّر الله تعالى. تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب.

Prepisao Mūsā b. Ibrāhīm 981/1573. godine (bilješka na fol. 64a).

Fol. 1b - 64a; 200 x 145; 19-20 redaka; tekst 140 x 105. Papir žućkast, deblji. Listovi oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *riqʻa*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar sa *aqūlu*. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Rukopis je bio u vlasništvu Bakir-āğe 1214/1799-80. godine (bilješka sa pečatom na fol. 64a), kao i izvjesnog Ḥāfiẓa Sulaymāna (fol. 128a).

Vakuf Zvorničke medrese (bilješka sa pečatom vakifa na fol. 2a).

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1140; Ahlwardt VI, 6627/1; GAL S I, 498; az-Ẓāhiriyya LBAS, 497.

4910,2 R 4437,II

شرح الإعراب عن قواعد الاعراب

ŠARḤ AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

Komentar Ibn Hišāmova (708/1309 - 761/1360) djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb* iz sintakse arapskog jezika od nepoznatog autora.

Početak (fol. 65b):

قال الشيخ الإمام العالم جمال الدين بن هشام نفع الله المسلمين ببركته إلتفات من التكلّم إلى الغيبة، إن صدر من ذلك الخبر المرشد، فإن المقام للحكاية و ليس إلاّ ... هذه إشارة إلى أن ما في الذهن من الصورة المرتّبة لألفاظ هذه الرسالة بالتنزيل...

Kraj (fol. 128a):

Na kraju dio lista otkinut.

... (fol. 127a) **و في هذا القدر كفاية لمن تأمّله** و تفكّر في هذا القدر، و الله أعلم مما سواه بالصواب، و إليه المرجع و المآب أي: إليه الرجوع ... (fol. 127b) وقانا الله و إيّاكم عن شرّ الحسد و العناد، و هدانا إلى حكم النهج و أسلم المرصاد، أنه على كل قدير و يتحقق ...

Prepisao 'Aliyyuddīn b. 'Umar Sulṭān-šāh u drugoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiǧǧa 989/1581. godine (bilješka na fol. 128a).

Fol. 65b - 128a; 20 redaka; tekst 140 x 90. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Nekoliko zadnjih listova oštećeni na vrhu tako da je i tekst nepotpun.

4911,1 R 2937,I

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ǧurǧānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisao Muṣṭafā b. Qawuq 20. ǧumādā al-uḫrā 873/1468. godine u Qarahisaru u medresi ارتجة (bilješka na fol. 58a)

Fol. 1b -58a; 170 x 125; 21 redak; tekst 115 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ḥamza b. Ibrāhīm kao i Muḥammad b. Terzol? (bilješka na drugom zaštitnom listu). Na istom listu i bilješka o uvakufljenju sa pečatom Ǧumhūr b. Muṣṭafā iz mjesta Orahovica (Konjic).

Na prvome i drugom zaštitnom listu kraća nepotpuna rasprava iz fiziognomije (رسالة في علم الفِرَاسَة) napisana na turskom jeziku.

Početak:

الحمد على الدوام وصلوة على نبيه و السلام على آله و أصحابه الكرام. أما بعد بز مخدوم كه خاص و عام عالم انكي آبا اجداد ... شو رساله، علم فِرَاسَتده تركيه ترجمه...

4911,2 R 2937,II

شرح المقصود

ŠARḤ AL-MAQṢŪD

يوسف بن عبد الملك

Yūsuf b. 'Abdilmalik, um. oko 840/1436

Komentar djela *al-Maqṣūd* iz arapske morfologije. Prema bilješci prije početka djela (شَـرْح مَظْبـود مَـقْـصُـود) autor ovoga komentara bi mogao biti Yūsuf b. 'Abdilmalik kòji je, kako navode Ḥaǧǧī Ḫalīfa (II, 1807) i Ahlwardt (VI, 6804/3), u mjesecu raǧabu 839/1436. godine dovršio komentar na navedeno djelo pod naslovom *al-Maḍbūṭ*. Rukopis je nepotpun na kraju.

Početak (fol. 59b):

الحمد لله المبدع أرواح الحيوانات بحكمته، المخترع ماهيات الأشيا، بقدرته، الذي يتقاصر من إدراكه عقول الأوليا، ... فيقول العبد المقصر بذنوبه الكبيرة و المعرف بعيوبه الكثيرة: لما كان الكتاب المسمى بالمقصود للمولى ... الإمام الأعظم ...ثابت الشهر بأبي حنيفة ... و لم يشرحه أحد من فضلاء الدهر و علماء العصر ... **الحمد** هو الوصف بالجميل على جهة التفضيل، فقوله هو الوصف كالجنس و قوله بالجميل: يخرج الوصف...

Kraj ovdje (fol. 104b):

... و لجواز **نقل حركتها إلى ما قبلها** و حذف الهمزة، و ذلك لأن حذفها أبلغ في التحقيق و قد بقي من عوارضها ما يدل عليها، و هو الحركة المنقولة إلى الساكن قبلها هذا إذا كان ساكن حرفًا صحيحًا...

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Muṣṭafā b. Qawuq (bilješka na kraju prvog djela, fol. 58a).

Rukopis je nepotpun na kraju.

Fol. 59b - 104b; 21 redak; tekst 115 x 90. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Prije početka djela napisano شَرْح مَظْبود مَقْصُود

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1807; Ahlwardt VI, 6804/3.

4912 R 833

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisao Muṣṭafā b. Durmiš u mjesecu ğumādā al-uḫrā 950/1543. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 66a).

Fol. 66; 185 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Rukopis se nalazi u kartonskoj futroli sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Na prvome zaštitnom listu stihovi na turskom jeziku kao i bilješka da je vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Murād. Na fol. 1a, također, bilješka da je vlasnik rukopisa bio i Muḥammad b. Ibrāhīm iz sela Tumurğī (Timurğī) koje pripada kadiluku Tuzla, vilajet Hodavendigār u Anadoliji. Na istoj stranici je i bilješka da je navedeni rukopis nekada kupio Ḥusayn b. Ḥasan za 21 dirhem. Na posljednja četiri zaštitna lista ispisane neke riječi prema paradigmatskim oblicima.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

4913 R 2364

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisao 'Alī b. 'Umar u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna (bez godine prepisa, bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Fol. 39; 200 x 140; Tekst je ispisan po cijeloj stranici bez određene dimenzije kao i broja redaka na stranici. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio 'Abdullāh b. Muḥammad Šakota-zāde iz Sarajeva, mahala Šayḫ Dūġānā (شيخ دوغانا) za Ajni-begov mekteb i predao ga muteveliji Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Harsanklīji 13. rağaba 1251/1835. godine (bilješka na fol. 1a).

4914 R 2874

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 119; 145 x 100; 15 redaka; tekst 120 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* i nadvučen crvenom linijom a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

U posjed rukopisa došao 'Umar b. 'Alī Ḫalīfa 1196/1872. godine a Muḥammad b. Aḥmad iz Prozora 1225/1810. godine (bilješke na prvom zaštitnom listu).

Na fol.1a stihovi na perzijskom jeziku.

Vakuf Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva.

4915 R 7105

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72; 210 x 150; 17 redaka; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

4916 R 7910

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī
al-Ğurğānī 740/1239 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 51; 200 x 135; 23 retka; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla*, ispisano crvenom tintom i nadvučen crvenom linijom a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4917 R 7940

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Isto kao 4879,4.

Nedostaje veći dio teksta od početka rukopisa.

Prepisao Aḥmad b. ʻAbdulfattāḥ (bilješka o prepisivaču bez godine prepisa na kraju djela, fol. 7b).

Fol. 7; 220 x 145; 17 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* i a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

4918 R 2265

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

يحيى بن إبراهيم بن عبد السلام الزنجاني
Yaḥyā b. Ibrāhīm b. ʻAbdussalām az-Zanğānī, um. prije 1050/1640

Isto kao 4879,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 49; 200 x 140; 17 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, oštećen vlagom. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4919 R 5139

كتاب القمرية في الرسائل الصرفية
KITĀB AL-QAMARIYYA FĪ AR-RASĀʼIL AṢ-ṢARFIYYA

حاجي إبراهيم بن عكاشة الجبلي
Ḥāğğī Ibrāhīm b. ʻUkāša al-Ğabalī, um.?

Komentar djela iz arapske morfologije *Taṣrīf al'Izzī*.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله المنزه عن الحذف و الإبدال، المقدّس عن النقل و القلب و الإعلال ... **أما بعد فيقول** العبد الفقير إلى الله تعالى حاجي بن إبراهيم بن عكاشة الجبلي غفر الله لهم أجمعين: لما كان كتاب التصريف الذي صنّفه الإمام المحقق ... الزنجاني تغمده الله بغفرانه ... أردت أن أكتب في شرحه كتابًا تنحلّ به الإعتراضات و النقوض ... و ألزمت أن أذكر ما أوردوا عليه من الإعتراضات بطريق السؤآل و الجواب ...(fol. 2a) و سميته **بكتاب القمرية في الرسالة الصرفية** و أسئل الله التوفيق ... **قوله** إعلم أن التصريف **أقول** إعلم إن لا بد لمن شرع في العلم...

Kraj (fol. 71b):

... إذا كان حسن الأكل و الجلوس فرقًا بين المرة و النوع، لكن قد يحصل النوعية من إسم خاص نحو: رجع القهقرى، و من الصفة نحو: ضربت ضربًا شديداً، و من الألف و اللام نحو: ضربته الضرب، و بالإضافة نحو: ضرب الأمير. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ṣafaru 1057/1647. godine (bilješka na kraju djela, fol. 71b).

Fol. 71; 205 x 150; 21 redak; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku ispisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio muftija Ṣāliḥ koji je u posjed rukopisa došao "legalnom kupovinom" (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv. H. Ḥ. II, 1140; GAL S I, 498.

4920,1 R 1801,I

كتاب القمرية في الرسائل الصرفية

KITĀB AL-QAMARIYYA FĪ AR-RASĀ'IL AṢ-ṢARFIYYA

حاجي إبراهيم بن عكاشة الجبلي

Ḥāǧǧī Ibrāhīm b. 'Ukāša al-Ǧabalī, um.?

Isto kao 4919.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 104a; 215 x 120; 21 redak; tekst 150 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar sa *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

Vakuf Bōyo-zāde Ḥasan-efendī.

4920,2 R 1801,II

كتاب باب شروط الصلوة

KITĀB BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Kraće djelo (ili poglavlje iz nekog djela) o šartovima za pristupanje namazu kao i šartovima u namazu. U nekim izvorima spominju se djela slična naslova ali bez imena autora.

Početak (fol. 106b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على محمد سيد المرسلين، و على آله و صحبه أجمعين. **باب شروط الصلوة** و هي ثمانية **الأول** الوضوء بالماء الطاهر، أو التيممّ بما يكون من جنس الأرض كالتراب و الرمل و الحجر و الجِصّ و الكُحل و الزِرنيخ. إذا لم يجد الماء أو كان يجد الماء إلا أنه مريض يخاف إن استعمل الماء إشتد مرضه، أو كان جنبًا يخاف إنِ اغتسل بالماء يقتله البرد أو زاد مرضه ...

Kraj (fol. 112b):

... و أربعة منها سنّة و هي: غُسل يوم الجمعة، و يوم العرفة، و عند الإحرام و العيدين، و واحد منها مستحب، و هو غسل الكافر أذا أسلم، و إن لم يكن جنبًا. تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač 1181/1767-68 (bilješka na kraju djela, fol. 112b).

Fol. 106b - 112b; 15 redaka; tekst 155 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4920,3 R 1801,III

الرد على فتوى أحمد ابن كمال في تنزيه ابن عربي

AR-RADD 'ALĀ FATWĀ AḤMAD IBN KAMĀL FĪ TANZĪH IBN 'ARABĪ

السيد عارف محمد بن السيد فضل الله الحسيني

As-Sayyid 'Ārif Muḥammad as-Sayyid Faḍlullah al-Ḥusaynī, um.?

Komentar na fetvu Ibn Kamāl-paše kojom brani Ibn 'Arabīja.

Početak (fol. 116b):

الحمد لله واجب الوجود الذي ليس كمثله شيء، و لا يتصف بصفة تثنية من صفة الجامد ... و بعد فيقول الفقير إلى الله الغني السيد عارف محمد بن السيد فضل الله الحسيني، غفر الله لهما:... إني رأيت لعلامة الروم أحمد بن كمال، تجاوز عن هفواته الله المتعال، فتوى في تنزيه إبن عربي الذي لا يَشكُّ في زندقته من اعتقد بشرع النبي، فأردت أن أشرحها لبيان الحق و الصواب...

Kraj (fol. 126a):

... و إن أراد غيره كما هو الظاهر فقد أوردنا البحث فيه آنفًا فلا حاجة إلى الإعادة و الله الهادي إلى سبيل الرشاد.

تثبت بشرع الله حق تثبت - فلا تضع أقوالاً يعارضها الشرع
و من يبتغي الغفران من فضل ربّه - يكون من الفتيا له الأصل و الفرع.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 116b - 126a; 15 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4921 R 3618

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 947/1540. godine (bilješka na kraju djela, fol. 42b).

Fol. 42; 195 x 130; 11 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi odvojeni od korica tako da ima dosta volantnih listova i laga. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, naknadno popravljen. Pismo *ta'līq*, lijep i razmaknutih redova. Naslovi i podnaslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni tankom crvenom linijom. Interlinearno i na marginama dosta bilježaka u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke.

4922,1 R 4353,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Murād u prvoj dekadi mjeseca rağaba 963/1556. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 51b).

Fol. 1b - 51b; 155 x 100; 11 redaka; tekst 90 x 50. Papir žućkast, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*, vokaliziran sve do trećega poglavlja. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Murteza-efendī Karađozović, muftija crnogorskih muslimana u Starom Baru (bilješka nalijepljena na fol. 1a).

4922,2 R 4353,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 52b - 75a; 11 redaka; tekst 90 x 50. Pismo *ta'līq*, vokaliziran na prvih sedam folija. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4922,3 R 4353,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 76a - 90a; 11 redaka; tekst 90 x 50. Pismo *ta'līq*, vokaliziran, osim prvoga lista koji je naknadno uvezan i dopisan. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4922,4 R 4353,IV

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 91b - 99b; 11 redaka; tekst 90 x 50. Pismo *ta'līq*, uglavnom vokaliziran. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4923,1 R 3014,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Muḥammad b. 'Umar između 995 - 999/1587 - 1590. godine (bilješka na kraju djela, fol. 44b, na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 77b i na kraju četvrtog djela, fol. 86b).

Fol. 1b - 44b; 150 x 95; 15 redaka; tekst 100 x 50. Papir tamnobijel, deblji. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na slobodnim listovima razne bilješke uglavnom iz jezika. Na drugom zaštitnom listu ime Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī (Bosanac), vjerovatno jedan od vlasnika rukopisa.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

4923,2 R 3014,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Muḥammad b. 'Umar između 995 - 999/1587 - 1590. godine (bilješka na kraju djela, fol. 60a).

Fol. 45b - 60a; 15 redaka; tekst 100 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4923,3 R 3014,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Muḥammad b. al-ḥāǧǧ 'Umar u mjesecu ṣafaru 999/1590. godine (bilješka u kolofonu djela, fol.77b).

Fol. 61b - 77b; 15 redaka; tekst 100 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4923,4 R 3014,IV

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Muḥammad b. al-ḥāǧǧ 'Umar u mjesecu rabī' al-awwalu 995/1587. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 86b).

Fol. 78b - 86b; 15 redaka; tekst 100 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4923,5 R 3014,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa komentarom na turskom jeziku.

Početak (fol. 90b):

فعل فعل ماض بنا، معلوم مفرد مذكر غائب، معناسي اشلدي بر غائب اركچمش زمانده بوزنلر موزوني نصر كبي...

Kraj (fol. 105b):

...فُعَيْلِيَاتٌ تصغير إسم منسوب جمع مؤنث معناسي اشلمك لرجكه منسوب جميع عورتلر.

Prepisao nepoznati prepisivač 19. ramaḍāna 1211/1797. godine (bilješka na kraju djela, fol. 105b).

Fol. 90b - 105b. Pismo *nasḫī*. Paradigme ispisane krupnijim slovima a gramatička analiza na turskom jeziku sitnije.

4924,1 R 6604,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Isḥāq b. Ḥusayn 1124/1712. godine (bilješka na kraju djela, fol. 33b).

Fol. 1b - 33b; 200 x 140; 12 redaka; tekst 145 x 90. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Na kraju zbirke ima volantnih listova. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na fol. 34b - 35a i 49a razne bilješke, uglavnom iz jezika.

Iz zbirke Omerage Šehagića iz Zvornika.

4924,2 R 6604,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍāʼil b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Isḥāq b. Ḥusayn u mjesecu šawwālu 1124/1712. godine (bilješka na kraju djela, fol. 48b).

Fol. 36b - 48b; 12 redaka; tekst 145 x 90. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4924,3 R 6604,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Isḥāq b. Ḥusayn 1. ḏū al-ḥiǧǧa 1124/1712. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 64b).

Fol. 50b - 64b; 12 redaka; tekst 145 x 90. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4924,4 R 6604,IV

البناء
Al-BINĀʼ

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 69b; 15 redaka; tekst 165 x 115. Pismo *taʻlīq*. Kustode. Brojevi poglavlja nadvučeni crvenom linijom.

4925,1 R 3424,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723-24. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 27a).

Nedostaje prva stranica teksta.

Fol. 1a - 27a; 215 x 145; 15 redaka; tekst 145 x 80. Papir žućkast, tanji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, prilično oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na fol. 49b stihovi na turskom jeziku i prigodna dova.

4925,2 R 3424,II

العوامل المائة
AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī, um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisao Munlā Ḥasan b. Rasūl 1119/1707. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 37a).

Fol. 28b - 37a; 15 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela na prvoj stranici uokviren crvenom linijom kao i *unvan*. Kustode.

4925,3 R 3424,III

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

‘Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ḏū al-ḥiǧǧa 1136/1724. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 48a).

Fol. 38a - 48a; 15 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4925,4 R 3424,IV

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1724. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 60b).

Fol. 49b - 60b; 15 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4925,5 R 3424,V

البناء

AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1724. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 67b).

Fol. 61a - 67b; 15 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4926,1 R 6109,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723. godine (bilješka na fol. 52b)

Fol. 1b - 52b; 195 x 130; 11 redaka; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Na početku ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4926,2 R 6109,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

‘Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723. godine (bilješka na kraju prvog djela u zbirci, fol. 52b).

Fol. 54b - 70b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4926,3 R 6109,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723. godine (bilješka na kraju prvog djela u zbirci, fol. 52b).

Fol. 73b - 90b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4926,4 R 6109,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723. godine (bilješka na kraju prvog djela u zbirci, fol. 52b).

Fol. 91b - 99b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4927,1 R 5330,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1138/1725. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 75a).

Fol. 1b - 41b; 195 x 140; 13 redaka; tekst 135 x 75. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā (bilješka sa pečatom na prvome zaštitnom listu).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4927,2 R 5330,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1138/1725. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 75a).

Fol. 42b - 56a; 13 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4927,3 R 5330,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1138/1725. godine (bilješka na fol. 75a).

Fol. 57b - 75a; 13 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4927,4 R 5330,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1138/1725. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 75a).

Djelo je nepotpuno na kraju.

Fol. 76b - 84b; 13 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4927,5 R 5330,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme pisane na oblik فعل i ispod većeg broja paradigmatskih oblika gramatička analiza na turskom jeziku.

Prepisao nepoznati prepisivač 1138/1725. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 75a).

Fol. 85b - 99b; 13 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4928 R 5219

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1148/1735-36. godine (bilješka na kraju djela, fol. 49b).

Fol. 49, paginiranih; 170 x 120; 11 redaka; tekst 113 x 55. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Nedostaju korice poveza. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljen tanjom crnom linijom. *Unvan* na početku djela u kombinaciji plave i zlatne boje. Iznad *unvana* napisan naziv djela. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na prvim i posljednjim zaštitnim listovima razne bilješke.

4929,1 R 3691,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī 1150/1737. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 46b).

Fol. 1b - 33b; 185 x 115; 17 redaka; tekst 140 x 53. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4929,2 R 3691,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī 1150/1737. godine (bilješka na kraju djela, fol. 46b).

Fol. 34b - 46b; 17 redaka; tekst 140 x 53. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4929,3 R 3691,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī 1150/1737. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 46b).

Fol. 47b - 60b; 17 redaka; tekst 140 x 53. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4929,4 R 3691,IV

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī 1150/1737. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 46b).

Fol. 62b - 69b; 17 redaka; tekst 140 x 53. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4929,5 R 3691,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa tumačenjem uz svaki primjer napisanim u obliku trougla a na marginama u krugovima.

Prepisao Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī 1150/1737. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol.46b).

Fol. 70b - 84b; 17 redaka; tekst 140 x 53. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4930,1 R 4096,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 105b i posljednjeg djela, fol. 168a).

Fol. 1b - 73b. Nedostaju fol. 2 i fol. 6 i 7. 145 x 95; 11 redaka; tekst 105 x 42. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Nedostaje prva korica. Ima volantnih listova i laga. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. *Unvan* sa napisanim naslovom djela. Tekst djela uokviren sa dvije deblje zelene linije. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

4930,2 R 4096.II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 105b i posljednjeg djela, fol. 168a).

Fol. 75b - 105b; 11 redaka; tekst 105 x 42. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. *Unvan* sa napisanim naslovom djela. Tekst djela uokviren sa dvije deblje zelene linije. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4930,3 R 4096.III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 105b i posljednjeg djela, fol. 168a).

Fol. 106b - 132b; 11 redaka; tekst 105 x 42. Pismo *nasta'līq*. Početak djela od drugog prepisivača. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije deblje zelene linije. *Unvan* sa napisanim naslovom djela. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4930,4 R 4096.IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao ʻAbdullāh b. Sulaymān 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 105b i posljednjeg djela, fol. 168a). Tekst djela na posljednjoj stranici, fol. 148a prepisao al-Ḥāǧǧ ʻAlī b. Abū Bakr.

Fol. 133b - 148a; 11 redaka; tekst 105 x 42. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije deblje zelene linije. *Unvan* sa napisanim naslovom djela. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4930,5 R 4096,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik نصر sa mjestimičnim komentarima na turskom jeziku.

Prepisao 'Abdullāh b. Sulaymān 1058/1648. godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 105b i ovog djela, fol. 168a).

Fol. 149b - 168a; 11 redaka; tekst 105 x 42. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije deblje zelene linije. *Unvan* sa napisanim naslovom djela.

Na fol. 168b prigodna dova.

4931,1 R 7862,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Munlā 'Umar b. al-ḥāğğ Rağab 1159/1746. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 132a).

Fol. 1b - 56b; 205 x 145; 13 redaka; tekst 130 x 55. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Nedostaje jedna korica. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije deblje zlatne linije, obrubljene crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom.

U vlasništvo rukopisa došao Nūḥān Ibn 'Abdullāh-zāde 1255/1839. godine (bilješka na fol. 1a).

Iz kolekcije Ismaila Selimovića iz Zvornika.

4931,2 R 7862,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Munlā 'Umar b. al-ḥāğğ Rağab 1159/1746. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 132a).

Fol. 58a - 80b; 13 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prvoj stranici uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje, obrubljene crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom.

Na fol. 81a odlomak iz gramatičkog djela *Rūḥ aš-šurūḥ*.

4931,3 R 7862,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Munlā 'Umar b. al-ḥāğğ Rağab 1159/1746. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 132a).

Fol. 81b - 105a; 13 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4931,4 R 7862,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Munlā 'Umar b. al-ḥāğğ Rağab 1159/1746. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 132a).

Fol. 106a - 118a; 13 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prvoj stranici uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje, obrubljene crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4931,5 R 7862,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Prepisao Munlā 'Umar b. al-ḥāǧǧ Raǧab 23. ḏū al-qa'da 1159/1746. godine (bilješka na kraju djela, fol. 132a).

Fol. 119a -132a; 7 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prvoj stranici uokviren sa debljom linijom zlatne boje, obrubljene crnim linijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom, kao i margine. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4932,1 R 4176,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Žapčawī (iz Žepča) 1160/1747. godine (bilješka o datumu prepisa na kraju djela, fol. 41b, dok je ime prepisivača na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 74b).

تم هذا الكتاب على يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربه الغني إبراهيم بن عبد الله الزبجوي، غفر الله له و لوالديه سنة ١١٦٠هـ

Fol. 1b - 41b; 197 x 120; 13 redaka; tekst 125 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kožni sa klapnom, oštećen i naknadno drugom kožom popravljan. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom crvenom i jednom zlatnom linijom i dvije crne linije sa *unvanom*, dok je ostali dio teksta uokviren jednom crvenom linijom. Kustode.

4932,2 R 4176,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Žapčawī 1160/1747. godine (iz Žepča, bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 74b).

Fol. 42b - 57b; 13 redaka; tekst 125 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren jednom crvenom i jednom zlatnom linijom i dvije crne linije sa *unvanom*, dok je ostali dio teksta uokviren jednom crvenom linijom. Kustode.

4932,3 R 4176,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Žapčawī (iz Žepča) 1160/1747. godine (bilješka na kraju djela, fol. 74b)

Fol. 58b - 74b; 13 redaka; tekst 125 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4932,4 R 4176,IV

البناء

AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Žapčawī (iz Žepča) 1160/1747. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 74b)

Fol. 75b - 83b; 13 redaka; tekst 125 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4932,5 R 4176,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 85b - 99b; 13 redaka; tekst 125 x 65. Nekoliko posljednjih listova oštećeni vatrom. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4933,1 R 5001,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna) 1162/1749. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 128a).

Fol. 1b - 54b; 195 x 105; 11 redaka; tekst 110 x 50. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Za spomenutu medresu rukopis uvakufio Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ ʻAlī b. Maḥmūd b. al-ḥāğğ ʻAlī 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

4933,2 R 5001,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna) 1162/1749. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 128a).

Fol. 60b - 78b; 11 redaka; tekst 110 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4933,3 R 5001,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna) 1162/1749. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 128a).

Fol. 84b - 104a; 11 redaka; tekst 110 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4933,4 R 5001,IV

البناء

AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna) 1162/1749. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela u zbirci, fol. 128a).

Fol. 106b - 115a; 11 redaka; tekst 110 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4933,5 R 5001,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna) 1162/1749. godine (bilješka na kraju djela, fol. 128a).

كتبه الحقير إبراهيم ابن محمد ابن نوح حواجه زاده الإهلونوي، سنة ١١٦٢هـ

Fol. 115b - 128a; 11 redaka; tekst 110 x 50. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4934,1 R 2947,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn 1164/1750. godine (bilješka o prepisivaču na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 54b, a o godini prepisa na kraju trećega djela u zbirci, fol. 77a).

Fol. 1b - 39b; 190 x 113; 15 redaka; tekst 130 x 55. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ili cijele rečenice nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 68a veća bilješka iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4934,2 R 2947,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn 1164/1750. godine (bilješka o prepisivaču na kraju djela, fol. 54b, a o godini prepisa na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 77a).

Fol. 40b - 54b; 15 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ili cijele rečenice nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4934,3 R 2947,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn 1164/1750. godine (bilješka o prepisivaču na kraju drugog djela u zbirci, fol. 54b, a o godini prepisa na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 77a).

Fol. 55b - 67b; 15 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ili cijele rečenice nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4934,4 R 2947,IV

البناء
AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn 1164/1750. godine (bilješka o prepisivaču na kraju drugog djela u zbirci, fol. 54b, a o godini prepisa na kraju djela, fol. 77a).

Fol. 68b - 77a; 15 redaka; tekst 130 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi ili cijele rečenice nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4934,5 R 2947,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Nedostaje kraj djela.

Prepisao Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn 1164/1750. godine (bilješka o prepisivaču na kraju drugog djela u zbirci, fol. 54b, a o godini prepisa na kraju trećega djela, fol. 77a).

Fol. 77b - 85b; Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4935,1 R 5023,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ša'bāna 1188/1774. godine (bilješka na kraju četrvtog djela u zbirci, fol. 50a).

Fol. 2b - 25b; 200 x 110; 19 redaka; tekst 140 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima volantnih listova i laga. Listovi oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Prve dvije stranice teksta uokvirene debljom linijom zlatne boje a na ostalim stranicama crvenom. *Unvan*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, prepisane od strane prepisivača.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4935,2 R 5023,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ša'bāna 1188/1774. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 50a).

Fol. 25b - 36a; 19 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Prve dvije stranice teksta uokvirene debljom linijom zlatne boje a na ostalim stranicama crvenom. *Unvan*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane od strane prepisivača.

4935,3 R 5023,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ša'bāna 1188/1774. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 50a).

Fol. 36b - 44b; 19 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. *Unvan*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane od strane prepisivača.

4935,4 R 5023,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ša'bāna 1188/1774. godine (bilješka na kraju djela, fol. 50a).

Nedostaju prve dvije stranice teksta djela.

Fol. 45a - 50a; 19 redaka; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Prve dvije stranice teksta uokvirene debljom linijom zlatne boje a na ostalim stranicama crvenom. *Unvan*. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane od strane prepisivača.

4935,5 R 5023,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Fol. 50b - 60b; tekst 140 x 60. Pismo *ta'līq*.

4936,1 R 2802,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca rabīʻ al-āḫira 1192/ 1778. godine (bilješka na kraju djela, fol. 62b).

Fol. 1b - 62b; 163 x 103; 9 redaka; tekst 95 x 55. Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi napisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode. Između djela na slobodnim listovima razne bilješke.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4936,2 R 2802,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍāʼil b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca rabīʻ al-āḫira 1192/ 1778. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 62b).

Fol. 69b - 91b; 9 redaka; tekst 95 x 55. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi napisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4936,3 R 2802,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca rabīʻ al-āḫira 1192/ 1778. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 62b).

Fol. 92b - 117a; 9 redaka; tekst 95 x 55. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi napisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4936,4 R 2802,IV

البناء
Al-BINĀʼ

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabīʻ al-āḫiru 1191/1777. godine (bilješka nakraju djela, fol. 135a).

Fol. 122b - 135a; 9 redaka; tekst 95 x 55. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi napisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4936,5 R 2802,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabīʻ al-āḫiru 1191/1777. godine (bilješka na fol. 162a)

Fol. 140b - 162a; tekst 95 x 55. Pismo *taʻlīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4937,1 R 5366,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Sulaymān Yayčawī (iz Jajca) 1212/1797. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 101a).

Fol. 1b - 47a; 190 x 120; 11 redaka; tekst 125 x 63. Papir tamnobijel, deblji. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 48a pjesma posvećena Muḥammadu (a.s.).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4937,2 R 5366,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Sulaymān Yayčawī (iz Jajca) 1212/1797. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 101a).

Fol. 49b - 67b; 11 redaka; tekst 125 x 63. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4937,3 R 5366,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Sulaymān Yayčawī (iz Jajca) 1212/1797. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 101a).

Fol. 68b - 88a; 11 redaka; tekst 130 x 67. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4937,4 R 5366,IV

البناء

AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Sulaymān Yayčawī (iz Jajca) 1212/1797. godine (bilješka na kraju djela, fol. 101a).

كتبه الفقير الحقير سليمان يايچه وي، سنة ١٢١٢

Fol. 90b - 101a; 11 redaka; tekst 130 x 67. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4937,5 R 5366,V

هدية الصبيان

HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Morfološko djelo o paradigmatskim oblicima riječi (al-amṯila al-muḫtalifa) u arapskom jeziku za početnike. Komentar za svaki oblik napisan na turskom jeziku u obliku trougla. Autor je nepoznat.

Početak (fol. 102b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة على سيدنا محمد و آله أجمعين. **بلكل كه تصريفك** بابلري اوتوز بش بابدر، أول اوتوز بش بابك اولكسي **فَعَلَ يَفْعَلُ** بابدر بو بابك ماضينك عين الفعل مفتوح، مضارعنك عين الفعل مضمومدر، هذه أمثلة مختلفة من الباب الأول...

Kraj (fol. 157a):

... و اشدد باسلنقانه فعل تعجب مفرد مذكر غائب معناسي نه عجب شديددر قفاسي اوزرينه اويومقلغي بر غائب ارك.

Prepisao Sulaymān Yayčawī (iz Jajca) 1212/1797. godine (bilješka na kraju četvrtog djela u zbirci, fol. 101a).

Fol. 102b - 157a. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4937,6 R 5366,VI

شرح هدية الصبيان

ŠARḤ HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Isto kao 4785,3.

Prepisao Sohta 'Umar Ḥasan Ṭūzlawī (iz Tuzle) u Budimu u mjesecu rabī' al-āḫiru 991/1583. godine (bilješka na fol. 159a).

تمت هدية الصبيان بعون الله الملك الرحمن في مقام بودون، صانه الله الحنّان في شهر ربيع الأخر في تاريخ سنة إحدى و تسعين و تسع مائة، كتبه الفقير طوزله وي سوختة عمر حسن، المحتاج إلى رحمة الله تعالى.

Fol. 157b - 159a; 63 retka ukupno; tekst 155 x 80. Pismo *ta'līq*. Početak svakoga pitanja nadvučen crvenom linijom. Kustode.

4938,1 R 6494,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1249/1834. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 90b).

Fol. 1a - 51a; 195 x 105; 15 redaka; tekst 125 x 40. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Prva stranica dopisana od drugog prepisivača. Brojevi i naslovi poglavlja, kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren zelenom linijom. Na početku *unvan* urađen zelenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufio Mustafa Mujezinović iz Stoca iz mahale بوغلاكه 17. rağaba 1247/1830. godina (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Stolac.

4938,2 R 6494,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1249/1834. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol.90b).

Fol. 52b - 71a; 15 redaka; tekst 125 x 40. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja, kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren zelenom linijom. Kustode.

4938,3 R 6494,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 22. ḏū al-ḥiğğa 1249/1834. godine (bilješka na kraju djela, fol. 90b).

Fol. 72a - 90b; 15 redaka; tekst 125 x 40. Pismo *ta'līq*. Poslije prve stranice četiri lista dopisana od drugoga prepisivača. Brojevi i naslovi poglavlja, kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren zelenom linijom. Kustode.

4938,4 R 6494,IV

البناء

AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1249/1834. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 90b).

Fol. 92b - 103b; 15 redaka; tekst 125 x 40. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja, kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren zelènom linijom. Kustode.

4938,5 R 6494,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر .

Prepisao al-Ḥāfiẓ 'Uṯmān b. al-ḥāfiẓ 'Umar as-Siwāsī 1090/1679. godine (bilješka na fol. 118a).

Fol. 106b - 118a; 15 redaka; tekst 125 x 40. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja, kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren zelenom linijom. Kustode.

4939,1 R 5302,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1251/1835-36. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 103a).

Nedostaju fol 2- 9.

Fol. 1b - 50a, paginiranih; 200 x 140; 9 redaka; tekst 143 x 65. Papir žućkast, deblji, glat. Posljednja laga volantna. Nedostaju korice poveza. Pismo *ta'līq*, lijep i mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4939,2 R 5302,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1251/1835-36. godine (bilješka na kraju trećeg djela u zbirci, fol. 103a).

Nedostaju fol. 52-59, 62-69, 72-74, 79-81 i 84-91.

Fol. 51b - 92a, paginiranih; 9 redaka; tekst 143 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep i mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4939,3 R 5302,III

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1251/1835-36. godine (bilješka na kraju djela, fol. 103a).

Fol. 93b - 103a, paginiranih; 9 redaka; tekst 143 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep i mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom obrubljenom tanjim crnim lijama, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom.

4939,4 R 5302,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Sačuvane samo prve tri stranice djela. Fol. 103b - 104b.

4940 R 3617

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 36; 187 x 130; 13 redaka; tekst 120 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kožni sa preklopom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*, od više prepisivača. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Ibrahim-paše iz Počitelja za svoju džamiju (bilješka na fol. 2b).

وقف إبراهيم باشا در مسجد خوددر قصبه، پوچتل

Iz Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

4941,1 R 7881,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 29a; 190 x 120; 15 redaka; tekst 160 x 70. Papir svijetlosmeđe boje, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4941,2 R 7881,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 30b - 40b; 15 redaka; tekst 160 x 70. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4941,3 R 7881,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 60b; 17 redaka; tekst 155 x 55. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4941,4 R 7881,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 70b; 17 redaka; tekst 155 x 55. Pismo *nasḫī*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4942,1 R 7867,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 44a; 190 x 140; 13 redaka; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez kožni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz zbirke rukopisa Behaudina Hadžimejlića iz Busovače.

4942,2 R 7867,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 45b - 61b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4942,3 R 7867,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 62b - 79b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4942,4 R 7867,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 90b; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

4943,1 R 6712,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50; 210 x 135; 13 redaka; tekst 145 x60. Papir tamnobijel, deblji, vlagom oštećen. Povez nov, platneni. Na početku lijep *unvan*. Pismo *nasḫī*. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije deblje linije zlatne boje, obrubljene tanjom crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom, kao i margine. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio hadži hafiz Ekić.

4943,2 R 6712,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

‘Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Sačuvana samo prva stranica i još jedan list iz sredine djela.

Fol. 51b -52b; 13 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasḫī*. Tekst djela na prvoj stranici uokviren sa dvije deblje zlatne linije, obrubljene tanjom crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom, kao i margine. Kustode.

4944,1 R 1425,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 49a; 195 x 135; 11 redaka; tekst 140 x 65. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

4944,2 R 1425,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 49b - 66b; 11 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4944,3 R 1425,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 86a; 11 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4944,4 R 1425,IV

البناء

Al-BINĀ’

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 86b - 94b; 11 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4944,5 R 1425,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 95b -103a; 9 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4945,1 R 4406,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 41b; 205 x 145; 13 redaka; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Iz zbirke advokata dr. Ibrahimbega Halilbašića.

4945,2 R 4406,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 59a; 13 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4945,3 R 4406,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 60b - 76a; 13 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4945,4 R 4406,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 85b; 13 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4945,5 R 4406,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme pisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 86b - 101a; 5 redaka; tekst 130 x 90. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4946,1 R 7712,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī (bilješka u formi tugre na kraju drugog djela u zbirci, fol. 64a).

Fol. 1b - 44a; 195 x 120; 11 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen crvotočinom. Pismo *nasḫī*. Ostale bjeline za brojeve i naslove poglavlja. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Kupovinom u posjed rukopisa došao 'Abdullāh b. Ibrāhīm Ḥillī 1262/1846. godine (bilješka na fol. 46a).

4946,2 R 7712,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī (bilješka u formi tugre na kraju djela, fol. 64a).

Fol. 46b - 64a; 11 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4946,3 R 7712,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī (bilješka u formi tugre na kraju drugog djela u zbirci, fol. 64a).

Fol. 66b - 85b; 11 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4946,4 R 7712,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī (bilješka u formi tugre na kraju drugog djela u zbirci, fol. 64a).

Fol. 87b - 97b; 11 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4946,5 R 7712,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme pisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī (bilješka u formi tugre na kraju drugog djela u zbirci, fol. 64a).

Fol. 100b -114b; 6 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4947,1 R 3443,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 30a; 190 x 125; 15 redaka; tekst 120 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima volantnih laga. Povez kožni sa utisnutim rozetama na sredini korica, uglovima i na klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*, sitniji. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni jednom debljom i dvije tanje linije zlatne boje. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. *Unvan* sa zlatnom podlogom.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4947,2 R 3443,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 31b - 42b; 15 redaka; tekst 120 x 60. Pismo *nasḫī*, sitniji. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni jednom debljom i dvije tanje linije zlatne boje. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4947,3 R 3443,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 56b; 15 redaka; tekst 120 x 60. Pismo *nasḫī*, sitniji. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni jednom debljom i dvije tanje linije zlatne boje. Kustode.

4947,4 R 3443,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 57b - 64a; 15 redaka; tekst 120 x 60. Pismo *nasḫī*, sitniji. Poglavlja i podnaslovi ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni jednom debljom i dvije tanje linije zlatne boje. Kustode.

4947,5 R 3443,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 74b; 7 redaka; tekst 120 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni jednom debljom i dvije tanje zlatne linije. Kustode. Interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 75a - 81b bilješke na turskom jeziku iz arapske gramatike o paradigmatskim oblicima riječi.

4948,1 R 5450,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Rukopis je nepotpun na početku.

Fol. 1b - 51b; 180 x 125; 11 redaka; tekst 120 x 55. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4948,2 R 5450,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 52b - 68b; 11 redaka; tekst 120 x 55. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4948,3 R 5450,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 69b - 88b; 11 redaka; tekst 120 x 55. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4949,1 R 2245,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40b; 205 x 130; 13 redaka; tekst 140 x 80. Papir tamnobijel, deblji i hrapav. Ima volantnih listova i laga. Povez kožni sa rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*, krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom.

4949,2 R 2245,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 57a; 13 redaka; tekst 140 x 80. Pismo *nasḫī*, krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom.

4949,3 R 2245,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Pismo od dva prepisivača, prvi do fol. 69b, drugi do kraja.

Fol. 59b - 76b; 8 i 13 redaka; tekst 140 x 75 - 80. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi u prvome dijelu nadvučene crvenom tintom.

4949,4 R 2245,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 85b; 13 redaka; tekst 140 x 75. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi u prvome dijelu nadvučene crvenom tintom.

4949,5 R 2245,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 87b - 98b. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4950,1 R 1581,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 200 x 105; 13 redaka; tekst 135 x 55. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf al-Ḥāǧǧ 'Umar-efendī Aqḥiṣārī (iz Prusca).

4950,2 R 1581.II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 46b - 63a; 13 redaka; tekst 135 x 55. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4950,3 R 1581.III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 63b - 80b; 13 redaka; tekst 135 x 55. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4950,4 R 1581,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 91a; 13 redaka; tekst 135 x 55. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4950,5 R 1581,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku u prvome dijelu djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 91b - 106b; 13 redaka; tekst 135 x 55. Pismo *ta'līq*, lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4951,1 R 2214,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 58a; 195 x 120; 9 redaka; tekst 135 x 60. Papir žućkast, različite debljine, glat. Ima volantnih laga. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Između djela na slobodnim listovima bilješke iz jezika.

4951,2 R 2214,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 79a; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. *Unvan* sa *basmalom* i naslovom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4951,3 R 2214,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 80b - 101b; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. *Unvan* sa naslovom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4951,4 R 2214,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 103b - 110b; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. *Unvan* sa *basmalom* i naslovom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4951,5 R 2214,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa kraćim i mjestimičnim gramatičkim analizama na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 79a; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. *Unvan* sa *basmalom* i naslovom djela. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode.

4952,1 R 5091,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 50a; 195 x 115; 11 redaka; tekst 123 x 60. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, manje oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4952,2 R 5091,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 50b - 68b; 11 redaka; tekst 123 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4952,3 R 5091,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 69b - 89b; 11 redaka; tekst 123 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4952,4 R 5091,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 91b - 102a; 11 redaka; tekst 123 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4952,5 R 5091,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 103b - 114b; 5 redaka; tekst 123 x 60. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4953,1 R 7820,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 50b; 160 x 105; 13 redaka; tekst 110 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom, umotan u zeleno platno. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela u prvoj polovini uokviren debljom zlatnom linijom a u drugoj polovini tanjom crvenom linijom. Margine, takođe, uokvirene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije i rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjed rukopisa došao Ismāʻīl Kor ʻAlī-āġāzāde, učenik al-Ḥāǧǧ Musṭafe 1197/1783. godine (bilješka na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa postao Muḥammad-efendī, glavni imam u Travniku 9. aylūl (septembra) (12)75/1858 ili (18)75. godine (bilješke na trećem zaštitnom listu na početku i druge dvije na četvrtom i na posljednjem zaštitnom listu, na kraju rukopisa).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

4953,2 R 7820,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 52b - 70a; 13 redaka; tekst 110 x 55. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom a ostali jednom tanjom crvenom linijom. Margine, takođe, uokvirene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije i rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4953,3 R 7820,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72b - 90a; 13 redaka; tekst 110 x 55. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Neke istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela prve dvije folije uokviren debljom zlatnom linijom a ostali jednom tanjom crvenom linijom. Margine, takođe, uokvirene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, posebno na početku djela.

4953,4 R 7820,IV

البناء
AI-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 92b - 101b; 13 redaka; tekst 110 x 55. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom a ostali jednom tanjom crvenom linijom. Margine, takođe, uokvirene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, posebno na početku djela.

4953,5 R 7820,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme pisane na oblik فعل sa mjestimičnom gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 101b -113a; 6 redaka; tekst 110 x 55. Pismo *nasḫī* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom linijom a ostali jednom tanjom crvenom linijom. Margine uokvirene crvenom linijom, također.

4954,1 R 2986,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 36b. Nedostaje nekoliko listova na početku. 170 x 100; 13 redaka; tekst 114 x 53. Papir žućkast, srednje debljine, oštećen vlagom. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, manje oštećen. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4954,2 R 2986,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 37b - 53a; 13 redaka; tekst 114 x 53. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4954,3 R 2986,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 55b - 65b. Nedostaje nekoliko listova na kraju djela. 13 redaka; tekst 114 x 53. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4954,4 R 2986,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Isti prepisivač kao i u prethodnom djelu.

Fol. 68b - 77b; 13 redaka; tekst 114 x 53. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4955,1 R 5180,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 2b - 48a; 180 x 95; 13 redaka; tekst 115 x 53. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Nekoliko listova u sredini rukopisa oštećeni vlagom. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Prije početka djela krupnim slovima napisan naslov.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4955,2 R 5180,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 48b - 64a; 13 redaka; tekst 115 x 53. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4955,3 R 5180,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 84a; 13 redaka; tekst 115 x 53. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4955,4 R 5180,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 85b - 94a; 13 redaka; tekst 115 x 53. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Prije početka napisan naslov djela.

4955,5 R 5180,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa mjestimičnom gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 95b - 100b; 5 redaka; tekst 115 x 53. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4956,1 R 7821,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 165 x 125; 9 redaka; tekst 120 x 70-75. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*, od više prepisivača. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz rukopisne zbirke Selimović Ismaila iz Zvornika.

4956,2 R 7821,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 46b - 67b; 9 redaka; tekst 125 x 65. Pismo *ta'līq*, krupniji. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4956,3 R 7821,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 68b - 85a; 13 redaka; tekst 115 x 65. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4957,1 R 5002,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 41a; 205 x 125; 15 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Neki listovi vlagom oštećeni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4957,2 R 5002,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 43b - 58a; 15 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4957,3 R 5002,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 75a; 15 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4957,4 R 5002,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 76b - 81b; 15 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasḫī*, od dva prepisivača, ali djelo nije do kraja prepisano. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4957,5 R 5002,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 84b - 86b. Nedostaje početak i kraj djela. 8 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4958,1 R 6672,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad (bilješka na fol. 67a).

Fol. 1b - 36a; 200 x 125; 17 redaka; tekst 150 x 65. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Klapna otkinuta. Hrbat popravljan drugom kožom. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4958,2 R 6672,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad (bilješka na fol. 67a).

Fol. 37b - 50a; 17 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4958,3 R 6672,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad (bilješka na fol. 67a).

Fol. 51b - 65b; 17 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4958,4 R 6672,IV

البناء
Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad (bilješka na fol. 67a).

Fol. 67b - 74b; 17 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4959,1 R 6710,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 41b; 200 x 140; 13 redaka; tekst 145 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4959,2 R 6710,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 59a; 13 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4959,3 R 6710,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 77a; 13 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4959,4 R 6710,IV

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 78b - 87a; 13 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4959,5 R 6710,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku u početku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 88b - 100b; 6 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na slobodnim listovima bilješke, uglavnom iz jezika.

4960,1 R 2324,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 37b; 208 x 145; 15 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Nedostaje klapna. Pismo *nasta'līq*, krupniji i lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije na prve dvije stranice.

Vlasnik rukopisa bio as-Sayyid Ibrāhīm Ḥilmī (bilješka na fol. 2a).

4960,2 R 2324,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39b - 53b; 15 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *nasta'līq*, krupniji i lijep. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom, osim prve dvije stranice koje su uokvirene sa tri crvene i jednom crnom linijom.

4961,1 R 5059,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 2b - 65b; 205 x 110; 11 redaka; tekst 138 x 57. Papir bijel, deblji. Listovi oštećeni vlagom. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, odvojen od rukopisa. Pismo *nasḫī*, lijep i krupniji. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela kao i margine uokvireni crvenom linijom.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na fol. 2a).

4961,2 R 5059,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 94a; 11 redaka; tekst 138 x 57. Pismo *nasḫī*, lijep i krupniji. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

4961,3 R 5059,III

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje nekoliko listova na početku.

Fol. 95a - 108a; 11 redaka; tekst 138 x 57. Pismo *nasḫī*, lijep i krupniji. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Na fol. 108b - 115b dio nekog djela iz arapske gramatike na turskom jeziku.

4961,4 R 5059,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik فعل sa mjestimičnom gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje nekoliko listova na početku.

Fol. 116a - 120b; 11 redaka; tekst 138 x 57. Pismo *nasḫī*, lijep i krupniji. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela kao i margine uokvireni crvenom linijom.

4962,1 R 3653,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 52b; 197 x 140; 13 redaka; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, malo oštećen. Pismo *ta'līq*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom u prvoj polovini djela, dok su u drugoj polovini ostale praznine u tekstu za ispisivanje naziva poglavlja. Tekst djela uokviren crvenom linijom do fol. 20. Na fol. 70b - 73a nekoliko bilježaka na turskome jeziku iz arapske gramatike.

4962,2 R 3653,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 53b - 70a; 13 redaka; tekst 150 x 60. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja u početku ispisani crvenom tintom. Interlinearno i na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4962,3 R 3653,III

البناء

Al-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 79b; 15 redaka; tekst 140 x 70. Pismo *ta'līq*. Kustode. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4962,4 R 3653,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku u početku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 80b - 91a.

4963,1 R 5470,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 46a; 180 x 115; 15 redaka; tekst 125 x 48. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4963,2 R 5470,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 47a - 63b; 15 redaka; tekst 125 x 48. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4963,3 R 5470,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 64a - 82b; 15 redaka; tekst 125 x 48. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4963,4 R 5470,IV

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 83a - 92a; 15 redaka; tekst 125 x 48. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4963,5 R 5470,V

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Nepotpun prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 92b):

أي: خطاب صلاحيّتي اولان طالب ... تحقيق علم صرف كا بابلري باب يوننده اوتوز بش بابدر، او اوتوز بش التي بابي ثلاثي مجرد ايچون وضع اولنمشدر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 92b - 103b; 15 redaka; tekst 125 x 55. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

4964,1 R 6721,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 40a; 200 x 125; 13 redaka; tekst 130 x 60. Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kožni sa klapnom i umotan u crveno platno. Pismo *ta'līq*. Brojevi, naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnici rukopisa bili Muḥammad b. al-Qurd (bilješka sa pečatom na fol. 1a), i Qāḍī-zāde as-Sayyid Ḥusayn Ḥusnī (bilješka na istoj foliji).

Vakuf Salim-efendije Muftića.

4964,2 R 6721,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 41b - 56b; 13 redaka; tekst 130 x 60. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi, naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4964,3 R 6721,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Drugi list ostao neispisan tako da nedostaju dvije stranice teksta djela.

Fol. 57 - 72; 13 redaka; tekst 130 x 60. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi, naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4964,4 R 6721,IV

توضيح و إعراب كلمات تصريف العزي
TAWḌĪḤ WA IʻRĀB KALIMĀT TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

Tumačenje značenja i gramatička analiza na turskom jeziku nekih riječi u djelu *Taṣrīf al-ʻIzzī* u formi sitnih bilježaka ispod određene riječi.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72b - 76a; 13 redaka; tekst 180 x 105. Pismo *ta'līq*.

4964,5 R 6721,V

توضيح كلمات مراح الأرواح
TAWḌĪḤ KALIMĀT MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Tumačenje značenja na turskom jeziku nekih riječi u djelu *Marāḥ al-arwāḥ* u formi sitnih bilježaka ispod određene riječi.

Nedostaje kraj djela.

Fol. 76b - 78b; 11 redaka; tekst 180 x 105. Pismo *ta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu.

4964,6 R 6721,VI

الأمثلة المختلفة و المطردة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA WA AL-MUṬṬARIDA

Djelo o pravilnim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 80b).

الثلاثي المجرد ستة أبواب الأوّل فَعَلَ يَفْعُلُ نحو نَصَرَ يَنْصُرُ و الثاني فَعَلَ يَفْعِلُ نحو ضَرَبَ يَضْرِبُ و الثالث فَعَلَ يَفْعَلُ نحو فَتَحَ يَفْتَحُ...

Kraj (fol. 123a):

... و كذلك النهي من المعروف و المجهول من المشدّدة و المخفّفة وقس على هذا ساير الأبواب. تمت الأمثلة المختلفة و المطردة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 80b - 123a; 13 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasḫī*, vokaliziran, krupniji i veoma lijep. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

4965,1 R 2104,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 29b; 195 x 130; 13 redaka; tekst 130 x 83. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na početku djela *unvan* sa naslovom i *basmalom*.

Vakuf al-Ḥāğğ Aḥmad-efendī, muderis Gazi Husrev-begove medrese koji je rukopis uvakufio za navedenu medresu (bilješka na unutarnjoj stranici prve korice).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4965,2 R 2104,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Ḥusayn b. Walī 986/1578. godine (bilješka na margini, fol. 51a, u kolofonu ovoga djela i kolofonu trećeg djela u zbirci, fol. 72a).

Fol. 30b - 51a. Različit broj redaka na stranicama kao i dimenzije teksta. Pismo *nastaʻlīq*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Početci poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela i margine u prvoj polovini djela uokvireni crvenom linijom.

4965,3 R 2104,III

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Ḥusayn b. Walī 984/1576. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 72a).

Fol. 51b - 72a; 9 redaka; tekst 135-145 x 7-8. Pismo *taʻlīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4966,1 R 7868,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 44a; 203 x 133; 13 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez nov, platneni. Pismo *taʻlīq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Trebinje.

4966,2 R 7868,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje veći dio teksta na kraju.

Fol. 45b - 47b; 13 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom a neke nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4967,1 R 4112,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 47b; 160 x 113; 11-13 redaka; tekst 115-125 x 55-65. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kožni, odvojen od listova. Pismo *nasḫī*, od dva prepisivača. Između folija 11 i 12 gdje se sastaju tekstovi od dva prepisivača nedostaje dio teksta djela. Počeci poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

4967,2 R 4112,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50b - 73b; 11 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *nasḫī*, veoma lijep, krupniji. Istaknute riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom. Počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4967,3 R 4112,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 1234/1818-19. godina (bilješka na kraju djela, fol. 98a).

Fol. 75b - 98a; 11 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji. Istaknute riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4967,4 R 4112,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 100b - 113a; 11 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *nasḫī*, lijep, krupniji. Istaknute riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom. Brojevi i počeci poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4967,5 R 4112,V

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa*.

Početak (fol. 113b):

الأمثلة برالاي مثاللردر شو اويله مثاللر كه **المختلفة** بربرينه مخالف نَصَرَ يَنْصُرُ...

Kraj (fol. 126b):

... اصطلاحده نيه ديرلر: الصيغة التي وضعت لإنشاء التعجب و لم يتصرف. قد تم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 113b - 126b; 12-15 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *ta'līq*. Paradigme oblika نصر markirani crvenim tačkama ili ispisani crvenom tintom. Kustode.

4967,6 R 4112,VI

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 127b -133b; 13 redaka; tekst 125 x 80. Pismo *nashī*, vokaliziran. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4968,1 R 2724,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 51a; 190 x 130; 11 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Listovi oštećeni vlagom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4968,2 R 2724,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 52b - 72a; 11 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4968,3 R 2724,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 74b - 92a; 11 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije a ostali jednom crvenom linijom. *Unvan* sa naslovom djela i *basmalom*. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4968,4 R 2724,IV

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 92b - 102b; 11 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren sa dvije a ostali jednom crvenom linijom. *Unvan* sa naslovom djela i *basmalom*. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4968,5 R 2724,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku u prvom dijelu.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 104b - 117b; 6 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4969,1 R 2735,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Tāğuddīn b. Ḥusayn (bilješka bez datuma prepisa u kolofonu djela, fol. 62b).

Fol. 1b - 62b; 175 x 130; 9 redaka; tekst 120 x 65. Papir žućkast, srednje debljine. Listovi oštećeni i naknadno popravljani. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta‘līq*, mjestimično vokaliziran. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom a druge nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Svrzo ‘Iṣmat-efendī b. Waysil-efendī as-Sarāyī (bilješka na fol. 1a).

4969,2 R 2735,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 65b - 87b; 9 redaka; tekst 105 x 70. Pismo *ta‘līq*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Posljednji list naknadno dopisan.

4969,3 R 2735,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 91b - 113a; 145 x 70; 9 redaka; tekst 120 x 65. Pismo *ta‘līq*. Gramatički primjeri nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

4969,4 R 2735,IV

البناء
AL-BINĀ’

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 116a - 121a; 9 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *ta‘līq*. Kustode. Tekst djela na posljednjem listu naknadno dopisan.

4970,1 R 976,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 63a, paginiranih; 210 x 145; 9-15 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, krupniji i razmaknutih redaka. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno u početku rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Između dva djela u zbirci (fol. 63 - 68) prigodne *dove, salavati* i druge bilješke.

4970,2 R 976,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 68b - 89a; 11 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *ta‘līq*. Tekst poprskan zlatnom bojom. Naslovi poglavlja i neke istaknute riječi ispisani crvenom tintom a druge nadvučene crvenom linijom. Na prva tri lista tekst djela uokviren sa dvije crvene i dvije zlatne linije. Kustode. Krupnije crvene tačke u tekstu između rečenica i pojedinih riječi. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4971,1 R 4981,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 49a; 195 x 130; 15 redaka; tekst 145 x 55. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi oštećeni vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4971,2 R 4981,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50b - 68a; 15 redaka; tekst 145 x 55. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4971,3 R 4981,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 70b - 88b; 15 redaka; tekst 145 x 55. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4971,4 R 4981,IV

البناء

AL-BINĀ’

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 89b - 98b; 15 redaka; tekst 145 x 55. Pismo *nasta‘līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4971,5 R 4981,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku u početku djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 99b - 110a; 15 redaka; tekst 145 x 55. Pismo *nasta‘līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4972,1 R 4637,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 51b; 215 x 130; 9 redaka; tekst 135 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski (novi uvez) sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na fol. 139a - 146b i 147a - 154b fragmenti nekih djela iz gramatike a na fol. 155a - 162b iz akaida.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

4972,2 R 4637,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 60b - 83a; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4972,3 R 4637,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 86b - 108b; 11 redaka; tekst 123 x 53. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4972,4 R 4637,IV

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 111b - 122a; 11 redaka; tekst 123 x 53. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

4972,5 R 4637,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 123b - 134b; 7 redaka; tekst 123 x 53. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

4973,1 R 5164,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 50a; 185 x 110; 11 redaka; tekst 110 x 55. Papir žućkast, srednje debljine. Povez nov, platneni. Pismo *nasta'līq*. Brojevi naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren tanjom zlatnom linijom obrubljenom sa dvije crne, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. *Unvan* u kombinaciji zlatne, crvene i plave boje i *basmalom* unutra napisanom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4973,2 R 5164,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca ḏū al-qa'da 1123/1711. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 63a).

Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 51a - 63a; 11 redaka; tekst 110 x 55. Pismo *nasta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Kustode. Tekst djela na nekim stranicama uokviren crvenom linijom. Nekoliko pogrešno uvezanih listova. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4973,3 R 5164,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 64b - 75a; 11 redaka; tekst 125 x 55. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4973,4 R 5164,IV

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je manjkavo na početku.

Fol. 76a - 86b; Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4974,1 R 4990,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 45b; 190 x 120; 11 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Za navedenu medresu rukopis je uvakufio Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ 'Alī b. Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ 'Alī 1289/1872. godine (bilješka i pečat na fol. 1a).

4974,2 R 4990,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao nepoznati prepisivač 11. muḥarrama 1180/1766. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 59b).

Fol. 43b - 59b; 11 redaka; tekst 155 x 70. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4974,3 R 4990,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1179/1765. godine (bilješka na kraju djela, fol. 72a).

Fol. 60b - 72a; 9 redaka; tekst 155 x 73. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

4974,4 R 4990,IV

ترجمة البناء

TARĞAMA AL-BINĀ'

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 73b):

صرفك بابلري قاچدر؟ اتوز بشدر قچسي نه ايچوندر؟ آلتي ثلاثي مجرد ايچيندر وزنلري فَعَلَ يَفْعُلُ...

Kraj (fol. 78b):

... زياده لفعله ماضيلري آلتي حرف أوزرينه أولقدر. تمام

Prepisao nepoznati prepisivač 1180/1766-67. godine (bilješka na kraju djela, fol. 78b)

Fol. 73b - 78b; 15 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Kustode.

4974,5 R 4990,V

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر , a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 94b; Pismo *nasḫī*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

4975,1 R 2266,I

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 37b; 207 x 145; 13 redaka; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. U zbirci između djela razne bilješke na turskom jeziku. Pismo *nasḫī*. U tekstu ostale bjeline za upisivanje brojeva i naslova poglavlja. Kustode. Na marginama i interlinearno, posebno na prve dvije stranice, bilješke u vezi sa tekstom djela.

4975,2 R 2266,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Ali az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 38b - 54b; 13 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama, posebno na početku djela, bilješke u vezi sa tekstom djela.

4975,3 R 2266,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 59b - 77a; 13 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran i od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama, posebno na početku djela, bilješke u vezi sa tekstom djela.

4975,4 R 2266,IV

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 99b; 17 redaka; tekst 160 x 70. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja u prvom dijelu djela ispisani crvenom tintom, dok su u drugome dijelu ostale praznine u tekstu. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

4975,5 R 2266,V

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 103b - 119b; 17 redaka; tekst 120 x 70. Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4976,1 R 5136,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisao Yaḥyā b. Ḥusayn u mjesecu ṣafaru, bez oznake godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 88a).

Nedostaje prva stranica teksta.

Fol. 1a - 66a; 200 x 125; 7 redaka; tekst 125 x 60. Papir žućkast, deblji i hrapav. Na kraju zbirke ima oštećenih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4976,2 R 5136,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao Yaḥyā b. Ḥusayn u mjesecu ṣafaru, bez oznake godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 88a).

Fol. 66b - 88a; 7 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4976,3 R 5136,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisao Yaḥyā b. Ḥusayn u mjesecu ṣafaru, bez oznake godine (bilješka u kolofonu drugog djela, fol. 88a).

Fol. 88b - 119a; 7 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4976,4 R 5136,IV

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Fol. 121b - 123b; 13 redaka; tekst 140 x 80. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

4977,1 R 862,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela.

Fol. 1a - 28b; 185 x 100; 11 redaka; tekst 135 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez kožni. Pismo *ta'līq*, teško čitljiv zbog oštećenja vlagom. Kustode.

4977,2 R 862,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 44b - 62b; 11 redaka; tekst 135 x 55. Pismo *ta'līq*, teško čitljiv zbog oštećenja vlagom. Kustode.

Na kraju rukopisa (fol. 64a - 65b) fragment iz djela *al-Amṯila al-muḫtalifa*.

4978,1 R 966,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo nepotpuno na kraju.

Fol. 1b - 12b; 215 x 160; 13 redaka; tekst 140 x 80. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Uvakufio Muhamed-aga Aganagić, trgovac iz Sarajeva.

4978,2 R 966,II

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 21b - 38b; 11 redaka; tekst 130 x 65. Pismo *nasḫī*, lijep i čitak. Kustode. Na marginama i interlinearno mnoge bilješke u vezi sa tekstom djela.

4978,3 R 966,III

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 41 - 50; 11 redaka; tekst 130 x 65. Pismo *ta'līq*, lijep i čitak. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

4978,4 R 966,IV

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik نصر , a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku na početku djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 40b i 51a - 64b; Ima izmiješanih listova i malo oštećenog teksta. Pismo *nasḫī*.

4979,1 R 2493,I

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelu nedostaje kraj od četvrtog poglavlja.

Fol. 1b - 28b; 190 x 130; 13 redaka; tekst 143 x 60. Papir žućkast, srednje debljine. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nastaʻlīq*. Na nekoliko prvih listova tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode. *Unvan* sa *basmalom* i naslovom djela.

Vakuf Ṣāliḥ Hrōmo-zāde.

4979,2 R 2493,II

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 29b - 58a; 13 redaka; tekst 143 x 60. Pismo *nastaʻlīq*. Na nekoliko prvih listova tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4979,3 R 2493,III

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 58b - 74a; 13 redaka; tekst 143 x 60. Pismo *nastaʻlīq*. Na nekoliko prvih listova tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4979,4 R 2493,IV

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 74b - 81b; 13 redaka; tekst 143 x 60. Pismo *nastaʻlīq*. Na nekoliko prvih listova tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

4979,5 R 2493,V

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme ispisane na oblik فعل , a gramatička analiza paradigmatskih oblika na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 82b - 92b; 8 redaka; tekst 150 x 60. Pismo *nastaʻlīq*.

4979,6 R 2493,VI

توضيح كلمات مراح الأرواح
TAWḌĪḤ KALIMĀT MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Gramatička analiza na turskom jeziku nekih riječi u djelu *Marāḥ al-arwāḥ* u formi sitnih bilježaka ispod određene riječi.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 93b - 98a. Pismo *nasḫī*.

4980 R 7209

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. ʻAlī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje kraj, kao i nekoliko listova unutar djela.

Fol. 33; 165 x 100; 11 redaka; tekst 115 x 45. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom a istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4981 R 7870

المفراح في شرح مراح الأرواح
AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود
Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1a):

الحمد لله الذي صرف أفكار قلوبنا إلى الصراط المستقيم، و نوّر صدورنا بنور الهداية إلى الدين القويم ... و **بعد** فإن الكتاب المسمى بمراح الأرواح في التصريف للإمام المحقق ... أحمد بن علي بن مسعود ... كتاب جليل القدر عظيم الشأن ... و كان بعض في ألفاظه انعقاد يحتاج إلى تحليل ... فأردت أن أكتب له شرحًا يذلّل عن وجه الألفاظ صعابه ... **قوله** قال المفتقر إلى آخره إعلم أن المصنف رحه (رحمه الله) لم يبدأ بالحمد كما هو دأب المتقدمين لمتابعة النبي...

Kraj (fol. 77a):

... فلا يكون الجمع بينه و بين غيره من أقسام الإعلال **قوله** و تقول في تثنية المؤنث إلى آخر الكتاب غني عن الشرح. تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač 1. ḏū al-ḥiǧǧa 866/1462. godine (bilješka na kraju djela, fol. 77a).

Fol. 77; 185 x 140; 19 redaka; tekst 125 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi zahvaćeni vlagom. Povez nov, platneni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6809; GAL S II, 14; Flügel I, 187; TÜYATOK 07/V, 3775; Kaḥḥāla III, 246: Kıbrıs, 608.

4982 R 2469

المفراح في شرح مراح الأرواح
AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود
Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisao ʻAlī b. Muḥammad al-Azharī 21. ǧumādā al-āḫira 891/1486. godine (bilješka na fol. 80a).

Fol. 80; 185 x 140; 23 retka; tekst 135 x 105. Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

4983,1 R 3598,1

المفراح في شرح مراح الأرواح
AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود
Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisao Aqāǧān b. Maḥmūd b. Muḥammad aṣ-Ṣabbāġ 879/1474-75. godine (bilješka u u kolofonu djela, fol. 105b).

Manji dio komentara na kraju nije prepisan.

Fol. 1b - 105b; 222 x 115; 19 redaka; tekst 170 x 100. Papir žućkast, srednje debljine, hrapav i oštećen. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom, nov. Pismo *ta'līq*. Prva stranica od drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Tā'imī-zāde Muṣṭafā-efendī (bilješka na fol. 1b).

4983,2 R 3598,II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Gramatička analiza al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* o agensima u arapskom jeziku. U rukopisu nije napisan uvodnio dio koji se navodi u izvorima a koji glasi:

الحمد لله القوي الذي عجزت عن إدراك كنهه عقول العقلاء.

Početak ovdje (fol. 107b):

الحمد لله الحمد: مرفوع بأنه مبتدأ أصله أحمد حمداً لله، أو حمدت حمداً لله، فحذف الفعل لدلالة المصدر عليه، فيبقى حمداً لله ... (fol. 108b) **رب** مجرور على أنه صفة الله ... **العالمين** مجرور بأنه مضاف إليه لرب و العالم...

Kraj (fol. 137a):

... هو وقوعه موقع الإسم، و العامل في المبتدأ و الخبر هو الإبتداء، هو المعنى، و هذا مئة عامل **فلا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها**. تمّ الكتاب.

Prepisao Aqāğān b. Maḥmūd b. Muḥammad aṣ-Ṣabbāğ 879/1474-75. godine (bilješka u u kolofonu prvoga djela, fol. 105b).

Fol. 107b - 137a; 19 redaka; tekst 170 x 100. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6488; az-Ẓāhiriyya N, 34-35.

4984,1 R 3632,I

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisao nepoznati prepisivač 937/1530-31. godine (bilješka na kraju djela, fol. 108b).

Fol. 1b - 108b; 203 x 130; 19 retka; tekst različitih dimenzija. Papir tamnobijel, srednje debljine. Ima volantnih laga. Povez kožni sa klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*, od više prepisivača. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djelimično poprskan zlatnom prašinom.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

4984,2 R 3632,II

شرح ديباجة الهارونية في التصريف

ŠARḤ DĪBAĞA AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

Komentar uvodnog dijela gramatičkog djela *al-Hārūniyya fī at-taṣrīf*, od nama nepoznata autora. Osnovno djelo, *al-Hārūniyya fī at-taṣrīf* je napisao Nağmuddīn 'Umar b. al-Harawī, um.? Ḥāğğī Ḫalīfa (II, 2027) navodi da je komentar na ovo djelo napisao Šamsuddīn Muhammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī, um. 901/1495. godine. (Pogl.: 4984,3 i 5022,2) Moguće je da je isti autor napisao i komentar na uvodni dio ovoga djela, s obzirom da u naša dva rukopisa neposredno iza komentara uvodnog dijela slijedi spomenuti komentar ovoga autora. Pored toga, nama dostupni izvori, osim osnovnog djela i an-Nikusārījeva komentara, ne spominju druge komentare ovoga djela. U našemu rukopisu na fol. 110a, pogrešno je napisano da je ovo glosa al-Ḥalabīja na at-Taftāzānījev komentar djela *Taṣrīf al'Izzī*.

Početak (fol. 110b):

الحمد لله القادر الفرد الحكيم الفاطر الصمد الكريم، و الصلوة على محمد المبعوث من الربّ القدير. فلما رأيت ديباجة المختصر الذي صنفه الإمام المحقق مشتملاً على لغات فصيحة أردت أن أشرحه فألفت هذه الألفاظ مستعيناً بالله ... **قوله** صرّفنا بالتشديد و التخفيف كلاهما جائز ... **قوله** و عرّفنا أي: عرفنا الذي لا أعلم من مجده ... **قوله** من مجده الكامل اعلم أن من للتبعيض كم في قول الشاعر ...

Kraj (fol. 112b):

... أولاً، و الأوّل هو الفصل الرابع و الثاني لا يخلو من أن يتوقّف على أمثلة استعمال القواعد المتقاعدة متوجّهة إلى المعاني بنيان الكيفيات المتكاثرة باللفظ أولاً، الأول هو الفصل الخامس، و الثاني هو الفصل السادس. و الله أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 110b - 112b; 17 redaka; tekst 150 x 100. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2027.

4984,3 R 3632,III

شرح الهارونية في التصريف

ŠARḤ AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

شمس الدين محمد بن إبراهيم بن حسن النكساري

Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī,
um. 901/1495

Komentar al-Harawījeva djela *ar-Risāla al-Hārūniyya* iz morfologije arapskog jezika, bez uvodnog dijela. Osnovno djelo, *al-Hārūniyya fī at-taṣrīf* napisao je Naǧmuddīn 'Umar b. al-Harawī, um.?, a ovaj komentar Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī, um. 901/1495. godine. U našemu rukopisu nedostaje nekoliko stranica teksta komentara na početku.

Početak ovdje (fol. 113a):

... من ميز أن يتميَّز به الزائد عن الأصلي، فوضعوا لذلك لفظ فعل لكونه أعمّ الأفعال ... **قوله** و الزائد يقابل بمثله، المراد بالزائد ما زاد على الحروف الأصلية...

Kraj (fol. 162b):

... **قوله** و فعلل لما فيه حركة غالبًا، لما فرغ من بيان معاني أبواب الثلاثي شرع في الرباعي ... و الغرض منها إلحاق فقط، فلا يتعلق بها مزيد بحث، و افعنلى نحو اسلنقى من مزيد الثلاثي أيضًا، إلا أنه مطاوع فعلى نحو سلقيته فاسلنقى. تم الكتاب

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 113a - 162b; 17 redaka; tekst 150 x 100. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2027; Ahlwardt VI, 6758; Kıbrıs, 620; Fajić V, 3351/5.

4985 R 1222

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rabī' al-āḫiru 1029/1620. godine (bilješka na fol. 71b).

Fol. 71; 205 x 135; 21 redak; tekst 150 x 95. Papir žućkast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

4986 R 1058

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisao Yūsuf b. Mūsā (bilješka u kolofonu djela, fol. 86b).

Fol. 86; 215 x 155; 15 redaka; tekst 140 x 100. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Ramaḍān b. Muṣṭafā (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Vakuf Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā.

4987 R 4443

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 120; 180 x 140; 17 redaka; tekst 125 x 85. Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*.

Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom i u prvoj polovini djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf ʻUṯmān-efendī b. Ḥasan Abdić (bilješka na prvoj unutarnjoj korici).

4988 R 6585

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 105; 175 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 95. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode. Na početku i na kraju djela na nekoliko listova tekst od drugog prepisivača.

Iz rukopisne zbirke Ismail Haki Resulbegovića iz Trebinja.

4989 R 7871

المفراح في شرح مراح الأرواح

AL-MIFRĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʻAlā'uddīn al-Aswad, um. 827/1423

Isto kao 4981.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 92; 195 x 135; 20 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, zahvaćen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom otkinute klapne, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Trebinje.

4990 R 2581

رواح الأرواح في شرح مراح الأرواح

RAWĀḤ AL-ARWĀḤ FĪ ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

يوسف بن عبد الملك بن بخشايش قره سنان

Yūsuf b. ʻAbdilmalik b. Baḫšayiš Qara Sinān, um. 868/1463-64

Komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz gramatike arapskog jezika. U vezi sa potpunim imenom, posebno godinom smrti autora ovoga komentara postoji više mišljenja (Vidi: Jahić VI, 3928/1). Kako i sam autor navodi u uvodu djela, ovaj komentar je završio posljednjeg petka u mjesecu ramaḍānu 839/1436. godine.

Početak (fol. 1b):

يا معطي كل الخير أعطنا جنات النعيم، الحمد لله الذي أرسل رسوله إلينا باللغة الفصيحة ... و بعد فيقول العبد يوسف بن عبد الملك بن يحشش (بخشيش):... كتبنا شرحاً مسمى **برواح الأرواح** للكتاب المسمى بمراح الأرواح و ختمنا في آخر جمعة شهر رمضان ذي المغفرة من شهور سنة تسع و ثلاثين و ثمانمائة...

Kraj (fol. 158a):

... و **طاويان** و راويان بحركة الواو فيها فلم تقلب ألفًا لانفتاح ما قبلها، أو ما قبل ما قبلها، فلم يقلب الألف المقلوب في إسم الفاعل همزة ليزول اجتماع الساكنين فالعين في الكل قد صح . صلّوا على من فضل الله صلوة دائمًا، محمد و آله جميعًا و سلّموا تسليمًا. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 158; 200 x 145; 11 redaka; tekst 140 x 85. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski, obrubljen kožom i sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*, krupniji i razmaknutih redaka. Tekst osnovnog djela na nekoliko prvih listova pisan crvenom tintom a na ostalim nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ahlwardt VI, 6811; Ḥ. Ḫ. II, 1651; GAL G II, 21 i S II, 14; Kıbrıs, 609.

4991 R 5094

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Komentar morfološkog djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

اللهم يا مصرِّف القلوب صرِّف قلوبنا نحو رضائك ... قال المصنف رحمه الله عملاً بالحديث المشهور و الخبر المأثور و اقتداءً بالكتاب الكريم ...(fol. 2a) **قال العبد المفتقر** أي: ذو الإحتياج الكثير، و اختار هذا اللفظ تبركًا بما ورد في كلام الله تعالى ... **إلى الله الودود** أي: المحبوب و هو المناسب للإفتقار إليه متعلق بالمفتقر...

Kraj (fol. 201a-b):

... و طويانٍ و طوِيٍ مجهول طوى، فإنه لو أعلّ الواو فيها بقلبه ألفًا أو بإسكانها، لِثقَلِ الكسرة عليها لم يلزم اجتماع الإعلالين، إلا أنه لا يعلّ حملاً على طوَىَ. تمّ

Prepisao nepoznati prepisivač 17. rağaba 972/1565. godine (bilješka na fol. 201b)

Fol. 201, paginiranih; 175 x 110; 15 redaka; tekst 115 x 57. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i otkinute klapne. Pismo *nasḫī*, lijep. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom i vokaliziran. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljenom tanjom crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Lijep *unvan* u kombinaciji plave i zlatne boje. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Na drugom zaštitnom listu ispisan sadržaj djela.

Rukopis kupio Muḥammad Amīn, muftija u Dubici od Sulaymān-efendi Mutawallī-zāde Yāniyawī (bilješka na fol. 1a).

Iz zbirke Abdulatifa Đulbije iz Ulcinja.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6814 i 6816/2; Flügel I, 203; GAL S II, 14; TÜYATOK 07/I, 415; 07/III, 1844 i 07/V, 3776; Köprülü III, 640; Kıbrıs, 611; Wagner, 290.

4992 R 4844

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao nepoznati prepisivač u posljednjoj dekadi mjeseca muḥarrama 997/1588. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 123b).

Fol. 123; 195 x 150; 17 redaka; tekst 150 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je poklon porodice Serdarević iz Zenice.

4993 R 5738

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Nedostaje početak djela.

Prepisao ʻAlī b. Bālī al-Aqḥiṣārī u mjesecu ğumādā al-āḫiru 1000/1592. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 105b).

Fol. 105; 215 x 150; 19 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, debljí, hrapav. Nedostaju korice. Folije uvezane koncem. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

4994 R 4289

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao Ibrāhīm b. Sulaymān u prvoj dekadi mjeseca ğumādā al-āḫira 1029/1620 (bilješka na fol. 110a):

Fol. 110; 200 x 128; 19 redaka; tekst 140 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4995 R 7933

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao Ḥasan b. ʻUṯmān u medresi Muḥammad-pāšā (Meḥmed-paša) 1047/1637-38. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 52a).

Nedostaje početak djela.

Fol. 52; 205 x 155; 19 redaka; tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na posljednjem zaštitnom listu početak ovoga komentara.

Iz rukopisne zbirke Sirćo hadži hafiza Asim-efendije iz Sarajeva.

4996,1 R 4234,I

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao ʻAbdulbāqī b. Aḥmad b. Yūsuf u 21. šawwāla 1087/1676. godine (bilješka na fol. 100b).

Fol. 1b - 100b; 205 x 135; 23 retka; tekst 162 x 72. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Strnak ḥāğğī Muḥammad-efendī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

4996,2 R 4234,II

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-ʻIZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Saʻduddīn Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, ʻAbdulbāqī b. Aḥmad b. Yūsuf u mjesecu rabīʻ al-āḫiru 1086/1675. godine (bilješka na fol. 152a).

Fol. 100b - 152a; 25 redaka; tekst 170 x 70. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Interlinearno i na marginama uokvirene crvenom linijom bilješke u vezi sa tekstom djela.

4996,3 R 4234,III

المطلوب في شرح المقصود
AL-MAṬLŪB FĪ ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 4761.

Prepisao Aḥmad b. (ʻAbdul)bāqī u Sulejmaniji medresi u trećoj dekadi mjeseca ḏū al-ḥiğğa 1085/1675. godine (bilješka na fol. 211a).

Fol. 153b - 211a; 25 redaka; tekst 165 x 65, do fol. 164, a dalje 175 x 100. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

4997 R 2829

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao Čelić-zāde Ṣāliḥ b. Muṣṭafā u kasabi Stolac prvog petka u mjesecu ṣafaru poslije podne 1286/1869. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 96a).

Fol. 96; 183 x 122; 21 redak; tekst 135 x 75. Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

4998 R 3672

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 136; 198 x 118; 19 redaka; tekst 145 x 65. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, platneni sa jednom starom kartonskom nalijepljenom koricom. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Ṣāliḥ b. Isḥāq (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

4999 R 2139

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 100; 207 x 145; 19 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Iz zbirke Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

5000 R 2577

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 118; 203 x 127; 21 redak; tekst 165 x 75. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. Uvakufio za svoju medresu Elčī al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na fol. 118b).

5001 R 1740

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 114; 215 x 147; 17 redaka; tekst 155 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kožni. Pismo *nasta'līq*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom, manji dio crvenom linijom. Kustode. Na povezu kao i na fol. 1 napisan naziv djela.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5002 R 4486

شرح مراح الأرواح

ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 123; 200 x 120; 19 redaka; tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice obrubljen crnom tankom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvome zaštitnom listu bilješke iz poznatih djela iz gramatike arapskog jezika.

U posjed rukopisa kupovinom došao Muftī-zāde Sarāyī Muḥammad 1297/1880. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Iz biblioteke Ulema medžlisa.

5003 R 7906

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 138; 195 x 130; 17 redaka; tekst 150 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio *mu'īd* (pomoćni nastavnik) Muḥammad b. Ibrāhīm (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

5004 R 4903

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 126; 220 x 135; 19 redaka; tekst 160 x 75. Papir žućkast, tanji, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutom rozetom na prvoj korici, dok druga nedostaje. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom tanjom crnom linijom, dok je ostali dio teksta uokviren sa dvije crvene linije. Lijep *unvan* u kombinaciji zlatne i plave boje.

Na fol. 1a kasida *marṯiya* (elegija) koju je napisao Abū Farağ as-Sāwī u čast vladara.

Vlasnik rukopisa bio Nuwalī (Novljanin) Bošnjak 'Alī-efendī (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Sulaymān 'Alī-efendī (bilješka na fol. 1a).

5005 R 4014

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 82; 200 x 143; 17 i 23 retka; tekst 160 x 80. Papir žućkast, tanji, neuvezan. Pismo *nasta'līq* od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela u prvome dijelu rukopisa nadvučen zelenom a u drugome crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Maḥmūd-efendī b. Ṣāliḥ-efendī Nīšiklī, bilješka na drugom zaštitnom listu).

5006 R 7270

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز

Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Djelo je nepotpuno na početku. Nedostaje 13 listova na početku i jedan list između fol. 19 i 20.

Prepisao Hibatullah b. Muḥammad 956/1549. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 119b).

Fol. 119, paginiranih; 160 x 105; 19 redaka; tekst 105 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez nov, tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Iz kolekcije rukopisa Muharema Omerdića.

5007 R 5193

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 89; 205 x 140; 19 redaka; tekst 145 x 95. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Prvi list volantan. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5008,1 R 3497,I

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 1a - 72a; 200 x 145; 17-25 redaka; tekst 160 x 85. Papir žućkast, deblji. Nedostaju korice poveza. Listovi uvezani preostalim kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5008,2 R 3497,II

شرح تصريف العزي
ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 4878.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na kraju.

Fol. 76b - 116b; 21-25 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasḫī*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5009 R 4048

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 147; 203 x 130; 19 redaka; tekst 170 x 65. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kartonski sa oštećenim kožnim hrbatom. Ima volantnih listova i laga. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani debljom crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5010 R 5173

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisao 'Abdulğabbār b. 'Abdilkarīm 1143/1730-31. godine (bilješka na kraju djela, fol. 48b).

Nedostaje više listova na početku rukopisa kao i na nekoliko mjesta unutar rukopisa.

Fol. 48b; 210 x 140; 19 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Lage odvojene od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5011 R 7869

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Nedostaje veći dio djela na više mjesta kao i na kraju.

Fol. 36b; 170 x 120; 15 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5012 R 817

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

شمس الدين أحمد بن علي ديكقوز
Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz, um. 870/1465

Isto kao 4991.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. Oko 120. Rukopis je mnogo oštećen tako da se ni listovi ne mogu izbrojiti. 210 x 155; 19 redaka; tekst 145 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav i veoma oštećen. Od poveza sačuvan samo kožni hrbat. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

5013 R 7822

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

مصلح الدين مصطفى بن شعبان السروري چلبي
Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī,
897/1492 - 969/1561

Nepotpun komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz gramatike arapskog jezika. Nedostaje veći dio rukopisa.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله المتقدس عن الإدغام و الإعلال، المتنزه عن النقل من حال إلى حال، و الصلوة على محمد الصحيح الأقوال ... و بعد فيقول العبد سروري بن شعبان، غفر الله لهما و لجميع أهل الإيمان:... و كان كتاب الإمام الممدوح و المحمود أحمد بن علي بن مسعود كتابًا موشحًا من جهة التركيب و التأليف ... أردت أن أجمع له شرحًا وافيًا ... بشرح حسن باشا المشهور ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 200 x 145; 25 redaka; tekst 155 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla* a komentar *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom ispisane rukom prepisivača.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6816/5; Köprülü III, 570/2; Kıbrıs, 612.

5014 R 1941

الفلاح في شرح المراح
AL-FALĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MARĀḤ

عبد الله بن سفر
'Abdullāh b. Safar, um.?

Komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz arapske gramatike. Ḥāǧǧī Ḫalīfa (II, 1651) navodi da se kao mogući autor ovoga komentara spominje Ibn Kamāl-pāšā (um. 940/1533).

Početak (fol. 1b):

نحمدك يا من بيده الخير و الجود، و بقدرته تصريف كل موجود، و خصّ الإنسان بخاصة أمر السجود ... **و بعد** لما رأيت المختصر في الصرف الذي صنّفه الفاضل المحقّق ... أحمد بن علي مسعود ... فأردت أن أشرحه شرحًا يزيل صعابه، و يخرج من قشره لبابه ... **قال المفتقر** ترك المصنف دأب سائر المصنفين من افتتاح كتابهم بالحمد لله اقتداء بسيد المرسلين عليه السلام...

Kraj (fol. 128b):

...لمتابعة لطوى و نظيره أنه لا يعلّ قوامًا تبعًا لقام **نحو** طوّيًا المعلوم و طُوِيًا المجهول و **طاويان** و كذا راويان. الحمد لله على التمام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 128; 205 x 145; 21 redak; tekst 145 x 90. Papir žućkast, deblji. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Na posljednjem listu prigodna dova.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6813; GAL S II, 14.

5015 R 2138

الفلاح في شرح المراح
AL-FALĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MARĀḤ

عبد الله بن سفر

'Abdullāh b. Safar, um.?

Isto kao 5014.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 107; 205 x 145; 25 redaka; tekst 145 x 68. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*, sitniji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

U posjed rukopisa je 1216/1801-02. godine došao Mullā Muḥammad b. šayḫ al-ḥāǧǧ 'Alī (bilješka na kraju djela, fol.107).

Iz zbirke Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

5016 R 4015

الفلاح في شرح المراح
AL-FALĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MARĀḤ

عبد الله بن سفر

'Abdullāh b. Safar, um.?

Isto kao 5014.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ša'bānu 1023/1615. godine (bilješka na kraju djela, fol. 164b).

U početku rukopisa, poslije prve folije, nedostaje više listova.

Fol. 164; 200 x 135; 15 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, odvojen od korica. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

5017 R 8044

الفلاح في شرح المراح
AL-FALĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MARĀḤ

عبد الله بن سفر

'Abdullāh b. Safar, um.?

Isto kao 5014.

Nedostaje više listova na početku i na kraju djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 160; 155 x 105; 17 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5018 R 3444

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

عبد الرحمن بن خليل الرومي

'Abdurraḥmān b. Ḫalīl ar-Rūmī, um.?

Komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* iz morfologije arapskog jezika. Ḥāǧǧī Ḫalīfa (II, 1651) navodi da je Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz, um. 870/1465. godine, napisao veoma dobar i cijenjen komentar djela *Marāḥ al-arwāḥ* (Vidi: 4991) a da je ʻAbdurraḥīm b. Ḫalīl ar-Rūmī napisao sažetak spomenutog komentara. Prema TÜYATOK-u (07/I, 410) i aẓ-Ẓāhiriyya (LBAS, 518) ovo je taj sažetak.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي أطلعنا على كتابه بعلوم العربية و التصريف، فإن العبد الذليل عبد الرحمن بن خليل لما اتسع الله تعالى عباده نعمًا لا يحصى عددها، و حفظنا كلامه عن التبديل و التحريف و جعل التسمية به: مراح الأرواح ... شرحته شرحًا يحتوي متنًا، و بيّنت ما فيه ظهرًا و بطنًا ...

Kraj (fol. 126a):

... **يكون حكمها أيضًا كحكم** عين **طوى** للمطابقة **نحو طاويان** و هو تثنية اسم الفاعل من طوى، و إن لم يجتمع الإعلالان إذا أعلّ عينه لكنه لم يعلّ لمطابقة للمفرد الذي اجتمع فيه الإعلالان إذا أعلّ عينه.

Prepisao nepoznati prepisivač 1044/1634. godine (bilješka na kraju djela, fol. 126a).

Fol. 126; 200 x 135; 19 redaka; tekst 150 x 80. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. Za svoju medresu uvakufio Elčī al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na kraju djela, fol. 126a).

Izv.: H. Ḫ II, 1651; Ahlwardt VI, 6816/3; TÜYATOK 07/I, 410; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 518.

5019 R 7341

شرح مراح الأرواح
ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ

عبد الرحمن بن خليل الرومي

ʻAbdurraḥmān b. Ḫalīl ar-Rūmī, um.?

Isto kao 5018.

Prepisao Aḥmad b. Maḥmūd iz Zenice 1039/1629. godine (bilješka na kraju djela, fol. 165a).

Nedostaje nekoliko listova rukopisa na početku.

Fol. 165; 150 x 105; 15 redaka; tekst 110 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Hrbat kožni. Pismo *nasḫī*. Nekoliko prvih listova na početku od drugog prepisivača. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5020,1 R 3043,I

شرح القصارى في الصرف
ŠARḤ AL-QUṢĀRĀ FĪ AṢ-ṢARF

السيد علي بن بالي بن محمد مانك

as-Sayyid ʻAlī b. Bālī b. Muḥammad Mānik, um. 992/1584

Komentar djela iz arapske gramatike *al-Quṣārā fī aṣ-ṣarf*.

Nedostaje prva stranica rukopisa djela.

... قصدت إلى كتاب قصارى الذي هو في الإحتواء على كثرة الفوايد و طرح العوائق...

Kraj (fol. 39b):

... **مفتتحه** فاعل يتقارب و **منتهاه** و هذا لما ذكره في خطبة الكتاب... **و الحمد لله تعالى على ما أيّدني** بالتأييدات السبحانية، و قوّاني بالقوى العالية الروحانية **في أولاه و أخراه** و لا حول و لا قوة إلاّ بالله...

Prepisao nepoznati prepisivač (11)18/1706. godine (bilješka na kraju djela, fol. 31a).

Fol. 1a - 31a; 195 x 150; 23 retka; tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela u početku ispisan crvenom tintom a kasnije nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Köprülü II, 1616/3.

5020,2 R 3043,II

القصارى في الصرف
AL-QUṢĀRĀ FĪ AṢ-ṢARF

علاء الدين أحمد الخجندي

ʻAlā'uddīn Aḥmad al-Ḫuǧandī, um. 830/1427

Kraće djelo iz arapske gramatike.

Početak (fol. 32b):

لا إلاّه عم آلاؤه و لا إلاه سوا... لما رأيت قصر أمَد المراد، أقرب إلى نهاية الإرشاد، رأيت عنان جواد القلم أولى بالصرف نحو قصارى مختصر في الصرف...

Kraj (fol. 39b):

... أن يلتقي طرفاه، و يتقارب مفتتحة و منتهاه.و الحمد لله على ما أيّدني في أولاه و أخراه...

Prepisao nepoznati prepisivač (10)99/1688. godine (bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Fol. 32b - 39b; 11 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Interlinearno i na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḥ. II, 1327; GAL S II, 258; Köprülü I, 1616/2.

5021 R 1542

عنقود الزواهر في نظم الجواهر

'UNQŪD AZ-ZAWĀHIR FĪ NAẒM AL-ĞAWĀHIR

علاء الدين علي بن محمد القوشجي

'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Qūšğī, um. 879/1474

Veće djelo iz arapske morfologije.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله جلّت أسماؤه عن أن يغيّرها حال، أو يعتريها انفعال ... **أما بعد** فإن من المعلوم لكل ذي فطرة ذات فطنة أن اللازم الأهمّ و الواجب الأقدم لمن يدوم تركيبًا ...(fol. 2b) فجاء، الحمد لله ... كتابًا جامعًا، إن شاء الله تعالى نافعًا مرضيًا عاريًا ... عقود الجواهر مسمّى **عنقود الزواهر**...

Kraj (fol. 135b):

... و أما عند الفراء: فله أحكام و أقسام لا نشتغل بها لعدم اندارجها فيما توجهنا إليه من المرام، و نقف على هذا القدر الوافي بغرضنا من الكلام، حامدين لله على التوفيق للإتمام، و مصلين و مسلمين على رسوله سيد الأنام...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 135; 205 x 135; 25 redaka; tekst 160 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i neki gramatički primjeri ispisani crvenom tintom a na nekim mjestima ostale bjeline. Kustode.

Na preklopu napisan naslov djela عنقود الزوائد مع بيان أقسام العربية što ne odgovara u potpunosti naslovu koji se nalazi u samome djelu kao i nama dostupnim izvorima.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Muṣṭafā za vrijeme dok je bio muderis u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka na prvom zaštitnom listu). Na istom mjestu i bilješka da spomenuti muderis uvakufljuje ovaj rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: A. M. I, 736; Ḥ. Ḥ. II, 1174; GAL G II, 235/4 i S II, 330/4; Kıbrıs, 599.

5022,1 R 2233,I

ديباجة الهارونية

DĪBĀĞA AL-HĀRŪNIYYA

نجم الدين عمر بن الهروي

Nağmuddīn 'Umar b. al-Harawī, um. ?

Uvodni dio kraće rasprave iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي صرّفنا في نعمه، و عرّفنا من مجده الكامل و كرمه ... و **بعد** فهذا مختصر في التصريف عملته لمن أهمني أمره ...

Kraj (fol. 2a):

.... و قد حصرت مقصور هذا الفنّ ناكبًا عن الفضول في ستة فصول **الفصل الأوّل** في الإصطلاحات **الفصل الثاني** في أبنية الأفعال و المصادر **الفصل الثالث** في بيان الأمثلة **الفصل الرابع** في الحذف و الزيادة **الفصل الخامس** في حلّ العقد **الفصل السادس** في معاني الأمثلة ... و ما توفيقي إلاّ بالله عليه توكلت و إليه أنيب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 2a; 200 x 135; 17 redaka; tekst 145 x 75. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḥ. II, 2027; GAL S II, 924; Fajić V, 3351/4.

5022,2 R 2233,II

شرح الهارونية في التصريف

ŠARḤ AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

شمس الدين محمد بن إبراهيم بن حسن النكساري

Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī, um. 901/1495

Komentar al-Harawījeva djela *ar-Risāla al-Hārūniyya* iz morfologije arapskog jezika.

Isto kao 4984,3.

Početak (fol. 2b):

الحمد لله الذي دلّ على وجوده الحق، مشاهد الفعل و الإنفعال ... و بعد فلما رأيت المختصر الذي صنفه الإمام المحقق ... عمر ابن الإمام الفاضل الكامل الهروي ... في التصريف مشتملاً على فوائد كثيرة و مباحث شريفة و مسائل دقيقة مع وجازة نظمه و صغر حجمه، و لم يكن له شرح يفيد حلّ معضلاته، و يكشف قناع مشكلاته، أردت أن أكتب (له) شرحًا وافيًا...

Kraj (fol. 59b):

... **قوله** و نعلل لما فيه حركة غالبًا، لما فرغ من بيان معاني أبواب الثلاثي شرع في الرباعي ... و الغرض منها إلحاق فقط، فلا يتعلق بها مزيد بحث، و افعنلى نحو اسلنقى من مزيد الثلاثي أيضًا، إلا أنه مطاوع فعلى نحو: سلقيته فاسلنقى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 2b - 60b; 17 redaka; tekst 145 x 75. Pismo *ta'līq*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2027; Ahlward VI, 6758; Kıbrıs, 620; Univerzitet Imam, 859; Fajić V, 3351/5.

5023,1 R 1436,I

شرح ديباجة الهارونية في التصريف

ŠARḤ DĪBAĠA AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4984,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 3b; 205 x 135; 19 redaka; tekst 140 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine. Listovi odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je sa područja Travnika.

5023,2 R 1436,II

شرح الهارونية في التصريف

ŠARḤ AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

شمس الدين محمد بن إبراهيم بن حسن النكساري

Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī, um. 901/1495

Isto kao 4984,3.

Prepisao Ǧamāl b. 'Umar u medresi Birkī? (بركي) 14. ša'bāna 767/1366. godine (bilješka na fol. 44b). Godina prepisa je, međutim, nelogična s obzirom na godinu smrti autora kometara.

Fol. 4b - 44a; 22 retka; tekst 175 x 110. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode na više mjesta odsječene prilikom uvezivanja rukopisa.

5023,3 R 1436,III

شرح تصريف العزي

ŠARḤ TAṢRĪF AL-'IZZĪ

يحيى بن إبراهيم بن عبد السلام الزنجاني

Yaḥyā b. Ibrāhīm b. 'Abdussalām az-Zanǧānī, um. prije 1050/1640

Isto kao 4879,2.

Prepisao Ǧamal b. 'Umar u medresi Birkī (بركي) 14. ša'bāna 767/1366. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 44b i na kraju ovoga djela, fol. 74a). Godina prepisa je nelogična s obzirom na godinu smrti autora kometara.

Fol. 45a - 74a; 22 retka; tekst 175 x 110. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom i nadvučen smeđom linijom. Kustode na više mjesta odsječene prilikom uvezivanja rukopisa.

5023,4 R 1463,IV

شرح مجمع البحرين و ملتقى النيرين

ŠARḤ MAĞMA' AL-BAḤRAYN WA MULTAQĀ AN-NAYYIRAYN

مظفرالدين أحمد بن على بن ثعلب ابن الساعاتي البغدادي

Muẓaffaruddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ṯa'lab Ibn as-Sā'ātī al-Baġdādī,
um. 696/1296

Komentar djela *Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn* iz hanefijskog fikha. Isti autor je napisao i osnovno djelo. Ovdje se radi samo o uvodnom dijelu.

Početak (fol. 77b):
الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى أما بعد فإنه لما كان علم الفقه من أشرف ما نيطت به عزايم ذوي الهمم...

Kraj ovdje (fol. 84a):
... **قال** و على قول أبي يوسف: إذا خالفه صاحباه بالجملة...

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela u zbirki, Ǧamāl b. ʻUmar (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 44b i na kraju trećeg djela, fol. 74a).

Fol. 77b - 84a; 22 retka; tekst 175 x 110. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qāla*. Kustode na više mjesta odsječene prilikom uvezivanja rukopisa.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1600; Köprülü I, 587; Kıbrıs, 214; Dobrača II, 1131; Wagner, 188.

5024 R 5032

التوابع فى علم الصرف

AT-TAWĀBIʻ FĪ ʻILM AṢ-ṢARF

جمال الدين إسحاق القراماني

Ǧamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī, um. 930/1524

Isto kao 4828,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1075/1664-65. godine (bilješka na kraju djela, fol. 65a).

Fol. 65, paginiranih; 205 x 155; 17 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, platneni sa klapnom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5025 R 5249

التوابع فى علم الصرف

AT-TAWĀBIʻ FĪ ʻILM AṢ-ṢARF

جمال الدين إسحاق القراماني

Ǧamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī, um. 930/1524

Isto kao 4828,2.

Nedostaje početak djela.

Prepisao učenik Aḥmad b. Ḥusayn iz Travnika (bilješka na kraju djela, fol. 105a).
كتبه الفقير طالب أحمد بن حسين عن قصبه، تراونيك، غفر الله له و لوالديه و لمن قرأ و نظر و حفظ.

Fol. 105; 205 x 135; 13 redaka; tekst 140 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-efendī (bilješka na više mjesta u rukopisu).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5026,1 R 3463,I

قواعد الفرس

QAWĀʻID AL-FURS

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533.

Kraća perzijska gramatika napisana na arapskom jeziku.

Početak (fol. 1b):
الحمد لله الذي منحني من تواتر نعمائه تدوين قواعد الفرس بكرم إلطافه ... و بعد فهذه رسالة مشتملة على القواعد الفرسية، و مكتفية لمن حفظها بمعرفة لسان الفارسية ... و سميتها لاحوائها على بيان قواعده **قواعد الفرس** ...

Kraj (fol. 15b):
... و اعلم إن قا و وا لا يدخلان إلاّ على المصدر و الفعل لأنهما مختصان بمعنى الحدوث. و الله أعلم بالصواب...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 15b; 200 x 140; 19 redaka; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi u početku ispisani crvenom tintom a kasnije ostale bjeline u tekstu. Kustode. Na marginama u početku bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 16b nekoliko definicija određenih sintaksičkih kategorija.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ahlwardt VI, 6848; Flügel I, 216; Loebenstein, 2457; Hasandedić, 634/26; Kairo P, 1752; Jahić VI, 4206/1.

5026,2 R 3463,II

الإعراب عن قواعد الإعراب
AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام
Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 16b - 37b; 9 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. U početku na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5026,3 R 3463,III

المقدمة الآجرومية
AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم
Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī
Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39b - 49b; 7 redaka; tekst 120 x 55. Pismo *nasḫī*. Ostale bjeline u tekstu za naslove i brojeve poglavlja i istaknute riječi. Kustode.

5026,4 R 3463,IV

الهارونية في التصريف
AL-HĀRŪNIYYA FĪ AT-TAṢRĪF

نجم الدين عمر بن الهروي
Nağmuddīn 'Umar b. al-Harawī, um.?

Rasprava iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 50b):

الحمد لله الذي صرّفنا في نعمه، و عرّفنا من مجده الكامل و كرمه ... **و بعد فهذا مختصر** في التصريف عملته لمن أهمتي أمره ...(fol. 2a) و قد حصرت مقصور هذا الفنّ ناكبًا عن الفضول في ستة فصول **الفصل الأوّل** في الإصطلاحات **الفصل الثاني** في أبنية الأفعال و المصادر **الفصل الثالث** في بيان الأمثلة **الفصل الرابع** في الحذف و الزيادة **الفصل الخامس** في حلّ العقد **الفصل السادس** في معاني الأمثلة...

Kraj (fol. 68b-69a):

... و تفعلل و افعنلل و افعلل كلّها للمطاوعة و اللزوم، و أفعول و فيعل و فعلى للإلحاق فقط. و افعنلى مطاوع فعلى نحو: سلقيته فاسلنقى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 69a; 15 redaka; tekst 160 x 80. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 2027; GAL S II, 924; Fajić V, 3351/4.

5026,5 R 3463,V

العوامل المائة
AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 70b - 79b; 9 redaka; tekst 135 x 60. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na prve tri folije tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

5027,1 R 3459,I

ضابطات الجموع
ḌĀBIṬAT AL-ĞUMŪ'

Isto kao 4828,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu muḥarramu 1019/1610. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 2a).

Fol. 1b - 2a; 195 x 130; ukupno 50 redaka; tekst 175 x 100. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu bilješka da je vlasnik rukopisa bio Munlā Darwīš b. al-ḥāǧǧ Ḥāfiẓ-efendī dok je bio u Fojničkoj medresi.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5027,2 R 3459,II

الشافية في الصرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib,
570/1174 - 646/1249

Isto kao 4789,8.

Prepisao nepoznati prepisivač u trećoj dekadi mjeseca ḏū al-qaʻda 1135/1723. godine (bilješka na kraju djela, fol. 51b).

Fol. 4b - 51b; 11 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *nasḫī*, lijep. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

5027,3 R 3459,III

شرح أبيات ضوء المصباح

ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Komentar stihova navedenih kao primjeri u al-Isfarā'īnījevu djelu *Ḍaw' al-Miṣbāḥ*, što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*.

Početak (fol. 53b):

الحمد لله الذي شرّف نوع الإنسان باللسان، و خصّصه من الأنواع بالنطق و البيان، و جعله عالمًا بأصول الفصاحة ... أما بعد: فهذه فوايد لأبيات الضوء، هي للبيان مصابيح ...

و بعد غد يا لهفَ نَفْسِي مِنْ غَدٍ – إذا راح أصحابي و لستُ بِرَايِحِ

أما اللغة فقوله: يا لَهْفَ نفسي، من التلهف، و هو التحسر...

Kraj (fol. 72a):

... و أما الإستشهاد: فعلى أن كلمة رُبَّ تكون مضمرة بعد بل، كما تكون مضمرة بعد الفاء نحو قوله: **بل بلد ذي صعد** أي بل رُبَّ بلدٍ.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 53b - 72a; 17 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *ta'līq*, krupniji. U tekstu ostale praznine za riječ kojom se navode stihovi. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6534; aẓ-Ẓāhiriyya N, 223; Kıbrıs, 640; Jahić VI, 3895/2.

5028 R 7823

قوانين الصرف

QAWĀNĪN AṢ-ṢARF

أحمد مصطفى اللالي

Aḥmad Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Djelo iz arapske gramatike. U našemu rukopisu nedostaje kraj djela.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي وهب لنا سبيل الصواب، و الصلوة على محمد الذي منع عن الأذناب ... **أما بعد** فيقولُ العبد المحتاج إلى رحمة الله المتعال سيّد أحمد بن مصطفى الشهير بلالي: إنّي أردت أن أكتب رسالة بالسعادة راجيًا بفضل الله تعالى و العناية، فحرّرت هذا الكتاب بتوفيق الله الوهّاب... و سميته **بقوانين الصرف** ...اعلم أن الأفعال على ضربين الأوّل: أصليّ و هو الذي بقي على حروفه الأصلية نحو: نصر و دحرج و الثاني مزيد فيه...

Kraj ovdje (fol. 10b:)

... نحو اظّهر أصله اظتهر بعد نقل ظهر إلى باب الإفتعال قلبت التاء طاء، لما مرّ فصار اظطهر ثم قلبت الطاء ظاءً...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 205 x 150; 25 redaka; tekst 155 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Listovi volantni. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ḥ. Ḫ: II, 1361.

5029,1 R 2471,I

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisao Muḥammad Šayḫ-zāde Izeničali (iz Zenice) 1137/1724-25. godine (bilješka na kraju djela, fol. 22b).

تمّت الكتابة بعون الله الملك الوهّاب في سنة ١١٣٧، كتبه الفقير محمد شيخ زاده إيزنچه لي.

Fol. 1b - 22b; 188 x 128; 15 redaka; tekst 145 x 70. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Hrōmo-zāde (Hromić).

5029,2 R 2471,II

مجمع البحرين
MAĠMA' AL-BAḤRAYN

إبراهيم الحافظ بن مصطفى الأنقري
Ibrāhīm al-ḥāfiẓ b. Muṣṭafā al-Anqarī, um.?

Djelo iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 23b):

قال أفقر الورى إلى الباري إبراهيم الحافظ بن مصطفى الأنقري ... فلهذا سميته **مجمع البحرين** مشتملاً على ثلاثة أبواب. الباب الأول فى أحوال الفعل مشتملاً على فصول، الباب الثاني في أحوال الإسم مشتملاً على فصول، الباب الثالث في أحوال الحرف مشتملاً على فصول...

Kraj (fol. 36a):

... والتوقيع قد و لمّا و المشبّهة إنّ أنّ كأنّ لكنّ ليت لعلّ .تم

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 23b - 36a; 15 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *ta'līq*. Kustode.

5029,3 R 2471,III

مولد النبى
MAWLID AN-NABĪ

سليمان چلبي
Sulaymān Čalabī, um. 825/1422

Panegirički spjev (mevlud) Božijem Poslaniku Muhamedu a.s.

Početak (fol. 38b):

الله ادين ذِكر ايده لم اوّلا - واجب اولدر جمله اشده هر قوله...

Kraj (fol. 49b):

... امّتدن راضي أولــون أولّ معين - رحمة الله عليهم أجمعين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 38b - 49b; 9 redaka; tekst 155 x 80. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 49b - 50b odlomci iz Kur'ana, iz *sūra Yūnus* i *sūra Yūsuf*.

Na fol. 50a - 60a razne bilješke na turskom i arapskom jeziku.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1910; Dobrača I, 120 i II, 1855/4; Popara-Fajić VII, 4605/4; TÜYATOK 07/III, 2048-49.

5029,4 R 2471,IV

الرسالة الأدبية
AR-RISĀLA AL-ADABIYA

نصوح بن حاجى علي
Naṣūḥ b. ḥāǧǧī 'Alī, um.?

Kraće djelo na turskome jeziku o lijepom ponašanju učenika, sljedbenika derviškog reda, prema svome učitelju.

Početak (fol. 67b):

الحمد لله الذي هدانا للصراط المستقيم، و جعلنا من زمرة السالكين لمناهج الحق العظيم ... و بعده بلكل واكاه اولكلقجن بر طالب حق طريق تصوفه شروع ايليه...

Kraj (fol.71b):

... كم أول عزيزلر دعالرين آلوب طريقنده كامل أوله مخالفت ايدوب ناقص اولنلردن اوليه إن شاء الله تعالى...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 71b: 15 redaka; tekst 169 x 90. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 844; Fajić III, 2120/5.

5029,5 R 2471,V

حكايهء قاضي با اوغرى
ḤIKĀYA-I QĀḌĪ BĀ OĠRU

Priča o kadiji i kradljivcu.

Početak (fol. 72b):

حكايتده كتورمشلردر كه ري شهرنده، بر قاضي واريديكه أنواع علم و زُهديله اراسته ويپراسته ايدي...

Kraj (fol. 82b):

...بعد قاضي ايله دعوام و نزاعم قلمدي اوغري افجه، ألوب كتدي، قاضي حوش اولوب فرحنال أولدي كه اوغرنيك بنماله دعواسي قلمدي ديوبو نظمي ددي. تمام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 72b - 82b; 15 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nasḫī*. Citirani primjeri u tekstu nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

5030,1 R 2451,I

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisao nepoznati prepisivač 1178/1764-65. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 34b)

Fol. 1b - 23a; 178 x 120; 15 redaka; tekst 115 x 65. Papir žućkast, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom i tri tanje crne linije, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Kustode. *Unvan* u kombinaciji zlatne i plave boje.

Rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu uvakufio Munlā Mūsā (bilješka na prvom poveznom listu).

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5030,2 R 2451,II

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Pogl.: 4826,3.

Početak (fol. 24b):

الحمد لمن صرف نحو رضائه قلوبَ العارفين، و الصلوة على من أرسله نوراً و رحمةً للعالمين، و بعد فاعلم أنّ الأبنية الإشتقاقية ضربان: مجرد و مزيد فيه...

Kraj (fol. 34b):

و أربعة سداسي مزيد ثلاثيّ غير الملحق، و إثنان سداسيّ مزيد الثلاثي الملحق بباب الأفعال و واحد سداسيّ مزيد الثلاثيّ الملحق بباب الأفعال من الأمر بعون الخلاق.

Prepisao nepoznati prepisivač 1178/1764-65. godine (bilješka na kraju djela, fol. 34b).

Fol. 24b - 34b; 15 redaka; tekst 115 x 65. Pismo *nasta'līq* od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom zlatnom i tri tanje crne linije, dok je ostali dio teksta uokviren crvenom linijom. Kustode. *Unvan* u kombinaciji zlatne i plave boje.

5031,1 R 3724,I

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisao nepoznati prepisivač 1252/1836-37. godine (bilješka na kraju djela, fol. 22a).

Fol. 1b - 22b; 180 x 120; 17 redaka; tekst 145 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*, mjestimično vokaliziran. Kustode.

Vakuf Karađoz-begove biblioteke iz Mostara.

5031,2 R 3724,II

العوامل الجديدة

AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Kraće djelo o agensima u sintaksi arapskog jezika.

Početak (fol. 23b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على محمد و آله أجمعين. **و بعد** فاعلم أنه لا بد لكل طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيء، ستون منها تسمى عاملاً، و ثلاثون منها تسمى معمولاً، و عشرة منها تسمى عملاً و إعرابًا ...

Kraj (fol. 29b):

...و إن لم يظهر و لم يقدر في آخره يسمى محليًا نحو **توكلنا على من لا يأتي الخير إلا من جهته.**

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 23b - 29b; 13 redaka; tekst 135 x 65. Pismo *ta'līq*. Prva i posljednja stranica od drugoga prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6786; Dobrača I, str. 112/7 i 357/6; Köprülü III, 556/2; az-Ẓāhiriyya N, 360; Jahić VI, 3773/2.

5032,1 R 4172,I

كفاية المبتدي

KIFĀYA AL-MUBTADĪ

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 4789,6.

Prepisao 'Abdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromić 1253/1837. godine (bilješka na kraju djela, fol. 24b).

كتبه الفقير الحقير المعترف بالعجز و التقصير عبد الله بن مُلاّ صالح حروميك زاده، غفر الله له و لوالديه، و أحسن إليهما و إليه سنة ١٢٥٣ ثلث و خمسين و مائتين و ألف بعد هجرة ...

Fol. 1b - 24b; 200 x 153; 15 redaka; tekst 140 x 85. Papir žućkast, srednje debljine. Povez tanji, kartonski. Pismo *nasḫī*. Nazivi i brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5032,2 R 4172,II

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisao 'Abdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromoć 29. ramadāna 1253/1837. godine (bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Fol. 27b - 39b; 15 redaka; tekst 138 x 87. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela uokviren crvenom linijom. *Unvan* sa ispisanom *basmalom* i naslovom djela.

5033 R 764

عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي

'INĀYA AL-MUBTAĠĪ FĪ ŠARḤ KIFĀYA AL-MUBTADĪ

أحمد قوش أطه لي

Aḥmad Qušadalı, um.?

Komentar al-Birgawījeva djela *Kifāya al-mubtadī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي صرف قلوب العلماء الأعلام، نحو العلوم الموصلة إلى دار السلام ... **أما بعد** فيقول العبد الضعيف الشيخ أحمد، المفتقر إلى الله القويّ الصمد، الساكن بمدينة قوش أطسى ... لما كان علم الصرف هو أمّ العلوم ... و كان **كفاية المبتدي** للشيخ الفاضل ... محمد بن پير علي الشهير بالفاضل البركوي...

Kraj (fol. 106b):

... **لم يغزون و لم يرمين و لم يطوين** بفتح الواو و الياء فيها، و بالتنوين في كل منها. قد تم ختام المرام، بعناية الملك العلاّم، فالحمد لله على نظام التمام...

Prepisao nepoznati prepisivač 1141/1728-29. godine (bilješka na kraju djela, fol. 106b).

Fol. 106; 210 x 125; 19 redaka; tekst 130 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Prvi i posljednji list oštećeni. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: GAL G II, 441; Köprülü III, 595/1; O. M. I, 405.

5034 R 4645

عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي

'INĀYA AL-MUBTAĠĪ FĪ ŠARḤ KIFĀYA AL-MUBTADĪ

أحمد قوش أطه لي

Aḥmad Qušadalı, um.?

Isto kao 5033.

Prepisao Aḥmad b. al-ḥāǧǧī Raǧab al-Mūstārī (iz Mostara) u mjesecu ḏū al-qa'da 1190/1776. godine (bilješka na kraju djela, fol. 108b).

رقّمه الفقير الحقير أحمد ابن الحاجي رجب الموستاري، عفى عنهما الباري، سنة تسعين و مائة و ألف من الهجرة، منّ له العزّ و الشرف، في ماه ذي القعدة.

Fol. 108; 205 x 135; 19 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom tanjim crnim linijama. Margine uokvirene tanjom crvenom linijom.

Prvi vlasnik rukopisa prepisivač Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Raǧab al-Mūstārī (bilješka i pečat na drugom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. 'Alī-efendī Ǧābī-zāde (Džabić, bilješka na prvom zaštitnom listu).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mostar.

5035 R 4805

عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي

'INĀYA AL-MUBTAĠĪ FĪ ŠARḤ KIFĀYA AL-MUBTADĪ

أحمد قوش أطه لي

Aḥmad Qušadalı, um.?

Isto kao 5033.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḫalīl al-Mūstārī (iz Mostara) mjeseca raǧaba 1254/1838. godine (bilješka na kraju djela, fol. 116a).

Fol. 116; 185 x 145; 19 redaka; tekst 155 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

5036 R 1608

عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي

'INĀYA AL-MUBTAĠĪ FĪ ŠARḤ KIFĀYA AL-MUBTADĪ

أحمد قوش أطه لي

Aḥmad Qušadalı, um.?

Isto kao 5033.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 108; 220 x 155; 21 redak; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*, lijep, osim nekoliko listova na početku koji su napisani rukom drugog prepisivača. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis uvakufljen za Ajni-begzāde mekteb. Rukopis je predat muteveliji i muallimu al-Ḥāǧǧ Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Harsanklīji 1253/1837-38. godine (bilješka na fol. 1a).

5037,1 R 3944,1

رسالة في بيان الحاصل بالمصدر

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-ḤĀṢIL BI AL-MAṢDAR

محمد أمين بن محمود البخاري أمير پادشاه

Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh,
um. 987/1579.

Kraće gramatičko djelo ili, prema drugima, djelo iz arapske stilistike.

Početak (fol. 1b):

سبحان من حصل بمصدر تكوينه الأفعال و الآثار، و ظهر بتأثير قدرته الأكوان في الأطوار، و السلام على نبيه المختار، و على آله و صحبه الأخيار. **أما بعد** فهذه رسالة في بيان الحاصل بالمصدر الذي هو من مطارح الأنظار، نقل الفاضل المشهور حسن چلبي في حاشية المطول عن بعض الأفاضل عند قول المحقق التفتازاني في تفسير التعقيد ...

Kraj (fol. 3b):

... و الحاصل بالمصدر الذي هو الأثر، لأنه لم يتعدّ إلى المفعول، و يستعمل مجازاً في الفاعل و الله تعالى أعلم.

Prepisao Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī 18. muḥarrama 1027/1617. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 3b).

Fol. 1b - 3b: 23 retka; tekst 160 x 105. Papir svijetlosmeđe boje, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, utisnutim rozetama u koži na koricama i otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 860; Ahlwardt VI, 6887; GAL S II, 583; Köprülü II, 1582/8 i 352/1; Kıbrıs, 709.

5037,2 R 3944,II

رسالة في الحمد
RISĀLA FĪ AL-ḤAMD

عيسى بن محمد بن عبيد الله بن محمد الايجي الصفوي
'Īsā b. Muḥammad b. 'Ubaydullah b. Muḥammad al-Īğī
aṣ-Ṣafawī, um. 953/1546

Kraća rasprava u kojoj autor komentira uobičajeni uvodni dio u većini djela (al-ḥamdala). Prema bilješci prije početka ove rasprave (fol. 4a) autor ovoga komentara je gore spomenuti 'Īsā b. Muḥammad b. 'Ubaydullah b. Muḥammad al-Īğī aṣ-Ṣafawī (um. 953/1546. godine). Neki od izvora, takođe, navode aṣ-Ṣafawīja kao autora rasprave sa navedenim naslovom.

Početak (fol. 4b):

بسم الله الرحمن الرحيم، و صلى الله على سيدنا محمد و صحبه و سلّم سلامًا كثيراً. [**الحمد لله**] هو الوصف بالجميل الإختياري حقيقةً أو حكمًا على وجه التعظيم ظاهراً أو باطنًا، و هو يتوقف على أمور المحمود و به، و المحمود عليه و الحامد و المحمود و ما يدلّ على اتصاف المحمود بصفة...

Kraj (fol. 19b):

...فعليك بالتأمل ليظهر حقيقة الحال، و الله أعلم، هذا آخر أردنا إيراده في تلك الرسالة بأسلوب بديع مما لم يجمعه مصنف، و لم يحظ به مصنف و لا ينكره مصنف...

Prepisao Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī u prvoj dekadi mjeseca ṣafara 1027/1618. godine, na dan povratka hadžija u Kairo (bilješka u kolofonu djela, fol. 19b).

Fol. 4b - 19b; 23 retka; (tekst 160 x 105). Pismo *nasta'līq*. Brojevi komentiranih pitanja u raspravi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Kairo A VI, 168; GAL S II, 594; Kaḥḥāla VIII, 32.

5037,3 R 3944,III

رسالة في تعليق إعراب الفعل
RISĀLA FĪ TA'LĪQ I'RĀB AL-FI'L

Kraća rasprava o konjugaciji glagola. Autor se u raspravi ovoga pitanja poziva, uglavnom, na 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inīja, um. 951/1544. godine, odnosno njegovu glosu, *Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya*, u kojoj ovaj polemizira sa nekim al-Ǧāmijevim stavovima izrečenim u njegovu komentaru Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*.

Početak (fol. 20a):

قال الفاضل الجامي في شرحه على كافية ابن الحاجب ببحث الفعل عند قوله **و لا يعرب من الفعل غيره** أي: غير المضارع لعدم علّة الإعراب فيه...

Kraj (fol. 21a):

... فقد اتضح أنه على تقدير التعلق بمعنى المغايرة يكون القيد لتعميم الغير، و يندفع السؤآل. انتهى و الله أعلم. علّقه الفقير محمد السيدي لنفسه.

Prepisao Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidi (bilješka u kolofonu djela, fol. 21a).

Fol. 20a - 21a; 23 retka; tekst 160 x 105. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5037,4 R 3944,IV

رسالة في معاني الحروف
RISĀLA FĪ MA'ĀNĪ AL-ḤURŪF

الخليل بن أحمد بن عمرو بن تميم الفراهيدي
al-Ḫalīl b. Aḥmad b. 'Amr b. Tamīm al-Farāhīdī (100/718 - 170/786)

Kraća rasprava o značenju konsonanata arapskog alfabeta. Brockelmann (GAL S I, 159) navodu ovu raspravu pod imenom *Kitāb fī ma'nā al-ḥurūf*.

Početak (fol. 21b):

قال الشيخ الإمام الحجة الخليل بن أحمد النحوي: قد جمعت الحروف كلها مع معانيها التي وردت عن العرب، و قد ألّفتها على حسب ما سنح لي، و أسأل التوفيق في جميع الأمور، و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلّم. **الألف** الرجل الحقير الضعيف...

Kraj (fol. 22a):

... **الباء** الناحية قال أبو عمر:

و يَمَّمْتُ باء الحيِّ حين رأيتها - تضيءُ كبدرٍ طالعٍ ليلةَ البدرِ.
تمّ و الحمد لله، و الصلوة على رسول الله.

Prepisao za svoje potrebe Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī, 1028/1619. godine u Kairu (bilješka u kolofonu djela, fol. 22a).

Fol. 21b - 22a; 23 retka; tekst 160 x 105. Pismo *nasta'līq*. Konsonanti ispisani crvenom tintom. Kustode. Na margini bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: GAL S I, 159; Şeşen, 410; Kalḥāla IV, 112.

5037,5 R 3944,V

شرح البسملة و الحمدلة

ŠARḤ AL-BASMALA WA AL-ḤAMDALA

الشيخ عمر
aš-Šayḫ 'Umar um. ?

Komentar *al-basmale* i *al-ḥamdale* iz komentara koji je na djelo *Minhāǧ aṭ-ṭālibīn* napisao aš-Šayḫ Ǧalāluddīn Muḥammad b. Aḥmad al-Maḥallī, um. 864/1459. godine. Na ovo upućuju i bilješke na fol. 24a i fol. 24b. Prema istoj bilješci na fol 24a, autor ovoga komentara je izvjesni aš-Šayḫ 'Umar.

Početak (fol. 24b):

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله حمداً يوافي نعمه ... و بعد فهذه حواش و نكتٌ و فروع و فوايد مهمّة، إن شاء الله تعالى تتعلق بمتن المنهاج و شرحه للعلاّمة الجلال ... قال الشارح رحمه الله **بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله على إنعامه** ابتدأ الشيخ رحمه الله تعالى كتابه بالبسملة، و عقّبها بالحمدلة اقتداءً بالكتاب المجيد المفتتح بالتسمية و التحميد...

Kraj (fol. 50b):

... و قد وقع الإطناب في هذا المبحث الثالث لما فيه من الدقايق الشريفة، و الأنظار الصحيحة القويمة التي يعمّ نفعها، و يعظّم عند أولي البصاير وقعها، و الله سبحانه و تعالى أعلم و إليه نضرع في العفو عما طغى به القلم، و الحمد لله رب العالمين.

Za svoje potrebe prepisao Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī u Kairu 1028/1619. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 50b).

Fol. 24b - 50b; 17 - 21 redak; tekst 150 - 135 x 85. Pismo *nasta'līq*. Konsonanti ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane od strane prepisivača.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1873.

5037,6 R 3944,VI

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-'IZZĪ

ناصر الدين محمد بن حسن اللقاني
Nāṣiruddīn Muḥammad b. Ḥasan al-Laqānī, um. 958/1551

Glosa na at-Taftāzānījev komentar djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 52b):

بسم الله الرحمن الرحيم، و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلّم. **أما بعد** حمداً لله تعالى، و الصلاة و السلام على رسول الله صلى الله عليه و سلّم. فهذه حواش على مواضع من شرح تصريف العزي للعلاّمة التفتازاني ... **إن أروى** المراد منه تشبيه الكلام بمكان ذي رياض مختلفة الأنواع تشبيهاً مضمراً في النفس، فهذا استعارة بالكناية، و إثبات الرياض للشبه...

Kraj (fol. 103a):

... و لما كان المتبادر للأوهام من القيام هو المعين الأول بين حقيقته بما ذكره و لما ثبت أن النوع من الفعل حالة لفاعله، صحّ تفسير النوع بالحالة التي عليها الفاعل، حسّن الله تعالى أفعالنا، و أصلح فساد قلوبنا، و ردّ إلى أجمل الأحوال عُقبانا، و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلّم تسليماً.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela, Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī 13 ṣafara 1019/1610. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 103a).

Fol. 52b - 103a; 19 - 25 retka; tekst 155 x 110. Pismo *nasta'līq*. Komentirani tekst ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6627/8; GAL S I, 498.

5037,7 R 3944,VII

حاشية على حاشية للقاني على شرح التفتازاني لتصريف العزي

ḤĀŠIYA 'ALĀ ḤĀŠIYA LI AL-LAQĀNĪ 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TAṢRĪF AL-'IZZĪ

أحمد بن قاسم العبادي
Aḥmad b. Qāsim al-'Abbādī, 994/1586

Superglosa na prethodnu al-Laqānījevu glosu napisanu na at-Taftāzānījev komentar djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 104b):

قوله و ما عداهما ترشيح يدخل فيما عداهما، قوله: خبرتحاكي و في جعله ترشيحًا أمران، الأول: أنه لو كان ترشيحًا لكان خبراً بمعناه الحقيقي، و هو الأثواب التي تنسج و فيه لا يصح حمل الحمد على أبهر، لأن أبهر في عبارة عن أحسن تلك الثياب المنسوجة، و الحمد لا يكون في أفرادها...

Kraj (fol. 136b):

... و لم يقع في هذه العبارة حتى يتبادر للأوهام عنه ذلك إلاّ أن يجاب بأنه معلّ معتبر في معنى الحالة التي وقع التعبير به في هذه العبارة و هذا كاف في التبادر المذكور فلتتأمل. و الله أعلم بالصواب. هذا آخر ما قصدنا في حاشية شيخ مشايخ مشايخنا أحمد بن قاسم العبادي على حاشية شيخ الإمام ...ناصر الدين اللقاني على شرح التصريف لمولانا ... التفتازاني...

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela, Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī u mjescu ğumādā al-uḫrā 1030/1621. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 136b).

Fol. 104b - 136b; 19 - 25 redaka; tekst 170 x 130. Pismo *nasta'līq*. Komentarisani tekst citiran sa *qawluhu*, ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6627/12; GAL S I, 498.

5037,8 R 3944,VIII

ربط الشوارد في حلّ الشواهد

RABṬ AŠ-ŠAWĀRID FĪ ḤALL AŠ-ŠAWĀHID

رضي الدين محمد بن إبراهيم بن يوسف التاذفي إبن الحنبلي
Raḍiyuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Yūsuf at-Tāḏifī,
Ibn al-Ḥanbalī, um. 971/1563

Komentar primjera navedenih u at-Taftāzānījevu komentaru djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz morfologije arapskog jezika.

Početak (fol. 138b):

نحمدك يا من ليس له مثال، و لا لمزيد برّه نقص و لا زوال ... و بعد فيقول الفقير إلى الله تعالى محمد بن إبراهيم بن يوسف التاذفي: لما كان تصريف الزنجاني معتبراً بحسن التصنيف و شرحه للتفتازاني ... لكن شواهده مفتقرة ... شرحت في كشف معانيها ... و سميته **ربط الشوارد في حلّ الشواهد**...

Kraj (fol. 155a):

... و الإتباع في بنى أنسب منه فيه لأنه الخروج من الضمّة إلى الكسرة في بنى؟ أسهل في حصين بسبب الحاجز بينهما و إن كان غير حصين، تم بحمد الله.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodna djela, Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī u mjescu muḥarramu 1028/1618. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 155a).

Fol. 104b - 136b; 23 retka; tekst 155 x 115. Pismo *nasta'līq*. Citirani primjeri ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Kaḥḥāla VIII, 223; GAL S II, 495.

5037,9 R 3944,IX

رسالة لتوجيه تشبيه التصلية

RISĀLA LI TAWĞĪH TAŠBĪH AT-TAṢLIYYA

جلال الدين محمد بن أسعد الصديقي الدواني
Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī.
um. 907/1501

Kraća rasprava o molitvi koja se upućuje Allahu dž. š. za milost Njegovu prema Muhamedu (a. s.) kao što se smilovao prema Ibrahimu (a.s.).

Početak (fol. 155b):

بسم الله الرحمن الرحيم. و له الحمد و على آل نبيّه الصلاة و السلام و على آله و صحبه الكرام. سمعت السيد الأجل ... عبد الرحمن الحسيني السنيّ ... قال: أكثر أقوال العلماء في توجيه التشبيه يتضمنه قولنا: اللهم صلّ على محمد و آله كما صلّيت على إبراهيم...

Kraj (fol. 156a):

... لا يعلم من هذه العبارة إلاّ بهذا الوجه كما لا يخفى على من له أدنى فطانة.

Prepisao Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī u mjesecu ramaḍānu 1028/1619. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 156a).

Fol. 155b - 156a; 34 retka ukupno; tekst 165 x 120. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: GAL S II, 307; Köprülü III, 704/35.

5038,1 R 5072,1

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik نصر. Ispod nekih paradigmi komentar na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11b; 170 x 130. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nashī*. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5038,2 R 5072,II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī,
um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje kraj djela.

Fol. 11b - 27b; 11 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5038,3 R 5072,III

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Rukopis je manjkav u početku.

Fol. 28a - 52b; 15 redaka; tekst 155 x 105. Pismo *nashī*, mjestimično vokaliziran. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5038,4 R 5072,IV

تصريف العزي

TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanğānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 54b - 66b; 11 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst na posljednja tri lista dopisan od drugoga prepisivača.

5038,5 R 5072,V

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 76a; 13 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Tekst na prva i posljednja dva lista dopisan od drugoga prepisivača.

5039 R 8028

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme na oblik نصر. Ispod paradigmi gramatička analiza na turskom jeziku. Nedostaje početak djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 20. rabī' al-awwala 1179/1765. godine (bilješka na kraju djela, fol. 11b).

Fol. 11; 195 x 122; Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5040,1 R 2465,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

مصلح الدين مصطفى بن شعبان السروري چلبي
Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Šaʿbān as-Surūrī Čalabī,
897/1492 - 969/1561

Isto kao 4776,7.

Prepisao nepoznati prepisivač 1197/1783. godine (bilješka na kraju djela, fol. 7b).

Fol. 1b - 7b; 190 x 130; 23 retka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*.

Na fol. 12a - 17b pogrešno uvezani listovi, dijelovi nekog djela iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5040,2 R 2465,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 18b):

(الحمد لله رب العالمين) و الصلوة على نبيه محمد و آله و أصحابه أجمعين. و بعد ذلك معلوم أوله كه بو رسالده مذكوردر أولان جواهر ملاك صرفك تعريفلري و كلمة لري بيان ايچون على قدر الإمكان و الطاقة...

Kraj (fol. 29b):

... أول صيغه شينك تعظيم ياخود تحقيرينه دلالت ايدر.

Prepisao Munlā Muḥammad b. ʿUṯmān Topčić iz Bihaća 1183/1769. godine (bilješka na kraju djela, fol. 29b).

كتبه الحقير الفقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى منلا محمد ابن عثمان طوپچي ساكن بهكه قلعه سنده، سنة ١١٨٣هـ

Fol. 18b . 29b; 17 redaka; tekst 170 x 90. Pismo *nastaʿlīq*. Paradigmatski oblici citirani sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

5040,3 R 2465,III

بناء أمثله

BINĀʾ-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Bināʾ* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 47a):

اي بلمك شانتده أولان طالب ... تحقيقا علم صرفك بابلري، أوتوز بش التي ثلاثي مجرَدْ ايچون وضع أولنمشدر او التي بابدن...

Kraj (fol. 31b):

... شو يدي قسم ايچون اقصا!؟ (أقسام) سبعه دنلر:

صحيحست مثالست مضاعف - لفيف ناقص مهموز أجوف. تمّت

Prepisao Munlā Muṣṭafā 7. rabīʿ al-āḫira 1200/1786. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 31b).

Listovi u rukopisu pogrešno uvezani.

Fol. 47a - 31b; 11 redaka; tekst 140 x 75. Pismo *nastaʿlīq*. Kustode.

5040,4 R 2465,IV

ترجمة المقصود

TARĞAMA AL-MAQṢŪD

Prijevod na turski jezik djela *al-Maqṣūd* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 49b):

بسمله دن حمدله دن صلولدن فراغم زمان بعدنده تحقيق علوم عربيه علوم شرعيه يه بر وسيله در علوم عربيه نك ركونلرندن بري تصريفدر...

Kraj (fol. 67a):

... بيانك صحتي اجليچون معتلات تغير أولنمز بعضده علّه أخرى ايچون تغير اولنمز. تمت

Prepisao Munlā Ḫalīl b. Aḥmad u mjesecu rağabu 1205/1790-91. godine u gradu Vidinu (bilješka na kraju djela, fol. 67a).

Fol. 49b - 67a; 13 redaka; tekst 140 x 90. Pismo *nastaʿlīq*. Kustode.

5040,5 R 2465,V

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-ʿAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Komentar al-Birgawījeva djela *al-ʿAwāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika. Djelo je nepotpuno na kraju.

Početak (fol. 70b):

الحمد لله الذي جعل العلم ذنبًا!؟ (دأبًا) للعلماء، و سراجًا للطالبين في ظلمات الظلماء، و هدية للمهتدين كالنجوم في جو السماء، و سلامًا على القاصدين ... فقد آنَ أشرح الكتاب المسمى بالعوامل الجديدة المعروف في القريب و البعيد...

Kraj ovdje (fol. 92b):

... **و السادس عشر** بعد النهي نحو لا تحزن.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 70b - 92b; 15 redaka; tekst 150 x 95. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

5040,6 R 2465,VI

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Komentar na turskom jeziku al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 93b):

هر مصنّفك دأبندندر كه كتابك أولنده بدي شيء ذكر ايليه، او بدي شيدن دوردي جائز الإستعمال ...

Kraj (fol. 136a):

...أول إعرابه إعراب محلّي تسميه أولنور مثال **توكلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته** قولنده واقع اولان من كبيدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 93b - 136a; 13 - 18 redaka; različite dimenzije teksta. Pismo *nasḫī*. Kustode.

5041 R 3127

ذخر الولد العزيز

ḎUḪR AL-WALAD AL-'AZĪZ

محمد أفندي البكبازاري

Muḥammad-efendī (Mehmed-efendī) al-Beypāzārī, um. 1127/1715

Ovo je glosa na as-Surūrījev (Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī al-Čalabī, um. 969/1561. godine) komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa*. Djelo je autor, inače, posvetio sinu Muḥammadu. U bilješci na fol. 1a za autora se navodi da je bivši opunomoćenik za izdavanje fetvi u kadiluku Beypāzār, vilajet Ankara, kao i muderis i imam 'Atīq džamije u spomenutom kadiluku. Bilješka je napisana u mjesecu rabī' al-āḫiru 1144/1731. godine (bilješka na kraju djela, fol. 95a).

Početak (fol. 1b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله أجمعين. **و بعد** فيقول الفقير الحقير محمد البكبازاري إلى الله الملك الغني الباري: لما كان شرح الأمثلة المختلفة للسروري ...شرحًا فائقًا ... (fol. 2a) و وجدت الشرح للمشروح كالنعل مطابقًا، وألحّوا عليّ بأنّ أكتب عليه ما يوضح مستوراته، و يميّز مضموماته من مكسوراته و مفتوحاته... (fol. 3a) و سميته **بذخر الولد محمد بن محمد**...

Kraj (fol. 95a):

...قبل أي: من قبل النظر إليه جميع ما فيه من القواعد اللطيفة أم فيه قواعد يستفيد ذلك المشتغ منها، و السلام على من اتبع الهدى، إنك لا تهدي من أحببت و لكن الله يهدي من يشاء. اللهم [اهدنا الصراط المستقيم، صراط الذين أنعمت عليهم غير المغضوب عليهم و لا الضالين] آمين.

Prepisao sin autora Muḥammad al-Beypāzārī 1144/1731-32. godine (bilješka na kraju djela, fol. 95a).

كتبه ابن مصنف هذا الكتاب محمد البكبازاري بسنة أربع و أربعين و مائة و ألف.

Fol. 95; 160 x 105; 11 redaka; tekst 110 x 65. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Komentirani tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na početku djela napisan naslov:

هذا كتاب ذخر الولد العزيز.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Köprülü III, 154.

5042 R 5113

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفي اللالي

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 4802,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1198/1783-84. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 116b).

Fol. 116; 175 x 120; 11 redaka; tekst 110 x 60. Papir žućkast, srednje debljine, glat, vlagom oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasḫī*, lijep. Komentar tipa *fa in qīla - qulnā*, crvenom tintom ispisano. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5043,1 R 1791,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

أحمد بن مصطفى اللالي

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī, um. 971/1563

Isto kao 4802,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 67a; 200 x 140; 15 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 68a - 69a prigodna dova koja se uči po završetku učenja cijelog Kur'āna.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5043,2 R 1791,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 71b):

هر طالبين اوزرينه استاذينه دعا اتمك واجبدر، نه ديوا دعا إيدر رضي الله تعالى عنّا و عنكم ديوا دعا إيدر... (fol. 72a) **نصر ينصر نصراً فهو ناصر و ذلك منصور** إلي آخره نصر فعل ماض بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي...

Kraj (fol. 116b):

... همزه آلفه قلب أولنور همزه ساكن أولسه ما قبلي مكسور أولسه يابه قلب أولنور. و الله أعلم بالصواب

Prepisao nepoznati prepisivač 11. rabī' al-awwala 1226/1811. godine (bilješka na margini na kraju djela, fol. 116b).

Fol. 71b - 116b; 17 redaka; tekst 150 x 80. Pismo *nasta'līq*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5044,1 R 7038,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Nedostaje početak djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

...الأمثلة المختلفة في المتعدي نصر ينصر نصراً فهو ناصر و ذاك منصور، لم ينصر لما ينصر ما ينصر لا ينصر...

Kraj (fol. 25b):

... و لم يعلّ تعاور لعدم إعلال عاور، و إنما لم يعلّ عاور ليكون ما قبل واوه ساكنًا، و لم يتغير ما قبلها لئلا يلتبس بالثلاثي بحذف إحدى الألفين لالتقاء الساكنين.

Prepisao 'Uṯmān Isqupyawī 29. ṣafara 1196/1782. godine (bilješka na kraju djela, fol. 25b).

Fol. 1a - 25b; 180 x 135; 20 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Iz zbirke Safeta Ćesko iz Žepe.

5044,2 R 7038,II

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 27b - 41a; Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5044,3 R 7038,III

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 42b - 52a; 13 redaka; tekst 170 x 100. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5044,4 R 7038,IV

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 54b - 72b; 13 redaka; tekst 150 x 75. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5044,5 R 7038,V

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني
'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī
az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 86a; 15 redaka; tekst 155 x 95. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5044,6 R 7038,VI

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Nepotpun komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 87b):

صرف لغتده بو زمق درلر ... مناسبت زيرا كلمه، إعلال أولنور... (fol. 88a) أمثله، مختلفه صيغه سنده قچ لفظ وار؟ يكرمي آلتي لفظ واردر، قچ مفرد؟ جمله سي مفرد، قچ تثنيه؟ يوق تثنيه؛ قچ جمع؟ يوق جمع، جمله سي مفرد نحو **فَعَلَ يَفْعَلُ فَعْلاً**...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 87b - 91a; 19 redaka; tekst 170 x 125. Pismo *nasta'līq*.

5044,7 R 7038,VII

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Poznato djelo iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 92b):

الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد، و هي اسم و فعل و حرف، لأنها إما أن تدل على معنى في نفسها ...

Kraj (fol. 113b):

... و المخففة تحذف للساكن و في الوقف فيردّ ما حذف، و المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا.

تمّ

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 92b - 113b; 15 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1370; Flügel I, 162; Ahlwardt VI, 6557; az-Ẓāhiriyya N. 417; Zürich I, 328; Jahić VI, 3791/2.

5045 R 3138

رسالة في الصرف العربي
RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF AL-ʻARABĪ

Kraće djelo iz arapske gramatike, nama nepoznatog naslova kao i autora. Prije početka djela pogrešno napisano da je ovo djelo *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya*.

Početak (fol. 1b):

الكلمة إسم و فعل و حرف، الإسم إما نكرة أو معرفة، و إما متمكن أو غير متمكن، و الفعل إما ماضٍ أو مضارع أو أمر، و الحرف بمعنى في الكلام المعرب منها، الإسم المتمكن و الفعل المضارع، و ما عدا ذلك مبني الإعراب، أربعة: رفع و نصب و جرّ و جزم ...

Kraj (fol. 6a):

... ضربت ضربنا متصل منصوب، ضربه ضربهما ضربهم ضربها ضربهما ضربهن ضربك ضربكما ضربكم ضربكِ ضربكم ضربكنّ ضربني ضربنا.

Prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Ḥusayn b. Ramaḍān, pisar u sudu u Pruscu, u prvoj dekadi mjeseca rabīʻ al-awwala 1160/1747. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 6a).

تم التمام بعون الله الملك المنّان عن يد الفقير إبراهيم بن صالح بن حسين بن رمضان، الكاتب بمحكمه، أقحصار، غفر له و لهما، سنة ستين و مائة و ألف في أوائل شهر ربيع الأول.

Fol. 6; 195 x 135; 7 redaka; tekst 120 x 70. Papir žućkast, srednje debljine. Povez nov, kartonski sa platnenim hrbatom i uglovima korica. Pismo *ta'līq*, razmaknutih redaka. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

5046,1 R 5648,I

الأمثلة الفارسية
AL-AMṮILA AL-FĀRISIYYA

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533

Isto kao 4886,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11b; 215 x 160; 15 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 13a - 28a izbor iz komentara perzijsko-turskog rječnika *Tuḥfa-i Šāhidī* (هذا منتخب من شرح الشاهدي بالتركي). Na kraju ovoga izbora navodi se i naslov komentara: *Ğalāl aš-Šāhidī*, iz kojega je sačinjen ovaj izbor.

Na fol. 30a kraća bilješka iz logike.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5046,2 R 5648,II

رسالة في بيان الأجل
RISĀLA FĪ BAYĀN AL-AĞAL

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, um. 940/1533.

Kraća rasprava iz islamske dogmatike o smrtnome času.

Početak (fol. 29b):

الحمد لوليه. و الصلوة على نبيه. و على آله و صحبه. إعلم أن مسئلة الأجل من أجل مسائل الكلام، قد كتب في فهمها جواد العلماء، الأعلام، فضلاً عن بيان وجه الصواب بما يطابق السنة و الكتاب، فمنهم من ظنّ أن الأجل واحد من غير دليل و شاهد...

Kraj (fol. 30a):

... لتنجوا من مزالق كثيرة من أولى الظنّ و تسلم عمّا يوجب اللوم و الطعن، و ليكن هذا آخر الرسالة، ابن كمال باشا قدّس سرّه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 29b - 30a; 27 redaka ukupno; tekst 160 x 110. Pismo *nasḫī*. Kur'anski tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 705/23.

5046,3 R 5648,III

رسالة في "ما شاء الله كان و ما لم يشاء لم يكن"
RISĀLA FĪ "MĀ ŠĀ'A ALLĀH KĀNA WA MĀ LAM YAŠĀ' LAM YAKUN"

أبو سعيد محمد بن مصطفى بن عثمان الخادمي الرومي

Abū Saʻīd Muḥammad b. Muṣṭafā b. ʻUṯmān al-Ḫādimī ar-Rūmī, um. 1176/1762

Kraća rasprava o hadisu navedenom u naslovu djela.

Početak (fol. 30a):

في بعض الشروح أن قوله عليه الصلوة و السلام: **ما شاء الله كان و ما لم يشاء لم يكن** إذا ضمَّ بقوله: {**و ما تشاؤن إلاّ أن يشاء الله**} أنتج أن ما تشاؤن كائن لا محالة و خلف لتخلف كثير من مشيّتهم، و أجيب بأن المعنى ما تشاؤن شيئًا كائنًا، إلاّ ما شاء الله كينونته...

Kraj (fol. 30a):

... و يبقي في وراء الكلام كلام، فليكتف بهذا القدر من الكلام، هذا ما حرّر بإلهام الولد الصغير عبد الله جعل الله أخراه أولى من أولاه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 30a; 16 redaka; tekst 100 x 100. Komentirani tekst i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom.

Izv.: A. M. II, 333-34; GAL S II, 663; Kaḥḥāla XII, 31.

5046,4 R 5648,IV

رسالة في الكفر

RISĀLA FĪ AL-KUFR

Kraća rasprava o nevjerniku i nevjerstvu kao grijehu.

Početak (fol. 30b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على رسوله الأمين، و على آله و أصحابه أجمعين. **أما بعد** فاعلم أن العلماء اتفقوا على (أن) طاعة الكافر لا تنفعه في دفع مكثه الدائم في جهنم، و اختلفوا في نفعها له في غيره...

Kraj (fol. 30b):

...فظهر بما ذكرناه أن ما قاله بعض الناس من أنه ليس للكافر ذنب سوى ذنب كفره خطأ لا يوافق واحداً من القولين، الحمد لله على التمام ... حرّرناها في اعتكاف جامع لاله(لي) دفعًا لشبه بعض إخواني ... في أثناء درسنا و الله الهادي و عليه اعتمادي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 30b; 16 redaka; tekst 100 x 100. Kur'anski tekst nadvučen crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5046,5 R 5648,V

رسالة من سجقلي زاده المرعشي إلى محمود الأنطاكي

RISĀLA MIN SAĞAKLĪ-ZĀDE AL-MAR'AŠĪ ILĀ MAḤMŪD AL-ANṬĀKĪ

Kraće pismo - rasprava u vezi sa tumačenjem dijela ajeta إذا أتيا أهل قرية استطعما أهلها Prema bilješci prije početka pisma, autor pisma - rasprave je najvjerovatnije Sağaqlī-zāde (Muḥammad) al-Mar'aši, um. 1150/1737. godine a upućeno je Maḥmūd (b. 'Abdullāh) al-Anṭākīju, um. 1160/1747. godine, odnosno u vezi sa njegovim tumačenjem dijela gore navedenog ajeta.

Početak (fol. 30b):

إلى حضرت الفاضل أفندي محمود الخصال سلام الله و رحمته و بركاته عليكم سلّمكم و عافاكم، و مدّ ظلالكم و بارك أنفاسكم و إيّاكم، و جعل يومكم خيراً من أمسكم...

Kraj (fol. 31a):

... بأن المسافر إنّما يستطعم بعد أن يأتي و السلام عليكم و على المخدوم و المستفيدين، و الحمد لله الذي ذكر في كتابه...

Prepisao Muḥammad al-Kūtāhī u džamiji Ašraf-zāde, vladara Beyšehira za Ṣāliḥ-efendī al-Anqarawīja 1081/1670. godine (bilješka na fol. 30b). S obzirom da je prema ovoj bilješci prepis puno stariji od vremena kada je pismo moglo biti napisano, vjerovatno se radi o grešci u godini prepisa.

Fol. 30b - 31a; 12 redaka; tekst 100 x 100. Kur'anski tekst nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5047,1 R 6026,I

الأمثلة الفارسية

AL-AMṮILA AL-FĀRISIYYA

شمس الدين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā,
um. 940/1533

Isto kao 4886,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Rukopis je manjkav na kraju.

Fol. 1b - 2b; 235 x 185; 23 retka; tekst 170 x 95. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Rukopis se nalazi odvojen u novijim kartonskim koricama. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5047,2 R 6026,II

المفاتيح الدَّرِّيَة في إثبات القوانين الدُّرِّيَة
AL-MAFĀTĪḤ AD-DARRIYYA FĪ IṮBAT AL-QAWĀNĪN AD-DURRIYYA

مصطفى بن أبي بكر السيواسي

Muṣṭafā b. Abī Bakr as-Sīwāsī, um. 1240/1824-25

Gramatika perzijskog jezika napisana na arapskom jeziku.

Početak (fol. 3b):

سبحان الذي أخلص الإنسان بالنطق من عالم الجماد و العجماء ... و بعد فلما كان غالب أسرار الحق علت كلماته مصنوعة على ألسن العارفين باللغة الفارسية ... و **سميتها المفاتيح الدرية في إثبات القوانين الدُرية**...

Kraj (fol. 9a):

... مفتاح كلمات الأقطار من الفقير خادم الفقراء ابن أبي بكر السيواسي، لله الحمد في الأولى و الآخرة و على رسوله الصلوة و آله الطاهرة. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3b - 9a; 23 retka; tekst 170 x 95. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt VI, 6845; Kairo F, 2236; Köprülü III, 436/3; Bratislava 352; Popara-Fajić VII, 4417/3.

5048 R 5029

ألف با
ALIF BĀ

Arapska početnica.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 18; 180 x 130; 6 redaka; tekst 105 x 80. Papir tamnobijel, tanji. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, lijep i krupniji. Tekst napisan u okviru tabele napravljene debljom linijom zlatne boje.

5049 R 5027

ألف با
ALIF BĀ

Arapska početnica.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 170 x 130; 10 redaka; tekst 130 x 93. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Tekst uokviren crvenom linijom.

Turski, perzijski i bosanski rukopisi

المخطوطات التركية والفارسية والبوسنوية

5050 R 3448

شرح المقصود
ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Komentar na turskom jeziku djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* iz gramatike arapskog jezika od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم. حمد لله ايجوندر كه عظمت كبرياآنك ضقيدر جلّ جلوله. **أما بعد** بلكل كه عبدمز باب محتاج أحمد ابن محمّد معناومساوي ايدر تصريف و نحو طلب علم ايجون ايكي ...

Kraj (fol. 97a):

... **لعلّة أخرى** داخي بعض معتلات إعلال أولنمدي علّت اخرى ايجون ... فعل وزني أوزرينه أولورلر. الله أعلم بالصواب تمت التمام.

Prepisao Edhem Teskereği-dede 2. muḥarrama 1173/1759. godine (bilješka na kraju djela, fol. 97a).

Fol. 97; 210 x 150; 13 redaka; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uglavnom uokviren crvenom linijom.

U posjed rukopisa 1197/1783. godine došao Darwīš Sulaymān Teskereğī Ibrāhīm-efendīzāde (bilješka na fol. 98b).

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5051 R 7626

شرح المقصود
ŠARḤ AL-MAQṢŪD

Isto kao 5050.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad Īzeničawī (iz Zenice) 1175/1761-62. godine (bilješka na kraju djela, fol. 42b).

الحقير الفقير إيزنجه وي حسن بن محمد، غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه، في تاريخ خمس و سبعين و مائة و إلف.

Fol. 42; 200 x 150; 21 redak; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Od fol. 42 u rukopisu se nalazi još 14 listova sa raznim bilješkama iz različitih oblasti kao i jedan manji arapsko-turski rječnik.

Iz zbirke Muhameda Čaršimamovića.

5052,1 R 5169,I

مقصود مفهوم

MAQṢŪD-I MAFHŪM

Prijevod na turski jezik djela *Maqṣūd* iz gramatike arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

أوّلاً: بسمله إيله ابتدا ثانيًا: الله حمداً ثالثًا: رسولنه بالاطله آله أصحابنه بتبعيّه صلوة سلامدن فارغ اولدقدن صكره تحقيق علوم عربيه علوم شرعيه بر وسيله در علوم عربيتك ركن علم صرفدر...

Kraj (fol. 17b):

... صحيح سالم أولدوغچون تغير اولنمز بعضلرده علّته اسراي ايچون تغير اولنمز تمت تمام اولدي بعون الله الملك المنّان.

Prepisao Muḥammad 25. ṣafara 1216/1801. godine (bilješka na kraju djela, fol.17b).

Fol. 1b - 17b; 195 x 150; 17 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Vlasnik rukopisa prepisivač Muḥammad (bilješka na više mjesta u rukopisu).

Na fol. 18a - 19b dvije veće bilješke na turskom jeziku iz arapske gramatike napisane rukom prepisivača.

5052,2 R 5169,II

مصنفك مؤلفينك دأب قاعده سي

MUṢANNIFIN MU'ELLIFININ DE'B QĀ'IDESI

Slično kao 4757,2.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad (bilješka na kraju prvog djela, fol. 17b).

Kraj (fol. 24a):

... نقوش مع ألفاظ و المعاني و الملكة خماسي نقوش مع ألفاظ و المعاني و الادراكات و الملكة. تمت

Fol. 20a -24a; 12 redaka; tekst 145 x 85. Pismo *nasḫī*. Kustode.

5052,3 R 5169,III

بناء مفهوم

BINĀ'-I MAFHŪM

Prijevod na turski jeziki djela *al-Binā'* iz arapske gramatike. U nekim rukopisima ovaj se prijevod zove i *Binā' amṯila*.

Početak (fol. 25b):

آي يلمك شانتده أولان طالب سن بل تحقيق علم صرفن بابلري أوتوز بشدر آلتسي ثلاثي مجرد ايچون وضع اولنمشدر...

Kraj (fol. 36a):

... قرَّ مثلي دخي شو يدي قسم ايچون أقسام سبعه دنلر:

صحيحست مثالست مضاعف – لفيف ناقص مهموز أجوف. تمّ تمام

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad (bilješka na kraju prvog djela, fol. 17b).

Fol. 25b - 36a; 15 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Bilješka na turskom jeziku iz arapske gramatike na kraju djela.

5052,4 R 5169,IV

إعلال الأفعال

I'LĀL AL-AF'ĀL

Gramatička analiza "slabih" konsonanata u djelu *al-Maqṣūd* na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. Rukopisu djela vjerovatno nedostaje kraj.

Početak (fol. 39b);

بسم الله أصلنده سموٌ إيدي واو حرف علّة متحرك ما قبلي حرف صحيح ساكن، ميم ويردك واوك ضمّ حركه سني ما قبلنده كه ساكن أولان ميم اجتماع ساكنين أولدي ندن...

Kraj (fol. 51b):

... اوّل ثانيه ادغام اتدك مدغامدن بدل مدغم فيه اولان ثاننجي ميمي بر شدّ ويردك.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad (bilješka na kraju prvog djela, fol. 17b).

Fol. 39b - 51b; 17 redaka; tekst 160 x 110. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 590/5.

5052,5 R 5169,V

ينى عوامل مفهوم
YENI 'AWĀMIL-I MAFHŪM

Prijevod na turski jezik al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 52b):

بسملدن حمدلدن صلوتدن فراغم زمان بعدنده تحقيق شان إعراب بالمكه طالب أولان … ايچون يوز شيء بلمدن لازمدر…

Kraj (fol. 58b):

… أطلب حلالاً طيّبًا تركيبنده أولن بل مثلي أونونجسي الكن در لا يحلّ رياء الكن إخلاص تركيبنده أولن لكن مثلي.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo Muḥammad (bilješka na kraju prvog djela, fol. 17b).

Fol. 52b - 58b; 13 redaka; tekst 150 x 105. Pismo *nasḫī*. Kustode.

5053 R 6323

مقصود إعلالي
MAQṢŪD I'LĀLI

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena riječi u djelu *al-Maqṣūd* iz gramatike arapskog jezika od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

الحمد أصلنده حمدت حمداً ياخود أحمد حمداً إيدي هر بر مصدر كندي فعلنه دلالت إيله سون ايچون حمدتُ إيله أحمد فعل حذف ايتدك الدي آندن صكره…

Kraj (fol. 27b):

… مقام يُقامُ كبي مَأوى غزى كبي مرمىً رَمىَ كبي. تمّت تمام

Prepisao, vjerovatno, Ahmed Korkut u mjesecu ḏū al-qa'da 1333/1915. godine (bilješka o datumu prepisa na kraju djela a ime prepisivača na više mjesta u rukopisu).

Fol. 27; 180 x 115; 16 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela kao i naslovi poglavlja uokvireni crvenom linijom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke Besima Korkuta.

5054 R 7154

مقصود إعلالي
MAQṢŪD I'LĀLI

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena riječi. Prema bilješci na fol. 1a ova se analiza odnosi na riječi u djelu *al-Maqṣūd*.

Početak (fol. 1b):

ادّكر أصلنده تَذَكَّرَ ايدي تانك دال دالن تايه قريب مخرجلري اولدي…

Kraj (fol. 20b):

… قاعدمز أوزره طانك كسرسنى فتح يه تبديل ايتدك يَطأ اولدي. تمّت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 27; 190 x 130; 13 redaka; tekst 130 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi uvezani koncem. Nedostaju korice. Pismo *nasḫī*. Kustode.

5055 R 8032

مقصود و عزي إعلالي
MAQṢŪD WA 'IZZĪ I'LĀLI

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena u određenim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku u djelima *al-Maqṣūd* i *Taṣrīf al-'Izzī* od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1a):

قال أصلنده قَوَلَ إيدي واو حرف علت متحرك ما قبلي مفتوح واو الفه قلب ايتدك قال قالدي..

Kraj (fol. 11a):

…واودن بر دخي نوندن اجتماع ساكنين دفع ايچون واوي حذف ايتدك صُنْ اولدي.

Prepisao Hafiz Mustafa Kulenović 17. rağaba 1320/1902. godine (bilješka na kraju djela, fol. 11a).

تمّت تمامه في رجب شريف ١٧ سنة ١٣٢٠، كاتب حافظ مصطفى قولنويج.

Fol. 11; 200 x 165; 19 redaka; tekst 180 x 155. Papir tvornički sa linijama, tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Kustode.

Na fol. 16b - 22a gramatička analiza na turskom jeziku fraze رضي الله تعالى عنكم, *basmale, ḥamdale* i nekoliko prvih, uvodnih riječi djela *al-'Awāmil al-ğadīda*.

5056 R 2136

مقصد الطالبين

MAQṢAD AṬ-ṬĀLIBĪN

نوح بن مصطفى

Nūḥ b. Muṣṭafā, um.?

Komentar na turskom jeziku djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz arapske gramatike. Prema uvodnom dijelu rukopisa i bilješci na kraju djela (fol. 153b - 154a) autora ovoga komentara je Nūḥ b. Muṣṭafā.

{الحمد لله رب العالمين} ... بعد بو حروفك محرّري و بو صنوفك مسطري ... نوح بن مصطفى أصلح الله حاله...

Početak (fol. 1b):

حمد بي حد أول واجب لوجوده كه وجود إنساني تعظيم {و علّم آدم الأسمآء، كلّها} إيله معظم ايلدي و ثناء لا يعد ... (fol. 2a) امّا بعد بو أحقر العباد أعني وجدي، نا مراد ديركه وقتاكم أطفال فرخنده فالك ...(fol. 2b) شيخ زنجاني نور الله مرقده السني حضرتلرنك عزّي نام مختصري علم تصريفك أكثر مباحث شريفه سني ... و تسويدنده فارغ أولدقده اني **مقصد الطالبين** اسميله مسمّي قلدم ...(fol. 3a) **اعلم أن التصريف في اللغة التغيير و في الصناعة تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعان مقصودة لا تحصل إلا بها** معلوم اولاكه أرباب تصنيف و أصحاب تأليف...

Kraj (fol. 153a):

... **والفعل بالكسر للنوع من الفعل تقول هو حسن الطعمة و الجلسة** و فعله كسر فايله فعلدن نوع ايچوندر، و هو حسن الطعمة و الجلسة ... و حسنة و قبيحة أو غيرهما، نوعده بواقي دخي بويله در و الله أعلم . تمّت شرح العزي في التصريف بعون الله الملك اللطيف في سنة ١٠٧٧

Prepisao nepoznati prepisivač 1077/1666-67. godine (bilješka na kraju djela, fol.153a).

Fol. 153; 210 x 130; 19 redaka; tekst 165 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio 'Abdullāh Zuhrī (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

5057 R 3134

مقصد الطالبين

MAQṢAD AṬ-ṬĀLIBĪN

نوح بن مصطفى

Nūḥ b. Muṣṭafā, um.?

Isto kao 5056.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Sayyid Muṣṭafā al-ḥāfiẓ Ibrāhīm 7. ṣafara 1169/ 1755. godine (bilješka na kraju djela, fol. 164a).

Fol. 163; 165 x 110; 17 redaka; tekst 125 x 65. Papir narandžast, tanak, glat. Zadnja laga volantna. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na početku djela lijep *unvan*.

Na kraju djela (fol. 164b - 165a) ista bilješka o autoru kao i u rukopisu br. 5056.

5058 R 7152

ترجمهء تصريف العزي

TARĞAMA-I TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Prijevod na turski jezik djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 1b):

اللهه حمد و رسولنه بالأصاله و أصحابنه بالتبعيه صلوات و سلامدن صكره معلوم أوله كه صرفي أوقمغه هر طالب أولان كيمسه علم صرفي شروعندن أوّل أوج شي، بيلمك وجوب عادله لازمدر...

Kraj (fol. 15a):

... مبالغه يوقدر، مبالغه اولان مبالغه اوليالندن طبعًا مقدمدر وضع طبعه موافق اولسون ايچون مصنف تقديم ايلدي. تمّت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15; 190 x 130; 13 redaka; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Uvez koncem, bez tvrdih korica. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crnom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5059 R 5500

ترجمهٔ تصريف العزي

TARĞAMA-I TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Isto kao 5058.

Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3; 120 x 65; 18 redaka; tekst 145 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

U rukopisu se nalazi više bilježaka na turskom jeziku iz arapske gramatike i stihovi Ibn Kamāl-paše.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5060 R 7899

عزنك إعلاللري

'IZZININ I'LĀLLARI

Komentar riječi sa tzv. "slabim" konsonantima u djelu *Taṣrīf al-'Izzī* napisan na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (str. 1):

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد مذكوردر ... معلوم دحرج أمردر تدحرجدن تا مضارعت حرفني حذف ايتدوك نظر قلدق ما بعدني كوره لم ما بعد ساكنمدر متحركمدر كوردقكي...

Kraj (str. 29):

... زانك كسره سني ثقيل كوروپ حذف ايتدوك اجتماع ساكنين اولدي يا مدن واودن اجتماع ساكنين دفعيچون يائي حذف ايتدوك ... **مقام يقام** كبي **مأوى غزى** كبي **مرمى رمى** كبي. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Str. 29, paginiranih; 170 x 105; 14 redaka; tekst 120 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi nagriženi. Nedostaje dio prvog lista. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Riječi koje su predmet analize ispisane crvenom tintom.

Iz biblioteke Rustema Rustempašića, upravitelja Niže okružne medrese u Mostaru.

5061,1 R 2332,I

عزنك إعلاللري

'IZZININ I'LĀLLARI

Komentar riječi sa tzv. "slabim" konsonantima u djelu *Taṣrīf al-'Izzī* napisan na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

تَصَدَّىَ أصلنده تتصدّى إيدي إيكي حرف بر جنسدن إيكيسي يله متحرك إدغام ممتنع تخفيف مطلوب تخفيقدن أوتودي إيكي تانك بريسيني حذف إيتدك تَصدّىَ أولدي...

Kraj (fol. 28b):

... لا تُرِيُن أولدي ينه اجتماع ساكنين أولدي مؤنث يائندن برده نون مدغمدن اجتماع ساكنين دفع إيچون مؤنث يائنه دخي حذف ايتدوك لا تُرِنُّ أولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 28b; 210 x 135; 17 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio al-Ḥāğğ Ibrāhīm Šam'ī-zāde (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa bio Ṣafwat b. Ibrāhīm an-Nawasīnī (iz Nevesinja) Rabāš-āğāzāde? (bilješka na drugom zaštitnom listu).

5061,2 R 2332,II

إعلال

I'LĀL

Gramatička analiza na turskom jeziku glasovnih promjena u određenim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku. Slična djela se u mnogim rukopisima navode pod spomenutim naslovom. Nedostaje kraj djela. Autor je nepoznat.

Početak (fol. 29b):

انصر تنصردندر تاكه مضارع حرفدر حذف اولدندي تانك ما بعدكه نوندر ساكندر سكون ايله ابتدا متعذر اولدغندن اوتوري...

Kraj ovdje (fol. 36b):

وقى أصلنده وَقَيَ ايدي يا: حرف علت متحرك ما قبل مفتوح باءِ ألفه قلب ايتدك وقى أولدي تِ أصلنده انت...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Str. 56 - 70; 7 redaka; tekst 145 x 85. Pismo *nashī*. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5062 R 1852

ترجمة الشافية في الصرف

TARĞAMA AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

Prijevod na turski jezik sa komentarom Ibn al-Ḥāğibova djela *aš-Šāfiya fī aṣ-ṣarf*. Djelo nije do kraja prepisano. Ostao je manji dio nezavršen.

Početak (fol. 1b):

سألني من لا يسعني مخالفته بندن سؤآل اتدي يعني طلب اتدي شول كمسه كه اكا مخالفت بكا جائز دكلدر **إنّ الحقّ بقدّمتي في الإعراب** شول علم اعرابدكه تأليف ايتدكم كافيه ادلو مقدمه إلحاق ايليم...

Kraj ovdje (fol. 71b):

... و أما الوصل؛ فقد وصلوا الحرف و شبهها بما الحرفية نحو {إنما إلهكم الله} و أينما تكن أكن، و كلما أتيتني أكرمتك. قجن شول مخصوص...

Prepisao mu'allim 'Alī b. Ibrāhīm 1120/1708. godine (bilješka na kraju rukopisa, treći zaštitni list).

Fol. 71; 230 x 160; 21 redak; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Ibrāhīm-āġā b. Islām Ispūžlī iz Travnika za Ajni-begzāde mekteb i predao ga mutevelīji al-Ḥāğğ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ al-Harsanklīji početkom mjeseca rabī' al-awwala 1252/1836. godine (bilješka na fol. 1a).

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

Izv.: Ahlwardt VI, 6609.

5063,1 R 897,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

داود بن محمد القارصي

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 1169/1755

Isto kao 4776,4.

Kraj ovdje (fol. 6b):

... **فاعللري** ياخود نائب فاعللري إيله يا، أخباردر يعني بر ملامدر كه **صدقه و كذبه** احتمالي واردر. الله أعلم بالصواب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 6b; 220 x 160; 23 retka; tekst 170 x 90. Pismo *nashī*. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

5063,2 R 897,II

الأمثلة التصريفية

AL-AMṮILA AT-TAṢRĪFIYYA

Komentar na arapskon jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskoj gramatici od nepoznatog autora.

Početak (fol. 7b):

الحمد لله ذي النعم الكثيرة العظام، و الصلوة على حبيب محمد أفضل الأنام ... و بعد فلما أفضَلَ عليَّ ذو الفضل العظيم ... اعلم أن الصرف علم باحث عن الأحوال العارضة للمفردات...

Kraj (fol. 13b):

... بما كتب في حواشي الأمثلة و ما سمع من القاطرين و الله تعالى أعلم بحقيقة الحال ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 7b - 13b; 25 redaka; tekst 165 x 70. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: TÜYATOK 07/III, 1677.

5063,3 R 897,III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

داود بن محمد القارصي

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, um. 1169/1755

Komentar na arapskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskoj gramatici.

Početak (fol. 14b):

الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح الكلام، و صيّرها مرقاة لتقرير عقايد الإسلام، و الصلوة و السلام على رسولنا محمد خير الأنام، و على آله و أصحابه إلى يوم القيام، و بعد فيقول العبد الفقير إلى الله الغني داود بن محمد القارصي الحنفي: ... و أشرح الأمثلة و غيرها على طريقة الإحسان ...

Kraj (fol. 27b):

... و إن اعتبرت أصولها تكون تسعة: ماضٍ مضارع مصدر اسم فاعل اسم مفعول أمر نهي اسم زمان أو مكان اسم آلة . فالحمد لله على التمام، و الصلوة على خير الأنام، و على آله إلى يوم القيام اللهم اجعله نافعًا للطلبة الكرام بالنبي و آله عليه السلام .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 27b; 21 redak; tekst 160 x 80. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 6821; Jahić VI, 4182/2.

5063,4 R 897,IV

القواعد الفارسية
AL-QAWĀ'ID AL-FĀRISIYYA

خطاط مصطفى افندي
Ḫaṭṭāṭ Muṣṭafā-efendī, um.?

Perzijska gramatika napisana na turskom jeziku.

Početak (fol. 30b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على رسولنا محمد الأمين، و آله و صحبه أجمعين، بو فقير بر تقصير محميه، ادرنه "ده" شريعت نشين غزا أولان أفندلر حضراتنك تحت نظارتلرنده واقع أوقافك محاسبه كاتبي أولوب خطاط مصطفى أفندي ديمكله معروفم دبلرمكه "اوغللريمه" علم شريف تعليم ايليم إبتدا علم صرف إيله فارسي شاهدي مرحومك لغتني تعليم ايلدم ديلرمكه علم فرس داخي تعليم ايليم فارسيده بعض كتابلر ...

Kraj (fol. 66b):

Tekst teško čitljiv pošto je prilično izbrisan usljed vlage. Djelo je, inače, nepotpuno u našemu rukopisu.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 30b - 66b; 19 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *nasḫī*. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

5063,5 R 897,V

تمييز الأوزان
TAMYĪZ AL-AWZĀN

Djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 67b):

الحمد لله الذي أمر عباده ... الميزان. و الصلوة و السلام على محمد الذي أُرسل بأفصح اللسان، و على آله و صحبه الذين هم قادة في لسان العرب و معرفة الأوزان. و بعد فهذه رُسَيْلَة لطيفة ... مشتملة على مقدمة و فصول معدودة مسمّاة بتمييز الأوزان المشهورة...

Kraj (fol. 70b):

... و منه الأفعال و المصدر و فاعل بين المصدر و اسم الفاعل و الصفة و الأمر و فعل بين المصدر و الصفة و الجمع و الماضي. فهذه آخر ما ذكرنا عن الموازين، حامداً لله ربّ العالمين، و مصليًا على خاتم الأنبياء و المرسلين، و على آله و صحبه أجمعين...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 67b - 70b; 19 redaka; tekst 150 x 70. Pismo *nasḫī*. Paradigme ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5063,6 R 897,VI

رسالة في الصرف
RISĀLA FĪ AṢ-ṢARF

Kraće djelo iz morfologije arapskog jezika od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 71b):

إعلم أن الصرف، و هو علم بأصل تصرف بها أصول الكلمة و حروفها ... و اعلم أن كلمه ثلاثة: فعل و هو ما دلّ على معنى في نفسه مقترن بأحد الأزمنة الثلثة ...

Kraj (fol. 74b):

... و مهموز العين يجيء على أربعة في الثاني: هنأ يهنأ، و في الثالث: نحو سئل، و في الرابع: سئم، و في الخامس: نحو رئس، و كذا مهموز اللام نحو: قرأ و ظمأ و جرأ. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 71b - 74b; 18 redaka; tekst 125 x 75. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama veća bilješka ili dio drugoga djela koji se odnosi na tekst ovoga djela.

5063,7 R 897,VII

رسالة في الفرائض

RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ

Kraće djelo iz nasljednog prava na turskom jeziku od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 74b):

ميتك تركه سنه متعلق اولان حقوق مرتبه دورت تجهيز ...

Kraj (fol. 76a):

...ترجيح أولنور صكره قوة قرابت إيله ترجيح أولنور. تمّت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 74b - 76a; 24 retka; tekst 165 x 75. Pismo *nasḫī*. Na marginama sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom.

Izv.: Fajić V, 3320/8.

5063,8 R 897,VIII

الرسالة القياسية

AR-RISĀLA AL-QIYĀSIYYA

Djelo o logičkim analogijama od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 77b):

يا كريم، بسم الله الرحمن الرحيم، و عليه توكلي، كيف لا أحمدك و الحمد واجب عند إنعامك، و كيف أحمدك و الحمد نعمة من الآئك ... فاعلم أن القياس على ما عرّفوه قول مؤلّف من قضايا...

Kraj (fol. 95b):

... و إن كانت ملازمة نظرية، فالطريق في إثباتها بمثل ما مرّ في إثبات ملازمة القياس الإستثنائي، و ليكن هذا آخر ما قصدنا، نرجو من مكارم الأقران و محاسن الإخوان أن يتجاوزوا عما فيه من السهو و النسيان، إذا هما و الخطأ ليس أول قارورة كسرت في الأعيان.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 77b - 95b; 13 redaka; tekst 150 x 105. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5063,9 R 897,IX

ترجمة الرسالة الولدية في المنطق

TARĞAMA AR-RISĀLA AL-WALADIYYA FĪ AL-MANṬIQ

Prijevod sa perzijskog na arapski jezik logičkog djela *ar-Risāla al-waladiyya fī al-manṭiq* koje je napisao as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī (740/1339 - 816/1413). Prevodilac je 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, um. 951/1544. godine.

Početak (fol. 97b):

الحمد لله الذي لا يتمّ المنطق الفصيح دون شكره و حمده ... و بعد فإن الرسالة الشريفة، ألّفها في المنطق لأجل ولده ... أبو البركات المدعو بالسيد الشريف ... إلاّ أنها لما وقعت بالعبارة الفارسية، و كان ضبط العربية لفصاحتها أسهل ... فعربتها لأجل ولدي الأعز ...

Kraj (fol. 109a):

... لكنه ليس لا شجر، فلا حجر، و لكنه ليس لا حجر، فلا شجر، ولكن هذا آخر الكلام في هذه الرسالة الشريفة.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 97b - 109a; 15 redaka; tekst 165 x 85. Pismo *nasḫī*. Tekst je mjestimično teško čitljiv zbog oštećenja listova usljed uticaja vlage. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Köprülü III, 334/3; Bratislava, 238; az-Ẓāhiriyya FMAB, 175.

5063,10 R 897,X

شرح الرسالة الحسينية

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA

علي الفردي بن مصطفى القيصري

'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, um. 1127/1715

Komentar djela *ar-Risāla al-Ḥusayniyya* iz disputacije. Osnovno djelo je napisao Šāh Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, um. 1130/1718. godine, dok je, prema većini izvora, ime autora komentara nepoznato. Jedino Ahlwardt (5335) i Bratislava (266) navode da je to 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, um. 1127/1715. Brockelman (S II, 482), takođe, navodi ovoga autora kao jednog od komentatora ovoga djela. U nekim izvorima ovaj se komentar navodi kao osnovno djelo čiji je autor gore navedeni Šāh Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, um. 1130/1718. godine (TÜYATOK 07/II, 621-629; TÜYATOK 07/III, 2267-2275; aẓ-Ẓāhiriyya FMAB, 175.).

Početak (fol. 110a):

يا من وفقنا لوظائف البحث و كلمة "يا" مشتركة بين الأحوال الثلث فلا يحتاج إلى توجيه العلامة ... **في التحريرات** أي: تحرير المدعى و الدليل و المقدمات و المعرف و المادة ...

Kraj (fol. 129a):

...فيكون مغلوبًا بالخصم الضعيف بالإفحام مع أن هذا أشنع وجوه الإلزام، و على الله التوكل و به الإعتصام.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 110a - 129a; 21 redak; tekst 160 x 70. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom, osim nekoliko posljednjih stranica. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: A. M. I, 767; GAL S, 482; Ahlwardt IV, 5335; Bratislava, 266; Riyad, 56; TÜYATOK 07/II, 621-629; TÜYATOK 07/III, 2267-2275; aẓ-Ẓāhiriyya FMAB, 192.

5063,11 R 897,XI

شرح رسالة في فن آداب البحث و المناظرة

ŠARḤ RISĀLA FĪ FANN ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

عصام الدين أبي الخير أحمد بن مصطفى طاشكوپري زاده

'Iṣāmuddīn Abī al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde,
901/1495 - 968/1560

Komentar djela iz disputacije *Risāla fī fann ādab al-baḥṯ wa al-munāẓara*. Ṭāšköprü-zāde je autor i osnovnog djela. U nekim izvorima ovo se djelo zove još i *Risāla ādāb al-Mawlā Abī al-Ḫayr* (aẓ-Ẓāhiriyya FMAB, 188; Riyad, 52).

Početak (fol. 130b):

الحمد لله لا مانع لعطائه و لا معارض لقضائه ... و بعد فقد كنت كتبت عدة من السطور مع قلّة البضاعة و كثرة الفتور في علم المناظرة و الآداب، و قد قصدت الآن شرحها بعون الملك الوهاب ... **أحمدك اللهم يا مجيب كل سائل** ...

Kraj (fol. 135b):

...و آداب المناظرة غاية ما يراد في هذا الباب، أي: باب آداب البحث إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد و الأصول، و من الله تعالى التوفيق لإظهار الحق و إلهام الصواب في كل باب، و الحمد لله على التمام، و على رسوله و على آله أفضل الصلوة و السلام.

Prepisao nepoznati prepisivač 1112/1700. godine (bilješka na kraju djela, fol. 135b).

Fol. 130b - 135b; 19 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ahlwardt, 5323; Dobrača I, str. 7; Köprülü III, 332/12; aẓ-Ẓāhiriyya FMAB, 188; Riyad, 52; Zürich I, 277.

5063,12 R 897,XII

الرسالة الحسينية

AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA

شاه حسين أفندي الأنطاكي

Šāh Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, um. 1130/1718

Kraće djelo iz disputacije.

Početak (fol. 138b):

يا من وفّقنا لوظائف البحث في التحريرات و التحقيقات، يا من يسرنا لتمييز سمينها عن سقيمها في التقريرات و التدقيقات ... و **بعد** فهذه عاجلة كافية لوسائل السائلين لوظائف الكلام، و غلالة شافية لعلل المعللين على صحة المقال و المرام ...

Kraj (fol. 142b):

... لكن الإستثناء، وقس عليه التقييدات و التخصيصات الواقعة في التحريرات و التحقيقات.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 138b - 142b; 19 redaka; tekst 150 x 70. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL S, 482; Dobrača I, str. 115; Bratislava, 265; Riyad, 44; Kıbrıs, 927; Zürich I, 279.

5063,13 R 897,XIII

عروض الأندلسي

'ARŪḌ AL-ANDALUSĪ

أبو عبد الله محمد بن حسين أبو الجيش الأندلسي الأنصاري

Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ǧayš al-Andalusī
al-Anṣārī, um. 626/1229

Isto kao 4811,2.

Početak (fol. 144b):

قال الفقير إلى الله عزّ و جلّ أبو عبد الله محمد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي، فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض ...

Kraj (fol. 149b):

... دارك القوم تطفي غرامًا وضاء - إذ درير الهوى بالمغني جمع.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 144b - 149b; 15-17 redaka; tekst 165 x 87. Pismo *nasta'līq*. Nazivi i oblici metrova ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela. Na nekim listovima tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 150a - 151b ispisani razni oblici metrova u arapskoj metrci.

Izv.: Ahlwardt VI, 7141; Köprülü II, 341/2; TÜYATOK 07/V, 3460-3463; Dobrača I, 241; Bratislava, 354; Jahić, 4182/5.

5063,14 R 897,XIV

القصيدة الخزرجية (الرامزة)

AL-QAṢĪDA AL-ḪAZRAĞIYYA (AR-RĀMIZA)

ضياء الدين أبو محمد عبدالله بن عثمان الخزرجي

Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. 'Uṯmān al-Ḫazrağī,
um. 650/1252

Kasida iz arapske metrike.

Početak (fol. 154b):

و للشعر ميزان يسمى عروضه - بها النقص و الرجحان يدريهما الفتى ...

Kraj (fol. 161b):

... و قد كملت ستًا و تسعين فالذي - توسع في ذا العلم توسعه حبا
و يسأل عبدالله ذا الخزرجي من - مطالعها إتحافه منه بالدعا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 154b - 161b; 15 redaka; tekst 160 x 11. Pismo *nasta'līq*. Tekst teško čitljiv usljed dejstva vlage koja je razlila tintu. Naslovi poglavlja i stihovi kao primjeri ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Izv.: Ahlwardt VI, 7112; Bratislava, 358; GAL G I, 312, S I, 545.

5063,15 R 897,XV

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Početak komentara od nekoliko listova Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika. Pogl.: 5158.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 168b - 171b; 21 redak; tekst 150 x 65. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5064 R 7900

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku od nepoznatog autora. Nedostaju početak i kraj djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... لما ينصر فعل مضارع جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي هيچ يردم اتمدي بر غائب اركچمش زمانك جميعسنده...

Kraj (fol. 30b):

... تُصوَّرُون بمعنى فاعل يا بمعنى مفعول جمع مذكر، اكر بمعنى فاعل اولورسه معناسي يردم ايديجي جميع ارلر، اكر بمعنى مفعول اولورسه معناسي يردم اولنمش جميع ارلر ديمك أولور...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 30; 220 x 165; oko 20 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici ispisani krupnim slovima. Između teksta crvenom tintom ispisane bilješke u vezi sa tekstom djela.

5065 R 1039

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama u arapskoj gramatici od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

رضي الله تعالى عنا و عنكم

بسم الله الرحم الرحيم

أمثله، مختلفه صيغه سنده قنج ألفاظ وار؟ يكرمي طقوز لفظ وار، **قنج** تثنيه؟ تثنيه يوق، **قنج** جمع؟ جمعده يوق، **قنج** حرف؟ حرفده يوق، **قنج** مفرد جمله سي مفرد نيه ديرلر مدلولي بر اوله نه ديرلر ...

Kraj (fol. 20a):

... **مفتوحدن** بلدم جمع مؤنث علامتي ندر أحوال ثلثده الف ايله تا، طويلدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 20; 205 x 160; 15 redaka; tekst 150 x 80. Pismo *nasta'līq*. Primjeri i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Prije početka djela *unvan* sa preovlađavajućom zlatnom bojom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela uokviren jednom crnom i dvije crvene linije.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismā'īl-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu sa pečatom).

5066,1 R 1193,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5065.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 15a; 215 x 155; 17 redaka; tekst 145 x 85 i 175 x 105). Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Folije uvezane koncem. Pismo *nasḫī*, od dva prepisivača. Paradigmatski oblici riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

5066,2 R 1193,II

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 100b):

فعل فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي اشلدي بر غائب اركچمش زمانده...

Kraj (fol. 115a):

...**فعولات** بمعنى فاعل، يا بمعنى مفعول، اكر بمعنى فاعل أولورسه معناسي اشليجي جمع عورتلر، اكر بمعنى مفعول أولورسه معناسي اشلنمش جمع عورتلر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 17a - 35a. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i paradigmatski oblici riječi ispisani krupnim slovima i crvenom tintom.

5066,3 R 1193,III

البناء

AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 37b - 47a; 13 redaka; tekst 155 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi, naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke na turskom jeziku u vezi sa tekstom djela.

5067,1 R 2038,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5065.

Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11a; 17 - 20 redaka. Različite dimenzije teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Prva laga volantna. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5067,2 R 2038,II

تجويد قره باش

TAĞWĪD QARABĀŠ

عبد الرحمن قره باشي

'Abdurraḥmān Qarabāšī, um. 904/1498

Udžbenik o načinu čitanju Kur'āna.

Početak (fol. 11b):

الله تعالى يه حمد، و ثنادن و رسولنه دخي آل و اصحابنه صلاة سلامدن صكره، معلوم أوله كه حرف مد أوچدر...

Kraj (fol. 16b):

... بري ماليه بري سلطانيه بري دخي سوره، قارعة ده ماهيه كبي.

Prepisao Qūlī-zāde Aḥmad al-Mustārī (iz Mostara) 1228/1813. godine (bilješka na kraju djela, fol. 16b).

قد وقع الفراغ من تنميق هذه النسخة الشريفة، كتبه الفقير الحقير قولي زاده أحمد المستاري، غفر الله له و لوالديه و لمن دعا له بالمغفرة، سنة ثمان و عشرين و مائتين و ألف.

Fol. 11b - 16b; 15 redaka; tekst 120 x 100. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 102; Kıbrıs, I 3.

Na fol. 16b - 19b fragment na turskom jeziku nekog djela iz gramatike arapskog jezika.

5067,3 R 2038,III

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

أحمد بن علي بن مسعود

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, um. oko 800/1397

Isto kao 4789,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 21a - 83a; 9 - 15 redaka; tekst 145 x 75 i 140 x 70. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. U drugome dijelu na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5067,4 R 2038,IV

تصريف العزي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

عز الدين أبو الفضائل بن إبراهيم بن عبد الوهاب بن علي الزنجاني

'Izzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Alī az-Zanǧānī, um. 655/1257

Isto kao 4789,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 86b - 108a; 11 redaka; tekst 130 x 95. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5067,5 R 2038,V

المقصود في التصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 109a - 127a; 9 - 13 redaka; tekst 105 x 60 i 125 x 75. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5067,6 R 2038,VI

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik نصر sa gramatičkom analizom na turskom jeziku.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 128a - 135b. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

5067,7 R 2038,VII

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao 4756,2.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rağabu 1034/1625. godine (bilješka na kraju djela, fol. 145a).

Fol. 138b - 145a; 13 redaka; tekst 160 x 115. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

5068,1 R 7282,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5065.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 7a; 220 x 160; 25 redaka; tekst 180 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Folije uvezane koncem. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

5068,2 R 7282,II

كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام

KIFĀYA AL-ĠULĀM FĪ ĞUMLA AL-ARKĀN LI AL-ISLĀM

عبد الغني بن إسماعيل النابلسي

ʻAbduġanī b. Ismāʻīl an-Nābulsī, um. 1143/1731

Djelo u stihovima o osnovnim islamskim dužnostima. Djelo je napisano u pet poglavlja ali su u našemu rukopisu prepisana samo tri poglavlja: *šahāda*, *namaz* i *zekat*.

Početak (fol. 8a):

الحمد لله على ما وفّقنا، ثم الصلاة و السلام مطلقًا على النبي المصطفى ... و بعد فالإسلام لما بيّنا على شهادتين فيما روي، ثم على الصلاة و الزكاة و الصوم و الحج من الميقات، أردت أن أجمع في ذي الخمسة شيئًا ... سميتها **كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام** و أسأل الله الكريم المغفرة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8a - 9b; 19 redaka; tekst 170 x 135. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani u posebnom redu.

Izv.: GAL S II, 474/35; az-Ẓāhiriyya, FH II, 114.

5069 R 4989

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5065.

Prepisao Buṭmīr-zāde šayḫ Aḥmad (bilješka u kolofonu djela, fol. 22b).

كتبه الفقير بطمير زاده شيخ أحمد.

Fol. 22; 165 x 115; 13 redaka; tekst 130 x 75. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

5070 R 6173

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5065.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39; 160 x 110; 11 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez bez korica. Folije uvezane koncem. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

5071,1 R 4292,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima arapskih riječi od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

صرف لغتده نيه ديرلر؟ إصطلاحده نيه ديرلر: "تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعانٍ مقصودة لا تحصل إلاّ بها"؟ برا أمثله، مختلفه نيه ديرلر مخالف أولان برالي مثللري ديرلر ... (fol. 2a) أمثله، مختلفه صيغه سنده قچ لفظ واردر؟ يكرمي دورت لفظ واردرندر. **فَعَلَ يَفْعَلُ فَعْلاً**...

Kraj (fol. 18a):

... آخرنده ميم إيله ألفدر جمع علامتي نه در؟ آخرنده ميم در.

Prepisao ʻAbdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromić 1252/1837. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 31b i posljednjeg djela u zbirci, fol. 59b).

Fol. 1b - 18a; 190 x 140; 18 redaka; tekst 165 x 115. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici riječi nadvučeni crnom linijom. Kustode.

5071,2 R 4292,II

الأمثلة المختلفة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme napisane na oblik فعل sa gramatičkom analizom na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Prepisao ʻAbdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromić 29. ḏū al-ḥiğğa 1252/1837. godine (bilješka na kraju djela, fol. 31b).

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة في ماه ذي الحجّة في يوم التسعة (!؟) و عشرين في وقت الظهر عن يد العبد الضعيف الفقير الحقير عبد الله بن منلا صالح حروميك غفر الله له و لوالديه...

Fol. 18b - 31b. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Paradigmatski oblici ispisani krupnim slovima.

5071,3 R 4292,III

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 32b):

أصلي تعلم إيدي تعلم بن اعلمي آلق مراد إيله ... تحقيقا علمي صرفك بابلري باب بانده أوتوز بشدن بابدن آلتي ثلاثي مجرد إيچون وضع أولنمشدر...

Kraj (fol. 40b):

... زياده لفعله سببيله ماضي آلتي حرف أوزرينه مبني أولقدر بناسي لازم إيچوندر اسلنقى زيد مثللي. تمام

Na slijedećoj stranici slijedi dodatak ovome djelu koji se završava na fol. 42a:

... شو أقسامه أقسام سبعه دينيلور شو بيت اني جمع ايدر:

صحيحست مثالست مضاعف – لفيف ناقص مهموز أجوف. تمت

Prepisao ʻAbdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromić 1252/1837. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 31b i posljednjeg djela u zbirci, fol. 59b).

Fol. 32b - 42a; 14 redaka; tekst 130 x 100. Pismo *nasḫī*. Istaknuti dio teksta nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5071,4 R 4292,IV

مقصودك إعلاللري

MAQṢŪDUN I'LĀLLARI

Prijevod na turski jezik sa gramatičkom analizom djela *al-Maqṣūd* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 45a):

بسم الله أصليسي سمو ايدي، واو حرف علّة متحرك ما قبلي حرف صحيح ساكن أولان و بردهك واوك ضمّ حركه سنه ما قبلنده كه أولان ميمه اجتماعي، ساكنين أولدي...

Kraj (fol. 59b):

... بعضلري صحت بنا ايچون و بعضلري علّه ايچون تغير أولنمز. تمت

Prepisao ʻAbdullāh b. mullā Ṣāliḥ Hromić 1252/1837. godine (bilješka na kraju djela, fol. 59b).

كتبه الفقير الحقير عبد الله ابن منلاً صالح حروميك سنة ١٢٥٢ هـ

Fol. 45a - 59b; 15 - 17 redaka; tekst 145 x 105. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5072,1 R 6033,I

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 1b):

اعلم نه كلمدر أمر حاظر با، معلوم مذكّر مخاطب ثلاثي مجرد سالم: عَلِمَ يَعْلَمُ دن كلور هر خطابه شاينه اولان طلب علم صرف سكا معلوم أولسونه سن بلكه تحقيقا علم صرفك بابلري بابدن أوتوز بش بابدر، أول أوتوز بش بابدن آلتي بابي للثلاثي المجرد أولان...

Kraj (fol. 11a):

... مهموز لام دينلور و بو أقسامه: أقسام سبع ديرلر بو بيتده جمع أولور:

صحيح است و مثالست و مضاعف – لفيف ناقص و مهموز و أجوف

بوندن بويله جمع أقسام بيان...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11a; 260 x 175; 22-26 redaka; tekst 230 x 145. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5072,2 R 6033,II

مقصودك إعلاللري

MAQṢŪDUN I'LĀLLARI

Prijevod na turski jezik sa gramatičkom analizom djela *al-Maqṣūd* iz arapske gramatike. Na početku djela je napisano: كتاب مقصوديك إعلاللري

Početak (fol. 14b):

الله تعالى نك اسم شريفيله بوندن ابتداء أولدي بسم الله نه كلمدر مصدردر، بسم ديمك معناسي ندر؟ الله تعالينك اسم شريفنه أولديغم حالده بو كتابه بد اتدم الرحمن مبالغه إيله اسم فاعل معناسي أويله...

Kraj (fol. 23b):

... ما قبلنك حركه سي كه جنسي ياهود أو همزه قلب اتدك إذن ايكن ايذن أولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14b - 23b; 23 retka; tekst 230 x 145. Pismo *nasta'līq*. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

5072,3 R 6033,III

عزي كتابك إعلاللري

'IZZĪ KITABIN I'LĀLLARI

Prema početku rukopisa ovo je komentar na turskom jeziku djela *Taṣrīf al-'Izzī* iz gramatike arapskog jezika. Međutim, ovdje se radi o morfološkoj analizi *hamdale* i drugih riječi ispisanih kao zasebna poglavlja.

Početak (fol. 24b):

عزي كتابك إعلاللري أولديغي تقدر أوزره بونده بيان أولنور، بسم الله، نه كلمدر مصدردر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 24b - 41b; 23 retka; tekst 230 x 145. Pismo *nasta'līq*. Istaknuti dio teksta ispisan crvenom tintom. Kustode.

5073 R 5544

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 1b):

صرفك بابلري قچدر؟ أوتوز بشدر قچسي نه إيچون در آلتسي ثلاثي مجرّد إيچوندر وزنلري **فَعَلَ يَفْعَلُ**...

Kraj (fol. 43a):

... بر ألف فاصله إدخال ايدك انصرنانّ اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 43; 150 x 110; 11 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5074 R 7912

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Nepotpun prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Slično kao 4867,5.

Početak (fol. 1b):

أي خطاب صلاحيّتي أولان طالب علم سكا معلوم أولسون بل سن تحقيقًا علم صرفك بابلري أوتوز بش بابدر، أوتوز بش بابدن آلتي باب ثلاثي مجرد إيچون وضع أولنمشدر، أو آلتي باب دن أولكي بابك...

Kraj (fol. 10b):

... شو أقسامه: أقسام سبعه دينلور أقسام سبعني جمع إيدر بو بيت:

صحيحست مثالست مضاعف – لفيف ناقص مهموز أجوف. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač iz mjesta Sokol (Gračanica) 1287/1870-71. godine, učenik 'Uṯmān-kapetanove medrese u Gračanici (bilješka na kraju djela, fol. 10b).

Fol. 10; 200 x 130; 11-13 redaka; tekst 120 x 90. Papir žućkast, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5075,1 R 7913,I

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Nepotpun prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Nedostaje kraj djela.

Početak (fol. 1b):

بسمله دن حمدله دن صلوة دن فارغ أولدنصكره.

أي خطاب شانندن أولان طالب علم سكا معلوم اولسون بيل سن تحقيقا علم صرفده مبيّنه أولان كلماتك أنواعي أوتوز بش بابدر، نوع جهتندن أوتوز بش بابدن أوجي آلتي باب ثلاثي مجرد إيچون، در آلتي بابدن بابي أولكي وزنه موزون علامة بناسي...

Kraj ovdje (fol. 11b):

... اسلنقى يسلنقى اسلنقاءً، دور دخي علامتي أولنه قريب محله بر همزه دخي عين إيله لام بينه بر نون دخي آخرنه قريب محله بر زياده إيله ماضي مفرد مذكر غائب آلتي حرف أوزرينه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11b; 170 x 120; 13 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez mekši, kartonski. Pismo *nashī*. Na više mjesta u rukopisu tekst isprekidan većim bjelinama. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Mullā Hamza Bošnjak (bilješka prije početka djela, fol. 1b).

5075,2 R 7913,II

القواعد من الأمثلة المختلفة

AL-QAWĀ'ID MIN AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

محمد طاهر بن الحاج حسين حسني

Muḥammad Ṭāhir b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn Ḥusnī, um.?

Morfološko djelo na turskom jeziku o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 13b):

الحمد لله، و التوكل عليه، و الصلاة و السلام على رسولنا محمد و آله و صحبه أجمعين ... قد جمع الفقير السيد محمد طاهر بن الحاج حسين حسني هذه القواعد من الأمثلة المختلفة على ثلاثة أبواب. الأول: في الإشتقاق و الثاني: في التعريف و الثالث: في التقسيم. اعلم أن الباب الأول في بيان الإشتقاق...

Kraj (fol. 27b):

... ناصر منصور مَنْصَرٌ مِنصَرٌ نصار انصر، غير مشتق اولان بش نَصْر نَصْرَة نِصْرَة نصير نصرى.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 13b - 27b; 13 redaka; tekst 145 x 85. Pismo *nashī*, od istog prepisivača kao i u prethodnom djelu. Istaknuti dio teksta nadvučen crnom linijom. Kustode.

5076 R 5370

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

وليّ الدين بن خليل الكافي

Waliyyuddīn b. Ḫalīl al-Kāfī, um.?

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima riječi u arapskoj gramatici.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الملك الستار، الكريم العزيز الغفّار، الذي بيده الملك و هو الواحد القهّار، و الصلوة و السلام على سيدنا الأنبياء ... و بعد فيقول المفتقر إلى رحمة الله الغنيّ، وليّ الدين بن خليل الكافي: قد سألني بعض أذكياء طلاّبي أن أجمع له شرحًا على الأمثلة المختلفة، ينطق بلسان التركية، و يشتمل على القواعد الجزئيّة، و شرحت على الأمثلة المختلفة شرحًا على الإجمال ... اعلم هر مصنفك دأبندندر كه كتابك أولندن يدي شيء ذكر اتمك...

Kraj (fol. 8a):

... الجواب: أمر حاضرك معناسي وجوديدر نهي حاضرك معناسي عدميدر وجود عدم أوزرينه مقدّمدرانك إيچون تقديم أولندي. تمت تمام

Prepisao nepoznati prepisivač 1202/1788. godine (bilješka na kraju djela, fol. 8a).

Fol. 8; 195 x 130; 19 redaka; tekst 165 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi povezani koncem, bez korica. Pismo *nashī*. Kustode. Na početku i na kraju djela na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5077 R 2726

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على محمد و آله و صحبه أجمعين. معلوم اوله كه هو بر طالب اوزرينه مقصودينه شروع ايتمزدن مقدم أوج شيء بلمك لازمدر، إبتدا مطلوبي اولان علمك تعريفني، بعده موضوعني...

Kraj (fol. 17a):

... مؤنث علامة اولمديغندن بلدم يا مؤنث علامتي ند (؟) آخرنده تأكرته در فعيلة كبي. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 17; 180 x 130; 15 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski. Pismo *nasta'līq*. Paradigmatski oblici ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5078 R 2171

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Isto kao 5077.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 20; 205 x 150; 15 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski. Pismo *nasta'līq*. Paradigmatski oblici nadvučeni crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5079,1 R 6521,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

أولكي: فَعَلَ يَفْعُلُ بابدر، بسم الله الرحمن الرحيم، نَصَرَ يَنْصُرُ إلى آخره، إيكنجي: فَعَلَ
يَفْعِلُ بابدر هذه أمثلة مختلفة ضَرَبَ يَضْرِبُ ضَرْبًا فهو ضارب و ذلك مضروب لَمْ يَضْرِبْ لَمَّا
يَضْرِبْ...

Kraj (fol. 8b).

... جواب تثنيدن جمعدن مذكرندن احتراز اتدي جواب متنشدن احتراز اتدي غائب ...
متكلمدن.

Prepisao nepoznati prepisivač 26. ğumādā al-ūlā 1243/1827. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 35a).

Fol. 1b - 8b; 15 redaka; tekst 175 x 120. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kožni, odvojen od listova i oštećen. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Iz rukopisne zbirke Ismail Haki Resulbegovića iz Trebinja.

5079,2 R 6521,II

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

كوسه زاده أفندي

Köse-zāde efendī, um.?

Isto kao 4775,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 26. ğumādā al-ūlā 1243/1827. godine (bilješka na kraju djela, fol. 35a).

Fol. 9a - 35a; 19 - 25 redaka; tekst 155 x 105. Pismo *ta'līq*. Kustode.

5079,3 R 6521,III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Slično kao 4967,5.

Početak (fol. 40b):

الأمثلة: برالاي مثاللردر شو اويله مثاللر كه، المختلفة: بربرينه مخالف نَصَرَ يَنْصُرُ نَصْرًا فهو
نَاصِرٌ و ذاك منصور لَمْ يَنْصُرْ لَمَّا يَنْصُرْ مَا يَنْصُرُ لاَ يَنْصُرُ...

Kraj (fol. 50b):

... مفرد و مذكر غائبدن بليدوم لغتده ينه ديرلر معلوم اصطلاحده نيه ديرلر معلوم. تمت

Prepisao nepoznati prepisivač početkom mjeseca ğumādā al-ūlā 1243/1827. godine (bilješka na kraju djela, fol. 50).

Fol. 40b - 50b. Broj redaka kao i dimenzije teksta različiti na svakoj foliji. Pismo *ta'līq*.

5080,1 R 2991,I

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmama riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

امثله، نه كلمه در؟ مثالك جمعيدر، مثال مثالان أمثله مفرد نيه درلر؟ بره دولر، تثنيه نيه درلر؟ إيكي يه درلر، جمع نيه درلر؟ ... (fol. 2a) أمثله، مختلفه صيغه سنده قچ ألفاظ وار؟ يكرمي دورت لفظ واردر، بو يكرمي دورت لفظك إيچنده فعل قچ؟ اسم قچ؟ حرف قچ؟ فعل أون اوچ، اسم أون بر، حرف هيچ يوقدر...

Kraj (fol. 14b):

... ممكن اولماوغندن اوتوري اسم آلت الحق فعل متعدّي اولان ثلاثي مجرددر.

Prepisao Ḫalīl al-Busnawī 1224/1809. godine (bilješka na kraju četvrtog djela, fol. 32b).

Fol. 1b - 14b; 14-20 redaka; tekst 165 x 105. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom.

Na fol. 1a *Istiḫare dova*. Na posljednim zaštitnim listovima bilješke iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

5080,2 R 2991,II

رسالة في آداب البحث و المناظرة

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT WA AL-MUNĀẒARA

إسماعيل بن مصطفى بن محمود شيخ زاده
Ismā'īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Šayḫ-zāde, um. 1205/1790-91

Rasprava iz disputacije.

Početak (fol. 20b):

يقول الفقير إلى رب العباد القدير، لما كان متون علم الآداب، لم تشتمل على تفصيل أمثلة البحث لجميع الأبواب ... اعلم أن البحث و المناظرة مدافعة الكلام ليظهر الحق، و علم الآداب موضوع لتمييز صحيح البحث عن سقيمه...

Kraj (fol. 26b):

... و أما المنع فطلب الدليل لا يحتاج إلى شاهد بخلاف الإبطال الذي هو الحكم ببطلان، فلا يسمع من غير دليل و أيضًا قد عُدّا إبطال المقدمة الغير المدلل بدليل يدلّ على فسادهاغصبًا غير مقبول أيضًا، و فيه ما فيه.

Prepisao Ḫalīl al-Busnawī (bilješka na kraju četvrtog djela, fol. 32b) 27. rabī' al-āḫira 1224/1809. godine (bilješka na kraju djela, fol. 26b).

Fol. 20b - 26b; 17 - 19 redaka; tekst 155 x 95. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: A.M. I, 222; az-Ẓāhiriyya FMAB, 210.

5080,3 R 2991,III

رسالة في الترديد

RISĀLA FĪ AT-TARDĪD

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني
as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Kraća rasprava iz logike.

Početak (fol. 27a):

الحمد كما أمر، والصلوة على محمد خير البشر، و على آله و أصحابه ما دامت الشمس و القمر أما بعد فاعلم أن الترديد الإنفصالي، لا يشتبه بالتقسيم لأنه دائر بين القضايا بحسب صدقها و تحققها في نفس الأمر...

Kraj (fol. 27a):

... و التعريف الحقيقي الكاسب المتصور، و أما التعريف اللفظي فالمقصود به التصديق كما علم في الناحية؟ و الكسب.

Prepisao Ḫalīl al-Busnawī 1224/1809. godine (bilješka na kraju četvrtog djela, fol. 32b).

Fol. 27a; 14 redaka ukupno; tekst 11 x 10. Pismo *nasḫī*.

Izv.: TÜYATOK 07/ III, 2281.

5080,4 R 2991,IV

السلم المرونق في المنطق

AS-SULLAM AL-MURAWNIQ FĪ AL-MANṬIQ

عبد الرحمن بن محمد بن محمد بن عامر الأخضري
'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Āmir al-Aḫḍarī, 918/1512 - 983/1585

Djelo *al-Īsāġūğī* iz logike, prepjevano u redžez stihu.

Početak (fol. 27b):

الحمد لله الذي قد أخرجا - نتائج الفكر لأرباب الحجا...

Kraj (fol. 32b):

... ما قطعت شمس النهار ابرجا - و طلع البدر منيرًا في سبل الدجا.

Prepisao Ḫalīl al-Busnawī 4. šaʻbāna 1224/1809. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32b).

تمّ بعون الله و حسن توفيقه في اليوم الرابع من شعبان المعظم لسنة أربع و عشرين و مائتين و ألف، الفقير الحقير الذليل المحتاج إلى رحمة ربّه القدير في كل وقت و آن بل إلى الأبد، الخليل البسنوي.

Fol. 27b - 32b; 13 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crnom tintom u posebnim redovima. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: H. Ḫ. II, 998; GAL S II, 705; Ahlwardt IV, 5191; Kaḥḥāla V, 187; Fajić V, 3315/5.

5080,5 R 2991,V

المقولات العشر

AL-MAQŪLĀT AL-ʻAŠR

مير أبي الفتح محمد بن أمين مخدوم الحسيني السعدي

Mīr Abī al-Fatḥ Muḥammad b. Amīn Maḫdūm al-Ḥusaynī as-Saʻdī,
um. oko 960/1553

Kraće djelo iz filozofije.

Početak (fol. 34b):

لك الحمد يا واجب الوجود بالذات، و يا مقسم أجناس الأعراض على أقسام الممكنات ... أما بعد فيقول العبد المحتاج إلى ربه الغنيّ أبو الفتح بن مخدوم الحسيني ... هذه خلاصة ما اشتهر في المقولات العشر من المقال مع زيادة فوائد مما قيل أو يقال...

Kraj (fol. 40a):

... و التمييز بين ذاتياتها و عرضياتها متعسر، بل متعذر كما هو المشهور فيما بينهم، هذا آخر ما أردناها إيراده في هذا المقام من غير إطناب ممل و إيجاز منحلّ للافهام... و الحمد لله على تسهيل الإختتام و الصلوة و السلام على خير الأنام... و قد وقع هذا التأليف و التحرير معًا في العشر الأول من ذي الحجة الحرام سنة خمسين و تسعمائة بالمعسكر الهمايون بلدة قزوين دار السلام...

Prepisao Ḫalīl al-Busnawī 1224/1809. godine (bilješka na kraju četvrtog djela, fol. 32b).

Fol. 34b - 40a; 14 - 23 redaka; tekst 145 x 100. Pismo *taʻlīq*. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 705/3; Ahlwardt IV, 5142; A. M. II, 207; Kaḥḥāla IX, 73.

5081 R 7893

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela na *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike. Slično kao 4813,2.

Početak (fol. 1b):

أمثله مختلفه نك صيغه سنده قج الفاظ وار. يكرمي طقوز. قج مفرد جمله سي مفرد. قج تثنيه. تثنيه يوق. قج جمع. جمعده يوق...

Kraj (fol. 12):

... اصطلاحده نيه ديرلر الصيغة التي وضعت لإنشاء النسبة للتصغير.

Prepisao nepoznati prepisivač 1196/1782. godine (bilješka na kraju djela, fol. 12a).

Fol. 12; 215 x 150; 17 redaka; tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Paradigmatski oblici ispisani crvenom tintom. Kustode.

Djelo iz ovoga rukopisa pročitali su Ṣāliḥ i Aḥmad, sinovi Ḥāğği Sulaymāna, članovi tabačkog esnafa (kožarski zanat) u Stocu, 15. muḥarrama 1301/1883. godine (bilješka na kraju djela, fol. 12a).

5082 R 7943

اصطلاحى

IṢṬILĀḤI

Komentar nekih gramatičkih pojmova i definicija na turskome jeziku od nama nepoznatog autora. Naslov je dat kako je navedeno u ovome kao i drugim rukopisima ovoga djela.

Početak (fol. 1b):

امثله نه كلمدر؟ مثالك جمع **جمع قلتمى جمع كثرتى** جمع قلت **جمع قلتك تعريفى ندر؟** بى قرينه تطلق ما تحت العشر جمع كثرتك تعريفى ندر؟ بى قرينه تطلق ما فوق العشر...

Kraj (fol. 6a):

... **اصطلاحده نيه درلر؟** ما دلّ على معنىً في نفسه غير مقترن فيه بأحد الأزمنة الثلاثة يا **جامد قج؟** بش ندر؟ نَصْرًا نَصْرَةً نِصْرَةً نُصَيْرٌ نَصْرِيٌ. تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač 13. ğumādā al-āḫira 1329/1911. godine (bilješka na kraju djela, fol. 6a i fol. 9a).

Fol. 6; 170 x 110; 13-15 redaka; tekst 155 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode.

Na fol. 6b - 9a ispisane definicije gramatičke terminologije iz Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika.

Iz zbirke Teufika Varenikovića iz Travnika.

5083 R 7896

اصطلاحى

IṢṬILĀḤI

Isto kao 5082.

Prepisao Wīsuqalī (iz Visokog) Rušdī b. Ḥusayn-efendī u Travniku 22. rabī' al-āḫira 1306/1888. godine (bilješka na fol. 8a).

كتبه الحقير المحتاج إلى ربّه المنّان ويسوقه لي رشدي بن حسين أفندي در مدينة تراونيك بوسنة، غفر الله له و لوالديه و لمن نظر في أمثلة، يكرمي إيكنجي كون من ربيع الآخر بيك اوچيوز التنجي سنه...

Fol. 6; 170 x 105; 13 redaka; tekst 140 x 80. Papir svijetlonarandžast, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode.

Na fol. 7a - 8a veća bilješka na turskom jeziku u kojoj su nabrojani paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Vlasnik rukopisa prepisivač Rušdī b. Ḥusayn Efendī-zāde (bilješka na fol. 8b).

5084 R 7895

اصطلاحى

IṢṬILĀḤI

Slično kao 5082.

Početak (fol. 1b):

أمثله نه كلمه در؟ مثالك جمعي جمعي قلّتمي جمعي كثرتي جمعي قلّت جمعي قلّتك تعريف ندر؟ بي قرينه تعلّق على ما تحت العشرة...

Kraj (fol. 5a):

... اصطلاحده نيه ديرلر؟ الصيغتان اللتان وضعت لإنشاء التعجب.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 5; 195 x 125; 11 redaka; tekst 170 x 115. Papir svijetlonarandžast, tanji, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Poglavlja odvojena crnom linijom.

5085 R 7914

اصطلاحى

IṢṬILĀḤI

Isto kao 5082.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 180 x 130; 15 redaka; tekst 135 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez mekši, kartonski. Nedostaje prva korica. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 7a - 8b dvije veće bilješke na turskom jeziku u kojima su nabrojani paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku.

Vlasnik rukopisa bio Mullā Ayyūb Pehliwān-zāde (bilješka na fol. 8b).

Rukopis je iz zbirke Pehlivanović Ibrahima.

5086 R 7897

اصطلاحى

IṢṬILĀḤI

Isto kao 5082.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3; 175 x 120; 15 redaka; tekst 148 x 78. Papir tamnobijel, deblji, hrapav, zahvaćen vlagom. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Paradigmatski primjeri ispisani crvenom tintom i nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 3b - 4a ista bilješka na turskom jeziku u kojoj su brojem spomenuti paradigmatski oblici riječi u arapskom jeziku kao i u 5083.

Vlasnik rukopisa 1291/1874. godine bio Aḥmad-efendī Hadžiabdić iz Gornjeg Vakufa dok je bio u Ḥāğğī Muftī-efendī medresi (bilješka na posljednjem listu rukopisa).

5087 R 7911

هدية الصبيان

HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Isto kao 4937,5.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rağabu 1159/1746. godine u gradu Salonika? (سلانيك - bilješka na kraju djela, fol. 54b).

Fol. 54; 195 x 135; Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Nedostaje posljednja korica. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Sanski Most.

5088 R 1805

هدية الصبيان

HADIYYA AṢ-ṢIBYĀN

Isto kao 4937,5.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 38a; 205 x 130; Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 38a - 40b veća bilješka u kojoj se tretiraju neka pitanja vezana za prethodno djelo.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5089 R 7898

بنانيك إعلاللري بيان اولنور

BINĀNIN I'LĀLLARI BAYĀN OLUNUR

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora. Naslov preuzet iz rukopisa djela.

Početak (fol. 1b):

اعلم امردر تعلمدن تا مضارعت حرفني حذف ايتديك نظر قلديق ما بعدينه كوره لم ما بعد ساكنمي متحركمي كوردقكي...

Kraj (fol. 8a):

... ثانيه مدغمدن بدل مدغماً فيه بر شده ويردك الرحيم اولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 185 x 135; 13 redaka; tekst 125 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*. Riječi koje su predmet analize ispisane crvenom tintom. Istaknuti dijelovi teksta nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 9a - 16b u vidu zabilješki na turskom jeziku ispisane gramatičke analize nekih arapskih riječi.

5090 R 7915

بنانيك إعلاللري بيان اولنور

BINĀNIN I'LĀLLARI BAYĀN OLUNUR

Gramatička analiza na turskom jeziku morfoloških promjena u određenim riječima u arapskom jeziku.

Početak isti kao 5089.

Kraj (fol. 8a):

... لم يَمُدَّ أولدي ضمّه يله حركه ويرديغمزه بناءً لم يَمْدُدْه جائز فَكٌ إدغام إيله...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Otkinut dio lista na kraju a sa njime i nekoliko posljednjih riječi teksta.

Fol. 10; 180 x 120; 15 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Riječi koje su predmet analize nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5091 R 7947

إعلال

I'LĀL

Morfološka analiza na turskom jeziku glasovnih promjena u paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

أَكْرَمَ: أصلنده كَرُمَ الدي، ثلاثي مجرد ايدي بز ديلدك ثلاثي مجردنه أولانه كَرُمَيه ثلاثي مزيد فيه رباعي قلوب افعال بابنه نقل ايدرز افعال بابنه نقل اقده...

Kraj (fol. 15a):

... بو ضمليه حرك وردك لم يمد أولدي يا خوداله حركه ساكن.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15; 170 x 125; 11 redaka; tekst 130 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Prvi list oštećen. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Yūsuf Qayṭaz-zāde (bilješka na fol. 1a).

5092 R 7153

إعلال

I'LĀL

Analiza morfoloških promjena pojedinih riječi sa "slabim" konsonantima od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

أَمْلَيْتُ أصلنده أَمْلَلْتُ ايدي كلمده إيكي حرف بر جنسدن واقع لاملر أولي متحرك ثاني سكون أصلي إيله ساكن إدغام ممتنع أولديغي اجلدن لام ثانييه يايه قلب إيدي أمليت أولدي...

Kraj (fol. 14a):

... هز ساكنه مجاورت إيله هزيه تليين حرك سنه تعليق إيله اجتماع ساكنين أولدي ندن هزدن.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14; 190 x 125; 12 redaka; tekst 110 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom.

5093 R 6160

إعلال

I'LĀL

Analiza morfoloških promjena pojedinih riječi sa "slabim" konsonantima od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

اِصْطَبَرَ أصلنده: اِصْتَبَرَ ايدي صاد حرف در حروف مستعلاي مُطْبَقدن تا حرف در حروف مَهْمُوسِيَّه دن بينهما تنافر تباعد واقع اولدي...

Kraj (fol. 10b):

... مَخْشِيٌّ أولدي كلمده إيكي حرف بر جنس دن واقع أولدي يالى أوّل ساكني ثاني متحرك إدغام واجب واجب اجليجون ياي، أولاي، ... بر شده ويردك مَخْشِيٌّ أولدي.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 180 x130; 19 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Listovi volantni. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom.

5094 R 8018

يكي ترتيبده مختصر عثمانلي صرفي

YENI TERTĪBDE MUḪTAṢAR-I 'UṮMĀNLI ṢARFI

نجيب عاصم

Naǧīb 'Āṣim, um.?

Prepis štampane gramatike turskog jezika. Djelo je štampano u Istanbulu 1306/1888-89. godine.

Prepisao soḫta Muḥammad b. Ḥusayn ḥāfiẓ Medanhodžić u Bosanskoj Gradišci 29. ǧumādā al-ūlā 1324/1906. godine (bilješka na prvome listu).

تمّ هذا الكتاب في سنة أربع و عشرين و ثلاث مائة و ألف في جمادى الأولى ٢٩ في يوم السبت، كاتب هذا المختصر محمد ابن حسين حافظ مدنحوجيج.

Str. 70, paginiranih; 220 x 145; 25 redaka; tekst 210 x 125. Papir karirani, bijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*.

5095 R 8031

زبان فارسي فائده لري

ZEBĀN-I FĀRSĪ FĀ'IDELERI

Rasprava na turskom jeziku, od nepoznatog autora, o nekim aspektima perzijske gramatike. Nakon treće folije nedostaje dio teksta zbog izgubljenih listova. Naslov djela je izvučen iz teksta.

Početak (fol. 1a):

زبان فارسي أنواعنده متداول و مستعمل أولان دري و پهلوي و پارسي لغتلرينك تصريفلري بيانده در. معلوم اوله كه اشبو مقصودمز أولان زبان پارسينك منسوب اليهي كه پارس ماده سيدر حقيقتنده اختلاف أولنمشدر، مؤرخين فرسدن بعضيلرك بيانته كوره ابن پهلو بن سام بن نوح عليه السلام در...

Kraj (fol. 15a):

...و بعض عظيم الهيكل و قوي الجثه أولان شخصه دخي مبالغه جمع صيغه سيله تعبير أولنور، مثلا بيوك وديزمان ايلانه اژدرها ديرلر اژدردن صيغه، جمعدر. والله تعالى أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15; 225 x 150; 21 redak; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5096 R 5667

لاتينجه دن ترجمه، غره ماتيقا

LATINĞEDEN TERĞEME-I GRAMATIKA

Prijevod na turski jezik latinske gramatike. Na kraju kao da gramatika nije u cjelosti prepisana, tako da je teško odrediti i sam kraj djela. Ima nekoliko neispisanih listova na kraju, a na nekoliko posljednjih ima i latinskog teksta.

Početak (fol. 1b):

بو ذكر اولنه جقلر كتاب اوكلك قسم اوليدر، و بو برقچ بابي مشتملدر باب اول نومن ... اعرابلري بياننده در، و نومن بش نوعدر، نوع اول مزآنك اعرابي بياننده در اسم مفرد مؤنث اولان مزآ بويله اعراب اولنر نومناتوم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 163; 225 x 175; 14 i 25 redaka; tekst različitih dimenzija, najčešće 175 x 105 i 190 x 95. Papir narandžast i tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i otkinute klapne. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja, gramatički primjeri i druge istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Navedeni naslov djela napisan na prvom zaštitnom listu.

U posjedu rukopisa 1123/1711. godine bio Muḥammad Ṣādiq Abū 'Alī (pečat na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa 1215/1800. godine bio Muṣṭafā Bahğat (bilješka na fol. 1a), kao i Muḥammad Isḥāq (bilješka na istoj foliji).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5097 R 3305

شرح قواعد فارسية

ŠARḤ QAWĀ'ID FĀRISIYYA

محمد توفيق

Muḥammad Tawfīq, um. poslije 1265/1849

Komentar na turskom jeziku prijevoda na perzijski jezik djela *al-Mafātīḥ ad-dariyya fī iṯbat al-qawānīn ad-duriyya* iz gramatike perzijskog jezika. Osnovno djelo *Mafātīḥ ad-dariyya fī iṯbat al-qawānīn ad-duriyya* je na arapskom jeziku napisao Muṣṭafā b. Abī Bakr as-Sīwāsī, um. 1240/1824-25. godine (Pogl.: 5047,2). Prijevod ovoga djela pod nazivom *Qawā'id fārisiyya* na perzijski, a potom i na turski jezik sačinio je as-Sayyid Ḥāfiẓ Muḥammad Murād b. 'Abdulḥalīm an-Naqšibandī, um. 1264/1848. godine. Ovaj komentar perzijskog prijevoda, prema bilješci u kolofonu djela, napisao je Muḥammad Tawfīq. Prema istoj bilješci ovo je autograf komentara koji je autor završio 20 rağaba 1265/1849. godine. Prije početka komentara u rukopisu je, također, napisan naziv djela *Šarḥ Qawā'id al-Fārisiyya*.

Početak (fol. 1b):

سپاس جمله كائنات أول خالق الألفاظ و اللغات، و ايجاد كننده حروف و كلمات ... (fol.2a) و بعد خازن كلام معنوي، و شارح كتاب مثنوي، استاذ اكرمم مولانا السيد الشيخ محمد مراد ... **حمد و سپاس خدايرا عز و جل كه لغت اهل پارس** ... سپاس قياس وزننده حمد و شكر معناسنهدر...

Kraj (fol. 44b):

... **و كاه باشد كه براول أمر حاضر لفظ نامي آيد صفت مشبهه مي باشد مثل ناوان امديم** و كاه اولوركه امر حاضرك أولنه نا لفظي كلوب صفه مشبهه اولور ... مذكورده اولان جناس خفي اهل ذكايه جليدر. و الله أعلم بالصواب و إليه المرجع و المآب. الحمد لله الذي يسر لي ختام هذه التحفة الحقيرة في الأوقات اليسيرة بالعنايات الكثيرة، و الصلوة على من به جديره و على آله و أصحابه أصحاب السيرة و السريرة، ما دامت الأفلاك مستديرة، على يد شارحه السيد، محمد توفيق المولوي المثنوي خوان في دار المثنوي ... في اليوم العشرين من شهر رجب المرجب في سنة خمس و ستين و مائتين و ألف من هجرة...

Fol. 44; 225 x 145; 17 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *ta'līq*, lijep. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Izv.: Kairo P, 1749 i 2152.

5098,1 R 8036,I

البناء

AL-BINĀ'

Prijevod na bosanski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 2b):

اعلم. تي زناي. أنّ دونبستو أبْوابَ التصريف. علم صرف سقيبه بابووا **خمسة و ثلاثون**. تريدست ني په تيه بابًا. بابووا...

Kraj (fol. 12b):

...**الأقسام السبعة**. ديه ليدبا نا سه دام دو **يجمعها**. ساستاويبويه ووو سه دام وريستا. **قول الشاعر**. يه دان پيه سنيق قاول الشاعر (قول الشاعر):

صحيحصتر مثالستر مضاعف – لفيفو ناقصو مهموزو اجوف.

Prepisao Yūsuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom 24. ḏū al-qa'da 1354/1935. godine (bilješka na kraju djela, fol. 12b). Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska.

Fol. 2b - 12b; 210 x 165; 19 - 28 redaka; tekst 180 x 155. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat saištampanim redovima plave boje. Povez tvrd, kartonski sa platnenim hrbatom. Pismo *nasta'līq*.

Na fol. 1a - 2b paradigmatski oblici arapskih glagola sa prijevodom na bosanskom jeziku.

Vlasnik rukopisa bio Jusuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom (bilješka na koricama rukopisa) koji je rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

5098,2 R 8036,II

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Nepotpun prijevod na bosanski jezik djela *al-Maqṣūd fī at-taṣrīf* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 15a):

الحمد. حوالا، قومه يه سواقا حوالا. **لله**. بوغوج ش (قاقاو يه تو بوغ!) **الوهاب**. قويي يه ودويشه پوماغاج! قومه يه ون ودويشه پوماغاج؟ **للمؤمنين**. مومينيما، (موسليمنيما). سبيل **الصواب**. قويي ناپوچويه نا پراوي پوت...

Kraj ovdje (fol. 27a):

... و رباعيبه، ني خماسيبه ني سداسيبه وسيم و **يَتَفَعَّلَ** ني و **تَفَاعَلَ** ني **يَتَفَعْلَلَ** دونستو بيچه وستونلي و ووا تري بابا. (و تيبه بابووا) **وَ في المَجْهُول**.

Prepisao Yūsuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom u mjesecu ḏū al-qa'da 1354/1935. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 12b). Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska.

Fol. 15a - 27a; 19 - 28 redaka; tekst 180 x 155. Pismo *nasta'līq*. Na fol. 21-24 nema teksta.

5098,3 R 8036,III

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisao Yūsuf b. al-Munīb Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom 14. muḥarrama 1354/1935. godine (bilješka na kraju djela, fol. 44b). Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska.

Fol. 38a - 44b; 10 redaka; tekst 180 x 155. Pismo *nasta'līq*. Interlinearno najčešće prijevod na bosanski jezik, pisan arapskim slovima.

5098,4 R 8036,IV

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Prijevod na bosanski jezik al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz arapske gramatike. Prijevod je sačinio Jusuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom (bilješka na kraju djela, fol. 49b). Iako je u bilješci napisno autor (المؤلف يوسف قدرباشيك), očito je da se radi o prevodu.

Početak (fol. 47a):

سواقي سوفتا قويي حوچه دا زناده غراماتيقو عرابسقوغ يه زيقا تره با دا زناده ١٠٠ ستواري، توسه ١٠٠ ستواري ديبه لي و ٣ ديبه لا، نا عاميله، معموله ني عمه لي اعرابه...

Kraj (fol. 49b):

...آقو سه إعراب نه پوياوي و ايزغوورو ني آقو سه نه زاميسلي، نا قرايو تاقوم سه إعرابو قاژه محلّي إعراب. قاو نا پر: **توكلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته.**

Prepisao Yūsuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom. Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska (bilješka na kraju djela, fol. 49b).

Fol. 47a - 49b; 20 redaka; tekst 180 x 155. Pismo *nasta'līq*.

5098,5 R 8036,V

غراماتيقا – تورسكي يه زيق

GRAMATIKA, TURSKI JEZIK

Turska gramatika napisana na bosanskom jeziku od nama nepoznatog autora. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 53a):

تورسكي ني عرابسكي ني په رزسكي. و تورسقوم يه زيقو ايما ٣٢ حارفا ني تو: ا ب ت ث ج چ... سلووو .ك. ايزغووارا سه نا ٤ ناچينا. پروو قاو عراپي زووه سه كافيِ عربِ. ناپرمه ر كلام. دروغو كافيِ فارسي و په رزسقوم يه زيقو سليچنو ناپريمه ر كَلدي...

Kraj ovdje (fol. 58b):

... ودنوسنه زاميه نيچه (اسم الموصول) ودنوسنه زاميه نيچه سو و تورسقوم يه زيقو سو ووه: بُولْ، شُولْ، أُولْ.

Prepisao Yūsuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom. Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska (bilješka na koricama sveske).

Fol. 53a - 58b; 19 redaka; tekst 180 x 155. Pismo *nasta'līq*, ispisan suhom olovkom.

5099 R 7894

شرح الأمثلة المختلفة
ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na bosanskom jeziku djela *al-Amṯila al-muḫtalifa* o paradigmatskim oblicima arapskih riječi od nepoznatog autora.

Početak (str. 3):

نَصَرَ: فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب. غلاغول سقا وسنووا زا پروشلو وريبمه موشقوغ رودا نه پوزنات تره چه ليجه يه دنينه موشقوغ رودا زناچي ون يه پوموغاو...

Kraj (str. 7):

... **وَانْصُرْبِهِ:** فعل تعجب ثاني مفرد مذكر غائب. دروغا زاچوجه نا غلاغولسقا رادنا موشقوغ رودا **زا وه ليقو چودو پوماژه مو نه پوزناتي پوماغاچ.**

Prepisao Yūsuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom. Ovo je, ustvari, njegova đačka sveska. Vidjeti ovdje: 5098 i 5201.

Str: 3 - 7; 203 x 165; 16 redaka; tekst 180 x 155. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat. Ištampani redovi plavom bojom. Povez mekši, iste debljine kao i listovi. Pismo *nasta'līq*.

Na str. 1 - 2 ispisana *talqīn* dova.

Vlasnik rukopisa bio Jusuf Kadribašić, učenik Čačak medrese u Brčkom (bilješka na koricama rukopisa), koji je rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

5100 R 3388

ARAPSKA GRAMATIKA
قواعد اللغة العربية بالبوسنوية

Muhamed Behlilović, um. 1931

Početna gramatika arapskog jezika napisana na bosanskom jeziku u trideset lekcija sa vježbama i rječnikom. Više o autoru ove gramatike pogledati: Handžić, 83.

Fol. 90; 210 x 175; 19 redaka; tekst 175 x 150. Papir noviji, tamnobijel, srednje debljine, glat sa izvučenim linijama. Povez tvrd, kartonski. Pismo latinica na bosanskom jeziku i *nasḫī* arapski tekst, pisani grafitnom olovkom.

SINTAKSA
النحو

Arapski rukopisi
المخطوطات العربية

5101,1 R 6928,I

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī,
um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1104/1692-93. godine (bilješka na kraju djela, fol. 8b).

Fol. 1b - 8b; 200 x 135; 17 redaka; tekst 160 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Dva lista prije početka djela napisana prva stranica Ibn Āğurrūmova djela *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya* iz sintakse arapskog jezika.

Iz zbirke Abdulaha - Bege Omerčića iz Gračanice.

5101,2 R 6928,II

كتاب في التجويد

KITĀB FĪ AT-TAĞWĪD

Fragment djela na turskom jeziku o pravilnom čitanju Qur'āna (tağwīd) od nepoznatog autora.

Početak ovdje (fol. 9b):

مَدّ اصلي مَدَدَ ايكي حرف برجنسدن واقع أولدي ايكيسى يله متحرك إدغام واجب...

Kraj ovdje (fol. 19b):

... و حرف علّت متحرك ما قبلي مفتوح واو ألفه قلب ايتدك اجتماع...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 9b - 19b; 15 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *ta'līq*. Primjeri u tekstu ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5102,1 R 7939,I

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī,
um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 15b; 177 x 125; 11 redaka; tekst 130 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Bijeljina.

5102,2 R 7939,II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19b - 26a; 15 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5102,3 R 7939,III

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Gramatička analiza al-Birgawījeva djela *al-A'wāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 30b):

أحمد الله الذي رفع السموات بلا عماد، و حفض الأرض و نصب الجبال لانتفاع العباد ... **أما بعد** فيقول الراجي من ربه الحسنى و الزيادة، حسين بن أحمد الشهير بزيني زاده: قد كنت أعربت العوامل الجديد بالتماس بعض خُلّصِ أبناء الزمان ... (fol. 31a) و سميته **بتعليق الفواضل على إعراب العوامل**...

Kraj (fol. 136a-b):

... **توكلنا على من لا يأتي الخير إلا من جهتة** مراد لفظ مجرور تقديرا مضاف إليه ... الضمير المجرور مضاف إليه للجهة، هذا ما أوردناه من الإعراب على عوامل الشيخ الكامل المرشد إلى الصواب إعانة للطلبة الكرام بعون الله الملك العلام ...

Prepisao nepoznati prepisivač 1194/1780. godine (bilješka na kraju djela, fol. 136b).

Fol. 30b - 136b; 15 redaka; tekst 130 x 70. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom u početku i crnom linijom u drugom dijelu rukopisa. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā-zāde Ṣāliḥ (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ahlwardt VI, 6789; A.M. I, 326; Kaḥḥāla III, 311; GAL, S II, 657 21b; GAL G II, 441; az-Ẓāhiriyya N, 106; TÜYATOK 07/V, 3667; Kıbrıs, 704; Jahić VI, 4133/2.

5103 R 7925

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Komentar sa gramatičkom analizom al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a*. Više o dilemama u vezi sa autorom ovoga komentara pogl.: Jahić VI, 3701.

Početak (fol. 1b):

الحمد لمن وجب علينا ثناؤه، و لمن لا يزيل من حسب النعم علينا غناؤه، و الصلوة على محمد سيد الأنام، و على آله و أصحابه الكرام: فإني لما رأيت الطالبين يطلبون شرحًا لعوامل الإمام عبد القاهر لحل إعرابها، أردت أن أبين إعرابها بقدر طاقتي ... **رضي الله تعالى عنكم** و رضي:

فعل ماض، و لفظة الله مرفوع لفظةً ... (fol. 2a) **أعوذ بالله من الشيطان الرجيم** و أعوذ فعل مضارع نفس متكلم وحده، و فاعله ضمير مستتر فيه ... (fol. 2b) **بسم الله الرحمن الرحيم** الباء في بسم الله حرف جر و اسم مجرور بها ...(fol. 3a) **الحمد** يجوز في الحمد ثلثة أوجه ...

Kraj (fol. 66b):

... و **استعمالها** و هو مجرور معطوف على معرفتها، و الهاء ضمير بارز مجرور المحل على أنه مضاف إليه للإستعمال راجع إلى مائة عامل .

Prepisao Ṣūfī-zāde (Sofić) mullā Aḥmad b. 'Alī b. Muṣṭafā-efendī iz Konjica 1141/1728. godine (bilješka na kraju djela, fol. 66b).

كاتب الحروف صوفي زاده ملا أحمد بن علي بن مصطفى أفندي ساكن باقصبه، بلغرادجق ... سنة إحدى و أربعين و مائة و ألف.

Fol. 66; 195 x 150; 15 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, zahvaćen vlagom. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na posljednjem zaštitnom listu *Kurbanska dova*.

Iz zbirke Hasana Kapića iz Čapljine.

Izv.: Ahlwardt VI, 6480; Wagner, 266; Dobrača II, 1321/2; Fajić III, 2091/5; az-Ẓāhiriyya N, 37; Köprülü III, 590/4; Kıbrıs, 636; Jahić VI, 3701.

5104,1 R 7937,I

شرح العوامل الجرجانية

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

عبد القادر الرومي توروجي

'Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī, um. (?)

Isto kao 5103.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 18b; 205 x 145; 25 redaka; tekst 155 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, zahvaćen vlagom. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio muderris Muḥammad b. Muḥammad Tūfenkī-zāde iz Livna (bilješka prije početka djela na fol. 1b).

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5104,2 R 7937,II

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a*, bez početka i kraja djela od nepoznatog autora.

Početak ovdje (fol. 19a):

... **و كي للتعليل** الواو عاطفة كي مجرور محلّ بأنه مضاف إليه لمثال محذوف، و هو مبتدأ، اللام حرف جرّ، التعليل مجرور بها، و الجار مع المجرور متعلق...

Kraj ovdje (fol. 46b):

... **نعم** مرفوع محلاً بأنه خبر المبتدأ نحو مثاله، نحو: نعم فعل من أفعال المدح، الرجل اسم جنس معرّف باللام...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19a - 46b; 14 i 27 redaka; tekst 165 x 90. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

5105 R 5649

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Isto kao 4859,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39; 210 x 150; 25 redaka; tekst 170 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice. Ima volantnih listova. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5106 R 2454

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznatog autora.

Prije početka komentara, fol. 1a - 2b, kao sastavni dio ovoga komentara nalazi se gramatička analiza iskaza:

رضي الله تعالى عنكم. أعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم

U našemu rukopisu nedostaje početak komentara navedenih iskaza.

Početak komentara djela (fol. 2b):

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله الذي أنزل القرآن كلامًا مؤلفًا معجزاً لقارئه و عالمه ... و بعد فإني نحوت أن أشرع تقرير إعراب العوامل غير إيراد الأسولة و الأجوبة ... **الحمد** أي مرفوع بأنه مبتدأ، و اللام في الله حرف جر، فلفظة الله مجرور بها و الجار مع المجرور متعلق ...

Kraj (fol. 81b):

... **و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** الواو عاطفة، الوضيع مرفوع بأنه عطف على الكبير و كذا الواو عاطفة الرفيع ... و الواو عاطفة استعمالها مجرور بأنه عطف على معرفتها، و الهاء ضمير بارز مجرور محلاً بأنه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل يعني من لم يعرف النحو و إعرابه ... و تركيبه من التراكيب لم يعرف من العلوم شيئًا على وجه الحقيقة، فإني رأيت الشارحين للعوامل لا يتعرض بإعراب العوامل فلذا شرحت إعرابها و بعضها يناسب المحل من المسائل من أولها إلى آخرها ... فالمقصود بهذا الشرح إفادة المعلم و استفادة المتعلم، و خاتمت الخير للشارح الحسين بن إبراهيم غفر الله له و لوالديه ...

Prepisao al-Ḥusayn b. Ibrāhīm (bilješka u kolofonu djela, fol. 83a).

Fol. 83; 15 redaka; tekst 140 x 85. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela u prvoj polovini nadvučen crvenom linijom a u drugoj ispisan crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

Izv.: Ahlwardt VI, 6481, 6489 i 6490; az-Ẓāhiriyya, 36-42; Jahić, 3814/2.

5107 R 4408

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza al-Ğurğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم، يا رب تمّ بالخير و به العون و النصر، أعوذ فعل فاعله مستتر فيه و هو أنا، و الجارّ و المجرور في بالله متعلّق بأعوذ، منصوب محلاً على أنه مفعول به غير صريح لأعوذ. **فإن قيل** ما محلّ هذه الجملة الفعلية من الإعراب؟ قلنا: لا محلّ لها من الإعراب لأنها مستأنفة، و لا يكون للجملة المستأنفة محلّ من الإعراب...

Kraj (fol. 120b):

... **و هذه مائة عامل لا يستغني الصغير و الكبير و الوضيع و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** أقول الواو في و هذه ابتدائية لوقوعها في ابتداء الكلام، هذه: مرفوع محلاً بأنها مبتدأة خبرها مائة عامل ... و الضمير المتصل منصوب محلاً بأنه اسمها، و خبرها إن تركع يومًا فمنصوب بأنه مفعول فيه، تركع الواو في الدهر للحال، الدهر مبتدأ خبره قد رفعه، و هذه الجملة منصوبة المحلّ على أنها حال من ذلك.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 128; 190 x 130; 19 redaka; tekst 150 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom.

Iz zbirke advokata dr. Ibrahimbega Halilbašića.

5108,1 R 820,I

شرح ألفية ابن مالك

ŠARḤ ALFIYYA IBN MĀLIK

بهاء الدين عبد الله بن عبد الرحمن ابن عقيل

Bahā'uddīn 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān Ibn 'Aqīl,
698/1298 - 769/1367

Komentar Ibn Mālikova djela *Alfiyya ibn Mālik* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

قال محمد هو ابن مالك - أحمد ربي الله خير مالك ...
كلامنا لفظ مفيد كاستقم - واسم و فعل ثم حرف الكلم ...

الكلام مصطلح عليه عند النحاة: عبارة عن اللفظ المفيد فائدة يحسن السكوت عليها، فاللفظ جنس يشمل الكلام و الكلمة و الكلم ...

Kraj (fol. 213b):

... ببياض وجهه، الثاني هلم فإنهم التزموا إدغامه، و الله سبحانه و تعالى أعلم

...و آله الغُرّ الكرامِ البررَة - و صحبه المنتخبين الخيرة

Prepisao nepoznati prepisivač 1059/1649. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 213b).

Fol. 1b - 213b; 210 x 150; 19 redaka; tekst 155 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Listovi oštećeni vlagom tako da dosta dijelova listova nedostaje. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 152; Ahlwardt VI, 6642; Loebenstein, 2451; az-Ẓāhiriyya N, 257; Jahić VI, 3759.

5108,2 R 820,II

رسالة في الجناس

RISĀLA FĪ AL-ĞINĀS

Kraća rasprava o paronomaziji u arapskoj lijepoj književnosti od nepoznatog autora.

Početak (fol. 214a):

الحمد لمن أتمّ حسن جنس الإنسان، و استوفى أحسن ما أحسنه بالعدل و الإحسان ... و بعد فلما ساق إليّ بعض الطلبة القصيدة الطنطرانية الطريّة، أشاق الذهن إلى طلب تجنيساتها الكليّة...

Kraj (fol. 215b):

... فقد صدرت من قبلُ حمداً لربّنا.
و لو أثبتت مَيّ أمانَ وصالنا - لأردفتها ورداً بحسب أمان
فكنت أمينًا تابعًا لمحمد - فيا ربّ أمّنْ ريب كل أمان.

Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ Busnawī (Bosanac) u mjesecu rabī' al-awwalu (bilješka na kraju djela, fol. 215b).

تمّ بشهر الربيع الأوّل بعون المهيمن الأوّل، عن يد الفقير الحقير المعترف بالعجز و التقصير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور العفوّ الوهّاب، خليل بن صالح بسنوي...

Fol. 214a - 216b; 19 redaka; tekst 170 x 130. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom.

5109,1 R 7905,I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad u mjesecu ṣafaru 1049/1639. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela, fol. 123a).

Fol. 1b - 74a; 145 x 95; 7 redaka; tekst 100 x 45. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke Teufika Varenikovića iz Travnika.

5109,2 R 7905,II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad u mjesecu ṣafaru 1049/1639. godine (bilješka na kraju posljednjeg djela, fol. 123a).

Fol. 76b - 93b; 7 redaka; tekst 100 x 45. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

5109,3 R 7905,III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad u mjesecu ṣafaru 1049/1639. godine (bilješka na kraju djela, fol. 123a).

Fol. 94b - 123a; 7 redaka; tekst 100 x 45. Pismo *ta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5110,1 R 7931,I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1071/1660-61. godine (bilješka na kraju djela, fol. 21b).

Fol. 1b - 21b; 200 x 135; 15 redaka; tekst 130 x 67. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5110,2 R 7931,II

المقدمة الآجرومية

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī
Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 23b - 33b; 13 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 34a dova koja se uči poslije sūre *Yāsīn*.

5110,3 R 7931,III

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 36b - 45a; 11 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *nastaʻlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5111,1 R 7848,I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 30a; 200 x 145; 11 redaka; tekst 130 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima volantnih listova. Povez mekši, kožni. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Banjaluka.

5111,2 R 7848,II

المقدمة الآجرومية

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī
Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 34b - 45a; 9 redaka; tekst 145 x 70. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5111,3 R 7848,III

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 46b - 61b; 9 redaka; tekst 145 x 65. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5112,1 R 7944,I

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Nedostaje više listova na kraju rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 9b; 180 x 105; 15 redaka; tekst 125 x 53. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Ima volantnih listova i laga. Pismo *nasḫī*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Rukopis je iz zbirke Behaudina Hadžimejlića iz Busovače.

5112,2 R 7944,II

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāğib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Nedostaje nekoliko listova na početku djela i nekoliko prije kraja djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10a - 23b; 15 redaka; tekst 125 x 53. Pismo *nasḫī*, od istoga prepisivača kao i u prethodnom djelu. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

5112,3 R 7944,III

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Uvodni dio komentara uvoda ili, kako sam autor na početku djela kaže, "gramatička analiza uvoda" al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ (Awrāq li i'rāb Dībāğa al-Miṣbāḥ)*. U većini rukopisa ovo i naredno djelo se nalaze kao jedinstveno djelo. Više: Jahić VI, 3781/2.

Početak (fol. 24b)

الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادٌ، و لا يحصى عدد نعمه عادٌ ... **أما بعد فهذه** أوراق لإعراب ديباجة المصباح من فوايد غرايب المفتاح ...

Kraj (fol. 29a):

... و بعد بيان هذا المرصود، لا بد لنا من شروع إلى المقصود.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 24b - 29a; 15 redaka; tekst 125 x 53. Pismo *nasḫī*, od istoga prepisivača kao i u prethodnom djelu. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1709 ; Ahlwardt VI, 6545 i 6546; Dobrača I, str. 245; az-Ẓāhiriyya N, 24 i 573; TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK 07/V, 3746-50; Köprülü III, 590/1; Flügel I, 160; Kıbrıs, 641; Jahić VI, 3781/2.

5112,4 R 7944,IV

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*, bez uvodnog dijela. U većini rukopisa prije ovoga komentara dolazi uvodni dio. Pogl.: 5131,2. Više o ovome pogledati: Jahić VI, 3781/2.

Početak (fol. 29b):

قال المصنف، رحمة الله عليه: أما بعد حمد الله **أما** كلمة متضمنة بمعنى الشرط، فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزومًا أكثريًا لا كليًا...

Kraj (fol. 68b):

... لكن يندفع ذلك بالإستقراء، يعني إذا لم يكن البحث من جهة العاملية يلزم ثبوت الخامس بالإستقراء، لا بالعقل، لأن العقل يجوّزه أن يكون شيئًا آخر غير الخامس.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 29b - 68b; 15 redaka; tekst 125 x 53. Pismo *nasḫī*, od istoga prepisivača kao i u prethodnom djelu. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1709 ; Ahlwardt VI, 6545 i 6546; Dobrača I, str. 245; az-Ẓāhiriyya N, 24 i 573; TÜYATOK 34/IV, 917; TÜYATOK 07/V, 3746-50; Köprülü III, 590/1; Flügel I, 160; Kıbrıs, 641; Jahić VI, 3781/2.

5113 R 7832

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Kraća verzija komentara al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Opširnija verzija ovoga komentara koju je prije ovoga sažetka sačinio isti autor se zove *al-Miftāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ*.

Početak (fol. 1b):

قوله: **أما بعد حمد الله** أما: كلمة فيها معنى الشرط، و لذلك كانت الفاء لازمة لها، قال سيبويه: قوله أما زيد فمنطلق، معناه مهما يكن من شيء فزيد منطلق ... (fol. 2b) قوله: **جاعل النحو في الكلام كالملح في الطعام** وجه التشبيه بين الملح و النحو...

Kraj (fol. 130b):

...(fol. 130a) قوله: **و قريب من هذا الإضمار** على شريط التفسير... (fol. 130b) نحو: زيداً ضربت غلامه، أي: أهنت زيداً ضربت غلامه لأن إهانة المولى من لوازم ضرب الغلام، و هذا باب الإطناب فيه مجال لكنه يفضي إلى الملال، فاقتصرت على هذا القدر فليس الريّ عن التشاف.

Prepisao Muḥammad b. Ḥasan b. 'Īsā 1. rabī' al-āḫira 854/1450. godine (bilješka na fol. 131a).

Fol. 130; 175 x 145; 13 redaka; tekst 105 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawlu*, ispisano crvenom tintom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom, takođe. Kustode. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1708; A. M. II, 134; Ahlwardt VI, 6532; Flügel I, 164; GAL G II, 293 i S II, 514; Köprülü I, 1496; az-Ẓāhiriyya N, 582; TÜYATOK 07/V, 3527-31; Jahić, 3795/3.

5114 R 7930

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Isto kao 5113.

Prepisao Ayyūb al-Qaralī 1048/1638-39. godine (bilješka na kraju djela, fol. 162a).

Fol. 162, paginiranih; 205 x 125; 15 redaka; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel i svjetlonarandžast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawlu*, ispisano crvenom tintom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom, takođe. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na kraju djela, na posljednjim zaštitnim listovima, bilješke uglavnom iz jezika.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

5115 R 3042

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Isto kao 5113.

Nedostaje veći dio prvog dijela rukopisa.

Prepisao Soḫta Bālī az-Zagorī u Karađoz-begovoj medresi 6. ḏū al-ḥiǧǧa 1036/1627. godine (biljška na kraju djela, fol. 79a).

قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة عن يد العبد الضعيف بالي سوختة الزغوري في مدرسة قره كوزبك، غفر الله له و لوالديه و لقارئه و لجميع المؤمنين و المؤمنات، اليوم السادس پرشنبه من شهر ذي الحجّة في وقت الضحى في سنة ١٠٣٦هـ

Fol. 79; 200 x 120; 13 redaka; tekst 135 x 55. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5116 R 6216 i R 6257

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Isto kao 5113.

Rukopis je manjkav na početku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 66; 210 x 150; 15 redaka; tekst 135 x 85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi neuvezani.

Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5117 R 8051

ضوء المصباح مختصر المفتاح

ḌAW' AL-MIṢBĀḤ MUḪTAṢAR AL-MIFTĀḤ

تاج الدين محمد بن محمد بن أحمد الإسفرائيني الفاضل
Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad
al-Isfarā'īnī al-Fāḍil, um. 684/1285

Isto kao 5113.

Nedostaje više listova na početku i na kraju djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 88-260, listovi paginirani; 200 x 135; 11 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Listovi i lage uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5118,1 R 4456,I

حاشية على شرح ديباجة الضوء

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AḌ-ḌAW'

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī
Qāḍīǧiq, um. 853/1449

Glosa na komentar uvodnog dijela djela *aḍ-Ḍaw' fī al-Miṣbāḥ*, što je komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Više: Jahić VI, 3935/1.

Početak (fol. 1b):

بسم الله الرحمن الرحيم. **إن** حرفٌ من الحروف المشبهة بالفعل الناصبة للإسم و الرافعة للخبر، قاسمه **أحق** تفضيل للحق، من حق الأمر إذا ثبت ... **ما** موصولة بمعنى الذي أو موصوفة بمعنى شيء وصلة أو صفة **يتوشح** يتزيّن مطاوع وشح، يقال: وشحتها فتوشحت، أصله من وشاح و هو شيء ينسج من الأديم ...

Kraj (fol. 8b):

... **و هو حسبي** كافي و **نعم الوكيل** عطف، إما على هو حسبي فيكون من عطف الجملة الإنشائية على الإخبارية و المخصوص محذوف، و إما على حسبي فيكون من عطف الجملة على المفرد...

Prepisao al-Mu'min b. Ismā'īl al-Armanākī (الارمناكي) u mjesecu ḏū al-ḥiǧǧa 969/1588. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 118a).

Fol. 1b - 8b; 200 x 145; 21 redak; tekst 145 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Nedostaje posljednja korica poveza. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Kizlaragine džamije u Mrkonjić Gradu.

Izv.: Köprülü I, 1467, 1468 i III, 592; az-Ẓāhiriyya N, 289; Kıbrıs, 643; Jahić VI, 3935/1.

5118,2 R 4456,II

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī
Qāḍīǧiq, um. 853/1449

Komentar, odnosno glosa, na al-Isfarā'īnījev komentar *(Ḍaw' al-Miṣbāḥ)* al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ*. Više: Jahić VI, 3935/2.

Početak (fol. 8b):

قوله أي: المص رحمة الله عليه: **أما بعد حمد الله أما كلمة فيها** أي: في مفهومها معنى **الشرط** إذ هو مهما يكن من شيئ، و قد اختلف النحاة بعد اتفاقهم على أنها حرف ...

Kraj (fol. 118a):

... **و ذلك يسمى تمييزاً عن المفرد و يقع بعد تمام الإسم** بأحد أربعة أشيا، مذكورة **نحو** عندي **راقود خلاً، فالإبهام هنا في راقود لا غير فارتفع بقولك خلاً** ما يرفع الإبهام عن أحد طرفي النسبة. تمّ شرح شرح الباب الثاني بحسن عناية الله تع و حسن توفيق.

Prepisao al-Mu'min b. Ismā'īl al-Armanākī (الارمناكي) u mjesecu ḏū al-ḥiǧǧa 969/1588. godine (bilješka na kraju djela, fol. 118a).

Fol. 9b - 140b; 21 redak; tekst 145 x 95. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1709; A.M. 616; Ahlwardt VI, 6550/13; Köprülü I, 1467 i III 592; Kıbrıs, 643; Jahić VI, 3935/2.

5119,1 R 5142,I

حاشية على شرح ديباجة الضوء

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀǦA AḌ-ḌAW'

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī
Qāḍīǧiq, um. 853/1449

Isto kao 5118,1.

Prepisao 'Umar b. Ḥusayn iz Livna u posljednjoj dekadi mjeseca ǧumādā al-ūlā 1003/1595. godine (bilješka na kraju drugog djela, fol. 140b).

Fol. 1b - 9a; 200 x 145; 21 redak; tekst 150 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, u dobrome stanju. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku. Uvakufio Elči al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na fol. 140b).

5119,2 R 5142,II

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī
Qāḍīǧiq, um. 853/1449

Isto kao 5118,2.

Prepisao 'Umar b. Ḥusayn iz Livna u posljednjoj dekadi mjeseca ǧumādā al-ūlā 1003/1595. godine (bilješka na kraju djela, fol. 140b).

و قد وقع الفراغ من هذا الكتاب في أواخر جمادى الأولى في ليلة چهارشنبه في وقت العشا، عن يد ضعيف العباد و المفتقر إلى رحمة الله تعالى، عمر بن حسين، غفر الله له و لوالديه و أحسن إليهما و إليه، تاريخ سنة ثلاث و ألف، صاحبه أضعف العباد المذكور الساكن ... بقصبه، إهلونه، غفر الله من فيها من أهل الإيمان...

Fol. 9b - 140b; 21 redak; tekst 150 x 90. Pismo *ta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode. Rjeđe bilješke na margini u vezi sa tekstom djela.

5120 R 7892

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ǧalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī
Qāḍīǧiq, um. 853/1449

Isto kao 5118,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1. muḥarrama 977/1569. godine (bilješka na kraju djela, fol. 121a).

Fol. 121; 205 x 155; 21 redak; tekst 140 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oktinute klapne. Pismo *ta'līq* i *nasḫī*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

5121 R 8052

أبكار الأفكار

ABKĀR AL-AFKĀR

عبد اللطيف بن جلال الدين بن محمد القزويني قاضيجق
'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq,
um. 853/1449

Isto kao 5118,2.

Nedostaje više listova na početku i na kraju djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... لا يكون جاريًا على نهج الحال في الإستعمال في حال كونه منفيًا نظاهر، و أما في حال كونه مثبتًا، فلأنه لما كان لا بدّ فيه ...

Kraj ovdje (fol. 119b):

... أما قسم الأول، و هو إضافة اسم الفاعل إلى مفعوله فنحو: مررت برجل ضارب زيداً...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 119; 200 x 115; 17 redaka; tekst 135 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Listovi i lage volantni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5122,1 R 7938,I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,4.

Prepisao nepoznati prepisivač 1057/1647. godine (bilješka na kraju djela, fol. 43b).

Fol. 1b - 43b; 180 x 115; 12 redaka; tekst 115 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, nagrižen. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Osnovni tekst napisan crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 44b fragment nekog gramatičkog djela.

Vakuf al-Ḥāğğ Ḥasan-efendī Gračaničawī (iz Gračanice, bilješka na margini fol. 1b i 2a).

5122,2 R 7938,II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي
Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1057/1647. godine (bilješka na kraju djela, fol. 72a).

Fol. 45b - 72a; 12 redaka; tekst 115 x 55. Pismo *nasḫī*. Kustode. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5123 R 7919

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني
Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,3 i 4.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 210 x 135; 15 redaka; tekst 150 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi neuvezani. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Rukopis je iz Ujedinjene medrese u Banjaluci.

5124,1 R 7924,I

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,3 i 4.

Nedostaje na više mjesta listova unutar rukopisa i na kraju djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 34b; 200 x 130; 13 redaka; tekst 140 x 60. Papir tamnobijel, deblji, glat, zahvaćen vlagom. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. Waliyyuddīn (bilješka sa pečatom na prvom zaštitnom listu).

5124,2 R 7924,II

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Nedostaje početak i kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 35a - 42b; 15 redaka; tekst 150 x 65. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5125 R 8029

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,3 i 4.

Nedostaje više listova unutar rukopisa i na kraju djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 150 x 115; 11 redaka; tekst 115 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode.

5126 R 1844

خلاصة الإعراب

ḤULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي

Ḥāğğī Bābā Ibn Ḥāğğī Ibrāhīm b. Ḥāğğī 'Abdilkarīm
b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī, um. 870/1465

Komentar, ili glosa, kako na početku djela i sam autor navodi, al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله ذي الإنعام [فاطر السماوات و الأرض] و الأنام. و الصلوة على محمد و آله الكرام، و أصحابه العظام، و بعد فهذه حواشٍ كتبها حاجي بابا بن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي للمصباح و سماها **خلاصة الإعراب** ...

Kraj (fol. 81b):

...و في المنصوب يكون باقيًا على حاله، تقول: أكرمت و أكرمنا و دعونا و رمينا و أعطينا في المرفوع، و تقول في المنصوب: أكرمني و أكرمنا و دعانا و رمانا و أعطانا. تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ša'bānu (nema godine prepisa - bilješka u kolofonu djela, fol.82b).

Fol. 82; 200 x 145; 21 redak; tekst 140-160 x 90. Papir tamnobijel sa nekoliko zelenih listova u početku i više u sredini rukopisa, srednje debljine, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a na kraju nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vakuf Ṣāliḥ-efendī Ḥrōmo-zāde (Hromić, pečat na više mjesta u rukopisu)

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6541 i 6542; Flügel I, 166; GAL, G II, 293; GAL S I, 514; az-Ẓāhiriyya N, 178; Kıbrıs, 644; Kaḥḥāla I, 50; Jahić VI, 3840.

5127,1 R 4719,I

خلاصة الإعراب
ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي

Ḥāğğī Bābā Ibn Ḥāğğī Ibrāhīm b. Ḥāğğī 'Abdilkarīm
b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī, um. 870/1465

Isto kao 5126.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 73a; 200 x 130; 19 redaka; tekst 145 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi odvojeni od korica. Povez tvrd, kožni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Aḥmad (bilješka na fol. 1a).

Na istoj stranici bilješka o upadu austrijske vojske sa Eugenom Savojskim u Sarajevo u srijedu u posljednjoj dekadi mjeseca rabī' al-awwala 1109/1697. godine kada su od četvrtka prije podne do petka harali i palili Sarajevo.

5127,2 R 4719,II

شرح أبيات ضوء المصباح
ŠARḤ ABYĀT ḌAW' AL-MIṢBĀḤ

Isto kao 5027,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 87a; 19 redaka; tekst 155 x 85. Pismo *ta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

5127,3 R 4719,III

ترجمة رسالة أصول الدين
TARĞAMA RISĀLA UṢŪL AD-DĪN

الشيخ مصلح الدين اوژيچوي

aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn Užičawī, um. 1052/1642

Prijevod na turski jezik rasprave o osnovama vjere (uṣūl ad-dīn). Na fol. 88a, prije početka djela istim rukopisom napisano:

هذه الرسالة متعلقة بأصول الدين ترجمها الشيخ مصلح الدين الساكن في قصبة اوژيچه، رحمة الله عليه...

Nedostaje kraj djela.

Početak (fol. 88b):

بعد حمد خدا و نعت رسول اللهك حمدندن و رسولك نعتندن صكره...

Kraj ovdje (fol. 95b):

... باشقه معنادر و هما صفتان يزيد الإنكشاف بهما على الإنكشاف بالعلم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 88b - 95b; 19 redaka; tekst 145 x 85. Pismo *nasta'līq*. Tekst na pojedinim mjestima teško čitljiv zbog oštećenja listova vlagom. Kustode.

Izv.: Šabanović, 247.

5128 R 7849

خلاصة الإعراب
ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي

Ḥāğğī Bābā Ibn Ḥāğğī Ibrāhīm b. Ḥāğğī 'Abdilkarīm
b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī, um. 870/1465

Isto kao 5126.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 103; 190 x 135; 15 redaka; tekst 200 x 140. Papir narandžast, deblji, hrapav. Povez nov, tvrd, platneni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst komentara nadvučen crvenom linijom a tekst osnovnog djela u početku ispisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića

5129 R 7850

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-I'RĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي
Ḥāğğī Bābā Ibn Ḥāğğī Ibrāhīm b. Ḥāğğī 'Abdilkarīm
b. 'Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī, um. 870/1465

Isto kao 5126.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 122; 200 x 140; 17 redaka; tekst 160 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst komentara nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Gračanica.

5130 R 4400

الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح

AL-IṢLĀḤ FĪ ŠARḤ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

محمد بن يوسف القرماني قره پيري
Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī Qara Pīrī, um. 886/1481

Superglosa na glosu komentara uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد الله الذي له الكلمة العليا و المثل الأعلى، و له أفعال اقتضت لإعراب وجوده ... و **بعد** فيقول الفقير المعترف بالتقصير پير محمد بن يوسف ... لما كانت الأوراق المجموعة لإعراب ديباجة المصباح غير مقصورة على إعراب هذا الكتاب ... شرحتها شرحًا تنحلّ به ألفاظها و معانيها، و تكشف تركيباتهما و مبانيهما، و سميته **بالإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح** ...

Kraj (fol. 166b):

... **فهو الباب الخامس** أي: يلزم ثبوت، الباب الخامس **بالإستقراء** في آخر الكتاب، و أبوابه **لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئًا آخر غير الباب الخامس** .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 160; 205 x 150; 19 redaka; tekst 150 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentara nadvučen crvenom linijom.

Na fol. 1a naziv djela i ime autora:

هذا كتاب قره پيري شرح ديباجة

Iz zbirke advokata dr. Ibrahimbega Halilbašića.

Izv.: Ḥ.Ḥ. II, 1709; A.M. II, 213; Ahlwardt VI, 6550/9; aẓ-Ẓāhiriyya 290; al-Kaḥḥāla 12/134; al-Qādiriyya V, 419; Hasandedić, 213; Jahić VI, 3889.

5131,1 R 7833,I

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البَنْبَاني
Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī,
um. 931/1529

Glosa na komentar uvoda al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

... **الحمد لله الذي لا يبلغ كنهه جادّ** أي: لا يصل إلى تصوره و بحقيقة كنهه كل من يجد في اكتسابه بأي طريق كان من النظر و الرياضة ...

Kraj (fol. 109a-b):

... **بالإستقراء يعني: إذا لم يكن البحث من جهة العاملية، يلزم ثبوت الخامس بالاستقراء** في أجزاء الكتاب و أبوابه **لا بالعقل لأن العقل يجوز أن يكون شيئا آخر غير الخامس** .

Prepisao nepoznati prepisivač 1001/1592-3. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 109b).

Fol. 1b - 109b; 195 x 135; 21 redak; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute korice. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḥ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6547 i 6550/10; Dobrača I, 245; Köprülü III, 591; al-Qādiriyya V, 419; Jahić VI, 3815/4.

5131,2 R 7833,II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,3 i 4.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 110b - 152b; 13 redaka; različite dimenzije teksta. Pismo *nasta'līq*, *ta'līq* i *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom na prve dvije stranice. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom.

5131,3 R 7833,III

المقصود في التصريف

AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao 4755.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 154b - 169a; 11 redaka; tekst 160 x 75. Pismo *nasta'līq*. Na posljednjoj stranici tekst dopisan od strane drugog prepisivača. Kustode. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom.

5132,1 R 7942,I

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البَنْبَاني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 5131,1.

Djelo je nepotpuno na početku.

Prepisao Aḥmad, imam Ekmekčī-dede? 1009/1600-01. godine (bilješka na kraju djela, fol. 46a).

Fol. 1a - 46a; 200 x 135; 19 redaka; tekst 170 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na marginama. Kustode.

Na fol. 46b - 48b poglavlje iz komentara nekog djela o sunetima *yawm 'āšūrā'*.

5132,2 R 7942,II

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية

AL-AŠKĀL 'AŠARA AL-MUT'ALLAQA BI AWĀ'IL AL-KĀFIYA

Rasprava na turskom jeziku o definiciji pojma *riječ* (الكلمة) u kojoj nepoznati autor nudi deset načina definiranja ovoga pojma na temelju njene definicije u Ibn al-Ḥāğibovom djelu *al-Kāfiya*.

Početak (fol. 49a):

الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد تعريفندن أون سؤآل واردر بري بودركه ألف لام جنس ايچون دخي عهد ايچون اولغه جائز دكلدر...

Kraj (fol. 49b):

... لفظك جزئي معناسنك جزئه دلالت ايده خوذ مجموع حدّ بويلدر، يعني لفظك جزأي معناسنك جزائنه دلالت ايدر. تمت الأشكال العشرة.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 49a - 49b; 36 redaka ukupno; tekst 155 x 105. Pismo *ta'līq*.

Izv.: Ahlwardt VI, 6596; az-Ẓāhiriyya N, 13; Jahić VI, 3874/2.

5133,1 R 824,I

حاشية على شرح ديباجة المصباح

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

يعقوب بن السيد علي علي زاده البَنْبَاني

Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī, um. 931/1529

Isto kao 5131,1.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu rağabu 1056/1646. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 92a).

Fol. 1b - 92a; 15 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat, oštećen vlagom, naročito na početku. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom a komentara nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na prvom zaštitnom listu naziv djela i ime autora.

Vlasnik rukopisa postao Aḥmad b. Muḥammad-efendī 19. ğumādā al-ūlā 1119/1707. godine (bilješka na fol.1a).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

5133,2 R 824,II

الرسالة الوضعية

AR-RISĀLA AL-WAḌ'IYYA

عضد الدين عبد الرحمن بن أحمد الإيجي

'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, 680/1281 - 756/1355

Kraća rasprava o etimologiji riječi u arapskom jeziku.

Početak (fol. 93b):

(الحمد لله رب العالمين) و الصلوة و السلام على نبيه محمد و آله أجمعين. أما بعد فهذه رسالة أفادها المولى الأعظم، ينبوع الحكمة أفضل (المتقدمين و) المتأخرين عضد الملة و الدين ... (هذه) فائدة مشتملة على مقدمة و تنبيه و تقسيم و خاتمة... المقدمة اللفظ قد يوضع لشخص بعينه و قد يوضع له باعتبار ...

Kraj (fol. 94a):

...الثاني عشر: لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها ببعض إذ المعتبر الوضع. تمت الرسالة الوضعية بعون الله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 93b - 94a; 40 redaka ukupno; tekst 145 x 85. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Ahlwardt IV, 5309; TÜYATOK 07/V, 3923-3927; Köprülü III, 542/5; Jahić VI, 3711/3.

5134 R 7835

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

مصلح الدين مصطفى بن شعبان السروري چلبي

Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī, 897/1492 - 969/1561

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz arapske sintakse.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل الفاعلين بأمره مرفوعات الدرجات، و صير العاملين بقوله منصوبات الرايات، و الصلوة على نبيه محمد ... و **بعد** فيقول العبد الفقير سروري الحقير: لما كان كتاب المصباح لعلم النحو كالمفتاح، و شرحه المسمّى بالضوء ... كان يحتاج ببالي في أوائل حالي أن أشرح له شرحاً يفصّل من المتن ما وقع فيه ... فشرحته عند قراءة بعض المتعلقات ...

Kraj (fol. 70b):

... و في الإضمار على شريطة التفسير متأخرة عنه، و لما كان (بينهما) تناسب من وجه و تفاوت من وجه قال: قريب من هذا، و لم يقل: و منه. تمّ تأليف شرح المصباح بعناية الملك الفتاح، في أوايل رجب المرجب من شهور سنة أربع و أربعين و تسعمائة، علي يد أضعف العباد المنان سروري بن شعبان عفا عنهما الرحمان. الحمد لله على التمام .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 70b; 205 x 140; 18 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* a komentar *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

U posjed rukopisa došao Ṣāliḥ Nūrī b. Ibrāhīm iz Konjica 1212/1797-8 (bilješka i pečat na fol. 1a).

Vlasnik rukopisa bio i Muḥammad Nālī-zāde (bilješka na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6550/5; A.M. II, 434; Kaḥḥāla XII, 256; Jahić VI, 3929/1.

5135 R 7828

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika. Oko godine smrti autora ovoga komentara postoji više različitih mišljenja. Više: Jahić VI, 3847/2.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي أنزل من السماء الفرقان، و خلق من التراب الإنسان، و سوى بالموت بين الفقير و الأمير و السلطان ... **أما بعد** فهذه حواش كتبتها للمصباح و سميتها **بالإفتتاح** بالتماس بعض

الأصحاب في أوان الشباب، مستعينًا بالملك الوهاب، قال المص (المصنّف) رحمه الله في صدر الكتاب **بسم الله الرحمن الرحيم. أما بعد حمد الله ذي الإنعام** أما: كلمة فيها معنى الشرط ...

Kraj (fol. 174b):

... وإن كان نصب كثير الإستعمال لعدم الحاجة مع الرفع إلى الإضمار الذي يحتاج إلى التفسير.

Prepisao nepoznati prepisivač 1050/1640-41. godine (bilješka na kraju djela, fol. 73b).

Fol. 73; 200 x 150; 21 redak; tekst 160 x 100. Papir žućkast i tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz rukopisne zbirke Sirćo hadži hafiz Asima.

Izv.: Ḥ. Ḫ. 1708; A.M. 287; Ahlwardt VI, 6538; Flügel I, 159; Wagner, 268; GAL G II, 293 i S II, 514; az-Ẓāhiriyya N, 50; Kaḥḥāla III, 246.

5136 R 7829

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 5135.

Prepisao Ḥusayn b. 'Umar 1139/1726. godine (bilješka na kraju djela, fol. 107a).

Fol. 107; 195 x 145; 15 redaka; tekst 150 x 100. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Listovi i lage odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa u rağabu 1171/ 1758. godine postao Yūsuf b. Ṣāliḥ al-Mūstārī (bilješka na drugom zaštitnom listu).

Iz zbirke Seada Mehmedovića iz Sarajeva.

5137 R 7830

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad,
um. 1025/1616

Isto kao 5135.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 83; 185 x 135; 17 redaka; tekst 130 x 85-95. Papir žućkast, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa postao al-Ḥāğğ as-Sayyid ḥāfiẓ Muṣṭafā al-Qunyawī 2. šawwāla 1225/1810. godine (bilješka na fol. 1a).

Vakuf 'Abdullāh b. Ibrāhīm.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5138 R 7831

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. 'Alā'uddīn al-Aswad,
um. 1025/1616

Isto kao 5135.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 99; 200 x 145; 19 redaka; tekst 145 x 75. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5139,1 R 5030,I

الإفتتاح في شرح المصباح

AL-IFTITĀḤ FĪ ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

حسن باشا بن علاء الدين الأسود

Ḥasan-bāšā b. ʿAlāʾuddīn al-Aswad, um. 1025/1616

Isto kao 5135.

Nedostaje početak djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 1058/1648. godine (bilješka na kraju djela, fol. 35b).

Fol. 1a - 35b; 200 x 140; 19 redaka; tekst 160 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *taʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom na marginama. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Za spomenutu medresu uvakufio Elčī al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-paša, guverner Bosne (bilješka sa pečatom na fol. 92a).

5139,2 R 5030,II

الكفاية في علم الإعراب

AL-KIFĀYA FĪ ʿILM AL-IʿRĀB

ضياء الدين المكي

Ḍiyāʾuddīn al-Makkī, um. (?)

Komentar na az-Zamaḫšarījevo djelo *al-Unmūḏaǧ* koje je napisao az-Zamaḫšarījev učenik Ḍiyāʾuddīn al-Makkī.

Početak (fol. 37b):

الحمد لله الذي تظاهرت علينا آلاؤه، و ترادفت إلينا نعماؤه، حمداً يستوجب زيادة فضله ... **فصل** في بيان معنى الكلمة و الكلام . اعلم أن الكلمة هي اللفظ الدالة على معنى مفرد بالوضع...

Kraj (fol. 92b):

... **فصل** و يزاد في كل متحرك ليست حركة إعرابية للوقف نحو **ثمّه** و **ليته** و **كيفه** و إنه وحيهله و ما أشبه ذلك. تمّ

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 37b - 92b; 21 redak; tekst 155 x 80. Pismo *taʿlīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 185 i II, 1498; Ahlwardt VI, 6525; Bagdad, Awqāf III, str. 341; Jahić VI, 3724.

5140,1 R 3015,I

شرح المصباح

ŠARḤ AL-MIṢBĀḤ

Komentar al-Muṭarrizījeva djela *al-Miṣbāḥ* iz sintakse arapskog jezika od nepoznatog autora. Djelo je manjkavo na početku a možda i na kraju.

Početak ovdje (fol. 1a):

...لما ظهر لم يخرج عن أحد أنواعها و صحة إطلاقها عن كل منها... (fol. 2a) و لا بدّ في المستقر من أن ليست الظرف مسدّ الفعل **حمد الله** حمد مجرور بأنه مضاف إليه لبعد و هو مضاف إلى الله و إضافة حمد إلى الله، إضافة المصدر إلى المفعول، و الفاعل محذوف إذ تقديره **أما بعد حمدي الله** فحذف الفاعل و هو ياء المتكلم لدلالة المقام عليه...

Kraj ovdje (fol. 70b):

...فإن قيل لِمَ لَمْ تكن العُجمة النكرة تأثيرة في منع الصرف؟ قلنا: إن العجمة النكرة ممتزجة بكلامهم في دخول التنوين و حروف التعريف و الإضافة، و لا يكون لها تأثيرفي منع الصرف. فإن قيل: إن الجام إذا سميته بها أمره هل يكون غير منصرفة للعلمية و التأنيث؟ و ما، الواو فيه عاطفة، ما موصول صلته قوله في آخره ألف و نون.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 70b; 12-17 redaka; tekst 130 x 75 i 120 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, dohvaćen vlagom. Povez nov, platneni. Pismo *nastaʿlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz Osman Šehdijine biblioteke.

5140,2 R 3015,II

خلاصة الإعراب

ḪULĀṢA AL-IʿRĀB

حاجي بابا ابن حاجي إبراهيم بن حاجي عبد الكريم بن عثمان الطوسيوي

Ḥāǧǧī Bābā Ibn Ḥāǧǧī Ibrāhīm b. Ḥāǧǧī ʿAbdilkarīm
b. ʿUṯmān aṭ-Ṭūsiyawī, um. 870/1465

Isto kao 5126.

Djelo je manjkavo na početku.

Prepisao Nūḥ b. Maḥmūd u posljednjoj dekadi mjeseca ša'bāna 1045/1636. godine (bilješka na kraju djela, fol. 87b).

Fol. 71a - 87b; 12 i 15 redaka; tekst 105 x 65 i 120 x 65. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode.

5141 R 4411

شرح الأنموذج في النحو
ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 4827,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 66; 190 x 115; 19 redaka; tekst 120 x 60. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* a komentar *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke advokata dr. Ibrahimbega Halilbašića.

5142,1 R 5324,I

شرح الأنموذج في النحو
ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 4827,3.

Prepisao Muḥammad b. Luṭfullah u medresi Qāḍī 'Iwaḍ 1149/1736. godine (bilješka na kraju djela, fol. 56b).

Fol. 1b - 56b; 17 redaka; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine. Listovi uvezani ali nedostaju korice poveza. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* a komentar *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa postao Aḥmad Ğawdat Ṭrabūzānī 24. muḥarrama 1282/1865. godine (bilješka na fol. 1a i fol. 56b).

Vlasnik rukopisa bio i Ibrāhīm b. Muḥammad al-ḥāğğ Ibrāhīm, muftija i nakib u gradu Plevna (Bugarska, bilješka na fol. 1a).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5142,2 R 5324,II

شرح رسالة في آداب البحث و المناظرة
ŠARḤ RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

أحمد بن مصطفى طاشكوپري زاده

Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde, um. 968/1560

Komentar rasprave o disputaciji. Autor komentara i osnovnog djela je Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde, um. 968/1560. godine.

Početak (fol. 57a):

الحمد لله الذي لا مانع لعطائه، و لا معارض لقضائه ... و بعد فقد كنت كتبت عدةً من السطور ... في المناظرة و الآداب، و قد قصدت الآن شرحها بعون الله الملك الوهاب...

Kraj (fol. 61a):

...إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد و الأصول، و من الله التوفيق لإنظار الحق و إلهام الصواب في كل باب. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 57a - 61a; 17 redaka; tekst 160 x 85. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 7; Kıbrıs, 932.

5143 R 8046

شرح الأنموذج في النحو
ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

جمال الدين محمد بن عبد الغني الأردبيلي

Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, um. 647/1249

Isto kao 4827,3.

Nedostaje više listova na početku i na kraju djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 18; 195 x 150; 19 redaka; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Ima volantnih listova. Povez kartonski. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5144,1 R 7909,I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāğib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisao nepoznati prepisivač 1132/1719-20. godine (bilješka na kraju djela, fol. 73b).

Fol. 1b - 73b; 200 x 150; 7 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na listovima između dva djela razne bilješke, uglavnom iz jezika.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Janja.

5144,2 R 7909,II

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني
Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī,
um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo 1132/1719-20. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 73b).

Fol. 78b - 96a; 7 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom linijom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

5145,1 R 7119,I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب
Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāğib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisao Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović 1261/1845. godine (bilješka na kraju djela, fol. 36a).

كتبه الفقير الحقير الحافظ إبراهيم ابن مصطفى إماموبك، غفر الله ذنوبهما و ستر عيوبهما، سنة ١٢٦١

Fol. 1b - 36a; 180 x 125; 15 redaka; tekst 125 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5145,2 R 7119,II

القصيدة المنفرجة

AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

أبو الفضل يوسف بن محمد بن يوسف التوزري ابن النحوي
Abū al-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī
Ibn an-Naḥwī, um. 505/1111

Prije početka kaside nalazi se kraći uvod na turskom jeziku.
Početak uvoda (fol. 37b):

حمد بي حد و ثناي بي عد أول حي و قيوم و قادره...

Početak kaside (fol. 38b):

اشتدى أزمة تنفرجي - قد آذن ليلك بالبلج...

Kraj kaside (fol. 39b):

...يارب بهم و بآلهم - عجّل بالنصر و بالفرج.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović (bilješka na kraju prvog djela, fol. 36a) 1262/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol. 39b).

Fol. 37b - 39b; 15 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1346; Dobrača II, 899, 9 i 10; Köprülü II, 1304/3; Sarkīs 266-67.

5145,3

R 7119,III

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

سراج الدين أبو محمد علي بن عثمان الأوشي الفرغاني

Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī
al-Farğānī, um 575/1179.

Kasida iz islamske dogmatike.

Početak (fol. 40a):

يقول العبد في بدء الأمالي - لتوحيد بنظم كاللآلي

Kraj (fol. 42a):

و إني الحق أدعو كل وقت - لمن بالخير يومًا قد دعا لي

Prepisao Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović 1262/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol. 42a).

Fol. 40a - 42a; 15 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasḫī*. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1349; Dobrača I, str. 67/3; GAL G I, 429; H. Loebenstein, 2091; Jahić VI, 4132/4.

5145,4

R 7119,IV

المقدمة الجزرية في التجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

محمد بن محمد إبن الجزري

Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, um. 833/1429

Isto kao 4816,2.

Prepisao Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović 1262/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol. 48b).

Fol. 43b - 48b; 12 redaka; tekst 125 x 80. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5145,5

R 7119,V

شرح المقدمة الجزرية في التجويد

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Komentar al-Ğazarījeva djela *al-Muqaddima al-Ğazariyya fī at-tağwīd*.

Početak (fol. 43b):

يقول راجي عفو رب سامع - محمد الجزري الشافعي

... الحمد هو الثناء، باللسان على قصد التعظيم، و الله اسم للذات الواجب...

Kraj (fol. 77b):

... و الحمد لله لها ختام - ثم الصلوة بعد و السلام

أي: أقول: الحمد لله ختام للمقدمة، و الختام: ما يختم به الشيء، و الصلوة على النبيّ ...

Prepisao Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović Mūstarlī 1262/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol. 77b).

Fol. 43b - 77b; 15-20 redaka; tekst 120 x 70. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5145,6

R 7119,VI

الإيساغوجي

AL-ĪSĀĞŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī, um. 663/1265

Djelo iz logike.

Početak (fol. 78b):

قال الشيخ الإمام ... أثير الدين الأبهري ... و بعد فهذه رسالة في المنطق أوردنا فيها ما يجب استحضاره لمن يبتدأ في شيء من العلوم مستعينًا بالله ... إيساغوجي: اللفظ الدال بالوضع يدل على تمام ما وضع له بالمطابقة...

Kraj (fol. 83a):

... و همية كاذبة، و العمدة هو البرهان (لا غيرُ، و ليكن هذا أخر الرسالة).

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 78b - 83a; 15 redaka; tekst 125 x 70. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5228; Dobrača II, 894/3; Köprülü I, 920/1; Jahić VI, 3711/2.

5146,1 R 7878,I

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 33b; 205 x 145; 11 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi i lage volantni. Nedostaje povez. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5146,2 R 7878,II

شرح ديباجة المصباح

ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, 712/1312 - 791/1389

Isto kao 5112,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 34b- 40b; 11 redaka; tekst 135 x 70. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

5147 R 7932

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisao nepoznati prepisivač 1142/1729-23. godine (bilješka na kraju djela, fol. 24b).

Nedostaje početak djela.

Fol. 24; 200 x 145; 13 redaka; tekst 145 x 65. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen i odvojen od listova. Pismo *nasḫī*. Ostale bjeline u tekstu za brojeve i naslove poglavlja. Kustode.

Iz zbirke Teufika Varenikovića iz Travnika.

5148 R 5661

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje početak djela kao i nekoliko listova unutar rukopisa.

Fol. 21; 220 x 150; 11 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi slobodni. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5149 R 8040

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisao Abdulah Babić iz Stranjana (Zenica). Ovo je, ustvari, đačka sveska prepisivača. Djelo nije do kraja prepisano.

Fol. 17; 205 x 165; 9 redaka; tekst 160 x 120. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat i sa utisnutim linijama. Povez kartonski. Pismo *ta'līq*, mjestimično vokaliziran.

5150,1 R 5135,I

إعراب الكافية

I'RĀB AL-KĀFIYA

زين الدين خالد بن عبد الله بن أبي بكر بن محمد الجرجاوي الأزهري
Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullāh b. Abī Bakr b. Muḥammad
al-Ğurğāwī al- Azharī, 838/1435 - 905/1499

Gramatička analiza Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*. TÜYATOK (07/V, 3672) ovaj komentar pripisuje autoru osnovnog djela.

Nedostaje početak djela.

Kraj (fol. 118b):

... **ما حذف و المفتوح** مبتدأ و **ما قبلها** مفعول ما لم يسمّ فاعله للمفتوح، و **تقلب الفًا** جملة فعلية، و النون التي فتحت الحرف الذي ثبت قبل النون المخففة تقلب تلك النون ألفًا عند الوقف لتأخرها مع التنوين، كقولك: إثمن إثمًا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3a - 118b; 195 x 125; 15 redaka; tekst 125 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 118b - 121a veća bilješka iz jezika o nekim gramatičkim pitanjima.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Izv.: Ahlwardt VI, 6589; GAL S I, 534; az-Ẓāhiriyya N, 44; TÜYATOK 07/V, 3672; Jahić VI, 4092.

5150,2 R 5135,II

شرح العوامل العتيقة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-'ATĪQA

يحيى بن نصوح إسرائيل
Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, um. 950/1543

Komentar al-Ğuğānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* o agensima u arapskom jeziku.

Početak (fol. 122b):

توجهنا إلى جنابك، و قصدنا نحو بابك، يا غافر الذنوب، و يا ساتر العيوب ... **و بعد** فيقول العبد الذليل يحيى بن نصوح بن إسرائيل ... اعلموا معاشر طلاب اليقين، سلام عليكم لا نبتغي الجاهلين ...

Kraj (fol. 156a):

... **و الرفيع عن معرفتها و استعمالها** إذ بها يحصل لهم بصيرة في العلوم كلها، فإن المسؤول من فضل الله تعالى ... و في الإعراب فساداً وحولاً أن يصلح كرمًا و فضلاً، عصمه الله تعالى بعصمته القديم أبداً و أزلاً.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 122b - 156a; 17 redaka; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Na fol. 156b prepis privatnog pisma na turskom jeziku nekog Mısrije.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6479; az-Ẓāhiriyya N, 575; Jahić VI, 3696/2.

5151 R 7844

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي
Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī,
645/1247 - 715/1315

Na Ibn al-Ḥāğibovo djelo *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika, između ostalih, komentar pod nazivom *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya* je napisao i Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī (645/1247 - 715/1315). Ovo je, ustvari, jedan od tri komentara ovoga djela od istoga autora koji se s obzirom na obim naziva još i *al-Mutawassiṭ*.

Početak (fol. 1b):

أحمد الله على عظمة جلاله، حمد غريق بمطالعة جماله، و أشكره لجزيل نواله ... **و بعد** فإني بعد أن شرحت كتاب الكافية في النحو أولاً، مع إيرادات و أجوبة و أبحاث كثيرة، شرحته ثانيًا، مقتصرًا على حل ألفاظه و شرح معانيه ... (fol. 2b) **قوله** الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد: اعلم أن معرفة هذا الحد موقوفة على معرفة اللفظ و الوضع ...

Kraj (fol. 264b):

... فإنك إذا قلت في: يا زيدون إضربن إضربوا في الوقف، و في: يا إمرأة إضربن إضربي في الوقف، لم يعلم أنه بدل عن النون أو المحذوف المردود، و ليكن هذا آخر الكلام في هذا الكتاب.

Prepisao nepoznati prepisivač 950/1543. godine (bilješka na kraju djela, fol. 264b).

Fol. 264; 205 x 145; 15 redaka; tekst 130 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Mūsā b. Ḥusayn b. Yūnus b. Mūsā b. Bakīr, imam u džamiji Kabīr Muḥammad Čalabī, koji je rukopis poklonio sinu Muḥammadu.

U posjed rukopisa došao Aḥmad, učenik Gazi Husrev-begove medrese koji je rukopis kupio za 320 dirhema od Mullā 'Umara al-Fučawīja (iz Foče, bilješka na unutarnjoj strani prve korice).

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6565; Flügel I, 174; GAL G I, 304/8; GAL S I, 532; Wagner, 269; az-Ẓāhiriyya N, 554; Köprülü II, 1490; Jahić VI, 4052.

5152 R 4567

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī,
645/1247 - 715/1315

Isto kao 5151.

Prepisao Darwīš Ṣāliḥ b. Bayrām, soḫta u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru u mjesecu rağabu 1118/1706. godine (bilješka na kraju djela, fol. 164a).

كتبه الحقير درويش صالح السختة ابن بيرام في مدرسة قره كوزبك في شهر رجب سنة ثمان عشر و مائة و ألف...

Fol. 164; 195 x 120; 21 redak; tekst 150 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Ima volantnih listova i laga koji su odvojeni od korica. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Ḥasan b. ḥāğğ Muṣṭafā-beg Lakiš-zāde (Lakišić, bilješka na fol. 2a).

Na fol. 1a bilješka, vjerovatno prepisivača, da je počeo sa čitanjem (vjerovatno i prepisivanjem) ovoga djela u mjesecu ğumādā al- awwalu 1118/1706. godine a da je završio sa školovanjem u medresi 9. šawwāla 1118/1707. godine.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

5153 R 7845

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī,
645/1247 - 715/1315

Isto kao 5151.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 246; 185 x 135; 13 redaka; tekst 125 x 85 i 130 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat, oštećen. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama u početku rukopisa bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Busnawī Ḥasan b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendi Ṣānalī (iz Sane, bilješka na fol. 1a).

5154,1 R 7916,I

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأستراباذي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī,
645/1247 - 715/1315

Isto kao 5151.

Djelo je nepotpuno na početku.

Prepisao Kamāl b. al-ḥāğğ ʻAlī b. Sayyidī u drugoj dekadi mjeseca ramaḍāna 868/1464. godine u gradu Trabzonu (bilješka na kraju djela, fol. 72b).

Fol. 1a - 72b; 180 x 130; 15 redaka; tekst 120 x 75. Papir svjetlonarandžast, različite debljine, glat. Povez kožni sa utisnutom rozetom na koricama. Nedostaje prva korica i klapna. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5154,2 R 7916,II

شرح ألفاظ مقدمة الوافية في شرح الكافية

ŠARḤ ALFĀẒ MUQADDIMA AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

Komentar nepoznatog autora uvodnog dijela djela *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya*, što je komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika koji je napisao Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī. Naslov ovome djelu dat je prema bilješci na kraju rukopisa.

Početak (fol. 73a):

أحمد الله افتتح بالتحميد بعد التيمن بالتسمية: ليكون أداء الشيء من مواجب شكره ... **على عظمة جلاله** في الصحاح: جلال الله عظمة، ثم أن هذه الإضافة من قبيل إضافة العام إلى الخاص...

Kraj (fol. 74a):

... **إلاّ بالله** الباء بمعنى مع، و الأ استثناء مفرغ، أي: ما توفيقي حاصلاً مع أحد إلاّ مع الله عليه لا على غيره **توكلت** اعتمدت و **إليه أنيب** أرجع فإنه المرجع و المآب. تمت شرح ألفاظ مقدمة الكتاب.

Prepisao nepoznati prepisivač 800/1397-98. godine (bilješka na kraju djela, fol. 74a).

Fol. 73a - 74a; 23 retka; tekst 125 x 80. Pismo *nasta'līq*. Komentirani tekst nadvučen crnom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5155 R 7846

الوافية في شرح الكافية

AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

ركن الدين الحسن بن محمد الأسترابادي

Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī,
645/1247 - 715/1315

Isto kao 5151.

Nedostaje značajan dio rukopisa poslije prve folije i na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 85; 195 x 145; 17 redaka; tekst 125 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Nedostaje jedna korica poveza. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

5156 R 5077

حاشية على الوافية في شرح الكافية

ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-WĀFIYA FĪ AŠ-ŠARḤ AL-KĀFIYA

السيد الشريف أبو الحسن علي بن محمد بن علي الجرجاني

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī
al-Ğurğānī, 740/1339 - 816/1413

Glosa na djelo *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika, što je komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz gramatike arapskog jezika koji je napisao Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī (645 - 715/1247 - 1315).

Nedostaje početak djela. Pošto ima više slobodnih listova teško je odrediti odakle počinje početak od onoga što je sačuvano.

Kraj (fol. 52b):

... يصحّ كونه مساوياً حالاً منه، بل هو راجع إلى الوادي، لأن أخوف أفعل بمعنى المفعول كما شهر، لكن يصحّ جعله تمييزاً عن أخوف بتأويل المصدر كما ذكر. تمت بعون الله و حسن توفيقه...

Prepisao Ḫalīl b. ʻAbdullāh (bilješka u kolofonu djela, fol. 49).

Fol. 52; 185 x 105; 17 redaka; tekst 120 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi i lage volantni. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst glose citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Rukopis uvakufio Ğannatī-zāde (Dženetić) Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg 23. šawwāla 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; A.M. I, 728; aẓ-Ẓāhiriyya N, 147; Jahić VI, 3895/4.

5157 R 7847

كشف الوافية في شرح الكافية

KAŠF AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

سراج الدين محمد بن عمر الحلبي

Sirāğuddīn Muḥammad b. ʻUmar al-Ḥalabī, um. 850/1446

Glosa na al-Astarābādījev komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* po imenu *al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya*.

Početak (fol. 1b):

لك الحمد يا مَنْ صرف قلوبنا نحو المعاني و البيان، و رصف في نفوسنا بدايع العلوم و التبيان ... **و بعد** فيقول الحقير إلى رحمة ربه الغني محمد بن عمر الحلبي: لما كان علم النحو علماً به يكشف القناع عن وجوه خرايد العلوم ... و كان لكتاب الوافية في شرح الكافية ... ضممت إليها زوايد سنحت لي هي لحل مشكلاته وافية، و سميتها **بكشف الوافية في شرح الكافية** ...

Kraj (fol. 90b):

... و حذف النون عند ذلك فتقول: زيدنِ العقل، و لا تقول: إضربن العاقل، ليظهر شرف الإسم بتشريف ما يختص به على ما يختص بالفعل الذي هو دونه ، و قرئ. [قل هو الله أحد الله الصمد] و لنختم الكلام بهذه الآية الشريفة، و نحمد الله اولاً و آخراً على ما شرفنا بالوصول إلى الإتمام، و تفضل علينا بتيسير الإختتام، إنه و لي الإنعام، و الموصل إلى المرام .

Prepisao Ḥusayn b. Aḥmad 1156/1743. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 90b).

Fol. 90; 205 x 150; 20-23 redaka; tekst 165 - 170 x 125. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke rukopisa Ismaila Selimovića iz Zvornika.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6567; GAL G I, 304; GAL S I, 532; Köprülü III, 488/2; Bagdad, Awqāf III, str. 341; Jahić VI, 4065.

5158 R 4688

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika koje je autor posvetio svome sinu Ḍiyāʼuddīnu Yūsufu, po kome je djelo i dobilo naziv. Komentar je završen u prvoj dekadi ramaḍāna 897/1492., kako stoji u kolofonu djela (fol. 211b).

Početak (fol. 1b):

الحمد لوليه، و الصلاة على نبيه، و آله و أصحابه المتأدبين بآدابه، **أما بعد** فهذه فوايد وافية لحل مشكلات الكافية، للعلامة المشتهر في المشارق و المغارب الشيخ ابن الحاجب ... نظمتها في سلك التقرير، و سمط التحرير، للولد العزيز ضياء الدين يوسف ... و سميتها **بالفوايد الضيائية** ... **الكلمة** قيل: هي و الكلام مشتقان من الكلم بتسكين اللام، و هو الجرح لتأثير معانيهما في النفوس...

Kraj (fol. 211a-b):

... **المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا** و إذا انضم أو انكسر تحذف نحو: أصبت خيراً، و أصابني خير، و اختم لي بخير، اللهم اجعل خاتمة أمورنا خيراً، و لا تلحق بنا من تبعة شرورنا خيراً!؟ (ضيراً) ... قد استراح من كدّ الانتهاض لنقل هذا الشرح من السواد الي البياض، العبد النحيف عبد الرحمن الجامي في وظائف عبوديته للأعراض عن مطالبة الأعواض و الأغراض، ضحوة السبت الحادي عشر من زمان المنتظم في سلك شهور. قد وقع الفراغ في أوائل شهر رمضان المبارك سنة سبع و تسعين و ثمانمائة .

Drugi dio prepisao ʻUmar b. ḥāğğ Maḥmūd 993/1585. godine (bilješka na kraju djela, fol. 211b).

Fol. 211; 210 x 135; 17 redaka; tekst 150 x 70-85. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nastaʻlīq*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na prve dvije stranice tekst djela uokviren debljom zelenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke kadije Ahmeda Selimovića.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6575; Flügel I, 167; Loebenstein, 2448; Sellheim, 231; GAL G I, 304/13; GAL S I, 533; az-Ẓāhiriyya N, 400; Köprülü III, 599; Jahić VI, 3997/2.

5159 R 7852

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀʼID AḌ-ḌIYĀʼIYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 5158.

Prepisao Ḥusayn b. munlā b. Ismā'īl na Krimu u medresi 'Abdullāh-efendī u mjesecu šawwālu 1175/1762. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 302b).

Fol. 302; 215 x 170; 15 redaka; tekst 165 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez nov, platneni. Pismo *nasta'līq*, deblji. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

5160 R 7853

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 5158.

Prepisao nepoznati prepisivač u periodu od kraja mjeseca rabī' al-āḫira do početka mjeseca ǧumādā al-ūlā 1265/1849. godine (bilješka na kraju djela, fol. 309b).

Fol. 309; 195 x 145; 13 redaka; tekst 135 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na prvim zaštitnim listovima sadržaj djela.

Rukopis uvakufio Munlā 'Uṯmān b. Bašīr 20. ṣafara 1269/1852. godine (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Iz rukopisne zbirka Abdulaha Hodžića iz Gradačca.

5161 R 5635

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 5158.

Djelo je manjkavo na početku.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā u mjesecu ǧumādā al-ūlā 1022/1613. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 51b).

Fol. 52; 200 x 120; 21 redak; tekst 130 x 55. Papir narandžast, tanji, glat. Nedostaje povez. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom u početku, kasnije ispisan crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5162 R 7934

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 5158.

Djelo je manjkavo na početku.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 227; 205 x 140; 17 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kožni sa klapnom, oštećen. Pismo *nasḫī*. Posljednja stranica rukopisa dopisana od strane drugoga prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Naslovi poglavlja ispisani na margini.

5163 R 7854

الفوائد الضيائية

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

نور الدين عبد الرحمن بن أحمد نور الدين الجامي

Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī,
817/1414 - 898/1492

Isto kao 5158.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 169; 190 x 135; 21 redak; tekst 140 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat, oštećen. Povez mekši, platneni, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. al-ḥāğğ Sulaymān (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5164 R 7856

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

رضي الدين عبد الغفور اللاري

Raḍiyuddīn 'Abdulġafūr al-Lārī, um. 912/1507

Glosa na al-Ğāmījev komentar *(al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya)* Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

قوله الحمد مصدر المعلوم، و اللام فيه للجنس أو الإستغراق، أي: كل حمد من الأزل إلى الأبد
من أي حامد كان... **قوله** لوليه، أي: للحري الجنس الحمد لا يخفى ما في ترك التصريح باسمه
سبحانه من التعظيم ...

Kraj (fol. 148b):

... إذ هي أمر مستحسن، و المصحّح للإمالة كسر الراء، و هي لا تحصل إلا بتقدير البناء،
لأنه إذا أعرب منع (الصرف) فلم تكسر.

Prepisao Muṣṭafā b. 'Umar al-Mawrawī (bilješka na kraju djela, fol. 148b).

Fol. 1b - 148b; 210 x 150; 17 redaka; tekst 155 x 100. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1b prije početka djela krupnim slovima napisan naziv djela.

Na fol. 148b bilješka da je autor ove glose umro u nedjelju 15. ramaḍāna 912/1507. godine.

Vlasnik rukopisa bio Naẓīf Āġā-zāde 'Umar-efendi (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa bio i Laylaġī-zāde ḥāfiẓ Aḥmad-efendi (bilješka na posljednjem zaštitnom listu).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ahlwardt VI, 6577; aẓ-Ẓāhiriyya N, 147; Köprülü I, 1464; Jahić VI, 4084/1.

5165 R 5855

حاشية على الفوائد الضيائية

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

عصام الدين إبراهيم بن محمد بن عربشاه الإسفرائني

'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī,
um. 951/1544

Glosa na al-Ğāmījev komentar, *al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya*, Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*, u kojoj autor odgovara na neke al-Ğāmījeve stavove, istovremeno polemizirajući i sa 'Abdulġafūrom al-Lārījem, odnosno nekim njegovim stavovima iznesenim u njegovoj glosi al-Ğāmījeva komentara *al-Kāfiye* (Ḥ. Ḫ. II, 1372; aẓ-Ẓāhiriyya, 151).

Nedostaje početak djela.

Kraj (fol. 99):

... **قوله** الوقف و في الأول على الإبتداء ... فكتابتها على خلاف القياس، اللهم نشكر
نعمائك على قدر آلائك، و أسألك أن تجعل هذه الأرقام المبتدأة بخير أسمائك لخير أفضل أنبيائك
ذخرًا لي، و موجبًا لجزيل جزائك، و صلّ عليه بدوام أرضك و سمائك آمين يا رب العلمين .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati. Moguće je da je to bio Nāṣūḥ b. 'Uṯmān koji se potpisao na kraju (fol. 99a) kao vlasnik rukopisa.

Fol. 99; 205 x 150; 23 retka; tekst 125 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst komentara citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Nāṣūḥ b. 'Uṯmān (bilješka na kraju djela, fol. 99a).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6579; Köprülü II, 1489/2 i III, 571; aẓ-Ẓāhiriyya N, 151; Flügel I, 168; Kaḥḥāla I, 101; Jahić VI, 4077.

5166 R 8054

تعليقة على حاشية على الفوائد الضيائية

TA'LĪQA 'ALĀ ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

حسن أفندي البحري

Ḥasan-efendi al-Baḥrī, um.?

Prema bilješci u rukopisu na fol. 1a i Ḥağğī Ḫalīfi (II, 1372) ovo je glosa koju je napisao Ḥasan-efendi al-Baḥrī, um.? na glosu koju je napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī (um. 951/1544) na al-Ğāmījev komentar *(al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya)* Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya*. Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī u svojoj glosi odgovara na neke al-Ğāmījeve stavove, istovremeno polemizirajući sa Raḍiyuddīn 'Abdulġafūr al-Lārījem, odnosno njegovom glosom al-Ğāmījeva komentara (Ḥ. Ḫ. II, 1372; aẓ-Ẓāhiriyya, 151). Na fol. 1a napisano:

هذا كتاب حسن أفندي

Početak (fol. 1b):

قوله على أفضلهم، أي: أفضل الذين أنعمت عليهم **قوله** أنعم، أي: أفضلهم **قوله** لنجوم متعلق بفوانس **قوله** لنجوم درر، أي: درر كالنجوم فالإضافة كما في لجين الما. **قوله** الزبر، أي: الكتب جمع زبر كرُسُلٍ جمع رسول...

Kraj (fol. 150a):

...لكن ذكر الشئ نظر إلى الأغلب لأن خُلُوَّهٗ عن الضمير قليل كما زَعَمَ، حيث قال: قد يكون قولاً لأنه أي: الفعل الذي مع نون التأكيد، و قولاً لمرعاة ... تمّت تمام والله أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 150; 205 x 155; 21 redak; tekst 170 x 95. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *ta'līq*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu* ili *q*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača. Na kraju nekih bilježaka napisano da ih je napisao Ḥasan-efendī.

Na fol. 1a bilješka da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ 'Umar-efendī. Na istoj foliji druga bilješka sa pečatom da je isti rukopis uvakufio i 'Abdullāh ... Aḥmad ... efendī.

Iz zbirke Mirsada Žunića iz Gračanice.

5167,1 R 7864,I

المقدمة الآجرومية

AL-MUQADDIMA AL-ĀĞURRŪMIYYA

أبو عبد الله محمد بن محمد بن داود الصنهاجي ابن آجروم

Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī
Ibn Āğurrūm, 672/1273 - 723/1323

Isto kao 4797,5.

Nedostaje kraj djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 9b; 200 x 145; 13 redaka; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima volantnih listova. Povez tvrd, kožni, odvojen od rukopisa. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5167,2 R 7864,II

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

سراج الدين أبو محمد علي بن عثمان الأوشي الفرغاني

Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farġānī,
um. 575/1179.

Isto kao 5145,3.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca rağaba 1042/1633. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 22a).

Fol. 12b - 22a; 7 redaka; tekst 140 x 65. Pismo *nasḫī*. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5167,3 R 7864,III

أغذية المرضى

AĠḌIYA AL-MARḌĀ

أبو حامد نجيب الدين محمد بن علي عمر السمرقندي

Abū Ḥāmid Nağībuddīn Muḥammad b. 'Alī 'Umar
as-Samarqandī, um. 619/1222

Djelo iz medicine o načinu liječenja pojedinih bolesti i pravilima ishrane bolesnika.

Početak (fol. 23b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على رسوله محمد ... اعلم أن أحد العلوم التي ينتفع بها الناس هو علم الطب، و هو من جملة العلوم السياسية التي هي أشرف العلوم الإضطرارية المحتاج إليها في بقاء نوع الإنسان، و قد قلّ الإنتفاع به في زماننا على عظم قدره...

Kraj (fol. 34a):

... و كل حال من حالات البدن، و وقت من أوقات السنة، و سن من الأسنان، و عند غلبة كل خلط من الأخلاط، وفّقنا الله تعالى لما هو أكثر نفعًا، و أعم فايدة و انتهى بنياتنا إلى أخلص النيّات، و بأعمالنا إلى أحسن الأعمال، إنه هو المعين، و الحمد لله رب العالمين. تمت أغذية المرضى...

Poslije fol. 1b nedostaje dio teksta.

Prepisao nepoznati prepisivač u petak u mjesecu ḏū al-qa'da 951/1545. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 34a).

Fol. 23b - 34a; 21 redak; tekst 135 x 80. Pismo *nasḫī*. Nazivi bolesti ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: GAL S I, 896; Şeşen, 808; Kaḥḥāla XI, 31.

5167,4 R 7864,IV

فصول بقراط في الطب

FUṢŪL BUQRĀṬ (HIPPOCRATES) FĪ AṬ-ṬIBB

Djelo iz medicine u kojemu Hipokrat, osnivač medicinske nauke, definira medicinu u cjelini kao i njene osnovne principe, sve što je sadržano u drugim njegovim djelima. Djelo je na arapski jezik preveo Ḥunayn b. Isḥāq al-'Ubbādī, um. 260/873. godine.

Početak (fol. 35b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على النبي محمد و آله أجمعين. و بعد فإن هذه أجزاء، تشتمل على فصول بقراط مبوّبةً عشرين بابًا فيما قال في صدر الكتاب، و الأحكام الكلية. ب: في الأصحاء و تدبير أغذيتهم، ج: في أنواع الإستفراغ ... قال بقراط: العمر قصير و الصناعة طويلة و الوقت ضيق و التجربة خطر و القضاء عسر و ينبغي لك ألاّ تقتصر على توخّي فعل ما ينبغي دون أن يكون ما يفعل المريض...

Kraj (fol. 52a):

... و قال: من عرضت له في الحُمّي المحرقة رعشة، فإن اختلاط عقلة يحلّها بعينه. تمت الفصول بعون الله و حسن توفيقه.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad u Carigradu 952/1545. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 52a).

Fol. 35b - 52a; 23 retka; tekst 140 x 80. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom a definicije navođene sa *wa qāla*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: ḤḪ II, 1267-69; Şeşen, 395; Köprülü I, 986/2; az-Ẓāhiriyya T, 470.

5168 R 7863

شرح الآجرومية

ŠARḤ AL-ĀĞURRŪMIYYA

حسن بن علي الكفراوي الأزهري

Ḥasan b. 'Alī al-Kafrāwī al-Azharī, um. 1202/1788

Komentar Ibn Āğurrūmova djela *al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل لغة العرب أحسن اللغات، و الصلاة و السلام على سيدنا... **أما بعد** فقد سألني بعض المحبين إليّ المترددين عليّ، المرّة بعد المرّة، أن أشرح متن الآجرّومية للإمام الصنهاجي، شرحًا لطيفًا يكون مشتملاً على بيان المعنى و إعراب الكلمات...

Kraj (fol. 115a):

... أو أن المراد بالمسح بالنسبة إليها المسح على الخف، و أسند المسح إلى الأرجل مجازًا، وقراءة النصب بالعطف على محل الجار و المجرور لا بالعطف على الوجوه و الجر بالتوهم نحو: لست قايمًا و لا قاعد بالجر توهمًا بدخول حرف الجر على خبر ليس، و أنه قيل: لست بقايم، و قد انتهت تتمة ما علّقه العلامة الشيخ حسن الكفراوي الشافعي على متن الآجرّومية. و الحمد لله رب العالمين...

Prepisao nepoznati prepisivač 1223/1808. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 115a).

Fol. 115; 220 x 160; 25 redaka; tekst 155 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ahlwardt VI, 6689; GAL G II, 324; Kaḥḥāla III, 259.

5169 R 7851

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب

MUĠNĪ AL-LABĪB ʻAN KUTUB AL-AʻĀRĪB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Poznato djelo iz gramatike arapskog jezika. Autor je 749/1348. godine u Meki bio napisao djelo iz navedene oblasti ali ga je na putu za Egipat izgubio pa je, pošto se vratio u Meku 756/1355. godine, napisao ovo djelo po kojem je postao poznat među učenim ljudima svoga vremena.

Početak (fol. 1b):

قال الشيخ العلامة وحيد دهره... أبو محمد عبد الله جمال الدين ابن الشيخ جمال الدين يوسف بن هشام الأنصاري ... **أما بعد** حمد الله على أفضاله، و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله، فإن أولى ما تقترحه القرايح، وأعلى ما تجنح إلى تحصيله الجوانح ما تيسر به فهم كتاب الله المنزل، و يتضح به معنى حديث نبيه المرسل ...

Kraj (fol. 237a):

... و دخول بعضها على بعض في معناه لجا، من ذلك أمثلة كثيرة، و هذا آخر ما تيسر من الكتاب في هذا التأليف، فأسأل الله الذي منّ عليّ بإنشائه و إتمامه في ذي القعدة الشريفة، و يسّر عليّ ما ألحقتُ به من الزوايد في شهر رجب المرجّب ... الذين شادوا لنا قواعد الدين، و أن يسلّم تسليمًا كثيرًا إلى يوم الدين. و الحمد لله ربّ العالمين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 237, paginiranih. Nedostaju fol. 224, 233 i 234; 180 x 130; 21 i 23 retka; tekst 140 x 90 i 125 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni, oštećen i otkinute klapne. Pismo *nasḫī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. U prvoj polovini rukopisa tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode. Na prvim zaštitnim listovima sadržaj djela, uokviren crvenom linijom.

Rukopis kupio Muṣṭafā b. Ibrāhīm 1175/1761-62. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vlasnik rukopisa kupovinom postao i ʻAlī b. Ibrāhīm b. Ḫalīl b. Bakir 1224/1809. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: Ḥ. Ḫ. II, 1751; Ahlwardt VI, 6725; aẓ-Ẓāhiriyya N, 474; Jahić VI, 3741.

5170 R 5230

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 205 x 140; 16 redaka; tekst 135 x 75. Pismo *nastaʻlīq*, lijep. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5171 R 7098

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 27; 200 x 125; 13 redaka; tekst 135 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Na zaštitnom listu sadržaj djela.

5172,1 R 7857,I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 11a; 200 x 160; 18 redaka; tekst 140 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez mekši, kartonski. Pismo nasḫī. Brojevi poglavlja ispisani krupnijim slovima. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama u početku bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa postao Aḥmad Ṯābit b. Muṣṭafā 'Abid Čokaġī-zāde 9. ǧumādā al-āḫira 1263/1847. godine koji je rukopis kupio za 40 para (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5172,2 R 7857,II

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 12b - 18a; 13 redaka; tekst150 x 85. Pismo nasḫī. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5173,1 R 7269,I

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-I'RĀB 'AN QAWĀ'ID AL-I'RĀB

جمال الدين أبو محمد عبد الله بن يوسف بن أحمد ابن هشام

Ğamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad
Ibn Hišām, 708/1309 - 761/1360

Isto kao 4797,3.
Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.
Djelo je nepotpuno na početku.

Fol. 1a - 35a; 150 x 105; 9 redaka; tekst 110 x 55. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *ta'līq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa,tekstom djela.

5173,2 R 7269,II

رسالة في علم القافية

RISĀLA FĪ 'ILM AL-QĀFIYA

Rasprava o rimi u arapskoj poeziji od nepoznatog autora.

Početak (fol. 36a):

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى، و **بعد** فهذه رسالة متعلقة بعلم القافية. اعلم أن القافية عند الخليل من آخر حرف في البيت إلى أول ساكن يليه مع أول المتحرك الذي قبل الساكن..

Kraj (fol. 37a):

... و الخامسة: الإشباع و هي حركة الدخيل، و السادسة: التوجيه و هي حركة ما قبل الروى في القافية المقيدة. تمت هذه الرسالة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 36a - 37a; 15 redaka; tekst 110 x 65. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi u tekstu nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Na fol. 37b početak rasprave o disputaciji *Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara* koju je napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde, um. 968/1560. godine.

5174 R 5954

كاشف القناع و النقاب

KĀŠIF AL-QINĀ' WA AN-NIQĀB

الشيخ محمد بن عبد الكريم الكافي

aš-Šayḫ Muḥammad b. 'Abdulkarīm al-Kāfī, um. ?

Komentar Ibn Hišāmova djela *al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb*.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل النحو أهمّ الوسائل إلى تحصيل علم الشريعة و القرآن ... **أما بعد** فيقول العبد المعترف بهفواته و نقصانه ... محمد بن الشيخ المسمى بعبد الكريم ... فتوسلت بتأليف

شرح هذه الرسالة بين الإيجاز ...(fol. 2a) و سميته **بكاشف القناع و النقاب** بإزالة الشبه عن وجه قواعد الإعراب ...

Kraj (fol. 83a):

... **يسميه** مؤكداً لافادته تأكيد الإيصال الثابت، و المراد من هذا الكلام تأكيد و دليل لقوله و ينبغي أن يجتنب المعرب بقول المتقدمين .

Prepisao al-Muftī-zāde Ibrāhīm al-qāḍī Abū Muḥammad iz Prozora 1210/1795/96. godine u Pruscu (bilješka na kraju djela, fol. 83a).

و قد وقع الفراغ من النسخة الشريفة (الكتاب) عن يد العبد الضعيف الفقير الحقير، المفتي زاده إبراهيم القاضي أبو محمد، عن قصبه، بروزر، تمت في بلدة أقحصار بوسنة، سنة عشرة و مائتين و ألف...

Fol. 83; 230 x 160; 19 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, tanji i srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Muftī-zāde Ḥasīb Ibrahim al-Prūzurī (iz Prozora, bilješka sa pečatom na početku, na petom zaštitnom listu).

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 124; GAL, S II, 19, 1043,8; Jahić VI, 3811.

5175 R 8039

شرح إرشاد الهادي

ŠARḤ IRŠĀD AL-HĀDĪ

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī (712/1312 - 791/1389) je napisao kraće djelo iz sintakse arapskog jezika pod nazivom *Iršād al-hādī*. Ovo je komentar ovoga djela, od nama nepoznatog autora. Na fol. 1a nalazi se bilješka da je autor ovoga komentara izvjesni at-Tūqātī. Naš rukopis je nepotpun. Nedostaju listovi poslije fol. 1, fol. 2 i na kraju.

Početak (fol. 1b):

الحمد لوليه و الصلوة على حبيبه و آله و بعد. فاعلموا وفقكم الله تعالى ... أنّ البا، في **بسم الله** للإستعانة ... **الحمد** هو الوصف بالجميل على جهة التعظيم و التبجيل قصداً مطلقًا لله هو علم لذات واجب الوجود المعبود بالحق تعالى...

Kraj ovdje (fol. 8b):

...في اللفظ فقط إن كان المضاف صفة، أي: اسم فاعل أو مفعول أو صفة مشبهة مضافة إلى معمولها...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 200 x 140; 25 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5176,1 R 5214,I

التركيب الجليل

AT-TARKĪB AL-ĠALĪL

سعد الدين مسعود بن عمر التفتازاني

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī,
712/1312 - 791/1389

Veoma kratka rasprava o rečenici sa više sintaksičkih kategorija. Rasprava se pripisuje at-Taftāzānīji kao njenom autoru.

Početak (fol. 5b):

بسم الله الرحمن الرحيم. متيمنًا بذكره و متمنيًا لنصره و ما النصر إلاّ من عند الله. هذا تركيب غريب و ترتيب عجيب، فيه أنواع: المرفوعات و المنصوبات و المجرورات، و التوابع الخمس و الجملتان الإسمية و الفعلية، و غيرها من القواعد النحوية الجلية...

Kraj (fol. 5b):

... و من يمعن فيه نظره، و لم ينكر عليه خبره. تم التركيب الجليل...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 5b - 5b; 17 redaka ukupno; tekst 110 x 50. Pismo *nasta'līq*. Papir žućkast, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Za navedenu medresu rukopis je uvakufio Darwīš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ 'Alī b. Maḥmūd b. al-ḥāğğ 'Alī 1289/1872. godine (bilješka sa pečatom na fol. 5a).

Izv.: Ahlwardt VI, 6880.

Na fol. 2a - 4b kraj djela *Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara* iz disputacije koju je napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde, um. 968/1560. godine.

5176,2 R 5214,II

الإيساغوجي

AL-ĪSĀĠŪĠĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ʻUmar al-Abharī,
um. 663/1265

Isto kao 5145,6.

Prepisao nepoznati prepisivač 1136/1723-24. godine (bilješka na kraju djela, fol. 14a).

Fol. 6b - 14a; 15 redaka; tekst 100 x 35. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi napisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

5176,3 R 5214,III

الكافية في النحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15b - 50a; 15 redaka; tekst 100 x 35. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi napisane crvenom tintom. Kustode.

5176,4 R 5214,IV

مقدمة الإعراب

MUQADDIMA AL-IʻRĀB

Kraće djelo iz arapske gramatike od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 50b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على سيد المرسلين، و على آله و أصحابه أجمعين، هذه فرايد علم الإعراب، نظمتها لبعض الأصحاب، و سميتها **مقدمة الإعراب**. الكلمة لفظ موضوع مفرد. و هي اسم و فعل و حرف. فالإسم: ما أنبأ عن المسمّى كزيد و رجل و العلم...

Kraj (fol. 62b):

... و الجملة عطف على الجملة السابقة، ربّ مجرور لفظًا، صفة الله مضاف إلى العالمين مجرور لأنّه مضاف إليه للربّ، و العالمين جمع عالم و هو ما سوى الله تعالى من الموجودات. و الله أعلم.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50b - 62b; 15 redaka; tekst 100 x 35. Pismo *nasta'līq*. Brojevi poglavlja napisani crvenom tintom. Kustode.

5176,5 R 5214,V

المصباح

AL-MIṢBĀḤ

برهان الدين أبو الفتح ناصر بن عبد السيد بن علي المطرزي

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī
al-Muṭarrizī, 538/1143 - 610/1213

Isto kao 4825,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 64b - 89a; 15 redaka; tekst 100 x 35. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i nazivi poglavlja napisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5176,6 R 5214,VI

العوامل المائة

AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼA

أبو بكر عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني

Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī,
um. 471/1078

Isto kao 4825,3.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 89b - 97a; 15 redaka; tekst 100 x 35. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5176,7 R 5214,VII

نظم العوامل المائة

NAẒM AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Nepotpuno, na turski jezik u stihovima prevedeno al-Ğurğānījevo djelo *al-'Awāmil al-mi'a* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 97b):

لازم أول حمد حق آنده درود مصطفى - بعده يكرم آل و صحب محبوب خدا

Kraj ovdje (fol. 99b):

... واو فاء و ثم و حتى و أم أمّا و لا - لكن و بل جمله حرف عطفدر اي ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 97b - 99b; 15 redaka; tekst 100 x 40. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno sitnije bilješke u vezi sa tekstom djela.

5177 R 886

امتحان الأذكياء

IMTIḤĀN AL-ADKIYĀ'

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Komentar na djelo *Lubb al-albāb fī 'ilm al-i'rāb* iz arapske sintakse. Osnovno djelo je napisao Abū Sa'īd Nāṣiruddīn 'Abdullāh b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī, um. 685/1286. godine.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى خصوصًا منهم على السراج المنير المصطفى ...
أما بعد فلما أردت أن أدرِّسَ كتاب اللبِّ المنسوب إلى الإمام الأوحدي عمر القاضي البيضاوي
... سألني بعض أصحابي أن اكتب لهم شرحًا يحلّ عقد ألفاظه و مبانيه ...

Kraj (fol. 137a):

... **الكسكسة و الكشكشة**، **سين** مهملة و **شين** معجمة بساكنتان **تلحق كاف المؤنث وقفًا**
حفظًا لحركتها حتى تلتبس بكاف المذكر **نحو: أكرمتكس و مررت بكش.** تمّت

Prepisao nepoznati prepisivač 1084/1673. godine (bilješka na kraju djela, fol. 137a).

Fol. 137; 200 x 120; 19 redaka; tekst 140 x 60. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Ḥ.Ḫ. II, 1546; Sellheim, 287; Köprülü II, 1455; GAL, G, 418; TÜYATOK 07/III, 1714 i 07/V, 3591-2.

5178 R 1762

امتحان الأذكياء

IMTIḤĀN AL-ADKIYĀ'

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5178.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ḏū al-ḥiğğa 1151/1739. godine (bilješka na kraju djela, fol. 125a).

Fol. 125; 210 x 140; 15-17 redaka; tekst 145 x 73. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni. Pismo *nashī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Kustode.

Vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi (bilješka na drugom zaštitnom listu). Prema drugoj bilješci na istoj stranici navedeni vlasnik, muderris al-Ḥāğğ Aḥmad-efendī je uvakufio ovaj rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu.

Vakuf Gazi Husrev-begove biblioteke.

5179 R 1614

امتحان الأذكياء

IMTIḤĀN AL-ADKIYĀ'

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5178.

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745. godine (bilješka na kraju djela, fol. 166b).

Fol. 166; 213 x 163; 17 redaka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Rukopis se nalazi u kartonskoj kutiji sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 1a krupnim slovima napisan naziv djela i ime autora.

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

5180 R 6232

امتحان الأذكياء

IMTIḤĀN AL-ADKIYĀ'

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5178.

Nedostaje više listova na početku djela.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad u mjesecu rabī' al-āḫiru 1134/1722. godine u selu Dede, kadiluk صبوجه (bilješka na kraju djela, fol. 48b).

Fol. 48; 200 x 130; 17 redaka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Nedostaje prva korica. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5181,1 R 7625,I

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760-61. godine (bilješka na kraju djela, fol. 7b).

Fol. 1b - 7b; 210 x 155; 13 redaka; tekst 150 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke Muhameda Čaršimamovića.

5181,2 R 7625,II

عوامل بركوي ترجمه سي

'AWĀMIL BIRGAWĪ TERĞEMESĪ

Prijevod na turski jezik al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz arapske sintakse.

Početak (fol. 8a):

اعراب بلمك مراد ايدي هر طالب يوز شي، بلمك لازمدر. أول يوز شيئك آلتمش عامل أوتوزي معمول آني إعرابدر بو أوج شي، أوج بابده بيان أولنور...

Kraj (fol. 10a):

... لفظده ظاهر أولبوب آخرنده مقدّر أولماز إيسه محلّي ديرلر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8a -10a; 15 redaka; tekst 165 x 100. Pismo *nasta'līq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 10b napisana *Qarinğa dova*.

5181,3 R 7625,III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela o paradigmatskim oblicima arapskih riječi *al-Amṯila al-muḫtalifa*.

Početak (fol. 11b):

هر أمر ذيشانه شارعك أوزرينه قبل الشروع أوج شي، ذكر ايلمك واجب **بسمله حمدله صلوله** و دورت شي، ذكر ايلمك جائز ... أوقورغمز كتابك إسمي أمثله، مختلفه در فنّي صرفي فصولي أوتوز دورت غرضي كلمه بلمك ايمدي...

Kraj (fol. 18a):

... ما انصرهده كه نه كلمدر مانكره سيبويهه كوره ما، موصوله أخفشه كوره.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 11b -18a; 21 redak; tekst 160 x 90. Pismo *nashī*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode.

Na fol. 18b - 19a gramatička analiza na turskom jeziku prve rečenice iz al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda*.

و بعد اعلم أنه لا بد لكل طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيء، ستون منها تسمى عاملاً، و ثلاثون...

5181,4 R 7625,IV

بناء أمثله

BINĀ'-I AMṮILA

Prijevod na turski jezik djela *al-Binā'* iz arapske gramatike.

Početak (fol. 19b):

ما وجب علينا ادادن صكره سنه معلوم أولسون سك بل تحقيقا علم صرفك بابلري أوتوز بش بابدر، أوتوز بش بابدن التي باب ثلاثيٌ مجرّد ايچون أولكي بابك وزني فَعَلَ يَفْعَلُ...

Kraj (fol. 24a):

... شو أقسام أقسامي سبعه تسميه أولنور اشبو بيت انلري جمع ايدر:

صحيح است مثال است مضاعف - و لفيف و ناقص و مهموز و اجوف. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19b - 24a; 21 redak; tekst 160 x 90. Pismo *nashī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Na fol. 24a - 24b veća bilješka na turskom jeziku iz arapske gramatike.

5181,5 R 7625,V

الإيساغوجي

AL-ĪSĀĠŪĞĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī, um. 663/1265

Isto kao 5145,6.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 26b -32a; 15 redaka; tekst 145 x 80. Pismo *nashī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5181,6 R 7625,VI

قصيدة البردة

QAṢĪDA AL-BURDA

شرق الدين أبو عبد الله محمد بن سعيد البوصيري

Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣīrī.

608/1211 - 696/1296

Pjesma spjevana u slavu Muhameda (a.s.).

Početak (fol. 35b):

أَمن تذكر جيرانٍ بذي سلمِ - مزجتَ دمعًا جرى من مُقلةٍ بدمِ...

Kraj (fol. 41a):

... ما رنحت عذبات البان ريح صبا - و أطرب العيسَ حادي العيس بالنغمِ.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad 1176/1762-63. godine (bilješka na kraju slijedećeg djela u zbirci, fol. 43b).

Fol. 35b - 41a; 15 redaka u formi stiha; tekst 160 x 90. Pismo *nashī*, uglavnom vokaliziran. Brojevi i naslovi poglavlja u posebnom redu ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 268; TÜYATOK 07/III, 2080.

5181,7 R 7625,VII

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

سراج الدين أبو محمد علي بن عثمان الأوشي الفرغاني

Sirāğuddīn Abū Muḥammad 'Alī b. 'Uṯmān al-Ūšī al-Farġānī,

um. 575/1179.

Isto kao 5145,3.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad 1176/1762-63. godine (bilješka na kraju djela, fol. 43b).

Fol. 41b - 43b; 15 redaka u formi stiha; tekst 160 x 90. Pismo *nashī*, uglavnom vokaliziran. Kustode.

5181,8 R 7625,VIII

تحفة الملوك

TUḤFA AL-MULŪK

زين الدين محمد بن أبي بكر بن عبد المحسن الرازي
Zaynuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ʿAbdulmuḥsin
ar-Rāzī, um. poslije 666/1267-68

Kraće fikhsko djelo.

Nedostaje kraj djela. Kraj na poglavlju o zekatu.

Početak (fol. 45b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على محمد و آله أجمعين. هذا مختصر في علم الفقه جمعته لبعض إخواني في الدين بقدر ما وسعه الوقت، و قصرت فيه على عشرة كتب هي أهمّ كتب الفقه...

Kraj ovdje (fol. 54b):

... **فصل** في نصاب الإبل: في كل خمس شاة إلى خمس و عشرين، ثم بنت مخاض إلى ستة و ثلاثين، ثم بنت لبون إلى ستة و أربعين ثم...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 45b - 54b; 19-23 retka; tekst 180 x 115. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Izv.: Dobrača II, 1029,1; Ahlwardt IV, 4517; Kıbrıs, 211.

5181,9 R 7625,IX

القصيدة الطنطرانية

AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA

أبو نصر أحمد بن عبد الرزاق الطنطراني
Abū Naṣr Aḥmad b. ʿAbdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī,
um. oko 480/1087

Kasida u pohvalu seldžučkog vezira Niẓām al-Mulka.

Početak (fol. 55b):

يا خلِّي البالِ قد بلبلتَ بالبلبالِ بال – بالنوى زلزلتني و العقلُ في الزلزالِ زال...

Kraj (fol. 59b):

...دُم على رغم العِدىَ و اربَحْ بِعَوْدِ العيد طاف – دولة غرّآء. فيها أدوم الألطاف طاف.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 55b - 59b; 8 redaka; tekst 160 x 85 u formi stiha. Pismo *nasḫī*, uglavnom vokalizovan. Bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom pjesme.

Izv.: Dobrača I, str. 244; TÜYATOK 07/III, 2087.

5181,10 R 7625,X

إعراب العوامل المائة

IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL AL-MIʾA

Gramatička analiza na turskom jeziku al-Ğurğānījeva djela *al-ʿAwāmil al-miʾa* od nepoznatog autora.

Početak (fol. 61b):

عوامل قچدر؟ عوامل بردر، يا عوامل قچدر؟ عامل يوزدر، قچ قسم أوزرينه منقسم در؟ ايكي قسم أوزرينه منقسم بر قسم لفظي در بر قسم معنوي در...

Kraj (fol. 70b):

... اسم موقعنده واقع اوله سي در مثال نحو: زيد يضرب، كما تقول. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 61b - 70b; 15 redaka; tekst 145 x 100. Pismo *nasḫī*. Kustode.

Na fol. 71b-72a gramatička analiza na turskom jeziku teksta:

رضي الله تعالى عنكم. أعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

5181,11 R 7625,XI

العقيدة السنوسية

AL-ʿAQĪDA AS-SANŪSIYYA

محمد بن يوسف بن عمر السنوسي الحسني
Muḥammad b. Yūsuf b. ʿUmar as-Sunūsī al-Ḥasanī, um. 895/1489

Kraće djelo o osnovnim principima islamskog vjerovanja. Djelo je poznato još i kao *al-ʿAqīda aṣ-ṣuġrā* i *ʿAqīda ahl at-tawḥīd*.

Početak (fol. 73b):

الحمد لله و الصلوة و السلام على رسول الله، اعلم أن الحكم العقلي ينحصر في ثلاثة أقسام: الوجوب و الإستحالة و الجواز، فالواجب ما لا يتصوّر في العقل...

Kraj (fol. 80a):

... بكلمتي الشهادة عاملين بها، و صلّى الله على سيدنا محمد ... و رضي الله تعالى عن أصحاب رسول الله أجمعين، و عن التابعين لهم بإحسان إلى يوم الدين، و سلام على جميع الأنبياء و المرسلين.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 73b - 80a; 11-13 redaka; tekst 140 x 80. Pismo *nashī*. Kustode.

Izv.: H.H. II, 1157; Ahlwardt II, 2006; Dobrača I, str. 170; TÜYATOK 07/II, 996.

5182 R 7099

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 7; 195 x 130; 19 redaka; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez kartonski. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom.

5183 R 7926

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 9; 200 x 170; 11 redaka; tekst 160 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5184 R 7927

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 160 x 115; 13 redaka; tekst 110 x 60. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi neuvezani. Pismo *nashī*, od dva prepisivača. Brojevi poglavlja i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5185 R 7928

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 230 x 170; 13 redaka; tekst 135 x 85. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaje povez. Listovi neuvezani. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ili ispisani crvenom tintom, ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

5186,1 R 6926,I

العوامل الجديدة

AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 16b; 195 x 140; 8 redaka; tekst 125 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, u lošem stanju. Povez kartonski, oštećen. Pismo *nashī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa djelom.

Iz zbirke Mujković Redžepa iz Bijeljine.

5186,2 R 6926,II

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Djelo iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 17b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلاة على محمد و آله و صحبه أجمعين. و بعد فهذه رسالة فيما يحتاج إليه كل معرب أشد الإحتياج، و هو ثلاثة أشياء: العامل و المعمول و العمل، أي: الإعراب، فوجب ترتيبها على ثلاثة أبواب ...

Kraj (fol. 79):

... فإنه يجوز بناؤها على الفتح، نحو: لا رجل ظريف، و إعرابها رفعًا و نصبًا، نحو: لا رجل ظريفٌ و ظريفًا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 17b - 79b; 8 redaka; tekst 125 x 60. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Izv.: Ḥ. Ḫ. I, 117 ; Ahlwardt VI, 6781; Flügel I, 164; aẓ-Ẓāhiriyya N, 15; Jahić VI, 3787/2.

5187 R 7908

العوامل الجديدة

AL-ʿAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Nedostaje prvi list rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 13; 200 x 150; 9 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav, oštećen. Listovi volantni. Nedostaje povez. Pismo *nastaʿlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5188 R 8055

العوامل الجديدة

AL-ʿAWĀMIL AL-ĞADĪDA

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5031,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Nedostaje više listova na kraju djela.

Fol. 3; 210 x 145; 7 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Listovi volantni. Pismo *taʿlīq*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

5189 R 7836

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TAʿLĪQ AL-FAWĀḌIL ʿALĀ IʿRĀB AL-ʿAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Prema bilješci u kolofonu djela (fol. 35b) prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi ğumādā al-ūlā 1164/1751. godine. Ova godina se, međutim, nalazi u više rukopisa ovoga djela, tako da najvjerovatnije znači godinu prepisa rukopisa iz kojega su naredni rukopisi ovoga djela prepisivani, budući da je autor djelo završio 1144/1731-32. godine (Kıbrıs 704).

Fol. 35; 235 x 165; 25 redaka; tekst 185 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʿlīq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na posljednja dva zaštitna lista bilješke iz jezika.

Vlasnik rukopisa postao Rāġib b. Hāšim-efendī iz Fojnice 3. ḏū al-qa'da 1284/1868. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Iz kolekcije Elkaz Hidajeta iz Gračanice kod Bugojna.

5190 R 7837

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Godina prepisa ista kao i u 5189 (bilješka u kolofonu djela, fol. 49b).

Fol. 49; 215 x 140; 19 redaka; tekst 165 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom ili ispisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

5191 R 7838

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Godina prepisa isto kao i u 5189 (bilješka u kolofonu djela, fol. 84b).

Fol. 84; 205 x 145; 21 redak; tekst 160 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Janja.

5192 R 7839

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Fol. 27b i 28 bez teksta tako da je i u rukopisu djela mali prekid. Nedostaje jedan dio teksta.

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad u četvrtak u posljednjoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1157/1744. godine iz rukopisa koji je prepisan, odnosno napisan u posljednjoj dekadi mjeseca rabī' al-āḫira 1144/1731. godine (bilješke na kraju djela, fol. 45a). Pošto je ovo godina kada je djelo napisano, moguće je da je ovaj rukopis prepisan iz autografa.

Fol. 45; 205 x 159; 21-26 redaka; tekst 155 x 100, 170 x 115 i 175 x 95. Papir tamnobijel, tanji, glat, i srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq* i *nasḫī* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom ili crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad.

5193 R 7901

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Nedostaje početak djela.

Prepisao Aḥmad b. Ḥasan 20. ramaḍāna 1177/1764. godine (bilješka na kraju djela, fol. 52a).

Fol. 52; 215 x 140; 17 redaka; tekst 155 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice poveza. Kožni hrbat. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom linijom. Kustode.

5194 R 7936

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Nedostaje početak djela.

Prepisao nepoznati prepisivač 6. rabī' al-āḫira 1179/1765. godine u Egiptu u zaviji Qāyit-beg u vrijeme dok je bio učenik (bilješka na kraju djela, fol. 71a).

Fol. 71; 215 x 165; 17 redaka; tekst 155 x 85. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije.

Iz rukopisne zbirke Selimović Ismaila iz Zvornika.

5195 R 7840

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Nedostaju prvi i posljednji list rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 102; 193 x 145; 15 redaka; tekst 140 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez nov, tvrd, platneni sa klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Misoča.

5196,1 R 7855,I

تحفة الإخوان

TUḤFA AL-IḪWĀN

الشيخ مصطفى بن إبراهيم الكليبوليلي

aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī, um. 1176/1762

Komentar al-Birġiwīja djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* o agensima u sintaksi arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي أفهم العلوم للطالبين، و جعل أفعالهم بين الأفعال نافعين ... و بعد فيقول العبد الضعيف الفقير إلى ربه القدير الشيخ مصطفى بن إبراهيم، رزقهم الله بجنات: ... و لما رأيت الكتاب المسمى بالعوامل الجديدة النحوية للشيخ ... المعروف بالبركوي ...أردت أن أشرح له شرحاً ... و سميته **بتحفة الإخوان** سائلاً أن يكون لنا ذخراً يوم يقوم الحساب ...

Kraj (fol. 54a):

... و الثاني منهما المبني العارض الذي تتوارد عليه المعاني المقتضية نحو المضمرات، نحو: ضرب و ضربت و أضرب و نضرب، و الإشارات و الموصولات و غيرها، فافهم، الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا نهتدي ... فالحمد لله رب العالمين .

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm b. Yūsuf Būsnawī iz Ključa 1209/1794. godine (bilješka na kraju djela, fol. 54a).

تمت الكتابة بعون الله الملك الوهّاب عن يد أضعف العباد الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور الحاج إبراهيم بن يوسف بوسنوي عن قصبه، كلوج، سنة تسع و مائتين و ألف.

Fol. 1b - 54a; 220 x 160; 17 redaka; tekst 170 x 110. Papir bijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene sa tri crne linije, potom na nekoliko listova tanjom crvenom a kasnije zelenom linijom.

Vlasnik rukopisa bio Busnawī Ḥusayn-efendī, porijeklom iz Starog Majdana koji je rukopis kupio za 20 groša (bilješka na prvom zaštitnom listu).

U posjed rukopisa došao Ḥusayn-efendī b. al-ḥāǧǧ Ibrāhīm-efendī Busnawī iz Kamengrada 1267/1851. godine koji je rukopis kupio za 20 groša (bilješka na fol. 1a). Vjerovatno da se radi o istoj osobi kao vlasniku rukopisa iz prethodne bilješke.

Rukopis je iz područja Sanskog Mosta.

Izv.: Ḥ. Ḫ., Ḏayl I, 239; A. M. II, 451; GAL G II, 441, 21d; GAL S II, 657; az-Ẓāhiriyya N, 74; Kaḥḥāla XII, 236; Hasandedić, 99; Kairo A II, 84; Jahić VI, 3984/3.

5196,2 R 7855,II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm b. Yūsuf Busnawī iz Ključa u posljednjoj dekadi mjeseca ǧumādā al-āḫira 1209/1794. godine (bilješka na kraju djela, fol. 122a).

Fol. 59b - 122a; 17 redaka; tekst 170 x 110. Pismo *nasḫī* i *ta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje obrubljene sa tri crne linije, kasnije zelenom linijom.

5197,1 R 2520,I

تحفة الإخوان

TUḤFA AL-IḪWĀN

الشيخ مصطفى بن إبراهيم الكليبولي

aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī,
um. 1176/1762

Isto kao 5196,1.

Prepisao Maḥmūd 1256/1840. godine (bilješka na kraju djela, fol. 61a).

Fol. 1b - 61a; 19 redaka; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nekoliko prvih listova oštećeni. Povez tvrd, kartonski, oštećen. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5197,2 R 2520,II

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Prijevod ili komentar na turskom jeziku al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz arapske sintakse. Prema Köprülü (III, 279/3) ovo bi mogao biti prijevod na turski jezik navedenog djela koji je sačinio Yūsuf b. 'Uṯmān al-Ḥalīmī al-Iskilībī? (الاسكليبي) al-Islāmbūlī, um. 1199/1785. godine.

Početak (fol. 61a):

ما وجدن صكره سكا معلوم أولسون أي طالب تحقيق هر بر إعراب بيلمكه طالب أولان يوزي شي، بيلمدن لازمدر، بوزدن آلتمش عامل أوتوزه معمول ...

Kraj (fol. 65b):

... اكر ظاهر أولمايوب آخرنده تقدير أولماز إيسه محلي تسميه أولنور **توكلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته** شللي. تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Maḥmūd 1256/1840. godine (bilješka na kraju prvog djela u zbirci, fol.61a).

Fol. 61a - 65b; 19 redaka; tekst 165 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 279/3.

5197,3 R 2520,III

تعليق الفواضل على إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ I'RĀB AL-'AWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Djelo je manjkavo na kraju.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Maḥmūd 1256/1840. godine (bilješka na kraju prvog djela u zbirci, fol.61a).

Fol. 68b - 115b; 19 redaka; tekst 165 x 95. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5198,1 R 7935,I

تحفة الإخوان
TUḤFA AL-IḪWĀN

الشيخ مصطفى بن إبراهيم الكليبوليلي
aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī, um. 1176/1762

Isto kao 5196,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1262/1846. godine (bilješka na kraju djela, fol. 39a).

Fol. 1b - 39a; 205 x 145; 23 retka; tekst 150 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane od strane prepisivača.

Vlasnik rukopisa bio ʻAbdurraḥmān b. al-ḥāǧǧ Aḥmad al-Maġribī (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5198,2 R 7935,II

تعليق الفواضل على إعراب العوامل
TAʻLĪQ AL-FAWĀḌIL ʻALĀ IʻRĀB AL-ʻAWĀMIL

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī, um. 1168/1755

Isto kao 5102,3.

Veći dio rukopisa ostao neprepisan.

Kraj ovdje (fol. 50b):

و الجملة الفعلية على هذا جواب شرط محذوف، أو استينافية، و لا يحسن العطف هنا، كما لا يخفى على أهل النهي.

Prepisao nepoznati prepisivač 1262/1846. godine (bilješka na kraju prvog djela, fol. 39a).

Fol. 39b - 50b; 23 retka; tekst 150 x 90. Pismo *nasḫī*, od istog prepisivača kao i prethodno djelo. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, pisane od strane prepisivača.

5199 R 8037

شرح العوامل الجديدة
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Nedostaju početak i kraj djela. Početak djela u našemu rukopisu je teško citirati pošto se na nekoliko prvih listova zbog vlage tekst razlio.

Kraj ovdje (fol. 50b):

... و أما فعل التعجب فلا يتغير أصلاً لكونه كالمثل نحو ضربت هنداً و الهندات مثال لما كان المظهر مؤنثاً حقيقياً من ال ... مفرداً أو مثني متصلاً بعامله الذي هو...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 50; 200 x 160; 19 redaka; tekst 140 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nastaʻlīq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na nekoliko prvih listova tekst djela uokviren sa dvije crvene linije.

5200 R 7885

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1216/1801-02. godine (bilješka na kraju djela, fol. 28a):

Fol. 28; 210 x 140; 13 redaka; tekst 175 x 85. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Ima volantnih listova. Pismo *taʻlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom ili ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5201,1 R 7884,I

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي
Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Prepisao Yūsuf Kadribašić u utorak 25. ṣafara 1357/26. aprila 1938. godine (bilješka na kraju djela, str. 79).

Str. 1 - 79; 205 x 165; 10 redaka; tekst 175 x 150. Papir industrijski, tamnobijel, srednje debljine, glat. Ištampani redovi plavom bojom. Povez mekši, kartonski. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Interlinearno prijevod na bosanski jezik, ispisan arapskim pismom.

Vlasnik rukopisa bio Jusuf Kadribašić, učenik četvrtog (IV) razreda Čačak medrese u Brčkom (bilješka na koricama rukopisa) koji je rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

5201,2 R 7884,II

الكافية في النحو
AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

جمال الدين أبو عمرو عثمان بن عمر بن أبي بكر ابن الحاجب

Ǧamāluddīn Abū ʿAmr ʿUṯmān b. ʿUmar b. Abī Bakr
Ibn al-Ḥāǧib, 570/1174 - 646/1249

Isto kao 5044,7.

Djelo nije do kraja prepisano.

Prepisao Yūsuf Kadribašić u utorak 25. ṣafara 1357/26. aprila 1938. godine (bilješka na kraju prvog djela, str. 79).

Str. 80 - 82; 10 redaka; tekst 175 x 150. Pismo *nasḫī*, vokaliziran. Interlinearno prijevod na bosanski jezik ispisan arapskim pismom.

Na listovima koji slijede nalazi se nekoliko dova, više priča na bosanskom jeziku pisanih arapskim pismom kao i neke izreke na arapskom jeziku sa prijevodom na bosanski jezik.

5202 R 4947

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī,
929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 42; 185 x 120; 13 redaka; tekst 130 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʿlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5203 R 7886

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī,
929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 46; 185 x 110; 11 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *taʿlīq*. Brojevi i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom ili nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke Behaudina Hadžimejlića iz Busovače.

5204 R 7887

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī,
929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Nedostaje prvi list rukopisa.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 95; 220 x 160; 7 redaka; tekst 135 x 60. Papir tamnobijel, tanji, hrapav, zahvaćen vlagom. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *taʿlīq*. Naslovi poglavlja ispisani na marginama. Kustode. Na marginama i interlinearno rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

5205 R 7841

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn
al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Komentar al-Birgiwījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي جعل الألفاظ قوالب المعاني، و فضلها على سائر الأصوات ... **أما بعد** فيقول العبد الفقير إلى ربه القدير الشيخ مصطفى بن حمزة ... إن كتاب إظهار الأسرار للفاضل ... مولانا الشيخ محمد ... الشهير المعروف بالبركوي ... سألني بعض الإخوان، و أخصّ الخُلاّن أن أكتب لهم شرحًا يحلّ عقد ألفاظه و مبانيه ... و سميته **بنتائج الأفكار**...

Kraj (fol. 82b):

... **لا رجل ظريف** بالرفع و **ظريفًا** بالنصب، و أما معطوفة نكرة بلا تكرير لا، فيرفع على محلّه البعيد ... و إنما لم يتعرض لحكم سائر التوابع أيضا لأنه لا نصّ عنهم فيها، غير أنه نقل عن الأندلسي أن ما عداهما كتوابع المنادى.

Prepisao Aḥmad 1122/1710. godine (bilješka na kraju djela, fol. 82b)

Fol. 82; 205 x 140; 29 redaka; tekst 150 x 73. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kožni sa utisnutim rozetama na koricama i klapni, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom tanjom crvenom linijom a dalje jednom crvenom linijom kao i margine. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

U posjed rukopisa došao Ḥasan b. Ḥusayn Čanawī 1164/1751. godine (bilješka na kraju djela, fol. 82b).

Vlasnik rukopisa je bio i Mullā Ṣāliḥ-efendī (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Izv.: Ḥ.Ḫ., Ḏayl II, 620; A.M. II, 441; Ahlwardt VI, 6784; Flügel I, 164-5; aẓ-Ẓāhiriyya N, 523; Kaḥḥāla XII, 249; Jahić VI, 4134.

5206 R 7882

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn
al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 5205.

Prepisao Ibrahīm Sūdić Būsnawī (Bosanac) u Istanbulu u Defterdar medresi u posljednjoj dekadi mjeseca ramaḍāna 1257/1841. godine (bilješka na kraju djela, fol. 79b).

قد تمّ حروف هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في ديار إسلامبول في مدرسة دفتردار عن يد إبراهيم سوديك بوسنوي ... قد وقع الفراغ في أواخر شهر رمضان المبارك سنة سبع و خمسين و مائتين و ألف.

Fol. 79; 245 x 175; 17 redaka; tekst 170 x 120. Papir bijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Lage volantne. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane crvenom tintom. Tekst djela uokviren sa dvije crvene linije.

5207 R 7842

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)

Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn
al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 5205.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 163; 200 x 150; 15 redaka; tekst 135 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni sa utisnutim rozetama na koricama. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. U početku rukopisa na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5208

R 7843

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)
Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn
al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 5205.

Nedostaje manji dio teksta na kraju.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 137; 195 x 145; 19 redaka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom, nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Iz zbirke rukopisa Jakuba Memića iz Novog Pazara.

5209

R 7877

نتائج الأفكار

NATĀ'IĞ AL-AFKĀR

مصطفى بن حمزة بن إبراهيم بن ولي الدين بن مصلح الدين الآطه وي (أطه لي)
Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn
al-Aṭawī (Aṭalı), um. poslije 1085/1674

Isto kao 5205.

Djelo je manjkavo na početku.

Prepisao Ḥusayn b. Muṣṭafā u četvrtak 16. ša'bāna 1130/1718. godine (bilješka na kraju djela, fol. 58b).

Fol. 58; 210 x 150; 19 redaka; tekst 150 x 70. Papir tamnobijel, tanji, glat, prilično zahvaćen vlagom. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*, teško čitljiv. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

5210

R 7875

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR 'ALĀ I'RĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي
Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Komentar al-Birģiwījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika. Prema bilješci u nekoliko rukopisa koji se nalaze u našoj biblioteci autor je djelo dovršio 15. ğumādā al- āḫira 1152/1739. godine.

Početak (fol. 1b):

الحمد لله الذي رفع داء الجهل عنا بإنزال قرآن عربي بيّن الهدى علينا، و نصب أطباء العلماء، بيننا بمحض لطفه و إحسانه ... **أما بعد** فيقول الراجي من ربه الحسنى و الزيادة، حسين بن أحمد الشهير بزيني زاده غفر ذنوبهما ... لما كان كتاب إظهار الأسرار للشيخ محمد البركوي ... أن أكتب عليه إعرابًا لا يغادر صغيرًا و لا كبيرًا ... و سميته **بحل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار** ...

Kraj (fol. 151b):

... **و ظرفًا** مراد لفظه مع محذوفه أي: لا رجل مَجرور، و تقديرًا عطف على مدخول ... هذا آخر ما أوردناه من الإعراب على إظهار الأسرار، بعون الله الملك المستعان ... اللهم اجعله خالصًا لوجهك الكريم، و سببًا للنجاة يوم لا ينفع مال و لا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم، و صلّى الله على سيدنا...

Prepisao nepoznati prepisivač 1166/1752-53. godine (bilješka na kraju djela, fol. 151b).

Fol. 151; 215 x 150; 19 redaka; tekst 150 x 80. Papir narandžaste boje, srednje debljine, glat. Ima volantnih listova i laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo nasḫī. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode. Tekst djela na prve dvije stranice uokviren debljom linijom zlatne boje, obrubljenom crnim linijama, a ostali dio uokviren crvenom linijom. Na početku lijep *unvan* sa preovlađujućom zlatnom bojom. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

Izv.: A.M. I, 326; Kairo A II, 104; Hasandedić, 85; Ahlwardt VI, 6785/2; GAL G II, 441 i S II, 656. Jahić VI, 4151.

5211 R 7834

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5210.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al-Mustārī (iz Mostara) 1191/1777. godine (bilješka na kraju djela, fol. 186a).

سوّده صالح ابن مصطفى المستاري، عفى عنهما الباري، سنة إحدى و تسعين و مائة و ألف.

Fol. 186; 215 x 140; 21 redak; tekst 150 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kožni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Rukopis je iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad (Varcar Vakuf).

5212 R 7876

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5210.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 130; 205 x 150; 23 retka; tekst 155 x 95. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom, otkinute klapne. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama rjeđe bilješke u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Muṣṭafā ... Būsnawī koji je rukopis kupio za 40 groša (bilješka na fol. 1a).

Vakuf al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-āġā za džamiju u Jajcu.

5213 R 6669

حل أسرار الأخيار على إعراب إظهار الأسرار

ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʻALĀ IʻRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR

حسين بن أحمد زيني زاده البرسوي

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī,
um. 1168/1755

Isto kao 5210.

Nedostaje početak djela.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 222; 195 x 150; 17 redaka; tekst 140 x 100. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nastaʻlīq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke Emina Islamovskog iz Struge.

5214,1 R 5569,I

فوائد في النحو

FAWĀʼID FĪ AN-NAḤW

Kraća rasprava ili poglavlje iz nekog djela iz arapske sintakse od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

{الحمد لله ربّ العالمين} و الصلوة و السلام على نبيّه محمد و آله أجمعين. و **بعد** فهذه رسالة في النحو تسمّى فوائد. إذا ظرف للإستقبال حاصص!؟ (خاصّ) شرط منصوب بجوابه و فيه معنى الشرط غالبًا فمختصّ بالجملة الفعليّة...

Kraj (fol. 2a):

... نحو: ضربت ضربًا تمامًا مصدرية ظرفية نحو: ما دمت صبيًا، كافة عن العمل نحو: إنما الله إله واحد، ما زائدة نحو {فبما رحمة من الله} تمت الرسالة

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 2a; 195 x 150; 19 redaka; tekst 165 x 95. Papir tamnobijel, deblji, glat. Ima volantnih listova. Povez kartonski. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5214,2 R 5569,II

إظهار الأسرار
IẒHĀR AL-ASRĀR

محمد بن پير علي البركوي

Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgawī, 929/1521 - 981/1573

Isto kao 5186,2.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 4b - 25b; 19 redaka; različite dimenzije teksta. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5215 R 6021

رسالة في الإعراب
RISĀLA FĪ AL-IʿRĀB

Gramatička analiza nekih stihova od nama nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

{الحمد لله رب العالمين) و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه أجمعين و بعد. فإني لما نظرت في كتب العربية و وقفت على دقائقه و حقائقه، راجعت كتب العلماء و تصانيفهم، وجدتها مشتملةً على أبيات من الشعر مصعبة المباني ... أردت أن أجمع منها ما تيسر لأوضّح مشكله و لأبيّن مجمله مشيراً إلى موضع النكتة...

Kraj (fol. 10a):

... و من ذلك قول الشاعر:

استرزق اللهَ مما في خزائنه - حقًا ثيبك؛ (يُثيبك) فإن الله غفاراً

... و الله مرفوع على أنه فاعل لثيبك؛ (ليثيبك) و غفّاراً: منصوب على الحال، فتقديره: فاطلب من الله رزقًا ثيبك؛ (يثيبك) في حال كونه غفّاراً، و الله أعلم بالصواب، و إليه المرجع و المآب.

Prepisao Dāġir Ibrāhīm al-Ġariqī 8. ḏū al-ḥiǧǧa 1281/1865. godine (bilješka u kolofonu djela, fol. 10a).

Fol. 10; 245 x 170; 21 redak; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nastaʿlīq*. Analizirani stihovi citirani sa *qawl aš-šāʿir*. Kustode.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

Turski rukopisi
المخطوطات التركية

5216 R 7941

إعراب العوامل المائة

I'RĀB AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza na turskom jeziku al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

الحمد لفظًا مرفوع مبتدأ الله ده لام حرف جرّ لفظة الله لفظًا مجرور لام ايله جار مع المجرور متعلّق متعلّق مخصوص جار مجروريله إعرابدن محلاً مرفوع ... (fol. 2a) **فإن العوامل** إن حرقدر حروف مشبه بالفعلدن اسم استر منصوب خبر استر مرفوع العوامل لفظًا منصوب...

Kraj (fol. 101a):

... **ها** مؤنث ضميري إعرابدن محلاً مجرور مضافك إليهدر استعمالك، و ضمير راجعدر مائه يه. تم التمام

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 101; 147 x 105; 13 redaka; tekst 100 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi uvezani koncem, bez korica. Pismo *nasḫī*. Kustode.

5217,1 R 5844,I

إعراب ديباجة العوامل المائة

I'RĀB DĪBAĞA AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Gramatička analiza na turskom jeziku uvoda al-Ǧurǧānījeva djela *al-'Awāmil al-mi'a* od nepoznatog autora. Na kraju se obrađuju i druga gramatička pitanja u arapskom jeziku.

Početak (fol. 1b):

[الحمد لله رب العالمين] و الصلوة و السلام على نبيّه محمد و آله و صحبه أجمعين، **و بعد** فإن العوامل في النحو على ما ألفه الشيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجاني، رحمة الله عليه، مائة عامل و هي تنقسم إلى قسمين: لفظية و معنوية، فاللفظية تنقسم إلى قسمين: سماعية و قياسية ... (fol. 3a) **الحمد** لفظًا مرفوع مبتدأ **لله** ده لام حرف جرّ لله لفظًا مجرور لام ايله جار مع المجرور متعلّق متعلّقي ثابت ياخود...

Kraj (fol. 26b):

... امتنه بر عظيم بر كزاردر هر كيمكه اكا اشتغال إيليه ديني و أخري دولتنه نائل اولمق مقرردر. تمت تمام في سبعة أيام بعون الله الملك العلام. فاختصرت على هذا لأن الإختصار مطلوب عند جميع الخواص و العوام. اللهم اختم عمرنا على الإيمان و الإسلام.

Prepisao al-Busnawī as-Sārāyī al-Yāziğī 1135/1722. godine (bilješka na kraju drugog djela u zbirci, fol. 32a).

Fol. 1b - 26b; 200 x 110; 19 redaka; tekst 145 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela kao i istaknute riječi ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5217,2 R 5844,II

رسالة في بيان "و الله أعلم بالصواب"

RISĀLA FĪ BAYĀN "WALLAH A'LAM BI AṢ-ṢAWĀB"

Gramatička analiza na turskom jeziku fraze *Wallah a'lam bi aṣ-ṣawāb* od nepoznatog autora.

Početak (fol. 27b):

جمع المصدر مصدرك جمعنده قانده اولدركه آخرينه بر ما و بر ألف زياده ...

Kraj (fol. 32a):

... مصاحبت ايچون كلور مثلا ايدرلر ذرّين التونلو منكين كمشلو چركين كوزتو. تمت

Prepisao al-Busnawī as-Sārāyī al-Yāziğī početkom mjeseca ṣafara 1135/1722. godine (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

حرّره الحقير البسنوي السرايي اليازيجي إتمامًا في شهر ماه صفر الخير المبارك في أوّله في وقت العشاء، في سنة خمس و ثلاثين و مائة و ألف.

Fol. 27b -32a; 19 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

5217,3 R 5844,III

في بيان العوامل

FĪ BAYĀN AL 'AWĀMIL

Kraće djelo iz arapske gramatike napisano na arapskom jeziku. Vjerovatno da se radi o izboru poglavlja iz drugih djela o nekim gramatičkim pitanjima kao što su regensi u arapskom jeziku, vrste promjena riječi, elativ, neke gramatičke definicije ili riječi kojima se dodaje *hā'* kada su u nominativnom padežu.

Početak (fol. 35b):

حُلولٌ رُبَّ رُبَّما لقيتُ التِقاءُ حاشا و خلا وَ عدا انَّ انْ لكنَّ...

Kraj (fol. 51b):

... **و العشرون أجل** و هي حرف لتصديق الخبر، كما يقال: جاء زيد و ما جاء زيد فتقول: أجل و جيه، و إنّ في التصديق مثل أجل. تمّت تمام

Prepisao al-Busnawī as-Sārāyī al-Yāziğī u mjesecu ğumādā al-āhira 1134/1722. godine (bilješka na fol. 42b).

Fol. 35b -51b; 19 redaka; tekst 145 x 60. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

Na fol. 52a - 54a dio nekog djela na turskom jeziku iz arapske gramatike.

5218 R 2414

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

أحمد سودي البوسنوي

Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597

Komentar na turskom jeziku Ibn Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz arapske sintakse.

Početak (fol. 1b):

الحمد لوليه و الصلاة على نبيه، و على آله و أصحابه المهتدين بهدايته، و بعد بو مسطرك مُنْتَشي، و بو محرّرك مُرقَشي ضعيف و نحيف قاصر مقتصر سودي كنهكار حقير، جعل الله ذنبه مغفوراً و عيبه مستوراً ...

Kraj (fol. 318b):

... زيراكه إعراب فعل حرف أوزرينه جاري أولمق لازم كلوركه حقيقة بر عربى كلمة در. تم

Drugi dio djela prepisao nepoznati prepisivač 1017/1608. godine (bilješka na kraju djela, fol. 318b).

Fol. 318; 190 x 120; 17 redaka; tekst 140 x 65-75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*, od dva prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

U posjed rukopisa došao Rušdī al-ḥāğğ Muḥammad 13. ḏū al-ḥiğğa 1165/1752. godine (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Vakuf Osman Šehdijine biblioteke.

Izv.: Šabanović, 94; Ḥ.Ḫ. II, 1372; GAL G I, 304/16; GAL S I, 534; Blochet, 255; Kairo T, 83.

5219 R 2770

شرح الكافية

ŠARḤ AL-KĀFIYA

أحمد سودي البوسنوي

Aḥmad Sūdī al-Būsnawī, um. poslije 1006/1597

Isto kao 5218.

Prepisivač, mjesto i vrijeme prepisa nepoznati.

Fol. 182; 205 x 150; 21 redak; tekst 175 x 95. Papir tamnobijel, tanji, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq* od više prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke dr. Muniba Muidovića (bilješka na fol.1a).

5220 R 3583

ترجمهء كافية

TARĞAMA-I KĀFIYA

Komentar Ibn al-Ḥāğibova djela *al-Kāfiya* iz sintakse arapskog jezika napisan na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Navedeni naslov se nalazi u drugome našem rukopisu (Pogl.: Jahić VI, 4106).

Početak (fol. 1b):

الكلمة كلمه **لفظ** بر لفظدر **وضع** وضع أولندي **لمعنى مفرد** معناى مفرد ايچون وضع أولندي كلمة ايله كلام لامك سكونيله كلمدن مشتقلردر كلم: جرح، جيمك فتحه سيله وارنك سكونيله مجروح اتمك ديكدر كلمة ايله كلامك دخي نفوسده تأثيري واردر...

Kraj (fol. 164b):

... زيرا تنوينك ما قلبي مفتوح أولسه ألفه قلب أولنور در، أصبت خيراً كبي ما قبلي مضموم و ياخود مكسور أولسه ألفه مقلوبه حذف أولنوپ، أصابني خير دينلور و دخي، اختم لي بخير دينلور.تمّت

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥurram u drugoj dekadi mjeseca ṣafara 1031/1621. godine (bilješka sa pečatom na kraju djela, fol. 164b):

Fol. 164; 210 x 150; 17 redaka; tekst 150 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom, oštećen. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom ili crnom linijom. Kustode. Na marginama poneka bilješka u vezi sa tekstom djela.

Vlasnik rukopisa bio Darwīš Muṣṭafā b. 'Uṯmān (bilješka sa pečatom na fol. 1a).

Izv.: Jahić VI, 4106.

5221 R 4759

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Prijevod na turski jezik sa komentarom al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

أوزرنه وجوب آديله بسمله حمدله صلوة له واجب ايدي بو أوچ شيء ادا اتدكومزدن صكره... هر بر طالبه اولكي أمردن جَزْمًا بوز شيء بلمك لائق و لازمدر، بلكه دخي وجوب آديله واجبدر أو بوز شيدر قچ قسم أوزرنيه در؟ أوچ قسم اوزرنيه در، قسم اول نيه درلر؟ عامل ديرلر...

Kraj (fol. 30b):

... **على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته** تركيبنده واقع اولان لفظي من على ايله اعرابدن محلاً مجرور اولدوغي كبي.

Prepisao nepoznati prepisivač 1210/1795-6. godine (bilješka na kraju djela, fol. 30b).

Fol. 30; 160 x 120; 13 redaka; tekst 130 x 75. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom ili nadvučene crvenom linijom. Kustode.

5222,1 R 3004,I

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Isto kao 5221.

Prepisao Ḥalīl (bilješka na kraju djela, fol. 32a).

Fol. 1b - 32a; 160 x 115; 13 redaka; tekst 125 x 75. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom i klapnom. Pismo *nasta'līq*. U tekstu ima dosta ispravki. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Rukopis uvakufio ʻUṯmān b. Muṣṭafā Mehremić iz Sarajeva iz Careve mahale za Ajni-begov mekteb i predao ga mutevelijì Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Harsankliji 1250/1835. godine (bilješka na margini, fol. 1b).

Rukopis je iz Osman Šehdijine biblioteke.

5222,2 R 3004,II

ترجمهء إظهار الأسرار

TARĞAMA-I IẒHĀR AL-ASRĀR

Nepotpun prijevod na turski jezik al-Birgawījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 33b):

بسمله دن حمده له دن صلوة له دن فارغ اولدقدن صكره، شو بر رساله دير كلمه اوزرنه قواعد نحو اوزرنه هر بررلريچون اشدّ احتياج ايله محتاج اولان اوج شيدر عامل معمول عمل إعراب ايمدي أمر بويله اولدي...

Kraj (fol. 42a):

... لولا بعدنده ده مفتوح قلنور زيرا لولانك ما بعد مبتدادر نحو لولا انّك ذاهب لكان كذا.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 33b - 42a; 13 redaka; tekst 115 x 65. Papir svijetlozeleni, deblji, hrapav. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom a primjeri na arapskom jeziku nadvučeni crvenom linijom. Kustode.

5222,3 R 3004,III

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela na *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike od nepoznatog autora. Slično kao 4813,2.

Početak (fol. 43b):

{الحمد لله رب العالمين} و الصلوة و السلام على محمد و آله و صحبه أجمعين، أمثله مختلفه صيغه سنده قچ ألفاظ وار؟ يكرمي طقوز لفظ وار، قچ تثنيه؟ تثنيه يوق، قچ جمع؟ جمع يوق...

Kraj kao 5081.

Prepisao Ḫalīl ibn Ṣāliḥ Būsnawī (Bosanac) iz kadiluka Stolac boraveći u Qalenderḫāne medresi 26. ǧumādā al-āḫira 1224/1809. godine (bilješka na kraju djela, fol. 51b).

و كان الفراغ في شهر جمادى الآخرة إلى يوم ستة و عشرين لسنة أربع و عشرين و مائتين و ألف من الهجرة ... خليل ابن صالح بوسنوي عن قضاء إستولچه المقيم بمدرسة قلندرخانه...

Fol. 43b - 51b; 20-21 redak; tekst 140 x 95. Pismo *nastaʻlīq*. Istaknute riječi nadvučene crnom ili crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela, ispisane rukom prepisivača.

Izv.: Fajić V, 3331/5.

5222,4 R 3004,IV

ترجمهء إظهار الأسرار

TERĞEME-I IẒHĀR AL-ASRĀR

Prijevod sa komentarom na turskom jeziku al-Birgawījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika od nepoznatog autora.

Početak (fol. 51b):

بسم الله الرحمن الرحيم، بسم الله ده با حرف جر متعلق يا فعل اولور يا شبه فعل اولور يا معنا ، فعل اولور...(fol. 52a) **الحمد** ديدي: أحمد نحمد ديمدي...

Kraj (fol. 73a):

...متعلق مدخولنه علّة أولورسه تحصلي أكر لامك مدخولي متعلقنه ذهنده علّة أولورسه حصولي.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī (bilješka na kraju prethodnog djela, fol. 51b).

Fol. 51b - 73a; 20-21 redak; tekst 140 x 95. Pismo *nastaʻlīq*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode.

5222,5 R 3004,V

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na turskom jeziku djela na *al-Amṯila al-muḫtalifa* iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 74b):

هر طالب أوزرينه أوستادنه دعا اتمك واجبدر نه ديو دعا إيدر **رضي الله تعالى عنكم** ديو دعا أيدر ... **نصر** فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسي ...

Kraj (fol. 89b):

...تعريف اغياري مانع أولمش اولور ففيه تأمّل.

Prepisao isti prepisivač kao i prethodno djelo, Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī (bilješka na kraju prethodnog djela, fol. 51b).

Fol. 74b - 89b; 20-21 redak; tekst 140 x 95. Pismo *nasta'līq*. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5223 R 7945

معرب العوامل

MU'RIB AL-'AWĀMIL

Gramatička analiza na turskom jeziku uvodnog dijela (al-ḥamdala) al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz sintakse arapskog jezika od nepoznatog autora. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (str. 1):

رضي فعل ماضي فتح أوزرينه مبني إعرابدن حظي يوق الله لفظه، جلال لفظا مرفوع فاعلدر رضينك رضي فاعل إيله برابر جمله سي جمله، فعليه إعرابدن حظي يوق...

Kraj (str. 13):

... **أنّ** حروف مشبهه با لفظدن حرفدر اسم استر منصوب خبر استر مرفوع فتح أوزرينه مبني إعرابدن حظي يوق ضمير منصوب متصل ضمّ اوزرينه مبني محلاً منصوب اسمدر أنّ نك.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Str. 13, paginiranih; 195 x 120; 18 redaka; tekst 160 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez platneni sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela uokviren crnom tintom.

Vlasnik rukopisa Sulaymān-efendī Ḥasan-āġāzāde, učenik Atmejdan mederse u Sarajevu (bilješka bez godine prepisa na listu prije početka djela).

Iz rukopisne zbirke Sirćo hadži hafiz Asima.

5224 R 7917

شرح العوامل الجديدة

ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ǦADĪDA

Komentar na turskom jeziku al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz arapske sintakse.

Nedostaje početak i kraj djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... أولدوغيچون حركه اوزره مبني اجتماع ساكنين دفع ايچون ضمّ اوزره مبني مضاف اليه ... (fol. 1b) **لا** لنفي جنس ايچون أولان لا سكون اوزره مبني إعرابدن نصيب يوق **بدّ** لفظا فتح أوزره مبني إعرابدن محل منصوب اسمدر لانك **لكل** حرف لام حرف جر...

Kraj ovdje (fol. 90b):

... **جهة** لفظ مجرور من إيله جار مع مجرور إعرابدن محل يوق ... جهتده مضاف أولدي ضميره **ها** ضمير بارز متصل إعرابدن محل...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 90; 145 x 110; 13 redaka; tekst 95 x 55. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

Iz zbirke Teufika Varenikovića iz Travnika.

5225,1 R 4762,I

ترجمة العوامل الجديدة

TARǦAMA AL-'AWĀMIL AL-ǦADĪDA

Prijevod na turski jezik al-Birgawījeva djela *al-'Awāmil al-ǧadīda* iz arapske gramatike. Nedostaje početak djela.

Početak ovdje (fol. 1a):

... **اوّلكسي** فاعلدر **مثالي** رحم الله تعالى النائب **ايكنجسي** نائب فاعلدر **مثالي** رحم الله النائب **اوچنجسي** مبتدأدر **دردنجسي** خبردر **مثالي** محمد خاتم الأنبيا، عليهم السلام...

Kraj (fol. 8a):

... و اكر لفظده ظاهر اولميوب لفظك آخرنده دخي تقدير اولنمدي ايسه اكا إعراب محلّي تسميه أولنور مثالي **توكّلنا على من لا يأتي الخير إلاّ من جهته**. و الحمد لله رب العالمين.

Prepisao Muṣṭafā Ḥalīmī Yīwāǧī-zāde u mjesecu ǧumādā al-āḫiru 1178/1764. godine (bilješka na kraju djela, fol. 8a).

Fol. 1a - 8a; 180 x 100; 11 redaka; tekst 110 x 45. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom.

Iz zbirke Hadžiomerović Ali-Rize iz Orašja.

5225,2 R 4762,II

خدا ربّم
ḤUDĀ RABBUM

إبراهيم حقّي أرضرومي
Ibrāhīm Ḥaqqī Arẓurūmī,
um. 1195/1780-81

Islamska vjeronauka napisana u stihovima na turskom jeziku.

Početak (fol. 10b):

خدا ربّم بنم حقّا محمددر رسول الله - هم إسلام ديندر دينم كتابدر كلام الله

Kraj (fol. 14b):

... سنك حفظ و امانتده آمانت اوله
يا الله معلوم اوله.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10b - 14b; 11-13 redaka; tekst 110 x 45 i 125 x 50. Pismo *nasta'līq*. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 126 i II, 1621/5; Nametak IV, 2636/7.

5225,3 R 4762,III

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Prepjev sa arapskog na turski jezik kraće rasprave o pedeset i četiri farza. Djelo nije do kraja prepisano.

Početak (fol. 15a):

اولا آلتي صفت ايمان
اولكي آمنت بالله، بَنْ الله تعالى يه ايناندم...

Kraj ovdje (fol. 19a):

... بونلرك جمله سين ازبرليوب بلمك
فرضدر غفلت اولنميه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 15a - 19a; 11-13 redaka; tekst 125 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi ispisani crvenom tintom. Kustode.

Izv.: Dobrača I, str. 371 i II, 1593/2; 1626/1; 1629/6 i 1632.

5225,4 R 4762,IV

الإيساغوجي
AL-ĪSĀĠŪǦĪ

أثير الدين مفضل بن عمر الأبهري
Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī,
um. 663/1265

Isto kao 5145,6.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 25b - 34a; 11 redaka; tekst 130 x 50. Pismo *ta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5225,5 R 4762,V

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

برهان الدين الزرنوجي
Burhānuddīn az-Zarnūǧī,
um. poslije 593/1197

Djelo iz islamske etike (ahlak) o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika.

Početak (fol. 35b):

الحمد لله الذي فضل بني آدم بالعلم و العمل على جميع العالم، و الصلوة على محمد سيد العرب و العجم ... و بعد فلما رأيت كثيراً من طلاب العلم في زماننا ... و أحببت أن أبيِّنَ لهم طريق التعليم على ما رأيت في الكتاب...

Kraj (fol. 76b):

... بالآثار الواردة في الطبّ الذي جمعها الشيخ أبو العباس المستغفري في كتابه المسمى بطب رسول الله عليه السلام يجده من يطلبه .

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 35b - 76b; 13 redaka; tekst 125 x 50. Pismo *nasḫī*. Brojevi poglavlja ispisani crvenom tintom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Kustode.

Izv.: Köprülü III, 31/2; Dobrača I, str. 124; TÜYATOK 07/III, 2426.

5226 R 7344

شرح العوامل الجديدة
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Prijevod na turski jezik sa komentarom al-Birgawījeva djela *al-ʻAwāmil al-ğadīda* iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

رضي فعل ماضي بنا ، معلوم مفرد مذكر غائب لفظا ...(fol. 9a) **لا بدّ** ده اولان لا لنفي الجنس سكون اوزرينه مبني اعرابدن حظي يوق ... **لكلّ** ده اولان حرف جر كسر اوزرينه مبني اعرابدن حظي يوق ... (fol. 9b) **طالبه** مضاف اولمش **معرفة** يه معرفة لفظا مجرور طالب ايله مضافك ايله طالبك معرفة ده مضاف اولمش...

Kraj (fol. 26a):

... تقدير كلام **إذا كان الأمر** كذلك فأنت قط **يا خود** أنت مع فاعله جمله سي جمله فعليه **اعرابدن** حظي يوق جمله سي جمله استئنافيه.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 26; 190 x 120; 20 redaka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat sa izvučenim linijama. Listovi odvojeni od korica. Povez tvrd, platneni. Rukopis potječe iz dvadesetog stoljeća. Pismo *ta'līq*. Komentarisani tekst i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom.

Na fol. 26b - 32a analiza morfoloških promjena u pojedinih riječi sa "slabim" konsonantima.

5227 R 7201

ترجمة إظهار الأسرار
TARĞAMA IẒHĀR AL-ASRĀR

Nepotpun prijevod na turski jezik al-Birgawījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika.

Početak (fol. 1b):

ما وجب علينا ان إيله قد نصكره شو أمور مصتحرزي، في الذهن اشدّ احتياج إيله قواعد نحو أوزرينه كلمه أوزرينه إعرابك اجراسني...

Kraj (fol. 18b):

... تجرّد أولدي عني وقته أولرامدي عواملك بزم ذكر ... كبي امدي مجموعسي آتمشدر.

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 18; 185 x 135; 15 - 19 redaka; različite dimenzije teksta. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Povez kartonski. Pismo *nasta'līq*. Jezički primjeri nadvučeni crnom linijom. Kustode.

Iz rukopisne zbirke Brkanija Munire iz Sarajeva.

5228,1 R 7918.I

ترجمة إظهار الأسرار
TARĞAMA IẒHĀR AL-ASRĀR

Prijevod sa komentarom na turski jezik al-Birgawījeva djela *Iẓhār al-asrār* iz sintakse arapskog jezika od nepoznatog autora.

Početak (fol. 1b):

ما وجب علينا ني ادادن صكره هر معربك اشدّ احتياج إيله محتاج أولديغي شي، حقنده تأليف أولنمش بر رساله در أوج شيدر عامل معمول عمل إعراب...

Kraj (fol. 81a):

... مثال: لا رجل ظريف، دخي صفتك إعراب رفع ايله أولور، مثال: لا رجل ظريف، نصب ايلم أولور مثال لا رجل ظريف. تمت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1b - 81a; 230 x 175; 25 redaka; tekst 160 x 90. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Ima dosta uvezanih listova sa raznim bilješkama - uglavnom iz jezika - između listova sa tekstom ovoga komentara. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5228,2 R 7918.II

شرح العوامل الجديدة
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞADĪDA

Prijevod sa komentarom na turski jezik al-Birgawījeva djela *al-ʻAwāmil al-ğadīda* iz arapske gramatike od nepoznatog autora.

Početak (fol. 81b):

ما وجب علينا ، اداد نصكره سكا معلوم أولسون سن بيل إعراب بلين دين طالبه جمليه يوز شي، بلمك لازمدر، أوتوز شيدن آلتمشنه عامل، أوتوزنه معمول أونونه عمل...

Kraj (fol. 97a):

... آخرنه نونك غير ضمير متصل أولان فعل مضارعدر نحو: ينصران و ينصرون و تنصرين و لن ينصرا و ينصروا و تنصري و لم ينصرا و ينصرو و تنصري بوندن صكره اعراب. تمّت

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 81b - 97a; 25 redaka; tekst 160 x 90. Ima dosta uvezanih listova sa raznim bilješkama - uglavnom iz jezika - između listova sa tekstom ovoga komentara. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

NEIDENTIFICIRANI RUKOPISI
BEZ POČETKA I KRAJA DJELA

المخطوطات المجهولة
والناقصة في أولها وآخرها

5229 R 5129

Fragment komentara djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... عن الأخر فأبقى الفعل مع الفاعل على أصله، و غيّر مع نائبه في الماضي و المضارع **فإن**
كان الفعل ماضيًا ضمّ أوله و كسر ما قبل أخره تحقيقًا كضرب أو تقديرا...

Kraj ovdje (fol. 9b):

... **و قدامَ** و هو مرادف لأمامَ، تقول: جلست قدامَ الأمير **و فوق** و هو المكان العالي، تقول:
جلست فوقَ المنبر **و تحت** و هو ضدّ فوق، تقول: جلست تحت الشجرة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 1a - 9b; 205 x 150; 21 redak; tekst 170 x 105. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Povez tvrd, kožni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

Na fol. 10a - 47a nalazi se dio hadiskog djela, a na fol. 48a - 79b fragment djela iz fikha. Na fol. 47a nekoliko redaka kraja sintaksičkog djela *Šarḥ al-Āğurrūmiyya* autora Ḫālida al-Azharija.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5230 R 5340

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... بضم الياء، الثانية و هي الأصلية، ثم كسرت لفتح الياء، الرابعة: أدغم(؟) فيها و
أما في حالة النصب و الجر فأصله مرميي بكسر الياء الاولى المشددة، ثم أضيف إلى ياء المتكلم
فصار مرميي...

Kraj ovdje (fol. 23b):

... **للمشاكلة** بين اللفظ و الخط، فكما يخفف بجنس حركة ما قبلها في اللفظ كذلك
يكتب بجنس حركة ما قبلها في الخط، و يجوز أن يحمل قوله للمشاكلة على جنسيته...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 23; 180 x 130; 19 redaka; tekst 130 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaje povez. Neki listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela.

Rukopis je iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5231 R 8064

Fragment komentara djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

...همزة الوصل، و فيه نظر، بل هو وَهْمٌ مَحْضٌ لأن الهمزة الثانية تعود عند سقوط همزة الوصل سواء انفتح ما قبلها، أو انضمّ أو انكسر...

Kraj ovdje (fol. 6b):

... حذفت إحدى الطائين و الباء من البطع ... و حدث في بعض نسخة مطبحة بتقديم الطاء، و هو سهو لكن توجيهًا أن يكون من البطع لغة في البطيع، قال في...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 190 x 130; 19 redaka; tekst 175 x 65. Papir tamnobijel, tanji, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom.

5232 R 8048

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

...فقلبت الياء ألفًا لتحركها و انفتاح ما قبلها، فاجتمع ساكنان الألف و التنوين، فحذفت الألف من التلفظ، و أعطي التنوين ما قبلها، ثم ليّنت الهمزة فاجتمع ثلث سواكن، فحذفت الهمزة...

Kraj ovdje (fol. 20b):

... **المقرون** و هو الذي لا يتوسط بين حرفي العلّة حرف صحيح بل هما مقرونان، و لذلك يسمى لفيفًا مقرونًا، و القسمة العقلية تقتضي أن يكون هذا النوع...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 20; 195 x 125; 21 redak; tekst 140 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Neki listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom ili crvenom linijom. Kustode.

5233 R 6185

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و الثاني ما كان ماضيه على خمسة أحرف، أما أوله التاء مثل تفعّل، نحو: تكرّ يتكرّ، و تفاعل نحو: تباعد، و أما أوله الهمزة في نحو: انفعل نحو: انقطع ينقطع انقطاعًا، و افتعل نحو: اجتمع يجتمع اجتماعًا...

Kraj ovdje (fol. 5b):

... مكن العرب قد اجتمعت على حذف الهمزة من مضارعه فقالوا يرى يريان يرون ... و قد اتفق في خطابِ المؤنث لفظة الواحدة و الجمع لكنّ وزن الواحدة تفين و الجمع تفلن...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 5; 235 x 160; 20 redaka; tekst 165 x 90. Papir svijetlosmeđe boje, deblji, hrapav. Listovi uvezani koncem, bez korica. Pismo *nashī*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5234 R 6192

Fragment komentara djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... **الباب الثالث** منه فعَل يفعَل موزونه فتَح يفتَح و علامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي و المضارع بشرط أن يكون عين فعله أو لام فعله أحد من حروف الحلق...

Kraj ovdje (fol. 6b):

... **الباب الثاني** تفوعل موزونه تجورب يتجورب تجوربًا و علامته أن يكون ماضيه على خمسة أحرف، أصله جرب زيدت في أوله التاء، ثمّ أدخل بين الفاء و العين الواو فصار تجورب ليكون ملحقًا...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 205 x 150; 11 redaka; tekst 130 x 90. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Listovi uvezani koncem, bez korica. Pismo *nashī*. Brojevi i naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Kustode. Sitnije bilješke na marginama i interlinearno u vezi sa tekstom djela.

5235 R 6248

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... **المستثنى منه على تقدير السكوت** ... و أرباب المعاني و البيان قد قالوا: إن الأقسام الأربعة لتعريف أعنى العهد الخارجي، و تعريف الجنس...

Kraj ovdje (fol. 10b):

... فيصح كون الإضافة بمعنى من لأنّ خاصّتها، و هي كون المضاف إليه محمولاً موجودة **ههنا و المراد بها** أي بتلك الآثار الحاصلة من المختصر **مسائله الشريفة التي هي فوق كل مغنم**...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 200 x 130; 19 redaka; tekst 135 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Listovi neuvezani, bez korica. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode. Rjeđe bilješke na marginama u vezi sa tekstom djela.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5236 R 6283

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... الإسم المؤنث ليصير التأنيث لازمًا لأن الأعلام محفوظة عن التصرف بقدر الإمكان

... **المعنويّ كذلك** أي: كالتأنيث اللفظي بالتاء، في اشتراط العلميّة فيه...

Kraj ovdje (fol. 18b):

... **و إذا كان المبتدأ مشتملاً على ما له صدر الكلام** أي: على معنى وجب له صدر الكلام كالإستفهام، فإنه يجب تقديمه حفظًا لصدارته مثل: مَنْ أبوك...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 18; 230 x 170; 19 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, tanji, glat. Listovi neuvezani, bez korica. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode.

5237 R 8056

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... خفيفة ساكنة و ثقيلة مفتوحة إلاّ فيما تختص به، و هو فعل الإثنين و جماعة النساء...

Kraj ovdje (fol. 3b):

... و هكذا تقول: فرّح و قاتل و تكسّر و تباعد و تدحرج و إن كان ساكنًا...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 3; 215 x 155; 5 redaka; tekst 120 x 80. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

5238 R 5227

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

...المجرد و الرباعي، المجرد و الثلاثي المزيد، و الرباعي المزيد إما سالم و إما غير سالم، فصارت ثمانية أقسام، أربعة للسالم و أربعة لغير السالم، فلا بدّ من معرفة أمثلتها...

Kraj ovdje (fol. 34b):

... و كذا آمن أصله:أءمن على وزن أكرم، اجتمع همزتان، و الثانية ساكنة و الأولى مفتوحة، قلبت الثانية ألفًا، صار آمن على وزن أكرم مبنيًا للمفعول...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 34; 185 x 140; 17 redaka; tekst 130 x 100. Papir tamnobijel i narandžast, deblji, hrapav. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela. Kustode.

Vakuf Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5239 R 8049

Fragment komentara djela na arapskom iz gramatike arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... إنها خاسة، و **خَجَرِيٌ** في خَجَرَىَ يقال: ناقة خَجَرَىَ أي سريعة، ألفه زائدة للتأنيث و **قَبَعْثَرِيٌ** في قَبَعْثَرَىَ أي اسم رجل...

Kraj ovdje (fol. 19b):

... **حُبْلِيٌ** في حُبْلَىَ: ألفه رابعة زائدة للتأنيث، و **مُرَامِيٌ** في مُرَامَىَ: ألفه و إن كانت مبدلةٌ عن حرف أصليٍ...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 19; 200 x 135; 21 redak; tekst 150 x 60. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Na marginama i interlinearno poneka sitnija bilješka u vezi sa tekstom djela.

5240 R 8063

Fragment djela na arapskom iz gramatike arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... في نحو مُرىً لكثرة مُسْتَتْبَعِه، و هو أرىَ يُرىَ و أخواتها، و الموضع مَرْتًى، و الآلة مِرْتًى، و إذا حذفت الهمزة في هذه الأشيا، يجوز الحذف بالقياس على نظائرها...

Kraj ovdje (fol. 5b):

... يرضين ترضي ترضيان ترضَوْنَ ترضين ترضيان ترضين ارضي نرضي، و هكذا قياس يتمطّي و يتصابي...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 5; 205 x 145; 11 redaka; tekst 140 x 65. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaju korice. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Tekst djela i margine uokvireni crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tektom djela.

5241 R 4999

Fragment glose djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... منها **قال** فهنا، أي في قوله: أما بعد حمداً لله لم يحذف المضاف إليه. **أقول** يرد عليه بأن هذا مخالف لقوله فيما سبق إذ تقديره بعد زمن الفراغ...

Kraj ovdje (fol. 46b):

... فيعرَف بالإضافة نحو عليك بالحركة غير السكون، و قوله تعالى: {غير المغضوب عليهم} فإنه صفة لِ{الذين أنعمت عليم}...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 46; 200 x 130; 19 redaka; tekst 150 x 70. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Ima volantnih laga. Povez tvrd, kartonski sa kožnim hrbatom. Pismo *nasta'līq*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu* a komentar *aqūlu*, ispisano crvenom tintom. Kustode.

Rukopis iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

5242 R 8072

Fragment djela na arapskom jeziku iz arapske gramatike.

Početak ovdje (fol. 1a):

... أعنى الماء، كذلك قولهم: مشرب عذب و مركب نار من المجاز أيضًا. أما في المفعول بأن يطلق اسم المحل الذي هو المشرب و المركب على الحال الذي هو الماء و الفرس...

Kraj ovdje (fol. 58b):

... بقوله: **و لا يكون فتحة ما قبلها في حكم السكون** إذ لا يبقى في الفتحة في قوة الإستدعاء الواو و العطف، و الجملة الحالية عطف...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 58; 170 x 120; 15 redaka; tekst 120 x 70. Papir tamnobijel, deblji, glat. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Ima volantnih listova. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode.

5243 R 8065

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... همزة لوقوعها طرفًا بعد ألف زائدة، قلبت واو، قال: حمراوان لأن الهمزة حرف ثقيل من جنس الألف، فينبغي أن يقع بين ألفين...

Kraj ovdje (fol. 8b):

... حتى أدخلها في وقت حصول كان ... في هذا القول بأن يجعل كان فيه ناقصة لا تامّة...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 190 x 105; 15-19 redaka; tekst 145 x 75. Papir tamnobijel, tanji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi volantni. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

5244 R 3699

Fragment glose djela na arapskom jeziku iz arapske sintakse. Tekst na prvoj foliji teško čitljiv zbog oštećenja papira crvotočinom.

Početak ovdje (fol. 2a):

و أما للعهد بأن يذكر منكور، ثم يعاد المنكور معرفًا كقوله تعالى: {كما أرسلنا إلى فرعون رسولاً فعصى فرعون الرسولَ} و بأن يكون معهوداً في الذهن كقوله: ادخل السوقَ ... **قوله** و العلم ما وضع لشيء بعينه غير متناول غيره بوضع وتحد فقوله: ما وضع لشيء بعينه شامل بجميع المعارف...

Kraj ovdje (fol. 135b):

... و إنما قيّدنا الإضافة بالحقيقية ليخرج عنه مثل: يا زيد الحسنُ الوجهِ، لأنه يجوز فيه الرفع و النصب، لأنه بمنزلة: يا زيدُ الحسنُ وجهُه، لكونه في تقدير الإنفصال، فإن...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 135; 195 x 145; 17 redaka; tekst 135 x 90. Papir tamnobijel, deblji, glat. Povez nov, tvrd, platneni. Pismo *nasḫī*. Komentirani tekst citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5245 R 8047

Fragment komentara djela na arapskom jeziku iz arapske sintakse.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و هو غلام فيصغّر على غُليم، ثم يجمع جمع السلامة فيقال غليمون، و العرض من الردّ إلى أحد الوجهين أن يجتمع التصغير الدال على القلّة... **المنسوب بالحق آخره** أي: اسم الحق بآخره **ياء مشددة** احترز به عن ياء المتكلم، فإنها ليست بمشددة...

Kraj ovdje (fol. 82b):

... **فلا اختصاص لها به** أي: لهذين التنوينين بالإسم لأن المراد منهما ترك الترنّم، ثم في الأول، و الدلالة على الوقف في الثاني **و يحذف** أي: التنوين وجوبًا **من العلم الموصوف**...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 82; 210 x 135; 21 redak; tekst 160 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama bilješke u vezi sa tekstom djela, mnoge namjerno zamrljane.

5246 R 6291

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... من حيث أنه مفضّل عليه و هو ضمير منه، فيجب أن يليه، قال الرضي ...

Kraj ovdje (fol. 10b):

...و على ما وقع في بعضها فهو صفة شيء، الثاني: المستثني قيل: إنما وصفه به لئلا يلزم إستثناء الشيء...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 230 x 170; 19 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Nekoliko listova na kraju oštećeno. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

5247 R 8050

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... أو لكونها صفة لمحذوف هو العلة، و نظيره الحقيقة، قوله: احتراز عن الجمع...

Kraj ovdje (fol. 39b):

... و يكون الضمير راجعًا إلخ فيمكن الإضمار، و لا يحذف مع إمكان الإضمار كذا ذكر هذا الوجه في الهندي و فيه النظر لأنه...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 39; 200 x 150; 23 retka; tekst 135 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Ima mnogo volantnih listova. Pismo *nasḫī*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu* ispisano crvenom tintom. Na više mjesta ostale bjeline za ispisivanje navoda osnovnog djela. Kustode.

Rukopis je sa područja Odbora Islamske zajednice Travnik.

5248 R 8053

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و المراد، مقدار تمرة من غيره ... **لتخصيص إلى ذلك اسم بما يتخصص به الفاعل الشبهة به** أي: لشبه ذلك اسم الفاعل...

Kraj ovdje (fol. 296b):

...**هذه القاعدة** أي: القاعدة التي يكون حكم المعطوف فيها كحكم المعطوف عليه، فيما يجوز و يمتنع **منتقضة بقولهم** أي: بقول الذي اسم موصول...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 296; 190 x 145; 20 redaka; tekst 160 x 110. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi uvezani koncem. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

5249 R 8057

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و في الصفة مطلقًا، أي: و يستتر الضمير المرفوع المتصل في الصفة مطلقًا، أي: مفردًا إن كان أو مثنى أو مجموعًا...

Kraj ovdje (fol. 10b):

... و ما: للإستفهام أي: ما الذي صنعت فيما مبتدأ، و الموصول مع صلة خبره، و العايد محذوف تقديره...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 215 x 155; 15 redaka; tekst 130 x 80. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

Iz biblioteke Osmana Asafa Sokolovića.

5250 R 8058

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و قد يجب حذفه، قيل: لا يجب حذفه أصلاً لأنه ركن قويّ أصيل في الكلام، و نحو: الحمد لله، أصل الحمد في تقدير أصل الحمد هو أي: الله تع...

Kraj ovdje (fol. 17b):

... لا يجوز تقديم المفعول به على الفعل ههنا لأنَ إنَّ مع الفعل في تأويل المصدر لا يتقدم عليه في العمل معناه بالفارسية ازفيك ست توضع كوني...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 17; 200 x 145; 21 redak; tekst 170 x 100. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Kustode.

5251 R 8059

Fragment djela iz arapske sintakse na arapskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

... و لا دليل الفعل **باب الإعراب** الإعراب تغيير أواخر الكلم لاختلاف العوامل الداخلة عليها لفظًا و تقديراً، و أقسامه أربعة: رفع و نصب و خفض و جزم...

Kraj ovdje (fol. 6b):

... **باب التأكيد** و هو تابع للمؤكد في رفعه و نصبه و خفضه و تعريفه، و يكون بألفاظ معلومة و هي: النفس و العين و كل و أجمع و توابع...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 210 x 150; 11 redaka; tekst 160 x 75. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasḫī*. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5252 R 8066

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... هذا لا يشكل ذكرها في الأسماء المبنية **و في الظروف** إنما قال: بعض الظروف، لأن جميع الظروف ليست بمبنية، بل مبني بعضها، المضمر بني المضمر لشبهه بالحروف...

Kraj ovdje (fol. 10b):

... **لفظا أو تقديراً** نحو: غلام زيد و خاتم فضّة، و هما تمييزان أي: بواسطة تلفظ حرف جرّ أو تقديره ... إن وقوع المصدر حالاً سماعيًا و فيه أنه فيما دلّ عليه الفعل...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 220 x 105; 25 redaka; tekst 160 x 50. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Nazivi poglavlja ispisani crvenom tintom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5253 R 8062

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... في صفة ثقيل: شرطه انتفاء فعلانة، و قيل: شرط وجود فعلى و الواو في قوله: **و من ثمة إستيناقية**...

Kraj ovdje (fol. 6b):

... قول **الإعراب** و انتصاب **لفظًا** على التمييز بمعنى أي: انتفى لفظ الإعراب لا تقديره، و الظرف أعنى **فيهما** أي: في الفاعل و المفعول متعلّق بالنفي و...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 6; 200 x 135; 25 redaka; tekst 165 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela ispisan crvenom tintom. Kustode.

5254 R 8070

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

...حذفت المدّةُ الزائدة لئلا يمدّ، المثل السائر: ملت على الأسد و بلت عن النقد، و إن كان مركبًا، و يعلم من بيان شرائط الترخيم إنه لا يكون مضافًا و لا جملةً...

Kraj (fol. 14b):

... **اسم المفعول المشتق من فعل** أي: حدث موضوعًا لمن وقع عليه، أي: لذات ما من حيث وقوع الفعل عليه، فمضروب موضوع لذات ما وقع عليه الضرب، و الإعتزاز...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 14; 190 x 115; 19 redaka; tekst 145 x 80. Papir tamnobijel, srednje debljine, glat. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *nasta'līq*. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Tekst djela uokviren crvenom linijom. Bilješke na marginama i interlinearno. Kustode.

5255 R 8060

Fragment komentara djela na arapskom iz sintakse arapskog jezika.

Početak ovdje (fol. 1a):

... حجة الأخفش ظاهرة لأن الصفيّة(؟) الأصليّة قد زالت بالعلمية، و العلمية قد زالت بالتنكير، فبقي على سبب واحد، و أما حجة سيبويه فهي أنه كان في أول أحواله غير منصرف للوصف و الوزن...

Kraj ovdje (fol. 10b):

... **قوله** لما رأيت أثر الأول و الثاني و عرفت علّته أي عرفت علّة تأثيره يريد المص أنك إذا رأيت الغلام في غلامِ زيدٍ يؤثر...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 10; 200 x 135; 13 redaka; tekst 155 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaje povez. Listovi volantni. Pismo *ta'līq*. Tekst osnovnog djela citiran sa *qawluhu*, ispisano crvenom tintom. Kustode. Na marginama i interlinearno bilješke u vezi sa tekstom djela.

5256 R 8071

Fragment djela iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

... انتهاسنه وارنجه مصاحبتنى إفاده ايدر **مثال** خرج زيد بعشيرته كبي **دوردونجى سى** مقابله يعني با كلمه سي مجرورنك بر أمرك مقابله سنده وقوعنه إفاده ايدر...

Kraj (fol. 8b):

... **اوچنجي** كلمه، تعليل ايچون وضع أولمشدر، يعنى كي كله سى خارج اعتباريله ما قبلى ما بعد نيه ذهن اعتباريله ما بعدى ما...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 8; 215 x 145; 15 redaka; tekst 145 x 70. Papir tamnobijel, srednje debljine, hrapav. Nedostaju korice. Listovi volantni. Pismo *nasḫī*. Istaknute riječi ispisane crvenom tintom. Kustode.

5257 R 8061

Fragment djela iz arapske gramatike na turskom jeziku.

Početak ovdje (fol. 1a):

... ثابت بري ساقط إيكي ثابت ساقط كيمدر؟ كسره در ثابت ضمّه ايله فتحه در ضميه مثال دخول فتحيه مثال قبول عين الفعل متحرك...

Kraj ovdje (fol. 4b):

... **إصطلاحده نيه ديرلر** الفعل الذي يطلب به الحدث عن الفاعل الغائب في زمان...

Prepisivač, vrijeme i mjesto prepisa nepoznati.

Fol. 4; 165 x 125; 15 redaka; tekst 170 x 125. Papir tamnobijel, deblji, hrapav. Nedostaju korice. Listovi uvezani koncem. Pismo *nasta'līq*. Paradigmatski oblici nadvučeni crvenom linijom ili ispisani crvenom tintom. Kustode.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

آ

الآجرومية: 4797,5; 4797,6; 4808,3; 5026,3; 5045*; 5101,1*; 5110,2; 5111,2; 5167,1

ا

أبكار الأفكار (القاضيجق): 5118,2; 5119,2; 5120; 5121

الأبنية: 4895,3

الإشتقاقية من الصرف = كفاية المبتدي

الأشكال العشرة المتعلقة بأوائل الكافية: 5132,2

اصطلاحي: 5082; 5083; 5084; 5085; 5086

الإصلاح في شرح شرح ديباجة المصباح: 5130

إظهار الأسرار: 5186,2; 5200; 5201,1; 5202; 5203; 5204; 5214,2

إعراب ديباجة العوامل المائة: 5217,1

الإعراب عن قواعد الإعراب: 4797,3; 4808,2; 5026,2; 5170; 5171; 5172,1; 5173,1

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 5104,2

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 5106

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 5107

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 5181,10

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 4859,2; 5105

إعراب العوامل المائة (لمجهول): 4983,2

إعراب العوامل المائة (ت، لمجهول): 5216

إعراب الكافية: 5150,1

إعلال: 4877,2

إعلال: 5061,2

إعلال: 5091

إعلال: 5092

إعلال: 5093

إعلال الأفعال: 5052,4

إعلال العزي: 4862,6

أغذية المرضى: 5167,3

الإفتتاح في شرح المصباح: 5135; 5136; 5137; 5138; 5139,1

ألف با: 5048; 5049

ألفية إبن مالك = الخلاصة الألفية

اللي درت فرض: 5225,3

امتحان الأذكياء: 5177; 5178; 5179; 5180

أمثلة: 4903,4

أمثلة البناء = البناء

الأمثلة التصريفية: 5063,2

أمثله شرحي: 4776,8

الأمثلة الصرفية: 4776,6

الأمثلة الفارسية: 4886,3; 5046,1; 5047,1

الأمثلة المختلفة: 4789,7*; 4814,6; 4864,5; 4871,4; 4923,5; 4927,5; 4929,5; 4930,5; 4931,5; 4932,5; 4933,5; 4934,5; 4935,5; 4936,5; 4938,5; 4939,4; 4944,5; 4945,5; 4946,5; 4947,5; 4949,5; 4950,5; 4951,5; 4952,5; 4953,5; 4955,5; 4957,5; 4959,5; 4961,4; 4962,4; 4967,4; 4968,5; 4971,5; 4972,5; 4973,4; 4974,5; 4978,4; 4979,5; 5038,1; 5039; 5044,2; 5066,2; 5067,6; 5071,2

الأمثلة المختلفة: 4862,4; 4866,4; 4867,4; 4868,4; 4874,4; 4876,4

الأمثلة المختلفة (للبركوي): 4826,3; 5030,2

الأمثلة المختلفة و المطردة: 4964,6

الأمثلة المطّردة للماضي المعلوم: 4777,3; 4778,2

إمعان الأنظار: 4777,2; 4789,10

أوراق لإعراب ديباجة المصباح = شرح ديباجة المصباح

الإيساغوجي: 5145,6; 5176,2; 5181,5; 5225,4

ب

بدء الأمالي: 5145,3; 5167,2; 5181,7

البناء: 4756,2; 4787; 4788; 4789,1; 4790; 4791,1; 4814,5; 4862,3; 4864,4; 4866,3; 4867,3; 4868,3; 4871,3; 4872,3; 4874,3; 4875,3; 4876,3; 4922,4; 4923,4; 4924,4; 4925,5; 4926,4; 4927,4; 4929,4; 4930,4; 4931,4; 4932,4; 4933,4; 4934,4; 4935,4; 4936,4; 4937,4; 4938,4; 4939,3; 4941,4; 4942,4; 4944,4; 4945,4; 4946,4; 4947,4; 4949,4; 4950,4; 4951,4; 4952,4; 4953,4; 4954,4; 4955,4; 4957,4; 4958,4; 4959,4; 4962,3; 4963,4; 4967,6; 4968,4; 4969,4; 4971,4; 4972,4; 4973,3; 4974,3; 4975,5; 4976,4; 4978,3; 4979,4, 5038,5; 5044,3; 5066,3; 5067,7

البناء (ب): 5098,1

بناء الأفعال = البناء

بناء أمثلة: 4867,5; 5074

بناء أمثلة: 4963,5

بناء أمثلة: 5040,3

بناء أمثلة: 5071,3

بناء أمثلة: 5072,1

بناء أمثلة: 5073

بناء أمثلة: 5075,1

بناء أمثلة: 5181,4

بناء مفهوم: 5052,3

بنانيك إعلاللري بيان اولنور: 5089; 5090

بيان الجموع القياسية = ضابطة الجموع

ت

تجويد قره باش: 5067,2

تحفة الإخوان: 5196,1; 5197,1; 5198,1

تحفة الملوك: 5181,8

تحفه شاهدي: 5046,1*

ترجمة إظهار الأسرار: 5227

ترجمة إظهار الأسرار: 5228,1

ترجمة البناء: 4789,7

ترجمة البناء: 4974,4

ترجمة رسالة أصول الدين: 5127,3

ترجمة الرسالة الولدية في المنطق: 5063,9

ترجمة الشافية في الصرف: 5062

ترجمة العوامل الجديدة: 5225,1

ترجمة المقصود: 5040,4

ترجمه إظهار الأسرار: 5222,2

ترجمه إظهار الأسرار: 5222,4

ترجمه تصريف العزي: 5058; 5059

ترجمه كافية: 5220

التركيب الجليل: 5176,1

تصريف العزي: 4789,3; 4791,3; 4814,3; 4862,1; 4863; 4864,1; 4865; 4866,1; 4867,1; 4868,1; 4869; 4870,1; 4871,1; 4872,1; 4873,1; 4874,1; 4875,1; 4876,1; 4877,1; 4922,2; 4923,2; 4924,2; 4925,3; 4926,2; 4927,2; 4929,2; 4930,2; 4931,2; 4932,2; 4933,2; 4934,2; 4935,2; 4936,2; 4937,2; 4938,2; 4939,2; 4941,2; 4942,2; 4943,2; 4944,2, 4945,2; 4946,2; 4947,2; 4948,2; 4949,2; 4950,2; 4951,2; 4952,2; 4953,2; 4954,2; 4955,2; 4956,2; 4957,2; 4958,2; 4959,2; 4960,2; 4961,3; 4963,2; 4964,2; 4965,3; 4967,2; 4968,2; 4969,2; 4970,2; 4971,2; 4972,2; 4975,2; 4976,2; 4977,2; 4979,2; 5032,2; 5038,4; 5044,5; 5067,4

تعليق الفواضل على إعراب العوامل: 5102,3; 5189; 5190; 5191; 5192; 5193; 5194; 5195; 5196,2; 5197,3; 5198,2

تعليقة على حاشية على الفوائد الضيائية: 5166

تعليم المتعلّم: 5225,5

تفصيل العوامل: 4816,3

تمييز الأوزان: 5063,5

التنبيه على غلط الجاهل و النبيه: 4828,4

التوابع فى علم الصرف: 4828,2; 5024; 5025

توضيح كلمات مراح الأرواح: 4964,5

توضيح كلمات مراح الأرواح: 4979,6

توضيح و إعراب كلمات تصريف العزي: 4964,4

ج

جلاء القلب في علم الصرف: 4895,4

جلال الشاهدي: 5046,1*

ح

حاشية على حاشية للقاني على شرح التفتازاني لتصريف العزي: 5037,7

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي (الحلبي): 4879,3

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي (دده خليفة): 4905; 4906; 4907; 4908; 4909

حاشية على شرح التفتازاني لتصريف العزي (اللقاني): 5037,6

حاشية على شرح ديباجة الضوء (القاضيجق): 5118,1; 5119,1

حاشية على شرح ديباجة المصباح (البَنْبَاني): 5131,1; 5132,1; 5133,1

حاشية على شرح المقصود في التصريف: 4785,1

حاشية على الفوائد الضيائية (للإسفرائني): 5165

حاشية على الفوائد الضيائية (للاري): 5164

حاشية على الوافية في شرح الكافية (للسيد الشريف الجرجاني): 5156

حكايه، قاضي با اوغرى: 5029,5

حل أسرار الأخبار على إعراب إظهار الأسرار: 5210; 5211; 5212; 5213

خ

خدا ربّم: 5225,2

خلاصة الإعراب: 5126; 5127,1; 5128; 5129; 5140,2

الخلاصة الألفية: 4827,2

د

در تشبيهات معميات: 4801,3

ديباجة الهارونية: 5022,1

ذ

ذخر الولد العزيز: 5041

ر

الرامزة = القصيدة الخزرجية

ربط الشوارد في حلّ الشواهد: 5037,8

الرد على فتوى أحمد ابن كمال في تنزيه ابن عربي: 4920,3

رسالة آداب المولى أبي الخير = رسالة في فن آداب البحث و المناظرة

الرسالة الأدبية: 5029,4

الرسالة الحسينية: 5063,12

رسالة في آداب البحث و المناظرة: 5080,2; 5173,2*; 5176,1*

رسالة في الإعراب: 5215

رسالة في الأمثلة المختلفة في تصريف الأفعال = الأمثلة الفارسية

رسالة في بيان الأجل: 5046,2

رسالة في بيان الحاصل بالمصدر: 5037,1

رسالة في بيان "و الله أعلم بالصواب": 5217,2

رسالة في الترديد: 5080,3

رسالة في تعليق إعراب الفعل: 5037,3

رسالة في الجموع: 4804,1

رسالة في الجناس: 5108,2

رسالة في جواز الإستيجار على تعليم القرآن: 4828,6

رسالة في الحمد: 5037,2

رسالة في الصرف: 4776,2

رسالة في الصرف: 4895,5

رسالة في الصرف: 5063,6

رسالة في الصرف العربي: 5045

رسالة في علم القافية: 5173,2

رسالة في الفرائض: 5063,7

رسالة في فن آداب البحث و المناظرة: 5063,11*

رسالة في الكفر: 5046,4

رسالة في لغات علل العروض و اصطلاحاتها: 4801,2

رسالة فيما بقي من أبواب التصريف: 4800; 4801,1

رسالة في ما شاء الله كان و ما لم يشاء لم يكن: 5046,3

رسالة في المصدر: 4862,5

رسالة في المعاملات: 4864,6

رسالة في معاني الحروف: 5037,4

الرسالة القياسية: 5063,8

رسالة لتوجيه تشبيه التصلية: 5037,9

رسالة من سجقلي زاده المرعشي إلى محمود الأنطاكي: 5046,5

الرسالة الوضعية: 5133,2

رواح الأرواح في شرح مراح الأرواح: 4990

روح الشروح: 4773; 4774; 4775,1; 4776,1; 4777,1; 4778,1; 4779; 4780; 4781,1; 4782; 4798,2; 4888,2; 4931,2*

ز

زبان فارسي فائده لري: 5095

س

السلم المرونق في المنطق: 5080,4

ش

الشافية في الصرف: 4789,8; 4804,2; 4805; 4806; 4807; 4808,1; 4809; 4810; 4811,1; 4812; 4813,1; 4814,1; 4815; 4816,1; 4817,1; 4818; 4819; 4820; 4821; 4822; 4823; 4824; 4825,1; 4826,1; 4827,1; 4828,1; 4829,1; 5027,2

شرح أبيات ضوء المصباح: 5027,3; 5127,2

شرح الآجرومية (للأزهري): 5168; 5229*

شرح إرشاد الهادي: 5175

شرح الإعراب عن قواعد الاعراب (لمجهول): 4910,2

شرح ألفاظ مقدمة الوافية في شرح الكافية: 5154,2

شرح ألفية ابن مالك: 5108,1

شرح الأمثلة المختلفة: 5044,1

شرح الأمثلة المختلفة (للسروري): 4776,7: 4795,2; 5040,1

شرح الأمثلة المختلفة (ع، للقارصي): 5063,3

شرح الأمثلة المختلفة (ت، للقارصي): 4776,4; 4876,5; 5063,1

شرح الأمثلة المختلفة (ت، للكافي): 5076

شرح الأمثلة المختلفة (للكفوي): 4777,4; 4778,3

شرح الأمثلة المختلفة (الكوسه زاده): 4775,2; 5079,2

شرح الأمثلة المختلفة (للالي): 4802,2: 4887,3; 4888,4; 4902,2; 5042; 5043,1

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 4793,2

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 4813,2: 5081; 5222,3

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 4876,6

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 4967,5: 5079,3

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5040,2

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5043,2

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5044,6

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5064

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5065; 5066,1; 5067,1; 5068,1; 5069; 5070

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5071,1

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5077; 5078

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5079,1

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5080,1

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5181,3

شرح الأمثلة المختلفة (ت): 5222,5

شرح الأمثلة المختلفة (ب): 5099

شرح الأمثلة المطرّدة و المتحدة: 4887,4; 4902,3

شرح الأنموذج في النحو (للأردبيلي): 4827,3; 5141; 5142,1; 5143

شرح البسملة و الحمدلة: 5037,5

شرح بعض التعريفات النحوية: 4797,4

شرح البناء: 4793,1; 4794,1; 4795,1; 4796,1; 4797,1; 4903,5

شرح البناء: 4903,6

شرح البناء (لأحمد رشيد): 4803

شرح البناء (لعبد الغني أفندي): 4802,1

شرح البناء (للكفوي): 4776,3; 4777,5; 4778,4; 4789,5; 4798,1; 4799; 4886,2; 4888,3

شرح تصريف العزي (للإصفهبدي): 4910,1

شرح تصريف العزي (للتفتازاني): 4878; 4879,1; 4880; 4881; 4882; 4883; 4884; 4885,1; 4886,1; 4887,1; 4888,1; 4889; 4890; 4891,1; 4892; 4893; 4894; 4895,1; 4896; 4897; 4898; 4899; 4900; 4901; 4902,1; 4903,1; 4904; 4996,2; 5008,2

شرح تصريف العزي (للزنجاني): 4879,2; 4918; 5023,3

شرح تصريف العزي (للسيد الشريف): 4879,4; 4903,2; 4911,1; 4912; 4913; 4914; 4915; 4916; 4917

شرح ديباجة المصباح: 5112,3; 5112,4; 5122,1; 5123; 5124,1; 5125; 5131,2; 5146,2

شرح ديباجة الهارونية في التصريف: 4984,2; 5023,1

شرح الرسالة الحسينية: 5063,10

شرح رسالة في آداب البحث و المناظرة: 5142,2

شرح رسالة في فن آداب البحث و المناظرة: 5063,11

شرح الشافية (للأستراباذي): 4830; 4831; 4832

شرح الشافية (للإسفرائني): 4861

شرح الشافية (للچاربردي): 4833; 4834; 4835; 4836; 4837; 4838; 4839; 4840; 4841; 4842; 4843; 4844

شرح الشافية (لنقره كار): 4845; 4846,1; 4847; 4848; 4849; 4850; 4851; 4852; 4853; 4854; 4855; 4856; 4857

شرح العوامل الجديدة: 5040,5

شرح العوامل الجديدة: 5040,6

شرح العوامل الجديدة: 5199

شرح العوامل الجديدة (ت): 5197,2

شرح العوامل الجديدة (ت): 5221; 5222,1

شرح العوامل الجديدة (ت): 5224

شرح العوامل الجديدة (ت): 5226

شرح العوامل الجديدة (ت): 5228,2

شرح العوامل الجرجانية: 5103; 5104,1

شرح العوامل العتيقة: 5150,2

شرح القصارى في الصرف: 5020,1

شرح القصيدة الطنطرانية: 4797,2

شرح قواعد فارسية: 5097

شرح الكافية (ت، سودي بوسنوي): 5218; 5219

شرح مجمع البحرين و ملتقى النيرين: 5023,4

شرح مراح الأرواح (لچلبي): 5013

شرح مراح الأرواح (لديكقوز): 4991; 4992, 4993; 4994, 4995; 4996,1; 4997; 4998; 4999; 5000; 5001; 5002; 5003; 5004; 5005; 5006; 5007; 5008,1; 5009; 5010; 5011; 5012

شرح مراح الأرواح (للرومي): 5018; 5019

شرح المصباح: 5140,1

شرح المصباح (لچلبي): 5134

شرح المقدمة الجزرية في التجويد: 5145,5

شرح المقصود: 4783

شرح المقصود: 4784

شرح المقصود: 4886,5

شرح المقصود: 4911,2

شرح المقصود (لدانيال): 4903,3

شرح المقصود (ت): 5050; 5051

شرح الهارونية في التصريف: 4984,3; 5022,2; 5023,2

شرح هدية الصبيان: 4785,3; 4937,6

الشكرية: 4760

ص

الصافية في شرح الشافية: 4858; 4859,1

ض

ضابطات الجموع: 4828,3; 4895,8; 4902,4; 5027,1

ضوء المصباح مختصر المفتاح: 5113; 5114; 5115; 5116; 5117

ع

عروض الأندلسي: 4811,2; 5063,13

عزتك إعلاللري: 5060

عزتك إعلاللري: 5061,1

عزي كتابك إعلاللري: 5072,3

عقيدة أهل التوحيد = العقيدة السنوسية

العقيدة السنوسية: 5181,11

العقيدة الصغرى = العقيدة السنوسية

عناية المبتغي في شرح كفاية المبتدي: 5033; 5034; 5035; 5036

عقود الزواهر في نظم الجواهر: 5021

عوامل بركوي ترجمه سي: 5181,2

العوامل الجديدة: 5031,2; 5055*; 5098,3; 5102,2; 5109,2; 5172,2; 5181,1; 5181,3*; 5182; 5183; 5184; 5185; 5186,1; 5187; 5188

العوامل الجديدة (ب): 5098,4

العوامل العتيقة = العوامل المائة

العوامل المائة: 4825,3; 4925,2; 5026,5; 5038,2; 5101,1; 5102,1; 5109,3; 5110,3; 5111,3; 5144,2; 5176,6.

غ

غراماتيقا، تورسكي يه زيق: 5098,5

ف

فصل في الجموع القياسية = ضابطات الجموع

فصل في المؤنث السماعي: 4895,6

فصول بقراط في الطب: 5167,4

الفلاح في شرح المراح: 5014; 5015; 5016; 5017

الفوائد الضيائية: 5063,15; 5158; 5159; 5160; 5161; 5162; 5163

فوائد في النحو: 5214,1

فوائد متعلقة بمعنى الحروف: 4846,2

فوائد مهمة: 4828,5

في بيان العوامل: 5217,3

ق

قراء الصبيان = البناء

القصارى في الصرف: 5020,2

قصيدة البردة: 5181,6

القصيدة الخزرجية: 5063,14

القصيدة الطنطرانية: 5181,9

قصيدة في المؤنث السماعي: 4895,7

القصيدة المنفرجة: 5145,2

القواعد الفارسية: 5063,4

قواعد الفرس: 5026,1

قواعد اللغة العربية (بالبوسنوية): 5100

القواعد من الأمثلة المختلفة: 5075,2

قوانين الصرف: 5028

ك

كاشف القناع و النقاب: 5174

الكافية في النحو: 5044,7; 5082*; 5112,2; 5144,1; 5145,1; 5146,1; 5147; 5148; 5149; 5176,3; 5201,2

كتاب باب شروط الصلوة: 4920,2

كتاب في التجويد: 5101,2

كتاب القمرية في الرسائل الصرفية: 4919; 4920,1

كشف الوافية في شرح الكافية: 5157

كفاية الغلام في جملة الأركان للإسلام: 5068,2

الكفاية في علم الإعراب: 5139,2

كفاية القنوع: 4817,2*

كفاية المبتدي: 4789,6; 4817,2; 4826,2; 4975,4; 5029,1; 5030,1; 5031,1; 5032,1; 5033*

الكفاية من الصرف = كفاية المبتدي

ل

لاتينجه دن ترجمه، غره ماتيقا: 5096

لب الألباب في علم الإعراب (للبيضاوي): 5177*

م

المتوسط = الوافية في شرح الكافية

مجمع البحرين: 5029,2

مجمع الحكم: 4781,2

مختصر في لسان العرب: 4891,2

مراح الأرواح: 4789,2; 4791,2; 4814,2; 4864,2; 4921; 4922,1; 4923,1; 4924,1; 4925,1; 4926,1; 4927,1; 4928; 4929,1; 4930,1; 4931,1; 4932,1; 4933,1; 4934,1; 4935,1; 4936,1; 4937,1; 4938,1; 4939,1; 4940; 4941,1; 4942,1; 4943,1; 4944,1; 4945,1; 4946,1; 4947,1; 4948,1; 4949,1; 4950,1; 4951,1; 4952,1; 4953,1; 4954,1; 4955,1; 4956,1; 4957,1; 4958,1; 4959,1; 4960,1; 4961,1; 4962,1; 4963,1; 4964,1; 4965,1; 4966,1; 4967,1; 4968,1; 4969,1; 4970,1; 4971,1; 4972,1; 4973,1; 4974,1; 4975,1; 4976,1; 4977,1; 4978,1; 4979,1; 4980; 5038,3; 5067,3

مرشد الغناء بشرح أمثلة البناء: 4792

المصباح: 4825,2; 4886,4; 5109,1; 5110,1; 5111,1; 5112,1; 5122,2; 5124,2; 5176,5

مصنفك مؤلفينك دأب قاعده سي: 4757,2; 4776,5; 5052,2

مضبوط: 4785,2; 4786

المطلوب في شرح المقصود: 4761; 4762; 4763; 4764; 4765; 4766; 4767; 4768; 4769; 4770; 4771; 4772; 4794,2; 4885,2; 4887,2; 4996,3

معرب العوامل (ت): 5223

مغني اللبيب عن كتب الأعاريب: 5169

المفاتيح الدُرّية في إثبات القوانين الدُرّية: 5047,2; 5097*

المفتاح في شرح المصباح: 5113*

المفراح في شرح مراح الأرواح: 4981; 4982; 4983,1; 4984,1; 4985, 4986; 4987; 4988, 4989

مقدمة أبي الليث السمرقندي: 4796,2

المقدمة الآجرومية = الآجرومية

مقدمة الإعراب: 5176,4

مقدمة التصريف: = البناء

المقدمة الجزرية في التجويد: 4816,2; 5145,4

المقدمة المطرزية في النحو: 4797,7

مقصد الطالبين: 5056; 5057

مقصود إعلالي: 5053

مقصود إعلالي: 5054

المقصود في التصريف: 4755; 4756,1; 4757,1; 4758; 4759; 4789,4; 4791,4; 4814,4; 4862,2; 4864,3; 4866,2; 4867,2; 4868,2; 4870,2; 4871,2; 4872,2; 4873,2; 4874,2; 4875,2; 4876,2; 4922,3; 4923,3; 4924,3; 4925,4; 4926,3; 4927,3; 4929,3; 4930,3; 4931,3; 4932,3; 4933,3; 4934,3; 4935,3; 4936,3; 4937,3; 4938,3; 4941,3; 4942,3; 4944,3; 4945,3; 4946,3; 4947,3;

4948,3; 4949,3; 4950,3; 4951,3; 4952,3; 4953,3; 4954,3; 4955,3; 4956,3; 4957,3; 4958,3; 4959,3; 4961,2; 4962,2; 4963,3; 4964,3; 4965,2; 4966,2; 4967,3; 4968,3; 4969,3; 4971,3; 4972,3, 4973,2; 4974,2; 4975,3; 4976,3; 4978,2; 4979,3; 5044,4, 5067,5; 5131,3

المقصود في التصريف (بالبوسنوية): 5098,2

مقصودك إعلاللري: 5071,4

مقصودك إعلاللري: 5072,2

مقصود مفهوم: 4895,2

مقصود مفهوم: 5052,1

مقصود و عزي إعلالي: 5055

المقولات العشر: 5080,5

منار الأنوار: 4829,2

المناهج الكافية في شرح الشافية: 4860

مولد النبى: 5029,3

ن

نتائج الأفكار: 5205; 5206; 5207; 5208; 5209

نزهة الطرف في علم الصرف: 4789,9

نظم العوامل المائة: 5176,7

و

الوافية في شرح الكافية: 5151; 5152; 5153; 5154,1; 5155

هـ

الهارونية في التصريف: 5026,4

هدية الصبيان: 4937,5; 5087; 5088

ي

يكي ترتيبده مختصر عثمانلي صرفي: 5094

يني عوامل مفهوم: 5052,5

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā, 'A

al-Abniya: 4895,3.

al-Āğurrūmiyya: 4797,5; 4797,6; 4808,3; 5026,3; 5045*; 5101,1*; 5110,2; 5111,2; 5167,1.

Abkār al-afkār (Qādiğiq): 5118,2; 5119,2; 5120; 5121.

Aġḏiya al-marḍā: 5167,3.

Alfiyya ibn Mālik = al-Ḫulāṣa al-alfiyya

Alif bā: 5048; 5049.

Amṯila: 4903,4.

Amṯila al-binā' = al-Binā'

al-Amṯila al-Fārisiyya: 4886,3; 5046,1; 5047,1.

al-Amṯila al-muḫtalifa: 4789,7*; 4814,6; 4864,5; 4871,4; 4923,5; 4927,5; 4929,5; 4930,5; 4931,5; 4932,5; 4933,5; 4934,5; 4935,5; 4936,5; 4938,5; 4939,4; 4944,5; 4945,5; 4946,5; 4947,5; 4949,5; 4950,5; 4951,5; 4952,5; 4953,5; 4955,5; 4957,5; 4959,5; 4961,4; 4962,4; 4967,4; 4968,5; 4971,5; 4972,5; 4973,4; 4974,5; 4978,4; 4979,5; 5038,1; 5039; 5044,2; 5066,2; 5067,6; 5071,2.

al-Amṯila al-muḫtalifa: 4862,4; 4866,4; 4867,4; 4868,4; 4874,4; 4876,4.

al-Amṯila al-muḫtalifa (al-Birgawī): 4826,3; 5030,2.

al-Amṯila al-muḫtalifa wa al-muṭṭarida: 4964,6.

al-Amṯila al-muṭṭarida li al-māḍī al-ma'lūm: 4777,3; 4778,2.

al-Amṯila aṣ-ṣarfiyya: 4776,6.

Amṯila šarḥi: 4776,8.

al-Amṯila at-taṣrīfiyya: 5063,2.

Aqīda ahl at-tawḥīd = al-'Aqīda as-sanūsiyya

al-'Aqīda aṣ-ṣuğrā = 'al-'Aqīda as-sanūsiyya

al-'Aqīda as-sanūsiyya: 5181,11.

Arapska gramatika (b): 5100.

'Arūḍ al-Andalusī: 4811,2; 5063,13.

al-Aškāl 'ašara al-mut'allaqa bi awā'il al-Kāfiya: 5132,2.

al-'Awāmil al-'atīqa = al-'Awāmil al-mi'a

'Awāmil Birgawī terğemesī: 5181,2.

al-'Awāmil al-ğadīda: 5031,2; 5055*; 5098,3; 5102,2; 5109,2; 5172,2; 5181,1; 5181,3*; 5182; 5183; 5184; 5185; 5186,1; 5187; 5188.

al-'Awāmil al-ğadīda (b): 5098,4.

al-'Awāmil al-mi'a: 4825,3; 4925,2; 5026,5; 5038,2; 5101,1; 5102,1; 5109,3; 5110,3; 5111,3; 5144,2; 5176,6.
Awrāq li i'rāb Dībāǧa al-Miṣbāḥ = Šarḥ Dībāǧa al-Miṣbāḥ

B

Bad' al-amālī: 5145,3; 5167,2; 5181,7.
Bayān al-ǧumū' al-qiyāsiyya = Ḍābiṭāt al-ǧumū'
al-Binā': 4756,2; 4787; 4788; 4789,1; 4790; 4791,1; 4814,5; 4862,3; 4864,4; 4866,3; 4867,3; 4868,3; 4871,3; 4872,3; 4874,3; 4875,3; 4876,3; 4922,4; 4923,4; 4924,4; 4925,5; 4926,4; 4927,4; 4929,4; 4930,4; 4931,4; 4932,4; 4933,4; 4934,4; 4935,4; 4936,4; 4937,4; 4938,4; 4939,3; 4941,4; 4942,4; 4944,4; 4945,4; 4946,4; 4947,4; 4949,4; 4950,4; 4951,4; 4952,4; 4953,4; 4954,4; 4955,4; 4957,4; 4958,4; 4959,4; 4962,3; 4963,4; 4967,6; 4968,4; 4969,4; 4971,4; 4972,4; 4973,3; 4974,3; 4975,5; 4976,4; 4978,3; 4979,4, 5038,5; 5044,3; 5066,3; 5067,7.
al-Binā' (b): 5098,1.
Binā' al-af'āl = al-Binā'
Binā'-i amṯila: 4867,5; 5074.
Binā'-i amṯila: 5040,3.
Binā'-i amṯila: 5071,3.
Binā'-i amṯila: 5072,1.
Binā'-i amṯila: 5073.
Binā'-i amṯila: 5075,1.
Binā'-i amṯila: 5181,4.
Binā'-i amṯila: 4963,5.
Binānın i'lālları bayān olunur: 5089; 5090.
Binā'-i mafhūm: 5052,3.

D

Ḍābiṭāt al-ǧumū': 4828,3; 4895,8; 4902,4; 5027,1.
Ḏuḫr al-walad al-'azīz: 5041.
Ḍaw' al-Miṣbāḥ muḫtaṣar al-Miftāḥ: 5113; 5114; 5115; 5116; 5117.
Der tašbīhāt-i mu'ammayāt: 4801,3.
Dībāǧa al-Hārūniyya: 5022,1.

E

Elli dört farḍ: 5225,3.

F

al-Falāḥ fī šarḥ al-Marāḥ: 5014; 5015; 5016; 5017.
Faṣl fī al-ǧumū' al-qiyāsiyya = Ḍābiṭāt al-ǧumū'
Faṣl fī al-mu'annaṯ as-samā'ī: 4895,6.
al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya: 5063,15; 5158; 5159; 5160; 5161; 5162; 5163.
Fawā'id fī an-naḥw: 5214,1.
Fawā'id-i muhimma: 4828,5.
Fawā'id muta'alliqa bi ma'nā al-ḥurūf: 4846,2.
Fī bayān al-'awāmil: 5217,3.
Fuṣūl Buqrāṭ (Hippocrates) fī aṭ-ṭibb: 5167,4.

G, Ǧ

Ǧalāl aš-Šāhidī: 5046,1*.
Ǧilā' al-qalb fī 'ilm aṣ-ṣarf: 4895,4.
Gramatika, turski jezik (b): 5098,5.

H, Ḥ, Ḫ

Hadiyya aṣ-ṣibyān: 4937,5; 5087; 5088.
Ḥall asrār al-aḫyār 'alā i'rāb Iẓhār al-asrār: 5210; 5211; 5212; 5213.
al-Hārūniyya fī at-taṣrīf: 5026,4.
Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (al-Isfarā'inī): 5165.
Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya (al-Lārī): 5164.
Ḥāšiya 'alā Ḥāšiya li al-Laqānī 'alā Šarḥ at-Taftāzānī li Taṣrīf al-Izzī: 5037,7.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ 'Dībāǧa aḍ-Ḍaw' (Qāḍīǧiq): 5118,1; 5119,1.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ Dībāǧa al-Miṣbāḥ (al-Banbānī): 5131,1; 5132,1; 5133,1.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 4785,1.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ at-Taftāzānī li Taṣrīf al-'Izzī (Dede Ḫalifa): 4905; 4906; 4907; 4908; 4909.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ at-Taftāzānī li Taṣrīf al-'Izzī (al-Ḥalabī): 4879,3.
Ḥāšiya 'alā Šarḥ at-Taftāzānī li Taṣrīf al-'Izzī (al-Laqānī): 5037,6.
Ḥāšiya 'alā al-Wāfiya fī aš-šarḥ al-Kāfiya (al-Ǧurǧānī): 5156.
Ḥikāya-i qāḍī bā oğru: 5029,5.
Ḫudā Rabbum: 5225,2.
al-Ḫulāṣa al-alfiyya: 4827,2.
Ḫulāṣa al-i'rāb: 5126; 5127,1; 5128; 5129; 5140,2.

I, 'I

al-Iftitāḥ fī Šarḥ al-Miṣbāḥ: 5135; 5136; 5137; 5138; 5139,1.
I'lāl: 4877,2.
I'lāl: 5061,2.
I'lāl: 5091.
I'lāl: 5092.
I'lāl: 5093.
I'lāl al-af'āl: 5052,4.
I'lāl 'Izzī: 4862,6.
Im'ān al-anẓār: 4777,2; 4789,10.
Imtiḥān al-aḏkiyā': 5177; 5178; 5179; 5180.
'Ināya al-mubtaǧī fī šarḥ Kifāya al-mubtadī: 5033; 5034; 5035; 5036.
al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb: 4797,3; 4808,2; 5026,2; 5170; 5171; 5172,1; 5173,1.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 5104,2.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 5106.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 5107.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li maǧhūl): 5181,10.

I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li mağhūl): 4859,2; 5105.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (li mağhūl): 4983,2.
I'rāb al-'Awāmil al-mi'a (t, li mağhūl): 5216.
I'rāb Dībağa al-'Awāmil al-mi'a: 5217,1.
I'rāb al-Kāfiya: 5150,1.
al-Īsāğūğī: 5145,6; 5176,2; 5181,5; 5225,4.
al-Iṣlāḥ fī šarḥ Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 5130.
Iṣṭilāḥī: 5082; 5083; 5084; 5085; 5086.
al-Ištiqāqiyya min aṣ-ṣarf = Kifāya al-mubtadī
Iẓhār al-asrār: 5186,2; 5200; 5201,1; 5202; 5203; 5204; 5214,2.
'Izzī kitabın i'lālları: 5072,3.
'Izzinin i'lālları: 5060.
'Izzinin i'lālları: 5061,1.

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 5044,7; 5082*; 5112,2; 5144,1; 5145,1; 5146,1; 5147; 5148; 5149; 5176,3; 5201,2.
Kašf al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 5157.
Kāšif al-qinā' wa an-niqāb: 5174.
al-Kifāya fī 'ilm al-i'rāb: 5139,2.
Kifāya al-ġulām fī ğumla al-arkān li al-islām: 5068,2.
al-Kifāya min aṣ-ṣarf = Kifāya al-mubtadī
Kifāya al-mubtadī: 4789,6; 4817,2; 4826,2; 4975,4; 5029,1; 5030,1; 5031,1; 5032,1; 5033*.
Kifāya al-Qunū': 4817,2*.
Kitāb bāb šurūṭ aṣ-ṣalāt: 4920,2.
Kitāb fī at-tağwīd: 5101,2.
Kitāb al-qamariyya fī ar-rasā'il aṣ-ṣarfiyya: 4919; 4920,1.

L

Latinğeden terğeme-i gramatika: 5096.
Lubb al-albāb fī 'ilm al-i'irāb: 5177*.

M

al-Maḍbūṭ: 4785,2; 4786.
al-Mafātīḥ ad-dariyya fī iṯbat al-qawānīn ad-duriyya: 5047,2; 5097*.
Mağma' al-baḥrayn: 5029,2.
Mağma' al-ḥikam: 4781,2.
al-Manāhiğ al-kāfiya fī šarḥ aš-Šāfiya: 4860.
Manār al-anwār: 4829,2.
Maqṣad aṭ-ṭālibīn: 5056; 5057.
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 4755; 4756,1; 4757,1; 4758; 4759; 4789,4; 4791,4; 4814,4; 4862,2; 4864,3; 4866,2; 4867,2; 4868,2; 4870,2; 4871,2; 4872,2; 4873,2; 4874,2; 4875,2; 4876,2; 4922,3; 4923,3; 4924,3; 4925,4; 4926,3; 4927,3; 4929,3; 4930,3; 4931,3; 4932,3; 4933,3; 4934,3; 4935,3; 4936,3; 4937,3; 4938,3; 4941,3; 4942,3; 4944,3; 4945,3; 4946,3; 4947,3; 4948,3; 4949,3; 4950,3; 4951,3; 4952,3; 4953,3; 4954,3; 4955,3; 4956,3; 4957,3; 4958,3; 4959,3; 4961,2; 4962,2; 4963,3; 4964,3; 4965,2; 4966,2; 4967,3; 4968,3; 4969,3; 4971,3; 4972,3, 4973,2; 4974,2; 4975,3; 4976,3; 4978,2; 4979,3; 5044,4, 5067,5; 5131,3.
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf (b): 5098,2.
Maqṣūd i'lālı: 5053.
Maqṣūd i'lālı: 5054.
Maqṣūd-i mafhūm: 4895,2.
Maqṣūd-i mafhūm: 5052,1.
Maqṣūdun i'lālları: 5071,4.
Maqṣūdun i'lālları: 5072,2.
Maqṣūd wa Izzī i'lālı: 5055.
al-Maqūlāt al-'ašr: 5080,5.
Marāḥ al-arwāḥ: 4789,2; 4791,2; 4814,2; 4864,2; 4921; 4922,1; 4923,1; 4924,1; 4925,1; 4926,1; 4927,1; 4928; 4929,1; 4930,1; 4931,1; 4932,1; 4933,1; 4934,1; 4935,1; 4936,1; 4937,1; 4938,1; 4939,1; 4940; 4941,1; 4942,1; 4943,1; 4944,1; 4945,1; 4946,1; 4947,1; 4948,1; 4949,1; 4950,1; 4951,1; 4952,1; 4953,1; 4954,1; 4955,1; 4956,1; 4957,1; 4958,1; 4959,1; 4960,1; 4961,1; 4962,1; 4963,1; 4964,1; 4965,1; 4966,1; 4967,1; 4968,1; 4969,1; 4970,1; 4971,1; 4972,1; 4973,1; 4974,1; 4975,1; 4976,1; 4977,1; 4978,1; 4979,1; 4980; 5038,3; 5067,3.
al-Maṭlūb fī šarḥ al-Maqṣūd: 4761; 4762; 4763; 4764; 4765; 4766; 4767; 4768; 4769; 4770; 4771; 4772; 4794,2; 4885,2; 4887,2; 4996,3.
Mawlid an-Nabiyy: 5029,3.
al-Mifrāḥ fī šarḥ Marāḥ al-arwāḥ: 4981; 4982; 4983,1; 4984,1; 4985, 4986; 4987; 4988, 4989.
al-Miftāḥ fī šarḥ al-Miṣbāḥ: 5113*.
al-Miṣbāḥ: 4825,2; 4886,4; 5109,1; 5110,1; 5111,1; 5112,1; 5122,2; 5124,2; 5176,5.
Muġnī al-labīb 'an kutub al-a'ārīb: 5169.
Muḫtaṣar fī lisān al-'arab: 4891,2.
Muqaddima Abī al-Layṯ as-Samarqandī: 4796,2.
al-Muqaddima al-Āğurrūmiyya = al-Āğurrūmiyya
al-Muqaddima al-Ğazariyya fī at-tağwīd: 4816,2; 5145,4.
Muqaddima al-i'rāb: 5176,4.
al-Muqaddima al-Muṭarriziyya fī an-naḥw: 4797,7.
Muqaddima at-taṣrīf = al-Bināʾ
Mu'rib 'al-awāmil (t): 5223.
Muršid al-ġinā' bi šarḥ Amṯila al-binā': 4792.
Muṣannifin mu'ellifinin de'b qā'idesi: 4757,2; 4776,5; 5052,2.
al-Mutawassiṭ = al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya

N

Natā'iǧ al-afkār: 5205; 5206; 5207; 5208; 5209.

Naẓm al-'awāmil al-mi'a: 5176,7.

Nuzha aṭ-ṭarf fī 'ilm aṣ-ṣarf: 4789,9.

Q

Qaṣīda al-burda: 5181,6.

Qaṣīda fī al-mu'anaṯ as-samā'ī: 4895,7.

al-Qaṣīda al-ḫazraǧiyya: 5063,14.

al-Qaṣīda al-munfariǧa: 5145,2.

al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya: 5181,9.

al-Qawā'id al-fārisiyya: 5063,4.

Qawā'id al-Furs: 5026,1.

al-Qawā'id min al-amṯila al-muḫtalifa: 5075,2.

Qawānīn aṣ-ṣarf: 5028.

Qirā'a aṣ-ṣibyān = al-Binā'

al-Quṣārā fī aṣ-ṣarf: 5020,2.

R

Rabṭ aš-šawārid fī ḥall aš-šawāhid: 5037,8.

ar-Radd 'alā fatwā Aḥmad ibn Kamāl fī tanzīh Ibn 'Arabī: 4920,3.

ar-Rāmiza = al-Qaṣīda al-ḫazraǧiyya

Rawāḥ al-arwāḥ fī šarḥ Marāḥ al-arwāḥ: 4990.

ar-Risāla al-adabiyya: 5029,4.

Risāla ādāb al-Mawlā Abī al-Ḫayr = Risāla fī fann ādab al-baḥṯ wa al-munāẓara

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 5080,2; 5173,2*; 5176,1*.

Risāla fī al-amṯila al-muḫtalifa fī taṣrīf al-af'āl = al-Amṯila al-Fārisiyya

Risāla fī bayān al-aǧal: 5046,2.

Risāla fī bayān al-ḥāṣil bi al-maṣdar: 5037,1.

Risāla fī bayān "Wallah a'lam bi aṣ-ṣawāb": 5217,2.

Risāla fī fann ādab al-baḥṯ wa al-munāẓara: 5063,11*.

Risāla fī al-farā'iḍ: 5063,7.

Risāla fī ǧawāz al-istīǧār 'alā ta'līm al-Qur'ān: 4828,6.

Risāla fī al-ǧinās: 5108,2.

Risāla fī al-ǧumū': 4804,1.

Risāla fī al-ḥamd: 5037,2.

Risāla fī 'ilm al-qāfiya: 5173,2.

Risāla fī al-i'rāb: 5215.

Risāla fī al-kufr: 5046,4.

Risāla fī luġāt 'ilal al-'arūḍ wa iṣṭilāḥātihā: 4801,2.

Risāla fī ma'ānī al-ḥurūf: 5037,4.

Risāla fī mā baqiya min abwāb at-taṣrīf: 4800; 4801,1.

Risāla fī al-maṣdar: 4862,5.

Risāla fī "Mā šā'a Allāh kāna wa mā lam yašā' lam yakun": 5046,3.

Risāla fī al-mu'āmalāt: 4864,6.

Risāla fī aṣ-ṣarf: 4776,2.

Risāla fī aṣ-ṣarf: 4895,5.

Risāla fī aṣ-ṣarf: 5063,6.

Risāla fī aṣ-ṣarf al-'arabī: 5045.

Risāla fī ta'līq i'rāb al-fi'l: 5037,3.

Risāla fī at-tardīd: 5080,3.

ar-Risāla al-Ḥusayniyya: 5063,12.

Risāla li tawǧīh tašbīh at-taṣliyya: 5037,9.

Risāla min Saǧaklī-zāde al-Mar'ašī ilā Maḥmūd al-Anṭākī: 5046,5.

ar-Risāla al-qiyāsiyya: 5063,8.

ar-Risāla al-waḍ'iyya: 5133,2.

Rūḥ aš-šurūḥ: 4773; 4774; 4775,1; 4776,1; 4777,1; 4778,1; 4779; 4780; 4781,1; 4782; 4798,2; 4888,2; 4931,2*.

S, Ṣ

aṣ-Ṣāfiya fī šarḥ aš-Šāfiya: 4858; 4859,1.

as-Sullam al-murawniq fī al-manṭiq: 5080,4.

Š

aš-Šāfiya fī at-taṣrīf: 4789,8; 4804,2; 4805; 4806; 4807; 4808,1; 4809; 4810; 4811,1; 4812; 4813,1; 4814,1; 4815; 4816,1; 4817,1; 4818; 4819; 4820; 4821; 4822; 4823; 4824; 4825,1; 4826,1; 4827,1; 4828,1; 4829,1; 5027,2.

Šarḥ abyāt Ḍaw' al-Miṣbāḥ: 5027,3; 5127,2.

Šarḥ al-Āǧurrūmiyya (al-Azharī): 5168; 5229*.

Šarḥ alfāẓ Muqaddima al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 5154,2.

Šarḥ Alfiyya Ibn Mālik: 5108,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa: 5044,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (as-Surūrī): 4776,7; 4795,2; 5040,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (al-Kafawī): 4777,4; 4778,3.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t, al-Kāfī): 5076.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (Köse-zāde): 4775,2; 5079,2.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (al-Lālī): 4802,2; 4887,3; 4888,4; 4902,2; 5042; 5043,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (a, al-Qārṣī): 5063,3.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t, al-Qārṣī): 4776,4; 4876,5; 5063,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 4793,2.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 4813,2; 5081; 5222,3.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 4876,6.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 4967,5; 5079,3.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5040,2.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5043,2.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5044,6.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5064.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5065; 5066,1; 5067,1; 5068,1; 5069; 5070.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5071,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5077; 5078.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5079,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5080,1.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5181,3.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (t): 5222,5.

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa (b): 5099.

Šarḥ al-Amṯila al-muṭṭarida wa al-muttaḥida: 4887,4; 4902,3.

Šarḥ al-'Awāmil al-'atīqa: 5150,2.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda: 5040,5.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda; 5040,6.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda: 5199.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (t): 5197,2.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (t): 5221; 5222,1.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (t): 5224.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (t): 5226.

Šarḥ al-'Awāmil al-ğadīda (t): 5228,2.

Šarḥ al-'Awāmil al-Ğurğāniyya: 5103; 5104,1.

Šarḥ ba'd at-ta'rīfāt an-naḥwiyya: 4797,4.

Šarḥ al-basmala wa al-ḥamdala: 5037,5.

Šarḥ al-Binā': 4793,1; 4794,1; 4795,1; 4796,1; 4797,1; 4903,5.

Šarḥ al-Binā': 4903,6.

Šarḥ al-Binā' ('Abdulġanī-efendī): 4802,1.

Šarḥ al-Binā' (Aḥmad Rašīd): 4803.

Šarḥ al-Binā' (al-Kafawī): 4776,3; 4777,5; 4778,4; 4789,5; 4798,1; 4799; 4886,2; 4888,3.

Šarḥ Dībağa al-Hārūniyya fī at-taṣrīf: 4984,2; 5023,1.

Šarḥ Dībāğa al-Miṣbāḥ: 5112,3; 5112,4; 5122,1; 5123; 5124,1; 5125; 5131,2; 5146,2.

Šarḥ Hadiyya aṣ-ṣibyān: 4785,3; 4937,6.

Šarḥ al-Hārūniyya fī at-taṣrīf: 4984,3; 5022,2; 5023,2.

Šarḥ al-I'rāb 'an qawā'id al-i'rāb (li maǧhūl): 4910,2.

Šarḥ Iršād al-hādī: 5175.

Šarḥ al-Kāfiya (t, Sūdī al-Būsnawī): 5218; 5219.

Šarḥ Mağma' al-baḥrayn wa multaqā an-nayyirayn: 5023,4.

Šarḥ al-Maqṣūd: 4783.

Šarḥ al-Maqṣūd: 4784.

Šarḥ al-Maqṣūd: 4886,5.

Šarḥ al-Maqṣūd: 4911,2.

Šarḥ al-Maqṣūd (Dāniyāl): 4903,3.

Šarḥ al-Maqṣūd (t): 5050; 5051.

Šarḥ Marāḥ al-arwāḥ (Čalabī): 5013.

Šarḥ Marāḥ al-arwāḥ (Dīnqūz): 4991; 4992, 4993; 4994, 4995; 4996,1; 4997; 4998; 4999; 5000; 5001; 5002; 5003; 5004; 5005; 5006; 5007; 5008,1; 5009; 5010; 5011; 5012.

Šarḥ Marāḥ al-arwāḥ (ar-Rūmī): 5018; 5019.

Šarḥ al-Miṣbāḥ: 5140,1.

Šarḥ al-Miṣbāḥ (Čalabī): 5134.

Šarḥ al-Muqaddima al-Ğazariyya fī at-tağwīd: 5145,5.

Šarḥ al-Qaṣīda aṭ-Ṭanṭarāniyya: 4797,2.

Šarḥ qawā'id fārisiyya: 5097.

Šarḥ al-Quṣārā fī aṣ-ṣarf: 5020,1.

Šarḥ Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 5142,2.

Šarḥ Risāla fī fann ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 5063,11.

Šarḥ ar-Risāla al-Ḥusayniyya: 5063,10.

Šarḥ aš-Šāfiya (al-Astarābādī): 4830; 4831; 4832.

Šarḥ aš-Šāfiya (al-Čārpardī): 4833; 4834; 4835; 4836; 4837; 4838; 4839; 4840; 4841; 4842; 4843; 4844.

Šarḥ aš-Šāfiya (al-Isfarā'inī): 4861.

Šarḥ aš-Šāfiya (Nuqrakār): 4845; 4846,1; 4847; 4848; 4849; 4850; 4851; 4852; 4853; 4854; 4855; 4856; 4857.

Šarḥ Taṣrīf al-'Izzī (al-Iṣfahbadī): 4910,1.

Šarḥ Taṣrīf al-'Izzī (al-Ğurğānī): 4879,4; 4903,2; 4911,1; 4912; 4913; 4914; 4915; 4916; 4917.

Šarḥ Taṣrīf al-'Izzī (at-Taftāzānī): 4878; 4879,1; 4880; 4881; 4882; 4883; 4884; 4885,1; 4886,1; 4887,1; 4888,1; 4889; 4890; 4891,1; 4892; 4893; 4894; 4895,1; 4896; 4897; 4898; 4899; 4900; 4901; 4902,1; 4903,1; 4904; 4996,2; 5008,2.

Šarḥ Taṣrīf al-'Izzī (az-Zanğānī): 4879,2; 4918; 5023,3.

Šarḥ al-Unmūḏağ fī an-naḥw (al-Ardabīlī): 4827,3; 5141; 5142,1; 5143.

aš-Šukriyya: 4760.

T, Ṭ, Ṯ

Tafṣīl al-'awāmil: 4816,3.

Tağwīd Qara Bāš: 5067,2.

Ta'līm al-muta'allim: 5225,5.

Ta'līq al-fawāḍil 'alā i'rāb al-'awāmil: 5102,3; 5189; 5190; 5191; 5192; 5193; 5194; 5195; 5196,2; 5197,3; 5198,2.

Ta'līqa 'alā Ḥāšiya 'alā al-Fawā'id aḍ-Ḍiyā'iyya: 5166.

Tamyīz al-awzān: 5063,5.

at-Tanbīh 'alā ġalaṭ al-ğāhil wa an-nabīh: 4828,4.

Tarğama al-'Awāmil al-ğadīda: 5225,1.

Tarğama al-Binā': 4789,7.

Tarğama al-Binā’: 4974,4.
Tarğama-i Taṣrīf al-‘Izzī: 5058; 5059.
Tarğama Iẓhār al-asrār: 5227.
Tarğama Iẓhār al-asrār: 5228,1.
Tarğama al-Maqṣūd: 5040,4.
Tarğama Risāla uṣūl ad-dīn: 5127,3.
Tarğama ar-Risāla al-waladiyya fī al-manṭiq: 5063,9.
Tarğama aš-Šāfiya fī aṣ-ṣarf: 5062.
at-Tarkīb al-ğalīl: 5176,1.
Taṣrīf al-‘Izzī: 4789,3; 4791,3; 4814,3; 4862,1; 4863; 4864,1; 4865; 4866,1; 4867,1; 4868,1; 4869; 4870,1; 4871,1; 4872,1; 4873,1; 4874,1; 4875,1; 4876,1; 4877,1; 4922,2; 4923,2; 4924,2; 4925,3; 4926,2; 4927,2; 4929,2; 4930,2; 4931,2; 4932,2; 4933,2; 4934,2; 4935,2; 4936,2; 4937,2; 4938,2; 4939,2; 4941,2; 4942,2; 4943,2; 4944,2, 4945,2; 4946,2; 4947,2; 4948,2; 4949,2; 4950,2; 4951,2; 4952,2; 4953,2; 4954,2; 4955,2; 4956,2; 4957,2; 4958,2; 4959,2; 4960,2; 4961,3; 4963,2; 4964,2; 4965,3; 4967,2; 4968,2; 4969,2; 4970,2; 4971,2; 4972,2; 4975,2; 4976,2; 4977,2; 4979,2; 5032,2; 5038,4; 5044,5; 5067,4.
at-Tawābi‘ fī ‘ilm aṣ-ṣarf: 4828,2; 5024; 5025.
Tawḍīḥ kalimāt Marāḥ al-arwāḥ: 4964,5.
Tawḍīḥ kalimāt Marāḥ al-arwāḥ: 4979,6.
Tawḍīḥ wa i‘rāb kalimāt Taṣrīf al-‘Izzī: 4964,4.
Tarğama-i Iẓhār al-asrār: 5222,2.
Tarğama-i Iẓhār al-asrār: 5222,4.
Tarğama-i Kāfiya: 5220.
Tuḥfa al-iḫwān: 5196,1; 5197,1; 5198,1.
Tuḥfa al-mulūk: 5181,8.
Tuḥfa-i Šāhidī: 5046,1*.

U, ‘U

‘Unqūd az-zawāhir fī naẓm al-ğawāhir: 5021.

W

al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 5151; 5152; 5153; 5154,1; 5155.

Y

Yeni ‘awāmil-i mafhūm: 5052,5.
Yeni tertībde muḫtaṣar-i ‘uṯmānlı ṣarfı: 5094.

Z, Ẓ

Zebān-i fārsī fā’ideleri: 5095.

INDEKS AUTORA

A, Ā, ‘A

‘Abdulġanī Efendī: 4802,1.
‘Abduġanī b. Ismā‘īl an-Nāblusī: 5068,2.
‘Abdulkamāl Ismā‘īl b. al-ḥāğğ Walī at-Trāwnīkī: 4890*.
‘Abdullāh ad-Dīnqūz: 4756,2*.
‘Abdullāh b. Safar: 5014; 5015; 5016; 5017.
‘Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq: 5118,1; 5118,2; 5119,1; 5119,2; 5120; 5121.
‘Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī: 5103; 5104,1.
‘Abdurraḥmān b. Ḫalīl ar-Rūmī: 5018; 5019.
‘Abdurraḥmān Qarabāšī: 5067,2.
‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Āmir al-Aḫḍarī: 5080,4.
al-Abharī = Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. ‘Umar al-Abharī
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abū al-Ğayš al-Andalusī al-Anṣārī: 4811,2; 5063,13.
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm: 4797,5; 4797,6; 4808,3; 5026,3; 5110,2; 5111,2; 5167,1.
Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Ṣāliḥ as-Sulamī al-Muṭarrizī: 4797,7.
Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī: 4825,2*; 4825,3; 4925,2; 5026,5; 5038,2; 5101,1; 5102,1; 5109,3; 5110,3; 5111,3; 5144,2; 5176,6.
Abū al-Baqā’ ‘Abdullāh b. Ḥusayn al-‘Ukbarī: 4789,9*.
Abū al-Faḍl Aḥmad b. Muḥammad al-Maydānī: 4789,9; 4804,1; 4828,3.
Abū al-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī Ibn an-Naḥwī: 5145,2.
Abū Farğ as-Sāwī: 5004*.
Abū Ḥāmid Nağībuddīn Muḥammad b. ‘Alī ‘Umar as-Samarqandī: 5167,3.
Abū Ḥanīfa = al-Imām al-A‘ẓam Abū Ḥanīfa an-Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī
Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī: 4781,2; 4796,2.
Abū Naṣr Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī: 4797,2*; 5181,9.

Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Ḫādimī ar-Rūmī: 5046,3.

Abū Sa'īd Nāṣiruddīn 'Abdullāh b. 'Umar b. Muḥammad b. 'Alī al-Bayḍāwī: 5177*.

Abū Yaḥyā Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī al-Miṣrī: 4860.

'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī: 5133,2.

al-Aḫḍarī = 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Āmir al-Aḫḍarī

Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad al-Wārdārī: 4895,4.

Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd: 4789,2; 4791,2; 4814,2; 4864,2; 4921; 4922,1; 4923,1; 4924,1; 4925,1; 4926,1; 4927,1; 4928; 4929,1; 4930,1; 4931,1; 4932,1; 4933,1; 4934,1; 4935,1; 4936,1; 4937,1; 4938,1; 4939,1; 4940; 4941,1; 4942,1; 4943,1; 4944,1; 4945,1; 4946,1; 4947,1; 4948,1; 4949,1; 4950,1; 4951,1; 4952,1; 4953,1; 4954,1; 4955,1; 4956,1; 4957,1; 4958,1; 4959,1; 4960,1; 4961,1; 4962,1; 4963,1; 4964,1; 4965,1; 4966,1; 4967,1; 4968,1; 4969,1; 4970,1; 4971,1; 4972,1; 4973,1; 4974,1; 4975,1; 4976,1; 4977,1; 4978,1; 4979,1; 4980; 5038,3; 5067,3.

Aḥmad b. 'Imād 'Antābī: 4760.

Aḥmad b. Maḥmūd al-Ğīlī al-Iṣfahbadī: 4910,1.

Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī: 4802,2; 4887,3; 4888,4; 4902,2; 5028; 5042; 5043,1.

Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde: 5142,2; 5173,2*; 5176,1*.

Aḥmad b. Qāsim al-'Abbādī: 5037,7.

Aḥmad Qušadalı: 5033; 5034; 5035; 5036.

Aḥmad Rašīd b. 'Abdullāh b. amīn al-fatwā 'Uṯmān: 4803.

Aḥmad Sūdī al-Būsnawī: 5218; 5219.

'Alā'uddīn Aḥmad al-Ḫuğandī: 5020,2.

'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Qūšğī: 5021.

Šayḫ 'Alī b. 'Abdullāh b. Ḥusayn: 4789,9*;

'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī: 5063,10.

'Alī b. Muḥammad b. 'Abduṣṣamad as-Saḫāwī: 4895,7*.

'Antābī = Aḥmad b. 'Imād 'Antābī

al-Ardabīlī = Ğamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī

al-Astarābādī = Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī

al-Astarābādī = Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī

al-Aṭawī = Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī

Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Umar al-Abharī: 5145,6; 5176,2; 5181,5; 5225,4.

al-Azharī = Zaynuddīn Ḫālid b. 'Abdullāh b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ğurğāwī al-Azharī

B

Bahā'uddīn 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān Ibn 'Aqīl: 5108,1.

al-Banbānī = Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī 'Alī-zāde al-Banbānī

Behlilović, Muhamed: 5100.

al-Birgawī = Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī

Buqrāṭ (Hippocrates): 5167,4.

Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī: 4825,2; 4886,4; 5109,1; 5110,1; 5111,1; 5112,1; 5122,2; 5124,2; 5176,5.

Burhānuddīn az-Zarnūğī: 5225,5.

al-Bursawī = Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī

Č

al-Čārpardī = Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī

D

Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī: 4776,4; 4876,5; 5063,1; 5063,3.

Dede Ḫalifa = Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalifa

ad-Dīnqūz = 'Abdullāh ad-Dīnqūz

Dīnqūz = Šamsuddīn Aḥmad b. 'Alī Dīnqūz

Ḍiyā'uddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. 'Uṯmān al-Ḫazraǧī: 5063,14.

Ḍiyā'uddīn al-Makkī: 5139,2.

F

al-Fāḍil = Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil

Faḫruddīn Aḥmad b. Ḥasan b Yūsuf b. Ibrāhīm al-Čārpardī: 4833; 4834; 4835; 4836; 4837; 4838; 4839; 4840; 4841; 4842; 4843; 4844.

G, Ğ

aš-Šayḫ Ğalāluddīn Muḥammad b. Aḥmad al-Maḥallī: 5037,5*.

Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī: 5037,9.

al-Ġalipūlīlī = aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalipūlīlī

Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥusaynī Nuqrakār: 4845; 4846,1; 4847; 4848; 4849; 4850; 4851; 4852; 4853; 4854; 4855; 4856; 4857.

Ğamāluddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abdullāh Ibn Mālik: 4827,2.

Ğamāluddīn Abū 'Amr 'Uṯmān b. 'Umar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāğib: 4789,8; 4804,2; 4805;

4806; 4807; 4808,1; 4809; 4810; 4811,1; 4812; 4813,1; 4814,1; 4815; 4816,1; 4817,1; 4818; 4819; 4820; 4821; 4822; 4823; 4824; 4825,1; 4826,1; 4827,1; 4828,1; 4829,1; 4895,7*; 5027,2; 5044,7; 5082*; 5112,2; 5144,1; 5145,1; 5146,1; 5147; 5148; 5149; 5176,3; 5201,2.

Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām: 4797,3; 4808,2; 5026,2; 5169; 5170; 5171; 5172,1; 5173,1.

Ǧamāluddīn Isḥāq al-Qarāmānī: 4828,2; 5024; 5025.

Ǧamāluddīn Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī: 4827,3; 5141; 5142,1; 5143.

al-Ǧāmī = Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ǧāmī

al-Ǧurǧānī = Abū Bakr ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī

al-Ǧurǧānī = as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī

H, Ḥ, Ḫ

Ḥāfiẓuddīn Abū al-Barakāt ʻAbdullāh b. Aḥmad an-Nasafī: 4829,2.

Ḥāǧǧī Bābā Ibn Ḥāǧǧī Ibrāhīm b. Ḥāǧǧī ʻAbdilkarīm b. ʻUṯmān aṭ-Ṭūsiyawī: 5126; 5127,1; 5128; 5129; 5140,2.

Ḥāǧǧī Ibrāhīm b. ʻUkāša al-Ǧabalī: 4919; 4920,1.

al-Ḫalīl b. Aḥmad b. ʻAmr b. Tamīm al-Farāhīdī: 5037,4.

al-Harawī = Naǧmuddīn ʻUmar b. al-Harawī

Ḥasan b. ʻAlī al-Kafrāwī al-Azharī: 5168.

Ḥasan-bāšā b. ʻAla'uddīn al-Aswad: 4981; 4982; 4983,1; 4984,1; 4985, 4986; 4987; 4988, 4989; 5135; 5136; 5137; 5138; 5139,1.

Ḥasan-efendi al-Baḥrī: 5166.

Ḫaṭṭāṭ Muṣṭafā-efendī: 5063,4.

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Bursawī: 4800; 4801,1; 5102,3; 5189; 5190; 5191; 5192; 5193; 5194; 5195; 5196,2; 5197,3; 5198,2; 5210; 5211; 5212; 5213.

I, Ī

Ibn Āǧurrūm = Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāǧī Ibn Āǧurrūm

Ibn ʻAqīl = Bahā'uddīn ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān Ibn ʻAqīl

Ibn al-Ḥāǧib = Ǧamāluddīn Abū ʻAmr ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abī Bakr Ibn al-Ḥāǧib

Ibn Hišām = Ǧamāluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad Ibn Hišām

Ibn Kamāl-pāšā = Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā

Ibrāhīm Ḥaqqī Arẓurūmī: 5225,2.

Ibrāhīm al-ḥāfiẓ b. Muṣṭafā al-Anqarī: 5029,2.

Ibrāhīm b. Zaynuddīn Yaḥyā b. Baḫšī Kamāluddīn Dede Ḫalīfa: 4905; 4906; 4907; 4908; 4909.

al-Īǧī = ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī

al-Imām al-Aʻẓam Abū Ḥanīfa an-Nuʻmān b. Ṯābit al-Kūfī: 4755*.

ʻIṣāmuddīn Abī al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde: 5063,11.

ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī: 4861; 5037,3; 5165; 5166*.

ʻĪsā Muḥammad as-Sirawī: 4773*.

ʻĪsā b. Muḥammad b. ʻUbaydullah b. Muḥammad al-Īǧī aṣ-Ṣafawī: 5037,2.

ʻĪsā as-Sabrawī: 4773*.

al-Iṣfahbadī = Aḥmad b. Maḥmūd al-Ǧīlī al-Iṣfahbadī

al-Isfarā'inī = ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī

al-Isfarā'inī al-Fāḍil = Tāǧuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā'inī al-Fāḍil

Ismāʻīl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Šayḫ-zāde: 5080,2.

ʻIzzuddīn Abū al-Faḍā'il b. Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻAlī az-Zanǧānī: 4789,3; 4791,3; 4814,3; 4862,1; 4863; 4864,1; 4865; 4866,1; 4867,1; 4868,1; 4869; 4870,1; 4871,1; 4872,1; 4873,1; 4874,1; 4875,1; 4876,1; 4877,1; 4922,2; 4923,2; 4924,2; 4925,3; 4926,2; 4927,2; 4929,2; 4930,2; 4931,2; 4932,2; 4933,2; 4934,2; 4935,2; 4936,2; 4937,2; 4938,2; 4939,2; 4941,2; 4942,2; 4943,2; 4944,2, 4945,2; 4946,2; 4947,2; 4948,2; 4949,2; 4950,2; 4951,2; 4952,2; 4953,2; 4954,2; 4955,2; 4956,2; 4957,2; 4958,2; 4959,2; 4960,2; 4961,3; 4963,2; 4964,2; 4965,3; 4967,2; 4968,2; 4969,2; 4970,2; 4971,2; 4972,2; 4975,2; 4976,2; 4977,2; 4979,2; 5032,2; 5038,4; 5044,5; 5067,4.

K

al-Kafawī = Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī

Köse-zāde efendī: 4775,2; 5079,2.

L

al-Lālī = Aḥmad b. Muṣṭafā al-Lālī

al-Laqānī = Nāṣiruddīn Muḥammad b. Ḥasan al-Laqānī

al-Lārī = Raḍiyuddīn ʻAbdulġafūr al-Lārī

M

Maḥmūd (b. 'Abdullāh) al-Anṭākī: 5046,5*.
al-Maydānī = Abū al-Faḍl Aḥmad b. Muḥammad al-Maydānī
Meḥmed b. Muṣṭafā b. 'Alī-dede Baldirzāde: 4801,3.
Mīr Abī al-Fatḥ Muḥammad b. Amīn Maḫdūm al-Ḥusaynī as-Sa'd: 5080,5.
Muhamed Behlilović = Behlilović, Muhamed
aš-Šayḫ Muḥammad b. 'Abdulkarīm al-Kāfī: 5174.
Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh: 5037,1.
Muḥammad al-'Ayšī at-Tīrawī: 4773; 4774; 4775,1; 4776,1; 4777,1; 4778,1; 4779; 4780; 4781,1; 4782; 4798,2; 4888,2.
Muḥammad-efendī (Mehmed-efendī) al-Beypāzārī: 5041.
Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī: 4797,2.
Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl: 4903,3.
Muḥammad b. Ḥamīd b. Muṣṭafā al-Kafawī: 4776,3; 4777,4; 4777,5; 4778,3; 4778,4; 4789,5; 4798,1; 4799; 4886,2; 4888,3.
Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī: 4816,2; 5145,4.
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī: 4777,2; 4789,6; 4789,10; 4793,1*; 4817,2; 4826,2; 4826,3; 4975,4; 5029,1; 5030,1; 5030,2; 5031,1; 5031,2; 5032,1; 5098,3; 5102,2; 5109,2; 5172,2; 5177; 5178; 5179; 5180; 5181;1; 5182; 5183; 5184; 5185; 5186,1; 5186,2; 5187; 5188; 5200; 5101,1; 5202; 5203; 5204; 5214,2.
Muḥammad Ṭāhir b. al-ḥāğğ Ḥusayn Ḥusnī: 5075,2.
Muḥammad Tawfīq: 5097.
Muḥammad b. Yūsuf al-Qaramānī Qara Pīrī: 5130.
Muḥammad b. Yūsuf b. 'Umar as-Sanūsī al-Ḥasanī: 5181,11.
Muṣliḥuddīn Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Lārī: 4792.
Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī Čalabī: 4776,7; 4793,1*; 4795,2; 5013; 5041*; 5040,1; 5134.
aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn Užičawī: 5127,3*.
Muṣṭafā b. Abī Bakr as-Sīwāsī: 5047,2; 5097*.
Muṣṭafā b. Hamza b. Ibrāhīm b. Waliyyuddīn b. Muṣliḥuddīn al-Aṭawī: 5205; 5206; 5207; 5208; 5209.
aš-Šayḫ Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ġalīpūlīlī: 5196,1; 5197,1, 5198,1.
al-Muṭarrizī = Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ṣāliḥ as-Sulamī al-Muṭarrizī
al-Muṭarrizī = Burhānuddīn Abū al-Fatḥ Nāṣir b. 'Abdussayyid b. 'Alī al-Muṭarrizī
Muẓaffaruddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ta'lab Ibn as-Sā'ātī al-Bağdādī: 5023,4.

N

Naf'ī: 4764*.
Nağīb 'Āṣim: 5094.
Nağmuddīn 'Umar b. al-Harawī: 4984,2*; 4984,3*; 5022,1; 5026,4.
Nāṣiruddīn Muḥammad b. Ḥasan al-Laqānī: 5037,6.
Naṣūḥ b. ḥāğğī 'Alī: 5029,4.
an-Nikusārī = Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī
Nūḥ b. Muṣṭafā: 5056; 5057.
Nuqrakār = Ğamāluddīn 'Abdullāh b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḥusaynī Nuqrakār
Nūruddīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad Nūruddīn al-Ğāmī: 5063,15; 5158; 5159; 5160; 5161; 5162; 5163.

Q

Qāḍīğiq = 'Abdullaṭīf b. Ğalāluddīn b. Muḥammad al-Qazwīnī Qāḍīğiq
Qara Sinān = Yūsuf b. 'Abdilmalik b. Baḫšayiš Qara Sinān
al-Qārṣī = Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī

R

Raḍiyuddīn 'Abdulġafūr al-Lārī: 5164; 5166*.
Raḍiyuddīn Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī: 4830; 4831; 4832.
Raḍiyuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Yūsuf at-Tāḏifī Ibn al-Ḥanbalī: 5037,8.
Ruknuddīn al-Ḥasan b. Muḥammad al-Astarābādī: 5151; 5152; 5153; 5154,1; 5154,2; 5155; 5156.
ar-Rūmī = 'Abdurraḥmān b. Ḫalīl ar-Rūmī

S, Ṣ

Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Umar at-Taftāzānī: 4878; 4879,1; 4880; 4881; 4882; 4883; 4884; 4885,1; 4886,1; 4887,1; 4888,1; 4889; 4890; 4891,1; 4892; 4893; 4894; 4895,1; 4896; 4897; 4898; 4899; 4900; 4901; 4902,1; 4903,1; 4904; 4996,2; 5008,2; 5112,3; 5112,4; 5122,1; 5123; 5124,1; 5125; 5131,2; 5146,2; 5175*; 5176,1.
Sağaqlī-zāde Muḥammad al-Mar'ašī: 5046,5*.
as-Samarqandī = Abū Ḥāmid Nağībuddīn Muḥammad b. 'Alī 'Umar as-Samarqandī
as-Samarqandī = Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī
as-Sayyid 'Abdulmuḥyī an-Nakīdī: 4895,5.
as-Sayyid 'Alī b. Bālī b. Muḥammad Mānik: 5020,1.
As-Sayyid 'Ārif Muḥammad as-Sayyid Faḍlullah al-Ḥusaynī: 4920,3.

as-Sayyid aš-Šarīf Abū al-Ḥasan ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī al-Ğurğānī: 4879,4; 4903,2; 4911,1; 4912; 4913; 4914; 4915; 4916; 4917; 4983,2; 5063,9*; 5080,3; 5156.

Sirāğuddīn Abū Muḥammad ‘Alī b. ‘Uṯmān al-Ūšī al-Farğānī: 5145,3; 5167,2; 5181,7.

Sirāğuddīn Muḥammad b. ‘Umar al-Ḥalabī: 4879,3; 5157.

Sulaymān Čalabī: 5029,3.

as-Surūrī = Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša‘bān as-Surūrī Čalabī

Š

Šāh Ḥusayn-efendī al-Anṭākī: 5063,10*; 5063,12.

Šamsuddīn Aḥmad b. ‘Alī Dīnqūz: 4783; 4991; 4992; 4993; 4994; 4995; 4996,1; 4997; 4998; 4999; 5000; 5001; 5002, 5003; 5004; 5005; 5006; 5007; 5008,1; 5009; 5010; 5011; 5018*; 5112; 5118.

Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā: 4828,2*; 4828,3; 4828,4; 4828,6; 4886,3; 4895,8; 4920,3*; 5014*; 5026,1; 5046,1; 5046,2; 5047,1; 5059*.

Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Nikusārī: 4984,2*; 4984,3; 5022,2; 5023,2.

Šarafuddīn Abū ‘Abdullāh Muḥammad b. Sa‘īd al-Būṣīrī: 5181,6.

aš-Šayḫ ‘Umar: 5037,5.

T, Ṭ, Ṯ

at-Taftāzānī = Sa‘duddīn Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī

Tāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Isfarā’īnī al-Fāḍil: 5113; 5114; 5115; 5116; 5117.

Ṭašköprüzāde = Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭašköprüzāde

Ṭāšköprüzāde = ‘Iṣāmuddīn Abī al-Ḫayr Aḥmad b. Muṣṭafā Ṭāšköprüzāde

at-Tīrawī = Muḥammad al-‘Ayšī at-Tīrawī

Tūrūğī = ‘Abdulqādir ar-Rūmī Tūrūğī

aṭ-Ṭūsiyawī = Ḥāğğī Bābā Ibn Ḥāğğī Ibrāhīm b. Ḥāğğī ‘Abdilkarīm b. ‘Uṯmān aṭ-Ṭūsiyawī

U, ‘U

aš-Šayḫ ‘Umar: 5037,5.

W

Walī b. Aḥmad: 4761*.

Waliyyuddīn b. Ḫalīl al-Kāfī: 5076.

al-Wārdārī = Aḥmad b. ‘Alī b. Aḥmad al-Wārdārī

Y

Yaḥyā b. Ibrāhīm b. ‘Abdussalām az-Zanğānī: 4879,2; 4918; 5023,3.

Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā’īl: 5150,2.

Ya‘qūb b. as-Sayyid ‘Alī ‘Alīzāde al-Banbānī: 5131,1; 5132,1; 5133,1.

Yūsuf b. ‘Abdilmalik: 4911,2.

Yūsuf b. ‘Abdilmalik b. Baḫšayiš Qara Sinān: 4785,2; 4786; 4858; 4859,1; 4990.

Yūsuf b. ‘Uṯmān al-Ḥalīmī al-Iskilībī al-Islāmbūlī: 5197,2*.

Z, Ẓ

az-Zanğānī = ‘Izzuddīn Abū al-Faḍā’il b. Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Alī az-Zanğānī

az-Zanğānī = Yaḥyā b. Ibrāhīm b. ‘Abdussellām az-Zanğānī

Zaynuddīn Ḫālid b. ‘Abdullāh b. Abī Bakr b. Muḥammad al-Ğurğāwī al-Azharī: 5150,1.

Zaynuddīn Muḥammad b. Abī Bakr b. ‘Abdulmuḥsin ar-Rāzī: 5181,8.

INDEKS PREPISIVAČA

Ā, A, ʻA

ʻAbdulah Babić iz Stranjana (Zenica) = Babić, Abdulah iz Stranjana (Zenica): 5149.

ʻAbdulbāqī b. Aḥmad b. Yūsuf: 4996,1-2.

ʻAbdulğabbār b. ʻAbdilkarīm: 5010.

ʻAbdullāh: 4857.

ʻAbdullāh b. ...: 4882.

ʻAbdullāh b. ...? al-Qūnyawī: 4765.

ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ Hromić = Hromić, ʻAbdullāh b. munlā Ṣāliḥ

ʻAbdullāh b. Ṣāliḥ b. Aḥmad iz Kalin hadži Alijine mahale u Sarajevu: 4871,4.

ʻAbdullāh b. Sulaymān: 4930,1-5.

ʻAbdullaṭīf b. mawlānā Ḥusayn b. mawlānā Ibrāhīm b. mawlānā Maḥmūd: 4891,1.

ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Ṣāliḥ ...: 4878.

ʻAbdurraḥīm ʻAlī b. Ibrāhīm ar-Rūmī: 4906.

ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad: 5192.

Aḥmad: 4764.

Aḥmad: 5205.

Aḥmad ...?: 4791,2-4.

Aḥmad b. (ʻAbdul)bāqī: 4996,3.

Aḥmad b. ʻAbdulfattāḥ: 4917.

Mullā Aḥmad b. ʻAbdulfattāḥ: 4774.

Aḥmad b. Aḥmad: 4785,3.

Aḥmad, imam Ekmekčī-dede: 5132,1.

Aḥmad b. Ḥasan: 5193.

Aḥmad b. Ḥasan al-Ihlawnawī (iz Livna): 4828,2-4.

Aḥmad b. Ḥusayn iz Travnika: 5025.

Aḥmad b. Maḥmūd iz Zenice: 5019.

Aḥmad b. al-ḥāğğ Rağab al-Mūstārī (iz Mostara): 5034.

Aḥmad b. Ṣāliḥ, soḫta u Karađozbegovoj medresi u Mostaru: 4847.

Aḥmad b. ʻUmar-efendī: 4863.

Ahmed Korkut: 5053.

al-Ḥāğğ ʻAlī b. Abū Bakr: 4930,4*.

ʻAlī b. Bālī al-Aqḫiṣārī: 4993.

ʻAlī b. Ibrāhīm: 5062.

ʻAlī b. Muḥammad al-Azharī: 4982.

‘Alī b. Muṣṭafā: 4789,6.
‘Alī b. ‘Umar: 4913.
‘Aliyyuddīn b. ‘Umar Sulṭān-šāh: 4910,2.
Aqāğān b. Maḥmūd b. Muḥammad aṣ-Ṣabbāğ: 4983,1-2.
Ayyūb al-Qaralī: 5114.

B

Soḫta Bālī az-Zagorī: 5115.
al-Busnawī as-Sārāyı al-Yāzīğī: 5217,1-3.
Buṭmīr-zāde šayḫ Aḥmad: 5069.

Č

Čelić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 4778,1-4; 4819; 4889; 4997.

D

Dāğir Ibrāhīm al-Ğarīqī: 5215.
Darwīš Ṣāliḥ b. Bayrām: 5152.
Ḏūlfiqār b. ‘Alī al-Busnawī (Bosanac): 4846,1-2.

E

Edhem Teskereğī-dede: 5050.

F

Ḥāfiz Fayḍullah b. Su’ād Mehmed-paša: 4795,1-2.

Ğ, Ġ

Ğamal b. ‘Umar: 5023,2-4.

H, Ḥ, Ḫ

Ḫalīl ...: 4827,2-3.
Ḫalīl: 5222,1.
Ḫalīl b. ‘Abdullāh: 5156.
Munlā Ḫalīl b. Aḥmad: 5040,4.
Ḫalīl al-Busnawī: 5080,1-5.
Ḫalīl b. Muḥammad b. Ḥusayn: 4934,1-5.
Ḫalīl b. Ṣāliḥ Būsnawī (Bosanac): 5108,2; 5222,3-5.
Ḥasan b. Abī Bakr al-Isfahānī: 4835.
Ḥasan b. Maḥmūd: 4903,5.
Ḥasan b. Muḥammad: 5181,6-7.
Ḥasan b. Muḥammad al-Busnawī (Bosanac): 4776,1-5.
Ḥasan b. Muḥammad Īzeničawī (iz Zenice): 5051.
Ḥasan b. Muṣṭafā: 5161.
Munlā Ḥasan b. Rasūl: 4925,2.
Ḥasan b. ‘Uṯmān: 4995.
Hromić, ‘Abdullāh b. munlā Ṣāliḥ: 4777,1-5; 5032,1-2; 5071,1-4.
Ḥusayn: 4794,1.
Ḥusayn b. Aḥmad: 5157.
al-Ḥusayn b. Ibrāhīm: 5106.
Ḥusayn b. munlā b. Ismā‘īl: 5159.
Ḥusayn b. Muṣṭafā: 5209.
Ḥusayn b. Muṣṭafā al-Qūčḥiṣāri (القوچحصاري): 4789,10.
Ḥusayn b. ‘Umar: 4864,1-2.
Ḥusayn b. ‘Umar: 5136.
Ḥusayn b. Walī: 4965,2-3.

I, ‘I

Ibrāhīm b. ‘Abdullāh Žapčawī (iz Žepča): 4932,1-4.
Ibrāhīm b. ‘Alī: 4763.
Ibrāhīm b. Ḥasan ...: 4809.
Ibrāhīm b. Muḥammad: 5109,1-3.
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Nūḥ Ḥoğa-zāde al-Ihlawnawī (iz Livna): 4933,1-5.
Ibrāhīm b. Murād: 4922,1.
Ḥāfiẓ Ibrahīm b. Muṣṭafā Imamović: 5145,1-5.
Ibrāhīm, soḫta al-Mustārī u Karađoz-begovoj medresi: 4885,1-2.
Ibrahīm Sūdić Būsnawī (Bosanac) = Sūdić, Ibrahīm Būsnawī
Ibrāhīm b. Sulaymān: 4994.
Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Šuğā‘: 4880.
al-Ḥāğğ Ibrāhīm b. Yūsuf Busnawī iz Ključa: 5196,1-2.
‘Īsā b. Aḥmad ad-Durrī: 4860.
Isḥāq b. Ḥusayn: 4924,1-3.
Isḥāq b. Muṣṭafā al-Ihlawnawī (iz Livna): 4895,3-4.
Ismā‘īl b. Ibrāhīm Mi’āqī-zāde: 4766.
Ismā‘īl b. Ibrāhīm b. Sulaymān: 4802,1-2.
Istūlčalī (iz Stoca) Čelić-zāde Ṣāliḥ b. Muṣṭafā = Čelić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā

K

Kadribašić, Jusuf: 5098,1-5; 5099; 5201,1-2.
Kadunić, Zakir: 4790.
Kamāl b. al-ḥāğğ ‘Alī b. Sayyidī: 5154,1.
Kāmil Šukrī b. Ibrāhīm Anqarawī: 4803.
Kreho-zāde (Krehić) Ṣāliḥ-beg: 4756,1-2.
Kulenović, hafiz Mustafa: 5055.

M

Maḥmūd: 5197,1-3.
Maḥmūd b. Ḥusayn al-Busnawī (Bosanac): 4775,1-2.
... b. Maḥmūd: 4817,1-2.
Maḥmūd b. ‘Umar-efendī iz Župan potoka u Novoj mostarskoj tekiji: 4864,3.
Maqṣūd b. aš-šayḫ Ḥusayn: 4865.
Muḥammad: 5052,1-5.
Muḥammad al-Beybāzārī: 5041.
Muḥammad b. Dāwud: 4815.
Muḥammad b. Ḥasan b. ‘Īsā: 5113.
Muḥammad Ḥasan Muḥammad al-‘Ašnahī: 4833.
Soḫta Muḥammad b. Ḥusayn ḥāfiẓ Medanhodžić iz Bosanske Gradiške: 5094.
Muḥammad b. Ibrāhīm: 4796,1-2.
Muḥammad al-Kūtāhī: 5046,5.
Muḥammad b. Luṭfullah: 5142,1.
Muḥammad b. Maḥmūd al-Banāluqawī (iz Banjaluke): 4829,2.
Muḥammad b. Muḥammad-efendī al-qāḍī b. Muḥyiddīn iz kasabe Prozor: 4887,1-4.

Muḥammad b. Mūsā al-Bursawī: 4929,1-5.
Muḥammad b. mullā Mūsā as-Sayyidī: 5037,1-9.
Muḥammad b. Muṣṭafā Nawābādī: 4946,1-5.
Munlā Muḥammad al-Poturī: 4848.
Muḥammad b. Ṣafar: 4879,1-4.
Muḥammad b. Sulaymān: 4905.
Muḥammad Šayḫ-zāde Izeničali (iz Zenice): 5029,1.
Muḥammad b. al-ḥāğğ 'Umar: 4923,1-4.
Munlā Muḥammad b. 'Uṯmān Topčić iz Bihaća: 5040,2.
Muḥammad b. Walī al-Izwurniqī (iz Zvornika): 4861.
Muḥammad b. Yūsuf b. Muḥammad Šams al-Ardabilī: 4834.
al-Mu'min b. Ismā'īl al-Armanākī (الارمناكي): 5118,1-2
Mūsā b. Ibrāhīm: 4910,1.
Muṣlī b. 'Umar: 4807.
Munlā Muṣṭafā: 5040,3.
as-Sayyid Mūsā-efendī: 4888,4.
Muṣṭafā b. Aḥmad: 5167,4.
Muṣṭafā b. Aḥmad: 5180.
Muṣṭafā al-Būsnawī (Bosanac): 4888,2.
Muṣṭafā b. Durmiš: 4912.
Muṣṭafā b. Ḫalīl al-Mūstārī (iz Mostara): 5035.
Muṣṭafā Ḥalīmī Yīwāğī-zāde: 5225,1.
Muṣṭafā b. Ḫurram: 5220.
al-Ḥāğğ Sayyid Muṣṭafā al-ḥāfiẓ Ibrāhīm: 5057.
Muṣṭafā b. Ismā'īl: 4805.
Hafiz Mustafa Kulenović = Kulenović, hafiz Mustafa
Muṣṭafā b. Qawuq: 4911,1-2.
Muṣṭafā b. 'Umar al-Mawrawī: 5164.

N

Nāṣūḥ b. 'Uṯmān: 5165*.
Nūḥ b. Maḥmūd: 5140,2.

Q

Qūlī-zāde Aḥmad al-Mustārī (iz Mostara): 5067,2.

S, Ṣ

Ṣādiq b. Ibrāhīm: 4808,-2.
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić = Čelić, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā al-Mustārī (iz Mostara): 5211.
Ṣaliḥ b. Muṣṭafā Šemić = Šemić, Ṣaliḥ b. Muṣṭafā
Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (iz Nikšića): 4797,2.
Sūdić, Ibrahīm Būsnawī: 5206.
Ṣūfī-zāde (Sofić) mullā Aḥmad b. 'Alī b. Muṣṭafā-efendī iz Konjica: 5103.
Sulaymān b. Muḥammad: 4958,1-4.
Sulaymān b. 'Umar Busnawī (Bosanac): 4789,1-4.
Sulaymān Yayčawī (iz Jajca): 4937,1-5.

Š

Šamsuddīn b. Nūruddīn al-Armanākī: 4839.
Šemić, Ṣaliḥ b. Muṣṭafā: 4798,1-2.
Šu'ayb b. Ḥasan b. Yūnus: 4764*.

T, Ṭ, Ṯ

Tāğuddīn b. Ḥusayn: 4969,1.

U, 'U

Soḫta 'Umar Ḥasan Ṭūzlawī (iz Tuzle): 4937,6.
'Umar b. Ḥusayn iz Livna: 5119,1-2.
'Umar b. ḥāğğ Maḥmūd: 5158.
Munlā 'Umar b. al-ḥāğğ Rağab: 4931,1-5.
'Uṯmān Isqupyawī: 5041,1.
al-Ḥāfiẓ 'Uṯmān b. al-ḥāfiẓ 'Umar as-Siwāsī: 4938,5.
Šayḫ Uways b. Ismā'īl: 4884.

W

Wīsuqalī (iz Visokog) Rušdī b. Ḥusayn-efendī: 5083.

Y

Yaḥyā b. Ḥusayn: 4976,13.
Ya'qūb b. Uways: 4896.
Yūsuf Kadribašić = Kadribašić, Yusuf
Yūsuf b. Mūsā: 4986.

Z, Ẓ

Zaynu'ābid ... Ḥusayn ...: 4822.

INDEKS VAKIFA I VLASNIKA

Ā, A, ʻA

Abdić, ʻUṯmān-efendī b. Ḥasan: 4987.
Abdulah Hodžić = Hodžić, Abdulah
Abdulah Kresić = Kresić, Abdulah
Abdulah-Bego Omerčić = Omerčić, Abdulah-Bego
ʻAbdullāh b. ...: 4882.
ʻAbdullāh ... Aḥmad ... efendī: 5166.
ʻAbdullāh b. Aḥmad Qanṭamirī-zāde = Kantamirija, ʻAbdullāh-efendī
ʻAbdullāh b. Ḥusayn: 4865.
ʻAbdullāh munlā Ibn al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ-efendī Wahbī-zāde: 4883.
ʻAbdullāh b. Ibrāhīm: 5137.
ʻAbdullāh b. Ibrāhīm Ḥillī: 4946,1.
ʻAbdullāh b. Muḥammad Šakota-zāde iz Sarajeva: 4913.
ʻAbdullāh Zuhrī: 5056.
Abdulatif Đulbija = Đulbija, Abdulatif
Aganagić, Muhamed-aga: 4810; 4812; 4873,1; 4914; 4978,1; 4999; 5015;
as-Sayyid Aḥmad: 4907.
Aḥmad, učenik Gazi Husrev-begove medrese: 5151.
al-Ḥāǧǧ Aḥmad-efendī, muderis Gazi Husrev-begove medrese: 4965,1.
Aḥmad Ǧawdat Ṭrabūzānī: 5142,1.
Aḥmad-efendī Hadžiabdić = Hadžiabdić, Aḥmad-efendī
Aḥmad b. Muḥammad-efendī: 5133,1.
Aḥmad b. šayḫ Muḥammad: 4885,1.
Aḥmad b. Muḥammad Erzekī-zāde: 4895,1.
Aḥmad b. Muḥammad as-Sarāyī (iz Sarajeva): 4905.
Aḥmad b. Murād: 4912.
Aḥmad b. Muṣṭafā: 4842.
Aḥmad b. aš-šayḫ Muṣṭafā: 4858.
Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi: 4907; 5021; 5178.
Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Raǧab al-Mūstārī: 5034.
Aḥmad b. Ṣāliḥ al-Mūstārī: 4847.
Aḥmad Ṯābit b. Muṣṭafā ʻAbid Čokaǧī-zāde: 5172,1.
Aḥmad Ṭāšči-zāde: 4829,2.
Ahmed Selimović = Selimović, Ahmed

ʻAlī b. Ḥasan al-Mūstārī Ğābī = Džabić, ʻAlī b. Ḥasan al-Mūstārī Ğābī
ʻAlī b. Ibrāhīm b. Ḫalīl b. Bakir: 5169.
Ali-Riza Hadžiomerović = Hadžiomerović, Ali-Riza
Asif Šećibović = Šećibović, Asif
ʻAṣim-efendī Muftī-zade = Muftić, ʻAṣim-efendī
Ayyūb-efendī Travničanin: 4809.
Mullā Ayyūb Pehliwān-zāde: 5085.

B

Bakir-aġa: 4910,1.
Mullā Bakir b. Aḥmad-pašazāde: 4812.
Bāzirgān Ketenği Muṣṭafā-āġāzāde Asʻad Munlā: 4802,1.
Behaudin Hadžimejlić = Hadžimejlić, Behaudin
Besim Korkut = Korkut, Besim
Bojić, Ḥasan-efendī: 4755; 4869; 4890; 4920,1.
Brkanija, Munira: 5227.
Būsnali (Bosanac) Ḥusayn b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendī: 4765.
Busnawī Ḥasan b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendī Ṣānalī (iz Sane): 5153.
Bōyo-zāde (Ḥasan-efendī) = Bojić, Ḥasan-efendī

Č

Čaršimamović, Muhamed: 5051; 5181,1.

Ć

Ćesko, Safet: 5044,1.
Ćurčić, Darwīš-āġā: 4797,1.

D

Darwiš-āġā: 4837.
Darwīš-āġā Ćurčī-zāde = Ćurčić, Darwīš-āġā
Munlā Darwīš b. al-ḥāğğ Ḥāfiẓ-efendī: 5027,1.
Darwīš b. Muḥammad al-ḥāğğ ʻAlī: 4804,1.

Đ

Đulbija, Abdulatif: 4991.
Đumišić = Sīm-zāde

DŽ

Dženetić, Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismāʻīl-beg: 5065; 5156.

E

H. hfz. Ekić: 4943,1.
Elčī al-ḥāğğ Ibrāhīm-paša: 4838; 4846,1; 5000; 5018; 5119,1; 5139,1.
Elkaz, Hidajet: 5189.
Emin Islamovski = Islamovski, Emin

G, Ġ, Ğ

Ğalāluddīn ʻAlī-pāša: 4892.
Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismāʻīl-beg = Dženetić, Muṣṭafā-beg b. Fayḍullah-beg b. Ismāʻīl-beg
Ğumhūr b. Muṣṭafā: 4911,1.

H, Ḥ, Ḫ

Hadžiabdić, Aḥmad-efendī: 5086.
Hadžimejlić, Behaudin: 4942,1; 5112,1; 5203.
Hadžiomerović, Ali-Riza: 5225,1.
Halilbašić, dr. Ibrahimbeg: 4900; 4945,1; 5107; 5130; 5141.
Ḫalīl b. Kreso al-ḥāğğ Ṣāliḥ*: 4836.
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Busnawī (Bosanac): 4923,1.
al-Ḥāğğ Ḫalīl-efendī b. Ṣāliḥ Harsanklī: 4852*; 4913*; 5036*; 5062*; 5222,1*.
Mullā Hamza Bošnjak: 5075,1.
Ḥamza b. Ibrāhīm: 4911,1.
Hasandedić, Hifzija: 4887.
Ḥasan b. Ḥusayn Čanawī: 5205.
al-Ḥāğğ Ḥasan-efendī Gračaničawī (iz Gračanice): 5122,1.
Hasan Kapić = Kapić, Hasan
Ḥasan b. ḥāğğ Muṣṭafā-beg Lakiš-zāde (Lakišić): 5152.
Hidajet Elkaz = Elkaz, Hidajet
Hifzija Hasandedić = Hasandedić, Hifzija
Hodžić, Abdulah: 5160.
Hromić, Salih-efendi: 4979,1; 5029,1; 5126.
Hrōmo-zāde Ṣaliḥ-efendī = Hromić, Salih-efendi
Ḥusayn b. Ḥasan: 4912.
Ḥusayn-efendī b. al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendī Busnawī iz Kamengrada: 5196,1.
Ḥusayn Sāmī b. Muṣṭafā: 4779;
Ḥusayn b. Zayd: 4762.

I, Ī

Muderis Ibrāhīm: 4773.
Ibrāhīm-paša: 4860.
Ibrahim-paša iz Počitelja: 4940.
Dr. Ibrahimbeg Halilbašić = Halilbašić, dr. Ibrahimbeg
as-Sayyid Ibrāhīm Ḥilmī: 4960,1.
Ibrāhīm-efendī b. Ibrāhīm-efendī: 4898.
al-Ḥāğğ Ibrāhīm-āġā b. Islām Ispūžlī iz Travnika = Ispužlī, al-ḥāğğ Ibrāhīm-āġā b. Islām
Ibrāhīm b. Muḥammad al-ḥāğğ Ibrāhīm: 5142,1.
Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Muṣṭafā: 4927,1.
al-Ḥāğğ Ibrāhīm Šamʻī-zāde: 5061,1.
Ibrišimović, Kasim: 4868,1.
Idris Merdanić = Merdanić, Idris
Imširović, Ibrahim: 4790.
Islamovski, Emin: 4799; 5213.
Ismail Haki Resulbegović = Resulbegović, Ismail Haki
Ismāʻīl Kor ʻAlī-āġāzāde: 4953,1.
Ismail Selimović = Selimović, Ismail
Ispužlī, al-ḥāğğ Ibrāhīm-āġā b. Islām: 4852; 5062.

J

Jakub Memić = Memić, Jakub
Jusuf Kadribašić = Kadribašić, Jusuf

K

Kadribašić, Jusuf: 5098,1; 5099; 5201,1.

Kapić, Hasan: 5103.
Karađozović, Murteza-efendī: 4922,1.
Kasim Ibrišimović = Ibrišimović, Kasim
Korkut, Besim: 5053.
Kresić, Abdulah: 4836.

L

Laylaǧī-zāde ḥāfiẓ Aḥmad-efendī: 5164.

LJ

Ljubunčić, Ibrahīm-efendī: 4830.

M

Maḥmūd: 4907*.
Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ Muḥammad b. Ibrāhīm: 4808,1.
Maḥmūd-efendī b. Ṣāliḥ-efendī Nišiklī: 5005.
Mehmedović, Sead: 5136.
Meho Mrakić= Mrakić, Meho
Mehremić, ‘Uṯmān b. Muṣṭafā: 5222,1.
Memić, Jakub: 5208.
Merdanić, Idris: 4791,1.
Mešić, Suvad: 4757,1.
Mirsad Žunić = Žunić, Mirsad
Mrakić, Meho: 4830.
Muderris-zāde: 4781,1.
Muftī-zāde Ḥasīb Ibrahim al-Prūzurī (iz Prozora): 5174.
Muftić, Salim-efendija: 4826,1; 4858; 4964,1.
Muftī-zāde Sarāyī Muḥammad: 5002.
Muhamed-aga Aganagić = Aganagić, Muhamed-aga
Muhamed Čaršimamović = Čaršimamović, Muhamed
Muḥammad: 5052,1.
as-Sayyid Muḥammad: 4907.
aš-Šayḫ Muḥammad: 4821.
Muḥammad-efendī, glavni imam u Travniku: 4953,1.
Muḥammad b. Abī Bakr: 4779.
Muḥammad b. Aḥmad: 4779.
Muḥammad b. Aḥmad iz Prozora: 4914.
Mullā Muḥammad b. šayḫ al-ḥāǧǧ ‘Alī: 5015.
Muḥammad b. ‘Alī-efendī Ǧābī-zāde (Džabić): 5034.
Muḥammad Amīn, muftija u Dubici: 4991.
Muḥammad al-Bursawī Sirāǧ-zāde: 4832.
Muḥammad b. Ibrāhīm: 4912.
Muḥammad b. Ibrahim: 5003.
Muḥammad b. Ibrāhīm Goraždawī: 4849.
Muḥammad Isḥāq: 5096.
Darwiš Muḥammad b. Ismā‘il as-Sīwāsī: 4832.
Muḥammad b. Muḥammad Tūfenkī-zāde: 5104,1.
Muḥammad b. Mūsā b. Ḥusayn b. Yūnus b. Mūsā b. Bakīr: 5151.
Darwiš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Muṣafā b. al-ḥāǧǧ ‘Alī b. Maḥmūd b. al-ḥāǧǧ ‘Alī: 4933,1; 4974,1; 5176,1.

Muḥammad Nālī-zāde: 5134.
Muḥammad b. al-Qurd: 4964,1.
Muḥammad Ṣādiq Abū ‘Alī: 5096.
Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Sulaymān: 5163.
Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu‘īd: 4810.
Muḥammad b. Terzol: 4911,1.
Muḥammad b. Waliyyuddīn: 5124,1.
Muharem Omerdić = Omerdić, Muharem
Muidović, dr. Munib: 4828,1; 5219.
Mujezinović, Mustafa: 4938,1.
Mujković, Redžep: 5186,1.
Dr. Munib Muidović = Muidović, dr. Munib
Munira Brkanija = Brkanija, Munira
Munlā Mūsā: 4884.
Munlā Mūsā: 5030,1.
Murteza-efendī Karađozović = Karađozović, Murteza-efendī
Mūsā b. Ḥusayn b. Yūnus b. Mūsā b. Bakīr: 5151.
Mūsā b. Muḥammad: 4842*.
Muṣṭafā: 4815.
al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā: 4773.
al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā: 4845.
al-Ḥāǧǧ Muṣṭafa: 4953,1*.
al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-āǧā: 5212.
al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā-efendī: 5025.
Mullā Muṣṭafā: 4755.
Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Aḥmad: 5127,1.
Muṣṭafā Bahǧat: 5096.
Muṣṭafā ... Būsnawī: 5212.
Muṣṭafā b. Ibrāhīm: 5169.
Muṣṭafā b. Muḥammad b. Ḫalīl al-Mūstārī (iz Mostara): 4883.
Muṣṭafā-zāde mullā Muṣṭafā: 4892.
Mustafa Mujezinović = Mujezinović, Mustafa
Muṣṭafā-zāde Ṣāliḥ: 5102.
Muṣṭafā Šawqī: 4769; 4815.
Darwiš Muṣṭafā b. ‘Uṯmān: 5220.
Muẓaffarī-zāde al-ḥāǧǧ ‘Abdulqādir-efendī: 4807; 4880; 4905;

N

Nāṣūḥ b. ‘Uṯmān: 5165.
Naẓīf Āǧā-zāde ‘Umar-efendī: 5164.
Nūḥān Ibn ‘Abdullāh-zāde: 4931,1.
Nūrika al-ḥāǧ Ḥasan-efendī al-Gradačawičawī (Gradaščević): 4776,1; 4893;
Nuwalī (Novljanin) Bošnjak ‘Alī-efendī: 5004.

O

Omeraga Šehagić = Šehagić, Omeraga
Omerdić, Muharem: 5006.
Omerčić, Abdulah-Bego: 5101,1.
Osman Asaf Sokolović = Sokolović, Osman Asaf
Osman Šehdi = Šehdi, Osman

P

Pehlivanović, Ibrahim: 5085.
Poričanin: 4952,1.

Q

Qādī-zāde as-Sayyid Ḥusayn Ḥusnī: 4964,1.

R

Rāgib b. Hāšim-efendī iz Fojnice: 5189.
Ramaḍān b. Muṣṭafā: 4986.
Redžep Mujković = Mujković, Redžep
Resulbegović, Ismail Haki: 4988; 5079,1.
Rustem Rustempašić = Rustempašić, Rustem
Rustempašić, Rustem: 5060.
Rušdī al-ḥāǧǧ Muḥammad: 5218.

S, Ṣ

Safet Ćesko = Ćesko, Safet
Ṣafwat b. Ibrāhīm an-Nawasīnī (iz Nevesinja) Rabāš-āġāzāde?: 5061,1.
Ṣāliḥ: 4919.
Mullā Ṣāliḥ-efendī: 5205.
Ṣāliḥ-efendī al-Anqarawī: 5046,5.
Ṣāliḥ b. Isḥāq: 4998.
Ṣaliḥ b. Muṣṭafā Šemić = Šemić, Ṣaliḥ b. Muṣṭafā
Ṣāliḥ Niyāzī al-Aḥnaṣwī b. Muḥammad b. Fayḍullah Oġuz-zāde: 4830.
Ṣāliḥ Nūrī b. Ibrāhīm iz Konjica: 5134.
Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikawī (iz Nikšića): 4797,1; 4875,1.
Salim-efendija Muftić = Muftić, Salim-efendija
al-Ḥāǧǧ as-Sayyid ḥāfiẓ Muṣṭafā al-Qunyawī: 5137.
Sead Mehmedović = Mehmedović, Sead
Selimović, Ahmed: 5158.
Selimović, Ismail: 4931,1; 4956,1; 5157; 5194.
Serdarevići iz Zenice: 4992.
Sīm-zāde: 4807; 4880; 4905.
Sirćo hadži hafiz Asim-efendija: 4995; 5135; 5223.
Sokolović, Osman Asaf: 4761; 4801,1; 4802,1; 4804,1; 4824; 4850; 4901; 4927,1; 4937,1; 4939,1; 4948,1; 4963,1; 4993; 5025; 5046,1; 5047,1; 5059; 5072,1; 5073; 5076; 5096; 5104,1; 5105; 5128; 5142,1; 5148; 5161; 5165; 5174; 5214,1; 5215; 5217,1; 5230.
Strnak ḥāǧǧī Muḥammad-efendī: 4770; 4996,1.
Ḥāfiẓ Sulaymān: 4910,1.
Sulaymān 'Alī-efendī: 5004.
Sulaymān-efendī Ḥasan-āġāzāde, učenik Atmejdan medrese u Sarajevu: 5223.
Sulaymān-efendī Mutawallī-zāde Yāniyawī: 4991.
Darwīš Sulaymān Tezkereǧī Ibrāhīm-efendīzāde: 5050.

Mullā Sulaymān al-Waṣfī b. Ḥusayn b. 'Umar Dubūylawī (iz Brezova Polja, Doboj): 4874,1.
Svrzo 'Iṣmat-efendī b. Waysil-efendī as-Sarāyī: 4845; 4969,1.
Svrzo Meḥmed-efendī b. Muḥammad-āġā: 4961,1; 4968,1; 4986.

Š

Sayyid Šarīfuddīn al-Qādirī: 4894.
Šećibović, Asif: 4887,1.
Šehagić, Omeraga: 4924,1.
Šehdi, Osman: 4767; 4773; 4811,1; 4817,1; 4832; 4839; 4852; 4880; 4891,1; 4912; 4923,1; 4944,1; 5012; 5063,1; 5066,1; 5080,1; 5108,1; 5133,1; 5140,1; 5152; 5179; 5218; 5222,1.
Šemić, Ṣaliḥ b. Muṣṭafā: 4798,1.

T, Ṭ, Ṯ

Tā'imī-zāde Muṣṭafā-efendī: 4983,1.
Teufik Vareniković = Vareniković, Teufik
Tuzlić, Ahmed: 4876,1; 4878.

U, 'U

al-Ḥāǧǧ 'Umar-efendī: 5166.
'Umar b. 'Alī Ḫalīf: 4914.
al-Ḥāǧǧ 'Umar-efendī Aqḥiṣārī (iz Prusca): 4950,1.
Mullā 'Umar al-Fučawī (iz Foče): 5151.
Umm Kulṯūm: 4836.
'Uṯmān-efendī, muderis Sīm-zāde medrese u Sarajevu: 4806.
Munlā 'Uṯmān b. Bašīr: 5160.
'Uṯmān-efendī b. Ḥasan Abdić = Abdić, 'Uṯmān-efendī b. Ḥasan
'Uṯmān b. Muḥammad: 4804,1.
'Uṯmān b. Muṣṭafā Mehremić = Mehremić, 'Uṯmān b. Muṣṭafā:

V

Vareniković, Teufik: 5082; 5109,1; 5147; 5224.

W

Wīsuqalī (iz Visokog) Rušdī b. Ḥusayn-efendī: 5083.

Y

Yūsuf Qayṭaz-zāde: 5091.
Yūsuf b. Ṣāliḥ al-Mūstārī: 4136.

Ž

Žunić, Mirsad: 5166.

INDEKS MJESTA

Ā, A, ʻA

ʻAbdullāh-efendī medresa na Krimu: 5159.

Ajni-begov mekteb: 4913; 5222,1.

Ajni-begzāde mekteb: 4852; 5036; 5062.

Aqḫiṣār = Prusac

Arḫūh (آرخوه): 4789,5.

ارتجة medresa: 4911,1.

Ašraf-zāde džamija u Beyšehiru: 5046,5.

ʻAtīq medresa: 4789,1-4.

Atmejdan u Istanbulu: 4846,1-2.

Atmejdan medresa: 5223.

B

Beyšehir: 5046,5.

Banjaluka: 4829,2; 5111,1; 5123.

Biblioteka:

-Gazi Husrev-begova biblioteka: 4766; 4774; 4775,1; 4778,1; 4787; 4792; 4797,1; 4805; 4819; 4825,1; 4829,1; 4831; 4853; 4879,1; 4934,1; 4936,1; 4954,1; 4965,1; 4982; 5001; 5021; 5030,1; 5040,1; 5043,1; 5088; 5098,1; 5099; 5106; 5115; 5178.

-Karađoz-begova biblioteka: 4820; 4822; 4847; 4855; 4860; 4921; 4930,1; 4940; 4984,1; 5016; 5031,1.

-Osman Šehdijina biblioteka: 4767; 4773; 4811,1; 4817,1; 4832; 4839; 4852; 4880; 4891,1; 4912; 4923,1; 4944,1; 5012; 5063,1; 5066,1; 5080,1; 5108,1; 5133,1; 5140,1; 5152; 5179; 5218; 5222,1.

Birkī (بركي) medresa: 5023,2-3.

Bihać: 5040,2.

Bijeljina: 5102,1; 5186,1.

Bosanska Gradiška: 5094.

Brčko: 5098,1-5; 5099; 5201,1.

Brezovo Polje: 4874,1.

Budim: 4937,6.

Bugojno: 5189.

Bursa: 4905.

Busovača: 4942,1; 5112,1.

C

Careva mahala (Sarajevo): 5222,1.

Carigrad = Istanbul

Č

Čačak medresa u Brčkom: 5098,1-5; 5099; 5201,1.

Čapljina: 5103.

D

Dede (kadiluk صبورجه): 5180.

Defterdar medresa u Istanbulu: 5206.

Dubica: 4991.

Đ

Đumišića medresa = Sim-zāde medresa

E

Egipat: 5194.

Elči Ibrahim-pašina medresa: 4794,1; 4809; 4816,1; 4818; 4821; 4833; 4838; 4842; 4846,1; 4861; 4877,1; 4881; 4892; 4897; 4902,1; 4919; 4933,1; 4935,1; 4947,1; 4955,1; 4957,1; 4974,1; 4976,1; 4985; 4990; 5000; 5007; 5008,1; 5013; 5018; 5024; 5026,1; 5027,1; 5028; 5033; 5038,1; 5041; 5042; 5050; 5116; 5119,1; 5139,1; 5150; 5170; 5176,1; 5180; 5229; 5235; 5238.

Etmekči-zāde Aḥmad-pašina medresa: 4776,1-5.

F

Fātiḥ medresa u mjestu Arḫūh (آرخوه): 4789,5.

Fejzija medresa = Elči Ibrahim-pašina medresa

Foča: 5151.

Fojnica: 5189.

Fojnička medresa: 5027,1.

G, Ġ, Ğ

Gazi Husrev-begova biblioteka: 4766; 4774; 4775,1; 4778,1; 4787; 4792; 4797,1; 4805; 4819; 4825,1; 4829,1; 4831; 4853; 4879,1; 4934,1; 4936,1; 4954,1; 4965,1; 4982; 5001; 5021; 5030,1; 5040,1; 5043,1; 5062; 5088; 5098,1; 5099; 5106; 5115; 5178.

Gazi Husrev-begova medresa: 4807; 4884; 4907; 5021; 5178.

Gornja Tvrđava = Ḥiṣn al-Bālā

Gornji Vakuf: 5086.

Gračanica: 5074; 5101,1; 5129; 5166.

Gračanica (Bugojno): 5189.

Gradačac: 5160.

H, Ḥ, Ḫ

Ḥāğğī Muftī-efendī medresa: 5086.

Ḥaydar-āġā džamija: 4863.

Ḥiṣn al-Bālā (Gornja Tvrđava): 4794,1.

Hodavendigār (Anadolija): 4912.

I

Istanbul: 4776,1-5; 4802,1-2; 4846,1-2; 4906; 5167,4; 5206.

J

Jajce: 4937,1-5; 5212.

Janja: 5144,1; 5191.

K

Kabīr Muḥammad Čalabī džamija: 5151.

Kairo: 5037,2; 5037,4.

Kamengrad: 5196,1.

Karađoz-begova biblioteka: 4820; 4822; 4847; 4855; 4860; 4921; 4930,1; 4940; 4984,1; 5016; 5031,1.

Karađoz-begova medresa: 4777,1-5; 4847; 4864,1-2; 4885,1-2; 5115; 5152.

Kizlaragina džamija u Mrkonjić Gradu: 5118,1.

Ključ: 5196,1-2.

Konjic: 4887; 5134.

Krim: 5159.

Kustendil (Bugarska): 4789,1-4.

L

Lepenica (Tešanj): 4757,1.

Livanjska medresa: 4887,1-4.

Livno: 4785,1; 4828,2-4; 4887,1-4; 4895,3-4; 4933,1-5; 5119,1-2; 4830; 5104,1.

M

Matuzići (Doboj): 4775,1.

Medresa u 'Uṯmān-begovu džemaatu: 4892.

Medresa:

-'Abdullāh-efendī medresa na Krimu: 5159.

-'Atīq medresa: 4789,1-4.

-Atmejdan medresa: 5223.

-Birkī (بركي) medresa: 5023,2-3.

-Čačak medresa u Brčkom: 5098,1-5; 5099; 5201,1.

-Defterdar medresa u Istanbulu: 5206.

-Đumišića medresa = Sim-zāde medresa

-Elči Ibrahim-pašina medresa: 4794,1; 4809; 4816,1; 4818; 4821; 4833; 4838; 4842; 4846,1; 4861; 4877,1; 4881; 4892; 4897; 4902,1; 4919; 4933,1; 4935,1; 4947,1; 4955,1; 4957,1; 4974,1; 4976,1; 4985; 4990; 5000; 5007; 5008,1; 5013; 5018; 5024; 5026,1; 5027,1; 5028; 5033; 5038,1; 5041; 5042; 5050; 5116; 5119,1; 5139,1; 5150; 5170; 5176,1; 5180; 5229; 5235; 5238.

-Etmekči-zāde Aḥmad-pašina medresa: 4776,1-5.

-Fātiḥ medresa u mjestu Arḫūh (آرخوه): 4789,5.

-Fojnička medresa: 5027,1.

-Gazi Husrev-begova medresa: 4807; 4884; 4907; 5021; 5062; 5178.

-Ḥāğğī Muftī-efendī medresa: 5086.

-Karađoz-begova medresa: 4777,1-5; 4847; 4864,1-2; 4885,1-2; 5115; 5152.

-Livanjska medresa: 4887,1-4.

-Muḥammad-pāšina (Meḥmed-pašina) medresa: 4995.

-Medresa u 'Uṯmān-begovu džemaatu: 4892.

-Nišanğī Meḥmed-pašina medresa u Istanbulu: 4802,1-2.

-Niža okružna medresa u Mostaru: 5060.

-Qāḍī 'Iwaḍ medresa: 5142,1.
-al-Qāḍī medresa: 4835.
-Qılındaḫāne (قلنده خانه) medresa: 5222,3.
-Sīm-zāde medresa u Sarajevu: 4807; 4880; 4905.
-Sulejmanija medresa: 4996,3.
-Ujedinjena medresa u Banjaluci: 5123.
-'Uṯmān-kapetanova medresa: 5074.
-Visoka ar-Rā'id medresa u Galipolju: 4840.
-Zvornička medresa: 4910,1.
Mekteb:
-Ajni-begov mekteb: 4913; 5222,1.
-Ajni-begzāde mekteb: 4852; 5036; 5062.
Misoča: 5195.
Mostar: 4760; 4777,1-5; 4820; 4822; 4823; 4844; 4847; 4855; 4860; 4864,1-2; 4885,1-2; 4887; 4909; 4930,1; 4940; 4972,1; 4984,1; 5016; 5031,1; 5034; 5035; 5060; 5067,2; 5152.
Mrkonjić Grad: 4872,1; 5114; 5118,1; 5120; 5188; 5190; 5192; 5211.

N

Nikšić: 4797,1-2;
Nišanğī Mehmed-pašina medresa u Istanbulu: 4802,1-2.
Niža okružna medresa u Mostaru: 5060.
Nova mostarska tekija u Župan Potoku: 4864,3.
Novi Pazar: 4774; 5208.

O

Odbor Islamske zajednice Banjaluka: 5111,1.
Odbor Islamske zajednice Bijeljina: 5102,1.
Odbor Islamske zajednice Gračanica: 5129.
Odbor Islamske zajednice Janja: 5144,1; 5191.
Odbor Islamske zajednice Livno: 4785,1.
Odbor Islamske zajednice Misoča: 5195.
Odbor Islamske zajednice Mostar: 4760; 4823; 4844; 4909; 4972,1; 5034; 5152.
Odbor Islamske zajednice Mrkonjić Grad: 5114; 5120; 5188; 5190; 5192; 5211.
Odbor Islamske zajednice Sanski Most: 5087.
Odbor Islamske zajednice Stolac: 4903,1; 4938,1.
Odbor Islamske zajednice Travnik: 4762; 4851; 4863; 4882; 4895,1; 4953,1; 5090; 5110,1; 5113; 5137; 5151; 5163; 5164; 5167,1; 5168; 5169; 5172,1; 5183; 5198,1; 5207; 5209; 5210.
Odbor Islamske zajednice Trebinje: 4966,1; 4989.
Odžak (Bugojno): 4791,1.

Orahovica (Konjic): 4911,1.
Orašje: 5225,1.
Osman Šehdijina biblioteka: 4767; 4773; 4811,1; 4817,1; 4832; 4839; 4852; 4880; 4891,1; 4912; 4923,1; 4944,1; 5012; 5063,1; 5066,1; 5080,1; 5108,1; 5133,1; 5140,1; 5152; 5179; 5218; 5222,1.

P

Pālu: 4863.
Plevna (Bugarska): 5142,1.
Počitelj: 4860; 4940.
Prozor: 4887,1-4; 4914; 5174.
Prusac: 4828,2-4; 4950,1.

Q

Qāḍī 'Iwaḍ medresa: 5142,1.
al-Qāḍī medresa: 4835.
Qarahisar: 4911,1
Qayṣarī: 4879,1-4.
Qazwīn: 5080,5.
Qāyit-beg zavija u Egiptu: 5194.
Qılındaḫāne (قلنده خانه) medresa: 5222,3.

R

Rodos: 4848.

S, Ṣ

Salonik: 5087.
Sanski Most: 5087; 5196,1.
Sarajevo: 4797,2; 5223; 4790; 4810; 4812; 4873,1;4914; 4995; 5136; 5222,1; 5227.
Seonice (Konjic): 4887.
Sīm-zāde medresa u Sarajevu: 4806; 4807; 4880; 4905.
Sokol (Gračanica): 5074.
Stari Bar: 4922,1.
Stolac: 4819; 4889; 4903,1; 4938,1; 4997; 5222,3; 4938,1.
Stranjani (Zenica): 5149.
Struga: 4799; 5213.
Sultan Selimova džamija: 4885,1*.

Š

Šayḫ Dūgānā mahala: 4913.

T, Ṭ, Ṯ

Tekija:
-Nova mostarska tekija u Župan Potoku: 4864,3.
-Qāyit-beg zavija u Egiptu: 5194.
Tibriz: 4833.
Trabzon: 5154,1.
Travnik: 5025; 5083; 4794,1; 4821; 4833; 4838; 4842; 4846,1; 4861; 4881; 4892; 4895,1; 4897; 4919; 4933,1; 4935,1; 4947,1; 4955,1; 4974,1; 4985; 4990; 5000; 5007; 5008,1; 5013; 5018; 5023,1; 5026,1; 5027,1; 5028; 5033; 5038,1; 5041; 5042; 5050; 5062; 5082; 5109,1; 5119,1; 5139,1; 5147; 5176,1; 5224.
Trebinje: 4966,1; 4988; 4989; 5079,1.
Tumurğī (Timurğī): 4912.
Tuzla: 4937,6.
Tuzla (Turska): 4912.

U, ʻU

Ulcinj: 4991.
Ulema medžlis: 4789,1; 5002.
ʻUṯmān-kapetanova medresa: 5074.

V

Varcar Vakuf = Mrkonjić Grad
Vidin: 5040,4.
Visoko: 5083.
Vitomirevci (Peć na Kosovu): 4762.
Vlahovići: 4830.

Z

Zavija = Tekija
Zenica: 5019; 5029,1; 5051.
Zvornička medresa: 4910,1.
Zvornik: 4861; 4924,1; 4956,1; 5157; 5194.

Ž

Žepa: 5044,1.
Žepče: 4932,1-4.

INDEKS PREVODILACA

Ḥunayn b. Isḥāq al-ʻUbbādī: 5167,4.

ʻIṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī: 5063,9.

Kadribašić, Jusuf: 5098,4.

as-Sayyid Ḥāfiẓ Muḥammad Murād b. ʻAbdulḥalīm an-Naqšibandī: 5097.

aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn Užičawī: 5127,3*.

Jusuf Kadribašić = Kadribašić, Jusuf

Yūsuf b. ʻUṯmān al-Ḥalīmī al-Iskalībī (الاسكليبي) al-Islāmbūlī: 5197,2*.

SIGNATURNI INDEKS

R 472	4830
R 477	4836
R 479	4832
R 622	4792
R 631,I	4891,1
R 631,II	4891,2
R 733,I	4879,1
R 733,II	4879,2
R 733,III	4879,3
R 733,IV	4879,4
R 764	5035
R 765,I	4871,1
R 765,II	4871,2
R 765,III	4871,3
R 765,IV	4871,4
R 817	5012
R 820,I	5108,1
R 820,II	5108,2
R 824,I	5133,1
R 824,II	5133,2
R 833	4912
R 838	4854
R 842	4773
R 857	4806
R 862,I	4977,1
R 862,II	4977,2
R 886	5177
R 897,I	5063,1
R 897,II	5063,2
R 897,III	5063,3
R 897,IV	5063,4
R 897,V	5063,5
R 897,VI	5063,6
R 897,VII	5063,7
R 897,VIII	5063,8
R 897,IX	5063,9
R 897,X	5063,10
R 897,XI	5063,11
R 897,XII	5063,12
R 897,XIII	5063,13
R 897,XIV	5063,14
R 897,XV	5063,15
R 932,I	4885,1
R 932,II	4885,2
R 940	4897
R 954	4810
R 966,I	4978,1
R 966,II	4978,2
R 966,III	4978,3
R 966,IV	4978,4
R 971	4856
R 976,I	4970,1
R 976,II	4970,2
R 1039	5065
R 1058	4986
R 1190	4839
R 1193,I	5066,1
R 1193,II	5066,2
R 1193,III	5066,3
R 1222	4985
R 1270	4843
R 1298,I	4886,1
R 1298,II	4886,2
R 1298,III	4886,3
R 1298,IV	4886,4
R 1298,V	4886,5
R 1365	4858
R 1367	4833
R 1368,I	4776,1
R 1368,II	4776,2
R 1368,III	4776,3
R 1368,IV	4776,4
R 1368,V	4776,5
R 1368,VI	4776,6
R 1368,VII	4776,7
R 1368,VIII	4776,8
R 1425,I	4944,1
R 1425,II	4944,2
R 1425,III	4944,3
R 1425,IV	4944,4
R 1425,V	4944,5
R 1436,I	5023,1
R 1436,II	5023,2
R 1436,III	5023,3
R 1463,IV	5023,4
R 1484	4906
R 1495,I	4873,1
R 1495,II	4873,2
R 1497	4835
R 1542	5021
R 1572,I	4825,1
R 1572,II	4825,2
R 1572,III	4825,3
R 1581,I	4950,1
R 1581,II	4950,2
R 1581,III	4950,3
R 1581,IV	4950,4
R 1581,V	4950,5
R 1584	4831
R 1608	5036
R 1614	5179
R 1719	4907
R 1734	4766
R 1740	5001
R 1762	5178
R 1791,I	5043,1
R 1791,II	5043,2
R 1801,I	4920,1
R 1801,II	4920,2
R 1801,III	4920,3
R 1805	5088
R 1825	4774
R 1844	5126
R 1851,I	4829,1
R 1851,II	4829,2
R 1852	5062
R 1941	5014
R 1947,I	4796,1
R 1947,II	4796,2
R 2019,I	4794,1
R 2019,II	4794,2
R 2032	4755
R 2038,I	5067,1
R 2038,II	5067,2
R 2038,III	5067,3
R 2038,IV	5067,4
R 2038,V	5067,5
R 2038,VI	5067,6
R 2038,VII	5067,7
R 2048,I	4797,1
R 2048,II	4797,2
R 2048,III	4797,3
R 2048,IV	4797,4
R 2048,V	4797,5
R 2048,VI	4797,6
R 2048,VII	4797,7
R 2104,I	4965,1
R 2104,II	4965,2
R 2104,III	4965,3
R 2136	5056
R 2138	5015
R 2139	4999
R 2142	4841
R 2153	4779
R 2171	5078
R 2214,I	4951,1
R 2214,II	4951,2
R 2214,III	4951,3
R 2214,IV	4951,4
R 2214,V	4951,5
R 2233,I	5022,1
R 2233,II	5022,2
R 2245,I	4949,1
R 2245,II	4949,2
R 2245,III	4949,3
R 2245,IV	4949,4
R 2245,V	4949,5
R 2265	4918
R 2266,I	4975,1
R 2266,II	4975,2

R 2266,III	4975,3
R 2266,IV	4975,4
R 2266,V	4975,5
R 2322	4898
R 2323	4893
R 2324,I	4960,1
R 2324,II	4960,2
R 2330	4848
R 2332,I	5061,1
R 2332,II	5061,2
R 2351	4767
R 2364	4913
R 2366	4852
R 2377	4807
R 2382,I	4811,1
R 2382,II	4811,2
R 2414	5218
R 2417	4840
R 2451,I	5030,1
R 2451,II	5030,2
R 2454	5106
R 2456	4890
R 2465,I	5040,1
R 2465,II	5040,2
R 2465,III	5040,3
R 2465,IV	5040,4
R 2465,V	5040,5
R 2465,VI	5040,6
R 2469	4982
R 2471,I	5029,1
R 2471,II	5029,2
R 2471,III	5029,3
R 2471,IV	5029,4
R 2471,V	5029,5
R 2493,I	4979,1
R 2493,II	4979,2
R 2493,III	4979,3
R 2493,IV	4979,4
R 2493,V	4979,5
R 2493,VI	4979,6
R 2517	4768
R 2520,I	5197,1
R 2520,II	5197,2
R 2520,III	5197,3
R 2577	5000
R 2581	4990
R 2598,I	4826,1
R 2598,II	4826,2
R 2598,III	4826,3
R 2618	4818
R 2662,I	4864,1
R 2662,II	4864,2
R 2662,III	4864,3
R 2662,IV	4864,4
R 2662,V	4864,5
R 2662,VI	4864,6
R 2713,I	4827,1
R 2713,II	4827,2
R 2713,III	4827,3
R 2724,I	4968,1
R 2724,II	4968,2
R 2724,III	4968,3
R 2724,IV	4968,4
R 2724,V	4968,5
R 2726	5077
R 2735,I	4969,1
R 2735,II	4969,2
R 2735,III	4969,3
R 2735,IV	4969,4
R 2770	5219
R 2776,I	4828,1
R 2776,II	4828,2
R 2776,III	4828,3
R 2776,IV	4828,4
R 2776,V	4828,5
R 2776,VI	4828,6
R 2782	4869
R 2784	4783
R 2802,I	4936,1
R 2802,II	4936,2
R 2802,III	4936,3
R 2802,IV	4936,4
R 2802,V	4936,5
R 2821	4819
R 2827	4889
R 2829	4997
R 2835	4784
R 2836,I	4781,1
R 2836,II	4781,2
R 2846,I	4867,1
R 2846,II	4867,2
R 2846,III	4867,3
R 2846,IV	4867,4
R 2846,V	4867,5
R 2874	4914
R 2880	4805
R 2883	4812
R 2886	4771
R 2896	4908
R 2937,I	4911,1
R 2937,II	4911,2
R 2947,I	4934,1
R 2947,II	4934,2
R 2947,III	4934,3
R 2947,IV	4934,4
R 2947,V	4934,5
R 2951	4787
R 2986,I	4954,1
R 2986,II	4954,2
R 2986,III	4954,3
R 2986,IV	4954,4
R 2990	4905
R 2991,I	5080,1
R 2991,II	5080,2
R 2991,III	5080,3
R 2991,IV	5080,4
R 2991,V	5080,5
R 3004,I	5222,1
R 3004,II	5222,2
R 3004,III	5222,3
R 3004,IV	5222,4
R 3004,V	5222,5
R 3014,I	4923,1
R 3014,II	4923,2
R 3014,III	4923,3
R 3014,IV	4923,4
R 3014,V	4923,5
R 3015,I	5140,1
R 3015,II	5140,2
R 3017,I	4817,1
R 3017,II	4817,2
R 3036	4884
R 3042	5115
R 3043,I	5020,1
R 3043,II	5020,2
R 3048	4849
R 3076,I	4813,1
R 3076,II	4813,2
R 3121,I	4816,1
R 3121,II	4816,2
R 3121,III	4816,3
R 3127	5041
R 3134	5057
R 3138	5045
R 3146	4861
R 3148	4880
R 3157,I	4795,1
R 3157,II	4795,2
R 3177	4853
R 3193	4845
R 3305	5097
R 3335,I	4808,1
R 3335,II	4808,2
R 3335,III	4808,3
R 3388	5100
R 3424,I	4925,1
R 3424,II	4925,2
R 3424,III	4925,3
R 3424,IV	4925,4
R 3424,V	4925,5
R 3437	4842
R 3443,I	4947,1
R 3443,II	4947,2
R 3443,III	4947,3
R 3443,IV	4947,4
R 3443,V	4947,5
R 3444	5018
R 3445	4838
R 3448	5050
R 3459,I	5027,1
R 3459,II	5027,2
R 3459,III	5027,3
R 3463,I	5026,1
R 3463,II	5026,2
R 3463,III	5026,3
R 3463,IV	5026,4
R 3463,V	5026,5
R 3467	4892
R 3497,I	5008,1
R 3497,II	5008,2
R 3532,I	4846,1
R 3532,II	4846,2
R 3533	4881
R 3539	4821
R 3583	5220
R 3598,I	4983,1
R 3598,II	4983,2
R 3610,I	4798,1
R 3610,II	4798,2
R 3617	4940
R 3618	4921
R 3619	4855
R 3632,I	4984,1
R 3632,II	4984,2
R 3632,III	4984,3
R 3653,I	4962,1
R 3653,II	4962,2
R 3653,III	4962,3
R 3653,IV	4962,4
R 3672	4998
R 3686	4820
R 3691,I	4929,1
R 3691,II	4929,2
R 3691,III	4929,3

R 3691,IV	4929,4
R 3691,V	4929,5
R 3699	5244
R 3710	4894
R 3724,I	5031,1
R 3724,II	5031,2
R 3849	4822
R 3941	4834
R 3944,I	5037,1
R 3944,II	5037,2
R 3944,III	5037,3
R 3944,IV	5037,4
R 3944,V	5037,5
R 3944,VI	5037,6
R 3944,VII	5037,7
R 3944,VIII	5037,8
R 3944,IX	5037,9
R 3956	4847
R 4014	5005
R 4015	5016
R 4026,I	4875,1
R 4026,II	4875,2
R 4026,III	4875,3
R 4041	4883
R 4048	5009
R 4064	4860
R 4074	4837
R 4084	4763
R 4096,I	4930,1
R 4096,II	4930,2
R 4096,III	4930,3
R 4096,IV	4930,4
R 4096,V	4930,5
R 4112,I	4967,1
R 4112,II	4967,2
R 4112,III	4967,3
R 4112,IV	4967,4
R 4112,V	4967,5
R 4112,VI	4967,6
R 4153,I	4814,1
R 4153,II	4814,2
R 4153,III	4814,3
R 4153,IV	4814,4
R 4153,V	4814,5
R 4153,VI	4814,6
R 4172,I	5032,1
R 4172,II	5032,2
R 4176,I	4932,1
R 4176,II	4932,2
R 4176,III	4932,3
R 4176,IV	4932,4
R 4176,V	4932,5
R 4234,I	4996,1
R 4234,II	4996,2
R 4234,III	4996,3
R 4266,I	4777,1
R 4266,II	4777,2
R 4266,III	4777,3
R 4266,IV	4777,4
R 4266,V	4777,5
R 4274	4770
R 4289	4994
R 4292,I	5071,1
R 4292,II	5071,2
R 4292,III	5071,3
R 4292,IV	5071,4
R 4353,I	4922,1
R 4353,II	4922,2
R 4353,III	4922,3
R 4353,IV	4922,4
R 4400	5130
R 4406,I	4945,1
R 4406,II	4945,2
R 4406,III	4945,3
R 4406,IV	4945,4
R 4406,V	4945,5
R 4408	5107
R 4411	5141
R 4413	4900
R 4437,I	4910,1
R 4437,II	4910,2
R 4443	4987
R 4456,I	5118,1
R 4456,II	5118,2
R 4485,I	4789,1
R 4485,II	4789,2
R 4485,III	4789,3
R 4485,IV	4789,4
R 4485,V	4789,5
R 4485,VI	4789,6
R 4485,VII	4789,7
R 4485,VIII	4789,8
R 4485,IX	4789,9
R 4485,X	4789,10
R 4486	5002
R 4567	5152
R 4569	4909
R 4570	4823
R 4637,I	4972,1
R 4637,II	4972,2
R 4637,III	4972,3
R 4637,IV	4972,4
R 4637,V	4972,5
R 4645	5033
R 4648	4844
R 4653	4760
R 4688	5158
R 4719,I	5127,1
R 4719,II	5127,2
R 4719,III	5127,3
R 4759	5221
R 4762,I	5225,1
R 4762,II	5225,2
R 4762,III	5225,3
R 4762,IV	5225,4
R 4762,V	5225,5
R 4777,I	4868,1
R 4777,II	4868,2
R 4777,III	4868,3
R 4777,IV	4868,4
R 4805	5034
R 4844	4992
R 4903	5004
R 4947	5202
R 4952,I	4793,1
R 4952,II	4793,2
R 4981,I	4971,1
R 4981,II	4971,2
R 4981,III	4971,3
R 4981,IV	4971,4
R 4981,V	4971,5
R 4988	4809
R 4989	5069
R 4990,I	4974,1
R 4990,II	4974,2
R 4990,III	4974,3
R 4990,IV	4974,4
R 4990,V	4974,5
R 4999	5241
R 5001,I	4933,1
R 5001,II	4933,2
R 5001,III	4933,3
R 5001,IV	4933,4
R 5001,V	4933,5
R 5002,I	4957,1
R 5002,II	4957,2
R 5002,III	4957,3
R 5002,IV	4957,4
R 5002,V	4957,5
R 5023,I	4935,1
R 5023,II	4935,2
R 5023,III	4935,3
R 5023,IV	4935,4
R 5023,V	4935,5
R 5027	5049
R 5029	5048
R 5030,I	5139,1
R 5030,II	5139,2
R 5032	5024
R 5044,I	4778,1
R 5044,II	4778,2
R 5044,III	4778,3
R 5044,IV	4778,4
R 5047	4788
R 5059,I	4961,1
R 5059,II	4961,2
R 5059,III	4961,3
R 5059,IV	4961,4
R 5072,I	5038,1
R 5072,II	5038,2
R 5072,III	5038,3
R 5072,IV	5038,4
R 5072,V	5038,5
R 5076	4764
R 5077	5156
R 5082,I	4756,1
R 5082,II	4756,2
R 5091,I	4952,1
R 5091,II	4952,2
R 5091,III	4952,3
R 5091,IV	4952,4
R 5091,V	4952,5
R 5094	4991
R 5113	5042
R 5126,I	4877,1
R 5126,II	4877,2
R 5129	5229
R 5135,I	5150,1
R 5135,II	5150,2
R 5136,I	4976,1
R 5136,II	4976,2
R 5136,III	4976,3
R 5136,IV	4976,4
R 5139	4919
R 5142,I	5119,1
R 5142,II	5119,2
R 5164,I	4973,1
R 5164,II	4973,2
R 5164,III	4973,3
R 5164,IV	4973,4
R 5169,I	5052,1
R 5169,II	5052,2
R 5169,III	5052,3
R 5169,IV	5052,4

R 5169,V	5052,5	R 5450,I	4948,1	R 6216 i		R 6721,II	4964,2
R 5171,I	4866,1	R 5450,II	4948,2	R 6257	5116	R 6721,III	4964,3
R 5171,II	4866,2	R 5450,III	4948,3	R 6232	5180	R 6721,IV	4964,4
R 5171,III	4866,3	R 5470,I	4963,1	R 6237,I	4902,1	R 6721,V	4964,5
R 5171,IV	4866,4	R 5470,II	4963,2	R 6237,II	4902,2	R 6721,VI	4964,6
R 5173	5010	R 5470,III	4963,3	R 6237,III	4902,3	R 6775,I	4876,1
R 5180,I	4955,1	R 5470,IV	4963,4	R 6237,IV	4902,4	R 6775,II	4876,2
R 5180,II	4955,2	R 5470,V	4963,5	R 6248	5235	R 6775,III	4876,3
R 5180,III	4955,3	R 5500	5059	R 6283	5236	R 6775,IV	4876,4
R 5180,IV	4955,4	R 5530	4761	R 6291	5246	R 6775,V	4876,5
R 5180,V	4955,5	R 5544	5073	R 6323	5053	R 6775,VI	4876,6
R 5193	5007	R 5569,I	5214,1	R 6472,I	4903,1	R 6777	4878
R 5213,I	4862,1	R 5569,II	5214,2	R 6472,II	4903,2	R 6924	4803
R 5213,II	4862,2	R 5635	5161	R 6472,III	4903,3	R 6926,I	5186,1
R 5213,III	4862,3	R 5648,I	5046,1	R 6472,IV	4903,4	R 6926,II	5186,2
R 5213,IV	4862,4	R 5648,II	5046,2	R 6472,V	4903,5	R 6928,I	5101,1
R 5213,V	4862,5	R 5648,III	5046,3	R 6472,VI	4903,6	R 6928,II	5101,2
R 5213,VI	4862,6	R 5648,IV	5046,4	R 6494,I	4938,1	R 6940,I	4887,1
R 5214,I	5176,1	R 5648,V	5046,5	R 6494,II	4938,2	R 6940,II	4887,2
R 5214,II	5176,2	R 5649	5105	R 6494,III	4938,3	R 6940,III	4887,3
R 5214,III	5176,3	R 5661	5148	R 6494,IV	4938,4	R 6940,IV	4887,4
R 5214,IV	5176,4	R 5667	5096	R 6494,V	4938,5	R 7038,I	5044,1
R 5214,V	5176,5	R 5738	4993	R 6521,I	5079,1	R 7038,II	5044,2
R 5214,VI	5176,6	R 5746,I	4801,1	R 6521,II	5079,2	R 7038,III	5044,3
R 5214,VII	5176,7	R 5746,II	4801,2	R 6521,III	5079,3	R 7038,IV	5044,4
R 5219	4928	R 5746,III	4801,3	R 6530,I	4888,1	R 7038,V	5044,5
R 5227	5238	R 5814,I	4804,1	R 6530,II	4888,2	R 7038,VI	5044,6
R 5230	5170	R 5814,II	4804,2	R 6530,III	4888,3	R 7038,VII	5044,7
R 5249	5025	R 5844,I	5217,1	R 6530,IV	4888,4	R 7098	5171
R 5302,I	4939,1	R 5844,II	5217,2	R 6572,I	4775,1	R 7099	5182
R 5302,II	4939,2	R 5844,III	5217,3	R 6572,II	4775,2	R 7105	4915
R 5302,III	4939,3	R 5855	5165	R 6585	4988	R 7119,I	5145,1
R 5302,IV	4939,4	R 5954	5174	R 6604,I	4924,1	R 7119,II	5145,2
R 5312	4901	R 6002,I	4802,1	R 6604,II	4924,2	R 7119,III	5145,3
R 5324,I	5142,1	R 6002,II	4802,2	R 6604,III	4924,3	R 7119,IV	5145,4
R 5324,II	5142,2	R 6021	5215	R 6604,IV	4924,4	R 7119,V	5145,5
R 5330,I	4927,1	R 6026,I	5047,1	R 6606	4899	R 7119,VI	5145,6
R 5330,II	4927,2	R 6026,II	5047,2	R 6632	4799	R 7152	5058
R 5330,III	4927,3	R 6033,I	5072,1	R 6669	5213	R 7153	5092
R 5330,IV	4927,4	R 6033,II	5072,2	R 6672,I	4958,1	R 7154	5054
R 5330,V	4927,5	R 6033,III	5072,3	R 6672,II	4958,2	R 7201	5227
R 5340	5230	R 6109,I	4926,1	R 6672,III	4958,3	R 7209	4980
R 5350	4850	R 6109,II	4926,2	R 6672,IV	4958,4	R 7269,I	5173,1
R 5366,I	4937,1	R 6109,III	4926,3	R 6710,I	4959,1	R 7269,II	5173,2
R 5366,II	4937,2	R 6109,IV	4926,4	R 6710,II	4959,2	R 7270	5006
R 5366,III	4937,3	R 6160	5093	R 6710,III	4959,3	R 7282,I	5068,1
R 5366,IV	4937,4	R 6173	5070	R 6710,IV	4959,4	R 7282,II	5068,2
R 5366,V	4937,5	R 6185	5233	R 6710,V	4959,5	R 7341	5019
R 5366,VI	4937,6	R 6192	5234	R 6712,I	4943,1	R 7344	5226
R 5370	5076	R 6215,I	4859,1	R 6712,II	4943,2	R 7625,I	5181,1
R 5398	4824	R 6215,II	4859,2	R 6721,I	4964,1	R 7625,II	5181,2

R 7625,III	5181,3	R 7848,III	5111,3	R 7882	5206	R 7924,I	5124,1
R 7625,IV	5181,4	R 7849	5128	R 7883,I	4791,1	R 7924,II	5124,2
R 7625,V	5181,5	R 7850	5129	R 7883,II	4791,2	R 7925	5103
R 7625,VI	5181,6	R 7851	5169	R 7883,III	4791,3	R 7926	5183
R 7625,VII	5181,7	R 7852	5159	R 7883,IV	4791,4	R 7927	5184
R 7625,VIII	5181,8	R 7853	5160	R 7884,I	5201,1	R 7928	5185
R 7625,IX	5181,9	R 7854	5163	R 7884,II	5201,2	R 7929	4857
R 7625,X	5181,10	R 7855,I	5196,1	R 7885	5200	R 7930	5114
R 7625,XI	5181,11	R 7855,II	5196,2	R 7886	5203	R 7931,I	5110,1
R 7626	5051	R 7856	5164	R 7887	5204	R 7931,II	5110,2
R 7712,I	4946,1	R 7857,I	5172,1	R 7888,I	4872,1	R 7931,III	5110,3
R 7712,II	4946,2	R 7857,II	5172,2	R 7888,II	4872,2	R 7932	5147
R 7712,III	4946,3	R 7858	4780	R 7888,III	4872,3	R 7933	4995
R 7712,IV	4946,4	R 7859	4782	R 7889	4790	R 7934	5162
R 7712,V	4946,5	R 7860	4815	R 7890	4800	R 7935,I	5198,1
R 7777,I	4757,1	R 7861	4851	R 7891	4758	R 7935,II	5198,2
R 7777,II	4757,2	R 7862,I	4931,1	R 7892	5120	R 7936	5194
R 7820,I	4953,1	R 7862,II	4931,2	R 7893	5081	R 7937,I	5104,1
R 7820,II	4953,2	R 7862,III	4931,3	R 7894	5099	R 7937,II	5104,2
R 7820,III	4953,3	R 7862,IV	4931,4	R 7895	5084	R 7938,I	5122,1
R 7820,IV	4953,4	R 7862,V	4931,5	R 7896	5083	R 7938,II	5122,2
R 7820,V	4953,5	R 7863	5168	R 7897	5086	R 7939,I	5102,1
R 7821,I	4956,1	R 7864,I	5167,1	R 7898	5089	R 7939,II	5102,2
R 7821,II	4956,2	R 7864,II	5167,2	R 7899	5060	R 7939,III	5102,3
R 7821,III	4956,3	R 7864,III	5167,3	R 7900	5064	R 7940	4917
R 7822	5013	R 7864,IV	5167,4	R 7901	5193	R 7941	5216
R 7823	5028	R 7865	4882	R 7905,I	5109,1	R 7942,I	5132,1
R 7828	5135	R 7867,I	4942,1	R 7905,II	5109,2	R 7942,II	5132,2
R 7829	5136	R 7867,II	4942,2	R 7905,III	5109,3	R 7943	5082
R 7830	5137	R 7867,III	4942,3	R 7906	5003	R 7944,I	5112,1
R 7831	5138	R 7867,IV	4942,4	R 7907,I	4874,1	R 7944,II	5112,2
R 7832	5113	R 7868,I	4966,1	R 7907,II	4874,2	R 7944,III	5112,3
R 7833,I	5131,1	R 7868,II	4966,2	R 7907,III	4874,3	R 7944,IV	5112,4
R 7833,II	5131,2	R 7869	5011	R 7907,IV	4874,4	R 7945	5223
R 7833,III	5131,3	R 7870	4981	R 7908	5187	R 7946,I	4895,1
R 7834	5211	R 7871	4989	R 7909,I	5144,1	R 7946,II	4895,2
R 7835	5134	R 7872	4762	R 7909,II	5144,2	R 7946,III	4895,3
R 7836	5189	R 7873	4765	R 7910	4916	R 7946,IV	4895,4
R 7837	5190	R 7874	4769	R 7911	5087	R 7946,V	4895,5
R 7838	5191	R 7875	5210	R 7912	5074	R 7946,VI	4895,6
R 7839	5192	R 7876	5212	R 7913,I	5075,1	R 7946,VII	4895,7
R 7840	5195	R 7877	5209	R 7913,II	5075,2	R 7946,VIII	4895,8
R 7841	5205	R 7878,I	5146,1	R 7914	5085	R 7947	5091
R 7842	5207	R 7878,II	5146,2	R 7915	5090	R 8018	5094
R 7843	5208	R 7879	4865	R 7916,I	5154,1	R 8028	5039
R 7844	5151	R 7880,I	4870,1	R 7916,II	5154,2	R 8029	5125
R 7845	5153	R 7880,II	4870,2	R 7917	5224	R 8030	4904
R 7846	5155	R 7881,I	4941,1	R 7918,I	5228,1	R 8031	5095
R 7847	5157	R 7881,II	4941,2	R 7918,II	5228,2	R 8032	5055
R 7848,I	5111,1	R 7881,III	4941,3	R 7919	5123	R 8035	4759
R 7848,II	5111,2	R 7881,IV	4941,4	R 7923	4896	R 8036,I	5098,1

R 8036,II	5098,2	R 8046	5143	R 8055	5188	R 8064	5231
R 8036,III	5098,3	R 8047	5245	R 8056	5237	R 8065	5243
R 8036,IV	5098,4	R 8048	5232	R 8057	5249	R 8066	5252
R 8036,V	5098,5	R 8049	5239	R 8058	5250	R 8070	5254
R 8037	5199	R 8050	5247	R 8059	5251	R 8071	5256
R 8038	4786	R 8051	5117	R 8060	5255	R 8072	5242
R 8039	5175	R 8052	5121	R 8061	5257	R 8080	4863
R 8040	5149	R 8053	5248	R 8062	5253	R 8087,I	4785,1
R 8044	5017	R 8054	5166	R 8063	5240	R 8087,II	4785,2
R 8045	4772					R 8087,III	4785,3

KATALOŠKI INDEKS

4755	R 2032	4778,4	R 5044,IV	4797,3	R 2048,III	4817,1	R 3017,I
4756,1	R 5082,I	4779	R 2153	4797,4	R 2048,IV	4817,2	R 3017,II
4756,2	R 5082,II	4780	R 7858	4797,5	R 2048,V	4818	R 2618
4757,1	R 7777,I	4781,1	R 2836,I	4797,6	R 2048,VI	4819	R 2821
4757,2	R 7777,II	4781,2	R 2836,II	4797,7	R 2048,VII	4820	R 3686
4758	R 7891	4782	R 7859	4798,1	R 3610,I	4821	R 3539
4759	R 8035	4783	R 2784	4798,2	R 3610,II	4822	R 3849
4760	R 4653	4784	R 2835	4799	R 6632	4823	R 4570
4761	R 5530	4785,1	R 8087,I	4800	R 7890	4824	R 5398
4762	R 7872	4785,2	R 8087,II	4801,1	R 5746,I	4825,1	R 1572,I
4763	R 4084	4785,3	R 8087,III	4801,2	R 5746,II	4825,2	R 1572,II
4764	R 5076	4786	R 8038	4801,3	R 5746,III	4825,3	R 1572,III
4765	R 7873	4787	R 2951	4802,1	R 6002,I	4826,1	R 2598,I
4766	R 1734	4788	R 5047	4802,2	R 6002,II	4826,2	R 2598,II
4767	R 2351	4789,1	R 4485,I	4803	R 6924	4826,3	R 2598,III
4768	R 2517	4789,2	R 4485,II	4804,1	R 5814,I	4827,1	R 2713,I
4769	R 7874	4789,3	R 4485,III	4804,2	R 5814,II	4827,2	R 2713,II
4770	R 4274	4789,4	R 4485,IV	4805	R 2880	4827,3	R 2713,III
4771	R 2886	4789,5	R 4485,V	4806	R 857	4828,1	R 2776,I
4772	R 8045	4789,6	R 4485,VI	4807	R 2377	4828,2	R 2776,II
4773	R 842	4789,7	R 4485,VII	4808,1	R 3335,I	4828,3	R 2776,III
4774	R 1825	4789,8	R 4485,VIII	4808,2	R 3335,II	4828,4	R 2776,IV
4775,1	R 6572,I	4789,9	R 4485,IX	4808,3	R 3335,III	4828,5	R 2776,V
4775,2	R 6572,II	4789,10	R 4485,X	4809	R 4988	4828,6	R 2776,VI
4776,1	R 1368,I	4790	R 7889	4810	R 954	4829,1	R 1851,I
4776,2	R 1368,II	4791,1	R 7883,I	4811,1	R 2382,I	4829,2	R 1851,II
4776,3	R 1368,III	4791,2	R 7883,II	4811,2	R 2382,II	4830	R 472
4776,4	R 1368,IV	4791,3	R 7883,III	4812	R 2883	4831	R 1584
4776,5	R 1368,V	4791,4	R 7883,IV	4813,1	R 3076,I	4832	R 479
4776,6	R 1368,VI	4792	R 622	4813,2	R 3076,II	4833	R 1367
4776,7	R 1368,VII	4793,1	R 4952,I	4814,1	R 4153,I	4834	R 3941
4776,8	R 1368,VIII	4793,2	R 4952,II	4814,2	R 4153,II	4835	R 1497
4777,1	R 4266,I	4794,1	R 2019,I	4814,3	R 4153,III	4836	R 477
4777,2	R 4266,II	4794,2	R 2019,II	4814,4	R 4153,IV	4837	R 4074
4777,3	R 4266,III	4795,1	R 3157,I	4814,5	R 4153,V	4838	R 3445
4777,4	R 4266,IV	4795,2	R 3157,II	4814,6	R 4153,VI	4839	R 1190
4777,5	R 4266,V	4796,1	R 1947,I	4815	R 7860	4840	R 2417
4778,1	R 5044,I	4796,2	R 1947,II	4816,1	R 3121,I	4841	R 2142
4778,2	R 5044,II	4797,1	R 2048,I	4816,2	R 3121,II	4842	R 3437
4778,3	R 5044,III	4797,2	R 2048,II	4816,3	R 3121,III	4843	R 1270

4844	R 4648	4871,2	R 765,II	4891,2	R 631,II	4922,2	R 4353,II
4845	R 3193	4871,3	R 765,III	4892	R 3467	4922,3	R 4353,III
4846,1	R 3532,I	4871,4	R 765,IV	4893	R 2323	4922,4	R 4353,IV
4846,2	R 3532,II	4872,1	R 7888,I	4894	R 3710	4923,1	R 3014,I
4847	R 3956	4872,2	R 7888,II	4895,1	R 7946,I	4923,2	R 3014,II
4848	R 2330	4872,3	R 7888,III	4895,2	R 7946,II	4923,3	R 3014,III
4849	R 3048	4873,1	R 1495,I	4895,3	R 7946,III	4923,4	R 3014,IV
4850	R 5350	4873,2	R 1495,II	4895,4	R 7946,IV	4923,5	R 3014,V
4851	R 7861	4874,1	R 7907,I	4895,5	R 7946,V	4924,1	R 6604,I
4852	R 2366	4874,2	R 7907,II	4895,6	R 7946,VI	4924,2	R 6604,II
4853	R 3177	4874,3	R 7907,III	4895,7	R 7946,VII	4924,3	R 6604,III
4854	R 838	4874,4	R 7907,IV	4895,8	R 7946,VIII	4924,4	R 6604,IV
4855	R 3619	4875,1	R 4026,I	4896	R 7923	4925,1	R 3424,I
4856	R 971	4875,2	R 4026,II	4897	R 940	4925,2	R 3424,II
4857	R 7929	4875,3	R 4026,III	4898	R 2322	4925,3	R 3424,III
4858	R 1365	4876,1	R 6775,I	4899	R 6606	4925,4	R 3424,IV
4859,1	R 6215,I	4876,2	R 6775,II	4900	R 4413	4925,5	R 3424,V
4859,2	R 6215,II	4876,3	R 6775,III	4901	R 5312	4926,1	R 6109,I
4860	R 4064	4876,4	R 6775,IV	4902,1	R 6237,I	4926,2	R 6109,II
4861	R 3146	4876,5	R 6775,V	4902,2	R 6237,II	4926,3	R 6109,III
4862,1	R 5213,I	4876,6	R 6775,VI	4902,3	R 6237,III	4926,4	R 6109,IV
4862,2	R 5213,II	4877,1	R 5126,I	4902,4	R 6237,IV	4927,1	R 5330,I
4862,3	R 5213,III	4877,2	R 5126,II	4903,1	R 6472,I	4927,2	R 5330,II
4862,4	R 5213,IV	4878	R 6777	4903,2	R 6472,II	4927,3	R 5330,III
4862,5	R 5213,V	4879,1	R 733,I	4903,3	R 6472,III	4927,4	R 5330,IV
4862,6	R 5213,VI	4879,2	R 733,II	4903,4	R 6472,IV	4927,5	R 5330,V
4863	R 8080	4879,3	R 733,III	4903,5	R 6472,V	4928	R 5219
4864,1	R 2662,I	4879,4	R 733,IV	4903,6	R 6472,VI	4929,1	R 3691,I
4864,2	R 2662,II	4880	R 3148	4904	R 8030	4929,2	R 3691,II
4864,3	R 2662,III	4881	R 3533	4905	R 2990	4929,3	R 3691,III
4864,4	R 2662,IV	4882	R 7865	4906	R 1484	4929,4	R 3691,IV
4864,5	R 2662,V	4883	R 4041	4907	R 1719	4929,5	R 3691,V
4864,6	R 2662,VI	4884	R 3036	4908	R 2896	4930,1	R 4096,I
4865	R 7879	4885,1	R 932,I	4909	R 4569	4930,2	R 4096,II
4866,1	R 5171,I	4885,2	R 932,II	4910,1	R 4437,I	4930,3	R 4096,III
4866,2	R 5171,II	4886,1	R 1298,I	4910,2	R 4437,II	4930,4	R 4096,IV
4866,3	R 5171,III	4886,2	R 1298,II	4911,1	R 2937,I	4930,5	R 4096,V
4866,4	R 5171,IV	4886,3	R 1298,III	4911,2	R 2937,II	4931,1	R 7862,I
4867,1	R 2846,I	4886,4	R 1298,IV	4912	R 833	4931,2	R 7862,II
4867,2	R 2846,II	4886,5	R 1298,V	4913	R 2364	4931,3	R 7862,III
4867,3	R 2846,III	4887,1	R 6940,I	4914	R 2874	4931,4	R 7862,IV
4867,4	R 2846,IV	4887,2	R 6940,II	4915	R 7105	4931,5	R 7862,V
4867,5	R 2846,V	4887,3	R 6940,III	4916	R 7910	4932,1	R 4176,I
4868,1	R 4777,I	4887,4	R 6940,IV	4917	R 7940	4932,2	R 4176,II
4868,2	R 4777,II	4888,1	R 6530,I	4918	R 2265	4932,3	R 4176,III
4868,3	R 4777,III	4888,2	R 6530,II	4919	R 5139	4932,4	R 4176,IV
4868,4	R 4777,IV	4888,3	R 6530,III	4920,1	R 1801,I	4932,5	R 4176,V
4869	R 2782	4888,4	R 6530,IV	4920,2	R 1801,II	4933,1	R 5001,I
4870,1	R 7880,I	4889	R 2827	4920,3	R 1801,III	4933,2	R 5001,II
4870,2	R 7880,II	4890	R 2456	4921	R 3618	4933,3	R 5001,III
4871,1	R 765,I	4891,1	R 631,I	4922,1	R 4353,I	4933,4	R 5001,IV

4933,5	R 5001,V	4945,5	R 4406,V	4957,1	R 5002,I	4969,1	R 2735,I
4934,1	R 2947,I	4946,1	R 7712,I	4957,2	R 5002,II	4969,2	R 2735,II
4934,2	R 2947,II	4946,2	R 7712,II	4957,3	R 5002,III	4969,3	R 2735,III
4934,3	R 2947,III	4946,3	R 7712,III	4957,4	R 5002,IV	4969,4	R 2735,IV
4934,4	R 2947,IV	4946,4	R 7712,IV	4957,5	R 5002,V	4970,1	R 976,I
4934,5	R 2947,V	4946,5	R 7712,V	4958,1	R 6672,I	4970,2	R 976,II
4935,1	R 5023,I	4947,1	R 3443,I	4958,2	R 6672,II	4971,1	R 4981,I
4935,2	R 5023,II	4947,2	R 3443,II	4958,3	R 6672,III	4971,2	R 4981,II
4935,3	R 5023,III	4947,3	R 3443,III	4958,4	R 6672,IV	4971,3	R 4981,III
4935,4	R 5023,IV	4947,4	R 3443,IV	4959,1	R 6710,I	4971,4	R 4981,IV
4935,5	R 5023,V	4947,5	R 3443,V	4959,2	R 6710,II	4971,5	R 4981,V
4936,1	R 2802,I	4948,1	R 5450,I	4959,3	R 6710,III	4972,1	R 4637,I
4936,2	R 2802,II	4948,2	R 5450,II	4959,4	R 6710,IV	4972,2	R 4637,II
4936,3	R 2802,III	4948,3	R 5450,III	4959,5	R 6710,V	4972,3	R 4637,III
4936,4	R 2802,IV	4949,1	R 2245,I	4960,1	R 2324,I	4972,4	R 4637,IV
4936,5	R 2802,V	4949,2	R 2245,II	4960,2	R 2324,II	4972,5	R 4637,V
4937,1	R 5366,I	4949,3	R 2245,III	4961,1	R 5059,I	4973,1	R 5164,I
4937,2	R 5366,II	4949,4	R 2245,IV	4961,2	R 5059,II	4973,2	R 5164,II
4937,3	R 5366,III	4949,5	R 2245,V	4961,3	R 5059,III	4973,3	R 5164,III
4937,4	R 5366,IV	4950,1	R 1581,I	4961,4	R 5059,IV	4973,4	R 5164,IV
4937,5	R 5366,V	4950,2	R 1581,II	4962,1	R 3653,I	4974,1	R 4990,I
4937,6	R 5366,VI	4950,3	R 1581,III	4962,2	R 3653,II	4974,2	R 4990,II
4938,1	R 6494,I	4950,4	R 1581,IV	4962,3	R 3653,III	4974,3	R 4990,III
4938,2	R 6494,II	4950,5	R 1581,V	4962,4	R 3653,IV	4974,4	R 4990,IV
4938,3	R 6494,III	4951,1	R 2214,I	4963,1	R 5470,I	4974,5	R 4990,V
4938,4	R 6494,IV	4951,2	R 2214,II	4963,2	R 5470,II	4975,1	R 2266,I
4938,5	R 6494,V	4951,3	R 2214,III	4963,3	R 5470,III	4975,2	R 2266,II
4939,1	R 5302,I	4951,4	R 2214,IV	4963,4	R 5470,IV	4975,3	R 2266,III
4939,2	R 5302,II	4951,5	R 2214,V	4963,5	R 5470,V	4975,4	R 2266,IV
4939,3	R 5302,III	4952,1	R 5091,I	4964,1	R 6721,I	4975,5	R 2266,V
4939,4	R 5302,IV	4952,2	R 5091,II	4964,2	R 6721,II	4976,1	R 5136,I
4940	R 3617	4952,3	R 5091,III	4964,3	R 6721,III	4976,2	R 5136,II
4941,1	R 7881,I	4952,4	R 5091,IV	4964,4	R 6721,IV	4976,3	R 5136,III
4941,2	R 7881,II	4952,5	R 5091,V	4964,5	R 6721,V	4976,4	R 5136,IV
4941,3	R 7881,III	4953,1	R 7820,I	4964,6	R 6721,VI	4977,1	R 862,I
4941,4	R 7881,IV	4953,2	R 7820,II	4965,1	R 2104,I	4977,2	R 862,II
4942,1	R 7867,I	4953,3	R 7820,III	4965,2	R 2104,II	4978,1	R 966,I
4942,2	R 7867,II	4953,4	R 7820,IV	4965,3	R 2104,III	4978,2	R 966,II
4942,3	R 7867,III	4953,5	R 7820,V	4966,1	R 7868,I	4978,3	R 966,III
4942,4	R 7867,IV	4954,1	R 2986,I	4966,2	R 7868,II	4978,4	R 966,IV
4943,1	R 6712,I	4954,2	R 2986,II	4967,1	R 4112,I	4979,1	R 2493,I
4943,2	R 6712,II	4954,3	R 2986,III	4967,2	R 4112,II	4979,2	R 2493,II
4944,1	R 1425,I	4954,4	R 2986,IV	4967,3	R 4112,III	4979,3	R 2493,III
4944,2	R 1425,II	4955,1	R 5180,I	4967,4	R 4112,IV	4979,4	R 2493,IV
4944,3	R 1425,III	4955,2	R 5180,II	4967,5	R 4112,V	4979,5	R 2493,V
4944,4	R 1425,IV	4955,3	R 5180,III	4967,6	R 4112,VI	4979,6	R 2493,VI
4944,5	R 1425,V	4955,4	R 5180,IV	4968,1	R 2724,I	4980	R 7209
4945,1	R 4406,I	4955,5	R 5180,V	4968,2	R 2724,II	4981	R 7870
4945,2	R 4406,II	4956,1	R 7821,I	4968,3	R 2724,III	4982	R 2469
4945,3	R 4406,III	4956,2	R 7821,II	4968,4	R 2724,IV	4983,1	R 3598,I
4945,4	R 4406,IV	4956,3	R 7821,III	4968,5	R 2724,V	4983,2	R 3598,II

4984,1	R 3632,I
4984,2	R 3632,II
4984,3	R 3632,III
4985	R 1222
4986	R 1058
4987	R 4443
4988	R 6585
4989	R 7871
4990	R 2581
4991	R 5094
4992	R 4844
4993	R 5738
4994	R 4289
4995	R 7933
4996,1	R 4234,I
4996,2	R 4234,II
4996,3	R 4234,III
4997	R 2829
4998	R 3672
4999	R 2139
5000	R 2577
5001	R 1740
5002	R 4486
5003	R 7906
5004	R 4903
5005	R 4014
5006	R 7270
5007	R 5193
5008,1	R 3497,I
5008,2	R 3497,II
5009	R 4048
5010	R 5173
5011	R 7869
5012	R 817
5013	R 7822
5014	R 1941
5015	R 2138
5016	R 4015
5017	R 8044
5018	R 3444
5019	R 7341
5020,1	R 3043,I
5020,2	R 3043,II
5021	R 1542
5022,1	R 2233,I
5022,2	R 2233,II
5023,1	R 1436,I
5023,2	R 1436,II
5023,3	R 1436,III
5023,4	R 1463,IV
5024	R 5032
5025	R 5249
5026,1	R 3463,I
5026,2	R 3463,II
5026,3	R 3463,III
5026,4	R 3463,IV
5026,5	R 3463,V
5027,1	R 3459,I
5027,2	R 3459,II
5027,3	R 3459,III
5028	R 7823
5029,1	R 2471,I
5029,2	R 2471,II
5029,3	R 2471,III
5029,4	R 2471,IV
5029,5	R 2471,V
5030,1	R 2451,I
5030,2	R 2451,II
5031,1	R 3724,I
5031,2	R 3724,II
5032,1	R 4172,I
5032,2	R 4172,II
5033	R 4645
5034	R 4805
5035	R 764
5036	R 1608
5037,1	R 3944,I
5037,2	R 3944,II
5037,3	R 3944,III
5037,4	R 3944,IV
5037,5	R 3944,V
5037,6	R 3944,VI
5037,7	R 3944,VII
5037,8	R 3944,VIII
5037,9	R 3944,IX
5038,1	R 5072,I
5038,2	R 5072,II
5038,3	R 5072,III
5038,4	R 5072,IV
5038,5	R 5072,V
5039	R 8028
5040,1	R 2465,I
5040,2	R 2465,II
5040,3	R 2465,III
5040,4	R 2465,IV
5040,5	R 2465,V
5040,6	R 2465,VI
5041	R 3127
5042	R 5113
5043,1	R 1791,I
5043,2	R 1791,II
5044,1	R 7038,I
5044,2	R 7038,II
5044,3	R 7038,III
5044,4	R 7038,IV
5044,5	R 7038,V
5044,6	R 7038,VI
5044,7	R 7038,VII
5045	R 3138
5046,1	R 5648,I
5046,2	R 5648,II
5046,3	R 5648,III
5046,4	R 5648,IV
5046,5	R 5648,V
5047,1	R 6026,I
5047,2	R 6026,II
5048	R 5029
5049	R 5027
5050	R 3448
5051	R 7626
5052,1	R 5169,I
5052,2	R 5169,II
5052,3	R 5169,III
5052,4	R 5169,IV
5052,5	R 5169,V
5053	R 6323
5054	R 7154
5055	R 8032
5056	R 2136
5057	R 3134
5058	R 7152
5059	R 5500
5060	R 7899
5061,1	R 2332,I
5061,2	R 2332,II
5062	R 1852
5063,1	R 897,I
5063,2	R 897,II
5063,3	R 897,III
5063,4	R 897,IV
5063,5	R 897,V
5063,6	R 897,VI
5063,7	R 897,VII
5063,8	R 897,VIII
5063,9	R 897,IX
5063,10	R 897,X
5063,11	R 897,XI
5063,12	R 897,XII
5063,13	R 897,XIII
5063,14	R 897,XIV
5063,15	R 897,XV
5064	R 7900
5065	R 1039
5066,1	R 1193,I
5066,2	R 1193,II
5066,3	R 1193,III
5067,1	R 2038,I
5067,2	R 2038,II
5067,3	R 2038,III
5067,4	R 2038,IV
5067,5	R 2038,V
5067,6	R 2038,VI
5067,7	R 2038,VII
5068,1	R 7282,I
5068,2	R 7282,II
5069	R 4989
5070	R 6173
5071,1	R 4292,I
5071,2	R 4292,II
5071,3	R 4292,III
5071,4	R 4292,IV
5072,1	R 6033,I
5072,2	R 6033,II
5072,3	R 6033,III
5073	R 5544
5074	R 7912
5075,1	R 7913,I
5075,2	R 7913,II
5076	R 5370
5077	R 2726
5078	R 2171
5079,1	R 6521,I
5079,2	R 6521,II
5079,3	R 6521,III
5080,1	R 2991,I
5080,2	R 2991,II
5080,3	R 2991,III
5080,4	R 2991,IV
5080,5	R 2991,V
5081	R 7893
5082	R 7943
5083	R 7896
5084	R 7895
5085	R 7914
5086	R 7897
5087	R 7911
5088	R 1805
5089	R 7898
5090	R 7915
5091	R 7947
5092	R 7153
5093	R 6160
5094	R 8018
5095	R 8031

5096	R 5667
5097	R 3305
5098,1	R 8036,I
5098,2	R 8036,II
5098,3	R 8036,III
5098,4	R 8036,IV
5098,5	R 8036,V
5099	R 7894
5100	R 3388
5101,1	R 6928,I
5101,2	R 6928,II
5102,1	R 7939,I
5102,2	R 7939,II
5102,3	R 7939,III
5103	R 7925
5104,1	R 7937,I
5104,2	R 7937,II
5105	R 5649
5106	R 2454
5107	R 4408
5108,1	R 820,I
5108,2	R 820,II
5109,1	R 7905,I
5109,2	R 7905,II
5109,3	R 7905,III
5110,1	R 7931,I
5110,2	R 7931,II
5110,3	R 7931,III
5111,1	R 7848,I
5111,2	R 7848,II
5111,3	R 7848,III
5112,1	R 7944,I
5112,2	R 7944,II
5112,3	R 7944,III
5112,4	R 7944,IV
5113	R 7832
5114	R 7930
5115	R 3042
5116	R 6216 i R 6257
5117	R 8051
5118,1	R 4456,I
5118,2	R 4456,II
5119,1	R 5142,I
5119,2	R 5142,II
5120	R 7892
5121	R 8052
5122,1	R 7938,I
5122,2	R 7938,II
5123	R 7919
5124,1	R 7924,I
5124,2	R 7924,II
5125	R 8029
5126	R 1844
5127,1	R 4719,I
5127,2	R 4719,II
5127,3	R 4719,III
5128	R 7849
5129	R 7850
5130	R 4400
5131,1	R 7833,I
5131,2	R 7833,II
5131,3	R 7833,III
5132,1	R 7942,I
5132,2	R 7942,II
5133,1	R 824,I
5133,2	R 824,II
5134	R 7835
5135	R 7828
5136	R 7829
5137	R 7830
5138	R 7831
5139,1	R 5030,I
5139,2	R 5030,II
5140,1	R 3015,I
5140,2	R 3015,II
5141	R 4411
5142,1	R 5324,I
5142,2	R 5324,II
5143	R 8046
5144,1	R 7909,I
5144,2	R 7909,II
5145,1	R 7119,I
5145,2	R 7119,II
5145,3	R 7119,III
5145,4	R 7119,IV
5145,5	R 7119,V
5145,6	R 7119,VI
5146,1	R 7878,I
5146,2	R 7878,II
5147	R 7932
5148	R 5661
5149	R 8040
5150,1	R 5135,I
5150,2	R 5135,II
5151	R 7844
5152	R 4567
5153	R 7845
5154,1	R 7916,I
5154,2	R 7916,II
5155	R 7846
5156	R 5077
5157	R 7847
5158	R 4688
5159	R 7852
5160	R 7853
5161	R 5635
5162	R 7934
5163	R 7854
5164	R 7856
5165	R 5855
5166	R 8054
5167,1	R 7864,I
5167,2	R 7864,II
5167,3	R 7864,III
5167,4	R 7864,IV
5168	R 7863
5169	R 7851
5170	R 5230
5171	R 7098
5172,1	R 7857,I
5172,2	R 7857,II
5173,1	R 7269,I
5173,2	R 7269,II
5174	R 5954
5175	R 8039
5176,1	R 5214,I
5176,2	R 5214,II
5176,3	R 5214,III
5176,4	R 5214,IV
5176,5	R 5214,V
5176,6	R 5214,VI
5176,7	R 5214,VII
5177	R 886
5178	R 1762
5179	R 1614
5180	R 6232
5181,1	R 7625,I
5181,2	R 7625,II
5181,3	R 7625,III
5181,4	R 7625,IV
5181,5	R 7625,V
5181,6	R 7625,VI
5181,7	R 7625,VII
5181,8	R 7625,VIII
5181,9	R 7625,IX
5181,10	R 7625,X
5181,11	R 7625,XI
5182	R 7099
5183	R 7926
5184	R 7927
5185	R 7928
5186,1	R 6926,I
5186,2	R 6926,II
5187	R 7908
5188	R 8055
5189	R 7836
5190	R 7837
5191	R 7838
5192	R 7839
5193	R 7901
5194	R 7936
5195	R 7840
5196,1	R 7855,I
5196,2	R 7855,II
5197,1	R 2520,I
5197,2	R 2520,II
5197,3	R 2520,III
5198,1	R 7935,I
5198,2	R 7935,II
5199	R 8037
5200	R 7885
5201,1	R 7884,I
5201,2	R 7884,II
5202	R 4947
5203	R 7886
5204	R 7887
5205	R 7841
5206	R 7882
5207	R 7842
5208	R 7843
5209	R 7877
5210	R 7875
5211	R 7834
5212	R 7876
5213	R 6669
5214,1	R 5569,I
5214,2	R 5569,II
5215	R 6021
5216	R 7941
5217,1	R 5844,I
5217,2	R 5844,II
5217,3	R 5844,III
5218	R 2414
5219	R 2770
5220	R 3583
5221	R 4759
5222,1	R 3004,I
5222,2	R 3004,II
5222,3	R 3004,III
5222,4	R 3004,IV
5222,5	R 3004,V
5223	R 7945
5224	R 7917

5225,1	R 4762,I
5225,2	R 4762,II
5225,3	R 4762,III
5225,4	R 4762,IV
5225,5	R 4762,V
5226	R 7344
5227	R 7201
5228,1	R 7918,I
5228,2	R 7918,II
5229	R 5129
5230	R 5340
5231	R 8064
5232	R 8048
5233	R 6185
5234	R 6192
5235	R 6248
5236	R 6283
5237	R 8056
5238	R 5227
5239	R 8049
5240	R 8063
5241	R 4999
5242	R 8072
5243	R 8065
5244	R 3699
5245	R 8047
5246	R 6291
5247	R 8050
5248	R 8053
5249	R 8057
5250	R 8058
5251	R 8059
5252	R 8066
5253	R 8062
5254	R 8070
5255	R 8060
5256	R 8071
5257	R 8061

PRILOZI

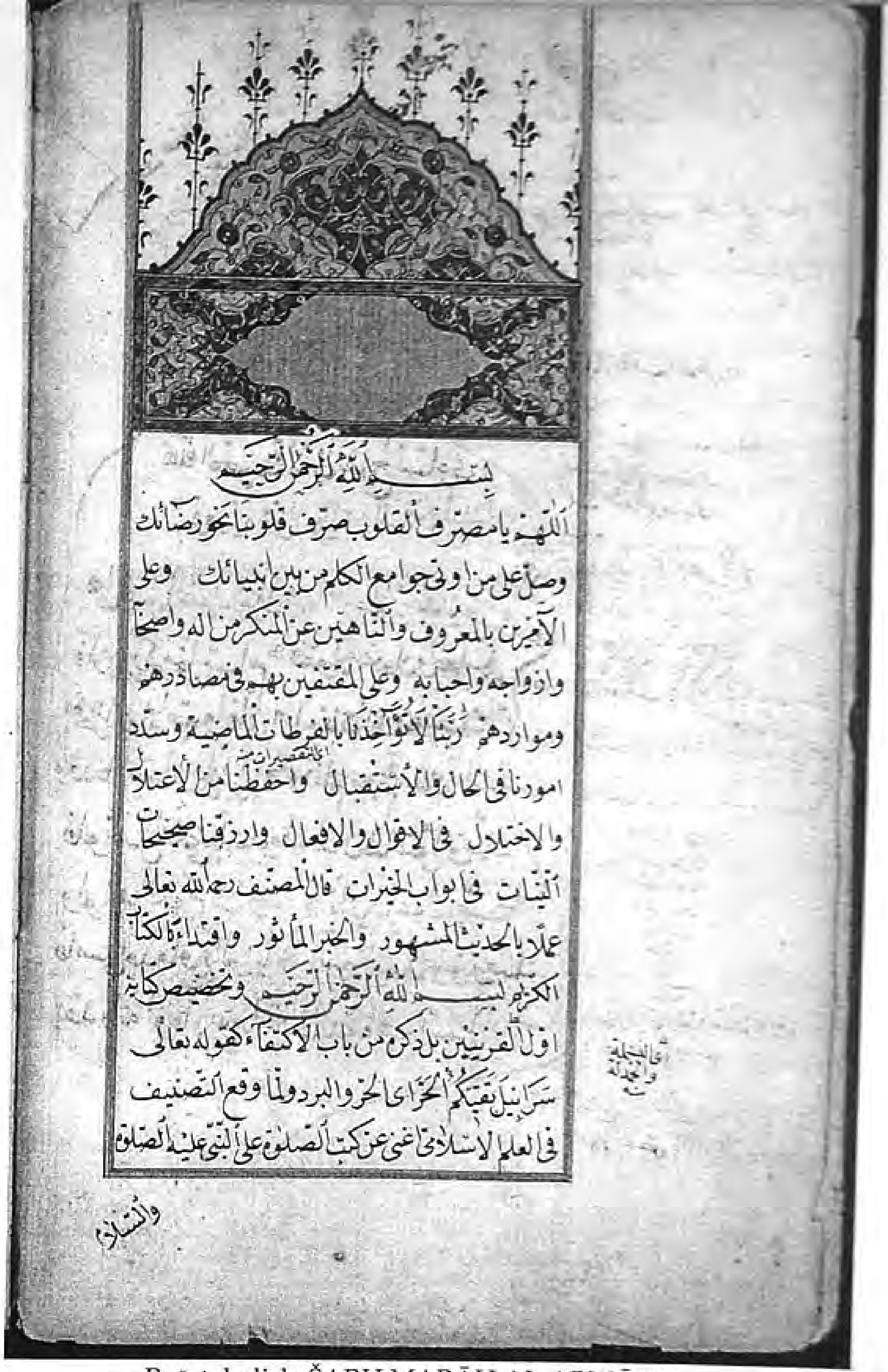

بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم يا مصرف القلوب صرف قلوبنا نحو رضائك
وصل على من اوتي جوامع الكلم من بين انبيائك وعلى
الآمرين بالمعروف والناهين عن المنكر من آله واصحا
وازواجه واحبابه وعلى المقتفين بهم في مصادرهم
ومواردهم ربنا لا تؤاخذنا بالفرطات الماضية وسدد
امورنا في الحال والاستقبال واحفظنا من الاعتلال
والاختلال في الاقوال والافعال وارزقنا صحيحات
النيات في ابواب الخيرات قال المصنف رحمه الله تعالى
عملا بالحديث المشهور والخبر المأثور واقتداء بالكتاب
الكريم بسم الله الرحمن الرحيم وتخصيص كتابه
اول القرينين بالذكر من باب الاكتفاء كقوله تعالى
سرابيل تقيكم الحر اي الحر والبرد ولما وقع التصنيف
في العلم الاسلامي اغنى عن كتب الصلوة على النبي عليه الصلوة
والسلام

Početak djela ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ,
autor Šamsuddīn Aḥmad b. ʻAlī Dīnqūz
(R 4903; fol. 1b)

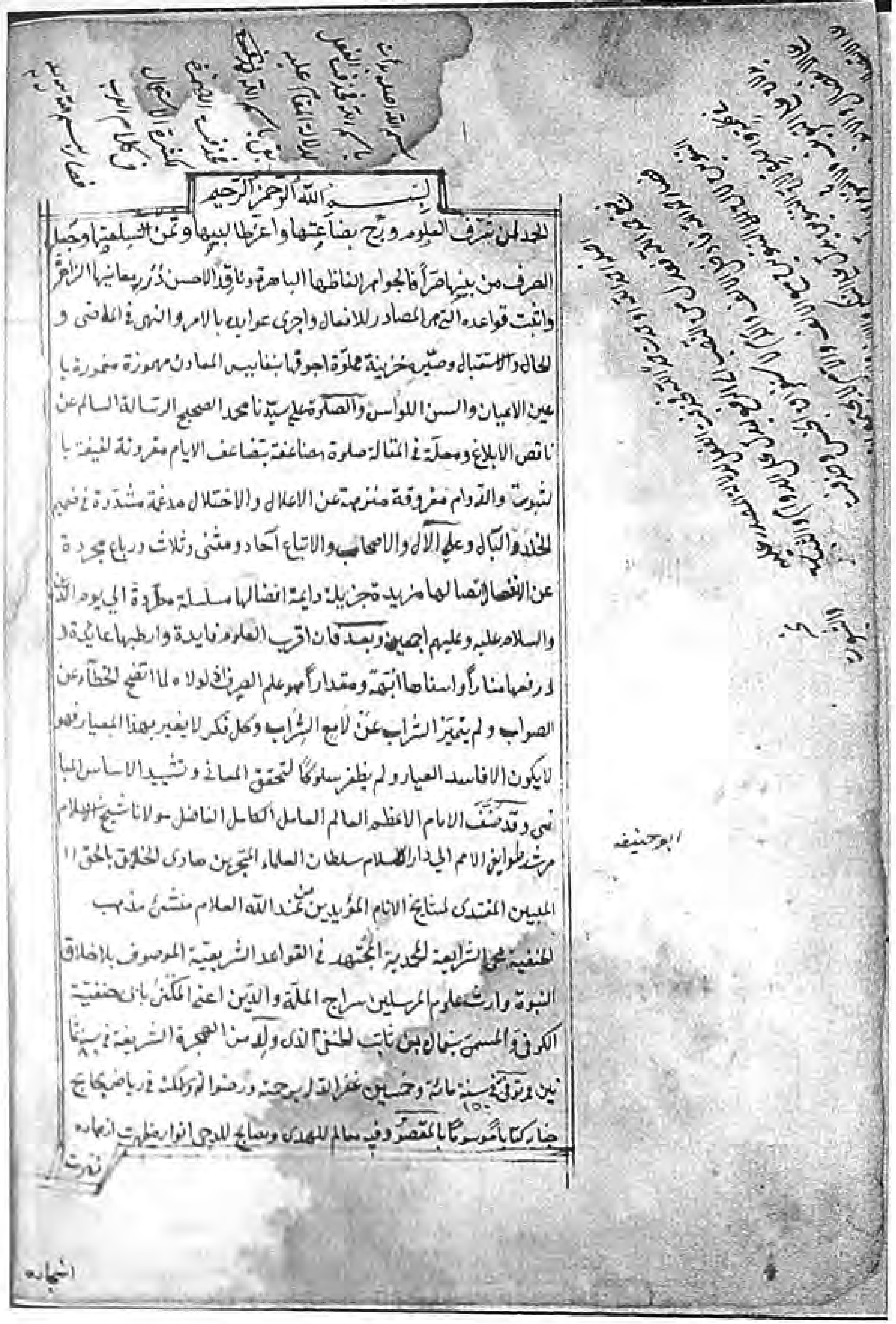

Početak djela AŠ-ŠUKRIYYA.(R 4653; fol. 1b)

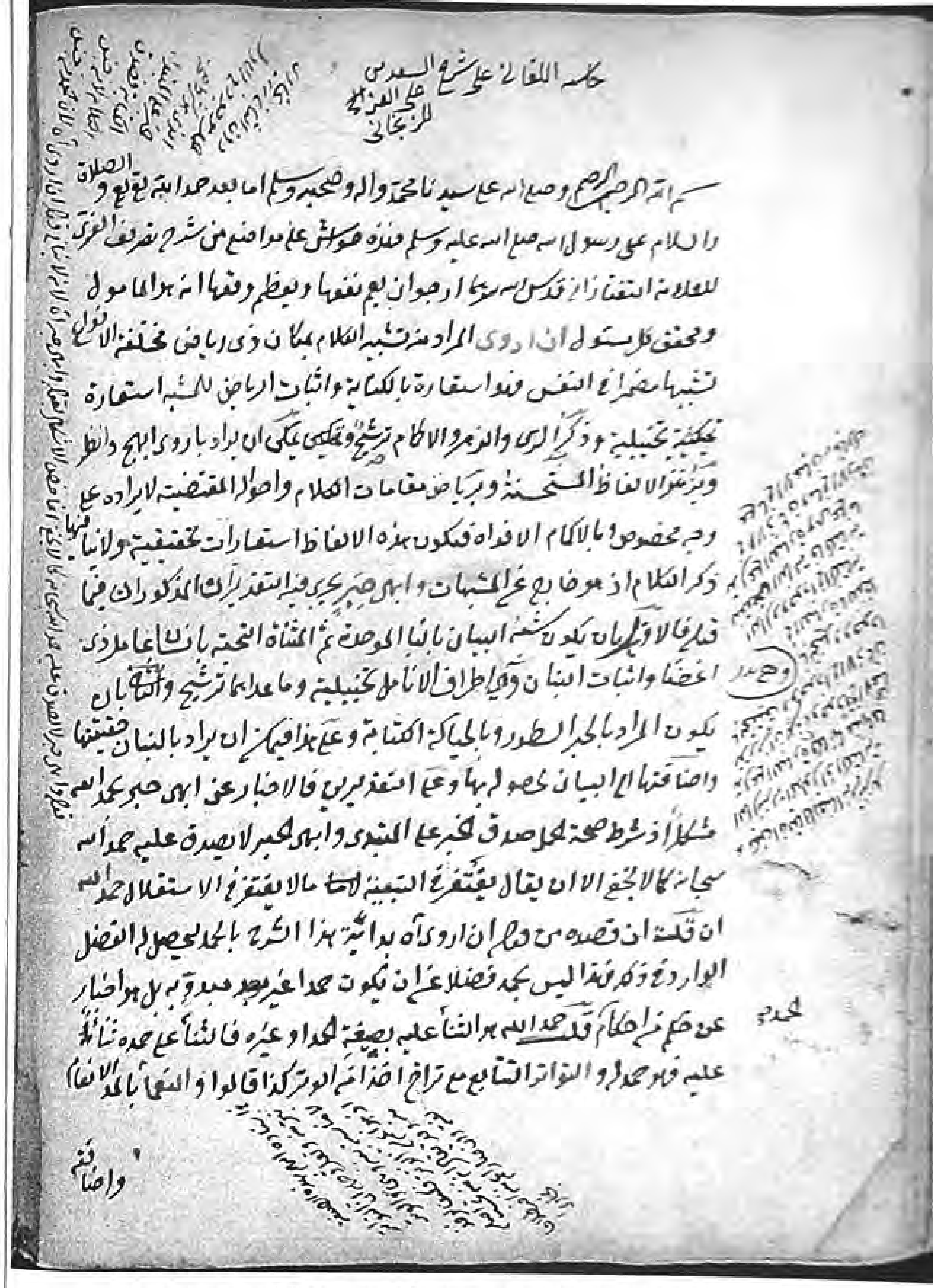

Početak djela ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AT-TAFTĀZĀNĪ LI TASRĪF AL-'IZZĪ,
autor Nāsiruddīn Muhammad b. Hasan al-Laqānī (R 3944, VI: fol. 52b)

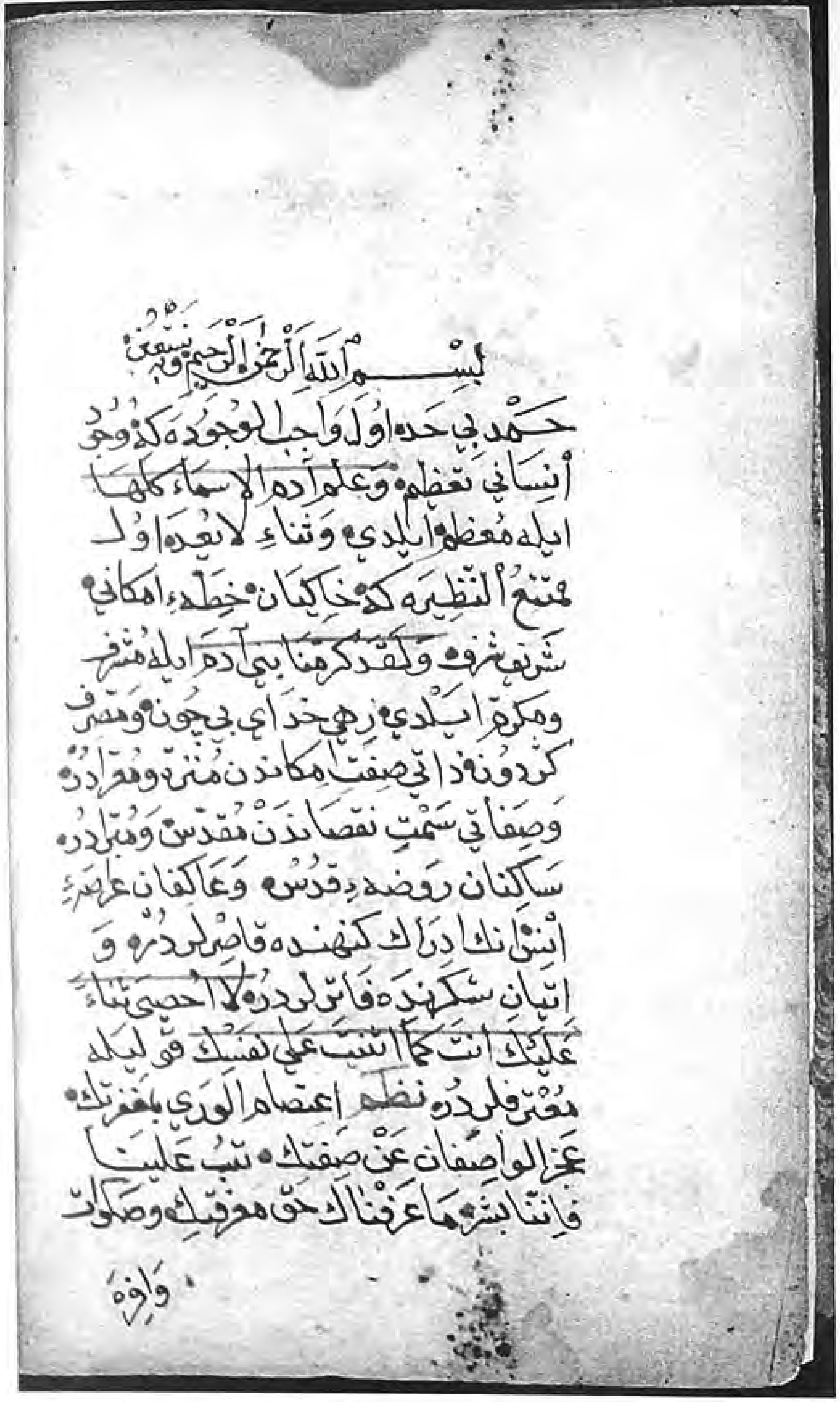

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
حمد بی حد اول واجب الوجوده کذو حق
انسانی تعظیم وعلم آدم الاسماء کلها
ایله معظم ایلدی وثناء لا تعد اول
ممتنع النظیره که خاکیان خطه امکانی
شرفه شرف ولقد کرمنا بنی آدم ایله مشرف
ومکرم ایلدی زهی خدای بیچون ومصفی
کدونه ذاتی صفت امکاندن منزه ومفرد
وصفاتی سمت نقصاندن مقدس ومبرادر
ساکنان روضه قدس وعاکفان عرش
انسی نك ادراك کنهنده قاصرلردر و
اتیان شکرنده فاترلردر لا احصی ثناء
علیک انت کما اثنیت علی نفسک قولیله
معترفلردر نظم اعتصام الوری بمغفرتک
عجز الواصفات عن صفتک تب علینا
فاننا بشر ما عرفناک حق معرفتک وصلوات
وافره

Početak djela MAQṢAD AṬ-ṬĀLBĪN, (R 2136; fol. 1b).

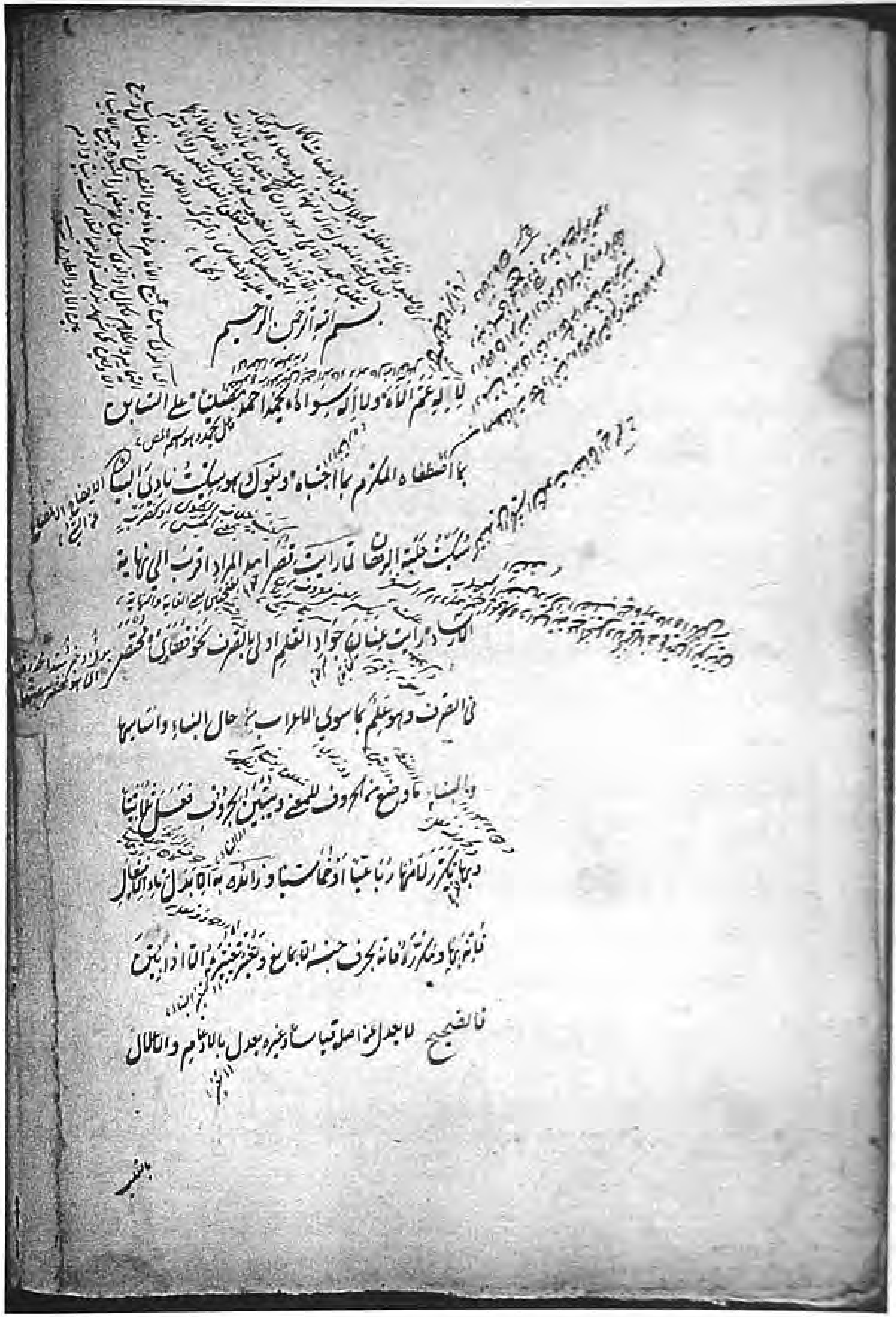

بسم الله الرحمن الرحيم

في الصرف وهو علم بما سوى الاعراب من حال البناء واشباهها

Početak djela AL-QUṢĀRĀ FĪ AṢ-ṢARF, (R 3043, II; fol. 32b).

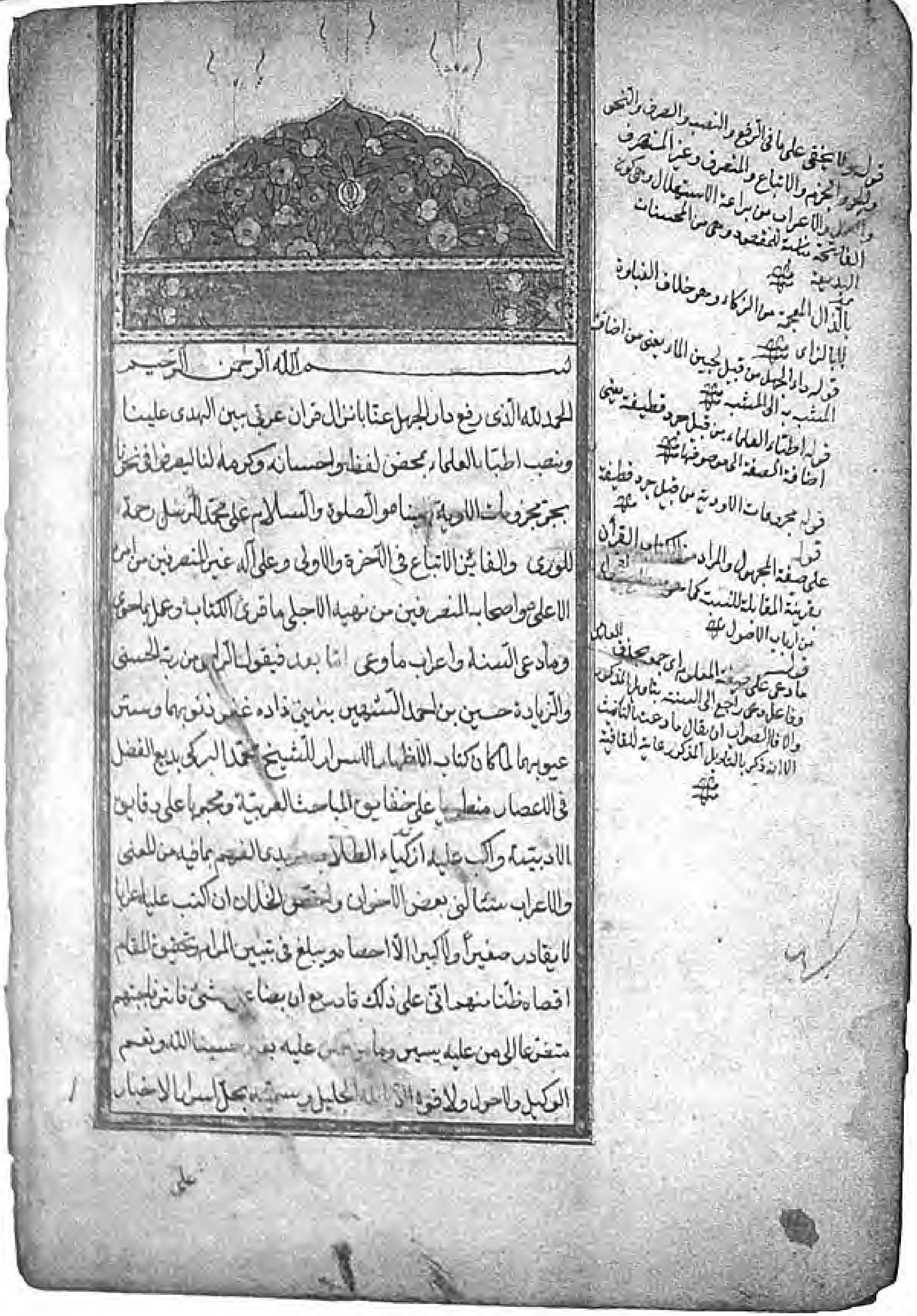

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى رفع دار الجهل عنا بانزال قران عربى بين الهدى علينا
ونصب اطبا العلماء بمحض لطفه واحسانه وكرمه لنا ليعرضوا فى نحو
بحر مجروحات الاودية بينا فمو الصلوة والسلام على محمد المرسل رحمة
للورى والفائزين الاتباع فى الاخرة والاولى وعلى آله غير المنصرفين من امر
الاعلى واصحاب المنصرفين من نهيه الاجلى ما قرئ الكتاب وعلم [illegible]
وما دعى السنة واعراب ما وعى اما بعد فيقول الراجى من ربه الحسنى
والزيادة حسين بن احمد الشهير بزينى زاده غفر ذنوبهما وستر
عيوبهما لما كان كتاب الاظهار الاسرار للشيخ محمد البركوى بديع الفضل
فى الاعصار منطويا على خفايا المباحث العربية ومحتويا على دقائق
الادبية واكب عليه اذكياء الطلاب مريدى الفهم بما فيه من المعنى
والاعراب سألنى بعض الاخوان ولخص الخلان ان اكتب عليه اعرابا
لا يغادر صغيرا ولا كبيرا الا احصاه ويبلغ فى تبيين المرام تحقيق المقام
اقصاه ظنا منهما انى على ذلك قادر مع ان بضاعتى [illegible]
متضرعا الى من عليه يسير وما هو عسير عليه بعسير حسبنا الله ونعم
الوكيل ولا حول ولا قوة الا بالله الجليل وسميته بحل اسرار الاخيار

على

Početak djela ḤALL ASRĀR AL-AḪYĀR ʿALĀ IʿRĀB IẒHĀR AL-ASRĀR
(R 7875; fol. 1b)

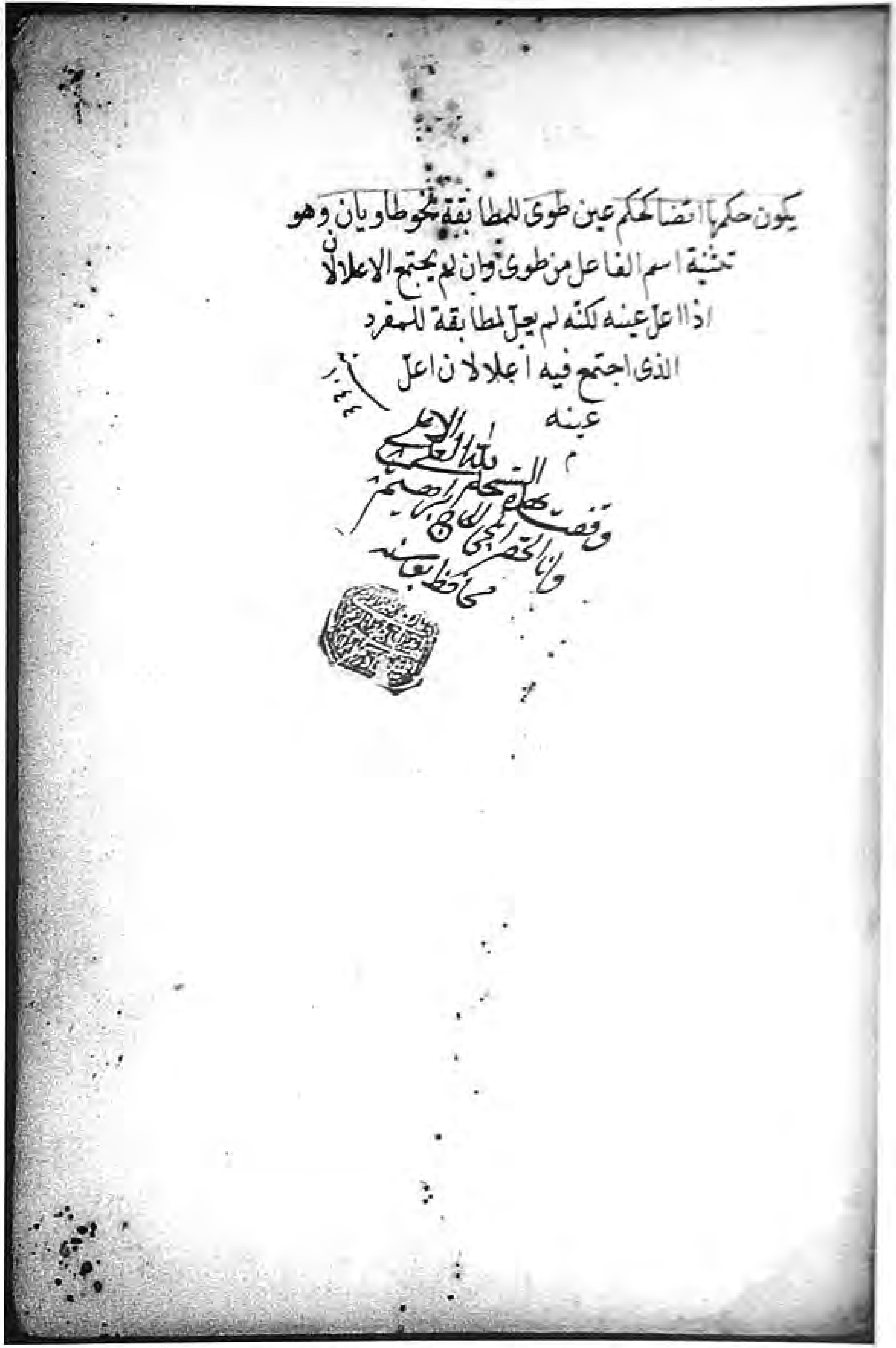

يكون حكمها اتضاحكم عين طوى للمطابقة نحو طاويان وهو
تثنية اسم الفاعل من طوى وان لم يجتمع الاعلالان
اذا اعل عينه لكنه لم يعل لمطابقة للمفرد
الذى اجتمع فيه اعلالان اعل
عينه

Kraj djela ŠARḤ MARĀḤ AL-ARWĀḤ, autor ʿAbdurraḥmān b. Ḫalīl ar-Rūmī.
(R 3444; fol. 126a)

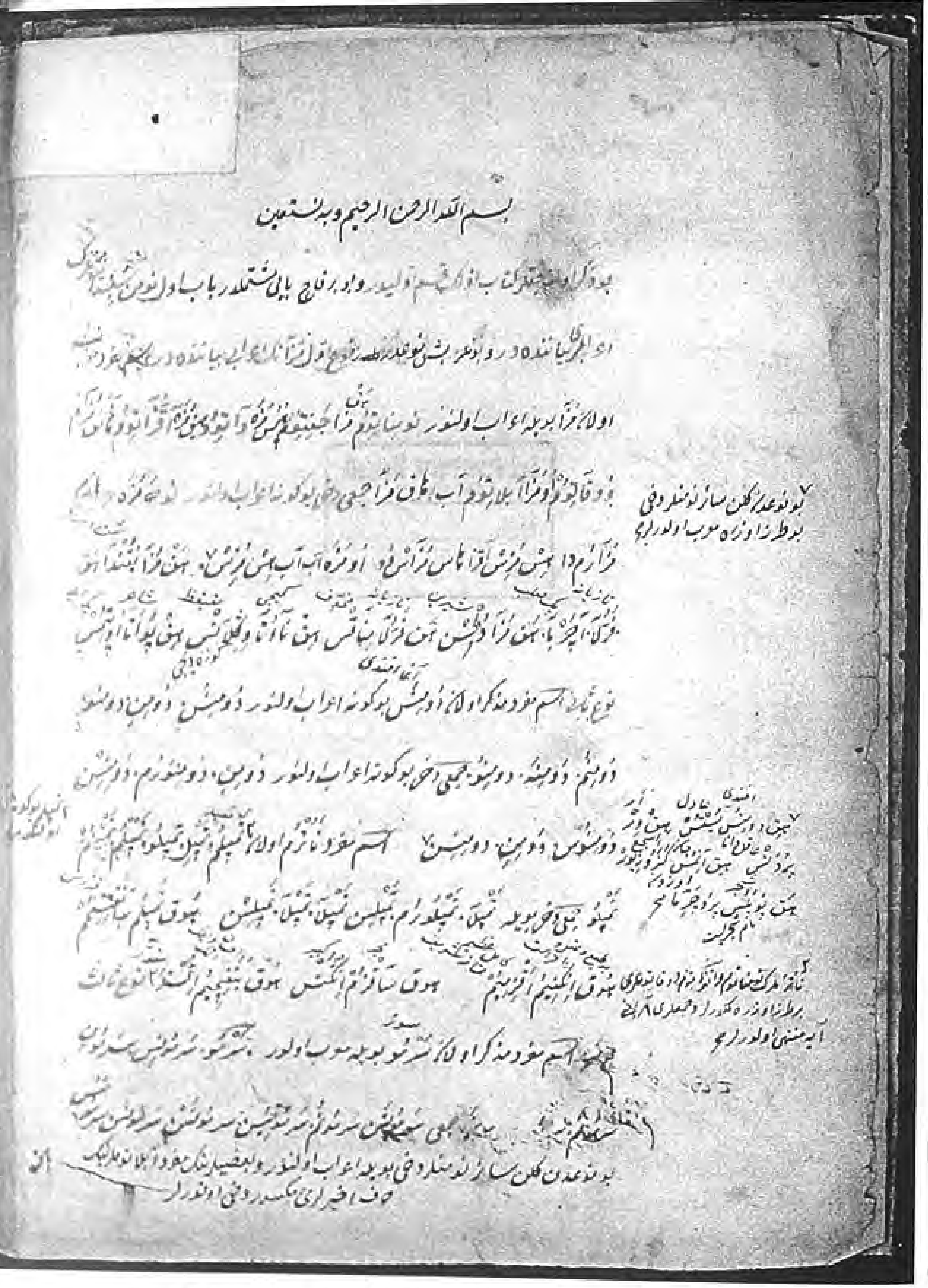

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

Početak djela LATINĞEDEN TERĞEME-I GRAMATIKA
(R 5667; fol. 1b)

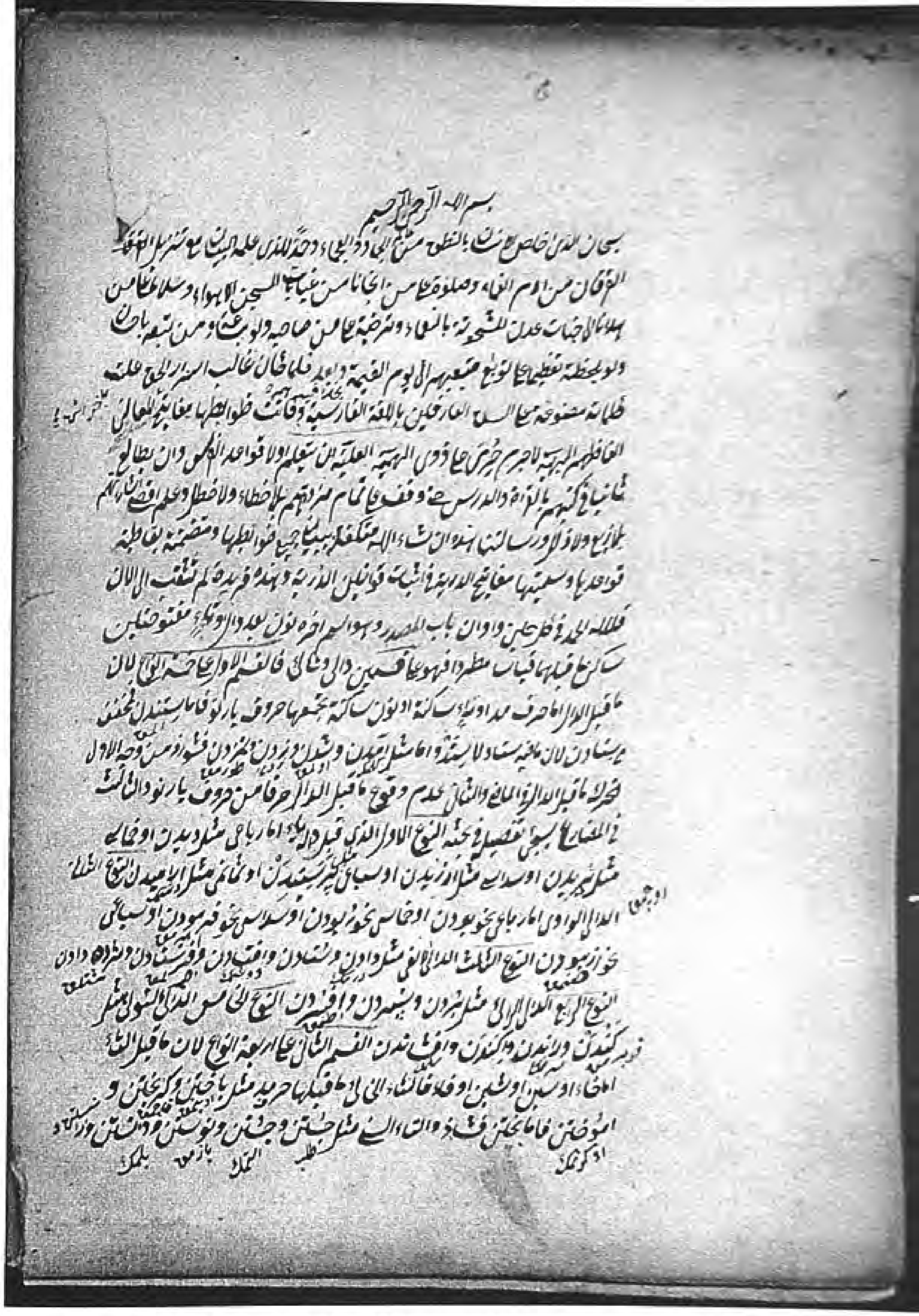

بسم الله الرحمن الرحيم

Početak djela AL-MAFĀTĪḤ AD-DARIYYA FĪ IṬBAT AL-QAWĀNĪN AD-DURIYYA
(R 6026,II; fol. 3b)

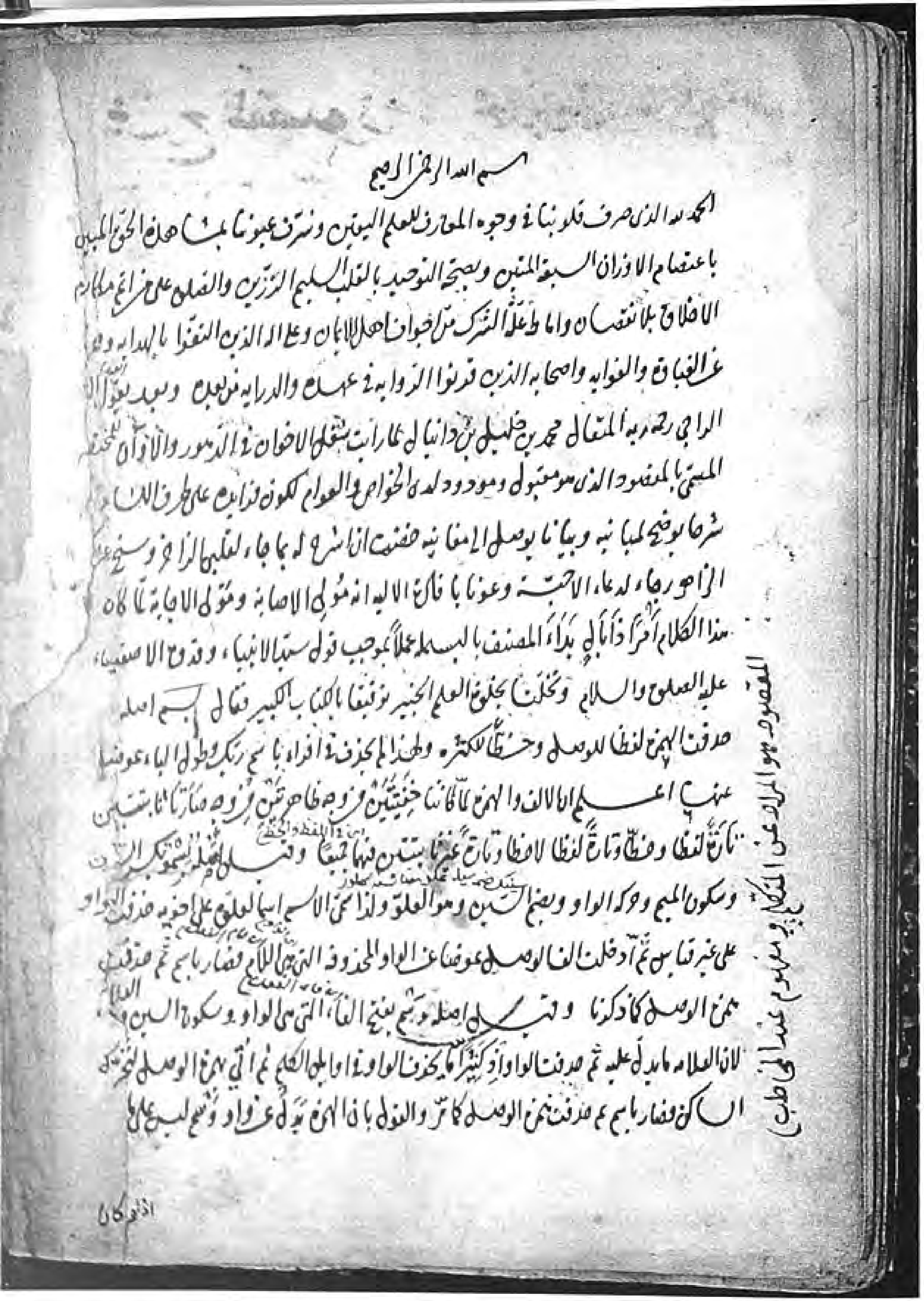

Početak djela ŠARḤ AL-MAQṢŪD, autor Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl
(R 6472,III: fol. 59b)

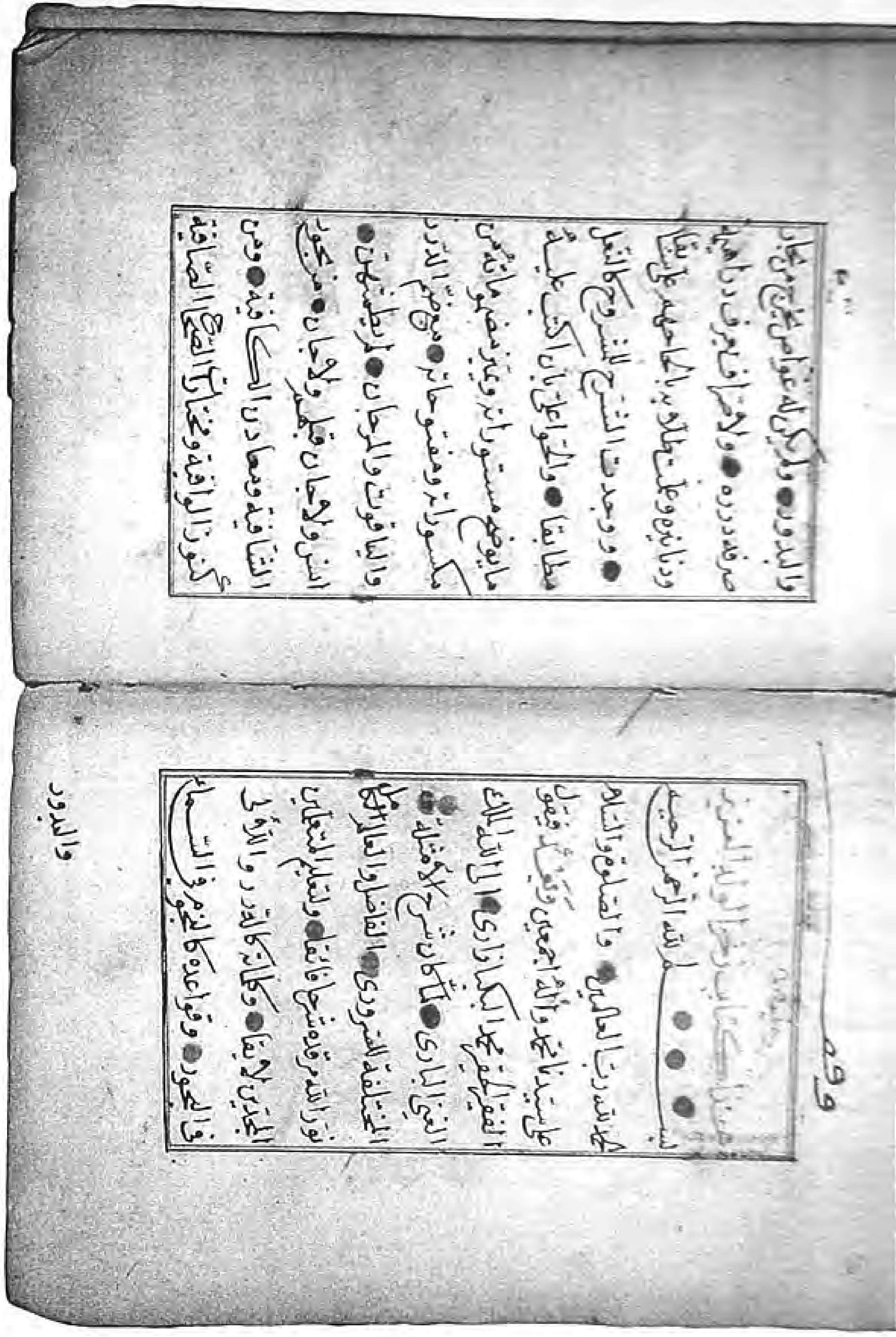

Početak djela DAHR AL-WALAD AL-ʿAZĪZ, autor Muhammad-efendi al-Baypāzārī
(R 3127: fol. 1b)

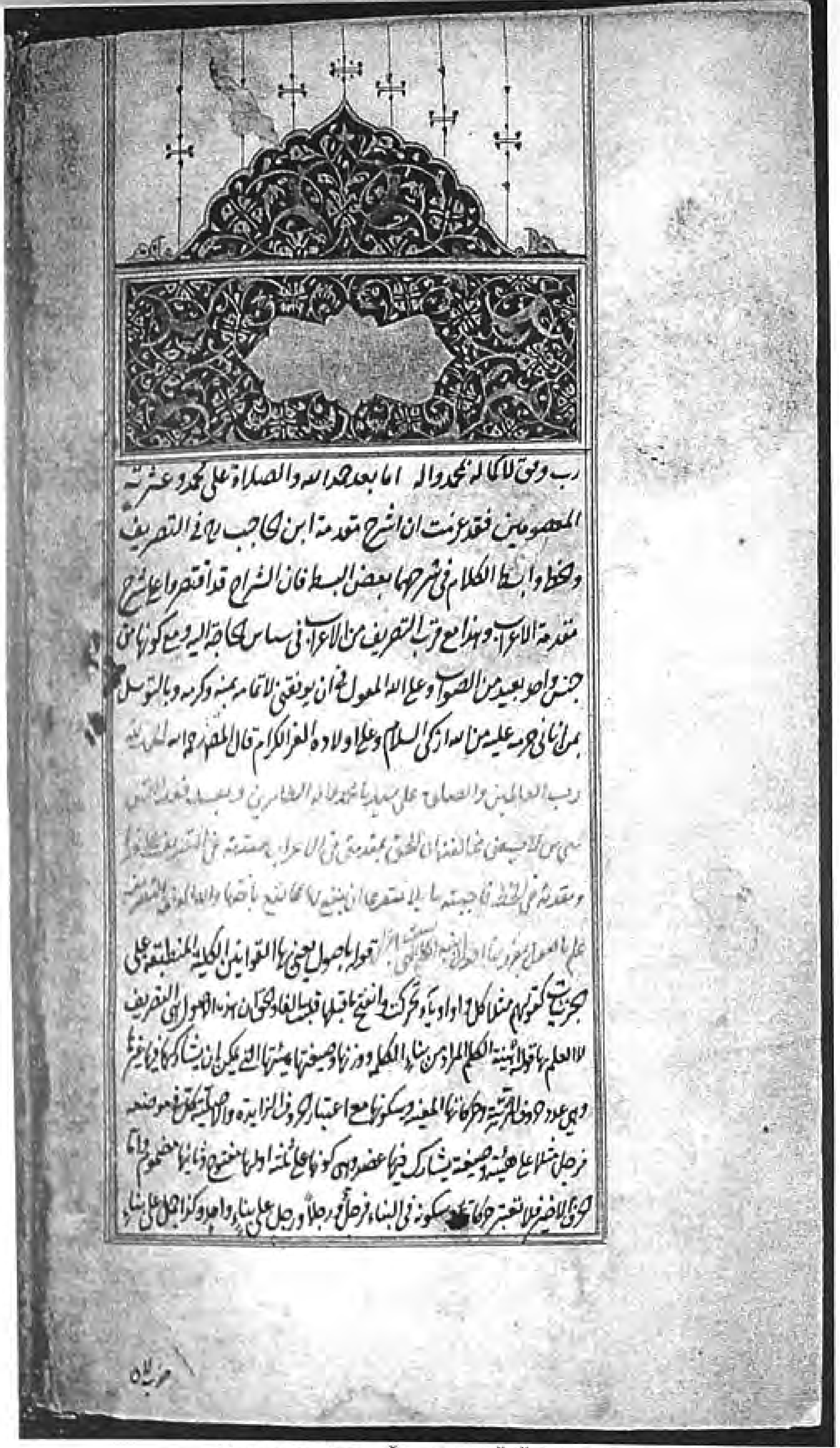

Početak djela ŠARḤ AŠ-ŠĀFIYA,
autor Raḍiyuddin Muḥammad b. al-Ḥasan al-Astarābādī
(R 1584; fol. 1b)

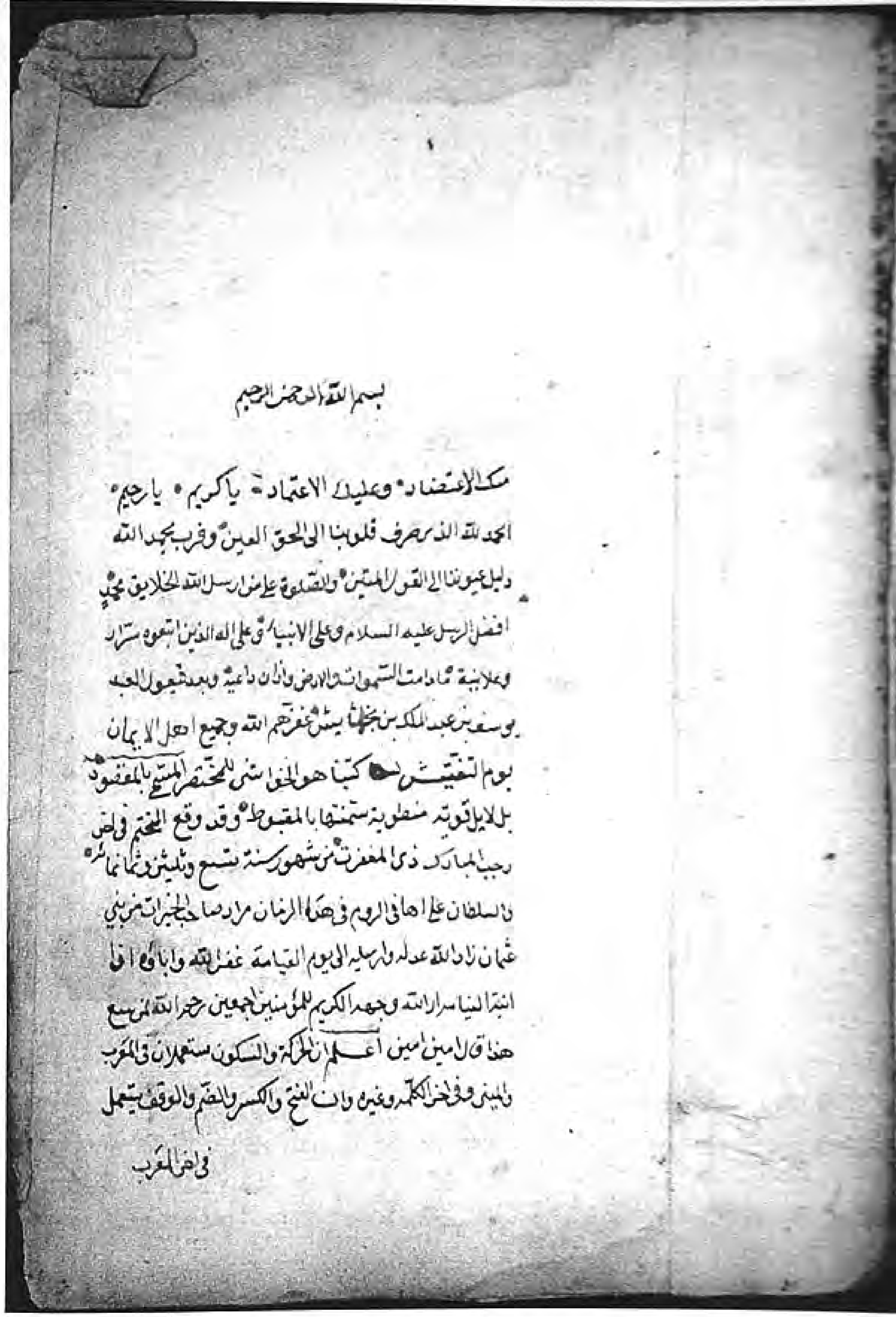

بسم الله الرحمن الرحيم

منك الاعتضاد * وعليك الاعتماد * يا كريم * يا رحيم *
الحمد لله الذي صرف قلوبنا الى الحق المبين * وقرب بحمد الله
دليل عيوننا الى القول المتين * والصلوة على من ارسل الله للخلايق محمد
افضل الرسل عليه السلام وعلى الانبياء * وعلى اله الذين اتبعوه سرا
وعلانية ما دامت السموات والارض واذن داعية * وبعد فيقول العبد
يوسف بن عبد الملك بن بخشايش غفر لهم الله وجميع اهل الايمان
يوم التفتيش ـ كتبا هو الحواشي للمختصر المسمى بالمقصود
بل لا يليق قوته منطوية سميتها بالمضبوط * وقد وقع الختم في
رجب المبارك ذي المغفرة من شهور سنة تسع وثلثين وثمانمائة
وان السلطان على اهالي الروم في هذا الزمان مراد صاحب الخيرات من بني
عثمان زاد الله عدله وانه ساعيه الى يوم القيامة غفر الله ولاباءه الى
انتها انبيا سر الله وجهه الكريم للمؤمنين اجمعين رحم الله لمن سمع
هذا قال امين امين اعلم ان الحركة والسكون مستعملان في المعرب
والمبني وفي اخر الكلمة وغيره وان الفتح والكسر والضم والوقف يستعمل
في اخر المعرب

Početak djela AL-MAḌBŪṬ, (R 8087, II; fol. 7b).

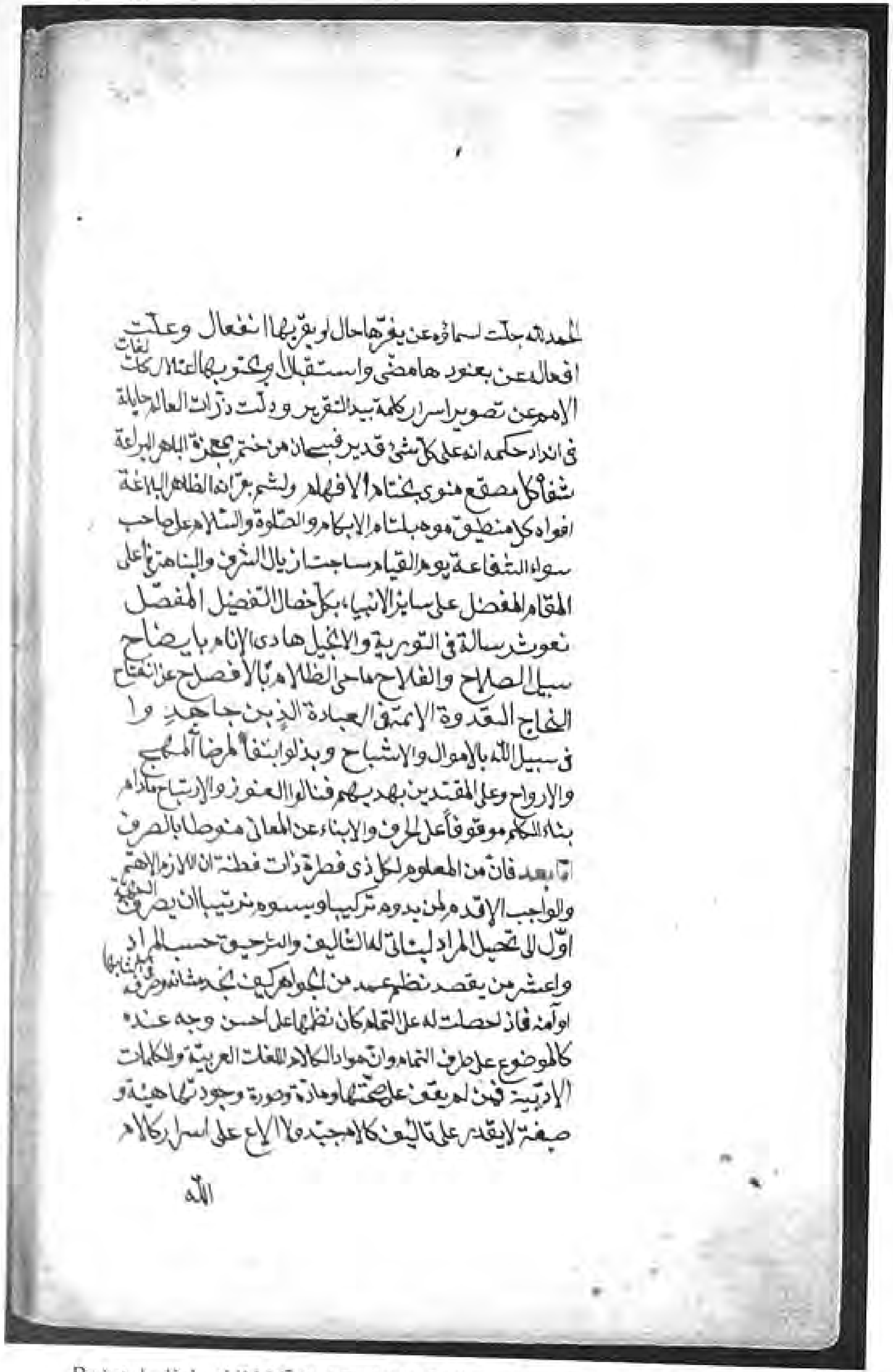

Početak djela ʿUNQŪD AZ-ZAWĀHIR FĪ NUẒUM AL-ĞAWĀHIR
(R-1542: fol. 1b)

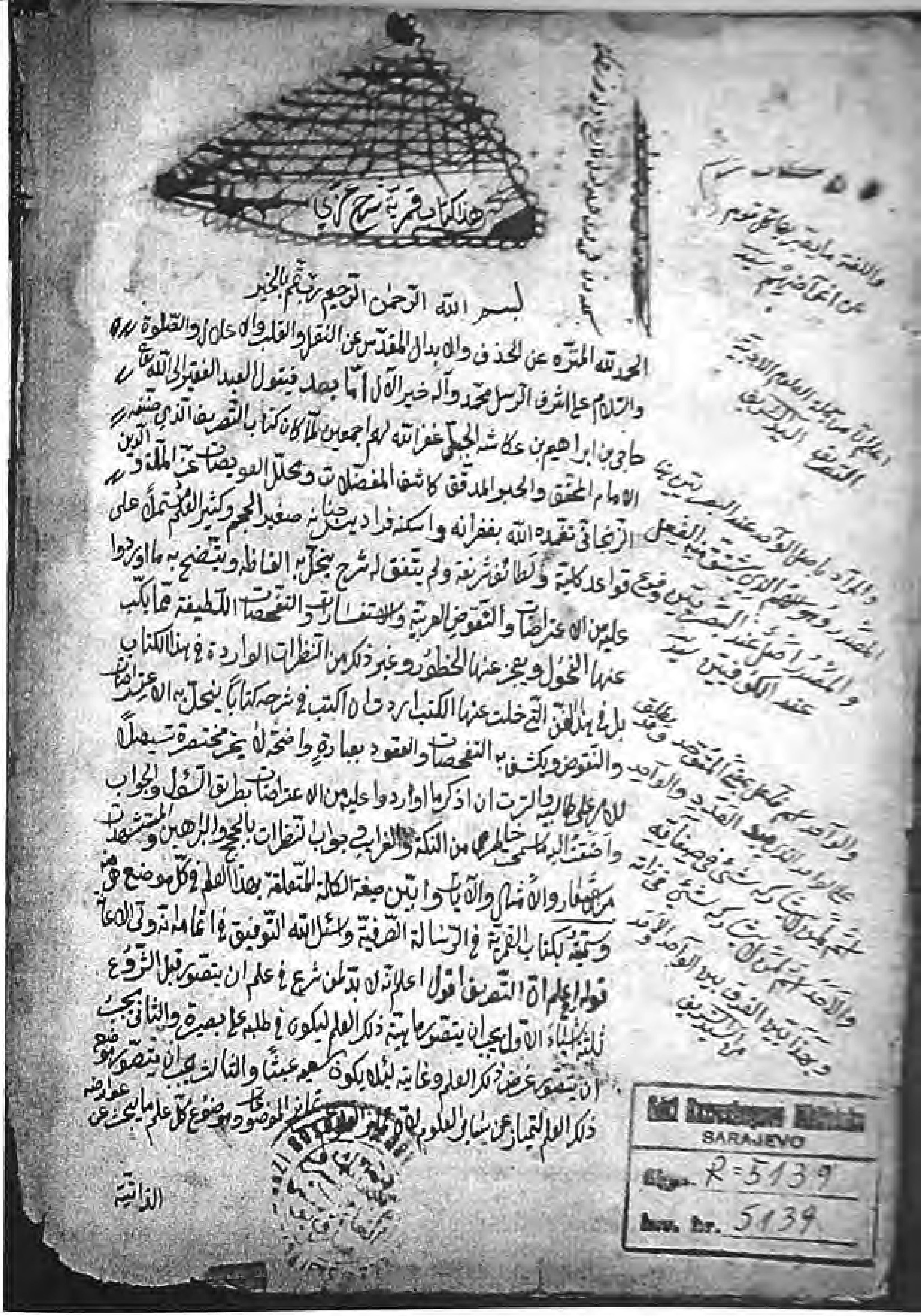

Početak djela KITĀB AL-QAMARIYYA FĪ AR-RASĀʾIL AṢ-ṢARFIYYA
(R 5139; fol. 1b)

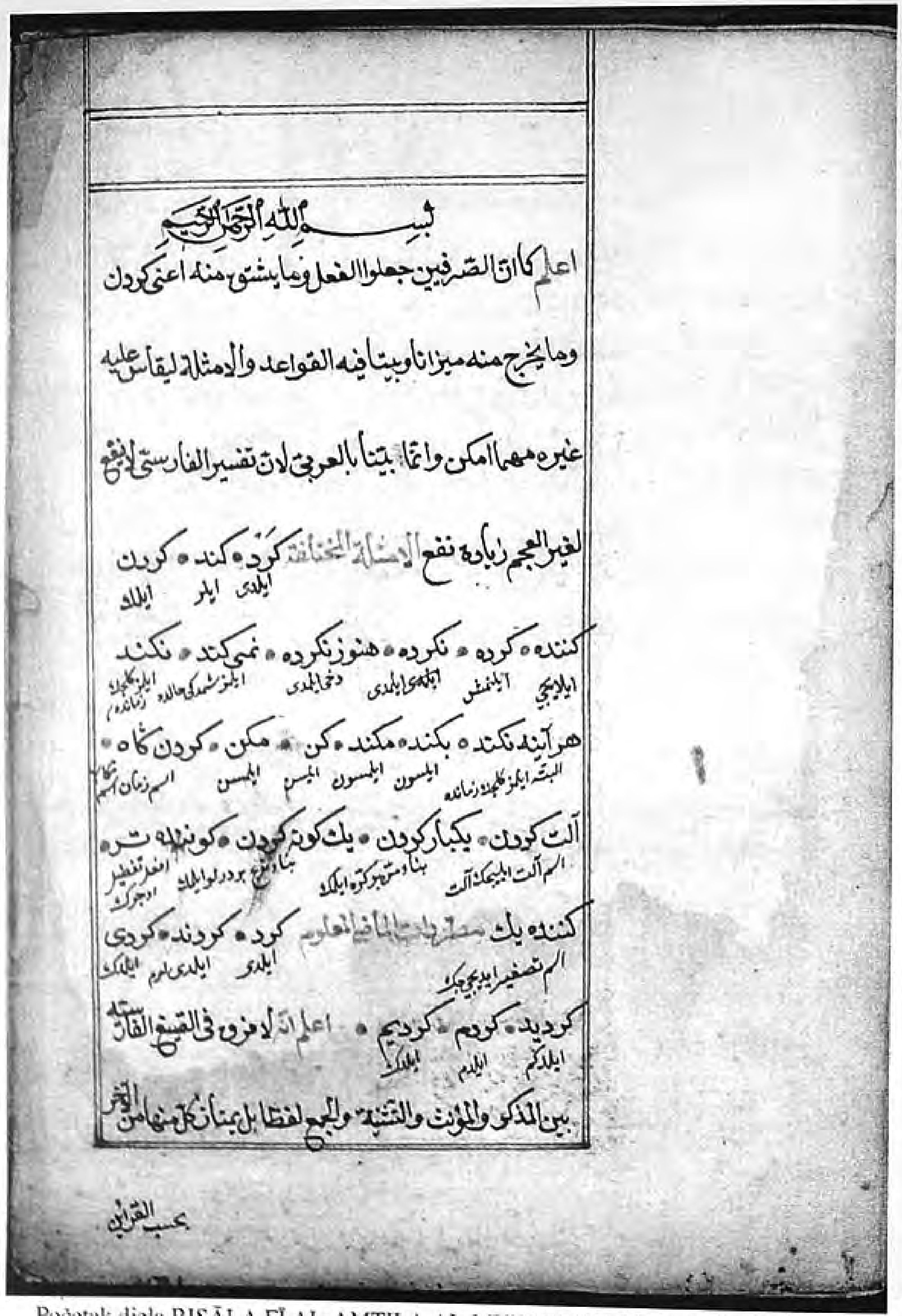

بسم الله الرحمن الرحيم
اعلم كان الصرفيين جعلوا الفعل وما يشتق منه اعني كردن
وما يخرج منه ميزانا وبينا فيه القواعد والامثلة ليقاس عليه
غيره مهما امكن وانما بيّنا بالعربي لان تفسير الفارسي لا ينفع
لغير العجم زيادة نفع الامثلة المختلفة كرد • كند • كردن
كننده • كرده • نكرده • هنوز نكرده • نمی كند • نكند
هر آينه نكند • بكند • مكند • كن • مكن • كردن گاه •
آلت كردن • يكبار كردن • يك كونه كردن • كونه تر •
كننده يك [illegible] المعلوم كرد • كردند • كردی
كرديد • كردم • كرديم • اعلم انه لا فرق فی الصيغ الفارسية
بين المذكر والمؤنث والتثنية والجمع لفظا بل بينا كلا منها من الآخر

بحسب القرآن

Početak djela RISĀLA FĪ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA FĪ TAṢRĪF AL-AF'ĀL
(R 1298; fol. 95b)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-065-8
ISBN 1 873992 52 1

وأخيراً فإنني أود أن أذكر أن هذا العمل قد أخذ وقتاً طويلاً، وفرّق بيني وبين أفراد أسرتي، لذا فإنني أهدي هذا الجهد إلى محبي التراث وإلى زوجتي بحرية، وأولادي خديجة وأحمد ولامعة، وعلى الله قصد السبيل.

سراييفو ١٠/٧/٢٠٠٠ م

مصطفى يحيتش

البوسنة والهرسك، والعاملين في مكتبة الغازي خسرويك ومؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي على ما بذلوه من مجهود.

والله ولي التوفيق.

أحمد زكي يماني

رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

اكتوبر ٢٠٠٠

المقدمة

يسرنا ويسعدنا أن نقدم للباحثين هذا الجزء الثامن من فهرس مكتبة الغازي خسرويك في مدينة سرايیفو عاصمة البوسنة والهرسك، ونوّد أن نُوضح أن هذا الجزء مُكَمِّل لما في الجزء السادس من حيث الموضوع، إذ يضُمُّان فهرسة مخطوطات الصرف والنحو باللغة العربية والتركية والفارسية والبوسنوية.

أما مبادئ الفهرسة الأساسية المعتمدة في هذا الجزء فهي نفس المبادئ التي اعتمدت في الجزء الأول من فهرس المكتبة، ولذلك أدرجنا في الفهرسة بعض المخطوطات التي ضمتها المجاميع المفهرسة رغم كونها من مواضيع أخرى غير النحو والصرف، وسبب ذلك اعتمادنا لنفس المبادئ المعتمدة في باقي أجزاء الفهرس انسجامًا مع الإطار العام لفهرسة المكتبة التي اقتضت إدراج محتويات المجاميع حسب موضوع أول مخطوطة ترد في المجموع. ثم تتوالى محتوياته رغم تنوع موضوعاتها.

لقد ضم هذا الجزء وصف ٥٠٣ مخطوطات يعود بعضها إلى موضوع واحد، وتتعدد مخطوطات الموضوع الواحد أحيانا، وفي بعض الأحيان تتعدد المواضيع في المجاميع، ولذلك ضمت المخطوطات المفهرسة في هذا الجزء ٣٠٤ عناوين في ١٠١٣ نسخة مخطوطة.

إن معظم مخطوطات هذا الجزء يخص مؤلفات علم النحو والصرف العربي، وما يتعلق به من ترجمات إلى اللغات الأخرى، بالإضافة إلى قواعد اللغة العثمانية التركية، واللغة الفارسية، واللاتينية. ويتضمن هذا الجزء مواضيع أخرى ثانوية اقتضت إدراجها محتويات المجاميع المخطوطة، وقد زودنا هذا الجزء، كالأجزاء السابقة، بفهارس عامة تسهل على الباحثين الوصول إلى المخطوطات المطلوبة سواء عن طريق عناوينها، أو عن طريق مؤلفيها.

هذا الجزء هو الثامن في الإطار العام لفهرس المكتبة، وهو الخامس في سلسلة النشر المشترك بين رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك ومؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن، وذلك بفضل من الله تعالى، ثم بفضل توجيهات معالي الشيخ أحمد زكي يماني، رئيس المؤسسة، الذي بذل جهوداً متواصلة بناءة في سبيل إنقاذ مكتبة الغازي خسرويك، وتصوير مخطوطاتها، وفهرستها، لوضعها في متناول أيدي الباحثين وعشاق التراث الإسلامي والإنساني.

إنني أتوجه بجزيل الشكر إلى معالي الشيخ أحمد زكي يماني على جهوده من أجل إنقاذ نفائس التراث وصيانتها، وأرجو الله أن يجعل بذله وعطاءه في ميزان حسناته، إنه سميع مجيب.

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 52 1

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2000

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

JAHIC, Mustafa, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /

obradio Mustafa JAHIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1421/2000.

v, 8, 568 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 52 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 32 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٥٢ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٣٢)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-7.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. JAHIC, Mustafa, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 52 1

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

تقديم

بعونٍ وفضلٍ من الله سبحانه وتعالى أنجزت مؤسسةُ الفرقان للتراث الإسلامي الكثيرَ من الأعمال المفيدة في مجالات إحياء التراث والمحافظة عليه، والتعريف به حسب الطاقة.

ونظراً لما يُحيط بمكتبة الغازي خسروبك في سراييفو من ظروفٍ صعبة؛ فقد أوليناها عنايةً خاصّةً لإنقاذ ما يمكن إنقاذه من ذخائرها بكافة الوسائل الممكنة، فبعدما كانت الكتب المخطوطة والمطبوعة مُلقاةً على الأرض أصبحتْ مُرتَّبةً على رفوفٍ حديثة بعيداً عن الرطوبة والآفات.

أما في مجال تصوير المخطوطات فالخطّة عامّةٌ تشمل تصويرَ كل ما في المكتبة على الميكروفيلم، وتصوير المخطوطات النفيسة المختارة على الأقراص المدمجة CD-ROM، ووجود هذه المصورات التي تشمل المخطوطات بأنواعها من كُتُبٍ، ومراسلات، ووقفيات، وسجلات محاكم شرعيّةٍ، وحفظها في مؤسسة الفرقان يُتيحُ للباحثين فرصةَ البحثِ والإطلاعِ، ويضمنُ لمحتويات المصورات البقاءَ بعيداً عن مصادر الخطر الذي يُحيط ببلاد البوسنة والهرسك.

وفي مجال الفهرسة، فقد أصدرت مشيخةُ الجماعة الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك ثلاثة مجلدات ما بين سنة ١٩٦٣م وسنة ١٩٩١م، وضمّت فهرسة: ٢٦٢٧ من المجلدات التي يضمُّ بعضُها العديدَ من العناوين، وفي سنة ١٤١٩هـ/ ١٩٩٨م بدأ التعاون المثمر بين مؤسسة الفرقان، ورئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك برئاسة فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش، وإدارة مكتبة الغازي خسرويك، وأسفر التعاونُ عن إصدار المجلد الرابع سنة ١٤١٩هـ/ ١٩٩٨م، والمجلد الخامس سنة ١٤١٩هـ/ ١٩٩٩م، وتلاهما المجلد السادس سنة ١٤٢٠هـ/ ١٩٩٩م، ثم صدر المجلد السابع سنة ١٤٢٠هـ/ ٢٠٠٠م، وها هو المجلد الثامن بين أيدي الباحثين وفيه فهرسةُ مخطوطات الصرف والنحو من الرقم: ٤٧٥٥ حتى الرقم: ٥٢٥٥، ونأمل من الله العونَ والتوفيق من أجل إتمام فهرسة هذه المكتبة وغيرها من المكتبات التي تزخر بتراثنا الإنساني.

أرجو منَ الله أنْ يوفّقَنا جميعاً، وأشكر الأستاذ مصطفى يحيتش مدير مكتبة الغازي خسرويك الذي أعدَّ هذا المجلد، كما أشكر جميع العاملين في رئاسة الجماعة الإسلامية في

منشورات الفرقان: رقم ٥٢
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٣٢

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٣٢

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن

إعداد

مصطفى يحيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن

إعداد
مصطفى يحيتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢١ هـ / ٢٠٠٠ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DRUGI

Obradio
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK DRUGI
(drugo izdanje)

Obradio
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002.

Naučni redaktor prvog izdanja:
Dr. Hazim Šabanović

Tehnički redaktor prvog izdanja:
Adem Handžić

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1): 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1): 027.2 (497.6)
0177:091.1 (=163.4): 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu ; obradio Kasim Dobrača. - 2. izd. - London : Al-Furqan Fondacija za islamsko nasljeđe ; Sarajevo : El-Kalem, 2002 -. - Sv. <2> ; 24 cm

Dosadašnji sadržaj :

Sv. 2. - 2002. XXXI, 1047 str. XX listova s tablama. Tekst na više jezika. - Upor. stv. nasl. na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

ISBN 1-873992-64-5 Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

ISBN 9958-23-117-4 (El-Kalem, sv. 2)

1. Stv. nasl. na upor. nasl. str.

COBISS/BiH-ID 10664966

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Rješenjem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta F BiH br. 02-15-2519-02 od 25. 04. 2002. godine, a u skladu sa Zakonom o porezu na promet proizvoda i usluga "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 6/95, 25/97, 13/00, 36/00, 54/00 i 22/01 član 19. tačka 10. ovaj proizvod je oslobođen poreza na promet.

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 41

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME II
(Second edition)

Prepared by
KASIM DOBRAČA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1423/2002

SADRŽAJ

SADRŽAJ....................V
UVODNA RIJEČ DRUGOM IZDANJU....................VII
FOREWORD TO THE SECOND EDITION....................IX
PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU....................XXI
PREFACE TO THE SECOND EDITION....................XXIII
UVOD....................XV
INTRODUCTORY....................XIX
IZVORI I LITERATURA....................XXIII
TRANSKRIPCIJA....................XXVII
TABELARNI PREGLED RUKOPISA PO JEZICIMA....................XXIX

UVOD U ISLAMSKO PRAVO (USUL AL-FIQH)

Arapski....................3

ISLAMSKO PRAVO (AL-FIQH)

Arapski....................105
Turski....................635

ŠERIJATSKO-PRAVNA RJEŠENJA (AL-FETAWA)

Arapski....................711
Turski....................774

NASLJEDNO PRAVO (AL-FARA'ID)

Arapski....................829
Turski....................904

DRŽAVNO PRAVO I UREĐENJE DRŽAVE (NIZAM AD-DAWLA WA 'L - QAWANIN)

Arapski....................931
Turski....................938

ZAKONI (QAWANIN)
Turski....942

POSTUPAK PRED ŠERIJATSKIM SUDOVIMA (ADAB AL-QADI, AS-SUKUK)
Turski....961

INDEKSI

INDEKS DJELA....989
INDEKS PISACA....1015
INDEKS PREPISIVAČA....1031
INDEKS MJESTA....1039
INDEKS VAKIFA....1045
TABELE I-XX

UVODNA RIJEČ DRUGOM IZDANJU

Fondacija al-Furqan za islamsko naslijeđe već više od jedne decenije radi na polju islamskih rukopisa. Tako je radi očuvanja bogatstva kulturnog naslijeđa koje se nalazi u ovim rukopisima, al-Furqan objavio nova kritička izdanja značajnih djela iz historije i nauke od autora kao što su al-Maqrizi i Ibn al-Haytham.

Radi dostupnosti islamskih rukopisa naučnom istraživanju Fondacija al-Furqan je pokrenula i organizirala projekte katalogiziranja rukopisnih zbirki u više mjesta u svijetu, kao što su Bugarska, Mali i Pakistan, što je kasnije objavljeno kao zasebne knjige kataloga. Al-Furqan je, također organizirao i kurseve katalogiziranja rukopisa u Kairu, Istanbulu i Londonu.

Al-Furqan je osigurao i osnovna sredstva materijalne zaštite za više rukopisnih zbirki u svijetu. U toku je i izrada elektronske baze podataka koja bi sadržavala osnovne podatke o svim zbirkama islamskih rukopisa u svijetu. Ova baza bi trebala biti prvi korak u kreiranju svjetske mreže u koju bi bili uključeni stručnjaci koji se bave ovim zbirkama, i mjesto pohrane najraznovrsnijih podataka iz ove oblasti.

Fondacija ima i biblioteku u svojim prostorijama u Wimbledonu, a organizira i redovne simpozijume, konferencije i javna predavanja različitih nivoa i specijalnosti, radi stimuliranja istraživanja i diskutiranja o oblastima koje se tiču islamske civilizacije prožete kroz islamske rukopise.

Fondaciji al-Furqan čini zadovoljstvo što je bila u mogućnosti da svojom stručnošću i materijalnim sredstvima učestvuje i u zaštiti Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Ova saradnja se realizirala u formi zaštite rukopisne zbirke, objavljivanju kataloga rukopisa ove zbirke i projektu digitalizacije rukopisa na CD-ROM-u.

Tako je al-Furqan dosada objavio IV, V, VI, VII, VIII, IX i drugo izdanje prve knjige Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Sada se objavljuje kao drugo izdanje i II knjiga koju je pripremio rahmetli Kasim Dobrača. Ovaj tom je u prvome izdanju objavilo

Starješinstvo Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 1979. godine. Pošto je već duže vremena nedostupna naučnim istraživačima i svima drugima koje interesira ova baština, objavljivanjem njenog drugog izdanja popuniće se ova praznina, i onima kojima je potrebna biće na raspolaganju.

Molimo Uzvišenog Allaha da svojim rahmetom obaspe dušu rahmetli Kasima Dobrače. Rijasetu Islamske zajednice, posebno reisu-l-ulemi dr. Mustafi Ceriću zahvaljujemo se a zaposelnima u Gazi Husrev-begovoj biblioteci izražavamo veliko poštovanje na njihovoj konstruktivnoj i iskrenoj saradnji.

April 2002. god.
Ahmed Zaki Yamani
Predsjednik Fondacije al-Furqan za islamsko naslijeđe

FOREWORD TO THE SECOND EDITION

Al-Furqan Foundation was set up more than a decade ago to work in the field of Islamic Manuscripts. Since then the Foundation has worked on several fronts: to preserve the rich cultural heritage contained within these manuscripts al-Furqan has published new critical editions of important works on history and science by authors such as al-Maqrizi and Ibn al-Haytham.

To bring the heritage of Islamic manuscripts into the realm of scholarly research al-Furqan has set up projects to catalogue the manuscripts of previously uncatalogued collections in places as far apart as Bulgaria, Mali and Pakistan, and it has published the resulting catalogues. It has also set up courses to train cataloguers in this crucial and intricate skill. These courses have been held in Cairo, Istanbul and London - and still they continue.

To preserve the manuscripts themselves as physical objects al-Furqan has set up projects to provide essential preservation tools for various collections. It is also in the process of compiling an electronic data-base carrying essential information on every collection of Islamic manuscripts in the world. This database will be used as the first step towards creating a worldwide network of specialists working with these collections and placing up-to-date information at their disposal through a "preservation bulletin".

The Foundation has also set up a specialized Library at its premises in Wimbledon, England and has initiated a schedule of symposia, conferences and public lectures all designed - with a higher or lower degree of specialization - to stimulate research and debate concerning areas of the Islamic civilization to be found in its manuscripts.

Al-Furqan Foundation has been happy to bring its expertise and its facilities to contribute to the preservation of the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo. This co-operation has taken the form of helping to preserve the manuscript collection of the Library, publishing the catalogue of this collection and setting up a project to digitize all the man-

uscripts of the collection so that they have a parallel existence on CD-ROM.

Al-Furqan first published volumes IV, V, VI, VII, VIII, IX and reprinted volume I of the Catalogue of Manuscripts of the Gazi-Husrev-Beg Library. It is now re-issuing volume II which was compiled by the late Qasim Dobraca. This volume was first published by the Mashyakhah of the Islamic Religious Community of the Republic of Bosnia Herzegovina in 1979, but has since gone out of print. Now, with this reprint, the complete Catalogue is available for whoever wishes to acquire or consult it.

We offer up our prayers for the soul of Qasim Dobraca, and we thank the žUlama of Bosnia-Herzegovina, and particularly the Head of the žUlama, Fañílat Dr Mustafa Ceric. We extend our appreciation also to all the staff at the Gazi-Husrev-Beg Library for their constructive and fruitful co-operation.

April 2002

Ahmed Zaki Yamani
Chairman, al-Furqan Islamic Heritage Foundation

PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU

Već duže vremena osjeća se potreba za drugom knjigom Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke koja je objavljena 1979. godine. Nakon što je u posljednje vrijeme objavljeno više svezaka Kataloga rukopisa, potreba za ovom knjigom se još više osjećala. Tako su ostajali uskraćeni svi oni, bilo da se radilo o pojedincima ili kulturno-naučnim institucijama, kojima je bila neophodna ili su željeli kompletirati naše kataloge. Zbog toga smo predložili Fondaciji al-Furqan za islamsko naslijeđe u Londonu da nam u okviru već uspostavljene saradnje sa ovom značajnom institucijom, koja se bavi zaštitom islamskog kulturnog naslijeđa u cijelom svijetu, pomognu u objavljivanju drugog izdanja ove knjige Kataloga. Naš prijedlog je od predsjednika Fondacije, Njegove Ekselencije Šejha Ahmeda Zaki Yamanija, sa zadovoljstvom prihvaćen, i ona je sada na raspolaganju svima zainteresiranim.

Osjećam potrebu da i ovom prilikom istaknem da Fondacija al-Furqan pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku na različite načine: zaštita knjižnog fonda, snimanje rukopisa i arhivskih dokumenata na mikrofilmu i CD-ROM-u i objavljivanje Kataloga rukopisa od IV do IX toma, ukjučujući i drugo izdanje I i II knjige. Nadamo se da ćemo, zahvaljujući ovoj plodonosnoj saradnji, uspjeti objaviti i preostale knjige kataloga.

U ime svih zaposlenih u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, želim izraziti našu zahvalnost predsjedniku Fondacije, Njegovoj Ekselenciji Šejhu Ahmedu Zaki Yamaniju na njegovoj kontinuiranoj pomoći i uloženim naporima na zaštiti islamskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci i objavljivanju Kataloga ovih rukopisa. Molimo Uzvišenog Allaha da primi ove njegove napore i učini da mu budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu.

Zahvaljujemo se, također, i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqan i prof. dr. Yusufu Ibishu, direktoru Fondacije, na onome što oni čine za našu biblioteku. Dugujemo našu zahvalnost i svim zaposlenim u Fondaciji al-Furqan na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje.

Sarajevo, 18. april 2002. god.
Mustafa Jahić,
Direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

PREFACE TO THE SECOND EDITION

Volume II of the *Catalogue of Arabic, Turkish and Persian MSS in the Gazi Husrev-Beg Library* was first published in 1979. Over the years, copies of this *Catalogue*, and in particular this volume, were sold out and we were unable to meet the requirements of scholars and cultural or educational institutions. We still receive orders for this volume and, therefore, we submitted a project to al-Furqan Islamic Heritage Foundation in London to reprint this volume within the co-operative framework established between the Foundation and the Riasat of the Islamic Community in Bosnia and Herzegovina in Sarajevo. Our application was accepted on the instructions of the Chairman of the Foundation, His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, may God bless him.

Al-Furqan Foundation has made every possible effort to rescue the Gazi Husrev-Beg Library on more than one level: in addition to the preservation of documents, MSS and *waqf* documents on microfilm and CD ROM, the Foundation has funded the publication of volumes IV, V, VI, VII, VIII, IX and reprinted volume I of the *Catalogue*. Now it is contributing to the reprinting of this volume (volume II) so that we are now able to fulfil the demands of those who wish to obtain the complete *Catalogue*. We pray to God that this fruitful collaboration between the Library and the Foundation will be crowned by the publication of the rest of the catalogues.

On behalf of the staff of the Gazi Husrev-Beg Library, I would like to thank the Chairman of al-Furqan Foundation, His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, may God preserve and keep him, for his continuous efforts and his generous support of the Gazi Husrev-Beg Library in Sarajevo, making it possible to preserve its Islamic manuscripts and, indeed, to publish them.

We thank His Excellency for the help he is extending to our library, a help with no motive except his concern for the cultural heritage of Islam and his desire to preserve it and to make it known. We pray that God will add this new generosity to the total of his good deeds for it is to God that we turn and from Him that we seek guidance.

We would also like to thank Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, the Vice-Chairman of al-Furqan Foundation, and Professor Yusuf Ibish, the Director of the Foundation for all their efforts on behalf of our library. We extend our thanks also to all the staff of the Foundation who have contributed to this project.

Mustafa Jahic
Director
The Gazi Husrev-Beg Library

UVOD

Ovaj svezak, drugi, Kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke izrađen je, uglavnom, po istom sistemu i principima kao i svezak prvi. Taj sistem i principi detaljno su izloženi u uvodu prvog sveska.

Tu je dat i istorijski prikaz o nastanku i knjižnom fondu ove biblioteke, od njenog osnutka 1537. godine, pa do naših dana. Zato nema potrebe o svemu tome ovdje govoriti.

Rukopisi, koji su obrađeni u ovom svesku, odabrani su i uvršteni prema ranije utvrđenom rasporedu, koji je naveden također u prvom svesku (v. I, Uvod, XVIII). Prema tome rasporedu, ovo je VI grupa rukopisa ove biblioteke, koja obuhvaća materiju islamskog prava (al-fiqh) u najširem smislu. Kako je oblast ove materije veoma široka, a rukopisi s toga područja u ovoj biblioteci mnogobrojni, to je ovaj svezak ispunjen obradom, uglavnom, tih rukopisa. Istina, ovdje je obrađen lijep broj rukopisa i sa drugih područja, ali to su oni rukopisi, koji su se našli uvezani u jednu zbirku uz koje šeriatsko-pravno djelo. Takve rukopise smo ovdje obradili bez obzira na njihov sadržaj, kako smo to učinili i u prvom svesku.

Ovaj svezak raspoređen je na poglavlja prema specijalnostima pitanja ili tema, na koje se obrađeni rukopisi odnose. Pri tom rasporedu postupili smo prema uobičajenoj klasičnoj raspodjeli islamskog prava, tako da su svrstane, pod posebna odgovarajuća poglavlja, sve njegove grane — od uvoda u pravne nauke, preko privatnog i javnog prava, do sudskog postupka. Tako ovaj svezak sadrži i obuhvaća slijedeća poglavlja:

— Uvod u islamsko pravo (Uṣūl al-fiqh);

— Islamsko pravo (al-Fiqh);

— Stvaranje prava na osnovu izvora i analogije (al-Fatāwā);

— Islamsko nasljedno pravo (al-Farā'id);

— Državno pravo i uređenje države (Niẓām ad-dawla wa 'l-Qawānīn);

— Vrhovna državno-policijska kontrola (al-Ḥisba) i

— Postupak pred šeriatskim sudovima (Adab al-qādi, as-Sukūk).

Svako od tih poglavlja raspoređeno je dalje po jezicima (arapski, turski i perzijski), već prema tome, da li i koliko ima rukopisa na dotičnom jeziku.

Rukopisi svakog poglavlja poredani su hronološkim redom, po starini nastanka djela i onda po starini prepisa.

Najveći dio nepoznatih djela, čije nam vrijeme nastanka nije poznato, svrstali smo također u posebno poglavlje.

Cjelokupni broj obrađenih kodeksa u ovom svesku iznosi nešto više od 1160, a obrađenih jedinica oko 1700.

Pored toga, što je svaki rukopis značajno kulturno djelo, tvorevina za se, mnoga poglavlja ovog Kataloga sadrže posebno značajne rukopise, bilo po starini prepisa, bilo po tom što su rijetki u svijetu, bilo po umjetničkoj ljepoti obrade, bilo po piscima i prepisivačima, među kojima su mnogi naši, domaći ljudi. Među djelima naših pisaca ima ih priličan broj autografa.

U Katalogu su često data objašnjenja o raznim mjestima, gdje je rukopis nastao, ili gdje se sve nalazio, o medresama i bibliotekama kroz koje je eventualno prolazio, o privatnim vlasnicima u čije je ruke prelazio, — ako je to u rukopisu zabilježeno. Isto tako mnoge bilješke, koje nemaju direktne veze sa predmetom rukopisa, a koje se često nalaze u rukopisima i koje imaju neki istorijski značaj, navedene su i objašnjene ukratko. To su, držimo, važni podaci i prilozi za upoznavanje kulturne prošlosti naših krajeva. Neki podaci, sadržani u bilješkama u našim rukopisima, ne mogu se naći na drugim mjestima.

Iz raznolikosti i mnogobrojnosti pravnih djela i rukopisa, koji su obrađeni u ovom svesku, a koji su, kako je poznato, široko proučavani i primjenjivani kod nas, vidi se kakvo je mjesto imala pravna misao u našem privatnom i društvenom životu, i na kom stepenu su bili pravni poredak i zakonitost kod nas u periodu od 4—5 minulih stoljeća. To tim više, kad se uzme u obzir da su ovi rukopisi samo dio opsežne pravne literature, sadržane u mnogobrojnim rukopisnim djelima, koja se još nalaze u drugim bibliotekama i institucijama kod nas.

Izvore i literaturu ovdje navodimo u skraćenicama, koje smo nešto izmijenili i još više skratili, u odnosu na skraćenice, koje smo dali u prvom svesku, — kako se to vidi u priloženom popisu u ovom svesku.

Ovaj svezak je rađen, uglavnom, po istim izvorima i literaturi, kojima smo se služili pri izradi prvog sveska, uz malu prinovu nekih izvora, koje ćemo navesti u popisu. Skoro sve teškoće, koje sam imao pri radu na prvom svesku, pratile su me i ovdje, pri izradi ovog sveska. Broj nepoznatih djela, o kojima ne mogosmo naći podataka u pristupačnim izvorima, veći je nego u prvom svesku, što pri obradi zadaje posebne teškoće.

Broj indeksa, dodatih na kraju ovog sveska, veći je od broja indeksa u prvom svesku. Dok smo u prvom svesku sačinili samo dva indeksa (djela i pisaca), dotle smo za ovaj svezak izradili i priključili, pored navedenih, još tri indeksa, a to su: indeks prepisivača, indeks zavještača (vakifa) i indeks mjesta.

Napomena. Ovaj svezak Kataloga pojavljuje se sa zakašnjenjem poslije prvog sveska, koji je izdat 1963. godine. Razlozi su tome, uglavnom, tehničke prirode, jer, obzirom na skupoću troškova oko izdanja, potrebna su bila dosta velika sredstva za njegovo izdavanje. Ta sredstva nisu bila osigurana sve do u najnovije vrijeme. Osim toga, sarajevska štamparija »Oslobođenje« ne posjeduje odgovarajuća arapska slova za štampanje arapskih, turskih i perzijskih tekstova. Najposlije su ti tekstovi otisnuti u Kairu (Državna štamparija). Tek tada se moglo pristupiti izdavanju ovog II sveska Kataloga, što je odmah i učinjeno. Istina, ni dotična kairska štamparija, nažalost, nije imala slova za specifične turske i perzijske glasove, pa smo mjestimice učinili ispravke ručno.

Inače, obrada ovog sveska bila je, uglavnom, dovršena poodavno, još 1970/71, pa je profesor H. Kaleši (umro 19. jula 1976) mogao izvršiti redakciju za života, i to još u junu 1972, u Prištini, u prisustvu i uz saradnju pisca. Kroz svo dalje vrijeme vršene su dopune, ispravci i provjeravanja.

Posebno mi valja napomenuti, da je dr Hazim Šabanović (umro 22. III 1971) koristio ovaj svezak u rukopisu za svoj rad »Književnost muslimana BiH na orijentalnim jezicima«, jer je naš cijeli rukopis, po našem odobrenju, a na njegovo traženje, pročitao i iz istog uzeo što mu je trebalo za njegov rad. Neke podatke prenio je doslovno iz rukopisa. Mnogi radovi naših autora nisu bili nigdje u izvorima poznati, niti se tada moglo do njih doći, izuzev u ovakvoj obradi, kakvu mi ovdje dajemo. On mi je sam bio obećao, da će na svakom dotičnom mjestu označiti, da je podatak uzet iz našeg rukopisa. No, kao što je poznato, on je nenadano umro, prije nego je mogao dati konačnu redakciju svome radu. Tako, kad je njegov rad, poslije njegove smrti, izdat, mnogo prije štampanja ovog sveska, vidio sam, da je samo na nekim mjestima naveden kao izvor naš Katalog, a za mnoge podatke, koje je koristio, takvog navoda nema. Mi ipak nismo mogli ni htjeli, zbog toga, našu obradu mijenjati, pa je ova napomena tim potrebnija, da ne bi kod neupućenih bilo zabune; jer naš rukopis, koji je prije Šabanovićeva rada dovršen, ali ostao neobjavljen, koristio je Šabanović za svoj rad, koji je kasnije dovršen, ali prije objavljen.

Smatramo našom posebnom dužnošću istaći ovom prilikom, da je publikovanje i ovog sveska našeg Kataloga omogućeno punom finansijskom pomoći, koju su za njegovo izdavanje pružile naše društvene republičke ustanove: Republički fond za naučni rad, Sarajevo, i Fond za unapređenje izdavačke djelatnosti pri Republičkom savjetu za obrazovanje i kulturu, Sarajevo, na čemu im ovdje iskazujemo našu iskrenu i duboku zahvalnost.

Isto tako, koristim ovu priliku, da izrazim svoju zahvalnost Starješinstvu Islamske zajednice u SR BiH, kao i direktoru naše biblioteke, Abdurrahmanu Hukiću, na brizi i zalaganju za uspjeh ovog poduhvata.

Na završetku ovog kratkog predgovora upućujem tople izraze zahvalnosti našim orijentalistima, koji su mi pružili svoju saradnju: dru Hasanu Kalešiju, profesoru Universiteta u Prištini, na redakciji ovog rada; Mehmedu Mujezinoviću i Mahmudu Traljiću, na tehničkoj redakciji, te Halidu Hadžimuliću, na tehničkoj pomoći i saradnji pri spremanju Kataloga, a naročito pri izradi indeksa.

Sarajevo, maja 1978.

Kasim Dobrača

INTRODUCTORY

The second volume of the Catalogue of Arabian, Turkish and Persian manuscripts of the Gazi-Husref bey's library is made mainly according the same system and principles as the volume one. That system and principles were explained in details in the introduction of the first volume.

We gave there a historical review of the formation and book stocks in this library from its beginnings in 1537 until today.

The manuscripts treated in this volume, were selected and inserted according the formerly established program, which is quoted also in the first volume. Toward that programme this is a sixth group of manuscripts of thiy library, including Islamic jurisprudence materials (al-fiqh). As the subject of these materials is very wide, and the manuscripts are numerous in this library, this volume includes, mainly, the elaboration of those manuscripts. Indeed, there is a great number of manuscripts treating the other subjects, but those are the manuscripts, which were binded together with some legal writings. We elaborated such manuscripts here without regard to their subject-matter, as we did in the first volume.

This volume is divided in chapters toward the questions and themes treated in the manuscript. Making this classification we respected the usual division of Islamic law, so that we put in special, correspondant chapters all its branches, from introduction to law science, through privat and public law to court procedure. Consequently this volume contents the following chapters:

Introduction to islamic law, — philosophy of law (Uṣūl al-fiqh);

Islamic law (al-fiqh);

Formation of the law toward sources and analogy (al-Fatava);

Islamic hereditary law al-Farāiḍ);

State law and governmental structure (al-qawanīn and Niẓām ad-dawla);

Supreme state and police controle (al-Ḥisba);

Each of these chapters is distributed forward toward the languages: Arabian, Turkish and Persian, and toward the number of manuscripts on that language.

Manuscripts in each chapter are classified in chronological order depending of the time of formation of the writings and transcription, also. The biggest part of the unknown works, we don't know the origin, we put also in a special chapter.

The total number of elaborated codexes in this volume is about 1160, and of elaborated units about 1700.

Besides that, each manuscripts is significant cultural work, and many chapters of this Catalogue have particularly important manuscripts, either by the time of transcription, its rarety in the world, the artistic beauty, or because of the writers and transcribers, among them were many people from our country. There is a great number of autographs.

Often we gave in the Catalogue the explanation about the origin of the manuscript, where it was placed in the course of the time, about medressas and libraries and eventually and about privat possessors -if it is noted in manuscript.

Also, we cited and explained many notes which are not in direct relation with the subject of manuscript, but they are very frequent and have some historical character. They are the very important and make a contribution to the understanding of the cultural past of our regions. Some of these data could not be find elsewhere.

From the diversity and a great number of the legal works and manuscripts elaborated in this volume, which are, as we know, widely researched, we can see what was the place of legal thought in our privat and social life and the degree of legal sequence and legality in our country in the periode of the past four and five centuries. All these manuscripts are only the part of the rich legal literature contained in numerous manuscripts which still exist in other libraries and institutions in our country.

The sources and literature is given in abbreviations, and they are changed and more abbreviated from those in the first volume — this could be seen in the enclosed index of this volume.

This volume is made, mainly, according the same sources and literature as the first one, and some new sources are quoted in the index. Almost all the difficulties I had working on the first volume accompanied me here, also. The number of the unknown works, for which we could not find any data in accessible sources, is bigger than in the first volume, and that made the difficulties.

NOTE

This volume of the Catalogue is appearing later than the first volume that had been published in 1963. The reasons are predominantly of the technical nature financial the increase of the expences, so that the considerable means for its publication were needed. The means were not secured until the most recent. time. Further, the printing office »Oslobođenje« in Sarajevo isn't in possession of Arabic, Turkish and Persian letters to print the adequate texts. Finally, the texts were printed in Cairo (State Printer) at the beginning of this year. So, it was possible to start with the publishing of the second volume of the Catalogue, what has been done.

The work on the volume was completed a time ago, in 1970—71, so Prof. H. Kaleši (dien in 1976) revised it during his lifetime, more precisely, in June 1972 in Priština, together with the author. In the coming years some supplements, corrections and examinations were undertaken.

I have to mention, Dr. Hazim Šabanović (died March 22, 1971) used the volume as manuscript for his work »The Literature of Muslims of Bosnia Hercegovina in Oriental languages«, *because* He wanted to read the manuscript through and by our approval, he cited from it some of the data he took from the manuscript. A great deal of works done by our authors were neither known in different sources nor accessible, except in the work we're presenting. He promised me, these that he will cite our manuscript. But, as it is well known, he had suddenly, died not long ago before he was able to make a final redaction of his work. The work was published after his death, much earlier than this volume was printed. So, I was able to see that in some places the refference was made to our Catalogue, but for a number of refferences, the citations don't exist. We didn't want and weren't able to change our work, so this note is still more necessary, in order not to create a misunderstanding, among those people unaware of the fact. Our manuscript which had been completed before Šabanović's work was done, was unpublished, but Šabanović made use of it in his work done later, but published earlier.

We are obliged to point out, using this opportunity, the publication of this volume of our Catalogue is enabled by the help financial extended by our institutions in the Republic of Bosnia and Hercegovina: Community for Scientific Work, of the SR Bosnia and Hercegovina, Sarajevo and the Fund for the Advancement of publishing work at the Secretariat of Education and Culture of the SR Bosnia and Hercegovina, Sarajevo. We are expressing our most sincere gratitude.

At the same time I would like to express our thanks to the Supreme Islamic Council of the Islamic Comunity in SR Bosnia and Hercegovina, as well as to the Director of our Library Abdurahman Hukić who took care and contributed in his efforts for the succes of the undertaking.

To end the short foreword I wish to express my thanks to the Oriental scholars, who extended the cooperation to me: Dr Hasan Kaleši, Professor at the University in Priština, to revise the work; Mehmed Mujezinović and Mahmud Traljić, for the technical revision and Halid Hadžimulić for the technical assistance and cooperation to prepare the Catalogue, especially for the working out of indexes.

Sarajevo, May 1978.

Kasim Dobrača

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	Verzeichnis der arabischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, I—X, 1887—1899 (Die Handschriftverzeichnisse d. kgl. Bibliothek zu Berlin).
Ambrosiana	Ṣalāḥuddīn al-Munağğid, Fihris al-maḫṭūṭāt al-'arabiya fi 'l-Ambrosiana fi Milano, II, Kairo 1960.
Ā M	Ismā'il-paša al-Bagdādī, Hadiyat al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa aṯar al-muṣannifīn, I—II, Istanbul 1951—1955.
Āšir-efendī	Defteri Kütüphanei Ašir-efendi, Istanbul 1306/1888.
Aumer	Joseph Aumer, Türkische Handschriften — Verzeichnis der orientalischen Handschriften der K. Hof- und Staatsbibliothek in München — München 1875.
Aya Sofya	Defteri Kütüphanei Aya Sofya, Istanbul 1304/1886.
Babinger	Franz Babinger, Die Geschichtsschreiben der Osmanen und ihre Werke, Leipzig 1927.
Bašagić	Safvet-beg Bašagić: Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti, Sarajevo 1912; Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke, Sarajevo 1917; Znameniti Hrvati Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini, Zagreb 1931.

Bešīr-aga	Defteri Kütüphanei Bešīr-aga, Istanbul 1303/1888.
Blochet t	E. Blochet, Catalogue des manuscrits turcs, Bibliotheque Nationale I—II, Paris 1913.
Bratislava	Jozef Blašković: Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava — Bratislava 1961.
Çorlili Ali-paša	Defteri Kütüphanei Çorlili Ali-paša, Istanbul 1303/1886.
Ḍayl	Ismā'īl-paša al-Bagdādī, Iḍāḥ al-maknūn fi 'ḍ-Ḍayl 'alā Kašf aẓ-ẓunūn (Kešf el-zunun Zeyli), I—II, Istanbul 1364—66 (1945—47).
Es'ad-efendi	Defteri Kütüphanei Es'ad-efendī, Istanbul.
Fadil Ahmed-paša	Defteri Kütüphanei Fādil Ahmed-paša, Istanbul.
Fihris m. m.	Fu'ād Sayyid, Fihris al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara, II, at-Tārīḫ, Kairo 1959.
Flemming (Wiesbaden)	Türkische Handschriften, Teil I, beschrieben von Barbara Flemming, Wiesbaden 1968.
Flügel	Dr. Gustav Flügel, Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien, Band I—III, Wien 1865—1867.
G A L	Carl Brockelmann, Geschichte der arabischen Litteratur, G I—II, S I—III, Leiden 1937—1949.
Ḥ Ḫ	Muṣṭafa b. 'Abdullāh, Ḥağī Ḫalīfa, Kātib Čelebī, Kašf aẓ-ẓunūn an asmā'il kutub wa 'l-funūn, I—II, Istanbul (Deri Seadet), 1810/1892 (prvo izdanje); Istanbul 1362/1943 (drugo izdanje).
Ḥamīdiyya	Defteri Kütüphanei Hamīdiyya, Istanbul.
Handwörterbuch	Handwörterbuch des Islam, herausgegeben von A. J. Wensinck and J. H. Kramers, Leiden 1941,

Handžić	Mehmed Handžić, al-Ǧawhar al-asnā, Kairo 1349/1930; Književni rad bosanskohercegovačkih muslimana, Sarajevo 1934.
Ibn Ḫallikān	Aḥmad b. Muḥammad Ibn Ḫallikān, Wafayāt al-a'yān fī'anba'i abnā' az-zamān, I—II, Kairo 1310/1892.
Isl. Ans.	Islam Ansiklopedisi. Islam Ālemi tārīḫ, cografya, etnografya ve biografya lugāti, Tom I—XII, Istanbul 1945—1974.
Kairo	Fihris Dār al-kutub al-Miṣriya, Kairo 1310—1345 (1892—1927).
Kairo, f	Fihris al-kutub al-fārisiya (al-mawǧūda fi 'l-Kutubḫāna al-ḫudaywiya), Kairo 1306/1888.
Kairo, t	Fihris al-kutub at-turkiya (al-Mawǧūda fi 'l-Kutubḫāna al-ḫudaywiya), Kairo 1306/1888.
Köprülüzade	Defteri Kütüphanei Köprülüzade, Istanbul.
Loebenstein I	Helene Loebenstein, Katalog der arabischen Handschriften der österreichischen Nationalbibliothek, Neuerwerbungen 1868—1968, Teil I, Wien 1970.
Maǧalla	Maǧallat Ma'had al-maḫṭūṭāt al-'arabiya, I—IV, Kairo 1955—1959.
Mehmed Asim-bey	Defteri Kütüpḫanei Mehmed Asim-bey, Istanbul.
Mu'ǧam	Yusuf I. Sarkīs, Mu'ǧam al-maṭbū'āt, I—III, Kairo 1346/1928.
Naw'īzāde ('Aṭā'ī)	'Aṭā'ullāh b. Yahyā Naw'īzāde, Ḥadā'iq al-ḥaqā'iq fī Takmilat aš-Šaqā'iq, Istanbul 1268/1851.
O M	Brusali Mehmed Tahir, Osmanli müellifleri, I—III, Istanbul 1333—1342 (1914—1923).
Pertsch (Gotha), p	Dr. Wilhelm Pertsch, Die persischen Handschriften der herzöglichen Bibliothek zu Gotha, Wien 1859.

Pertsch (Berlin), p	Dr. Wilhelm Pertsch, Verzeichnis der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Berlin 1888.
Pertsch (Berlin), t	Wilhelm Pertsch, Verzeichnis der türkischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin, Berlin 1889.
Q A	Šamsuddīn Sāmī, Qamūs al-a'lām, I—VI, Istanbul 1306—1316 (1888—1896).
Rieu	Charles Rieu, Catalogue of the turkish manuscripts in the British museum, London 1888.
Servili	Defteri Kütüphanei Servili, Istanbul 1311/1893.
S O	Mehmed Sureyya, Sicilli Osmanī (Tezkirei mešāhīri osmaniyye), I—IV, Istanbul 1308—1316 (1890—1898).
Spaho	Fehim Spaho, Arapski, perzijski i turski rukopisi Zemaljskog muzeja, Sarajevo 1942.
Süleymaniyya	Defteri Kütüphanei Süleymāniyya, Istanbul 1310/1892.
Saḏarāt	Abu 'l-Fatḥ 'Abdulḥayy b. al-'Imād al-Ḥanbalī Šaḏarāt ad-ḏahab fī aḫbār man ḏahab (Maṭba'at al-Qudsī), Kairo 1351/1932, I—VIII.
Š N	Aḥmed b. Muṣṭafa Taškörüzade, aš-Šaqā'iq an-Nu'māniyya, Istanbul 1269/1852.
Timūriyya	Fihris al-Ḫizāna at-Timūriyya, I—II, Kairo 1367/1948.
Veliyyuddin	Defteri Kütüpḫanei Veliyyuddīn, Istanbul 1304/1886.
Yeni Cami	Yeni Cami Kütüphanesinde mahfuzi kütübi mevcüdenin defteri, Istanbul.
Zirikli	Ḫayruddīn az-Ziriklī: al-A'lām, I—III, Kairo 1345—1347 (1926—1928).

TRANSKRIPCIJA

ا (،)	’	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ ţ
پ	p	ظ	ẓ ż
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s) ŧ	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž) ✓	ف	f
چ	č (ç)	ق	q (k)
ح	ḥ ĥ	ك	k
– خ	ḫ – KH –	ك (ڭ)	n, y
د	d	گ	g
– ذ	ḏ (z) – dh –	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š (ş)	ی	y, i
ص	ṣ ŝ		

Znakovi za duge vokale:

ا ā ی ī و ū

TABELARNI PREGLED RUKOPISA PO JEZICIMA

ARAPSKI

796-814
815,$^{1-2}$
816
817,$^{1-2}$
818-832
833,$^{1-2}$
834-847
848,$^{1-7}$
849
850,$^{1-12;\ 14-15}$
851-852
853,$^{1-2}$
854-859
860,$^{1-2}$
861-872
873,$^{1-9}$
874-875
876,$^{1-5}$
877,$^{1-4}$
878,$^{1-2}$
879,$^{1-2}$
880,$^{1-8}$
881
882,$^{1-3}$
883,$^{1-3}$
884,$^{1-9}$
885-893
894,$^{1-5}$

895
896,$^{1-10;\ 12-16}$
897,$^{1-2}$
898
899,$^{1;\ 5-9}$
900-901
902,$^{1-2}$
903-905
906,$^{1-3}$
907
908,$^{1-3}$
909-912
913,$^{1-2}$
914,$^{1-2}$
915,$^{1-2}$
916-919
920,$^{1-2}$
921,$^{1-2}$
922,$^{1-3}$
923,$^{1-3}$
924-936
937,$^{1-4}$
938-944
945,$^{1;\ 3-5}$
946-949
950,$^{1-2}$
951-980
981,$^{1-2}$

982-987
988,^{1}
989,$^{1-2}$
990
991,$^{1-3}$
992-997
998,^{1}
999-1000
1001-1019
1020,$^{1-2}$
1021-1028
1029,$^{1-2}$
1030,$^{1-13}$
1031-1032
1033,$^{1-2}$
1034-1035
1036,$^{1-2}$
1037-1038
1039,$^{1-2}$
1040-1071
1072-1120
1121,$^{1-2}$
1122
1123,$^{1-4}$
1124-1132
1133-1146
1147-1148
1149,$^{1-3}$
1150-1153

1154,$^{1-3}$
1155
1156,$^{1-3}$
1157-1158
1159,$^{1-2}$
1160,$^{1-3}$
1161-1168
1169,$^{1-3}$
1170-1171
1172,$^{1-2}$
1173
1174,$^{1-2}$
1175-1180
1181,$^{1-2}$
1182-1213
1214,$^{1-26}$
1215-1218
1219,$^{1-2}$
1220-1244
1245,$^{1-3}$
1246-1248
1249,$^{1-4}$
1250-1254
1255,$^{1-8}$
1256
1257,$^{1-4}$
1258,$^{1-2}$
1259
1260,$^{1-4}$

1261-1265
1266,$^{1-6}$
1267-1271
1272,$^{1-3}$
1273
1274,$^{1-2}$
1275-1277
1278-1298
1299,$^{1-2}$
1300-1311
1312,$^{1-3}$
1313-1315
1316,$^{1-6;\ 8-28}$
1317
1318,$^{1-2;\ 4-5}$
1319
1320,$^{1-3}$
1321,$^{1-2}$
1322,$^{1-4}$
1323,$^{1-4}$
1324,$^{1-2}$
1325
1326,$^{1-5}$
1327,^{1}
1328-1331
1332,$^{1-3}$
1333,$^{1-2}$

1334-1366
1367,$^{1-2}$
1368-1395
1396,$^{1-3}$
1397-1398
1399,$^{1-2}$
1400,$^{1-4}$
1401,$^{1-2}$
1402-1403
1404,$^{1-2}$
1405-1413
1414,$^{1-2}$
1415-1427
1428,$^{1-9; 11-12}$
1429-1430
1431,^{1}
1432
1433,$^{1-2}$
1434,$^{1-2}$
1435,$^{1-2}$
1436,$^{1-6}$
1437,$^{1-2}$
1438-1453
1454,$^{1-6}$
1455
1456,$^{1-2}$
1457,$^{1-3; 7}$
1458-1459
1460,$^{1-2}$
1461
1462,^{1}
1463,$^{1-2}$
1464-1474
1475,$^{1-2}$
1476-1479
1480,$^{1-6}$
1481-1486
1487,$^{1-2}$
1488
1489,$^{1-2}$
1490
1491,^{1}
1492,$^{1-3}$
1493,$^{1-5}$
1494,$^{1-3}$
1495-1497
1498-1512
1514-1515
1517
1518,$^{1-2}$
1519,$^{1-2}$
1520-1523
1524,$^{1-2}$
1525-1526
1527,^{1}
1528
1529,$^{1-2}$
1530,$^{1-3}$
1540,$^{2-3}$
1592,^{2}
1612,$^{2-4}$
1621,^{2}
1636,^{2}
1637,^{1}
1638-1686
1687,$^{1; 7}$
1688$^{1-4; 6-8}$
1689-1690
1691,^{1}
1962
1693,$^{1-2}$
1694-1698
1699,$^{1-5}$
1700,$^{1-3}$
1701-1724
1780,^{2}
1795,$^{1-3}$
1796,$^{1-2}$
1797
1798,$^{1-4}$
1799,$^{1-2; 4}$
1800,$^{1-2}$
1801,^{1}
1802
1803,$^{1; 3}$
1804-1805
1806,$^{1-3}$
1807,$^{1-3}$
1808,^{1}
1809,^{1}
1810-1813
1814,^{1}
1815-1817
1818,$^{1-3}$
1819,$^{1-2}$
1820-1821
1822,$^{1-3}$
1823-1826
1827,^{1}
1828,$^{1-2}$
1829-1832
1833,$^{1-3}$
1834-1845
1846,$^{1-2}$
1847-1854
1855,$^{1-2}$
1856,$^{1-11}$
1857,$^{1-3; 5}$
1858
1859,$^{1-4}$
1860,^{1}
1861-1863
1874,^{2}
1877,^{4}
1879,^{4}
1880,$^{3-5}$
1884,^{2}
1886,$^{2-4}$
1890-1891
1892,$^{1-5}$
1893
1894,$^{1-3}$
1895
1932,$^{2-3}$

TURSKI

850,^{13}
850,$^{16-17}$
896,$^{11; 17-18}$
899,$^{2-4; 10-12}$
921,$^{3-5}$
945,$^{2; 6}$
988,^{2}
998,$^{2-3}$
1033,^{3}
1245,^{4}
1266,^{7}
1318,^{3}
1327,$^{2-4}$
1428,^{10}
1431,^{2}
1433,^{3}
1457,$^{4-6; 8-12}$
1462,^{2}
1475,$^{3-4}$
1480,^{7}
1491,$^{2-3}$
1513,$^{1-2}$
1516
1518,$^{3-4}$
1527,^{2}
1531-1538
1539,^{1}
1540,^{1}
1541-1544
1545,$^{1-2}$
1546-1548
1549,$^{1-2}$
1550-1554
1555,$^{1-2}$
1556-1560
1561,$^{1-3}$
1562-1591
1592,^{1}
1593,$^{1-4}$
1594-1599
1600,$^{1-2}$
1601-1611
1612,^{1}
1613-1620
1621,$^{1; 3-6}$
1622-1625
1626,$^{1-2}$
1627,$^{1-2}$
1628,$^{1-2}$
1629,$^{1-9; 11}$
1630-1632
1633,$^{1-5}$

1634-1635
1636,^{1}
1637,^{2}
1687,$^{2-6; 8-9}$
1691,^{2}
1725,$^{1-2}$
1726
1727,$^{1-2}$
1728-1773
1774,$^{1-2}$
1775-1779
1780,^{1}
1781-1787
1887-1889
1896-1899
1788,$^{1-3}$
1789-1794
1798,$^{6; 8}$
1799,^{3}
1801,^{2}
1803,^{2}
1808,^{2}
1809,^{2}
1814,^{2}
1827,^{2}
1855,$^{3-4}$
1857,^{4}
1860,$^{2-6}$
1864-1871
1872,$^{1-2}$
1873,^{1}
1874,$^{1; 3-4}$
1875-1876
1877,$^{1-3}$
1878
1879,$^{1-3; 5}$
1880,$^{1-2}$
1881-1883
1884,$^{1; 3}$
1885
1886,^{1}
1900,$^{1-2}$
1901-1908
1909,$^{1-2}$
1910,$^{1-2}$
1911-1916
1917,$^{7-9}$
1918
1919,$^{1-2}$
1920-1928
1929
1930,$^{1-2}$
1931
1932,$^{1; 4}$
1933-1952
1953,$^{1-2}$
1954-1956
1957,$^{1-16}$

PERZIJSKI

1316,^{7}
1539,^{2}
1629,^{10}
1688,^{5}
1798,$^{5; 7}$
1957,$^{17-19}$

UVOD U ISLAMSKO PRAVO

(UṢŪL AL-FIQH)

UVOD U ISLAMSKO PRAVO

(UṢŪL AL-FIQH)

Arapski

796. كنز الوصول الى معرفة الاصول **3829.**

Djelo iz filozofije islamskog (šeriatskog) prava *(uṣūl al-fiqh)*. Napisao ʻAlī b. Muḥammad al-Pazdawī, umro 482/1089. Djelo je poznato i služilo je kao izvor kasnijim piscima, a po svom pravcu pripada hanefijskoj pravnoj školi. Obično je poznato pod nazivom

اصول البزدوى :

GAL I, 373.

Primjerak je s početka nepotpun.

Početak je ovdje:

تقدير الخير والشر من الله تعالى وان ذلك كله بمشيئته واثبت الاستطاعة مع الفعل

L. 276; 27 × 19. *Nasḫ* starinski, krupan, velikim dijelom vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Važnije riječi podvučene crvenom crticom. Po rubovima listova ima dosta komentara uzetih iz raznih djela i pisanih vještom rukom istog prepisivača. Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj, pisan kasnije nevještom rukom. Papir žućkast i bijel, deblji. Neki listovi s početka oštećeni su crvotočinom. Povez kožni, ruiniran, sa ornamentima na koricama, ukrašenim zlatom, djelomično rastavljen od knjige.

Prepisao, pročitao i ispravio Ḫalīl ar-Rūmī al-Bāfī (iz gradića Baf, Pafos, na jugozapadnoj obali ostrva Cipar), godine 800/1397.

(كتبه وقرأه وصحّحه وحشّاه العبد الفقير الحقير الى رحمة ربه ومولاه خليل الرومى

الباقىّ سنة ثمانمائة ...)

Tumačenja, pisana po širokim marginama, iznose više nego samo djelo.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

797. شرح على اصول الپزدوى 490.

Komentar prethodnom Pezdevijinom djelu od nepoznatog pisca. Najsličniji je komentaru كشف الاسرار koji je napisao 'Alā'uddīn 'Abdul'azīz b. Aḥmad al-Buḫārī, umro 730/1329. Čini se da je to skraćena prerada ovog komentara. Na naslovnoj stranici pak, u vrhu, nalazi se bilješka, koja se teško čita, stavljena kasnije slabim rukopisom, u kojoj se kaže da se ovaj komentar zove aš-Šāfī (شرح پزدوى المسمى بالشاف — v. u podlistku ḤḪ I, str. 113).

Svezak drugi, الجلد الثانى — od poglavlja باب بيان اسباب الشرائع do konca djela.

Početak:

اى وجوبها على حذف المضاف واراد بها الاحكام المشروعة هنا وان كانت عامة فى الاسباب والعلل والشروط قوله اعلم ان الامر والنهى

Završetak:

قوله وذلك تناول مال الغير لضرورة الاكراه مثل تناول محظور الاحرام للمحرم عن ضرورة بالمحرم انه ترخيص له ويضمن الجزاء فكذلك هنا اى فى الاكراه والله اعلم بالصواب ...

L. 309; 26 × 17,5. *Nasḫ* starinski, krupan, većinom bez tačaka. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Iz bilješke na završetku razumi se da je prepis načinjen po nečijoj narudžbi. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Na naslovnoj stranici nalaze se dva pečata: Fejzijje medrese u Travniku i jedan privatni ovalni pečat u kome je upisano ime: عبده على جلال الدين

Rukopis je, sudeći po starosti pisma i papira, vjerovatno iz XIV stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

798. شرح على كتاب فى اصول الفقه 3018.

مخروم من الاول

لعله شرح البزدوى على كتاب تقويم الادلّة فى الاصول

Komentar nekom usulskom djelu, od nepoznatog pisca, nepotpun s početka. Prema djelima ove discipline koja imamo i prema izvorima kojima raspolažemo, nije bilo moguće identifikovati ni osnovno djelo ni ovaj njegov komentar. Međutim, nakon podrobnog proučavanja samog rada držimo da bi ovo mogao biti komentar, **što ga je napisao 'Alī b. Muhammad al-Pazdewī** (umro 482/1089) djelu تقويم الادلة فى الاصول , koje je napisao al-qāḍī al-imām Abū Zayd 'Ubaydullāh b. 'Omar ad-Dabūsī, umro 430/1038. Taj komentar poznat je u literaturi (v. ḤḪ I, 467). Do ovakvog mišljenja došli smo na osnovu slijedećih činjenica: 1) što su sistem, stil, metod rada i neki termini ovdje iz IV i V stoljeća islamske ere; 2) što su posljednji pisci, na koje se ovdje poziva, Abu'l-Ḥasan al-Karḫī ('Ubaydullāh b. Ḥusayn, umro 340/952) i Abū Bakr ar-Rāzī (Aḥmad b. 'Alī al-Ǧaṣṣāṣ, umro 370/981); 3) što se na ove pisce poziva Abū Zayd ad-Dabūsī u svojim drugim djelima, kao što je njegov kraći štampani rad كتاب تأسيس النظر (v. I izdanje, Matba'a Adabiyya, Egipat, str. 3), a uz to u ovom našem rukopisu ima termina i izraza kao u tom radu (كتاب تأسيس النظر) i 4) što je ovaj naš rukopis, obzirom na papir i pismo, vrlo star, vjerovatno mu ima šest do sedam stoljeća, pa je jasno da rad potiče od ranijih pisaca.

Početak je ovdje:

... واذا تكلم بعبارة الامر لم يستقم نفيه قوله الامر بمعنى الفعل يجمع على امور وبحقيقته على اوامر يعنى الامر بمعنى تحقيق الفعل فى نفسه يجمع على اوامر بمعنى طلب الفعل من غيره بصيغة افعل وانه حقيقة فيه على ما ذكرنا ...

Prvi podnaslov glasi:

فصل قوله وقد يطلق احدهما على الآخر قال الله تعالى فاذا قضيتم مناسككم اى ادّيتم وقال تعالى فاذا قضيت الصلوة اُديت والله اعلم اذ الجمعة لا تقضى ويقال ادى دينه اى قضى.

Posljednje poglavlje je: باب حروف المعانى

Završetak glasi:

واما اين وحيث من اسماء المكان وفى قوله انت طالق حيث شئت او اين شئت لا يقع الطلاق مالم تشاء فى المجلس لان الطلاق فعل لا تعلق له بالمكان فيلغو ذكر المكان وبقى ذكر مطلق المشيئة بخلاف الزمان لان له به تعلقا فوجب اعتباره خصوصا فيما لو قال انت طالق غدا مثلا حتى لم يقع قبله وعموما فيما لو قال انت طالق ولم يقيده بزمان فانه يعم الازمان والحمد لله وحده والصلوة على رسوله محمد وآله وصحبه اجمعين.

L. 129; 16 × 13. *Nasḫ* stari, arapski, bez tačaka, izuzev mjestimice, pisan vještom rukom. Naslovi su većinom pisani crnim mastilom krupnije, a podnaslovi قوله crvenim mastilom. Neki naslovi i podnaslovi izgleda da su pisani kasnije drugim rukopisom (naročito oni što su ispisani crvenim mastilom). Po rubovima nekih listova ima nešto bilježaka pisanih istim rukopisom kao i tekst. Papir tamno-bijel, starinski, deblji; neki listovi su oštećeni vlagom ili crvotočinom. Povez polukožni, znatno oštećen i rastavljen od listova koji su prosuti.

Prepisao Yūsuf b. Ayyūb b. 'Isā bez oznake datuma i mjesta.

(قد فرغ من تحريره يوسف بن ايوب بن عيسى غفر الله لهم ولجميع المسلمين والمسلمات يوم الاثنين ... بياض)

Sadržaj ovog rukopisa je:

فصل قوله وقد يطلق احدهما على الآخر – فصل قوله المامور به فى صفة الحسن نوعان – باب النهى قوله ومن قال بان الامر بالشئ نهى عن ضده – فصل قوله النهى فى صفة القبح – فصل قوله جعلها الشرع اسبابا – فصل فى العزيمة والرخصة – باب وجوه النظم صيغة ولغة – باب وجوه استعمال النظم – باب معرفة وجوه الوقوف على احكام النظم – باب الحجج الشرعيه – باب ما تختص به السنن – فصل فى المعارضة الكلام فيها فى تفسيرها وركنها وشرطها وحكمها – باب البيان البيان فى اللغة عبارة عن الاظهار قولا او فعلا – باب القياس وانه يشتمل على بيان نفسه وشرطه وركنه وحكمه ودفعه ... قوله وهو لاعتبار المامور به فى قوله تعالى فاعتبروا – فصل فى الترجيح – فصل فى الانتقال اى عند المناظرة – فصل ثم جملة ما ثبت بالحجج التى مر ذكرها مقدما على باب القياس من الكتاب والسنة والاجماع شيئان – فصل فى الاحتجاج بما ليس بحجة – فصل فى بيان الاهلية – اب فى الامور المعترضة على الاهلية – فصل فى العوارض المكتسبة – باب حروف المعانى

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XIV ili XV stoljeća.

Iz biblioteke Džino-zade

799. (شرح على كتاب فى اصول الفقه) 593.

مخروم من الاول والآخر

– والمتن ههنا عين المتن فى المخطوط السابق –

Komentar nekom usulskom djelu od nepoznatog pisca, nepotpun s početka i na kraju. Osnovno djelo je isto kao u prethodnom rukopisu, — tj., držimo, تقويم الادلة dok je komentar različit.*)

Početak je ovdje:

... يباح له التأخير عنها كوقت الظهر للظهر وانما قلنا ذلك لان الخطاب بالاداء لحقه فى هذا الوقت اتفاقا وهو فور لا مزاحم له

Prvi naslov je:

فصل فى حكم الجواب بالامر اقول لما فرغ عن بيان احكام الامر شرع فى احكام الواجب بالامر فقال وهو نوعان اى الواجب بالامر نوعان اداء وهو تسليم عين الواجب بسببه الى مستحقه

Posljednje poglavlje je:

باب حروف المعانى وانما سميت بحروف المعانى لانها توصل معانى الافعال الى الاسماء اذ لو لم يكن من والى فى قولك خرجت من البصرة الى الكوفة لم يفهم ابتداء خروجك وانتهاءه او لان لها معانى كالباء فى بزيد بخلاف الباء فى بكر

L. 150; 27,5 × 18. *Nasḫ*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima mnogih listova ima glosa koje su pisane rukopisom istog prepisivača. Papir tamnobijel, povez otkinut i izgubljen.

Prepis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

800. المنتخب فى اصول المذهب 4524.

Usulsko djelo, što ga je napisao Ḥusāmuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. 'Omar al-Aḫsikaṯī, umro 644/1246. Djelo je poznato još pod nazivima: منتخب الاصول i المنتخب الحسامى . U rukopisu je naslov pisan rukom prepisivača: كتاب الاخسكثى . To je, zapravo, izbor iz raznih djela te struke, sačinjen u obliku praktičnog priručnika i raspoređen metodski, — što je u to vrijeme bila interesantna i poželjna novina. Zato je djelo ubrzo rado prihvaćeno u školskim i naučnim krugovima, dugo je vremena služilo kao udžbenik i mnogo je komentarisano.

GAL I, 381, — S. I, 654; ḤḪ II, 1848—49.

---

*) Zbog istovjetnosti ovog i prethodnog osnovnog djela stavili smo ovaj rukopis na ovom mjestu.

Početak: اما بعد حمدالله على نواله والصلاة على رسوله محمد وآله فان اصول الشرع ثلاثة

L. 99; 20,5 × 15. *Ta'līq* krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Po širokim rubovima s početka (samo na 24 lista) ima dosta komentara, pisanih sitnije, rukom istog prepisivača. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst. Listovi su po rubovima dohvaćeni vlagom i napadnuti mikrobima. Povez polukožni, znatno oštećen vlagom.

Prepisao Naṣūḥ b. Qāsim, 956/1549.

كتبه الفقير الحقير اضعف العباد جرما واقواهم جرما نصوح بن قاسم ... ٩٥٦

Na unutarnjoj strani prve korice je ime ranijeg vlasnika (Muhammad b. Ibrahim). Na zaštitnim listovima s početka su stihovi na turskom jeziku o rastanku, i kraća dova. Na naslovnoj stranici su bilješke iz raznih komentara. Na kraju su kraće dove i jedan zapis. Na unutarnjoj strani druge korice je ime ranijeg vlasnika (Hasan b. Ali).

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije (Foča).

801. (كتاب) التحقيق 3848.

Komentar prethodnom djelu *Muntaḫab al-uṣūl*. Napisao 'Abdul'azīz b. Aḥmad b. Muḥammad al-Buḫārī, umro 730/1330.

GAL I, 381; S. I, 654.

Gornji naslov komentara dat je prema uvodu rukopisa, dok Brockelmann (n. m.) kaže da je naslov ovog komentara غاية التحقيق , ali nama nije poznato na čemu se taj njegov navod zasniva. Vjerovatno se za njim poveo i Sarkīs (Mu'ğam I, 538). Inače, većina arapskih izvora (ḪḤ II, 1849; Kairo I, 380; Ismā'ī-paša I, 581) navode ovaj komentar pod naslovom التحقيق . Pisac kaže da je osnovno djelo studirao kod svog strica (Muḥammad b. Muḥammad b. Ilyās al-Mā'imargī), a ovaj je slušao to djelo kod autora. Komentar je dovršen 712/1312 (v. l. 89).

Početak:

الحمد لله الذى مهد مبانى الاسلام بالآيات الظاهرة واحكم قواعد الاحكام بالحجج
الباهرة ...واوضح معالم الدين ... وسميته كتاب التحقيق

L. 213; 27 × 19. *Nasḫ* stari, arapski, čitak, pisan uvježbanom rukom. U prvoj polovini i na kraju veći broj lista (30—52 i 205—213) dopisan je kasnije slabijim rukopisom. Papir je tamno-bijel, deblji. Mnogi listovi, a naročito prva dva, oštećeni su crvotočinom i dugim

vremenom. Povez je kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad 'Alī(?) u selu Navābād(?), koje pripada gradu Qāsān u Turkestanu, 738/1337, kako se to vidi u bilješci na kraju prvog dijela (l. 89).

تم القسم الاول من كتاب التحقيق فى شرح المنتخب للشيخ الامام والقرم الهمام الفاضل
الكامل ... متع الله المسلمين بدوام بقائه وطول حياته وقد فرغ من اتمامه فى جمادى الآخرة سنة
اثنى عشر وسبعمائة بترمذ حرسها الله من الآفات وفرغ الكاتب من تحريره فى سلخ الواقع فى
شهور سنة ثمان وثلثين وسبعمائة بقرية النواباد حرم قاسان حماها الله من الافات والعاهات بخط
العبد الضعيف اضعف عباد الله ... محمد بن على بن محمد على (؟) النوابادى — ؟

Iz navedene bilješke razumi se da je autor bio živ u to vrijeme (738 H), što nije u skladu sa datumom njegove smrti, označenim u izvorima koji su nam pristupačni.

Ovo je, držimo, najstariji poznati primjerak ovog djela u svijetu.

Na početku je sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj stranici nalazi se naslov, kasnije stavljen, zatim jedan hadis (slabe vjerodostojnosti), kratka dova koja se uči povodom nove godine, te bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed b. ... al-Halebi, kupio 842/1438; Veli b. Ali b. el-Imadi el-Halebi; Hafizuddin Ebu Abdullah Muhamed Emin b. Šejh Tekijjuddin Ebi Hamid Ahmad b. Šejh Imaduddin Ebi Muhamad Ismail-el-Mevsili). U vrhu stranice je nečiji potpis, namjerno izbrisan.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

802. (حاشية على التحقيق) 243.

Glosa prethodnom komentaru, od nepoznatog pisca. Na naslovnoj stranici je naslov, stavljen kasnije:

الحسكى حاشية تحقيق فى اصول الفقه

Učenjak as Sayyid as-Samarqandī kritikovao je navedeni komentar *Kitāb at-Taḥqīq*, a pisac ove glose dao je ovdje odgovor i protukritiku na te kritike. To je, dakle, odbrana prethodnog komentara.

ḤḪ II, 1849, GAL S. I, 654.

Brockelmann (n. m.) kaže da je pisac ove odbrane neki Sayyid Samayānī, ne navodeći nikakvih podataka o njemu.

Na naslovnoj stranici rukopisa nalazi se nejasna bilješka, kasnije stavljena, u kojoj se kaže da je ovo »glosa djelu *at-Taḥqīq* Hoğe Isamuddina«. Ispod toga je neko poslije dodao ovoj bilješci kratko i nedovoljno objašnjenje, u kome kaže da je dotični »potomak pisca *el-Hidaje* i da je pripadao ulemi Timurlenkove države«. — Timurlenk je živio od 1335—1405, vladao 36 godina. — (حاشية التحقيق لخواجه عصام الدين شيخ اسلام – ؟ – هو من احفاد صاحب الهداية وكان من علماء الدولة التيمورية)

Ukoliko je ova bilješka uopće tačna, iz nje bi se moglo razumjeti to, da je neki Hodža Isamuddin pisac ove glose. Neizvjesnost oko ove glose povećava još jedna bilješka na kraju rukopisa, pisana rukom prepisivača crvenim mastilom, odvojeno od teksta. U toj bilješci kaže se da je »ovo djelo dovršeno u četvetak 19. zulkade godine 708/1308«. (تم هذا الكتاب يوم الخميس فى التاسع عشر من ذى القعدة سنة ثمان وسبعمائة). To je očito bilješka prepisivača, kojom je on označio datum prepisa. No poteškoća je onda u tome što se zna da je osnovno djelo (komentar *at-Taḥqīq*) dovršeno 712 H., kako smo to istakli u prethodnom broju. U ovom slučaju ne preostaje nam drugo nego da kažemo da je ovaj datum pogrešno naveden, tako što je prepisivač zaboravio jedan broj (deseticu), pa je, vjerovatno, trebalo reći: سنة ثمان وثمانين وسبعمائة (788/1386). U tom slučaju navedena poteškoća (neslaganje datuma ovdje i u predmetnom komentaru) otpada, ali i ovako ispravljen datum ovdje znači da je ovaj rukopis star bar šest stoljeća. Obzirom pak na pismo, papir i obrub stranica crvenim linijama, ne izgleda nikako da je rukopis toliko star. Otuda bi se prije moglo reći da je prepisivač ovog rukopisa stavio ovdje datum originala, po kome je rađen ovaj prepis, a svoj datum nije uopće zabilježio.

Početak:

الحمد لله الذى شيد بناء الاسلام ومهد قواعده واحكم اساس الشرع وايد سواعده ... وبعد فان بعض اولى التدقيق تأمل فى كتاب التحقيق واعترض على بعض جمله وفصوله وطعن فى كثير من قواعده واصوله ... فالتمس منى زمرة الاصحاب ان اقف فى معرض الجواب واتصدى لدفع اعتراضاته بالكشف عن المبانى ... فاجبتهم الى مسئولهم وشرعت فى انجاح مأمولهم

L. 94; 27,5 × 18,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji, posebne vrste. Prve dvije stranice obrubljene su sa četiri, a ostale sa dvije crvene linije. Naslovi i neki dijelovi komentara pisani su crvenim mastilom. Papir tamno-bijel, deblji; povez polukožni, oštećen; ima polukožnu futrolu.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća, — ukoliko se navedeni datum na kraju ne odnosi na ovaj prepis.

Na naslovnoj stranici, pored gore navedenih bilježaka, nalazi se još bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ebu Bekr b. Rustem b. Ahmed eš-Širvani — من كتب ابى بكر بن رستم بن احمد الشروانى —. To je turski državnik i pjesnik, umro 1135/1722, koji je u turskoj carevini obnašao razne visoke položaje, a bio je i učitelj misirskog valije Šišmana Ibrahim-paše, — v. AM I, 241 i SO I, 176).

Iz Šehdine biblioteke (v. njegov pečat u rukopisu).

803. مُنْتَجَبُ الحُصُولُ فى شرح مُنْتَخَب الاصول 3858.

(بخط يد المؤلف)

Komentar djelu *Muntaḫab al-uṣūl*. Napisao Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, umro 1119/1707. Naslov ovog komentara naveden je prema naslovu i uvodu rukopisa koji je *autograf*. GAL ne navodi ovaj komentar, što znači da vijest o njemu tada nije bila daleko doprla. AM II, 443; OM II, 31; Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci, 328; al-Ǧauhar al-asnā, 132. i Bratislava, 43. spominju ovaj komentar, ali pod nepotpunim ili pogrešnim naslovom.

U lijepo pisanom uvodu autor objašnjava kako je nastao ovaj komentar i kako su nastali neki drugi njegovi komentari s ovog područja, pa zato ga dajemo u nešto dužem izvodu.

Početak i dio uvoda glasi:

الحمد لله الذى اوضح معالم الدين بزواهر المنقول والمعقول وزين قلايد الشرع بجواهر الفروع والاصول وانار منار العلم بانوار الكتاب والخبر ... وبعد فيقول العبد الفقير الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى ان ارباب العقل متطابقون واصحاب النقل متوافقون على ان العلم وان تشعبت افانينه وتنوعت قوانينه اعز المطالب التى يقترحها القرايح واربح المكاسب التى يجنح الى تحصيلها الجوانح وان العلوم الشرعية اشرف العلوم وانفعها واكمل المعارف وارفعها ... واصول الفقه اصعبها مدارك وارقها مسالك ... ولقد صنف فيه علماء الاسلام وفقهاء الانام ... كتبا شريفة وزبرا لطيفة غير ان المنتخب المنسوب الى الشيخ الامام ... حسام الملة والدين ... محمد بن محمد بن عمر الاخسيكثى ... اختص من بينها بمزايا لا مزيد عليها ... وانى صرفت عنفوان شبابى الى استقراء مسائل هذا الفن فى ارض مس جلدى ترابها مع حداثة السن ثم بعثنى صدق الهمة فى الارتقاء الى مدارج الكمال وفرط الشغف باخذ العلم من افواه الرجال على الترحل الى البلدة الطيبة المسماة بالقسطنطينية محط رحال الافاضل ومخيم ارباب الفضايل فاشتغلت بقرع باب العلم ليلا ونهارا ... ومضت على هذا خمس عشرة سنة واشهراً — وامليت فى اثناء التحصيل مفتاح الحصول لمرآة الاصول فى شرح مرقاة الوصول ثم رجعت الى ديار

حلَّ الشباب تميمتى واول ارض مس جلدى ترابها فامليت كتاب فتح الاسرار مع ضيق البال والانكسار بسبب اختلال الامن والامان فى مملكة آل عثمان فلما فرغت عن املائه امرت بلسان الالهام لاكوهم من الاوهام ان اشرح هذا الكتاب وابين مقاصد الابواب فشرعت فى املائه وشرح مشكلاته ... اذا هجم العدوّ من اهل الشرك والطغيان قرب ديارنا على كثير من البلدان واحرق اجودها واسر كثيرا من الذرارى والنسوان فطرحت الاوراق فى زوايا الهجران ونسجت عليها عناكب النسيان ... ثم ان بعض الاحباب لما شرع فى الاستفادة منى كتاب التنقيح مع الشرح الموسوم بالتلويح اخذت الاوراق المطروحة والحقت اليها فوايد مما استفدت من الكتب والدفاتر وفرائد سمح بها الخاطر الفاتر فجاء شرحا يذلّل صعاب الكتاب .. وبعد الاتمام سميته منتجب الحصول فى شرح منتخب الاصول .

Kako se vidi iz navedenih riječi, autor ovdje, među ostalim, kaže da je u vrijeme pisanja komentara *Fatḥ al-asrār* (v. br. 808), kao i u vrijeme pisanja ovog komentara, bio »u velikoj tegobi, potištenosti i nespokojstvu zbog poremećaja reda i sigurnosti u Osmanskom carstvu«. Kad je počeo pisati ovaj komentar, »navalio je — kaže — nevjerni i obijesni neprijatelj na mnoga naša naselja i gradove, popalio najbolji grad, zarobio i odveo u sužanjstvo mnogo žiteljstva i žena«. (Pisac očito misli na katastrofalnu provalu austrijske vojske u Bosnu, godine 1697, pod vodstvom princa Eugena Savojskog, i na stradanje Sarajeva tom prilikom). Zahvaćen općom pometnjom i nemirom, pisac je tada, — kako dalje kaže — »bacio u kraj svoje papire i knjige« i prestao sa pisanjem. Kasnije su njegovi prijatelji i učenici tražili od njega da nastavi sa predavanjem i naučnim radom, što je on prihvatio, i tako dovršio i ovaj komentar.

Poređenjem teksta u uvodu i na drugim mjestima vidi se da se autor pri izradi ovog komentara *mnoĝo služio* navedenim komentarom كتاب التحقيق . Početne riječi ovdje uzete su doslovno iz početka navedenog komentara — iako to naš autor ne kaže.

L. 146; 25 × 15. *Ta'līq* sitan, složen, lijep, pisan rukom autora. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i glosa od pisca, pisanih također njegovom rukom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je dovršen u Mostaru u nedjelju 13. džumada'l-ula 1110/1698, a početak pisanja bio je u utorak 1. rebiul-evela 1109/1697.

(قال المفتقر الى الله الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى هذا آخر ما قصدته من شرح الكتاب بعون الله الملك الوهاب ... قد اتفق فراغ بنان البيان واسنان الاقلام عن نظم ما جمعت من الفرائد ورقم ما سمعت من الفوائد يوم الاحد الثالث عشر من جمادى الاولى سنة

عشر ومائة والف من هجرة من له العز والشرف فى بلدة موستار لصينت عن الاكدار ... وقد كان الافتتاح يوم الثلاثاء غرة شهر ربيع الاول سنة تسع ومائة والف)

Na nutarnjoj strani prve korice i na tri neispisana lista s početka nalaze se bilješke na arapskom i perzijskom jeziku s područja arapskog jezika, tesavvufa, fikha, tefsira i književnosti, — što je sve pisano rukom autora. Tu se nalazi nekoliko priča iz Surūrijinog komentara *Mesnevije*.

Na naslovnoj stranici nalazi se redoslijed autorovih učitelja, kako ih je on vlastoručno ovdje zabilježio, preko svog direktnog učitelja Arapzade do as-Seyyid aš-Šerīfa al-Ĝurĝānije. Ispod toga je njegov vlastoručni popis njegovih radova.

Na kraju se također nalazi nekoliko bilježaka sličnih gornjim. Ovdje je i koncept jedne fetve autorove na turskom jeziku, koju je on potpisao kao mostarski muftija.

Na stranici »b« prvog neispisanog lista nalazi se bilješka, pisana kasnije drugim rukopisom, u kojoj se kaže da je ovo djelo vlasništvo(?) Munla Hamida Muftizāde, a potom da ga je uvakufio za Karađoz-begovu biblioteku Muhamed sin Hamida Čišića (Muhamed b. Hamid Kišizade el-Moṣtari), bez oznake datuma.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

804. المغنى فى اصول الفقه 1615.

Poznato hanefijsko djelo iz *uṣūl al-fiqha*, koje je napisao Ĝalāluddīn 'Omar b. Muḥammad al-Ḫabbāzī al-Ḫuĝandī, umro 691/1292.

GAL I, 382.

Primjerak je nepotpun s početka, na kraju i mjestimice u sredini. (Identitet ovog rukopisa utvrđen je sravnjivanjem).

Početak ovdje: فيكبر لشبهة الاداء احتياطا , a prvo poglavlje je: فصل فى صفة الحسن للمأمور به

L. 68; 21,5 × 15. *Nasḫ* starinski, čitak, mjestimice vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi podvučene crvenom crticom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Neki su sa potpisom قاعانى (umjesto قاآنى). Papir crvenkast, deblji; povez polukožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Na rubu lista 16. zabilježeno je da je pročitano pred šaih Mahmud Rumi-jom (بلغ قراءة للشيخ محمود الرومى).

(Na nutarnjoj strani druge korice zabilježeno je da je rukopis uvakufio Muzaferija H. Abdulkadir-efendija za nastavnike i učenike medrese Simzade, početkom ševala 1206/1791, ali ovaj povez, po svoj prilici, nije od ovog rukopisa, pa se ni spomenuta bilješka ne odnosi na njega).

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XV ili XVI stoljeća.

805. ISTO 2723.

Primjerak je nepotpun *s* početka.

Početak je ovdje:

الامام اتم وبعد فراغه لا لانه قاض بعد الفراغ ...

L. 93; 17,5 × 15. *Nasḫ*, pisan širokim perom. Istaknutije riječi podvučene crvenom crticom. S početka, na starom listu, nalaze se bilješke iz fikha, jezika i književnosti, te sadržaj. Po rubovima i na umetnutim listićima ima dosta komentara i glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Na kraju su bilješke iz fikha i jedna o značenju pojedinih slova arapske abecede. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Iz biblioteke Kadića Muhameda Enveri-efendije.

806. شرح المغنى للقاآنى 508.

Komentar prethodnom djelu *al-Mugnī*. Napisao Abū Muḥammad Manṣūr b. Aḥmad b. (Mu'ayyad) yazīd al-Hwārizmī al-Qā'ānī, umro 705/1305. Djelo je vrijedno i poznato.

GAL I, 382; AM II, 474.

Početak:

الحمد لله الذى تجلى على بعض عباده المخلصين عن شرك الشرك الحق باسمه الواسع العليم وحلى ظواهرهم وبواطنهم ...

L. 159; 26,5 × 17,5. *Ta'līq* starinski, složen, pisan uvježbanom rukom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara i glosa pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji. Mnogi su listovi dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju, ali pismo nije mnogo oštećeno. Povez polukožni, ruiniran.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov i bilješke s imenima dvojice ranijih vlasnika. Prvi je Mustafa b. Jusuf el-Mostari (Šejh Jujo, vlastoručni potpis i muhur), a drugi je Abdullah b. Ahmed es-Saraji (Kantamirija, također vlastoručni potpis i dva lična muhura). U dnu iste strane neko je označio početak čitanja komentara godinom 1106/1694. Na naslovnoj strani su bilješke na turskom jeziku iz fikha.

Prepisao Ḫalīl b. Ašraf 848/1444.

(تم الكتاب بعون الملك التواب فى شهر صفر سنة ثمان واربعين وثمانمائة على يد العبد الفقير النحيف الراجى رحمة ربه اللطيف خليل بن اشرف ...)

Iz Kantamirine biblioteke.

807. شرح المغنى فى اصول الفقه للشبلى 305.

Komentar spomenutom djelu *al-Mugnī*. Napisao Sirāğuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar. b. Isḥāq b. Aḥmad aš-Šiblī al-Hindī al-Gaznawī, umro 773/1371.

GAL S. I. 657; ḤḪ II, 1749.

(Kairo I, 396. i AM I, 790. navode ovaj komentar pod nazivom:

المنير الزاهر من الفيض الباهر

Početak:

الحمد لله الذى نور قلوب العلماء بنور هدايته وشرح صدورهم بوفور عنايته ...

L. 154; 27 × 20. *Nasḫ* starinski, čitak, mjestimice vokaliziran. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir je tamnobijel ili žućkast, deblji. Neki su listovi oštećeni dugom upotrebom i crvotočinom; povez je polukožni.

Na naslovnoj stranici je naslov i bilješka ranijeg vlasnika, pisani kasnije. U bilješci se kaže da je rukopis poklonio »plemeniti i učeni otac« svome sinu, nekom Aliji. Tu su i dva novija pečata Gazi-Husrev-begove biblioteke.

Rukopis je, vjerovatno, iz XV stoljeća.

Iz Kantamirine biblioteke.

808. فتح الاسرار – شرح المغنى 4027.

لمؤلفه مصطفى بن يوسف الموستارى

(بِخَطِّ يَدِهِ)

Komentar navedenom djelu *al-Mugnī*. Napisao Muṣṭafa b. Yūsuf al-Mostārī, umro 1119/1707.

AM II, 443; OM II, 31.

Autor je napisao ovaj komentar kad je bio na vrhuncu svoje naučne djelatnosti i u njemu je dao jedno od najboljih djela ove vrste.

Početak:

الحمد لله الذى اوضح مناهج الشرع ورفع معالمه واعلم قواعد الدين واثبت دعايمه ...

وبعد فيقول المفتقر الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى ان علم الاصول احق المفاخر بالتوقير والتبجيل ... وان كتاب المغنى للشيخ الامام ... جلال الدين الخبازى ... امتاز من بين التصانيف المختصرة فى هذا الفن بحسن التهذيب ولطف التشذيب ومتانة التركيب ورصانة الترتيب ... فأمرت بلسان الالهام لا كوهم من الاوهام ان اكتب له شرحا يفتح عن مغالق

مبانيه بابها ويرفع عن غوامض معانيه حجابها ... ولما كان هذا الشرح فاتحا لمغلقات محتجبة عن الابصار ناسب ان سميته فتح الاسرار

Na kraju djela autor kaže da je ovaj rad započeo 1. zulkade 1106, a da ga je završio 29. safera 1109. H.

هذا آخر ما قصدته من شرح مشكلات كتاب المغنى قد يسر الله تعالى الشروع فى هذا الامر المهم بفضله واحسانه ... فبذلت مجهودى فى توضيح ما استبهم من حقايقه وتشريح ما استصعب من دقايقه واجتهدت فى شرح لغاته وكشف نكاته بابلغ بيان واوضح تبيان وقد اتفق وقت عشاء ليلة يوم الاثنين التاسع والعشرين من صفر الخير سنة تسع ومائة والف فراغ بنان البيان واسنان الاقلام عنه وقد كان الافتتاح يوم الاثنين الاول من ذى القعدة الحرام سنة ست ومائة والف ...

L. 377; 21 × 14. *Ta'līq* lijep, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima nešto glosa i ispravaka, što je sve pisano istim rukopisom kao i djelo. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je autograf, dovršen uoči ponedjeljka 29. safera 1109/ 16. septembra 1697.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se popis djela, većinom komentara i glosa, što ih je napisao autor. Popis je prepisao iz neke autorove bilješke učenik i biograf autora Ibrahim b. Isma'il Opijač. Na kraju popisa je napomena da autor ima još svojih djela osim navedenih. Na naslovnoj stranici je vlastoručna bilješka i pečat autora kao vlasnika rukopisa (تملكه مؤلفه وكاتبه مصطفى بن يوسف الموستارى). Ispod toga se nalazi bilješka, koju je zapisao navedeni učenik i biograf autora, a u kojoj se kaže, da je ovo djelo, kao i druga svoja djela, uvakufio sâm autor u gradu Mostaru. Zatim se navodi da je ovaj komentar »od početka do kraja« prostudirao kod autora »njegov istaknuti i daroviti učenik munla Ahmed Lubini« (iz Ljubinja), te da je autor umro u mjesecu rebiul-aharu 1119. H., a do godinu dana u istom mjesecu i ovaj njegov učenik.

(وقف هذا الكتاب المستطاب الذى بخط الشارح النحرير صاحب التحرير والتقرير مع سائر مصنفاته فى بلدة موستار بشرط ان لا ينقل منه الى الاقطار والامصار والاجر على الله الستار ولقد قرأه على الشارح الكامل من اوله الى آخره بعض تلامذته الكرام الممتاز من سائر الاقران بالطبع الوقاد والفكر النقاد المشتهر بمنلا احمد لوبينى ووقع الفراغ من تدرسه فى صفر الخير فى تاريخ تسع عشر ومائة والف وتوفّى الشارح النحرير فى ربيع الآخر بالتاريخ المذكور وتوفّى القارى المذكور بعده بسنة روّح الله روحهما فانه ايضا مات فى ربيع الآخر سنة عشرين ومائة و الف ... لتلميذه الفقير ابراهيم بن الشيخ اسمعيل)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

809. منــار الانــوار 3735.

Djelo koje je napisao Abu'l-Barakāt 'Abdullāh b. Ahmad Hāfizuddīn an-Nasafī, umro 710/1310.

GAL II, 196; S. II, 263.

Početak: الحمد لله الذى هدانا الى الصراط المستقيم

L. 53; 18,5 × 12. *Nash*. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima listova s početka ima komentara. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen, ukrašen ornamentima i zlatom.

Prepis dovršen 963/1555 (تم تاريخ سنة ٩٦٣).

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka na perzijskom jeziku, u stihovima, sa područja usuli fikha (قسمت الفاظ باشد چار نوع), zatim bilješka o mjerama za težinu (معرفة الاوزان), u kojoj je ispod svakog arapskog naziva za jedinice mjerenja težine napisano njegovo tumačenje na turskom jeziku, te dvije kraće bilješke s imenima ranijih vlasnika (Mustafa el-Halebi i Osman b. Ahmed el-Konevi). Na kraju su stihovi na perzijskom jeziku lirske sadržine, te biografske bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

810. ISTO 3009.

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 44; 15,5 × 11. *Ta'līq*. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima i između redaka ima komentara. Papir je tamnobijel, povez polukožni.

Prepisano 972/1564 (كوچله قور تلدق الحمد لله تمت ٩٧٢).

Uvakufio H. Ibrahim-efendi Silistreli i odredio mu za mutevelija Šejh Abdullaha Kaukčiju i njegovo muško potomstvo (v. nutarnju str. poveza:

(واقف الكتاب الحاج ابراهيم افندى سليسترلى و وضعت ولاء الكتاب على قاوقجى زاده الشيخ عبد الله و اولاده الذكور)

Na kraju su bilješke s područja fikha i jezika.

811. ISTO **850.**

L. 54; 18,5 × 12. *Ta'līq.* Naslovi pisani crvenim. Po rubovima listova i između redaka, izuzev pri kraju, ima dosta komentara i glosa, pisanih sitno. Stranice (izuzev prve dvije) obrubljene su sa dvije, a pri kraju jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Prepisano godine 1000/1591 (تم بالخير سنة الف).

Na prvom zaštitnom listu je cijena rukopisa, te bilješka sa imenom ranijeg vlasnika, koja je namjerno uništena. Ispod toga je pečat u kome se može pročitati ime سيد عمر بن عبد الله

Uvakufio Osman-efendija, muderis medrese Simzade u Sarajevu (وقف عثمان افندى المدرس بمدرسة سيم زاده فى سراى بوسنه).

812. ISTO **2472.**

L. 55; 19 × 12,5. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka, s početka, ima sitno pisanih komentara. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Omar b. Ibrāhīm at-Travnikī (iz Travnika) 1028/1618.

(تم الكتاب بعون الله على يد عمر بن ابراهيم التراونيكى ... فى سنة ثمان وعشرين والف – والتراونيكى نسبة الى بلدة تراونيك فى بوسنه –)

Uvakufio Muhamed b. Muzaferija (iz Sarajeva, v. bilješku na naslov. str.). Datum u njegovom pečatu je 1217/1802. Na drugim mjestima u rukopisu zabilježeno je da je rukopis uvakufio neki Hadži Mustafa.

813. ISTO **3074.**

L. 48; 18 × 12. *Nasḫ-ta'līq* jednostavan. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Stranice i margine obrubljene su crvenom linijom. Po rubovima i između redaka, s početka, ima komentara. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisano godine 1054/1644 (تمت الكتاب ... فى آخر جمادى الاولى سنة ١٠٥٤)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se potpis nekog Muhameda, kadije u Klisu i Livnu. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke iz usuli fikha.

814. ISTO **1779.**

L. 44; 20 × 15. *Ta'līq* pisan širokim perom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima listova, s početka, ima komentara. Papir bijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa ornamentima utisnutim u korice.

Prepis je dovršen 1084/1673.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ... على يد العبد الضعيف ... فى تاريخ سنة ١٠٨٤

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se imena ranijih vlasnika i ime vakifa sa pečatima (Baki i njegov brat Husejn 1111/1699; H. Ibrahim b. H. Durak 1148/1735; Muhamed Baki Džinozade 1216/1801). Na nutarnjoj strani posljednje korice nalaze se poučni stihovi na našem jeziku, pisani arapskim pismom. Stihovi su očito pisani rukom prepisivača djela, što znači da je dotični naš čovjek i da je on izrekao i ove stihove.

(Pisati je velik siklet — i pisanje jeste zahmet.
Od hajra ima rahmet; — molim vam se, učite.
Uči svatko ko može, — za života svak može,
a kad umre ne može, — e, da nam Bog pomože!)

Uvakufio Džino-zade.

815. Zbirka (مجموع) , 2 **1492.**

L. 39; 20 × 14,5. *Nasḫ-ta'līq.* Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa ornamentima utisnutim na sredini korica.

1. L. 1—34. ISTO

   S početka ima bilježaka koje tumače tekst.

2. L. 35—39. نخبة الفكر

   Traktat o terminologiji hadisa od Ibn Ḥağar al-'Asqalanije (v. I, 237).

Prepis oba djela dovršen 1120'1708 (تم تاريخ سنة ١١٢٠).

816. ISTO kao br. 809. 845.

L. 105; 19,5 × 10. *Ta'līq* pisan širokim perom, u razmaknutim, kratkim redovima. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, tanak; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov, cijena knjige (15 para), te bilješka s imenom vlasnika i zavještača, njegov lični pečat i pečat ove biblioteke.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade.

817. Zbirka (مجموع) , 2 1189.

L. 52; 21 × 16. *Nasḫ* arapski, lijep, djelomično vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni sa ornamentima na koricama. Ima polukožnu futrolu *(gilāf)*.

1. L. 1—34. ISTO

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov (كتاب المنار) , bilješka sa potpisom ranijeg vlasnika (وبعد فقد ملكه الفقير الى الله الهادى محمد ... بن ابراهيم الهادى الشافعى) , njegova tri lična pečata, te pečati Šehdine i ove biblioteke. Tu su i dvije bilješke pod naslovom فائدة , pisane kasnije, — o tumačenju nekih pojmova iz arapske filologije.

2. L. 35—52. (عمدة العقائد) كتاب العمدة فى اصول الكلام

Djelo o islamskoj dogmatici (v. I, 65).

Oba djela prepisao je isti prepisivač koji nije zabilježio svoje ime ni datum prepisa. Rukopis je iz XV ili XVI stoljeća.

Iz Šehdine biblioteke.

818. كشف الاسرار فى شرح المنار 336.

Komentar prethodnom djelu *al-Manar* od istog pisca.
GAL II, 196; S. II, 263.

Početak:

احمد الله ذا الحجة الباهرة والعزة القاهرة على نعمه العظام ومننه الجسام

L. 232; 26 × 18,5. *Nasḫ* mjestimice vokaliziran. Naslovi, kao i neki dijelovi osnovnog teksta, pisani su crvenim mastilom. Nekoliko prvih listova dopisano je kasnije drugom, uvježbanom rukom. S početka je sadržaj djela. Papir bijel, deblji; povez polukožni, sa polukožnom futrolom. Po rubovima mjestimice ima nešto glosa.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī b. Ṭūranšāh 735/1334.

(تمت كتابة كشف الاسرار فى شرح المنار بعون الملك الغفار فى سنة خمس وثلثين وسبعمائة كاتبه احمد بن على بن طورنشاه)

Na početku se nalaze bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Husejn b. Derviš i Muhamed . . .). Na kraju sadržaja nalazi se mali lični pečat sa imenom nekog vlasnika i datumom (Muhamed, 756/1355). Tu su i pečati Šehdine i Gazi Husrev-begove biblioteke.

Iz Šehdine biblioteke.

819. ISTO 452.

L. 228; 26 × 18. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Primjerak je prepisan poslije 800/1397. godine, tj. u XIV stoljeću (v. namjerno poništenu bilješku prepisivača na kraju, u kojoj se mogu pročitati samo riječi: سنة ... وثمانمائة . Tu je sa strane još jedna nejasna bilješka).

Na kraju su bilješke iz fikha o vrstama vakufa.

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed, »sljedbenik njegove presvjetlosti Musa-efendije, najučenijeg među velikim učenjacima« . . .; Ahmed b. Mustafa, muderis Husrev-begove medrese). Ispod naslova, pisanog kasnije na sredini stranice, nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis vakuf Gazi Husrev-bega za medresu Husrevijju.

(وقف الغازى خسرو بك فى المدرسة الخسروية)

820. جامع الاسرار فى شرح المنار 3854.

Komentar navedenog djela *al-Manār*. Napisao Qiwāmuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫabbāzī, umro 749/1348.
GAL II, 196; S. II, 263.

Početak: الحمد لله الذى ايد بالعلماء معالم الدين

Na kraju pisac navodi izvore kojima se služio pri izradi ovog komentara.

قال الامام الهمام ... شيخنا واستاذنا وسيدنا مولانا قوام الملة والدين نور الاسلام
والمسلمين (فى الهامش نسخة الاصل يقول العبد الضعيف) محمد بن محمد بن احمد الخبازى
سلمه الله تعالى (نسخة الاصل : ستر الله عيوبه) فى الدارين هذه فوايد التقطتها من فوايد
شيخنا علامة الورى ... استاذنا ... عبد العزيز بن احمد البخارى سلمه الله وابقاه ...

L. 215; 26,5 × 19. *Nasḫ* starinski. Prvi list oštećen, naročito u vrhu. Na početku, listovi od 11—15. *izgubljeni* i mjesto njih stavljeni su prilikom uveza novi neispisani listovi. Po rubovima ima mjestimice nešto glosa, naročito s početka. Papir različite boje, tamnobijel, žućkast i crvenkast, deblji. Neki listovi su oštećeni dugom upotrebom i crvotočinom. Povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao za ličnu potrebu iz autografa autorov učenik ʻAbdullāh b. Idgaḏi(?) b. ʻAbdullāh al-Ḥanafī u Kairu 14. ševala 763/1361.

وقع الفراغ من نسخ هذا الكتاب بحمد الله وكرمه بيد الفقير الضعيف المذنب ... عبد
الله بن ايد غدى بن عبد الله الحنفى فى المدينة المباركة مصر المحروسة ... يوم السبت الرابع عشر
من شهر شوال المبارك سنة ثلاث وستين وسبعمائة وكتبه لنفسه عبد الله المذكور غفر الله له...

Na rubu posljednje stranice zabilježeno je rukom prepisivača da je završeno kolacioniranje i ispravak (بلغ مقابلة وتصحيحا والحمد لله رب العالمين) Na istoj stranici u dnu nalaze se poznati stihovi Fahruddin Razije o ograničenosti ljudskog razuma — (نهاية اقدام العقول عقال) i drugi poučni stihovi, te bilješke sa područja fikha i hadisa, što je sve, čini se, pisano rukom prepisivača.

Ovo je, držimo, najstariji i najispravniji rukopis ovog djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

821. الانوار فى شرح المنار 1694.

Komentar djelu *al-Manār*. Napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī al-Ḥanafī, umro 786/1384.

ḪḪ II, 1824; GAL II, 196; S. II, 263.

Primjerak je nepotpun (s početka jedan list izgubljen i na kraju 1—2 lista nedovršeni).

Početak ovdje:

... غيرَه فى نفسه وفى ذلك مشقة عظيمة لا يحتملها الا كل صبّار عن شهوات النفس

L. 193; 21,5 × 15,5. *Nasḫ-ta'līq*. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom i pri kraju crnom linijom. Po rubovima s početka ima glosa. Papir tamnobijel, debljí; povez polukožni.

Prepis je iz XVII ili XVIII stoljeća. Pismo je slično Kantamirinom rukopisu.

Iz Kantamirine biblioteke.

822. شرح المنار لابن الملك 3715.

Komentar djelu *al-Manār*. Napisao ʻAbdullaṭīf. b. ʻAbdul'azīz Ibn al-Malak (Ibn Firište), umro 797/1395.

GAL II, 196; OM I, 219.

Ismā'īl-paša (AM I, 617) kaže da je pisac umro 801/1399. Mnogi izvori (v. I, 322; ḪḪ II, 1825; i drugi) pogrešno navode datum smrti ovog pisca.

Početak:

لله الحى الاحد حمد لا يحتويه الحد على ما أوْلَانا علمَ الفروع

L. 205; 17,5 × 14. *Ta'līq-nasḫ*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U prvoj polovini nekoliko lista dopisano je kasnije drugom rukom. Po rubovima listova, s početka, ima dosta sitno pisanih glosa, od kojih su neke oštećene vlagom. Papir tamnobijel, debljí; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Amīnuddīn Muḥammad b. Isḥāq, zvani Maulānā Amīnī, 948/1541, kako stoji u krupno pisanoj bilješci na kraju:

(وقع الفراغ من كتابته فى اليوم الحادى عشر من شهر رجب المرجب سنة ثمانية واربعين
وتسعمائة على يد افقر الناس ... امين الدين محمد بن اسحق المعروف بمولانا امينى ...)

Uvakufio Džumhur Muhamed-efendija (v. bilješku na naslovnoj strani).

Na kraju se nalazi nekoliko nejasnih stihova od prepisivača o njegovom prepisivanju knjiga. On tu kaže da ne prepisuje knjige ni iz ljubavi za prepisivanjem ni iz pohlepe za dinarom, nego iz nužde koja mu je pala na glavu, jer se oženio ženom okrutna srca, koja mnogo traži.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

823. ISTO 1410.

L. 240; 21 × 15. *Ta'līq* od različitih prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potiče iz prve polovine XVI stoljeća.

Na naslovnoj strani nalaze se bilješke sa imenima ranijih vlasnika. (Pir Muhamed b. Muslihuddin koji je kupio ovaj primjerak u Istanbulu godine 968/1560. za 150 dirhema i bio mualim kod Mustafa-paše, beglerbega Rumelije, potomka Isfendijara i Halid b. Velida

ملك هذا الكتاب بالشراء الشرعى من الصحاف احمد چلبى – حلبى ؟ – بمائة وخمسين
درهما حاليا – ؟ – فى ٢٥ ربيع الآخر سنة ٩٦٨ وقبض بير محمد بن مصلح الدين بمقام
قسطنطينية المعلم فى خدمة امير الامراء بروم ايلى مصطفى پاشا وهو من نسل اسفنديار وخالد بن
الوليد رض

te Halil b. Husejn b. Resul 1132/1719. Ispod ovog imena nalazi se i mali lični pečat). Tu je i bilješka koja sadrži datum 971/1563, kada je neki Perviz-efendija naimenovan za anadolskog kadi-askera — تاريخ صدارت پرويز افندى لقضاء عسكر اناطولى صدر العدل سعاده ٩٧١ , te pečati Šehdine i Gazi Husrev-begove biblioteke. Na posljednjem neispisanom listu nalaze se nejasni stihovi na perzijskom jeziku u kojima se spominje Abdulgafur Lari (umro 912/1506) i Isām (umro 944/1537).

Iz Šehdine biblioteke.

824. ISTO **3625.**

L. 208; 20,5 × 13,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. S početka su 64 lista dopisana kasnije drugim rukopisom, a potom je nekoliko lista odrezano i ostalo nedopisano. Papir tamnobijel i bijel, povez polukožni.

Prepisao Ḥ. Ḫayrullāh b. Ḥusayn 997/1588 — تاريخ سنة ٩٩٧

Na prvom zaštitnom listu nalazi se neka trgovačka bilješka i bilješke iz fikha. Na naslovnoj stranici nalaze se stihovi nekog Mejlije na turskom jeziku — u slavu Božijeg poslanika Muhameda.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

825. ISTO **1406.**

L. 223; 21 × 13. *Nasḫ-ta'līq*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen, ima polukožnu futrolu.

Prepis je dovršen u Meki kod Kabe, u petak pred ikindiju, 9. ramazana 1000/1591.

(قد وقع الفراغ من هذه النسخة ... فى يوم الجمعة قبل صلاة العصر تاسع شهر
رمضان من شهور سنة الف)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se ime ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Ahmed, muderis), naslov, pečati Šehdine i ove biblioteke, hatma-dova i dva hadisa. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja usuli-fikha i jezika. Na kraju se nalaze bilješke iz fikha, jedna dova, te datumi smrti i rođenja nekih osoba.

Iz Šehdine biblioteke.

826. ISTO **4273.**

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 278; 20 × 14,5. *Nasḫ*. Osnovni tekst podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom. Neki su listovi dopisani kasnije drugim rukopisom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir tamnobijel, glat, prvi list oštećen; povez polukožni, oštećen, prva korica otkinuta.

Prepisao Ḥasan b. Yūsuf 20. rebiul-evvela 1002/1593.

(قد تم على يد العبد المذنب ... الحاج حسن بن يوسف ... فى ٢٠ ربيع الاول سنة
١٠٠٢)

Na rubu posljednje stranice nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je završeno čitanje i kolacioniranje.

(قد تم مطالعته ومقابلته بقدر الطاقة بعون الله تعالى)

827. ISTO **1192.**

L. 154; 21 × 15. *Ta'līq*. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima malo glosa. Papir bijel, čvrst, povez polukožni.

Prepis završen 1031 1621.

(تمت النسخة فى اواخر ربيع الاول فى ليلة الاربعاء سنة احدى وثلثين والف)

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke na arapskom jeziku sa područja fikha i jezika. Na kraju se nalaze bilješke na turskom i nešto na arapskom jeziku sa područja fikha, te recepti za liječenje nekih bolesti.

828. ISTO **3521.**

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 200; 20 × 13,5. *Ta'līq i nasḫ*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao ʻAbdusselām b. Yūsuf 1065/1654.

(تم .. من يد الفقير ... عبد السلام بن يوسف ف يوم الاثنين وهو يوم الثالث من شهر
ذى الحجة من شهور سنة خمس وستين والف)

Na početku se nalaze razne bilješke na turskom i arapskom jeziku o nekim dugovima i zajmovima, sa područja fikha, poučni stihovi o odgoju, priče o Božijem poslaniku Muhamedu i o odgovornosti grešnika sudnjeg dana, te neki hadisi. Na kraju su bilješke iz fikha, jedna hatma-dova i jedan nesiguran hadis od hazreti Aiše na turskom jeziku.

829. ISTO **1480.**

L. 263; 20,5 × 14. *Nasḫ-ta'līq*. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. ʻOmar al-A'rağ Samarğizāde an-Nawābādī (iz Prusca), 1067/1656.

(تم على يد العبد الفقير الاحوج حسن بن عمر الاعرج الشهير بسمرجى زاده النوابادى
فى يوم الاربعاء الثامن والعشرين من شهر جمادى الاول لسنة سبع وستين والف) –
والنوابادى نسبة الى بلدة ف بوسنه

Na početku se nalaze bilješke iz fikha i bilješka na turskom jeziku koja sadrži datum smrti pisca Munla Husreva.

Uvakufio Muhamed Šakir Muidović, muftija u Sarajevu, za svoje potomstvo, 1263/1846.

(قد وقفت وحبست هذه النسخة الشريفة والكراريس اللطيفة على اولادى وأولاد
اولادى خالصا لوجه الله الهادى وانا اقفر العباد محمد شاكر بن محمد معيد حال كونى مفتيا
بمدينة سراى بوسنه .. ف غرة محرم الحرام من شهور سنة ثلاث وستين ومائتين والف)

Ispod toga je vakifov mali pečat, te potpis jednog njegovog praunuka iz godine 1327/1909. Na kraju, na neispisanom listu, nalazi se bilješka u kojoj se navode prva pisana djela i prvi pisci iz nekih islamskih nauka.

830. ISTO **1627.**

L. 190; 20 × 14,5. *Nasḫ* lijep, mjestimice vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst je podvučen crvenom linijom. Listovi od 11—22. dopisani su kasnije drugim rukopisom. Papir bijel i tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisano u Banjoj Luci 1068/1657.

(قد وقع الفراغ من ترقيم هذه النسخة الشريفة بعون الله فى بلدة بانه لوقه – فى
بوسنه – فى اوائل شهر ربيع الآخر المبارك غفر الله لكاتبه ولوالديه ولصاحبه ... لسنة ثمان
وستين بعد الالف)

Uvakufio Elči Ibrahim-paša, muhafiz Bosne.

(وقفت هذه النسخة لله العلى الاعلى وانا الحقير ايلچى الحاج ابراهيم پاشا محافظ
بوسنه)

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

831. ISTO 3983.

L. 204; 20 × 13. *Ta'līq* sitan. Tekst al-Manar-a je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih rukopisom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḫalīl b. Ḥ. Ṣādiq al-Būliwī (iz grada Būli — Kastamunija, Turska), u Istanbulu, u medresi Defterdar-paše, 1072/1661.

(وقع الفراغ من تنميقه ... على يد الفقير ... خليل بن الحاج صادق البولوى لسنة
اثنين وسبعين والف بقسطنطينية المحروسة بمدرسة دفتردار پاشا ..)

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1257/1841, — v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu. Tu su još dvije kraće bilješke sa područja logike i jezika. Iza toga nalazi se sadržaj.

Iz Karadoz-begove biblioteke.

832. ISTO 4082.

L. 218; 20,5 × 13. *Ta'līq-nasḫ*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito s početka, ima glosa. Papir bijel, tanak; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Ša'bān, 1084/1673.

(تمت الكتاب ... سنة ١٠٨٤ فى شهر جمادى الاولى فى يوم الثالث حسن بن
شعبان)

Na početku se nalazi bilješka sa potpisom i pečatom ranijeg vlasnika (bihaćki kapetan H. Muhamed b. H. Ismāil el-Mostari — Mostarac). Na slijedeće dvije stranice nalazi se sadržaj djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

833. Zbirka (مجموع) , 2 2585.

L. 252; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, listovi prosuti; povez kožni, rastavljen od knjige.

1. L. 1—181. ISTO

Po rubovima nekih listova s početka ima malo glosa.

2. L. 182—252. شرح سمت الوصول

Komentar kratkom usulskom djelu *Samt al-wuṣūl*. Oboje napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī (iz Prusca u Bosni), umro 1025/1616.

ḪḪ II, 1002; OM I, 277.

Datum smrti autora je prema bibliografskim izvorima. Međutim, na rubu jednog rukopisa u ovoj biblioteci nalazi se bilješka, koju je napisao neko od autorovih učenika, a u kojoj se kaže da je Hasan Kafi umro 16. ramazana 1024/1615 (v. ovdje kasnije br. 896, 2). Držimo da ta bilješka zaslužuje pažnju.

Osnovno djelo *Samt al-wuṣūl* raspoređeno je na uvod *(muqaddima)*, dvije glave *(bāb)* i završetak *(ḫātima)*, a dovršeno je na putu za hadž krajem 1000-te godine po H. Na predlog mnogih učenika i učenjaka autor je napisao ovom osnovnom djelu i svoj komentar 1004. H. spojivši ih u jednu cjelinu (v. H. Šabanović, POF, Sarajevo 1969, s. 23).

Početak osnovnog djela glasi:

الحمد لله على ما هدانا لسمت الوصول الى اصول الشرع بتلويح كتابه

Početak komentara:

الحمد لله الذى هدانا لبابه بكتابه ودعانا الى جنابه بخطابه

Prepisao cijelu ovu zbirku Aḥmad b. Muṣṭafā al-Aqḥiṣārī (iz Prusca), 1087—8/1677.

(كتبه احقر الورى احمد بن مصطفى الاقحصارى لسنة ١٠٨٨ — والاقحصارى نسبة
الى بلدة اقحصار وهى بلدة پروساج فى بوسنه)

Na kraju drugog rukopisa bilješka prepisivača glasi:

حرّره الفقير احمد بن مصطفى الاقحصارى سنة ١٠٨٧

Prepisivač je učen čovjek i bio je profesor u Istanbulu, a umro je kao kadija u Bosni 1115/1703 (v. M. Handžić, El-Ğavhar el-esna, 36).

Uvakufio Salim Muftić.

834. ISTO kao br. 822. 1505.

L. 249; 20 × 12. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Osnovni tekst je podvučen crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, glat; povez kožni sa ornamentima na koricama.

Prepisao Selīm b. Muḥammad Ḏimlawī (iz sela Zimlje kod Mostara) u Karađoz-begovoj medresi, godine 1095—1683.

(قد وقع الفراغ من هذا الكتاب ... من يد ... سليم بن محمد ذيمله وى فى مدرسة
قره كوزبيك لسنة خمس وتسعين والف)

Na početku se nalazi sadržaj, pisan kasnije drugom rukom, te kratke, sitno pisane bilješke s područja tefsira, fikha i arapskog jezika. Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Mustafa Kotlevi i vaiz Ali Nehri —?—), te stari i novi pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

Na kraju se nalazi rasprava na turskom jeziku, pisana sitnim ta'liqom, pod naslovom: حكايت (priča). Rasprava govori o derogaciji ranije objave (Tevrata) objavom islama i o nekim starim, iskrivljenim vjerama. Rad je u obliku polemike, koja se vodi pred abasovićkim halifom Vasikom (841—846), između predstavnika starih vjera, s jedne strane, i jednog mladića muslimana, s druge strane.

Početak:

روايت اولنور كه اديان باطله دن بش نفر جهلاء

835. ISTO 2582.

L. 277; 20,5 × 14. *Nasḫ*. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima nekih listova s početka ima malo glosa. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Ḥusayn b. Ibrāhīm al-Bosnawī (Bošnjak) iz neretvanske nahije, 1215/1800.

(... على يد اضعف العباد حسن بن حسين بن ابراهيم البسنوى من ناحية نرتوى فى
يوم الجمعة وقت الضحى من شهر شعبان الشريف لسنة خمسة عشر ومائتين والف)

Na početku se nalaze nevažne bilješke, kasnije pisane.
Uvakufio Salim Muftić.

836. ISTO 1359.

L. 153; 20 × 14. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitan, lijep. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst *al-Manar-a* je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa, pisanih vrlo sitno, rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se poučni stihovi o skromnosti alima, a na naslovnoj stranici bilješke s područja fikha i ime ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Ibrahim-ef.). Na kraju je sadržaj, bilješke iz fikha na arapskom i turskom jeziku, te jedna hutba.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Salim Muftić.

837. ISTO 1403.

L. 312; 21 × 14,5. *Ta'līq* krupno pisan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima glosa. Papir bijel, deblji, izuzev listova 3 i 6 koji su zeleni. Povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke na arapskom i turskom jeziku s područja usuli-fikha. Uvakufio H. Ibrahim b. Islam Ispužlija (iz Spuža), nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb, 1252/1836 (v. bilješku na kraju).

وقف هذه النسخة الشريفة ... الحاج ابراهيم بن اسلام اسپوژلى ساكن تراونيك فى
المكتب المسمى بآينه بك زاده وسلمه الى المتولى الحاج خليل افندى بن صالح هرچغلى سنة
١٢٥٢

838. حاشية الرُّهاوى على شرح المنار لابن ملك 3887.

Glosa prethodnom Ibn Malakovom komentaru djela *al-Manār*. Napisao Šarafuddīn Abū Zakariyā Yaḥyā (b. Qarağa Sibṭ) ar-Ruhāwī al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro oko 949/1542.

GAL II, 196; S. II, 263; ḤḪ II, 1825; Šaḏarāt VIII, 279.

Početak:

الحمد لله الذى اعلى معالم دين الاسلام وبين قوانين الشرع والاحكام

L. 287; 23,5 × 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, pisan vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ḥasan b. Bālī al-Mostārī (Mostarac), mujezin »Stare džamije« (Camii atik) u Mostaru, u srijedu, krajem mjeseca rebiul-ahira 1047/1637.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب المستطاب ... على يد العبد الحقير حسن بن بالى
الموستارى المؤذن بجامع عتيق فى يوم چهارشنبه من شهر ربيع الآخر فى الاواخر سنة سبع
واربعين بعد الالف من هجرة من لانبى بعده ...

Po ljepoti i tačnosti prepisa vidi se da je prepisivač bio učen čovjek.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov, stavljen kasnije pogrešno, i cijena knjige (كتاب رحاوى قيمت ٦٠٠). Na naslovnoj stranici su dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Husejn b. Mustafa i Mustafa Mufti-zade).

Uvakufio Džumhur Mehmed-efendija (وقف جمهور محمد افندى).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

839. ISTO 4010.

L. 319; 20 × 13,5. *Ta'līq* sitan, pisan uvježbanom rukom. Naslovi *(qawluhu)* pisani su crvenim mastilom. Istaknute riječi većinom su podvučene crticom. Papir je tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je vjerovatno iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se mali pečat, nečitak. Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1257/1841, (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

840. ISTO 2536.

L. 320; 20 × 14,5. *Ta'līq* i mjestimice *nasḫ*, od različitih prepisivača. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst komentara podvučen je crvenom linijom samo s početka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen. Rukopis je potpun.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se potpis i pečat ranijeg vlasnika, što je namjerno izbrisano; bilješka s područja usuli-fikha: pogrešno i nevješto pisani naslovi; lični pečat jednog drugog ranijeg vlasnika, te stari i noviji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na listu 1ª je bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Muhamed, Isamuddin b. Abdullah el-Bosnevi 1276/1859 —

قد دخلت هذه النسخة فى ملك الفقير ... محمد عصام الدين بن عبد الله البوسنوى ٢٧٦

Na kraju, na neispisanom listu, nalazi se bilješka u kojoj se potpisuje kao vlasnik ovog rukopisa Mustafa Muhlisija, iz Sarajeva.

841. نتائج الافكار 1537.

(حاشية عزمى زاده على شرح المنار لابن ملك)

Glosa Ibnu Melekovom komentaru djela *al-Manār*. Napisao Maulā Muṣṭafā b. Pīr Muḥammad 'Azmīzāde, umro 1040/1630.
ḪḪ II, 1825; GAL II, 196.

Na donjem prerezu listova napisan je naslov pogrešno.

Početak:

الحمد لمن جعل حكمه المشروع كشجرة اصلها ثابت وفرعها مرفوع

Na kraju pisac završava riječima:

هذا آخر ما تيسر ايراده من نتايج الافكار عند الاشتغال بمطالعة شرح المنار

L. 209; 20 × 12.5. *Nasḫ* sa nešto ta'līqa, sitan, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima samo nekih listova ima malo glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥasan b. 'Oṯmān 1041/1631.

(قد وقع الفراغ ... من تحرير هذه النسخة على يد العبد الضعيف حسن بن عثمان لسنة احدى واربعين والف)

Na početku se nalazi sadržaj, pisan kasnije drugom rukom i bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Husejn b. Mustafa el-Mostari — Mostarac — kadija u — nečitko). Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja usuli-fikha. Na prvoj stranici, u vrhu, zabilježeno je da je ovaj rukopis uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu mutevelija Ahmed-Asim. Ispod toga se nalazi mali pečat, u kome je upisano ime: »Ahmed 1153/1740«. Možda je to neko od vakifovih djedova, jer sam vakif živio je kasnije. Na nekim listovima nalazi se vakifov veliki vakufski pečat sa datumom 1284/1867. Na kraju, na zaštitnom listu, zabilježeno je da je nekada bio vlasnik ovog rukopisa i neki Velijjuddin H. Muhamed-efendi.

Uvakufio mutevelija Ahmed Asim Mutevelić.

842. ISTO 1259.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov, stavljen kasnije

(حاشيۀ عزمى على ابن ملك من اصول الفقه)

L. 178; 20 × 12,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭašlawī, u medresi Husrevijji 1091/1680.

(تم بعون الله تعالى فى اليوم الثانى من العيد الاضحى سنة احدى وتسعين والف فى المدرسة الخسروية وانا الفقير محمد بن احمد الطاشلوى)

Na prvom zaštitnom listu, ispod navedenog naslova, nalaži se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika i njegov mali pečat, što je namjerno brisano, ali se ipak može pročitati da je vlasnik Abdullah b. Ahmed Sarajlija kupio ovaj primjerak »na legalan način u prisustvu jednog skupa prijatelja«.

Iz Kantamirine biblioteke.

843. ISTO 1417.

Na naslovnoj stranici je naslov, stavljen kasnije:

حاشية عزمى زاده

L. 247; 20 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, pisan krupnijim pismom, jednostavan. Nekoliko lista u prvoj polovini rukopisa obrubljeno je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Na kraju se kaže da je prepisao Ḥasan b. Ḥusain, a zatim su navedena dva datuma prepisa. Prvi datum je 1071/1660, a drugi je 1100/1688. Biće da se prvi datum i ime prepisivača odnose na original, iz koga je ovaj primjerak prepisan, a drugi datum se odnosi na ovaj prepis, čiji se prepisivač nije potpisao.

(قد وقع الفراغ من تنميقه ... على يد احوج عباد الله الصمد حسن بن حسين فى اواسط ربيع الاول سنة احدى وسبعين والف ... الحمد لله على التمام بلطفه وكرمه بدأت باذن الله تعالى سنة سبع و تسعين والف واتممت باذن الله تعالى سنة مائة والف)

Na naslovnoj stranici nalazi se, pored navedenog naslova, pečat Šehdi-efendine i ove biblioteke. Na rubu drugog lista je bilješka u kojoj se kaže da je rukopis Kantamirin vakuf.

Iz Šehdine biblioteke.

844. ISTO **1486.**

Na naslovnoj stranici je naslov:

حاشية عزمى زاده المرحوم على ابن فرشته فى الاصول

L. 216; 20 × 12,5. *Ta'līq* pisan različitim perom i različitim rukopisom. Prvi dio prepisan je prilično jednostavnim pismom, a drugi veći dio prepisan je lijepim pismom. Pismo ovog drugog dijela slično je pismu Šejh Juje Mostarca. Iz bilježaka koje se ovdje nalaze može se zaključiti da je to njegov rukopis. Po rubovima nekih listova ima bilježaka koje tumače tekst. Neke od ovih bilježaka prepisane su — gledajući po pismu — rukom Ibrahima Opijača iz Mostara. Bilješke su uzete iz raznih poznatih glosa i komentara, među kojima i iz djela te struke što ih je napisao Mustafa b. Jusuf el-Mostari, a naročito iz njegova komentara فتح الاسرار (v. br. 808). Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, popravljen.

Rukopis potiče iz druge polovine XVII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se polijepljen jedan listić, na kome je ispisana jedna kraća priča na arapskom jeziku o nekom nemoćnom siromahu. U dnu listića je bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je navedena priča (ili možda cijela knjiga?) rukopis »umrlog muftije Mustafa-efendije« i da je to u ovoj bilješci napomenuto zato, da bi se sačuvala uspomena na njegovo vlastoručno pismo. Bilješku je stavio, po svoj prilici, Ibrahim Opijač; a muftija koji se u njoj spominje je Šejh Jujo. Na prvom zaštitnom listu, koji je pokidan, nalaze se bilješke s područja usuli-fikha i fikha. Na naslovnoj stranici, ispod navedenog naslova, nalaze se bilješke, također s područja usula i fikha, a pisane su, kako izgleda, rukopisom Šejh Juje. Tu je u dnu stranice i bilješka u kojoj se kaže da je postao vlasnikom rukopisa Ibrahim b. Šejh Ismail el-Mostari. Na kraju se nalazi bilješka pisana rukom prepisivača, u kojoj se kaže da je autor djelo dovršio početkom ševala 1031/1621

(وقع الفراغ من تأليفه بحمد الله تعالى فى اوائل شوال المكرّم لسنة احدى وثلثين بعد الالف)

845. ISTO **2487.**

U rukopisu je naslov, stavljen kasnije:

حاشية عزمى زاده على شرح ابن ملك على المنار

L. 131; 19 × 13,5. *Ta'līq* sitan, složen. Papir bijel, glat čvrst; povez polukožni.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi kratka priča i recepti za liječenje nekih bolesti — iz djela *Ḥayāt al-ḥaywān*, te molitva pokajanja

(سيد الاستغفار)

. Na istom listu, na stranici b, nalazi se kratka bilješka, koja je izblijedjela ili je namjerno brisana, a u kojoj se može pročitati da je vlasnik rukopisa Muhamed-efendija, Muderris-efendizade.

846. شرح القريمى على المنار **304.**

Komentar prethodno spomenutog djela *al-Manār*. Napisao Šaraf b. Kamāl b. Ḥasan b. 'Alī al-Qrīmī, kako je to navedeno u rukopisu. Komentar je dovršen 810/1407.

ḤḤ II, 1824.

U prvom izdanju *Kašf az-ẓunūna* (ḤḤ II, 520, Der-i Seādet, 1310) kaže se da je komentator dovršio svoje djelo 752/1351, te da je ovo najbolji komentar *al-Manār-a* (فصار احسن شروحه).

Početak:

الحمد لله الذى شرف خواص نوع الانسان بالهداية الى مناهج استنباط الاحكام الشرعية

L. 137; 27 × 18,5. *Nasḫ* starinski, čitak, djelomično bez tačaka. Listovi 1, 8 i 9 dopisani su kasnije slabijim rukopisom. Po rubovima listova, s početka, ima glosa. Naslovi قوله većinom izostavljeni, a mjesto za njih ostalo nepopunjeno. Papir tamnobijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, naročito pri dnu, od čega su neki oštećeni; povez kožni, oštećen, ukrašen ornamentima utisnutim u korice.

Prepisao Muḥyiddīn b. Ḥāṣaki b. Yūnus ar-Rūmī 826/1422.

(وقد اتفق الفراغ من كتابته وتبييضه ... فى غرة رجب على يد اضعف عباد الله محيى

الدين بن المرحوم المغفور مولانا خَاصَّكى بن يونس الرومى ... سنة ست وعشرين وثمانمائة)

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov i krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je pisac učenik Hafizuddin el-Kerderije, zvanog Ibn el-Bezzazi (umro 827/1424) i da je napisao glosu Taftazanijinom komentaru Nesefina Akaida.

مصنف هذا الكتاب مولانا شرف الدين بن كمال القريمى اخذ عن حافظ الدين الكردرى المعروف بابن البزازى له شرح المنار وحاشية مقبولة مشهورة متداولة بين الافاضل والانام على شرح العقائد التفتازانى

Tu su i bilješke sa imenima ranijih vlasnika, od kojih su tri namjerno izbrisane, a četvrta je ostala čitka (Mahmud b. Muhamed b. Hurem el-Bosnevi —

من كتب الفقير اليه سبحانه وتعالى محمود بن محمد بن حرم البوسنوى

Iz Kantamirine biblioteke.

847. شرح المنار لابن العينى 955.

Komentar usulskom djelu *al-Manār*. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr Ibn al-'Aynī, umro 893/1488.

ḪḪ II, 1825; GAL II, 196.

To je komentar napisan ukratko i sažeto, da bi služio kao lak priručnik.

Početak:

الحمد لله الذى جعل لاصول شرعه منارا اىّ منار ... وبعد فيقول فقير الله المغنى عبد الرحمن بن ابى بكر ابن العينى

L. 70; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na rubu malog broja listova nalazi se nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; listovi u vrhu dohvaćeni su vlagom, povez je polukožni.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov, kasnije stavljen, potpis i lični pečat ranijeg vlasnika (H. Mustafa, kadija), te dva pečata ove biblioteke. Na kraju samog rukopisa je bilješka autora, u kojoj on kaže da je komentar dovršio 868/1463. Na posljednjoj stranici je kasnije pisana bilješka s područja fikha o upotrebi zabranjenih stvari (harām) za liječenje. U dnu te stranice nalazi se kratka, nejasna i nečitka bilješka na turskom jeziku, iz koje bi se moglo razumiti da je rukopis kupljen (u Beogradu?) 1056/1646.

848. Zbirka (مجموع) , 7 3634.

L. 255; 19 × 12. *Ta'līq* pisan vještom rukom pod tač. 1, *ta'līq* i *nasḫ* od različitih prepisivača pod t. 2 i 3 i *nasḫ* lijep pod t. 4, 5, 6 i 7. Papir tamnobijel i bijel, različite vrste; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—88. ISTO

Na prvom zaštitnom listu je kasnije stavljen naslov: شرح المنار للعينى . Tekst *el-Menara* je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom.

Prepisao Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī (Mostarac) 1062/1651

كاتبه افقر الورى احمد بن مصطفى الموستارى (سنة ١٠٦٢)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se razne bilješke manje važnosti. Na prvom zaštitnom listu je sadržaj ove zbirke, bilješke iz fikha, mistike i usuli-fikha, te dvije bilješke sa imenima i pečatima ranijih vlasnika. Prvu od ove dvije vlastoručno je zabilježio Mustafa b. Jusuf el-Mostari (تملكه الفقير الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى), koji je napisao i navedeni sadržaj ove zbirke. Druga bilješka ispod toga namjerno je pobrisana, ali se u njoj može pročitati da je vlasnik Omer(?) b. Salih el-Mostari. Na slijedećem neispisanom listu nalaze se bilješke na arapskom i turskom jeziku iz fikha i književnosti, te poučni stihovi na turskom jeziku. Na naslovnoj stranici je naslov djela, napisan rukom Šejh Juje, crvenom tintom, te dvije bilješke sa imenima i pečatima nekadanjih vlasnika (H. Mehmed b. H. Ismail el-Mostari, kapetan bihaćke kapetanije, i Mustafa b. Osman).

2. L. 89—143. شرح الاردبيلى على انموذج الزمخشرى في النحو

Komentar djelu *al-Unmūḏağ* o arapskoj sintaksi. Osnovno djelo napisao je Abu'l-Qāsim Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī (umro 538/1144), a ovaj komentar Ǧamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī. Datum njegove smrti naveden je različito u raznim izvorima. Kairo (II, 123), ḪḪ (I, 185) i Mu'ğam (I, 423) navode da je komentator umro 647/1249, što je, držimo, najispravnije. (Za druge verzije v. GAL I, 291 i SI, 510).

Početak komentara:

الحمد لله الذى جعل العربية مفتاح البيان (ق كشف الظنون : مصباحاً للبيان)

Neke stranice su obrubljene i osnovni tekst je podvučen mjestimice crvenom linijom. Po nekoliko lista na početku, u sredini i na kraju ispisano je rukopisom Šejh Juje Mostarca. Na naslovnoj stranici je naslov, kasnije stavljen drugim rukopisom, te bilješke s područja usuli-fikha i jezika. Ove bilješke, kao i bilješke na rubu prve dvije stranice, ispisane su takođe rukopisom Šejh Juje. Njegov je rukopis i bilješka na kraju (l. 144), koji sadrži uputstvo, kako treba čitati jednu arapsku knjigu (اسلوب مطالعة الكتاب)

3. L. 145—208. حاشية على شرح الشافية فى الصرف

Glosa nekom komentaru djela *aš-Šāfiya* o arapskoj gramatici. Osnovno djelo napisao je Abū 'Amr Oṯmān b. 'Omar Ibn al-Ḥāğib al-Mālikī, umro 646/1248; komentar je od nama nepoznatog pisca, a ovu glosu napisao je 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'inī, umro 944/1537 — kako je to zabilježio Mustafa b. Jusuf (Šejh Jujo) na početku zbirke (حاشية عصام الدين على شافية الصرف)

Istina, u nekim izvorima (GAL SI, 536) kaže se da je 'Iṣāmuddīn napisao glosu komentaru od Čareperdije (Aḥmad b. Ḥasan al-Ğārabardī, umro 746/1345). Poređenjem smo ustanovili da komentar, koji se ovdje obrađuje, nije od Čareperdije, pa prema tome ni ova glosa ne bi bila od 'Iṣāmuddīna. Ali, u drugom rukopisnom primjerku ove iste glose, koji se nalazi u ovoj biblioteci pod inv. br. 3146, a koji je prepisan 1019/1610, kaže se izričito u bilješci na kraju da je ovo »komentar« od 'Iṣāmuddīna

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الشرح المنسوب الى المولى عصام الدين فى يوم الاثنين من اواخر
شهر جمادى الآخر من شهور سنة تسع عشرة والف)

Prema ovoj bilješci, ovdje se, dakle, radi o Isamuddinovom djelu, samo što je ono u prethodnoj bilješci pogrešno nazvano »komentar«, jer je ovo očito glosa. Iz toga slijedi da je GAL (n. m.) ovu glosu pogrešno povezao sa Čareperdijinim komentarom, jer po svemu izgleda da je to glosa nekom drugom, nepoznatom komentaru djela *aš-Šāfiya*.

Početak:

قوله والعاقبة للمتقين العاقبة آخر كل شئ والولد كذا ق القاموس وهو عطف على العالمين
اى رب العاقبة للمتقين وجاعل آخر امرهم خيرا من اوله

Završetak je riječima:

قوله وحلا يكتب على الوجهين لاحتماله لانه يمال فيظن انه ياء اذ الالف الثانية لا تمال
للكسرة اذا كان عن الواو وتقلب فى كلها تاء والواو تقلب ياء دون الياء وفيه انه اذا تعارض
الدليلان سقطا فبقى مجهول الاصل فينبغى ان يكتب بالالف

Prepisao pod t. 2 i 3 isti prepisivač lijepim rukopisom i to je — sudeći po pismu — Aḥmad b. Muṣṭafa al-Mostārī (v. pod tač. 1).

Na str. 208^{b}—209 nalazi se početak nekog rada na turskom jeziku, iz oblasti islamske mistike (tesavvuf), o ljudskoj duši (نفس) i ljudskim sklonostima. Početak mu je:

حمد اول اللهه كه جميع مخلوقاتى خلق اتدكدنصكره

Slijedeća 3 lista su neispisana.

4. L. 210—216.

(تفسير آية فوسوس لهما الشيطان ليبدى لهما ما ووري عنهما — من سورة الاعراف)

Tumačenje dvadesetog ajeta iz sure *al-A'rāf* (o šejtanskoj prevari, kojom je naveo Adema u raju da pojede zabranjeno voće).

Pisac ove i slijedeće tri risale je, kako izgleda, neki Muḥammad al-Ḥusaynī, čija nam je biografija nepoznata. Rad je posvećen nekom velikom veziru, čije ime nije navedeno.

Početak:

نحمدك اللهم بكل محمدة انت اهلها على ما وفقتنا لاسرار فرقانك العظيم

Rukopis je krupniji, razgovijetan, pisan rukom vješta kaligrafa. Rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom.

5. L. 217—242.

(تفسير قوله تعالى : واما الذين سعدوا ففى الجنة خالدين فيها — فى سورة هود — وقوله (تعالى : ان تعذبهم فانهم عبادك — فى سورة المائدة)

Tumačenje ajeta 108 iz sure *Hūd* i ajeta 118 iz sure *al-Mā'ida*. Ovo je, zapravo, opširane uvod u tumačenje tih ajeta. Rad je posvećen šejhul-islamu Muhamedu b. Sa'duddīnu (umro 1024/1615) i njegovom bratu Es'adu, koji je također poslije bio šejhul-islam (umro 1034/1624). Rad, uglavnom, čini laskavo hvalisanje i glorifikovanje navedene braće, a cilj mu je očito približavanje ljudima od autoriteta i uticaja radi postizanja materijalne pomoći ili nekog položaja. Sadržaj je mističkog pravca, zasnovan velikim dijelom na formulama računa ebdžed (ابجد).

Početak: الحمد لله العزيز الوهاب مفتح الابواب مسبب الاسباب

Pismo i oprema kao kod prethodnog rukopisa.

6. L. 243—250. (رسالة على حديث الحوض والكوثر)

Risala o tumačenju pojmova *ḥaud* i *kauṯar* koji se spominju u Hadisu i Kur'ānu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... عليه السلام فى حديث الحوض من شرب منه فلا يظمأ ابدا

7. L. 251—254. (تفسير سورة النصر).

Tumačenje 110. sure *an-Naṣr*. Tumačenje je sufijskog pravca. Napisao Muḥammad al-Ḥusaynī, kako je to označeno u bilješci na kraju (مما علقه محمد الحسينى) .

Početak:

اذا جاء نصر الله وانكشف لذلك مرتبة الواحدية بتجليات الاسماء والصفات

Risale pod tač. 4—7 napisao je, kako izgleda, isti autor (v. pod t. 4 i 7). Prepis, ukoliko nije također njegov, djelo je nekog vještog kaligrafa iz početka XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

849. مشكاة الانوار على المنار لابن نجيم **1724.**

Komentar djelu *al-Manār*. Napisao Zaynuddīn (Zayn al-'ābidīn) b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1562. Djelo je započeto i dovršeno 965/1557, kada je pisac predavao ovaj predmet na al-Azharu, a rađeno je prema nekim ranijim istaknutim djelima ove struke. Gornji naslov nalazi se na naslovnoj stranici i u uvodu djela (وسميته بمشكاة الانوار فى اصول المنار) .

Pored toga, pisac na kraju kaže da je djelu prvobitno dao ime: تعليق الانوار على اصول المنار , a potom da ga je konačno nazvao فتح الغفار بشرح المنار . Tako je ovaj komentar u literaturi poznat pod sva tri gornja naslova koja mu je dao sam autor.

Kairo I, 394; AM I, 378; GAL, S. II, 264.

Neki izvori pogrešno ili nepotpuno navode ime ovog autora, zamjenjujući ga sa njegovim mlađim bratom i učenikom, koji je takođe bio pisac, a kome je ime Sirāğuddīn 'Omar b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Misrī al-Ḥanafī, umro 1005/1596 (v. M. Abdulhayy al-Laknawī, *al-Fawā'id al-bahiyya fi tarāğim al-Ḥanafiyya*, prvo izdanje, Kairo 1324. H., 135). Isto tako mnogi zamjenjuju njihova djela. U tom pogledu pogriješio je i Brockelmann sjedinjujući na nekim mjestima ova dva brata pisca u jednu osobu (v. GAL, S. II, 87 i 425 i S. III, Indices, 736).

Početak:

الحمد لله الذى نوّر منار الشرع بالقرآن العظيم وحققه ونقحه بالسنة الشريفة وحرره

Završetak glasi:

وقد وقع الفراغ من كتابة هذا الشرح المسمى اوّلا بتعليق الانوار على اصول المنار وثانيا
وهو الذى استقر عليه اسمه باشارة بعض العلماء الصالحين بعد النظر فيه بفتح الغفار بشرح المنار
ومن اشكل عليه مما كتبناه فليراجع التوضيح والتلويح والتقرير والتحرير فانى لم اتجاوزها غالبا

L. 301; 21 × 15. *Nasḫ* čitak. Tekst *al-Manāra* pisan je crvenim mastilom. Na rubovima samo rijetkih listova nalaze se sitno pisane glose. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1083/1672.

وكان الفراغ من كتابته يوم السبت المبارك اوائل شهر جمادى الاولى سنة ثلاث وثمانين والف

Na naslovnoj strani, pored naslova, nalazi se nejasna bilješka, pisana kasnije, sa imenom možda nekog ranijeg vlasnika (Mahmud b. Mes'ud el-Kemal Ibn Širin, Perzijanac, nastanjen u Kairu, »otac Ahmedov i njegove sestre pjesnikinje« — صاحب الافاضة محمود بن مسعود الكمال عجمى الاصل القاهرى والد احمد واخته الشاعرة ويعرف بابن شيرين) Na posljednjoj stranici, u vrhu, nalazi se nečiji ovalni pečat, nečitak.

Iz Kantamirine biblioteke.

850. Zbirka (مجموع) , 17 **2270.**

L. 177; 20 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ* od različitih prepisivača. Stranice nekih risala obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, i tamnobijel; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—6. مختصر المنار

Skraćena prerada usulskog djela *al-Manār*. Napisao Ṭāhir b. Ḥasan b. 'Omar Ibn Ḥabīb al-Ḥalabī, umro 808/1405.
ḤḪ II, 1825; GAL II, 81, 196.

Prema Brockelmannu (GAL n. m.) naslov ove skraćene prerade je المقتبس المختار من نور المنار .

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اصول الشرع الكتاب والسنة واجماع الامة والقياس

Ta'līq, pisan širokim perom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

2. L. 7—57. زبدة الاسرار فى شرح مختصر المنار

Komentar prethodnom djelu *Muḫtaṣar al-Manār*. Napisao Abu't-Ṯanā' Aḥmad b. Muḥammad az-Zīlī as-Siwasī, umro 1009/1600. Djelo je dovršeno u gradu Sivasu 974/1566.
GAL, S. II, 91, 630.

Početak: لك الحمد يا منزل القرآن بوجوه النظم ووجوه البيان

Nasḫ krupniji. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa.

3. L. 57ᵇ—58. مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة

Biografija Ebu Hanife. Rukopis je nepotpun, jer se od toga opširnog rada ovdje nalaze samo dvije prve stranice. Napisao Abu'l-'Abbās Aḥmad b. Ṣalt al-Ḥamānī, umro 308/920.
ḤḪ II, 1836—7; AM I, 57.

Početak poslije besmele:

فى مناقب ابى حنيفة رحمه الله قال احمد بن الصلت سمعت ابا نعيم يقول

Ta'līq jednostavan.
Prepis je iz XIX stoljeća.

4. L. 59—76. رسالة فى بيان الناسخ والمنسوخ من الآيات

Djelo o derogaciji u Kur'ānu (v. I, 131).
Ta'līq složen, pisan uvježbanom rukom. Naslovi sura ispisani su i na rubu listova.

5. L. 76—87. معدّل الصلاة

Kratak rad o namazu (v. I, 276). Naslov na rukopisu glasi: هذه رسالة فى تفسير تعديل الاركان والقومة والجلسة , što je stavio prepisivač.
Po rubovima nekih listova ima glosa.

6. L. 87—90. رسالة فى حق الدخان

Rasprava na arapskom jeziku (لاقطاغلى رحمه الله) o pušenju duhana, sa vjerskog gledišta. Napisao neki Aqdaglī (Bjelogorac), kako je to zabilježio prepisivač u vrhu prve stranice, ispod naslova. Pisac, koji je vjerovatno iz naših krajeva, ovdje strogo osuđuje pušenje duhana i smatra ga zabranjenim po vjeri (harām). Na rubu druge stranice nalazi se fetva na turskom jeziku od mostarskog muftije Mustafe(?) koji u njoj zastupa mišljenje da je pušenje dopušteno.

Sastav potiče iz X/XVI ili XI/XVII stoljeća.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد ارشدك الله تعالى وايانا لما رأيت الناس متساوية الاقدام

فى شرب الدخان واستعماله لم يشذ منهم الا من عصمه الله تعالى

Ta'līq. Tekst navedenih ajeta i hadisa pisan je krupnijim neshom i podvučen crvenom linijom.

7. L. 91—92. رسالة الدخان

Kratka risala na arapskom jeziku o duhanu, sa vjerskog gledišta. Napisao muftija Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī, umro 1176/1762. Naslov na rukopisu (u vrhu stranice) je:

دخان خبيث حقنده رساله در للفاضل العريف المفتى الخادمى

OM I, 296—298.

Pisac zastupa stanovište da je pušenje duhana zabranjeno.

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيّه وبعد فاعلم ان امر الدخان شئ كثر فيه الفتاوى والقيل والقال

Ta'līq.

8. L. 92—101. رسالة فى احوال الموتى

Risala o stanju čovjeka i njegove duše poslije smrti, od nama nepoznatog pisca. Brockelmann (GAL, S. II, 664) navodi risalu o toj temi pod naslovom رسالة الموفق i kaže da joj je pisac gore navedeni Abū Sa'īd al-Hādimī. Možda je to ova risala.

Početak:

الحمد لله وكفى ... وبعد فقد سئلت فى دفعة عن اسئلة عديدة فوفق الله الاجوبة عليها

Ta'līq.

9. L. 101—105. بسالة فى فضيلة ليلة البرات وصلاة التسبيح فيها

Risala o važnosti i značaju odabrane noći *Lejlei-berat*, od nepoznatog pisca. Gornji naslov nalazi se na rukopisu, u vrhu prve stranice.

Početak: ...الحمد لله الذى شرف بعض الليالى وجعله موسما للخيرات

Ta'līq. Po rubovima listova ima glosa.

Na slijedećoj stranici nalazi se poglavlje: باب صلاة التسبيح من الصحاح , iz komentara djelu *Maṣābīḥ as-sunna.*

10. L. 106—120. الهيئة السنية فى الهيئة السنية

Risala o astronomiji (v. I, 363).
Ta'līq.

11. L. 120—123. ذكرى مجرى النيـــل

Priča (legenda) o rijeci Nilu i njenom izvoru.

Početak:
ذكرى مجرى النيل وما جرى لحايد النبى ء م وهو ابن افرايم بن يوسف الصديق
Ta'līq

12. L. 124—128. الشماريخ فى علم التاريخ

Risala o počecima i o važnosti istorije. Napisao Ǧalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505.
GAL II, 158; S. II, 197.

Početak: الحمد لله ذى الفضل الشامل العام والصلوة والسلام
Ta'līq

13. L. 129—139. رسالهٔ منظومه خوب ومرغوب

Kasida (poema) o namazu, na turskom jeziku, u kojoj se, u **duhu mistike**, objašnjava smisao, svrha i porijeklo pojedinih propisa abdesta i namaza. Sastavio neki Sa'dī, u vrijeme sultana Murata III, 994/1585. Autor je u to vrijeme živio u Vidinu (Bugarska), potpuno predan nauci, slobodan od svih svjetskih briga i poslova, kako to sam kaže u uvodu. Povod za ovaj sastav bio je neki dobri sufija (derviš) koji mu je jednom došao i postavio mnoga pitanja o ovoj temi, na što je autor odgovorio ovom kasidom. Kasida se rimuje na slovo ت Gornji naslov je prema rukopisu.
Rieu, 10; Pertsch t., 60.

Početak i dijelovi uvoda:

خدايه صد هزاران شكر ومنت   كه محبوبنه بزى قيلدى امّت
پس از حمد خدا نعت رسالت   طقوز يوز ايدى طقسان درتِ هجرت
جهانده حضرت سلطان مرادخان   قيلوردى عدل وداديله خلافت
ودينده بنده شغل علم ايدردى   علايقدن ايدوب كلّى فراغت
كلوب ناكاه بر صوفئ صافى   سؤال ايدوب بكا قيلوب بدايت
سؤالينه جواب اى اهل حضرت   دبرز الله اعلم بيز حقيقت
دل وجان سمعى سعديه دوت سن   نذر دكله بس اصحاب شريعت

Na završetku autor opet navodi svoje ime:

بو مقصود عقدهٔ حل ايتدى سعدى   رحيا اول قولينه – قولكه – ايله رحمت

Ta'līq.

Kasida je razdijeljena na kraća poglavlja, čiji su naslovi pisani krupnije crvenim mastilom. Poslije svakog poglavlja nalazi se tekst u prozi na arapskom jeziku, uzet iz nekog izvora, na osnovu koga je dotično poglavlje sročeno.

14. L. 140—167. اصول الحكم فى نظام العالم

Djelo o uređenju društva i državne uprave, sa prevodom na turskom jeziku od istog autora. Napisao Ḥasan b. Turhān al-Kāfī al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. Djelo je dovršeno 1004/1595. i autor ga je sam podnio na dar sultanu Mehmedu III, kad je ovaj poveo vojnu na Egru.

GAL II, 443; S. II, 659.

U rukopisu naslov glasi: شرح رسالة نظام العالم المسمى باصول الحكم للمولى كافى الاقحصارى . Djelo je raspoređeno na uvod (al-muqaddima), četiri poglavlja (temelja — al-aṣl) i završetak (al-ḫātima). Turski prevod dovršen je 1005/1596.

(Pored toga autorovog prevoda postoje još turski prevodi, koje su izradili: 1) turski spisatelj Tevfik, čiji je prevod štampan u novini »Asr«, a poslije posebno, 1287/1870; 2) hidžaski valija šerif Ahmet Rešid-paša, čiji je prevod štampan u vilajetskoj štampariji Hidžaza, u Meki godine 1331/1912. U bilješci na kraju prevodilac kaže da je prevod sačinio u Istanbulu. Ovaj prevod dat je tako, da je na jednoj, desnoj stranici, donesen original na arapskom jeziku, a na slijedećoj stranici njegov prevod. Original i prevod autora također je štampan, ali nije izvjesno gdje je to bilo i kada, da li u Istanbulu — kako neki misle, ili u Sarajevu, u doba Topal Osman-paše, 1860—1869, kako naslućuje dr Bašagić. Od evropskih prevoda ovog djela poznati su prevodi na njemačkom, francuskom i našem jeziku. Prevod na našem jeziku, vidi: dr Safvetbeg Bašagić, *Nizam ul Alem*, Sarajevo Zemaljska štamparija, 1919. Komentar ovom djelu na arapskom jeziku napisao je H. Mehmed Handžić za vrijeme svojih studija na el-Azharu u Kairu, 1346/1927, umro 1944. V. Mehmed Handžić, Književni rad, 106—7 i H. Šabanović, Prilozi za orijentalnu filologiju, Sarajevo 1969, str. 27—29).

Početak autorova turskog prevoda:

حمد اول ناصر قهاره که ایتدی منصور   عسکر دین ظفر رهبری کفری مقهور

Početak arapskog originala:

حمدا لك اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء

Ta'līq i *nasḫ*. Original je pisan krupnijim nasḫom i podvučen crvenom linijom.

Prepis je dovršen krajem ševala 1179/1765.

Na slijedećem neispisanom listu nalazi se kratko tumačenje ajeta لا اكراه فى الدين .

Prepisao pod tač. 2, 4—14 Muṣṭafa b. Ṣāliḥ Nā'imīzāde al-Mostārī 1179/1765. (To je poznati prepisivač iz Mostara, koji je prepisao spjev *Murādnāma* od Derviš-paše Mostarca — v. Bašagić,

Bošnjaci i Hercegovci, 44). Ova zbirka, kako se vidi po bilješkama, bila je u njegovom posjedu.

15. L. 169—175. كتاب الاحاديث النبوى فى حق المجاهدين

Zbirka 28 hadisa o borbi i borcima za odbranu vjere, sa prevodom na turskom jeziku. Sabirač i prevodilac su nam nepoznati. Prevod je dat u stihovima. Gornji naslov nalazi se u rukopisu.

Početak:

الحديث عن ابى ذر رضى الله عنه قال قلت يا رسول الله اى الاعمال افضل قال ايمان بالله والجهاد فى سبيل الله

نظم قيلدى

احمددن ابی ذر چون سؤال .   قنغی خبری افضل ایتمش ذو الجلال
حقه ایماندر ددی خیر العباد   دخی افضل حقیچون قلمق جهاد

Nasḫ. Polustihovi su rastavljeni crvenim krupnijim tačkama.

16. L 175—176ᵇ. نظم مدح حضرت ابى بكر صديق — حضرت عمر – حضرت عثمان – حضرت على المرتضى

Stihovi na turskom jeziku u pohvalu prve četvorice halifa — za svakog posebno po nekoliko stihova, od nepoznatog pisca.

Početak:

سروری اصحاب احمد یارغار   حضرت صدیق اکبر رازدار

Nasḫ.

17. L. 176ᵇ—177. مدح غازيان رحمة الله عليهم اجمعين

Kratak spjev, kasida, na turskom jeziku u pohvalu boraca (gazija), od nepoznatog pisca. Rad, izgleda, nije dovršen. U tom su podnaslovi: نظم دیکر i نوع دیکر مدح.

Početak:

حق يولنده بذل ايدرلر مال ودلوجان غازيلر قرشو دركاه خدايه دوتر ميدان غازيلر

Nasḫ.
Prepis pod tač. 15—17 je iz XIX stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se stihovi na turskom jeziku o siromahu, te nejasni stihovi, takođe na turskom jeziku, u kojima se izražava divljenje nekim »visokim tvrđavama« oko Sarajeva, ili možda oko nekog dvorca. Na prvoj stranici prvog zaštitnog lista nalaze se bilješke iz područja gramatike, te bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed Isamuddin b. Abdullah el-Bosnevi). Poslije toga, na slijedećih 11 lista, ispisane su slabim rukopisom razne arapske riječi, većinom infinitivi, glagolski i participni oblici, sa prevodom na turski jezik između redaka. Potom se nalazi prepis potvrde (temessuk) na turskom jeziku o kupoprodaji jednog cijelog imanja u Mostaru. (Vlasnik, čije ime nije navedeno, potvrđuje da je svoje imanje u mahali Lafi — ? — u Mostaru, koje je s jedne strane ograničeno muslimanskim grobljem, s druge imanjem braće Hasana i Ibrahima Vrgore, s treće rijekom Radoboljom i četvrte mjesnim putom —, prodao i predao Velićima H. Salihu, munla Omeru i Osmanu, za 20.000 akči. Prodano imanje sastoji se od bašče i kuće. Datum nije označen). Potom se nalazi sadržaj ove zbirke, napisan rukom prepisivača Nā'imīzāde. Na slijedećim neispisanim listovima nalazi se nekoliko kraćih bilježaka s područja fikha i akaida, te popis nečije biblioteke sa cijenom pojedinih knjiga, kojih ima 44 komada. Na naslovnoj stranici prvog djela nalaze se poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, pisani kasnije, te bilješka ranijeg vlasnika i prepisivača, navedenog Nā'imīzāde (من كتب اضعف العباد مصطفى بن صالح افندى نائمى زاده الموستارى) .

Ispod toga je njegov mali pečat.

Na naslovnoj stranici pod tač. 2 nalazi se izvadak iz djela *ar-Rauḍa* — o značaju noći *Lejletul-berāt.*

Na naslovnoj stranici pod t. 4 nalaze se potpisi dvojice ranijih vlasnika. (Jedan je navedeni Nā'imīzāde, koji sebe ovdje označava sa »vlasnik i prepisivač« (صاحبه ورافه ... مصطفى بن صالح افندى نائمى زاده) . Ispod toga je druga bilješka u kojoj novi vlasnik (H. Salih, sin Mustafa-efendije, sin derviš Ahmeda) kaže da je ovaj rukopis kupio od nasljednika prethodnog vlasnika

اشتريت هذا الكتاب عن ورثة المزبور وانا الفقير الحاج صالح بن مصطفى افندى بن درويش عفى عنهم الصمد)

Ispod toga je njegov pečat.

Na posljednjem zaštitnom listu (177) nalaze se dva nečitka pečata.

851. شرح مختصر المنار 2387.

(لابن قطلوبغا)

Komentar navedenom usulskom djelu *Muḫtaṣar al-Manār*. Napisao Qāsim b. 'Abdullāh Ibn Quṭlubuga al-Ḥanafī, umro 879/1474. To su tumačenja i predavanja koja je autor držao svome učeniku Osmanu b. Aglebek al-Hanafiji, kad je ovaj kod njega studirao *Muḫtaṣar al-Manār* (v. ḤḪ II, 1825. i uvod).
GAL, S. II, 93.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد فان الفقير الى رحمة ربه الغنى قاسم الحنفى يقول قد قرأ على

L. 33; 20,5 × 15. *Nasḫ* stari, arapski. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1046/1636.

(وكان الفراغ من تنجيز هذا الكتاب يوم الاحد المبارك خامس وعشرين شوال المبارك سنة ستة واربعين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se beznačajne bilješke. Na naslovnoj stranici je gornji naslov djela, kasnije stavljen, dok je raniji naslov (حل مشكلات المنار) , koga je stavio prepisivač, prebrisan. Tu je još i nekoliko poučnih stihova. Na kraju je nejasna bilješka o dobijanju masla (ulja) iz sjemena neke biljke.

Iz Šehdijine biblioteke.

852. ISTO 3067.

L. 45; 20 × 12. *Nasḫ* starinski, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Neki naslovi pisani su plavom tintom. Papir tamno-žućkast, povez polukožni.

Prepis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša (v. pečat na početku i bilješku na kraju rukopisa).

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi na prvom zaštitnom listu.

853. Zbirka (مجموع) , 2 **1784.**

L. 114; 20 × 12,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—59. زبدة الاسرار فى شرح مختصر المنار

Komentar djelu *Muḫtaṣar al-Manār* (v. br. 850,²).

Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa, pisanih rukom istog prepisivača.

2. L. 60—114. شرح مختصر المنار لابن قطلوبغا (v. br. 851).

Po rubovima nekih listova ima dosta sitno pisanih glosa.

Prepisao oba djela Ni'matullāh as-Ṣofyawī (iz Sofije), u Istanbulu 994/1585.

(تم الكتاب على يد نعمة الله الصوفيوى ليلة السبت من ليالى شهر جمادى الاولى من
شهور سنة اربع وتسعين وتسعمائة بمحمية قسطنطينية)

Na naslovnoj stranici pod tač. 1 nalazi se pogrešan naslov, stavljen kasnije, tumačenje jednog arapskog stiha, te bilješka sa potpisom jednog ranijeg vlasnika (H. Abdullah b. H. Ahmed Mačković). Ispod ove bilješke je njegov mali lični pečat, u kome se može pročitati datum 1111/1699.

Uvakufio Memišaga Kasumagić, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

854. شرح الفرغانى على منهاج الوصول **1670.**
الى علم الاصول للبيضاوى

Komentar usulskom djelu *Minhāğ al-wuṣūl ilā 'ilm al-uṣūl*. Osnovno djelo *Minhāğ al-wuṣūl* napisao je al-Qāḍī Nāṣiruddīn 'Abdullah b. 'Omar al-Bayḍāwī, umro 685/1285, a ovaj komentar Burhānuddīn 'Ubaydullāh b. Muḥammad al-Fargānī al-'Ibri, umro 743/1342.

GAL I, 418; S. I, 741; ḤḪ II, 1879.

Komentar je pisac dovršio 733/1332.

Početak osnovnog djela je:

تقدس من تمجد بالعظمة والجلال

Početak komentara:

الحمد لله الذى اعلى معالم الاسلام وبين لطرق المعاش والمعاد قوانين الشرع والاحكام

L. 175; 21 × 13,5. *Nasḫ* sitan, složen, pisan različitim perima i na različitom papiru. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir tamno-bijel i žućkast, deblji; povez polukožni.

Prepisao 'Abdulmu'min b. 'Abdulmalik b. 'Abdullaṭīf aš-Širwānī, 785/1383.

(اتفق الاتمام على يد العبد الضعيف ... عبد المؤمن بن عبد الملك بن عبد اللطيف
الشروانى ... فى عام خمس وثمانين وسبعمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke sa područja fikha, akaida i jezika, te poučni stihovi na arapskom i perzijskom jeziku. Na naslovnoj stranici nalaze se: naslov djela, bilješka ranijeg zavještača i tumačenje početka osnovnog djela. Na posljednjoj stranici, na rubu, nalazi se kratak recept na turskom jeziku za liječenje bolova u nogama. U dnu te stranice nalazi se bilješka, također na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je neki dužnik uzeo zajam u iznosu od 1.500 akči iz vakufa Bešaret-begove(?) medrese u Prištini, koju mu je sumu izdao mutevelija medrese mevlana Kasim Halifa 974/1566. Na posljednjem zaštitnom listu nalaze se poučni stihovi na arapskom i perzijskom jeziku. Ispod toga je ime jednog ranijeg vlasnika (Salih b. Ali) i dva otiska njegovog ličnog pečata.

Uvakufio Muhamed Muzaferija (v. bilješku na naslovnoj stranici).

855. تنقيح الاصـول 1747.

Djelo iz usuli fikha. Napisao 'Ubaydullāh b. Mas'ūd al-Maḥbūbī al-Ḥanafī Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī, umro 747/1347.

GAL, S. II, 300.

Djelo je sažeta prerada Pezdevijinog *Uṣūla* (v. br. 796), uz pomoć još nekih djela ove struke, sa vlastitom naučnom razradom.

Početak: اليه يصعد الكلم الطيب

L. 70; 21 × 13. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova, između redaka i na umetnutim listićima ima dosta sitno pisanih glosa, što je sve pisano istim rukopisom. Papir bijel, čvrst; povez poluplatneni.

Prepisao neki Maḥmūd ... (prezime nečitko) u gradu Menfelutijje (Egipat?, kako se to razumije iz bilješke na naslovnoj stranici) vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, u kojoj su navedeni neki komentari i glose ovog djela. Bilješku je napisao i potpisao prepisivač. Tu je još potpis i pečat jednog ranijeg vlasnika (Mustafa b. Muhamed), te ime i pečat zavještača, cijena knjige (13 groša i 90 para) i u dnu stranice nečitak pečat, u kome se može pročitati samo ime Osman.

Uvakufio Memišaga Kasumagić.

856. التوضيح فى حـل غوامض التنقيـح 3722.

Komentar prethodnom djelu, od istog autora. Sa komentarom je pomiješan i osnovni tekst u jednu proširenu cjelinu. Komentar je dugo bio u upotrebi kao udžbenik po islamskim učilištima širom svijeta, a i danas se ubraja u istaknuta djela ove struke.

GAL, S. II, 300.

Početak: حامدا لله تعالى اولا وثانيا

L. 183; 18 × 13,5. *Nasḫ* i *ta'līq* raznih vrsta, od različitih prepisivača. Osnovni tekst većim dijelom podvučen je crvenom linijom. Mjestimice, pak, osnovni tekst i komentar označeni su kraticama: م i ش. Na više mjesta listovi su dopisani kasnije drugim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji, bijel i žućkast; povez kožni sa ornamentima na koricama.

Prepis prvog osnovnog rukopisa dovršen je 844/1440 (تم لسنة ٨٤٤), kako je to zabilježeno na starom posljednjem listu, koji se nalazi na kraju, poslije nekoliko dopisanih listova. Na ovim dopisanim listovima nalazi se završetak bez datuma.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se bilješke na turskom jeziku, jedna o nekom dugu, a druga je prepis neke molbe (arzuhal) sultanu za materijalnu pomoć. Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke iz područja fikha, popis mjeseci na turskom jeziku, dio sadržaja neke knjige, te bilješke iz područja logike. Ispod ove bilješke nalaze se dva imena (ime prepisivača iste Muhamed Seid b. Ahmed-efendi, muftija, i Velijjuddin-efendi el-Mer'aši). Na naslovnoj stranici je naslov djela, ime jednog ranijeg vlasnika (Sa'di), poučni stihovi na arapskom jeziku, kratka dova Ebu Hanife, te dvije kraće bilješke iz tefsira i povijesti. Na kraju su stihovi na arapskom jeziku u pohvalu neke dobre knjige, dvije tabele iz područja takvima, bilješke na turskom jeziku iz područja feraiza, kratka dova na arapskom i turskom jeziku, te munadžat (molitva) u stihovima na arapskom jeziku. Na nutarnjoj strani zatvarača nalazi se račun od nekog imanja, koje je timar nekog Halil-bega.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

857. ISTO 2631.

L. 497; 20,5 × 15. *Ta'līq* jednostavan, pisan u razmaknutim redovima, izuzev nekoliko posljednjih listova. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na širokim marginama samo s početka ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni sa otiskom jednostavnih ornamenata na koricama.

Prepisao Ibrāhīm b. Ramaḍān, pomoćni nastavnik (mu'īd), u medresi (Mehmed) Nišandži-paše (u Istanbulu), sredinom džumade-l-ahira 1010/1601.

(قد تم هذا الكتاب ... فى يد العبد الضعيف النحيف ابراهيم بن رمضان المعيد بمدرسة نشانجى پاشا فى سنة الف وعشر فى اواسط جمادى الآخر ...)

Na naslovnoj stranici nalazi se nejasna kratka bilješka na turskom jeziku, iz koje bi se moglo razumjeti, da je knjiga vlasništvo baš-imama Muhamed-efendije i da je od njega uzeta u naruč.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

858. ISTO **1314.**

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalazi se naslov:

هذا كتاب التوضيح فى شرح التنقيح فى اصول الفقه

L. 236; 21 × 15. *Nasḫ* jednostavan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamno-bijel, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama; ima polukožnu futrolu.

Prepis je dovršen prije 1069/1658. godine, kako se to razumi iz posebne bilješke na kraju, pisane rukom prepisivača. U toj bilješci on označava vrijeme rođenja svoje kćeri Umihane gornjim datumom.

Na posljednjem zaštitnom listu ima jedna arapska poslovica, ispisana rukom prepisivača.

Iz Šehdine biblioteke (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

859. ISTO **3063.**

Na prvom zaštitnom listu je naslov, kasnije stavljen:

كتاب توضيح من الاصول

L. 178; 18,5 × 10,5. *Ta'līq* sitan, složen, lijep, uzor precizne kaligrafije. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir tamno-bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa lijepim utisnutim i pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Abdulqādir b. Ayyūb al-qāḍī as-Sarāyī (kadija iz Sarajeva), 1093/1682.

(قد وقع الفراغ من تسطير هذا الكتاب وترقيمه بعون الله الملك العلام فى الثلث الاول
من العشر الاول من شهر جمادى الآخر لسنة ثلث وتسعين والف من هجرة من له العز والشرف
عن يد العبد الفقير الى الله الغنى عبد القادر بن ايوب القاضى السرايى)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se poučni stihovi na perzijskom jeziku od Šejh Sadije, imena ranijih vlasnika sa ličnim pečatima (Husejn Abdi Kadriefendizade i H. Mustafa, kadija), te sadržaj. Na posljednjem zaštitnom listu su stihovi Esad-efendije(?) u slavu Ibrahim-paše, zeta (dāmād) sultana Ahmeda III.

860. Zbirka (مجموع), 2 **2428.**

L. 312; 19 × 11. *Ta'līq* jednostavan, pisan širokim perom. Papir tamno-bijel, glat, čvrst. Neki su listovi, naročito u početku, dohvaćeni vlagom i rastavljeni od poveza. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—310. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: توضيح . Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U prvoj polovini jedan list ostao je neispisan.

2. L. 311—312. رسالة فى حق دوران الصوفية

Kratka rasprava o kružnom okretanju (kolu, tancu), mistika (sufija), pri njihovim sufijskim obredima. Rad je nepotpun, jer su listovi između prvog i posljednjeg izgubljeni. Napisao 'Alī Čelebī, muftija u Istanbulu, kako je zabilježeno u rukopisu.

Flügel I, 520; Kairo I, 309.

Početak:

الحمد لله الملك المنان العزيز المقتدر الديان

Završetak:

تمت الرسالة الشريفة للمفتى بمدينة قسطنطينية المعروف بمفتى على چلبى المرحوم ... فى
حق دوران الصوفية

Biografija pisca nije nam poznata. O ovoj temi pisali su, pozitivno ili negativno, i drugi autori (v. ḤḪ I, 864 — gdje se ne navodi ova naša risala. Naš pisac zastupa mišljenje, da je pobožni sufijski ples dopušten po vjeri. (Brockelmann, GAL II, 433 i S. II, 644 navodi o istoj temi risalu koju je, kako on kaže, napisao 'Alī Čelebī b. Emrullāh M. Isrāfīl Sayfuddīn Qinālīzāde al-Ḥamīdī, umro 979/1572. No, on nije bio istanbulski muftija, a drugi izvori ne navode mu ovu risalu. Da li je ovaj pisac identičan sa našim gore navedenim piscem, nije izvjesno. Držimo da naš pisac nije bio »muftija« ni »šejhul-islam«, — kako ga oslovljava rukopis i Kairo, n. m., što je moglo nastati greškom nekog prepisivača).

Pismo kao prethodno od istog prepisivača. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Prepis oba djela dovršen je 1101/1689, kako stoji u bilješci na kraju pod tač. 1.

(تمت الكتاب فى العشر الاول من جمادى الاولى لسنة احدى ومائة والف)

861. ISTO kao br. 856. 2467.

Na prvom zaštitnom listu zabilježen je naslov: توضيح

L. 198; 19 × 11. *Ta'līq* sitan, složen, lijep. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Rečenice su u početku označene krupnim zlatnim tačkama. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, originalni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad Kanṭamīrīzāde 1133/1720.

(قد وقع الفراغ ... سنة ثلث وثلثين ومائة والف)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka vlasnika i prepisivača Kantamirije, njegov lični pečat, znak njegove biblioteke (petokraka zvijezda, naortana običnim perom), bilješka sa naslovom djela, te stihovi na perzijskom jeziku, u kojima se upućuje molba Bogu za vlasnika i prepisivača, kao i za čitaoca ove knjige, — što je sve pisano rukom prepisivača. Stihovi glase:

بر صاحب این کتاب یارب درهای مراد جمله بکشا
بر کاتب وهرکه خواند این را ایمان ده وراه راست بنما

Iz Kantamirine biblioteke.

862. التلويح فى كشف حقائق التنقيح 277.

Komentar, odnosno superkomentar prethodnom djelu *at-Tauḍīḥ*. Napisao Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 792/1389. Djelo je dovršio 758/1356. u jednom gradu u Turkestanu.

GAL, S. II, 300; ḤḪ I, 496.

Početak:

الحمد لله الذى احكم بكتابه اصول الشريعة الغراء

Ovaj superkomentar bio je mnogo cijenjen u naučnim krugovima i služio je kao udžbenik po islamskim školama.

L. 281; 26,5 × 18. *Ta'līq* sličan dīvāni-ji, pisan vrlo uvježbanom rukom. Neki listovi su dopisani kasnije drugim rukopisom. Po rubovima mnogih listova ima sitno pisanih glosa. Papir tamno-bijel, deblji; neki listovi, a naročito s početka, su oštećeni; povez kožni, oštećen i popravljan, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Aḥmad(?) b. Muṣṭafa b. 'Arab b. Ḫalīl u gradu Filipe (Filipoli ili Plovdiv na rijeci Marici u Bugarskoj), 859/1454, kako je navedeno na kraju, u bilješci, koja je napisana u dnu stranice, pismom dīvānī.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشريف فى يد العبد الضعيف احمد (؟) بن مصطفى بن عرب بن خليل هم يحتاجون الى رحمة الله الجليل فى كورة فلبه حماها الله عن الآفات وقت الضحى فى يوم الاربعاء فى اول ربيع الآخر من هجرة رسول عليه السلام — كذا — فى السنة التاسع وخمسين وثمانمائة وارجو تلاوته وحفظه ثم تعليمه الى الطالبين بعون الله الملك القادر)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se dvije bilješke sa imenom ranijeg vlasnika i zavještača (Ahmed b. Mustafa, muderis Gazi Husrevbegove medrese). Na naslovnoj stranici je naslov, stavljen kasnije drugom rukom, čudotvorna riječ za čuvanje knjiga (ياكيكج), kratka bilješka o tumačenju Muhamedova *šefaata*, te dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Ali b. ... iz 904/1498. i Omer b. Ali es-Selaniki — iz Soluna — 1086/1675. Uz ime ovog posljednjeg je i njegov lični pečat). Ispod svega navedenoga je kratak izvadak iz biografije autora, uglavnom o njegovim djelima, — te datum rođenja i smrti es-Sejjid Šerif el-Džurdžanije. — Na kraju, na neispisanom listu, nalaze se primjeri iz diobe nasljedstva.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderris.

863. ISTO 3716.

L. 294; 17,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitan, složen. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih glosa. Papir žućkast, deblji; povez polukožni. Neki listovi, naročito pri kraju, oštećeni su crvotočinom.

Prepis je završen 933/1526.

(وقد اتفق الفراغ — صبيحة ايام ربيع الآخرة سنة ثلث وثلثون وتسعمائة)

Neke bilješke na naslovnoj stranici namjerno su brisane.

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru **1258/1842** (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

Iz Karadoz-begove biblioteke.

864. ISTO **312.**

U rukopisu je naslov: (هذا) كتاب التلويح على التوضيح فى الاصول

L. 230; 25,5 × 19,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, velikim dijelom bez tačaka, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir tamno-bijel, povez polukožni.

Prepisao Muḥammad Sa'īd b. Ḥāfiz ... (nečitko) 1025đ1616.

(تمت كتابة هذه النسخة الشريفة ظهر احدى عشرين من ربيع الاول سنة الف وخمس وعشرين على يد اضعف عباد الله محمد سعيد بن حافظ – ... باباى قلعة سى ؟ –)

Na naslovnoj stranici je naslov djela, napisan crvenim mastilom, bilješke iz područja jezika i usuli-fikha, te bilješka vakifa i nekoliko otisaka njegovog pečata. Na kraju je opet pečat vakifa, jedan perzijski stih i na nutarnjoj strani druge korice ime vakifa.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade.

865. ISTO **667.**

Na prvom zaštitnom listu je zabilježen naslov: تلويح

L. 203; 24 × 14. *Nasḫ* vokalizovan u prvoj polovini rukopisa, a u drugoj polovini pisan je sitno oštrim perom. Nekoliko stranica s početka obrubljeno je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis završen 1084/1673. Ime prepisivača, koji se bio potpisao u bilješci na kraju, neko je namjerno izbrisao i pogrešno ispravljao, bilježeći mjesto toga ime autora.

(وقع الفراغ ... عن تحرير هذا الكتاب ... على يد العبد الضعيف النحيف ... فى ماه محرم الحرام سنة اربع وثمانين والف)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se poučne izreke, bilješke iz područja jezika i imena Nuhovih (Nojevih) roditelja, te sadržaj, stavljen nešto kasnije. Na slijedećem listu je bilješka iz ovog djela, pečat ove biblioteke i zaštitna formula: ياكيكج , koju često pišu kao talisman,

866. ISTO **3870.**

U rukopisu je naslov: كتاب التلويح شرح التوضيح

L. 309; 25 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan sitno i složeno vještom rukom. Prve četiri stranice obrubljene su plavom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno i čitko, rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao za svoju ličnu potrebu Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murad al-Mostārī, Šejh Yūyo, 1087/1676.

(وقع الفراغ بعون الملك الوهاب عن ترقيم هذا الكتاب الموسوم بالتلويح شرحا لشرح التنقيح على يد اضعف العباد مصطفى بن يوسف بن مراد الموستارى مولدا والحنفى مذهبا فى يوم الاحد الثانى والعشرين من جمادى الاخيرة سنة سبع وثمانين والف ...)

Na prva dva zaštitna lista ima dosta bilježaka iz područja fikha, usula, tefsira, jezika i književnosti. Među ovim bilješkama na prvom listu nalazi se jedna, u kojoj učeni prepisivač kaže da je »pročitao i ispravio« ovaj primjerak (طالعه العبد الفقير وصحّحه بعون الملك القدير مصطفى بن يوسف الموستارى) . Na naslovnoj stranici, pored naslova i bilježaka sličnih gornjim, nalaze se i dvije bilješke o proučavanju ovog djela u Mostaru i o ranijim vlasnicima ovog rukopisa. U prvoj od ove dvije bilješke kaže se, da je ovo djelo *(at-Talwiḥ)* predavao u Mostaru Hasan-efendija, učitelj Šejh-Jujin i muftija Mostara, u međuvremenu od muharrema 1084. do 5. ramazana 1087/1673—1676.

(قد بُدِئَ كتاب التوضيح مع التلويح درسا من مولانا واستاذنا حسن افندى المفتى – فى موستار – فى غرّة محرّم الحرام يوم الاربعاء سنة اربع وثمانين والف . وقع الفراغ من تدرسها يوم الخميس الخامس من شهر رمضان سنة سبع وثمانين والف)

U drugoj bilješci na istom mjestu kaže se, da je rukopis vlasništvo prepisivača Mustafe b. Jusufa i da je poslije dopao u vlasništvo njegova učenika Ibrahima Opijača (من كتب العبد الفقير مصطفى بن يوسف – ثم صار من كتب تلميذه الفقير ابراهيم بن اسماعيل) . Ispod toga su njihovi lični pečati. Na kraju se također nalaze mnoge bilješke iz navedenih područja. Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se bilješka iz fikha i razni poučni stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku. Sve ove bilješke u rukopisu pisane su rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

867. ISTO **2130.**

Naslov u rukopisu glasi: التلويح على التوضيح فى الاصول

L. 311; 20 × 15. *Nasḫ*. U prvoj polovini su 24 lista izgubljena i dopisana kasnije drugim rukopisom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen mjeseca ramazana 1101/1689.

(وقد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفة ... يوم الجمعة المباركة من شهر رمضان المكرم من شهور سنة مائة والف وواحد ...)

Na naslovnoj stranici, pored naslova, nalaze se imena ranijih vlasnika (Ibrahim b. Ahmed ... godine 1103/1691, Muhamed ... b. Nur Muhamed ...).

868. ISTO **677.**

U vrhu prve stranice je naslov: تلويح

L. 312; 24 × 14. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale — i to samo u prvoj polovini — crvenom linijom. Rečenice su na prve dvije stranice označene zlatnim tačkama. Na rubovima stranica ispisan je sitno osnovni tekst *at-Tauḍīḥ*, rukopisom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica.

Prepis je dovršen u mjesecu zu'lkade 1181/1767, kako je to označeno u sitno pisanoj bilješci u vrhu pretposljednje stranice.

(الحمد لله تم فى ذى القعدة الشريفة من يوم الجمعة بعد العصر سنة ١١٨١)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se kratke dove (molitve). Tu je bio i nečiji potpis sa ličnim pečatom, što je namjerno pobrisano.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu Ahmed Asim Mutevelić 1269/1852 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani. Na rubu prema bilješci je mali pečat njegova oca Mehmeda).

869. ISTO **2692.**

U rukopisu je naslov: كتاب تلويح

L. 327; 18 × 14. *Ta'līq* starinski, sa nešto *nasḫa*, velikim dijelom bez tačaka. Na nekim mjestima listovi su dopisani kasnije drugim rukopisom. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih glosa. Papir žućkast, deblji; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Rukopis je iz XV ili XVI stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz usuli-fikha, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Mevlāna Behlūl b. Muhamed, Abdullah b. Ahmed Kantamiri, Muhamed Abduhu).

Iz Kantamirine biblioteke.

870. ISTO **1210.**

Na prvom zaštitnom listu je naslov:

كتاب التلويح شرح التوضيح فى اصول الفقه

L. 285; 21,5 × 14,5. *Nasḫ* lijep. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir bijel i žućkast, povez kožni, sa ornamentima utisnutim na koricama i ukrašenim zlatom.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz arapskog jezika, te pečati Šehdine i ove biblioteke.

Iz Šehdine biblioteke.

871. ISTO **3601.**

U rukopisu je naslov: حاشيه تلويح على التوضيح . Rukopis je nepotpun na kraju.

L. 270; 22,5 × 16,5. *Ta'līq* jednostavan. Stranice su samo s početka obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, povez polukožni, znatno oštećen.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Uvakufio Alajbegović Salih-Hilmi za Karađoz-begovu biblioteku 1304/1886 (v. bilješku na naslovnoj strani).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

872. تعليقة ابن كمال پاشا على التلويح **1543.**

Na donjem prerezu listova, naslov je:

حاشية كمال پاشا زاده على التلويح

Glosa prethodnom superkomentaru *at-Talwīḥ*. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533.

ḤḤ I, 497; GAL, S. II, 673.

Ovo je tumačenje samo prvog dijela navedenog komentara.

Početak ovdje:

قال وهو فى اللغة اسم للمكتوب اقول خالف المشهور وهو انه فى اللغة مصدر بمعنى الجمع سمى

L. 164; 20,5 × 13,5. *Ta'līq*. Papir žućkast, povez polukožni, oštećen.

Prepis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu muderis H. Ahmed-efendija, što je zabilježeno na prvom zaštitnom listu. Tu su i poučni stihovi na arapskom jeziku, te stih na perzijskom jeziku o strahovanju na putu za hadž zbog razbojnika (haramija) koji ispadaju na puteve kroz pustinju.

(ترسم كه درين باديه ازبيم حرامى محروم حرم مانى وحج بردرخانه)

Na naslovnoj stranici je još ime i lični pečat jednog ranijeg vlasnika (Abdulhalim b. Sadi).

873. Zbirka (مجموع) , 9 **4475.**

L. 165; 21 × 13. Pismo različito od različitih prepisivača. Papir žućkast i bijel, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

1. L. 1—27. حاشية الاصول وغاشية النصول
على المقدمات الاربع لقاز آبادى

Komentar (ili glosa) poglavlju المقدمات الاربع iz djela *at-Tauḍiḥ*. Ovo poglavlje uvrstio je autor Ṣadr aš-Šarī'a 'Ubaydullāh (v. pod br. 856) u svoje djelo kao novu, originalnu raspravu, u kojoj podvrgava kritici stanovište Eš'arije (Abu'l-Ḥasan 'Alī b. Ismā'īl al-Aš'arī, umro oko 324/935) u pogledu pitanja dobra i zla (korisnosti i štetnosti raznih djela — *al-ḥusn wa'l-qubḥ*). Ovaj komentar napisao je Abu'n-Nāf' Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, umro 1163/1749.

GAL II, 214; AM I, 175.

Gornji naslov je prema rukopisu (v. naslovnu stranicu i uvod), dok navedeni izvori bilježe da je naslov: حاشية الاصول وغاشية الفصول

Početak:

الحمد لله الذى علم ما لم نعلم من بدايع الاصول ... وبعد فيقول افقر عباد الله ... ابو النافع احمد بن محمد بن اسحق القازابادى ... هذه كلمات شريفة بديعة ... على المقدمات الاربع التى اباها اخترع صدر الشريعة والدين ... كتبتها حين انعكاس الزمان ... وانطفاء نور الفضائل والكمالات ... وسميتها حاشية الاصول وغاشية النصول

Ta'līq čitak, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan.

Prepis je dovršen 10. džumada'l-ula 1165/1751.

(فرغت من استنساخه عصر الاثنين العاشر من شهر جمادى الاولى لسنة خمس وستين ومائة والف)

Na početku se nalaze listovi za sadržaj koji nije napisan. Na naslovnoj stranici je naslov djela, te ime ranijeg vlasnika (H. Mustafa, kadija).

Listovi 28—30 su neispisani.

2. L. 31—34. (رسالة فى شرح مسألة تزوّج الأَمَة
على الحُرّة من كتاب الهداية)

Kratak komentar poglavlju o vjenčavanju robinje, — iz fikhskog djela *al-Hidāya*, od nepoznatog pisca. Istina, na kraju se nalazi bilješka, iz koje bi se moglo razumjeti, da je ovo napisao (حرّره) Ṣun'ullāh, muderris u medresi Nišandži-paša džedid.

Početak:

الحمد لله الذى الهم قلوب عباده طريق الصواب وارشد العلماء الى تفتيش الكلام

Pismo i obrada kao prethodno, od istog prepisivača. Izgleda da je ova risala autograf. Bilješka na kraju, iz koje bi se to moglo razumjeti, glasi:

حرره الداعى الفقير صنع الله المدرّس بمدرسة نشانجى باشاى جديد بالستين

List 35 je neispisan.

3. L. 36—146. حاشية طورون على المقدمات الاربع للتوضيح

Glosa (komentar) gore navedenom poglavlju المقدمات الاربع (v. tač. 1). napisao Muḥammad b. 'Abdullāh as-Ṣiddīqī al-Qayṣarī Ḥafīd Naṭāwī (? — Našāwī? Torun), kako je to označeno u uvodu i u naslovu rukopisa. Gornji naslov je također prema rukopisu. Inače, o ovom piscu i o ovoj njegovoj dosta opširnoj glosi ne nalazimo podataka u izvorima koji su nam pristupačni. Istina, Ismā'īl-paša (AM II, 384) navodi pisca pod sličnim imenom, ali kaže da je isti umro 1302/1884, pa je istorijski nemoguće da je to pisac ove glose, jer je prepis ove glose dovršen mnogo ranije, 1177/1763. Osim toga, među navedenim djelima pisca ne navodi mu ovu glosu.

Početak:
الحمد لله الذى يأمر بالاحسان وينهى عن الفحشاء ... اما بعد فيقول العبد الفقير الى عناية ربه الغنى القدير محمد بن عبد الله الصدّيق القيصرى المشتهر بين الخواص بحفيد نثاوى (؟) لما كانت المقدمات الاربع من التوضيح والمهات الرابعة الذريعة من التلويح على محال رحال اسرار وعلى مجال رجال افكار ... اردت ان اعلّق عليها مفاتيح مغلقات الباب ومصابيح معضلات الكتاب

Nasḫ i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom.

Prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad b. al-Ḥāğ Muḥammad mjeseca džumada'l-ula 1177/1763.

(حرره الفقير المحتاج الى رحمة ربه القدير عبد الله بن احمد بن الحاج محمد ... فى شهر جمادى الاولى لسنة ١١٧٧)

4. L. 147—157. (رسالة متعلقة بالتلويح)

Glosa uvodu *at-Talwiḥa* (v. br. 862), od nepoznatog pisca. Iz uvoda se razumi, da je pisac bio neki siromašni muderis, daleko od svoje kuće i djece, te da su ga njegovi učenici nagovorili da piše ovu glosu, koju on podnosi nekom uglednom učenjaku Abdullahu(?) na visokom položaju, očito sa nadom i željom, da mu ovaj pruži pomoć. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak:
الحمد لله الذى شرح صدور العلماء بمعرفة اصول الفقه والدين ومكنهم من اقتناص شوارد الفروع على الوجه المشروع

Nasḫ, pisan krupnijim perom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

5. L. 158^{a}—159^{a} (رسالة متعلقة بالتلويح)

فى اولها خرم

Risala koja se odnosi na neka pitanja iz *at-Talwīḥa*, od nepoznatog pisca. Nepotpuna je na početku.

Početak je ovdje:

...الاعظم والاوزاعى وهى ان الاوزاعى لقى ابا حنيفة فى المسجد الحرام فقال ما حال اهل العراق ايرفعون ايديهم عند الركوع

Ta'līq složen, pisan vještom rukom.

U vrhu prve stranice nalazi se bilješka u obliku naslova, stavljena kasnije (هذه الرسائل متعلقة بالتلويح والتوضيح) , a odnosi se na ovu i slijedeće četiri risale koje kratko komentarišu ili glosiraju pojedina pitanja iz spomenutog usulskog djela i napisane su kao kratak pismeni rad za ispit ili u svrhu traženja nekog položaja ili neke pomoći. Na kraju su dvije bilješke i to o porijeklu i značenju riječi » عبادة « i o porijeklu i značenju izraza » اللهم « (pod naslovima فائدة i استعمال اللهم).

6. L. 159^{b}—160^{a}. (رسالة اخرى تتعلق بالتلويح)

Risala u vezi djela *at-Talwīḥ* o tumačenju prve zapovijedi (اقرأ) iz sure *al-'Alaq*, od nepoznatog pisca.

Početak:
الحمد لله الذى بحمده يفتتح المقال ويستنجح كل امر ذى بال

7. L. 160^{b}—161^{a}. (رسالة لأسرافيل زاده)

Risala o pitanju kritike u hadisu. Napisao Isrāfīlzāde, kako se razumi iz bilješke na početku (لاسرافيل زاده) . To je možda 'Abdulmağīd b. Naṣūḥ b. Isrāfīl — Isrāfīlzāde, umro 887/1482, ili njegov sin Muḥammad Čelebī Lāḏiqī, kako ih navodi M. Ṭahir (OM I, 354 i II, 51). Brockelmann (GAL, S. II, 644 i 660) kaže da je prvi pisac živio 986/1578. i da mu je djedovo ime Isrā'īl. Nama se, pak, čini da je pisac ove risale neki drugi, mnogo kasniji Isrāfīlzāde, jer način obrade pokazuje da je to tvorevina nekog kasnijeg, slabijeg muderisa, iz doba kada su u Turskoj ovakvi radovi bili u modi i primani, a to je obično XVIII i XIX vijek.

Početak: وعليك اعتمادى ياكريم قال صاحب التنقيح فصل فى الطعن
وهو اما من الراوى أو من غيره

8. L. 161^{b}—163^{a}. (رسالة فى جرْح الحديث —
بعمل الراوى بخلاف الرواية)

Risala o prigovoru hadisu, zbog postupka ravije suprotno tradiciji koju sam prenosi. Napisao, odnosno diktirao al-Maulā al-Fāḍil Sinan Čelebī b. Šayḫ Ḥusām, kako se to može razumjeti iz bilješke na kraju. Inače, o piscu i toj njegovoj risali nemamo sigurnih podataka. Istina, OM I, 82 navodi pisca pod sličnim imenom (Sinan-efendi — Alim Sinan-efendi, koji sam u stihu kaže da mu je ocu ime Husamuddin). To je bio šejh halvetijskog reda i pjesnik koji se bavio i hadiskom naukom, pa je preveo na turski jezik čuveno djelo iz hadisa *Maṣābīḥ*, ali M. Tahir mu ovu risalu ne navodi. Umro je, čini nam se, u prvoj polovini XI/XVII stoljeća. SO III, 106 navodi pjesnika i kadiju pod imenom Sinan-efendi sin Šejh Husama i kaže da je umro 960/1552. Nije sasvim jasno da li je navedeni pisac u tim izvorima naš pisac, ali mi držimo da jest.

Početak:

نَحْمَدُكَ يامن تنزه عن مشاركة الامثال والاكفاء ... قال صاحب التوضيح وان عمل
بخلافه قبلها او لا يعلم التاريخ لا يجرح اقول فيه بحث لان عمل الراوى بخلاف ما رواه ...

Bilješka na kraju u kojoj je navedeno ime pisca glasi:

(قد وقع الفراغ من املاء هذه الرسالة للمولى الفاضل الكامل سنان چلبى بن شيخ
حسام)

9. L. 163^{b}—164. (رسالة فى الطعن فى الحديث)

Risala o kritici hadisa, što ju je sastavio neki Isḥāq Čelebī(?), kako stoji u bilješci na kraju (؟ — لاسحاق جلبى) . Rad je sastavljen za ispit, kako se to razumi iz uvoda.

Početak:

بسم من لا علم الا بافاضته ... وبعد فهذا ما سوّدته عجالة الوقت عند الامتحان على
وجه الامتحان فى برهة من الزمان امتثالا لامر من هو اليوم خليفة خليفة الله فى ارضه والمقتدى
به فى سنة الدين وفرضه ... قال صاحب التنقيح فى اوايل فصل فى الطعن

Risale pod tač. 5—9 ove zbirke prepisao je isti nepoznati prepisivač.

Na listu 165 nalazi se prepis nekoliko fetvi (tri na turskom i jedna na arapskom jeziku) od raznih muftija.

Po rubovima nekih listova ovih risala ima glosa.

Iz biblioteke bivšeg Ulema-medžlisa u Sarajevu.

874. تغيير التنقيح (مع شرحه) 2811.

ili:

تنقيح المُنَقّح مع شرحه المرسوم بتوضيح المُصَحِّح

Prerada gore navedenog usulskog djela *at-Tanqīḥ* (v. br. 855) sa komentarom. Oboje napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kemāl-paša, umro 940/1533. Pisac kaže da je u ovoj preradi pokušao da ispravi pogrešna i kritikovana mjesta osnovnog djela, — ali njegov rad nije naišao na široki prijem i dobar glas u školskim i naučnim krugovima, nego je ostao skoro nezapažen. Gornji, prvi naslov poznat je i naveden u literaturi, a drugi, duži, navodi prepisivač ovog rukopisa u svojoj bilješci na kraju. Autor je rad dovršio 931/1524.

ḤḤ I, 499; GAL II, 214; S. II, 301.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا بافاضة انوار التوفيق الى تحقيق حقائق الكتاب ودقائق الخبر
وارشدنا بانارة الطريق الى كشف اسرار القياس

L. 212; 17 × 12. *Ta'līq* pisan uvježbanom rukom. Stranice prvih nekoliko lista su obrubljene i osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima sitno pisanih glosa. Papir žućkast, čvrst, povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafa b. Yūsuf al-Qaraṣuyī (iz mjesta Qaraṣu u Turskoj), mjeseca šabana 950/1543.

(... وقع الفراغ من تحرير الكتاب الموسوم بتنقيح المنقح مع شرحه المرسوم بتوضيح
المصحّح الذين هما تأليف العالم المحقق ... مولانا ابن كمال پاشا ... على يد الفقير افقر الناس
مصطفى بن يوسف القراصوى فى النهار السابعة من شعبان الاول ؟ من شهور سنة خمسين
وتسعمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se izreke i zagonetke na arapskom i turskom jeziku. Potom je na drugom listu ispisana sura *Fatiha* sa naznakom za svaki pojedini ajet koliko puta se isti uči i u kojem danu u sedmici, pa da se čovjeku ostvari svaka želja *(murad)*. Tu je i jedna dova koja se uči za vrijeme ezana. Na naslovnoj stranici je naslov, stavljen kasnije.

875. شرح مختصر المنتهى للعضد 2489.

Komentar usulskom djelu *Muḫtaṣar al-Muntahā*. Osnovno djelo napisao je Abū 'Amr 'Oṯmān b. 'Omar Ibn al-Ḥāǧib al-Mālikī, umro 646/1248. Ovim radom on je skratio svoje opširnije djelo o toj temi. Ovaj komentar napisao je 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355. Rukopis obuhvata samo onaj dio koji se odnosi na logiku i disputaciju (ǧadal).

GAL I, 306; S. I, 537; ḪḤ II, 1853.

Na naslovnoj stranici neko je zabilježio kasnije: مختصر منتهى قاضى عضدن حاشيه سى . Ova bilješka napisana je i na donjem prerezu listova.

Početak osnovnog djela:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد فانى لما رأيت قصور الهمم عن الاكثار وميلها الى الايجاز والاختصار صنفت مختصرا فى اصول الفقه ثم اختصرته على وجه بديع

Početak komentara: الحمد لله الذى برأ الانام وعمهم بالاكرام

L. 205; 19,5 × 16. *Nasḫ* i *ta'līq* različitih vrsta od više raznih prepisivača iz raznih vremena. Osnovni i najstariji dio rukopisa nalazi se u drugoj polovini knjige, pri završetku. Sam završetak dopisan je mnogo kasnije drugim rukopisom. Na rubovima stranica, obično u vrhu, ispisan je osnovni tekst. Pored toga, na rubovima se nalaze i mnoge sitnije pisane glose. Znatan dio rukopisa je većinom bez tačaka. Papir tamno-bijel, mjestimice deblji i čvrst; mnogi listovi su oštećeni vlagom i crvotočinom; povez je kožni, postavljen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis najstarijih dijelova ovog rukopisa je iz XV ili XVI stoljeća, a kasnije dopisani listovi su iz XVIII ili XIX stoljeća. Završetak glasi:

تم الشرح المنسوب الى الامام العلامة ... عضد الدين عبد الرحمن بن ركن الدين احمد الشبانكارى (هو عشيرة القزوين) الواقع على المختصر فى الاصول للامام ... جمال الملة والدين ابى عمرو عثمان بن الحاجب المالكى

Uvakufio Memišaga Kasumagić (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

876. Zbirka (مجموع) , 5 2059.

L. 318; 21 × 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani jednostavni. Po rubovima mnogih listova ima glosa koje su pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, povez polukožni; ima polukožnu futrolu, oštećenu.

1. L. 1—17. ISTO kao br. 875.

U rukopisu je naslov: كتاب مختصر المنتهى . Rukopis je na kraju nepotpun.

2. L. 18—82. حاشية الجرجانى على شرح مختصر المنتهى للعضد

Glosa prethodnom komentaru. Napisao as-Sayyid aš-Šarīf 'Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

GAL I, 306; S. I, 538.

Početak je ovdje: قوله الحمد لله اقول اردف التسمية بالتحميد ...

Na listovima 83—86 nalazi se fragmenat neke glose nekom komentaru akaidskog djela تجريد الكلام od Naṣīruddīn Muḥammada aṭ-Ṭūsī-je (umro 672/1273).

3. L. 87—186. شرح حكمة العين

Komentar filozofsko-teološkom djelu *Ḥikmat al-'ayn*. Osnovno djelo napisao je Naǧmuddīn Abū Bakr 'Alī b. 'Omar b. Muḥammad al-Kātibī al-Qazvīnī Dabīrān, umro 675/1276, a ovaj komentar napisao je Šamsuddīn Muḥammad b. Mubārak-Šāh Mīrak al-Buḫārī, umro oko 740/1340.

GAL I, 466; S. I, 847, S. II, 297.

Imena ovih autora navedena su prema rukopisu i prema Brockelmannu. ḪḤ (I, 685) kaže da je ime autora osnovnog djela Abu,l-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad. U uvodu osnovnog djela pisac kaže da je on prvobitno napisao risalu o logici pod naslovom *al-'Ayn*, pa su od njega tražili njegovi učenici da još tomu doda risale o teologiji i prirodi (*ilāhī wa ṭabī'ī*, o metafizici i fizici), što je on i učinio i sve zajedno nazvao *Ḥikmat al-'ayn*. Pisac komentara služio se je uglavnom glosama koje je tome djelu napisao Quṭbuddīn Maḥmūd b. Mas'ūd aš-Šīrāzī (umro 710/1311) i prenio ih skoro u cijelosti u svoj komentar.

Početak osnovnog djela je:

سبحانك اللهم يا واجب الوجود ويا مفيض الخير والجود

Početak komentara:

الحمد لله فاطر ذوات العقول النورية ومظهر الاسرار الربوبية

U nekim primjercima početak je: اما بعد حمد الله

Primjerak je na kraju nepotpun. Osnovni tekst podvučen je crnom, odnosno mjestimice crvenom linijom.

4. L. 187—295. حاشية ميرزاجان على الشرح المذكور

Glosa prethodnom komentaru. Napisao Ḥabībullāh Mīrzāǧān aš-Šīrāzī, umro 994/1585.

GAL I, 467; S. I, 847.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... قال الش الحكمة استكمال النفس اه الاستكمال مصدر والمصادر قد تطلق ويراد بها معانيها النسبية وقد تطلق ويراد بها الحاصل بالمصدر

Riječi: قال الش – قال المص – قال قدس سره , kojima počinje novi pasus, pisane su crvenim mastilom.

5. L. 296—318. حاشية على شرح حكمة العين

Glosa navedenom komentaru, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الحكيم الخبير العليم القدير الذى تفرد بوجوب الوجود لذاته وتقدس باسمائه الحسنى وصفاته

Primjerak je nepotpun na kraju.

Prepisao cijelu zbirku 'Alī b. 'Omar, u medresi Šifā'iyye, u gradu Sivas, u službi Maulana Tefsirije*), 17. ramazana 1083/1672, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod tač. 2 i t. 3.

(تم على يد افقر الانام على بن عمر فى بلدة سيواس فى المدرسة الشفائية فى خدمة مولانا تفسيرى – ؟ – فى يوم الجمعة فى وقت الضحى فى يوم سبع عشر من شهر رمضان وتاريخه من الهجرة النبوية المصطفوية ثلث وثمانون والف – ١٠٨٣)

Iz Šehdine biblioteke.

877. Zbirka (مجموع) , 4 1143.

L. 168; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, čitak, pisan krupnijim perom. Po rubovima mnogih listova ima glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir žućkast, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—24. ISTO kao br. 875.

U vrhu prve stranice je kasnije zabilježen naslov: شرح مختصر المنتهى

2. L. 24—58. حاشية الجرجانى على الشرح السابق , v. br. 876,^{2}.

Početak je ovdje: قوله الحمد لله اردف التسمية بالتحميد فى مفتتح الكلام

3. L. 59—83. شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Komentar djelu o logici *Tahḏīb al-manṭiq wa 'l-kalām*. Osnovno djelo *Tahḏīb al-manṭiq* napisao je u Samarkandu 789/1386. Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 792/1390, a ovaj komentar napisao je Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, umro 907/1401.

GAL II, 215; S. II, 302.

(Iz naslova osnovnog djela neki su razumjeli — npr. ḤḤ I, 515 — da to djelo govori o logici i o akaidu, što je pogrešno, jer uvidom u samo djelo saznajemo da ono govori samo o logici).

---

*) Navedeni Tefsirija je, držimo, Maulānā Muḥammad b. Ḥamza ad-Dabbāg, zvani Tefsīrī-efendī, jedan od glosatora djela *'Aqā'id an-Nasafī*, umro 1111/1699 (v. ḤḤ II, 1148; AM II, 307).

Početak osnovnog djela:

الحمد لله الذى هدانا سواء الطريق وجعل لنا التوفيق خير رفيق

Početak komentara: تهذيب المنطق والكلام توشيحه بذكر المفضل والمنعام

4. L. 84—168. حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام

لمؤلف مجهول

Glosa prethodnom Dawānijinom komentaru, od nepoznatog pisca. Djelo je posvećeno tatarskom sultanu Abu'l-Gāzīhānu Ahmed Behādir-hānu el-Husejniji, kako to nepoznati autor kaže u uvodu. Autor veliča ovog hana kao dobra i učena vladara. (Abu'l-Gāzīhān je umro 1074/1663, v. Š. Sami, QA I, 745).

Početak:

الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام ... وبعد فهذه تعليقات بل تحقيقات على قسم المنطق من التهذيب وحاشيته المشهورين كالكوكبين المنيرين المنظورين لاهل النظر بلا فرق كالفرقدين واتوسل بها الى نظرة من حضرة سلطان بلاد الاسلام قهرمان اقاليم العدل والاحسان خلاصة العترة الطاهرة ... ابو الغازى خان احمد بهادرخان الحسينى لازالت رتبة العلم فى ايام دولته عالية

Završetak glasi:

هكذا ينبغى ان يحقق المطالب التصورية حتى يستحسن الشروع فى المطالب التصديقية تمت بعون الله الموفق والمرشد

Prepisao cijelu ovu zbirku Muḥammad b. Muḥammad al-Bosnawī al-Prozōrī (iz Prozora), bivši muftija u bosanskom Akhisaru (Prusac). Prepis je sačinjen u Istanbulu, u kući Nebiha Muhamed-efendije, kadije istanbulskog, mjeseca rebi'ul-evvela i rebi'ul-ahira 1183/1769, kako se to razumi iz bilježaka na kraju rukopisa pod tač. 1 i tač. 2.

Prva bilješka (v. l. 24) glasi:

اتممت هذه النسخة العضدية اعنى شرح مختصر المنتهى فى منزل نبيه القاضى بدار السلطنة العلية سابقا وانا محمد بن محمد البوسنوى البروزورى السابق الافتاء باقحصار بوسنة فى غرة ربيع الاول لسنة ثلث وثمانين ومائة والف

U drugoj bilješci (v. l. 58), koja je nevješto sastavljena, prepisivač kaže da je kadija, u čijoj je kući on bio i prepisivao, umro do dva sata nakon što je imenovan kadi-askerom Anadolije. Do dva dana poslije njega umro je od kuge? Osman Kopčić (neki naš zemljak?) koji je stanovao u Šejh Muratovoj tekiji.

(تمت هذه النسخة الشريفة فى غرة ربيع الآخر لسنة ثلث وثمانين ومائة والف فى القسطنطينية بمنزلة نبيه (الحاج ؟) محمد افندى البوسنوى البروزورى (؟ !) فى اثناء توجيه القضاء له (؟ !) بعسكر اناطولى وارتحاله بعد ساعتين الى دار البقاء يوم الاول من ماه المزبور وهو الخميس ثم بعد اليومين قوبجك عثمان الساكن بتكة شيخ مراد وهو يوم الاحد مطعونا سبحان القادر)

Iz ove bilješke može se razumjeti i to, da je navedeni kadija također Bošnjak iz Prozora, što nam izgleda vrlo vjerovatnim. Tekst ove bilješke to jasno pokazuje. U prilog tome ide i činjenica, što je prepisivač (Muhamed-efendija Prozorija) boravio i radio u njegovoj kući. Samo u tom slučaju prepisivač nije naveo svoje ime u ovoj bilješci, zadovoljavajući se vjerovatno s tim, što se jasno potpisao u prvoj bilješci. Istina, M. Sureyya (SO IV, 541), govoreći o ovom kadiji, ne kaže da je on Bošnjak, što može značiti samo da mu to nije bilo poznato.

Na početku je ime i pečat ranijeg vlasnika (Muftizade Ibrahim Hasib) i naslovi djela iz ove zbirke, te bilješka s područja usuli-fikha. Na naslovnoj stranici pod tač. 1 nalazi se ime ranijeg vlasnika i vakifa (Mehmed Handžić), naslov djela, bilješke s područja usuli-fikha, te kratka biografija Ebu Ali Ibn Sina-a, što je sve (izuzev imena vlasnika) pisano rukom prepisivača zbirke.

878. Zbirka (مجموع). , 2 1217.

L. 59; 21,5 × 15. *Ta'līq*. Papir žućkast, povez polukožni.

1. L. 1—41. ISTO kao br. 876,²

Osnovni tekst podvučen je samo s početka crvenom i crnom linijom.

Prepis je dovršen 1246/1830.

2. L. 42—59. ذريعة الطعام

Risala o vjersko-poučnim propisima i pravilima o ishrani i pri jelu. Napisao 'Abdurrazzāq b. Muṣṭafa al-Antākī, čija nam je biografija nepoznata.

GAL, S. II, 973; Ḍail I, 543 (i I, 435).

Početak: كيف نحمد القدس عن جميع الكدورات والنقصان

Po rubovima listova ima glosa. Neki listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni su vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno.

Prepis je dovršen 1177/1763(?), a potpis prepisivača nečitak usljed oštećenja pisma vlagom.

Na naslovnoj stranici, pod tač. 1, nalazi se pečat sa imenom ranijeg vlasnika i datumom (as-Sayyid Muhammed Dželaluddin Konawi, 1254/1838).

879. Zbirka (مجموع) , 2 1856.

L. 92; 22 × 17. *Ta'līq*. Po rubovima listova i na posebno dodatim listićima ima sitno pisanih glosa, što je sve prepisao isti prepisivač. Papir tamno-bijel i bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—74. حاشية الجرجانى على شرح مختصر المنتهى

Džurdžanijina glosa Abduddinovom komentaru Ibn Hadžibova usulskog djela *Muḫtaṣar al-Muntahā* (v. br. 876,^{2}).

2. L. 75—92. شرح مختصر المنتهى للعضد , (v. br. 875).

Prepisao oba djela Ḫalīl b. Ibrāhīm, bez oznake datuma (v. bilješku na kraju pod tač. 1).

(وقع الفراغ من تخطيط هذه النسخة الشريفة الشريفية من مبادى مختصر المنتهى لابن
الحاجب المنوطة بشرحه للقاضى عضد ... على يد العبد الفقير خليل بن ابراهيم ...)

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Uvakufljeno za medresu Simzade (v. bilješku na prvom zaštitnom listu (وقف بمدرسة سيم زاده درسراى بوسنه) . Tu je i kratka dova, te bilješka ranijeg vlasnika (nekog Osmana), u kojoj kaže da je primjerak kupio za 95 para.

Iz biblioteke Simzade medrese.

880. Zbirka (مجموع) , 3 4092.

L. 105; 20 × 12. *Nasḫ lijep*. Na početku svakog djela nalazi se lijep unvan, u kome je izrađeno šumsko cvijeće u bojama na zlatnoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a margine u prvoj polovini plavom linijom. Po rubovima mnogih listova u prvoj polovini ima sitno i lijepo pisanih glosa, koje su pisane rukopisom istog prepisivača. Papir žućkast, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama. Nutarnja strana korica poprskana je srebrenastom emulzijom. Cio primjerak je estetski vrlo lijepo opremljen i uređen.

1. L. 1—72. ISTO kao br. 876,^{2}

2. L. 73—98. ISTO kao br. 875.

3. L. 99—105 مختصر المنتهى لابن الحاجب(v. br. 875).

Cijelu ovu zbirku prepisao je isti prepisivač koji se nije potpisao niti označio datuma prepisa.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena i pečati ranijih vlasnika (Nedimi Hasan el-Iskelibi, iz kasabe Iskelib u Turskoj, 1163/1749. i es-Sejjid Ahmed Rešid Abdullah-efendizade, 1200/1785).

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1258/1842 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani). Na posljednjem listu nalazi se bilješka, pisana kasnije drugim rukopisom, o podjeli nauke arapskog jezika na specijalne znanosti.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

881. حاشية ابن افضل الدين على شرح العضد 2449.

على مختصر ابن الحاجب

Glosa Adudovom komentaru djela *Muḫtaṣar al-Muntahā*. Napisao Maulānā Ḥumayd b. Afḍal (Afḍalzāde), umro oko 908/1502.

ḤḪ II, 1856.

Ime autora navedeno je prema ḤḪ (n. m.) i prema rukopisu. Drugi izvori (GAL I, 418, AM I, 889, OM I, 222) kažu da mu je ime Ḥamīduddīn (Ḥamdullāh). Djelo je zapravo prerada i odbrana al-Ǧurǧānijine glose, pa ga neki ubrajaju u superglose (حاشية حاشية الجرجانى) . Posvećeno je sultanu Bajazidu II (1481—1512).

Početak: الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب وبين مجمله

L. 69; 18 × 13. *Ta'līq* lijep. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan u bojama, u kome je upisana besmela, zlatnim slovima, pismom kufi na plavoj podlozi, sa ornamentom izrađenim bijelom bojom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, širom zlatnom i plavom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih glosa, od kojih su neke pisane kasnije slabim rukopisom. Papir žućkast, glat, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku su imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Mustafa, muderis, Mustafa), te stariji i noviji pečat ove biblioteke. Isti pečati nalaze se i na kraju.

Uvakufio Ahmed-efendija, muderis.

882. Zbirka (مجموع) , 3 **1714.**

L. 203; 21 × 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, čvrst; mnogi su listovi dohvaćeni vlagom, pa je mjestimice pismo oštećeno. Povez polukožni.

1. L. 1—73. ISTO kao br. 881.

Na naslovnoj stranici neko je kasnije napisao:

حاشية افضل زاده بر حاشيه مختصر لمولانا سيد قدس سره فى علم الاصول

2. L. 74—134. حاشية ميرزاجان على شرح الحنفى
لرسالة اثبات الواجب

Glosa, što ju je napisao Mīrzāğān al-Hanafijinom komentaru akaidskog djela رسالة اثبات الواجب od ad-Dawānije (v. I, 465).

Na naslovnoj stranici je gornji naslov, kasnije stavljen. Rukopis je na kraju nedovršen.

Na l. 135—154 nalazi se fragment iz djela حاشية (ابن) شجاع الدين على حاشية الخيالى لشرح سعد الدين على عقائد النسفى . To je superglosa Hayalijinoj glosi Taftazanijinog komentara Nesefinom akaidu, što ju je napisao Šuğā'uddīn Ilyās ar-Rūmī, umro 920/1514 (v. OM I, 333) ili Šuğā'uddīn Ilyās b. Šuğā'uddīn ar-Rūmī al-Ḥanafi, umro 929/1522 (v. AM I, 225 i 226).

U vrhu prve stranice ovdje zabilježeno je:

ابن شجاع من حاشية خيالى

3. L. 155—203. تصديقاتِ عِصامى

Dio glose djelu *aš-Šamsiyya* o logici. Osnovno djelo napisao je Nağmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276. Komentar je napisao neki al-Quṭb, a glosu tome komentaru Maulānā 'Iṣāmuddīn Dāwūd (živio u doba sultana Mahmud Mirze, koji je vladao u Samarkandu 899/1493, a koji je bio sin sultana Ebū Se'īda). Ovo poglavlje o sudovima (premise — taṣdīqāt) je iz te glose (v. ḤḪ II, 1063. i 1064).

Početak: قوله المقالة الثانية فى القضايا واحكامها

Rukopis je na kraju nedovršen.

Cijela ova zbirka prepisana je istim rukopisom u Istanbulu, u medresi Etmekdži Emir, 12. ramazana 1098/1686, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod tač. 1.

(تمت الكتاب ... بمدينة قسطنطينية فى مدرسة اتمكجى امير فى شهر رمضان المبارك
فى ١٣ سنة ١٠٩٨)

Uvakufio Memišaga Kasumagić, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

883. Zbirka (مجموع) , 3 **2861.**

L. 58; 19,5 × 11,5. *Ta'līq* lijep, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast i tamno-bijel, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—45. مرقاة الوصول الى علم الاصول

Djelo iz teorije islamskog prava (v. I, 123). Pisac je u tekst uvoda vješto uvrstio, zapravo ugradio po 14 naslova iz usuli-fikha i fikha. Svi ti naslovi napisani su u vrhu prve stranice ovog rukopisa. Po rubovima listova i između redaka s početka ima glosa koje su pisane istim rukopisom kao i tekst.

2. L. 46—48. دفع الضرورة عن حج الصرورة (الصارورة)
لعبد الغنى ابن النابلسى

Risala o vršenju hadža za drugog po čovjeku (bedel) koji sam za sebe nije hadž obavio *(ṣarūra)*. Napisao 'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nābulusī, umro 1143/1731. Gornji naslov je prema uvodu rukopisa. Ismā'īl-paša (AM I, 592 i Ḏail I, 579) navodi ovu risalu pod pogrešnim naslovom: رفع الضرورة عن حج الصبرورة

Početak:

الحمد لله الذى لم يجعل على احد من عباده المسلمين حرجا فى شئ من احكام هذا الدين المين ...

3. L. 49—55. مختصر المنـار

Skraćena prerada usulskog djela *al-Manār*, što ju je napisao Ṭāhir b. Ḥasan Ibn Ḥabīb al-Ḥalabī (v. br. 850,[1]). U rukopisu je naslov: هذا كتاب مختصر منـار . — Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom.

Rukopisi pod tač. 1 i 3 su, vjerovatno, iz XVIII stoljeća, a rukopis pod t. 2 je iz XIX stoljeća. Ovaj posljednji prepisao je neki Pīr Muḥammad (Muḥammad Bahā'ī), kako se to vidi na kraju iz bilježaka koje su pisane istim rukopisom.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se razne bilješke manje važnosti, među kojima se u jednoj kaže, da je djelo »Isamuddinova glosa« povjereno kao amanet na čuvanje nekom Ahmed-efendiji Begzade.

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se bilješka o Božijem svojstvu (sifatu) govora, pisana rukom prepisivača toga djela. Na rubu te stranice su dva lična pečata ranijih vlasnika (Muhamed 1191. i Muhamed Emin). U dnu stranice je stih na turskom jeziku, u kom je izrečen datum dolaska nekog muftije na muftijski položaj u Bosna Brod 1191/1777. Datum je sastavio Čokadžizade Muhamed-efendi.

(چوقه جى زاده محمد افنديك انشا ايلديكى تاريخدر :
كلدى ديوب تاريخى بازدم همـان
بوسنه برودى مفتيسى اول قطب زمان
غرة جمادى الاولى سنة ١١٩١)

Na kraju se nalaze bilješke s područja fikha i razne fetve na turskom i arapskom jeziku.

---

884. Zbirka (مجموع) , 9 **3620.**

L. 68; 19,5 × 12,5. *Ta'līq* sitan, složen u prvoj polovini i krupniji u drugoj polovini rukopisa. Papir žućkast, glat i tamno-bijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—23. ISTO kao br. 883,[1]

U vrhu prve stranice je naslov: مرقات

2. L. 24—27. متن العَلاقَة

Kratka risala o pravilima metafore *(isti'āra)* u arapskoj stilistici. Napisao Maḥmūd al-Anṭākī. Neki je izvori navode pod nazivima: رسالة فى البيان , ili رسالة فى الاستعارة .

Kairo II, 199, 204; GAL, S. II, 329.

Početak: الحمد لله حمد الشاكرين

3. L. 27—29. فرائد الفوائـد

Risala o metafori u arapskoj stilistici, što ju je napisao (Hašim) Abu'l-Qāsim Samarqandī al-Layṯī (v. I, 238).

4. L. 29—31. خلاصة الافكار فى الوضع

Kratka risala o gramatičkom tumačenju riječi u arapskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Raspoređena je na uvod, dva poglavlja *(maqṣad)* i dodatak *(taḏyīl)*.

Početak:

الحمد لله الذى هو بديع السموات كاللؤلؤ والمرجان ... وبعد فهذه فائدة لطيفة لخصتها من حواش كثيرة وشروح وفيرة ومتون عديدة ورتبتها على مقدمة ومقصدين وتذييل ... وسميتها بخلاصة الافكار

5. L. 31—32. رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Kratka uputa o pravilima disputacije, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

احمدك اللهم يا مجيب كل سائل ... وبعد فهذه رسالة لخصتها فى علم الآداب

6. L. 32—34. الحسينية فى آداب البحث

Risala o istoj temi, što ju je napisao Ḥusayn al-Antākī, umro 1130/1718 (v. I, 115).

7. L. $35—36^a$. الرسالة العضدية (فائدة) فى الوضع

Risala o gramatičkom tumačenju riječi u arapskom jeziku (v. I, 8 i 237).

8. L. $36^b—40$. رسالة الآداب فى المناظرة

Risala o pravilima disputacije. Napisao Ismā'īl-efendi al-Kalanbawī, umro 1205/1790. Rad je poznat još pod naslovom آداب الكلنبوى

AM I, 222; Dal I, 3.

Početak poslije besmele:

يقول الفقير الى رب العباد القدير لما كان متون علم الآداب لم تشتمل على تفصيل امثلة البحث لجميع الابواب

9. L. 41—68 الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

Djelo o logici, što ga je napisao Nağmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276, a prema nekima 693/1294. Djelo je napisano i posvećeno hodži Šemsuddin Muhamedu b. Behauddin Muhamedu el-Džuvejni, po kome je dobilo ime.

GAL I, 466; S. I, 845; ḤḤ II, 103.

Početak: الحمد لله الذى ابدع نظام الوجود

Po rubovima mnogih listova ima glosa.

Prepisao sve risale pod tač. 1—8 Maḥmūd 'Ārif Qaytaszāde b. derviš 'Omar al-Mostārī (iz Mostara), 13. rebiul-ahira 1264/1847, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod t. 1.

(وقد وقع الفراغ من نميقة – ؟ ! – هذه النسخة الشريفة من يد عبده الحقير محمود عارف قيطاس زاده الموستارى بن درويش عمر فى سنة اربع وستين ومائتين والف يوم الجمعة الثالث عشر من ربيع الآخر قبيل العصر)

Prepis rukopisa pod tač. 9 dovršio je neki drugi prepisivač, 1203/1788.

(تمت بعون الله القادر سنة ١٢٠٣)

Na prvim zaštitnim listovima nalazi se sadržaj ove zbirke. Iz toga se vidi da je jedan rukopis (Kasidetu'l-Burde) iskinut. Tu se dalje nalaze: stihovi od Mearrije, kojima se je služio Ishak-paša, mutesarrif Hercegovine (1272/1855); stih Maulana Džamije, u kome je sabrana cijela arapska abeceda; značenje zapovijednog načina u arapskom jeziku, te kratka bibliografija radova Sa'duddin Teftazanije, kako ju je on sam zabilježio na jednom svom djelu. Na naslovnoj stranici je jedna bilješka iz logike i druga o tome, kako se i koliko puta uči besmela za ostvarenje neke želje, — te stihovi autora usulskog djela *Mirqat*-a, u pohvalu toga djela.

Na kraju se nalaze recepti na turskom jeziku za izradu zlatne i srebrene emulzije (yaldiz) radi pozlate ili posrebravanja.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

885. مرآة الاصول 2091.
شرح مرقاة الوصول

Komentar prethodnog djela *Mirqāt-a* od istog autora (v. I, 123).

GAL II, 227.

Primjerak je nepotpun *s* početka.

Početak komentara: الحمد لله الذى كرّم بنى آدم بالعقل القويم

Prvo poglavlje kojim počinje ovaj primjerak je:

واما المشكل فما خفى مراده

L. 99; 19,5 × 13,5. *Nasḫ-ta'līq* sitan, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima malo glosa. Papir bijel, glat, povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao Maḥmūd b. Bakr b. 'Omar 20. džumada'l-ula 1068/1657.

(قد وقع الاختتام ... يوم الخميس فى وقت العصر العشرين من جمادى الاولى المبارك سنة ثمان وستين والف على يد افقر العباد محمود بن بكر بن عمر)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se strofa od dva stiha na turskom jeziku u kojima neki pisac moli Boga da njegovo djelo ne padne u ruke neznalice; zatim dvije bilješke, od kojih se u prvoj kaže da je ponavljanje (muzakera) ovog djela sa nekim Husejn-efendijom počelo 1073/1662, a u drugoj da je djelo kupljeno u Gračanici 1138/1725.

Na kraju su bilješke s područja dogmatike i prava, te bilješka u kojoj se kaže da je počelo čitanje (ove knjige?) 1067/1655 — i sasvim na kraju tri kratke izreke na arapskom jeziku s područja narodnog gatanja.

886. ISTO **994.**

Po prerezu listova i na nutarnjoj strani prve korice naslov je: مرآة الاصول شرح مرقاة الوصول

L. 168; 24 × 15. *Nasḫ* sitan, složen, pisan oštrim perom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom samo mjestimice. Po rubovima samo prvih nekoliko listova ima dosta sitno pisanih glosa, koje su većinom uzete iz glose *Miftāḥ al-ḥuṣūl* od Mustafe b. Jusufa Mostarca. Papir je bijel, glat, čvrst, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao ʻAbdurraḥīm Maḥmūd b. Muḥammad al-Bosnawī (Bošnjak), 1131/1718.

(وافق الفراغ ليلة الاربعاء الثلاثين من ربيع الآخر والابتداء من ربيع الاول المنسلكين
فى شهور سنة احدى وثلثين ومائة والف على يد العبد الفقير عبد الرحيم محمود بن محمد
البوسنوى)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se bilješke s područja hadisa i arapskog jezika. Na prvom zaštitnom listu je sadržaj, te razne bilješke s područja usuli-fikha, tefsira i arapskog jezika i stihovi u pohvalu dobre knjige. Na naslovnoj stranici su bilješke o tumačenju *besmele* i *hamdele*, te o uvakufljenju ovog rukopisa i stari i novi pečat ove biblioteke.

Na kraju, na posljednjem zaštitnom listu, navedeni su izvori po kojima je rađen ovaj komentar *al-Mir'āt*. Tu se nalazi i prepis bilješke Mustafe b. Jusufa Mostarca, u kojoj on navodi niz svojih učitelja do Taftazanije i Sejjid Šerif el-Džurdžanije. Bilješka je oštećena vlagom.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija b. Muhamed-aga iz Sarajeva, 1931.

887. ISTO **3893.**

U rukopisu je zabilježen naslov: مرآة من الاصول

L. 200; 22,5 × 17,5. *Nasḫ-ta'līq*, jednostavan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima nešto glosa. Papir tamno-bijel, tanak, listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥ. Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan, u medresi Aja Sofija, u nedjelju 9. redžeba 1237/1821.

(قد تم الكتاب على يد الفقير الحاج حسن بن محمد بن حسن فى تاريخ – غرلز –
١٢٣٧ سبع وثلثين ومائتين والف فى رجب فى تاسع من ايامه يوم الاحد – فى مدرسة
ايا صوفية كبير)

Uvakufio Ali-paša Stočević za svoju tekiju u Mostaru 1258/1842 (v. bilješku i pečat na l. 1).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

888. ISTO **1378.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب مرآت الاصول

L. 187; 24 × 17,5. *Ta'līq* jednostavan. Stranice i široke margine obrubljene su i tekst podvučen crvenom linijom. Po marginama, između redaka i na posebnim listićima, koji su mjestimice dodati, ima dosta glosa koje su pisane istim rukopisom kao i tekst. Na kraju mnogih ovih glosa nalazi se oznaka موستاری —, što znači da su dotične bilješke uzete iz glose *Miftāḥ al-ḥuṣūl* od Mustafe b. Jusufa Mostarca. Papir tamno-bijel i žućkast, povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ʻAbbās 1265/1848.

(قد وقع تحرير هذه النسخة ... عن يد اضعف العباد صالح بن العباس ... فى اول
رجب المرجب لسنة خمس وستين ومائتين والف)

Na početku je sadržaj knjige, a na naslovnoj stranici bilješke s područja usuli-fikha i hadisa.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

889. ISTO **2960.**

L. 308; 18 × 13. *Ta'līq* lijep, sitan, složen. Osnovni tekst podvučen, stranice i margine stranica obrubljene crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima glosa, pisanih istim rukopisom kao i tekst. Većina tih glosa uzeta je od »Mostarije«. Papir bijel, povez poluplatneni, nov.

Prepis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja tradicije i tumačenja Kur'ana.

890. ISTO 582.

U rukopisu je naslov: مرآة الاصول . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 74; 25,5 × 18,5. *Nasḫ*. Osnovni tekst podvučen i stranice obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova s početka ima glosa. Papir bijel, listovi prosuti, bez poveza.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

891. (حاشية – تعليقة – على مرآة الاصول) 2858.

Kratka glosa prethodnom komentaru *Mir'āt al-uṣūl*. Napisao, vjerovatno, Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī, ili neki Aḥmad al-Ifranğī, kako se to može razumjeti iz nejasne bilješke na kraju, koja je napisana drugim rukopisom. Inače, o tim piscima nemamo podataka. Evo bilješke:

(هذا آخر ما قاله احمد الرومى الاقحصارى على مرآت الاصول قد حرر المرحوم فى هاشم – لعله هامش – نسخته وتلك النسخة عندى جمعها باشارة الفقير الشهير باتكوز زاده مصطفى المفتى بمدينة ازمير احمد الافرنجى من تلامذتى هدية لمولانا ومن كل الوجوه اولانا السيد مصطفى افندى المشتهر ين الانام بمحشتم – لعله بمحتشم – امير افندى نرجو القبول عند الملك الغفور آمين ياستار يا شكور)

Iz ovog čitko pisanog, ali posve slabog sastava, čiji je smisao sasvim nejasan, moglo bi se razumjeti samo to, da je jedan od dvojice navedenih Ahmeda (ar-Rūmī ili al-Ifranğī) pisac ove glose i da je isti neki naš čovjek. Međutim, izvori koji su nam pristupačni to ne navode. Gornji naslov je dat prema navedenoj bilješci. Ismā'īl-paša (AM I, 157) — navodi pisca pod imenom Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥisārī i kaže da je isti umro 1043/1633. M. Handžić (al-Gawhar al-asna, str. 36) — navodi našeg učenjaka Aḥmad-efendi al-Aqḥiṣārī al-Bosnevi, umro 1115/1703. Ni jedan, pak, ni drugi izvor ne navodi gornje djelo.

Početak:

قوله شرع انما فصله قوله شرع لانه استيناف وقع موقع الجواب كانه قبل كيف هداهم فقيل شرع لهم قوله غلوا فى الموضعين

Završetak:

قوله كما ان مافات فى السفر لا يقضى فى الحضر اى لا يقضى فى الحضر مافات فى السفر. الا حال كونه ركعتين تم

L. 84; 16 × 12,5. *Nasḫ* lijep. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom i oštećeni; povez poluplatneni, nov.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

مفتاح الحصول لمرآة الاصول
892. فى شرح مرقاة الوصول 3871.

Glosa prethodnom komentaru *Mir'āt al-uṣūlu*. Napisao Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī (Mostarac), umro 1119/1707. u Mostaru. OM II, 30—1; AM II, 443 i Ḏail II, 524.

Brockelmann (GAL, S. II, 317) navodeći ovog glosatora ne navodi mu naziv glose, a malo kasnije, na istom mjestu, navodi glosu pod ovim naslovom kao anonimnu. U ḤḪ (II, 1657) donesena je bilješka Maulā Ğarullāh Waliyuddīna (umro 1151/1738), u kojoj on kaže da postoji »velika glosa Mir'ātu u jednom svesku od jednog njegovog kolege zvanog Muṣṭafa-efendi al-Bosnawī al-Muṣdarī, koji je umro poslije 1110. H«, a to se misli očito ova glosa i njen autor

(قال المولى جار الله ولى الدين ... وحاشية كبيرة فى جلد كبير لبعض شركائى المشتهر بمصطفى افندى البسنوى المصدرى توفى بعد سنة عشر ومائة والف)

Ovo je jedno od najvažnijih djela ovog našeg plodnog pisca. Rukopis je autograf, što se vidi i iz vlastoručne bilješke autora na rubu naslovne stranice:

(تملكه مؤلفه وكاتبه الفقير الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى)

Početak:

نحمدك يا من اظهر بحكمته الفروع من الاصول وفسر بمحكم كتابه ما تشابه على ذوى العقول ... وبعد فيقول المفتقر لعفو ربه الكريم البارى مصطفى بن يوسف بن مراد الموستارى

L. 319; 25 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, sitan, složen, pisan vještim i lijepim rukopisom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep mali unvan u bojama, u kome je izrađeno sitno šumsko cvijeće na zlatnoj i plavoj podlozi. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa, koje su pisane istim rukopisom kao i tekst. Papir bijel, čvrst, glat; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Djelo je započeto u Misiru 11. muharema, a dovršeno u Istanbulu 18. redžeba 1103/1691.

(وقد اتفق اذان مغرب السبت الثامن عشر من رجب الحرام سنة ثلاث ومائة والف فراغ بنان البيان واسنان الاقلام عن نظم ما جمعت من الفرائد ورقم ما استفدت من الفوائد وقد كان الافتتاح بعصر يوم الخميس الحادى عشر من محرم الحرام فلله الحمد على الافتتاح والاختتام ...)

Na početku se nalaze bilješke i fetve autora na arapskom i turskom jeziku, pisane vlastoručno. Na naslovnoj stranici je naslov, napisan crvenim mastilom. Prema naslovu, na rubu, je lični pečat autora. Ispod naslova je bilješka, koju je — sudeći po rukopisu — napisao autorov učenik i biograf Opijač, a u kojoj se kaže, da je »ovaj komentar« autograf, te da ga je autor uvakufio sa ostalim svojim djelima u gradu Mostaru, uz uslov, da se nikome ne daje na upotrebu, osim sa svjedokom i zalogom, i da se pritom odredi tačno vrijeme, preko koga se knjiga ne smije zadržavati, a u kome se može prepisati, — kako bi se mogla i drugima dati na korišćenje uz spomenute uslove, — godine 1119. H.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

893. حاشية الازميرى على مرآة الاصول 3793.

Glosa prethodnom komentaru *Mir'āt al-uṣūlu*. Napisao Muḥammad b. Walī b. Rasūl al-Qiršahrī al-Izmīrī, umro 1165/1751.

GAL, S. III, 1275; AM II, 328.

Ime pisca navedeno je i u uvodu rukopisa. Jedan svezak sadrži čitavo djelo. Uvod komentara (dībāğa) glosiran je kao posebna cjelina, a poslije toga glosa samog komentara ima nov, uobičajeni početak.

Početak glose u uvodu poslije besmele glasi:

الحمد جمع بين الحمد والتسمية امتثالا لحديث الابتداء واقتداء باسلوب الكتاب المجيد

Početak glose u komentaru, poslije besmele:

يارب لك الحمد كما ينبغى لجلال وجهك وعظيم سلطانك

(Mu'ğam, I, 429—30 i neki drugi katalozi pogrešno pripisuju ovu glosu Sulejmānu el-Izmīriji, umro 1102/1690, koji je također pisao kraću glosu navedenom komentaru).

L. 307; 28 × 16,5. *Ta'līq* složen, sitniji. U vrhu prve stranice uvoda i komentara nalaze se unvani u zlatnoj i crvenoj boji. Prve dvije stranice na oba mjesta obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir žut, glat, neki su listovi oštećeni crvotočinom; prerezi listova ukrašeni su zlatnom bojom. Povez je polukožni.

Prepisao Sulaymān b. Mūsā, 1238/1822.

(تم الكتاب ... فى سنة ثمان وثلاثين ومائتين والف ... نمقه الفقير ... سليمان بن موسى ...)

U prepisu ima dosta grešaka.

Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke. U prvoj je zabilježena cijena knjige (700 groša?) i ime ranijeg vlasnika (Muhamed Esad b. Muftizade, el-Hadž Ahmed el-Karahisari, es-Sahibi b. Osman b. Davud b. Ibrahim b. Hidr) koji kaže da je knjigu kupio godine 1257/1841. U drugoj bilješci kaže se da je rukopis uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1258/1842. Tu je i njegov veliki pečat.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

894. Zbirka (مجموع) , 5 2809.

L. 208; 19 × 12. *Ta'līq*, od raznih prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, povez kožni, jednostavan.

1. L. 1—19. (رسالة – عُجالَة – فى انواع المفهوم)

Kratka risala o tumačenju šeriatskog prava po smislu *(mafhūm ul-muḫālafa)*. Napisao 'Abdulḥalīm b. Muḥammad Aḫīzāde, umro 1013/1604. Ime pisca je navedeno prema Brockelmannu (GAL II, 444) i prema Ismā'īl-paši (AM I, 504), dok je na kraju rukopisa njegovo ime potpisano 'Abdulhalīm Muḥammad b. Muḥammad (عبد الحليم محمد بن محمد الشهير باخى زاده). M. Tahir (OM I, 226) navodi ga pod imenom: Eḫīzāde Ḥalīmī-efendi. Što se tiče gornjeg naslova djela, on je uzet i sastavljen prema tekstu uvoda. Inače, o ovoj risali ne nalazimo posebno spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Rad je posvećen nekom istaknutom učenjaku, čije ime pisac ne navodi, ali je to, po svoj prilici, njegov učitelj Abu's-Su'ūd-efendi.

Početak:

الحمد لله الحى القيوم الذى نطقت بكمال قدرته السنة كل منطوق ومفهوم ... اما بعد فهذه عجالة علقتها على مبحث المفهوم ... وهذه الرسالة مرتبة على مقدمة فى عد انواع المفهوم وعلى مبحثين

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, lijep. Na kraju se nalazi bilješka i potpis autora, iz čega bi se moglo razumjeti da je ovo autograf, što je vrlo vjerovatno.

(هذا آخر ما تيسر لنا من النقض والابرام فى هذا المقام ... العبد الفقير عبد الحليم محمد

بن محمد الشهير باخى زاده كتب الله له الحسنى وزياده)

Po rubovima nekih listova ima nešto glosa.

Na listu 20 nalaze se stihovi na turskom i perzijskom jeziku lirskog i mističnog sadržaja, među kojima i nekoliko stihova Dželaluddin Rumije.

2. L. 21—54. شرح الايساغوجى للكاتى

Komentar poznatom kratkom djelu o logici *al-Īsāġūǧī*. Osnovno djelo *al-Īsāġūǧī* napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1265 (v. I, 244), a ovaj komentar Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī, umro 760/1359.

GAL I, 464; S. I, 841.

Ḥ. Ḫalīfa (I, 206) i Flügel (II, 602) kažu da je pisac osnovnog djela umro oko 700/1300. godine.

Početak osnovnog djela:

قال الشيخ الامام ... اثير الدين الابهرى ... اما بعد فهذه رسالة فى المنطق اوردنا فيها ما

يجب استحضاره لمن يبتدئ فى شئ من العلوم ... ايساغوجى اللفظ الدال بالوضع يدل على

تمام ما وضع له بالمطابقة

Početak komentara: الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه

Ta'līq, pisan krupnim perom, vještom rukom, u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta sitno pisanih glosa, — izuzev pri kraju rukopisa.

3. L. 55—62. الايساغوجى

Kratko djelo o logici (v. t. 2).

4. L. 63—94. تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Komentar djelu o logici *ar-Risāla aš-Šamsīya*. Osnovno djelo napisao je Naǧmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī (v. br. 884,[9]), a ovaj komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364.

Ahlwardt IV, 511; ḪḪ II, 1063.

Početak:

قال ورتبته على مقدمة وثلث مقالات اه اقول الرسالة مرتبة على مقدمة وثلث مقالات

وخاتمة اما المقدمة فى ماهية المنطق وبيان الحاجة اليه وموضوعه واما المقالات

Komentar je vrijedan i bio je u svoje vrijeme cijenjen i mnogo proučavan u medresama.

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Mjestimice ima glosa po rubovima listova i između redaka.

5. L. 95—210. شرح المصباح فى النحو للسرورى

Komentar djelu *al-Miṣbāḥ* o arapskoj sintaksi. Osnovno djelo *al-Miṣbāḥ* napisao je Nāṣir b. 'Abdussayyid al-Muṭarrizī, umro 610/1213, a ovaj komentar Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561.

GAL, S. I, 514; S. II, 650.

Ḥ. Ḫalīfa (II, 1709) i Ismā'īl-paša (AM II, 434) navode da je komentator umro 961/1553.

Osnovno djelo i njegovi razni komentari mnogo su upotrebljavani u školama u svoje vrijeme.

Početak osnovnog djela: اما بعد حمد الله ذى الانعام

Početak komentara:

الحمد لله الذى جعل الفاعلين بامره مرفوعات (مرفوعى) الدرجات ... وبعد فيقول

العبد الفقير سرورى الحقير

Nasḫ sa nešto *ta'līqa*, lijep. Po rubovima samo nekih listova ima sitno pisanih glosa.

Rukopis pod t. 1 potiče iz XVII stoljeća.

Rukopise pod t. 2 i 3 prepisao je Kurt b. Bālī 998/1589.

(كتبه الحقير العبد الضعيف قورد بن بالى سنة ٩٩٨)

Rukopis pod t. 4 prepisao je Ḥusām Muṣlī 985/1577.

(كتبه حسام بندهٔ مصلى سنة ٩٨٥)

Rukopis pod t. 5 prepisao je Bakr b. Ibrāhīm 965/1557.

(تم تأليف شرح المصباح بعناية الملك الفتاح فى اواخر عشر الصفر من شهور سنة خمس

وستين وتسعمائة على يد اضعف عباد الكريم بكر بن ابراهيم)

Na naslovnoj stranici pod t. 2 nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Emrullah b. Bali). Na neispisanom listu, poslije rukopisa pod t. 4, nalazi se bilješka na turskom jeziku o učenju sure al-Fatḥ. Na naslovnoj stranici pod t. 5 nalaze se dva stiha u pohvalu dotičnog komentara.

Na kraju se nalaze bilješke s područja arapskog jezika, kratka dova, stihovi na perzijskom jeziku o važnosti mjeseca redžeba (تعريف ماه رجب) , bilješka na turskom jeziku o nekom svjedočenju, sa potpisima svjedoka, te stih na perzijskom jeziku lirskog sadržaja.

895. سمت الوصول الى علم الاصول 3406.

لكافى الاقحصـــارى

Kratko djelo o usuli-fikhu, što ga je napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī (v. br. 833,^{2}).

L. 13; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, jednostavan. Papir tamno-bijel, povez poluplatneni.

Rukopis potiče iz XIX stoljeća.

896. Zbirka (مجموع) , 18 946.

L. 122; 20,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, čvrst, povez kožni, jednostavan.

1. L. 1—30. شرح سمت الوصول

Komentar prethodnom djelu *Samt al-wuṣūl-u* od istog autora (v. br. 833,^{2}).

Primjerak je nepotpun s početka skoro za polovinu djela. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 31—49. نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Biografije niza učenjaka počev od vjerovjesnika Muhameda pa do autora Hasana Kafije (v. I, 486).

Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima nekih listova (prva tri i na posljednjem listu) nalaze se bilješke u vezi

sa tekstom. Na rubu drugog lista nalazi se bilješka samog autora, u kojoj se on ispričava i objašnjava što u uvodu nije naveo Ebu Bekra i h. Osmana kao učenike Božijeg poslanika Muhameda. Tu bilješku proširuje i komentariše na istom mjestu prepisivač. Na rubu lista 46 nalazi se interesantna bilješka o datumu smrti Hasana Kafije. U toj bilješci kaže se u kronogramu i njegovom objašnjenju, da je Hasan Kafi umro 16. ramazana 1024/1615, — dakle godinu dana ranije nego što je opće poznato i usvojeno u svim bibliografskim izvorima, istočnim i zapadnim. Bilješka glasi:

تاريخ وفاة كافى شيخ حسن افندى القاضى والمفتى باقحصار الاقحصارى قبل الهاتف
هذا التاريخ : – نال جاها ونجاتا وسرور – يعنى فى اليوم السادس عشر من شهر رمضان
المبارك سنة اربع وعشرين والف

Držimo da se **ova bilješka** mora uzeti u obzir, jer ju je zabilježio Kafijin **učenik**, vlasnik ovog rukopisa, Muhamed Ekkafzade (Čebedžija), — ili, u najmanju ruku, njegov kolega, Halil b. Baba Oruč, i to ne mnogo poslije smrti Kafijine. Teško je zamisliti, da oni nisu znali tačan datum smrti svoga mnogo cijenjenog i voljenog učitelja i da bi isti pogrešno zabilježili. Prema tome, smatramo da taj datum označava tačan datum smrti našeg navedenog pisca.

Na rubu posljednjeg lista prepisivač navodi još nekoliko svojih kolega — autorovih istaknutih učenika, osim one trojice koje je sam autor spomenuo u tekstu. Jedna grupa ovih učenika je iz samog Prusca (Akhisara), a druga je iz novog naselja u njemu Nevābada. Evo te bilješke:

(وهم من الاقحصاريين مولانا اسماعيل كمال القاضى ومولانا حمدى واخوه الاصغر
القاضى ومولانا احمد بن محمد الشهير بخواجه زاده واخوه الاصغر مولانا محمد القاضى ومولانا
محمد المدرس الشهير بقويو زاده و مولانا محمد بن على القاضى الشهير بشيخى زاده ومولانا
رجب الزاير لحرم مولانا المحترم (؟!) القاضى و غيرهم من الملازمين والمدرسين والائمة
والخطباء الراسخين ومن النوابادين الرجل الصالح وتارك الدنيا استاذنا ومولانا الشيخ حسن
الشهير ... حسن زاده و اعز احبابنا و اخونا مولانا الشيخ ... الخطيب والامام ومولانا عبارى
الخطب والكتاب ؟ واشرف اخوتنا شريكنا وصديقنا مولانا عمر المعيد لشيخ الاسلام يحيى
الشهير بمتولى زاده ومولانا رضوان چلبى – ؟ – الامام والخطيب ومعلم امير الامراء الكرام
محمود بيك ... ومن تلاميذته الافقر والاحقر هذا الادنى والعبد الضعيف المستهام خليل بن بابا
اورج القاضى وغيرهم من العلماء الكرام حرره الفقير خليل القاضى)

3. L. 49^b—51^a. (رسالة فى الدعوى لحسن كافى الاقحصاى

تعليقات على كتاب الدعوى لصدر الشريعة)

Risala o tumačenju pojma »tužba« ili »parničenje« *(ad-da'wā)*, na osnovu poglavlja o parničenju pred sudom (كتاب الدعوى), iz fikhskog djela *Šarḥ al-wiqāya* od Ṣadr aš-Šari'a aṯ-Ṯānī 'Ubaidullāh b. Mas'ūd al-Maḥbūbī (umro 747/1347). Napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī. To je pravno tumačenje pojma *ad-da'wā* i njegovih elemenata. Pisac je ovu kratku risalu napisao kao naučni rad za dobijanje kadijske službe, kako je to bio običaj — i posvetio je »velikom učenjaku« 'Iwaḍ-efendiji, kadi-askeru u to vrijeme, što sve razumijemo iz njegova uvoda.

Početak:

الحمد لله الذى خلق الانسان علّمه البيان ... وبعد فلما دعتنى نفسى الى الابتلاء

بالقضاء

Rad je završen 994/1585.

(تمت والحمد لله رب العالمين لمحرّره الفقير الى الله البارى العبد الضعيف حسن

الاقحصارى المنفصل عن قضاء اقحصار المزبور عفا عنه ربه الغفور سنة ٩٩٤)

Odmah poslije prethodnog piščevog završetka, prepisivač je napisao svoju bilješku, slabim arapskim stilom, iz koje se može razumjeti da je prepis ove risale dovršen 1025/1616, i to potpuno prema autografu. Za pisca kaže, da je već tada bio »merhum« (umro).

(هذا طبق عباراته بخطه الشريف واقول تمت هذه الرسالة الشريفة لاستاذنا ذى العلوم

والفهوم كافى حسن افندى المرحوم لعلى – الصواب لعله – ان يكون مغفورا عند من كان

لعباده العصاة غفورا سنة ١٠٢٥)

Držimo, sudeći po pismu i stilu ove bilješke, da je ovu risalu, kao i još neke kraće radove u ovoj zbirci, prepisao vlasnik zbirke, Muhamed Ekkafzade, koji je, po svoj prilici, bio slabijeg znanja, nego mnogi njegovi kolege.

4. L. 51^b—52^a. رسالة فى بيان لفظ چلب وچلبى

Risala o tumačenju riječi *čeleb* i *čelebī* sa vjerskog stanovišta. Napisao Ḥasan Kāfī.

M. Handžić, al Gauhar al-asnā, str. 55.

Pisac ovdje osuđuje i ispravlja pogrešno tumačenje i pogrešnu upotrebu pojma *čelebi*.

Početak:

الحمد لله الذى علم الانسان ما لم يعلم ... اما بعد فاقول وبالله التوفيق وبيده اَزِمَّةُ

التحقيق اعلم ان لفظ چلب بالتحريك اسم من اسماء الله الرحمن فى لغة التركمان

5. L. 52^b—53. (مقالة فى التعزير الشرعى لحسن كافى)

Kratko objašnjenje o kažnjavanju na osnovu sudskog propisa i zaključka sudije *(at-ta'zīr)*. Obradio Ḥasan Kāfī, prema Ṣadr aš-Šarī'a.

Početak:

الحمد لله الذى عُلِم باعلامه مشارع الشرع ومعالمُه ... اما بعد فاقول وبالله الهداية ...

قال صدر الشريعة رحمه الله فعند ابى حنيفة يعزر بامثال هذه الامور

Na završetku se nalazi zabilješka prepisivača, koja glasi:

والحمد لله ذى الجلال ... لمحرره الفقير الى الله البارى كافى الاقحصارى وهكذا طبق

عباراته بخطه واقول هذه الرسالة الشريفة لاستاذنا ذى العلوم حسن افندى المرحوم بسنة ١٠٢٥

6. L. 54—65. رسالة مصباح اهل السنة

Risala o pobožnosti i askezi *(tasawuf)*. To je kratak izbor iz Gazalijinog djela منهاج العابدين o toj temi. Izbor je sačinio 'Alā'ud-daula Ruknuddīn (Aḥmad b. Muḥammad as-Simnānī), umro 736/1336, kako se to razumije iz uvoda. Inače, ovu risalu ne navode izvori koji su nam pristupačni. Pisac je pri svom izboru raspolagao dosta slobodno sa osnovnim tekstom, skraćujući ga i proširujući mjestimice po svom nahođenju. To se vidi naročito na kraju, gdje sedmo poglavlje govori o »samoći« *(al-ḫalwat)*.

Početak:

الجمد لله الذى حقفت (لعله خفقت) لعزته الرقاب و كلت عن معرفته الالباب ...

اما بعد فهذه رسالة انتخبها المولى الشيخ المعظم العارف الواصل ... اعنى علاء الدولة ركن الملة

والدين ... من كتاب منهاج العابدين الى الجنة للامام العالم الربانى ابى حامد الغزالى قدس

روحه ... وتصرف فيه بالزيادة والنقصان مما املاه عليه الوقت والزمان اَلحق بآخرها عقبة فى

الحلوة فجائت مشتملة على سبع عقبات من قطعها فقد فاز بالنجات ... نقلتها عن المسوّدة الاولى بعد الاستيذان والاسترشاد من جنابه العالى ... وسماه ادام الله علاه برسالة مصباح اهل السنة .

Iz navedenog se razumije da je ovaj rad sačuvan preko nekog autorovog učenika, koji ga je prvotno prepisao iz autografa.

7. L. 65—77. الدرة السادسة من نسيم رياض القدس

فى تذكرة اولياء الله تعالى جمع الشيخ

Risala o učenju i mislima nekoliko istaknutih učitelja tesavvufa *(mašā'iḫ)*. Rad sadrži ukratko mišljenja i glavne principe 38 učitelja. Autor nije naveden u rukopisu, a ni u izvorima koji su nam pristupačni ne nalazimo podatke o ovom radu. Smatramo ipak, da bi ovo mogao biti rad ili izvadak iz nekog rada gore navedenog 'Alā'uddaula as-Simnānije. Naslov je prema rukopisu.

Početak nakon besmele:

الحمد لله ذى الطول والآلاء والعظمة والكبرياء ... اما بعد فقد احتجت الى انيس مذكر معين وجليس عن الشوائب معين ؟ فما وجدت جليسا خيرا من الكتب كما قال الشاعر وخير جليس فى الزمان كتاب فاخترت مطالعة كتب السالكين العالمين العاملين وقيدت ما استفدت منها ... منهم سلطان سلاطين الطريقة والحقيقة اويس القرنى

8. L. 78—80. الدرة السابعة من نسيم رياض القدس

جوهر الاسرار المرلى فى بحر قلوب الابرار

Risala o suštini čovjekovog bića, čovjekovog »ja« sa tesavvufskog stanovišta. Rad je, čini se, izvadak iz nekog opširnijeg djela, koje je, vjerovatno, napisao spomenuti 'Alā'uddaula as-Simnānī. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak nakon besmele:

الحمد لله الملك المعبود الصبور الشكور الودود الذى اظهر المفردات بقدرته من كتم العدم الى وجود ... اما بعد حمد الله المعبود والصلوة على رسوله المحمود فقد ستر الله انانية الانسان

بالاستار واظهر نوره فى كل طور من الاطوار وما كشف الله سرّه الاعلى الاخيار الذين كانوا من المقربين الاحرار وانا بحسن توفيق الله عالم الاسرار

9. L. 80—82. الدرة الثامنة من نسيم رياض الغيب

رسالة فى الجمع والتفرقة

Risala s područja tesavvufa o naročitom stepenu i položaju čovjeka u njegovoj težnji i odnosu prema Bogu. O ovoj risali ne nalazimo podataka u izvorima koji su nam pristupačni. Možda je pisac 'Alā'uddīn as-Simnānī.

Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak nakon besmele:

الحمد لله الذى خلق السموات والارض بغير عمد و جعل الظلمات والنور بلا امد ؟ وهو الله الواحد الاحد ... اما بعد حمد الله تعالى وتقدس والصلوة على روح نبيه المقدس هذا منتخب من اقاويل الواصلين البالغين فى حقيقة الجمع والتفرقة قال الشيخ ابو عبد الرحمن السلمى قدس سره ان هذا العلم من العلوم المكنونة

10. L. 82—86 الدرة التاسعة من نسيم رياض الغيب

شقايق الدقايق وحدايق الحقايق

Risala o raznim pitanjima vjerovanja i morala s područja islamske mistike. Naslov je prema rukopisu. Držimo da je pisac i ove risale 'Alā'uddaula as-Simnānī. Ḥ. Ḫalifa (II, 1056) navodi djelo pod sličnim naslovom i pripisuje ga navedenom piscu s tim, što mu pogrešno navodi ime »Alā'uddin«. Tu se, po svoj prilici, radi o ovoj risali i ovom njenom autoru. Kairo (I, 326) i Ḏail (II, 52) navode djelo pod gornjim naslovom, ali mu ne navode autora.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب وبين فيه فصل الخطاب ... اما بعد فهذه شقايق من حدائق الغيب من وجد شميمها او شم نسيمها انقذه الله من نسيم الشك والريب ... وسميته شقائق الدقائق وحدائق الحقائق

Završetak glasi:

حديقة ميدان السالكين السايرين الواصلين تذكر وتفكر وتَحَسُّرٌ فالتذكر بدايته والتفكر وسطه والتحسّر نهايته ولا نهاية له والسلام صلوات الله على سيدنا محمد خير الانام ... تمت تمام

11. L. 87—99.(تعليقات ومنتخبات)

Razne bilješke i stihovi na turskom, perzijskom i arapskom jeziku s područja tesavvufa, molitve (munadžata), fikha, hadisa, tefsira, te arapskih poslovica i mudrih izreka. Među stihovima na turskom jeziku nalaze se stihovi, za koje se kaže u kratkoj bilješci da ih je izrekao Ali-efendi Akhisari (v. str. 91 i 92). To je, držimo, ʿAlī b. Muṣṭafa b. Ḥusāmuddīn Šayḫzāde iz Prusca, učenik Hasan Kafije, koga on spominje na kraju svoga djela *Niẓām al-ʿulamā'* (v. rukopis pod t. 2 ove zbirke, str. 49).

(كفته على افندى اقحصارى

سخاوت مظهر لطف خدادر   خسيسان قهر حقه مبتلادر
نظر قلسك بومرآت سمايه   ايچنده كورنن نور هدادر

صقين فرزندى بد اصلك سودندن)

12. L. 100—101. رسالة فى بيان رجال الغيب

Risala o svetim i »dobrim ljudima« (evlijama) koji su nepoznati, skriveni, kao takvi. Napisao Šayḫ ʿAlī — Turbe-šeyḫi, kako je to navedeno u naslovu na prvoj stranici. To je ʿAlī Dede b. Muṣṭafa al-Bosnawī al-Mostārī, umro 1007/1598. Inače, o ovoj risali ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. U njoj se govori o stepenima evlija.

Početak:

الحمد لله الذى يدبر العالم كيف يشاء .. اما بعد ان القطب شخص انسانى عليه مدار جميع العالم الروحانى والجسمانى وهو الخليفة على العالم باسره ازلاً وابداً ولا يكون الا احدا وهو خاتم الانبياء

13. L. 101. سلسلة المشايخ رحمهم الله

Niz učitelja (šejhova) halvetijskog reda od Božijeg poslanika Muhameda do Nūruddīnzāde Filibewī, učitelja Ali Dede el-Mostarije, preko Šejh Bāli Sofijevī (iz Sofije). Popis je zabilježio Ali Dede.

Početak:

اخذ الطريق عن رسول الله ﷺ على بن ابى طالب ومنه الحسن البصرى ومنه الحبيب العجمى ومنه داود الطائى

Završetak:

... ومنه الشيخ بالى الصوفيوى ومنه شيخنا شيخ مصلح الدين الشهير بنور الدين زاده الفلوى هكذا روى عن بالى افندى

14. L. 101—104. (سير رجال الغيب والارواح المقدسة)

Risala o kretanju i putovanju »dobrih ljudi« i »svetih duhova« po svijetu. Rađeno prema Muḥyiddīn Ibn al-ʿArabī (umro 638/1240). Vjerovatno je i ovu risalu napisao ʿAlī Dede al-Mostārī.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اعلم اسعدك الله فى الدارين ان شيخ المحققين وقطب العارفين محى الدين الولى قدس سره قال فى باب سير رجال الغيب والارواح المقدسة ان فى كل يوم يمضى من ايام كل شهر يتوجه رجال الغيب والارواح المقدسة الى طرف معين من اطراف العالم

15. L. 104—105. فى بيان رجال الغيب

Kratak napis, vjerovatno izvadak iz nekog djela, o »dobrim« (svetim) ljudima. Možda je i ovo sabrao ʿAli Dede al-Mostārī.

Početak:

عن عبادة بن الصامت رحمه الله انه قال قال رسول الله ﷺ الابدال ثلاثون رجلا قلوبهم على قلب ابراهيم عليه السلام اذا مات رجل منهم ابدل الله مكانه آخر

Na listovima 105^b i 106 nalazi se bilješka s područja fikha o upotrebi raznih pića (sokova) spravljenih od grožđa, smokava, pšenice, ječma, kukuruza itd. Na kraju bilješke je pitanje i odgovor (fetva) o slučaju kada bi neko smatrao dopuštenim opojno piće koje je po vjeri nesumnjivo zabranjeno (haram). Fetvu je potpisao Husejn, muftija u Sarajevu.

Na neispisanim listovima 107—111 nalazi se mjestimice po nekoliko poučnih stihova na turskom jeziku i jedan recept za lijek protiv teškog disanja

16. L. 112—114. القصيدة الطنطرانية مع ترجمتها بالتركية

Kasida *Tantaraniyya* (v. I, 244) sa interlinearnim prevodom na turskom jeziku, također u stihu, od nepoznatog prevodioca. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, a ispod svakog originalnog stiha nalazi se turski prevod u dva stiha.

Bratislava, 359.

Početak:

يا خليَّ البال قد بلبلتَ بالبلبال بال

بالنوى زلزلتنى والعقل فى الزلزال زال

اى مه نامهربان اواره قلدك كوكلمى

هجربله بى صبر ايدوب بيچاره قلدك كوكلمى

فرقتك صحرالرنده دمبدم مجنون كبى

عقلمى زائل قلوب غمخواره قلدك كوكلمى

17. L. 114^{b}. (نظم بالتركية فى آفة القهوة والخمر والآفيون والدخان

لمنيرى البلغرادى)

Kratak spjev na turskom jeziku protiv upotrebe kahve, alkohola, opijuma i duhana. Sastavio Nurullāh-efendī al-Bosnevī Munīrī al-Belgrādī, umro oko godine 1026/1617. To je naš učenjak i propovjednik koji je živio i djelovao u Beogradu (v. o njemu OM II, 25; M. Handžić, Književni rad, 103). Gornji naslov dali smo prema sadržaju spjeva.

Početak: عرب محبوب قره قهوه ديرسك ضد شهوتدر

اكرخور دختر رزدن صوررسك اوزكه آفتدر

Na kraju je prepisivač zabilježio:

(منيرى فرمايد البلغرادى) (Muniri el-Belgradi to reče).

Na listu 115 nalaze se: jedna dova na arapskom jeziku, stihovi na turskom jeziku s područja logike, stihovi u pohvalu knjige od Nazifije, te stihovi o prolasku vremena i bolnom rastanku među ljudima.

18. L. 116—118. (قصيدة بالتركية فى النصيحة)

Poučna pjesma (kasida) u 123 stiha, na turskom jeziku. Gornji naslov dat je prema sadržaju. Iz stihova na kraju može se razumjeti, da je autor kaside Muhammad Nihali. To je, držimo, Muḥammad-efendī Nihālī b. Sinān-efendī, muderis i kadija u Istanbulu, umro 1026/1617 (v. o njemu SO IV, 596).

Autor se u početku tuži na društvene prilike svoga vremena, kada neznalice prolaze naprijed, a učeni i plemeniti ljudi ostaju odbačeni u pozadini.

Početak:

جهانك اهل حاله چكدوكى خون ؟ زهر قاتلدر

زمانك نعمتى عاقلره سم هلاهلدر

ترق اوزره در جاهل تدنى اوزره در عالم

بو ميزانده سبُك صاعد كبيران البته نازلدر

Na listovima 119—122 nalaze se: čestitka na arapskom jeziku upućena nekom alimu na visokom položaju, stihovi na turskom jeziku od nekog Fazlije (Faḍlī), razni stihovi poučnog sadržaja gore spomenutog Ali-efendije Akhisarije, zatim stihovi u pohvalu navedenog Ali-efendije, koje je izrekao prepisivač ove zbirke Halil-efendija, pismo na turskom jeziku, u kome se na ponizan način traži materijalna pomoć. Pismo je sastavio navedeni Halil-efendija Nevabadi i to izgleda za nekog Emir-efendiju el-Busovičevi (iz Busovače?), čije se ime nalazi na kraju pisma, poslije potpisa sastavljača.

(نمقه الفقير الحقير الى الله الهادى خليل النوابادى ابن بابا اورج للامير اسعد العباد

المتظم بنظم السلسلة النبوية الشهير بامير افندى البسوچوى ؟ تمام)

Nakon toga slijede stihovi, u kojima se govori o nepravdi i spletkama nekog druga, zbog kojih je sastavljač pao nedužno u težak položaj.

يارجور اتمك ايدنمش حَرِف زيرينه   او يارم ليك خدا قويه آنى يرينه

Potom (na l. 121^{b}) slijede stihovi, koji sadrže zagonetku. Ispod stihova je odgovor i rješenje zagonetke, sa poukom iz nje koje daje Halil Nevabadi.

دكله سكا سويليم برقصه اى نو جوان   تاكه بنم مشكلم ايليه سن سن عيان

بش كشى طقوزيوله عزمِ سفر ايلدك   ....

جواب فقير بر تقصير خليل النوابادى   بش كمسه دن مراد حواس خمس در

Na posljednjoj stranici je opet zagonetka u stihovima od nekog Hilmije.

قويـــــــــالم شاه حسين وحسنى   هله كورمش يوق او حسن حسينى

Ispod toga je predaja od Kab el-Ahbara o iblisu (satani), što je preneseno iz djela *Kešfu'l-esrār*.

Cijelu ovu zbirku je, uglavnom, prepisao Kafijin učenik, kadija, Ḫalīl an-Nawabādī b. Baba Oruč (iz naselja Nevabad u Pruscu), oko godine 1026/1617 — za svoga kolegu Muhameda Ekkāfzāde koji je zamolio da mu se ova zbirka prepiše.

(نمقه الفقير ... خليل النوآبادى حوالى سنة ١٠٢٦) .

Na naslovnoj stranici pod t. 2 nalazi se naslov i bilješke koje je napisao navedeni Kafijin učenik (Muhamed Ekkāfzāde — Sedlarević ili Čebedžija), 1026/1617. U prvoj bilješci ispod naslova on kaže da je naručio da mu se ovaj rad prepiše i da mu je on postao vlasnikom, a u drugoj bilješci na rubu on navodi broj učenjaka, čije su biografije obrađene u djelu *aš-Šaqā'iq an-Nu'māniya*.

(هذا كتاب نظام العلماء لشيخى واستاذى الشيخ كاف حسن افندى المرحوم والمغفور ارجو له رحمة ربه الغفور .. استكتبته وتملكته فى تاريخ سنة ست وعشرين والف.

عدد علماء الشريعة ومشايخ الطريقة المبيَّن اساميهم والمتعيَّن مناقبهم فى الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية بالاعداد والاحصاء والضبط والايماء ثلاثون وخمسمائة رحمهم الله رب البرية ... لمحرره الفقير محمد الشهير باكّاف زاده)

Neke manje radove, čini se, da je prepisao sam Ekkāfzāde, kako smo to gore rekli (v. na kraju pod t. 3).

Uvakufo Derviš Muhamed b. Mustafa, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, 1289/1872 (v. bilješku i pečat na rubu prvog lista).

(وقف هذه النسخة الشريفة لله العلى الاعلى وسلمها الى حافظ الكتب فى مدرسة الچى ابراهيم پاشا ببلدة تراونيك سنة تسع وثمانين ومائتين والف ... درويش محمد بن مصطفى بن الحاجى مصطفى بن الحاجى على)

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

897. Zbirka (مجموع) , 2 **3673.**

L. 88; 19,5 × 11,5. *Ta'līq* pisan vještom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—84. ISTO kao br. 833,[2]

Na neispisanom listu s početka nalazi se naslov, kasnije stavljen: شرح سمت الوصول الى علم الاصول للكافى الاقحصارى . Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom.

2. L. 85—88. نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Biografije niza Kāfijinih učitelja (v. I, 486). Ovaj primjerak je znatno kraći od opće poznate verzije toga djela. Možda je ovo prva verzija, koju je pisac poslije proširio. Početak je ovdje drukčiji nego u poznatom širem primjerku, a izostavljene su i biografije autorovih učenika. Napisana je najkasnije 1005/1596.

Početak glasi:

الحمد لله الذى فضّلنا على كثير من عباده المؤمنين ... وبعد فلما ناسب لكل عالم وسالك ان يعلم اساتيذه ويعرف مشايخه فى المطالب والمسالك حتى ينتهى الى رسول الله صلعم تتبعت اساتيذى ومشايخى

Prepisao oba djela Muṣṭafa b. Ḥ. Muḥammad az-Zarkari ili az-Zarkawi (Zlatar) iz autografa, 1083/1672, v. na kraju t. 1 i 2:

(كتبه الفقير مصطفى بن الحاج محمد الزركرى عن خط مصنفه ... سنة ١٠٨٣)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedna fetva, te bilješke s područja arapskog jezika.

Na kraju se nalaze bilješke s područja hadisa i arapskog jezika, te stih Mevlana Dželaluddina Rumije o pokajanju od starih grijeha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

898. ISTO kao br. 897,[1] **2182.**

Na zaštitnom listu s početka naslov je:

شرح سمت الوصول الى علم الاصول

L. 78; 20,5 × 14. *Nasḫ* lijep. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, povez papirni, nov.

Rukopis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća, a kupljen je u Travniku za ovu biblioteku.

ISLAMSKO PRAVO

(AL-FIQH)

ISLAMSKO PRAVO

AL-FIQH

Arapski

899. Zbirka (مجموع) , 12 **4042.**

L. 140; 18,5 × 10,5. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Bilješke su pisane rukom prepisivača i drugim, slabijim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamno-bijel, tanak; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—6. خمسون فريضة

تُروى عن الحَسَنِ البصرى

Rasprava (risala) o pedeset islamskih dužnosti koje je, kako se veli, sabrao Ḥasan b. Abu 'l-Ḥasan Yasār al-Baṣrī, umro 110/728. To je prema našem rukopisu. U drugim verzijama ove risale govori se o 54 dužnosti *(arba' we ḫamsūn farīḍa)*. Te verzije su uzete u turskim prevodima kojih ima više.

GAL, S. I, 103; Loebenstein II, 96.

Početak:

هذه خمسون فريضة تروى عن الحسن البصرى رحمه الله تعالى انه قال ما من يوم وليلة تمر على المؤمن الا ويجب عليه فيها خمسون فريضة

Završetak je: الفريضة الخمسون الاجتناب من اخذ مال اليتيم

Na listovima 6^b—9^a nalaze se bilješke s područja tradicije, tefsira i akaida:

اعلم ان الناس قد اختلف فى الماضى من الزمان اختلافا كثيرا فمن ذلك ما نقل عن ابن عباس

2. L. 9^{b}—16. (علم حـال)
مختصر بالتركية

Kratak udžbenik vjeronauke *(ilmiḥāl)* na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Rieu (7) navodi sličan rad pod naslovom: رسالة رومى محمد افندى — bez ikakvih podataka.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد اى طالب حق بلكل كيم تكرى تعالى بيورر قرآن عظيمنده وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون

Završetak je poglavljem o talqīnu (specijalna dova i riječi koje se izgovaraju nad grobom sahranjenog muslimana).

3. L. 16—21. الحلية الشريفـة

Opis vanjskog izgleda Muhamedove ličnosti, u stihovima, na turskom jeziku. To je dio ili poglavlje iz poeme حلية خاقانى što ju je 1007/1598. u slavu Muhameda spjevao turski pjesnik Muḥammad Ḫāqānī, umro 1015/1606 (v. I, 543). Osnova toga opisa je hadis iz djela *aš-Šamā'il:* (... ازهر اللون اجمل اشكل اهدب الاشفار). Pojedina svojstva iz ovog hadisa stavljena su kao naslov, a ispod toga je u nekoliko stihova dat smisao dotičnog svojstva. Naslov ovog poglavlja, ispisan crvenim mastilom na rubu, glasi: مطلب هذه الحلية الشريفة

Početak:

اتفاق ایتدی بو معناده امم
ازهر اللون ایدی فخر عالم

یوزینك خالص ایدی آغی قنی
روحلری صاف ایدی صاف صفنی

Na stranicama 21^{b} i 22^{a} nalaze se razne bilješke i definicije sa područja tradicije, mistike i dogmatike.

4. L. 22^{b}—25. ترجمة القصيدة الطنطرانية بالتركيـة
منظوم بالتركيه

Prevod na turskom jeziku u stihovima kaside Ṭanṭāraniyya ili *Tarǧī'iyya*, od nepoznatog prevodioca (v. br. 896, 16 — i I, 244).

Osnovni tekst je vokalizovan.

Na stranici 26^{a} nalaze se bilješke s područja arapske stilistike, akaida i lijepog ponašanja, te stihovi na perzijskom jeziku u pohvalu knjige i pera.

(معشوقه كتابست ودواتست وقلم
باقى همه محنتست واندیشه وغم

5. L. 26—35. شرح القصيدة الطنطرانيه للبهشتى

Komentar prethodne kaside Ṭanṭarāniyye, što ga je napisao Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī, oko godine 900/1494 (v. I, 244—5).

6. L. 35^{b}—37^{a}. (قصيدة يقول العبد (بدء الامالى

Spjev o islamskom vjerovanju, što ga je sastavio 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179 (v. I, 67).

Po završetku kaside nalaze se tri recepta na turskom jeziku za spravljanje lijekova. (Prvi recept je protiv nadimanja u stomaku. Na kraju toga recepta prepisivač kaže da je recept prepisan od Džafer-bega iz Užica i da je oproban. Drugi recept je za lijek protiv osipa oko usta, a treći protiv bolova uha.)

7. L. 37—38. (رسالة) طبقات الفقهاء

Kratak napis o kategorijama šeriatskih pravnika od Ibn Kamāl-paše (v. I, 248). U bilješci na kraju risale prepisivač kaže da je ovu risalu prepisao u gradu Sarajevu. Poslije toga nalaze se stihovi na turskom jeziku s područja tesavufa.

8. L. 38^{b}—41. (طبقات اصحاب ابى حنيفة)

Kraća risala o kategorijama pravnika hanefijske pravne škole, od nepoznatog pisca. U rukopisu je naslov:

فهرس طبقات اصحاب امام اعظم رحمه الله

To je zapravo samo popis kategorija i imena učenjaka.

Početak:

طبقة اولى الامام الاعظم رحمه الله تعالى . طبقة ثانية ابو يوسف ، امام محمد ، حسن بن زياد ، حماد بن ابى حنيفة .

Završetak je: طبقة اثنى وعشرين مولانا .. احمد ابن كمال پاشا وحيد دهره

Na listovima 41^a—43^b nalaze se priče, oporuka (*vasiyyet*) Šeiha Nuruddinzāde svojim učenicima — muridima (وصيت شيخ نور الدين زاده للمريدين), te zapisi (talismani) za razne svrhe.

9. L. 43—61. الاضواء البهجة فى ابراز دقائق المنفرجة

Komentar kasidi *al-Munfariğa* koju je spjevao Abu'l-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī at-Tauzarī, umro 505/1111, ili — po nekima — 513/1119. Kasida je poznata pod nazivom القصيدة المنفرجة ili الفرج بعد الشدة, a pripisuje se i drugim autorima (Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Andalūsī al-Qorašī, umro 590/1194, Yaḥyā b. al-'Aṭṭār al-Ḥāfiẓ al-Qurašī, al-Gazalī, ali je najsigurnije prvo ili drugo navedeno mišljenje). Zbog svog sadržaja o pobožnosti i skrušenosti bila je cijenjena i popularna. — Ovaj komentar napisao je Zakariyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyā Zaynuddīn Abū Yaḥyā al-Anṣārī al-Miṣrī aš-Šafi'ī, umro 926/1520. Gornji naslov komentara i ime komentatora navedeni su u uvodu ovog rukopisa i u izvorima.

GAL I, 269, II, 100; ḪḪ II, 1346; as-Subkī, Ṭabaqāt V, 24—25.

Početak kaside: اشتدى ازمة تنفرجى قد آذن ليلك بالبلج

Početak komentara:

(قال شيخنا وقدوتنا ... ابو يحيى زكريا بن محمد بن احمد بن زكريا الانصارى الشافعى رحمه الله تعالى بسم الله الرحمن الرحيم وهو حسبى ونعم الوكيل) الحمد لله المفرج للكرب عقب الشدة المنجى لخلص عباده من غياهب الظلم المعدة .

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

10. L. 61^b—64. القصيدة المنفرجة مع الترجمة التركية

Prevod prethodne kaside na turskom jeziku, također u stihu, od nepoznatog prevodioca. Ispod svakog stiha originala nalazi se njegov prevod. Na početku je kratak uvod na turskom jeziku, u kome prevodilac govori o važnosti i značaju *al-Munfariğe*.

Pertsch (Berlin t.), 15.

Početak uvoda:

حمد بى حد وثناى بى عد اول حى قيوم وقادره كم حبيب احمدى ورسول محمدى خلق ايچنده اصطفا قلدى

Početak kaside i prevoda: اشتدى ازمة تنفرج قد آذن ليك بالبلج

ايريشيه شادى سكا مشتد اوله غم شدتى
غم شبى اعلام ايدوب كون كبى آچر كربنى

Na listovima 64—68 nalaze se razni stihovi, bilješke i kraći sastavi s područja medicine, mistike, tradicije i fikha:

recept u stihovima na turskom jeziku za jedan lijek —

آدميده كر اوله ضيقِ نَفَسْ
ويروب آلاغه دار اولور بُو نَفَسْ

stihovi 'Abdulbāqī-efendije na turskom jeziku —

حالة زعده عبد الباقى افندى ديدوكى غزلدر .
آلايش دنيادن ال چكمكه نيت وار
يا قنده عدم ديرلر بر ملك عزيمت وار

poučni stihovi na turskom jeziku od Kemalpašazade – كمال پاشا زاده

عقلى چوق اوليديغنه بر كشينك ـ سوزى آز اولديغى دلالت ايدر

stihovi iz mistike od Dželaluddīn Rumije, na perzijskom jeziku —

لحضرت مولانا قدس الله تعالى سرّه الاعلى
دلا بر خيز و طاعت كن كه طاعت به زهر كارست
سعادت آن كسى دارد كه وقت صبح بيدا رست

priča na arapskom jeziku o koristi davanja sadake — حكايت

وحكى انه كان فى زمان سليمان ... شجرة فى دار رجل

dva stiha na perzijskom jeziku — قطعة

صبح دانى كه وقت زادن تو همه خندان شدند وتو كريان

Kratka zbirka četrdeset hadisa na arapskom jeziku (الاربعون حديثا), od nepoznatog sabirača.

Početak:

عن مجاهد عن سلمان رضى الله تعالى عنه عن النبى ﷺ انه قال قال من حفظ على امتى هذه الاربعين حديثا دخل الجنة فقلنا يارسول الله اى الاربعين

priča o Ademu i Šitu na arapskom jeziku — حكايت

hadis o važnosti »četrdeset hadisa« — نَقل فى حديث الاربعين

nekoliko »zapisa« za liječenje — نُقلَ منْ علم الطّب فى آخر الفَصْل

imena Božijeg poslanika Muhameda —
رسول اكرم حضرتلرينك اسماء شريفلريدر

definicija pojma »*heyūla*« i bilješka iz fikha — (هَيُولا) .

11. L. 68^b—69^b. (قصيدة فى حسن الخلق)

بالتركية

Spjev na turskom jeziku, u 47 stihova, o lijepom ponašanju. Naslov i sastavljač nisu navedeni. Gornji naslov je dat prema sadržaju. Istina, u rukopisu je crvenim mastilom napisan naslov: كتبه مولانا عربى نوّر الله تعالى مرقده , iz čega se razumi, da su to riječi (stihovi) poznatog mistika Mevlana Ibn Arebije (Muḥammad b. ʻAlī Muḥyiddīn Ibn al-ʻArabī, umro 638/1240), što nije tačno, izuzev ako se misli da je spjev sačinjen po njegovom uzoru, prema nekim njegovim poukama.

Držimo da je sastavljač ovog spjeva veliki turski pjesnik Cān Memī, poznat pod mahlasom Ṯānī (ثانى) , koji je živio u vrijeme sultana Murata III, a umro je 995/1587 (v. o njemu ḤḪ I, 781 i Kairo, t, 148, pod naslovom: ديوان ثانى , te Šemsuddīn Sāmī, QA III, 1739). Ovo mišljenje u pogledu autora spjeva zasniva se na činjenici, što se pri kraju istog nalazi riječ Cān (جان) , pod kojom autor, držimo, misli sebe. Osim toga, poslije ove kaside nadovezuje se druga kasida, slična ovoj po jeziku, stilu i sadržaju, iz čega se vidi, da su obje od istog autora, a na kraju ove druge izričito se navodi ime Ṯānī (ثانى) .

Početak:

هر ايشه قل بسمله ابتدا   ذكرك اولسون دائما حمد وثنا

Završetak je:

ما حصل بودر دو ترسك كيش جان   ابدين حكمك مدارينى همان
ما حصل آنى كه مستقبح كورر   ضبع كه اول نسنه دن نفرت قيلور
ممكن اولدوغنجه ايله اجتناب   سوز بودر والله اعلم بالصواب

12. L. 69^b—74. (منظومة تركية فى فضل العلم والعبادة ومحاسن الاخلاق)

لناظمها ثانى

Poučni spjev na turskom jeziku u 206 stihova o nauci, pobožnosti i lijepom vladanju. Sastavio Cān (Ġān) Memī Ṯānī, što se razumi iz stiha na završetku i iz prethodne kaside (v. gore pod t. 11).

Početak:

كيش وهوشلك دوت ايا جوهر حكمت جويا
سكا بو درلرى نظم ايليوب اتدم اهدا
كمى آيات وحديث وكمى اخبار كرام
بوقدرر بونده بنم كندو كلامم قطعا

Završetak:

مى بى جرمله لا يعقل وهشيار ايله
بزم بى وقت ومكانى اكاقيل جاى صفا
ثانيا ان مع العسر يله شرح صدر ايت
فانى فى الله اولانه لازم اولور يسر بقا

Na listovima 75—136^a nalaze se stihovi i bilješke većinom na turskom jeziku, sabrani bez nekog reda, s raznih područja, od arapskog jezika preko tariha i fikha do tesavufa. Tu se nalazi i nekoliko recepata za lijekove.

Na listovima 136^b—140 nalaze se datumi turskog osvojenja Kandije (Girit), u stihovima (kronogrami) na turskom jeziku (تاريخ فتح كريد) . Neki sastavljači ovih kronograma su naši pjesnici (v. Bašagić, Bošnjaci i Hercegovci). Imena pjesnika su slijedeća: Mīrī-efendī (تاريخ مىرى افندى) , 'Abdulkerīm-efendi Sāmi'ī (تاريخ عبد الكريم افندى سامعى) , Muḫtārī-efendi (تاريخ مختارى افندى) Fevzī (تاريخ فوزى) , Niyāzī (تاريخ نيازى) , Kāmī (تاريخ كامى) , Wā'iz-efendī (تاريخ واعظ افندى) , Sukkerī (تاريخ سكرى) , Ṣubḥī (تاريخ صبحى) , Surḫī (تاريخ سرخى) .

Cijelu ovu zbirku, izuzev manjeg broja kasnijih bilježaka, prepisao je isti anonimni prepisivač 1075/1664, kako se to vidi iz bilježaka na kraju pod t. 5 i 9 تمت سنة خمس وسبعين والف . Nama se čini, sudeći po pismu, po sadržaju i po datumu, da je prepisivač ove zbirke mostarski alim Ahmed-efendi b. Mustafa, koji je umro 1090/1679.

Na početku se nalaze bilješke na turskom jeziku, koje sadrže »zapise«, recepte za neke lijekove, pitanja iz fikha i nasljedstva, te poučne stihove. Neke od ovih bilježaka (recepti) pisane su rukom prepisivača, dok su druge pisane kasnije, slabim rukopisom.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

900. الجامع الصغير فى الفروع 3078.

للامام محمد بن الحسن الشيبانى – مخروم فى آخره

Djelo o hanefijskom fikhu, što ga je napisao Muḥammad b. Ḥasan aš-Šaybāni, umro 189/304. Pisac je u ovo djelo unio ona pitanja koja je slušao kod Abū Yūsufa (Ya'qūb b. Ibrāhīma, umro 182/1798), a ovaj kod Abū Ḥanīfe (Nu'mān b. Ṯābita, umro 150/767). Tako je djelo nastalo u neku ruku saradnjom dvojice učenjaka: Muhameda i Ebu Jusufa. Sam pisac nije bio dao raspored ovom djelu po glavama i poglavljima, nego je to učinio kasnije kadija Abū Ṭāhir Muḥammad b. Muḥammad ad-Dabbās al-Bagdādī (umro poslije 322/934). Ovu njegovu redakciju prepisao je i pred njim čitao navedenog datuma u njegovom stanu u Bagdadu njegov učenik Aḥmad b. 'Abdullāh b. Muḥammad (kako je zapisano u rukopisu, ili: Maḥmūd, kako kaže ḤḪ). Tako je u ovoj redakciji sačuvano ovo djelo koje predstavlja ovaj naš rukopis. Djelo je raspoređeno na knjige (glave, *kitāb*) i poglavlja *(bāb)*. Ovaj primjerak je nepotpun na kraju. Posljednje poglavlje ovdje je: كتاب الوكالة

ḤḪ I, 561—3; GAL I, 172; S. I, 290.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد فان محمد بن الحسن رحمه الله وضع كتابا فى الفقه وسماه الجامع الصغير قد جمع فيه اربعين كتابا من كتب الفقه ولم يبوّب الابواب لكل كتاب منها كما يبوّب كتب المبسوط ثم ان القاضى الامام ابا طاهر الدباس بوّبه ورتبه ليسهل على المتعلمين حفظه ودراسته ثم ان الفقيه احمد بن عبد الله بن محمد كتبه عنه ببغداد فى داره وقرأ عليه فى شهور سنة اثنين وعشرين وثلثمائة كتاب الصلوة باب ما ينقض الوضوء ومالا ينقضه محمد عن يعقوب عن ابى حنيفة

L. 107; 16 × 13. *Nasḫ* stari, arapski, vokalizovan. Listovi 1. i 39. dopisani su kasnije drugim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, te bilješke s područja fikha.

Uvakufio Salim Muftić.

901. جامع الصدر الشهيد 676.

U rukopisu je naslov: (هذا) كتاب الجامع الصغير فى الفقه

Proširena prerada prethodnog djela, koju je sačinio Ḥusāmuddīn 'Omar b. 'Abdul'azīz b. Māza al-Buḫārī, zv. as-Ṣadr aš-Šahīd, umro 536/1141. U ovoj preradi ostali su isti raspored i ista poglavlja kao u prethodnom djelu, samo su u pojedinim poglavljima dodata neka pitanja i objašnjenja *(masā'il)*, čime je gornje djelo samo prošireno. Usljed toga neki izvori i ovu proširenu redakciju navode pod nazivom الجامع الصغير , a neki je opet ubrajaju u komentare (šarḥ) toga djela, jer to je jedan način komentarisanja kod starih pisaca. U literaturi je poznato ovo djelo i pod gore navedenim naslovom (جامع الصدر الشهيد) , koji je nastao po nadimku navedenog prerađivača. Djelo je služilo dugo vremena kao glavni priručnik u islamskim školama, a naročito za spremanje kadija.

ḤḪ I, 561—3; Kairo I, 413; GAL I, 172; S. I, 290.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... قال الشيخ الامام الاجل حسام الدين عمر بن عبد العزيز البخارى رحمه الله اما بعد فان مشايخنا رحمهم الله كانوا يعظمون هذا الكتاب تعظيما ويقدمونه على سائر الكتب تقديما

L. 145; 24 × 16,5. *Nasḫ* stari, arapski. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini knjige, ima dosta glosa, pisanih sitno, istim rukopisom kao i tekst. Papir tamno-žućkast, deblji, starinski. Mnogi listovi su dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice, naročito po rubovima, pismo oštećeno. Rubovi mnogih listova, naročito pri kraju, su odrezani. Povez je polukožni.

Prepis dovršen 738/1337.

(تمت بحمد الله وحسن توفيقه فى اواخر ماه مبارك جمادى الاول ختم بالخير والظفر سنة
ثمان وثلثين وسبعمائة)

Prema tome, ovo je jedan od najstarijih rukopisa ovog djela u svijetu.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, pisan kasnije, bilješke s područja fikha, imena ranijih vlasnika (Selmān Hibyān?), te pečati Šehdine i ove biblioteke. Bilješke su izblijedjele usljed vlage, tako da se teško mogu pročitati. Na posljednjem listu nalaze se također brojne bilješke s područja fikha, od kojih su neke pisane kasnije drugim rukopisom.

Iz Šehdine biblioteke.

902. Zbirka (مجموع) , 2 253.

L. 208; 27,5 × 17. *Nasḫ* stari, arapski, mjestimice vokalizovan. Mnogi naslovi u prvoj polovini prvog djela pisani su crnim mastilom, krupnije. Po rubovima listova ima dosta sitno pisanih glosa koje su pisane istim rukopisom. Papir tamno-bijel i žućkast, deblji. Na uzdužnom rubu nekih listova nalaze se vezani vuneni končići radi oznake poglavlja. Povez platneni, nov.

1. L. 1—187. ISTO

U rukopisu je naslov:

كتاب الجامع الصغير للامام الهمام والبحر الطمطام الامام الثالث محمد الشيباني

2. L. 188—208. عمدة العقائد

Djelo o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Ḥāfizuddīn ʻAbdullāh b. Aḥmad an-Nasafī, umro 710/1310 (v. I, 65—6).

Prepisao oba djela ʻAbdulʻazīz b. ʻAbdulkarīm b. Maulānā ʻIsā b. Ḥ. Muḥammad b. Ismāʻīl ad-Dimašqī, 800/1397. i 803/1400, kako je to navedeno na kraju pod tač. 1 i 2.

(تم الكتاب بحمد الله الملك الوهاب على يد العبد الضعيف ... عبد العزيز بن المرحوم
عبد الكريم بن المرحوم مولانا عيسى بن المرحوم حاجى محمد بن المرحوم اسماعيل الدمشقى ...
فى يوم الاربعاء فى وقت الضحى من غرة شهر المبارك رجب الاصم سنة ثمانمائة والله اعلم —
تمت بحمد الله وحسن توفيقه ... يوم الجمعة من نصف شهر المبارك رمضان المعظم سنة ثلاث
وثمانمائة على يد اضعف الخلائق عبد العزيز بن عبد الكريم ... المعروف مولدا الدمشقى)

Na početku pod tač. 1, na novom dodatom listu, nalazi se kratak opis ovih djela, pisan rukom Mehmeda Handžića. Poslije toga, na starom zaštitnom listu, nalaze se stihovi s područja mistike od Dželaluddīn Rumije i dr., te sadržaj. Na naslovnoj stranici je naslov ovog djela, bilješka sa popisom nekih djela imama Muhameda, na kraju koje se kaže da broj njegovih radova iznosi 999 (? !), jedna kratka dova za spas od kuge, te imena ranijih vlasnika, koja su djelomično ili u cijelosti nečitka (Muhamed b. Ataullah b. ... od nasljednika mevlana Kemaluddina ...; el-Husajn? b. mevlana Abdullah b. mevlana Halife; es-Sejjid Muhamed b. Mustafa Tadžuddinzāde ... 7 ševala 880/1475; Mustafa b. mevla Ahmed, dvorski službenik za vodu, 1159/1746. Ime ovog posljednjeg vlasnika napisano je krupnom kaligrafijom i na kraju djela pod t. 2).

903. لَمعة البدر 3504.

نظم الجامع الصغير فى الفروع

Spjev u kome je prerađeno Imami Muhamedovo fikhsko djelo *al-Ǧāmiʻ aṣ-ṣaġīr* (v. br. 900). Napisao Abū Naṣr Masʻūd b. Abū Bakr b. al-Ḥusayn al-Farāhī al-Adībī as-Saʻdī, umro oko 640/1242. To je prema rukopisu i prema Ismāʻīl-paši (AM II, 429). U naslovu na našem rukopisu kaže se:

مما نظمه وحلاه وسهاه وسناه اضعف عباد الله ابو نصر مسعود بن الامام زين الدين ابى
بكر بن الحسين الفراهىّ الادبى السعدى حصّل الله آماله واصلح اعماله

Prema tome, ḤḪ (I, 564) i Kairo (I, 459), pogrešno navode ime pisca Maḥmūd. Spjev je dovršen 617/1220, a broji oko 1235 stihova.

GAL I, 172.

Početak:

الحمد لله مذكى الشمس والقَمَر والى البَرِيَّة ذي الاقدار والقُدر

Završetak je:

لسعة عشرة ومائين ست سنين احَدّل هذا السنان
ضحى يوم الخميس بذى جمادى الـ اخيرة حين بـاخ المعمان

Poslije toga autorova završetka neko je dodao jedan stih u kome je označio broj stihova u cijelom spjevu. Taj dodati stih glasi:

لايات الكتاب لما حساب لُرّغه اخى فهذا الترجمان

Na rubu uz taj stih prepisivač je stavio bilješku:

زاده غير المصنف لاجل الضبط ولم يكن في نسخة قوام الدين ايضا

a onda se je ispod stiha potpisao.

Na slijedeće dvije stranice, nalaze se dva odlomka, također u stihovima, koji služe kao dopuna ili dodatak gornjem spjevu. Odlomke je sastavio aš-Šayḫ Badruddīn Maḥmūd as-Sarāyi al-Gulistānī al-Ḥanafī, umro u Kairu 801/1398 — kako je to navedeno u bilješci ispod prvog odlomka (v. o njemu Šadarāt VII, 12). Prepisao ih je isti prepisivač iz autografa. Prvi odlomak sadrži 25 pitanja (مسائل خمس وعشرين) , obrađenih u 14 stihova, a drugi 12 pitanja (المسائل الاثنى عشرية) , u 8 stihova.

Početak prvog odlomka je:

الا ان حكم الدم كا الانتباه فى مسائل خمس ثم عشرين فاعلم
كلام مصلٍ ضحكه وقرآنه ...

Ispod tih stihova, na donjem rubu stranice, nalazi se bilješka prepisivača:

نقلت من خط ناظمها الشيخ بدرالدين محمود السراى الكلستانى الحنفى غفر الله له توفى
قبيل المغرب فى الليلة العاشرة من جمادى الاولى سنة احدى وثمان مائة فى القاهرة المحروسة

Drugi odlomak je pod naslovom: وهذه هى المسائل الاثنى عشرية المشهورة , a početak mu je:

فعل المناف بعدما تشهّدا بنيها خلاف ما قد عقّدا
فلو رآى الماء الذى تيمما او انقضت مدة مسح قدّما

Na rubu se nalazi i ovdje kratka bilješka prepisivača:

نقلت من خطه ايضا

L. 49; 21 × 16,5. *Nasḫ* starinski, vokalizovan, pisan vještom rukom. Po rubovima listova i između redaka u prvoj polovini rukopisa ima dosta glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir žućkast, deblji; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, a neki su i oštećeni. Povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḫīraqī (?), zvani Šams, početkom šabana 806/1403.

(فرغ من تعليقها احمد بن محمد الحرق ؟ الشهير بشمس غرة شعبان سنة ست وثمان مائة)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedna mes'ela iz feraida i dva hadisa — što je pisano kasnije. Na drugom zaštitnom listu ispisana su dva poučna stiha o važnosti nauke i učenja. Na naslovnoj stranici nalazi se gore navedeni naslov, nekoliko lirskih i drugih stihova, te bilješke s područja arapskog jezika — sve na arapskom jeziku, pisano rukom prepisivača. Neke bilješke u vrhu te stranice namjerno su pobrisane. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku, pisana kasnije slabim rukopisom, koja sadrži uputstvo kako da se čovjek riješi »čina« *(sihra)*.

904. مقدمة ابى الليث فى الصلاة 4317.

Kratko djelo o namazu. Napisao Abu'l-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhim as-Samarqandī, umro 373/983 (ili 375, 383. 393).
ḤḪ II, 1795; GAL I, 196; S. I, 348.

Početak: .. الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين
قال الفقيه ابو الليث رحمه الله ثم اعلم بان الصلاة فريضة قائمة وشريعة ثابتة

L. 15; 19,5 × 12,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Prvi i još nekoliko listova dopisani su kasnije slabijim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji, poveza nema.

Prepisao Kučuk Muḥammad Ḫalifa, u mjestu Saraj, u okolini Jedrene (Saray-Edirne), 1051/1641.

تمت المقدمة بعناية الله الملك الوهاب فى وقت العصر يوم دوشنبه عن يد العبد الضعيف
كوچك محمد خليفة فى سراى ادرنه ... سنة ١٠٥١

Na naslovnoj stranici su poučni stihovi na perzijskom jeziku iz Sadijina »Gulistana«, pisani kasnije slabijim rukopisom, sa mnogo grešaka u prepisu. U vrhu stranice je lični pečat ranijeg vlasnika, nekog Ibrahima. Na kraju su razna pitanja pod naslovima: مسئلة .

905. كتاب التقدمة فى شرح المقدمة 2310.

Komentar prethodnoj Ebu Lejsovoj *Muqaddimi*. Napisao Ǧabrā'īl b. Ḥasan b. 'Oṯmān b. Maḥmūd b. 'Oṯmān al-Kenǧāwī (al-Kenǧā'ī) al-Ma'lekī, umro 752/1351.
GAL I, 196; S. I, 348.

Gornji naslov komentara i ime njegova autora navedeni su prema rukopisu. Komentar je dovršen 732/1331. i pisac ga je namijenio svome sinu Ubejdullahu, kako to sam kaže na kraju. Po završetku samog komentara pisac je napisao dodatak o tumačenju nekih riječi i pojmova, i završetak *(ḫātima)* u kome je naveo nekoliko dova.

Početak:

الحمد لله الذى امدّ اولياءه بالعاجلة بانواع النعم ... وبعد فان المقدمة المنسوبة الى الامام الفقيه ابى الليث اشرف كتاب ... وقد سماها بمقدمة الصلاة ... فاردت ان اشرح معانيها وابين مبانيها ... وسميته بكتاب التقدمة فى شرح المقدمة

Završetak je:

وقد وقع الفراغ من تأليفه وتسويده بحمد الله وحسن توفيقه فى عاشر شهر الله المبارك جمادى الآخر فى سنة اثنين وثلاثين وسبعمائة فى قرية ذربيل (؟) ... تم كتاب التقدمة فى شرح المقدمة تأليف العبد الضعيف ... جبرائيل بن حسن بن عثمان محمود بن عثمان الكنجاقى الملكى

L. 125; 20,5 × 16. *Nasḫ* positan, složen. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Yūsuf b. Ibrāhīm b. ʻAbdullāh, u Školi hadisa al-Ḥāğ Muḥarrem, 8. muharema 1053/1643.

(وقد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة المرغوبة المطلوبة يوم الثامن من شهر محرم الحرام لسنة ثلاث وخمسين بعد الف تمّقه الحقير يوسف بن ابراهيم بن عبد الله فى دار الحديث الحاج محرّم ...)

Uvakufio Elči H. Ibrahim-paša, muhafiz bosanski (v. bilješku i pečat na posljednjoj stranici).

وقفت هذه النسخة لله العلى الاعلى وانا الحقير الجى ألحاج ابراهيم پاشا محافظ بوسنه

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

906. Zbirka (مجموع) . 3 2787.

L. 97; 15 × 11. Ta'līq, krupniji. Prva dva lista dopisana su kasnije nasḫom. Papir tamno-bijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 1—78. التوضيح

شرح مقدمه ابى الليث للقرمانى

Komentar Ebu Lejsovoj *Muqaddimi*. Napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafa b. Zakariyā b. Aydogmuš al-Qaramānī, umro 809/1406. Pisac ima dva komentara ovoj *Muqaddimi*, kraći i širi. Ovo je kraći komentar, a oba su vrijedna i priznata.

GAL I, 196; ḤḪ II, 1795.

Početak:

قال المصنف رحمه الله تعالى الحمد لله والحمد هو الوصف بالجميل على جهة التفضيل وقيد الجميل احترازا عن القبيح

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Na listu 78 nalazi se tumačenje nekih pojmova iz fikha i logike, te fetva o kadiji koji ne bi sudio po šeriatu.

2. L. 79—89. (رسالة فى المسح على الخفين) .

لمؤلف مجهول

Risala o *meshu* po mestvama, od nepoznatog pisca.

Početak:

اعلم والله اعلم ان الخف ما يستر الكعب او يكون الظاهر منه اقل من ثلث اصابع الرجل اصغرها كذا قال صدر الشريعة

Po rubovima nekih listova ima bilježaka i glosa.

3. L. 90—97. العوامل فى النحو لمجهول

Kratka sintaksa arapskog jezika, od nepoznatog pisca. Rad je dovršen krajem muharema 928/1521. Gornji naslov je dat prema završetku rukopisa.

Početak poslije besmele:

أعلم ان الكلمة انواع ثلاثة اسم وفعل وحرف ولكل واحد منها علامة تختص به ويتميز هو عن غيره فالاسم

Završetak glasi:

واما العامل المعنوى فعددان كما ذكر الاول عامل المبتداء والخبر نحو زيد منطلق والثانى عامل الفعل المضارع حالة الرفع نحو هو ينصر تمت العوامل بنصر الله وفضله فى اواخر محرم المحرّم سنة ثمان وعشرين وتسعمائة

Prepisao cijelu zbirku isti, nepoznati prepisivač mjeseca safera 928/1521, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1 i 3.

(قد وقع الفراغ من تنميق هذه النسخة الشريفة المرغوبة فى يوم الخميس من شهر صفر المظفر لسنة ثمانى وعشرين وتسعمائة)

Na rubu posljednjeg lista pod t. 1 nalazi se kratka bilješka u kojoj se kaže da je rukopis sravnjen i ispravljen

(بلغت الى الغايه مقابلة وتصحيحا)

Na nutarnjoj strani prve korice ima bilježaka na turskom jeziku koje su uglavnom nečitke. U jednoj od njih kaže se da je Halil-efendija, defterdar, pogubljen u Jedreni 3. džumadel-ula 1150/1737. S početka se nalazi nekoliko neispisanih lista na kojima je zabilježeno nekoliko hadisa, te ime ranijeg vlasnika (Muhamed Baki). Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se među ostalim naslov, kasnije stavljen i pečat ove biblioteke.

Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se jedanaest bilježaka na turskom jeziku u kojima je, za jedanaest uzastopnih godina, od 1145—1156 (1732—1743), bilježeno koji je dan i koga datuma bio prvi dan ramazana dotične godine. Uobičajeno ustanovljenje početka ramazana vršio je šeriatski sud (kadija) Jedrene.

Uvakufio Džinozade Abdulbaki-efendija (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani pod t. 1).

907. ISTO kao br. 906,[1] 3684.

Ovo je šire izdanje navedenog komentara.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله ... وبعد فيقول العبد الفقير ... مصطفى بن زكريا آيدغمش (اى طوغمش) القرمانى سدده الله تعالى فى القول والعمل ... لما رأيت مختصر مقدمة الصلاة المنسوب تأليفه الى الشيخ الامام ... نصر بن محمد الفقيه ابى الليث السمرقندى ... اردت ان اكتب له شرحا ... فسميته التوضيح

Komentator je svoje djelo dovršio u Kairu, mjeseca muharrema 792/1389 (v. bilješku na završetku).

فرغ منه مؤلفه مصطفى بن زكريا القرمانى بالقاهرة المحروسه فى شهر الله المحرم سنة اثنين وتسعين وسبعمائة

L. 114; 18,5 × 13,5. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Ima listova koji su dopisani kasnije drugim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepis je dovršen mjeseca rebiul-evela 863/1458.

(وكان الفراغ من هذه النسخة سابغ شهر ربيع الاول سنة ثلاثة وستين وثمان مائة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se naslov i jedna dova (molitva). Na drugom zaštitnom listu nalaze se bilješke s područja fikha i tefsira. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i vaza. Među ovim bilješkama nalazi se bilješka u vrhu stranice, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Ahmed b. Budak (?) isključivo za svoje muško potomstvo i da je to službeno zabilježio kadija Abdulmedžid b. Ahmed.

(وقف هذا الكتاب حاجى احمد بن بداق لاولاده الذكور دون الاناث سجله القاضى عبد المجيد بن احمد المرحوم)

Slična bilješka nalazi se i u vrhu prve pisane stranice. Na kraju se nalazi izvadak iz Halebijinog komentara djelu *Munyat al-muṣallī*, te poučni stih o skromnosti, na perzijskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

908. Zbirka (مجموع) , 3 1209.

L. 72; 21 × 15,5. *Ta'līq* jednostavan. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—30. (شرح مقدمة ابى الليث)

لمؤلف مجهول

Komentar Ebu Lejsovoj *Muqaddımı*, od nepoznatog pisca. Na naslovnoj stranici napisano je, da je to التوضيح od Karamanije, što nije tačno, kako se to vidi na osnovu poređenja.

Početak:

الحمد لله اى الثناء والشكر لله بانعامه رب العالمين اى مالك الخلائق اجمعين وقيل مدبرهم وقيل اى مربيهم

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

2. L. 31—53. شرح مقدمة الصلاة

Komentar kraćem djelu o namazu. Osnovno djelo شروط الصلاة pripisuje se raznim piscima (al-Fāḍil al-Kaydānī, al-Fanārī i Ibn Kemāl-paša, v. I, 247. i 276. pod naslovom مقدمة الصلاة . U uvodu ovog komentara kaže se da je pisac osnovnog djela Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1431. Ovaj komentar je napisao Aḥmad b. Muṣṭafa Taškӧprüzāde, umro 968/1560. To se može razumjeti iz onog što navodi ḤḪ (v. II, 1802) iako nije jasno rečeno. Na naslovnoj stranici, međutim, u rukopisu ispod naslova komentara zapisano je ime: *Kučuk Kūhistani*, što bi značilo da je to ime komentatora (Šamsuddīn Muḥammad al-Qūhistānī, umro oko 950/1543). Početak, pak, njegova komentara po ḤḪ (v. n. m.) je drugačiji.

GAL, S. II, 269.

Početak komentara:

الحمد لله الذى جعل الصلاة تالية للايمان وجعلها عماد الدين لاهل الاحسان ... وبعد فهذا شرح لمقدمة الصلاة التى جعلها العالم العامل والفاضل الكامل ... شمس الدين محمد الفنارى قال رحمه الله بعد ما تيمن بذكر بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين ... اعلم بان العبد مبتلى بين ان يطيع الله فيثاب وبين ان يعصيه فيعاقب .

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Slijedećih pet lista su neispisani.

3. L. 54—72. منقولة الدلائل

شرح شروط الصلاة

Komentar kratkoj risali o namazu. Osnovno djelo, *Šurūṭ aṣ-ṣalāt* je od nepoznatog pisca. Istina, u nekoliko izvora nalaze se kraća djela pod naslovima, sličnim naslovu osnovne risale

(شروط الصلاة ، باب شروط الصلاة ، رساله فى شروط الصلاة واركانها ، كتاب شروط الصلاة)

— v. GAL, S. II, 706, S. II, 959, S. II, 960; Flügel I, 11, III, 80; Kairo I, 430), ali nisu navedeni autori tih radova. Što se tiče ovog komentara, ne nalazimo mu nigdje spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Mi smo ga ovdje naveli prema uvodu rukopisa i prema uvodu drugog komentara istoj risali od istog komentatora. Pomoću drugog komentara: كتاب الحياة شرح شروط الصلاة — v. kasnije — našli smo u katalogu Kairo I, 418 ime autora. To je Muṣliḥuddīn Muṣṭafa b. Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn koji je bio živ 1085/1674.

Početak risale:

باب شروط الصلوة وهى ثمانية الاول الوضوء او التيمم بالتراب عند عدم الماء

(v. br. 991,^{3})

Početak komentara:

الحمد لله الذى نور قلوبنا بانوار علوم شروط الصلاة وشرح صدورنا بضياء حفظ ادلة اركان الصلاة ... فلما رأيت هذا المختصر متداولا بين الطلبة ... اردت ان اشرحه وابين علله فكتبتها بنقلها ... وسميته منقولة الدلائل لانه مذكورة فيه مناقل ... قال المصنف رحمه الله تعالى باب شروط الصلاة الباب فى اللغة النوع وفى اصطلاح الفقهاء

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XI/XVII stoljeću.

Na nutarnjoj strani prve korice je zahvala Bogu i kratka dova. Na prvom zaštitnom listu je ime, vjerovatno ranijeg vlasnika (Kučuk Hadži Muhamedun?).

Na naslovnoj stranici nalazi se sadržaj ove zbirke, te pečati Šehdine i ove biblioteke. Na kraju je zabilježen broj hadisa u djelu *al-Mašāriq*, nazivi šest glavnih hadiskih zbirki, te jedan hadis, — što je uzeto iz djela *Šarḥ al-Maṣābīḥ*.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

909. شرح مقدمة ابى الليث 4221.

Kratak komentar prethodnom djelu, od nepoznatog pisca.

Ahlwardt III, 278.

Ovaj komentar je dosta starog porijekla i ima nešto razlike u tekstu njegovih primjeraka.

Početak je ovdje kao kod osnovnog djela:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين ... قال الفقيه ابو الليث نصر بن محمد بن ابراهيم السمرقندى رحمه الله عليه اعلم بان الصلوة فريضة قائمة

Završetak:

مسئلة فان قيل الايمان جمع او تفريق الجواب ... جمع عند الله تعالى وتفريق بين العباد وجمع فى القلب وتفريق فى الاعضاء

L. 52; 21 × 14. *Nasḫ* lijep, krupniji. U pisanju mjestimice ima grešaka. Prvi list je izgubljen i dopisan kasnije slabijim rukopisom.

Papir tamno-bijel, povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige, sa nalijepljenim ornamentima, koji su također oštećeni.

Prepis dovršen 987/1579 —

Na prvom zaštitnom listu nalazi se stih na turskom jeziku, u kojem sastavljač upozorava i moli, da se listovi knjige ne savijaju i ne lome, jer, kaže, ko to radi, kao da njega sabljom reže i njegovu krv prolijeva. Tu je i datum: 1083/1672. godina.

هر كيم بوكتابك كاغدن بوكر اوستمه خنجر چكوب قانم دوكر

Na posljednjem listu nalaze se bilješke s područja fikha i stihovi na turskom jeziku s područja mistike i lirike, što je sve pisano drugim rukopisom, kasnije. سنه ١٨٠٣

910. ISTO 2045.

U rukopisu je naslov: كتاب مقدمه شرحى فى الفقه , a u vrhu prve stranice napisano je crvenim mastilom: هذا كتاب شرح مقدمه

L. 29; 20,5 × 15. *Nasḫ*, pisan krupno. U pisanju ima grešaka. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Ismā'īl b. 'Omar b. Himma krajem rebiul-evela 1076/1665.

(كتبه الحقير الفقير اسماعيل بن عمر بن همة ... وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى اليوم چارشنبه فى وقت الصبح فى اواخر شهر الربيع الاول المبارك سنة ست وسبعين والف)

Na posljednjoj stranici nalaze se bilješke o pitanjima *(mes'ele)* s područja fikha, pisane istim rukopisom.

Iz Šehdine biblioteke (v. pečat na naslovnoj stranici).

911. ISTO 3209.

L. 31; 14,5 × 10. *Ta'līq* i *nasḫ*. Prvi list dopisan je kasnije drugim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji, povez papirni.

Prepis je dovršen 1089/1678.

(تمت بعون الملك العلام سنة ١٠٨٩)

Na nutarnjoj strani prve korice i na naslovnoj stranici nalaze se kratke molitve. Uvakufio Ibrahim Ispužli nastanjen u Travniku, i predao muteveliji Halil-efendiji Hercegovcu 1252/1836 (v. bilješku pri kraju).

912. شرح وترجمة مقدمة ابى الليث 2108.

Komentar je ovdje sa interlinearnim prevodom na turskom jeziku od nepoznatog prevodioca.

Na koricama i u vrhu prve stranice pogrešno je stavljen naslov: مقدمة فقيه ابو الليث

Početak prevoda: جميع حمد ايديجيلرك شكرى الله ايچون ثابتدر

L. 62; 19,5 × 14. *Nasḫ* pisan krupno u razmaknutim redovima, između kojih je turski prevod pisan sitnije. Papir tamno-bijel, deblji. Listovi su pri dnu dohvaćeni vlagom i mjestimice pismo oštećeno. Povez je polukožni.

Prepis je dovršen 1127/1715. (تحريرا فى ماه محرم سنة ١١٢٧)

Na kraju su bilješke sa područja fikha i dvije kraće hutbe za džumu.

913. Zbirka (مجموع) , 2 873.

L. 157; 19 × 14,5. *Nasḫ* slab, pisan krupno. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1—50. ISTO

2. L. 51—157. منية المصلى وغنية المبتدى

Priručnik o namazu. Napisao Sadīduddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Kašgarī, umro 705/1305.

ḤḪ II, 1886; GAL, S. I, 659.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اعلموا وفقكم الله وايانا ان انواع العلوم كثيرة واهم الانواع بالتحصيل مسائل الصلوة

Prepis oba djela dovršen 1165/1751, v. na kraju pod t. 2 —

(تمت تمام سنة ١١٦٥)

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na početku i na kraju).

914. Zbirka (مجموع) , 2 788.

L. 80; 19 × 13. *Nasḫ* u prvom djelu, a ta'līq u drugom. Papir tamno-bijel, povez papirni.

1. L. 1—69. ISTO kao br. 909.

U pismu ima grešaka.

2. L. 70—80. شرح رسالة فى آداب المناظرة

Komentar risali o disputaciji; oboje napisao Aḥmad b. Muṣṭafa Taškörüzāde, umro 968/1560 (v. I, 7).

Prepisao oba djela Ḥusayn b. Ibrāhim al-Fočawī (iz Foče), mjeseca šabana 1173/1759, v. na kraju pod t. 1:

(كتبه الحقير الفقير ... حسين بن ابراهيم الفوچوى ... فى سنة ثلث وسبعين ومائة والف
من شهر شعبان المبارك)

915. Zbirka (مجموع) , 2 866.

L. 79; 17,5 × 13. *Nasḫ* krupan u prvom djelu i ta'liq sitno pisan u drugom. Papir tamno-bijel, povez polukožni.

1. L. 1—34. ISTO kao br. 909.

Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

2. L. 35—79. شرح الفقه الاكبر لالياس السينوبى

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*. Osnovno djelo napisao je Abū Ḥanīfa (v. I, 65), a ovaj komentar Ilyās b. Ibrāhīm as-Sīnūbī (u ovom i nekim drugim rukopisima je as-Sinābī), umro oko 891/1486.[1]

GAL, S. I, 285; OM I, 222.

Početak:

الحمد لله الذى خصص نفرا من عباده ليتفقهوا فى الامور الدينية وخصهم باستنباط
قواعد العقائد من الادلة اليقينية ... وبعد فيقول العبد الفقير الياس بن ابراهيم السينابى
(كذا فى الخط ولعله السينوبى)

---

[1] Ovdje je autor u uvodu izričito naveden, pa je, dakle, ovo njegov komentar, a ne onaj, za koji smo u prvom svesku (I, 403) rekli, da bi vjerovatno mogao pripadati ovom piscu. Tako dotični komentar naveden u I svesku ostaje nepoznat.

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prvi list je dopisan kasnije slabijim rukopisom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i nešto glosa.

Prepisao, čini se, oba djela isti nepoznati prepisivač 969/1561, v. na kraju pod t. 2 — (وقد وقع الفراغ من كتبه فى سنة تسع وستين وتسعمائة)

Na kraju se nalazi tumačenje riječi »ebdžeda« i neki termini za ovjeru dokumenata.

Iz Šehdine biblioteke.

916. ISTO kao br. 909. 2087.

Na koricama je pogrešno stavljen naslov: مقدمة ابى الليث .

L. 46; 19,5 × 12,5. *Nasḫ* pisan krupno, nevještom rukom. Prva dva i posljednji list dopisani su kasnije sličnim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji (izuzev dopisanih listova koji su bijeli); povez polukožni.

Na naslovnoj stranici napisana je kratka *hatma-dova*.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XIX stoljeća.

Uvakufio Osman b. Salih za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu

(قد وقف هذه النسخة الشريفة عثمان بن صالح فى المدرسة خسروبك ...)

917. ISTO 2999.

U vrhu prve stranice je pogrešan naslov: هذا كتاب مقدمة ابو الليث

L. 42; 15 × 10,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa* od različitih prepisivača. Veći dio rukopisa dopisan je kasnije. Papir tamno-bijel i bijel, povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVII i XVIII stoljeća.

Na kraju je, na jednom neispisanom listu, ime ranijeg vlasnika (Muhamed b. H. Ishak, nastanjen u Beogradu, 1084/1673). Druge beznačajne bilješke neko je pisao samo radi vježbe u pisanju.

Iz Šehdine biblioteke.

918. ISTO **3137.**

U vrhu prve stranice je naslov: هذا الكتاب مقدمة ابو الليث

L. 50; 15,5 × 11. *Nasḫ-ta'līq*, slab. U pismu ima grešaka. Papir tamno-bijel i bijel, deblji, povez kožni, oštećen.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

S početka prvih sedam lista sadrže kratak perzijsko-turski rječnik. Ispod perzijskih riječi napisano je njihovo značenje na turskom jeziku. To je, zapravo, zbir nekoliko riječi, nabacanih bez nekog određenog reda.

Početak je: آد ادلر بن بز سن اول
نام نامها من ما تو او

Na kraju su brojevi od 1—10.000. Po tom se nalazi bilješka u kojoj se kaže da je dovršeno (pisanje ili prepis riječi i brojeva) 1074/1663.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na početku i na kraju).

919. ISTO **3412.**

L. 75; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* krupan, lijep, pisan kaligrafijom u razmaknutim redovima. Po širokim rubovima nekih listova ima glosa, pisanih sitno i divno pismom siyaqat. Papir tamno-bijel i bijel, glat, povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVII stoljeća.

Na kraju se nalazi početak tedžvida na turskom jeziku, a zatim jedna dova koju obično uče hatibi na kraju svoje hutbe u petak.

920. Zbirka (مجموع) , 2 **3446.**

L. 46; 20,5 × 14. *Nasḫ-ta'līq* u prvom djelu i *nasḫ* krupan, vokalizovan u drugom. Papir tamno-bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1—35. ISTO

2. L. 36—46. شروط الصلاة

Kratka risala o namazu od nepoznatog pisca (v. I, 113 i Ahlwardt III, 290).

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... باب شروط الصلاة وهى ستة الاول الوضوء بالماء الطاهر

Posljednja stranica je dopisana kasnije slabim rukopisom.

Prepis oba djela potiče, vjerovatno, iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na kraju se nalazi *hatma-dova* i dova za namaz, što je pisano kasnije. Druge beznačajne bilješke pisane su radi vježbe u pisanju. Na rubu lista 42 nalazi se lični pečat nekog ranijeg vlasnika Ahmeda.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

921. Zbirka مجموع , 5 **2791.**

L. 114; 15 × 11. *Nasḫ* slab, sa dosta pogrešaka u pisanju. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1—68. ISTO kao br. 909.

U vrhu prve stranice u rukopisu naslov je: هذا كتاب مقدمة أبو الليث . Osnovni tekst podvučen je djelomično crvenom linijom.

2. L. 69—82. عقائد الطحاوى .

Risala o islamskom vjerovanju, što ju je napisao Abū Ǧa'far Aḥmad b. Muḥammad at-Taḥāwī al-Ḥanafī (v. I, 397).

3. L. 83—93. جواهر الأسلام

Kratak priručnik islamske vjeronauke, na turskom jeziku (v. I, 113).

4. L. 94—107. فصل الوضوء

Kratka risala o abdestu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Čini se da je to izvadak iz nekog djela.

Početak: فصل الوضوء بو فصل ابدستى بلدرر

5. L. 108—114. جواهر الاسلام

Drugi primjerak gornje risale (v. pod tač. 3). Ovo je nešto proširena verzija.

Cijelu zbirku prepisao je Munla Aḥmad b. Aḥmad za ličnu potrebu, početkom XIX stoljeća.

Uvakufio Muharrem Akhisarli (iz Prusca), učenik Kuršumlije (Gazi Husrev-begove) medrese, 1245/1829 (v. bilješku na naslovnoj stranici pod t. 1).

922. Zbirka (مجموع) , 3 **2383.**

L. 126; 20,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Papir žućkast, bijel i malim dijelom zelen. Povez je kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama. Primjerak ima polukožnu futrolu.

1. L. 1—85. خزانة الفقه

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao autor gore navedene *Muqaddime*, Abu 'l-Laiṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī, umro 373/983. Djelo je raspoređeno na glave *(kitāb)* i poglavlja *(bāb)* i sadrži brojna i raznovrsna pitanja s područja fikha, iako nije veliko po obimu.

ḤḪ I, 703; GAL I, 196; S. I, 347.

Naslov u rukopisu je:

كتاب الخزانة فى الفقه تأليف الشيخ الإمام ... الفقيه أبى الليث السمرقندى صاحب النوازل وغيره .

Početak:

الحمد الله رب العالمين ... اعلم أن الفقه علم حسن وهو أَجَلُّ من ساير العلوم ...

Naslovi su pisani *nasḫom* i to mnogi plavim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na rubovima listova napisani su podnaslovi.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī b. Ya'qūb 963/1555.

(قد وقع الفراغ عن تحرير هذه النسخة الشريفة فى أوائل شهر جمادى الآخر من شهور سنة ثلث وستين وتسعمائة ... على يد العبد الضعيف ... أحمد بن على بن يعقوب)

2. L. 86—87. رسالة فى طبقات الفقهاء

Kratka risala o kategorijama šeriatskih pravnika, što ju je napisao Aḥmad b. Sulaimān Ibn Kamāl-paša (v. I, 248 i ovdje br. 899,^{7}).

Prepisano 1093/1682.

(تمت الرسالة فى ١١ محرم سنة ١٠٩٣)

3. L. 88—105. شرح فرائض شهاب الدين

Komentar kratkoj risali s područja diobe nasljedstva. Osnovnu risalu فرائض شهاب الدين napisao je al-qāḍī al-imām Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad b. Aḥmad b. Maḥmūd b. 'Alī b. Abū Ṭālib čija nam je biografija nepoznata. Ime ovog pisca navedeno je prema rukopisu, dok ḤḪ — II, 1250 — kaže da mu je ime Aḥmad b. Maḥmūd. Ovaj komentar pak napisao je 'Abdulḥalīm al-Muskirī, umro oko 900/1494.

ḤḪ II, 1250; GAL, S. II, 973.

Početak osnovnog djela:

الحمد لله رب العالمين ... قال القاضى الامام شهاب الدين أبو حامد محمد بن احمد بن محمود بن على بن ابى طالب

Početak komentara: الحمد لله العليم الحليم

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa.

Prepisano 1010/1601.

(وقد وقع الفراغ فى يوم الخميس من شهر جمادى الاولى من سنة عشر والف)

Na listovima 106—126 nalaze se bilješke i izvaci s područja hadisa, fikha i arapskog jezika, te formulari nekih službenih pisama na turskom jeziku. Tu je i rješenje jedne Ibn Kemal-pašine zagonetke, u kojoj je on izrekao datum završetka jednog svog djela. Rješenje je dao Abdulwahhab, muderis u medresi Ahmed-paša. Na kraju su stihovi na arapskom jeziku, koji se pripisuju imamu Šafiji, te rubaija na perzijskom jeziku.

Na početku, na prvom zaštitnom listu pod t. 1, nalaze se salavati i kraća bilješka s područja tesavufa. Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela i sadržaj, što je napisano rukom prepisivača. Tu su još bilješke s područja fikha, te imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Mustafa el-Kastamuni, Muhamed b. Jahja el-Ezredži el-Elve'ī el-Bosnavī, — kupljeno od Šejh Sulejmana, prodavca knjiga, u prisustvu Šejh Mensura, 1014/1605, za cijenu 22 srebrena ? — Muhamed Herīfīzāde) —

مما انتظم فى سلك ملك الفقير محمد بن مصطفى القسطمونى – من نعم الله تعالى على عبده محمد بن يحيى الازرجى الالوعى البسناوى – من الشيخ سليمان دلال الكتب البصير فى يوم الثلاث المبارك تاسع عشر جمادى الآخرة سنة ١٠١٤ بحضور سيدنا ومولانا الشيخ منصور بثمن قدره ٢٢ فضة – مما انتظم فى ملك الفقير محمد الشهير بحريفى زاده نال مراده

Iz Šehdine biblioteke.

923. Zbirka (مجموع), 3 **1586.**

L. 145; 20 × 12. *Ta'līq*, starinski, sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1—116. خزانة الفقه ISTO kao br. 922,[1]

U rukopisu je naslov: خزانة الفقة . Na kraju djela nalazi se nekoliko fraza na perzijskom jeziku, koje su navedene kao primjer griješnih riječi, koje izvode iz vjere.

2. L. 117—119. (بحث فى الفاظ الكفر واعماله)

Kratka rasprava o riječima i postupcima, koji izvode iz vjere. To je, izgleda, izvadak iz nekog fikhskog djela. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak je: ومن قال لرجل يا كافر فسكت المخاطب

3. L. 120—145. ملجأ القضاة عند تعارض البينات

Kratko djelo o postupku šeriatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Abū Muḥammad Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī, umro oko 1030/1620.

GAL II, 375; S. II, 502.

Početak:

سبحان من لا حجة أقوى من كلامه ومن لا معارض له فى احكامه

Naslovi su pisani plavim mastilom. Listovi u vrhu dohvaćeni su vlagom.

Prepisao cijelu zbirku isti nepoznati prepisivač u XVII ili XVIII stoljeću.

Na neispisanom listu s početka nalazi se bilješka o čovjekovoj srdžbi (gaḍab), uzeta iz Šejhzadine glose Bejdavinom tefsiru. Na naslovnoj stranici je naslov djela i jedan hadis slabe vjerodostojnosti. Na gornjem rubu stranice nalaze se razne izreke, koje su služile za gatanje (»bacanje fala«).

924. ISTO kao br. 922,[1] **2146.**

L. 100; 20 × 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi podvučene crvenom crticom. Papir bijel, glat; listovi pri kraju dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno. Povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. H. Muṣṭafa Ihlevnevī (iz Livna), 1114 1702.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة فى أواسط ربيع الآخر لسنة اربع عشر ومائة
والف عن يد العبد الفقير الى الله الغنى محمد بن الحاج مصطفى اهلونوى – نسبة الى بلدة إهلَوْنَه
فى بوسنه)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici su ime i lični pečat ranijeg vlasnika namjerno pobrisani. U potpisu se ipak može pročitati: Muhamed ... el-Muzaferi.

925. ISTO kao br. 922,[1] **3939.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije olovkom:

خزانة الفقه لابى الليث

L. 121; 20,5 × 15. *Nasḫ-ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na rubovima listova u početku ima nešto glosa. Papir bijel, glat, povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, te sadržaj. Na naslovnoj stranici su dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika. Jedna od njih je namjerno pobrisana, ali se ipak u njoj može pročitati da je bio vlasnik neki Aziz (ili Uzeir) ... Lubinli (iz Ljubinja). U drugoj se kaže da je vlasnik Mustafa b. Husejn Istolčevi (iz Stoca), za vrijeme boravka u medresi Bendbaši (?) u Sarajevu, 25. safera 1220/1805.

(تملكه الفقير مصطفى بن حسين استولچه وى بمدينة سراى در وقت نشين مدرسهٔ بند
باشى ... فى ٢٥ ص سنة ١٢٢٠)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

926. مختصر القدورى **1601.**

Djelo o fikhu, što ga je napisao Abu'l-Ḥusayn Aḥmad b. Muhammad al-Qudūrī al-Bagdādī, umro 428/1039. To je koncizno djelo koje je dugo služilo kao priručnik i udžbenik u medresama, naročito u osmanlijskim zemljama. Hanefije su često ovom djelu davali naziv *al-Kitāb* i uvažavali ga do stepena poštovanja, smatrajući ga blagoslovenim *(mubarak)*, — a učenici, naročito u kasnija vremena, označavali su ga kratko, po piscu, samo nazivom: القدورى .

ḪḪ II, 1631; GAL I, 175; S. I, 295.

U vrhu prve stranice naslov je: هذا مسئلة القدورى كتاب الطهارة

Početak ovog primjerka je:

قال الله تعالى ياايها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلاة

L. 154; 22 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Prvi list dopisan je kasnije drugim rukopisom, pismom *riq'a*. Naslovi su s početka pisani crvenim, a u drugoj polovini rukopisa većinom crnim i mjestimice žutim mastilom. Listovi 2—7 su izgubljeni. Po rubovima i između redaka ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamno-bijel, deblji, povez kožni.

Prepisao Ya'qūb b. Ḥayrān krajem džumadal-ahira 825/1421.

(تم بعون الله وحسن توفيقه من يد العبد الضعيف ... يعقوب بن حيران ... فى اواخر
شهر المبارك جمادى الآخر فى التاريخ سنة خمس وعشرون وثمانمائة)

Na početku se nalazi neka priča i sadržaj. Na naslovnoj stranici u vrhu nalazila se bilješka sa imenom nekog ranijeg vlasnika, koja je namjerno izbrisana. Ispod toga su beznačajne bilješke.

Uvakufio Hromozade Salih-efendija (v. pečat na prvoj strani).

927. ISTO **3072.**

L. 115; 18 × 13,5. *Nasḫ* starinski, lijep, vokalizovan. Listovi 1—3 i 89—104 dopisani su kasnije drugim rukopisom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamno-bijel, deblji; listovi u drugoj polovini rukopisa dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Nogay al-Maḥmūdī u subotu 21. zulhidže 901/1495, kako se to može razumjeti iz bilješke na kraju, u kojoj je datum nečitko napisan.

(تم الكتاب بحمد الله وعونه وحسن توفيقه على يد العبد الفقير ... احمد بن نوغاى
المحمودى ... وذلك فى يوم السبت المبارك حادى عشرين ذى الحجة سنة احدى وتسعم ؟)

— Nogay je naziv i jednog turskog plemena sa Dalekog istoka.

O njegovoj sudbini v. QA VI, 4621 — Prepis je sravnjen sa drugim ispravnim primjerkom (v. bilješku na kraju — بلغ مقابلة).

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha i tradicije, te sadržaj, što je napisano kasnije.

Na naslovnoj stranici su dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika. U prvoj se teško može pročitati da je neki Muhamed Šejhi kupio ovaj rukopis i sve knjige u ostavini nekog umrlog na rasprodaji njegove imovine. U drugoj bilješci kaže se da je vlasnik Muhamed Rešid Hāfizzāde Čelebipazari (Hafizović, iz Čelebipazara — Rogatica). Na posljednjoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha, pisane rukom prepisivača.

928. ISTO **2970.**

L. 207; 16,5 × 13. *Nasḫ-ta'līq*, starinski, lijep, pisan uvježbanom rukom. Listovi 1—9, 31—41, 89—140, 158—169, 171—180 izgubljeni su i dopisani kasnije drugim rukopisom. Po rubovima mnogih listova, naročito u prvoj polovini, ima glosa. Papir tamno-bijel, žućkast i bijel, deblji; povez polukožni, oštećen i rastavljen od knjige.

Prepis dovršen 908/1502.

(تم الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ... فى سنة ٩٠٨)

Na početku ima nekoliko neispisanih, kasnije dodatih lista. Na jednom od njih je krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Mustajbeg Dženetić 1289/1872. Ispod toga je lični pečat nekog vakifovog pretka sa datumom 1117/1705. i stariji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na slijedećem listu su bilješke manje važnosti na turskom i arapskom jeziku s područja fikha i hadisa, te stihovi iz arapske stilistike. Na naslovnoj strani su također razne bilješke manje važnosti, te ime autora ovog djela. Dva dodata lista na kraju sadrže također bilješke s područja fikha i jednu namasku dovu. Među ovim bilješkama na jednoj stranici nalazi se popis raznih javnih ustanova u Istanbulu iz godine 1157/1744. Tu je zabilježen broj džamija, mesdžida, medresa, mekteba, imareta, banja, hanova, crkava, mejhana, mlinova, česmi, muslimanskih i nemuslimanskih kuća itd.

929. ISTO **4532.**

U rukopisu je naslov: كتاب الطهارة

L. 176; 20 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, lijep, pisan u razmaknutim redovima, većim dijelom vokalizovan. Po rubovima listova i između redaka ima komentara, pisanih sitnije, lijepim rukopisom. Papir tamno-bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, omotan u zeleno platno.

Prepis dovršen početkom mjeseca rebiul-evela 992/1584.

(تم الكتاب ... وكان الفراغ منه فى اوائل شهر ربيع الاول من شهور سنة اثنى وتسعين وتسعمائة)

Iz bilješke prepisivača na listu 174^b razumi se, da je ovaj primjerak prepisan po narudžbi za nekoga čije ime nije navedeno.

Na rubu posljednje stranice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je ovaj primjerak ispravio i napisao po rubovima listova navedene komentare, softa (učenik medrese) Ibrahim b. Husejn, iz Roznamedžine mahale (Mostar), 1158/1745.

(صحّح هذه النسخة وكتب الحاشية سوخته ابراهيم بن حسين عن محلة روزنامجى ... سنة ١١٥٨)

Na početku su kraće dove, opće i specijalne. Na kraju je sadržaj, pisan rukom prepisivača, te jedna fetva, zabilježena kasnije, koju je izdao i potpisao »Ali, muftija u Blagaju«. Na nutarnjoj strani druge korice su stihovi iz Divana Hafiza Širazije.

Rukopis je iz Karađoz-begove biblioteke, a ovdje je dospio preko nasljednika Riđanovića iz Mostara.

930. ISTO **4270.**

L. 125; 19,5 × 15. *Nasḫ* krupniji, od različitih prepisivača. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamno-bijel i bijel, deblji; povez polukožni, oštećen, posljednja korica izgubljena.

Osnovni dio rukopisa je, izgleda, iz kraja XVI stoljeća. Na posljednjem neispisanom listu, naime, nalazi se bilješka, koja je djelomično namjerno izbrisana, a iz koje bi se dalo razumiti — prema onom što se može pročitati — da je ovaj primjerak prepisao Ismail b. Pīr Muhamed Hadži, nastanjen u Sivasu, 1008/1599. godine.

931. ISTO **2837.**

Primjerak je nepotpun na kraju. Posljednje poglavlje, čiji je samo početak ovdje naveden, jest كتاب الدعوى .

L. 133; 17,5 × 13. *Nasḫ-ta'līq* starinski, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir tamno-bijel i žut, deblji; povez kožni, znatno oštećen, druga korica izgubljena.

Rukopis potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj, pisan kasnije drugim rukopisom, bilješke s područja fikha i tradicije, te imena dvojice ranijih vlasnika (Muhamed Bošnjak i Hafiz Abdulhamid Muftić, muderis u Foči).

932. ISTO **4208.**

L. 108; 21,5 × 14,5. *Ta'līq*. Prve dvije stranice i njihovi rubovi ukrašeni su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale stranice crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u bojama. Samo na rubu prve tri stranice nalaze se glose. Papir tamno-bijel, povez polukožni.

Prepis dovršen 20. zulkade 1024/1615.

(وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى اليوم العشرين من شهر ذى القعدة الشريفة لسنة اربع وعشرين والف)

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. Ispod toga se nalaze tri nečitljiva pečata ranijih vlasnika. Na naslovnoj stranici nalaze se imena dvojice ranijih vlasnika (Munla Fadlullah b. Hasan-hodža iz Ljubinja 1164/1749. i Salih Sidki b. Ibrahim-efendi Hromozade iz Stoca 1317/1899).

933. ISTO **2018.**

Primjerak je nepotpun s početka. Prvo poglavlje koje se ovdje nalazi je كتاب الرهن

L. 132; 21 × 15. *Nasḫ*, pisan krupno, u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao Aḥmad b. Ḥusayn početkom zulkade 1034/1624.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة يوم الاربعاء وقت الضحى فى اوائل ذى القعدة سنة اربع وثلثين والف من الهجرة ... عن يد العبد الضعيف ... احمد بن حسين ... سنة ١٠٣٤).

Na rubu prve stranice nalazi se krupan ovalni pečat u kome je upisano ime Ali Dželaluddin-paše koji je namjesnikovao u Bosni 1819.

Na prvoj korici, pri dnu, nalazi se bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je 1225/1810. godine, trideseti dan po Đurđevdanu (Rôzihidr) — tj. 6. juna padao snijeg i mraz neprestano tri dana i da je usljed toga kukuruz, voće i povrće stradalo sve do Drine.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

934. ISTO **4440.**

Početak je u ovom primjerku: الحمد الله رب العالمين والعاقبة للمتقين

L. 116; 20 × 13,5. *Ta'līq*. Prvih devet lista dopisano je kasnije drugim, sličnim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom, izuzev dopisanih listova. Po rubovima ima dosta glosa. Papir tamno-bijel, povez otkinut i izgubljen.

Prepisao 'Oṯmān b. Muṣṭafa 1040/1630.

(تم الكتاب عن يد العبد الفقير ... عثمان بن مصطفى ... سنة اربعين والف)

Na početku je sadržaj, te dva poučna stiha Sufjan Sevrije o druženju sa svijetom i bilješke s područja hadisa i fikha. Na naslovnoj stranici, u vrhu, nalaze se tri pečata jednog ranijeg vlasnika, a ispod toga je bilješka sa imenom i pečatom drugog vlasnika (Osman Hilmi, muderis u kasabi Gračanici).

Na kraju se nalaze dove i bilješke manje važnosti.

935. ISTO **2571.**

L. 122; 20 × 15. *Nasḫ*. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Prepisao Muṣṭafa b. Ibrāhīm mjeseca džumadal-ahira 1042/1632.

(تمت بعون الله ... كتبه الفقير ... مصطفى بن ابراهيم فى وقت العصر فى يوم احد فى
ماه جمادى الآخر سنة اثنى واربعين والف)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici su dvije bilješke; jedna s područja medicine o tom, kako se raspoznaje, da li je dijete još u majčinoj utrobi muško ili žensko, a druga poučna, s područja tesavufa.

Uvakufio Svrzo Mehmed, sin Muhamed-agin.

936. ISTO **1982.**

L. 136; 21 × 14,5. *Nasḫ*, s početka (prva 24 lista), a poslije *ta'līq*. Papir tamno-bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullah b. Oruč mjeseca ševala 1054/1644.

(تمت تمام بعون الله الملك المنّان فى يوم پنجشنبه فى وقت الزوال فى ماه شوال سنة اربع
وخمسين بعد الف كتبه الفقير عبد الله بن اوروج)

Na nekoliko neispisanih lista s početka nalaze se razne bilješke (početak nekih pisama, poučni stih na perzijskom jeziku, dova, neke jedinice za mjerenje, jedna fetva o pravu preče kupnje, *šuf'a*, izdata od sarajevskog muftije, ajet koji se uči za zaštitu od kuge, nijjet i učenje za dženaze-namaz, jedan liječnički recept na turskom jeziku, bilješka u kojoj se strogo osuđuje čovjek koji bi udario alima ili učenika ili sudiju — ili bi omalovažio alima uopće). Zatim slijedi sadržaj i jedna bajramska hutba. Na naslovnoj stranici nalazi se ime ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Hasan el-Haddad), te cijena knjige (200 i 320). Na l. 1^b nalazi se lični pečat u kome je upisano ime: Abdi b. Oruč. Na kraju se nalaze dva stiha na arapskom jeziku u kojima su kraticama navedeni oni dijelovi bravčeta, koje je zabranjeno jesti.

937. Zbirka مجموع 4 **1774.**

L. 131; 20,5 × 14,5. *Ta'līq*. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—121. ISTO

Pismo krupnije, u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa.

Prepisao Muḥammad b. Muṣlī, 1082/1671.

(وقع الفراغ من تنميقه على يد اضعف العباد محمد بن مصلى فى سنة اثنى وثمانين بعد
الالف)

2. L. 122—125. شروط الصلاة

Kratko djelo o namazu (v. I, 247. i 276).

3. L. 125—128. فرائض شهاب الدين

Kratka risala o diobi nasljedstva (v. br. 922,^{3}).

4. L. 128—131. وصية الامام ابى حنيفة

Kratka risala o vjerovanju od Abu Hanife (Nu'mān b. Ṯābit, umro 150/767).

ḤḪ II, 2015.

Početak ovdje:

هدا كتاب الوصية للامام الاعظم ابى حنيفة قال الايمان هو اقرار باللسان وتصديق بالجنان ومعرفة بالقلب

Prepisao pod tač. 2—4 Aḥmad b. Husayn 1082—1671.

(كتبه الحقير .. احمد بن حسين فى سنة اثنى وثمانين والف)

Na početku se nalazi nekoliko neispisanih lista na kojima su imena i pečati ranijih vlasnika, bilješke s područja fikha, te sadržaj. Među potpisima i u pečatima vlasnika mogu se pročitati imena: el-Hadž b. Ogli Fejz (?) Abdulbaki 1194/1780, imena »ashabi-kehfa«, Abduhu Muhamed, Muhamed, Husejn Abdulbaki-efendi, Munla Derviš Oručzade, muhtar Ibrahim-efendi, Hafiz Abdulbaki Muhamed b. Hadži Muhamed-aga Džino. Tu je i bilješka o uvakufljenju ovog rukopisa, ispod koje su dva pečata, jedan mali lični, sa imenom: Muhamed Baki i datumom 1276/1859 — i drugi krupniji vakufski, sa imenom: Džino-zade Abdulbaki-efendi i datumom 1284/1867.

Uvakufio Džino-zade Abdulbaki-efendi.

938. ISTO kao br. 926. **1895.**

U rukopisu je naslov: كتاب قدورى

L. 192; 20 × 12. *Nasḫ*, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom, izuzev dopisanih listova. Po rubovima listova i između redaka ima glosa. Papir bijel, potamnio, listovi dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno, naročito po rubovima; povez kožni, sa otisnutim ornamentima na sredini korica, oštećen.

Prepisao Derviš Ṣāliḥ b. Muhammad an-Nawābādī (iz Prusca), učenik Kemal-begove medrese u Sarajevu, krajem mjeseca rebiul-ahara 1096/1684.

(تمت هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد درويش صالح بن محمد ...
السوخته النوابادى فى بلدة سراى فى مدرسة كمال بك فى اواخر شهر ربيع الآخر سنة ستة
وتسعين والف من الهجرة النبوية).

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, tefsira i tariha, izbrisane vlagom i nečitljive, — te sadržaj. Na naslovnoj stranici je ime i pečat ranijeg vlasnika (Omer Zuhdi — Abduhu Omer 1193/1779).

Uvakufio Bičakčić H. Muhamed, sin Fejzullahov — za muderise i nutarnje učenike Simzade medrese, s tim da se knjiga ne iznosi iz medrese, — 1261/1845 — v. bilješku i lični pečat u rukopisu.

(قد وقف هذا الكتاب بچاقجى الحاج محمد بن فيض الله فى مدرسة سيم زاده فى سراى
لمدرسها والطلبة الساكنين فيها بشرط ان لا يخرج منها لسنة احدى وستين ومائتين والف)

Na kraju se nalaze bilješke s područja fikha.

Iz Šehdine biblioteke.

939. ISTO **4235.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب قدورى

L. 88; 20,5 × 13,5. *Ta'līq* lijep, složen, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Mūsa b. 'Abdurrahīm b. Aḥmad, pisar šeriatskog suda u gradu Sinopu (u Kastamoniji na Crnom moru), mjeseca muharema 1107/1695.

(اتممت الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى اليوم الثالث من محرم الحرام لسنة سبع ومائة
والف من يد الفقير موسى بن عبد الرحيم بن احمد الكاتب بمحكمة مدينة سينوب)

Na početku se nalaze bilješke na turskom jeziku iz fikha, te poučni stihovi na arapskom jeziku. Na naslovnoj stranici nalaze se naslovi nekoliko manjih djela koja su očito bila u ovom svesku, a kojih sada nema, jer su namjerno iskinuta. To su: المفرقات – احوال اليمين ترجيح البينات – احكام الناطق . Tu je i bilješka sa potpisom ranijeg vlasnika (Mustafa Muezzinović, Stolac 1249/1833) i nečitak pečat.

Na kraju su bilješke s područja fikha, te naslovna stranica i sadržaj djela احكام الناطق

940. ISTO 2362.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب متن القدوری

L. 217; 19,5 × 13,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Nekoliko lista na kraju dopisano je kasnije takođe lijepim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir žućkasto-bijel i bijel, deblji; povez polukožni; primjerak ima polukožnu futrolu oštećenu.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

941. ISTO 2887.

L. 210; 13 × 8. *Ta'līq*, vrlo lijep. Dva lista u prvoj polovini dopisana su kasnije drugim, slabim rukopisom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Prva stranica, koja je u vrhu imala unvan, zamrljana je, a neki listovi u prvoj polovini su prosuti i neki oštećeni kidanjem i rezanjem. Na rubovima samo prva dva lista ima glosa koje su pisane rukom prepisivača. Papir tamno-bijel, tanak; povez kožni, ruiniran, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na početku se nalaze imena i pečati ranijih vlasnika (Derviš Ibrahim b. Abdullah el-Muzaferi 1163/1749. i Muhamed b. Velijjuddin . . .), — te sadržaj, pisan rukom prepisivača u dvoredu, uokviren u tanke crne i šire zlatne linije.

Na kraju su stihovi na turskom jeziku o rastanku od voljenog bića.

942. ISTO 1490.

Naslov u vrhu prve stranice glasi: هذا كتاب القدوری

L. 119; 19 × 14. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, listovi u vrhu dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVII ili XVIII stoljeća.

Po rubovima listova s početka ima fetvi na turskom jeziku, od kojih je mnoge potpisao Ibrahim, muftija u Beogradu. — Na prvom zaštitnom listu nalazi se pečat preprodavca knjiga Muhamed-age Aganagića.

943. ISTO 2198.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب قدوری

L. 95; 21 × 15,5. *Nasḫ* lijep. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova i na posebnim umetnutim listićima, te mjestimice između redaka ima glosa koje su, uglavnom, sve pisane rukom istog prepisivača. Papir tamno-bijel, povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis je iz XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na početku je zapis, zatim se nalaze razne bilješke, među kojima su mnoge s područja fikha, tumačenje »ebdžeda«, stihovi na turskom jeziku o »tevekkulu« i o starim savjetima za čuvanje zdravlja, bilješke na turskom jeziku o svojstvima (sifatima) Božijih poslanika, sadržaj, te bilješke pisane rukom prepisivača o pojmovima *selef*, *ḫalef* i *mute'eḫḫirun*, zatim o broju pitanja u nekoliko fikhskih djela i niz učitelja Ebu'l-Hasan el-Kudurije. Na naslovnoj stranici je ime i pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija, 1151/1738), te raniji i noviji pečat ove biblioteke.

Na kraju su, na jednoj stranici, pitanja s područja fikha, pisana rukom prepisivača, zatim se nalaze dove koje se »uče« u razne svrhe (protiv ujeda škorpije, protiv ujeda razne gamadi i kukaca, te bilješka u kojoj se kaže da je — navodno — pisac Kudurija izvađen iz majčine utrobe pomoću operacije, pošto mu je majka umrla prije njegova rođenja), — što je sve pisano kasnije, drugim rukopisom.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin, 1931. godine.

944. ISTO 3073.

L. 135; 16 × 11,5. *Nasḫ* lijep. Naslovi su pisani zlatnim mastilom, a rečenice rastavljene zlatnim tačkama. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama, u kome je predstavljeno sitno poljsko cvijeće na zlatnoj i plavoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom linijom. Posljednja dva lista su izgubljena i dopisana kasnije drugim, slabim rukopisom. Neko je kasnije pogrešno pisao brojeve, kojima je označavao stranice u prvoj polovini (50, 501 = 51, 502 = 52 itd.). Papir tamno-bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

945. Zbirka (مجموع) . 6 **1624.**

L. 197; 20 × 14,5. Pismo različito, od različitih prepisivača. Papir tamno-bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—16. (قطعة من مختصر القدورى)

Fragmenat iz djela *Muḫtaṣar al-Qudūrī*.

Sadrži dio propisa o namazu.

Nasḫ jednostavan. Listovi ispremetani.

2. L. 17—45. (قطعة من كتاب) كزيده

Fragment djela *Güzīde* na turskom jeziku, o islamskom vjerovanju i lijepom ponašanju. Napisao Muḥammad b. Bālī, koji je živio, vjerovatno, u IX ili X (XV—XVI) stoljeću. Ovo je prerada jednog ranijeg, istoimenog djela, koje je napisao Abū Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī. Djelo je raspoređeno na 46 poglavlja *(bāb)*, koja su navedena u uvodu.

Pertsch (Berlin t.), 128; Flügel III, 298; Rieu, 249.

Početak ovdje:

.. پای اوله زیراكم دكلی اوقدغم واكرندكم واشتدكم اوردم بو كتابه كتوردم علمك اورندسی الدوغیچون كزیده دیوآدوردم وبالله التوفیق امام سرخسی رحمة الله علیه ایدر .

Nasḫ slab, vokalizovan; u pisanju ima grešaka.

3. L. 46—50. (قطعة من رسالة فى الفرائض)

Fragment neke risale o diobi nasljedstva.

Početak ovdje:

.. نصفان فان ترك اما واختا فللام الثلث وللاخت النصف وما بقى فللعصبة ... فصل رجل مات وترك امرأة فللمرأة الربع ومابقى فللعصبة .

Ta'līq.

Na kraju se nalaze poučni stihovi.

4. L. 50^b—53. (عِدَّة من الاحاديث النبوية)

Zbirka kratkih hadisa, po uzoru zbirki الاربعون حديثا , od nepoznatog sabirača; nepotpuna na kraju. Hadisi su većinom slabe vjerodostojnosti ili su patvoreni.

Početak:

قال النبى من لم يكن صلاته مثل صلاتى فهى مردودة على صاحبها قيل يا رسول الله كيف نصلّى صلوتك

Pismo kao prethodno.

5. L. 54—135. قطع من مجموعة كتب فى الصرف والنحو

Zbirka fragmenata više nepoznatih djela s područja arapske gramatike i sintakse.

Početak prvog fragmenta:

.. للحال والاستقبال تقول يفعل الآن ويسمى حالا وحاضرا اويفعل غدا ويسمى مستقبلاً

Nasḫ od različitih prepisivača. Po rubovima nekih listova ima glosa.

Na listu 136 nalazi se pobožna pjesma na turskom jeziku, u 28 stihova إلهى بالتركية , od nepoznatog sastavljača.

Početak joj je:

كلمدوك انصافه ای نفس توبه كل توبه
كيجمدوك اصلا هوادن توبه كل توبه

Završetak je:

بوفتا عمره اینانمه برنفسدر عاقبت
بواقار صوبه طالمه توبه كل توبه

Kroz ilahiju se ponavlja refren: توبه كل

Nasḫ-ta'līq.

Na kraju je bilješka sa datumom spjeva ili prepisa: mjeseca muharema 1148/1735.

Na l. 137^a je druga *ilahija* u 7 stihova, tesavufskog pravca, također na turskom jeziku. Početak joj je:

ابراهيم بر سلطـــان ايـــدى كلدى طويندى عشق ميدانده

U stihovima se aludira na poznatog asketu iz III/IX stoljeća Ibrahim b. Edhema (umro 261/874).

U dnu stranice je bilješka u kojoj se kaže da je prepisao Hasan 1147/1734.

Na listovima 137^b—186 nalaze se formulari raznih službenih dopisa, potvrda i pisama na turskom jeziku, te nekoliko zapisa za razne bolesti. U formularima se navode nazivi nekih naših kasaba, naročito Zvornika.

Na l. 153 nalazi se prepis privatnog pisma Šejha Muhameda iz Užica (Užičkog Šejha), koje on šalje nekom svom »starom i dobrom« prijatelju Jahja-efendiji. U pismu ga obavještava o svom dobrom zdravlju, o svojoj namjeri da ga posjeti »ako to bude moguće«, o posjeti Jahja-efendijinog sina Muhameda Šejhu, te o želji »da posljedica razgovora sa njegovim sinom bude korisna«. Ujedno ga tješi i preporučuje mu izdržljivost u svim poteškoćama koje ga mogu zadesiti kad radi i postupa pravilno »prema svom najboljem znanju« (ilumu), pozdravljajući »sve prijatelje oko njeg«.

6. L. 187—197. (رسالة فى الصرف بالتركية)

Risala o arapskoj gramatici, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

علم صرفك مندرج اولان بابلرى اوتوز بش بابدر

Nasḫ slab, vokalizovan. Rukopis je prilikom uvezivanja okrenut obrnuto.

Svi rukopisi ove zbirke potiču iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

946. ISTO **884.**

U vrhu prve stranice je zabilježen naslov: هذا قدورى

L. 120; 20 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel; povez kožni, oštećen, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis dovršen 1119/1707. Ime vlasnika na kraju (a možda je to ujedno i prepisivač) namjerno je izbrisano (može se pročitati samo: Hafiz Derviš ... b. Husejn-efendi).

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se navodi kratka dova i ajet iz Kur'ana, što se uči nad bolesnikom radi ozdravljenja.

Na kraju, na dodatim listovima, nalaze se bilješke iz fikha, salavati i dove, što je pisano kasnije drugim rukopisom.

Iz biblioteke Sultan Ahmedove medrese u Zenici.

947. ISTO **2406.**

U rukopisu je naslov: كتاب قدورى

L. 131; 20 × 14. *Nasḫ-ta'līq*. Na rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1128/1715.

(تمت تمام سنة ١١٢٨)

Na naslovnoj stranici nalazi se fetva na turskom jeziku, koju je potpisao Hadži Muhamed, muftija u Travniku, zatim kraća bilješka iz fikha. Tu su na rubu i dvije upute na turskom jeziku za zapise protiv kradljivaca.

Uvakufio Husejn b. Mustafa, za Ajina-begov (u narodnom izgovoru: Ajni-begov) mekteb u Sarajevu 1226/1811.

948. ISTO **626.**

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب قدورى

Početak u ovom primjerku je: الحمد لله الواحد العدل الصمد

L. 136; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* slab. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa, 1165/1751.

(تم الكتاب ... سنة ١١٦٥ صاحبه ومالكه محمد بن مصطفى)

Na naslovnoj stranici nalazi se hadis, u kome je sadržana posebna dova, koja se uči radi postizanja nadarenosti u teološkoj nauci.

Na kraju su bilješke sa područja fikha, pisane rukom prepisivača, te obrazac molbe i ovlaštenja (murasele) na turskom jeziku, za imamsku i hatibsku službu u džamiji.

Uvakufio Hadži Omer-efendī Hajrizade Iskopjevi (iz Prusca), oko godine 1184/1770 (v. bilješku i pečat u rukopisu).

949. ISTO **3693.**

L. 164; 18 × 12. *Ta'līq*. Nekoliko lista na kraju dopisano je kasnije drugim, slabijim rukopisom, *nasḫom*. Prve dvije stranice su obrubljene sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice je unvan u bojama. Po rubovima listova ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, potamnio, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepis dopisanih listova dovršen je 1183/1769. Inače, raniji dio rukopisa potiče, vjerovatno, iz XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su kraće bilješke sa područja fikha.

Uvakufio muderis Čolaković Bešir-efendija.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

950. Zbirka (مجموع) , 2 **1763.**

L. 177; 20,5 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača. Papir tamno-bijel i bijel, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom; povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

1. L. 1—143. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب قدوری

Nasḫ lijep, mjestimice vokalizovan u prvoj polovini rukopisa. Druga polovica je dopisana kasnije, drugim rukopisom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Na kraju dopisanog dijela kaže se, da je prepisao neki Yūsuf, vjerovatno u XIX stoljeću. Prvi dio je iz XVIII stoljeća.

2. L. 145—171. (مسائل فقهية متفرقة)

Zbirka raznih pitanja s područja hanefijskog fikha, sabrana po raznim djelima, od nepoznatog sabirača. Na rukopisu nema naslova, a gornji naslov dat je prema sadržaju. Slični naslovi ovom nalaze se u katalogu Kairske biblioteke (Kairo, I, 462).

Početak je ovdje poslije besmele:

يايها الذين آمنوا يا حرف نداء ايها تنبيه الذين اسم ناقص يحتاج الى الصلة (فى الخط :
الصلوت) وعائد آمنوا فعل وفاعل اذا قمتم الى الصلوة ... مسئلة ولو ماتت دجاجة بغير ذبح
والبيضة فيها طاهرة واذا ماتت البقرة بغير ذبح ... باب الجنائز تغسل المرأة زوجها بالاجماع

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici pod t. 1 nalaze se bilješke na arapskom i turskom jeziku s područja fikha, arapskog jezika i liječenja na razne načine (đovom, zapisom i lijekovima). Na listu 144 nalazi se jedna dova na turskom jeziku i bilješke na istom jeziku s područja arapske gramatike.

Na listovima 172—177 su razne dove i bilješke.

951. ISTO **2689.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب قدوری

L. 148; 18,5 × 14. *Nasḫ-ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Posljednji list je dopisan drugim, slabijim rukopisom. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamno-bijel i bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Primjerak je prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću. Posljednji list prepisao Ḥasan b. 'Alī, u kasabi Gračanici, 1219/1804.

952. ISTO **3970.**

U rukopisu je naslov: قدوری

L. 130; 21 × 15,5. *Ta'līq* s početka i poslije *nasḫ*, krupniji, pisan različitim perom, u proredu. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su kraće dove na arapskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

953. ISTO **2099.**

U rukopisu je naslov kasnije stavljen: مختصر القدورى

L. 101; 19,5 × 12. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vjestom rukom. Na posljednja dva lista pismo je bez tačaka. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice su poučne izreke. Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku o rođenju nekog djeteta (Mustafa, sin Omerbegov, rođen je 20. redžeba 1249/1833, što je zabilježio Mustafa, sin Salihov). U dnu iste stranice je bilješka i pečat sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. H. Mustafa b. Jusuf, koji je najprije bio muezzin Gazi Husrev-begove džamije u Sarajevu, a poslije imam i vaiz u tvrđavi Krupa, 1237/1821).

Na kraju je bilješka slična prethodnoj, u kojoj se kaže da je navedeni vlasnik (ovdje potpisan: Muhamed Fehmi) kupio ovaj rukopis u Sarajevu, — cijena 61 para, 1237/1821. Ispod ove bilješke nalazi se druga, u kojoj se kaže, da je rukopis potom kupio Munla Mustafa Čizmo, sin Salihov, iz Prusca (kal'ai Akhisar), u Kuršumliji medresi u Sarajevu; cijena 7 groša, 21. džumadel-ula 1249/1833. U trećoj bilješci, ispod prethodne, kaže se da je ovaj rukopis napokon dobio u svoj posjed Hadži Omer Hilmi, sin Ibrahimov, iz Prusca, 1255/1839.

Uvakufio ovaj posljednji vlasnik H. Omer-efendi el-Akhisari (v. ovalni veliki pečat u rukopisu. Datum u pečatu je: 1284/1867).

954. ISTO **4549.**

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب القدورى

L. 114; 19,5 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, pisan u proredu. Po rubovima listova i između redaka ima komentara. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepis dovršen u četvrtak, posljednjeg dana zulhidže 1217/1802.

Na završetku su uobičajeni prigodni stihovi, u kojima prepisivač traži od čitaoca, da se moli za njeg.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha i jedan zapis protiv astme. Na kraju ima više otisaka

nečijih ličnih pečata, od kojih se samo u jednom može pročitati ime Sulejman b. Hasan.

Iz biblioteke Riđanovića, iz Mostara (poklon nasljednika).

955. ISTO **787.**

L. 140; 18,5 × 13. *Nasḫ* krupniji, mjestimice vokalizovan. Posljednja stranica dopisana je kasnije drugim rukopisom, krupnijim perom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je iz početka XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se imena ranijih vlasnika sa njihovim ličnim pečatima (Hafiz Salih Redža'ī, kadija u Travniku, 1249/1833, Muhamed Asim, pisar u kancelariji — »medžlisi-kalemu« 1280/1863. i Ismail Abdullah-agazade).

Na kraju je jedan apokrifni hadis o osvajanju Rima.

956. ISTO **4545.**

L. 147; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan u proredu. Po rubovima listova i između redaka, u prvoj polovini, ima tumačenja na turskom jeziku. Papir tamno-bijel, glat, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, jednostavan.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka s područja nasljednog prava, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Mustafa b. Abdullah Bojozade, — Bojić, 1271/1854), koji je, držimo, i prepisivač ovog primjerka. Na kraju je dova za pomoć islamskoj vojsci, bilješka s područja fikha, te kraći hadis.

Poklon nasljednika Riđanovića iz Mostara.

957. حَدَق العيون فى شرح مختصر القدورى **821.**

Komentar Kudurijinom *Muḫtaṣaru*. Napisao 'Abdullāh b. Ḥusayn b. Ḥasan b. Ḥāmid (živio u VI/XII stoljeću). Naslov djela i ime autora navedeni su prema uvodu rukopisa. Vrijeme u kojem je pisac živio označeno je prema ḤḤ.

ḤḪ II, 1634.

Početak prema ḤḪ (n. m.) je: الحمد لله على عواطف كرمه

U našem primjerku početak se ne nalazi, jer su listovi iskidani.

To je vrijedan, sažet komentar u dva sveska, od kojih se ovdje nalazi samo prvi svezak. Rukopis je mnogo oštećen vlagom, pa mu se ne može dati potpun opis. Pisac je djelo posvetio sultanu Muhamedu Ebu'l-Fethu. To je prema H.H. (n. m.), ali to nije u skladu sa označenim vremenom kad je pisac živio, — jer je sultan Mehmed Osvajač živio u IX/XV stoljeću. U našem primjerku ne nalazimo ime dotičnog sultana zbog oštećenosti listova.

L. 248; 20 × 13. *Ta'līq* sitan, složen, pisan veoma uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova u prvoj polovini ima glosa. Papir tamno-bijel, čvrst, listovi i pismo znatno su oštećeni vlagom, tako da su mnogi listovi struhli, naročito pri vrhu; povez kožni, posve oštećen. Primjerak je velikim dijelom uništen. Zbog važnosti i rijetkosti djela biblioteka ga ipak čuva.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVI stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

958. (شرح على مختصر القدورى) 4541.

مجهول فى اوله خرّم

Komentar Kudurijinom *Muḫteṣaru*, nepoznat, od nepoznatog pisca, nepotpun s početka, pa se nije mogao ustanoviti njegov identitet. Poređenjem sa komentarima, koje ovdje imamo, ustanovljeno je, da ovaj komentar nije ni jedan od njih. Gornji naslov dat je prema sadržaju i smislu rada.

Istina, na gornjem prerezu listova, neko je napisao naslov: مشكلات قدورى , ali nam nije bilo moguće ustanoviti, da li je taj naslov tačan, pa je za nas ostao posve nesiguran. Sam po sebi, taj naslov je nejasan, jer je, obzirom na sadržaj, trebalo bar da glasi: شرح مشكلات القدورى . No, kad bi bio i ovakav naslov, bio bi opet neodređen, jer su u literaturi poznata dva ili tri djela pod takvim ili sličnim naslovom, pa je neizvjesno, koje bi ovo bilo, — ako je uopće i jedno od njih. (شرح مشكلات القدورى ili حل مشكلات القدورى pisali su: Ebū Bekr 'Alāuddīn Muḥammad b. Aḥmad as-Samarqandī —?—, umro oko 540/1145; Aḥmad b. Muḥammad b. Muẓaffar ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro 500/1106 — i Muḥammad b. Muḥammad al-Kerderī, umro 642/1244, v. ḤḪ II, 1632 i 1634 i AM I, 81; II, 90, 122).

Osnovni tekst označen je sa riječi قوله , i od istog se navode samo kraci, mjestimični dijelovi, koji se tumače. Tumačenje je prilično opširno. Karakteristično je da se u tumačenju često navodi i mišljenje šafiijskog, a ponekad i kojeg drugog mezheba. Osim toga, u tumačenju se izlažu razna pitanja, koja su makar u daljoj vezi sa osnovnim pitanjem, i ova dalja, posebno formulisana pitanja, daju se obično pod naslovom: مسئله . Ovakvih *mesela* ima više, naročito pri kraju. Komentator se često poziva na ranije izvore, i to obično one najstarije, pa se može uzeti, da je i porijeklo ovog komentara starog datuma, vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća.

Početak je ovdje:

...ووصل الى موضع يجب غسله فى الجنابة او فى الوضوء وهو الموضع الصحيح دون المجروح ونظيره لو نزل الدم الى قصبة الانف

Prvo poglavlje je:

باب التيمم التيمم فى اللغة عبارة عن قصد وفى الشريعة عبارة عن قصد مخصوص وهو القصد الى استعمال التراب فى الاعضاء قوله الميل ... قوله والتيمم ضربتان

Posljednje poglavlje je:

كتاب الوصايا الوصايا جمع وصية وهى اسم من اوصى ووصى

Cijelo ovo poglavlje sastoji se, uglavnom, od raznih mes'ela.

Završetak je:

مسئلة فان سألك سائل عن رجل له اربع نسوة فخرج الى سفر ... مسئلة الجواب فقل له كان هو رجلا يهوديا فلما سافر قد اسلمت واحدة منهن ... ويوم الخامس اسلم الرجل اليهودى فيحلن جميعا والله اعلم تمت تمام

L. 99; 19 × 12. *Nasḫ*, specifičan, sa nešto *ta'līqa*, pisan neuobičajeno sitno, veoma oštrim perom, u stisnutim redovima (po 25 na svakoj stranici). Zbog tako sitnog i stisnutog pisma, moglo je ovo prilično veliko djelo izaći u ovako malom obimu. Papir bijel, glat, tanak, čvrst; povez polukožni, jednostavan.

Rukopis je iz XVI ili XVII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je bilješka s područja fikha, pisana, čini se, rukom prepisivača, te stihovi na arapskom jeziku od Jahja-efendije, u pohvalu fikhskog djela *Durer* i njegova komentara *Gurer*. Stihove je prepisao neki Šejh Abdullah. Na kraju, na jednom neispisanom listu, nalazi se popis nečijih knjiga.

Poklonio Ahmed-efendija Selimović, kadija.

959. كتاب الينابيع فى معرفة الاصول والتفاريع 482.

Komentar Kudurijinom *Muḫtaṣaru*. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad (Maḥmūd) b. Ramaḍān ar-Rūmī al-Ḥanafī.

Pisac je bio muderris medrese Halevijje u Halepu. Djelo je dovršio 616/1219.

GAL I, 175; ḪḪ II, 1632.

Početak:

الحمد لله الذى اوضح السبيل للسالكين ونور بنوره قلوب الشاكرين ... قال العبد
المذنب ابو عبد الله محمد (وفى نسخة محمود) بن رمضان اصلح الله باله وتقبّل اعماله اما بعد

L. 239; 27 × 17. *Nasḫ* starinski. Na rubovima nekih listova s početka ima glosa. Papir žućkast, deblji; prvih nekoliko lista oštećeni su upotrebom, a listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao 'Omar b. Selmān 7. rebiul-evela 717/1317.

(تم الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه فى يد العبد الضعيف ... عمر بن سلمان ...
تحريرا فى اليوم السابع من ربيع الاول سنة سبع عشر وسبعمائة)

Na drugom zaštitnom listu, nalazi se kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis vlasništvo muallima Ahmed-efendije Mostarca. Na slijedećem listu je sadržaj, napisan kasnije. Na naslovnoj stranici je naslov, iznad koga je prost nacrt petokrake zvijezde (simbol Kantamirine biblioteke), što je stavljeno kasnije slabim rukopisom.

Iz Kantamirine biblioteke.

960. ISTO 1811.

U rukopisu je naslov: ينابيع من الفقه

L. 106; 20 × 11,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice, izuzev prve dvije, obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa zlatnim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Derviš 'Alī al-Ayyūbī, mjeseca džumadal-ula 1112/1700.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى شهر جمادى الاولى فى سنة اثنى عشر ومائة
بعد الالف كتبه الفقير الحقير درويش على الايوبى ...)

Na naslovnoj stranici nalaze se imena dvojice ranijih vlasnika. (Ebu Bekr b. Rustem b. Ahmed b. Mahmud eš-Širvani — من كتب ابى بكر بن رستم بن احمد بن محمود الشروانى . To je turski učenjak, pisac i visoki službenik, umro u Istanbulu 1139/1726, koji je imao biblioteku vrijednih knjiga. Drugi vlasnik je Izzet Salih-efendi Hromozade, koji kaže da je rukopis kupio). Ispod imena drugog vlasnika nalazi se njegov lični mali pečat i drugi njegov veliki vakufski pečat, a ispod toga je pečat ove biblioteke.

Na kraju je sadržaj.

Uvakufio Hromozade Izzet Salih-efendi.

961. السراج الوهّاج الموضح لكل طالب محتاج 279.

شرح مختصر القدورى

Komentar djelu *Muḫtaṣar al-Qudūrī*. Napisao (Abu'l-'Atīq) Abū Bakr b. 'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-'Abbādī al-Ḥanafī, umro 800/1397. To je dosta opširan komentar, koji je nekada bio i popularan. Ime autora navedeno je prema rukopisu.

ḪḪ II, 1631; GAL, S. I, 296.

Primjerak je nepotpun.

Dijelovi III i IV u jednom svesku (الجزء الثالث والرابع فى مجلد), od kompleta koji je imao više dijelova i koji je ispisan rukom istog prepisivača.

U rukopisu je naslov oštećen i teško čitljiv:

الجزء الثانى (والصواب : الثالث) من السراج الوهاج الموضح لكل طالب محتاج
تأليف الشيخ الامام العالم العلامة الحبر البحر الفهامة ... ابى بكر بن على بن محمد الحداد
الفقيه ابى حنيفة العصر العبادى الحنفى ... رضى الله عنه وارضاه وجعل الجنه مُنْقَلَبَه ومثواه
بمحمد وآله صلى الله عليه وعلى اله وسلم تسليما كثيرا ورضى عن اصحاب رسوله اجمعين ...

Dio treći sadrži poglavlja: كتاب الحج do كتاب الاقرار , a dio četvrti: كتاب الاجارة do كتاب الوقف . U naslovu trećeg dijela napisano je: الجزء الثانى (II dio). Međutim, sravnjavanjem sadržaja sa štampanim primjerkom *Muḫtaṣara* i sa slijedećim IV dijelom istog komentara ovdje, vidi se da je to pogrešno i da treba da stoji kako smo naveli الجزء الثالث . Osim toga, na samom rukopisu može se primijetiti da je neko namjerno brisao i mijenjao raniji naslov, pa mjesto riječi الثالث u naslovu stavio je riječ الثانى .

L. 259 (116 + 143 u produženoj folijaciji); 26 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Mastilo se ne da brisati. Papir tamno-bijel, deblji. Na rubovima nekih listova po uzdužnom prerezu nalaze se pričvršćeni svileni končići, a neke uzdužne margine su odrezane, očito radi uklanjanja bilješke o uvakufljenju, koja je tu postojala. Posljednji list trećeg dijela odrezan je pri dnu. Na naslovnoj stranici četvrtog dijela izbrisana bilješka o uvakufljenju. Povez je platneni, nov, sa nalijepljenom kožom na koricama, prenesenom sa starog kožnog poveza, koji je bio dotrajao.

Prepisao oba dijela 'Oṯmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Oṯmān al-Mālikī aṭ-Ṭūḫī (i to treći dio 20. safera, a četvrti 27. rebiul-ahira) 868/1463. Prepis je sačinjen za nekoga po narudžbi.

(نجز هذا الجزء المبارك بحمد الله وعونه على يد كاتبه الفقير ... عثمان بن محمد بن محمد
بن عثمان المالكى الطوخى و وافق الفراغ من كتابته فى يوم الاحد سابع عشرين شهر ربيع الاخر
سنة ثمان وستين وثمانمائة غفر الله لكاتبه ولمن كتب برسمه ...)

Na početku, na jednom oštećenom listu, nalazi se sadržaj oba dijela, napisan kasnije. Na naslovnoj stranici, koja je takođe oštećena, nalazi se, pored naslova, jedan nečitak lični pečat, dva potpisa ranijih vlasnika (jedan je nečitljiv, a drugi glasi: Ebu Bekr el-Hibravi). Ispod toga se nalazi bilješka na arapskom jeziku, u kojoj je Hadži Mustafa-aga b. Muhamed, dvorski aga (u Istanbulu, — Kzlar-aga) vlastoručno zabilježio, da je rukopis uvakufio za svoju džamiju, koju je sagradio u kasabi Jenidžei — Jajce (Mrkonjić Grad — Varcar Vakuf). Njegova vakufnama napisana je i ovjerovljena u Istanbulu 1003/1594, pa je vjerovatno oko toga vremena nabavio i ovaj rukopis za džamiju i na njemu, kako se razumi, vlastoručno napisao bilješku o uvakufljenju.

(وقفت وقفا صحيحا شرعيا ... فى جامعى المبنى بقصبة يكيجة يايجه ... وانا افقر
الورى الحاج مصطفى اغا بن محمد .. اغاء دار السعادة)

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

962. ISTO **3830.**

U rukopisu je naslov:

الثالث من كتاب السراج الوهاج فى شرح مختصر الشيخ ابى الحسن للشيخ الامام العالم الزاهد
ولى الله ابى بكر بن الحداد اليمنى الزبيدى

Svezak treći od drugog kompleta. Sadrži poglavlja od كتاب الرهن do كتاب الغصب .

L. 171; 27 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Na listovima 20 i 152 po jedna stranica ostala neispisana, a tekst se nastavlja na slijedećoj stranici. Nije jasno, zašto je to učinjeno. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepis dovršen 875/1470, kako se može razumjeti iz bilješke na kraju, u kojoj datum nije čitko napisan.

(وقع الفراغ من تعليق هذا الجزء المبارك من السراج الوهاج شرح مختصر القدورى نهار
الخميس سادس عشرين جمادى الاخر سنة خمس وسبعين وثمانمائة)

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije.

Uvakufio Ahmed-aga za javna predavanja (dersi-ām) u Mostaru. Bilješku o tom napisao je Muḥamed, »starješina ljekara«.

(باب السعادة اغاسى احمد اغانك موستارده وضع ايتدوكى درس عام لكه وقف
اولنمشدر حرّره الفقير محمد رئيس الاطباء)

Po donjem prerezu listova ispisan je naslov kasnije.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

963. الجوهرة النيرة 3356.

مختصر السراج الوهاج فى شرح مختصر القدورى

Skraćena prerada prethodnog komentara السراج الوهاج od istog autora. Pisac je ovim skratio svoj prethodni, opširni komentar radi lakše upotrebe.

ḤḪ II, 1163; GAL, S. I, 296.

Ovaj primjerak je raspoređen u dva sveska, od kojih se ovdje nalazi samo drugi svezak. Naslov u rukopisu je:

الجزء الثانى من كتاب الجوهرة فى الفقه شرح مختصر للشيخ الاوحد العالم ابى الحسين
احمد بن محمد بن جعفر البغدادى القدورى للشيخ الامام العالم العلامة البارع المتقن الورع
الزاهد سراج الدنيا والدين ابو بكر بن على بن محمد الحداد

Svezak drugi, sadrži poglavlja od كتاب النكاح do konca djela.

L. 286; 20 × 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir tamno-bijel, povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis dovršen u XI/XVII stoljeću, kako se može razumjeti iz nejasne bilješke na kraju, koja je napisana u obliku zagonetke.

(وكان الفراغ من نسخها فى الجزء الحادى عشر من النصف الآخر من اليوم الثانى من
الثلث الاول من النصف الاول من الشهر الرابع من العام العاشر من الخُمُس الرابع من العشر
الثانى من النصف الثانى من القرن الاول من العقد الثانى بعد الهجرة)

Na početku se nalazi potpis i mali pečat jednog ranijeg vlasnika (Mustafa Rasih Sarkozade —? muderis), te sadržaj.

Na naslovnoj stranici, ispod naslova, nalazi se bilješka i lični pečat drugog vlasnika (Murat-kapetan, tj. Gradaščević), te kratka bilješka u kojoj se kaže da je isti uvakufio ovaj rukopis 1235/1819.

964. تصحيح القدورى 2396.

Djelo o objašnjenju jačih mišljenja i stanovišta u Kudurijinom *Muḫtaṣaru*, koja treba usvojiti i odabrati za praktičnu primjenu. Naslov je prema rukopisu i prema Brockelmannu. ḤḪ (II, 1634) donosi ovo djelo pod naslovom الترجيح والتصحيح على القدورى , a Kairo (I, 410): تصحيح مختصر القدورى . Napisao Qāsim b. 'Abdullāh Ibn Qutlubuga al-Ḥanafī, umro 879/1474.

GAL I, 175; S. I, 296.

Početak poslije besmele:

وبعد فان الشيخ الامام العلامة زين الدين قاسم الحنفى يقول انى قد رأيت مَنْ عمل فى
مذهب ائمتنا بالتشهى حتى سمعت من لفظ بعض القضاة وهلْ ثَمَّ حجرٌ فقلت نَعَم اتباع الهوى
حرام والمرجوح فى مقابلة الراجح بمنزلة العدم والترجيح بغير مرجح فى المتقابلات ممنوع

L. 101; 20 × 12. *Nasḫ-ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, tanak; povez kožni, sa zlatnim ornamentima na koricama, ima polukožnu futrolu.

Prepisao neki Ḫalīl, bez oznake datuma.

(كتبت جميع الكتاب وهو تصحيح القدورى للشيخ قاسم ... الشهير بقوتلوبغا وانا
الفقير خليل)

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici je naslov, sitno zabilježen. Ispod toga je pečat Šehdine i ove biblioteke. Na posljednjem listu nalaze se isti pečati.

Iz Šehđine biblioteke.

الكشف لمختصر القدورى

965. لم يعلم مؤلفه 692.

Komentar Kudurijinom *Muḫtaṣaru*, od nepoznatog pisca. Po presjeku listova naslov je: كشف على القدورى . Djelo je dosta kratko. Posvećeno je sultanu Muhamedu, sinu Murat-hana, kako se to kaže u uvodu. Nije samo izvjesno, da li je tu riječ o Muhamedu II, sinu Murata II, osvajaču Istanbula (umro 886/1481), ili o Muhamedu III, sinu Murata III (umro 1012/1603). Bibliografski izvori i katalozi, koji su nam na dohvatu, ne spominju ovaj komentar, iz čega bi se moglo zaključiti, da je ovo jedinstven primjerak. Prema navedenom, rad je nastao u XV ili XVI stoljeću.

Početak:

نحمدك يامن بيده الخير والجود وليس فى الحقيقة غيره موجود ... اما بعد فلما رأيت القدورى فى علم الفقه مع صغر حجم و وجازة نظم كتابا مشتملا على مسائل لطيفة ومحتويا على فوائد شريفة ولم يتفق له شرح يذلّل صعابه ويخرج من قشره لبابه ... واختلج فى قلبى ان اكتب له شرحا ينحلّ به الفاظه ومعانيه ... وحاولت الوصول به الى حضرة من خصه الله تعالى باوفر حظ من العلى واوفى من الفضائل العلميةّ والعمليةّ بالقدحين الرقيب والمعلى ... سلطان محمد بن مراد خان ... وسميته بكشف له يكشف عن مخدراته قناعه

L. 341; 21,5 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima samo malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Abū Bakr b. Muṣṭafa b. Muḥammad, u gradu Haniji (Kanea, na ostrvu Kreti, Kandiji), polovinom ševala 1140/1727.

(وقع الفراغ عن تنميقه بعون الله وحسن توفيقه على يدى العبد الضعيف ... ابو بكر بن مصطفى بن محمد ... فى نصف من شهر شوال فى يوم الاثنين وقت الضحى فى البلدة المحروسة حانيه لسنة اربعين ومائة والف)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Hasan b. Mustafa, nadčauš u gradu Haniji, 1223/1808.

(مما انعمه الله تعالى الى عبده الفقير حسن بن مصطفى سرچاوش يرلويان حانيه سنة ١٢٢٣ عفى عنه)

Ispod toga je njegov mali lični pečat u kome je upisan datum 1220.

Na kraju, na posebnom listu, je tumačenje jednog ajeta, prepisano rukom istog prepisivača. Ispod toga su dva stiha, u kojima prepisivač kaže da će uskoro ostati poslije njega njegov rukopis i da je ovo on pisao samo zato, da onaj ko bude čitao, moli Božiju milost za njeg.

Uvakufio H. Muhamed Bičakčić iz Sarajeva za Gazi Husrev-begov mekteb, 1264/1847, — s tim da se knjigom koristi tadanji hodža mekteba Ali-efendija Višegradlija dok je god on živ, a poslije njegove smrti da se na isti način knjigom koriste svi muallimi dotičnog mekteba redom kojim budu postavljani. Isto tako dotični muallimi određuju se za muteveliju ovog djela (v. bilješku na rubu prve i posljednje stranice).

(اشبو كتاب مستطاب واقف الحاج محمد بچاقجى غازى خسروبك نام صاحب الخيرات مكتب شريفنده وقف صحيح مؤبد ايله وقف وحبس ايدوب شو شرطله كه مكتب خواجه سى اولان ويشغرادلى على افندى حال حياتنده اولدقجه كيفما يشاء مطالعه ومذاكره ايدوب بعد وفاته مكتب مذكورك هركيم معلمى اولورسه مطالعه ومذاكره سنه تصرف اوله الى يوم القيمة بو منوال اوزره شرط ايلدم اما اتلاف واضاعته مؤدى مكتب شريف مذكوردن اخر يرده مطالعه وعاريت وبيع ورهن اولنمقدن حذر اولنه وهركيم مكتب مذكورك معلمى صبيان اولورسه الى يو القيمة اشبو كتابه انى متولى ايلدم سنه ١٢٦٤ وانا الفقير الواقف الحاج محمد بچاقجى) .

Na rubu stranice 108 nalazi se bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da riječ اقالة (razvrgnuti kupoprodajni ugovor) »bosanskim jezikom znači — raspazariti«. Bilješka je napisana istim rukopisom kao i prethodne bilješke o uvakufljenju, a te je — držimo — pisao navedeni Ali-efendija Višegradlija, ili sam vakif.

966. انفع الدلائل لتحسين صور المسائل 3839.

شرح مختصر القدورى لاحمد بن محمد الموستارى

Komentar Kudurijinom *Muḫtaṣaru*. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī (iz Mostara), umro oko 1190/1776. Rad je autograf i dosta je opširan, a držimo da je unikat, te je dosada bio nepoznat široj javnosti. Pisac je bio muderis i muftija u svom gradu Mostaru. Potpuno mu je ime Aḥmad b. Muḥammad b. Selīm b. Mustafa al-Bosnavī al-Mostārī.*)

Početak:

الحمد لله رب العالمين فى البداية والنهاية على شرح صدورنا للاسلام بهدية الهداية والعناية

---

*) On je pisac čuvene zbirke fetvi na turskom jeziku (Fetāvā Aḥmediye Mostariye, — v. kasnije). Ne treba ga zamijeniti sa drugim, ranijim piscem i muftijom iz Mostara istog imena. To je Aḥmad b. Muṣṭafa Mueḏḏinzāde, Ḍiyā'uddīn al-Mostarī, umro 1090/1679. Naši istoriografi S. Bašagić (Bošnjaci i Hercegovci ..., 358) i M. Handžić (Književni rad ..., 11—12 i al-Ǧauhar al-asnā, 37) govore sasvim nepotpuno i neodređeno o ovom komentatoru, zamjenjujući, odnosno identifikujući ga s tim ranijim piscem, koji je bio sufija, muderis i vjerovatno muftija, te pisac dvije zbirke propovijedi: Enīs el-vā'iẓīn (v. inv. br. 590) i »Muḥarrik al-qulūb« (v. inv. br. 3731 — I, 479—80).

Bašagić (n. mj.) pogrešno pripisuje ovo djelo o propovijedi gornjem komentatoru, a Handžić (n. mj.) također pogrešno pripisuje gornji komentar

وعلى تنوير قلوبنا بمصابيح خلاصة الرعاية تَحْصُل بها الوقاية والكفاية ... وبعد فهذا شرح كتبته على الكتاب الذى صنفه الشيخ ابو الحسن الفقيه البغدادى المعروف بالقدورى ... وسميت هذا الشرح بانفع الدلائل لتحسين صور المسائل .

L. 423; 26 × 17. *Ta'līq* lijep, složen, pisan vještom rukom autora. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa, pisanih rukom autora. Jedan tabak (listovi 274—282) uvezan je obrnuto. Papir bijel, glat, čvrst, listovi po rubovima dohvaćeni vlagom; povez kožni, znatno oštećen i popravljen.

Pisac je djelo dovršio 5. redžepa 1160/1747, kako to sam kaže u bilješci na završetku.

(الحمد لله على الاختتام وعلى نعمه العظام مادامت الليالى والايام ... حرّره وجمعه احوج عباد الصمد راجيا منه المدد احمد بن محمد الموستارى عفا عنهما الخالق البارى ... قد وقع الفراغ من التحرير فى اليوم الخامس من شهر رجب الفرد لسنة ستين ومائة والف من هجرة من له العز والشرف)

S početka ima nekoliko neispisanih lista. Na jednom od njih nalaze se bilješke s područja tesavvufa i tradicije, a sve su pisane rukom komentatora. Tu je crvenim i crnim mastilom krupno napisana riječ باكيكج kao talisman za očuvanje knjiga. U vrhu iste stranice je i vlastoručna bilješka autora, u kojoj se potpisao: »vlasnik rukopisa, sabirač i pisac, ponizni Ahmed, muftija u Mostaru« (استصحبه جامعه وكاتبه الفقير احمد المفتى بموستار عفا عنه الستار) . Ispod toga je njegov lični mali pečat, u kome se teško može pročitati u tri reda otisnuta rečenica na perzijskom jeziku, koja sadrži njegovo ime. (يارب بجمال شرف نور محمد برّشبنم اوله غنجة باغ دل احمد)

Na kraju se također nalazi nekoliko neispisanih listova.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

---

ovom ranijem piscu. Oni — Bašagić i Handžić — očito gornja dva mostarska pisca pogrešno smatraju jednim piscem i tako djela njih obadvojice pripisuju jednom od njih.

(Treba imati u vidu da se na listovima mostarskih rukopisa može naći ime još jednog alima, koji se obično potpisuje samo: »Ahmed el-Mostari«. To je kasniji Ahmed el-Mostari Dizdar, otac Muhammed Emina Dizdara, direktora i rektora bivše Šeriatske sudačke škole i Više islamske šeriatsko-teološke škole u Sarajevu — v. I, 456).

967. الحاوى (الكبير) لابى الحسن الماوردى 3873.

Djelo o fikhu, šafiījskog pravca (*mezheba*). Napisao Abu'l-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad al-Ḥabīb al-Māwardī al-Baṣrī, umro 450/1058. Djelo je raspoređeno u 10 (a prema drugom rasporedu u 30) svezaka. Ovdje imamo samo šesti svezak.

ḤḪ I, 628; GAL I, 386.

Svezak šesti (الجزء السادس), sadrži poglavlje o kupoprodaji (كتاب البيوع). U naslovu rukopisa napisano je da je ovo komentar poznatom fikhskom djelu مختصر المزنى , što nije tačno. Naslov u rukopisu glasi:

اول البيع وهو الجزء السادس من كتاب الحاوى شرح مختصر ابى ابراهيم المزنى رحمه الله
تأليف القاضى الامام ابى الحسن على بن محمد بن حبيب الماوردى البصرى

Početak:

قال الشافعى رحمه الله قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا لا تأكلوا أموالكم بينكم بالباطل، ... فلما نهى رسول الله صلعم عن بيوع

L. 286; 25 × 16,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom, krupniji. Naslovi su pisani krupno, crnim mastilom. Papir žućkast, listovi su dohvaćeni vlagom, naročito pri vrhu, tako da je pismo na mnogim mjestima oštećeno. Prvi list oštećen je dugim vremenom i crvotočinom. Povez je platneni, nov.

Prepis dovršen u petak 13. džumadal-ahira 628/1230.

(هذا آخر كتاب البيع ويتلوه فى الذى يليه كتاب الرهن وافق الفراغ من نسخه يوم الجمعة ثالث عشر جمادى الاخر سنة ثمان وعشرين وستمائة) .

Na naslovnoj stranici nalaze se, pored naslova, nečitka imena ranijih vlasnika, koja su namjerno brisana.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

968. النتف من الفقه 227.

Djelo o hanefijskom fikhu. Naslov u rukopisu je: (هذا كتاب النتف من الفقه) Napisao Abu'l-Ḥasan (-Ḥusayn) 'Alī b. Ḥusayn b. Muḥammad as-Suġdī, umro 461/1068, — kako je to napisano rukom prepisivača na naslovnoj stranici ovog primjerka.

(شيخ الاسلام ابو الحسن على السغدى سكن ببخارى وكان اماما فاضلا ... وروى عنه
شمس الائمة السرخسى السير الكبير مات ببخارى سنة احدى وستين واربعمائة ومن تصانيفه
النتف ... من طبقات المرحوم شمس الدين فى زمن السلطان سليم الثانى)

Isti autor naveden je i u nekim rukopisnim primjercima u svijetu, kao i u bibliografskim izvorima, dok se u drugim rukopisnim primjercima i u istim izvorima navode kao autori i druge ličnosti. To je došlo, vjerovatno, otuda, što je bilo više djela pod istim ili sličnim nazivom od raznih autora, ili što su ovo djelo predavali i prenosili razni učitelji, pa su se nazivi tih djela, kao i imena njihovih pisaca i učitelja, kroz duge vijekove zamijenila i pomiješala krivicom prepisivača. U glavnim izvorima danas se navode slijedeći slični nazivi fikhskih djela:

النتف الحسان على مذهب ابى حنيفة النعمان – النتف فى الفتاوى – النتف الحسان فى
الفتاوى – النتف الحسان – نتف الفتاوى

ḤḤ II, 1925; GAL II, 198; S. I, 657; S. II, 270, 951; Kairo I, 468.

Koje je djelo od ovih djela ovaj naš rukopis i ko je, zapravo, njegov pisac, iz toga svega nije jasno. U ovoj biblioteci nalaze se od ovog istog djela još tri rukopisna primjerka, koji su svi ovdje obrađeni. U naslovima dva od njih navodi se drugi autor. Drugih djela, pod ovim ili sličnim naslovima, ova biblioteka ne posjeduje. No, i približnim uvidom u razne primjerke ovog djela, koji se nalaze u bibliotekama Istoka i Zapada, te obzirom na sadržaj, stil i formulaciju djela, dolazimo do osnovnog zaključka da je autor ovog djela as-Suġdī, kako je to gore navedeno. (V. raspravu u časopisu Iračke Akademije nauka — Mağallat al-magma' al-'ilmī al-'irāqī, svezak XIX, 1970, str. 190—220 i Loebenstein, 99). Isto tako dolazimo do zaključka, da se većina navedenih naziva odnosi na ovo djelo. U poređenju sa ranijim fikhskim djelima može se zapaziti, da rad ima svoje specifičnosti u pogledu formulacije i načina rješavanja pojedinih problema, jer su te formulacije i rješenja praktični i dati u skladu sa mjestom, vremenom i društvenim prilikama, u kojima je autor živio i radio. Otuda sam rad može mnogo pomoći u upoznavanju tih prilika. Uz to autor često navodi, pored mišljenja hanefija, mišljenja i drugih učenjaka, a naročito mišljenja Šafiije.

Djelo je vrijedno i značajno. Iako sadrži rješenja za mnoga pitanja, pa su ga neki svrstali u zbirke fetvi, ono nije rađeno u obliku takvih zbirki u uobičajenom smislu, nego je, po svom stilu i formi sadržine, bliže poznatim fikhskim djelima. Zato smo ga mi ovdje, kao i neki drugi, svrstali u ova djela.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين ... اعلم ارشدك الله
ان الماء على وجهين مطلق ومقيد فاما المطلق فعلى سبعة اوجه احدها ما نزل من السماء والثانى
ما يخرج من الارض

Završetak je poglavljem: كتاب السبق

... وعن محمد انه قال لاسبق الا فى خف او حافر او نصل وكان يجيز السبق على الاقدام
تم الكتاب

L. 173; 28,5 × 16. Nasḫ lijep, različite forme, pisan različitim perom, od ruku različitih prepisivača. Mjestimice u pisanju ima grešaka. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis dovršen 9. zulhidže 1087/1676.

(تم الكتاب بحمد الله ... وكان الفراغ فى التاسع من شهر ذى الحجة الشريفة من
الشهور سنة ١٠٨٧)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj, kasnije pisan. Na naslovnoj stranici je naslov djela i dvije bilješke iz biografije pisca (es-Sugdije), jedan perzijski stih, pečat ove biblioteke, te bilješke sa potpisom i dva pečata ranijeg vlasnika i zavještača (Salih b. Ismail Hromozade, — privremeno kadija u Duvnu. Datum u njegovom vakufskom pečatu je 1284/1867).

969. ISTO **2629.**

Naslov u rukopisu glasi:

كتاب النتف الحسان على مذهب ابى حنيفة النعمان تصنيف الشيخ الامام العالم العلامة
شرف الدين قاسم بن حسين الدمراجى الحنفى

Prema ovom rukopisu, kako vidimo, autor ovog djela bio bi Šarafuddīn Qāsim b. Ḥusayn ad-Damrāğī, umro 854/1459 (GAL II, 198, S. II, 270), — što je za nas neprihvatljivo (v. prethodni broj).

Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 239; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, mnogi listovi su potamnili, dohvaćeni vlagom i prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od knjige.

Rukopis je iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se kratka dova, te nečitko ime i pečat ranijeg vlasnika (. . . sluga siromašnih mevlevija, Šejh Muhamed b. Šejh Salih-efendi, kupio godine 1111/1699), zatim bilješka na našem jeziku u kojoj se kaže da je rukopis kupljen u Travniku. Na slijedećim listovima je sadržaj. Na naslovnoj strani je naslov, dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika, od kojih je prva namjerno brisana, pa je nečitljiva, dok je druga čitljiva (Ali b. Muhamed b. Mustafa Čelebi Kethodazade — Čelebićehajić). Tu su još, pored pečata ove biblioteke, tri lična pečata gornjih vlasnika. (U ovim pečatima, teško čitljivim, mogu se pročitati imena: Ali, Šejh Muhamed, Munla Adem).

970. ISTO 1699.

Na prvom zaštitnom listu neko je kasnije stavio naslov:

كتاب نتف

L. 227; 20 × 13. *Nasḫ-ta'līq* lijep, sitan, složen. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na rubovima su ispisani naslovi crvenim mastilom. Papir tamno-bijel ili žućkast, čvrst, glat, listovi su s početka dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama. Primjerak je lijepo opremljen.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa Vā'izzade (Vaizović) al-Banjalukavi (iz Banje Luke), krajem mjeseca zulkade 1113/1701.

(وقع الفراغ من تنميق هذا الكتاب المسمى بنتف ف اواخر ذى القعدة الشريفة لسنة
ثلاث عشر ومائة بعد الالف عن يد الفقير محمد بن مصطفى الشهير بواعظ زاده البنالوقوى)

Na početku se nalazi sadržaj, ispisan lijepo, rukom prepisivača. Na kraju je kratka biografija pisca (es-Sugdije) uzeta iz djela *Tāǧ at-Tarāǧim* od Kutlubuga, a pisana također rukom prepisivača. Prema ovoj biografiji, kako je ovdje navedena, pisac je umro 401/1010.

Iz Kantamirine biblioteke.

971. ISTO 3290.

U rukopisu je naslov: كتاب النتف الحسان

على مذهب ابى حنيفة النعمان تصنيف الشيخ الامام العالم العلامة شرف الدين قاسم بن
حسين الدمراجى الحنفى

L. 254; 22 × 16. *Nasḫ*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom u prvoj polovini. Papir bijel, deblji, čvrst; povez poluplatneni, nov.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Čelebi Šāmīzāde (Šamić), u srijedu 7. džumadal-ahira 1176/1762.

(وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة نهار چهارشنبه سبع ايام شهر جمادى الآخر
من شهور سنة ست وسبعين ومائة والف احسن الله ختامها وكان الابتداء نهارپازار ارتسى ايضا
على يد الفقير الى كرم الله القدير محمد بن محمد چلبى شامى زاده ...)

Na početku je sadržaj.

972. المبسوط للسرخسى 3777.

Opširno djelo iz hanefijskog fikha u više (15, a prema drugoj raspodjeli 30) svezaka. Napisao Šams al-a'imma Muḥammad b. Aḥmad Abū Sahl as-Saraḫsī, umro 483/1090. Djelo je autor izdiktirao iz pamćenja u zatvoru u gradu Uzdžendu učenicima, koji su ga slušali kroz prozor ćelije i pisali.

ḪḪ II, 1580; GAL I, 373; S. I, 638.

Ovdje se nalazi rukopis samo jednog sveska toga djela.

Svezak treći (الجلد الثالث ، – عدد ٣ kako je označeno na donjem prerezu listova), sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب الصرف do kraja poglavlja باب وكالة الوكيل .

Početak ovog sveska:

كتاب الصرف قال الشيخ الامام الاجل الزاهد شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد
بن ابى سهل السرخسى رحمه الله املاء الصرف اسم لنوع بيع

L. 323; 31 × 21. *Nasḫ*, sitno pisan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju; povez je kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ismā'īl b. Muḥammad b. Abu'l-Fatḥ ad-Dinawšarī aš-Šāfi'ī ar-Rifā'ī, u utorak 27. džumadal-evela 963/1555.

(هذا آخر شرح الوكالة بمعانى صَبِيٍّ فى نهاية القوة والجزالة املاه المتخلص من السجن موضع الملالة المنتظر لتمام الفرج والاقالة ...

وكان الفراغ من كتابته يوم الثلاثاء المبارك السابع والعشرين من شهر جمادى الاول سنة ثلاث وستين وتسعمائة على يد العبد الفقير ... اسماعيل بن محمد بن ابى الفتح الدنوشرى الشافعى الرفاعى ...)

Na početku je sadržaj. U vrhu prve dvije stranice nalazi se kratka bilješka na perzijskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju (وقف ابراهيم پاشا وفقه الله للخير در مسجد خود در قصبهٔ پوچتل).

Iz Karađoz-begove biblioteke

973. روضة القضاة وطريق النجاه 1907.

Djelo o sudijama i sudstvu (sudski postupnik). Napisao Abu'l-Qāsim 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad as-Simnānī al-Ḥanafī, umro 499/1105, — kako je to navedeno u naslovu rukopisa.

GAL I, 373; S. I, 638—9.

ḪḪ (I, 931) kaže da je pisac Faḫruddīn az-Zayla'ī i da je djelo dovršeno 405/1014, što nije ispravno (Faḫruddīn az-Zayla'ī je umro 743/1342). Pisac je kako smo gore naveli i djelo je dovršeno 478/1085. Brockelmann (GAL n. mj.) kaže da je pisac umro 493/1100.

U naslovu rukopisa kaže se:

كتاب روضة القضاة وطريق النجاة تأليف الشيخ الامام العلامة قدوة المحققين زبدة المدققين ابى القاسم على بن محمد بن احمد السمنانى الحنفى قرأ على قاضى القضاة ابى عبد الله الدامغانى الكبير وينقل عنه اشياء فى هذا الكتاب فى مواضع وكان فراغه من تصنيفه صبيحة يوم الجمعة مستهلّ صفَر سنة ثمانٍ وسبعين واربعمائة كما ذكره صاحب الكتاب فى ترجمة الدامغانى الكبير وتوفى السمنانى مؤلف هذا الكتاب سنة ٤٩٩ كما فى الكتاب فى ترجمته

U uvodu pisac djelo posvećuje velikom meceni, »miljeniku vladara pravovjernih« Ebu Ali el-Husejn b. Ali b. Ishak-u. Zatim navodi gornji naziv, koji je dao svome djelu, i raspored djela. On tu ujedno ističe, da njegovo djelo ima prednosti nad sličnim djelima ranijih pisaca, od kojih neke takođe navodi.

U posljednjem poglavlju dat je ukratko istorijat sudstva u islamu i navedeni su halife i njihove sudije od Muhameda alejhisselama do piščeva vremena.

Djelo je vrijedno, naročito za upoznavanje historije sudstva i sudske prakse u svim stoljećima islama.

Početak:

الحمد لله الذى امر الخلق باتباع دينه القويم وتصديق رسوله والاقتداء باحكامه والاخذ بما بيّن وشرع من الاحكام فى كتابه وعلى لسان [illegible] عليه السلام

L. 203; 22,5 × 14,5. *Nasḫ-ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, glat; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, naročito s početka i na kraju, te pri dnu knjige; povez kožni, sa zlatnim obrubom na koricama.

Prepisao neki Aḥmad u ponedjeljak krajem mj. šabana 921/1515.

(وافق الفراغ من كتابته يوم الاثنين المبارك آخر شهر شعبان سنة احدى وعشرين وتسعمائة ... وللفقير ناسخ هذا الكتاب الضعيف العاجز بين الكتّاب :

كاتب هذى النقوش عبد
احمد يدعى بغير خلف

ولشيخنا فى الخط عبد اللطيف العَشْماوى وَقاهُ الله كيدَ الحُسود الغاوى حَيْثُ قال :

(بالله ان نظرت عيناك ما كتبت يد الفقير الى غفران مولاه
فاقرأ له مهدياً ام الكتاب وقل الله يجعل دار الخلد مثواه)

Ispod toga se nalazi bilješka, što ju je marljivi prepisivač našao u originalu iz koga je prepisao ovaj primjerak i nju je ovdje prenio, a u kojoj se kaže, da autor ovog djela ima još, među ostalim što je napisao, dva vrijedna djela i to jedno o islamskom vjerovanju i fikhu, a drugo o ashabima i njihovim učenicima, te halifama i haridžijama. Prvo je od ovih pod naslovom: كتاب التشويق الى العلوم والبحث عن حقيقة المعلوم , a drugom je naslov:

كتاب المرشد الى معرفة اصحاب النبى ﷺ والتابعين بعدهم والخلفاء والخوارج

Izvori kojima raspolažemo ne navode ni nazive ovih djela, pa smo ih ovdje zabilježili da bismo doprinijeli njihovom očuvanju od zaborava bar po nazivu. Evo spomenute bilješke o njima:

ووجدت بالاصل اى المنقول عنه هذه النسخة ما نصه ومن مصنفات صاحب هذا الكتاب كتاب التشويق الى العلوم والبحث عن حقيقة المعلوم يشمل على اصول الدين والفقه ومسائل الفروع والحساب والفرائض ونوادر المسائل التى تراضى بها العلماء باسم المقتدى بامر الله

ولصاحب الروضة كتاب المرشد الى معرفة اصحاب النبى صلى الله عليه وسلم والتابعين بعدهم والخلفاء والخوارج

Na početku je sadržaj. Na kraju sadržaja je bilješka o posljednjem halifi koji je vladao u vrijeme pisanja ovog djela. Poslije sadržaja nalaze se tri neispisana lista. Na rubu naslovne stranice je ime i zamrljan lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija).

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin u Sarajevu 1931 (v. kratku bilješku na prvom neispisanom listu).

974. شرح ادب القاضى (القضا) 577.

Komentar djelu *Adab al-qāḍī* o postupku pred šeriatskim sudovima. Osnovno djelo (*Adab al-qāḍī*) napisao je Abū Bakr Aḥmad b. 'Omar al-Ḫaṣṣāf, umro 261/874, a ovaj komentar al-imām Burhān al-a'imma 'Omar b. 'Abdul'azīz b. Māza al-Ḥusām aṣ-Ṣadr aš-Šahīd, umro 536/1141. (U rukopisu je ime komentatora: 'Omar b. 'Abdul'azīz b. 'Omar — 'Amr — b. 'Abdul'azīz).

ḤḪ I, 46; GAL I, 173; S. I, 292.

Ovaj komentar je zapravo proširena prerada navedenog Ḫassāfova djela, koja je napisana po starom klasičnom sistemu kao samostalan rad, a ne kao komentar u kasnijem popularnom smislu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين .. قال الشيخ الامام الاجل ... برهان الائمة فى العالمين ابى المعالى عمر بن الشيخ الاجل برهان الائمة عبد العزيز بن عمر (عمرو ؟) بن عبد العزيز نور الله مضجعها اما بعد فقد طلب منى بعض اصحابنا

Komentar je raspoređen u 120 poglavlja, kao i osnovno djelo, i pisac je naveo cijeli sadržaj u uvodu.

L. 201; 26,5 × 18,5. *Nasḫ* stari, arapski. Po rubovima nekih listova s početka ima nešto glosa. Stranice, izuzev prve dvije, obrubljene su sa dvije crvene linije. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi, među kojima i prva dva, oštećeni su i prosuti; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis dovršen 26. zulkade 999/1590.

(وكان الفراغ من هذه النسخة المباركة يوم السبت المبارك سادس عشرين ذى القعدة الحرام سنة تسع وتسعين وتسعمائة)

Na naslovnoj stranici, pored naslova, koji je kasnije napisan, nalaze se imena ranijih vlasnika, od kojih su neka namjerno pobrisana (Abdulbaki b. Dursun b. Murad, Abdulbaki b. Muhamed u gradu Serezu 1059/1649, Ahmed b. Redžeb, službenik u inspekciji vakufa, datum u pečatu 1121/1709, Šerīfzade Sejjid Sun'ullah).

Ispod toga je kratka biografija pisca, uzeta iz djela *Tāğat-Tarāğim*, od Ibn Kutlubuga.

975. عمدة المفتى والمستفتى 3176.

Kratko djelo o hanefijskom fikhu. Napisao aṣ-Ṣadr aš-Šahīd 'Omar b. 'Abdul'azīz b. 'Omar b. Māza al-Buḫārī al-Ḥanafī, umro 536/1141 — kako je navedeno u nekim rukopisima ovog djela u svijetu i u nekim izvorima.

Kairo I, 445; Ḏayl II, 1244; GAL I, 374.

Naslov u rukopisu, stavljen kasnije, glasi: عمدة المفتى على مذهب الامام الاعظم, a u vrhu prve stranice napisan je naslov, čini se, rukom prepisivača: كتاب عمدة المفتى . Na naslovnoj stranici neko je bio ranije napisao crvenim mastilom naslov, koji je izblijedio: نقاية لقاضيخان . ḤḪ (II, 1971) spominje neku *Nuqāyu* za koju kaže da se još naziva *al-'Umda*. O kojem je zapravo djelu riječ u ovom rukopisu, nije sasvim jasno.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ... باب ما يجوز به الوضوء وما لا يجوز الماء الجارى يجوز الاغتسال فيه والوضوء منه

Posljednje poglavlje je: كتاب الوصايا — i باب الحكايات .

L. 85; 17,5 × 13. *Nasḫ*, djelomično vokalizovan. Po rubovima listova ima glosa, od kojih su neke na turskom jeziku. Papir tamnobijel, deblji, povez kožni.

Rukopis potiče iz vremena prije 930/1523. godine, — kako se to razumi iz bilježaka na kraju, koje sadrže datume rođenja neke djece.

Na prvoj korici nalaze se bilješke na turskom jeziku s područja fikha. Na drugom zaštitnom listu su dvije bilješke ranijeg vlasnika (hafiz Muhamed Baki Džino-zade) sa njegova dva mala lična pečata i jednim velikim vakufskim pečatom. U prvoj bilješci navedeni vlasnik kaže da je rukopis kupio kod preprodavca knjiga. Datum u pečatu ispod bilješke je 1192/1778. U drugoj bilješci on kaže da zavješta ovaj rukopis i određuje za mutevelıju najstarijeg i najzrelijeg svog potomka. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i ime jednog vlasnika (Husejn b. Muhamed). Na rubu posljednje stranice nalaze se bilješke na turskom jeziku sa datumima rođenja neke djece. Na slijedećim stranicama nalaze se bilješke s područja fikha. Na nutarnjoj strani druge korice nalaze se neki datumi i bilješke manje važnosti.

Uvakufio Džino-zade.

976. طلبة الطلبة 2702.

Rječnik fikha, u kome se tumače pojmovi i termini u šeriatskom pravu hanefijskog pravca. Napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142.

(ḤḪ II, 1114, GAL, S. I, 762 i AM I, 608 navode djelo pod istim naslovom od drugog pisca, a to je: 'Abdu'lkerīm b. Muḥammad b. Aḥmad aṣ-Ṣabbagī al-Madīnī, učenik Abu'l-Jusra al-Pezdevije koji je umro 493/1100).

GAL I, 428; S. I, 762.

Naslov u rukopisu glasi:

كتاب طَلِبة الطلبة من مصنفات الشيخ الامام العالم الاستاذ نجم الدين جمال الاسلام
زين الائمة ابو حفص عمر بن محمد بن احمد بن اسماعيل النسفى رحمة الله عليه .

Djelo je raspoređeno na dva dijela. U prvom dijelu, koji obuhvaća 214 lista, riječi su poredane prema poglavljima fikha, a u drugom, koji obuhvaća 62 lista, abecednim redom, i to prema njihovom obliku i izgovoru u upotrebi, a ne prema korijenu riječi. Drugi dio ima i poseban naslov: المنتخب من طَلِبة الطلبة

Početak prvog dijela:

الحمد لله الذى رفع العلم واهله ووضع الراضِى بالجهل وجهله ... قال الشيخ الامام الحاج ...
سألنى جماعة من اهل العلم شرح ما يشكل على الاحداث ... كتاب الطهارة.

Početak drugog dijela:

كتاب طلبة الطلبة المنتخب من طلبة الطلبة مرتبا على حروف الهجاء بايراد كل لفظ كما هو
مستعمل فى الكتب من غير اعتبار الحروف الاصلية تسهيلا للامر على الطلبة

باب الالف

الاستطابة طلب الطيب بالطهارة

L. 276 (214 + 62); 19 × 12. *Nasḫ* starinski, mjestimice vokalizovan. Naslovi su pisani crnim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom ili crnom crticom. Papir žućkast, deblji, prvi list je oštećen, a mnogi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ša'bān b. Baktān b. Toqat ar-Rūmī, u turbetu Ebu Hanife (u Bagdadu), mjeseca redžepa 672/1273, kako je to zabilježeno na kraju oba dijela.

(تم الكتاب بحمد الله ... على يد العبد الضعيف ... شعبان بن بكتان بن توقات الرومى
المقيم بمشهد الامام ابى حنيفة فى شهر المبارك رجب سنة اثنين وسبعين وستمائة)

Na početku se nalazi sadržaj, pisan kasnije na dodatim listovima. Na naslovnoj stranici je sadržaj, pisan rukom prepisivača, ispod naslova. Tu je i nekoliko imena ranijih vlasnika, koja su namjerno pobrisana. (Među njima se može pročitati: دخل فى سلك الفقير ابو الوفا الكواكبي . Isto ime, također namjerno brisano, nalazi se na nutarnjoj strani posljednje korice. Kod drugog vlasnika, čije je ime nečitko, može se pročitati da je bio muftija u Halebu. Pečat ispod toga je nečitak).

977. منظومة النسفى فى الخِلاف 249.

Djelo u stihovima (versifikacija) o razilaženju šeriatskih pravnika (imama) u pojedinim pravnim pitanjima. U uvodu rukopisa naslov je: كتاب فى الخلافيات . Napisao isti autor kao kod prethodnog djela (Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī).

GAL I, 428; S. I, 761.

Djelo je raspoređeno na deset glava *(bāb)* prema stanovištima raznih pravnika, a broji 2666 stihova i dovršeno je 504/1110. Poznato je u šeriatsko-pravnoj literaturi i mnogo je komentarisano.

Početak: بسم الاله رب كل عبد والحمد لله ولىّ الحمد

L. 102; 26 × 18. *Nasḫ* stari, arapski, pisan krupno, u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima dosta glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Naslovi su mjestimice pisani crnim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao Yaḥyā b. Šamsuddīn, 8. šabana 772/1370.

(اتفق الفراغ من نسخه للعبد الضعيف ... يحيى بن شمش الدين ... فى يوم الخميس
وقت الظهر الثامن من شهر شعبان لسنة اثنى وسبعين وسبعمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov, kasnije pisan, ime ranijeg vlasnika (Mustafa b. Sinan, bivši kadija Meke i Medine, rodom iz Yedrene, nastanjen u Istanbulu, 1038/1628.

Na slijedećem listu nalaze se bilješke s područja fikha uzete iz raznih komentara. Na naslovnoj stranici su također bilješke iz fikha, te potpis ranijeg vlasnika (Mustafa b. Muhamed, zv. el-Emānī, 983/1575) i pečat u kome je upisano ime Mahmud b. Mustafa. Na kraju su opet bilješke iz fikha uzete većinom iz djela *Wāqi'āt*, te kraća rasprava (rješenje jednog pitanja) s područja vasijjeta (oporuke), što je sve pisano rukom istog prepisivača.

Uvakufio Muhamed Sadik b. Muhamed-efendi Česrija, kadija, nastanjen u mahali Džamii-atik (Careva džamija) u Sarajevu, za Osman Šehdi-efendinu biblioteku (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

978. (كتاب) المخْتلف فى شرح منظومة النسفى 456.

Komentar prethodnoj Nesefijinoj *Manẓūmi*. Napisao 'Alā'uddīn Muḥammad b. 'Abdulḥamīd b. al-Ḥasan b. Ḥamza al-Usmandi as-Samarqandī, umro 552/1157.

Gornji naslov je prema rukopisu — iako je taj naslov na rukopisu napisan kasnije — i prema ḤḪ (II, 1868). Isma'īl-paša (AM II, 92) i Brockelmann (GAL I, 428) navode komentar dotičnoj *Manzūmi* od gornjeg autora pod naslovom: حصر المسائل وقصر الدلائل (فى شرح منظومة النسفى) Isma'īl-paša (n. m.), Brockelmann (I, 375) i ḤḪ (II, 1636) navode i gornji naš naslov kao naslov posebnog, drugog djela ovog autora. Nama se pak čini da je kod oba naslova riječ o ovom istom komentaru.

Ime autora navedeno je prema Isma'īl-paši (n. m.).

ḤḪ II, 1868; AM II, 92; GAL I, 375, 428; Kairo I, 461.

Početak:

الحمد لله المتفرِّد بذاته المتقدّس باسمائه وصفاته ... كتاب الصلاة باب قول ابى حنيفة على خلاف قول صاحبيه

L. 317; 25,5 × 18,5. *Nasḫ-ta'līq* starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je vokalizovan. Uvod spjeva je izostavljen. Naslovi su pisani crnim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepisao Yaḥyā b. Ilyās b. Emīr Daula al-Qonawī- u medresi al-Muqaddamiyya, u Damasku, u utorak 22. ramazana 730/1329.

(تم الكتاب بعون الملك التواب ... ضحوة نهار الثلثا الثانى والعشرين من شهر رمضان المبارك سنة ثلثين وسبعمائة فى المدرسة المقدمية بدمشق المحروسة على يد العبد الفقير ... يحيى بن الياس بن امير دولة القونوى عفا الله عنهم ...)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov djela, stavljen kasnije, ime zavještača i njegov pečat. Na slijedećim dodatim listovima nalaze se dvije kratke dove, te sadržaj. Na kraju sadržaja je bilješka sa imenom alima koji je sadržaj napisao (Ali b. Šejh Mahmud b. Ahmed-efendi b. Šejh Habib, 2. muharrema 1152/1739). Na naslovnoj stranici nalaze se imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Redžeb, 1043/1633) — i Zejnulabidin b. Ibrahim-beg b. Husejn-beg Hajlizade — ? — ili Hajrizade — ? —, rodom iz Foče, 1140/1727).

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić, čiji se pečat nalazi na nekoliko mjesta u rukopisu.

979. حقائق المنظومة 311.

Komentar prethodnoj Nesefijinoj *Manẓūmi*. Napisao Abu'l-Maḥāmid Maḥmūd b. Muḥammad b. Dawūd al-Lu'lu'ī al-Buḫārī al-Afšanǧī, umro 671/1272. Pisac je na ovom komentaru radio sedam godina i dovršio ga u Buhari 666/1267. Naslov komentara je prema rukopisu. Brockelmann (GAL I, 428) pogrešno kaže da je naslov ovom komentaru حصول المأمول

ḤḪ II, 1868; GAL I, 428; S. I, 761; AM II, 405.

Početak:

الحمد لله الاحد بذاته الواحد بصفاته الواسع بحسن رأفته المحسن بوسع رحمته

L. 239; 26 × 18. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom, velikim dijelom vokalizovan. Osnovni tekst pisan je krupno. U vrhu prve stranice je Besmele, lijepo napisano hatti-kofijom sa ukrasima. Po rubovima nekih listova ima nešto ispravaka i glosa. Papir tamnožućkast, deblji; listovi, naročito s početka i po rubovima, dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh b. Abū Bakr b. Ḥaği al-Ḫaṭīb al-Kāriyānī, u medresi Medždiyya, u mjestu ... (Ma ... abad? ... nečitko), u ponedjeljak 21. džumadel-ula 757/1356.

(تم الكتاب على يد العبد الضعيف ... عبد الله بن ابى بكر بن حاجى الخطيب الكاريانى فى وقت العصر يوم الاثنين الحادى والعشرين من جمادى الاولى لسنة سبع وخمسين وسبعمائة بالمدرسة المحدية بما ... آباد ؟ صانها الله تعالى عن الافات والبليات)

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, uzete iz raznih fikhskih djela. Na naslovnoj stranici, pored takvih bilježaka, nalaze se i bilješke sa imenima ranijih vlasnika (koje su vrlo stare, ali, nažalost, nečitke: — Mahmud b. ..., b. Hamid ... — 847/1443). Lični pečati, koji se nalaze ispod ovih bilježaka također su nečitljivi. Na kraju je sedam lista ispunjeno bilješkama iz fikha. Neke od ovih su na perzijskom jeziku. Ispod ovakve jedne bilješke na perzijskom jeziku, nalaze se potpisi trojice alima (Ebu '-Kasim b. Ahmed, Junus b. Musa, Muhamed b. Osman —

شود والله اعلم كتبه ابو القاسم بن احمد شود والله اعلم كتبه يونس بن موسى بن على العقيلى

شود والله اعلم كتبه محمد بن عثمان بن محمد)

Sve ove bilješke, na početku i na kraju, su vrlo stare.

Iz Kantamirine biblioteke.

980. المصفى فى شرح منظومة النسفى 377.

Komentar Nesefijinoj *Manẓūmi*, što ga je napisao kasniji Nesefija Abu 'l-Barakat 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, umro 710/1310. Ovo je skraćena prerada opširnijeg komentara المستصفى od istog komentatora, kako je to navedeno i na kraju ovog rukopisa.

ḪḪ II, 1867; GAL I, 428.

Početak:

اَلْحَمْدُ لِمَنْ تَمَّتْ نِعْمَتُهُ والشكر لمن سبقت رحمته

L. 210; 28 × 17,5. *Nasḫ-ta'līq* starinski, pisan vještom rukom, velikim dijelom bez tačaka. Naslovi su s početka pisani crvenim, a poslije crnim mastilom. Po rubovima samo malog broja listova ima nešto ispravaka i glosa. Papir tamno-žućkast, deblji, neki listovi dohvaćeni su vlagom, a neki oštećeni crvotočinom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Ibrāhīm b. Emīr 'Ālim Qawām az-Zarnūğī (?) 713/1313, — kako se može razumjeti iz bilješke na kraju i broja 713 koji je tu napisan crvenim mastilom, te sudeći po starini pisma i papira. Jasan datum, koji se je nalazio ispod bilješke, odsječen je prilikom uvezivanja rukopisa.

(حصل الفراغ من كتابة كتاب المصفى بعون الله الميسّر بقوله ثم بجزاه الجزاء الاوفى المفتح

للمذنبين ابواب الفضل والرجا المكرم بالعقل والحجى ... على يدى العبد المرتكب ... ابراهيم

بن امير عالم الملقب بقوام الزرنوجى – الزرنوخى ؟ ... ٧١٣)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov, napisan kasnije krupnom kaligrafijom. Na slijedećem neispisanom listu nalaze se bilješke s područja fikha. Ispod njih su poučni stihovi na perzijskom jeziku o lijepom vladanju i radinosti, koji se teško čitaju zbog slabog pisma. Na naslovnoj stranici nalazila se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika, ali je namjerno izbrisana. Može se samo pročitati da je dotični živio u Brusi. Tu su i dva pečata (ove i Šehdine biblioteke).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

981. Zbirka (مجموع) , 2 1643.

L. 233, 23,5 × 15,5.

1. L. 1—231. ISTO

Svezak prvi — الجزء الاول من المصفى sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب الوصايا

Nasḫ i *ta'līq* pomiješani. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom, krupnije. Gornja polovina lista 49. otkinuta i izgubljena. Listovi 104. i 109. izgubljeni i mjesto njih stavljeni drugi, neispisani listovi. L. 172^b neispisan. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni, nov.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je nepotpun naslov, pisan rukom prepisivača.

2. L. 232—233 (رسالة فى فضل العرب)

Kratka risala o vrlinama i prednosti Arapa, prepisana kasnije drugim rukopisom. To je, po svoj prilici, انفع القرب فى فضل العرب — skraćena prerada risale محجة القرب الى محبة العرب . Oboje napisao Abu'l-Faḍl 'Abdurraḥīm b.al-Ḥusayn b. 'Abdurrahmān b. Abū Bakr b. Ibrāhīm al-'Irāqī, umro 806/1404 (v. AlM I, 562, GAL II, 66,⁶). U rukopisu je pak navedeno da je pisac risale 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr Ibrāhīm al-'Irāqī (a to je djed gore navedenog pisca), što, kako izgleda, nije tačno.

Početak poslije Besmele:

قال الشيخ الامام العالم العلامة ابو الفضل عبد الرحمن بن ابى بكر ابراهيم العراق الحمد

لله الذى فضل العرب بارسال نبيه سيد البشر منهم نبيا وانزل احسن الكتاب

Nasḫ slab. Papir kao gore.

Na kraju se nalazi bilješka, u kojoj se kaže, da je prepis dovršen 996/1587

(وقد اكمل الفقير كاتبه تبييضه ليلة الاثنين من اواخر ربيع الاول سنة ست وتسعين وتسعمائة)

što se, po svemu sudeći, odnosi na neki raniji primjerak, iz koga je, možda, ovaj primjerak prepisan.

982. شرح منظومة النسفى **273.**

لقره حصارى

Komentar navedenoj Nesefijinoj *Manẓūmi*. Napisao Maulā Ḫaṭṭāb b. Abū'l-Qāsim al-Qaraḥiṣārī, umro oko 730/1329.

GAL, S. I, 761—2; ḤḪ II, 1868; AM I, 347.

Djelo je dovršeno u Damasku 717/1317. i raspoređeno je u dva dijela. Ovaj primjerak je komplet u jednom svesku.

Početak: الحمد لله المتفرد بالعظمة والكرياء المختص ذاته بالقدم والبقاء

L. 385 (194 + 191), 27 × 18. *Nasḫ* starinski. Tekst Manzume pisan crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova nalaze se kratke bilješke. Papir žućkast, deblji, povez polukožni, sa zatvaračem.

Prepisao oba dijela Mūsā b. Yūsuf b. Rustem, 788/1386.

(وقع الفراغ من تنميقه وقت الضحوة الكبرى فى يوم الخميس فى الحادى والعشرين من ربيع الآخر سنة ثمان وثمانين وسبعمائة على يد العبد الضعيف موسى بن يوسف بن رستم)

S početka, na novim, kasnije dodatim listovima, nalaze se razne bilješke, među kojima: popis djela Abu'l-Barakat Abdullaha an-Nasafije, kratka biografija autora ovog komentara, kratka bilješka u kojoj se kaže da je rukopis kupio Muhamed Baki Džinić iz ostavštine Hajrića (قد اشتراه من مخلفات خيرى زاده وانا الفقير محمد باقى جينوزاده) . U malom pečatu kupca ispod te bilješke datum je (1)207/1792. Tu je i sadržaj prvog dijela. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke iz fikha. U vrhu te stranice su imena ranijih vlasnika (Ebu Bekr b. Rustem, b. Ahmed eš-Šervani, Ibrahim . . . b. Hasan b. Ahmed). Na početku drugog dijela nalazi se njegov sadržaj, pisan kasnije na dodatim listovima. Na naslovnoj stranici ovog dijela su takođe bilješke iz fikha.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade (v. bilješku i pečate s početka).

983. (شرح لمنظومة النسفى) **663.**

ناقص فى اوله وآخره

Veći fragment nekog komentara Nesefijinoj *Manẓūmi* od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

Početak je ovdje:

باب فتاوى الشيخ والشيبانى خالفه وفات نص الثانى ... وناقض وضوءه قئ الدم ...

قال ابو حنيفة اذا قاء دما سايلا وغلب على البزاق نقض الوضوء سواء ملأ الفم او لم يملأه وقال محمد

L. 121; 27,5 × 19. *Nasḫ* specifičan, pisan oštrim slovima, vještom rukom. Stihovi *Manẓūme* pisani su crvenim mastilom. Papir žućkast i crvenkast (rumen), deblji, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić (v. bilješku na prvom listu).

984. ملتقى البحار من منتقى الاخبار **658.**

فى شرح منظومة النسفى

Komentar navedene Nesefijine *Manẓūme*. Napisao Abu'l-Mafāḫir Muḥammad b. Abu'l-Qāsim Maḥmūd b. Muḥammad as-Sadīdī az-Zauzanī, umro oko 799/1396.

ḤḪ II, 1868; GAL I, 428.

Brockelmann (S II, 270) tvrdi da je pisac komentara umro 801/1398. Ismā'īl-paša (AM II, 140) dokazuje pretpostavku da je pisac umro oko 699/1299. Iz uvoda, pak, našeg rukopisa, koji je dovršen 793/1390. razumi se da je pisac u vrijeme prepisa ovog rukopisa bio živ. Zato smo naveli gornji približni datum njegove smrti. Ostaje, pak, nejasna tvrdnja Ismā'īl-paše (n. m.) da je vidio dva rukopisa (Nuri Osmanije i Brusa) navodno ovog komentara, u kojima se kaže da je pisac djelo dovršio 695/1295. Inače, on (n. m.) kaže da u bibliografskim izvorima nije našao datum smrti ovog pisca.

U uvodu pisac kaže da je komentar napisao na traženje svoga sina 'Abdul'azīza. Komentar je raspoređen u dva dijela. Ovdje se nalazi samo ovaj prvi dio.

Svezak prvi (الجزء الاول), sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب الوصايا

Početak: واحمده على بدائع كرمه المتوافرة درر انوائها

L. 253; 25,5 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst vokalizovan je samo s početka. Listovi 159. i 229. su izgubljeni i mjesto njih stavljeni drugi, neispisani listovi. Na rubovima nekih listova nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je sravnjeno sa nekim ispravljenim primjerkom, možda i sa autografom (بلغ مقابلة). Folijacija listova označena je kasnije. Papir žućkast, deblji, listovi dohvaćeni vlagom; povez platneni, nov.

Prepisao Yūsuf b. Ḫalīl b. Ibrāhīm, u nedjelju 4. rebiul-ahira 793/1390.

(نجز الجزء الاول من ملتقى البحار شرح المنظومة المعروف بالزوزنى على يد العبد الفقير الى
الله تعالى يوسف بن خليل بن ابراهيم الشهير والده بالبخارى الحنفى مذهبا ومعتقدا عفا الله عنه
... يتلوه فى الجزء الثانى باب مقالات الامام الثانى على خلاف مذهب الشيبانى وكان الفراغ
من ذلك نهار الاحد رابع ربيع الآخر سنة ثلاث وتسعين وسبع مائة ...)

Na naslovnoj stranici nalazi se sadržaj, pisan kasnije, i sitno pisana bilješka o nekim blagodatima vjere i o zahvalnosti na njima.

Uvakufio Murad-kapetan b. Osman (Gradaščević), 1232/1816 (v. bilješku na naslovnoj strani).

(قد وقف هذا الكتاب وقفا شرعيا طلبا لمرضاة الله تعالى مراد قپودان بن عثمان ... سنة
١٢٣٢)

Iznad ove bilješke je njegov mali lični pečat.

Na kraju se nalazi bilješka sa datumom smrti Odabašić — Odabašazade — Ibrahim-age (umro u petak 2. rebiul-evvela 1276/1859).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

985. (كتاب فى الفقه) 386.

Djelo o fikhu šafiijske škole, nepotpuno, od nepoznatog pisca. Jedan svezak sadrži *ahkām* od poglavlja كتاب الجنايات do kraja poglavlja كتاب حد القذف . U tekstu se mjestimice navodi šafiijski pravnik al-Qaffāl (Abū Bakr Muḥammad b. Aḥmad b. al-Ḥusayn aš-Šāšī al-Qaffāl, umro 507/1113, — v. GAL I, 390; — ili njegov sin Qasim b. Muhammad Ibn al-Qaffāl aš-Šāšī aš-Šafi'ī, — v. ḤḪ I,

466). Od ranijih djela kojima se autor služio navodi se djelo *aṭ-Ṭaqrīb*, koje je napisao navedeni Ibn al-Qaffal (v. ḤḪ n. m.).

Početak:

كتاب الجنايات ... الجراح القتل المحرم موجب للقصاص والاصل فى التحريم
والقصاص الكتاب والسنة والاجماع .

L. 273; 25,5 × 17. *Nasḫ* starinski, lijep, pisan oštrim perom, prilično krupnim slovima. Naslovi su pisani širokim perom, krupnije, crnim mastilom. Po rubovima listova ima nešto bilježaka i ispravaka. Papir žućkast, deblji, krhak; povez polukožni, oštećen.

Prepisao aš-Šarīf Abū Muḍar b. Abū Turāb al-'Alawī al-Madīnī al-Ḥusaynī, 6. muharema 545/1150.

(فرغ من نسخه يوم السبت سادس المحرم من سنة خمس واربعين وخمسمائة وكتبه
الشريف ابو مضر ابن ابى تراب العلوى المدينى الحسينى رحم الله من قرأه ودعا له)

Ispod toga se nalazi bilješka, u kojoj se kaže, da je ovaj rukopis sravnjen sa originalom, iz koga je prepisan i da su iz tog originala ovdje prenesene sve slabosti, greške i nejasnoće uz oznaku tih mjesta na margini, — »dok nam Bog dadne jedan ispravan primjerak na koji se može osloniti pri ispravljanju tih mjesta«.

(قوبل بالاصل المتسخ منه معها فيه من السقم والغلط ومواضع الاشكالات معلما عليها
فى الحاشية الى ان يسهّل الله تعالى نسخة يرجع عليها فى تصحيحها والسلام)

Na naslovnoj stranici neko je kasnije bio pogrešno napisao da je ovo Gazalijin احياء العلوم , a drugi je tu bilješku prebrisao i iznad nje zabilježio na turskom jeziku da je ovo neko djelo s područja šafiijskog fikha. Tu je i bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Ahmed) i sa oznakom cijene ovog rukopisa (903 ?). — Ispod toga se nalazi pečat Šehdine i ove biblioteke.

Ovo je jedan od najstarijih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, — prema onom što se do sad zna.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

986. كتاب العتّابى 685.

على مذهب الامام الاعظم ابى حنيفة النعمان بن ثابت

Djelo o fikhu, hanefijskog pravca. Naslov je prema rukopisu. Inače, pod tim nazivom ne nalazimo nikakvo djelo u bibliografskim izvorima i katalozima koji su nam pristupačni. Držimo da je to djelo, poznato pod naslovima: الفتاوى العتابية ili جامع الفقه , što ga je napisao Abū Naṣr Aḥmad b. Muḥammad b. 'Omar al-'Attābī al-Buḫārī, umro 586/1190 (v. ḤḪ I, 567; Kairo I, 414; GAL S I, 643; AM I, 87; Ahlwardt IV, 47). Istina, ḤḪ (n. m.) navodi da je ovo djelo u četiri sveska, dok drugi izvori to ne kažu. Ovaj naš rukopis je potpuno djelo, u jednom svesku.

Početak:

الحمد لله (المُوَحَّد بذاته) المحمود بصفاته الذى من توكل عليه كفاه ومن التجأ اليه
تولاه .... باب ما ينقض الوضوء ومالا ينقض

Završetak:

الجهاد واجب على المسلمين لقوله تعالى قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ... الآية وقوله ﷺ
امرت ان اقاتل الناس ... الا ان بعض المسلمين فى سعة من العقود .... فاذا صار النفير ...

L. 192; 24 × 17,5. *Nasḫ*. U pisanju ima grešaka. Po rubovima nekih listova ima nešto ispravaka. Papir tamnobijel, deblji, nekoliko lista s početka oštećeno je pri vrhu; povez polukožni, sa zatvaračem.

Rukopis potiče iz XVI ili XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka iz fikha, cijena knjige (360), te imena dvaju ranijih vlasnika i pečat jednog od njih (Ali b. Hadži Džafer; H. Ahmed b. Fadlullah Serhatlija, nastanjen u Sarajevu, 1130/1717).

987. بدائع الصنائع فى ترتيب الشرائع 3841.

للكاشانى

Komentar djelu تحفة الفقهاء . Osnovno djelo napisao je 'Alā'-uddīn Muḥammad b. Aḥmad Abū Bakr as-Samarqandī, umro 538/1144, — a ovaj komentar Abū Bakr Mas'ūd b. Aḥmad al-Kāšānī, umro 587/1191. Komentator je učenik i zet autora osnovnog djela. On je razradio i nadopunio djelo svoga učitelja, obraćajući naročitu pažnju na sistem i raspored pitanja.

GAL I, 374; ḤḪ I, 371.

Komentar je u tri sveska, od kojih se ovdje nalazi samo ovaj drugi svezak.

Svezak drugi (الجزء الثانى), sadrži poglavlja od كتاب الشركة do kraja poglavlja كتاب القرض

Početak ovdje:

كتاب الشركة – الشركة فى الاصل نوعان شركة الاملاك وشركة العقود

L. 185; 26 × 18. *Ta'līq*. Istaknute riječi napisane su crvenim mastilom ili su podvučene crvenom crticom. Papir bijel, potamnio, listovi dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis dovršen 13. rebiul-evvela 949/1542.

(قد تم كتاب القرض وهو آخر الجزء الثانى من البدائع يتلوه كتاب الشفعة ... وقع
الفراغ منه بروز دوشنبه ثلث عشر ربيع الاول سنة تسع واربعين وتسعمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov i sadržaj. U naslovu je pogrešno navedeno da je ovo III svezak

Iz Karađoz-begove biblioteke.

988. Zbirka (مجموع) , 2 1106.

L. 92; 19,5 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača. Papir tamno-bijel, deblji; povez kožni, sa utisnutim jednostavnim ornamentima (muhri-Suleiman) na koricama.

1. L. 1—59. المقدمة الغزنوية

Kratko djelo o hanefijskom fikhu *('ibādāt)*. Napisao aš-Šayḫ Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī al-Ḥanafī, umro 593/1196 (v. I, 124). Djelo je raspoređeno na osam poglavlja sa podnaslovima.

Prepisao Muḥammad b. Sulaymān, mjeseca redžepa 973/1565.

(وكان الفراغ من كتابته فى يوم دوشنبه من شهر رجب سنة ثلث وسبعين وتسعمائة وانا الحقير
محمد بن سليمان)

2. L. 60—92. (اعلال بعض الكلمات العربية بالتركيــة)

Gramatička analiza nekih arapskih riječi, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

الصلوة مصدردر اصلنده صلية ايدى ياحرف علت متحرك ما قبل حرف صحيح ساكن

U sredini su dva lista izgubljena i mjesto njih su stavljeni novi, neispisani listovi.

Rukopis potiče iz druge polovine XVIII-tog stoljeća. Na kraju se nalazi datum 1030/1620, ali to je, vjerovatno, datum originala, iz koga je ovaj primjerak prepisan.

Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je vlasnik ove zbirke Hasan b. Mustafa Mišozade, u Rogatici, u mahali Sinan Vojvode, 1192/1778 (mahala i džamija pod istim nazivom nalazi se i u Sarajevu). Moglo bi biti da je on i prepisivač ovog rukopisa pod t. 2.

Na naslovnoj stranici pod t. 1. nalaze se poučne bilješke. Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

989. Zbirka (مجموع) , 2 **970.**

L. 101; 21 × 15. *Nasḫ*. Papir tamno-bijel, deblji, povez polukožni, sa zatvaračem.

1. L. 1—53. ISTO kao br. 988,[1]

Primjerak je s početka nepotpun. Mjesto izgubljenih listova stavljeni su drugi, neispisani listovi. Stranice su, u prvoj polovini, obrubljene crvenom linijom.

2. L. 54—101. منية المصلى وغنية المبتدى

Djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Sadīduddīn al-Kašgarī, umro 705/1305 (v. br. 913,[2]).

Prva dva lista oštećena su pri dnu. Nekoliko stranica (prva, jedna u sredini i tri na kraju) obrubljene su crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača.

Prepisao oba djela Riḍwān b. Ḫiḍr, u Banjoj Luci u ponedjeljak početkom safera ... i u srijedu početkom džumadal-ūla 1024/1615.

(تحريرا فى اوائل صفر المصفر فى يوم دوشنبه ... فى اوائل جمادى الاولى فى يوم چهار شنبه

بمقام بانه لوقه كتب الفقير الحقير رضوان بن خضر سنة اربع وعشرين والف)

Na prvom zaštitnom listu pod t. 1. nalazi se crvenom tintom krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa pomoćnik glavnog muezina Bošnjak Abdullah Kučuk. Na drugoj stranici istog lista nalaze se poučni stihovi na turskom jeziku.

---

990. ISTO kao br. 988,[1] **4547.**

L. 79; 20 × 14. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan vještom rukom, s početka vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi po gornjem rubu dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen i velikim dijelom rastavljen od listova.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Alī, sredinom rebiul-evvela 1026/1617.

(تم الكتاب مقدمة الغزنوى فى اواسط ربيع الاول كتبه الفقير صالح بن على ... سنة

١٠٢٦)

Nutarnja strana korica i naslovna strana su išarane. Na naslovnoj strani je kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis prvobitno uvakufio Strnak Hadži Muhamed-efendija (استرناق حجى محمد افنديك وقف كرده سى). Na kraju je bilješka s područja fikha, i na posljednjem zaštitnom listu bilješka na turskom jeziku, u kojoj se govori o važnosti nekih sura i koristima od njihova učenja.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića (Sarajevo).

991. Zbirka (مجموع) , 3 **2410.**

L. 143; 19,5 × 14. *Nasḫ* pisan uvježbanom rukom. Papir tamno-bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—102. ISTO

Prva četiri lista dopisana su kasnije drugim rukopisom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa.

Prepisao Ša'bān b. Bakr b. 'Omar u mjesecu ramazanu 1049/1639.

(كاتبى شعبان بن بكر بن عمر ... بيك قرق طقوز تاريخنده)

2. L. 103—139. (مقدمة ابى الليث) المقدمة فى الصلاة

Djelo o namazu. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm Abu'l-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983 (v. br. 904).

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

3. L. 139—143. (شروط الصلاة) كتاب الصلاة

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca (v. br. 908,[3]). Naslov je prema rukopisu.

U sredini su dva lista izgubljena i mjesto njih su stavljeni novi, neispisani listovi.

Rukopis potiče iz druge polovine XVIII-tog stoljeća. Na kraju se nalazi datum 1030/1620, ali to je, vjerovatno, datum originala, iz koga je ovaj primjerak prepisan.

Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je vlasnik ove zbirke Hasan b. Mustafa Mišozade, u Rogatici, u mahali Sinan Vojvode, 1192/1778 (mahala i džamija pod istim nazivom nalazi se i u Sarajevu). Moglo bi biti da je on i prepisivač ovog rukopisa pod t. 2.

Na naslovnoj stranici pod t. 1. nalaze se poučne bilješke. Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

989. Zbirka (مجموع) , 2 **970.**

L. 101; 21 × 15. *Nasḫ*. Papir tamno-bijel, deblji, povez polukožni, sa zatvaračem.

1. L. 1—53. ISTO kao br. 988,^{1}

Primjerak je s početka nepotpun. Mjesto izgubljenih listova stavljeni su drugi, neispisani listovi. Stranice su, u prvoj polovini, obrubljene crvenom linijom.

2. L. 54—101. منية المصلى وغنية المبتدى

Djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Sadīduddīn al-Kašgarī, umro 705/1305 (v. br. 913,^{2}).

Prva dva lista oštećena su pri dnu. Nekoliko stranica (prva, jedna u sredini i tri na kraju) obrubljene su crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača.

Prepisao oba djela Riḍwān b. Ḫiḍr, u Banjoj Luci u ponedjeljak početkom safera ... i u srijedu početkom džumadal-ūla 1024/1615.

(تحريرا ف اوائل صفر المصفر ف يوم دوشنبه ... ف اوائل جمادى الاولى ف يوم چهارشنبه
بمقام بانه لوقه كتب الفقير الحقير رضوان بن حضر سنة اربع وعشرين والف)

Na prvom zaštitnom listu pod t. 1. nalazi se crvenom tintom krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa pomoćnik glavnog muezina Bošnjak Abdullah Kučuk. Na drugoj stranici istog lista nalaze se poučni stihovi na turskom jeziku.

990. ISTO kao br. 988,^{1} **4547.**

L. 79; 20 × 14. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan vještom rukom, s početka vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi po gornjem rubu dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen i velikim dijelom rastavljen od listova.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Alī, sredinom rebiul-evvela 1026/1617.

(تم الكتاب مقدمة الغزنوى فى اواسط ربيع الاول كتبه الفقير صالح بن على ... سنة
١٠٢٦)

Nutarnja strana korica i naslovna strana su išarane. Na naslovnoj strani je kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis prvobitno uvakufio Strnak Hadži Muhamed-efendija (استرناق حجى محمد افنديك وقف كرده سى). Na kraju je bilješka s područja fikha, i na posljednjem zaštitnom listu bilješka na turskom jeziku, u kojoj se govori o važnosti nekih sura i koristima od njihova učenja.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića (Sarajevo).

991. Zbirka (مجموع) , 3 **2410.**

L. 143; 19,5 × 14. *Nasḫ* pisan uvježbanom rukom. Papir tamno-bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—102. ISTO

Prva četiri lista dopisana su kasnije drugim rukopisom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa.

Prepisao Ša'bān b. Bakr b. 'Omar u mjesecu ramazanu 1049/1639.

(كاتبى شعبان بن بكر بن عمر ... بيك قرق طقوز تاريخنده)

2. L. 103—139. (مقدمة ابى الليث) المقدمة فى الصلاة

Djelo o namazu. Napisao Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm Abu'l-Layṯ as-Samarqandī, umro 373/983 (v. br. 904).

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

3. L. 139—143. (شروط الصلاة) كتاب الصلاة

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca (v. br. 908,^{3}). Naslov je prema rukopisu.

Početak je ovdje:

الحمد لله الذى جعل الصلاة عماد الدين ... باب شروط الصلاة وهى ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق او التيمم بالتراب

Prepis je od istog prepisivača, kao pod t. 2.

Na kraju ovog rukopisa nalaze se razne bilješke s područja hadisa, dova i zapisa.

Uvakufio Ibrahim b. Mustafa, nastanjen u Sarajevu, u mahali Šejh Ferruh, za Ajni-begov (Ajina-begov) mekteb, 1253/1837 — i predao muteveliji Halilu b. Salih el-Hersegli (Hercegovcu, — v. bilješku na naslov. str. pod tač. 1).

992. ISTO kao br. 988,[1] **3621.**

L. 85; 19,5 × 14. *Nasḫ* pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen mjeseca rebiul-evvela 1082/1671.

(تمت بعون الله فى شهر ربيع الاول سنة اثنين وثمانين والف)

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Ali b. Hasan b. Džabi — Džabić — iz Mostara). Ispod toga je kratka bilješka u kojoj se kaže da rukopis pripada Karađoz-begovoj medresi وقف در مدرسهٔ قره كوزبيك . Na nutarnjoj strani druge korice nalaze se poučni stihovi na turskom jeziku o prolaznosti ovog svijeta i života.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

993. ISTO **4283.**

L. 73; 20 × 15,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, povez kožni, oštećen.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, u kome je prezime pisca napisano: ... b. Maḥmūd. Tu se nalaze i bilješke s područja vaza i tesavvufa. Na kraju se također nalaze bilješke sličnog sadržaja, te zapisi i recepti za neke lijekove.

994. ISTO **2840.**

L. 94; 18 × 13,5. *Nasḫ* starinski, lijep, vokalizovan. Nekoliko lista u drugoj polovini, među kojima i posljednji list, izgubljeno je i dopisano kasnije drugim, slabim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, starinski; povez kožni, znatno oštećen.

Rukopis je iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalaze se hadisi.

Na kraju se nalaze bilješke s područja fikha i tradicije, od kojih su neke pisane lijepo, rukom istog prepisivača, a neke kasnije slabim rukopisom.

Iz biblioteke Sultan Ahmedove medrese u Zenici.

995. ISTO **2617.**

L. 105; 20,5 × 14. *Nasḫ*. U pisanju ima grešaka. Po rubovima nekih listova ima bilježaka, većinom na turskom jeziku, s područja fikha. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Prepis dovršen 5. rebiul-evvela 1201/1786.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Muhamed Tufenkizade — Tufekčić —, muderis iz Livna, — dobio na poklon), te dvije bilješke s područja fikha, od kojih je jedna na turskom jeziku. Na rubu nekih listova nalazi se lijep veliki ovalni pečat, u čijem je središtu napisano ime i datum (Selim Sirri Šerif, 1233/1817), a na rubu pečata, oko imena, napisane su riječi na turskom jeziku tesavufskog smisla. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se tumačenje jednog ajeta, te kratka dova.

996. ISTO **2655.**

L. 79; 20 × 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača. Prepis nije dovršen. Papir bijel, potamnio, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepis potiče iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se ime ranijeg vlasnika (Mustafa b. Ahmed iz Zenice).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

997. ISTO **2093.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب غزنوى

L. 106; 19,5 × 13,5. *Nasḫ* pisan u razmaknutim redovima. Listovi 2—12 su izgubljeni. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku, uglavnom sa područja hadisa i fikha.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade za svoje potomke (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani).

998. Zbirka (مجموع) , 3 **1448.**

L. 112; 19,5 × 13. *Nasḫ-ta'līq* i *nasḫ*, pisani lijepo. Na početku se nalazi sadržaj za cijelu zbirku. Sve stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1—88. ISTO

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 89—102. عقيدهٔ رضائى

U rukopisu naslov glasi: عقيدهٔ رياضى , gdje je ime autora, umjesto Riḍā'ī, pogrešno napisano Riyāḍī. To je ponovljeno u ovom rukopisu; samo na jednom mjestu u tekstu ime pisca napisano je pravilno (Riḍā'ī).

Ovaj rad je نظم العلوم ili نظم اللآلى ili منظومۀ عقائد — spjev na turskom jeziku o islamskom vjerovanju, što ga je sastavio Isḥāq b. Ḥasan Riḍā'ī Toqatī, umro 1100/1688 (v. I, 93 i 556).

3. L. 103—112. (منظومة بالتركية فى الصلاة) اسحاقية

U rukopisu (prva stranica) naslov je: هذا كتاب اسحاقيه

Spjev na turskom jeziku o namazu, po svoj prilici od prethodnog pisca. Dovršeno u ramazanu 1082/1671.

Izvori koji su nam pri ruci ne navode ovaj spjev.

Početak:

كريم لا ينام حىّ موجود قديم لا يزال فرد مسجود
ملكر تسبيحن ايلر سماده ايدرلر ذكرى قوشلر هواده.

Završetak:

هزاران مرحبا ماه صيامه رساله انده ايردى اختتامه
سه يك سكسن ايكى اولدى يار ديسم ختم اوله تاريخن سر اوار

Ovo je, uglavnom, prevod i prerada u stihu poznate risale فقه الكيدانى (v. I, 247).

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici i na kraju nalaze se bilješke s područja arapske gramatike, pisane kasnije slabim rukopisom.

Iz Fejzijje medrese.

999. ISTO **4551.**

Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 133; 16,5 × 12. *Nasḫ* slabiji, pisan u proredu. Papir tamnobijel, deblji, krhak; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥafız 'Abdulḥamīd Ḥifẓī Ḥāmid b. Ibrāhīm (Hovadžezade ili Čavdarizade?), 1274/1857.

(كتبه العبد المذنب ... عبد الحميد حفظى حامد بن ابراهيم سنة اربع وسبعين ومائتين والف)

Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika, a taj je sam prepisivač. Na završetku je njegova bilješka sa datumom i tri otiska njegova pečata. Potom slijedi sadržaj, ispisan olovkom.

Iz biblioteke Tajib ef. Saračevića.

1000. ISTO **2389.**

L. 78; 20 × 13,5. *Nasḫ* slab, pisan krupnije, u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, povez poluplatneni, oštećen.

Rukopis potiče iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja hadisa i fikha. Tu su i dva pečata ranijeg vlasnika (Mustafa), te pečat ove biblioteke.

Uvakufio H. Abdulkadir-efendi za medresu Simzade.

1001. الهداية 402.

فى الفقه الحنفى

Djelo o hanefijskom fikhu, što ga je napisao šayḫ al-islām Burhānuddīn 'Alī b. Abū Bakr al-Margīnānī al-Hanafī, umro 593/1196. Djelo je, zapravo, proširena prerada (komentar) kraćeg djela zvanog بداية المبتدى od istog pisca. *Al-Hidaya* ima mnogo komentara i glosa i ona spada među najvažnija djela hanefijskog fikha. U njoj se obrađuju i komentarišu pitanja koja su sadržana u djelima *Muḫtaṣar al-Qudūrī* (v. br. 926) i *al-Ǧāmi' as-sagīr* od Imama Muhameda (v. br. 900). Raspoređena je kao ovo posljednje djelo.

GAL I, 376; S. I, 644.

Početak:

الحمد لله الذى اعلى معالم العلم واعلامه واظهر شعائر الشرع واحكامه

L. 338; 27 × 18. *Nasḫ* starinski, pisan uvježbanom rukom i sitno u stisnutim redovima. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir žućkast i crvenkast, starinski, deblji; listovi s početka dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Aḥmad b. 'Alī al-Kūfī, bez oznake datuma, ali rukopis, vjerovatno, potiče iz prve polovine XIV stoljeća n. e.

(تمت النسخة المباركة ... على يد العبد الضعيف ... احمد بن على الكوفى غفر الله له ولمن دعا له بالمغفرة)

Na prvom zaštitnom listu napisan je naslov kasnije, krupnom kaligrafijom. Na drugom zaštitnom listu nalazi se odulja bilješka na turskom jeziku, pisana sitno, lijepim nesḫom, koja sadrži kratku biografiju pisca, detaljniji opis ovog djela, terminologiju kojom se pisac u njemu služio, te imena nekoliko važnijih komentara i komentatora ovom djelu. Na slijedećoj stranici istog lista nalazi se sadržaj.

Na naslovnoj stranici je jedan stih Munla Husreva, te dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Šejh H. Mustafa-efendi, zv. Tajlesani-efendi i Muhamed b. H. Bajram, kadija). Ispod toga je pečat ove i Šehdine biblioteke. Isti pečat nalazi se i na kraju rukopisa.

Iz biblioteke Šehdi-efendije.

1002. ISTO 492.

Svezak prvi — الجزء الاول , od početka djela do poglavlja كتاب البيوع

L. 204; 26 × 17,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Prvih trideset lista je izgubljeno i dopisano kasnije drugim rukopisom. Listovi 120—139 također su dopisani kasnije. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa i ispravaka. Papir tamnožućkast, deblji, povez poluplatneni, nov.

Prepisao 'Alī b. Ḫalīl b. Ibrāhīm al-Ḥanafī 19. ševala 790/1388.

(تم الجزء الاول بحمد الله ... فى ليلة التاسع عشر من شوال سنة تسعين وسبعمائة على يد الفقير الى الله تعالى ... على بن خليل بن ابراهيم الحنفى ...)

Ispod te bilješke nalazi se druga, pisana, kako izgleda, kasnije, drugom rukom, a u kojoj ima nečitak datum 818/1415. ili 919/1513(?). To je, vjerovatno, datum dopisanog rukopisa.

Na početku se nalazi sadržaj koji je napisao kasnije neki Ubejdullāh b. Ali.

Na naslovnoj stranici je bilješka o piscu i njegovim djelima; uzeto iz djela روضة الابرار . Ispod toga je stariji i noviji pečat ove biblioteke.

Na posljednjoj neispisanoj stranici nalazi se ime ranijeg vlasnika (Sejjid Muhamed, u Sarajevu).

1003. ISTO 4190.

Svezak prvi — الجزء الاول , od početka djela do konca poglavlja o vakufu — كتاب الوقف

L. 223; 27 × 18. *Nasḫ* krupniji. Naslovi su pisani crnim mastilom. Veći broj listova u sredini (40^b—107, 118^b—203) dopisani su kasnije drugim rukopisom. Pismo na prvim listovima (1—20) je bez tačaka. Po rubovima mnogih listova ima glosa. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

Prepis (najstarijeg dijela) dovršen 823/1420.

Na početku se nalazi jedna lirska pjesma na turskom jeziku i jedna kratka dova, te sadržaj, ispisan na šest stranica. Poslije toga je kratak napis (izvadak iz neke knjige) o vaktovima pet dnevnih namaza, pod naslovom: هذا سبب فرضية اوقات الخمس . Ispod toga je ime i lični mali pečat jednog ranijeg vlasnika (Hafiz Ali Riza Ismail-begzade, — Ismailbegović). Datum u pečatu je: 1228/1813. Na slijedeće dvije stranice ispisan je kratak rad o kategorijama šerijatskih pravnika (طبقات الفقهاء) od Ibn Kemal-paše. Potom slijedi objašnjenje o terminima kojima se služio pisac *al-Hidaye*, što je preneseno iz djela موضوعات العلوم pod naslovom: هذا فوائد يحتاج اليها من آداب صاحب الهداية . Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke s područja fikha. Na kraju se nalaze bilješke na arapskom i turskom jeziku s područja akaida. Sve ove bilješke i izvaci pisani su kasnije, drugim rukopisom.

1004. ISTO **3832.**

Na početku je naslov: الهداية فى الفقه الحنفى . Na vinjeti na hrbatu knjige pogrešno je stavljen naslov: كفاية المنتهى على البداية . Komplet u jednom svesku.

L. 475; 27 × 18. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani uvježbanom rukom. Po rubovima listova i mjestimice između redaka ima dosta glosa, pisanih sitno istim rukopisom kao i tekst. U prvoj polovini, na nekim mjestima, istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice, ispod kaligrafski ispisane besmele, nalazi se unvan u kome je nacrtano poljsko cvijeće. Papir tamnobijel i žućkast, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Isḥāq b. 'Abd, 27. ramazana 876/1471.

(نمقه بعون الله تعالى وحُسن توفيقه اضعف العباد ... اسحاق بن عبد الراجى الى عفوه
وغفرانه ... وختمَ قرائته وكتابتَهُ فى اليوم السابع والعشرين من رمضان المبارك سنة ستة وسبعين
وثمانمائة الهجرية)

Na početku se nalazi bilješka o piscu, njegovim radovima i posebno o njegovoj terminologiji u ovom djelu, te sadržaj, što je sve pisano kasnije drugim rukopisom na dodatim listovima. Na naslovnoj stranici nalaze se starije bilješke s područja fikha i sadržaj sa rednim brojem ispod svakog poglavlja, što je, izgleda, pisano rukom prepisivača. Među ovim bilješkama, na gornjem rubu i u sredini stranice, nalaze se imena dvojice ranijih vlasnika (Abdulbaki b. Musa i Šejh Lutfullāh b. Muhamed Givelizade).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1005. ISTO **135.**

Svezak drugi — الجلد الثانى , sadrži obradu od poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

L. 331; 30 × 20. *Nasḫ-ta'līq* krupniji, pisan uvježbanim rukopisom od različitih prepisivača. Po rubovima listova i između redaka ima dosta glosa, pisanih sitno rukom istih prepisivača koji su prepisali tekst. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; povez poluplatneni, nov.

Prepisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Selāmet, u medresi Fārāniyyi u gradu Tibrizu, mjeseca ramazana 896/1490.

(قد فرغ تسويدُ كتابِ الهداية بتوفيق الملك الاحد فى الشهر المبارك رمضان بعون الصمد
بوقت الظهر فى مدرسة الفارانية (؟) الحنفية فى مدينة تبريز على يد اضعف عباد الله ....
احمد بن يحيى بن سلامت عفى الله عنهم بشفاعت رسوله الامين سنة ستة وتسعين وثمانمائة)

Taj datum vrijedi za veći, noviji dio rukopisa, onaj na tamnobijelom papiru; dok je drugi dio rukopisa, onaj na žućkastim, debljim listovima, znatno stariji; on, vjerovatno, potiče iz VII/XIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se dvije dove (molitve, od kojih je jedna za lak porođaj). Na slijedeća dva lista nalazi se sadržaj. Ispod sadržaja je crtež i pravila za ustanovljenje podneva po sunčanoj sjeni. Na naslovnoj strani ima stih na perzijskom jeziku o ovom svijetu. Bilješka koja se tu nalazila namjerno je izbrisana. Sve to pisano je kasnije drugim rukopisom.

Na kraju je dešifrovana čitko prepisana bilješka sa imenom prepisivača i datumom, što je učinio nekadanji vlasnik Abdullah b. Ali-baba. Na posljednjoj neispisanoj stranici nalazi se bilješka sa imenom navedenog vlasnika Abdullaha u kojoj on kaže da je knjigu dobio putem nasljedstva od svog umrlog oca Ali-babe. Ispod toga napisan je jedan patvoreni hadis.

1006. ISTO **3260.**

Svezak prvi, المجلد الاول من الهداية sadrži gradivo od početka djela do konca poglavlja o vakufu — كتاب الوقف

L. 258; 26 × 18. *Nasḫ* starinski, lijep, pisan uvježbanom rukom. Listovi 1—9, 16—17, 91—99, 171—179 i 250—258 izgubljeni su i dopisani kasnije drugim slabijim rukopisom na bijelom papiru. Po rubovima mnogih listova ima sitno pisanih glosa, koje su većinom pisane kasnije drugim rukopisom. Papir žućkast i bijel, listovi prosuti i rastavljeni od korica, a mnogi od njih, naročito s početka, oštećeni su crvotočinom; povez kožni, znatno oštećen.

Rukopis (stariji njegov dio) potiče, vjerovatno, iz XV stoljeća. Na završetku, koji je dopisan kasnije, nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je prepisao Muḥammad al-Wānī, 1155/1742.

(نمقه الفانى محمد الوانى فى ٢٣ شوال سنة ١١٥٥)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se jedan stih Hafiza Širazije.

Ispod toga su stihovi, također na perzijskom jeziku, što ih je, po ugledu na Hafiza, spjevao naš pjesnik Hadži Mustafa Bošnjak, zv. Muḫlişī, rodom iz Gornjeg Vakufa. U pisanju ovih stihova ima grešaka, pa su teško čitljivi.

اكرآن دختر شوق بيايد مجلس (خانة) مارا
بخطوش اجر مى بخشم هزاران وقف بالارا
الا اى مست كرى عنقاء مغرب اكر جويى
برون از مشرق ومغرب بيايد جست عنقارا

Ispod ovih stihova nalazi se jedan polustih iz uvoda Gulistana i datum 1193/1779, — što je napisano kasnije drugim rukopisom.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se također jedan Hafizov stih, ispod koga se teško može pročitati ime: Muhliszade . . ., kadija Bijeljine مخلص زاده ... القاضى بلنه . Izgleda da je to potomak Muhlisije i sudeći po rukopisu, on je prepisao taj stih, kao i gornje stihove koji se nalaze na prvoj korici. Tu je dalje bilješka sa nečitkim imenom jednog ranijeg vlasnika (. . . b. el-hadž Abdulbaki el-Manastiri, 1183/1769), te nejasna i, čini se, nedovršena bilješka na turskom jeziku. Na drugoj stranici istog lista nalazi se potpis i lični mali pečat jednog ranijeg vlasnika (H. Salih b. Hasan-efendi . . . -zade, imam i hatib iz Bijeljine, 1193/1779), te razni stihovi na perzijskom, turskom i arapskom jeziku. Iz potpisa koji se tu nalazi razumi se da je stihove prepisao Hasan b. Mustafa iz Bijeljine, 1221/1806 (حرره الفقير حسن بن مصطفى از قصبه بلنه) . Na drugom zaštitnom listu nalazi se sadržaj.

Na kraju, na posljednjoj stranici, nalaze se stihovi na turskom jeziku, u kojima se kratko opisuje prva srpska pobuna i spominje »hajduk Glavaš«, ubijanje ljudi iz potaje i pustošenje mnogih kuća. Naslov i početak tih stihova je:

كلام قائم

جوش ابتـــدا چقر بواش   انسز اولور تحفـــه صواش

اینلر ... حیـــدود غلاوش   دمـدر اولان سیلانه باق

Na dijelu slijedećeg lista (koji je po polovini odrezan) nalaze se stihovi i proza na perzijskom jeziku, — što je prepisano iz uvoda *Gulistana*. Ispod tih stihova nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da slijede lijepe riječi Hasan-paše Banjalučanina »koji je stigao prije dva mjeseca«. Te riječi, međutim, ne nalaze se ovdje, jer je list odrezan. Možda su gore navedeni stihovi o ustanku također njegovi. (On je učestvovao u suzbijanju ustanka, — v. Bašagić: »Znameniti Hrvati«, 24). Sudeći po rukopisu, ove stihove na kraju i ovu bilješku ispisao je gore navedeni Hasan b. Mustafa iz Bijeljine.

Uvakufio kasniji vlasnik Nurika Hadži Hasan-efendi el-Gradčaničevi (iz Gračanice, v. bilješku na donjem rubu drugog i trećeg lista — وقف نوريقه الحاج حسن افندى الغرادچانيچاوى).

1007. ISTO **737.**

Komplet od dva dijela (džuza) u jednom svesku.

L. 562 (240 + 322); 21,5 × 15,5. *Nasḫ* starinski, slčžen, posebne vrste, pisan uvježbanom rukom. Posljednja četiri lista dopisana su kasnije drugim također lijepim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova pri kraju prvog dijela ima sitno pisanih glosa. Papir tamnožućkast, tanak, lomljiv; mnogi listovi su oštećeni dugom upotrebom ili crvotočinom, od kojih su neki popravljeni; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad Abu'l-Baqā' b. Muḥammad aš-Šāfi'ī, nastanjen u Mekki, mjeseca zulhidže 958/1551. Prepis je izvršen za učenjaka i hatiba Medine Muhamed Siddik-a b. 'Abdu'l-Bāqī el-Buḫarī (v. bilješku na kraju prvog dijela, L 240, koja je teško čitljiva):

وهذا آخر الجزء من كتاب الهداية وبالله التوفيق وكتبت هذه النسخة المباركة على يد
اضعف العباد العبد الفقير الى الله تعالى محمد ابو البقا بن محمد الشافعى نزيل مكة المشرفة
شرفها الله تعالى وعظّمها وكان ذلك بالمسجد الحرام المكى تجاه الكعبة والحجر الاسود وذلك
برسم سيدنا الشيخ العلامة الفاضل محمد صديق بن عبد الباق البخارى ذى الحجة الحرام ..
سنة ثمان وخمسين وتسع مائة

Ispod toga, na donjem rubu lista, nalazi se bilješka oca navedenog učenjaka, koju je napisao u svojoj teškoj bolesti, a u kojoj izjavljuje da je ovo knjiga njegova sina Muhamed Siddika. Evo i te bilješke:

هذا كتاب ولدى الاكرم الافخم مولانا محمد صديق زاد الله فيه صدقا وفضلا كتبه
العبد الراجى عبد الباق بن قاضى اسبرين (اسبرى) ؟ بن قاضى ميران البخارى القاضى خانى
عفى عنهم كتبه فى حال المرض وعدم القدرة على التكلم تميزا من كتب غيره حفظه الله امين .

Prepisao dopisane listove (v. bilješku na kraju) Muḥammad Abu'l-Baqā' Ḫiḍr al-Wafāī al-Ḥanafī, bez oznake datuma.

وقد تم كتاب الهداية بفضل الله تعالى بيد افقر عباد الله سبحانه وتعالى اليه محمد ابو البقا
خضر الوفائى الحنفى سبط سيدى محمد ابو السعود الحارحى (؟)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se zapis protiv buha, datum smrti nekog učenjaka (Munla Gjurani, 995/1586), stihovi u pohvalu djela el-Hidaje, te stihovi o pobožnosti (munadžat: يا من يرى ما فى الضمير ويسمع). Sve to pisano je sitno, oštrim perom. Tu je i krupno pisana bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Šejh Redžeb). Na slijedeće dvije stranice nalazi se jedan hadis slabe vjerodostojnosti, jedno mišljenje u pogledu tumačenja ajeta: فاوحى الى عبده ما اوحى , te jedan poučni stin na perzijskom jeziku o pokajanju, što je uzeto iz djela مجمع العلوم od Nedžmuddīn Omera Nesefije i djela مجالس الفنون (koje nam je nepoznato). Ispod toga je odulja fetva na perzijskom jeziku o kizilbašıma (šiijska šizma) i imovini koju od njih zaplijeni ıslamska vojska, a koju su oni prethodno oteli od muslımana građana nekog muslimanskog mjesta koje su zaposjeli. Fetvu je prepisao prvi vlasnik ovog rukopisa Muhamed Siddik. Ispod ove fetve nalazi se njegova bilješka na arapskom jeziku, pisana također njegovim rukopısom, u kojoj on kaže da je dotičnu fetvu izdao njegov učitelj Maulānā Maḥmūd haḍreti 'Azīzān, vrhovni kadija i muftija Buhare, u vrijeme Ubeidullah-hana, — kako mu je to pričao njegov otac i učitelj Abdu'l-Bāqi, koji je učio fikh kod spomenutog muftije Azızana.

Početak fetve glasi:

... خلد الله تعالى فى دوام الخلافة ملكه وسلطانه ... بعد از عرضى دعوات واقعات
وتحيات فايضة البركات بساحت عرض رسانيده ميشودكه انجه استفسار فرموده بودند كه كفره
قز لباشيه كه بربلده هراة كه از بلاد اسلام بوده است استيلا ...

Bilješka ispod fetve glasi:

هذا فتوى حضرة قدوة الاولياء واستاذ العلماء مفتى الثقلين قاضى القضاة ببلدة فاخرة
بخارى فى زمن عبيد الله خان الغازى ... وهو استاذنا الامام الاكرم مولانا محمود المشهور
بحضرة عزيزان .. قاله والدى واستاذى مولانا عبد الباقى وهو اخذ الفقه من عزيزان المذكور

Na naslovnoj stranici nalazi se sadržaj prvog dijela, te bilješke sa imenima ranijih vlasnika, od kojıh su neke nečitljive (Ibrahim b. Šejh Redžeb b. Nesūh; Šeref, 1138/1725; Arif Šerefzade, 1178/1764; Muhamed b. Ali, zv. Šejh-efendi Bergivi. To je vlastoručni potpis poznatog Bergivije. Ibrahim b. Mustafa, Mustafa, kapudan).

Na listu 241ᵃ nalazi se sadržaj drugog dijela.

1008. ISTO **189.**

Svezak prvi, (الجلد الاول من الهداية) nepotpun s početka i na kraju.

L. 177; 32,5 × 22. *Nasḫ* starinskı, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima i između redaka ima dosta glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir žućkast, deblji, listovi dohvaćeni vlagom i prosuti; povez kožni, oštećen vlagom, sa pozlaćenım ornamentima na koricama, rastavljen od listova.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVI stoljeća.

Na kraju su tri lista ispunjena mnogim sitno pisanim bilješkama s područja fikha i tefsira.

1009. ISTO **230.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: الجلد الثانى من الهداية

Svezak drugi, sadrži gradivo od poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

L. 412; 27 × 18,5. *Ta'līq* lijep, krupniji, pisan vrlo vještom rukom u razmaknutim redovima. Po širokim rubovima listova i mjestimice između redaka, kao i na umetnutim listićima ima dosta glosa, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Mnoge glose ispisane su na naročiti način, sa postepeno skraćenim redovima na kraju, kao da nam je vješti prepisivač htio pokazati svoju ljubav i smisao za rad i umjetnost. Papir tamnobijel, deblji, glat, gornji rubovi listova pri kraju rukopisa oštećeni su vlagom i crvotočinom; povez kožni, oštećen također crvotočinom i dugom upotrebom, — sa ornamentima na vanjskoj strani i zlatnim linijama na nutarnjoj strani korica.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka s područja fikha, na drugom terminologija kojom se služio pisac (من آداب صاحب الهداية), a na trećem sadržaj. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed Bulevi, kadija, rodom iz grada Buli u vilajetu Kastamuniji, 1090/1679, Ibrahim b. Halil i Hadži Mustafa, kadija). Kod imena ove posljednje dvojice nalaze se njihovi lični pečati. U pečatu prvog od njih upisano je u sredini njegovo ime, a po rubu stih iz *Kasidetu'l-burde:* ومن تكن برسول الله نصرته... , te datum 1117/1705. U pečatu drugog upisan je datum 1152/1739. U dnu stranice je djelomično brisana bilješka bez potpisa, na turskom jeziku, u kojoj neko kaže, da je ovaj rukopis uzeo u naruč od muftije ... Muhamed-efendıje. Na sredini stranice je pečat ove biblioteke.

1010. ISTO **435.**

Komplet *al-Hidaye,* dva dijela (džuza) u jednom svesku.

L. 419 (195 + 224); 27,5 × 15. *Ta'līq* lijep, složen, pisan sitno, uvježbanom rukom. Osnovni tekst s početka podvučen crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se vrlo lijep unvan u kome je na zlatnoj i plavoj podlozi nacrtano poljsko cvijeće u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na širokim rubovima samo malog broja listova ima nešto glosa. Papir žućkast i bijel, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao as-Sayyid Muṣṭafa b. as-Sayyid Ḥusayn b. as-Sayyid Ḥiḍr b. as-Sayyid 'Alī iz Istanbula, 12. džumadel-ahira 1084/1673.

(تم الجزء الثانى من الهداية بعون الله المعين ... عن يد المحتاج اليه تعالى ... السيد
مصطفى بن السيد حسين بن السيد حضر بن السيد على من سكان قسطنطينية المحمية ... فى
اليوم الثانى عشر من جمادى الآخرة لسنة اربع وثمانين والف من هجرة من له الشفاعة ...)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka ranijeg vlasnika (Izzet Salih, smijenjeni kadija Akčehisara i Tirane, — Albanija), u kojoj on kaže da je ovaj rukopis kupio za 150 groša(?), 1217/1802.

(بفضله وكرمه عز شأنه وتعالى دخل فى ملك الفقير عزتى صالح المنفصل عن قضاء
اقچه حصار تيران بالشراء الشرعى سنة ١٢١٧ قيمت .. ١٥٠)

Ispod ove bilješke nalaze se njegova dva mala pečata. Na slijedećem listu je bilješka s područja fikha, stihovi u pohvalu ovog djela, pisani krupnim slovima kaligrafski, te stariji i noviji pečat ove biblioteke. Na slijedeća četiri lista ispisan je sadržaj djela. Poslije sadržaja ispisano je uputstvo o terminologiji ovog djela, pod naslovom: رسالة مرتبه فى بيان آداب صاحب الهداية . Na naslovnoj stranici je pečat ove biblioteke i pečat vakifa Hromozade Izzet Salih-efendije. Na listu 196 nalazi se također navedena terminologija (من آداب صاحب الهداية).

Uvakufio Hromozade Izzet Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1011. ISTO **378.**

U rukopisu je naslov: كتاب الهداية . Komplet u jednom svesku.

L. 437 (sa označenom folijacijom); 28 × 19. *Nasḫ* sitan, složen, mjestimice vokalizovan, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širokom zlatnom, a ostale sa tri crne i jednom crvenom linijom. Po širokim rubovima nekih listova ima nešto glosa, koje su pisane kasnije drugim rukopisom. Papir žućkast i bijel, glat; povez kožni sa pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica; pozlata je izblijedila i otrla se.

Prepis dovršen 1096—97/1685. u Egiptu. U oduljoj bilješci na kraju kaže se da je djelo prepisano za uglednog Sejjid Osman-efendiju es-Sivasi, koji je bio sljedbenik i poštivalac učenog kadije Ali-efendije, kadı-askera u Egiptu. Sam Sejjid Osman-efendi sudio je u sudu zvanom Džami-sulh (ili: u sudu kod Džami-sulh) u Kairu, a onda u jednom drugom sudu (u kvartu Bab el-Hark (Bab el-Halk) u istom mjestu. U međuvremenu išao je na hadž i na polasku na taj put preporučio je anonimnom prepisivaču da prepiše ovo djelo za njega, što je ovaj i učinio. Kad se je Osman-efendija vratio sa hadža, rukopis mu je, kad je bio dovršen, predat i on ga je primio u svom sudu, 1097/1685.

(برسم الاوحدى الامجدى العاعزى الاكرمى الاعظمى الافضلى السيد عثمان افندى
السواسى تابع المعتمدى الامثل عين الموالى العظام ... اعلم علماء المسلمين ... عمدة القضاة على
افندى قاضى العسكر بمصر المحروسة سنة ست وتسعين والف هو السيد عثمان افندى قعد بمحكمة
جامع الصلح يحكم بالشرع وينفذ الاحكام وخطر له السفر الى ارض الحجاز للحج الشريف
وزيارة الرسول عليه السلام فاوصانا على كتابة هذا الكتاب المبارك فسافر وقضى مراده ورجع
بالصحة والسلامة فقعد بمحكمة باب الخرق يحكم بالشرع وينفذ الاحكام الشرعية وقد تم
الكتاب بحمد الله وعونه وتسلّمه بالمحكمة المذكورة فى شهر ربيع الآخر من شهور سنة سبع
وتسعين والف من الهجرة النبوية ...)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je postao vlasnikom ovog rukopisa Muhamed b. Ibrahim el-Bosnevi el-Garčani (iz Gračanice), smijenjen sa kadiluka u Majdanpeku (Srbija), 1234/1818.

(قد استبرك بتملكه العبد الضعيف محمد بن ابراهيم البسنوى الغرچانى المنفصل عن
معدن ايك بقيمة ١٤٠ قيمته ... ١٤٠ سنة ١٢٣٤ فى ٢٤ ش)

Potom je na pet lista ispisan sadržaj.

1012. نهاية الكفاية فى دراية الهداية 499.

Komentar navedenom fikhskom djelu *al-Hidāye*. Napisao Tāğ aš-Šarī'a 'Omar b. Ṣadr aš-Šarī'a al-Awwal (Akbar) Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Ḥanafī, umro krajem sedmog stoljeća po Hidžri. Ismā'īl-paša (AM I, 787), Ḥ. Ḫalifa (II, 2033) i Suleymaniya (40) kažu da je pisac umro 673/1274, što nije siguran datum, jer na kraju ovog rukopisa ima prepis bilješke komentatora, u kojoj on kaže da je ovaj komentar dovršen 694/1294. Osim toga, ovaj navedeni datum je približni datum smrti njegova brata, također pisca (v. kasnije pod br. 1052).

GAL I, 376; S. I, 644.

Svezak prvi — الجزء الاول , nepotpun *s* početka. Sadrži tumačenje od poglavlja باب التيمم do konca poglavlja كتاب الوقف

Početak ovdje:

عندهما جائز فيقع شربها بفم طاهر ... باب التيمم الباب النوع

L. 179; 25,5 × 18,5. *Nasḫ-ta'līq* sitan, složen, pisan na brzinu. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa obilnom ornamentikom utisnutom na koricama, koje imaju zatvarač, također ukrašen.

Na kraju prepisivač je prepisao dvije bilješke, koje je stavio komentator na završetku svog rada, od kojih se jedna odnosi na rad pisca osnovnog djela (575/1179), a druga sadrži datum završetka ovog dijela komentara (694/1294).

(قلت كتب المصنف رحمه الله فى آخر كتاب الوقف وقد تم الكتاب بتوفيق الله الوهاب فى ذى الحجة سنة خمس وسبعين وخمسمائة وقد فرغت عن تعليق الفوائد والاملاء فى اوائل رجب الواقع فى سنة اربع وتسعين وستمائة بمحروسة كرمان حماها الله تعالى حامدا لله على آلائه ومصليا على خاتم انبيائه وسائلا تنوير مراقد العلماء الماضين وانزالهم فى ظلال الفردوس بفضله ورحمته يا اكرم الاكرمين ويا ارحم الراحمين)

Prepisao Ibrāhīm b. Ḥasan ar-Rūmī, u petak sredinom mjeseca zulkade 823/1420.

(تم الكتاب بعون الله وحسن توفيقه فى اواسط ذى القعدة فى يوم الجمعة وقت صلوة الظهر فى تاريخ سنة ثلث وعشرين وثمانمائة على يد العبد الضعيف ... ابراهيم بن حسن الرومى ...)

Prema toj bilješci prepisivača nalazi se njegova druga bilješka na rubu stranice, u kojoj on kaže da je ovaj prepis sravnjen sa primjerkom, koji je sravnjen sa autografom.

(تمت المقابلة بتوفيق الله تعالى مع النسخة التى قوبلت مع نسخة المصنف نور الله قبره ومضجعه امين يارب العالمين)

Tu se je nalazila još neka, čini se, slična bilješka, koja je namjerno izbrisana.

Na početku, na neispisanom listu, nalaze se bilješke s područja fikha, te kraće izreke na perzijskom i jedna na arapskom jeziku, — što je pisano kasnije drugim rukopisom.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1013. شرح على الهداية 238.

مجهول

Komentar djelu *al-Hidāye*, nepoznat, od nepoznatog pisca.

Jedan svezak, nepotpun s početka i na kraju. Mnogi su listovi pri uvezivanju ispremetani. Sadrži tumačenje od poglavlja باب المواقيت (u glavi o namazu) do poglavlja كتاب البيوع . Djelo je, po svoj prilici, sačinjeno u VII/XIII stoljeću. U vrhu prve stranice i po prerezu listova neko je napisao kasnije da je ovo neka glosa nekom nepoznatom fikhskom djelu, što nije tačno.

Početak je ovdje:

كتاب الصلوة باب المواقيت الفرض نوعان فرض عين وفرض كفاية . ففرض العين ما يلزم كل واحد اقامته ولا يسقط عن البعض باقامة البعض كالايمان ونحوه ... قوله اول وقت الفجر اى اول وقت صلاة الفجر

L. 336; 28 × 17. *Nasḫ* starinski, bez tačaka, pisan krupnim perom. Naslovi su pisani crnim mastilom, po prvotnom, najstarijem načinu pisanja. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله . Neko je kasnije jedan dio naslova ponovio crvenim mastilom i podvukao istaknutije riječi crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka pisanih istim rukopisom. Na nekim mjestima ima prebrisanih riječi ili rečenica, što je činio sam prepisivač. Papir tamnožut, deblji, krhak, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom, naročito po rubovima; povez kožni, oštećen i popravljan, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potiče, kao i sami rad komentara, iz VII/XIII stoljeća.

Iz biblioteke Bojozade Hasan-efendije.

1014. العناية شرح الهداية 113.

Komentar *al-Hidāyi*, što ga je napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad al-Babartī, umro 786/1384. Djelo je poznato i mnogo se upotrebljavalo kao udžbenik u medresama.

GAL I, 376; S. I, 645.

Svezak prvi, الجزء الاول . Sadrži tumačenje od početka djela do konca poglavlja كتاب الوقف

Početak:

الحمد لله الذى هدانا فى البداية معرفة الهداية ورعانا بعين العناية فى النهاية عن الجهل والغواية .

L. 264; 33,5 × 26. *Ta'līq-riq'a* složeno, pisano krupnije. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, glat, listovi dohvaćeni vlagom, a neki po rubovima oštećeni crvotočinom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Muḥammad b. Maulānā Qāsim b. Maulānā Maḥmūd b. Maulānā Aḥmad, u utorak mjeseca rebiul-evvela 879/1474.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة المباركة الموسومة بالعناية فى شرح الهداية فى يوم الثلاثاء فى وقت الظهر من شهر الله المبارك ربيع الاول سنة تسع وسبعين وثمانمائة على يد العبد الجانى العاصى الخايف الخجل الوجل محمد بن مولانا قاسم بن مولانا محمود بن مولانا احمد رحمة الله عليهم اجمعين ...)

U nastavku iste bilješke prepisivač moli one, koji budu »gledali, čitali i slušali« ovaj prepis, da se mole Bogu za njega i da mu oproste eventualne greške, jer pogrešivost je svojstvena čovjeku. Ispod toga su stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, u kojima se izražava skrušenost i osjećanje prolaznosti života — i u kojima se traži od čitaoca dova za duše »autora, vlasnika i prepisivača«, a koje stihove stavljaju mnogi prepisivači na kraju svojih prepisa. Na kraju svega je rečenica, u kojoj prepisivač kaže da je djelo prepisao iz slabog, neispravljenog primjerka

(كتبته من نسخة سقيمة ولم اجد نسخة مستقيمة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je vlasnik rukopisa Mustafa b. Abid, koji je stupio u tekiju Sinan-Čauša

(العناية لشرح الهداية لمصطفى بن عابد المتزوى بزاوية سنان چاوش)

Na prvom zaštitnom listu je naslov ovog sveska, napisan krupnom kaligrafijom.

Iz Šehdi-efendine biblioteke, čiji se pečat nalazi na nekim mjestima u rukopisu.

1015. ISTO **381.**

U rukopisu je naslov: الجلد الثانى من شرح اكمل الدين على الهداية

Svezak drugi — nastavak prethodnog, s kojim ovdje čini jedan komplet, iako je stariji od prethodnog prvog sveska. Sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

Početak:

لما فرغ من ذكر انواع حقوق الله وذكر بعض حقوق العباد

L. 452; 26,5 × 17,5. *Ta'līq* i *nasḫ* od ruku različitih prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom, a mjestimice crnom crticom. Papir žućkast, deblji; povez polukožni.

Prepis dovršen posljednji dan redžepa 826/1422, kako stoji u bilješci na kraju, koja je napisana u dnu posljednje stranice odvojeno od teksta završetka.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى آخر شهر رجب لسنة ست وعشرين وثمانمائة) .

No, moglo bi biti, da je to datum nekog drugog ranijeg primjerka, možda onog iz koga je ovaj prepisan.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se gornji naslov, te sadržaj, što je pisano kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj stranici je naslov, te pečati Šehdine i ove biblioteke.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1016. ISTO **3741.**

Naslov u rukopisu je: كتاب العناية شرح الهداية . Komplet u jednom svesku.

L. 659; 32 × 21. *Nasḫ* starinski, sitan, složen, vokaliziran, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice ima lijep unvan izrađen u bojama na plavoj i zlatnoj podlozi. U sredini unvana, na zlatnoj podlozi, napisan je gornji naslov. Prve i posljednje dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Naslovi su pisani zlatnim, plavim i crvenim mastilom naizmjenično. Na posljednjoj stranici nalazi se krupna lijepa rozeta, u obliku kružnice, u kojoj je na zlatnoj podlozi crvenim mastilom ispisan naziv djela i ime autora. Papir žućkast, tanak, glat, listovi su dohvaćeni vlagom, naročito po rubovima, a neki su (152, 153, 202—205) oštećeni crvotočinom; povez kožni, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica, koje su omotane u zeleno platno.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na dijelu naslovne stranice nalazi se sadržaj, pisan kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj stranici je i krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Ahmed-aga za svoju medresu u Mostaru 1064/1653.

(بوكتاب مستطابى صاحب الخيرات والحسنات اغاء باب سعاده احمد اغا حضرتلرى موستارده واقع مدرسه سنه وقف ايلدى شول شرطله كه مدرسه دن طشره چقار لميوب استنساخ ومقابله اقتضا ادرسه بنه مدرسه ايچنده قضاء حاجت ايدوب واقف مشار اليهى دعاء خيردن فراموش بيورميه لر فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله سميع عليم لسنة اربع وستين والف)

Na rubu prve dvije stranice nalazi se njegov mali lični pečat, u kome je upisano njegovo ime (Ahmed sin Alijin — بندة احمد بن على

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1017. ISTO **3758.**

U rukopisu je naslov: كتاب العناية شرح الهداية . Komplet u jednom svesku.

L. 732; 29,5 × 19. *Nasḫ* starinski, čitak, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, izuzev pri kraju djela. U vrhu prve stranice nalazi se lijep *unvan*, u kome je nacrtano sitno poljsko cvijeće na plavoj i zlatnoj podlozi. U sredini unvana na zlatnoj podlozi upisana je *besmela* crvenim mastilom. Naslovna stranica, te prve i posljednje dvije stranice obrubljene su tankim crnim, širokom zlatnom i plavom linijom. Po rubovima mnogih listova, izuzev s početka i pri kraju, ima glosa, pisanih sitno i veoma lijepo. Naslovna stranica je ukrašena. U vrhu iste je *unvan*, u kome je zlatnim slovima upisan gornji naslov, a na sredini je krupna *rozeta* od raznobojnih kružnica, u kojoj je upisano ime autora zlatnim slovima. Papir žućkast, tanak, glat, posljednja dva lista oštećena su crvotočinom; povez kožni, znatno oštećen, koji je bio obilno ukrašen pozlaćenim ornamentima, prva korica izgubljena.

Prepis ovog lijepo uređenog primjerka, vjerovatno, potiče iz XVI stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu s početka nalaze se bilješke s područja fikha, zatim sadržaj, pisan kasnije. U dnu posljednje stranice nalaze se dva stiha, pisana krupno zlatnim slovima, posebno uokvirena, u kojima prepisivač kaže, da je ovo djelo prepisao za biblioteku nekog uglednog, plemenitog i darežljivog prvaka, čije ime ne navodi.

Iz niže navedene bilješke može se razumiti da je ovdje riječ o Ibrahim-paši i njegovoj biblioteci u Počitelju

(وقف ابراهيم پاشا اعزه الله تعالى در مسجد خود در قصبه پوچتل)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1018. حاشية سعدى چلبى على العنايـة **2622.**

Glosa prethodnom komentaru *al-'Ināyi*. Napisao muftija Sa'd b. 'Īsā b. Amīr-ḫān, Sa'dī Čelebī, umro 945/1538. To je kratka glosa, koju je sabrao, sredio i dopunio autorov učenik Maulā 'Abdurraḥmān po bilješkama koje je autor ostavio na marginama svojih primjeraka *al-Hidāye* i *al-'Ināye*, — kako je to rečeno u uvodu.

GAL I, 376; S. I, 645.

Primjerak je nepotpun na kraju.

Početak:

الحمد لمن لا غاية لعنايته الازلية ولا نهاية لهدايته العلية ... وبعد فان العبد الفقير الى عناية الله الملك المستعان المدعو بعبد الرحمن يقول ايها الاخوان

L. 140; 21,5 × 15. *Nasḫ-ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, tanak, glat; povez kožni, oštećen, prva korica izgubljena, a druga ukrašena pozlaćenim ornamentima.

Rukopis potiče iz XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je navedeni naslov i sadržaj. Na naslovnoj stranici nalaze se imena dvaju ranijih vlasnika. (Jedan od njih je Šah Muhamed b. Ahmed b. Ebus-Su'ud, manje poznati alim i pisac, unuk poznatog šeihul-islama, umro poslije 1120/1708 — من كتب الفقير شاه محمد بن احمد بن ابى السعود . Ispod potpisa nalaze se njegova dva lična pečata, različite izrade, u kojima je upisano njegovo ime. Potpis drugog vlasnika je nečitak ... Nikati? Pri kraju, na l. 138, nalazi se još nečiji lični pečat (koji je posve nečitljiv).

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na naslovnoj stranici).

1019. ISTO **653.**

U rukopisu je naslov: حاشية سعدى چلبى على الشيخ الاكمل

L. 340; 24 × 14,5. *Ta'līq* pisan krupnije, uvježbanom rukom. U pisanju ima grešaka. Naslovi su pisani zlatnim mastilom. U vrhu prve stranice nalazi se veoma lijep unvan, u kome je na plavoj (ljubičastoj) i zlatnoj podlozi izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom, a ostale plavom linijom. S početka rečenice su označene zlatnim tačkama. Papir tamnobijel i žućkast, glat, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća. Bilješka na kraju ne sadrži datum prepisa.

(تم حاشية العلامة ... سعد الملة والدنيا والدين مولانا سعدى چلبى افندى المفتى بدار السلطنة على الهداية وشرحها المسمى بالعناية ...)

Ispod te bilješke nalaze se dva prigodna stiha na turskom jeziku od kojih je posljednji od Sururije.

Na naslovnoj strani nalaze se imena ranijih vlasnika (Ibrahim b. Nasrullah, Abdul'aziz Mūminzāde, muderis medrese Esma-han sultan).

Uvakufio H. Muhamed-paša 1166/1752, — v. bilješku i pečat u rukopisu l. 2 i 256 —.

(وقفت هذه النسخة لله العلىّ الاعلى وانا الفقير الحاج محمد پاشا)

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1020. Zbirka (مجموع) , 2 **2497.**

L. 36; 17,5 × 13. Papir tamnobijel, čvrst, na početku i na kraju ima po nekoliko neispisanih lista; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—8. حاشية سعد الدين على ديباجة الهداية

Glosa uvodu *al-Hidāye*. Napisao, kako se čini, gore navedeni Sa'di Čelebi.

Početak nakon besmele:

الحمد لله رب العالمين والصّلوة على نبيه محمد وآله اجمعين الحمد لله افتتح الكتاب بالتسمية جريا على قضية ما ورد فى الحديث فى ابتداء كل امر ذى بال

Ta'līq.

Prepisao Ya'qūb b. Bālī, vjerovatno u XVIII stoljeću

(قد وقع الفراغ من تنميقه ... على يد العبد العليل يعقوب بن بالى ...)

2. L. 9—36. حاشية الطوسى على حاشية سعد الدين على الكشاف

Superglosa Taftazanijinoj glosi tefsira *al-Kaššaf*. Napisao *aṭ-Ṭūsī*. To je prema naslovu na rukopisu. Pisac je, držimo, 'Alā'ud-dīn 'Alī b. Muḥammad aṭ-Ṭūsī, umro 887/1482. Inače, o toj superglosi ovog pisca ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Ḥ. Ḫalīfa (II, 1479) kaže da je Maula 'Alā'uddīn 'Alī (b. Muḥammad) aṭ-Ṭūsī napisao samo glosu tefsiru *al-Kaššaf*. Na istom mjestu on kaže da je jedan drugi pisac sličnog imena ('Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad al-Quššī, umro 897/1474) napisao kratka objašnjenja početku Sa'duddinove glose (علق على اوائل حاشية السعد). Ismā'īl-paša pak (AM I, 737) navodi da je 'Alā'uddīn aṭ-Ṭūsī napisao superglosu Sejjid Šerifovoj glosi *al-Kaššāf*-a, a ne Sa'duddinovoj glosi. No, ovo je, stvarno, tumačenje Sa'duddinove glose, samo nije prema izvorima jasno od koga je pisca. Rukopis sadrži tumačenje uvoda i početka prve sure.

Početak:

لك اللهم الحمد والمنة وعلى رسولك وآله واصحابه الصلوة والتحية قال الامام الهمام ...

قوله الحمد لله الذى انزل آثر هذا التركيب بين تراكيب الحمد تطبيقا للشرح على المشروح وامتثالا بالفرقان الحميد والقران المجيد لوجهين مع ما فيه من لطف الاقتباس

Završetak:

قوله وانما صح كون العبادة بيانا للحمد جواب عن سؤال هو انه قد سبق ان الحمد انما يكون باللسان لكن جعل العبادة المتناولة للاعتقاد والعمل بالاركان بيانا للحمد يقتضى كوّن الحمد بالموارد الثلاث ثم ما ذكر من كون العبادة بيانا للحمد ... كأنه قيل كيف يحمدون توجه ان الجواب ح لا يفيد زيادة بل يكون بيانا لكيفية الحمد بانه يكون مع سائر العبادات تم بعون الله

Ta'līq, veoma sitan, složen. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel ili žućkast deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama. Na početku i na kraju ima po više neispisanih lista.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se naslovi i ime ranijeg vlasnika (Jahja b. Muhamed). Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se naslov i ime drugog vlasnika (vjerovatno oca prethodnog vlasnika, Muhamed b. Redžeb). Uvakufio H. Muhamed-paša — (v. bilješku i pečat u rukopisu —

(وقفت هذه النسخة لله العلىّ الاعلى وانا الفقير الحاج محمد پاشا يسر الله له من الخير ما يشاء)

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1021. مختارات النوازل 2509.

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao autor *al-Hidāye* 'Alī b. Abū Bakr al-Margīnānī al-Ḥanafī Burhānuddīn, umro 593/1196. To je prema kratkoj bilješci prepisivača na naslovnoj stranici koja glasi: مختارات النوازل لصاحب الهداية والنوازلُ للامام محمد رحمه الله . Slična bilješka nalazi se i na slijedećem primjerku ovog djela. Na prvom zaštitnom listu ovog rukopisa nalazi se bilješka, u kojoj se, pored gornjeg mišljenja, navodi mišljenje nekih da je pisac ovog djela — sin autora *al-Hidāye* Niẓāmuddīn al-Margīnānī (مختارات النوازل لصاحب الهداية وقيل لابنه..). Yeni Cāmi' (29), GAL (I, 378, S. I, 649) i Muḥammad 'Abdulḥayy al-Laknawī u svom djelu الفوائد البهية فى تراجم الحنفية (prvo izdanje, Kairo 1324, str. 141) pripisuju također ovo djelo autoru *al-Hidāye*. Isto se može razumiti i kod Ḥ. Ḫalīfe (II, 1624). Međutim, Kairo (I, 461) kaže da je pisac ovog djela nepoznat. Što se tiče tvrdnje u gornjoj bilješci da je djelo النوازل od Imama Muhameda (umro 189/804), o tom ne nalazimo dokaza u bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni. Istina, ḤḪ (II, 1606 i 1981) navodi djela pod naslovima مجموع النوازل i النوازل فى الفروع, ali od drugih pisaca — i nije nam poznato da li je naš rukopis u kakvoj vezi sa tim djelima.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة على نبيه المصطفى محمد ... كتاب الطهارة (هى) فى اللغة عبارة عن النظافة وفى الشريعة عبارة عن غسل اعضاء مخصوصة بصفة مخصوصة وهى انواع

Završetak je poslije poglavlja كتاب الخنثى poglavljem فصل فى الحكايات . U ovom poglavlju navedeni su neki podaci iz biografija nekoliko prvih hanefijskih pravnika (Ebu Hanife i njegovih učenika: Ebu Jusufa, Muhameda i Zufera), te iz biografije imama Šafi'ije i Malika. Ti su podaci bez naučne i istorijske podloge, zasnovani često samo na nesigurnoj predaji i pričama. Prepisivač je na rubu lista prenio nečiju bilješku o ovom poglavlju, u kojoj se kaže da je porijeklo toga poglavlja neizvjesno; možda je to dodatak nekog neukog prepisivača.

(فصل الحكايات والله اعلم ليس من اصل المصنف لان فى تحريره سماحة ظاهرة لعلها من الحاقات جهلة الكتّاب وشانُ المصَنِّف اجلّ من هذه الالفاظ الركيكة كما هو ظاهر)

L. 173; 20 × 12,5. *Ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. U vrhu prve stranice nalazi se naslov, napisan plavom tintom. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima glosa, pisanih rukom prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu, pored navedene bilješke, nalazi se bilješka sa imenom jednog ranijeg vlasnika (Abdurrahim b. Abdulkerim). Ispod toga se nalaze ispisane dove, koje se uče za dobro pamćenje i razumijevanje nauke. Na slijedećem listu ispisana su imena *ashabi-kehfa* — اسماء اصحاب الكهف —, te bilješka o čarobnoj moći tih imena. Potom, na slijedećem listu, je ime i lični pečat drugog vlasnika (Muftizade — Muftić — Seid Abdurrahim — 1 — 187/1773). Na slijedeća četiri lista je lijepo ispisan sadržaj u kvadratima od plavih i crvenih linija, uokviren tankim crnim i širokom zlatnom linijom.

Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku iz računa.

Uvakufila Zejneba kći Hasan-efendije — (v. bilješku na naslovnoj str. — وقفت زينب بنت حسن افندى).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1022. ISTO 3090.

U rukopisu je naslov: مختارات النوازل صاحب الهداية مرغينانى

L. 217; 20 × 12. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Sa'dī al-Warnawi (iz Varne, Bugarska), kadija, privremeno u Akkermanu, 1074/1663.

(قد بدأت بكتابة الكتاب الموسوم بمختارات النوازل المرغوب والمقبول من العلماء الفواضل فى متصف صفر المتصف بالخير والظفر بين الانام وختمت مع شهر تام وهو اول جديد العام اعنى محرم الحرام لسنة اربع وسبعين والف ... الفقير سعدى الوارنوى القاضى موقتا باقكرمان ...)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se gore navedeni naslov, bilješke o dugovima nekih osoba, jedan stih na perzijskom jeziku, te imena dvojice ranijih vlasnika (Ali b. Sejfullah, 1090/1679; Ahmed b. Ismail b. Muḥammed, muderis u medresi Davud-paša, 1187/1773). Ispod toga je mali pečat. Na slijedećim listovima nalaze se bilješke iz fikha i sadržaj. Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka iz fikha. U vrhu prve stranice je pečat u kome je upisano ime Muhamed Šakir.

Na kraju se nalazi bilješka o važnosti učenja sure *Fatiha* poslije akšam-namaza. Bilješka je prenesena sa neke knjige koja je bila vlasništvo Sun'ullah-efendije, kadije u Varni (... كذا وجدنا فى ظهر كتاب المرحوم صنع الله افندى القاضى بوارنه). Na slijedeća dva lista nalaze se bilješke s područja fikha. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku, koja sadrži recept za zaustavljanje jakog krvarenja iz nosa.

1023. كتاب الفصـول 1370.

للاستروشنى

Djelo o hanefijskom fikhu, što ga je napisao Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥusayn al-Ustrūšanī al-Ḥanafī, umro 632/1234. Djelo sadrži propise i pravila o javnom i privatnom pravu (*mu'āmalat*) i raspoređeno je na 30 poglavlja (*faṣl*). Autor potječe iz kasabe Usrušene (Ustrušene), u pokrajini Fergane u Turkestanu, kako je to zabilježeno rukom prepisivača na rubu prve stranice

(النسبة الى أستروشنة قصبة من قصبات فرغانه)

GAL I, 360; S. I, 653.

Početak:

الحمد لله الذى مهّد دين الاسلام واحكم اساسه ببيان القضايا والاحكام ... وبعد فقد
قال محمد بن محمود الاستروشنىّ..لما الفيتُ نفسى آلفة مطالعة جلائل المسائل ... وسمّيته
كتاب الفصول

L. 344; 24,5 × 17. *Nasḫ* starinski, čitak, krupniji, pa bi se moglo reći — *ṯuluṯ*, mjestimice vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa, od kojih su neke pisane rukom prepisivača, a neke kasnije drugim rukopisom. Naslovi su pisani crnim mastilom. Papir tamnobijel, deblji. Na rubovima nekih listova po uzdužnom prerezu pričvršćeni su crveni i plavi vuneni končići radi označavanja novog poglavlja. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Oṯmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Oṯman aš-Šams an-Nasafī u utorak 7. muharema 677/1278, — iz čitanja i diktiranja koje je održavao Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Naṣr al-Buḫārī, pred grupom uleme, u turbetu Ebu'l-Faḍl el-Mervezije, u gradu Merv, — kako to navodi prepisivač u svojoj bilješci na kraju.

(وكان الفراغ بعون الله وتيسيره عن تسطير هذا الكتاب باملاء الشيخ الامام الاستاذ
الهمام شيخ شيوخ الاسلام زاير بيت الله الحرام مولانا وسيدنا حافظ الملة الحنيفية ناصر الطريقة
الحنفية محمد بن محمد بن نصر البخارى اطال الله بقاءه فى نشر العلوم الاسلامية وشرح
المشكلات الفقهية والفضلية والكلامية ومتعنا الله بصحبته فى الدنيا وحشرنا فى زمرته فى العقبى
مع جماعة من الائمة الاجلاء وزمرة من العلماء كثرهم الله عند التربة المباركة للامام الربانى والعالم
الصمدانى صاحب الفقه النعمانى ناشر العلوم الشيبانى ابى الفضل الحاكم الشهيد الجليل المروزى
رحمه الله بمرو ورزقنا الله تعالى ببركة هذا الشيخ علما نافعا فى الدنيا ونجاة فى الآخرة واكرمنا
بشفاعته يوم القيامة على يدى العبد الضعيف الراجى رحمة ربه اللطيف عثمان بن محمد بن محمد
بن عثمان الملقب بالشمس النسفى وفقه الله للعمل بما يحبه ويرضاه وعصمه عما ياباه واعانه على
الائتمار بما يأمره والانتهاء عما ينهاه وغفر له ولوالديه ولمن مضى من اسلافه ولجميع المؤمنين
والمؤمنات وكان ذلك بعد طلوع الشمس بساعة من يوم الثلاثا السابع من محرم سنة سبع وسبعين
وستمائة شعر : غفر الاله ذنوب هذا الساطر — وذنوب دارسه معاً والناظر)

Poslije ovog završetka, odmah na slijedećoj stranici, nalazi se fetva, koju je dao Sadr-ul-islam Tadžuddīn, a koja je prepisana rukom istog prepisivača. U njoj se rješava, koje se namirnice i roba uopće naknađuju (isplaćuju) protuvrijednošću u novcu (ذوات القيم), a koje u naravi (ذوات المثال) u slučaju naknade štete počinjene nekom upropaštenjem njegovih stvari. Tu se nabrajaju sve moguće vrste robe i namirnica, od hljeba i raznih napitaka do voća, povrća, knjiga, odjevnih predmeta i obuće. Nazivi robe i stvari su na perzijskom jeziku, iako je samo rješenje (fetva) na arapskom jeziku.

Početak te fetve, poslije besmele, glasi:

افتى الصدر الكبير صدر الاسلام تاج الدين رحمه الله فى هذه الاشياء هكذا فجعل الميم
علامة كونه من ذوات الامثال والقاف علامة كونه من ذوات القيم : شكر م ، — نبات م ،
— مانيد م ، — خرما م ، — جوز م — مزانه م ، — نرسك م ، —

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, pisane kasnije drugim rukopisom. Neke bilješke, koje se odnose na druge podatke, namjerno su brisane. Poslije toga je sadržaj, ispisan lijepim rukopisom, čini se, rukom prepisivača. Na naslovnoj strani nalazi se lični pečat, u kome se može pročitati ime: Abdulgani b. Emīr.

Na kraju se nalaze razne bilješke iz fikha i druge (imena nekih pisaca, datumi rođenja nekoliko osoba, recepti za liječenje nekih bolesti). Među datumima rođenja nalaze se datumi rođenja dvojice sinova (Mustafe i Muhameda) gore navedenog Abdulganije b. Emira. Prvi je rođen 956/1549, a drugi 958/1551 (»polovinom jeseni, kad je sunce bilo u zviježđu vage«). — Recepti i jedna bilješka iz fikha su na turskom jeziku. Jedan recept, navodno, vrijedi za više bolesti, koje su sve nabrojane. Sasvim na kraju nalazi se jedan zapis protiv ujeda škorpije (فى رقية العقرب), te lirski stihovi na perzijskom i turskom jeziku.

Uvakufio Muhamed-paša (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1024. منية المفتى 3123.

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Yūsuf b. Abū Sa'īd (Sa'd) Aḥmad as-Siğistānī, umro poslije 638/1240. Djelo je sažeti izbor iz više fikhskih djela, kako to sam pisac kaže u uvodu.

GAL I, 380; S. I, 653; ḤḪ II, 1887.

Ime autora u rukopisu je Yūsuf b. Abū Sa'd b. Aḥmad. Rad je dovršio u gradu Sivas, u medresi Šerefijji, 638/1240, kako je to zabilježio na završetku svog rada, a što je prepisivač ovdje prenio iz autografa.

(قال المصنف تغمده الله برحمته واسكنه بحبوحة جنته ما هذا لفظه بخطه وقع الفراغ
عن تسويده لاربع عشرة ليلة خلت من شهر ذى الحجة سنة ثمان وثلثين وستمائة آخر الضحى
من يوم الثلاثاء من هذا الشهر بمحروسة سواس بالمدرسة الشرفية على يد الضعيف يوسف بن ابى
سعد بن احمد السجستانى تم)

Početak:

الحمد لله الواحد العلى الواجد الغنىّ الخالق بلا استرشاد الرازق بلا استمداد ... وبعد
فيقول العبد الضعيف الراجى لطائف عفو ربه يوسف بن ابى سعد بن احمد السجستانى اصلح
الله شأنه

L. 245; 18 × 14. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom. Papir žućkast, deblji; na uzdužnom rubu nekih listova pričvršćeni su plavi vuneni končići, koji označavaju početak poglavlja; na početku i na kraju ima po nekoliko neispisanih lista; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Isḥāq b. 'Alī b. Mūsā al-Aydīnī, u nedjelju 27. šabana 862/1457.

(وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة اللطيفة من يد اضعف العباد ... محمد بن اسحاق
بن على بن موسى الآيدينى ... يوم الاحد وقت الضحى فى السابع والعشرين من الشهر
المبارك شعبان فى تاريخ سنة اثنين وستين وثمانمائة)

Na početku se nalaze razne bilješke, većinom s područja fikha, poučne izreke i stihovi, te sadržaj. U vrhu naslovne stranice je kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis kupljen od knjižara Saliha (za groša — 9). Tu je i nečiji lični pečat, koji je nečitljiv.

Na kraju se nalaze bilješke iz fikha i tefsira, te stihovi o pokajanju i o tužnoj žalbi za hazreti Husejnom.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1025. فصول الإحكام لأصول الاحكام 3753.

ili

فصول العمادى

Djelo o hanefijskom fikhu, što ga je napisao unuk autora al-*Hidāye* Abu'l-Fatḥ Zaynuddīn 'Abdurrahīm b. Abū Bakr b. 'Abdulğalīl al-Margīnānī al,Fargānī as-Samarqandī al-Ḥanafī, umro poslije 651/1253 (ili oko 670/1271). Djelo je bio započeo pisati autorov otac, a on ga je dovršio.

AM I, 560; GAL S. I, 656; Kairo I, 452; al-Fawā'id, 93.

Drugi navedeni naslov koji se nalazi i na našem rukopisu više je poznat — iako je, po svoj prilici, pogrešno dat.

Naslov na rukopisu glasi:

كتاب فصول العمادى للشيخ الامام العالم العلامة ابو الفتح ابن ابى بكر ابن عبد الجليل
بن الخليل المرغينانى منصبا والسمرقندى منصبا الحنفى

Po tome, prema bilješci autora na završetku i prema ḤḪ (II, 1270), reklo bi se da je on brat pisca *al-Hidāye*, ali to nije tačno, nego je ispravno kako smo mi gore naveli, a ovdje u tekstu očito je ispušteno jedno ime. ḪḪ (n. m.) navodi kao sigurnije mišljenje da je pisac ovog djela Gamaluddīn b. 'Imāduddīn al-Ḥanafī, a kao drugo, slabije mišljenje navodi ime gornjeg autora. Međutim, iz jedne bilješke na završetku rukopisa vidi se, da je Gamaluddīn sin autora ovog djela i da je on dovršio samo sređivanje i konačnu redakciju djela, koje su drugi bili započeli, ali su odugovlačili dovršenje iz ljenosti.

(وقد كان تولى امر تحرير الكتاب الكسالى من الاصحاب الا انه اتفق الاختتام على يدى ابن مؤلفه شيخ الاسلام جمال الملة والدين)

Djelo je dovršeno u jednoj medresi u Samarkandu, 651/1253, kako se to vidi iz odulje bilješke na kraju.

(قال جالب هذه الخصائل النفيسة وكاتب هذه المسائل الانيسة ابو الفتح ابن ابى بكر بن عبد الجليل بن الخليل المرغينانى منسبا والسمرقندى منصِبا ... نجزت كتابته فى اواخر شعبان لسنة احدى وخمسين وستمائة هجرية بالمدرسة الميمونة الاميرية الاجلية القربية عماد المَلَكية ضياء الدينية المبنية ب ... احدى معـال البلدة الفاخِرة سمرقند ...)

Rad, po svom sadržaju i načinu obrade, ima mnogo sličnosti sa ranijim djelom فصول الاسروشنى , samo što je raspoređen na 40 poglavlja (faṣl). U duljem uvodu naveden je sadržaj djela (poglavlja i važnija pitanja u njima).

Početak poslije besmele:

وباسمه يبدأ كل كتاب ويُختَمْ ويعبر كل خطاب وينظم ... وبعد فان العلم فخر يبّق على مرور الأحْقاب ... والآن جمعت فى هذا الدفتر الصغير القدر الكبير القدر غُرَرَ فوائدَ اسلاميةٍ ... وترجمت هذا المجموع المنقول فى المسموع والمعقول بفصول الاحكام فى اصول الاحكام.

L. 400; 30,5 × 21. *Nasḫ* sitan, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel i žućkast, glat, čvrst; na nekim listovima dio uzdužnog ruba isječen i zalijepljen drugim papirom; povez kožni, sa ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ḫalīfa al-Musallimī al-Mālikī, astronom (*muvekkit*), u medresi al-Mu'ayyadiya, 1001/1592.

(علّق هذه النسخة من اولها الى آخرها فقير رحمة ربه اقل عبيد الله واعظمهم جرما الفقير خليفة المسلّمى المالكى الموقت بالمدرسة المؤيدية ... يوم الاربعاء المبارك سنة واحد بعد الالف)

Na naslovnoj stranici nalazi se pored naslova bilješka, u kojoj se kaže, da ova knjiga ima 40 tabaka (عدة كراريس هذا الكتاب اربعون كُراساً) Ispod te bilješke je ime ranijeg vlasnika (Mustafa b. Jusuf el-Mostari). Ime je napisano preko nečijeg ranije napisanog imena, koje je prvotno namjerno izbrisano. Ispod postojećeg imena je lični pečat, vjerovatno njegov. Tu su tragovi još nekih bilježaka, koje su također namjerno izbrisane. U dnu stranice je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis kupljen za »imamski novac« radi uvakufljenja za Ahmedaginu medresu u Mostaru.

(بو كتاب باب السعاده اغاسى مرحوم ومغفور له احمد اغانك مدرسه سنده ائمه نك اقچه سيله وقف ايچون اشترا او لنمشدر)

Na rubu lista 399 nalazi se lični ovalni pečat, u kome se može pročitati ime Hasan (خواند رضائى حق حسن). Sasvim na kraju je stih, napisan rukom prepisivača, u kome on moli, da mu se oproste eventualne pogreške u prepisivanju.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1026. تلخيص الجامع الكبير 1656.

ili

التلخيص فى الفقه الحنفى

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Muḥammad b. 'Abbād b. Malakdād (Dāwūd) al-Ḫilātī al-Ḥanafī Kamāluddīn (Ṣadruddīn), umro 652/1254. Tekst djela je sažet, dosta težak i nerazumljiv. To je skraćena prerada djela الجامع الكبير , što ga je napisao Muḥammad b. al-Ḥasan aš-Šaybānī (umro 189/804).

GAL I, 172, 381; ḪḪ I, 472.

Početak:

الحمد لله على الفقه فى الدين الذى هو حبله المتين بين العباد وفضله المبين على كل حاضر وباد ... اقول وانا العبد الراجى ... محمد بن عباد بن ملك داد ان هذا كتاب بالغ غاية الطلبة والمراد ... جامع لخلاصة ابحاث المقدمين ... وسميته بالتلخيص طباقا للمعنى

L. 109; 21 × 15.5. *Nasḫ* pomiješan sa nešto *ta'līqa*. Papir žućkast i bijel; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1178/1764.

تم الكتاب وافيا بالشرط المخترع فى جمع المفرّق الى الانظار ... سنة ١١٧٨

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se jedan hadis.

Na naslovnoj stranici je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Izzeti Salih, kadija u Bosna-Brodu). Ispod toga je njegov lični, mali i veliki vakufski pečat, te pečat ove biblioteke.

Uvakufio Hromozade Izzet Salih-efendi.

1027. الفقه النافع **999.**

فى آخره خرم يسير

Djelo o fikhu. Napisao Nāsiruddīn Abu'l-Qāsim Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī al-Madanī al-Ḥasanī (al-Husaynī), umro 656/1258. Primjerak je na kraju nepotpun. ḤḪ (II, 1921) navodi ovo djelo pod naslovom: النافع فى الفروع

GAL I, 381; Kairo I, 452.

U vrhu prve stranice neko je kasnije slabim rukopisom pogrešno stavio naslov: شرح قدورى

Početak:

الحمد لله رب العالمين حمدا امده الابد وعدده ان لا يحصيه العدد ... قال السيد الامام ابو القاسم بن يوسف الحسنى المدنى تغمده الله برحمته اخوانى رحمكم الله ... سألتمونى ان اصوغ لكم فى الفقه كتابا نافعا ... فاستخرت الله تعالى فى صنعة كتاب نظرىّ الدراية صحيح الرواية يقتصر على قدر الافتقار اليه وسميته الفقه النافع

L. 112; 25 × 15,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Važnije riječi i dijelovi teksta podvučeni su crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Listovi su kod uvezivanja ispremetani. Papir žućkast i tamnobijel, deblji, neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika (Šejh Ismail-efendi, Ibrahim-sohta — b. Šejh H. Ismail-efendi), te sadržaj, pisan kasnije. Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, koja sadrži zapis za rađanje djece, imena nekoliko šeriatskih pravnika, te raniji sadržaj koji je izblijedio. Tu se nalaze i bilješke, koje su namjerno brisane i koje su nečitljive.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Iskopjevi, Akhisari, Prušćak, za Gazi Husrev-begovu biblioteku 1284/1867.

(صاحب الوقف اسقوپله وى خيرى زاده الحاج عمر افندى در وقف غازى خسروبك)

1028. ISTO **642.**

L. 139; 22,5 × 16,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, mjestimice vokalizovan. Dijelovi teksta podvučeni su crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji; povez poluplatneni.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafa b. 'Alī, u nedjelju 27. redžepa 1167/1753.

(كتبه العبد الضعيف ... حسن بن مصطفى بن على ... تاريخه سبع وستون ومائة والف فى رجب الفرد فى اليوم يكشنبه عشرين وسبع فى وقت الزوال)

Na početku se nalaze razne bilješke s područja tefsira, vaza, fikha i jezika, te sadržaj, — što je sve pisano kasnije slabim rukopisom. Na naslovnoj stranici je nepotpuna bilješka iz fikha, pisana pogrešno.

Na kraju su bilješke s područja fikha, arapske stilistike, te na posljednjoj stranici dva stiha, u kojima se izražava zahvalnost i skrušenost Bogu i kratka dova.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju rukopisa.

1029. Zbirka (مجموع) , 2 **1459.**

L. 83; 20 × 15. *Nasḫ* slab, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. U pismu ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—36. تحفة الملوك

Kraće fikhsko djelo, što ga je napisao Zaynuddīn (Tāǧuddīn) Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro u drugoj polovini VII (XIII) stoljeća. Ovo djelo pripisuje se i drugim autorima. Djelo uglavnom sadrži obredoslovlje *(ibadat)* te još neka važnija pitanja iz fikha i raspoređeno je na deset glava *(kitab)*.

GAL I, 383; ḤḪ I, 374; Kairo I, 409.

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى هذا كتاب مختصر فى علم الفقه جمعته لبعض اخوانى فى الدين ... واقتصرت فيه على عشرة كتب هى اهم كتب الفقه له واحقها بالتقديم

Prepis dovršen polovinom ramazana u pristaništu (carskom ili ministarstva vojnog?) 995/1586.

(تمت الكتاب تحفة الملوك المبارك فى شهر رمضان الاوسط فى وقت الظهر الخاصة قايق خانده – ؟ – تاريخ سنة ٩٩٥)

2. L. 37—83. شرح مقدمة ابى الليث فى الصلاة

Komentar kratkom djelu o namazu Muqaddimat Abu'l-Laiṯ (v. br. 909). U rukopisu je naslov: كتاب مقدمة

Vlasnik i prepisivač oba ova rada je neki Ḥuseyn b. Ibrāhīm, — v. bilješku na kraju pod t. 1 i 2.

(تمت الكتاب ... صاحبه ومالكه حسين بن ابراهيم)

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalaze se dijelovi ajeta iz Kur'ana, neka nedovršena bilješka na turskom jeziku, te crtež kružnice. Na kraju se nalaze nijeti za pojedine namaze.

Na kraju pod t. 2, nalazi se bilješka zavještača Mustafa-bega Dženetića, nekoliko ajeta i jedna izreka na turskom jeziku opetovano ispisana radi vježbe u pisanju, te deklinacija arapskog glagola نصر .

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić.

1030. Zbirka (مجموع) , 13 1973.

L. 245; 20,5 × 16,5. *Ta'līq*, *nasḫ* i *nasḫ-ta'līq* od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji; listovi, naročito po donjem rubu, dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

1. L. 1—40. ISTO kao br. 1029,[1]

Na listu 1^b je naslov: تحفة الملوك . Tekst je mjestimice vokalizovan.

2. L. 41—44. كتاب الفاظ الكفر

Traktat o bogohulnim izrazima i griješnim riječima koje izvode iz vjere, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. Možda je to izvadak iz nekog djela.

Početak:

اذا كان فى مسئلة وجوه يوجب التكفير و وجه واحد يمنع منه فعلى المفتى ان يميل الى ذلك الوجه حسنا للظن بالمسلم

3. L. 44—77. (رسالة فى) آداب ذِكْرِية للصادِقين

Pravila o pobožnosti, skrušenosti i molitvi, za iskrene mistike, od nepoznatog pisca. Naslov je prema uvodu rukopisa. Rad je raspoređen na četiri poglavlja (*faṣl:* 1. o slavljenju i veličanju Allaha — *zikr*, 2. o zanosu i ljubavi prema Allahu — *vedžd*, 3. o pobožnom pjevanju i pobožnoj glazbi — *sema'*, 4. o pravilima i metodici vaza — *adab al-va'z*). Ima grešaka jezičnih i u pisanju.

Početak:

الحمد لله الذى يذكر من ذكَرَه فى سرّاه وضرّاه وينصر من نصره فى اولاه وأُخْراه ويُجيبُ دُعاء المضطرّين ممن دعاه ... وبعد فلما كان الطرق الى الله ... فسميتها آدابا ذكرية للصادقين

4. L. 78—87. الرسالة المصلحية فى الرسائل المنقذية

Risala s područja tesavvufa o pravilnom obavljanju zikra i pravilnom ponašanju pri tom. Napisao Ṣafiyyuddīn (Ḫalīfa Muṣṭafa) b. Muḥammad al-Ḫusrawī al-Kangarī (iz grada Čankiri — Gangra, u sjevernom Anadolu), umro u Brusi 919/1513. Naslov risale je prema rukopisu. Inače joj ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni, Ime autora pak navode Taşköprüzade (Š. N. Targama, 355) i Ismā'īl-paša (AM II, 434). Neko je odrezao prvi list, pa je primjerak nepotpun. Raspoređena je na uvod *(muqaddima)* i četiri poglavlja *(maqālāt)*.

Početak je ovdje:

... عن ذلك انى فى زمان غلب فيه على الطباع اللدد والعناد وفشا الجدل بين العباد ... سيما اتفق زمانى فى ايام السلطان ... ابو الفتح ؟ سُلطان بايزيد خان بن سلطان محمد غازى ... فشرعتُ الى ما خلّج فى قلبى من كتب الاوراق المشتملة على خلاصة كلمات اهل الشرع وزبدة

اقوال المشايخ النابغين للاصل والفرْع ... وسميتها بالرسالة المصلحية في, الرسائل, المنقذية ورتبتها على مقدمة واربع مقالات

Završetak glası:

هذا رسالة مصلحية فى الرسائل المنقذية اَلفت وجُمعَتْ لاصلاح حال من عمل بما فيها رَجَاءً بها لدفع عناد المعاندين ... مؤلفها صنى الدين الخُسْروى ؟ الكنقرى عَفا عنه الغنى

Istaknute riječi, samo s početka, podvučene su crvenom crticom. U pisanju ima grešaka.

5. L. 87—104. الرسالة المنيرة لاهل البصيرة

Rasprava s područja propovijedi i tesavvufa o vjerovanju i vjerskim dužnostima i poukama. Pripisuje se raznim autorima, ili se navodi da joj je autor nepoznat. ḤḪ (II, 559, prvo izdanje iz 1310/1892) i Kairo (I, 123) kažu da joj je autor nepoznat. U nekim našim rukopisima (v. br. inv. 1051, 1356, 2790) zabilježeno je da djelo pripada Ibn Kemal-paši (umro 940/1533). Isto tako njemu djelo pripisuju Brockelmann (S. II, 672), Ḥ. Ḫalīfa (II, 1888, drugo izdanje iz 1362/1943), Ismā'īl-paša (AM I, 142), te izdavač u štampanom primjerku (Maṭba'a Gamāl, Istanbul 1308. H.). Ahlwardt (II, 367 i IX, 583) pak kaže da je pisac Yahyā b. 'Omar Minqārizade, šayḫ al-islām (umro 1088/1677). Povodeći se za njım, to isto kaže i Brockelmann na drugom mjestu (GAL II, 435). Neki ga pripisuju našem piscu Ḥasan Kāfī-efendiji Pruščaku (umro 1025/1616, v. H. Šabanović, Hasan Kafi Pruščak, POF, Sarajevo 1969, str. 25. Ovaj primjerak je nepotpun na kraju, jer je veći broj lista izgubljen.

Početak:

الحمد لله الذى اعلى معالم العلم واعلامه واظهر شعائرالشرع واحكامه ... وبعد جمعت من الرسالة مختصرة لتكون للراغبين مفيدة وسميتها منيرة

Početak ovog rada uzet je doslovno iz fikhskog djela *al-Hidāya*. U pisanju i stilu ima grešaka, pa bi se po tome moglo reći da rad ne pripada Ibn Kemal-paši niti Hasan Kāfi-efendiji.

6. L. 105—124. شرح بدء الامالى

لمجهول

Komentar kasidi o vjerovanju *Bad' al-amālī* (v. I, 67), od nepoznatog pisca (v. I, 187). Ahlwardt (II, 560) navodi bilješku sa

jednog rukopisa ovog komentara, — u kojoj se dotični komentar pripisuje Munla 'Aliji al-Qārīji (شرح بدء الامالى لملا على القارى). Po tome, navedeni autor bi imao dva komentara ovoj kasidi. Jedan je *Ḍaw' al-ma'ālī* (v. I, 115), za koji se sigurno zna da je njegov, i drugi bi bio ovaj komentar, za koji nigdje u literaturi nije navedeno, niti poznato, da mu je on pisac. Prema tome, ne može se dati nikakva važnost navedenoj bilješci.

Ahlwardt II, 560.

Početak:

الحمد للمولى القديم الموصوف باوصاف الكمال الحَىّ المدبر المقدّر ذى الجلال والجمال ... وبعد فقد قال القاضى سراج الدين الاوشى اسعده الله بحسن الحال ... يقول من القول وهو التكلم بكلام صادق او كاذب

Ta'līq sitan, složen. Osnovni tekst pisan je krupnim *nashom* i podvučen s početka crvenom, a kasnije crnom linijom.

7. L. 125—144. هدية المهديين (المهتدين)

لاخى يوسف افنـدى

Rasprava o islamskom vjerovanju, o protuislamskim riječima koje izvode iz vjere *(elfazi-kufr)*, te o raznim vjerskim propisima *(ahkam, furū')*, koji se odnose na postupak i razne potrebe i pojave, uglavnom, u svakidanjem, praktičnom životu vjernika. To je, zapravo, *ilmi-hal*, nešto posebne vrste. Napisao Yūsuf b. Ǧunayd at-Toqātī, — Aḫī Yūsuf, Aḫī Čelebī, Aḫīzāde, Aḫī-efendi —, umro 904/1499.

GAL II, 227; S. III, 1275; Taşköprüzade, Š. N., rukopis, br. inv. 1685, list 92; OM II, 53; ḤḪ II, 2043.

Rad je dat u obliku mnogobrojnih kraćih rješenja ili odgovora na razna pitanja, — pod naslovima: مسئلة .

Pisac je ovdje naveden prema većini izvora, kojima mi raspolažemo, i to je, držimo, ispravno. Ismā'īl-paša, pak (Ḏail II, 728 i AM II, 333), pogrešno kaže, da je pisac ovog djela Muḥammad Kašfī ar-Rūmī, — što je i nas, u prvom svesku (I, 500), navelo na istu grešku. On (n. m.) tvrdi, da je djelo sastavljeno 1175/1761. Međutim, datum prepisa toga djela na našim rukopisima je mnogo raniji, što jasno pokazuje, da je djelo ranije sastavljeno. Biće da je Muḥammad Kašfī (čija nam je biografija inače nepoznata), prepisivač, koga je Ismā'īl-paša smatrao za autora, — i da je datum, koji on navodi, datum prepisa. Istina, on u Dailu, na istom mjestu, navodi djelo pod naslovom: هدية المهتدين , kao raspravu o elfazi-kufr-u, — i pripisuje ga Yūsuf b. Ǧunaydu, ali bez ikakvih drugih podataka. Malo niže navodi djelo pod naslovom: هدية المهدين , sa početkom i drugim podacima, iz čega se vidi, da je tu riječ o djelu, na koje se odnose ovi naši rukopisi, i da je baš tome djelu naveo pogrešno autora. U stvari, on tu pogrešno navodi jedno te isto djelo pod dva naslova, kao dva djela, — pripisujući ga jedanput pravom, a drugi put pogrešno označenom autoru. (Na kraju našeg rukopisa, obrađenog u prvom svesku, — n. m. —, nalazi se kratka bilješka prepisivača, u kojoj se izričito kaže: من مؤلفات مولانا اخى افندى —, što nam je tada promaklo nezapaženo).

U nekim izvorima naslov je: هداية المهتدين , — što pokazuje, da naslov ovog djela ima različite verzije, — do čega je došlo nepažnjom raznih prepisivača, a to je onda u bibliografiji dovelo do zabune u pogledu ovog djela.

Pisac je djelo prikazao »velikom veziru« Ali-paši, koga u uvodu slavi i veliča i za koga kaže, da je dotični od njega tražio, da u njegovo ime, sa posvetom njemu, napiše ovakav rad. (To je, držimo, Ḫādim Ali-paša, koji je za vrijeme sultana Bajezid-hana II, u dva maha, bio veliki vezir — i koji je u jednom vojnom pohodu poginuo, god. 917/1511).

Početak i dio uvoda:

الحمد لله الذى جعل العلوم الشرعية ميراثا للعلماء من الانبياء والفنون السمعية المصطفوية
جلاء لصدور الاصفياء والاولياء ... وبعد فان من صرفت عنفوان العمر العزيز فى دعواته ...
اعنى الوزير الكبير ... على پاشا قد التمس من هذا الحقير ان اكتب فى اسمه الشريف وشأنه
المنيف رسالة مشتملة من اصول الدين ... فسميتها بهدية المهديين

Rad je raspoređen na dva glavna dijela (*qism*) i završetak (*ḫātima*) sa više manjih poglavlja. U uvodu je dat sadržaj svih poglavlja, a onda samo djelo počinje:

اما القسم الاول فى بيان عقائد اهل السنة والجماعة ... فاعلم ان الايمان فى اللغة
التصديق

U tekstu mjestimice ima rečenica i fraza na perzijskom jeziku. Primjerak je nepotpun na kraju.

8. L. 145—148. (كتاب) الاحاديث فى الادوية والاطعمة

Kraća zbirka hadisa o lijekovima i vrstama jela. Sabrao Abu'l-Qassām (-Qāsim?) an-Nīsābūrī, kako je navedeno u uvodu rukopisa. Kairo (I, 84) navodi ovu risalu pod naslovom: احاديث النيسابورى فى الادوية , ne dajući nikakvih podataka o piscu. U drugim izvorima, koji su nam pristupačni, ne nalazimo spomena ovoj zbirci. Možda se misli, da je označeni pisac u rukopisu Nizāmuddīn Ḥasan b. Muḥammad b. 'Alī Abu'l-Qāsim an-Nīsābūrī, umro 406/1015 (v. AM I, 274), ili je to Naǧmuddīn Abu'l-Qāsim Maḥmūd b. Abu'l-Hasan an-Nīsābūrī, koji je pisao 553/1158 (v. GAL, S. I, 733). Bilo je više učitelja tefsira i hadisa pod nazivom Nīsābūrī, pa nije izvjesno o kojem je od njih ovdje riječ. Hadisi su slabe vjerodostojnosti ili su patvoreni.

Kairo I, 84.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين هذا الكتاب جمعه الاستاذ
الامام ابو القسام (؟) المحدث النيسابورى الاحاديث عن رسول الله ﷺ فى الادوية
والاطعمة ... باب فى الادوية قال ابن عمر رضى الله عنه قال رسول الله صلعم طعام البخيل
داء وطعام السخىّ دواء باب منفعة الخبز

Vrsta pisma je *ta'līq*, slab. U pisanju ima znatnih grešaka.

9. L. 148—158. مختصر فى بيان الاعتقاد
(رسالة فى بيان الاعتقاد والفاظ الكفر والاستحسان)

Kratko djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji, prvi naslov djela i ime autora navedeni su u ovom rukopisu i u nekim izvorima. U svesku I, 507, rad je naveden pod gornjim, drugim naslovom.

GAL, S. I, 292; Ahlwardt IX, 599.

Prepis ima mnogo znatnih grešaka.

10. L. 158—160. رسالة فى عقوبة فاعل يوم الجمعة

Risala o zabrani rada u petak, od nepoznatog sabirača. Sadrži hadise, koji su apokrifni. Nepotpuno na kraju.

Početak poslije besmele:

فى عقوبة فاعل يوم الجمعة قال حدثنا القاضى الامام السيد الاجل ناصح الدين سيف

السنة حبيب بن الكرخى الدولى ؟ باسناده عن ابى الحسن على بن خالية قال حدثنا ابراهيم بن احمد الشهرذولى ؟ ... عن انس بن مالك قال قال رسول الله صلعم حرّم الله على كل مسلم ومسلمة الفعل يوم الجمعة فى جميع ساعاته

U pisanju ima grešaka.

Na listovima 161—162 nalaze se bilješke s područja fikha, svaka pod naslovom: مسئلة

11. L. 162—172. (رسالة فى الفروع)

Risala s područja fikha, od nepoznatog pisca; nepotpuna na kraju.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ... كتاب الطهارات باب ما يجوز به الوضوء وما لا يجوز الماء الجارى يجوز به الاغتسال والوضوء منه ولا يتنجس بوقوع النجاسة مالم يظهر اثرها فيه بلون او طعم او رائحة ولو سد الماء الجارى من اعلاه

Listovi 173—194 sadrže kraće izvatke i razne bilješke s područja fikha, hadisa i vaza. Bilješke su obično pod naslovom: مسئلة

12. L. 195—238. شرعة الاسلام

Djelo vjersko-poučnog sadržaja, izrađeno na osnovu sunneta. Napisao Rukn al-islām Muḥammad b. Abū Bakr Imamzāde al-Ḥanafī, umro 573/1177. Rad je pisan popularno i mnogo je čitan u islamskom svijetu.

GAL I, 375; S. I, 642.

Početak:

الحمد لله الذى دلّنا على معرفته بالشواهد والاعلام و تعبدنا لكرامتنا باقسام العبودية والاحكام ... اما بعد فهذه عقود منظومة من سنن سيد المرسلين

Raspoređeno je na 61 poglavlje (*faṣl*). Ovaj primjerak je nepotpun na kraju.

13. L. 239—245. (رسالة فى آداب المريد)

– قطعة –

Fragment neke risale o pravilima za učenika tesavvufa (*murida*). Nalazi se samo nekoliko posljednjih lista.

Završetak glasi:

... اعلم ان الحصر فى هذه الشروط لم يذكر صريحا فى كلام بعض كبار مشايخ الطريقة وليس المراد حقيقة الحصر الا انا لما وجدنا هذه العشرين جامعة لجميع ما يلزم السالك ووجدنا الكل متفقين عليه يعنى مع ما فيها من زيادة توضيح للمقصود وتحقيق المطلوب حصرنا الشروط والا امكن الادراج بعضها فى بعض فهذا آخر تحقيق الكلام وعليك بالتأمل فى نيل المرام تمت بعون الله

Prepisao pod t. 1—7, čini se, isti nepoznati prepisivač 967/1559, — kako se to vidi na kraju pod t. 1 i t. 6. Pod t. 1 prepisivač je, namjerno, mjesto svoga potpisa, stavio samo crtice i tačke, a to je — kako se razumije iz bilješke, učinio krijući se zbog straha pred nekim:

وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة على يدى العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله تعالى ... خوفا عن الضراء والباساء وقت الزوال چهار شنبه .. فى .. سبع وستين وتسعمائة

Datum na kraju pod t. 6 glasi:

تم الكتاب بعون الملك الوهاب ... فى سنة ٩٦٧

Rukopisi pod t. 8—13 potječu, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalaze se dva hadisa slabe vjerodostojnosti. Na posljednjoj stranici je crtež koji predstavlja duhovni lik svijeta, ili stepene duhovnih vrednota. Iznad crteža je natpis: اسم جام جهان نما. Na kraju pod t. 6 su razne poučne bilješke, pisane rukom istog prepisivača. Na naslovnoj stranici pod t. 8 je recept na turskom jeziku za neki lijek i sura *el-Fatiha*.

1031. ISTO kao br. 1029,[1] **1107.**

U rukopisu je naslov: تحفة الملوك للرازى

L. 47; 20 × 15. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Na širokim rubovima listova i između redaka ima glosa, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ramaḍān b. Sulaymān, mjeseca džumadal-ula 1052/1642. (كتبه الحقير رمضان بن سليمان جمادى الاول پنج شنبه فى وقت الظهر سنة ١٠٥٢)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke s područja hadisa, pečati (stariji i noviji) ove biblioteke i gore navedeni naslov. Na naslovnoj stranici je sadržaj, kasnije pisan. Na posljednjoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo, kao *evladijjet vakuf*, 1289/1872 (v. bilješku i pečat na početku).

1032. ISTO **2981.**

Naslov u rukopisu je: كتاب تحفة الملوك

L. 73; 17,5 × 13. *Nasḫ* starinski, krupniji, pomiješan sa *ta'līqom*, pisan u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crvenim i crnim mastilom. Po rubovima nekih listova i između redaka ima glosa. Istaknute riječi podvučene su crnom ili crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi su oštećeni i popravljeni; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafa b. 'Alī, knjižar, u Istanbulu 1061/1650.

(تمت كتابة التحفة ... سنة ١٠٦١ فى يد العبد الضعيف مصطفى بن على الصحاف
بمقام قسطنطينية)

Na istom mjestu nalazi se i datum (1)118/1706, ali on je stavljen kasnije da označi nešto drugo.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha, bilješka u kojoj se kaže da je rukopis vakuf i dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika. U prvoj od njih, koja je, čini se, prepisana sa nekog drugog rukopisa, — kaže se da je vlasnik mevlana Ahmed Čelebi, sin mevlana ... u Istanbulu 996/1587; zabilježio Mehmed b. ..., ljekar. U drugoj bilješci kaže se, da je rukopis uvakufio H. Zulfikar b. Muhamed Spahizade (Spahić) iz sela Čumel (Hercegovina) i predao ga mutevelliji Halilu sinu Salihovu Stočaninu.

(وقف هذه النسخة الحاج ذو الفقار بن محمد سپاهى زاده من هرسنك من قرية چومل
وسلمه الى المتولى خليل بن صالح استولچه وى)

1033. Zbirka (مجموع) , 3 **4144.**

L. 91; 21 × 15. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—49. ISTO

U vrhu prve stranice je naslov: هذا كتاب تحفة الملك

Nasḫ krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po rubovima listova i između redaka ima glosa.

Prepisao neki 'Alī, u tvrđavi Istaḏīn (Cazin), u subotu krajem džumadal-ula 1066/1655, kako se to vidi iz sitno pisane bilješke na kraju, odvojene od teksta.

(قد سوّد فى حصن استاذين وقد تم فى وقت الضحى من يوم السبت فى سلخ جمادى
الاولى فى تاريخ سنة ست وستين بعد الالف ... غفر الله لمن نظر ودعا لكاتبه المذنب العتيق
اسمه علىّ وهو فى العلماء محب وصديق عفى عنه)

Na l. 50 nalaze se razne bilješke s područja fikha i hadisa.

2. L. 51—82. شرح مقدمة الصلوة

Komentar kratkom djelu o namazu مقدمة الصلوة . Osnovno djelo napisao je Lutfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī ili Šamsuddīn al-Fanārī (v. I, 247 i 276), a ovaj komentar Maula Aḥmad b. Muṣṭafa Ṭašköprüzāde, umro 968/1560 (v. 908,[2]).

ḤḪ II, 1802; GAL, S. II, 269.

Ta'līq složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na završetku se nalazi bilješka pisca, u kojoj on kaže, da je završio diktiranje komentara svome sinu Kemaluddin Muhamedu u Istanbulu, u petak 22. zulhidže 967/1559.

(وقع الفراغ من املاء هذا الشرح على الولد الاعز كمال الدين محمد عمره الله تعالى
بلطفه ... ضحوة يوم الجمعة الثانى والعشرين من ذى الحجة الحرام عمت بركاته حجة سبع
وستين وتسعمائة بمحروسة قسطنطينية

3. L. 83—91. (قصيدة سعدى فى الصلوة)
بالتركيــة

Spjev na turskom jeziku o namazu. Sastavio neki Sa'dī (v. 850,[13]). Možda je to Sa'dī b. Ḥasan, pisac kratkog djela (*muḫtasar*) o ibadatu (الفرعية الشرعيــة , خـ v. ḤḪ II, 1255).

Početak ovdje:

سوالوكه جواب اى اهل صفوت
ديرز الله اعلم بز حقيقت
دل وجان سمعنى سعدى به طوت
نه دير دكله بس اصحاب شريعت

U jednom stihu pri kraju spominje se isti pisac:

بومعقود عقدۀ حل ايتدى سعدى

Završetak je riječima: تمت السؤال والجواب بعون الله الملك الوهاب

Nasḫ jednostavan, vokalizovan. U vrhu prve stranice ovdje napisane su riječi: جواب صواب وشاق . Listovi su iskinuti iz neke druge zbirke i ubačeni u ovaj svezak.

Rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na nutarnjoj strani druge korice zabilježen je datum rođenja neke osobe.

1034. ISTO kao br. 1029,[1] **3744.**

Naslov u rukopisu je: كتاب تحفة الملوك فى الفقه

L. 61; 30 × 21,5. *Nasḫ* stari, arapski, veoma lijep, pisan krupnije, rukopisom vještog kaligrafa, u razmaknutim redovima, vokalizovan. Naslovi su pisani zlatnim plavim i crvenim mastilom naizmjenice. Naslovna stranica ukrašena je veoma lijepim ornamentom u zlatnoj i bijeloj boji na plavoj podlozi. Ornament je pri dnu oštećen. U njemu je upisan naslov. Papir tamnobijel, deblji, listovi po rubovima mjestimice dohvaćeni vlagom i napadnuti mikrobima, list 49 izgubljen i dopisan kasnije drugim, slabim rukopisom. Povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj, pisan rukom prepisivača. U dnu iste stranice je sitno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se izražava vjerovatnost, da je ovaj rukopis iz knjiga, koje je uvakufio Čejvan-beg, a onda se kaže da je uzet u naruč od Evrenoszade Ali-bega 1162/1748.

(الله اعلم مرحوم ومغفور كيوان بك موقوف نسخه لرندن در اورنوس زاده على بكدن
على طريق العارية اخذ اولندى فى سنة ١١٦٢)

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ahmed b. H. Mustafa Fejzi). Ispod toga su tragovi bilježaka, koje su namjerno izbrisane.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1035. ISTO **814.**

L. 59; 19,5 × 12. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Stranice su obrubljene crvenom linijom. U vrhu prve stranice je naslov, pisan kasnije. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se dvije bilješke, od kojih jedna sadrži *salavat*, a druga *zikr*. Na naslovnoj stranici su poučni stihovi od imama Šafiije, što je sve pisano kasnije, drugim rukopisom. Na kraju se nalazi jedna dova i bilješka s područja tesavufa i tradicije, što je također pisano kasnije.

1036. Zbirka (مجموع) , 2 **912.**

L. 117; 20 × 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—32. ISTO

Na rukopisu je kasnije stavljen naslov: تحفة الملوك

2. L. 33—117. مختصر القدورى

Djelo s područja fikha (v. br. 926).

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova s početka ima komentara i glosa.

Rukopis pod t. 1 potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Rukopis pod t. 2 prepisao Ḫalīl b. Ḥusayn, u utorak, krajem redžeba 1058/1648.

كتبه بالجهل خائفا من عذاب الله تعالى وعقابه راجيا من رحمة الله ... وهو العبد
الاضعف خليل بن حسين

وقع تمامه فى اواخر شهر رجب فى يوم الثلثا فى سنة ثمان وخمسين بعد الالف

Na početku pod t. 1 nalaze se bilješke s područja hadisa i fikha, od kojih su one na naslovnoj stranici pisane vrlo sitno i izbrisane, tako da su nečitljive. Na kraju su također bilješke sa istog područja i sa područja tefsira.

Na naslovnoj stranici i na kraju pod t. 2 nalaze se dvije bilješke bez datuma, iz kojih se vidi da je Salih Efica, sin Idrizov, kupio ovaj rukopis od nasljednika umrlog munla Šakira Popovca, sina Salihova. Ispod potpisa kupca na naslovnoj stranici nalazi se njegov mali lični pečat. Na kraju su mnoge bilješke s područja fikha i fetve, te kratke biografije Ebu Hanife i Ebu Jusufa i bilješka o njihovim učiteljima do Božijeg poslanika Muhameda. Na rukopisu se nalazi više ličnih pečata, vjerovatno od raznih vlasnika, među kojima je na l. 2 pod t. 1 i lijepo izrađen ovalni pečat mostarskog muftije Ahmeda iz 1121/1709.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1037. ISTO kao br. 1029,[1] **1108.**

L. 28; 20,5 × 15. *Ta'līq*. Po rubovima prvih nekoliko listova ima nešto glosa. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao sohta (softa — učenik medrese) Ismā'īl b. Muḥammad al-Bosnawi at-Tuzlawi (iz Tuzle), 1138/1725.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ... فى مدرسة سوختكان كتبه اضعف عباد الله اسمعيل سوخته ابن محمد البسنوى الطوزلوى غفر الله له ولوالديه ولاستاذه ولمن قرأ ونظر الى هذه النسخة المفيدة ... فى تاريخ سنة ثمان وثلاثين ومائة بعد الف)

Na naslovnoj stranici, u vrhu, nalazi se pogrešno napisan naslov (namjerno ili iz neznanja: هذا كتاب تُولْفَتْلْ ملوك), zatim ime ranijeg vlasnika (Mustafa, dizdar tvrđave Hodidid — صاحب مصطفى (دزدار قلعة حوديديد)), te poučni stih o prolaznosti svijeta na turskom jeziku. Ispod toga je opet ime gornjeg vlasnika. Na kraju ima nekoliko neispisanih lista. Na nutarnjoj strani druge korice je bilješka sa imenom navedenog vlasnika i datumom 1142/1729. Polovina te bilješke namjerno je pobrisana.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić (v. bilješku na nutarnjoj str. prve korice).

1038. ISTO **1434.**

U rukopisu je naslov stavljen kasnije: هذا كتاب تحفة الملوك .

Ispod naslova je bilješka na arapskom jeziku, koju je vlastoručno napisao Hadži Mehmed Handžić, a u kojoj se navode razni autori, kojima se ovaj rad pripisuje.

(لزين الدين محمد بن ابى بكر بن عبد المحسن الرازى الحنفى كذا فى كشف الظنون وقال بعضهم هو محمد بن ابى بكر بن عبد القادر الرازى صاحب مختار الصحاح المتوفى سنة ٦٩١ او بعد سنة ٦٦٦ وقيل المتن للشيخ ابى المكارم شمس الدين محمد بن تاج الدين التوقاتى ... والله اعلم وكتبه محمد الخانجى البوسنوى عفى عنه)

L. 35; 22 × 13,5. *Nasḫ* lijep, krupniji, mjestimice vokalizovan. Po rubovima nekih listova ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir žućkast, povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1169/1755 (تمت فى ٢٠ م سنة ١١٦٩).

Na naslovnoj stranici, pored gornjeg naslova i navedene bilješke, nalazi se sadržaj, te imena ranijih vlasnika (Muhamed Seid Hajrizade, kadija u . . ., sin Derviš Alije, kadije u Silistri, koji je sin H. Muhameda, kadije u gradu Serezu; Abdullah b. H. Ahmed Turki). Ispod imena su lični pečati sa datumima, koji se teško mogu pročitati: 1178/1764 i 1220(?)/1805.

1039. Zbirka (مجموع) , 2 **2036.**

L. 64; 21 × 13,5. *Nasḫ* slab, sa greškama u pisanju. Stranice prvog rukopisa obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji, povez polukožni.

1. L. 1—52. ISTO

Na koricama je naslov: تحفة الملوك . U vrhu prve stranice je pogrešno napisan naslov i ime vlasnika (Bekir), koji je ujedno i prepisivač. Na rubovima nekih listova nalazi se otisak pečata sa imenom Osman.

Prepis dovršen 1181/1767.

(تمت تمام فى تاريخ سنة الف ومائة وثمانون واحد)

2. L. 53—64. اربعون حديثا للنووى

Zbirka četrdeset hadisa od Nevevije (v. I, 271).

Prepisao isti prepisivač kao gore, što se vidi po rukopisu.

Na prvom zaštitnom listu pod t. 1 zabilježen je mjesečni iznos plata dvojice vjerskih službenika (88 groša i 40 groša), broj sati u jednoj godini i jednom mjesecu, te dijelovi nekih ajeta iz Kur'ana.

Na posljednjem zaštitnom listu pod t. 2 i na nutarnjoj strani druge korice zabilježeni su godišnji prihodi sa nekog dobra.

1040. ISTO kao br. 1029,[1] **4013.**

L. 32; 20 × 15. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Po rubovima nekih listova ima glosa, većinom na turskom jeziku. Tri lista dopisana su drugim rukopisom. Na kraju nedostaju dva lista. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se dva stiha na turskom jeziku mističnog sadržaja. Na prvom zaštitnom listu je jedna dova. Na posljednjem zaštitnom listu su stihovi, također na turskom jeziku, lirskog sadržaja.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1041. ISTO **4553.**

L. 58; 16,5 × 12. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1042. ISTO **4538.**

L. 59; 20,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan u proredu. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, rastavljen od listova.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha i nekoliko dova. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je Salih-aga Kaukčija jedan sarajevski trgovac.

1043. ISTO **2066.**

Na koricama je naslov: تحفة الملوك

L. 73; 18 × 10. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, slab. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Na marginama nekih listova nalaze se lični pečati, vjerovatno, ranijih vlasnika. Na nutarnjoj strani korica nalaze se beznačajne bilješke.

Uvakufio Džino-zade.

1044. ISTO **2488.**

L. 60; 19,5 × 13,5. *Nasḫ* krupniji, u razmaknutim redovima. U pisanju ima grešaka. Papir bijel, čvrst. Nekoliko lista s početka prebačeno i pogrešno uvezano na kraju. Povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvakufio H. Omer-efendija Akhisari, Iskopljevi, 1284/1867 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1045. شرح تحفة الملوك **2558.**

Komentar prethodnom djelu *Tuḥfat al-mulūk*. Napisao Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz Ibn Malak (Ibn Firište), umro 854/1450. Ime autora navedeno je u uvodu rukopisa i kod Brockelmanna. ḤḪ (I, 375) pogrešno pripisuje ovaj komentar autorovom ocu 'Abdullatīfu.

GAL I, 383; S. I, 659.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا الى الصراط المستقيم ووفّقنا لمنهج الدين القويم ... اما بعد فان
العبد الضعيف محمد بن عبد اللطيف

L. 129; 19,5 × 14. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan sitno i veoma lijepo. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova i između redaka ima nešto glosa, pisanih sitno, rukom prepisivača. Papir tamnobijel; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Īsā b. Yūsuf, u Solunu, mjeseca ševala 950/1543.

(قد وقع الفراغ من تحريره ف يوم دوشنبه من شهر شوال ... كتبه العبد الضعيف ...
عيسى بن يوسف ... حرّره ف شهر سلانيك فى سنة خمسين وتسعمائة)

Na početku se nalazi sadržaj, pisan kasnije na dodatnim listovima. Na prvom zaštitnom listu su bilješke, uglavnom na perzijskom jeziku, s područja dova, te jedna — navodno — hazreti Alijina izreka. Na naslovnoj stranici je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Ispod sadržaja su imena i lični pečati ranijih vlasnika (H. Muhamed b. Velijjuddin i Sidki Salih 1196/1781). Tu je i stariji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

1046. ISTO 4559.

U rukopisu je na zaštitnim listovima zabilježen naslov:

شرح تحفة الملوك والسلاطين لابن الملك

L. 105; 25,5 × 17,5. *Nasḫ*, krupniji, lijep. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima manjeg broja listova ima nešto bilježaka, koje se odnose na tekst. Papir je tamnožućkast, deblji, čvrst; povez polukožni, znatno oštećen.

Prepis je dovršen mjeseca džumadel-ahira 972/1564.

فى تاريخ سنة اثنى وسبعين وتسعمائة فى شهر جمادى الآخر

Na početku su datumi vladanja prvih osmanlijskih vladara (od Osmana b. Ortogrula, pa do sultana Selima II), datumi rođenja i smrti četvorice glavnih imama, te nekoliko fetvi.

Iz biblioteke Okružne medrese u Bihaću (v. pečat na početku rukopisa).

1047. ISTO 3435.

L. 174; 21,5 × 13. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Oṯmān b. Muḥammad b. 'Omar b. Sinan b. Rağab b. Sulaymān 1174/1760.

(كتبه الحقير العبد الضعيف ... عثمان بن محمد بن عمر بن سنان بن رجب بن سليمان ... سنة
١١٧٤)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se osnovne računske operacije. Poslije toga je ostatak sadržaja, čiji je veći dio izgubljen. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se jedna dova i bilješka o označavanju mjesta, gdje se nalazi grob Ebu Ejjub el-Ensarije.

1048. مجمع الفوائد لجمّ العوائد 2495.

شرح تحفة الملوك لمؤلف مجهول

Komentar djelu *Tuḥfat al-mulūk* od anonimnog pisca.
GAL, S. I, 659.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا من اهل الاسلام وزين قلوبنا بتوالى الانعام وبعث للاقتداء محمدا عليه السلام ... وبعد فلما رأيت ... وان الكتاب المسمى بتحفة الملوك كتاب حاو لمستعملات مسائله اردت ان اشرح له شرحا ... فشرعت فيه مع قلة بضاعتى .... وسميته بمجمع الفوائد لجم العوائد

L. 178; 18,5 × 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova i na posebnim listićima ima nešto glosa. Papir tamnobijel, listovi po rubovima većinom oštećeni i popravljeni; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Pīr Maḥmūd b. Ṣadruddīn b. Quber 874/1469.

(تمت بعون الله تعالى على يدى العبد الضعيف ... پير محمود بن صدر الدين بن قبر ...
فى تاريخ سنة اربع وسبعين وثمانمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se dva poučna stiha, bilješka s područja fikha, te bilješke s datumima smrti nekih osoba, — sve na turskom jeziku. Na naslovnoj strani nalazi se naslov djela i bilješke u prozi i stihu s područja fikha. Na marginama posljednje pisane stranice nalaze se poučni stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, te jedna Gazalijina mudrost iz djela *Iḥyā al-'ulūm*. Tri stranice na kraju sadrže bilješke s područja fikha.

Iz biblioteke Fejzijje medrese čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1049. منحة السلوك فى شرح تحفة الملوك 1433.

للعينى

Komentar djelu *Tuḥfat al-mulūk*. Napisao Badruddīn Maḥmūd b. Aḥmad al-'Ainī, umro 855/1451.

GAL, S. I, 659.

Početak poslije besmele i salavata:

ان احرى ما يحلى فى تباشير الخطب والدبايج

L. 204; 20 × 16. *Nasḫ*. Osnovni tekst podvučen je samo mjestimice crnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao Ḥusayn al-Azharī, iz Berata (Albanija) — u Azharu, vjerovatno u XVII stoljeću.

(على يد افقر الناس حسين الازهرى ثم ارنؤد بلغرادى بالازهر)

Na naslovnoj stranici je naslov djela i ime ranijeg vlasnika (neki Ibrahim, u Kairu, 1133/1720). Ispod imena je lični pečat nečitljiv.

1050. ISTO 2339.

L. 108; 21 × 15. *Nasḫ*. Papir bijel, neki listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1066/1655.

(تمت هذه النسخة الشريفة بعون الله الملك الوهاب ... لسنة ١٠٦٦)

Uvakufio Elči H. Ibrahim-paša, muhafiz Bosne (v. bilješku i pečat na kraju).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1051. هدية الصعلوك فى شرح تحفة الملوك 2140.

Komentar djelu *Tuḥfat al-mulūk*. Napisao Muḥarram b. Muḥammad b. 'Ārif b. Ḥasan Abu'-Layṯ az-Zaylī as-Siwāsī, umro 1000/1591.

AM II, 5; GAL, S. I, 659.

Pisac kaže u uvodu da je komentar napisao na nagovor i traženje svojih učenika, a naročito na traženje svoga brata Šejh Šemsuddina.

Početak:

الحمد لله الذى جعل قلوب العلماء مرايا جمال معانى الهداية وصير صحائف فؤادهم ...

L. 204; 20,5 × 15. *Nasḫ* jednostavan. čini se od različitih prepisivača. Osnovni tekst podvučen je s početka crvenom, a poslije crnom linijom. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1148/1735.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب سنة ثمان واربعين ومائة والف ١١٤٨)

Na prvom zaštitnom listu je naslov i bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis »na zakonit način« kupio u Istanbulu Osman, sin Šejh Ibrahima Nevesinji (iz Nevesinja), 1189/1775. Ispod bilješke je njegov lični pečat. Na istom listu (str. b) i na naslovnoj stranici je sadržaj. Na posljednjoj stranici nalazi se bilješka iz fikha. Na kraju, na zaštitnom listu, je bilješka iz tesavvufa, bilješke na turskom jeziku iz tedžvida, pisane slabim rukopisom, te dova koja se uči kao lijek (za ozdravljenje) od mnogih bolesti.

1052. وقاية الرواية فى مسائل الهداية 2003.

ناقص فى اوله

Djelo o fikhu. Napisao Burhān aš-Šarī'a Maḥmūd b. Ṣadr aš-Šarī'a al-Auwal Aḥmad b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Ḥanafī, umro oko 673/1274. Rađeno prema čuvenom djelu *al-Hidāyi*. Pisac ga je napisao za svog unuka od kćeri Ṣadr aš-Šarī'a Mlađeg.

ḪḪ II, 2020; GAL I, 377; AM II, 406.

Primjerak je nepotpun s početka. Prve riječi ovdje su: وخرء طير لا يوكل عفو..., a prvo poglavlje je: كتاب الصلوة .

L. 191; 20,5 × 15. *Nasḫ* starinski, krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po rubovima listova i između redaka ima dosta glosa, pisanih većinom rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, starinski, deblji, mnogi listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Sulaymān b Atilḫān(?), u gradu Larenda (Karaman, u vilajetu Konja, Mala Azija), u Abdul-azizovoj medresi, u petak 21. muharema 817/1414.

(تم الكتاب المسمى بالوقاية بعون الله تعالى على يد العبد الضعيف الحقير ... سليمان بن اتيلخان (؟) عفا الله عنهما وقت الظهر من يوم الجمعة المبارك فى الواحد والعشرين من الشهر المحترم المسمّى بالمحرم فى مدينة لارنده بمدرسة عبد العزيز طاب ثراه سنة سبع عشر وثمانمائة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je vlasnik ovog rukopisa Zaim-beg Mutevelli-efendizade (Muteveliefendić) i da je rukopis povjeren nekom na čuvanje, a da su prvi listovi još tada bili izgubljeni. Datum bilješke je (11)57/1744(?). Na rubovima posljednje stranice nalaze se prigodne izreke i stihovi, pisani rukom prepisivača.

(ستبقى خطوطى فى الدفاتر برهة وانامل تحت التراب رميم)

Tu se nalaze i bilješke s područja fikha i tradicije.

Uvakufio mutevelija Ahmed Asim Mutevelić (v. njegov pečat u kome je datum 1284/1867).

1053. ISTO **1336.**

Početak:

حمد من جعل العلم اجلّ المواهب الهنية واسناها واعلى المراتب السنية واسماها

L. 218; 21,5 × 16. *Nasḫ* starinski, pisan širokim perom u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redova ima glosa. Prva dva lista, kao i listovi 16 i 23, dopisani su kasnije slabim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi s početka oštećeni su dugom upotrebom i popravljeni, a jedan list u drugoj polovini podrezan; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Mūsa, 818/1415.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة المباركة المسماة بالوقاية على يد العبد الضعيف ... محمد بن موسى غفر الله له ولوالديه ... تاريخ سنة ثمان عشر وثمانمائة)

Na posljednjoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha. Poklonio dr Munib Muidović.

1054. ISTO **594.**

Naslov u rukopisu je: وقاية

L. 152; 27 × 18,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan krupnije, u razmaknutim redovima, od različitih prepisivača. Po rubovima listova i između redova ima glosa. Papir tamnobijel i žućkast, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, a neki oštećeni dugom upotrebom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Naṣūḥ b. Ḥaği 'Alī, 889/1484.

(تم الكتاب بعون الله وحسن توفيقه ... على يد العبد الفقير ... نصوح بن حاجى على ... فى آخر شهر جمادى الآخر فى وقت الضحى فى يوم چهار شنبه تاريخ سنة تسع وثمانين وثمانمائة)

Na naslovnoj stranici je naslov djela, imena ranijih vlasnika (Mustafa b. Ahmed, — i Muhamed-efendi), te bilješka s područja fikha. Na nutarnjoj strani druge korice je bilješka na turskom jeziku s područja tesavvufa.

1055. ISTO **3070.**

L. 180; 17 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ* od različitih prepisivača. Po rubovima listova i između redaka ima glosa. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 936/1529. Vlasnik rukopisa, a možda i prepisivač ovog posljednjeg dijela, je Ḫayruddīn b. Amīr Šāh.

(تم الكتاب بعون الله الوهاب ... والحمد لله وحده ... صاحبه ومالكه خير الدين بن امير شاه تاريخ سنة ستة وثلثين وتسعمائة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se kratka bilješka, u kojoj se kaže, da je vlasnik ovog rukopisa bio Ahmed, muftija u Foči, 1118/1706 (دخل فى ملك ملك الفقير احمد المفتى بفوچه سنة ١١١٨). Poslije duže vremena postao mu je vlasnik sarajevski muftija Salim-efendija Muftić, koji ga je uvakufio 1938, — kako se to vidi iz bilješke na istom mjestu. Naslovna stranica ispunjena je sitno pisanim bilješkama s područja fikha, koje su skoro izbrisane dugom upotrebom knjige. Na kraju se nalazi dova, dva recepta za neke lijekove, izreke o veličanju voljene osobe, bilješke s područja fikha i početak nekog kratkog komentara uvodu ovog djela.

1056. ISTO **4291.**

ناقص فى اوله

Primjerak je s početka nepotpun.

L. 218; 18,5 × 12,5. *Nasḫ* lijep, vokalizovan, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, listovi su, naročito s početka, dohvaćeni vlagom; povez kožni, od koga je prva korica izgubljena — sa nekoliko prvih lista.

Prepisao ʻIwaḍ b. ʻUbaydullāh al-Čorumī (iz kasabe Čorum, u Ankarskom vilajetu), 950/1543.

(تم كتاب الوقاية بالعون والهداية فى الشهر المبارك جمادى الاول فى يوم الاثنين فى
وقت الضحى لسنة خمسين وتسعمائة كتبه الفقير المذنب المحتاج الى رحمة الله تعالى (الذى) لا
قدر له ولا قدر ولانخل فى بستانه اذا حضر لم يُعرف واذا غاب لم يذكر عوض بن عبيد الله
الجورمى غفر الله له ...)

Na kraju je kratka risala pod naslovom طبقات الفقهاء (»Kategorije šerijatskih pravnika«) od Ibn Kemal-paše (v. I, 248). Zatim se nalazi nekoliko hadisa, te na posljednjem listu broj ajeta u Kur'anu i njihova raspodjela po sadržaju, savjet starih liječnika o postupcima koji štete zdravlju i po jedan stih Sa'duddīna (Taftazanije) i Sejjid (Šerifa), koje su oni izrekli na adresu jedan drugog u međusobnom sporu.

1057. ISTO **1198.**

L. 243; 21 × 15,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice u prvoj polovini obrubljene su sa dvije crvene linije. Po širokim rubovima, između redaka i na listićima ima dosta glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, listovi, naročito po donjem rubu, dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 954/1547 — تم تاريخ سنة ٩٥٤

Četiri lista s početka sadrže bilješke s područja fikha. Na naslovnoj stranici je sadržaj. Nekoliko lista na kraju također je ispunjeno bilješkama s područja fikha.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1058. ISTO **1346.**

L. 132; 19,5 × 12. *Ta'līq* veoma lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan, koji je oštećen. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast, mnogi listovi su, nažalost, oštećeni crvotočinom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa, 973/1565.

(قد وقع الفراغ من كتابة الوقاية على يد اضعف الخلائق ... محمد بن مصطفى ...
تاريخها سنة ٩٧٣)

Na prvom zaštitnom listu jedna bilješka je namjerno izbrisana. Na naslovnoj stranici su bilješke, koje sadrže dove za novu godinu, jedan hadis, poučne stihove i jednu poslovicu. Sve ove bilješke prepisao je prepisivač ovog rukopisa iz vlastoručnih bilježaka šejhul-islama Ebus-Suuda (نقل جميع ما فى هذه الصحيفة من خط المتأخرين شيخ الاسلام والمسلمين مولانا ابى السعود سلمه الله تعالى). Iz toga se može zaključiti da je prepis ovog rukopisa obavljen u Istanbulu.

1059. ISTO **1185.**

Naslov na prvom zaštitnom listu je: كتاب وقاية

L. 182; 21 × 15. *Ta'līq sa* nešto *nasḫa*, pisan širokim perom u razmaknutim redovima. Po rubovima i između redaka, izuzev s početka, ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji; listovi dohvaćeni vlagom; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepis dovršen 994/1585 — (تم) تاريخ سنة ٩٩٤ .

Na drugom zaštitnom listu je namjerno izbrisano ime nekog ranijeg vlasnika. Na slijedećem listu je sadržaj. Ispod sadržaja je naslov djela i ime vlasnika (Jusuf b. Murad). Na posebnom neispisanom listu je bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Muzaferizade H. Abdulkadir-efendija, za muderisa i đake interniste Simzade medrese 1206/1791. Naslovna stranica ukrašena je jednostavnim, ali lijepim okvirom, u kome se nalazi crtež, koji predstavlja Ka'bu, Harem, mikate i još neka značajna mjesta, koja se posjećuju prilikom hodočašća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1060. ISTO **395.**

Naslov u rukopisu je: كتاب وقاية الرواية فى مسائل الهداية

L. 152; 28 × 19. *Ta'līq* i *nasḫ* starinski, pisani vještom rukom u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovani. Po marginama listova, između redaka i mjestimice na posebnim listićima ima dosta glosa, koje su pisane sitno, vještom rukom, uglavnom od istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, listovi i pismo, naročito po marginama, oštećeni su dugom upotrebom; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na sredini korica, ima polukožnu futrolu.

Prepis, vjerovatno, potječe iz XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov djela, a iznad njega su bilješke s područja fikha, date u obliku zagonetki. Na slijedećem listu je dio nekog komentara uvodu *al-Wiqaye* i bilješke s područja fikha. Takvim bilješkama ispunjena je i cijela naslovna stranica. Na donjem rubu lista 6 nalazi se crtež koji označava strane svijeta i kretanje sunčeve sjene. Na kraju se nalazi izvadak iz *Qādiḫānova* komentara imam Muhamedovom djelu الجامع الصغير, neki zapisi i talismani, dova koja se ispiše i stavlja u »kefine«, te bilješka s područja fikha. Na posljednjem zaštitnom listu je crtež koji predstavlja Ka'bu, Harem, mikate i druga mjesta koja se posjećuju prilikom hadža. Tu ima i bilježaka iz fikha.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1061. ISTO **2116.**

Na naslovnoj stranici zabilježen je naslov sitno: متن وقاية

L. 60; 21 × 15,5. *Nasḫ* sitniji, složen, u gustim redovima. Na uskim rubovima samo prva tri lista ima glosa. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, sa ornamentima na koricama, rastavljen od knjige. (Ovaj povez, čini se, da nije od ovog djela).

Prepisao al-Hāğ 'Omar b. al-Hāğ Behram 15. muharema 1049/1639.

(فرغ العبد الضعيف الحاج عمر بن الحاج بهرام من تحرير هذه النسخة الشريفة الوقاية
لرواية الهداية وقت الضحوة الكبرى من يوم الثلاثاء خمسة عشر من محرم الحرام الواقع فى
شهور سنة تسع واربعين والف ...)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je rukopis kupio u gradu Kragujevcu (Srbija), iz ostavine umrlog Muhamed-efendije Sarajlije, Ishak b. Šejh Muhamed-efendi 1094/1682. Navedeni kupac Ishak zamjenjivao je na kadijskom položaju u tom gradu Ibrahim-efendiju, kadiju iz Livna. Knjigu je kupio za 110 fulusa.

(تملكت هذا الكتاب المستطاب فى قصبة قراغويفچه من مخلفات محمد افندى المرحوم
السرايى فى اليوم الخامس عشر من ماه محرم الحرام من شهور سنة اربع وتسعين والف وانا الفقير
اسحق بن شيخ محمد افندى المولى بقضاء مزبوره خلافة من قبل ابراهيم افندى القاضى
اهلونوى واشتريتها بمائة وعشر فلوسا سنة ١٠٩٤)

Ispod toga je ime i lični pečat nekog drugog, kasnijeg vlasnika (Omer b. Sadik b. Hasan). Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je ovaj rukopis donio iz Sarajeva u Pljevlja (Taslidže) Begtaš-begzade (Begtašbegović) Salih, finansijski pisar (masraf-katib) kod bivšeg bosanskog valije Husejn-paše i da ga je poklonio hatibu Husejn-pašine džamije u Pljevlju — Isau, sinu Šejh Ibrahima. 1102/1690.

(سابقا بوسنه واليسى حسين پاشا حضرتلرينك مصرف كاتبى اولان بكتاش بك زاده
صالح كاتب سرايدن كلدكلرنده بو كتابى كتورب بوفقير حقيره هبه ايلديلر وانا الفقير عيسى بن
شيخ ابراهيم الخطيب بجامع حسين پاشا الواقف فى قصبة طاشليجه غفر الله له ... فى اواخر
جادى الآخر سنة اثنين ومائة والف) .

Tu je i lični pečat Isaov i pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

Na kraju, na posljednjem neispisanom listu, nalaze se stihovi o maču na perzijskom i turskom jeziku

1062. ISTO **2281.**

Naslov u rukopisu je: كتاب وقاية

L. 208; 21 × 15. *Nasḫ* krupniji, u razmaknutim redovima, velikim dijelom vokalizovan, od različitih prepisivača, i, čini se, kompletirano dijelovima iz raznih primjeraka. Po rubovima listova i između redaka u prvoj polovini rukopisa ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, bijel i žućkast, mnogi listovi dohvaćeni i oštećeni vlagom i dugom upotrebom; povez polukožni.

Prepisao (bar posljednji dio) 'Azmī Bešīr an-Nawābādī (iz Prusca?), 1089/1678.

(اتممته كتابا تاما فى ليلة الاحد من ماه ربيع الأول فى (سنة) تسع وثمانين بعد الف وانا
افقر الورى عزمى بشير النوابادى عليه رحمة الهادى) .

Na početku se nalazi sadržaj.

Uvakufio visoki službenik u carskom dvoru, ranije bosanski defterdar Ismailzade Hadži Abdullah-beg; — v. bilješku bez datuma na prvom listu —

(اسماعيل زاده خوجكان ديوان همايون سابقا بوسنه دفتر دارى الحاجى عبد الله بك
حضرتلرى وقف ايلدوكى رضاء لله تعالى)

1063. ISTO 2207.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب وقاية

L. 98; 20 × 12,5. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Po rubovima listova i između redaka ima glosa samo s početka. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir žućkast i bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

U vrhu prvog zaštitnog lista nalaze se lirski stihovi na turskom jeziku. Na stranici b istog lista nalaze se stihovi, također na turskom jeziku, o broju ajeta u Kur'anu i njihovoj raspodjeli po sadržaju, o broju hadisa u nekim zbirkama, te stihovi na perzijskom jeziku o izlasku, zenitu i zalasku sunca znanja i nauke u svijetu. Na naslovnoj stranici je krupno pisana vlastoručna bilješka ranijeg vlasnika (Sulejman b. Habib es-Saraji — Sarajlija — 1104/1692). Držimo, sudeći po pismu, da je on i prepisivač ovog primjerka.

1064. ISTO 408.

Naslov u rukopisu je: وقاية

L. 127; 30 × 21. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, mjestimice vokalizovan, pisan krupnije, vještom rukom, u razmaknutim redovima. Nekoliko lista pri kraju dopisano je kasnije drugim, slabijim rukopisom. Na širokim rubovima listova i između redaka ima dosta glosa (izuzev dopisanih listova na kraju), od kojih su neke na turskom jeziku, a sve su pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst, povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika i zavještača.

Uvakufio muderis Ahmed-efendija za Gazi Husrev-begovu medresu.
(وقف المدرس الحاج أحمد أفندى فى مدرسة غازى خسروبك)

1065. ISTO 1903.

Na prvom zaštitnom listu zabilježeno je:
هذا كتاب وقاية شرح هداية من الفقه

L. 222; 21,5 × 14,5 *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani. Po rubovima listova i između redaka ima dosta glosa, koje su, uglavnom, sve pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, neki listovi su dohvaćeni vlagom, a neki zamazani mastilom; povez je otkinut i izgubljen.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Prvi zaštitni list i naslovna stranica ispunjeni su bilješkama s područja fikha. Na kraju su također bilješke iz fikha na turskom i arapskom jeziku. Na posljednjoj stranici nalaze se poučni stihovi, koje je, kako se razumi, napisao neki Osman.

1066. ISTO 3442.

L. 155; 20,5 × 14. *Ta'līq* pisan vještom rukom. Na listovima samo s početka ima glosa. Papir bijel, deblji, listovi znatno dohvaćeni vlagom, a neki su od njih, naročito s početka i na kraju, oštećeni; povez kožni, oštećen.

Prepisao neki Aḥmad, kadija, bez oznake datuma i mjesta, — vjerovatno u XVIII stoljeću (كتبه الفقير احمد القاضى).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1067. صدر الشريعة شرح الوقاية 240.

Komentar prethodnom djelu *al-Wiqāya*. Napisao Ṣadr aš-Šarī'a aṯ-Ṯānī (al-Aṣgar) 'Ubaydullāh b. Mas'ūd b. Burhān aš-Šarī'a Maḥmūd b. Ṣadr aš-Šarī'ā al-Auwal (al-Akbar) Aḥmad b. Ǧamāluddīn 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Ḥanafī, umro 747/1346. Komentator je unuk pisca *al-Wiqāye*, kako to sam kaže na početku svog komentara. Inače, njegovo ime i rodoslovlje navedeni su vrlo različito u raznim izvorima (v. GAL I, 377; al-Laknawı, al-Fawaid, 109—12).

GAL II, 214; S. II, 300.

Ovo je najčuveniji komentar tome djelu, koji je mnogo upotrebljavan u školama i naučnim krugovima. Dobio je naziv (Ṣadr aš-Šarī'a) po imenu svog autora.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على خير خلقه محمد وآله اجمعين يقول العبد عبيد الله بن مسعود بن تاج الشريعة سعد جدّه وانجح جِدّه هذا حلّ المواضع المغلقة من وقاية الرواية من مسائل الهداية التى الفها جدى واستاذى ... برهان الشريعة والحق والدين محمود بن صدر الشريعة

L. 216; 27 × 19. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom, kod osnovnog i najstarijeg dijela rukopisa. Mnogi listovi dopisani su kasnije drugim rukopisom, pismom *nasḫ-ta'līq*. Dopisano također nije istog datuma niti od istog prepisivača. Uvod osnovnog teksta *(al-Wiqāya)* napisan je na početku posebno, krupnije, u mnogo razmaknutim redovima, između kojih je ispisan komentar sitno, u obliku bilježaka (glosa). Osnovni tekst u najstarijem dijelu rukopisa označen je kraticom م *(matn)*, a komentar kraticom ش *(šarh)*. Te kratice su pisane crvenim mastilom. Na nekim dopisanim listovima učinjeno je to isto, na nekim opet osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, a na nekim od njih nema nikakve oznake za osnovni tekst i komentar. Po rubovima listova, između redaka i na posebnim listićima ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepisao Isḥāq b. Maḥmūd b. Nuṣret, krajem rebiul-ahira 779/1377.

(وقع الفراغ من تحريره بحمد الله وحسن توفيقه فى سلخ شهر ربيع الآخر تاريخ سنة تسع وسبعين وسبعمائة كتبه العبد الضعيف ... اسحق بن محمود بن نصرت)

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije na novim dodatnim listovima. Poslije toga je šest starih lista ispunjeno raznim bilješkama, pisanim starim rukopisom. Na prvom od tih lista nalaze se poučni stihovi i bilješke s područja fikha i tefsira. Na drugom su također bilješke s područja fikha, imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Abdulmedžid, Sulejman b. Abdullah, muderis) i dva stiha na perzijskom jeziku, od kojih je jedan Hafiza Širazije. Na trećem listu su, pored sličnih bilježaka iz fikha, datumi nekih istorijskih događaja (osvojenje Smedereva u subotu 15. šabana 863/1458. godine; osvojenje Istanbula — s kopna — 20. džumadel-ula 857/1453; smrt Murata II, sina Muhameda-hana I — 1. muharema u srijedu, 855/1451; svrgnuće mevlana Muhjıddina Muhameda, sina ... sa položaja kadi-askera, 4. redžepa u nedelju 874/1469. i postavljanje na isti položaj Hodže Hajruddina). Poslije toga slijedi uvod osnovnog djela i opet bilješke iz fikha. Na naslovnoj stranici su slične bilješke i imena ranijih vlasnika (Hadži Halil-efendi b. Ibrahim i navedeni Muhamed b. Abdulmedžid, koji ovdje u bilješci kaže da je rukopis kupio u Egiptu za 650 — ? — (قيمت ٦٥٠). Na kraju su također bilješke s područja fikha i tumačenje nekih riječi i pojmova s arapskog jezika na turski jezik iz zanatstva i opisa čovjeka (أسماء الصانع المحرف فى أوصاف الإنسان). Na zaštitnom listu, na kraju, su stihovi i bilješka o krugu — الدائرة الهندية .

1068. ISTO 4193.

L. 155; 26 × 18. *Ta'līq* starinski, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst i komentar označeni su kraticama (م ، ش) i uz to osnovni tekst podvučen je mjestimice crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa od ruku različitih prepisivača. Papir žućkast, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju, a mnogi su oštećeni po rubovima dugom upotrebom i popravljeni; povez kožni, oštećen, sa lijepim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Muḥammad b. Suwaidek b. Ḫidr, u mjesecu šabanu 851/1447.

(وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشريف المبارك على يد العبد الضعيف ... محمد بن سويدك ؟ بن حضر فى وقت الظهر يوم الخميس فى شهر المبارك شعبان تاريخ سنة احدى وخمسين وثمانمائة الحمد لله وحده ولا شئ بعده)

(خدايا بيامرز آن بنده را
كه الحمد خوند نويسنده را)

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke, većinom na turskom jeziku, koje su izblijedile i postale nečitljive zbog vlage i duge upotrebe, te sadržaj. Na završetku, poslije datuma, nalazi se stih na perzijskom jeziku, u kome prepisivač moli za onog, ko mu prouči Fatihu. Na slijedećoj neispisanoj stranici nalazi se bilješka ranijeg vlasnika (Ilyas b. Muhamed b. ...) koji kaže da je ovaj rukopis kupio za 150 dirhema radi svoje potrebe, da ga je u cijelosti proučio i da ga pred smrt zavješta za svoje potomstvo, a ako oni izumru, onda ga ostavlja dobrim i zaslužnim vjernicima. Poslije toga, na slijedećem neispisanom listu, nalazi se nijjet i dova za dženaze-namaz. Na posljednjem zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku, pisani lijepim rukopisom. To su dvije kaside. U prvoj se autor tuži na loše prilike i loše ljude svog vremena, u kome grabe visoke položaje nedostojni i nesposobni. »Radi položaja, ljudi su pokorni svakom... Muftija ponizno dolazi na vrata age... i pojavljuje se čitava bujica ljudi bez vjere i vjernosti...« To je vrijeme oko 1032/1622.

Početak ove kaside je:

شبهه مز واردر بوقومك دينه ايمانه

كيم قيه ناحق يره ارباب علمك جانه

Završetak je riječima:

اشتدم جارى اول حجاج ثانى عزلى تاريخى

ولى آرناود اوزلدى وزارتدن ديدى هاتف

Druga kasida je mističnog sadržaja (tesavvuf). List je znatno oštećen i pokidan, naročito pri vrhu, zbog vlage.

1069. ISTO **1414.**

Naslov na prerezu listova je (ش ، م) :

L. 285; 20,5 × 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani uvježbanom rukom. Osnovni tekst i komentar označeni su kraticama صدر الشريعة . Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, deblji, listovi po rubovima dohvaćeni vlagom; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥasan b. maulana 'Oṯmān b. maulana al-Ḥāğ Aḥmad b. maulana aš-Šayḫ Muḥammad b. maulana Qamārī ... al-Ḥanafī al-Bihisnawī (iz Bihisne — Mala Azija), hatīb i muderis, 17. ramazana, uoči utorka, 954/1547.

(وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشريف المبارك على يد اضعف العباد .. حسن
بن مولانا عثمان بن مولانا الحاج احمد بن مولانا الشيخ محمد بن مولانا قارى الخطيب والمدرس
الحنفى البهسنوى فى ليلة سابع عشر شهررمضان ليلة الثلاثاء من شهور سنة اربع وخمسين
وتسعمائة ...)

S početka ima više lista ispunjenih raznim bilješkama i izvacima iz raznih komentara i glosa *al-Wiqāye*, a naročito iz glose od maula Ya'qūb-paše. Na prva tri od tih lista nalazi se kratka dova, koju je preporučio Ebu's-Su'ūd, tumačenje sa arapskog na turski jezik oko 230 naziva za zanatlije raznih zanata i zanimanja, te nekoliko fetvi na turskom jeziku. Tumačenje naziva počinje:

باقلاّى	سقّاء	غلاّل	محصّل	حفّار
بقله فروش	آب كش	طراق اليجى	طراق بويجى	مقبره قازيجى

Poslije toga je sadržaj (dva puta ispisan), bilješke s područja fikha i izvaci iz navedene glose Ya'kūb-paše, te stihovi na turskom jeziku lirskog i istorijskog sadržaja. Naslovna stranica je također ispunjena bilješkama iz fikha i stihovima.

Na kraju također ima nekoliko lista ispunjenih raznim bilješkama, među kojima su: stihovi na turskom jeziku u kojima je izrečen datum stupanja na prijesto sultana Sulejmana, dova koja se uči prilikom viđenja mlađaka, zapis za saziv džina, napisi u pečatima nekih imama, napis — navodno — na maču Muhamedovom — stihovi poučni, istorijski i lirski, datum pogubljenja Ismail Mašukī-je (šejh Oglan, Čelebi Šejh) i njegovih murīda — te datum pogubljenja pripadnika i šejha derviškog reda Bajramije, na turskom jeziku, u stihovima (اوغلان شيخك قتل اولندوغى تاريخى) , stihovi na perzijskom jeziku, recepti za neke lijekove, razne dove, među kojima i dova za dobijanje nečije ljubavi.

Iz Šehdī-efendine biblioteke, čiji se pečat nalazi na više mjesta u rukopisu.

1070. ISTO 364.

U rukopisu je naslov: شرح وقاية

L. 197; 29 × 18. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani uvježbanom rukom, sitnije, složen. Osnovni tekst i komentar označeni su kraticama (م — ش) . Po širokim rubovima ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥasan b. Ibrāhīm, 986/1578.

(تم الكتاب فى فقه مذهب النعمان .. على يد العبد المذنب الغريق فى بحر العصيان
حسن بن ابراهيم الراجى رحمة ربه الديان ... فى أول شهر شعبان من شهور الدوران ...
تاريخ سنة ستة وثمانين وتسعمائة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka, u kojoj je označen datum smrti neke žene, čije je ime namjerno izbrisano (u četvrtak 7. zul-kade 1127/1715) i troškovi oko njene sahrane (iskat

900, *tevhid* 200, *hatmei-šerif* 14, *su salla?* 12, *talkin* 40, grobari — kazidži — 72, tabut 28, učenje sure Mulk 48, podijeljeno djeci 120, učenje *Nur-dove* 40, tahte-nasloni 50, vodonošama 100). Nekoliko lista s početka sadrže razne bilješke s područja fikha, među kojima su u jednoj navedene glose ovom komentaru (حواشى صدر الشريعة), njih 21 na broju. Poslije toga je sadržaj, lijepo i krupno napisan. Na naslovnoj stranici su zabilježene karakteristične izreke nekolicine mistika (sufija), koje odišu panteizmom. Na završetku je prepisivač zapisao nekoliko prigodnih stihova i stihove — navodno — od halife Alije o proživljenju ljudi nakon smrti.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić kao evladijet-vakuf 1289/1872 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1071. ISTO **2639.**

L. 260; 20,5 × 15,5. *Nasḫ* lijep, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa, od kojih su neke pisane vrlo lijepo i sitno rukom prepisivača, a neke su pisane kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, čvrst, listovi dohvaćeni vlagom, naročito po rubovima, i prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Prepis dovršen početkom ramazana 995/1585.

(تم الكتاب صدر الشريعة بعون الله الملك العلى الاعلى وحسن التوفيق لحسن الرقيق (؟)
فى تاريخ ... سنة خمس وتسعين وتسعمائة فى اوائل رمضان المبارك) ..

Na početku se nalazi sadržaj, kasnije pisan. Poslije toga su neispisani listovi, a onda na jednom listu bilješke o autorima osnovnog djela i ovog komentara. Ispod toga se nalazi bilješka na arapskom jeziku, u kojoj tadanji vlasnik rukopisa Abdurrahman Šinasi — ranije kadija u Skoplju, a sada u Ruščuku (Bugarska) — kaže, da poklanja ovaj rukopis svome sinu Ahmedu, moleći Boga da mu ova knjiga bude sretna i da je prouči pred dobrim učiteljem. Datum bilješke je 1077/1666.

(وهبت وملكت هذا الكتاب وهو صدر الشريعة شرح الوقاية لولدى وابنى وقرة عينى
احمد وقبضته بولاية عليه اللهم اجعله مباركا له ويسّر قرائته من الاستاذ الكامل وسهل حفظ
مسائله بحق اسمك الاعظم يا الله ويا رحمن يا ارحم الراحمين حرر فى اليوم م من شهر ربيع
الاول لسنة سبع وسبعين والف حرره العبد الفقير عبد الرحمن شناسى القاضى باسكوب سابقا
وبروسچق حالا)

Ispod bilješke je njegov lični pečat. Na istom listu je druga bilješka koju je, sudeći po rukopisu, zapisao navedeni kadija, a koja se odnosi na ime i rodoslovlje (*neseb*) autora ovog komentara. Ova bilješka je uzeta iz prepisa mevlana Fudail-efendije. Na naslovnoj stranici su razne fetve, ali je ta stranica polijepljena neispisanim listom na kome se nalazi ime drugog vlasnika (Hadži Omer b. Abdurrahman, kadija u Eski Džuma, — Bugarska). Na posljednjem listu su bilješke s područja fikha iz nasljednog prava.

1072—1077. ISTO **142, 155—159.**

Kompletan primjerak u šest svezaka (صدر الشريعة فى ست مجلدات). Primjerak je prepisan u Foči od više različitih prepisivača, a na inicijativu više dobrotvora (vakifa), o čemu se nalaze brojne bilješke u svakom svesku. Iz tih bilježaka, naime, vidi se da je postojala grupa povezanih dobrotvora, od kojih je svaki naručio da se prepiše po jedan određeni dio ovog djela i taj dio zavještao za ovaj komplet kao svoj doprinos (vakuf). Prepisivanje je završila grupa prepisivača, čija imena nisu navedena, ali držimo da su bili iz redova samih vakifa. Samo na jednom mjestu (u svesku V) ime prepisivača je posebno navedeno. Postojali su i korektori, koji su prepis kontrolisali, sravnjivali sa originalom i ispravljali. Zavještači (vakifi) su, uglavnom, hatibi i imami raznih fočanskih džamija, te još neke hodže i ugledni građani. Sravnjivanje i korekturu vršili su: jedan imam (za jedan svezak) i jedan muderis (za ostale sveske). Ovakav rukopis, koji je naručila i organizovano izradila grupa brojnih ljudi, nismo do sada našli u ovoj biblioteci. To je, zapravo, bio skriptorij koji je tada radio u Foči, a što je veoma značajno za ono vrijeme. Taj način prepisivanja omogućava da se za kratko vrijeme dobije kompletan primjerak nekog djela, što je, vjerovatno i bilo razlogom ovakvog rada u ovom slučaju.

Pregled vakifa, prepisivača i korektora:

Svezak	**Vakifi**	**Prepisivači**	**Korektori**
I	**Ibrahim Halifa, imam džamije Šejh Piri**	—	**Šaban, muderis**
II	**Ali Čelebi, hatib džamije Aladža (Foča);**		**Ferhad, Halifa, imam;**
	Nezir Kethoda (Ćehaja);		**Šaban, muderis**
	Ibrahim Čelebi, zvani Magribi, imam, prepisao vlastoručno;		
	Hadži Faik		" "

Svezak	Vakifi	Prepisivači	Korektori
	Husein Čehaja Zaim;		
	Osman Halifa, muezin Hamza-begove džamije;		„ „
III	Ibrahim Halifa, hatib Mustafa-pašine džamije;		
	Muhjiddin, hatib Memišah-begove džamije;		„ „
	Ahmed Halifa, muezin Memišah-begove džamije		„ „
	Mevlana Kara Bali (?);		„ „
	Husam Halifa, imam Hadži Seferove džamije;		„ „
IV	Mevlana Muslim b., prepisao vlastoručno;		Muslim
	Ibrahim Halifa, hatib Sultan Bajezid Han-ove džamije		
	Mevlana Sinan Čelebi eš-Šikloši (iz Šikloša — Mađarska);		
V	Hadži Ahmed;	Yusuf eš-Šikloši	
	Selim Čelebi el-Džindi Ahmed Čelebi b. Hadži Iljas;		
	Mevlana Mahmud b. Hadži Bali, prepisao vlastoručno;		Šaban, muderis
	Ali Čelebi b. Muḥamed el-Emin;		„ „
VI	Mevlana Baba Hasan, prepisao vlastoručno;		„ „
	Mustafa b. Ferhad et-Travniki (iz Travnika)		„ „

Sve bilješke o vakifima i o svom radu sastavio je muderis Šaban. On još osim toga bilježi po koju napomenu. Tako za se obično kaže: »Ispravio prema svojoj mogućnosti.« Za rad jednog prepisivača, koji je mnogo grešaka pravio, izriče jednu arapsku poslovicu, koja bi odgovarala našoj: »Ko će ispraviti krivu Drinu!« Za rad jednog drugog prepisivača kaže: »Nije sravnjeno ni ispravljeno, oslanjajući se na ispravnost prepisa.« Na jednom mjestu opet kaže: »Nije kolacionirano zbog povjerenja u sposobnost prepisivača.«

L. (ukupno) 233 (37 + 40 + 39 + 39 + 40 + 38); 30,5 × 21. *Nasḫ* i *ta'līq* naizmjenično i pomiješani, od ruku višeg broja prepisivača. Pismo je krupnije. Osnovni tekst i komentar označeni su crveno, pisanim kraticama (م, ش). Po širokim rubovima ima

sitno pisanih glosa, koje su pisali dotični prepisivači, a sravnjene su sa originalom. Papir bijel, deblji, čvrst, neki listovi u pojedinim svescima dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen krajem rebiul-evela 996/1587, kako je to zabilježeno na kraju posljednjeg sveska.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى اواخر شهر ربيع الاول لسنة ست وتسعين وتسعمائة من الهجرة النبوية) .

Svezak prvi — الجزء الاول , nepotpun s početka. Sadrži tumačenje *al-Wiqāye* od početka do prvih dijelova iz poglavlja o postu (كتاب الصوم). Prva dva lista su izgubljena. Na listu 19 nalazi se bilješka:

وقف مولانا ابراهيم خليفه الامام بمسجد شيخ پيرى قابل حواشيه باصله المنقول عنه الفقير شعبان المدرس .

Svezak je prosut i oštećen: Ovaj svezak je bio zagubljen, pa je mjesto njega napisan drugi primjerak, koji se također ovdje nalazi.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz fikha.

Svezak drugi — الجزء الثانى , sadrži komentar djelomično o postu, te od poglavlja كتاب الحج do početka poglavlja باب التدبير والاستيلاد .

U vrhu stranice nalaze se bilješke:

na listu 1: وقف على چلبى الخطيب بالجامع المعروف بالاجه

قابله باصله وصحّحه مولانا فرهاد خليفة الامام

na listu 11:

وقف فخر الاماثل والاقران نذير كتخدا . قابل حواشيه بالاصل افقر الانام شعبان المدرس

na listu 21:

وقف ابراهيم چلبى الامام الملقب بمغربي بخطه الحسن قابل حواشيه بالاصل المنقول عنه افقر العباد شعبان المدرس

na listu 31:

وقف الحاج فائق . قابلت حواشيه بالاصل وانا الفقير شعبان المدرس .

Svezak treći — الجزء الثالث , sadrži tumačenje od poglavlja كتاب الأيمان do باب الربا .

U ovom svesku nalaze se bilješke:

na listu 1: وقف حسين كتخدا الزعيم تقبل الله تعالى بقبول حسن .

na listu 11: وقف عثمان خليفة المؤذن بمسجد المرحوم حمزه بيك
قابله احوج العباد شعبان المدرس .

na listu 19:
ومحيى الدين الخطيب بجامع المرحوم .. ممى شاه بيك رحمه الله تعالى رحمة واسعة
وقف ابراهيم خليفة الخطيب بجامع المرحوم مصطفى پاشا

na listu 29: وقف احمد خليفة المؤذن بجامع المرحوم ممى شاه بيك
قابل حواشيه بالاصل افقر الناس شعبان المدرس

Svezak četvrti — الجزء الرابع , sadrži tumačenje dijela poglavlja o kamati, te od poglavlja باب الحقوق والاستحقاق do početka poglavlja باب من الاقرار .

Na drugom zaštitnom listu s početka nalazi se krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Faik i da potječe iz Foče, gdje ga je prepisala grupa drugova (نفس فوچه دن ياران تحرير ايتمشلردر) . Bilješka je napisana kasnije i djelomično je brisana.

Redovne bilješke iz doba prepisa su,

na listu 1: وقف مولانا قره بالى قابل حواشيه بالاصل الفقير شعبان المدرس .

na listu 9: وقف حسام خليفة الامام بمسجد الحاج سفر
قابل حواشيه بالاصل افقر الانام شعبان المدرس

na listu 20:
وقف مولانا مسلم بن بخطه قوبل هو ايضا وصحّح بقدر الامكان

na listu 30:
وقف ابراهيم خليفه الخطيب بجامع السلطان بايزيد خان عليه الرحمة والغفران

Svezak peti — الجزء الخامس , sadrži tumačenje od poglavlja كتاب الصلح do prvih faslova (dijelova) كتاب الكراهية .

Bilješke u ovom svesku su,

na listu 1: وقف مولانا سنان چلبى الشقلوشى

na listu 11: وقف الحاج احمد لم يقابل باصله اعتمادا على صحته بحسن ظنّ كاتبه
وثقة باهليته وهو مولانا يوسف الشقلوشى .

na listu 21: وقف سليم چلبى الجندى مع احمد چلبى ابن الحاج الياس

na listu 31: وقف مولانا محمود بن الحاج بالى بخطه قابله واصلحه الفقير شعبان
المدرس لكن لا يصلح العطار ما افسده الدهر

Svezak šesti — الجزء السادس , sadrži tumačenje dijelova prethodnog poglavlja (od فصل وينظر الرجل من الرجل), te od poglavlja كتاب احياء الموات do konca djela.

Bilješke u ovom svesku su,

na listu 1: وقف على چلبى ابن محمد الامين قابله بقدر طاقته الفقير شعبان المدرس

na listu 11: وقف مولانا بابا حسن بخطه قوبل بالاصل المنقول عنه بقدر الامكان

na listu 21: وقف مولانا واولانا الحاج عمر بخطه الشريف
لم يقابل بالاصل اعتمادا على صحته

na listu 31: وقف مصطفى بن فرهاد التراونيكى قابله شعبان المدرس بقدر طاقته

Na završetku, u dnu posljednje stranice, nalazi se gore navedena bilješka sa datumom prepisa. Sve ove bilješke zapisao je korektor Šaban-efendija, crvenim mastilom.

Dva lista na kraju sadrže izvatke iz fikhskog djela *Ǧāmi' al-fuṣūl*. Poslije toga ima nekoliko hadisa i hutba koja se govori prilikom vjenčanja (خطبة نكاح) .

Rukopis je donesen iz Foče.

1078. ISTO **154.**

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

Svezak prvi — الجزء الاول , koji je bio pripojen prethodnom kompletu, čiji se originalni prvi svezak bio zagubio, pa je mjesto njega bio napisan i stavljen ovaj svezak. Sadrži tumačenje od početka djela do prvih dijelova iz poglavlja o postu (كتاب الصوم) .

L. 36; 30,5 × 21. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, krupniji. Osnovni tekst i komentar označeni su kraticama. Na rubovima samo malog broja listova ima glosa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je gornji naslov, kasnije stavljen, bilješke o piscu i bilješke s područja fikha, te ime nekog hodže (Fadlullah-efendi, فضل الله افندى خواجۀ سراى عتيق) i njegovi stihovi na perzijskom jeziku o Ibn Hadžibu, piscu »Kâfije«, i Džâmiji, komentatoru toga djela.

Na naslovnoj stranici nalazi se također bilješka o piscu, o upotrebi deminutiva u arapskom jeziku, poučni stihovi na perzijskom jeziku, jedan poučni stih na arapskom jeziku, jedna arapska izreka o siromaštvu, te bilješke s područja fikha.

Rukopis je donesen iz Foče.

1079. ISTO **701.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب صدر الشريعة

L. 214; 21 × 15. *Nasḫ* s početka, prvih deset lista, a poslije *ta'līq*. Osnovni tekst i komentar označeni su uobičajenim kraticama. Po rubovima listova, naročito s početka, ima nešto glosa. Papir bijel, deblji; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao 'Abdulwahhāb b. Muṣṭafa, u petak krajem mjeseca ramazana 999/1590.

(وقع الفراغ من تنميقه بعون الله تعالى وتوفيقه عن يد العبد الضعيف عبد الوهاب بن

مصطفى فى اواخر شهر رمضان فى يوم آدينه وقت الظهر فى سنة تسعة وتسعين وتسعمائة ..)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se jedna dova, u kojoj se moli Božija zaštita od raznih nesreća. Na prva dva zaštitna lista je sadržaj, napisan kasnije. Na naslovnoj strani je gornji naslov, nevažne bilješke, te pečati zavještača i ove biblioteke. Na kraju su bilješke iz fikha i tefsira, te riječi (formule) na turskom jeziku kojima se priziva u pomoć duh Božijeg poslanika i Ebu Ejub el-Ensarije. Poslije toga, na posebnom listu, nalaze se imena i datumi smrti nekih istaknutih ranijih učenjaka (od Ali b. Hamze el-Kisaije do Mahmud b. Omer ez-Zamahšerije).

Uvakufio Bojozade Hasan-efendija (v. pečat u rukopisu).

1080. ISTO **286.**

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

L. 200; 28,5 × 18. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst označen kraticom i podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova i između redova ima dosta glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen i popravljen, sa lijepim utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ḥusayn (ili Ḥunayn?) b. Mūsā, mjeseca šabana 1008/1599.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب وقت الضحوة الكبرى من شهر شعبان المعظم لسنة

ثمان والف على يد العبد الضعيف ... حسين – حنين – ؟ بن موسى)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se dva otiska nečijeg ličnog pečata koji je nečitak, kratka bilješka vakifa, te stariji pečat ove biblioteke. Na drugom zaštitnom listu je magična riječ za čuvanje knjiga (يا كبيكج) , bilješke o piscu, bilješke s područja fikha, te imena dvojice ranijih vlasnika (Džafer b. Salih, 1110/1698 — i Ibrahim b. Bajram, 1143/1730). Na stranici b istog lista nalaze se izvaci iz fikhskih djela. Na naslovnoj stranici je sadržaj, bilješke s područja fikha, te u dnu stranice dva stiha od Ebu Ali Ibn Sina-a, u kojima on daje konkretne savjete za čuvanje zdravlja. — Sve navedeno (na drugom zaštitnom listu i naslovnoj stranici) napisano je rukom prepisivača. Tri lista na kraju sadrže također izvatke iz raznih fikhskih djela. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka iz fikha i jedan hadis.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin 1350/1931.

1081. ISTO **2381.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب صدر الشريعة

L. 226; 20,5 × 14. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentom na sredini korica.

Prepisao Muṣṭafa b. Muḥammad, u Gazi Husrev-begovoj medresi, 1026/1617.

(تمت بعون الله وحسن توفيقه على يد اضعف العباد مصطفى بن محمد لسنة ست وعشرين
والف فى مقام مدرسة خسرو بيك ... – فى سراى بوسنه) .

Na početku su mnoge bilješke s područja fikha, uzete iz raznih fikhskih djela, zatim bilješke iz tefsira, hadisa i sadržaj. Na naslovnoj stranici je bilješka o piscu, te kratka, krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio hafiz Hasan-efendija. Ispod bilješke je njegov lični pečat (sa datumom 1189/1775). To je sarajevski alim, poznat među sarajevskim muslimanima pod nazivom Sari Hafiz ili Žuti Hafiz, umro 1192/1778. Bio je dobar i učen čovjek, a u narodu je smatran svetim čovjekom *(evlija)*, o čijim su se vrlinama i čudima sačuvale priče do danas. Grob mu se nalazi u groblju Nadkovači u Sarajevu. U dobrotvorne svrhe uvakufio je svoju skromnu kuću i 1.000 groša u novcu. Iz navedene bilješke ovdje vidi se da je uvakufio i svoje knjige. U Gazi Husrev-begovoj biblioteci nalazi se, koliko dosad znamo, još jedan rukopis koji je on uvakufio, što se vidi iz iste ovakve bilješke i pečata na naslovnoj strani dotičnog rukopisa (v. I, str. 410—11, br. 628, inv. broj 1879. — Opširnije o njemu vidi: Mehmed Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije, — Naše starine IV, Sarajevo 1957, str. 160—61). U vrhu prve stranice je pečat nekog Zulfikara. Na završetku, u dnu posljednje stranice, nalazi se više ličnih pečata, vjerovatno nekadanjih vlasnika. Među pečatima dva su pečata prepisivača i dva nekog Husejna, a jedan navedenog Zulfikara, koji je, vjerovatno, bio kadija ili neki upravni službenik, kako se to može razumjeti iz sadržaja samog pečata, u kome se teško može pročitati: حامل سيف شريعت ذو الفقار . Tu je i kratka bilješka na perzijskom jeziku, pisana sitno, čini se rukom prepisivača, u kojoj se kaže, da je čitanje djela — lekciju po lekciju — dovršeno za vrijeme carskog pohoda sultan Osman-hana, 1030/1620. Na kraju je pet lista ispunjeno bilješkama, uglavnom s područja fikha. Među njima ima i nekoliko hadisa, te jedan recept na turskom jeziku o liječenju glavobolje.

Uvakufio Hafiz Hasan-efendija (Sari Hafiz, — v. gore).

1082. ISTO **2402.**

Na prvom zaštitnom listu zabilježeno je:

كتاب شرح وقاية صدر الشريعة

L. 288; 20,5 × 13. *Ta'līq* vrlo lijep, sitan, složen, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice ima lijep unvan, izrađen u zlatnoj boji na plavoj podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije tanke crne i širokom zlatnom linijom. Osnovni tekst i komentar označeni su uobičajenim kraticama, a uz to osnovni je tekst podvučen crvenom linijom u prvoj polovini rukopisa. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima dosta glosa, pisanih sitno i veoma lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel, žućkast i poneki list zelen; povez kožni, oštećen, ukrašen pozlaćenim ornamentima.

Prepisao Aḥmad b. Maḥmūd al-Ḥumaydī, mjeseca safera 1026/1617.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى يوم الاربعاء فى وقت الظهر فى شهر صفر
المظفر عن يد العبد الضعيف ... احمد بن محمود الحميدى ... فى سنة ست وعشرين والف)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici su bilješke sa imenima i pečatima dvojice ranijih vlasnika, od kojih je ime jednog namjerno izbrisano (Husejn Abdi Kadri-efendizade, — حق شهيدان بدر خدايا عطاكن مراد – حنين حسين . U pečatu drugog vlasnika, čije je ime izbrisano, piše: چو آمد ازلطف عفو گناه خادم شرع نبى عبدان 1144/1731). Tu se nalazi i stariji pečat ove biblioteke.

Iz Kantamirine biblioteke.

1083. ISTO **3292.**

U rukopisu je naslov kasnije stavljen: صدر الشريعة

L. 295; 22 × 16. *Ta'līq*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom i označen kraticom. Po rubovima listova ima sitno pisanih glosa koje su većinom od ruke istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, povez poluplatneni, nov.

Prepisao Aḥmad b. 'Abdurrahmān, u medresi Davud-paše u Istanbulu, polovinom muharrema 1028/1618.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد اضعف العباد احمد بن عبد الرحمن تم ف
استانبول فى مدرسة داود پاشا فى اواسط المحرم الحرام ف وقت الضحى سنة ١٠٢٨)

Na početku je nepotpun sadržaj. Na naslovnoj stranici je kratka bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih, muftija u Mostaru). Datum u pečatu je 1167/1753.

(تملكه الفقير اليه عز شأنه صالح المفتى بموستار – لكل نبى رفيق فى الجنة ورفيق فيها
صالح ١١٦٧)

Na završetku, nalazi se prigodni stih na perzijskom jeziku, kojim se poslužio prepisivač

(اين نوشتم تا بماند يادكار
من نمانم اين بماند روزكار)

Potom se nalaze tri bilješke (dvije na arapskom i jedna na turskom jeziku) koje sadrže imena i datume rođenja nečije (vjerovatno prepisivačeve) djece. Zatim, na kraju, na zaštitnim listovima, nalaze se na turskom jeziku opet datumi rođenja nekih osoba i recepti za spravljanje lijekova za neke bolesti i za jačanje, te jedan zapis.

1084. ISTO 2231.

Naslov po prerezu listova je: صدر الشريعة

Primjerak je nepotpun na kraju.

L. L. 346; 20 × 14. *Nasḫ* lijep, pisan vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst označen je kraticom i podvučen crvenom linijom. Ima nešto glosa samo na rubovima prvih nekoliko listova. Papir bijel, glat, mnogi su listovi prosuti i dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju; povez kožni, sa ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen 1037/1627, kako se to vidi iz bilješke, koja se nalazi na završetku sadržaja —(حرر فى تاريخ هجرة النبوية المصطفوية
لسنة سبع وثلثين والف . تم تاريخ سنة ثمانية)

Na početku se nalazi ime ranijeg vlasnika (Ibrahim-efendi Prozorli — iz Prozora), pečat Fejzijje medrese, neki sastav pisan nevještom rukom prosutim arapskim slovima, koji nismo mogli pročitati ni riješiti. Možda je to neki zapis ili kakav magični sastav na kojem indijskom jeziku ili nekom afganistanskom narječju?! Zatim se nalaze bilješke na turskom jeziku s područja fikha, datum završetka ovog djela, krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Mirzade(?), raniji pisar državne blagajne u Bosni, (10)56/1646,

(تحصيلا لرضا الله تعالى وقف قلندى فقير الحقير ميرزاده سابقا خزينة كاتبى المالية بوسنه
سنة ٥٦)

te sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na završetku sadržaja je gore navedeni datum dovršenja prepisa.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1085. ISTO 4075.

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

L. 333; 20,5 × 12,5. *Ta'līq* lijep, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan u zlatnoj boji. Sve stranice i rubovi obrubljeni su sa dvije tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini rukopisa, ima glosa koje su pisane sitno, rukom prepisivača. Papir bijel, glat, tanak; povez kožni, sa ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Prepisao Sayyid Abū Bakr b. aš-Šayḫ 'Oṯmān, u gradu Valjevu, za vrijeme svog sudovanja, u petak 17. rebiul-evela 1041/1631.

(قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة ... على يد الفقير السيد ابو بكر بن الشيخ عثمان
فى قصبة واليوه – فى صربيا – اوان حكومتى فيها صانها الله عن البلية وحفظ سكانها عن
الخطأ والخطيئة ... فى اليوم السابع عشر يوم الجمعة فى وقت الضحى من شهر ربيع الاول سنة
احدى واربعين والف)

U bilješci prepisivač se moli Bogu za grad Valjevo i sve njegove stanovnike.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici je naslov, kasnije stavljen; sitno pisana bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ahmed b. Ali, 1053/1643), te krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je navedeni Ahmed-aga (kao dvorski službenik, aga carskog harema, u Istanbulu), uvakufio ovaj rukopis za svoju medresu u Mostaru, 1064/1653.

قد وقف هذا الكتاب صاحب الخيرات والحسنات احمد اغاء باب السعاده بمدرسة
الواقعة فى بلدة موستار ... لسنة اربع وستين والف

Na završetku se nalazi stih na perzijskom jeziku, napisan rukom prepisivača, u kome se on ispričava za slabo pisanje, »jer su ga poteškoće vremena udarile i potresle«.

(كريم برزده بينى خط من عيب مكن
كه مرا محنت ايام بهم برزده است)

Tu je i mali lični pečat navedenog vlasnika i vakifa. Na slijedećoj stranici su bilješke iz fikha, hadisa i poučni stihovi koji se pripisuju halifi Aliji. Na kraju je tumačenje nekih osebina uleme, te jedan recept.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1086. ISTO **3427.**

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 252; 20,5 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Prvi list je izgubljen. Po rubovima listova, u prvoj polovini rukopisa, ima glosa. Papir bijel, mnogi listovi prosuti; povez kožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Prepisao Muṣṭafa b. Ibrāhīm, 1044/1634.

(كتب الفقير مصطفى بن ابراهيم ... فى سنة ١٠٤٤)

Uvakufo el-Hadž Mustafa-efendi (v. bilješku na više mjesta u rukopisu).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1087. ISTO **3503.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب صدر الشريعة

L. 333; 21 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima glosa, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom i začadili po rubovima i prerezu; povez kožni, oštećen.

Prepisao neki Mūsā, sredinom džumadel-ahira 1066/1655.

(قد وقع الفراغ من يد العبد الضعيف ... موسى غفر الله له ولوالديه وحرر فى اواسط
شهر جمادى الآخر من شهور سنة ست وستين والف)

Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Hasan b. Jakub Čizmizade — Čizmić — u kasabi Kreševo i Ahmed b. Ibrahim b. Ahmed el-Hidr el-Fojničevi — iz Fojnice, 1156/1743. Ispod ove bilješke je cijena knjige — 600 — قيمت ٦٠٠ — i lični pečat dotičnog vlasnika). Na rubu drugog lista nalazi se također ime i lični pečat jednog vlasnika (Omer Ajni).

Na završetku se nalaze dva stiha, jedan na perzijskom, a drugi na arapskom jeziku, u kojima prepisivač moli, da mu se uči dova. Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se stih na perzijskom jeziku o ljepoti nekog grada.

(سفر كردم بهر شهرى رسيدم ولكن اوجنان شهرى نديدم)

1088. ISTO **1420.**

L. 289; 20 × 13,5. *Ta'līq* pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, listovi dohvaćeni vlagom, naročito s početka; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. al-Hāǧ Ṣāliḥ, 1086/1675.

(كتبه الحقير محمد بن الحاج صالح سنة ١٠٨٦)

Na početku su dvije kratke bilješke iz fikha, zatim bilješka koja sadrži rodoslovlje komentatora i sadržaj.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1089. ISTO **4053.**

U rukopisu je naslov kasnije stavljen صدر الشريعة. Primjerak je naročito lijepo obrađen.

L. 300; 21 × 12,5. *Ta'līq* vrlo lijep, sitan, složen. Naslovi su pisani zlatnim slovima, a osnovni tekst je podvučen zlatnom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se vrlo lijep unvan u bojama, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće, na zlatnoj i plavoj podlozi. Unvan je izrađen na posebnom komadu papira (ili je izrezan i prenesen sa neke druge knjige) i nalijepljen ovdje. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova, izuzev jednog dijela rukopisa u sredini, ima dosta glosa, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, tanak, glat, listovi 86—90 i neki drugi oštećeni su crvotočinom; povez kožni, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Ḥusayn b. Ṣun'ullāh Ḫarāǧīzade, krajem zulhidžeta 1091/1680.

(نحمدك يا من وفق كاتب هذا الكتاب بتوفيق البداية والنهاية ويسّر اتمامه بافاضة عين
قدرة العناية والهداية ونصّلى ... وآخر عشر ذى الحجة الشريفة لسنة احدى وتسعين والف وهو
العبد المحوج الى مغفرة الله حسين بن صنع الله المدعو بخراجى زاده جعل الله التقّ والنقّ زاده)

Uvakufio Ali-paša Stočević, za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1257/1841 (v. bilješku i pečat na početku).

(هذه الوقف الشريفة مدينة موستارده انشاسنه موفق اولديغمز تكة شريفة كتبخانه سنده
حفظ اولنمق اوزره رضاء لله تعالى اشبوكتب وقف وتمهير اولندى فى ٧ر .سنة ٢٥٧)

Zatim se na nekoliko lista nalaze razne bilješke, popis glosa ovog komentara (حواشى صدر الشريعة), bilješka pisana rukom prepisivača u kojoj se kaže da je ovaj primjerak naručio za sebe Ismail b. Ibrahim, muderis Sinan-pašine medrese na Beširktašu — u Istanbulu

(مما استكتبه لنفسه ولمن شاء الله تعالى من بعد امسه العبد الهائم فى تيه العصيان ..
اسماعيل بن ابراهيم حين كان مدرسا بمدرسة سنان پاشا فى قصبة بشكطاش من مضافاة غلطه
المحروسة وشارعا لتدريسه وتصحيحه ...)

— ime i lični pečat jednog ranijeg vlasnika (Sejjid Omer Nesib Haririzade, 1226/1811), kratke bilješke s područja fikha, sadržaj, te komentar uvodu *el-Wiqāye*. Na naslovnoj stranici je zapis za očuvanje knjige od propasti i na rubu opet ime gore navedenog vlasnika.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1090. ISTO **503.**

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

L. 167; 27 × 18. *Ta'līq* starinski, pisan uvježbanom rukom. Prvi list je izgubljen i dopisan kasnije drugim, slabijim rukopisom. Osnovni tekst je označen kraticom i podvučen crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih rukom raznih prepisivača. Papir tamnobijel i žut, deblji; povez kožni.

Rukopis je iz XVI ili iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naslov, kasnije napisan, te pečati (stariji i noviji) Gazi Husrev-begove biblioteke. Na završetku se nalaze prigodne izreke i stihovi, pisani rukom prepisivača, u kojima on, ostavljajući svoj rukopis, govori o prolaznosti vremena i života. Na kraju su bilješke s područja fikha i fetve, te bilješka o poslovičnom arapskom glupaku Hebeneki — i opet pečati ove biblioteke.

1091. ISTO **4194.**

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

L. 239; 25,5 × 15,5. *Ta'līq* pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Broj lista označen, samo što su brojevi od 110 pa dalje pogrešno napisani (pa je 110 napisan: 1010, zatim 1011, 1012 itd.). Papir bijel i tamnobijel, glat, listovi po donjem rubu, naročito pri kraju, dohvaćeni vlagom; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potiče iz XVII stoljeća.

Na početku se nalazi sadržaj, koji je kasnije napisan. Na završetku sadržaja je datum: godina 1111/1699.

1092. ISTO **3709.**

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

L. 253; 17,5 × 13. *Ta'līq* od ruku različitih prepisivača. Uvod je izostavljen. Osnovni tekst označen je kraticom i podvučen, većinom, crvenom linijom, a mjestimice crnom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir žućkast, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potiče iz XVII i XVIII stoljeća.

Na početku se nalaze stihovi i bilješke na turskom, perzijskom i arapskom jeziku s područja lirike i tesavvufa, dio sadržaja, bilješka sa imenom jednog ranijeg vlasnika (Muhamed-efendi Rizeli, nastanjen u medresi Sultana Muhameda, u gradu Rize — na obali Crnog mora, 1155/1742), lični pečat nekog drugog vlasnika (Husejn b. Mustafa), gornji naslov koji je kasnije napisan, te na naslovnoj stranici bilješke s područja fikha i sadržaj. Na kraju su magične riječi koje se govore (uče) kao lijek, jedan poučni stih i neke prigodne dove, te na nutarnjoj strani druge korice stih na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1093. ISTO **2217.**

Na početku je zabilježeno: صدر الشريعة

Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 256; 20 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Uzdužna margina prvog lista je odrezana. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji; povez kožni, posljednja korica izgubljena.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na početku su imena ranijih vlasnika (Ali Hafiz b. Hadži Murteza el-Kajsari, 1121/1709, — Mustafa Selim, zvani Kučuk Hajati, nakšibendija, kadija ..., 1143/1730, — Muhamed Rešid b. H. Abdullah, 1191/1777). Neka imena su namjerno izbrisana. Zatim slijedi sadržaj. Na naslovnoj stranici je gornji naslov, cijena rukopisa (30?), lični pečat nekog ranijeg vlasnika (Halila), bilješka zavještača i pečat ove biblioteke.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

1094. ISTO 1427.

L. 248; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* lijep. Prvih 13 lista dopisano je kasnije drugim, slabijim rukopisom. Osnovni tekst i komentar označeni su uobičajenim kraticama. Po marginama listova ima sitno pisanih glosa. Na dva umetnuta listića i na listovima 147 i 148 nalaze se crteži u vezi sa tumačenjem pojedinih pitanja. Papir bijel i tamnožućkast, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis je vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj napisan dva puta.

1095. ISTO 711.

Po prerezu listova je naslov: كتاب صدر الشريعه

L. 326; 20 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Prvih 30 lista dopisani su kasnije drugim rukopisom. Po rubovima listova ima dosta glosa. Papir bijel deblji; povez polukožni.

Rukopis je, po svoj prilici, iz XVIII stoljeća.

Na početku je pečat zavještača i sadržaj. Na kraju se nalazi opet pečat zavještača, lični pečat, vjerovatno, nekog ranijeg vlasnika (Abduhu Ahmed), bilješka o piscu i bilješka na turskom jeziku s područja fikha.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade 1284/1867 (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani).

1096. ISTO 3663.

U rukopisu je naslov: صدر الشريعة

Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

L. 394; 21 × 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, specifični, pisani širokim perom. Osnovni tekst podvučen je crnom linijom i uz to u prvoj polovini rukopisa označen kraticom. Listovi 34, 37, 51, 142,

143, 147 i 148 dopisani su kasnije drugim rukopisom. Po marginama malog broja listova ima glosa. Papir tamnobijel i bijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i neki oštećeni; povez kožni, oštećen.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj, napisan kasnije. Na naslovnoj stranici je bilješka s područja arapske gramatike i gornji naslov koji je kasnije stavljen.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1097. ISTO 2277.

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب صدر الشريعة

L. 285; 20 × 14,5. *Ta'līq* pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst samo s početka podvučen je crvenom linijom, a poslije nije uopće označen ničim. Naslovi su većinom izostavljeni u pisanju, a mjesto za njih je prazno. Papir je, uglavnom, bijel, čvrst, a mali broj listova je žućkast; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka s područja fikha i gornji naslov.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1098. حاشية المولى يعقوب پاشا على صدر الشريعة 1098.

Glosa prethodnom komentaru *Ṣadr aš-Šarī'a*. Napisao Maulā Ya'qūb-paša b. Ḫiḍr-bey, umro 891/1486. Glosa je dosta sažeta, a rađena je po raznim komentarima *al-Hidāye*.

GAL I, 378; S. I, 647.

Početak:

الحمد لله الذى لا يستفتح الكتب الا بحمده ولا يستمنح النعم الا بواسطة كرمه ورفده

... كتاب الطهارات ... المذكور فى الشروح ان الكتاب والكتابة فى اللغة .

L. 198; 20,5 × 16. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Naslovi i riječi قوله pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, deblji, mnogi su listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepis je dovršen 937/1530 (تم تاريخ سنة ٩٣٧) .

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj; ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ahmed, muftija u Mostaru, 1171/1757 — تملكه العبد الفقير احمد المفتى بموستار; u pečatu piše: يارب بجمال شرف نور محمد برشبنم اوله غنجة باغ دل احمد ١١٧١. — To je ranije navedeni komentator djela *Muḫtesar al-Qudūrī*, — v. br. 966). Na naslovnoj stranici je nastavak sadržaja i bilješke sa imenima dvojice ranijih vlasnika (Husejn b. Mustafa, 1010/1601, — Atāullāh b. el-Hadž Ali Žoli — Žoljić). Na rubu prve stranice je nečiji lični pečat koji se ne može pročitati. Nekoliko lista na kraju sadrže prepis iz nekog drugog fikhskog djela.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

1099. ISTO **1522.**

U rukopisu je zabilježeno: حاشية يعقوب پاشا على صدر الشريعة

L. 229; 20,5 × 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova, samo s početka, ima nešto glosa. Papir bijel i tamno-bijel, čvrst, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao Walī b. Bālī, bez oznake datuma.

تم الكتاب بعون الملك الوهاب عن يد العبد ... ولى بن بالى .

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke na turskom i arapskom jeziku s područja fikha. Na naslovnoj stranici je cijena knjige (298 mulki, — 13) i lični pečat nekog ranijeg vlasnika (Ahmed b. Muhamed). Sasvim na kraju nalazi se jedan stih na perzijskom jeziku lirskog ili mističnog sadržaja.

Uvakufio el-Hadž Omer-efendi Hajrizade Iskopjevi (iz Prusca) za Gazi Husrev-begovu medresu (12)68/1851 (v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici).

1100. ISTO **2070.**

U rukopisu je zabilježeno: حاشية يعقوب پاشا على صدر الشريعة
Primjerak je nepotpun s početka.

L. 255; 17,5 × 12. *Ta'līq* sitan, složen. Na početku je izgubljeno nekoliko lista. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na posljednjem zaštitnom listu zabilježeno je da je vlasnik rukopisa neki el-Hadž Abdullah.

Uvakufio Memišaga Kasumagić 1284/1867 (v. pečat u rukopisu).

1101. ISTO **3714.**

U rukopisu je naslov: حاشية يعقوب پاشا على صدر الشريعة

L. 264; 17 × 12. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, poneki list zelenkast, list 76 oštećen crvotočinom; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je jedan hadis slabe vjerodostojnosti, izblijedilo ime i pečat jednog ranijeg vlasnika (Mes'ud b. Ibrahim). Na kraju je sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku na naslovnoj str.).

1102. ذخيرة العقبى فى شرح صدر الشريعة العظمى **367.**

Glosa gornjem komentaru *Ṣadr aš-Šarī'a*. Napisao Yūsuf b. Ǵunaid Eḫī Čelebī at-Toqatī, umro 905/1499. Pisac je glosu počeo pisati 891/1486. i dovršio je za deset godina. Djelo je bilo dobro primljeno i rašireno.

ḤḪ II, 2021—22; GAL I, 377; S. I, 646.

Početak:

الحمد لله الذى شرح صدر الشريعة الغراء فلأ بالاحكام الشرعية الحنيفية البيضاء

L. 260; 26,5 × 18. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, od ruku različitih prepisivača. Stranice jednog dijela listova (od 71 do 159) obrubljene su crvenom linijom. Po marginama listova, u prvom, većem dijelu rukopisa, ima dosta superglosa. Papir žućkast i bijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica; ima polukožnu futrolu koja je oštećena. Nutarnja strana futrole polijepljena je listovima koji su ispisani pismom sijakat.

Prepis (bar posljednjeg dijela) dovršen je 918/1512, kako se može razumiti iz nejasne bilješke na kraju —

(تم تاريخ سنة ثمانية عشر وتسعمائة)

Na prva tri neispisana lista nalazi se samo naslov i mali dio sadržaja. Na naslovnoj stranici su nečitke bilješke sa imenima dvojice ranijih vlasnika (Alı, muderis u medresi Huremijji?, Ahmed ...), te pečati Šehdine i Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju prvog dijela (ibadat), između listova 70 i 71, nalazi se sadržaj za drugi dio. Na završetku ima bilješka pisana rukom prepisivača, koja nije završena ni jasna, — iz koje se samo razumi da je autor glose bio muderis u medresi Ihda Siman u Istanbulu.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1103. ISTO 294.

U rukopisu je zabilježeno: اخى چلبى حاشية صدر الشريعة

L. 296; 27,5 × 18,5. *Nasḫ-ta'līq* jednostavan, pisan krupnijim perom. Na marginama listova 165—171 ima glosa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen sredinom džumadel-ahira 1056/1646.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى وسط جمادى الآخر سنة ست وخمسين والف)

Na početku se nalazi nekoliko neispisanih lista, na kojima je zabilježen gornji naslov, jedna bilješka o porijeklu riječi *fetva* i sadržaj. Na naslovnoj stranici su dva pečata Gazi Husrev-begove biblioteke, stariji (iz godine 1280/1863) i noviji pečat.

Uvakufio Ismet-efendija Svrzo sin Vejsil-efendijin iz Sarajeva 1344/1925 (v. bilješku na naslovnoj stranici).

1104. التشريح 2080.

حاشية على صدر الشريعة لحسام زاده

Glosa komentaru *Ṣadr aš-šarī'a*. Napisao Muṣṭafa-efendi b. Ḥusamuddīn Ḥusāmzāde, umro krajem IX/XV ili početkom X/XVI stoljeća. Datum smrti autora naveden je različito u izvorima. M. Tahir (OM I, 275) kaže da je pisac učenjak iz Fatihovog? vremena i da je ovu glosu dovršio 893/1487. Taşköprüzade (Š. N. rukopis, br. inv. 1685, l. 63) spominje ga također među učenjacima toga perioda. Ismā'īl-paša (AM II, 439), pak, kaže da je pisac umro 1035/1625, što je, po svoj prilici, pogrešno, a Ḥ. Ḫalīfa (II, 2023) ne navodi mu uopće datum smrti. Govoreći o ovoj glosi, Ḥ. Ḫalīfa (n. m.) spominje je na istoj stranici pod različitim nazivima i to kao gore i التَّرشيح , što je pogrešno. Brockelmann, međutim, uopće ne spominje ovog pisca niti njegova djela. Glosa je nepotpuna, jer sadrži tumačenje samo do konca poglavlja o vakufu.

M. Ṭāhir, OM I, 275; ḤḪ II, 2023.

Početak:

صدرا شرحته بحمد من ابرز آيات سبحانه من اوراق الاطباق وصحايف الدهر ... وشرحت صدر الشريعة بفرائد كالبدور مع اعتراء عوارض العجز والفتور من مكاره مكائد الدهور ... وسميت هذا الشرح بالتشريح لكون منزلته بمنزلة التلويح على التوضيح

L. 270; 18 × 14. *Ta'līq* slab, velikim dijelom bez tačaka. Osnovni tekst označen je sa riječi قال , a komentar sa قوله , pisanim crvenim mastilom, kako to i glosator kaže izričito u uvodu. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, mnogi su listovi prosuti i ispreturani; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVI stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je krupno napisano ime ranijeg vlasnika (Muhamed b. Sadik) i cijena knjige (800). Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je rukopis kupio za 200 srebrenih dirhema i postao mu vlasnikom Ebu's-Suūd Muhammed b. merhum Mustafa-paša b. Muhamed, kao kadija u Foči, 1020/1611.

(تملكت هذا الكتاب المستطاب المسمّى بالتشريح ... بالشراء الشرعى بمبلغ قدره مائتا درهم فضّى وانا خادم الشرع المؤيد ابو السعود محمد بن المرحوم مصطفى پاشابن محمد قاضيا ببلدة فوچه آخر الربيعين لسنة عشرين والف)

Ispod bilješke je njegov lični pečat (u kome se teško može pročitati:

راجى عفو خدا روزجزا

ابو السعود بن مصطفى

خادم شرع محمد مصطفى

U vrhu, na rubu iste stranice, nalazi se druga bilješka, u kojoj se kaže, da je kasnije postao vlasnikom rukopisa Mustafa b. Yusuf el-Mostari (Šejh Yujo). U njegovom pečatu ispod bilješke može se pročitati: مصطفى بادا شفيع مصطفى . Tu je i jedna kratka bilješka s područja fikha, pisana sitno rukom Šejh Jujinom. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha, nečiji lični pečat (koji se nalazi i na posljednjem neispisanom listu, a u kome se teško može pročitati: الواثق بالملك الرحيم الفقير محمود بن ابراهيم), te pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju se nalaze dove i bilješke s područja fikha.

Iz Kantamirine biblioteke.

1105. ISTO **2444.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

كتاب حاشية على صدر الشريعة لمولانا حسام زاده

L. 256; 17,5 × 13. *Ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Naslovi su s početka pisani zlatnim, a poslije crvenim mastilom. Po marginama nekih listova ima superglosa. Papir timnobijel, glat, čvrst, gornje i uzdužne margine nekih listova su odrezane, prvi list oštećen crvotočinom; povez kožni, oštećen, sa zlatnim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici, pored gornjeg naslova, nalaze se bilješke s područja fikha, poučni stihovi na turskom jeziku o radinosti i plemenitoj ambiciji, te stariji pečat ove biblioteke. Na kraju su pečati iste biblioteke, stariji i noviji.

Iz Kantamirine biblioteke.

1106. شرح الوقاية **146.**

لابن الملك

Komentar gore navedenom djelu *al-Wiqāya*. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz Ibn al-Malak (Ibn Firište, Firišteoglu), umro 801/1398. Ovo je, zapravo, ispravljena i dopunjena redakcija prvotnog piščeva koncepta, koju je dao njegov sin Muḥammad (umro u drugoj polovini IX/XV stoljeća), kako je to istaknuto u uvodu rukopisa, gdje spomenuti piščev sin opisuje kako je došlo do izdavanja ovog komentara. On tu kaže, da je njegov otac, nakon dužeg vremena i sa mnogo napora, napisao komentar i dao mu konačnu redakciju. No, po očevoj smrti, taj njegov primjerak je ukraden i izgubljen, a ostale su samo bilješke i prvotni koncept. Ožalošćen tim slučajem i ponukan od mnogih prijatelja, a da očevo vrijedno djelo ne bi posve propalo, — on se dao na ponovni prepis i obradu komentara po očevim bilješkama i nacrtu, ispravljajući i dodajući što je smatrao za potrebno. — Tako je nastao ovaj komentar koji je, prema tome, djelo oca i sina. No, u literaturi se pojavila i druga verzija Ibn Melekovog komentara koja je, držimo, nastala iz ukradenog komentara.

ḪḪ II, 2021; GAL, S. I, 647.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العلم اربح المتاع (المتاجر) والمكاسب وارجح المفاخر والمغالب ...

وبعد يقول العبد الضعيف محمد بن عبد اللطيف المشهور بابن الملك ... كان شيخى والدى

شارح المجمع تغمّده الله بغفرانه يقول

L. 202; 28,5 × 20. *Ta'līq* složen. Osnovni tekst podvučen je s početka crvenom, a poslije crnom linijom. U drugoj polovini, poslije lista 146, nalazi se deset neispisanih lista. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel i bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdurraḥīm, početkom ševala 957/1550.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة من يد العبد الضعيف الفقير محمد بن

ابراهيم فى اوائل شهر شوال فى يوم الجمعة الاولية – ؟ – لسنة ٩٥٧

Na neispisanom listu s početka nalazi se bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Seid Hajrizade, kadija u Tuzli. U pečatu mu piše: بده مارا الهى عمر سرمد بحق كوهر مهر محمد). Na naslovnoj stranici nalazi se popis nekoliko knjiga, te bilješke s područja fikha i tefsira.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

1107. ISTO **1471.**

Na donjem prerezu je naslov: هذا كتاب شرح وقايه لابن ملك

L. 292; 21,5 × 15. *Ta'līq*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Stranice su obrubljene crvenom linijom samo s početka i na kraju. Po rubu samo nekih listova ima glosa. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Maulā, polovinom zulhidže 1044/1634.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب ... عن يد العبد الضعيف احمد بن مولى فى

نصف ذى الحجة يوم الاثنين فى وقت العصر سنة اربع واربعين بعد الالف)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj stranici nalazi se ime ranijeg vlasnika i cijena knjige (Muhamed b. Hadži Hasan, krajem rebiul-ahira 1115/1703, — cijena 330), datum rođenja jednog djeteta, hadis i bilješka s područja fikha. Na rubu pretposljednjeg lista nalazi se prigodni stih o prepisivanju knjiga. Na posljednjoj stranici su bilješke s područja fikha.

1108. ISTO **3245.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب شرح الوقاية لابن الملك . Primjerak je nepotpun na kraju, jer je veći dio knjige izgubljen. Nalazi se prvi dio poglavlja samo do باب الايلاء .

L. 71; 26,5 × 18,5. *Nasḫ-ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima glosa. Papir žućkast, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, posljednja korica izgubljena.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na dodanim listovima na početku nalazi se ime ranijeg vlasnika (Muhamed-efendi, iz nekog sela koje pripada srezu Akhisar Geyve u Anadoliji), te sadržaj, pisan kasnije slabim rukopisom. Na naslovnoj stranici, pored gornjeg naslova nalaze se imena ranijih vlasnika (Abdulbaki b. Musa, muderis u medresi Valide, Hadži Mustafa, kadija, u čijem ličnom pečatu piše: (يا من لمن تاب عفى اغفر لعبدك مصطفى) te bilješka zavještača. Tu je i stariji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Ismet-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendije, iz Sarajeva.

1109. ISTO **3247.**

U rukopisu je zabilježeno: شرح الوقاية لابن الملك . Primjerak je nepotpun s početka.

L. 153; 26,5 × 18. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, mjestimice bez tačaka, pisan vještom rukom. S početka izgubljen 71 list. Prvo poglavlje, koje se ovdje nalazi, je باب الخلع . Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubu nekih listova ima nešto glosa. Listovi 72—79 i 144—154 dopisani su kasnije drugim rukopisom, rukom također vještog prepisivača. Papir žućkast i bijel, deblji, nekoliko lista na kraju oštetila je vlaga i miševi; povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Ǧamāl b. Muṣṭafa, bez oznake datuma.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشريف على يد العبد الضعيف النحيف جمال بن مصطفى)

Rukopis, vjerovatno, potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Na posljednjoj stranici nalazi se sitno pisan uvod iz prvotnog koncepta, iz koga je konačno redigovan i napisan primjerak, koji je ukraden. Ispod toga je još sitnije napisana bilješka, u kojoj se to kaže, — kao i da je ovaj primjerak, koji je napisao ili uredio autorov sin Muhamed, vrijedniji i bolji, jer je on dodao mnoga pitanja i korisne stvari.

الحمد لله الذى جعل العلم اربح المتاجر ... وبعد يقول العبد الضعيف عبد اللطيف بن عبد العزيز ... خطر فى خلدى ...

من أصل النسخة التى سرقت لكن هذه النسخة التى كتبها ابنه محمد بن عبد اللطيف راجحة على اصلها لانه زاد فيها مسائل كثيرة وفوائد غزيرة

Tu je i stariji pečat ove biblioteke.

1110. شرح الوقاية لشيخ زاده **3795.**

Komentar ranije navedenom djelu *al-Wiqāya*. Napisao Muḥammad b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafa al-Qūǧawī, Šayḫzāde, umro 951/1544. To je dosta opširan komentar, iako se iz uvoda razumi da ga je autor sastavio na brzu ruku. Komentar je rijedak, jer ga katalozi, koji su nam pristupačni, ne navode. Pisac ga je dovršio 939/1532.

ḤḪ II, 2022; AM II, 238.

Početak:

الحمد لله رب العالمين واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ... وبعد فهذه عجالة مسوّدة لحلّ تراكيب الوقاية وتصوير مسائلها والتعرّض لنبذٍ من الدلائل

L. 505; 28 × 18,5. *Nasḫ* sitan, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst označen je kraticom i podvučen crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene također crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst, listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepis dovršen 18. džumadel-ahira 1059/1649, kako se može razumiti iz bilješke na kraju, u kojoj je datum pogrešno napisan, jer je navedena godina 1509 (hidžretska što je sasvim pogrešno, a treba da stoji kako smo mi gore naveli —

.. ابتدأ فى سنة ١٥٠٦ وتم فى سنة ١٥٠٩

والصواب ١٠٥٦ – وتم فى سنة – ١٠٥٩ – فى شهر جمادى الآخر فى ١٨ يوم

Na početku se nalaze mnoge bilješke s područja fikha i fetve. Među ovima se nalazi i nacrt usta i grla, koji objašnjava način izgovaranja arapskih glasova (مخارج الحروف) , uzet iz djela *al- Miftāḥ* (المفتاح — o deset *kiraeta,* — što ga je napisao Abū Manṣūr Muḥammad al-Bagdādī, umro 539/1144), — te sadržaj. Na rubu prve stranice nalazi se krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis kupljen za vakuf nadzornika carskog harema Ahmed-age iz Mostara —

(بو كتاب مستطاب باب السعادة اغاسى وقف ايچون انمه اقچه سيله اشترا اولندى)

Na kraju se nalaze razne fetve. Neke od njih izdali su muftije iz Sarajeva, što se vidi po njihovim potpisima. Tako na nekim mjestima piše: »Preneseno iz rukopisa Ibrahim-efendije el-Bistrigije« نقل من خط ابراهيم افندى البسترغى المرحوم —, ili samo: Ibrahim-efendi el-Bistrigi. (To je, držimo, učeni, pobožni i skromni sufija iz Sarajeva sa Bistrika, koji je bio muftija u Sarajevu, umro 1075/1664. i pokopan kod Careve džamije, — v. Kemura, Sarajevske džamije — Javne muslimanske građevine u Sarajevu — str. 8; Sarajevske muftije, str. 8—9). Na drugom mjestu nalazi se potpis: Atāullah u Sarajevu.

Prepis ovih bilježaka i fetvi je iz druge polovine XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1111. توفيق العناية فى شرح وقاية الرواية 2124.

Komentar djelu *al-Wiqāya*. Napisao Ǧunayd b. Sandal (u rukopisu je vokalizovano: Sundal) al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata.

GAL, S. I, 648.

Komentar je vrijedan, iako je napisan dosta sažeto. Ḥ. Ḫalīfa (I, 508) i Ismā'īl-paša (AM I, 258) ne navode nikakvih podataka o autoru, izuzev što mu poslije imena dodaju još naziv: »al-Bagdadī«.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الشرع دينا رضيا ونورا مضيا لخير الأمم ... وبعد يقول الفقير ...
جنيد بن سندل الحنفى

L. 241; 20,5 × 15. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله , pisanom crvenim mastilom, a komentar izrazom: صورة المسئلة . Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir žućkast, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa otisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se pečat Muhameda Aganagića, preprodavca knjiga iz Sarajeva. Poslije nekoliko neispisanih lista nalaze se bilješke i stihovi na arapskom i perzijskom jeziku. Bilješke su većinom s područja tefsira i arapskog jezika. Tu su i stihovi perzijskog pjesnika Džamije o ljubavi i krajnjoj poniznosti u ljubavi.

Među bilješkama se nalazi pohvalna ocjena Ibn Kamal-paše o velikom sufiji Muhjiddin Ibn Arebiji. Na kraju, poslije nekoliko neispisanih lista, nalazi se također nekoliko bilježaka, uzetih iz Ebu Su'udova tefsira.

1112. المختصر 3012.

(النقاية مختصر الوقاية)

Skraćena prerada djela *al-Wiqāya*. Napisao 'Ubaydullāh b. Mas'ūd al-Ḥanafī Ṣadr aš-Šarī'a al-Aṣgar (pisac ranije navedenog komentara istom djelu), umro 747/1346. Katalozi i izvori, koji su nam pri ruci, navode da je naslov ove prerade النقاية . Međutim, u uvodu dotične prerade, kao i u uvodu njenog komentara جامع الرموز to se nigdje ne kaže, nego se rad obilježava samo nazivom: المختصر . Ova činjenica navodi nas na sumnju u taj naziv النقاية ovdje iako je usvojen.

GAL I, 378; S. I, 648; ḤḪ II, 1971.

Početak:

الحمد لله رافع اعلام الشريعة الغراء جاعلها شجرة اصلها ثابت وفرعها فى السماء ...
وبعد فان العبد المتوسل الى الله باقوى الذريعة عبد الله بن مسعود بن تاج الشريعة ... قد ألف
جدّى ومولاى لاجل حفظى كتاب وقاية الرواية ... ثم إنى لما وجدت قصور همم بعض
المحصلين عن حفظه فاتخذت منه هذا المختصر

L. 137; 15 × 9,5. *Ta'līq* čitak, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama samo nekih listova ima nešto komentara. Papir bijel, čvrst, deblji, a mjestimice žut i zelen; povez kožni, — ima polukožnu futrolu.

Prepisao Aḥmad b. al-mufti Sayyid Muḥammad, muderis, početkom rebiul-ahira 1044/1634.

(وقع الفراغ من كتابته .. على يد العبد الفقير ابن المفتى سيد محمد احمد المدرس فى
اوائل آخر الربيعين لسنة اربع واربعين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se dvije fetve na turskom jeziku. Na prvom zaštitnom listu su prebrisana imena i nečitljivi pečati ranijih vlasnika (Sejjid Ahmed, muderis; Sejjid Muhamed Aziz; Abdulkadir, sin kadije Ahmeda, muderis Sinan-begove medrese u Drami, — grad u Grčkoj Makedoniji, — Osman b. Husejn, hatib Hadži Ibrahim-kadijine džamije) i sadržaj. Na naslovnoj stranici nalazi se dio sadržaja, jedan izbrisan lični pečat, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Aziz el-Husejni, 1108/1696 — u čijem pečatu piše: خدايا تو باران رحمت بريز بيامرز سيد محمد عزيز ١٠٨ te pečati Šehdine i Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju je mali račun za nabavku kućnih namirnica.

Iz Šehdine biblioteke, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju rukopisa.

1113. جامع الرموز شرح مختصر الوقاية 392.

Komentar prethodnom djelu (*Muḫtaṣar al-Wiqāye*). Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Husāmuddīn al-Ḫorāsānī al-Qūhistānī, umro oko 962/1554. Prema ḤḪ (II, 1971) pisac je djelo dovršio 941/1534. i »to je najbolji i najprecizniji komentar«. No, on poslije toga navodi i oštru kritiku ovom komentaru i njegovom piscu, koju je dao njegov savremenik i kolega Maula ʻIṣāmuddīn. Djelo je prikazano sultanu Ubejdullah Behādir-hanu el-Uzbekī, koga pisac u uvodu mnogo veliča i slavi (umro 946/1539).

ḤḪ II, 1971; GAL, S. I, 648.

Početak:

الحمد لله الذى فضّلنا بتعليم اصول مبسوط الجامع الكبير من الأحكام

L. 319; 27 × 17,5. *Nasḫ* lijep, sitan, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Abuḍ-Ḍiyā' ʻAlī al-Ḫawelānī al-Wafā'ī, aš-Šāfi'ī u nedjelju 6. rebiul-ahira 982/1574.

(وكان الفراغ من نسخ هذا الكتاب يوم الأحد المبارك سادس شهر ربيع الثانى سنة اثنين وثمانين وتسع مائة على يد العبد الفقير ابو الضياء على الخولانى الشافعى ...)

Na početku se nalazi kratka dova, bilješka o mjestu Kuhistan, bilješke s područja fikha, fetve na turskom jeziku, imena dvojice ranijih vlasnika (Muhamed Bahsi — محمد الشهير ببحشى , — Ahmed Abu'l-Ma'rūf, kadija u gradu Mensura u Egiptu — (ثم استقر فى ملك احوج العباد احمد ابو المعروف القاضى بالمنصورة بالديار المصرية) , te sadržaj. Na naslovnoj stranici je krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis vakuf; zatim dio sadržaja, te imena dvojice drugih ranijih vlasnika (Omer Abdurrahim i Abdulkerim Muhamed). Na rubu druge stranice nalazi se okrugao lijepo izrađen pečat, u čijem središtu je napisano ime, vjerovatno nekog ranijeg vlasnika (Ebu Bekr b. Jakub). Oko toga su upisane lijepe misli: رب كن لى واغنى عمن سواك – ليس لى من مقصد الا رضاك – من قنع عز من طمع ذل . Na kraju, na neispisanim listovima, nalazi se jedan stih na arapskom jeziku — i na posljednjoj stranici stih na perzijskom jeziku.

1114. ISTO 578.

L. 398; 28 × 18. *Nasḫ* čitak, u pisanju ima grešaka. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz kraja XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se sadržaj, te vlastoručni potpis i lični pečat ranijeg vlasnika (Mustafa b. Jusuf el-Mostari. U pečatu ispod imena piše: حسبى الله وحده وكفى عبده مصطفى ١٠١ — 1101/1689). U vrhu prve stranice nalazi se krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis kupljen »imamskim novcem«? za vakuf nadzornika carskog harema Ahmed-age (kao pod br. 1110). Na kraju, na neispisanom listu, nalazi se bilješka s područja fikha.

Uvakufio Hromozade Izzet Salih-efendi 1284/1867, kako se vidi iz pečata koji se nalazi u rukopisu.

1115. الاصلاح والإيضاح 307.

لابن كمال پاشا

Djelo o fikhu sa komentarom. To je »ispravak i razjašnjenje« *al-Wiqāye* i njenog komentara *Ṣadr aš-šarī'a*. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kemal-paša (Kemalpašazade), umro 940/1533.

ḤḪ I, 109; GAL I, 378; S. I, 647.

U uvodu pisac kaže, da čuveno djelo *al-Wiqāya* ipak sadrži neke nedostatke, pa i greške; a još više grešaka, pa i zabluda, sadrži komentar *Ṣadr aš-šarī'a*. Zato je, kaže, odlučio da *al-Wiqāyu* ispravi i da razjasni zablude navedenog komentara. Taj ispravak *al-Wiqāye*, kojim je istu preradio i koji je dao kao samostalno djelo, nazvao je *al-Iṣlāḥ*, a komentar tomu, koje je istodobno napisao, nazvao je *al-Iḍāḥ*. On je tim, čini se, htio da potpuno zamijeni i isključi iz upotrebe gore navedena osnovna djela. Iako kaže, da je htio dati ispravak i nadopunu, te tako olakšati predmet, njegov ispravak nije popularan ni uvažen kao original. Rad je dovršio 928/1521. i poklonio ga sultanu Sulejmanu.

ḤḤ I, 109; GAL I, 378; S. I, 647.

Djelo je još poznato pod naslovima:

الايضاح شرح الاصلاح ، ايصاح الاصلاح , te
اصلاح الوقاية فى الفروع.

Početak:

احمده فى البداية والنهاية على الهداية والوقاية واشكره على ما انم علىّ من التوفيق والعناية

L. 158; 26 × 18. *Nasḫ* i *ta'līq*. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a ponegdje crnom linijom. Po rubovima listova ima glosa, od kojih su neke pisane crvenim mastilom. Papir žućkast, deblji, listovi, naročito pri dnu, dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepisao al-Ḥāğ Ilyās b. Ḥamza, muderis u Džafer Čelebijinoj medresi u Brusi, na imanju zvanom Giklubaba kraj Bruse, u mjesecu ševalu 963/1555.

(تم تمام هذه الاوراق على يد العبد الضعيف الفقير الحاج الياس بن حمزه المدرس
بمدرسة جعفر چلبى بمحمية بروسه المحروسة فى شهر شوال المبارك من شهور سنة ثلث وستين
وتسعمائة فى يايلاق المسمى بكيكلو بابا فى قرب المحروسة المزبورة)

Na početku, na dodanim listovima, nalazi se sitno zabilježen naslov, oznaka Kantamirine biblioteke (petokraka zvijezda), ime — vjerovatno — nekog ranijeg vlasnika (Ali es-Sufi), te sadržaj. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat vlasnika, gore navedenog prepisivača (Ilyās b. Hamza). Na završetku su dva stiha o tom, koliko treba strpljivosti i opreznosti, kada se vrši ispravak neke knjige. Na posljednjoj stranici je bilješka s područja fikha.

Iz Kantamirine biblioteke.

1116. ISTO 496.

Na koricama je nalijepljen naslov: الايضاح شرح الاصلاح

L. 261; 25,5 × 18. *Ta'līq* i na nekim listovima *nasḫ*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir žućkast i bijel; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Uvakufio Ahmed Asim Mutevelić, za Gazi Husrev-begovu medresu, 1269/1852 (v. bilješku i pečate na naslovnoj stranici).

1117. ISTO 669.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا اصلاح ايضاح

L. 246; 23,5 × 17. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, mjestimice vokalizovani. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Papir žućkast; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je gornji naslov, bilješka s područja fikha, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Seid Hajrizade — Hajrić — u Sarajevu, dobio rukopis u svoje vlasništvo u Istanbulu 1190/1776). Na slijedećim listovima nalazi se sadržaj, kraće dove, ime drugog vlasnika (Hidajetullah b. Mahmud), stihovi na perzijskom jeziku od Mevlana Džamije o skromnosti i predanosti Bogu, stihovi na arapskom jeziku, navodno od halife Alije, te bilješke s područja fikha i fetve na turskom i arapskom jeziku. Na kraju su također bilješke s područja fikha i stihovi na turskom jeziku lirskog sadržaja.

1118. المختار للفتوى 2079.

فى فقه الحنفية للموصلى

Djelo o fikhu, što ga je napisao Abu'l-Faḍl 'Abdullāh b. Maḥmūd b. Maudūd b. Maḥmūd al-Mauṣilī al-Ḥanafī, umro 683/1284. Pisac je u ovom djelu odabrao mišljenje *(qaul)* Ebu Hanife i druga jača mišljenja hanefijskog mezheba, koja se uzimaju za podlogu pri davanju fetvi.

GAL I, 382; S. I, 657; ḤḤ II, 1622.

Početak:

الحمد لله على جزيل نعمائه أحمده على جليل آلائه واشكره على جميل بلائه

L. 142; 17 × 13. *Ta'līq*, mjestimice sličan *nasḫu* vokalizovan, krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. U pisanju ima grešaka. Naslovi poglavlja pisani su crnim mastilom. Poglavlja su numerisana rednim brojevima, što je rijedak slučaj, — kod nas do sada jedinstven. Poslije lista 7 izgubljeno je nekoliko lista (poglavlja 15—33). Po rubovima listova i između redaka ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Maḥmūd Faqīh b. Yūsuf, 1. rebiul-ahira 864/1459, kako se to vidi u krupno pisanoj bilješci na posljednjoj stranici.

(تم الكتاب ... في اول ربيع الآخر ... كتبه العبد الضعيف ... محمود فقيه بن يوسف
... تاريخ سنة اربع وستين وثمانمائة)

Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha i akaida na arapskom i turskom jeziku. Skoro na svakom listu, izuzev prvih nekoliko lista, napisana je riječ وقف .

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1119. ISTO 565.

Na prvom listu, u vrhu, zabilježeno je kasnije: مختار للفتوى

Početak ovog primjerka je:

قال الشيخ الامام العلامة مجد الدين ابو الفضل عبد الله بن محمود بن مودود بن محمود
بلدجى الحمد لله على جزيل نعمائه

L. 105; 26,5 × 19. *Ta'līq*, pisan krupnijim perom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po širokim rubovima i između redaka ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Slova kao kratice imena pojedinih imama napisana su crvenim mastilom iznad teksta. Papir žućkast, glat, neki su listovi deblji, a mnogi oštećeni, naročito s početka; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Yūsuf b. 'Abdullāh b. Ḥiḍr, u nedjelju mjeseca rebiul-ahira 893/1487.

(وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب في يوم يك شنبه في وقت الضحى في شهر ربيع

الآخر على يد العبد الضعيف يوسف بن عبد الله بن حضر ... تاريخ سنة ثلث وتسعين
وثمانمائة)

Na početku je nedovršen sadržaj, napisan kasnije na dodanom listu. Naslovna stranica ispunjena je bilješkama s područja fikha i hadisa. Na prvoj stranici, u vrhu, nalazi se veliki okrugli pečat, koji je nečitljiv. Isti pečat nalazio se na više mjesta, ali je pobrisan. Na kraju su također bilješke s područja fikha, od kojih su neke na turskom jeziku. Tu su i kratke biografije imama Ebu Hanife, Ebu Jusufa, Muhameda eš-Šejbanije i Šafiije. Među ovim bilješkama nalaze se i neki zapisi, koji sadrže čudotvornu moć.

1120. ISTO 4088.

Među bilješkama s početka zabilježeno je: هذا كتاب مختار

L. 111; 21 × 15. *Nasḫ*, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi, samo s početka, podvučene su crvenom crticom. Uvod je u ovom primjerku izostavljen. Po rubovima i između redaka nekih listova ima tumačenja, od kojih su neka na turskom jeziku. Papir bijel, deblji, mnogi su listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. Ḥasan Bālī, 15. ševala 959/1551.

(قد وقع الفراغ من تنميقه من شوال المبارك اون بشنده تاريخ سنة ٩٥٩ كاتبه مصطفى
بن حسن بالى غفر الله لهما) .

Na početku se nalazi ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed, imam i hatib), te bilješke s područja fikha i tradicije. Na naslovnoj stranici je sadržaj, pisan crvenim mastilom, a po rubu nekoliko hadisa. Na završetku je prigodni stih na turskom jeziku, u kome prepisivač traži, da se za njeg moli. Na slijedećem listu je bilješka iz života mufesira Kadi Bejdavije, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ali b. Hasan b. eš-Šejh Omer Džabi el-Mostari — iz Mostara. U pečatu mu piše: رضا جوى حضرت بارى عبده على). Po tom, na šest lista na kraju, nalaze se bilješke s područja arapske gramatike, fikha i tradicije.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1121. Zbirka (مجموع) , 2 **2560.**

L. 20 × 12,5. *Nasḫ* čitak, krupniji. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri dnu dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica

1. L. 1—111. ISTO

Na rubu prve stranice nalazi se bilješka: هذا كتاب المختار من الفقه . Uvod je izostavljen. Po rubovima nekih listova ima komentara.

2. L. 111—115. رسالة الطهارة

Traktat o vjerskom islamskom čišćenju. Napisao Selāmī iz Sarajeva, kako je to rečeno u kratkoj bilješci na kraju (صاحب هذه الرسالة سلامى بمحروسة سراى) . Pisac je ovu raspravu napisao 997/1588, kada je neki umišljeni i prepotentni učenjak ili zavidnik (možda stranac ili iz neke bosanske kasabe), pred Halil-pašom (koji je bio rodom iz Bosne, umro 1012/1603), omalovažio ulemu »ovog lijepog grada« (vjerovatno Sarajeva?) izjavivši da »u njemu nema učenjaka i da najučeniji čovjek među njima ne zna ni propise o vjerskoj čistoći«. Da bi zlonamjernom kritičaru dokazao neosnovanost njegove izjave, pisac je napisao ovu raspravu, kako to sam u uvodu kaže. Na kraju se pisac opet osvrće na spomenutog kritičara upozoravajući ga da je svojom izjavom prekršio pravila pristojnosti i vjerskog morala.

Početak:

المنّة لله الذى طهّر قلوب عباده المؤمنين عن الشرك والكبر والحسد وخباثة الجاهلين ... فاعلم ان سبب كتابة هذه الورقة المضبوطة وتقريرها المبسوطة كلام غير مربوط وغير معقول وهو صادر عن عالم فاضل على زعمه فى مجلس امير الامراء الكرام كبير الكبراء الفخام خليل باشا يسّر الله (له) ما يشاء فى حالة الغضب والعنف فى أثناء مصاحبته ومواظبته فى حق علماء هذه الطيبة ان ليس فيها من العلماء فرد بل اعلمهم واكبرهم لا يعلم الطهارة قدحا لشأنهم ... فكتبت تلك الورقة المشتملة بمضمون مسائل الطهارة المجملة بقلة البضاعة وعدم الفضل التام

Prepisao oba rada Ismā'īl b. 'Alī al-Aqḥiṣarī (kadija i alim iz Prusca, jedan od istaknutih učenika Hasan Kafi-efendije), 1017/1608, kako se to vidi na kraju pod t. 1 —

تم المختار بعون الملك الغفار على يد افقر الفقراء اسمعيل بن على/الاقحصارى سنة ١٠١٧ – الاقحصارى نسبة الى بلدة اقحصار فى بوسنه واسمها الآن پروساج)

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalaze se razne bilješke s područja fikha, logike i arapskog jezika. Na završetku se nalaze prigodni stihovi na turskom jeziku.

U sredini traktata (t. 2) nalaze se bilješke s područja arapskog jezika i dvije fetve na turskom jeziku koje je izdao Šejh Hasan el-Akhisari. (To je Hasan Kafi-efendija Pruščak). Na završetku je gore navedena bilješka o piscu. Na kraju je jedan hadis i munadžat Veis el-Karanije, te dove i bilješka iz fikha.

Uvakufio Hamdija Kreševljaković (v. bilješku na naslovnoj stranici pod t. 1).

1122. ISTO kao br. 1118. **4051.**

U rukopisu je zabilježen naslov: مختار الفتوى i مختصر الفتاوى

L. 165; 20,5 × 15. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima komentara. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez kožni.

Prepis je dovršen 19. safera 1063/1652, kako se razumi iz bilješke na kraju, u kojoj je ime prepisivača namjerno izbrisano.

(نمقه الفقير المذنب ... فى عام ثلث وستين بعد الف فى يوم التاسع عشر من شهر صفر المظفر)

Na početku se nalazi ime i lični pečat ranijeg vlasnika (sohta Ali b. Salih), nekoliko arapskih riječi s turskim prevodom i bilješka s područja fikha. Na kraju su stihovi prepisivača, u kojima on moli Boga za oprost grijeha njemu i »vlasniku knjige«. Po tom se nalaze bilješke s područja fikha. Ispod jedne od tih bilježaka, koja je na turskom jeziku, potpisan je »Ahmed, kadija u gradu Mostaru«.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1123. Zbirka (مجموع) , 4 **4087.**

L. 205; 20 × 13,5. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, znatno oštećen crvotočinom.

1. L. 1—68. ISTO

Primjerak je nepotpun na početku (prvi list izgubljen) i na kraju (prepis nedovršen). U pisanju ima grešaka. Po rubovima listova s početka ima komentara. Na kraju se nalazi sedam neispisanih lista.

2. L. 69—185. الطريقة المحمدية

Knjiga vjerskih pouka iz Kur'ana i hadisa. Napisao Muḥammad b. Pir ʻAlī al-Birgawi, umro 981/1573 (v. I, 268).

Po marginama nekih listova ima komentara. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Slijedeća dva lista (186 i 187) sadrže molitve (dove) za liječenje i spas od kuge (دفع طاعون ايچون ادعيه لر) .

3. L. 188—194. رسالة فى آداب المناظرة لطاش كوپرى زاده

Traktat o disputaciji (v. I, 7 i 111).

Na listovima 194—196 nalaze se pravila na turskom jeziku za proricanje (gatanje) pomoću mushafa. (Početak: وقتى كه فال اتمك دلسك مصحف كريمدن برنيت اوزرينه) Rad nije dovršen.

Listovi 197—198 sadrže fetve, također na turskom jeziku, koje su dali i potpisali Mustafa el-Mostari, muftija u Mostaru i Alija, muftija u gradu Sarajevu.

4. L. 198—203. نخبة الفكر

لابن حجر العسقلانى

Kratak uvod u nauku hadisa (v. I, 63 i 237).

Prepisao pod t. 1—2 Behlūl b. Selīm Nevesinli (iz Nevesinja), u petak 15. redžeba 1142/1729, — kako je to zabilježeno na završetku pod t. 2.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى يوم الجمعة لوقت بعد الظهر فى خمسة عشر من رجب الشريف فى تاريخ سنة اثنى واربعين ومائة والف كتبه الفقير ... بهلول بن سليم نوه سنلى – نسبة الى بلدة نوسنه فى بوسنه هرسك) .

Prepisao pod t. 3—4 Muḥammad b. Šaʻbān, as-Sohta, iz sela Zijemlje, učenik Karađoz-begove medrese u Mostaru, 1124/1712.

تمت الرسالة الشريفة بعون الملك المنان سنة اربع وعشرون ومائة والف كتبه الفقير محمد السوخته ابن شعبان من قرية زويمله بمدرسة قره كوز محمد بيك

Na neispisanom listu 68ª nalazi se bilješka u kojoj se kaže, da je vlasnik rukopisa Mustafa b. Behlul (sin prepisivača). Na l. 69—70 nalaze se bilješke s područja hadisa i fikha na arapskom i turskom jeziku. Na l. 203—204 su bilješke s područja fikha i akaida. Na listu 205 nalaze se bilješke na turskom jeziku, koje sadrže datume smrti nekoliko istaknutih ljudi iz Hercegovine, većinom iz prve polovine XVIII stoljeća. (Mustafa-efendija, muftija, 1119/1707; Hasan-efendija Alikalfazade — Alikalfić — 1140/1727; Ali-efendi Kešfi, muftija, 1070/1659; Salih-efendija, muftija — dobio položaj mostarskog muftije u 72. godini života, radio kao muftija 22 godine i umro 1144/1731; H. Ibrahim-efendija Šejhzade — Šehić — 1137/1724; Džumhur Ibrahim-efendija Behlulbašazade — Behlulbašić — 1144/1731; Ahmed-efendija Lubini — iz Ljubinja — 1120/1708; Ali-efendija, vaiz, 1064/1653 — ? ili 1164/1750).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1124. ISTO (kao br. 1118. **2261.**

Početak je ovdje:

قال الشيخ الامام العلامة مجد الدين محمود بن مودود بن محمود بن بلدجى طيب الله ثراه الحمد لله على جزيل

L. 94; 20,5 × 15. *Nasḫ* i *taʻlīq* pomiješani. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst, listovi su prosuti i dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepis dovršen u petak 3. ramazana 1168/1754.

(تم هذا الكتاب ما بين الصباح والظهر يوم الجمعة فى ماه رمضان المعظم فى اليوم الثالث فى سنة ثمان وستين ومائة والف) .

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se slabo pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je ovaj rukopis poklonio neki Fadil-efendija nekom Munla Mustafi. Na naslovnoj stranici nalaze se poučne izreke na arapskom i turskom jeziku. Na posljednjoj stranici je prepis tapije na neko zemljište.

1125. ISTO **3293.**

U rukopisu je zabilježen naslov: فتاواى مختار i مختار فى فروع الحنفية . Primjerak je nepotpun na kraju, nedostaje nekoliko poglavlja.

L. 100; 22,5 × 17. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, čitak, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, crvenkast i bijel, deblji; povez papirni, nov.

Prepis, vjerovatno, potječe iz XVII ili početka XVIII stoljeća.

Naslovna stranica ispunjena je manje važnim bilješkama s područja akaida i fikha.

1126. ISTO 1396.

Naslov u rukopisu je: كتاب المختار فى الفقه

L. 153; 21,5 × 16. *Nasḫ* čitak, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama; primjerak ima polukožnu futrolu.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalaze se tri hadisa slabe vjerodostojnosti, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hafiz Husejn-efendi, imam ...). Na posljednjoj stranici nalazi se jedan stih lirsko-mističnog sadržaja i jedna kraća priča.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1127. ISTO 1091.

U ovom primjerku uvod *(dībāğa)* je izostavljen. Počinje sa: كتاب الطهارة

L. 126; 21 × 15. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan, pisan krupnije, u razmaknutim redovima. Po rubovima i između redaka samo nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Na kraju se nalazi slabo i nejasno pisana bilješka, iz koje bi se moglo razumiti, da je prepisao neki Hasan ili Muhamed b. Hasan, 924/1518.

(رحم الله من نظر فيه ودعا لكاتبه عن حسن بن وروى – ؟ – عن محمد بن حسن
انه التاريخ سنة اربعة وعشرين وتسعمائة)

Držimo pak vjerovatnije, da je to datum originala, iz kojeg je prepisan ovaj primjerak. Datum ovog prepisa potječe, sudeći po pismu i papiru, iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije, jedan hadis, te bilješka, u kojoj Mustafa-beg Dženetić zavještava ovaj rukopis svome muškom potomstvu. Ispod bilješke je njegov lični pečat, u kome je napisano:

خاك پاى جار يار با صفا بنــــده آل محمـــد مصطفى

Naslovna stranica, kao i posljednja, ispunjene su vježbama nekog početnika u pisanju.

1128. الاختيار لتعليل المختار 263.

Komentar prethodnom djelu *al-Muḫtār lil-fatwa* od istog autora. U rukopisu je naslov napisan rukom prepisivača:

كتاب الاختيار فى شرح المختار تصنيف الشيخ الامام العالم العلامة الزاهد الورع البارع
علم الهدى قدوة الاسلام نعمان الزمان عبد الله بن محمود بن مودود بن محمود البلدجى تغمده
الله برضوانه واسكنه فسيح جنانه بفضله ورحمته

GAL I, 382; S. I, 657; ḤḪ II, 1622.

Početak:

الحمد لله الذى شرع لنا دينا قويما وهدانا اليه صراطا مستقيما وجعلنا من أهله تعلما وتعليما

Ovaj primjerak je u dva dijela u jednom svesku sa produženom folijacijom.

L. 330; 27 × 18. *Nasḫ* starinski, mjestimice vokalizovan. Po uskim marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepisao oba dijela 'Oṯmān b. Ibrāhīm at-Tarabulusī, u subotu 26. safera i u petak 19. redžeba 843/1439, kako stoji u bilješkama na kraju, — v. l. 165 i 330.

(وكان وافق الفراغ من نسخه يوم السبت سادس عشرين شهر صفر ، يوم الجمعة تاسع
عشر شهر رجب المعظم – من شهور سنة ثلاث واربعين وثمانمائة كتبه عثمان بن ابراهيم
الطرابلسى نسبا الحنفى مذهبا)

Ispod te bilješke prepisivač je zabilježio, da je primjerak prepisao za svoju potrebu, iz čega se vidi da je bio učen čovjek.

(علّقه لنفسه نفع الله به كاتبه ... ليشتغل به وينتفع به نفعه الله به وفهّمه ما فيه)

Tu je također zabilježeno, da je svoj prepis sravnio i ispravio prema drugom primjerku, ispravljenom i pročitanom pred učiteljima.

(بلغ مقابلة صحيحة على يد كاتبه عثمان الطرابلسى الحنفى فصحّ ان شاء الله تعالى على نسخة صحيحة مقروءة على المشايخ وكان الفراغ من مقابلته فى يوم الثلاثة خامس عشر شهر ذى الحجة من شهور سنة اربعة واربعين وثمانمائة والحمد لله وحده)

Pa i pored toga, u pisanju mjestimice ima grešaka.

Na listovima 331—332 nalazi se kraći rad istog autora o poklanjanju sevaba od učenja Kur'ana umrlim (رسالة فى وصول ثواب القرائة الى أهل القبور لصاحب المختار) .

Početak poslije besmele glasi:

الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا لنهتدى لولا أن هدانا الله احمده واشكره على أن علّمنا ما لم نكن نعلمه لولاه ... وبعد فكنت يوما مع جماعة من الأمراء والعلماء نصلى على جنازة بعض الفضلاء فقال بعض من حضر من الأمراء بعد ما صلى عليه كان هذا الميت صاحبى اريد اقرأ واهدى اليه ثم سأل بعض الفقهاء الحضور هل يصل ثواب القرائة الى اهل القبور فاجابه بانه لا يصل اليهم الثواب وكان الوقت يضيق عن مناظرته والجواب فكتبت هذه الرسالة وانفذتها اليه ليقف عليها فيظهر له الصواب فقلت وبالله التوفيق .

Završetak glasi:

... قال صلى الله عليه وسلم ما رآه المسلمون حسنا فهو عند الله حسن وقال ﷺ لا تجتمع امتى على الضلالة فمن خالف ذلك فقد خالف النص والاجماع والله تعالى اعلم بالصواب من كلام صاحب المختار رحمه الله تعالى وعفا عنه ونفعنا بعلمه آمين والحمد لله رب العالمين

Na listovima 332—333 nalazi se drugi kraći rad istog navedenog autora. To je jedno pitanje s područja islamskog porodičnog prava: ustanovljenje očinstva u slučaju spora dvojice ljudi za jedno dijete (مسئلة ذكرها صاحب المختار رحمه الله) .

Početak ovog rada, poslije gornjeg naslova, glasi:

رجلان ادعيا ولد امرأة ولا بينة لواحد منهما ثبت نسبه منهما ووجهه انهما استويا فى سبب الاستحقاق

Obje ove risale prepisao je gore navedeni prepisivač, što se vidi po rukopisu.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se dvije bilješke, od kojih jedna sadrži naziv djela, a druga uputstvo za liječenje astme. Po tom slijedi sadržaj, napisan kasnije na dodanim listovima, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Salih, — samo pečat u kome se može pročitati datum 1074/1663; Omer b. Ali b. Ahmed 1193/1779; Ali b. Muhamed b. Mahmud? — namjerno brisano —, kadija ranije u Pljevlju). Na naslovnoj stranici je naslov djela, kratka biografija pisca, sadržaj prvog dijela, bilješke s područja fikha, jedna bilješka o porijeklu neke žene s datumom 917/1511, te nečitko ime jednog ranijeg vlasnika (Ahmed ...). Na završetku (l. 165 i 330) prepisivač je zabilježio prigodni stih, u kome se zastupa stanovište, da knjige ne treba nikom posuđivati. Na naslovnoj stranici drugog dijela (l. 166) nalazi se naslov, sadržaj, bilješka nekog ko se služio ovim rukopisom, a čije je ime namjerno izbrisano, te ime ranijeg vlasnika (Mustafa b. Kasim b. Muhamed el-Begbazari, — iz kasabe Begbazari u ankarskom vilajetu). Na završetku druge risale nalaze se stihovi lirskog sadržaja, pisani rukom prepisivača. Na posljednjoj stranici su dva stiha o darežljivosti, zagonetke s područja fikha, te stihovi o skromnosti i nadi u Boga.

1129. ISTO 252.

U rukopisu je naslov: كتاب الاختيار لتعليل المختار

L. 372; 28 × 21. *Nasẖ* krupniji. Stranice prvih nekoliko lista obrubljene su sa po dvije crvene linije. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepisao Abu'l-Yusr Muḥammad b. Aḥmad b. Nağīb-ḫoğa, u ponedjeljak 11. ramazana 965/1557.

(وكان الفراغ من هذه النسخة المباركة الشريفة يوم الاثنين فى حادى عشر رمضان المعظم من شهور سنة خمسة وستين وتسعمائة كتبه العبد الفقير الملتجى ابو اليسر بن محمد بن احمد بن نجيب خجا غفر الله له ولوالديه)

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika (Muhamed Seid Hajrizade; — Abdurrahim Seid b. Šejh el-Hadž Muhamed-efendi, muftija b. el-Hadž Muhamed, muftija b. šejh Emrullah-efendi eš-šehid b. Emrullah Šāmīzāde, — dobio na poklon od Hajrizade — koji je knjigu otkupio od navedenog vlasnika Abdurrahim Seida nakon što mu je istu bio poklonio —

(وفقنى الله تعالى لتملكه بالهبة من قبل خيرى زاده محمد سعيد افندى وأنا العبد المذنب
... عبد الرحيم سعيد بن الشيخ الحاج محمد افندى المفتى بن الحاج محمد المفتى بن الشيخ امر
الله افندى الشهيد بن امر الله شامى زاده رزقه الله تعالى واياهم الحسنى وزياده – بعد الهبة
اشتريت الفقير محمد سعيد خيرى زاده)

Tu je i sadržaj, napisan kasnije.

Na naslovnoj stranici je naslov djela i bilješke s područja fikha. Na završetku su stihovi, u kojima prepisivač moli da mu se oproste eventualne greške u pisanju. U druga dva stiha na istom mjestu kaže se, da je sreća čovjeku važnija i od samog truda. Na posljednjoj stranici su prigodni stihovi, u kojima se upućuje poziv prijatelju na naučno sijelo, te bilješka s područja fikha.

1130. ISTO 3774.

U rukopisu je zabilježen naslov: الاختيار فى شرح المختار . Primjerak je u dva dijela u jednom svesku.

L. 240; 29,5 × 21. *Nash* lijep. Po marginama malog broja listova nalazi se nešto malo glosa. Papir bijel, deblji, čvrst, rubovi listova dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima ne sredini korica.

Prepisao Ḥusayn b. Bešīr, hatib džamije u kasabi Ulog kod Foče, 7. šabana 1044/1634, kako je to zabilježeno na završetku prvog dijela, l. 119.

(قد وقع الفراغ من كتابته بعد العشاء لسابع شهر شعبان المعظم لسنة اربع واربعين والف
من هجرة من له العز والشرف عليه افضل الصلوات واكمل التحيات على يد العبد الضعيف
المذنب المحتاج الى رحمة الله تعالى حسين بن بشير الخطيب بجامع الشريف فى قصبة اولوغ من
مضافات فوچه المحمية غفر الله له ولوالديه ولمن نظر فيه ولجميع المسلمين والمسلمات بكرمه العام
ولطفه التام)

Vrijednost ovog djela, ljepota i ispravnost prepisa, te lijep sastav ove bilješke pokazuju da je prepisivač i vlasnik ovog rukopisa bio vrlo učen čovjek, iako je služio u tako malom i zabačenom mjestu Ulogu, koje je, istina, u to vrijeme bilo kasaba, kako on kaže u svojoj bilješci.

Na početku je krupno napisana bilješka, koja sadrži naziv djela, a tu je i druga bilješka u kojoj se kaže da je rukopis iz knjiga umrlog Husejn-efendije, što pokazuje da je dotični imao biblioteku, te sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1131. مجمع البحرين وملتقى النيّرين 478.

Djelo o fikhu, što ga je napisao Muẓaffaruddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ṯa'lab Ibn as-Sā'ātī al-Bagdādī al-Ḥanafī, umro 694/1294 (ili 696/1296). Pisac je u ovom djelu preradio i spojio مختصر القدورى i المنظومة النسفية , uz proširenje i neke dodatke od sebe, kako to sam u uvodu kaže. Djelo je dovršio u Bagdadu, redžeba 690/1291.

GAL I, 382; S. I, 658.

U rukopisu je naslov napisan kasnije:

كتاب مجمع البحرين فى الفقه على مذهب الامام الاعظم

Početak:

الحمد لله جاعل العلماء انجما للاهتداء زاهره واعلاما للاقتداء ظاهرة ... اما بعد فهذا
كتاب يصغر للحافظ حجمه وللضابط علمه ... يحوى مختصر الشيخ ابى الحسين القدورى
ومنظومة الشيخ ابى حفص النسفى

U uvodu pisac dalje razlaže način i termonologiju svoga rada.

L. 189; 24,5 × 18. *Nash* lijep, starinski, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crnim mastilom. Po širokim marginama i između redaka ima komentara i glosa, pisanih sitno i lijepo, pretežno rukom istog prepisivača. Naročito je mnogo glosa i komentara na prvoj stranici. Crvena slova iznad teksta su kratice, koje označavaju terminologiju pisca. Papir žućkast, deblji, starinski, neki su listovi dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa lijepim ornamentima na sredini korica. Ima polukožnu futrolu, koja je oštećena.

Prepisao Aḥmad b. Idrīs b. Yaḥyā al-Mardinī (ili al-Māridīnī, u rukopisu je al-Mardānī), 5. rebiul-ahira 705/1305.

(فرغ من تحريره بتوفيق الله تعالى ولطفه الخفى افقر عباد الله تعالى الى عفوه احمد بن
ادريس بن يحيى الماردانى الحنفى ... واتفق ذلك لخمس خلون من شهر ربيع الآخر سنة خمس
وسبعمائة)

Prepisivač je, prema tome, učenjak i pisac, čija su nam dva rada poznata. (Napisao je djelo u stihu s područja astronomije, o kretanju Sunca i Mjeseca — نظم الدرر فى معرفة منازل الشمس والقمر — i drugo, s područja književnosti — سرح الغلام وشرح الغرام . Umro je 728/1327; — v. AM I, 105 i ḤḪ II, 1963). Nije jasno, zašto je napisao uz svoje ime naziv *al-Maridani*, kad izvori poznaju i navode samo al-Mardinī (al-Māridīnī).

Na prvom zaštitnom listu je ime jednog ranijeg vlasnika (Ahmed b. Husejn, muderis). Na slijedećem listu je naslov i sadržaj, napisani kasnije. Na naslovnoj stranici nalaze se mnoge bilješke s područja fikha i jedan hadis slabe vjerodostojnosti. Tu je u vrhu stranice rukom prepisivača krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis njegovo vlasništvo (من كتب احمد بن ادريس الماردانى الحنفى عفا الله عنه) . Na završetku se nalazi jedan hadis-kudsi, napisan rukom prepisivača.

1132. ISTO **3816.**

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježen je naslov:

مجمع البحرين

L. 120; 27 × 19. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po širokim rubovima i između redaka ima sitno pisanih komentara i glosa. Uobičajene kratice označene u uvodu napisane su crvenim mastilom iznad teksta. Papir tamnobijel i crvenkast, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Aḫī Nāsiruddīn b. Muḥammad b. Azbak al-Bahasnāwī, u utorak, mjeseca džumadel-evela 760/1358.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة الشريفة قبيل العصر نهارا الثلثا فى شهر
جمادى الأول لسنة ستين وسبعمائة ... على يد العبد الضعيف قليل العمل طويل الامل ...
احمد بن اخى ناصر الدين بن محمد بن ازبك البهسناوى)

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježen je kasnije naslov i sadržaj. Na naslovnoj stranici nalaze se lirski stihovi na turskom jeziku, bilješke s područja fikha, te krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Ḫalil b. Muhamed iz sela Badždalo — ? — 960/1552.

(قد وقف وحبس هذا الكتاب خليل بن محمد عن قريه باجدالو — ؟ — حسبة لله
العظيم ... فى نصف ربيع الأول لسنة ستين وتسعمائة)

Na kraju se također nalaze bilješke s područja fikha.
Iz Karađoz-begove biblioteke.

1133. ISTO **3797.**

Na donjem prerezu je naslov: مَجْمَع البَحرَين

L. 129; 27 × 19. *Nasḫ* starinski, krupniji, lijep, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po širokim marginama i između redaka ima dosta komentara i glosa, pisanih sitno i lijepo rukom prepisivača osnovnog teksta. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a kratice su napisane crvenim mastilom iznad teksta. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; neki su listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni vlagom i oštećeni crvotočinom; listovi 29, 37 i 38 oštećeni su i po dužini; povez kožni, sa ornamentima na sredini korica, omotan u zeleno platno.

Prepisao 'Ādil b. Ḥiḍr, iz jednog sela kod varošice Gülhisar (u turskoj pokrajini Konji), u petak 3. rebiul-ahira 788/1386. Primjerak je prepisao za svoju potrebu i ispravio ga.

(كتبه ورقه لنفسه وصححّه بعون الله وتوفيقه وبقدر وسعه وطاقته العبد الضعيف المذنب
المحتاج الغريق فى بحر عصيانه المواج عادل بن حضر من القرية من توابع كل حصار ... واتمه
وقت الظهر يوم الجمعة فى ثلث ربيع الآخر سنة ثمان وثمانين وسبعمائة ...)

Na početku, na drugom zaštitnom listu, nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je »pravedni vezir« Numan-paša (Bošnjak) umro 1131/1718, te da su u to vrijeme muslimanski svijet zadesile mnoge nesreće.

الحمد لله على كل حال ... اما بعد سمعنا فى سنة احدى وثلاثين ومائة والف بنقل الوزير
العادل نعنى به نعمان پاشا جعل الله الجنة مثواه من الدنيا الى العقبى وقلنا انا لله وانا اليه راجعون
وقعت فى هذا الوقت مصائب على المؤمنين الموحدين لو وقع على النهار يكاد ان يكون ليالى .

Na istom listu nalazi se bilješka s područja fikha. Na slijedećem listu je sadržaj, ispisan crvenim mastilom, te mnoge bilješke, također s područja fikha. Naslovna stranica ispunjena je u cjelosti takvim sitno pisanim bilješkama. Na završetku su stihovi u pohvalu ovog djela, napisani rukom prepisivača.

Na listovima 126ᵇ—129 nalaze se mnoge sitno pisane bilješke s područja fikha, kratke biografije (datumi rođenja i smrti) nekoliko islamskih pravnika iz prvih stoljeća islama — što je uzeto iz nekog rada koji je napisao Emir Katib Luṭfullāh al-Itġānī b. Emir 'Omar Qıwamuddīn al-Farabi (umro 758/1357), izvadak iz nekog rada o fikhu, što ga je napisao Muḥammad b. Muḥammad as-Samarqandī (umro 615/1218). Izvadak je u obliku pitanja i odgovora — مسئلة – الجواب . Pitanja su većinom čudnovata, za rijetke i čudnovate slučajeve, — u obliku zagonetki. Početak je:

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين ... قال الشيخ الامام الاجل شرف الملة والدين امام الاسلام والمسلمين محمد بن محمد السمرقندى اول المتشابهات من الصلاة . اذا سئل عن رجل صلى صلاة المغرب بعشر قعدات واربع عشر سجدات . الجواب عنه ان يقول هذا رجل ادرك الامام فى القعدة الاخيرة وكان على الامام سجدة السهو وسجدة التلاوة وسجدة الصلبية

Poslije toga slijedi kraći izvadak iz nekog drugog rada o nekim pitanjima s područja akaida i hadisa. Pitanja su po svom načinu slična prethodnim, a početak je:

بسم الله الرحمن الرحيم فان قيل كيف تعرف ربك بالعقل ام بالمعرفة فان قال بالمعرفة فقد اخطأ ...

Početak navedenih hadisa:

وروى عن النبى عليه السلام انه قال لانس بن مالك ان أتاك الموت وانت على وضوء لم تفتك الشهادة

Poslije toga nalazi se dova protiv kuge — دعاء دفع وبا وطاعون . (Uvod istoj od nekoliko redaka je na perzijskom jeziku). Poslije toga slijede opet bilješke s područja fikha, od kojih su one na posljednjem listu pisane kasnije drugim rukopisom. Na posljednjoj stranici je crtež koji predstavlja Ka'bu, Harem i druga značajnija mjesta u vezi sa propisima o hadžu, — pod naslovom: هذا صورة الحج .

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1134. ISTO **3825.**

U rukopisu je naslov stavljen kasnije: كتاب مجمع البحرين . Primjerak je nepotpun s početka (jedan list izgubljen).

L. 134; 26,5 × 17,5. *Nasḫ* starinski, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Jedan dio na kraju ispisan je, čini se, drugim rukopisom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara i glosa, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir žućkast, deblji; mnogi listovi, naročito s početka i pri kraju, dohvaćeni su vlagom, nekoliko lista s početka oštećeni su još uz to crvotočinom; povez platneni, nov.

Prepis je dovršen u petak 22. rebiul-ahira 821/1418.

(وقد وقع الفراغ من تحريره وترقيمه ... وقت الضحى من يوم الجمعة من يوم الثانى والعشرين من الشهر المبارك ربيع الآخر سنة احدى وعشرين وثمانمائة)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1135. ISTO **471.**

Naslov u rukopisu glasi: كتاب مجمع البحرين وملتقى النيّرين فى الفقه الحنفى

L. 186; 27,5 × 19. *Nasḫ* jednostavan, mjestimice vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. U prepisivanju ima grešaka. Papir tamnobijel, glat, deblji; povez poluplatneni, nov.

Prepisao za svoju potrebu 'Alī b. Ḫalīl b. Naṣr(?) b. Muḥammad, u četvrtak 1. ramazana 822/1419.

(تمت بعون الله وحسن التوفيق كاتبه ومالكه العبد الضعيف ... على بن خليل بن نصر – ؟ – بن محمد غفر الله له ولوالديه ... فرغ وقت الظهر يوم الخميس فى أول الشهر المبارك الاعظم رمضان سنة اثنى وعشرين وثمانمائة)

Na naslovnoj stranici je naslov, ime ranijeg vlasnika, koje je namjerno prebrisano, te bilješka na našem jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis kupljen u Travniku (za ovu biblioteku). Na završetku je bilješka prepisivača, u kojoj moli da ga se ne zaboravı (dovom) »ostavljena u grobu«.

1136. ISTO **4515.**

L. 139; 27,5 × 19. *Nasḫ*, stari, arapski, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Na raznim mjestima rukopisa, a naročito pri kraju, iskinuto je i izgubljeno više listova, mjesto kojih su kasnije dopisani i stavljeni drugi listovi. Pismo je na novim listovima također *nasḫ*, krupniji, pisan u proredu, slabijim rukopisom. U starijem dijelu prepisa, iznad mnogih riječi, nalaze se crveno pisani znakovi za lakše razumijevanje i tumačenje teksta. Po širokim rubovima i između redaka toga starijeg dijela rukopisa ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Tih komentara ima više nego osnovnog teksta. Papir starijeg dijela tamnobijel, deblji, a dopisanog dijela bijel, glat, čvrst; povez polukožni, jednostavan.

Prepis starijeg dijela rukopisa je, vjerovatno, iz XV ili XVI stoljeća, a dopisani dio prepisao je Sulayman b. Husayn, mjeseca redžepa i šabana 1141/1728.

(قد وقع الفراغ ... عن يد العبد الضعيف سليمان بن حسين ف سنة ١١٤١)

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1137. ISTO **2751.**

U rukopisu je zabilježeno: متن مجمع البحرين .

L. 171; 17,5 × 14,5. *Nasḫ*, lijep, starinski, pisan širokim perom, mjestimice vokalizovan. Po rubovima listova i između redaka ima komentara koji su, čini se, pisani većinom drugim rukopisom. Kratice su pisane crvenim mastilom iznad teksta. Papir tamne boje, deblji, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom i crvotočinom; povez poluplatneni, druga korica je kožna, oštećena.

Prepisao Yūsuf b. Mubārek as-Sangawi (es-Sengor?), knjižar, u petak krajem džumadel-ahira (10)73/1662(?), kako se može razumjeti iz bilješke na kraju koja je nejasno napisana.

(فرغ من تحريره ... يوسف بن مبارك السنغور ؟ كتبي ؟ قبيل عصر الجمعة من سلخ
جمادى الآخر سنة ٧٣ – ؟ –)

Iz tog nije jasno koji je to datum. Sudeći po pismu i papiru rukopis je bez sumnje star 4—5 stoljeća, ako ne i više. Skraćeni datum, pak, u bilješci (»godine 73«) trebalo bi da znači godinu 1073 H., jer je običaj skraćivanja datuma uveden poslije hiljadite godine, a to ovdje unosi zabunu i neizvjesnost. Pravi hidžretski datum ovdje bi mogao biti samo 873 ili 973. Osim toga, nazivi prepisivača (po mjestu i »knjižar«) nisu također sigurni, jer nisu u tekstu jasno i čitljivo napisani, ali je najvjerovatnija mogućnost kako smo mi pročitali.

Na početku se nalaze mnoge bilješke s područja fikha. Među njima, u vrhu drugog lista, nalazi se izblijedjela bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis dobio u svoje vlasništvo (kupio) kadija u gradu Sarajevu .... Na naslovnoj stranici, koja je u cjelosti ispunjena bilješkama, nalazi se također ime jednog ranijeg vlasnika (Ebu Bekr b. Rustem b. Ahmed eš-Širvani). To je turski visoki državni službenik, književnik, pjesnik i pisac, koji je umro 1135/1722). Na kraju su također bilješke s područja fikha, hadisa i ćudoređa. Na nutarnjoj strani druge korice nalaze se poučni stihovi.

1138. ISTO **4226.**

U rukopisu je naslov: مجمع البحرين

L. 152; 27 × 21. *Nasḫ*, jednostavan, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po marginama listova i između redaka, s početka, ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, listovi znatno oštećeni vlagom i gljivicama, naročito po rubovima; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je naslov, cijena knjige (kimet 300, para 50), lični pečati ranijih vlasnika (Abduhu Mustafa, Muhamed Mustafa, 1155/1742), te sadržaj.

1139. ISTO **4520.**

L. 110; 22 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1140. **شرح مجمع البحرين لابن ملك** **295.**

Komentar prethodnom djelu *Mağma' al-baḥrayn*. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz b. Eminuddīn Ibn Malak (Ibn Firište), umro 797/1395. Datum komentatorove smrti uzet je prema Mehmed Tahiru (OM I, 219) što je najsigurnije. Neki drugi izvori navode taj datum drukčije, što je pogrešno (v. I, 322).

GAL, S. II, 315.

Početak:

يا من لا يحوط كماله نطاق وصف الفصحاء ولا ينوط بادراك ادراكه افكار فحول
الفضلاء.

L. 337; 27 × 18. *Nasḫ*, jednostavan, pisan brzo, uvježbanom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su prosuti; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao 'Alī b. Munteša, u nedjelju krajem safera 828/1424.

(وقد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب على يد العبد الضعيف على بن منتشه عفا الله
عنه وعن والديه ... يوم يكشنبه فى أواخر صفر شهور سنة ثمان و عشرين وثمانمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika (u bilješci na perzijskom jeziku: Mustafa b. Osman, Ismail es Sahani, imam u Zvorniku). Tu su i tri pečata Gazi Husrev-begove biblioteke, stariji i noviji. Na slijedećoj stranici i na drugom listu je sadržaj i imena vlasnika (Šejh Ali, pripadnik reda Halvetija, Mustafa-efendi, muderis u Počitelju, »ponizni i griješni derviš« Mustafa b. Osman, koji je gore naveden, Ahmed b. el-hadž Muhamed b. el-hadž Redžeb Garibizade). Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka s datumom osvojenja Istanbula (20. džumadel-evela 857/1453), te mnoge bilješke s područja fikha. Takve bilješke nalaze se i na kraju, kao i recepti na turskom jeziku za neke lijekove. Poslije svega toga, na neispisanom listu u vrhu, nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je neko kupio ovaj rukopis iz ostavine navedenog vlasnika Ismaila es-Sahanije.

(قيمت ٥٢٥ ، اشتريته فى مخلفات اسماعيل افندى الصحانى)

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić kao evladijet-vakuf 1289/1872 (v. bilješku i lični pečat na početku).

1141. ISTO **310.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب شرح مجمع لابن ملك

L. 315; 26,5 × 18. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan oštrim perom, sitnije. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir žućkast, deblji; povez kožni, oštećen i popravljen, sa lijepim utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao ... (nečitko) Yazīd b. aš-Šayḫ 'Alī 846/1442.

(كتبه العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله تعالى ... يزيد بن الشيخ على غفر الله لهم
... سنة ستة واربعين وثمانمائة)

Na naslovnoj stranici je sadržaj i imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Pir Muhamed b. Ali el-Fenari — قد انتقل بالشراء الشرعى الى سلك ملكى وانا الفقير محمد بن پير محمد بن على الفنارى ; — Razi; Abdullah b. Ahmed, — to je Kantamirija, koji je rukopis i uvakufio. Ispod njegova imena je njegov lični pečat sa upisanom izrekom na perzijskom jeziku i datumom 1144/1731).

Iz Kantamirine biblioteke.

1142. ISTO **260.**

U rukopisu je zabilježeno: كتاب شرح المجمع

L. 287; 26,5 × 18. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, jednostavan, složen, pisan brzo, uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom i pri kraju crnom linijom. Na uskim marginama malog broja listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su prosuti, a neki, naročito na kraju, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen u mjestu Bozdag (Izmir, Turska), u petak krajem džumadel-ahira 847/1443.

(وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة المسمى بشرح المجمع ... فى محروسة
بوزطاغ وقت الضحى فى يوم الجمعة فى اواخر جمادى الآخر فى تاريخ سنة سبعة واربعين
وثمانمائة)

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije.

Iz biblioteke Fejzije medrese (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

1143. ISTO **505.**

Na naslovnoj stranici je bilješka umjesto naslova:
(هذا شرح كتاب المجمع لابن الملك

L. 317; 26 × 17,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan oštrijim perom, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Hāğ Aḥmad, u selu Sögütlu (Turska), u četvrtak krajem rebiul-ahira 863/1458.

(الحمد لله على التمام وعلى رسوله افضل السلام قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة
الشريفة فى يوم الخميس وقت الضحوة فى اواخر ربيع الآخر فى قرية سكوتلو — ؟ — حرسها الله
عن الآفات مع جميع قرى المسلمين من يد العبد الفقير ... حسن بن حاج احمد عفا الله عنهما
فى تاريخ سنة ثلث وستين وثمانمائة)

Na početku, prvih devet lista ispunjeno je raznim bilješkama na turskom i arapskom jeziku, s područja fikha (naročito iz nasljednog prava), tefsira i poučne književnosti. Među ovim bilješkama nalazi se krupnije pisana bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio hafiz Ali-efendi, imam mahale Čeljigovići u Sarajevu, 1207/1792.

(وقف هذا الكتاب المبارك حافظ على افندى الامام در محلة چلوغوويك من محلات
سراى بوسنه در سنة ١٢٠٧)

Na ovim listovima, među bilješkama, je i sadržaj, — što je sve pisano kasnije. Na naslovnoj stranici, kao i na nekim prethodnim listovima, nalaze se praktični primjeri iz diobe nasljedstva. Na kraju su također bilješke s područja fikha, molitva (munadžat) koja se pripisuje halifi Aliji (مناجاة حضرة الامام علىّ رضى الله عنه المسمى بمفتاح النجاة), te formule za zapise pomoću kojih se postiže neka želja.

1144. ISTO 264.

U rukopisu je zabilježeno: شرح مجمع البحرين

L. 323; 26 × 18,5. *Nasẖ* sa nešto *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crnom, a mjestimice crvenom linijom. Na listovima 266—273 osnovni tekst napisan je crvenim mastilom. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni.

Prepisao Ša'bān b. Qāsim, u petak mjeseca rebiul-ahira 931/1524.

(قد فرغ من تحرير هذا الكتاب ... شعبان بن قاسم حامدا لله ومصليا على نبيه فى يوم الجمعة فى شهر ربيع الآخر سنة احدى وثلثين وتسعمائة)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Kurkdžizade — Čurčić — Ahmed, kadija privremeno u Fethul-islamu*), 1175/1761 — (كركجى زاده احمد القاضى بفتح الاسلام موقتا سنة ١١٧٥), Sejjid Muhamed b. Sejjid Abdulkerim, pisar kod muftije u Sarajevu 1177/1763 — قد ملك هذا الكتاب ... السيد محمد بن السيد عبد الكريم المسود للمفتى بمدينة سراى بوسنه سنة ١١٧٧ . Ispod ove bilješke su dva lična pečata navedenog vlasnika, te u dnu stranice dva velika pečata, od kojih je jedan nečitak, a u drugom je upisano ime preprodavca knjiga u Sarajevu Muhameda Aganagića. Na slijedećim listovima koji su dodati nalazi se sadržaj, kasnije napisan. Na naslovnoj stranici je nečitka bilješka na turskom jeziku o nekom dugu, te bilješka sa imenom i ličnim pečatima ranijeg vlasnika (Džemaluddin b. Bedruddin 1028/1618 — (من كتب الفقير جمال الدين بن المرحوم بدر الدين ١٠٢٨). Na završetku su kaligrafski pisani stihovi prepisivača, u kojima traži od čitaoca da se za njeg moli.

1145. ISTO 3756.

U rukopisu je naslov: كتاب شرح مجمع البحرين وملتقى النيرين

L. 325; 30 × 21. *Nasẖ* krupniji, starinski, velikim dijelom bez tačaka. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Muḥammad b. ... (nečitko), u utorak 12. zul-kade 990/1582.

(تم الكتاب بحمد الله تعالى بيد الفقير الى الله تعالى محمد بن ... لطف الله به فى الدارين ظهر الثلثاء الثانى عشر من ذى القعدة الحرام سنة ٩٩٠)

Na rubu posljednje i više drugih stranica nalazi se kratka bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis kolacioniran (بلغ مقابلة).

Na početku, na dodatnim listovima, nalaze se bilješke s područja hadisa, fikha i arapskog jezika, slova arapske abecede, te sadržaj, — što je sve kasnije napisano. Poslije toga, na originalnim listovima, koji su pri uvezivanju ispremetani, nalaze se bilješke s područja fikha i sadržaj, napisan — čini se — rukom prepisivača, te bilješka bez potpisa, u kojoj se kaže, da je ovaj (ili možda neki drugi rukopis?) uvakufljen za medresu u Mostaru. U jednoj bilješci dalje kaže se, da je neko kupio ovaj rukopis za tri groša, 1040/1630. Na naslovnoj stranici je gornji naslov i ime pisca, a ispod toga, u dnu stranice, njegova kratka biografija iz djela الشقائق النعمانية . Na rubu iste stranice i nekih drugih stranica, te na kraju nalazi se krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio upravnik carskog harema Ahmed-aga, za javna predavanja u Mostaru, s tim da se pohrani u predavaonici (ders-hane) i da se njime koristi ulema, koja je nastanjena u Mostaru. Bilješku je napisao i potpisao Muhamed, šef ljekara.

(باب السعادة آغاسى احمد اغانك قصبهٔ موستارده وضع ايتدوكى درس عام لكه وقف اولنشدر درس خانه ده حفظ اولنوب قصبهٔ مزبوره ده ساكن اولان علماء دخى لازم اولان مسائلى اوراده كلوب مطالعة ايدوب مستفيد اولالر حرره الفقير محمد رئيس الاطبا)

Na slijedeće dvije stranice nalazi se još nekoliko kraćih bilježaka s područja fikha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

---

*) Fethi-islam je Kladovo, — nekada kasaba i tvrđava na Dunavu, ugledan kadiluk na teritoriji vidinskog sandžaka u budimskom ejaletu — a sada općinsko mjesto u Srbiji, srez Negotin.

1146. ISTO **588.**

Primjerak je nepotpun s početka i na kraju, ima prosutih i isprometanih listova.

L. 229; 27 × 17. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan. Naslovi su mjestimice pisani crnim mastilom. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a ponegdje crnom linijom. Papir tamnobijel, glat; poveza nema.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1147. منية المصلى وغنية المبتدى **2420.**

Djelo o namazu, što ga je napisao Sadīduddīn Muhammad b. Muḥammad al-Kāšgarī, umro 705/1305. Djelo je mnogo poznato i služilo je kao priručnik među pristašama hanefijskog mezheba, v. 913,^{2}.

L. 62; 17,5 × 13. *Nasḫ* starinski, lijep, velikim dijelom vokalizovan. Prvih 18 lista dopisano je kasnije drugim, slabim rukopisom. U ovom dijelu prepisa ima grešaka u pisanju. Po marginama nekih listova i između redaka ima sitno pisanih objašnjenja. Istaknute riječi podvučene su crnom ili crvenom crticom. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni.

Prepisao Ḥaği Ḥusayn b. al-Ḥāğ Muḥammad b. al-Ḥāğ Ya'qūb al-Qaiṣarī, početkom zul-kade 804/1401.

(وقد استراح قدم القلم من الجولان فى ميادين صفحات القرطاس على يد العبد الضعيف ... حاجى حسين بن الحاج محمد بن الحاج يعقوب القيصرى غفر الله لهم ... حرّره فى اوائل ذى القعدة سنة اربع وثمانمائة الهجرية)

Uvakufio munla Ibrahim b. Mustafa Užičanin, nastanjen u Sarajevu, u mahali Šejh Ferruh, — za Ajni-begov mekteb — i predao muteveliji Halilu b. Salih Hercegliji, 1253/1837 (v. bilješku na naslovnoj strani). Na kraju su bilješke s područja fikha.

1148. ISTO **3690.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 63; 19,5 × 14. *Nasḫ*, krupniji, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom i oštećeni. Povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 980/1572.
(قد تمت منية المصلى فى شهر جمادى الاول سنة ثمانين وتسعمائة)

Na prvom zaštitnom listu je bilješka s područja fikha — i druge manje, beznačajne bilješke. Na naslovnoj stranici je neka dova. Na kraju su beznačajne bilješke, pisane radi vježbanja u pisanju.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1149. Zbirka (مجموع) , 3 **2753.**

L. 101; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni.

1. L. 1—66. ISTO

U vrhu prve stranice naslov je: هذا كتاب منية المصلى . Po marginama i između redaka nekih listova ima nešto komentara.

2. L. 67—96. مقدمة ابى الليث فى الصلاة

Kraće djelo o namazu (v. br. 904).

3. L. 96—101. فقه الكيدانى ili مقدمة الصلاة .

U vrhu prve stranice ovdje naslov glasi: (هذا) كتاب شروط كمال پاشازاده . To je kraći rad o namazu (v. I, 247 i ovdje 937,^{2}). Dva lista na kraju dopisana su kasnije slabim rukopisom na bijelom glat papiru.

Prepisao cijelu zbirku 'Omar b. Dāwūd, u četvrtak 21. džumadel-ula 1043/1633, kako se to vidi na kraju pod tač. 1.

(قد انتهى منية المصلى فى يوم الخميس فى الحادى والعشرين فى شهر جمادى الاولى فى سنة ثلاث واربعين والف عن يد الضعيف الفقير عمر بن داود)

Na završetku posljednje risale (pod t. 3) nalazi se bilješka, iz koje se razumi da je vlasnik ovog rukopisa bio i da je posljednja dva lista dopisao Mišozade Hasan b. Mustafa iz Rogatice (Čelebi Pazari), iz mahale Sinan Vojvode, 1192/1778.

Na nutarnjoj strani prve korice ispisano je nekoliko hadisa, većinom slabe vjerodostojnosti. Na prvom zaštitnom listu dva lična pečata vakifa (u kojima je upisano na perzijskom jeziku: (خاك پاى چاريار با صفا بندهٔ آل محمد مصطفى) . Tu su i dva pečata ove biblioteke. Zatim, na slijedećoj i na naslovnoj stranici, nalaze se bilješke s područja fikha, kao i lični pečati prepisivača. Na kraju se nalazi jedna dova, bilješka s područja tedžvida, — te razne riječi, pisane radi vježbanja u pisanju.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo 1289/1872 (v. bilješku i pečate na prvom zaštitnom listu).

1150. ISTO kao br. 1147. **3895.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب منية المصلى .

L. 101; 23 × 13. *Nasḫ-ta'līq*, lijep, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan na plavoj podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom, a ostale sa dvije crvene linije. Na rubovima, samo s početka, ima nešto komentara. Papir žućkast i tamnobijel, neki listovi s početka prosuti; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Prva dva lista išarana su neurednim vježbama u pisanju nekog slabog učenika. Na drugom listu u vrhu je bilješka ranijeg vlasnika (Šaban-efendi). Na naslovnoj strani nalazi se odulja bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Šaban b. Velijjuddin, »kadija u gradu Misiru« (što treba da glasi: Mostaru, pa je pogrešno napisano), za učenike i ulemu u kasabi Nevesinju, — s tim da se rukopis pohrani i čuva u tekiji? *(buk'a)* Ali-efendije, sina Hadži Muhamedova, — 15. ševala 1050/1640.

(الحمد لله الذى وفق عباده الى الشريعة ... وبعد قد وقفت وحبست هذا الكتاب
المستطاب على المشتغلين بالعلم الشريف وعلى المقيمين من العلماء بقصبة نوه سين ... ويحفظ
بالبقعة الواقعة بالقصبة المزبوره المنسوبة الى الاشرف الامجد على افندى ابن الحاج محمد ...
بحيث لا يعطى لاحد ولا يخرج من البقعة المزبورة ... نمقة الفقير شعبان بن ولى الدين القاضى
بمدينة مصر ؟! المحروسة حميت عن النحوسة ... تحريرا فى اليوم الخامس عشر من شوال
المكرم سنة خمسين والف)

Ispod ove bilješke je njegov lični pečat u kome je upisano:

على الله فى كل الامور توكلى وبالمصطفى الهادى الشفيع توسلى الفقير شعبان

To je glasoviti Šaban-efendija Nevesinjac, muderis, što smo ga ranije spomenuli kao glavnog korektora kod fočanskog skriptorija (v. rukopis br. inv. 142, 155—159 — redni br. 1072—1077). Na završetku se nalazi ista, samo kraća bilješka sa potpisom i pečatom navedenog vakifa. Na kraju, na neispisanim listovima, nalaze se vježbe u pisanju nekog nepismenog đaka. Tu su i dva poučna stiha na perzijskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1151. ISTO **4002.**

U rukopisu je zabilježen naslov: منية المصلى

L. 78; 20,5 × 14. *Nasḫ* lijep, pisan krupnijim perom, u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice nalazi se unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenim linijama. Po rubovima samo nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Maḥmūd b. Muḥammad, u petak 26. redžepa 1053/1643.

(قد وقع الفراغ من هذا الكتاب فى شهر رجب المرجب فى يوم الجمعة السادس
والعشرين سنة ثلث وخمسين والف ... كتبه الفقير الحقير احمد بن محمود بن محمد تغمدهم الله
بغفرانه واسكنهم فى دار جنانه)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se nečitka imena ranijih vlasnika, tumačenje nekih riječi i pojmova iz arapskog jezika, te jedna dova. Na naslovnoj stranici su poučni stihovi na perzijskom jeziku. Na kraju se nalaze nečija dva lična pečata, u kojima je upisano samo ime »Jusuf«, jedna bilješka bez datuma, — čini se, pisana rukom prepisivača, u kojoj se kaže, da je u Bagdadu vladala »velika kuga, od koje je pomrlo 12 hiljada samo djece hafiza (koja znaju Kur'an napamet), osim velikog broja drugog svijeta, mlađeg i starijeg«. Tu se navodi i jedan slučaj nekog trgovca, čiju kuću kuga uopće nije zahvatila, što je zainteresovalo samog halifu, pa ga je pitao za razlog tome. On je odgovorio, da ima jednu kratku dovu (molitvu), kojom se zaštitio od kuge i ta je dova također ispod bilješke napisana. Na posljednjem neispisanom listu nalazi se nekoliko službenih potpisa imama i hatiba.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1152. ISTO **2042.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 95; 20,5 × 12. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen u petak 3. džumadel-ula 1054/1644.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى يوم الجمعة فى وقت العصر فى شهر جمادى الاولى فى اليوم الثالث منه فى سنة اربع وخمسين والف)

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalazi se otisnuto više ličnih pečata, koji su nečitljivi.

1153. ISTO 2317.

U vrhu prve stranice napisano je: هذا كتاب منية المصلى .

L. 76; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Papir tamnobijel, listovi prosuti; povez polukožni.

Prepis dovršen 1065/1654. (تم فى خمس وستين والف)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se neki računi i jedna turska poučna izreka, napisana više puta, slabim rukopisom. Na naslovnoj stranici je gramatički oblik jedne arapske riječi i nečiji lični pečat, nečitljiv. Posljednja stranica je ispunjena vježbama u pisanju.

1154. Zbirka (مجموع) , 3 754.

L. 98; 21 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Papir bijel i žućkast, glat, čvrst; povez poluplatneni, nov.

1. L. 1—65. ISTO

Na početku je zabilježen naslov: هذا كتاب منية المصلى

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama listova i između redaka s početka ima komentara i glosa.

2. L. 66—78. ايها الولد

Kraće poučno djelo za mladež. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī (v. I, 68). Primjerak je nepotpun s početka.

3. L. 79—98. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573 (v. I, 276).

Prepis sva tri djela dovršen je 29. rebiul-ahira 1134/1721, kako stoji u bilješci na kraju pod t. 1.

(تمت بعون الله الملك المنان فى ٢٩ ربيع الآخر من شهور سنة ١١٣٤.)

Na početku je naslov, vježbe u pisanju, lični pečati, od kojih su neki nečitljivi, a neki namjerno brisani, te sadržaj prvog djela (t. 1) na njegovoj naslovnoj stranici. Na kraju je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Munla Osman Jahić iz Gračanice, 1233/1817). Gornja hidžretska godina napisana je u dnu stranice, arapskim pismom i na našem jeziku.

1155. ISTO kao br. 1147. 2580.

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 106; 20 × 14,5. *Nasḫ*, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1136/1723. تمت سنة ١١٣٦

Na početku se nalaze dove i primjeri za razne »zapise«. U vrhu prve stranice nalazi se krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Tahir b. Sulejman el-Belgradi (iz Beograda, Biogradlija), za medresu u Travniku, 1279/1862.

(وقفت هذا الكتاب بعناية جناب الوهاب فى ١٥ رمضان سنة ١٢٧٩ الفقير طاهر بن سليمان البلغرادى)

Na rubu druge stranice nalazi se lični pečat zavještača i pečat Travničke medrese. Na kraju se nalazi jedna priča na turskom jeziku o nekim događajima neposredno poslije Muhamedove (alejhisselam) smrti.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1156. Zbirka (مجموع) , 3 3144.

L. 120; 19,5 × 14. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—80. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: منية المصلى

Prvi list je izgubljen i dopisan kasnije drugim rukopisom. Prvih nekoliko stranica obrubljeno je crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su u početku crvenom crticom.

2. L. 81—113. تعليم المتعلم

Pouke o lijepom vladanju za učenike (v. I, 124).

Nekoliko stranica s početka i posljednja stranica obrubljene su crvenom linijom.

3. L. 114—120. فقة الكيدانى ili مقدمة الصلاة .

Kraći rad o namazu (v. I, 247).

Naslov u vrhu prve stranice, napisan crvenim mastilom, u kome je rad pripisan Ibn Kemal-paši, prebrisan je i mjesto njega napisan je drugi naslov: هذا كتاب فقه الكيدانى . Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima prve dvije stranice ima nešto komentara. Posljednja stranica je izgubljena i završetak je dopisan kasnije drugim rukopisom.

Prepisao sva tri djela isti, nepoznati prepisivač, sredinom safera 1138/1725, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1.

(قد وقع الاتمام فى اواسط صفر الشريفة فى وقت العصر سنة ثمان وثلثين ومائة والف)

Na neispisanim listovima s početka nalazi se gornji naslov, ime ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa Gradčaničali — iz Gračanice —, nastanjen kao đak u Gazi Husrev-begovoj medresi), te beznačajne i nedovršene bilješke. Na jednom mjestu pogrešno je zabilježeno da je rad pod t. 3 فقه اكبر . Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, bez potpisa i datuma, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Nurko Hodža b. Nurko, iz sela Rapatnice (kod Gračanice). Na listovima 80, 81 i 114 nalaze se bilješke s područja fikha i hadisa. Na rubu posljednje stranice (l. 120) nalazi se bilješka o pobožnosti.

1157. ISTO kao br. 1147. **3671.**

U vrhu prve stranice zabilježen je naslov: هذا كتاب منية المصلى

L. 84; 19,5 × 14. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama samo nekih listova ima nešto bilježaka koje se odnose na tekst. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepis dovršen u ramazanu 1143/1730.

(تمت منية المصلى فى شهر رمضان سنة الف ومائة واربعين وثلث ١١٤٣)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se spominju braća Dejanovići (Dunđer i Salih), sinovi Mustafini, kao stanovnici sela Dračevo (Ljubinje) 1169/1755; kružnica u kojoj su upisani nedovršeni zapisi; poučne izreke, dova i ime ranijeg vlasnika (Munla Ali b. Husejn Puzić). Na naslovnoj strani je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da treba u vrijeme kuge razmišljati o značenju određenih ajeta iz Kur'ana (u kojima se govori o neumitnoj sudbini i zakonitosti). Na kraju je bilješka sa imenom gornjeg vlasnika, u kojoj se kaže da je on ćehaja iz Stoca; datum bilješke je 1172/1758. Na istom listu (stranica b) nalaze se bilješke na turskom jeziku sa datumom smrti članova vlasnikove porodice. Iz tih bilježaka vidi se da su mu pomrli u istoj godini 1177/1763: otac, majka, sestra, stric i dva stričevića. Na slijedećem listu nalazi se bilješka navedenog vlasnika, u kojoj on kaže da se je te godine (1177/1763) u Stocu pojavila kuga (*ta'ūn*), od koje su, razumi se, pomrli njegovi rođaci. U dnu iste stranice je bilješka, u kojoj vlasnik kaže, da je ovaj rukopis dobio u svoje vlasništvo 1166/1752. Na posljednjoj stranici je još jedna njegova bilješka, u kojoj kaže, da mu je stričević Salih ozdravio od kuge.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1158. ISTO **4124.**

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježen je naslov: منية المصلى . S početka je izgubljen jedan list.

L. 140; 14 × 10. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni.

Prepisao Ayyūb Ḥaqīr (Hakirević) b. Ibrahim, 1145/1732.

(تمت تاريخ سنة ١١٤٥ كاتب ايوب حقير بن ابراهيم)

Na nutarnjoj strani prve korice ima bilješka u kojoj se daje punomoć za neko vjenčanje. Na kraju se nalazi bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je godine 1178/1764. zima u Bosni bila kao ljeto, bez studeni. Zemlja i blato nisu se uopće mrzli. Do deset dana po Božiću drijen je izbeharao. Dva mjeseca prije Jurjeva (to jest početkom marta) izbeharale su zerdelije, procvalo cvijeće i zazelenilo se drveće. Do Blagovijesti (početak aprila) behar je već bio u punom jeku. Baš u toj sedmici pao je snijeg na behar i bio je jak mraz, koji je potrajao 2—3 dana. Toga ljeta ne bi uopće voća; samo je na nekim mjestima rodilo vrlo malo. Zabilježio Munla Ahmed Oruč(?) ... Ispod te bilješke nalazi se druga bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Munla Abdullah Đonlagić, iz Visokog, iz mahale Alāuddīn). Na posljednjoj stranici je nedovršena bilješka s područja fikha, te poučni stihovi na arapskom jeziku, u kojima se hvali znanje i učeni ljudi, a kudi neznanje i neznalice.

1159. Zbirka (مجموع) , 2 **2549.**

L. 93; 19 × 13. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni.

1. L. 1—66. ISTO

Listovi s početka dohvaćeni su vlagom i pismo je mjestimice oštećeno.

2. L. 67—93. تعليم المتعلم

Pouke i savjeti za učenike (v. I, 124).

Po rubovima listova i između redaka ima nešto komentara.

Prepisao oba djela 'Abdulqādir b. 'Otmān, mjeseca ševala 1147/1734, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1.

(قد انتهى ... فى شهر شوال المكرم ... فى سنة سبع واربعين ومائة والف عن يد العبد
الضعيف ... عبد القادر بن عثمان)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumi, da je godine 1151/1738. prodavana pšenica (na crnoj berzi) po 220 akči. Na prvom zaštitnom listu je bilješka na našem jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis kupljen od Numan-efendije Bajraktarevića iz Sarajeva. Na naslovnoj stranici je bilješka s područja fikha. Na kraju djela pod t. 1, na neispisanom listu, nalazi se bilješka na turskom jeziku sa imenom ranijeg vlasnika (Ismail Bukvica, sin Ahmed-bega, iz Rogatice, — Careva mahala —, učenik u Merhemića medresi u Sarajevu, kupio za 8 groša, 1303/1885). Na kraju pod t. 2 nalaze se dove, pisane kasnije drugim rukopisom.

1160. Zbirka (مجموع) , 3 **4033.**

L. 112; 21 × 14. *Ta'līq*, pisan krupnije. U pisanju ima mjestimice grešaka. Sve stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

1. L. 1—74. ISTO kao br. 1147.

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 75—106. (شرح رسالة فى الفقه والاعتقاد – علم الحال)

Komentar nekom kraćem radu o obredoslovlju i vjerovanju, od nepoznatog pisca. Rad je nepotpun s početka (izgubljen jedan list).

Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak je ovdje:

... محافظة خمس صلوات والامر من الله تعالى يدل على الايجاب قوله تعالى ان الصلوة
كانت على المؤمنين كتابا موقوتا فالله سبحانه وتعالى جعل الصلوات على المؤمنين فرضا موقتا اما
السنة

Završetak glasi:

مسئلة فان قيل الايمان جمع ام تفريق قيل له جمع عند الله وتفريق بين العباد جمع فى
القلب وتفريق فى الاعضاء تمت تمام

3. L. 107—112. باب شروط الصلاة

Poglavlje o namazu (v. I, 113).

Prve dvije stranice ukrašene su jednostavnim unvanom i ornamentima.

Prepisao sva tri rada neki 'Omar, iz Mostara, 1169/1755, kako se to vidi na kraju pod t. 2.

(كتب الحقير عمر ... موستارلى لسنة تسع وستين ومائة والف)

Na naslovnoj stranici pod t .1 ispisane su ponovljeno razne riječi radi vježbe u pisanju. Na kraju pod istom tačkom nalaze se dva poslovna pisma na turskom jeziku. U prvom se šalje obavještenje o nekoj narudžbi da je ista prispjela, a potpisao ga je Munla Hamid Rudinlizade; u drugom, pak, koje je bez potpisa, govori se o prodaji i predaji u vlasništvo nekog imanja u Bijelom Polju kod Mostara, dana 5. redžepa 1242/1826. Na istom listu su poučne bilješke na arapskom jeziku. Na kraju, pod t. 2, tumači se nekoliko pojmova iz fikha. Na rubu posljednje stranice pod t. 3 nalaze se poučni stihovi na turskom i perzijskom jeziku, od kojih su neki iz Sadijinog »Gulistana«. Na posljednjem listu su poučni stihovi na arapskom jeziku o koristi nauke, datum rođenja nekog djeteta (Jusufa) 1173/1759, slabi i nečitljivi pečati nekog vlasnika (samo u jednom pečatu može se pročitati ime Husejn), te nedovršeno pismo nekog Mostarca ocu na turskom jeziku. U laskavom pismu traži se da otac pošalje novaca.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1161. ISTO kao br. 1147. **2443.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب منية المصلى وغنية المبتدى

L. 93; 18 × 13,5. *Nasḫ* jednostavan, pisan krupnije, u razmaknutim redovima. Papir bijel, hrapav; povez polukožni.

Prepis je dovršen (kod nas) 1171/1757. (تمت تمام سنة ١١٧١)

Na naslovnoj stranici je gramatičko analiziranje jednog arapskog glagola. Tu su i dva vakufska pečata (Hromića i Gazi Husrev-begove biblioteke). Na završetku je kratka dova na turskom jeziku za prepisivača, te bilješka na arapskom jeziku šejha Abdullaha Kaukčije, u kojoj on kaže da je ovaj rukopis vlasništvo Hromića (Hromozade), a da je njemu dat u naruč.

(بو كتاب من ممتلكات هرومو زاده وصار هذا الكتاب عندى عارية وانا الفقير قاؤقجى
زاده الشيخ عبد الله)

— Na posljednjem listu su vježbe u pisanju nekog nevještog učenika, te bilješka o broju rekata, selama, tekbira itd. u svim namazima u jednoj godini.

Uvakufio Hromozade.

1162. ISTO **4544.**

L. 41; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, deblji; listove su po rubovima oštetili miši i dohvatila ih je vlaga; poveza nema.

Prepis dovršen sredinom mjeseca zulkade 1157/1761 (ime prepisivača namjerno pobrisano).

Poklonio Ahmed Selimović, kadija.

1163. ISTO **1575.**

U rukopisu je zabilježeno kasnije: منية المصل .

L. 121; 20,5 × 12. *Nasḫ*, krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokim zelenim linijama. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad iz Kladnja, 1185/1771.

(كتبه الحقير عبد الله بن احمد عن قصبة قلادنه ... — فى بوسنه — سنة خمس
وثمانين ومائة والف)

Na naslovnoj stranici nalaze se vježbe u pisanju, te jedan nečitljiv pečat, u kome su, čini se, upisana imena *ashabi-kehfa*. U vrhu prve stranice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je učenik medrese Munla Abdullah (prepisivač) uvakufio ovaj rukopis za Hasanbegovu-medresu.

(.. سوقه منلا عبد الله حسن بيه — ؟ — مدرسه سنه وقف ايلديكى كتا بدر بشرط ان لا يباع
ولا يرهن)

Na kraju su bilješke s područja fikha i hadisa, pisane slabim rukopisom, vjerovatno radi vježbe u pisanju.

1164. ISTO **4523.**

U vrhu prve stranice je naslov: هذا كتاب منية المصلى وغنية المبتدى

L. 63; 21,5 × 16. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom u proredu. Naslovi su pisani crveno, a istaknute riječi podvučene crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst; poveza nema.

Prepisao Ḫalīl b. 'Alī, 1212/1797.

(لقد اتممتها ... سنة اثنى عشر ومائتين بعد الالف . على يد الحقير ... خليل بن على)

Poklon nasljednika Velagića — Riđanovića.

1165. ISTO **875.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب منية المصلى فى مذهب الامام الاعظم

L. 70; 19,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se vježbe u pisanju, sadržaj i bilješka s datumom rođenja jednog djeteta: 15. ramazana 1143/1730. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i arapskog jezika. Na kraju se nalaze definicije nekih pojmova s područja logike, te vježbe u pisanju.

Na više mjesta nalazi se stariji pečat Gazi Husrevbegove biblioteke.

1166. ISTO **1610.**

U rukopisu se nalazi bilješka: منية المصلى ناقص . Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

L. 86; 22 × 14,5. *Nasḫ* slab, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, deblji, nekoliko listova s početka dohvaćeno je vlagom; povez poluplatneni.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

1167. ISTO **1848.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب منية المصلى .

L. 66; 20 × 14. *Nasḫ-ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez poluplatneni.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i hadisa, te vježbe u pisanju. U vrhu prve stranice i na kraju nalazi se bilješka, pisana krupno slabim turskim stilom, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufila Fatima, kći Hajdara Dovadžije, iz sela Lukavac (kod Sarajeva).

(وقف لله تعالى فاطمة بنت حيدر دعاجى‌زاده لوقواچ قريه سندن)

Na posljednjem neispisanom listu nalazi se bilješka, koja sadrži zapis protiv *sihra*.

1168. ISTO **2291.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 88; 20 × 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača, mjestimice vokalizovani. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, u kojoj su navedena dva imena: Spahizade (Spahić) Mulla Hasan, učenik medrese i Abdullah-efendija Muhlisi. Na kraju je bilješka u kojoj nepoznati prepisivač kaže da je ovo prepisao da mu bude spomen poslije njega i da mu čitalac prouči dovu za dušu. Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se recept za neki lijek.

1169. Zbirka (مجموع) , 3 **2392.**

L. 94; 20 × 13. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel i žućkast, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—59. ISTO

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب منية المصلى .

Sve stranice su obrubljene crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, većinom na turskom jeziku.

Na stranicama 59^b i 60^a nalazi se kratko uputstvo o klanjanju dženaze-namaza i kunut dova.

2. L. 60—65. باب شروط الصلاة

Kraći rad (vjerovatno izvadak iz nekog djela) o namazu, od nepoznatog sastavljača (v. br. 991,[3]).

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a stranice obrubljene crvenom linijom.

Na listovima 65^b—67 nalazi se kratko uputstvo o abdestu i abdeske dove pod naslovom ابدسى آلوركن اوقويجق دعالر بيانده در , kritika zabluda nekih sufija (mistika) te nekoliko hadisa i bilješka s područja fikha.

3. L. 68—92. (كتاب) نورة الرياض

Kratko djelo didaktično-vjerskog sadržaja. Napisao neki Qāsim b. 'Abdullāh, kako je to zabilježeno u samom rukopisu. Inače, o ovom djelu i njegovom autoru ne nalazimo podataka u katalozima i bibliografskim izvorima, koji su nam pristupačni. Držimo da je autor neki naš čovjek. On u uvodu o sebi kaže da je »obišao znatan dio svijeta, okretao se raznim stvarima, hvatao se raznih poslova, družio s ljudima, obilazio mnoge gradove, kušao gorčinu i slast života, služio učenjake, čitao mnoge uvažene knjige i potrošio život u traženju ovosvjetskog blaga...«. Poslije oduljeg uvoda, koji je dat u obliku pouke *(vāza)*, naveden je naslov:

هذا كتاب نورة الرياض الفه وجمعه قاسم بن عبد الله الباب الاول فى فضائل الأيمان وتفاوته

Početak uvoda, poslije besmele, glasi:

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ... اما بعد فطفت بعض الدنيا و واجهت الامور وباشرت الاشغال وصحبت الرجال وزرت المداين وذقت مرارة الاشياء وحلاوتها وخدمت العلماء وقرأت الكتب المعتبرة وضيعت عمرى فى طلب الدنيا

Početak poslije gornjeg naslova glasi:

فالايمان ان تؤمن بوحدانية الله تعالى وحقية ملائكته وكتبه ورسله وصيراطه ! وميزانه وجنانه ونيرانه وقدر خيره وشره فالايمان خمسة اوجه او اكثر

Posljednje poglavlje je: الباب التاسع فى فضائل صلوة النوافل , a završetak:

وقال النبي عليه السلام من صلى ليلة الاحد عشرين ركعة يقرأ فى كل ركعة فاتحة مرّة والاخلاص خمسين مرّة ... كتب الله له ثوابا بعدد من دعا الى الله

Prve dvije stranice obrubljene su crvenom linijom. U pisanju ima grešaka.

Cijelu zbirku prepisao je isti, nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se tumačenje nekih arapskih riječi na turskom jeziku i pravilo, na arapskom jeziku, za pronalaženje prvog dana svakog mjeseca u svakoj mjesečnoj godini (فائدة جليلة القدر لمعرفة اول كل شهر من شهور كل سنة هلالية) . Prva dva lista sadrže bilješke s područja arapskog jezika, hadisa i fikha. Hadisi, koji se navode, slabe su vjerodostojnosti ili su apokrifni. Na naslovnoj stranici su bilješke, većinom na turskom jeziku, s istog područja, te dva recepta za sastav nekih lijekova. Na kraju su također bilješke istog sadržaja kao gornje, te jedna priča na turskom jeziku, zapravo bajka o Muhamedu alejhisselam.

1170. ISTO kao br. 1147. **2415.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب منية المصلى

L. 60; 18,5 × 13. *Nasḫ* starinski, pisan krupnije, uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova i između redaka ima komentara, koji su pisani kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, glat, listovi s početka oštećeni dugom upotrebom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha i hadisa. Na posljednjoj stranici je sadržaj i tumačenje riječi حمد .

1171. ISTO **2491.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 114;19,5 × 11,5. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan na zlatnoj podlozi. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima komentara, pisanih sitnije, rukom istog prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, čvrst, mnogi listovi po rubovima dohvaćeni su vlagom; povez kožni sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se prvi stih Busirine Kasidetu'l-Burde, jedan hadis (slabe vjerodostojnosti) te bilješka na turskom jeziku o primanju u državnu službu čovjeka amoralna *(fadžira)*. Nekoliko lista s početka sadrže bilješke s područja zapisa (talismana), arapskog jezika i hadisa, te kratko tumačenje *Fatihe* i sadržaj djela, pisan rukom prepisivača. Poslije sadržaja nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se daje uputa, kako će se pronaći, u koji dan u sedmici pada početak pojedinih arapskih mjeseci. Uputu, koja je ovdje nejasna, napisao je Muhamed-efendija Bergivija pod naslovom غرّه نامه . Početak joj je:

مرحوم بركوى افنديك تصنيفدر اشبو غرّه نامه نك فائده سى بودر كه مثلا قنغى آى كه مراد ايدرسين ذكر اولنان آيلرين او ستنده ...

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika (Hadži Omer b. Osman, 1152/1739) i bilješka s područja fikha. Na 8 lista na kraju nalazi se:

zapisi, dova zvana دعاء آية الكرسى , opis nafile i prigodne naročite dove, što se sve moli radi spasa od raznih nesreća; nafila i dova da čovjek usnije ono što želi, *talkin-dova* i dova koja se uči prilikom nikaha i svadbe.

1172. Zbirka (مجموع) , 2 **3417.**

L. 114; 20,5 × 15. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel i bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—90. ISTO

U rukopisu je naslov: منية المصلى

Po marginama nekih listova, naročito s početka, ima sitno pisanih komentara. Stranice prvih nekoliko listova obrubljene su crvenom linijom.

2 L. 91—114. معدل الصلاة

Kratko djelo o namazu (v. I, 276).

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač krajem XVIII stoljeća.

Na unutarnjoj strani prve korice zabilježeno je ime ranijeg vlasnika (Munla Ibrahim b. Ali Spahi Fočevi — iz Foče). Tu je i cijena knjige (kimet: 364?). Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici po jedna bilješka namjerno je pobrisana. Na rubu lista 98 nalazi se pečat, u kome se može pročitati ime: Jusuf, 1212/1797. Na kraju pod t. 2 nalaze se dove i hadisi slabe vjerodostojnosti.

1173. ISTO kao br. 1147. **3476.**

Naslov u rukopisu je: منية المصلى

L. 61; 19 × 13. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani. Prepis nije dovršen. U pisanju ima grešaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom — u prvoj polovini rukopisa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se ime ranijeg vlasnika, napisano ponovljeno (Hajdarbeg-efendi — Travnik). Na kraju se nalazi izvjestan broj hadisa, od kojih su neki slabe vjerodostojnosti.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1174. Zbirka (مجموع) , 2 **3997.**

L. 91; 20 × 14. *Nasḫ-ta'līq*, slab. Papir bijel, deblji, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—61. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: منية المصل

Po rubovima s početka ima nešto komentara.

2. L. 62—91. مقدمة ابى الليث السمرقندى فى الصلاة

Kratko djelo o namazu (v. br. 904).

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Prepisao oba djela Ḥusayn b. 'Omar, u subotu . . ., u XVIII stoljeću, kako se to vidi iz bilješke bez datuma na kraju pod t. 1 i iz bilješke ranijeg vlasnika na prvoj stranici istog rada.

Na početku se nalaze beznačajne bilješke, pisane radi vježbanja u pisanju. Među njima je i ime jednog ranijeg vlasnika (Muhamed b. Mustafa). Na rubu prve stranice nalazi se bilješka, u kojoj vlasnik Mustafa b. Salih-efendi Nāimīzāde kaže da je ovaj rukopis kupio iz ostavine Hadži Ahmeda Spahizade, 1178/1764; cijena: 121. Ispod bilješke je njegov mali pečat. Na drugoj stranici je bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Nāimīzāde Mustafa-efendi. Na posljednjem zaštitnom listu su vježbe u pisanju.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1175. ISTO kao br. 1147. **4250.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب منية المصلى .

L. 90; 19 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova i između redaka ima komentara, od kojih su neki na turskom jeziku. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha i arapskog jezika. Na kraju, na neispisanom listu, nalaze se hadisi, nazivi dana u sedmici na arapskom i turskom jeziku, te bilješka u kojoj se kaže da je dovršio čitanje rukopisa Ragib Muftizade (Muftić) iz Banje Luke u srijedu 10. safera 1287/1870.

1176. ISTO **4267.**

U rukopisu je napisano: هذا كتاب منية المصلى وغنية المبتدى

L. 86; 20 × 14. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, širokim perom, u razmaknutim redovima, vokalizovan u prvoj polovini rukopisa. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama i između redaka ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, listovi su po donjem rubu nagriženi; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prva dva neispisana lista nalaze se razne izreke i stihovi na turskom i arapskom jeziku, među kojima ima poučnih i lirskih stihova, a prepisao ih je neki Ahmed es-Saraji (iz Sarajeva). Tu je i oštećena bilješka, u kojoj se može pročitati ime ranijeg vlasnika (Ridvan —, Rizvan b. Ahmed? el-Mostari, — iz Mostara). Na naslovnoj stranici je jedan zapis za učenike radi boljeg učenja, ime drugog vlasnika (Mustafa b. Muhamed), dva mala crvena pečata u kojima je upisano ime Muhamed, tri arapske riječi, te magična riječ za čuvanje knjiga *(kebikedž)*. Na kraju su bilješke s područja fikha i lirski stihovi na turskom jeziku. Posljednji zaštitni list napravljen je od jednog dokumenta, u kome se govori o prenosu nekog timara u Butmiru kod Sarajeva sa poginulog (koji je umro kao mučenik), na druge osobe. Dokumenat je potpisao Durmiš miralaj Bosne. Datuma nema zbog oštećenosti.

1177. ISTO **616.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 79; 23,5 × 16. *Ta'līq*, jednostavan, pisan u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crnim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, neki listovi su žućkasti, a neki zelenkasti; povez polukožni.

Prepisao Aḥmad 'Āṣim b. Muḥammad b. Bahǧat, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa u Sarajevu, mjeseca muharema 1263/ 1846.

(قد تم هذا الكتاب بعناية الله تعالى فى شهر محرم الحرام لسنة ثلث وستين ومائتين والف

كتبه احمد عاصم الزعيم بن محمد بن بهجت ... المتولى بوقف غازى خسرو بك بمدينة سراى

المحروسة)

Na prvom neispisanom listu nalaze se stihovi na turskom jeziku o pobožnosti. Čini nam se, da je stihove sastavio sam Ahmed Asim i zabilježio ih ovdje svojom rukom. U šest dvostiha govori se o duhovnom uzdizanju, pa da čovjek vidi i osjeti savršenu Božiju ljepotu. Početak je:

حقك احبك دائما ايله تذكر فكر ايله

اول غفور جمالنى كورمك ديله سين كوزايله

Ispod ovih stihova nalazi se jedan stih pod naslovom مفرد عاصم

اكرهر دولو دياده لباسى كيدر رسم بيل

بو نفسه خوش كلور امّا كفن اخر لباسم بيل

Na naslovnoj stranici su pečati i bilješka zavještača, te druge nedovršene bilješke i neki brojevi.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu sam gore navedeni prepisivač Ahmed Asim, 1269/1852 (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1178. ISTO **671.**

U rukopisu je naslov: هذا الكتاب منية المصلى

L. 72; 23,5 × 17. *Nasḫ*, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Prve dvije stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

1179. ISTO **1854.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب منية المصلى

L. 43; 22,5 × 16. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na kraju je izgubljen jedan list. Papir bijel, deblji, listovi su pri dnu nagorjeli i popravljeni; povez poluplatneni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalaze se dva nečitljiva otiska Šehdina pečata.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1180. ISTO **2086.**

U rukopisu je naslov: منية المصلى

L. 99; 19 × 13. *Nasḫ* slab, sa znatnim greškama u pisanju. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Uvakufio Memišaga Kasumagić (v. bilješku na naslovnoj stranici).

1181. Zbirka (مجموع), 2 2274.

L. 99; 20,5 × 15. *Nasḫ*, jednostavan, pisan u razmaknutim redovima. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—92. ISTO

U rukopisu je naslov: منية المصلى

Dio prvog lista je otkinut.

2. L. 92—99. مقدمة الصلاة ili فقه الكيدانى .

Kratak rad o namazu (v. I, 247).

U vrhu prve stranice napisano je krupnim slovima: هذا كتاب كمال پاشا شروط .

Cijelu zbirku prepisao isti prepisivač u XIX stoljeću.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1182. ISTO kao br. 1147. 4078.

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب منية المصلى

L. 86; 21 × 18. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, slabijim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crnom crticom. Papir tamnobijel i bijel, glat, listovi po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen crvotočinom.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke o nekim dugovima. Na kraju su bilješke iz fikha (o namazu) na turskom jeziku, uzete iz Ibnu Hejsemijina djela *Ez-zevāğir* (ابن هيثمى الزواجر عن اقتراف الكبائر آدلو كتابنده مسطوردر). Tekst bilježaka je vokalizovan. (Pisac navedenog djela je Sihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥağar al-Hayṯemī, umro 974/1566).

Iz Karađoz-begove biblioteke

1183. ISTO 4085.

U rukopisu je pogrešno zabilježeno: حلى صغير .

L. 108; 20 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, jednostavan, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, listovi znatno dohvaćeni vlagom i oni s početka oštećeni; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. Ibrāhīm, — bez oznake datuma. Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju i zagonetka u stihovima s područja fikha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1184. حِلبَة المُجَلّى وبُغيَة المُهتدى 374.

فى شرح مُنية المصلّى وغنية المبتدى

Komentar prethodnom djelu *Munyat al-muṣallī*. Napisao Muḥammad b. Muḥammad (b. Muḥammad, kako je navedeno u rukopisu) Ibn Amīr as-Ḥāğğ al-Ḥanafī, umro 879/1474.

ḤḪ II, 1886—7; GAL I, 383.

Ḥ. Ḫalīfa (n. mj.) kaže da je naslov: حَلْبَة المجلّى , što je, držimo, pogrešno. Na naslovnoj stranici neko je kasnije krupnim lijepim neshom napisao bilješku, u kojoj kaže da je naslov djela: كتاب اساس الدين وتاج العابدين , što također nije ispravno. Djelo je vrijedno po svom sadržaju i njim su se služili kasniji komentatori. Dovršeno je 867/1462.

Početak:

الحمد لله عظيم الفضل والطول شديد القوة والحول ... وبعد يقول العبد الفقير ... محمد بن محمد بن محمد المشتهر بابن امير الحاج الحلبى الحنفى

L. 343; 30 × 20. *Nasḫ* jednostavan. Osnovni tekst označen je crveno pisanim slovom م i podvučen crvenom linijom, a komentar je označen kraticom ش . Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama nekih listova ima malo glosa. Papir bijel, glat, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je dio sadržaja, napisan kasnije. Na naslovnoj stranici je bilješka s područja fikha o slušanju muzike, bilješka s pogrešnim naslovom, imena dvojice ranijih vlasnika (Osman i Muhamed b. Mustafa), bilješka Mehmeda Handžića u kojoj navodi pravi naziv djela i ističe njegovu vrijednost, te pečati Šehdijine i Gazi Husrev-begove biblioteke. Na završetku se nalazi bilješka, pisana rukom prepisivača, u kojoj se navode riječi autora da je dovršio ovaj komentar u ponedjeljak 27. rebiul-evela 867/1462, u medresi Halavijji en-Nevevijji u Halebu.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1185. غنية المتملى فى شرح منية المصلى **494.**

Komentar djelu *Munyat al-muṣallī*. Napisao aš-Šajḫ Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. Pisac ima dva komentara: širi, a to je ovaj, koji je još popularno poznat pod nazivom حلبى كبير — i uži, koji je skraćena prerada ovog, a poznat je pod nazivom مختصر غنية المتملى ili popularno حلبى صغير .

GAL I, 383.

Djelo je dovršeno 1. džumadel-ula 924/1518.

Početak: الحمد لله جاعل الصلاة عماد الدين وعتاد المتقين

L .286; 27 × 18. *Nasḫ* starinski, lijep, sitniji, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, izuzev pri kraju. Papir žućkast, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Derviš Muḥammad b. 'Īsā, u Istanbulu, u nedjelju 5. ševala 961/1553.

(ووقع الفراغ من تحريره فى يوم الاحد خامس شوال المكرم سنة احدى وستين وتسعمائة
... وذلك بمحروسة قسطنطينية فى يد اضعف العباد درويش محمد بن عيسى ...)

Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka iz 1211/1796, koja je namjerno brisana, a u kojoj se kaže, da je vlasnik posudio nekome ovaj rukopis. Jedan od njih dvojice je rodom iz Prijedora, a nastanjen je u Banjoj Luci. Na završetku se nalaze prigodni stihovi na perzijskom jeziku, napisani rukom prepisivača. Ispod toga je popis knjiga nekog Muhamed-efendije iz Gračanice (مرحوم محمد افندى غرادچا نيچه ده ساكن كتابلرى بياندر), što je zabilježeno kasnije. Na posljednjem zaštitnom listu nalaze se poučne izreke, većinom na arapskom jeziku, a nešto i na turskom, koje je slabim rukopisom zabilježio neki Jahja iz tvrđave Jajce.

1186. ISTO **2584.**

U rukopisu je zabilježeno: شرح منية المصلى

L. 267; 20,5 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan, u kome je, na zlatnoj podlozi, nacrtano poljsko cvijeće. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, crvenom i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, prva korica otkinuta i izgubljena.

Prepisao Yūsuf b. Aḥmad, u nedjelju 4. džumadel-ula 1019/1610.

(وقد وقع الفراغ من تحريرها وكتابتها يوم الاحد بعد الضحوة الكبرى وهو اليوم الرابع من
شهر جمادى الاولى المنتظم فى شهور سنة تسع عشرة والف ... على يدى اضعف عباد الله
الصمد يوسف بن احمد)

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha. Na naslovnoj stranici, koja je polijepljena drugim listom, bio je ispisan sadržaj. Na kraju, na neispisanom listu, nalazi se bilješka s područja fikha na turskom jeziku.

1187. ISTO **2635.**

U rukopisu je bilješka: شرح المنية .

Ovaj primjerak je mjestimice nešto skraćen.

L. 161; 23 × 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Osnovni tekst u prvoj polovini podvučen je crvenom, a u drugoj polovini crnom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. Bahlūl, krajem muharema 1047/1637.

(كتبه الحقير مصطفى بن بهلول ... وقد تم فى شهر محرم الاواخر سنة سبع واربعين
والف)

Na početku se nalazi sadržaj. Na naslovnoj stranici je namjerno brisana bilješka, u kojoj se kaže, da je vlasnik rukopisa Lazoglu (Lazović) Hadži Abdullah.

1188. ISTO **136.**

U rukopisu je zabilježeno kasnije: غنية المتملى

L. 211; 31 × 21. *Nasẖ* sa nešto *ta'līqa*, vrlo lijep, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, potamnio, deblji; povez poluplatneni, nov.

Prepisao Ḥusayn b. Bešīr, hatib u kasabi Ulog (koja pripada Foči), 1050/1640.

(ورحم الله امرأ دعا لكاتبه الحقير حسين بن بشير الخطيب بقصبة اولوغ من مضافات
فوجه المحمية صانها الله عن الآفات والبلية سنة ١٠٥٠)

Na naslovnoj strani nalaze se dvije bilješke ranijeg vlasnika (Šejh Alije, hatiba musale u Foči). U prvoj bilješci on kaže, da je nasljedstvom dobio ovaj rukopis od svojih djedova, koje je i naveo, po čemu se vidi, da je on rođak prepisivača (praunuk njegova brata).

(قد انتقل بالارث الشرعى عن ابيه الشيخ محمود افندى ابن چلبى احمد افندى ابن
الشيخ حبيب افندى ابن بشير سپاهى ابن بشر بن صوفى حسن نمقه العبد الفقير شيخى على
الخطيب بمصلى فوچه – بوخطه نظر ايدن رحمت ايله ياد ايليه)

Ispod bilješke je njegov lični pečat, u kome je, pored imena, upisan tekst: (الهى بحق نبى وَلى زلطف بَراوَر مرادِ على). U drugoj bilješci navedeni vlasnik polaže svoj zavjet, da će svake godine, u mjesecu ramazanu, učiti hatmu Muhammedu alejhisselam i prvoj četvorici halifa, ako ga Bog očuva od kuge i dosudi mu da hodočasti Ćabu. Datum ove bilješke je: 20. safer 1145/1732, a ispod nje je gornji lični pečat.

Rukopis je donesen iz Foče.

1189. ISTO **600.**

U rukopisu je zabilježen naslov: غنية المتملى

L. 296; 27 × 18. *Nasẖ* lijep, složen, pisan vještom rukom, Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice ima jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Šamsuddīn Muḥammad as-Salmūnī, u turbetu sultana Abu Naṣr Qansuh al-Gurī (u Egiptu?), u subotu 16. džumadel-ula 1061/1650.

(وقد تم الكتاب فى يوم السبت المبارك سادس عشر شهر جمادى الاولى من شهور سنة
١٠٦١ وذلك عل يد العبد الضعيف شمس الدين محمد السلمونى ... وكتبه بمدفن مولانا
السلطان ابى النصر قانصوه الغورى طاب ثراه)

Ispod ove bilješke nalazi se prigodni stih, pisan krupno, rukom prepisivača (تم الكتاب تكاملت السرور لصاحبه وعفا الاله بفضله وبجوده عن كاتبه) , a ispod toga je kratka bilješka pisana također rukom prepisivača, u kojoj on kaže da je primjerak prepisan za uglednog gospodina Abdurrahima b. Abdurrahman

(كتب برسم سيدنا ومولانا سيدى عبد الرحيم بن عبد الرحمن لطف الله تعالى به)

Na naslovnoj stranici nalazi se kasnija bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Mustafa Prijepoljac za svoje muško potomstvo, a poslije njih (kad izumru), za učenike najbliže medrese.

(وقف وحبس وسبّل هذا الكتاب المبارك الشرح الكبير على منية المصلى الحاج مصطفى
پره بولى زاده على ابنائه وابناء ابنائه وذريته ما داموا موجودين مدة حياتهم ينتفعون بالمطالعة فيه
وجعل مستقره تحت ايديهم حال حياتهم ومن بعد انقراضهم يكون على طلبة العلم بالمدارس
التى بقربهم وقفا صحيحا شرعيا ..)

Ispod bilješke je vakifov lični pečat, u kome se može pročitati datum: 1201/1786.

(رب وفق امور مصطفى – ١٢٠١)

1190. ISTO **394.**

U rukopisu je zabilježen naslov: غنية المتملى

L. 267; 25,5 × 14,5. *Ta'līq*, pomiješan sa nešto *nasẖa*, sitniji, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, izuzev pri kraju rukopisa. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, glat, čvrst, mjestimice potamnio, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom, naročito po gornjim rubovima; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Ḥasan, u noći Ašura (10. muharema) 1089/1678.

(سوّدة الفقير الى رحمة ربّه الوهّاب حسن ... تمام شد اين كتاب فى ماه محرم الحرام
فى ليلة العاشوراء بعد العشاء سنة تسع وثمانين والف)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije, na dodanim listovima. Po tom, na neispisanom listu, ima bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hafiz Hasan-efendija (Sari Hafiz — حسن افندى وقف حافظ) . Ispod bilješke je njegov lični pečat, u kome se teško može pročitati datum: 1185/1771. Na posljednjem zaštitnom listu nalaze se dva stiha na perzijskom jeziku, u kojima se moli Bog za oprost grijeha.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1191. ISTO **960.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: غنية المتملى

L. 323; 21 × 15,5. *Nasḫ* sitniji, složen. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst, listovi po rubovima dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao 'Abdullāh b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad Dagistānī (al-Awari?), u gradu Karsu (na Kavkazu), u džamiji Hodžazade — u službi učitelja i dobročinitelja Ismail-efendije — u ponedjeljak mjeseca ramazana 1171/1757.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب ... فى يوم الاثنين من رمضان ... كاتبه الحقير
عبد الله بن الحاج محمد داغستانى الاوارى فى بلدة قارص فى جامع خواجه زاده خدمة مولانا
واولانا اسمعيل افندى لسنة احدى وسبعين ومائة والف)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka koja sadrži uputstvo o gatanju Mushafom. Poslije toga je nejasna bilješka na arapskom jeziku iz koje bi se moglo razumjeti da je rukopis uzeo u naruč od Muhamed Emin-efendije b. el-Hadži Sabit-efendije (ili je njemu dao u naruč?) Hasan, muftija u Tešnju. Onda slijedi dio sadržaja. Na kraju je biografija komentatora, prepisana rukom prepisivača, iz djela *aš-Šaqā'iq an-Nu'māniya*.

1192. ISTO **4444.**

U vrhu naslovne stranice zabilježeno je: كتاب شرح كبير على المنية لابراهيم الحلبى , a u vrhu prve stranice: كتاب حلبى كبير .

L. 419; 18 × 12. *Nasḫ* sitniji. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Pismo je na kraju oštećeno vlagom. Papir bijel, tanak, glat; dva lista pri kraju dohvaćena su vlagom; povez otkinut i izgubljen

Prepisao aš-Šayḫ Maḥmūd, u mjesecu ramazanu, za vrijeme svoga ramazanskog boravka u džamiji *(i'tikafa)*, 1181/1767, — bez oznake u kom mjestu.

(كتبه الشيخ محمود وتممه ... وهو معتكف فى رمضان سنة احدى وثمانين ومائة والف)

Na početku je detaljan sadržaj, ispisan rukom prepisivača.

1193. ISTO **4091.**

U rukopisu je zabilježeno: حلبى كبير .

L. 347; 20 × 13. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji, čvrst, neki su listovi prosuti; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn Lubuškalı (iz Ljubuškog), 1193/ 1779.

(نمقه الفقير محمد بن حسين لبوشقه لى ... فى سنة ثلث وتسعين ومائة والف)

Na početku je ime ranijeg vlasnika (Muhamed Osmanagazade — Osmanagić — el-Mostari, — iz Mostara), poučne izreke i hadisi, te sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1194. ISTO **1354.**

U vrhu prve stranice neko je kasnije zabilježio: شرح منية المصلى .

Primjerak je nešto skraćena verzija osnovnog djela.

L. 264; 20,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, deblji, neki su listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi sadržaj. Ispod sadržaja je bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Muhamed). Na kraju su dva nečitljiva pečata.

1195. ISTO 216.

Na donjem prerezu listova napisano je: ابراهيم الحلبى الكبير

L. 381; 28 × 19. *Ta'līq*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom, izuzev pri kraju rukopisa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka s područja fikha. Na naslovnoj stranici nalazi se biografija pisca na turskom jeziku, uzeta iz Tašköprüzadetova djela.

1196. مختصر غنية المتملى 2541.

(حلبى صغير)

Skraćena prerada prethodnog komentara od istog pisca (v. br. 1185).

GAL I, 383.

Početak: الحمد لله الذى جعل العبادة مفتتح السعادة

L. 160; 20 × 15. *Ta'līq*, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Sinan b. Muṣṭafa Hrīdī (iz mahale Hrid u Sarajevu?), 982/1574.

تمت الكتاب ... سنة ٩٨٢ حرره سنان بن مصطفى المشهور بحريدى

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, arapskog jezika, te nekoliko dova i zapisa. Na kraju su također bilješke s područja fikha, te s područja arapskog jezika i islamske dogmatike.

1197. ISTO 1199.

U rukopisu je naslov: حلبى صغير

L. 185; 20 × 13,5. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, listovi su znatno dohvaćeni vlagom i mnogi prosuti; povez polukožni, oštećen, ima polukožnu futrolu.

Prepis je dovršen u ponedjeljak poslije jacije, 19. zul-hidžeta 986/1578.

(تم الكتاب بتوفيق الملك الوهاب وذلك ليلة الاثنين بعد العشاء تاسع عشر ذى الحجة الحرام سنة ست وثمانين وتسعمائة ...)

Na naslovnoj stranici su pečati Šehdi-efendine i Gazi Husrev-begove biblioteke, — te pri dnu slabim rukopisom napisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je neko posudio ovaj rukopis od vlasnika Mahmud-efendije. Na kraju su bilješke s područja fikha i recepti na turskom jeziku za neke lijekove.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1198. ISTO 1512.

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب ابراهيم حلبى .

L. 191; 20 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ* od više prepisivača. Osnovni tekst je mjestimice podvučen crnom, mjestimice crvenom linijom, a mjestimice ispisan crvenim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao posljednji dio rukopisa Yūsuf b. Ḥasan, u Mehmed-pašinoj tekiji (zavije) u subotu 15. zul-hidže 1011/1602, kako se to može razumjeti iz slabo stilizovane i brisane bilješke na kraju.

(قد وقع الفراغ من تحريره يوم جمعة الارتسى وقت صلوة العصر فى يوم خمسة عشر فى شهر ذى الحجة فى زاوية محمد باشا سنة احدى والف وعشرين عن يد الفقير يوسف بن حسن)

Na početku se nalaze beznačajne bilješke, među kojima ima jedna na naslovnoj stranici, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Osman b. Salih za Gazi Husrev-begovu medresu.

(قد وقف هذه النسخة الشريفة المرغوبة مرحوم عثمان بن صالح فى مدرسة خسرو بك)

Na kraju je bilješka s područja fikha, u kojoj se turskim jezikom tumače arapske mjere.

1199. ISTO **3589.**

U rukopisu je zabilježeno: حلى صغير

L. 180; 21 × 14. *Nasḫ* jednostavan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima glosa. Papir bijel, glat, jedan dio listova je prosut; povez polukožni, oštećen, prva korica je izgubljena.

Prepisao Ṣiddīq b. Munla 'Abdullāh, u petak mjeseca ramazana 1019/1610.

(تمت الكتاب بعون الله ... على يد العبد الضعيف ... صديق بن ملا عبد الله ... فى
شهر رمضان المبارك فى وقت العصر فى يوم الجمعة سنة ١٠١٩)

Na početku je manji dio sadržaja, nekoliko arapskih riječi iz ovog djela s prevodom na turskom jeziku, te bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je Ali Galib-paša Stočević uvakufio ovaj rukopis za biblioteku svoje tekije u Mostaru, 1257/1841.

(هذه الوقف الشريفة مدينهٔ موستارده انشاسنه موفق اولد يغمز تكه شريفه كتبخانه سنده
حفظ اولنمق اوزره رضاء لله تعالى اشبوكتب وقف وتمهير اولندى فى رجب سنة ٢٥٧ – ١ –)

Iznad bilješke je njegov veliki pečat.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1200. ISTO **2269.**

U vrhu prve stranice napisano je: هذا كتاب ابراهيم حلبى

L. 209; 20 × 14. *Nasḫ i ta'līq* pomiješani. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. U sredini i pri kraju rukopisa više lista dopisano je kasnije drugim rukopisom. Po rubovima nekih listova s početka ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepisao (osnovni dio) Muḥammad b. Nūḥ, u četvrtak 27. šabana 1062/1651.

(تم الكتاب بعون الله تعالى على يد العبد الضعيف محمد بن نوح فى اليوم السابع
والعشرين فى شهر شعبان فى يوم پنجشنبه تاريخ سنة اثنا وستين بعد الف – ١٠٦٢)

Naslovna strana je cijela namjerno zamrljana. Na kraju se nalazi nekoliko kraćih odlomaka o nekim vrstama nafile namaza, o ponašanju za vrijeme hutbe, te o važnosti namaza i džemata, — što je sve pisano rukom prepisivača. Poslije toga je dova za kišu, napisana kasnije drugim rukopisom, i na posljednjoj stranici slabo pisana bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Munla Omer-beg Dügo — Kišizade — ?).

1201. ISTO **1504.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: حلى صغير

L. 216; 20,5 × 13. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep mali unvan, u kome je nacrtano sitno poljsko cvijeće na zlatnoj i modroj podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel i žućkast, glat; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Resūl b. Muḥammad, u utorak mjeseca šabana 1069/1658.

(تم الكتاب ... على يد العبد الضعيف ... رسول بن محمد ... وقد وقع الفراغ من
تحرير هذه النسخة الشريفة فى يوم الثلثا فى وقت العصر من شهر غره شعبان المعظم لسنة تسعة
وستين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se recepti za neke lijekove. Recepti su nepotpuni zbog oštećenosti. Prva tri lista sadrže bilješke s područja fikha i hadisa, te sadržaj i datume smrti i rođenja nekih osoba. Mnoge od ovih bilježaka i datuma, koji su na turskom jeziku, napisao je neki Nezir. Na kraju se nalaze razne dove i nekoliko zapisa za astmu. Na posljednjem neispisanom listu nalazi se nečitljiv pečat nekog našeg vakufskog povjerenstva iz 1883. godine.

Uvakufio Memišaga Kasumagić (v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici).

1202. ISTO **1424.**

U rukopisu je zabilježeno: حلى صغير .

L. 189; 19 × 11. *Nasḫ-ta'līq*, sitan, složen, pisan vještom rukom, — čini se — dvojice prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom i neke stranice su obrubljene. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji; listovi su znatno dohvaćeni vlagom, naročito u drugoj polovini, tako da je i pismo na više mjesta oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici nalazi se kratka dova, dva recepta na turskom jeziku za lijekove, te ime i nečitljiv lični pečat ranijeg vlasnika (Hafiz Muhamed b. Halil, 1228/1813).

1203. ISTO **4428.**

U rukopisu je naslov: حلبى صغير . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 166; 21,5 × 17. *Nasḫ*, lijep. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se ime ranijeg vlasnika (Mustafa, sljedbenik njegove prečasnosti Hadži Nekiba . . ., 1189/1775), te jedan hadis.

1204. ISTO **2676.**

U rukopisu je naslov: حلبى صغير , Prva tri lista su izgubljena.

L. 125; 20 × 13,5. *Ta'līq*, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, mnogi listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na nutarnjoj strani druge korice su bilješke na turskom jeziku s područja arapske gramatike.

1205. ISTO **2031.**

U rukopisu je zabilježeno: حلبى صغير .

L. 242; 21 × 15. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima i između redaka nekih listova ima glosa. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Hasan-efendija b. Mustafa-efendija, iz Nove Varoši, u mjesecu džumadel-ula 1133/1720.

(قد وقع الفراغ من تسميق هذا الكتاب عن يد العبد الضعيف ... حسن افندى ابن مصطفى افندى عن قصبهٔ بكّى واروش وقد بدأت هذا الكتاب فى شهر رمضان المبارك وختم فى شهر جمادى الاولى لسنهٔ ثلث وثلثين ومائة والف)

Na prvom bijelom zaštitnom listu nalazi se dio sadržaja, dove, dva zapisa (protiv nesanice i za lako rađanje), te bilješka, u kojoj neki nepotpisani vlasnik kaže da je za Halebinu glosu (vjerovatno ovaj rukopis) dao 35 groša Biševeli Mustafa-agi (vjerovatno iz mjesta Biševo kod Rožaja u Crnoj Gori), (12)18/1803. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja hadisa i jedna iz djela *Ḥayāt al-ḥayawān*, te pečati — stariji i noviji — Gazi Husrev-begove biblioteke i nečiji mali lični pečat, u kome se može pročitati ime: Aziz Husejn. Na kraju je kratka biografija pisca i nekoliko pitanja s područja fikha — المسائل الاثنى عشرية , — što je sve pisano rukom prepisivača.

1206. ISTO **1518.**

U rukopisu je zabilježeno: كتاب حلبى صغير .

L. 181; 20,5 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir bijel i žućkast, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju se nalazi slabim arapskim i turskim stilom krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio neki Munla Džano, »u medresi Hanikahu, za Gazi Husrev-begovu medresu, s tim da rukopis ne izlazi iz medrese . . . 1266/1849«. Zatim je zabilježeno pismo nekog učenika ocu na turskom jeziku. U pismu on pozdravlja nekog Mustafa-agu i traži od njeg skromnu materijalnu pomoć. Po tom se nalaze dove i početni stihovi iz Būsīrīne »Ḳasīdetu'l-Burde«.

1207. ISTO **3508.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا كتاب ابراهيم حلبى . Primjerak je nepotpun na kraju za jedan list.

L. 324; 20,5 × 15. *Nasḫ*, krupniji, slab. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, mnogi listovi su prosuti i znatno dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se podnesak (arzuhal) na turskom jeziku, bez datuma, u kojem se govori o nečijem imovnom stradanju za vrijeme Beogradskog rata i opsjedanja Beograda. Na prvoj stranici je bilješka u kojoj se kaže da je rukopis vlasništvo muderisa Mustafa-efendije. Na posljednjem zaštitnom listu je opet njegovo ime (Mustafa b. Ramadan), sa nečitljivim datumom (1275/1858?), te bilješka s područja fikha.

1208. ISTO **4160.**

Na naslovnoj stranici je zabilježeno: هذا كتاب حلبى صغير

L. 146; 21 × 16. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel i žućkast, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se pjesma (kasida) na turskom jeziku u kojoj pjesnik želi i moli od Boga sreću, svako dobro i pravi put nekom licu koje mnogo cijeni i poštuje, nekom »visokom i poštovanom efendiji«. Pjesmu je sastavio neki Hasan, kako se to razumije iz same pjesme i iz posebne bilješke. On je, po svoj prilici, naš čovjek, koji je dotične stihove uputio nekome kao svoje pismo.

Početak i neki stihovi glase:

ای جان قوشی مستانه آ كل بـا غنـه تردانـه آ
طوطی کبی خنـدانـه آ مدح ایلیه بر افندی اعلا
اول بر افنـدی محترم مشر بلری هب دم بـدم

.....

اول حضرت ذات غفور دولت دخی شاد و سرور
ویردی سزه محبت واوغور طبـع كوزل ذوق وصفـا

.....

پـاك اعتقـاد اهـل سنت علـم و كمال معرفت
چوق یـاشا سن دولتیلـه دخی كوزل صحبت ایلـه

حقیر حسن دعـا جیكـدرالله سزه یـارد مجیـدر

.....

كاتبی سؤال ایدرسن حسن دیرلر اسمنه ... بو مكتوبم كبوتر در اوچار پرواز اورور چرخی
یرشدر مترله بحق شیخ كرخی باقی الدعاء .

Na prvih pet lista nalaze se bilješke s područja hadisa, fikha i poučne literature, nečiji popis nekoliko dužnika nemuslimana (Jovan, Marko, Malkan, svi Pušina, Toma Pajević, Ilija Melović, Antonije Minić, Arsenije Nikolić, Stanko Melović, Ilija Radonjić i Marko Kovač), te spjev na turskom jeziku o jednom jakom zemljotresu, koji se dogodio u Istanbulu. Datum spjeva je: 13. zul-hidže 1179/1765. Tu se kaže da je zemljotres prouzrokovao teške ruševine i mnoge ljudske žrtve. Početak i nekoliko stihova glasi:

امر حق ایله ایلدی برباد جهانی زلزله اهل اسلامبول اتدیردی فغانی زلزله
ناكهان وقت سحرده ایلدی جوق یره هلاك الامان جاغر و بتشورلر ویرمز امانی زلزله

.....

شهر اسلامبول کبی چوق مملكت اندی خراب شبهسز اشراط ساعتن نیشانی زلزله

......

قلعهٔ اطرافك كورنلراولدی مدحوش باكیله قبهٔ سلطان محمد اولدی یكسان خاكیله

.....

فی ١٣ ماه ذی الحجة سنة ١١٧٩

Na naslovnoj stranici je popis nekoliko nauka, jedan zapis na turskom jeziku, te broj i razdioba Kur'anskih ajeta. Na kraju su također bilješke s područja fikha i hadisa. Među njima je bilješka na turskom jeziku o davanjima za potrebe neke medrese. Sasvim na kraju je ime jednog ranijeg vlasnika (Sejjid Hafiz Muhamed b. eš-Šejh Hadži Sulejman-efendi, 1. redžepa 1304/1886).

1209. ISTO **4167.**

U rukopisu je zabilježeno:

شرح صغير على منية المصلى للمولى النحرير ابراهيم الحلبي

L. 223; 19,5 × 14,5. *Nasḫ*, lijep. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel i žućkast, glat, neki listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se recepti za sastav nekih lijekova. Na prvom zaštitnom listu su bilješke s područja hadisa, i arapskog jezika, te dova. Na naslovnoj stranici je bilješka, također na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da ja Carevu džamiju u Stocu sagradio sultan Selim-hān 925/1519.

(استولجه قصبه سنده هنكار جامع شريف بنا ايلدوكى سلطان سليم خان عليه رحمة
الرحمن تاريخ طقوزيوز يكرمى بشده)

Na istoj stranici je i lični pečat nekog Mustafe. Na kraju su poučne izreke i stihovi, pisani slabim rukopisom, te jedan zapis za prestanak suše.

Uvakufio Stranjak Hadži Muhamed-efendija (v. bilješku na prvoj korici).

1210. ISTO **4239.**

U rukopisu je zabilježeno: هذا شرح منية المصلى .

L. 195; 20,5 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, neki listovi potamnili; povez kožni, omotan u crno platno.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se nekoliko hadisa o lijepom vladanju i sadržaj djela. Na slijedećem, neispisanom listu je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Hromizade — Hromić — Salih Sidki b. Ibrahim-efendi, učenik Roznamedžine medrese u Mostaru, mjeseca šabana 1319/1901), jedna tradicija od ashaba (haber), dove i ajet. Na naslovnoj stranici je dio sadržaja, lični pečat navedenog vlasnika sa datumom 1299/1881, te jedan zapis za učenika, da bi imao uspjeha u učenju. Na kraju su lični pečati vlasnika, hadisi i bilješke s područja fikha, te datum, koji označava, kada je navedeni vlasnik počeo učiti ovo djelo.

1211. ISTO **4341.**

U rukopisu je zabilježen naslov. حلى صغير . Primjerak je nepotpun na kraju za dva lista.

L. 185; 16 × 11. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je olovkom pisana bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Mahmud-aga Behmen. Na početku je bilješka s područja fikha, poučni stihovi i sadržaj. Na nutarnjoj strani posljednje korice je ime drugog vlasnika (Munla Ahmed Hafiz-zade — Hafizović).

1212. ISTO **3995.**

U rukopisu je naslov: حلى صغير

L. 176; 20,5 × 15. *Nasḫ*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Mjestimice tekst je podvučen crnom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, listovi su po donjem rubu dohvaćeni vlagom i oštećeni; povez kožni, sa ornamentima na koricama, rastavljen od listova, i kao da ne pripada ovoj knjizi.

Rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na završetku se nalazi namjerno pobrisana bilješka, koja se ne može pročitati, a koja je, vjerovatno, sadržavala ime prepisivača i datum prepisa. Na posljednjem listu je jedna nedovršena hutba.

1213. ISTO **1046.**

U rukopisu je zabilježeno kasnije: حلى صغير .

L. 125; 21,5 × 16. *Nasḫ-ta'līq*, sitan, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Fayḍullāh b. Ismā'īl Ğannatīzāde (Dženetić), 17. zul-kade 1238/1822.

(قد تم هذا الكتاب عن يد اضعف العباد فيض الله بن اسمعيل الشهير بجنتى زاده ...
فى ماه سبع عشر من ذى القعدة لسنة ثمان وثلثين ومائتين والف ..)

Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, sin Fejzullaha (prepisivača), za svoje muško potomstvo, 3. ševala 1289/1872 (v. bilješku i lični pečat na naslovnoj stranici).

1214. Zbirka (مجموع) , 28 **1652.**

L. 211; 24 × 18. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, slab, složen, pisan širokim perom. U pisanju ima znatnih grešaka. Po rubovima mnogih listova ima komentara i glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir žućkast i bijel, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom, oštećeni i prosuti. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—2. حاشية على الديباج الحلبى

لا قكر مانى

U rukopisu je crvenim mastilom napisan izblijedio naslov:

هذا رسالة حاشية على الديباج الحلبى لكرمانى افندى

Kraća glosa (tumačenje) uvoda djelu *Ḥalebī-ṣagīr* (مختصر غنية المتملى , (v. br. 1185, 1196). Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa Aqkermānī, umro 1174/1760. Ovu glosu ne navode izvori koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العبادة مفتتح السعادة اللام فى الحمد للاستغراق او الحقيقة ...
لانها بين الذات والصفات لا للاختصاص

Završetak je:

..وما يفيد الظن يوجب العمل لا العلم وما يفيد اليقين يوجب العلم والعمل كما هو المقرر
فى الاصول هذا اخر ما اردنا جمعه وانا الفقير الى الله القدير محمد الاقكرمانى ... تمت تماما ؟

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom.

2. L. 2—4. حاشية على ديباج الحلبى

لحمزه افندى ؟

Druga kraća glosa uvodu *Ḥalebī-ṣagīra*. Napisao neki Ḥamza-efendi, — kako se teško može pročitati u rukopisu, jer je pismo na dotičnim mjestima izblijedilo i nečitko. Ko je taj pisac, nije nam poznato, jer je u vremenu od IX do XII stoljeća po H. bilo više uleme sa tim imenom. Vjerovatno je to pisac Risale o trgovini (v. I, 170).

Početak:

الحمد لله الملك الستار الكريم العزيز الغفار الذى بيده الملك وهو الواحد القهار والصلاة
والسلام على سيد الانبياء وسند الابرار ... والحمد من الازل الى الأبد ثابت

Završetak je: من تحريرات حمزه افندى رحمه الله

3. L. 5—42. شرح رسالة ايها الولد

للخادمى

Komentar poučnoj risali. ايها الولد . Osnovnu risalu napisao je Abu Ḥāmid Muḥammad al-Gazali (v. I, 68), a ovaj komentar napisao je Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī, umro 1178/1764.

OM I, 297

Početak:

الحمد لله رب العالمين التباس من اول الفاتحة فلا افضل لكونه تعليمه تعالى

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom.

4. L. 42—44. رسالة فى الطريقة النقشبندية

Kratka risala o nakšibendijskom redu. Držimo da je pisac prethodno navedeni Abū Sa'īd al-Ḫādimī (v. OM I, 297).

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى اما بعد فان الطريقة النقشبندية ... هى طريقة
الصحابة رضوان الله تعالى عليهم

5. L. 44. رسالة فى حق لا اله الا الله

للبركوى

Kratka risala (vjerovatno nepotpuna, jer se ovdje nalaze samo tri reda), o tumačenju prvog islamskog načela (vjerovanje u Boga). Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Bargivī, umro 981/1573.

Početak: لا اله الإ الله نفى واثبات والمنفى لا عين له فعلى من وقع النفى

6. L. 44—48. رسالة فى حق لا الا الله

لموسى بن احمد البركات

Risala o istoj temi kao prethodna. Napisao Mūsā b. Aḥmad al-Barakāt (al-Barakātī, iz prve polovine XII/XVIII stalječa). To je, zapravo, tumačenje i razrada prethodne Bergivijine risale.

Početak: الحمد لله الذى لا اله سواه المنجى من النار من قال لا اله الا الله

7. L. 48—50. الرسالة النقشبندية فى حق الذكر

Risala o nakšibendijskom redu, od nepoznatog pisca.

Početak:
الحمد لله وحده والصلوة على من لا نبى بعده مع من تبعه وجمعه وفرده وبعد فشرائط
النقشبندية الاعتقاد الصحيح اولا والتوبة الصادقة

Na listu 50. nalazi se odlomak iz Ǧurǧānijinog komentara djelu *al-Mawāqif*, s područja akaida. (المقصد الثالث عشر فى المواقف)

8. L. 51. رسالة فى تفسير الآية : ولا تركنوا الى الذين ظلموا

لاسماعيل حقى

Kratka risala o tumačenju ajeta 113, u suri *Hūd*. Napisao Ismā'īl Ḥaqqī, umro 1137/1724.

AM I, 219.

Početak poslije besmele:
ولا تركنوا الركون هو الميل اليسير والخطاب لرسول الله ﷺ ومن معه من المؤمنين اى ولا
تميلوا ادنى ميل

9. L. 51b—55. رسالة الوظائف فى حق المحتضر والميت

للخادمى

Risala, koja sadrži vjerska pravila i propise o postupku sa čovjekom na umoru i sa umrlim. Napisao Abū Sa'īd al-Ḫādimī. Prema nekima naslov je: كتاب وظائف الموت Ili رسالة فى حق الموت ili رسالة الموت

GAL, S. II, 664; Ahlwardt II, 647.

Početak:
الحمد لمن جعل آخر كلامنا ان شاء الله لا اله الا الله ... وبعد فيقول الفقير الى الله
الخادمى ابو سعيد محمد الخادمى هذه وظائف بديعة

10. L. 55a. رسالة فى حق القهوة

Kratka risala o kahvi, sa vjerskog gledišta. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad al-Ḫādimī.

OM I, 298.

Početak:
هذه رسالة للفاضل النحرير ابى سعيد الخادمى يسر الله له الفوز الدائمى فى حق القهوة
وفى بعض الحواشى عن شرح ابن الحجر على اللباب طال الاختلاف فى القهوة

11. L 55b. رسالة فى حق الدخان

Kratka risala o pušenju duhana sa vjerskog gledišta, od prethodnog pisca (Hadimije, v. 850,[7]).

OM I, 298.

Na listu 56a nalazi se odlomak nekog rada, također o duhanu.

Početak mu je:
باسمه سبحانه ... احسانه اعلم ان ما يمكن ان يستدل حظرية الدخان اندراجه تحت
عموم نصوص التبذير والاذى والخبائث والبدعة المردودة

12. L. 56b—65. رسالة فى حق قرائت القرآن

لابى سعيد الخادمى

Risala o pravilnom učenju Kur'ana. Prema nekima, naslov je: رسالة الترتيل. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī.

GAL, S. II, 664; Ahlwardt I, 205.

Početak:
الحمد لله الذى جعلنا من أهل القرآن وجعل تلاوته وترتيله افضل طاعات اهل الايمان ... اما
بعد فلما كان قرائة القرآن

13. L. 65—81. شرح على وصية الامام الاعظم
للخادمى

U rukopisu je naslov: هذه حاشية للخادمى على وصية الامام الاعظم

Komentar risali وصية الامام الاعظم o islamskom vjerovanju, — što ju je napisao Abū Ḥanīfa Nu'mān b. Ṯābit, umro 150/767 (v. I, 364). Ovaj komentar napisao je Abū Sa'īd al-Ḫādimī. To je prema rukopisu. Inače, ovom komentaru, od ovog pisca, ne nalazimo spomena u izvorima, koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والسعادة الابدية للمتقين ... لما مرض ابو حنيفة لعل وجه تأخير هذه الوصايا الى وقت المرض ... قال اعلموا يا اصحابى واخوانى الظاهر ان المراد من الاصحاب والاخوان ما هو اعم من الحاضرين

Završetak je:

.. وفى حق الكافر اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون والدلالة فيها حمل الخلود على الدوام اما ابتداء او تبق ؟ ما يدل على التأبيد نحو خالدون فيها ابدا تمت

14. L. 81—87.. رسالة النصائح والوصايا
للخادمى

U rukopisu je naslov: هذه وصيتنامه للمولانا خادمى افندى

Risala koja sadrži savjete i poruke prijateljima. Napisao Abū Sa'īd al-Ḫādimī.

OM I, 297.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام ... وبعد فايها الصالح الاخ التقى والفالح الملح المحب النقى نوّر الله قلبى وقلبكْ بانوار قدسية

15. L. 87—93. رسالة فى حق الدعوات

Prema nekima naslov je: رسالة فى حق التسبيح والتحميد

Risala o dovi i slavljenju Boga *(zikru)*. Napisao Abū Sa'īd al-Ḫādimī. Gornji, prvi naslov je prema rukopisu.

OM I, 297.

Početak:

وصايا متعلقة بحفظ الاوقات فان كنت متعبدا بطريق المتصوفة المتسننة فقد ذكرناه فى رسالة مخصوصة وان بالعبادة الظاهرة فتفصيلها فى حصن الجزرى ... لكن لنذكر نبذا منها

16. L. 93—103. انقاذ الهالكين

Risala o uzimanju nagrade i plate za učenje Kur'ana. Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī Bergiwī (v. I, 479).

17. L. 103—105. ايقاظ النائمين

Kratka risala o obavljanju raznih pobožnih djela za novac, od prethodnog pisca (v. I, 361).

Na listu 106—107 je izvadak iz komentara prethodnoj risali (حاشية ايقاظ النائمين) od istog autora. U rukopisu je još zabilježen naslov, pored navedenog: رسالة لمولانا بركوى محمد افندى .

Početak ovog dodatka je:

قال المصنف وبعض الناس جهلوا مرادنا فردّوه رجما بالغيب

18. L. 107—111. الصحائف القدسية
او
الاحاديث القدسية

U rukopisu je naslov: حديث قدسى i كتاب الموعظة .

Zbirka četrdeset hadisa *qudsiyye*, od nepoznatog sabirača. Hadisi su dati u obliku propovijedi *(mev'iza)*, v. I, 363 i 383.

Početak je ovdje:

الحمد لله جاعل الموعظة تذكرة للعباد وتقوية للمتقين من المسلمين الى العبادة والصلاة على صاحب الملة الظاهرة ... كتاب الموعظة فيه حسنات نافعة ... الموعظة الاولى يقول الله تعالى عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح .. الموعظة الثانية يقول الله تعالى شهدت نفسى لنفسى

U rukopisu je naveden 31 hadis.

19. L. 112—11 ذخر المتأهلين فى تعريف الاطهار والدماء

Risala o prirodnim običajima kod žena i o vjerskom čišćenju u braku. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Bargiwī, umro 981/1573. To je, zapravo, kratak priručnik (ılmihal) o navedenim pitanjima.
GAL II, 441.

Početak: الحمد لله الذى جعل الرجال قوامين على النساء وامرهم بوعظهن

20. L. 116—120. رسالة فى الموضوعات

للامام الصغانى

Risala o apokrifnim hadisima. Napisao Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī, umro 650/1252 (v. I, 74).

21. L. 120—121. رسالة فى بيان مذاهب المتصوفة

Kratka risala o pravcima u misticizmu. Napisao Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad b. Aḥmad an-Nasafī, umro 537/1142.
GAL, S. I, 762.

Početak·

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد وآله وصحبه اجمعين اما بعد فهذه
كتاب فى بيان مذاهب المتصوفة من تصانيف نجم الملة والدين عمر النسفى ... اعلم ان ارباب
التصوف اثنى عشر فريقا واحد منها على الطريق المستقيم

22. L. 121—122. العقائد النسفية

Kratka dogmatika od prethodnog pisca (v. I, 247, 407).

23. L. 122—124. رسالة فى امارات القيمة

Risala o znacima i pojavama, koje će nastati pred smak svijeta, od nepoznatog pisca.

Početak:

روى عن حذيفة بن اليمان رضه انه قال حج بنا رسول الله عليه السلام حجة الوداع ثم
اسند بظهره المحراب ثم بكا حتى بلّ عارضيه فقال حذيفة : حبيبى يا رسول الله ما يبكيك

Završetak je:

ثم يغلق باب التوبة حتى لا يعود يصعد لاحد من عمل ولا من صدقة شىء فلذلك قوله
تعالى يوم يأتى بعض آيات ربك لا ينفع نفسا ايمانها ... صدق الله العظيم

24. L. 124—125. رسالة فى حق السلام

Kratka risala o islamskom pozdravu (selamu), od nepoznatog pisca. Sabrato po raznim djelima, a govori, uglavnom, o prilikama, u kojima ne treba nazivati selam.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا من امة محمد وجعلنا ممن يسلم عليه ... اما بعد فهذه رسالة معمولة
فى حق السلام الذى كان خارج الصلاة وقد تتبعت احد عشر كتابا معتبرة فوجدت المواضع
التى يكره فيها السلام

25. L. 126—139. شرح الفقه الاكبر

لابى المنتهى

Komentar Abu Hanifinom djelu o akaidu *al-Fiqh al-akbar* (v. I, 65 i 396).

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Po širokim rubovima ima dosta glosa.

26. L. 139—211. منهاج العابدين

للامام الغزالى

Djelo o pobožnosti, čistoći duše i čistom životu, kao putu u raj (»put pobožnih«). Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111.
GAL I, 423.

Početak:

حدثنى الشيخ الفقيه الزاهد الصالح عبد الملك بن عبد الله رحمه الله تعالى (قال) املا
علىّ شيخى الاجل الامام الزاهد ... حجة الاسلام ابو حامد محمد بن محمد الغزالى ... هذا
الكتاب وهو آخر كتاب صنفه ولم يلتمسه منه الاخواص اصحابه وهو الحمد لله الملك الحكيم
الجواد الكريم العزيز الرحيم

Cijelu zbirku prepisao (što se može zaključiti, sudeći po rukopisu), Maḥmūd b. Ibrāhīm b. Maḥmūd, u medresi u Travniku, u četvrtak mjeseca rebiul-evela 1240/1824.

(تم كتاب منهاج العابدين ... على يد العبد الضعيف ... محمود بن ابراهيم بن محمود
... قد وقع الفراغ من تسويده يوم الخميس وقت الضحى فى شهر ربيع الاول فى مدرسة
تراونيك سنة ... اربعون ومائتين والف)

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se sadržaj ove zbirke, ispisan rukom prepisivača. Prema tome sadržaju vidi se, da je na kraju zbirke izgubljeno petnaestak lista, i četiri posljednje risale, ispisane na njima. Na završetku, poslije gornjeg datuma, i potpisa, prepisivač je napisao jednu bilješku na arapskom jeziku, u kojoj preporučuje prijateljima, da prouče ovo djelo (*Minhağ...*) i da po njemu rade u svom životu. Iz te bilješke vidi se, da je on kao učenik travničke medrese prilično dobro vladao arapskim jezikom. Potom on čini dovu piscu ovog djela, prepisivaču i onima, koji budu djelo čitali. Zatim se nalaze poučne izreke i fetve na arapskom i turskom jeziku.

1215. كنز الدقائق 3604.

Djelo o hanefijskom fikhu. Napisao Ḥāfiẓuddīn Abu'l-Barakāt 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, umro 710/1310. Djelo je sažet priručnik iz fikha, koji sadrži praktična pitanja. Mnogo je komentarisano.

GAL II, 196.

Početak:

الحمد الله الذى اعزّ العلم فى الاعصار واعلى حزبه فى الامصار ... قال الفقير ... ابو
البركات عبد الله بن احمد بن محمود النسفى

L. 120; 22,5 × 15,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom, vokalizovan. Naslovi su pisani krupnim slovima crnim mastilom. Na kraju rukopisa nedostaje poglavlje o diobi nasljedstva (كتاب الفرائض). Po marginama mnogih listova ima komentara i glosa, koji su većinom pisani kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, starinski, deblji, neki listovi su oštećeni crvotočinom; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ḥaği Maḥmūd b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ilyās b. 'Oṯmān, u mjesecu ramazanu 734/1333.

(تم الكتاب والحمد لله ربّ العالمين ... وقع الفراغ من يد العبد الضعيف ... حاجى
محمود بن احمد بن محمد بن الياس بن عثمان كتب فى الشهر المبارك المعظم رمضان سنة اربع
وثلثين وسبعمائة ...)

Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i pouka u stihovima. Na uzdužnom rubu prve stranice i na još nekim mjestima nalazi se bilješka bez datuma, ali, čini se, stara, u kojoj se kaže, da je rukopis »uvakufio merhum Mavlana Ramadan Halifa b. Turhan, umro u mjestu (selu) Kupguli(?)«, a zatim u produženju nalazi se potpis: el-Hadž Sinan el-merhum.

(وقف مرحوم مولانا رمضان خليفة بن طورخان المتوفى فى قرية كپكلى الحاج سنان
خليفة المرحوم)

U vrhu prve stranice je bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnikom rukopisa postao Ibrahim b. eš-Šejh Ismail. (To je Ibrahim-efendija Opijač iz Mostara). Na kraju su bilješke s područja fikha, hadisa, tesavvufa i akaida (rasprava o tumačenju pojmova iman i islam).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1216. ISTO 3874.

U rukopisu je kasnije stavljen naslov: كنز الدقائق . Primjerak je nepotpun s početka. Prvo poglavlje ovdje je: باب التيمم .

L. 117; 23,5 × 16. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, starinski, pisan vještom rukom, krupnije, u razmaknutim redovima, vokalizovan. Po marginama listova i između redaka ima dosta sitno pisanih komentara i glosa. Papir tamnožućkast, starinski, deblji, listovi su znatno dohvaćeni vlagom i mnogi napadnuti bakterijama, a neki oštećeni crvotočinom i dugim vremenom, naročito po rubovima; povez platneni, nov.

Prepis je dovršen oko 20. džumadel-ahira 755/1354.

(وفرغ عن تنميقه وقت الظهر ... عشرين جمادى الآخر سنة خمس وخمسين وسبعمائة
رحم الله من نظر ودعا لكاتبه الحقير)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1217. ISTO 713.

U rukopisu je zabilježen naslov: كنز الدقائق

L. 208; 22 × 16. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, pisan krupnije, u razmaknutim redovima. Po marginama mnogih listova i između redaka, naročito s početka, ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, prvi list oštećen; povez kožni, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao Yūnus b. Ḥasan, u četvrtak mjeseca džumadel-ahira 968/1560.

(وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى شهر جمادى الآخر فى يوم پنشنبه ...
وكتبه الضعيف النحيف ... يونس بن حسن فى تاريخ سنة ٩٦٨)

Na početku su bilješke s područja fikha, zatim bilješka, u kojoj se kaže, da je vlasnikom rukopisa postao Abdulbaki b. Ibrahim. Na završetku se nalaze prigodne izreke, koje je napisao prepisivač. (U jednoj kaže, da je ljudski život kratak i da je mnogo truda uložio u prepisivanje ovog djela, pa se boji, da će poslije njegove smrti rukopis ipak biti prodan za jeftine pare). Potom slijede bilješke s područja fikha i hadisa, pisane također rukom prepisivača.

Uvakufio Džinozade Abdulbaki-efendija (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1218. ISTO **3060.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب كنز الدقائق .
Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 106; 17 × 12,5. *Nasḫ* starinski, pisan širokim perom, uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Naslovi su pisani crnim mastilom. Listovi 22—31 i jedan list na kraju dopisani su kasnije drugim rukopisom. Po rubovima nekoliko listova u sredini ima komentara, koji su kasnije napisani. Papir tamnobijel, starinski, deblji, nekoliko lista na kraju dohvaćeni su vlagom i oštećeni; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVI stoljeća.

Na polijepljenoj naslovnoj stranici nalazi se zabilježen gornji naslov i dva pečata, jedan zavještača i drugi ove biblioteke.

Uvakufio H. Omer-efendija Pruščak 1284/1867 (v. bilješku i pečat na l. 2).

1219. Zbirka (مجموع) , 2 **4023.**

L. 145; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, deblji, čvrst, mnogi su listovi dohvaćeni vlagom; povez kožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—103. ISTO

U rukopisu je zabilježeno: كنز الدقائق من الفقه

Listovi 2—9 dopisani su kasnije drugim rukopisom. Na marginama malog broja listova ima nešto komentara.

2. L. 104—145. تحفة الملوك

Kratko djelo o obredoslovlju (*ibādāt*, — v. br. 1029,²).

Po marginama nekih listova ima nešto komentara.

Prepisao oba djela Ṣādiq b. Ibrāhīm, u mjesecu zul-hidže — na dan Arefe, 1046/1636, kako se vidi iz bilješke na kraju pod t. 2.

(قد وقع الفراغ من هذه النسخة الشريفة على يد العبد الضعيف صادق بن ابراهيم فى
شهر ذى الحجة فى يوم عرفة سنة ست والف واربعين)

Na početku pod t. 1 je kratka dova. Na naslovnoj stranici je krupno, slabim rukopisom, napisana posljednja sura iz Kur'ana. Tu je i bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Hašan-efendi el-Mostari — iz Mostara). Na posljednjoj stranici je sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1220. ISTO kao br. 1215. **246.**

Na rubu naslovne stranice zabilježen je naslov: كنز الدقائق

L. 130; 27 × 19. *Nasḫ* starinski, lijep, pisan krupnije, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po širokim marginama i između redaka ima komentara i glosa, pisanih sitno i lijepo, — čini se —, rukom istog prepisivača. Posljednja tri lista dopisana su kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel ili žućkast, deblji; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku, na drugom zaštitnom listu, nalaze se bilješke s područja fikha i jezika, ime jednog ranijeg vlasnika (Salih b. Ibrahim), te sadržaj, — što je napisano kasnije. Na naslovnoj stranici su također bilješke s područja fikha, dva nečitljiva pečata ranijih vlasnika, poučni stihovi na turskom jeziku, te bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Husejn, — glavni carski astronom — سر منجمان خاصه).

1221. ISTO **920.**

L. 141; 22,5 × 17,5. *Nasḫ-ta'līq*, jednostavan, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Mnogi listovi dopisani su kasnije drugim rukopisom, Po rubovima i između redaka starijeg, osnovnog, dijela ima komentara. Papir tamnobijel i bijel deblji; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII, a dopisani dio iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha. Na prvoj stranici, u vrhu, je bilješka i jednostavan lični pečat ranijeg vlasnika (Ibrahim Hilmi, 1128/1715, koji je, kako se čini, i prepisivač).

1222. ISTO **2485.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كنز الدقائق

L. 131; 19,5 × 12. *Nasḫ* lijep. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan u blijedim bojama. Stranice su s početka obrubljene širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel i bijel, glat, mnogi listovi su oštećeni crvotočinom, naročito po rubovima; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici zabilježena je magična riječ za čuvanje knjiga, te imena dvojice ranijih vlasnika (Čelebi-zade Ismail Asim, 1170/1756. i Mustafa Hatibzade, u medresi merhum Abdurrahim ...?). Tu su i dva pečata, stariji i noviji, Gazi Husrev-begove biblioteke. Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se kratka dova, napisana kasnije.

1223. تبين الحقائق **149.**

شرح كنز الدقائق للزيلعى

Komentar prethodnom djelu *Kanz ad-daqā'iq*. Napisao Faḫrud-dīn Abū Muḥammad (prema nekim rukopisima i izvorima: Abū 'Amr) 'Oṯmān b. 'Alī az-Zayla'ī, umro 743/1342.

GAL II, 196; ḪḪ II, 1515; Ahlwardt IV, 126.

Svezak prvi, sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: كتاب البيوع Od ovog primjerka ovdje se nalazi samo ovaj prvi svezak. U rukopisu je naslov: الجزء الاول من الزيلعى على متن الكنز .

Početak:

الحمد لله الذى شرح صدور العارفين بنور هدايته وزينها بالايمان وما الهمها من حكمته

L. 463; 28,5 × 20. *Nasḫ*, složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa oranmentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz druge polovine XVII stoljeća.

Na početku se nalazi sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1224—1225. ISTO **3760, 3746.**

Kompletan primjerak u dva sveska, od kojih svaki ima svoj poseban inventarski broj, kako je gore označeno.

L. 390 (I) + 397 (II); 31,5 × 21. *Nasḫ* čitak, pisan širokim perom, složen. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po širokim marginama samo nekih listova ima glosa. Papir bijel, deblji, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

Svezak prvi, naslov je ispisan rukom prepisivača:

الجزء الاول من كتاب تبيين الحقائق شرح كنز الدقائق للامام العالم العلامة المحقق المدقق

وحيد دهره وفريد عصره الشيخ فخر الدين الزيلعى

Sadrži komentar od početka djela do kraja poglavlja: كتاب الوقف .

U vrhu prve stranice ima jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na kraju je bilješka prepisivača:

تم الجزء الاول بحمد الله تعالى وعونه من شرح كنز الدقائق المسمى بتبيين الحقائق

تصنيف ابى عمرو فخر الدين عثمان الحنفى الشهير بالزيلعى

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Naslov na rukopisu je: الجزء الثانى من كتاب تبيين الحقائق . Sadrži tumačenje od poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

Prepisao oba sveska, kako se to vidi po rukopisu, Badr b. Aḥmad al-Qillatī(?), u drugoj polovini XVII, ili prvoj polovini XVIII stoljeća. Prepisivač, koji se potpisao na kraju prvog sveska, nije označio datuma.

كتبه العبد الفقير الى الله تعالى ... بدر بن احمد القلّتى (؟)

Na početku svakog sveska nalazi se sadržaj. Na naslovnoj stranici je naslov i bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ahmed b. Muhamed b. Selim b. Mustafa, 1163/1749).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1226. ISTO **178.**

Komplet koji se sastoji od dva dijela u jednom svesku. Na početku prvog dijela naslov je: هذا كتاب الزيلعى فى الفقه , a na naslovnoj stranici drugog dijela (l. 398) napisan je potpun naslov:

الجزء الثانى من شرح الكنز المسمّى بتبيين الحقائق
شرح كنز الدقائق تأليف العالم العلامة ... فخر الدين عثمان الزيلعى

L. 807 (397 + 410), 30,5 × 21. *Nasḫ*, složen. Naslovi su mjestimice napisani crnim mastilom, a podnaslovi plavim. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri crne, jednom crvenom i jednom širokom zlatnom, a ostale jednom crnom i sa dvije crvene linije. U vrhu prve stranice nalazi se prazno mjesto za unvan, koji nije izrađen. Po širokim marginama samo nekoliko listova s početka ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. ʻAbdullāh al-Mālikī, i to prvi dio u ponedjeljak 5. ramazana, a drugi dio u četvrtak 3. zul-hidžeta 1141/1728.

(نجز الجزء الاول من شرح التبيين ويليه الجزء الثانى من اول البيوع وذلك يوم الاثنين
المبارك خامس رمضان المعظم سنة ١١٤١ – نجز هذا الكتاب – الجزء الثانى – صبيحة يوم
الخميس المبارك الموافق لثلاث خلت من شهر ذى الحجة الحرام اختتام سنة احد واربعون –
كذا – ومائة الف من الهجرة النبوية على يد كاتبه العبد الضعيف المسكين المنكسر خاطره لقلة
العمل والتقوى ... محمد بن عبد الله المالكى مذهبا غفر الله له)

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1227—1228. رمز الحقائق **3890, 3599.**

فى شرح كنز الدقائق للعينى

Komentar djelu *Kanz ad-daqā'iq*. Napisao Badruddīn Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-ʻAynī al-Ḥanafī, umro 855/1451. GAL II, 197; S. II, 266.

Komentar je prilično sažeto djelo. Dovršeno je 818/1415. U uvodu pisac kaže, da je djelo napisano u znak zahvalnosti Bogu, što ga je spasio neke teške bijede i nevolje, u koju su ga bili stavili neki njegovi zavidnici (»a svako, ko ima vrijednosti i vrlina, ima i zavidnika«). U radu se je služio komentarom Zejleije, koga mjestimice navodi.

Komplet u dva sveska, od istog prepisivača.

L. 427 (I) + 484 (II). *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po marginama samo nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na koricama.

Svezak prvi, u kome je naslov: كتاب رمز الحقائق بشرح كنز الدقائق للعينى , sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: كتاب البيوع.

Početak:

ان اجدّ (وفى بعض النسخ اجل) ما يستهل به اللسان بالبيان واسد ما تستمد به
الاركان من الجنان حمد مبدع فرق اثمار العلم عن اكمام الاذهان ... وبعد فان الفقير ... ابا
محمد محمود بن احمد العينى ... يقول لما امتحنت بما امتحن به من هو محسود اما لعلمه وفضله

U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Istaknute riječi, samo s početka, podvučene su crvenom crticom, a poslije mjestimice crnom. Kod nekih naslova stavljena je riječ ders (lekcija, predavanje), što označava teme predavanja, koja je neki učenjak držao po ovoj knjizi.

Svezak drugi, nastavak prethodnog, sadrži komentar od poglavlja كتاب البيوع do konca djela. U vrhu prve stranice nalazi se također jednostavan unvan. Sve ostale stranice obrubljene su kao u prvom svesku.

Prepisao oba sveska Ḥasan an-Namrasi(?), ili an-Nimayrī(?), 1166/1752.

Bilješka sa datumom, slabog sastava, na kraju prvog sveska glasi:

تم الجزء الاول من العينى فى ثمانية عشر من شهر جماد اول – كذا – من سنين الف
ومائة وخمس وستين على يد كاتبه الفقير الى الله حسن النمرسى ؟ الشافعى غفر الله له ولوالديه

Bilješka prepisivača na kraju drugog sveska glasi:

وكان الفراغ من هذه النسخة الجليلة ستة عشر مضت من شهر ربيع آخر – كذا – من
سنين الف ومائة ست وستين على يد كاتبه الفقير الى الله حسن النمرسى ؟

Na početku svakog sveska nalazi se sadržaj.

Na naslovnoj strani prvog sveska, ispod naslova, nalaze se bilješke, pisane rukom prepisivača. Tu su prigodni stihovi, među kojima su dva stiha, za koja se kaže, da ih je Fahruddin Razija imao običaj napisati na svojim knjigama. Ispod toga je bilješka s područja fikha o dijeljenju novca iz ostavštine umrlog, kao naknadu za njegove izostavljene namaze (*iskati-salat*). Na rubu se nalaze dva nejasna stiha, za koja se u bilješci kaže, da imaju tu tajanstvenu moć, da čuvaju knjigu od moljaca.

(عينان عينان لا عينان مبصرة في كل عين من العينان نونان
نونـــان نونـــان لم يكتبها قلم كل نون من فى النونان عينان
خاصيتها ان الكتاب الذى فيه هذان البيتان اعلاه لا تاكله القراضة)

Na kraju se nalazi nekoliko pitanja (*mes'ele*) s područja fikha. Na rubovima mnogih listova nalazi se krupno pisana riječ وقف .

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1229. شرح الكنز لملامسكين 1741.

Komentar djelu *Kanz ad-daqā'iq*. Napisao Mu'īnuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-Herewī — Munla Miskīn, umro 954/1547.

ḤḤ II, 1515; Ahlwardt IV, 129; GAL II, 197.

(Datum smrti autora naveden je različito u raznim izvorima).

Naslov u rukopisu je:

كتاب شرح الكنز فى الفقه على مذهب الامام الاعظم ابى حنيفة النعمان بن ثابت الكوفى
... تاليف الامام العالم العلامة الشيخ محمد الشهير بملامسكين

Brockelmann (n. m.) kaže da ovaj komentar nosi naziv *Tabyīn al-ḥaqā'iq*, što je, držimo, pogrešno. Komentar je kratak i sažet.

Svezak prvi (الجزء الاول) i jedini koji se ovdje nalazi od ovog primjerka. Sadrži komentar od početka djela do poglavlja كتاب البيوع .

Početak poslije besmele:

ربّ يسّر ولا تعسّر آمين الحمد لله هو الوصف بالجميل الاختيارى سواء تعلق بالفضائل أو
بالفواضل واللام للجنس والمراد مطلق المسمى

L. 166; 21 × 15,5. *Nasḫ* sitan, složen. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene su širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad b. 'Oṯmān, bez oznake datuma, ali je rukopis iz XVIII stoljeća.

(هذا آخر ما انتهى الينا من النصف الاول على التمام ... ويليه اول النصف الثانى وهو
كتاب البيوع ... وكتبه الفقير مصطفى بن محمد بن عثمان)

Na kraju je jedna stranica iz poglavlja كتاب اللقيط , na pojedinim stranicama označeni su tabaci (الكراسى).

Iz Kantamirine biblioteke, čiji se znak (petokraka zvijezda) nalazi na naslovnoj stranici.

1230. ISTO 3590.

Jedan svezak (المجلد), u dva dijela, koji sadrži komplet djelo. Naslov u rukopisu je:

كتاب شرح كنز الدقائق لمؤلفه المحقق الاعظم مولانا منلامسكين

L. 369 (168 + 201); 20,5 × 15,5. *Nasḫ*, raznih vrsta, od različitih prepisivača. Osnovni tekst pisan je većim dijelom crvenim mastilom, a mjestimice pisan je crnim mastilom i podvučen crvenom linijom. Po marginama samo nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel i tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prvi dio (الجزء الاول) sadrži tumačenje od početka djela do kraja poglavlja كتاب الوقف , a drugi dio (الجزء الثانى) od poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su dvije dove i sadržaj, što je pisano kasnije. Na naslovnoj stranici je gornji naslov, te imena ranijih vlasnika (eš-Šejh Omer . . ., Hadži Ahmed el-Ipeki — iz Peći — koji je rukopis kupio u gradu Kairu, prilikom povratka sa Hadža, 1235/1819). Slična bilješka nalazi se i u vrhu druge stranice:

ثم انتقل بعناية المجيد الى افقر العبيد الحاج احمد الايپكى ... – بن الحاج مصطفى
افندى – باشترائه بمدينة مصر القاهرة عند العودة من الحج الشريف فى سنة ١٢٣٥

Potom je postao vlasnikom Alajbegzade — Alajbegović — Salih Hilmi b. Ibrahim, koji je primjerak uvakufio za Karađoz-begovu medresu u Mostaru 1304/1886.

ثم انتقل الى يد احقر الورى الاى بكزاده صالح حلمى بن ابراهيم وجعله وقفا فى مدرسة
قره كوزبك محمد پاشا سنة اربع وثلاثمائة والف

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1231. ISTO **3925.**

Naslov u rukopisu je: كتاب شرح كنز الدقائق لمولانا محمد مسكين

L. 319; 21,5 × 16,5. *Nasḫ* čitak, pisan širokim perom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima listova ima lijepo i sitno pisanih glosa. Papir žućkast, tanak; listovi 230—250 izgubljeni; povez kožni, sa utisnutim lijepim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī al-Qurašī al-Ḥanefī, u petak 21. zul-kade 1155/1742.

(وكان الفراغ من تعليق هذا الكتاب المبارك يوم الجمعة واحد وعشرين ذى القعدة من
شهور سنة خمسة وخمسين ومائة والف ... على يد افقر العباد ... محمد القرشى الحنفى ابن
على)

Na naslovnoj stranici je gornji naslov, te dvije bilješke i lični pečati ranijih vlasnika. (Prvi vlasnik je sam prepisivač čije su ime i pečat prebrisani. Ispod toga se potpisao kao vlasnik: Ahmed b. Muhamed b. Selim b. Mustafa, »Bošnjak Mostarac«, koji je kupio ovaj rukopis u mjesecu rebiu'l-evelu 1162/1748).

فى نوبة افقر العباد محمد بن على القرشى الحنفى – انتقل بالشراء الشرعى فى ملك
الفقير الى الله تعالى احمد بن محمد بن سليم بن مصطفى بشناق الموستارى فى شهر ربيع الاول
من شهور سنة ١١٦٢ من الهجرة النبوية ...

Ovaj drugi vlasnik je učeni mostarski muftija Ahmed el-Mostari, pisac zbirke fetvi, umro 1190/1776. Ispod navedenih bilježaka nalaze se prigodni stihovi, koji se susreću na mnogim rukopisima, te kraća bilješka s područja fikha u stihu i u prozi, pisana rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1232. نثر الدر الثمين على شرح العلامة مسكين (نثر) **926.**
حاشية الحموى على شرح الكنز لمنلامسكين

Glosa prethodnom Munla Miskinovom komentaru djela *Kenz ad-daqā'iq*. Napisao as-Sayyid Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥamawī al-Ḥanafī, umro 1098/1686.

GAL, S. II, 266.

U rukopisu je naslov napisan rukom prepisivača:

كتاب نثر الدر الثمين على شرح الشيخ الامام مسكين لاستاذنا خاتمة المحققين العلامة
المرحوم الغنى عن التعريف السيد الشريف احمد بن محمد الحموى الحنفى ...

Iz tog naslova vidi se da je prepisivač ovog rukopisa autorov učenik. On dalje u uvodu kaže da su ovo »vrijedne glose« koje je on našao među autorovim rukopisima nakon njegove smrti i konačno ih uredio i prepisao, kao što je ranije sredio, redigovao i prepisao mnoge autorove radove, među kojima i njegov komentar djelu *el-Kenz*, zvani كشف الرمز عن خبايا الكنز i dr. Naslov ovoj glosi, kaže on, dao je sam autor i to kako smo gore naveli — الدر الثمين على شرح العلامة مسكين . Ovaj vrijedni učenik, poštivalac autora i prepisivač njegovih djela, nije potpisao svog imena.

Glosa čini jedan omanji svezak, koji sadrži kompletno djelo, i dosta je kratka i sažeta.

Početak i uvod glase:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله
وصحبه اجمعين والتابعين لهم باحسان الى يوم الدين وبعد فهذه حواش نفيسة على شرح الكنز
للعلامة محمد مسكين ... وجدتها فى جملة ما وجدته من مسودات شيخى ختام المتأخرين
وعين اعيان المحققين شيخ الاسلام السيد احمد بن محمد الحنفى الحموى وقد كنت قدما بيضت
شرحه على الكنز المسمى بكشف الرمز من خبايا الكنز . وبيضت شرحه على نظمه قواعد
الاشباه وغيرهما فاردت تبييض هذه الحواشى ايضا ليكثر نفعها ويدوم على الطالبين فوايدها وقد
سماها رحمه الله تعالى الدر الثمين على شرح العلامة مسكين . قوله هو الوصف اى الحمد لغة هو
الوصف .

L. 219; 20 × 15. *Nasḫ* čitak, pisan vještom rukom. U prepisu ima mjestimice jezičnih grešaka. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je dovršen u ponedjeljak 21. safera 1119/1707.

(وكان الفراغ من هذه النسخة يوم الاثنين المبارك يوم الحادى والعشرون من صفر الخير
سنة تسعة عشر ومائة بعد الالف) .

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1233—1235. البحر الرائق شرح كنز الدقائق **3752, 3747, 3743.**

Komentar djelu *Kanz ad-daqā'iq*. Napisao Zayn (Zaynuddīn, Zayn al-'ābidīn) b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym al-Misrī al-Ḥanafī, umro 970/1562.

GAL II, 497; S. II, 266.

(Ne smije se pisca zamijeniti sa njegovim mlađim bratom i učenikom kome je bilo ime Omer, a koji je također pisao, — v. ranije objašnjenje pod br. 849).

Tri sveska koji su pisani istim rukopisom i uređeni na isti način, sadrže cijelo djelo, tj. do kraja poglavlja كتاب الاجارة (v. HḪ II, 1515 i Šadarāt VIII, 358).

Početak: الحمد لله الذى دبّر الانام بتدبيره القوىّ وقدّر الاحكام بتقديره الخفى

L. 355 (I) + 410 (II) + 315 (III) = 1080; 31 × 21. *Nasḫ* sitan, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom i oštećeni crvotočinom; povez platneni, nov.

Svezak prvi, ima naslov:

هذا كتاب الجزء الاول من البحر الرائق شرح كنز الدقائق تأليف الشيخ الامام العالم
العلامة ... الشيخ زين بن نجيم

Sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: كتاب النكاح .

Svezak drugi, nastavak prethodnog. Naslov mu je: الجزء الثانى من البحر الرائق شرح كنز الدقائق . Sadrži tumačenje od poglavlja كتاب النكاح do kraja poglavlja كتاب الوقف .

Svezak treći, nastavak prethodnog, pod naslovom: الجزء الثالث من البحر الرائق شرح كنز الدقائق . Sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب البيع do kraja poglavlja باب فسخ الاجارة .

Prepisao cijelo djelo 'Abdulqādir b. Muḥammad al-Ḥanafī ad-Dimašqī (iz Damaska), u vremenu od ponedjeljka krajem mjeseca rebius-sani 1143. do noći uoči nedjelje 27. šabana 1144/1730—31, kako se to vidi na kraju prvog i trećeg sveska.

(تم هذا الجزء المبارك على يد افقر الورى ... عبد القادر بن محمد الحنفى مذهبا الدمشقى
بلدا وذلك فى ضحوة نهار الاثنين المبارك فى اواخر شهر ربيع الثانى الذى من شهور سنة الف
بمائة وثلاثة واربعين ...

وهذا آخر ما وجد من البحر الرائق شرح كنز الدقائق لمولانا الشيخ زين بن نجيم رحمه
الله . تم بحمد الله ... ليلة الاحد السابع والعشرين من شهر شعبان المبارك الذى من شهور سنة
الف ومائة واربعة واربعين من الهجرة النبوية)

Na početku svakog sveska nalazi se sadržaj, pisan crvenim mastilom. Na naslovnim stranicama je naslov, pisan rukom prepisivača.

Pored naslova u prvom svesku nalazi se kratka bilješka s datumom rođenja i smrti autora. Ispod toga je krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je vlasnikom rukopisa postao Hadži Muhamed b. Emrullah-efendi Šamzade(?) el-Bosnevi (Bošnjak), muftija u Travniku, 1147/1734.

(مما اودعه الزمان واداره الدوران الى سلك ملك الفقير الحاج محمد المفتى بتراونيك ابن
امر الله افندى الشهير بشام زاده البوسنوى سنة ١١٤٧)

Ispod toga je slab otisak njegova ličnog pečata u kome je upisano: عبده يا خفىّ الالطاف نجّنى مما اخاف محمد . U drugoj bilješci kaže se da je rukopis naslijedio od svog oca, prethodnog vlasnika, sin mu Muftizade (Muftić) Hadži Salih. Ispod njegove bilješke je također njegov lični pečat u kome je upisano:

مفتى زاده الطاف خدايه صالح

Uvakufio Ali Galib-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842 (v. o tom bilješku i pečat u rukopisu).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1236. ISTO **3904.**

Treći svezak (المجلد الثالث) od kompleta koji je izgubljen, izuzev ovog sveska. Na donjem prerezu listova napisano je:

كتاب الطلاق من البحر الرائق. Sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب الطلاق do poglavlja كتاب الاعتاق . U biblioteci je zaveden kao nastavak prethodnog sveska, što nije ispravno, iako mu je sličan po pismu, formatu i povezu.

L. 508; 22 × 15,5. *Nasḫ*, pisan širokim perom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen 5. džumadel-ula 1193/1779.

(تم الجزء بعون الله وحمده ويليه كتاب الاعتاق وكان الفراغ من كتابته فى ٥ جماد اول
سنة ١١٩٣ على يد كاتبه والله اعلم)

Na rubovima listova s početka i na kraju napisana je riječ: وقف .

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1237. ISTO 3900.

Drugi svezak (المجلد الثانى من البحر الرائق) nekog kompleta, od koga se sačuvao samo ovaj svezak. Rukopis je nepotpun na kraju. Sadržì tumačenje od poglavlja كتاب النكاح do podnaslova djelomično باب التعليق u poglavlju كتاب الطلاق .

L. 359; 22,5 × 16. *Nasḫ* čitak, pisan krupnijim perom, uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crnom ili crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst; mnogi listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na rubovima listova s početka i na kraju nalazi se krupno napisana riječ: وقف .

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1238. تكملة البحر الرائق شرح كنز الدقائق 3751.

Dopuna prethodnom komentaru *al-Baḥr ar-rā'iq*. Rukopis pripada prethodnom primjerku, sa kojim čini komplet. Ova dopuna pripisuje se raznim autorima. U ovom rukopisu je kao pisac naveden Sirāğuddīn 'Omar b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym, brat komentatora, umro 1005/1596. To se vidi u naslovu, koji je napisan rukom prepisivača, a koji glasi:

كتاب تكملة البحر الرائق شرح كنز الدقائق للشيخ الامام الهمام الشيخ عمر بن نجيم
صاحب النهر الفائق شرح كنز الدقائق رحمه الله

Međutim, izvori koji su nam pristupačni, to ne potvrđuju. U GAL (II, 197, S. II, 266) i Kairo (I, 411) kaže se da je pisac Muḥammad b. Husayn b. 'Alī at-Tūrī al-Miṣrī, živio oko 1138/1725. Ovaj datum njegova života zabilježen je na nekim njegovim djelima. Brockelmann (GAL, n. m.) pogrešno kaže, da je ovaj pisac umro 1004/1595, kao što pogrešno kaže da je ovo djelo glosa. Taj autor naveden je i u štampanim izdanjima ovog djela (المطبعة العلمية بمصر من سنة ١٣١١). Ismaīl-paša (Ḏail I, 316) navodi da je pisac *Takmile* 'Abdulqādir b. 'Oṯmān al-Qāhirī, umro 1026/1617.

Jedan svezak (مجلد) , sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب الاجارة do konca djela. Na donjem prerezu napisano je: الرابع من شرح الكنز .

Početak nakon besmele:

كتاب الاجارة لما فرغ من بيان تمليك الاعيان بغير عوض وهو الهبة شرع فى بيان تمليك
المنافع بعوض وهو الاجارة

L. 329; 31 × 21. *Nasḫ* sitan, složen, od dvojice prepisivača. Prvu polovinu (140 lista) prepisao je očito isti prepisivač, koji je prepisao i prethodna tri sveska, kojima je ovo četvrti svezak. Drugu polovinu ove dopune prepisao je drugi prepisivač. Papir i povez su kao kod prethodna tri sveska, mnogi listovi oštećeni su crvotočinom.

Prepisao (drugu polovinu rukopisa) Aḥmad b. Ḥasan al-Magribī al-Mālikī, u Damasku, mjeseca safera 1148/1735.

(انتهى بحمد الله وحسن عونه فى شهر صفر سنة ثمانية واربعين ومائة والف فى دمشق
الشام على يد العبد الفقير ... احمد بن الحسن المغربى المالكى ...)

Na početku je sadržaj, pisan crvenim mastilom, i istim rukopisom, kao što je pisan sadržaj u prethodnim svescima. Na naslovnoj stranici, ispod naslova, su bilješke o ranijem vlasniku i uvakufljenju rukopisa, kao na naslovnim stranicama prethodnih svezaka.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1239. النهر الفائق بشرح كنز الدقائق 192.

Komentar djelu *al-Kanz*. Napisao Sirāğuddīn ʻOmar b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym, umro 1005/1596. (To je mlađi brat i učenik prethodno navedenog Zayn Ibn Nuğayma, pisca komentara istom djelu).

GAL II, 197; Kairo I, 471.

Jedan svezak (مجلد) , koji sadrži tumačenje od početka djela do kraja poglavlja باب الحضانة . Pisac u uvodu hvali osnovno djelo i kaže da ga je zbog njegove vrijednosti sa ljubavlju proučavao, pa mu tako počeo pisati i komentar, u kome je, kako kaže, ispravio mnoge sumnje i pogrešna mišljenja kasnijih komentatora, među kojima naročito i neka mišljenja »svoga učitelja i brata Zaynuddina«.

Početak: احمدك يا من اظهر ما شاء لمن شاء من كنوز هدايته

L. 412; 29 × 21. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, na brzinu. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen 1015/1607, kako se to vidi iz bilježaka na rubu mnogih listova, u kojima se kaže, da je djelo prepisano iz autografa i sravnjeno sa originalom. S te strane, ovaj rukopis ima naročitu važnost kao ispravan primjerak. U jednoj od posljednjih spomenutih bilježaka naveden je datum: zulkade 1016/1607.

(بلغ مقابلة على خط مؤلفه وكتب من خطه فى شهر القعدة الحرام سنة ١٠١٦) .

Na početku i na kraju nalazi se nevještom rukom napisano ime ranijeg vlasnika (Ahmed b. Emrullah b. el-Hanefi?). Na naslovnoj stranici, pored naslova, nalaze se dva stiha u pohvalu ovog djela. U vrhu prve dvije stranice nalazi se krupno i lijepo pisana bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Hadži Muhamed-paša. Tu je i njegov krupni ovalni pečat, u kome je upisan datum: 1166/1752. Na kraju se nalazi bilješka, pisana — čini se — rukom prepisivača, u kojoj se iznose i osuđuju neki loši običaji, koji su se u to doba mogli vidjeti u Emevijskoj džamiji u Damasku, naročito prilikom ramazana.

Iz biblioteke Fejzijje medrese u Travniku, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju rukopisa.

1240. الفرائد فى حل المسائل والقواعد 187.

شرح الكنز لبالى زاده

Komentar djelu *el-Kenz*. Napisao Maulā Muṣṭafa b. Bāli (Bāli-zade) b. Sulaymān b. Yūsuf, umro 1069/1658. Gornji naslov je prema ḤḪ. Naslov u uvodu rukopisa pak glasi: الفرائد فى حل المسائل والفوائد .

ḤḪ II, 1515—16; GAL, S. II, 267.

Jedan svezak (مجلد) , sadrži komplet djelo.

Početak:

سبحان من خص عباده بجلائل النعم الوافية وجعلهم مجدّين فى صرف الهمم الكافية

U uvodu pisac kaže, da je djelo napisano u vrijeme sultana Ibrahim-hana, 1049—1058/1640—1648). Rad je dovršen 9. zulhidže 1049/1639, u Istanbulu, kako to sam autor kaže na kraju.

(وصل بعناية الفياض اللطيف الى الخاتمة بيد العبد الضعيف مصطفى بن بالى بن سليمان

بن يوسف مع اشتغال وتشتت بال فى يوم عرفة من ذى الحجة لسنة تسع واربعين والف بدار

السلطنة السنية العثمانية)

L. 397; 30 × 19,5. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan, u kome je izrađeno poljsko cvijeće u bojama, na zlatnoj podlozi. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama; bio je umotan u tanko zeleno platno, koje se poderalo.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed-efendija Sulejman-efendizade, koji je kod nekog rukopis povjerio, Ahmed b. Husejn, kadija u Trgovištu i »vojni kassām« — والقسام العسكرى — službenik šeriatskog suda za ostavine, rješavanje i čuvanje ostavine vojnih lica — 1102/1690; Osman b. Husejn, 1140/1727). Po tom se nalazi sadržaj. Na naslovnoj strani je zabilježena cijena knjige (45 groša, 50 groša), te imena dvojice vlasnika (Mustafa kadija, 1152/1739, Salih kadija, 1172/1758). Ispod ovih imena nalaze se lični pečati, u kojima su upisani gornji datumi.

1241. ISTO **3762.**

Jedan svezak, sadrži kompletno djelo. Na donjem prerezu listova napisan je naslov: فرائد على الكنز .

L. 487; 30 × 19. *Ta'līq*, vrlo lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan, u kome je upisan naslov: شرح الكنز . Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Rečenice, samo na prvoj stranici, rastavljene su krupnijim zlatnim tačkama. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, glat, čvrst; mnogi listovi s početka dohvaćeni su znatno vlagom, tako da je mjestimice i pismo oštećeno. Povez kožni, oštećen, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na koricama, koji su također oštećeni. Primjerak je bio veoma lijepo opremljen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća. Na početku je bilješka na turskom i perzijskom jeziku, pisana krupno i veoma lijepo, u kojoj se kaže da je djelo posvećeno sultanu Ibrahim-hânu (vladao 1640—1648).

(سلطان سلاطين جهان وخاقان كشور ستان امن وامان كيخسرو غلام ورستم انتقام
سيكندر صولت وبهمن احتشام
پادشاه هفت كشور وشهنشاه اهالى پرور
السلطان بن السلطان السلطان ابراهيم خان
حضر تلرينك نام شريفلرينه تحرير اولنمشدر)

Tu se nalaze i bilješke s područja fikha, od kojih je prva fetva na turskom jeziku, sa potpisom Ibrahim Saraji, te sadržaj, pisan lijepo, rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici, u vrhu, nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je ovaj rukopis uvakufila Fatima, kći Husejn-age Hadžiselimovića (وقفت هذا الكتاب المستطاب فاطمة بنت حسين اغا الحاج سليم زاده). Tu su, na rubu, potpisi i lični pečati dvojice ranijih vlasnika (Abdullah-efendi Šejhizade i Ahmed-beg b. Muhamed-beg, koji kaže da je rukopis dobio u posjed putem nasljedstva). Na kraju se također nalaze bilješke s područja fikha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1242. الكافى شرح الوافى **418.**

ناقص فى اوله وآخره

Komentar djelu *al-Wāfī* o hanefijskom fikhu, što smo ustanovili proučavanjem teksta. Rukopis je inače nepotpun na početku i na kraju. Oboje napisao Abu'l-Barakat 'Abdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd Ḥāfiẓuddīn an-Nasafī, umro 710/1310.

ḤḪ II, 1997; Ahlwardt IV, 124; AM I, 464.

Na marginama listova 61 i 65 nalaze se kratke bilješke, koje su, iako pisane kasnije, dosta starog porijekla i koje su unekoliko nejasne, ali su važne za utvrđivanje identičnosti djela. Evo tih bilježaka:

1) na l. 61:

الى هنا من شرح الكافى وما بعد هذا الى اربعة اوراق ليس منه بل من شرح آخر وكأن
الكاتب لم يظفر بالكافى وكتب ما كتب الى ان ظفر به لئلا يبقى الكتاب ناقصا

2) na l. 65:

الى هنا ليس من الكافى
بل من شرح آخر كأن كاتبه لم يظفر بالكافى وكتب من غيره قدر اربعة اوراق

Na osnovu ovih bilježaka moglo bi se misliti, da je ovdje riječ o djelu *al-Kāfī* što ga je napisao al-Ḥākim aš-Šahīd Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥanafī (umro 334/945) i o jednom od njegovih komentara što su ih napisali: Aḥmad b. Manṣūr al-Isbīǧābī (umro 480/1087) i Šams al-a'imma Muḥammad b. Aḥmad as-Saraḫsī (umro 483/1090). No, autor ovog rukopisa poziva se na neke pisce koji su živili poslije ovih komentatora, pa je isključeno da bi ovo moglo biti njihovo djelo. Kad je to tako, onda se može uzeti kao sasvim logično, na osnovu navedenih bilježaka, da je ovdje riječ o djelu *al-Wāfī* i njegovom komentaru *al-Kāfī* od an-Nasafije — kako smo to gore naveli, — jer je an-Nasafi živio poslije svih pisaca navedenih u ovom rukopisu i mogao se služiti njihovim navedenim djelima. Osim toga, autor ovog rukopisa kaže na jednom mjestu (v. l. 20): لما قررت فى شرح مختصر الاصول , a zna se da je Abu'l-Barakāt an-Nasafī napisao komentar usulskom djelu المنتخب فى اصول المذهب (od Ḥusamuddin Muḥammad b. Muḥammad al-Aḫsikaṯi-je, umro 644/1246), na koji se misli ovdje u navedenom tekstu. Ovaj rukopis, po svom stilu, nije komentar u, već odavno, uobičajenom smislu, u kome se jasno razlikuje osnovni tekst — *matn* — od komentara — *šarḥ*. Ovdje imamo cjelovit, jedinstven tekst, kao kod svakog samostalnog djela (bez komentara). Ovo je, dakle, šerh (komentar) u ranijem klasičnom smislu, po kome se proširena slobodna prerada nekog kraćeg djela naziva takođe *šerh*.

Početak prvog podnaslova *(faṣl)* ovdje glasi:

فصل نقصان النصاب فى اثناء الحول لا يضرّ ان كمل النصاب فى طرف الحول

Početak prvog poglavlja — كتاب الصوم (v. l. 8):

هو فى اللغة الامساك قال   خيل صيام وخيل غير صائمة تحت العجاج واخرى تعلك اللجما   اى ممسكة عن العلف وغير ممسكة وفى الشرع

L. 300; 28 × 18. *Nasḫ* starinski, sa nešto *ṭa'līqa*. Istaknute riječi podvučene su crticom. Na rubovima nekih listova ima glosa. Papir je tamnožućkast, deblji, listovi su pri povezu mnogo isprometani; povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Rukopis vjerovatno potiče iz XV ili XVI stoljeća. Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov, stavljen kasnije (rukom Mehmeda Handžića).

Iz Kantamirine biblioteke.

1243. خزانة المفتين 2132.

(القطعة الرابعة)

Posljednji dio (veći fragmenat) djela o fikhu, što ga je napisao Ḥusayn b. Muḥammad as-Samankānī, 740/1339. Datum smrti autora nije poznat.

ḪḪ I, 703; GAL II, 163; S. II, 204.

Ovaj primjerak je bio raspoređen na četiri dijela, od kojih se ovdje nalazi samo posljednji, četvrti dio (القطعة الرابعة) , koji je također nepotpun. Prvo poglavlje, koje se ovdje navodi, je: فصل فى الاجارة الفاسدة .

Naziv pisca, po Brockelmannu (n. m.) i još nekima (AM I, 314) je as-Sam'ānī, a taj je naziv po mjestu Sem'ān, u Siriji (v. QA IV, 2628). Po tome, pisac bi bio porijeklom iz Sirije. Međutim, u našem rukopisu, na kraju, nalazi se prepis bilješke samog autora, u kojoj je napisano, mjesto riječi es-Sem'ānī, — السميقانى (es-Semīqānī), — što je, držimo, u prepisu iskrivljeno od السمنقانى (es-Semenkānī), — po mjestu ili kraju سمنقان (Semenqān) ili سمنكان (Semenkān), u okolini Nejsabura, u Perziji (v. QA IV, 2630). Po ovoj bilješci, i po još jednoj, koja se nalazi na rubu istog lista, može se sa velikom sigurnošću zaključiti, da je pisac iz tih krajeva (iz Perzije), a ne iz Sirije. U istim bilješkama navodi se rodno manje mjesto pisca (Fernevmed — فرنومد — ?) koje nam je nepoznato.

Evo tih bilježaka:

كتب المؤلف بخطه فى آخر كتابه : هذا آخر كتاب خزانة المفتين وقد اثبت به على ما
اسست من تلك القواعد واجتهدت فى التوفيق بين المسائل واخترت فيه ما هو المعوّل فى الباب
وذكرت ما هو الاصح من المذاهب فى الكتاب والحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله
الطيبين فرغت من هذه المسوّدة المباركة يوم الخميس السابع من المحرم سنة اربعين وسبعمائة يدُ
المؤلف الفقير الى الله تعالى الحسين بن محمد بن الحسين الحنفى السميقانى (كذا فى الخط
والصواب : السمنقانى او السمنكانى) محتدا الفرنومدى منشأ ومولدا غفر الله تعالى ذنوبه ...

Druga, kraća bilješka, na margini, glasi:

وكتب مؤلف الكتاب الحسين بن محمد الحنفى فى فرنومد صانها الله تعالى عن الحدثان مع
جميع البلدان

. ḤḪ (n. m.) navodi taj naziv kao kod nas.

L. 197; 21,5 × 15,5. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis je dovršen u ponedjeljak 8. dan ramazana 969/1561.

(قد فرغ انامل كاتب هذه القطعة الرابعة من النسخة الشريفة الموسومة بخزانة المفتين وهو
ضعف عباد الله المقرّ بكثرة ذنوبه ... من تسويدها يوم الاثنين الثامن من شهر رمضان المبارك
(تاسع ستين وتسع مائة

Na početku se nalazi pečat preprodavca knjiga iz Sarajeva (Munamed-age Aganagića) — i sadržaj, napisan kasnije. Po tom se nalazi jedna bilješka, bez datuma i potpisa, pisana bez tačaka, slabim arapskim jezikom, u kojoj neko kaže, da mu je ovaj primjerak povjerio na čuvanje Mustafa Sabri-efendija Glođo (Glođzade), iz Sarajeva, kadija, smijenjen sa suda u Tešnju. Na kraju se nalaze bilješke sa područja fikha, od kojih su mnoge izbrisane zbog vlage.

1244. انفع الوسائل الى تحرير المسائل 3662.

Djelo o raznim pravnim pitanjima, koja se često susreću u sudskoj praksi. Sabrao i sredio Ibrāhīm b. 'Alī b. Aḥmad aṭ-Ṭarsūsī al-Ḥanafī, Burhānuddīn, umro 758/1356.

GAL II, 79; S. II, 87.

Početak:

الحمد لله الذى نور قلوب العلماء بمصابيح خلاصة الرعاية وخصهم بكشف الاسرار
فاصبحت هممهم العلية تسمو الى غاية النهاية ...

L. 199; 21 × 16. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom, na brzinu. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ḥamza b. Muḥammad b. Ḥamza, bez oznake datuma, ali je rukopis, čini se, iz XVII stoljeća.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب المبارك على يد العبد المذب ... حمزه بن محمد
بن حمزة ...)

Na naslovnoj stranici nalaze se dvije kratke biografije pisca uzete iz dva djela: الغرف العلية فى تراجم متأخرى الحنفية i تاج تراجم . U prvoj se kaže, da je pisac umro 857/1453, što je, držimo, greška prepisivača, a ispravno je, kako smo gore naveli. Tu se nalaze još i prigodni stihovi o vrijednosti rukopisa, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdurrahman b. Hasan el-Logavi). U vrhu prve dvije stranice nalazi se krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Ahmed-aga, za opća predavanja u gradu Mostaru. Bilješku je napisao Muhamed, glavni liječnik —.

(بو كتاب عزتلى باب السعادة اغاسى احمد اغانك قصبه موستارده وصع ايتدكلرى
درس عام لكه وقف در حرره الفقير محمد رئيس الاطبا)

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1245. Zbirka (مجموع) , 4 **537.**

L. 99; 22,5 × 16. *Nasẖ* krupniji, jednostavan, pisan u proredu. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—11. كتاب الفاظ الكفر

Rasprava o griješnim riječima, koje izvode iz islama. Napisao Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī, umro 768/1366.

GAL II, 80; S. II, 38.

Početak:

قال الشيخ الامام العلامة محمد بن اسماعيل بن محمود بن محمد المعروف ببدر الرشيدى
اما بعد فان الناس لما فسدت قلوبهم فسد سائر بدنهم وفشا منهم ما فشا من الكذب والنميمة
والتهالك على الدنيوية

U pisanju ima grešaka, a i u sadržaju. Rasprava je sabrana iz raznih fikhskih djela, koja pisac označava kraticama. U uvodu je naveo sve te izvore i oznake (kratice) za njih.

(Ovoj risali napisan je komentar na turskom jeziku, v. kasnije br. 1612,[1] — turski rukopisi).

2. L. 11—34. الباب الثالث من جامع اللطائف فى الأخلاق

Poglavlje o ćudoređu iz nekog djela zvanog جامع اللطائف koje nam je nepoznato.

Početak:

الباب الثالث من جامع اللطائف فى الأخلاق المحمودات او المذمومات وفيه فصول فصل
فى الاخلاق الحسنات قال الله تعالى وانك لعلى خلق عظيم وقال النبى عليه السلام

3. L. 35—38. (رسالة فى الاستنجاء)

Kratka risala o čišćenju poslije obavljanja prirodne potrebe, od nepoznatog pisca. Vjerovatno je to izvadak iz nekog fikhskog djela.

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى اعلم انه يسنّ الاستنجاء وهو ازالة النجواى ما
يخرج من البطن بنحو حجر ومدر

4. L. 39—99. شرح مراح الارواح
بالتركية

Komentar arapskoj gramatici *Marāḥ al-arwāḥ*, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd, u VIII/XIV stoljeću. Rukopis je nepotpun na kraju.

Početak:

قال المفتقر الى الله اللهه محتاج ابتدى الودود اويله الله كه ودود در يعنى سويجيدر مؤمنلرى
احمد بن على بن مسعود كيمدر مفتقر احمد در

Osnovni tekst podvučen je crnom linijom.

Prepisao pod t. t. 1—2 al-Ḥāǧǧ 'Oṯmān b. Ismā'īl b. Ramaḍān b. 'Oṯmān, muderis u medresi Altun Alem u Novom Pazaru, 26. muharema 1190/1776, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 2. Pod t. t. 3—4 prepisao je ('Ālim?) Muḥammad b. Ḥamza, 3. rebiul-ahira 1109/1697.

1246. ISTO kao br. 1245.' **2842.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: الفاظ كفر رساله سى i — هذا كتاب الفاظ الكفر

L. 20 19 × 12. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, potamnio, listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni, znatno oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

كتاب الجواهر

1247. (جواهر الفقه) **3423.**

Djelo o osnovnim vjerskim principima i dužnostima, te pravilima o ponašanju za pripadnike derviškog reda (*tarikat*). Napisao Ṭāhir b. Selām (Islām) b. Qāsim al-Anṣārī al-Ḫwārizmī Namadpūš. Djelo je dovršio 771/1369. u Egiptu.

GAL, S. II, 89.

To je jedna vrsta ilmihala (priručnika) o islamskom vjerovanju i vjerskim dužnostima. Gornji, prvi naslov i ime autora su prema ovom rukopisu, što je — držimo — najispravnije. Rad je raspoređen na deset poglavlja (*bab*). Deseto poglavlje, pod naslovom: الباب العاشر في آداب السالكين , govori o pravilima lijepog ponašanja i duhovnog uzdizanja, što je namijenjeno prvenstveno za one, koji žele stupiti u derviški red.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا لمعرفته واكرمنا بتقواه وطاعته وشرفنا بحمل امانته بعنايته بعد عجز ارضه وسمواته

Prema ḤḪ (I, 615), početak je drukčiji. (Po njemu, ime pisca je: Ṭāhir b. Qāsim b. Aḥmad, a početak je: الحمد لله الذى بيده مقاليد الأمور , što je, držimo, pogrešno).

U uvodu pisac izlaže, kako je nastalo ovo djelo, i navodi mnoge izvore, kojima se služio, kao i kratice za te izvore. Djelo je, vidi se, bilo popularno i mnogo čitano u islamskom svijetu.

L. 145; 21 × 15. *Ta'līq* i *nasḫ*, od ruku različitih prepisivača. S početka je više *ta'līq*, a u drugom, većem dijelu, je lijep *nasḫ*. Istaknute riječi, naročito s početka, podvučene su crvenom crticom. Po marginama malog broja listova ima nešto komentara. Papir

tamnobijel, različite vrste; listovi su dohvaćeni vlagom, a neki i oštećeni. Povez kožni, oštećen.

Prepis dovršen 1003/1594. U bilješci o tom, koja se nalazi na kraju, ime prepisivača je namjerno izbrisano i mjesto njega napisano drugo ime (lažnog prepisivača, — Bajezid b. Hasan).

(علقه الفقير الحقير... با يزيد بن حسن ؟! ..وذلك يوم الثلث فى الأوسط من ربيع الاول سنة ثلث والف)

Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka, pisana slabim rukopisom, i slabim arapskim i turskim jezikom pomiješano, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Abdullah-efendija Hrničić, sin Ibrahimov, iz sela Brijesnice kod Gračanice, 29. šabana 1303/1885. Na naslovnoj stranici nalazi se zabilježeno ime zavještača kao vlasnika, cijena knjige (pet groša), te jedan zapis za dobro pamćenje. Na posljednjoj stranici nalazi se također ime zavještača.

1248. ISTO **777.**

U rukopisu je naslov, napisan kasnije: كتاب جواهر الفقه

L. 196; 20,5 × 13,5. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom, u proredu. Kratice su pisane crvenim mastilom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥasan b. Muṣliḥuddīn el-Požegawī (iz Požege, vjerovatno kod Novog Pazara, ili iz Slavonske Požege), u subotu 1. džumadel-evela 1048/1638.

(قد تم هذا الكتاب من يد اضعف العباد حسن بن مصلح الدين اليوژغوى غفر الله له ولوالديه ... وقع التحرير فى يوم السبت فى وقت الضحى فى غرة جمادى الاول لسنة ثمان واربعين والف)

Na drugom zaštitnom listu, s početka, nalazi se bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Ibrahim Hilmi b. Sālih, 1101/1689), te sadržaj. Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke vjersko-poučnog sadržaja, od kojih je prva na arapskom, a druga na turskom jeziku. Na nutarnjoj strani druge korice ima bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je ovaj primjerak kupljen iz ostavine umrlog Mustafe Čelebije Beograđanina, od Hadži Bekra (Bećira), na javnoj rasprodaji u Beogradu, u prisustvu predstavnika zakona (vlasti), 29. muharema 1090/1679. — Kupac se nije potpisao.

(كتاب جواهر فقه مرحوم ومغفور بلغرادى مصطفى نك ما تركه سندن الحاجى بكر يدندن سوق سلطانيده شرع شريف محضر نده اشترا ايلدك الله سبحانه وتعالى حضرتلرى مبارك ايليه ايجنده اولان مسائل فقهيه ايله عمل ميسر ايليه سنة ١٠٩٠ فى محرم الحرام فى اليوم التاسع والعشرين)

1249. Zbirka (مجموع) , 4 1195.

L. 146; 21 × 14,5. *Nasḫ* čitak, pisan vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—111. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب الجواهر . Po marginama nekih listova ima komentara, pisanih rukom prepisivača. Kratice su pisane crvenim mastilom.

Na listovima 112—115 nalaze se bilješke i izvaci s područja fikha i tesavvufa.

Slijedeća tri lista su neispisana.

Listovi 116—118ᵃ sadrže bilješke s područja fikha, tariha, medicine, te dove.

2. L. 118—124. (شرح عقائد النسفى للطيبى)

Komentar Nesefijinom akaidu. Osnovno djelo napisao je Abu Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (v. I, 247 i 407), a ovaj komentar napisao je Abu'l-'Abbās Aḥmad b. Sa'īd aṭ-Ṭībī al-Asadī, Šamsuddīn, čija nam je biografija nepoznata. Iz riječi prepisivača, u početku uvoda i njegova datuma prepisa na kraju pod t. 1, razumimo samo da je bio živ godine 1065/1654. Naslov djela i ime autora navedeni su prema rukopisu. Inače, o ovom komentaru i njegovom piscu ne nalazimo podataka u izvorima, koji su nam pristupačni. Istina, Brockelmann (GAL, S. II, 696) navodi pisca pod gornjim imenom (bez naziva aṭ-Ṭībī al-Asadī), spominje jedno drugo njegovo djelo, i kaže da je pisao 1081/1670, ali mu nigdje ne navodi ovo djelo. Moglo bi se ipak uzeti, da se tu radi o ovom našem piscu. Rad je kratak i sažet.

Početak poslije besmele:

قال الامام العالم العلامة شمس الدين اوحد العلماء اكمل الفضلاء ملك الكلام صاحب النظم والنثر ابو العباس احمد بن سيدنا السعيد الطيبى الاسدى متع الله المسلمين بحياته الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد واله اجمعين اما بعد فانى وجدت بيان الاعتقاد الذى صنفه الشيخ الامام العالم الزاهر نجم الدين ابو حفص عمر بن محمد بن احمد النسفى مختصرا جمع اصول مسائل الاصول فى مبانيه ولم اجد من اصحابنا من تعرّض لشرح مسائله وقام باقامة براهينه ودلائله فاحببت ان الوح الى ذلك بوجيز من القول ... قوله قال اهل الحق يجوز ان يكون المراد باهل الحق كل ذى عقل سوى السوفسطائية من اى دين وملة كان لانهم فى هذه المسئلة على الحق ...

Završetak je:

وعامة البشر من المؤمنين افضل من عامة الملائكة لانهم حصلت لهم درجة المحبة بالمتابعة ولم تحصل تلك الدرجة لعامة الملائكة والله اعلم والهادى الى طريق مستقيم

Listovi 125—131 sadrže bilješke i izvatke s područja tesavvufa i vaza, te dove.

3. L. 132—136. عقائد النسفى

Kraći priručnik o islamskom vjerovanju (v. I, 247 i 407).

4. L. 137—139. (قصيدة بدء الامالى (يقول العبد

Poznati spjev o islamskom vjerovanju (v. I, 67 i ovdje 899.[5]).

Na listovima 139ᵇ—146 nalaze se opet bilješke i izvaci s područja tesavvufa pod naslovom: القول فى اجتناب معاصى القلب , što je većinom uzeto iz Gazalijinih djela.

Prepisao cijelu zbirku isti, nepoznati prepisivač, u nedjelju 1. šabana 1065/1654, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1. (Prepisivač je, po svoj prilici, neko od učenika autora pod t. 2).

(قد وقع الفراغ من هذا الكتاب المستطاب فى يوم الاحد فى غرة شعبان فى سنة خمس وستين والف من هجرة النبى الامى)

Dva lista s početka ispunjena su bilješkama s područja fikha i poučnim izrekama (savjetima), što je također pisano rukom istog prepisivača.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1250. ISTO kao br. 1247. **2005.**

U vrhu prve stranice zabilježeno je rukom prepisivača:

هذا كتاب الجواهر

L. 138; 20 × 12. *Ta'līq*, složen, pisan oštrim perom, uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; mnogi listovi, naročito na kraju, dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad, u medresi Merdbasanzade? 1092/1681.

(حرره عبد الله بن احمد غفر الله له .. فى مدرسة مردبصان زاده؟ فى سنة اثنى وتسعين
والف)

Na nutarnjoj strani prve korice i prvom zaštitnom listu nalaze se beznačajne bilješke, mnoge od njih na turskom jeziku, pisane radi vježbe, — te kraće dove. Slične bilješke nalaze se i na kraju, među kojima formulari punomoći za obavljanje vjenčanja u ime mladenaca.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1251. ISTO **3652.**

U rukopisu je zabilježen naslov: جواهر الفقه

L. 187; 21 × 16. *Nasḫ*, jednostavan, pisan u proredu. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, sa ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha na arapskom i turskom jeziku o prolaznosti ovog svijeta. Na rubu prve stranice i na kraju nalazi se krupniji pečat, u kome je upisano, lijepim sulusom, da je ovaj rukopis uvakufio Ali b. Hasan b. eš-Šejh el-Hadž Muhamed.

(وقف هذا الكتاب طلبا لمرضاة الله الملك الوهاب على بن حسن بن الشيخ الحاج محمد
...)

Na kraju se nalazi tumačenje jednog ajeta na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1252. ISTO **2127.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: جواهر الفقه . Primjerak je nepotpun s početka, izgubljeno je 58 lista.

L. 124; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, čitak, sitniji, pisan u poluproredu, uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na posljednjem listu nalazi se salavat i dova.

1253. ISTO **2170.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: جواهر الفقه

L. 131; 20 × 12. *Nasḫ-ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku se nalazi kratka dova, koja se uči poslije namaza, a potom nekoliko patvorenih hadisa. Na naslovnoj stranici, nalazi se nečiji lični pečat, u kome je upisan datum: (10)82/1679, te pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na rubu posljednje pisane stranice nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se govori o broju ajeta u Kur'anu. Na kraju se nalazi nekoliko raznih bilježaka na turskom i arapskom jeziku. Tu je na prvom mjestu odulja bilješka o tzv. *salatul-validejn*, tj. o namazu, koji se klanja u svrhu da bi se, navodno, steklo zadovoljstvo svojih roditelja. Zatim su bilješke, u kojima se govori o nekim čudnim događajima i pojavama, koji će se desiti poslije hiljadite godine po Hidžri. U jednoj se kaže, da je jedan mladić (jigit), koji je bio mulazim (poručnik turske vojske) u Tešnju 1032/1622, otišao u Istanbul, a odatle, iz Rumelihisara, u Jemen. Nakon 3—4 godine poslao je majci pismo u kome joj, među ostalim, piše, da je u jednoj kasabi tamo vidio neke čudne visoke ljude, pa ne zna, šta li to znači! Po tom se nalaze recepti za neke lijekove i datum rođenja jedne osobe.

1254. ISTO **1507.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب جواهر الفقه

L. 178; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani, pisani uvježbanom rukom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, jednostavan.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju se nalaze izreke, kojima se izražava slava Bogu (zikr).

Uvakufio Bojozade Hasan-efendija, što se vidi iz njegova pečata u rukopisu.

1255. Zbirka (مجموع) , 8 **1890.**

L. 102; 20 × 15. *Nasḫ*, krupniji, pisan u proredu, i *ta'līq* u nekoliko lista na kraju, mjestimice vokalizovani. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—38. زبد الاحكام فى مذاهب الائمة الاربعة الاعلام

Kraće djelo *(Muhtesar)* o pitanjima s područja fikha, u kojima se slažu ili razilaze četvorica velikih imama. Naslov je ovdje prema uvodu rukopisa. ḤḪ (II, 950) pak navodi, da je naslov:

زبدة الاحكام فى اختلاف مذاهب الائمة الاربعة الاعلام

Isti naslov, ugledajući se na njeg, navodi i Brockelmann. Napisao Sirāğuddīn 'Omar b. Isḥāq b. Aḥmad al-Hindī al-Gaznawī aš-Šiblī, umro 773/12. I 1372.

GAL II, 80; S. II, 89.

U vrhu prve stranice naslov, napisan crvenim mastilom, glasi: كتاب زبد الاحكام

Početak:

الحمد لله الذى جعل اجماع العلماء حجة قاطعة فى الاحكام .. اما بعد هذا مختصر يسمى زبد الاحكام فى مذاهب الائمة الاربعة الاعلام قد صنفته لينفع به من ينظر فيه من جميع الانام

2. L. 38—61. الارشاد

لاكمل الدين البابرتى

Kratko djelo o osnovnim islamskim vjerskim dužnostima, hanefijskog pravca. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Akmaluddīn al-Bābartī al-Ḥanafī ad-Dimašqī, umro 786/1384.

Kairo I, 400; GAL, S. I, 285.

To je prema navedenim izvorima. No obzirom na sužen sadržaj i slabiji stil pisanja, mi sumnjamo da je to rad navedenog autora, jer se ovakve vrste i način rada javljaju u kasnije vrijeme. Istina, on ima djelo pod istim naslovom, ali to je komentar djelu: *al-Fiqhu'l-ekber* od Abu Hanife (v. ḤḪ II, 1287 i AM II, 171), — pa mu je, držimo, zabunom pripisan ovaj rad.

Rad je raspoređen na uvod *(muqaddima)*, dva poglavlja *(kitab)* i zaključak *(hatima)*. Na početku se govori o vjerovanju. To je, zapravo, popularna početnica (ilmihal).

Početak:

الحمد لله الهادى الى الصراط المستقيم ... فهذا مختصر يشتمل على مقدمة وكتابين وخاتمة على مذهب الامام الاعظم ابى حنيفة ... وسميته بالارشاد

Po marginama nekih listova, naročito s početka i na kraju, ima komentara.

3. L. 61—66. كلمات من كلام الامام على رض

Mudre izreke halife Alije, poredane abecednim redom (v. I, 278).

4. L. 66—67

مائة جوهرة من كلام امير المؤمنين علىّ كرم الله وجهه

Stotinu mudrih izreka halife Alije; fragmenat (v. GAL, S. I, 75).

Početak poslije besmele:

وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين هذه الكلمات مائة جوهرة من كلام امير المؤمنين على كرم الله وجهه قيمة كل امرىء ما يحسنه .

5. L. 68—82. المقدمة الغزنوية

Kraće djelo o obredoslovlju *(ibadat)*, što ga je napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī, umro 593/1196 (v. I, 124 i ovdje br. 988,[1]). Prepis nedovršen.

6. L. 83—95. تعليم المتعلم

Pouke i savjeti učenicima. Napisao Burhānuddīn az-Zarnūğī, oko 600/1203 (v. I, 124 i ovdje 1156,[2]).

7. L. 96—97. (الاحاديث فى منافع بعض الاطعمة والاشربة)

Kratka zbirka (nepuna dva lista) hadisa o koristi nekih jela i pića. Sabrao Abu'l-Qāsim al-Muḥaddiṯ an-Nīsābūrī, kako je to rečeno u uvodu. Ko je taj pisac, nije izvjesno (v. br. 1030,[4]).

Listovi 97—100 sadrže primjere s područja diobe nasljedstva (feraiza) za vježbu. Na kraju toga ispisano je nekoliko salavata.

8. L. 100—102. مجموعة احاديث

Kraća zbirka hadisa, po uzoru *Erbe'īna*, od nepoznatog sabirača. Skoro svi hadisi su patvoreni *(mawḍū')*.

Početak poslije besmele:

اربعة جواهر فى بنى آدم وهى تزيل ؟! (لعله تزيلها) اربعة اشياء اما الجواهر فالعقل والدين والحياء والعمل الصالح والغضب يزيل العقل

Prepisao pod t. 1—7 isti, nepoznati prepisivač, U XVIII stoljeću, a pod t. 8 drugi, nepoznati prepisivač u istom stoljeću.

Na početku i na kraju nalaze se beznačajne bilješke, pisane slabim rukopisom, radi vježbe u pisanju. Na kraju je još, lijepim rukopisom, ispisan početak Džezerine Muqaddime o tedžvidu (v. I, 62).

1256. ISTO kao br. 1255,^{1} **3094.**

Na margini prve stranice, zabilježen je naslov:

كتاب مختصر مسمى بزبدة الاحكام فى مذاهب الائمة الاربعة تأليف الشيخ الامام ...

لقاضى سراج الدين الحنفى

Uvod je izostavljen i rukopis počinje poglavljem: كتاب الطهارة .

L. 22; 17 × 14. *Ta'līq*, sa nešto *nasha*, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom. Povez poluplatneni, nov.

Rukopis potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Na početku su poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, bilješke s područja arapskog jezika i fikha, te sadržaj, — što je sve napisano kasnije, drugim rukopisom. Na kraju sadržaja je datum 1106/1694. Na naslovnoj stranici, pored bilježaka, nalazi se ime ranijeg vlasnika (Ali b. Kasim). Na prvoj stranici, po rubu, ima više otisaka ličnih pečata, od kojih se u nekim može pročitati ime i datum — (Sulejman, 1160/1747). Na kraju je bilješka s područja fikha, — te poučni stihovi na turskom jeziku i datum rođenja jedne osobe.

1257. Zbirka (مجموع) , 4 **2041.**

L. 39; 20,5 × 14,5. *Nash*, lijep, krupniji, pisan širokim perom, u proredu, izuzev na kraju, gdje je pisano oštrijim perom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1—19. الارشاد

لاكمل الدين البابرتى

Priručnik o osnovnim vjerskim dužnostima, što ga je napisao Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Babartī (v. br. 1255,^{2}).

2. L. 20—24 ·فقه الكيدانى ili مقدمة الصلاة

Kratko djelo o namazu (v. I, 247 i 276).

3. L. 24—34. باب شروط الصلاة

Poglavlje o namazu, od nepoznatog pisca (v. I, 113).
Ahlwardt III, 290.

Početak: باب شروط الصلاة وهى ستة

4. L. 34—39. ايقاظ النائمين وافهام القاصرين

Rasprava o obavljanju nekih vjerskih dužnosti i učenju Kur'ana za novac (v. I, 361).

Cijela zbirka prepisana je 1060/1650, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod t. 3.

(تم بعون الله ... سنة ١٠٦٠)

Na kraju se nalazi kraći spjev na turskom jeziku o osudi i griješnosti onih, koji ne klanjaju (bīnamāz).

Početak je:

كل ايشت اى بيناز وبى نماز   نه بيورمش حضرت حق بى مجاز

Na posljednjem, neispisanom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika (Šejh Muhamed).

Na rukopisu se nalazi i stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz godine 1280/1863.

1258. Zbirka (مجموع) , 2 **3093.**

L. 88; 18,5 × 12,5. *Nash*, krupniji, pisan u proredu, od različitih prepisivača. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji; mnogi listovi, naročito pri kraju, oštećeni su vlagom. Povez polukožni, također znatno oštećen.

1. L. 1—32. ISTO kao br. 1255,^{2}

U vrhu prve stranice ima jednostavan unvan, u kome je upisan naslov: هذا كتاب ارشاد

2. L. 33—88. مقدمة ابى الليث السمرقندى

Kraće djelo o namazu, što ga je napisao Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī, Abu'l-Laiṯ, umro 373/983 (v. br. 904).

Prepis rukopisa pod t. 1 dovršen je 1139/1726 (تمت تمام فى سنة ١١٣٩), — a pod t. 2 također u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici (pod t. 1) nalazi se bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Elči Ibrahim-paša u Travniku, 1289/1872 (v. njegov veliki pečat).

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na naslovnoj stranici).

1259. ISTO kao br. 1255. **4554.**

U rukopisu je naslov: الارشاد

L. 44; 17 × 12,5. *Nasḫ* krupniji, lijep, pisan u proredu. Rečenice su označene crvenim tačkama. Stranice su samo pri kraju obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, jednostavan.

Rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Poklonio Ahmed Selimović, kadija.

1260. Zbirka (مجموع) , 4 **1207.**

L. 95; 21 × 13. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; neki su listovi prosuti. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—5.

النكت الظريفة فى ترجيح مذهب الامام ابى حنيفة

Rasprava o prednosti i odlikama imama Ebu Hanife i njegova mezheba, mimo druge imame i njihove mezhebe. Napisao Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī, umro 786/1384. Gornji naslov je prema Hadži Halifi. U nekim izvorima i rukopisima nije zabilježen, — pa tako ni u našem rukopisu.

ḤḪ II, 1977; AM II, 171; GAL, S. II, 89—90.

Po završetku risale, prepisivač je napisao crvenim mastilom bilješku, u kojoj kaže da je autor bio »kadi-asker« u Egiptu. Ako je ova bilješka o položaju pisca tačna, onda Akmeluddin al-Bābartī nije autor ove rasprave, nego neki kasniji pisac, na što upućuju istorijski datumi, — jer Egipat nije bio pod turskom vlašću u vrijeme Babertije.

(هذه رسالة فى ترجيح تقليد الامام الاعظم على غيره من الائمة للشيخ اكمل الدين افضل المتأخرين وكان فى وقت تحريرها قاضى العسكر بديار مصر كذا سمعته من بعض الاخوان)

Prema ovoj bilješci neki izvori su raspravi dali naslov (v. GAL, n. m.).

Početak:

الحمد لله الذى هدانا الى اتباع الملة الحنيفية وارشدنا الى سلوك طريقة العلماء الحنفية ممن عرف مراتب ادلة الشرع وكيفية دلالتها

Risala je raspoređena na uvod (*muqaddima*), glavni predmet (*maqṣad*) i završetak (*ḫātima*).

2. L. 5—72. (كتاب) الرسائل الزينية فى مذهب الحنفية

Zbirka rasprava, ar-Rasail az-zayniya, o raznim pitanjima s područja hanefijskog fikha. Napisao Zaynuddīn b. Ibrāhīm Ibn Nuǧaym al-Misrī, umro 970/1563, — a sabrao, i poslije njegove smrti sredio, njegov sin Aḥmad, kako je to navedeno u naslovu i uvodu rukopisa.

(كتاب الرسائل الزينية فى مذهب الحنفية تأليف الشيخ الامام الاجلّ قدوة العلماء مميز الحلال من الحرام مولانا الشيخ زين بن نجيم الحنفى سقى الله مضجعه جمعها ولده العلامة احمد لطف الله به آمين)

GAL II, 310—311; Kairo I, 422.

Zbirka sadrži 27 risala, a u uvodu sabirač kaže da ih je 40, dok ih je ovdje u sadržaju na kraju uvoda zabilježeno 36. U štampanom izdanju ima ih 41.

Pisac je tu obradio praktična pitanja, koja je vrijeme donosilo i za koja su mu se mnogi ljudi obraćali, pa i kadije i drugi vjerski službenici, tražeći od njega šeriatsko rješenje.

Početak:

سبحان المنزه عن الاشباه والنظائر والحمد لله المتفضل بغفران الصغائر والكبائر ... وبعد فيقول العبد الضعيف احمد بن نجيم الحنفى ان والده الشيخ الامام العالم العلامة قد الّف رسائل ووقايع وحوادث فى فقه مذهب الحنفية وغالبها وقعت بين يدى القضاة مشايخ الاسلام .

Risale u ovom primjerku su slijedeće:

1) رسالة فى المياه المسماة بالخير الباقى فى جواز الوضوء من الفساق

2) رسالة فى الافعال التى تفعل فى الصلاة على قواعد المذاهب الاربعة .

3) رسالة فى اخراج القاضى والامام الوظائف بغير سبب المسماة بالقول النق فى الرد على المفترى .

4) رسالة فى التوكيل العام المسماة بالمسئلة الخاصة فى الوكالة العامة .

5) رسالة فى رفع الغشاء عن وقتى العصر والعشاء .

6) رسالة فى التحفة المرضية فى الاراضى المصرية .

7) رسالة فيا ضبطه اهل النقل فى خبر الفصل او رسالة فى الطاعون .

8) رسالة فى الرشوة للقاضى وغيره .

9) رسالة فى الكنائس المصرية .

10) رسالة فى اقامة القاضى التعزير على المفسد بلا دعوى احد .

11) رسالة فى مسئلة دخول اولاد البنات تحت لفظ الولد .

12) رسالة فى بيان ما يسقط من الحقوق بالاسقاط وما لا يسقط .

13) رسالة فى بيان الاقطاعات ومحلّها ومن يستحقها .

14) رسالة فيمن يتولى الحكم بعد موت الباشا .

15) رسالة فى السفينة اذا غرقت وانكسرت هل يضمن اولا .

16) رسالة الامير خاير بك ملك الامراء بمصر فى شرط كتاب وقفه .

17) رسالة ايضا للامير خاير بك .

18) رسالة فى شرط وقف الغورى .

19) رسالة فى صورة وقفية .

20) رسالة (فى الشروط فى الوقف) التى استقر الحال عليها .

21) رسالة فى نكاح الفضولى .

22) رسالة فيا تسمع فيه الشهادة حسبة لله تعالى .

23) رسالة فى تعليق طلاق المرأتين بتطليق اخرى .

24) رسالة فى متروك التسمية .

25) رسالة سؤال فى الوقف .

26) رسالة فى نصب القوام والاوصياء .

27) رسالة فى تحرير المقال فى مسئلة الاستبدال .

3. L. 73—74. رسالة فى المسائل المخمسة

لحسن بن نصوح (البوسنوى)

Kratka rasprava o pet pravnih pitanja, koja se mogu riješiti na pet načina, ili o kojima postoji pet različitih mišljenja među islamskim pravnicima. Napisao Ḥasan b. Naṣūh ad-Dumnawī (iz Duvna), živio i pisao u drugoj polovini XI/XVII stoljeća (v. kasnije br. 1480,[3]).

Pitanja su sa područja parničenja pred sudom *(da'wā)*, a odnose se na: čuvanje, najam, zalog, davanje u naruč i prisvajanje (otmica) tuđeg.

Početak:

الحمد لله العلى الاعلى والسلام على عباده الذين اصطفى اما بعد فان العبد الفقير الى الله الغنى حسن بن نصوح الدُمنوى (نسبة الى بلدة صغيرة اسمها دُمْنه او دُوْنه فى بوسنه) يقول هذه المسائل المخمسة الفنها من فوائد الائمة مع ما فيها من الخلاف فى هذه الرسالة ... وهى خمس مسائل وديعة واجارة ورهن وعارية وغصب وفى عيون المذاهب قال المدعى عليه : اودعنيه او آجرنيه اورهنيه او اعارنيه فلان ذلك اوغصبته منه وبرهن عليهم اندفعت الخصومة انتهى قيل هذه المسئلة تسمى المسئلة المخمسة وهى من مسائل كتاب الدعوى من الاصل دوارة فى الكتب فى مواضع كثيرة وسميت مخمّسة لما فيها من الخلاف فى مواضع خمسة وقيل تسمى مخمسة لان فيها خمسة اقاويل لعلمائنا الثلاثة ولابن ابى ليلى ولابن شبرمة وهما من فقهاء التابعين بالكوفة

U sastavu ima gramatičkih grešaka, koje su, vjerovatno, djelo prepisivača. Posljednji, treći list ove risale, nalazi se na kraju slijedećeg djela, gdje je pogrešno stavljen prilikom uveza.

4. L. 74—94. اجوبة قارىء الهداية على اسئلة سئل عنها

Zbirka pravnih rješenja i odgovora na razna pitanja. Odgovore dao Abū Ḥafṣ 'Omar b 'Alī Sirāğuddīn Qāri' al-Hidāya al-Ḥanafī, umro 829/1426. (Ovo nisu njegove fetve, poznate obično pod nazivom *al-Fatāwā as-Sirāğiyya).* Ovu zbirku sabrao je neki autorov učenik, kako se to kaže u kratkom uvodu.

GAL II, 81.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد ... وبعد فهذه اسئلة سئل عنها الشيخ الامام المحقق الشيخ سراج الدين عمر قارىء الهداية فاجاب عنها بما هو المفتى به والمعتمد عليه فجمعها بعض تلامذته ... مسائل الطهارة سئل عن الدابة اذا ركبت

Svako pitanje počinje sa riječi: سئل , a odgovor autora sa: اجاب . (تم سنة سبع وتسعين وتسعمائة)

Prepisao cijelu zbirku isti, nepoznati prepisivač, 997/1588, kako se vidi iz bilješke na kraju pod t. 3 — .

Na prvom zaštitnom listu nalazi se kratka dova za sretan brak, zatim bilješka s područja fikha, te dvije fetve na turskom jeziku, od kojih je prva sa potpisom Jahja i kratkom bilješkom, u kojoj se kaže, da je to prepisano iz njegova vlastoručnog pisma; na drugoj je potpisan Hasan, muftija u Mostaru, što je također prepisano iz njegova rukopisa. Ispod toga je bilješka ranijeg vlasnika, u kojoj je on zabilježio, da ovaj rukopis sadrži Ibni Nudžejmove risale, — i stavio svoj potpis i pečat (Hasan b. Muzaffer, a u pečatu mu je napisano: يا معروف الاثر احفظ حسين بن مظفر). Na istom listu je još jedna bilješka s područja fikha, jedna s područja akaida i bilješka o zavještanju rukopisa, u kojoj se kaže, da ga je uvakufio Muzaferi-zade (Muzaferija) Hadži Abdulkadir-efendija, za muderise i učenike Simzade medrese (u Sarajevu), 1206/1791. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i fetve, te lični pečat gore navedenog vlasnika i pečat ove biblioteke. Na kraju su također bilješke s područja fikha, među kojima i jedna fetva na turskom jeziku o korišćenju napuštenog zemljišta, koju je fetvu dao i potpisao Mustafa, muftija u Mostaru. Na posljednjem zaštitnom listu je recept na turskom jeziku za spravljanje nekog lijeka.

Iz biblioteke Simzade medrese.

1261. رحمة الامة فى اختلاف الائمة 1355.

Djelo s područja šafiijskog fikha, u kome pisac donosi suglasna i različita mišljenja islamskih pravnika (imama). Napisao Šamsuddīn (Ṣadruddīn) Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qorašī al-'Oṯmānī aš-Šāfi'ī... Djelo je dovršio 780/1378.

GAL, S. II, 107; ḤḤ I, 836.

Na rukopisu je naslov, pisan rukom prepisivača:

كتاب رحمة الامة فى اختلاف الائمة تأليف الشيخ الامام العالم العلامة قاضى القضاة الخطيب شمس الدين محمد بن زين الدين عبد الرحمن القرشى العثمانى الشافعى تغمده الله تعالى برحمته

Početak:

الحمد لله الذى اجزل احسانه وانزل قرآنه وقرن فيه قواعد دينه واركانه ... اما بعد فان معرفة الاجماع والخلاف العلماء من اهم الاشياء ... وهذا مختصر ان شاء الله نافع لكثير من مسائل الخلاف والوفاق جامع ... وسميته رحمة الامة فى اختلاف الائمة

L. 155; 20,5 × 15,5. *Nasḫ*, starinski, pisan uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, deblji; listovi prosuti i mnogi oštećeni crvotočinom. Povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao za sebe al-Hağ Murad b. Muḥammad b. Murad an-Nablusī, u ponedjeljak 12. šabana ... (bez oznake godine), vjerovatno u XVI stoljeću.

(وكان الفراغ من نقه نهار الاثنين لثانى عشر يوم خلت من شهر شعبان على يد كاتبه ومالكه لنفسه الفقير ... الحاج مراد بن محمد بن مراد النابلوسى قاطن مدينة غزة هاشم)

Na početku su imena ranijih vlasnika (Ali el-Gazzi — على الغزى) ... —, Muhamed Eminuddin b. Muhamed el- Halili — (محمد امين الدين بن محمد الخليلى الأصل مقدسى الوطن) , te bilješke s područja fikha i sadržaj, pisani rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici, pored gornjeg naslova i dijela sadržaja, nalaze se prethodna imena vlasnika, iznad kojih je ime i lični pečat jednog još ranijeg vlasnika (Murid b. Murad b. Davud el-Gazzi — ... صاحبه ومالكه مريد بن مراد بن داود الغزى). Na kraju se nalazi kraći spjev, u kom se tumači pojam *vahj* — الوحى — u Kur'anu, a početak mu je:

الحمد لله على الهداية   حمدا على حمد بلا نهاية

....

فلفظ اوحى فى القرآن موتلف   لكن اتى معناه باذا مختلف

Zatim se nalaze datumi rođenja i smrti četvorice velikih imama, te didaktične bilješke, — što je sve pisano rukom prepisivača.

Uvakufio Salim Muftić.

1262. ISTO 2401.

Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu zabilježen je naslov kasnije, krupnim slovima: هذا كتاب رحمة الأمة , a na naslovnoj stranici je sitno pisana bilješka, u kojoj je naveden potpun naslov.

L. 245; 18,5 × 13. *Nasḫ*, čitak, pisan vještom rukom, širokim perom. Papir tamnožućkast; neke listove dohvatili su insekti ili mikrobi; povez kožni, popravljan, sa ornamentima na koricama; ima futrolu, koja je oštećena.

Prepis dovršen 1. redžepa 1004/1595.

(وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب فى غرة شهر رجب المرجب سنة ١٠٠٤)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se stihovi na turskom jeziku, te bilješka iz koje bi se moglo razumiti da je rukopis nabavljen od nekog Kučuka Hadži Muhameda. Po tom, na dva dodata lista, napisan je kasnije sadržaj. Naslovna stranica je također kasnije polijepljena novim listom, na kome je napisana bilješka o ovom djelu, uzeta od Ḥ. Ḫalīfe. Na rubu posljednje stranice nalazi se jedna kratka dova i jedan recept za lijek.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1263. جامع الفصولين 269.

U rukopisu je naslov napisan kasnije, u vrhu prve stranice:

كتاب جامع الفصولين من الفتاوى

Djelo o fikhu, koje obrađuje društveno-pravna i sudska pitanja *(mu'āmelāt)*. To je praktičan priručnik za kadije i muftije, koji je bio mnogo u upotrebi, — a koji je napisao Badruddīn Maḥmūd b. Isrā'īl Ibn Qāḍī Samāwina ili Samana, umro 823/1420.

GAL II, 224—225; S. II, 314—15; ḤḪ I, 566.

Djelo je, uglavnom, sabrano i rađeno prema dva ranija slična djela (فصول العمادى i فصول الاستروشنى) , po čemu je dobilo i naziv, koji znači: »Zbirka dvaju Fusula«. Autor se je služio i mnogim drugim djelima, i za sve te mnogobrojne izvore odredio je kratice koje ih označavaju, a koje su napisane crvenim mastilom. Tako je ovaj rad, zapravo, rezultat prerade i kompilacije dva gore navedena djela, uz pomoć mnogih drugih djela, što pokazuje da je autor bio prilično praktičan i koncizan duh i da se znao mnogo koristiti tuđim radovima. Rad je napisan u vremenu od 813—814/1411, a raspoređen je na četrdeset poglavlja *(faṣl)*.

Početak:

الحمد لله الذى اعلى شأن الشريعة وكرّم من اتخذها اليه وسيلة وذريعة وجعلنا من امة خير خليقته ومن علينا باتباع طريقته ... اما بعد فان العبد الضعيف الذليل محمود بن اسرائيل الشهير بابن قاضى سماونه ... يقول لما طالعت فى الفصولين

L. 263; 27 × 18. *Nasḫ*, starinski, sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom ili crnom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel ili žućkast; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepis dovršen mjeseca muharema 862/1457.

(تمت الاوراق بعون الخلاق ... فى المحرم الحرام سنة اثنين وستين وثمانمائة)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se dvije fetve. Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki el-Hafiz, 1193/1779) i bilješke s područja fikha. Ispod tih bilježaka nalazi se kratka bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis poklon od Sejida Abdullaha (gore navedenom vlasniku). Na slijedećim listovima, uključujući i prvi pisani list, nalaze se bilješke s područja fikha i fetve, recept na turskom jeziku za neki lijek radi pojačanja, popis brojnih djela čiji broj dostiže 266, sa kraticama, kojima se autor služio, te imena ranijih vlasnika (Abdulmu'min b. Hajdar, es Sejid Abdullah i Pir Muhamed b. el-Hadž Ali, koji kaže da je rukopis kupio), te bilješke o zavještanju rukopisa. Iz jedne bilješke na turskom jeziku vidi se, da je ranije rukopis bio uvakufio Piri-efendija, za turbe šejh Ušaki-efendije na Kasim-paši u Istanbulu —

وقف مرحوم پیری افندی قاسم پاشاده مدفون الشیخ عشاق افندینك تربه سنده وضع اولنمش اوزره وقف ايلمشدر رحمة الله عليه

Iz druge bilješke, pisane slabim arapskim stilom, vidi se da je rukopis kasnije dospio u posjed Abdulbaki-efendije Džine, koji ga je uvakufio za svoje muško potomstvo, — a onda je, u sastavu njegove biblioteke, došao u Gazi Husrev-begovu biblioteku. Ispod ove bilješke nalaze se Džinina dva lična pečata i jedan njegov veliki vakufski pečat. Na kraju se također nalaze bilješke s područja fikha i fetve na turskom jeziku, koje su većinom sa potpisom nekog Ahmeda, vjerovatno Ahmeda el-Mostarije. Tu se još nalaze i razne druge bilješke: dova za sretan brak, formula za punomoć radi obavljanja vjenčanja, formula i uputstvo za gatanje sa Mushafom, o učenju i molitvi radi postizanja neke želje, o velikim sevabima za učenje i klanjanje namaza u noći desetog muharema, o nekim događajima iz turske povijesti sa datumima istih, te iz praznovjerja u vezi sa nekim određenim danima u svakom mjesecu. Na posljednjoj stranici su formule za sudske potvrde nekih dokumenata. Na nutarnjoj strani posljednje korice nalaze se datumi smjenjivanja i postavljanja nekih visokih vjerskih funkcionera u Turskoj (19. šabana 987/1579 .smijenjen sa položaja istanbulski kadija Mevlana Ivad-efendija, a na njegovo mjesto postavljen Abdulkerim Muhamed-efendija . . .).

Uvakufio Džino-zade.

1264. ISTO 3759.

U rukopisu je naslov:

جامع الفصولين اى فصول العمادى وفصول الاستروشنى لمحمود بن اسرائيل

L. 230; 30 × 22. *Ta'līq*, pisan širokim perom, na brzinu. Završetak i bilješke sa datumom i potpisom prepisivača na kraju razlikuju se od prethodnog pisma kao da su dopisani drugim rukopisom, — jer je, čini se, prepisivač, u nekom uzbuđenju ili posebno nervoznom stanju, drugim perom završio pisanje posljednje stranice. Tekst bilježaka znači, da je isti dotični prepisivač, koji se na kraju potpisao, prepisao cijeli primjerak. Margine 44 lista s početka obrubljene su crvenim linijama. Papir bijel, deblji, čvrst; mnogi listovi na kraju dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao 'Alī b. al-Hāğğ Şafar b. Ibrāhīm an-Naģģār, u gradu Bergamu (Pergamus, u ajdinskom vilajetu), u srijedu 15. zulkade 916/1510, kako je zabilježeno na kraju.

تم بالخير فى يوم چهارشنبه من يوم خمس عشر من ذى القعدة سنة ست عشر وتسعمائة

... كتبه العبد الضعيف الفقير على بن الحاجى صفر بن ابراهيم النجار فى بلدة برغمه فى محلة

جامع جديد ... وقفت هذا الكتاب الشرعى اولاد ثم اولاد ثم اولادهم (!) وان سفل ...

Iz navedenog se razumi, da je prepisivač ujedno uvakufio ovaj rukopis za svoje potomstvo.

Na početku su ispisane kratice i nazivi djela, koja one označuju. Na posljednjoj stranici zabilježeno je nekoliko raznih pitanja sa područja fikha, iz raznih djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1265. ISTO 657.

U rukopisu je naslov: جامع الفصولين للشيخ بدر الدين السماوى

L. 240; 25 × 16,5. *Nash*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, slozen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crnom ili crvenom crticom. Po marginama mnogih listova ima nešto komentara. Papir bijel, glat; na kraju ima nekoliko neispisanih lista. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. Muḥammad al-Kesriyawī (— Česrija) 15. safera 1095/1683.

(وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب خامس عشر من صفر الخير المنخرط فى سلك سنة

خمس وتسعين والف من هجرة من له العز والشرف على يدى العبد الفقير ... حسين بن محمد

الكسريه وى)

Na prvom zaštitnom listu zabilježen je kasnije naslov i dio sadržaja. Zatim, na slijedeća četiri lista, nalaze se fetve, gore navedeni naslov i kratice, koje označavaju bibliografiju za izradu ovog djela. Na naslovnoj stranici nalaze se dva velika okrugla pečata Šehdine biblioteke, te bilješke sa imenima i ličnim pečatima ranijih vlasnika (Sulejman b. Ahmed, muderis u Gazi Ahmed-begovoj medresi, koji bilježi da je poslije postao muderis u medresi sultana Murad hana, u Solunu, sa dozvolom da ujedno izdaje fetve. Zatim je postao vlasnik rukopisa Šejhzade Muhamed Emin el-Istanbolli, službenik — *kassâm* — šeriatskog suda u Solunu za vrijeme kadije Sejid Ibrahim-efendije, godine 1168/1754 —

(من جملة ما انعم الله تعالى الىّ وانا العبد الفقير اليه تعالى سليمان بن احمد المدرس

بمدرسة غازى احمد بيك ثم صرت مدرسا بمدرسة سلطان مراد خان بمدينة سلانيك مع كونى

ماذونا بالافتاء .

ثم انتقل الى ملك العبد البائس الى كرم ربه المستعان ... شيخ زاده محمد امين

الاستانبولى .... القسام بمدينة سلانيك فى زمن المولى الاعظم والهمام الافخم السيد ابراهيم

افندى القاضى بمدينة سلانيك سنة ١١٦٨) .

U vrhu stranice namjerno je izbrisana jedna bilješka sa imenom nekog vlasnika.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1266. Zbirka (مجموع) , 7 2612.

L. 45; 20 × 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Papir žućkast bijel; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—8. اجوبة قارئ الهداية على اسئلة سئل عنها

Odgovori na razna pitanja s područja fikha. Odgovore je formulisao i dao 'Omar b. 'Alī Sirāğuddīn Qārī' al-Hidāya, umro 829/1426 (v. br. 1260,⁴). Rukopis nije dovršen.

2. L. 9—15.

(رسالة فى مسئلة الشهادة على الخط والحكم على الغائب)

Rasprava o dokazivanju nečijeg potpisa svjedočenjem i o suđenju čovjeku o odsutnosti, — od nepoznatog pisca. Rad je napisan 866/1481.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين ... وبعد فهذا محصّل سؤال رفع الىّ فى سنة ست وثمنين وثمان مائة فى مسئلة ثبتت بطريق الشهادة على الخط عند حاكم مالكى المذهب وحكم به متوفيا الشرائط الشرعية ونفذه له حاكم حنبلى يرى جوازه وصرح فى تنفيذه بانه قضى به وامضاه وانه طلب من الحنفى تنفيذ حكم الحنبلى فامتنع من ذلك مستندا الى انه لا ينفذ ...

Završetak:

وقد جرى عرف اهل المملكة بان التنفيذ لا يتوقف فيه على الدعوى ولايقال فيه انه ليس بحكم لان الصحيح ان قول القاضى ثبت وتقرر حكم فان كان على غائب فهو نافذ واما هل يحل للقاضى الاقدام عليه بمعنى الحرمة فغير ظاهر فان ائمتنا قال بانه لا ينبغى له ذلك ويمكن حملها على الكراهية ومع ذلك فقد ذكروا للحكم على الغائب طرقا صحيحة سيما فى مثل هذه الحادثة اشار اليها فى العمادية وغيرها واما الثانى فقد صرح جماعة من علمائنا بانه يفتى فى مجلس القضاء ايضا وان قال غيره بانه لا يفتى والله اعلم .

3. L. 15—27.

(رسالة فى ازالة الضرر عن الخلق بتوسيع طريق العامة)

Rasprava iz područja komunalnog uređenja o zaštiti općih interesa građana proširenjem i održavanjem puteva i ulica, — od nepoznatog pisca. Rad je posvećen nekom egipatskom emiru, radi odobrenja i šeriatsko-pravnog opravdanja proširivanja kairskih ulica; koje su građani-pojedinci previše stijesnili i zatrpali, — a raspoređen je na uvod, dva poglavlja i završetak.

Početak:

الحمد لله الذى سهل لمن اختار من عباده طريقا الى الجنة وحصل له بارشاده الى تسهيل طريق عباده توفيقا ومنة ... وبعد فان الخلق عيال الله تعالى واحبهم اليه انفعهم لعياله والساعى فى ازالة الضرر عنهم بنفسه وماله ... وقد كانت الديار المصرية والقاهرة المعزية ... اخرجت الطريق عن موضوعها الذى هو الانتفاع بالمرور ومنعت عنها الشمس والهواء لكثرة الظلل والرواشن حتى كادت تعد من القبور وجهلوا ان من وضع شيئا فى طريق العامة ضمن ما تلف به لتعديه ... حتى بعث الله تعالى لذلك من اختاره لاجزال الثواب ... ورتبته على مقدمة وفصلين وخاتمة

4. L. 28—31 عقائد النسفى

Priručnik o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (v. I, 247 i 407).

5. L. 31—33. قصيدة بدء الامالى

Spjev o islamskom vjerovanju (v. I, 67).

6. L. 33—35 مناجات الشيخ الربانى اسحق الشهير بجمال القرمانى

Molitve skrušenosti i pokajanja u stihu *(kaside)*, što ih je sastavio Ǧamaluddīn Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī, umro oko 930/1523. To su dvije kaside, od kojih prva ima, prema tekstu ovdje, 33 dvostiha; — a druga ima 43 stiha.

Gornji naslov je prema ovom rukopisu. Inače, izvori koji su nam pri ruci, ne spominju ove kaside, kad govore o ovom autoru (v. GAL, S. II, 630; OM I, 51; AM I, 202; Ahlwardt VI, 167).

Početak prve kaside je:

هربنا ربنا ممن سواكا   وشئنا عزلة عما سواكا

Završetak je:

واصلح شأن اسحق باحمد   وابراهيم وابنٍ قد فداكا
فانى مذنب عاص اسير   وعبد عاجز من مبتلاكا
الهى انت ذو رحم ترحم   على منْ يستحقون الهلاكا

Početak druge kaside je:

ليست الدنيا مقاما فيه رَوح وارتياح
انما سجن على اهليه غمّ لا يُزاح

Završetak je:

واعف يا رحمن عن اسحق واغفر ذنبه
انه قد خاض كلاًّ فى نهايات الجناح

يا عبادَ الله يا اهل العطايا ادعوا له

انه عبد فقير قد رجاكم فاسمّاح

Ispod toga se nalazi sedam stihova poznatog spjeva *'Ayniye*, također o munadžatu, koju je sastavio 'Abdurraḥmān b. al-Ḫaṭīb 'Abdullāh as-Suhaylī al-Andalusī, umro 581/1185 (v. AM I, 520).

Početak je: يا من يرى ما فى الضمير ويسمع

انت المعدّ لكل ما يتوقع

Na listu 36 nalaze se pravila iz arapske gramatike, jedan hadis, te nekoliko savjeta i pouka na turskom jeziku, uzetih iz djela *Pendi Attar*.

Na listovima 37—38 nalazi se fragmenat (dva lista) risale o disputaciji — رسالة فى آداب البحث , što ju je sastavio Muḥammad b. Ašraf al-Husaynī as-Samarqandī al-Ḥakīm, umro u drugoj polovini VII/XIII stoljeća. Ova risala naziva se još *ar-Risala as-Samarqandiya* (v. I, 454; GAL I, 468; S. I, 849; ḤḪ I, 39).

Na listovima 39—41 nalaze se primjeri iz nauke o pravilnom čitanju Kur'ana (tedžvida). Početak je:

قال يا آدم انبئهم الى بارئكم عند بارئكم

Ispod toga je bilješka s područja fikha.

Na listovima 41—42 nalazi se fragmenat spjeva o tedžvidu مقدمة الجزرى , što ga je sastavio Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazarī aš-Šāfi'ī, umro 833/1429 (v. I, 62).

Po tom se nalazi bilješka iz god. 1047/1637. o premještanju, odnosno zamjenjivanju položaja nekog Sinan-bega, muderisa u Novom Pazaru, te nekoliko lirskih stihova na turskom jeziku.

7. L. 43—44. هيأت نامه

Spjev u 69 stihova na turskom jeziku o kosmografiji, od nepoznatog pisca.

Početak:

بودنيا هيأتندن برايكى سور
دلأرم كم ديم اكلمك رياسوز ؟
بوير برطب كبى در معلق
كه جوره صوطوتبدورر مطبق

Završetak:

هرن بويدى اقليم دربودنيا ...
يق بشدن بشا طوندى سليمان فريدون وسكندردخى اى جان
اويكده كيم اولا نعدل وكرامت طوتر بودنيه البتده تمامت

Na listu 45 nalazi se samo posljednja stranica nekog prepisa s područja arapske stilistike. Potpis prepisivača ove stranice je nečitak, jer se potpisao nekim znakovima (šifrom).

Prepisao pod t. 1—3 Ḥusām b. Muḥammad, 18. zulhidže 987/1579, kako se to vidi u bilješkama na kraju pod t. 2 i 3.

(وكان الفراغ من تحرير هذه المقدمة – من كتابته – فى ليلة الخميس ثامن عشر ذى
الحجة الحرام لسنة سبع وثمانين وتسعمائة ... على يد اضعف عباد الصمد حسام بن محمد)

Prepis pod t. 4 pa do kraja, dovršen je 1040/1630, kako se to vidi na kraju pod t. 4 i 5 (تاريخ سنة ١٠٤٠). Potpis prepisivača je nečitak, jer se potpisao nekim znakovima (كاتبه ٥ + ٢٥ بن ٥ — ٢٥ +), što se rijetko susreće na rukopisima.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se kratka bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis prvobitno uvakufio Osman-efendija, muderis Simzade medrese u Sarajevu — (وقف عثمان افندى المدرس بمدرسة سيم زاده) . Ispod toga je bilješka drugog kasnijeg vakifa. Na istom listu nalaze se poučni stihovi na turskom jeziku — izvadak iz neke kaside. Početak je:

عمره الدائمه اوليسر درهبا بركون
نه قلدك ديوبن مالى سؤال ايده خدا بركون
ويردوكى اموالى يولينه قلمسك انفاق
كراسراف ايده سن آنى اوليسر ازدها بركون

Poslije prve risale nalaze se također poučni stihovi na turskom jeziku s područja tesavvufa. Na kraju pod t. 7 nalazi se popis nekoliko knjiga, za koje se kaže, da su povjerene na čuvanje muteveliji Haremejna Mustafa-efendiji —

(حرمين شريفين متوليه مصطفى افندى ده امانت قونلان كتب بيان اولنور)

Na rubu istog lista nalazi se nekoliko perzijskih stihova.

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

1267. معين الحكام فيما يتردد بين الخصمين من الاحكام 3200.

Djelo o postupku šeriatskih sudova (sudski postupnik). Napisao 'Alī b. Ḫalīl aṭ-Ṭarābulusī 'Alā'uddīn (Ḥusāmuddīn) Abu'l-Ḥasan al-Ḥanafī, kadija u Jerusalimu, umro 844/1440. Raspoređeno je na tri dijela i više poglavlja.

GAL II, 82; S. II, 91.

Početak: تبارك الذى ابدع الموجودات بقدرته وصنع انواع المخلوقات بعظمته

L. 235; 18 × 13. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, vrlo lijep, starinski, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir žućkast, deblji; povez polukožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Ḥasan b. 'Abdurraḥīm, u ponedjeljak, mjeseca safera 951/1544.

(تمت هذه النسخة الشريفة بحمد الله تعالى وحسن توفيقه على يد العبد الضعيف ...
حسن بن عبد الرحيم ... وقد وقع الفراغ من تحريره يوم الاثنين من شهر صفر المظفر سنة احدى
وخمسين وتسعمائة) .

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha, te poučni stihovi na arapskom i perzijskom jeziku. Na gornjem rubu drugog lista nalazi se bilješka na arapskom jeziku, i lični pečat Salih Izet-efendije Hromića, koji kaže da je rukopis kupio.

Uvakufio Salih Izet-efendija Hromić oko 1284/1867 (v. njegov pečat u rukopisu).

1268. ISTO 3383.

U rukopisu je naslov:

كتاب معين الحكام للعالم العامل والفقيه الفاضل علاء الدين ابى الحسن على بن خليل
الطرابلسى

L. 216; 21 × 14. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom, i mjestimice crnom crticom. Papir žućkast i bijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa zlatnim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ibrāhīm b. 'Alī, 17. rebiul-evela 999/1590.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب المسمى بمعين الحكام ... على يد احقر الانام ...
ابراهيم بن على وقت الظهر فى اليوم السابع عشر من شهر ربيع الاول فى سلك شهور سنه
تسع وتسعين وتسعمائة)

Na početku se nalazi ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Fehmi Omer b. Sadik es-Saraji — iz Sarajeva), sadržaj nekoliko prvih poglavlja, bilješke s područja fikha i fetve, te bilješka o ovom djelu, u kojoj se, pored naslova, navodi popis djela kojima se autor služio pri izradi ovog svog djela (اسماء الكتب التى جمع منها هذا الكتاب). Ispod toga se nalazi prepis bilješke Quṭbuddin el-Hanefije o piscu i kadiji u zamjeni (naib) Muḥamedu b. Eflātun (Aflāṭūn), Eflatunzade, umro 937/1530. koji je također napisao djelo o sudskom postupku pod naslovom: al-Iḫtiyārāt — (اختيارات الاحكام فى ضروريات الحكام , v. Ismā'īl-paša, Ḏail I, 48 i GAL, S. II, 641). — Evo te bilješke u našem rukopisu:

ووجد بخط العلامة قطب الدين الحنفى مانصه :

محمد بن افلاطون الرضوى الشهير بافلاطون زاده من تلاميذ مولانا العلامة خسرو وكانت
له معرفة تامة بابواب القضاء والمعاملات وانواع الحجج والخصومات وكان القضاة يتخذونه نائبا
عنهم ثم استناب بمنشور السلطان نائبا عن كل قاض ببروسا ثم طلب الى القسطنطينية وناب فيها
عن قضاتها فلم توافقه تلك البلاد وحصل له مرض النقرس فسأل فى العود الى بورسا فاعيد اليها
وولى نيابتها نحوا من اربعين عاما وجمع كتابا فى المسائل التى يكثر وقوعها فى الحكم سماه
الاختيارات وكتابا آخر فى كيفية كتب الوثائق والسجلات وله انشاء حسن وشعر بالتركية
ومشاركة فى الفنون وكان يسكن فى محلة الدباغين ببروسا الى ان توفى فى سنة سبع وثلاثين
وتسعمائة ودفن فى مقبرة بكار باشى رحمه الله تعالى

Na naslovnoj strani je, pored naslova, ime ranijeg vlasnika (Muhamed Šakir Muid-efendizade). Na završetku se nalaze dva prigodna stiha na turskom jeziku, pisana rukom prepisivača, te na neispisanim listovima dvije bilješke s područja fikha.

1269. ISTO 779.

U rukopisu je, umjesto naslova, sitno pisana bilješka:

هذا كتاب معين الحكام

L. 248; 20 × 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. U pisanju ima grešaka. Deset lista s početka izgubljeno je i dopisano kasnije drugim, slabijim rukopisom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Istaknute riječi podvučene su crvenom i mjestimice crnom crticom. Papir bijel, potamnio; neki listovi dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, oštećen.

Na kraju se nalaze dvije bilješke o prepisu, sa dva različita datuma. U prvoj se kaže, da je prepis dovršen 995/1586

(ختم تحريره فى اليوم التاسع من شهر شوال المكرم فى سنة خمس وتسعين وتسعمائة)

a u drugoj se kaže da je djelo prepisao Mūsā b. 'Alī — Abū Ǧundiya? — u ponedjeljak ... mjeseca ramazana 1132/1719.

(وكان الفراغ من كتابته يوم الاثنين المبارك ... شهر رمضان سنة اثنين وثلاثين ومائة والف ... على يد كاتبه .. موسى بن على ابو اجنديه الحنافى – ؟ –)

Držimo da se prvi datum odnosi na prepis originala, iz koga je ovaj primjerak prepisan, a drugi datum odnosi se na ovaj rukopis.

Na naslovnoj stranici nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Murat-kapetan — (ملكه مراد قپودان)). Ispod toga je druga bilješka, u kojoj se kaže, da je dotični vlasnik rukopis uvakufio 1235/1819.

(قد وقف هذا الكتاب المستطاب وقفا صحيحا شرعيا طلبا لمرضاة الله تعالى وشفاعة رسوله مراد قپودان ... سنة ١٢٣٥ فى راع)

Rukopis je donesen iz Gradačca, a vakif je stariji brat Husein-kapetana Gradaščevića.

1270. (كتاب فى الفقه) 3812.

مخروم فى اوله وآخره

Djelo s područja fikha, od nepoznatog pisca, nepotpuno s početka i na kraju. To je izbor pravnih mišljenja i rješenja iz raznih djela, koji je sačinjen, da posluži kao izvor i priručnik muftijama i kadijama. Takvih djela ima više u šeriatsko-pravnoj literaturi, i jedno od poznatih je ono, što ga je sabrao Abū Muḥammad Maḥmūd b. Aḥmad al-'Aynī, umro 855/1451, — pod naslovom: المسائل البدرية المنتخبة من الفتاوى الظهيرية (v. ḪḪ II, 1226). Držimo da bi ovaj rukopis mogao biti jedan dio toga djela.

L. 187; 27 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan širokim perom, vještom rukom. Papir žućkast, deblji; povez djelomično popravljen, tako da je prva korica stara, kožna, a druga — nova, platnena.

Rukopis potječe iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1271. مشتمل الاحكام 504.

لفخر الدين الرومى

Zbirka šeriasko-pravnih pravila i propisa, sabranih po raznim fikhskim djelima, da bude kao pomagalo šeriatskim sudijama. Sabrao Yaḥyā b. 'Abdullāh Faḫruddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro poslije 880/1475.

Ahlwardt IV, 244 (br. 4795); AM II, 528; ḪḪ II, 1692.

Ḥ. Ḫalīfa (n. m.) kaže da je djelo napisano u Jedreni i posvećeno sultanu Muhamedu el-Fatihu. Postoje dva izdanja ovog djela: opširnije i kraće izdanje (*kebir* i *sagir*). Na kraju opširnijeg izdanja, — kako navodi Ḥ. Ḫalīfa, — pisac kaže, da je sređivanje dovršio u Jedreni 879/1474. Prema tome, ne može biti ispravno, što neki izvori navode, da je autor živio i pisao u vrijeme sultana Bajazida I (1389—1402), — v. OM I, 139 i GAL II, 224, — niti da je umro 864/1459, kako to bilježi AM (n. m.) i sam ḪḪ (n. m.), nego je najbliže ispravnosti, kako smo mi naveli, tj. da je pisac umro poslije 880. H, što zastupa i Ahlwardt (n. m.). Naš rukopis je kraće izdanje (*sagir*). Bergivija je rekao za ovo djelo da je popularno, ali i pored toga, da je dosta slabo, što se stvarno vidi po tekstu na mnogim mjestima.

Početak:

الحمد لله الذى جعل ملة الاسلام (قوية) بالشريعة المنورة ... اما بعد لما كان علم الفقه من أشرف العلوم واعلاها ... قال مولانا علامة العلوم ... فخر الدين نور الله مرقده وجعل الجنة مقعده جمعت هذه المجموعة الآن من الكتب المتداولة فى البلدان ... وسميته مشتمل الاحكام لكونه مخصوصا للقضاة والحكام

Prvo poglavlje je:

فصل فيما يتعلق بكتاب النكاح ذكر فى الذخيرة

L. 122; 26,5 × 17. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir žućkast, debljí. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis dovršen 28. rebiul-ahira 966/1558.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى ٢٨ شهر ربيع الآخر سنة ٩٦٦)

Na početku se nalazi sadržaj, pisan kasnije na dodatim listovima, kao i sadržaj, pisan rukom prepisivača, te bilješke s područja fikha i fetve na arapskom i turskom jeziku. Među ovim bilješkama nalazi se jedna kraća bilješka, u kojoj se kaže, da se je dogodilo pomračenje sunca *(kusūf)* 16. šabana 990/u subotu 5. septembra 1582 (bez oznake mjesta).

Na naslovnoj strani, pored bilježaka i uvoda, nalaze se imena ranijih vlasnika (Abduldželil, Muhamed b. Abduldželil, Mustafa b. Muhamed Kevakibizade). U vrhu prve stranice ima kratka bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis dobio u posjed, putem nasljedstva, Salih Izzet-efendi Hromozade (Hromić). Na kraju su također bilješke s područja fikha i fetve na turskom jeziku, koje je dao šejhul-islam Ebu 's-Su'ūd-efendija. Među ovim fetvama ima ih, u kojima se objašnjava, šta je to zemljište »ušrijje« i »haradžijje«, te o vrsti vlasništva nad zemljom i raspolaganju s njom u Budimskom vilajetu (Mađarska). Tu je i jedna odulja molitva za liječenje crvenog vjetra (هذا دعاء الريح الأحمر) , koja je prepisana 7. safera 980/ 1572.

(تم الدعاء بعون المعين فى ٧ صفر سنة ٩٨٠)

Uvakufio Hromo-zade Salih Izet-efendija (v. pečat u rukopisu).

1272. Zbirka (مجموع) , 3 **1499.**

L. 175; 21 × 13. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama, čija je pozlata izblijedila.

1. L. 1—138. ISTO

U rukopisu je naslov: مشتمل الاحكام لفخر الدين

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Na listovima 139—140 nalazi se tumačenje jednog ajeta i sadržaj slijedećeg djela.

2. L. 141—168. احكام الناطفى

فى الفقه الحنفى

Kraće djelo o fikhu, što ga je napisao Abu'l-'Abbās Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī al-Ḥanafī, umro 446/1054. Rad je podijeljen na 28 poglavlja.

ḤḪ I, 22; GAL, S. I, 636.

Početak poslije besmele:

احكام النساء قال ابو العباس الناطفى سمعت الشيخ ابا الحسن بن سراقة يقول

Završetak je:

وصلوة التطوع تتم الاوقات جوازا وتخصها اداء يعنى جميع الاوقات ويكره اداءها فى خمسة اوقات وصوم التطوع لا يكره فى جميع الايام الا فى خمسة ايام والله سبحانه وتعالى اعلم بالصواب

3. L. 168—175. رسالة فى السياسات الشرعية

لدده افندى

Rasprava o nekim pravilima tumačenja i primjene šeriatskog prava i o postupku državnih vlasti u raznim prilikama. Napisao Dede-efendi (Ibrāhīm b. Baḫšī Dede Ḫalīfa, — Qara Dede —), umro 973/1565.

Ahlwardt V, 122; GAL II, 446.

Gornji naslov i ime pisca (Dede-efendi) su prema rukopisu, a tako ih navode ḤḪ (I, 873) i Ahlwardt, bez ikakvih podataka. Brockelmann pak navodi puno ime pisca, kako je u zagradi, a na drugom mjestu (S. II, 665) kaže da je Bošnjak (al-Bosnawī)!

Rad je raspoređen na šest odjeljaka.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة ... وبعد ذكر فى العناية شرح الهداية السياسة تغليظ جزاء جناية لها حكم شرعى حسما لمادة الفساد وذكر فى معين الحكام

Završetak:

فالامر بالمعروف واجب او فرض ... وان غلب على ظنه انه لا يترك لا يكون آثما فى ترك الامر بالمعروف

Prepisao cijelu zbirku neki 'Abdulḥannān, 5. redžepa 1118/1706, kako se to vidi na kr pod t. 1 i t. 3.

(تم كاتبه عبد الحنان ... تمت الرسالة فى السياسة لبعض العلماء الشهير بدده افندى وقع الفراغ من التحرير فى خامس رجب لسنة ثمانى عشر ومائة بعد الالف من الهجرة) .

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježeno je ime ranijeg vlasnika (Isma'īl-efendi Krimi Karasuli, u Sulejmaniji u Istanbulu). Poslije nekoliko neispisanih lista s početka nalazi se sadržaj djela pod t. 1, zatim bilješka u kojoj se kaže, da je ovaj rukopis kupio Muhamed Seid, sarajevski kadija, iz ostavine (muhallefat) Šejhzade. Bilješku je napisao Muhamed b. Mustafa b. Ahmed, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa, bez oznake datuma. Na naslovnoj stranici nalaze se dvije bilješke i lični pečat. U prvoj od njih kaže se, da je vlasnik ovog rukopisa Hafiz Muhamed Šerif. U drugoj se kaže, da je rukopis uvakufio Ahmed Asım b. Muhamed, pisar (katib) Gazi

Husrev-begova vakufa, za medresu Husrevijju u Sarajevu, 1269/1852. Ispod toga je njegov lični i vakufski pečat.

1273. ISTO 2119.

Na donjem prerezu listova naslov je: مشتمل الاحكام

L. 124; 20 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, lijep, pisan vještom rukom, različitim perom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima samo nekih listova ima komentara, pisanih većinom sitno, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalaze fetve na turskom jeziku, od sarajevskih muftija Sejid Šakira i Sejid Muhameda, — te sadržaj, pisan kasnije. Na naslovnoj stranici su bilješke, uzete iz djela *Qādī-hān*, te imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Jusuf b. Rošen; Abdullah, kadija u Uskudaru — تملكه العبد الفقير .. عبد الله القاضى بمدينة اسكدار , Husamuddin b. Sulejman, kadija privremeno u Egri — Erlau — تملكه الفقير حسام الدين بن سليمان القاضى بدار الجهاد اكرى موقتا , Mustafa, carev imam — استصحبه الفقير مصطفى الامام السلطانى. Na kraju su izvaci iz raznih fikhskih djela, fetve na turskom jeziku, te sadržaj, — što je sve, čini se, pisano rukom prepisivača, — i početak spjeva *Sibḥat al-gadīr* od Mer'ašije (v. I, 76).

1274. Zbirka (مجموع) , 2 406.

L. 26; 30 × 20; *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Papir žućkast, deblji; povez papirni.

1. L. 1—11. فصل فى قراءة القرآن خطأ

Fragmenat o pogrešnom učenju Kur'ana u namazu, uzeto iz djela مشتمل الاحكام , kako je to zabilježeno na kraju.

Početak je, nakon gornjeg naslova:

وفى الاحكام المتعلقة بالقرآن ان المصلى اذا اخطأ فى القراءة فذلك لا يخلو من وجوه اما
ان يكون الخطأ فى الاعراب

Na listovima 11—14 nalaze se bilješke s područja fikha (o namazu صلاة الرغائب i o čišćenju), te kratke biografije Ebu Hanife i Šafi'ije.

---

2. L. 14—26. كتاب الفروق

Risala o razlikama među fikhskim pitanjima, koja su na prvi pogled slična, — od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا الى الاسلام وامرنا بالاستلام وعرفنا الشرائع والاحكام .. وبعد
فقد سألنى بعض اخوانى ان اهذّب مسائل فى الفقه تتفق مبانيها وتختلف معانيها موجز عبارتها
موثر اشارتها سهل الوقوف عليها صعب الخروج منها .. فاجبته الى ذلك .. فصل رجل صلى
فى ثوب كان عنده غير طاهر

Završetak:

فصل صوم التطوع (لا يمنع) صحة الخلوة واحرام التطوع يمنع والفرق ان الاحرام اذا
فسد يجب عليه القضاء لانه كثير فيكون مانعا بخلاف الصوم لانه قضاء يوم واحد وهو يسير فلا
يكون مانعا تمت .

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

U rukopisu se nalaze stariji pečati Gazine biblioteke, iz godine 1280/1863.

1275. لسان الحكام فى معرفة الاحكام 2715.

Priručnik za šeriatske sudije o sudskom postupku (v. I, 131). Napisao Abu'l-Walīd Aḥmad b. Abu'l-Yumn Muḥammad b. Abu'l-Faḍl Muḥammad b. Abu'l-Walīd Muḥammad b. Abul'l-Faḍl Muḥammad b. Abū 'Abdullāh Muḥammad Ibn aš-Šiḥna al-Ḥanafī, umro 882/1477. Ime autora (Aḥmad) je prema našim rukopisima. Izvori pak, koji su nam pristupačni, kažu da mu je ime Ibrāhīm.

ḤḪ II, 1549; GAL II, 97; S. II, 115; Ahlwardt IV, 245.

Brockelmann, na drugom mjestu (G. II, 141—2) navodi drugog pisca (Muḥammad b. Kamaluddīn Muḥammad b. Maḥmūd Ibn aš-Šiḥna, umro 815/1412) i pripisuje mu djelo pod istim ovim naslovom.

Pisac je djelo rasporedio na trideset poglavlja (faṣl), ali je obradio samo 21 poglavlje. Dopunu tomu napisao je Burhānuddīn Ibrāhīm al-Ǧāiqī (ḤḪ n. m.: al-Ḫāli'ī) al-'Adawī al-Ḥanafī, 1015/1606.

Dopuna, prema ḤḪ (n. m.), ima naziv: غاية المرام فى تتمة لسان الحكام .

i nalazi se u ovom rukopisu, samo je prepis nedovršen, jer nedostaje posljednje poglavlje.

Početak:

الحمد لله العادل فى حكمه القاضى بين عباده بعلمه .. وبعد فلما ابتليت بالقضاء وجرى
الحكم ومضى احببت ان اجمع مختصرا فى الاحكام .. ورتبته على ثلاثين فصلا .

Početak Dopune:

الحمد لله المتصف بالكمال المنزه عن النقص فى صفات الجلال ... اما بعد فيقول العبد
العاجز ... برهان الدين ابراهيم الجايق (كذا فى الخط وفى كشف الظنون : الخالعى) العدوى
الحنفى .. لما رأيت الكتاب المحكم الاحكام المسمى بلسان الحكام مشهورا فى بلاد الاسلام ..
وقد توفى مؤلفه قبل الاتمام .. وكان الناقص من فصوله الثلاثين تسعة فصول فاحببت ان
اجمعها من كتب الائمة الفحول

L. 222 (164 + 58); 20,5 × 13,5. *Ta'līq*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisao prvi, osnovni dio, Šaiḫ Muḥammad b. 'Abd ..., sredinom rebiul-evela 995/1586, kako se to teško može pročitati u bilješci, koja je namjerno brisana, a koja se nalazi na rubu posljednjeg lista (164).

(وهو آخر ما وجد .. كتبه الفقير شيخ محمد بن عبد .. فى اواسط ربيع الاول سنة
٩٩٥)

Prepis Dopune potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika (es-Sejid Mahmud Šerif Tekdest Efendi-zade, kadija, ranije u gradu Sofiji —

من ودايع الدهر لدى افقر الورى السيد محمود شريف العريف بين اترابه بتكدست
افندى زاده القاضى فى الماضى بمدينة صوفيه

Haffaf-zade Muhammed Emin ...). Na naslovnoj stranici su, pored gornjeg naslova, bilješke s područja fikha. Na kraju je bilješka sa imenom opet jednog vlasnika (Muhamed Hafiz b. Osman, zamjenik kadije u Gračanici), te mali lični pečat drugog vlasnika (es-Sejid Muhamed Šakir, 1265/1848).

1276. ISTO **1556.**

U rukopisu je naslov:

كتاب لسان الحكام فى معرفة الاحكام تأليف الشيخ العالم العلامة وحيد دهره وفريد
عصره الشيخ ابى الوليد احمد بن ابى اليمن محمد بن ابى الفضل محمد بن ابى الوليد محمد بن
ابى الفضل محمد بن ابى عبد الله محمد بن الشحنه الحنفى لطف الله به ورحم اسلافه

Ovaj primjerak je bez Dopune.

L. 189; 20,5 × 15. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubu samo nekih listova s početka ima nešto komentara. Papir bijel i žućkast, deblji; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepis dovršen u subotu 17. džumadel-ula 999/1590.

(وكان الفراغ من نسخ هذه النسخة المباركة المسماة بلسان الحكام .. فى ضحوة نهار
السبت سابع عشر من جمادى الاولى سنة تسع وتسعين وتسعمائة)

Na naslovnoj strani, pored gornjeg naslova, nalazi se bilješka i vakufski pečat zavještača, te jedan hadis, slabe vjerodostojnosti. Na kraju je jedna bilješka s područja arapskog jezika, te kraće bilješke s područja fikha.

Uvakufio Memišaga Kasumagić, čiji se pečat nalazi na početku i na kraju rukopisa. U pečatu je datum: 1284/1867.

1277. ISTO **3576.**

Na naslovnoj strani je sitno pisana bilješka, umjesto naslova:

لسان الحكام من تأليفات شيخ مشايخ الاسلام قدوة المحققين .. الشيخ ابن الشحنه ..
وكان قاضى القضاة بمصر المحمية .

Primjerak je sa Dopunom.

L. 260; 19,5 × 14. *Ta'līq*, sitniji u prvom dijelu i krupniji u Dopuni, od drugog prepisivača. U vrhu prve stranice nalazi se lijep mali unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće, zlatnom bojom, na mavi podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima nekih listova s početka ima malo komentara. Papir bijel, djelomično potamnio; listovi na kraju dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis prvog dijela vjerovatno potječe iz XVII, a drugog iz XVIII stoljeća.

S početka se nalaze bilješke s područja hadisa, arapskog jezika i fikha. Na naslovnoj strani nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (La'līzāde Šejh Muhamed, kadija na Kasim-paši). Tu je i jedna bilješka, namjerno pobrisana. Na kraju su tri stiha od Abū Alī Sina-a, na perzijskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1278. درر الحكام فى شرح غرر الاحكام 687.

Komentar djelu *Gurar al-aḥkām*. Oboje napisao Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī Monla Ḫusraw, umro 885/1480.

GAL II, 226; S. II, 316.

Početak:

الحمد لله الذى احكم احكام الشرع بمحكم كتابه

L. 376; 23,5 × 15. *Nasḫ*, sitan, veoma lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. U vrhu prve stranice nalazi se veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama, na mavi (ljubičastoj) i zlatnoj podlozi, a sve u skladnim razmjerima i brojnim skladnim izrazima. Zadivljuje postojanost boja, pogotovo kad se uzme u obzir, da su date u knjizi koja je služila kao priručnik više od tri stoljeća. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa tri crvene linije. Rečenice su u uvodu rastavljene zlatnim krupnim tačkama. Papir bijel, mjestimice potamnio, deblji; povez kožni, oštećen, ukrašen pozlaćenim ornamentima.

Prepisao Sulaimān b. Ğa'far, u Istanbulu, u dvoru (saraju) Ibrahim-paše, u srijedu mjeseca safera 997/1588.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب الشريف فى يوم الاربع فى وقت الضحى من ايام العشرة من شهر صفر سنة سبع وتسعين وتسعمائة ببلدة قسطنطينية فى سراى ابراهيم پاشا فى دار الصغير (؟) صانها الله بحر البلية على يد العبد المذنب المحتاج الى رحمة ربه العلّى سليمان بن جعفر)

Na početku se nalazi bilješka ranijeg vlasnika, pisana slabim arapskim stilom, u kojoj se kaže da je rukopis kupio Salih Izzet (Hromozade), kadija »po drugi put« u Bosnabrodu (Zenica ili Lašva), 5. muharema 1226/1811. Zatim slijedi sadržaj, napisan kasnije. Na naslovnoj strani je sadržaj napisan rukom prepisivača, i na rubu iste stranice ime ranijeg vlasnika (Muhamed, kadija u Bosnabrodu). Na kraju se nalaze prigodni stihovi o prepisu na perzijskom jeziku.

Uvakufio Hromo-zade Salih Izet-efendija (v. pečat sa datumom 1284/1867).

1279. ISTO 2135.

Naslov na l. 1ª je: درر الحكام شرح غرر الاحكام

L. 420; 20,5 × 13,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, sitan, složen, pisan vješto. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, tanak; povez polukožni, oštećen, prva korica otkinuta.

Prepisao Aḥmad b. al-Hāğ Muṣliḥuddīn, u Jedreni, početkom safera 1025/1616.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب .. فى اوائل صفر الخير لسنة خمس وعشرين والف فى محمية الادرنه .. على يد العبد الضعيف ... احمد بن الحاج مصلح الدين غفر الله له ولوالديه)

Na početku se nalazi bilješka na turskom jeziku s područja fikha, te datum smrti autora, u stihovima:

(خسرو قد كان فى ايامه عالما فى امر فتوى قائما
جـامعـا للعلم والفتوى معا قـــــائما ليلا نهارا صائما
مات فى شعبان يوم الجمعة فى فراش العزّ كان نائما
وهو مرحوم لا تـــــاريخه رحمة الله عليه دائما٨٨٥)

Tu je i ime ranijeg vlasnika (Šit Šukurī b. Nuh b. Ahmed el-Uskubi iz Skoplja), stih o prolaznosti ljudskog vlasništva nad knjigama i drugim stvarima, sadržaj pisan kasnije, te nekoliko fetvi na turskom jeziku. Na naslovnoj strani ima više ličnih pečata dvojice ranijih vlasnika (es-Sejjid Muhamed, 1192/1778. i Muhamed Šakir). Tu su i bilješke s područja fikha. Na kraju je kritički osvrt na neka mjesta u ovom djelu, pod naslovom:

فى مواضع عديدة من هذا الكتاب عبارات يجب فيها التأمل بل غالبها غلط وقليل منها صحيحة وفيها عبارات آخر غير ما كر كثيرة .

منها لفظ المملوك المشترك فى تفسير قوله وان بيع فى باب صدقة الفطر

— što je napisano rukom prepisivača.

1280. ISTO 660.

U rukopisu je naslov: كتاب درر الحكام فى شرح غرر الاحكام

L. 496; 26 × 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, mjestimice s početka vokalizovan od različitih prepisivača. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir žućkast i bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao posljednji dio Qāsim b. 'Abdullāh b. Aḥmad b. Bayazīd b. Ibrāhīm b. Ḫalīl b. Uwais, u Istanbulu, u kući Mehmed-age Mahzar-paše, u srijedu krajem mjeseca rebiul-evela 1050/1640.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب الشريف .. فى يوم الچهارشنبه فى وقت الضحى
من اواخر شهر ربيع الاول سنة خمسين والف على يد العبد الضعيف .. قاسم بن عبد الله بن
احمد بن يزيد بن ابراهيم بن خليل بن اويس آمنهم الله تعالى عن الخوف .. فى بلدة
قسطنطينية المحروسة فى دار محمد اغا المشهور بمحضر پاشا)

Na rubu l. 496 ima bilješka napisana drugim rukopisom u kojoj se kaže da je ovaj primjerak sravnjen sa autografom u Egiptu, u vrijeme kada je vlasnik istog Hadži Kasim-efendija bio kadija pri misirskom Divanu 3. džumadel-ula 1052/1642.

(بلغ هذا الكتاب مقابلة على نسخة المؤلف فى ٣ جمادى الاولى لسنة ١٠٥٢ فى زمن
تولية مالكها .. الحاج قاسم افندى حين كان قاضيا بديوان مصر المحروسة حميت عن النحوسة)

Na prvom zaštitnom i na listu 1ª nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Rešid Hafiz-zade — Hafizović —, 1253/1837). Tu su, na početku, i bilješke s područja fikha, sadržaj, te dvije fetve na turskom jeziku koje je potpisao Derviš Muhamed, muftija u Travniku. Na naslovnoj strani nalazi se tumačenje arapskih izraza za udaljenost, te kratak kritički osvrt na neka mjesta u ovom djelu. Na kraju je namjerno izbrisana neka bilješka. Na posljednjem zaštitnom listu je datum smrti autora izražen u prigodnim stihovima i jednoj rečenici.

1281. ISTO **1381.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب درر i كتاب درر وغرر الحكام.

L. 425; 23 × 14,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa* mjestimice, sitan, složen, pisan različitim perima i, čini se, različitim rukopisom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Prvih deset lista dopisano je kasnije drugim rukopisom. Po rubovima listova ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, potamnio, deblji, i mjestimice žućkast; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao djelomično 'Abdullāh b. 'Omar, pomoćni učitelj (danišmend) u medresi Hasan-paše, u petak mjeseca ševala 1053/1643.

(قد وقع الفراغ من تحرير بعض هذه النسخة الشريفة على يد العبد الفقير ... عبد الله
بن عمر حيث كان دانشمند فى مدرسة حسن پاشا – مقتول المرحوم – غفر الله له ولوالديه
... فى يوم الجمعة بين صلوتين لشهر شوال لسنة ثلث وخمسين والف)

Na početku se nalaze recepti na turskom jeziku za neke lijekove, zatim bilješke s područja fikha, među kojima odulja bilješka na turskom jeziku o srodstvu po krvi i po mlijeku; sadržaj, koji je napisao Mahmud, kadija u mjestu ... (nečitko), te bilješka o piscu i poučni stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Ahmed Asım Mutevelić za medresu Husreviju u Sarajevu 1269/1852 (v. bilješku i pečat na l. 1ª).

1282. ISTO **2172.**

Po prerezu listova, naslov je: درر غرر

L. 299; 20 × 12,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, specifičan, sitan, složen, pisan vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama listova s početka ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamno-žućkast, čvrst; listovi na kraju, u vrhu, dohvaćeni su vlagom; povez kožni.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, 13. muharema 1055/1645.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفة من يد افقر عباد الله الصمد محمد بن
احمد فى اليوم الثالث عشر من محرم الحرام لسنة خمس وخمسين والف ..)

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije, drugim rukopisom, na dodatim listovima. Na naslovnoj strani nalaze se sitno pisani poučni stihovi i poučne izreke, bilješke s područja fikha i jedna bilješka iz Šejhzadetove glose Bejdavinom tefsiru (o definiciji pojma srce). Na posljednjem pisanom listu nalazi se kratka biografija autora, uzeta iz djela *aš-Šaqā'iq an-Nu'māniya*. Potom, na slijedeća dva lista, nalazi se kratak rad (nacrt osnovnih pitanja) s područja šeriatskog nasljednog prava, pod naslovom: كتاب الفرائض .

1283. ISTO **595.**

U rukopisu je naslov napisan kasnije:

كتاب درر الحكام فى شرح غرر الاحكام

L. 355; 27 × 15,5. *Nasḫ-ta'līq*, složen, u početku sitniji, a kasnije krupniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice ima unvan u bojama sa sitnim poljskim cvijećem na modroj i zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama listova, izuzev pri kraju, ima glosa koje su većinom pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Okčizāde Aḥmed b. Ibrāhīm, u medresi Haseki Sultan u Istanbulu, u subotu mjeseca rebiul-evela 1058/1648.

(قد وقع فراغى من تنميق هذا الكتاب بعون الملك الوهاب فى ربيع الاول فى يوم شنبه
من وقت الظهر .. فى محمية قسطنطينية بمدرسة خاصكى سلطان على يد الحقير الشهير باوقچى
زاده احمد بن ابراهيم .. لسنة ثمان وخمسين و الف)

Na početku se nalazi ime i lični pečat, vjerovatno nekog ranijeg vlasnika (Mustafa b. Omer), te bilješka, u kojoj se kaže, da je ovo rukopis navedenog prepisivača. Zatim se nalazi ime i lični pečat drugog vlasnika (Muhamed Rešid Hafiz-zade — Hafizović, — Čelebipazari — iz Čelebi Pazara — Rogatice, 1240/1824), te sadržaj pisan rukom prepisivača koji je na kraju zabilježio da je on i vlasnik rukopisa (تملكه العبد الفقير احمد بن ابراهيم عفا عنهما الرحيم) . Potom, na neispisanom listu ima bilješka u kojoj se kaže da je (prvobitno) kupio ovaj rukopis el-Hadž Ali b. Muhamed es-Salihi el-Aufi, u Istanbulu, 1098/1686, za 17 rijala.

(تملكه بالشراء الشرعى من مدينة قسطنطينية .. العبد الضعيف الحاج على بن محمد
الصالحى العوفى .. سنة ١٠٩٨ ثمن ريال ١٧)

1284. ISTO **1426.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: درر غرر لمنلا خسرو افندى

L. 425 (421 + 4); 19,5 × 14,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, lijep, sitan, pisan vještom rukom. Stranice su s početka (prvih deset lista) obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Osnovni tekst podvučen je također crvenom linijom. Gornja polovina prvog lista (gdje se, vjerovatno, nalazio lijep unvan), bezobzirno je otkinuta i nadomještena kasnije drugim papirom, na kome je dopisan početak (četiri retka). Po marginama listova ima sitno pisanih glosa, od kojih su mnoge pisane rukom prepisivača. Papir bijel, tanak, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Rağab b. 'Oṯmān as-Silivrī 11. redžepa 1062/1651.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى اليوم الحادى عشر من شهر رجب المرجب
السنة إثنين وستين بعد الألف على يد اضعف عباد الله .. رجب بن عثمان السلورى)

Na početku, na drugom zaštitnom listu, nalazi se kratka risala o zamjenjivanju imama i hatiba u održavanju hutbe i vršenju džume namaza, od Ibn Kemal-paše (umro 940/1533),

رسالة فى الاستخلاف للخطبة لابن كمال پاشا

Početak joj je:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه قال فى الهداية وليس للقاضى ان يستخلف على القضاء الا
ان يفوض اليه ذلك بخلاف المأمور باقامة الجمعة حيث يستخلف اقول

Na slijedećim listovima nalaze se poučni stihovi, dove i sadržaj, te odlomak nekog kraćeg rada s područja fikha, od onih beznačajnih radova koji su u posljednje vrijeme bili uobičajeni u Turskoj, a sa kojima je kandidat obično tražio neki položaj. Ovaj rad je napisao neki Neğātī, svrgnuti kadija grada Ušāk (من العبد الداعى الفقير نجاتى المنفصل عن قضاء عشاق — Kutahija, Turska).

Na naslovnoj strani neko je kasnije zabilježio naslov i vježbao se u pisanju. Ispod toga, pri dnu stranice, nalazi se bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Hasan Hāletī, 1248/1832) koji kaže da mu je rukopis dao u posjed neki ugledni i veliki učenjak (šejh) čije ime ne navodi. Na kraju se nalazi osvrt na neka mjesta u djelu, te izvaci i bilješke s područja fikha.

Na l. 423—425: رسالة فى الولاء

Rasprava o pravnim posljedicama oslobađanja roba i o srodstvu sa robovima, što ju je — držimo — napisao autor prethodnog djela, Munla Husrev, iako to u rukopisu nije navedeno (v. AM II, 211; GAL, S. II, 317). Rad je dovršen 873/1468.

Početak mu je:

الحمد لله الذى احكم احكام الشرع المبين وعظم قدر من فقه فى الدين .. اما بعد كان
ملوك هذه المملكة خلد الله تعالى ايام دولة خلفهم وافاض سجال الرحمة والغفران على سلفهم
والملك كثرت فيها السبايا والارقاء فكثرت بالضرورة المحررون والعتقاء فكثرت فيهم قضية الولاء
.. فلا جرم حررت رسالة فى هذا الباب

Završetak je:

... وان كان غير عربى فعند ابى ح ومحمد يكون لقوم الاب عليه ولاء ولا خلاف لابى
يوسف هذا ما تيسر لى فى هذا المحل الدقيق من التحقيق .. وقد اتفق (الفراغ) عن نظمها فى

سلك التحرير وتصويرها على احسن التصوير بالطف تقرير فى اوائل شهر رمضان المبارك من شهور سنة ثلث وسبعين وثمانمائة من الهجرة المصطفوية

Risala je raspoređena na uvod (*muqaddima*), glavni dio (*maqṣad*), jedno poglavlje (*faṣl*) i dodatak (*teḏnīb*).

Poslije toga nalaze se opet bilješke s područja fikha, od kojih su neke na turskom jeziku.

1285. ISTO **1304.**

Primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno 16 lista).

L. 485; 24,5 × 14,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, specifičan, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, znatno oštećen, druga korica otkinuta, a mnogi su listovi prosuti.

Prepisao Muḥammad b. Šuğā'uddīn, u Istanbulu, u srijedu naveče 23. ramazana 1076/1665.

(تم بعون الله الملك المنان فى منتصف ليلة الاربعاء هو الثالث وعشرون من شهر رمضان لسنة ست وسبعين والف فى مدينة قسطنطينية المحمية ... كاتبه الفقير محمد بن شجاع الدين)

Ispod toga je bila napisana neka odulja bilješka, koja je namjerno pobrisana.

Na kraju je kronogram na turskom jeziku, sa datumom autorove smrti, te bilješke s područja fikha i fetve. Jednu fetvu iz te bilješke izdao je Mustafa, muftija u Akhisaru (Prusac), a drugu — Muhamed, muftija u Sarajevu.

1286. ISTO **410.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: درر شرح غرر

L. 293; 29 × 19,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, lijep. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Aḥmad b. al-Ḥağğ Muḥammad el-Fočevī (iz Foče), imam, u utorak, između akšama i jacije, krajem mjeseca safera 1096/1684.

(قد وقع الفراغ من تحرير درر الحكام .. على يد اضعف عباد الله الصمد احمد بن الحاج محمد الامام الفوچوى (نسبة الى بلدة فوچه فى بوسنه) .. فى اواخر شهر صفر الخير من شهور سنة ست وتسعين والف من الهجرة النبوية ليلة الثلثا بين العشائين ..)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se kronogram smrti autora. Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha i arapskog jezika. Među bilješkama nalazi se i kratak uvod ili početak za službene dopise (molbe, žalbe, prijave) koji je sastavio neki Fevzi-efendi. Na završetku se nalaze prigodni stihovi na perzijskom jeziku, prigodna kratka dova, koju kadija treba da moli svaki dan prilikom dolaska na svoj posao, a u kojoj moli Allaha za pomoć da sudi na osnovu znanja i razuma i da se drži pravde u svakoj prilici, u srdžbi kao i u lijepom raspoloženju. Tu su i fetve na turskom jeziku i na kraju bilješka s područja fikha iz djela *Fuṣūl al-'imādī*.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1287. ISTO **3364.**

U rukopisu je naslov napisan kasnije: كتاب درر الحكام

L. 431; 24 × 16. *Ta'līq*, veoma lijep, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice ima lijep unvan, u kome je izrađeno sitno cvijeće na modroj i zlatnoj podlozi. Po marginama nekih listova ima sitno i lijepo pisanih glosa. Papir tamno-bijel ili žućkast, tanak; neki listovi su po rubu oštećeni crvotočinom, a mnogi su, naročito pri kraju, dohvaćeni vlagom. Povez kožni, oštećen, sa otiskom pozlaćenih ornamenata na koricama, omotan u zeleno platno koje je također oštećeno. Primjerak je inače veoma lijepo ispisan i opremljen.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, nekoliko fetvi na turskom jeziku, na kojima je potpis: Sunullah, — te sadržaj, pisan rukom prepisivača i lijepo uokviren. Na naslovnoj stranici nalazi se bilješka na turskom jeziku koja se teško čita zbog oštećenja vlagom, a u kojoj se kaže da je ovaj rukopis kupljen za novac iz prihoda Ahmedagina vakufa u Mostaru u vrijeme kada je mutevelija toga vakufa bio vakifov otac Omeraga. Bilješku je napisao, potpisao i stavio svoj lični pečat, — bez oznake datuma, — Ibrahim, mostarski kadija —

مدينهٔ موستارده واقع باب السعادة اغاسى مرحوم ومغفور له احمد اغانك سابقا وقف
متوليسى اولان مرحوم باباسين عمر اغانك توليتى حالنده واقى مرحوم مومى اليهك –؟ – مال
وقفنك ازديادندن متولى مرحوم .. عمر اغانك زماننده بولنان –؟ – مال وقف اقچه سندن
النان درر غرردر . حرره العبد الفقير اليه عز شأنه وعم نواله ابراهيم القاضى بمدينة موستار عفى
عنه

Sudeći po rukopisu, držimo da je pomenuti Ibrahim, mostarski kadija i prepisivač ovog lijepo uređenog primjerka.

Na rubu iste stranice je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ahmed b. Husejn, mutevelija). Na posljednjoj stranici, na rubu, nalaze se dva lična pečata od kojih se u jednom, manjem, može pročitati ime: Džafer, a po tom, na slijedećem listu, su još 2—3 fetve, sa potpisom: Sun'ullah.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1288. ISTO · 285.

U rukopisu je zabilježeno mjesto naslova: درر شرح الغرر

L. 352; 28 × 17. *Ta'līq*, lijep, pisan vrlo vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na početku i na kraju ima više neispisanih lista. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne, širom zlatnom i jednom crvenom, a ostale samo crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan u bojama, na zlatnoj podlozi. Po rubovima listova ima dosta glosa koje su pisane lijepim rukopisom istog prepisivača. Papir bijel, glat, s početka deblji, a u drugoj polovini tanak; mnogi listovi dohvaćeni su po rubovima vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Na početku ima više listova na kojima su razne bilješke i sadržaj pisan rukom prepisivača.

Prepisao 'Abdurraḥmān Zayrekizade, muderis u medresi Hatidže Sultan (u Turskoj), u drugoj polovini XVII stoljeća, oko godine 1090/1679. To se može razumjeti iz dvije bilješke na završetku, u kojima imenovani kaže da je »dovršio sravnjivanje, čitanje i korepetiranje (muzakeru) ovog rukopisa 17. rebiul-evela 1113/1701«.

قد تم مقابلة هذا الكتاب ومطالعته ومذاكرته ببعض الاخوان بعون الملك المنان عن يد
العبد الضعيف السيد عبد الرحمن زيرك زاده المدرس بمدرسة خديجة سلطان .. فى السابع
عشر من ربيع الاول لسنة ثلث عشر ومائة بعد الألف

Uz to, na prvom zaštitnom listu, nalazi se odulja bilješka na turskom jeziku koja sadrži potvrdu (temesuk) o izdavanju pod kiriju vakufskog objekta, jedne banje koja je u ruševnom stanju, a ne može da se popravi iz vakufskih sredstava. Prepisivač ove potvrde kaže da je predmetna banja vakuf njegova djeda, merhum Muhjiddina Zejreka, u kasabi Kaladžek (u Anadoliji), te da je početkom mjeseca džumadel-ula 1090/1679. riješeno, da se ista, pošto je u ruševnom stanju, izda pod najam mještaninu Mahmud-begu sinu Omerovom, uz određene povoljne uslove (da daje vakufu osam akči dnevno i 400 groša odmah). Bilješka počinje riječima:

باعث ترقيم حروف بودركه اشبو بيك طقسان سنه سى جمادى الاوليسنك غره سندن
كتفرى سنجاغنده قلعه جك قصبه سنده جدمز مرحوم ومغفور زيرك محى الدين اوقافندن اولان
حمام خرابه مشرف اولوب ايرادى مصرفن احاطه ايتميوب ..

Kad se ova bilješka prouči u vezi sa gore navedenom bilješkom na kraju djela, te naročito kad se sravni pismo u njima i u djelu, vidi se da je to sve isti rukopis.

Dalje s početka nalaze se bilješke s područja fikha, ime jednog ranijeg vlasnika koje je namjerno brisano (Muhamed Tajib-efendi), zatim kratka bilješka na arapskom jeziku, u kojoj je H. Mehmed Handžić zabilježio da je ovaj rukopis uvakufio Hamdija Kreševljaković, 1356/1937.

(وقف هذا الكتاب طلبا لمرضاة الله تعالى محمد حمدى افندى قره شولا قويج سراى
بوسنه فى سنة ١٣٥٦هـ)

Po tom se nalazi kratka biografija pisca, te sadržaj pisan rukom prepisivača koji se na kraju istog potpisao. Na naslovnoj stranici nalazi se pečat Gazi Husrev-begove biblioteke, bilješka na turskom jeziku s područja fikha, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (el-Hadž Omer Ebu 'š-Šejh Muhamed Čauš-zade; Ali, kadija u kasabi Razluk u okolini Soluna u Grčkoj?, 1164/1750; Mustafa Vehbi b. Sulejman b. Salih; Derviš Sulejman b. Šejh Mustafa Vehbi, — nakon podjele ostavine s bratom —, 1264/1847). Na kraju ima također nekoliko bilježaka s područja fikha.

1289. ISTO 469.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: درر الحكام , a po gornjem prerezu napisano je pogrešno: درر الاحكام .

Primjerak je pokidan s početka i nepotpun na kraju.

L. 353; 28 × 18. *Ta'līq*, pisan s početka širokim, a poslije oštrim perom, vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova s početka (do lista 71) ima dosta glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača.

Na kraju je samo početni dio poglavlja كتاب الوصايا . Papir bijel, glat, deblji; listovi od 1—4 pokidani, a od 151 do 174 oštećeni po uzdužnom rubu; listovi na kraju dohvaćeni su vlagom; povez je otkinut i izgubljen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

1290. ISTO **1084.**

U rukopisu je zabilježeno: درر شرح غرر

L. 406; 20 × 13,5. *Ta'līq*, sitan, lijep, pisan širokim perom, vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku pored neispisanih lista, ima ih nekoliko koji su ispunjeni bilješkama s područja fikha i hadisa, te poučnim stihovima na turskom i arapskom jeziku. Tu su i stihovi koji sadrže datum smrti autora; zatim bilješka u kojoj se kaže da je šejhul-islam Pašmakdži-zade (Ali-efendi b. Muhamed-efendi) umro 4. muharema 1124/1711; recept na turskom jeziku za neki lijek; sadržaj, pisan i obrađen lijepo, rukom prepisivača, popis važnijih djela s područja hanefijskog fikha; terminologija i sistem, kojim se služio pisac fikhskog djela *el-Hidaje* (رسالة مرتبة فى بيان اداب صاحب الهداية ; sadržaj *el-Hidaje*, izrečen u stihovima na perzijskom jeziku, tumačenje izraza: *kitāb*, *bāb*, *faṣl*, koji se navode u djelima fikha, te kratak kritički osvrt na neka mjesta u djelu Durer, koji smo i ranije imali, a ovdje se kaže da je taj osvrt dao Muhamed-efendi Čuvi-zade, šejhul-islam, umro 995/1586.

(قال المولى المرحوم محمد افندى الشهير بچوى زاده : فى الدرر والغرر مواضع عديدة مشكلة منها لفظ المملوك المشترك فى تفسير قوله وان بيع فى باب صدقة الفطر ..)

Na završetku je prigodni stih na perzijskom jeziku, u kome se prepisivač ispričava za eventualni slab rukopis, jer su ga, kako kaže, tegobe vremena potresle. Zatim su na kraju bilješke, uglavnom, s područja arapskog jezika, ali iz literature fikha.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendije, iz Sarajeva (v. bilješku na arapskom jeziku, na početku rukopisa).

1291. ISTO **217.**

U rukopisu je kasnije zabilježeno: الدرر شرح الغرر

L. 450; 28 × 16,5. *Ta'līq*, vrlo lijep, krupniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice ima lijep mali unvan. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa koje su pisane rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, tanak; povez kožni, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na koricama. Primjerak je lijepo opremljen i očuvan.

Prepisao aš-Šayḫ Aḥmad b. al-Ḥāǧ Šayḫī b. al-Ḥāǧ Ḫalīl b. Šayḫī b. aš-Šayḫ Ḥasan b. Ḫalīl b. Ramaḍān, kadija Antakije (Antiohija), — u Istanbulu, u mahali Ašik-paša, u subotu, poslije jacije, mjeseca redžeba 1118/1706.

(قد وقع الفراغ من تمبيقه وتحريره من يد العبد الفقير الشيخ احمد بن الحاج شيخى بن الحاج خليل بن شيخى بن الشيخ حسن بن خليل بن رمضان القاضى بمدينة انطاكية .. وملازمه بالقسطنطينية الساكن بمحلة عاشق پاشا .. فى يوم السبت بعد العشاء من رجب المرجب لسنة ثمان عشر ومائة والف من هجرة من له العز والشرف)

Na početku se nalazi ime i pečati ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džino-zade — Džinić, 1207/1792) koji kaže da je rukopis kupio iz ostavine Hajri-zade (Hajrića), — te sadržaj koji je lijepo pisan crvenim mastilom u lijepo izrađenim okvirima.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade 1284/1867 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1292. ISTO **900.**

U rukopisu je zabilježeno: درر الحكام .

Primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno 105 lista).

L. 403; 21 × 15,5. *Ta'līq*, složen, pisan širokim perom, vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. List 157 ispisan je samo djelomično. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, različitog kvaliteta i debljine; neki listovi s početka i na kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, prva korica je izgubljena.

Prepisao Abū Bekr b. 'Abdullaṭīf-efendi, u petak mjeseca džumadel-ahira 1149/1736, — kako se to vidi iz donje dvije bilješke na završetku.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة فى يوم الجمعة من شهر جمادى الآخر لسنة تسع واربعين ومائة والف .. من يد الضعيف النحيف ابو بكر بن عبد اللطيف افندى)

Prema toj bilješci na rubu stranice nalazi se druga bilješka, napisana kasnije, u kojoj se kaže da je »sravnio, ispravio i čitao Abdullah b. Abdurrahman el-Kastamuni«.

Na završetku se nalazi prigodni perzijski stih, u kome prepisivač moli da mu se »uči Fatiha«. Na posljednjoj stranici je zaključna bilješka pisca, u kojoj je naveo datum pisanja djela.

Iz biblioteke Fejzijje medrese, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1293. ISTO **4421.**

Na zatvaraču korica nalijepljen je naslov:

هذا الكتاب شرح درر حكام (!)

L. 411; 29,5 × 18,5. *Nasẖ*, krupniji, pisan uvježbanom rukom. U pisanju ima grešaka. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Sulaymān b. Aḥmad, iz grada Delvina (Albanija), 10. šabana 1150/1737.

(وقد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة .. فى اليوم العاشر من شهر شعبان المعظم لسنة خمسين ومائة والف عن يد العبد المذنب .. سليمان بن احمد عن مدينة دلوينه – بلدة فى بلاد الالبان)

Na početku je zabilježeno nekoliko izreka na arapskom jeziku, i sadržaj.

1294. ISTO **1361.**

U rukopisu je naslov: كتاب درر الحكام . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 518; 19,5 × 14. *Ta'līq*, raznih vrsta, od različitih prepisivača. Osnovni tekst, samo u uvodu, pisan je crvenim mastilom, a poslije je podvučen crvenom linijom. Takvom linijom obrubljene su i stranice, izuzev prve dvije koje su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama listova, naročito s početka, ima glosa. Papir tamnobijel i bijel, različite debljine, margine nekih listova su otkinute; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća. Na početku se nalazi sadržaj. Uvakufio Salim-efendija Muftić.

1295. ISTO **3469.**

U rukopisu je zabilježeno: درر غرر

L. 444; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* i *nasẖ*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir tamnobijel i bijel, deblji; listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi jedna poučna izreka, bilješka s područja fikha, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ishak, pisar suda u Travniku) koji kaže da je rukopis dobio u posjed putem kupovine; zatim sadržaj i opet bilješke s područja fikha. Na naslovnoj strani su također bilješke s područja fikha, ime ranijeg vlasnika (Muhamed b. Mustafa), te kratka bilješka u kojoj se kaže da je rukopis vakuf za medresu Elči Hadži Ibrahim-paše (u Travniku — وقف بمدرسة ايلجى الحاج ابراهيم پاشا فى تراونيك).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1296. ISTO **4424.**

U rukopisu je naslov: كتاب درر الحكام . Ovo je druga polovina djela koja počinje poglavljem: كتاب البيوع , dok je prva polovina izgubljena.

L. 251; 24 × 16,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, neki listovi deblji; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj koji obuhvata i neka poglavlja kojih u ovom svesku nema. Na kraju se nalazi dulji kritički osvrt na neka mjesta u djelu. Početak toga je:

منها عبارة يصليا فى قوله : حتى اذا لم يصليا او صلى المسجود عليه غير صلوة التساجد لم يجز – فى باب صفة الصلوة والصواب الافراد بدل التثنية ومنها

Završetak je: من فوائد المولى النحرير الشهير يحيوى زاده

Zatim se nalazi jedan hadıs, bılješka s područja fikha, te izvaci iz raznih komentara o tumačenju pojmova: *kitāb*, *bāb* i *faṣl*.

1297. ISTO **1126.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: درر الحكام

L. 294; 22 × 16,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je dovršen 1241/1825.

(وقت التحرير سنة احدى واربعين ومائتين والف)

Prepisivač se nije potpisao, ali izgleda da je to Fejzullah-beg Dženetić iz Sarajeva, otac zavještača rukopisa.

Na početku se nalazi sadržaj pisan rukom prepisivača.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, sin Fejzullah-bega (evladijjet-vakuf), 23. ševala 1289/1872 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1298. ISTO **3494.**

U rukopisu je naslov stavljen kasnije: كتاب الدرر . Primjerak je nepotpun na kraju, nalazi se samo do početka poglavlja: كتاب الأيمان .

L. 226; 20,5 × 15. *Ta'līq*, sitniji i krupniji, od različitih prepisivača. U pisanju ima grešaka. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XIX stoljeća.

Na početku je sadržaj i bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Munla Mustafa Muderris-zade (Muderizović).

1299. Zbirka (مجموع) , 2 **751.**

L. 216 (207 + 9); 22 × 14,5. *Ta'līq*. Papir žućkast i bijel, deblji; povez poluplatneni, nov.

نقد الدرر

او

1. L. —207. حاشية الوانى على الدرر

Glosa prethodnom djelu *Dureru*. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa el-Wānī el-Wanqolī, umro 1000/1591.

GAL II, 226; S. II, 317.

Djelo je dovršeno 995/1586. Sadrži kratka objašnjenja koja je pisac dao prilikom tumačenja djela *Durer* svome sinu Pir Muhammedu, — kako to u uvodu kaže.

Početak:

الحمد لوليه والصلوة على نبيه .. فلما قرأ على الولد الاعز اعنى موهبة الله من لطفه الربانى

پير محمد بن محمد الوانى كتاب الدرر والغرر درسا فدرساً حررت ما لاح بقلبى وجال فى خلدى

شيئا فشيئا من دفع الشبهات

Pismo je vrlo lijepo, pisano širokim perom, rukom vještog prepisivača. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan, izrađen od zlata, na plavoj podlozi. Po rubovima nekih listova ima nešto superglosa.

Prepisao Muṣṭafa b. Pir Muḥammad, početkom šabana 1001/1592.

كتبه العبد الفقير .. مصطفى بن پير محمد عفا عنهما الملك الاحد فى اوائل شهر شعبان

المعظم من شهور سنة احدى والف

U njegovom ličnom, lijepo izrađenom pečatu, piše: مصطفى بن پيرى . To je, po svoj prilıci, unuk autora, a da li je to 'Azmīzāde, koji ima isto ime i koji je napisao glosu istom djelu, nije potpuno jasno, ali vjerovatno da jest.

2. L. 208—216. رسالة فى مبحث المفهوم

Rasprava o pravilima tumačenja šeriatskog teksta po smislu (*mafhum*). Napisao 'Abdulḥalīm Muḥammad Aḫīzāde al-Ḥanafī (kao pjesnik zvani Ḥalīmī), umro u Istanbulu 1013/1605. Gornji naslov risale je prema rukopisu. Inače, ovu risalu ne navode izvori koji su nam pristupačni, dok autora i druga njegova djela navode (v.

OM I, 228; GAL II, 444). Na naslovnoj strani nalazi se vlastoručna bilješka autora, koja glasi:

هذه رسالة علقتها على مبحث المفهوم بعون الله الحى القيوم فجائت بكرا تتجلى لخطابها
كالعروس وفريدة يرتاح اليها الارواح والنفوس وانا العبد الفقير الى الله سبحانه عبد الحليم محمد
الشهير باخى زاده .

Rad je posvećen nekom učenjaku i zaštitniku nauke, koga pisac u uvodu mnogo veliča i za koga kaže da je »učitelj našeg sultana«. Djelo je raspoređeno na uvod *(muqaddima)* i dva poglavlja *(mabhat)*.

Početak:

الحمد لله الحى القيوم الذى نطقت بكمال قدرته السنة كل منطوق ومفهوم .. اما بعد
فهذه عجالة علقتها على مبحث المفهوم وذكرت فيها ما وقع فى بيانه من الافاضل القروم مع
فوائد التقطتها اثناء المدارسة والمذاكرة .. واضفت اليها ما سنح بالبال .. فاهديتها الى جناب من
ملك رباع الفضائل طولا وعرضا .. سلطان العلماء الكرام معلم سلطاننا الحامى لحوزة الاسلام
.. وهذه الرسالة مرتبة على مقدمة فى عد انواع المفهوم وعلى مبحثين

Završetak je:

.. والحق ان دلالة ذكر الشىء على نفى ما عداه فى العقوبات ليس بامر مطرد بل له مقام
يقتضيه يشكل بيانه وضبطه ولكنه يعرفه اصحاب الاذهان السليمة والطباع المستقيمة هذا آخر
ما تيسر لنا من النقض والابرام فى هذا المقام بعون الله ذى الطول والانعام مع تراكم الامراض
والعلل بحيث ضاقت على الحيل والله المستعان ..

Pismo je veoma lijepo, različito od pisma u prethodnom djelu, složeno. Po rubovima nekih listova ima komentara koji su pisani sitno i lijepo, rukom istog vještog kaligrafa prepisivača.

Rukopis potječe iz kraja XVI ili početka XVII stoljeća. Čini se, da je primjerak prepisan za autora, sudeći po navedenoj bilješci na naslovnoj stranici, — ukoliko nije autograf.

Na početku pod t. 1 nalazi se ime ranijeg vlasnika (Sejid Ali b. Sejid Abdullah Abdulkuddūs-zade), koji kaže, da je rukopis kupio na javnoj dražbi iz ruke preprodavca (tellāla), za cijenu od 721(?).

(ثم اشتريت فى سوق السلطان عن يد دلال وانا افقر الورى سيد على بن سيد عبد الله
العريف بعبد القدوس زاده غفر لهما قيمت ٧٢١)

Ispod toga je njegov lični pečat. Po tom slijedi sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici, koja je polijepljena drugim listom, nalazi se bilješka s područja fikha, pisana crvenim mastilom, te ime ranijeg vlasnika (Hasan Hilmi b. eš-Šejh el-hadž Hasan-efendi, poslužitelj u Muradijji, 1174/1760 —

قد سلك فى سلك ملك الفقير حسن حلمى بن الشيخ الحاج حسن افندى الخادم
بالمرادية اوصله الله تعالى الى مرادات الدارين لسنة اربع وسبعين ومائة والف

Tu je i njegov lični pečat. Na naslovnoj strani, ispod nalijepljenog lista i na rubovima nekih listova koji su također polijepljeni, mogu se pročitati bilješke u kojima se kaže da je rukopis uvakufio es-Sejjid Muhammed Ali-efendi-zade.

(وقف مولاى السيد محمد بن على – وقف مرحوم على افندى زاده السيد محمد افندى)

1300. ISTO **4438.**

U rukopisu je neko kasnije, neznalački, zabilježio naslov: دوررك غوررك حاشى سى , a na l. 1^b zabilježeno je: حاشية درر الحكام
لملى محمد بن مصطفى الوانى

L. 355; 19,5 × 14. *Nasḫ* sitniji, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom, izuzev prve dvije stranice koje su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama nekih listova ima nešto superglosa, pisanih rukom prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst; listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz druge polovine XVII stoljeća.

Na početku, na neispisanom listu, nalazi se ime ranijeg vlasnika (Mustafa, 1111/1699), koji je zabilježio gore navedeni prvi, pogrešno napisani naslov. Na naslovnoj strani nalazi se kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufljen za medresu u Zvorniku. Ispod bilješke je mali lični pečat u kome je upisano ime zavještača i datum (Rašid, 1270/1853 — ايزورنيق مدرسه سنه
وقف توكلى على خالقه عبده راشد ١٢٧٠)

1301. ISTO **1561.**

U rukopisu je zabilježeno: الوانى على الدرر .

L. 322; 20,5 × 12. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama samo nekih listova ima nešto superglosa. Papir žućkast i bijel, glat; povez kožni, sa ornamentima na sredini korica, omotan u tanko zeleno platno koje je oštećeno upotrebom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha i druge, stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, sadržaj pisan rukom prepisivača, te imena ranijih vlasnika. U jednoj bilješci se kaže da je vlasnik rukopisa Ali-efendizade u Sarajevu, a da je djelo od njeg uzeo u naruč Ahmed-efendi Gazgani.

(سرايده على افندى زاده نك كتابيدر عاريت طريق اوزره يد بمزه واقع شد غفلت
مباش الحقير احمد افندى غزغانى)

Poslije toga je druga bilješka u kojoj se kaže da je rukopis kupio Muhamed Seid Hajri-zade, ranije kadija u Vidinu. U njegovom ličnom pečatu ispod toga je datum: 1140/1727 —

(اشتريت الفقير بعون الله الكريم محمد سعيد خيرى زاده القاضى بمدينة ودينه – ؟ –
فى الماضى – نائل فيض مجيد باد محمد سعيد – ١٤٠) .

Potom je rukopis kupio iz njegove ostavine Muhamed Baki Džino-zade, o čemu se nalazi bilješka na prvom zaštitnom listu. U ličnom pečatu ispod toga datuma je 1207/1792.

(استصحبه الفقير من مخلفات خيرى زاده محمد باقى جينوزاده غفر له) .

U jednoj oduljoj bilješci s područja fikha govori se o pobuni protiv sultana, u kojoj je isti ubijen, a u kojoj su učestvovali neki Jevreji, hrišćani i dio janičara, spahija i vojske, pa se postavlja pitanje ko je od njih najveći griješnik i krivac? Odgovor daje Ibrahim el--Lekānī, muftija Kaira (umro 1041/1632. Držimo da je ovdje riječ o pobuni za vrijeme mladog i poletnog sultana Osmana II /1618—1622/ i njegovoj tragičnoj pogibiji).

(ما قولكم رضى الله تعالى عنكم فى جماعة من الاشقياء وطائفة من زمرة الشياطين ..
من اليهود والنصارى جماعة من طائفة الجند من زمرة السپاه واليكيچريين وغيرهم من خذلة
العساكر والغواة الذين قاتلوا سلطان الاسلام والمسلمين .. وقتلوه بغير حق وخرجوا بالبغى عليه
.. الجواب .. رقمه بينان بيانه وبيان بنانه العبد الفقير .. ابراهيم اللقانى الحنفى المفتى بالقاهرة)

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade, 1284/1867 (v. bilješku na naslovnoj strani).

1302. حاشية عزمى زاده على الدرر **1506.**

Glosa *Dureru*. Napisao Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad 'Azmīzāde, umro 1040/1630. Glosa je poznata i lijepo primljena u naučnim krugovima.

GAL II, 226; ḤḪ II, 1199.

Početak u našem rukopisu, poslije besmele, je:

كتاب الطهارة قوله وانما وحّدها اى الطهارة الشرعية ولذا قال لانها فى الأصل

L. 279; 20,5 × 13. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Po rubovima nekih listova ima superglosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir žućkast, glat; povez kožni, popravljen, sa otiskom lijepih ornamenata na koricama.

Prepis je dovršen u Sarajevu, 1052/1642.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب لسنة اثنين وخمسين والف بمدينة سراى المحمية)

Na naslovnoj stranici nalazi se dio glose uvodu *Dureru*, što je pisano kasnije.

Uvakufio Ahmed Asim Mutevelić, »za medresu Husrevijju« u Sarajevu, 1269/1852 (v. bilješku i pečate na l. 2).

1303. ISTO **2174.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب عزمى زاده حاشية للدرر

Rukopis je raspoređen na dva dijela (džuza), u jednom svesku.

Na kraju prvog dijela (list 204) piše:

انتهى به النصف الاول من العزمية ويتلوه ان شاء الله تعالى كتاب البيع

a na početku drugog dijela (list 205) napisano je:

الجزء الثانى من الحواشى العزمية

L. 390; 20 × 14. *Ta'līq* jednostavan, pisan nevještom rukom. Po marginama samo nekih listova ima nešto bilježaka. Papir bijel, listovi po gornjem rubu, na kraju, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1082/1671.

(هذا آخر الحواشى العزمية للدرر ختم فى شهر ابتداء .. ربيع الاول سنة
الثان – ! – وثمانين والف تم)

Na početku se nalaze imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Ali b. Mahmud, Izzeti Salih, kadija u Bosna-Brodu, koji kaže da je rukopis kupio), te sadržaj. Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha, hadisa i datum smrti Munla Husreva.

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1304—1305. كشف رموز غرر الاحكام وتنوير درر الحكام 297, 298.

Glosa navedenom djelu *Durer al-ḥukkām*. Napisao 'Abdulḥalīm b. Pīr Qadem (Piš Qadem) b. Šayḫ Naṣūh b. Mūsā b. Muṣṭafā b. 'Abdulkerīm b. Ḥamza ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1089/1678.

GAL II, 226; OM I, 361.

Pisac je dugo godina predavao nauku fikha, naročito po djelima Munla Husreva, a ovu glosu dovršio je kao muderis medrese Aja Sofije 1060/1650.

Kompletan primjerak u dva lijepo opremljena sveska.

L. 281 (I) + 244 (II); 27 × 17. *Nasḫ* lijep, sitan, složen, pisan istom, vrlo vještom rukom u oba sveska. Sve stranice su obrubljene istom, vrlo vještom rukom u oba sveska. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama mnogih listova ima superglosa, pisanih sitno, istim lijepim rukopisom kao i tekst. Papir bijel, glat, zaštitni listovi prvog sveska ukrašeni su umjetničkim crtežima; povez kožni, ukrašen lijepim pozlaćenim ornamentima.

Svezak prvi (المجلد الاول) sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب البيوع. Naslov u rukopisu i na donjem prerezu listova je: عبد الحليم حاشية درر جلد اول

Početak:

الحمد لله الذى ارسل رسوله بالهداية والتوفيق واحكم بنيان شريعته بنهاية التهذيب والتحقيق

Na l. 1ᵇ nalazi se veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama, na zlatnoj i bijelo-modroj podlozi.

Na završetku je bilješka pisca, u kojoj on kaže da je ovaj prvi svezak dovršio 1047/1637.

(انتهى ما يتعلق بالدرر والغرر للاحكام بعون الملك العلام والحمد لله على الدوام والصلاة والسلام على خير الانام وعلى اصحابه الكرام يوم الجمعة عاشر ذى القعدة لسنة سبع واربعين والف يتلوه كتاب البيع)

Ispod toga je bilješka, pisana rukom prepisivača, o zavještanju zemljišta svojoj djeci.

Svezak drugi (الجلد الثانى) sadrži tumačenje od poglavlja كتاب البيوع do konca djela. Naslov u rukopisu i na donjem prerezu listova je: عبد الحليم حاشية درر جلد ثانى . Ovaj svezak, koji je napisan poslije dužeg vremena nakon završetka prvog sveska, ima poseban početak i uvod.

Početak mu je poslije besmele:

ان احسن ما يوشح به صدور السطور وايمن ما يفتتح به كل رق منشور .. حمد من جعل العلماء انجما للاهتداء

U vrhu prve stranice nalazi se također veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama na zlatnoj podlozi.

U uvodu pisac kaže, da je djelo dovršio u vrijeme, kada je živio i radio najveći učenjak toga doba, Muhamed Behāī b. el-Mevlā 'Abdul'azīz b. sultanul-ulema Sa'duddīn, koga on mnogo veliča i slavi.

(.. فى زمن اعلم العلماء فى زمانه .. شيخ مشايخ الاسلام مقتدى كافة الانام اعنى به مولانا واولانا محمد بهائى بن المولى عبد العزيز بن سلطان العلماء .. معلم سلطان الزمان سعد الدين)

Na kraju pisac kaže da je zabilježio svoju kratku biografiju, u kojoj navodi svoje radove, kao i to da je ovaj drugi svezak, nakon dulje stanke, dovršio u nedjelju sredinom mjeseca džumadel-ahira 1060/1650.

(والآن تيسر الاختتام بعون الملك العلام وقت الضحى يوم الاحد من اواسط جمادى الآخرة لسنة ستين والف)

Po tom je završio lijepom dovom.

Rukopis potječe iz druge polovine XVII ili iz XVIII stoljeća.

Na početku oba sveska nalazi se sadržaj, lijepo uokviren i pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija), zatim zabilješka pisana rukom prepisivača koja sadrži veoma povoljnu ocjenu ovog djela, datu od navedenog učenjaka, koga pisac glorifikuje u uvodu. Bilješka glasi

حسبى الله وحده وكفى لما طالعت فى هذا الكتاب اللائح منه الصدق والصواب فوجدته موافقا للقبول فى المعقول والمنقول وضعت عليه قلم الرضا ويراعة الارتضاء مبتهلا الى الله تعالى فى حق مؤلفه ان يمنحه من عيون عطاياه الزاخرة – فى الخط : الزاجرة وهو غلط – ومواهبه الفاخرة ما هو خير له فى الدنيا والآخرة كتبه محمد بهائى عفى عنه

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin, iz Sarajeva, godine 1931 (v. bilješku u rukopisu).

1306. بيان الفتاوى فى شرح الحاوى 370.

لعثمان بن على الكوه كيلونى

Komentar djelu *al-Ḥāwī aṣ-ṣagīr* s područja šafijskog fikha. Osnovno djelo napisao je Nağmuddīn 'Abdulġaffār b. 'Abdulkerīm al-Qazwīnī aš-Šāfi'ī, umro 665/1266, — a ovaj komentar 'Oṯmān b. 'Alī al-Kūhi-kīlūnī, iz IX/XV stoljeća.

GAL I, 394; Ḏail I, 206; Kairo I, 502.

Početak:

الحمد لله الذى شرّع الاحكام شريعة الى مشارع الاسلام والدين وفرّعها على اصول جعلها ذريعة الى نيل شرائف رتب الحق اليقين .. وبعد فيقول الفقير الى الله الغنى عثمان بن على الكوه كيلونى طالما الحّ علىّ زمرة من الاصدقاء .. ان اشرح لهم الحاوى فى الفقه المنسوب الى المولى الامام .. نجم الملة والدين عبد الغفار بن عبد الكريم القزوينى رحمه الله .. فاسعفتهم بطلبتهم واتفقت على كلمتهم وشرحت لهم شرحا يحلّل وجيز الفاظه ومبانيه .. وسمّيته ببيان الفتاوى فى شرح الحاوى

L. 259; 28,5 × 22. *Nasḫ*, starinski, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Mnogi listovi na početku (7—20) i na kraju (220—259) dopisani su kasnije drugim rukopisom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom, izuzev dopisanih listova na početku na kojima je podvučen crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima glosa. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi po rubovima dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao (dopisane listove na kraju) Maḥmūd b. Aḥmad b. Muḥammad al-Qazwīnī, bez oznake datuma i mjesta.

(تم الكتاب على يد العبد الضعيف .. محمود بن احمد بن محمد القزوينى)

Rukopis (glavni, osnovni dio) potječe iz XVII ili XVIII stoljeća, dok su dopisani listovi iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se krupno i lijepo napisan, ali pogrešan naslov (شرح الغزنوى على حاوى الطحاوى فى الفقه), te sadržaj. Na naslovnoj strani zabilježen je naslov, također pogrešno, što je ispravio M. Handžić u svojoj posebnoj bilješci. Tu su bile i bilješke sa imenima ranijih vlasnika koje su namjerno pobrisane.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1307. مهمات (المهمات فى العبادات) 2476.

لابن عجيزى البرغموى

Djelo o najvažnijim islamskim vjerskim pitanjima sa područja vjerovanja, pobožnosti i morala. Napisao Yūsuf Ḏelīlī b. Muṣṭafa b. Muḥammad Ibn 'Ağīzī al-Bargamawī, umro poslije 909/1503. Djelo je dovršeno navedenog datuma. Gornji, prvi naslov djela i ime autora su prema rukopisu. Drugi naslov je prema izvorima. Naslov u rukopisu, napisan crvenim mastilom, rukom prepisivača, glasi: كتاب المهمات من تأليف الفقيه الورع المعروف بذليلى البرغموى رحمه الله .

GAL, S. II, 692; AM II, 565.

Ismā'īl-paša (n. m.) i Ḥ. Ḫalīfa (II, 1915) pogrešno navode datum smrti autora, a ovaj posljednji pogrešno navodi i njegovo ime, zamjenjujući ga sa jednim kasnijim piscem. Djelo je jedna vrsta ilmi-hala (katekizma) opširnijeg obima, a posvećeno je sultanu Bajezidu II, sinu Muhameda II (umro 918/1512) — i rijetko djelo. Podijeljeno je na osam poglavlja. U uvodu se izričito kaže da je namijenjeno muškoj i ženskoj omladini (»učenicima i učenicama«).

Početak:

الحمد لله رب العالمين له ما فى السموات والارضين .. اما بعد فيقول العبد المذنب الضعيف .. يوسف الحقير النحيف الشهير بذليلى ابن مصطفى البرغموى ابن محمد المعروف بابن عجيزى .. لما قرأت الكتب المعتبرة من العلماء المهرة فعلمت ان المراد من خلق الانس والجن ان يعرفوا خالقهم .. فاردت ان ادون كتابا وابين فيه طريق معرفة الله وعبادته وتحصيل رضائه والاجتناب عن سخطه فجمعت هذا الكتاب على سبيل الاختصار .. وسمّيته بمهمات لكون مسائله مهمة للطالبين والطالبات .. وكسرته على ثمانية كتب .. وقع الاتمام بعون الله الملك العلام فى اواخر شوال سنة تسع وتسعمائة فى ايام پادشاه الاعظم .. سلطان بايزيد بن محمد خان

L. 251; 19 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani krupnije, vještom rukom, mjestimice vokalizovani. Na l. 1^b je naslov. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez originalni, kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Muḥammad b. Ilyās Furū'ī, u Tripolisu (Tarablos-garb, Tripoli, — glavni grad Tripolitanije, — sadanje Libije), 24. džumadel-ula 1007/1598.

(تم كتاب المهات بعون الله خالق البريات فى محمية طرابلوس غرب ... عن يد العبد الضعيف .... محمد بن الياس الشهير بفروعى ... فى ليلة اربع وعشرين شهر جمادى الاولى من شهور سنة سبع والف)

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježeno je da je neko uzeo ovo djelo u naruč od Mustafe Hadži Musa-zade (Hadžimusića). Ispod toga je vlastoručna bilješka Šejh Abdullaha Kaukčije koji kaže da je rukopis vlasništvo Hromića (Hromo-zade), a da ga je on uzeo od vlasnika u naruč. Na naslovnoj strani je, pored gore navedenog naslova, cijena knjige (250?), lični pečat nekog ranijeg vlasnika, bilješka s područja tefsira i nečije ime (Osman-efendi). Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača (فهرست كتاب مهات اينست)

U vrhu sadržaja je bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih Izzet Hromić koji kaže da je rukopis kupio). Na završetku je prigodni stih na turskom jeziku i dva otiska ličnog pečata prepisivača. U sredini okruglog pečata, koji je lijepo izrađen, je njegovo ime (بنده كاتب محمد), a oko imena su upisane riječi na perzijskom jeziku (بحق خاتم ختم نبوت مرابكشا خدايا باب حكمت). Na posljednjoj stranici je bilješka s područja fikha, pisana rukom prepisivača. Na posljednjem neispisanom listu je recept na turskom jeziku za neki lijek.

Uvakufio Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1308. تفصيل عقد الفرائد (الفوائد) بتكميل قيد الشرائد لابن الشحنه 309.

Komentar spjevu zvanom *Qayd aš-šarā'id*, ili *Manẓūmat Ibn Wahbān*, o fikhu. Osnovno djelo, koje sadrži dulji spjev o hanefijskom pravu, poznato pod nazivima: قيد الشرائد ونظم الفرائد , منظومة قيد الشرائد i المنظومة الوهبانية , ابن وهبان , sastavio ga je Amīnuddīn aš-Šayḫ 'Abdulwahhāb b. Aḥmad Ibn Wahbān al-Ḥanafī, umro 768/1366. To je spjev od 400 stihova na rimu »r« (*rā'iyya*). Ovaj komentar napisao je 'Abdulbarr b. Muḥammad Ibn aš-Šiḥna al-Ḥalabī, umro 921/1515.

GAL II, 79; ḤḪ I, 1865.

Početak kaside je: بدانا بالحمد لله اجدر

وماليس مبدوًا به فهو ابتر

Početak komentara:

الحمد لله محكم الشرع الشريف ومؤيده ورافع المذهب الحنيف ومشيّده .... وبعد فان القصيدة المرسومة بقيد الشرائد ونظم الفرائد .

To je, zapravo, prerada dosta opširnog komentara koji je napisao ranije sam autor spjeva (kaside).

L. 274; 26,5 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom, velikim dijelom vokalizovan. Tekst kaside pisan je crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan u bojama, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće (spomenak), na plavoj podlozi, i u sredini napisana besmela *sulusom*, bijelom bojom, na zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne, širom zlatnom i plavom linijom. Po rubovima listova s početka ima glosa. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi pri vrhu dohvaćeni su vlagom, ali pismo nije oštećeno; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Abdurraḥīm b. 'Abdulbāsiṭ b. Aḥmad ... al-Ḥanafī, u subotu 18. džumadel-ahira 967/1559.

(انتهى ما وجد منقولا من خط مؤلفه .... تم الكتاب المبارك بحمد الله وعونه ... على يد افقر عباد الله عملا واكثرهم خطأً وزللا عبد الرحيم بن الشيخ الصالح عبد الباسط بن احمد السلموى – ؟ – الحنفى ... وكان الفراغ من نسخه غرة يوم السبت المبارك ثامن عشر شهر جمادى الآخر المندرج فى سلك شهور سنت سبع وستين وتسعمائة) .

Na prvom zaštitnom listu je naslov osnovnog djela, napisan kasnije, te bilješka Mehmeda Handžića o ovom rukopisu. Na naslovnoj strani nalazi se poučni stih na perzijskom jeziku i nečitljiv lični pečat. Na rubu lista 273 su tri lična pečata, u kojima su upisana imena: Hasan i Muhamed, i datumi: (10)81/1670. i (1)108/1696. Na margini, pri dnu posljednje stranice, nalazi se lijepo pisana bilješka, u kojoj neki raniji vlasnik kaže da mu je ovu knjigu poklonio »pobožni Šaban-efendija, knjižničar u el-Azheru, kad je dotični (vlasnik) učio osnove arapskog jezika«. Datum i ime ovog vlasnika nisu označeni. Držimo da je to bio neki naš student na el-Azheru, koji je kasnije rukopis donio u našu domovinu.

(قد اهدى لى هذا الكتاب من كان بمنزلة استاذى وشيخى حين قراءة بعض مقدمات العربية اورع خلق الله شعبان افندى خازن الكتب بجامع الازهر متعنا الله بحياته وافاض علينا بركات دعواته) .

Po tom se nalazi odulja bilješka s područja fikha.
Iz Kantamirine biblioteke.

1309. ISTO 567.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح منظومة ابن وهبان لعبد البر ابن الشحنه .

L. 236; 27 × 18,5. *Nasḫ* sitniji, starinski, pisan širokim perom, vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice, izuzev prve dvije, obrubljene su sa dvije crvene linije. Po rubovima mnogih listova ima kratkih bilježaka u vezi sa tekstom. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi, naročito s početka, dohvaćeni su vlagom, ali pismo nije oštećeno; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Maḥmūd b. Abu'l-Ḥasan b. Šamsuddīn b. Nūruddīn b. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʿAlī al-Maḥallī aš-Šāfiʿī, 21. safera 975/1567.

(وكان الفراغ من كتابة هذه النسخة فى الحادى والعشرين من صفر الخير سنة خمس وسبعين وتسعمائة على يد كاتبه .. الفقير محمود بن ابى الحسن بن شمس الدين بن نور الدين بن محمد بن محمد بن محمد بن على المحلى الشافعى غفر الله ذنوبه ..) .

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika (Zekerija b. Bajram, koji kaže da je rukopis kupio . . ., u džamiji Sultan Muhamed-hana, 980/1572; Sunullah); bilješka koja sadrži naslov djela, te dvije fetve. Na slijedećem listu je sadržaj, lijepo i krupno napisan, i nekoliko fetvi na turskom jeziku koje je dao muftija Ebus-Su'ūd. Na naslovnoj strani je naslov, kasnije stavljen, i dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika, od kojih je prva namjerno zamrljana i pobrisana, a u drugoj se može pročitati ime: Fehmi Omer b. Sadik, svrgnuti kadija Duvna, 1186/1772. Ispod toga je njegov lični pečat.

1310. الذخائر الاشرفية فى الالغاز الحنفية 1120.

Djelo o hanefijskom fikhu, izrađeno u obliku zagonetki *(elgāz)*, datih pod naslovima: مسئلة – فالجواب . Napisao komentar prethodne kaside ʿAbdulbarr b. Muḥammad Ibn aš-Šiḥna, umro 921/1515.

GAL II, 83.

Početak:

الحمد لله كشف بالعلماء كل مشكل وملغز واوضح بالفقهاء كل عويص ومتشابه ومميز

L. 80; 20,5 × 15. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom, zbog čega je pismo na dotičnim mjestima oštećeno; povez polukožni.

Na završetku se nalazi bilješka koju je prepisivač naveo kao bilješku autora, a u kojoj se kaže da je djelo dovršeno 994/1585.

(قال المؤلف رحمه الله تعالى كان الفراغ من تاليفه فى شهر جمادى الآخرة من شهور سنة ٩٩٤ – ١٤ –)

Prema tome, slijedilo bi da je pisac bio živ toga datuma, a da je gore navedeni datum smrti netačan. Međutim, taj datum naveden je u svim izvorima koji su nam pristupačni. Zato držimo da je prepisivač pogrešno napisao ovaj datum u bilješci, tako što je, vjerovatno, zabilježio datum svoga prepisa mjesto datuma završetka djela koji je pisac bio stavio. Datum pisca pak, na kraju gornje bilješke, mogao bi biti: 894/1488, što nam se čini najispravnije.

Iz svega navedenog zaključujemo da ovaj prepis potječe iz druge polovine XVI stoljeća (tj. iz godine 994/1585).

Na naslovnoj strani nalazi se naslov djela, te bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed Emin Isazade; Ahmed-efendi b. el-hadž Muhamed, koji je, među ostalim knjigama, uvakufio i ovaj rukopis, što je zabilježio njegov sin koji se nije potpisao. — خط بثو والد ماجد كثير المحامد احمد افندى ابن الحاج محمدك كتب موقوفه سندندر

Ispod ove bilješke nalazi se lični pečat u kome se može pročitati ime: Abdulkadir b. Kamil. Po tom je zabilježeno na našem jeziku da je rukopis kupljen za ovu biblioteku od Numan-efendije Bajraktarevića u Sarajevu za 20 dinara, prije drugog svjetskog rata. Na kraju je prigodni stih, napisan rukom prepisivača, i navedeni lični pečat. Na posljednjoj neispisanoj stranici zabilježeno je na arapskom jeziku da je rukopis čitao Jahja eš-Šehavi el-Hanefi, 1029/1619 —

الاسعاف فى احكام الاوقاف
1311. 3124.

طالع فيه يحيى الشهاوى الحنفى سنة ١٠٢٩

Djelo o zavještanju (vakufu) što ga je napisao Burhānuddīn Ibrāhīm b. Mūsā b. ʿAlī at-Ṭarābulusī al-Ḥanafī, umro 922/1516.

GAL II, 83; S. II, 95.

Naslov na rukopisu, napisan rukom prepisivača, glasi:

كتاب الاسعاف فى احكام الاوقاف على مذهب ابى حنيفة النعمان تأليف الشيخ الامام العلامة برهان الدين ابراهيم بن الشيخ العالم شرف الدين موسى بن الشيخ على الطرابلسى الحنفى .

Djelo je prerada i sinteza dvaju ranijih djela s ovog područja, što su ih napisali: Hilāl b. Yaḥyā b. Muslim ar-Re'ỳ al-Basrī (umro 245/859) i Aḥmad b. 'Amr Abū Bakr al-Ḫaṣṣāf (umro 261/874), uz neka pitanja i pravila, koja je dodao autor, kako to on sam u uvodu kaže.

Početak: الحمد لله الذى خلق الانسان فى احسن تقويم

L. 173; 16 × 12,5. *Nasḫ* starinski, krupniji, pisan vještom rukom u proredu. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel (potamnio od duge upotrebe); povez kožni, oštećen.

Prepisao za sebe Muḥammad b. Muḥammad al-Gazzī al-Ḥanafī, u petak 25. zul-hidže 1003/1594, kako se to vidi iz jedne bilješke na naslovnoj stranici i one na završetku.

(مالكه كاتبه الفقير الى لطف ربّه الحقّ الحقير محمد بن محمد الغزى الحنفى – تم الكتاب بعون الله وحسن توفيقه فى يوم الجمعة المبارك خامس عشرى ذى الحجة الحرام ختام سنة ثلاث بعد الف غفر الله لكاتبه)

Iz bilješke drugog vlasnika vidi se da je navedeni prepisivač i prvi vlasnik bio jedan od egipatskih muftija toga doba.

Na početku se nalazi sadržaj, bilješka s područja vakufa i stihovi tesavvufskog smjera. Na naslovnoj stranici je gore navedeni naslov, kratka biografija dvaju gore navedenih starijih pisaca o vakufu, te bilješke sa imenima ranijih vlasnika. Iz tih bilježaka vidi se da je rukopis bio u posjedu nekoliko egipatskih muftija. (Imena vlasnika, poslije prvog navedenog vlasnika — prepisivača, su: Muhamed Ebun-Nasr b. Ebu Bekr el-Halebi Ibn el-Hakim, koji kaže, da je rukopis kupio iz ostavine umrlog prepisivača; Abdurrahim b. Jahja . . . el-Hanefi; Ahmed el-Emini?; es-Sejid Ahmed el-Muršidi el-Hanefi, muftija u Egiptu. —

ملكته شراء من تركة كاتبه الفاضل المرحوم محمد الغزى احد المفتين بمصر المحروسة حرره محمد ابو النصر بن ابى بكر الحلبى الشهير بابن الحكيم ، – انتقل من فضل الله على عبده الحقير .. عبد الرحيم بن يحيى .. الحنفى ، – ثم ملكه العبد الفقير احمد الامينى ، – ثم ملكه الفقير السيد احمد المرشدى الحنفى المفتى بالديار المصرية

U vrhu iste stranice je ime »Ali Čauš« i iznos nekog računa (4.000), te jedan kraći hadis. Na kraju, na rubu posljednje stranice, neko je zabilježio, bez potpisa, da je pročitao ovaj primjerak do kraja. Na završetku je prigodni stih, napisan krupnije, crvenim mastilom, rukom prepisivača.

1312. Zbirka (مجموع) . 3 **2449.**

L. 31; 20 × 14,5. *Nasḫ*, starinski i noviji, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez papirni, nov.

1. L. 1—9. شرح البسملة والحمدله

لابى يحيى زكريا الانصارى

Rasprava o tumačenju *besmele* i *hamdele*. Napisao Abū Yaḥyā Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1520.

GAL II, 99.

Naslov u rukopisu je:

كتاب شرح البسملة لشيخ مشايخ الاسلام .. زين الملة والدين ابو يحيى زكريا الانصارى الشافعى تغمده الله برحمته واسكنه فسيح جنته

Početak:

قال سيدنا ومولانا قاضى القضاة .. ابو يحيى الانصارى الشافعى .. الحمد لله على ما تفضل به من نعائه .. وبعد فهذه مقدمة على سبيل الاختصار فى الكلام على البسملة والحمدله

Na kraju ove risale govori se o vjerovanju.

Listovi su dohvaćeni vlagom, ali pismo nije oštećeno. Bilješka sa datumom na završetku nije dovršena.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

2. L. 10—26. الانتصار والترجيح للمذهب الصحيح مذهب ابى حنيفة النعمان

Naslov u rukopisu je:

كتاب الانتصار والترجيح للمذهب الصحيح مذهب امام الائمة ابى حنيفة النعمان رضى الله عنه وارضاه تأليف الحافظ الفقيه شمس الدين ابى المظفر يوسف بن قزاوغلى (وعند ابن خلكان قزغلى) بن عبد الله التركى البغدادى

Risala o odbrani i prednostima hanefijske pravne škole (mezheba). Napisao Abu'l-Muzaffar Šamsuddīn Yūsuf b. Qizoglu b. 'Abdullāh al-Bagdādī Si'bṭ Ibn al-Gauzī, umro 654/1256.

AM II, 554.

الحمد لله الذى فضلنا على كثير ممن خلق تفضيلا وميزنا بالعقل والعلم وكملنا تكميلا .. وبعد فانه لما سارت الركبان فى البلدان .. باظهار التمسك والتنسك بمذهب ابى حنيفة النعمان من

Početak:

المولى الملك العادل .. ابى موسى عيسى بن المولى الملك العادل .. ابى بكر محمد بن ايوب بن شادى خليل امير المؤمنين .. جرأنى ذلك على ان ألّفت له كتابا وبوبته ابوابا وسميته الانتصار والترجيح للمذهب الصحيح

Rad pod gornjim ili sličnim naslovom pripisuje se i drugim autorima (v. ḤḪ I, 173).

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

3. L. 27—31. رسالة فى ايمان فرعون

للجلال الدوانى

Risala o ispravnom vjerovanju Musaova Faraona. Napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. Pisac ovdje zastupa mišljenje, da su Faraonovo vjerovanje i pokajanje *(iman i tevba)*, iako »u zadnjem času«, primljeni kod Boga. To njegovo mišljenje pobijao je 'Alī Qārī. Rad je, uglavnom, tumačenje 90. ajeta u suri Junus (قال آمنت انه لا اله الا الذى آمنت به بنو اسرائيل... وانا من المسلمين).

GAL II, 217; S. II, 307; Kairo I, 50.

Početak:

الحمد لله قابل توبة عبده اذا تاب .. أما بعد فقد سألنى من اجابته علىّ فرض عين .. ان اكتب على قوله تعالى قال آمنت .. الآية

Prepisao pod tačkom 2 i 3 Mehmed Handžić u Kairu, za vrijeme studija na el-Azheru, 1347/1928.

(تمت بحمد الله وعونه على يد افقر العباد محمد بن محمد بن محمد الخانجى البوسنوى ليلة الثلاثاء عشرين رجب سنة ١٣٤٧ بمصر القاهرة – نقلا عن نسخة بخط يد احمد بن محمد الغنيمى الخزرجى الشافعى)

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalaze se, ispod naslova, nazivi risala koje su s ovom činile jednu zbirku, a kojih sad nema.

(ويليه رسالة : سؤال وجواب فى مسائل شتى غريبة جدا ، – ويليه ارجوزة فى فتنة القبور والسؤال للجلال السيوطى ، – ويليه فتح الغفور بشرح منظومة القبور للسبكى).

Tu su i imena ranijih vlasnika, od kojih su dva namjerno brisana, ali se mogu pročitati (Muhamed b. Mustafa, Sulejman b. Abdullah, Jahja Ali-efendizade). Na naslovnoj stranici pod t. 2 nalazi se kratka biografija autora, prepisana rukom prepisivača.

1313. ادب الاوصياء 1545.

Djelo o sudskom postupku u starateljskim poslovima i starateljstvu nad malodobnom siročadi. Napisao Maulā 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ğamālī al-Ḥanafī, umro 931/1525. To je 'Alī-efendi Zenbīlī šejhul-ıslam.

GAL II, 431; Kairo I, 400; ḤḪ I, 45.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije, prema Hadži Halifi: كتاب ادب الاوصياء فى الفروع للمولى على بن احمد بن محمد الجمالى الحنفى الرومى المتوفى سنة ٩٣١. Pisac je djelo sastavio za vrijeme svog sudovanja u Mekki i rasporedio ga na 32 poglavlja *(faṣl)*. Neki izvori navode da je pisac ovog djela njegov sin Fuḍail (v. GAL, S. II, 641 i 645; Mu'ğam I, 712).

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على افضل الانبياء والمرسلين .. وبعد فهذا كتاب الاوصياء الذى جمعته فى بلد الله الحرام حيث ابتليت فيه بقضاءه سبحانه بفصل الخصام خصوصا الواقع بين الاوصياء اللئام والضعفاء القاصرين من الايتام

L. 112; 20,5 × 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na kraju ima nekoliko neispisanih lista. Papir bijel, čvrst; povez kožni, ukrašen ornamentima.

Prepisao Ibrāhīm Ṯānīzāde, početkom šabana 1071/1660.

(تم بحمد الله وعونه وحسن توفيقه فى غرة شعبان المعظم السنة احدى وسبعين والف عن يد ابراهيم المدعو بثانى زاده)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sitno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da naprama hanu u Čebedžijama (Sarajevo) ima neki Jevrejin, ortak?. Ispod toga je krupnije pisana bilješka, u kojoj Šejh Abdullah Kaukči-zade (Kaukčija) kaže da je ovaj rukopis vlasništvo Hromo-zade, a da ga je on uzeo od njeg u naruč. Na slijedećoj stranici je kratka bilješka u kojoj neko (bez potpisa) kaže da je rukopis kupio od knjižara nekog Hadži Alije. Zatim, na slijedećem neispisanom listu, ima ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Osman Sirrizade, muderis u Mustafaginoj medresi). Na naslovnoj stranici je gore navedeni naslov, te vakufski pečati Hromo-zade i ove biblioteke.

Uvakufio Hromo-zade.

1314. مخزن الفقه للاماسى 604.

Djelo o fikhu, što ga je napisao Mūsā b. Mūsā al-Amāsī, Ḫāzin al-kutub, umro 938/1531.

GAL II, 431; ḤḪ II, 1639.

Djelo je sabrano i sastavljeno iz deset fikhskih djela koja pisac navodi u uvodu i za koja je uzeo znakove (kratice) početna slova njihovih naziva, a od tih početnih slova ovih izvora sastavio naslov svoga djela, koje je, kako kaže, napisao na nagovor istanbulskog muftije.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد سيد المرسلين .. يقول العبد المذنب الناسى موسى بن موسى الاماسى .. لما اشار لى من هو سيد سادات الزمان .. المفتى فى الروم من قبل مفخر آل عثمان السلطان بن السلطان بايزيد بن محمد بن مراد خان

L. 168; 25 × 16. *Nasḫ* lijep, pisan veoma vještom rukom, mjestimice vokalizovan. U vrhu prve stranice nalazi se jednostavan unvan. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir žućkast i bijel, glat; nekoliko lista u sredini oštećeno je crvotočinom; povez kožni sa utisnutim ornamentima na koricama, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. 'Omar, u noći uoči ramazana 1074/1663.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب .. على يد العبد الضعيف .. محمد بن عمر .. فى ليلة رمضان المبارك سنة اربع وسبعين والف)

Na početku su lijepo nacrtani okviri za sadržaj, koji nije napisan. Na naslovnoj stranici nalaze se imena i lični pečati ranijih vlasnika (Hadži Ibrahim b. Halil, 1151/1738; Muhamed Seid Musāzāde, ranije kadija u Zvorniku; Hadži Mustafa, kadija). Tu je i stari i noviji pečat ove biblioteke. Na završetku je prigodni stih, napisan rukom prepisivača, a sastavljen turskim i arapskim jezikom pomiješano:

(يالهى بن كناهكار انت علام الغيوب
عيبمى يوزيمه اورمه انت ستار العيوب)

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija, sin Vejsil-efendin u Sarajevu (v. bilješku u rukopisu).

1315. كتاب فى الفقه 509.

ناقص فى آخره

Djelo o fikhu, nepoznato, od nepoznatog pisca. U rukopisu, na naslovnoj stranici, zabilježen je kasnije naziv: كتاب نهاية , a na donjem prerezu: المجلد الاول من النهاية للفتاوى . U rukopisu, koji je nepotpun na kraju, nema nikakvih podataka. Prema navedenom, moglo bi biti da je ovo djelo: النهاية فى الفروع لملا عرب الواعظ , što ga je napisao Muḥammad b. 'Omar b. Ḥamza Munla 'Arab al-Wa'iẓ, umro 938/1531 (v. ḤḪ II, 1989).

Početak je:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلاة على رسوله محمد وآله الطيبين الطاهرين .. كتاب الطهارة عن الحدث لا تجوز الا بالماء عند القدرة او التراب عند العجز عنه بالنص فيها ويجوز بنبيذ التمر الرقيق غير المشتد الذى يحل شربه لقوله عليه السلام ليلة الجنّ تمرة طيبة وماء طهور ويشترط النية فيه لانه بدل كالتيمم .

L. 173; 26,5 × 18. *Ta'līq*, veoma lijep, krupniji, pisan rukom vještog kaligrafa, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom samo mjestimice. Papir žućkast i bijel; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku je nesiguran naslov, kasnije napisan, zatim sadržaj, također kasnije napisan, bilješke s područja arapskog jezika, te imena ranijih vlasnika (Hadži Ubejdullah Zuhdī; Hadži Ahmed b. Fadlullah . . ., 1134/1721; Omer b. Ali b. Ahmed el-Hadži Hasan-zade Budinevī — iz Budima; u njegovom ličnom pečatu upisan je datum: 1193/1779).

Iz biblioteke Hasan-efendi Bojo-zade (v. pečat u rukopisu).

1316. Zbirka (مجموع) . 28 1702.

(رسائل كمال پاشازاده وغيرها)

Zbirka rasprava o raznim pitanjima — vjerskim, šeriatsko-pravnim i sa područja arapskog jezika, — što ih je većim dijelom obradio Kemal-pašazade (Aḥmed b. Sulaimān Ibn Kemal-paša, umro 940/1533). Svezak sadrži i neke druge rasprave, od drugih autora. Gornji naslov je prema rukopisu. Za sve risale, kod kojih o piscu nije ništa rečeno, držimo da im je pisac Ibn Kemal-paša.

L. 184; 19,5 × 11,5. *Ta'līq* u znatno većem dijelu zbirke, lijep, sitan, složen, pisan veoma vještom rukom, i pri kraju zbirke *nasḫ*, od drugog prepisivača. U pisanju ima grešaka. Istaknute riječi podvučene su na nekim mjestima crvenom crticom, a na mnogim mjestima izostavljeni su dijakritički znakovi. Papir tamnobijel, čvrst, listovi su djelomično dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—43. فريدة التحرى – (رسالة الفرائد)

Rasprava o tumačenju pojedinih pitanja *(ferīde)* iz raznih područja islamskih i arapskih znanosti. Prvo poglavlje je: – فريدة التحرى (o ispitivanju, istraživanju, npr., kible, u vezi sa namazom, istine u nauci itd.). Pisac rasprave nije naveden, ali držimo, da je to Ibn Kemal-paša.

AM I, 142.

Početak:

فريدة – التحرّى هو فى اللغة طلب احرى الامرين واولاهما وفى اصطلاح الشرع عبارة تقع على طلب احق الامرين واوليهما بغالب الرأى عند تعذّر الوقوف على حقيقته عند اشتباه القبلة

U raspravi se nalaze poglavlja pod naslovima:

سانحة قدسية – لائحة قدسية – تتمة – فائدة – تعليقة

Završetak:

فان قلت فما وجه قولهم شريك البارى ممتنع قلت ستقف على وجهه فى موضعه ... تذنيب فالصواب تفريع على ما تقدم فى التقسيم ان يقال المفهوم مع قطع النظر عن الغير اما ان يقتضى الوجود اولا والاول الواجب لذاته والثانى اما ان يقبله اولا والاول الممكن لذاته والثانى الممتنع تمت الرسالة

2. L. 44—45. رسالة فى نسبة الجمع

Rasprava s područja arapske sintakse, o građenju posvojnog pridjeva od oblika množine.

GAL II, 452; S. II, 671; Ahlwardt VI, 202.

Početak:

الحمد لوليّه والصلاة على نبيه وبعد فهذه رسالة فى نسبة الجمع اعلم ان الجمع لا ينسب اليه الا اذا لم يكن له واحد اصلا كالاعرابىّ

3. L. 45—64. (رسالة فى انواع الدلالات)

Rasprava s područja arapske stilistike, o nijansama u značenju riječi, izraza i pojmova.

Početak:

تمهيد وتقسيم لما كان مدار البلاغة من جهة البيان على التمكن من ايراد المعنى الواحد فى طرق مختلفة بالزيادة فى وضوح الدلالة عليه والنقصان

Završetak:

.. قال صاحب الكشاف الاذن الرجل الذى يصدّق كل ما يسمع ويقبل قول كل احد سمى الجارحة التى هى آلة السماع كان جملته اذن ونظيره قولهم للربيئة عين وقال الامام البيضاوى يسمع كل ما يقال له ويصدّقه سمى الجارحة كانه من فرط استماعه صار جملته آلة السماع كما سمى الجاسوس عينا لذلك

4. L. 66—68. رسالة فى تعليم الامر فى تحريم الخمر

لابن كمال پاشا

Rasprava o zabrani alkohola u Kur'anu. Rukopis je nepotpun na kraju.

ḤḪ I, 425; AM I, 141

Početak:

الحمد لله الذى انزل الاحكام على وجه الاحكام مشتملة على الحكم والفوائد وبين الحلال والحرام .. وبعد فهذه رسالة معمولة فى تعليم الامر فى تحريم الخمر فنقول

5. L. 69—75. رسالة فى البعث والحشر

فى اولها خرم

Rasprava o proživljenju i sudnjem danu, nepotpuna s početka. Prvo poglavlje ovdje je:

الآية السادسة فى سورة المؤمن فاذا نفخ فى الصور فلا انساب بينهم يومئذ ولا يتسائلون فاذا نفخ فى الصور يعنى البعث والنشور

Napisao Ibn Kemal-paša (v. AM I, 141).

6. L. 75—78. رسالة البشرى

Rasprava o poslanstvu Muhameda alejhisselam. Napisao Ibn Kemāl-paša. U rukopisu je naslov: هذه رسالة البشرى لمولانا ابن كمال پاشا. Osnova je rasprave jedan hadis koji se odnosi na to pitanje.

AM I, 141.

Početak:

الحمد لله خالق البشر رازق الحشر والصلوة على سيد البشر البشير المبشر .. وبعد فهذه رسالة فى شرح قوله عليه السلام سأخبركم باول امرى دعوة ابراهيم وبشارة عيسى ورؤيا امى .. اخرجه احمد بن حنبل

7. L. 78—83. تذكرة

Rasprava sufijskog pravca o Božanskom svjetlu i o putu ka Bogu i predanosti njemu, napisana na arapskom i perzijskom jeziku.

Čini se da je rađeno po uzoru djela تذكرة الخواص od Muḥyiddīn Ibn al-'Arabi (umro 638/1240).

Početak:

هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلا بدانكه وجود واجب تعالى وتقدس نور محض است الله نور السموات والارض

Završetak:

.. ثم ان فيه شيئا آخر وهو انه استدل بالآية المذكورة ولا دلالة فيها على (ما) توهّمه انما دلالتها على ان له تعالى صفات متكثرة واما ان تلك الصفات معلولاته فلا دلالة فيها عليه ولا اشارة تمت الرسالة

8. L. 83—88. رسالة فى التغليب

Rasprava s područja arapske stilistike o specijalnom načinu izražavanja zvanom *taglib*. Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة معمولة فى تحقيق التغليب للمولى الفاضل ابن كمال پاشا

Napisao Ibn Kemal-paša.

GAL II, 452,^{114}; S. II, 672.

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه وبعد فهذه رسالة معمولة فى تحقيق التغليب

9. L. 88—97. رسالة فى بيان العقل

Rasprava o važnosti i značaju razuma. U rukopisu je naslov:

هذه رسالة معمولة فى بيان العقل

GAL II, 451,^{85}; Ahlwardt IV, 552.

Početak:

الحمد لله الذى خلق الانسان وعلّمه البيان وفضله على سائر الحيوان بادراك بديع العقل

10. L. 97—100. رسالة فى بيان حقيقة الربا

Rasprava o kamati. Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة فى بيان حقيقة الربا لمولانا

Napisao Ibn Kemal-paša.

GAL II, 451,^{70}; S. II, 670,^{80}.

Početak:

الحمد لله الذى احلّنا مقام الكرامة فى دار التكليف واحلّ لنا البيع وحرّم الربا .. وبعد فهذه رسالة معمولة فى بيان حقيقة الربا

11. L. 100—103. رسالة فى بيان احوال الشهداء

Rasprava o stanju i sudbini mučenika poginulih za vjeru (šehida). Napisao Ibn Kemal-paša.

GAL, S. II, 669,^{38}.

Početak:

الحمد لوليّه والصلاة على نبيه وبعد فهذه رسالة فى تحقيق القول بان الشهداء احياء فى الدنيا فنقول

12. L. 103—108. رسالة الغيب

Rasprava o nepoznatim i nedokučivim stvarima za čovjeka. Prepis nije dovršen.

GAL II, 451,^{74}; S. II, 670.

Početak:

الحمد لله عالم الغيب والشهادة منه الابتداء واليه الاعادة ..

13. L. 109—111. فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Rasprava s područja arapske stilistike o izražavanju u prenesenom smislu *(isti'ara — medžāz)*. Napisao (Hāšim) Abu'l-Qāsim al-Layṯī as-Samarqandī, umro oko 888/1483 (v. I, 238 i 417 i ovdje 884,^{3}).

14. L. 111—113. الرسالة الحرفية
للسيد الشريف

Rasprava o odnosu, vezi *(nisbet)* u rečenici. Naslov je prema rukopisu. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

GAL II, 216; S. II, 306.

Početak:

اعلم ان نسبة البصيرة الى مدركاتها كنسبة البصر الى محسوساته وانت اذا نظرت فى المرآة وشاهدت صورة فيها فلك هناك حالتان .. فقس على هذا المعانى المدركة بالقوى الباطنة

15. L. 114—123. رسالة فى بيان تلوين الخطاب
لابن كمال پاشا

Rasprava iz područja arapske stilistike o raznim načinima izražavanja od Ibn Kemāl-paše.

GAL II, 451,^{79}; S. II, 670.

Početak:

الحمد لله الذى انزل الكتاب تبيانا وجعل الخطاب الوانا ..وبعد فهذه رسالة مرتبة فى
بيان تلوين الخطاب

16. L. 124—130. رسالة فى بيان احوال الضمائر

Rasprava o upotrebi ličnih zamjenica u arapskom jeziku.

GAL II, 453,^{118}.

Početak:

الحمد لله الذى تولى السرائر ووقف على الضمائر وبعد فهذه رسالة رتّبناها فى دفع ما
يتعلق بالضمائر من الاوهام الدائرة

U dnu lista 130^{b}, po završetku gornje risale, nalazi se samo naslov i početak druge risale (رسالة فى بيان زيادة الوجود على الماهية) , koja nije napisana. Autor joj je Ibn Kemal-paša.

GAL II, 450,^{22}; Ahlwardt II, 539; Spaho, 65.

Listovi 131—143, određeni za nju, ostali su neispisani. (Početak joj je: الحمد لله ملهم الصواب لذوى الالباب).

17. L. 144—150. حاشية على تفسير الزمخشرى لسورة الفتح

Glosa Zamahšerijinom komentaru početka sure *al-Fatḥ* od nama nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى قوله وقد نزلت مرجع رسول الله صلى الله عليه
وسلم كان ذلك فى ذى القعدة سنة ست من الهجرة الشريفة والفتح فى شهر رمضان سنة ثمان
قوله عدة له بالفتح هذا على رأى اهل السنة ظاهر لانه اخبار بايجاد الفتح وتحصيله لرسول الله
ﷺ قبل وقوعه

Ovakve glose pisali su al-Maula Abu's-Su'ūd, Ibn Kemal-paša i još neki pisci (v. ḤḪ II, 1480—81).

Listovi 151—152 su neispisani.

18. L. 153—157. رسالة فى بيان التضمين

Rasprava s područja arapske stilistike, o specijalnom načinu izražavanja, zvanom *taḍmin*.

GAL, S. II, 673,^{150}.

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه وبعد فهذه رسالة فى التضمين اعلم ان فى لسان العرب
تضمينات نبّهوا عليها اصحاب الادب ومن جملتها انهم يقصون

19. L. 158—161. رسالة فى بيان من التبعيضية

Rasprava s područja arapske gramatike, o upotrebi prijedloga *min* za označavanje jednog dijela, »*teb'iḍ*« neke cjeline.

GAL II, 453,^{114}; S. II, 672.

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه اعلم ان البعضية المعتبرة فى من التبعيضية هى البعضية فى
الاجزاء لا البعضية فى الافراد على خلاف التنكير

20. L. 161—162. رسالة فى قدرة الله واختياره

Rasprava o Božijoj moći i volji. Naslov u rukopisu je:

رسالة فى تحقيق ان ما يصدر بالقدرة والاختيار

GAL II, 452,^{84}.

Početak:

الحمد لله القادر المختار والصلاة على سيد الاخيار محمد سيد الابرار .. وبعد فهذه رسالة
فى تحقيق ان ما يصدر بالقدرة والاختيار

21. L. 163—165. رسالة فى علوم الحقائق وحكمة الدقائق

Rasprava o saznanju istine o čovjeku i Bogu, sufijskog smjera, od Ibn Kemal-paše.

GAL II, 451,^{60}.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الموجودات على وجوده دليلا واضحا للسائرين الى جنابه الاقدس
سبيلا .. وبعد فهذه الرسالة الشريفة فى علوم الحقائق وحكمة الدقائق

22. L. 165—167. رسالة فى علم آداب البحث

Rasprava o disputaciji. Napisao Ibn Kemal-paša.

Ahlwardt IV, 545; GAL II, 451,^{63}.

Početak:

الحمد لله لمن حفظ المؤمنين من الخطأ والخلل فى مناظرتهم بالمخالفين والجدل .. وبعد فهذه رسالة فى علم اداب البحث كافية مغنية عما عداها من الرسائل المتداولة

23. L. 167—168. رسالة فى ان الاعمال هل توزن

Rasprava o »vaganju« ijudskih djela sudnjeg dana. Napisao Ibn Kemal-paša.

Flügel III, 384.

Početak:

الجمهور على ان صحائف الاعمال توزن بميزان له لسان وكفّتان .. وقال الضحاك والاعمش الوزن والميزان بمعنى العدل فى القضاء

24. L. 168—170. رسالة فى بيان الرضاع

Rasprava o srodstvu po mlijeku. Napisao Ibn Kemal-paša.

GAL II, 451,^{48}; S. II, 670,^{48}.

Početak:

كتاب الرضاع قليل الرضاع وكثيره تعلق به التحريم وقال الشافعى رحمه الله لا يثبت التحريم الا بخمس رضعات لقوله عليه السلام

25. L. 170—171. رسالة مرآتية للجرجانى

Rasprava o ljudskom saznanju. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة مرآتية للسيد الشريف الجرجانى رحمه الله

ḤḪ I, 889.

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه وعلى آله واصحابه وبعد الناظر فى المرآة ربما كان متوجها الى الصورة المرتسمة فيها ومشتغلا بها باحثا عن احوالها بحيث يغفل عن المرآة و احوالها

26. L. 171. رسالة فى بيان سجود السهو

Rasprava o posebnoj *sedždi* kojom se ispravljaju greške, učinjene u namazu (v. I, 70). Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة فى بيان سجود السهو والشك لمولانا

Napisao Ibn Kemal-paša.

Prepis nije dovršen.

Početak:

اللهم منك نستهدى واليك نستكين .. وبعد فهذه رسالة فى سجود السهو

27. L. 172—179. آداب الاخيار واختيارات الابرار

Kratka zbirka pouka i savjeta. Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Gumrī al-Wāsiṭī (čija nam je biografija nepoznata; GAL II, 335, S. II 463 navodi pisca sličnog imena, ali mu ne navodi ovaj rad).

Početak:

يقول الفقير الى رحمة الله القدير محمد بن محمد الغُمرى الواسطى ختم الله تعالى له بالحسنى الحمد لله رب العالمين حمدا يوافى نعمه ويكافى مزيده والحمد لله الذى بنعمته تتم الصالحات وتنزل البركات .. فقد احببت جمع اشارات ورموز مما يتعلق بالمواعظ والوصايا والنصائح مما دلت عليه الاخبار والآثار .. اردت بذلك النفع لى ولاخوانى المؤمنين .. وسميته آداب الاخيار واختيارات الابرار

Gornji naslov i ime autora navedeni su prema rukopisu. Inače o tom ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni.

Završetak je:

وفى الحديث اذا اتيت سلطانا مهيبا تخاف ان يسطو عليك فقل الله اكبر الله اكبر الله اعز من خلقه جميعا الله اعز مما اخاف واحذر .. والحمد لله رب العالمين .. تم

28. L. 179—183 (كتاب الموعظة)

Kratke vjerske pouke, od nepoznatog sabirača. Čini se, da su pouke sabrane kao teme za hutbu. Rad nije dovršen. Sadrži 15 propovijedi. Ima jezičnih grešaka u sastavu.

Početak:

الحمد لله جاعل الموعظة تذكرة للعباد وتقوية للمتقين والمسلمين الى العبادة الظاهرة والصلاة والسلام على صاحب الملة الطاهرة .. هذا كتاب الموعظة فيه حسنة نافعة ... الموعظة الاول . يقول الله تعالى يا بن آدم عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح

Prepisao pod t. 1—26 isti, nepoznati prepisivač, 986/1578, kako se to razumi iz kratke bilješke, napisane crvenim mastilom na kraju pod t. 6 (تمت فى سنة ست وثمانين وتسعماة).

Rukopis pod t. 27—28 potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se gore navedeni naslov zbirke, crtež petokrake zvijezde (što je znak Kantamirine biblioteke) i bilješka iz tefsira. Na slijedećem neispisanom listu je bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Hadži Abdulkadir-efendija Muzaferi-zade, za muderisa i učenike Sim-zade medrese u Sarajevu, 1206/1791.

(قد وقف هذا الكتاب مظفرى زاده الحاج عبد القادر افندى فى مدرسة سيم زاده
لمدرسها والطلبة الساكنين فيها بشرط ان لا يخرج منها لسنة ست ومائتين والف) .

Ispod bilješke je mali pečat. Na kraju su poučni stihovi na turskom jeziku i nekoliko neispisanih lista.

Iz biblioteke Sim-zade medrese.

1317. رسالة فى سجود السهو 552.

لابن كمال پاشا

Rasprava s područja fikha o »sehvi sedždi«. Napisao Aḥmad b. Sulaimān Ibn Kemal-paša, umro 940/1533 (v. I, 70 i ovdje pod br. 1316,[26]). U vrhu prve stranice napisan je rukom prepisivača pogrešan naslov: على القارى رساله سى .

L. 12; 22 × 17,5. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan u proredu. Papir tamnobijel; povez poluplatneni.

Prepisao Muḥammad Ḥamdī b. Bekr, učenik u Gazi Husrev-begovom Hanikahu u Sarajevu, 1296/1878.

(حرره الحقير الفقير محمد حمدى بن بكر فى طلب العلم فى مدرسة خانقاه – غازى
خسروبك خانقاه – سنة ١٢٩٦) .

1318. Zbirka (مجموع) , 5 2254.

L. 103; 20,5 × 15. *Nasḫ* lijep, krupniji, u razmaknutim redovima, pisan rukom vještog kaligrafa. Po marginama listova ima raznih, sitno pisanih bilježaka i komentara. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez otkinut i prva korica izgubljena.

1. L. 1—14. ISTO

Naslov u rukopisu je: هذه رسالة فى سجود السهو

2. L. 15—82. (جمع من الادعية والنصائح والاحاديث)

Zbirka raznih dova, pouka, hadisa i dr., bez naučnog provjeravanja.

Tu je, među ostalim, dova za mjesec muharem; popis nekoliko vjerskih djela (većinom zbirke hadisa) koja su se čitala kao magija, tajanstvena zaštita u vrijeme kuge i drugih nepogoda; — zatim mudre izreke halife Alije; upute o hadžu, uputa o posebnom nafile-*namazu* zvanom *tesbih*, o vitre namazu; — oporuka (*vasijjet*) za dijeljenje sadake za propuštene namaze, bilješka o pogrešnom učenju sure *el-Fatiha*.

3. L. 83—85. (رسالة فى الفأل) – فال قرآن عظيم

Rasprava na arapskom i turskom jeziku o gatanju (*fal*) pomoću kur'anskih ajeta, prema predaji — navodno — od halife Alije, — od nepoznatog pisca. Raspoređeno je prema slovima arapske abecede tako da svako slovo označava određeno aje, koje je navedeno sa njegovim značenjem u *falu*.

Početak:

فال قرآن عظيم حضرت امير المؤمنين اسد الله الغالب على بن طالب كرم الله وجهه دن
مرويدر الله لا اله الاّ هو الحىّ القيوم تاويلها الخير والسرور فى جميع الامور ب براءة من الله
ورسوله تأويلها

Završetak je:

ى يٓس والقرآن الحكيم تاويلها الفرح والسلامة والسرور والخير مع العافية ولو سافر يكون
مباركا حضرت امام عليدن وامام جعفردن مروى ومنقولدر

4. L. 85—91. فال منظوم

Spjev na turskom jeziku o gatanju pomoću Kur'ana, od nepoznatog versifikatora. Ovo je versifikacija prethodnog rada. U uvodu se daju pravila i uputstvo o gatanju.

Mjesto naslova, napisano je: لا يعلم الغيب الا الله , a onda je početak:

آنك آدين ديرم فرد احد در
قديم قادر حىّ صمد در
رسول اللهه اولسون تحيات

دخى اندن قيلالم فاله نيت
غرض نولدى بوسوزدن اولدى معلوم
كه تركه ساده دزدم فال منظوم

……

ء همزة

عجب طـالعـدر بوحرف همزه
كيمك عقلى اريسردر بورمزه
بوفالك اسنه اردى سعادت

Na završetku ovog spjeva nalazi se kraće uputstvo o gatanju — u prozi, također na turskom jeziku, pod naslovom: فال قرآن نوع ديكر. Početak je:

قچان سفره كتمك ايچون نيت اولنه اوّلا پاك ابدست ايله مصحف شريف النه الوب

Listovi od 91—98 sadrže razne hadise, izreke ashaba i neke uleme (*aḫbār* i *aṯār*), te dove.

5. L. 98—102. قصيدة البستى النونيه – او عنوان الحلم
لابى الفتح البستى

Poučni spjev od oko 60 stihova što ga je sastavio Abu'l-Fatḥ 'Alī b. Muḥammad al-Bustī, umro 401/1010. Ovaj primjerak je nepotpun na kraju.

GAL I, 251; ḪḪ II, 1336.

Početak:

زيادة المرء فى دنياه نقصان
وربحه غير محض الخير خسران

Po marginama listova i između redaka ima komentara na arapskom i perzijskom jeziku.

Na početku su neki listovi otkinuti.

Na kraju su bilješke s područja fikha i poučni stihovi.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

1319. مهات المفتى 1511.
أو
المهات فى فروع الحنفية

Djelo s područja fikha. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kemal-paša, umro 940/1533.

GAL II, 451; ḪḪ II, 1916.

U vrhu prve stranice prepisivač je napisao naslov: مهات المفتى لابن كمال پاشا a na završetku je zabilježio naziv: تم الكتاب مهات المفتين.

Početak:

كتاب الطهارة – الطهارة فى اللغة النظافة وفى الشريعة النظافة عن النجاسة الوضوء فى اللغة من الوضاءة وهى الحسن

Djelo je sabrano iz raznih djela ove struke. Bergivija (Muḥammad b. Pīr 'Alī, umro 981/1573), smatra ga nepouzdanim. (ḪḪ, — n. m., kaže:

(وقد عده المولى بركلى من جملة الواهيات المتداولات)

L. 280; 20 × 12,5. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice nalazi se vrlo lijep unvan u živopisnim bojama koji je izrezan iz nekog drugog djela i nalijepljen ovdje. Rubovi prvih 99 lista ukrašeni su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima s početka ima komentara (koji su pisani kasnije, drugim rukopisom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno koje je također oštećeno.

Prepis je iz XVIII stoljeća, i, sudeći po rukopisu, držimo da je prepisivač Abdullah-efendija Kantamirija.

Na kraju je samo početak poglavlja o čistoći tekuće vode, kao izvadak iz nekog fikhskog djela, te nekoliko neispisanih lista.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani.

1320. Zbirka (مجموع), 3 500.

L. 60; 27,5 × 16. *Nasḫ*, krupniji, lijep, vokalizovan (poput pisma u mushafima), pisan rukom vještog kaligrafa, u proredu. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat; povez poluplatneni.

1. L. 1—8. فقه الكيدانى

Kraći rad o namazu. U raznim izvorima i rukopisima naveden je još pod naslovima: شروط الصلاة , مقدمة الصلاة , مختصر الصلاة , باب شروط الصلاة , مطالب المصل , تلخيص الصلاة , i pripisuje se raznim autorima. Tako se i u izvorima spominju kao autori: Luṭfullah an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaidānī, živio u prvoj polovini X/XVI stoljeća; Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1431. i Ibn Kemal-paša, umro 940/1533, — (v. I, 247 i 276.

GAL II, 198, 234,[4], 451,[31]; ḪḪ II, 1802; Ahlwardt III, 284.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب فقه كيدانى

2. L. 8—53. مقدمة ابى الليث السمرقندى فى الصلاة

Djelo o namazu. Napisao Abu'l-Laiṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī, umro 375/985.

GAL I, 196.

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب ابو الليث السمرقندى (v. br. 904).

3. L. 53—60. الفقه الاكبر

Kraće djelo o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Abū Ḥanīfe Nu'mān b. Ṯābit, umro 150/767 (v. I, 65).

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se ime ranijeg vlasnika (Ahmed-beg Babi-zade — Babić), te recepti za neke lijekove. Na naslovnoj strani su pečati zavještača i ove biblioteke.

Uvakufio Hromo-zade Salih Izzet-efendi.

1321. Zbirka (مجموع), 2 **4173.**

L. 48; 19,5 × 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, jednostavan, krupniji. U pisanju ima grešaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom; povez polukožni, znatno oštećen.

1. L. 1—7. ISTO

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب فقه كيدانى

2. L. 8—48. معرب العوامل

Djelo u kom je data analiza Avāmila, kraćeg rada s područja arapske sintakse. Osnovno djelo العوامل المائة napisao je al-Šayḫ 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǵurǵānī, umro 471/1078, a ovaj Mu'rib (analizu), nepoznati pisac. Ahlwardt VI, 20 navodi ovaj rad pod naslovom: هذا شرح تورو جى , a Flügel I, 151 pod naslovom: شرح العوامل , — ali bez podataka o piscu.

Početak:

الحمد لمن وجب علينا ثناءه ولمن لا يزول منْ صب النعيم علينا غناؤه والصلاة على محمد

سيد الانام ... وبعد فانى لما رأيت الطالبين يطلبون شرحا لعوامل الشيخ الامام عبد القاهر حلّ

اعرابها اردت ان ابيّن اعرابها بقدر الطاقة

U tekstu ima znatnih jezičnih grešaka za koje držimo da su prepisivačeve.

Prepis oba djela dovršen 1177/1763.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب سنة سبع وسبعين ومائة والف)

1322. Zbirka (مجموع), 4 **2026.**

U rukopisu je zabilježeno mjesto naslova: مجموعة شروط الصلاة

L. 47; 20,5 × 13,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—5. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov, rukom prepisivača:

شروط الصلاة منلا فنارى

Prema tome naslovu pisac je Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī (v. br. 1320,[1]).

2. L. 6—18. شرح مقدمة الصلاة

Komentar prethodne risale. Napisao al-Maulā Aḥmad b. Muṣṭafa Taškörprüzade, umro 968/1560.

GAL, S. II, 269; ḪḪ II, 1802 (v. 908,[3]).

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama listova s početka ima glosa.

3. L. 18—22. شروط الصلاة

Rasprava o namazu, koja obrađuje glavne dužnosti, — osam uslova, namaza od nepoznatog pisca.

Flügel I, 11; Ahlwardt III, 289.

Početak:

باب شروط الصلاة وهى ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق او التيمم بالتراب عند عدم

الماء

4. L. 22—46. صفوة المنقولات فى شرح شروط الصلاة

Komentar prethodne risale. Napisao Aḥmad b. Sulaimān Ibn Kemal-paša, umro 940/1533.

GAL III, 1306.

Kairo (I, 443), međutim, kaže da je pisac ovog komentara nepoznat (v. I, 71).

Početak:

الحمد لله الذى نزل الفرقان وجعل العبادة سببا لفلاح الإنسان .. وبعد فلما رأيت المختصر

متداولا بين الطالبين ولم يكن له شرحا وافياً (كذا) فشرحته بقدر الامكان

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa.

Prepisao cijelu zbirku Muḥammad b. Muṣṭafa, 1077/1666, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod t. 4.

(تم الشرح بعون الله الملك المنان من يد اضعف العباد محمد بن مصطفى .. فى سنة

(١٠٧٧

Po tom slijede dvije stranice (prva i posljednja) neke rasprave s područja fikha, pisane rukom istog prepisivača. Na početku je jedan hadis, bilješka o risalama u ovom svesku, bilješka s područja fikha na turskom jeziku, recepti za neke lijekove, te stariji i noviji pečat ove biblioteke. Na završetku pod t. 4 su dvije bilješke s područja fikha, te po jedan poučni stih na perzijskom i turskom jeziku. Na posljednjoj stranici je kraći spjev (*naẓm*) na turskom jeziku koji sadrži imena Božijih poslanika navedena u Kur'anu. Spjev je sastavio neki Aḥmed.

(Prvi i posljednji polustih glase:

نظم : جملة اسماء انبياى كه انى جمع ابتدى قران

....

بويله نظم ايلدى احمد بلكه ضبطى اوله اسان

1323. Zbirka (مجموع) . 4 1284.

L. 69; *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Papir žućkast i tamnobijel; listovi na kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—5. ISTO kao br. 1320,[1]

Stranice su obrubljene crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na kraju je bilješka prepisivača:

تمت مقدمة الصلاة بعون الله تعالى من تأليف المولى العلامة الفنارى

2. L. 5—38. شرح مقدمة الصلاة

لطاش كوپروزاده

Komentar prethodne risale, od Taškörpüzade (v. br. 1322,[2]).

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na kraju je bilješka autora u kojoj on kaže da je završeno diktiranje sinu Kemaluddinu Muhammedu u Istanbulu, 967/1559.

(وقع الفراغ من املاء هذا الشرح على الولد الاعز كمال الدين محمد عمّره الله بلطفه

وارشد ضحوة يوم الجمعة الثانى والعشرين من ذى القعدة الحرام .. حجة سبع وستين وتسعمائة

بمحروسة قسطنطينية حفّت بالبركات السنية ..)

Na listu 39 nalazi se bilješka na turskom jeziku, bez datuma, koja sadrži predstavku za postavljanje imama i hatiba u tvrđavi Manastir (Bitolj). Ispod bilješke su tri lična pečata, od kojih je jedan nečitljiv, a u dva mogu se pročitati imena (Sejfullah Ali Muhamed, 1039/1629. i Husejn b. Ibrahim). Ostale bilješke su beznačajne vježbe u pisanju.

3. L. 40—45. كتاب المشكلات

(رسالة فى مسائل الفقه)

Rasprava s područja fikha, većinom o pitanjima namaza, nepotpuna na kraju, od nepoznatog pisca. Za svako pitanje dat je naslov: مسئلة .

Početak poslije besmele:

قال النبي عليه الصلاة والسلام انه قال !؟ في الاذان عشر كلمات من الفاظ الكفر من قال منكم من هذه كلمات فهو كافر نعوذ بالله الاول ان يمد الالف

Nasḫ, mjestimice vokalizovan. Drugi list pokidan.

Listovi 46—52 sadrže nevažne bilješke i vježbe u pisanju.

4. L. 52—65. تعليم المتعلم

Pouke i savjeti za učenike. Napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī, oko godine 600/1203 (v. I, 124).

Ta'līq, pisan uvježbanom rukom.

Na listu 66 nalaze se lirski stihovi na turskom jeziku, te početak poučne kaside sufijskog smjera također na turskom jeziku, — što ju je sastavio Yaḥyā-efendī Bešiktaši, umro 978/1570 (v. OM I, 200). Naslov i početak je:

فصل بشكطاشى يحيى افندى

هرايشه قيل بسمليه ابتدا فكرك اولسون دائما حمد خدا

Na listovima 67—70 su zapisi i tajanstvene izreke, pisani slabim rukopisom, te kratak nedovršen *ilmi-hal* na turskom jeziku u obliku pitanja i odgovora, bez naslova. Početak mu je:

الله تعالى قوللر اوزرنده فرض اتدوكى ندر الجواب اشهد ان لا اله الا الله ...

Prepis risala dovršen je 1028/1618, kako se to vidi na kraju pod t. 4.

(تمت بعون الله وحسن توفيقه يوم الاحد اثنى من شهر ربيع الاول في وقت الضحى سنة ثمان وعشرين والف)

Ostale bilješke i stihovi pisani su kasnije, vjerovatno u XIX stoljeću.

1324. Zbirka (مجموع) , 2 **1516.**

L. 187; 20,5 × 14. *Nasḫ*, lijep, pisan uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, popravljen.

1. L. 1—2. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: فقه الكيداني .

Pismo sitno, složeno. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 2—187. مختصر المعاني
لسعد الدين التفتازاني

Komentar djelu *Talḫiṣ al-Miftāḥ*, s područja arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Ǧalāluddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, umro 739/1338, a ovaj komentar Sa'duddīn Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 792/1389.

ḤḪ I, 473; GAL I, 295; S. I, 516.

Početak osnovnog djela je:

الحمد لله على ما انعم وعلم من البيان ما لم نعلم

Početak komentara:

نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في ايضاح المعاني

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima glosa.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na rubu l. 2 je naslov drugog djela, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Izzet Salih). Na posljednjoj strani je zabilježeno značenje i upotreba čestice ما (*ma*) u arapskom jeziku.

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1325. ISTO **2278.**

U rukopisu, na kraju, naveden je naslov: فقه الكيداني

L. 11; 21 × 15,5. *Nasḫ*, lijep, krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

1326. Zbirka (مجموع) , 5 **2427.**

L. 92; 19 × 12. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Papir žućkast i tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1—71. شرح فقه الكيدانى

لمحمد القوهستانى

Komentar prethodnom Kejdaninom fikhu. Napisao Šamsuddīn Muḥammad al-Qūhistānī aṣ-Ṣamadānī, umro oko 950/1543.

ḤḪ II, 1802; GAL II, 198.

Početak:

الحمد لله الذى رفع قاعدة الفقه حتى وقفنا على مراد خير التابعين ابى حنيفة واصحابه

.... اما بعد فلما ارتحل من هذه الدار خيار الائمة الابرار من اصحاب سيد الاخيار

(AM II, 244 kaže da je naslov komentara: جامع المبانى).

Osnovni je tekst podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 72—77. فقه الكيدانى (v. I, 247, 276 i 1320,[1]).

Na rubu samo prve stranice ima komentara. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

3. L. 77—78. طبقات العلماء

لابن كمال پاشا

Kategorije vjerskih učenjaka (v. I, 248), pod naslovom:

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

4. L. 78—80. فائدة فى بيان اسماء اهل بدر

Imena Muhamedovih drugova sa Bedra, poredana abecednim redom, od nepoznatog sabirača. Rad je nedovršen.

Početak:

فائدة فى بيان اسماء اهل بدر رضى الله تعالى عنهم من الصحابة الذين جاهدوا فيها مع

النبى ﷺ وعدتهم ثلاثمائة وثلاثة عشر على الصحيح

Tekst je mjestimice vokalizovan. Po rubu prvog lista ima ispravaka i komentara.

5. L. 81—92. جمع اصول الامام ابى حنيفة

Zbirka risala iz dogmatike koje se pripisuju Ebu Hanifi (umro 150/767), a koje je sabrao Ahmad b. Ḥasan al-Bayāḍī (Bejazić), umro 1098/1686 (i napisao im komentar pod naslovom: اشارات المرام من عبارات الامام, — v. I, 402).

Početak:

جمع اصول الامام رحمه الله تعالى للفاضل المشهور بياضى زاده .. فاكتفينا بما فيه من

المتن وحررنا ما بقى من سمعياته الى آخره .. قال فى الوصية الايمان اقرار باللسان

Završetak je:

قد نجز من الاصول المنيفة للامام ابى حنيفة من بعد ما شرح الهياته وهذا الذى لم يشرح

من سمعياته وقد تم واوله فى هذه النسخة غير مكتوبة اكتفاء بما فى الشرح من الالفاظ بتمامها

والحمد لله رب العالمين

Prepis pod t. 1—3 dovršen je 1057/1647, kako se to vidi na kraju pod t. 1 (تم سنة سبع وخمسين والف)

Prepis pod t. 4—5 je iz XVIII stoljeća.

1327. Zbirka (مجموع) , 4 3585.

L. 186; 20 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Papir bijel i tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1—58. شرح شروط الصلاة — مقدمة الصلاة

لطاشكوپروزاده

Komentar djelu *Muqaddimat aṣ-ṣalāt* ili *Fiqh al-Kaidānī*. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafa Tašköprüzade, v. br. 1322,[2].

Nasḫ, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U pisanju ima grešaka.

Na listovima 59—70 nalaze se razne bilješke sa područja fikha i hadisa.

2. L. 71—125. شاه وكدا

»Kralj i siromah«, poema na turskom jeziku, lirsko-mističnog sadržaja. Spjevao Albanac Yaḥya-beg Dukagin-zade, umro oko 1000/1591. Pjesnik — »siromah« — tu opjevava svoju ljubav prema ljepoti nekog mladog viteza — spahije kome daje titulu »kralj« — a sve to sa mističnom tendencijom, da opjeva duhovnu ljubav prema najvišoj Ljepoti. Naslov u rukopisu je: شاه كدا تأليف يحيى .

Flügel I, 644; Blochet, t (Paris), 317; Rieu, 182; Bratislava, 340.

Početak:

سطر بسم الله اى اولى الالباب
اولدى مفتاح قفل باب كتاب

Ta'līq, pisan na brzinu, vještom rukom.

Pod istim naslovom — شاه وكدا — nalazi se mistička poema i na perzijskom jeziku, što ju je sastavio Hilālī Badruddīn, umro 936/1529; v. Pertsch — Gotha — p. 36.

3. L. 126—144. دَهْ مرغ (داستان)

»Deset ptica«, mistični spjev na turskom jeziku, koji sadrži savjete, te hvalospjeve sultanu i vjeri islamu. Spjevao pjesnik iranskog porijekla Šamsī 'Ağamī, živio u prvoj polovini X/XVI stoljeća. Spjev je dovršen 919/1513. Djelo je posvećeno sultanu Selimu I (918—926/1512—1520). Razgovor se u spjevu vodi između deset ptica, čime pjesnik — vjerovatno — iz daleka imitira perzijsko djelo *Manṭiq aṭ-ṭayr* od Ferīduddīn 'Aṭṭāra (umro, pogubljen od jednog mongolskog vojnika, 627/1229). Rukopis je nepotpun na kraju.

Blochet, t (Paris) II, 14, 212; S. Sami, QA, 2873; ḤḤ I, 762.

Početak u našem rukopisu je:

قوة دستور اللــــــه علیم
فضل بسم الله الرحمن الرحيم
منت اورا طاعتش رحمت نمود
دائما الحمـــــــد لله الـودود
اول خدانك لطفى بى پاياندر
رحمتى نعمتى چنـــــدان در

رهبادر مصطفى اول دعوتــــه
پس سلام اولسون ایردى رحمته

Ta'līq, također pisan na brzinu, drugim rukopisom. Neki dijelovi su pisani crvenim mastilom.

Listovi 145—154 sadrže jednu hadžsku dovu i vježbe za pisanje, a neki su neispisani.

4. L. 155—181. معرب عوامل بالتركية

Prevod i analiza Bergivijinog Avāmila (kratke sintakse arapskog jezika — v. I, 112), na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak poslije besmele:

بسم ده باحرف جر اسم لفظا مجرور بابله جار مع المجرور متعلق مقدر بدأت جار مجرور ايله اعرابلن محلا

Nasḫ, krupniji, pisan u proredu. U pisanju ima grešaka. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Na listovima 182—184 nalaze se poučni stihovi i bilješke s područja arapskog jezika.

Na listu 185—186 nalazi se jedan dio spjeva o akaidu جوهرة التوحيد, što ga je sastavio Šayḫ Ibrāhīm al-Laqānī, umro oko 1041/1631 (v. I, 490—91).

Na kraju ima nekoliko neispisanih lista.

Prepis pod t. 1 i 4, i prepis bilježaka, je iz godine 1166/1752, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod t. 1.

(تمت بعون الملك المنان سنة ١١٦٦)

Djelo pod t. 2 prepisao je neki Aḥmed, u subotu, početkom šabana 995/1586.

تحريرا فى اوائل شعبان المعظم سنة خمس وتسعين وتسعمائة كتبه الحقير احمد اليوم شنبه

Rukopis pod t. 3 potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalaze se »zapisi« za neke bolesti, bilješka s područja arapskog jezika, te prepis potvrde (temessuk) iz godine 1206/1791, o poklonu imetka mužu Munla Ahmedu od strane njegove žene, nastanjene u Derviš-pašinoj mahali u Mostaru. Slijedećih osam lista sadrže bilješke s područja arapske gramatike i sintakse, »zapise« za neke bolesti i želje, te dove. Na naslovnoj stranici je uputstvo za vjenčanje po zastupnicima (vekilima).

Na rubu listova 8—12, pod t. 1, nalazi se prepis odgovora Šejh Muhameda Užičevije (iz Užica) beogradskom paši na pismo, u kome je paša uputio šejhu prijetnju dovodeći ga u vezi sa nekim tadanjim nemirima u Srbiji. Šejh iz Užica šalje paši dosta slobodan ı strog odgovor, u kome dokazuje da je nevin, a da je paša griješnik prema njemu, drugima i prema vjeri. U odgovoru se Šejh u svemu poziva na učenje Kur'ana i Hadisa.

Početak je toga odgovora:

بسمه سبحانه حامدا ومصليا قال تعالى وسيعلم الذين ظلموا الآية وقال عليه السلام من رأى مظلوماً فاستغاثه فلم يغثه ضرب فى قبره سبعون سوطا من النار .. سنك طرفندن كه بلغراد پاشا سين رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتجاوز طوره كلاميله مصدّر مكتوب كلوب وانا اقول وافوض امرى الى الله ان الله بصير بالعباد

Na kraju Šejh kaže da će prepis ovog pisma njegova odgovora paši biti upućen ulemi i dobrim ljudima Beograda, Jedrene, Istanbula, Meke i Medine. — Pismo završava riječima:

والسلام على من اتبع الهدى وترك الظلم والهوى خادم الفقراء محمد المعروف باوژيچه شيخى

U ovom prepisu nema datuma. Na drugom mjestu, pismo je datirano 3. rebiul-ahira 1161/2. IV 1748 (v. Omer Mušić, Poslanica Šejha Muhameda Užičanina beogradskom valiji Muhamed-paši, — Prilozi Orijentalnog instituta u Sarajevu, sv. II — 1951, str. 185).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1328. حقيقة الصلاة فى شرح مقدمة الصلاة 2946.

Komentar djelu *Muqaddimat aṣ-ṣalah* ili *Fiqh al-Kaidānī*. Napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥisārī (Pruščak), umro 1025/1616. Rad je završen 998/1589. i prikazan sultanu Muratu, sinu Selimovu, kako je to navedeno u uvodu. Osnovno djelo Kafija pripisuje Ibn Kemal-paši, i to na osnovu pričanja svoga učitelja Kara Yilan-efendije koji je duže vremena bio učenik i *mu'īd* Ibn Kemal-paše. On također u uvodu osnovni rad naziva: مختصر الصلاة, a na kraju komentara naziva ga: تلخيص الصلاة

ḤḪ II, 1802.

Početak:

الحمد لله الذى محّص قلوبنا بالايمان والاعتقادات وخصص نفوسنا بالصلاة وسائر العبادات

L. 46; 18,5 × 13,5. *Nasḫ*, jednostavan. U pisanju ima dosta grešaka. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez poluplatneni.

Prepisao Muṣṭafa b. Durgut Sipāhī (čije je ime namjerno brisano), u utorak, početkom zul-kade 1168/1754.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة اللطيفة عن يد العبد الضعيف الراجى رحمة ربه اللطيف مصطفى بن درغت سپاهى .. فى وقت الصبح فى يوم صلى المباركة من اوائل ذى القعدة من تاريخ سنة ثمان وستون ! ومائة والف ..)

Na početku se nalaze bilješke na turskom i arapskom jeziku s područja fikha i hadisa. Na kraju su također slične bilješke, uz još neke sa područja arapskog jezika, gatanja i dr. U jednoj od njih, na listu 47, kaže se da je u neku tvrđavu (vjerovatno u Mostaru) ili u neki drugi naš grad, došao pehlivan Ali Kalfa i prikazivao mnoge vještine, 15. muharrema 1160/1748.

Na posljednjem listu je bilješka koja sadrži uputstvo za čin (sihir) sa »devet kamenčića iz rijeke« da se nekog (djevojku ili momka) zaludi u ljubavi. Na kraju bilješke daje se upozorenje da se to ipak ne čini, jer je *haram* to činiti.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade (v. pečat na nekoliko mjesta u rukopisu).

1329. ملتقى الابحر 776.

Djelo o fikhu. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalebī, umro 956/1549. Djelo je rađeno i sabrano prema poznatim izvorima s ovog područja *(Muḫtaṣar al-Qudūrī, Muḫtār, al-Kanz, al-Wiqāya)* i napisano prilično sažeto, lakim stilom, pa je bilo vrlo popularno i dugo služilo kao priručnik i udžbenik fikha u medresama.

GAL II, 432; S II, 642.

Početak: الحمد لله الذى وفقنا للتفقه فى الدين

L. 177; 21 × 14. *Nasḫ* čitak, pisan u proredu. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na l. 1^b nalazi se jednostavan unvan. Stranice ı rubovi obrubljeni su crvenom linijom; samo je prva stranica obrubljena još sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir žućkast i bijel; povez kožni, popravljen.

Prepisao Muṣṭafa b. Muṣṭafa, 17. šabāna 1029/1619.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة فى اليوم سبع عشر من شهر شعبان الشريف من يد العبد الضعيف مصطفى بن مصطفى .. سنة ١٠٢٩)

Na naslovnoj strani je lični pečat ranijeg vlasnika (es-Sejjid Ahmed), dvije bilješke s područja fikha i pečat Gazine biblioteke. Na kraju su zabilježenı dugovı nekıh osoba i imena 18 učenika Ebu Hanifinih.

Iz biblioteke Ibrahim-efendije Zafranije.

1330. ISTO **3522.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ملتقى الابحر

L. 115; 20 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Po rubovima mnogih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, ali pismo nije znatno oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, potomak velije (evlije) Hadži Bajrama (osnivača melamijskog reda, umro 833/1429) i kadija privremeno u mjestu Tunan — ? —, u utorak 9. rebiul-ahira 1044/1634.

(قد تم تحرير هذا الكتاب فى الضحوة الصغرى من يوم الثلثاء التاسع من شهر ربيع
الآخر لسنة اربع واربعين بعد الف على يد الفقير الى الله الغنى محمد بن احمد من نسل حاجى
بيرام ولى .. والقاضى بقضاء تمان موقتا)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se dva poučna stiha pjesnika i kadije Tulu'ije (iz X/XVI stoljeća) i fetve. Na prvom zaštitnom listu su također fetve i bilješke s područja fikha na turskom jeziku. Na naslovnoj stranici je sadržaj. Na kraju se nalazi bilješka pisana rukom prepisivača, u kojoj se kaže da je autor ovog djela umro u ponedjeljak — veče, 20. rebiul-ahira 955/1548, —, bez oznake izvora.

(توفى الشيخ المؤلف المرحوم ليلة الاثنين فى ليلة العشرين من آخر الربيعين سنة خمس
وخمسين وتسعمائة من الهجرة النبوية)

Na posljednjoj stranici je uputa o tom šta treba »učiti« onaj koga »dohvati« džin. Na nutarnjoj strani druge korice je kratka bilješka, u kojoj se kaže da je neko kupio ovaj rukopis za tri groša i deset para, te tumačenje pojma *istikamet*, ispravnost u vjeri.

1331. ISTO **3008.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: ملتقى الابحر. Primjerak je nepotpun s početka, za 90 listova.

L. 150; 14,5 × 10. *Nasḫ-ta'līq*, sitan, složen. Po rubovima listova, u prvoj polovini, ima komentara. Papir bijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepisao Nūḥ b. Muḥammad, mjeseca džumadel-ahira 1046/1636.

(الحمد لله على التمام .. قد تم على يد كاتبه افقر عباد الله .. نوح بن محمد فى شهر
جمادى الآخر سنة ست واربعين والف)

Na prvom zaštitnom listu, koji je pokidan, nalazi se ime ranijeg vlasnika (Munla Ali-efendi), recept na turskom jeziku, te sadržaj. Na kraju je bilješka s područja fikha i također jedan recept.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1332. Zbirka (مجموع), 3 **1237.**

L. 191; 19,5 × 11. *Ta'līq*, lijep, pisan vještom rukom, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni, sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—134. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama ima dosta lijepo i sitno pisanih komentara. Na kraju je prepisivač zabilježio datum smrti autora, isto kao gore.

2. L. 135—136. متن مختصر الفرائض للفنارى

Kratka uputa o diobi nasljedstva. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1431. To je prema rukopisu. Inače o ovom radu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. U rukopisu je naslov: متن مختصر فنارى للفرائض

Početak:

الحمد لله رب العالمين .. فهذه متن الفرائض المختصر المفيد للاب احوال ثلثه

3. L. 137—191. ملجأ القضاة عند تعارض البينات

Djelo o sudskom postupku u slučajevima kontradiktornih dokaza (svjedočanstava) pred sudom. Napisao Abū Muḥammad Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī, umro 1030/1620. Postoje dvije verzije ovog djela: prva — kraća (v. 923,^{3}) i druga — proširena i ispravljena. Ovo je druga verzija.

GAL II, 375; S. II, 502.

Početak:

سبحان من لا حجة اقوى من كلامه ولا معارض له فى احكامه .. وبعد فيقول الفقير الى
الله الغنى ابو محمد غانم بن محمد البغدادى هذه رسالة فى تعارض البينات

Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije crvene i jednom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Prepis pod t. 1—2 dovršen je 1. šabana 1047/1637, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1.

(وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى غرة شعبان المعظم من شهور سنة سبع واربعين والف)

Prepis pod t. 3 je iz XVIII stoljeća.

Na početku sveska nalazi se sadržaj djela pod 1. 1, i to prvo u stihovima što ih je sastavio sam autor:

(فهرس الكتاب لمؤلفه المرحوم ابراهيم الحلبى :

عبـــادات نكـــاح ثم عتق

وأيمان حـــدود فـــالجهـــاد)

a zatim uobičajeni sadržaj, napisan crvenim mastilom. Oba sadržaja napisao je prepisivač. Na naslovnoj strani nalaze se lični pečati ranijih vlasnika i pečati Gazi Husrev-begove biblioteke. U ličnim pečatima mogu se pročitati imena: Muhamed Seid, Ibrahim, Muhamed b. Muzafer. Na kraju je bilješka s područja fikha na turskom jeziku, te vakufski pečati biblioteke.

1333. Zbirka (مجموع), 2 **2024.**

1. L. 1—184. ISTO kao br. 1329.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 184; 20,5 × 15. *Nasḫ*, krupniji, pisan širokim perom, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima mnogih listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 1051/1641.

(تم الكتاب سنة احدى وخمسين والف)

2. L. 184—187. باب شروط الصلاة

Kratka risala o namazu (v. br. 991,^{3}).

Početak joj je ovdje:

الحمد لله الذى جعل الصلوة الخمس عماد الدين وقرة عين سيد العارفين والصلاة على حبيبه ارسله رحمة للعالمين .. باب شروط الصلاة وهى ثمانية

Naslovi su podvučeni crvenom crtom.

Prepisao isti prepisivač, kao gore, 1055/1645. (تم سنة ١٠٥٥)

Na početku je sadržaj i stih na turskom jeziku o namazu. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha, a isto tako i na kraju.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1334. ISTO kao br. 1329. **1569.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 234; 19,5 × 11. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Listovi 12—20 dopisani su kasnije drugim, slabim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama listova ima dosta sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel; mnogi listovi su dohvaćeni, a neki i oštećeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao Idrīs b. aš-Šayḫ . . ., u Istanbulu, u kući merhum Muharem-efendije, u Murad-beg Atik ulici, mjeseca rebiul-evela 1054/1644.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب عن يد العبد الضعيف ادريس بن الشيخ .. فى وقت العصر من شهر ربيع الاول سنة اربع وخمسين والف فى قسطنطينية المحمية فى دار محرم افندى المرحوم الواقعة فى مراد بك العتيق)

Na više lista s početka nalaze se razne bilješke, većinom na turskom jeziku, sa područja fikha, tefsira, hadisa, dova, — te sadržaj.

1335. ISTO **2258.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب الملتقى

L. 221; 20 × 11,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je lijep mali unvan, koji je oštećen vlagom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama listova ima dosta komentara, pisanih lijepo i sitno, rukom istog prepisivača. Papir žućkast i bijel, deblji; neki listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Ḫalīl b. Weysil al-Brusawī, u Istanbulu, 15. ševvala 1055/1645.

(تم الكتاب فى اليوم الخامس عشر من شوال المكرم لسنة خمس وخمسين والف
بقسطنطينية على يد الفقير ابراهيم بن خليل بن ويسل البروسوى)

Na početku su bilješke sa područja fikha i sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na kraju je fetva na turskom jeziku, imena »ashabi-kehfa« (اسماء اصحاب الكهف) i objašnjenje čemu ona služe, te bilješka s područja arapskog jezika.

1336. ISTO **2851.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الملتقى

L. 248; 19 × 11. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi su prosuti. Povez kožni, oštećen.

Prepis dovršen krajem rebiul-evvela 1055/1645.

(قد وقع الفراغ من تسويده وقت الضحوة الكبرى فى سلخ ربيع الاول من شهور سنة
خمس وخمسين والف)

Na početku je sadržaj. Na nutarnjoj strani druge korice su primjeri iz diobe nasljedstva.

1337. ISTO **2885.**

U rukopisu je naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 241; 14,5 × 10. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Po rubovima listova, u prvoj polovini, ima komentara. Papir tamnobijel, glat; listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 2. džumadel-ula 1063/1652.

(قدفرغ من تحرير هذه النسخة الشريفة العالية فى اليوم الثانى من شهر جمادى الاول لسنة
ثلث وستين والف)

Na početku su bilješke s područja fikha, među kojima kratak izbor (nekoliko pravila) o sudskom postupku u slučajevima protuslovnih dokaza, — pod naslovom: فى ترجيح البينات مختصر مولانا غانم الحنفى البغدادى, — te sadržaj. Na kraju su također bilješke s područja fikha.

1338. ISTO **4265.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب الملتقى من كتب الفقه

L. 116; 19,5 × 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama nekih listova s početka ima komentara. Papir žućkast i tamnobijel; listovi 43—73 dohvaćeni su vlagom, list 104 pokidan je pri dnu; povez kožni, oštećen.

Prepis je dovršen u četvrtak 2. ševvala 1065/1654.

(قد تم تبيضه فى وقت الضحى من يوم ثانى شوال المكرم سنة خمس وستين والف فى
يوم الخميس)

Na početku je nepotpun sadržaj. Na naslovnoj stranici je zapis, ajeti i dove. Na rubu prve dvije stranice nalazi se lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed b. Omer b. Osman — بحق خاتم مهر نبوت لنا افتح الهى بابه رحمت محمد بن عمر بن عثمان.

1339. ISTO **2838.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 143; 19 × 11. *Nasḫ*. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima sitno pisanih komentara. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Yūsuf Vidādī, u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, početkom rebiul-ahira 1069/1658.

(قد وقع التسويد عن يد الفقير يوسف المتخلص بودادى فى سنة تسع وستين والف فى
اوائل ربيع الآخر بمدرسة خسرو بك عن محروسهٔ سراى حماها الله)

Na listovima 143—146 nalazi se početak risale *Sirodžijje*, o diobi nasljedstva (v. I, 270), prepisane rukom gornjeg prepisivača.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Salih Nuri, kadija Beograda, 1211/1796, koji je zabilježio slabim arapskim stilom da je rukopis kupio od Muhameda b. Ismaila, 1107? — vjerovatno je to 1207/1792, — za deset groša, u njegovom pečatu ispod bilješke upisano je: ويارب سراى كلشن اوله صالح نورى ١٢١١ — Muhamed b. Abdullah el-Bosnevi; Ibrahim, koji je zabilježio da je rukopis uzeo u naruč), te bilješka na turskom jeziku s područja fikha.

1340. ISTO 2218.

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتقى

L. 173; 20 × 13. *Ta'līq*, krupniji, pisan u razmaknutim redovima, vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova, između redaka i na posebnim umetnutim listićima ima dosta komentara. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. 'Abdullāh as-Sinobī (iz Sinopa), za vrijeme nekog puta, ..., 1075/1664.

(حرره العبد المذنب الفقير فى اثناء السفر احمد بن عبد الله السينوبى .. سنة خمس
وسبعين والف)

Na početku se nalaze mnoge bilješke na turskom i arapskom jeziku, uglavnom s područja fikha i hadisa, te sadržaj. Na kraju su također slične bilješke i fetve, datumi rođenja nekih osoba i dva recepta za lijekove.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1341. ISTO 795.

U rukopisu je naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 156; 19,5 × 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, u proredu, mjestimice vokalizovan. Prvi list dopisan je kasnije drugim rukopisom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima komentara. Papir bijel, čvrst; mnogi listovi su zgužvani i neki oštećeni. Povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa, svrgnuti kadija sa suda u Ljubinju, sredinom mjeseca zul-kade 1077/1666.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب عن يد محمد بن مصطفى المنفصل عن قضاء لوبين ..
لسنة سبع وسبعين والف فى اواسط ذى القعدة)

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, poučni i lirski stihovi, te sadržaj. Na kraju, na listu 157, je bilješka o jednom vjenčanju, jedna sufijska priča i dova, a potom kratak prevod sure *Fatihe* na perzijskom jeziku (ترجمة سورة الفاتحة بالفارسية). Početak toga prevoda je:

اغاز كردم بنام خداوند روزى دهنده آمر زيده الحمد لله رب العالمين سپاس مرخداى
راكه آفريد كار وسازندهٔ كارهاى جهانبانست

Poslije toga, na pretposljednjem neispisanom listu, nalazi se interesantna bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da se je ovaj rukopis nalazio u Beogradu, i kada je, prilikom opsade beogradske tvrđave, eksplodirao magazin municije, — od čega je poginulo »preko dvadeset hiljada ljudi«(!?), — nastradao je i »ranjen« i ovaj rukopis, jer se nalazio na tom mjestu. Kada je po tom pisac ove bilješke bio tamo kao putnik, popravio je i dopunio ovaj »ranjeni« primjerak, što ovdje bilježi. Dogodilo se u ramazanu 1129/1716.

(نسخهٔ شريفه بوكونه مجروحه اولدوغى نه سببدن اولمشدر كمسه نك قلبنه خطور ايدر
اولورسه بلغراد قلعه سى محاصره سنده جبخانه اتيلوب بوبجه بيك انسان تخمين اولنديكه يكرمى
بيكدن زياده جان جبخانه تأثيرندن شربت شهادت نوش ايلدكلرنده بو نسخه دخى اول محلده
بولنوب بوكونه مجروحه اولمغين بعده مهلن ايكن تعميراولد قده بومحلده قيد شد بيك بوزيكرمى
طقوز تاريخى رمضان شريفده واقع شد)

1342. ISTO 3206.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 232; 14,5 × 8,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, lijep, sitan, pisan od početka do kraja jednako, oštrim perom, veoma vještom rukom, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima komentara, pisanih veoma sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen u četvrtak 26. šabana 1078/1667.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب وقت الظهر فى يوم الخميس ست وعشرين من شهر
شعبان المعظم لسنة ثمان وسبعين والف)

Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika (Muhamed Sadik b. Hasan iz Zenice, kupio za 15 groša, 1112/1700; Osman, 1187/1773; Ismet-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendije). Tu je i stariji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju su također imena dvojice ranijih vlasnika (Ašir-efendija, Ahmed-efendija, kadija).

Uvakufio Ismet-efendija Svrzo.

1343. ISTO **2273.**

U rukopisu je naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 163; 20,5 × 15. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, jednostavan. List 61ª zamrljan tako da je pismo oštećeno. Po rubovima listova ima dosta sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen 15. redžepa 1085/1674.

(تمت الكتاب بعون الله وحسن التوفيق فى شهر رجب المرجبنك اون بشنجى كونى سنة
خمس وثمانين والف)

Na početku je sadržaj, te mnoge bilješke s područja fikha na turskom i arapskom jeziku. Više lista na kraju (153—163) sadrže također slične bilješke, te kraće izvatke i fetve. Mali broj bilježaka je sa drugih područja. Tako u jednoj bilješci na turskom jeziku, iz godine 1086/1675, kaže se da je 17. ramazana u subotu (šenbe) bio veoma jak vjetar, bez oznake u kom mjestu, ali, po svemu sudeći, to je u Banjoj Luci. Na posljednjoj stranici nalaze se slične bilješke, u kojima se kaže, da je godine 1087/1676, bila velika glad, tako da je cijena brašna izašla na 48 akči; godine 1089/1678, peti dan muharrema, u nedjelju na večer, dogodio se veliki požar u kome je izgorjela Saraj-mahala *(Saraj-mehallesi)*, radiona ili skladište oružja (tersane) i drugo . . ., i te godine ne bijaše nikako zime; godine 1090/1679. bila je opet još teža glad nego ranije. Ove bilješke odnose se, držimo, na događaje u Banjoj Luci i njenoj okolini. To na osnovu činjenice što je u Banjoj Luci tada postojala mahala zvana Saraj-mahala (v. Evlija Čelebi, Putopis, bilješka H. Šabanovića 62, str. 211). Ovo nam opet ukazuje da je ovaj rukopis i njegov prepisivač iz tog mjesta.

1344. ISTO **2429.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الملتقى

L. 205; 18,5 × 13. *Ta'līq*, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama listova i na posebnim listićima ima komentara. Na listu 33 nalazi se crtež Ka'be i značajnih mjesta oko nje. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepis je dovršen u medresi Jogurtdži, u blizini Sulejmanije u Istanbulu, 1. redžepa 1086/1675.

(فى غرة شهر رجب سنة ست وثمانين والف تم فى مدينة قسطنطينية فى مدرسة
يوغورتجى فى قرب سليمانية ..)

Na početku je jedno aje iz Kur'ana, zabilježeno kao hamajlija za lahak porođaj, zatim slijede bilješke na turskom i arapskom jeziku s područja fikha, — i sadržaj. Na kraju (listovi 206—230), nalazi se rodoslovlje Poslanika Muhammeda, zatim razne bilješke s područja tefsira i najviše s područja fikha, te fetve, među kojima su mnoge od šejhul-islama Es'ad-efendije (b. Sa'duddin). Tu je i njegova fetva o kizilbašima. Neke su fetve od Ebus-Su'uda, neke od Omer-efendije, muftije u Pljevlju, te od Hadži Muhameda, muftije Sarajeva, i dr. Na posljednjem listu su i datumi rođenja nekih osoba. Na nutarnjoj strani druge korice su poučni stihovi na perzijskom jeziku.

1345. ISTO **3979.**

U rukopisu je naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 153; 20 × 14. *Nasḫ-ta'līq*, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova, u prvoj polovini, ima komentara. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, popravljan.

Prepisao 'Oṯmān b. Ḥasan, iz kasabe Ljubuški, mjeseca džumadel-ahira 1086/1675.

(وقع الفراغ عن تحرير هذه النسخة الشريفة فى سنة ست وثمانين والف فى شهر جمادى
الأخرى على يد اضعف العباد عثمان بن حسن عن قصبة لبوشقه – بلدة فى بوسنه هرسك –)

Na početku su bilješke, uglavnom s područja fikha, i sadržaj. Po tom je, na neispisanom listu, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Omer . . .).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1346. ISTO **2665.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر . Primjerak je nepotpun s početka.

L. 193; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, jednostavan, pisan nevještom rukom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima nekih listova ima komentara. Dva lista s početka (5—6) dopisana su kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepisao Ḫalīl b. Muṣṭafa, u mjestu Istanos (Konja, Turska), u Alihodžinoj mahali, u džamijskoj sobi (hudžeri), — u petak 1. džumadel-ula 1088/1677.

(..وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب المبارك فى ناحية استانوس فى حجرة المسجد فى محلة على خوجه فى يوم الجمعة اول جمادى الاولى وقت الضحى نمقه الفقير.. خليل بن مصطفى .. تاريخ سنة ١٠٨٨)

1347. ISTO 1124.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 227; 20 × 13. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan rukom vještog kaligrafa. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova, u prvoj polovini, ima dosta komentara, pisanih sitno i veoma lijepo, rukom istog prepisivača. Papir bijel i žućkast; mnogi listovi, u drugoj polovini, dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Welī b. Muḥammad, imam tvrđave Kamenica 1. muharema 1093/1682.

(قد تم الفراغ من تحريره فى غرة محرم الحرام سنة ثلث وتسعين والف على يد الفقير ولى بن محمد الامام فى قلعة القمنجه المحروسة صانها الله تعالى عن الآفات والالام)

Ljepota i ispravnost rukopisa pokazuje da je prepisivač bio učen i pismen čovjek. (Što se tiče navedene tvrđave nije izvjesno gdje se ona nalazi, jer to ovdje nije označeno, a Kamenica na Balkanu uopće ima mnogo. U Bosni bi to mogla biti Kamenica kod Višegrada. Pod istim nazivom ima mjesta i u Istočnoj Evropi).

Na početku je bilješka s područja fikha, ime i lični pečat ranijeg vlasnika, prigodni stih na turskom jeziku, te sadržaj. Na naslovnoj stranici nalaze se imena i lični pečati ranijih vlasnika (Šejh Ismail b. el-hadž Ilyas; Ahmed b. Muhamed, kadija iz Sarajeva, koji kaže da je rukopis kupio. U njegovom pečatu može se pročitati datum: 1166/1752. Zatim su navedeni vlasnici putem nasljedstva: Behdžet Mustafa, sin navedenog Ahmeda, kadije; Muhamed, mutevelija, sin navedenog Behdžeta Mustafe; Ahmed Asim, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa, sin navedenog Muhameda). Tu su i pečati Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju su rješenja (fetve) u vezi sa postom koje je dao Ibrahim Hakki Travniki, muftija u Banjoj Luci, a koje je potvrdio i sarajevski muftija Mustafa Hilmi, 1309/1891.

1348. ISTO 1870.

U rukopisu je naslov: هذا ملتقى الابحر فى الفقه

L. 198; 21 × 15. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, jednostavan, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama listova i između redaka, u prvom, većem dijelu rukopisa, ima komentara pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji; mnogi listovi, u drugoj polovini, dohvaćeni su vlagom, a rubovi nekih listova su odrezani. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Welī b. Muṣṭafa, za sebe, 1097/1685.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب على يد العبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة ربه الغنى صاحبه ومالكه ولى بن مصطفى .. تاريخه سنة سبع وتسعين والف)

Na l. 198 nalazi se još bilješka prepisivača na turskom jeziku, u kojoj on kaže, da je prepis dovršio u dvadesetoj godini života.

(ابتدا ايدنجه اسان ايلدى حق يازمى مصطفى اوغلى ولى بوخطك صاحبى يكرمى باشنده يازمشدر)

Prema toj bilješci nalazi se kratka, nejasna bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se, vjerovatno, htjelo reći da je prepis dovršen u Ali-efendinoj medresi, mjeseca ševvala.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, potom zapisi i sadržaj. Na naslovnoj stranici su također bilješke s područja fikha i jedan hadis slabe vjerodostojnosti. Na kraju su prigodni stihovi na turskom jeziku koje je zabilježio prepisivač, te hamajlije i bilješka s područja fikha.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1349. ISTO 2448.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 191; 17,5 × 10. *Nasḫ-ta'līq*, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima sitno pisanih komentara Papir bijel, glat; listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa jednostavnim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Aḥmad b. Emrullāh, 15. rebiul-ahira 1098/1686.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة على يد الفقير الى الله احمد بن امر الله

فى اليوم الخامس عشر من شهر ربيع الآخر لسنة ثمان وتسعين والف)

Na početku se nalaze imena ranijih vlasnika, od kojih su neka namjerno brisana, te lični pečati, od kojih su neki nečitki. (Mogu se pročitati imena Muhamed i Abdullah). Tu je i bilješka, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Hadži Omer-efendija Hajri-zade Iskopjevi (Akhisari — iz Prusca), za Gazi Husrev-begovu biblioteku. U njegovom velikom vakufskom pečatu može se pročitati datum: 1284/1867. Po tom je na nekoliko lista ispisan sadržaj i bilješke s područja fikha. Na posljednjem listu je bilješka o tumačenju riječi سبحان , i bilješka s područja fikha.

1350. ISTO 3506.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 181; 22,5 × 16. *Ta'līq*, lijep, pisan širokim perom, vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova ima komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir žućkast; mnogi listovi su dohvaćeni vlagom i zbog toga oštećeni ili međusobno slijepljeni; povez kožni, oštećen, druga korica izgubljena.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku se nalaze mnoge bilješke s područja fikha, hadisa, tefsira, arapskog jezika, — i opće pouke, te sadržaj, što je sve pisano rukom prepisivača. Na rubu sadržaja i na naslovnoj stranici nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Hasan-efendija Nurika iz Gračanice.

(وقف نوريقه الحاج حسن افندى الغرچانيچه وى)

1351. ISTO 2600.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 152; 19,5 × 12. *Ta'līq*, lijep, složen, pisan vještom rukom. Po marginama listova, između redova i na posebnim umetnutim listićima ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo, uglavnom

rukom istog prepisivača. Papir bijel, mnogi listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu neko je zabilježio da je rukopis uzeo u naruč od Hasan-bega Džiki-zade (Džikića). Tu je i bilješka i lični pečat jednog drugog vlasnika (Mustafa b. Ali). Na slijedećih nekoliko lista je sadržaj i bilješke s područja fikha, od kojih je jedna na perzijskom jeziku. Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika (Salih Ḍija'i b. Mustafa, 1227/1812, u čijem pečatu je upisano: خادم شرع نبى طالب توفيق الهى عبده صالح ضيائى ١٢٢٧ ;

— Hafiz Muhamed, sin Mehmeda Hadžijamaka, koji u bilješci kaže da je ovaj rukopis dobio u posjed 1258/1842.

– دخلت هذه النسخة النفيسة فى يد العبد الفقير درويش حافظ محمد بن الحاج يمق

محمد عفى عنهما وعمن نظر اليها ودعا لها .. سنة ثمانية وخمسين ومائتين والف

U malom pečatu ispod bilješke upisano je njegovo ime: عبده محمد

To je poznati sarajevski alim, derviš Hadži Muhamed-efendija Hadžijamaković, borac i jedan od vođa otpora protiv austrijske okupacije Bosne i Hercegovine, koji je pogubljen od strane austrijskih vojnih vlasti u Sarajevu 1878. godine. Slična bilješka ovoj nalazi se na jednom prethodnom listu). Na kraju su dvije bilješke s područja fikha na arapskom i turskom jeziku.

1352. ISTO 2466.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 288; 19 × 13. *Nasḫ*, veoma lijep, pisan krupnije, rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na širokim marginama listova ima dosta komentara pisanih sitno i lijepo *ta'līqom*, uglavnom rukom istog prepisivača. Ima i posebnih umetnutih listića, na kojima su napisani komentari kasnije, drugim rukopisom. Papir žućkast i tamno-bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama. Ima polukožnu futrolu koja je također oštećena. Ovo je najljepše ispisan i najbolje obrađen rukopis ovog djela u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka s područja arapskog jezika, i druga, sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Mustafa b. Muhamed b. Husejn b. Mustafa, — serdar tvrđave Novi Pazar (Jeni Pazar). U bilješci dalje isti kaže, da je bio učitelj — muallim

— rušdije u Zvorniku, 1278/1861. Zatim kaže da je ovaj rukopis naslijedio od svojih predа, i misli da je ovo autograf, što je zaključio po bilješci na završetku djela, ali mu je taj zaključak pogrešan jer takve bilješke pisca nalaze se na završetku mnogobrojnih rukopisa i primjeraka ovog djela.

(من دور التقدير الى يد الفقير اليكّى پازارى محمد بن مصطفى بن محمد بن حسين بن
مصطفى سردار فى قلعة يكّى پازار وقد كنت معلما بمكتب رشدية درلواء ايزوو رنيق فى تاريخ
سنة ١٣٧٨ وهذا الكتاب موروثى من اجدادى وهو بخط المؤلف كما علم من خاتمته رحمة الله
عليه رحمة واسعة ؟؟!)

Na slijedećih nekoliko lista je jedan zapis i sadržaj. Na naslovnoj stranici je jedna mistična priča u vezi sa čuvenim mistikom Halladžom. Tu je i jedna mrlja, izgleda, namjerno napravljena, te dva pečata Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju je izvadak iz »Novog turskog zakona«, (قانون نامۀ جديد عثمانيدر) , te bilješke s područja fikha.

1353. ISTO 2328.

U rukopisu je naslov: ملتقى الابحر

L. 89; 20 × 14. *Nasḫ-ta'līq*, složen. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, oštećen; prva korica je otkinuta.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku je dodato nekoliko neispisanih lista. Na jednom od njih je kasnije ispisan sadržaj. Na kraju su bilješke s područja fikha i jedan stih na turskom jeziku o tom da je Bog svakome zajamčio nafaku.

1354. ISTO 1513.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 168; 20 × 12,5. *Ta'līq* lijep, složen, pisan vještom rukom. Rečenice su u uvodu rastavljene krupnim zlatnim tačkama. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće na modroj i zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice su obrubljene sa više tankih crnih i dvije šire zlatne, a ostale jednom crvenom linijom. Po marginama listova i između redova ima dosta sitno i lijepo pisanih komentara. Papir tamnobijel i žućkast; neki listovi dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na koricama. Primjerak je, vidi se po svemu, bio mnogo u upotrebi.

Rukopis potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Na početku se nalaze datumi rođenja nekih osoba, ime ranijeg vlasnika (Mahmud, kadija u *darul-džihadu* Temišvaru, koji je zabilježio da mu je umro mali sin Hasan 23. rebiul-evela 1049/1639 —

مما ساقه التقدير الى افقر الورى محمود القاضى يومئذ بدار الجهاد طمشوار
المحروسة – طمشوارده قاضى ايدم اوغلوم حسن ماه رجب الفردك برنجى كونى كه يوم چهار
شنبه در وجوده كلدى فى سنة ثمان واربعين والف – مرحوم اولدى فى ٢٣ ربيع الاول فى
سنة تسع واربعين والف

a prema drugoj bilješci bio je kadija i u Gölhisaru — Jezero kod Jajca — (كولحصارده قاضى ايدم) ; zatim slijede bilješke s područja fikha na arapskom i turskom jeziku, sa područja hadisa, poučni stihovi i izreke, te sadržaj. Ispod sadržaja je zabilježeno ime ranijeg drugog vlasnika (Omer b. Hašim, imam džamije Ibrahim-efendije Roznamedžije). Na nutarnjoj strani prve korice je također ime ranijeg vlasnika koje je nečitko (Muhamed b. el-Hadž ... el-Mostari). Na naslovnoj stranici je jedna mudra izreka, bilješke sa područja fikha, te bilješke i pečati zavještača. Na kraju je rodoslovlje (neseb) i kraći podaci iz života Božijeg poslanika Muhameda, te kratka biografija autora.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1355. ISTO 1621.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الملتقى فى الفقه

L. 156; 20 × 13. *Ta'līq*, složen, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice nalazi se dosta lijep unvan u bojama koje su izblijedile. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne, širokom zlatnom i crvenom, a ostale samo jednom crvenom linijom. Po rubovima samo prvih pet lista ima komentara, pisanih sitno i lijepo. Papir bijel i žućkast, glat; listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni.

Prepisao Muḥammad b. Nūrullāh al-Bosnevī (Bošnjak), u Istanbulu, u medresi Souk Kuju, 11. rebiul-ahira 1155/1703.

(قد وقع ألفراغ منه فى اليوم الحادى عشر فى شهر ربيع الآخر سنة خمسة عشر ومائة
والف فى محمية قسطنيطينية فى مدرسة صوؤق قولى عن يد الضعيف محمد بن نور الله
البوسنوى ..)

1356. ISTO **3470.**

U rukopisu je naslov: كتاب ملتقى الابحر فى الفقه

L. 218; 21 × 16. *Ta'līq*. Stranice su obrubljene crvenim linijama. Po širokim rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima komentara pisanih, uglavnom, rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst; listovi prosuti. Povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad, 1116/1704.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد العبد الضعيف على بن محمد غفر الله له
ولوالديه .. تاريخ سنة ١١١٦)

Na početku je sadržaj od koga se nalazi samo 1 list. Na nutarnjoj strani posljednje korice nalazi se krupnije pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio dobrotvor Hadži Ismail, jedan od zaima Smederevskog sandžaka, godine 1209/1794.

(صاحب الخيرات والحسنات سمندره سنجاغى زعمالرندن الحاجى اسماعيل زاعمين وقف
شريفيدر سنة ١٢٠٩)

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na naslovnoj strani).

1357. ISTO **[illegible]**

U rukopisu je zabilježeno kasnije: هذا كتاب ملتقى الابحر فى الفقه

L. 225; 20,5 × 13. *Nasḫ*, krupniji, pisan vještom rukom, u proredu. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su širokom zlatnom, a ostale, i to samo u prvoj polovini, crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima komentara. Papir bijel, glat, čvrst; neki listovi, naročito s početka, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Pīr Muṣṭafā al-Aydonadī (iz grada Ajdonad, u Grčkoj?), 23. safera 1116/1704.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب عن يد العبد الفقير حسن بن پير مصطفى
الايدونادى .. فى اليوم الثالث والعشرين من شهر صفر الخير لسنة السادس عشر ومائة والف)

Na početku su razne bilješke s područja arapske književnosti i fikha, te sadržaj. Neke bilješke pisane su olovkom. Na prvom zaštitnom listu je i ime ranijeg vlasnika (Hadži Hafiz Hašim, iz Ljubuškog). Na naslovnoj stranici zabilježen je broj pitanja (mesail) koja se nalaze u nekoliko poznatih fikhskih djela. Tu su i dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika, od kojih je prva namjerno prebrisana, a druga je čitljiva (Hafiz Uvejs Mevlevi b. Šejh Lutfullah, 1266/1849). Na kraju su bilješke s područja fikha, hadisa, dova i jedan recept na turskom jeziku za neki lijek.

1358. ISTO **2720.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 197; 20,5 × 12,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, lijep, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice je unvan u bojama, oštećen vlagom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama listova, u prvoj polovini rukopisa, ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel i žućkast; neki su listovi, naročito po rubu, dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao el-Ḥāğ Muḥammad Šehrī b. el-Ḥāğ 'Alī, u Istanbulu, u četvrtak, mjeseca džumadel-ahira 1118/1706.

(وقع اتمام تحرير هذه النسخة النظيفة البليغة بعون الله تعالى وحسن توفيقه على يد العبد
... الحاج محمد شهرى بن الحاج على .. بين الصلوتين من يوم الخميس من جمادى الثانية لسنة
ثمان عشرة ومائة بعد الالف فى بلدة قسطنطينية)

Na početku je sadržaj, ispisan rukom prepisivača, crvenim i crnim mastilom, i uokviren zlatnim linijama. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Ibrahim b. Hadži Durak, 1164/1750). Na posljednjem listu su bilješke s područja fikha.

1359. ISTO **2240.**

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتقى

L. 164; 20 × 14. *Ta'līq*, pisan prilično uvježbanom rukom. Pismo je na mnogim listovima oštećeno vlagom. Papir tamnobijel i bijel; mnoge listove dohvatila je vlaga. Povez polukožni.

Prepis dovršen u nedjelju 1. ramazana 1129/1716.

(قد وقع الفراغ من تحرير النسخة الشريفة اللطيفة وقت الظهر فى يوم الاحد وهو اليوم
الاول من شهر رمضان المبارك لسنة تسعة وعشرين ومائة والف)

Na kraju su bilješke s područja fikha i popis mjeseci hidžretske godine sa kraticama.

1360. ISTO **4143.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الملتقى

L. 123; 20,5 × 14. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima sitno pisanih komentara. Papir bijel, glat; neki su listovi prosuti. Povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen u srijedu 14. rebiul-evvela 1143/1730.

(قد وقع الاتمام فى وقت الضحى فى يوم الاربعاء اربع عشر من الربيع الاول فى سنة
ثلث واربعين ومائة والف)

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka na arapskom jeziku, u kojoj raniji vlasnik Muhamed b. Ahmed kaže da je rukopis kupio u gradu Sarajevu od nekog Misirlije, — bez oznake datuma. Po tom slijede razne manje važne bilješke s područja arapskog jezika, hadisa, fikha, te sadržaj. Na završetku je bilješka nekog učenika na arapskom jeziku, u kojoj on kaže da je završeno čitanje ovog djela pred muderrisom Ahmed-efendijom, u srijedu 20. zul-hidžeta 1175/1761. Na rubu iste stranice su stihovi na turskom jeziku o lošim kadijama, te stihovi na arapskom jeziku, upućeni nekoj poštovanoj osobi. Na slijedeća dva lista su stihovi na turskom jeziku, posvećeni sultanu Selimu, zatim bilješke s područja fikha, te pismo na arapskom jeziku upućeno kolegi u Sarajevu. U pismu se spominje neki Hadži Abdullah, dućani oko Kolobare, zahtijeva se od kolege da kupi neke čohe određene boje i kvaliteta — »prema priloženom uzoru«, te šalje selam nekom Kurt-beg-efendiji i Sulejman-efendiji. Ispod toga pisma je koncept odgovora u kome primalac gornjeg pisma zahvaljuje Bogu i izražava svoju radost na primljenom pismu, te upozorava prijatelja i moli se Bogu za njeg, da uvijek bude iskreni prijatelj, a ne licemjer i varalica. Po tom se nalazi bilješka na turskom jeziku s područja arapske gramatike. Pri dnu posljednje stranice neko je zabilježio da mu je »umro drug i mili prijatelj Salih-hodža u subotu 22. džumadel-ahira 1186« (1772).

1361. ISTO **3341.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 167; 20,5 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova i između redaka ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Aḥmad, u Rogatici (Čelebi Pazar) mjeseca zul-hidže 1153/1740.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة على يد العبد الضعيف صالح بن احمد
چلبى پازارى ومن الشهور ذى الحجة الشريف لسنة ثلاث وخمسين ومائة والف)

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Rešid Hafiz-zade — Hafizović, 1250/1834) i sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha. Na kraju je nekoliko fetvi, i, na posljednjoj stranici jedan recept za lijek.

1362. ISTO **3948.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 146; 21 × 15. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, specifičan, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan mali unvan i na rubu iste stranice ukras u obliku velike nepravilne rozete, u kojoj je upisano tumačenje dvije arapske riječi. Prve dvije stranice obrubljene su sa četiri tanke crne i dvije šire zlatne linije, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat, tanak; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. 'Alī b. Muḥammad al-Mostārī (iz Mostara), u ponedjeljak mjeseca šabana 1182/1768.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى ليلة الاثنين بعد العشاء من شهر شعبان الشريف
سنة اثنى وثمانين ومائة والف عن يد الضعيف .. مصطفى بن على بن محمد المستارى)

Na naslovnoj stranici je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ahmed b. Mehmed-efendi Travnikli-zade — Travnjak).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1363. ISTO **732.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 201; 21 × 13,5. *Nasẖ*, krupniji, čitak, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije šire zlatne, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir žućkast; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na nutarnjoj i vanjskoj strani korica.

Prepisao Yaḥyā b. el-Ḥāğ Aḥmad-efendi, iz Ljubinja, 6. rebiul-evela 1183/1769. U bilješci o tom, prepisivač kaže, da je prepisivanje počeo u Sarajevu, u Husrev-begovoj medresi a dovršio ga u kasabi Novo Brdo na Kosovu (mjesto između Skoplja i Prištine koje je u vrijeme turskog osvajanja imalo jaka utvrđenja).

(حرره الحقير الفقير يحيى بن الحاج احمد افندى عن قصبهٔ لوبين در ديار هرسك

بدأت بتحريره فى مدينة سراى بوسنه در مدرسهٔ غازى خسروبك وقد وقع اتمامه فى قصبهٔ

نوه برده در ديار روم ايلى حرر ف اليوم السادس من شهر ربيع الاول لسنة ثلث وثمانين ومائة

والف)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka, te lični i vakufski pečat zavještača (Muhamed Baki Džino-zade).

1364. ISTO **3597.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتق الابحر

L. 172; 22 × 16. *Nasẖ* jednostavan. Naslovi s početka pisani su crvenim, a poslije crnim mastilom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, listovi prosuti. Povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Muṣṭafa b. 'Oṯmān, u petak mjeseca ševala 1189/1775.

(وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة ف سنة تسع وثمانين ومائة والف ف شهر

شوال ف يوم الجمعة عن يد مصطفى بن عثمان)

Na početku su bilješke s područja fikha, ime ranijeg vlasnika (Salih b. Mustafa Šakir-zade, 1255/1839) i sadržaj. Na naslovnoj stranici je dova i pobrisano ime nekog ranijeg vlasnika.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1365. ISTO **4120.**

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتق الابحر

L. 197; 19 × 13. *Ta'līq*, lijep, pisan vještom rukom, i nasẖ, od drugog prepisivača. Po rubovima listova s početka ima nešto komentara. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis dovršen u nedjelju, mjeseca rebiul-ahira 1192/1778.

(قد وقع الفراغ سنة اثنى وتسعين ومائة والف ف شهر ربيع الآخر فى يوم احد)

Na početku su bilješke dvojice ranijih vlasnika (Topal-zade es-Sejid Muhamed, kadija ..., ... es-Sejid Hadži Emin-aga), te sadržaj, pisan kasnije, drugom rukom. Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha. Na kraju se nalazi specijalna dova (molitva) na turskom jeziku, u čijem je sadržaju uvršten arapski alfabet, *Elif-duasi*, a koja se moli radi ostvarenja neke želje. Početak joj je:

الفه واردم بابه واردم تابه واردم اليفت ؟

بولدم بقا بولدم توبه ايتدم ..

Po stilu teksta i načinu izgovora pojedinih riječi reklo bi se da je ova dova nastala kod nas u Bosni.

1366. ISTO **1094.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب ملتق الابحر

L. 146; 21 × 14. *Nasẖ-ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Po marginama listova ima komentara pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst; neki listovi prosuti. Povez polukožni.

Prepisao Ibrāhīm b. Ibrāhīm Iskopyawī (iz Prusca), u Sarajevu, u medresi Hanikahu, 1194/1780.

(كتبه الفقير .. ابراهيم بن ابراهيم اسقوبيوى ف شهر سراى فى المدرسة المسماة بخانقاه

سنة اربع وتسعين ومائة والف)

Na listovima 147—150 je فرائض .

Risala o diobi nasljedstva na turskom jeziku od nepoznatog pisca. Početak joj je:

الحمد لله حمد الشاكرين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطاهرين وبعده بلكه

بوكتاب علم فرائض بيان ايدر تركى لسان اوزره يازد مكه نفعى عام اوله امدى بلكه تركهٔ ميّته

حقوق اربعه متعلق اولور

Nasḫ i *ta'līq* pomiješani, pisani rukom gornjeg prepisivača.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici je krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Mustafa-beg Dženetić.

1367. Zbirka (مجموع), 2 **2263.**

L. 209; 20 × 14. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—175. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا ملتقى الابحر

Po rubovima nekih listova ima nešto komentara.

2. L. 176—209. منار الانوار

Djelo s područja filozofije islamskog prava (v. br. 809).

Prepisao oba djela isti, nepoznati prepisivač u petak 20. safera 1197/1782, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1. U istoj bilješci, pisanoj slabim arapskim stilom, prepisivač kaže da je djelo učio kod muderrisa Muhamed-efendije, ne označiv gdje je to bilo.

الحمد لله .. على ما يسّر لنا من الاتمام بالقرائة من امام مدرس محمد افندى .. فى سنة
سبع وتسعين ومائة بعد الالف فى ماه صفر الخير فى يوم الجمعة عشرين يوما من ماه المذكور

Na nutarnjoj strani prve korice je bilješka s područja fikha. Na kraju pod t. 1 su također bilješke iz fikha i datumi rođenja nekih osoba.

Iz biblioteke Sultan Ahmedove medrese u Zenici.

1368. ISTO kao br. 1329. **1679.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 231; 20 × 15. *Nasḫ*, krupniji, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Prva stranica obrubljena je sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Po marginama samo nekih listova ima komentara pisanih većinom rukom prepisivača. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepis dovršen u utorak 2. džumadel-ula 1201/1786.

(قد وقع الفراغ فى وقت الضحى فى يوم سه شنبه فى اليوم الثانى من شهر جمادى الاول
الشريف لسنة احدى ومائتين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se hamajlija protiv astme, te bilješke s područja fikha i hadisa, a potom, na prvim listovima, sadržaj. Na kraju su fetve, zabilježene rukom prepisivača, na turskom jeziku; zatim, datum u stihovima, također na turskom jeziku, o gradnji mosta i česme, koje je podigao Mustafa-aga Hadžibešli, te dženaze-dova.

Iz biblioteke Bojo-zade Hasan-efendije.

1369. ISTO **1333.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 185; 24 × 16,5. *Nasḫ*, lijep, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, širom zlatnom i plavom, a ostale jednom crvenom linijom. Po širokim marginama listova ima dosta komentara, pisanih lijepim sitnim *ta'līqom*, rukom istog prepisivača. Mjestimice ima prevoda i tumačenja na našem jeziku, pisanih kasnije olovkom, jer je rukopis služio kao udžbenik nekim učenicima medrese. Papir bijel, glat, čvrst; mnogi listovi su prosuti, a listovi 109 i 110 su oštećeni. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao, sudeći po rukopisu, Suleymān b. Ibrāhīm, u kasabi Gornji Vakuf, 1208/1793, što se može razumjeti iz bilješke koja se nalazi na rubu pretposljednje stranice, na završetku komentara.

(الحمد لله الذى يسّر لى اتمام هذه الحاشية فى تاريخ مائتين وثمان والف .. كتبه الفقير
الحقير .. سليمان بن ابراهيم بقصبة وقف بالا – بلدة فى بوسنه)

Na početku se nalazi jedan hadis slabe vjerodostojnosti, bilješke s područja fikha na turskom jeziku i sadržaj. Na naslovnoj stranici je bilješka s područja fikha o Kibli, i druga, na našem jeziku, o darovatelju ovog rukopisa. Na kraju je bilješka s područja fikha, te nekoliko hadisa.

Poklonio dr Munib Muidović.

1370. ISTO **1677.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى

L. 200; 21 × 15. *Nasḫ*, čitak, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. U vrhu prve stranice je unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih, dvije šire zlatne i dvije crvene, a ostale jednom crvenom linijom. Po marginama mnogih listova i između redova ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi podvučene su većim dijelom crvenom, a mjestimice crnom crticom. Papir bijel, glat; povez kožni, popravljen.

Rukopis potječe iz početka XII/XVIII stoljeća.

Prema nedovršenoj bilješci na završetku čini se da je djelo prepisao neki Ḥuseyn-efendıja. Ispod te bilješke je lični pečat, u kome se može pročitati ime i datum (Salih el-Kurbani?, 1115/1703).

Na prvom zaštitnom listu je kratka bilješka, u kojoj se kaže da je nekoliko dana uzeo rukopis na čitanje neki Emin-efendija, iz Visokog, 1299/1881. Na slijedeća tri lista i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha, poučni stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, te sadržaj. Tu je, na rubu sadržaja, i bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio student medrese munla Abdullah Egridereli (iz Egridere, — Kriva Palanka u skopskom sandžaku), za Gazı Husrev-begovu medresu, — bez oznake datuma. Na kraju je biografija autora i bilješka s područja vaza.

1371. ISTO **1860.**

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتقى الابحر

L. 191; 21,5 × 14. *Nasḫ* lijep, sitan, složen. Stranice, samo s početka, obrubljene su crvenom linijom. Po marginama mnogih listova i između redaka ima dosta komentara. Papir tamnobijel, glat; listovi s početka dohvaćeni su vlagom. Povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Prema datumu na kraju biografije autora, na naslovnoj stranici, može se razumjeti da je prepis dovršen 1177/1763.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha i tefsira, te sadržaj. Na naslovnoj stranici je biografija autora, uzeta iz djela *aš-Šaqā'iq an-Nu'māniya*, koju je zabilježio prepisivač i na kraju stavio gornji datum (1177). Na rubovima posljednjih stranica i na nutarnjoj strani druge korice nalaze se bilješke s područja tefsira i dova. Na gornjem rubu lista 189 nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Ibrahim-aga b. Islam Ispužlı, za mekteb Ajina-begzade, 1253/1836.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat na naslovnoj stranici).

1372. ISTO **3644.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب ملتقى الابحر

L. 199; 20,5 × 15. *Nasḫ*, pisan u razmaknutim redovima, uvježbanom rukom, ali — čini se — od različitih prepisivača. Po rubovima listova, naročito s početka, ima komentara. Uvod i početak ponovljeni su. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na kraju je kratka dova.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1373. ISTO **2103.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 135; 19,5 × 17. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, složen, pisan vještom rukom. Po rubovima samo nekih listova, naročito s početka, ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst; neki listovi, po rubu, dohvaćeni su crvotočinom. Povez kožni, popravljen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha i sadržaj. Na naslovnoj stranici su poučne izreke i stihovi, jedna fetva na turskom jeziku, jedan hadıs, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika i zavještača (Salih Izzet Hromić). Na kraju su magične riječi za pamćenje Kur'ana napamet, prema jednom hadisu slabe vjerodostojnosti, te bilješke na arapskom i turskom jeziku o prednosti učenja Kur'ana po pravilima *tedžvida*.

Uvakufio Salih Izzet-efendija Hromo-zade.

1374. ISTO **2025.**

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتقى الابحر . Primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno je 46 lista).

L. 124; 21 × 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Listovi 48—60 dopisani su kasnije drugim, slabijim rukopisom. Naslovi u drugom, većem dijelu, pisani su plavim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

1375. ISTO **1636.**

U rukopisu je naslov: كتاب ملتق الابحر

L. 162; 20 × 12. *Ta'līq*, složen, pisan uvježbanom rukom. Listovi 21—29 i 33—42 dopisani su kasnije drugim rukopisom, *nashom*. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir žućkast, deblji, čvrst, izuzev dopisanih listova koji su bijeli. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Yaḥyā b. 'Abdullāh b. Maḥmūd el-Visoki (iz Visokog), u Gázi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, 14. rebiul-ahira, — bez oznake godine, ali u prvoj polovini XVIII stoljeća, kako se to može razumjeti iz jedne bilješke na početku. U toj bilješci, koja se teško čita, kaže se da je postao vlasnikom rukopisa Yahya b. . . ., 1162/1748. Vjerovatno je to sam prepisivač koji je oko te godine, ili nešto ranije, dovršio prepis.

(صاحب ومالك يحيى بن .. فدخل فى يدى من تمام السنة اثنى وستون ! ومائة والف ..)

Na prvom zaštitnom listu su poučni stihovi, ime ranijeg vlasnika (Husejn b. Fulan —?—!—, iz Visokog), neke hamajlije, nečitak recept na turskom jeziku za neki lijek, bilješke s područja fikha i gornja bilješka o vlasniku sa navedenim datumom. Po tom, na nekoliko lista, slijedi sadržaj koji je kasnije napisan. Na kraju je bilješka s područja fikha.

1376. ISTO **1539.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا الكتاب ملتق الابحر

L. 154; 20 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mnogi listovi, među kojima i posljednji, dopisani su kasnije drugim, ali također lijepim rukopisom. Po marginama listova, izuzev pri kraju, ima komentara. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je dio sadržaja i nečitke bilješke s područja fikha. Na naslovnoj strani je bilješka koja je izblijedjela, a u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio neki Husejn-efendija. Ispod toga je opet bilješka i lični pečat drugog vlasnika (Salih, upravni službenik — *muteferrika* — u srezu Duvno —

من لطفه تعالى شأنه دخل فى يد الفقير صالح المتفرقة بقضاء دوغنه – بلدة فى بوسنه

Uvakufio Salih Izzet-efendija Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1377. ISTO **889.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتق

L. 190; 20 × 13. *Nasḫ*, u prvoj polovini, a u drugoj ta'līq, od različitih prepisivača. Po rubovima nekih listova, uglavnom s početka, ima komentara. Papir bijel, deblji; neki listovi dohvaćeni su vlagom. Povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su dva stiha na turskom jeziku o arapskoj gramatici i sintaksi zatim zapis za pronalazak pokradenih stvari, te sadržaj. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (es-Sejjid Ibrahim Hilmi). Tu je i jedna bilješka namjerno pobrisana. Na kraju je bilješka prepisivača koji kaže da je ovaj rukopis djelomično njegov rad, a djelomično od drugog prepisivača. Međutim, njegovo ime i datum prepisa namjerno su pobrisani. Po tom se, na slijedećim neispisanim listovima nalaze bilješke sa područja fikha i hadisa, te poučne izreke. U jednoj krupnije napisanoj bilješci kaže se, da je vlasnik knjige Jusuf el-Fočevi (iz Foče) .

1378. ISTO **4557**

Primjerak je nepotpun s početka za jedan list.

L. 163; 17 × 10,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Listovi s početka (41) izgubljeni su i dopisani kasnije drugim, nešto slabijim rukopisom. Papir tamnobijel, glat, listovi rastavljeni od poveza i prosuti. Po rubovima mnogih listova ima komentara pisanih kasnije, od kojih neki olovkom. Povez kožni, oštećen.

Prepis vjerovatno potječe iz XVIII stoljeća.

Poklon nasljednika Velagića — Riđanovića iz Mostara.

1379. ISTO **4212.**

U rukopisu je zabilježen naslov: ملتق الابحر

L. 185; 21,5 × 16. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani jednostavno. Stranice samo prvih deset lista obrubljene su crvenom linijom. Po marginama listova, naročito s početka, ima komentara. Papir bijel i žućkast, neki listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao 'Abdullāh b. Munla Ṣaliḥ Hromić, Stočanin, u Roznamedžijinoj medresi u Mostaru, 20. džumadel-ahira 1256/1840.

(كتبه العبد الذليل .. عبد الله بن منلا صالح حروميك تمت فى اليوم العشرين من شهر
جمادى الآخر سنة ستة وخمسين ومائتين والف)

Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i hadisa, te poučne izreke. Na posljednjoj stranici su poučni stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, zatim bilješka prepisivača o mjestu i vremenu prepisa, te kratka biografija autora.

1380. ISTO **649.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 102; 24 × 16. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitan, složen. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan, u kome je, zlatnom bojom, na crnoj podlozi, upisan gornji naslov. Prvih 18 lista obrubljeno je sa dvije tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na rubu samo prve stranice ima komentara. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmed b. 'Abdul-Mu'min Šejh-zade, iz krajine (serhata) Džisri Kebir — Ostrovica (Kulen Vakuf — Bihać), 1262/1845.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة .. من يد العبد الضعيف .. احمد بن
عبد المؤمن شيخ زاده عن سرحد جسر كبير اوستروبچه – احدى القرى التابعة لبلدة بهكه فى
بوسنه – سنة ١٢٦٢)

Na nutarnjoj strani prve korice je dio sadržaja. Na naslovnoj stranici jedna bilješka potpuno izbrisana, a ispod toga je napisano ime, vjerovatno ranijeg vlasnika (Hāfiz-zāde Muhammed Behauddin, u Sarajevu, 11. redžepa 1316/1898).

1381. ISTO **4518.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 138; 24,5 × 17,5. *Ta'līq*, specifičan, sa nešto *nasḫa*, pisan u proredu. Naslovi su pisani crveno, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji; povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Muḥammad Kāmil, sin hafiz Muṣṭafe, muftije u Rogatici, učenik Simzade medrese u Sarajevu (nastanjen kod Hadži Tahir-efendije), u srijedu, krajem mjeseca šabana 1278/1861.

(قد وقع الفراغ تتمة النسخة .. كنت ساكنا لطلب العلم بمدينة سراى بوسنه فى مدرسة
سيم زاده .. زمانا عند الحاج طاهر افندى وانا الفقير .. محمد كامل بن حافظ مصطفى المفتى

بجلى بازار .. فى يوم الاربعاء فى اواخر شهر شعبان فى تاريخ السنة ثمان وسبعين ومائتين بعد
الالف ..)

Iz biblioteke Tajjib-efendije Saračevića (poklon nasljednika).

1382. ISTO **4123.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى الابحر

L. 200; 19 × 14,5. *Nasḫ*, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redova ima komentara. Papir bijel; mnogi listovi su prosuti; povez kožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XIX stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na kraju je poučna izreka i bilješka s područja arapskog jezika.

1383. ISTO **3951.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب ملتقى

L. 184; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Po rubovima samo prva dva lista ima komentara. Papir bijel, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na početku je mistično značenje slova arapske abecede, bilješke s područja fikha, o značenju i važnosti dana u sedmici i o značajnim časovima u tim danima, dova za kišu, te sadržaj. Na kraju je zabilježeno, da je vlasnik rukopisa neki Sulejman, bilješke s područja fikha, poučni stihovi na turskom jeziku, zapis za pronalaženje ukradenih stvari i savjeti imama Šafi'ije. Nekoliko lista su neispisani.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1384. كتاب الفرائد ili فرائد ملتقى الابحر **140.**

شرح ملتقى الابحر للسيواسى

Komentar prethodnom djelu *Multaqa'l-abḥur*. Napisao Ismā'īl b. Sinan as-Siwāsī, umro 1048/1638.

Ahlwardt IV, 149; ḤḤ II, 1815.

Djelo je raspoređeno na četiri sveska. Ovo je prva polovina djela i jedina od ovog primjerka koja se nalazi u ovoj biblioteci.

Svezak prvi, — المجلد الاول , sadrži tumačenje od početka *Multeke* do konca poglavlja كتاب الوقف .

Početak:
الحمد لمن منح لنا كنز درر الهداية وغرر الوقاية مقدار الكفاية وعصمنا من جان الجهل
والغواية .. وبعد فيقول الفقير الى رحمة ربه الاكرم اسماعيل بن سنان السيواسى

L. 413; 31 × 20. *Ta'līq*, krupniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Rečenice u uvodu rastavljene su krupnim zlatnim tačkama. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. U pisanju ima grešaka. Završetak je ukrašen jednostavno izrađenim cvijećem u zlatnoj boji. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima u sredini korica, omotan u papir.

Prepis je dovršen u noći Mevluda (12), u mjesecu rebiul-evelu 1122/1710, kako se to vidi u bilješci na kraju, u kojoj je ime prepisivača namjerno izbrisano.

(.. تم المجلد الاول فى كتاب الوقف وبعده ان شاء الله كتاب البيوع .. تم الكتاب الحمد
لله على يد اضعف العباد .. فى الشهر الشريف ربيع الاول ليلة المولد الشريف سنة الف ومائة
واثنين وعشرين)

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici je naslov djela, napisan kasnije rukom H. Mehmeda Handžića.

1385. ISTO **572.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب الفرائد شرح ملتقى للشيخ اسماعيل السيواسى . Primjerak je nepotpun na kraju.

Svezak prvi, — المجلد الاول , sadrži tumačenje od početka Multeke do poglavlja: باب العتق المبهم .

L. 383; 28 × 17,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, složen. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir žućkast; mnogi su listovi prosuti, a neki dohvaćeni vlagom. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj.

1386. مجمع الانهر فى شرح ملتقى الابحر **458.**

Komentar djelu *Multaqa'l-abḥur*. Napisao Maula 'Abdurraḥmān b. aš-Šayḫ Muḥammad b. Sulaymān Šayḫīzāde Dāmād-efendi, umro 1078/1667. Djelo je dovršeno 1077; bilo je popularno i mnogo se upotrebljavalo kao priručnik po medresama.
GAL II, 432.

Raspoređeno je na dva dijela. Ovdje su oba dijela u jednom svesku.

Početak: الحمد لله الذى هدانا الى الايمان بهدايته الازلية

L. 691; 24,5 × 18. *Nasḫ*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj.

1387. ISTO **691.**

U rukopisu je zabilježeno: داماد جلد اول هذا كتاب شيخى زاده شرح على ملتقى الابحر

Svezak prvi, — المجلد الاول , i jedini koji se ovdje nalazi od ovog primjerka. Sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب البيوع .

L. 552; 22 × 17. *Nasḫ*, starinski, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1156/1743, što se može razumjeti iz kratke bilješke na naslovnoj stranici (تاريخ سنة ١١٥٦ فى ١٥ شوال), koju je, čini se, napisao prepisivač.

Na početku je sadržaj pisan kasnije drugim, krupnim rukopisom. Na naslovnoj stranici je, pored zabilježenog naslova, gornji datum i jedna kratka dova od Šejh Šazilije. Tu su i dva pečata (stariji i noviji) Gazi Husrev-begove biblioteke.

1388. ISTO 1628.

U rukopisu je zabilježen naslov:

الجلد الاول من كتاب داماد مجمع الانهر

Svezak prvi, — الجلد الاول , sadrži tumačenje od početka djela do konca poglavlja فصل ف بيان احكام الاستحقاق . Od ovog primjerka nema drugog sveska.

L. 332; 21,5 × 16. *Ta'līq*, specifičan, složen, pisan širokim perom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova u drugoj polovini ima nešto glosa. Papir bijel, tanak; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj i nekoliko neispisanih lista. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Rešid Hafiz-zade, — Hafizović, — iz Rogatice, — u vrijeme njegove kadijske službe u Prozoru, 15 .rebiul-evela 1253/1837).

1389. . ISTO 1458.

U rukopisu je zabilježen naslov: مجمع الانهر من شرح ملتقى . Primjerak je nešto skraćena verzija navedenog komentara, što je. vjerovatno, čin prepisivača.

Svezak drugi, — الجلد الثانى , sadrži tumačenje od poglavlja خيار الرؤية do konca djela.

L. 190; 20,5 × 14,5. *Ta'līq*, složen, pisan širokim perom, vještom rukom. Osnovni tekst podvučen crvenom linijom. Po rubovima nekih listova nalaze se kraće glose. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa Ṭālib el-Muglevī (iz Mugle, — ajdinski vilajet, Turska) b. el-Ḥāǧǧ Sulaymān-efendī, svrgnuti kadija Prijepolja, u subotu mjeseca muharrema 1219/1804.

(وقد تم تبيضه بعون الله العليم ف وقت الضحى من يوم السبت من ايام شهر محرم الحرام لسنة تسع عشر ومائتين والف .. عن يد مصطفى طالب المغلوى ابن الحاج سليمان افندى حال كونه منفصلا عن قضاء پره پول)

Na početku je sadržaj.

1390. قلائد الانحر لملتقى الابحر 409.

لعلى الحموى

Komentar djelu *Multeqa'l-abḥur*. Napisao 'Alī aḍ-Ḍarīr b. 'Oṯmān al-Ḥamawī, muftija u sirijskom Tripolisu, umro 1090/1679. Naslov djela i ime autora je prema rukopisu. U izvorima, koje mi imamo, nadimak pisca (*aḍ-Ḍarīr*), naveden je sasvim suprotno: *al-Baṣīr!* Mnogi pak izvori (GAL i drugi), ne navode uopće ovaj komentar.

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 237; Ahlwardt IV, 150.

U uvodu pisac kaže da nije našao komentara osnovnom djelu, koje je tako vrijedno, pa je zaželio da mu on sačini komentar. Zatim navodi brojna djela kojima se služio u svom radu, a naročito ističe da je mnogo prenosio iz djela *al-Baḥr ar-rā'iq*, te da je djelo počeo pisati polovinom šabana 1076/1665. Komentar, kaže on, može zamijeniti mnoga druga djela ove struke.

Svezak prvi, — المجلد الاول , i jedini koji se ovdje nalazi od ovog primjerka. Sadrži tumačenje od početka *Multeke* do poglavlja: باب الخلع

Početak:

يا من افاض ابحر العلوم على اهل الفهوم فظهر الهدى واختفى الإلباس .. اما بعد فيقول الحقير على الضرير-كذا ف الخط وف بعض النسخ : البصير – بن عثمان الحموى لما كان علم الفقه والفتوى من اشرف العلوم واعلاها وكان كتاب ملتقى الابحر .. من احسن متن صنف ف فقه الائمة الحنفية .. احببت مستعينا بالله ان اصنع عليه شرحا .. ولما كانت مسائله كنفائس الجواهر ناسب ان اسميه بقلائد الانحر لملتقى الابحر

L. 330; 29 × 18. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, čitak, pisan uvježbanom rukom, ali mjestimice ima grešaka u pisanju. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Sve stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima samo nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdulqādir b. Maḥmūd, 10. zul-hidže 1091/1680.

(تم الجزء الاول من كتاب قلائد الانحر ف شرح ملتقى الابحر .. وذلك على يد اضعف

العباد .. محمد بن عبد القادر بن محمود .. وكان فراغه فى عشر ذى الحجة الشريفة لسنة احدى وتسعين والف)

Na početku se nalaze bilješke sa područja fikha i akaida. Tu je i kratka biografija Zamahšerije, te bilješke sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (el-Hadž Ibrahim Hadžidurakzade, 1164/1750). Po tom slijedi sadržaj koji je napisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici je bilješka sa imenom i pečatima drugog, kasnijeg vlasnika i zavještača. Na kraju su dvije bilješke sa područja fikha. Među ovima, na jednom neispisanom listu, nalazi se nejasna bilješka iz koje se može razumjeti da je neko uzeo ovaj rukopis kao nasljedstvo, iz ostavine vlasnika Ubejdullaha kadije koji je bio učenik nekog Hadži Muhameda.

Uvakufo Ahmed Asim Mutevelić, za Gazi Husrev-begovu medresu, 1269/1852 (v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici).

1391. جامع النقول ولامع العقول فى شرح ملتقى الابحر 463.

Komentar djelu *Multaqa'l-abḥur*. Napisao Muṣṭafa b. Muḥammad al-'Ušāqī ar-Rūmī, umro 1101/1689. Djelo je napisano za jednu godinu, u Istanbulu, 1068/1657.

Kairo I, 414; GAL II, 432; Ismā'īl-paša, Dail II, 551.

Komentator u početku navodi brojna fikhska djela koja je on imao i kojima se služio pri svom radu, zapravo iz kojih je doslovno prenosio. Komentar je raspoređen na dva dijela, od kojih se ovdje nalazi samo ovaj prvi i jedini dio od ovog primjerka.

Svezak prvi, — المجلد الاول , sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب الهبة , od koga je također prepisan jedan dio.

Početak:

الحمد لله الذى جعل التفقه فى الدين لمن اراد الله به خيرا من أهل الدين .. وبعد يقول الفقير الى الله الغنى القدير الحافظ مصطفى بن محمد .. لما كان علم الفقه ثمرة القرآن والحديث وكان كتاب الملتقى للامام الجلى ابراهيم الحلبى من احسن ما صنف فيه واجمع ما ألف فيه اقبل واشتغل به الانام من الخواص والعوام فى هذه الاعوام .. شرعت مع العجز والتقصير .. ان اجمع فى هذا المجموع ما يكشف معانيه ويوضح مسائله ناقلا مما عندى من الكتب المعتبرة من المتون والشروح .. وسميته جامع النقول ولامع العقول وجمعته بعون الله تعالى فى سنة واحدة

L. 225; 26,5 × 18. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst i komentar označeni su s početka (do lista 5) kraticama (م) i (ش) , pisanim crvenim mastilom. Po tom je (od lista 5) osnovni tekst pisan crvenim mastilom, a navedene kratice su izostavljene. Istaknute riječi podvučene su crnom, a mjestimice crvenom crticom. Po rubovima malog broja listova ima malo glosa. Listovi 59, 77—79 su neispisani. Papir žućkast i na kraju bijel; neki listovi, naročito na kraju, obuhvaćeni su vlagom, tako da je i pismo oštećeno. Povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su fetve na turskom jeziku, sa potpisom sarajevskog muftije Hadži Muṣṭafe; zatim dio sadržaja, pisan kasnije, te stih na turskom jeziku od našeg pjesnika Muhlisije u kome on opjeva svoju hudu sreću.

جامع العقول ايسه تولہ عقل مخلصی
بخت سياه ايله اولمش دنيا مفلسی

Hadži Mustafa Muhlisi umro je oko 1161/1748.

Na kraju je nekoliko neispisanih lista.

1392—1393. ISTO 520, 549.

U rukopisu je zabilježen naslov: جامع النقول

Dva sveska jednog kompleta koji nije dovršen.

Svezak prvi, — المجلد الاول , sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja كتاب البيوع

L. 388; 24,5 × 16. *Nasḫ-ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. S početka su rečenice rastavljene krupnim zlatnim tačkama. U vrhu prve stranice je jednostavan mali unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije šire zlatne linije. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, originalni, sa ornamentima na koricama.

Svezak drugi, — المجلد الثانى , nastavak prethodnog sveska. Sadrži tumačenje od početka poglavlja كتاب البيوع do konca poglavlja كتاب الوصايا . Posljednje poglavlje, كتاب الفرائض , je izostavljeno.

L. 449; 22 × 16. Pismo i cjelokupna obrada kao kod prethodnog, prvog sveska, od ruke istog prepisivača. Papir i povez također kao kod prvog sveska.

Prepisao oba sveska 'Abdullāh-efendija Kantamirija, početkom rebiul-evvela 1181/1767, kako se to vidi u oduljoj bilješci na kraju drugog sveska. U toj bilješci, prepisivač se tuži na svoju samoću u dubokoj starosti, čiju je tegobu ublažavao mnogim prepisivanjem knjiga.

(ختم الله لنا بالحسنى .. ومن جملة نعمه وآلائه تحرير هذا الكتاب المسمى بجامع النقول
.. وقد حررته بالقلم الكسير والتعب الكثير مع كبر سنى وغلبة همى وحزنى بفقد العيال والاولاد
وافناء ثمرة الفؤاد فكنت غريبا فى وطنى وفريدا فى منزلى ومسكنى .. وانا الفقير عبد الله بن
احمد الشهير بقند ميرى زاده .. وقد وقع الفراغ من تحريره وتنميقه .. فى اوائل ربيع الاول من
شهور سنة احدى وثمانين ومائة والف)

Na početku svakog sveska nalazi se sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Iz Kantamirine biblioteke.

1394. ISTO **640.**

U rukopisu je naslov: الجلد الاول من كتاب جامع النقول شرح ملتقى الابحر

Svezak prvi, i jedini koji se ovdje nalazi od ovog primjerka. Sadrži tumačenje od početka djela do konca poglavlja كتاب الوقف .

L. 442; 22 × 16. *Nasḫ* čitak, mjestimice vokalizovan, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se mali unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije šire zlatne linije, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat; čvrst; povez polukožni.

Prepisao'Omar b. Muṣṭafa Katīzāde (Čatić) iz Ljubinja, u medresi Atmejdan u Sarajevu, 20. zul-kade 1184/1770.

(قد تم الجلد الاول من كتاب جامع النقول فى شرح ملتقى الابحر من يد العبد الفقير ..
عمر بن مصطفى عن قصبة لوبين – فى بوسنه هرسك – المدعو بكاتى زاده درشهر سراى آت
ميدان مدرسه سنده فى اليوم عشرون من شهر ذى القعدة سنة اربع وثمانين ومائة والف ١١٨٤)

Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača.

1395. ISTO **2190.**

U rukopisu je naslov: كتاب جامع النقول

Svezak drugi, — الجلد الثانى , nepotpun s početka, pripada kompletu, čiji je prvi dio izgubljen. Sadrži tumačenje od jednog dijela poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

L. 419; 20 × 14. *Ta'līq*, složen, pisan širokim perom, vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Listovi 389—410 dopisani su kasnije drugim rukopisom, *nasḫom*. Po marginama samo nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha i fetve na arapskom i turskom jeziku, te sadržaj. Na kraju ima nekoliko neispisanih lista, a po tom, na posljednjem zaštitnom listu, jedna bilješka s područja fikha.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, 1289/1872 (v. bilješku na početku).

1396. Zbirka (مجموع), 3 **2393.**

L. 302; 20 × 13. *Ta'līq* i *nasḫ-ta'līq*, pisani vještom rukom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen.

1. L. 1—288. شرح ملتقى الابحر للسيد الحلبى

Komentar djelu *Multaqa'l-abḥur*. Napisao as-Sayyid Muḥammad b. Muḥammad al-Halabī, istaknuti kadija Istanbula, umro 1104/1692. To je dosta kratak i sažet komentar koji je autor napisao u svojoj mladosti, 1062/1651. Naslov djela, ime autora i datum njegove smrti navedeni su prema bilješkama u rukopisu i prema Hadži Halifi.

ḤḪ II, 1815.

Navedeni datum pisanja ovog komentara može se razumjeti iz bilješke na kraju rukopisa koja glasi:

وقد يسّر عالم حقيقة الامر اتمام الشرح قبيل فجر يوم الجمعة جعلنا ممن قبل منه سعيه
لسبع خلون من ذى القعدة لسنة اثنين وستين والف وقد تم تحريره فى يد احوج العباد الى الله
اللطيف تلميذ الشارح الفاضل السيد الشريف اطال الله عمره وزاده واناله فى الدارين مراده
آمين

Iz ove bilješke se još razumije, da je autor bio živ u drugoj polovini XVII stoljeća, pa je datum njegove smrti, koji navodi Ahlwardt (IV, 150: 1014/1605), pogrešan.

Početak:

حمدا لك اولا يا صاحب منة الحمد على كل شانى وصلاة على من هو افقهنا بك بلا
حد ولا عد توالى بلا توانى وآله الاطهار وصحبه المهاجرين والانصار

Ta'līq, sitan, složen, lijep. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa, pisanih kasnije, drugim rukopisom.

2. L. 289—297.

رسالة متعلقة بنقض القسمة مع التسوية بين عبارتى السبكى والخصاف والرد على صاحب الاشباه

للعلامة ابى الحسن على ابن غانم المقدسى – (والرسالة تسمى البديعة المهمة)

Rasprava o nekim pitanjima *evladijjet-vakufa*, s osvrtom na tumačenje i riječi es-Subkije i el-Ḫaṣṣāfa o tom pitanju. Napisao Abu'l-Ḥasan ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī b. Ganim al-Maqdisī al-Ḥanafī, umro 1004/1596.

GAL II, 312; S. II, 395; AM I, 750.

Gornji prvi naslov prema rukopisu.

Početak:

الحمد لله الموفق للسداد الهادى الى سبيل الرشاد المنزه عن الصاحبة والاولاد المنعم على
العباد .. وبعد فقد تكرر السؤال فى جمع كلام فى مسئلة الوقف على الاولاد صورة السؤال ..
صورة الجواب

Završetak:

..نعم اذا انقرضت الطبقة استحق ولد الولد المذكور مع من فى طبقته فالخلاف المذكور
خطأ والله اعلم قال مؤلفه قدس الله تعالى روحه ونور ضريحه هذا ما تيسر من الكلام ونسأل الله
حسن الختام وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

Nasḫ-ta'līq, veoma lijep. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Rečenice su često rastavljene crvenom tačkom.

3. L. 297—302.

(رسالة فى انتقاض الوضوء بمص الجرح او عصره)

Rasprava o pitanju, da li kvari abdest isisavanje i cijeđenje krvi iz rane, — od nepoznatog autora. U raspravi se navodi neki

---

es-Seyyid ʻIsā-efendī kao »učitelj učitelja« koji je pisao o tom pitanju.

Početak:

الحمد لله رب العالمينَ والصلاة والتسليم على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين وبعد
فى بعض مؤلفات شيخ مشايخنا السيد السند عيسى تغمده الله برحمته ... قال فى شرح الوقاية
وغيرها من كتب فقه الامام ابى حنيفة ان الانسان اذا عصر قرحة فتجاوز الدم المخرج

Pismo kao prethodno, od istog prepisivača.

Prepisao cijelu zbirku neki učenik navedenog komentatora *Multeke*, u drugoj polovini XI/XVII stoljeća, što se razumije iz gore navedene bilješke o datumu pisanja komentara. Prepisivač ovdje nije zabilježio svoje ime ni datum prepisa.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1397. المعادل فى شرح ملتقى الابحر 959.

للمرعشى

Komentar djelu *Multaqa'l-abḥur*. Napisao ʻAbdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad b. Sulaymān al-Marʻašī al-Ḥanafī, umro 1149/1736. Djelo je prikazao sultanu Ahmedu III (1115—1143/1703—1730), kako to sam autor kaže u uvodu.

OM III, 285—6; GAL, S. II, 643.

Početak:

الحمد لله الذى منّ علينا باحياء طهارة القلوب .. اما بعد فان الراجى عفو ربه الكريم
بالغدوّ والعشى عبد الرحيم بن ابى بكر بن سليمان المسلوّ المرعشى يقول

L. 332; 21 × 16. *Nasḫ*, lijep, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. aš-Sayḫ ʻAbdullāh al-Qudsī, u gradu Reha (Sirija), krajem zul-kade 1159/1746.

(وقع الفراغ على يد العبد الضعيف .. محمد بن الشيخ عبد الله القدسى فى بلدة رها فى
سنة تسع وخمسين ومائة والف فى اواخر شهر ذى القعدة)

Na početku se nalazi pečat, u kome se može pročitati ime, vjerovatno nekog ranijeg vlasnika (es-Sejjid Muhamed Nijazi), zatim bilješka, u kojoj se kaže, da je drugi vlasnik (Hadži Hasan-efendi Tešnevi — iz Tešnja), kupio ovaj rukopis za svoju potrebu.

اشتريتُ هذا الكتاب لنفسى ولمن شاء الله تعالى من بعدى وانا الفقير .. الحاج حسن افندى تشنه وى

Po tom je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici, pri dnu, zabilježeno je da je prepisivanje počelo 22. redžepa 1158/1745, a da je dovršeno 29. zulkade 1159. Na kraju je bilješka o porijeklu i izgovoru riječi دمشق (Damask), uzeta iz glose *Muṭavvelu*, od Ḥasan Čelebije, te druga, u kojoj se kaže, da se dogodio zemljotres u petak, za vrijeme ikindije namaza, 20 »s« (س) ? 12. haziran 1166/1752, — bez oznake gdje je to bilo.

1398. الرسائل الزينية فى مذهب الحنفية 1914.

او

رسائل ابن نجيم المصرى الحنفى

Zbirka rasprava o raznim pitanjima s područja fikha. Napisao aš-Šayḫ Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuǧaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1562. Zbirku je sabrao i sredio, uskoro nakon piščeve smrti, njegov sin Aḥmad Ibn Nuǧaym al-Ḥanafī. Obično se u zbirci navodi oko četrdeset risala (v. raniji broj 1260,[3]). U ovom rukopisu ih je 35. U uvodu je naveden sadržaj koji nije potpun.

Ahlwardt IV, 267; AM I, 378.

Risale, koje se ovdje nalaze, a koje nisu ranije navedene, su slijedeće:

(١) رسالة فى صورة دعوى فسخ الاجارة الطويلة
(٢) رسالة فى صورة دعوى استبدال العين
(٣) رسالة فى الطلاق المعلق على الابراء
(٤) رسالة فى طلب اليمين بعد حكم المالكى والابراء العام
(٥) رسالة فى مسائل الابراء
(٦) رسالة فى التناقض فى الدعوى
(٧) رسالة فى مسئلة الجبايات والراتبات والمعشرات الديوانية
(٨) رسالة الاستصحاب وما تفرع عليه من المسائل الفقهية
(٩) رسالة فى النذر والتصدق
(١٠) رسالة فى بيان المعاصى كبايرها وصغائرها

(١١) المشكاة فى بيان ما وقع الخلف فيه من مسئلة المياه
(١٢) رسالة موسومة بالقول الراق فى حكم ماء الفساق (مع الملحقات)
(١٣) رسالة متعلقة بالطعن والطاعون

L. 93; 21,5 × 16. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao neki 'Abdulkerīm, 22. safera 1137/1724.

(يد الفقير عبد الكريم ٢٢ صفر الخير سنة ١١٣٧)

Na naslovnoj stranici je naslov djela, — ispod koga je zabilježeno da je broj rasprava u ovoj zbirci 33; zatim je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija).

Na kraju, na listovima 94—104, nalazi se kratak rječnik arapsko-turskih riječi sa područja fikha, napisan kasnije drugim rukopisom, na dodatim, žućkastim listovima, — pod naslovom:

هذه اللغات مستخرجة من متون الفقه

Riječi su poredane abecednim redom samo prema njihovom prvom slovu, i navedene su u onim oblicima kako su upotrijebljene. Ispod svake arapske riječi napisana je odgovarajuća turska riječ. Sabirač ovih riječi nije nam poznat.

Početak je, poslije besmele:

باب الالف اصبع استيعاب اذن اشنان برمق قبلمق قولق جوغن

U pisanju i prevodu riječi ima grešaka.

Uvakufio Muhamed-efendija Svrzo sin Mehmed-agin 1931 (v. bilješku na naslovnoj strani).

1399. Zbirka (مجموع), 2 2574.

L. 136; 20 × 13,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir bijel i tamnobijel; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

رسالة فى اقامة القاضى التعزير
1. L. 1—5. على المفسد من غير توقف على مدع
لابن نجيم

Rasprava o službenom sudskom kažnjavanju prekršitelja javnog reda i zakona, bez podnošenja čije tužbe. Napisao Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym (v. njegovu zbirku Resāil, br. 1260,^{2}).
GAL II, 311,^{18}.

Početak: الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى

U vrhu prve stranice je mali unvan u zlatnoj boji.

2. L. 5—136. ضياء القلوب فى شرح جلاء القلوب

Komentar djelu vjersko-poučnog sadržaja *Ğilā'ul-qulūb*. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgawī, umro 981/1573 (v. I, 67), a ovaj komentar napisao je Isḥāq b. Ḥasan az-Zanğānī at-Tūqatī, umro 1100/1688. Komentar je dovršen 1095/1684.
GAL II, 440; S. II, 654.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الليل لباسا والنهار نشورا وعين اوقات العبادة اياما وشهورا .. وبعد
فيقول العبد الجانى اسحق بن حسن الزنجانى

U vrhu prve stranice je mali unvan u bojama. Po rubovima samo nekih listova ima nešto glosa. Osnovni tekst označen je kraticom م , a komentar kraticom ش , koje su pisane crvenim mastilom.

Prepisao oba djela »skromni i siromašni« koji je nastanjen u kasabi Žepče, 25. ramazana 1152/1739, — kako se to kaže u bilješci na kraju, u kojoj nije zabilježeno ime prepisivača.

(قد وقع الفراغ عن تنميقه .. على يد من لا قدر له ولا قِدر له كائنا فى القصبة
الزبجه – بلدة صغيرة فى بوسنه – ليلة الثلاثاء وهو العشر الخامس من الثلث الثالث من السدس
الخامس من النصف الثانى من العشر الثانى من العشر السادس بعد المائة والف)

Na početku je sadržaj ovog djela.

1400. Zbirka (مجموع) , 4 **1544.**

L. 134; 20,5 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—35. الفوائد الزينية فى مذهب الحنفية

Zbirka raznih pravila s područja hanefijskog fikha, sabranih nevezano, bez rasporeda na poglavlja. Sastavio iz raznih djela gore navedeni autor Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym, umro 970/1562. Svako pravilo napisano je pod naslovom: فائدة (pl. فوائد).
ḤḪ II, 1297; GAL II, 310.

Početak:

الحمد لله الهادى الى الفقه فى الدين والشرع المبين الذى هو حبله المتين .. وبعد فانى قد
جمعت فوائد كثيرة من الفروع الفقهية

Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara.

2. L. 36—82. ملجأ القضاة عند تعارض البينات

Postupak pred šerijatskim sudom u slučaju kontradiktornih dokaza (svjedočanstava). Napisao Abū Muḥammad Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī, umro 1030/1620 (v. br. 923,^{3} i 1332,^{3}).

3. L. 82—89. ترجيح البينات

Risala o sudskom postupku po jačem dokazu, kao dodatak prethodnog djela, vjerovatno od istog autora. O ovoj temi i pod ovim naslovima ima više radova od poznatih i nepoznatih pisaca. Za ovaj rad nije izvjesno čiji je.

Početak:

بينة الزوج على ان يكون ثوبه المبعوث الى امرأته مهرا اوكسوة اولى من بينتها على كونه
صلة او هدية وكذا لو اعطاها دراهم فقال هى نفقة وقالت هى هدية قاضيخان فى النفقة بينة
المرأة على مقدار النفقة المفروضة

Završetak je:

بينة الزوج فى اصل المهر وقدره اولى من بينة المرأة ملتقى فى اواخر باب المهر

Istaknute riječi (naslovi izvora) podvučene su crvenom crticom.

4. L. 90—134. رسالة فى الحدود والتعازير
(فى مسائل التعزير)

Rasprava o sudskom kažnjavanju prema nahođenju suda, (u slučajevima, za koje nije određena kazna izričitim slovom šeriata). Napisao aš-Šayḫ Muḥammad b. Ilyās, Čuwīzāde, umro 954/1547.
Kairo I, 428.

Početak:

الحمد لله العلى العظيم والصلاة والسلام على نبيه الكريم هذه الرسالة جمعها الامام
المستغنى عن الاطناب فى الالقاب الشيخ محمد بن الياس الشهير بجوى زاده .. الفصل الاول
فى الفرق بين الحد والتعزير

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Prepisao cijelu zbirku as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Muṣṭafa, 1146/1733, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1 i 2.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرسالة .. لسنة ست واربعين ومائة والف على يد الفقير
الحقير السيد محمد بن السيد مصطفى ...)

Na naslovnoj strani pod t. 1 su bilješke s područja fikha. Na naslovnim stranama pod t. 2 i 4 je sadržaj. Na kraju su pisma na turskom jeziku i bilješke s područja fikha.

1401. Zbirka (مجموع) . 2 **872.**

L. 129; 17,5 × 12. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, uvježbanom rukom. Papir bijel; povez otkinut i izgubljen.

1. L. 1—72. ISTO (kao br. 1400,[1]

Naslov u rukopisu je: فوائد زينية

Po rubovima manjeg broja listova ima nešto komentara.

2. L. 73—129.

احكام الناطفى
(الاحكام فى الفقه الحنفى)

Zbirka raznih fikhskih pravila i propisa. Napisao Abu'l-'Abbās Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī, umro 446/1054.

GAL I, 372; S. I, 636; ḤḪ I, 22.

Gornji, prvi naslov je prema ovom rukopisu, a drugi prema ḤḪ (n. m.). U nekim izvorima naslov je: كتاب الاحكام

Početak poslije besmele je:

قال ابو العباس سمعت الشيخ ابا الحسن بن سراقة يقول المرأة اذا رأت دم الحيض تعلق
به احكام وهى تحريم الصلاة والصوم والوطء وقراءة القرآن ودخول المسجد ومس المصحف
ولزوم التكليف من حيث انها تصير مأمورة منهية

Po rubovima nekih listova s početka ima malo komentara.

Prepisao oba djela isti, nepoznati prepisivač, u XIX stoljeću.

Na naslovnoj strani pod t. 1 ima bilješka s područja arapskog jezika, i druga, sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed Rešid Hafiz-zade, zamjenik kadije u Banjoj Luci — 1260/1844. U vrhu prve stranice je kratka dova u stihu, pisana rukom prepisivača. Na naslovnoj strani pod t. 2 je sadržaj, napisan kasnije, rukom navedenog vlasnika.

1402. الاشباه والنظائر **2061.**

لابن نجيم

Djelo o šeriatskim pravnim propisima za naročite slučajeve, što ga je napisao Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1563.

GAL II, 310; S. II, 425; Ahlwardt IV, 150.

Pisac je djelo napisao pod kraj svog života (969/1561). To je, zapravo, njegovo posljednje djelo koje je bilo mnogo uvaženo u naučnim krugovima i kojim su se služili naročito kadije i muftije.

Početak:

الحمد لله على ما انعم وصلى الله على سيدنا محمد وسلّم اما بعد فإن الفقه اشرف العلوم
قدرا واعظمها اجرا

Kada je pisac djelo dovršio, onda mu je na početku sam izradio detaljniji sadržaj. Početak toga sadržaja je:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد ... يسر الله تعالى باتمام كتاب
الاشباه والنظائر الفقهية على مذهب الحنفية ... اردت ان افهرسه فى اوّله ليسهل النظر فيه
الاول فى القواعد

L. 371; 18,5 × 11,5. *Nasḫ* sitniji, lijep, pisan rukom vještog kaligrafa u razmaknutim redovima. Rečenice su s početka rastavljene crvenom tačkom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Prve dvije stranice sadržaja obrubljene su plavom linijom, a prve dvije stranice djela ukrašene su tankim crnim, širokom zlatnom i plavom linijom, dok su ostale stranice obrubljene crvenom linijom. Po srazmjerno širokim marginama listova ima dosta komentara, pisanih — čini se — kasnije, drugim rukopisom, sitno i također veoma lijepo. Papir roze-žućkast i tamno-bijel; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama, od kojih je prva otkinuta.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭubnawī (iz Tubne, — grada u sjevernoj Africi?), 18. šabana 985/1577.

(تحريرا فى ثامن عشر شهر شعبان المكرم سنة ٩٨٥ على يد العبد الفقير احمد بن محمد الطبناوى)

Na početku je bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Muhamed Ali-efendizade er-Rodosi — sa Rodosa, kadija privremeno u Agribozu — grčkom ostrvskom gradu), stihovi u pohvalu ovog djela (كتاب جدير ان تجلّى سطوره بامواه عقيان وذوب جواهر), sadržaj, napisan kasnije, te pohvalna kritika u prozi ovom djelu, od Ebus-Su'ūda. Na kraju su dvije mudre izreke i kratka bilješka o Ebu Hanifi i Imami Šafi'ī.

Uvakufio za Husrev-begovu medresu Ahmed Asim Mutevelić, 1269/1852 (v. pečat u rukopisu).

1403. ISTO **1864.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

كتاب الاشباه والنظائر على مذهب الامام الاعظم

L. 223; 21 × 14,5. *Nasḫ* krupniji. U pisanju mjestimice ima grešaka. U vrhu prve stranice nalazi se lijep mali unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće, zlatnom bojom, na modro-plavoj podlozi. Ta stranica je obrubljena sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama nekih listova u prvoj polovini rukopisa ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Ibrāhīm b. al-Ḥāǧ Yūsuf, 994/1585.

(ووافق الفراغ على يد ابراهيم بن الحاج يوسف فى اليوم الرابع من الاسبوع الثالث من السدس الرابع من النصف الاول من العشر التاسع من العشر الرابع من العشر العاشر من الهجرة النبوية يعنى فى سنة ٩٩٤)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom. Autorov sadržaj je izostavljen. Na naslovnoj strani su mistični stihovi Omera b. el-Fārida, bilješka u kojoj se kaže da je rukopis vakuf medrese Sim-zade (Drvenije) u Sarajevu, ime (teško čitljivo) nekog ranijeg vlasnika (Abd b. Hasan b. Muhamed el-Maglajevi — iz Maglaja), te kratka dova i salavat, koji se mole protiv padavice kao hamajlija.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1404. Zbirka (مجموع), 2 **3879.**

L. 218; 19 × 13.

1. L. 1—217. ISTO

U rukopisu je naslov: كتاب اشباه ونظائر

L. 217; 19 × 13. *Nasḫ* lijep, starinski, sitniji, pisan rukom vještog kaligrafa, vokalizovan. Na kraju je više lista izgubljeno i dopisano kasnije drugim rukopisom. U vrhu prve stranice nalazi se veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće, u bojama, na modroj i zlatnoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a prve dvije još i plavom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, tanak — i bijel; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis potječe iz X/XVI stoljeća.

Na početku se nalazi sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom, te nekoliko fetvi koje je dao »Mustafa, muftija u Mostaru«.

2. L. 218. رسالة فى بيان معنى لفظ چلبى

Kratka risala o pravom značenju i pravilnoj upotrebi riječi *čelebī* (v. br. 896,[4]).

Prepis ove risale je iz XVII stoljeća.

Uvakufio mevlana Muhamed b. Ibrahim, godine 1000/1591 (v. bilješku na naslov. str. pod t. 1).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1405. ISTO **819.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الاشباه والنظائر Primjerak, koji je inače bio veoma lijepo ispisan, obrađen i ukrašen, dohvaćen je, nažalost, vlagom i mnogo oštećen. Divno ukrašen kožni povez i mnogi listovi, naročito s početka, i na kraju, formalno su istruhli.

L. 160; 20,5 × 13. *Nasḫ* lijep, starinski, sitniji, pisan rukom vještog kaligrafa. Naslovi su pisani krupno, divnim sulusom, i to mnogi zlatnim mastilom. Sve stranice su ukrašene tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Prve stranice pojedinih poglavlja ukrašene su između redaka krupnim zlatnim tačkama u crvenim i plavim kružnicama. Na početku tih poglavlja nalaze se zlatni unvani, u kojima je upisana besmela. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, svi listovi, ukrasi i pismo dohvaćeni su vlagom i znatno oštećeni; povez kožni, obilno ukrašen zlatnim ornamentima, oštećen; prva korica izgubljena.

Prepisao Sālim b. Šarafuddīn al-Qaṣrī al-Azharī aš-Šāfi'ī, u Aleksandriji, za »velikog učenjaka« Ahmeda Halebiju, unuka »velikog učitelja i kadije« Fahruddin-efendije Osmana, — mjeseca ramazana 1005/1596, kako se to teško može pročitati i razumiti u bilješci na posljednjoj oštećenoj stranici.

(.. من شهر رمضان .. سنة ١٠٠٥ من الهجرة .. وكتبها بيده التى استغنى .. الفقير الى
الله تعالى سالم بن شرف الدين القصرى الازهرى الشافعى .. وكتبت كلها بالثغر السكندرى
لسيدنا ومولانا العالم العلامة العمدة البحر الفهامة احمد حلبى نجل سيدنا ومولانا قاضى الاسلام
محرر القضايا والاحكام الواثق بالملك المنان مولانا افندى فخر الدين عثمان الناظر فى الاحكام
الشرعية به سنة تاريخه كان الله لنا وله ...)

Ispod te bilješke nalazi se druga bilješka prepisivača, u kojoj on kaže da je toga datuma navedeni učenjak Ahmed Halebi održao dva predavanja s područja tefsira u džamiji Mustafa-efendije na Džeziri, nedaleko Aleksandrije, — kojima su prisustvovali svi učenjaci iz grada, među kojima i istaknuti učenjak Šejh Muhamed eš-Širazi.

(وفى سنة تاريخه التى مولانا احمد الحلبى المبتدا بذكره اعلاه درسين فى التفسير بجامع
افندى مصطفى بالجزيرة الخضرا ظاهر الثغر احدهما فى قوله تعالى لله ما فى السموات وما فى
الارض وان تبدوا ما فى انفسكم الى آخر الآية والاخرى انا انزلنا اليك الكتاب بالحق لتحكم
بين الناس بما اراك الله الى قوله ان الله لا يحب من كان خوانا اثيما وحضره فقهاء البلدة اجمعين
ومن جملتهم سيدنا ومولانا الشيخ العلامة محمد الشيرازى)

Na početku su imena ranijih vlasnika (Ali b. Abdulvahid, 1064/1653; Muhamed b. Mustafa, kadija u gradu Akšehiru, 1073/1662; Muhamed el-Džemali Tiri-pašazade, 1124/1712; Abdurrahman Isāzāde). Na kraju, na rubu posljednje stranice, nalazi se bilješka bez datuma, u kojoj se kaže da je rukopis sravnjen u Istanbulu sa primjerkom koji je pregledao i potpisao šejhul-islam Ebu's-Su'ūd.

(بلغت مقابلة بالروم من نسخة عليها خط شيخ الاسلام ابو السعود رئيس علماء الروم
قاطبة رحمه الله)

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1406. ISTO **4536.**

L. 252; 19 × 15,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, sitan, složen, pisan veoma lijepim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom u prvoj polovini. Naslovi, kao i neke istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Papir je tamnobijel i žućkast, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na kraju se nalazi samo bilješka autora, u kojoj on navodi datum završetka svog rada i kaže da je napisao svojom rukom.

(وكان الفراغ منه فى اليوم السابع والعشرين من جمادى الثانية لسنة تسع وستين وتسعمائة
... وكتبه مؤلفه بيده الفانية زين بن نجيم الحنفى ...)

Iz toga bi se moglo razumjeti da je ovo autorov primjerak (autograf), ali ne možemo biti sigurni da je tako, jer postoji mogućnost da se dotični nepoznati prepisivač ograničio samo na bilješku autora, a o sebi i svom prepisu nije nam zabilježio ništa, pa nas tako dovodi u zabunu.

Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika (Sejjid Ahmed, kadija; Ibrahim b. Mahmud).

Poklonio Ahmed-efendija Selimović, kadija.

1407. ISTO **4113.**

Naslov je u rukopisu napisan kasnije:

الاشباه والنظائر لابن نجيم رحمه الله

L. 204; 18,5 × 11,5. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom učena čovjeka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, tanak, glat; mnogi su listovi dohvaćeni vlagom tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez kožni, omotan u zeleno platno.

Prepisao Muṣṭafa b. Yūsuf u ponedjeljak 24. šabana 1020/1611.

(قد وقع الفراغ من كتابته يوم الاثنين الرابع والعشرين من شعبان المعظم لسنة عشرين
بعد الالف ... على يد اضعف عباد ربه ... مصطفى بن يوسف)

Ispod te bilješke vrli prepisivač je napisao prigodne stihove, u kojima izražava želju da se za njeg moli Bogu svako ko bude čitao njegov rukopis. Na rubu iste stranice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je godine 1070/1659. rukopis sravnjen sa primjerkom koji je prepisan iz autografa i sravnjen sa istim.

(بلغ مقابلة بالنسخة التى قوبلت بالنسخة التى حررت وقوبلت من نسخة المصنف من
السطر الاول الى هنا .. فى سلخ جمادى الاخرى لسنة سبعين والف ..)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se bilješke s područja fikha koje je zabilježio raniji vlasnik ovog rukopisa Salih, kadija privremeno u Kamengradu i Bihaću, — bez oznake datuma

(من مواهبه وعطيته تعالى شانه الى سلك ملك الفقير صالح القاضى موقتا بقضاء قنغراد
مع بهكه)

Ispod toga su Zamahšerijine riječi o nekim kadijama njegova vremena. Potom slijedi nekoliko neispisanih lista i sadržaj. Na naslovnoj strani su dva lična pečata, u kojima se mogu pročitati imena vjerovatno ranijih vlasnika (Seid b. Muhamed i Abdulkerim).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1408. ISTO **756.**

U rukopisu je zabilježen naslov: الاشباه والنظائر

L. 201; 21 × 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, čitak, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Sve stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama malog broja listova s početka ima nešto komentara. Papir bijel, čvrst; povez poluplatneni, nov.

Prepis je dovršen u gradu Qizildag — ? — u medresi Čin Čin, u petak 22. (?) 1095/1683.

(ولله الحمد والمنة على التمام .. فى اليوم الثانى والعشرين فى يوم الجمعة فى اول وقت
العصر سنة ١٠٩٥ فى بلدة قزل طاغ فى مدرسة چين چين)

Na drugom zaštitnom listu s početka je sadržaj, te imena ranijih vlasnika koja su namjerno pobrisana, a može se pročitati samo jedno od njih (el-Hadž Ahmed b. el-Hadž Redžep). Na naslovnoj stranici su kratke bilješke s područja fikha, zatim bilješka djelomično brisana, u kojoj se kaže da je Mevla Mustafa-efendi Kebirizade poklonio ovaj rukopis muftiji Haleba (es-Sejidu Muhamedu?), 1163/1749. Po tom je postao vlasnikom neki es-Sejid el-Džabiri.

(لقد انعم المولى مصطفى افندى كبيرى زاده بهبة هذا الكتاب على الفقير السيد محمد ؟
المفتى بقضاء حلب ثم تملكه الفقير الجابرى)

Nakon toga, rukopis je na neki način dospio u vlasništvo Derviša, sina Omer-efendije iz Gračanice koji ga je predao u biblioteku Hadži Halil-efendije. O ovom govori odulja bilješka na turskom jeziku, koju je napisao na istoj stranici Mustafa Arif, kadija Gračanice. (U ovoj bilješci se, naime, kaže da je u biblioteci džamije, koju je, u svoje vrijeme, sagradio Hadži Halil-efendija u Gračanici, u Pervane mahali, postojalo djelo *el-Ešbāh ven-Neẓā'ir*. To djelo je od vrijednog bibliotekara dotične biblioteke i istaknutog muderisa Husejn-efendije uzeo u naruč, kao emanet, merhum Omer-efendija, ovlašten za davanje fetvi. Voljom Božije sudbine, izgorjela je kuća Omer-efendije, i tom prilikom izgorjelo je i navedeno djelo. Njegov sin Derviš koji je u svom vlasništvu imao ovaj primjerak donio ga je kao odgovarajuću zamjenu za uništeno djelo kod njegova oca — i predao ga pred šerijatskim sudom u ruke sadašnjeg bibliotekara Mustafa-efendije, muderisa da se stavi u spomenutu biblioteku na njegovo mjesto, — što se ovim naznačuje i potvrđuje, 19. muharema 1226/1811. Potpisao i svojim ličnim pečatom potvrdio Mustafa Arif, zamjenik kadije u Gračanici).

1409. ISTO **2300.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الاشباه والنظائر . S početka je izgubljen jedan list od autorovog uvoda.

L. 195; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima samo nekih listova ima malo komentara. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez platneni, nov.

Prepisao Aḥmad b. 'Omar b. Aḥmad, rodom iz Sivasa, nastanjen u Skoplju, u ponedjeljak 23. rebiul-evela 1099/1687.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة فى صبيحة يوم الاثنين الثالث والعشرين من شهر
ربيع الاول من شهور سنة تسع وتسعين والف ... على يد العبد الضعيف الفقير احمد بن عمر
بن احمد الحنفى مذهبا والجلوتى مشربا والسواسى مولدا والاسكوبى موطنا ...)

Na kraju su dvije fetve i bilješka s područja tefsira.

1410. ISTO **2215.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الاشباه والنظائر

L. 197; 19 × 13,5. *Ta'līq* složen, pisan na brzinu, prilično uvježbanom rukom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, zv. el-Qāḍī (Kadija), slušalac Husrevije (Husrev-begove) medrese, nastanjen u Zenici, 27. ramazana, u noći Lejletul-kadr, 1139/1726.

(قد تمت هذه الاشباه والنظائر ف ليلة القدر من شهر رمضان المبارك وكنت مشتغلا اليه فى الايام الطوال والليالى القصار ... وانا افقر الورى محمد بن احمد الشهير بالقاضى الغريب من الغرباء (ف) المدرسة الخسروية وكنت ف هذه الايام ساكنا ف قصبة ايزنجه – بلدة ف بوسنه – لسنة تسع وثلاثين ومائة والف)

Na nutarnjoj strani prve korice i na naslovnoj stranici nalaze se fetve na turskom jeziku, pisane rukom prepisivača. U vrhu iste stranice je još ime ranijeg vlasnika (Ibrahim iz Prozora), te recept na turskom jeziku za liječenje sandžije (probadanje). Na kraju su bilješke s područja fikha, pismo na turskom jeziku, te ime ranijeg vlasnika (Husejn b. Ibrahim b. Ahmed, 1175/1761).

1411. ISTO **1888.**

U rukopisu je naslov: كتاب الاشباه والنظائر

L. 235; 20,5 × 14. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. U pisanju mjestimice ima grešaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir bijel, glat, čvrst, listovi s početka dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepis je dovršen 1162/1748. (تمام سنة ١١٦٢)

Na rubu posljednje stranice nalaze se dvije bilješke. U prvoj se kaže, da je rukopis uzeo na čitanje Šejh Ahmed b. el-Hadž Abdullah b. el-Hadž Mustafa b. el-Hadž Ahmed. Ispod toga je njegov lični mali pečat. U drugoj bilješci kaže se, da je navedeni »siromašni i skromni« Ahmed b. el-Hadž Abdulah sravnio i ispravio ovaj rukopis prema drugim ispravnim primjercima, 22. džumadel-ula 1164/1750.

(قد وقع الفراغ عن مقابلته وتصحيحه بقدر الامكان مع نسخ صحاح على يد من لا قدر له ولا قدر احمد بن الحاج عبد الله .. ف اليوم الثاق والعشرين من جمادى الاولى لسنة اربع وستين بعد المائة والالف ..)

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1412. ISTO **3566.**

U rukopisu je zabilježen naslov: الاشباه والنظائر

Primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno devet lista).

L. 210; 20,5 × 14. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom i prosuti; povez kožni, oštećen, prva korica otkinuta.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su datumi rođenja nekih osoba (u porodici Muftić u Dubici), pisano našim i arapskim jezikom, olovkom. Na rubu lista 79 nalazi se sadržaj.

1413. , ISTO **2733.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الاشباه والنظائر

L. 254; 17,5 × 11,5. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Na malom broju listova ima malo komentara. Papir žućkast i bijel; povez poluplatneni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i hadisa. Na kraju je jedna bilješka na turskom jeziku, u kojoj se objašnjava, kako se uklanja pismo sa papira, — i druga odulja na arapskom jeziku s područja arapske sintakse (analiza rečenice: لا اله الا الله محمد رسول الله).

1414. Zbirka (مجموع), 2 **3480.**

L. 285; 20,5 × 12,5. *Nasḫ-ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir većinom bijel, a djelomično žut i zelen; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1—269. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الاشباه

Na početku je bibliografija izvora kojima se autor služio u svom pisanju uopće. Po rubovima nekih listova ima komentara.

2. L. 269—285. رسالة فى ترجيح تقليد الامام الاعظم على تقليد غيره من الائمة

Rasprava o prednosti imama Ebu Hanife mimo druge imame. Napisao Muḥammad b. Maḥmūd Akmaluddīn al-Bābartī al-Ḥanafī, umro 786/1384 (v. br. 1260,[1]). Naslov je prema rukopisu, dok je originalni naslov: النكت الظريفة

Bilješka o položaju autora (»kadi asker u Egiptu«) nalazi se i ovdje i to na početku rukopisa, — što bi moglo značiti da je prepisivaču kao original služio prethodni primjerak.

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Ibrahim b. el-Hadž Mustafa el-Kadizade, kadija; Ibrahim b. el-Hadž Mustafa Bakirzade, 1203/1788). U vrhu prve stranice je otisnut lični pečat, u kome se može pročitati ime i datum (Muhamed Šakir, 1234/1818).

1415. تنوير الاذهان والضمائر 319.
فى شرح الاشباه والنظائر

Komentar gore navedenom djelu *al-Ašbāh van-naẓā'ir*. Napisao Muṣṭafa b. Ḫayruddīn Ġalab Muṣliḥuddīn, umro u Meki 1025/1616. Gornji naslov je prema uvodu.

AM II, 439; GAL II, 310.

Djelo je pisac posvetio sultan Ahmed-hanu I (1012—1026/1603—1617), kako to sam kaže u uvodu, — a dovršio ga je 1022/1613, kako je to navedeno na kraju djela. To je, zapravo, komentar samo drugom dijelu dotičnog djela i jedino što je ovaj komentator prokomentarisao od istog — الفن الثانى وهو فن الفوائد .

Početak:

الحمد لله الذى تقدست عن الاشباه والنظائر ذاته وتنزهت عن مشابهة الاشياء والتصاوير
صفاته .. وبعد فيقول تراب اقدام العلماء العاملين .. العبد الفقير مصطفى بن خير الدين

Završetak je:

.. وقع الفراغ من تأليف هذا الشرح المسمى بتنوير الاذهان والضمائر بعناية الله تعالى يوم
الخميس السابع عشر من شهر رمضان المبارك الواقع سنة اثنتين وعشرين والف .. من يد العبد
الضعيف .. مصطفى بن خير الدين

L. 304; 24 × 16. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan mali unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa

pet tankih crnih i dvije široke zlatne linije, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrīzāde, u četvrtak 24. džumadel-ula 1182/1768. U oduljoj bilješci prepisivač kaže da je ovo djelo prepisao u dubokoj starosti, iznemoglosti, samoći i žalosti, jer su mu pomrla djeca i najbliži.

(وقع الفراغ من تحريره وتنميقه .. يوم الخميس الرابع والعشرين من جمادى الاولى سنة
اثنين وثمانين ومائة والف بيد الفقير .. عبد الله بن احمد الشهير بقندميرى زاده .. وقد حررته
بالقلم الكسير والتعب الكثير مع كبر سنى وغلبة همى وحزنى ...)

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1416. ISTO 1390.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije rukom H. Mehmeda Handžića:

هذا كتاب تنوير الاذهان والضمائر فى شرح الاشباه والنظائر لمصطفى بن خير الدين وهو
شرح على الفنّ الثانى .. وهو فن الفوائد ولم يشرح الشارح سوى هذا الفن ..

L. 445; 24 × 17. *Ta'līq*, krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. Osnovni tekst pisan je u prvom dijelu rukopisa crvenim mastilom, a poslije podvučen crvenom linijom. Papir bijel i manjim dijelom žućkast, neki listovi dohvaćeni su vlagom po rubovima; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa Muḥibbī b. al-Ḥāğ Muḥammad b. 'Abdullāh-efendi el-Belgrādī (Biogradlija), »u gradu Sokolu, — kao zamjenik kadije«, u četvrtak 22. zul-hidžeta 1276/1859, kako je to prepisivač napisao na kraju u dvije ponovljene slične bilješke.

(قد وقع الفراغ من تنميقه على يد العبد الفقير اليه تعالى مصطفى محبى بن الحاج محمد بن
عبد الله افندى البلغرادى – نائب قضاء صقول – فى بلدة صقول وقت العصر يوم الخميس
الاثنى والعشرين من شهر ذى الحجة الشريفة سنة ست وسبعين ومائتين والف)

Nije jasno koji je to »grad Sokol« *(Beldei-Sokol)* koji je imao kadiju. Vjerovatno je to negdje u Bosni (kod Zvornika, Jajca ili u predjelu Drine; — v. H. Šabanović, Bosanski pašaluk, pod: Soko, Sokol).

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici prepisivač se je potpisao i stavio svoj lični pečat kao vlasnik rukopisa (من كتب

الفقير .. بلغرادى مصطفى محى النائب بقضاء صقول). Ispod toga je bilješka kasnijeg vlasnika H. Mehmeda Handžića.

Iz biblioteke H. Mehmeda Handžića.

العقد النظيم

1417. (ترتيب الاشباه والنظائر لمصطفى بن خير الدين) **4069.**

Raspored djela *al-Ašbāh van-Naẓā'ir*, prema uobičajenom rasporedu u djelima fikha, i kratko tumačenje istog. Sadrži raspored i tumačenje samo prvog dijela el-Ešbah-a (الفن الاول). Obradio prethodni pisac Muṣṭafa b. Hayruddīn (v. br. 1415). Rad je dovršen 1023/1614.

ḤḪ I, 99; AM II, 439.

Početak:

الحمد لله المنزه ذاته عن الاشباه والنظائر المقدس عن ادراك كنه صفاته عقول ذوى البصائر .. اما بعد فيقول العبد الملتجى الى رحمة ربه الغفور .. مصطفى بن خير الدين ..

Završetak je:

تم الفنّ الاول وهو فن القواعد من الاشباه والنظائر وقد وقع الفراغ من ترتيب هذه النسخة الشريفة الميمونة المرتبة على يد مرتبها مصطفى خير الدين يوم الثلثا السابع عشر من شهر رمضان المبارك الواقع سنة ثلث وعشرين والف

L. 110; 20,5 × 11,5. *Ta'līq* lijep, pisan veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir žućkast i tamnobijel, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha, pisane kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju rukopisa, druga bilješka nedovršena i naslov, zabilježen olovkom.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku na više mjesta u rukopisu).

1418. **تنوير البصائر على الاشباه والنظائر** **697.**

Komentar prethodnom Ibn Nudžejmovom djelu *al-Ašbāh van-Naẓā'ir*. Napisao Šarafuddīn b. 'Abdulqādir b. Barakāt b. Ibrāhīm Ibn Ḫatīb al-Gazzī al-Ḥanafī, umro 1030/1620. Djelo je dovršeno 1005/1596.

AM I, 416; Ahlwardt IV, 152; GAL II, 310.

Brockelmann (n. m.) kaže da je pisac umro 1005/1596, — što se, držimo, odnosi na oca autorova.

Gornji naslov je prema uvodu autora, a naslov prepisivača glasi:

كتاب تنوير البصائر حاشية الاشباه والنظائر تأليف مولانا شيخ الاسلام والمسلمين المرحوم الشيخ شرف الدين الغزى

Početak:

الحمد لله الذى اهل الفضلاء لادراك المعانى ومعارف الانظار وفاضل بينهم بحسب الملكات النفسانية وحركات الافكار

Pisac je u ovom komentaru dao izvjesne ispravke i nadopune, kako to sam kaže u uvodu.

L. 223; 25 × 13. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani širokim perom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao komentatorov sin Aḥmad b. Šarafuddīn, u ponedjeljak 9. rebiul-ahira 1076/1665.

(تمت هذه الحاشية المباركة .. على يد ابن مؤلفها .. احمد بن شرف الدين .. ووافق الفراغ من كتابتها يوم الاثنين المبارك تاسع عشر ربيع الآخر سنة ست وسبعين والف)

Na naslovnoj strani su imena i pečati ranijih vlasnika, od kojih je jedno ime namjerno pobrisano (... es-Sadīkī; Ibrahim, 1219/1804; Salih Izzeti, kadija u Bosna-Brodu). Tu je i cijena rukopisa (30 groša). Na nutarnjoj strani druge korice je ime vlasnika (Muhamed el-Bekri es-Sadiki).

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendija.

1419. ISTO **1576.**

Naslov u rukopisu je:

هذا كتاب تنوير البصائر حاشية الاشباه والنظائر تأليف الراجى عفو ربه الغافر الفقير شرف الدين بن عبد القادر بن بركات بن ابراهيم بن حبيب الغزى الحنفى .

L. 176; 20,5 × 15. *Nasḫ* arapski, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat, listovi pri vrhu dohvaćeni su vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis dovršen u petak 7.ševala 1110/1698.

(وافق الفراغ من نسخ هذا الكتاب المبارك يوم الجمعة سابع شهر شوال سنة الف ومائة

وعشر)

Na početku je jedan lični pečat nečitljiv, dva zapisa za otklanjanje ružnih misli (*efkari faside*) — prema kazivanju nekog šejh Osman-efendije i bilješka s područja fikha. Na naslovnoj stranici je nejasna bilješka, iz koje bi se moglo razumjeti da je ovaj rukopis naručio Omer-efendija el-Urjan, vraćajući se iz Meke sa Hadža, za (svoga brata?) Ebus-Salah el-hadž Abdullaha b. Yakuba, kadiju iz Akhisara (Prusca?), gore navedenog datuma (tj. 1110/1698).

(استكتب هذه الحاشية اخى مولانا عمر افندى العريان للعبد الفقير ابو الصلاح الحاج

عبد الله بن يعقوب القاضى الاقحصارى عند عوده من مكة المكرمة فى سنة مائة وعشر والف)

Ispod toga su dva otiska ličnog pečata navedenog vlasnika.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić (v. njegov veliki okrugli pečat u rukopisu).

1420 عمدة ذوى البصائر لحل مهمات 731.
الاشباه والنظائر

Tumačenje (komentar) pojedinih važnijih mjesta u djelu *al-Ašbāh van-Naẓā'ir*. Gornji naslov je prema uvodu djela. U rukopisu, na naslovnoj stranici, koja se nalazi poslije prvih devet lista, naslov je: عمدة ذوى البصائر على الأشباه والنظائر . Napisao Burhānuddīn Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Aḥmad Pīrī-zade ar-Rūmī, muftija Mekke, umro 1096/1685.

Kairo I, 445; Ahlwardt IV, 152; GAL, S. II, 425.

Početak:

الحمد لله الذى اعلا منار الفقهاء فى الانام وجعلهم سراجا وهاجا فى دجى الظلام

Završetak je:

وهذا آخر ما سمح به الوقت من الكتابة على بعض المحلات من الاشباه والنظائر جعل الله

ذلك خالصا لوجهه الكريم ..

L. 182; 21 × 16. *Nasḫ* sitniji, čitak, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Prvi (naslovni) list stavljen je pogrešno, prilikom uvezivanja, poslije devetog lista. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad Emīn b. Yūsuf b. Ġamaluddīn, pripadnik reda Sa'dijje, u subotu 18. muharema 1113/1701.

(وكان الفراغ من هذه النسخة المباركة نهار السبت فى ثمانية عشر شهر محرم الحرام من

سنة ثلاثة عشر ومائة والف .. على يد الفقير الحقير .. محمد امين بن يوسف بن جمال الدين

خادم الطريقة السعدية'..)

Na početku se nalazi bilješka s područja fikha, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki hafiz, 1192/1778), sadržaj pisan rukom prepisivača, te biografija pisca koju je napisao njegov učenik Aḥmed b. 'Alī b. Muṣṭafa el-'Ūdī.

Uvakufio Džino-zade Abdulbaki (v. pečat u rukopisu).

1421. غمز عيون البصائر على محاسن كتاب 3757.
الاشباه والنظائر للحموى

Komentar djelu *al-Ašbāh van-Naẓā'ir*. Napisao Aḥmad b. Muḥammad (al-Ḥusaynī) al-Ḥamawī (Šihābuddīn al-Miṣrī) al-Ḥanafī, muderis u medresama Suleymaniye i Haseniye u Kairu, umro 1098/1687.

AM I, 164; GAL, S. II, 425.

Djelo je dovršeno 1097/1686, dosta je opširno i veoma vrijedno.

Početak poslije besmele; قوله الحمد لله اخبار صيغة انشاء معنى ولا محذور

فى عدم محموديته فى الازل بما انشاء العباد من المحامد وانما المحذور

L. 348; 30 × 20. *Nasḫ* arapski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله , pisanom crvenim mastilom. U vrhu prve stranice je unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale sa dvije crvene i jednom plavom linijom. Papir bijel; povez kožni, sa ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ṭāhā al-Manūfī b. 'Alī b. Aḥmad u ponedjeljak 24. džumadel-ahira 1128/1715.

(وكان الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة يوم الاثنين المبارك الرابع والعشرين من

جمادى الثانى من شهور سنة الف ومائة وثمانية وعشرين .. على يد كاتبها الفقير طه المنوفى بن على

بن احمد).

Na početku je sadržaj i bilješka s područja fikha. Na naslovnoj stranici ispod naslova nalazila se neka bilješka koja je namjerno sasvim prebrisana.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1422—1423. ISTO 3882, 3889.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب غمز عيون البصائر شرح الاشباه والنظائر . Primjerak je u dva sveska, koji su prepisani istom rukom.

L. 290 (I) + 367 (II); 23 × 17. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez otkinut i izgubljen.

Svezak prvi — الجلد الاول محروم ف اوله , nepotpun s početka za deset lista. Sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: كتاب البيوع , što se razumi iz bilješke na kraju (v. l. 290: الى هنا تم الجزء الاول واول الجزء الثانى كتاب البيوع). Po rubovima nekih listova nalaze se kraće glose, pisane rukom prepisivača.

Svezak drugi — الجلد الثانى محروم ف اوله ايضا , također nepotpun s početka za deset lista koji su izgubljeni. Sadrži tumačenje od poglavlja كتاب البيوع do konca djela.

Prepisivač je na kraju, prije svog završetka i datuma, prepisao završetak i datum originala, iz koga je on ovaj primjerak prepisao. Iz tog završetka originala može se razumjeti, da je original prepisao Ḫalīl b. Walī b. Ğa'far za sebe, iz rukopisa svoga šejha, 1077/1666(?).

(وعلّقه لنفسه ثم لمن بعده ممن يشاء الله تعالى من مبيضة شيخى ومن خطه راجى عفو ربه العلى خليل بن ولى بن جعفر الحنفى .. وذلك ف ليلة الخميس المسفر صاحبها عن خامس وعشرين شهر رمضان المعظم من شهور سنة سبع وسبعين والف .؟!)

Prema tome, prepisivač originala je učenjak koji je i sam pisao, naročito neke komentare, a koga navodi Ismā'īl-paša i za koga kaže da je umro 1106/1694 (v. AM I, 354). Brockelmann pak (G. II, 27) i Ahlwardt (VI, 335) navode pisca pod tim imenom kao komentatora djelu iz arapske metrike *al-Kafi*, ali mu ne znaju datuma smrti. Ahlwardt (n. m.) samo kaže da »pripada kasnijem vremenu«. No, iz bilješke nije jasno, ko je njegov »učitelj (šejh)« iz čijeg je on rukopisa prepisao ovo djelo. Moglo bi biti i mi držimo da je to autor komentara i da je taj prepis iz autografa. Ali ostaje u navedenoj bilješci sasvim nejasno, kako je uopće prepis dovršen 1077/1666, kad je samo dotično djelo (komentar) dovršeno 1097/1686, kao što je to navedeno u našim rukopisima i izvorima (v. br. 1421). Držimo da je navedeni datum originala (1077/1666) pogrešno zabilježen greškom našeg prepisivača, a da treba da stoji 1099/1687. — To je, što se tiče originala i njegova prepisivača, prema navedenoj bilješci. Ispod navedene bilješke nalazi se kratka bilješka koja se

odnosi na datum prepisa ovog primjerka. Prema toj bilješci, prepis ovog primjerka dovršen je 1246/1830.

(تحريرا ف سنة الف ومائتين وستة واربعين غفر الله لكاتبها)

Na rubu prvog lista prvog sveska nalazi se olovkom pisana bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak poslao Karađoz-begovoj biblioteci Salih-efendija Hasanagić 5. maja 1925, iz čega se vidi da su još tada prvi listovi bili izgubljeni.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1424. حاشية الاشباه والنظائر 1853.

Bilješke koje sadrže objašnjenja pojedinih mjesta u djelu al-*Ašbāh van-Naẓā'ir*. Napisao 'Abdulbāqī b. Sa'īd b. Ša'bān, kako je to navedeno u uvodu i na kraju djela. Inače, u bibliografskim izvorima i katalozima koji su nam pristupačni ne nalazimo spomena ovom djelu niti njegovom autoru. U rukopisu, na prvom zaštitnom listu, naslov je: كتاب قريمى (؟) حاشية على الاشباه والنظائر ف الفقه , — iz čega nije jasno ko se to zapravo misli pod nazivom Krimi, ali se iz tog može razumjeti, da je navedeni autor sa Krima?

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة على خير خلقه محمد وآله وصحبه اجمعين اما بعد العبد المفتقر الى رحمة ربه المقتدر عبد الباق بن سعيد وفّق الى الطريق السديد ان كتاب الاشباه والنظائر من فقه الحنفية اول ما تعلق به نظرى وقضيت منه حق القضاء وطرى وقد كنت علقت على حواشيه نبذا مما سنح بالخاطر وقيدت عليها بعض ما سمح القلب الفاتر وكنت نبهت على ما وقع فيه من السهو والزلل واشرت الى ما صدر منه من الخبط والخلل مع التصدى لكشف مجملاته والتعرض لحل معضلاته ثم جمعت تلك التحريرات ودونتها بالتماس بعض الاخوان . قوله الحمد لله وكفى الخ انما اتى بهذه الاسلوب اقتداء

Završetak je:

قوله فان وجد الماء الخ جزاء وهذا الشرط محذوف فهو فيها اى فان وجد الماء فتلبس بالخصلة الحسنة وقوله : والاّ بعده فركب من ان ولا للاستثناء ولا للصفة فالمعنى وان لم يوجد الماء وانقطع عنه الرجاء فح يتيمم تمت المجموعة والتحريرات جمعها وحررها الفقير المحتاج الى ربه الغنّى عبد الباق بن سعيد بن شعبان اسكنها الله ف غرف الجنات وتلقيها بحسنى القبول

والرضوان وليس الغرض من ارتكاب شدائد التحرير الابقاء اسمى فى إلدنيا بالذكر الجميل وان
لا تنسونى المستفيد بها (كُذا) فى ادعيتهم جزاه خيرا (!) لمن اسلفنى فى هذا المرام اللهم حرّم
لحم كاتبه على النار بحق محمد وآله الابرار

Iz navedenog završetka moglo bi se razumjeti da je ovo autograf, ali mnoge jezične greške u rukopisu više govore da je prepisivač neki slabi poznavalac arapskog jezika koji se nije potpisao niti zabilježio datum prepisa. K tomu u prilog ide i bilješka na naslovnoj stranici, iz koje se može razumjeti da je prepis naručen.

L. 88; 21,5 × 14,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. U pisanju ima jezičnih grešaka. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله koja je pisana crvenim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez polukožni, ima polukožnu futrolu.

Prepis (a vjerovatno i sastav) potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je gore navedeni naslov, napisan krupnim ṯuluṯom kaligrafski. Na naslovnoj stranici je kratka bilješka, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak naručio za sebe Muṣṭafa el-Ḥuṣayn Menṣūrīzāde.

(مما استكتبه الفقير مصطفى لحصين منصورى زاده ..)

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1425. شرح رسالة الصغائر والكبائر 4312.

ناقص فى آخره

Komentar Raspravi o velikim i malim grijesima. Osnovno djelo (*Risalu*) napisao je Zaynuddīn b. aš-Šayḫ Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1562, a ovaj komentar napisao je Ismā'īl b. Sinan as-Siwāsī, umro 1048/1638. Konačnu redakciju ove Risale i još nekih, obavio je autorov sin Aḥmad. Komentator u uvodu kaže da je ovaj komentar napisao na nagovor svoga učitelja aš-Šayḫ ʿAbdulmeğida es-Sivasije. Primjerak je nepotpun na kraju.

OM I, 229.

Početak:

حمدا لمن خلقنا على دين الاسلام وصيرنا من امة محمد عليه الصلاة والسلام .. وبعد
فيقول الفقير الى الملك الكريم اسماعيل بن سنان السواسى ... امرنا شيخنا الشيخ عبد المجيد
الشهير بالسواسى

L. 20; 20 × 15. *Nasḫ* sitniji, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Papir žućkast, listovi prosuti; poveza nema.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

1426. (حاشية – تعليقة – على حاشية على الاشباه والنظائر) 3423.

زواهر الجواهر على الاشباه والنظائر

لصالح بن محمد بن عبد الله الغزى التيمور تاشى

Superglosa nekoj glosi fikhskom djelu *al-Ašbāh wan-Naẓā'ir*. To osnovno djelo napisao je Zaynuddīn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī, umro 970/1562 (v. GAL II, 310). Glosu tom njegovom djelu, koju ovdje imamo, napisao je nama nepoznati pisac. Ovu pak superglosu napisao je Ṣāliḥ b. Muḥammad b. ʿAbdullāh at-Timurtāšī, umro 1055/1645, — što uglavnom zaključujemo na osnovu proučavanja teksta. Gornji naslov dali smo na osnovu takvog proučavanja, jer u našem rukopisu nema naslova, izuzev što je na donjem prerezu listova zabilježeno samo: حاشية. Tekst prve stranice rukopisa potpuno je uništen vlagom, pa nismo mogli koristiti podatke koji se obično daju na toj stranici. Istina, Hadži Halifa (I, 99) navodi ovog autora i njegovu glosu pod naslovom زواهر الجواهر , koja se odnosi na navedeno osnovno djelo *al-Ašbāh*, ali kaže da je to potpuna i samostalna glosa (وهى حاشية تامة), — što nije u cjelosti u skladu sa ovim našim rukopisom, jer se ovdje očito radi o superglosi. Ni drugi izvori, koji su nam pri ruci, ne sadrže potpun opis ove superglose. No, mi ipak držimo da je ovdje — u pitanju našeg rukopisa i u izvorima — riječ o jednom te istom djelu, s tim što izvori nisu dali podrobnije odgovarajuće podatke (v. ḤḪ, n. m.). U pogledu datuma završetka djela, naš rukopis se slaže sa onim, što navode izvori. U početku, kao i na raznim mjestima rukopisa, nalazimo da pisac ove superglose navodi svoga oca i neka njegova djela, kao *Tanwīr al-abṣār* i dr., a zna se da je pisac dotičnih djela Muḥammad b. ʿAbdullāh b. Aḥmad Šamsuddīn at-Timurtāšī al-Gazzī al-Ḥanafī, umro oko 1007/1598, i da je on imao sina Saliha, koji je također bio pisac i komentator. Na osnovu toga smijemo sa sigurnošću tvrditi, da ova superglosa pripada njemu (Salihu), kako smo to gore naveli. Evo tomu primjera iz teksta superglose:

قول المحشى : الشيخ زين بن نجيم اقول هو الشيخ زين المصرى شيخ والدى قرأ عليه
والدى بمصر فى الفقه والاصول وكتب له اجازة

قال شيخ الاسلام الوالد .. ، وفى تنوير الابصار لشيخ الاسلام الوالد .. ، وفى منح
الغفار للشيخ الامام الوالد .. ، قال والدى فى معين المفتى ...

Osnovni tekst označen je riječima: قول المصنف , tekst prvog glosatora riječima: قول المحشى , a tekst superglose označen je naslovom: اقول . — U tekstu superglose, u prvoj polovini rukopisa, nalazimo spomen još jednog rada, koji pripada piscu ove superglose, a za koji ne znaju izvori koji su nam pri ruci. To je jedna risala o uvakufljavanju neodređenog dijela nekog objekta: وقف المشاع , — o čemu pisac superglose kaže:

...كما حرره المص فى البحر وقد حررت هذه المسئلة تحريرا جيدا فى رسالة لى حررت
فيها بعض احكام مكاتيب الاوقاف سميتها خزانة الانصاف فى احكام مكاتيب الاوقاف

Djelo je dovršeno 1014/1605.
ḤḪ I, 99; QA III, 1726.

Kako je cijela prva stranica izbrisana, to nemamo pravog početka. Tek na drugom listu može se tekst čitati:

.. من المحققين منهم الرضى والسعد التفتازانى جواز عمله فى الظرف المتقدم وهو الاظهر
لان الظرف مما تكفيه رائحة الفعل لان له شانا ليس لغيره لتنزيله من الشىء منزلة نفسه لوقوعه
فيه وعدم انفكاكه عنه .. فان قلت هل تقدير المتعلق مقدما اولى او مؤخرا وهل تقديره اسما اولى
او فعلا قلت .

Završetak je:

والحمد لله على الاتمام وعلى النبى النبيه الفرد الجامع افضل الصلاة والسلام فلقد جاء
هذا المؤلف والفضل والمنة لله تعالى على طبق المراد بما حوى بفضل الله تعالى من حل وبيان
وجواب وايراد فلكم سهرت بتوفيق الله سبحانه الدجا والدياجير وتصفحت صحائف الكتب
النفيسة والذخائر .. وكان الفراغ من تاليفه يوم الجمعة المبارك بعد العصر مظنة استجابة الدعاء
من شهر شعبان المبارك من شهور سنة اربعة عشر بعد الالف من الهجرة النبوية

L. 227; 20,5 × 12,5. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Papir žućkast, tanak, glat, mnogi listovi su prosuti, naročito s početka, i dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno, a prva stranica je u cijelosti izbrisana, pa se od nje ne može pročitati ni jedna riječ. Povez kožni, znatno oštećen.

Prepis je dovršen početkom redžeba 1047/1637.
(قد فرغ من تحريره فى اوائل شهر رجب لسنة ٤٧ – ١٠)
Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1427. الميزان الشعرانية الكبرى 3784.

Djelo s područja fikha, u kome su izložene teorije i mišljenja četiri velika mezheba. Naslov u rukopisu je:

كتاب الميزان الشعرانية المدخلة لجميع اقوال المجتهدين ومقلديهم فى الشريعة المحمدية

Napisao poznati mistik (sufija) 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī (aš-Ša'rāwī) al-Anṣārī aš-Šāfi'ī, umro 973/1565. Djelo je dovršio 966/1558. U njemu je pokušao približiti i ujediniti mišljenja i dokaze raznih učenjaka (mudžtehida) i pravnih škola islama, razrađujući i braneći poznato stanovište u islamskom pravu, da su mišljenja svih priznatih mudžtehida ispravna i u granicama šeriata.
GAL II, 336; Flugel III, 224.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الشريعة المطهرة بحرا يتفرع منه جميع بحار العلوم النافعة والخلجان
واجرى جداوله على ارض القلوب

L. 289; 28,5 × 16,5. *Nasḫ* sitan, lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Prva riječ napisana je zlatnim mastilom, a rečenice su s početka rastavljene krupnim zlatnim tačkama. U vrhu prve stranice nalazi se veoma lijep unvan u bojama, u kome je nacrtano sitno poljsko cvijeće (spomenak) na zlatnoj i plavoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. S početka, na listovima 30—33, nalaze se lijepi crteži i slike u bojama koji prikazuju da se i kako se tumačenja svih mudžtehida vežu za izvor šerijata — objavu, i prema tome da sva ta tumačenja i njihovi pravci (mezhebi) vode u raj — samo na razna vrata. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, ukrašen pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica, omotan u zeleno platno.

Rukopis potječe iz druge polovine XVII stoljeća.

Naslovna strana ukrašena je lijepim ornamentima u bojama. U njima su upisani naslov djela i ime autora bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Na rubu iste stranice nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Ahmed b. el-Hadž Osman b. ... el-Halebi, nastanjen u Istanbulu, 1076/1665 —

(من من فيض فضل الله تعالى على اضعف خلق الله .. احمد بن الحاج عثمان بن ..
الحلبى القاطن فى اسلامبول .. فى سنة ١٠٧٦

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1428. Zbirka (مجموع), 12 **2638.**

L. 133; 19,5 × 14. *Nasḫ* sitan, složen, pisan rukom istog prepisivača. U prepisu ima grešaka, iako je rukopis dosta uvježban. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na koricama.

1. L. 1—8. السيف الصارم فى عدم
جواز وقف المنقول والدراهم

Rasprava, u kojoj se dokazuje da po šeriatu nije dopušteno vakufiti pokretnu imovinu i novac. Tu se pobija suprotno rješenje (fetva) muftije Ebus-Su'ūda koji je riješio da je takav vakuf dopušten i da može postati obavezan (*lāzim*). Napisao Maulā Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Bargilī, umro 981/1573.

GAL II, 441; S. II, 655; ḤḪ II, 1017.

Početak:

الحمد لله محق الحق وملهم الصواب والصلاة على افضل من اوتى الحكمة وفصل الخطاب
.. اما بعد فاعلم ان وقف المنقول تبعا للعقار

Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom.

2. L. 9—16. رسالة فى ابطال الابدال والاربعين وثلثمائة
او : رسالة فى القطب والابدال الاربعين وغيرهم
و قاعدة الواسطة
لعز الدين بن عبد السلام

Rasprava kojom se pobija vjerovanje mistika i neukog svijeta o postojanju više određenih stepeni (razreda) određenog broja svetih ljudi (»dobrih«, — evlija) koji imaju posebnu tajanstvenu ulogu u svijetu i tajanstvene moći. Zatim rasprava o ulozi Božijih poslanika. Napisao 'Abdul'azīz b. 'Abdusselām. To je 'Abdul'azīz b. 'Abdusselām b. Abu'l-Qāsim al-Ḥasan b. Muḥammad b. Muhaḏḏab 'Izzuddīn as-Sulamī ad-Dimašqī aš-Šāfi'ī, sulṭānu'l-'ulemā, umro 660/1261.

AM I, 580; GAL I, 430; S. I, 766.

Gornji naslov i ime pisca su prema rukopisu i prema Ismā'īl-paši.

Pošto su obje gornje rasprave od istog autora i po smislu, a i u ovom rukopisu, usko vezane (druga je kao nastavak prve), to smo ih ovdje naveli pod jednim brojem, kao jedan rad. U sadržaju ove zbirke (na prvom zaštitnom listu) zabilježeno je kod ove risale da je rijetka.

Početak prve risale:

قال شيخ الاسلام عز الدين بن عبد السلام ... واما الاسماء الدائرة على السنة كثير من
السالك والعامة مثل الغوث الذى بمكة والاوتاد الاربعة والاقطاب السبعة والابدال الاربعين
والنجباء الثلثمائة فهذه الاسماء ليست موجودة فى كتاب الله ولا هى مأثورة عن النبى صلى الله
عليه وسلم

Početak druge risale (قاعدة الواسطة) :

قاعدة الواسطة للشيخ الامام مفتى الانام عز الدين بن عبد السلام رحمه الرحيم العلام
اعلم انه قد اجمع اهل الملل على اثبات الوسائط بين الله وبين عباده وهم الرسل الذين بلّغوا عن
الله امره و ... قال الله تعالى الله يصطفى من الملائكة رسلا ومن الناس ومن انكر هذه الوسائط
فهو كافر باجماع اهل الملل

Završetak je:

والرسول صلى الله عليه وسلم انما بعث بتحصيل المصالح وتكميلها وتعطيل المفاسد وتقليلها
فما امر الله به فمصلحته راجحة وما نهى عنه فمفسدته راجحة وهذه الجملة لها بسط لا يحتمله
هذا الموضع والله سبحانه اعلم تمت قاعدة الواسطة بحمد الله ومنه ... للشيخ عزالدين بن عبد
السلام

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 17—26. تسفيه الغبى فى تنزيه ابن العربى

Rasprava koja sadrži kritiku i osudu učenja poznatog mistika Muhjiddin Ibn Arebije. Napisao aš-Šayḫ Ibrāhīm b. Muḥammad b.

Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. To je zapravo odgovor na raspravu koju je napisao Ǧalaluddīn as-Suyūṭī, u odbranu Ibn Arebije, — pod naslovom: تنبيه الغبى بتبرئة ابن العربى .

ḤḪ I, 404; GAL II, 432.

Gornji naslov je prema rukopisu. Ḥ. Ḫalīfa kaže da je naslov: تسفيه الغبى ى تكفير ابن عربى

Početak:

الحمد لله الذى بنعمته تم الصالحات .. فقد ذيلت ما علقته على كتاب الفصوص بما ذكرته اجوبة لفتوى السيوطى المسماة تنبيه الغبى ى تبرئة ابن عربى امتثالا لامر من له الرأى السديد ... وسميت تسفيه الغبى ى تنزيه ابن عربى

Završetak je:

قال محررها الفقير ابراهيم بن محمد بن ابراهيم الحلبى خطيب جامع السلطان محمد وامامه بقسطنطينية المحمية قد يسّر الله المنان بكرمه اتمام هذه الرسالة اواخر شهر صفر سنة خمس واربعين وتسعمائة والحمد لله

Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom.

4. L. 27—56. مرتبة الوجود ومنزلة الشهود

او

المرتبة الشهودية والمنزلة الوجودية

Rasprava o pobijanju panteističkog vjerovanja nekih mistika (mutesavvife) — sa stanovišta islamskog učenja. Poznata je još pod nazivima:

الرسالة الوجودية

رسالة ى وحدة الوجود

رسالة المعرفة بالمرتبة الشهودية ى منزلة الوجودية

Napisao ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Herewī, umro 1014/1606. Gornji prvi naslov je prema tekstu koji navodi sam autor u svojoj slijedećoj risali.

Ahlwardt III, 42; GAL II, 395; S. II, 540.

Početak:

الحمد لله الذى اوجد الاشياء خيرها وشرها وهو ى عين اهل الحق يكون غيرها ... وبعد فيقول ... على بن سلطان محمد القارى انه ورد سؤال من صاحب حال

Na završetku rasprave pisac navodi odulji spjev (kasidu) u kojem se kritikuje i osuđuje Ibn Arebija i njegova tumačenja, a koji je spjevao Šerefuddin Ismā'īl b. Abū Bakr Ibn al-Maqqarī al-Yamanī, umro 837/1433. To je spjev poznat pod naslovom: الحجة الدامغة لرجال الفصوص الرايغة — koji sadrži 241 stih. Od toga je ovdje 77 stihova (v. Ahlwardt VII, 92). Početak spjeva je:

الا يا رسول الله غارة ثائر غيور على حرماته والشعائر

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

5. L. 56—65. ذيل الرسالة الوجودية ى نيل مسئلة الشهودية

Rasprava sa područja mistike, — dodatak prethodnoj raspravi od istog pisca.

Ahlwardt III, 25.

Početak poslije besmele:

الحمد لله الذى عرفنا بوجوده وشرفنا بشهوده وهدانا بكتابه و نبيه ... اما بعد فيقول ... على بن سلطان محمد القارى لما كتبت الرسالة المسماة بمرتبة الوجود

Stranice prvih pet lista obrubljene su crvenom linijom.

6. L. 66—72. (رسالة ى صلاة الرغائب والبراءة وصلاة القدر ى ليلة القدر وغيرها من البدع ى العبادات)

Rasprava u kojoj se dokazuje da su neke vrste neobligatne molitve (*nafile*, kao što je *salati-regaib*, koji je uobičajio klanjati u mjesecu redžebu, *salati-beraet* i dr.), za koje nema dokaza u izvorima vjere, — neosnovane i da je njihovo obavljanje pogrešno i zabluda, — od nepoznatog pisca. O ovom predmetu pisao je veći broj uleme, ali nije nam izvjesno ko je od njih napisao ovu raspravu. Gornji naslov dat je po smislu, prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله على نواله والصلاة والسلام على نبيه وآله وبعد فاعلموا ايها الاخوان ان رسول الله ﷺ قال اما بعد فان خير الحديث كتاب الله ... وكل منها يدل على كون كل من صلاة الرغائب

Završetak je:

اذ قد صرح العلماء بان ما لا يعلم صحته لا يصح اتباعه وان لم يعلم بطلانه فضلا عما علم
بطلانه نسأل الله العصمة عن الخطأ والخطل والتوفيق لما يحبه ويرضاه من قول وعمل تم بعون
الله الملك الوهاب

7. L. 72—75. شرح الاسماء الحسنى

Traktat o tumačenju Božijih imena, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. Rad je, po svoj prilici, kompilacija Gazalijinog djela i drugih pisaca.

Početak:

عن ابى هريرة رضى الله تعالى عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ان لله تعالى
تسعة وتسعين اسما اى صفة من احصاها دخل الجنة اى حفظها على قلبه وعرف معانيها وآمن بها

Koristi pojedinih imena za molitelja označene su izrazom: وحظ العبد منه. Isti ili sličan rad, u malo različitoj verziji navodi Ahlwardt (II, 514).

Završetak je ovdje:

الصبور هو الذى لا يعاجل العصاة بالانتقام بل يؤخرهم الى اجل مسمى ويمهلهم لوقت
معلوم تم

Na rubovima nekih stranica ima nešto glosa. Božija imena, koja se tumače, podvučena su crvenom linijom.

8. L. 76—79. شرح دعاء القنوت

Tumačenje *Kunut-dove*. Napisao Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Brusewī al-Ḥanafī Qāḍīzade, umro 901/1495.

ḤḪ II, 1042.

Početak:

الحمد لله الذى قنت له الخلق بالعبودية ... وبعد هذا شرح لدعاء القنوت بالهام ذى
الملك والملكوت

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Slijedeća tri lista su neispisana.

9. L. 80—89. كتاب العالم والمتعلم

Rasprava koja sadrži razgovor (pitanja i odgovore) između učitelja Ebu Hanife i njegova učenika Ebu'l-Muṭi'i el-Belḫije. Napisao oko 643/1245. Mağduddīn 'Abdurrahmān b. 'Imrān b. Ahmad b. Hibatullāh b. Muḥammad Ibn Abu Ġarāda, kako je navedeno u rukopisu.

GAL. S. I, 287; S. II, 1015; ḤḪ II, 1437

Početak:

وبه نستعين على القوم الكافرين ... قال الشيخ الامام ... مجد الدين عبد الرحمن بن
عمران بن احمد بن هبة الله بن محمد ابن ابى جرادة قال اخبرنا الشيخ

Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom.

10. L. 89—101. (رسالة فى النوافل فى الليالى المخصوصة
وفى سائر البدع)

Rasprava o *nafile-namazu* u određenim noćima i o drugim novotarijama u vjeri, od nepoznatog pisca. Tekst rasprave je jednim dijelom na turskom, a jednim na arapskom jeziku.

Početak:

باسمه سبحانه نسأل احسانه ربّ يسّر ولا تعسّر اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا
الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه بركون اسعد اوقات وايمن ساعاتده

Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubu nekih listova ima nešto glosa.

Slijedećih nekoliko lista su neispisani.

11. L. 102—127. هدية المهديين

Kraće djelo (ilmu'l-hal) o islamskom vjerovanju, vjerskim dužnostima i lijepom ponašanju. Napisao Jūsuf b. Ġunaid at-Tokātī Aḫīzāde, umro 904/1499 (v. br. 1030,⁷).

Po rubovima listova ima komentara, pisanih istom rukom.

Slijedeća tri lista su neispisana.

12. L. 128—133. رسالة ايها الولد

Rasprava poučnog vjersko-moralnog sadržaja, što ju je napisao za mladež Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111 (v. I, 68).

Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač krajem XVIII ili u prvoj polovini XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj ove zbirke, napisan kasnije drugim rukopisom. Na naslovnoj strani je samo završetak neke rasprave s područja fikha. Na rubu iste stranice je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (el-hadž Mustafa, kadija). Na nekoliko drugih listova nalazi se lični pečat, u kome je napisan tekst na perzijskom jeziku i ime drugog vlasnika (Sulejman).

1429. معدل الصلاة 1256.

Kratko djelo o namazu, što ga je napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, umro 981/1573 (v. I, 276).

U rukopisu je naslov: رسالة فى حق تعديل الاركان .

L. 32; 20 × 14. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri, a ostale jednom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez papirni, rastavljen od listova.

Prepis je dovršen 1156/1743.

(تمت الكتاب فى يوم السبت فى وقت الظهر سنة ست وخمسين ومائة والف)

Na naslovnoj strani su imena i lični pečati ranijih vlasnika (Muhamed Emin, 1181/1767; Muhamed Hulusi), te dva pečata Gazi Husrev-begove biblioteke.

1430. ISTO 3378.

U rukopisu je kasnije napisan naslov: رسالة فى حق تعديل الاركان

L. 38; 20 × 13,5. *Nasḫ* lijep, pisan rukom vještog kaligrafa u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka, samo na prva tri lista, ima komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir žućkast, glat; povez poluplatneni.

Prepis je dovršen 1167/1753. (تم تحريره فى سنة ١١٦٧)

Na naslovnoj strani nalazi se kratak hadis i kratka dova.

Iz biblioteke Mehmeda Handžića (v. bilješku na naslovnoj strani).

1431. Zbirka (مجموع), 2 1788.

L. 61; 19,5 × 13,5. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan, neuvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—25. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب معدل الصلاة .

Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije crne i jednom crvenom linijom. Dva lista na kraju sadrže razne bilješke.

2. L. 28—61. رسالة فى التجويد

Rasprava o pravilnom čitanju Kur'ana, na turskom jeziku. Napisao neki el-Ḥaği Muḥammad, kako je to navedeno u uvodu. Pisac dalje u uvodu kaže da je išao na hadž na zahtjev i u društvu svoga učitelja i dobročinitelja nekog Ali-efendije. Na putu se je zadržao neko vrijeme u Kairu i tom prilikom je posjećivao i slušao istaknute učitelje kiraeta u al-Azharu, kao što su eš-Šejh Abdurrahman el-Jemeni i eš-Šejh Ahmed el-Misri. Bilješke koje je tada sačinio podnio je kasnije svome dobročinitelju koji ga je nagovorio da to sredi, prevede na turski jezik i napiše kao priručnik za početnike ovog predmeta, — što je on, kaže, i učinio u obliku ove risale. (Pisac je, držimo, iz naših krajeva).

Početak:

سبحانك لا علم لنا الا ما علّمتنا انك انت العزيز الحكيم والصلاة على رسولك محمد المبعوث الى كافة الناس اجمعين ... بعد التيمن بذكر الله تعالى باقتباس انوار الآيات والتبرك بالصلاة على رسوله المصطفى بوعبد ضعيف قليل البضاعة وعديم الاستطاعة المدعّو بالحاجى محمد المفتقر الى رحمة ربه الصمد ولى نعمتم وسبب دولتم على افندى حضرتلرينك شب روز خدمتلرنده قائم اولدغم حسيله كندولرى طواف البيت الحرام وزيارة روضة رسالتپناه نيتيله بوعبد ... بانه الوب مصر نادر العصره واروب بلدهٔ مزبورة عليه صانها الله تعالى عن الآفات والبليه ده برقاچ ايام مكث و ... اقتضا اتمكين مجمع علماء ومعبد صلحا اولان جامع ازهرده افضلا العلماء واكملا القراء الشيخ عبد الرحمن اليمنى والشيخ احمد المصرى كه حفظ قراءة سبعه ده جمله نك مسلملرى

Prepisao oba djela Aḥmad b. al-Ḥāğğ 'Omar-efendī, iz tvrđave Bilaj, 1184/1770.

Iz bilježaka prepisivača vidi se da je njegov otac Omer-efendija bio imam u tvrđavi Bilaj ili Bjelaj, — a on je bio, kada je ovo prepisivao, učenik Mehmed-pašine medrese. Tvrđava, koja se ovdje navodi, je Bilaj (ili »Bjelaj-grad«) kod Bosanskog Petrovca (srez Bihać), — a Mehmed-pašina medresa je ona što ju je sagradio Mehmed-paša Kukavica u Travniku.

(كاتبه الحقير ... احمد بن الحاج عمر افندى من قلعه بلاى – الامام بلاى قلعه ده
سال اربع وثمانين ومائة والف فى ماه جمادى الاولى روز جمعه فى وقت الضحى تمت تمام سنة
١١٨٤ . –كتبه الفقير احمد بن الحاج عمر افندى طالب علم در مدرسه الحاج محمد
پاشا . –بونى يازدم علم طلب ... تراونيكده مرحوم الحاج محمد پاشانك مدرسه سنده) .

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se hadis i kratka dova. Na završetku te rasprave nalaze se poučne izreke na perzijskom i turskom jeziku. Na listovima 26 i 27 nalaze se pouke na arapskom jeziku, *hatma-dova* i bilješke s područja *tedžvida* na turskom jeziku. Na kraju pod t. 2 nalaze se također bilješke s područja tedžvida i hadisi slabe vjerodostojnosti. Tu je i bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je Bilajac (Bilajli) Omer-aga Hajlak poginuo u rusko-turskom ratu (Moskov-seferinde), 13. rebiul-evela 1185/1771. Sve navedene bilješke pisane su rukom prepisivača. Na nekim listovima nalazi se otisak ličnog pečata nekog ranijeg vlasnika Ahmeda. Na rubu pretposljednjeg lista nalazi se krupniji pečat, u kome je napisao da je knjigu uvakufio Bošnjak (Bosnevi) Muhamed-paša, 1274/1857 — (قد وقف هذا بوكتاب شريف بوسنوى محمد پاشا ٢٧٤) . Držimo da je to Čani Mehmed-paša koji je navedene godine postao valijom Bosne.

1432. ISTO kao br. 1429. **2817.**

U rukopisu je naslov: هذه رسالة فى تعديل الاركان فى الصلوة

L. 15; 18,5 × 12,5. *Nasḫ*, pisan sitno, uvježbanom rukom. Stranice i rubovi listova obrubljeni su crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez papirni.

(كتبه الحقير الفقير صالح بن مصطفى فى ٥ شهر شوال – سنة – خمسة وثمانين
ومائتين والف)

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafa, 5. ševala 1285/1868.

1433. Zbirka (مجموع). 3 **2775.**

L. 49; 20,5 × 15. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—30. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب معدل الصلاة

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Tekst je s početka vokalizovan. Na marginama nekih listova ima nešto komentara.

2. L. 31—38. شروط الصلاة

Traktat o namazu — باب شروط الصلاة وهى ثمانية (v. br. 991,^{2}).

Ta'līq i *nasḫ* pomiješani.

3. L. 39—49. جواهر الاسلام – سؤالنامه

Kratak katekizam na turskom jeziku, u obliku pitanja i odgovora (v. I, 113).

Prepisao cijelu zbirku Maḥmūd b. al-Ḥağğ Muṣṭafa, bez oznake datuma, — ali vjerovatno u XVIII stoljeću.

(عن يد العبد الضعيف محمود بن الحاج مصطفى)

Na naslovnoj strani je mali lični pečat ranijeg vlasnika (Sejjid Muhammed), kratka dova i jedan hadis. Na nutarnjoj strani druge korice su stihovi na perzijskom jeziku.

Poklon dra Muidovića.

1434. Zbirka (مجموع). 2 **1956.**

L. 99; 21 × 15. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan vještom rukom u proredu. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—21. ISTO kao br. 1429.

U rukopisu je naslov napisan kasnije: كتاب فى تعديل الاركان للبركلى . Na rubovima listova s početka ima komentara.

2. L. 22—99. شرح معدل الصلاة

Komentar prethodnom djelu od nepoznatog pisca.

Početak: الحمد لله الذى جعلنا من ثلة ندبها لطاعته فانتدبته وناديها لعبادته
فقامت بين يديه مائلة قلبته

Na kraju je komentator napisao Dodatak (تذييل), u kome govori o duhovnoj strani namaza, naročito o skrušenosti u namazu, što je rijetkost u fikhskim djelima. Početak Dodatka je:

ولما وفقت لاتمام الشرح على قدر الوسع اردت ان اذيل بما لاغنى عنه للمصلى مما خلا
عنه المتن بل عامة كتب الصلاة

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom.

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (el-Hadž Ubejdullah — ملازم باب الله عبده عبيد الله — 1203/1788).

1435. Zbirka (مجموع), 2 **1955.**

L. 57; 20 × 13,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—24. ISTO kao br. 1429.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب معدل الصلاة .

Nasḫ lijep, pisan u proredu. Istaknute riječi u prvoj polovini podvučene su crvenom crticom. Po marginama listova i između redaka s početka ima komentara. U pisanju ima grešaka.

Na listovima 24—30 nalaze se bilješke s područja islamskog vjerovanja. Početak je: الايمان ايمان تحقيق ايمان استدلالى ايمان تقليدى

2. L. 31—51. شرح الفقه الاكبر لابى المنتهى

Komentar Abū Ḥanifinom djelu *al-Fiqh al-akbar*. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisawī — Abu'l-Muntahā (v. I, 396). Ime komentatora naveli smo na osnovu zaključivanja zasnovanog na onom što navode izvori (GAL I, 170, S. I, 285; ḤḪ II, 1287; OM I, 228) i što je navedeno u našim rukopisima. Međutim, podrobnijim razmatranjem javlja se jaka sumnja da li je Abul-Muntaha nadimak ovog komentatora ili se tu radi o imenima dvaju pisaca, koja su zabunom spojena u jedno ime (v. o. tom i F. Spaho, Rukopisi — Sarajevo 1942, str. 61—2).

Ta'līq sitniji, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova i između redova ima glosa.

Na listovima 52—57 nalazi se nekoliko priča (حكايات) koje su pisane *nasḫom*. Početak prve priče je: رجل جاء الى عمر بن الخطاب رض مع ابن له وكان الابن يشبه اباه جدا .

Prepis cijele zbirke dovršen je u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke na turskom jeziku s područja dogmatike i fikha. Na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se dova sastavljena od ajeta Kur'ana. Na rubu prve stranice istog djela nalazi se kratka bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Abdulmu'min Prozorli (Prozorac), bez oznake datuma.

1436. Zbirka (مجموع), 6 **4045.**

L. 194; 20 × 13,5. *Nasḫ* krupniji. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—20. ISTO kao br. 1429.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

رسالة معدل الصلاة للبركوى

Ova risala je rastavljena od zbirke. Listovi su dohvaćeni vlagom.

2. L. 21—89. شرح معدل الصلاة

Komentar prethodnom djelu. Napisao Ismā'īl-efendī Gūzelḥiṣārī.

Kairo I, 439; GAL II, 440; S. II, 655.

Početak:

الحمد لله الذى هدانا للاسلام وجعلنا من امة محمد عليه السلام وبين الحلال والحرام واوضح معضلات الاحكام ... فلابد من شرح مبين منه المرام

Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 90—92. وصية الامام ابى حنيفة لابى يوسف

Oporuka Ebu Hanife (umro 150/767) svome učeniku Ebu Jusufu. Sadrži pouke o lijepom ophođenju sa ljudima.

Kairo I, 375.

Početak: هذه وصية الامام ابى حنيفة لتلميذه ابى يوسف ...

4. L. 93—135. نور الايضاح

Djelo o osnovnim vjerskim dužnostima namazu i postu. Napisao Ḥasan b. 'Ammār aš-Šurunbulālī, umro 1069/1658. Rad je dugo vremena služio kao praktičan udžbenik za niže razrede medresa.

GAL II, 313; S. II, 430.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... قال العبد الفقير الى مولاه الغنّى ابو الاخلاص حسن الوفائى الشرنبلالى الحنفى

Na rubovima malog broja listova ima komentara, pisanih kasnije drugom rukom. Na listovima 136 i 137 nalazi se izvadak iz komentara djelu (*Multaa'l-abḥur* — جامع النقول , — napisan kasnije drugim rukopisom.

5. L. 137—188. خزائن الجواهر ومخازن الزواهر

(شرح البسملة)

للخادمى

Tumačenje besmele. Napisao Sayyid (Sa'īd) Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī, umro oko 1176/1762. Rad je dovršen oko 1150/1737. To je dosta opsežna studija o besmeli, sufijskog smjera.

Ahlwardt II, 517; GAL, S. II, 664; OM I, 296.

Početak:

بسم الله الذى جعل البسملة شريعة الافتتاح الرحمن الذى جعلها لوصول كل بركة هو المفتاح ... فيقول ابو سيد محمد لخادمى جعله لسنة حبيبه من اول الخادمين

Stranice samo pri kraju obrubljene su crvenom linijom.

6. L. 189—195. شروط الصلاة (باب)

Kratka risala o namazu, od nepoznatog pisca (v. I, 113).

Ahlwardt III, 290.

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Sudeći po rukopisu, sve radove od 1—5 prepisao je Aḥmad b. 'Oṯmān, mjeseca muharema 1183/1769, — kako je to zabilježeno na kraju pod t. t. 3 i 5.

(تم بعون الملك المنان عن يد العبد الضعيف احمد بن عثمان – سنة ثلث وثمانين ومائة والف فى شهر المحرم الشريف)

Prepis risale pod t. 6 potječe također iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu pod t. 2 nalaze se bilješke s područja fikha i akaida na arapskom i turskom jeziku, te ime i nečitljivi lični pečati ranijeg vlasnika (Ahmed b. Osman Ālkozade — Alkić — nastanjen u ... tvrđavi ... 1200/1785).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1437. Zbirka (مجموع), 2 **4300.**

L. 48; 18,5 × 12,5. *Nasḫ* jednostavan, pisan neuvježbanom rukom. U pisanju ima znatnih grešaka. Papir bijel, slab; povez poluplatneni.

1. L. 1—27. ISTO kao br. 1429.

U rukopisu je naslov:

هذه رسالة فى تعديل الاركان فى الصلاة للمولى الشهير بيركلى محمد افندى

2. L. 27—48. تعليم المتعلم

Pouke i savjeti za učenike (v. I, 124).

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd Nikšić, oko 1200/1785, kako se to razumije iz bilježaka i njegova ličnog pečata.

(كتبه الفقير الحقير ... محمد بن محمود نقشيك)

U vrhu prve stranice prepisivač je zabilježio da je on vlasnik rukopisa.

1438. شرح معدل الصلاة **1593.**

لاسماعيل افندى

Komentar gore navedenom djelu معدل الصلاة . Napisao Ismā'īl-efendī Güzelḥiṣārī (v. br. 1436,2).

L. 70; 20 × 12. *Nasḫ* krupniji, mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice i na prva dva zaštitna lista nalazi se izvadak iz arapsko-turskog rječnika: لغة ابن فرشته , stihovi na arapskom i perzijskom jeziku, kratka bilješka na turskom jeziku o magičnim riječima protiv straha, stih indijskog pjesnika Latifije, nekoliko perzijskih riječi s tumačenjem na turskom jeziku, dova koja se moli poslije objeda i još nekoliko kratkih bilježaka s područja arapskog jezika. Tu je i bilješka, u kojoj se kaže da je postao vlasnikom rukopisa Izet Salih Hromo-zade, kadija u gradu Akčehisaru (Kroja, na sjeveru od Tirane, Albanija). U ličnom pečatu mu je datum 1195/1780. Na naslovnoj strani je drugi stih Latifije, jedan hadis, nazivi za prste na ruci na arapskom i turskom jeziku, bilješka na turskom jeziku u kojoj se objašnjava zapis (mađija) kojim se može privući i podčiniti neka osoba da postane zaljubljena, te poučni i lirski stihovi pjesnika Vehbije na turskom jeziku. (To je, držimo, naš pjesnik Vehbi, koji je umro u Travniku 1216/1801). Na kraju su recepti i upute na turskom jeziku o liječenju uha, odstranjivanju balgama i safre, te upute o čudotvornoj molitvi za mirno spavanje i za oslobođenje iz bukagija (okova).

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi.

1439. ISTO 3286.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije:

شرح معدل الصلاة لاسماعيل افندى

L. 55; 20,5 × 12,5. *Ta'līq* sitniji, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa, pisanih kasnije drugim rukopisom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je bilješka s područja arapskog jezika.

1440. منهل الهداة الى معدل الصلاة 1187.

Komentar djelu معدل الصلاة . Napisao Abu'l-Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣādiq as-Sindī, kako je to zabilježeno u uvodu rukopisa i prema Kairu (I, 467). Prema drugim izvorima, ime pisca je: Abu'l-Ḥasan Muḥammad b. 'Abdurraḥman b. 'Abdulhādī as-Siddīqī as-Sanadī, ili: Muḥammad b. 'Abdulhādī as-Sanadī al-Ḥanafī, umro 1138/1725.

GAL, S. II, 655; AM II, 318.

Početak:

الحمد لله الذى انزل لكل داء فينا دواء وازال عنا ظلمات السيئات ... وبعد فيقول الفقير
... ابو الحسن بن محمد الصادق السندى

L. 72; 21 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom u proredu. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Papir zelenkasto-bijel, glat; povez polukožni.

Rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je zabilježio neki nepotpisani vlasnik, vjerovatno niže navedeni zavještač, da je za ovu »lijepu knjigu« dao šest groša. Ispod toga je odulja bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Hadži Ibrahim-aga, sin Islamov (b. Islam) Ispužli (iz Spuža), nastanjen u Travniku, za mekteb Ajina-begzade, — i predao ga Hadži Halil-efendiji b. Salih Hersekliji (mutevelliji), rebiul-evela 1252/1836.

1441. الضمانات 290.

-فى فروع الحنفية -

للمولى فضيل بن على الجمالى

Djelo o novčanim kaznama i naknadi u novcu u islamskom pravu. Napisao Maula Fuḍayl b. 'Alī al-Ǧamālī al-Bakrī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 991/1583. To je sin Ali-efendije Zenbilije.

GAL II, 434; S. II, 645.

ḤḪ (II, 1087) i Kairo (I, 443) navode da je ovo djelo u četiri sveska, dok je naš primjerak komplet u jednom svesku velikog formata. Rađeno je prema mnogobrojnim fikhskim djelima. Na donjem prerezu listova napisan je naslov ضمانات فضيل افندى .

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى خصوصا على سيدنا حبيبه محمد المصطفى ...
وبعد فهذه مجموعة متعلقة بالضمانات الواقعة فى العقود والانفس والجراحات

L. 399; 29 × 17. *Ta'līq* lijep, složen, sitan, pisan rukom vještog kaligrafa. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan u bojama u kome je izrađeno sitno poljsko ovijeće (nezaboravak) na zlatnoj podlozi. Nazivi djela, kojima se autor služio, pisani su crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Na rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir bijel (u prvoj polovini) i žućkast (u drugoj polovini), tanak, glat; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i unutarnjoj strani korica, popravljen.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisan iz autografa i da je s njim sravnjen — (هذه النسخة كتبت من نسخة المؤلف وقوبل عليها). Ispod toga je zabilježeno ime posljednjeg privatnog vlasnika i zavještača (Svrzo Mehmed-efendija, sin Mehmed-agin, 11. XI 1931). Na slijedećim listovima nalazi se sadržaj, ispisan lijepo rukom istog prepisivača. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija, 1152/1739). Tu je na rubu i kratka nejasna bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je knjiga nekog Nazif-efendije »uzeta u naruč«? — možda se misli na ovu knjigu koju je vjerovatno navedeni kadija bio uzeo u naruč.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija.

1442. تنوير الابصار وجامع البحار 1924.

لمحمد بن عبد الله التمرتاشى

Djelo s područja hanefijskog fikha, sažeto i kratko, ali je poznato i vrijedno jer je pisac uspio u njemu obraditi mnoga važna pitanja. Služilo je kao podesan podsjetnik i priručnik kadijama i muftijama. Napisao Muḥammad b. 'Abdullāh b. Aḥmad at-Timurtāšī al-Gazzī al-Ḥanafī, umro oko 1007/1598, kako se to razumije iz jedne bilješke na kraju njegove zbirke fetvi, gdje se navodi da je tu zbirku dovršio 18. ševala 1007/1598. godine. Prema tome, pogrešno je naveden datum njegove smrti (1004/1595) u nekim izvorima (Brockelmann i dr.).

GAL II, 311; S. II, 427

Početak:

الحمد لله الذى احكم احكام الشرع الشريف واعلا مناره ... وبعد فيقول الواثق بمولاه

محمد بن عبد الله لما رأيت الهمم مائلة الى المختصرات

L. 124; 20 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, lijep, sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih veoma sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muṣṭafa b. 'Abdulğabbār, u Brusi, u utorak 5. ramazana 1077/1666.

(الحمد لله على التمام ... وقد وقع تنميقه ضحوة الثلثا الخامس من شهر رمضان المنتظم

فى سلك شهور سنة سبع وسبعين والف على يد الفقير الى رحمة الغفار مصطفى بن عبد الجبار

فى بلدة بروسه المحمية)

Na rubu, prema navedenoj bilješci, nalazi se druga kratka bilješka prepisivača, u kojoj kaže da je prepis sravnjen sa svojim originalom i ispravljen, koliko je to bilo moguće, — »ali opet nijedan čovjek nije imun od pogreške i zaborava« — (قوبل وصحح بقدر الوسع والامكان)

Na prvom zaštitnom listu nalaze se imena ranijih vlasnika (Omer b. Ebu Bekr — ? —, 1117/1705; Ibrahim b. Muharem el-Brusevi — iz Bruse —, sin kadijin; Fejzullah b. Muhamed el-Istanbuli — iz Istanbula —, sin muderisov, Hadži Mustafa, kadija; Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin). Na slijedećih nekoliko lista nalazi se bilješka s područja fikha i razne fetve na arapskom i turskom jeziku, te sadržaj, što je sve pisano rukom prepisivača. Na kraju su također fetve i bilješke s područja fikha.

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, 1931.

1443. ISTO 2416.

Naslov u rukopisu je: تنوير الابصار

L. 196; 19 × 10,5. *Ta'līq* sitan, lijep. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Stranice samo prvih pet lista obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova s početka ima komentara. Papir žućkast, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa lijepim pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Muḥammad es-Sarayi (Sarajlija) sredinom šabana 1101/1689.

(... وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى اواسط شهر شعبان المعظم على يد

العبد الفقير ... صالح بن الحاج محمد السرائى ... لسنة ١١٠١)

Za čudo, rukopis je veoma sličan rukopisu Kantamirije što pokazuje da su se jedan u drugog ugledali, ili su jedan kod drugog učili.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se znak Kantamirine biblioteke (petokraka zvijezda), naslov djela, stih na perzijskom jeziku o lažnom pokajanju, te bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Abdullah b. Ahmed Kantamiri-zade). Poslije nekoliko neispisanih lista je sadržaj, napisan rukom prepisivača.

1444. ISTO 3314.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije:

هذا كتاب تنوير الابصار وجامع البحار

L. 153; 22,5 × 16,5. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima 34 lista s početka ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, naročito po rubovima pri kraju; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Yūsuf b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ ʿOṯmān b. al-Ḥāǧǧ Ramaḍān, u nedjelju mjeseca rebiul-evela 1167/1753, kako se to vidi iz bilježaka na početku i na kraju.

(وكان الفراغ من النسخة المباركة فى شهر ربيع الاول فى يوم الاحد سنة سبع وستين ومائة والف فى وقت الضحى ... حرره يوسف بن الحاج محمد – بن الحاج عثمان بن الحاج رمضان)

Na početku je ime i lični pečat prepisivača, sadržaj, te jedna bilješka na turskom jeziku o značaju besmele. Na naslovnoj strani je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufila (za Travničku medresu) Fatima, kći Muhamedova (držimo sestra prepisivača — وقفته فاطمة بنت محمد غفر الله لها).

Iz biblioteke Fejzije medrese (v. pečat u rukopisu).

1445. منح الغفار لشرح تنوير الابصار 207.

Komentar prethodnom djelu *Tanwīr al-abṣār* od istog autora. Navedeni pisac osnovnog djela napisao je ovaj dosta opširan komentar koji je poznat i cijenjen.

GAL II, 311; S. II, 428.

ḤḪ (I, 501) navodi da je komentar raspoređen na dva velika sveska, a Kairo (I, 467) kaže da je raspoređen na dva i na četiri sveska. Ovaj primjerak je pak komplet u jednom velikom svesku velikog formata. — Djelo je dovršeno u nedjelju mjeseca džumadel-ahira 997/1588.

Početak poslije besmele:

ان اجدر مافتتحت به الكتب والدفاتر واحرى ماتوجت به تصانيف الاوائل والاواخر حمد الله الذى رفع معالم الدين واعلى مناره ... اما بعد فيقول العبد الغريق فى بحر الخطايا ... محمد بن عبد الله

L. 769; 30,5 × 17. *Ta'līq*, veoma lijep, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. U vrhu prve stranice je prekrasan unvan, u kome je na zlatnoj, ljubičastoj i crnoj podlozi izrađeno sitno poljsko cvijeće (nezaboravak) u bojama. Rečenice u uvodu rastavljene su krupnim zlatnim tačkama. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po marginama mnogih listova ima glosa, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. To je, zapravo, u cjelosti ispisana glosa *Natāiǧ al-afkār* (v. slijedeći broj). Papir žućkast, glat, deblji; povez kožni, oštećen, ukrašen pozlaćenim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica, omotan u zeleno platno.

Prepisao Ḥasan b. Ramaḍān al-Ḫaṭīb al-Ayyūbī (imam i hatib Sultan Ejjub džamije u Istanbulu —?), 2. redžepa 1082/1671.

(الحمد لله على التمام ... وقد وقع الفراغ من كتابة منح الغفار لشرح تنوير الابصار لمؤلفه ... فى اليوم الثانى من رجب المرجب سنة اثنى وثمانين والف على يد الفقير ... حسن بن رمضان الخطيب الايوبى)

Primjerak je veoma lijepo pisan i opremljen.

Na početku se nalazi odulja bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio za Šehdi-efendinu biblioteku Hadži Abdulfettah, kadija grada Sarajeva, nastanjen u Sofiji, 1230/1814. Zavještač je namijenio, da se knjigom mogu služiti »svi nastavnici i učenici u gradu Sarajevu, kao i drugi koji je žele čitati«.

(حامدا لله تعالى ... اما بعد فقد وقفت وحبست هذه النسخة الشريفة لمن علم او تعلم ودرس او تدرس ولمن اراد مطالعتها فى بلدة سراى بوسنه وضعتها فى خزانة كتب عثمان شهدى خواجكان ديوان همايون الواقعة فى حرم جامع ابو الفتح سلطان محمد خان وشرطت ان لا يخرج من بيت الكتب مقدار شبر خالصا لله تعالى ... فى سنة ثلاثين ومائتين والف ... وانا الفقير المحتاج الى رحمة ربه القدير الحاج عبد الفتاح القاضى بمدينة سراى بوسنه ... ساكنا بمدينه صوفيه)

Ispod bilješke je lični pečat vakifa. Na slijedećih nekoliko lista je sadržaj, ispisan lijepo, rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je zabilježen naslov djela, riječ koja služi kao mađija za čuvanje knjiga (باكيكج), kratka pohvalna ocjena ovom djelu, lični pečat nekog ranijeg vlasnika (Mustafa) te ime drugog vlasnika (Abdul-aziz Muminzade, »muderis Ali-pašine nove medrese«).

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. veliki pečat na više mjesta u rukopisu).

1446. نتائج الافكار على منح الغفار 2131.

Glosa prethodnom komentaru *Minaḥ al-Gaffār*-u. Napisao Naǧmuddīn b. Ḫayruddīn b. Aḥmad b. 'Alī ar-Ramlī al-Ḥanafī, umro oko 1121/1709.

GAL II, 311; AM II, 489.

To je skraćena prerada glose koju je napisao navedenom komentaru piščev otac Ḫayruddīn. Pisac je prvotno dao širu preradu očeve glose pod naslovom: لوائح الانوار على منح الغفار , a onda je tu svoju preradu ponovno preradio u kraćem obimu pod gornjim naslovom, kako se to sve vidi iz uvoda. Glosa je dosta kratka. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله , pisanom crveno, a tekst glose označen je sa اقول .

Početak: الحمد لله الذى عم الاصول والفروع بالخير والدين والنوال وفتح لمن اراده ابواب الهداية والتوفيق والاقبال ... وبعد فيقول افقر العباد ... نجم الدين بن خير الدين لما كنت فيما مضى من الزمان وانقضى من الاوان جرّدت حاشية شيخنا الوالد

L. 179; 20 × 16. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, oštrim perom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḫalīl b. 'Alī al-Ḥusaynī aṣ-Ṣamādī ar-Ramlī al-Ḥanafī, u subotu 16. safera 1101/1689.

(وهذا آخر ما وجد للمحشى المرحوم مولانا وسيدنا شيخ الاسلام بركة الانام شيخنا
ووالدنا الفهامة ... الشيخ خير الدين ... هذا وكان الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة ...
يوم السبت بعد العصر سادس عشر شهر صفر الخير سنة واحد ومائة والف من الهجرة النبوية ...
على يد العبد الضعيف الحقير النحيف ... خليل بن على الحسين الصمادى الرملى الحنفى)

Na naslovnoj strani je naslov djela, krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Mustafa-paša, vojni zapovjednik (guverner) Bosne i Klisa, za medresu u kasabi Visoko, 1256/1840.

(وقف السيد مصطفى پاشا ميرلواء بوسنه وكليس فى مدرسة قصبة ويسوقه سنة ١٢٥٦)

Zatim slijedi bilješka, u kojoj se kaže da je pisac poklonio ovaj rad nekom velikom učenjaku, vjerovatno šejhul-islamu.

هدية من مجردها نجم الدين بن المؤلف لحضرت شيخ مشايخ الاسلام حفظه الله تعالى
والفضل فى القبول

U vrhu iste stranice je znak Kantamirine biblioteke.

Iz biblioteke Visočke medrese.

1447. الدر المختار فى شرح تنوير الابصار 1613.

Komentar djelu *Tanwīr al-abṣār*. Napisao 'Alā'uddīn Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Abdurraḥīm al-Ḥaskefī al-Ḥānafī, umro 1088/1677. Pisac je bio muftija u Siriji i imam džamije Benu Umejje. Komentar je dovršio 1071/1660.

GAL II, 311; Ahlwardt IV, 153.

Početak:

حمدا لك يا من شرحت صدورنا بانواع الهداية سابقا ونوّرت بصائرنا بتنوير الابصار
لاحقا ... وبعد فيقول فقير ذى اللطف الحق محمد علاء الدين بن الشيخ على الامام بجامع بنى
أمية

Pisac je bio započeo pisati opširan komentar pod naslovom خزائن الاسرار وبدائع الافكار, koji je zamislio u deset svezaka. Kad je dovršio prvi svezak, promijenio je svoju raniju nakanu i preorijentisao se na pisanje ovog kraćeg komentara pod gornjim naslovom.

L. 559; 21,5 × 16. *Nasḫ* jednostavan, u pisanju ima grešaka. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Na prvoj stranici je unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na rubu posljednje stranice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis sravnjen i ispravljen prema autografu komentatora i prema još jednom drugom primjerku — بلغ مقابلة وتصحيحا على نسخة الشارح بخطه ونسخة اخرى — što je nespojivo sa postojećim greškama u pisanju.

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ibrahim b. Halil, kadija u Damasku, 1138/1725 — تملكه العبد ... ابراهيم بن خليل النائب بدمشق سنة ١١٣٨), te sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je ime i lični pečat drugog vlasnika (Hadži Mustafa, kadija — u Bosni — 1152/1739), te bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufila Afifa, kći Ismetova, za mekteb u Ferhad-pašinoj mahali, blizu Ferhad-pašine džamije (vjerovatno u Banjaluci): Bilješka je bez datuma.

1448. ISTO 1710.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب الدر المختار شرح تنوير الابصار للدمشقى
رحمه الله وهو استاذنا ... الشيخ علاء الدين الدمشقى

Svezak prvi — الجزء الاول . Sadrži tumačenje od početka djela do poglavlja: كتاب البيوع

L. 339; 21 × 16. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima listova s početka (prvih deset lista) nalazi se početak glose تحفة الاخيار , koju je počeo ovdje prepisivati neki učenik pisca te glose. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, očuvan, sa ornamentima na koricama.

Prepisao 'Alī al-Ašhab ... aš-Šāfi'ī, u ponedjeljak 28. šabana 1149/1736.

(هذا آخر الجزء الاول من الدر المختار شرح تنوير الابصار ... وكان الفراغ من كتابته يوم
الاثنين المبارك ثامن عشرين شهر شعبان قبيل الظهر سنة ١١٤٩ على يد افقر عباد الله على
الاشهب السنبلى ؟ الشافعى ... يليه الجزء الثانى اوله كتاب البيوع انتهى)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj stranici je gornji naslov djela, te bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika koji kaže da je rukopis kupio.

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1449. تحفة الاخيار على الدر المختار 3270.

Glosa prethodnom komentaru *ad-Durr al-muḫtar-u*. Napisao aš-Šayḫ Ibrāhīm b. Muṣṭafa b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 1190/1776.

GAL, S. II, 428.

Naslov u rukopisu je:

هذه حاشية تسمى تحفة الاخيار على الدر المختار شرح تنوير الابصار تأليف سيدنا ومولانا الشيخ ابراهيم الحلبى بلدا الحنى مذهبا ابن الشيخ مصطفى بن الشيخ ابراهيم فسح الله تعالى فى مدته ...

Djelo je dovršeno 1150/1737.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد خير خلقه اجمعين قال مولانا وسيدنا عمدة المحققين فى زمانه ... الشيخ ابراهيم الحلبى ... اما بعد فهذه تعليقات على الدر المختار ... قصدت به بيان بعض مواضعه

Završetak je:

وقد وافق ابتداء التسويد اوائل شهر شوال المبارك من شهور سنة ١١٤٨ وانتهاؤه يوم الاحد المبارك ثانى عشر ربيع الآخر سنة خمسين ومائة والف والحمد لله رب العالمين

L. 637; 23,5 × 17,5. *Nasḫ* starinski, pisan krupnije uvježbanom rukom. Osnovni tekst (tekst komentara) označen je sa riječi pisanom crveno. Papir bijel, deblji; povez poluplatneni, nov.

Prepisao Muḥammad Aḥmad ʻAbduhū Aḥmad Selām al-Ḥanafī, u srijedu 6. rebiul-evela 1174/1760.

(وكان الفراغ من نسخ هذه الحاشية المباركة يوم الاربعاء المبارك فى ساعة الثانية والعشر السادس من شهر ربيع الاول الذى هو من شهور سنة ١١٧٤ على يد فقير ذى اللطف الحق محمد احمد عبده احمد سلام الحنى)

Na naslovnoj strani je gornji naslov djela, ime ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija), pečat ove biblioteke i pečat sa imenom prodavca knjiga iz Sarajeva (Muhamed-aga Aganović). Na završetku su prigodni stihovi koje je zabilježio prepisivač.

1450. معين المفتى على جواب المستفتى 4016.

من تأليفات صاحب تنوير الابصار محمد بن عبد الله

الخطيب التمرتاشى الغزى

Djelo s područja islamskih teoloških i pravnih nauka, kao pomagalo ili priručnik za muftije. Raspoređeno je na tri discipline ili ogranka: teologija *(ilmul-kelam)*, uvod u islamsko pravo *(uṣūl al-fiqh)* i pravna pitanja *(furūʻ al-fiqh)*. Ovo je treći ogranak (*fenn* — الفنّ الثالث فى الفروع الفقهية). Napisao prethodni autor Muḥammad b. ʻAbdullāh at-Timurtāšī al-Gazzī, umro oko 1007/1598 (v. br. 1442). Djelo je dovršeno 985/1577.

GAL, S. II, 429; ḤḪ II, 1746.

Početak poslije besmele:

الفن الثالث فى الفروع الفقهية – كتاب الطهارة الوضوء فرض بالنص لكل صلاة وسجدة وواجب للطواف ومندوب

L. 237; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* vokalizovan s početka, pisan uvježbanom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir tamno-bijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, znatno oštećen.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku se nalaze imena ranijih vlasnika (Hamza Hulūsī; Sejjid Muhamed Maʻsum Lālīzāde, muderis; Sejjid Abdulbāki b. Šejh Muhamed Lālīzāde; Mūsāzāde Muhamed Seid, bivši kadija u Zvorniku), te sadržaj. Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku s područja fikha i recepti na turskom jeziku za neke lijekove.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1451. المسلك المتقسط فى المنسك المتوسط 3660.

فى شرح لباب المناسك

Komentar djelu *Lubāb al-manāsik* o obredima hadža. Osnovno djelo (Lubab ili Lubb al-manāsik) napisao je Raḥmatullāh b. qāḍī

ʻAbdullāh as-Sindī (umro u Mekki 978/1570, ili 993/1585), a ovaj komentar napisao je ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Herewī, umro 1014/1605.

GAL, S. II, 524; AM I, 366; Dail II, 400; Flugel III, 120.

Komentar je dovršen 1009/1600, kako je to zabilježeno na završetku.

Početak osnovnog djela je: الحمد لله اكمل الحمد على ما هدانا للاسلام

Početak komentara:

الحمد لله الذى اوضح المحجة باوضح الحجة واوجب اركان الاسلام من الصلوة والزكاة والصوم والحجة

L. 290; 21 × 16. *Ta'līq* krupniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst i komentar označeni su kraticama م – ش, pisanim crvenim mastilom. Po rubovima samo nekih listova ima komentara, pisanih kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, lomljiv; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je bilješka prepisivača, u kojoj kaže da je ovaj rukopis prepisan iz primjerka koji je u cijelosti sravnjen sa autografom.

(كتبت هذه النسخة من النسخة التى قوبلت من نسخة المصنف من اولها الى آخرها)

Na naslovnoj stranici je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Osman b. Hasan-efendi Efica-zade koji kaže da je rukopis dobio na poklon od svog zeta munla Mustafe Žogla-zade).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1452. (كتاب فى العبادات) 890.

مخروم فى اوله – مجهول

Djelo o glavnim vjerskim dužnostima: namazu, zekatu i postu, od nepoznatog pisca, — nepotpuno s početka. To je jedna vrsta *ilmu'l-hala*. Dovršeno je 1024/1615, kako se to može razumjeti iz bilješke na završetku.

Početak na prvoj stranici koja se ovdje nalazi, glasi:

... ولا يتضيق فى البول ولا يقعد كثيرا يجتهد فى الاستفراغ

Prvo poglavlje, koje se ovdje nalazi, počinje:

فصل فى الاستنجاء فى الصحراء واذا اراد الاستنجاء فى الصحراء ينبغى ان يقعد فى موضع مستور او يكون بعيدا عن ابصار الناس

Posljednje poglavlje počinje: باب العمل بالعلم

وروى عن رسول الله ﷺ انه قال العلماء أمناء الله تعالى على عباده ما لم يخالطوا السلطان ولم يدخلوا فى الدنيا

Završetak je:

نسأل الله تعالى ان يوفقنا على العمل بالعلم ويجعلنا من العاملين المخلصين ... ونسأله ان يختم لنا بالخير والسعادة والشهادة بفضله ... والله اعلم واحكم والحمد لله رب العالمين تمت بعون الله وحسن توفيقه تاريخ سنة الف واربع وعشرون (!)

L. 103; 20 × 13. *Nasẖ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel i tamnobijel; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice su nevažne bilješke. Na kraju su zapisi (hamajlije) i dove za razne bolesti, živčane i tjelesne, te recepti za neke lijekove. Na nutarnjoj strani druge korice je bilješka s područja arapske sintakse i jedan hadis slabe vjerodostojnosti.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1453. ملجأ القضاة عند تعارض البينات 2501.

Djelo o postupku sudaca (sudski postupnik) u slučajevima kontradiktornih dokaza (svjedočenja). Napisao Abū Muḥammad Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī al-Ḥanafī, umro oko 1030/1621. Djelo je namijenjeno prvenstveno nekim piščevim prijateljima kadijama, a spominje se i pod nazivom ترجيح البينات ili تعارض البينات (v. br. 923,³ i 1332,³).

L. 55; 18 × 10. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama mnogih listova ima komentara, pisanih rukom prepisivača. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni.

Prepis je dovršen početkom ševala 1032/1622.

(قد تم هذه الرسالة فى اوائل شوال المكرم من شهور سنة اثنتين وثلثين والف)

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. Na završetku je bilješka s područja fikha, pisana rukom prepisivača.

1454. Zbirka (مجموع), 6 4521.

L. 98; 22 × 14,5. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom vještog kaligrafa. Po širokim marginama s početka ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi su po uzdužnom rubu dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

1. L. 3—45. ISTO

U rukopisu je kasnije napisan naslov: ملجأ القضاة عند تعارض البينات. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 46—48. رسالة فى الدّعوى لابن نجيم

Kratka rasprava o tužbi i sudskom parničenju, za praktične potrebe sudova, što ju je napisao Zayn Ibn Nuğaym, umro 970/1563 (v. Resā'il Zeyniyye br. 1398).

Početak poslije besmele:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فهذه رسالة فى الدعوى

3. L. 49—92. اجوبة قارىء الهداية على سؤالات سئلها

Odgovori Qāri' al-Hidaye na razna fikhska pitanja koja su mu upućena (v. br. 1260,^{4}).

4. L. 92^{b}—94. (منظومة فى المسائل التى يكون السكوت فيها رضا)

Kratak spjev u osamnaest dvostiha o šerijatsko-pravnim pitanjima, u kojima se šutnja stranke smatra pristankom. Sastavio Abu'ṭ-Ṭanā' 'Abdulbarr b. Muḥammad Ibn Šiḥna al-Ḥanafī, umro 921/1515.

Spjev nam prenosi autorov učenik Nūruddīn aṭ-Ṭarablusi, kako to kaže neki učenik ovog. Gornji naslov dat je prema sadržaju.

Početak poslije besmele:

قال شيخنا واستاذنا الشيخ الامام نور الدين الطربلسى الحنفى .. قد نظم شيخى واستاذى شيخ مشايخ الاسلام ابو الثنا عبد البر بن شحنه الحنفى المسائل التى يكون السكوت فيها رضا فقال :

وحكم الرضا اعطوا سكوتا وقرروا له صوراً مجموعها ما سأذكر

Poslije stihova je kratko tumačenje istih u prozi, što je — držimo — dao navedeni autorov učenik Nūruddīn.

Početak tumačenja je:

حلّ اشارات ذلك قد اشتمل نظمه نفعنا الله بعلومه على ثلاثين مسئلة اولها سكوت البكر

5. L. 95—96. رسالة لابن نجيم

او

مقدمة لطيفة مشتملة على ذكر الافعال

التى تفعل فى الصلاة اجمالا على المذاهب الاربعة

Kratka rasprava o nekim pitanjima namaza u četiri glavna mezheba. Napisao Ibn Nuğaym (v. br. 1260,^{3}).

GAL II, 311,^{6}; Ahlwardt III, 307.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه مقدمة لطيفة مشتملة على ذكر الافعال التى تفعل فى الصلاة على وجه اللزوم اجمالا على المذاهب الاربعة

6. L. 97—98. رسالة فى تفصيل ما قيل فى ابوى الرسول عليه السلام

Kratka rasprava o vrlinama i vjeri roditelja Božijeg poslanika Muhameda od Ibn Kemal-paše (v. I, 246).

Prepis cijele zbirke dovršen je 1043/1633, — kako se to može zaključiti iz bilješke na kraju pod t. 2.

(تمت كتابتها فى يوم الاربعاء المبارك عاشر شهر شعبان المكرم من شهور سنة ١٠٤٣)

Na početku su naslovi djela u ovoj zbirci, te imena dvojice ranijih vlasnika (Ḥasan el- . . ., Mustafa b. Musa el-Husejni).

Tu je i kratka rasprava iz stare filozofije o postojanju, pored Boga, jednog općeg principa, općeg uma (رسالة فى الجوهر المجرد او عقل الكل, — što ju je napisao Naṣīruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aṭ-Ṭūsī, umro 672/1274 — (v. I, 471 i 561), te bilješke iz fikha (poglavlje o svjedočenju pred sudom).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1455. ISTO kao br. 1453. 1814.

Naslov u rukopisu je:

رسالة يقال لها تعارض البينات ومرجع القضاة لشيخ الاسلام غانم مفتى بغداد

L. 72; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen 22. ramazana 1074/1663.
(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرسالة الشريفة فى اليوم الثانى والعشرين من شهر رمضان المبارك لسنة اربع وسبعين والف)

Na naslovnoj strani je sadržaj, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih Izzetı koji kaže da je rukopis kupio), te vakufski pečati. Na gornjem rubu mnogih listova nalaze se izreke na arapskom i turskom jeziku koje služe za gatanje. Na kraju se nalaze formulari za službena pisma, dove, nijjeti (forma odluke) za dnevne namaze, formulari za neka sudska rješenja i za zadužbinske povelje (*vakufname*).

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1456. Zbirka (مجموع), 2 1963.

L. 39; 20,5 × 14. *Ta'līq* sitan, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—33. ISTO

Naslov u rukopisu, zabilježen kasnije, glasi: ملجأ القضاة رسالة فى تعارض البينات. Naslovi mnogih poglavlja su izostavljeni.

2. L. 33—39. ترجيح البينات

Rasprava o usvajanju jačih dokaza pri suđenju. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa al-Wānī al-Wanqolī, umro 1000/1591.
AM II, 260; ḤḪ I, 398.

Početak:
الحمد لله الذى اظهر لوحدانيته قواطع الحجج والبينات بحيث لا يجرى بينها التعارض

Prepisao oba djela Muṣṭafa al-Uskūbī (iz Skoplja), u mjesecu ševvalu 1085/1674, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1.
(قد وقع الفراغ من كتابته ... على يد العبد الفقير مصطفى الاسكوبى ... فى شهر شوال بعد عيد الفطر لسنة خمس وثمانين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se neke nerazumljive riječi koje se pišu u zapise. Na naslovnoj strani su imena ranijih vlasnika (Muhamed el-Edirnevi — iz Edrene, kadija u Hezar-gradu, — Razgrad, — Bugarska; jedno namjerno brisano ime, u kome se teško može pročitati: Ahmed b. ..., kadija —?— u gradu Vidinu, 1125/1713; Muhamed b. Sulejman, nastanjen u Vidinu; Muhamed-efendi, kadija u Vidinu; Omer Zuhdi b. Ali). Na kraju su bilješke s područja fikha i pečat sa imenom preprodavca knjiga iz Sarajeva (Muhamed Aganagić).

1457. Zbirka (مجموع), 12 2849.

L. 215; 20 × 13. *Ta'līq* i *nasḫ*, pisani vještom rukom, različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

1. L. 1—31. ISTO kao br. 1453.

Naslov u rukopisu je: الرسالة المسماة ملجأ القضاة . Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubu samo drugog lista ima komentara.

2. L. 32. قصيدة فى ذم الدخان

Spjev na arapskom jeziku, u kome se osuđuje pušenje duhana, od nepoznatog sastavljača. Spjev ima 15 stihova.

Početak:

يا شارب الدخان ماذا تقصد
بسطا به ام فيه نفعا توجد

Završetak je:

لم يشربوه ولا امروا به الا عليهم الجاهلون قد اعتدوا
ولو كان فيه نفعا اخبرنا به موسى وعيسى والنبى محمد
والمالك والشافعى والحنبلى وابو حنيفة الذين بهم يقتدو

Na kraju spjeva neko je kasnije masnom olovkom zabilježio Šejh Sirrijin stih na turskom jeziku, u kome on teškim riječima odbacuje prigovor pušenju duhana:

(دخان ذم ايدن نادان احمق
ندن حرام اولور بر قورى يابراق)

Listovi 33—36 sadrže lirske i poučne stihove na turskom jeziku, bilješke s područja fikha i hadisa, recepte na turskom jeziku za neke lijekove, te dove.

3. L. 37. رسالة فى تفسير لفظة چلبى

لحسن كاف افندى الاقحصارى

Kratka rasprava o tumačenju riječi »čelebi«. Napisao Ḥasan Kāfī-efendi al-Aqḥisārī, v. br. 1404,².

Na listovima 37—42 nalaze se razne bilješke s područja tefsira, fikha i arapskog jezika, te poučni stihovi.

4. L. 43. شيخ الاسلام ومفتى الانام خواجه چلبى

افندينك قزلباش حقنده كى فتواريدر

Fetva na turskom jeziku od vrhovnog vjerskog poglavice islama, Hodže Čelebi-efendije (Ebus-Su'ūda), umro 982/1574), o borbi protiv šiijske sekte Qizilbaš.

Početak je:

بو مسئله بيانده ائمۀ حنفيه دن جواب نو جهله دركه قزلباش طائفة سنك شرعا قتالى

حلال اولوب

5. L. 44—49. صورة خط همايون سعادت مقرون

Carska naredba (Hatti humājūn), na turskom jeziku, kojom se traži da se muftije i učenjaci šerijata (ulema) izjasne o tom da li je zakonit ili nije hudžet egipatskog namjesnika Kurt-paše o oštećenju državne blagajne za 520.000 dukata, koje djelo je počinio prethodni namjesnik Hafiz Ahmed-paša. Hudžet je izdat po jednoj komisiji sastavljenoj na zahtjev Kurt-paše koja je osudila Hafiz Ahmed-pašu da je svojim propustom prouzrokovao gornje oštećenje. Šejhul-islam i istaknuta ulema, na koju se pozvao Hafiz Ahmed-paša, izjasnili su se da je taj hudžet sa stanovišta šerijata neispravan i neosnovan.

Početak je:

مفتى افندى وسائر علما بوحجتى كورسونلر مشروعميدر دكل ايسه موجبى ندر يازسونلر

سبب تحرير كتاب اولدركه

ولايت مصرك ايكى سنه بيت الماله واصل اولاجق ارسالية ضايع اولوب كلمشدر

Na listovima 50—62 nalazi se naredba iz 1098/1686, da se pronađu i predvedu u svoju vojnu jedinicu (*ordu*) neki vojni bjegunci koji su prebjegli u Bosnu iz jedne neregularne jedinice; potom mnoge bilješke s područja fikha, među kojima (v. l. 58) tabela taksi, sudskih (*naibiye*) i pisarskih (*katiblere kalemiye*), koje su se uzimale u novcu; recepti za neke lijekove (kao na listu 51: صفت حب لقمان بودر, poučni stihovi na arapskom jeziku, uputstvo kako se gata radi ostvarenja neke želje. Tu je i odulje pismo na arapskom jeziku, upućeno od učenog Hadži Husejn-efendije Sarajlije Muzaferije, koji je bio u izbjeglištvu, učenjaku Medine Džemaluddinu, 1111/1699 (godina Karlovačkog mira). U pismu se pošiljalac, među ostalim, ispričava što je zakasnio sa odgovorom, — »jer smo napadnuti godine 9. i 10 (držimo da je to 1109. i 1110/1697—8) od strane nevjernika, zvanih *Benu'l-asfer*« (tj. od Austrijanaca, koje je predvodio Princ Eugen Savojski, a koje, zbog njihova neprijateljstva i rušilačkog djelovanja, naziva *Benul-asfer* — »ljudi bijele odnosno blijedo-bijele boje«, — kako su Arapi u početku islama nazivali Bizantince koji su bili neprijatelji islama. Poslije se taj naziv upotrebljavao za sve nevjernike — neprijatelje islama i muslimana koji su bili bijele kože, — pa tako i za pojedine evropske narode). Opisujući djelovanje napadača u pismu se kaže da su »kao skakavci širili po zemlji nered, — rušili su gradove, palili naše kuće i naselja, pobili starije osobe, a u ropstvo odveli mlađe«. Zatim kaže, da je on izbjegao s nekima nekud »na jug« iz Sarajeva i opisuje svoje teške rane na srcu zbog svega, što se dogodilo. Po zaključenju mira sa neprijateljem povratili su se u porušeno i spaljeno Sarajevo i počeli ga obnavljati. U prvi mah, kako kaže, obnovili su i napravili oko dvije hiljade kuća, četrdeset i četiri džamije i mesdžida i oko hiljadu(!?) dućana i prodavnica. Poslije toga nalazi se odobrenje kršćanima kasabe Erik Varoš (Irig u Sremu), da postave sebi novog svećenika, nakon što im je prethodni umro.

Na listovima 63—66 nalaze se dva pisma na turskom jeziku od dvojice islamskih učenjaka koji zastupaju suprotna stanovišta u pitanju vakufljenja novca. Prvo pismo, u kome se zastupa mišljenje da je zabranjeno po šerijatu vakufiti novac, napisao je Šejh Bali-efendi Sofiyevi (protiv muftije Čuvizade), umro 960/1552, a drugo pismo, u kome se iznose mišljenja i tumačenja uleme da je vakufljenje novca dozvoljeno, ako se čini u granicama šerijatskih propisa, — napisao je Muhyiddin-efendi Fenari, umro 954/1547. To pismo poslato je sultanu Sulejmanu.

صوفيه وى الشيخ بالى افندى جوى زاده وقف نقودى منع ايتمك استدكده كوندردوكى

مكتوبلر

وفنارى محيى الدين افندينك وقف نقودك جوازنه بولدغى اقوال معتبره دركه سلطان

سليمان خان حضرتلرينه ارسال ايلمشدر

Na listu 67^{a} nalaze se kratke priče na perzijskom jeziku, iz nekog djela zvanog نسيم الربيع .

6. L. 67^{b}—70^{a}. قصيدۀ معراجية بالتركية

لعلاء الدين على ثابت افندى الاوزيجه وى

Spjev na turskom jeziku o Miradžu *(mi'rāğ)*, što ga je sastavio 'Alā'uddīn 'Alī Ṯābit al-Užičawī (iz Užica), umro 3. šabana 1124/6. IX 1712. To je naš čovjek (Bošnjak), koji je bio dobar pjesnik na turskom jeziku, a obavljao je dužnost kadije, muftije i muderisa u raznim mjestima. Ova mu kasida predstavlja veliki pjesnički domet.

OM II, 118—19; Flügel I, 679.

Početak:

خوشا فرخنده اختر ليلۀ ممتاز ومستثنا
كه عنوان برات قدريدر سر سورۀ اسرا

(Ovu kasidu obradio je i preveo na naš jezik Mehmed Handžić, — v. Miradžija Sabita Užičanina, Državna štamparija Sarajevo, 1940, — a cjelokupni život i rad ovog pjesnika obradio je Safet-beg Bašagić, »Bošnjaci«, 333. O njemu je pisao i Alija Bejtić, — Pjesnik Sabit Alauddin Užičanin kao Sarajevski kadija i bosanski Mulla, — Anali Gazi Husrevbegove biblioteke, knjiga II—III, Sarajevo 1974, — str. 3—20).

Na stranicama 70^{b} i 71^{a} su pisma na turskom jeziku.

7. L. 71^{b}—73^{a}. تحريرات خليل افندى البسنوى

Tumačenje i analiza pojedinih pitanja i tekstova sa područja akaida, fikha i tesavvufa. Tumačenja i analize dao je Ḫalīl-efendī el-Bosnevi (Bošnjak), čija nam je biografija nepoznata. Znamo samo, da je bio učen čovjek i muderis, kod kojeg je učio i gore navedeni Sabit Užičanin. Prema tome, pisac ovih analiza *(tahrīrāt)* živio je i radio u XVIII stoljeću.

Početak o nekim pitanjima iz akaida glasi:

قال جلال الدوانى فى شرح رسالة الموسومة بالزوراء : حتى ان المتكلمين قالوا ان العلم قديم والتعلق حادث ولا يخفى ان هذا يفضى الى نفى علمه تعالى بالحوادث فى الازل انتهى اقول لا يلزم من قولهم هذا نفى علمه بالحوادث فى الازل مطلقا كما كان مقصود المتكلمين اثبات الصانع تعالى وصفاته وافعاله

Početak o pitanjima iz fikha glasi:

ويسبح ثلثا وهو ادناه اى وادنى التسبيح المسنون من الثلث والخميس .. – اعترض صدر الشريعة رح فى مسائل شتى من باب العلم

S područja tesavvufa dao je kratku odbranu nekih riječi i izražavanja Muhjiddin Ibn Arebije:

الحمد لله الذى وهب من فضله الاختيار للعباد وخلق كل واحد على وفق ما اختار واراد وجمعهم فى الخلق للعبادة وفرقهم فى الشقاوة والسعادة ... وبعد يقول الفقير الحاج خليل البسنوى لا زال دائما على الصراط السوى لما استشكل بعض من أهل الحق المراد من كلام العارف المدقق المرشد الكامل المغربى الشيخ محى الدين العربى ... وعرض استشكاله على هذا الفقير سلكت فيه مسلك الشرع الشريف ... فقلت قال الشيخ رحمه الله : من حج لله لا بالله كان كمن سعى لظلمته بضوء نبراس فى يوم غيم شديد الحر ... اقول مستعينا بالله تعالى الله اعلم ورسوله لا يبعد أن يكون مراد الشيخ

Na kraju svakog tumačenja obično je potpisano:

للاستاذ (او الفاضل) المدقق خليل افندى البسنوى سلّمه الله تعالى

Na listovima 73^{b}—74^{a} nalazi se pismo na arapskom jeziku koje opet šalje Hadži Husejn-efendija Muzaferija iz Sarajeva svome prijatelju u Medini šejh Džemaluddinu. Ovo je drugo pismo, dosta kasnije od onog gore navedenog, datirano 1123/1711.

(مكتوب عرفى مرغوب ارسل الى الشيخ جمال الدين المدنى فى سنة ١١٢٣ من الفقير الحاج حسين مظفرى البسنوى السرائى)

Pismo je poslato po hadžijama iz Bosne, a sadržaj mu je prijateljsko dopisivanje, bez nekih značajnijih vijesti. Na kraju pisma je napomena, u kojoj kaže da su u toj godini zbog otvorenog neprijateljstva Rusa otišli na Rusiju iz Bosne mnoge paše, vojska, zaimi i age. Ispod toga pisma nalazi se tekst pisma, koje je kako se iz sadržaja razumije poslato od dotičnog alima iz Medine Hadži Husejnu Muzaferiji.

Na listovima 74^{b}—76 su pisma na turskom jeziku upućena nekim ličnostima, i datum rođenja nečije kćeri Hamide.

Na listovima 77—79 je odulji spjev na turskom jeziku u kome se hvale mnogostrane koristi jednog lijeka, poznatog pod nazivom *habbi lokmani* (Lokmanove pilule), i recept za taj lijek. Početak spjeva je:

حكمت لقمانك اصلين بلمك استرسك بودر
جمله امراض دردندن تلمسك استرسك بودر

Listovi 80—84 su neispisani.

Na listu 85 je bilješka (iz djela ملخص الفوائد) o koristima početnih slova nekih sura Kur'ana. To su tzv. »hurufi nuraniye« (svijetla slova), koja, navodno, kada se napišu na određeni način u zapis *(vefk)* i kad se taj zapis na određeni način upotrijebi, dobivaju se, na tajanstven način, velike koristi.

(حروف نورانية من منافعها من كتبها ... وحروف النور المشار اليها قوله تعالى الر — كهيعص طس — حم — ق — ن — اربعة عشر حرفا)

Listovi 86—89 sadrže recepte i uputstva na turskom jeziku o lijekovima i liječenju. U jednom uputstvu govori se o upotrebi korijena jedne biljke, za koju se kaže da se »bosanskim jezikom« naziva češljugovina — (بوسنه لسان ايله چشلوغوينه ديرلر), — što je zabilježeno u XVII ili početkom XVIII stoljeća.

Na listovima 90—112 nalaze se uglavnom pisma na turskom jeziku, većinom upućena službenim licima, molbe, mudre izreke, dove, te razne bilješke s područja hadisa, fikha i arapskog jezika. Tu je (na listu 90) i kraće pismo, koje upućuje Mustafa-efendi Gaibi velikom veziru Sulejman-paši —

مرحوم ومغفور له غيبى مصطفى افندى حضرتلرى صدر عالى اولان سليمان پاشا يه ارسال ايلدكلرى مكتوب شريف صورتيدر.

Pismo je datirano 1097/1685, a Gaibija je umro poslije 1100/1688.

Početak pisma je: عزتلى اوغلم سليمان بيك بزدن دعا رجا ايلمش سز

8. L. 113. ترجمة عوامل الجرجانى بالتركية — منظوم

Prevod na turskom jeziku u stihovima arapske sintakse *'Awāmil*. Osnovno djelo napisao je 'Abdulqāhir al-Ğurğanī, umro 471/1078, a ovaj turski prevod u stihovima je od nepoznatog sastavljača.

Početak:

عامل حق اولنه لازم در رحمة خدا
بهم ورود مصطفى وآل اصحاب صفا

بعد زان مدح ثنا كاملين وكام كار
قامع كفر وضلال وواضع شرع خدا
شيخ عبد القاهر جرجانى نحو ايچره تمام
بوزدر عامل ديو اتدى بيان اول مقتدا

Na listu 114 su stihovi na turskom jeziku i bilješke s područja fikha.

9. L. 115. قصيدة بالتركية فى مدح سراى بوسنه لمجهول

Spjev na turskom jeziku u pohvalu Sarajeva, od nepoznatog pjesnika (v. Mehmed Handžić, Sarajevo u turskoj pjesmi, Sarajevo 1945, str. 36).

Početak:
بارك الله صاحب اهل وفاسن اى سراى
جامع جمعيت لطف وعطاسن اى سراى

U pjesmi se hvali i sarajevska porodica Muzaferija.

Na listu 116 nalaze se bilješke o koristima od učenja nekih dova i nekih sura, te stihovi na turskom jeziku, među kojima su neki od našeg pjesnika Nerkesije (Muhamed b. Ahmed, umro 1044/1635 — (لمرحوم نركس چلبى — غزل نركسى).

10. L. 120.

(قصيدة بالتركية فى الشكوى من الزمان واهله — لفوزى)

Kasida na turskom jeziku, od nekog Fevzije, u kojoj se on tuži na svoje vrijeme i savremenike. Ko je taj Fevzi, nije nam poznato. Držimo svakako, da je neki od naših pjesnika, vjerovatno Mehmed-efendi Fevzi, Sarajlija, koji je bio plemenite ćudi i pobožan, a koji je služio u dvorskoj kancelariji i kao sekretar nekih vezira u Carigradu, umro 1084/1673 (v. Bašagić, Bošnjaci, 297—8), — ili je to Fevzi, Blagajac, iz Mostara, pjesnik poznatog Bulbulistana, umro oko 1160/1747 (v. Bašagić, isto, 354). Istina, ima još pisaca i pjesnika pod tim imenom od naših ljudi i Turaka (v. SO IV, 28), pa bi moglo biti da je neko od njih spjevao ovu kasidu. U samom rukopisu nemamo nikakvih podataka o ovom pjesniku, izuzev što se njegovo ime spominje u prvom i posljednjem stihu kaside. Nije nam sa sigurnošću izvjesno ni to da li se ovdje nalazi pravi početak kaside, ili je ona, vjerovatno, nepotpuna s početka, — jer nema originalnog naslova.

Početak je ovdje:

رند سرابا وبرهن اوله کور ای فوزی

نه روادر بوقدر بار تجمل برسر (لعله : تحمل)

احمق اولدرکه اوله مشغله سی عقلیات

قیل وقال اوّلی وآخری یوقدن نه چقر

فلسفیاتله کر بو علماء وقت اولسك

رغبت ایتمزینه برکمسه سکا ذره قدر

Završetak je:

غم یمه فوزی که الله کریم الشاندر

حلفای (لعله : علمای) سلف اللیلة حبلی دیرلر

Kasida ima 24 dvostiha.

Na listovima 121—162 nalaze se pisma na turskom i arapskom jeziku, stihovi većinom na turskom jeziku, dove, recepti za lijekove, fetve, među kojima su neke od muftije iz Požege, te bilješke s područja fikha, arapskog jezika, hadisa i tefsira.

11. L. 163—166. ترجمهٔ حدیث اربعین

Prevod četrdeset hadisa, na turskom jeziku, u stihovima, od nepoznatog prevodioca. U početku se nalazi oduži uvod, također u stihovima, u kome nepoznati sastavljač objašnjava razloge koji su ga naveli da obradi ovu zbirku hadisa na ovaj način. Mnogi hadisi su slabe vjerodostojnosti, ili su patvoreni, uzeti iz arapske narodne mudrosti. Prevodilac je, čini se, bio pobožan, ali nije bio dovoljno verziran u nauci hadisa.

Početak uvoda:

بعد حمد خدا صلوة نبی دکله نولدی بونظمك سببی

معتکف اولدو میدی بررمضان الـــذی فیـــه انزل القرآن

Početak prevoda je:

قیل یا رسول الله للجنة ثمن قال نعم لا اله الا الله

دیـــدیلر وارمی . جنتك ثمنی قیـــل بیـــان یـــا رسول اللـــه

دیدی اول طوطیٔ فصیح زبان ثمن لا الـــه الا اللـــه

Završetak الشعر هو کلام فحسنه حسن وقبیحه قبیح

ناظم نظم اولان بلیغ وفصیح کورن بیوردی بوحدیث صحیح

شعر مدح وثنا اولورسه ملیح هجو وذم ایلسك خبیث وقبیح

تم حدیث اربعین بعون الله الملك المعین

Po rubovima i na kraju se nalaze razne izreke, navedene kao hadisi. Tekst hadisa u ovom prevodu ispisan je crvenim mastilom.

Na listovima 167—185 su razna pisma, privatna i službena, dove, zapisi i recepti.

12. L. 186—188. پند نامهٔ واحدی

Kratka zbirka mudrih riječi, pouka i savjeta, na turskom jeziku, što ju je sabrao neki *Wāḥidī*, čija nam je biografija nepoznata. Sama zbirka ne spominje se u bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni. Gornji naslov je prema rukopisu, gdje je pogrešno zabilježeno, da je to rad o vjerovanju (tevhidu — در توحید).

Početak poslije besmele:

حمد بی حدیر وباره کم برفرمان برله اوسکزبیك جهانی پیداقلدی وثنای بی عد اول

کرم کاره کم ... وبعد اشبو افقر فقرا واضعف ضعفا اعنی واحدی بی ریا بعض کلمات

مرسلیندن وسلاطیندن ونصائح علمادن وحکمادن وتجارب فضلادن وعقلادن جمع ایدوب —

Na listovima 189—215 su fetve, pisma, potvrde, mudre izreke, stihovi, recepti za razne lijekove, te razne kraće bilješke s područja fikha, arapskog jezika, hadisa i istorije.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

1458. ISTO kao br. 1453. **3666.**

U rukopisu je naslov:

رسالة غانم البغدادی – غانم بغدادی رساله سی

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 38; 20 × 13. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, vještom rukom. Listovi su znatno dohvaćeni vlagom, tako da je pismo oštećeno. Papir bijel, oštećen vlagom; povez polukožni, znatno oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥarram b. Korkut, u ponedjeljak 12. rebiul-evela 1103/1691. Na završetku prepisivač kaže da je bio kadija u Temišvaru i da je svrgnut s toga položaja spletkom i nepravedno.

(تمت الرسالة بعون الله تعالى فى وقت العصر من يوم الاثنين وهو اليوم الثانى عشر من
ربيع الاول لسنة ثلث ومائة والف بقلم الفقير الى الرب القدير ابراهيم بن محرم بن قورقود
المنفصل عن قضاء طمشوار مغدورا ومظلوما)

Sudeći po ispravnosti prepisa i po sastavu bilješke na kraju, prepisivač je bio učen čovjek.

Na prvom zaštitnom listu zabilježena je cijena knjige (30 para, — 45) i ime ranijeg vlasnika (eš-Šejh Muhamed, sin Šejh Omera, muftija u gradu Banja Luka, kupio od knjižara Ahmed-baše Edirnevije).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1459. ISTO **2895.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا ملجأ القضاة

L. 50; 18 × 10,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova s početka ima malo komentara. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao neki Ḥasan, mjeseca redžepa 1164/1750.

(الحمد لله على التمام ... كتبه الفقير حسن فى شهر رجب الفرد لسنة ١١٦٤ —)

Na naslovnoj strani su lični pečati ranijih vlasnika (Sejjid Muhamed, Izzet Salih, Abdullah b. Salih, 1260/1844).

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na naslovnoj strani).

1460. Zbirka (مجموع), 2 **3677.**

L. 206; 19 × 11. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, sitniji, pisan prilično uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—50. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: ملجأ القضاة
Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom.

2. L. 51—206. الفتاوى الزينية

أو

فتاوى ابن نجيم المصرى

Zbirka fetvi, što ju je napisao Zayn (Zaynuddīn), Zayn al-'Ābidīn b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1563. Sredio po uzoru fikhskih djela autorov učenik Muḥammad b. 'Abdullāh b. Aḥmad al-Ḫaṭīb.

GAL II, 310; ḤḪ II, 1223.

Početak:

حمدا لمن ابرز العالم على احسن ترتيب ونظام ... وبعد فيقول العبد الضعيف الواثق
بالملك المجيب محمد بن عبد الله بن احمد الخطيب لما كان كتاب الفتاوى المنسوبة الى استاذنا
شيخ الاسلام ... مولانا زين ابن ابن نجيم المصرى الحنفى كتابا مشتملا على بعض اجوبة يحتاج اليها
... اردت ان ارتبها على منوال الكتب الفقهية

Pitanja i odgovori označeni su naslovima: سئل — اجاب , koji su pisani crvenim mastilom.

Prepis oba djela dovršen je u nedjelju 6. šabana 1090/1679.

(تمت بحمد الله وعونه نهار الاحد سادس شهر شعبان المبارك لسنة تسعين والف)

Na zaštitnom listu pod t. 1 nalazi se cijena knjige, bilješke s područja fikha, naslovi djela u ovoj zbirci, ime ranijeg vlasnika namjerno izbrisano, te sadržaj prvog djela. Na početku pod t. 2 je naslov djela napisan kasnije, ime ranijeg vlasnika (Hadži Muhamed-efendi, misirski kadija, 1110/1698) i sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1461. ISTO **3527.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

ملجأ القضاة كتاب ترجيح البينات من تأليف غانم بن محمد البغدادى

L. 63; 20,5 × 15,5. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama nekih listova s početka ima nešto komentara. Papir bijel, deblji; povez kožni, oštećen, druga korica je izgubljena.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu zabilježen je naslov, zatim slijedi bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je vlasnik ovog rukopisa (Hadži Mustafa Bosnevi el-Gračaničevi — Bošnjak iz Gračanice, 1189/1775), bio kadija u gradu Ozija i da je izbavio ovo djelo iz ruku nevjernika Moskova —

(مما اودعه الرب الغنى عند عبده الفقير ... الحاج مصطفى بوسنوى الغراچانيچوى سنة
١١٨٩ وكنت قاضيا فى محروسة اوزى واستخلصته من يد الكفرة الفجرة المسقوبة)

Ispod toga je njegov lični pečat (خاتم اقبال وعزت باد مهر مصطفى). Tu je našim jezikom zabilježeno, da je kasnije rukopis kupljen u Travniku za ovu biblioteku, te račun na turskom jeziku o prodaji neke robe (velike i male papuče itd.). Na naslovnoj strani je sadržaj, pisan crvenim mastilom. Na posljednjem listu je kraći izvadak iz djela الواقعات .

1462. Zbirka (مجموع) . 2 **2101.**

L. 52; 19,5 × 13. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, čvrst, listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez poluplatneni.

1. L. 1—32. ISTO kao br. 1453.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: رسالة ملجأ القضاة

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Pismo u vrhu stranica oštećeno je vlagom.

Na listovima 33—34 zabilježeni su datumi rođenja i smrti nekih osoba.

2. L. 35—52. قانون نامۀ جديد معتبر

Kanun-nama sultana Sulejmana o zemljišnom posjedu.

Početak:

فوت اولان كمسنه نك يرلرى وچاير لربى اوغلى محانا ضبط ايلمك اوزره حكم شريف

ويريلور سپاهى الده تمسك يوقدر ديه مز ولازم دخى دكلدر اوغلونه طپواولز سائر املاك كبى

انتقال ايدر

Pismo je mjestimice oštećeno vlagom. Na završetku je bilješka:

كتبه الفقير ابو السعود

Prepis oba djela potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku pod t. 1 nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vla-
snika (Muhamed Emin b. Ali, kadija u Novom Pazaru, Trgovištu
i Mitrovici) i sadržaj. Na naslovnoj strani je stariji i noviji pečat
Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju pod t. 2 nalazi se bilješka
na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je 8. rebiul-evvela 1188/1774.
umro Halil-efendija, sin Hadži Muhamed-efendije, iz Đakovice, mu-
deris u Novom Pazaru u Bosni. Na posljednjem listu je bilješka bez
datuma o sporu dvojice kršćana (zimmija) iz nekog sela u srezu Stari
Vlah — zbog krađe, prepis tapije i stih na perzijskom jeziku.
Uvakufio Hromo-zade.

1463. Zbirka (مجموع) . 2 **1798.**

L. 38; 21 × 14,5. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom. Papir žućkast, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—34. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذه رسالة ملجأ القضاة

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 35—38. (رسالة فى بعض المسائل من علم الفرائض)

مجهول

Kratka rasprava o nekim pitanjima s područja nasljednog prava, od nepoznatog pisca. To je, zapravo, rasprava o jednoj fetvi, koju je izdao muftija i šejhul-islam Ṣun'ullāh-efendija, umro 1021/1612. Pisac, inače učenik navedenog muftije, brani dotičnu fetvu i obrazlaže čitavo pitanje.

Početak poslije besmele·

حمدا لك يامن عيّن براهين اصحاب الفرائض وفرائض الاصحاب وبيّن قوانين ارباب

الوراثة وورثة الارباب ... وبعد فلما كان علم الفرائض اولى العلوم واحراها ... وظهر فى اثنائه

من يد خلاّق فتوى استاذنا الخليل الشأن ... سيدى وسندى صنع الله افندى متعه الله برضوانه

Rečenice su rastavljene crvenim tačkama i zarezima, a istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu pod tačkom 1 nalaze se recepti na turskom jeziku za neke lijekove (protiv lišaja i purgativ). Na naslovnoj strani su imena i lični pečati ranijih vlasnika (Hadži Ubejdullah Zuhdi; es-Sejjid Muhammed Kadi-zade — Kadić — iz Sarajeva, 1157/1744?; Abdulkerim b. Muhammed Seid-efendi Defterdarizade — Defterdarević —, 1254/1838), te pečati Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju je dova za pobjedu sultanove vojske i bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je sultan Sulejman napravio u Istanbulu 360 česmi.

1464. ISTO kao br. 1453. **232.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ملجأ القضاة عند تعارض البينات . Ovdje se nalaze dva primjerka ovog djela, u jednom svesku, prvo kraće i drugo prošireno izdanje.

L. 37; 28 × 17,5. Prvi primjerak je na listovima 1—19. *Nasḫ-ta'līq* posebne vrste, krupniji, pisan u razmaknutim redovima, rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Drugi primjerak je na listovima 20—37. *Ta'līq* lijep, sitan, složen, pisan rukom također vještog kaligrafa, vjerovatno istog koji je prepisao prethodni primjerak. Istaknute riječi podvučene su također crvenom crticom. Papir žućkast, glat, čvrst; povez poluplatneni, nov.

Prepis ova oba primjerka potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani prvog primjerka nalazi se kratka bilješka na arapskom jeziku i ispod nje lični pečat koji su namjerno prebrisani. U bilješci se ipak može pročitati da je neki raniji vlasnik poklonio ovaj rukopis svojoj kćeri Hatidži, a u pečatu samo datum — 1195/1780 (وهبت هذا الكتاب لبنتى خديجة – ١١٩٥) . Tu je i druga kasnija bilješka, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Ismet-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendije, u Sarajevu 1344/1925, — te tri pečata Gazi Husrev-begove biblioteke. Na početku drugog primjerka nalazi se pravilo na turskom jeziku za određivanje datuma »mubarek noći« Lejlei-kader, koje je postavio neki šejh Ebu'l-Ḥasan Ḫirkānī —

بورساله قدركيجه سلك ضابطه سى بيانده در عفلت اولمية شيخ ابو الحسن خرقانى
شويله بيورر لركه

Vjerovatno je to čuveni sufija, koji je slijedio pravac Bajezid Bistamije (v. QA I, 706). Tu su i primjeri za uvodni, početni dio nekih sudskih dokumenata. Na naslovnoj strani je jedna fetva. Na kraju su bilješke na turskom jeziku s područja sudskog postupka.

Uvakufio Svrzo Ismet-efendija.

1465. نزهة الابصار وربيع الاخيار فى الفقه 2056.

مجهول

Djelo s područja fikha, od nepoznatog pisca. Katalozi i bibliografski izvori koji su nam pri ruci, ne navode ovo djelo. Iz teksta na nekim mjestima u samom djelu mogu se dobiti neki podaci o autoru. Tako se razumije da je on živio i radio u drugoj polovini X/XVI stoljeća i da je umro oko godine 1000/1591, ili početkom XI/XVII stoljeća (v. l. 94, gdje spominje muftiju Muhameda Ibnu'l-Ma'lūla nakon njegove smrti i kaže da mu je to bio učitelj, — a taj je umro 992/1584). Isto tako nalazimo da mu je ocu bilo ime Ḥasan i da je isti bio učen čovjek (Kadi — Hasan, — v. l. 115). — Prema svemu tome, pogrešno je zabilježeno na početku, na drugom zaštitnom listu, da je pisac ovog djela Ibn Kemal-paša. Samo djelo je vrijedno i odaje učena pisca koji je sabrao ovaj rad po mnogim fikhskim izvorima, koje je sve označio. Čini se da je djelo napisano da bi služilo kao pomagalo kadijama i muftijama u pitanjima od praktične potrebe. Gornji naslov je naveden prema uvodu rukopisa. Čini nam se da je ovo jedinstven primjerak ovog djela.

Početak:

الحمد لله الذى فضلنا على كثير من عباده المؤمنين وهدانا بنور العلم والمعرفة الى محجة
الحق واليقين ووعد العاملين جنات تجرى من تحتها الانهار تلك عقبى الذين اتقوا وعقبى
الكافرين النار والصلاة والسلام ... وبعد فلما كان علم الفقه احق ما يصرف اليه عنان الهمم
... قصدت ان اؤلف فيه كتابا للمهمات حاويا فى كل باب الواقعات وغرائب الروايات مع
وجازة اللفظ وغزارة المعنى ووضوح العبارة ... واوردت عند كل مسئله اسم الكتب التى
نقلت عنها والتقطت هذه الدرر من عميق بحرها بنزهة الابصار وربيع الاخيار باب فضل العلم
وآدابه وسنه قال الله تعالى يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات

Završetak je:

فى الحاوية من الخلاصة والدعار يحبسون ابدا حتى تعرف توبتهم فى الجامع الصغير ويجوز
تقييد الداعر والسفيه والله تعالى اعلم واحكم كتاب الدعوى فى شرح الهداية الدعوى مطالبة
حق من حقوق العباد عند القاضى والمدعى من لا يجبر على الخصومة اذا تركها والمدعى عليه
بخلاف ذلك

L. 278; 20 × 12,5. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. U pisanju mjestimice ima grešaka. Naslovi izvora, kojima se je pisac služio, podvučeni su crvenom crticom. Na rubovima nekih listova u prvoj polovini ima bilježaka koje se odnose na tekst, naročito gdje se govori o određivanju pravca kible. Te bilješke pisao je, uglavnom, Halil-efendija el-Gradčaničevi (iz Gračanice). Tu ima i crteža koje je on nacrtao. Papir bijel, glat, čvrst, neki su listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Maḥmūd b. aš-Šayḫ Ḥusayn, u petak početkom mjeseca redžepa 1045/1635.

(قد وقع الفراغ فى غرة غراء شهر رجب الفرد عن يد العبد الضعيف الحقير محمود بن
الشيخ حسين ... وقت الضحى فى يوم الجمعة من شهور سنة خمس واربعين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se poučni stihovi na turskom jeziku od Ibn Kemal-paše, jedan Džamijin stih na perzijskom jeziku s područja tesavvufa, te datum osvojenja Istanbula. Na početku su bilješke s područja fikha i sadržaj. Tu je i nečija kratka bilje ška, u kojoj se rukopis pripisuje Ibn Kemal-paši, — što je, kako smo gore rekli, posve pogrešno. Na kraju su također bilješke s područja fikha.

U vrhu prve stranice i na rubovima nekih listova nalazi se bilješka, napisana crvenim mastilom, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio el-Hadž Halil-efendi el-Gradčaničevi (iz Gračanice — وقف الشيخ الحاج خليل افندى العرادجانيجه وى . To je rođeni Gračanlija, sin Ahmedov, a unuk Sulejman-efendije koji je potkraj svog života osnovao i uvakufio u svom rodnom mjestu Gračanici lijepu biblioteku. Umro je oko godine 1200. ili 1215/1785—1800. Ranije je služio u Beogradu kao pisar — kjatib — suda i muderis Careve medrese u istom gradu. Na mnogim njegovim knjigama nalazi se njegov potpuni potpis: Hadži Halil b. Ahmed b. Sulejman el-Bosnevi — Bošnjak — el-Gradčaničevi; — v. H. Mehmed Handžić: Biblioteka H. Halil-efendije u Gračanici, Kalendar Gajret 1941, Sarajevo, Bosanska pošta 1940).

Iz biblioteke Halil-efendije el-Gradčaničevije.

1466. نور الايضاح ونجاة الارواح 2792.

Kratko djelo o namazu i postu. Napisao Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī b. Yūsuf aš-Šurunbulālī al-Ḥanafī, umro 1069/1658 (v. br. 1436,[4]).

L. 144; 15 × 9 (pismo 10 × 4). *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, čvrst, glat, listovi s početka dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen u utorak 4. safera 1134/1721.

(ووافق الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة فى يوم الثلاثا المباركة رابع شهر صفر الخ
افتتاح عام ١١٣٤ الف ومائة واربع وثلاثين)

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježena su neka manja potraživanja i dugovi na teret nekog Šakir-bega. Ispod toga je namjerno pobrisana bilješka, u kojoj se može pročitati da je rukopis uvakufio za Kuršumliju medresu učenik Muhamed el-Akhisari (iz Prusca), mjeseca džumadel-ahira 1245/1829. Slična bilješka, ali posve izbrisana, nalazi se i na prvom zaštitnom listu. Na završetku su prigodni stihovi, pisani crvenim mastilom, rukom prepisivača.

1467. ISTO 2478.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب نور الايضاح ونجاة الارواح

L. 64; 19 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ǧaʻfar b. Muṣṭafa, u srijedu 29. ševala 1187/1773.

(تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب كتبه الحقير الفقير ... جعفر بن مصطفى ... شوال
ايك يكرمى طقوزنجى كون جهار شنبه يازمشدر سنه سنده تاريخ ١١٨٧)

Ispod toga su otisci nečijeg ličnog pečata koji su nečitljivi.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke na turskom jeziku koje sadrže datume nekih istorijskih događaja, te jedan hadis. Na kraju su dvije dove na arapskom jeziku i dvije *kaside* na turskom jeziku (sa upletenim stihovima na arapskom jeziku u drugoj) — o pobožnosti i pobožnim željama, za čije se ostvarenje moli Boga. U prvoj se, skoro u svakom stihu, moli za četiri želje. Početak joj je:

الهى استرم سندن شو درت نسنة قيل احسان
برى جنت برى نعمت برى عزت برى ايمان

Početak druge kaside je:

صمد مالك احد مالك ثانى   أنت حيّ ابديّ كلّ من دونك فانى

Tu na rubu nalaze se otisci ličnog pečata nekog Ahmeda. Na nutarnjoj strani druge korice nalaze se zapisi i recepti na turskom jeziku za neke bolesti.

Uvakufio Hromo-zade Izzet Salih-efendi.

1468. ISTO 4246.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب نور الايضاح

L. 38; 20 × 13,5. *Taʻlīq* sa nešto *nasḫa*, vokalizovan s početka, pisan vještom rukom, u proredu. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, potamnio, tanak, glat, čvrst; povez kožni, jednostavan.

Prepisao ʻAlī b. Aḥmad b. Ǧaʻfar b. Ibrāhīm al-Mostārī (iz Mostara), 1214/1799.

(قد وقع الفراغ عن يد العبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة ربه ... على بن احمد
بن جعفر بن ابراهيم الموستارى لسنة ١٢١٤ اربع عشر ومائتين والف)

Na naslovnoj strani nalazi se ime ranijeg vlasnika (Salih Sidki b. Ibrahim — Munla Salih Hromić iz Stoca). Na kraju su hadisi, zabilježeni kasnije, slabim rukopisom.

1469. ISTO **3102.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب نور الايضاح

L. 60; 17 × 12. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, naročito po rubovima; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1215/1800 (تمت تمام سنة ١٢١٥).

Na početku su bilješke s područja fikha, od kojih su neke izbrisane vlagom. Na kraju su bilješke na turskom i arapskom jeziku s područja fikha, hadisa i istorije. Među ovim posljednjim nalaze se datumi nekih istorijskih događaja iz doba turskog osvajanja po južnoj i srednjoj Evropi. (Tu se spominje osvajanje Požege, Đakovice (Yakova), Pečuja, Ostrogona, Stonog Beograda, Kaniže, Egre i drugih mjesta). Na posljednjem listu neko je zabilježio datum smrti svoga oca (Praho Hadži Muhamed, preselio na ahiret 18. ramazana, u subotu, 1215/1800). Ista osoba bilježi na listu prije toga datum smrti svoga brata (Praho Hadži Muhammed-zade — sin Prahe Hadži Muhameda. — Ali Bego, »poginuo je kao šehit u rovu« u mjestu Zasavici, 21. ramazana 1228/1813). Na kraju, na zaštitnom listu i na nutarnjoj strani korice, nalazi se nekoliko arapsko-turskih riječi.

1470. ISTO **2797.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب نور الايضاح ونجاة الارواح

L. 77; 16 × 11. *Nasḫ* čitak, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji; listovi, naročito s početka, i na kraju, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, sa utisnutim jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepisao ʻAlī b. Ḥasan al-Mostārī (iz Mostara), 1219/1804.

(قد تم هذا الكتاب ... بيد الفقير الحقير المعترف بالعجز والتقصير على بن حسن

المستارى لسنة ١٢١٩ تسع عشر ومائتين والف)

Naslovna strana je ispunjena jednim crtežom kružnice i znakovima za zapise, pisanim nevještom rukom, — vjerovatno i radi vježbanja u pisanju. Na završetku se nalaze prigodni stihovi na perzijskom i arapskom jeziku kojima se poslužio i zabilježio ih sam prepisivač.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Akhisarija (Prušćak, — v. njegov pečat u rukopisu).

1471. ISTO **4552.**

L. 75; 16 × 11. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, djelomično vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti; povez kožni, sasvim oštećen vlagom.

Prepisao ʻAlī b. al-Ḥağğ Ibrāhīm, 1220/1805.

(قد تم هذا الكتاب ... على يد الحقير ... على بن الحاج ابراهيم لسنة عشرين ومائتين

والف)

Poklon nasljednika Velagića — Riđanovića.

1472. ISTO **3702.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: نور الايضاح ق العبادات

L. 61; 17,5 × 12,5. *Taʻlīq* sa nešto *nasḫa*, od dva različita prepisivača, pisan u razmaknutim redovima. Stranice samo s početka (rad prvog prepisivača), obrubljene su sa dvije crvene linije. Na rubu samo prve stranice ima nekoliko rečenica komentara, pisanog sitno, umjetnički, u obliku dvije svjetiljke, postavljene jedna prema drugoj, u položaju antipoda. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni.

Prepis drugog, većeg dijela rukopisa, dovršen je 1262/1845.

(تمت تمام سنة ١٢٦٢)

Na naslovnoj strani nalazi se ime ranijeg vlasnika, koje je neko precrtao olovkom (Ahmed Tevfik b. Muhamed-efendi Travnikli-zade). Na kraju je ime drugog vlasnika, napisano olovkom (Dizdarević hafız Rušdı, 1328/1910).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1473. ISTO **4299.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب نور الايضاح

L. 68; 19 × 12. *Nasḫ* krupniji, pisan nevještom rukom, u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, lomljiv; povez poluplatneni.

Prepisao Muhammad Nikšić, sin Muḥammedov, 27. zulhidžeta 1286/1869.

(تمت تمام سنة ١٢٨٦ ماه ذى الحجة ٢٧)

U vrhu prve stranice je potpis ranijeg vlasnika (a to je sam prepisivač). Na završetku je bilješka prepisivača namjerno izbrisana, izuzev gornjeg datuma.

1474. ISTO **4261.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije:

كتاب نور الايضاح للشرنبلا لى

L. 50; 20 × 13. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su dove, pisane kasnije slabim rukopisom.

1475. Zbirka (مجموع) , 4 **1751.**

L. 73; 20,5 × 15. *Nasḫ* čitak, krupniji, pisan rukom istog prepisivača u cijeloj zbirci. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni.

1. L. 1—38. ISTO

U rukopisu je naslov: هذا كتاب نور الايضاح

Tekst je mjestimice vokalizovan.

2. L. 39—55. ايها الولد

Pouke i savjeti za mladež. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111 (v. I, 68 i ovdje br. 1154,^{2}).

3. L. 55—62. حكايت شيخ واصل

Priča na turskom jeziku o učenom i pobožnom Šejh Vasilu koji je bio pao u zarobljeništvo Bizantincima.

Početak:

بو حكايت لطيف پيغمبر ﷺ دنيادن انتقال ايتدوكدن صكره شام خليفة لرى

4. L. 63—73. حكاية النبى مع ابى جهل

Priča na turskom jeziku o Božijem poslaniku Muhammedu i njegovom protivniku Ebu Džehlu. Tekst mjestimice, a naročito s početka, vokalizovan.

Početak: شويله روايت ايدرلركيم ايكى جهان سرورى محمد مصطفى

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Akhisarija (Pruščak, — v. pečat u rukopisu).

1476. امداد الفتاح شرح نور الايضاح ونجاة الارواح **3924.**

Komentar prethodnom djelu *Nūr al-īḍāḥ*, od istog autora koji je tome svom djelu napisao dva komentara, opširniji i kraći. Ovo mu je opširniji komentar, a kraći je poznat pod nazivom: مراق الفلاح.

GAL II, 313; S. II, 430.

Početak:

الحمد لله الذى خلق كل شيء بقدرته واوجده فى آن ظهوره بارادته واحكم امره فلا راد له بقوته

L. 529; 22 × 17. *Nasḫ* starinski, krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Istaknute riječi, naročito u prvoj polovini, podvučene su crvenom crticom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Na marginama nekih listova ima nešto glosa, pisanih većinom rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su prosuti; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad aṭ-Ṭayyārī al-Farnawī (al-Gaznawī?) al-Mālikī, u utorak 25. zul-kade 1155/1742.

(وكان الفراغ من كتابة هذه النسخة المباركة يوم الثلاث المبارك خمس وعشرين خلت من ذى القعدة الحرام من شهورسنة الف ومائة وخمسة وخمسين على يد العبد الفقير .. محمد بن محمد بن الحاج محمد الطيارى الفرنوى ؟ او الغزنوى المالكى)

Na naslovnoj strani je dio sadržaja, dva stiha o prolaznosti svijeta i svakog ljudskog vlasništva (pa i nad knjigama), te imena ranijih vlasnika (Menṣur el-Mensuri el-Hanefi; Ahmed b. Muhamed b. Selim b. Mustafa el-Bosnevi — el-Mostari — Bošnjak iz Mostara, koji bilježi da je rukopis kupio u mjesecu saferu 1162/1748 —

(انتقل بالشراء الشرعى فى ملك الفقير الى الله تعالى احمد بن محمد بن سليم بن مصطفى
البسنوى المستارى فى شهر صفر من شهور سنة ١١٢٦ من الهجرة النبوية)

Ispod te bilješke je lični pečat vlasnika.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1477. ISTO **1676.**

Naslov u rukopisu je:

(كتاب امداد الفتاح شرح نور الايضاح ونجاة الارواح وهو الشرح الكبير لمؤلفه علامة وقته
وخاتمة المحققين من اهل مذهبه ابو الاخلاص الشيخ حسن الشرنبلالى الحنفى)

L. 413; 21 × 16. *Nasḫ* starinski, sitniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Na rubovima manjeg broja listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao ʻAbdullāh Muhammad ʻAbdulganī, 27. rebiul-ahira 1156/1743.

(علّقها باليد الفانية عبد الله محمد عبد الغنى .. فى اليوم الخميس ٢٧ شهر
ربيع الثانى سنة ستة وخمسين ومائة والف من الهجرة النبوية)

Na naslovnoj strani je gornji naslov djela, jednostavan crtež petokrake zvijezde (znak Kantamirine biblioteke), te potpis prepisivača kao vlasnika. Na uzdužnom rubu prve stranice nalazi se kaligrafski pisana kratka bilješka na perzijskom jeziku, bez datuma, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Ibrahim-efendija Aladžahisari (iz Aladžahisara — Kruševca, u Srbiji), na svom posjedu u gradu Sarajevu.

(وقف الحاج ابراهيم افندى الاجه حصارى در بقعهٔ خود در مدينهٔ سراى بوسنه)

Iz Kantamirine biblioteke.

1478. مراق الفلاح بامداد **4035.**
الفتاح شرح نور الايضاح

Kraći komentar *Nūr al-īḍāḥ-u* od istog pisca. To je skraćena prerada ili izvod iz prethodnog opširnijeg komentara. Naslov u rukopisu je:

كتاب مراق الفلاح بامداد الفتاح شرح نور الايضاح ونجاة الارواح لسيدنا ومولانا .. الشيخ
حسن الوفائى الشرنبلالى الحنفى تغمده الله برحمته ورضوانه

GAL II, 313.

Početak: الحمد لله الذى شرف خلاصة عباده بوراثة صفوته وخير عباده

L. 185; 20,5 × 15. *Nasḫ* čitak, pisan vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po marginama malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1186/1772.

(لقد اتممتها حمدا لربى .. لسنة ستة وثمانين ومائة والف)

Na početku su bilješke s područja arapskog jezika, hadisa i fikha, te poučni stihovi, dove i sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

حديقة الفقهاء
1479. لعلى الحبرى الكوتاهى **2118.**

Djelo s područja fikha, obrađeno kao podesan priručnik. To je, zapravo, lijepo uređen izbor iz nekoliko važnijih fikhskih djela, a naročito iz djela: *el-Hidāye*, *Viqāye*, *Kenz*, *el-Muḫtār* i *el-Meǧmaʻ*, kako to sam pisac kaže u uvodu. Sabrao i napisao ʻAlī al-Ḥibrī al-Kutāhī (Abū Muḥammad Ḥibrī ʻAlī b. Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad — Bulbulzāde), umro 1080/1669.

OM I, 278—9; AM I, 760.

Djelo je, čini se, rijetko, jer ga katalozi (turski, arapski i zapadni) ne navode, a isto tako ni mnogi izvori, koji su nam na dohvatu.

Početak poslije besmele:

لله الحمد فى الاولى والآخرة ومنه النعم الظاهرة والباطنة والالاء المتوافرة .. وبعد فيقول
الراجى عفو ربه الغنى على الحبرى الكوتاهى هذا مختصر جمعت فيه درر الهداية وغررها ..
ووضعت على نمط ابوابها وفصولها واضفت اليها من المتون المشتملة زوائد مسائلها وهى الوقاية
والكنز والمختار والمجمع باسرها .. وسميته بحديقة الفقهاء

L. 265; 21 × 15. *Taʻlīq* složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi, naročito s početka, podvučene su crvenom crticom. Na širokim marginama mnogih listova, naročito s početka, ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača, i uzetih iz nekog komentara ovom djelu, zvanog *el-Eufā*, kako je to navedeno na kraju nekih bilježaka: (من الاوفى شرح حديقة الفقهاء). Taj komentar nije nam poznat, niti mu na drugom mjestu nalazimo spomena. Istina, M. Ṭāhir (n. m.) kaže, da je sam autor osnovnog djela napisao istom veliki komentar u pet svezaka, ali tome njegovom komentaru on navodi drugi naslov (تلخيص الفتاوى والشروح). Ipak, držimo, da bi moglo biti, da je ovdje riječ o istom komentaru, koji samo ima dva naziva. — Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Alī Maḥmūd b. Muḥammad al-Qizilhiṣārī, u subotu mjeseca zul-hidže 1112/1700, kako se može razumjeti iz bilješke na kraju, pisane dosta slabim arapskim stilom.

(الحمد لله ثم الحمد لله .. وفقنى الله للاتمام وساعدنى على الاختتام انه من فضله الجزيل على عبده الذليل فى وقت الضحى من يوم السبت من شهر ذى الحجة الشريفة المنتظم فى سلك شهور سنة اثنى عشر ومائة والف اللهم اجعل فى قلبى نورا .. قد تم الكتاب فى يد مصنفه – ؟! – ... المحتاج الى عفو ربه الغنى على المحمود بن محمد القزلحصارى ..)

Na listovima 265—268 nalazi se izvadak iz Kušhisarīnog komentara nekom fikhskom djelu .. (نقل من شرح العالم الفاضل مولانا القوشحصارى رحمة الله عليه). Dva lista na kraju sadrže izvatke iz gore navedenog komentara *el-Eufā*.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača.

1480. Zbirka (مجموع), 7 **3489.**

L. 63; 20 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, listovi prosuti, dohvaćeni vlagom, tako da je pismo na mnogim mjestima oštećeno; povez polukožni, znatno oštećen.

1. L. 1—11. (تعارض البينات) ترجيح البينات للخصالى

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kad se pojavi i stekne više suprotnih dokaza. Napisao, prema uvaženim izvorima, 'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Ḫiṣālī, umro 1087/1676.

GAL, S. II, 948; Ismā'īl-paša, Ḏail I, 281.

Početak:

الحمد لله عظيم البرهان وعميم الاحسان والصلاة على رسوله .. اما بعد فان افقر عباد الله السيد عبد الرحمن بن سليمان الشهير بخصالى بين الاحباب .. قد اختصر هذه الرسالة بحسب الامكان من الكتب المعتبرة .. كتاب النكاح بينة التاريخ الاسبق اولى اذا برهن الرجلان

Početak svakog pitanja (*mes'ele*) i istaknute riječi podvučeni su crvenom crtom.

2. L. 11—13. وصية الامام ابى حنيفة

Kratka rasprava o vjerovanju, koja se pripisuje Abū Ḥanīfi Nu'mān b. Ṭabitu, umro 150/767, — v. 937,4.

Nasḫ, pisan oštrim perom, vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 15—37. مجمع ترجيح البينات

لابن نصوح البوسنوى

Zbirka o sudskom postupku i uvažavanju jačih dokaza u slučaju iznošenja i sakupljanja protuslovnog dokaznog materijala pred sudom. Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ al-Bosnawī, čija nam je biografija nepoznata. Iz njegove bilješke na završetku vidimo samo da je živio i radio u drugoj polovini XVII stoljeća, jer kaže da je ovaj rad dovršio 1092/1681. U kratkom uvodu pisac kaže da je rad prvenstveno namijenjen kadijama.

M. Handžić, al-Gauhar al-asnā, 60; Književni rad, 32.

Početak:

الحمد لله على نواله والصلاة على محمد وآله اما بعد فان العبد الفقير الى ربه الغنى حسن بن نصوح البسنوى يقول هذا الكتاب متعلق بمسائل ترجيح البينات عند تعارض الحجج والبينات القته من الكتب المعتبرات لبعض اخوانى من القضاة مرتبا بالكتاب مسميا بمجمع ترجيح البينات .. كتاب النكاح بينة صاحب التاريخ من الخارجين على نكاح امرأة اولى من بينة الآخر مثلا اذا ادعى اثنان

Završetak je:

... وان اقام العبد والصبى البينة انهما فعلا قبل الاذن وان اقام المقرله البينة انهما فعلا بعد الاذن فبينة المقرله اولى كما فى الترجيح للغانم ناقلا عن الوجيز الحمد لله على التمام ونستغفره من التقصير والاثام .. قد تم هذا الكتاب فى اوائل ربيع الاول لسنة اثنين وتسعين والف من الهجرة الشريفة

Ta'līq sitan, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi i rečenice podvučene su crvenom crtom. Pismo je, nažalost, na više mjesta oštećeno vlagom.

Prepisao iz autografa Ismā'īl b. Ibrāhīm al-Qasṭamūnī, u medresi Šah Sultan (u Istanbulu, u mahali Davud-paša*), 26. muharrema 1094/1683.

(قد وقع اتمام تحرير هذه النسخة من نسخ المصنف فى اليوم السادس والعشرين من محرم الحرام لسنة اربع وتسعين والف على يد اضعف العباد الفقير اسمعيل بن ابراهيم القسطمونى بمدرسة شاه سلطان ...)

4. L. 39—45. (رسالة فى الفرائض)

لعلها للمؤلف المذكور حسن بن نصوح

---

* To je medresa, što ju je podigla (prepravila od svoje tekije) Sah Sultan, kćerka Sultana Selima Yavuza, u X/XVI stoljeću.

Rasprava o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca. Dovršeno 1092/1681. Sudeći po stilu sastava i po datumu nastanka ove risale, moglo bi se reći da je i ovo rad prethodno navedenog našeg alima Hasana b. Nesuha. U raspravi su navedena i obrađena razna pojedina pitanja, koja su, uglavnom, označena naslovom *fasl* ili *mes'ele*.

Početak je:

هذا الكتاب من مسائل الفرائض مسئلة رجل مات وترك ابنا فالمال كله للابن مسئلة رجل مات وترك ابا واما يقسم ماله على ثلثة اسهم

Završetak je:

فصل ولو ماتت يهودية وتركت ابنا يهوديا وابنا نصرانيا وابنا مرتدا وابنا مسلما فالمال كله يقسم بينهم ولا شيء للابن المسلم

فصل هند فوت، اولوب بابا سنك قزقرنداشى وقزينك قزى خديجة ولابوين عمى قزينك قزى صالحه يى ترك ايلسه قسمت نه وجهله اولور الجواب ... تمت هذه الرسالة فى الفرائض لسنة اثنتين وتسعين والف

5. L. 45^b—47. رسالة فى احكام الميراث

Traktat o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca. U uvodu, neki Uvejs b. Husejn (čija nam je biografija nepoznata), kaže da je pročitao dotičnu risalu i da je primijetio da je ona većim dijelom sadržavala pogreške ili se ponavljala, pa ju je trebalo ispraviti, što je on i učinio, dodajući na kraju nekoliko korisnih pitanja *(mes'ela)* i to u vremenu od podne do ikindije, u srijedu, početkom mjeseca džumadel-ula 1044/1634. — Isti sebe naziva samo korektorom *(muṣaḥḥiḥ)*. Prema tome, ovo je ispravljeno i unekoliko prerađeno izdanje neke nama nepoznate risale.

Početak:

الحمد لمن خلق فوق كل ذى علم عليما .. وبعد لما طالعت رسالة متعلقة بمسائل احكام الميراث وجدت اكثرها محتاجا الى التصحيح وبعضها مكررا فطفقت لتصحيحها على القاعدة المقررة فى موضعها وضممت فى آخرها بعض مسئلة مفيدة راجيا من الناظرين اليها دعاء لمصححها وهو اضعف عباد خالق الكونين اويس بن حسين قد وقع بداية التصحيح بعد الظهر فى يوم الاربعاء فى غرة جمادى الاولى لسنة اربع واربعين والف ونهاية التحرير فى اول وقت العصر من ذلك اليوم ... اعلم اذا مات انسان تتعلق بماله حقوق وهى التجهيز بلا اسراف ولا تقتير ان احتيج اليه وقضاء الديون ان كانت وتنفيذ وصاياه كذلك ولكن يعتبر اجازة الوارث فيما زاد على الثلث والقسمة

Tekst složen, pisan u stisnutim redovima.

Prepis je dovršen 26. muharema 1093/1682.

(تم فى اليوم السادس والعشرين من المحرم الحرام لسنة ثلث وتسعين والف)

Na listovima 48—50^a nalaze se dove i bilješke s područja fikha, pisane kasnije, drugim rukopisom.

6. L. 50^b—54. (رسالة فى الفرائض)

لابراهيم بن سنان

Rasprava o diobi nasljedstva što ju je napisao Ibrāhīm b. Sinan, čija nam je biografija nepoznata. Ime pisca je navedeno prema uvodu u rukopisu.

Početak:

الحمد لله الذى يبدأ الخلائق ثم يعيد ويورث من بعضهم بعضا ممن يشاء ويريد .. وبعد فان تعلّم الفرائض لله لما كان واجبا وافضل من سائر العلوم كلها اجرا وثوابا اراد اضعف العباد ابراهيم بن سنان ... ان يكتبها بقدر الاستطاعة على هذه الاوراق .. فصل فى حقوق الاربعة المرتبة اعلم ان الانسان اذا مات يبدأ اولا من تركته بتجهيزه وتكفينه من غير تكثير ولا تقليل ثم تقضى ديونه

Završetak je:

... وتمام تفاصيل الوصية فى الكتب الفقهية ان شئت معرفتها بتمامها فاطلب منها لان هذه الاوراق لا تتحملها تم هذه الرسالة بعون الله تعالى

Po rubovima listova ima fetvi s područja *feraida*.

7. L. 55—63. (رسالة فى مسائل الفرائض)

بالتركية

Traktat na turskom jeziku o pitanjima nasljedstva, od nepoznatog sabirača.

Početak je:

دريان حقوق مرتبه على الميت بالنظم دكله امدى اولا بعد الاجل – ميته اوچ نسنه لازم برعجل – تجهيز وتكفين دراندن ديون

Cijelu zbirku, izuzev pod t. 2, prepisao je isti prepisivač Ismā'īl b. Ibrāhīm al-Qastamūnī, 1093—4/1683 (v. na kraju pod t. 3 i t. 5).

Prepis pod t. 2 je iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je namjerno pobrisano ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat, te pečat Fejzijje medrese. Na naslovnoj strani pod t. 1 je sadržaj zbirke, zabilježen kasnije, cijena rukopisa (20 para) i dove. Na listu 14 nalaze se bilješke s područja ahlaka i hadisa. Na naslovnoj strani pod t. 3 je sadržaj. Na listu 38 su bilješke s područja fikha i dove. Na naslovnoj strani pod t. 4 su riješeni zadaci (vježbe) iz diobe nasljedstva.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1481. مطلوب الفقهاء ومرغوب النبهاء 3950.

Djelo o pravu raskida kupoprodajnog ugovora zbog mane kupljene stvari (خيار العيب). Napisao Muṣṭafa b. Mirza b. Muḥammad as-Sīrāzī aḍ-Ḍiḥkī, umro 1090/1679.

ḤḪ II, 1721; OM I, 345.

Djelo je dovršeno 1053/1643, a sabrano je iz više fikhskih izvora. U bilješkama na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj strani kaže se, da je ovo djelo poznato u Istanbulu pod nazivom: جامع العيوب لضحكى افندى. Taj naziv, međutim, pogrešno je dat gornjem djelu, jer pod tim nazivom postoji drugo djelo s područja pravilnog pisanja službenih pretstavki i dokumenata (قواعد انشا), — od istog pisca (v. M. Tahir, n. m.). Rukopis je nepotpun na kraju. Posljednje poglavlje, koje se ovdje djelomično nalazi, je: فصل فى الصلح عن العيوب. Na početku se nalazi odulji uvod, u kome je dat detaljan sadržaj i koji ima poseban početak, različit od početka samog djela.

Početak uvoda je:

الحمد لله رب العالمين والصلاة على محمد وآله وصحبه اجمعين وبعد فالكلام فى خيار العيب فى هذا المجموع يقع فى اشياء

Početak djela:

الحمد لله الذى لا يعترى لوحدانية ذاته شك ولا ريب ولا يجول حول حمى صفاته شين ولا عيب ثم الصلاة والسلام على خيار الانبياء .. وبعد فان العبد الضعيف .. مصطفى بن ميرزا بن محمد السيروزى الحنفى .. يقول

L. 139; 21,5 × 16. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na rubovima nekih listova nalazi se kratka bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis pregledao pisac (الى هنا بلغ نظر مؤلفه الفقير), iz čega se razumije, da je ovo njegova vlastoručna bilješka i da je prepis sačinjen za njegova života. Na više mjesta, također na rubovima, nalazi se otisak krupnijeg pečata, u kome je upisano, da je rukopis uvakufio neki Tatar Abdullah-efendija — (وقف تاتار عبد الله افندى), 1070/1659. Taj pečat je na mnogim mjestima namjerno pobrisan. Na prvom zaštitnom listu nalazi se naslov djela i ime ranijeg vlasnika, sa sličnim pečatom ispod njega (Muhamed b. Husejn at-Tokati). Tu, i na nutarnjoj strani prve korice, zabilježena su imena još dvojice vlasnika (Omer i Sejid Ahmed-efendi). Na drugom zaštitnom listu su formule za službeni potpis kadije. Na naslovnoj strani je također zabilježen naslov djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1482. لوازم القضاة والحكام فى اصلاح امور الانام 225.

ناقص فى آخره

Djelo o kupoprodaji, namijenjeno prvenstveno kadijama, za njihovu upotrebu, — od prethodnog pisca. Rukopis je nepotpun na kraju. Posljednje poglavlje ovdje je:

النوع الحادى عشر من المسائل المتفرقة فى شراء المأسور من المشترى من العدو

Pisac je ovim radom proširio svoje prethodno djelo (*Maṭlūb al-fuqahā*) i izdao ga pod novim, gornjim naslovom. Djelo ima odulji uvod, u kome je napisan detaljan sadržaj. Uvod ima poseban početak.

Dail II, 412; GAL II, 435; S. II, 647.

Ismā'īl-paša u svom djelu AM (II, 454) pogrešno pripisuje to djelo drugom kasnijem pisou sličnog imena.

Početak uvoda je:

الحمد لولى الحمد وهو الله ليس له شريك ولاند .. وبعد فهذا فهرس مسائل ذلك المجموع

Početak djela:

الحمد لله المنزه ذاته عن الشنار المقدس صفاته عن العوار الذى خلق الاكوان والاعيان من العدم .. وبعد فيقول اضعف العباد .. مصطفى بن ميرزا بن محمد بن ياردم بن سرجان السيروزى المشتهر بضحكى

L. 195; 29,5 × 19. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova s početka ima malo komentara. Papir bijel, glat, tanak; mnogi listovi, naročito pri vrhu, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Prepisao as-Sayyid 'Abdullāh b. as-Sayyid Muḥammad al-Magnisawī, 19. zulkade 1089/1678, kako je to zabilježeno na kraju uvoda.

(تمت بعون الله تعالى على يد كاتبه الفقير السيد عبد الله بن السيد محمد المغنساوى فى

التاسع عشر من ذى القعدة الشريفة لسنة تسع وثمانين والف)

Na početku su imena ranijih vlasnika, od kojih je nekoliko namjerno izbrisano, a dva su nepobrisana (es-Sejjid Abdullah Magnisevi, to je sam prepisivač, koji kaže da je ovaj primjerak prepisao za sebe, Ahmed b. Mustafa, kadija u . . ., koji kaže da je rukopis kupio. Tu je i lični pečat kasnijeg vlasnika Saliha Hromozade). Potom se nalaze bilješke s područja fikha i poučni stihovi na arapskom i turskom jeziku, te uobičajeni sadržaj ovog primjerka.

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi.

1483. واقعات المفتين 1684.

لابن النقيب

Priručnik o raznim fikhskim propisima, namijenjen prvenstveno za muftije. To je izbor iz raznih fikhskih djela, sačinjen da bi poslužio muftijama kao pomagalo pri davanju fetvi. Sabrao i sredio 'Abdulqādir b. Yūsuf Ibn an-Naqīb (Naqibzade), umro 1107/1695. Pisac u uvodu kaže, da je služio kao pisar i konceptist (*musevvid*) kod istaknutih islamskih učenjaka i muftija svoga vremena i da je u toj službi sabirao priznata rješenja po raznim šerijatsko-pravnim djelima, što je sve poslije sredio u ovo djelo. Naveo je izvore, kojima se služio. Djelo je, po nekima, poznato još pod naslovom: اعمال الجمع والتدوين بواقعات المفتين

GAL II, 387; S. II, 525; Kahro I, 473.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله واصحابه اجمعين وبعد

فيقول العبد الفقير ... عبد القادر بن يوسف المعترف بالتقصير لما استخدمنى برهة من الزمان قبل

هذا الاوان فى تسويد اسئلة الناس وتصويرها ومقابلة الفتاوى وامانتها بعد تبيضها وتحريرها اجلة

من العلماء الاعلام

U uvodu dalje pisac kaže da je ovo treće popravljeno izdanje, prije koga su prepisana dva manje ispravljena i manje sređena izdanja. Otuda, držimo, i različit početak ovog uvoda u raznim rukopisnim primjercima. Tako je u nekim rukopisima početak:

الحمد لله الذى بين الشرائع بارسال نبيه المختار وزين منار الدين الحنيف بانزال محكم

كتابه عليه

L. 228; 20,5 × 12,5. *Ta'līq* složen, pisan manje uvježbanom rukom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Naslovi izvora podvučeni su crvenom ili crnom crtom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad al-Qasṭamūnī, 1089/1678.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب عن يد الفقير حسن بن محمد القسطمونى تاريخ سنة

تسع وثمانين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se recepti na turskom jeziku za neke lijekove. Na prvim listovima je znak Kantamirine biblioteke, naslov zabilježen kasnije, nekoliko hadisa, te sadržaj. Na kraju je recept na turskom jeziku za neki lijek, stihovi (kasida) na arapskom jeziku u pohvalu ličnosti Božijeg poslanika Muhammeda od nekog Vani-je. (To je, držimo, pobožni vaiz Muhammed-efendi el-Vani, umro 1096/1684; — v. M. Ṭāhir, OM II, 50); zatim, stihovi na turskom jeziku o vaizu, te bilješke na turskom i arapskom jeziku s područja fikha.

Iz Kantamirine biblioteke.

1484. ISTO 1718.

U rukopisu i na donjem prerezu listova zabilježen je naslov:

كتاب واقعات المفتين

L. 216; 20,5 × 15. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Naslovi izvora podvučeni su crvenom linijom. Po širokim rubovima listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, glat; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepis je dovršen u četvrtak mjeseca rebiul-ahira 1090/1679.

(تم الكتاب بعون الملك الوهاب فى يوم الخميس فى الشهر ربيع الآخر لسنة تسعين بعد

الألف)

Na početku su neki računi o dugovanju iz godine 1151/1738, ime ranijeg vlasnika (Hadži Abdullah Pašo b. Ahmed, 1184/1770), bilješke s područja fikha i sadržaj. Na završetku su prigodni stihovi, napisani rukom prepisivača.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić, 1284/1867 (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1485. ISTO **1075.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: هذا كتاب واقعات المفتين

L. 222; 20 × 13. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Stranice su obrubljene i naslovi izvora podvučeni crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa lijepim, oštećenim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha i tefsira, fetve i sadržaj. Neke fetve dao je »Ali, muftija u Blagaju«. Na kraju su također slične bilješke i fetve, te formule za sudsko ovjerovljenje nekih dokumenata. Među bilješkama ovdje nalaze se imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika (Muhamed-efendi Vlčitrini — iz Vučitrna — b. el-Hadžizade Muhamed Čeleb el-katib b. el-Hadži Mustafa Kaniževi — iz Kaniže, krajina Unđurovina — Mađarska, koji kaže da je rukopis kupio u Istanbulu, 1115/1703; Abdullah b. Ali el-Bosnevi iz kasabe Belgraddžik — Konjic).

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhamed-agin (iz Sarajeva), godine 1931 (v. bilješku na početku rukopisa).

1486. ISTO **4142.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب واقعات المفتين. Primjerak je nepotpun na kraju (drugi, veći dio rukopisa je izgubljen).

L. 99; 21 × 12,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Naslovi izvora podvučeni su crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara. Papir žućkast, glat; poveza nema.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani je dio sadržaja i bilješka na našem jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Murteza-efendija Karađozović, muftija crnogorskih muslimana iz Starog Bara.

1487. Zbirka (مجموع), 2 **706.**

L. 263 (217 + 46); 21 × 14. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Papir tamnobijel i žućkast, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa otiskom jednostavnih ornamenata na koricama.

1. L. 1—217. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: واقعات المفتين

Početak u ovom primjerku je:

الحمد لله الذى بين الشرائع بارسال نبيه المختار

Stranice su obrubljene i naslovi izvora su podvučeni crvenom linijom. Po marginama listova ima dosta kompentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača.

2. L. 218—263. شرح الفرائض السراجية

للسيد شريف الجرجانى

Komentar kratkom djelu *as-Siraǧiyya* s područja nasljednog prava. Osnovno djelo napisao je Sirāǧuddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Abdurrešīd as-Saǧawandī (v. I, 270), a ovaj komentar napisao je as-Sayyid aš-Šarīf 'Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

GAL I, 379; S. I, 650.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... قال المولى الشيخ الامام سراج الملة والدين محمد بن عبد
الرشيد السجاوندى نور الله مرقده بعد ما تيمن بالبسملة الحمد لله رب العالمين حمد الشاكرين

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito s početka, ima komentara i primjera za rješavanje raznih pitanja.

Prepisao oba djela al-Ḥāǧ Yūsuf b. Ša'bān Yešilzade al-Yayčevī (iz Jajca), u medresi Učšerifli, u Istanbulu. Prvi rukopis prepisan je 8. zulkade 1125/1713, a drugi u kući nekog Ali-efendije, u nedjelju 17. safera 1126/1714, — kako je to prepisivač zabilježio na završetku svakog od njih.

(كتبه الفقير الحاج يوسف بن شعبان الشهير بيشل زاده اليايچه وى نسبة الى بلد يايچه فى
بوسنه – فى مدرسة أوچ شريفلى ... ف ٨ ذى القعدة لسنة ١١٢٥ .

قد وقع الفراغ من كتابة شرح الفرائض للسيد الشريف على يد اضعف العباد للحاج
يوسف بن شعبان ... يشل زاده ف ١٧ صفر ف دار على افندى ف وقت الظهر ف يوم الاحد
فى ملازمت شهر استانبول على باب قاضى عسكر عبد الرحيم افندى حضرتلرى لسنة ستة
وعشرين ومائة والف)

Na završetku svakog djela nalazi se bilješka prepisivača, u kojoj on kaže da je prepis kolacioniran i ispravljen vrlo pažljivo od početka do kraja (تم هذا النسخ بالمقابلة والتصحيح من اوله الى آخره بلاشك ولا شبهة).

Na prvom zaštitnom listu pod t. 1 nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džinozade, 1192/1778). Poslije nekoliko neispisanih lista nalaze se bilješke sa imenima drugih ranijih vlasnika, koje su, nažalost, namjerno pobrisane tako da se imena ne mogu pročitati, — te sadržaj. Na kraju pod t. 2 su riješeni primjeri iz diobe nasljedstva, bilješke s područja fikha, te na posljednjem listu stihovi na turskom jeziku o brizi za knjigu, da ne dopadne u ruke neznalice.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade 1284/1867 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1488. ISTO kao br. 1483. **3909.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب واقعات المفتين

L. 204; 21,5 × 14. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Naslovi izvora podvučeni su crvenom ili crnom linijom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel, glat, čvrst, neki listovi u prvoj polovini dohvaćeni su vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen 1131/1718 (تم ١١٣١).

Na početku su bilješke s područja fikha i sadržaj. Na naslovnoj strani je zabilježen naslov i bilješke s područja fikha, među kojima jedna fetva što ju je dao Abdullah, muftija u Beogradu. Na kraju su također bilješke s područja fikha i ahlaka.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1489. Zbirka (مجموع). 2 **3960.**

L. 258; 21 × 14,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—241. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب واقعات المفتين

Naslovi izvora podvučeni su crvenom linijom. Prvih četrdeset lista dopisano je lijepim sitnijim rukopisom, u razmaknutim redovima. Po rubovima nekih listova ima komentara.

2. L. 242—258. اجوبة قارئ الهداية على اسئلة سئل عنها

Zbirka pitanja i odgovora s područja fikha. Odgovore je dao Abū Ḥafṣ 'Omar b. 'Alī Sirāğuddīn *Qārī' al-Hidaya* al-Ḥanafī, umro 829/1426 (v. br. 1260,[4]). U rukopisu, u vrhu prve stranice, naslov je: رسالة للشيخ سراج الدين عمر قارئ الهداية. Naslovi: سئل — اجاب pisani su crvenim mastilom.

Prepisao oba djela Muṣṭafa b. Ṣāliḥ-efendi an-Nā'imī al-Mostārī (iz Mostara), 1175/1761.

(لله الحمد على اتمام هذا الكتاب وانا الفقير ... مصطفى بن صالح افندى الناعمى الموستارى فى ١٢ م را سنة ١١٧٥)

Na početku pod t. 1 veći broj (19) lista sadrži bilješke s područja fikha i razne fetve — na arapskom i turskom jeziku, te sadržaj za oba djela. Mnoge fetve ovdje dali su i potpisali naše muftije iz Sarajeva, Mostara i Blagaja. Na naslovnoj strani su također bilješke s područja fikha i naslov djela. Na kraju pod t. 2 nalaze se također bilješke s područja fikha i fetve. Većina ovih bilježaka i fetvi pisano je rukom prepisivača.

Uvakufio prepisivač Mustafa-efendi Nā'imizade (v. krupno pisanu bilješku u vrhu prve stranice pod t. 1).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1490. رسالة فى حكم التغنى للمرعشى **2913.**

Risala o učenju i stanovištu islama u pogledu pjevanja i muzike. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sačaqlīzāde, umro 1150/1737. Rad je raspoređen na uvod, glavni predmet i završetak.

GAL II, 370.

Početak:

وبحمده وصلوة على رسوله وعلى آله يقول البائس الفقير محمد المرعشى المدعو بساچقلى زاده ... لما اشتبه حكم التغنى على كثير من الناس ... فوضعت فيه رسالة مشتملة على مقدمة ومقصد وخاتمة

L. 22; 19 × 13. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel; poveza nema.

Prepis je dovršen u mjesecu ševalu 1287/1870.

(تم فى شهر شوال المكرم من سنة ١٢٨٧)

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1491. Zbirka (مجموع), 3 **1915.**

L. 91; 21,5 × 16. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Papir žućkast i bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—24. ميزان المدعين فى اقامة البينتين

Kraće djelo o postupku suda u slučajevima kad dvije stranke potražuju pred sudom istu stvar sa istim, tj. jednakim, dokazima. Napisao ʻAbdulbāqī Esīrīzāde b. Muḥammad-efendi Esīrī (koji je živio i radio u XII/XVIII stoljeću). Djelo je dovršeno 1156/1743.

OM I, 231.

Naslov djela i ime autora navedeni su prema rukopisu i prema M. Tahiru. Istina, M. Tahir (n. m.) kaže da je ovo djelo na turskom jeziku, što nije tačno; na turskom jeziku je samo uvod djela, — i to u ovoj verziji, po kojoj je dat ovaj naš rukopis. Postoje, međutim, i druge verzije istog, u kojima nema turskog uvoda. Brockelmann pak (GAL, S. II, 642) pogrešno pripisuje ovo djelo šejhul-islamu Muhyiddīn-efendiyi Čivizāde, na što ga je, držimo, navela činjenica, što se na kraju djela, u nekim njegovim verzijama, kaže za neka tumačenja *(tahrīrāt)*, da su uzeta od Čivizade-ta (umro 954/1547).

Početak i dijelovi uvoda poslije besmele:

ديباجهٔ جريدهٔ نوپيدا وسرلوحهٔ اوراق بيضا حمد وسپاس حكيم ازلى وشكرى قياس لم
يزلى زينتور وصلوة وسلام ... بو عبد فقير اسيرى زاده عبد الباق ديمكله شهير پرعجز تقصيرك
اكثر اوقاتده حسب حالى اشتغال فقه شريفدن خالى اولميوب ... الحالة هذه اشبو سال فرخنده
فال يعنى بيك يوز اللى التى سنه سى شوالنده بدايتى سنهٔ مذكوره آخرنده نهايت بولمغله اشبو
رسالة جديده نك نام نامى واسم ساميسى ميزان المدعين فى اقامة البينتين ديو تسميه ايلديكمد
نصكره ... اعلم ان رجلين اذا ادعيا عينا وبرهنا

Zatim je dat sadržaj, tj. naslovi 96 poglavlja koja su gore napomenuta, a u kojima su u toku djela obrađene sve moguće forme i situacije, u slučaju ovakvih sporova i dokazivanja. Poslije sadržaja, početak daljeg izlaganja je:

ومن اهم مسائل هذه الرسالة معرفة القول المختار من الاقوال المختلفة اذا تعارض ما فى
المتون والفتاوى فالمعتمد ما فى المتون

Na kraju su dodata neka tumačenja navedenog Čivizade, čime je ova verzija opširnija od nekih drugih.

Završetak je:

تم الكلام بعون الله الملك العلام من تحريرات الفاضل زبدة الانام المرحوم المعروف
بچيوى زاده بين الخواص والعوام رحمه الله تعالى

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Listovi od 25—29 su neispisani.

Na l. 30—31 je odlomak na turskom jeziku s područja astrologije pod naslovom: احكام اتصالات كواكب

Listovi 32—33 su neispisani.

Na l. 34—35 su razlomci brojeva.

Listovi 36—49 su neispisani.

Na l. 50—51 nalazi se uputstvo i recepti na turskom jeziku za liječenje nekih bolesti.

Listovi 52—64 su neispisani.

Na l. 65—66 su bilješke na turskom jeziku s područja gatanja po zvijezdama. To je kratko tumačenje o tom koje poslove treba raditi pod znakom svakog pojedinog zviježđa od dvanaest sazviježđa.

Listovi 67—69 su neispisani.

Na l. 70—71 su dvije tabele, na kojima je dat pregled dana u sedmici, časova (sati) i planeta sa oznakom određenih poslova i šta oni donose u određenim okolnostima i uslovima.

2. L. 72—73. (قصيدة بالتركية فى ساعات النحس والسعد)

Spjev od trideset stihova na turskom jeziku o gatanju po zvijezdama (radi pronalaženja časova sreće ili nesreće). Sastavio Ibrāhīm Ḥaqqī, pisac *Ma'rifetname*, umro 1195/1780.

Početak:

خدايه شكر كيم خلق ايتدى بونجه انجم وافلاك
صلات اول دوستنه اولسونكه شاننده ديمش لولاك
وبعد حق دير علم فلك سرّن عيان ايتدم
اوتوزبيت ايچره نحس وسعد ساعاتى بيان ايتدم

Poslije toga, na l. 73, je tabela, u kojoj su upisani sedmični dani, sati i zviježđe (planete) sunčevog sistema.

Na l. 74 je opet kraća kasida od istog sastavljača Ibrahim Hakije, o značaju dvanaest zviježđa. (Sve ovo o gatanju, tabele i kaside preneseno je iz *Ma'rifetname*, v. I, 11).

Listovi 75—77 su neispisani.

Na listovima 78—79 su bilješke na turskom jeziku o uklanjanju masnih fleka sa platna ili štofa (باب لكه اسابه بولوشوب چقارمسن بيان ايدر), te o liječenju nekih bolesti kod konja i drugih životinja.

Na l. 80 je tabela sedmičnih dana radi gatanja. List 81 je neispisan.

Na listovima 82—83 je bilješka na turskom jeziku u vezi sa učenjem Kur'ana i hatma-dova.

3. L. 84—87. حجامية او رسالة فى الحجامة والفصد بالتركية

Traktat na turskom jeziku o liječenju puštanjem krvi. Napisao neki Muḥammad b. Maḥmūd, 1171/1757. Izvori, koji su nam pristupačni, ne navode ovu risalu(?). Gornji naslov, ime autora i datum sastava navedeni su prema rukopisu. Rad je raspoređen na četiri poglavlja (bab, — v. I, 111).

Ta'līq. U pisanju ima grešaka.

Na kraju je jedna kraća dova i pismo na turskom jeziku u vezi sa nekim bračnim sporom.

Prepisao pod t. 1 Muḥammad Sālim b. Ḥasan Glođozade el-Bosnevi es-Sarayi (Bošnjak iz Sarajeva), za vrijeme službovanja kao kadija u Tuzli, 2. šabana 1228/1813.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة (من ميزان المدعين) على يد العبد الفقير محمد سالم بن حسن الشهير بغلوجوزاده البوسنوى السرايى فى حال نيابتى بمملحة زير فى اليوم الثانى من شهر شعبان من شهور السنة الثامن والعشرين ومائتين والف)

Prepis pod t. 2—3 dovršen je 1234—35/1818—19.
Uvakufio Ismet-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendije (iz Sarajeva).

1492. Zbirka (مجموع), 3 980.

L. 356; 23,5 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen i (na kraju zbirke) *nasḫ*, pisan vještom rukom. Papir bijel i žućkast, glat; povez polukožni, oštećen.

---

1. L. 1—19. ISTO (kao br. 1491, 1

Naslov u rukopisu po donjem prerezu listova je:

ميزان المدعين فى اقامة البينات

Početak i uvod ovog primjerka su na arapskom jeziku:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين وبعد فيا معاشر القضاة والحكام حفظنا الله تعالى واياكم عن السهو والخطأ فى الاحكام لا تغرنكم عبارات المتون والشروح والفتاوى لانه قد يكون عبارات الشروح راجحا على المتون والفتاوى

Završetak je:

ادّعى ملكا مطلقا فقد ادعى الملك فى الحال وفيما مضى والشهود اذا شهدوا بالشراء فقد شهدوا له بالملك فى الحال فكانت شهادتهم باقل مما ادّعى كذا فى قاضيخان فى باب الشهادة

تمت الرسالة بعون الله تعالى

Stranice i pojedine *mes'ele* obrubljene su crvenom linijom.

2. L. 20—141. حلّ المشكلات فى الفرائض

Djelo s područja nasljednog prava. Napisao Šuǧā' b. Nūrullāh al-Anqarevi, učitelj na carskom dvoru, u Jedreni umro oko 965/

GAL II, 432; AM I, 415.

Početak:

الحمد لله الملك العليم العلام الذى جعل العلماء ورثة الانبياء ... وبعد لما رأيت استخراج مسائل الفرائض مشكلا على بعض الاخوان

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 142—356. نقول البهجة
(او مآخذ البهجة)

Izvori djelu بهجة الفتاوى. Osnovno djelo *Bahǧat al-fatāwā* napisao je na turskom jeziku muftija 'Abdullah b. Muḥammad al-Ḥanafī Yenišehirī (iz Jenišehira), umro 1156/1743 (v. Ismā'īl-paša. Ḏail I, 202). Ovo djelo (Nuqūl) sabrao je i napisao, držimo, učenik navedenog autora osnovnog djela, a to je al-Maula Muḥammad al-Fiqhī al-'Ayni, koji je sredio osnovno djelo svoga učitelja. U uvodu pisac kaže da se navedena zbirka fetvi بهجة الفتاوى brzo proširila, ali su neuki prepisivači iskrivili njen tekst, a naročito nazive izvora, prema kojima je zbirka rađena. Zato je on naumio da ispravi nastale greške. U tu svrhu dao se na posao i u saradnji sa ulemom svoga vremena izradio ovo djelo koje je konačno dovršeno 1166/

1752. Djelo je namijenjeno da bude pomagalo kadijama u njihovom radu. Bibliografski izvori, koji uopće navode ovo djelo (Nuqūl ne navode mu autora (v. Defter Kutubhanei Waliyuddīn, 88), ili mu navode autora pogrešno (v. Muhammad Es'ad Talass, al-Kaššāf, Bagdad — 1953, *str.* 80).

Početak i dio uvoda glasi:

الحمد لله رب العالمين .. وبعد لما اشتهر بهجة الفتاوى بين الانام واستكتبها الخواص والعوام بيد ان الكاتبين الساهين والناسخين الخاطئين حرفوا كثيرا من العبارات تحريفا وصحفوا اسامى الكتب وعنوان الابواب والفصول تصحيفا اردت ان اردّ تلك المسائل الى مآخذها واعين اسامى الكتب مع ابوابها وفصولها كما فعل العالم الفاضل والنحرير الكامل .. شيخ الاسلام ومفتى الانام عبد الله المرحوم .. فاستصحبت جهابذة فقهاء الاوان وبذلت وسعى مع هؤلاء الخلان .. تسهيلا لمن اعتمل بها من القضاة والحكام فقد جاء ذلك على وفق المرام .. واتفق التبييض بعد الاتمام لسنة ست وستين ومائة والف .. باب المسائل المتعلقة بالاعتقادات

Naslovi izvora podvučeni su crvenom crticom. Jedan dio ovog primjerka (oko 60 lista na kraju) dopisan je drugim rukopisom.

Prepisao cijelu zbirku (izuzev pri kraju pod t. 3) as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Davūd ʻĀrif b. Aḥmad b. Šaiḫ Muṣṭafa b. al-Ḥāğ Yūsuf, 1270/1853, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 2.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة اللطيفة المسماة بحل المشكلات كتبه الفقير .. السيد محمد هاشم بن داود عارف بن احمد بن شيخ مصطفى بن الحاج يوسف .. سنة ١٢٧٠)

Na prvom zaštitnom listu zabilježeno je olovkom ime ranijeg vlasnika (Muhamed Akif Hadžihusejnović, — koji je inače bio bibliotekar ove Biblioteke i muvekkit). Na početku pod t. 1 je sadržaj, pisan rukom prepisivača, crnim, crvenim i modrim mastilom. Na početku pod t. t. 2 i 3 su također sadržaji, pisani rukom prepisivača. Na naslovnoj strani pod t. 3 je fetva na turskom jeziku od Ebu s-Suūda.

Uvakufio Akif-efendija Hadžihusejnović.

1493. Zbirka (مجموع) , 5 761.

L. 22; 20 × 15,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan vještom rukom, držimo, samog autora, — jer po svemu nam izgleda da je ova cijela zbirka autograf. Papir tamnobijel; povez polupIatneni.

1. L. 1—3. رسالة فى فضيلة الجماعة

لمصطفى الاقحصارى البوسنوى المتوفى سنة ١١٦٩

Traktat o važnosti džemaata (zajedničkog klanjanja namaza). Napisao ovu i slijedeće risale u ovoj zbirci naš učenjak iz Prusca Muṣṭafa b. Muḥammad al-Aqḥisārī, umro (kao muftija u svom rodnom Pruscu) 1169/1755.

Početak:

الحمد لله الذى جعلنا امة وسطا فى الحالات والاوقات .. وبعد فانى اريد ان ابيّن على وجه الاختصار فضيلة الجماعة برسالة مستقلة

Završetak je:

(تحرت الرسالة على يد مصطفى بن محمد بن محمد الاقحصارى—نسبة الى بلدة صغيرة فى بوسنة ويسميها الاهالى بروساج)

2. L. 4—5. رسالة فى صوم الست من شوال

للمؤلف المذكور

Kratka rasprava o postu šest dana mjeseca ševvala, od istog pisca.

Početak:

الحمد لله الملك المتعال المنزه عن الشبيه والمثال .. اعلم ان صاحب التنوير صرح فى كتاب الصوم وقال ندب تفريق صوم الست من شوال

3. L. 6—13. رسالة فى الرحمة والشفقة على الخلق

للمؤلف المذكور

Traktat o samilosti i humanosti prema živim stvorenjima, po islamskom učenju, od istog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى جعل رحمته قريبا للمحسنين واختص بعض عباده لحوائج الناس مشغولين .. وبعد فلما رأيت المرحمة والشفقة على الخلق من أهم الامور .. احببت ان ابين نبذة منها برسالة مستقلة

Završetak je:

تحرت الرسالة بعون الله على يد العبد الفقير الحاج مصطفى بن محمد .. يوم الخميس فى اوائل ربيع الاول سنة اربع وخمسين ومائة والف

4. L. 14—20. رسالة فى حكم القهوة والدخان والاشربة

للمؤلف المذكور

Rasprava o upotrebi kahve, duhana, te opojnih pića uopće sa vjerskog gledišta, od istog pisca.

Početak:

الحمد لله الذى انزل القرآن مفرّقا بين الحلال والحرام وفضلنا به على الامم السابقة بالعلم واستخراج الاحكام .. وبعد فيقول الفقير الى الله البارى مصطفى بن محمد الاقحصارى لما سألنى واحد من اكابر الفضلاء .. عن القهوة والدخان والاشربة المحرمة وهو اعلم من المسئول عنها فاخذتنى الغيرة الدينية والحمية الاسلامية ببيان هذه الأشياء بطريق الاختصار

Istaknute riječi su podvučene crvenom crtom.

5. L. 21—22. رسالة الذاكر فى زيارة اهل المقابر

للمؤلف المذكور ، فى آخرها نقص

Traktat o posjećivanju groblja, od istog pisca. Primjerak je nepotpun na kraju.

Bratislava, 136.

Početak:

الحمد لله الذى لا يخفى عليه شىء فى الأرض ولا فى السماء وهو الذى يصوركم فى الارحام كيف يشاء

Risala je raspoređena na uvod i pet poglavlja (*fasl*). Ovdje se nalazi samo prva stranica i završetak.

تمت الرسالة لحاج مصطفى بن محمد الاقحصارى ..لسنةاثنى وخمسين ومائة والف

Cijela zbirka napisana je u vremenu od 1152—54/1739—41, kako je to zabilježeno na kraju pod t. t. 3 i 5.

M. Handžić, al-Ǧauhar, 134, govoreći o ovom piscu, navodi mu od svih ovih rasprava samo ovu posljednju. Prethodne su dosad bile nepoznate.

1494. Zbirka (مجموع) , 3 **1692.**

L, 98; 20,5 × 12,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen crvotočinom.

1. L. 1—8. رسالة فى البسملة

Traktat o tumačenju i značaju Besmele. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa al-Aqkermānī, umro 1174/1760.

AM II, 332; OM I, 214.

Početak:

الحمد لله الذى وعد لمن ذكره ذكره بين الملائكة المقربين واثنى على ذاكريه من عباده المكرمين .. وبعد فيقول العبد المفتقر الى الله المقتدر محمد بن مصطفى الاقكرمانى هذه كلمات جميلة فى شأن شرح التسمية

2. L. 8—12. القصيدة النونية فى العقائد

لخضر بيك

Spjev o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Maulāna Ḫiḍr-bey b. Ǧalāluddīn, umro 863/1458 (v. I, 187).

Nasḫ krupniji, vokalizovan.

Slijedećih sedam lista su neispisani.

3. L. 13—98. شرح القصيدة النونية

للخيالى

Komentar prethodnom spjevu. Napisao Munla Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro poslije 860/1455 (v. I, 450).

Osnovni tekst je podvučen crvenom linijom.

Prepisao cijelu zbirku ʻAbdullāh-efendija Kantamirija, što se vidi po rukopisu.

Iz Kantamirine biblioteke.

1495. مناسك الحج **1866.**

Djelo o obredima Hadža. Napisao naš alim ʻAbdulwahhāb b. Ḥasan-efendī b. Muḥammad-efendī b. Ibrāhīm-efendī b. Aḥmad-efendī b. Sulaymān-efendī b. Muḥammad-efendī el-Bosnawī, umro u Misiru 1205/1791. Pisac je rodom iz Sarajeva, a živio je i radio (držao predavanja i vazove) u Meki, Medini i Egiptu. Bio je veliki kritičar i revolucionarnog duha, pa je u svojim vazovima nemilosrdno šibao sve mane i slabosti imućnih i vladajućih slojeva, kao i njihove nepravde prema narodu. Zbog toga je bio proganjan (v. M. Handžić, el-Ǧauhar el-esnā — str. 101—103). Djelo je napisao u Mekki, na zahtjev nekih hadžija, 1175/1761. Ovaj primjerak je uvakufio i poslao u svoje rodno mjesto Sarajevo za Šehdi-efendinu biblioteku, 1201/1786 (v. bilješke na stranicama naslovnoj i posljednjoj i M. Handžić, Književni rad, str. 14—15). Djelo je izbor iz raznih djela hanefijskog mezheba. Naslov u rukopisu glasi:

هذا كتاب فى بيان مناسك الحج على مذهب الامام الاعظم للعالم العلامة سيدى عبد
الوهاب افندى بن حسن افندى بن محمد افندى

Početak:

الحمد لله اكمل الحمد على ما هدانا للاسلام وخصّنا بوجوب حج بيته الحرام .. وبعد
فيقول العبد الفقير .. عبد الوهاب بن حسن افندى مولداً بوسنوياً مسكنا مكيا
(اى : البوسنوى مولدا المكى مسكنا) فقد التمس منى بعض الاخوان .. لما كنت ادرس تجاه
الكعبة الشريفة ان اجمع لهم مسائل الحج والعمرة

L. 192; 21,5 × 15. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao neki piščev učenik, u drugoj polovini XII/XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je naslov djela, četiri otiska ličnog pečata autora, te bilješka o njegovom zavještanju ovog primjerka.

(اوقف وسبل لله تعالى مؤلف هذا الكتاب على من ينتفع به من اهل العلم وجعل مقره
فى بلدته الاصلية المسماة بمدينة سراى بوسنه .. تحرر فى غرة جمادى الاخر سنة ١٢٠١ ..)

Na kraju je također slična bilješka o zavještanju rukopisa. Ove bilješke napisao je, držimo, sam prepisivač, po nalogu autora. Na posljednjem zaštitnom listu su tri lična pečata, vjerovatno, prepisivača.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1496. رسالة فى الهجرة 1343.

Rasprava o hidžretu (emigraciji) iz vjerskih razloga. Napisao Muḥammad Taufīq Azabagić, muftija Tuzle i kasnije vrhovni vjerski starješina muslimana Bosne, umro 1337/1918. Rad je raspoređen na tri poglavlja.

M. Handžić, al-Gauhar, 125; Književni rad, 34.

U rukopisu je naslov:

رسالة فى الهجرة للحاج الحافظ محمد توفيق افندى عزب آغازاده القاضى بطوزله والمفتى بها
وصار بعد ذلك رئيس العلماء (شيخ الاسلام) ببوسنه وهرسك رحمه الله

Ispod naslova je bilješka, u kojoj prepisivač kaže da je prepisao iz nečitkog primjerka koji je bio otisnut na šapirograf.

(O istoj temi i od istog autora postoji rasprava i na turskom jeziku pod naslovom: هجرت حقنده رساله).

Početak:

الحمد لله الذى بشر حبيبه بالرد الى معاده فقال لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله
والصلاة والسلام على سيدنا محمد الذى قال فى حديثه حب الوطن من الايمان والمهاجر من
هجر ما نهى الله .. اما بعد فهذه رسالة فى الهجرة مرتبة على ثلاثة فصول الفصل الاول فى
حكم الهجرة والاحاديث المتعلقة بها واقوال العلماء فيها الفصل الثانى فى بيان دار الحرب وانها
بما تصير دار اسلام وبالعكس وفى حق الجمعة والعيدين وتولية القضاء فى بعض البلاد الفصل
الثالث فى تفصيل الفتح وتقسيمه

L. 12; 21 × 17. *Nasḫ* lijep, čitak. Po marginama listova ima dosta komentara, pisanih rukom prepisivača. Pri kraju, jedna stranica je neispisana, jer se na tom mjestu nije mogao pročitati tekst izvornog primjerka. Papir bijel, deblji, čvrst; poveza nema.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ḫanǧī (Hadži Mehmed Handžić) krajem mjeseca džumadel-ula 1361/1942.*)

(استنسخه لنفسه .. محمد بن محمد بن محمد بن صالح بن محمد الخانجى البوسنوى ..
فى اواخر جمادى الاولى من سنة الف وثلثمائة واحدى وستين ..)

1497. بيان الامناء فى حكم الاستمناء 1351.

Traktat o onaniji, sa vjerskog gledišta. Napisao al-Ḥāǧ Muḥammad al-Ḫānǧī (Hadži Mehmed Handžić), umro 1363/1944. Ovo je prvo izdanje ovog njegova rada, dok je kasnije napisao drugo, nešto prošireno izdanje, i ono je glavni primjerak, — kako je to sam zabilježio na naslovnoj stranici, — (v. I, 341).

---

*) U svoje vrijeme, kad su Bosna i Hercegovina izdvojene ispod vlasti islamske države Turske i došle pod vlast hrišćanske države Austrije (zaključkom Berlinskog kongresa 1878 — a posebno aneksijom 1908), mnogi su naši ondašnji hodže i muslimani smatrali da im je farz (vjerska dužnost) seliti iz svoje okupirane zemlje u neku islamsku zemlju zbog ugroženosti njihove vjere, kako su govorili. Obje navedene rasprave napisane su radi pobijanja takvog mišljenja, pledirajući da bosanskohercegovački muslimani ne sele, nego da ostanu na svojoj rodnoj grudi. Rad je sačinjen na osnovu šerijatsko-pravnih propisa o tom pitanju.

L. 12; 20,5 × 16. *Nasḫ*. Papir tamnobijel, deblji; povez papirni.

Rukopis je autograf, napisan za vrijeme studija u Kairu, 1347/1928.

DJELA ČIJE VRIJEME NASTANKA NIJE POZNATO

1498. النقاية فى فقه الحنفية 1761.

لمجهول

Djelo o hanefijskom fikhu, nepoznato, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. Ovo nije poznato djelo النقاية مختصر الوقاية, nego neko drugo. Na koricama i u vrhu prve stranice naslov je: كتاب النقاية. ḤḪ (II, 1971), govoreći o poznatoj *an-Nuqāyi*, spominje na nejasan način još neka djela pod sličnim nazivom (العمدة, — النقاية فى علم الهداية, — نقاية قاضيخان), ali nam nije poznato da li se koji od tih naziva odnosi na ovo djelo.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين .. باب ما يجوز به الوضوء وما لايجوز الماء الجارى

Posljednje je poglavlje iz fikha: كتاب الوصايا, a zatim se nalazi poglavlje: كتاب الحكايات, u kom se, uglavnom, navode neke pojedinosti o Ebu Hanifi.

L. 83; 21,5 × 15,5. *Ta'līq* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova ima komentara. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao 'Alī b. Ḥuseyn, u nedjelju krajem mjeseca zul-kade 977/1569.

(تمت بعون الله وحسن توفيقه .. على يد العبد الضعيف .. على بن حسين .. فى آخر ذى القعدة فى يوم الاحد من اوّل وقت الظهر تاريخ سنة ٩٧٧).

Naslovna stranica je ispunjena tekstom i bilješkama s područja fikha. Dvanaest lista na kraju sadrže izvatke, fetve i bilješke, na arapskom i turskom jeziku, sabrane iz raznih fikhskih djela, o raznim pitanjima.

Uvakufio Ahmed-efendija b. Mustafa, muderis Gazi Husrev-begove medrese za istu medresu (v. bilješku na nutarnjoj strani prve korice.

1499. ISTO 2021.

Primjerak je nepotpun u sredini. U rukopisu je naslov dat i zabilježen kasnije:

Završetak je ovdje: رسالة احكام مكلف

... الا ان يعرف طرق المسائل مذاهب القوم قال ابو بكر وان حفظ جميع كتب اصحابنا فلا بد من ان يتلمذ للفتوى حتى يهتدى اليه

L. 14: 20,5 × 14,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom, oštrim perom. Istaknute riječi podvučene su, s početka, crvenom crticom. Papir bijel, potamnio, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen krajem muharema 1095/1683.

(تم الكتاب بعون الله تعالى .. فى اواخر محرم الحرام سنة ١٠٩٥)

Uvakufio Elči Hadži Ibrahim-paša (v. pečat i bilješku u rukopisu).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1500. (قطعة من كتاب فى الفقه) 597.

Fragmenat nekog fikhskog djela, bez početka i završetka.

Početak je ovdje:

.. يبيعوا الماكس بعشر ويبيعوا المسترسل بغيره وهذا ما يجب على ولّى الحسبة انكاره وهذا بمنزلة تلق السلع فان القادم جاهل بالسعر

Prvo poglavlje je:

فصل واما التسعير فمنه ما هو ظلم محرم ومنه ما هو عدل جايز فاذا تضمن ظلم الناس والزامهم بغير حق على البيع بثمن لا يرضونه او منعهم مما اباحه الله لهم فهو حرام

L. 117; 27 × 19. *Nasḫ*, pisan krupnije, širokim perom, uvježbanom rukom.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVI stoljeća.

1501. شرح كتاب فى الفقه 592.

لمجهول

Komentar nekom fikhskom djelu, oboje nepoznato. Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

Prvo poglavlje ovdje je: كتاب الصلاة , čiji je početak:

قوله واذا تعارضت الآثار لا ينقضى بالشك يعنى ان وقت الظهر لا ينقضى اذا صار ظل كل شىء مثله بل اذا صار ظل كل شىء مثليه عند ابى حنيفة رحمه الله وفيه نظر فانه لا يعارض قوله صلى الله عليه وسلم ابردوا بالظهر فان شدة الحر من فيح جهنم حديث امامة جبريل

L. 257; 27,5 × 18,5. *Nasḫ* starinski, krupniji, lijep, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima, djelomično bez dijakritičkih znakova. Papir tamnobijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, prosuti i ispremetani; poveza nema.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVI ili iz XVII stoljeća, pa je jasno da je djelo nastalo u tom vremenu ili ranije.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1502. (كتاب فى الفقه) 893.

او

(مسائل فقهية)

مخروم فى اوله وآخره

Djelo s područja fikha od nepoznatog pisca, nepotpuno na početku i na kraju. Obrađuje razna pojedina pitanja iz širokog područja šerijatskog prava — i to više ona koja su se javljala u praksi. Rađeno je ili sabrano po mnogobrojnim fikhskim djelima, sa namjerom da bude praktični priručnik prvenstveno za šerijatske sudije i za muftije. Poslije svakog obrađenog pitanja navedeno je djelo iz koga je dotično rješenje uzeto. Raspoređeno je po poglavljima na uobičajeni način u fikhskim djelima. Radovi ove vrste obično su poznati pod općim nazivima – المسائل الفقهية – فوائد الفقهاء – الفتاوى – المسائل المهات فى الفروع itd. Poznato je više djela ovakve sadržine, ali na našem rukopisu nemamo nikakve oznake po kojoj bismo mogli odrediti koje je i čije ovo djelo.

Početak je ovdje:

.. الاشراف كالفقهاء والعلوية ان يقول له الحاكم بلغنى انك تفعل كذا وكذا وتعزير الاشراف كالدهاقنة الاعلام والجرّ الى باب الحاكم وتعزير الاوساط كالسوقية الاعلام والجرّ الى باب الحاكم والحبس .. بزّازية فى الحدود

Prvo poglavlje ovdje je:

كتاب السرقة ولو شهدوا على العبد المحجور بسرقة عشر دراهم وهو يجحد لا يقضى حتى يحضره مولاه فيقضى بالقطع ورد العين ان كانت قائمة .. قاضيخان فى اواخر كتاب المأذون

L. 147; 21 × 15. *Nasḫ* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Prvih 70 lista izgubljeno i dopisano kasnije drugim, slabijim rukopisom. Po rubovima listova ima bilježaka u vezi sa tekstom. Papir tamnobijel, deblji, povez izgubljen.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVII stoljeća.

1503. (كتاب فى الفقه – المسائل الفقهية) 2550.

Djelo o fikhu, slično prethodnom, od nepoznatog pisca. Jedan svezak, potpun.

Početak:

كتاب الطهارة – وفى الخانية الماء الذى يتوضأ به ثلثة الماء الجارى والماء الراكد وماء البئر واقويها الماء الجارى ان كان قوىّ الجرى يجوز الاغتسال فيه والوضوء منه

Posljednje poglavlje je: كتاب الوصايا .. فصل فى الايصاء , a završetak je riječima:

ولا يجوز بيع الوصى بغبن فاحش لا يتغابن الناس فى مثله وكذا اذا اشترى الوصى شيئا ليتيم لا يجوز شراؤه بغبن فاحش والكل فى الخانية غفر الله لجامع هذه المسائل ومهات الحكّام

L. 161; 20 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Na marginama nekih listova ima nešto glosa. Nekoliko lista na kraju dopisano je kasnije drugim, također lijepim rukopisom. Papir tamnobijel i bijel, listovi dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz druge polovine XVII stoljeća.

Prvi zaštitni list s početka, na kome su se nalazile, vjerovatno, važne bilješke, neko je namjerno otkinuo. Na slijedećem zaštitnom listu i na naslovnoj stranici nalaze se bilješke s područja fikha i sadržaj. Tu se nalazi i nekoliko fetvi o pitanjima iz nasljedstva i drugih imovinskih odnosa, na turskom jeziku, koje su potpisali: Hasan, muftija u Mostaru (dvije fetve) i Mustafa, muftija u Mostaru (ostale fetve). Držimo da je ovdje riječ o mostarskom muderrisu i muftiji Hasan-efendiji koji je umro 1104/1692 i o njegovom učeniku i nasljedniku Mustafa-efendiji, sinu Jusufovu — Šejh Juji, koji je umro 1119/1707. Primjerak je, po tome, bio u njihovom posjedu, a čini nam se da ga je prepisao Hasan-efendija.

1504. التيسير فى الفقه 3718.

Kratak komentar, zapravo rječnik ili tumačenje izraza i pojmova, nekog djela s područja fikha. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Ṣafa-ḫoğa (ḫwağa), čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov, kao i ime autora, nalaze se u bilješci na završetku rukopisa. Inače, o ovom dosta vrijednom djelu ne nalazimo spomena u katalozima i bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni. Neko je pogrešno napisao olovkom na kraju da je to komentar djelu *al-Wiqāya*. Primjerak je, nažalost, nepotpun s početka (izgubljeno osam lista).

Početak je ovdje (na l. 9):

.. جمعوا آرضا (؟) وكل ما سفل وهو ارض والمراد ههنا مقابل السماء قوله كالمطر فى الصحيح مطرت السماء من باب نصر وامطرها الله وقد مطرنا والاستمطار الاستسقاء والممطر بوزن المبصع ما يلبس فى المطر يتوق به المطر قوله والعين اى عين الماء

Početak prvog poglavlja ovdje (na l. 14) glasi:

باب التيمم وهو فى اللغة القصد فى المستصفى قال شمس الملة السرخسى رحمه الله التيمم فى اللغة القصد وفى الشرع عبارة عن القصد الى الصعيد للتطهير فالاسم شرعى فيه معنى اللغة وثبوت التيمم بالكتاب

U bilješci na završetku pisac kaže da je djelo sabrao po raznim fikhskim djelima:

قال الضعيف جامع هذا المختصر احمد بن محمد بن صفا خواجه غفر الله له ولوالديه ولجميع المسلمين اجمعين هذا آخر ما تيسر لهذا الفقير من جمع الفوائد المتعلقة بالالفاظ الفقهية من الكتب المعتبرة المذكورة باساميه فيه (؟!) صيغةً ومعنًى لغةً وشرعا وسمّيته بالتيسير فى الفقه لتيسر الفقه به والله الميسر لكل المآرب وهو على كل الامر قدير وغالب ...

L. 238 (odnosno 246); 18 × 13,5. *Nasḫ-ta'līq*, slab. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel ili žućkast, deblji; povez polukožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Prepis potiče iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1505. (كتاب فى الفقه) 4543.
مجهول

Kraće djelo o fikhu, u obliku priručnika, nama nepoznato, od nepoznatog pisca. U rukopisu nema naslova, niti uvoda, ni datuma, ni drugih podataka, bilo o piscu ili prepisivaču. Gornji naslov je dat prema sadržaju. Pod istim naslovom navode djela Aya Sofya (82) i Kairo (I, 456), a bez potrebnih podataka. Djelo je, sudeći po pismu i papiru, dosta starog datuma, vjerovatno je nastalo u XVI ili XVII stoljeću. U vrhu prve stranice je Besmela, napisana crnim mastilom, umjetnički, u obliku crteža. Ispod toga je crvenim mastilom, pismom ṯuluṯ, napisan naslov: كتاب الطهارت . Djelo sadrži sva poglavlja fikha, uključujući i feraid.

Početak poslije navedenog naslova je:

من اراد الصلوة وهو محدث فليتوضأ وفرض الوضوء غسل الوجه واليدين مع المرفقين ومسح ربع الرأس وغسل الرجلين مع الكعبين وسننه

Na kraju su poglavlja:

كتاب الوصايا – باب الفرائض – حساب الفرائض

Sam završetak je ovdje nepotpun i bez veze s nastavkom — jer, govoreći o diobi nasljedstva, prekida se govor bez završetka, i odmah prelazi na jedno pitanje o namazu kojim se završava rukopis, uz formulu: تمت الكتاب بعون الله وحسن التوفيق.

L. 134; 20 × 15. *Nasḫ*, starinski, pisan lijepim rukopisom, u razmaknutim redovima, djelomično vokalizovan. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. U pisanju ima grešaka, kao i u vokalizovanju. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, znatno oštećen.

Na početku su bilješke s područja fikha, poučni stihovi, te sadržaj, pisan kasnije drugim rukopisom. Tu je i nekoliko otisaka ličnih pečata.

Na kraju su bilješke, također s područja fikha, i nedovršeno poglavlje o dženaze-namazu.

Rukopis je iz XVII ili XVIII stoljeća.

1506. (كتاب فى الفقه) 163.

Djelo o fikhu od nepoznatog pisca. Sabrano iz raznih fikhskih djela kao prethodno, ali ovo je drugo djelo. Rukopis nema naslova i nije dovršen. Gornji naslov je dat prema sadržaju, a isti takav naslov navodi Aya Sofya (82), ali bez podataka.

Početak:

كتاب الطهارة – وينبغى ان يكون بين بئر البالوعة وبين بئر الماء مقدار ما لا يصل
النجاسة الى بئر الماء وقدّر فى الكتاب بخمسة اذرع او سبعة وذلك غير لازم انما المعتبر عدم
وصول النجاسة وذلك يختلف بصلابة الارض ورخاوتها قاضيخان فى فصل البئر

L. 93; 29 × 16. *Ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Naslovi izvora iz kojih je djelo sabrano podvučeni su crvenom linijom. Na širokim rubovima nekih listova nalaze se bilješke ili dopune. Papir tamnobijel i žućkast, povez polukožni.

Prepis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se sadržaj. Na nekoliko mjesta otisnut je mali ovalni pečat u kome je upisano ime, vjerovatno ranijeg vlasnika (Sejjid Muhamed). Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se pečat sa imenom preprodavca knjiga (Muhamed-aga Aganagić iz Sarajeva). Na tri mjesta otisnut je noviji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

1507. (شرح كتاب فى الفقه) 4527.

مخروم فى اوله وآخره

Komentar nekom fikhskom djelu, oboje nepoznato, od nepoznatog pisca, nepotpuno s početka i na kraju.

Početak je ovdje:

.. اعمين وابنى الزوجين وابنى احدهما لامن الآخر لكن لا يظهر بها ان ادّعى القريب
س اى اذانكحا بحضور ابنى الزوج فان كان المدّعى هو لم تقبل شهادة ابنيه له

Prvo poglavlje je:

باب نكاح الرقيق والكافر نكاح القنّ والمكاتب والمدبّر والأمة وامّ الولد بلا اذن السيد

موقوف

L. 170; 21 × 14,5. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan lijepim rukopisom. Osnovni tekst označen je kraticom ش , a komentar kraticom م , pisanim crvenim mastilom. Po rubovima listova i između redaka, naročito s početka, ima sitno pisanih komentara. Mnogi listovi s početka i na kraju su izgubljeni. Papir bijel, deblji, čvrst; povez otkinut, druga korica izgubljena.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića (Sarajevo).

1508. (شرح كتاب فى الفقه) 3595.

مخروم فى آخره كلاهما لمجهول

Komentar nekom fikhskom djelu, od nepoznatog pisca, nepotpun na kraju.

Početak osnovnog djela je:

فرض الوضوء غسل الوجه مرة ما بين منبت الشعر غالبا وبين اسفل الذقن والاذنين
والعذار لا يسقط حكم ما ورائه بل ينقل حكم ما تحته اليه كالشارب والحاجب

Početak komentara:

كتاب الطهارة الكتاب لغة اما مصدر بمعنى الجمع سمى به المفعول للمبالغة او فعال بنى
للمفعول كاللباس بمعنى الملبوس وعلى تقديرين يكون بمعنى المجموع واصطلاحا مسائل
اعتبرت مستقلة شملت انواعا اولا الطهارة طهر الشىء بفتح الهاء وضمها والاول
افصح وهى لغة

L. 302; 22 × 15,5. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom. Osnovni tekst pisan crnim mastilom i podvučen crnom linijom. Po širokim rubovima nekih listova ima nešto glosa. Stranica 14^b je neispisana. Papir bijel, glat, neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka s područja fikha, ispod koje se nalazi nečitak potpis i datum 1264/1847. U vrhu prve stranice i još na nekim mjestima nalazi se otisak ličnog pečata ranijeg vlasnika i datum (Husejn, 1155/1742).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1509. حاشية على كتاب النكاح 2479.

لم يعلم مؤلفها

Glosa poglavlju o braku, od nepoznatog pisca. Možda je to izvadak iz nekog djela.

Na početku se nalazi riječ الحمد لله koja je dodata kasnije, a originalni početak glasi:

لانه تارة يستحسن واخرى يكره قوله اى يستحسن النكاح عند حالة التوقان وحالة الاعتدال والنكاح فى الحالة الاولى واجب

L. 44; 19,5 × 13,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, povez polukožni.

Rukopis potiče iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka ranijeg vlasnika (Hasan b. Adem Nikšićevi — iz Nikšića).

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade (v. pečat u rukopisu).

1510. مناسك الحج 2229.

ليوسف بن الياس

Djelo o hadžu. Napisao Yūsuf b. Ilyās b. Yūsuf b. Ilyās, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je skraćena prerada opširnijeg djela o istoj temi od istog autora i sabrano je iz raznih djela, kako se to može razumjeti iz uvoda. Gornji naslov i ime autora navedeni su prema rukopisu. Inače, o njima ne nalazimo podataka u izvorima koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله الذى دعا عباده الى حرمه المحترم والى بيته المعظم والحطيم المفخّم والملتزم والمسجد الحرام والركن والمقام والزمزم فى مكة التى تمكّ السيآت واللمم .. وبعد فان العبد الضعيف المذنب بغير القياس يوسف بن الياس بن يوسف بن الياس لما جمع اولا فى شرح مناسك المختار كلمات تكمل الفقهاء والاخيار... تيسيراً للحامل والطالب بحروف رمزية تدل على المطالب وذلك ان خ اشارة الى المختار المتن وق الى قاضى خان وك الى الكافى ون الى التبيين ود الى الحدّادى وم الى المنافع ومن الى المناسك امير الدولة وص الى صدر الشريعة

Primjerak je nepotpun s početka; poslije prvog lista izgubljen je jedan ili više lista.

Završetak je:

وعن ابن عمر رض قال قال رسول الله ﷺ من استطاع ان يموت بالمدينة فليمت بها فانى اشفع لمن يموت بها رواه احمد والترمذى وقال هذا حديث حسن صحيح غريب اسنادا هذه الاحاديث كلها من مشكلة المصابيح

L. 85; 21 × 15,5. *Nash*, pisan uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Kratice, koje označavaju izvore ovom djelu, pisane su crvenim mastilom, a tekst hadisa i dova podvučen je crvenom linijom. Papir žućkast, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ibrāhīm b. Ǧa'far al-Magnisawī, u petak mjeseca redžepa 976/1568.

(قد تم مناسك الحج بعون الله وحسن توفيقه على يد العبد الضعيف النحيف ابراهيم بن جعفر المغناوى ... فى سنة ست وسبعين وتسعمائة فى شهر رجب المرجب فى ليل يوم الجمعة بعد العشاء ...)

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se recept na turskom jeziku za neki lijek. Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Omer b. Seid b. Ahmed el-Abdi koji kaže da je rukopis kupio 978/1570; Abdul-kerim b. el merhum Fahruddin el-Hanefi, ... Kutbuddin el-Hanefi; Muhamed b. Hudžetullah koji kaže da je rukopis kupio; Sulejman b. Ali es-Selkavi, čistač /*ferraš*/ u džamiji i turbetu Božijeg poslanika Muhameda u Medini). Na rubu prve i druge stranice nalaze se dva velika pečata: Fejzijje medrese i Dželaluddin Ali-paše. Na kraju su bilješke, koje sadrže magične riječi i zapise za pronalaženje izgubljenih i pokradenih stvari, te za liječenje oboljelih ovaca. Na posljednjem listu je bilješka na turskom jeziku, iz stare medicine, o glavobolji i lijekovima protiv iste. Na nutarnjoj strani druge korice zabilježeno je nekoliko djela s područja medicine i njihova cijena, te nešto bilja i plodova koji služe za sastav lijekova.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1511. الانموذج فى الفقه 1252.

Kratko djelo o šafijskom fikhu, nepoznato, od nepoznatog pisca. Sabrano je po raznim djelima, za početnike i djecu, kako je to naglašeno u uvodu (pa je to zapravo *ilmulhal*). Naslov je prema bilješci na kraju rukopisa.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله وحبيبه محمد افضل المخلوقين وعلى آله واصحابه اجمعين اما بعد فهذا كتاب مختصر جديد فى علم الفقه وسببه ما رأيت فى ايدى الصبيان والمبتدين كتابا (؟) يليق بحالهم فجمعت مقدارا من المسائل المستعملة بحروفها من الكتاب (الكتب) المعتبرة المعتمدة .. وقررت ما تقرر لدىّ مع قلة البضاعة .. كتاب الطهارة

Završetak:

اللهم اجعلنا من المستغفرين بالاسحار قد وقع الفراغ من تأليف انموذج من الفقه على يد العبد الضعيف المذنب المحتاج الى رحمة الله تعالى

Ime pisca i datum nastanka djela nisu navedeni, iako se može reći, sudeći po pismu i papiru, da je djelo dosta staro.

U bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni ne nalazimo mu spomena.

L. 64; 20 × 14. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima; u pisanju ima grešaka. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel (ili žućkast), krhak, povez kožni.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVI ili XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se kratka dova, jedan hadis, te na rubu naslov djela, što je sve pisano kasnije. Na rubu prve stranice nalazi se bilješka — bez početka zbog oštećenja lista — u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio »ponizni Baba, sin Hadži Muhameda, za muško potomstvo svog oca, koje se mogne služiti ovom knjigom, a potom za svakog učitelja i učenika od muslimana«. Bilješka nema datuma. Na kraju iste zavještač kaže da se ranije zvao Širvānī. Iz svega rečenog dâ se razumjeti da je on pripadnik nekog derviškog reda (sufija) i da je, vjerovatno, sin turskog učenjaka i pisca Muhamed Emin Širvanije (umro 1036/1626, — v. M. Tahir, OM II, 23).

(.. على ذكور اولاد ابى القادرين على استعماله بطنا بعد بطن ثم على اولاد اولاده كذلك وان تناسلوا ثم على كل معلم ومتعلم من المسلمين فمن بدله بعد ما سمعه آه على ان يكون التولية لى ثم للموقوف عليهم على ترتيب الوقف وانا الحقير بابا ولد حاجى محمد – وندانى قبله شروانى ؟)

Na rubu posljednje stranice nalaze se stihovi na turskom jeziku u slavu Božijeg poslanika Muhameda.

1512. اساس الاسلام 1728.

Djelo o glavnim islamskim vjerskim dužnostima: namazu, zekatu, postu i hadžu (عبادات), te o griješnim riječima koje vode u bezvjerstvo (الفاظ الكفر), od nepoznatog pisca. U rukopisu, na prvom zaštitnom listu, neko je (vjerovatno sam prepisivač), pogrešno napisao naslov: خزانة ابى الليث السمرقندى, — jer se sravnjivanjem može ustanoviti da to nije Semarkandino djelo. Gornji naslov (اساس الاسلام) nalazi se na donjem prerezu listova i držimo da bi to mogao biti pravi naslov ovog djela. Bibliografski izvori, koji su nam pristupačni, ne navode ovo djelo. Istina, Aya Sofya (str. 62), u poglavlju o fikhu, navodi djelo pod istim naslovom na perzijskom jeziku, ali bez ikakvih podataka o njemu ili o piscu. Naš rukopis je na arapskom jeziku. Ismā'īl-paša (Ḏail I, 67) samo kaže da se djelo pod tim naslovom nalazi u Aja Sofiji. Flügel (III, 469) navodi djelo pod tim naslovom, ali kao neki prevod na turskom jeziku.

Početak:

الحمد لله حق حمده وصلواته على خير خلقه محمد وآله وصحبه باب ما يجوز به الوضوء وما لا يجوز اعلم ان الماء على نوعين مطلق ومقيّد فالمطلق كماء البحار وماء الانهار وماء الامطار وماء الابار والعيون والاودية فانه طاهر وطهور ما دامت صفة الاطلاق باقية فيه ويجوز به تطهير الاحداث والانجاس وحكى عن ابن عباس وابن عمر رضى الله تعالى عنهما انهما قالا الوضوء بماء البحر مكروه والماء المقيد كماء الفواكه

Završetak je:

ولو اهدى يوم النيروز الى انسان شيئا ولم يرد به تعظيم ذلك اليوم وانما فعل ذلك على عادة الناس لا يكفر كفرا حكى عن ابى حفص الكبير رح لوان رجلا عبد الله تعالى خمسين عاما ثم جاء يوم النيروز فاهدى الى بعض المشركين بيضة وهو يرى تعظيم ذلك اليوم ؟ احبط عمله خمسين عاما ومن اتى الى عند بعضهم ؟ تعظيما له كفر ! تم ! نسأل الله تعالى ان يعصمنا من الكفر وان يخرجنا من الدنيا على الاسلام انه ارحم الراحمين والحمد لله وحده

L. 109; 20,5 × 14,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, starinski, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Muḥarrem b. Ḥasan, iz tvrđave Gradiška, sredinom rebiul-ahira 1042/1632.

(كتبه الحقير محرم بن حسن عن قلعة غراد شقه – فى بوسنة – فى اواسط ربيع الآخر
سنة ١٠٤٢)

Prema tome, prepisivač je naš čovjek, a vjerovatno je i pisac neki naš alim, pa se djelo sačuvalo samo kod nas.

Na listovima 110—121 nalazi se dodatak koji sadrži bilješke s područja fikha, vjersko-moralnih pouka, te o vrlinama Ebu Hanife. Te bilješke sabrao je i zabilježio autor gornjeg djela, kako je to označeno u njihovom naslovu: فوائد نقلها المؤلف عفا الله عنه . Početak tih bilježaka je:

عن ابن مسعود رضى الله عنه ان الذى يفتى الناس عن كل ما يسألونه لمجنون

Na naslovnoj strani su dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Muhamed-efendija, sin Edhem-efendije, kadija u Banjoj Luci, — koji je uvakufio ovaj rukopis; Husejn Muzaferija, koji kaže da je rukopis kupio od preprodavca knjiga). Ispod ove bilješke je njegov lični pečat, a ispod toga pečat njegova sina Muhameda. — Tu je još krupnim slovima zabilježeno da je rukopis uvakufio Muzaferija.

1513. Zbirka (مجموع) , 2 1836.

L. 22; 21 × 15,5. *Nasḫ* vokalizovan, pisan krupnije. Papir tamnobijel, deblji, povez polupiatneni.

1. L. 1—9. شروط الصلاة

Kratka uputa o namazu, sa prevodom na turskom jeziku između redaka, od nepoznatog pisca i prevodioca (v. br. 908,^{3}). Osnovni rad je nastao u XVII stoljeću ili ranije. Prvi list je oštećen.

Početak je, poslije besmele:

باب شروط الصلاة وهى ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق بوباب نمازك شرطلرى
بيلدرر اوشرطلر سكزدر اولكسى ابدست الق مطلق صوايله

Turski prevod je napisan sitno crvenim mastilom.

2. L. 10—22. اوله عورت رساله سى

Pouke i savjeti ženama, kako će se lijepo vladati i čuvati grijeha — na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Rad je zasnovan na hadisima slabe vjerodostojnosti.

Početak: الحمد لله رب العالمين .. بوحديثلر عورتلر احوالين بيان ايدر

Rad je sličan vasijetu koji se pripisuje Muhamedu alejhisselam, a koji je on — navodno — uputio svojoj kćeri Fatimi.

Prepis obje rasprave potiče, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se crtež ili, možda, neki pečat koji je namjerno pobrisan.

Uvakufio Hromo-zade.

1514. كتاب الحياة شرح شروط الصلاة 1799.

Komentar prethodnoj risali *Šurūṭ aṣ-ṣalāh*. Napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafa . Ḥamza b. Ibrāhīm b. Waliyuddīn al-Adawī, umro poslije 1085/1674.

Kairo I, 418; AM II, 441.

Rad je dosta slabog sastava. Gornji naslov komentara je prema rukopisu. Pisac u početku kaže da on ima i drugi svoj komentar istom djelu pod naslovom: منقولة الدلائل , koji se nalazi u ovoj biblioteci i koji smo ranije naveli (v. br. 908,^{3} — br. inv. 1209).

Ispod naslova, na cijeloj prvoj strani, ispisana je rukom prepisivača bilješka s područja fikha, a tek na drugoj strani je početak koji glasi:

الحمد لله الذى خلق آدم بقدرته واسجد له جميع ملائكته واسكنه فى جناته ثم حكم
بالموت عليه وعلى ذرياته وصلاته وسلامه على افضل رسله وانبيائه محمد وعلى آله واولاده
واصحابه وهو اسم نبينا عليه الصلاة والسلام فى الارض وفى السموات احمد وفى العرش ابو
القاسم ابن عبد الله .. سميته كتاب الحياة شرح شروط الصلاة ومآخذ الكتاب هذه مجمع
البحرين وشرحه ! للمصنف وابن الملك والبداية والهداية .. وجملة هذه الكتب ٧٥ والله اعلم
باب شروط الصلاة وهى جمع شرط والشرط فى اصلاح الفقهاء عبارة عما يتوقف عليه .. وهى
ست وقيل ثمان وقد وضع هذا الباب لبيانها .. ثم للصلاة شروط واركان .. وهى ثمانية ..
الاول الوضوء بالماء المطلق وقد بينا الوضوء لغة واصطلاحا فى شرحنا شروط الصلاة – !
المسمى بمنقولة الدلائل من طالعه من المبتدئين يطلع على علوم كثيرة فى ازمنة قليلة

U uvodu, komentator navodi rodoslovlje Muhameda alejhisselam i razne druge stvari koje nisu u direktnoj vezi sa predmetom, te izvore ovog svog rada kojih je nabrojio 75. Pri kraju kaže:

انتهى كتاب الحياة شرح شروط الصلاة ومخرج مسائل هذه الرسالة مأخوذة من الكتب
المعتبرة التى ذكرت فى اول الكتاب والله اعلم بالصواب

L. 137; 21 × 15. *Nasḫ* jednostavan, pisan krupnije, slabim rukopisom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. S početka su istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je dovršen polovinom ramazana 1102/1690, kako se može razumjeti iz slabo sastavljene bilješke na kraju.

(تم هذا الكتاب فى محرم الحرام شهر رمضان؟! ليلة الثلاث نصف شهر المبارك فى سنة
الف ومائة واثنين ايها الاخوان فى الدين قال بعض الفضلاء لا تنظر الى من قال وانظر الى
ما قال ..)

Na početku i na rubovima nekih listova nalazi se krupna bilješka: وقف لله .

Iz Kantamirine biblioteke.

1515. باب شروط الصلاة 4347.

(وهى ستة)

Traktat o namazu (v. I, 113, i ovdje 1257,^{3}).

L. 20; 16,5 × 11,5. *Nasḫ* krupniji, jednostavan, vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni.

Prepisao Munla 'Abdullāh 'Izzetīzāde, iz Stoca, 1199/1784, kako se razumije iz bilježaka na kraju, pisanih slabim arapskim stilom.

1516. باب شروط الصلاة وهى ستة 4305.

مع الترجمة التركية

Risala o namazu, sa prevodom na turskom jeziku, od nepoznatog pisca i prevodioca (v. I, 113 i 118).

Početak osnovnog djela: v. I, 113.

Početak prevoda:

حقيقتده الله ايچون حمد ثابتدر ايله الله كه عالملرينك ربيدر دخى صلوت دخى سلام
محمد اوزرينه اولسون

L. 27; 18 × 13. *Nasḫ* slab. Turski prevod nalazi se između redaka. Papir bijel, deblji, povez papirni.

Rukopis je iz XIX stoljeća, od nekog učenika medrese.

Na kraju se nalaze imena više učenika.

1517. (كتاب فى الصلاة) 885.

مجهول

مخروم فى اوله

Djelo o namazu, nepoznato, od nepoznatog pisca. Rukopis je nepotpun s početka. Na prvom listu, koji se ovdje nalazi, početak je:

لابى عبد الله الزعفرانى رح رجل مسح على خفيه ثم دخل الماء فى خفيه ان ابتلّ جميع
احدى القدمين ينتقض مسحه رجل اخرج عقبه من عقب الخف

Završetak je:

قال الامام فخر الدين رحمه الله فى فتاواه واذا خفف المشدّد لا تفسد الا فى قول ربّ
العالمين اقرأ اياك نعبد تشديد تفسد وعامّة المشايخ على ان ترك المدّ والتشديد بمنزلة الخطأ فى
الاعراب وهو لا يفسد الصلاة فى قول المتأخرين ولو قرأ افعيّنا بالتشديد لا تفسد صلوته والله
اعلم تمت تمام

L. 63; 19 × 13. *Nusḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i pismo mjestimice oštećeno; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Oṯmān b. Muḥammad, 1074/1663.

(كتبه الحقير عثمان بن محمد سنة ١٠٧٤)

Na kraju su recepti na turskom jeziku za liječenje nekih bolesti, bilješke s područja fikha i *salavat*.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1518. Zbirka (مجموع), 4 1296.

L. 119; 20 × 15. *Ta'līq* i *nasḫ*, krupniji, pisan širokim perom. Papir bijel, potamnio, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—69. معلّم اقامة الصلاة ومعرّف تعديلها

مجهول

Djelo o pravilnom vršenju namaza, od nepoznatog pisca. Istina, Ismail-paša u svom Zejlu naziva ga aš-Šayḫ al-Lakrī?, ali to nije pravo ime nego naziv po mjestu. Pisac je putovao po mnogim islamskim zemljama i zapazio da narod, pa čak i neka ulema, a naročito mnogi imami, u njegovo doba, nepravilno klanjaju namaz, izostavljajući razne sunete, pa i vadžibe, — zbog prebrzog klanjanja, naročito *teravih namaza*. On se žestoko obara na te pojave, tuži se na nesposobnost imama i kaže da je to sve posljedica rušilačke provale Mongola u islamske zemlje. Ovim djelom on ukazuje kako treba pravilno klanjati. O istoj temi on je ranije bio napisao kraći rad pod nazivom: ترغيب الصالحين وترهيب الفاسقين, koji je kasnije proširio i izdao pod gornjim naslovom, kako je to navedeno u uvodu rukopisa.

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 513 i I, 282.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين .. اعلم ايها الموحّدون وبدين الاسلام مكرمون

والى الطاعة طالبون وبالعبادة راغبون لكن من العلوم جاهلون وفى التراويح ناقصون

U pisanju ima grešaka, kao i u sastavu, a naročito sa stanovišta gramatike i sintakse. Sudeći po tom, pisac nije Arap niti dobar poznavaoc arapskog jezika. Iz uvoda i iz Zejla (n. m.) razumije se da je on iz nekog mjesta (Lakr?) i grada (؟ هجيكى) koji su nam nepoznati.

Prepisao vlasnik rukopisa Maḥmūd b. 'Oṯmān, mjeseca safera 1094/1682.

(كاتبه ومالكه محمود بن عثمان تاريخ السنة اربع وتسعين والف شهر الصفر المبارك)

2. L. 70—110. مقدمة ابى الليث

Kratko djelo (uvod) o namazu, što ga je napisao Abu'l-Maiṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī (v. br. 904).

Nasḫ krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Na listovima od 110—113 nalazi se hutba, recept na turskom jeziku za neki lijek i nekoliko dova.

3. L. 113—117. كتاب اريله عورت حقين بيان ايدر

Traktat na turskom jeziku o pravima i međusobnom postupku muža i žene, — bez neke naučne vrijednosti, — od nepoznatog pisca.

Početak:

روايت اولندى على بن ابى طالبدن اول دخى روايت قلور حضرت رسول ﷺ ايدر

برعورت كلدى

Nasḫ, pisan nevještom rukom, u razmaknutim redovima.

4. L. 117—119. رسالة فى فضل قراءة الفاتحة بالتركية

Traktat na turskom jeziku o broju sevaba za učenje riječi i ajeta Fatihe, od nepoznatog sastavljača. Naslov je dat prema sadržaju rukopisa.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين الحمد لله بش حرفلر نماز دخى بش وقت در قچن برقول الحمد

لله ديسه الله تعالى بش وقت نمازك ثوابنى اول قولك ديوانه يزر

Nasḫ vokalizovan.

Prepis pod t. t. 2—4 potječe iz XVIII stoljeća.

Na posljednjem listu je jedna dova, navodno od Ebu Hanife.

1519. Zbirka (مجموع), 2 3988.

L. 106; 21 × 16. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir bijel i žućkast, deblji. Sve stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—57. (كتاب) تبيان الصيام

Djelo o postu, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, dok ime pisca nije navedeno, kako se to vidi na naslovnoj stranici:

كتاب تبيان الصيام فى فصول ثمانية وانجام الصوم (؟!) من يد الزبانية تأليف شيخ

الاسلام والحافظ الهام صدر المدرسين رحلة الطالبين عمدة المحققين زبدة المدققين علامة زمانه

فهّامة اوانه الامام النصحى والفقير الناصح غفر الله ذنوبه وستر عيوبه وبلّغه فى الدارين ما

يتمناه ..

Sabrano iz raznih fikhskih djela za široke slojeve. Pisac je, čini se, neko od kasnije uleme sa skromnim poznavanjem arapskog jezika i fikha. Djelo ne navode bibliografski izvori koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلاة والسلام .. وبعد لما رأيت الناس فى زماننا

غافلين وعن طريق صوم رمضان جاهلين وعن معرفة نيته ناقصين وعن اداء الشهادة عند

الحكام تاركين وعند رؤية هلال رمضان قاعدين ... اردت ان اجمع من المسائل المشكلات

من المعتبرات والمتون المشروحات ... وجعلت ماجمعته على ثمانية فصول

Listovi 58—73 dijelom su neispisani, a dijelom sadrže zapise, datume rođenja nekih osoba, te recepte za sastavljanje raznih lijekova.

2. L. 74—106. شرح للعقيدة العلوانية

Komentar kratkom radu iz akaida العقيدة العلوانية, od istog autora ('Alawān b. 'Aṭiya, umro 936/1530, v. I, 475).

Ahlwardt II, 428.

Početak osnovnog teksta:

نشهد ان الله تعالى موجود واجب الوجود

Početak komentara:

الحمد لله شارح الصدر بنور المعرفة والايمان والصلاة والسلام على سيدنا محمد المبعوث باكمل الاديان .. اما بعد فهذا شرح للعقيدة التى تلقتها الفقراء ذكورا واناثا بحسب ما يليق بمقاماتهم من حيث العموم لان الغالب منهم اميون لا يعلمون الكتاب ولا يخطون

Rukopis oba djela potiče, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici pod t. 1 nalazi se bilješka o uvakufljenju i cijeni ovog rukopisa, te ime ranijeg vlasnika (Ahmed b. Omer).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1520. نور النيّرين فى اختلاف المذهبين 2906.

للشيخ على الهيتى

Djelo s područja uporednog fikha hanefijskog i šafijskog mezheba, — u kome se uporedno obrađuju naročito ona pitanja, u kojima se ta dva mezheba razilaze. Napisao aš-Šayḫ 'Alī al-Hītī, čija nam je biografija nepoznata. Rad seže samo do kraja poglavlja o hadžu, dakle obuhvata samo dio fikha ibādāt. Ismā'īl-paša, u svom Ḏail-u, navodi to djelo, ali za pisca kaže da je nepoznat.

Ḏail II, 687.

Gornji naslov i ime autora navedeni su prema rukopisu. Zirikli (al-A'lām II, 696) navodi jednog pisca pod sličnim imenom ('Alī b. Muḥammad b. 'Abdulḥamīd al-Hītī, — umro 900/1495), ali mu ne navodi ovog djela, pa nije jasno, da li je on pisac istog, iako bi se moglo uzeti da jest. Drugi izvori, koji su nam na dohvatu, ne navode ovo djelo niti njegova pisca.

Obrađujući stanovišta hanefijskog i šafiijskog mezheba, pisac navodi i njihove dokaze. Uz to, on često navodi i mišljenja malikijskog i hanbelijskog mezheba, ali bez njihovih dokaza, — da bi izlaganje bilo kraće, kako to sam u uvodu kaže.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici rukopisa nalaze se nešto različiti naslovi, pisani rukom prepisivača:

نور النيرين فى اختلاف المذهبين الذى صنفه الشيخ على الهيتى ممتدا الى آخر كتاب

الحج – هذا كتاب اختلاف المذاهب الاربعة الذى صنفه الشيخ على الهيتى الى آخر كتاب الحج المسمى بنور النيرين .

Početak:

الحمد لله الذى رفع اعلام الشريعة الغراء ومهد قواعد الملة النبوية الزاهرة واظهر لنا دقائق الفقه باجتهاد الائمة الفقهاء الذين قيل فى حقهم العلماء ورثة الانبياء .. وبعد فقد سألنى بعض الاخلاء ان اجمع كتابا فى الفقه من المفتى به من مذهبى الامام الاعظم .. ابى حنيفة والامام الافخم محمد بن ادريس الشافعى .. اختلافا واتفاقا وان اذكر لكل منهما دليله وحجته ليقرب على المفتى به اخذه .. وانا اذكر المسائل الخلافيات الواقعة فى مذهب الامام مالك بن انس والامام احمد بن حنبل من غير نقل دليل ولا حجة اختصارا وسميته نور النيرين فى ذكر اختلاف المذهبين .. كتاب فى بيان الطهارة اتفقا على ان الصلاة لا تصح الا بوضوء دليلها قوله ﷺ .. وبه قال مالك واحمد

L. 159; 16 × 10,5. *Ta'līq* krupniji, složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, deblji, listovi su s početka dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. 'Oṯmān, 1118/1706.

(تمت ١١١٨ قد تم الكتاب بالخير .. عن يد العبد الفقير .. احمد بن عثمان)

Na naslovnoj strani, ispod naslova, nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je prepis naručio za sebe Ahmed Hamdi b. el-Hadži Hasan. Tu se nalaze još imena trojice ranijih vlasnika (Muhamed Seid ... zade; Mustafa Muhibbi b. Mustafa b. Ibrahim; Jusuf Rušdi, sin navedenog Mustafe Muhibbije).

Uvakufio Svrzo Mehmed-efendija, sin Muhammed-agin, iz Sarajeva, godine 1931 (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

1521. اساس الصالحين 2614.

لم يعلم مؤلفه

Djelo o vjerovanju *(akaid)* i pobožnosti *(ibadat)*, u obliku *ilmu'lhala* od nepoznatog pisca. U početku je kratko objašnjenje o islamskom vjerovanju, a zatim su dati propisi *(ahkam)*, uglavnom o abdestu, namazu i dženazi. Raspoređeno je na poglavlja — *(bāb i faṣl)*. Gornji naslov je prema uvodu rukopisa. U katalozima i bibliografskim izvorima, koji su nam na dohvatu, nema spomena ovom djelu. Držimo da bi ovo mogao biti rad nekog našeg alima koji se bavio vjerskom obukom.

Početak poslije besmele:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين اما بعد فينبغى لطالب الحق ان يختار من كل علم احسنه وما يحتاج اليه فى امر دينه ويقدّم علم التوحيد على سائر العلوم حتى يعرف ربه بدليل قطعى ثم يتعلم فرائض الصلاة .. فاردت ان اجمع كتابا جامعا من مسائل المشروعات ليعرف العبد ما فرض عليه فى العبادات والمعاملات . التقطت من مصنفات المتقدمين والمتأخرين .. وسميت هذا الكتاب اساس الصالحين ورتبته على ابواب وفصول

L. 107; 20,5 × 13,5. *Nasḫ* krupniji, čitak, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. U pisanju ima grešaka. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, neki listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni su vlagom; povez kožni.

Prepis, a držimo i sastav rukopisa, potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani nalazi se bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (eš-Šejh Abdullah Kaukčizade-Kaukčija —, 1264/1847 —

هذا الكتاب اساس الصالحين دخل فى ملك الفقير الحقير الشيخ عبد الله قاوقچى زاده – البوسنوى – سنة ١٢٦٤).

1522. سراج المصلى وبدر المبتدى والمنتهى 2452.

Kratko djelo o namazu, od nepoznatog pisca (v. I, 112).
Kairo I, 437; Ahlwardt III, 289.

Djelo je, vjerovatno, nastalo u XVII stoljeću.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين .. اعلم اسعدك الله فى الدارين ذكر فى الفتاوى الكبرى

L. 21; 18 × 12. *Ta‘līq* sa nešto *nasḫa*, krupniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojića, čiji se pečat nalazi na više mjesta u rukopisu.

1523. ISTO 2943.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: سراج المصلى

L. 29; 18,5 × 13. *Nasḫ-ta‘līq* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir tamnobijel i žućkast, tanak; povez papirni.

Prepisao Munla Ismā‘īl, 1123/1711.

1524. Zbirka (مجموع), 2 3725.

L. 40; 18,5 × 13. *Nasḫ* slab, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, potamnio, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom; povez kožni.

1. L. 1—6. (قطعة من رسالة فى الصلاة)

Odlomak neke rasprave o namazu. Listovi s početka su izgubljeni.

Na prvom listu, koji se ovdje nalazi, početak je:

واظب النبى ﷺ مع تركه مرة او مرتين وحكمها الثواب بالفعل والعتاب بالترك فى الهدى والمستحب ما فعله النبى ﷺ مرة وتركه أخرى وما احبه السلف وحكمه الثواب بالفعل وعدم العتاب بالترك

Završetak je:

الباب الثامن فى المفسدات وهى فى الحقيقة خمسة على العموم التكلم بكلام الناس مطلقا حقيقة او حكما والضحك والعمل الكثير بلا اصلاح ..وقد استخرجت الاحكام من المحيط والفتاوى الكبرى والفتاوى الخانية والهداية وحشيتها والكشف وميزان الاصول واللباب والدرر والغرر واحياء العلوم تمت

U pisanju ima grešaka.

2. L. 7—40. (رسالة فى احكام الصلاة)

لمجهول

Rasprava o namazu, nepoznata, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلاة والسلام على خير البرية محمد وآله وصحبه الطيبين الطاهرين وبعد يقول العبد الفقير .. احمد بن محمود بن

سعيد الغزنوى رحمه الله اعلم وفقك الله تعالى وايانا بان الواجب على العبد المكلف اولا ان
يعرف ربه عز وجل لقوله تعالى فاعلم انه لا اله الا الله ولانه خلقه وصوّره

U rukopisu je sam prepisivač zabilježio naslov: هذا كتاب الغزنوى, iz čega se razumije da je to poznato djelo s područja fikha (ibadat) — المقدمة الغزنوية što ga je napisao Aḥmad b. Maḥmud (Muḥammad) b. Sa'īd al-Gaznawī (umro 593/1196), a to se izričito kaže, — kao što vidimo, — i u uvodu ovog rukopisa. Za takvim navodima u uvodu ovog rada poveo se i Ahlwardt (II, 382), pa je označio ovaj rad kao المقدمة الغزنوية. Međutim, na osnovu sravnjivanja ovog rukopisa sa drugim rukopisom, koji se također pripisuje Gazneviji, i sa ḤḪ (II, 1802), vidi se da je ovaj rad pogrešno označen kao Gaznevijina *Muqaddima*, jer sadržajem ne odgovara Gaznevijinom djelu, koje, u stvari, ima drukčiji sastav i početak. Držimo, da su neuki prepisivači, svojom greškom, ovaj nepoznati rad pripisali u samom uvodu poznatom Gazneviji, na osnovu eventualne sličnosti imena dvaju pisaca, — ili je ovo neki drugi Gaznevijin rad, a ne njegova *al-Muqaddima*.

(Početak Gaznevijine *Muqaddime* je:

الحمد لله الذى عمّ البلاد بنعمته وارفاده وخص العباد بهدايته وارشاده .. اما بعد يقول
الفقير احمد بن محمد بن سعيد الغزنوى احسن الله خاتمته فانى لما رأيت قصور همم الناس فى
طلب العلم .. حدانى ذلك ان اجمع لهم مختصرا نافعا فى العبادات

— v. I, 124; ḤḪ II, 1802).

Na osnovu svega navedenog, ovaj predmetni rukopis ostaje nam i dalje nepoznat.

U pismu ima grešaka. Vlaga je dohvatila mnoge listove i oštetila pismo na nekim mjestima.

Prepisao oba djela Muḥammad b. 'Alī, mjeseca džumadel-ahira 1174/1760.

(قد كتب هذا الكتاب .. الفقير .. محمد بن على سنة اربع وسبعين ومائة والف .. فى
ماه جمادى الآخرة)

Na kraju pod t. 1 nalazi se kratka bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis vakuf za Neziragin mekteb, — bez oznake u kom mjestu. Na početku i na kraju su beznačajne bilješke i imena osoba, što je pisano radi vježbe u pisanju. Tu su i otisci nečijeg ličnog pečata, u kome je upisano ime Abdullah.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1525. (كتاب) جواهر الفقه 3089.

مجهول

Djelo o fikhu, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. Pod tim naslovom ima nekoliko djela, pa nije poznato koje je ovo djelo ni od koga je pisca. Djelo sadrži propise o pobožnosti *(ibadat)* i neke propise o ponašanju muslimana. (Poznato je da je 771/1369 — pod naslovom جواهر الفقه فى العبادات — napisao djelo o toj temi Ṭāhir b. Selām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Ḫwarezmī Nemedpūš, — v. ḤḪ I, 615 i ovdje br. 1247, — ali ovo nije to djelo, što se može ustanoviti poređenjem. Vjerovatno su ova kasnija djela rađena po uzoru na to ranije).

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة على محمد وآله وصحبه اجمعين يجب على كل عاقل بالغ
ان يؤمن بالله تعالى انه واحد لا شريك له ولا نظير له وهو خالق الخلق ورازقهم وحافظهم
ومحوّلهم من حال الى حال وينزّهه عن الوالد والولد وبملائكته انهم عبيده وبكتبه انها حق
وبرسله انهم مبعوثون بالحق ولا يفرّق بين احد من رسله فاذا فعل ذلك حكم باسلامه

Na kraju su dove iz hadisa, a završetak je riječima:

اللهم ارزقنا فى الدنيا برضاك وفى الآخرة بلقاك

L. 39; 19 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, stranice su obrubljene crvenom linijom povez polukožni, znatno oštećen. Poslije sedmog lista izgubljen je, izgleda, veći broj lista.

Rukopis potiče, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

1526. فصل ومن وظائف الاسلام حج البيت الحرام 3483.

Kratka rasprava ili odlomak o hadžu od nepoznatog pisca. Možda je uzeto iz nekog fikhskog djela. Neko je na prvoj korici pogrešno stavio naslov: وظائف الاسلام.

Početak:

فصل ومن وظائف الاسلام حج البيت الحرام اى المحرم فيه القتال او الممنوع عن تعرّض
الظلمة فيه ويسمى ذلك بالكعبة لان الكعوب النشوز هى ناشزة من الارض اى مرتفعة

L. 13; 20 × 14. *Ta'līq* sitan, složen. Papir tamnobijel, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimično oštećeno; povez polukožni.

Rukopis potiče iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na rubu prve stranice nalazi se lični pečat nekog ranijeg vlasnika (Derviš Abdurrahman, 1207/1792). Tu, na rubu prve stranice, nalazi se i veliki okrugli pečat, u kome je upisano, da je rukopis uvakufio Elči Ibrahim-paša. O tome se nalazi i bilješka na posljednjoj stranici. Ispod bilješke je njegov lični pečat.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1527. Zbirka (مجموع), 2 **4525.**

L. 62; 21 × 15. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan vještom rukom. U pisanju ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—7. (رسالة فى الصلوة).

Kraća rasprava o namazu, od nepoznatog pisca. Naslov je dat prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الصلوة عماد الدين والصلاة والسلام على سيدنا محمد الذى قال فى حقها من اقامها فقد اقام الدين .. باب فروض الوضوء وهى اربعة الاول غسل الوجه

Završetak je:

وينبغى ان يقرأ انّا انزلناه على اثر الوضوء .. دعاء مأثوره .. اللهم انى ظلمت نفسى ظلما كثيرا .. نهاية .

2. L. 8—45. روضة الايمان
(منظومة تركية)

Spjev na turskom jeziku o osnovnim principima islama, posebno o namazu, u 1120 dvostiha. To je, zapravo, vjerski priručnik (*ilmi-hal*) u stihovima. Sastavio Ḫalīl b. Yūsuf b. Ḫayruddīn al-Mar'aši, godine 986/1578. To je prema rukopisu (v. kratke biografske podatke na kraju). Naslov u rukopisu je: هذا كتاب روضة الايمان تأليف خليل دده.

Dail I, 593.

Početak je ovdje poslije besmele:

چو اولدى اسم حق بوفتحه مفتاح
اچلوب باب معنى دنسه فتاح
نه يولدن ذكر اولنسه اسم الله

Ismā'īl-paša (n. m.) navodi drukčiji početak.

Na listovima 46—62 su razne bilješke s područja fikha, poučni stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku i ponovo napisana gore navedena risala o namazu, — što je sve rukopis istog prepisivača.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je ime ranijeg vlasnika (Munla Mustafa, 1202/1787).

Poklonio Ahmed-efendija Selimović, kadija (umro 1973).

1528. (منتخب من كتب الفقه والفتاوى) **4516.**

I z b o r ili izvodi iz raznih fikhskih djela, od nepoznatog sabirača. Ovdje je nepoznati sabirač prenio čitava poglavlja, ili kraće dijelove, ili fetve iz raznih djela i zbirki fetvi, što mu je, vjerovatno, služilo kao priručnik, ili pomagalo u praktičnom sudskom radu. Po tome, on je, držimo, neki naš alim koji je bio kadija, ili se spremao da to bude. Istina, pri kraju, ali na listu 344, nalazi se namjerno prebrisana bilješka, u kojoj pisac iste kaže, da je godine 1051/1641. položio ispit pred čuvenim učenjakom Mu'īd Ahmed-efendijom (koji je kasnije postao šejhul-islam, umro 1057/1647). Nakon položenog ispita kaže da je zatražio kadijsku službu u Istanbulu. Ime potpisnika bilješke je nečitljivo. Moglo bi se misliti, da je pisac ove bilješke — sabirač ove zbirke, i da, prema tome, nije neki naš čovjek, ali moglo bi biti, da je i ona, kao i zbirka, prepis sabirača, koji je, kako smo gore rekli, neki naš alim. Ovo temeljimo na nekim bilješkama na kraju koje ćemo malo kasnije navesti.

Gornji naslov je dat prema sadržaju i smislu zbirke. Inače, u rukopisu nema naslova niti uvoda.

Početak je:

كتاب الطلاق – وان وجدت المرأة بزوجها جنونا او جذاما او برصا قال ابو حنيفة وابو يوسف ليس لها حق الفرقة وقال محمد لها حق الفرقة خانيه

Prema ovom početku, čini se, da je ovo nastavak jednog prethodnog sveska koji se ovdje ne nalazi.

L. 346; 29 × 18,5. *Ta'līq* sitniji, složen, lijep, pisan veoma vještom rukom. Po rubovima mnogih listova ima komentara. Papir žućkast; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Pri kraju (od l. 332) su kraći izvadci i razne fetve, među kojima ih ima priličan broj na turskom jeziku. Na l. 339—340 nalazi se napis, ili kraća rasprava, na turskom jeziku, o srodstvu u šerijatskom pravu, što je napisao, kao odgovor na postavljeno pitanje, »Ahmed, ovlašten na davanje fetvi u gradu Mostaru«.

Početak je:

مسئلة ونا محرم كيملردر على التفصيل بيان بيوروب .. الجواب سبب محرميت برى نسبدر

Na završetku je potpis:

كتبه الفقير احمد المامور بالافتاء بمدينة موستار

Na listu 344 su stihovi Ibn Kemal-paše.

Na listu 345 su recepti na turskom jeziku za neke lijekove (protiv oboljenja stomaka, pupka — struna; te za bolest koja prouzrokuje znojenje). Na jednom mjestu, pisac ovih bilježaka kaže da je dotični recept čuo iz »mubarek usta užičkog šejha Muslihuddina«. Tu su i tri bilješke iz godine 1050/1640, u kojima se govori o posuđivanju knjiga nekim osobama. U bilješkama su navedena imena osoba, kojima su knjige posuđene, kao i nazivi knjiga. Tako se navode knjige, posuđene nekom Ahmed-efendiji. (Možda je to Hadži Malkoč-zade Ahmed-efendija, iz Sarajeva, koji se spominje u bilješci pred ovima, a u kojoj se kaže, da je od njeg uzeto nešto novca u zajam, — 1050/1640). Među ovim knjigama su i knjige: مشاق العشاق — što je vlastoručni prepis merhum Nerkeszade - نركس زاده مرحومك خطى ايله در ; te: الاقوال المسلمة فى غزوات مسلمة , sa prevodom Nerkeszade — نركس زاده ترجمه سى ايله در . (To je naš književnik i pjesnik, Sarajlija, Muḥamed b. Aḥmed Nerkesi). Ispod toga je popis knjiga, koje su posuđene sarajevskom munli Kudsi hafiz Muhamed-efendiji —

U trećoj bilješci navodi se nekoliko osoba kojima je posuđena po jedna ili više knjiga. Tu posuđivač knjiga navodi i dvojicu svoje braće (Ismet-efendi i Sabri-efendi).

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1529. Zbirka (مجموع). 2 **2206.**

L. 77; 20 × 14,5. *Nasḫ* jednostavan, mjestimice vokalizovan. Papir bijel, potamnio, povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—35. (كتاب فى الصلاة)

ناقص فى اوله

Kraće djelo o namazu, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka.

Početak prve stranice ovdje je:

وذكر فى موضع آخر امرأة صلت وهى حاملة صبياً وثوب الصبى نجس جازت صلوتها

Završetak:

فصل فى حقوق المسجد اثنى عشر التسليم على قوم اذا كانو جلوسا واذا كانوا فى الصلاة او لم يكن فى المسجد احد يقول السلام علينا من ربنا وعلى عباد الله الصالحين .. والحادى عشر ان لا يمدّ رجليه والثانى عشر ان لا يمرّ بين يدى المصلّى تم الكتاب الشريف

Na l. 36—37 nalazi se kratka uputa na turskom jeziku o klanjanju dženaze-namaza (بوفصل جنازه نمازى بلدرر) .

2. L. 38—77. (كتاب فى الفقه) جواهر الفقه

Djelo o fikhu od nepoznatog pisca, v. br. 1525. Poslije prvog lista izgubljeno je, izgleda više lista. Na početku se govori o vjerovanju, a potom o pobožnosti i lijepom vladanju. U vrhu prve stranice pogrešno je (u pismu i nazivu) napisan naslov: بنا كتاب جواخر

Na kraju su dove iz hadisa.

U pisanju ima znatnih grešaka. Jedan list iz sredine stavljen je prilikom uvezivanja iza posljednjeg lista.

Rukopis oba djela potiče iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na kraju se nalazi *istihāre-dova*, bilješka o vjenčanju, te bilješka iz 1240/1824. godine o desetini na imanju dvojice kmetova (Anton sin Jovanov i Stanko Rajić) iz sela Lukavice i Bistrice u Butmirskom džematu. Tu je popis svih vrsta namirnica (prihoda) na kraju godine. Vlasnik imanja je neki Munla Pašo ... iz Žepča, nastanjen u Sarajevu. Poslije toga se nalazi tumačenje na turskom jeziku o značaju neke dove.

1530. Zbirka (مجموع). 3 **4245.**

L. 155; 20,5 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ*. Papir bijel, potamnio, deblji, listovi prosuti, povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

1. L. 1—67. كتاب فى العبادات

Djelo iz fikha o vjerskim dužnostima od nepoznatog pisca; nepotpuno s početka.

Početak ovdje:

.. الخلاء استنجوا بالاحجار ثم بالماء فاثنى الله تعالى عليهم وانزل فى شأنهم هذه الآية فجاء النبى عم ووقف بباب المسجد وقال لمن فيه ان الله تعالى قد احسن الثناء عليكم فى طهوركم فبم تتطهّرون وقرأ عليهم هذه الآية

Završetak je poglavljem:

فصل فى الصغائر اولها النظر بالعين الى ما لا يجوز النظر اليه واللمس باليد .. وقراءة القرآن جنبا او حائضا والله اعلم بالصواب

Na rubovima nekih listova ima nešto glosa.

2. L. 68—129. منية المصلّى وغنية المبتدى

Djelo o namazu. Napisao Sadīduddīn al-Kašgarī, umro 705/1305 (v. br. 1147).

Po rubovima, mjestimice, ima nešto glosa.

Na listovima 130—135 nalazi se izvadak iz nekog komentara navedenom djelu *Munyat al-muṣallī* — o mišljenju uleme u vezi sa nepravilnim izgovaranjem pojedinih glasova pri učenju Kur'ana —

(منية المصلى شرحندن استخراج اولنوب بواوراقده تذكر اولنور بركمسنه حضرة قرآنى نمازنده ياخود نمازدن دشراسنده تلاوت ايدركن تجويده رعايت ايتميوب ..)

Na listovima 136—141 nalaze se razne bilješke i izvaci na arapskom i turskom jeziku s područja fikha, hadisa i tedžvida.

3. L. 142—155. (قطعة من كتاب فى الفضائل)

Fragment nekog djela o vjerskim poukama i vrlinama. Po marginama ima nešto glosa.

Rukopisi potiču iz XVIII ili XIX stoljeća.

Uvakufio Stranjak H. Muhamed-efendija (v. bilješku u rukopisu pod t. 1).

Turski

1531. ترجمة الوقاية بالتركية 2120.

منظوم

لدولت اوغلى يوسف

Prevod na turskom jeziku, u stihovima, fikhskog djela al-Wiqāya (v. br. 1052). Preveo Yūsuf b. Devlet (Devlet Öglu) Balikesrī. Spjev je dosta velik (preko 6.000 stihova) i dovršen je 828/1424, kako je to kazano u oduljem uvodu. Prikazan je sultanu Murat-hanu (1421—1451) koga autor u uvodu spominje i slavi. U rukopisu je na donjem prerezu naslov: وقاية ترجمه سى موزون , a na naslovnoj stranici: هذا كتاب ترجمهٔ وقاية.

OM I, 304; ḪḪ II, 2024; Rieu, 9—10.

Početak:

اول اسم الله ايله بشلدق اوش
ايش بسم الله له قلدى (ق) زى خوش

اشكه بسم الله بشلنسه اكر
عاقبت خير ايله اولور معتبر

Završetak je:

بوحنيفة قولى بودر اكله سن
جونكه اصلين بلمياسن طكله سن

مجتهد لر مقتداسى اول امام
راى كامل اصل محكم والسلام

L. 235; 20,5 × 15. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima samo nekoliko listova u prvoj polovini ima komentara, uzetih, uglavnom, iz djela جواهر الفقه što ga je napisao 771/1369. Ṭāhir b. Qāsin al-Anṣārī al-Ḫwārezmī Saʿīd Namadpūš (v. br. 1247). Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. ʿAbdullaṭīf, u srijedu početkom rebiul-ahira 964/1556.

(تمت الكتاب .. فى اوائل ربيع الآخر من يوم الاربعاء فى وقت الضحى فى تاريخ

سنة اربع وستين وتسعمائة عن يد العبد الضعيف مصطفى بن عبد اللطيف)

Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na naslovnoj stranici je naslov djela, bilješka o broju poglavlja (49) i broju lista (240), bilješka prepisivača u kojoj kaže da je prepis sravnjen sa ispravnim primjerkom, ime ranijeg vlasnika (el-Hadž Muhamed b. Derviš el-Fočevi — iz Foče), bilješka s područja tesavvufa, te ime drugog vlasnika (Osman b. el-Hadž Mahmud el-Fočevi, 1134/1721).

Na kraju je izvadak iz djela *Ǧevāhir al-fiqh* — (فوائد متفرقة شتّى نقلت عن جواهر الفقه).

1532. ISTO **2741.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: ترجمة وقاية

L. 212; 17 × 13. *Nasḫ* sitniji, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Pismo je vokalizovano, kako se pisalo u starijem turskom pravopisu. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel (ili žućkast), tanji, glat; povez polukožni.

Prepisao neki Yūsuf, u kasabi Kordos (Turska, ajdinski vilajet), u četvrtak početkom mjeseca džumadel-ula 974/1566, kako se to vidi iz bilježaka, pisanih slabim arapskim stilom, na rubu posljednjeg lista.

(قد وقع الفراغ من تحرير المنظومة فى تاريخ سنة تسعمائة واربعة وسبعين فى اوائل جمادى

الاولى يوم پنج شنبه فى وقت الضحى فى قصبة كوردوس .. كتبه العبد الضعيف يوسف)

Na početku su bilješke, broj lista (212), broj stihova (6281), te sadržaj. Na kraju su bilješke s područja fikha, recepti na turskom jeziku za neke lijekove, što je pisano rukom prepisivača — i popis nekoliko djela, sačinjen kasnije slabim rukopisom.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, 23. ševala 1289/1872 (v. bilješku na početku).

1533. ISTO **510.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ترجمة وقاية منظوم . Na kraju ima jedno kraće poglavlje (مسئلة غريب) koje se ne nalazi kod prethodnih primjeraka. Početak mu je:

برکنی به برکون ایجنده مکر الت کربعورت اکا ای پسر

L. 244; 27,5 × 19. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima samo nekih listova ima nešto komentara. Papir žućkast, glat, deblji, listovi s početka dohvaćeni vlagom; povez poluplatneni, nov.

Rukopis potječe iz X/XVI stoljeća.

Nekoliko lista na početku sadrže razne bilješke i izvatke iz drugih djela: oporuka Ebu Hanife svojim učenicima (وصية ابى حنيفة لأصحابه), jedna hutba, poučne priče o bogatom i griješnom Karunu i Musau; o šejtanu i Faraonu, početak djela *Mi'yār al-'ulūm*, recepti za neke lijekove, pitanja s područja fikha, izvadak iz nekog djela o akaidu, stihovi imama Šāfi'ije, fetve koje je potpisao neki Ahmed, te sadržaj. Na kraju su također bilješke s područja fikha, kratak izvadak o vjeri roditelja Božijeg poslanika Muhameda, kraći spjev u pohvalu nekom halifi, te nekolike priče.

1534. ISTO **1819.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ترجمة وقايه بالنظم التركى .

Prema verziji u ovom rukopisu, tekst je na nekim mjestima različit od teksta prethodnih primjeraka. Jedan list na kraju je izgubljen, ali je djelo potpuno; nedostaju samo završni stihovi o djelu.

Početak je ovdje:

اول اسم اللهيله بشلايلوم اشى بسم الله ايله اشلايلوم

اش که انوکله بشلانه تمام ختم هم خيرله اولور والسلام

Poslije završetka samog djela kao gore, nalaze se stihovi o ovom djelu koje je neko (vjerovatno sam autor) na kraju sročio. Početak tih stihova je:

هرکنی بوکتاب کم اوقیه حاشاکم اول انى الندن قويه

بلکه مقصود ادینه ازبرقله علم احکام شرايعدر نوله

L. 131; 19,5 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, krupniji, pisani u razmaknutim redovima. Naslovi su pisani crnim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XI/XVII stoljeća.

Uvakufio Hadži Omer-efendija Hajrizade (Hajrić) Iskopjevi Akhisārī (iz Prusca), 1284/1867 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1535. ISTO 3131.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ترجمه وقايه . Primjerak je nepotpun s početka i na kraju za veći broj lista.

Početak je ovdje:

منزلنده قلدوغى انك بوكز فارغ اولدى چون امام اولدى ككز

Prvo poglavlje koje se ovdje nalazi je: باب الوتر .

L. 176; 15 × 11. *Nasḫ* sitniji, lijep, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene zelenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

1536. حلويّات شاهى السلطانى فى الفروع 431.

مخروم فى اوله

لابى الحسن اسماعيل بن ابراهيم

Na prerezu listova naslov je: هذا كتاب حلويات

Djelo o *ibadatu*, hanefijskog pravca, opsežnije. Napisao Abu'l-Ḥasan Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Isfendiyār b. Bayazīd b. Emīr Ya'qūb b. Šamsuddīn b. Yemen b. Ğendār(?) ar-Rūmī, umro oko 862/1457. Rad je raspoređen na 78 poglavlja (*bab*), a u nekim primjercima ih je manje.

ḤḪ I, 688; Flügel III, 122; Rieu, 11.

Ovaj primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno 15 lista).

Pisac je bio emir u vilajetu Kastamuniji — kao i njegov otac i djed — a koristio se pri radu sa više djela, naročito djelima: ترغيب الصلاة na perzijskom jeziku od Muḥammad b. Aḥmad az-Zāhidī (v. ḤḪ I, 399) — i صلوة مسعودى (v. Rieu, 12) koje najviše citira.

Početak je na l. 16 riječima:

...اولسه مادام كه صو يقرو اكسكده در آندن ابدست الق

Završetak je: وهربرندن برنصيب بولغا باشلركه عبادتك حيات آنكلدر وعباداتك صور تلرنده قلميوب اسرارنه ترق اتمكه باشلر بعون الملك المعين تم تمام

L. 277; 31 × 21. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima, vokalizovan. Na početku, mjesto izgubljenih, stavljeni su neispisani

---

listovi. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Papir bijel, deblji, listovi su s početka i pri kraju dohvaćeni vlagom; povez kožni, polijepljen posebno išaranim papirom; na nutarnjoj strani korica nalaze se lijepo izrađeni ornamenti koji su oštećeni.

Prepis je dovršen 954/1547 (تاريخ سنة ٩٥٤).

Na početku se nalazi bilješka iz godine 1157/1744. na turskom jeziku u kojoj se kaže da je ovaj rukopis »prije nekoliko godina nestao iz Husrev-begove biblioteke i potom se našao u rukama knjižara-putnika zvanog Baba Jusuf, od koga ga je otkupio nazir Husrev-begova vakufa Mehmed-aga, davši dotičnom istu količinu akči koliko je on za njeg dao«. Tako je ovaj primjerak spašen i vraćen biblioteci »sa željom dobročinitelja (Mehmed-age) da mu korisnici čine dovu i čuvaju uspomenu«. Na istom listu je dio sadržaja. Na posljednjem listu nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je rukopis bio pohranjen u Husrev-begovu turbetu (mauzoleju).

(وقف فى تربت خسرويك درسراى بوسنه) .

Rukopis je, čini se, iz najstarijeg fonda knjiga Husrev-begova vakufa.

1537. ISTO 185.

U rukopisu, na prvoj stranici, je naslov, pisan rukom prepisivača: هذا كتاب حلويّات . Primjerak je nepotpun na kraju (izgubljen je posljednji list).

Početak je:

الحمد لله رب العالمين جاعل الانبياء سادة للعالمين والعلماء قادة للمؤمنين والفقهاء حافظة للخاطئين ... بلكل بوبندۀ ضعيف ... ابوالحسن اسماعيل بن ابراهيم بن اسفند يار بن بايزيد بن امير يعقوب بن شمس الدين بن يمن خندار (وفى نسخة : جندار لعله : خندان ، اوجندر) غفر الله لهم ... بيور مشدركه : فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة ... فقهدن علم عبادتده برمختصر كتاب شروع اندكدن صكره ...

L. 304; 31 × 22. *Nasḫ*, krupniji, pisan vještom rukom, u proredu, vokaliziran. Tekst navedenih kur'anskih ajeta i hadisa pisan je crvenim mastilom. Stranice samo prvih nekoliko lista obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; listovi prosuti i s početka oštećeni. Povez kožni, znatno oštećen i rastavljen od listova, sa lijepim utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se poučni stih na turskom jeziku, zatim bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hafiz Hasan-efendija, poslije čijeg imena je neko kasnije zabilježio, da je to »poznati Sari-Hafiz« (وقف حافظ حسن افندی – مشهور صری حافظ). Ispod toga je njegov lični pečat, u kome je upisano: رب اغفر لی ولی سماتی حسنا , i datum: 1189/1775. Tu je i naslov djela, napisan kasnije, te bilješke s područja fikha. Poslije toga nalazi se nepotpun popis većeg broja knjiga, vjerovatno onih, kojima se autor služio, — te sadržaj. Poslije sadržaja je odulja bilješka o *zikru* i *dovi*, što je, navodno, predanje od halife Alije.

1538. علم حال – مختصر حلويات 780.

Priručnik osnovnog vjerskog znanja koji je skraćena prerada, odnosno skraćeno izdanje, prethodnog djela, — od nepoznatog prepisivača. U uvodu se kaže da je ovo *Ḥulviyyāt* vjerovatno zato, što je rad, očito, skraćeno izdanje navedenog djela. U vrhu prve stranice prepisivač je napisao naslov: هذا كتاب حلويات .

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين . علم حال ارككه ودشيه وجميع عبد مكلفلر اوزرينه اوكرنمك وموجبيله عمل ايلمك اهمّ والزم وفرض عين اولان علم حال اوچ بلوك علمدر . يعنى مغرب ايله مشرق اراسنده نه قدر مسلمانم دين كمسه باوارلرولرسه ... شروع ايدوب بوكتاب يازمغه لكن عربى اتمكله دخى قادر دكلدى پس ناچار تركجه دلنجه برنجه مسائل جمع ايدوب آدين حلويات (؟ !) قيوب تاكه عربى وفارسى بلمينلر مطالعه ايدجك ... اول باب پيغمبره متابعت اتمك ونمازك فضيلتنده در .

Završetak:

اكر والسماء ذات الصدع والارض ذات الرجع اوقسه شمس الائمه حلوانى نماز فاسد اولور دمش قاضى امام حسن فساد ايله فتوا ويردى عامة مشائخ فاسد اولمز ديديلر اكر قصديله اتسه فاسد اولمق لايقدر خلقك مبتلا اولد قلرنده مشهور اولنلرى بيان اولندى تمت تمام .

L. 118; 20,5 × 14,5. *Nasẖ*. Prva dva lista dopisana su kasnije, drugim rukopisom. Papir bijel, potamnio, deblji; mnogi listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Nekoliko dodatih lista na kraju sadrže vježbe iz kaligrafije, ispod kojih se potpisao Ahmed Seid, 1149/1736 (v. na nutarnjoj strani druge korice).

1539. Zbirka (مجموع) , 2 1456.

L. 67; 20 × 14,5. *Ta'līq* i *nasẖ* od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—32. مناسك الحج

او

فضائل مكة والمدينة وبيت المقدس

Djelo o obredima hadža, što ga je napisao Muḥammed Jemeni, čija nam je biografija nepoznata. Gornji, prvi naslov (مناسك الحج), koji ne nalazimo u izvorima od ovog pisca, zabilježio je prepisivač crvenim mastilom u vrhu prve stranice. Ime pisca navedeno je u uvodu rukopisa. Rad je poznatiji pod gornjim, drugim naslovom, kako se to može razumjeti iz samog uvoda. To se vidi i po tome, što poslije ovog prvog dijela slijedi drugi dio pod naslovom: هذه فضائل مدينة المنورة بلدة النبى عليه السلام od istog pisca. Djelo nema neke naučne vrijednosti, a predaja, kojom se pisac služi, često je slabe vjerodostojnosti. Svaki dio ovog djela raspoređen je na deset poglavlja (*bāb*). Djelo je nastalo nešto prije 920/1514 (v. Blochet). Međutim, iz uvoda se može razumiti da je djelo nastalo 1101/1689.

Aya Sofya, 200; Flugel II, 125—6; Blochet I, 55.

Početak:

الحمد لله الذى انعم علينا بالاسلام وجعلنا من ذرية خير الانام ودعانا على لسان خليله الى بيت الحرام فيالها من نعمة لاتحصى ... لا تشدوا الرحال الا الى ثلثة مساجد المسجد الحرام ومسجد المدينة والمسجد الاقصى .

وبعد يمنى الله تعالى يه حسابسز شكرلردن صكره ... بوضعيف قليل العمل طويل الامل قريب الاجل محمد يمنى عفا الله عنه قدس مباركه ده .

Početak drugog dijela (o Medini) glasi:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيدنا وآله وصحبه اجمعين وبعد قچانكه مكه دن فارغ اولدغمه شمدى شروع ايندك فضائل مدينه يه

Na listovima 33—39 nalazi se poglavlje o ihramu i drugim obredima hadža pod naslovom: باب الاحرام , što je, držimo, izvadak iz nekog opširnijeg djela.

Početak je: بوباب احرام احوالن بيان ايدر احرام ديونيت ايله

Na listovima 41—54 nalazi se poglavlje ili samostalan rad o Jerusalemu (فى فضائل القدس), bez naslova, a za koji držimo da je od gornjeg pisca Muhameda Jemenije.

Početak mu je:

اى عزيزلر بوكتاب بيت المقدسك مناسكن بلدرر نيجه زيارت ايدوپ ونيجه نماز قيلوب ونه دعا اوقيوپ ... قچن بركشى بلمدين كيرسه زيارت ايلسه كنه كتاب حكميله كرسه زيارت ايلسه .

Na listovima 55—58 su dvije dove (jedna, koja se moli protiv kuge, i druga, koja se napisana stavlja sa umrlim u grob), te poglavlja (izvaci iz nekog djela) o pobožnosti i postupku koji se vrše prilikom posjete Medini i Mekki.

(مدينهٔ منوره كورندكده صلوة ايله سلام زياده او قيوب بودعادخى اوقيه .. — كعبهٔ شريفه حاجيلر داخل اولدوقده محلده نه اوقنمق كرك اى بيان ايدر) .

2 L. 59—66. رسالة فى مناسك الحج بالفارسية

Traktat o obredima hadža, na perzijskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak je poslije Besmele:

چون كسى خواهدكه احرام بندد اول بار بايدكه غسل كندواكر ميسر نشود طهارت كامل بسازد وبعد ازان بوى خوش بكار برد واحرام بندد ودوركعت نمازاحرام .

Risala je prepisana, ili možda napisana, u Šamu, u bašči nekog Kerīmuddīnzāde, u subotu sredinom ševvala 1045/1635.

(تمت هذه الرسالة مناسك الحج فى شام شريف فى بقچهٔ مقام كريم الدين زاده عن ساكن شام جنت مشام الواقع فى اواسط شوال المبارك سنة خمس واربعين والف فى وقت الظهر فى يوم جمعه ايرتسى) .

Cijela zbirka prepisana je početkom XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se bilješka s područja fikha, i kratka bilješka na našem jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis kupljen u Travniku. Na str. 33^a—33^b nalaze se zapisi za astmu i glavobolju, ime jednog vodonoše u Mekki iz godine 1161/1748 (Ihlas Ogli šejh Ibrahim) i stihovi na turskom jeziku, u kojima se slavi

---

i bilježi datum popravljanja harema u Mekki, u doba sultana Murata. Na kraju je jedna dova, slova i brojevi *ebdžeda*, jedno pismo bratu na turskom jeziku i bajramski tekbir.

1540. Zbirka (مجموع), 3 **1578.**

L. 114; 20 × 15. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—96. مناسك الشيخ سنان (المناسك — مناسك الحج)

Djelo o obredima hadža. Napisao aš-Šayḫ Sinānuddīn Yūsuf b. Ya'qūb ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro oko 991/1583. Pisac je bio nadzornik mekanskog Harema, a djelo je dovršio navedene godine. O istoj temi napisao je još dva djela na arapskom jeziku pod naslovima: قرة العيون i احياء الحج . Početak i ovog djela je na arapskom jeziku.

ḤḪ II, 1832; AM II, 564.

Početak:

الحمد لله الذى جعل البيت الحرام قياما للناس وهدى للعالمين ... اما بعد وقتاكه الله تعالى بوضعيف مقصر قوله محضا فضل و احساندن بيت شريفنك زيارت اتمسين روزى قيلوب .

Sudeći po načinu izražavanja (po stilu), pisac je naš čovjek (Bošnjak).

Nasḫ krupniji, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. S početka i na kraju izgubljeno je više lista i dopisano kasnije drugim rukopisom, *ta'līqom*. Pri kraju je pogrešno ovdje stavljen i uvezan jedan list ispunjen bilješkama s područja fikha koje je zapisao es-Sejjid Omer b. Hadži Abdullah b. Omer es-Saraji (Sarajlija), čiji se potpis i lični pečat nalaze u dnu lista.

2. L. 97—105. رسالة فى العمل بالربع المجيب

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi *rub'tahte* (kvadranta) za izračunavanje namaskog vremena, od nama nepoznatog pisca. Raspoređena je na uvod i dvadeset poglavlja. Ovakvih rasprava ima u literaturi više, od raznih pisaca, i skoro sve su sličnog rasporeda i sličnog početka, što ukazuje da su se služili istim izvorima, kao i radovima jedni drugih. Poznato je da su o tom predmetu pisali: Ǧamāluddīn Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Ḫalīl b. Yūsuf al-Māridīnī, umro 769/1367, ili 809/1406; Garsuddīn Ibrāhīm b. Aḥmad al-Ḥalabī, umro 971/1563 — i mnogi drugi (v. ḤḪ I, 867, II, 2006; Ahlwardt V, 244—256; GAL II, 169, S. II, 218, 665; AM I, 467, II, 218). U mnoštvu pisaca i njihovih veoma sličnih radova nastala je prava zabuna, kome šta od ovih radova pripada. Do tog je, držimo, došlo krivicom neukih prepisivača, — što kasnije nisu bili u mogućnosti ispraviti ni pisci bibliografskih izvora, nego su prenosili u svoja djela, kako su što i gdje našli. Zato bi valjalo kod svakog ovakvog rada posebno istraživati, ko mu je autor.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله اجمعين وبعد فهذه رسالة في العمل بالربع المجيب مشتملة على مقدمة وعشرين بابا فالمقدمة في تسمية رسومه فاولها المركز .

Nasḫ. Na rubu drugog lista nalazi se odulja bilješka s područja fikha.

3. L. 106—114. رسالة فى العمل بربع المقنطرات

Rasprava o upotrebi kvadranta sa paralelnim krugovima za određivanje namaskog vremena, na arapskom jeziku, od nepoznatog pisca. U uvodu se kaže da je to skraćena prerada djela sa tog područja: الورقات فى العمل بربع المقنطرات, što ga je napisao Ǧamaluddīn Abū Muḥammad ʻAbdullāh b. Ḫalīl b. Yūsuf al-Māridīnī (umro 769/1367) — uz dodatak nekih neophodnih pravila. Ḥ. Ḫalīfa (II, 2006) navodi da je Džemaluddinov unuk Muḥammad b. Muḥammad al-Māridīnī skratio navedeno djelo svoga djeda, pa je, vjerovatno, ovo ta prerada.

Ahlwardt V, 256.

Početak:

الحمد لله على كل حال والصلاة والسلام على نبيه المبعوث باشرف الخصال ... وبعده فهذه رسالة فى العمل بربع المقنطرات سهلة لمن اراد ان يبتدئ فى علم الميقات اختصرتها من الرسالة المسماة بالورقات تأليف العلامة جمال الدين الماردينى رحمه الله تعالى مع زيادات لا بد منها فاول ما يبتدأ بالرسوم .

Nasḫ.

Rukopis cijele zbirke potječe iz XVIII stoljeća.

Rukopis na dopisanim listovima pod t. 1 dovršen je 1195/1780.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se odulja bilješka na turskom jeziku koja sadrži magično uputstvo, pomoću koga se postiže neka želja. U rukopisu se na više mjesta nalazi stariji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

1541. ISTO **3615.**

U rukopisu je naslov:

مناسك الحج للشيخ سنان الرومى الواعظ فى مكة الشريفة

L. 61; 18,5 × 12,5. *Nasḫ* vokalizovan. Prvi list oštećen pri dnu. Papir tamnobijel, listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez otkinut i izgubljen.

Prepis dovršen 1195/1780 — (سنة ١١٩٥ م).

Nekoliko lista na kraju sadrže bilješke o posjećivanju vjerskih spomenika (džamija, turbeta i dr.) na putu od Istanbula preko Sirije u Meku

(فى بيان الزيارات من القسطنطينية إلى الشام – فى بيان زيارات الشام – مكة زيارت بيان)

Tu je i nekoliko hadisa o pobožnosti.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1542. ISTO **2687.**

U rukopisu je naslov: هذا مناسك سنان افندى

L. 41; 17,5 × 10. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. 13 lista u sredini dopisano je kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez kožni, oštećen.

Prepis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani nalaze se imena ranijih vlasnika (Hadži Ahmed Dupničevi — ? —, muderis u medresi Husreviji u Sarajevu, koji je rukopis kupio iz ostavine nekog Hadži Ahmeda ..., Šejh Muhamed Salih Talakizade —, —, Šejh Abdulhafiz, njegov sin), čarobna formula za postizanje neke želje, te zapis za spas od zla i zlobe kakvog nasilnika (zulumćara — باب بر ظالم شرندن خلاص اولق ايچون).

Poklonio Munir Šahinović, što je zabilježeno na nutarnjoj strani prve korice.

1543. ISTO **4445.**

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب مناسك حج

L. 72; 18 × 12,5. *Nasḫ*. Tekst navedenih dova je vokalizovan. Papir bijel, tanak; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1267/1850 — (سنة ١٢٦٧).

Na naslovnoj strani i na kraju nalaze se manje važne bilješke, pisane olovkom, u kojima su zabilježena imena i datumi rođenja članova neke porodice. Tu je zabilježeno i ime jednog ranijeg vlasnika (Ibrišim b. Muhamed, 1282/1865), te neki računi (dugovi) i jedan recept.

1544. ترجمة الوقاية بالتركية 3421.

لقورد افندى

Turski prevod djela *al-Wiqāya*. Preveo Šayḫ Muḥammad b. 'Omar Kurt-efendī, umro 996/1588.
OM I, 145—6; ḤḪ II, 2024; Kairo, t, 64.

Početak poslije Besmele:

حمد من جعل العلم اجل المواهب الهنيه واسناها – شوكه حمد اتمك (كرك) كه اول علمى بخششلرينك غايت اولوسن قلدى آنجلين (آنجيلين) بخششلر

L. 316; 20,5 × 13. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Hiḍr b. Sa'īd b. Maḥmūd b. 'Alī, u doba sultana Ahmed-hana, 4. muharema 1021/1612.

(تمت ... عن يد الفقير محمد بن خضر بن سعيد بن محمود بن على فى زمن سلطان احمد خان بن محمد خان ... فى اليوم الرابع من شهر محرم الحرام لسنة احدى وعشرين والف ..)

Tu je na rubu i lični pečat prepisivača.

Na početku su bilješke s područja fikha, stihovi na turskom jeziku pobožnog sadržaja, kratka dova, te sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka s područja fikha, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Muhamed b. Hidr, Ibrahim b. Ismail, muderis, Abduhu Mahmud, es-Sejjid Velijjuddin 1161/1748, Hadži Mustafa, kadija). Na završetku su prigodni stihovi na turskom jeziku. Na kraju je molitva u stihovima na turskom jeziku od nama nepoznatog sastavljača. Početak je:

يارب جناب حضرتكه التجا حق
ايوان عزّ وكنكرهٔ كبريا حق

Potpis prepisivača ovog spjeva je nečitak, a datum prepisa mu je 1102/1690.

1545. Zbirka (مجموع), 2 4334.

L. 39; 17 × 13. *Nasḫ* i *ta'līq* krupniji, pisani jednostavnim rukopisom u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, debliji; povez polukožni.

1. L. 1—19. (نماز حقنده رساله)

Rasprava o namazu i njegovim vrijednostima. Napisao neki Munla Sa'īd koji je živio i radio krajem X/XVI stoljeća. U uvodu ove rasprave on kaže, da ga je, u vrijeme sultana Murata (III), godine 994/1585, u »budimskom vilajetu«, u jednoj medresi, posjetio neki pobožni sufija i postavio mu nekoliko pitanja o namazu. Odgovor na ta pitanja dao je u ovoj risali — kojoj ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Gornji naslov je dat prema sadržaju i napisan u rukopisu kasnije.

Početak:

حمد وثنا اول عالم بنا (م ؟) ودانا حضرتلرينه اولسونكه عرش كرسى لوح قلمى اون سكز بيك عالى يوقدن وارايدوپ وجوده كتوردى .. وبعده معلوم اولسونكه بوقصيده منظومتك ؟ ترجمه اولنمسه ؟؟ باعث هجرت فخر عالم ﷺ طقوزيوز طوقسان دورت تاريخنده سلطان مراد عصرنك بودم ولا يتنده مدرسه كوشه سنده ملا سعيد نامنده بركامل وجود وسيله مقيد ايكن ناكاه برصوفى چقه كلوب

Tekst rasprave je vokalizovana proza.

Ista tema, kao u navedenoj risali, obrađena je u stihovima (kasida, — v. slijedeći broj), ili je neko dotičnu kasidu preradio u prozi. Poteškoću čini, što je ime autora navedeno različito ovdje (Munla Se'īd) i u slijedećoj kasidi (Sa'dī). Isto tako naziv mjesta pisanja različito je označen.

Na završetku ove rasprave je jedna dova (دعاء جبرائل).
Na listovima 19—21 su brojevi.

Na listovima 22—24 je hatma-dova.

2. L. 25—39. (علم حال بالتركية
أو
عقائد حقنده رسالة)

Mali katihizis islamske vjeronauke, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Naslov je dat kasnije, prema sadržaju rukopisa. Ni ovu risalu ne nalazimo u izvorima koji su nam pristupačni.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام .. اما بعد ايمان واسلام ايكسى بردر قلبيله اينانوب ودل ايله اقرار اتمكدر يعنى پيغمبرمزم حق تعاليدن هرنه كتورردیسه جمله سى حقدر

Ta'līq sa nešto *nasḫa*.

Prepisao cijelu zbirku munla Ḥusayn b. Muḥammad, iz sela Seonice (Konjic), u medresi na Bendbaši u Sarajevu, mjeseca muharema 1263/1846.

Na naslovnoj strani pod t. 1 ima bilješka, napisana na našem jeziku arapskim pismom, ali je nečitka. Na l. 24ᵇ zabilježena su imena dana u sedmici na turskom i našem jeziku. Na l. 25ᵃ je jedan apokrifni hadis. Na kraju su razne dove koje se uče u razne svrhe i posebno radi postizanja raznih želja.

Poklonio Dervo Sultić iz Seonice, preko kadije Derviš-efendije Buturovića.

1546. (قصيدة فى اسرار الصلاة) 3149.

بالتركية

Spjev o namazu, što ga je sastavio Sa'dī, umro poslije 1000/1591. Rad je dovršen u doba sultana Murad-hana III, 994/1585, kako je to rečeno u uvodu, gdje pisac hvali navedenog sultana kao zaštitnika pravde, slobode i nauke. On dalje u uvodu kaže da se nalazio u Vidinu (Bugarska), sav predan nauci, kad mu je došao jedan pobožni sufija (mistik) i postavio mu određeni broj pitanja o namazu. Odgovore na ta pitanja dao je u ovoj kasidi, koja je bez naslova. Gornji naslov dali smo po sadržaju rukopisa.

L. 31; 16 × 11. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepis je dovršen 1188/1774 (١١٨٨ م).

1547. (كتاب) عبادات بدنية 3635.

Priručnik o islamskom vjerovanju i pobožnosti, što ga je, vjerovatno, napisao neki Isḥāq b. 'Abdullāh, čija nam je biografija potpuno nepoznata. To je, zapravo, veliki *ilmihal*, u kome se s početka govori ukratko o vjerovanju, a zatim opširnije o vjerskom čišćenju i namazu, te nešto o postu, pokajanju (tevbe) i o čuvanju od grješnih riječi (elfazi-kufr). Gornji naslov je od samog autora i naveden je u uvodu djela, a ime pisca je prema jednom drugom primjerku, koji se nalazi u ovoj biblioteci (v. pod br. 1551—3045). Inače, o ovom djelu i navedenom piscu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. U Gazi Husrev-begovoj biblioteci ima više rukopisnih primjeraka ovog djela (8 komada). Jedino iz tih primjeraka dobivamo o djelu neke podatke koji su nesigurni, jer su međusobno protivurječni. U nekoliko rukopisa, naime, navode se na kraju različiti datumi nastanka (pisanja) djela, a u jednom od njih navodi se i ime pisca. Tako, prema bilješci na završetku ovog rukopisa, djelo je dovršeno 1015/1606. Nije potpuno izvjesno da li je to datum prepisa ili datum pisanja djela, ali se ipak sa sigurnošću može uzeti da je ono tada već postojalo napisano. To je najstariji datum koji se spominje u vezi sa nastankom ovog djela. Mi držimo, da je ovo ili datum prepisa (pa je, dakle, djelo nastalo još ranije), ili je rukopis autograf, pa je datum napisao sam autor, što je vrlo vjerovatno. (U daljnim rukopisima ovdje navode se slijedeći datumi *pisanja* ovog djela: 1028/1618, v. na kraju rukopisa br. 2371, 1059/1649, v. na kraju rukopisa br. 3045. Uz to sve, datum jednog prepisa je 1031/1621, v. br. rukopisa 1845, a datum drugog prepisa 1056/1646, v. br. 1416). Poslije gore navedenog najstarijeg datuma slijedeći datumi pisanja nastali su greškom raznih neukih prepisivača. — Ime pisca navedeno je na kraju samo jednog rukopisa i nismo nimalo sigurni da je taj navod tačan. Možda se tu radi o nekom ranijem prepisivaču koji je greškom kasnijih prepisivača označen kao pisac. Inače, o piscu pod dotičnim imenom iz tog vremena ne znamo ništa.

Djelo je raspoređeno na 63 poglavlja *(bāb)* i podnaslove *(mes'ele)*. Prva dva poglavlja govore o vjerovanju *(tevhid, akaid)*, treće poglavlje je o važnosti učenja, a četvrto i dalje (do 63) o propisima u vezi sa namazom. Držimo da je autor ovog djela neki Bošnjak i da je djelo ostalo u našim krajevima ne dospjevši u svjetske biblioteke, pa ga zato ne bilježe svjetski bibliografski izvori.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب العبادات البدنية. U vrhu prve stranice nalazi se crvenim mastilom napisan drugi naslov: هذا كتاب جواهر الفقه المسمى بالعبادات البدنية, što nije ispravno, jer je neko pogrešno dodao prvi dio naslova (جواهر الفقه).

Početak i dio uvoda glase:

الحمد لله رب العالمين بكل نعمائه وآلائه على الدوام والصلاة والسلام على خير خلقه محمد سيد الانام .. اما بعد اى مؤمن قرنداش معلوم اوله كه الله تعالى حضرتلرينك نعمتلرندن ايماندن وعبادتدن اولو نعمتى يوقدر ... مخلص قرنداشلرم ايچون بر مقدمه دوزمكه مستجمع

مسائل اولوب عباداتده نفعی چوق اوله ... وبوکتابه عبادات بدنیة دیو آدویردك

U uvodu se dalje navode djela kojima se pisac služio pri izradi ovog priručnika.

L. 139; 20 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasha*, sitniji, vokalizovan, pisan rukom vještog kaligrafa. Arapski tekst pisan je crvenim mastilom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama svih listova ispisani su dijelovi komentara na perzijskom jeziku djelu *Masneviji* (شرح مثنوی) . Papir tamnobijel, žućkast, glat, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

»Napisano i dovršeno« godine 1015/1606, kako je to zabilježeno rukom prepisivača na završetku. (كتب وتم فى سنة الف وخمس عشر) Nije samo potpuno izvjesno da li je to bilješka pisca ili prepisivača, ali držimo da je bilješka pisca. To je najstariji od više rukopisa ovog djela, što ih ima Gazi Husrev-begova biblioteka. Na početku, na jednom neispisanom listu, nalazi se krupno i lijepo pisana bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Mustafa b. Salih-efendi Nā'imī el-Mostari — Mostarac, koji kaže da je rukopis kupio). Ispod bilješke je njegov mali lični pečat. Na slijedećim dodatnim listovima nalaze se bilješke s područja fikha. Tu je i nekoliko otisaka nečijeg ličnog pečata, u kome se teško može pročitati ime Džafer Iskender. Na naslovnoj strani pored naslova nalaze se poučne izreke i stihovi na perzijskom, turskom i arapskom jeziku, od kojih su neki nečitljivi. Na vrhu prve stranice nalazi se kratka bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio navedeni vlasnik Mustafa-efendi Nā'imī. Na kraju se nalaze bilješke s područja fikha i fetve, što je sve pisano lijepim rukopisom istog prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1548. ISTO **1845.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب عبادات بدنية

L. 106; 20 × 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice su obrubljene i tekst navedenih ajeta i hadisa podvučen crvenom linijom. Na rubovima nekoliko listova u sredini rukopisa ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi pri vrhu dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Abdulqadīr Muṣṭafa, u nedjelju početkom ramazana 1031/1621.

(كتبه عبد القدير مصطفى .. تحريرا فى وقت العصر فى يوم يكشنبه فى اوائل شهر رمضان المبارك لسنة احدى وثلثين والف)

Na prvom zaštitnom listu je krupno pisana bilješka, iz koje se razumije da je rukopis vlasništvo Džine Hafiz Bakije. Na rubu prve stranice su dva lična pečata, od kojih se u jednom može pročitati ime Abdullah, a ime u drugom je nečitko. Na kraju je jedna fetva na turskom jeziku i jedna kratka dova, zabilježena kasnije koja se moli kao hamajlija.

Uvakufio Džino-zade Abdulbāqī (v. bilješku na naslovnoj str.).

1549. Zbirka (مجموع) , 2 **1416.**

L. 200; 20,5 × 14. Pismo različito. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni.

ISTO

1. L. 1—109.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب عبادات بدنية

Ta'līq sa nešto *nasha*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Arapski tekst (hadisa i dova) pisan je crvenim mastilom. U vrhu prve stranice napisana je neka riječ koja je nečitka.

Prepis je dovršen u tvrđavi Novi, 17. džumadel-ahira 1056/1646.

(تم بعون الله تعالى .. فى ١٧ جمادى الآخر فى قلعة نوى سنة ١٠٥٦)

(To je Bosanski Novi, grad na rijeci Uni, kraj ušća Sane).

2. L. 110—200. كتاب شروط الصلاة

بالتركية لمجهول

Djelo o namazu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. To je također zapravo priručnik (*ilmi-hāl*), u kom se s početka govori ukratko o osnovnim islamskim načelima i dužnostima (imanski i islamski šartovi), a onda opširnije o namazu. Sastavljen je po raznim fikhskim djelima, čiji su nazivi navedeni u tekstu. Sudeći po jeziku, sastav je dosta starog datuma. Izvori, koji su nam pri ruci, ne navode ovo djelo.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبيه محمد سيد المرسلين وعلى آله وأصحابه الفائزون! اولادنه واهلنه كركدركه ايمان واسلام نيدوكين —؟! — بله لر اوكرنلر صوردقلری وقتن جواب ويره لركم زيرا دينوك اصلى يعنى كوكى ايماندر وفرعى اسلامدر .. بلكل كه ايمان آلت نسنه اعتقاد ايله ايناتمقدر اول الت نسننك اولكسى

Nasḫ krupniji, vokalizovan, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Moglo bi biti da je pisac ovog *ilmi-hala* neki naš čovjek i da se djelo nalazi samo kod nas.

Na početku, pod t. 1, su imena nekih dužnika, datum rođenja jedne osobe i na naslovnoj strani kraća dova. Na rubu lista 197 (88 pod t. 2) nalazi se kraća bilješka, u kojoj se tumači arapska riječ ليلة السبت na turskom i našem jeziku. Na kraju su dvije kraće dove, pisane rukom prepisivača, i nejasna bilješka o datumu rođenja neke osobe.

1550. ISTO **3103.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: بوكتاب عبادات بدنية در

L. 178; 19 × 13. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan uvježbanom rukom. Na nekim mjestima listovi su izgubljeni ili pokidani, pa su dopisani kasnije drugim slabijim rukopisom. Arapski tekst podvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani je kratka dova iz Kur'ana.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1551. ISTO **3045.**

U rukopisu je zabilježen kasnije naslov: عبادات بدنية

L. 141; 20 × 15. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji, pisan vještom rukom. Nekoliko lista s početka znatno je oštećeno. Istaknute riječi i arapski tekstovi podvučeni su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, listovi s početka su prosuti; povez kožni, znatno oštećen.

Prepis je dovršen sredinom mjeseca zulkade 1118/1706.

(كتب هذا الكتاب وتم فى اواسط شهر ذى القعدة سنة ثمان وعشر ومائة والف)

Na završetku djela, pred gornjom bilješkom, nalazi se bilješka, pisana također rukom prepisivača, u kojoj se kaže da je sastav djela dovršen 1059/1649, i da je pisac neki Isḥāq b. 'Abdullāh.

(اما بعد قد وقع الفراغ من تأليف هذا الكتاب وتحريره المسمى بعبادات بدنية .. فى

شهر ربيع الآخر فى يوم سه شنبه .. سنة تسع وخمسين والف .. فى يد المؤلف الضعيف اسحاق بن عبد الله – ؟!)

Ova bilješka je, kao što smo napomenuli, nejasna i nesigurna i u pogledu navedenog datuma i u pogledu imena pisca. Možda se tu radi o datumu primjerka, iz koga je ovaj primjerak prepisan i o imenu njegova prepisivača, pa zbog slabog poznavanja arapskog jezika kod jednog i drugog prepisivača, bilješka je pogrešno sastavljena i kao takva ovdje prenesena. Tu je na rubu ime ranijeg vlasnika (Hasan Hilmi?, drugi imam džamije ..., 1123/1711). Na kraju su bilješke s područja fikha, poučni stihovi na turskom jeziku, te recepti i tilsumi.

1552. ISTO **2371.**

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب عبادات بدنيه. Poglavlja u ovom primjerku označena su nazivom *faṣl*, a ne *bāb*.

L. 155; 20 × 13. *Nasḫ* lijep, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara, pisanih kasnije drugim, slabijim rukopisom. Papir tamnobijel, glat, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao neki Muḥammad, početkom muharema 1124/1712.

(حرره الفقير .. محمد .. فى اوائل محرم الحرام سنة ١١٢٤)

Na završetku djela nalazi se u podnožju bilješka, napisana rukom prepisivača, u kojoj se kaže da je sastav ovog djela dovršen u četvrtak krajem rebiul-ahira godine 1028/1618, bez oznake imena autora i mjesta.

(قد وقع الفراغ من تأليف هذا الكتاب وتحريره وترتيبه وترصيفه المسمى بعبادات بدنية
العرى عن البدعة وطرق الضلالة فى اواخر شهر ربيع الآخر فى يوم پنجشنبه .. سنة ١٠٢٨)

Na naslovnoj strani nalazi se bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Munla Ibrahim b. Abdullah iz Iskender-pašine mahale u Sarajevu, za mekteb Ajina-begzade — i predao ga muteveliji Halilu b. Salih Hersegliji, 19. rebiul-ahira 1250/1834. Na posljednjem listu je krupno pisana potvrda (*temessuk*) iz 1170, u kojoj neki Hadži Salih potvrđuje svoj dug od 130 esedi groša za ćeten koji je kupio. Na kraju je (na l. 156) odlomak spjeva na turskom jeziku o uslovima za valjanost namaza (v. kasnije br. 1555,[2]).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1553. ISTO 2579.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: بوكتاب عبادات بدنيه . Primjerak je nepotpun s početka za jedan list.

L. 119; 19,5 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Istaknute riječi i arapski tekstovi podvučeni su crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju se nalaze bilješke s područja fikha i nekoliko dova. Pri dnu posljednjeg lista nalazi se prepis potvrde na turskom jeziku, koju je Hadži Ahmed, muderis Gazi Husrev-begove medrese, izdao Tuliću Salih-agi (Tulizade), muteveliji Hadži Hasanova vakufa, a kojom mu potvrđuje, da je dotični valjano i u potpunosti predao 2000 akči, koje su iz navedenog vakufa određene za đake (talebu), smještene u Kuršumliji (Gazi Husrev-begovoj medresi). Datum je 1214/1799.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1554. ISTO 4298.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: عبادات بدنيه. U vrhu prve stranice prepisivač je crvenim mastilom napisao naslov pogrešno: كتاب مسائل امور دينية بيان ايدر.

L. 188; 18,5 × 12,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, krupniji, pisan slabim rukopisom u razmaknutim redovima. Arapski tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, slabiji; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl — ? — krajem džumadel-ahira 1294/1877.

Na naslovnoj strani je jedan hadis na turskom jeziku. Na posljednjem listu je uputa za jedan zapis.

1555. Zbirka (مجموع), 2 826.

L. 65; 19 × 12,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan širokim perom. Nekoliko lista u sredini prvog djela dopisano je kasnije drugim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir tamnobijel i bijel, povez polukožni, oštećen.

---

1. L. 1—59. سبل الهدى
لمنيرى البلغرادى

Priručnik o namazu sa kratkim uvodom o islamskom vjerovanju. Napisao (Nūrullāh) Ibrāhīm-efendi (b. Iskender) al-Munīrī al-Bosnawī al-Belgrādī, umro u Beogradu oko 1026/1617. Pisac je rodom Bošnjak, a živio je duže vremena u Beogradu, gdje je djelovao kao vaiz, muderis i muftija. U rukopisu je naslov napisan rukom prepisivača: هذا كتاب سبل الهدى من مؤلفات شيخ ابراهيم افندى المنيرى

OM II, 25; Pertsch (Berlin, t), 13; M. Handžić, al-Gauhar, 138, Književni rad, str. 65, 103; Bašagić, Znameniti Hrvati, 51.

Početak:

حمد شول الله ايجوندركه توحيد وعبادات نوريله كوكللرمزى منوّر قلدى ... بر كتاب
مفيد ومختصر جمع ايدوب ... وبوكتابك آدنى سبل الهدى ويرورز

2. L. 60—65. (هذا) شروط الصلاة
منظومة بالتركى

Kraťak spjev o uslovima za valjanost namaza na turskom jeziku od nepoznatog sastavljača. To je u stihovima prevedena istoimena risala, što ju je napisao Šamsuddīn al-Fanārī (Muḥammad b. Hamza, umro 834/1431), kako se to kaže u uvodu. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak: حمد لا يقدر سكا اى پادشاه انس وجان
كيم وجودك برتوندندر بوكونيله مكان

Držimo da je sastavljač toga spjeva navedeni el-Munīrī.

Prepisao oba djela isti anonimni prepisivač, polovinom zul-hidže 1069/1658 (v. na kraju pod t. 1).

Na početku su stihovi na turskom jezaku (kratak spjev bez naslova) o važnosti učenja mevluda i velikim sevabima za one koji priređuju mevlud. Početak je ovdje:

چقرشلر اول قيامت كونده
مولود اوقوبانلر كلسون ديه هو

Potom slijedi kraća ilahija (pobožna pjesma), također na turskom jeziku, pisana slabim rukopisom, nečitko. Na naslovnoj strani pod t. 1 je sadržaj i bilješka o uvakufljenju ovog rukopisa, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Ibrahim b. Mustafa (iz mahale Šejh Ferruh u Sarajevu), za mekteb Ajina-begzade — i predao ga muteveliji Halilu b. Salih Hersegliji, 1253/1837.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1556. حديقة النجاة فى ترجمة معدل الصلاة 3414.

Turski prevod Bergivinog djela o namazu معدل الصلاة (v. br. 1154,^{3}; I, 276). Preveo Sayyid Ibrāhīm b. Muḥammad u vremenu od 1063—1071 (1652—1660). Prevod je posvećen sultanu Gazi Mehmed-hanu (1648—1687). Na kraju je izgubljen jedan ili dva lista.

Bibliografski izvori i katalozi, koji su nam pri ruci, ne navode ovaj prevod. Gornji naslov i ime autora navedeni su prema rukopisu (v. uvod). Istina, Defter Kutubhanei Weliyyuddīn (Der Seadet, 1304), str. 74, pod br. 1341, navodi »Turski prevod Mu'addil aṣ-ṣalah« — ترجمة معدل الصلاة بالتركى, — ali bez ikakvih podataka, pa nije jasno da li je to ovaj naš prevod. Sudeći po broju lista (35) reklo bi se da nije.

Početak:

لله الحمد قبل كل كلام بصفات الجلال والاكرام حمد اوتاج تارك سحن است صدر هرنامهٔ نوركهن است جواهر رخشان حمد وثناكه اعراض اغراض ورپادن طاهر وپاك .. وبعد بو عبد فقير .. سيد ابراهيم بن محمد الحقير .. هجرة نبويه عليه افضل التحيه نك بيك التمش اوچ تاريخنده سريرسلطنت .. شرح معهوده مباشرت وحديقة النجاة فى ترجمة معدل الصلاة ديو تسمب اولندى

L. 133; 20,5 × 13,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Arapski tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja arapskog jezika, bilješke o datumu rođenja i smrti nekih osoba (među kojima je u jednoj zabilježeno, da je Hadži Abdullah-efendija Čučak umro u subotu poslije ikindije 14. zul-kade 1319/1901), stihovi na turskom jeziku s područja tesavvufa, te dva hadisa. Na naslovnoj strani su imena ranijih vlasnika, među kojima je prvi zabilježen sam prevodilac (es-Seyid Ibrahim; Abdul-aziz Mumin-zade, muderis medrese Medarisi Siman u Istanbulu; Muhamed Hajati, učenik šejha Abdullah Vehbi Stupara el-Bosnevije, nakšibendije, halidije, — 1311/1893; Hafiz Numan? — Sulejman? —, 1317/1899). Na posljednjem listu je bilješka na turskom jeziku s područja vaza, zabilježena kasnije.

1557. مجمع الجواهر 2049.

علم حال

لحسن بن نصوح البوسنوى

Kratak priručnik (*ilmi-hal*) o islamskom vjerovanju i osnovnim vjerskim dužnostima — ibadetu. Napisao Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnavī (iz Duvna) al-Bosnavī koji je živio i pisao u drugoj polovini XI/XVII stoljeća (v. br. 1480,^{3}). O ovom našem alimu i njegovim djelima ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Bilježi ga samo Mehmed Handžić (al-Ǧauhar al-asnā, str. 60 i Književni rad, 32), ali ni on ne zna ništa o njemu i njegovim radovima, izuzev što mu navodi jedno šerijatsko-pravno djelo. (To djelo, ovaj ilmi-hal, i još neke radove ovog našeg pisca, pronašli smo u Gazi Husrev-begovoj biblioteci i obradili ih u ovom svesku Kataloga, — svako na svom mjestu. Isto tako, ustanovili smo vrijeme kada je živio, ali nismo saznali datum njegove smrti). Gornji naslov i ime pisca navedeni su u uvodu rukopisa. U uvodu pisac kaže da su ga neki prijatelji ponukali da napiše ovaj *ilmi-hal*, kao i želja da stekne trajni sevab kod Boga. Rad je raspoređen na nekoliko poglavlja (*faṣl*) i napisan u obliku pitanja i odgovora (*eger sorseler — ǧevāb ver kī*). Držimo da je kasnije više početnica pisano po ovom uzoru, jer ih nalazimo više sličnih primjeraka, ili izdanja, obično poznatih pod nazivom جواهر الاسلام, i to anonimnih i bez oznake datuma. Nije isključeno da se i naš pisac ugledao u koji raniji uzor, ako je takav imao. Iz uvoda se, međutim, može razumjeti da nije pred sobom imao nikakva uzora. (U Sokolovića biblioteci nalazi se još jedan primjerak ovog *ilmi-hala*, prepisan u Derventi 1161/1748).

Na naslovnoj strani nalazi se opširniji naslov, koji glasi:

هذا مسائل مجمع الجواهر من الكتب المعتبرة المؤلف حسن بن نصوح الدمنوى البوسنوى عن سرحد اسلاميه ايالت بوسنه

Početak:

الحمد لوليه والصلاة على نبيه محمد وآله وصحبه اجمعين وبعد عبد ضعيف محتاج الى ربه الغنى حسن بن نصوح الدمنوى – البوسنوى – غفر الله له ولوالديه واحسن اليهما واليه ايدريركون بعض اخوان ايله كتب مشهوره دن عقائده متعلق دخى عبادته متعلق عربى مسائل مذاكره ايدركن بواثناء مذاكرده اخواندن بريسى لطفيله خطاب ايدوب ايتدكه اكربومسائلى لسان تركى اوزره ترجمه اولنسه غايتله معقول واحبّا بيننده مقبول براثر اولورايدى ... وآنى

سؤال وجواب اوزره برقچ فصلده ترتيب ايتدم وبوكتابه مجمع الجواهر ناميله مسمى اتدم .. فصل فى علم العقائد اكرصورسلركه ربك كمدر جواب ويركه سنى بنى وجميع مخلوقاتى برادن الله تعالى در اكر صورسلر

Završetak je:

اكر صورسلركه بركمسه برشيئدن اوتورى قربان اتمك نذر ايلسه اول قرباندن اهل وعياليله يملك جائزميدر جواب ويركه بركمسه قربان اتمكه نذر ايلسه اول قربانى الله رضا سيچون ذبح ايدوب جمله اتنى اولشدرمك كرككدر اندن اهل وعيالنه يدرمك جائز دكلدر الله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب تمت تمام

L. 49; 19,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasha*, krupniji, čitak, pisan uvježbanom rukom. Riječ *eger* na početku svakog pitanja pisana je crvenim. Na rubovima listova označena su važnija pitanja o kojima se govori. Papir bijel, glat, čvrst; listovi su na gornjem rubu oštećeni vlagom; povez polukožni, oštećen, omotan u papir.

Prepis potječe iz druge polovine XVII stoljeća.

Na naslovnoj strani, ispod navedenog naslova, nalazi se lični pečat u kome se teško može pročitati ime ranijeg vlasnika (Muhamed Mestvica). Na zaštitnom listu na kraju nalazi se otisak ličnog pečata, u kome se može pročitati ime i datum (Abduhu Redžeb, 1111/1699).

1558. ترجمة ملتقى الابحر مع الشرح 102.

بالتركية للموقوفاتى

Prevod i komentar na turskom jeziku poznatom fikhskom djelu *Multaqa'l-abḥur*. Osnovno djelo napisao je Maula Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ḥalabī (umro 956/1549, — v. br. 1329), a ovaj prevod i komentar napisao je Muḥammad-efendi Mauqūfātī. Djelo je posvećeno sulṭanu Ibrahimu (1049/1058/1640—1648), pa je, prema tome, napisano polovinom XI/XVII stoljeća. Sastoji se od dva dijela, obično u jednom svesku. Ovaj primjerak je nepotpun, jer je veći dio s početka prvog dijela izgubljen. Pored gore navedenog naslova ovom komentaru navode se, u raznim izvorima, još neki nešto različiti naslovi: شرح كتاب ملتقى الابحر , شرح ملتقى الابحر , ترجمة ملتقى الابحر .

U rukopisu je ispod gornjeg naslova zabilježeno: ملتقى ترجمه سى وشرحى

Flügel III, 223; Kairo, t, 67; Aya Sofya, 64; GAL, S. II, 643.

Početak djela je:

حمد بى حد وثناى لا يعد اول جناب واجب الوجوده كه

Početak ovog primjerka:

ويصدّق ديانة فى الكل ديانة كتاباتك كلّيسنده تصديق اولنور حاصل كلام اكر زوج نيّ انكار ايلسه

L. 335; 32,5 × 19,5. *Nasḫ* s početka prvog dijela, a poslije *ta'līq*, pisani vještom rukom, od različitih prepisivača. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Prve dvije stranice drugog dijela obrubljene su sa tri tanke crne i širom zlatnom linijom. S početka (dokle je pismo *nasḫ*) osnovni tekst je vokalizovan. Papir bijel, čvrst; povez poluplatneni, nov.

Prepisao prvi dio Muḥammad b. Ḥusayn b. derviš 'Abdullah al-Kilizmānī (iz kasabe Kilizman ili Ayasefid, u ajdinskom vilajetu u Turskoj), 23. džumadel-ula 1160/1747.

(وكان التمام بقلم افقر الانام محمد بن حسين بن درويش عبد الله الكلزمانى فى ٢٣ جمادى الاولى سنة ١١٦٠

v. l. 96), a drugi dio prepisao je as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Muḥammad al-Ḥusaynī, početkom redžeba iste godine, 1160/1747.

حررت بفضل الله ... وانا الفقير محمد بن السيد محمد الحسينى ... فى غرة شهر رجب المرجب سنة ١١٦٠

v. na kraju drugog dijela, l. 335).

Na početku prvog i drugog dijela je sadržaj.

1559. ذخر النجاة فى ترجمة منية المصلى 1408.

Prevod i komentar djela *Munyat al-muṣallī*, na turskom jeziku. Prevodilac i komentator je Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ḥasan. Rad je dovršen 1078/1667.

OM II, 25; AM II, 292.

Gornji naslov i ime autora navedeni su prema uvodu rukopisa. U uvodu pisac posvećuje rad sultanu Muhamedu-hanu IV (1648—1687).

Početak:

الحمد لله الذى فرض الصلوات الخمس على عباده المؤمنين ... اما بعد بوعبد فقير يعنى محمد بن احمد بن ابراهيم بن حسن الحقير هجرة نبويه عليه افضل التحية نك بيك يتمش ايكى تاريخنه كلنجه ... بين الناس متداول اولان منية المصلى وغنية المبتدى ديو تسميه بيور

دقلری کتابك دخی برترکی شرح اولوب ضعفادن اولان کمسنه لر استفادیه قادر اولوب ...
مستعینا بالله تعالی مباشرت اولنوب ذخر النجات فی ترجمة منیة المصلی دیو تسمیه اولندی

L. 446; 21 × 15. *Nasḫ*, prilično lijep, krupniji. U pisanju ima grešaka. Osnovni arapski tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Navedeni ajeti i hadisi pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1560. (رسالة) فوائد الأمالى وفرائد اللآلى 1746.

أو

الرسالة الاسطوانية

Priručnik *(ilmi-hāl)* o islamskom vjerovanju, vjerskom čišćenju i namazu, od nepoznatog pisca. On u uvodu kaže da mu je bio učitelj Muḥamed-efendī b. Aḥmed Ustuvānī, vaiz u Istanbulu (umro 1072/1661), i da je ovaj rad napisao i sredio prema njegovim predavanjima, na traženje nekih dobrih i pobožnih ljudi, ne navodeći svoje ime. Djelo je poznato po tom piščevom učitelju pod nešto različitim nazivima: الاسطوانى – استوانى کتابى – الرسالة الاسطوانية کتاب استوانى محمد افندى itd. Gornji prvi naslov je prema ovom i nekim drugim rukopisima koji se nalaze u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Djelo je raspoređeno na poglavlja *(bab)* i podnaslove — pitanja *(mes'ele)*.

Rieu, 13—14; Kairo, t, 65; Ismail-paša, AM II, 289.

Početak:

الحمد لله الذى جعل العلماء ورثة الانبياء

L. 104; 21 × 16. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. Rečenice su rastavljene crvenim krupnim tačkama. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. U vrhu prve stranice je slab unvan, u kome je upisan gornji prvi naslov crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Yazıǧī Ḥasan b. Isḥāq, iz kasabe Stolac, mjeseca redžeba 1140/1727.

(وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ... فى يوم من شهر رجب المبارك فى سنة
١١٤٠ كتبه العبد الفقير ... يازيجى حسن بن اسحاق عن قصبة استولچه ...)

Na naslovnoj strani su izreke, pisane radi vježbanja u kaligrafiji. Na listovima 105—118 govori se o pobožnosti i dobroti, koji su uslov da neko može spoznati značenje Božijih imena *(esmai-ḥusna)*, zatim je napisana oporuka Božijeg poslanika halifi Aliji — na turskom jeziku, te nekoliko dova, što je sve pisano rukom prepisivača.

Uvakufio Hadži Omer-efendi Akhisari (Pruščak), 1284/1867 (v. pečat u rukopisu).

1561. Zbirka (مجموع), 3 3161.

L. 70; 19 × 14. *Nasḫ*. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni.

1. L. 1—54. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: رسالة استوانى

Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom.

Na listovima 54—58 nalazi se dova na arapskom jeziku, — pod naslovom na perzijskom jeziku: دعاء سرخ باد, koja se moli protiv bolesti crvenog vjetra. Prije dove je uvod na turskom jeziku o tumačenju te dove i postupku kako se ona koristi (هذا شرح دعاء سرخ باد). Dova je slabe vjerodostojnosti, i u njoj ima raznih grešaka. Sam perzijski naslov je dat prema poretku riječi (pridjeva i imenica) u našem jeziku.

2. L. 58—66. نمازلق

U rukopisu je naslov:

هذا کتاب نمازلق هر بر مسلمانه لازمدر

Propisi o namazu na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak poslije besmele:

اولا صباح نمازى درت رکعتدر اوّل ایکی رکعت سنتدر واردنجه ایکی رکعت فرضدر

U sredini ove risale, na listu 62, nalazi se odlomak (jedna stranica) kraćeg rada pod naslovom: پیرنامه, u kome se govori o patronima (pirovima) pojedinih zanimanja i esnafa. To je nepotpuno, jer su dva lista namjerno odrezana.

Početak ovog rada je:

مسئله اکر صورسلر امام لرك پیری کمدر ایتدی حضرت جبرائل علیه السلام

3. L. 66—70. جواهر الاسلام (علم حال)

Kratka početnica islamske vjeronauke na turskom jeziku.

Početak je ovdje: اكر صورسلركم مسلمانمسين (v. I, 113). Rad je nepotpun na kraju.

Pismo od 2—3 *nasḫ* vokalizovan.

Prepisao cijelu zbirku Muṣṭafa b. Ibrāhīm, iz Foče, muallim u Palanki Sjenica, 1143/1730.

(سودّه الفقير ... مصطفى بن ابراهيم عن قصبهٔ فوچه تعليما لصبيان پلنقه سينچه)

kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1. Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu su vježbe u pisanju nekog početnika — i sadržaj.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1562. ISTO **1243.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب اسطوانى اسطوانى محمد افندى

L. 87; 18,5 × 11,5. *Nasḫ* čitak, krupniji. Istaknute riječi su podvučene i stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen crvotočinom.

Prepis je dovršen 29. šabana 1144/1731.

(شعبان شريف يكرمى طقوزنجنك تمام اولدى سنة ١١٤٤)

Na kraju su bilješke s područja mađije (zapisa i dr.).

Iz Šehdi-efendine biblioteke, čiji se pečat nalazi u rukopisu.

1563. ISTO **2931.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب استوانى

L. 102; 18 × 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan, krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1145/1732. تمت تمام سنة ١١٤٥

Uvakufio Munla Salih Zendžilović, za Ali-pašin mekteb, 1266/1894 (v. bilješku na kraju).

1564. ISTO **4319.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب استوانى

L. 77; 19 × 13. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, s početka i pri kraju vokalizovan. Papir bijel, glat, deblji, listovi pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Prepis je dovršen 1152/1739. تمت تمام سنة ١١٥٢

Na naslovnoj strani su izreke (dosjetke) na turskom jeziku. Na kraju je bilješka na turskom jeziku o »nesretnim« danima u svakom mjesecu, u kojima »ne valja« poslovati ili ići na put (آيلرڭ نحس كونلر بيانده در), zapis za glavobolju, broj sura, ajeta i pojedinih slova u Kur'anu (عدد سورة كلام الله – آيات كلام الله – حروف كلام الله), formule za obavljanje šerijatskog vjenčanja, dženaze-dova i dova za pokajanje.

1565. ISTO **4540.**

L. 101; 22 × 15,5. *Nasḫ*, krupniji, vokalizovan.

Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1160/1747 — تمت سنة ١١٦٠.

Na naslovnoj strani je ime ranijeg vlasnika (Edhem Čelenka?) i bilješka s područja fikha.

1566. ISTO **4555.**

L. 152; 16 × 10,5. *Nasḫ*, lijep, vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Papir tamnobijel, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju. Povez polukožni, znatno oštećen.

Prepis je dovršen 1161/1748. تمت الكتاب سنة ١١٦١

Poklon Ahmed-efendije Selimovića, kadije.

1567. ISTO **4152.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: استوانى كتابى

L. 107; 20 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, više listova, u prvoj polovini, dohvaćeno vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepis je dovršen u Mekki, mjeseca muharrema 1169/1755.

(تمت بعون الله .. فى مكة المشرفة فى الحرم الحرام سنة ١١٦٩)

Na naslovnoj strani je bilješka o Božijim *sifatima* i sadržaj, napisan kasnije slabim rukopisom. Na kraju su kraće dove, samo naslov i početak kraćeg rada o uslovima za valjanost namaza, bilješke o datumima rođenja nekih osoba, — što je zabilježio raniji vlasnik rukopisa (Hadži Ali b. Šejh Sulejman Maglevi — iz Maglaja —), 1270/1853—1284/1867. U prvoj bilješci on kaže da se godine 1853. kukuruz prodavao po 20 groša, — ne označivši količinu ni mjesto, ali je to svakako bilo kod nas u Bosni.

1568. ISTO **1271.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب اسطوانى . Primjerak je nepotpun s početka (poslije prvog lista izgubljeno je nekoliko lista).

L. 80; 19,5 × 15. *Nasḫ* jednostavan, pisan slabo uvježbanom rukom u proredu. Papir bijel, listovi su po rubovima dohvaćeni vlagom i mnogi prosuti; povez kožni, znatno oštećen.

Prepis je dovršen 1170/1756 (تمت تمام سنة ١١٧٠).

1569. ISTO **4179.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب استوانى

L. 80; 19,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom u proredu. Stranice su obrubljene sa jednom i dvije crvene linije. Na početku su dva lista dopisana kasnije drugim rukopisom, čije stranice nisu obrubljene. Papir bijel, neki listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Ibrāhīm, 1171/1757.

(تمت تمام سنة احدى وسبعين ومائة والف الحقير ابراهيم)

Na početku je formula za obnovu braka *(teždidi-nikah)* i jedan hadis. Na završetku su dva otiska ličnog pečata, vjerovatno ranijeg vlasnika (Iskender? Mustafa), zatim na posljednjem listu kraće dove, bilješke s područja fikha i vaza, te jedan zapis protiv *sihra* i uroka.

1570. ISTO **2303.**

U rukopisu je zabilježen naslov: استوانى كتابى

L. 74; 21 × 15. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan u proredu, vokalizovan samo s početka. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, rubovi listova pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥasan al-Maḥallī, u srijedu 3. muharema 1174/1760.

(وكان الفراغ منه فى يوم الاربعاء الثالث من ماه محرم الحرام سنة ١١٧٤ على يد الفقير حسن المحلى؟)

Na prvom zaštitnom listu su mnogobrojni otisci nečijih ličnih pečata (od kojih se u nekim može pročitati ime Hasan), datumi ženidbe i rođenja nekih osoba (Sulejman, Čako Bekir, Čako Osman, Hasan-spahi), bilješka s područja fikha i pouke, vježbe u pisanju, te bilješka u kojoj se kaže da su do sedmicu po proljeću (tj. krajem marta) 1220/1805. smrzli mlini na Carini (to je na Vratniku u Sarajevu). Na naslovnoj stranici su bilješke s područja fikha i zapisi.

Na listovima 75—78 nalazi se savjet Božijeg poslanika Muhameda svojoj kćeri Fatimi — na turskom jeziku (v. I, 365). Početak je: حضرت رسول ﷺ بركون حضرت فاطمة رض چقروب نصيحت ايلدى . Napisano je rukom istog prepisivača. Na kraju su bilješke o nekim događajima, o pitanjima s područja fikha, kratke dove, talismani, datumi rođenja nekih osoba, te ponovo otisci ličnog pečata. Od događaja, zabilježeno je da su godine 1208/1793, pete sedmice po Božiću (dakle početkom februara), gorjele planine oko Busovače i da nije bilo snijega. Godine 1224/1809, do Božića nije nikako bilo snijega. — Sve ove bilješke, na početku i na kraju, pisane su uglavnom na turskom jeziku, sa mnogo grešaka u pisanju i u stilu.

1571. ISTO **2092.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب اوزتوانى

L. 89; 19,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom, u proredu. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji, u kome je upisan gornji naslov krupnom kaligrafijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne linije. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao ʻAlī b. Yūsuf, u kasabi Prozoru, u mjesecu zulkade 1176/1762.

(مشقه الفقير على بن يوسف فى قصبة پروزور – فى بوسنه – فى شهر ذى القعدة سنة ست وسبعين ومائة والف)

Na prvom zaštitnom listu su vježbe u kaligrafiji. Na naslovnoj strani na rubu su imena nekih osoba. Na kraju je dova (bez vjerodostojne osnove) koja se, navodno, uči na grobu, da bi Bog otklonio kaznu sa umrlog griješnika.

1572. ISTO 3633.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب رسالة اسطوانى محمد افندى

L. 74; 20 × 15. *Ta'līq* pisan uvježbanom rukom, vokalizovan. Nekoliko lista s početka i mjestimice u sredini rukopisa dopisano je kasnije krupnijim *nasḫom*. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez kožni, znatno oštećen.

Prepisao Aḥmed-hoğa b. Yūsuf Ćehaja, 1176/1762.

(كتبه الفقير .. احمد خواجه بن يوسف كتخدا .. سنة ست وسبعين ومائة والف)

Na posljednjoj stranici nalazi se samo početak kraćeg rada o uslovima za valjanost namaza.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1573. ISTO 3908.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب اسطوانى

L. 73; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* pisan širokim perom, uvježbanom rukom, s početka vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je bilješka, napisana olovkom, na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis predao u biblioteku (Karađoz-begovu) Husein-efendija Ševa b. Hadži Mustafa, 3. novembra 1933. Tu je, kao i na naslovnoj strani, više otisaka ličnog pečata, u kojima se može pročitati ime Sulejman, 1194/1780. Na posljednjem listu je slabo pisan jedan zapis, a na nutarnjoj strani druge korice — arapska abeceda (abğed) koja također ponekad služi kao zapis.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1574. ISTO 3668.

U rukopisu je naslov: هذا كتاب اسطوانى

L. 77; 20 × 14,5. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom. Stranice su s početka obrubljene sa dvije crne, a poslije crvenom linijom. Sa takvom linijom podvučene su i istaknute riječi. Papir bijel, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, znatno oštećen crvotočinom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na završetku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika, a možda i prepisivača (Muhamed b. Ahmed). Na kraju su vježbe u pisanju.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1575. ISTO 3188.

U rukopisu je zabilježen naslov: استوانى كتابى

L. 162; 16 × 11. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, pisan vještom rukom. Rečenice i odlomci su rastavljeni crvenim krupnim tačkama. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; mnogi listovi rastavljeni od poveza; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani druge korice je kratka dova koja se moli za postizanje neke želje.

1576. ISTO 3159.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: استوانى كتابى

L.85; 19,5 × 14. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, vokalizovan samo s početka. Papir tamnobijel, prvi listovi i posljednji list su oštećeni po rubovima; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na kraju je popis jednog dijela sura Kur'ana.

1577. ISTO 1989.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب الاسطوانى

L. 97; 22 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom samo s početka. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.
Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju nekog početnika.
Na posljednjem listu (98) su dove.

1578. ISTO **1070.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب اسطوانى

L. 97; 20,5 × 15. *Nasḫ* vokalizovan, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice su obrubljene sa pet tankih crnih i dvije šire zlatne, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, za svoje muško potomstvo, 1289/1872 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1579. ISTO **896.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب اسطوانى

L. 85; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, od različitih prepisivača, — u prvoj polovini vokalizovan. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prvi, stariji dio rukopisa, potječe iz XVIII stoljeća, a drugi dio dopisao je neki Šejh Ibrahim, u XIX stoljeću.

Na početku su bilješke s područja fikha, jedan recept na turskom jeziku o upotrebi soka od kalopera protiv mujasila — i jedna dova.

1580. ISTO **4526.**

L. 101; 21 × 15. *Nasḫ*, pisan slabijim rukopisom, vokalizovan. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis dovršen 1217/1802 (تمت سنة ١٢١٧).

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1581. ISTO **3288.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب استوانى

L. 73; 22 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, pisan u proredu. Stranice su obrubljene i istaknute riječi podvučene crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Papir bijel i žut, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Aḥmad, 1242/1826.

(تمت تمام سنة ١٢٤٢ كاتب احمد الحقير)

1582. ISTO **2501.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب استوانى

L. 94; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, pisan slabim rukopisom u proredu. Istaknute riječi s početka podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, slab; povez polukožni, znatno oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn at-Trebinlī (iz Trebinja), 15. džumadel-ula 1258/1842.

(قد تم تبيض هذا الكتاب فى شهر جمادى الاولى المبارك فى اليوم الخامس عشر عن يد
العبد الضعيف .. محمد بن حسين الترهبنلى .. سنة ثمان وخمسين ومائتين والف)

Na naslovnoj strani je zabilježena konjugacija jednog arapskog glagola — i ime ranijeg vlasnika (Salih Rušdi-beg b. Ali-beg Defter-zade — Deftedarević). Na posljednjoj strani su poučne izreke na arapskom i turskom jeziku — i ime drugog vlasnika (Salih Šukri-beg Resulbeg-zade — Resulbegović).

1583. ISTO **4546.**

L. 96; 19,5 × 14. *Nasḫ*, jednostavan, s početka vokalizovan. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, tanak, glat. Povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1263/1846 — تمت سنة ١٢٦٣

Na kraju je otisak nečijeg ličnog pečata sa imenom i datumom (Mustafa, 1260/1844).

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1584. ISTO **2365.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب اسطوانى

L. 122; 20 × 14,5. *Nasḫ* krupniji, slab, vokalizovan, pisan nevještom rukom, u proredu. Papir tamnobijel, slabiji; povez papirni, oštećen.

Prepisao Muḥammad Vejzović (vjerovatno učenik nižih razreda medrese), 1283/1866.

(تمت تمام – كاتب محمد بن ويزويك فى سنة ١٢٨٣

U vrhu druge stranice nalazi se bilješka, pisana olovkom, — u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio navedeni prepisivač.

Iz Šehdi efendine biblioteke.

1585. ISTO **4171.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب استواق

L. 110; 20 × 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan, pisan slabo uvježbanom rukom. U vrhu prve stranice je slab unvan. Prve dvije stranice obrubljene su crnom i žutom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, mnogi listovi po rubu dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, znatno oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su vježbe u pisanju. Na naslovnoj strani je sadržaj. Na završetku je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika, a vjerovatno je on i prepisivač (Hadži Zaim-aga ... b. Muhammedzade, 1267/1850). Na posljednjoj stranici je bilješka, u kojoj neki vjeroučitelj kaže da je počeo sa radom u mektebu u Hadži Alinoj mahali u Stocu 15. ševvala 1297/1879. Ispod toga je spisak imena više građana koji su, vjerovatno, pohađali mekteb.

1586. ISTO **.2349.**

U rukopisu je naslov: اسطواق

L. 114; 21 × 11. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u proredu. U vrhu prve stranice je unvan u bojama, u kome je upisan gornji naslov. Prve dvije stranice obrubljene su sa više tankih crnih i širim zlatnim, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, deblji, izuzev jednog lista koji je žut; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu je sadržaj, pisan kasnije. Na naslovnoj strani su otisci nečijih ličnih pečata, od kojih se u jednom može pročitati ime (Abduhu Halil). Na rubu posljednje pisane stranice je bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis zavještan za »Ajina-begov mekteb kod Careve džamije«, — bez oznake mjesta i datuma. Na kraju su nečitka imena, zapis protiv astme, lični pečati i bilješka na turskom jeziku, u kojoj neki učenik moli neko časno društvo dobrih ljudi da se oni mole Bogu za njeg, da mu Bog dade sposobnost i razumijevanje za nauku.

1587. ISTO **3611.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب اسطواق

L. 108; 18,5 × 13. *Nasḫ* i *ta'līq* krupniji, od ruku različitih prepisivača. Papir bijel, mnogi listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na posljednjoj stranici su stihovi na turskom i arapskom jeziku, poučne izreke i jedna kraća dova.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1588. ISTO **4339.**

U rukopisu je zabilježen naslov: اسطواق محمد افندى . Jedan list s početka je izgubljen.

L. 142; 17 × 11. *Nasḫ* krupniji, slab, pisan nevještom rukom, u proredu. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi po rubovima dohvaćeni su vlagom i oštećeni crvotočinom; povez polukožni, znatno oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

1589. ISTO **1283.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب استواق

L. 107; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan, izuzev pri kraju. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

1590. ISTO **4531.**

L. 156 (151 + 5); 20 × 14,5. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom, vokalizovan. Papir bijel, potamnio. Povez polukožni, oštećen.

Prepis je iz XIII/XIX stoljeća.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1591. ISTO **4542.**

L. 87; 19,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, jednostavan, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, naročito u prvoj polovini. Papir bijel, glat. Povez je polukožni, oštećen.

Prepis je od nekog našeg prepisivača, iz XIII/XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su vježbe u pisanju nekog početnika. Na naslovnoj strani je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Muhamed b. Ibrahim, 1277/1860). Na kraju, na zaštitnom listu, je zapis za očuvanje ljubavi.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1592. Zbirka (مجموع), 2 **2259.**

L. 79; 20,5 × 13. *Nasḫ*. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—25. رسالهٔ حمزه افندى

Rasprava o trgovini, kamati i pitanjima u vezi s tim sa šerijatskog gledišta. Napisao Ḥamza-efendī Derendelī, oko godine 1089/1678 (v. I, 170).

Es'ad-efendi, 43.

Pismo je krupniji *nash*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Po rubovima nekih listova ima sitno pisanih komentara. Dvije stranice u drugoj polovini zapackane su mastilom.

Na listovima 26—28 nalaze se bilješke na turskom jeziku s područja fikha, o postupanju sa novorođenčetom, te o klanju kurbana s namjerom da se otkloni neko zlo, od koga neko strahuje, — što je zabilježeno kasnije slabim rukopisom.

2. L. 29—79. جلاء القلوب

Djelo o pobožnosti i čistoći srca, što ga je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573 (v. I, 67).

Pismo je sitniji *nasḫ*.

Prepisao oba djela Ibrāhīm b. Muḥammad-efendī, nastanjen u mahali Alauddin (Visoko), mjeseca džumadel-ula 1152/1739, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 1.

(كتبه الحقير ابراهيم بن محمد افندى ساكن فى محلة علاء الدين – فى بلدة

ويسوقه – تحريرا فى جمادى الاولى سنة اثنى وخمسين ومائة والف)

Na nutarnjoj strani prve korice su računi, isplaćeni nekim radnicima. Na prvom zaštitnom listu je otisak ličnog pečata koji je nečitljiv, i popis nečijeg bakrenog posuđa. Na naslovnoj strani su dva lična pečata, od kojih se u jednom može pročitati ime Ahmed b. Abdullah.

1593. Zbirka (مجموع), 4 **1283.**

L. 69; 21 × 15. *Nasḫ* slabiji, većim dijelom vokalizovan. Papir bijel, deblji; listovi dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—34. ISTO kao br. 1592,[1]

Na rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب حمزه افندى رسالهسى

Arapski tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara.

2. L. 34—48. (رسالة فى اربع وخمسين فريضة

التى درت فرض)

Risala o 54 vjerske dužnosti (farza) koja se pripisuje Ḥasanu el-Basriji, umro 110/728. Ovaj primjerak je na arapskom jeziku (v. br. 899,[1]), sa prevodom na turskom jeziku, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

باب فيما يفرض على المكلف مكلف اوزرينه يعنى عاقل وبالغ اوزرينه فرض اولان نسنه نك

بيانده در يحكى عن الحسن البصرى رحمة الله عليه حسن بصريدن حكايت اولنوركى

3. L. 48—60. (رسالة فى تحريم الدخان)

Rasprava na turskom jeziku o zabrani duhana sa vjerskog gledišta, od nepoznatog pisca. Odulji uvod je na arapskom jeziku. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله الذى حكم على القلوب ولم يحكم فيها اصحابها وتصرف وختم كتابها وجعل

الرحمة سابقة للغضب .. پس اولى الالبابه خفى وپنهان دكلدركه دخان خبيثك بيان وتبيانى

يعنى احكام حرام وحلالى قرآن عظيم الشانده على وجه التصريح معلوم ومذكور اولمدوغى

Ta'līq i *nasḫ* pomiješani.

4. L. 60—69. (هذا) بيان ايمان واسلام والتمش

فرض وتجديد نكاح

Kratka početnica *(ilmi-hāl)*, na turskom jeziku, o osnovama islamskog vjerovanja i vjerskim dužnostima, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام ..اما بعد اركك وديشيه وجميع عبد مكلفر
اوزرينه فرض عين دركه بوذكر اولنان فرضلرى اوكرنوب وازبرليوب اعتقاد وعمل ايده لر

Nasḫ krupniji, vokalizovan.

Prepisao cijelu zbirku neki 'Oṯmān-efendija, imam, mjeseca rebiul-evela 1159/1746 (كتبه الفقير امام عثمان افندى سنة ١١٥٩). Prepisano kod nas.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalaze se bilješke s područja fikha i vaza. Pri kraju pod t. 4, na rubu lista 67, nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Hadži Ibrahim-aga b. Islam Ispužli, nastanjen u Travniku, za mekteb Ajina-begzade, i predao ga muteveliji Hadži Halil-efendiji, 1252/1836.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

1594. ISTO kao br. 1592,[1] **809.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب رسالة حمزة افندى

L. 33; 19 × 13. *Nasḫ* krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir bijel, glat, listovi naročito po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepis dovršen 1163/1749 (تم سنة ١١٦٣).

U dnu posljednje stranice je ime i lični pečat vjerovatno ranijeg vlasnika (Abdullah-efendi).

1595. ISTO **1869.**

U rukopisu je zabilježen naslov: رسالة حمزة

L. 32; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Papir bijel i žućkast, deblji; povez polukožni.

Prepis je dovršen 1163 (تمت سنة ١١٦٣).

Na prvom zaštitnom listu nalazi se ime i otisci ličnog pečata ranijeg vlasnika (Munla Husejn b. Mustafa).

1596. ISTO **3096.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

رسالة فى المعلومات لاجل الحفظ من الربا لحمزة افندى الدارندلى

L. 38; 20 × 13,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, krupniji, pisan širokim perom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1170/1756 (تم سنة ١١٧٠).

Na naslovnoj strani je jedna arapska izreka, navedena kao hadis. Na kraju je hatma-dova, nedovršena pričica na turskom jeziku, kratka dova koja se moli pred spavanje, više neispisanih lista, te na posljednjem listu dvije kraće dove.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

1597. ISTO **1254.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب رسالة حمزى افندى

L. 30; 19,5 × 13,5. *Nasḫ* jednostavan, krupniji. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez poluplatneni.

Prepis je dovršen 1175/1761 (تمت تمام ١١٧٥).

Na početku i na kraju, neki trgovac (vlasnik rukopisa) bilježio je slabim rukopisom račune o njegovim potraživanjima od raznih osoba i o svojim dugovima. Na naslovnoj strani su pozdravne riječi mjesecu ramazanu, bilješke s područja fikha, poučne izreke na turskom jeziku, te ime ranijeg vlasnika namjerno brisano (Abdulkerim Zuhdi — ? — efendi, 1267/1850).

1598. ISTO **2983.**

U rukopisu je zabilježen naslov: حمزه افندى رساله سى

L. 51; 17,5 × 12,5. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne, a ostale crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir žućkast i tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani nalazi se bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Muhamed b. Sulejman za mekteb koji se nalazi u blizini »Ferhatove džamije« (to je, držimo, ona, što je sada narod zove: Kara Ferhatova džamija, u Širokači u Sarajevu, — v. Kemura, Sarajevske džamije, 27), 26. zul-kade 1277/1860. Na kraju bilješke su tri potpisa (Konjica? — Kunica? Muhamed b. Sulejman, Derviš Muharem, Omer Mustafa).

1599. ISTO **4231.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب حمزه رساله

L. 70; 20,5 × 15. *Nasḫ*, krupniji, vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Arapski tekst podvučen je crnom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je nejasna i nečitka bilješka i brojevi nekih računa. Na kraju je potvrda o dugu (zajmu) koji je neko uzeo od mostarskog trgovca Hadži Ahmed-age Kajtaza 1208/1793. Na listovima 73—77 nalazi se tumač na turskom jeziku arapskih i perzijskih riječi koje su upotrijebljene u nekom tekstu, i to u onom obliku i vjerovatno onim redom kako su u dotičnom tekstu date.

(درگاه بارگاه معلاً اعلا لايزال
قپو اوتاق يوجلمش يوجرك زائل اولمسون

Posljednje riječi su:

مفوض انجام تمام شد
اصمرلنمش آخر اولق تمام اولدى)

Na kraju su formulari nekih pisama i potvrda koja se odnosi na neki timar u sandžaku Klis.

1600. Zbirka (مجموع), 2 **4233.**

L. 42; 20 × 14,5. *Nasḫ* pisan širokim perom, vokalizovan. Papir bijel, glat; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—29. ISTO

U rukopisu je naslov: رسالهٔ درنده لى حمزه

2. L. 30—42. (باب) شروط الصلاة

Kratka risala o uslovima za valjanost namaza, sa prevodom na turskom jeziku između redaka (v. br. 1513,[1] i 1514).

Početak je ovdje:

باب شروط الصلاة وهى ثمانية الاول الوضوء
بوباب نمازك شرطلرى بيان ايدر نمازك شرطلرى سكزدر اولكيسى ابدست المقدر

Prevod je pisan crvenim mastilom.

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač, i to pod t. 1 1210/1795, a pod t. 2 1216/1801.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se stihovi na turskom jeziku pobožnog sadržaja. Na naslovnoj strani su poučne izreke i kraći spjev na turskom jeziku o dobrom vjerniku i vjerovanju.

(جواهر معدنِ مؤمن خصوصا جوهرى ايمان

بولنز هيچ انك مثل تعلم ايله ايمان)

Na kraju su dove koje se mole za umrle, poučne izreke i stihovi na turskom i arapskom jeziku i riječi o bajramu koje su uzete iz bajramskih hutbi.

1601. تبيين المرام **707.**

شرح رسالهٔ حمزه افندى

لأمين افندى طريقتجى

Komentar prethodnoj Hamza-efendinoj risali. Napisao aš-Šayḫ Muṣṭafa b. as-Sayyid ʻAbdullāh Ṭarīqatǧī Emin (Emir)-efendi, umro 1143/1730. Komentator je bio vaiz u Sultan Fatihovoj džamiji u Istanbulu i dovršio je ovaj komentar u ponedjeljak 5. redžepa 1129/1716, kako to sam kaže na kraju komentara. Primjerak je nepotpun s početka za 1—2 lista.

OM I, 349; Süleymaniya, 30; Bratislava, 292.

Početak (prema primjerku pod brojem 1604):

حمد وثنا اولسون اول الله عظيم الشانه كه عالمى يوقدن وارايدوب هرنسنه ىٔ ممكن
اولان كماله ايرشدردى

L. 216; 21 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, čitak, pisan vještom rukom, vokalizovan u prvoj polovini. Osnovni tekst podvučen je s početka blijedom plavom, a u drugoj polovini crnom linijom. Papir žućkast i tamnobijel, listovi s početka dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1153/1740 (تمت سنة ١١٥٣) .

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se bilješke o nekim dugovima.

Uvakufio Hromo-zade Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1602. ISTO **1961.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

تبيين المرام شرح رسالة حمزه افندى

L. 212; 21 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je s početka crvenom, a poslije crnom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepis je dovršen 1172/1758 (تم تمام سنة ١١٧٢).

1603. ISTO **1264.**

U rukopisu, u vrhu prve stranice, naslov je:

هذا كتاب شرح رسالة حمزه افندى

L. 220; 20 × 14,5. *Nasḫ* krupniji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima glosa pisanih drugim rukopisom. Papir bijel, glat, čvrst; u drugoj polovini tri lista iskinuta i dopisana na drugom papiru; povez polukožni.

Prepis je dovršen 20. rebiul-evela 1202/1787.

(تمت الكتاب .. فى تاريخ سنة ١٢٠٢ ماه ربيع الاول يكرمنجى كوننده)

Na naslovnoj strani je datum rođenja jedne osobe i tumačenje nekih arapskih riječi i rečenica na turskom jeziku. Na kraju je izvadak iz djela انيس الواعظين (što ga je napisao Aḥmad b. Mustafa al-Mostari, v. br. 966) o tumačenju nekih ajeta, Fatihe, tesbiha i salavata koji se uče u namazu. Na posljednjoj stranici su bilješke s područja arapskog jezika, vaza i neko pismo na turskom jeziku.

1604. ISTO **774.**

U rukopisu je zabilježen naslov: تبيين المرام شرح رسالة حمزه

L. 134; 20 × 14,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokim zlatnim, a ostale crvenim

linijama. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj i zelenoj boji. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa, pisanih sitnije rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je zabilježen račun o nekim namirnicama, bilješke s područja fikha, te sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je cijena knjige (172 groša) i namjerno izbrisano nečije ime. Na kraju su zabilježeni izvori kojima se komentator služio. Tu je zabilježeno 139 djela s područja tefsira, hadisa i fikha, a kasnije, drugim rukopisom, zabilježeno je nekoliko hadisa.

1605. ISTO **1439.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

تبيين المرام شرح رسالة حمزه افندى

L. 144; 20,5 × 15. *Nasḫ* čitak, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih i dvije široke zlatne linije. U vrhu prve stranice je lijep mali unvan u bojama. Po rubovima mnogih listova ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa lijepim ornamentima na koricama.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalaze se razne bilješke, recept za neki lijek, poučne izreke i poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku. Tu je u vrhu i bilješka, u kojoj se kaže da je 15. safera 1160/1747. Adil Ahmed-pašin(?) Ćehaja-beg određen i upućen kao komandant (ser-asker) sa 14.000 vojske na Karadžadag (u Bugarsku) i da je isti, u roku od dvadeset dana, pokorio »nevjernike«. U drugoj bilješci kaže se, da je 21. šabana 1170/1756, »osam dana poslije Đurđevdana (*rozi hizir*), isklasao ječam« — (bez oznake mjesta). Na listovima s početka su bilješke s područja fikha, hadisa i vaza, mudre izreke, zapis protiv glavobolje, te sadržaj pisan rukom prepisivača. Na završetku je navedena literatura, kojom se komentator služio. Na kraju, neki Mustafa b. Ali Anadoli (Anadolac), bilježi datum rođenja svoje djece i unučadi. Na nutarnjoj strani druge korice je recept za lijek protiv stezanja u prsima i za izbacivanje šlajma (balgama).

1606. ISTO **2023.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا شرح كتاب حمزه رساله

L. 120; 21,5 × 16,5. *Nasḫ* lijep, krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je u prvoj polovini rukopisa crvenom, a u drugoj crnom linijom. Po marginama nekoliko lista s početka ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani su arapske riječi i izreke, napisane radi vježbanja u kaligrafiji. Na završetku je popis literature kojom se komentator služio, te kratka prigodna dova, napisana krupnom kaligrafijom.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na nekoliko mjesta u rukopisu).

1607. ISTO **2663.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: شرح رسالة البيع والشراء لحمزه افندى Primjerak je nepotpun s početka i na kraju po nekoliko lista.

L. 150; 19,5 × 14,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; nekoliko lista s početka oštećeno po gornjem rubu; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

1608. ISTO **1735.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب تبين المرام

L. 120; 21 × 16,5. *Nasḫ* u prvom, većem dijelu rukopisa, a pri kraju *ta'līq*, pisani uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova ima sitno pisanih glosa. Papir bijel i tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Rukopis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na završetku je rukom prepisivača zabilježen datum, kad je komentar dovršen, ime komentatora i datum kad je počeo pisanje komentara.

Na prvom zaštitnom listu je kraća dova, poučna izreka i hadis na arapskom jeziku, te poučni stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Hromo-zade Izzet Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1609. ISTO **4201.**

U rukopisu je zabilježen naslov: تبين المرام شرح رسالة حمزه افندى

L. 150; 24 × 16. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima malo glosa. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je kratka bilješka na arapskom jeziku, u kojoj raniji vlasnik (Osman Hifzi-efendi) kaže da je ovaj rukopis kupio za sebe i za svoju djecu poslije sebe, 1269/1852. Ispod toga je mali lični pečat. Na slijedećih nekoliko lista je sadržaj. Na kraju je popis literature kojom se komentator služio.

1610. ISTO **1680.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

تبين المرام شرح حمزه رساله سى

L. 159; 20,5 × 13. *Nasḫ*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice nalazi se unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene tankim crnim i širokim zlatnim linijama, a ostale jednom crvenom linijom. Na rubovima listova zabilježene su rukom prepisivača glavne teme, o kojima se govori u djelu. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Pašo Hadži Abdullah).

Uvakufio Memišaga Kasumagić (v. bilješku i pečat na početku).

1611. الوسيلة شرح رسالة حمزه افندى **2794.**

لمجهول

Komentar gornjoj Hamza-efendinoj raspravi, od nepoznatog pisca. U rukopisu je naslov: هذا كتاب شرح رسالة حمزه افندى

Gornji naslov (al-Wesīle) je prema uvodu rukopisa.

Kairo, t; 79.

Iz uvoda se razumije samo to da je pisac bio učenik muderisa Ajntabi Debbag Muhamed-efendije, zv. Tefsiri Muhamed-efendi (umro 1111/1699, — v. o njemu bilješku pod br. 876,[3], u poglavlju Usūli-fikh), a dalji, posredni, učenik autora osnovnog djela, Hamzā-efendije.

Komentar je napisan, kako po svemu izgleda, početkom XVIII stoljeća, prilično slabim turskim stilom. Osim u navedenom izvoru ne nalazimo mu spomena na drugom mjestu. Sudeći po stilu, pisac kao da nije Turčin.

Početak i dio uvoda glasi:

الحمد لله الذى شرح صدورنا بالقرآن ونوّر قلوبنا بالايمان .. اما بعد معلوم اولسونكه اصحاب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين احكامى كتاب دن وسنت رسول الله دن استنباط ايدر لرايدى .. اول اجلدن معاملة يه بيع وشرايه وتحصيل معاشه متعلق عيتنابى دبّاغ محمد افندى رحمة الله تعالى عليه شاكردى سواسى تفسيرى محمد افندى شاكردلرندن زهد وتقوى ايله معروف .. برواسطه ايله اوستاديم دارنده لى حمزه افندى تصنيف ايلدوكى تركى كتابى بنه تركيجه شرحه شروع ايلدم .. بن بو شرحه وسيله تسمية ايلديم

L. 137; 15,5 × 11. *Nasḫ* vokalizovan, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepis (a vjerovatno i sastav djela) dovršen je u mjesecu zulkade 1130/1717.

(تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى شهر ذى القعدة فى سنة ١١٣٠)

Na naslovnoj strani je namjerno pobrisana neka bilješka. Ispod toga je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Osman b. Salih, za Gazi Husrev-begovu medresu. U rukopisu se nalazi stariji i noviji pečat ove biblioteke.

1612. Zbirka (مجموع), 4 **2044.**

L. 55; 20,5 × 13,5. *Nasḫ* i *ta'līq*. Papir žućkast, deblji; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima, oštećen.

1. L. 1—36. شرح كتاب الفاظ الكفر
بالتركية

Komentar na turskom jeziku Rešidinoj raspravi o griješnim riječima (v. br. 1245,¹). Napisao Aḥmad Ḫalīfa al-Anqarawī. Rad je posvećen sultaniji Hadidži, majci sultana Muhameda IV (1648—1687). Prema tome, komentar je nastao u XVII stoljeću. Inače, o njemu i njegovom autoru ne nalazimo spomena u bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni.

Početak:

حمد بى حساب اول حكيم وهّاب ومسبّب الاسبابه كه كردن عقول اصحاب دانشى

Završetak je:

قد شرح هذا الكتاب احمد خليفه الانقروى كائنا عن خلفاء كيلار عامره حامدا لله تعالى .. وقعه فى شهر محرم الحرام سنة احدى وستين والف

Nasḫ, veoma lijep, vokalizovan, pisan krupnije, rukom vanredno vještog kaligrafa. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Osnovni tekst podvučen je zlatnom linijom. Rečenice su rastavljene krupnim zlatnim tačkama. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom.

Prepis je dovršen (a možda i sastav) mjeseca muharema 1061/1650.

2. L. 39—52. كتاب الفاظ الكفر
لبدر الرشيدى

Rasprava o griješnim riječima, zbog kojih vjernik islama postaje otpadnik od vjere (v. br. 1245).

Ta'līq složen, pisan širokim perom.

3. L. 52—53. عوامل المائة للجرجانى

Kratka sintaksa arapskog jezika, što ju je napisao 'Abdulqāhir al-Ǧurǧānī, umro 471/1078.

GAL I, 287; S. I, 503.

Početak:

قال الشيخ الامام عبد القاهر الجرجانى العوامل فى النحو مائة عامل وهى على نوعين سماعية وقياسية

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

4. L. 53—55. متن العقائد النسفية

Kratak priručnik o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Naǧmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142 (v. I, 407).

Prepisao pod t. t. 2—4 isti prepisivač Muḥammad b. Nūḥ, u gradu Tarabulusu, 978—9/1571.

(تمت بيد العبد .. محمد بن نوح فى مدينة طربلوس فى اوائل ذى الحجة فى يوم الاحد
بتاريخ ثمان وسبعين وتسعمائة – سنة ٩٧٨)

Na naslovnoj strani pod t. t. 1 i 2 je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija, 1152/1739). Na naslovnoj strani pod t. 2 su još stihovi na turskom jeziku. Na kraju su bilješke s područja fikha.

1613. الفوائد العلية 4060.

من مسائل الشريعة الجلية

لمحمد بن على النثارى

Djelo na turskom jeziku s područja fikha, dato u obliku pitanja i odgovora slično fetvama. Napisao Muḥammad b. 'Alī an-Niṭārī al-Qaiṣarī, 1112/1700. Pisac je ovdje, zapravo, samo sredio i unekoliko proširio tumačenja i fetve koje je dao njegov otac 'Alī an-Niṭārī, muftija Kajsarije, — kako to kaže u uvodu. Zato neki izvori djelo pripisuju direktno Ali-efendiji. Uvod je napisan arapskim jezikom.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 208.

Početak:

الحمد لله العلى العلام كثير الفضل والانعام الذى احكم بنيان مصالح الانام .. وبعد
فهذه فرائد فوائد ماعين رأت مثلها .. مما افادنا الاستاذ الاعظم وافتاها الوالد الافخم .. على
النثارى المفتى بقيصرية .. والحقت لبعض ما تعرض له المرحوم بالنفى والاثبات مما افتاه العلماء
السابقون من الثقات .. وسميتها بالفوائد العلية من مسائل الشريعة الجلية .. مسئلة بر امر ذى باله
بدا اولندقده نه ديمك لازمكه ابتر اوليوب مبارك اوله الجواب

L. 124; 21 × 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, sitniji, lijep. Naslovi pitanja i odgovora (مسئلة – الجواب) pisani su crvenim mastilom. Naslovi izvora podvučeni su crvenom linijom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima ima nešto komentara. Papir bijel, potamnio; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz prve polovine XII/XVIII stoljeća.

Na početku je bilješka s područja fikha i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih, kadija privremeno u Kamengradu i Bihaću, 1169/1755), te sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je naslov djela, napisan kasnije. Na kraju je veliki recept za »Lokmanove pilule« (حب لقمانى).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1614. رسالة فى حق الدخان 3548.

U rukopisu je naslov:

هذه رسالة عجيبة فى حق الدخان

Kratka rasprava na turskom jeziku o štetnosti duhana i njegovoj zabrani — sa vjerskog gledišta. Napisao je, držimo, naš hodža, neki Munla Muḥammad od Jajca 1215/1800, kako se to može razumjeti iz niže navedene bilješke.

Početak:

الحمد لله واهب العقول وله المنة على فتحه لها باب المعقول والمنقول والشكر له على نهيه
عن الرذائل وامره بالفضائل .. وبعده اخوان موفقيندن بعض كيمسه لر بو عبد عاجزى عالمده
استعمال منتشر اولان دخان ... استعمالده ضرر نه در ديو استفسار ايلدكده

L. 11; 22,5 × 16,5. *Nasḫ* slab, pisan nevještom rukom, sa mnogo grešaka u pisanju. Papir bijel, potamnio, deblji; poveza nema.

Bilješka na kraju glasi:

(تم تصنيفه .. بوكتاب تصنيق شعبان ايك يكرمى بشنجى كونه تمام اولدى سنة
١٢١٥ – صاحب ومالك ملا محمد قضاسى يايچه ..)

Iz navedenog se razumije da je dotični Mula Muhamed pisac ove risale i da je ovo njegov autograf; ali znatne greške u pisanju i u sastavu ovog rukopisa ne dopuštaju da to sa punom sigurnošću uzmemo. Moglo bi biti da je pisac neki drugi naš zemljak, a ovaj da je nevješti prepisivač.

Na kraju su bilješke s područja fikha.

1615. (رسالة) تحفة المصلين وزبدة الخاشعين 4509.

Djelo na turskom jeziku o namazu, pobožnosti i lijepom vladanju. Napisao 'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī (iz Žepča), umro 1237/1821 (pogubljen po naredbi Dželal-paše). To je naš pisac zvani Ilhāmī (Ilhamija) koji je pripadao derviškom redu Nakšibendija i pisao pobožne i poučne pjesme na našem jeziku. Gornji naslov djela i ime pisca navedeni su u uvodu rukopisa. Na njegovom nadgrobnom spomeniku (nišanu) u Travniku zapisano mu je ime: Seyyid al-Ḥağ Wehhāb. Podaci o njegovom životu su oskudni (v. Scheich Seifuddin Kemura, Serbokroatische Dichtungen Bosnischer Moslims, Sarajevo 1912, str. XVIII Einleitung i 38; Bašagić, Znameniti Hrvati, 34; M. Handžić, Književni rad, 92). Pisac je rođen

1187/1773, kako to sam navodi pri kraju ovog svog rada (ولادنم تاريخى بيك يوز سكسان يدى , što do sada nije bilo poznato.

Ovaj njegov rad,' također do sada nije bio poznat. Handžić (n. m.) kaže da je Ilhāmija sastavio ilmihal na našem jeziku. Jedan takav ilmihal, prepisan arapskim pismom, 1253/1837, nalazi se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci pod brojem 2929 i u naslovu, u vrhu prve stranice, kaže se da pripada Žepčeviji Abdulwehhab-efendiji. Ovaj njegov ilmihal, na turskom jeziku, Handžić uopće ne spominje, jer za njeg nije znao. Ovo je, zapravo, vjersko-moralni priručnik za mladež i za odrasle. Sadržaj, sistem i stil obrade ovdje, razlikuju se mnogo od onih u sličnim, ranijim i kasnijim priručnicima ove vrste koji su većinom pisani na uobičajen, šablonski način, uz ograničenje na formalističko tumačenje određenih pitanja (islamski i imanski šartovi). Ovdje pak, pored glavne teme o namazu, govori se još o osnovnom načelu islamskog vjerovanja (كلمهٔ شهادت وتوحيد), te o lijepom ponašanju vjernika, o moralnom izgrađivanju čovjeka u islamu.

Rad je podijeljen na uvod *(muqaddima)*, tri poglavlja *(bab)* i završetak *(hatima)*. Nakon toga nalaze se kraća poglavlja: Savjeti (وصايا) i Dodatak savjetima (ذيل وصايا). Rad je dovršen 1216/1801.

(وقع التاريخ ستة عشر ومائتين والف من الفراغ فى شهر محرم الحرام)

Početak:

الحمد لله الذى جعل الصلاة عماد الدين ووعد لمداومة ادائها فلاحا واجرا للمحسنين ..

وبعد بوعبد فقير .. ژجوى عبد الوهاب بن عبد الوهاب من طلبة الحاج كريمى زاده

L. 54; 21,5 × 13. *Nasḫ* čitak, pisan vještom rukom. U pismu ima grešaka. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto bilježaka i ispravaka, što je sve pisano rukom istog prepisivača. Papir bijel, povez polukožni.

Prepisivač nije stavio svog potpisa ni datuma prepisa. Navedeni datum na kraju je datum pisanja djela. Rukopis potječe iz početka XIX stoljeća.

Na početku se nalazi prikaz sadržaja koji je, izgleda, napisao prepisivač. To je, zapravo, kratak prikaz ovog rada i kritički osvrt na njega, u kome se veoma pohvalno izražava o piscu i njegovom djelu. Naslov ovog prikaza je: فهرستهٔ زبدة الخاشعين .

Na kraju su savjeti i sufijska razmišljanja autora. Tu on spominje i svoja tri sina (Muhameda, Emina i Halila) i moli se Bogu za njih, da ih on zaštiti i uputi na pravi put, sa željom da steknu lijepo znanje i pravilan islamski odgoj.

1616. دريكتا **2859.**

Priručnik *(ilmi-hal)* o islamskom vjerovanju i osnovnim islamskim vjerskim dužnostima *(imān i 'ibādāt)*. Napisao Muḥammad Es'ad-efendi b. 'Abdullāh Imāmzāde al-Qonawī, al-Ḥanafī, kadiasker, umro 1267/1850.

Ismā'īl-paša, Dail I, 455; OM I, 244.

Početak: الحمد لله الذى جعلنا من المسلمين

L. 86; 17 × 12,5. *Nasḫ* krupniji, jednostavan. Istaknute riječi su podvučene i stranice obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Munla Ismā'īl b. 'Alī-hoğa Kozarčeli (iz Kozarca, ili iz Kozarice kod Banje Luke) al-Bosnawī 7. rebiul-evela 1256/1840.

(كاتب الحروف بوسنوى فى الأصل قوزارچه لى منلا اسماعيل بن على خواجه فى يوم سبعة فى شهر ربيع الاول سنة ١٢٥٦)

1617. رسالهٔ مفقود **99.**

Rasprava o šerijatsko-pravnim propisima u vezi sa izgubljenom osobom i pravnim tretiranjem takve osobe. Napisao 'Alī Ḥaydar b. Ḫoğa Emin-efendi, član Vrhovnog suda Turske, umro poslije 1900. Primjerak je prepisan iz štampanog drugog izdanja ovog rada (Kostantiniya, 1316/1898). Raspoređeno je na uvod, tri poglavlja i završetak.

Početak:

الحمد لله المنعام وعلى رسوله خير الانام افضل الصلاة والسلام بورساله برمقدمه ايله اوچ فصل وبرخاتمه يى حاويدر

L. 10; 34 × 21. *Riq'a*, pisana vještom rukom. Papir bijel, slabiji; poveza nema.

Prepisao Es'ad Uzeiragić, sin umrlog Mustafa-efendije, iz mahale Mimar Sinan u Sarajevu, 1339/1920.

1618. هجرت حقنده رساله **905.**

Rasprava o hidžretu (emigraciji) iz vjerskih razloga. Napisao Muḥammad Taufik Azabagić, muftija u Tuzli i kasnije reisul-ulema, umro 1918. Prije ove, pisac je napisao raspravu o istoj temi na arapskom jeziku (v. br. 1496).

Početak:

الحمد لله الذى رفع قواعد الاسلام على خمسة اركان .. اما بعد معلوم اوله كه وطن
عزيز اولان بوسنه وهرسك قطعة لرى تقدير ممتنع التغيير الهى حسبيله دولت عليه اسلاميه نك
يد اداره سندن خروج ايده لبد نبرو

L. 14; 20 × 16,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Navedeni tekstovi na arapskom jeziku podvučeni su crnom linijom. Papir tamnobijel, slabiji; povez papirni.

Prepis (a i sastav) potječe iz druge polovine XIX stoljeća (1885).

Na prvom zaštitnom listu je naslov, napisan zelenom olovkom. To je, zapravo, prepis naslovne strane štampanog primjerka, koji je štampan u Zemaljskoj štampariji u Sarajevu. Na istom listu je kratka pohvalna recenzija na arapskom jeziku, od člana Ulema-medžlisa Husejn Nuruddina Hafizzade (Hadži Nuruddin-efendija Hafizović iz Rogatice). Na naslovnoj stranici je također recenzija i odobrenje na turskom jeziku tadanjeg Ulema medžlisa da se rad može štampati i širiti. Ispod toga odobrenja su otisci ličnih pečata svih članova Ulema medžlisa i njihova predsjednika. Prema tome, ovo bi bio konačno odobreni rukopis za štampanje.

DJELA ČIJE NAM JE VRIJEME NASTANKA NEPOZNATO

1619. (كتاب فى الفقه) 2315.

Djelo o namazu, od nepoznatog pisca, nepotpuno s početka.

Prva stranica ovdje počinje riječima:

بو دركه دخى بن الله تعالى نك ملكلرينه ايناندم واردر الله سبحانه وتعالى آنلرى قدرتيله
خلق ايتمشدر .. وكتبه معناسى بودركه ودخى بن الله تعالينك كتابلرينه اينامدم جمله كتاب يوز
درتدر

Prvo poglavlje je:

باب بو باب طهارته متعلق مسئله بيانده در طهارت بش نوع در

Rad je sastavljen po raznim fikhskim djelima, u obliku izbora pojedinih pitanja, za koja su obično navedeni izvori.

Završetak je:

مسئله – اختشام نمازنده اكثر واقع اولان تشهد اوندر اولكى بركمسه قعدهٔ اوليده
امامه يتشوب اقتدا ايليوب امامله بله نچاق اوقفدر ..

L. 82; 19 × 13. *Nasḫ*. Papir bijel, glat, listovi po rubovima dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1158/1745 (تم سنة ١١٥٨).

Na završetku je bilješka, u kojoj se kaže da je nekom Salihu, nastanjenom u Žepču, rođen sin Hasan 1163/1740. Na listovima 83—85 nalazi se napis, također na turskom jeziku, o hodočašću u Meku i Medinu.

1620. علم حال مخروم فى اوله 3028.

Priručnik (*ilmi-hāl*) o islamskom vjerovanju i namazu, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka za dva lista koji su otkinuti i izgubljeni.

Početak je ovdje na trećem listu:

اولوجى اولق واجب اولماماق محال بكر منجى سويلجى اولوجى اولق واجب اولماماق
محال اشده الله تعالى حقنده محال اولان صفتلر دخى بونلردر

Završetak je:

بكل كه بوكچن كناه اولان نسنه لرك هربريسنى وهربرينه مرتكب اولانك اخرتده
اولجق عذابنى وبعضنده ؟ عذابنى تفصيل ايدر سوز هربرى باشقه برباب اولور بومختصره
مناسب اولمز اول اجلدن اختصار اولندى وهم عقلى اولوب اخرته اعتقاد ايدوب دينده احتياط
اولان كشيه اشارت يتر تمت الكتاب .

L. 133; 18,5 × 14. *Nasḫ* jednostavan, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i nekoliko njih (9, 131—2) su izgubljeni; povez polukožni, oštećen, prva korica otkinuta i izgubljena.

Na listovima 133—136 je dova i uputstvo za pokajanje pod naslovom: هذا استغفار مرغوب . Početak je: استغفار اتدم وتوبه قلدم

Prepisao Muḥammad b. 'Alī, mjeseca muharema 1171/1757.

(سوده الفقير محمد بن على ... فى شهر محرم لسنة احدى وسبعين ومائة الف) .

Rukopis je donesen iz Foče.

1621. Zbirka (مجموع) 6 877.

L. 134; 19 × 13. *Ta'līq* i *nasḫ*. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni. Cijela zbirka, izuzev jedne risale, je na turskom jeziku.

1. L. 1—68. (علم حال)

Opširniji priručnik o osnovnim islamskim vjerskim dužnostima (namazu i postu), od nepoznavog pisca. U početku se govori o vjerskom čišćenju *(taharetu)*. Gornji naslov je prema sadržaju. U rukopisu je naslov: هذا كتاب فضل الطهارة , — što nije potpuno adekvatno ovom radu.

Početak je poslije Besmele:

معلوم اولسونكه اهل ايمان واهل .. ؟ اولان كمسنه لره لايق ولازم اولان علم حالين بيلمكدر اولا طهارتى بيان ايده لم پس ايمدى بركمسنه نك طاهرى پاك اولمسه اكا نماز قيلمق جائز اولمز .

Istaknute riječi i arapski tekstovi podvučeni su crvenom linijom. Nekoliko listova u sredini dohvaćeno je vlagom. Na listovima 68—72 nalaze se hadisi (većinom slabe vjerodostojnosti), pitanja s područja fikha i recepti za neke lijekove (protiv žutice i očnih bolesti), te bilješke o vrijednosti *Lejlei-berata*, *zikra* i *džemaata*.

2. L. 73—77. (باب) شروط الصلاة

Kratka risala o uslovima za valjanost namaza, na arapskom jeziku (v. I, 113).

3. L. 78—82. تجويد قره باش

Kratak priručnik o pravilnom učenju Kur'ana, što ga je napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabaši (v. I, 102).

4. L. 82—87. جواهر الاسلام

Kratak *ilmi-hāl*, najvećim dijelom u obliku pitanja i odgovora. Ovo je jedna od verzija poznatog *ilmi-hāla* (v. I, 113). Početak je ovdje:

الحمد لله الذى خلقنى على فطرت الاسلام وعلى كلمة الاخلاص وعلى دين نبينا اسلام دين ايچنده اولان اول كندونك ايمانى واسلام ودين وذرية وملت ومذهبن قاچدر ودخى مذهب كمدن كمسه قالمشدر ؟ .

Na listovima 87—88 nalaze se priče na turskom jeziku o halifi Aliji i Fatimi, o Ebu Bekru, te o Iblisu (šejtanu) i Faraonu. Naslov ove posljednje je: حكايه ابليس ابليسدن وفرعوندن حكايه اولوركه

Slijedeća četiri lista su neispisana. Na dva od njih je samo kratka dova i neki poslovni računi.

5. L. 89—93. خدارىم

Islamska vjeronauka u stihovima. Sastavio Ibrāhīm Ḥaqqī Arzarūmī, umro 1195/1780. U rukopisu je naslov: منظومة عقايد الايمان لشاعر ضعف . Ovdje se u naslovu kaže, da je sastavljač neki Ḍa'fī ili Ḍa'īfī, što, je, držimo, pogrešno (v. I, 126). Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Na listovima 94—128 nalaze se priče i pouke (vazovi — حكايات ومواعظ), što je sabrano po raznim djelima. Početak je:

بر حديثده پيغمبرمز محمد ﷺ بيورمشدر دنيا قصاوت ايچون صاقن اغلميه سن زيرا بركون بر آدم يول اوزرنده فنى آغلر اولياء اللهدن بركمسه كلدى سؤال ايلدى ..

6. L. 128—132. (برحكاية منظوم)

Priča u stihovima o jednom vazu Božijeg poslanika i primanju islama velikog broja idolopoklonika, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

دكله ايمدى برعجائب خوش ، خبر
مصطفى دن اى صاحب هنر
كورنه قلدى نكرينك پيغمبرى
.

Na listovima 132—134 nalazi se jedna huṭba, jedan hadīs na turskom jeziku o pobožnim mladićima koje je zatrpao kamen u pećini, te priča o čovjeku koji je krio svoju starost čupajući bijele dlake iz brade.

Prepisao cijelu zbirku Ibrāhīm b. Ṣāliḥ-aga iz Akhisara (Prusca), ubirač džizje (danka) za Duvno i okolinu, za vrijeme obilaska i ubiranja tog poreza po Duvanjskom polju, u vremenu od 1167—1172/1753—1758, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1 i 5.

(بيكتاى بيك يوز يتمش ايكى تاريخنده يازدم . سنه مربوره ده دومنه جزيه‌دارى اولدم تقسيط ثانيده دومنه صحراسنى دورايدركن ماه مبارك جمادى الاولى يكرمى برنجى كونده كاتب الحروف ابراهيم بن صالح اغا اقحصارى) .

Na naslovnoj strani nalazi se krupnije pisana bilješka na arapskom jeziku i ispod nje veliki ovalni lični pečat, — iz čega se vidi, da je rukopis uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu (Fejzijju) medresu u Travniku, derviš Muhamed b. Mustafa, ... 1289/1872. Na posljednjem listu su zabilježeni datumi smrti i datumi ženidbe nekoliko osoba.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1622. علم حال 2878.

لسراج الدين

Kratka početnica *(ilmi-ḥāl)*, na turskom jeziku, o vjerovanju i namazu, od nekog Sirāğuddīna. U rukopisu je naslov: هذا سراج الدين .

Rieu (7) kaže da je, vjerovatno, pisac šayḫ Muḥammad b. Muṣṭafa Qāḍīzāde, vaiz, umro 1045/1635.

Početak:

الحمد لله الذى خلق النبى ! على فطرة الاسلام وعلى كلمة الاخلاص وعلى دين نبينا ... پس امدى دين ابچنده اولان كشيه لازمدر اول كنديتك ايمان .

To je isti početak kao kod djela جواهر الاسلام (v. I, 113 i ovdje br. 1621,[4]) iz čega se vidi da su ovi sastavi slični i da su rađeni po uzoru jedni drugih.

L. 47; 14 × 9. *Nasḫ*, krupniji, vokalizovan, pisan nevještom rukom. Papir bijel, glat; neke listove su nagrizli miši. Povez kožni, oštećen.

Prepis dovršen 1179/1765 (سنة ١١٧٩).

Na prvom zaštitnom listu je početak sure Jāsīn.

1623. البحر العميق فى بيان مآرب التحقيق 4427.

لمجهول

Djelo o islamskom vjerovanju, moralu i namazu, od nepoznatog pisca. To je, zapravo, veliki priručnik *(ilmi-hal)* islamske vjeronauke, napisan na poseban način, nešto različit od uobičajenog načina pisanja ilmihala. Na početku se prilično opširno govori o značenju i značaju Besmele, pri čemu su data i tesavvufska tumačenja. Po tom se tumače osnovni principi islama *(amentu billahi)*, Božija savršena svojstva, vrline i mane ljudske ćudi, te propisi o namazu i neke vjerske vrline. U cijeloj knjizi nema poglavlja ni naslova za njih, nego se direktno prelazi sa predmeta na predmet, uz neku logičnu povezanost, tako da je cijelo djelo napisano kao jedno poglavlje. Gornji naslov djela dat je prema rukopisu. U vrhu prve stranice napisano je crvenim mastilom, rukom prepisivača, prilično nečitko: سميت كتابى البحر العميق فى بيان مآرب التحقيق Sličan naslov napisan je i na donjem prerezu listova. Inače, o ovom djelu ne nalazimo nigdje spomena u svim izvorima koji su nam pristupačni. Sudeći prema nekim podacima u tekstu, može se zaključiti da je rad napisan u XII/XVIII stoljeću. Vjerovatno je i ovo rad nekog našeg čovjeka.

Početak poslije Besmele glasi:

اى قرائت قرآنه طالب اولان ذى بخت واى علم حاله راغب اولان اهل سعادت بسملهٔ شريف يدى وجه اوزره بلمليدر اولكيسى نزولنى بلمك ايكنجيسى سوره نلك اولندغيدريا آخرندغيدر بلمك

Završetak je:

امدى اى مؤمن قرنداش سن دخى بومعانيلرى اكلر ... دينك عمارتنه ليل ونهار چالشغل كل آت قريب اولاكه رب تعالى عنايت ايدوب فلاح بولاسززيرا – ؟ .

L. 206; 22,5 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, slab, vokalizovan, pisan nevještom rukom, u razmaknutim redovima. Rečenice su rastavljene crvenim krupnim tačkama. Prve dvije stranice obrubljene su crvenom linijom. Papir bijel, deblji; povez otkinut i izgubljen. Inače, primjerak je očuvan.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad, 22. safera 1220/1805.

(تمت فى ٢٢ ص سنة ١٢٢٠ كاتب الحروف محمد بن محمد)

Na naslovnoj strani nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Emin el-Hadži Muharem-aga-zade, iz Zvornika, 1229/1813). Uvakufio Mahmud b. Omer-beg, za medresu u Zvorniku, 26. redžepa 1306/1888 (v. bilješku na naslovnoj strani).

1624. (مختصر فى العبادات) 4530.

بالتركيه

فى اوله وآخره خرم

Kraće djelo o ibadatu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Nepotpuno je na početku i na kraju, za veći broj lista. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Prvo poglavlje ovdje je:

فصل فى صلوة الكسوف

قچن كون دوتولسه امام خلقه اكى ركعت نماز قلبويره نافله طريق اوزرنه يعنى اذان واقامت اقميلر .

Sudeći po stilu jezika i po pravopisu, moglo bi se reći, da je pisac neki naš čovjek i da je rad srazmjerno starijeg datuma, vjerovatno iz XVII stoljeća.

L. 41; 19,5 × 14,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, vokalizovan. U pisanju ima grešaka.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1625. (علم حال) **3520.**

Priručnik na turskom jeziku o islamskom vjerovanju, nekim vjerskim dužnostima i lijepom vladanju, od nepoznatog pisca. Rad je dosta opsežan i bez naslova. Gornji naslov uzet je iz teksta. Obrađeno je velikim dijelom u obliku zbirke raznih pitanja (mes'ele).

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد مشرق ايله مغرب اراسنده نقدر مؤمن دين وارايسه
اكركنج اكر قوجه واكر صاغ اكركوتورم اكرغنى اكر فقير اكر كوبلى اكر شهرلى اكر كوچوك
اكر بيوك حتى يوز باشنده بله اولورسه جمله سنه علم حال اوكرنمك فرض عيندر .

Završetak je na arapskom jeziku:

حكايت . معاذ بن جبل رض ايدر علمى اوكرنك زيراكه علم اوكرنمك حسنه در ...
ومن فضائله العلم نافع لامحالة ... نسأل الله تعالى ان يرزقنا العلم والفهم ... انه هو ارحم
الراحمين واكرم الاكرمين

L. 343; 20,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, jednostavan. Stranice su s početka obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst. Na svakom desetom listu označena je folijacija. Povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XVIII stoljeća.

Na kraju se nalazi sadržaj, neki računi, te salavat, što je sve pisano kasnije, drugim rukopisom.

1626. Zbirka (مجموع), 2 **4550.**

L. 73; 17 × 11. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom, vokalizovan. Papir bijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 1—13. اللى دورت فرض

Risala u prozi o glavnim islamskim dužnostima, 54 farza.

Početak poslije Besmele:

حق سبحانه وتعالى حضر تلرينك جل جلاله فرض ايتدوكى شيلرىدر كه بيان اولنور
اكر ار اكر عورت اولسون بونلرى بلمك واوكرنمك فرض عيندر انلرى اللى دورتدر .

Ista tema obrađena je u stihovima (v. I, 371).

To su obično prevodi i prerade slične risale na arapskom jeziku (v. br. 899,[1]). U nekim rukopisima spominje se kao prevodilac neki Šeyḫ 'Abdurraḥmān čija nam je biografija nepoznata (v. ovdje kasnije br. 1632).

2. L. 14—64. ارشاد المصلين

Kratko uputstvo o namazu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca.

Početak poslije Besmele: الله تعاليه حمد وثنا ورسولنه دخى ال
واصحابنه صلوة وسلامد نصكره معلوم اولكه حق سبحانه .

To je, zapravo, vjerska početnica koja pored uputstva o namazu sadrži i mnoge dove.

Završetak je poglavljem O nekim pitanjima koja se odnose na imama:

امامك مسائل بركمسه امامه.ديسه بزسكا اويارز سن كيمه اويارسين جواب ايده كه
محمد مصطفى عليه السلامه ...

Prepisao oba djela isti prepisivač, u XVIII ili XIX stoljeću.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1627. Zbirka (مجموع), 2 **1037.**

L. 22; 22 × 15. *Nasḫ* čitak, vokalizovan. Papir bijel, deblji; povez papirni.

1. L. 1—13. (رساله) فى بيان اوقات الصلوات الخمس

Traktat o namazu i abdestu, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak je isti kao pod br. 1561,[2]: اولا صباح نمازى درت ركعتدر — što ukazuje da je to drugi primjerak istog rada.

2. L. 14—19. جواهر الاسلام

Kratka risala na turskom jeziku o islamskom vjerovanju (ilmi-hal). Naslov u rukopisu je: هذا سراج الدين — kao pod br. 1622. To je samo još jedna verzija ranije navedenog rada.

Na listovima 19—22 ispisana je *talqin-dova* i kratka uputa o dženaze-namazu.

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić 23. ševala 1289/1872 (v. bilješku i pečate na naslovnoj strani).

1628. Zbirka (مجموع) , 2 **2845.**

L. 32; 20,5 × 13. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—19. ISTO kao br. 1627,[1]

U rukopisu je naslov: هذا كتاب اوقات الصلوات الخمس

Ovaj primjerak je malo drukčija verzija prethodnog rada.

2. L. 19—27^a. ISTO kao br. 1627,[2]

U ovom primjerku nema naslova, a tekst mu je mjestimice malo različit od prethodnog.

Na listovima 27^b—32 nalazi se jedna dova na turskom jeziku.

Početak joj je:

الهى عزّ ذاتك حرمتيچون دخى بيك بر صفاتك حرمتيچون الهى ادم وحوا حقيچون .

Rukopis je iz XVIII ili XIX stoljeća.

Iz biblioteke Muhameda Enverije Kadića.

1629. Zbirka (مجموع) , 11 **2627.**

L. 235; 19 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq*. Papir tamnobijel, deblji; povez otkinut i izgubljen.

1. L. 1—6. قطعة من رسالة فى الصلاة

Fragment neke risale o namazu, s prevodom na turskom jeziku između redaka. S početka su listovi izgubljeni, a na kraju nedovršeno.

Početak je ovdje:

وان اراد به الاعلام لا تفسد صلاته اول كيسمه مراد ايدرسه لا اله الا الله كلمه سيله

نمازده ايدوكمه بلدرمكه فاسدا اولماز انك نمازى .

والخاص انكشاف العورة بشخص سى عورتى اچمقدر .

2. L. 7—78. (علم حال)

Priručnik (katihizis) islamske vjeronauke na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. U početku se govori o osnovnim principima vjerovanja, a zatim, uglavnom, o namazu, — često u obliku pitanja i odgovora (eger sorseler).

Početak je:

الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان والصلاة والسلام ... الله تعالى جل جلاله قرآن عظيمنده بيورر وماخلقت الجن والانس الا ليعبدون يعنى جن وانس ياراتمدم الا اللهك وحدانيته ايمان كتوروب .

Završetak je poglavljem o kraćim dovama za razne želje — بيان دعالر شريف

Ta'līq vokalizovan. Arapski tekst i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom.

3. L. 78—84. علم حال

Kraći *ilmi-hal* na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. To je, uglavnom, tumačenje i objašnjenje o pojmovima *iman* i *islam*, o vrstama vjerskih dužnosti, te o Kur'anu i sunetu. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak je poslije Besmele:

الحمد لله الذى جعل الصلاة عماد الدين وبضاعة اهل اليقين ... وبعده اى طالب حق اولان اخوان مؤمنين بلنكم ايمان واسلام حضرت رسول الله عليه السلام الله تعالى جناب عالى جانبندن جميع كوردوكى آيات قرآنيه واحاديث صحيحه حق وصدق ايدوكنه كوكليله اينامق

Na listovima 84—100 nalazi se zbirka raznih vjerskih pitanja i dova, što je sabrano po raznim djelima: čuvanje od griješnih riječi koje izvode iz vjere (فى الاحتراز عن الكفر), tumačenje kunūt-dove na turskom jeziku (هذا شرح دعاء قنوت), tumačenje tešehhuda (ettehijjatu) — (تشهد بيان ايدر), molitve i pouke (باب مناجات الهيه وبعض موعظة ومسائل بياننده در), opširnija dova o imanu (هذا دعاء ايمان تفصيلى), kraća dova o imanu (هذا دعاء ايمان اجمالى), rodoslovlje Božijeg poslanika Muhameda (سلسلة رسول الله عليه الصلاة والسلام), nekoliko raznih pitanja i pouka (هذا مسائل اهل السنة والجاعة – مسئله – موعظه).

4. L. 100—109. وصية النبى عليه الصلاة والسلام للامام على

Oporuka Božijeg poslanika Muhameda halifi Aliji, na turskom jeziku.

Početak:

قال النبى عليه الصلاة والسلام ياعلى قچنكم اوينه كلن كتورسك اياغى قين چيقارسين

Na listovima 109—120 nalaze se dove i uputstva s područja vjerovanja i pobožnosti: dova protiv zla jednog vremena : دعاء شريف) اعوذ من شر هذا الزمان) , pokajanje (دعاء سيد الاستغفار) , dova protiv kuge(دعاء طاعون) , dova protiv nesreće (دعاء مصيبت ايچون) , istihare dova (دعاء استخارة) , molitve (مناجاة) , dova (دعاء ديكر) , vjerovanje i dužnosti koje iz njeg proističu (ايمان) , odlike prave pobožnosti (كمال تقوى – اون خصلتى) .

5. L. 121—132. (ديكر – علم حال)

Početnica islamske vjeronauke — o vjerovanju, namazu i nešto malo o postu, — na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام ... اما بعد ايمان واسلام ايكيسى دخى بردر قلبيله بلوب وانانوب ودليله اقرار اتمكدر .

Završetak je:

وبخور كلدكده اوكنه چكوب بخور لنوركن توتونى بوغازينه كتمك بومسئله لرده قضا لازم كفارت لازم اولماز تمت

Po marginama listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača.

6. L. 132—134. اللى دورت فرض

Traktat o 54 farza, na turskom jeziku (v. br. 1626,^{1}). U rukopisu je naslov: هذا كتاب اللى دورت فرض بيان . Ovo je nešto različita verzija od drugih verzija ovog rada.

Početak poslije Besmele:

اوّلى الله تعالى بلوپ وبرليوپ ذكر اتمك ايكنجى حلالندن لباس كيمك اوچونجى

Na slijedeće dvije stranice (134—135) nalazi se jedna predaja od Hasan el-Basrije (umro 110/728), na turskom jeziku, u kojoj su nabrojani uzroci zbog kojih se može izgubiti iman (vjera) i otići s ovog svijeta bez imana.

(حسن بصريدن روايتدركه ايمانسز كتمك سبيلرى يكرمى يديدر)

اول براماز اعتقاد ايكنجى ضعف ايمان .

Na listovima 135—163 nalazi se nekoliko pouka (vazova), što ih je, iz raznih djela, sabrao prepisivač (عدة مواعظ) :

باب نماز قلمغك ثوابن بلدرر – قال النبى عليه السلام اذا قام الرجل

باب طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة يعنى طلب علم فرضدر

باب غزا بلوكلم غازيلق پس درلودر

باب رزق بلوكلم

باب عيادت اتمين فاسقلرك حياتن ومماتن بلدرر

باب صلوات بلوكلم مؤمن اولان قوللره محمد اوزرينه صلوات كتورمك فرضدر

Slijedećih nekoliko lista su neispisani.

7. L. 164—182. (مجموعة احاديث مع الترجمة التركية)

Zbirka kratkih hadisa, sa prevodom na turskom jeziku između redaka, — od nepoznatog sabirača i prevodioca. Naslov je dat kasnije prema sadržaju.

Početak je poslije Besmele:

قال النبى عليه السلام صحبة العاقل زيادة فى الدين وصحبة الجاهل نقصان فى الدين
پيغمبر عليه السلام ديدى عاقل ايله صحبت ايلمك زياده در دينده دخى جاهل ايله صحبت ايتمك اكسكدر دينده قال النبى عليه السلام من ضحك خلف الجنازة .

Završetak je:

قال النبى عليه السلام من منع الطعام من جائع يمنع الله تعالى منه الجنة پيغمبر عليه السلام ديدى شول كمسه كه طعامى منع ايلسه آجدن الله تعالى منع ايدر جنتى يوم القيامة ويعذبه ولو كان ابراهيم خليل الله .

قيامة كوننده دخى اكاعذاب ايدر اكرجكم ابراهيم پيغمبر عليه السلام اولورسه .

Slijedeća dva lista su neispisana.

8. L. 183—187. برحكايت منظوم

Priča, zapravo legenda, u stihovima, na turskom jeziku, o odsječenoj glavi čovjeka (kesik baš) koja je, po priči, došla pred Božijeg poslanika Muhameda i razgovarala. Rad je od nepoznatog sastavljača.

Početak je:

بر حكايت ايده يم دڭلر ايسك   عشقلـــــه دڭليوسن اڭلريسك
اوتور مشدى مصطفى درت ياريله   اوتوز اوچ بيك صحاب جمله سيله

كورديلر كيم بركسك آدم باشى   اغليو كردى ايچروا دوكدى ياشى

Na listovima 188—193 je opet priča na turskom jeziku, u prozi, o vragu (šejtanu) po imenu Semida i nekom pobožnom i učenom čovjeku. Početak je:

سميده آدلو لعين برعابد قاتنه واردى آنى ازدردى

9. L. 194—212. (موسى حقنده بر حكاية)

Priča o Musau (Mojsiju), na turskom jeziku, — što je prenosi Ka'b al-Aḥbār (umro 32/652). Tu se, uglavnom, opisuje Musaov razgovor s Bogom i pitanja, koja je on postavio Bogu, o raznim stvarima, kao i Božiji odgovori na ta pitanja. To je sve s područja, koje se u islamskoj literaturi naziva *»isrāīlijjāt«* (izraelićanske legende).

Početak je poslije Besmele:

كعب الاحبار رضى الله عنه روايت قلورايدر قچنكم موسى عليه السلام طور طاغنه
كلدى جبرائيل عليه السلام فرشتهلريله قرشو كلدى

Na listovima 212—230 nalaze se pouke i priče مواعظ وحكايات na turskom jeziku, što je sabrano iz raznih djela. Početak je: حقوق الوالدين تنبيه الغافلين ده.

10. L. 231—235. لغت فارسى تركى

Kratak perzijsko-turski rječnik, od nepoznatog sabirača. U prvom redu napisane su perzijske riječi, a ispod njih turske. Riječi su poredane bez nekog određenog plana.

Početak je:

خدا زمين آفتاب باران برف
تڭرى ير كونش يغمور قار

Na kraju rječnika su brojevi.

11. L. 235—238. علم حال

Mali *ilmi-hal*, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Obrađuje samo imanske i islamske šartove u najkraćem obliku. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak je:

هر مؤمن اره وهر مؤمنه عورته صفت ايمان وصفت اسلام بلملك فرض عيندر

Cijelu zbirku sabrao je i prepisao Ḫalīl-hodža, sin Aḥmedov, iz kasabe Stolac, u vremenu od 1225—1228/1810—1813, kako je to zabilježeno na kraju nekih radova (v. l. 100, 135 i 212).

1630. (علم حال) 1986.

Početnica islamske vjeronauke *(ilmi-hal)*, kao pod br. 1620.[3]

L. 21; 23,5 × 15,5. *Nasḫ* lijep, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Stranice su obrubljene jednom crnom i dvjema crvenim linijama. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom i oštećeni po rubovima; povez papirni.

Prepisao Ḥasan b. Muṣṭafa, iz štampanog primjerka, 1. zul-kade 1250/1834.

1631. (قطعة من كتاب فى الصلاة) 4211.

Fragment nekog djela o namazu. Veći broj lista s početka i na kraju je izgubljen. Zbog djelomične sličnosti sa prethodnim djelom, u inventaru je pogrešno zaveden pod njegovim naslovom. Ovo je dio nekog *ilmi-hala*. Raspoređeno je na poglavlja *(bab)* i pitanja *(mes'ele)*.

Početak je (na listu 31, a to je prvi list koji se ovdje nalazi):

يزار اكر اوچ كره دوزنسه نمازى فاسد اولور يوزاون برنجى ركوعه وارد قده طپوقلرين
بربرينه قوشدر نقدر ابراهيم حلبيده يزار

Početak prvog poglavlja, koje se ovdje nalazi, je:

باب بوباب نمازك مباحاتى بيانده در نمازك مباحاتى اون بردر

L. 75; 21,5 × 13,5. *Nasḫ* krupniji, pisan slabim rukopisom, u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst, listovi prosuti; povez poluplatneni, oštećen.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na rubu jednog lista u sredini nalazi se bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Muhamed-efendija Stranjak.

1632. ISTO kao br. 1626,[1] **4331.**

Preveo sa arapskog i obradio u prozi neki Šeyḫ 'Abdurraḥmān, kako se to razumije iz naslova u rukopisu: ترجمهٔ شيخ عبد الرحمن اللى درت فرض

Početak je isti kao u primjerku pod ranije navedenim brojem:

حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك جلّ جلاله فرض ايتدوكى شيلر دركه بيان اولنور اكرار واكر عورت اولسون بونلرى بلمك واكرنمك فرض عيندر

Poslije toga prevoda nalazi se drugi prevod i druga verzija iste risale. Ovaj drugi prevod je u stihovima, a naslov mu je:

حسن بصرى حضرتلرينك ترجمه ايلدوكى اللى درت فرض

Početak je:

روايت اولدى بصريدن عليه رحمت الرحمان

اولوبدر اللى درت شئ فرض كى هر بر مومنه اى جان

L. 6; 15,5 × 11,5. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan. Papir tamnobijel, deblji; nema poveza. Na kraju, poslije završetka, na neispisanom listu, nalazi se nejasna bilješka bez datuma, iz koje se može razumjeti da je prepisivač i vlasnik ovog rukopisa neki Hasan Burun-baša(?).

Rukopis je, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na prvom neispisanom listu nalazi se bilješka na turskom jeziku o nekom dugu Ahmed-baše Durmiš-zade iz sela Ošanić kod Stoca.

1633. Zbirka (مجموع) , 5 **4558.**

L. 96; 16 × 11,5. *Nasḫ* i *ta'līq*. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova, koji su prosuti.

1. L. 1—13. جواهر الاسلام

Kratka početnica *(ilmi-hal)* iz vjeronauke (v. I, 113 i ovdje 1621,[*] i 1622).

Na l. 13ᵇ—14 je jedan hadis i bilješka iz fikha.

2. L. 15—17. آداب الدخول على الزوجة

Pravila o bračnim odnosima, na turskom jeziku (v. I, 374).

Na l. 18 je jedna predaja od Musaa (Mojsija) i hadisi.

Na l. 19—20 su privatna pisma na turskom jeziku. Među njima jedno iz Mostara, upućeno rođaku Hadži Ali-agi, sa datumom 1200/1785.

Na l. 20ᵇ—21 su formulari službenih pisama (tapije i potvrda — temessuk — o zajmu. U tapiji se govori o zemljištu u sandžaku Aladžahisar — Kruševac).

3. L. 22—30. جنّة الاسماء

Traktat na turskom jeziku o Božijim imenima i odgovarajućim ajetima, — što se uči na određeni način, radi postizanja raznih želja. Osnovni rad na arapskom jeziku napisao je, po nekima, Halifa Ahja, a komentar tomu napisao je, navodno, imam al-Gazālī. Ovo bi bio turski prevod toga Gazalijinog komentara (ḤḪ I, 606; Helene Löbenstein, Katalog AH I, 13).

U uvodu pak našeg rukopisa kaže se da je Gazalija postigao nauku o tajnama Božijih imena *(ilmi-esmā')* i da je o tom napisao više knjiga i risala, a najbolja mu je od svega toga ova risala koju je napisao i sredio na osnovu istraživanja i proučavanja Kur'ana.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد واله اجمعين اما بعد وقتاكه شيخ محمد غزالى قدس الله سرّه العزيز حضرتلرى بو دائرهٔ شريفهٔ جنّة الاسماء اسميله مسمى

Nasḫ, sa nešto *ta'līqa*, pisan crnim i crvenim mastilom. — Rad je, čini se, nepotpun na kraju.

Na neispisanom listu poslije toga nalaze se datumi rođenja dvoje nečije djece.

Na listovima 21—34 su razne dove i salavati.

4. L. 35—37. (مخارج حروف)

Kraća risala na turskom jeziku o pravilnom izgovaranju arapskih glasova (tedžvid), od nama nepoznatog pisca.

Početak poslije Besmele:

معلوم اوله كه يكرمى طقوز حرفك اون يدى مخرجى واردر اوّلكى مخرج بوغازين ابتداسيدر اندن ايكى حرف چيقر

Završetak je: ومعلوم اوله كه واومدّيه تفخيمده وترقيقه ماقبلنه تابعدرتمت

Na listu 38—40^a su razni hadisi o strašnim kaznama na budućem svijetu za alkoholičare, — te o izdržljivosti (*sabru*). Hadisi su većinom slabe vjerodostojnosti.

Na listu 40^b—42 nalazi se prepis pisma austrijskog kralja velikom veziru Ali-paši.

(نمچه قرالى وزير اعظم على پاشا حضر تلرينه كوندرديكى نامه صورتيدر)

Pismo je bez datuma i drugih podataka. Sudeći po sadržaju pisma, to je Ali-paša Dāmād (umro 1128/1715), a pismo mu je uputio austrijski car Karlo VI (1711—1740). U svom pismu, car prigovara Ali-paši za neke njegove postupke i njegova osvajanja mnogih utvrđenja. (Spominje zauzimanje Moreje u Grčkoj, prijetnju Veneciji za koju je čuo, te neraspoloženje turskog cara za mir i dobre odnose). Prigovara mu još i za loš postupak prema izaslanicima i »njegovim ljudima«, u Istanbulu, te za odbijanje darova — peškeš. (Poznato je da je Ali-paša Dāmād rigoroznim mjerama bio istrijebio svako davanje i primanje mita u Turskoj).

Austrijski car dalje prijeti Ali-paši i kaže da je poslao veliku vojsku (80.000) prema njemu, da će zauzeti i Carigrad. Na jednom mjestu kaže: »Čime vi sad možete zastrašiti?! Nemate više Deli Husejn-paše, Bošnjaka Hasan-paše Tire, Bošnjaka Salih-paše i Kaplan-paše.« Potom postavlja svoje uslove za dalje održanje mira, »ako se želi« (oslobođenje svih živih zarobljenika, zarobljenih od Venecije, i davanje pune krvarine za sve poginule).

Na listu 43—44 su datumi rođenja i smrti nekoliko osoba iz porodice Nožića (u vremenu od 1182—1237/1768—1821).

Na listu 45 je غرّه نامهٔ شيخ بايزيد — stihovi na turskom jeziku, što ih je sročio Šeyḫ Bayezid, o ustanovljenju početka svakog mjeseca u hidžretskoj godini (بركز سطر نظم ايلدم آى غرّه سين بلملك ايچون).

Na listu 46 su stihovi na arapskom jeziku, što ih je sastavila Rābi'a 'Adewiye (umrla oko 135/752), o pobožnosti.

(كلام رابعهٔ عدويه – الهى لست فى البلوى ...)

Na listovima 47—66^a nalaze se fragmenti iz nekog ilmi-hala i drugih djela o namazu, postu, sadaki i još nekim pobožnostima.

Na listu 66^b—90 su dove, hadisi, razne pouke i stare poučne priče na arapskom i turskom jeziku.

5. L. 90^b—93. (منظومة فى التوحيد – بالتركيه

او

ترجمة بدء الامالى بالنظم التركى)

Spjev na turskom jeziku o islamskom vjerovanju, što ga je sastavio neki Fayḍī (Fejzi). To je, zapravo, skoro doslovan prepjev poznate kaside *Bad' al-amālī*, ili je po njenom uzoru i smislu sačinjen spjev u 77 dvostiha, čija je rima također na slovo l. Spjev nema naslova. Gornji naslov dat je po sadržaju. Pri kraju spjeva, navedeno je gornje ime sastavljača, ali pod tim imenom poznato je u turskoj literaturi više pjesnika i mistika, pa nije izvjesno koji je to od njih (a svi su, uglavnom, živili u X i XI/XVI i XVII stoljeću).

Držimo ipak, da je to Faiḍī Ḥasan-efendī »Simkeškzade«, šejh melamijskog reda koji je nizao stihove na sva tri jezika, arapskom, turskom i perzijskom, umro 1102/1690 (v. OM I, 139), — ili je to 'Abdullah Fayḍī, muderis (v. Šemsuddin Sami, QA V, 3465).

O ovoj manẓūmī ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni.

Početak:

كل اى مقصود ايدن حقّه وصالى
وار ازبر ايله لطف ايت بوخصالى (؟)
خدا پاينده در بوقدر حدوثى
انك چوقـدرهم اوصاف كمالى
اودر حىّ ومدبّر جمله امره

Završetak je:

مؤثر در دعا انكار اولنمز – قوپارر همّت مردان جبالى
روز وشب فيضئ بى تاب وطاقت – جهان باغنده دیكدى بونهالى

مراد اولكم يانلر ميوه سندن اكالر خيرله اول پايمالى
تمت تمام

Na listovima 93^b—96 su bilješke o važnosti i koristima učenja nekih ajeta i kraćih sura; datumi smrti nekih osoba iz Mostara (Mustafa-efendi Ćišić, muftija u Blagaju, preselio 1211/1796; drugi Ćišić, Muhamed-efendija, muftija, umro 1212/1797; Puzić Ibrahim-efendija, umro 1206/1791; Kenan Hadži Ahmed-efendija, umro 1218/1803; Ali-efendija Džabić, muftija, umro 1225/1810); zatim se nalazi: formular murasele i punomoći za vjenčanje, zapisi za razne potrebe, te, na posljednjoj strani, spisak nekoliko knjiga, među kojima jedna pod naslovom: Beograd(?) — (بلغراد كتاب ؟)

Rukopis je iz XIX stoljeća.

Poklon nasljednika Velagića — Riđanovića.

1634. (علم حال) **4161.**

Priručnik o vjerovanju i namazu, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun na kraju. Sabrano po raznim djelima u obliku pojedinih pitanja *(mes'ele).*

Početak:

امين بحرمة سيد المرسلين امدى هركيشه ايمان ندر بلمك فرض عيندر اولان ايمان الى
نسنه دليله اقرار

L. 117; 21,5 × 15,5. *Nasḫ* slab. Rečenice su označene crvenim tačkama. Papir žućkast, slab. Na kraju je nekoliko lista pokidano i oštećeno. Povez papirni.

Rukopis je iz XIX stoljeća.

1635. علم حال **2963.**

Djelo o vjerovanju i namazu, od nepoznatog pisca, nepotpuno s početka i na kraju. Na koricama je naslov: نمازلك .

Početak je ovdje:

... وكتبه دخى الله تعالى نك كوكدن پيغمبرلر اوزرينه اندردكى كتابلر يوز درت كتابدر
جمله سى حقدر

L. 63; 16,5 × 11. *Nasḫ* krupniji, vokalizovan. Papir bijel, deblji; povez polukožni, oštećen i rastavljen od knjige.

Rukopis potiče iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade.

1636. Zbirka (مجموع). 2 **3129.**

L. 37; 16 × 12. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa,* pisan većim dijelom sitno, rukom istog prepisivača. Tekst iz Kur'ana i hadisa vokalizovan. Papir tamnobijel, tanak; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—10. رساله حج شريفه متعلق

Traktat o hadžu, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد حجه متعلق بعض مسائلى ذكر اولنور كه حج لغتده
قصد اتمكه درلر اما شريعتده

2. L. 10—16. المطلب الخامس فى خواص الاسماء الحسنى

Rasprava na arapskom jeziku o koristima i tajanstvenoj moći Božijih imena, od nepoznatog pisca. Čini se, da je ovo izvadak iz nekog opširnijeg rada.

Početak:

اعلم ان سنة الله تعالى جرت بربط الاشياء بالاسباب فيخلق المسببات بعد وجود اسبابها
والاسباب اما ان تكون ظاهرة ... واما ان تكون كامنة

Listovi od 17—37 sadrže razne bilješke i izvatke s područja tesavvufa i fikha, te razne dove.

Rukopis, vjerovatno, potiče iz XIX stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka na turskom jeziku o svetim (mubarek) večerima kod muslimana. Na naslovnoj stranici nalaze se bilješke, također na turskom jeziku, u kojima je zabilježeno ime jednog vodiča hadžija (Bošnjak šejh Ahmed) i imena nekoliko nosača vode *(saka)* u Meki (Mekkizade Šejh Muhamed, Šejh Husejn, Ebu'l-Ferah-ogli Šejh Osman, Fadil-ogli Šejh Jahja). Tu su i slova »abğad« sa brojevima koje ona označavaju. Na naslovnoj stranici su imena nekoliko djela i dio slova »abğad«.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

ŠERIJATSKO–PRAVNA RJEŠENJA

(AL-FATĀWĀ)

Arapski

1637. Zbirka (مجموع) . 2 **3640.**

L. 306 (99 + 207); *ta'līq* sa nešto *nasḫa*, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—99. خزانة الفتاوى

Priručnik s područja fikha koji je služio kao podloga i izvor za fetve. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥanafī, umro 522/1128. Djelo je izbor iz opširnijeg djela مجمع الفتاوى i njegova skraćena prerada od istog pisca, kako je to kazano u uvodu.

GAL I, 373; S. I, 639; ḪḪ I, 703.

U uvodu pisac navodi izvore kojima se je služio pri ovom radu. Primjerak je nepotpun na kraju.

Početak:

الحمد لله حمداً بعدد ما اظهر من معدن الانسان يواقيت ودرراً وانبت ى منبت
الاحسان رياحين وزهرا ... وبعد فان العبد الضعيف احمد بن ابى بكر خصّه الله برأفته
واسلافه برحمته يقول لما فرغت من تسويد مجمع الفتاوى

Pismo je sitniji *nasḫ-ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. U pisanju ipak ima grešaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara.

2. L. 100—306. مجموعة من فتاوى العلامة ابى السعود وغيره بالتركية

Zbirka fetvi muftije i šejhul-islama Ebu's-Su'ūda (umro 982/1574) i drugih muftija, na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača.

Početak:

كتاب الطهارة فصل فيا يتعلق بالماء مسئلة زيد ... جنابتله عمق يكرمى درت ذراع
وعرضى اللى ذراع اولان صوقيوسنه دوشوپ

Fetve su date pod naslovima مسئلة – الجواب, pisanim crvenim mastilom. Pismo je *nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisano vještom rukom. Pri kraju je *ta'līq* pisan drugim rukopisom.

Prepis pod t. 1 potječe iz XVII, a pod t. 2 iz XVIII stoljeća.

Na početku pod t. 1 nalazi se ime ranijeg vlasnika (Mustafa b. Mehmed Muki-zade — ? —), bilješke s područja fikha na turskom jeziku i sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1638. كتاب الخلاصة 254.

او

(كتاب) خلاصة الفتاوى

Djelo s područja fikha, koje je služilo kao važan priručnik i izvor za davanje fetvi. Napisao Ṭāhir b. Aḥmad b. 'Abdurrešīd al-Buḫārī, umro 542/1147. Djelo je skraćena prerada dvaju djela: كتاب النصاب i خزانة الواقعات od istog pisca. Raspoređeno je na dva dijela u jednom svesku. (Neki prepisivači pisali su ga u dva sveska). Poglavlja su: *kitāb* (knjiga ili glava), *faṣl* (odjeljak) i *ğins* (vrsta). Na početku svakog kitaba naveden je njegov sadržaj (podnaslovi).

GAL I, 374; S. I, 641; ḤḪ I, 718.

Od ovog primjerka nalazi se samo drugi svezak.

Početak prema potpunom primjerku (v. br. 1640):

الحمد لله خالق الارواح والاجسام وجاعل النور والظلم ... قال الشيخ الامام ... طاهر بن احمد بن عبد الرشيد البخارى

Svezak drugi — الجلد الثانى. Sadrži materijal od كتاب الصرف do konca djela.

Ovo je najstariji rukopis ovog djela kod nas. Njegov prvi dio je, nažalost, izgubljen. Početak ovog sveska je:

قال فى الجامع الكبير الدراهم المضروبة ثلثة اوجه

Ta'līq, veoma lijep, pisan rukom izvrsnog kaligrafa. Rečenice su na prve dvije stranice rastavljene krupnijim zlatnim, a poslije crvenim tačkama. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama, u kome je upisana Besmela i naslov. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, širokim zlatnim i crvenim, a ostale samo dvjema crvenim linijama. Na uzdužnim rubovima prve dvije stranice nalaze se lijepo izrađeni ornamenti u bojama. Naslovi skoro svih poglavlja ispisani su pismom *ṯuluṯ* u raznim bojama, u lijepim, raznobojnim i raznolikim unvanima, izrađenim za svaki naslov. Bilješka prepisivača na kraju napisana je različitim vrstama divnog pisma, čime kao da je on htio da pokaže svoju veliku majstoriju u lijepom pisanju svih vrsta pisma (divanija, kitnjasto pismo u obliku veza i ṯuluṯ). Tu, na posljednjoj stranici, su i lijepi unvani u vrhu i u dnu iste.

Papir tamnobijel i crvenkast, deblji, mnogi listovi oštećeni su crvotočinom po rubovima, i s početka vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao i izradio unvane, upravo umjetnički, Muḥsin b. Muḥammad b. Haği Ilyās b. Aḥmad, hatib u gradu Nif (Nymphis, mala kasaba u izmirskom sandžaku u Turskoj), u utorak krajem redžepa 855/1451.

وقد تم الفراغ عن كتابة خلاصة الفتاوى ... على يد العبد الضعيف ... محسن بن محمد بن حاج الياس بن احمد الخطيب النحيف بمحروسة نيف صينت عن الحيف ... فى العشر الاخير من رجب المرجب ... سنة خمس وخمسين وثمانمائة

Na početku je sadržaj, napisan kasnije, te bilješke i izvaci s područja fikha. Na naslovnoj strani je ime nekog muderisa koji se služio ovim primjerkom (Husejn b. Rustem, muderis, 1129/1716), te namjerno brisan pečat vakufa kome je rukopis ranije pripadao. Kako se vidi iz otiska istog pečata na drugom mjestu u rukopisu, to je vakuf merhum Mustafe .... za njegovu medresu u Istanbulu, 1022/1613 —

وقف المرحوم مصطفى – باب العتيق – ؟ طلبا لمرضاة ربه الكريم لمدرسة فى قسطنطينية المحمية

Na kraju je izvadak iz rasprave o islamskom vjerovanju: عقائد الطحاوى ili عقيد أهل السنة والجماعة (v. I, 397).

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1938. za Gazi Husrev-begovu biblioteku.

1639. ISTO 393.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

كتاب خلاصة الفتاوى فى الفقه

Komplet, koji se sastoji od dva dijela u jednom svesku.

L. 464; 26 × 17,5. *Nasḫ-ta'līq*, čitak, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice je unvan, u kome je na zlatnoj podlozi upisana Besmela. Prve dvije stranice obrubljene su dvjema tankim crnim i širom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, glat, listovi su s početka oštećeni po rubovima; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao Ibrāhīm b. Maḥmūd as-Sīnūbī, 888/1483.

(تم ... على يد العبد الضعيف .. ابراهيم بن محمود السينوبى– ... سنة ثمان وثمانين وثمانمائة)

Na nekoliko mjesta u rukopisu, a naročito na završetku drugog dijela, nalaze se bilješke, u kojima se kaže da je rukopis kolacioniran i ispravljen, — što je izvršio Ğemāl b. Šayḫ 'Alauddīn el-Aydīnī el-Izmīrī, 989/1581, — dakle do sto godina poslije prepisa.

(قابلته وصححته ... وانا الفقير ... جمال بن الشيخ علاء الايدينى الازميرى فى تاريخ

سنة تسعة وثمانين وتسعمائة ... قد تخلل بين الكتابة والمقابلة احدى ومائة سنة)

Na početku je sadržaj, dva puta napisan, kasnije; tilsumi i zapisi protiv nekih tjelesnih i duševnih oboljenja, poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, te bilješke s područja fikha i tesavvufa.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1640. ISTO **424.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب خلاصة الفتاوى

Jedan svezak, sadrži komplet djelo.

L. 439; 30 × 22. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crnom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Badruddīn b. Maḥmūd b. al-Muglī — ? — aš-Šāfi'ī, 28. ramazana 950/1543.

(وكان الفراغ من كتابته ... فى ثامن عشرين شهر رمضان المكرم سنة خمسين وتسعمائة

على يد الفقير ... بدر الدين بن محمود بن المغلى ؟ الشافعى)

Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha, te vakufski pečati, zatim imena i lični pečati ranijih vlasnika (Abdurrahman b. Ahmed . . ., Hadži Muhammed b. Ahmed . . ., Muhammed b. Hadži Kasim . . .). Između listova 8—9 nalaze se dva neispisana lista. Na njima su bilješke s područja fikha, sadržaj i još neka imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Jahja b. Ṭabḫan el-Ḫamevī, zamjenik kadije koji kaže da je rukopis čitao 972/1564, Mustafa b. Redžep el-Bosnevī, mulazim 1158/1745. i Salih Izzet Hromo koji kaže da je rukopis kupio). Na kraju su bilješke s područja fikha i tesavvufa.

Uvakufio Salih Izzet-efendi Hromo-zade.

1641. ISTO **200.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب خلاصة الفتاوى

Komplet u jednom svesku.

L. 438; 28 × 16,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, složen, uvježbanom rukom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama, u kome je upisan gornji naslov i Besmela. Ova stranica je ukrašena sa tri tanke crne, širom zlatnom, crvenom i plavom, a ostale stranice crvenom i plavom linijom. Papir žućkast, glat; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Sayyid Muḥammad b. Sayyid Muṣṭafā b. Sayyid Nāsiruddīn b. Sayyid Eme, u petak 20. rebiul-ahira 962/1554.

(قد وقع الفراغ من نسخ كتاب الخلاصة ... فى يوم الجمعة فى عشرين من شهر ربيع

الآخر من شهور سنة اثنين وستين وتسعمائة ... حرره الفقير سيد محمد بن سيد مصطفى بن سيد

ناصر الدين بن سيد امه ؟ ..)

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. Na naslovnoj stranici je bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Murat kapetan (sin Osmanov), i da je isti uvakufio ovaj rukopis 1232/1816. Tu je i njegov lični pečat.

1642. ISTO **568.**

U rukopisu je naslov: كتاب الخلاصة فى الفتاوى

Komplet od dva dijela u jednom svesku.

L. 420; 28 × 19. *Nasḫ* starinski, čitak, pisan vještom rukom. Po rubovima samo nekih listova ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez platneni, nov.

Prepisao Ismā'īl b. Barakāt b. Ibrāhīm al-Buḥayrī, u srijedu 6. redžepa 964/1556.

(تم هذا الكتاب .. على يد العبد الفقير .. اسماعيل بن بركات بن ابراهيم البحيرى ...

بتاريخ يوم الاربعاء سادس شهر رجب سنة اربعة وستين وتسعمائة)

Na početku, na novim dodanim listovima je naslov, što ga je napisao Mehmed Handžić. Potom, na nekoliko lista, slijedi sadržaj oba dijela, što ga je napisao Muhamed Džumejl, 1087/1676. Naslovna strana je ukrašena unvanom i ornamentima u zlatnoj i drugim bojama, a naslov djela i ime pisca upisani su bijelom bojom. U vrhu stranice, na gornjem rubu, je bilješka s područja fikha, a na uzdužnom rubu su imena ranijih vlasnika (. . . ime nečitko, imam u mahali Gūriya u Kairu, 984/1576; Muhamed b. Mustafa u Kairu; Ibrahim b. Muhamed el-Humejdi; Omer Zuhdi, u čijem ličnom pečatu je datum 1115/1703, i Muhamed Šakir b. Muid-efendi — Muidović iz Sarajeva). Naslovna strana drugog dijela (v. list 181) ukrašena je kao i prva naslovna strana. Na gornjem rubu ove stranice je bilješka s područja prirodnih nauka i medicine.

1643—1644. ISTO 420, 382.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: خلاصة الفتاوى
Dva sveska istog kompleta, koji su jednako obrađeni i prepisani rukom istog prepisivača.

Svezak prvi — الجلد الأول . Sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب البيوع i početak poglavlja كتاب الاجارات .

Svezak drugi — الجلد الثانى . Sadrži predmet od poglavlja كتاب الاجارات do konca djela.

L. 349 (I) i 334 (II); 27 × 16,5. *Nasẖ* čitak, starinski, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su s početka crvenom, a poslije crnom crticom. Po rubovima samo nekih listova ima malo komentara. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, sa lijepim utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Yaḥyā b. Muḥammad as-Su'ūdī al-Ḥanafī, šāhid u misirskom Divanu, i to prvi svezak mjeseca džumadel-uhra, a drugi u petak 24, ramazana iste godine, 966/1558.

(وكان الفراغ من كتابتها ... على يد يحى بن محمد السعودى الحنفى الشاهد بديوان مصر
المحمية سنة ست وستين وتسعمائة)

Na početku oba sveska je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na rubu naslovne stranice prvog sveska (koja je ispunjena sadržajem), nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdullah Kantamirija). Na završetku drugog sveska su prigodni stihovi, ispisani rukom prepisivača.

Iz Kantamirine biblioteke.

1645. ISTO 425.

U rukopisu je naslov: خلاصة الفتاوى
Komplet u jednom svesku.

L. 420; 30 × 21,5. *Nasẖ* krupniji, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḥāfiẓ Muḥammad b. Ḫoğa Ṣiddīq Ismā'īl Atay, od Alijinog roda iz Buhare, imam u Erzerumu, u ponedeljak 5. džumadel-ahira 1062/1651.

(تم الكتاب على يد العبد الضعيف ... الحافظ محمد بن خواجه صديق اسماعيل اتاى
من صلب على رض من تابع بخارى فى تاريخ اثنتان وستين والف فى بلد ارزن الروم حال
كونه اماما)

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džinić), sadržaj, bilješke sa imenima drugih ranijih vlasnika (Hodža Hadži Abdulah-efendi iz Trebinja koji kaže da je rukopis kupio 1138/1725; Šejh Abdulkadir Ešrefzade koji je postao vlasnikom 1158/1745); bilješke s područja fikha i stari sadržaj, koji je ranije napisan od prethodnog sadržaja. Naslovna strana ispunjena je cijela bilješkama s područja fikha. U vrhu prve stranice je jedan mali lični i veliki vakufski pečat. Na završetku djela su prigodni stihovi na perzijskom jeziku, pisani rukom prepisivača. Tu je, u dnu stranice, i kratka bilješka, u kojoj se kaže da je prepis kolacioniran 1075/1664. Na kraju je sitno pisan izvadak o hadžu (المجلس العشرون في بيان فضائل الحج), — iz djela مجالس الابرار ومسالك الاخيار, što ga je napisao Šayḫ Aḥmed er-Rūmī Akhisārī (umro 1041/1631, — v. OM I, 26), bilješke na turskom jeziku s područja akaida, te bilješke o razvodu braka i vjenčanju nekih osoba.

Uvakufio Džino-zade Abdulbaki-efendi (v. bilješku i pečat na početku rukopisa).

1646. فتاوى قاضيخان 271.

Djelo s područja fikha koje je dugo služilo kao izvor za davanje fetvi i kao važan priručnik za kadije i muftije, jer obrađuje mnoga pitanja iz praktičnog života i donosi rješenja za praktične potrebe. Napisao Faḫruddīn Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzğandī al-Fargānī Qāḍīḫān, umro 592/1196.

GAL I, 376; S. I, 644; ḪḪ II, 1227.

Djelo je raspoređeno obično u dva sveska, a neki prepisi su u više svezaka. Prvi svezak ovog primjerka je izgubljen.

Početak je (v. slijedeći broj 1647): .

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين الطيبين حمدا
يقربنا الى مرضاة الله وكرامته

Svezak drugi — الجلد الثانى . Sadrži materijal od poglavlja كتاب الدعوى والبيّنات do konca djela.

L. 412; 27 × 19. *Nasẖ* starinski, složen, pisan oštrim perom, vještom rukom. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara, pisanih kasnije. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepisao 'Alī b. Nāṣiruddīn b. Kaṯīr al-Ḥusaynī, nastanjen u Suwayqat al-'Izzī(?), 25. ševvala 791/1388. Iz bilješke se razumije da je prepis izvršen po nečijoj narudžbi. Mjesto prepisa je nepoznato, jer navedeni naziv je, čini se, samo naziv ulice.

(تم الجزء الثانى من كتاب الفتاوى وبتمامه تم جميع الكتاب ... وكان الفراغ من كتابته لخمس ليال بقين من شهر شوال عام احدى وتسعين وسبعمائة على يد العبد الفقير ... على بن ناصر الدين بن كثير الشهير بالحسين المقيم بسويقة العزى ؟)

Na početku su bilješke s područja fikha pisane kasnije drugim rukopisom, zatim sadržaj, napisan rukom prepisivača, te bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Salih Izzeti koji kaže da je postao vlasnikom rukopisa putem nasljedstva). Među bilješkama na početku ima jedna na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je godine 1116/1704. padalo mnogo snijega i da je sijeno postalo veoma skupo, — te da je Ibrahim-paša došao te godine u »našu kasabu«. (Nije označeno mjesto na koje se ova bilješka odnosi, ali je svakako neko naše bosanskohercegovačko mjesto, a navedeni Ibrahim-paša je, vjerovatno, Stočanin, koji je 1703. postao silahdar u Istanbulu i do godinu dana došao, možda, u posjetu svom rodnom kraju; vidi o njemu: Bašagić, Znameniti Hrvati, 32). Na kraju su također mnoge bilješke s područja fikha pisane istom rukom kao i one na početku.

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade.

1647—1648. ISTO **450, 453.**

U rukopisu je naslov: قاضيخان

Komplet u dva sveska, koji su prepisani rukom istog prepisivača i u svemu jednako obrađeni.

L. 293 (I) + 261 (II); 26 × 18. *Nasḫ-ta'līq*, starinski, čitak, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova nalaze se kraće ispravke. Papir tamnobijel ili žućkast, deblji, mnogi listovi u drugom svesku dohvaćeni su vlagom; povez kožni, popravljen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Svezak prvi — الجلد الاول , sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب الاجارات .

Svezak drugi — الجلد الثانى , nastavak prethodnog. Sadrži predmet od početka poglavlja كتاب الدعوى والبينات do konca djela. Listovi 148—151 dopisani su kasnije drugim rukopisom.

Prepisao oba sveska Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā, 861—62/1456—57.

(تمت كتابة قاضى خان فى الجلد الثانى ... فى اواخر الشهر المبارك ذى الحجة سنة اثنتين وستين وثمانمائة ... على يد العبد الضعيف ... احمد بن محمد بن عيسى ...)

Na početku prvog sveska je sadržaj, napisan kasnije na dodatim listovima. Na naslovnoj strani je kratak stariji sadržaj (samo osnovna poglavlja — kitab), bilješka o uvakufljenju rukopisa, druga nečitka bilješka sa imenom ranijeg vlasnika, te pečati vakifa i ove biblioteke. Na kraju je bilješka s područja fikha. Na početku i na naslovnoj stranici drugog sveska su također sadržaji, noviji detaljan i raniji kraći, te bilješka o uvakufljenju i pečati. Na posljednjoj stranici je kraća bilješka s područja fikha.

Uvakufio Abdulbākī Džino-zāde (v. pečat u rukopisu).

1649. ISTO **388.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب فتاوى قاضيخان

Svezak prvi — الجلد الاول Sadrži predmet od početka djela do poglavlja كتاب الاجارات .

L. 347; 25,5 × 18. *Nasḫ* složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima kraćih komentara i ispravaka. Papir tamnobijel, glat, mnogi listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ḥaği Isḥāq b. Bayazid b. Ilyās b. 'Ādil 'Ušāqī, u četvrtak 28. ševvala 899/1493.

(تم الكتاب ... حين استخرج الصدقة والزكوة من الاموال فى ثمان عشرين شهر شوال يوم الخميس لسنة تسع وتسعين وثمانمائة ... كتبه العبد ... حاجى اسحاق بن بايزيد بن الياس بن عادل المشهور فى العام عشاق)

Ispod te bilješke prepisivača nalazi se druga bilješka, u kojoj se kaže da je ovaj svezak pažljivo sravnio Ḥuseyn b. 'Izzuddīn b. Ḥuseyn el-Ḥanefī el-Kaškānī el-Ušaqī, u mjesecu muharremu 900/1494.

(قد تمت مقابلة هذا الجلد ... مقابلة تحقيق وامعان فى محرم الحرام سنة تسعمائة ... على يد العبد الضعيف حسين بن عز الدين بن حسين الحنفى القشقانى – ؟ – العشاق)

Na početku je naslov i sadržaj, napisan kasnije na dodatim listovima.

Iz Šehdi-efendine biblioteke, čiji se pečat nalazi na više mjesta u rukopisu.

1650. ISTO **3803.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: قاضى خان .

Svezak prvi — الجلد الاول — koji se sastoji od dva dijela, pisana od dva različita prepisivača, u različito vrijeme. Prvi, stariji dio sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب الأيمان . Drugi, kasnije dopisan i dodati dio, sadrži predmet od početka poglavlja كتاب البيوع do konca poglavlja كتاب الاجارة .

L. 370 (245 I + 125 II dio); 28 × 18. *Nasḫ* starinski, u oba dijela, pisan širokim perom, veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije crvene linije. Po rubovima nekih listova s početka ima malo komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, a samo nekoliko lista su žućkasti, listovi su prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Prepisao prvi dio Ḥasan b. Muḥammad b. Ṭawāṭī al-Gazzī, vjerovatno u XVI stoljeću

تم الجزء الاول من فتاوى القاضى ... على يد الفقير ... حسن بن محمد بن طواطى الغزى

(v. l. 245), a drugi dio prepisao je Muḥammad as-Samlāwī aš-Šāfi'ī al-Azharī, u nedjelju 5. zul-kade 1132/1719.

(تم كتاب الاجارة ... ويتلوه كتاب الدعوى والبينات ... وكان الفراغ من كتابة هذا

الجزء يوم الاحد خامس الشهر الحرام القعدة سنة الف ومائة واثنين وثلاثين ... على يد الفقير

محمد السملاوى الشافعى الازهرى)

Na početku su dva sadržaja, jedan kasniji, pisan sitno, i drugi raniji, pisan krupnije, divnom kaligrafijom. Tu su, u vrhu stranice ranijeg sadržaja, imena ranijih vlasnika (Zejnul-ābidin, kadija; Ahmed b. Muhamed). Po tom slijede sitno i lijepo pisane bilješke s područja fikha.

1651. ISTO **3822.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب فتاوى قاضى خان

Svezak drugi — الجلد الثانى od drugog primjerka, ali sada ovdje sa prethodnim prvim sveskom čini jedan komplet. Sadrži predmet od poglavlja كتاب الدعوى والبينات , do konca djela.

L. 378; 26 × 18. *Nasḫ-ta'līq* specifičan, čitak, pisan veoma vještom rukom. Naročito je završetak (datum prepisa i ime prepisivača) napisan veoma divnim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve riječi pojedinih pitanja *(mes'ele)* napisane su crvenim mastilom, kao što su istim mastilom ukrašena pojedina slova. Po marginama listova ima ispravaka i komentara.

Papir tamnobijel, listovi su prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od knjige.

Prepisao al-Ḥāǧ Ḥasan b. al-Ḥāǧ al-Bektāšī, 7. safera 946/1539.

(وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى اليوم السابع من شهر صفر المظفر سنة ست

واربعين وتسع مائة ... على يد العبد الفقير الحاج حسن بن الحاج البكتاشى ...)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom na dodatim listovima.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1652—1653. ISTO **449, 448.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى قاضيخان

Dva sveska, koji čine jedan komplet i koji su prepisani rukom istog prepisivača.

L. 274 (I) i 222 (II); 27 × 19. *Nasḫ-ta'līq*, starinski, složen, pisan širokim perom vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez poluplatneni, nov.

Svezak prvi — الجلد الأول , nepotpun s početka za 20 lista. Završava poglavljem كتاب البيوع .

Svezak drugi — الجلد الثانى , nastavak prethodnog, nepotpun s početka za 100 lista.

Prepisao oba sveska Mūsā b. Muḥammad b. 'Ādil-ḫān al-Qarahisārī, u medresi sultana Muhamed-hana u Istanbulu, mjeseca muharema 952/1545, — što je zabilježeno na kraju prvog sveska.

(تم الكتاب بعون الله ... فى تاريخ سنة اثنى وخمسين وتسعمائة فى شهر محرم الحرام فى

بلدة قسطنطينية فى مدرسة سلطان محمد خان كتبه الفقير ... موسى بن محمد بن عادل خان

القره حصارى)

Tu je i kratka bilješka, u kojoj se kaže da je primjerak kolacioniran i ispravljen.

1654. ISTO **421.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

الجلد الثانى من فتاوى قاضيخان

Svezak drugi, — sadrži predmet od poglavlja:

كتاب الدعوى والبينات do konca djela.

L. 314; 27 × 19. *Nasḫ* stari, arapski, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. 'Omar ad-Dayrī (ad-Damīrī?), u utorak 25. rebiul-ahira oko 967/1559 (? datum nečitak).

(وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب المبارك فى اليوم الثلاث المبارك خامس عشرى ربيع
الثانى سنة سبع وستين وتسعمائة – ؟ – على يد الفقير محمد بن عمر الديرى – الدميرى ؟)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije. Na naslovnoj strani su bilješke sa imenima ranijih vlasnika (Taha el-Ḥanefī, imam u džamiji Gūriyya u Kairu, 983/1575 — . . .

ملكه افقر البريه ... طه الحنفى الامام بالغوريه بمصر حميت عن الاصر عام ٩٨٣

Muḥamed el-'Anbūsī koji kaže da je rukopis kupio 1048/1638). Na rubovima prve i pretposljednje stranice nalazi se po jedan lični pečat.

Iz Kantamirine biblioteke.

1655. ISTO **126.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب قاضيخان

Komplet u jednom svesku.

L. 417; 30 × 21. *Nasḫ* stari, arapski, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama (nezaboravak) i upisana besmela bijelom bojom na modroj i zlatnoj podlozi. Prvih nekoliko stranica obrubljeno je tankim crnim, širokom zlatnom i jednom modrom, a ostale stranice dvjema crvenim linijama. Papir tamnobijel ili žućkast, tanji, glat, mnogi listovi su oštećeni po rubovima, naročito s početka, listovi 235—252 oštećeni su crvotočinom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen u nedjelju 8. zul-kade 971/1563.

(تم كتاب الفتاوى للشيخ الامام قاضى خان ... وكان الفراغ من كتابته يوم الأحد
المبارك ثامن شهر ذى القعدة سنة احدى وسبعين وتسعمائة)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije drugim rukopisom na dodatim listovima. Na naslovnoj strani su dvije bilješke s područja fikha i imena ranijih vlasnika (Ahmed, kadija u . . ., 1083/1672 — ?; Halil-efendi Gradčaničevi, pisar /katib/ šerijatskog suda u Beogradu, 1170/1756,

(... تملكه فى خلال شهر رمضان لسنة سبعين ومائة والف وانا الفقير خليل الكاتب
بمحكمة بلغراد)

Iz biblioteke šejh Hadži Halil-efendije el-Gradčaničevije — iz Gračanice (v. bilješke na više mjesta u rukopisu).

1656. ISTO **522.**

U rukopisu je naslov:

الجزء الاول من فتاوى قاضى خان على مذهب الامام الاعظم ابى حنيفة

Svezak prvi, sadrži dio od početka djela do konca poglavlja كتاب الاجارات.

L. 337; 23 × 17. *Nasḫ* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Mnoge riječi su podvučene crvenom crticom. Papir tamnobijel i žućkast, deblji; neki listovi, naročito u drugoj polovini, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. Naǧmuddīn al-'Imādī al-Ḥanafī, 977/1569.

(تم الجزء الاول من فتاوى قاضى خان ... سنة سبع وسبعين وتسعمائة ... كتبه العبد
الفقير ... محمد بن نجم الدين العمادى ..)

Na prvom zaštitnom listu je naslov, zabilježen kasnije, i znak Kantamirine biblioteke. Na naslovnoj strani je originalni naslov prepisivača i sadržaj. Na kraju su fetve na turskom jeziku o vampiru (vukodlaku).

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat na naslovnoj strani).

1657. ISTO **3842.**

U rukopisu je naslov: الجزء الاول من قاضى خان

Svezak prvi, sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب الاجارات .

L. 394; 26 × 17. *Nasḫ,* veoma lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Naslovi su s početka pisani zlatnim, a kasnije crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom, a mjestimice crnom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan, u kome je na zlatnoj podlozi upisana riječ slave Bogu i besmela crvenim mastilom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim, širokom zlatnom, crvenom i zelenom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, tanak, glat; mnogi listovi, naročito u drugoj polovini (l. 208—228) oštećeni su crvotočinom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama, omotan u zeleno platno.

Prepisao Nāṣiruddīn b. Muḥammad, učenik u Mesdžidı Aksa, i portir u džamiji Mesdžid as-Sahra u Jerusalimu, u petak 8. zul-hidže 991/1583.

(تم الجزء الاول من فتاوى قاضيخان ... على يد العبد الفقير ناصر الدين بن محمد احد
طلبة العلم الشريف بالمسجد الاقصى المنيف والبواب بالصخرة الشريفة ... وذلك فى نهار
الجمعة ثامن شهر ذى الحجة سنة احدى وتسعين وتسعمائة)

Odmah ispod toga nalaze se dvije bilješke, u kojima se kaže da je rukopis sravnio prema ispravljenom primjerku Muhamed b. Ali, kadija u Jerusalimu, u društvu sa pisarom suda po imenu: Ibrahim el-Mukri el-Makdisi. Sravnjivanje je izvršeno u medresi Tenkezijje (koju je osnovao Tenkez, nekadanji rob misirskog vladara Ešrefa Kalavuna, — koji je poslije, za vrijeme vladara Nasira Muhameda b. Kalavuna, postao namjesnik — valija — Šama i Palestine, gdje je podigao mnoge dobrotvorne ustanove i ovu medresu u Jerusalimu koja je bila poznata po njegovom imenu; umro je u Aleksandriji, 741/1340) — i u sudu u Jerusalimu, u međuvremenu od 991 — 10. zul-hidže 993(1585, — »uz studiozno proučavanje«.

(قابلته بالنسخة الصحيحة ... بالقدس الشريف بالمدرسة التنكزيه سنة احدى وتسعين
وتسعمائة ...

الحمد لله الذى يسر لنا شروع مقابلته واتمامها بالتأمل فى مسائله فى محكمة بيت
المقدس مع كاتبها الشيخ ابراهيم المقرى فى نهار الاضحى المبارك عاشر شهر ذى الحجة الحرام
سنة ثلث وتسعين وتسعمائة ... كتبه الفقير محمد بن على القاضى بالقدس الشريف)

Na početku je lijepo pisana odulja bilješka na arapskom jeziku, odnosno prepis potvrde o uvakufljenju ovog rukopisa. U bilješci se kaže, zapravo potvrđuje, da je rukopis uvakufio Ibrahim b. Ferhad el-Mostari (Roznamedži), za svoju džamiju u gradu Mostaru, u ime Allaha, — a u svrhu da se koristi svaki onaj koji je sposoban i dostojan da čita ovo djelo. Čuvanje rukopisa povjerava se hatibu dotične džamije. Kao kadija, koji potvrđuje zavještanje, naveden je Mustafa, ranije kadija u Beogradu, — a kao svjedok, Hasan b. Jusuf, muderis u medresi Mahmud-paše (vjerovatno u Istanbulu). Potvrđeno i posvjedočeno početkom redžeba 1044/1634. Po tom slijede tri stiha, što ih je sastavio Ibn el-Mukri, zatim bilješka s područja fikha, te detaljan sadržaj napisan rukom prepisivača. Naslovna strana je ukrašena unvanom, u kome je na zlatnoj podlozi upisan gornji naslov, — i na sredini stranice rozetom, u kojoj je rukom prepisivača, napisana bilješka, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisan za biblioteku navedenog Muhamed-efendije, »velikog učenjaka i kadije u Jerusalimu (Kudsu)«.

(برسم خزانة عمدة قضاة الاسلام ... شيخ مشايخ الاسلام سيدى محمد افندى قاضى
القدس الشريف ...)

Na rubu lista 199 nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis vakuf za Roznamedžijinu džamiju u Mostaru.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1658. ISTO 224.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى قاضيخان جلد اول *Svezak prvi*. Sadrži predmet od početka djela do kraja poglavlja كتاب الاجارات .

L. 353; 29,5 × 19. *Ta'līq* u prvoj polovini, a u drugoj nasḫ-ta'līq od istog prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a rečenice su rastavljene crvenim krupnijim tačkama. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir bijel i tamnobijel, deblji, čvrst; mnogi listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen krajem mjeseca zul-hidže 1017/1608.

تحريرا فى اواخر ذى الحجة ... سنة سبع عشر والف

Ime ranijeg vlasnika na početku namjerno je izbrisano. Na naslovnoj strani je sadržaj.

Uvakufio Hromozade Salih-efendi (v. pečat u rukopisu).

1659. ISTO 483.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى قاضيخان

Komplet u jednom svesku.

L. 742; 25 × 14. *Nasḫ* lijep, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Početak, odnosno svaka prva riječ svakog pitanja napisana je crvenim mastilom ili je podvučena crvenom crticom. Rečenice su s početka rastavljene crvenim tačkama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, tanji; neki listovi su oštećeni crvotočinom; listovi 159—160 su rastavljeni od poveza; povez kožni, sa ornamentima na sredini korica, omotan u fino zeleno platno. Po prerezu listova nalaze se ukrasi u zlatnoj boji koji su izblijedili.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Agrāsī — ? —, u nedjelju 5. rebiul-ahira 1035/1625.

(وكان الفراغ من نسخ هذا الكتاب المبارك قاضى خان ... ضحى نهار الاحد خامس
يوم من شهر ربيع الآخر سنة ١٠٣٥ ... بخط العبد الفقير ... احمد بن محمد الاغراسى ؟)

Na početku je sadržaj, napisan sitno i lijepo, rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je bilješka na turskom jeziku, u kojoj sarajevski kadija Ibrahim Sa‘duddin potvrđuje da je ovaj rukopis uvakufio Salih-aga, sin Muhamed-efendije Hurejri-zade (Mačkovića), iz Sarajeva, za Šehdi-efendinu biblioteku. Iz bilješke se razumije da je rukopis još ranije bio uvakufljen, a navedeni Salih-aga ovdje daje svoju izjavu priznanja o tom. Potvrđeno i potpisano 9. ševala 1272/18855. Datum u kadijinom ličnom pečatu je 1242/1826.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1660. ISTO 362.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije:

الجزء الثانى من فتاوى قاضيخان

Svezak drugi, — sadrži predmet od poglavlja كتاب الدعوى والبينات do konca djela. Na donjem prerezu listova pogrešno je napisan naslov: كتاب النقاية .

L. 274; 27 × 18. *Nasḫ* starinski, lijep, pisan oštrim perom, sitno, veoma vještom rukom. Početne riječi mnogih pitanja pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku je zapis (*tilsum*), bilješke s područja fikha na turskom jeziku i gornji naslov. Na naslovnoj stranici je lični pečat nečitak, te imena ranijih vlasnika (Hasan, muftija u Mostaru; derviš Mustafa koji kaže da je rukopis dobio putem nasljedstva. Jedno ime je namjerno pobrisano).

Uvakufio Asim, mutevelija Gazi Husrev-begova vakufa (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

1661. ISTO 434.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: ب قاضيخان – المجلد الاول

Svezak prvi, — sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب الاجارة .

L. 284; 31 × 21. *Nasḫ* specifičan, sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Početne riječi mnogih pitanja (*mes'ele*) napisane su crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima nešto ispravaka. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Rukopis potječe iz XI/XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani se nalazi datum smrti autora, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Mustafa b. Muhamed Pehlivanzade, ranije kadija u gradu Džiza-a — kod Kaira; riječ Džiza — napisana je bez diakritičkih znakova —, 10-97/1685).

U rukopisu se nalaze otisci starijeg i kasnijeg pečata Gazi-Husrev-begove biblioteke.

1662. ISTO 383.

U rukopisu je naslov: كتاب جلد ثانى من فتاوى القاضى خان

Svezak drugi, — sadrži predmet od početka poglavlja الدعوى والبينات do konca djela.

L. 445; 26 × 18. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, krupniji, pisan brzom i vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; neki listovi su oštećeni po rubovima; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je gornji naslov i kratka bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis (nabavljen ili posuđen) od Hadži Muhameda Kučuka. Na naslovnoj strani je sadržaj i bilješke s područja fikha.

Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1663. (مختصر فتاوى قاضيخان) ... 724.

Skraćena prerada, izvod iz prethodnog djela *Fatāwā Qādīḫan*, — od nepoznatog pisca. Neki izvori (GAL I, 376, S. I, 644; Kairo I, 460; ḤḪ II, 1227; Ḏayl II, 444) navode prerade toga djela pod sličnim nazivom, ali se nijedna od tih navedenih prerada, držimo, ne odnosi na ovaj naš rukopis. U kratkom uvodu nepoznati pisac kaže samo da je ovo izvod i izbor iz djela *Qādīḫān*. Gornji naslov je dat prema riječima uvoda.

Početak:

الحمد لوليّه والصلوة على نبيّه محمّد واله الطيبين الطاهرين اما بعد فان هذا المختصر
مستخرج ومنتخب من مسائل قاضى خان

L. 273; 21 × 14. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom i crnom crticom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; listovi s početka oštećeni su pri dnu vlagom; povez polukožni.

Prepis (a možda i sastav) dovršen je u vremenu od 1. šabana do početka ramazana 923/1517.

(تمت مسائل قاضى خان من اول شعبان الى غاية رمضان فى سنة ... تسعمائة وثلث وعشرين ٩٢٣)

Na početku je prepis jedne vakufname na arapskom jeziku, iz koje se razumije da je neki Timurhan b. Atmağa sagradio i uvakufio džamiju i mekteb (nepoznato gdje, jer su listovi i pismo oštećeni vlagom). Po tom slijedi sadržaj. Na gornjem rubu prve stranice sadržaja nalazi se namjerno brisana bilješka, u kojoj se može pročitati da je rukopis bio uvakufio Husejn b. Hasan 'Allāmī.

وقفّ هذا الكتاب الحسين بن حسن الملقب بالعلامى

Na rubovima mnogih daljnjih listova je krupno pisana bilješka, u kojoj se kaže da rukopis pripada Gazi Husrev-begovu vakufu (وقف غازى خسروبيك).

مختصر فتاوى قاضيخان

1664. او **3931.**

فهرس واضح مفصل لفتاوى قاضيخان

Indeks (sređeni popis pitanja) prethodnog djela, *Fatāwā Qādīḫān*, od nama nepoznatog pisca. U kraćem uvodu pisac kaže da su neki njegovi prijatelji i savremenici stavili primjedbu na raspored pitanja *(mesa'il)* u prethodnom djelu, prigovarajući da neka pitanja nisu navedena na svom pravom mjestu, nego nuzgredno na drugim, neodgovarajućim mjestima, pa se teško mogu naći, naročito za hitnije potrebe. Da bi olakšao korišćenje tom zbirkom fetvi, on je, kaže, izradio ovaj podesniji raspored njenih pitanja, stavljajući svako od njih na svoje pravo mjesto. ḤḪ (II, 1227) navodi nekoliko skraćenih izdanja gornjeg djela, ali im je početak drugačiji nego u ovom rukopisu. Brockelmann (I, 376, S. I, 644) također navodi neke izvode iz gornje zbirke fetvi, ali nemamo osnova za mišljenje da se išta od toga odnosi na ovaj naš rukopis.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين اما بعد فان الكتاب المسمى بفتاوى قاضيخان كان كتابا مرغوبا بين العلماء المتبحرين وصاحبا محبوبا عند الفقهاء المنغمسين

لكن لما قال بعض اخوان زمانا ... انه يذكر بعض المسائل فى غير فصلها بادنى ملابسة ويترك على اصلها بلا معاودة حتى لا توجد بعض المسائل متى تقتضى العجلة . كتبت له فهرسا واضحا مفصلا ودرجت فيه كل مسئلة ...

Iz teksta kod ḤḪ (n. m.), kao i iz gornjeg teksta uvoda, može se razumjeti, iako nejasno, da je pisac ovog i osnovnog djela isti, — samo što je početak koji navodi ḤḪ različit od početka u našem rukopisu.

Završetak: لو وقف المحجور ضيعة فوقفه باطل الا ان يأذن القاضى

L. 122; 20,5 × 15,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. U pisanju ima grešaka. Prva stranica je obrubljena sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih većinom rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel ili žućkast, glat, neki listovi su dohvaćeni vlagom tako da je i pismo mjestimice oštećeno; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. Meḥmed, pisar u sudu ... (Kara Mursel? — nečitko), 21. zul-hidže 1143/1730.

(كتبه الفقير مصطفى بن محمد ... الكاتب بمحكمة ... قره مرسل ؟ فى ٢١ ذى الحجة الشريفة لسنة ١١٤٣)

Na početku su razne bilješke na turskom i arapskom jeziku sa područja liječenja, pouka, fikha, dova, te sadržaj. Na naslovnoj strani je pogrešno zabilježen naslov, te imena dvojice ranijih vlasnika, od kojih je ime prvog namjerno pobrisano, pa se teško može pročitati (Osman, privremeno kadija u Travniku?; Mustafa b. Husejn b. el-hadži Mustafa ... Sarajli-zade — Sarajlić, nastanjen u kasabi Stolac, — a prije bio đak u medresi na Bendbaši, — to je Inadijja ili Nova medresa u Sarajevu — 1220/1805). Na kraju su također razne bilješke s područja diobe nasljedstva, fikha, dova, dugova i potraživanja, te nekih događaja. U jednoj bilješci na turskom jeziku kaže se da je jedne noći u mjesecu zul-kade godine 1150/1737. bio zemljotres, i to četiri puta, od kojih je prvi bio »veoma jak«. Mjesto nije označeno, ali je jasno da je to bilo negdje kod nas.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1665. ...(المسائل المنقولة من كتاب قاضيخان) 2134.

Izvadak ili izbor iz djela *Fatāwā Qādīḫān*, od nama nepoznatog alima. U rukopisu su zabilježeni naslovi: هذه المسائل – منتخب قاضيخان

منقولة من كتاب قاضيخان . Brockelmann (GAL I, 376) navodi neki anonimni *Muntaḫab*, ali nam nije izvjesno, je li to ovaj naš rukopis.

Početak je:

الامام اذا علم بمجئ شخص الى الصلوة فان كان لا يعرفه فطول الركوع ليدرك الرجل

تلك الركعة لاباس به لانه اعانة على الطاعة

L. 105; 21 × 16. *Nasḫ-ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom, a mjestimice crnom crticom. Po rubovima nekih listova s početka ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz X/XVI stoljeća.

Listovi 105—142 sadrže brojne bilješke i izvatke s područja fikha, hadisa, dova, te recepte (na turskom jeziku) za razne lijekove.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Omer) i pečat ranijeg preprodavaoca knjiga u Sarajevu (Muhamed Aganagić). Na naslovnoj strani je lični pečat, u kome se teško može pročitati ime nekog ranijeg vlasnika (Ataullah), bilješke s područja fikha, te poučni stihovi. Na posljednjoj stranici je kratka dova.

1666—1673. الفتاوى التاتارخانيه 3809, 3810, 3850, 3806, 3811, 3807, 3852, 3808.

(نسخة فى ثمان مجلدات)

Velika zbirka fetvi, što ju je napisao 'Ālim b. 'Alā' al-Ḥanafī, umro poslije 752/1351. U uvodu pisac kaže da je djelo napisao na traženje vezira Tatar-hāna, koga on iz počasti naziva »veliki han« i po čijem je imenu dao naslov svome djelu. (Vezir je živio i radio za vrijeme i u službi dvojice indijskih vladara i to: Tuglek šaha i sultan Firuz šaha). U uvodu su dalje navedeni izvori kojima se autor služio, uz napomenu da su svugdje označeni pod punim naslovom, izuzev djela المحيط koje se označava kraticom م . Djelo je raspoređeno na poglavlja prema čuvenom fikhskom djelu *al-Hidaya*. Po nekima poznato je još pod naslovom: زاد المسافر , što se iz uvoda ne vidi.

GAL II, 432; S. II, 643; ḤḪ I, 268.

Komplet u osam svezaka koji je prvobitno bio jednako obrađen i prepisan rukom istog prepisivača. Kada su kasnije neki dijelovi u svesci osnovnog primjerka izgubljeni, dopisani su drugim rukopisom, pa je sadanji primjerak od različitih prepisivača, ali je starog datuma. (Svaki svezak ima svoj poseban inventarski broj).

Početak:

نحمد ربنا على ما اسبغ علينا من العطا واسبل من الغطا وهدانا الى منهج السواء ودعانا

الى المحجة البيضاء

L. 2627 (314 + 409 + 251 + 316 + 343 + 361 + 293 + 340); 27 × 18,5. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom u većem broju svezaka. Naslovi izvora pisani su crvenim mastilom. Po rubovima mnogih listova ima bilježaka i nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, listovi većinom prosuti i u nekim svescima dohvaćeni vlagom; povez kožni, originalni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama koje su u većini svezaka otkinute, a u nekih i izgubljene.

Svezak prvi — المجلد الاول . Sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja كتاب الصلاة . Naslov u rukopisu je:

الجزء الاول من الفتاوى التاتارخانيه تصنيف الامام قدوة الانام عالم ... هو عالم بن

العلاء الانصارى

Svezak drugi — المجلد الثانى , od početka poglavlja كتاب الزكاة do poglavlja: الفصل الثلاثون فى حكم الولد عند افتراق الزوجين .

Svezak treći — المجلد الثالث , od početka poglavlja: الفصل الثلاثون فى حكم الولد do konca poglavlja: كتاب الشركة .

Svezak četvrti — المجلد الرابع , od početka poglavlja: كتاب الصرف do konca poglavlja: كتاب الوقف .

Svezak peti — المجلد الخامس , nepotpun s početka. Sadrži predmet od početka poglavlja: الفصل السادس عشر فى القضاء بخلاف ما يعتقده المحكوم له والمحكوم عليه do poglavlja: كتاب الدعوى .

Svezak šesti — المجلد السادس , od početka poglavlja: كتاب الدعوى do konca poglavlja كتاب الهبة والصدقة .

Svezak sedmi — المجلد السابع , nepotpun s početka, za 190 lista. Sadrži predmet od poglavlja: الفصل الرابع فى كيفية اقامة الحد do konca poglavlja: كتاب التحرى .

Svezak osmi — المجلد الثامن , od početka poglavlja: كتاب الشرب do konca djela.

Prepis osnovnog primjerka dovršen je u ponedjeljak 26. muharrema 876/1471, kako je to zabilježeno na završetku osmog sveska.

(وكان الفراغ من تعليقه يوم الاثنين المبارك السادس والعشرين من شهر الله المحرم الحرام

افتتاح عام ست وسبعين وثمانمائة)

Ispod te bilješke nalazi se druga bilješka, pisana također rukom prepisivača, u kojoj on kaže da je izradu i prepis ovog primjerka zatražio i naredio Ilyās b. Abdullah, »vezir« ili »emir« Visokog vijeća, — bez oznake gdje.

(وامر بانشاء هذا الكتاب المبارك المجلس العالى السيفى اياس بن عبد الله ... الملكى الاشرف ...)

Tu je i kratka bilješka u kojoj se kaže da je primjerak kolacioniran (بلغ مقابلة بحسب الطاقة).

Na početku prvog sveska nalaze se imena ranijih vlasnika (Ali b. Emrullah b. Muhammed u Istanbulu; Abduhu Mustafa; Muhamed Bahsi? koji kaže da je rukopis kupio), sadržaj, te bilješke s područja hadisa i fikha. Na naslovnoj strani je lijepo pisana bilješka na arapskom jeziku, koja se ponavlja i u slijedećim svescima, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio za svoju džamiju u Mostaru Ibrahim b. Ferhad 1046/1636. Ispod bilješke je njegov lični pečat. Tu su i kraće bilješke s područja fikha, te ime jednog ranijeg vlasnika koje je nečitljivo. Na kraju su bilješke s područja dova, fikha i ahlaka, pisane kasnije.

Na naslovnoj strani drugog sveska je kratak sadržaj i bilješka o uvakufljenju rukopisa.

Na naslovnoj strani trećeg sveska su imena ranijih vlasnika (Abduhu Mustafa; eš-Šejh Halil b. Dželaluddin el-Halebi el-Hanefi) i kratak sadržaj. Na rubu posljednje stranice je bilješka, u kojoj se kaže da je kolacioniranje dovršeno u srijedu 17. džumadel-ula 875/1470. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka s područja fikha, pisana kasnije.

Na naslovnoj strani četvrtog sveska su imena ranijih vlasnika (kao u prvom svesku, samo što jedan datum, — 776/1374, — ispod imena: Ali b. Emrullah — nije jasan, vjerovatno će to biti 976/1568) i sadržaj.

Na naslovnoj strani šestog sveska je kratak sadržaj, ime ranijeg vlasnika (Abduhu Mustafa) i navedena bilješka o uvakufljenju.

Na naslovnoj strani osmog sveska je ime ranijeg vlasnika (kao prethodno) i navedena bilješka o uvakufljenju.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1674—1678. ISTO **173, 205, 204, 174, 180.**

U rukopisu je zabilježeno: من الفتاوى التاتارخانية .

Komplet u pet velikih svezaka, što su ih prepisala dvojica prepisivača koji su imali dosta sličan rukopis.

L. 1705 (306 + 339 + 405 + 296 + 349); 31 × 21. Nasḫ starinski, sa nešto ta'līqa, sitniji, složen, pisan vještom i brzom rukom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, čvrst, neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez originalni kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Svezak prvi — الجلد الاول , od početka djela do konca poglavlja: كتاب الرضاع .

Svezak drugi — الجلد الثانى , od početka poglavlja: كتاب الطلاق do konca poglavlja: كتاب الوقف .

Svezak treći — الجلد الثالث, od početka poglavlja: كتاب البيوع do poglavlja: كتاب الدعوى .

Svezak četvrti — الجلد الرابع , od početka poglavlja: كتاب الدعوى do konca poglavlja: كتاب الولاء .

Svezak peti — الجلد الخامس , od početka poglavlja: كتاب الاكراه do konca djela.

Prepisali cijeli primjerak: 'Abdulḥaqq b. Muḥyiddīn b. Ibrahīm al-Maḥallī (v. bilješku na završetku prvog i petog sveska) i 'Abdulqādir b. Aḥmad aš-Šantanī? (v. bilješku na kraju drugog sveska), bez oznake datuma. Prepis je vjerovatno dovršen u X/XVI stoljeću.

(تم هذا الكتاب على يد العبد الفقير ... عبد الحق بن محى الدين بن ابراهيم المحلى

تم هذا الجزء المبارك ... على يد الفقير ... عبد القادر بن احمد الشنتنى – ؟ – تاسع

شهر رجب الفرد سنة ... – غير متلو)

Na početku svakog sveska nalazi se naslov, lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Imam-zade), te sadržaj. Na naslovnoj strani i na drugim mjestima su pečati Šehdine i Husrev-begove biblioteke. Na kraju drugog sveska i još na nekim mjestima nalazi se lični pečat u kome je sadržaj na perzijskom jeziku.

Na početku petog sveska nalaze se još kratke bilješke koje sadrže dove protiv nekih bolesti. U ovom svesku ima više lista dohvaćenih vlagom. Posebno su oštećeni listovi 127, 134 i 167.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1679. ISTO **107.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: الجلد الاول من تاتارخانية

Svezak prvi nepotpun na kraju. Sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja: كتاب الحوالة .

L. 520; 35 × 26. *Nasḫ* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Neki listovi su, čini se, dopisivani drugim rukopisom. Na listovima 2—3 naslovi su napisani zlatnim, a na mnogim drugim listovima crnim mastilom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Papir tamnobijel i žućkast; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj, pisan kasnije. Na drugom zaštitnom listu je naslov i bilješka koje je krupnim sulusom napisao kaligraf šejh Sirrī Hafīdī, iz sela Oglavak kod Fojnice, 1339/1920. U bilješci se kaže da je rukopis uvakufio Gazi Husrev-beg za svoju medresu u Sarajevu. To je očito kaligraf prepisao sa nekog drugog djela, — jer nemamo dokaza da je navedeni veliki vakif lično uvakufio baš ovaj rukopis. Da li je kaligraf imao kakvu podlogu da napiše ovakvu bilješku na ovom rukopisu nije nam poznato, ali vjerovatni datum rukopisa mu to ne dopušta.

1680. الغنية فى الفتاوى 268.

Zbirka pitanja *(mesā'il)* s područja fikha, koja je služila kao podloga ili priručnik za davanje fetvi. Napisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Mas'ūd al-Qonawī, umro 770/1368. Pisac je djelo sabrao iz tri ranije veće zbirke fetvi koje navodi u uvodu i za koje je postavio oznake ili kratice kojima se služi.

(الفتاوى الكبرى للشيخ الامام فطيس – فك – فتاوى قاضى خان – فق – فتاوى القاضى ظهير الدين البخارى – فظ –)

GAL II, 81; S. II, 90; ḤḪ II, 1211; AM II, 409.

Početak poslije besmele:

قال العبد الفقير الى رحمة ربه الغنى محمود بن احمد بن مسعود القونوى الحمد لله الذى رفع علم العلماء على الاياد ونصب على التمييز حالهم فى كل ناد ... وبعد فقد جمعت فى هذا الكتاب عمدة مسائل الفتاوى والواقعات ... وسميته غنية الفتاوى

L. 192; 27 × 18. *Nasḫ* starinski, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i malo komentara. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XV ili prve polovine XVI stoljeća.

Na početku se nalazi krupno pisana bilješka u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio sam Husrev-beg za svoju medresu u Sarajevu

قد وقف هذا الكتاب خسروبك بن فرهادبك دام اقباله للمدرسة الشريفة فى بلدة سراى المحروسة تقبل الله تعالى خيراته وحسناته

Na nekoliko mjesta u rukopisu nalazi se još kratka bilješka: وقف غازى خسرويك . Prema tome, ovaj rukopis spada u mali broj onih rukopisa koji potječu i koji su se sačuvali iz prvog osnovnog knjižnog fonda ove biblioteke, iz vremena njenog osnivača Husrev-bega. Tu na početku nalaze se mnoge bilješke s područja fikha, pisane kasnije. Na naslovnoj strani je sadržaj. Na kraju su također bilješke s područja fikha.

1681. الجامع الوجيز 466.
او
الفتاوى البزّازية

Zbirka odabranih rješenja i propisa *(aḥkām)*, koja je služila kao uvažen priručnik i pomagalo za muftije. Poznata je još pod nazivima: — البزازية فى الفتاوى فتاوى الكردرى . Napisao Ḥāfiẓuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb Ibn al-Bazzāzī al-Kerderī al-Ḥanefī, umro 827/1424.

GAL II, 225; ḤḪ I, 242.

Jedan svezak, koji sadrži komplet djelo.

Početak:

الحمد لمن دعا الى دار السلام بمحمدعليه افضل الصلاة والسلام

L. 427; 26 × 18,5. *Nasḫ* starinski, sa nešto *ta'līqa*, pisan širokim perom, vještom rukom. Naslovi su pisani crnim mastilom, pismom ṯuluṯ. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, posljednji list je oštećen i popravljen; povez kožni, očuvan, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muṣliḥuddīn b. Mağduddīn b. Šihābuddīn al-Ḥanafī al-Ḫūyī (iz perzijskog grada Ḫūy), u četvrtak krajem mjeseca džumadel-ula 873/1468.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة ... على يد العبد الضعيف مصلح الدين بن مجد الدين بن شهاب الدين الحنفى الخوئى ... وقت الظهيرة يوم الخميس فى اواخر شهر جمادى الاولى سنة ثلاث وسبعين وثمانمائة)

Na početku je nepotpun sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani su imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika (Ibrahim b. el-Hadž Mahmud b. el-Hadž Ibrahim koji kaže da je rukopis »kupio iz knjiga muftije Ali-efendije«; Muhamed Šakir, muftija u Sarajevu, 1243/1827).

1682—1683. ISTO **442, 272.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب البزازية

Komplet u dva sveska, nastala u različito vrijeme, od različitih prepisivača.

Svezak prvi — المجلد الأول , sadrži predmet od početka djela do konca poglavlja: كتاب الدعوى

L. 265; 26 × 21. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, sitniji, pisan vještom rukom. Pri kraju je pismo nešto krupnije, a posljednja stranica dopisana je kasnije drugim rukopisom, pismom *ta'līq*. Papir tamnobijel, tanji; povez kožni, popravljen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na početku, na drugom zaštitnom listu, nalaze se bilješke s područja fikha i imena ranijih vlasnika (el-Hadž Mustafa el-Konevi, kadija, ranije u gradu Uskudaru; Abdullah el-Mejdani, — kadija na ostrvu Bozdže Ada, — Tenedos — blizu ruševina Troje), te sadržaj, kasnije napisan. Na naslovnoj strani su također bilješke s područja fikha, sadržaj, pisan prije prethodnog, drugim rukopisom, te imena bivših vlasnika (Ibrahim b. Ilyas, iz kasabe ... — nečitko —, »kupio od sina ranijeg vlasnika, 1. safera 1266/1752; el-Hadž Abdullah b. el-Hadž Ahmed Pašo, 1184/1770«.

Svezak drugi — المجلد الثانى , od nekog drugog primjerka, ali kod ranijih vlasnika činio je sa prethodnim prvim sveskom jedan komplet, a to čini i u ovoj biblioteci. Sadrži predmet od poglavlja: كتاب الدعوى do konca djela.

L. 253; 27 × 19. *Ta'līq* i *nasḫ*, starinski, arapski, pomiješani, pisani krupnije, veoma vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije tanke crne i jednom širom zlatnom linijom. U vrhu prve stranice je veoma lijep arapski unvan, u kome je na modroj podlozi, upravo umjetnički, u obliku krasne arabeske, upisano besmele, pismom *hatti kufi*, zlatnim mastilom. Boje su nešto izblijedjele. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom, naročito po rubovima; na kraju ima šest neispisanih lista; povez kožni, oštećen, — na kome se ipak vidi da je bio ukrašen divnim ornamentima na vanjskoj i nutarnjoj strani korica. Na vanjskoj strani su utisnuti pozlaćeni ornamenti, a na nutarnjoj su izrađeni u obliku lijepe rezbarije, podložene finim zelenim platnom.

Prepisao 'Alī b. Ḫayruddīn, kadija u Jerusalimu, — bez oznake datuma. Prepis je iz XVI ili XVII stoljeća.

(حرره العبد الفقير ... على بن خير الدين قاضى القدس الشريف)

Na početku je sadržaj, napisan dvaput (ranije crvenim mastilom i lijepim rukopisom, i kasnije crnim mastilom i slabim rukopisom). Tu su i imena ranijih vlasnika, namjerno pobrisana. Na naslovnoj strani je veliki krasan ornament, izrađen u živopisnim, usklađenim bojama i lijepim figurama, na modroj podlozi. Tu je i ime ranijeg, gore navedenog vlasnika, te lični i vakufski pečati.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić (v. brojne pečate u rukopisu).

1684. ISTO **489.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب الفتاوى البزازية

Komplet u jednom svesku.

L. 341; *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, mjestimice vokalizovan, pisan širokim perom, vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova ima ispravaka i nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi su, naročito po rubovima, dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz X/XVI stoljeća.

Na početku su četiri neispisana lista. Na jednom od njih je zabilježeno da je rukopis nekada uvakufila Zejneba, kći nekog Hasan-efendije. Na naslovnoj strani su mnoge bilješke s područja fikha. Tu je i bilješka, u kojoj se kaže da je vlasnikom rukopisa postao Sulejman b. Osman, »za vrijeme boravka u Istanbulu, 1007/1598«. Na završetku je bilješka, u kojoj neko (možda i prepisivač), kaže da je rukopis »pročitao i ispravio u granicama mogućnosti«, — ali i pored toga ima nedostataka, jer u vrijeme prepisa nije bilo dovoljno preciznosti i opreznosti«. Potpis i lični pečat dotičnog namjerno su posve izbrisani.

(الى هنا طالعته وصححته بقدر الوسع والامكان الا انه لا يخلو من النقصان لخلو زمان كاتبه من الاتقان والامعان)

Iz biblioteke Fejzije medrese (v. pečat u rukopisu).

1685. ISTO **3828.**

U rukopisu je naslov: كتاب الفتاوى البزازية لمحمد بن محمد الكردى

Komplet u jednom svesku.

L. 364 (stara folijacija je pogrešna); 28 × 19,5. *Nasḫ* starinski, lijep, sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, listovi su prosuti; povez kožni, znatno oštećen i rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz X/XVI stoljeća, kako se to može razumjeti iz kratke nejasne bilješke na kraju, u kojoj se nalazi datum: 989/1581. Sudeći, pak, po pismu i papiru, rukopis bi mogao biti stariji od tog datuma.

Na početku je sadržaj, pisan kasnije, drugim rukopisom. Na naslovnoj strani, u vrhu, je bilješka, namjerno prebrisana, u kojoj se može pročitati samo ime: Hasan. Ispod naslova je krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Muhammed-efendija, šef ljekara (hekim-baši) u Mostaru, za javna predavanja (dersi-amluk), koja je ustanovio u Mostaru Ahmed-aga, dvorski službenik u Istanbulu.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1686. فتاوى سراج الدين قارئ الهداية 2511.

او

الفتاوى السراجية

Kratka zbirka fetvi, koje je dao Sirāğuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. 'Alī b. Fāris al-Qaṭṭānī al-Kinani al-Ḥanafī Qāri' al-Hidāya, umro 829/1426. U uvodu se kaže, da je ove fetve prvobitno sredio po poglavljima fikha autorov učenik Kamaluddīn b. al-Humām al-Ḥanafī (umro 861/1457), a potom u ovom obliku 'Abdul-qādir b. Maḥmūd b. Aḥmad.

GAL II, 81; S. II, 91; Šaḏarāt VII, 191.

(ḤḪ II, 1227 i Kairo III, 97 i I, 448 — pogrešno pripisuju ovo djelo i nadimak *Qāri' al-Hidaya* sasvim drugom piscu, a to je Sirāğuddīn 'Omar b. Isḥāq al-Gaznawī al-Hindī, umro 773/1371, koji je također sabrao zbirku fetvi, koju su neki nazvali *Siragiyya*, — v. GAL II, 80).

Početak:

الحمد لله ملهم الصواب فى السؤال والجواب ... اما بعد فهذه سؤالات سألها بعض الشيخ الحافظ سراج الدين عمر قارئ الهداية ... فاجاب عنها ... قال الشيخ العلامة كمال الدين بن الهمام فلما وقعت على ذلك بخطه المبارك احببت جمعه من اماكنه و اوراقه المتفرقة المسطرة على رسم الفتوى وجوابها ويقول العبد الفقير ... عبد القادر بن محمود بن احمد بن عمر بن عيسى ...

L. 49; 20 × 11,5. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom; u pisanju mjestimice ima grešaka. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 27. džumadel-ahira 1075/1664.

(قد فرغ من تحرير هذا الكتاب فى اليوم السابع والعشرين من شهر جمادى الآخر لسنة خمس وسبعين والف)

Na početku je sadržaj i imena ranijih vlasnika (Ismail Altiparmak-zade, kadija u Ljubinju i Ahmet, kadija privremeno u Albanskom Beogradu — Berat, — koji kaže da je rukopis dobio na poklon).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1687. Zbirka (مجموع), 9 2995.

L. 170; 14,5 × 10. *Nasḫ* i *ta'līq* od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—46. ISTO

U rukopisu je naslov: هذه فتاوى قارئ الهداية

Nasḫ starinski, sitniji, pisan vještom rukom. Naslovi: سل – اجاب izostavljeni, a njihovo mjesto neispisano.

2. L. 47—82. ترجمة اللمعات

من الفارسية الى التركية

لمجهول

Prevod i komentar na turskom jeziku perzijskog djela اللمعات, sa područja mistike. U rukopisu je naslov كتاب لمعات عراق. Osnovno djelo napisao je na perzijskom jeziku Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahryār al-Hamadānī al-'Irāqī, umro oko 690/1291 (v. ḤḪ II, 1563; S. I, 793; Flügel III, 446; Pertsch, p. 281). Ovaj prevod je od nama nepoznatog prevodioca. Djelo je rađeno, čini se, po uzoru Ibn Arebinog djela فصوص الحكم. Raspoređeno je na 28 dijelova (poglavlja) od kojih svako nosi naziv لمعة (sjaj, bljesak svjetla). Prevod je dovršen u mjesecu redžebu 834/1430.

Početak je:

هو الملهم بالصواب واليه المرجع والمآب رب اشرح لى صدرى ... شكر اول اللهه كه

جمال تجلّى لريله كندو وجودن حبيب محمد مصطفى عليه السلام حقيقته مقترن ايدوپ مظهر تام صفت هدايت ... يوزين مزين ومنور ايلدى

Završetak:

اولكى لمعه عاشق ومعشوق بجه كه لفظ يوننددن منشأ عشقدر لمعه لر اوراقن اتدم ترجمه سورمدم هيچ يارسوزن خرجمه ييل ضاد ولام ودال ايجنده ايدى هم رجب آيى مصطفى روضه سنه بندن چوق سلام ... تمت الاوراق بعون الله الملك الخلاّق

Nasḫ i *ta'līq* pomiješani, sitniji, pisani vještom rukom. Istaknute riječi i arapski tekstovi podvučeni crvenom crtom. Osnovni tekst nije naveden, nego samo prevod i tumač.

3. L. 82—83. ترجمة على دده البوسنوى
للقصيدة الروحية لابن سينا

Prevod na turskom jeziku čuvene kaside o duši, što ju je spjevao na arapskom jeziku Ibn Sina (umro 428/1037, v. ḤḪ II, 1341). Ovaj prevod, također u stihovima, sačinio je naš poznati pisac i mistik 'Alā'uddīn 'Alī-dede b. Muṣṭafa al-Mostarī al-Bosnawī as-Sigetvarī, Šayḫ at-Turbe, umro 1007/1598. Naslov u rukopisu glasi:

ترجمهٔ قصيدهٔ روحانيه كه در نزد حكما سلطان قصائد كويند كه قدوهٔ ارباب حكمت ابن سينادر وصف ناطقه ترتيب وتظّم وكرده است بعده ترجمه كرده على دده شيخ سابق تربهٔ سكتوار

Ispod svakog stiha osnovnog teksta nalazi se njegov prevod. Bibliografski izvori, koji su nam pri ruci, ne navode ovaj prevod među radovima ovog pisca.

Početak uvoda, osnovne kaside i prevoda:

بحر حكمتدن آلوب برينجه درّ معتدار
عقد نظمن معرفت لوحنده قلدم اختيار
بركهردر اهل حكمت جمله صرّاف انوك
حقهٔ حكمتده يوقدر بويله عالى يادكار

.....

هبطت اليك من المحل الارفع ورقــاء ذات تعزز وتمنــع
قوتيله صاحب عزت چوشاه نامدار اندى ورقا جاى اعلادن سكابر ياروار

4. L. 84—94. اسرار العارفين ارشاد العاشقين
كفتار الواصلين تنبيه الغافلين

Rasprava u stihu i u prozi, na turskom jeziku, o sufijskoj ljubavi prema Bogu, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. Na ovom području i na isti način radio je Sayid Sayfullāh Qasim-efendi, Sayfī, b. Aḥmad al-Bagdādī, muderis Aya Sofye, umro 1010/1601. On je napisao jedan rad pod gornjim prvim naslovom (*Essār al-'ārifīn*, — v. Ismā'īl-paša, Ḏail I, 75; OM I, 81), ali nam nije izvjesno da li je navedeni rukopis njegov rad. Držimo da bi to moglo biti.

Početak:

الا اى طالى فيض الهى نظرقيل معنييه قو اشتباهى
طريق عشق ايله اقتدابى حقيقت رهنما قيل اوليابى

...

بلكل كه حق تعالى حضرت جل وعلا انسانده كمال كرامت قويوب عرض سرامانت قمشدركه انا عرضنا الامانة

Na listovima 95—98ª nalaze se izvaci na turskom jeziku iz nekih djela tesavvufskog sadržaja.

5. L. 98—99. ترجمة رسالة فى الابدال
لمحى الدين بن عربى – حلية الابدال

Prevod na turskom jeziku jedne kratke risale s područja tesavvufa (o zanesenosti i potpunoj predanosti u ljubavi prema Bogu — »medžzub«, »abdāl« (v. GAL I, 478). Osnovnu risalu napisao je Muḥyiddīn Ibn 'Arabī (v. I, 478), a ovaj prevod je od nama nepoznatog prevodioca. (Moglo bi biti da je prevodilac gore navedeni Ali-dede el-Mostarī).

Početak:

الحمد لله على ما الهم وعلّمنا مالم نكن نعلم وصلى الله على سيدنا الاكرم بلكل شيخ محى الدين عربى ايدر بنم بريارم واردى صالحلردن ايدى باطنى معمور ايدى

6. L. 100. ابيات وحدت نامه
لحضرة عبد الرحيم قره حصارى

Stihovi (izvadak) iz spjeva *Vahdetname* na turskom jeziku, s područja tesavvufa. Spjev je sastavio Šayḫ Abdurrahīm Karaḥiṣārī — Ibn al-Miṣrī 865/1460.

OM I, 114.

Početak (ovdje):

عقل ترك ايله بو يولده اى پسر يولده قلايم دريسك
كوركر

Pertch (t, 369) i Flügel (III, 464) navode početak·

دكله ذات پاكى جان پاكدن – كه آدمى پيدا قلبدر خاكدن

Na kraju se nalazi kratak biografski podatak o piscu, uzet iz djela *aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya* od Tašköprüzade.

Na listovima 101—102ª je izvadak iz komentara jedne rubaije, što ga je na turskom jeziku napisao Ḫoğa 'Ubaydullāh b. Maḥmūd an-Naqšibandī as-Samarqandī, kako se razumije iz rukopisa. Navedeni komentator umro je u Taškendu 895/1489 (v. M. Ṯureya, SO III, 414 i AM I, 650).

(رباعى – حورا بنظارهٔ نكارم صف زد   رضوان نه تعجب كف خود بركف زد
يك حال سيه برآن رخان مطرف زد   ابدال زبيم جنك بر مصحف زد

بور باعينك بيانده مشايخدن چوق عزيز لرشرح يازمشلردر اما برهان الطريقة وسلطان
الحقيقه خواجه عبيد الله نقش بندى السمرقندى يازدغى شرحدن

te izvadak iz djela *Maqāmāt al-awliyā'* što ga je napisao Muḥammad b. al-Ḥusayn as-Sulamī an-Nisābūrī as-Ṣūfī (umro 413/1022 — باب بودرت عنصر برابراولمز البتده برى زياده اولور).

7. L. 102—105. كتاب درّ اللآلى للامام علىّ

Mudre izreke halife Alije, koje su sabirali razni sabirači i prenijeli u različitim verzijama (v. I, 56 i 278). Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak je:

ايمان المرء يعرف بايمانه . اخوك من واساك فى الشدة . اظهار الغنى من الشكر

Nasḫ vokalizovan.

8. L. 105—113. (منتخب من ترجمة اللامعى لنفحات الانس)

Izbor iz Lāmi'īnog prevoda Ğaminog djela *Nafaḥāt al-uns*. Osnovno djelo نفحات الانس من حضرات القدس napisao je na perzijskom jeziku Maulana 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492. Sadržaj mu je sa područja tesavvufa. To djelo preveo je na turski jezik u stihu Maḥmūd b. 'Oṯmān al-Lām'ī al-Brusawī, umro 938/1531. Iz ovog prevoda ovdje se nalazi jedan izbor stihova. Gornji naslov je dat prema smislu, a naslov u rukopisu glasi:

جامى حضرتلرينك نفحات انس مذكور انتخاب اولندى كه لامعى حضرتلرى
فارسيدن تركيه ترجمه

Pravi naslov prevoda je:

آن حسن كه جلوه -ميكند هرنفسى   اوصاف كمال اونها نست بسى

ḤḪ II, 1968; AM II, 412.

Početak je ovdje: فتوح الشاهدين لترويح قلوب المجاهدين

Na listovima 114—121 nalaze se dove, salavati, važnost i tajne Božijih imena (اسرار اسماء الله الحسنى), te zapisi i tilsumi.

9. L. 122—170. سؤال نامه

منظومة فى التصوف بالتركية
للسلطان مرادخان الثالث

Spjev na turskom jeziku o pitanjima s područja tesavvufa. Sastavio sultan Murad III, poznat kao pjesnik pod nadimkom Murādī, umro 1003/1595.

Flügel III, 464.

U rukopisu je naslov napisan crvenim mastilom u dva stiha:

هذا كتاب سؤال شاهى جهان   اعز الله انصاره سلطان مرادخان
علم حقيقت وعلم لدن علم تصوف   كوكل كوزى اچق اولان انده تصرف

Spjev je dovršen u petak 8. zul-hidže 988/1580, a sadrži odgovor sufijske filozofije na 12 pitanja iz metafizike, koja je u obliku enigmi postavio sam sultan Murad i tražio na njih odgovor. Naročito se obrađuje princip vahdet (jedinstvo egzistencije). U oduljem uvodu govori se o tom kako je došlo do formulisanja navedenih pitanja i do ovog odgovora. Na mnogim mjestima, a naročito u uvodu, sastav i stil govora je takav, kao da spjev potiče od nekog anonimnog pjesnika. Spjev je protkan tekstovima iz Kur'ana i hadisa, koji su u njemu razasuti.

Početak i dio uvoda:

اوّل الله آدیله بشلیالوم   معرفت بغچسنده کول اُشلیالوم

....

هم بوزمانده واردور برپادشاه   حلمیدور بونجه وزیر ومیروسپاه
هفت اقلیم شاه سلطان مراد   طقوز یوز سکسان ایکسنده بولدی مراد

....

اوك ایکی سؤالم واردر اڭا   سؤالم یول بولم حقدن بڭا
یازارم دیدی برسؤال نامه   که عیان اوله جمله خاص وعامه

Završetak je:

کردخی استرایسك سن تواریخ   طقوز یوز سکسان سکیزده درتاریخ
که ماه ذی الحجه انیك سکزنجی کونی   که جمعه کونیدر اول کون بیل انی
دخی رحمت اتسون حق اکا   هرکیم اوقیوب فقیره دعا ایله اکا

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

Prepis pod t. 1 potiče vjerovatno iz XVI stoljeća.

Prepis pod t. 2—9 je iz XI i XII/XVII i XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t. 1 je kratak sadržaj.

Na naslovnoj strani pod t. 2 su stihovi na turskom i perzijskom jeziku s područja tesavvufa. Takvih stihova i recepata za lijekove ima još mjestimice u rukopisu.

Nekoliko lista na kraju sadrže stihove i kraće pjesme na turskom jeziku, među kojima je po jedna od Nerkesıje i Nazirije, te bilješke s područja fikha i recepte za neke lijekove.

Uvakufio Džino-zade.

1688. Zbirka (مجموع), 8 **3492.**

L. 123; 20 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez polukožni.

1. L. 1—30. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوی قارئ الهدایه . Ovaj primjerak je bez uvoda i nešto kraće izdanje od prethodnog primjerka. Početak mu je:

سئل عن فسقية صغيرة يتوضأ فيها الناس وينزل الماء المستعمل

Nasḫ, pisan vještom rukom. Na kraju se nalazi pet neispisanih lista.

---

2. L. 31—72. الشفا بتعريف حقوق المصطفى

Djelo o vrlinama Božijeg poslanika Muhameda i poštivanja njegove ličnosti (v. I. 295). Rukopis je nepotpun na kraju.

Nasḫ sitan, složen, pisan vještom rukom. Na kraju su četiri lista neispisana.

3. L. 73—78. اجازتنامه

Diploma iz nauke hadisa, koju je dao Muḥammad b. 'Alā'uddīn al-Bābilī, nekom svom učeniku, 1060/1650.

Početak je: الحمد لله الذى رفع منار العلم واشاده

Nasḫ krupniji, lijep, pisan u razmaknutim redovima. Dva lista na kraju su neispisana.

4. L. 79—106.

المطرز فى اللغز
لبهاء الدين محمد بن حسن

Djelo s područja arapskog jezika, sintakse i stilistike *(naḥv i beyān)*. Obrađuje tumačenje onih riječi i tekstova, čije je značenje u sastavu nejasno, zbog nejasnoće njihova padeža, — i onih rečenica, čiji je smisao također nejasan, nerazgovijetan, pa se pravo značenje mora tražiti kao u zagonetki. *(Lugaz* je ovdje tekst ili sastav nejasnog, teško razumljivog značenja, kao zagonetka, iako nije riječ o pravoj narodnoj zagonetki, — koja se također zove *lugaz* ili *mu'ammā)*. Napisao Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn (Ḥasan) al-Ḥāriṯī al-'Amilī, umro 1031/1621. (U rukopisu samo: Bahā'uddīn Muḥammad al-Ḥusaynī). U uvodu pisac kaže da je u *svom komentaru* djelu: الفوائد الصمديه فى علم العربية sabrao dosta riječi i tekstova, koje spadaju u *elgāz*, a da u ovom radu uvrštava, uglavnom, ono što se tamo ne nalazi. Gornji naslov djela je prema rukopisu. Inače, o ovom djelu ne nalazimo spomena u istočnim ni u zapadnim izvorima koji su nam pristupačni, — kao ni o komentaru koji pisac u uvodu ovog rukopisa spominje. (Brockelmann, GAL II, 415, S. II, 596; Ahlwardt, VI, 174 i Ismā'īl-paša, Ḏail II, 207, kažu da je on pisac osnovnog djela, — što se ovdje iz uvoda ne razumije). Prema tome, ovaj rukopis je rijedak ili jedinstven. Neki izvori, među kojima i GAL (II, 414, S. II, 595), navode ime ovog autora i mnoga njegova druga djela, ali mu ne navode ovo djelo. Ovo djelo raspoređeno je na dva dijela *(qism)*.

Početak:

الحمد لله الذى خلق الانسان وعلّمه البيان وهداه الى حلّ شكال الاشكال ومكّن عقله من حلّ كل عقال ... اما بعد فيقول بهاء الدين محمد الحسينى ... اللغز قسمان بين اهل اللسان

احدهما لفظى اعرابه مشكل والآخر معنوى معناه معضل وقد جمعت طرفا وافيا وشطرا كافيا شافيا من القسم الثانى من الالغاز فى شرحى على فوائد الصمديه فى علم العربية فحلت منه محل الطراز فاردت ان اجمع شيئا من القسم الاول وبعض ما لا يتعلق بالاعراب من الثانى ... وسميته بالمطرز فى اللغز ورتبته على قسمين القسم الاول فيما يتعلق بالاعراب قال انَّ هند المليحة الحسناء ... القسم الثانى فى بيان المعانى

Nasḫ krupniji, pisan prilično nevještom rukom. U pisanju ima dosta grešaka. Tekst samih primjera lugaza je vokaliziran. Na kraju se nalaze dva lista neispisana.

5. L. 107—112. مولانا جلال الدين محمد البلخى الرومى

(قطعة فى سيرة بعض كبار المشايخ الصوفية باللغة الفارسية)

Kratka biografija Maulāna Ğalaluddīn Rūmī-je i još nekih učitelja tesavvufa (odlomak iz neke knjige), na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog pisca.

Početak je:

ولادة خدمة مولانا در بلخ بوده است درششم ربيع الاول سنة اربع وستمائة مى كويند برخدمة مولانا '

Učitelji, čije su još biografije ovdje date, su slijedeći: Šamsuddīn Muḥammad b. 'Alī b. Malak Dawūd at-Tibrīzī, Šayḫ Ṣalaḥuddīn Farīdūn al-Qonawī Zarkūb, Šayḫ Ḥusāmuddīn Ḥasan b. Muḥammad b. al-Ḥasan b. Aḫī Türk i Sulṭān Walad.

Ta'līq, pisan uvježbanom rukom.

6. L. 112—113. الرسالة السمرقندية فى الاستعارة

Kratka rasprava s područja arapske stilistike (*'ilm al-bayan*), što ju je napisao Abu'l-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī (v. I, 238 i ovdje br. 1316,[13]). Na rubu prve stranice nalazi se bilješka prepisivača, u kojoj se kaže da je ime pisca Hašim? (اسم المؤلف هاشم منسوب الى شهر سمرقند فلهذا يقال له هاشم سمرقندى ؟)

7. L. 114—115. (منظومة فى جواز شرب القهوة)

Spjev, koji sadrži rješenje (*fetvu*) o tom da je dozvoljena upotreba kahve sa vjerskog gledišta. Spjev je od nama nepoznatog sastavljača.

Početak poslije besmele glasi:

ما قول مولانا الامام الاوحد   ومن به فى الشرع كل يقتدى

......

فى حكم شرب القهوة البنّية   بظاهر الشريعة العلية

......

اقول والله هو الموفق   وانما به تعالى انطق

.....

واعلم على طريقة الاجمال   بانها من جملة الحلال

Ta'līq sa nešto *nasḫa*. Na kraju je jedan list neispisan.

8. L. 116—123. (شرح رسالة فى الاستدلال)

Komentar neke rasprave o naročitom metodu dokazivanja s područja filozofije i apologetike, od nepoznatog pisca.

Početak je:

لك الحمد جعل الله مخاطبا تنبيها على القرب ولان اللائق بحال الحامد ان يلاحظ المحمود اولا حاضرا ومشاهدا ثم يحمده

Ta'līq, pisan uvježbanom rukom.

Rukopisi pod t. t. 1, 3, 5—7 potječu, vjerovatno, iz XVIII, a rukopisi pod t. t. 2, 4, 8 iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se pitanje i odgovor (fetva) na arapskom jeziku, u sroku, o zabrani pušenja duhana. Fetvu je dao muftija, neki Abdullah-efendija. U njoj se, među ostalim, kaže da je »sultan dotičnog vremena zabranio pušenje duhana, pa je dužnost muslimana pokoriti mu se«. Na posljednjoj stranici pod t. 8 nalazi se prepis temessuka o nekom timaru.

1689. جامع الفتاوى **1461.**

للشيخ قرق امره الحميدى الحنفى

Zbirka fetvi, sabrana iz nekoliko djela, u obliku priručnika. Napisao Krk Emre al-Ḥumaydī al-Ḥanafī, umro oko 880/1475.

GAL II, 226.

Ime autora navedeno je različito u raznim izvorima. Gornja verzija je prema GAL i prema ḤḪ I, 565, što je držimo, pravilno

(Ismā'īl-paša, AM I, 835: Kara Emre; Kairo I, 413: Krk Emir; Aya Sofya, 92: Krk Aṭar; Ahlwardt IV, 265: Faraq Emruhu!).

Početak i dio uvoda:

الحمد لله على ما انعم من علم الشرائع والاحكام ... اما بعد فانى لما رأيت الهمم راغبة

عن المطولات ... فاستصفيت المسائل المهات ... وسمّيته بجامع الفتاوى

Početak prvog poglavlja ovdje nešto je različit od onog u nekim drugim rukopisima, što znači da djelo ima različite verzije. Početak prvog poglavlja ovdje glasi:

كتاب الطهارة – ذكر فى تحفة الفقهاء ان كان النهر صغيرا بحيث لا يجرى بالجيفة بل

يجرى الماء عليها ان كان يجرى جميع الماء عليها

L. 102; 21,5 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen. Istaknute riječi su podvučene crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima komentara. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa b. Yūsuf al-Minmanī(?), početkom redžeba, 13. dan erbeina 942/1535.

(قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة لافقر العبيد مصطفى بن يوسف المنمانى – ؟ –

فى غرة رجب فى ثالث عشر من ايام اربعين فى سنة اثنتان واربعون – ! – وتسعمائة)

Na početku se nalaze bilješke s područja fikha, ime ranijeg vlasnika (Hadži Mustafa, kadija), jedan apokrifni hadis, sadržaj, stihovi na turskom jeziku o nekim novotarijama pred kraj svijeta (ahir-zeman), imena *ashabi-kehfa*, te veći broj recepata za razne lijekove. U vrhu prve stranice je ime ranijeg vlasnika (Abdulvehhab). Na kraju su također recepti za lijekove.

Uvakufio Mehmed-efendija Svrzo, sin Muhamed-agin u Sarajevu 1931.

1690. ISTO **4537.**

U rukopisu je naslov stavljen kasnije: جامع الفتاوى . Primjerak je nepotpun s početka za devet listova. Prvo poglavlje ovdje je: فصل فى الانجاس .

L. 173; 19,5 × 14,5. *Nasḫ* pisan vještom rukom. Istaknute riječi su podvučene crnom, a mjestimice crvenom crticom. Po rubovima listova, naročito s početka, ima sitno i lijepo pisanih komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis dovršen mjeseca safera 1047/1637.

(تمت الكتاب ... صفر الخير ... سنة سبع واربعين والف)

Na početku je sadržaj, napisan kasnije, i nekoliko neispisanih lista.

Na kraju su bilješke s područja fikha i fetve, te kraći izvadak iz nekog turskog zakona o porezima.

Poklon nasljednika Riđanovića.

1691. Zbirka (مجموع), 2 **1521.**

L. 178; 21 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani uvježbanom rukom. Po rubovima malog broja listova u polovini rukopisa ima komentara. Papir tamnobijel, povez polukožni.

1. L. 1—173. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب جامع الفتاوى من الفقه

Tekst je mjestimice vokalizovan. Nekoliko lista s početka dohvaćeno je vlagom.

2. L. 173—178.

اراضى يه متعلق معمول بها جديد قانون سلطانيدر

Novi Carski zakon o zemljišnom posjedu, na turskom jeziku.

Početak:

متوقاتك محلول اولان يرى قرى وارايسه قرينه يوق ايسه لابوين قرندا شنه يوق ايسه

Prepisao oba rada Ismā'īl b. Šayḫ al-Ḥāǧǧ Muṣṭafa b. aš-Šayḫ Sinan b. Ibrāhīm al-Yayčawī (iz Jajca), krajem džumadel-ula 1080/1669, kako je zabilježeno na kraju pod t. 1.

(تم الكتاب فى اواخر جمادى الاولى لسنة ثمانين والف لكاتبه اسمعيل بن الشيخ الحاج

مصطفى بن الشيخ سنان بن ابراهيم اليايچوى)

Na prvom zaštitnom listu pod t. 1 zabilježen je naslov djela i ime ranijeg vlasnika (Salih b. Ismail — Hromozade). Tu je i njegov lični pečat. Na slijedećim listovima je zabilježena cijena knjige (250 akči), neki propisi iz zakona sultana Ahmed-hana o erazi-miriji, jedna fetva, te lirski stihovi na arapskom jeziku. Na naslovnoj strani je brisana bilješka na turskom jeziku o koristi učenja Fatihe i salavata za postizanje neke želje.

Na kraju pod t. 2 su fetve, bilješke s područja proricanja i gatanja (fal), te recept za suzbijanje proljeva, — uglavnom sve na turskom jeziku. Tu je i lični pečat u kome je upisano ime Ismail.

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1692. ISTO **969.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا جامع الفتاوى

L. 149; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama nekih listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. Na drugom listu je lični pečat i namjerno brisana bilješka, u kojoj se teško može pročitati ime ranijeg vlasnika (Hafiz Ibrahim b. Sulejman Belgradi — iz Beograda). Na naslovnoj strani su dva stiha na turskom jeziku od kojih jedan sadrži molbu upućenu Bogu, a drugi lijepo izraženu misao o prolaznosti ljudi i svijeta.

(جمله خلق اهل سفر عالم مسافرخانه در
برمقيم ادم بولنزقبه افلاكده)

Na posljednjoj stranici su potpuno izbrisane bilješke. Na nutarnjoj strani druge korice je otisak pečata, u kome je upisano ime preprodavaoca knjiga iz Sarajeva (Muhamed Aganagić).

1693. Zbirka (مجموع), 2 **266.**

L. 272; 25 × 17. *Nasḫ* starinski, sa nešto *ta'līqa*, pisan veoma vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi su oštećeni, naročito po rubovima, dugom upotrebom; povez polukožni.

1. L. 1—155. مجمع المنتخبات من الفتاوى

لصفى الدين مصطفى بن عيسى الانقرى

Zbirka fetvi, što ih je, po drugim djelima i zbirkama, sabrao u obliku priručnika Ṣafiyyuddīn Muṣṭafa b. 'Īsā al-Anqarī (al-Anqarawī), čija nam je biografija nepoznata. U kratkom uvodu pisac kaže da je ovo pisao u vrijeme sultana Bayazida II (1481—1512), kome je djelo i prikazao, što znači da je djelo napisano krajem petnaestog ili početkom šesnaestog vijeka.

GAL, S. II, 956.

(Zbirka je, čini se, rijetka, jer Brockelmann bilježi da se nalazi samo u Süleymaniyi. Međutim, od svih izvora koje mi imamo, našli smo je još u katalogu istambulske biblioteke Bešir-aga, s tim što je u nazivu pogrešno stavljena riječ مجموعة mjesto مجمع).

Početak:

الحمد لله كاشف ظلام الظلم بنور الشريعة المضيئة ... اما بعد فان العبد الضعيف النحيف ... صفى الدين مصطفى بن عيسى الانقرى ... يقول لما شرعت تتبّع الفتاوى المعتبرات وجمعت مسائلها الشتات ... فى ايام سلطنة امير المؤمنين ... سلطان بايزيد بن محمد خان ... وسمّيته مجمع المنتخبات

Naslovi izvora pisani su crvenim mastilom. Gornji i uzdužni rub prvog lista je izrezan. Po rubovima listova, naročito s početka, ima komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Posljednje poglavlje sadrži popis raznih vrsta namirnica i robe koje su tada kolale na tržištu — sa oznakom načina mjerenja i razmjene — (فصل فى بيان ذوات الامثال وذوات القيم وما اختلف فيه).

2. L. 156—272. جامع الفتاوى

للشيخ قرق امره الحميدى الحنفى

Zbirka fetvi, što ju je napisao Krk Emre al-Ḥumaydī al-Ḥanafī, umro oko 880/1475 (v. br. 1689).

U ovom rukopisu nalazi se ispod naslova bilješka, u kojoj se kaže da je pisac ovog djela Aḥmad b. Muḥammad b. Abu Bakr al-Ḥanafī (umro 522/1128), — što je pogrešno, jer je on pisac drugog djela pod naslovom: مجمع الفتاوى , a ne ovog (v. GAL, S. I, 639, katalog Kutubhane Waliyuddin, 86, — i katalog Kutubhane Es'ad-efendi, 55).

Prvo poglavlje ovdje počinje:

كتاب الطهارة فصل فى الماء — وفى الايضاح روى عن ابى يوسف سألت ابا حنيفة عن الماء الذى يغتسل فيه هل يتوضؤ رجل اسفله قال نعم

Nekoliko lista, među kojima i prvi list, porošeni su zlatnom bojom.

Prepisao oba djela isti prepisivač Ḥağī b. Walī b. Ibrahīm, i to pod t. 1 u selu Gornji Izvid? ... u petak 13. safera ..., a pod t. 2 u gradu ...: 21. redžepa 923/1517.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة على يد العبد المذنب حاجى بن ولى بن ابراهيم ... فى قرية (ازوىد ؟) الفوقانى من توابع امثال المحمية — ؟؟ — يوم الجمعة فى اليوم الثالث عشر من شهر الصفر لسنة ثلث وعشرين وتسعمائة — تمت كتابة هذه الفتاوى ... فى مدينة قطب المشائخ سيدى هارون — ؟ — فى اليوم الحادى والعشرين من شهر رجب المرجب ...)

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj strani pod t. 1 nalazi se sadržaj i bilješke s područja fikha, te bilješka vakifa. Na kraju su bilješke s područja fikha, pisane rukom prepisivača, te u stihovima datum rođenja dviju osoba.

Na naslovnoj strani pod t. 2 je nečitak lični pečat, navedena bilješka o autoru, te dvije bilješke u kojima se kaže da se je el-Hağ Amiru B. Muhamed el-Karmaniji, ranijem kadiji u Beogradu, rodilo dvoje djece (Muhamed i Aiša) u Istanbulu 931/1524. Na posljednjem listu su bilješke s područja fikha, važniji datumi iz života i vladavine sultana Selima, te uputstva i magične riječi za postizanje nekih želja.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. bilješku na početku).

1694. فتاوى مؤيد زاده 444.

لعبد الرحمن آماسيوى

Zbirka pitanja s područja fikha *(al-masā'il)*, koja služi kao izvor za davanje fetvi. Sabrao i napisao po raznim fikhskim djelima 'Abdurraḥmān b. 'Alī al-Amasiyawī — Mu'ayyad-zade (Ibn Mu'ayyad), umro 922/1516. Zbirka se najčešće navodi pod gornjim naslovom, a poznata je i pod nazivom: مجموعة الفتاوى .

Kairo I, 450; OM I, 355; GAL II, 227.

Primjerak je bez uvoda. Na donjem prerezu neko je napisao nejasan naslov: فتاوى نونيه ?!

Početak:

المسائل المتعلقة بالطهارة – الحوض اذا كان مدوّرا فوقع فيه النجاسة يعتبر فيه ثمانية
واربعون ذراعا حتى ان مادونه

L. 172; 26,5 × 18. *Ta'līq* i *nasḫ* krupniji, pisani uvježbanom rukom, mjestimice vokalizovani. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, mnogi su listovi dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez polukožni.

Prepisao Aḥmad b. Derviš Muḥammad, u ponedjeljak početkom džumadel-ula 970/1562.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة يوم الاثنين فى اوائل جمادى الاولى ...
على يد العبد الضعيف : احمد بن درويش محمد ... لسنة سبعين وتسعمائة)

Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha, jedan hadis i dova. Na kraju se nalazi veći broj fetvi na turskom jeziku, pod naslovom: فتاواى منلا خسرو رحمة الله عليه .

Uvakufio Džino-zade Muhamed Abdulbaki (v. bilješku i pečat na naslovnoj str.).

1695. ISTO 1529.

U rukopisu, na donjem prerezu listova, naslov je: فتاوى مؤيد زاده .
Neko je na prvom zaštitnom listu pogrešno napisao naslov: مشتمل الاحكام من الفقه.

L. 209; 20,5 × 13,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Nazivi izvora napisani su na poseban način, u kosom položaju, i podvučeni crvenom crticom. Istaknute riječi također su podvučene. Po marginama listova ima komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni.

Prepisao 'Alī Reiszāde, krajem 1019. ili početkom 1020/1610—11, kako se to razumije iz bilješke prepisivača, koja se nalazi na početku, na drugom zaštitnom listu. U toj bilješci on kaže, da je prepisivanje ovog primjerka počeo u četvrtak 19. ramazana 1019/1610; bilježeći još da je tada neki njegov učitelj dobio kadijsku službu u mjestu Achioli, u nahiji koja pripada Suzeboli (Sozopolis, — kasabica na obali Crnog mora).

(قد وقع الشروع فى تحرير هذا الكتاب ... يوم الخميس التاسع عشر من
شهر رمضان ... فى سنة تسع عشرة بعد الالف ... اوان ابتلاء استاذنا الفاضل بقضاء اخيولى
بالناحية من القضاء المزبور المسماة بسوزه بولى وانا العبد الفقير على الشهير برئيس زاده)

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Omer Zuhdi). Na drugom zaštitnom listu je, pored gore navedene bilješke, kratka dova koju prouči kadija pred početak svog svakidanjeg rada, te kratka bilješka s područja fikha. Zatim slijedi sadržaj, pisan rukom prepisivača, i bilješke s područja vaza.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade (v. pečat u rukopisu).

1696. ISTO 3540.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى مؤيد زاده

L. 221; 20,5 × 15. *Nasḫ* starinski, sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Listovi 4—6 dopisani su kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen u subotu 14. šabana 1025/1616.

(وكان الفراغ من كتابته يوم السبت المبارك رابع عشر شهر شعبان من شهور سنة خمسة
وعشرين والف)

Na početku je sadržaj koji je djelomično dopisan, kasnije, drugim rukopisom.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1697. ISTO 2257.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى مؤيد زاده

L. 232 (226 + 6); 20,5 × 14. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi i nazivi izvora podvučeni su crnom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, oštećen, prva korica i dio sadržaja izgubljeni.

Prepisao Muṣṭafa b. Muḥammad, početkom mjeseca rebiul-evela 1028/1618.

(الحمد لله الذى يسّر لنا اتمام تحرير هذه الفوائد ... وانا الفقير مصطفى بن محمد ... ف
اوائل شهر ربيع الاول من شهور سنة ثمان وعشرين والف)

Na listovima 227—232 nalazi se *Dodatak*, napisan rukom istog prepisivača. Početak mu je:

الحقت هذه المسائل على المسائل المتفرقة وقال خواهر زاده ف ديات الاصل

Na početku je nepotpun sadržaj. Na naslovnoj strani su dva lijepo izrađena lična pečata, u kojima se mogu pročitati imena: Hasan i Sulejman, te kratka bilješka sa imenom i ličnim pečatom ranijeg vlasnika (Šejh Muhamed, muftija u Travniku. U pečatu je upisano: derviš Muhamed).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1698. ISTO 4431.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

هذا فتواى مؤيدزاده – كتاب الفتاوى لمؤيدزاده

L. 148; 21 × 14,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima nekih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, naročito po rubovima; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na koricama.

Prepisao as-Sayyid Muṣṭafa b. 'Abdulgaffār, kadija ranije u On iki Dīvan(?), u medresi sultana Muhamed-hana, 3. muharema 1056/1646.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة ف اليوم الثالث من شهر محرم الحرام
لسنة ست وخمسين والف عن يد العبد الفقير ... السيد مصطفى بن عبد الغفار القاضى سابقا
باون ايكى ديوان – ؟ – ... فى مدرسة سلطان محمد خان فى احدى الثمانيه)

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na perzijskom jeziku. Zatim, na slijedećih jedanaest lista, nalazı se ime ranijeg vlasnika (Šaban b. Abdulkerim, 1067/1656), kraća dova, mnoge bilješke s područja fikha uzete iz raznih djela, dvije bilješke s područja akaida (o osnovnim načelima vjerovanja — iman i o Božijim poslanicima), te sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je zabilježeno da je rukopis uvakufljen za medresu u Zvorniku. Ispod te bilješke je lični pečat, u kome se može pročitati ime: Rašid, 1250/1834. Na rubovima nekih listova (v. l. 43) nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Šaban-efendija (وقف شعبان افندى المولى المرحوم). Na kraju je kratka risala طبقات الفقهاء od Ibn Kemal-paše (v. I, 248), risala o izvorima i kategorijama pitanja hanefijskog fikha (اعلم وفقك الله تعالى ان مسائل اصحاب الحنفية على ثلاث طبقات), kraća rasprava o raspolaganju sa imovinom u naročitim okolnostima kao u smrtnoj bolesti (نقل من تذكرة الشيخ عبد الرحمن المرشدى العمرى), i mnoge kraće bilješke s područja fikha (Izvori koji navode pisca al-Muršidī, — v. AM I, 548, ne navode mu ovo djelo Taḏkire. Bio je muftija u Meki i umro je 1037/1627).

Na listu 154 nalazi se kratak spjev s područja matematike (منظومة ف معرفة اضلاع الاعداد), što ga je sastavio Abū 'Abdullah Muḥammad b. Gāzī al-'Otmānī. Početak je:

الحمد لله ... اما بعد فهذا نظم الشيخ العلامة ... ابى عبد الله محمد بن غازى العثمانى
فى معرفة اضلاع الاعداد وكيفية حلها بالقواعد الحسابية المتوصّل بها اليها وهى هذه المنظومة
اذا عدد قد حل صفر بصدره فعُشر له والنصف والخمس ف الطبع

Pismo spjeva je vokalizovan *nasḫ*. Prepisao 'Abdulbāqī Barakāt al-Mālikī al-Iskenderī az-Zubayrī, muhaddis, nastanjen u Medini, za Maulana Šaban-efendiju, kadiju Medine toga vremena, — u petak početkom redžepa 1108/1696.

(كتبه عبد الباق بركات المالكى الاسكندرى الزبيرى نزيل طيبة المنورة والمحدث بمطهرة روضة مسجدها الاعظم يوم الجمعة غرة شهر رجب سنة ١١٠٨ برسم مولانا الاعظم شعبان افندى قاضى المدينة عام تاريخه)

1699. Zbirka (مجموع), 5 **1723.**

L. 273; 20,5 × 12,5. *Ta'līq*, od ruku različitih prepisivača. Papir bijel, tamnobijel i roze, glat, čvrst; povez kožni, popravljen, sa ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—189. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب مجموعة الفتاوى مؤيدزاده

Ta'līq složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Nazivi izvora napisani su u kosom položaju.

2. L. 189—192. (رسالة فى) المسائل المتعلقة فى بيان احكام من سبّ النبى عليه السلام (تفاصيل مسئلة السب)

Rasprava o propisima protiv vrijeđanja ličnosti Božijeg poslanika od nepoznatog pisca. Sabrano po raznim djelima i raspoređeno na tri dijela *(qism)*, a glavni izvor je, čini se, djelo (glosa) Ḏaḫīrat al-'uqbā ذخيرة العُقبى (od Eḫī Čelebī, umro 905/1499, — v. br. 1102 i br. 1880,⁵).
Ahlwardt II, 611.

Početak:

اعلم ان كون معرفة تفاصيل مسائل السب من اهم المهات فذكرت بعضا من المهات فى هذه الرسالة ... فجعلنا على ثلاثة اقسام

3. L. 193—198. (رسالة فى) المسائل المتعلقة ببيع الوفا

Rasprava o nekim pitanjima kupoprodaje (u kojima se prodati predmet smatra kao zalog kod kupca), od nama nepoznatog pisca. Rađeno po raznim izvorima a naročito po djelu *al-Fetawa*, od Naǧmuddīn an-Nasafī-je ('Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142). U rukopisu je naslov: هذه المسائل متعلقه ببيع الوفا

Početak:

ذكر الشيخ الامام الاجل نجم الدين النسفى فى فتاواه ان البيع الذى تعارف اهل زماننا احتيالا للربا وسمّوا بيع الوفا هو فى الحقيقة رهن

Istaknute riječi i rečenice podvučene su crvenom crticom.

4. L. 198—225. فتاوى قارئ الهدايه

Kraća zbirka fetvi, što ih je dao Sirāǧuddīn 'Omar Qārī' al-Hidāya (v. br. 1686).

Po rubovima nekih listova ima nešto komentara.

5. L. 226—273. هدية المهديين

Priručnik o islamskom vjerovanju. Napisao Yūsuf b. Ǧunayd at-Toqātī, umro 904/1499 (v. br. 1030,⁷).

Prepisao pod t. 1—4 Ibrāhīm b. Hurem, nastanjen u kasabi Nevesinje, u četvrtak 14. rebiul-ahira 1063/1652 (kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1).

(قد وقع الفراغ عن استنساخ هذه النسخة الشريفة وقت الضحى يوم الخميس رابع شهر ربيع الآخر عام الثالث وستين بعد الالف على يدى العبد الفقير ... ابراهيم بن حرم الساكن بقصبة نوه سين – بلدة صغيرة فى بوسنه هرسك)

Iz pisma i bilješke vidi se da je ovaj naš prepisivač bio učen čovjek i vješt kaligraf.

Rukopis pod t. 5 prepisao je Muḥammad b. 'Omar, 1055/1645.

(قد وقع الفراغ من تنميقه ... عن يد العبد الضعيف محمد بن عمر ... فى سنة خمس وخمسين بعد الالف)

Na početku su poučne izreke i stihovi na arapskom i turskom jeziku, kratki hadisi, imena ranijih vlasnika (Mustafa b. el-hadži Hasan-efendi Kotlo, Abdullah b. Ahmed Kantamirizade), zatim bilješke, također na arapskom i turskom jeziku, s područja fikha i ahlaka, sadržaj, te popis djela, koja se navode u ovoj zbirci kao izvori

مجموعة لطيفه ده واقع اولان مسائل وفصول كتب مرقومدن استخراج واستنباط اولنشلركه ذكر اولنور

Na naslovnoj strani je jedna namjerno pobrisana bilješka i opet imena gore navedenih ranijih vlasnika. Na posljednjem listu su dva salavata.

Iz Kantamirine biblioteke.

1700. Zbirka (مجموع), 3 **3764.**

L. 358; 29,5 × 20,5. *Nasḫ-ta'līq*, krupniji, pisan rukom istog prepisivača. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, tanji, glat, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, naročito po rubovima; povez kožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—156. ISTO

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: كتاب الفتاوى لمؤيدزاده

Po rubovima nekih listova, naročito u prvoj polovini, ima sitno pisanih komentara i izvadaka uzetih iz drugih zbirki. Pismo je ovdje mjestimice znatno oštećeno vlagom.

2. L. 157—218. خزانة الفقه

Djelo s područja fikha (»Riznica fikha«). Napisao Abu'l-Lait Naṣr b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm as-Samarqandī — Imām al-hudā, umro 378/983 (v. br. 922,1).

3. L. 219—358. واقعات المفتين

Zbirka fetvi i raznih pitanja s područja fikha. Napisao 'Abdul-qādir b. Yūsuf Naqībzāde al-Ḥanafī al-Ḥalabī, umro 1107/1695.

Pisac u uvodu kaže da je neko vrijeme služio kao pisar ili sekretar kod izvjesnog broja velike uleme i šejhova kojima je bilježio i pismeno formulisao mnogobrojna pitanja, postavljena sa raznih strana i od pojedinaca, — te pisao njihove odgovore (fetve), koje je sravnjivao sa izvorima i čuvao nakon konačnog redigovanja. Za vrijeme te službe, kaže da je sabrao mnoga pitanja iz priznatih izvora, sredio ih po uzoru drugih djela ove struke u jednu cjelovitu zbirku, koju je tri puta (u tri maha) izdavao, svaki put u novoj redakciji, popravljenu i dopunjenu. Od toga on preporučuje samo treće popravljeno i dopunjeno izdanje, — koje sadrži i ovaj naš primjerak (v. br. 1483).

Pismo je više *ta'līq*, sa nešto *nasḫa*. Istaknute riječi i rečenice podvučene su crvenom crtom. Po rubovima manjeg broja listova ima nešto komentara.

Prepisao cijelu zbirku Muḥammad b. Muṣṭafa al-Istanbollī, u Istanbulu, u vremenu od 1. safera 1080. do polovine ševvala 1084/ 1669—1673.

(تم الكتاب ... عن يد الفقير محمد بن مصطفى الاستانبولى ... وذلك فى نصف شوال
المكرم سنة اربع وثمانين والف ... بمدينة دار النصر العلية قسطنطينية)

Na prvom zaštitnom listu zabilježeni su naslovi djela koja se nalaze u ovom svesku i da je ovo »Kadri-efendina zbirka«. Na drugom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Husejn, kadija u gradu Lafkošu, — to je Lencosia ili Nikozija, na Kipru). Na naslovnoj strani je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na posljednjem listu je lični pečat, u kome je upisano ime Ibrahim.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1701. ISTO **965.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى مؤيد زاده

L. 167; 21,5 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi i naslovi podvučeni su crvenom crtom. Po rubovima nekih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, mnogi listovi dohvaćeni su vlagom, naročito u prvoj polovini, — tako da je mjestimice i pismo oštećeno.

Rukopis potječe iz kraja XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na početku je nekoliko neispisanih listova, na kojima se nalaze poučne izreke, bilješke s područja fikha, sadržaj i imena ranijih vlasnika (el-hadži Ibrahim b. Muhamed, imam, nastanjen »u kasabi Pravadi« — Provadia, Provaton —, u jugoistočnoj Bugarskoj, nedaleko od Varne. U ličnom pečatu ispod imena može mu se pročitati i datum: (1)118/1706. »Poslije njegove smrti rukopis je došao u vlasništvo kadije navedenog mjesta, Bošnjaka Akhisari« — iz Akhisara — Prusac, — kako je to zabilježeno ispod gornjeg imena. »Nakon smrti navedenog kadije kupio iz njegove ostavštine i postao vlasnikom Fehmi Omer b. Sadik, svrgnuti kadija sa kadiluka Duvno, 1186/1772«. Poslije toga, na posebnom neispisanom listu, nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis dobio u posjed putem nasljedstva Muhamed b. Ahmed el-Mostari, — rodom iz Mostara, — nastanjen u Sarajevu, pomoćni nastavnik — mu'īd). Na naslovnoj strani su poučni stihovi na arapskom jeziku i bilješke s područja fikha. Na kraju je nekoliko neispisanih lista i na posljednjem, pokidanom listu, računi nekih dugova.

1702. فوائد الفتاوى **2703.**

Kraći priručnik *(muḫtasar)* s područja hanefijskog fikha, koji može služiti kao pomagalo pri davanju fetvi, — od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. ḤḪ (II, 1300) navodi samo taj naslov, bez ikakvih podataka o njemu. On na istom mjestu navodi djelo pod nazivom: فوائد الفقهاء i bilježi mu početak koji je isti kao i u našem rukopisu, iz čega pretpostavljamo da se tu, vjerovatno, radi o jednom te istom djelu koje je dobilo različite nazive krivicom prepisivača. Drugi izvori, koji su nam pri ruci, ne navode uopće gornji naslov našeg rukopisa, nego samo ovaj drugi naziv (فوائد الفقهاء, — v. GAL, S. II, 953, 56, gdje se kaže da je autor: Maḥmūd b. Muḥammad b. Suleymān-efendī; Kairo I, 452).

Početak:

الحمد لله الغنى الوهاب المنزه عن اللغو والالقاب ؟ الكاشف قلوب العاشقين من الحجاب وهداهم الى سبيل الصواب ... وسميت هذا الكتاب فوائد الفتاوى كتاب الطهارة قال البقّالى من وجب عليه الاستنجاء بالماء ان لم يجد موضعا خاليا يتركه

Posljednje poglavlje je: كتاب الفوائد, — a završetak je:

... ولا ينبغى لاحد ان يفسّر القرآن برأيه ما لم يتعلم كما قال النبى عليه السلام من فسر القرآن برأيه فقد كفر بالله وبما انزل على محمد عليه السلام

L. 120; 20 × 14. *Nasḫ* starinski, pisan vještom rukom. Papir bijel, potamnio, deblji, čvrst; povez kožni, jednostavan.

Prepis je dovršen 962/1554 (تمت سنة ٩٦٢).

Na prvom zaštitnom listu je datum smrti jedne osobe (Muhamed Hodža iz Fojnice, umro u četvrtak 24. džumadel-ula 1259/1843). Na naslovnoj strani je sadržaj, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Mustafa Eminzade er-Rusčuku, — iz grada Rusčuka, Bugarska —, 1125/1713). Na završetku, na rubu lista, je prigodni stih na turskom jeziku. Na posljednjem listu je početak neke predstavke o gradu Sarajevu, — također na turskom jeziku.

1703. الفتاوى الزينية 1501.

Zbirka fetvi, što ih je dao Zayn (Zaynuddīn) b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī, umro 970/1563. Zbirka je poznata još pod nazivima: فتاوى زين بن, — فتاوى ابن نجيم, — الفتاوى النجيمية ... نجيم المصرى. Naslov u rukopisu je: كتاب فتاوى شيخ الاسلام زين بن نجيم المصرى الحنفى Ima više verzija i prerada, od kojih je jedna, što ju je sredio autorov učenik Muḥammad b. 'Abdullah b. Aḥmad al-Ḫaṭīb, a to je ova zbirka (v. br. 1460,[2]).

L. 108; 21 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, stari, arapski, pisan krupnije, vještom rukom. Naslovi سئل – اجاب — pisani su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka prepisivača, u kojoj se teško može pročitati njegovo ime ('Oṯmān b. 'Omer) bez oznake datuma, — i sadržaj. Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džinozade), te bilješka o uvakufljenju rukopisa i veliki vakufski pečat.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade.

1704. ISTO 4418.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

فتاوى ابن نجيم ترتيب محمد بن عبد الله بن احمد الخطيب

L. 93; 20 × 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Listovi 80—93 dopisani su kasnije drugim rukopisom (*ta'līq*). Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća, izuzev dopisanog dijela na kraju, koji je iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Hasib b. Ibrahim es-Saraji — Sarajlija —, 1240/1824). Ispod toga je bilješka drugog kasnijeg vlasnika (Osman Asaf Sokolović), koji je rukopis poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci 16. jula 1958. Po tom slijedi sadržaj i na naslovnoj strani nekoliko fetvi. Na rubu lista 29 je bilješka u vezi sa tekstom koju je napisao Šejḫ Muḥamed, kadija u Jerusalimu.

1705. ISTO 2244.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى زين بن نجيم
Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 68; 20 × 14,5. *Ta'līq* od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel, glat, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je namjerno pobrisano ime ranijeg vlasnika i sadržaj.

1706. الفتاوى العدلية 1220.

Zbirka fetvi, što ju je napisao Rasūl b. Ṣāliḥ al-Aydinī, umro 978/1570. Djelo je izrađeno na zahtjev sultana Sulejmana, dok je pisac bio kadija u gradu Marmara, u vilajetu Saruhan (Anadol), 966/1558, — kako to sam pisac kaže u uvodu. Prvi, uobičajeni dio, o ibadatu (obredoslovlju) je izostavljen, jer zbirka počinje poglavljem o braku — كتاب النكاح

GAL II, 433; S. II, 644.

Početak: الحمد لله ذى الجلال والاكرام والصلاة على محمد خير الانام

L. 131; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan u bojama, a na rubu rozeta. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima listova ima mjestimično komentara i ispravaka. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat, čvrst, neki listovi dohvaćeni su vlagom; povez platneni, nov, sa dijelom starog poveza, na kome se nalaze ornamenti.

Rukopis potječe iz početka XVII stoljeća, — što se može razumjeti iz bilješke na naslovnoj strani.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Hadži Mustafa Belgradı (iz Beograda), za ulemu, — bez oznake datuma i mjesta (ali, vjerovatno, u Beogradu).

وقف هذا الكتاب الجليل وسبّلها فى سبيل الله الحاج مصطفى بلغرادى على العلماء المحتاجين الى المطالعة والنظر فيه ...

To je, vjerovatno, el-Mevla Mustafa el-Belgradi, koji je rodom iz Beograda, a bio je čuveni muderis. Umro je 1013/1604. Ili je to Mustafa-efendi Serhatli, koji je bio kadija u Beogradu 1073/1662 (v. M. Handžić, *al-Ǵauhar*, 135). Na posljednjem listu su bilješke na turskom jeziku o nekim dugovima.

1707. ISTO **3905.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:
الفتاوى العدلية لرسول بن صالح الآيدينى

L. 107; 22,5 × 16,5. *Nasḫ* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom. Po marginama listova ima dosta komentara, uzetih iz raznih izvora i pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, mnogi listovi su znatno dohvaćeni vlagom, također je mjestimice i pismo oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 12. džumadel-ula 1126/1714.

(تم الكتاب ... فى اليوم الثانى عشر من شهر جمادى الاولى لسنة ست وعشرين ومائة بعد الالف)

Na nutarnjoj strani prve korice je bilješka na turskom jeziku o kupovini nekih knjiga. Na prvom zaštitnom listu su dva otiska ličnog pečata, u kojima se teško može pročitati ime: Muhamed Husejn. Na početku i na kraju su bilješke s područja fikha, pisane rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Ali b. Hasan b. Džabi el-Mostari, — iz Mostara —, 1188/1774).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1708. ISTO **2096.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب الفتاوى العدلية

L. 145; 20 × 13. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Rečenice u uvodu rastavljene su crvenim krupnim tačkama. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima samo nekih listova ima malo komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, zvani el-Qāḍī, 28. ševvala 1137/1724.

(قد تمت هذه النسخة الشريفة فى اليوم الثامن والعشرين من شهر شوال لسنة سبع وثلاثين ومائة والف ... وانا افقر الورى محمد بن احمد الشهير بالقاضى)

Ispod gornje bilješke je lični pečat prepisivača. Na početku je jedan hadis, bilješka s područja fikha i sadržaj.

Poklonio Enis Muftić, geometar (Banja Luka 28. X 1960, — kako je to zabilježeno na rubu lista 144).

1709. ISTO **4020.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الفتاوى العدلية ناقص فى اوله. Primjerak je nepotpun s početka (izgubljeno prvih deset lista).

L. 143; 20 × 14. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova ima sitno pisanih komentara. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen, jedna korica izgubljena.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju su poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku, priča o Abdul-Qadir Gilaniji, tumačenje *kunut dove*, tumačenje ebdžeda, recept za jedan lijek i fetve.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1710. عين المفتى لغين المستفتى 3069.

Kraće djelo s područja hanefijskog fikha, koje sadrži pitanja *(mesā'il)* i odgovore *(fetāvā)*. Sabrao i sredio Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī al-Ḥanafī, umro 1006/1597. Pisac je još poznat pod imenom Derviš Ibrāhīm Ibn aṭ-Ṭabbāḫ.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 132; Suleymaniyya, 46; GAL, S. II, 952.

To je, zapravo, zbirka fetvi koje je dao al-Maulā Ḍiyā'uddīn Yūsuf Rāzī u Damasku, kada je tamo boravio 1003/1594. Prispjela pitanja njemu i njegove odgovore gore navedene, pisac je formulisao i pisao prije nego bi se dala onima, koji su pitanja postavili, — kako je to sve navedeno u uvodu djela, a iz čega se razumije da je pisac bio pomoćnik ili pisar *(katibul-fetva)* kod navedenog Ḍiyā'uddīn Yūsufa. To je sve onda sabrao i izdao u ovom obliku.

Zato je svako pitanje i odgovor naveo pod naslovom: اجاب — سئل. Neka pitanja i odgovori su na turskom jeziku.

U nekim izvorima (Suleymaniya, n. m.) naslov je: عين المفتى لحيرة المستفتى što je, držimo, pogrešno. U rukopisu je kako smo mi naveli i to je pravilno.

Početak:

الحمد لله واتوكل عليه والتجئ من السهو والزلل اليه ثم اصلى على من لا ينطق عن الهوى

... اما بعد فيقول الفقير تراب اقدام الاشياخ درويش ابراهيم الشهير بابن الطبّاخ

L. 87 (odnosno 112 sa bilješkama); 18 × 11. *Ta'līq* sitan, složen, pisan vještom rukom. Naslovi (سئل اجاب) pisani su crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova ima komentara, od kojih su mnogi fetve na turskom jeziku. Papir tamnobijel, tanak, glat; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalaze imena ranijih vlasnika (Ibrahim, kadija u gradu Ismail — Rumunija, na Kiliji, rukavu Dunava, koji je izišao iz turskih ruku nakon tvrdokornog otpora 1205/1790, kada su osvajači pobili svo stanovništvo; — Muhamed Salih, službenik šerijatskog suda u Istanbulu za nadzor i čuvanje imovine vojnih lica — *el kassam askeri;* Muhamed Aziz, muderis; Salih b. Mahmud, kadija u Sarajevu koji kaže da je rukopis kupio 1216/1801; Muhamed Hasib, privremeno kadija u Zvorniku, 1240/1824), bilješke s područja fikha i akaida, te fetve i sadržaj. Na kraju je također veći broj lista ispunjen bilješkama s područja fikha na arapskom i turskom jeziku i fetvama. Tu su odulje bilješke o razlici između davanja fetvi i suđenja (فصل فى الفرق بين الافتاء والقضاء), o suđenju prema jačim dokazima za sud, što je sabrao Rahmetullah, muftija u vrijeme šejhul-islama Husejn-efendije (umro 1043/1633, — preneseno iz djela عمدة الفتاوى), te nazivi 12 sazvježđa na perzijskom jeziku.

1711. فتاوى التمرتاشى 788.

U rukopisu je naslov napisan rukom prepisivača:

هذه فتاوى شيخ الاسلام علامة العلماء الاعلام مفتى الانام الشيخ محمد بن عبد الله التمرتاشى الغزى

Zbirka fetvi, što ju je napisao Muḥammad b. 'Abdullah b. Aḥmad al-Ḫaṭīb at-Timurtāšī al-Gazzī al-Ḥanafī, umro poslije 1007/1598.

Kairo III (iz god. 1306/1888), 88; GAL II, 312; S. II, 429.

U izvorima, koje mi imamo pri ruci, datum smrti pisca je 1004/1595, što je — držimo — pogrešno, jer se na kraju ovog rukopisa nalazi prepisana bilješka pisca, u kojoj on sam kaže da je djelo dovršio 1007/1598.

قال المؤلف رحمه الله فرغت من تعلق هذه النسخة المباركة نهار الاثنين ثامن عشر شهر شوال من شهور سنة سبع والف)

Pisac je ovdje, pod kraj svoga života, sabrao i rasporedio, po uzoru na djelo *al-Hidaya*, — fetve, koje je dugo godina davao kao muftija. Fetve su formulisane i napisane pod naslovom: اجاب — سئل

Početak:

حمدا لمن انعم بعلم الشرائع والاحكام وهدانا بحسن الهداية

L. 144; 21 × 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, djelomično vokalizovan. Po rubovima listova ima nešto komentara i ispravaka. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen u četvrtak mjeseca šabana 1089/1678.

(وكان الفراغ منه نهار الخميس فى شهر شعبان سنة تسعة وثمانين والف)

Na završetku je gornja bilješka autora, napisana rukom prepisivača. Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika (Ali Bičakčizade — Bičakčić —, Mehmed Mutevellizade, kadija u Mostaru privremeno) i sadržaj. Na naslovnoj strani su, pored gore navedenog naslova, fetve na turskom jeziku, te pečati ove biblioteke i vakifa.

Uvakufio Mutevelić Ahmed Asim.

1712. جامع الفتاوى والواقعات والمهمات 564.

Zbirka fetvi, važnijih propisa i pitanja o slučajevima iz praktičnog života, — što ju je sabrao Muḥammad 'Alī Riḍā'ī, kadija u Solunu (kako to sam kaže u uvodu), umro 1039/1629.

AM II, 276; SO II, 397.

Primjerak je, čini se, nepotpun na kraju, ili su izgubljeni listovi koji sadrže samo neke dodatke.

Gornji naslov dali smo prema tekstu i smislu autorovih riječi u uvodu. Inače, pravi naziv ovog djela ne nalazimo ni u rukopisu, niti u izvorima koji su nam pristupačni. Ime pisca pak navedeno je u rukopisu i u gornjim izvorima. Bio je kadija u više mjesta od Soluna do Kaira (v. Nev'īzade 'Aṭā'ī, 723). Ne smije ga se zamijeniti, — zbog naziva Riḍā'ī, — sa drugim piscem, poznatim pod tim nazivom, koji je također napisao zbirku fetvi, a to je 'Alī-efendī b. Muḥammad Riḍā'ī, čiju zbirku: فتاوى رضائى – نقد المسائل فى جواب المسائل navode svi izvori, i za koga kažu da je umro istog, gore navedenog datuma. Usljed ove sličnosti u imenu, čini se, da su neki izvori pali u zabunu i pomiješali ovu dvojicu pisaca.

Početak:

الحمد لله العلىّ على لطفه الخفىّ والجلىّ والصلاة على النبىّ الكريم ... وبعد فيقول فقير عفو الله تعالى محمّد على المعروف برضائى ... لما تشرفت بخدمة احكام القضاء فى مدينة سلانيك الفردوسيّة القضا ... ووقع بعض الوقائع فكثرت المراجعة الى كتب الشرائع فجمعت الواقعات وبعض المهمات ... فجاء مجموعا يجتمع به الخاطر جامعا للمهمات والنوادر ولما عرضته على بعض الاصحاب سألنى ان ارتبه على الابواب ... كتاب الطهارة ... فرض الوضوء بمكة ونزلت آيته بالمدينة

L. 322; 26,5 × 16. *Nasḫ* lijep, pisan različitim perom, veoma vještom rukom. Prvih deset lista je izgubljeno i dopisano kasnije drugim rukopisom. (Prvi list nije izgubljen, a njegov je prepis ponovljen). U drugoj polovini pismo je sitnije, pisano oštrim perom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz druge polovine XVII, ili početka XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se dio sadržaja i imena ranijih vlasnika (Mustafa Kebirizade, es-Sejjid Jahja Vakifi, ?, 1130/1717, Arif Šerefzade, 1178/1764, Husejn Nuruddin Hafizzade, koji je zabilježio da je rukopis kupio, kada je bio zamjenik kadije — naib — u Gradačcu i Gračanici, 6. redžeba 1284/1867. Tu je i njegov mali lični pečat). Na rubu lista 319 nalazi se kratka bilješka, pisana sitno rukom prepisivača, u kojoj se kaže da poglavlje: اصل الباب ان الوصية

i dalje do kraja rukopisa ne postoji u originalnom primjerku autora, jer je njegov primjerak završen prethodnim kratkim poglavljem: وصى القاضى , a ovaj višak, izgleda, da je kasnije dodat.

(قوله : اصل الباب الى آخر الكتاب ليس فى نسخة مكتوبة للمصنف بل تمت عند تمام نسخة : وصى القاضى ولعل الزيادة من الالحاقات)

1713. فتاوى الانقروى 432.

مجموعة الفتاوى

Zbirka fetvi, što ju je napisao šejḫul-islām Maulā Muḥammad b. Ḥusayn al-Anqarawī, umro 1098/1686. Pisac je bio muderis, kadija (u nekoliko glavnijih mjesta turske carevine) i pod kraj života šejhul-islam. Ovu zbirku je sabirao više godina iz raznih fikhskih djela i rasporedio je po poglavljima fikha.

GAL II, 436.

Početak je:

كتاب الطهارة ويتوضأ بماء السماء والمراد بماء السماء ماء المطر والندا والثلج والبرد اذا كان متقاطرا

Ovaj primjerak je nepotpun s početka.

L. 325; 31 × 19,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima listova ima komentara i ispravaka, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir žućkast, glat, čvrst, listovi s početka dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ibrahim-beg b. 'Abdulwahhāb, 27. ramazana 1107/1695.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة الشريفة المسمى بمجموعة الفتاوى للمولى المرحوم شيخ الاسلام محمد افندى الشهير بانقروى على يدى اضعف العباد ... ابراهيم بك بن عبد الوهاب ... فى سبعة وعشرين من شهر رمضان المبارك سنة سبع ومائة والف)

Na kraju je bilješka, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Muhamed Baki Džino-zade.

1714—1715. ISTO 3647, 4004.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب فتاوى الانقروى . Komplet u dva sveska, koji su jednako obrađeni i prepisani istim rukopisom.

L. 647 (337 + 310); 20 × 15. *Ta'līq*, pisan hitrom i vještom rukom, na brzinu. Papir bijel i tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Svezak prvi — الجلد الاول , sadrži fetve od početka djela do kraja poglavlja: فصل فى الشهادة على الارث والنسب . Po rubovima listova ima ispravaka i komentara.

Svezak drugi — الجلد الثانى , nastavak prethodnog. Sadrži fetve od početka poglavlja: فصل فى الشهادة على الشهادة do konca djela.

Prepisao cijelu zbirku Sā'atī? Muṣṭafa b. Muḥammad b. Ša'bān, u utorak 22. džumadel-ahira 1132/1719.

(تم ... فى يوم ثلثاء ٢٢ من جمادى الاخر سنه ١١٣٢ من يد ... ساعتى ؟ مصطفى بن محمد بن شعبان)

Na početku prvog sveska nalazi se sadržaj za oba dijela. Na završetku je prigodna rečenica u sroku. Na kraju drugog sveska nalazi se kraća risala na turskom jeziku o diobi nasljedstva, prepisana rukom istog prepisivača. To je, držimo, risala zvana: مفهوم فرائض Početak joj je: ميته حقوق اربعه ترتب ايدر

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1716. ISTO **291.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى انقروى

L. 382; 29,5 × 14. *Ta'līq*, veoma lijep, sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan, u kome je nacrtano raznobojno cvijeće na zlatnoj podlozi. Slike su žive, što je rijetkost u unvanima. Nazivi izvora i istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a rubovi crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Listovi 294—300 su neispisani. Papir tamnobijel i žućkast; povez kožni, obilno ukrašen lijepim pozlaćenim ornamentima. Prerez listova također je ukrašen zlatnom bojom.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na naslovnoj strani je naslov djela i bilješka o samom djelu. Iznad toga je ime ranijeg vlasnika (el-Hadž Mustafa, kadija). U ličnom pečatu može se pročitati datum: 1151/1738. Na listu 293 nalazi se bilješka prepisivača, u kojoj se kaže da je završen »treći svezak« — تم الجلد الثالث... ويتلوه كتاب الاجارة. Poslije neispisanih listova slijedi pak poglavlje: الباب الاول فى القسمة وما يتعلق بها

Uvakufio Mehmed-efendija Svrzo, sin Muhamed-agin (iz Sarajeva), 1921. godine, — o čemu se nalazi kratka bilješka na početku.

1717. ISTO **222.**

U rukopisu je zabilježen naslov: فتاوى انقروى افندى. Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 288; 30 × 17,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na kraju ima više neispisanih lista.

1718. ISTO **90.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: مجموعة فتاوى الانقروى. Komplet u jednom svesku.

L. 479; 46,5 × 22,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, lijep, krupniji, pisan vještom rukom. Naslovi izvora pisani su crvenim i ljubičastim mastilom naizmjence. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po širokim marginama ima komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. U pisanju ima grešaka. Papir bijel, deblji; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif b. Aḥmad b. Šayḫ Muṣṭafa b. al-Ḥāğ Yūsuf, 1274/1857.

(قد وقع التتميم من تحرير هذه الفتاوى المجموعة ... على يدى الفقير .. السيد محمد هاشم بن داود عارف بن احمد بن شيخ مصطفى بن الحاج يوسف سنة اربع وسبعين ومائتين والف)

Na početku je sadržaj na pokidanim listovima. Na naslovnoj strani, u vrhu, je cijena rukopisa (750 groša), a zatim imena ranijih vlasnika (el-Hadž Muhamed Rešid Hafizzāde — Hafizović —, muftija u Rogatici — Čelebi Pazar — 1274/1857. i njegov sin Hafizzāde Husejn Nuruddīn b. el-Hadž Muhamed Rešid, kadija u Derventi, koji kaže da je rukopis dobio u posjed putem nasljedstva).

1719. صرة الفتاوى 700.

Zbirka fetvi, koju je napisao Ṣādiq Muḥammad b. 'Alī as-Sāqizī, umro 1099/1687. Pisac je bio kadija, i njegove fetve, što ih je sabrao iz raznih djela, imaju, uglavnom, praktičnu važnost.

GAL II, 436; S. II, 648; ḤḪ II, 1078.

Na završetku je bilješka pisca, u kojoj on kaže da je sabiranje ovih fetvi dovršeno 1059/1649.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الفقهاء خيار العباد كما قال رسوله الشفيع يوم التناد من يرد الله به
خيرا يفقّهه فى الدين ... قال العبد الفقير ... صادق محمد بن على الساقزى

L. 463; 21 × 16. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, vještom rukom, od više prepisivača. Naslovi izvora i važnije riječi podvučeni su crvenom crtom. Papir žućkast, listovi 214—219 dohvaćeni su jače vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno, a i drugi listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen crvotočinom.

Prepisao djelomično, — pri kraju —, Murad b. Adem-baša b. Mehmed-aga, a ostalo njegovi prijatelji — kolege —, krajem zul-hidžeta 1122/1710. Prepis je izvršen iz primjerka Ali-efendije, kadije u Đakovici (Yakova).

(تمت هذه النسخة ... عن ايدى بعض اخوانى ونبذة من يد العبد الفقير مراد بن ادم
باشا بن محمد اغا ... فى آخر ذى الحجة الشريفة لسنة اثنى وعشرين ومائة والف واستنسخت
من نسخة على افندى القاضى بياقوه)

Na naslovnoj strani je bilješka, u kojoj raniji vlasnik Muhamed Baki Džinozade kaže da je rukopis kupio od nekog knjižara u Istanbulu.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. pečate u rukopisu).

1720. ISTO 115.

Naslov u rukopisu je. كتاب صرة الفتاوى فى الفقه

L. 298; 30,5 × 20. *Nasḫ-ta'līq*, krupniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su samo s početka crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima manjeg broja listova ima komentara, od kojih su neki na turskom jeziku. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad b. ad-Derwīš Muḥammad b. Muhammad Ibn Zaytūn al-Arīḥāwī, u subotu 20. safera 1146/1733.

(وكان الفراغ من نسخ هذه النسخة المباركة فى نهار السبت قبيل العصر وهو اليوم
العشرين من شهر صفر الخير ... سنة ست واربعين ومائة والف ... على يد افقر العباد ... السيد
محمد بن الدرويش محمد بن محمد الشهير بابن زيتون الأريحاوى مسكنا الحنفى)

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača.
Iz Šehdi-efendine biblioteke (v. pečat u rukopisu).

1721. ISTO 3776.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: هذا كتاب صرة الفتاوى

L. 264; 29,5 × 20. *Nasḫ*, mjestimično, a mjestimično ta'līq, složeni, pisani vještom rukom. Istaknute riječi i nazivi izvora podvučeni su crvenom crticom. Po marginama mnogih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst, mnogi listovi, naročito u drugoj polovini, dohvaćeni su vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na mnogim drugim listovima nalazi se otisak krupnog ovalnog pečata u kome je upisana čitava bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Jahja Sa'dī b. Mustafa b. Mustafa b. Mustafa b. Aḥmed b. Abdulhadi b. Abdulfettah Hafizzade, za svoje muško potomstvo, 1235/1819. Na istom listu ima nekoliko bilježaka sa područja fikha, a zatim krupno pisana bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovaj rukopis uvakufio Emin b. Ahmed, artiljerijski pukovnik (serhezārī) carske garde, za Karađoz-begovu medresu (u Mostaru). U malom ličnom pečatu ispod bilješke zapisano je ime: Muhamed Emin, i datum: 1265/1848. Na slijedećih nekoliko lista nalaze se također bilješke s područja fikha i sadržaj. Na kraju su opet bilješke s područja fikha.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1722. الفتاوى العالمكيريه — الهنديه 123.

Velika zbirka fetvi, u više svezaka, u obliku velikog fikhskog kodeksa (kodificirano islamsko pravo). Izradila specijalna komisija istaknutih učenjaka Indije, pod vodstvom aš-Šayḫ Niẓāmuddīna. Inicijativu za ovaj rad dao je sultan Abu'l-Muẓaffar Muḥyiddīn Muḥammad Aurang Zīb 'Ālamgīr — padišah Gāzī, umro 1118/1706.

(Vladao je pedeset godina, od 1068/1657, pa do smrti). Zbirka je dobila naziv po njemu i po zemlji Indiji, — kako je to on sam želio. Uvažena je i služila je kao jedan od glavnih izvora u cijelom islamskom svijetu.

GAL II, 417; S. II, 604; Kairo I, 448; Ahlwardt IV, 271.

Svezak prvi — الجلد الاول i jedini od ove zbirke, koji se nalazi u ovoj biblioteci u rukopisu. Sadrži predmet od početka djela — (كتاب الطهارة) do poglavlja: الفصل الاول فى دخول المسلم دار الحرب

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين وعلى آله واصحابه اجمعين

كتاب الطهارة وفيه سبعة أبواب الباب الاول فى الوضوء

L. 327; 32 × 22. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Po rubovima nekih listova s početka ima malo komentara. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez platneni, nov.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na početku (l. 1—7) nalazi se traktat s područja tefsira. o tumačenju 15. ajeta u suri *an-Naml*. رسالة متعلقة بقوله تعالى ولقد اتينا داود وسليمان علما . Napisao Ibrāhīm al-Ma'mūnī aš-Šāfi'ī. To je, držimo, Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Īsā as-Sa'īdī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī, al-Ma'mūnī (al-Meymūnī), umro 1079/1668 (v. AIM I, 32). Rad je posvećen nekom misirskom kadiji Muhamed-efendiji. To je, čini se, rad iz mlađih godina pisca, — u kome se govori o važnosti nauke.

Početak je:

الحمد لله الذى اظهر لبيان ماخفى من وجوه اعجاز كتابه العزيز برهانا مبينا واعجز فصحاء الاعصار (لعله الامصار) وبلغاء الاقطار ... وبعد فيقول الفقير ... المأمونى الشافعى ابراهيم

Pismo je kao prethodno od iste ruke.

Na početku su također bilješke s područja nauke o tumačenju Kur'ana, nečitko ime ranijeg vlasnika (Mustafa ...), te stari i noviji pečat ove biblioteke.

1723. الفواكه الطوريه فى الحوادث المصريه 239.

Zbirka fetvi, što ju je sabrao i napisao Muḥammad b. Ḥusayn b. 'Alī aṭ-Ṭūrī al-Ḥanafī al-Qādirī. Djelo je dovršio 1138/1725. U njemu je pisac sredio i znatno, zapravo mnogostruko, proširio fetve, što ih je napisao Sirāğuddīn 'Omar b. 'Alī b. Fāris Qārı' al-Hidāya (v. br. 1686).

Kairo I, 453; GAL II, 80 (s tim, što je navedeno pogrešno na mjestu gdje se govori o piscu Sirāğuddīn 'Omar b. Isḥāq al-Hindī, — a u stvari nije riječ o proširenju njegovih fetvi, nego fetvi gore navedenog pisca).

Pisac prenosi fetve gore navedenog djela pod naslovom: سئل – اجاب , a svoja proširenja pod naslovom: سئلت – اجبت . Gornji naslov zbirke je prema riječima samog autora u uvodu, a neki su joj dali naziv: الفتاوى الطوريه ili فتاوى الطورى . U rukopisu je naslov: هذا كتاب فتاوى الشيخ الامام ... محمد حسين بن على الطورى

Početak:

الحمد لله الذى عظم نوع الانسان وشرفه على مر الازمان ... اما بعد فيقول ... محمد بن حسين بن على الطورى الحنفى القادرى ... لما كان علم الشريعة من اجل ما يفتخر به الانسان ... وكان ممن اعتنى بجمع فتاوى مهمة ... سراج الدين عمر قارئ الهداية ... اردت ان ارتبها على ابواب الفقه ... وزدت عليها مسائل كثيرة الوقوع ... واشرت الى ما افتى به الشيخ بقول وسئل

L. 684; 28 × 16. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan u razmaknutim redovima, lijepim rukopisom. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne, širokom zlatnom i crvenom linijom, a ostale sa dvije crvene linije. Papir bijel i žućkast; povez kožni, sa ornamentima na koricama. Primjerak je očuvan.

Prepisao Muḥammad Sened? al-Manṣūrī, u petak 26. rebi'ul-ahira 1150/1737.

(تمت فتاوى الشيخ الطورى ... على يد افقر العباد ... محمد سند المنصورى ... يوم الجمعة المبارك سادس عشرى ربيع الثانى سنة خمسين ومائة والف)

(Na prvom zaštitnom listu je krupno i lijepo pisan naslov pismom *ṯuluṯ*, kratka bilješka na turskom jeziku, pisana crvenim mastilom, u kojoj se kaže da je ova zbirka fetvi uvažena i tražena među islamskim učenjacima, — te sadržaj. Na završetku su dva prigodna stiha, kojima se poslužio prepisivač.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1724. نقول البهجة 1476.

»Izvori djelu بهجة الفتاوى «. U rukopisu je naslov: هذا كتاب نقول البهجة . To je zapravo ispravak i izvori zbirke fetvi na turskom jeziku, zvane *Bahğat al-fatāvā*. Ovo djelo *(Nuqūl al-Bahğa)* je na arapskom jeziku. Napisao ga je, držimo, al-Maula Muḥammad al-Fiqhī al-'Aynī 1166/1752, koji je sredio i redigovao osnovno djelo *(Bahğat al-fatāvā)* i bio učenik njegova autora (v. br. 1492,[3] i kasnije u poglavlju: Fetve — Turski, — br. 1763).

L. 208; 21 × 12,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, sitniji, pisan uvježbanom rukom. Naslovi izvora podvučeni su crvenom linijom. Papir bijel i žućkast, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao neki al-Kutābī, 1189/1775, kako se može razumjeti iz bilješke na kraju, pisane slabim arapskim stilom. U toj nejasnoj bilješci navodi se dalje ime: Salih b. Mustafa, što je, držimo, ime prepisivača.

Na početku je bilješka s područja fikha. Na posljednjem listu su poučni stihovi.

FETVE
(AL-FATAWA)
Turski

1725. Zbirka (مجموع) , 2 **1662.**

L. 61 (43 + 18); 22 × 15,5. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—42. فتاوى كمال پاشازاده

Zbirka fetvi, što ju je napisao Šamsuddīn Aḥmad b. Sulaymān Kemāl-pašazāde, umro 940/1533. Naslov djela i ime pisca označeni su u rukopisu. Inače, ovu zbirku većina izvora ne navodi. Sudeći po stilu i sadržaju, ne može se sa sigurnošću reći da je ova zbirka rad navedenog autora.

Pertsch (Berlin, t), 155.

Fetve su date pod naslovima: مسئله — الجواب

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... وبعده عزيز يارانلر ايچون ائمهٔ حنفيه دن بر قاچ مسئله جمع ايلدك

2. L. 43—61. (رسالة فى سجدة السهو)

Traktat na turskom jeziku o *sehvi-sedždi*, od nepoznatog pisca. U rukopisu je zabilježen naslov:

بوكتاب سجدهٔ سهوه متعلق اولان مسائلى بيان ايدر .

Rad je posvećen nekom Ferhad-agi, nadzorniku carske konjušnice, kako se to kaže u uvodu. U uvodu su navedeni i izvori kojima se pisac služio.

Početak:

حمد في غايه وشكرى بايه اول موجد ذى الجود كيم عالى كتم عدمدن صحراء وجوده كوردى ... بلكل كه اى اخوان صفا ... سرچشمهٔ اعيان ... امير كبير اصطبل عامر فرهاد اغا حضرتلريك ... خدمت شريفلرينه هديه ايچون .

Prepisao oba djela Aḥmad b. al-Ḥāğğ 'Omar Dervišzade Bilayli, »hodža iz Bilaja« ili Bjelaja (mjesto u Krajini, na putu Bos. Petrovac — Kulen-Vakuf), mjeseca rebiul-ahira i džumadel-ula 1184/1770.

(كاتب احمد بن الحاج عمر بيلايلى بمحافظة قلعهٔ بيلاى فى ٢٠ ربيع الآخر وجمادى الاولى سنة ١١٨٤) .

Na naslovnoj strani pod br. 1 nalazi se prepis murasele na turskom jeziku, u kojoj se daje ovlaštenje Husejn-efendiji, imamu bihaćke mahale Prekounje, da može obaviti jedno vjenčanje. *Muraselu* izdao i potpisao Sejjid Mahmud, kadija u Kamengradu i Bihaću, 1190/1776. Na završetku prvog djela je prigodni stih na turskom jeziku, a onda slijede dvije stranice, na kojima se nalaze vježbe u pisanju. Na završetku pod br. 2 je jedno pobrisano ime, potpis prepisivača i kratka dova. Na posljednjem listu su poučne izreke na arapskom jeziku.

Rukopis je uvakufio Muhamed-paša Bosnevi, 1274/1857, kako je to označeno u pečatu, koji se nalazi na više mjesta u rukopisu.

(قد وقف هذا بوكتاب شريف محمد پاشا بوسنوى ١٢٧٤)

(To je, držimo, Muhamed Fadil-paša, starinom sa Krima a rođen u Sarajevu, gdje je živio i službovao do austrougarske okupacije Bosne. Uskoro potom 1878. odselio je u Tursku gdje je i umro 1300/1882).

1726. فتاواى ابو السعود **4561.**

فى اوطا خرم

Zbirka fetvi, što ih je dao šayḫ al-islām Abu 's-Su'ūd Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, umro 982/1574. Primjerak je nepotpun s početka, pa nedostaje originalni naslov i ime sabirača fetvi. Gornji naslov nalazi se na donjem prerezu listova. Naime, bilo je više učenjaka, savremenika navedenog autora, koji su sabirali, sredili i izdali njegove fetve, pa nije izvjesno ko je sabirač i priređivač ove zbirke. Raspoređena je po poglavljima fikhskih djela, a fetve su date pod naslovima: الجواب — مسئله.

ḪḪ II, 1219—20.

Treba reći, da sve fetve u ovoj zbirci nisu samo od Ebus-Su'ūda, iako su od njeg u velikoj većini. Ima ih, naime, u manjem broju, koje su dali drugi muftije, odnosno šejhul-islami (uglavnom Ibn Kemal-paša, Ali el-Đemālī — Zenbīlī, — umro 932/1526 — i neki Ahmed, — držimo, Ahmed Šemsuddīn-efendi Kadizade, — umro 988/1580).

L. 182; 29 × 17,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, pomiješani, složeni, pisani sitno, oštrim perom, vještom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi su dohvaćeni vlagom i oštećeni; 30 lista s početka, kao i povez, otkinuti su i izgubljeni.

Prepisao Ṣāliḥ b. 'Oṯmān al-Bosnawī al-Moqrawī? (Bošnjak iz Mokrog?), krajem šabana 1031/1621. To je prema onom što smo mi mogli razumjeti i riješiti iz bilješke prepisivača na kraju rukopisa, koja nije potpuno jasna i razgovijetna, jer je datum označen slovima *ebđeda* u rečenici. Evo njegove bilješke o tom:

فتاوایه اولدی تاریخ املا از رسمها تمّ بعون المولی

تسعماة ؟

تحریرا فی اواخر شعبان

کتبه الفقیر ... صالح بن عثمان البوسوی المقروی

Posljednja riječ u bilješci označava, — držimo — da je prepisivač iz mjesta Mokro. Pod tim nazivom ima više manjih mjesta u Bosni i Hercegovini, a najpoznatija su ona u okolini Sarajeva i Mostara, pa nije jasno iz kojeg je naš prepisivač. Činjenica je samo, — sudeći po ljepoti rukopisa i tačnosti prepisa, — da je on bio veoma učen čovjek.

Rukopis je kupljen za Biblioteku od nasljednika Muhameda Garčevića iz Banje Luke.

1727. Zbirka (مجموع) , 2 **4175.**

1. L. 1—13. المعروضات فی الفتوی

للمولی ابی السعود

Fetve za neke slučajeve, koji se uređuju zakonima sultana Sulejmana. Napisao šeyḫul-islām Abu's-Su'ūd, umro 982/1574. Fetve su sa raznih područja islamske nauke, a date su pod naslovom: مسئلة — الجواب.

GAL II, 439; Rieu, 248.

Čini se, da je ovo samo jedan dio fetvi iz rada *al-Ma'rūḍāt*.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد سعادتلو ... مرحوم شیخ الاسلام ... حضرت مولانا وشيخنا ابو السعود..امر سلطانی وحکم خاقانی ذکر اولنان مسائله منوال اوزره ایدوکنه شبهه اولمیوب احوال شکل اولوب کشف وبیان ... بعض عرض اولندی ...کتاب صلوة بعض مسلما ترك قریه لرنده اصلا مسجد اولمیوب .

20,5 × 15. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen, posljednja korica izgubljena.

2. L. 13—64. قانون نامه

Zbirka turskih zakona i naredaba sultana Sulejmana i drugih halifa, — zajedno sa fetvama Ebu's-Su'ūda i drugih muftija.

Početak te zbirke je:

سلطان سلیمان خان زماننده مرحوم شیخ الاسلام ابو السعود عصر نده اولان قانون نامه درکی .

Pismo kao gore.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su poučni stihovi, bilješke s područja fikha, fetve i detaljan sadržaj cijele zbirke, napisan rukom prepisivača. Na kraju je prepis potvrde (koja se ovdje pogrešno naziva berat) iz godine 1161/1748. o potpunom primanju prinadležnosti, — koju potvrdu daje imam jedne džamije, te jedna predstavka (arzuhāl) sudu.

1728. فتاوى قول بش مفتى 199.

حمعها آلمولى ولى افندى بن يوسف

Zbirka fetvi, poznata pod navedenim naslovom (Fetve petorice uče- muftija). Tu su sabrane fetve koje su dali petorica znamenitih uče- njaka i muftija: Šayḫul-islam Abu's-Su'ūd (umro 982/1574), Kemal- -pašazāde (umro 940/1533), Šayḫ Muḥammad-efendī b. Ilyās Čiwī- zāde (umro 954/1547), Sa'dī Čelebī-efendī (umro 945/1538) i 'Alī Čelebī-efendī al-Ǧamālī (umro 931/1525). Zbirku je sabrao i sredio al-Maulā Walī-efendī b. Yūsuf (umro 1078/1667. Ovaj datum smrti navodi OM II, 63. On mu tu navodi zbirku fetvi pod naslovom: مجموعة الفتاوى. Držimo da je to ova zbirka). Primjerak je nepotpun na kraju, jer prepis nije dovršen.

Kairo, t, 70; Blochet, t, 191 i 193; Pertsch, t, 155.

Fetve su date u obliku pitanja i odgovora (مسئلة – الجواب).

Početak:

وفقنا لمناهج هدايتك ياولى العصمة والتوفيق واهدنا الى مسالك عنايتك ... اما بعد ...

اشبو عبد فقير ... ولى بن يوسف .

Nasḫ i *ta'līq* pomiješani. Po rubovima listova ima nešto komentara. Papir bijel, deblji, glat; neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, druga korica izgubljena.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani su imena muftija, čije su fetve uvrštene u ovu zbirku.

1729. فتاوى الاسكوبى 839.

Zbirka fetvi, što ih je sabrao i napisao Pīr Muḥammad (b. 'Abdullāh) al-Uskūbī, umro oko 1030/1620. Pisac je rodom iz Istanbula, a bio je muftija u Skoplju i Solunu. Neki mu još daju nadimak Kör muftī (yekčešm).

Ismā'īl-paša, Ḏail II, 155; Kairo, t, 70; Es'ad-efendī (Istanbul 1262), 65; M. Ṭureyyā, SO IV, 142.

Prema ḤḪ (II, 1229 i 1746) može se razumjeti da je ovoj zbirci naslov: معين آلمفتى فى الجواب على المستفتى — što rukopisni primjerci ne potvrđuju. Istina, pod tim naslovom navodi mu zbirku fetvi i M. Tahir, OM II, 61.

Na donjem prerezu našeg rukopisa napisan je naslov:
فتاوى كور مفتى الاسكوبى

Fetve su date pod naslovom: الجواب – مسئلة. Ispod fetvi (koje

su na turskom jeziku), nalaze se citati izvora na arapskom jeziku. Iz više primjeraka ovih fetvi koje mi imamo, vidi se da zbirka ima dosta različite verzije, prema kojima su broj pitanja i njihov raspored u pojedinim poglavljima različiti u raznim primjercima.

Početak:

كتاب الطهارات (مسئلة) ايدسنى اولان كمسنه حدث واقع اولديغى اولاديغى شبهه

ايلسه ايدست اتى لازم اولورمى الجواب اولماز ومن شك فى الحدث فهو على وضوئه ...

L. 260; 20 × 12,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i jednom širom zlatnom linijom. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad, kadija u Istanbulu, početkom mjeseca ševvala 1042/1632.

قد وقع الاتمام ... فى سنة اثنى واربعين والف فى شهر شوال المكرم فى مدينة قسطنطينية

عن يد اضعف العباد مصطفى بن احمد القاضى .

Na početku su dva nečitka lična pečata i sadržaj. Na kraju ima nekoliko neispisanih lista.

Uvakufio el-Hadž Omer-efendi Akhisāri (iz Prusca), 1284/1867 (v. pečat i bilješku u rukopisu).

1730. ISTO 1510.

U rukopisu je zabilježen kasnije naslov: فتاوى اسكوبية ; na donjem prerezu: فتاوى اسكوبى .

Početak u ovom primjerku je:

طپراق ابريق ايله دمر ابريقدن وضوء قنغيسى اوليدر الجواب طپراقدن اولمق آدابندندر .

L. 357; 20 × 12. *Ta'līq* krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima mnogih listova ima komentara. Papir bijel, deblji; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao ... Ibn 'Iwaḍ al-Kermayānī, 20. šabana 1047/1637.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الفتاوى .. عن يد العبد الضعيف .. ابن عوض الكرمياني ... فى اليوم العشرين من شهر شعبان المعظم لسنة سبع واربعين الف) .

Ispod te bilješke, koja je napisana rukom prepisivača, nalazi se druga bilješka, napisana kasnije, drugim, slabim rukopisom, u kojoj se navodi ime drugog prepisivača (Aḥmad b. Muḥammad b. Mu'izz), bez oznake datuma, — što, držimo, nema veze sa ovim rukopisom, jer je slučajno zabilježeno sa nekog drugog rukopisa, vjerovatno onog iz koga je ovaj primjerak prepisan.

Na početku su bilješke s područja fikha i hadisa, ime ranijeg vlasnika (Ahmed b. Mustafa iz Dubnice — Zvornik — za vrijeme kada je bio muderis medrese Husrevije u Sarajevu), te sadržaj.

Uvakufio Hadži Ahmed-efendija, muderis, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu.

1731. ISTO **3490.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: كتاب فتاوى اسكوبى

Početak je kao pod br. 1729.

L. 323; 20,5 × 12. *Ta'līq* lijep, pisan u razmaknutim redovima, vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir bijel i žućkast, glat; povez poluplatneni, nov.

Prepisao Muḥammad b. Hağī 'Alī Erzerūmī, 1065/1654, za Mustafa-efendiju, šefa kancelarije, a poslije Mustafa-paša, valija Erzeruma.

(تم الكتاب ... لاجل رئيس الكتاب مصطفى افندى حالا رئيس مصطفى پاشا والى

ارض روم ... تلسنة خمس وستين والف كتب هذا الكتاب محمد بن حاجى على ارض رومى)

Na naslovnoj strani je ime ranijeg vlasnika (Omer b. Hadži Muhamed) i prepis jedne fetve koju je potpisao 'Alā'uddīn, sarajevski muftija.

1732. ISTO **4118.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب فتاوى اسكوبى

Početak je kao pod br. 1729.

L. 321; 19,5 × 13. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Naslovi izvora i istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Sve stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, uzetih iz raznih izvora, pisanih većim dijelom sitno i lijepo, rukom prepisivača. Ima i nekoliko umetnutih listića sa komentarom. Papir tamnobijel i žućkast, glat, mnogi listovi pri vrhu dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad ad-Drāmawī (iz Drame — Grčka), u vremenu od 2. muharema do 26. safera 1067/1656.

(بدئ بكتابة هذا الكتاب فى اليوم الثانى من محرم الحرام لسنة سبع وستين الف وقد وقع

الفراغ من تسيقه ... على يد الفقير ... محمد الدراموى فى يوم الاربعاء السادس والعشرين من

صفر الخير لسنة المزبورة) .

Na početku veći broj (18) lista sadrži razne fetve, prepisane iz drugih zbirki, rodoslovlje Božijeg poslanika Muhammeda, kratke biografije Sejjid Šerif Džurdžanije i Mula Džamije, poučne stihove na arapskom i perzijskom jeziku, te sadržaj. Mnoge od ovih bilježaka, kao i sadržaj, napisao je sam prepisivač. Na jednom mjestu on se potpisao: Muḥamed b. Ḫalīl ad-Drāmavi, i iz bilježaka na tom mjestu vidi se da je dobro poznavao arapski i perzijski jezik. Na kraju je također više lista ispunjeno fetvama. Tu se nalazi i nekoliko stihova na perzijskom jeziku, te recepti na turskom jeziku za neke lijekove i konačno nekoliko datuma iz turske povijesti.

Uvakufio Osman-efendija Sokolović iz Sarajeva, za Gazi Husrev-begovu biblioteku, 1951. godine, kako je to vlastoručno zabilježio na jednom listu na početku.

1733. ISTO **3584.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: فتاوى الاسكوبى . Početak je kao pod br. 1730.

L. 244; 20,5 × 15. *Ta'līq* i *nasḫ* naizmjence, pisani vještom rukom istog prepisivača. Na kraju je nekoliko lista dopisano drugim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, listovi od 219 pa do kraja znatno su oštećeni i djelomično uništeni vlagom; povez kožni, također mnogo oštećen vlagom tako da je druga korica uništena.

Rukopis potječe iz XI/XVII stoljeća.

Na početku je sadržaj, napisan kasnije, te nekoliko neispisanih lista koji su dohvaćeni vlagom. Na naslovnoj strani je krupno i lijepo pisana bilješka pismom *ṯuluṯ*, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Ahmed-aga, nadzornik harema u carskom dvoru, »za svoju medresu u gradu Mostaru« 1064/1653.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1734. ISTO **703.**

U rukopisu je zabilježen naslov: هذه فتاوى الاسكوبى . Na donjem prerezu listova i u vrhu prve stranice neko je pogrešno napisao naslov: فتاوای چوی زاده i پچوی زاده فتاواسی

Početak je ovdje kao pod br. 1730.

L. 253; 20 × 14. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom, a mjestimice crnom crtom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥusayn, imam u kasabi Rogatica (Čelebi Pazar). Prepis je dovršio kao zamjenik kadije (naib) u Novskoj Bekiji (ostatak Herceg Novog), u tvrđavi Onogošta (Nikšić), 1. rebiul-evela 1142/1729.

(قد تم الكتاب ... من يد العبد الفقير صالح بن حسين الامام فى چلبى بازار قد تمت فى وقت النيابة ببقية نوى ... فى غرة ربيع الاول لسنة اثنى واربعين ومائة والف فى قلعة اونوغشته – تحريرا فى قلعة اونوغشته سنة ١١٤٢) .

Na prvom zaštitnom listu je popis izvora kojima se je pisac služio i sadržaj. Na naslovnoj strani je prilično nejasna bilješka o djelu i piscu, u kojoj se kaže da je pisac muftija u Solunu, da je sljedbenik šejhul-islama Muhamed Čuvizade i da je učinio dobro, što je poslije fetvi prenio citate iz izvora kojima se služio. Na kraju je recept na turskom jeziku za lijek, kojim se liječi jedna vrsta prelazne konjske bolesti (šuga — آت اویوز اولسه علاج بودركه), te neki zapis sa crtežom, čini se, protiv zubobolje.

1735. ISTO **1970.**

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب فتاوى الاسكوبى . Početak je ovdje kao pod br. 1729.

L. 216; 20,5 × 13,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su, mjestimice, crvenom crticom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao neki Munla Seyfullāh, 1159/1746.

كاتبه بحروفه سيف الله سنة ١١٥٩

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdulkerim Defterdarizade — Defterdarević —, 1254/1838), te bilješka na arapskom jeziku, od Hadži Mehmeda Handžića, u kojoj on navodi neka poglavlja, u kojima se nalaze »rijetke i važne fetve«. Na kraju je sadržaj nekog drugog fikhskog djela, napisan kasnije i pogrešno uvezan u ovaj svezak.

1736. ISTO **1535.**

Na donjem prerezu listova nalazi se naslov: فتاوى اسكوبى . Primjerak počinje kao pod brojem 1730.

L. 197; 20 × 12. *Ta'līq* sitniji složen, pisan veoma vještom rukom. Listovi 2, 4, 7—11 izgubljeni su i dopisani kasnije drugim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Naslovi poglavlja *(kitab ...)* pisani su zlatnim mastilom. Papir tamnobijel, jednim dijelom tanji, a drugim dijelom deblji; mnogi listovi dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika (Muhamed Baki) i recept na turskom jeziku, sa preporukom, za neki lijek. Recept je, kaže se, prepisan od Sejid Muhamed-efendije Šejhzade, sarajevskog munle i beogradskog muftije, 1211/1796. Na slijedećim listovima su dove, bilješke s područja fikha, formular potvrde na turskom jeziku o oslobađanju roba, poučne izreke i sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka zavještača i njegov lični i vakufski pečat. Na kraju su bilješke s područja fikha i hadisa.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1737. ISTO **4001.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب فتاوى الاسكوبى . Početak je kao pod br. 1729.

L. 221; 20 × 13,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima nekih listova u prvoj polovini rukopisa ima nešto komentara. Papir tamnobijel i bijel, deblji; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XII/XVIII stoljeća. Istina, na završetku se nalazi skraćen nejasan datum: فتی ٣٤ , što bi moglo značiti, da je rukopis iz 1034/1624. godine.

Na početku je sadržaj, lirski stihovi na turskom jeziku, bilješka sa područja fikha, — te nekoliko riječi iz starog grčkog jezika, sa prevodom na turski jezik. To je, zapravo, jedna rečenica — ajet — iz Indžila, u kome se nagovještava dolazak Božijeg poslanika Muhameda. Riječi su dosta iskrivljene i nije im naveden izvor.

U vrhu prve stranice je otisak ličnog pečata, u kome se može pročitati ime: Mustafa. Na nekoliko mjesta u rukopisu nalazi se veći okrugli pečat, u kome je upisano da je primjerak uvakufio es-Sejjid eš-Šejh Muhammed b. Ahmed Berberzade (Berberović), 1200/1785.

(وقف هذا الكتاب حسبة لله وطلبا لمرضات الله الوهاب السيد الشيخ محمد بن احمد
الشهير بربرزاده — ١٢٠٠) .

Na posljednjoj strani su tri fetve na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1738. ISTO 4277.

U rukopisu je zabilježen naslov: مجموعة فتاوى i كتاب فتواى اسكوبى محمد افندى الاسكوبى . Početak je kao pod br. 1729.

L. 245; 19,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasẖa*, pisan vještom rukom. Po rubovima nekih listova, naročito u drugoj polovini, ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, prva korica je otkinuta i izgubljena.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na početku su poučne izreke na arapskom jeziku, ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdullah Asim Hulūsīzade, kadija u Kajsariji, koji kaže da je rukopis kupio u Istanbulu 1241/1825), formulari za murasele, hadisi i *esmāi-husnā*. Na naslovnoj strani je sadržaj, pisan rukom prepisivača. Na kraju je nekoliko fetvi na turskom jeziku i kraća dova na arapskom jeziku.

1739. فتاواى اسعد افندى 486.

Zbirka fetvi, što ju je napisao neki Es'ad-efendī, kako se to razumije iz gornjeg naslova, koji je prepisivač napisao po prerezu listova. Ko je, zapravo, taj pisac, nije jasno, jer je bilo više učenjaka pod tim imenom. Vjerovatno je to jedan od brojnih muftija koji su nosili gornje ime i koji su zauzimali položaj šejhul islama. (Mehmed Es'ad-efendī b. Hodža Sa'duddīn, umro 1034/1624; Mehmed Es'ad-efendī Abu Isḥāq-efendīzāde, umro 1166/1752; Mehmed-Es'ad-efendī Vessafzāde, umro 1192/1778; Ahmed Es'ad-efendī Ṣalihzāde, umro 1230/1814. i drugi, — v. Š. Sami, QA II, 908—909, pod »Es'ad-efendī« i »Ilmiye Salnamesi« 1334, str. 437, 524, 545, 569, 609 i 633). Međutim, u svim izvorima, koji su nam pristupačni, uključujući i gore navedene, ne nalazimo zbirku fetvi pod gornjim naslovom. Kairo, t, 71 navodi djelo *Fetāwā* od nepoznatog pisca, ali ne znamo da li je to ova zbirka. (Nije ovo ni zbirka: الأسعدية الفتاوي koju neki izvori navode, — v. Ismā'īl paša, Ḍail II, 155, — jer je ta zbirka na arapskom jeziku u dva sveska od poznatog autora, Es'ad b. Ebi Bekr al-Uskudārī al-Medenī, umro 1116/1704).

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... كتاب الطهارة صاحب عذر اولان زيد مبتلا اولديغى عذردن
غيرى حدث ايچون ابدست الدى مراد ايتدكده اول عذرك قانى منقطع اولوب .

Završetak je:

زيد فوت اولوب لابوين عمى قرى هندى ترك ايتدكده زيدك عمه سى اوغلى دخى
زيده وارث اولورمى الجواب اولماز .

L. 279; 24 × 17. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice je unvan, u bojama, na zlatnoj podlozi. Na prve dvije stranice nalaze se zlatni ukrasi između redaka. Rubovi ovih stranica obrubljeni su tankim crnim i širokim zlatnim, a ostali crvenim linijama. Po rubovima malog broja listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir žućkast i bijel, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepis je dovršen krajem džumadel-ahira 1210/1795.

(تمت الكتاب ... فى سنة عشر ومائتين والف فى سلخ شهر جمادى الآخر).

Na početku su dvije sultanske naredbe iz 1193/1779, kojima se ukidaju neki raniji propisi, zatim bilješke s područja hadisa i fikha, te sadržaj, što je sve pisano rukom prepisivača. Na kraju navedenih naredaba nalazi se bilješka, u kojoj se kaže: »prepisao Muhamed Sadik«, — iz čega nije jasno da li je naš prepisivač ovim zabilježio svoje ime ili ime nekog ranijeg prepisivača. Na naslovnoj strani je bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Muhamed Baki Džinozade. Ispod toga je njegov lični i vakufski pečat. Na kraju, poslije završetka djela, nalaze se na tri lista fetve koje je isti prepisivač prepisao iz raznih drugih zbirki. U nekim od ovih fetvi potpisan je Omer, muftija u Pljevlju, a u posljednjoj od njih spominje se selo Dolna Gračan (Donja Gračanica?).

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade.

1740. فتاوى يحيى چلبى 3783.

Zbirka fetvi, što ju je napisao šayḫul-islām Yaḥyā b. Zakariyā b. Bayram (Zakiriyāzāde), umro 1053/1643. Pisac je u tri maha bio šejhul-islām (v. Š. Sami, QA VI, 4793).

AM II, 532; ḪḪ II, 1224; Flügel III, 245.

Nakon što je fetve sabrao iz službenih knjiga (defātir), zbirku je sredio po poglavljima fikha autorov učenik Muḥammad b. al-Ḥalīm (‘Abdulḥalīm) al-Brusī, kako je to kazano u uvodu rukopisa. ḪḪ i Flügel (n. m.) kažu pak da je fetve sabrao ‘Abdulğalīl b. Muṣṭafa al-Aqsarāyī, što bi značilo da je to sasvim druga verzija ove zbirke, odnosno druga zbirka ovog djela. Naša zbirka ima također nešto različite verzije. Fetve su date pod naslovom: – مسئلة الجواب .

Početak:

الحمد لله الذى فضل العلماء وجعلهم ورثة الانبياء ... اما بعد بوعبد فقير كثير التقصير
محمد بن عبد الحليم البروسى ... مرحوم شيخ مشايخ الاسلام يحيى بن شيخ الاسلام زكريا بن
بيرام حضر تلرينك خدامت عليه لريله مشرف اولماغله ... دفاتره قيد اولنان صورة فتاوى
متفرقه يى حسب الامكان والقدرة جمع ... كتاب الطهارة والصلوة – مسئلة چوقه چاغشره
قابلى اولوب طوپوغى ستر ايتمين مست اوزرينه مسح جائز اولورمى الجواب

L. 398; 28,5 × 17. *Nasḫ* i *ta‘līq* pomiješani, pisani vještom rukom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama na zlatnoj podlozi. Prva stranica obrubljena je sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi s početka dohvaćeni vlagom i neki od njih oštećeni po rubu. Povez kožni, oštećen, rastavljen od listova, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen krajem ramazana 1094/1682.

(تم ... فى سلخ رمضان المبارك لسنة اربع وتسعين والف)

Na l. 398—407 je risala: ترجيح البينات وتوجيه المهات للقضاة . To je risala o postupku šerijatskog suda po jačem dokazu. Pisac je, čini se, isti kao gore (Yaḥyā-efendī), što držimo na osnovu jedne bilješke koja se nalazi na drugom primjerku njegovih fetvi. U toj bilješci kaže se: ترجيح البينات مرحوم يحيى افندى حضرتلرينكدر (v. rukopis pod br. 1741 na rubu lista 193). Inače, o ovom radu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Sličnih radova pak ima više (v. br. 1400,³).

Početak je:

هذه المسائل متعلقة بما فيه ترجيح البينات وتوجيه المهات للقضاة . بينة الوفاء اولى من
بينة الباث وبينة الكره اولى من بينة الطوع .

Na l. 407—408 je: نوع من ترجيح البينات , drugi kraći rad o istoj temi. Početak mu je:

بينة الصحة اولى من بينة المرض ، بينة الموت اولى من بينة الحياة

Na l. 408—422 su zakoni raznih sultana i fetve raznih muftija, — što se većinom odnosi na *erāzi-mīrī*. Među ovim zakonima je i zakon za pokrajinu Hercegovinu (v. str. 410) i zakon za Bosnu (v. str. 418).

قانون نامۀ سلطان احمد ارض ميرى يه متعلق اولوب ... سنة ١٠١٨ حالا اراضى يه
متعلق اولان قانونلر كه بيك اون سكز تاريخنده عرض اولنوب فرمان عالى بو وجهله صادر
اولشدر

در بيان قانون نامۀ لواء هرسك .

قانون پادشاهى – شهر يارى .

قانون سلطان سليمان خان

صورة قانون نامۀ جديد سلطانى فصل دربيان احوال بيت المال ومال غائب ومفقود .

نوع ديكر فى بيان احوال بيت المال .

قانون سليم خان – احتسابه متعلق قانون شهر باريدر .

قانونه متعلق امر شريف صورتيدر .

قانون نامۀ لواء بوسنه .

دربيان قانون باج سراى – قانون احتساب .

قانون عثمان – بوقانون مرفوعدر .

قانون باج بازار بكى وارش .

Sve je pisano rukom istog, anonimnog prepisivača, koji je prepisao gornje djelo.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani je ime ranijeg vlasnika (Emrullah Arif Kara-begzade, 1212/1797), te naslov djela i kraće bilješke u vezi s rukopisom, što je napisano kasnije.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1741. ISTO 265.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

فتاوى شيخ الاسلام يحيى چلبى

L. 287; 26 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima malo komentara. Papir bijel i žućkast, povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdulbāqī, mjeseca rebiul-ahara, u petak, u XVIII stoljeću (godina nije označena).

Na početku je sadržaj i imena ranijih vlasnika (Muhamed Emin, bivši kadija u Zvorniku, Muhamed Abdulbaki, 1206/1791). Ispod navedenih imena je kratka bilješka o uvakufljenju rukopisa. Na rubu lista 193 nalazi se bilješka u kojoj se risala: ترجيح البينات pripisuje Jahja-efendiji. Na posljednjoj stranici su dva stiha na perzijskom jeziku i odulja bilješka sa područja fikha (fetva) o hilafetu.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade (v. pečat u rukopisu).

1742. فتاوى يحيى افندى منقارى زاده 106.

او

فتاوى عطائيه

Zbirka fetvi, što ih je izdao šeyḫul-islām Yaḥyā-efendī Minqārīzāde, umro 1088/1677. Fetve je sabrao i sredio u ovu zbirku poslije autorove smrti (njegov učenik koji je kasnije također bio šejhul-islam) 'Aṭā'ullāh Muḥammad, kako je to rečeno u uvodu. Po njemu su je onda neki prozvali: فتاوى عطائيه. Često je navode i pod naslovom: فتاوى منقارى زاده Poslije fetvi navedeni su izvori (نقول).

Rieu, 16; Salnama, 501.

Početak:

حمد وسباس وشكر بى قياس خداى لايزاله كه ... اما بعد بوفقير عطاء الله محمد نيجه سال فرخنده ...

زيد مؤمن برامره ذى باله شروع ايتدكده نه ايله بدء ايتمك كركدر .

L. 333; 32 × 20. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan prilično uvježbanom rukom. Istaknute riječi i naslovi izvora podvučeni su crvenom crticom. Po rubovima listova ima dosta komentara uzetih iz raznih zbirki. Papir tamnobijel i žućkast, glat; povez kožni, popravljen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice su ajeti iz Kur'ana i salavat. Na početku je kraća risala o kategorijama islamskih pravnika (طبقات المجتهدين) od Ibn Kemal-paše (v. I, 248), fetve i bilješke s područja fikha i akaida, ime vlasnika (neki Ahmed), te sadržaj. Na kraju, uključujući i nutarnju stranu druge korice, su također fetve i bilješke s područja fikha, što je sve pisano rukom istog prepisivača.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade.

1743. ISTO 412.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

فتـاواى عطـاء اللـه افـندى i فتـــاواى منقـــارى زاده

L. 222; 28,5 × 17. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi i naslovi izvora podvučeni su crvenom crtom. Po rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džinozade, kadija, 1207/1792, — koji kaže da je rukopis kupio iz ostavine umrlog Hajrizade za deset groša), i sadržaj. U vrhu prve stranice je bilješka, u kojoj navedeni vlasnik zavješta rukopis za svoje muško potomstvo. Ispod bilješke je njegov lični pečat, u kome je upisan datum 1216/1801. Tu je i veliki ovalni pečat, u kome se kaže da je rukopis uvakufio Abdulbaki Džinozade 1284/1867. To je, držimo, datum kada je *evladijet-vakuf* prešao u opći vakuf, što je označeno istim pečatom na više mjesta u rukopisu.

1744. ISTO 1311.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى عطائيه او فتاوى منقارى زاده . Rukopis je nepotpun s početka.

L. 305; 22 × 16,5. *Ta'līq*, pisan na brzinu, vještom rukom. Po rubovima samo manjeg broja listova ima komentara. Papir bijel, deblji, glat, čvrst, listovi su pri dnu dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku se nalazi nekoliko neispisanih lista.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1745. فتاوى على افندى الچتالجوى 437.

Zbirka fetvi, što ju je napisao šejḫul-islām 'Alī-efendī b. Muḥammad al-Čatalğawī, umro 1103/1691. Zbirku je sredio po poglavljima fikha Maḥmūd-efendī b. Muḥammad al-Galipoljī 1104/1692. U svoje vrijeme zbirka je bila mnogo u upotrebi.

Kairo, t, 69; OM II, 61.

Razni primjerci ovog djela imaju različite verzije, opširnije i kraće, što je, držimo, posljedica rada raznih prepisivača.

Početak je ovdje:

كتاب الطهارة – یاره سى اولوب معذور اولان زيد ياره سنى اجوب

U drugim nekim rukopisima početak je:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه اجمعين

L. 220; 28 × 16. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast; povez kožni, popravljen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao za sebe as-Sayyid Murteḍā(?) b. as-Sayyid 'Oṯmān, 12: ramazana 1128/1715.

(وقع الفراغ من التحرير عن يد العبد الذليل ... صاحب ومالك السيد مرتضى ؟ بن السيد عثمان ... فى اليوم الثانى عشر من رمضان المبارك لسنة ثمان وعشرين ومائة والف) .

Na početku je jedna poučna izreka na arapskom jeziku, jedan stih na perzijskom jeziku i sadržaj. Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Rašid Ali b. Ismail, iz grada Karaferje, u sjevernoj Grčkoj.

Uvakufio Abdulbakī-efendi Džino-zade (v. pečat u rukopisu).

1746. ISTO 693.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى على افندى Rukopis je, prema početku, ista verzija prethodnog primjerka, ali je na kraju nešto kraći.

L. 382; 21 × 14. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad, iz sela Bila (kod Travnika), u nedjelju 22. džumadel-ula 1137/1724.

(قد تم ... من يدى العبد الضعيف على بن محمد عن قرية بيله ... فى اليوم الثانى والعشرين من جمادى الاول لسنة سبع وثلثين ومائة والف) .

Na početku su zabilježeni neki dugovi i imena dužnika (među kojima Mustafa, alemdar Duboštice, 129 groša), te sadržaj i jedna fetva koju je potpisao Muhamed, muftija Sarajeva. Na naslovnoj strani su imena ranijih vlasnika (el-Hadž Ali b. Kasim-beg, kadija iz Sarajeva, Izzet Salih Hromozade, kadija u Bijeljini, koji kaže da je rukopis kupio za 25 groša, 17. redžeba 1209/1794). Na kraju je bilješka o posuđivanju rukopisa.

Uvakufio Izzet Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1747. ISTO 281.

U vrhu prve stranice je naslov, napisan rukom prepisivača, crvenim mastilom: فتاواى على افندى .

L. 246; 29 × 20. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Na rubovima nekih listova pri kraju ima komentara. Papir bijel i manjim dijelom žućkast, glat; neki listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Oṯmān b. Abū Bakr, 1148/1735.

(قد تمت هذه النسخة الشريفة من يد العبد الضعيف ... عثمان بن ابى بكر ... لسنة ثمان واربعين ومائة والف) .

Na početku su dvije kratke bilješke s područja fikha i sadržaj. Na naslovnoj strani je nejasna bilješka na arapskom jeziku, pisana, čini se, rukom prepisivača, iz koje bi se moglo razumjeti da je original, iz koga je prepisan ovaj rukopis, bio vlasništvo Ahmeda b. Mustafe, nastanjenog u blizini Sinopa, te da je dotični prepisao svoj primjerak za uspomenu sebi i svome učitelju, koji je bio njegov rođak, a inače poznat kao veliki učenjak u Istanbulu, Jerusalimu i drugim gradovima. Ispod te bilješke su dva hadisa. Na kraju se nalazi nekoliko neispisanih lista.

1748. ISTO 228.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى على افندى . Ovaj primjerak je nešto opširniji i različitog početka od prethodnog primjerka.

Početak mu je poslije Besmele i hamdele:

كتاب الطهارة – زيد جنب ايكن ذكر وتسبيح وصلوت اتمك جائز اولورمى الجواب اولمز .

Početak (prva fetva) u prethodnim primjercima, ovdje je na šestom mjestu.

L. 312; 28 × 16. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i sa dvije šire zlatne linije. Po rubovima nekih listova ima komentara. Papir bijel i tamnobijel, deblji, neki listovi s početka dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid 'Alī b. as-Sayyid Ḥasan, kadija u mjestu ... (nečitko), 8. ramazana 1158/1745.

(وقع الاتمام فى اليوم الثامن من رمضان المبارك سنة ثمان وخمسين ومائة والف عن يد
العبد الضعيف ... السيد محمد بن السيد على بن السيد حسن النائب بقضاء ...) .

Na početku je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki Džino-zade, 1192/1778) i sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka i lični pečat navedenog vlasnika, koji je rukopis uvakufio kao evladijet-vakuf, 1216/1801. Ispod toga je veliki ovalni pečat, u kome je upisano da je rukopis uvakufio, tj. predao u opći vakuf, Abdulbaki Džino-zade 1284/1867.

1749. ISTO **2380.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب فتاوى على افندى . Primjerak je opširnija verzija kao i prethodni rukopis, i istog je početka.

L. 426; 21 × 14. *Nasḫ*, sa malo *ta'līqa*, sitniji, lijep, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa pet tankih crnih, dvije šire zlatne i jednom crvenom, a ostale sa tri tanke crne, širom zlatnom i crvenom linijom. Papir žućkast, tanak, glat; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ukrasom na rubu korica.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ḥasan b. Muḥammad Qaba Ṣaqal, muezin, 1163/1749.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة عن يد اضعف العباد الحاج حسن بن محمد
المؤذن قبه صقال ... سنة ثلث وستين ومائة والف) .

Na završetku rukopisa nalazi se nejasna bilješka na arapskom jeziku, prepisana rukom prepisivača, a iz koje se može razumjeti da je ovu zbirku sabrao i sredio Mahmud b. Muhamed, iz Galipolja, — kako smo to i ranije naveli. To je učinio na inicijativu i predlog Mustafa-efendije Kerbenši(?), fetva-emina kod autora Ali-efendije, kad je ovaj bio šejhul-islam. Navedeni fetva-emin uzeo je sebi za pomoćnika Mahmud-efendiju, na osnovu njegove sposobnosti i urednosti. U drugim rukopisima ovog djela, koje mi imamo, ne nalazi se ova bilješka. Na početku je lijepo izrađen i uokviren sadržaj,

napisan rukom prepisivača. Na kraju se nalazi nekoliko fetvi na turskom jeziku, prepisanih rukom istog prepisivača.

Iz biblioteke Šehdi-efendije.

1750. ISTO **127.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije كتاب فتاوى على افندى Početak je kao u prethodnom rukopisu.

L. 216; 30 × 20. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova ima komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir žućkast i tamnobijel, glat; povez poluplatneni, nov.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su kratke bilješke o nekim dugovima, te sadržaj. Na prvom naslovnom listu su namjerno izrezane i brisane dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika. Ispod toga je jedna fetva. Na kraju su bilješke s područja fikha, pisane kasnije drugim rukopisom.

1751. ISTO **144.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى على افندى .

L. 267; 29 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Naslovi: مسئلة — الجواب izostavljeni su u prvoj polovini. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širom zlatnom, a ostale jednom crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, glat; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže, da je Munla Mustafa Husić iz Fojnice ovaj rukopis dao Abdullah-efendiji, imamu iz Visokog, u zamjenu za jedno drugo djelo (komentar djelu »Kafije«, od Sudije). Na početku je sadržaj. Na kraju su dove, pisane lijepim vokalizovanim *nasḫom*, te razne fetve, od kojih je jedna sa potpisom: Abdullah, muftija u Užicu

1752. ISTO **215.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى على افندى . Početak je kao u prvom rukopisu, pod br. 1745.

L. 243; 29 × 20. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Prva stranica je obrubljena sa tri tanke crne i širom zlatnom linijom. U vrhu iste je lijep unvan, u kome je, na modroj i žutoj podlozi, izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama. Na širokim rubovima listova ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo, veoma vještom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama koji su izblijedili.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha i razne fetve, recept za neki lijek, imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Abdullah Kabudžizade; Izzeti Salih, kadija u Bosna-Brodu, koji kaže da je rukopis kupio), te sadržaj. Na kraju su također bilješke s područja fikha, fetve i popis literature (kratice i njihovo tumačenje), kojom se služio Muḫtār b. Maḥmūd az-Zāhidī (umro 658/1259) u svom djelu *Qunyat al-fatāwā* (v. GAL I, 382, S. I, 656; AM II, 423).

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1753. ISTO **3345.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب فتاوى چتالجه وى .

Pogrešno su zabilježeni naslovi: ترجمة جامع الفتاوى i كتاب مجمع الفتاوى.

Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 91; 21,5 × 16. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je bilješka s područja fikha, ime ranijeg vlasnika (Omer-efendi, smijenjeni kadija Prizrena), te sadržaj. Na posljednjem listu je privatno pismo na turskom jeziku i dugovi nekih osoba.

1754. ISTO **644.**

U rukopisu je zabilježen naslov: فتاوى على افندى . Primjerak je nepotpun s početka i na kraju (مخروم فى اوله وآخره).

L. 272; 25 × 15. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima nešto malo komentara. Papir bijel i tamnobijel, listovi dohvaćeni vlagom; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

1755. ISTO **684.**

U rukopisu je zabilježen naslov: فتاوى على افندى

L. 258; 25,5 × 15. *Ta'līq* sitniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su u prvoj polovini crvenom crticom. Papir tamnobijel i bijel, glat, mnogi listovi pri kraju dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su razne bilješke s područja fikha, jedan zemljišni zakon, te sadržaj. Na kraju su također razne bilješke s područja fikha i fetve.

1756. ISTO **237.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى على افندى . Na donjem prerezu listova neko je pogrešno napisao naslov: فتاوى عبد الرحيم.

L. 272; 28,5 × 16. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama listova i na dodatnim listićima ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Primjerak je, vidi se, bio mnogo u upotrebi. Papir tamnobijel i žućkast; povez kožni.

Prepisao as-Sayyid Šākir, muftija u Sarajevu, 18. zul-hidždže 1221/1806. — To je Šakir Ali-efendi b. Ahmed-efendi Kesrīzāde, sarajevski muftija od 1218—1242/1803—1826.

(الحمد لله على الختام ... وانا الفقير ... السيد شاكر المفتى بمدينة سراى بوسنه فى ١٨ ذى الحجة سنة ١٢٢١) .

Na početku su bilješke s područja fikha i sadržaj. Na kraju su također mnoge bilješke s područja fikha.

Uvakufio Hasan-efendi Bojo-zade.

1757. ISTO **417.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: كتاب فتاوى على افندى

L. 278; 29 × 16. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prva stranica obrubljena je sa dvije, a ostale jednom crvenom linijom. Na rubovima samo malog broja listova ima malo komentara. Papir bijel, glat i manjim dijelom žućkast; povez kožni, oštećen, sa pozlaćenim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na početku je sadržaj.

Na l. 279—280 nalazi se kratak rad na arapskom jeziku فى ترجيح البينات , prepisan rukom istog prepisivača. Na kraju su bilješke s područja fikha.

Iz Kantamirine biblioteke.

1758. فتاوى على نثارى افندى 3319.

Kratka zbirka fetvi, što ih je izdao 'Alī Niṯārī-efendī, muftija u Kajsariji, umro 1112/1700. Fetve je sabrao i sredio njegov sin Muḥamed-efendi, a kasnije ih je prenio i uvrstio na kraju lista *Gerīdei-Gedīde* neki od šejhul-islama. Odatle je u cjelosti prepisan ovaj primjerak, — kako je to sve kazano u bilješci napisanoj crvenim mastilom u vrhu prve stranice umjesto naslova.

قيصريه مفتيسى السيد محمد افنديك پدرلرى على نثارى افندى افتا ايلديكى فتواريى اوغلى مرحوم محمد افندى جمع وتدوين ايلديكى ...

(Ovo nije njegovo glavno djelo الفوائد العلية , koje smo ranije spomenuli, — v. br. 1613).

Početak:

بينة الهبة بشرط العوض اولى من بينة الرهن والا بينة الرهن اولى كذا افتى المولى ابو سعيد فائدة زيد ولد صغيريى ارضاع ايچون برمرأه بنفسها ارضاع ايتمك شرطيله استيجار ايدوب .

Pojedine fetve date su pod naslovima: فائده ili افاده i to su uglavnom fetve, koje je autor izabrao i uzeo od ranijih muftija.

L. 12; 21,5 × 16. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, glat; povez papirni, nov.

Prepis je dovršen 11. ramazana 1207/1792.

(فى ١١ رمضان المبارك لسنة ١٢٠٧)

Na početku su recepti za liječenje rana od noža, pisma i istorijske bilješke, sve na turskom jeziku, pisano slabim rukopisom. Na kraju su vježbe u pisanju, pisane istim slabim rukopisom.

1759. فتاوى عبد الرحيم منتشى زاده 430.

Zbirka fetvi, što ju je napisao 'Abdurraḥīm-efendī Muntešī-zāde Brusalī, šayḫu'l-islām, umro 1128/1715. Zbirka je u svoje vrijeme bila poznata i uvažena.

OM II, 27; AM I, 564; Š. Sami, QA IV, 3075; Köprülüzāde, 198.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... مسئلة زيد مؤمن برامر ذى باله شروع ايتدكده نه ايله بدأ ايتمك كركدر ...

كتاب الطهارة

حنفى المذهب اولوب جرح سائل ايله ... صورة اخرى حنفى المذهب اولان زيد كندى مذهبنده طهارة ووضوئى افساد ايدوب ...

Završetak je:

مسئله بر مسجد شريفك قربنده اولان مقابر مسلميندن بعضينك دور ايام ايله مقبره طاشلرى يقلوب ...

U mnogim rukopisima ove zbirke, u trećem redu s početka, napisana je rukom prepisivača krupnim slovima crvenim mastilom bilješka, u kojoj se kaže: »pripada učenom šejhul-islamu Jahjā-efendiji Minkārīzāde« (المولى العلامة المرحوم شيخ الاسلام يحيى افندى الشهير بمنقارى زاده). Iz toga bi se moglo razumjeti da je ovo njegova zbirka, što bi bilo pogrešno, jer sravnjivanjem ovog rukopisa sa štampanim primjerkom i sa Minkarijinom zbirkom (v. br. 1742) može se ustanoviti da je ovo zbirka Abdurrahīm-efendije, inače Minkarijinog učenika. Navedena bilješka pak odnosi se samo na prve dvije fetve koje su iste kao u zbirci Minkarizade i očito od njeg uzete. Prema tome, pogrešno je i to, što prepisivač, u svojoj zbirci na završetku, naziva ovu zbirku الفتاوى المنقارية i navodi Abdurrahim-efendiju, kao prepisivača, od koga je on prepisao ovaj rukopis

(تم الفتاوى المنقارية ... من نسخ المحرر العالم الفاضل ... شيخ مشايخ الاسلام الاسبق اعنى به حضرت عبد الرحيم افندى) .

L. 274; 31 × 20. *Ta'līq* jednostavan, pisan brzom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji, odnosno zlatna podloga za unvan, koji nije izrađen. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, uzetih iz raznih djela, a mnogi su od samog autora, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, mnogi su listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Derviš Mustafa b. Muhammad al-Yanyawī (iz Janine, Grčka), zvani Mulazim Ahmed ..., kadija privremeno u gradu Kartena (u zapadnoj Africi, Magribu), krajem redžeba 1144/1731.

(عن يد العبد النحيف ... درويش مصطفى بن محمد اليانيوى الشهير بملازم احمد ... حين كنت نائبا بقضاء قارتنه موقتا فى اواخر شهر رجب المرجب لسنة اربع واربعين ومائة والف) .

Na početku je sadržaj.

Uvakufio Hasan-efendi Bojo-zade.

1760. ISTO 405.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى عبد الرحيم افندى

L. 342; 30 × 18. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice nalazi se lijep unvan, u kome je izrađeno sitno cvijeće u bojama na zlatnoj podlozi. Stranice su obrubljene sa tri tanke crne i širokom zlatnom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ukrasima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Baki el-Hafiz ibn Hadži Muhamed-aga Džino). Zatim slijedi sadržaj, ispisan rukom prepisivača na sedam lista, koji su obrubljeni i iscrtani zlatnim linijama, te bilješka s područja fikha. Na naslovnoj strani je bilješka i pečat zavještača. Na kraju su dva neispisana lista odrezana. Na nutarnjoj strani druge korice je gore navedeno ime ranijeg vlasnika.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. pečat u rukopisu).

1761. ISTO 412.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: عبد الرحيم افندى فتاواسى

L. 238; 28,5 × 18. *Ta'līq* krupniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Muṣṭafa ... (nečitko), u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se lični pečat, a na posljednjem listu ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdulbaki Muhamed b. el-Hadž Muhamed-aga, 1197/1782. — Datum u pečatu napisan je pogrešno, obrnutim redom: 7911). Na početku je bilješka zavještača i sadržaj.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. pečat u rukopisu).

1762. ISTO 573.

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije:

فتاوى عبد الرحيم شيخ الاسلام

L. 488; 29 × 19. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova samo s početka (prvih 30 lista), i na nekoliko lista pri kraju, ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka s imenom ranijeg vlasnika (Salih Safvet Mutapčić, kadija u Travniku, 1907). Na slijedećih nekoliko lista je sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka i lični pečat istog navedenog ranijeg vlasnika. U vrhu prve stranice su namjerno brisane bilješke, vjerovatno imena ranijih vlasnika. Ispod toga se nalazi više ličnih pečata. Tri od njih su navedenog vlasnika, a dva nekih drugih osoba (Abduhū Husejn i u drugom nečitko ime). Na kraju su opet pečati i potpis gore navedenog vlasnika.

1763. بهجة الفتاوى 219.

Zbirka fetvi, što ih je napisao istanbulski muftija i šejhul-islam Abu'l-Faḍl 'Abdullāh b. Muḥammad el-Yenišeherī, umro 1156/1743. To su fetve, koje je autor, u svojoj dugogodišnjoj praksi, dao, a sabrao ih je i sredio po poglavljima fikha njegov učenik al-maula Muḥammad Fiqhī al-ʻAynī, kako je to kazano u uvodu, koji je ovaj napisao na arapskom jeziku. On je dodao još neke fetve nekih kasnijih muftija i naveo na rubovima listova citate izvora (نقول), na kojima se zasnivaju fetve u ovoj zbirci, i kad je sređivanje iste dovršio, dao joj je gornji naslov. Otuda neki turski katalozi pogrešno pripisuju ovu zbirku njenom navedenom sređivaču (koji je inače zauzimao položaj eminu'l-fetva i umro 1147/1734, — v. AM II, 322).

Kairo, t, 62; AM I, 482.

Početak:

الحمد لله الذى احكم احكام الشرع على احسن الترتيب والانتظام ... وبعد فيقول الفقير ... محمد فقهى العينى لله در علامة زماننا ... مولانا ابو الفضل عبد الله افندى اليگيشهرى فقد بذل جهده فى الافتاء ... وصار جامع من خطه المبارك من الفتاوى كتابا عظيم الفوائد ... وانى لما استسعدت بخدمته العليا ...اردت ان ارتب هذا الكتاب المستطاب ... فلما صار ذلك كتابا مرتبا ... سميته ببهجة الفتاوى .

المسائل المتعلقة بالاعتقادات – مسلم اولان زيده نه ملتدن سين .

L. 260; 28,5 × 16,5. *Ta'līq*, sitan, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u zlatnoj boji. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širim zlatnim, a ostale crvenim linijama. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez kožni.

Prepis je dovršen 22. safera 1160/1747.

(تمت الكتاب ... فى اليوم الثانى والعشرين من شهر صفر الخير لسنة ستين ومائة والف)

Na nutarnjoj strani prve korice je neki račun, fetva i jedan stih na perzijskom jeziku. Na početku su stihovi na perzijskom jeziku o nepoželjnosti posuđivanja knjiga, zatim sadržaj, ime ranijeg vlasnika (Izzeti Salih, kadija u Bosna-Brodu, koji kaže da je rukopis kupio, te bilješke s područja fikha i fetve. Na posljednjem listu i na nutarnjoj stranici druge korice nalaze se recepti na turskom jeziku za lijekove protiv mujasila.

Uvakufio Salih-efendija Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1764. ISTO **373.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

مرحوم مدينه منورة منلاسينك بهجة الفتاوى مصحح كتابدر .

L. 305; 28 × 17. *Ta'līq* krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir žućkast i bijel; povez kožni; svezak ima polukožnu futrolu.

Prepisao Ibrāhīm Naẓīr (po treći put —?), 23. zul-hidže 1160/1748.

(تم بالقلم الفقير ابراهيم نظير بالمرة الثالثة – ؟ – فى اليوم الثالث والعشرين من ذى الحجة الشريفة لسنة ستين ومائة والف)

Iz gornje bilješke u naslovu može se razumjeti da je autor imao stepen (titulu) »munla od Medine« i da je rukopis ispravljen. Na početku je sadržaj napisan rukom prepisivača.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1765. ISTO **429.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

كتاب بهجة الفتاوى

L. 227; 29,5 × 17. *Ta'līq* sitan, složen, lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širim zlatnim, a ostale crvenim linijama. Na prve dvije stranice rečenice su rastavljene krupnijim zlatnim tačkama. Citati izvora (نقول) nisu prepisani. Papir bijel i tamnobijel, tanak, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisao Ḥasan b. aš-Šayḫ ʻOmar-efendī al-Fočewī (iz Foče), mjeseca rebiul-ahira 1171/1757.

(قد وقع الفراغ من تحرير بهجة الفتاوى بيد الفقير ... حسن بن الشيخ عمر افندى الفچوى ... فى شهر ربيع الآخر سنة احدى وسبعين ومائة الف) .

Na početku je sadržaj, pisan kasnije, drugim rukopisom.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojo-zade.

1766. ISTO **511.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

بهجة الفتاوى لشيخ الاسلام عبد الله افندى

L. 253; 26 × 15. *Ta'līq* sitniji, lijep, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Prve dvije stranice ukrašene su sa više tankih crnih, širim zlatnim i crvenom, a ostale sa tri tanke crne i širom zlatnom linijom. Na rubovima listova, samo s početka (4 lista), ima komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, tanji, glat; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su dvije bilješke s područja fikha i jedan recept na turskom jeziku za lijek protiv dizenterije i kolere. Na početku je sadržaj, napisan crvenim mastilom, rukom prepisivača. U vrhu prve stranice sadržaja je također unvan u bojama. Sve stranice sadržaja ukrašene su tankim crnim, širim zlatnim i crvenim linijama. Na kraju (l. 254) je početak risale, koja se odnosi na neke propise o abdestu — الاحكام الملخصة فى ماء الحمصة, — što je napisao Ḥasan b. 'Ammār aš-Šurunbulālī, umro 1069/1658 (v. GAL, S. II, 431,⁸; Ḏayl I, 37; Kairo I, 400).

1767. ISTO **3648.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

فتاوى ابو الفضل عبد الله افندى اليكّيشهرى المسماة ... ببهجة الفتاوى

L. 332; 20,5 × 15. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima samo malog broja listova ima nešto komentara. Na nekoliko lista pri kraju, naročito na listovima 318—321, pismo je oštećeno vlagom. Papir bijel, glat, čvrst, — listovi prosuti; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na kraju nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika, a moglo bi biti da je to ujedno i prepisivač (Mustafa b. muhurdar Muhamed-aga Jarebica, 1192/1778; u pečatu mu je datum 1172/1758). Na početku je sadržaj. Na kraju, na listu 333, zabilježene su tri fetve.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1768. ISTO **4542.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: بهجة الفتاوى مع النقول

Poslije svake fetve, ovdje je naveden tekst izvora, na kojem se dotična fetva zasniva, tako da zbirka sadrži *Fetāwā* i *Nuqūl*. Primjerak je nepotpun s početka i na kraju. Prvo poglavlje ovdje je:

باب مايفسد الصلوة ومالا

L. 308; 31 × 19. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*. Tekstovi izvora navedeni su pod naslovom: نقل , pisanim crvenim mastilom. Ispod teksta je naziv izvora podvučen crvenom linijom. Naslovi poglavlja i naslovi: الجواب pisani su također crvenim mastilom. Papir bijel i žućkast, deblji; veći broj listova s početka i na kraju, kao i povez, otkinuti su i izgubljeni.

Na širokim rubovima manjeg broja listova ima fetvi, koje su dali naši muftije (Muhamed Šakir, muftija Sarajeva; Ahmed, muftija Jajca; Ataullah, muftija Travnika; Mustafa, muftija Gračanice).

Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Kupljeno od nasljednika Muhameda Garčevića iz Banje Luke, početkom 1972.

1769. ISTO **4519.**

L. 195; 22,5 × 16,5. *Ta'līq*, sa nešto *riq'e*, sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, jednostavan.

Na početku je sadržaj, pisan rukom istog prepisivača.

Na kraju je uvezana kraća risala na arapskom jeziku o odabiranju jačeg dokaza pri suđenju u pitanjima braka (بينات نكاح).

Prepisao 'Alī b. Ibrāhīm el-Fočevi (iz Foče), Muderriszade (Muderisović), mjeseca džumadel-ahira 1230/1814.

(قد وقع الفراغ من تحرير بهجة الفتاوى بيد الفقير ...على بن ابراهيم الفوچوى المدعو بمدرس زاده فى شهر جمادى الآخر من شهور سنة ثلثين ومائتين والف ...) .

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1770. ISTO 436.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب بهجة الفتاوى

Ł. 440; 28 × 16,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan, zapravo samo podloga u zlatnoj boji za unvan, koji nije izrađen. Prve dvije stranice obrubljene su sa dvije šire zlatne, a ostale jednom crvenom linijom. Po rubovima samo nekih listova ima malo komentara. Citati izvora uvršteni su u tekst ispod fetvi. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Ādem, u petak 25. ramazana 1235/1819.

(تم تحرير هذه النسخة يوم الجمعة فى خمس وعشرين من رمضان ... لسنة خمس وثلثين ومائتين والف ... عن يد ... حسن بن آدم) .

Na početku su bilješke s područja fikha i sadržaj.

Uvakufio Hasan-efendi Bojo-zade.

1771. ISTO 97.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: بهجة الفتاوى . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 108; 34 × 22,5. *Ta'līq*, pisan širokim perom, vještom rukom, u kratkim redovima (format pisma: 19,3 × 6,2). Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Na širokim rubovima su citati izvora, pisani rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, tanji, glat; poveza nema. .

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1772. فتاواى رضا 506.

او

فتاوى السيد محمد رضا الرومى

Zbirka fetvi, što ju je sabrao i napisao as-Sayyid Muḥammad Riḍā (Rizā) ar-Rūmī, kadija i muftija, umro 1169/1755.

Kairo, t, 70 (s tim što je datum smrti naveden pogrešno); OM II, 63; AM II, 330.

Zbirka ima dvije verzije: potpuniju i skraćenu. Ovo je potpunija, opširnija verzija ovog djela.

Gornji naslov i ime pisca navedeni su prema rukopisu (v. uvod i bilješku prepisivača na kraju), i prema navedenom prvom izvoru. Inače, o ovom djelu i njegovom autoru ne nalazimo podataka u mnogim izvorima. (Ne zamijeniti ga sa autorima sličnog imena, navedenim ranije, — v. br. 1712). U uvodu su navedeni i brojni izvori, kojima se pisac služio.

Početak:

حمد بى حد جناب خلاقه شكر بى عد كريم ورزاقه بنى هم ابتدى مفتى هم قاضى نوله تقديرينه اولم راضى .. وبعد بوفقير حقير مأذون بالافتاء سيد محمد رضا نقل ايله اولان فتاوايى على الترتيب تحرير واملاء ايدوب اكثرينك نقلى فى زماننا استعمالى كثير اولوب ... بيت

ويدى بر تحفه كتاب دلكشا نامه درلر فتاوى رضا

المسائل المتعلقة بالطهارة

غسل ايله مسحك فرق نه در الجواب

L. 105; 27 × 15,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Besmela je napisana lijepim *ṯuluṯom*. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na prve dvije stranice rečenice i riječi rastavljene su zlatnim krupnijim tačkama, a izvori podvučeni zlatnom linijom, dok su na ostalim stranicama izvori podvučeni crvenom linijom. Po širokim rubovima manjeg broja listova ima komentara, od kojih su neki pisani rukom prepisivača. Papir žućkast, glat, listovi dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez polukožni.

Prepisao as-Sayyid Aḥmad b. al-Ḥāǧ Ḥasan al-Bosnawī as-Sarāyī (Bošnjak iz Sarajeva), kadija u carskom dvoru ... u gradu Istanbulu, 14. zul-hidže 1133/1720, — kako se to može razumjeti iz odulje nejasne bilješke na kraju.

(قد وقع الفراغ باتمام هذه النسخة الشريفة المسماة بفتاواى السيد محمد رضا الرومى ... عند مشاق الملازمة بالعتبة العلية السلطانية العثمانية والتقاعد بمحلة عطار زاده بقرب محلة ؟ على باشا عتيق عند قرب جامع نشانجى پاشاى جديد عند قبر قطب الولاية مرحوم كسكن ده ده فى بلدة قسطنطينية المحمية على يد الفقير ... احمد بن الحاج حسن القاضى البوسنه وى السراى ... فى اليوم الرابع عشر من شهر ذى الحجة الشريفة لسنة ثلاث وثلثين ومائة والف) .

Na početku su bilješke s područja fikha i kraće fetve na turskom jeziku, zatim sadržaj napisan rukom prepisivača, dva imena ranijih vlasnika namjerno izbrisana, te ime i lični pečat kasnijeg vlasnika (Hasan b. Adem).

Na listu 106 nalazi se nekoliko fetvi, također na turskom jeziku, pisanih rukom prepisivača, o vampiru, pod naslovom: مسئلة الجازو الجادى – النادرة المهمة – . Na kraju je nekoliko fetvi, pisanih kasnije drugim rukopisom.

Iz biblioteke Hasan-efendije Bojića (v. pečat u rukopisu).

1773. ISTO 1835.

U rukopisu je zabilježen naslov: فتاوى رضا لسيد محمد . Primjerak je skraćena verzija ovog djela.

L. 102; 20,5 × 14,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Naslovi izvora i istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima listova ima komentara i raznih fetvi. Neke od ovih fetvi su potpisali: Hasan, muftija u Mostaru, Mustafa, muftija u Sarajevu, Husejn, kadija u Sarajevu. el-Hadž Mahmud, zamjenik (kaim bi mekam) muftije u Sarajevu, Užičevi? i dr. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz prve polovine XII/XVIII stoljeća.

Na početku su vježbe u pisanju nekog kaligrafa, bilješke iz računa (tablica množenja) na turskom jeziku, popis posjeda (baštine — باشتنه لرى بيانيدر) u selu Podgrađe (pod tim nazivom ima više sela u istočnoj Bosni i Hercegovini), kraća pitanja s područja fikha, sadržaj, dova na arapskom jeziku, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Ahmed b. Muhamed el-Mostari, 1131/1718; Izzet Salih Hromozade, koji kaže da je rukopis kupio). Na kraju su bilješke s područja fikha, spjev na turskom jeziku o pokajanju od Vejsi-efendije (توبه نامه ويسى u 54 dvostiha, — v. I, 434), vježbe u pisanju, dova, fetve, poučne izreke na arapskom s prevodom na turskom jeziku, zapisi, te recepti na turskom jeziku za razne lijekove.

Uvakufio Salih-efendija Hromić (v. pečat u rukopisu).

1774. Zbirka (مجموع), 2 837.

L. 291 (234 + 57); 21 × 15. *Ta'līq*, sa nešto *nasha*, pisan vještom rukom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1—234. فتاوى احمديه الموستاريه

Zbirka fetvi, što ju je napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, umro 1190/1776. Zbirka sadrži fetve, koje su služile naročito za praktične potrebe muftijama i kadijama, pa je bila kod nas u Bosni i Hercegovini veoma mnogo raširena kao uvaženi priručnik, sve do okupacije (1878). Pisac je dugo vremena bio muftija u Mostaru.

M. Handžić, al-Gauhar al-asnā, 37 i Književni rad, 11—12.

(Ne smije se zamijeniti pisca sa drugim ranijim piscem sličnog imena, također muftijom iz Mostara, — a to je Aḥmad b. Muṣṭafa al-Mostārī, koji je umro 1090/1679; v. o tom pod br. 966).

Početak:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوة والسلام ... اعنا يامعين فى كل وقت
وحين كتاب الطهارة زيدك قيوسنه قوزى دوشوب غرق وهلاك اولدقدنصكره .

Istaknute riječi i naslovi izvora podvučeni su mjestimice crvenom crtom.

2. L. 235—291. قانون نامۀ صحيحه در

مرحوم سلطان سليمان خان زمان سعادتلرنده مرحوم شيخ الاسلام ابو السعود افندى
عصر نده اولان قانون نامه لردر شرع شريفه موافقتى مقرر اولوب حالا معتبر قوانين

Zbirka zakona, većinom zemljišnih, iz vremena sultana Sulejmana, sa fetvama šejhul-islama Ebu's-Su'ūda i drugih muftija.

Početak:

الحمد لله الذى له ملك السموات والارض وهو على كل شئ قدير . جناب خاقان روى
زمين ... مسئله بحسب الشرع الشريف ارض خراجيه وارض عشريه ندر

Prepisao cijelu zbirku Ḥusayn b. Maḥmūd-aga al-Mostārī (iz Mostara), 1187/1773, kako se to vidi iz bilješke na kraju pod tač. 1.

لله الحمد على الافتتاح والاختتام وقع الفراغ عن اضعف الانام ... حسين بن محمود
آغا الموستارى ... فى اليوم الخامس من شعبان لسنة سبع وثمانين ومائة الف .

Na početku pod t. 1 su razne fetve, ime ranijeg vlasnika (a to je sam prepisivač Husejn b. Mahmud-aga b. Husejn b. Mahmud b. Husejn), te sadržaj. Potom se nalazi kraća rasprava na arapskom jeziku od anonimnog pisca o oblačenju odijela crvene i žute boje, — u kojoj se pobija mišljenje onih, koji su rekli, da je oblačenje takvog odijela zabranjeno (haram, — رسالة فى جواز لبس الاحمر

والمعصفر لمجهول). Ovaj naslov je napisan kasnije po smislu rasprave.

Početak je poslije Besmele:

حمدا لمن وفق لهدايته المسترشدين وصلاتا وسلاما على من جاء بالحق المبين اما بعد فقد بلغنى ان رجلا ينتمى لمذهب الامام النعمان ويقول ان لبس الاحمر والمعصفر حرام وهذا فرية بلا مرية .

Poslije tri neispisana lista nalazi se kraća rasprava na turskom jeziku, u kojoj se zastupa i brani mišljenje, da je pušenje duhana dopušteno (džaiz). Pisac je Mustafa, muftija u Mostaru — (رسالة او فتوى فى جواز استعمال الدخان لمصطفى المفتى بموستار). Naslov je također napisan kasnije po smislu. Početak je:

حالا استعمال اولنان دخان حقنده حرامدرو حرام دين قولنده مصيبميدر بيان بيوروب مثاب اوله سز الجواب الله اعلم بالصواب قال الله تبارك وتعالى فمن اظلم ممن افترى هلى الله كذبا ليضل الناس بغير علم ... الآيه مذكور دخان

Nakon toga je fetva na turskom jeziku o liječenju kuge i drugih težih bolesti učenjem sure *el-Fatiha*. Fetvu je potpisao Ahmed, muftija.

Na naslovnoj strani je stih na perzijskom jeziku mističnog sadržaja, ime i pečat vlasnika (Izzeti Salih, koji kaže, da je rukopis kupio), pobrisano ime i lični pečat nekog vlasnika, te bilješka s područja fikha.

Na početku pod t. 2 nalazi se nekoliko neispisanih lista, sadržaj, te veći broj raznih fetvı, među kojima su mnoge od naših muftija. Na završetku je navedeni prepisivač zabilježio, da je djelo prepisano u Mostaru, u mjesecu ramazanu (tj. gore označene godine). Kasnije je neko neuk pogrešno napisao datum, pa ga zatim brisao. Na kraju su bilješke s područja fikha i hadisa.

Uvakufio Izzet Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1775. ISTO **1901.**

U rukopisu je u vrhu prve stranice naslov napisan rukom prepisivača crvenim mastilom: هذا كتاب – فتاوى – موستاريه.

L. 195; 21 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, listovi su prosuti i mnogi dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez kožni, rastavljen od listova.

Prepis je dovršen 4. rebiul-evela 1201/1786.

Iz biblioteke Fejzijje medrese. تمت تمام فى ٤ ربيع الاول سنة ١٢٠١

1776. ISTO **2226.**

U rukopisu je naslov kasnije zabilježen: فتاوى احمدية , a i prepisivač bilježi taj naslov u svojoj bilješci na kraju. Primjerak je nepotpun s početka, — i uz to skraćena verzija, zapravo izvadak ili izbor iz navedenog djela. Počinje poglavljem: كتاب الحج رجل اراد ان يحج فنعه ابواه.

L. 141; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama mnogih listova ima komentara. Papir bijel i tamnobijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao Ḥusayn b. Muṣṭafa iz Stare Ostrovice (Ostrovica Atik — tvrđava i mjesto na Uni kod Kulen-Vakufa), 1201/1786.

(قد تم فتاوى شريفه لموستارى احمد افندى نور الله مرقده كتبه الفقير ... حسين بن مصطفى عن اوستروجه عتيق ... فى سنة ١٢٠١)

Na početku su bilješke s područja fikha, fetve i sadržaj. Na kraju su također fetve, od kojih su neke od naših muftija (Ahmed, muftija Sarajeva, muftija Zvornika, Osman, muftija Banja Luke). Na l. 143—144 je odlomak iz neke rasprave o veterinarstvu (بيطارنامه). Na posljednjem listu (145) su recepti za neke lijekove, među kojima recept za pravljenje ljekovitog sapuna (قوه صابون تركيى).

1777. ISTO **530.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije:

فتاوى احمديه – لاحمد افندى الموستارى

L. 88; 24 × 17. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Prve dvije stranice ukrašene su tankim crnim i širim zlatnim, a ostale crvenim linijama. Po rubovima ima komentara, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, neki listovi su dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez polukožni.

Prepisao (započeo prepis u Nevesinju, a dovršio u Sarajevu) Hāfiz Mehmed Bāqī b. al-Hāğğ Muhammad Džīno 19. ramazana 1205/1790.

(قد بدأ تحريره فى شهر جمادى الآخر اوسطه فى قصبة نوه سين وقد وقع تكميله فى شهر
رمضان المبارك فى اليوم التاسع عشر سنة خمس ومائتين والف ... نمّقه الفقير حافظ محمد باقى
بن الحاج محمد جينو فى مدينة سراى بوسنه)

Na prvom zaštitnom listu su bilješke s područja fikha, među kojima je jedno pitanje iz diobe nasljedstva, što ga je riješio i potpisao Čajničevi Derviš Husejn. Potom slijedi sadržaj. Na naslovnoj stranici je bilješka zavještača i njegova dva pečata.

Uvakufio Abdulbaki Džino-zade (v. pečat u rukopisu).

1778. ISTO **659.**

U rukopisu je naslov zabilježen kasnije: فتاوى احمديه موستاريه

L. 276; 24 × 17. *Ta'līq* krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crnom crtom. Papir bijel, deblji; povez polukožni.

Prepisao al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ 'Omar al-'Oṯmānī at-Travnikī (iz Travnika), u srijedu 7. šabana 1207/1792.

(قد استراح القلم عن التسويد ... بعد ظهر الاربعاء من سابع شهر شعبان لسنة سبع ومائتين
بعد الألف ... عن يد العبد العاجز ... الحاج محمد بن الحاج عمر العثمانى التراونكى)

Na početku, na prvih 13 lista, je sadržaj, napisan kasnije, te razne bilješke s područja fikha i fetve, što je pisano rukom prepisivača. (Početak djela je na strani 27).

1779. ISTO **4533.**

L. 214; 20 × 13. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi i naslovi izvora podvučeni su crvenom crticom. Papir bijel, potamnio, glat, čvrst; listovi su prosuti i po rubovima dohvaćeni vlagom. Povez polukožni, znatno oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj.

Poklon nasljednika Riđanovića.

1780. Zbirka (مجموع) . 2 **484.**

L. 166 (140 + 26); 24,5 × 16. *Ta'līq* i *nasḫ*, pisani uvježbanom rukom. Stranice su (izuzev prve dvije) obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—139. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: الفتاوى الاحمديه الموستاريه.
Po marginama mnogih listova ima komentara i raznih fetvi, što je sve pisano rukom istog prepisivača. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 140—166. ملجأ القضاة عند تعارض البينات

Djelo o postupku pred šerijatskim sudovima (v. br. 923,²).
Nasḫ. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan.

Prepisao oba djela Muḥammad Bāqī Ğinozāde, kadija u Jeni Pazaru, u ponedjeljak 9. džumadel-ula 1215/1800, kao što se vidi iz bilješke na kraju pod t. 1.

(قد تم تحريره يوم الاثنين فى تاسع شهر جمادى الاولى سنة خمس عشرة ومائتين والف
من يد الفقير ... محمد باقى القاضى بخلافة يكى پازار ...) .

Na početku pod t. 1 je ime vlasnika i prepisivača, bilješke s područja lijepog ponašanja, što je, uglavnom, uzeto iz završetka djela *Aḫlāqi 'Alā'ī*, te sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka zavještača i njegov lični pečat.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade.

1781. ISTO **988.**

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى احمديه موستاريه

L. 175; 23,5 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, tanak; povez polukožni.

Prepisao Ḥasan b. Adem, u četvrtak 23. džumadel-ahira 1235/1819.

(تم تحرير هذه النسخة يوم الخميس فى ثلث وعشرين من جمادى الاخرى لسنة خمس
ثلثين ومائتين والف عن يد الفقير حسن بن آدم)

Na početku su razne bilješke s područja fikha, sadržaj i nekoliko neispisanih lista. Na kraju su također bilješke s područja fikha.

Iz biblioteke Muhamed Enveri-efendije Kadića.

1782. ISTO 1371.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: فتاوى الموستارى احمد افندى. Primjerak je nepotpun na kraju za 4—5 lista.

L. 210; 23.5 × 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel i žućkast; povez poluplatneni.

Rukopis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na početku je bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Muhamed Rešid b. Muhamed Emin Hafizzade — Hafizović, koji kaže da je rukopis kupio u Banjoj Luci kada je tamo bio kadija, 1261/1845), dva mistična stiha Šejh Sadije, u kojima on govori o moralnom značaju i važnosti srca, po jedan poučni stih, što su ih spjevali Nābī i Neğātī, bilješka s područja fikha, poučni stihovi na turskom jeziku, u kojima se govori o tegobama i pomanjkanju sreće na ovom svijetu (ماه وسالنده جهانك هيچ سعادت قالامش), fetva šejhul-islama Abdullah-efendije o korisnosti štampanja knjiga — u vezi sa prvim štamparskim radom u Turskoj, koji je počeo Ibrahim Muteferrika 1139/1726, odlomak iz *al-Qaside an-Nūniye*, što ju je spjevao Abu'l-Fatḥ al-Bustī al-Isfahanī (umro 401/1010, v. br. 1318,[3]), mudre izreke na arapskom jeziku, nekoliko neispisanih lista na kojima se nalaze crteži kružnica, te sadržaj i 2—3 lista zagonetke. Na naslovnoj strani je bilješka s područja fikha. Na kraju ima više neispisanih lista, zatim se nalaze poučni stihovi na arapskom i turskom jeziku, datumi rođenja i smrti četvorice velikih imama i datumi rođenja nekih osoba.

1783. ISTO 2592.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: فتاوى احمديه. Primjerak je nepotpun s početka, jer je prvih desetak lista izgubljeno. Sravnjivanjem sa drugim potpunim primjercima ustanovljen je identitet rukopisa. Prve riječi ovdje su: التزام اولان مبلغ مرقومى يدلرندن بالتمام اخذ وقبض. Prvo poglavlje, koje se ovdje nalazi je: كتاب الصوم.

Završetak je poglavljem

باب فى خراب الرحى والاباء من اداء القاطعات والرسومات .

L. 224; 21 × 14,5. *Ta'līq* pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima malo komentara. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz početka XIX stoljeća.

Na kraju se nalazi nekoliko fetvi, pisanih kasnije drugim rukopisom, a potpisanik im je »Ali, muftija u Blagaju«. Na posljednjoj stranici su datumi rođenja nekih osoba (desetero djece Derviš Omer Hulusizade — Hulusića — rođenih u vremenu od 1229/1813—1255/1839).

Uvakufio Salim-efendija Muftić.

1784. نتيجة الفتاوى 251.

لاحمد افندى امين الفتوى

Zbirka fetvi, što ju je sabrao i sredio Aḥmed-efendi, fetva-emin, živio i radio krajem XII/XVIII i početkom XIII/XIX stoljeća. Sabirač u oduljem uvodu kaže da je služio kao *fetva-emin* blizu četrdeset godina i da je radio u doba sultana Selim hana III (1788—1807) i šeihul-islama Mehmed Arifa Durrīzāde (umro 1225/1810), koji je — kaže — imao veliko povjerenje u njeg. Neki zbirku pripisuju ovom šejhul-islamu (v. OM II, 62. Ovaj izvor navodi pored toga posebnu zbirku fetvi pod naslovom: فتاوى نتيجه koju pripisuje Ahmed-efendiji. Držimo da je tu riječ o istoj zbirci).

Kairo, t, 78.

U zbirci su sabrane fetve raznih šejhul-islama poslije 1143/1730, a na marginama listova navedeni su citati izvora (*nuqul*) za svaku fetvu. (Kasnije je tu zbirku ponovo sredio i *nuqul* stavio ispod teksta fetvi Sayyid Ḥāfiẓ Muḥammad b. Aḥmad b. Muṣṭafa el-Kedūsī. Ova njegova prerada je štampana pod istim, gornjim naslovom).

Početak:

حمد نا محدود بى نهايه اول اشباه ونظائردن منزه هادى طريق هدايه ... نتيجة الفتوى
تسميه سيله ...
كتاب الطهارة – عشرا فى عشر اولان كبير حمام قيوسنه باركير (بيكير) دوشوب

L. 176; 30,5 × 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Prve dvije stranice obrubljene su sa više tankih crnih, širim zlatnim i jednom crvenom, a ostale samo jednom crvenom linijom. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan, u kome je izrađeno sitno poljsko cvijeće u bojama, na zlatnoj i modroj podlozi. Na rubovima listova nalaze se odgovarajući citati iz izvora *(nuqūl)*, većinom na arapskom jeziku, a napisani su rukom istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, glat; povez polukožni.

Prepisao Muḥammad Ṣāliḥ Ḍāribzāde b. Klīsī Ḍārib el-Ḥāğğ ʻAlī al-Istānbuli, 21. džumadel-ula 1217/1802.

(عن يد العبد الضعيف ضارب زاده ديمكله عريف محمد صالح بن كليسى ضارب
الحاج على المدرس ابوه الاسلامبولى ... فى اليوم الحادى والعشرين من جمادى الاولى لسنة سبعة
عشر ومائتين والف)

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani su imena ranijih vlasnika (es-Sejjid Ahmed Hāḍimīzāde, Izzetī Salih, kadija u Bosna Brodu, koji kaže da je rukopis kupio).

Na kraju je kratka risala o kategorijama islamskih pravnika (طبقات المجتهدين) od Ibn Kemal-paše (v. I, 248 i ovdje br. 899,[7]), prepisana rukom istog prepisivača.

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1785. (فتاوى مجموعه سى) 3246.

مجهول

Zbirka fetvi, nepoznata, od nepoznatog pisca. Poslije Besmele i hamdele nalazi se prvo pitanje i odgovor (fetva) o Besmeli, i to u stihovima. Potpisnik te fetve je es-Seyyid Fejḍu-llāh, čiji je potpis napisan u malom unvanu ispod stihova. To je šejhul-islam Fejḍullāh-efendi el-Erzerūmī, umro 1115/1703. Iz tog potpisa, odnosno načina i mjesta, kako i gdje ga je prepisivač napisao, moglo bi se pomisliti da je pisac ove cijele zbirke dotični Fejḍullāh-efendi. Njegova zbirka fetvi, istina, postoji pod naslovom: الفتاوى الفيضية (v. AM I, 823 i neke turske kataloge), — ali nemamo nikakva sigurnog dokaza ni znaka, da je to ova zbirka, — jer držimo da se navedeni njegov potpis odnosi samo na prvu fetvu. Poslije navedenih stihova je prvo poglavlje. Gornji naslov rukopisa dat je kasnije, prema sadržaju. Primjerak je nepotpun u sredini, jer mu je sa raznih mjesta izgubljeno 59 lista.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين الطاهرين .

اى شرف مسند شرع قويم
وى علم افراز ره مستقيم
ابقاك الله بطول البقاء
سلمك الله بقلب سليم

.....

قول تحسينى ؟ نه در الجواب

بسم الله الرحمن الرحيم كتبه الفقير السيد فيض الله عفى عنه

كتاب الطهارة
هـتـك باشنده نزله على اولوب غسل اقتضا ايتدكده

Odgovori su označeni crveno pisanim slovom ج , što je kratica od الجواب .

Posljednje poglavlje je: مسائل شتى .

Završetak je:

حـد قديم نه در الجواب بر امر دركه اولى بيلور اوليه حـد القديم مالا يحفظه الاقران من
المحيط البرهانى فى كتاب مايمنع عنه الانسان ومالايمنع

L. 387 (cijela zbirka imala 446); 27,5 × 16,5. Ta'līq lijep, složen, sitniji, pisan veoma vještom rukom. U vrhu prve stranice je veoma lijep unvan, u kome je nacrtano sitno poljsko cvijeće u bojama, na zlatnoj i modroj podlozi. Ispod unvana su lijepe rozete. Prve dvije stranice ukrašene su još zlatnim crtežima i krupnim zlatnim tačkama i obrubljene tankim crnim i širim zlatnim linijama. Ostale stranice obrubljene su jednom crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima komentara. Istaknute riječi u tekstu podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, glat, mjestimice žućkast, listovi prosuti i neki od njih (49—50, 259—278, 369—406) izgubljeni; povez kožni, oštećen, prva korica otkinuta i izgubljena.

Prepis je dovršen krajem 1131/1718, kako se to vidi iz kratke bilješke na završetku poglavlja na listu 42 — (م – غ – ق ذى القعدة سنة ١٣١). Prepisivač je, sudeći po sličnosti pisma — vlasnik Muḥammad ʻIṣmet b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. Aḥmad, koji se potpisao na naslovnoj i posljednjoj stranici samo kao vlasnik rukopisa — (نمقه العبد الفقير محمد عصمت بن ابراهيم).

Na naslovnoj strani su imena i lični pečati ranijih vlasnika (navedeni Muhamed Ismet; es-Sejjid Sadri, 1168/1754; Husejn Nuruddīn Hāfizzāde — Hafizović — b. el-Hadž Muhamed Rešid Čelebi-Pazari — iz Rogatice —, 15. šabana 1282/1865).

1786. (فتاوى) 1139.

لمجهول

Zbirka fetvi, nepoznata, od nepoznatog sabirača. Vjerovatno da je ovo napisao, odnosno sabrao, iz raznih djela, neki naš čovjek. Navedeni su naslovi izvora i na mnogim mjestima citati iz njih. Gornji naslov zbirke je dat kasnije, prema sadržaju. Pitanja su označena slovom م , pisanim crvenim mastilom. Na kraju odgovora često se navodi ime muftije, koji je dotični odgovor (fetvu) dao. Raspored poglavlja nije sproveden kao u fikhskim djelima, niti su sva poglavlja fikha zastupljena.

Početak:

كتاب الطهارة – برکمسنه ابدست الوب صکره استنجا ایلسه ابدستی بوزیلوپ بردخی

الق لازمیدر الجواب لازم دکلدر توضأ ثم استنجی لم یفسد وضوءه منیة المفتی

L. 401 (344 + 57); 22 × 16. *Ta'līq*, pisan vještom i brzom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima nekih listova s početka i pri kraju ima komentara. Papir bijel i tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen mjeseca redžeba 1140/1727, kako se to vidi iz bilješke na listu 344. (تحریرا فی ٤ من ر سنة ۱۱٤۰)

Na l. 307 je poglavlje, koje sadrži neke propise i fetve o zemljištu — باب احکام الاراضی وبیعها . Tu se odmah u početku spominje Bosna, a dalje su navedene fetve nekih muftija iz naših krajeva (Habib, muftija u Foči; muftija u Mostaru, Šejh Ibrahim, muftija u Sarajevu; Salih, u Jajcu; Abdullah, muftija u Pljevlju; Ibrahim, muftija u Budimu). Na l. 343—344 nalazi se kalendar, u kome su označena godišnja doba prema našim narodnim datumima, računajući od Božića. Ta riječ je doslovno tako i upotrijebljena, iako je kalendar na turskom jeziku. Kalendar je napisao Šejh Vefā, očito neki naš čovjek. Početak mu je:

روز نامهٔ شیخ وفا رحمة الله علیه

زمهر یدن اون دورد نجی کون بوژکدر بوژکدن صکره اون اوچنجی کون کون دو نیجدر

Dalje, na listovima 344—401, nalaze se fetve i izvaci iz raznih fikhskih djela, što je sve pisano rukom istog prepisivača.

Na početku je sadržaj i neka priča. Na naslovnoj strani je jedna fetva sa potpisom: Mustafa, mufti u Sarajevu, bilješke s područja fikha, te bilješka na našem jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis kupljen za ovu biblioteku u Travniku.

1787. (مجموعة المسائل والفتاوى) 3654.

Zbirka raznih pitanja s područja fikha i fetvi, od nepoznatog sabirača. To je, zapravo, zbirka ili bilježnica, koja sadrži samo izvatke iz raznih djela. Nepoznati sabirač, vjerovatno neki naš kadija ili muftija, samo je prenio i ovdje doslovce prepisao neke fetve i pitanja od drugih pisaca. Gornji naslov je dat prema sadržaju zbirke i zabilježen u rukopisu kasnije.

Početak poslije Besmele:

كتاب الطهارة – برعورته جنی عاشق اولوپ

L. 207; 21 × 16. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Mjestimice ima neispisanih stranica i listova. Papir bijel, deblji, čvrst; neki listovi s početka dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Na listovima 207—216 nalazi se traktat o liječenju konja — بیطارنامه , također na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. U uvodu se kaže da je ovu risalu napisao Aristotel, Aleksandru Velikom, u vrijeme njegovih pohoda i osvajanja na istoku, prilikom opsjedanja grada Belha, u Horasanu (na granici između Afganistana i Perzije, — sada Afganistan).

Početak:

روایتدر ارسطالیس حکیم ایدرکم چون اسکندر ذو القرنین رومدن خروج ایتدی و ...

طوتدی وخراسانه کلدی وبلخ شهرنی حصار ایتدی وبوحصارده قحط واقع اولدی

Na kraju risale nalaze se magične formule, zapisi i dove, koji, — kada se provedu na određen način, — »čuvaju konja od očiju (uroka) i bolesti«.

Prepis cijele zbirke dovršen je u okolini Sarajeva, na nekom imanju za ljetovanje, u vrijeme Ali-paše Hećimovića (Hekim-paša-zāde ili Hekim-oglu), 1152/1739.

حررته بسرای بوسنه در زمان علی پاشا المعروف بحکیم پاشا زاده ... در یلاق رجب –

٩ – سنة ۱۱٥۲

Na nutarnjoj strani prve korice i na pet lista s početka nalaze se bilješke s područja hadisa, tefsira, fikha, biografija navedenog Ali-paše, te sadržaj. Na kraju su bilješke s područja fikha, dvije stare priče i poglavlje (izvadak) iz nekog djela, u kome su dati recepti za uništavanje gamadi (فصل خامس حشراتی طرد ومنع ایدر شیلری بیان ایدر).

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1788. Zbirka (مجموع) , 3 3516.

L. 34; 21,5 × 13,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, i pri kraju *nasḫ*. Papir tamnobijel, neki listovi su prosuti; poveza nema.

1. L. 1—14. (فتاوى)

Kraća zbirka fetvi, od nepoznatog sabirača. Rukopis je nepotpun s početka. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Ovdje počinje:

وارض بصره بويله در وبرقسمى دخى اراضى خراجيه در كه عنوة ياخود صلحا فتح اولنان بلده ده

Završetak je:

زيد بر مدرسه بنا و وقف اتدكده پادشاه اسلام حضر تلرى اراضى ميريه دن برقريه اراضينك بيت الماله عائد اولان محصولات عيسنى علمادن اول مدرسه ده تدريس ايدن كمسنه يه ومدرسهٔ مزبوره ده ساكن طلبهٔ علمه قدر كفاية صرف اولنمق ايچون تعين بيوروپ صرف اولنمق جائز اولورمى بيان بيوريله الجواب اولور

2. L. 14—19. معروضات ابو السعود

Kraći izvadak iz fetvi, koje je izdao Abu's-Su'ūd (v. br. 1727,[1]).

Na listovima 19—20 su bilješke s područja fikha, jedan recept i tajanstvene riječi za neki lijek, hadis i rodoslovlje Božijeg poslanika Muhameda. Na l. 20—23 su formulari nekih službenih sudskih dokumenata. Tu je i prijava (tužba) uglednih građana grada Ruščuka (Bugarska) o pljački i hajdučiji. koje se često dešavaju u okolini toga grada.

3. L. 23—25. رسالة فى تقسيم الميراث
او مفهوم فرائض

Kratka risala na turskom jeziku o diobi nasljedstva, Bratislava, 293, neosnovano kaže da je pisac Ahmed-efendi el-Mostari (umro 1190/1776). Držimo da je napisao Maulā Ṣāliḥ-efendi, čija nam je biografija nepoznata (v. kasnije br. 1799,[3]). Risala pod ovim naslovom ima mnogo, sa malim razlikama u tekstu.

Početak je ovdje: ميتك تركه سنه متعلق اولان حقوق مرتبه دورتدر (v. I, 187 i Kairo, t, 79).

Prepisao cijelu zbirku Ḥāfiẓ Aḥmad b. Ḥasan, u kasabi Surmena (u sandžaku Trapezon, na obali Crnog mora), u mjesecu muharremu i saferu 1198/1783, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1 i 3.

(تمت الحروف ... لسنة ثمان وتسعين ومائة والف قد حرره حافظ احمد بن حسن ناحية سورمنه تابع طرابزون)

Na listovima 26—34 su razne bilješke, recepti i zapisi za razne bolesti, popis starješina (pirova) raznih zanata i zanimanja, o tumačenju snova, pravila i mađije u vezi sa istiharom, poučni stihovi na turskom jeziku, nekoliko šiptarsko-turskih riječi, bilješke s područja fikha, brojevi i nekoliko riječi iz našeg jezika s prevodom na turskom jeziku, što je napisano pod naslovom: Bosanski jezik (لسان بوشناق na l. 31), koristi i tajanstvene posljedice od učenja sure والليل , te na listovima 33—34, koji su uvezani obrnuto, specijalne koristi i tajne sure يس . Poslije više neispisanih lista nalazi se početak risale i nekoliko crteža o izračunavanju vremena (*mukantarat).*

1789. كتاب الفتاوى 4019.

Zbirka fetvi, od nepoznatog pisca. Čini se, da je ovo sabrao, od raznih autora, neki kadija ili muftija, za svoju ličnu potrebu. Gornji naslov nalazi se u rukopisu na nekoliko mjesta i napisan je rukom prepisivača. Fetve su pisane pod naslovom: مسئلة-الجواب . Najveći broj fetvi je od nekog muftije, kome je ime Ahmed. Držimo da je to Kemal-pašazade.

Početak:

مسئله فقير اولان كمسنه نيه مشغول اولمق كركدركه وسعت كله الجواب بودعايه مشغول اولمق كرك اللهم انى اسئلك عملا بارّا ورزقا دارّا وعيشا قارّا احمد مسئله زيد ولد صغير ارضاع ايچون

L. 233 (222 + 11); 20 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Na listovima 223—231 nalaze se pisma i kraće rasprave neke uleme i muftija o vakufljenju novca, te zakonsko rješenje o tom pitanju.

صورة المكتوب الذى ارسل الشيخ بالى خليفه الصوفيه وى الى من منع وقف النقود وهو

المولى چوى زاده المفتى

صورة مكتوب آخر

صورة مكتوب آخر

صورة المكتوب الذى ارسل الى السلطان الاعظم لمولانا محيى الدين چلبى الفنارى

للمولى چوى زاده احمددن

صورة الفتوى لخواجه چلبى افندى

صورة الحكم الشريف الوارد فى خصوص وقف الدراهم والدنانير

Na l. 232—233 nalazi se ferman, u kome se naređuje proslava osvojenja i uništenja tvrđave Čehrin, koju je Mustafa-paša preoteo od ruske vojske, 1089/1678. Zatim se nalazi carsko obnavljanje ranijeg ugovora *(ahdnama)* s Venecijom i naređenje o zaštiti i povlasticama, koje se na osnovu toga ugovora imaju priznati i pružiti venecijanskom konzulu Đuvan Moriz b. Kavalin, — što je izdato povodom predstavke (arzuhal) dotičnog konzula.

Cijela zbirka prepisana je istim rukopisom, u XVIII stoljeću.

Na početku je bilješka o nekim dugovima, bilješka s područja fikha i sadržaj.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1790. (مجموعة الفتاوى) 3659.

Zbirka fetvi, od nepoznatog sabirača. To je, kako po svemu izgleda, neki naš kadija ili muftija sabrao iz raznih djela za svoju potrebu, dajući raspored prema vlastitom nahođenju.

Početak je:

مسائل جهاز ونكاح – جهز ابنته وسلم اليها ليس له فى الاستحسان ان يسترد منها

وعليه الفتوى انقروى زيدك زوجهٔ مطلقه سى هنددن اولان صغيره قزى زينبك باباسى معسر

اولوب

L. 148; 21,5 × 15,5. *Ta'līq* jednostavan, pisan na brzinu, različitim perom. Istaknute riječi podvučene su crnom crtom. Papir bijel, deblji, neki listovi, pri vrhu, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen crvotočinom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice i s početka nalaze se bilješke s područja fikha i sadržaj. Na kraju su također bilješke s područja fikha. Na nutarnjoj strani druge korice su poučni stihovi na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1791. (الفتاوى) 945.

Zbirka fetvi, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka. Prva poglavlja, koja se ovdje nalaze, su: باب التعزير (v. list 9), باب الجزيه (v. list 11), باب الفاظ الكفر (v. list 12), كتاب المفقود (v. list 13), كتاب الشركة (v. list 14). Poslije fetvi navedeni su citati izvora. Naslov je dat kasnije, prema sadržaju.

Početak prvog poglavlja je:

باب التعزير – زيد عمروه برحرسز ديو شتم ايلسه زيده نه لازم الجواب تعزير

Završetak je:

زيد وعمر واشتراك اوزره تارلالره متصرفلر ايكن زيد اول تارلالردن كندى حصه سندن

تصفنى معرفت صاحب ارضله جانبندن بكره مجانا فراغ ايدوب

L. 103; 21 × 15,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara. S početka je izgubljeno osam lista, a dalje je izgubljeno još oko trideset lista, na raznim mjestima u rukopisu. Papir tamnobijel, deblji listovi su prosuti i mnogi dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su razne kraće bilješke s područja fikha na arapskom jeziku, nekoliko fetvi na turskom jeziku i sadržaj. Prvo poglavlje u sadržaju je: كتاب الحج. U sadržaju se nalaze sva poglavlja, dakle i ona sa izgubljenih listova. Na kraju su također bilješke s područja fikha i na nutarnjoj strani druge korice bilješke o nekim dugovima.

1792. (مجموعة الفتاوى) 2632.

Zbirka fetvi, nepoznata, od nepoznatog sabirača. Čini se, da je te fetve sabrao neki muftijski pomoćnik (Ćatib) i popisao ih u ovu zbirku, bez uobičajenog rasporeda, — onako kako su rješavane — kako se to može razumjeti iz uvoda, koji je skoro nečitak zbog oštećenja vlagom. Pitanja su data pod naslovom: الجواب – مسئله, a često je napisano samo slovo م kao kratica od مسئله. Pored turskog, ima fetvi i tekstova (نقول) i na arapskom jeziku. Na kraju mnogih fetvi sabirač dodaje: كذا افتى سلمه الله, iz čega se vidi da prenosi te fetve od nekog svog savremenika. Gornji naslov napisan je kasnije, prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسوله ... مفتى زمان حضرتلرينى وكاتب ذليل وغريق عصيان ...كه غير مرتب و غير مبوّب .. واقع اولدقچه جمع اولنمش در ...
مسئله بيّنة الصحة اولى ام بينة القتل زيدوك اجرته دوتولمش خدمتكارى فوت اولسه

Prva poglavlja su:

باب اخراج المنكوحة من البلد الى القرى بغير اذنها – باب فى هبة الوارث نصيبه وحصته لاحد الورثة قبل القسمة

L. 107; 21 × 15,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima manjeg broja listova ima komentara. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i mnogi od njih znatno oštećeni, tako da se mjestimice ne može ni pismo čitati; povez kožni, uništen vlagom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

U vrhu prve stranice je kratka bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže, da je rukopis uvakufio Hamdija Kreševljaković.

1793. اراضى فتوالرى بيان ايدر 3379.

Kraća zbirka fetvi, koja se većinom odnose na pitanja iz zemljišnog posjeda, — od nepoznatog sabirača. To je, zapravo, zbirka ili bilježnica koja sadrži razne bilješke i izvatke, uzete iz drugih djela. Mnoge fetve pisane su na posebnim listićima, ili su izrezane iz neke zbirke i nalijepljene po listovima ovdje.

Početak je:

زيد بر قريه ده اولان املاكى وانه متعلق اولان طاپوى تارلالرينى صفقهٔ واحده ايله عمروه بر رأس معين بارگير وشوقدر آقچه

L. (cijela zbirka) 38; 31 × 16. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih ruku. Mjestimice ima neispisanih lista. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su prosuti; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su arapska pismena (slova) sa brojevima, koje ona označuju *(ebdžed-hesāb)*, zatim ime ranijeg vlasnika (Ahmed b. el-Hadž Muhamed es-Saraji — iz Sarajeva — koji kaže da je zbirku kupio iz ostavine umrlog Mahmud-age, 1159/1746), jedan lični pečat (Ibrahim-begzade), te dvije dove. S početka (na listovima 3—20) nalazi se tumačenje o dovi, nekoliko kasida i ilāhīja na turskom i arapskom jeziku, mističnog sadržaja. (Počeci tih kasida su:

سؤال مصرى

الا اى مرشد عالم خبر وير علم مولادن الا اى معنئ آدم خبر وير رمز مولادن

....

الا يـــا اسعـــد الاولاد دع الـــدنيـــا وهمّ الزاد

.....

قصيده

لنا من امره نور وجسم لنا من جوهر الاشياء طلسم
لنا من مجمع الاسما اسم فهذا من جنون العشق قسم

....

الهى مصرى

سودم سنى هب وارم ؟ يغمادر الان السون

......

الهى سورى

نوش ايلدن جام عشق تا ازل مستانه يم
سير تابيت خدايم ضورتا بتخانه يم

....

الهى مصرى

اول منم كيم واقف اسرار علم آدم   كاشف كنج حقيقت هم خفيات عالمم

Zatim se nalazi hadis o važnosti *Ajetul-kursije*, dova, bilješka s područja fikha, čarobne riječi za ostvarenje neke želje i potrebe, imena dvanaest šiijskih imama, recepti na turskom jeziku za sastav nekih lijekova, stihovi mističnog sadržaja na turskom jeziku, nekoliko arapskih riječi sa prevodom na turskom jeziku, popis nekih mjesta, većinom sa Balkana, tumačenje na turskom jeziku o razlozima impotencije i liječenju iste, te tumačenje nekih ajeta iz sure el-Bekare. Na l. 35—36 je zapis i popis imena neke uleme. Na l. 37—38 je pismo užičkog šejha Muhameda upućeno beogradskom paši. To je, zapravo, šejhov odgovor, u kome on opovrgava i odbija sve pašine optužbe protiv njega u vezi sa pobunom naroda u Užicu i okolini, tvrdeći da je za pobunu kriv paša i njegov zulum. Za fermane, na koje se paša poziva i traži od šejha pokornost istini, kaže da su od sultana isforsirani spletkarenjem, ili su potpuno patvoreni. Pismo je napisano u otvorenoj i oštroj formi i datirano 3. rebiul-ahira 1161/1748.

Početak pisma je:

بسمه حامدا ومصليا

قال تعالى وسيعلم الذين ظلموا الآيه وقال عليه السلام من رآى مظلوما ... سنك

Završetak je: طرفندن كه بلغراده پاشاسين

امدى رساله مزك منتشر اولمسندن سزه بر الم حاصل اولورسه فلاتلوموني ولوموا انفسكم

... والسلام على من اتبع الهدى وترك الظلم والهوى حرّر فى ٣ من شهر ربيع الآخر سنة ١١٦١

خادم الفقراء محمد المعروف باوژيچه شيخى

Na l. 39 i na nutarnjoj strani druge korice su recepti na turskom jeziku za neke lijekove.

1794. (فتاوى مجموعه سى) **4036.**

Zbirka, odnosno bilježnica, u koju je Mustafā-efendī Kilīzāde (Čišić), muftija u Mostaru, sabirao i bilježio fetve raznih, većinom bosanskohercegovačkih muftija. To je prema jednoj bilješci na početku, u kojoj se kaže da je zbirka nađena u ostavini navedenog Čišića, i da je to, sudeći po pismu, njegov rukopis. Bilješku je napisao kasniji mostarski muftija, također Mustafa (držimo Sarajlić), redžeba (12)63/1846. Mnogi listovi su neispisani i na nekim od njih nalaze se samo naslovi poglavlja.

Početak je: فى المسائل المتعلقة بعلم الحال – زيد مسلم

امرذى باله نه ايله بدأ اتمك كرك الجواب

L. 169; 21 × 15,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su s početka crvenom, a poslije crnom linijom. Papir bijel i mjestimice žućkast, deblji, čvrst; povez kožni.

Prepis je iz prve polovine XIX stoljeća.

Na početku je sadržaj.

ISLAMSKO NASLJEDNO PRAVO

(AL-FARĀ'IḌ)

1795. Zbirka (مجموع) , 3 3529.

L. 75; 21,5 × 14,5. *Nasḫ* stamnski. Papir tamnobijel, debiji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—19. الفرائض السراجية

Kraće djelo s područja islamskog prava o diobi nasljedstva. Poznato je još pod nazivima: السراجية فى الفرائض ; فرائض السجاوندى . Napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Muḥammad (Maḥmūd) b. ʻAbdurrešīd as-Sağāwandī u VII/XIII stoljeću. (Datum smrti autora različito je označen u raznim izvorima; po nekima, on je umro oko 600/1203, a po drugima 700/1300), v. I, 270. Djelo je služilo dugo vremena kao uvažen priručnik, koji se proučavao po islamskim školama.

Primjerak je nepotpun s početka. Prvo poglavlje, koje se ovdje nalazi, je: باب التصحيح محتاج فى تصحيح المسائل الى سبعة اصول

Pismo je stari arapski *nasḫ*, pisan krupnije, vještom rukom u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom ili crnom crticom. Nekoliko lista s početka je izgubljeno.

2. L. 19—28. (ارجوزة فى الفرائض

او

المسائل المتاشبهة من مسائل الفرائض)

Spjev na arapskom jeziku o nekim specifičnim pitanjima s područja diobe nasljedstva. To su pitanja koja su nejasna na prvi mah, zbog sličnosti sa drugim pitanjima (mutešābih). Gornji naslov dat je prema sadržaju. Sastavio Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī, kako je to navedeno u uvodu, a čija nam je biografija nepoznata. Spjev ima 170 stihova i sačinjen je u obliku pitanja i odgovora. Pitanja su većinom postavljena u obliku zagonetke, tako da je odgovor na njih moguć samo pomoću matematike (algebre). U razmaku između polustiha napisane su crvenim mastilom riječi: السؤال – الجواب .

GAL, S. I, 292.

Početak poslije Besmele je:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد يقول العبد الفقير يحيى بن ابى بكر الحنفى ... هذه المسائل متشابهة من مسائل الفرائض جمعتها ونظمتها ليحصل للمتعلم بتأملها والتفكر فيها تشحيذ الخاطر واذكاء نار الذكاء ويذكرنى فى صالح دعائه ...

من مات عن الوراث هم صنفان فمنهم ابن سهمه الفان
وسهمه عشرة الاف اذا كان مكان الابن ابن العم ذا
فقل لنا كم ذلك المال وكم هم الذين المال فيهم انقسم

Završetak je:

لكى يرى احسن وجه نوّرا منشئها وحور عين صوّرا

U prepisivanju ima grešaka.

Na listovima 28—34 su tabele praktičnih primjera za diobu nasljedstva za neke kategorije nasljednika, — što je pisano rukom istog prepisivača.

3. L. 34—75. المنهاج

شرح فرائض السجاوندى

Komentar gornjem djelu *as-Sirāğiyya*. Napisao, držimo, Šihābuddīn Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, umro 803/1400. To zaključujemo po navodima ḤḪ (II, 1250), koji kaže, da ovaj komentar (sa istim početkom kao u našem rukopisu), nosi naziv المنهاج (*al-Minhāğ*), i prema bilješci na kraju ovog našeg starog rukopisa, u kojoj prepisivač ovaj komentar naziva: شرح شهاب الدين . Naime, ḤḪ (n. m.), Kairo (I, 563) i drugi izvori koji su nam pri ruci, ne znaju i ne navode pisca gornjem komentaru, ali naš prepisivač ukazuje na njeg u navedenoj bilješci. Neki izvori (ḤḪ II, 1250) navode, da ima više komentara pod gornjim nazivom *al-Minhāğ*, od kojih su neki od nepoznatog autora, kao što je, prema njemu, i ovaj. Ahlwardt pak (IV, 197) navodi ovaj komentar pod drugim naslovima kao glosu, koju pripisuje Šihābuddīnu Siwāsi (حاشية على شرح الفرائض للشهاب السيواسى – غاية الوضوح فى شرح الفرائض) , što nije izvjesno.

ḤḪ II, 1250.

Početak:

الحمد لله الذى ابرز بالفرائض بهجة رياض الشرع واظهر بها قوانين الاصل والفرع

Završetak je:

(فصل فى الحرق والغرق)

... ولولاه عشرة دنانير هذا الحكم إنما يجرى اذا لم يعلم موت احدهما اولا اما اذا علم ولكن جهل عينه اعطى كل واحد اليقين ويوقف المشكوك فيه حتى يتيقن او يصطلحوا

Pismo je sitnije složeno. Osnovni tekst označen je slovom م (kratica od متن), ili sa riječi: قوله , a komentar kraticom ح (od شرح), što nije uobičajeno, jer se označava obično prvim slovom te riječi (ش). To je, vjerovatno, navelo neke izvore (Ahlwardt, — n. m.) — da označe ovaj komentar kao glosu (*ḥāšiya*).

Prepisao cijelu zbirku Sa'd (Sa'dī) b. Tāğuddīn, 810/1407, kako je to zabilježeno na kraju svakog djela. Pod t. 1 kaže se da je prepis dovršen u gradu Izniku (Mala Azija, Turska). Bilješka pod t. 3 glasi:

(تم الكتاب ... فى اوائل شهر رجب فى يوم الجمعة فى وقت الجمعة تاريخ سنة عشر وثمان مائة والحمد لله وحده تم شرح شهاب الدين على يد العبد الضعيف ... سعد بن تاج الدين الجرلووى –)

Na kraju se nalazi tumačenje na turskom jeziku o mističnom značenju i o korišćenju nekih ajeta iz Kur'ana, te primjeri i bilješke s područja diobe nasljedstva.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1796. Zbirka (مجموع).[2] **2707.**

L. 81; 18 × 13,5. *Nasḫ*. Papir tamnobijel, mali broj lista zelenkaste boje; povez polukožni.

1. L. 1—21. ISTO kao br. 1795,[1]

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: السراجية فى الفرائض

Pismo krupnije, pisano vještom rukom, u razmaknutim redovima. Prvi list izgubljen i dopisan mnogo kasnije slabim rukopisom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Između redova i po rubovima listova ima komentara i tabela, pisanih sitno rukom istog prepisivača.

Na listovima 21—24 ima nekoliko tabela, pisanih također rukom prepisivača.

2. L. 25—81. جامع الدرر او شرح نظم الفرائض
كلاهما لعبد المحسن القيصرى

Spjev o šerijatskom nasljednom pravu i komentar istom. Napisao oba rada 'Abdulmuḥsin (po nekima Muḥsin) al-Qayṣarī, umro 755/1354 (ili 761/1360). Djelo je poznato još pod nazivom: فرائض عبد المحسن القيصرى .

OM I, 351; Kairo I, 559; GAL, S. III, 1222.

ḤḪ (I, 540 i II, 1251) bilježi ovaj rad na dva mjesta, ne navodeći da je riječ o istom djelu.

Pisac je ovdje sročio poznati rad *as-Sirāğiya* u 166 stihova, a onda taj svoj spjev prokomentarisao, — što je završio za 21 dan, kako kaže na kraju.

Početak osnovnog teksta:

باسم من مَن لطفه منّا ان رزقنا الهدى فامنا

Početak komentara, poslije Besmele:

ان اهم الفرائض واتم مايستفتح به الخائض حمد قديم خلق الموت والحيوة وشرح (نسخة وشرع) توريث الاحياء من الاموات

Nasḫ sitniji, složen, pisan vještom rukom. Neki su listovi oštećeni po rubu crvotočinom.

Prepis pod t. 1 dovršen u gradu Antaliji u Turskoj, u ponedjeljak mjeseca rebiul-ahira 896/1490.

(تمت ... فى اليوم الاثنين فى شهر ربيع الآخر فى مدينة انطالية عن طليه تاريخ سنة وتسعون وثمانمائة)

Prepisao pod t. 2 neki Yūsuf, u gradu Sparta (u vilajetu Konja), 903/1497.

Na kraju je izvadak iz risale مقدمة الصلاة od el-Kejdānije, napisano rukom prepisivača, i dva stiha na turskom jeziku.

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1797. ISTO kao br. 1795,[1] **2701.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: هذا كتاب فرائض السراجية

L. 76; 19 × 15. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani krupno, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Između dosta razmaknutih redova i po širokim rubovima listova nalaze se komentari, pisani sitnije, rukom istog prepisivača, uzeti iz raznih djela. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Na listovima 77—81 su primjeri i nekoliko pitanja (mesā'il) iz diobe nasljedstva (المسئلة الاولى انه مات الجد الاعلى وترك فيها العليا من الفريق الاول). Po tom slijede tri neispisana lista.

Na l. 82—97 nalazi se izvadak ili kraći rad (risala) s područja feraida (رسالة فى الفرائض) , od nama nepoznatog pisca. Rađeno po djelu *as-Sirāğiya*.

Početak je:

امر سيد المرسلين وامام المتقين بتعليم الفرائض وتعلّمها ... قال ابو حنيفة واصحابه تتعلق بتركة الميت حقوق اربعة مرتبة أولا يبدأ بالتجهيز

Pismo je vokalizovano.

Prepisao cijelu zbirku Sayf b. Čirāk b. Sa'dān, u gradu Sinopu, u mjesecu džumadel-ula i redžebu, 936/1529.

Na naslovnoj strani su kraće dove, bilješke s područja fikha, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdulkerim Defterdarizade — Defterdarević —, 1254/1838).

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade.

1798. Zbirka (مجموع) , 8 **3429.**

L. 134; 20,5 × 15. *Ta'līq* i *nasḫ* naizmjence, pisani različitim perom, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel i zelen; povez poluplatneni.

Na listovima 1—4 nalaze se bilješke i izvaci s raznih područja:

iz astronomije

(قال رحمه الله الفصل الاول فى مبادئ هذا العلم ومقدماته فاقول ... ان الفلك عند اهل هذه الصناعة شكل كرىّ مستدير وكذلك الارض عندهم كرية

(الحمد لله رب العالمين ... اعلم ... ايها السالك اول مالابد فى السلوك

iz apologetike (والفرق بين الواحد الوضعى والواحد الصناعى) , iz fikha, tefsira, mistike dova — دعاء مرجان , te iz hadisa iz djela المشارق

مصاحبة العارفين اللهم يالطيف انى اسئلك بركن العرش وعظمته والكرسى وسعته

1. L. 5—11. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: متن الفرائض السراجية . *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

Na kraju su bilješke s područja feraida i hadisa.

Na listovima 12—18 su razne bilješke (ferman o postavljanju mutevelije jednom vakufu u kasabi Permeti (Albanija), hadis, zagonetke na perzijskom i turskom jeziku o imenima: لطيف i شريف — معادر اسم لطيف , bilješke iz Ebus-Su'ūdova tefsira, druge od Ibn Kemal-paše, te imena najznamenitijih učitelja kiraeta i njihovih učenika.

2. L. 18—19. المقدمة الجزرية

Spjev o pravilnom čitanju Kur'ana (*tağwīd*-u, v. I, 62). Pismo većim dijelom vokalizovano.

Na listovima 20—23 nalaze se razne bilješke s područja tefsira i mistike, poučni stihovi, izreke i kraće priče.

3. L. 24—54. كتاب الروح

لابن القيم

Djelo o ljudskoj duši, njenim svojstvima i sudbini čovjeka nakon smrti. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qaiyim al-Ğauziya, umro 751/1350.

GAL II, 106; S. II, 127.

Pisac je, čini se, napisao dva djela o ovoj temi, jedno opširnije, koje naziva al-Kabir (الكبير فى معرفة الروح والنفس), i jedno kraće, koje predstavlja ovaj rukopis, što se razumije iz njegovih riječi u ovom djelu, u poglavlju: المسئلة الخامسة , gdje kaže: وعلى هذا اكثر من مائة دليل وقد ذكرناها فى كتابنا الكبير فى معرفة الروح والنفس وبيّنا ... Ovaj rukopis je nešto skraćeno izdanje, naročito na kraju, gdje je izostavljeno više podnaslova (faṣl). Rad zapravo sadrži odgovor na dvadeset i jedno pitanje (mes'ele).

Početak:

قال الشيخ الامام العالم العلامة ... محمد بن امام الجوزيه الحمد لله العلى العظيم الحليم الكريم الغفور الرحيم الحمد لله رب العالمين

Neki rukopisi ovog djela u svijetu ne sadrže uvod autora, dok se u ovom rukopisu nalazi taj uvod. Prepisivač na kraju naziva ovaj rad الرسالة فى اسرار الارواح , što, držimo, nije pravilno i što pokazuje da on nije sa sigurnošću znao koje je ovo djelo. Naslov, koji se ovdje nalazi na naslovnoj stranici, zabilježen je kasnije.

Prema ḤḪ (II, 1421), Flügelu (II, 608) i štampanom izdanju (Hajdarabad, 1318), početak je الحمد لله المتصف بصفات الكمال . To je, međutim, početak kao i cijeli oduži uvod od nekog prepisivača, a ne od autora.

Pismo je *nasḫ*, lijep, sitniji, složen.

List 55 je neispisan.

Na l. 56—58 je izvadak iz glose Ibn al-Ḫaṭība (من حاشية ابن الخطيب القاسم) o biografijama nekoliko istaknutih islamskih pravnika.

Početak je:

براهيم النخعى هو من تابعى الكوفة والفقهاء الاعلام النخع بفتح النون وفتح الخاء المعجمة

Na l. 58^b je izvadak, navodno hadis, o značaju i važnosti svakog dana u mjesecu. Početak je:

ما جاء فى ايام الشهر كلها روى عن ابن عباس رضى عن النبى عليه السلام انه قال اول يوم فى كل شهر مبارك للعمل

Na listovima 59—61 nalazi se poglavlje o životu nekoliko istaknutih Božijih poslanika

فصل فى ترتيب الانبياء المشهورين عليهم السلام وذكر اعمارهم وانسابهم

Početak je: آدم ابو البشر بين خلقه وبعث محمد .

Na listovima 61—73 nalaze se bilješke i izvaci s područja raznih islamskih nauka (popis sura prema redu objave, što je uzeto iz djela: تفسير القشيري , koje je napisao 'Alī b. Ibrāhīm b. Ismā'īl al-Gaznawī, umro 582/1186 — građenje Kā'be, rodoslovlje Muhammeda alejhisselam, biografije nekoliko istaknutih ashaba, pravci — mezhebi — u akaidu, ljudska duša, siromaštvo — u vezi hadisa: الفقر فخرى , kraće pouke, hadisi, dova, te nekoliko poučnih stihova na perzijskom jeziku).

Listovi 74—75 su neispisani.

4. L. 76—95. عصمة الانبياء عليهم السلام

Rasprava o nepogrešivosti Božijih poslanika, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je zabilježio prepisivač na rubu.

Početak:

قوله مسئلة فى عصمة الانبياء عليهم السلام اقول لما كانت السنّة متلقاة من اقوال النبى
ﷺ وافعاله وجب البحث

Iz navedenog teksta može se razumjeti da je ovo izvadak iz nekog komentara sa područja dogmatike. Na kraju rasprave govori se o bezgrešnosti meleka.

Ta'līq sitniji, pisan vještom rukom.

Na listovima 96—105 su razne kraće bilješke s područja hadisa, fikha, tefsira, dova, tesavvufa.

5. L. 107—116. مطلوب كل طالب من كلام علّى بن ابى طالب (شرح صد كلمهٔ على بن ابى طالب)

Komentar na perzijskom jeziku, a djelomično i na arapskom, poznatim izrekama halife Alije (Stotinu izreka — صد كلمهٔ حضرة على, v. I, 56). Napisao Rašīduddīn Muḥammad b. Muḥammad al-Waṭwāṭ, umro poslije 559/1163, kako se to razumije iz bilješke na kraju. ḤḪ I, 177—178; II, 1721.

Početak ovdje:

جملهٔ بدايع غرر غرائب درراست صد كلمهٔ اختيار كردهٔ كلمهٔ اوّل لو كشف الغطاء ما ازددت
يقينا معنى اين كلمه

Nasḫ-ta'līq, sitniji, pisan vještom rukom.

Na kraju je bilješka, u kojoj se navodi datum završetka sastava ovog komentara i njegov naslov (dovršeno u nedjelju polovinom safera 559/1163).

تم الكتاب شرح صد كلمهٔ امير المؤمنين على بن ابى طالب تمام شدشب يكشنبه منتصف
ماه صفر سنة تسع وخمسين وخمسمائة ختمه الله بالخير ونام اين شرح مطلوب كل طالب ...
نهاده آمد

Gore navedeno ime autora je prema ḤḪ (n. m.), dok Brockelmann (GAL, S. I, 486) kaže da je ime autora Abū Bakr A. (M.) b. Isḥāq b. 'Abdulğalīl al-'Omarī Rašīduddīn al-Watwāt i da je umro poslije 578/1182.

Na l. 117—118 su razne bilješke s područja fikha, vaza i poučni stihovi na turskom jeziku.

6. L. 119—123. فتواى قضا وقدر

Kraća rasprava na turskom jeziku o sudbini, sa islamskog gledišta, napisana u obliku fetve. Napisao Abu's-Su'ūd.

Početak:

اللهم يا ولىّ العصمة والتوفيق . نسألك الهداية الى سواء الطريق ... علماء دين نبوى
وحكماء شرع مصطفوى

7. L. 123ᵇ—124ᵃ (قصيدة فى مدح النبى عليه السلام بالفارسية)

Spjev na perzijskom jeziku u pohvalu Božijeg poslanika Muhammeda. Spjevao neki 'Iṣmet, što se može razumjeti iz posljednjeg stiha. Vjerovatno je to 'Iṣmet al-Buḫārī (— Maulānā 'Iṣmetullāh — koji se potpisivao samo: Ismet) b Ḫoğa Mas'ūd, veliki perzijski pjesnik, koji ima zbirku pjesama — dīvān — od 20.000 stihova, umro oko 829/1425. ili 840/1436 (v. AIM I, 663; Š. Sāmī, QA IV, 3157 i Pentsch, p, 717). Gornji naslov je zabilježen kasnije, prema sadržaju.

Početak:

دوشى كين چرخ زمرديه زاخضر ساختند
مشك سودند درشب ومجلس معطر ساختند

Završetak je:

حق عفوى بركناه عصمت نادان بپوش
هرچه هست از مخلصان اهل بيت مصطفاست

Na l. 124ᵃ—128 su stihovi od Ğāmī-je, bilješke s područja fikha, tesavvufa i hadisa, te razni poučni stihovi na turskom i arapskom jeziku.

8. L. 129—131. اسامى ارباب الصنايع وغيرها

Kraći arapsko-turski rječnik, koji sadrži nazive za razne vrste zanatlija i za čovjeka prema njegovim raznim tjelesnim osobinama. Arapske riječi napisane su crnim mastilom u razmaknutim redovima, a ispod svake od njih nalazi se njen turski prevod, napisan sitnije crvenim mastilom. Napisao Muḥammad Šāh b. Muḥammad b. Aflāṭūn, kako je to navedeno u kraćem uvodu. Inače, biografija pisca nije nam poznata. (Ne znamo da li je to Eflātunzade — Ibn Eflatun, umro 837/1530 — v. GAL, S. II, 641).

Početak:

الحمد لله الذى زين السنة المؤمنين بفنون اللغات والعبارات ... وبعد فقد التمس بعض

الاصحاب ... من العبد الفقير ... محمد شاه بن محمد ابن افلاطون ...ان اكتبه ؟! اسامى ارباب الصنايع وغيرها مما خطر ببالى ...

البنّاء الطيّان الحصّاص النجار الخشاب الخرّاط

ياپيجى صيواجى كرچجى دولكر آغاچجى چقرقجى

Na listovima 132—134 su formulari sudskih potvrda, stihovi iz turski lirike, te kraće bilješke s područja tefsira, hadisa i fikha.

Prepisao pod t. 1—2 neki Sulaymān, kadija, mjeseca safera 985/1577 (v. bilješku na kraju pod t. 1).

(تم بعون الله فى يد الحقير سليمان القاضى فى شهر صفر من شهور ٩٨٥)

Prepisao pod t. 3 neki Yūsuf, 27. džumadel-ahira 1007/1598.

(تمت الرسالة فى اسرار الارواح على يد ... يوسف ... فى السابع والعشرين من شهر جمادى الآخرة لسنة سبع والف)

Navedeni prepisivači prepisali su, čini se, cijelu zbirku.

1799. Zbirka (مجموع), 4 3613.

L. 57; 18,5 × 12,5. Ta'līq krupniji. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—34. ISTO kao br. 1795,[1]

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: السراجيه فى الفرائض . Nekoliko lista s početka dopisano je kasnije drugim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima i između redaka ima komentara i vježbi.

Na slijedeća tri lista zabilježen je početak Siraǧiye, vježbe i neki dugovi.

2. L. 35—43. مسائل ذوى الارحام

Risala o pitanjima nasljeđivanja kategorije nasljednika *zevul-erḥām*. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737. To je, zapravo, dodatak njegovom djelu تسهيل الفرائض kako to sam ovdje u uvodu kaže.

Početak:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, slabiji. Po marginama listova ima komentara od istog autora, pisanih rukom istog prepisivača.

Na kraju su stihovi na arapskom i turskom jeziku, pisani rukom istog prepisivača.

3. L. 44—49. مفهوم الفرائض

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا مفهوم الفرائض , a u mnogim rukopisima je naslov samo: مفهوم فرائض , v. br. 1788,[2].

Kraća rasprava na turskom jeziku s područja nasljednog prava. Napisao, vjerovatno, Maulā Ṣāliḥ-efendī, čija nam je biografija nepoznata. To je, zapravo, samo uvod, koji sadrži teoretsko objašnjenje velikog broja vježbi, sadržanih pod naslovom: جريدة الفرائض . Te tabele vježbi izradio je navedeni Ṣāliḥ-efendī, pa je vjerovatno, da je on napisao i dotični uvod. Možda je to Ṣāliḥ-efendī Ferāʾiḍī, muderis, umro 1215/ 1800 (v. SO III, 209 i Kairo, t. 79).

Početak: تركة ميته حقوق اربعة تعلق ايدر

Na listovima 50—54 su razna pitanja s područja diobe nasljedstva na turskom jeziku, vjerovatno izvadak iz nekog djela.

Početak je:

بركسنه فوت اولو فريق اوّلدن عليا فريق اوّلدن وسطى مع من توازيها سنى ترك ايليسه

4. L. 54—57. رسالة فى مسائل المناسخة

Traktat na arapskom jeziku o operacijama diobe nasljedstva — *munāseḫāt*, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je zabilježen kasnije prema sadržaju.

Početak:

نحمدك يامن لا يضبط مسائل علومه الا بالقواعد الكلية ولا يقيد نتائج فنونه الا بالضوابط العلمية ... وبعد فاذا اردت ان تنزل وتردّ ماتكثّر من مسائل المناسخة الى اربعة وعشرين فاقسم تمام التصحيح أو مضروبه

Na kraju su primjeri za praktične vježbe.

Prepis pod t. 1 dovršen je 1025/1616 (تم سنه ١٠٢٥).

Pod t. t. 2—4 prepisao Walī b. Ismā'īl, 1154/1741, v. na kraju pod t. 2 — (تمت على يد العبد الضعيف ولى بن اسماعيل ... سنة ١١٥٤)

Na početku pod t. 1 su stihovi nekog Ahmeda na perzijskom jeziku, pobožnog sadržaja, ali su izblijedjeli i zamrljani, pa se teško mogu čitati; zatim bilješke s područja hadisa i fikha, te imena ranijih vlasnika (Idris, kadija, Mustafa el-Hisari, Ubejdullah b. Muhamed, koji kaže da je rukopis kupio iz ostavine umrlog Muniri-efendije). Na naslovnoj stranici je bilješka, u kojoj se kaže, da je Mustafa-efendi Redžep-efendizade umro kao muderis Sijavuš-pašine medrese (u Istanbulu), u nedjelju 20. šabana 1067/1656, što je zabilježio Idris, kadija.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1800. Zbirka (مجموع) . 2 3084.

L. 122 (54 + 68); 20 × 14. *Nasḫ*. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, deblji, mnogi listovi su prosuti; povez polukožni, znatno oštećen.

1. L. 1—54. ISTO kao br. 1795,^{1}

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب الفرائض السراجية

Nasḫ, pisan veoma vještom rukom, u znatno razmaknutim redovima. Po marginama listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača.

2. L. 55—122. شرح السراجية

للسيد الشريف الجرجانى

Komentar prethodnom djelu. Napisao ʻAlī b. Muḥammad al-Ğurğānī as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. Komentar je dovršen u Samarkandu 804/1401 — i bio je dugo vremena uvažen udžbenik ove struke (v. br. 1487,^{2}).

Početak:

قال المولى الشيخ الامام سراج الملة محمد بن عبد الرشيد السجاوندى ... هكذا رواية الفقهاء فالفرائض جمع فريضة وهى ماقدّر من السهام فى الميراث

Nasḫ sitniji, lijep. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto glosa.

Prepis oba djela dovršen u Bali-begovoj medresi u Gornjoj Tuzli, 1054/1644. Ljepota rukopisa i ispravnost prepisa pokazuju da je prepisivač bio učen i pismu vješt čovjek.

(تم فى سنة اربع وخمسين والف ... فى الملحة العليا – فى بوسنه – بمدرسة بالى بك)

Na početku pod t. 1 nalaze se poučni stihovi na arapskom jeziku, koje neko u kratkoj bilješci pripisuje Ibrahim-efendiji Zikri el-Užičeviji (umro oko 1280/1863, — v. M. Handžić, al-Ğauhar, 28). U bilješci se kaže: شعر لذكرى ابراهيم افندى الاوژیچه وى , a početak stihova je: احرص على كل علم تبلغ الاملا – ولاتموتن بعلم واحد كسلا . (Držimo da ova bilješka nije tačna; to je samo imitacija ili kopiranje poznatih poučnih stihova nekog ranijeg arapskog pjesnika). Zatim slijede bilješke s područja feraida. Na kraju je jedna hutba za mjesec muharrem i upute za neke lijekove.

1801. Zbirka (مجموع) . 2 4539.

L. 57; 19,5 × 13,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Povez polukožni.

1. L. 1—42. ISTO kao br. 1795,^{1}

Ta'līq, krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima. Na širokim rubovima ima dosta komentara, pisanih sitnije istim perom i istim rukopisom. Papir bijel, deblji, čvrst; listovi su dobvaćeni vlagom.

Na listovima od 43—48 nalaze se vježbe (računske operacije) iz diobe nasljedstva. Na listu 49 je pouka na turskom jeziku iz Tevrata, i stih na perzijskom jeziku.

2. L. 50—57. زبدة

متن سراجية شرح اجمالى

Kratak komentar prethodnom djelu الفرائض السراجية , na turskom jeziku. Napisao Muḥammad-efendī Hāğibezāde, umro 1100/1688. Ovu risalu je napisao poslije godine 1052/1642. Pisac je — kako sam kaže u početku — učio u to vrijeme nasljedno pravo pred nekim učiteljem Husejn-efendijom. Prema njegovim predavanjima napravio je ovaj izbor, koji bi imao biti kratki komentar navedenom osnovnom tekstu. (To nije njegov rad sa istog područja, poznat pod naslovom: فرائض وافية , koji je nešto opširniji od ovog. Ovaj kraći njegov rad ne navode izvori koji su nam pristupačni).

Početak: باسمه سبحانه وتعالى بو فقير پر تقصير حاجب زاده
ديمكله مشهور علم فرائضى بيك ايكى اللى سنه سنده اوستادم حسين افنديدن تعلّم
ايلد يكمده تقرير اتلرى انتخاب اولنوب زبده اولانلر قلمه كلدكده متن سراجيه اشبو وجه
اوزره شرح اجمالى اولمشدر ...

الحمد لله الملك العلام الذى جعل العلماء ورثة الانبياء ... وبعد لما رأيت المتن المتين المنسوب الى الشيخ الامام سراج الملة والدين انتخبت بمزجاة بضاعتى زبدته وشرحت بالترجمة التركية شرحا مجملا ... فصل ميتك تركه سنه حقوق اربعه مرتّبه تعلّق ايدر . ١ – تجهيز وتكفين . ٢ – قضاء ديون . ٣ – تنفيذ وصايا . ٤ – تقسيم ين الورثة . فصل مصارف مرتّبه طقوزدر .

Nasḫ i *ta'līq*, pomiješani, pisani sitnije, vještom rukom. Papir bijel, glat, tanji, čvrst.

Prepisao pod t. 1 Muḥammad b. Ḥasan al-Qasṭamūnī, u mjestu Ak Kaya (u Qastamuniskom sandžaku, — Turska), mjeseca džumadel-ahira 1068/1657.

(الكاتب ... محمد بن حسن القسطمونى بقضاء اق قيا ... فى الشهر المبارك جمادى الآخر سنة ثمان وستين والف)

Pod t. 2 prepisao je Sulaymān b. Muṣṭafa, u XVIII stoljeću.

(تمت الرسالة من يد الفقير ... سليمان بن مصطفى)

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Bekr, 1133/1720; Muhamed, kadija ranije, u mjestu Erek — ارك u Halebskom vilajetu, — Sirija), datumi stupanja na prijesto dvojice turskih sultana (Abdulmedžid, 19. rebiul-ahira 1255/1839. i Abdulaziz, 17. zul-hidže 1277/1860).

1802. ISTO kao br. 1795,[1] **2522.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب سراجيه

L. 28; 20 × 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, u proredu. Papir bijel i tamnobijel, mnogi listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su vježbe u pisanju i neki računi. Na rubu prve stranice su dva otiska ličnog pečata u kome se može pročitati ime

Emrullah Mesami, (10)86/1675. Na rubu posljednje stranice su datumi nekih događaja i jedna dova. Na kraju su poučni stihovi, bilješka s područja feraida i vježbe u pisanju.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1803. Zbirka (مجموع), 3 **1215.**

L. 102; 21 × 15. *Ṯuluṯ* i *ta'līq*. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i neki od njih znatno oštećeni, prosuti; povez oštećen i rastavljen od listova. Primjerak je u slabom stanju zbog oštećenja vlagom.

1. L. 1—71. ISTO kao br. 1795,[1]

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب السراجية .

Pismo je krupniji *ṯuluṯ*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Četiri lista s početka dopisana su kasnije drugim rukopisom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima samo nekoliko lista u sredini ima komentara. Listovi pri kraju znatno su oštećeni vlagom.

2. L. 72—97. كتاب الفرائض
بالتركية لمجهول

Kraće djelo o diobi nasljedstva *(feraidu)*, na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. U tekstu su upotrijebljene neke staroturske riječi, iz čega se razumije da je rad starog porijekla.

Početak je poslije Besmele:

بلكل كه فرايض اصل التدندر اول الت كم ابتدك ايكنجى ثلث در

Završetak:

اكرا اوغل قرى وافنديسى طرفندن كمسه سى اولمسه بيت المال اوله والله اعلم بالصواب تمت

Ta'līq, pisan vještom rukom.

Dijelovi, čiji se brojevi bilježe u izračunavanju (zajednički nazivnik i broj dijelova koji pripadaju pojedinim nasljednicima), predstavljeni su još i slikovito, kružićima (ه), na primjer:

مسئله بر ار اولدى اتاسين اتانين قودى اصل مسئله اوچدندر ههه اتايه هه انايه ه

To se, vjerovatno, čini radi lakšeg razumijevanja za one, koji su slabog znanja u matematici. Unutar, među listovima ovog rada, nalazi se čitav jedan drugi kraći rad na arapskom jeziku o istoj temi, uvezan pogrešno između listova 79—80. To je:

3. L. 98—103. مسائل الفرائض
(بالعربية لمجهول)

Kraći rad, na arapskom jeziku, koji sadrži pitanja sa područja feraida od nepoznatog pisca. Vjerovatno je to izvadak iz nekog opširnijeg fikhskog djela. Rad je raspoređen na kraće podnaslove *(faṣl)*.

Početak:

من مات ولم يخرج تركته – ؟ – من اربعة اوجه من الكفن والدين والوصية والميراث فاول مايبدأ به الكفن من جميع ماله ثم الدين ثم الوصية من ثلث المال رجل مات وترك ابا فالمال كله له فان ترك اما.

Završetak:

فان ترك ثلث عمات متفرقات وثلث اخوال متفرقين للخال من الام والاب الثلث وللعمة من الاب والام الثلثان تمت الكتابة

Ta'līq specifičan.

Prepis cijele zbirke vjerovatno potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su stihovi na turskom jeziku i bilješke s područja feraida. Na naslovnoj strani pod t. 1 je kraća bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Mahmud, kupio za 9 groša). Na posljednjoj strani su dva stiha sa područja feraida sa komentarom.

1804. ISTO kao br. 1795,[1] **3263.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب الفرائض السراجية

L. 48; 24 × 16,5. *Nasḫ-ta'līq* stari, arapski, veoma lijep, vokalizovan, pisan u proredu, rukom vanredno vještog kaligrafa. Po širokim rubovima i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno i upravo prekrasno vještom rukom istog marljivog prepisivača. Posljednji list ovog vanredno lijepo pisanog primjerka izgubljen je, nažalost, i dopisan drugim rukopisom, — pa smo tim lišeni i podatka o prepisivaču i datuma prepisa, koji se podatak, držimo, nalazio na izgubljenom listu. Jedan list (označen brojem 48 prema mjestu na kojem se ovdje nalazi), prebačen je sa svoga mjesta i pogrešno uvezan među dodatim listovima za bilješke. (Komentari su uzeti većim dijelom iz djela: ضوء السراج, — ارشاد الراجى, — المنهاج, v. ḤḪ II, 1249—50). Papir tamnobijel, tanji, glat; povez poluplatneni, nov.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na kraju ima veći broj neispisanih lista, među kojima se nalazi nekoliko lista, na kojima su kasnije pisane bilješke sa područja feraida i fikha.

1805. ISTO **4110.**

U rukopisu je zabilježen naslov: فرائض تأليف الشيخ الامام العالم سراج الملة عبد الرشيد السجاوندى Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 25; 17,5 × 14. *Ṯuluṯ* krupniji, pisan u dosta razmaknutim redovima, naročito s početka. Prva stranica je obrubljena sa dvije crvene linije. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno i to većim dijelom rukom istog prepisivača. Na kraju je izgubljeno nekoliko lista. Papir tamnobijel, deblji, listovi prosuti; povez kožni, znatno oštećen, rastavljen od listova.

Rukopis potječe iz XVI' stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je kratka bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je vlasnik rukopisa bio neki Bešir-efendi damad (zet) Fadlullah Čelebije. Na prvom zaštitnom listu je jedan patvoreni hadis, dva stiha na arapskom jeziku o slasti nerada i lijenosti, te bilješke i poučni stihovi na turskom jeziku. Na naslovnoj strani su izblijedjele bilješke s područja fikha. Na nutarnjoj strani druge korice su vježbe iz feraida, bilješka s područja gramatike i jedna dova.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1806. Zbirka (مجموع), 3 **4241.**

L. 146; 20 × 14,5. *Ṯuluṯ* i *nasḫ*, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—80. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: السراجية فى الفرائض

Ṯuluṯ krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom, u razmaknutim redovima. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po širokim marginama listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih većim dijelom rukom istog prepisivača. Manji dio komentara pisan je kasnije drugim rukopisom. Komentari su prepisani iz raznih izvora, od kojih je jedan i komentar, što ga je napisao neki بديع الدين (v. Ahlwardt IV, 198). Posljednji list je izgubljen i dopisan kasnije drugim slabijim rukopisom, pismom *nasḫ*.

2. L. 80—93. اشكال الفرائض

Kraći rad iz nasljednog prava, koji uglavnom sadrži tabele *(eškal)* razdiobe nasljedstva. Tabele su izrađene na naročiti način, po specijalnim principima, tako da svaki princip obuhvata određene nasljednike. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kemāl-paša, umro 940/1533.

ḪḪ I, 105; GAL II, 450; S. II, 670.

Na početku se nalazi uvod u kome pisac objašnjava, kako je došlo do ovog rada, te principe, koje je za njeg postavio. Tu kaže i da je rad posvetio 'Alāuddīnu ('Alī el-Ğemālī, koji je bio njegov prethodnik na položaju šejhul-islama).

. Početak:

الحمد لله الذى جعل العلماء ورثة الانبياء وشرع من الاموات توريث الاحياء ووضع بارادته اصحاب الفرائض والعصبات ...

٤	
ابن	زوج
٣	١

١٢		
ابن	زوج	ام
٧	٣	٢

U prepisivanju ima mnogo grešaka.

Nasḫ slabiji, pisan nevještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom.

3. L. 94—146. (المنهاج).

Komentar djelu الفرائض السراجية (v. br. 1795,^{3}).

U vrhu prve stranice napisano je kasnije: شهاب الدين

Nasḫ sa nešto *ta'līqa*, starinski, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom.

Prepis pod t. t. 1 i 3 potječe iz XVII ili početka XVIII stoljeća, od istog nepoznatog prepisivača, dok su posljednji dopisani, list pod t. 1 i rad pod t. 2 prepisani 1185/1771, rukom drugog prepisivača.

Na početku su neki računi, bilješka prenesena sa nekog drugog rukopisa (djela *ad-Durar*), u kojoj se navodi ime prepisivača istog (Husejn, sohta, b. Ibrahim) i datum prepisa u razlomcima (u obliku računske zagonetke); zatim slijede fetve na turskom jeziku, te titule

aga, koji služe na Visokoj Porti (عتبهٔ علياده اولان اغالر). Na naslovnoj strani je tumačenje pojma *kitab*, tri lična pečata, od kojih je samo jedan čitljiv, te bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Abdullah b. Ibrahim el-Bosnevi, — Bošnjak, iz Sarajeva, iz Jahja-pašine mahale, koji bilježi da je rukopis kupio 1250/1834. U ličnom pečatu ispod bilješke može se pročitati ime i prezime: Abdullah Jamakzade — Jamaković). Na listu 94 (naslovna stranica) je formula za šerijatsko vjenčanje na turskom jeziku. Na posljednjem listu (147) je bilješka s područja fikha, recept za neki lijek i jedan zadatak (mes'ela) iz feraida.

1807. Zbirka (مجموع), 8 **4105.**

L. 190; 16 × 11. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

1. L. 1—24. ISTO kao br. 1795,^{1}

U rukopisu je zabilježen naslov: فرائض السراجية

Po rubovima listova i između redaka samo s početka ima komentara.

Listovi 25—27 su neispisani. Na listovima 28—33 nalaze se stihovi na perzijskom jeziku o ljubavi prema mistici i dervišima, — što je uzeto iz poučnog spjeva *Pendi Attar* (حب درويشان كليد جنت دوشمن ايشان سزاى لعنت است), nekoliko pitanja (mes'ele) iz računskih operacija pri diobi nasljedstva, što je, čini se, fragment neke risale o tom predmetu, hutba za mjesec ševval i dugovi nekih osoba.

2. L. 34—111. تلخيص المفتاح

Djelo o arapskoj stilistici, što ga je napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī Ğalāluddīn, umro 739/1338. To je, zapravo, skraćena prerada trećeg dijela čuvenog i velikog djela *al-Miftāḥ*, koje je napisao Abū Ya'qūb Yūsuf as-Sakkākī, umro 626/1228. Ova izvrsna prerada dostigla je stepen svoga izvora i ubrzo naišla na opći prijem u naučnim krugovima, kao i u učilištima (medresama) širom cijelog islamskog svijeta, gdje je usvojena i ostala kao glavni udžbenik ove struke kroz stoljeća. Imala je mnoga izdanja i mnogobrojne komentare.

ḪḪ I, 473; GAL II, 22.

Početak:

الحمد لله على ما انعم وعلّم من البيان مالم نعلم .

Stranice su samo s početka obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova i između redaka ima dosta sitno i lijepo pisanih komentara, i to samo u prvoj polovini. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom.

Na l. 112—113 su bilješke s područja sintakse i logike *(mantik)*.

3. L. 114—120. (رسالة فى المناظرة)

Traktat o pravilima disputacije, od nama nepoznatog pisca. Naslov je zabilježen kasnije, prema sadržaju.

Početak:

الفصل الاول المناظرة هى النظر بالبصيرة من الجانبين

Na rubu samo prve stranice ima sitno pisanih komentara.

Na kraju, po završetku risale, nalaze se mnoge sitno pisane bilješke, većinom s područja logike.

4. L. 121—153. الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

او

الشمسية فى المنطق

Kraće djelo o logici. Napisao Nağmuddīn Abū'l-Ḥusayn 'Alī b. 'Omar b. 'Alī al-Qazwīnī al-Kātibī ad-Dabīrān, umro 675/1276 (prema nekima: 693/1294). Rad je napisao na želju i zahtjev Šamsuddīn Muḥammeda b. Bahā'uddīn Muḥammad al-Ğuwainī (umro 683/1284), posvetio ga njemu i po njemu dao mu naziv. Rad ima kraći uvod koji se ne nalazi u ovom našem rukopisu (v. br. 882,^{3} i 884,^{9}; GAL I, 466; S. I, 845; Ahlwardt IV, 510; ḤḪ II, 1063).

Početak uvoda:

الحمد لله الذى ابدع نظام الوجود واخترع ماهيات الاشياء بمقتضى الجود ... وبعد

فهذا كتاب فى المنطق سميته بالرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

Početak u našem primjerku:

قال المصنف رحمة الله عليه بعد الخطبة رتبته على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اما

المقدمة ففيها بحثان

ḤḪ (n. m.) pogrešno kaže da je ime pisca 'Omar b. 'Alī.

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Po marginama listova ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. To je, čini se, prepisan neki komentar u cijelosti. Na završetku toga komentara na posljednjoj stranici kaže se:

فهنا ماأوردنا ايراده من شرح هذه الرسالة اقصدنا (؟) فيه وجيه (؟) الايضاح ولم

نعرض لذكر ماهو الحق عندنا الا فى مواضع قليلة وتركنا ذلك الى كتاب الاسرار ولنقطع الآن

الكلام حامدين لله تعالى ...

Svaki odlomak komentara potpisan je samo sa: شرح . Koji je to komentar, nije nam poznato, kao što nam nije poznato ni djelo كتاب الاسرار koje se ovdje navodi, a kojem ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni.

5. L. 153. الرسالة العضدية او رسالة فى الوضع

, — v. I, 237.

Istaknute riječi podvučene su crnom crticom.

Na listu 154—155^{a} nalaze se razne kraće bilješke većinom s područja arapskog jezika i logike, te jedna na turskom jeziku s područja matematike.

6. L. 155—160. عقائد النسفى (— v. I, 407).

Po rubovima listova ima komentara samo s početka.

Na listu 161 nalazi se nekoliko arapskih riječi sa prevodom na turskom jeziku. Listovi 162—164 su neispisani. Na listovima 165—166 nalaze se razne sitno pisane bilješke s područja arapskog jezika, fikha i poučni stihovi na turskom i perzijskom jeziku.

7. L. 167. (رسالة فى المذاهب)

Kraća rasprava o odnosu među islamskim pravcima (mezheb) u šerijatu i vjerovanju, od nama nepoznatog pisca. U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: رسالة فى السؤال عن المذهب . Gornji naslov dat je također kasnije, prema sadržaju.

Početak:

احمد الله حمدا يليق بجانب جلاله واصلّى على نبيه محمد وآله قال فى كتاب المصفى

فى شرح المنظومة اذا سئلنا عن مذهبنا ومذهب مخالفينا فى الفروع وجب علينا ان نجيب

Završetak je:

وعامل بالشفقة على العباد الا ان ربك لبالمرصاد ربنا اغفر لنا ولاخواننا الذين سبقونا

بالايمان ... تم

Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

8. L. 168—184. شرح هداية الحكمة

محمد بن شريف الحسينى

Komentar filozofskom djelu *Hidāyat al-ḥikma*. Osnovno djelo napisao je Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī (umro oko 663/1264, — v. I, 326). Ovaj komentar pak napisao je Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī, umro oko 825/1422. Komentar je kratak, sažet i uvažen, a odnosi se na II i III dio osnovnog djela —

Ahlwardt IV, 418; GAL I, 464; S. I, 839.

Na početku je kraći uvod, koji je u našem rukopisu izostavljen.

Početak uvoda:

الحمد لله رب العالمين والصلاة على محمد وآله الطاهرين وبعد فقد سألنى بعض احبابى

Početak u našem rukopisu je:

القول فى الطبيعيات وهو مرتب على ثلثة فنون الفن الاول فيما يعمّ الاجسام وهو مشتمل على فصول فصل فى ابطال الجزء الذى (لا يتجزى) اذا فرضنا جزءاً بين جزئين

Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom.

Prepis cijele zbirke potječe iz XVII ili početka XVIII stoljeća. Držimo da je prepisivač neko od mostarske uleme i to vjerovatno Muṣṭafā b. Yūsuf (Šejh Jujo) ili njegov učenik Ibrāhīm b. Isma'īl Opijač. To mišljenje zasnivamo na činjenicama: što je zbirka iz Mostara, što je rukopis sličan rukopisu dvojice navedenih alima, što se ime Opijača nalazi ispod bilješke na listu 164.

Listovi 184—191 sadrže razne bilješke s područja hadisa, fikha, arapskog jezika, zapisa, te recepte za neke lijekove, — na arapskom i turskom jeziku. Bilješke su pisane kroz cijelu zbirku različitim rukopisom. Na listu 190 je krupnije pisana potvrda na turskom jeziku, iz koje se može razumjeti da je primljeno 100 akči za kiriju neke kuće (katib Ahmeda), datirano polovinom ramazana 992/1584.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1808. Zbirka (مجموع), 2 **2186.**

L. 99; 20 × 14. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—45. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب السراجيه من الفرائض

Ta'līq krupniji, pisan u duplo razmaknutim redovima. Po širokim rubovima i između redaka s početka ima komentara, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača.

Na listovima 46—48 su vježbe i kraća objašnjenja s područja feraida, te bilješke i fetve s područja fikha na arapskom i turskom jeziku.

2. L. 49—99. (مختلف قانونلر بيانده در)

Zbirka odredaba iz raznih zakona na turskom jeziku. Rukopis je nepotpun s početka (izgubljeno 9 lista) i na kraju. Prvo poglavlje ovdje je:

فصل ثالث زعما وسپاهيلرك كندولرينه تيمار توجيه اولنمقده واقع اولان قانون بيانده در

Posljednje poglavlje je:

فصل سادس احتساب واسعار قانونلرى بيانده در

U zbirci pri kraju govori se o daćama (porezu) na robu na sarajevskoj pijaci (باج بازار سراى بوسنه).

Ta'līq sitan, složen, pisan također veoma vještom rukom.

Prepisao pod t. 1 a vjerovatno i pod t, 2, Ahmad Kafawi, svrgnuti kadija, u kasabi Džisrierkene (Uzunköprü — u Turskoj), 8. muharema 1118/1706.

(تم التحرير عن يد الفقير احمد كفوى فى قصبه جسر اركنه معزولا عن النيابة فى

٨ محرم سنة ١١١٨)

(— To je pisac komentara djelu *al-Muqaddima al-Gaznawiya* —).

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježen je neki dug. Na naslovnoj strani je lični pečat, vjerovatno ranijeg vlasnika (Ali, 1286/1869). Na nutarnjoj strani druge korice je bilješka o Besmeli, i druga s područja sintakse.

1809. Zbirka (مجموع), 2 **2197.**

L. 100; 21 × 15. *Ta'līq*. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, oštećen, sa utisnutim jednostavnim ornamentima na koricama.

1. L. 1—45. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب السراجية

Ta'līq, pisan širokim perom, u mnogo razmaknutim redovima, veoma vještom rukom. Pri kraju je obični prored. Između redova i po širokim rubovima ima dosta komentara, pisanih sitno, rukom istog prepisivača.

2. L. 46—100. (لغت عربى - تركى)

Rječnik arapsko-turski, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je kasnije zabilježen, prema sadržaju. Riječi su poredane abecednim redom, ali bez obzira na njihov oblik i vrstu, upravo u svim oblicima, kako se upotrebljavaju u govoru. Često su navedene u sklopu sa drugom riječi (naročito u genitivnoj vezi — idāfet). Ima i kraćih rečenica (fraza). Ispod arapskih riječi, koje su napisane u vodoravnom redu, nalazi se njihov prevod na turskom jeziku, napisan nešto sitnije. Ovo je, zapravo, rječnik više za potrebe svakidašnje konverzacije, nego u uobičajenom klasičnom smislu. Arapske riječi su većim dijelom vokalizirane.

Početak je:

أبٌ اب آباء آباؤنا آباؤكم آباؤهم
اوتلاق بابا بابالر باالريمز بابالريكز انلرك بابالرى
ابو البشر اباء
آدم عليه السلام امتاع انمك

Na završetku je riječ يوم u sklopu sa raznim drugim riječima: يوم الآخر, يوم الجمعة . Po završetku rječnika nalazi se još nekoliko arapsko-turskih riječi, napisanih kasnije drugom rukom, a onda oko 70 tursko-bosanskih riječi (بوشناقچه), gdje je ispod turskih riječi napisan njihov prevod na našem jeziku.

Na primjer:

اوز	پورسق	هيره	تين	كلنجق	سيزك	انكل
üvez	pursuk		teyin	gelincik		engel*)
اسقوروشه	يزواج	پوه	ويورچه	لاسيچه		اينوكه
oskoruša	jazavac	puh	vjeverica	lasica		inoča

Prepis pod t. 1 dovršen je 1121/1709 (تمت سنه ١١٢١). Prepis pod t. 2 je također iz XVIII stoljeća.

---

*) Engel = inoča, kuma; ortak.

Na nutarnjoj strani prve korice je kraći spjev na turskom jeziku o gostoprimstvu (طوت عزيز ومحترم مهمانكى لايق ابت حق رحمته جانكى), poučni stihovi na turskom jeziku, te datum rođenja nekih osoba iz 1216/1801. Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj stranici su datumi nekih istorijskih događaja iz turske povijesti, savjeti, tumačenje nekih riječi, poučni stihovi na arapskom i turskom jeziku, rodoslovlje neke porodice, zapis za one koji su slabog pamćenja, bilješka u kojoj se kaže da je u početku mjeseca džumadel-ahira u petak (»ove godine« — bez oznake datuma) pao veliki snijeg na behar; te imena ranijih vlasnika (Muhamed Emin Isazade, Muhamed Emin Ismail-efendizade, 1204/1789). Na kraju je tumačenje nekih arapskih riječi na turskom jeziku.

Iz biblioteke Muhamed Enveri-efendije Kadića.

1810. ISTO kao br. 1795.[1] 4535.

L. 33; 19,5 × 13. *Nasḫ*, lijep, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenim linijama. Po rubovima listova ima sitno pisanih komentara.

Prepis dovršen 1153/1740 — تاريخ سنة ١١٥٣ .

Na početku se nalaze bilješke s područja feraida, recepti za neke lijekove i poučni stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Na listu 34 je مفهوم فرائض , v. br. 1788,[2].

Na listovima 35—37 je objašnjenje o raznim praktičnim načinima i postupcima (operacijama) pri razdiobi nasljedstva.

Na listu 38—39 je الحساب , kratka računica na arapskom jeziku o računskoj operaciji množenju, od nepoznatog sastavljača.

Početak je poslije Besmele:

اعلم ان الحساب على اربع منازل احاد عشرات مئون الف فالاحاد من واحد الى تسعة

Pismo je *ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crveno.

Prepis je također iz 1153/1740.

Na posljednja dva lista su također bilješke i primjeri iz feraida.

Na posljednjoj stranici su stihovi, sa datumom 1092/1681, što ih je sastavio muhurdar Abdullah-aga, o jednoj česmi o Uskudaru, koju je napravio Bahri Mehmed-paša, sekretar (sir-katib) velikog vezira.

Poklonio Ahmed Selimović, kadija.

1811. ISTO 1472.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب علم فرائض

L. 34; 21 × 13. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom, u proredu. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova s početka ima malo komentara. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Pri kraju (na listovima 30—34) su vježbe i kraća objašnjenja, što je pisano rukom istog prepisivača.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su zabilježeni zapisi.

Na naslovnoj strani je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (Abdulkerim — 1161/1748 — نائل الطاف خدای رحیم ایکی جهانده اوله عبد الکریم ۱۱۶۱). Na posljednjoj stranici i na nutarnjoj strani druge korice nalaze se dvije fetve i poučne izreke.

1812. ISTO 296.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب الفرائض السراجية

L. 68; 27,5 × 18,5. *Ṯuluṯ* krupniji, vokalizovan, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Između redova je prevod na turskom jeziku. Po rubovima listova, uglavnom s početka, ima nešto komentara. Papir tamnobijel, deblji, mnogi su listovi po rubovima oštećeni vlagom i popravljeni; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je kratka bilješka, iz koje se može razumjeti, sudeći po rukopisu, da je neki Jahja Isa »iskrenog srca« prepisao za Abdulbaki Arifa. U rukopisu se nalazi stariji i noviji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić (evladijet-vakuf) 23. ševala 1289/1872 (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

1813. ISTO 4169.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب الفرائض السراجية

L. 69 (40 + 29); 20,5 × 15. *Ta'līq* krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima komentara i vježbi, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Na listovima 41—59 nalaze se tabele vježbi, što je pisano rukom istog prepisivača.

Prepisao Aḥmad b. al-Ḥağī Rağab al-Mostārī (iz Mostara) u XVIII stoljeću. Ime prepisivača ustanovili smo po jednoj bilješci na početku, u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa njegov navedeni prepisivač (صاحبه كاتبه احمد بن الحاجى رجب الموستارى), a vrijeme prepisa, po nekim bilješkama u komentarima, gdje bilježi, da ih je prenio od Ibrahim-efendije Opijača.

Na listovima s početka nalaze se fetve na turskom jeziku, od kojih su neke o učenju i pisanju ajeta iz Kur'ana radi ozdravljenja od bolesti, ajeti iz Kur'ana u kojima se govori o nasljedstvu, glavne kategorije nasljednika —

(صورة الفرائض خمس عشر اصلا – سبعة فى كتاب الله تعالى وخمسة منها فى
سنة رسول الله وثلثة منها باجماع الامة)

četiri neispisana lista, crtež (koncentrični krugovi) u kome su upisani glavni dijelovi nasljedstva, imena dvojice ranijih vlasnika (navedeni prepisivač, ispod čijeg imena je njegov lični pečat u kome je upisani sadržaj na perzijskom jeziku, zatim Ševki b. Muhamed b. Mustafa), te sadržaj, napisan rukom prepisivača.

Listovi 60—61 su neispisani. Na listu 62 su računi o plaćanju kirije za stan (po 30 groša) iz godine 1284/1867, te za neke tapije. Na listu 64—65 su potvrde o sklapanju nekih brakova iz godine 1221/1806. Na listovima 66—69 su računi o diobi nasljedstva. Među imenima u ovom nasljedstvu navedeno je ime: Ibrahim-beg Opijač i druga imena iz njegova srodstva, iz čega se razumije da se u ovom primjeru radi o diobi nasljedstva ove porodice.

Napomena:

Komentari, koji se nalaze po rubovima listova, uzeti su djelomično iz anonimnog komentara روح الشروح (v. ḤḪ II, 1249), a većim dijelom su to bilješke (komentari), na kojima se nalazi potpis: *Ibrahim-efendi b. Ismail-efendi*, što znači da je autor tih bilježaka mostarski alim Ibrahim-efendi Opijač, učenik i biograf Šejh Jujin. Da li su ti njegovi komentari ovdje uzeti iz njegova posebnog rada, komentara djelu Sirāğiyye, koji je on možda napisao, ili su to samo njegove bilješke, koje je prepisivač našao i ovdje prenio, nije nam poznato. Među njegovim do sada poznatim radovima ne navodi se nigdje komentar sa područja feraida. No, činjenica je, sudeći po svemu, da je on napisao ove bilješke, koje su sa njegovim potpisom, a koje se u ovom rukopisu nalaze.

Prva takva bilješka na str. 2 glasi:

اقول مثاله زوجة وام واختين لاب وام وعم فاصل المسئلة من اثنى عشر وتعول الى ثلثة عشر فللزوجة الربع وهو الثلاثة وللام السدس اعنى الاثنين وللاختين الثلثان اعنى الثمانية ويحرم العم اذا لم يبق شيء من ذوى الفرائض – ابراهيم بن اسماعيل افندى الشيخ

Takvih bilježaka ima više, ali ne do kraja osnovnog djela, nego do stranice 30.

1814. Zbirka (مجموع) , 2 **4288.**

L. 53; 19 × 12.5. *Ta'līq.* Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—50. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: فرائض السراجية

Ta'līq krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka samo s početka ima komentara, pisanih sitno rukom istog prepisivača.

2. L. 51—53. منظومة بالتركية فى الميراث

Spjev na turskom jeziku o diobi nasljedstva, od nepoznatog sastavljača. Raspoređeno je na četiri dijela *(qism, sinf).*

Početak poslije Besmele:

نحمد الله لا اله سواه ونصلى على رسول اللـــه
بعد از ان علمیٔ فقیر وحقیر باهزاران قصور وصد تقصیر

فى قسمت تركة الميت

بعـــد تجهيزه بلا تقتير قل قضادئن اتميوپ تأخير

Završetak je:

صنف رابع

اته برعم وهم دخی عمات دخی اخوال وهم دخی خالات
ذكر اولوب جملة ذوى الارحام شكر حقه كتاب اولدى تمام

Prepisao oba rada isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj strani nalazi se lični pečat, u kome se može pročitati ime i datum: Ahmed Seid, 1109/1707. Vjerovatno je to prepisivač i vlasnik rukopisa, neki naš hodža. Na rubu posljednje stranice je bilješka, koja sadrži čudotvorno uputstvo za postizanje neke želje učenjem određenih kraćih sura na naročiti način. Na kraju rada pod t. 1 ima nekoliko neispisanih lista.

1815. ISTO **646.**

U rukopisu je naslov: كتاب السراجية

L. 61; 24 × 16. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su s početka crvenom crticom. Po širokim marginama listova i između redaka ima komentara, pisanih sitno rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst, mnogi listovi, naročito pri dnu, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz početka XIX stoljeća.

Uvakufio Muhamed Baki Džino-zade (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1816. ISTO **2667.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: سراجية. Primjerak je nepotpun, jer je nekoliko lista u prvoj polovini izgubljeno.

L. 35; 20,5 × 14. *Nasḫ* krupniji, pisan uvježbanom rukom u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Mjestimice ima komentara po rubovima i između redaka. Papir tamnobijel, deblji, slab; povez polukožni, oštećen.

Na kraju je zabilježen datum: 1043/1633, iz čega bi se moglo razumjeti da je to datum prepisa ovog primjerka, što bi, sudeći po rukopisu, bilo pogrešno. To je, očito, datum nekog starijeg primjerka, vjerovatno originala ovog prepisa, dok sâm ovaj prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su vježbe u pisanju, cijena rukopisa (5 para), brojevi i ime ranijeg vlasnika (Derviš-efendi, 1296/1878). Na naslovnoj strani zabilježeni su sastavni dijelovi namaza i neki brojevi.

1817. ISTO **1277.**

U rukopisu je naslov: هذا كتاب الفرائض السراجية

L. 21; 20,5 × 13,5. *Nasḫ* lijep, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima samo prva dva lista ima komentara. Papir žućkast, glat; povez papirni.

Prepisao Muṣṭafa Fehmī, učenik nekog učitelja po imenu Ḍiyā, — vjerovatno u XIX stoljeću.

(كتبه الفقير ... مصطفى فهمى من تلاميذ الضياء)

Na početku su poučni stihovi na turskom jeziku, mističnog sadržaja.

Poklonio Derviš-efendija Buturović, kadija u penziji, 1947. godine.

1818. Zbirka (مجموع) , 3 **2077.**

L. 92; 18 × 13,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, starinski, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, starinski; povez polukožni, prost, kasniji.

1. L. 1—47. المنهاج

شرح فرائض السجاوندى

لشهاب الدين السيواسى

Komentar prethodnom djelu *as-Sirāğiya*. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī, umro 803/1400 (v. br. 1795,[3]).

Primjerak je nepotpun s početka za 1—2 lista. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله . Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i nešto malo glosa, što je uglavnom pisano rukom istog prepisivača. Mnogi su listovi, naročito u prvoj polovini, dohvaćeni vlagom, a manji broj je oštećen crvotočinom.

2 L. 49—81. حل الدقائق والغوامض فى شرح الفرائض

Komentar istom djelu الفرائض السراجية . Napisao Bedī'uddīn, kako to kaže Ahlwardt. Biografija pisca nam je posve nepoznata. Rijetki izvori, koji ga i spominju, ne navode o njemu nikakvih podataka. Gornji naslov djela dat je prema početku rukopisa.

Ahlwardt IV, 198.

Početak poslije Besmele glasi:

الحمد لمن من على عباده وعبّاده بارسال رسله وهداية سبله وصلى الله على نبيه محمد وآله

. هذا كتاب فى شرح الفرائض فى حلّ الدقائق والغوامض اما بعد فان الالف واللام فى قوله

الحمد

Završetak je:

فصل فى الغرق والحرق اذا مات جماعة ولا يدرى ايهم مات اولا ... فحصل لهذا اربعمائة

درهم والنصف الذى ورثه الابن الميت من ابيه يعطى الى ابنه فحصل لابن الابن ثمانمائة

درهم الحمد لله على التمام

Pismo kao prethodno. Osnovni tekst označen je sa قوله . Istaknute riječi mjestimice podvučene su crvenom crticom.

3. L. 81—92. (قطعة من ضوء السراج

او من منتخبه المنهاج)

Fragment iz komentara Sirāğiy-i: ضوء السراج , ili iz njegova skraćenog izvora — المنهاج , što ih je oba napisao aš-Šayḫ Šamsuddīn Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī al-Kalābāḏī, umro 700/1300. To zaključujemo prema nekim navodima u tekstu, kao što su: (هكذا سمعت عن شيخى العلامة نجم الدين (الكاخشتوانى) , — iz čega se jasno vidi da je pisac učenik Nağmuddīn 'Omar b. Aḥmad-a al-Kāḫuštuwāni-je, a taj učenik je gore navedeni pisac, koji se u svojim navedenim komentarima često poziva na ovog svog učitelja, kako to kaže ḤḪ (II, 149). Inače, u samom rukopisu nema naslova niti spomena o piscu.

Početak je poslije Besmele:

الجواب عن قوله تعالى من بعد وصية يوصى بها او دين فقول الله تعالى بداء بالمؤخر دون

المقدم بدليل انه ذكر الارث اولا ثم الوصية ثم الدين ... باب معرفة الفروض ومستحقيها

Završetak je:

فصل فى الغرق والحرق فى صورة الغرق اخوان ماتا ولاحدهما ابن وللاخر بنت ...

فصار فى الحاصل لاخ الزوج خمسة وسبعون لانه كان له خمسة واربعون لانه ورث من

زوجها خمسة عشر وثلثين بقى من تركتها مجملة ذلك خمسة واربعون فيكون ذلك لاخ المرأة

الحمد لله على التمام

Pismo kao prethodno.

Prepisao cijelu zbirku za svoju potrebu Muḥammad b. Ibrāhīm b. Rasūl b. Aktūt — ? — u petak, mjeseca rebiul-evvela 853/1449, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1.

(وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب فى يوم الجمعة من شهر ربيع الاول سنة ثلث

وخمسين وثمانمائة . صاحبه ومالكه وكاتبه محمد بن ابراهيم بن رسول بن اكتوت ؟)

što je sve pisano arapskim, turskim i perzijskim jezikom. Na listu 81 su bilješke s područja feraida.

Na početku je slabim arapskim stilom i slabim rukopisom napisana bilješka o vrlinama nekih dobrih ljudi (evlija, derviša), ime vjerovatno ranijeg vlasnika (Ali b. Ismail el-Husejnī el-Hanefī), nazivi djela u ovoj zbirci, — od kojih su neki netačni, — te prepis bilješke iz godine 940/1533 — u kojoj se govori o oslobađanju neke robinje (*'itq*). Na listovima 47—49 su poučni stihovi, poučne izreke, hadisi, lirski stihovi, bilješke s područja fikha, glavni brojevi, —

Na listu 92, na gornjem rubu njegove posljednje stranice, nalazi se bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je ovu zbirku rukopisa uvakufio Hadži Ibrahim-aga b. Islam Ispužli (iz Spuža, — Crna Gora), nastanjen u Travniku, za Ajni-begov (Ajina-begzade) mekteb i predao ga muteveliji el-Hadži Halil-efendiji b Salih, — prvog rebiul-evela 1252/1836. Na kraju su bilješke s područja fikha, s područja logike, tesavvufa, poučni lirski stihovi, stihovi o prepisivanju knjiga i prepisivačima, te o nepoželjnosti posuđivanja knjiga.

1819. Zbirka (مجموع). 2 **4528.**

L. 58 (49 + 9); 21 × 15,5. *Ta'līq.*

1. L. 1—49. ISTO

U rukopisu je naslov:

شرح الفرائض لفاضل من الفضلاء الاوهو المسمى بشهاب الدين

Ta'līq, sa nešto *nasḫa*, pisan veoma vještom rukom. Nekoliko lista u sredini (tabak) dopisano je kasnije drugim, također lijepim rukopisom. Papir tamnobijel, debljí, čvrst; povez kožni, jednostavan.

2. L. 50—58. عوامل الجرجانى

Kratka sintaksa arapskog jezika, što ju je napisao 'Abdulqābir b. 'Abdurraḥmān al-Ġurǧānī, umro 471/1078 (v. br. 1612,³).

Početak je ovdje:

الحمد لله رب العالمين ... وبعد فان العوامل فى النحو على ما ألفه الشيخ الامام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانى

Nasḫ i *ta'līq*, pomiješani.

Prepis pod t. 1 dovršen je u petak, sredinom rebiul-evela 952/1545.

Prepis pod t. 2 je iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je fetva na turskom jeziku, što ju je dao Ahmed-efendija Mostarac, o dopuštenosti liječenja raznih bolesnika »zapisima«, dovama i »učenjem« nad bolesnikom. Na kraju pod t. 1 (l. 49) nalazi se nekoliko »zapisa« za razne svrhe. Na kraju je formular jednog pisma, datumi turskih osvajanja, većinom na Balkanu i u Bosni, tumačenje riječi nefs u Kur'anu, nekoliko recepata na turskom jeziku za razne lijekove, među kojima i za liječenje srca, te dva hadisa slabe vjerodostojnosti i jedan »salavat«.

Poklon nasljednika Riđanovića.

1820. ISTO kao br. 1795,³ **2690.**

U rukopisu je zabilježen naslov rukom prepisivača: هذا شرح فرائض شهاب — i kasnije drugim rukopisom: للتاج شرح السراجية لشهاب الدين .

Početak je kao u primjerku pod br. 1795,³, a završetak je nešto skraćen, jer ovdje glasi:

... فاجتمع لكل واحد منها عشرون دينارا ولبنته ستون ولمولاه عشرة دينار

L. 73; 17,5 × 13. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst označen je sa riječi قوله . Istaknute riječi podvučene su mjestimice crnom crticom. Po rubovima manjeg broja listova ima ispravaka i glosa. Papir tamnobijel, listovi su naročito po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja fikha i feraida, te imena ranijih vlasnika (Hafiz Salih Rida'i, kadija u Bosna Brodu, koji kaže da je rukopis kupio; Hasan, glavni financijski službenik /defterdar/ bosanskog timara; Alija, sin Ismail-paše; Ahmed, muftija u Skradinu, — Šibenik, Hrvatska, — ispod čijeg imena je pečat u kome se može pročitati ime: Ahmed b. Ibrahim; Muhamed b. Velijjuddin sa otiskom ličnog pečata). Na naslovnoj strani je, pored bilježaka i navedenih imena, jedan veliki okrugli pečat, koji je nečitljiv.

1821. شرح الفرائض السراجية للجرجانى **3023.**

Komentar prethodnom djelu as-Sirāǧiya. Napisao 'Alī b. Muḥammad al-Ġurǧānī as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413 (v. br. 1800,²).

L. 84; 18 × 13,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova, naročito u prvoj polovini, ima glosa. Papir tamnobijel, deblji, neki su listovi oštećeni crvotočinom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ramadan b. Durmiš, početkom muharema 926/1519.

(تمت الكتابة ... ق اوائل محرم المبارك من شهور سنة سته عشرين وتسعمائة ... كتبه الفقير رمضان بن طورمش)

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj, napisan kasnije, te ime ranijeg vlasnika (Salih b. Idris, koji kaže da je rukopis kupio od nasljednika Šamića na javnoj rasprodaji). Na naslovnoj strani su poznati stihovi protiv loših kadija i bilješka s područja fikha.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1822. Zbirka (مجموع) 3 1772.

L. 87; 20,5 × 14. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—69. ISTO

U rukopisu je zabilježen naslov: سيد شرح فرائض

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Stranice su obrubljene sa dvije crvene linije. Po rubovima samo nekih listova s početka ima malo glosa.

2. L. 70—80. ارجوزة فى الفرائض

او المسائل المتشابهة من مسائل الفرائض

Spjev o nekim specifičnim pitanjima s područja feraida. Sastavio Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī (v. br. 1795,[2]).

Nasḫ krupniji, mjestimice vokalizovan, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima listova i između redaka ima komentara, pisanih sitno rukom istog prepisivača.

3. L. 83—87. شرح يصى كيجت

Risala, ili izvadak iz nekog opširnijeg djela, na arapskom jeziku, u kome se objašnjava pitanje o nasljeđivanju unučadi po ženskoj lozi, tj. od kćeri i sinovih kćeri iz kategorije nasljednika *zevul-erham*, — od nama nepoznatog autora. Gornji naslov je zabilježen

rukom prepisivača crvenim mastilom. Neki dijelovi teksta imaju sličnosti sa tekstom iz Gurğānijinog komentara

Početak:

اعلم ان تفصيل الكلام فى هذا المقام هو ان ابا يوسف والحسن بن زياد يعتبران فى هذه النسخة ابدان الفروع ويقسمان المال بينهم للذكر مثل حظ الانثيين واما محمد رح ...

(Nije jasno da ima kakve direktne veze sa radom o istoj temi pod sličnim naslovom »Risalei yassi geçit«, od Maula Ahmeda Lâlizade, — što će doći kasnije, v. br. 1857,[1]).

Prepisao pod t. t. 1—2 Ibrāhīm b. Naṣūḥ, u Istanbulu, u Sultān Selimovoj medresi, u četvrtak krajem šabana 984/1576, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 1.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة يوم الخميس فى أواخر شعبان فى مدينة قسطنطينية فى مدرسة سلطان سليم على يد العبد الضعيف ... ابراهيم بن نصوح ...لسنة اربع وثمانين وتسعمائة)

Prepis pod t. 3 potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani pod t. 1 nalaze se stihovi na perzijskom jeziku mističnog sadržaja, te imena i lični pečati ranijih vlasnika, od kojih su neka namjerno pobrisana (Muhamed b. . . . el-Mostari, Mustafa b. Jusuf, Ahmed b. el-Hadž Muhamed Muhsin Mensurizade, Salih Izzeti, kadija u Bosna-Brodu).

Na listovima 81—82 nalaze se hadisi, tumačenje kunut-dove, izvadak iz nekog djela s područja feraida. Na posljednjem listu su bilješke s područja fikha i nekoliko rečenica za bajramsku hutbu.

Uvakufio Salih-efendi Hromo-zade (v. pečat u rukopisu).

1823. ISTO 3475.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح الجرجانى على السراجية

L. 68; 20 × 14,5. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri kraju dohvaćeni vlagom ili nekom masnoćom; povez kožni, oštećen, sa otiskom ornamenata na sredini korica.

Prepis dovršen mjeseca safera 990/1582.

تم الكتاب بعون الله ... فى شهر صفر من شهور سنة تسعمائة وتسعين

Na naslovnoj stranici su bilješke s područja feraida i jedna s područja mantika.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1824. ISTO **4529.**

L. 93; 20 × 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova, samo s početka, ima komentara. Papir bijel, potamnio, deblji, čvrst; listovi su pri kraju dohvaćeni vlagom. Povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Rağāb b. Duraq b. 'Alī, u srijedu mjeseca safera 1005/1596.

(قد وقع الفراغ من تسويد هذا النسخ فى يوم الاربعاء من شهر صفر المظفر فى سنة خمس والف حرّره الحقير ... صالح بن رجب بن طورق بن على)

Na naslovnoj strani je kratka bilješka o piscu komentara, bilješke s područja feraida i tumačenje riječi fihris.

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1825. ISTO **4310.**

U rukopisu je naslov napisan rukom prepisivača: شرح السراجية للسيد الشريف الجرجانى Primjerak je nepotpun u sredini i na kraju.

L. 56; 21 × 15. *Nasḫ* stari, arapski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima malo ispravaka i još manje glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi su prosuti, dohvaćeni vlagom i mnogi izgubljeni sa raznih mjesta u rukopisu; povez otkinut i izgubljen.

Rukopis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja *feraida* i imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Muhamed Šems; Muhamed b. Ahmed Šems, 1107/1695; Abdurrahman b. Muhamed Šems; 1127/1715; Rahmetullah b. Nur Muhamed es-Sindi, knjigovezac /mudžellid/ u Babus-Selamu — u Meki? —; Muhamed b. Abdusselam el-Lahori — iz Lahore —, 1160/1747; Abdurrezzak b. Muhamed, 1181/1767; Muharem Alajbeg Burekizade?, 1252/1836, od koga je neko rukopis posudio; Munla Ali Mehmed-baša, 1272/1855).

1826. ISTO kao br. 1821. **2537.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح الفرائض السراجية للجرجانى

L. 78; 20 × 14,5. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, mjestimice vokalizovan, pisan širokim perom vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Stranice su obrubljene s početka sa dvije, a poslije jednom crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima ispravaka i nešto glosa. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, rastavljen od listova.

Prepisao neki Ibrāhīm, u četvrtak početkom džumadel-ahira 1022/1613.

(تم ... فى اوائل شهر جادى الآخر فى يوم الخميس لسنة اثنى وعشرين والف على يد اضعف العباد ... ابراهيم)

Na početku su stihovi iz kaside *Nuniye* od Bustije i razne kraće bilješke s područja hadisa, jezika i dova. Na posljednjem listu su poučne izreke i hadisi.

1827. Zbirka (مجموع). 2 **938.**

L. 103 (96 + 7); 20 × 12,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od ruku različitih prepisivača. Papir bijel, tamnobijel; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—96. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح الفرائض السراجية للجرجانى

Nasḫ, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito s početka, ima glosa.

2. L. 97—99.

(ملت ابراهيم عليه السلام خصوصنده رسالهٔ بديعه)

Kraća risala na turskom jeziku o vjeri Ibrahima alejhisselama i o odnosu islama prema toj vjeri. Napisao Minkārīzāde, kako se to kaže u uvodu. Držimo, da bi to mogao biti šejhul-islam Yaḥyā-efendī Minkārīzāde, umro 1088/1677 (v. I, 512).

Prepisao pod t. 1 Yūsuf el-Mostārī (iz Mostara), učenik Karađoz-begove medrese, početkom zul-hidže 1052/1642.

(قد وقع الفراغ ... فى أوائل ذى الحجة الشريفة ... عن يد العبد الضعيف ... يوسف السوخته الموستارى فى مدرسة قره‌كوزبك سنة اثنى وخمسين والف)

To je, vjerovatno, otac Šejh Juje.

Prepis pod t. 2 potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na početku i na kraju nalaze se bilješke sa područja hadisa, fikha i feraida.

1828. Zbirka (مجموع) . 2 **2219.**

L. 110; 20 × 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, krupniji. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, znatno oštećen.

1. L. 1—105. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح الفرائض السراجية للجرجاني

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Na mnogim listovima, naročito pri kraju, pismo je oštećeno vlagom.

2. L. 106—110. جواهر الفرائض

Kratka risala na arapskom jeziku o diobi nasljedstva (v. I, 357 i Ahlwardt IV, 220).

U pisanju ima grešaka.

Prepisao oba djela Muḥammad b. al-Ḥaği Ğa'far, 1085/1674.

(تم الكتاب ... من يد العبد الضعيف ... محمد بن الحاجي جعفر ... سنة ١٠٨٥)

Uvakufio el-Hadž Hasan-efendi Nurika el-Gradčaničevi (iz Gračanice, v. bilješku na prvoj strani).

1829. ISTO **4121.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح الفرائض السراجية للجرجاني

L. 85 (81 + 4); 21 × 15. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, veoma vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima ispravaka i nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Završetak u ovom primjerku razlikuje se od završetka u drugim ranijim primjercima i od onog što ga navodi Ahlwardt (IV, 197), dok je početak isti kao u ranije navedenim primjercima. Čini se da je prepisivač imao pred sobom razne komentare i da je mjestimice miješao ili zamjenjivao njihove tekstove.

Na listovima 81—85. je »Završetak o rijetkim pitanjima i vještim rješenjima« — (خاتمة فى مسائل لطيفه وأجوبة ظريفة), — što je prepisano iz djela (komentara), koji je napisao unuk Sa'duddīn Taftāzānije — Aḥmed b. Jahjā b. Muḥammad b. Sa'd at-Taftāzānī (umro 916/1510), kako je to zabilježio prepisivač. U dotičnoj bilješci on kaže da je navedeni autor dovršio svoj rad 874/1469. (Ḥafīd at-Taftāzānī v. AM I, 138).

Prepisao Abdal (Ebdal) b. Derviš, 6. redžeba 1086/1675.

(وقد وقع الفراغ من تسيق هذه النسخة ... على يد ... ابدال بن درويش فى اليوم السادس من رجب الفرد سنة ست وثمانين والف)

Na naslovnoj strani je bilješka, čiji se sadržaj pripisuje halifi Aliji, a u kojoj se govori o »sretnim« i »nesretnim« danima u svakom mjesecu.

Ispod toga je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio el-Hadž Ebu Bekir-beg, sin Osman-kapetana (Gradaščevića), 1259/1843.

1830. ISTO **772.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

هذا كتاب شرح السيد للسراجيه

L. 78; 20 × 14. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova, uglavnom s početka, ima ispravaka i malo glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi su pri kraju dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika (es-Sejjid Muhamed Hašim b. Davud, — 1121/1709). Na naslovnoj strani su fetve i lirski stihovi, sve na turskom jeziku, te ime i lični pečat ranijeg, vjerovatno najranijeg vlasnika, koji bi mogao biti i prepisivač (Redžeb b. Jusuf, vaiz u tvrđavi Egra — Erlau — u Mađarskoj —

من متملكات الفقير رجب بن يوسف الواعظ بقلعه اكرى المحروسة حماها الله عن النحوسه

Na kraju su stihovi i bilješke na perzijskom, turskom i arapskom jeziku, sve sa područja pobožnosti, mistike, fikha, povijesti, lirike, dova i tumačenja snova.

1831. ISTO **2016.**

U rukopisu je naslov: كتاب شرح السراجية للسيد الشريف

L. 71 (sa označenom paginacijom); 20,5 × 16. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, starinski, pisan vještom rukom. Osnovni tekst u prvoj polovini pisan je crvenim mastilom, a poslije podvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, listovi pri kraju oštećeni su po rubovima crvotočinom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad al-Mutawakkil b. Aḥmad al-Ḫalīfatī, u luci Surat (zapadna Indija, 170 km sjeverno od Bombaja), u ponedjeljak 9. V. 1114/1702.

(وكان الفراغ من كتابة هذه النسخة ... فى عصر يوم الاثنين التاسع فى العشر الأول
من الشهر الخامس من السنة الرابعة فى العشر الثانى من القرن الثانى عشر ... على يد محمد
المتوكل بن احمد الخليفتى فى بندر سورت)

Na naslovnoj strani je, pored naslova, ime i lični pečat ranijeg vlasnika navedenog prepisivača, te jedan odulji hadis, napisan njegovom rukom. Na prvom zaštitnom listu je cijena rukopisa (30 groša) i imena kasnijih vlasnika, od kojih su dva namjerno brisana (Muhamed b. Jahja el-Bosnevi, Ljubini Muhamed-efendi, Salih b. Mustafa Čelić, koji kaže da je prvobitno posudio ovaj rukopis od Muhamed-efendije Bašazade 1300/1882, a onda mu ga je ovaj poklonio 1325/1907). Na kraju je bilješka koja sadrži tumačenje i analizu Besmele i hamdele.

1832. ISTO **2500.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

شرح السيد الشريف الجرجانى على الفرائض السراجية

L. 180; 17,5 × 13. *Nash* lijep, pisan vještom rukom različitih prepisivača. Jedanaest lista s početka dopisano je krupnijim *ta'līqom*. Prva polovina rukopisa je starijeg datuma, od nekog ranijeg prepisivača. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel (stariji dio rukopisa) i bijel; povez polukožni.

Prepisao neki Muhammad, iz mjesta Tirepoli, okruga Ineboli (kasabe u Maloj Aziji, na obali Crnog mora) 1140/1727, kako je to zabilježeno na kraju kasnije pisanog dijela, — gdje su nazivi mjesta pogrešno napisani, pa se teško čitaju.

(قد فرغ من تحرير هذه النسخة الشريفة محمد المعروف بقصبة اتربولى – ؟ – درلواء
انكبولى – ؟ – سنة اربعون ومائة والف)

Na kraju su fetve na turskom jeziku.

U rukopisu se nalazi otisak pečata Gazi Husrev-begove biblioteke i pečata Muhameda Aganagića, preprodavca knjiga u Sarajevu.

1833. Zbirka (مجموع). 3 **1172.**

L. 147; 21,5 × 16. Pismo različito, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel, žućkast i bijel; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—83. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح الجرجانى على السراجيه

Ta'līq složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. Po rubovima malog broja listova ima malo glosa.

2. L. 84—109. الفرائض السراجية

(v. I, 270 i ovdje br. 1795).

Nasḫ i *ta'līq*. Prvi dio je stariji i prepisan lijepim krupnim *nasḫom*, u razmaknutim redovima, na starom papiru i listovima manjeg formata. To je iz nekog starijeg primjerka uzet jedan dio, koji je ovdje uvezan i dopunjen. U dopisanom dijelu pismo je slab *ta'līq*, pisan širokim perom.

3. L. 110—116. (كلمات فى الحساب)

Traktat (početnica) o matematici. Napisao Ibrāhīm b. 'Abdulqādir b. Ibrāhīm al-'Alā'ī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov risale i ime autora navedeni su prema uvodu rukopisa. Rad je napisan kao pomoć i uputa za snalaženje u diobi nasljedstva, a raspoređen je na uvod *(muqaddima)* i osam poglavlja *(bāb)*.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فيقول افقر الورى الحكيم المتعالى ابراهيم بن
عبد القادر بن ابراهيم العلائى لما رأيت الاخوان ... فنقول هذه الكلمات فى الحساب مرتبة على
مقدمة وثمانية ابواب

Ta'līq slab, sa nešto *nasḫa*. U pisanju ima dosta grešaka.

Na listovima 117—147 nalaze se tabele i primjerci iz praktične diobe nasljedstva.

Prepisao pod t. 1 Aḥmad b. Ḫalīl b. 'Abdulwahhāb, u gradu Šuğā'uddīn (u sandžaku Nikda, u vilajetu Konja — Turska), u medresi 'Omerli, u četvrtak 26. safera 1162/1748.

(قد وقع الفراغ من يد العبد الضعيف ... احمد بن خليل بن عبد الوهاب ... فى يوم الخميس فى وقت الضحى فى مدرسة عمرلى فى قضاء شجاع الدين فى ستة وعشرين من شهر صفر سنة ١١٦٢)

Prvi stariji dio rukopisa pod t. 2 potječe iz XVII stoljeća, dok je dopisani dio i sve ostalo do kraja zbirke prepisao Ya'qūb b. Sattār b. Ya'qūb, 1163/1749, kako se to vidi u bilješci na kraju pod t. 2 i po rukopisu.

(تمت ... من يد العبد الضعيف يعقوب بن ستار بن يعقوب سنة ١١٦٣)

Na naslovnoj strani je popis arapskih naziva za mjesece i dane.

1834. ISTO kao br. 1821. **4029.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح الفرائض السراجيه للجرجانى . Primjerak je nepotpun s početka (مخروم فى اوّله).

L. 122; 20,5 × 12,5. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, listovi su prosuti; povez polukožni, oštečen.

Prepisao Aḥmad b. al-Hāğ Rağab al-Mostārī, 1192/1778.

(نمقه الفقير ... احمد بن الحاج رجب الموستارى ... سنة اثنى وتسعين ومائة والف)

Na kraju su dvije bilješke (jedna o pobožnosti i zaslugama Ebu Hanife, a druga o susretu Sa'duddīna Taftāzānije i Sejjid Šerifa Džurdžanije kod Timurlenka) i recept za neki lijek, — što je sve pisano rukom prepisivača.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1835. ISTO **895.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح الجرجانى على الفرائض السراجيه . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 99; 20 × 16. *Nasḫ-ta'līq*, pisan na brzinu, vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima manjeg broja listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi su prosuti i pri vrhu dohvaćeni vlagom, na kraju je izgubljen 1—2 lista; povez polukožni, oštećen, rastavljen od korica.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i na naslovnoj strani nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je dato nekoliko esedi groša nekom Kara Ahmedu, vjerovatno u zajam, zatim primjeri iz feraida, bilješke s područja fikha, te imena ranijih vlasnika (Muhamed b. Šaban, koji kaže da je rukopis dobio na poklon; Munla Ahmed b. el-Hadž Mustafa Hasan-agazade?).

1836. ISTO **1657.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرحى سراجيه جرجانى

L. 56; 22 × 15,5. *Riq'a* i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, listovi dohvaćeni vlagom, tako da je pismo na mnogim mjestima oštećeno; povez papirni.

Prepisao Yūsuf aš-Šayḫī, kadija, za svoju ličnu potrebu, kako je to zabilježio na naslovnoj strani, ne navodeći datuma ni mjesta.

Prepis je, držimo, iz XVIII stoljeća.

(قد استنسخه لنفسه ... يوسف الشيخى القاضى ...)

Na početku ima nekolko neispisanih lista. Na naslovnoj strani je, pored navedene bilješke prepisivača, bilješka sa imenom drugog vlasnika (Ahmed b. Muhamed Mutevellizade, koji kaže da je rukopis kupio). Ispod te bilješke su tri otiska ličnog pečata, čiji je sadržaj nečitljiv. Na kraju su bilješke s područja feraida i hadisa, pisane rukom prepisivača.

Uvakufio Ahmed Asim Mutevelić (v. pečat u rukopisu).

1837. ISTO **1690.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

كتاب شرح فرائض سجاوندى للسيد الشريف الجرجانى

L. 111; 21 × 12. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, lijep, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Abdullāh Kantamirīzāde, za svoju biblioteku, što se jasno vidi po rukopisu, iako se nije potpisao kao prepisivač, nego samo kao vlasnik rukopisa. Prepis je iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke s područja feraida, ime i lični pečat vlasnika (— prepisivača: Abdullah b. Ahmad Kantamirizade) i sadržaj. Na završetku je neka bilješka namjerno izbrisana, a na kraju su opet bilješke s područja feraida.

Iz Kantamirine biblioteke, čiji se znak (petokraka zvijezda) nalazi u rukopisu.

1838. ISTO 2499.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح الجرجانى على السراجية

L. 98; 17 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasha*, vokalizovan u prvoj polovini, sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova, naročito s početka i pri kraju, ima glosa. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i neki prosuti, jedan list u prvoj polovini je poderan; povez kožni, oštećen.

Prepis dovršen u Istanbulu, mjeseca šabana, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na početku su kraće bilješke s područja arapskog jezika, istorije i hadisa, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Ahmed, muftija u Mostaru, u čijem se pečatu može pročitati datum 1121/1709; Osman b. Ali; Abdullah b. Davud, kadija; Ahmed, mulazim na Visokoj Porti; Derviš Mustafa b. Osman, koji kaže da je rukopis kupio iz biblioteke nekog Ibrahim-efendije, trgovca. Tu su i tri otiska pečata, u kome se može pročitati ime Muhamed i datum 1195/1780). Među bilješkama je jedna, u kojoj se bilježe neki izdaci u srezu (kadai) Blagaj i ime pisara Sejid Abdusselam.

1839. ISTO 2654.

U rukopisu je zabilježen naslov: هذا كتاب شرح فرائض سراجية للجرجانى Primjerak je nedovršen na kraju za 1 ili 2 lista.

L. 110; 19,5 × 13,5. *Ta'līq* i *nash* pomiješani, pisani vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir bijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom, naročito pri vrhu i pri dnu; povez kožni, oblijepljen papirom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu, polijepljenom po naslovnoj stranici, nalazi se bilješka i veliki ovalni pečat, iz čega se vidi, da je rukopis uvakufio Derviš Muhamed b. Mustafa b. el-Hadži Ali b. Mahmud b. el-Hadži Ali, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, 1289/1872. Na naslovnoj strani, koja je polijepljena, napisana su imena Božijih poslanika. U vrhu te stranice je ime i lični pečat ranijeg, držimo prvog, vlasnika (Abdurrahman, 1166/1752).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1840. ISTO 4548.

Primjerak je nepotpun s početka.

L. 78; 20 × 14. *Ta'līq*, lijep, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima nešto komentara. Papir bijel, glat, čvrst; listovi su prosuti i mnogi dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju. Povez otkinut i izgubljen.

Prepisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Āsimzāde?, ili Eṣammzāde, učenik medrese u XII/XVIII stoljeću.

(تمت هذه النسخة ... عن يد العبد الضعيف سوخته محمد بن صالح المشهور باصم زاده ؟)

Prepisivač nije označio datuma.

1841. حاشية المولى يعقوب 3465.
على شرح الفرائض السراجية للجرجانى

U rukopisu je zabilježen naslov:

حاشية سيد على زاده على الشرح للفرائض للسيد الشريف

Glosa prethodnom Ğurğānijinom komentaru djela *al-Farā'iḍ as-Sirāğiya*. Napisao al-Maulā Ya'qūb b. Sayyid 'Alī ('Alīzāde), umro 931/1524.

ḪḪ II, 1248; AM II, 547; OM II, 54.

Početak poslije Besmele:

الحمد لله (الذى) جعل العلم هداية للعالمين وزيّن به صدور العالمين وبوّأهم فى دار القرار ... وبعد فيقول العبد الضعيف ... يعقوب بن سيد على

L. 61; 21,5 × 15. *Ta'līq*, od ruku različitih prepisivača. Stariji dio je sitniji, specifičan, veoma lijep, složen, pisan tankim oštrim perom, rukom vještog kaligrafa. Tekst komentara označen je sa riječi قوله , pisanom crveno.

Prepis je dovršen (10)75/1664 (تاريخ سنة ٧٥).

Na početku su bilješke na turskom jeziku sa područja tariha, te imena ranijih vlasnika (Mustafa; Hamza — samo lični pečat —; eš-Šejh Muhamed, muftija u Travniku).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

حاشية الوانى

1842. على شرح الشريف للفرائض السراجية 2917.

U rukopisu je zabilježen naslov crvenim mastilom:

حاشية الفاضل الوانى على شرح الشريف الجرجانى

Glosa gornjem Ğurğānijinom komentaru *Sirāğiye*. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa al-Wānī, umro oko 1000/1591. Glosu je dovršio u petak 28. ševala 992/1584, kako je to sam zabilježio na završetku iste.

GAL I, 379; OM II, 48.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلوة على نبيه محمد وآله اجمعين قال الفاضل الجرجانى

L. 103; 18,5 × 13. *Ta'līq*, pisan brzo, vještom rukom. U pisanju, naročito s početka, ima grešaka. Tekst komentara označen je sa riječi قوله . Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima bilježaka, uzetih iz drugih komentara i glosa. Papir tamnobijel, čvrst, listovi su s početka dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je kratka biografija komentatora Džurdžanije i pohvala njegovom komentaru na arapskom jeziku, što je zabilježio Muḥamed b. Šejh Muḥamed, koji je, sudeći po rukopisu, prepisivač ove glose. Ispod toga su stihovi o ovoj glosi na perzijskom jeziku, u kojima se kaže da je ona dovršena u vrijeme sultana Murata III (982—1003/1574—1594), čija se slava hvali i veliča. Iz posljednjeg stiha se razumije da je to spjevao pjesnik Laṭīfī.

حمد لله ياخت اين تأليف سمت اختتام درزمان دولت سلطان مراد بن سليم

جرعهٔ لطيق كه احيامى كند عظيم رحيم

(To je, držimo, Luṭfullāh b. 'Abdullāh al-Qasṭamūnī, zv. Laṭīfī, umro 990/1582).

Tu je još u vrhu stranice jedan poučni stih na turskom jeziku i bilješka s imenom ranijeg vlasnika, nekog Bošnjaka, ali je samo ime namjerno potpuno izbrisano.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša, bosanski muhafiz (v. bilješku i pečat na kraju rukopisa).

Iz bibhoteke Fejzijje medrese.

1843. شرح الفرائض السراجية 3468.

للفنارى

U rukopisu je naslov napisan crvenim mastilom:

كتاب شرح الفرائض لابن الفنارى – ؟! – رحمه الله

Komentar djelu al-Farā'iḍ as-Sirāğiya. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1430.

GAL I, 379.

Početak:

الحمد لله الذى قَسَّم افراد الاناسى الى اصناف منها اصول وفروع

Komentar je bio poznat i dugo vremena je služio kao uvažen priručnik u medresama.

L. 73; 22 × 15. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, krupniji, pisani uvježbanom rukom. Osnovni tekst označen je sa riječi قال , a komentar sa riječi اقول . Na listu 13 su dva crteža, u kojima su upisani određeni dijelovi i kategorije u nasljedstvu. Po rubovima nekih listova ima ispravaka i nešto glosa. Papir tamnobijel, deblji, povez polukožni.

Prepisao neki Yūsuf b. Ibrāhim ..., bez oznake datuma i mjesta. Rukopis je iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je izvadak iz neke knjige o vidovitosti i proročanstvu — (*kehāne* — اختلفوا فى حقيقة الكهانة فزعم اليونانيون ان النفس اذا صفت اطّلعت على اسرار الطبيعة). Na naslovnoj strani su nazivi nekoliko raznih komentara *Sirāğiye* i bilješka na turskom jeziku iz feraida. Na kraju je bilješka s područja fikha, jedna kurban-bajramska hutba, formule za sudske potvrde, kraće biografije nekoliko islamskih učenjaka (Aḥmed b. Ḥanbel, Jahjā b. Me'īn, el-Bejhekī, Ibnu 'Abdil-Berr, el-Ḫaṭīb el-Bagdādī, el-Ḫātimī) i na nutarnjoj strani druge korice recept za neki lijek.

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1844. التحقيق 547.

شرح الفرائض السراجية

U rukopisu je kasnije crvenim mastilom zabilježen naslov:

شرح تحقيق على الفرائض

Komentar gore navedenom djelu *al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya*. Napisao Muḥammad b. Ḥağ Aḥmad b. Naṣr. Djelo je dovršeno 852/1448. To je dosta opsežan komentar.

ḤḪ II, 1250; GAL, S. I, 650.

Početak:

الحمد لله المتبعّد عن شبه الكائنات المذكور بالتفرّد فى الدلائل القطعيات

Pisac u uvodu kaže da je radio pod teškim uslovima zbog nekih svojih ličnih slabosti i zbog ometanja savremenika, uleme, koji mu — kaže — nisu priznavali sposobnost, jer nije imao školskih kvalifikacija, — ali na navaljivanje nekih učenika ipak se usudio i napisao ovaj komentar. Za ulemu svoga vremena kaže da su »puni zavidnosti, kao škorpije otrova«, — što ne mora biti tačno, — jer on sam za se kaže, da mu je »svaki dio tijela natopljen grijesima« i da mu je školska sprema malena.

L. 104 (sa označenom folijacijom); 23 × 14. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, pisan sasvim sitno, veoma lijepim rukopisom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. U vrhu prve stranice je lijep unvan, u kome je izrađeno poljsko cvijeće u bojama, na zlatnoj i modroj podlozi. Stranice su obrubljene tankim crnim i širokim zlatnim linijama. Po rubovima nekih listova ima nešto glosa. Papir bijel, glat, čvrst, listovi su pri kraju dohvaćeni vlagom; povez kožni, sa utisnutim ukrašenim ornamentima na koricama.

Prepisao Ṣāliḥ, kadija privremeno u Elbasanu (Albanija), 18. safera 1174/1760.

(قد وقع الفراغ ... الثامن عشر من شهر صفر الخير لسنة اربع وسبعين ومائة والف ...

وانا الفقير صالح القاضى بايلبصان موقتا ..)

Na prvom zaštitnom listu su naslovi raznih komentara Sirāğiye, imena ranijih vlasnika (Ahmed b. Muhamed Mutevellizade — Mutevelić — kadija u mjestu Aladža Hisar — Kruševac; Muhamed b. Mustafa b. Ahmed b. Muhamed) i bilješka navedenog Mutevelića, u kojoj kaže da je cijena ovog rukopisa bila 38 groša dana 11. rebiul-ahira 1178/1764. Na slijedećim listovima su vježbe iz feraida, ime jednog vlasnika (Muhamed b. Muhamed, mutevelija Husrev-begova vakufa) i sadržaj, ispisan rukom prepisivača u lijepo izrađenim okvirima od tankih crnih i širokih zlatnih linija. Na kraju se nalazi veći broj neispisanih lista. Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu Ahmed Asim, Mutevellizade (Mutevelić, v. bilješku i pečat u rukopisu).

1845. شرح الفرائض السراجية **1211.**

لابن كمال پاشا

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب لابن كمال پاشا شرح الفرائض

Komentar djelu *al-Farā'iḍ as-Sirāğiyya*. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533.

GAL I, 379; S. I, 651.

Pisac u uvodu kaže da je najprije ispravio i redigovao osnovno djelo, a onda napisao ovaj komentar. On tu navodi sve izvore, ranije komentare kojima se služio u ovom svom radu.

Početak:

الحمد لله الملك العلام الذى جعل العلماء الأعلام ورثة الأنبياء عليهم السلام ... وبعد

فلما فرغت من تصحيح المختصر المؤلّف فى علم الفرائض

L. 89; 21 × 14. *Nasḫ-ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima ispravaka i glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, malo oštećen crvotočinom, sa utisnutim ornamentima na koricama; primjerak ima polukožnu futrolu.

Prepisao neki Ṣāliḥ al-Bosnawī — Bošnjak — krajem safera 976/1568.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة الشريفة فى أواخر صفر سنة ٩٧٦ وانا الفقير

صالح البسنوى)

— Držimo da je to Ṣāliḥ Potur, zvani Šānī, rodom iz Sarajeva, učenjak, muderis i pjesnik koji je pod kraj života bio kadija u Medini, umro 1011/1602 — (v. M. Handžić, al-Ğauhar, 88).

Na naslovnoj strani su bilješke s područja fikha, lirski stihovi i pečati Gazine i Šehdine biblioteke.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1846. Zbirka (مجموع), 2 **1953.**

L. 122 (116 + 6); 21 × 14,5. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—116. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح فرائض لابن كمال

Osnovni tekst je pisan crvenim mastilom. Po rubovima listova, naročito u prvoj polovini, ima glosa.

2. L. 117—122. جواهر الكلام من الفرائض

Kratka rasprava o diobi nasljedstva (v. I, 357 i ovdje 1828,²). Početak je ovdje. كتاب فيه جواهر الكلام من الفرائض اعلم انه اذا مات الانسان

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač, 991/1583 — (سنة — ٩٩١

1847. ISTO 1770.

U rukopisu je zabilježen naslov: شرح سراجية لكمال پاشا زاده

L. 117; 20.5 × 11,5. *Nasḫ* krupniji lijep, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi su pri vrhu dohvaćeni vlagom; povez kožni, sa utisnutim, pozlaćenim ornamentima na koricama.

Prepisao neki 'Alī (u selu Žagre, — Dobrun — Višegrad?), 10. muharema 1010/1601.

(الحمد لله على التمام ... فى اليوم العاشر من شهر محرم الحرام المنسلك فى سلك سنة عشرة والف ... وانا المتوكل على الله الحليّ على ، الحليق فى زغرة العتيق — ٩.٠ —)

Na početku su poučni stihovi na turskom jeziku, bilješke s područja fikha i imena ranijih vlasnika, među kojima je jedno namjerno pobrisano (el-Hadž Jusuf Hafiz-efendi, . . ., Jusuf, zamjenik hodže u mektebu Aziz; Abdulkerim Zuhdi Defterdārzāde es-Sarājī — iz Sarajeva, — 1075/1664, — kako se to vidi iz bilješke i ličnog pečata ispod nje). U rukopisu se nalazi otisak starijeg i novijeg pečata Gazi Husrev-begove biblioteke.

1848. ISTO 1293.

U rukopisu je naslov: كتاب شرح الفرائض لكمال پاشازاده

L. 122; 20 × 13. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst je podvučen i stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima glosa, pisanih sitno i lijepo, rukom istog prepisivača. Papir bijel, deblji, čvrst, mnogi listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Ḥasan, 1018/1609.

(كتبه الحقير حسن ... لسنة ثمان عشرة وألف)

Na rubu posljednjeg lista nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je prepis kolacioniran i ispravljen (قوبل وصحح بقدر الطاقة).

Na listovima 123—126 nalazi se izvadak (poglavlje) iz neke knjige na turskom jeziku o svojstvima i čudotvornom djelovanju magneta, što je napisano prema staroj izraelićanskoj predaji i praznovjerju (باب مقناطيس طاشك خاصلرى بيان ايدر).

Početak je:

سليمان نبى صلوات الله على نبينا وعليه حضرتلرينك خدمت شريفلرنده اغنيا توس

Prepisano kasnije, drugim rukopisom. تامته برحكيم ذو فنون وارايدى
Iz biblioteke Muhamed Enveri-efendije Kadića

1849. ISTO 2275.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح السراجية لابن كمال پاشا. Primjerak je nepotpun s početka i na kraju.

L. 89; 20,5 × 14. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima malo glosa, pisanih sitno, rukom istog prepisivača. Papir bijel, potamnio, listovi po gornjem rubu dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1850. (شرح الفرائض السراجية) 2278.

لمجهول

Komentar *Sirāğiyyi*, od nepoznatog pisca. Djelo je nastalo u XVI ili XVII stoljeću. U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: هذا شرح السراجيه فى الفرائض.

Početak:

الحمد لله الذى خلق من التراب الانسان وكرّم آدم وذلل الشيطان ونوّر دين الاسلام وطهره (نحله وأظهره) على كل الاديان ... اما بعد فلما رأيت الكتاب فرائض الانام الذى صنفه الشيخ الامام ... السجاوندى ... اردت ان اخرج شرحا وجيزا

Završetak:

... لان كل واحد منهما لا يرث من صاحبه ما ورث صاحبه منه فاجتمع لام كل واحد منها عشرون ولبنته ستون ولمولاه عشرة وصورة اخرى غرقا اى رجل وابنه غرقا فى البحر ولكل واحد منهما ستمائة درهم

ستمائة	ستمائة
رجل	ابن
بن	بن

الحمد لله على التمام

L. 70; 17,5 × 13,5. *Nasḫ-ta'līq* starinski, sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima malog broja listova ima malo glosa. Papir tamnobijel, deblji, starinski; povez kožni, oštećen, prva korica izgubljena.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na početku, na dodatim listovima, nalaze se imena ranijih vlasnika, od kojih su sva namjerno pobrisana, pa se teško može pročitati samo jedno (Hasan, kadija Čajniča i Višegrada?). Na naslovnoj strani je ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat (Hasan Čefevi — ?, 1164/1750). Na kraju su dvije fetve na turskom jeziku.

Poklonio dr Munib Muidović.

1851. شرح الفرائض السراجيه 1479.

لمجهول

Komentar djelu *al-Farā'iḍ as-Sirāğiya*, nepoznat, od nepoznatog pisca. Djelo je, držimo, nastalo u XI/XVII stoljeću.

Početak je:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وعلى جميع الانبياء والمرسلين قال المصنف رحمه الله بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله وانما بدأ بسم الله لقوله عليه السلام كل امر ذى بال لم يبدأ فيه ...

Završetak je:

...والباق وهو عشرة للمولى بالعصوبة لان كل واحد منهما لايرده (لايرث) من صاحبه ولا صاحبه منه فاجتمع لام كل واحد منهما عشرون دينارا ولبنته ستون دينارا ولمولاه عشر والله اعلم واحكم تمت الكتاب

Taj završetak je isti kao u komentaru *al-Minhāğ* pod brojem 1820, ali nisu isto djelo.

L. 87; 20,5 × 15. *Nasḫ-ta'līq*, pisan vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Mūsā, pisar u šerijatskom sudu u mjestu Yeni Köy (kod Istanbula), 29. rebiul-evela 1101/1689.

(نمقه الفقير موسى الكاتب بمحكمة يكى كوى ... فى اليوم التاسع والعشرين من شهر ربيع الاول احدى ومائة والف)

Na naslovnoj strani su imena dvojice ranijih vlasnika (Osman Nuri, kadija na raspoloženju mjesta Brvenik. — To je grad na ušću rijeke Brvenice u Ibar, kadiluk, nekada pripadao Bosanskom pašaluku, a sada u Srbiji, v. Hazim Šabanović, Bosanski Pašaluk, str. 200 i Evlija Čelebi — Putopis, Sarajevo 1967, str. 266 —. Muhamed Šakir es-Saraji — iz Sarajeva —. Ispod imena ovog posljednjeg nalazi se njegov lični pečat). Na posljednjoj stranici je datum rođenja jednog djeteta i kraće uputstvo na turskom jeziku o gatanju (صورت رمل شرطى بودركه), što je, sudeći po rukopisu, pisano rukom prepisivača.

1852. كشف الفرائض المقدرة فى الكتاب (والتقدير) 1633.

شرح الفرائض السراجية

Komentar *Sirāğiyi* od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema uvodu rukopisa. Djelo je posvećeno nekom Ibrahim-paši, kako je to kazano u uvodu i u bilješci na kraju, a dovršeno je 1177/1763. Inače, o ovom komentaru ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. Moglo bi biti da je pisac neki naš čovjek.

Početak:

الحمد لله الذى جعل الجنة دار الخلد لاهل الحق واليقين وجعل له فيها الحور والغلمان والرضوان والتين وجعلنا من امة من قال كنت نبيا وآدم بين الماء والطين اما بعد فان علم الفرائض لما كان اهم العلوم ... وكان مختصر الشيخ الامام ... محمد بن عبد الرشيد بن عبد الوحيد فى هذا الفن مشتملا على الالفاظ المجملة ... اردت ... ان اشرحه شرحا يفصل محملاته ... وسميته بكشف الفرائض المقدرة فى الكتاب والتقدير ... وجعلته هدية لخدمة من ليس له مثل ولا شبه ولا نظير (؟!) ... اعنى به ابراهيم پاشا

Završetak je:

ثم يحكم بموت الاصغر فيقسم تركته كتركة الاكبر فيعطى لام الاصغر سدس ما تركه ولبنته نصف ماتركه ومابقى لمولاه تمت ... وقع الفراغ من تأليف الكتاب ....فى اليوم يكشنبه ماه ربيع الآخر سنة ١١٧٧

L. 152; 21 × 15. *Nasḫ* jednostavan, pisan uvježbanom rukom nekog neznalice, jer u pisanju ima mnogo znatnih grešaka. Osnovni tekst i komentar označeni su riječima: قول — قوله. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Rečenice u uvodu rastavljene su crvenim tačkama. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je sadržaj.

1853. جامع الدرر فى الفرائض مع شرحه 2908.

كلاهما لعبد المحسن القيصرى

Spjev o diobi nasljedstva, sa komentarom. Napisao oba djela Muḥsin (po nekima 'Abdulmuḥsin) al-Qaiṣarī, umro 755/1354 (ili 761/1360). Djelo je više poznato pod nazivima: فرائض عبد المحسن القيصرى, — ili نظم الفرائض, kako se kaže u uvodu, — ili ارجوزة فى الفرائض.

U rukopisu je zabilježen naslov: كتاب الفرائض المنظومة مع شرحه للمص محسن القيصرى (v. br. 1796,²).

L. 48; 18 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je s početka crvenom, a poslije crnom linijom. Pismo je na nekim mjestima bez dijakritičkih znakova. Papir tamnobijel, deblji, starinski; povez polukožni, oštećen.

Prepis, vjerovatno, potječe iz X/XVI stoljeća.

Na početku su bilješke s područja tefsira, arapske književnosti, jedna fetva na turskom jeziku, jedan gazel iz Hafizovog »Divana« (چه لطف بود كه ناكاه رشحهٔ قلمت) i tumačenje pojma *ilm* (علم) na turskom jeziku. Na naslovnoj strani je šiijski ili sufijski hvalospjev Alijinom potomstvu. Tu je i ime nekog ranijeg vlasnika, koje se teško može pročitati (Husām), te bilješke s područja feraida. Na kraju je jedna carska naredba, na turskom jeziku u vezi sa zakonom o pješadijskom rodu vojske (پياده طائفه سنك قانون نامه سنه متعلق امر در), iz godine 983/1575, bilješke s područja fikha, te neke sudske presude.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1854. فرائض الحليمى 3139.

متن وشرح

Djelo o diobi nasljedstva, s komentarom istom. Napisao oba rada Luṭfullāh b. Yūsuf (u rukopisu: Abū Yūsuf) b. 'Abdu'l-ḥalīm al-Ḥalīmī, umro oko 928/1521 (v. Flügel I, 128 i Š. Sāmī, QA III, 1978). Po nekima, pisac je umro 900/1494, a po Ismā'īl-paši (AM I, 840) 922/1516. (Čini se, da ga neki zamjenjuju ili pogrešno identifikuju sa drugim piscem: Luṭfī Luṭfullāh at-Toqatī, koji je pogubljen 900/1494. Takva greška učinjena je u novom izdanju ḤḪ II, 1246).

AM I, 840; Š. Sāmī, QA III, 1978; ḤḪ II, 1246.

Početak:

الحمد لله الذى وفقنا لفرائضه المورثة للسهام الرفيعة فى دار القرار وللواجب الاستنان به من السنن سنن الذريعة

Početak komentara:

الحمد لله على ماشرح صدورنا للاسلام ومن بها انوار المعارف والالهام

Završetak komentara čine stihovi, u kojima je pisac izrazio datum pisanja riječima: نعماذا (= 902/1496):

هذا غاية فى بذل وسع لهذا الشرح كـالنور المنور
كتاب موضح اسما ووصفا نعما ذا عن التاريخ يخبر
فـاتممناه تصويرا جميلا بعون الله ذى اللطف المصور

L. 55; 18,5 × 13,5. *Ta'līq*, lijep, složen, pisan vještom rukom. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crnom crticom. U rukopisu ima nekoliko lijepo izrađenih tabela. Po rubovima nekih listova, naročito s početka, ima glosa, pisanih sitnije, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, povez poluplatneni, nov.

Prepisao Maḥmūd b. Ḥasan b. 'Alī, vjerovatno u XI/XVII stoljeću.

Na kraju (pet posljednjih lista) su tabele o odnosu među brojevima i razlomcima, što je rad — držimo — istog pisca, a što je prepisao isti prepisivač.

Uvakufio Salih-efendi Puškar (v. bilješku na naslovnoj strani).

1855. Zbirka(مجموع), 4 **1786.**

L. 50; 20 × 14. *Ta'līq* i *nasḫ*, od ruku različitih prepisivača. Papir bijel, povez polukožni.

1. L. 1—13. شرح فرائض شهاب الدين
لعبد الحليم المسكرى

Komentar *Šihabuddinova Feraida* (v. br. 922,^{3}). To je lahak kraći priručnik za osnovno i brzo upoznavanje ove struke, poznat, po nekima, i pod nazivom: *Muḫtaṣar fi'l farāiḍ* (v. Kairo I, 562). Pisac komentara živio je u vrijeme Munla Ğāmije, a rodom je iz sela Muskir, koje je pripadalo kasabi Šabran (Perzija). Gornje naslove djela naveli smo prema ovom rukopisu i prema ḤḪ. Kairo I (n. m.) kaže da je ime pisca osnovnog djela: Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad Ibn 'Alī.

ḤḪ II, 1250; GAL, S. II, 973.

Početak osnovnog djela:

قال القاضى الامام شهاب الدين ابو حامد بن محمد بن احمد بن محمود بن على بن ابى طالب إنى عملت فى الفرائض مختصرا يهدى حفظه وفهمه الى بيان نصيب كل وارث من ارثه بلا تطويل بالمكث والحساب وتكثير اوراق الكتاب ليصير المتعلم به فرضيا راضيا فى اقل من شهر

Završetak osnovnog djela je:

فصل مولى الموالاة يرث ممن والاه وعاقله على ان يتوارثا ... وهو آخر الورثه ولا يرث مع اقارب الميت فان لم يكن مولى الموالاة فالمال كله لبيت المال

Početak komentara:

الحمد لله العليم الحليم والصلاة على رسوله الكريم ... سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم ابتداء المصنف بالبسمله للتيمن والتبرك

Ta'līq i *nasḫ* pomiješani. Osnovni tekst podvučen je crnom linijom. U pisanju ima grešaka.

2. L. 14—39. الفرائض السراجيه (v. I, 270 i ovdje br. 1796,^{1})

Nasḫ krupniji, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima, izuzev pri kraju.

3. L. 40—42. مفهوم فرائض

Risala o diobi nasljedstva, na turskom jeziku (v. br. 1799,^{5}). *Ta'līq* krupniji, pisan slabim rukopisom.

4. 1. 43—46. مولد شريف لسليمان چلبى

Panegirički spjev Božijem poslaniku Muhamedu (*mevlud*), na turskom jeziku, što ga je sastavio Suleymān Čelebī, umro 825/1422 (v. I, 120).

Ta'līq lijep, pisan vještom rukom.

Prepis pod t. 1 dovršen je početkom ševala 1024/1615. (تمت ... فى اوائل شوال المبارك لسنة اربع وعشرين والف). U istoj bilješci o tom (koja se nalazi na rubu posljednje stranice) prepisivač pogrešno bilježi da je to risala Ibn Kemāl-paše.

Prepisao pod t. 2 Sulaymān b. Ğa'far Ṣādiq al-Visoki (iz Visokog), mjeseca džumadel-ahira 1169/1755.

(كتبه الفقير سليمان بن جعفر صادق الويسوق فى جمادى الآخر سنة تسع وستين ومائة والف)

Prepis pod 3 je vjerovatno iz XIX stoljeća.

Na početku su bilješke s područja feraida i fetve, te sudska presuda iz godine 1156/1743. o nasljedstvu posjeda (sela) Lukavac u Butmiru. Na listu 13^{b} su fetve. Na listu 40^{a} nalaze se računi o diobi nasljedstva zaduženog čovjeka njegovim kreditorima (تقسيم غرما). Na listu 43^{a} je čudotvorni sastav koji se sačini sa aprilskom kišom (nisan) za upotrebu kao lijek i odbrana u razne svrhe, te kraće fetve i dove. Na listovima 46—50 nalazi se *talqin* (naročita dova na grobu umrlog), formulari za pisma i službene dopise, te nekoliko hadisa.

Rukopis je uvakufio za Gazi Husrev-begovu biblioteku Hadži Omer-efendija Akhisari (Iskopjevi — iz Skoplja, — Prusac), 1268/1851 (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1856. Zbirka(مجموع), 11 **2789.**

L. 69; 14,5 × 10,5. *Ta'līq* lijep, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

1. L. 1—21. عون الرائض ونبذ من مسائل فن الفرائض

Kraće djelo o diobi nasljedstva. Napisao Maulā Fuḍayl b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad 'Ala'uddīn al-Ǧamālī, umro 991/1583. Rad je dovršio u Meki, u svom stanu prema Kabi (u ulici Babu'l-ağyād, u petak 17. zul-kade 971/1563, kako to sam kaže u bilješci na kraju. Gornji naslov je prema uvodu rukopisa.

ḪḪ II, 1180; Ismā'il-paša, AM I, 822.

Pisac je bio kadija u Meki, a umro je u Istanbulu, odakle je rodom.

Početak: الحمد لله الذى شرع للاحياء الارث من الاموات

Po rubovima listova, naročito s početka, ima komentara, pisanih rukom istog prepisivača.

Na listovima 22—25 su bilješke s područja fikha o parničenju i suđenju zbog raznih predmeta.

2. L. 26—28. رسالة فى شرح اول كتاب الاجارة من الهداية

Traktat koji sadrži komentar i analizu početka poglavlja: كتاب الاجارة iz djela *al-Hidāya*, — od nepoznatog pisca.

Ovdje se nalazi (na listovima 26—58) devet takvih kratkih rasprava *(risala)* o toj istoj temi od raznih pisaca. Risale su većinom bez naslova, pa smo im dali naslov prema sadržaju, a i ime pisca navedeno je samo kod nekih, i to na kraju. Rađene su za neki ispit, radi dobivanja diploma i kvalifikacija, ili radi dobivanja nekog položaja u vjerskoj službi, — kako se to može razumjeti iz uvoda ove prve risale. Za temu je uzeto iz navedenog djela baš ovo mjesto zato što je isto dosta komplicirano, pa je trebalo da kandidat, tumačenjem istog, dokaže svoju spremnost. Čini se, da su ove risale radili kandidati iste generacije ili istog konkursa, prema nekom naređenju ili raspisu.

Početak:

الحمد لله على نواله والصلوة على محمد وآله اما بعد فلما كان بعض اخوانى من هذه
النوبة مأمورين من جانب من فوّض اليه الامر ممن له الامر بتعين اولى الانظار وتبين ذوى
الافكارليتميز منهم اهل الفضل والكمال بمطالعة كتاب الاجارة من كتاب الهداية ... قال
كتاب الاجارات اقول آثر لفظ كتاب على باب

3. L. 29—30. شرح على اول كتاب الاجارة فى الهداية

Risala o istoj temi kao prethodna. Na kraju je zabilježeno ime 'Abdullaṭīf, što je, držimo, ime sastavljača.

Početak poslije besmele:

كتاب الاجارات قال صاحب العناية فى بيان وجه ايراد المص

4. L. 31—34. عجالة على اول كتاب الاجارات من الهداية

Početak: الحمد لله الذى ناط شرح احكام الشرع بمصالح الانسان

5. L. 35—37. (شرح على اول كتاب الاجارة من الهداية)

Početak:

قال صاحب الهداية فى تعريف الاجارة عقد على المنافع بعوض خطر ببالى انه غير منعكس

6. L. 37—40. (رسالة فى تحليل اول كتاب الاجارة من الهداية)

Na rubu prve stranice nalazi se ime Aḥmad b. Ḏun-Nūn, što je, vjerovatno, ime pisca.

Početak:

الحمد لله الخالق والصلاة على رسول (الله) افضل الخلائق ... قال صاحب الهداية
كتاب الاجارات

7. L. 40—45. (رسالة اخرى فى نفس الموضوع)

Na kraju se nalazi ime 'Aṭā'ullāh, što je, držimo, ime sastavljača koji nam je nepoznat.

Početak:

الحمد لله الذى حكم للمجتهدين من العلماء بالاجر والثواب

8. L. 46—49. رسالة اخرى من مثل ماسبق

Na kraju se nalazi bilješka: لمولانا مصطفى الملقب بشبچراغ iz čega se razumije, da je ime pisca risale Mustafa Šebčirāg.

Početak:

قوله كتاب الاجارات قال مولانا الشيخ اكمل الدين وانما جمعها اشارة

9. L. 49—54. (نبذة فى اول كتاب الاجارات من الهداية)

Na kraju je zabilježeno ime: بوستان خليفه (Ebu Sinan Halifa), što je, držimo, ime sastavljača.

Početak:

سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا

10. L. 55—58. رسالة اخرى فى الموضوع المذكور

Na kraju je zabilježeno:

احمد پاشا خواجه سى احمد چلبى برادرى محمد چلبى نكدر اسرافيل زاده ملازميدر

iz čega se može razumjeti da je ime sastavljača Mehmed Čelebi, koji je bio brat Ahmed Čelebije, učitelja Ahmed-pašina i asistent (mulazim) Isrāfīlzāde-ta.

Početak: الحمد لله الذى هدانا للاسلام بهدايته

Na početku risale dato je tumačenje ajeta:

انى اريد ان انكحك احدى ابنتى هاتين

(Sura al-Kasas, ajet 27).

Listovi 59—62 su neispisani.

11. L. 63—69. شروط الصلاة

U rukopisu je zabilježen naslov : كتاب شروط الصلاة

Risala o uslovima za valjanost namaza, v. br. 991,[3].

Prepisao cijelu zbirku isti anonimni prepisivač, u XVIII ili XIX stoljeću.

Bilješka koja se nalazi pri kraju pod t. 1, a u kojoj se kaže da je prepis dovršen 976/1568, ne može se odnositi na ovaj rukopis (što zaključujemo po papiru i pismu, kao i po sadržaju risala pod br. 2—10), nego se očito odnosi na original, iz koga je, mnogo kasnije, prepisan ovaj primjerak, čijeg datuma prepisivač nije uopće naveo.

Na kraju je lični pečat, u kome se može pročitati ime ranijeg vlasnika: Sejid Jahja.

Uvakufio el-Hadž Omer-efendi Akhisari (Pruščak, v. pečat u rukopisu).

1857. Zbirka (مجموع), 5 **4243.**

L. 100; 20 × 12. *Ta'līq*, i mjestimice *nasḫ*, od ruku različitih prepisivača. Papir bijel i tamnobijel, različitog kvaliteta; povez polukožni, znatno oštećen.

1. L. 1—6. رسالة فى بيان احوال يصى كچت

او رسالة – فصل – فى بيان المسائل المتعلقة

بتوريث اولاد البنات واولاد بنات الابن

او رسالة لالى زاده

للمولى احمد الشهير بلالى زاده

Rasprava o nasljeđivanju posebne kategorije nasljednika, koju čine unučadi (potomci) od kćeri i sinovih kćeri, dakle po ženskoj lozi. Napisao Maulā Aḥmad Lālīzāde. Gornji naslovi i ime pisca navedeni su prema rukopisu. Prvi naslov napisan je u vrhu prve stranice rukom prepisivača. [Sličan naslov v. pod br. 1822.[1]. Inače, o ovoj risali i njenom autoru — doslovno pod ovim imenom — ne nalazimo spomena u izvorima, koji su nam pristupačni. Moglo bi biti, da je pisac Ahmed Čelebi b. Mustafa Lālī as-Sārūhānī ar-Rūmī, hanefijski kadija, umro oko 1001/1592, — koji je, među ostalim radovima, napisao i jedan o nasljednom pravu — فرائض اللالى (v. ḤḤ II, 1251; AM I, 145; SO IV, 86). Ovo bi bilo jedno poglavlje (faṣl) iz tog rada, — što se može pretpostaviti na osnovu početka u ovom rukopisu.]

Početak je:

فصل فى بيان المسائل المتعلقة بتوريث اولاد البنات واولاد بنات الابن المشهورة بيصى كچت فاعلم ان اولاد البنات واولاد بنات الابن افراد الصنف الاول من الاصناف الاربعة من ذوى الارحام

Završetak:

... ثم دفعنا الثلثة التى للبنتين الى البطن الاخير وفيه ابن وبنت ايضا للابن اثنان وللبنت واحد واذا جمعنا هذه الانصباء كلها كانت ستين كما رقمنا بازاء الفروع فى البطن الاخير تمت هذه الصور من رسالة لالى زاده رحمه الله

(Pošto su ovo teža pitanja u diobi nasljedstva neki su ih nazvali turskim izrazom: »yassi geçit«, što bi, vjerovatno značilo: klizav put, prolaz na kom se čovjek zbunjuje kao u pustinji, — ili slobodnije: »težak klanac«).

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 7—29. الفرائض السراجية, (v. br. 1795,[1]).

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom, krupnije, u razmaknutim redovima. Rečenice su s početka rastavljene krupnim žućkastim tačkama. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima dosta komentara, pisanih sitno i lijepo rukom istog prepisivača.

3. L. 30—42. معدّل الصلوة

Kraće djelo o namazu, što ga je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Birgilī, umro 981/1573 (v. I, 276).

Pismo kao prethodno od iste ruke. S početka i na kraju izgubljena su po dva lista i dopisana kasnije drugim rukopisom sitnijim *nasḫom*. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova i između redaka ima sitno pisanih komentara.

4. L. 44—93. قواعد الفرائض
بالتركية

Djelo o nasljednom pravu, na turskom jeziku, sa uvodom i mjestimičnim tekstovima na arapskom jeziku. Napisao Abū Isḥāq Sayyidī b. Pīrī b. Isḥāq. Naslov djela i ime autora navedeni su prema uvodu rukopisa. Inače su nam potpuno nepoznati, jer o njima ne nalazimo spomena ni u jednom od izvora, koji su nam pristupačni. Sudeći po onom, što se može razumjeti iz uvoda, ovo je prevod nekog djela. U uvodu se ujedno spominje Lutfi-paša, kome je rad posvećen. Držimo, da je to čuveni i učeni veliki vezir, koji je služio sultana Sulejmana i svrgnut, umro 950/1543. Prema tome, ovaj rad, odnosno prevod, nastao je u X/XVI stoljeću. Čini se da je pisac bio slabijeg znanja u ovom predmetu, kao i u arapskom jeziku. — Primjerak je nepotpun na kraju, jer je neko namjerno odrezao dva posljednja lista.

Početak:

الحمد لله العليم الحليم والصلاة على رسوله الكريم ... قال بسم الله الرحمن الرحيم الحمد
لله رب العالمين والصلاة على نبيه محمد وآله الطيبين الطاهرين قال الفقير ابو اسحق سيدى بن
پيرى بن اسحق نفع الله المسلمين ببركته هذه الفوائد جليلة فى قواعد الفرائض يقتفى متأملها
جادّة الصواب ... وسميتها بقواعد الفرائض ... اما سبب تحرير هذا الكتاب قد لاح بالى زمانا
قديما فانى قد ظفرت بطلب لطفى باشا يسره الله ما يشاء فانه اعلم الوزراء ... وبعد قال رسول
الله ﷺ تعلموا الفرائض ... پس بوحديثلر موجبنجه)

5. L. 93—100. (خلافتنامه)

من الشيخ عفيف الدين الحسين القادرى الى الشيخ اسماعيل بن موسى الملطانى
البسنوى مسكنا

Ovlaštenje (hilafetnāma), kojim neki Šayḫ 'Afifuddin al-Husayn, starješina kaderijskog reda, postavlja Šejḫ Ismā'īla b. Šejḫ Musa el-Maltani (vjerovatno porijeklom iz Malte, nastanjenog u Bosni), za šejha istog reda u Bosni »i drugim islamskim zemljama« (vjerovatno na Balkanu). U uvodu se kaže da su navedeni Šejḫ Ismā'īl i jedna grupa derviša to zatražili od Šejḫ Husejna, i da on ovim udovoljava njihovoj molbi, — nakon što je razmislio o tom i upoznao pobožnost i čednost predloženog kandidata. U istom dokumentu se dotičnom daje ovlaštenje, da i on može postavljati i smjenjivati druge šejhove u ovom tarikatu, i to među muškarcima i ženama. U hilafetnami nije označeno mjesto ni datum.

Početak i dio hilafetname glasi:

الحمد لله ذى الملكوت المؤبد والجبروت السرمد والاسم الممجد ... اما بعد فقد سألنى
العبد الفقير ... الشيخ اسمعيل بن الشيخ الصالح موسى الملطانى البصنوى مسكنا القادرى مشربا
وصحبه جماعة من الفقراء والاخوان ... وسألوا ... ان يكون خليفة وشيخا على سائر الفقراء
القادرية بالمملكة الاسلامية والديار البصنوية ... لما هو منطو عليه الدين والعفة ... فاجبتهم الى
سؤالهم فاقمته خليفة وشيخا ... واجزت له ... واذن له الشيخ عفيف الدين الحسين فى تلقين
الذكر والتجليس على السجادة وقبل الشيخ اسمعيل من الشيخ عفيف الدين ذلك ...

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, pisan vještom rukom. U pisanju ima dosta grešaka.

Prepisao pod t. 1—4 isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću. Prepis pod t. 5 je također iz tog stoljeća.

Na početku su brojevi nekog računa, bilješke s područja fikha, dva poučna stiha na arapskom jeziku, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Ubejdullah Haki, 1116/1704; Omer b. Ali, 1193/1779; Šuhri Ahmed, kadija u gradu Lofče — Loveč na rijeci Osmu u Bugarskoj; Salih b. Abdihodža Hromozade, iz Stoca; Salih Sidki Hromo-zade, koji kaže da je počeo čitati ovaj rukopis u Roznamedžinoj medresi u Mostaru, u nedjelju 6. muharema 1323/1905; Ibrahim-efendi Hromić). Po tom se nalazi bilješka, koja sadrži nazive za razne iznose (količine) novca (blaga).

(يوزبيك عدده بريوك ديرلر يوزبيك يوكه برخزينه ديرلر)

Na kraju su bilješke s područja fikha i kraći recepti za neke lijekove.

1858. الصحائف فى الفرائض 1483.
او جدول الفرائض

Djelo, koje sadrži uputstvo, pravila i tabele, za praktičan rad oko diobe nasljedstva. Napisao Ibrāhīm-efendi b. Muḥammad Čauš-zāde, kadija, umro 1050/1640.

OM I, 269; ḪḪ II, 1075.

U rukopisu je naslov:
مرحوم چاوش زاده افندينك جدول فرائض مجموعه سيدر

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... قال رسول الله ﷺ تعلموا الفرائض ... يتعلق بتركة الميت حقوق اربعة التجهيز والتكفين وقضاء الديون وتنفيذ وصاياه وقسمة بين ورثته اعلم انه اذا كان واحد من الانسان

L. 81; 20 × 14. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi i rečenice podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, rastavljen od listova.

Prepis je dovršen krajem mjeseca džumadel-ahira 1069/1658.
(قد وقع الفراغ فى آخر جمادى الاخرى ... سنة تسع وستين والف)

Na nutarnjoj strani prve korice je ime ranijeg vlasnika (Ahmed b. Muhamed el-Mostari — iz Mostara). Na zaštitnom listu nalaze se njegova dva lična pečata. U jednom od njih je datum 1121/1709. Sadržaj u tim pečatima je na perzijskom jeziku, različit

(يارب بجمال شرف نور محمد برشبنم اوله غنچهٔ باغ دل احمد ١١٢١ — ازتو خواهد الهى لطف سرمد سمى مفخر كونين احمد)

Tu je, na cijeloj prvoj stranici, neki zapis za gatanje *(fal)* ili za tajanstvenu moć napisan kasnije, sastavljen od raznih kombinacija arapskih slova. Po tom, na nekoliko prvih lista, slijede bilješke u obliku tabela s područja *ilmul-kelama, fikha* i *feraida*, te sadržaj. Među bilješkama ima ih nekoliko i na perzijskom jeziku. Na završetku su prigodni stihovi, također na perzijskom jeziku, — a sve su bilješke pisane rukom istog prepisivača.

1859. Zbirka (مجموع), 4 3860.

L. 48; 25 × 14,5. *Ta'līq* sitniji, lijep, složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, čvrst, mnogi su listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—15. شرح لب الفرائض

كلاهما لمصطفى بن يوسف الموستارى

Komentar risali o feraidu, zvanoj *Lubb al-farā'iḍ*. Napisao oboje Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī (Šayḫ Yūyo), umro 1119/1707.
OM II, 31.

Početak:

الحمد لله على آلائه – جمع الإلىَ وهى النعم الظاهرة – ونعمائه – وهى النعم الباطنة ... وبعد فهذه رسالة مشتملة على عدة فصول فى علم الفرائض

Rukopis je autograf, ali je nepotpun na kraju (doseže do poglavlja: فصل فى المناسخة), jer je posljednjih nekoliko lista izgubljeno.

Djelo je raspoređeno na poglavlja *(faṣl)*. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta glosa, pisanih sitno i lijepo rukom navedenog autora.

2. L. 16—31. شرح على رسالة الامام النسفى فى الفرائض

للمؤلف المذكور

Komentar Nesefinoj raspravi o feraidu. Osnovno djelo napisao je Abu'l-Barakāt 'Abdullāh b. Aḥmad an-Nasafī, pisac tefsirskog djela *Madārik at-tanzīl*, umro 710/1310. To je kratka risala od jednog lista, koja je — kako kaže komentator u svom uvodu — veoma korisna, pa je zato odlučio da joj napiše ovaj komentar. Pisac ovog komentara je naš učenjak, gore navedeni Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostari. Gornji naslov, kao i podaci o osnovnom djelu, navedeni su prema uvodu komentara. Inače, o ovom osnovnom djelu (Nesefijinoj risali o feraidu), koje komentator navodi, ne nalazimo nigdje spomena u izvorima, koji su nam pristupačni. Naslov komentara, napisan rukom autora, glasi: شرح رسالة صاحب المدارك .
OM II, 31.

Početak osnovnog teksta:

واعلم ان الورثة اصناف ثلثة اصحاب الفرائض وهم الذين لهم سهام مقدرة كالبنت ولها النصف وللاكثر الثلثان وبنت الابن وان سفلت

Početak komentara, poslije Besmele:

اما بعد حمد الله على نواله والصلاة والسلام على رسوله محمد وآله فان علم الفرائض نصف العلم ... وقد صنف العلماء فيه رسائل جمة منثورة ومنظومة غير ان الامام النسفى تغمده الله بغفرانه ... عمل فيه رسالة مقدار ورقة جمع فيه فوائد كثيرة فاردت ان اشرحها تسهيلا للطالبين ... فاقول

Završetak komentara:

...ولا يحكم بعتق مدبره وامهات اولاده لانه حكم يثبت بالموت ولا يكون للردة حكم

الموت الأ اذا اتصل به قضاء القاضى والله اعلم بالصواب . هذا ماجمعه العبد الفقير الى الغنى
البارى مصطفى بن يوسف المفتى الموستارى ...

Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Komentar je autograf.

3. L. 32—40. كتاب الفرائض

Fragment — poglavlje o diobi nasljedstva iz djela: الحاوى القدسى, — kako je to prepisivač zabilježio na kraju (نقل من فى الفروع. الحاوى القدسى Navedeno djelo napisao je al-Qāḍī Ğamāluddīn Aḥmad b. Muḥammad b. Sa'īd b. Nūḥ al-Qābisī al-Gaznawī al-Ḥanafī, umro oko 593/1197 — (v. ḤḪ I, 627; GAL I, 378 i S. I, 649).

Početak:

اذا مات الانسان يبدأ من تركته بتجهيزه ودفنه ثم قضاء ديونه ثم ينفذ وصاياه من ثلث
مايبقى بعد الكفن والدين

Pismo kao prethodno, pisano istom rukom.

4. L. 40—48. فرائض العثمانى

Kraći rad o nasljednom pravu, što ga je napisao Burhānuddīn Abu'l-Ḥasan 'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulğalīl al-Margīnānī al-Ḥanafī, pisac *al-Hidāye*, umro 593/1196.

ḤḪ II, 1250—51; AM I, 702.

Ovaj rad uvršten je kao jedno poglavlje (tridesetsedmo) u djelo *Fusūl al-ihkām li uṣul al-aḥkām (Fuṣūl al-'Imādī)*, koje je napisao unuk gore navedenog autora *al-Hidāye*, Abu'l-Fatḥ 'Abdurraḥīm b. Abū Bakr 'Imad ad-dīn b. 'Alī, umro oko 670/1271. To poglavlje, koje neki izvori navode kao samostalno djelo pod gornjim naslovom, prepisao je ovdje naš prepisivač Šejh Jujo iz primjerka rukopisa *Fuṣūl al-'Imādī*, koji je imao u svom posjedu, — kako je to zabilježio na kraju (v. dotični rukopis pod br. 1025 — فصول العمادى الفصل السابع والثلاثون).

Početak:

الحمد لله حق حمده والصلوة على رسوله محمد وعبده قال الشيخ الامام ... ابو الحسن
على بن ابى بكر بن عبد الجليل المرغينانى ... هذا مجموع يلقب بالعثمانى وقد رغب فيه القاصى
والدانى

Prepisivač je ovdje vjerno i doslovno prepisivao, pa je prenio i mnoge greške u pisanju (pogrešno pisane riječi), koje se nalaze u njegovom izvoru, — kao da je fotokopirao, — što je nerazumljivo, izuzev ako je prepisivač smatrao da u prepisivanju tako treba učiniti.

Cijelu ovu zbirku prepisao je za sebe, kao autor i kao prepisivač, Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī.

Na nutarnjoj strani prve korice i na listovima s početka nalaze se razne bilješke, koje sadrže poučne izreke i poučne stihove na arapskom, perzijskom i turskom jeziku, tumačenje nekih riječi i pojmova s područja tefsira, fikha i tariha, nekoliko hadisa i nekoliko kraćih neobičnih priča (legende), prepisanih iz djela حيوة الحيوان. Po tom se nalazi krupno pisana bilješka, u kojoj autorov učenik Ibrahim Opijač kaže da je ovaj autograf njegova učitelja, sa ostalim njegovim djelima, uvakufljen u Mostaru. Na naslovnoj strani, pored bilježaka s područja fikha, nalaze se mrlje, koje su namjerno stavljene. Takve mrlje nalaze se još na nekim mjestima, a njima su, čini se, brisana nečija imena i lični pečati. Na kraju su dva neispisana lista. Na prvom je bilješka, koja sadrži zapis za žene nerotkinje, koje žele imati dijete. Na drugom i posljednjem je bilješka prepisivača, u kojoj on navodi niz (sened) svojih učitelja preko direktnog mu učitelja Šejḫ 'Abdulvehhāb 'Arabzāde, kako mu ih je ovaj kazivao, — do Mevlana Sa'duddīn et-Taftāzāni-je

(اخبرنى استاذى المولى الفاضل المشتهر بالشيخ عبد الوهاب عرب زاده انه اخذ العلم من
الفاضل الكامل شيخ الاسلام يحيى المشتهر بمنقارى زاده وهو اخذه من المولى المحقق المدقق شيخ
الاسلام عبد الرحيم وهو اخذه من الفاضلين المولى صدر الدين الشروانى والمولى حسين الحلالى
وهو الشروانى اخذه من المولى الفاضل المدقق الامير ابى الفتح وهو اخذه من النحرير المدقق
المولى عصام الدين وهو اخذه من الفاضل المشتهر بقره داود وهو من العلامة الربانى ... مولانا
سعد الدين التفتازانى نور الله مرقده . كتبه الفقير مصطفى المفتى بموستار)

Na nutarnjoj strani druge korice su dva stiha iz Hafizovog *Divana*. Sve ove bilješke u rukopisu zabilježio je vlastoručno navedeni prepisivač zbirke Šejḫ Jūjo.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1860. Zbirka (مجموع), 6 **4203.**

L. 110; 22,5 × 17. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—18. جريدة الفرائض

مسائل صورة احوال اربعين

Tabele primjera iz diobe nasljedstva, koji se odnose na kategorije nasljednika, čiji su dijelovi određeni *(ahvāli erbe'īn).*

Pored praktičnih riješenih primjera, ima nešto malo pravila.

Početak:

اب   ابن   اصل المسئلة

Na listovima 19—25 nalaze se formulari *(sakk)* raznih sudskih akata, rješenja i prijava na turskom jeziku s raznih područja sudske djelatnosti.

2. L. 26—54. نتائج الفنون
لنوعی

Kraće enciklopedijsko djelo o dvanaest znanosti, na turskom jeziku. Napisao Maula Yaḥyā b. Pīr 'Alī b. Naṣūḥ an-Naw'ī, umro 1007/1598.

Rieu, 114ª; Pertsch (Berlin, t), 95; Flügel I, 44; ḤḪ II, 1925.

Početak:

حمد بی حد احد بی ابتدایه که الف اسم ذاتی هر ابتدایه اوّل وهر انتهایه منتهادر

Na naslovnoj strani prepisivač je pogrešno zabilježio prezime autora (نتائج فنون نوعی زاده), — kao da je pisac 'Aṭā'ullāh-efendī New'īzāde, sin New'īn što nije tačno.

Ta'līq sitniji, složen, pisan vještom rukom. Na rubovima nekih listova ima bilježaka, koje sadrže datume nekih značajnijih događaja (kao što je zabilježeno da je osvojena tvrđava Jeleč 935/1529, — Ostrogon 950/1543, — da je harala velika kuga tri mjeseca, od početka muharema do kraja rebiul-evela 946/1539; da se je pojavila i harala velika kuga u Istanbulu, mjeseca rebiul-evela 956/1549. itd.). Rukopis sadrži nekoliko crteža iz astronomije i geografije, napravljenih jednostavno, prostom rukom. Na kraju je priča Bešir i Sadan — (حكايت بشير وشادان — v. I, 435).

3. L. 54—64. مواعظ بالتركية

Pouke i propovijedi na turskom jeziku o odricanju zemaljskog života, od nepoznatog pisca.

Početak:

الحمد لله رب العالمين ... دنیا غراره در وغداره در خداعه ومکاره در

Na listovima 65—69 nalazi se zbirka *gazela* ili kraćih pjesama raznih turskih pjesnika. Tako su zastupljene pjesme: غزل امین od pjesnika Emin, čija nam je biografija nepoznata. Pjesma počinje:

مرغ کوکلم لانه زلفنده وارمش قشلمش   بلبل کویا کبی زار وفغانه باشلمش

غزل على , od pjesnika 'Alī. To je, držimo, Alī-efendī Čelebī, pjesnik iz Konje (umro 1190/1776):

کوینه واردم کیجه سیر ایلدم جانان یوق   استانن شویله حالی بولدم اصلاجان یوق

غزل نابی , od pjesnika Jusuf Nābī (umro 1124/1712):

حرف یازم اوشه یدوا ایشتمسون —   سوز بونده قالسون دل ناشار ایشتمسون

Sultan Mustafa-han (umro poslije 1115/1703):

یقلو بدریو جهانه صنمه که یزده دوزله —   دولتی چرخ دنی ویردی قو مبتذله

Rāgib-paša (veliki vezir, umro 1176/1762):

نجه لر الدی کامن بو جهانده زاله —   فلکك دوری مطابق ینه بزم ازله

Sabri, pjesnik iz X/XVI stoljeća:

سن شمدی بنی اوق کبی یانه اتارسك   اما صقین ای قاشی کما نم چوق آرار سك

Od Rāgib-paše:

خراباتی کورنلر هر یری بر حالتن سویلر   لطافت نقل ایدر رندان زاهد ثقلین سویلر

غزل نظيم , od pjesnika Mustafa b. Ismā'īl Naẓīm, (umro 1107/1695):

قدح نوشان بزم عشرته بوخانه میخانه   خصوصا ساقیء مجلس صونه کستانه مستانه

غزل مادح , od pjesnika Mādiḥ-efendīje (vjerovatno umro 1130/1717; v. Rieu, 101ª):

ای خونی چشم مخمورم می ناز ایله مست ایتدی
نه ممکن قرشو طورمق غمزه سین خنجر بدست ایتدی

غزل نهادی, od pjesnika Nihādī (držimo da je to Nihādī Čelebī, iz Prizrena, živio za vrijeme sultana Mehmeda III (1003—1012/1594—1603):

یولب دلبره کیم چشمهٔ حیوان دیمشز   کرچلك اما دکل اول چشمهٔ حیوان دیمشز

کفتهٔ نظیر , od pjesnika Naẓīr; to je Ibrahim b. Mustafa Naẓīr, umro 1188/1774:

برشب مطرب بم درد دروغم تازه لندردك   کلوب قانون بزم عشرتی آوازه لندردك

غزل خاتم افندی, od pjesnika Ahmed-efendi Akovalizade Hātem (umro 1168/1754):

خدرکم تل قید وادیلر ندم زلف صنطورك   ایکی تللی خطکله باغلمه عشاق رنجورك

کفتهٔ مرحوم سلطان محمود — To je, vjerovatno, sultan Maḥmūd

-ḫān I (umro 1168/1754):

دویدی شکاف سنیه دن عشقمی تازه بشلدی
غمزهٔ فتنه جویه دل یاقدی نیازه بشلدی

غزل عاشق عمر , od pjesnika Ašik Omer:

جمالك دلبرا باغ ایرمد روی ندرسك دی
لبك جامی کوکل دردینه امد روی ندرسك دی

غزل فائض, od pjesnika Mustafa Edirnevi Fā'iḍ (umro 1130/1717):

بر نظر کافیدر ای دل اشته جانان اشته سن   روز شب ایله تماشا رخسار اشته سن

علی افندی . To je, držimo, gore navedeni pjesnik 'Alī-efendī Čelebī:

تشریفکله خانه می رشك ارم ایله   اغلتمه بنی ایکی کوزم کل کرم ایله

یونس امره حضرتلر ینك نطق شریفلر ,ا,ر

od pjesnika Junus Emre (kod nekih pogrešno Junus Emrem, umro 843/1439):

پحقدم ارك دالنه انده بدم اوزمی   کریج قودم قزانه بوبراز ایله قاینتدم

Na listovima 70—73 nalazi se nekoliko bilježaka, koje sadrže recepte za neki lijek, račune nekih potraživanja i jednu priču sa područja mistike (tesavvufa).

4. L. 74—76. (مرحوم حشمت افندینك عرضحال) عرضحال

Odulja pjesma na turskom jeziku, u kojoj pjesnik Ḥašmet-efendi (umro 1182/1768), opisuje svoje teško stanje u progonstvu i moli da mu se dâ sloboda. Pjesma je upućena kao poslanica u obliku tužaljke i molbe nekom velikanu, od koga pjesnik traži intervenciju. (To je Hašmet-efendi b. Abbas, veliki turski pjesnik, koji je bio i veliki humorista i satiričar, savremenik i miljenik Ragib-paše, kome vjerovatno upućuje i ovu molbu. Kada je optužen da u svojim satirama na savremene prilike i ljude prelazi granice dozvoljenog, protjeran je u Brusu, a onda na Rodos, gdje je i umro gore navedene godine. On i u ovoj tužaljci, u kojoj moli milost, nije mogao, a da ne napravi zajedljivu satiru. V. o njemu M. Tahir, OM II, 141; Š. Sāmī, QA III, 1961).

Početak:

ای ولی النعم شاه شفا عتکز ایچون   یعنی سلطان رسل حضرت پیغمبر ایچون
پارهٔ کبد جکر کوشهٔ شاه کونین   جام نوشان شهادت اول ایکی سرور ایچون

Ta'līq lijep, pisan vještom rukom.

Na listovima 76^a—77^a nalaze se recepti na turskom jeziku za razne lijekove, i jedan čudotvorni zapis za pronalaženje skrivene riznice blaga (gdje se misli da ona postoji).

---

5. L. 77—81. در اوصاف رجال الغیب

Kraća rasprava na turskom jeziku o kategorijama »svetih«, »dobrih« ljudi (evlija) i njihovim karakteristikama i osobinama, te njihovim nazivima. To su često nepoznati i »nevidljivi« ljudi (riǧāl-al-gaib), koji na osnovu svoje velike pobožnosti i visokog stupnja duhovnosti imaju poseban stepen, položaj (*dereǧe, meqām, mertebe*) kod Boga, po čemu — kako se nenaučno, kod širih slojeva — misli, imaju i neku čarobnu moć, pa se smatraju »zaštitnicima«. Ova risala, kako se kaže u uvodu, prevedena je i rađena prema tumačenju i pisanju Muhyiddin Ibn al-'Arabi-je (umro 638/1240), u njegovom djelu *al-Futūḥat*. Ovakvih risala ima više u turskoj literaturi, u nešto različitim verzijama (v. I, 78; Bratislava, 302). Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak ovog primjerka:

معلوم اولسونکه اولیاء الله بر قاچ قسم اوزره در بعضیسی جمیع حالات ومقاماتی جامع
اولور وبعضیسی

Na kraju su tri lista neispisana.

6. L. 82—83. (فیروز نامه)
منظوم بالترکیة

Spjev na turskom jeziku, u kom se obrađuje priča (vjerovatno perzijskog porijekla, a koja se nalazi i u arapskoj književnosti), o nekom caru (šahu), njegovom robu Firuzu i Firuzovoj ženi-ljepotici, koja bijaše uzor vjernosti. Gornji naslov dali smo prema sadržaju i prema nekim izvorima, iako u rukopisu nema naslova. Pjesma je puna pouke i alegorije, u 146 stihova. Čini se, da je pjesniku poslužio, bar kao dalji uzor, poznati spjev شاه وکدا (v. br. 1327,^{2}), koji se na dva mjesta ovdje spominje. Prema jednom stihu na kraju, ovu pjesmu je spjevao Kami. To je daroviti turski pjesnik, kadija i muderis Muhamed-efendi Kami, umro 1136/1723.

SO IV, 73; AM II, 317.

Flügel (I, 672) navodi pjesmu pod gornjim naslovom od istog pjesnika, ali joj je početak kod njeg drukčiji nego u našem primjerku.

Početak našeg rukopisa:

واراىدى برپادشاه جم شیم عدلیله اولشدی جهانده علم
دائرهٔ دولتی معمور ایـدی عفت وعصمت ایله مشهور ایدی

Završetak je:

نظمه كتوردى بوڭى كامىٔ زار تاكه سخندانه قله يادكار
كندى سوزى قالدى جهانده الكٔ رحمت ايده روحنه مولا انكٔ

Ta'līq sitniji, složen, pisan vještom rukom.

Slijedeća četiri lista su neispisana.

Na listu 84 nalaze se recepti na turskom jeziku za neke lijekove.

Na listovima 85—93 su zagonetke *(lugaz* i *mu'amma)* u stihovima na turskom jeziku. To je izvod iz neke opširnije zbirke. Među ovim zagonetkama, na listu 87, nalazi se kraća risala u stihu, na turskom jeziku, koja sadrži pouke sa područja higijene. Naslov risale je: رسالهٔ سپاهى , a autor joj je, držimo, turski pjesnik Sipāhī, iz X/XVI stoljeća (v. Š. Sāmī, QA IV, 2535).

Početak je:

بو قوله عامل اول ايتمه تجاوز نصيحت اخذ ايدن اولدى آخر

Završetak je:

جميع بحث طبدن اول خبر دار صقنمقدر كشى كندوڭى هربار

Na listovima 93—96 nalazi se مناقب — biografije na turskom jeziku o nekoliko učenjaka i pobožnih ljudi

(مناقب حضرت حسن بصرى ، – مناقب جعفر صادق ، – مناقب حضرت ويسى قرنى ، – مناقب حضرت مالك بن دينار)

Na listovima 97—99 su potvrde i priznanice za neke plaće, razne izdatke i troškove, od kojih su neki u vezi sa gradom Tekfūrdagi (Rodosto u jedrenskom vilajetu).

Na listu 100 je جفر الشيخ الهى — gatanje i proročanstvo nekog šejha pomoću sure *Fatiha,* o završetku osmanlijskog carstva.

Na listovima 101—103 nalazi se (رسالهٔ عرض حال) *arzihal* i *ferman* — u kojima je dato tumačenje na turskom jeziku o čovjeku, o bivstvu, o duši i razumu, o duhovnom svijetu i životu uopće, o nauci i vrlinama, o zlu i satani, — i to na čudnovat način, u formi službenih dokumenata, arzuhala i fermana, koji se izdaju od prijestolja Božijeg carstva, a sa gledišta dubokog misticizma. Sastavljač nam nije poznat. Čak su na kraju navedeni svjedoci (šuhūdul-ḥāl), i to sve misaoni pojmovi sa područja vjere i etike. Gornji naslov dali smo prema sadržaju.

Početak je:

افتخار الامراء الكرام ... شهر وجود بك اولانٔ عنايت الله دام اقباله وقاضى قضاة
المسلمين ... شهر وجود قاضيسى

عنايت الله دام فضله توقيع رفيع هما يون واصل اوليجق معلوم اوله كه دارندهٔ فرمان
هدايت روح تام كمسه عتبهٔ عليايه كلوب شويله عرضحال ايلديلر كه ديار عدمده ايكن ؛

Završetak je ovog prvog dokumenta:

تحريرا فى شهر اول الازال من شهور سنة ابد الاباد بمقام لاهوت ····

Početak drugog dokumenta:

تحرير كتاب شرعى بودركه
محروسهٔ وجودده روح بن ارادت يدبله دار السلطنة الكبرى .

Na listu 103ᵇ je ovlaštenje o zastupstvu (vekālet), kojim Dizdar Mehmed b. Mustafa, iz sela Tasovčići, srez Stolac, određuje zastupnika (vekila), u vezi prodaje nekog zemljišta. Datum je 1281/1864.

Na listovima 104—110 nalaze se bilješke koje sadrže potvrde i priznanice na neke račune i kredite, koji su izdati za plaće nekih službenika i u druge svrhe, u vremenu od 1187—1200/1773—1785; datumi rođenja nekih osoba, prepis murasele nekom imamu, prepis kratkog izvoda sudskog sidžila grada Bergamo u Turskoj, što je potpisao kadija es-Sejjid Ahmed, 1. šabana 1177/1763; te formulare za potpis i potvrđivanje raznih službenih akata.

Cijelu ovu zbirku prepisao je, uglavnom, isti anonimni prepisivač u XII/XVIII stoljeću.

Na početku je recept za neki lijek, računi nekih troškova, primjeri i tabele iz diobe nasljedstva (مسائل الجداث المصححات) i nekoliko neispisanih lista. Na listu 25ᵇ je popis mjesta, koja je posjetio sultan Sulejman, prilikom obilaska istočnog dijela svog carstva. Pisar — katib — mu je bio Sejidi Ali b. Husejn).

1861. جدول الحساب والفرائض 1134.

Tabele za osnovne matematičke operacije, te primjeri i tabele za diobu nasljedstva, od nepoznatog sabirača. To je rad nekog učenika ili kadije iz XVIII ili XIX stoljeća.

L. 173; 21,5 × 16,5. *Ta'līq,* pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1862. جُريدة مسائل الفرائض 1057.

Tabele primjera iz feraida, slične rukopisu pod br. 1860,¹. Mjestimice se nalaze kraća objašnjenja.

Početak je:

مسائل ذوى الفروض اما الاب فله احوال ثلاث

*L. 211; 21,5 × 16,5. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Papir žućkast, glat, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XIII/XIX stoljeća.

Na početku je praktičan primjer iz poglavlja *el-munāseḫa*. Ispod izrađenog primjera nalazi se bilješka, u kojoj anonimni učenik kaže da je to najbolji način rada u ovakvim primjerima i da je njega tome naučio njegov otac, muftija u Akhisaru (Pruscu) i Travniku.

Uvakufio Muhamed-efendi Svrzo, sin Muhamed-agin, 1921 (v. bilješku na prvom zaštitnom listu).

1863. عقدة الفرائد شرح عمدة الفرائض 620.

البوسنوى
لسيف الله افندى پروهو زاده
كلاهما

Komentar kraćem djelu (risali) عمدة الفرائض iz nasljednog prava. Oboje napisao naš alim i pisac Sejfullāh Prōho (rodom iz Konjica), umro u Sarajevu, u 73-ćoj godini života, 1351/1932. Pisac je ovo djelo napisao za vrijeme svojih studija u Istanbulu, i dovršio ga 1310/1892, kako se to razumije iz njegove bilješke na rubu prve stranice. Rukopis je autograf u konačnoj redakciji, koju je pisac bio pripremio za štampu. Nadležne vjerske vlasti (Mešihat) i Ministarstvo prosvjete u Istanbulu, bili su dali svoje odobrenje za to, ali — koliko nam je poznato — do štampanja nije došlo.

U uvodu sam pisac daje prikaz ovog svog rada i iznosi, kako je došlo do pisanja, najprije osnovnog teksta (risale), a onda i komentara. Kaže da ga je pisao po *as-Sirāğiyi* i drugim priznatim djelima, iz kojih je uzimao samo najvjerodostojnija mišljenja *(muftabih)*. Njegova zasluga sastoji se, uglavnom, u tom, što je predmet obradio na lahak i pristupačan način. Tu su i njegovi vlastiti stihovi u pohvalu ovog njegova rada, gdje malo pretenciozno kaže da se ovakva risala, kroz sva vremena do sad, nije pojavila. Djelo je, istina, dosta vrijedno. To je posljednje značajno djelo s područja islamske nauke koje naš čovjek, po uzoru na našu staru ulemu, piše na jednom stranom, konkretno arapskom, jeziku. Kod postavljanja i rješavanja pojedinih pitanja služio se ponekad načinom (metodom), koji do tada nije bio uobičajen, pa poziva kritičare, da ga za to pogrešno ne osude. Naveo je i mnoge primjere koji olakšavaju razumijevanje predmeta.

Na kraju komentara napisao je dodatak sa primjerima o diobi (prenošenju) zemljišta na nasljednike, u smislu sultanovih propisa i zakona *(kanuni sultani)* o zemljištu *(erādī)*. Kaže, da je osjetio potrebu za ovakav dodatak, pošto je zapazio, da njegovi savremenici, kadije i drugi, koji se bave ovom pravnom praksom, nemaju pojma o ovim zakonskim propisima i njihovoj primjeni. Po ovom svom djelu, pisac je dugo godina predavao ovu materiju u Šeriatskoj sudačkoj školi *(Mektebi-nuvvāb)* u Sarajevu. Pri kraju rukopisa nalazi se osnovni tekst, posebno napisan. Kasnije je napisao kratku risalu o ovoj temi, sličnu ovom osnovnom tekstu, i štampao je u Sarajevu 1327/1909, pod naslovom: زبدة الفرائض

M. Handžić, al-Gauhar, 80—1.

Početak osnovnog teksta nakon besmele:

الحمد لله الذى هدانا طريق الصواب والصلاة على من اتانا بالحكمة وفصل الخطاب

وبعد فاعلم انه يتعلق بتركة الميت

Početak komentara:

الحمد لله الذى جعل العلماء ورثة الانبياء وابقى ببقائهم احكام شريعته الغراء ...

وبعد فيقول احوج الورى الى رحمة ربه جل وعلا سيف الله بن صالح البسنوى

L. 155; 23,5 × 18,5. *Nasḫ* lijep, pisan oštrim perom, vještom rukom autora. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Po marginama listova ima dosta glosa, pisanih sitno i lijepo, također rukom autora. Papir žućkast, glat; povez poluplatneni.

Na početku je bilješka autora s područja feraida, informativna ocjena (اعلان) na turskom jeziku od autora, o osebinama i prednostima ovog djela, dvije pohvalne kritike ovog rada od dvojice autorovih profesora, originalna dozvola Ministarstva prosvjete u Istanbulu, da se rukopis može štampati, sadržaj, te mnogo kasnija vlastoručna bilješka pisca, napisana na posebnom listiću u kojoj on navodi, kada je napisao ovaj rad, i da ga sad zavješta za Gazi Husrev-begovu biblioteku. Ista bilješka prepisana je drugom rukom na naslovnoj stranici, mjesto naslova

هذا ما الفه الفقير اوان تحصيله فى القسطنطينية وسوعد بطبعه فى باب المشيخة الاسلامية — پروهو زاده سيف الله بن الحاج صالح القونيچه وى — ووقفه لخزانة الكتب الجليلة الخسروية طلباً لمرضاة ربه ودعاء المستفدين

Na prvoj stranici je originalni gore navedeni naslov djela, a na rubu iste stranice bilješka autora, u kojoj kaže da mu je otac umro na Mini, prilikom hadža, i da je pokopan u Meki, te da mu je i djed umro također prilikom hadža, prije toga na trideset godina, i da je pokopan u Kairu.

Na kraju je duplikat navedene dozvole *(ruḫsatname)*, i na posljednjoj stranici bilješka s područja feraida.

FERĀIZ

Turski

1864. شرح فرائض السجاوندى **1212.**

Komentar djelu *as-Sirāğiyya* (v. br. 1795,[1]) od nama nepoznatog pisca koji je, koliko se vidi, preveo komentar as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğāni-je (v. br. 1800,[2] i 1821). U rukopisu, na donjem prerezu listova, naslov je: توركى شرح فرائض

Brockelmann (S. I, 651) navodi dva turska komentara *as-Sirāğiyyi*, pa bi moglo biti da je ovo jedan od njih. Držimo, da je pisac *Ṭursunzāde*, otac ili sin, koje Brockelmann navodi pod istim imenom ('Abdullāh Ṭursunzāde Fayḍī kadija u Uskudaru, umro 1019/1610 — v. AM I, 474 i OM I, 348).

Početak poslije besmele:

قال الشيخ الامام سراج الملة والدين محمد بن محمد بن عبد الرشيد السجاوندى ...
الحمد لله جميع حمد لروك ثابتدر الله ايچون رب العالمين كه اول عالملروك پروركاردر

Završetak je:

... دخى زيدك اولان اوغلنه زيدوك تركه سندن ويرلن يدى دينار اول اولن اوغلنك
وارثلرينه ويرلر لكن زيده اندن نصيب ويرلز يوقرو ذكر اتدوكمز تنا فى دن احتراز ادين تمت
تمام

L.185; 20,5 × 15. *Nasḫ* krupniji, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi su dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepis (ili vjerovatno sastav), dovršen je 969/1561 (تمت تمام ٩٦٩).

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. U vrhu prve stranice je lični pečat, nečitljiv.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1865. ISTO **1606.**

U rukopisu je zabilježen naslov: شرح فرائض (السجاوندى) بلسان تركى

L. 226; 21 × 16. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom, u razmaknutim redovima. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom i vokalizovan. Po rubovima listova, samo s početka, ima glosa. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi su po rubovima dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na sredini korica.

Prepis dovršen početkom mjeseca zulkade 971/1563.

(الحمد لله على التمام ... فى اوائل شهر ذى القعدة سنة ٩٧١)

Na prvom zaštitnom listu su dvije dulje bilješke na turskom jeziku, prva s područja feraida, i druga o značenju besmele i hamdele. Na naslovnoj strani su imena i lični pečati ranijih vlasnika (Mahmud Kadi-zade; Salih Sidki, kadija u Pljevlju, 1173/1759; Mahmud b. el-Hadž Ali alemdar Kapa-zade, 1215/1800), te bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Mustafa b. Hasan, nastanjen u Kadijinoj mahali (mahala kadije Hasan efendije) u Sarajevu, za Ajine-begov mekteb, i predao ga mutevelliji Halilu b. Salih Stočaninu, 5. rebiul-evela 1250/1834.

1866. ISTO **3657.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: شرح فرائض السجاوندى بالتركية. Primjerak je nepotpun na kraju, jer je prepisivač završio poglavljem: فصل فى المفقود .

L. 106; 21 × 15,5. *Ta'līq* složen, pisan širokim perom, uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom, a mjestimice crnom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, rastavljen od knjige.

Prepisao neki Šaydā'ī Gülšenī, mjeseca muharema 971/1563.

(كتب شيدائى الكلشنى رحمة الله عليه ؟! من شهر محرم تمام شد ٩٧١)

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku s područja mistike. Na naslovnoj strani je namjerno izbrisano ime ranijeg vlasnika (Muḥamed b. Ali?). Tu su i čudotvorni zapisi za neke lijekove. Na kraju su datumi rođenja dvoje djece iz 1155. i 1158/1742. i 1745.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1867. (كتاب فى تقسيم الميراث) **4556.**

بالتركية – فيه خرم

Kraće djelo o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca, nepotpuno. Čini se, da su ovdje uvezane u jedan svezak dvije risale o istoj temi, iz istog vremena. Prva se završava na listu 33, a drugoj je početak na listu 34. Ili je ovo jedno djelo, čiji su listovi ispremetani i pogrešno uvezani, a neki izgubljeni, što držimo najvjerovatnijim. Cijeli svezak je dosta star, pisan istim, starijim turskim jezikom, prepisan istim rukopisom, prema starijem pravopisu i na istom papiru. Gornji naslov dat je prema sadržaju. Cijeli rad je napisan u obliku teoretskog objašnjenja i tumačenja, bez i jedne tabele praktično postavljenih i riješenih primjera.

Na prvom listu ovdje, koji je oštećen, početak je:

اشبو ذكر اولنان ترتيب اوره ده قياس بلكل .. كم ميتوك تركسنه ... اولن كشلر طقزدر
اوّل صاحب فرضلردر انلردن صكره عصبهٔ نسبيّه لردر انلردن صكره عصبهٔ سببيه لردر

Završetak ovog dijela je na listu 33:

...دكر سكز بتمش اكنوك ثلث دكل نيچون كه مسئله عوليدر مفقود درلر موقوف اولور
بكرم الت ارك وار طقز اولور يكرمْ بش الياقتسك تمت تمام ٩٧٥

Početak drugog, ili vjerovatno ovog istog rada (samo drugog dijela), je na listu 34, — poslije besmele:

بركشى اولدى الااسن قودى كلّ مال انوكدر . اولدى انسين قودى اناسين قودى اوغلى
قزن يااوغلى اوغلى قودى مسئله اوچدن الور

Sudeći po stilu, naročito po upotrebi nekih fraza, držimo da bi autor mogao biti neki naš čovjek.

L. 62; 15 × 11. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom, u razmaknutim redovima, starim pravopisom. Papir tamnobijel, deblji; povez otkinut i izgubljen.

Prepisao cijeli svezak isti, nepoznati prepisivač, 975/1567 — kako je to zabilježeno na listu 33. Moglo bi biti da je to i datum pisanja.

Iz biblioteke Tajib-efendije Saračevića.

1868. ترجمه وشرح فرائض 3959.

لسراج الدين السجاوندى

Prevod i komentar djelu *as-Sirāğiya*, od nama nepoznatog pisca. Rukopis je, nažalost, nepotpun s početka, jer je prvih nekoliko lista izgubljeno. Gornji naslov nalazi se na prvom zaštitnom listu i, čini se, zabilježen je kasnije prema sadržaju. U vrhu prve stranice neko je kasnije napisao crvenim mastilom: علم فرائض ترجمه سى ..., zatim besmele i hamdele. Kairo, t, 80; Aya Sofya, 96; Waliyuddīn, 89; Ašir-efendī, 156; navode takve komentare i prevode, pa je vjerovatno ovo koji od tih).

Početak na prvom listu, koji se ovdje nalazi, jest:

مقدم اولدى قال م ثم تنفذ وصاياه من ثلث مابقى بعد الدين يعنى وصيت قبول
اوله اداء دين دنصكره باقى قلن مالك ثلثندن زيرا حق جلّ من بعد وصية يوصى بها
اودين ديدى

Završetak je:

فصل فى الغرق والحرق اذا مات جماعة ... يعنى بو فصل غرق وحرق بياننده در
اول وقت ميراث يزكشى كندو نفسندن ميراث يمك لازم كلمسون ايچون الله تعالى نك
عونيله بو فرائضك شرحى تمام اولدى

L. 64; 21 × 13. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je samo mjestimice crvenom linijom i označen često kraticom م , dok je komentar označen kraticom ش. S početka i na kraju ima neispisanih lista. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi, naročito u drugoj polovini, dohvaćeni su vlagom; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis je dovršen u ponedjeljak mjeseca zul-kade 1016/1607.

(تمت الكتاب فى يوم الاثنين من ذى القعدة لسنة ست عشر والف)

Na početku je popis više komentara *Sirāğiyi*, koje je imao neki vlasnik u svom posjedu; zatim bilješka na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je »ovo djelo samo donekle ispravno, ali da ono ima i svojih slabosti, što postaje jasno nakon podrobnijeg posmatranja«; te dva imena ranijih vlasnika, od kojih je jedno namjerno brisano (Ali el-Ejjubi; Muhamed Sadik b. Ismail?, 1107/1695, — cijena 37 para). Zatim se nalazi nekoliko pravila iz sudske prakse o postupku po jačem dokazu (ترجيح البينات —), što je uzeto iz djela Fetawa Sirāğuddīn, Qārī' al-Hidāya. Na kraju, na jednom listu, su stihovi na perzijskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1869. كتاب الفرائض 3027.

Djelo o nasljednom pravu, od nama nepoznatog pisca. Rađeno je, čini se, prema *as-Sirāğiyi* i njenom komentaru od al-Ğurğānī-je. Primjerak je nepotpun s početka, jer je prvi list izgubljen. Gornji naslov naveden je prema bilješci na kraju. Rad je starijeg datuma (iz početka XVII stoljeća, ili još raniji).

Početak (prema drugom, potpunom rukopisu) je:

الحمد لله حمد الشاكرين والصلاة والسلام ... بلكل كه بوعلم فرائض بغايت مهم وكركلو علمدر بونى بلمك فرضدر بوحديث حسبيله (توصيه) قال عليه السلام : تعلموا الفرائض ... معنى بودركه

Početak je ovdje:

...تركه يه درت حق متعلق اولور ترتيبنجه يعنى بريسى مقدمدر بريسندن

Završetak je:

فصل الحرق والغرق بو فصل اوده ينلرك ودخى دكزه غرق اولانلرك حكمن بيان ايدر ..

مسئله بركشى اولدى اوچ عورتن قودى وسكز انا انا بر قز قرداشن ودرت انا بر قز قرادشن قودى ودخى ايكى ابه سن قودى اما تركه ده دخى اون يدى دينارن قودى پس مسئله ده ربع وثلثان وسدس وثلث وار اصل مسئله اون ايكيدن اولور ... اشده بو مسئله ده هربر عورته براولرى بو مسئله يه مسئلهٔ دیناریه درلر .

Odmah u produženju, poslije ovog završetka, nalazi se kraći hadis, nečitak, pod naslovom: جائت امرأة الى النبى عليه السلام فقالت ما مسئله تقول ... , sto je napisano rukom istog prepisivača, a nije nam jasno da ima kakve veze sa predmetnim tekstom.

Sudeći po stilu i načinu izražavanja reklo bi se da je pisac neki naš čovjek, ili Albanac.

L. 69; 19 × 12,5. *Ta'līq* složen, napisan uvježbanom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Papir bijel, glat, čvrst; povez papirni, oštećen, prva korica otkinuta i izgubljena.

Prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad, nastanjen u kasabi Ohrid, u petak sredinom mjeseca zul-hidže 1042/1632, kako je to zabilježeno na kraju.

(تم كتاب الفرائض ... على يد العبد الضعيف ... مصطفى بن احمد الساكن بقصبة اوخرى فى نهار جمعة ... من شهور سنة اثنى واربعين والف – .. آرناؤد لك)

Na nutarnjoj strani druge korice nalaze se tri recepta na turskom jeziku za lijekove protiv oboljenja krvi, sandžije (probadanja, bolova) i hemoroida. Ove recepte kazivao je Hadži Salih Đulizar

prenoseći od Munla Abdije Hamamdžića, a ovaj od Muhamed-bega Hudžumi-je. (To su ljudi iz Sarajeva, koji su se, vjerovatno, bavili narodnim liječenjem).

1870. ISTO **2145.**

U rukopisu je, u vrhu prve stranice, crvenim mastilom, napisan naslov: هذا كتاب علم فرائض.

L. 99; 20,5 × 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, jednostavan, pisan krupnije, u razmaknutim redovima. Naslovi: مسئله i drugi, većinom su izostavljeni, ali je za njih dat prostor. U pisanju ima grešaka. Papir bijel deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis je dovršen 1157/1744 (تمام ... سنة ١١٥٧).

Na početku je ime vlasnika i, čini se, prepisivača, namjerno pobrisano (. . . sin nekog munla Osman-efendije), te pečat sa imenom preprodavca knjiga iz Sarajeva (Muhamed-aga Aganagić).

1871. ISTO **3237.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب علم فرائض

L. 33; 26,5 × 10. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir tamnobijel, začađio, deblji; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice je nikah-dova, na prvom zaštitnom listu je bilješka na turskom jeziku o pokajanju (*tevba*) i *kušluk-namazu*. Na kraju su bilješke s područja fikha, fetve, hadis, zapis za pronalazak kradljivca, te molba, u kojoj se traži pomoć za popravak džamije sultan Mahmud-hana u prijedorskoj tvrđavi. Džamija je, kaže se, stradala »prije dvije godine« — (to je 1193/1779), od velikog zemljotresa, od čega su sva četiri zida raspukla«. Datum molbe je 5. rebiul-evvel 1195/1780.

Poklon Hamdije Kreševljakovića.

1872. Zbirka (مجموع), 2 **1588.**

L. 139; 19,5 × 13. *Ta'līq* sa nešto *nasḫa* mjestimice. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—56. ISTO

U rukopisu su kasnije zabilježeni naslovi: — كتاب الفرائض ، كتاب مسائل فرائض ترجمه سی Primjerak je nepotpun s početka, jer je izgubljen prvi list. Tekst u ovoj verziji nešto je, mjestimice, različit od teksta ranijih primjeraka. Po rubovima nekih listova ima malo komentara.

2. L. 57—139. (صك وحجت).

Zbirka formulara službenih pisama i akata od nepoznatog sabirača. Zbirka je bez naslova i uvoda. Prvi formular je tužba za protjerivanje nekog nevaljalca (برکمسنه نك عليهنه ونفی ... حجت صورتيدر). Interesantnost ove zbirke je po tom što se u njoj navode imena ljudi i mjesta, i što se njene isprave odnose, uglavnom, na razna mjesta u Bosni i Albaniji. Tako ima raznih podataka, i to većinom iz početka XVIII stoljeća (1126/1714).

Cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač u XVIII stoljeću, — izuzev nekoliko dokumenata pri kraju.

Na posljednjim listovima nalaze se brojevi do hiljade i nekoliko riječi na grčkom i turskom jeziku — (تعداد درلسان رومیان).

Uvakufio Hasan-efendi Bojo-zade.

1873. قائمۀ فرائض 887.

Komentar nekoj kraćoj raspravi, koja je napisana na arapskom jeziku. Čini se, da je oboje napisao neki Silverdi b. Ḥusayn, čija nam je biografija posve nepoznata. Gornji naslov djela i ime pisca navedeni su u uvodu rukopisa. Inače, o njima nigdje ne nalazimo spomena u izvorima, koji su nam pristupačni. Pisac je djelo dovršio 1042/1632, kako se to razumije iz bilježaka na kraju. Datum završetka djela naveden je na kraju, na arapskom jeziku, u obliku računske zagonetke, koju je teško riješiti. Objašnjenje istoj dao je na rubu lista, na turskom jeziku, sam autor.

Početak:

الحمد لله الملك العلام الذی جعل العلماء الاعلام ورثة الانبياء عليهم السلام والصلاة
... اما بعد علم فرائض بيانده تحرير اولنان شروحدن اكثری عرلی اولوب ... بعض خلاّن
ضبط اهون واسهل بر قاعده يسيره تحريری ايچون بو اضعف عباد خالق الكونين سلوردی بن .
حسين اديلسه همت والتماس اتدكلرينه بناءً .... بعضی ترجمه واستخراج طريقيله وبعض

امثال خارج وصور ضرب وتقسيم وبعض فوائد لازمه ايراد يله ... تحريره شروع ... وبعد
لاتمام قائمۀ فرائض ديو تسميه اولندی ...

Početak je kao u komentaru Sirāğiyi od Ibn Kemal-paše (v. br. 1845).

Završetak je:

فصل ف الغرق ... يعنی غريق ف الماء وحريق بالنار واوزرينه جدار منهدم اولوب
ومعركه ده قتل اولنان طائفه دن عبارتلدر ...

ثم مات الاخ الاصغر ثانيا بو تقديرجه ايكی اخ مالندن ام مزبوره يه قرق درهم وهربنته
اتش درهم ومولای عتاقه يه يكرمی درهم حصه اصابت اتمكله مجموع دراهم سكسن
اولور والله تعالی اعلم بالصواب ... بلغ التحرير الی النهاية ... بتاريخ الخمس الخامس
من الثلث الاول ....

يك قرق ايكی شهر رمضان المبارك اوچنجی يوم اربعانك وقت عصرنده بش درجه
تمامنده كه ليل ونهار مساوی اولديغی زمانده اتمام ميسر اولمشدر ...

L. 64; 20 × 15. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst, koji je na arapskom jeziku, pisan je crvenim mastilom. Po rubovima listova ima dosta glosa koje je sabrao autor, a prepisao isti prepisivač. Papir žućkast, glat, listovi su dohvaćeni vlagom; povez kožni, jednostavan.

Prepisao Ṣāliḥ b. ʻÅbdul'aḥad-efendi, u subotu, mjeseca redžeba 1113/1701, kako je to navedeno u bilješci na posljednjoj stranici (قد وقع الفراغ من تحرير هذه القائمة ف يوم السبت من رجب الفرد على يد العبد
الضعيف ... صالح بن عبد الاحد افندی سنة ١١١٣)

Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na kraju se nalazi nekoliko neispisanih lista.

1874. Zbirka (مجموع), 4 2309.

L. 134; 21,5 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ*. Papir tamnobijel i bijel, deblji, čvrst; listovi su, naročito u prvoj polovini, dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—6. كتاب الفرائض المختصر

Kraća risala o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu. To je uputa u osnovna pravila i osnovne operacije feraida (*aḥvāli-erbe'in*), što se na početku daje pregledno.

Početak je:

صاحب فرضك برى بابادر بابانك حالى اوچدر فرض مطلق فرض مع
التعصيب تعصيب محض

Završetak je:

مثلا برکمسنه فوت اولدى زوجن وایکی قزین وآناسن ترك ایدوب ... مسئله اون
ایکیدن کلور اون ایکیسنك ربعی اوچ ویردك زوجه ثلثان سکز ویردك قزلره سدس ایکی
ویردك انایه مسئله اون اوجه عول اولور

Ta'līq sitniji, složen, pisan vještom rukom.

2. L. 7—37. فرائض السجاوندى (v. br. 1795,^{1}; I, 270).

Nasḫ, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Po rubovima nekih listova ima primjera za vježbu.

3. L. 39—119. نزهة الخاطر

Djelo o nasljednom pravu, na turskom jeziku. Napisao Omar b. Muṣṭafā al-Kermānī al-'Ušāqī (nastanjen u Ruščuku, — Bugarska), čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov i ime autora navedeni su u uvodu rukopisa. Inače, o njima nigdje ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. U uvodu dalje pisac kaže da ovaj rad posvećuje i poklanja »prvaku velikana«, nekom Nuh-efendiji koji nam je također nepoznat. Moglo bi biti da je to Nūḥ-efendi Munla Aḥmed-zāde, umro 1050/1640, koji je bio kadija i zauzimao druge visoke položaje (v. SO IV, 578—9), ili Nūḥ-efendi b. Mustafa Konawī, učenjak, sufija i pisac, koji se nastanio u Kairu i tamo umro 1070/1659 (v. OM II, 44). Rad je, zapravo, prevod i komentar djela *as-Sirāğiye*. Čini nam se da je unikat. U uvodu su data osnovna pravila iz matematike (وعلم حسابی مقدمهٔ کتاب ایدوب).

Početak:

الحمد لله الواحد الاحد المنزه عن الصاحبة والولد والصلاة على رسوله محمد يارسول الله
منك المدد ... وبعد بو فقیرپر تقصیر عمر بن مصطفى الكرمانى العشاقى مولدا الرسچقى موطنا
وقتاكم مسائل فرائض ... قصد ایلدمکه بر انموذج جمع ایدم لفظی یسیر ومعناسی کثیر اولوب

... ترکی شرح ایلدم ... نزهة الخاطر دیو تسمیه ایلدکد نصکره ... صدر الاماثل ...
حضرت روم ایلی مولانا نوح افندی ... عتبهٔ علیه لرینه اهدا ایلدم

Završetak je:

فصل فى الغرق والحرق ... برقوم وبرجماعت دفعه اولسه لر بوایکی صورتده میت
بیتك مال حقسان اولدی اوتوزده قرنداشندن یوزیکرمی اولق کرك لکن قرندا شندان اوتوزلر
ایکیسنده ده عدّ اولمازز الا مما ورث کل واحد منهم من مال صاحبه دیدوکی بودر

Nasḫ sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom.

Na slijedećem (120) listu je datum rođenja jednog djeteta, te arapski nazivi mjeseci u godini, i turski nazivi dana u sedmici, sa naročitim oznakama — brojevima, radi nekog gatanja. List 121 pripada djelu pod t. 2, ali je pogrešno ovdje stavljen i uvezan.

4. L. 122—136. مفهوم فرائض

Kraća risala o diobi nasljedstva, na turskom jeziku (v. br. 1799,^{3}). Gornji naslov je napisan kasnije.

Nasḫ, lijep, pisan u razmaknutim redovima.

Prepisao pod t. 1 Muḥammad al-Aydonādī (iz grada Aydonat, — Grčka), u prvoj polovini XVIII stoljeća.

(تمت الكتاب ... حرره الفقير محمد الايدونادى)

Pod t. 2, 3 i 4 prepisao je, sudeći po rukopisu, prepisivač Abdurrahim al-Aydonadi, 1137/1724, kako se to može razumjeti iz bilježaka na kraju pod t. 2 i 3.

(تمت الكتاب ... فى سنه سبع وثلثين ومائة والف غرّة صفر — قد فرغ من تحرير هذه
الترجمة متن السراج الفرائض الشريف افقر الانام ... عبد الرحيم الآيدونادى)

Na prvom listu pod t. 1 su računske vježbe. Na listu 38 nalazi se dokumenat na turskom jeziku, u kome se kaže da je neka žena, Aiša bint Murad, iz Visokog (Alauddinova mahala), odredila sebi zamjenika (vekil), koji u njeno ime vrši prodaju nekog zemljišta.

Uvakufio el-Hadž Mustafa Lutfi b. el-Hadž Muhamed, — kako je to zapisano u sredini velikog okruglog pečata, koji se nalazi na više mjesta u rukopisu.

(وقف الحاج مصطفى لطفى بن الحاج محمد)

Ko je dotični vakif i kada je uvakufio rukopis, — nije nam poznato.

1875. مرشد الوارثين فى شرح احوال الاربعين 4370.

Kraće djelo o nasljednom pravu. Napisao Muḥammad-efendi Makkī b. Ḫalīl-aga, šejhul-islam, umro 1212/1797. To je, zapravo, komentar risali, također na turskom jeziku, *Aḥwāl al-arba'īn* koja je, uglavnom, doslovan prevod *as-Sirāğiye*. Pisac ovog komentara kaže u uvodu da je taj prevod, iako je na turskom jeziku, teško razumljiv, pa je odlučio, da ga objasni.

Ismā'īl-paša, Ḍail II, 467; AM II, 351.

Početak: الحمد لوليه والصلاة والسلام على نبيه

L. 44; 17 × 12. *Nasḫ* lijep, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir žućkast; povez polukožni.

Prepisao (iz štampanog primjerka) as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Ārif, 1263/1846.

(قد سوّد هذه الرسالة ... الحقير السيد محمد هاشم بن داود عارف سنة ١٢٦٣)

Na prvom zaštitnom listu je lični pečat prepisivača i vlastoručna bilješka, u kojoj kaže da je djelo prepisao za sebe.

1876. (كتاب فى الفرائض) 3375.

Djelo o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka. Gornji naslov je dat prema sadržaju.

Početak ovdje:

... حالة نظر قلدق شمدن كرو رؤس رؤس موقوفين بيننده درت حاله نظر قللم مماثله

مداخله موافقه مباينه رؤس رؤس موقوفين

Prvo poglavlje je: باب العصبات. Kod tumačenja pojedinih pitanja (mes'ele), redom, naslovi su: هذا عمل القسمة – هذا عمل التصحيح

Završetak je:

فصل فى الحمل اكثر مدة حمل اكيدر امام اعظم قتنده ...

... كه طقسن بش درد دخى اون اوچ سهم در طقوز سهم قلدى بابيه زيد عصبه در

وكذا حال المفقود تمت

L. 35; 20,5 × 16. *Ta'līq*, sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, jednostavan. Nekoliko lista s početka je izgubljeno. Papir tamnobijel, deblji, listovi su dohvaćeni vlagom i prosuti; povez polukožni, znatno oštećen, rastavljen od listova.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz XVIII stoljeća.

1877. Zbirka (مجموع فى الفرائض). 4 1466.

L. 68; 20 × 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—14. رسالة فى بيان ارقام الهندى

Kraća risala o osnovnim pojmovima i osnovnim operacijama iz matematike, kao uvod i pomagalo za diobu nasljedstva, od nepoznatog pisca.

Početak:

فى بيان ارقام الهندى بوارقام هندينك احادينه رسمله طقوز صورت وضع ايتمشلر

Završetak je:

دريان قسمت موارث ... وتقسيم صحيحمبدر بلمك مراد ايدرسك يدلرنده اولان

حصه لرين جمله ايده سن اكر اصل مال چيقارسه نه كوزل والاصحيح دكلدر

Na kraju su primjeri za vježbu. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 15—18. منظومة فى الفرائض

بالتركية

Spjev o nasljednom pravu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca. Gornji naslov je dat prema sadržaju. Čini se, da je prvi list izgubljen.

Početak je ovdje:

اى فرائض طالبى اى جان من اتفاق اوزره ديدى ارباب فن

مفتقردر بو اصول سبعه يه

بالها الآنه لا يحصى ...... ساله من اطاعه وعصى

ايلمه تجهيز ميت وتكفين صكره وير جمله دن ديونى همين

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 18—23. مفهوم فرائض , (v. br. 1799,^{3}).

Završetak je:

يكرمى دوردك سدسى دورتدر (دوردك) ربعى بردر هر برينه برر ديررز تمت الكتاب

Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova s početka ima komentara.

Na listovima 24—51 su tabele i primjeri (المسائل التى انكسر على طائفة واحده)

4. L. 53—56. فرائض شهاب الدين

Kraća risala o feraidu, na arapskom jeziku (v. br. 937,^{3} i 1855,^{1}). Ime pisca u uvodu ovog rukopisa glasi: el-Qāḍī Šihābuddīn Abū Ḥāmid Muḥammad. Po marginama listova ima sitno i lijepo pisanih komentara.

Na listovima 57—68 nalaze se razne bilješke s područja akaida, mistike, službenih pisama, hadisa, fikha.

Na listu 64—65 nalazi se spjev na turskom jeziku, u kome nepoznati sastavljač opisuje napad beduina na muslimanske hadžije, godine 1171/1757. Sastavljač ove kaside-tužaljke je jedan od hadžija, koji je bio žrtva dotičnog napada. Nije se potpisao, pa mu ne znamo imena. U kasidi se kaže da je stradanje hadžija bilo veliko i da su mnogi od njih izginuli.

Početak:

بيك يوز يتمش برسنه سنده حجاج مسلمينه عرباندن اولان ... در بو بيتلردن معلومدر

الا اى امتى احمد زمان آخر زمان اولدى قره طاشلر قزل قانه بويانوب ارغوان اولدى

اريشدى هر بر اطرافدن چوبردى حجاج عربان نجه حجاج شهيد اولدى

Na listovima 66—68 su tajanstvene osebine (Ḫāṣṣijjāt) nekih skupocjenih ruda (almas, zumurrut, jakut itd.), kraći spjev na turskom jeziku mističnog sadržaja (افندم خوش صفا كلدك شفيعك انبيا اولسون) , zapisi za razne potrebe, stihovi na turskom jeziku o sudiji (kadiji) i suđenju, bilješka s područja fikha o kahvi, te recept za neki lijek.

Prepisao cijelu zbirku isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu nalazi se po jedan poučni stih na perzijskom i turskom jeziku, koji su napisani krupnijom kaligrafijom. Tu su još dva stiha na perzijskom i kraća dova na arapskom jeziku. Na naslovnoj strani su primjeri na turskom jeziku iz tablice množenja, te prigodni stih na arapskom jeziku.

1878. (رسالة فى) مفهوم الفرائض 558.

Kraća rasprava o diobi nasljedstva (v. br. 1799,^{3}). Gornji naslov je prema uvodu rukopisa. Na naslovnoj strani naslov je: رساله فرائض مفهومى . Na prve dvije stranice nalaze se pravila i termini (arapski nazivi za razlomke) s područja matematike.

Početak tih pravila:

سهام ايله رؤس بيننده واقع اولان نسبتلر دخى تصحيح مسائل مقدمه سندندر بربره مثل

رؤس نسبة دوتر برايكى به نصف نسبة دوتر

Poslije toga je početak gornje risale, u kojoj se nalaze izrađeni primjeri.

L. 21; 23 × 17. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez poluplatneni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

U rukopisu se nalazi otisak malog ličnog pečata nekog ranijeg vlasnika (Muhamed Seid, 1125/1713).

Uvakufio Izzet Salih-efendi Hromo-zade.

1879. Zbirka (مجموع) . 5 913.

L. 279; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od ruku različitih prepisivača. Papir tamnobijel; povez kožni, jednostavan, oštećen.

1. L. 1—4. منظومة فرائض

Kraći spjev o diobi nasljedstva, od nepoznatog pisca, v. br. 1814,^{2}.

Završetak je ovdje naslovom: قسم رابع از ذوى الارحام

Ta'līq slabiji. U pisanju ima grešaka.

2. L. 5—28. كتاب الفرائض

Djelo o nasljednom pravu, na turskom jeziku (v. br. 1869). Početak je kao pod označenim brojem, sa manjim razlikama u nekim riječima, dok je završetak drukčiji, što pokazuje da je verzija ovog primjerka različita od verzije ranijeg primjerka. Čini se i da je ovaj primjerak kraći od ranije navedenog primjerka.

Stranice su obrubljene crvenom linijom. Listovi su dohvaćeni vlagom.

Na listovima 29—34 nalaze se razne bilješke na turskom jeziku s područja fikha i turskog zemljišnog zakonodavstva.

Na listovima 35—57 nalaze se zbirke propisa iz raznih turskih zakona o zemljištu. Početak je:

فوت اولان كمسنه نك يرلرى وچايرلرنى اوغلى مجانا ضبط ايلمك اوزره

Na kraju je zakon sultana Murata III (1574—1595).

قانون نامۀ سلطان مراد خان بن سلطان سليم خان

3. L. 58—79. معروضۀ شيخ الاسلام حضرت ابو السعود

Zbirka fetvi, što ih je dao šayḫ-ul-islām Abu'-s-Su'ūd (v. br. 1727,[1]). Poznata je još pod nazivom: المعروضات فى الفتوى .

4. L. 80—109. (الفوائد فى الفقه)

Djelo o hanefijskom fikhu, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Primjerak je nepotpun s početka. Sadrži pravila, sabrana iz raznih fikhskih djela, za prakticnu sudsku potrebu. Pravila su data pod naslovom: فائدة , pa smo na osnovu toga dali i gornji naslov. Međutim, pod sličnim nazivom ima mnogo djela u šerijatskoj literaturi, pa nije izvjesno koje bi ovo bilo od tih djela.

Početak je ovdje:

فائدة (اى الفائدة الثانية) العاقلة لا تعقل العمد الا فى مسئلة ما اذا عفا بعض الاولياء او صالح فان نصيب الباقين تنقلب مالا وتتحمله العاقلة كما فى شرح المجمع فائدة (٣)العارية غير لازمة

Završetak:

فائدة كل عقد اعيد وجدد فان الثانى باطل فالصلح بعد الصلح باطل والنكاح بعد النكاح كذلك ... واما الاجارة بعد الاجارة من المستأجر الاول فالثانية فسخ للاولى كما فى البزازية

Nasḫ sa nešto *ta'līqa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Po rubovima nekih listova, samo s početka, ima malo komentara.

Prepisao (ili napisao?) Muḥammad b. Muṣṭafa Ḥāğibzāde, u petak prvog džumadel-ahira 1093/1682.

(اتفق الفراغ من تحرير هاتيك الاوراق ... يوم الجمعة هو الاول من جمادى الاخرة لسنة ثلث وتسعين والف عن يد المذنب .. حاجب زاده محمد)

Iz toga bi se moglo razumjeti da je ovo rad navedenog pisca, ili bar da je to njegov vlastoručni prepis. Ipak, držimo da je prepisivač neko drugi, koji svoje ime nije zabilježio.

5. L. 110—279. بضاعة الحكام فى إحكام الأَحكام

Djelo na turskom jeziku o postupku šerijatskih sudova. Sadrži obrasce za pisanje raznih sudskih rješenja (službenih sudskih akata), pa je djelo, dakle, *sakk*. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbulī, umro 1100/1688. Na početku se nalazi detaljan sadržaj, od koga su prvi listovi izgubljeni. Na kraju je rukopis nedovršen.

OM I, 280; Ismā'īl-paša, Ḏail I, 185.

Početak, poslije sadržaja, glasi:

فتح ابواب مرادات ايلين خالق الكون صد حمد وسپاس هم رسولنه

Pismo kao prethodno, od istog prepisivača.

Prepis pod t. t. 1—3 potječe iz XII/XVIII stoljeća. Prepis pod t. 4—5 je iz druge polovine XI/XVII stoljeća.

Na početku su stihovi na turskom jeziku i ime ranijeg vlasnika (Sulejman, kadija u mjestu ... nečitko).

Iz biblioteke Fejzije medrese.

1880. Zbirka (مجموع) , 5 983.

L. 175; 24 × 13,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, potamnio, listovi su znatno dohvaćeni vlagom tako da je pismo mjestimice oštećeno; povez kožni, jednostavan, oštećen.

1. L. 1—2. رسالة فى مفهوم الفرائض

Kraća risala o diobi nasljedstva (v. br. 1799,[3]).

2. L. 3—92. (صك سليمان شيخى)

Formulari šerijatsko-sudskih rješenja i drugih službenih dokumenata *(sakk)* na turskom jeziku. Napisao Sulaymān (b. Ḥasan el-Kustendilī?) *Šayḫī*, umro 1232/1816. Gornji naslov je dat prema sadržaju. Rad potječe iz XVIII stoljeća. Izvori koje imamo ne navode ovaj rad među djelima dotičnog autora. Prema tome, moglo bi biti da je pisac neki drugi Sulejman, ili je ovaj rad ostao nepoznat bibliografima.

Početak je:

الحمد لله رب العالمين والصلاة على سيد المرسلين وعلى آله واصحابه اجمعين اما بعد
بو عبد فقير يعنى سليمان شيخى

Pri kraju sakka (na listovima 83—88) nalaze se počasni naslovi (titule) sultana i raznih državnika i vjerskih službenika, — prema njihovim položajima.

(پادشاه اسلام القابى ، سلاطين معظمات القابى ، – وزراى عظام القابى ، – شيخ
الاسلام القابى ، – قضاة عساكر القابى ، – باقى مناصب علميه اربابنك القابى ، –
نقيب ، –محدث ، – خطيب ، – خنكار خواجه سى القابى ، – خنكار امامى ، –
منجم باشى ، – ، – حكيم باشى ، – موالى عظام القابى ، – مدرسين الكرام ، –
شيخ الالقابى ، – ارباب ديوان القابى ، – روزنامه جى افندى ، –چاوش باشى ،
دار السعادة وباب السعادة آغالرينه)

Na listu 88—89 je službeni dopis o jednom izviđaju na licu mjesta i o formi »udruživanja« ili najma za obrađivanje zemljišta. Tu je ukratko dat nacrt koje su forme u tom dopuštene, a koje zabranjene. Ispod toga su zabilježene jedinice (mjere) za mjerenje težine. Na listu 90—91 je izbor iz zakona o zemljištu (منتخب قانون نامه فى بيان الاراضى), na listu 91—92 je kasniji prepis nekoliko službenih rješenja.

3. L. 93—112. ملجأ القضاة عند تعارض البينات

Djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju sticaja protuslovnih dokaza (v. br. 923,[3]).

4. L. 113—115. كتاب الطهارة
من شرح الوقاية لصدر الشريعة

Poglavlje o čistoći (vjerskom čišćenju), iz komentara što ga je napisao Ṣadr aš-Šerī'a fikhskom djelu *al-Wiqāya* (v. br. 1067). To je tumačenje koje je, čini se, dato kao pismeni rad za neki ispit.

Početak je: كتاب الطهارة فيه وجوه من الاعراب الاول رفع

5. L. 116—118. رسالة فى حكم سب النبى عليه السلام

Risala o propisima protiv uvrede ličnosti Božijeg poslanika, od nama nepoznatog pisca, v. br. 1699,[2].

Početak:

اعلم أنّ معرفة تفاصيل مسئلة السب من اهم المهات واساس الواجبات

Na listovima 119—125 nalaze se obrasci pisama raznim velikanima. U posljednjem od njih govori se o strašnim neredima u gradu Janini (Grčka). Datum mu je 1120/1708.

Na listovima 126—157 nalaze se obrasci raznih pisama i dokumenata. Pisma su većinom upućena od službenih lica drugim višim službenicima. Tu su i pisma u vezi sa nekim pobunama i zločinima odmetnika oko grada Trnova (Bugarska) sa datumom iz 1144/1731. Na jednom listu nalazi se predlog i proračun za popravak tvrđave na Kreti. Na listu 132 govori se o nekom Ahmed Senai iz Anadola kao otpadniku od vjere, koji je sačinio spjev od 20.000 stihova, i u njemu, pored ostalog, nanio uvredu i ličnosti Božijeg poslanika. Tu su i neki dokumenti kadije iz grada Agriboz (grčka ostrva), u kojima se radi o čuvanju reda i mira i o jednom naimenovanju. Pri kraju su dokumenti o popravljanju i iznajmljivanju nekih vakufskih objekata Sijavuš-pašina vakufa u Sarajevu. Datum ovih dokumenata je 1188/1774 god. i u njima se spominje Husrev-begova mahala, u kojoj su dotični objekti smješteni. U jednoj bilješci navodi se da je u godinama 1216—17/1801—2. u većini bosanskih gradova vladala velika glad i skupoća, te se spominju cijene pojedinih životnih namirnica. Po tom se detaljno opisuju klimatske prilike u mjesecu aprilu. Na jednoj strani nalazi se račun troškova za drva i slamu, za potrebe valije i pisara mehkeme, koje troškove ubire i daje okolina Travnika i Zenice. U bilješci iz 1219/1804 veli se da je te godine zaklano janje u Sarajevu u kome su nađeni bubrezi teški 1.100 drama, a samo janje, bez bubrega, bilo je teško 1.150 drama (dirhema), što je, veli se, utvrđeno u prisustvu kadije Ishak-zade Muhamed Emina. Zatim slijedi raspored plata po mjestima službe u zapadnim dijelovima Osmanlijskog carstva (ترتيب جديد مناصب روم ايلى). Pisma i zabilješke, koje se nalaze pri kraju, a odnose se na naše krajeve, pisani su kasnije drugom rukom.

Prepisao, uglavnom, cijelu zbirku Ṣāliḥ b. 'Alī b. 'Abdunnabī, 1118/1706, kako se to vidi na kraju pod t. 3.

(تم الكتاب بقلم الفقير صالح بن على بن عبد النبى فى اليوم الثامن عشر من ذى الحجة
الشريفة لسنة ثمان عشر ومائة والف)

Na početku je obrazac jednog kraćeg pisma, fetve i bilješke s područja fikha, te imena i lični pečati ranijih vlasnika (Muhamed Seid Hajri-zade, ranije kadija u gradu Duvno?, — 1120/1708; Muhamed, kadija u gradu Akkerman, — Bjelogorodok u Besarabiji, na obali Crnog mora, 1128/1715; Velijjuddin, kadija u Izmitu —?. Ispod toga je pečat, u kome se može pročitati samo ime Mustafa). Na početku pod t. 2 je sadržaj.

1881. جريدة الفرائض **1128.**

Tabele primjera iz diobe nasljedstva. Primjeri su izrađeni. Kratka objašnjenja data su mjestimice na turskom, a mjestimice na arapskom jeziku. To su tabele, slične onima, što ih je izradio neki Ṣāliḥ-efendi, koje su i štampane. Ovakvih tabela ima više verzija. One se unekoliko međusobno razlikuju (v. Kairo, t, 79).

Početak je:

قسمت عملنده قاعده نوع اول نصف ربع ثمن نوع ثانى ثلثان ....
فى حالة الاب

اب	ابن	اب	ابن الابن

L. 72; 22 × 17. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir plave boje, deblji, čvrst; povez kožni, jednostavan.

Rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

1882. ISTO **1994.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: فرائد جريده سى . Na početku se nalazi kratka uputa s područja matematike. Poslije toga je *Mefhūmi ferāiḍ* i onda tabele primjera.

Kairo, t, 79.

L. 96; 23,5 × 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene zlatnim linijama. Na početku je jednostavan unvan u zlatnoj boji. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, jednostavan. Primjerak je lijepo obrađen i očuvan.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika (Ibrahim Akif Hajri-zade Jejčevi — iz tvrđave Jajce — عن قلعۀ يايچه —, ispod čijeg

imena je njegov lični pečat; Mahmud Hamid, muftija u Akhisaru — Pruscu — i Travniku, — sin Ibrahima, muftije u Akhisaru. Mahmud Hamid dalje u bilješci kaže da je rukopis kupio od nasljednika umrlog gornjeg vlasnika Ibrahim Akifa, 1. rebiul-evela 1239/1823).

1883. ISTO **2289.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: جريدۀ فرائض

Na početku je kraće uputstvo o osnovnim operacijama iz matematike, zatim *Mefhūmi ferāiḍ*, tabele i na kraju poglavlje o nasljeđivanju kategorije *zevul-erḥām* (باب ذوى الارحام) .

L. 69; 19,5 × 12,5. *Ta'līq* i mjestimice *nasḫ*, sitniji, složen, pisani vještom rukom. Stranice su obrubljene tankim crnim, širom zlatnom i crvenom linijom. Papir žućkast, plav i bijel, glat, čvrst; povez kožni.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

1884. Zbirka (مجموع) , 3 **2607.**

L. 47; 19 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Papir bijel, čvrst, povez kožni, oštećen, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

1. L. 1—12. ISTO (قطعة)

Fragment tabela iz feraida. U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: قطعة من جريدة الفرائض .

Početak je: المسائل التى انكعر على طائفة .

Stranice su obrubljene crvenom linijom.

2. L. 13—42. السراجية (v. I, 270 i ovdje br. 1795,[1]).

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, krupniji, pisan u razmaknutim redovima. Stranice su obrubljene crvenom linijom.

3. L. 43—47. مفهوم فرائض (v. I, 187 i ovdje br. 1793,[3]).

Ta'līq složen, pisan vještom rukom.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na nekoliko lista s početka nalaze se razne bilješke s područja fikha, hadisa, zapisa, hatabeta (bajramske hutbe) i matematike. Na naslovnoj strani pod t. 2 su bilješke s područja fikha. Na kraju su stihovi na arapskom i turskom jeziku, bilješka u kojoj se kaže da je sultan Sulejman, za vrijeme osvajanja Sigeta, imao konja pod nazivom: Zul-dženah (krilati), i da je na uzdi konja bila ispisana naročita dova, koja je u bilješci u cjelosti prepisana. Sasvim na kraju su dove, pisane kasnije, i računi o nekim dugovanjima. U svesci ima i neispisanih lista.

1885. ISTO **4133.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: جريدة فرائض

Fragment rukopisa, čiji su neki listovi izgubljeni s početka i na kraju.

L. 77; 22 × 18. *Nasḫ* slabiji. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, potamnio; poveza nema.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

1886. Zbirka (مجموع) , 4 **1310.**

L. 102; 22 × 15,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1—100. ISTO

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب جريدة فرائض . Na početku su osnovna pravila iz matematike i *Mefhūmi ferāid*. Stranice su obrubljene sa dvije crne linije.

2. L. 100^b—101. منظومة العضدية فى آداب البحث
للشيخ الوافى

Kraći spjev na arapskom jeziku o pravilima disputacije i njegov komentar. Sastavio, vjerovatno, oboje neki aš-Šayḫ Wāfī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov zabilježen je rukom prepisivača, u vrhu prve stranice. Sastavljač je u stihovima preradio poznatu risalu o tom predmetu الرسالة العضدية فى آداب البحث što ju je napisao 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355), a onda tu preradu prokomentarisao. O ovoj *manẓūmi* ne nalazimo spomena u izvorima, koji su nam pri ruci (osim ako bi se na nju odnosilo ono što navodi Kairo, I, 238: شرح على نظم آداب البحث للعضد).

Početak osnovnog teksta je:

اذا ماقتَ قولا انت ناقل فصحّحْ نقل ذلك للمُقابلْ

Završetak je:

كقوله : ان الكلام لفى الفؤاد وانما جعل الكلام على الفؤاد دليلا

Početak komentara:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين ... يعنى كلما ذكرت مركبا مشتملا على النسبة التامة الخبرية حال كونك ناقلا لا مدّعيا

Nasḫ. Osnovni tekst je vokalizovan.

3. L. 101—102. مفيدة الطلاب فى علم الآداب

Spjev na arapskom jeziku od 33 stiha (u metru *rağaz*) o pravilima disputacije. Sastavio Muḥammad al-Azharī, u XII/XVIII stoljeću. Naslov spjeva i ime sastavljača navedeni su u rukopisu.

Ahlwardt IV, 533.

AM II, 328; GAL, S. II, 288 navode autora istog imena.

Podloga i ovog spjeva je: الرسالة العضدية فى آداب البحث

Početak:

الحمد والمنّة لله الوهاب مافاز ذو الانظار بالآداب

Završetak je:

ماحاز فى مضامر السباق مسابق اوفاز ذو وفاق
ومغربىّ ازهرىّ محمد عقد نثراً للعقول يُحمد

Nasḫ vokalizovan.

4. L. 102^b i nutarnja strana korice:

الغنائم الجمعية فى نظم الرسالة الوضعية

Spjev od 68 stihova o gramatičkom tumačenju riječi u arapskom jeziku (الوضع). Sastvio gornji pisac Muḥammad al-Azharī — oko godine 1158/1745, što je zabilježio prepisivač pri kraju. Inače, o ovom spjevu ne nalazimo spomena u izvorima, koji su nam pristupačni. Rađeno je na osnovu djela الرسالة العضدية فى الوضع (v. I, 8, 237 i 238).

Početak:

احمد من منّ بوضع الكلم ثم صلاةً لنبىٍّ الحِكَم
......

وبعد ذا نظم رسالة العضد ....

سميتـــــه غنائم الهمعيـــــة فى نظم ذى الرسالة الوضعية

Završetak je:

ابيـــاتها ستون مـــع ثمان فهى تفوق رائق الاثمان

ناظم هذى الازهرىّ محمد يرجو من الديان لطفا ينجد

Spjev je raspoređen na uvod *(al-muqaddima)*, razdiobu *(at-taqsīm)* i završetak *(al-hatima)*.

Nasḫ vokalizovan.

Prepis pod t. 1 potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Prepisao pod t. t. 2, 3 i 4 Ḫalīl b. Ṣāliḥ Bosnevī, 1225/1810, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 2.

(تمت على يد افقر الورى خليل بن صالح بسنوى ... سنة ١٢٢٥)

Na listu 99 nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio el-Hadž Ibrahim b. Islam Ispužli, nastanjen u Travniku, i predao ga muteveliji, navedenom prepisivaču, Halil-efendiji, 1. rebiul-evela 1252/1836.

Na početku su bilješke s područja *feraida* i *tesavvufa*.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1887. ISTO **3106.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: جريدة الفرائض

L. 89; 20,5 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, deblji, čvrst; neki listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad 'Alī b. 'Abdurraḥım, mjeseca ševala 1203/1788.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرسالة فى وقت العشاء فى شوال المكرم سنة ثلاث وماتين والف عن يد محمد على بن عبد الرحيم)

Na početku je jedan list (fragment) iz djela جواهر الفرائض (v. I, 357 i ovdje br. 1825,[2]). Na naslovnoj strani su imena i lični pečati ranijih vlasnika (Muhamed Ali Abdizade; Ali b. Ibrahim, 1217/1802). Na kraju su formulari nekih službenih dokumenata, pisani kasnije, i bilješka o nekim dugovima.

Poklon Enesa Muftića, 1950.

1888. ISTO **1797.**

U rukopisu i na donjem prerezu listova zabilježen je naslov: جريدهٔ فرائض . Na početku su osnovna pravila iz matematike. Na kraju je مفهوم فرائض , napisan drugim, slabijim rukopisom.

L. 90; 21 × 15,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, pisani vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenim linijama. Papir žućkast i plav, deblji; povez kožni, ukrašen lijepim pozlaćenim ornamentima, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. 'Oṯmān, 1213/1798.

تمت هذا الكتاب على يد الحقير ... حسين بن عثمان الاحسنحوى ؟ سنة ١٢١٣

Na kraju je neko zabilježio da mu je umro otac el-Hadž Omer Jeliković, nastanjen u Bosanskoj Krajini, u tvrđavi Džisri-Kebir (Kulen Vakuf) 1257/1841.

1889. ISTO **719.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب جريدهٔ فرائض . Na početku je رسالة فى مفهوم الفرائض (v. br. 1799,[3]).

L. 104; 22 × 16. *Nasḫ* krupniji, pisan širokim perom, vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XIII/XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani je bilješka i veliki ovalni pečat, iz čega se vidi da je primjerak uvakufio el-Hadž Omer-efendi Akhisari (iz Prusca), 1284/1867.

DRŽAVNO PRAVO
I UREĐENJE DRŽAVE
(NIZĀM AD — DAWLA WA 'L — QAWĀNĪN)

Arapski

1890. نهاية الرتبة فى طلب الحسبة **864.**

Djelo s područja unutrašnje državne politike i unutrašnjih poslova o nadziranju (kontroli — *ḥisba*) svih društvenih djelatnosti, privatnih i javnih, radi održanja reda i zakonitosti i radi pravilnog poslovanja. Takva kontrola u terminologiji islamskog prava nosi naziv *ḥisba*. (To je posebna ustanova državne vlasti koja je vršila nadzor nad radom u svim poslovima, privatnim i javnim u muslimanskoj državi, — kao nad radom trgovaca, zanatlija, ljekara, učitelja i službenika u raznim javnim ustanovama. Službenik, kome je bila povjerena *ḥisba*, zvao se *muhtesib*. Orijentalisti na Zapadu shvatili su i protumačili tu ustanovu kao policijsku instituciju naročite vrste i nadležnosti). Gornje djelo o toj službi napisao je Ğalāluddīn Abu'l-Faḍā'il 'Abdurraḥman b. Naṣr b. 'Abdullāh aš-Šayzarī, umro oko 589/1193.

GAL, S. I, 832.

Djelo je jedno od najznačajnijih i najstarijih djela o ovom predmetu. U njemu su data i detaljna uputstva za praktično održavanje *ḥisbe*. Prema tome, to je sistematski uređen priručnik, pravilnik ili u neku ruku zakon za praktičnu primjenu na tom području. U njemu je sabrano i formulisano sve ono što se još od ranije praktično sprovodilo u muslimanskoj državi, o čemu se, u kraćem obimu i sa posebnog, više teoretskog aspekta, pisalo. Rad je otuda živi svjedok ili važan istorijski dokumenat veoma visokog stepena društvenog i kulturnog uređenja u muslimanskoj državi od prije 8—10 stoljeća. Njegov utjecaj nije ostao ograničen samo na islamski Istok, nego je prešao i na Zapad i odrazio se u njegovom društvenom uređenju. Naime, Zapad je u svojim najranijim dodirima, a naročito prilikom krstaških ratova, koristio i prenio mnoge naučne i kulturne tekovine Istoka, među kojima ustanovu *ḥisbe* i ovo malo, ali značajno djelo. Uglavnom, mnogi društveni principi i ustanove, koji se ustanovljuju i navode u ovom djelu, postoje danas u savremenom državnom uređenju i državnim sistemima Zapada u različitim vidovima i oblicima.

Radi važnosti ovog djela izrađeni su i registrovani svi njegovi rukopisni primjerci u svijetu, pa je prema najnovijem mišljenju u nauci rečeno da postoji svega četrnaest takvih primjeraka. Osam ih se nalazi u Egiptu, a ostali su u raznim najvećim naučnim centrima svijeta, kao u orijentalnim bibliotekama Londona, Berlina i Beča. Razumije se, u te poznate primjerke nije ubrojan naš rukopis, jer mnogi naučni istraživači u svijetu do sad nisu znali ni za našu biblioteku ni za pojedinosti i raritete njenog naučnog i kulturnog blaga. Mi sad možemo konstatovati da se s našim rukopisom nalazi *petnaest* rukopisnih primjeraka ovog djela u svijetu, — a ne samo četrnaest. Među navedenim primjercima postoje unekoliko razlike po obimu sadržaja i po starini datuma. Naš primjerak je jedan od najpotpunijih, a i dosta je starog datuma, jer je prepisan u XV stoljeću.

Ime autora u raznim rukopisima ovog djela u svijetu i u raznim izvorima navedeno je različito. Mi smo ga ovdje naveli prema Brockelmannu (n. m.) i prema štampanom primjerku (Kairo, 1946). U našem rukopisu ime mu je 'Abdullah b. Naṣr b. 'Abdullah, kako se to vidi u naslovu i u početku. Naslov, koji je stavljen kasnije, glasi:

كتاب نهاية الرتبة فى طلب الحسبة تأليف الشيخ الفقيه الاوحد الفاضل العالم عبد الله بن نصر بن عبد الله بن محمد الشَّيْزَرى الشافعى

Djelo je raspoređeno na 40 poglavlja (*bāb*).

Početak poslije besmele:

قال عبد الله بن نصر بن عبد الله احمد الله على ما انعم واستعينه فيما الزم ... وبعد فقد سألنى من استند لمنصب الحسبة

L. 39; 18 × 14. *Nasḫ* sitan, složen. Pismo je dosta čitko, ali u pisanju ima grešaka, tako da su mnoge riječi pogrešno napisane. U uvodu je naveden sadržaj djela. Papir tamnobijel, deblji, povez poluplatneni.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdulwahhāb, u Jerusalimu, 878/1473.

ووافق الفراغ من تعليق هذا الكتاب يوم الثلاثاء سادس عشرين محرم الحرام سنة ثمان وسبعين وثمانمائة على يد عبد الفقير محمد بن محمد بن عبد الوهاب ... وذلك بالقدس الشريف

بباب شرف الانبياء ...

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka s imenom jednog ranijeg vlasnika (Čelebīzāde Ismail Asim, 1170/1756).

Na naslovnoj stranici nalazi se stara, slabim pismom i prostim arapskim stilom pisana bilješka, u kojoj se kaže da je rukopis poklonio Hadži Muhammed el-Bagdadi er-Remmal svome prijatelju, nekom Hadži Husejnu b. Hadži Piri, a ovaj svojim prijateljima: H. Husejn el-Haddad, H. Muhammed el-Ḥumsī, — H. Ahmed b. derviš Mahmud, 880/1475. Ta bilješka glasi:

كتاب الحسبة – هى اربعين باب فى اربعة اجزاء كل جزء منها عشرة اوراق وهذا الكتاب قد هداه حاجى محمد البغدادى الرمال الى العبد الفقير الحقير الواثق بالملك القدير حسين بن حاج پيرى وذلك صحبه حاجى حسين الحداد وحاجى محمد المعروف بالحمصى – ؟ – وحاجى احمد بن درويش محمود وذلك بتاريخ شهر ربيع الاول من شهور سنة ثمانين وثمانمائة هجريه والحمد لله رب العالمين

Tu je, u vrhu stranice, i potpun naslov djela, koji smo gore naveli, a koji je stavio jedan bivši vlasnik ovog rukopisa. U bilješci ispod toga naslova on kaže da je vidio primjerak ovog djela, koji je prepisan 641/1243.

(رأيت نسخة من هذا الكتاب استنسخ فى تاريخ احدى واربعين وستمائة فعلم منه أن المصنف اقدم من هذا التاريخ والله اعلم حرره الحقير مسعود)

To je najstariji prepis ovog djela, koji je do sad zabilježen. Stariji je od datuma zabilježenog u rukopisu azherske biblioteke (675/1276), ali se ne zna za taj najstariji prepis da li uopće sada postoji ili je izgubljen.

Niže ove bilješke nalazi se bilješka sa potpunim imenom i datumom dotičnog vlasnika (Mes'ūd b. Ibrāhīm, Istanbul, 1074/1663).

استصحبه العبد الفقير الى الله الودود مسعود بن ابراهيم بمدينة قسطنطينية سنة ١٠٧٤

Ispod tih navedenih bilježaka nalazi se bilješka, napisana krupnim slovima, u kojoj se kaže da je primjerak uvakufio Tunja Muhammed Zeim, za medresu Simzade (Đumišića) u Sarajevu.

قد وقف طونه محمد زعيم فى مدرسة سيم زاده فى سراى بوسنه

U vrhu prve stranice neko je kasnije napisao, da je ovo »možda neki stari zakon« — باد عتيق قانونامه ?

Na posljednjem zaštitnom listu nalaze se recepti za pravljenje smjese za neki ljepak.

Iz biblioteke Simzade medrese.

1891. السياسة الشرعية فى اصلاح الراعى والرعية 2890.

Šerijatsko-pravni principi i propisi o uređenju islamske države i o dužnostima i pravima vlasti i građana u islamskoj državi. Napisao *Aḥmad* b. 'Abdulhalīm b. 'Abdussalām b. Abdullāh *Ibn Taimiya*, šajh-ul-islam Taqiyyuddīn Abu'l-'Abbās al-Ḥarrānī, umro 728/1328. Rukopis je nepotpun s početka i na kraju po za 2—3 lista.

GAL II, 101; S. II, 124; Kairo I, 319.

Početak (koji se u ovom rukopisu ne nalazi) glasi:

قال شيخنا وقدوتنا الامام ... ابو العباس احمد ... ابن تيمية الحرانى الحمد لله الذى ارسل رسله بالبينات

Početak ovdje:

ليس فيهم بالغ فلما رآهم ذرفت عيناه ثم قال يا بنى

L. 177; 17,5 × 12,5. *Nasḫ* lijep, starinski, krupniji, mjestimice vokalizovan, pisan rukom vještog kaligrafa u razmaknutim redovima. Naslovi *(faṣl)* pisani su krupnije, zlatnim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, glat; povez kožni, oštećen, sa utisnutim ornamentima na sredini korica. Primjerak je bio lijepo opremljen, čini se, za neku naročitu namjenu. Pobliži podaci o rukopisu i prepisivaču vjerovatno su se nalazili na listovima s početka i na kraju, koji su, nažalost, iskinuti i izgubljeni.

Rukopis, vjerovatno, potječe iz X/XVI stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu namjerno je izbrisana bilješka sa imenom ranijeg vlasnika. Tu je jedan perzijski stih. Na posljednjem zaštitnom listu nalazi se stih na turskom jeziku i kraći recept za jedan lijek.

1892. Zbirka (مجموع), 5 **1160.**

L. 147; 22,5 × 16. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir bijel, glat, tanji, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

1. L. 1—77. نصاب الاحتساب

Djelo o općoj državnoj kontroli (specijalnoj policijskoj službi i nadzoru — *ḥisba*) nad održavanjem reda i zakonitosti u islamskoj državi. Napisao 'Omar b. Muḥammad Ibn 'waḍ aš-Šāmī al-Maqdisī al-Ḥanafī. (Datum smrti autora nije nam poznat. Ismā'īl-paša, — AM I, 788, — kaže da je umro 696/1296, — dok Brockelmann, — GAL, S. II, 427 — kaže da je pisac živio i radio 993/1585). Djelo je raspoređeno na 64 poglavlja, a sadrži odabrana mišljenja i fetve o ovom predmetu. Pisac je bio vrhovni sudija *(qāḍi'l-quḍāt)* u Egiptu.

GAL, S. II, 427 (djelo dovršeno 993/1585!); ḤḤ II, 1953; AM I, 788.

Početak:

الحمد لله الحسيب الرقيب على نواله ايمانا واحتسابا ... اما بعد جمع عبده الغريق ... عمر بن محمد ابن عوض الشامى ... فى تصنيف هذا الكتاب وهو نصاب الاحتساب مسائل اختصت بالنسبة الى حسب منصب الحسبة من كتب معتبرة بين الفقهاء .

2. L. 78—113. حصن الاسلام

Kratak i sažet priručnik islamske vjeronauke sa posebnim osvrtom na griješne riječi koje izvode iz vjere *(elfazi kufr)*. Napisao Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī al-Ḥanafī, umro 1030/1620.

ḤḤ I, 668.

Početak: اشهد ان لا اله الا الله الواحد الحىّ العليم

3. L. 114—129. انقاذ الهالكين

رسالة فى ابطال الكسب بالقرآن

Traktat o zabrani naplaćivanja za učenje Kur'ana, što ju je napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī Bergili, umro 981/1573 (v. I, 479 i ovdje br. 1214,[16]).

Po rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih rukom prepisivača.

Po rubovima mnogih listova ima komentara, pisanih rukom prepisivača.

4. L. 130—138. ايقاظ النائمين

Rasprava o vršenju nekih pobožnih djela (ibadat) i poklanjanju sevaba od toga drugom — za novac. Napisao prethodni pisac Bergili (v. I, 361 i ovdje br. 1214,[17]).

5. L. 139—147. شفاء داء المطعان

فى معاوية بن ابى سفيان

Rasprava koja sadrži odgovor onima koji napadaju halifu Muaviju. To je, zapravo, pobijanje stava pripadnika nekih derviških redova koji u svojoj pretjeranoj ljubavi prema halifi Aliji i njegovom potomstvu, previše napadaju halifu Muaviju. Napisao neki Ḥasan-efendija, kadija, nastanjen u Podgorici. Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة شفاء داء المطعان فى معاوية بن ابى سفيان رضى الله عنهما للقاضى حسن افندى الساكن بقصبة پودغوريچه

Pisac je, čini se, neki naš čovjek, a njegov rad odnosi se na pojave u našim krajevima. Rad je nastao (napisan) u XVIII stoljeću i raspoređen je na dva poglavlja *(bāb)*.

U bibliografskim izvorima, koji su nam pristupačni, ne nalazimo spomena ovoj risali.

Početak:

نحمدك يا قديم الاحسان على ما انعمت به علينا جزيل النعم التى هى الوجود والفطرة والعقل السليم ... وبعد فلما احدث سوء مكاسب بعض الناس رَيْناً على قلوبهم فصارت السنتهم كأسنة حداد ويطعنون بها فى بعض الاصحاب وشاعت ذلك فى البلاد خصوصا فى حوالينا ... جمعت نبذة من الآيات والاحاديث واقوال العلماء مما يتعلق باحوال الاصحاب

Prepisao cijelu zbirku 'Abdullāh-efendī Kantamiri, što se vidi po rukopisu.

Na početku pod t. 1 nalazi se sadržaj, napisan rukom prepisivača.

1893. اصول الحكم فى نظام العالم 1928.

»Osnovne mudrosti o uređenju svijeta«.

Djelo, koje sadrži islamske principe i pravila o uređenju islamske države. Napisao Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dawūd b. Ya'qūb al-Kāfī al-Aqḥiṣārī (iz Prusca), umro 15. šabana 1025/1616 (v. br. 850,[14]).

GAL II, 443; S. II, 659.

Početak:

حمدا لك اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء

L. 11; 20 × 15. Nasḫ, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima, mjestimice vokalizovan. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Po rubovima nekih listova ima bilježaka u vezi sa tekstom, koje su većim dijelom na perzijskom jeziku. Papir bijel, glat, čvrst; povez papirni.

Rukopis potječe iz XIII/XIX stoljeća.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić, iz Sarajeva, za svoje muško potomstvo, 1289/1872 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani).

1894. Zbirka (مجموع) , 3 98.

L. 18; 34 × 21,5. *Nasḫ* čitak. Papir bijel, deblji, čvrst; povez platneni.

1. L. 1—6. ISTO

U rukopisu je naslov:

اصول الحكم فى نظام العالم ... تأليف حسن بن تورخان بن داود بن يعقوب الذيبى المعروف بكافى الاقحصارى

Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom crvenom linijom, a ostale sa dvije crne linije. U vrhu prve stranice je unvan u bojama, izrađen rukom prepisivača. Na rubovima listova ima nešto komentara, pisanih također rukom prepisivača. Na kraju je sadržaj.

2. L. 7—17. نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Djelo koje sadrži biografije 28 učitelja našeg navedenog učenjaka Hasan Kafije, što ga je on sam napisao (v. I, 486).

Bratislava, 95.

Početak:

الحمد لله الذى زين الارض بالعلماء

Pismo kao prethodno. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širom zelenom, a ostale sa dvije crne linije. U vrhu prve stranice je lijep unvan u bojama. Istaknute riječi podvučene su crvenom crtom. Po rubovima nekih listova ima malo komentara. Na kraju je sadržaj.

3. L. 18. رسالة فى تحقيق لفظ چلبى

Kraća risala o tumačenju riječi čelebi. Napisao prethodni autor, v. br. 1404,[2].

Pismo kao prethodno. Stranica je obrubljena sa dvije crne i jednom crvenom linijom.

Prepisao cijelu zbirku, za svoju potrebu, Mehmed Handžić, 1345/1926, — kako je to zabilježeno na kraju.

(استنسخت ... فى سراى بوسنه ... سنة خمس واربعين وثلثمائة والف ... محمد بن محمد خانجى زاده)

1895. (فصل فى التعزير) 1977.

Poglavlje o kažnjavanju za prekršaje *(ta'zīr)*, od nama nepoznatog pisca. Na naslovnoj strani je kasnije zabilježen naslov na turskom jeziku: سياست نامۀ شرعى رساله سى , iz čega se razumije da su neki ovaj rukopis smatrali kao samostalan rad. Međutim, sudeći po tekstu, prije se može reći da je ovo izvadak, jedno poglavlje, iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak je poslije besmele:

الفصل الاول فى الفرق بين الحد والتعزير اعلم ان التعزير تأديب دون الحد واصله من العزر بمعنى الرد والردع والتعزير فى جناية ليس بموجب للحد .

L. 25; 20,5 × 14,5. *Nasḫ* lijep. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom, a neke su napisane crvenim mastilom. Po rubovima malog broja listova ima komentara. Papir žućkast, glat; povez papirni.

Prepisao Ḥusayn b. Muḥammad al-Albasānī (iz Elbasana, Albanija), hatib džamije Sulejmanije (u Istanbulu?), u XII/XVIII stoljeću.

(كتبه الفقير ... حسين بن محمد الشهير بخطيب سليمانيه الالبصانى)

Na nutarnjoj strani prve korice i na prvom zaštitnom listu zabilježena su dugovanja nekih osoba, većinom kršćana. Na naslovnoj strani zabilježeno je ime ranijeg vlasnika (Abdullah-efendi Kantamiri).

Iz Kantamirine biblioteke, čiji se emblem nalazi na naslovnoj strani.

DRŽAVNO PRAVO

Turski

1896. ترجمة اصول الحكم فى نظام العالم **2180.**

Prevod gornjeg Kafijinog djela *Uṣūl-al-ḥikam* na turskom jeziku. Preveo sam autor. Primjerak je nepotpun u sredini za jedan list.

Handžić, al-Ǧauhar al-asnā, 57.

Početak:

حمد اول ناصر قهاره كه ايلدى منصور عسكر دينى

(v. br. 850,[14]).

L. 16; 20,5 × 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Drugi i treći list dopisani su kasnije drugim rukopisom. Papir tamnobijel, deblji, neki listovi su oštećeni, naročito po rubovima; povez platneni, nov.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na listovima 17—18 nalazi se priča na turskom jeziku o snu nekog Šejh Ahmeda iz Medine kome je, navodno, Muhamed prenio na snu jednu svoju poruku (وصيتنامه رسول اكرم). Početak je شيخ احمد ايدر. Po tom se nalaze razni zapisi i hamajlije što je, čini se, sve pisano rukom istog prepisivača.

Rukopis je kupljen u Travniku.

1897. ISTO **2371.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

هذا كتاب ترجمة اصول الحكم فى نظام العالم

L. 41; 20 × 14. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, pisani vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je crvenom linijom. Primjerak je nepotpun u Drugom poglavlju, što je, čini se, krivica prepisivača. Papir bijel, čvrst, listovi su po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao neki Ḥusayn, vjerovatno početkom XIII/XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani je katib bosanskog divana Vaṣfī vlastoručno zabilježio da je ovaj rukopis dospio u njegove ruke, a već je bio uvakufljen od ranije, pa da ga on zato stavlja u Šehdinu biblioteku. Na rubu drugog lista nalazi se veliki muhur Ali Dželaluddin-paše, bosanskog vezira od 1235—1238/1819/1822. Na kraju je sufijska dova (دعاء كولبند), koja počinje: الله الله جليل جبار , te dova za pomoć islamskoj vojsci (دعاء عسكر اسلام). Na posljednjoj stranici je bilješka sa imenom ranijeg vlasnika (Munla Mustafa-efendija, — od brata Munla Muhamed-efendije, — od oca Munla Salih-efendije).

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1898. ISTO **4329.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: ترجمة اصول الحكم لكافى افندى . Primjerak je nepotpun na kraju.

L. 12; 17,5 × 13. *Riq'a*, pisana vještom rukom. Osnovni tekst podvučen je kasnije olovkom, i to samo s početka. Papir tamnobijel, deblji; poveza nema.

Rukopis potječe iz XIII/XIX stoljeća.

Čini se, da je to neki učenik medrese (softa) prepisao za svoju potrebu.

1899. ترجمة السياسة الشرعية **3317.**

لمحمد اسيرى

Prevod rasprave السياسة الشرعية o uređenju muslimanskog društva i države.

Osnovni tekst na arapskom jeziku napisao je Dede-efendi Ğadd Minqārīzāde, — kako to kaže prevodilac u svom uvodu. Inače, autorova biografija nam je nepoznata. Zaključujemo da je umro krajem X stoljeća. To je, čini se, djed šejhul-islama Jahjā-efendi Minkārīzāde (umro 1088/1677). Po M. Tahiru (OM II, 55), ime mu je: Minkārī 'Alī. Prevodilac ga hvali kao velikog učenjaka i kaže da je on napisao gornju raspravu. Prevod te risale na turskom jeziku sačinio je Muḥammad Esīrī, umro 1092/1681. Gornji naslov i sve druge navedene podatke naveli smo prema uvodu prevodioca, inače, o ovom radu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni. M. Tahir (OM I, 231), govoreći o ovom piscu, ne navodi taj prevod. Na drugom mjestu on kaže da je djelo *Siyasetnama* napisao Dede Ğenkī-efendi, a da ga je preveo i štampao šejhul-islam Mehmed Ārif-efendi (v. OM I, 305 i 383). Ahlwardt (V, 122) i Brockelmann (GAL, S. II, 665) kažu također, da je osnovno djelo napisao al-Maulā Dede-efendī (umro 973/1565), a prevod Mehmed Arif-efendi (umro 1275/1858). Držimo, da je sve to kod M. Tahira i drugih pogrešno navedeno — ukoliko se radi o ovom predmetnom djelu i njegovom prevodu —, a da je ispravno ono što smo mi gore naveli prema ovom rukopisu.

Početak i dio uvoda glasi:

الحمد لله رب العالمين ... اما بعد جناب رب العالمين جلت عظمته جمله مخلوقاتى خلق
ايدوپ بينلرنده نظام وانتظام وامر بالمعروف ونهى عن المنكر ايچون ... بناء عليه علماء متأخر
يندن علم وفضل ايله اراسته ... علامه مرحوم ده ده افندى الشهير بجد منقارى زاده ينجه كتب
اصول وفروعدن انتخاب واستخراج ايلديكى مفتى به مسائل شرعيه دن تأليف ايلديغى
سياست شرعيه نام رساله سى ... لغت عربيدن لسان تركيه يه ... سوق كلام ايتمكله بوفقير
... السيد محمد اسيرى ... مبادرت ايدوب

L. 27; 21,5 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, tanak, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz prve polovine XIII/XIX stoljeća.

Na kraju se prepisivač osvrće na pogibiju sultana Selima III (1223/1808) i navodi sve one ljude iz dvora i iz oružanih turskih snaga koji su učestvovali u zavjeri protiv sultana, osuđujući ih kao teške griješnike i zločince.

1900. Zbirka (مجموع), 2 **1334.**

L. 120; 23 × 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez poluplatneni.

1. L. 1—106. ترجمة نهج السلوك فى سياسة الملوك

Prevod djela *Nahğ as-sulūk*, o upravljanju islamskom državom. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je, za sultana Ṣalāḥud-dīn Eyyūbī, 'Abdurrahmān b. Naṣr b. 'Abdullāh aš-Šayzarī, umro oko 589/1193. To djelo navodi se još pod naslovom: النهج السلوك (v. GAL, S. I, 832). Pisac mu je isti kao kod ranije navedenog djela نهاية الرتبة (v. br. 1890). Ovaj turski prevod gornjeg djela posvećen je sultanu Abdulhamīdu I (1774—1789), a prevodilac mu je Muḥammad-efendī Naḥīfī, umro 1203/1788.

SO IV, 548; Kairo, t, 247.

Flügel (III, 313), kaže da je prevodilac nepoznat.

Početak:

حمد وسپاس حضرت ملك علام وتصلية وتسليم جناب خير الانام

Na rubovima nekih listova napisani su naslovi pojedinih poglavlja.

2. L. 107—120. رسالة فى حسن الخلق ومجاملة الناس

Kraći rad na turskom jeziku o lijepom ponašanju sa svijetom, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov dat je prema sadržaju.

Početak poslije besmele:

جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله يه ولطف ولين ايله مكالمه يه متعلق اولان
احاديث واخبارى وكلام كبارى

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, krajem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani su poučni stihovi na turskom jeziku o izdržljivosti *(sabru)* na tegobama ovog svijeta.

Poklonio dr Munib Muidović.

ZAKONI

(QAVANIN)

Turski

1901. سلطان سليمان زماننده وشيخ الاسلام ابو السعود عصرنده اولان قانون نامه لردر **554.**

Zbirka zakona i uredaba iz vremena sultana Sulejmana i drugih sultana sa fetvama koje su dali šejhul-islami: Ibn Kemal-paša (umro 940/1533), Ebus-Su'ūd (umro 982/1574) i najviše Muḥammed Behā'ī (umro 1064/1653). Zbirka je tokom vremena dobila različite varijante, pa je u raznim prepisima došlo do različitosti u rasporedu i tekstu. Tu je uvrštena i jedna verzija »Novog zakona« *(Qānūni ğedīd)* sultana Sulejmana, što ga je sabrao Muḥammed-efendī b. Muḥammed Okğīzāde (umro 1039/1629), v. pod br. 1727,^{2} i 1774,^{2}.

Gornji naslov je prema ovom rukopisu.

Rieu, 247^b.

L. 101; 22,5 × 15. *Ta'līq*, pisan vještom, brzom rukom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisano 9. džumadel-ula 1122/1710.

(تم ... ف اليوم التاسع من جادى الاولى لسنة اثنتين وعشرين ومائة والف)

Na prvom zaštitnom listu je fetva što ju je dao Mustafa, muftija Prusca i Travnika, te sadržaj. Na naslovnoj strani je bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Munla Ali-aga b. Ebu Bekr, 1145/1732).

Uvakufio el-Hadž Ahmed-efendi, muderis Gazi Husrevbegove medrese (v. bilješku u rukopisu).

1902. ISTO **2616.**

U rukopisu je, u vrhu prve stranice, zabilježen naslov:

سلطان سليمان خان زماننده وشيخ الاسلام ابو السعود عصرنده اولان قانون لر در شرع شريفه موافقتى مقرر اولوب حالا معتبرى قوانين ومسائل در

(v. br. 1727,^{2}).

Primjerak nije dovršen.

L. 69; 20,8 × 14. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen, sa ornamentima na koricama.

Prepis potječe iz druge polovine XVII ili početka XVIII stoljeća.

Na kraju se nalazi nekoliko fetvi na turskom jeziku i nekoliko neispisanih lista.

1903. ISTO **3457.**

U rukopisu, u vrhu prve stranice, naslov je:

مرحوم سلطان سليمان خان زمان سعاد تلونده مرحوم شيخ الاسلام ابو السعود افندى عصرنده اولان قانون نامه لردر شرع شريفه موافقتى مقرر اولوب حالا معتبر قوانين ومسائل شرعيه دركه ذكر اولنور

(v. br. 1727,^{2}).

L. 107; 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, sa nešto *ta'līqa*, pisan veoma vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji, glat; mnogi listovi su, naročito po rubovima, dohvaćeni vlagom; povez kožni, znatno oštećen.

Prepisao Munla Ibrāhīm b. Ḥusayn, muezzin Velike džamije i pisar šerijatskog suda u kasabi Biga (sjeverozapadni dio Anadolije) u četvrtak 28. džumadel-ahira 1133/1720.

تمت الكتاب ... عن يد اضعف العباد ... منلا ابراهيم بن حسين المؤذن بجامع كبير حالا بكاتب محكمة بيغا بعد اذان العصر بيوم پنجشنبه الثامن والعشرين جمادى الآخرة ... لسنة لسنة ثلث وثلثين ومائة بعد الالف

Na početku su bilješke s područja fikha, fetve i sadržaj. U vrhu prve stranice je jedno pravilo iz običajnog prava (قانون مدة عرفيه).

1904. ISTO **4534.**

L. 27; 30 × 20,5. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Papir tamnobijel, tanak, listovi mjestimice dohvaćeni vlagom i neki od njih oštećeni. Poveza nema.

Prepisao Muḥammad Pendī, u kasabi Čerkeš (u vilajetu Kastamunija, Turska) 1146/1733.

(تمام شد اين قانون نامه نك بردست محمد بندى در قصبهٔ چركش ... سنة ١١٤٦)

Poklon kadije Ahmeda Selimovića.

1905. ISTO **3994.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: قانون نامهٔ سلطان سليمان

Primjerak je nepotpun s početka za 1—2 lista.

L. 66; 21,5 × 15,5. *Ta'līq* sa nešto *riq'a*, sitniji, pisan vještom rukom. Po rubovima manjeg broja listova ima nešto komentara. Papir žućkast, glat, listovi pri dnu dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao 'Alī 'Abdurrazzāq Muftīzāde iz Magnise, kadija u gradu Argirokastri (Gjirokaster u južnoj Albaniji), privremeno, 2. ševala 1153/1740.

(حرر هذا القانون نامهٔ جديد فى اليوم الثانى من شهر شوال لسنة ثلث وخمسين ومائة والف على القاضى بقضاء انكلى قصرى موقتا الشهير بعبد الرزاق مفتى زاده عن مغنيسا)

Na završetku je ime vlasnika, pisano rukom prepisivača (el-Hadži Osman-efendi Istanbuli). Na kraju su dvije bilješke na turskom jeziku koje sadrže recepte za liječenje premuklosti (uzetosti glasa) i kašlja.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1906. ISTO **1341.**

U rukopisu je naslov:

سلطان سليمان خان زمان شريفلرنده وشيخ الاسلام مولانا ابو السعود افندى محضرنده جديد قانون نامه سى ...

L. 52; 21 × 13,5. *Ta'līq* lijep, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir žućkast, listovi, naročito po rubovima, dohvaćeni su vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na posljednjem zaštitnom listu, koji je polijepljen po korici, nalaze se bilješke na turskom jeziku s područja fikha.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat u rukopisu).

1907. ISTO **2276.**

U rukopisu je kasnije, na rubu prve stranice, zabilježen naslov: سلطان سليمان قانون نامه لرى

L. 84; 21 × 13. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima fetvi i komentara, pisanih — čini se — drugim rukopisom. Na listu 72 nalazi se nekoliko crteža u vezi sa sadržajem. Papir tamnobijel, glat, nekoliko listova pri kraju oštećeno, povez kožni, oštećen.

Prepis je dovršen 10. zul-kade 1153/1740.

(وقع الفراغ من تسويد هذه النسخة فى اليوم عشر من ذى القعدة لسنة ثلث وخمسين ومائة بعد الف)

Na naslovnoj strani nalaze se kraća pravila s područja fikha. Na kraju su bilješke iz fikha i nekoliko fetvi, od kojih je neke izdao Ibrahim, muftija Prusca i Livna, — te odulja bilješka na turskom jeziku s područja feraiza. Veći dio posljednjeg lista je otkinut i izgubljen.

1908. ISTO **3363.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: سلطان سليمان قانون نامه لرى

L. 81; 20 × 14. *Ta'līq* većim dijelom i mjestimice *nasḫ*, pisani vještom rukom. Naslovi su izostavljeni, a njihova mjesta su neispisana. Papir tamnobijel, deblji, mnogi listovi su, naročito s početka i pri kraju, dohvaćeni vlagom tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez kožni, oštećen.

Na listovima 82—104 nalaze se razni kraći zemljišni zakoni i propisi (قانون نامه در). Početak je:

برعيت قريه سندن قالقوب اخر سپاهينك قريه سنه وارسه قانون قديم بويله دركه
اسكى سپاهى اول رعيتى مكانته قالدرمغه طالب اولورسه

Prepisao cijeli rukopis isti nepoznati prepisivač, 1154/1741.

(تمت هذه القانون السليمانى سنة اربع وخمسين ومائة والف)

Na kraju je prepis nekog raspisa (naredbe) o proganjanju odmetnika oko Nove Palanke, te bilješke koje sadrže datume rođenja i datume smrti nekih osoba u vremenu od 1207—1218/1792—1803.

1909. Zbirka (مجموع), 2 **1922.**

L. 209 (189 + 20); 20 × 14. *Nasḫ* krupniji, lijep, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1—189. ISTO

U rukopisu je naslov:

حالا مشهور ومعتبر اولان قوانين كه بعض مسائل شرعيه ايله سلطان سليمان خان زماننده
وشيخ الاسلام ابو السعود افندى عصرنده اولان قانون نامه دركه ذكر وبيان اولنور

Po rubovima nekih listova ima fetvi, pisanih rukom istog prepisivača.

2. L. 190—209. بيطرنامه

U rukopisu je naslov: كتاب بيطرنامه بودر

Djelo na turskom jeziku s područja veterinarstva — o liječenju konja, od nepoznatog pisca. U početku se nalazi opširan uvod koji sadrži priče, zapravo bajke, koje, među ostalim, govore o tom kako je ovo djelo nastalo. Po tim pričama, djelo je napisao »Ristetalis« (Aristotel), grčki filozof i ministar cara Aleksandra Velikog, na njegov zahtjev. To je, navodno, bilo prilikom carevog vojevanja u Perziji (oko grada Belha), kad su vojnički konji oboljeli od neke teške zarazne bolesti. Aristotel je, kaže se, napisao tada ovo djelo na perzijskom jeziku, dao mu naziv *Baytarnama* i rasporedio ga na deset poglavlja, — što je kasnije prevedeno na turski jezik. U ovom primjerku pak navedeno je devet poglavlja, dok je deseto izostavljeno.

Ovakvih radova ima više na turskom jeziku i oni su međusobno slični, samo se unekoliko razlikuju u tekstu i rasporedu, što je posljedica rada raznih prepisivača. Sa ovakvim početkom i uvodom manje ih je.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين أما بعد بلكل
كيم مكردور زمان ايچنده برپا دشاه وار ايدى اول پادشاهك اوتوزكز يوزبيك صو باشيسى وار
ايدى
باب اول آتلرك طيعتنى بلدرر ايكنجى باب آتلرك ايو علامتلرين بلدرر

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač, 1177/1763

(تمت سنة ١١٧٧)

Na početku pod t. 1 je sadržaj. Na naslovnoj strani je jedna fetva na turskom jeziku što ju je dao Ahmed, muftija Sarajeva, te krupno pisana bilješka o uvakufljenju rukopisa. Na kraju pod t. 2 nalazi se više neispisanih lista, a zatim izvadak iz rasprave o duši od Kemal-pašazade.

Uvakufio Mustafa-beg Dženetić za svoje muško potomstvo, 1289/1872 (v. bilješku i pečat na naslovnoj strani pod t. 1).

1910. Zbirka (مجموع) . 2 **722.**

L. 208 (61 + 147); 21,5 × 16. *Ta'līq* krupniji, pisan vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

1. L. 1—61. ISTO

U rukopisu je naslov:

سلطان سليمان خان زماننده وشيخ الاسلام مولانا ابو السعود افندى عصرنده قانون نامهٔ
جديد دركه ...

Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom.

Na kraju je bilješka, u kojoj se kaže da je prepis dovršen u Jedreni, mjeseca muharema 1084/1673. To je očito datum originala, iz koga je ovaj primjerak prepisan, — što je prepisivač ovdje prenio, a svog datuma nije stavio. Datum ovog prepisa je kasniji, što se vidi na kraju slijedećeg djela.

2. L. 62—147. صك

Zbirka formulara za razne sudske isprave (dokumente). Sabrao i sastavio Ḫidr b. 'Oṯmān, čija nam je biografija nepoznata. U uvodu sastavljač kaže da je bio pisar šerijatskog suda i kadija u Istanbulu. Kao pisar radio je, kaže, kod učenog kadije Ahmed-efendi Beyāyiyade, koga spominje sa najvećim poštovanjem, ističući da se mnogo koristio njegovim radom. (To je pak naš poznati pisac i učenjak, Ahmed b. Hasan Beyāzīzāde (Bejazić), koji je živio, radio i zauzimao visoke vjerske položaje u raznim gradovima Turske carevine u XVII stoljeću, — umro 1098/1686). Kroz duže vrijeme svog rada u sudu, pisac ovog *sakka* sabirao je materijal za isti. Djelo je dovršeno krajem XVII ili početkom XVIII stoljeća.

Početak:

الحمد لله الذى جعل علم الصك سببا لمعاش النواب والحكام ... اما بعد ارباب علم
ومعرفته روشن وظاهر ... علم صك لازم ومهم اولوب ... بوفقير... اضعف العباد وافقر
القضاة خضر بن عثمان ... استانبولدة نشو ونما اولوب ... وحيد الدهر مرحوم بياضى زاده
احمد افندى حضرتلرينك خدمت كاتبلرنده اولمغله

Po rubovima malog broja listova ima malo komentara.

Prepisao oba djela Yūsuf b. Nūrī b. Ḥasan el-Yaniyawī (iz Janine u Grčkoj), u petak 10. zul-kade 1182/1768, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 2.

(زبره الفقير ... يوسف نورى بن حسن اليانيوى ... ف اليوم العشر من ذى القعدة ف
يوم الجمعة ... لسنة ثنتين وثمانين ومائة والف)

Na početku pod t. 1 nalazi se sadržaj, pisan rukom prepisivača, i odulja bilješka o *erazi-miriji*. Na posljednjem zaštitnom listu je račun o dugovanju nekom Jovanu terziji.

Uvakufio Izet Salih-efendi Hromo-zade, 1284/1867 (v. pečat u rukopisu).

1911. ISTO **1453.**

U rukopisu je izblijedio naslov:

سلطان سليمان خان زماننده وشيخ الاسلام ابو السعود عصرنده قانون نامه لردر

L. 131; 20,5 × 15. *Ta'līq* i *riq'a*, pisani uvježbanom rukom, na brzinu. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom. Papir bijel, deblji, hrapav; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, mjeseca džumadel-ahira 1183/1769.

(زبره الحقير محمد بن احمد ف جمادى الآخر سنة ١١٨٣)

Na početku i na kraju nalazi se po jedan dio sadržaja.

Poklonio Abdullah Vareniković, trgovac, Travnik.

1912. ISTO **1765.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

سلطان سليمان قانون نامه لرى (قانون نامهٔ سلطان سليمان)

L. 54; 20,5 × 13. *Ta'līq* sitniji, lijep, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su mjestimice crvenom crticom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po marginama listova ima dosta fetvii, među kojima su mnoge od naših muftija iz Sarajeva, Travnika i Mostara, a sve je pisano rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni.

Prepisao za svoju potrebu Sabrī Yaḥyā b. al-Ḥāğ Aḥmad-efendī, iz kasabe Ljubinje (Hercegovina). Prepisano u Tuzli, 6. rebiul-evela 1189/1775.

(تمت تمليكه بالتحرير حرره الحقير صبرى يحيى بن الحاج احمد افندى عن قصبة لوبين

در ديار هرسك بدأت بتحريره واتمامه ف قصبة طوزله حرر ف اليوم السادس من شهر ربيع
الاول لسنة تسع وثمانين ومائة والف)

Sudeći po ljepoti i ispravnosti rukopisa prepisivač je bio učen čovjek.

Na nutarnjoj strani prve korice je vird (specijalna redovita, dnevna molitva), što ju je često učio Bergivi (Muhamed b. Pir Ali, umro 981/1573). Na prvom zaštitnom listu su dvije bilješke, u kojima je prepisivač zabilježio datum kada se oženio i kada je dobio prvog sina, kome je dao ime Ataullah i za koga želi i moli da bude »učen i dobar« čovjek (1194—1195/1780—1781). Ispod toga je bilješka i lični pečat drugog vlasnika (Hafiz Abdulbaki Muhamed b. el-Hadž Muhamed-aga Džino, 1197/1782). Po tom se nalazi sadržaj, pisan rukom prepisivača, te nekoliko fetvi na turskom jeziku s područja zemljišnog prava. Na kraju je ferman, upućen valijama, kadijama i drugim službenicima, naročito upravnih vlasti, o postupku i mjerama prema onim »nevaljalcima« i »neurednim« ljudima koji u nekim krajevima zemlje često podnose razne pritužbe protiv potpuno nevinih i čestitih građana radi njihova uznemiravanja, zastrašivanja ili ucjene. U fermanu se po nekoliko puta upozorava i naređuje da se takve pojave najstrožije suzbijaju i onemoguće i da se nevinim građanima obezbijedi potpuna zaštita i sigurnost. Ferman je iz godine 1177/1763. Na posljednjem listu i na nutarnjoj strani druge korice nalaze se recepti na turskom jeziku za liječenje konja.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade, 1284/1867.

1913. ISTO **1969.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

سلطان سليمان قانون نامه لرى

L. 57; 20,5 × 15. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima mnogih listova ima fetvi, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, tanji, glat, jedan list u sredini iskinut; povez polukožni, oštećen, tako da je prva korica otkinuta.

Na listu 58 nalaze se kraća pravna pravila, sabrana iz raznih fikhskih djela.

Na listovima 59—74 nalazi se objašnjenje primjene zemljišnih zakona (قانون اراضى وتيمار بيانده در) , — kako je to zabilježeno kasnije u vrhu prve stranice.

Početak je:

فوت اولان كمسنه نك يرلرينى وچايرلرينى اوغلى مجانا ضبط اتمك اوزره حكم شريف ويريلور

Jedan list u sredini je pokidan.

Na listovima 75—85 je izvadak iz djela *al-Farāid* (منقول من الفرائد , — koji sadrži propise o zemljištu — (فى مبحث الاراضى احكام اراضى). Držimo da je to poglavlje iz djela s područja hanefijskog fikha: فرائد اللآلى , što ga je napisao Yaḥyā b. 'Abdullāh Faḫruddīn ar-Rūmī al-Ḥanafī (umro poslije 880/1475), pisac djela مشتمل الاحكام , koji je živio i radio za vrijeme sultana Mehmeda el-Fatiha (v. br. 1271).

Početak je:

فى مبحث الاراضى اما خراجيه او عشريه والخراجية اما موظّفةاو مقاسمة لا يقال لها ارض مملكية وارض ميرية ثم ان الامام اذا فتح ارض مملكة وقسم اراضيها بين الغزاة

U prepisu ima grešaka.

Prepisao cijeli rukopis Muḥammad b. Muḥammad, u nedjelju mjeseca šabana 1201/1786.

Na kraju s nalaze formulari dvaju dopisa (arzihāl i mahzar), te račun nekih dugovanja.

1914. ISTO **538.**

Na prvoj korici i u rukopisu zabilježen je naslov:

قانون نامة سلطان سليان

L. 62; 23 × 16. *Ta'līq*, pisan uvjžbanom rukom. Papir žućkast i tamnobijel, glat, mnogi listovi su po rubovima dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

Prepis je dovršen početkom muharema 1204/1789.

تحريرا فى اوائل محرم الحرام سنة اربع ومائتين والف

Na početku je sadržaj. Uvakufio Hadži Omer-efendija Hajrić, Skopljak (Pruščak), 1284/1867.

1915. ISTO **1227.**

U rukopisu je naslov:

سلطان سليان خان زماننده وشيخ الاسلام ابو السعود عصرنده اولان قانون نامه لردر شريعت شريفه موافقى مقرر اولوب حالا معتبر اولان قوانين ومسائل شرعيه لردر

Listovi su isprometani i pogrešno uvezani tako da se prvih pet lista nalaze sasvim na kraju.

L. 79; 21 × 15. *Ta'līq* složen, lijep, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima fetvi, od kojih su mnoge dali razni bosanski muftije. Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez kožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvim listovima, koji su također isprometani, nalazi se bujruldija i nekoliko propisa o korišćenju soli u luci Gabeli (بر موجب فرمان بيورلدى). Najprije je ferman od 18. muharema 1085/1674 koji se odnosi na prodaju soli u luci Gabeli po staroj cijeni, dok ne stigne ferman o novoj cijeni. Zatim se nalazi teskera (potvrda) od 3. zul-hidže 1084/1673 o davanju u zakup vakufskog skladišta za so (tur-hane, — koje pripada vakufu Hasan Nāzira) u Gabeli, jednom vlastelinu iz Venecije (Jakov Moniko?) po 500 akči godišnje. Teskeru je izdao i potpisao Abdurrezzak, tadanji mutevelija navedenog vakufa.

Na nutarnjoj strani prve korice i na početnim neispisanim listovima nalaze se bilješke s područja fikha. Na kraju su također bilješke s područja fikha i fetve, te sadržaj, koji je tu prebačen i uvezan sa prvim listovima.

1916. ISTO **3885.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: قانون سليانى

L. 49; 23,5 × 15. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Na listu 11 nalazi se mrlja, kojom je pismo zamazano. Papir bijel, glat, čvrst, neki listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XII/XVIII stoljeća.

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježeno je ime ranijeg vlasnika, koji je, čini nam se, ujedno i prepisivač (Mustafa, sin Muhamed-age Muhurdara, 1181/1767). Ispod toga je svakidanji vird imama Bergivije.

Na kraju su poučne izreke na arapskom jeziku sa turskim prevodom, — koje obično služe za naročitu vrstu gatanja, zatim bilješke s područja fikha i fetve, te nekoliko stihova na turskom jeziku pobožnog sadržaja.

Iz Karađoz-begove biblioteke (v. bilješku na naslovnoj stranici).

1917. Zbirka (مجموع), 2 **2922.**

1. L. 1—61; 17 × 12. ISTO

U rukopisu je naslov:

قانون نامۀ جديد ابو السعود افندى

Ta'līq, pisan vještom rukom. U vrhu prve stranice je jednostavan unvan. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokim zlatnim, a ostale crvenom linijom. Po rubovima manjeg broja listova nalazi se nešto komentara. Papir bijel, tanji, čvrst; povez polukožni, omotan u zeleno platno.

2. L. 61—82. معروضات ابو السعود — kraća zbirka fetvi, što ih je izdao Abu's-Su'ūd Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, umro 982/2574 (v. br. 1727,[1]).

Rukopis potječe iz kraja XVIII ili početka XIX stoljeća.

Na kraju je bilješka na turskom jeziku, pisana slabim rukopisom, u kojoj se govori o razrezivanju poreza na neka sela, čini se u Anadolu, za izdržavanje vojske. Tu se navodi srez »Küçi Kebir« — كوجى كبير ? — koji naziv ne nalazimo u našim izvorima.

1918. ISTO **1940.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov:

سلطان سليمان قانون نامه لرى

Početak u ovom primjerku je:

الحمد لله رب العالمين والحمد لله الذى له ملك السموات والارض

L. 95; 20,5 × 15. *Ta'līq* krupniji, lijep, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene samo u prva tri lista. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Datum je na kraju nejasan. Držimo da prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj, pisan kasnije drugim rukopisom.

1919. Zbirka (مجموع), 2 **1929.**

L. 130 (76 + 54); 19,5 × 12. *Ta'līq* i *nasḫ*. Papir tamnobijel i žućkast, glat; povez polukožni.

1. L. 1—76. ISTO

U rukopisu je naslov:

سلطان سليمان خان زماننده ... اولان قانون نامهلرى در

Ta'līq sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Po rubovima listova ima dosta fetvi, među kojima se nalaze i fetve od muftija iz nekih naših gradova kao Sarajeva, Mostara, Foče, Pljevlja i Beograda. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

2. L. 77—130. خيرى نامه

Poučni spjev vjersko-moralnog sadržaja na turskom jeziku. Navodi se još pod nazivima: خيريه i نصيحت نامه. Gornji naslov je od autora. Spjevao poznati turski pjesnik Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. Pjesnik je ovaj spjev posvetio i namijenio svome sinu Hajruddīnu, prema čijem je imenu i dao gornji naslov (v. pod naslovom: سبب نظم نصيحت نامه, gdje kaže: ايلدم نامى خيرى نامه ...).

Flügel I, 671,[3] i 675; Pertsch (Berlin, t), 420; Rieu, 201; Bratislava, 353.

Početak:

حمد اول الله كريم الشانه

مبـــدع دائرۀ امكـــانـــه

Nasḫ u prvoj polovini i *riq'a* u drugoj, krupniji, pisani vještom rukom, u razmaknutim redovima. Stranice su uokvirene crvenom linijom.

Prepis oba djela potječe iz XVIII stoljeća, vjerovatno od istog prepisivača.

Na početku je sadržaj i bilješka s područja zemljišnog prava. Na kraju je dova i bilješka o osobinama jednog cvijeta.

1920. ISTO **1549.**

U rukopisu je naslov:

سلطان سليمان بن سليم خان زماننده وشيخ الاسلام ابو السعود افندى عصرنده قانون نامه لر

L. 70; 20 × 15,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj. Na naslovnoj strani su stariji i noviji pečat Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju su četiri neispisana lista.

1921. ISTO 651.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: سلطان سليمان قانونلری
Rukopis je nepotpun na kraju.

L. 52; 24 × 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Po rubovima manjeg broja listova ima komentara. Papir bijel, deblji, glat; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su formulari službenih dopisa, među kojima i prepis predstavke, što je upućuju ugledni ljudi i stanovništvo Bijeljine preko svog kadije, a u kojoj se tuže na nepravilnosti zvorničkog mutesarifa Hasan-paše. Predstavka je datirana krajem zul-hidže 1210/1795, a potpisao ju je bijeljinski kadija Mustafa Edib. Tu je i prepis sudske odluke (صورت اعلام) travničkog kadije o troškovima za popravak nekoliko tvrđava u bosanskom vilajetu (Bihać, Izačić, Stara Ostrovica, Orašac, Havala, Novi, Dubica i Gradiška). Po tom su navedeni datumi (hronologija) istaknutih ličnosti i događaja od prvog čovjeka Adema do Hidžre, a zatim od Hidžre do potkraj šestog stoljeća. Nakon toga je zabilježen redoslijed osmanlijskih sultana, sa oznakom trajanja vladavine svakog od njih, — od početka do sultana Abdulmedžid-hana, — 1255/1839. — Poslije toga nalazi se bilješka, napisana slabim turskim stilom, u kojoj se kaže da je u Bosni godine 1230/1815, za vrijeme valije Sulejman-paše (Mustafa-pašazade, kako se navodi u bilješci), vladala velika nestašica u hrani, glad i skupoća. Na slijedećim listovima su dva kraća odlomka iz zemljišnih turskih zakona. Na kraju su zapisnici o diobi nasljedstva nekih osoba sa popisom podijeljenih stvari. Na nutarnjoj strani druge korice zabilježen je zapis protiv bola u stomku i crijevima, grča *(kolendž)*.

1922. قانون نامهٔ سلطان سليمان 1931.

(قانون جديد)

Zbirka zakona i uredaba iz vremena sultana Sulejmana i drugih sultana, sa fetvama koje su izdali Ebus-Su'ūd, Ibn Kemāl-paša

---

i najviše Muhammad Behā'ī. Sadrži propise o posjedovanju i nasljeđivanju zemljišta. Tu je, čini se, uvrštena i jedna varijanta ili verzija »Novog Zakona« (Qānūni-ğedīd) sultana Sulejmana, što ga je sabrao Muḥammad-efendi b. Muḥammad Orgīzāde, — kao u ranije navedenoj zbirci (v. br. 1901). Početak i uvod su ovdje isti kao u toj zbirci, ali se daljnji tekst i raspored razlikuju od rasporeda u gore navedenoj zbirci.

Početak: الحمد لله الذى له ملك السموات والارض

مسئله

ارض میری کابلرده ارض عشریه دید كلریمدر یوخسه خراجیه میدر

S početka su fetve raznih muftija, starijih i kasnijih, raspoređene pod naslovima الجواب – مسئله , — a potom brojni kraći kanuni iz vremena raznih sultana i paša.

L. 60; 19 × 12. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan veoma vještom rukom. Po rubovima mnogih listova ispisan je tekst sadržaja. Papir bijel glat, čvrst; povez polukožni.

Listovi od 61—72 su neispisani. Na listovima 73—74 nalaze se fetve od nekoliko bosanskih muftija i turski zakon za Hercegovinu o daćama na zemljište, nepotpun na kraju (قانون نامهٔ لواء هرسك). Na kraju su poučni stihovi na arapskom i turskom jeziku, te recept na turskom jeziku za neki lijek.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je fetva koju je izdao Abdullāh, muftija u Užicu.

Uvakufio Muhamed-efendi Svrzo, sin Muhamed-agin (iz Sarajeva), 1930.

1923. اسكى قانون اراضى 1910.

Stari turski zemljišni zakon.

Početak:

متوفانك يرلرى مرحمة اوغللرينه طپوسز عنايت اولنمشدر صاحب ارضه مراجعت ايتمزلر
وتمسك لازم دكلدر مجانا ضبط ايدرلر

L. 23; 22 × 17. *Ta'līq* složen, pisan uvježbanom rukom. Po rubovima listova s početka napisana su poglavlja. Papir tamnobijel, glat; povez papirni.

Prepis je dovršen 26. ševala 1226/1810.

حرر فى سنة ستة وعشرين ومائتين والف وستة وعشرين يوما من شوال

Uvakufio Mustafa Dženetić, za svoje muško potomstvo, 1289/ 1872 (v. bilješku i pečat u rukopisu).

1924. قانون نامهٔ سلطان احمد 2934.

Zakoni sultana Ahmeda (I) o zemljišnom posjedu (erazi-mirije) iz godine 1018/1609.

U rukopisu je naslov:

قانون نامهٔ سلطان احمد ارض میری یه متعلق اولوب حالا بومنوال اوزره عمل اولنه دیو
فرمان اولنمشدر سنه ١٠١٨

Početak:

اراضی میری یه ده یرلر وچایر تصرف ایلرایکن وفات ایدوب اوغللری وقیزلری

L. 17; 21 × 13. *Ta'līq* sa nešto *riq'e*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, listovi dohvaćeni vlagom; poveza nema.

Prepis je dovršen u gradu »Karaveria« (nedaleko Soluna — Grčka), 1093/1682.

U bilješci na kraju, koja o tom govori, kaže se pogrešno da je prepisao Muṣṭafa b. Muḥammad al-Bulivi

تمت هذه القوانين السلطانية عن يد اضعف العباد مصطفى بن محمد البولوى رحمة الله
عليها .. فى بلدة قره فريه فى سنة ثلث وتسعين بعد الالف

To je pogrešno zabilježeno u pogledu prepisivača, jer ovaj primjerak nije prepisao navedeni prepisivač, nego drugi, nešto kasniji, koji svog imena nije potpisao. Muṣṭafa b. Muḥammad pak bio je veliki učenjak i kratko vrijeme šejhul-islam. On je iz grada Buli (vilajet Kastamunija, — Mala Azija). Bio je u progonstvu u Egiptu, gdje je i umro oko godine 1085/1674. Proučavanjem te bilješke dolazimo do zaključka da je navedeni učenjak bio prepisao jedan primjerak ovog zakona za sebe. Iz toga njegova primjerka prepisan je ovaj primjerak, u kome je prepisivač prepisao i njegov potpis, izostavivši svoj potpis, a dodajući samo svoje mjesto boravka i datum svog prepisa.

Na kraju je početak neke risale (رسالهٔ عجیبه ومقالهٔ غریبه) na turskom jeziku, u kojoj se nepoznati sastavljač tuži na zle i pokvarene ljude, koje svugdje u društvu susreće u raznim ulogama i uniformama. Revoltiran takvom pojavom, on te ljude proklinje i »pogrdnim riječima psuje«, — kako to sam u početku kaže. Primjerak je nepotpun, jer su neki listovi otkinuti i izgubljeni.

Početak je:

سبب تألیف رسالهٔ عجیبه وموجب تدقیق مقالهٔ غریبه اولدرکه بوسجن دار دنیانك الم
وشد تندن خاطر پریشان اولوب خلقك كندو عیبلرینه تقید وادراك اتمیوب ارباب دله
اضطراب ویرد كلرندن بی اختیار لسانه كلن ناشایسته كلمات ایله شتمه باشلدم

Prepisano istim rukopisom kao prethodno djelo.

1925. ISTO 1915.

U rukopisu je naslov:

قانون نامهٔ سلطان احمد خان ارض میریه متعلق

L. 18; 21 × 15. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Po rubovima' listova napisani su naslovi pojedinih pitanja (paragrafa). Papir tamnobijel, deblji, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na listovima 19—26 nalaze se Abus-Su'ūdove fetve iz njegove zbirke *Ma'rūdāt* — معروضات ابی السعود (v. br. 1727,¹). Na listovima 27—38 su razne fetve od raznih muftija, te izvadak iz rada o pitanjima dokazivanja pred sudom — ترجیح البینات .

Na nutarnjoj strani druge korice nalazi se recept za neki lijek.

Uvakufio Dženetić Mustafa-beg, — kako je zabilježeno na kraju

1926. قانون نامهٔ تیماری 1644.

Zakon o timarima. Gornji naslov zabilježen je u rukopisu kasnije.

Početak je:

قانون برکسنه نك تیماری طپراغنده اسباب دفترده حاصل یازلسه اول ذکر من برسنه
یورر ایسه التمش آقچه رسم

L. 13; 22,5 × 16,5. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, nov.

Prepisao Aḥmad b. 'Omar, 1171/1757.

(تمت الكتاب ... احمد بن عمر ... سنة ١١٧١)

Na naslovnoj strani su tri recepta na turskom jeziku za lijekove. Na kraju su bilješke s područja arapskog jezika, — izblijedile.

1927. الاحكام المرعية فى الاراضى الاميرية **2234.**

Zakon o posjedu i korišćenju zemljišta *erāzi-mīrī*. Sabrao i sastavio šeyḫul-islām Aḥmed 'Ārif Ḥikmet, umro 1275/1858.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 37; Kairo, t, 62.

Početak:

الحمد لله حمدا يواق نعمه والصلاة على من لا نبى بعده اما بعد فلما اشتبه بعض احكام الاراضى وكثر عنه السؤال اردت ان اجمع ما عليه العمل من القوانين السلطانية ... وسميته بالاحكام المرعية ... القانون السلطانى مماللك محروسه شاهانه ده

Djelo je uglavnom izrađeno u obliku fetvi.

L. 31; 20 × 15. *Ta'līq* sa nešto *riq'e*, pisani manje vještom rukom. Papir žućkast, tanak, slabiji; povez kožni, jednostavan.

Prepis dovršen 5. ševvala 1269/1852.

1928. مكتب نواب تشكيل وكشادى حقنده تنظيم اولنان نظامنامه در **3556.**

Uredba na turskom jeziku — od 17 članova, o osnivanju i otvaranju Šerijatske sudačke škole u Sarajevu, — bez datuma.

Početak:

برنجى ماده بوسنه وهرسك محاكم شرعيه لرنده استخدام اولنجق مأمورين

L. 2; 22 × 15,5. *Riq'a*, litografija. Papir tamnobijel, slab; poveza nema.

(Šerijatska sudačka škola u Sarajevu osnovana je 1887. godine, i kao takva radila je do godine 1937. Te godine pretvorena je u Višu islamsku šerijatsko-teološku školu, koja je prestala sa radom 1945. godine. Naša Šerijatska sudačka škola služila je *nekima u Egiptu kao uzor*, kada se radilo o osnivanju takve škole — مدرسة القضاء الشرعى — u Kairu, godine 1905—1907, — v. Maḥmūd b. Muḥammad b. Armūs, *Tarīḫ al-qaḍā' fi'l-islām*, Kairo 1934, str. 232—33).

POSTUPAK PRED ŠERIATSKIM SUDOVIMA

(ADAB AL — QADI, AS — SUKŪK

Turski

1929. تحفة القضاة ونزهة الولاة 2010.

Zbirka formulara za sudske isprave i akte *(sakk)*, napisana jednim dijelom na arapskom, a drugim, većim dijelom, na turskom jeziku. Napisao neki Šam'ullāh, godine 999/1590, kako je to rečeno u uvodu. Na završetku pak (v. list 143), pisac kaže da je djelo dovršio 10. rebiul-ahira 998/1589. Pisac je živio i radio za vrijeme sultana Ṃurat-hana III (982/1574—1003/1594), — kako to sve sam kaže u uvodu. Inače, o njemu i ovom njegovom djelu ne nalazimo spomena u izvorima koji su nam pristupačni.

Na završetku pak (v. list 142 koji je pogrešno uvezan), napisano je ime pisca: Šem'ī.

(.. تمام اولدی بونزهة قضاته ایله شمعی بونی تحفه)

U svom nejasno pisanom uvodu pisac kaže da je napisao, i podnio sultanu Muratu, i djelo s područja tesavvufa, pod naslovom: تحفة العاشقين . (Ni o tom djelu ne nalazimo spomena u nama pristupačnim izvorima). Tu navodi i učenike 'Iwaḍ Bālī-efendije: Hamza Čelebi-efendiju i Brusevī Eflātūnzāde i kaže da su ovi pisali o sakku ranije. Njega su nagovorili da piše i on o tom, jer je sposoban za to. Navodi da je bio kadija grada Dimotika (južno od Jedrene, u dolini rijeke Marice, u grčkom dijelu Trakije), i da mnogi kadije njegova vremena nisu imali potrebnog znanja o nauci sakka *(ilmi-sakk)*. Za pisanje sakka potrebno je, kaže, pet znanosti, koje nabraja. Djelo je raspoređeno na deset poglavlja *(bāb)*.

(Istina, pod nazivom *Šam'ī* ima više učenjaka, pa nije jasno ko je od njih pisac našeg djela).

Početak je u stihovima (8 dvostiha):

حمدبی حد اول خالق ازله شکربی عد خدای لم یزله

.....

لو كان فيهما آلهة الا الله لفسدتا ..

اما بعد بو محنت چش زاویهٔ بیت الحزن وغربت کش .. فقیر وحقیر .. اعنی شمع الله بر حزین .. طقوزیوز طقسان طقوز .. اواخرنده اخر اولوپ اون باب اوزره عربی وترکی ایلیوپ .. اولکی باب عنوان صکوك بیانده در

Posljednje poglavlje ovdje je:

شهادتك یول شاهد لری مقبول اولدقد نصکره انها اولنان نقل شهادتك امضاسیدر .

L. 156; 21 × 15. *Nasḫ* i *ta'līq* pomiješani, krupniji, pisani vještom rukom, u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice je lijep manji unvan, u kome je upisan gornji naslov bijelom bojom na zlatnoj podlozi. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Na rubovima su ispisane formule za potvrde i potpis sudije. Papir tamnobijel, glat, krhak, neki listovi s početka oštećeni su dugom upotrebom, a dva su pogrešno stavljena i uvezana između listova 3—4. Na kraju su također neki listovi ispremetani. Povez polukožni.

Rukopis potječe iz prve polovine XI/XVII stoljeća. Navedena bilješka sa datumom koja se nalazi na završetku,

(قد تم هذا الكتاب النادر .. فى اليوم العاشر شهر ربيع الآخر من شهور سنة ثمان وتسعين وتسعمائة)

odnosi se, držimo, na pisanje djela, a ne na ovaj prepis.

Na početku su kraće bilješke i potvrde (temessuk) iz godine 1054—5/1644. Na jednoj potvrdi potpisan je Nerkesi-efendi, a na drugoj Jusuf b. Nesūh es-Sofijevī (iz Sofije), kadija Albanskog Beograda — (Berat). Na naslovnoj strani su poučni stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, koncept jednog pisma; te recept za jedan lijek. Na kraju je prijava građana i dokumenat suda u Beogradu o nekom nasilniku i podmitljivcu Mehmedu (vjerovatno da je riječ o Mehmed-agi Fočiću dahiji), — prijave (arzi-hal) i potvrde (temessuk).

Iz biblioteke Fejzijje medrese.

1930. Zbirka (مجموع) . 2 2052.

Svezak sadrži dva djela sa područja sakka, ali različitog sadržaja i formata.

L. 158 (18 + 140); 18 × 13 i 20,5 × 15. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni, jednostavan, oštećen.

1. L. 1—18. (صك)

Formulari sudskih isprava, od nepoznatog sabirača. Raspoređeno na sedam poglavlja (*faṣl*). Gornji naslov je zabilježen kasnije, prema sadržaju. Neki su listovi pri povezu ispremetani, a neki su izgubljeni tako da je primjerak nepotpun.

Početak poslije besmele:

حمد لا یعد وثنای بی حد اول خالق کائنات ورازق موجودات جنابنه اولسون .. بوندن صکره بلکل که علم صکوك غایت بلنمسی لازم ومهم علمدر اکثر قضاة ونواب بوفنده غافل اولمله .. و یدی فصل اوزره قلدم

Posljednji podnaslov je: رسم طپو بویله یازیلور

Riqīa-dīwanī krupnija, pisana vještom rukom. U pisanju ima grešaka. Listovi su dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice znatno oštećeno.

Prepis ili sastav dovršn krajem zul-kade 1009/1600.

(تمت الكتاب .. تحریرا فى اواخر ذى القعدة سنة تسع والف)

Prema tome, ovo bi bio jedan od starijih sakkova.

2. L. 19—160. صك شانى او كتاب الصكوك

Knjiga formulara (*sakk*). Sastavio Muḥammad b. Derviš Muḥammad Šānī al-Edirnewī (iz Jedrene), koji je, vjerovatno, živio i radio u drugoj polovini X/XVI i početku XVII stoljeća. Prema bilješci na završetku, koja se nalazi u drugim primjercima (v. slijedeći broj), držimo da je ovaj rad dovršio 1024/1615. Služio je kao pisar u raznim šerijatskim sudovima Turskog carstva. Ovaj rad je rasporedio na deset poglavlja. Primjerak je nepotpun s početka za jedan list. Gornji naslov je zabilježen kasnije u rukopisu. Biografija pisca nije nam poznata. Sami naziv Šani različito je naveden u raznim primjercima, rukopisnim i štampanim (Ṯānī, Ṭenā'ī).

ḤḪ II, 1080; Defter Kutubhanei — Es'ad-efendi, 49.

Početak, prema drugim primjercima glasi:

سر دفتر صکوك ومحاضر ودیباجهٔ حجج ومناشر اولمغه الیق واولی .. وبعد ارباب علم وعرفان روشن وظاهر واصحاب فهم واذعان عیان وباهر درکه .. وبو داعی فقیر .. محمد بن درویش محمد الشهیر بشانی الادرنوی اکثر زمانده محاکم بلدانده خادم شرع خطیر اولمغله

Ta'līq, pisan vještom rukom u proredu. Mnogi su listovi, naročito pri kraju, dohvaćeni vlagom, tako da je pismo mjestimice oštećeno.

Prepis dovršen u ponedjeljak 10. džumadel-ula 1052/1642.

(وقد كان الفراغ من تنميقها وتحريرها يوم الاثنين الذى هو اليوم العاشر من اولى الجمادين
المنتظم فى سلك شهور سنة اثنى وخمسين والف)

Držimo da se to odnosi na datum prepisa ovog primjerka, ili, vjerovatno, na datum originala, iz koga je ovaj primjerak prepisan.

Na kraju je nekoliko lista ispunjeno formularima, fetvama i kraćim bilješkama, koje su izbrisane usljed vlage.

1931. ISTO kao br. 1930,^{2} **3624.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك شاك

L. 144; 19 × 13,5. *Ta'līq* sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir bijel, deblji, čvrst, nekoliko lista s početka i na kraju dohvaćeni su vlagom i potamnili; povez kožni, jednostavan.

Na završetku je bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je rad dovršen u ponedjeljak 10. džumadel-ula 1024/1615.

وقد كان الفراغ من تنميقها وتحريرها وتسويدها يوم الاثنين الذى هو اليوم العاشر من اولى
الجمادين المنتظم فى سلك شهور سنة اربع وعشرين والف من الهجرة .

Nije sasvim jasno, da li se taj datum odnosi na sastav djela ili na njegov prepis. Držimo da je to datum autora, kojim je on označio vrijeme završetka svog rada, a prepisivač da nije uopće stavio svog datuma. Bilješku je neko namjerno precrtao.

Prepis (po tome), potječe iz XVII ili XVIII stoljeća. Na naslovnoj strani su kraće bilješke s područja *sakka.*

Iz Karađoz-begove biblioteke.

1932. Zbirka (مجموع), 4 **4242.**

L. 188; 20 × 14. Stranice su obrubljene crvenom linijom. Papir tamnobijel, malim dijelom zelen i bijel; povez polukožni, oštećen, prva korica otkinuta i izgubljena.

1. L. 1—75. ISTO kao br. 1930,^{2}

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك شاك . Primjerak je nepotpun s početka za dva lista.

Ta'līq, pisan vještom rukom, na brzinu. U pisanju ima grešaka.

Prepis, ili sastav, dovršen u ponedjeljak 10. džumadel-ula 1024/1615, — dakle istog datuma, koji je zabilježen u prethodnom rukopisu? Ta činjenica što je datum zabilježen istim riječima u dva primjerka, utvrđuje nas u mišljenju da se tu radi o datumu sastava, — osim ako je ovdje riječ o originalu i njegovom prepisu, u kome je naveden datum originala, a datum prepisa izostavljen.

(وقد كان الفراغ من تنميقها وتحريرها وتسويدها يوم الاثنين الذى هو اليوم العاشر من
اولى الجمادين المنتظم فى سلك شهور سنة اربع وعشرين والف)

Na listovima 75^{b}—77 nalaze se također razni kraći formulari.

2. L. 78—82. (رسالة فى توريث ذوى الارحام)

Kraća risala na arapskom jziku o nasljeđivanju kategorije nasljednika zvanih *devul-erḥām*, od nepoznatog pisca. Gornji naslov dat je prema sadržaju.

Početak:

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام.. وبعد فان مباحث توريث ذوى الارحام فى
علم الفرائض اتم غموضة واكمل اشكالا واجل صعوبة

Završetak je:

واذا جمعت هذه الانصباء المرقومة بازاء الفروع كانت ستين فعلى هذا اصل المسئلة اربعة ·
والضروب خمسة والمبلغ ستون الحمد لله على التمام

Ta'līq, sa nešto *nasḫa*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Istaknute riječi podvučene su crvenom crticom.

3. L. 82—123. المنهاج

شرح فرائض السجاوندى

Komentar djelu *as-Sirāğiya*, s područja nasljednog prava, v. br. 1795,^{8}.

Pismo kao prethodno, od iste ruke.

4. L. 123^{b}—188. (ترجمة السراجية وشرحها بالتركية)

Prevod i kraći komentar djela *as-Sirāğiya*, na turskom jeziku, od nepoznatog prevodioca, — v. br. 1864.

Primjerak je nepotpun na kraju i malo različitog teksta od ranije navedenog primjerka.

Pismo pod t. t. 2—4 isto, od istog prepisivača, koji je ta djela prepisao u XVIII stoljeću.

Na kraju su fetve i bilješke s područja *ferāiḍa* i *sakka.* Među bilješkama nalazi se i jedno rješenje suda u Valjevu iz 1155/1742, koje se odnosi na trojicu janičara (Mustafa-baša, Muharem-baša i

Sulejman-baša), koje tuži neki Milić iz sela Divci (Valjevo). — Tu je i murasela valjevskog kadije Ibrahima iz godine 1159/1746, upućena valjevskom mutesellimu, povodom krađe i klanja jedne krave, koju je građanin Valjeva Salih povjerio na čuvanje kao amanet jednom *zimiji* u selu Dupljaj, a koju su hajduci iz okolnih sela ukrali. Među kraćim bilješkama je i datum smrti jedne osobe (Ali-beg, sin Sulejman-age, nastanjen u Maglaju, u mahali Zagrad, 12. rebiul-ahira 1185/1771) i dr. Na posljednjem listu je mali lični pečat.

1933. روضة القضاة 415.

Zbirka formulara raznih sudskih isprava (sakk). Napisao Muṣṭafa b. Šayḫ Muhammad ar-Rūmī al-Ḥanafī (Ibn *aš-Šayḫ*), umro 1097/1685.

Ismā'īl-paša, Ḏail I, 596.

Pisac je bio pisar u Šerijatskom sudu u Istanbulu, a poslije kadija u gradu Magnisa. U uvodu dalje kaže da je ovaj svoj rad radio u dva sveska. Prvi svezak izradio je prije ovog drugog na dvadeset godina. Rukopis je nedovršen na kraju.

Početak poslije besmele:

الحمد لله ملهم الخير والصواب وبعد .. مصطفى بن الشيخ محمد وقاكه عمر اكتساب

علم شريفه صرف ايدوب

L. 260; 28,5 × 16. *Ta'līq*, pisan voma vještom rukom. Po rubovima listova, naročito s početka i u sredini, ima dosta komentara i fetvi od nekih naših muftija. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj. Ispod toga su krupnom kaligrafijom pisani stihovi našeg pjesnika Muhlisije o kadijama. Na slijedećim listovima nalazi se ime i lični pečat ranijeg vlasnika (el--Hadž Mustafa Kabil-agazade, — Kabilagić — el-Ihlevi, — iz Livna, financijski službenik u Bosni), te formulari nekih podnesaka. Na kraju je jedna fetva, formule za sudske potvrde i dva recepta na turskom jeziku za liječenje očiju i protiv mujasila.

Iz Kantamirine biblioteke.

1934. بضاعة الحُكام فى احكام الأحكام 4131.

(صك حاجب زاده)

Knjiga formulara za pisanje raznih sudskih isprava *(sakk)*. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafa b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbūlī, umro 1100/1688 (v. br. 1879,[5]). Rad je mnogo upotrebljavan u praksi kadija. Raspoređen je na 23 poglavlja i zaglavak *(ḫātime)*.

L. 205; 21,5 × 14,5. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Po rubovima nekih listova ima komentara i dijelova teksta. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, listovi su mjestimice dohvaćeni vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad Bosnawīzāde (Bošnjaković) el-Uskudārī, krajem safera 1106/1694.

(تم تحرير هذا الكتاب عن يد اضعف العباد احمد الشهير بيوسنوى زاده الاسكدارى

فى اواخر صفر الخير لسنة ست ومائة والف)

Na početku ima nekoliko neispisanih lista, koji su dohvaćeni vlagom. Zatim slijede imena i lični pečati dvojice ranijih vlasnika, od kojih je jedno namjerno izbrisano, a drugo je izblijedjelo, pa se teško čita (Abdullah Hulūsizade el-Bosnevi). Na slijedećih dvadeset lista nalaze se razne bilješke i izvaci: praktična pravila za izračunavanje postotka godišnje dobiti (kamate) od nekog iznosa (قواعد شرعيه در بر مبلغك اونى اون بردن برسنه ده نه اولور), rješenje o prelazu nekog zemljišta kod Varne u posjed vakufa, kraće bilješke s područja fikha i fetve, kategorije pravnika *(ṭabaqāt al-fuqahā)*, izvadak iz osmanlijskog zemljišnog zakona

(قانون نامهٔ آل عثمان : بر رعيت قريه سندن قالقوب آخر سپاهينك قريه سنه وارسه

قانون قديم بويله دركه)

Tu je i kraći izvadak iz zbirke fetvi muftije Abus-Su'ūda (معروضات ابى السعود , v. br. 1727,[1]), datum rođenja četvorice velikih imama, imena turskih sultana i datum njihova zasjedanja na prijesto kronološkim redom od sultana Mustafe, sina Ahmed-hana, 1171/1757, četvrti stepen turskih odlikovanja (رتبهٔ رابعه), sadržaj, pisan rukom prepisivača i prepis nekog pisma na turskom jeziku.

Na kraju, na 23 lista, nalaze se formulari raznih isprava, arapsko-turski nazivi za razne vrste zanatlija (اسماء اهل الصنائع), pismo *(arzu-hal)* upućeno kadi-askeru, nekoliko neispisanih lista, dohvaćenih vlagom, od kojih je na jednom zabilježen račun, u kome neko navodi da je predao ocu svoga sluge Jovana, Savi, određenu svotu i na posljednjem listu potvrda o sklapanju braka između Muhameda, sina Ibrahim-efendije iz Žepča, i Fatime, kćeri Mustafine, — godine 1172/1758.

1935. ISTO 1050.

U rukopisu je zabilježen naslov kasnije: صك حاجب زاده

L. 236; 21,5 × 16. *Nasḫ*, sitniji, složen, pisan rukom vještog kaligrafa. Papir tamnobijel; povez kožni, sa pozlaćenim ornamentima na sredini korica, oštećen.

Prepisao Muḥammad Ḥalīmī, 22. rebiul-evvela 1174/1760.

(تم الكتاب .. عن يد الحقير محمد حليمى .. اليوم الثانى والعشرين من شهر ربيع الاول لسنة اربع وسبعين ومائة والف)

Na nutarnjoj strani prve korice zabilježena su neka potraživanja (dugovi). Na početku je sadržaj i formulari za dvije isprave. Na naslovnoj strani je zabilježena tajanstvena riječ. Tu je i bilješka sa imenom i ličnim pečatom prepisivača kao vlasnika rukopisa. U bilješci se navodi, da je bio pisar (*katib*) divana Sulejman-paše i pomoćnik defterdara (kethodai-defter) pokrajine Džezaira (Alžir). Ispod toga su pečati Gazi Husrev-begove biblioteke. Na kraju je zabilježeno nekoliko fetvi i jedna sudska isprava.

Iz biblioteke Muhamed Enverije Kadića.

1936. ISTO **1052.**

U rukopisu je zabilježen naslov:

الصك المسمى بضاعة الحكام فى احكام الاحكام

L. 95; 21 × 14,5. *Ta'līq*, sitniji, složn, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Prve dvije stranice ukrašene su sa tri tanke crne, jednom crvenom i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, deblji, glat; povez kožni, sa ornamentima na koricama, oštećen.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju ima pedeset lista neispisanih.

Uvakufio Ismet-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendije, iz Sarajeva (v. bilješku na naslovnoj stranici).

1937. ISTO **4517.**

L. 232; 26,5 × 15. *Nasḫ* specifičan, lijep, pisan vještom rukom. Istaknute riječi s početka podvučene su crvenom crticom, a poslije pisane crvenim mastilom. Stranice i rubovi obrubljeni su crvenim linijama. Po marginama listova u prvoj polovini ima dosta komentara i bilježaka, pisanih rukom istog prepisivača. Papir bijel, glat, čvrst, mjestimice potamnio. Povez kožni, znatno oštećen i rastavljen od listova, koji su prosuti.

Prepis je iz XVIII stoljeća.

Na početku je više lista ispunjeno raznim bilješkama o istoj temi. Među bilješkama ima i nekoliko hadisa, te kratak munadžat (molitva) od Ibn Kemal-paše. U jednoj bilješci bez datuma kaže se da je vlasnik ovog rukopisa Hasan Nail b. Muhamed el-Fočevi (iz Foče), koji je uzeo (kupio?) isti od učenika Džabića. Jedna bilješka sadrži zapis za postizanje želje.

Na kraju su također formulari službenih dokumenata, pisani kasnije, — te jedan recept za lijek.

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1938. ISTO **1729.**

U rukopisu je naslov: صك ابن حاجب

L. 103; 22 × 15. *Ta'līq*, pisan širokim perom, vještom rukom. U pisanju ima grešaka. Papir tamno-žućkast i mjestimice bijel; povez polukožni, sa oštećenim zatvaračem.

Prepis potječe iz XIX stoljeća. Sudeći po rukopisu, prepisivač je 'Abdulbāqī Ğīno.

Na početku je sadržaj, pisan rukom prepisivača.

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade, 1284/1867.

1939. منافع القضاة **1330.**

Djelo o sudstvu i o postupku šerijatskih sudova. Napisao Ḥāğ 'Alī b. al-Ḥağğ Murad. To je prema podacima koje nalazimo u uvodu rukopisa. Inače, o ovom djelu i njegovom autoru ne nalazimo spomena u katalozima i bibliografskim izvorima koji su nam pristupačni. Naslov u rukopisu, napisan rukom prepisivača u vrhu prve stranice, crvenim mastilom, glasi:

كتاب منافع القاضى من تأليف حاج على بن مراد انه يستخرج من الكتب المعتبرة

Ovaj šerijatski postupnik je sabran po raznim fikhskim djelima. U uvodu pisac kaže da je zapazio, kada je postao kadija, da mnoge sudije nemaju pojma o sudstvu i sudskom postupku, pa je izradio ovaj praktični priručnik o tim pitanjima, da bi im pomogao. Rad se, pored naslova, naziva općim imenom *risale* i raspoređen je na šest glava (*maṭla'*, *manfa'* i *maqṭa'*), od kojih svaka ima više podnaslova.

Početak:

الحمد لله العليم . الذى اظهر حقايق العلم بأقلام العلماء الاعلام . الكريم الذى ازهر
حدايق الفضل بانفاس عباده أئمة الاسلام .. وبعد بوعبد حقير .. قضائيله منصب قضايه
مبتلا اولدقده قضاة ونواب اكثر طائفة احوال قضادن بى خبر بولوب اعانة لهم تمهيد قواعد
اعمال شريعت نبويه وتشييد قوانين مصطفويه عليه السلام .. وبلا علم كتابت صكوك وسجلات
ومعرفت شروط وثائق وقبالات دست تيسير ويد امكانده اولمامين بوافتاده وخاك نهاده اضعف
العباد حاجى على بن الحاج مراد قصد ايلديكى مسائل اداب قضاة وشروط كتابت حجج
وسجلات متعلق اولانى زبان تركيله بر رساله ايدم ..وبو رسالة بر مطلع واوج منفع وبر مقطع
اوزره مرتب ايدوب منافع القضاة اسميله تسميه ايلدم .

L. 131; 22,5 × 13. *Ta'līq* sitan, složen, pisan uvježbanom rukom, ali u pismu i stilu ima grešaka. Po rubovima nekih listova ima nešto bilježaka koje se odnose na tekst. Papir tamno-bijel i tamno-zatvorene boje, listovi dohvaćeni vlagom, naročito pri kraju; povez kožni.

Prepis potiče, a vjerovatno i sastav, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici nalazi se naslov djela, napisan mnogo kasnije (كتاب منافع القضاة للحاج على بن الحاج مراد) . Tu je i jedna krupno pisana bilješka na arapskom jeziku, u kojoj se kaže da je vlasnik ovog rukopisa Osman Nuri b. Mustafa, kadija u Duvnu privremeno i vekil inspektora (mufetiša) Haremejna, u kadiluku Ihtiman (grad u evropskoj Turskoj, blizu bugarske granice —

تملكه العبد الفقير عثمان نورى بن مصطفى القاضى بقضاء دوغنه موقتا وكيل مفتش
الحرمين المحترمين بقضاء احتمان عفى عنه)

Ispod toga je njegov lični mali pečat, u kome je upisan datum 1110/1698. godina. Na istoj stranici je još i pečat ove biblioteke. Nekoliko lista na kraju sadrže mnoge bilješke, uglavnom iz financijskog poslovanja (pozajmice i dugovi). Ima i nekoliko poučnih stihova na turskom jeziku.

متوفانك محلول اولان يرى قزى وار ايسه قزينه يوق ايسه لابوين قرنداشنه يوق ايسه

Na pretposljednjem listu nalazi se kraći zakon o zemljišnom posjedu pod naslovom: قانون نامه جديد عقارى . Početak mu je:
Na gornjem rubu listova nalaze se rečenice pomoću kojih se gata.

Poklon dra Muniba Muidovića.

1940. (قطعة من صك) **182.**

Fragment nekog carigradskog sakka iz XVII stoljeća.

Početak je:

صك صادق بالشرع مطابق عما فيه مخبر وناطق هو انه لما ظهر وتبين لدى الحاكم

L. 8; 31 × 11. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Na kraju je jedan list iz neke kanun-name o zemljišnim daćama, ispisan drugim, slabijim rukopisom. Papir tamno-bijel, deblji, listovi su prosuti, dohvaćeni vlagom; povez papirni.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

1941. (قطعة من صك) **3091.**

Fragment nekog sakka iz XVII stoljeća. Sadrži dokumente, koji se odnose na Tuzlu.

Početak je ovdje:

مملحة زير قصبه سنده امام افنديلر ومؤذن وسائر جماعت مسلمين بعد السلام خلاصة
كلام بودركه

To je pozivnica, nalog (murasela), u vezi organizovanja odbrane od »pljačkaša i razbojnika«.

L. 18; 20 × 14,5. *Riq'a*, pisana vještom rukom. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, jednostavan.

Lični pečati, koji se nalaze u rukopisu, nečitljivi su.

Iz biblioteke Fejzijje medrese (v. pečat na rubu predzadnjeg lista).

1942. كتاب الصك **557.**

Sakk od nepoznatog sastavljača. Rukopis je bez naslova i bez uvoda. Gornji naslov je zabilježen u rukopisu kasnije, prema sadržaju. Na donjem i gornjem prerezu listova neko je napisao naslov: (صك مصرى) (»misirski sakk«), što nam nije jasno, šta to, u stvari, znači. Moglo bi biti da je ovaj sakk izrađen po nekom misirskom uzoru, ili mu je sastavljač, ili možda naručitelj, čovjek zvani Misri. (U Sarajevu je živio u XVIII stoljeću onda poznati kaligraf Hasan Misri).

Svi konkretni primjeri i slučajevi, opisani u ovom *sakku*, uzeti su iz zbivanja na području Bosne i Hercegovine, a naročito u okolini grada Sarajeva — i iz sudske prakse naših bosanskohercegovačkih šerijatskih sudova, uglavnom krajem XVII i u XVIII stoljeću. Na osnovu toga zaključujemo da je sastavljač, odnosno sabirač, ovog *sakka* neki naš čovjek koji je, zapravo, samo sabrao ono što je našao u praksi raznih naših kadija, a nije sam sastavljao formulare za uzor, kako su to radili neki sposobni pisari *(katibi)*. U *sakku* se često navode interesantni slučajevi iz raznih društvenih zbivanja i života, i iz sudske prakse u našim krarjevima, pa iako su imena lica ili mjesta, i datumi, često izostavljeni, ipak smatramo da navedeni primjeri, i zbirka u cjelosti, imaju značaj i istorijsku vrijednost za upoznavanje naše društvene i kulturne prošlosti. *Sakk* nema jezične, stilske ili neke bitne specifičnosti.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se bilješka, iz koje se razumije, da je prepisivač i vlasnik ovog rukopisa neki Muhamed Seid Kurevizade (محمد سعيد قروى زاده فقير نائل اولمش بطريق التحرير). Ista ova bilješka nalazi se još na dva rukopisa ovog *sakka* u ovoj biblioteci, iz čega se može zaključiti da se dotični prepisivač bavio prepisivanjem sakkova, koje je prodavao. Da li je on, možda, u isto vrijeme, i sabirač ovog *sakka*, ne može se sa sigurnošću ništa reći, ali bi se moglo misliti, da jest. No, ni na jednom od svojih prepisanih primjeraka nije se potpisao kao sastavljač (autor). Da napomenemo i to, da se zna, da je u Sarajevu živjela porodica Kurevi-zade. Njen član Sulejman-efendija Kurevija spominje se u Bašeskijinom ljetopisu (str. 201).

Kako knjiga nema svog uvoda, nema ni svog početka, nego odmah počinje formularom jedne vakufname, čiji je početak:

الحمد لله الملك الستار الحليم الغفار الذى جعل الصدقة الجارية سببا للنجاة من النار
ووسيلة الى دخول الجنة

L. 163; 22 × 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice obrubljene su tankim crnim i širokom zlatnom linijom. Između redaka na ove dvije stranice nalaze se jednostavni zlatni ukrasi. Papir bijel, deblji, glat; povez polukožni.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća (1264/1847?), kako se to razumije iz bilješke na kraju, koja je pisana rukom prepisivača.

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika (navedeni prepisivač Muhamed Seid; Mustafa Fehmizade, koji kaže da je rukopis kupio za sedam groša), te formular jedne isprave (berata). Na početku je detaljan sadržaj, napisan crvenim mastilom, rukom prepisivača. Na kraju su bilješke s područja sakka.

Uvakufio Hasan-efendi Bōjo-zāde.

1943. ISTO **1950.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك

L. 186; 22 × 14. Pismo kao u prethodnom rukopisu, od istog prepisivača. Po rubovima nekih listova ima nešto komentara i dodataka, pisanih također rukom istog prepisivača. Na kraju ima nekoliko formulara više nego u prethodnim primjercima. Papir žućkast, čvrst, listovi u drugoj polovini pri dnu dohvaćeni su vlagom; povez polukožni, oštećen.

Datum prepisa je kao gore.

Na nutarnjoj strani prve korice nalazi se bilješka, u kojoj se kaže da su nabavljene dvije knjige (حل المشكلات–لغت اخرى), i predane muteveliji za biblioteku Simzade medrese, te stihovi pjesnika Nef'ī-je. Na početku su kraće bilješke s područja sakka, fetve, poučni stihovi na turskom jeziku i sadržaj. Poslije sadržaja nalazi se prepis murasele iz 1210/1795. u vezi hajduka i odmetnika koji uznemiruju seljake i čine razne zločine u okolini Rakove Noge kod Sarajeva. Na kraju se nalaze formulari, datum Careve ćuprije u stihovima (تاريخ جسر خنكار), nekoliko stihova i kraće bilješke s područja *sakka*.

1944. ISTO **1172.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك

L. 151; 22 × 14. Pismo kao prethodno, pisano rukom istog prepisivača. Cjelokupna obrada je kao u prethodna dva primjerka. Pismo je na prve dvije stranice djelomično zamrljano. Papir žućkast i tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Datum prepisa je kao kod prethodnih primjeraka.

Na početku je ime prepisivača kao gore, i sadržaj. Na kraju je samo početak, na arapskom jeziku, nekog sidžila ili sakka, što ga je počeo pisati 1206/1791. Hasan b. el-Hadž Husejn Tešnevi (Tešnjak), kadija ranije u mjestima Bohorina*) i Korbina(?), a sada u mjestima Ljubinje i Mali Biograd (Belgraddžik, — Konjic).

الحمد لله الذى احكم احكام الشرع القويم بالقلم وجعل نظام العالم بكتب السكوك
والسجلات بين الأمم .. وبعد فهذه جريدة اتخذت لتحرير الوقائع الشرعية فى زمن العبد الفقير
تشنوى حسن بن الحاجى حسين القاضى ببهورينه مع قورينه فى الماضى والموليخلافة لوبين مع
بلغرادجق وقع الابتداء فى غرة رجب الفرد لسنت ست ومائتين والف اللهم انا نسألك الهداية

Potom slijede 2—3 dopisa (murasele).

---

*) Bohorina, Bihorina, Buhorina u srednjem Podrinju, gdje je danas selo Borina, na rječici istog imena, desnoj pritoci Drine.

1945. ISTO 1168.

U rukopisu je kasnije zabilježen prethodni naslov: كتاب الصك

L. 151; 21,5 × 13. Pismo kao prethodno, pisano istim rukopisom. Prve dvije stranice obrubljene su kao u prethodnom primjerku. Papir žućkast; povez polukožni, oštećen.

Prepis je također iz prve polovine XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se potpis navedenog prepisivača koji se potpisao na isti, gornji način. Tu se je potpisao i jedan čitalac ovog primjerka (Muhamed, sin el-Hadž ... ime izostavljeno, pisar suda u Zvorniku, 1245—46/1830). Zatim slijedi nekoliko primjera iz diobe nasljedstva. Na slijedećih nekoliko lista nalazi se sadržaj. Na kraju su dvije isprave i primjeri iz diobe nasljedstva, što je pisano drugom rukom.

1946. ISTO 2532.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك

L. 109; 20,5 × 14. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom, na brzinu. Prepisivač je neko drugi, nego što je kod prethodnih primjeraka. Po rubovima nekih listova ima ispisanog teksta. Papir bijel, čvrst; povez kožni.

Prepis je, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu zabilježeno je olovkom da je rukopis kupio Ibrahim-efendija Zafranija, iz ostavine Hadžimulića.

Na početku su bilješke s područja sakka, među kojima potvrda o prodaji neke kuće u Rogatici, u Carevoj mahali. Na kraju ima nekoliko neispisanih lista, na kojima su zabilježeni računi i kraći formulari, datum nečijeg odlaska iz Sarajeva u Jajce 1224/1809. i trošak za papir na račun nekog Salih-efendije (vjerovatno za ovaj sakk). Pored pečata ove biblioteke, u rukopisu se nalaze otisci nekih pečata koji su nečitljivi.

Uvakufio Ibrahim-efendija Zafranija.

1947. ISTO 4168.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: كتاب الصك

L. 114; 20,5 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, krupniji, pisani vještom rukom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepisao 'Alī b. aš-Šayḫ Ḥuseyn Ǧābī (džabija Gazi Husrev-begova vakufa), 15. rebiul-evela 1219/1804.

تم فى ١٥ ربيع الأول سنة ١٢١٩ كاتبه .. على بن الشيخ حسين الملقب بجابى

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika, potomaka navedenog prepisivača (Mustafa i Husejn Džabije). Na početku je sadržaj, napisan rukom prepisivača. Na kraju su dva formulara, pisana kasnije, drugim rukopisom.

1948. (صك) 949.

مخروم فى أوله وآخره

Knjiga formulara, slična po svom sadržaju prethodnoj zbirci, od nepoznatog sabirača. Primjeri su iz društvenog života i zbivanja na području Bosne i Hercegovine, kao u gore navedenoj zbirci, ali nisu isti primjeri, niti je ovo ista zbirka kao gore. Gornji naslov je zabilježen kasnije, prema sadržaju. Primjerak je, nažalost, nepotpun s početka i na kraju. Navedeni primjeri odnose se, uglavnom, na događaje iz XVIII stoljeća. Držimo, da je i ovaj sakk važan i da ima istorijsku vrijednost za naše krajeve.

Početak je ovdje:

باشه ابن حسين نام كمسنه مجلس شرع شريف مطهرده محلهٔ مزبوره سكانندن ايكن

بوندن اقدم وفات ايدن ملا احمد بن اسماعيل بن عثمان

Prvi naslov je:

بيت المال مواجهه سنده اثبات وصية صورتى مدينهٔ سراى قضاسى مضافاتندن ويسوقه

ناحيه سنه تابع سوتسقه قريه سنده

L. 75; 21 × 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani vještom rukom. S početka je izgubljeno jedanaest lista. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen, druga korica izgubljena.

Rukopis potječe iz druge polovine XVIII ili s početka XIX stoljeća.

Na početku su bilješke s područja sakka i sadržaj. Na kraju su također formulari, dopisani kasnije drugim rukopisom. Tu se nalazi i jedno podrugljivo pismo turskog pjesnika Jūsuf Nābī-efendije.

1949. صكوك متنوعه 2176.

Zbirka raznih sakkova, od nepoznatog sabirača. Čini se da je to neki kadija ili pisar šerijatskog suda, koji je sabirao formulare za ličnu potrebu. Ima i drugih stvari, osim sakka. U rukopisu je naslov: سكوك متنوعه .

L. 193; 20 × 15. Pismo različito: *nasḫ*, *ta'līq*, *riq'a* i *dīwānī*, od različitih prepisivača. Papir tamnobijel, deblji; povez kožni, jednostavan.

Na listovima 1—11 nalaze se razni formulari, među kojima su pisma nekim vezirima o putovanju na hadž i osiguranju puta od napadanja od strane beduina (امير حج مصر بكلر بكنه كوندردو مكتوب صورتيدر), vasijjeti, vakufname i dr. Margine listova također su ispunjene formularima.

Na l. 11—12 je ovjerovljenje vakufname sultana Osmana-hana (1618—1623).

Na l. 13—15 su razne potvrde i fetve.

Na l. 15—77 je صك شانى , v. br. 1930,^{2}.

Naslovi su pisani crnim mastilom i podvučeni crnom linijom.

Na l. 78—79 je

صورة خط همايونلدر ... مفتى افندى وسائر علماء بو حجتى كورسونلر مشروعميدر دكل ايسه موجبى ندر يازسونلر

Carsko pismo, u kome se traži od šejhul-islama i uleme, da daju svoje mišljenje o dokumentu (sudskoj presudi — hudžet), kojim se neki paše (Hafiz Ahmed-paša) okrivljuju za pronevjeru državne blagajne Egipta. Osobe, o kojima se u ovom dokumentu govori, su: Hafiz Ahmed-paša, Kurd-paša i defterdar Mahmud-paša. Naveden je znatan broj uleme i njihova mišljenja, u kojima oni opovrgavaju i pobijaju spomenutu sudsku presudu kao neosnovanu, — v. 1457,^{5}.

(حافظ احمد پاشا حجتنك نا مشروعيتنه علماء ذوى الاحترام اكثرهم الله الى يوم القيام حضرتلرينك ايتدكلرى امضالر)

— Završetak je na l. 81 —.

Na l. 93—94 su razna pisma između velikodostojnika.

Na l. 95—192 su razni formulari iz raznih izvora.

(Na l. 116 nalaze se datumi osvojenja nekih gradova i mjesta, vojnih pohoda, datumi smrti nekih sultana i vezira, te lirski stihovi na turskom jeziku i vježbe nekog kaligrafa u pisanju perzijskih stihova).

Pri kraju su dokumenta o nekim sporovima iz nasljedstva i vakufa u mjestima: Novosel, Klis, Tešanj i Mostar.

Na l. 192^{b}—193^{a} je: قصيدۀ مختارى افندى در مدح استانبول .

Pjesma na perzijskom i turskom jeziku u pohvalu i slavu Istanbula, što ju je spjevao Muḫtari-efendi, turski pjesnik iz X/XVI stoljeća (v. QA VI, 4235). Veći broj listova s početka i na kraju je na perzijskom jeziku. Sadrži 90 stihova. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak je:

چه خوش است اين ديار استانبول
شهر شهرت شعار استانبول
اضطرارى ملازمت كرديم
ميكنم اختيار استانبول
جريانى ابدر هوايه كوره
كشتىء نوح وار استانبول

Završetak je:

هم سلامت ياب در بورسه
هم در آبدار استانبول
بس رواتيم باشا با هو
اى همه نامدار استنابول

Ta'līq, sitniji, veoma lijep.

Na posljednjoj stranici su dva odulja kronograma u stihovima na turskom jeziku o osvojenju Krita. Prvi je sastavio Abdulkerim-efendi (تاريخ عبد الكريم افندى براى فتح كريد), a drugi Zekeriya Čelebi (تاريخ زكريا چلبى).

Početak prvog kronograma je:

بحمد الله بنه عون الهى ايليوپ يارى
مظفر اولدى اجناد شه غازىء خصم افكن

Početak drugog:

حبّذا فتح بشارت بخش طبع روزكار
مرحبا بخت بلند پادشاه كامياب

Pismo kao prethodno, od iste ruke.

Zbirka potječe iz XVII i XVIII stoljeća.

Na početku su razne bilješke, među kojima prepis vakufname Hadži Ahmeda, sina Hasanova, iz Hadži Hasanove mahale u kasabi Livnu, koja pripada skradinskom kadiluku, nedovršeno i bez datuma; bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih b. Ismail); predstavke, od kojih se u jednoj traži smjenjivanje ranijeg i postavljanje novog muezina u Sultan Hasanovoj džamiji u Egiptu, — a u drugoj, postavljanje vaiza u džamiju u Prijepolju, te druge kraće bilješke.

Uvakufio Salih-efendi Hromozade.

1950. صك محمد حلوى 1233.

Zbirka formulara *(sakk)*, što ju je sabrao Muḥammad Ḥulwī, svrgnut sa kadiluka Albanskog Biograda (Berat), kako je to zabilježeno u uvodu. Sabirač kaže da je formulare sabrao služeći kao pisar *(katib)* u istanbulskim i drugim šerijatskim sudovima. Inače nam je njegova biografija nepoznata. On ovaj sakk naziva *Huğğet* (Dokumenat, isprava). Primjeri, koje navodi, uzeti su iz sudovanja turskih sudova u Istanbulu, Jedreni i još nekim turskim gradovima. Gornji naslov je dat kasnije, prema sadržaju uvoda.

Početak:

الحمد لله على ما انعم من اجراء الشرائع والاحكام واحسن الينا وعلّم مالم نعلم من ترقيم
الحجج بين الانام ... اما بعد فهذه الحجة واقع من الفقير ... محمد حلوى المنفصل حينئذ من
قضاء بلغراد ارناود ... وقد جمعتها كاتبا بمحاكم الشرعية ... بمدينة دارالخلافة العلية
قسطنطينيةالمحمية وغيرها

....

محمية استانبولده معمار سنان محله سنده ساكن اولوب

L. 84; 21,5 × 16. *Riq'a*, sa nešto *ta'līqa*, pisani vještom rukom. Papir bijel, potamnio, deblji, čvrst; listovi su prosuti i dohvaćeni vlagom, tako da je mjestimice pismo oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepis, kao i sastav, potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj strani je zabilježena jedna hazreti Alina izreka. Na kraju je jedna isprava (sakk), u kojoj se govori o bosanskom valiji Gazi Ali-paši i rasporedu posade u tvrđavi Kozarac, — te stihovi na turskom i perzijskom jeziku.

Iz Šehdi-efendine biblioteke.

1951. ISTO 4568.

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov djela: صك حلوى

Poslije početka, koji je kao u gore navedenom primjerku, naslov je:

خاتون كندى حضور حاكمده نفسى تزويج ايلديكيدر

L. 216; 23,5 × 15,5. *Ta'līq*, sitniji, složen, veoma lijep, pisan rukom vještog kaligrafa, — i mjestimice *nasḫ*, također lijep, pisan — čini se — istom rukom. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Stranice i rubovi su obrubljeni crvenom linijom. Po marginama mnogih listova ima, sitno i lijepo, pisanih bilježaka i formulara, što je, uglavnom, pisano istim rukopisom kao i tekst. Papir bijel, glat, čvrst, deblji. Povez je otkinut i izgubljen, listovi su prosuti.

Prepisao Sulaymān b. 'Abdullāh el-Gradčaničevi (iz Gračanice), početkom mjeseca džumadel-ula 1181/1767.

(قد وقع الفراغ من تحرير الصورى فى غرّة ماه جمادى الأولى وانا الفقير سليمان بن عبد الله
الغراد چانيچوى لسنة احدى وثمانين ومائة والف)

Na završetku su dva otiska njegova ličnog pečata. Iz nekih bilježaka (v. na rubu lista 194) može se zaključiti da je prepisivač bio kadija u Gračanici. Iz rukopisa bi se moglo zaključiti i da je bio učen čovjek. Inače, o njemu nemamo podataka. (U to vrijeme živio je u Gračanici poznati Hadži Halil-efendija el-Gradčaničevi, koji je bio neko vrijeme pisar šerijatskog suda u Beogradu i koji je imao i uvakufio vrijednu biblioteku, koja je, uglavnom, prenesena u ovu našu biblioteku. Halil-efendija je bio sin Ahmedov, a djedu mu je bilo ime Sulejman. Da li je to ovaj naš prepisivač, nije jasno, ali bi se moglo misliti, da jest. No, takvom mišljenju je smetnja, što su savremenici, pa je, po tome, vjerovatnije da su samo rođaci).

Na prvih dvanaest lista s početka nalazi se sadržaj, fetve i formulari. Među ovim formularima, kao i onim po rubovima uopće, ima ih, koji se odnose na događaje i pitanja iz naših krajeva. Na kraju su bilješke o računskim operacijama.

Poklon Ahmeda Selimovića, kadije.

1952. (صك) 1817.

Zbirka formulara, od nepoznatog sabirača. Sadrži primjere isprava, najvećim dijelom, sa šerijatskog suda u gradu Jedrene. Gornji naslov je zabilježen u rukopisu kasnije, prema sadržaju.

Početak poslije besmele:

باب صورت عقد نكاح ودعواى مهر ونفقة ضمننده اثبات موت وغيره در صورت عقد نكاح بودر محمية ادرنه ساكنلرندن

L. 148; 20 × 12,5. *Ta'līq* složen, pisan vještom rukom. Po rubovima manjeg broja listova ima tekstova, pisanih rukom istog prepisivača. Papir većim dijelom tamnobijel i mjestimice žut; povez polukožni.

Rukopis, a vjerovatno i sastav, potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke iz takvima o godišnjem dobu po narodnom računanju, fetve, dove, formulari, među kojima rješenje (berat) iz 1178/1764 o postavljanju kadije (Muhamed Sadik) za Foču i Ulog i dozvola za popravak crkve u srezu fočanskom, iz godine 1167/1753, — koju je potpisao kadija Foče i Uloga (Derviš 'Abdul-Ganī), sadržaj, — te recepti za lijek protiv zubobolje i dr. Na naslovnoj strani je bilješka iz godine 1252/1836, u kojoj se kaže da je ovaj *sakk* uzet na čitanje iz Kantamirine biblioteke. Nekoliko lista na kraju sadrže također formulare, pisane kasnije, drugom rukom. Među njima je na jednom listu kronologija stupanja turskih sultana na prijesto i datum završetka jedne džamije, koju je podigao el-Hadž Ali-efendi b. Hasan Tašlidželi (iz Pljevlja), 1177/1763.

Iz Kantamirine biblioteke.

1953. Zbirka (مجموع) , 2 **1161.**

L. 236 (218 + 18); 21 × 14. *Ta'līq*, sitniji, složen, pisan vještom rukom. Papir tamnobijel, čvrst, — listovi s početka dohvaćeni vlagom; povez polukožni.

1. L. 1—218. صك (صكوك) موسى زاده محمد عبد الله

Sakk, što ga je sabrao, sredio i napisao Muḥammad b. 'Abdullāh Mūsā-zāde, umro oko 1197/1782. Pisac je služio kao pisar kod Muḥammed Ṣaḥib-efendije Pīrīzāde, koji je kratko vrijeme bio šejhul-islam godine 1158/1745 (a koji je umro 1162/1748). U uvodu, napisanom na arapskom jeziku, pisac kaže da je prvo njegov otac Abdullah-efendi Mūsāzāde sabirao i pisao sakk, ali ga je smrt u tom prekratila i on je ostavio od toga samo nesređen koncept. Pisac je to kasnije sredio i znatno proširio, osim što je sam sabirao, a onda to podnio na uvid navedenom šejhul-islamu, kod koga je bio u službi. Dotični je sve to ispravio, a pisac ponovo sredio, i tako iz svega toga izabrao ovaj sakk.

AM II, 344.

Početak i dio uvoda.

الحمد لله الذى شيّد مبانى الدين القويم بقوائم اقلام البلغاء .. وبعد فيقول العبد الفقير .. محمد عبد الله المدعو بموسى زاده .. ان والدى المرحوم .. موسى زاده عبد الله افندى قد كان صرف شطرا من الزمان وبرهة من الدوران فى ضبط الوقائع الشرعية وكتابة الصكوك والسجلات

Na kraju su obrasci za potpise raznih službenih dokumenata (امضالر صورتلرى) .

2. L. 219—236. در بيان قانون نامه معمول بها در حق اراضى وغيرها

Zakon o zemljišnom posjedu iz vremena sultana Sulejmana i njegova glavnog muftije Ebus-Su'ūda. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak:

خلد آل پادشاه دين پناه حضرتلرى توفيق ربانى وتأييد سبحانى ايله سرير سلطنت شامخة العماد .. حضرتنده شيخ الاسلام ومفتى الانام اولان مرحوم ابو السعود حضرتلرينه فرمان بيورلدقده ... والآن جارى ومعمول به اولان قانون پادشاهيدر ... مطلب اراضى عشريه بلاد اسلاميه ده اولان اراضى

Prepisao cijelu zbirku isti, nepoznati prepisivač, 29. ševvala 1187/1773, kako je to zabilježeno na kraju pod t. 2 (تمّ الكتاب .. شوال ٢٩ سنة ١١٨٧).

Na početku je sadržaj, pisan kasnije, drugim rukopisom. Na naslovnoj strani je pismo (bujruldija), od 4. ševvala 1194/1780, — upućeno visočkom kadiji, u kome se traži od njeg da oglasi narodu dolazak novog valije na Bosnu, kojoj je prisajedinjena i Hercegovina, — što je kadija i izvršio. Ispod toga je druga bilješka, koja sadrži potvrdu i oglas mahkeme u Ljubinju, da je primljena bujruldija u vezi sa carskim fermanom, u kome je izražena carska želja i strogo naređenje da se siromašnim i širokim slojevima pruži i osigura pravda i puna pravna zaštita.

Na listu 218^b nalazi se bilješka koju je potpisao Abdullah Rasnič — ? —, iz Sarajeva, kadija u Vučitrnu, 1209/1794. Na posljednjoj stranici je prepis bilješke sa naslovne stranice.

1954. ISTO kao br. 1953,[1] **617.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صكوك موسى زاده

L. 226; 23,5 × 17. *Ta'līq* i *nasḫ* pomiješani, pisani sitnije, uvježbanom rukom. Na širokim rubovima samo pri kraju ima formulara, pisanih kasnije, drugim, ljepšim rukopisom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa jednostavnim ornamentima na koricama.

Prepisao Yūsuf b. Waliyuddīn, u ponedjeljak 22. safera 1188/1774.

(تمت الكتاب .. عن يد افقر العباد يوسف بن ولى الدين .. سنة ثمان وثمانين بعد المائة
والالف من صفر الخير اليوم العشرون والثانى يوم الاثنين)

Na početku je jedna fetva sarajevskog muftije, sadržaj i predstavka (arzuhal) prištinskog kadije u vezi s popravkom ruševnog mosta na rijeci Lab, nedaleko od Prištine, — u čemu bi učestvovali svojim doprinosom i neki trgovci iz Bosne, — jer je i njima most potreban radi prenosa trgovačke robe.

U vrhu prve stranice je bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika (Salih Izzeti Hromozade, koji kaže da je rukopis kupio).

Na posljednjoj stranici je popis knjiga, koje je neko kupio iz ostavine tešanjskog muftije Ismail-efendije.

Uvakufio Izzet Salih-efendi Hromozade, 1284/1867.

1955. ISTO **717.**

U rukopisu je kasnije zabilježen naslov: صك موسى زاده

L. 351; 22 × 15. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, širokim perom, u razmaknutim redovima. U vrhu prve stranice je lijep unvan. Prve dvije stranice obrubljene su sa tri tanke crne i širokom zlatnom, a ostale crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez kožni, sa pozlaćenim ukrasima (obrubi) na koricama.

Prepisao as-Sayyid Ā'rif Muṣṭafa b. Lutfullāh, 1215/1800.

(تمت النميقة .. عن يد اضعف العباد السيد عارف مصطفى بن لطف الله لسنة خمس
عشرة ومائتين والالف)

Na naslovnoj strani je bilješka ranijeg vlasnika i vakifa. Na kraju je sadržaj, napisan kasnije, drugim rukopisom. Na posljednjoj stranici ima bilješka na arapskom jeziku, u kojoj neko (vjerovatno prvi vlasnik od Džinića), kaže, da je rukopis dobio na dar od Ismail-efendije Sōfi-zāde (Sofića).

Uvakufio Abdulbaki-efendi Džino-zade, 1284/1867.

1956. (قطعة من صك) **3081.**

Fragment nekog sakka iz XVIII stoljeća. Sadrži, uglavnom, formulare za razna pisma.

L. 28; 18 × 12. *Ta'līq*, sličan *nasḫu*, pisan vještom rukom, u razmaknutim redovima. Papir tamnobijel, glat, deblji; listovi su dohvaćeni vlagom i pri kraju oštećeni, prosuti; povez oštećen i rastavljen od listova.

1957. Zbirka (مجموع), 19 **2722.**

(يحتوى على عدد من الحجج والمراسلات وعلى عدة رسائل)

Zbirka sadrži mnoge formulare kraćih potvrda, isprava (tezkere i temessuk), tapija, arzuhala, sudskih presuda (hudžet), sudskih naloga i ovlaštenja (murasela), službena i privatna pisma, kraće popise (deftere), traktate (risale) sa područja tedžvida, arapskog i perzijskog jezika, te riječi iz arapsko-tursko-perzijskih rječnika, — od nepoznatog sabirača, koji je očito neki naš čovjek.

Sve je to sabrano bez nekog reda i sistema. Rukopis je nepotpun s početka i na kraju. Sadržaj dokumenata i pisama odnosi se, uglavnom, na ljude i događaje Zvornika i njegove okoline, u prvoj polovini XIX stoljeća, — pa otuda zbirka ima i naročitu istorijsku važnost za taj kraj.

L. 468; 19 × 13. *Ta'līq* i *nasḫ*, pisani naizmjence, krupnije, širokim perom, rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, deblji; mnogi listovi su dohvaćeni vlagom i prosuti; povez je otkinut i izgubljen.

1. L. 1—200. Razne isprave (تمسك) i pisma, te mnoge arapsko-turske riječi. U tome je kraća uputa o pisanju dopisa i predstavki, — Inšā' (v. l. 142—143).

2. L. 201—208. جواهر الاسلام

Vjerska početnica (Ilmi-hāl; — Eger sorseler, v. I, 113). U rukopisu je naslov: هذا كتاب سؤاله جواب .

3. L. 209—230. (كلمات عربيه) — Arapske riječi, poredane bez nekog sistema, sa prevodom na turskom jeziku, a mnoge su sa prevodom na našem jeziku.

4. L. 231—249. تجويد قره باش

Uputa o pravilnom čitanju Kur'ana, na turskom jeziku (v. I, 102). Po rubovima su izvaci iz raznih ilmi-hala, dove i formulari.

5. L. 250—264. Pisma, zapisi, dijelovi nekog tedžvida, hadisi, dove i arapsko-turske riječi.

6. L. 264^{b}—290. الأمثلة المختلفة

Početna arapska gramatika (Paradigme), sa tumačenjem na turskom jeziku. U ovom radu ima dosta pogrešno uvezanih listova, koji sadrže arapsko-turske riječi.

7. L. 291—329. (بنا (بناء الافعال

Djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, s prevodom na turskom jeziku. Rad je dugo služio kao udžbenik u medresama (v. ḤḪ I, 255 i Flügel I, 180). Prevod je pisan crvenim mastilom.

Početak osnovnog teksta:

اعلم ان ابواب التصريف خمسة وثلاثون بابا

Početak prevoda:

الحمد لله الذى خلقنا فى احسن صورة .. اعلم سن بل اى طالب

8. L. 329—330. Uvod arapske gramatike Maqṣūd, sa prevodom na turskom jeziku.

9. L. 331—344. Pisma, hudžeti, murasele, dopisivanje između nekog Ali-age i zvorničkog paše.

10. L. 345. Pismo vladike, upućeno sinu tuzlanskog paše, — u kome se vladika tuži na nekog hrišćanina (zimmiju) zbog njegova nepristojnog ponašanja pred vladikom.

(ولا ديقه كافردن طوزله پاشانك اوغلنه در)

11. L. 346—354. Pisma, upućivana većinom među pašama i nekim članovima njihovih porodica.

12. L. 355. Podnesak (pismo) od vladike zvorničkom paši Mahmud-paši, u kome se vladika ispričava za nedolazak na neki razgovor.

13. L. 355^{b}—356. Dopis vladike (iz Banje Luke) sreskom upravitelju (mutesellimu) Gradačca. U dopisu vladika traži intervenciju vlasti povodom ženidbe jednog njegova vjernika s četvrtom ženom, koju mu pop nije htio vjenčati, ali je dotični otišao nekom hodži Munla Hasanu, i ovaj mu je vjenčanje obavio, — »da li za pare (akče) ili na veliko moljakanje, nije bilo mogućnosti ustanoviti« — kaže vlanika. — U drugom jednom dopisu vladika traži dozvolu za popravak crkve.

14. L. 357—370. Razne isprave, hudžeti i murasele.

15. L. 371. Spisak nekih sela u zvorničkom srezu i zaduženja (tekālif), koja se odnose na ista.

16. L. 372—389. Pisma, razne potvrde, tezkere i murasele. U tome je pismo od vladike nekom puškaru Jovi. U pismu vladika obavještava dotičnog da je od novaca njegove prodane kuće isplatio dugove svima, kojima je Jovo bio dužan, — kako je to isti molio vladiku da mu učini (v. l. 379). Na istoj stranici je kraće pismo nekog muslimana, upućeno vladiki, u vezi s nekim drugim. Na l. 380 je propusnica, izdata jednom trgovcu, sa ličnim opisom, za putovanje u Sarajevo, — iz godine 1261/1845. Na l. 387—389 nalazi se popis (defter) izdataka iz blagajne (hazine) za razne službene potrebe i poslove.

17. L. 390—403. الامثلة المختلفة

(فى اللغة الفارسية)

Glagolski oblici (paradigme) perzijskog jezika, sa prevodom i kraćim tumačenjem na arapskom i turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Pertsch (Berlin, p. — 1888), 175 navodi sličan udžbenik, ali kaže da je to udžbenik arapske gramatike za Perzijance. Naš rukopis, međutim, predstavlja očito udžbenik perzijske gramatike za Arape i Turke. Gornji naslov (bez podnaslova) nalazi se u rukopisu.

Početak je:

كرد	كَنَد	كَرَدَن	كُنَنْدَه
فعل ماضى	فعل مضارع	مصدر	اسم فاعل
ايلدى معناسنه در	ايلر كلجك زمانده	ايلمك معناسنه در	

18. L. 403^{b}—450. Odlomak iz poučnog djela na perzijskom jeziku پَنْدِ عَطّار (v. I, 271), sa prevodom na turskom jeziku.

19. L. 451—468. Pisma, perzijsko-turske riječi i odlomci neke perzijsko-turske gramatike.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

INDEXI

INDEKS DJELA

آ

آداب الاخيار واختيارات الابرار 1316,$_{27}$

آداب البحث والمناظرة 884,$_{5}$

آداب الدخول على الزوجة 1633,$_{2}$

آداب ذكريّه للصادقين 1030,$_{1}$

آداب الكلنبوى 884,$_{6}$

ا

ابيات وحدت نامه 1687,$_{6}$

احياء الحج 1540,$_{1}$

اجازت نامه 1688,$_{3}$

اجوبة قارئ الهداية على اسئلة سئل عنها
1260,$_{4}$, 1266,$_{1}$, 1454,$_{3}$, 1489,$_{2}$

الاحكام المرعية فى الاراضى الاميرية
1927

الاحكام الملخصة فى ماء الحمصة 1766

احكام الناطفى 1272,$_{2}$, 1401,$_{2}$

الاحاديث القدسية 1214,$_{18}$

الاحاديث فى منافع بعض الاطعمة
والاشربة 1255,$_{7}$

احاديث النيسابورى فى الادوية 1030,$_{8}$

الاختيار لتعليل المختار
1128, 1129, 1130

اختيارات الاحكام فى ضروريات الحكام
1268

ادب الاوصياء 1313

ادب القاضى 974

اراضى فتوالرى 1793

اراضى يه متعلق معمول بها جديد قانون
سلطانيدر 1691,$_{2}$

اربعون حديثا للنووى 1039,$_{2}$

ارجوزة فى الفرائض 1795,$_{2}$, 1822,$_{2}$

الارشاد لاكمل الدين البابرتى
1255,$_{2}$, 1257,$_{1}$, 1258,$_{1}$, 1259

ارشاد المصلين 1626,$_{2}$

أرله عورت رساله سى 1513,$_{2}$

عمال الجمع والتدوين بواقعات المفتين
1483

الاقوال المسلمة فى غزوات مسلمة
1528

اكر صورسه لر 1633,1

اللى درت فرض
1593,2, 1626,1, 1629,6, 1632

الهى بالتركية 945,5

الامثلة المختلفة 1957,6

الامثلة المختلفة فى اللغة الفارسية 1957,17

امداد الفتاح شرح نور الايضاح
1476, 1477

الانتصار والترجيح للمذهب الصحيح ،
مذهب ابى حنيفة النعمان 1312,2

انفع الدلائل لتحسين صور المسائل
(شرح مختصر القدورى) 966

انفع القُرَب فى فضل العرب 981,2

انفع الوسائل الى تحرير المسائل 1244

انقاذ الهالكين 1214,16, 1892,3

الانموذج فى الفقه 1511

الانموذج فى النحو للزمخشرى 848,2

الانوار فى شرح المنار 821

أنيس االواعظين 1603, 966

الأوفى ، شرح حديقة الفقهاء 1479

الايساغوجى 894,3

ايقاظ النائمين 1892,4, 1257,4, 1214,17

ايها الولد 1475,2, 1428,12, 1154,2

اساس الاسلام 1512

اساس الصالحين 1521

اسامى ارباب الصنايع وغيرهـا 1798,8

استغفار مرغوب 1620

استوانى كتابى ؛
الرسالة الاستوانية .v

اسحاقية (منظومة بالتركية فى الصلاة)
998,3

اسرار العارفين ارشاد العاشقين
كفتار الواصلين تنبيه الغافلين 1687,4

الاسطوانى، الرسالة الاسطوانية .v

الإسعاف فى أحكام الاوقاف 1311

اسكى قانون اراضى 1923

اسماء اصحاب الكهف 1335

اشارات المرام من عبارات الامام 1326,5

الاشباه والنظائر
1402, 1403, 1404,1, 1405, 1406,
1407, 1408, 1409, 1410, 1411,
1412, 1413, 1414,1

اشكال الفرائض 1806,2

الاصلاح والايضاح 1117, 1116, 1115

اصول البزدوى 796

اصول الحكم فى نظام العالم
850,14, 1893, 1894,1, 1896, 1897,
1898

الأضواء البَهِجة فى ابراز دَقائق المنفرجة
899,9

اعلال بعض الكلمات العربية بالتركية
988,2

ب

الباب الثالث من جامع اللطائف
فى الاخلاق 1245,2

باب شروط الصلوة (وهى ستة)
1160,3, 1257,3, 1436,6, 1515, 1516

باب شروط الصلاة (وهى ثمانية)
1333, 1513,1, 1514, 1600,2

بحث فى الفاظ الكفر واعماله 923,2

البحر الرائق ، شرح كنز الدقائق
1233-1235, 1236, 1237

البحر العميق فى بيان مآرب التحقيق
1623

بدائع الصنائع فى ترتيب الشرائع 987

بداية المبتدى 1001

بدء الامالى 1266,5, 1249,4, 899,6

البديعة المهمة فى نقض القسمة 1396,2

بر حكاية منظوم 1621,6

بر حكايت منظوم 1629,8

بضاعة الحُكام فى إحكام الأَحكام
(صك حاجب زاده)
1879,5, 1934, 1935, 1936, 1937,
1938 ·

بنا (بناء الافعال) 1957,7

بهجة الفتاوى
1492,3 1763. 1764, 1765, 1766,
1767, 1768, 1769, 1770, 1771

بيان الامناء فى حكم الاستمناء 1497

بيان ايمان واسلام وآلتمش فرض
وتجديد نكاح 1593,4

بيان رجال الغيب 896,22

بيان الفتاوى فى شرح الحاوى 1306

بيطر نامه 1909,2, 1787

پ

پند نامة واحدى 1457,22

پير نامه 1561,2

ت

تبيين الحقائق ، شرح كنز الدقائق
1223, 1224-1225, 1226

تبيين المرام : شرح رسالة حمزه افندى
1601, 1602, 1603, 1604, 1605,
1606, 1607, 1608, 1609, 1610

تجريد الكلام 876,2

تجويد قره باش 1957,4, 1621,3

تحريرات خليل افندى البوسنوى 1457,7

تحرير القواعد المنطقية
فى شرح الرسالة الشمسية 894,4

تحفة الاخيار على الدر المختار 1449

تحفة العاشقين 1929

تحفة الفقهاء 987

تحفة القضاة ونزهة الولاة 1929

تحفة المصلين وزبدة الخاشعين 1615

تحفة الملوك
1029,1, 1030,1, 1031, 1032, 1033,1,
1034, 1035, 1036,1, 1037, 1038,
1039,1, 1040, 1041, 1042, 1043,
1044, 1219,2

التحقيق: شرح الفرائض السراجية 1844

تذكرة 1316,7
تذكرة الخواص 1316,7
تذكرة الشيخ المرشدى 1698
ترجمة اصول الحكم فى نظام العالم 1896, 1897, 1898
ترجمة بدء الامالى 1633,5
ترجمة حديث اربعين 1457,11
ترجمة رسالة فى الابدال (حلية الابدال) 1687,6
ترجمة السراجية وشرحها بالتركية 1932,4
ترجمة سورة الفاتحة بالفارسية 1341
ترجمة السياسة الشرعية 1899
ترجمة وشرح فرائض 1868
ترجمة على دده البسنوى للقصيدة الروحية لابن سينا 1687,3
ترجمة عوامل الجرجانى بالتركية – منظوم 1457,8
ترجمة القصيدة الطنطرانية 899,4
ترجمة اللمعات 1687,2
ترجمة ملتقى الابحر مع الشرح بالتركية 1558
ترجمة نهج السلوك فى سياسة الملوك 1900,1
ترجمة الوقاية بالتركية (وقاية ترجمه سى موزون) 1531, 1532, 1533, 1534, 1535
ترجمة الوقاية بالتركية لقورد افندى 1544
ترجيح البينات 1400,3
ترجيح البينات 1456,2
ترجيح البينات 1757
ترجيح البينات للخصالى 1480,1
ترجيح البينات وتوجيه المهات للقضاة 1740
الترجيح والتصحيح على القدورى 964
ترغيب الصالحين وترهيب الفاسقين 1518,1
ترغيب الصلاة 1536
تسفيه الغبى فى تنزيه ابن العربى 1428,3
تسهيل الفرائض 1799,2
التشريح ، حاشية على صدر الشريعة لحسام زاده 1104, 1105
تصحيح القدورى 964
تصديقات عصامى 882,3
تعليق الانوار على اصول المنار 849
تعليقات ومنتخبات 896,11
تعليقة ابن كمال باشا على التلويح 872
تعليم المتعلم 1156,2, 1159,2, 1256,6, 1323,4 1437,2
تغيير التنقيح (تنقيح المنقح مع شرحه المرسوم بتوضيح المصحّح) 874
تفسير آية : فوسوس لهما الشيطان... 848,4
تفسير سورة النصر 848,7
تفسير قوله تعالى : وامّا الذين سُعِدُوا... 848,5
تفصيل عقد الفرائد (الفوائد) بتكميل قيد الشرائد 1308, 1309
تقويم الادلة فى الاصول 798, 799
تكملة البحر الرّائق ، شرح كنز الدقائق 1238

تلخيص الجامع الكبير فى الفقه الحنفى 1026
تلخيص الصلاة (فقه الكيدانى) 1320,1
تلخيص الفتاوى والشروح 1479
تلخيص المفتاح 1807,2
التلويح ، فى كشف حقائق التنقيح 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871
تمسك 1957,1
تنبيه الغبى بتبرئه ابن العربى 1428,3
تنقيح الاصول 855
تنقيح المنقح مع شرحه المرسوم بتوضيح المصحح تغيير التنقيح 874
تنوير الابصار وجامع البحار 1442, 1443, 1444
تنوير الاذهان والضمائر فى شرح الاشباه والنظائر 1415, 1416
تنوير البصائر على الاشباه والنظائر 1418, 1419
توبه نامه وبسى 1773
التوضيح فى حل غوامض التنقيح 856, 857, 858, 859, 860,1, 861
التوضيح ، شرح مقدمة ابى الليث للقرمانى 906,1, 907
توفيق العناية فى شرح وقاية الرواية 1111
تهذيب المنطق والكلام 877,3
التيسير فى الفقه 1504

ث

—

ج

جامع الاسرار فى شرح المنار 820
جامع الدرر ، شرح نظم الفرائض 1796,2, 1853
جامع الرموز ، شرح مختصر الوقاية 1113, 1114
جامع الصدر الشهيد 901, 902,1
الجامع الصغير فى الفروع 900
جامع العيوب لضحكى افندى 1481
جامع الفتاوى 1689, 1690, 1691,1, 1692, 1693,2
جامع الفتاوى والواقعات والمهات 1712
جامع الفصولين 1263, 1264, 1265
جامع الفقه 986
الجامع الكبير للشيانى 1026
جامع اللطائف فى الاخلاق 1245,2
جامع المبانى فى شرح فقه الكيدانى 1326,1
جامع النقول ولامع العقول فى شرح ملتقى الابحر 1391, 1392-1393, 1394, 1395
الجامع الوجيز 1681, 1682-1683, 1684, 1685
جدول الحساب والفرائض 1861
جريدة الفرائض 1881, 1882, 1883, 1884,1, 1885, 1886,1, 1887, 1888, 1889
جريدة الفرائض 1860,1
جريدة مسائل الفرائض 1862

جلاء القلوب 1399,$_{2}$, 1592,$_{2}$
جمع من الادعية والنصائح والاحاديث 1318,$_{2}$
جمع اصول الامام ابى حنيفة 1326,$_{5}$
جنّة الاسماء 1633,$_{3}$
جواهر الاسلام (اكر صورسه لر ، سؤال نامه ، علم حال) 921,$_{3}$, 921,$_{5}$, 1433,$_{3}$, 1561, 1621,$_{4}$, 1627,$_{2}$, 1628,$_{2}$, 1633,$_{1}$ 1957,$_{2}$
جواهر الفرائض 1828,$_{2}$
جواهر الفقه (كتاب فى الفقه) ، كتاب جواهر الفقه .v
جواهر الكلام من الفرائض 1846,$_{2}$
جوهر الاسرار المرئى فى بحر قلوب الابرار 896,$_{8}$
جوهرة التوحيد 1327,$_{4}$
الجوهرة النيّرة 963

ح

حاشية ابن افضل الدين على شرح العضد على مختصر ابن الحاجب 881, 882,$_{1}$
حاشية (ابن) شجاع الدين على حاشية الخيالى لشرح سعد الدين على عقائد النسفى 882,$_{2}$
حاشية الازميرى على مرآة الاصول 893
حاشية الاشباه والنظائر 1424
حاشية الاصول وغاشية الفصول (النصول) 873,$_{1}$
حاشية على التحقيق 802
حاشية (تعليقة) على حاشية على الاشباه والنظائر 1426
حاشية (تعليقة) على مرآة الاصول 891
حاشية على تفسير الزمخشرى لسورة الفتح 1316,$_{17}$
حاشية الجرجانى على شرح مختصر المنتهى 876,$_{2}$, 877,$_{2}$, 878,$_{1}$, 879,$_{1}$, 880,$_{1}$
حاشية على حاشية ابن نجيم على كتاب فى الفقه 1426
حاشية على ديباج الحلبى لاقكرمانى 1214,$_{1}$
حاشية على ديباج الحلبى لحمزه افندى 1214,$_{2}$
حاشية على ديباجة التلويح 873,$_{4}$
حاشية الرُّهاوى على شرح المنار لابن الملك 838, 839, 840
حاشية سعد الدين على ديباجة الهداية 1020,$_{1}$
حاشية سعدى جلبى على العناية 1018, 1019
حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام 877,$_{4}$
حاشية على شرح حكمة العين 876,$_{5}$
حاشية على شرح الشافية فى الصرف 848,$_{3}$
حاشية طورون على المقدمات الاربع 873,$_{3}$
حاشية الطوسى على حاشية سعد الدين على الكشاف 1020,$_{2}$
حاشية عزمى زاده على الدرر 1302, 1303
حاشية على كتاب النكاح 1509
حاشية كمال باشا زاده على التلويح 872

حاشية المولى يعقوب على شرح الجرجانى 1841
حاشية المولى يعقوب باشا على صدر الشريعة 1098, 1099, 1100, 1101
حاشية ميرزا جان على شرح حكمة العين 876,$_{4}$
حاشية ميرزاجان على شرح الحنفى لرسالة اثبات الواجب 882,$_{2}$
حاشية الوانى على شرح الجرجانى للفرائض 1842
الحاوى الصغير 1306
الحاوى القدسى فى الفروع 1859,$_{3}$
الحاوى الكبير 967
حجامية (رسالة فى الحجامة والفصد بالتركية) 1491,$_{3}$
الحجة الدامغة لرجال الفصوص الرايغة 1428,$_{4}$
حَدَق العيون فى شرح مختصر القدورى 957
حديقة الفقهاء 1479
حديقة النجاة فى ترجمة معدّل الصلاة
الحساب 1556, 1810
الحسينية فى آداب البحث 884,$_{6}$
حصر المسائل وقصر الدلائل 978
حصن الاسلام 1892,$_{2}$
حقائق المنظومة 979
حقيقة الصلاة 1328
حكايات ومواعظ 1621,$_{5}$
حكاية ابليس 1621,$_{4}$
حكايت شيخ واصل 1475,$_{3}$
حكاية النبى مع ابى جهل 1475,$_{4}$
حكمة العين 876,$_{3}$
حلبى صغير (مختصر غنية المتملى) 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213
حلبى كبير (غنية المتملى) 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195
حل الدقائق والغوامض فى شرح الفرائض 1818,$_{3}$
حل المشكلات فى الفرائض 1492,$_{2}$
حل مشكلات القدورى 958
حلويات شاهى (السلطانى) فى الفروع 1536, 1537
حلية الابدال 1687,$_{3}$
حلية خاقانى 899,$_{3}$
الحلية الشريفة 899,$_{3}$
حلية المُجلّى وبغية المهتدى (شرح منية المصلى) 1184

خ

خاتمة فى مسائل لطيفة واجوبة ظريفة 1829
خدا رحم 1621,$_{3}$
خزانة الانصاف فى احكام مكاتيب الاوقاف 1426
خزانة الفتاوى 1637,$_{1}$
خزانة الفقه 922,$_{1}$, 923,$_{1}$, 924, 925, 1700,$_{2}$
خزانة المفتين 1243

خزانة الواقعات 1638
خزائن الاسرار وبدائع الافكار 1447
خزائن الجواهر ومخازن الزواهر 1436,5
خلاصة الافكار فى الوضع 884,4
خلاصة الفتاوى
1638, 1639, 1640, 1641, 1642,
1643-1644, 1645
خلافتنامه 1857,5
خمسون فريضة 899,1
خيرى نامه 1919,2

د

داستانِ دَه مُرغ 1327,3
در اوصاف رجال الغيب 1860,5
دُرَّبكتا 1616
دُرَر الحُكَّام فى شرح غرر الاحكام
1278, 1279, 1280, 1281, 1282,
1283, 1284, 1285, 1286, 1287,
1288, 1289, 1290, 1291, 1292,
1293, 1294, 1295, 1296, 1297,
1298
الدر المختار فى شرح تنوير الابصار
1447, 1448
الدرة التاسعة من نسيم رياض الغيب — شقائق الدقائق وحدائق الحقائق 896,10
الدرة الثامنة من نسيم رياض الغيب — رسالة فى الجمع والتفرقة 896,9
الدرة السابعة من نسيم رياض القدس — جوهر الاسرار المربى فى بحر قلوب الابرار 896,8
الدرة السادسة من نسيم رياض القدس — فى تذكرة اولياء الله تعالى 896,7
دعاء سُرخ باد 1561,1
دفعُ الضرورة عن حج الصرورة 883,2

ذ

الذخائر الاشرفية فى الالغاز الحنفية 1310
ذخر المتأهلين 1214,19
ذخر النجاة فى ترجمة منية المصلى 1559
ذخيرة العقبى 1102, 1103, 1699,2
ذريعة الطعام 878,2
ذكرى مجرى النيل 850,11
ذيل الرسالة الوجودية فى نيل مسئلة الشهودية 1428,5

ر

رحمة الامّة فى اختلاف الائمة
1261, 1262
رسالة فى آداب البحث 1266,6
رسالة فى آداب البحث والمناظرة 884,5
رسالة فى آداب المريد 1030,13
رسالة الآداب فى المناظرة 884,8
رسالة فى آداب المناظرة 1123,3
رسالة لابن نجيم فى افعال الصلاة 1454,5
رسالة اثبات الواجب للدوانى 882,2
رسالة فى اِبطال الأبدال الاربعين وثلثمائة 1428,2
رسالة فى احكام الصلاة 1524,2

رسالة فى احكام الميراث 1480,8
رسالة فى احوال الموق 850,8
رسالة فى اربع وخمسين فريضة 1593,2
رسالة فى ازالة الضرر من الحلق بتوسيع طريق العامة 1266,3
رسالة فى الاستخلاف للخطبة 1284
رسالة فى الاستدلال 1688,8
رسالة فى الاستنجاء 1245,3
رسالة لاسرافيل زاده 873,7
الرسالة الاسطوانية
1560, 1561,1, 1562, 1563, 1564,
1565, 1566, 1567, 1568, 1569,
1570, 1571, 1572, 1573, 1574,
1575, 1576, 1577, 1578, 1579,
1580, 1581, 1582, 1583, 1584,
1585, 1586, 1587, 1588, 1589,
1590, 1591
رسالة فى اقامة القاضى التعزير على المفسد 1399,1
رسالة فى ان الاعمال هل توزن 1316,23
رسالة فى امارات القيامة 1214,23
رسالة فى انتقاض الوضوء بمص الجرح او عصره 1396,3
رسالة فى انواع الدلالات 1316,3
رسالة فى ايمان فرعون 1312,3
رسالة فى البسمله 1494,1
رسالة البشرى 1316,6
رسالة فى البعث والحشر 1316,5
رسالة فى بعض المسائل من علم الفرائض 1463,2
رسالة فى بيان احوال الشهداء 1316,11
رسالة فى بيان احوال الصغائر 1316,18
رسالة فى بيان احوال يحيى كجت (رسالة فى بيان المسائل المتعلقة بتوريث اولاد البنات...رسالة لالى زاده) 1857,1
رسالة فى بيان ارقام المنتدى 1877,1
رسالة فى بيان الاعتقاد والفاظ الكفر والاستحسان 1030,9
رسالة فى بيان اوقات الصلوات الخمس 1627,1, 1628,1
رسالة فى بيان التضمين 1316,16
رسالة فى بيان تلوين الخطاب 1316,15
رسالة فى بيان حقيقة الربا 1316,10
رسالة فى بيان رجال الغيب 896,12
رسالة فى بيان الرضاع 1316,24
رسالة فى بيان سجود السهو 1316,26, 1317, 1318,1
رسالة فى بيان العقل 1316,9
رسالة فى بيان لفظ جلب وجلى 896,4, 1404,2, 1457,3, 1894,2
رسالة فى بيان مذاهب المتصوفة 1214,21
رسالة فى بيان من التبعيضية 1316,19
رسالة فى بيان الناسخ والمنسوخ من الآيات 850,4
رسالة تتعلق (متعلقة) بالتلويح 873,5, 873,6
رسالة فى التجويد 1431,2
رسالة فى تحريم الدخان 1593,3
رسالة الترتيل 1214,12
رسالة فى ترجيح تقليد الامام الاعظم 1260,1, 1414,2
رسالة فى تعديل الاركان 850,5
رسالة فى التغليب 1316,8
رسالة فى تفسير الآية : ولا تركنوا الى الذين ظلموا... 1214,8

رسالة فى تفصيل ما قيل
فى ابوى الرسول عليه السلام
1454,$_{6}$
رسالة فى تقسيم الميراث
(مفهوم فرائض)
1788,$_{3}$
رسالة فى تعليم الامر
فى تحريم الخمر
1316,$_{4}$
رسالة فى توريث ذوى الارحام 1932,$_{2}$
رسالة فى جواز استعمال الدخان 1774,$_{2}$
رسالة فى جواز لبس الاحمر والمعصفر
1774,$_{2}$
رسالة فى جرح الحديث 873,$_{8}$
رسالة فى الجمع والتفرقة 896,$_{9}$
رسالة فى الجوهر المجرّد او عقل الكُلّ
1454,$_{6}$
رسالة حج شريفه متعلق 1636,$_{1}$
رسالة فى الحدود والتعازير 1400,$_{4}$
رسالة على حديث الحوض والكوثر
848,$_{6}$
الرسالة الحرفية للسيد الشريف 1316,$_{14}$
رسالة فى حسن الخلق ومجاملة الناس
1900,$_{2}$
رسالة فى حق الدخان لاقطاغلى 850,$_{6}$
رسالة فى حق الدخان للخادمى
850,$_{7}$, 1214,$_{11}$
رسالة فى حق الدعوات 1214,$_{15}$
رسالة فى حق دوران الصوفية 860,$_{2}$
رسالة فى حق السلام 1214,$_{24}$
رسالة فى حق قراءة القرآن 1214,$_{12}$
رسالة فى حق القهوة 1214,$_{10}$
رسالة فى حق لا اله الا الله للبركوى
1214,$_{5}$
رسالة فى حق لا اله الا الله
لموسى بن احمد البركات
1214,$_{6}$
رسالة فى حق الموت 1214,$_{9}$
رسالة فى حكم التغنى للمرعشى 1490
رسالة فى حكم سب النبى ع . م .
1699,$_{2}$, 1880,$_{5}$
رسالة فى حكم القهوة والدخان والاشربة
1493,$_{4}$
رسالة حمزه افندى
1592,$_{1}$, 1593,$_{1}$, 1594, 1595, 1596,
1597, 1598, 1599, 1600,$_{1}$
رسالة فى الدعوى لابن نجيم 1454,$_{2}$
رسالة فى الدعوى لحسن كافى 896,$_{3}$
رسالة الذاكر فى زيارة اهل المقابر
1493,$_{5}$
رسالة فى الرحمة والشفقة على الخلق
1493,$_{3}$
رسالة فى سجدة السهو 1725,$_{2}$
رسالة فى سجود السهو
1316,$_{26}$, 1317, 1318,$_{1}$
الرسالة السمرقندية فى الاستعارة
1688,$_{6}$
رسالة فى السياسات الشرعية 1272,$_{3}$
رسالة فى شرح اوّل كتاب
الاجارة من الهداية 1856,$_{2}$
رسالة فى شرح مسئلة تزوج الامة على
الحرّة (من كتاب الهداية) 873,$_{2}$
الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية
(الشمسية فى المنطق)
882,$_{3}$, 884,$_{9}$, 1807,$_{4}$

رسالة فى الصرف بالتركية 945,$_{6}$
رسالة الصغائر والكبائر 1425
رسالة فى الصلاة 1527,$_{1}$
رسالة فى صلاة الرغائب
وغيرها من البدع فى العبادات 1428,$_{6}$
رسالة فى صوم الست من شوال 1493,$_{2}$
رسالة فى الطريقة النقشبندية 1214,$_{4}$
رسالة فى الطعن فى الحديث 873,$_{9}$
رسالة الطهارة 1121,$_{2}$
رسالة (عجالة) فى انواع المفهوم 894,$_{1}$
رسالة عجيبه ومقالة غريبة 1924
رسالة عرضحال 1860,$_{6}$
الرسالة العضدية (فائدة) فى الوضع
884,$_{7}$, 1807,$_{5}$
رسالة فى عقوبة فاعل يوم الجمعة
1030,$_{10}$
رسالة فى علم آداب البحث 1316,$_{22}$
رسالة فى علوم الحقائق وحكمة الدقائق
1316,$_{21}$
رسالة فى العمل بالربع المجيب 1540,$_{2}$
رسالة فى العمل بربع المقنطرات 1540,$_{3}$
رسالة الغيب 1316,$_{12}$
رسالة فى الفأل – فال قرآن عظيم 1318,$_{3}$
رسالة الفرائد (فريدة التحرى) 1316,$_{1}$
رسالة فى الفرائض 1480,$_{4}$
رسالة فى الفرائض
لابراهيم بن سنان
1480,$_{6}$
رسالة فى الفرائض 1797
رسالة فى الفروع 1030,$_{11}$
رسالة فى فضل العرب 981,$_{2}$
رسالة فى فضل قراءة الفاتحة بالتركية
1518,$_{4}$
رسالة فى فضيلة ليلة البرات 850,$_{9}$
رسالة فى فضيلة الجماعة 1493,$_{1}$
رسالة فى قدرة الله واختياره 1316,$_{20}$
رسالة فى القطب والابدال
الاربعين وغيرهم 1428,$_{2}$
رسالة فى مبحث المفهوم 1299,$_{2}$
رسالة متعلقة بالتلويح 873,$_{5}$
رسالة متعلقة بقوله تعالى :
ولقد آتينا داود وسليمان علما 1722
رسالة متعلقة بنقض القسمة 1396,$_{2}$
رسالة فى المذاهب 1807,$_{7}$
رسالة مرآتية للجرجانى 1316,$_{25}$
رسالة فى مسائل التعزير 1400,$_{4}$
رسالة فى مسائل الفرائض بالتركية
1480,$_{7}$
رسالة فى المسائل المتعلقة ببيع الوفا
1699,$_{3}$
رسالة فى المسائل الخمسة
لحسن بن نصوح البوسنوى 1260,$_{3}$
رسالة فى مسائل المناسخة 1799,$_{4}$
رسالة فى المسح على الخُفّين 906,$_{2}$
رسالة فى مسئلة الشهادة على الخطّ
والحكم على الغائب 1266,$_{2}$
رسالة مصباح اهل السنة 896,$_{6}$
الرسالة المصلحية فى الرسائل المتقدمه
1030,$_{4}$
رسالة مفقود 1617
رسالة فى مفهوم الفرائض
1877,$_{3}$, 1878, 1880,$_{1}$, 1884,$_{3}$
رسالة فى مناسك الحج (بالفارسية)
1539,$_{2}$

رسالة فى المناظرة 1807,3
رسالة منظومه خوب ومرغوب
850,13, 1033,3
الرسالة المنيره لاهل البصيرة 1030,5
رسالة فى الموضوعات 1214,20
رسالة فى نسبة الجمع 1316,2
رسالة النصائح والوصايا للخادمى 1214,14
الرسالة النقشبندية فى حق الذكر 1214,7
رسالة فى النوافل فى الليالى المخصوصة
1428,10
الرسالة الوجودية
(رسالة فى وحدة الوجود –
رسالة المعرفة...) 1428,4
رسالة الوظائف فى حق
المحتضر والميت للخادمى 1214,9
رسالة فى الولاء 1284
رسالة فى الهجرة 1496
الرسائل الزينية فى مذهب الحنفية
1260,2, 1398
رسائل كمال باشا زاده وغيرها 1316
رمز الحقائق ، فى شرح كنز الدقائق
1227-1228
روضة الايمان (منظومة بالتركية) 1527,2
روضة القضاة 1933
روضة القضاة وطريق النجاة 973

ز

زاد المسافر 1666
زبد الاحكام فى مذاهب
الائمة الاربعة الاعلام
1255,1, 1256
زبدة الاسرار فى شرح مختصر المنار
850,2, 853,1
زبدة الفرائض 1863
زبده – متن سراجيه شرح اجمالى
1801,2
الزواجر عن اقتراف الكبائر 1182
زواهر الجواهر على الاشباه والنظائر
1426

س

سبل الهدى 1555,1
سراج المصلى وبدر المبتدى والمنتهى
1522, 1523
السراج الوهاج ، الموضح لكل طالب محتاج
(شرح مختصر القدورى) 961, 962
سلسلة المشايخ 896,13
سمت الوصول الى علم الاصول
833,2, 895
سؤال نامه ،
منظومة فى التصوف بالتركية 1687,9
السياسة الشرعية
فى اصلاح الراعى والرعية 1891
السياسة الشرعية 1899
سير رجال الغيب والارواح المقدسة
896,14
السيف الصارم فى عدم جواز
وقف المنقول والدراهم 1428,1

ش

الشافى ، شرح بزدوى 797
الشافية فى الصرف 848,3
شاه وكدا 1327,2, 1860,4
شرح ادب القاضى 974
شرح الاردبيلى على انموذج
الزمخشرى فى النحو 848,2
شرح الاسماء الحسنى 1428,7
شرح على اصول البزدوى 797
شرح الايساغوجى، للكافى 894,2
شرح بدء الامالى 1030,6
شرح البسملة والحمدلة 1312,1
شرح تحفة الملوك 1045, 1046, 1047
شرح تهذيب المنطق والكلام 877,3
شرح حكمة العين 876,3
شرح دعاء القنوت 1428,8
شرح رسالة فى آداب المناظرة 914,2
شرح رسالة فى الاستدلال 1688,8
شرح على رسالة الامام النسفى
فى الفرائض – (شرح رسالة
صاحب المدارك) 1859,2
شرح رسالة ايها الولد للخادمى 1214,3
شرح رسالة الصغائر والكبائر 1425
شرح رسالة فى الفقه والاعتقاد
(علم الحال) 1160,2
شرح رسالة نظام العالم 850,14
شرح سمت الوصول
833,2, 896,1, 897,1, 898
شرح عقائد النسفى للطيبى 1249,2
شرح للعقيدة العلوانية 1519,2
شرح فرائض السجاوندى بالتركية
1864, 1865, 1866, 1932,4
شرح الفرائض السراجية 1850
شرح الفرائض السراجية 1851
شرح الفرائض السراجية لابن كمال باشا
1845, 1846,1, 1847, 1848, 1849
شرح الفرائض السراجية للجرجانى
1487,2, 1800,2, 1821, 1822,1, 1823,
1824, 1825, 1826,1, 1827,1, 1828,1,
1829, 1830, 1831, 1832, 1833,1,
1834, 1835, 1836, 1837, 1838,
1839, 1840
شرح الفرائض السراجية للفنارى 1843
شرح فرائض شهاب الدين
922,2, 1855,1
شرح الفرغانى على منهاج الوصول
الى علم الاصول للبيضاوى 854
شرح الفقه الاكبر 915,2
شرح الفقه الاكبر لابى المنتهى
1214,22, 1435,2
شرح فقه الكيدانى للقوهستانى 1326,1
شرح القريمى على المنار 846
شرح القصيدة الطنطرانية لليمنى 899,5
شرح القصيدة النونية للخيالى 1494,3
شرح على كتاب فى اصول الفقه
(شرح البزدوى على كتاب تقويم الادلة)
798
شرح على كتاب فى اصول الفقه 799
شرح كتاب الفاظ الكفر بالتركية 1612,1
شرح كتاب فى الفقه 1501

شرح كتاب فى الفقه 1507
شرح كتاب فى الفقه 1508
شرح الكنز لمنلا مسكين
1229, 1230, 1231
شرح لب الفرائض 1859,$_{1}$
شرح مجمع البحرين لابن ملك
1140, 1141, 1142, 1143, 1144,
1145, 1146
شرح على مختصر القدورى 958
شرح مختصر المنار لابن قطلوبغا
851 852, 853,$_{2}$
شرح مختصر المنتهى للعضد
875, 876,$_{1}$, 877,$_{1}$, 879,$_{2}$, 880,$_{2}$
شرح مراح الارواح بالتركية 1245,$_{4}$
شرح مشكلات القدورى 958
شرح معدّل الصلاة 1434,$_{2}$
شرح معدّل الصلاة
1436,$_{2}$, 1438, 1439
شرح مقدمة ابى الليث 908,$_{1}$
شرح مقدمة الصلاة
909, 910, 911, 912, 913,$_{1}$, 914,$_{1}$,
915,$_{1}$, 916, 917, 918, 919, 920,$_{1}$,
921,$_{1}$, 1029,$_{2}$
شرح مقدمة الصلاة
908,$_{2}$, 1033,$_{2}$ 1322,$_{2}$ 1323,$_{2}$
شرح المصباح فى النحو للسرورى 894,$_{5}$
شرح المغنى فى اصول الفقه
(المنير الزاهر من الفيض الباهر) 807
شرح المغنى للقاآنى 806
شرح ملتقى الابحر للسيد الحلبى 1396,$_{1}$
شرح المنار لابن العينى 847, 848,$_{1}$
شرح المنار لابن الملك
822. 823, 824, 825, 826, 827, 828,
829, 830, 831, 832, 833,$_{1}$, 834,
835, 836, 837
شرح لمنظومة النسفى 983
شرح منظومة النسفى لقره حصارى 982
شرح على وصية الامام الاعظم للخادمى
1214,$_{18}$
شرح الوقاية لابن الملك
1106, 1107, 1108, 1109
شرح الوقاية لشيخ زاده 1110
شرح على الهداية 1013
شرح هداية الحكمة 1807,$_{8}$
شرح يصى كجت 1822,$_{3}$
شرعة الاسلام 1030,$_{12}$
شروط الصلاة (فقه الكيدانى)
937,$_{2}$, 1149,$_{3}$
شروط الصلاة (منظومة بالتركى) 1555,$_{2}$
شروط الصلاة (وهى ثمانية)
908,$_{3}$, 991,$_{3}$, 1169,$_{2}$, 1322,$_{3}$, 1433,$_{2}$,
1513,$_{1}$, 1856,$_{11}$
شروط الصلاة (وهى ستة)
920,$_{2}$, 1621,$_{2}$
الشفا بتعريف حقوق المصطفى 1688,$_{2}$
شفاء داء المطعان
فى معاوية بن ابى سفيان 1892,$_{5}$
شقائق الدقائق وحدائق الحقائق 896,$_{10}$
الشماريخ فى علم التاريخ 850,$_{12}$
شيخ الاسلام ومفتى الانام
خواجه چلبى افنديك
قز لباش حقنده كى فتواريدر 1457,$_{4}$

ص
الصحائف القدسية 1214,$_{18}$
الصحائف فى الفرائض
(جدول الفرائض) 1858
صدر الشريعة ، شرح الوقاية
1067, 1068, 1069, 1070, 1071,
1072, 1073, 1074, 1075, 1076,
1077, 1078, 1079, 1080, 1081,
1082, 1083, 1084, 1085, 1086,
1087, 1088, 1089, 1090, 1091,
1092, 1093, 1094, 1095, 1096,
1097
صُرّة الفتاوى
1719, 1720, 1721
صفوة المنقولات فى شرح شروط الصلاة
1322,$_{4}$
صك 1910,$_{2}$
صك 1930,$_{1}$
صك 1948
صك 1952
صك جاجب ز ده ،
بضاعة الحكام
فى احكام الاحكام.v
صك سليمان شيخى 1880,$_{2}$
صك شانى
1930,$_{2}$, 1931, 1932,$_{1}$, 1949
صك محمد حُلوى 1950, 1951
صك موسى زاده 1953,$_{1}$, 1954, 1955
صك وحجت 1872,$_{2}$
صكوك متنوعه 1949
صلوة مسعودى 1536
صورة خط همايون سعادت مقرون 457,$_{5}$
صورة خط همايوندر 1949

ض
الضمانات فى فروع الحنفية 1441
ضوء السراج (قطعة) 1818,$_{3}$
ضياء القلوب ، فى شرح جلاء القلوب
1399,$_{2}$

ط
طبقات اصحاب ابى حنيفة 899,$_{8}$
طبقات الفقهاء
899,$_{7}$, 922,$_{2}$, 1003, 1056
طبقات العلماء (طبقات المجتهدين)
1326,$_{3}$ 1784
الطريقة المحمدية 1123,$_{2}$
طلبة الطلبة والمنتخب من طلبة الطلبة
976

ظ
–

ع
عبادات بدنية
1547, 1548, 1549,$_{1}$, 1550, 1551,
1552, 1553, 1554
عدة من الاحاديث النبوية 945,$_{4}$
عرضحال لحشمت افندى 1860,$_{4}$
عصمة الانبياء عليهم السلام 1798,$_{4}$
عقائد الطحاوى 921,$_{2}$
عقائد النسفى
1214,$_{22}$, 1249,$_{3}$, 1266,$_{4}$, 1612,$_{4}$,
1807,$_{6}$
العقد النظيم (ترتيب الاشباه والنظائر)
1417
عقدة الفرائد ، شرح عمدة الفرائض
1863
عقيدة رضائى (عقيدة رياضى ، منظومة
عقائد ، نظم العلوم ، نظم اللآلى)
998,$_{2}$

العقيدة العلوانية 1519,$_{2}$
علم حال 1620
علم حال 1621.$_{1}$
علم حال 1625
علم حال 1629,$_{2}$
علم حال 1629,$_{3}$
علم حال 1629,$_{5}$. 1630
علم حال 1629,$_{11}$
علم حال 1634
علم حال 1635
علم حال لسراج الدين 1622, 1627,$_{2}$
علم حال بالتركية – عقائد حقنده رساله 1545,$_{2}$
علم حال (مختصر بالتركية) 899,$_{2}$
عمدة ذوى البصائر
لحل مهات الاشباه والنظائر 1420
عمدة العقائد 817,$_{2}$, 902,$_{2}$
عمدة الفتاوى 1710
عمدة الفرائض 1863
عمدة المفتى والمستفتى 975
العناية ، شرح الهداية
1014, 1015, 1016, 1017
عنوان الحلم 1318,$_{3}$
عوامل المائة للجرجانى 1612,$_{3}$, 1819,$_{2}$
العوامل فى النحو 906,$_{3}$
عين المفتى لغين المستفتى 1710

غ

غاية التحقيق 801
غرر الاحكام 1278
غرّه نامه شيخ بايزيد 1633.$_{4}$
الغنائم الهمعية فى نظم الرسالة الوضعية 1886.$_{4}$
غمز عيون البصائر على محاسن الاشباه والنظائر 1421, 1422-1423
الغنية فى الفتاوى 1680
غُنْيَةُ المتملى فى شرح منية المصلى
1185, 1186, 1187, 1188, 1189,
1190, 1191, 1192, 1193, 1194,
1195

ف

فال منظوم 1318,$_{4}$
فائدة فى بيان اسماء اهل بدر 1326,$_{4}$
فتاواى ابو السعود 1726
فتاواى اسعد افندى 1739
فتاواى رضا 1772, 1773
فتاوى 1788,$_{1}$
الفتاوى 1791
فتاوى احمديه موستاريه
1774,$_{1}$, 1775, 1776, 1777, 1778,
1779, 1780,$_{1}$, 1781, 1782, 1783
الفتاوى الاسعدية 1739
فتاوى الاسكوبى
1729, 1730, 1731, 1732, 1733,
1734, 1735, 1736, 1737, 1738
فتاوى الآنقروى (مجموعة الفتاوى)
1713, 1714-1715, 1716, 1717,
1718
الفتاوى البزازية (فتاوى الكردرى) د
الجامع الوجيز v. الفتاوى التاتارخانية
1666-1673, 1674-1678, 1679

فتاوى التمرتاشى 1711
فتاوى رضاقى –
نقد المسائل فى جواب السائل 1712
الفتاوى الزينية 1460,$_{2}$,
(فتاوى زين بن نجيم – 1703,
فتاوى ابن نجيم – 1704,
الفتاوى النجيمية) 1705
فتاوى سراج الدين قارئ الهداية
(الفتاوى السراجية)
1686, 1687,$_{1}$, 1688,$_{1}$, 1699,$_{4}$
فتاوى السيد محمد رضا الرومى
1772, 1773
الفتاوى الطورية (فتاوى الطورى)
1723
الفتاوى العالمكيرية – الهندية 1722
فتاوى عبد الرحيم منتشى زاده
1759, 1760, 1761, 1762
الفتاوى العتابية 986
الفتاوى العدليـة
1706, 1707, 1708, 1709
فتاوى على افندى الچتالجوى
1745, 1746, 1747, 1748, 1749,
1750, 1751, 1752, 1753, 1754,
1755, 1756, 1757
فتاوى على نثارى افندى 1758
الفتاوى الفيضية 1785
فتاوى قاضيخان
1646, 1647-1648, 1649, 1650,
1651, 1652-1653, 1654, 1655,
1656, 1657, 1658, 1659, 1660,
1661, 1662
فتاوى قول بش مفتى 1728
فتاوى كمال پاشا زاده 1725,$_{1}$
فتاوى مجموعه سى 1785
فتاوى مجموعه سى 1794
فتاوى (لمجهول) 1786
فتاوى مؤيد زاده (مجموعة الفتاوى)
1694, 1695, 1696, 1697, 1698,
1699,$_{1}$, 1700,$_{1}$, 1701
فتاوى يحيى افندى منقارى زاده
(فتاوى عطائيه) 1742, 1743, 1744
فتاوى يحيى چلبى 1740, 1741
فتح الاسرار – شرح المغنى 808
فتح الغفار بشرح المنار 849
فتواى قضا وقدر 1798,$_{6}$
فتوح المشاهدين لترويح قلوب المجاهدين
1687,$_{5}$
الفرائد فى حل المسائل والقواعد
(شرح الكنز لبالى زاده)
1240, 1241
فرائد الفوائد ، لتحقيق معانى الاستعارة
884,$_{3}$, 1316,$_{13}$
فرائد ملتقى الابحر 1384, 1385
فرائض 1366
فرائض الحليمى 1854
الفرائض السراجية (فرائض السجاوندى ، السرجيه فى الفرائض)
1795,$_{1}$, 1796,$_{1}$, 1797, 1798,$_{1}$,
1799,$_{1}$, 1800,$_{1}$, 1801,$_{1}$, 1802,
1803,$_{1}$, 1804, 1805, 1806,$_{1}$, 1807,$_{1}$,
1808, 1809,$_{1}$, 1810, 1811, 1812,
1813, 1814,$_{1}$, 1815, 1816, 1817,
1833,$_{2}$, 1855,$_{2}$, 1857,$_{2}$, 1874,$_{2}$,
1884,$_{2}$

فرائض شهاب الدين
922,3, 937,3, 1855,1, 1877,4
فرائض عبد المحسن القيصرى 1796,2
فرائض العثمانى 1859,4
فصل فى التعزير 1895
فصل فى قراءة القرآن خطأ 1274,1
فصل ، ومن وظائف الاسلام
حج البيت الحرام 1526
فصل الوضوء 921,4
فصول الإحكام لاصول الأحكام
(فصول العمادى) 1025
فضائل مكة والمدينة وبيت المقدس
1539,1
الفقه الاكبر 915,2, 1320,3
فقه الكيدانى (شروط الصلاة ،
مقدمة الصلاة ، باب شروط الصلاة ،
مختصر الصلاة ، مطالب المصلى ،
تلخيص الصلاة)
937,2, 1149,3, 1156,3, 1181,2,
1257,2, 1320,1, 1321,1, 1322,1,
1323,1, 1324,1, 1325, 1326,2
الفقه النافع (النافع فى الفروع)
1027, 1028
الفواكه الطوربة فى الحوادث المصرية
1723
فوائد الامالى وفرائد اللآلى ،
الرسالة الاسطوانية v.
الفوائد الزينية فى مذهب الحنفية
1400,1, 1401,1
الفوائد الصمدية فى علم العربية 688,4
الفوائد العلية من مسائل الشريعة الجلية
1613
فوائد الفتاوى (فوائد الفقهاء) 1702

الفوائد فى الفقه 1879,4
فى بيان رجال الغيب 896,15
فى بيان الزيارات من القسطنطينية الى
الشام ومن الشام الى مكة 1541
فيروزنامه – منظومة بالتركية 1860,6

ق

قاعدة الواسطة 1428,2
قانون نامه 1727,2
قانون نامهٔ تيمارى 1926
قانون نامهٔ جديد 1462,2
قانون نامهٔ درحق اراضى 1953,2
قانون نامهٔ سلطان احمد 1924, 1925
قانون نامهٔ سلطان سليمان
(سلطان سليمان قانون نامه لرى)
1901, 1902, 1903, 1904, 1905,
1906, 1907, 1908, 1909,1, 1910,1,
1911, 1912, 1913, 1914, 1915,
1916, 1917,1, 1918, 1919,1, 1920.
1921
قانون نامهٔ سلطان سليمان
(قانون جديد) 1922
قانون نامهٔ سلطان مرادخان 1879,2
قانون نامهٔ صحيحه 1774,2
قانون نامهٔ لواء هرسك 1922
قائمهٔ فرائض 1873
القدورى ، مختصر القدورى v.
قرّة العيون 1540,1
قصيدة فى اسرار الصلاة بالتركية 1546
قصيدة البُستى النونية 1318,5
قصيدة بالتركية
فى ساعات النحس والسعد 1491,2

قصيدة بالتركية فى الشكوى
من الزمان واهله ، لفوزى 1457,10
قصيدة بالتركية فى مدح سراى بوسنه
1457,9
قصيدة فى ذم الدخان 1457,2
القصيدة الروحية لابن سينا 1687,3
قصيدة فى حسن الخلق بالتركية 899,11
قصيدهٔ سعدى فى الصلاة بالتركية
850,13, 1033,3
القصيدة الطنطرانية مع ترجمتها بالتركية
896,16, 899,4
القصيدة العينية 1266,6
قصيدهٔ مختارى افندى در مدح استانبول
1949
قصيدة فى مدح النبى
عليه السلام ، بالفارسية 1798,7
قصيدة معراجية بالتركية لثابت افندى
1457,6
القصيدة المنفرجة 899,9
القصيدة المنفرجة مع الترجمة التركية
899,10
قصيدة فى النصيحة بالتركية 896,18
القصيدة النونية فى العقائد لخضر بك
1494,2
قصيدة بدء الامالى (يقول العبد)
899,6, 1249,4, 1266,5
قطعة من صك 1940
قطعة من صك 1941
قطعة من صك 1956
قطعة من رسالة فى الصلاة 1524,1
قطعة من رسالة فى الصلاة 1629,1

قطعة من رسالة فى الفرائض 945,3
قطعة من كتاب فى الصلاة 1631
قطعة من كتاب فى الفضائل 1530,3
قطعة من كتاب فى الفقه 1500
قطعة من كتاب كريده 945,2
قطع من مجموعة كتب
فى الصرف والنحو 945,5
قلائد الانحر لملتقى الابحر 1390
قواعد الفرائض 1857,4
قيد الشرائد ونظم الفرائد
(منظومة ابن وهبان – منظومة قيد
الشرائد – المنظومة الوهبانية) 1308

ك

الكافى ، شرح الوافى 1242
كتاب الاحاديث فى الادوية والاطعمة
1030,5
كتاب الاحاديث النبوى
فى حق المجاهدين 850,15
كتاب اريله عورت حقين بيان ايدر
1518,3
كتاب الاسرار 1807,4
كتاب الفاظ الكفر 1030,2
كتاب الفاظ الكفر
1245,1, 1246, 1612,2
كتاب تأسيس النظر 798
كتاب تبيان الصيام 1519,1
كتاب التحقيق 801
كتاب التشويق الى العلوم
والبحث عن حقيقة المعلوم 973
كتاب التقدمة فى شرح المقدمة 905

كتاب فى تقسيم الميراث 1867
كتاب الجواهر (جواهر الفقه)
1247, 1248, 1249,1, 1250, 1251,
1252, 1253, 1254
كتاب جواهر الفقه 1525, 1529,2
كتاب الحياة ، شرح شروط الصلاة
1514
كتاب الخلاصة ،
خلاصة الفتاوى v.
كتاب فى الخلافيات 977
كتاب درّ اللآلى للامام على 1687,7
كتاب الروح لابن القيم 1798,3
كتاب شروط الصلاة بالتركية 1549,2
كتاب الصلاة ،
(شروط الصلاة وهى ثمانية) 991,3
كتاب فى الصلاة 1517
كتاب فى الصلاة 1529,1
كتاب الصك
1942, 1943, 1944, 1945, 1946,
1947
كتاب الطهارة من شرح الوقاية 1880,4
كتاب العالم والمتعلم 1428,9
كتاب فى العبادات 1452
كتاب فى العبادات 1530,1
كتاب العتابى على مذهب الامام الاعظم
986
كتاب العمدة فى اصول الكلم 817,2
كتاب الفتاوى 1789
كتاب الفرائد (شرح ملتقى الابحر)
1384, 1385
كتاب الفرائض
1869, 1870, 1871, 1872,1, 1879,2
كتاب الفرائض 1282
كتاب الفرائض 1803,2
كتاب الفرائض 1859,3
كتاب فى الفرائض 1876
كتاب الفرائض المختصر 1874,1
كتاب الفروق 1274,2
كتاب الفصول للاستروشنى 1023
كتاب فى الفقه 985
كتاب فى الفقه 1270
كتاب فى الفقه 1315
كتاب فى الفقه (مسائل فقهية –
فوائد الفقهاء...) 1502
كتاب فى الفقه (المسائل الفقهية)
1503
كتاب فى الفقه (مجهول) 1505
كتاب فى الفقه 1956
كتاب فى الفقه (تركجه) 1619
كتاب المرشد الى معرفة
اصحاب النبى صلعم 973
كتاب المشكلات 1323,3
كتاب الموعظة 1316,28
كتاب النصاب 1638
كتاب نورة الرياض 1169,3
كتاب وظائف الموت 1214,9
كتاب الينابيع
فى معرفة الاصول والتفاريع 959, 960
كشف الاسرار 797
كشف الاسرار فى شرح المنار 818, 819
كشف الرمز عن خبايا الكنز 1232
كشف رموز غرر الاحكام
وتنوير درر الحكام 1304-1305

كتاب الفرائض 1282
كتاب الفرائض 1803,2
كتاب الفرائض 1859,3
كتاب فى الفرائض 1876
كتاب الفرائض المختصر 1874,1
كتاب الفروق 1274,2
كتاب الفصول للاستروشنى 1023
كتاب فى الفقه 985
كتاب فى الفقه 1270
كتاب فى الفقه 1315
كتاب فى الفقه (مسائل فقهية –
فوائد الفقهاء...) 1502
كتاب فى الفقه (المسائل الفقهية) 1503
كتاب فى الفقه (مجهول) 1505
كتاب فى الفقه 1506
كتاب فى الفقه (تركجه) 1619
كتاب المرشد الى معرفة
اصحاب النبى صلعم 973
كتاب المشكلات 1323,1
كتاب الموعظة 1316,28
كتاب النصاب 1638
كتاب نورة الرياض 1169,3
كتاب وظائف الموت 1214,9
كتاب الينابيع فى معرفة الاصول
والتفاريع 959 960
كشف الاسرار 797
كشف الاسرار فى شرح المنار 818 819
كشف الرمز عن خبايا الكنز 1232
كشف رموز غرر الاحكام
وتنوير درر الحكام 1304—1305
كشف الفرائض المقدرة فى الكتاب
والتقدير 1852
الكشف لمختصر القدورى 965
كلمات فى الحساب 1833,3
كلمات عربية 1957,3
كلمات من كلام الامام
على ر.ض. 1255,3
كنز الدقائق
1215, 1216, 1217, 1218, 1219,1,
1220, 1221, 1222
كنز الوصول الى معرفة الاصول 796

ل

لباب المناسك 1451
لسان الحكام فى معرفة الاحكام
1275, 1276, 1277
اللمعات 1687,2
لمعة البدر ، نظم الجامع الصغير
فى الفروع 903
اللغات المستخرجة من متون الفقه 1398
لغت عربى – تركى 1809,2
لغت فارسى – تركى 1629,10
لوازم القضاة والحكام فى اصلاح
امور الانام 1482
لوائح الانوار على منح الغفار 1446

مائة جوهرة من كلام امير المؤمنين
على – كرّم الله وجهه 1255,4

المبسوط للسرخسى 972
،متن العلاقة 884,$_{2}$
متن مختصر الفرائض للفنارى 1332,$_{2}$
مجالس الابرار ومسالك الاخيار 1645
مجالس الفنون 1007
مجمع الانهر فى شرح ملتقى الابحر 1386, 1387, 1388, 1389
مجمع البحرين وملتقى النيرين 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139
مجمع ترجيح البينات 1480,$_{3}$
مجمع الجواهر 1557
مجمع العلوم 1007
مجمع الفتاوى 1637,$_{1}$, 1693,$_{2}$
مجمع الفوائد لجم العوائد 1048
مجمع المتنخبات من الفتاوى 1693,$_{1}$
مجموعة احاديث 1255,$_{8}$
مجموعة احاديث مع الترجمة التركية 1629,$_{7}$
مجموعة الفتاوى 1790
مجموعة الفتاوى 1792
مجموعة من فتاوى العلامة ابو السعود وغيره 1637,$_{2}$
مجموعة المسائل والفتاوى 1787
محجة القرب فى محبة العرب 981,$_{2}$
مخارج حروف 1633,$_{4}$
المختار للفتوى فى فقه الحنفية 1118, 1119, 1120, 1121,$_{1}$, 1122, 1123,$_{1}$, 1124, 1125, 1126, 1127,
مختارات النوازل 1021, 1022
المختلف ، فى شرح منظومة النسفى 978
مختلف قانونلر 1808,$_{2}$
مخزن الفقه 1314
المختصر (النقاية – مختصر الوقاية) 1112
مختصر فى بيان الاعتقاد 1030,$_{9}$
مختصر حلويات (علم حال)
مختصر فى العبادات 1624
مختصر غنية المتملى (حلبى صغير) 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213
مختصر فتاوى قاضيخان 1663
مختصر فتاوى قاضيخان (فهرس واضح مفصل لفتاوى قاضيخان) 1664
مختصر القدورى 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937,$_{1}$, 938, 933, 934, 935, 936, 937,$_{1}$ 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945,$_{1}$, 946, 947, 948, 949, 950,$_{1}$, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 1036,$_{2}$
مختصر المعانى 1324,$_{2}$
مختصر المنار (المقتبس المختار من نور المنار) 850,$_{1}$ 883,$_{3}$
مختصر المنتهى لابن الحاجب 875, 880,$_{3}$
مدح غازيان 850,$_{17}$
مرآة الاصول ، شرح مرقاة الوصول 885, 886, 887, 888, 889, 890
مراح الارواح 1245,$_{4}$
مراقى الفلاح بامداد الفتاح 1478
مرتبة الوجود ومنزلة الشهود (المرتبة الشهودية والمنزلة الوجودية) 1428,$_{4}$
المرشد الى معرفة اصحاب النبى صلعم 973

مرشد الوارثين فى شرح احوال الاربعين 1875
مرقاة الوصول الى علم الاصول 883,$_{1}$, 884,$_{1}$, 885
المسائل الاثنى عشرية 903
المسائل البدرية ، المتخبة من الفتاوى الظهيرية 1270
مسائل خمس وعشرين 903
مسائل ذوى الارحام 1799,$_{2}$
مسائل الفرائض 1803,$_{3}$
مسائل فقهية متفرقة 950,$_{2}$
المسائل المتعلقة فى بيان احكام من سب النبى عليه السلام 1699,$_{2}$
المسائل المنقولة من كتاب قاضيخان (منتخب قاضيخان) 1665
المستصفى 980
المسلك المتقسط فى المنسك المتوسط (فى شرح لباب المناسك) 1451
مشاق العشاق 1528
مشتمل الاحكام 1271, 1272,$_{1}$, 1273, 1274,$_{1}$
مشكاة الانوار على المنار لابن نجيم 849
المصباح فى النحو 894,5
المصفى فى شرح منظومة النسفى 980, 981,$_{1}$
المطرز فى اللغز 1688,$_{4}$
المطلب الخامس ، فى خواص الاسماء الحسنى 1636,$_{2}$
مطلوب الفقهاء ومرغوب النبهاء 1481
مطلوب كل طالب من كلام على بن ابى طالب 1798,$_{5}$
المعادل فى شرح ملتقى الابحر 1397
معدل الصلاة 850,$_{5}$, 1154,$_{3}$, 1172,$_{2}$, 1429, 1430, 1431,$_{1}$, 1432, 1433,$_{1}$, 1434,$_{1}$, 1435,$_{1}$, 1436,$_{1}$, 1437,$_{1}$, 1857,$_{3}$
معرب العوامل (شرح تورروجى ، شرح العوامل) 1321,$_{2}$
معرب عوامل بالتركية 1327,$_{4}$
المعروضات فى الفتوى للمولى ابى السعود 1727,$_{1}$, 1788,$_{2}$, 1879,$_{3}$, 1917, 1925
معلّم اقامة الصلاة ومعرّف تعديلها 1518,$_{1}$
معين الحكام فيا يتردد بين الخصمين من الاحكام 1267, 1268, 1269
معين المفتى على جواب المستفتى 1450
معين المفتى فى الجواب على المستفتى 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738
المغنى فى اصول الفقه 804, 805
المفتاح 1807,$_{2}$
مفتاح الحصول لمرآة الاصول فى شرح مرقاة الوصول 892
المفتاح فى القرآت العشر 1110
مفهوم الفرائض 1788,$_{3}$, 1799,$_{3}$, 1810, 1855,$_{3}$, 1874,$_{4}$, 1877,$_{3}$, 1880,$_{1}$, 1882, 1883, 1884,$_{3}$, 1886,$_{1}$
مفيدة الطلاب فى علم الآداب 1886,$_{3}$
مقالة فى التعزير الشرعى لحسن كافى 896,$_{5}$
مقدمة ابى الليث فى الصلاة 904, 991,$_{2}$, 1149,$_{2}$, 1174,$_{2}$, 1258,$_{2}$, 1320,$_{2}$, 1518,$_{2}$

المقدمة الغزنويه
988,1, 989,1, 990, 991,1, 992, 993,
994, 995, 996, 997, 998, 999,
1000, 1255,5
مقدمة مشتملة على ذكر الافعال التى
تفعل فى الصلاة على المذاهب الاربعة
1454,5
مكتب نواب نظام نامه سى 1928
ملت ابراهيم عليه السلام خصوصنده
رسالة بديعه 743,1, 1827,2
ملتقى الابحر
1329, 1330, 1331, 1332,1, 1333,1,
1334, 1335, 1336, 1337, 1338,
1339, 1340, 1341, 1342, 1343,
1344, 1345, 1346, 1347, 1348,
1349, 1350, 1351, 1352, 1353,
1354, 1355, 1356, 1357, 1358,
1359, 1360, 1361, 1362, 1363,
1364, 1365, 1366, 1367,1, 1368,
1369, 1370, 1371, 1372, 1373,
1374, 1375, 1376, 1377, 1378,
1379, 1380, 1381, 1382, 1383
ملتقى البحار من منتقى الاخبار
فى شرح منظومة النسفى 984
ملجأ القضاة عند تعارض البينات
923,3, 1332,3, 1400,2, 1453, 1454,1,
1455, 1456,1, 1457,1, 1458, 1459,
1460,1, 1461, 1462,1, 1463,1, 1464,
1780,2, 1880,3
مناجات الشيخ الربانى اسحق
الشهير بجمال القرمانى 1266,6
منار الانوار
809, 810, 811, 812, 813, 814,
815,1, 816, 817,1, 1367,2
مناسك الحج 1495
مناسك الحج 1539,1
مناسك الحج ليوسف بن الياس 1510
مناسك الشيخ سنان (المناسك – مناسك
الحج) 1540,1, 1541, 1542, 1543
منافع القضاة 1939
مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة 850,3
منح الغفار لشرح تنوير الابصار 1445
منحة السلوك فى شرح تحفة الملوك
1049, 1050
منتجب الحصول فى شرح منتخب
الاصول 803
المنتخب فى اصول المذهب (منتخب
الأصول ، المنتخب الحسامى ؛ كتاب
الأخسكثى) 800
منتخب من ترجمة اللامعى
لنفحات الانس 1687,8
المنتخب من كتب الفقه والفتاوى 1528
منظومة تركية فى فضل العلم
والعبادة ومحاسن الاخلاق 899,12
منظومة تركية فى الميراث 1814,2
منظومة فى التوحيد بالتركية 1633,5
منظومة فى جواز شرب القهوة 1688,7
منظومة العضدية فى آداب البحث
1886,2
منظومة عقائد 1621,5
منظومة فى المسائل التى يكون السكوت
فيها رضا 1454,4
منظومة النسفى فى الخلاف 977

منظومة فى الفرائض بالتركية 1877,2
منظومة فرائض 1879,1
منظومة فى معرفة اضلاع الاعداد 1698
منقولة الدلائل 908,3, 1514
منهاج العابدين 1214,26
منهاج الوصول الى علم الاصول 854
المنهاج ، شرح فرائض السجاوندى
1795,3, 1806,3, 1818,1, 1819,1,
1820, 1932,3
منهل الهداة الى معدل الصلاة 1440
منية المصلى وغنية المبتدى
913,2 989,2, 1147, 1148, 1149,1,
1150, 1151, 1152, 1153, 1154,1,
1155, 1156,1, 1157, 1158, 1159,1,
1160,1, 1161, 1162, 1163, 1164,
1165, 1166, 1167, 1168, 1169,1,
1170, 1171, 1172,1, 1173, 1174,1,
1175, 1176, 1177, 1178, 1179,
1180, 1181,1, 1182, 1183, 1530,2
منية المفتى 1024
مواعظ بالتركية 1860,3
موسى حقنده بر حكايه 1629,9
مولانا جلال الدين محمد البلخى الرومى
(قطعة فى سيرة بعض كبار المشايخ
الصوفية) 1688,5
مولد شريف لسليمان چلبى 1855,4
مهات (المهات فى العبادات) 1307
مهات المفتى (المهات فى فروع الحنفية)
1319
الميزان الشعرانية الكبرى 1427
ميزان المدعين فى اقامة البينتين
1491,1, 1492,1

ن

نتائج الافكار ، حاشية عزمى زاده
على شرح المنار
841, 842, 843, 844, 845
نتائج الافكار على منح الغفار 1446
نتائج الفنون ، لنوعى 1860,2
النتف من الفقه 968, 969, 970, 971
نتيجة الفتاوى 1784
نثر الدر الثمين على شرح العلامة مسكين
(حاشية الحموى) 1232
نخبة الفكر 815,2, 1123,4
نزهة الابصار وربيع الاخيار 1465
نزهة الخاطر 1874,3
نسيم الربيع 1457,5
نصاب الاحتساب 1892,1
نظام العلماء الى خاتم الانبياء
896,2, 897,2, 1894,2
نظم بالتركية فى آفة القهوة
والخمر والآفيون والدخان 896,17
نظم مدح حضرت ابى بكر الصديق
وعمر وعثمان وعلى 850,16
نفحات الانس من حضرات القدس
1687,8
النقاية فى فقه الحنفية 1498, 1499
نقد الدرر (حاشية الوانى على الدرر)
1299,1, 1300, 1301
نقد المسائل فى جواب السائل 1712
نقول البهجة 1492,3, 1724
النكت الظريفة فى ترجيح مذهب الامام
ابى حنيفة 1260,1, 1414,2
نماز حقنده رساله 1545,1

نمازلق 1561,$_{2}$
نور الايضاح ونجاة الارواح
1436,$_{4}$, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475,$_{1}$
نور النيرين فى اختلاف المذهبين 1520
نهاية الرتبة فى طلب الحسبة 1890
النهاية فى الفروع 1315
نهاية الكفاية فى دراية الهداية 1012
نهج السلوك فى سياسة الملوك 1900,$_{1}$
النهر الفائق بشرح كنز الدقائق 1239

و

واقعات المفتين لابن النقيب
1483, 1484, 1485, 1486, 1487,$_{1}$, 1488, 1489,$_{1}$, 1700,$_{3}$
الورقات فى العمل بربع المقنطرات
1540,$_{3}$
الوسيلة ، شرح رسالة حمزه افندى
1611
وصية الامام ابى حنيفة 937,$_{4}$, 1480,$_{2}$
وصية الامام ابى حنيفة لابى يوسف
1436,$_{3}$
وصية النبى ع.م. للامام على 1629,$_{4}$
وقاية الرواية فى مسائل الهداية
1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066

ه

هجرت حقنده رساله 1618
الهداية فى فقه الحنفى
1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011
هداية الحكمة 1807,$_{8}$
هدية الصعلوك فى شرح تحفة الملوك
1051
هدية المهديين 1030,$_{7}$, 1428,$_{11}$, 1699,$_{5}$
الهيئة السنية فى الهيئة السنية 850,$_{10}$
هيئت نامه 1266,$_{7}$

ى

الينابيع (كتاب الينابيع) 959, 960

INDEKS PISACA

A ʻA

ʻAbdulʻazīz b. ʻAbdusselām b. Abu l'Qāsim al-Ḥasan as-Sulamī, ad-Dimišqī, ʻIzzuddīn 1428,$_{2}$
ʻAbdulʻazīz b. Aḥmad al-Buḫārī, ʻAlā'uddīn 797
ʻAbdulbāqī-efendī 899,$_{10}$
ʻAbdulbāqī Esīrīzāde b. Muḥammad-efendī Esīrī 1491,$_{1}$
ʻAbdulbāqī b. Saʻīd b. Šaʻbān 1424
ʻAbdulbarr b. Muḥammad, Ibn aš-Šiḥna, Abu 'ṯ-Ṯanā, al-Ḥalabī al-Ḥanafī 1308; 1310; 1454,$_{4}$
ʻAbdulġaffār b. ʻAbdulkarīm al-Qazwīnī, aš-Šāfiʻī, Nağmuddīn 1306
ʻAbdulğalīl b. Muṣṭafa al-Aqsarāyī 1740
ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl an-Nabulusī 883,$_{2}$
ʻAbdulḥalīm b. Muḥammad Eḫīzāde (ʻAbdulḥalīm Muḥammad b. Muḥammad Eḫīzāde Ḥalīmī-efendī) 894,$_{1}$
ʻAbdulḥalīm al-Muskirī 922,$_{3}$; 1855,$_{1}$
ʻAbdulḥalīm b. Pīr Qadam (Piš Qadam), ar-Rūmī al-Ḥanafī 1304—1305
ʻAbdulkarīm-efendī 1949
ʻAbdulkarīm-efendī Sāmiʻi 899,$_{12}$
ʻAbdulkarīm b. Muḥammad b. Aḥmad as-Ṣabbāgī 976
ʻAbdullāh Fayḍī 1633,$_{5}$
ʻAbdullāh Ṭursunzāde Fayḍī 1864
ʻAbdullāh-efendī Mūsāzāde 1953,$_{1}$
ʻAbdullāh-efendī, šayḫ al-islām 1782
ʻAbdullāh b. Aḥmad b. Maḥmūd an-Nasafī, Ḥāfizuddīn, Abu 'l-Barakāt 809; 980; 1215; 1859,$_{2}$
ʻAbdullāh b. Ḫalīl b. Yūsuf al-Māridīnī, Ğamāluddīn, Abū Muḥammad 1540,$_{2}$
ʻAbdullāh b. Ḥuseyn b. Ḥasan b. Ḥāmid 957
ʻAbdullāh b. Maḥmūd b. Maudūd b. Maḥmūd al-Mauṣilī al-Ḥanafī, Abu 'l-Faḍl 1118; 1128
ʻAbdullāh b. Muḥammad el-Yenišeherī, al-Ḥanafī Abu 'l-Faḍl 1492,$_{3}$; 1763
ʻAbdullāh b. ʻOmar al-Bayḍāwī, al-Qāḍī ʻAbdullaṭīf 1856,$_{3}$
ʻAbdullaṭīf b. ʻAbdulʻazīz Ibn al-Malak (Ibn Firište Firišteoğlu) 822; 1106; 1140; 1856,$_{3}$
ʻAbdulmağīd b. Naṣūḥ b. Isrāfīl, — Isrāfīlzāde 873,$_{7}$
ʻAbdulmuḥsin (Muḥsin) al-Qayṣarī 1796,$_{2}$; 1853
ʻAbdulqādir b. ʻOṯmān al-Qāhirī 1238
ʻAbdulqādir b. Yūsuf Ibn an-Naqīb (Naqībzāde), al-Ḥalabī al-Ḥanafī 1483; 1700,$_{3}$
ʻAbdulqāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ğurğānī 1321,$_{2}$; 1457,$_{8}$
ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad, Ibn Wahbān 1308
ʻAbdurraḥīm b. Abū Bakr al-Margīnānī, Zaynuddīn, Abu 'l-Fatḥ al-Fargānī as-Samarqandī 1025; 1859,$_{4}$
ʻAbdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad b. Sulaymān al-Marʻaši al-Ḥanafī 1397
ʻAbdurraḥīm-efendī Munteššīzāde, Brusalī 1759
ʻAbdurraḥīm b. Ḥuseyn b. ʻAbdurraḥmān al-ʻIrāqī, Abu 'l-Faḍl 981,$_{2}$
ʻAbdurraḥīm Qaraḥiṣārī, Ibn al-Miṣrī 1687,$_{8}$
ʻAbdurraḥman (Šayḫ ʻAbdurraḥmān) 1626,$_{1}$; 1632
ʻAbdurraḥmān Qarabaši 1621,$_{3}$; 1957,$_{4}$
ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh as-Suhaylī al-Andalusī 1266,$_{5}$
ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr Ibn alʻ-Aynī 847; 848,$_{1}$

'Abdurraḥmān b. Abū Bakr Ibrāhīm al-'Irāqī 981,$_2$
'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, Ġalāluddīn 850,$_{12}$; 1428,$_3$
'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, 'Aḍududdīn 875; 876,$_1$; 884,$_7$
'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ġāmī 1687,$_8$; 1798,$_7$
'Abdurraḥmān b. 'Alī al-Amasiyawī, Mu'ayyadzāde (Ibn Mu'ayyad) 1694
'Abdurraḥmān b. 'Imrān b. Aḥmad Ibn Abū Ġarāda, Mağduddīn 1428,$_9$
'Abdurraḥmān b. aš-Šayḫ Muḥammad b. Sulaymān, Šayḫīzāde Dāmād-efendī 1366
'Abdurraḥmān b. Naṣr b. 'Abdullāh aš-Šayzarī, Ġalaluddīn, Abu 'l-Faḍā'il 1890
'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Ḫiṣālī 1480,$_1$
'Abdurrazzāq b. Muṣṭafa al-Antāqī 879,$_2$
'Abdulwahhāb b. Aḥmad Ibn Wahbān al-Ḥanafī, Amīnuddīn, aš-Šayḫ 1308
'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī (aš-Ša'rāwī) al-Anṣārī aš-Šafi'ī 1427
'Abdulwahhāb b. Ḥasan-efendī b. Muḥammad-efendī al-Bosnawī 1495
'Abdulwahhāb b. 'Abdulwahhāb Žepčewī, Ilhāmī 1615
— Abharī, Aṯīruddīn, v. Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī
Abū Bakr b. 'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād al-'Abbādī al-Ḥanafī 961; 963
Abū Bakr ar-Rāzī, v. Aḥmad b. 'Alī, Abū Bakr ar-Rāzī, al-Ġaṣṣās
Abu 'l-Barakāt an-Nasafī, v. 'Abdullāh b. Aḥmad an-Nasafī
Abū Ḥanīfa, v. Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa
Abu 'l-Ḥasan al-Karḫī, v. 'Ubaydullāh b. Ḥuseyn al-Harḫī
Abu 'l-Ḥasan b. Muḥammad as-Ṣādiq as-Sindī 1440
Abū Isḥāq Sayyidī b. Pīrī b. Isḥāq 1857,$_4$
Abu 'l-Laiṯ as-Samarqandī, v. Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī
Abu 'l-Muntahā, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisawī
Abū Naṣr b. Ṭāhir b. Muḥammad as-Saraḫsī 943
Abu 'l-Qassām (Abu 'l-Qāsim) an-Nīsābūrī 1130,$_8$
Abu 'l-Qāsim al-Muḥaddiṯ an-Nīsābūrī 1255,$_7$
Abu 'l-Qāsim as-Samarqandī, v. Hāšim Abu 'l-Qāsim al-Laiṯī as-Samarqandī
Abu 's-Su'ūd, v. Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī
Abū Yaḥyā al-Anṣārī, v. Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī
Abū Zayd ad-Dabūsī, v. 'Ubaydullāh b. 'Omar ad-Dabūsī
'Aḍududdīn al-Īğī, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī
Afḍalzāde, v. Ḥumayd b. Afḍal
Aḫī Yūsuf, Aḫī Čelebī, Aḫīzāde, Aḫī-efendī, v. Yūsuf b. Ġunayd at-Toqatī
Aḫīzāde, v. 'Abdulḥalīm Muḥammad Aḫīzāde
Aḥmed 'Ārif Ḥikmet, šeyḫul-islām 1927
Aḥmad Ḫalīfa al-Anqarawī 1612,$_1$
Aḥmad al-Ifranğī 891
Aḥmed Lālīzāde 1822,$_3$; 1857,$_1$
Aḥmed Rešīd-paša 850,$_{14}$
Aḥmad ar-Rūmī al-Aqḥiṣārī 891; 1645
Aḥmed-efendī, fetvā-emīn 1784
Aḥmed-efendī Akovalīzāde, Ḥātem 1860,$_3$
Aḥmed-efendī el-Mostārī (Muezzinzāde) 966; 1774,$_1$; 1788,$_3$
Aḥmad b. 'Abdulḥalīm b. 'Abdussalām b. 'Abdullāh al-Ḥarrānī, Ibn Taymiya, Taqiyyuddīn, Abu 'l-'Abbās 1891
Aḥmad b. 'Alī al-Asqalānī, Ibn al-Ḥağar, Šihābuddīn 815,$_2$; 1123,$_4$
Aḥmad b. 'Alī, Abū Bakr ar-Rāzī, al-Ġaṣṣās 798
Aḥmad b. 'Alī b. Mas'ūd 1245,$_4$
Aḥmad b. 'Alī b. Ṯa'lab Ibn as-Sā'ātī, al-Bagdādī al-Ḥanafī, Muẓaffaruddīn 1131
Aḥmad b. 'Amr al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr 1311
Aḥmad b. Ḏun-Nūn 1856,$_6$
Aḥmad b. Ḥasan al-Bayāḍī (Bejāzić) 1326,$_5$; 1910,$_2$
Aḥmad b. Ḥasan al-Ġārabardī 848,$_3$
Aḥmad b. Maḥmūd, v. Maḥmūd b. Aḥmad b. Maḥmūd — Ibn Abū Ṭālib, Šihābuddīn
Aḥmad b. Maḥmūd (Muḥammad) b. Sa'īd al-Gaznawī 1524,$_2$
Aḥmad b. Maḥmūd as-Sīwāsī, Šihābuddīn 1795,$_3$; 1818,$_1$
Aḥmad b. Manṣūr al-Isbīğābī 1242

Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad, Abū Ḥāmid, Šihābuddīn 1855,$_1$
Aḥmad b. Muḥammad b. 'Omar al-'Attābī, al-Buḫārī, Abū Naṣr 986
Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī al-Ḥanafī 988,$_1$; 1255,$_5$
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuseynī al-Ḥamawī 1232; 1421
Aḥmad b. Muḥammad al-Hayṯamī, Ibn al-Ḥağar 1182
Aḥmad b. Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥanafī 1637,$_1$; 1693,$_2$
Aḥmad b. Abu 'l-Yumn Muḥammad, Abu 'l-Walīd, Ibn aš-Šiḥna al-Ḥanafī 1275
Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-'Imādī, Abu 's-Su'ūd 1316,$_{17}$; 1457,$_4$; 1637,$_2$; 1726; 1727,$_1$; 1728; 1788,$_2$; 1798,$_6$; 1879,$_3$; 1901; 1917,$_2$; 1934; 1953,$_2$
Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisawī, Abu 'l-Muntahā 1214,$_{25}$; 1435,$_2$
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī 966; 1774,$_1$
Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī al-Ḥanafī, Abu 'l-Abbās 1272,$_2$ 1401,$_2$
Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abu 'n-Nāfi' 873,$_1$
Aḥmad b. Muḥammad b. Muẓaffar ar-Rāzī al-Ḥanafī 958
Aḥmad b. Muḥammad al-Qudūrī al-Bagdādī, Abu 'l-Ḥuseyn 926
Aḥmad b. Muḥammad b. Ṣafā-hoğa 1504
Aḥmad b. Muḥammad b. Sa'īd b. Nūḥ al-Qābisī al-Gaznawī, al-Qāḍī Ġamāluddīn 1859,$_3$
Aḥmad b. Muḥammad as-Simnānī, 'Alā'ud-Dawla, Ruknuddīn 896,$_6$; 896,$_7$; 896,$_8$; 896,$_9$; 896,$_{10}$
Aḥmad b. Muḥammad at-Ṭaḥāwī al-Ḥanafī, Abū Ġa'far 921,$_2$; 1638
Aḥmad b. Muḥammad az-Zīlī as-Sīwāsī 850,$_2$; 853,$_1$
Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī 882,$_2$; 1494,$_3$
Aḥmad b. Muṣṭafa al-Mostārī 966; 1603; 1774,$_1$
Aḥmad Čelebī b. Muṣṭafa Lālī aṣ-Ṣārūḫānī 1857,$_1$
Aḥmad b. Muṣṭafa Tašköprüzāde 908,$_2$; 914,$_2$; 1033,$_2$; 1123,$_3$; 1145; 1322,$_2$; 1323,$_2$; 1327,$_1$
Aḥmad b. 'Omar al-Ḫaṣṣāf, Abū Bakr 974
Aḥmad b. Sa'īd aṭ-Ṭībī al-Asadī, Šamsuddīn, Abu 'l-'Abbās 1249,$_2$
Aḥmad b. Ṣalt al-Hamānī, Abu 'l-'Abbās 850,$_3$
Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamālpaša (Kemal-pašazāde) 872; 874; 899,$_7$; 908,$_2$; 922,$_2$; 1003; 1030,$_5$; 1056; 1115; 1149,$_3$; 1284; 1316; 1317; 1319; 1320,$_1$; 1322,$_4$; 1328,$_3$; 1454,$_6$; 1698; 1725,$_1$; 1726; 1728; 1742, 1784; 1806,$_2$; 1845; 1901; 1909,$_2$
Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Sa'd at-Taftāzānī, Ḥafīd 1829
— Aḫsikaṯī, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Aḫsikaṯī
Akmaluddīn al-Bābartī, v. Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī
'Alā'uddīn al-Buḫārī, v. 'Abdul'azīz b. Aḥmad al-Buḫārī
'Alā'uddīn aṭ-Ṭūsī, v. 'Alī b. Muḥammad aṭ-Ṭūsī
'Alawān b. 'Aṭiyya 1519,$_2$
'Alī b. Abū Ṭālib — Halifa Alija 1255,$_3$; 1255,$_4$; 1633,$_3$; 1687,$_7$
'Alī Čelebī 860,$_2$
'Ālim b. 'Alā' al-Ḥanafī 1666—1673
'Alī Čelebī b. Emrullāh M. Isrāfīl Seyfuddīn Qinālīzāde al-Ḥamīdī 860,$_2$
'Alī ('Alī-efendi Čelebī) 1860,$_3$
'Alī aḍ-Ḍarīr b. 'Oṯmān al-Ḥamawī 1390
'Alī Dede b. Muṣṭafa al-Bosnawī al-Mostārī as-Sigetwārī, Turbe-Šeyḫi 896,$_{12}$; 896,$_{13}$; 896,$_{14}$; 896,$_{15}$; 1687,$_3$
'Alī al-Ḥibrī b. Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad al-Kutāhī, Abū Muḥammad 1479
'Alī al-Hītī 1520
'Alī an-Niṯārī, v. 'Alī b. Muḥammad an-Niṯārī
'Alī Ṯābit al-Užičawī, 'Alā'uddīn 1457,$_6$
'Alīzāde, v. Ya'qūb b. Sayyid 'Alī
'Alī b. Abū Bakr b. 'Abdulğalīl al-Marginānī, Burhānuddīn, Abu 'l-Ḥasan 1001; 1021; 1859,$_4$
'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ġamālī (Zenbīlī 'Alī-efendī) 1313; 1726
'Alī b. Ḫalīl at-Ṭarabulusī, 'Alā'uddīn (Ḥusāmuddīn) al-Ḥanafī, Abu 'l-Ḥasan 1267
'Alī Ḥaydar b. Ḫoğa Emīn-efendī 1617
'Alī b. Ḥuseyn b. Muḥammad as-Suğdī, Abu l'-Ḥasan (Abu 'l-Ḥuseyn) 968
'Alī b. Ibrāhīm b. Ismā'īl al-Gaznawī, Naṣīruddīn 1798,$_3$
'Alī b. Muḥammad, Abu 'l-Ḥasan 876,$_3$

'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad as-Simnānī al-Ḥanafī, Abu 'l-Qāsim 973
'Alı b. Muḥammad b. 'Alī b. Gāmin al-Maqdisī al-Ḥanafī 1396,$_3$
'Alī b. Muḥammad al-Bustī Abu 'l-Fatḥ 1318,$_5$; 1782; 1826
'Alī-efendī b. Muḥammad al-Čatalǧawī 1745
'Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf 876,$_2$; 877,$_2$; 1020,$_2$; 1316,$_{14}$; 1316,$_{25}$; 1487,$_2$; 1821
'Alī b. Muḥammad al-Ḥabīb, Abu 'l-Ḥasan, al-Māwardī al-Baṣrī 967
'Alī b. Muḥammad an-Niṭārī, al-Qayṣarī 1613; 1758
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Herewī 1030,$_6$; 1312,$_3$
'Alī b. Muḥammad al-Qušǧī, 'Alā'uddīn 1020,$_2$
'Alī b. Muḥammad aṭ-Ṭūsī, 'Alā'uddīn 1020,$_2$
'Alī b. Muḥammad al-Pazdawī 796; 798
'Alī-efendī b. Muḥammad Riḍā'ī 1712
'Alī b. Muṣṭafa b. Ḥusāmuddīn, Šeyhzāde, Aqḥiṣārī 896,$_{11}$; 896,$_{18}$
'Alī b. Murād (al-Ḥāǧ 'Alī b. al-Ḥāǧ Murād) 1939
'Alī b. 'Omar b. 'Alī al-Qazwīnī al-Kātibī, ad-Dabīrān, Abu 'l-Ḥuseyn 882,$_3$; 884,$_9$; 894,$_4$; 1907,$_4$
'Alī b. 'Omar b. Muḥammad al-Kātibī al-Qazwīnī, Dabīrān, Naǧmuddīn Abū Bakr 876,$_3$; 882,$_3$; 894,$_9$
'Alī b. Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī 899,$_4$
— Anqarawī (Šayḫ al-islām), v. Muḥammad b. Ḥuseyn al-Anqarawī
Aqdaglī 850,$_6$
— Aqḥiṣārī, v. Ḥasan b. Turḫān al-Kāfī al-Aqḥiṣārī
Aqkermānī, v. Muḥammad b. Muṣṭafa Aqkermānī
— Ardabīlī, v. Muḥammad b. 'Abdulganī al-Ardabīlī
Aristotel (Risṭaṭālīs) 1767; 1909,$_2$
Arzarūmī (Erzerūmī), v. Ibrāhīm Ḥaqqī Arzarūmī
— 'Asqalānī, v. Aḥmad b. 'Alī al-'Asqalānī, Ibn Ḥaǧar, Šihābuddīn
'Aṭā'ullāh 1856,$_7$
'Aṭā'ullāh Muḥammad 1742
'Aṭṭār Ferīduddīn 1327,$_3$; 1957,$_{18}$
— Aydīnī, v. Rasūl b. Ṣāliḥ al-Aydīnī
— 'Aynī, v. Maḥmud b. Aḥmad al-'Aynī
Azabagić, v. Muḥammad Taufīk Azabagić
'Azmīzāde, v. Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad 'Azmīzāde

B

Bābartī, v. Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī
Badī'uddīn 1806,$_1$; 1818,$_2$
Badr ar-Rašīd, v. Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd, Badr ar-Rašīd
— Bagdādī, v. Gānim b. Muḥammad al-Bagdādī, Abū Muḥammad
— Bālīzāde, v. Muṣṭafa b. Bālī
— Bayḍāwī, v. 'Abdullāh b. 'Omar al-Bayḍāwī, al-Qāḍī
Bāyezid (Šeyh Bāyezīd) 1633,$_4$
— Bergiwī (Birgawī, Bergilī), v. Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Bergiwī
Burhānuddīn az-Zarnūǧī 1323,$_4$
Burhān aš-Šarī'a b. Ṣadr aš-Šarī'a al-Awwal, v. Maḥmud b. Aḥmad al-Maḥbūbī al-Ḥanafī
— Bustī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Bustī al-Isfahānī

C

Cān Memī (Ǧān Memī), Ṭānī 899,$_{11}$; 899,$_{12}$

Č

— Čatalǧawī, v. 'Alī-efendī b. Muḥammad
Čiwīzāde, v. Muḥammad b. Ilyās Čiwīzāde

D Ḍ Ḏ

Ḍa'fī (Ḍa'īfī) 1621,$_3$
Dāmād-efendī, v. 'Abdurraḥmān b. aš-Šayḫ Muḥammad
— Damrāǧī, v. Qāsim b. Ḥuseyn ad-Damrāǧī
— Dawānī (Ǧalāluddīn), v. Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī
Dede-efendī, v. Ibrāhīm b. Baḫšī Dede Ḫalīfa, Qara Dede
Dede-efendī, Ǧadd Minqārīzāde 1899
Dede Ǧenkī-efendī 1699
Derendelī, v. Hamza-efendī
Devletoglu, v. Yūsuf b. Devlet
— Ḍiḫkī, v. Muṣṭafa b. Mīrzā

E

Ebū Sinan Ḫalīfa 1856,$_9$
Eflāṭūnzāde 1798,$_3$
Eḫī Čelebī, v. Yūsuf b. Ǧunayd at-Toqatī
Eḫīzāde, v. 'Abdulḥalīm b. Muḥammad
Emın 1860,$_1$
Emīr Kātib Luṭfullāh al-Itqānī b. Emīr 'Omar Qiwāmuddīn al-Fārābī 1133
Erzerūmī, v. Ibrāhīm Ḥaqqī Erzerūmī
Es'ad-efendī 1739
Esīrī, v. Muḥammad Esīrī
Esīrīzāde, v. 'Abdulbāqī Esīrīzāde

F

Fāḍil al-Kaydānī, v. Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī
Faḫruddīn az-Zayla'ī, v. 'Otmān b. 'Alī b. Muḥammad az-Zayla'ī
— Fanārī, v. Muḥammad b. Ḥamzā tl-Fanārī
— Fargānī, al-'Ibrī, v. 'Ubaydullāh b. Muḥammad al-Fargānī
— Fayḍī (Beyzī) 1633,$_5$
Ferīduddīn 'Aṭṭār 1327,$_3$; 1957,$_{18}$
Fevzī 899,$_{12}$
Fevzī 1457,$_{10}$
Fevzī-efendī 1286
Feyzullāh-efendī Erzerūmī 1785
Firišteoglu (Ibn al-Malak, Ibn Firište), 1045; 1106
Fuḍayl b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ǧamālī, al-Bakrī, ar-Rūmī, 'Alā'uddīn 1313; 1441; 1856,$_1$

Ǧ Ġ G

Ǧabrā'īl b. Ḥasan b. 'Oṯmān b. Maḥmūd al-Kangāwī (al-Kangā'ī) al-Ma'lakī 905
Ǧadd Minqārīzāde (Dede-efendī) 1899
Ǧalāluddīn ad-Dawānī, v. Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī
Ǧalāluddīn al-Ḫabbāzī, v. 'Omar b. Muḥammad al-Ḫabbāzī
Ǧalāluddīn ar-Rūmī 899,$_{10}$; 1688,$_1$
— Ǧamālī, v. 'Alī b. Aḥmad al-Ǧamālī
Ǧamāluddīn b. 'Imāduddīn al-Ḥanafī 1025
— Ǧāmī, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī
Ǧānim b. Muḥammad al-Bagdādī, Abū Muḥammad 923,$_3$; 1332,$_3$; 1400,$_2$; 1453; 1780,$_2$; 1880,$_3$; 1892,$_2$
— Ǧārabardī, v. Aḥmad b. Ḥasan al-Ǧārabardī
— Ǧaṣṣāṣ, v. Aḥmad b. 'Alī, Abū Bakr ar-Rāzī, al-Ǧaṣṣāṣ
— Gazālī, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī
— Ǧazarī, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Ǧazarī
— Gaznawī, Ǧamāluddīn, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Gaznawī
— Gaznawī (Nāṣiruddīn), v. 'Alī b. Ibrāhīm b. Ismā'īl al-Gaznawī
Ǧunayd b. Sandal al-Bagdādī al-Ḥanafī 1111
— Ǧurǧānī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf
— Ǧurǧānī, v. 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ǧurǧānī

H Ḥ Ḫ

Ḥabībullāh Mīrzāǧān aš-Šīrāzī 876,$_4$ 882,$_2$
— Ḥaddād, al-'Abbādī, v. Abū Bakr b. 'Alī b. Muḥammad al-Ḥaddād
— Ḫādimī, v. Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī, Abū Sa'īd
Ḥafīd at-Taftāzānī, v. Aḥmad b. Yaḥyā at-Taftāzānī, Ḥafīd
Ḥāǧibzāde al-Istanbulī, v. Muḥammad b. Muṣṭafa b. Maḥmud, Ḥāǧibzāde
— Ḥalabī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī
Ḫalīl-efendī el-Bosnevī 1457,$_7$
Ḫalīl-efendī Newābādī b. Baba Oruč 896,$_{18}$
Ḫalīl b. Yūsuf b. Ḫayruddīn al-Mar'ašī 1537,$_2$
— Ḥamawī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥamawī
Ḥamīduddīn (Ḥamdullāh) b. Afḍal 881
Ḥamzā-efendī Derendelī 1214,$_2$; 1592,$_1$
— Ḥanafī (Ǧamāluddīn), v. Ǧamāluddīn b. 'Imāduddīn al-Ḥanafī
— Ḥanafī (Maulā Muḥammad) 882,$_2$
Ḥasan b. 'Ammār aš-Šurunbulālī 1436,$_4$; 1466; 1476; 1477; 1478; 1766
Ḥasan b. Yasār al-Baṣrī 899,$_1$; 1593,$_2$; 1629,$_6$; 1632
Ḥasan-efendī Fayḍī, Simkešzāde 1633,$_5$
Ḥasan-efendī, kadija 1892,$_5$
Ḥasan b. Ḥuseyn Tešnevī 1944
Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn 894,$_2$
Ḥasan b. Manṣūr al-Ūzǧandī al-Fargānī, Qāḍīḫān, Faḫruddīn 1646
Ḥasan b. Muḥammad b. 'Alī an-Nīsābūrī, Niẓāmuddīn, Abu 'l-Qāsim 1030,$_3$; 1256,$_7$
Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī 1214,$_{20}$

Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī al-Bosnawī 1260,5; 1480,3; 1483; 1557
Ḥasan b. Ṭurḫan al-Kāfī al-Aqḫiṣārī al-Bosnawī 833,2; 850,19; 895; 896,1; 896,2; 896,3; 896,4; 896,5; 897,1; 898; 1030,5; 1328; 1404,2; 1457,3; 1893; 1894,1; 1894,2; 1894,3
— Ḫaskafī, v. Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad
— Ḫaṣṣāf, v. Aḥmad b. 'Omar al-Ḫaṣṣāf
Hāšim Abu 'l-Qāsim al-Layṯī as-Samarqandī 368,4; 884,3; 1316,15; 1688,6
Ḫašmet-efendī 1660,4
Ḫaṭṭāb b. Abu 'l-Qāsim al-Qaraḥiṣārī 982
— Haytamī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Haytamī, Ibn al-Ḥağar
Ḫāzin al-kutub, v. Mūsā b. Mūsā al-Amāsī
— Ḫibrī, v. 'Alī al-Ḫibrī
Ḫiḍr-bey b. Ğalāluddīn 1494,2
Ḫiḍr b. 'Oṯmān 1910,2
Hilāl ar-Ra'y (ar-Rā'ī) b. Yaḥyā b. Muslim al-Baṣrī 1311
— Ḫilāṭī, v. Muḥammad b. 'Abbād al-Ḫilāṭī
— Hindī (Gaznawī, Siblī), v. 'Omar b. Isḥāq b. Aḥmad al-Hindī
— Ḫiṣālī, v. 'Abdurraḥmān b. Sulaymān al-Ḫiṣālī
Ḫoğa Čelebi-efendī, v. Aḥmad b. Muḥammad Abu 's-Su'ūd
Hoğa 'Iṣāmuddīn 802
Ḥulwī, v. Muḥammad Ḥulwī
Humayd b. Afḍal (Afḍalzāde) 881; 882,1
Ḥusāmuddīn al-Aḫsikaṯī, v. Muḥammad b. Muḥammad, Ḥusāmuddīn al-Aḫsikaṯī
Ḥusāmzāde, v. Muṣṭafa-efendī b. Ḥusāmuddīn, Ḥusāmzāde
— Ḥuseyn (Šayḫ 'Afīfuddīn) 1857,3
Ḥuseyn al-Anṭāqī 884,6
Ḥuseyn b. 'Abdullāh, Ibn Sīnā 1687,3
Ḥuseyn b. Muḥammad as-Samankānī 1243

I 'I Ī

Ibn 'Ağīzī al-Bargamawī, v. Yūsuf Delīlī b. Muṣṭafa
Ibn Amīr al-Ḥāğğ, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥanafī, Ibn Amīr al-Ḥāğğ
Ibn al-'Arabī, v. Muḥammad b. 'Alī, Ibn al-'Arabī, Muḥyiddīn
Ibn al-'Aynī, v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr Ibn al-'Aynī
Ibn al-Bazzāzī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Sihāb, Ibn al-Bazzāzī
Ibn Eflāṭūn (Eflāṭunzāde), v. Muḥammad b. Eflāṭūn el-Brusevī
Ibn Firište (Ibn al-Malak), v. 'Abdullāh b. 'Abdul'azīz Ibn al-Malak
Ibn Firište (Ibn al-Malak), v. Muḥammad b. 'Abdullaṭīf, Ibn al-Malak
Ibn Ğānim al-Maqdisī, v. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī, Ibn Ğānim al-Maqdisī
Ibn Ḥabīb al-Gazzī, v. Šarafuddīn b. 'Abdulqādir b. Barakāt
al-Ḥalabī, v. Ṭāhir b.Ibn Ḥabīb Ḥasan b. 'Omar, Ibn Ḥabīb al-Ḥalabī
Ibn al-Ḥāğib, v. 'Oṯmān b. 'Omar, Ibn al-Ḥāğib al-Mālikī
Ibn al-Ḫaṭīb 1798,3
Ibn 'Iwaḍ, v. 'Omar b. Muḥammad, Ibn 'Iwad aš-Šāmī
Ibn Kamāl-paša (Kemal-pašazāde), v. Aḥmad b. Sulaymān, Ibn Kamāl-paša
Ibn al-Malak (Ibn Firište), v. 'Abdullatīf b. Abdul'azīz, Ibn al-Malak
Ibn al-Malak (Ibn Firište), v. Muḥammad b. 'Abdullatīf, Ibn al-Malak
Ibn al-Maqqarī, v. Ismā'īl b. Abū Bakr, Ibn al-Maqqarī
Ibn an-Naqīb (Naqībzāde), v. 'Abdulqādir b. Yūsuf, Ibn an-Naqīb
Ibn Nuğaym al-Miṣrī, v. Zaynuddīn (Zayn al-'ābidīn) b. Ibrāhīm b. Muḥammad, Ibn Nuğaym al-Miṣrī al-Ḥanafī
Ibn Nuğaym, Sirāğuddīn, v. 'Omar b. Ibrāhīm b. Muḥammad, Ibn Nuğaym, Sirāğuddīn
Ibn Qāḍī Samāwina, v. Maḥmūd b. Isrā'īl, Ibn Qāḍī Samāwina (Samāna)
Ibn Qayyim al-Ğawziya, v. Muḥammad b. Abū Bakr, Ibn Qayyim al-Ğawziya
Ibn Quṭlubuga, v. Qāsim b. 'Abdullāh, Ibn Quṭlubuga
Ibn as-Sā'ātī, v. Aḥmad b. 'Alī b. Ta'lab, Ibn as-Sā'ātī
Ibn Sīnā, v. Ḥuseyn b. 'Abdullāh Ibn Sīnā
Ibn aš-Šiḥna, v. 'Abdulbarr b. Muḥammad Ibn aš-Šiḥna
Ibn aš-Šiḥna, v. Aḥmad b. Abu 'l-Yumn Muḥammad, Ibn aš-Šiḥna
Ibn aṭ-Ṭabbāḫ, v. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī, Ibn aṭ-Ṭabbāḫ
Ibn Taymiya (Taqiyyuddīn), v. Aḥmad b. 'Abdulḥalīm, Ibn Taymiya, al-Ḥarrānī
Ibn Wahbān, v. 'Abdulwahhāb b. Aḥmad
Ibrāhīm al-Ğa'iqī (al-Ḫāli'ī) al-'Adawī al-Ḥanafī, Burhānuddīn 1275
Ibrāhīm Ḥaqqī Arzarūmī 1491,2; 1621,5
Ibrāhīm al-Laqānī 1327,4
Ibrāhim-efendī Zikrī el-Užičevī 1800,2
Ibrāhīm b. 'Abdulqādir b. Ibrāhīm al-'Alā'ī 1833,3
Ibrāhīm b. Aḥmad al-Ḥalabī, Garsuddīn 1540,2
Ibrāhīm b. 'Alī b. Aḥmad aṭ-Ṭarsūsī, Burhānuddīn 1244
Ibrāhīm b. Baḫšī Dede Ḫalīfa, Dede-efendī, Qara Dede 1272,3
Ibrāhīm b. Ḥuseyn b. Aḥmad Pīrīzāde, ar-Rūmī, Burhānuddīn 1420
Ibrāhīm-efendī b. Iskender al-Munīrī al-Bosnawī al-Belgrādī 1555,1
Ibrāhīm-efendī b. Ismā'īl-efendī Opljač 1813
Ibrāhīm-efendi b. Muḥammad Čaušzāde 1858
Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī, Ibn aṭ-Ṭabbāḫ 1710
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm, al-Ḥalabī 1185; 1329
Ibrāhīm b. Muḥammad, Ibn aš-Šiḥna, al-Ḥanafī 1275
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'inī, 'Iṣāmuddīn 848,3
Ibrāhīm b. Muḥammad al-Ma'mūnī, aš-Šāfi'ī 1722
Ibrāhīm b. Muḥammad, Sayyid 1556
Ibrāhīm b. Mūsā b. 'Alī aṭ-Ṭarabulusī al-Ḥanafī, Burhānuddīn 1311
Ibrāhīm b. Muṣṭafa b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī 1449
Ibrāhīm b. Muṣṭafa, Naẓīr 1860,3
Ibrāhīm b. Sinan 1480,6
Ibrāhīm b. Šahryār al-Hamadānī al-'Iraqī, Faḫruddīn 1687,2
— Īğī ('Aḍududdīn), v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī
Ilhāmī, v. 'Abdulwehhāb b. 'Abdulwehhāb Žepčevī
Ilyās ar-Rūmī, Šuğā'uddīn 882,2
Ilyās b. Ibrāhīm as-Sīnūbī 915,2
— 'Imādī (Abu 's-Su'ūd), v. Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, Abu 's-Su'ūd
'Īsā-efendī, as-Sayyid 1396,3
'Iṣamuddin Dawud 882,3
'Īsāmuddīn al-Isfarā'inī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'inī
— Isfahānī (— Bustī), v. 'Alī b. Muḥammad al-Bustī al-Isfahānī, Abu 'l-Fatḥ
Isḥāq b. 'Abdullāh 1647
Ishāq Čelebī 873,9
Isḥāq b. Ḥasan Riḍā'ī az-Zanğānī at-Tōqatī 998,2; 1399,2
Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī al-Ḥanafī aṣ-Ṣūfī, Ğamāluddīn 1266,6
Ismā'īl-efendī Güzelḥiṣārī 1436,2; 1438
Ismā'īl Ḥaqqī 1214,8
Ismā'īl Abū Bakr Ibn al-Maqqarī, al-Yamanī, Šarafuddīn 1428,4
Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Isfendiyār b. Bāyazīd ar-Rūmī 1536
Ismā'īl b. Muṣṭafa al-Kalanbawī 884,8
Ismā'īl b. Sinan as-Siwāsī 1384; 1425
'Ismet al-Buḫārī b. Ḫoğa Mas'ūd 1798,7
Isrāfīlzāde 873,7; 1856,10
— Kāfī (— Aqḫiṣārī), v. Ḥasan b. Ṭurḫān al-Kāfī al-Aqḫiṣārī
— Kalabāḏī, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Kalābāḏī
— Kalanbawī, v. Ismā'īl b. Muṣṭafa al-Kalanbawī
Kāmī, v. Muḥammad-efendī Kāmī
Karabaši, v. 'Abdurraḥmān Karabaši
— Kāšānī, v. Mas'ūd b. Aḥmad al-Kāšānī
— Kāšgarī, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Kāšgarī
— Kātī (Ḥusāmuddīn), v. Ḥasan al-Kātī
— Kaydānī, v. Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil el-Kaydānī
— Kedūsī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Kedūsī
— Kerderī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Sihāb al-Kerderī
— Kemāl-pašazāde, v. Aḥmad b. Sulaymān Kemāl-pašazāde
Krk Emre al-Ḥumaydī al-Ḥanafī 1689; 1693,2
— Kūhikīlūnī, v. 'Oṯmān b. 'Alī al-Kūhikīlūnī
Kurt-efendī, v. Muḥammad b. 'Omar Kurt-efendī

L

Lālīzāde, v. Aḥmed Lālīzāde
— Lāmi'ī, v. Maḥmud b. 'Oṯmān al-Lāmi'ī
— Laqrī, aš-Šayḫ 1518,1

Laṭifī 1842
Luṭfī Luṭfullāh at-Toqatī 1654
Luṭfullāh b. 'Abdullāh al-Qastamūnī 1842
Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī 908,$_2$; 1033,$_2$; 1149,$_3$, 1156,$_3$; 1320,$_1$; 1326,$_1$
Luṭfullāh b. Yūsuf b. 'Abdul'alīm al-Ḥalīmī 1654

M

Mādiḥ-efendī 1660,$_3$
— Maḥbūbī (Tāǧ aš-Šarī'a), v. 'Omar b. Aḥmad al-Maḥbūbī
Maḥmūd al-Anṭāqī 884,$_2$
Maḥmūd as-Sarāyī al-Gülistānī, Šayḫ Badruddīn 903
Maḥmūd b. Aḥmad al-'Aynī, Badruddīn 1049; 1227—1228; 1270
Maḥmūd b. Aḥmad al-Maḥbūbī al-Ḥanafī, Burhān aš-Šarī'a b. Ṣadr aš-Šarī'a al-Awwal 1052
Maḥmūd b. Aḥmad b. Mas'ūd al-Qonawī 1680
Maḥmūd b. Abu 'l-Ḥasan an-Nīsābūrī, Naǧmuddīn Abu 'l-Qāsim 1255,$_7$
Maḥmūd b. Isrā'īl Ibn Qāḍī Samāwina (Samāna), Badruddīn 1263
Maḥmūd b. Mas'ūd aš-Šīrāzī, Quṭbuddīn 876,$_3$
Maḥmūd b. Muḥammad b. Dāwūd al-Lu'lu'ī al-Buḫārī al-Afšanǧī 979
Maḥmūd b. Muḥammad b. Sulaymān-efendī 1702
Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī, Abu 'l-Qāsim 848,$_2$; 1020,$_2$
Maḥmūd b. 'Oṯmān al-Lāmi'ī al-Brusawī 1687,$_8$
Manṣūr b. Aḥmad b. Yazīd al-Qā'ānī al-Ḫwārizmī 804; 806
Mar'ašī, v. 'Abdurraḥīm-paša b. Abū Bakr Aḥmad
— Mar'ašī, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī
— Marġīnānī (Burhānuddīn), v. 'Alī b. Abū Bakr al-Marġīnānī
— Marġīnānī (Zaynuddīn), v. 'Abdurraḥīm b. Abū Bakr b. 'Alī, al-Marġīnānī
Mas'ūd b. Abū Bakr b. al-Ḥusayn al-Farāhī al-Adībī as-Sa'dī, Abū Naṣr 903
Mas'ūd b. Aḥmad al-Kāšānī 987
Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, Sa'duddīn 862; 863; 864; 865; 866; 867; 868; 869; 870; 871; 877,$_2$; 882,$_2$; 1020,$_2$; 1324,$_2$
— Mauqūfātī, v. Muḥammad-efendī al-Mauqūfātī
— Māwardī, v. 'Alī b. Muḥammad al-Ḥabīb, al-Māwardī
Meḥmed 'Arif Durrīzāde, šejḫul-islām 1784
Meḥmed 'Arif-efendī šejḫul-islām 1899
Meḥmed Čelebī 1856,$_{10}$
Meḥmed-efendī Fevzī, es-Sarāyī 1457,$_{10}$
Minqārīzāde, v. Yaḥyā-efendī Minqārīzāde
Mīrī-efendī 899,$_{12}$
Mīrzāǧān, v. Ḥabībullāh Mīrzāǧān
Monla Ḫusraw, v. Muḥammad b. Farāmurz b. 'Alī, Monla Ḫusraw
Mu'ayyadzāde, v. 'Abdurraḥmān b. 'Alī Mu'ayyadzāde
Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, Aṯīruddīn 894,$_2$; 894,$_3$; 1807,$_8$
Muḥammad (al-Ḥāǧǧ Muḥammad) 1431,$_2$
Muḥammad (Munla Muḥammad) 1614
Muḥammad 'Alī Riḍā'ī 1712
Muḥammad al-Azharī 1886,$_3$; 1886,$_4$
Muḥammad al-Baġdādī, Abū Manṣūr 1010
Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī 899,$_5$
Muḥammad Čelebī Laḏiqī 873,$_7$
Muḥammad Esīrī 1899
Muḥammad al-Fiqhī al-'Aynī 1492,$_3$; 1724; 1763
Muḥammad al-Ḫānǧī (Mehmed Handžić) 1497
Muḥammad Ḥanafī 882,$_2$
Muḥammad Ḫāqānī 899,$_3$
Muḥammad Ḫulwī 1950
Muḥammad al-Ḥusaynī 848,$_4$; 848,$_7$
Muḥammad al-Kašfī ar-Rūmī 1130,$_7$
Muḥammad Taufīq Azabagić 1496; 1618
Muḥammad al-Qūhistānī as-Samadānī, Šamsuddīn 908,$_2$; 1326,$_1$
Muḥammad Riḍā (Rizā) ar-Rūmī, as-Sayyid 1772
Muḥammad Šihābuddīn, Abū Ḥāmid 1677,$_4$
Muḥammad at-Tūsī, Naṣīruddīn 876,$_2$
Muḥammad (Šeyḫ Muḥammad) Užičevī 1793
Muḥammad al-Yamanī 1539,$_1$
Muḥammad b. 'Abbād b. Malakdād (Dāwūd) al-Ḫilāṭī al-Ḥanafī, Kamāluddīn (Ṣadruddīn) 1026
Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī 848,$_2$
Muḥammad b. 'Abdulhādī as-Sanadī al-Ḥanafī 1440
Muḥammad b. 'Abdulḥamīd b. Ḥasan b. Ḥamza al-Usmandī as-Samarqandī, 'Alā'uddīn 978
Muḥammad b. 'Abdullāh b. Aḥmad al-Ḫaṭīb 1460,$_2$; 1703
Muḥammad b. 'Abdullāh Mūsāzāde 1953,$_1$
Muḥammad b. 'Abdullāh aṣ-Ṣiddīqī al-Qayṣarī, Ḥafīd (Torun) Naṭāwī (Našāwī) 873,$_3$
Muḥammed Es'ad-efendī b. 'Abdullāh, al-Qonawī, Imāmzāde 1616
Muḥammad b, 'Abdullāh b. Aḥmad at Tımurṭašī al-Gazzī al-Hanafī 1426; 1442; 1450, 1711
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Uskūbī, Kör Muftī 1729
Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz, Ibn al-Malak (Ibn Firište) 1045; 1106
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Ǧalāluddīn 1324,$_2$; 1807,$_2$
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. 'Abdulhādī, aṣ-Ṣiddīqī as-Sanadī, Abu 'l-Ḥasan 1440
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qorašī al-'Oṯmānī aš-Šāfi'ī, Šamsuddīn (Ṣadruddīn) 1261
Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī al-Kalābāḏī, Šamsuddīn 1818,$_3$
Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Ḥanafī, Rukn al-Islām 1030,$_{12}$
Muḥammad b. Abū Bakr Ibn Qayyim al-Ǧawziya, Šamsuddīn 1798,$_3$
Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, Sačaqlīzāde 1490; 1799,$_2$
Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulmuḥsin ar-Rāzī al-Ḥanafī, Zaynuddīn (Tāǧuddīn) 1029,$_1$
Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Andalusī 899,$_9$
Muḥammad b. Aḥmad b. Ibrāhīm b. Ḥasan 1559
Muḥammad b. Aḥmad b. Maḥmūd b. 'Alī, Ibn Abū Ṭālib, Šihābuddīn 922,$_3$; 937,$_3$; 1855,$_1$; 1677,$_4$
Muḥammad b. Ḥāǧǧ Aḥmad b. Naṣr 1844
Muḥammad b. Aḥmad al-Kadūsī 1784
Muḥammad b. Aḥmad Nerkesī 1457,$_9$; 1528; 1687,$_9$
Muḥammad b. Aḥmad as-Samarqandī, Abū Bakr, 'Alā'uddīn 958; 987
Muḥammad b. Aḥmad as-Saraḫsī, Abū Sahl 972; 1242
Muḥammad b. Aḥmad b. al-Ḥuseyn aš-Šāšī al-Qaffāl, Abū Bakr 985
Muḥammad b. Aḥmad al-Ustuwānī 1560
Muḥammad b. Aḥmad az-Zāhidī 1536
Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn 877,$_3$; 882,$_2$; 1312,$_3$
Muḥammad b. 'Alā'uddīn al-Bābilī 1688,$_1$
Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Ḥaskafī, 'Alā'uddīn 1447
Muḥammad b. 'Alī Ibn al-'Arabī, Muḥyiddīn 899,$_{11}$; 1316,$_7$
Muḥammad b. 'Alī an-Niṭārī al-Qayṣarī 1613
Muḥammad b. 'Alī, Abū Ḥāmid, Šihābuddīn 1855,$_1$
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥuseynī as-Samarqandī, al-Ḥakīm 1266,$_6$
Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Bargiwī 1123,$_2$; 1154,$_3$; 1171; 1214,$_5$; 1257,$_4$; 1399,$_2$; 1428,$_1$; 1429; 1592,$_2$; 1857,$_3$; 1892,$_2$; 1892,$_4$; 1912
Muḥammad b. Bālī 945,$_2$
Muḥammad b. Eflāṭūn, Eflātūnzāde 1268
Muḥammad b. Ferāmurz b. 'Alī, Monla Ḫusraw 1278; 1284
Muḥammad b. Gāzī al-'Oṯmānī, Abū 'Abdullāh 1698
Muḥammad b. al-Ḥalīm ('Abdulḥalīm) al-Brūsī 1740
Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, Šamsuddīn 908,$_2$; 1033,$_2$
Muḥammad b. Ḥasan aš-Šaybānī 900; 1026
Muḥammad b. Ḥusāmuddīn al-Qūhistānī al-Ḫorāsānī, Šamsuddīn 1113
Muḥammad b. Ḥuseyn (Ḥasan) al-'Āmilī al-Ḥāriṯī, Bahā'uddīn 1688,$_4$
Muḥammad b. Ḥuseyn al-Anqarawī, šayḫ al-islām 1713
Muḥammad b. al-Ḥuseyn as-Sulamī an-Nīsābūrī 1687,$_8$
Muḥammad b. Ḥuseyn b. 'Alī aṭ-Ṭūrī al-Ḥanafī al-Qādirī al-Miṣrī 1238; 1723
Muḥammad b. Ibrāhīm al-'Aṭṭār, Farīduddīn 1327,$_3$; 1957,$_{18}$
Muḥammad b. Ibrāhīm al-Herewī, Munla Miskīn 1229
Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī 1245,$_1$
Muḥammad b. Ilyās Čūwīzāde 1400,$_4$
Muḥammad b. Maḥmūd 1491,$_3$

Muhammad b. Maḥmūd al-Bābartī, Akmaluddīn 821; 1014; 1255,$_2$; 1257,$_1$; 1260,$_1$; 1414,$_2$
Muḥammad b. Maḥmūd b. Muḥammad as-Sadīdī az-Zawzanī, Abu 'l-Mafāḫir 984
Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī 1487,$_2$
Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥuseyn al-Ustrūšanī, Abu 'l-Fatḥ 1023
Muḥammad b. Mubārak Šāh Mīrak al-Buḫārī 876,$_3$
Muḥammad b. Kamāluddīn Muḥammad b. Maḥmūd, Ibn aš-Šihna 1275
Muḥammad b. Muḥammad b. 'Omar al-Aḫsīkaṯī, Ḥusāmuddīn 800; 1242
Muḥammad b. Muḥammad Akmaluddīn al-Bābartī al-Ḥanafī ad-Dımašqi 1256,$_3$
Muḥammad b. Muḥammad al-Brusawī al-Ḥanafī Qāḍīzāde, Quṭbuddīn 1428,$_8$
Muḥammad b. Muḥammad ad-Dabbās al-Bagdādī, Abū Ṭāhir 900
Muḥammad Šāh b. Muḥammad b. Aflāṭūn (Eflāṭūnzāde) 1798,$_8$
Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, Abū Ḥāmid 1154,$_2$; 1426,$_{12}$
Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī aš-Šāfi'ī 1266,$_6$; 1798,$_2$
Muḥammad b. Muḥammad al-Gumrī al-Wāsiṭī 1316,$_{27}$
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫabbāzī, Qiwāmuddīn 820
Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥalabī, as-Sayyid 1396,$_1$
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥanafī, Ibn Amīr al-Ḥāğğ 1184
Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥanafī, al-Ḥakīm aš-Šahīd 1242
Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb al-Kardarī, al-Ḥanafī, Ibn al-Bazzāzī, Ḥāfiẓuddīn 958; 1681
Muḥammad b. Muḥammad al-Kāšgarī, Sadīduddīn 913,$_2$; 989,$_2$; 1147
Muḥammad-efendī b. Muḥammad Okčīzāde 1901
Muḥammad b. Muḥammad (Maḥmūd) b. 'Abdurrašīd as-Sağāwandī, Sirāğuddīn 1795,$_1$
Muḥammad b. Derviš Muḥammad Šānī, el-Edirnevī 1930,$_2$
Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, Qutbuddīn 894,$_4$
Muḥammad b. Muḥammad as-Samarqandī, Ruknuddīn 1133
Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aṭ-Ṭūsī, Naṣīruddīn 1454,$_6$
Muḥammad b. Muḥammad al-Waṭwāṭ, Rašīduddīn 1798,$_5$
Muḥammad b. Muṣṭafa Aqkermānī 1214,$_1$; 1494,$_1$
Muḥammad b. Muṣṭafa al-Ḫādimī, Abū Sa'īd 850,$_7$; 850,$_8$; 1214,$_3$; 1214,$_4$; 1436,$_5$
Muḥammad b. Muṣṭafa b. Maḥmūd al-Istanbulī, Ḥāğibzāde 1801,$_2$; 1879,$_4$; 1879,$_5$; 1934
Muḥammad b. Muṣṭafa Qāḍīzāde 1622
Muḥammad b. Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafa al-Qūğawī, Šayḫzāde 1110
Muḥammad b. Muṣṭafa al-Wānī al-Wanqolī 1299,$_1$; 1456,$_2$; 1483; 1842
Muḥammad b. 'Omar Kurt-efendī 1544
Muḥammad b. 'Omar b. Ḥamza, Munla 'Arab al-Wā'iz 1315
Muḥammad (Maḥmūd) b. Ramaḍān Abū 'Abdullāh, ar-Rūmī al-Ḥanafī 959
Muḥammad b. Šarīf al-Ḥuseynī 1807,$_8$
Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī, Nāṣiruddīn, Abu 'l-Qāsim 1027
Muḥammad b. Wālī b. Rasūl al-Qiršehrī al-Izmīrī 893
Muḥammed-efendī Behā'ī 1901
Muḥammed-efendī Čūvīzāde 1290
Muḥammed-efendī Ḥāğibzāde 1801,$_2$
Muḥammed-efendī Kāmī 1860,$_6$
Muhammed-efendī al-Mauqūfātī 1558
Muḥammed-efendī Naḥīfī 1900,$_1$
Muḥammed-efendī Mekkī b. Ḫalīl-aga 1875
Muḥammed-efendī Nihālī b. Sinan-efendī 896,$_{18}$
Muḥammed-efendī Niṭārī 1758
Muḥammed-efendī al-Wānī 1483
Muḫlisī, v. Muṣṭafa Bošnjak
Muḫtār b. Maḥmūd az-Zāhidī 1752
Muḫtārī-efendī 899,$_{12}$; 1949
Muḥarram b. Muḥammad b. 'Ārif b. Ḥasan az-Zaylī (az-Zīlī) as-Sīwasī, Abu 'l-Layt 1061
— Munīrī, v. Ibrāhīm-efendī b. Iskender al-Munīrī
Munla Miskīn, v. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Herewī
Muntešīzāde, v. 'Abdurraḥīm-efendī
Murādī, Murad III, sultan 1687,$_9$
Musā b. Aḥmad al-Barakātī 1214,$_6$
Mūsā b. Mūsā al-Amāsī, Ḫazin al-kutub 1314
Mūsāzāde, v. Muḥammad b. 'Abdullāh Mūsāzāde
Muṣṭafa Edirnevī, Fā'id 1860,$_3$
Muṣṭafa-efendī Kišīzāde (Čišić) 1794
Muṣṭafa Ḫān, Sulṭān 1860,$_3$
Muṣṭafa Bošnjak Muḫlisī 1006
Muṣṭafa Šebčirāg 1856,$_8$
Muṣṭafa b. 'Abdullāh Tarīqatǧī Emīn, Emīr-efendī 1601
Muṣṭafa b. Bālī (Bālīzāde) b Sulaymān b. Yūsuf 1240
Muṣṭafa b. Ḥamza b. Ibrāhim b. Waliyyuddīn, Muṣliḥuddīn 908,$_3$; 1514
Muṣṭafa b. Ḫayruddīn Ğalab Muṣliḥuddīn 1415; 1417
Muṣṭafā-efendī b. Ḥusāmuddīn, Ḥusāmzāde 1104, 1105
Muṣṭafa b. 'Īsā al-Anqarī (al-Anqarawī), Ṣafiyyuddīn 1693,$_1$
Muṣṭafa b. Ismā'īl Naẓīm 1860,$_3$
Muṣṭafa b. Mīrzā b. Muḥammad as-Sīrōzī ad-Ḍiḥkī 1481
Muṣṭafa b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī 1493,$_1$
Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad 'Azmīzāde 841; 842; 843; 844; 845; 1302
Muṣṭafa b. Muḥammad al-Ḫusrawī al-Kangarī, Ṣafiyyuddīn, Ḫalīfa Muṣṭafa 1030,$_4$
Muṣṭafa b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī (Ibn aš-Šayḫ) 1933
Muṣṭafa b. Muḥammad al-Ušāqi ar-Rūmī 1391
Muṣṭafa b. Ša'bān as-Surūrī 894,$_5$
Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostarī, Šayḫ Yūyo 803; 808; 892; 1859,$_1$; 1859,$_2$
Muṣṭafa b. Zakariyyā b. Aydogmuš al-Qaramanī, Muṣliḥuddīn 906,$_1$
— Muṭarrizī, v. Nāsir b. 'Abdussayyid al-Muṭarrizī

N

Nābī, v. Yūsuf Nābī
— Nābī 1782
— Nabulusī, v. 'Abdulganī b. Ismā'īl an-Nabulusī
Nağmuddīn al-Qazwīnī, v. 'Alī b. 'Omar b. Muḥammad al-Qazwīnī
Nağmuddīn b. Ḫayruddīn b. 'Alī b. Aḥmad ar-Ramlī al-Ḥanafī 1446
— Naḥīfī, v. Muḥammad-efendī Naḥīfī
Namadpūš, v. Ṭāhir b. Selām b. Qāsim al-Anṣārī, Namadpūš
— Nasafī, Ḥāfiẓuddīn, v. 'Abdullāh b. Aḥmad an-Nasafī
— Nasafī (Nağmuddīn), v. 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī
Nāṣir b. 'Abdussayyid al-Muṭarrizī 894,$_5$
Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm Abu 'l-Laiṯ as-Samarqandī 904; 922,$_1$; 991,$_2$; 1149,$_2$; 1174,$_2$; 1258,$_2$; 1320,$_2$; 1518,$_2$; 1700,$_2$
— Nāṭifī, v. Aḥmad b. Muḥammad an-Nāṭifī
— Nawawī, v. Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī
— Naw'ī, v. Yaḥyā b. Pīr 'Alī an-Naw'ī
Naẓīrī 1687,$_9$
Necātī (Neğātī) 1284; 1782
Nef'ī 1943
Nerkesī, Nerkeszāde, v. Muḥammad b. Aḥmad Nerkesī
Nihādī Čelebī 1860,$_3$
— Niṭārī, v. 'Alī b. Muḥammad an-Niṭārī
— Niṭārī al-Qayṣarī, v. Muḥammad b. 'Alī an-Niṭārī
Niyāzī 899,$_{12}$
Niẓāmuddīn al-Margīnānī 1021
Niẓāmuddīn, aš-Šayḫ 1722
Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa 915,$_2$; 937,$_4$; 1214,$_{13}$; 1214,$_{25}$; 1320,$_3$; 1326,$_5$; 1428,$_9$; 1436,$_3$; 1480,$_2$; 1533
Nūrullāh-efendī, al-Bosnawī, Munīrī, el-Belgrādī 896,$_{17}$

Ō 'O

Okčīzāde, v. Muḥammed-efendī b. Muḥammed
'Omar b. 'Abdul'azīz b. Māza al-Buḫārī, Ḥusāmuddīn, aṣ-Ṣadr aš-Šahīd 901; 902
'Omar b. Aḥmad, Tāğ aš-Šarī'a
'Omar b. Ṣadr aš-Šarī'a al-Awwal (al-Akbar) b. 'Ubaydullāh al-Maḥbūbī al-Ḥanafī 1012
'Omar b. 'Alī b. Fāris, Qari' al-Hidāya, Abū Ḥafṣ, Sirāğuddīn 1260,$_4$; 1266,$_1$; 1454,$_3$; 1489,$_2$; 1686
'Omar b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuğaym, Sirāğuddīn 849; 1233; 1238; 1239
'Omar b. Isḥāq b. Aḥmad al-Hindī al-Gaznawī aš-Šiblī, Sirāğuddīn 807; 1255,$_1$; 1686; 1723
'Omar b. Muḥammad al-Ḫabbāzī al-Ḫuğandī, Ğalāluddīn 804; 806
'Omar b. Muḥammad Ibn 'Iwaḍ aš-Šāmī al-Maqdisī al-Ḥanafī 1892,$_1$
'Omar b. Muḥammad, Abū Ḥafṣ an-Nasafī, Nağmuddīn 882,$_2$; 976; 977; 1214,$_{21}$; 1214,$_{22}$; 1249,$_2$
'Omar b. Muṣṭafa al-Karmānī al-'Ušāqī 1874,$_3$
'Oṯmān b. 'Alī al-Kūhi-kīlūnī 1306

‘Oṯmān b. ‘Alī b. Muḥammad az-Zayla‘ī, Faḫruddīn Abū Muḥammad 973; 1223
‘Oṯmān b. ‘Omar Ibn al-Ḥāǧib al-Mālikī 848,$_3$; 875

P

— Pazdawī, v. ‘Alī b. Muḥammad al-Pazdawī
Pīrīzāde, v. Ibrāhīm b. Huseyn Pīrīzāde

Q

— Qā'ānī (— Qā'ānī), v. Manṣūr b. Aḥmad b. Yazīd al-Qā'ānī al-Ḫwārizmī
— Qāḍī al-Bayḍāwī, v. ‘Abdullāh b. ‘Omar al-Bayḍāwī
Qāḍīḫān, v. Ḥasan b. Manṣūr al-Uzǧandī
— Qāḍī Šihābuddīn, Abū Ḥāmid, v. Muḥammad b. Aḥmad b. Maḥmūd b. ‘Alī b. Abū Ṭālib
— Qaramānī, v. Isḥāq b. Muḥammad al-Qaramānī
— Qaramānī (Muṣliḥuddīn), v. Muṣṭafa b. Zakariyyā al-Qaramānī
— Qārī al-Herewī, v. ‘Alī b. Muḥammad al-Qārī al-Herewī
Qārī' al-Hidāya, v. ‘Omar b. ‘Alī, Qārī' al-Hidāya
Qāsim b. ‘Abdullāh Ibn Quṭlubuga al-Ḥanafī 851; 852; 853,$_2$; 964
Qāsim b. ‘Abdullāh 1169,$_3$
Qāsim b. Ḥuseyn ad-Damrāǧī, Šarafuddīn 969
Qāsim b. Muḥammad Ibn al-Qaffāl 965
Qāsim Seyfī b. Aḥmad al-Bagdādī, Sayyid Seyfullāh 1687,$_4$
— Qayṣarī, v. Muḥsin (‘Abdulmuḥsin) al-Qayṣarī
— Qazwīnī — Kātibī, v. ‘Alī b. ‘Omar b. ‘Alī
— Qazwīnī (Ǧalāluddīn), v. Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Qazwīnī
— Qazwīnī (Naǧmuddīn), v. ‘Abdulgaffār b. ‘Abdulkarīm al-Qazwīnī
Qiwāmuddīn al-Ḫabbāzī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ḫabbāzī
— Qonawī, v. Maḥmūd b. Aḥmad b. Mas‘ūd al-Qonawī
— Qrīmī, v. Šaraf b. Kamāl b. Ḥasan b. ‘Alī al-Qrīmī
— Qudūrī, v. Aḥmad b. Muḥammad al-Qudūrī
— Qūhistānī, v. Muhammad b. Ḥusāmuddīn al-Qūhistānī al-Ḫorāsānī
— Qušǧī, v. ‘Alī b. Muhammad al-Qušǧī
— Quṭb 882,$_3$
Quṭbuddīn aš-Šīrāzī, v. Maḥmūd b. Mas‘ūd aš-Šīrāzī
Quṭbuddīn ar-Rāzī, v. Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī

R

Rābi‘a ‘Adawiyya 1633,$_4$
Rāgib-paša 1860,$_3$
Rahmatullāh b. qāḍī ‘Abdullāh as-Sindī 1451
— Ramlī, v. Naǧmuddīn b. Ḫayruddīn b. Aḥmad ar-Ramlī
Rasūl b. Ṣāliḥ al-Aydīnī 1706
— Rašīdī, v. Muḥammad b. Ismā‘īl b. Maḥmūd
— Riḍā'ī (‘Alī-efendī), v. ‘Alī-efendī b. Muḥammad Riḍā'ī
— Riḍā'ī, v. Muhammad ‘Alī Riḍā'ī
Riḍā'ī (Toqatī), v. Isḥāq b. Ḥasan Riḍā'ī
Rıstețālis (Aristotel) 1909,$_2$
— Ruhāwī, v. Yaḥyā b. Qarağa Sibṭ ar-Ruhāwī

S Ṣ

Ṣabrī 1860,$_3$
Sačaklīzāde, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, Sačaklīzāde
Sa‘dī 850,$_{13}$; 1033,$_3$; 1546; 1782
Sa‘dī Čelebī, v. Sa‘d b. ‘Īsā b. Amīr-ḫān
Sa‘dī b. Ḥasan 1033,$_3$
Sa‘d b. ‘Īsā b. Amīr-ḫān, Sa‘dī Čelebī 1018; 1019; 1020,$_1$; 1728
Sadīduddīn al-Kāšgarī 1147; 1530,$_2$
Ṣādiq Muḥammad b. ‘Alī as-Sāqizī 1719
Ṣadr aš-Šahīd, v. ‘Omar b. ‘Abdul‘azīz b. Māza al-Buḫārī
Ṣadr aš-Šarī‘a aṯ-Ṯānī (al-Aṣgar), v. ‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd al-Maḥbūbī al-Ḥanafī
Ṣafiyyuddīn Ḫalīfa Muṣṭafa, v. Muṣṭafa b. Muḥammad al-Ḫusrawī al-Kangarī
Safvet-beg Bašagić 850,$_{14}$
— Ṣagānī, v. Ḥasan b. Muḥammad aṣ-Ṣagānī
— Saǧāwandī, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. ‘Abdurrašīd as-Saǧāwandī
Sa‘īd (Munla Sa‘īd) 1545,$_1$
— Sakkākī, v. Yūsuf Abū Ya‘qūb as-Sakkākī
Ṣāliḥ-efendī Ferāizcī 1788,$_3$; 1799,$_3$
Ṣāliḥ b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Aḥmad al-Gazzī at-Timurtašī 1426
— Sam‘ānī (— Samankānī), v. Ḥusayn b. Muḥammad as-Samankānī
— Samarqandī (Abu 'l-Layṯ), v. Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī
— Samarqandī (— Layṯī), v. Hāšim Abu 'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī
— Samarqandī (Nāṣiruddīn), v. Muḥammad b. Yūsuf as-Samarqandī
— Samayānī, v. Sayyid Samayānī
— Sāqizī, v. Ṣādiq Muḥammad b. ‘Alī as-Sāqizī
— Saraḫsī, v. Muḥammad b. Aḥmad as-Saraḫsī
Sayyid as-Samarqandī 802
Sayyid Samayānī 802
— Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, v. ‘Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī
Selāmī 1121,$_2$
Serḫī 899,$_{12}$
Seyfullāh Prōhozāde (Prōho) el-Bosnevī 1863
Sibṭ Ibn al-Ǧawzī, v. Yūsuf b. Qizoglu
— Siǧistānī, v. Yūsuf b. Aḥmad as-Siǧistānī
Silverdī b. Ḥuseyn 1873
— Simnānī, v. Aḥmad b. Muḥammad as-Simnānī
— Simnānī, v. ‘Alī b. Muḥammad as-Simnānī
Sinan Čelebī b. Šayḫ Ḥusām 873,$_8$
— Sīnūbī, v. Ilyās b. Ibrāhīm as-Sīnūbī
Sipāhī 1860,$_6$
Sirāǧuddīn 1622
— Siwāsī, v. Aḥmad b. Maḥmūd as-Siwāsī
Ṣubḥī 899,$_{12}$
— Suǧdī, v. ‘Alī b. Ḥuseyn as-Suǧdī
Sukkerī 899,$_{12}$
— Sulamī ad-Dimišqī, v. ‘Abdul‘azīz b. ‘Abdussalām
Suleymān Čelebī 1855,$_4$
Sulaymān b. Ḥasan al-Kustandīlī, Šayḫī 1880,$_2$
Sulaymān al-Izmīrī 893
Ṣun‘ullāh 873,$_2$
Surūrī, v. Muṣṭafa b. Ša‘bān as-Surūrī
— Suyūṭī, v. ‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī

Š

Šamsī Aǧamī 1327,$_3$
Šamsuddīn Mīrak al-Buḫārī, v. Muḥammad b. Mubārak Šāh
Šam‘ullāh 1929
Šānī, v. Muḥammad b. Derviš Muḥammad Šānī
Šaraf b. Kamāl b. Ḥasan b. ‘Alī al-Qrīmī 846
Šarafuddīn b. ‘Abdulqādir b. Barakāt b. Ibrāhīm al-Gazzī, Ibn Ḥabīb 1418
Šarafuddīn al-Gazzī, v. Šarafuddīn b. ‘Abdulqādir b. Barakāt
— Ša‘rānī, v. ‘Abdulwahhāb b. Aḥmad aš-Ša‘rānī 1427
— Šaybānī, v. Muḥammad b. al-Ḥasan aš-Šaybānī
Šayḫ Nūruddīnzāde 899,$_8$
Šayḫzāde, v. Muḥammad b. Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafa al-Qūǧawī.
Šayḫizāde, v. ‘Abdurraḥmān b. aš-Šayḫ Muḥammad
— Šayzarı, v. ‘Abdurraḥmān b. Naṣr
Šem‘ī 1929
— Šiblī, v. ‘Omar b. Isḥāq b. Aḥmad aš-Šiblī
Šugā‘ b. Nūrullāh al-Anqarawī 1492,$_2$
— Šurunbulālī, v. Ḥasan b. ‘Ammār aš-Šurunbulālī

T Ṯ Ṭ

Ṯābit al-Užičawī, v. ‘Alī Ṯābit
— Taftāzānī, v. Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftāzānī
Tāǧ aš-Šarī‘a, v. ‘Omar b. Aḥmad al-Mahbūbī
— Ṭaḥāwī, v. Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭahāwī
Ṭāhir b. Aḥmad b. ‘Abdurrašīd al-Buḫārī 1638
Ṭāhir b. Ḥasan b. ‘Omar, Ibn Ḥābīb al-Ḥalabī 850,$_1$; 883,$_3$
Ṭāhir b. Selām, — Islām b. Qāsim b. Aḥmad al-Anṣārī al-Hwārizmī, Namadpūš 1247; 1525; 1531
Ṯānī, v. Čān Memī
Ṯānī, Ṯenā'ī, v. Šānī
— Ṭarsūsī, v. Ibrāhīm b. ‘Alī b. Aḥmad at-Ṭarsūsī
Taškōprüzāde, v. Aḥmad b. Muṣṭafa Taškōprüzāde
— Tefsīrī 876,$_5$; 1611
Tevfīk 850,$_{14}$
— Ṭībī, v. Aḥmad b. Sa‘īd aṭ-Ṭībī

— Timurtašī, v. Muḥammad b. ‘Abdullāh at-Timurtašī
— Timurtašī al-Gazzī, v. Ṣāliḥ b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Aḥmad
— Toqatī, v. Yūsuf b. Ġunayd at-Toqatī, Eḫī Čelebī
— Ṭūsī (‘Alā’uddīn), v. ‘Alī b. Muḥammad at-Ṭūsī

Ū U ‘U

‘Ubaydullāh b. Ḥuseyn al-Karḫī, Abu ’l-Ḥasan 798
‘Ubaydullāh b. Maḥmūd an-Naqšibandī as-Samarqandī, Ḫoǧa 1687,$_{6}$
‘Ubaydullāh b. Mas‘ūd al-Maḥbūbī al-Ḥanafī Ṣadr aš-Šarī‘a aṯ-Ṯānī (al-Aṣgar) b. Burhān aš-Šarī‘a Maḥmūd b. Šamsuddīn Aḥmad b. Ǧamāluddīn ‘Ubaydullāh (b. Ibrāhīm b. Aḥmad) al-Maḥbūbī al-Ḥanafī Ṣadr aš-Šarī‘a al-Awwal (al-Akbar) 855; 856; 857; 858; 859,$_{1}$; 860,$_{1}$; 861; 1067; 1112
‘Ubaydullāh b. Muḥammad al-Fargānī al-‘Ibrī, Burhānuddīn 854
‘Ubaydullāh b. ‘Omar ad-Dabūsī, Abū Zayd 798
— Uskūbī, v. Muḥammad b. ‘Abdullāh al-Uskūbī
— Ustrūšanī, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. Ḥuseyn al-Ustrūšanī
— Ustuwānī, v. Muḥammad b. Aḥmad al-Ustuwānī
— ‘Uššāqī, v. Muṣṭafa b. Muḥammad al-‘Uššāqī ar-Rūmī

V W

Wāfī, aš-Šayḫ 1886,$_{2}$
Wāḥidī 1457,$_{12}$
Wā‘iẓ-efendī 899,$_{12}$
Walī b. Yūsuf (Maulā Walī-efendī) 1728
— Wānī, v. Muḥammad b. Muṣṭafa al-Wānī
— Wanqolī, v. Muḥammad b. Muṣṭafa al-Wānī al-Wanqolī
— Waṭwāṭ, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Waṭwāṭ, Rašīduddīn
Vefā (Šeyḫ Vefā) 1786
Vehbī 1438
Veysī-efendī 1773

Y

Yaḥyā b. ‘Abdullāh ar-Rūmī, Faḫruddīn 1271; 1913
Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī 1030,$_{9}$; 1795,$_{2}$
Yaḥyā b. ‘Aṭṭār al-Ḥāfiẓ al-Qurašī 899,$_{9}$
Yaḥyā-beg Dukaginzāde 1327,$_{2}$
Yaḥyā-efendī Bešiktašī 1323,$_{4}$
Yaḥyā-efendī Minqārīzāde 1742; 1827,$_{2}$
Yaḥyā b. ‘Omar Minqārīzāde 1030,$_{5}$
Yaḥyā b. Pīr ‘Alī b. Naṣūḥ an-Naw‘ī 1860,$_{2}$
Yaḥyā b. Qaraǧa Sibṭ ar-Ruhāwī al-Miṣrī al-Ḥanafī, Šarafuddīn, Abū Zakariyyā 838; 839; 840
Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, Muḥyiddīn 1039,$_{2}$
Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram (Zakariyyāzāde) 1740
Ya‘qūb-paša b. Ḫiḍr-bey, Maulā 1098
Ya‘qūb b. Sayyid ‘Alī (‘Alīzāde), al-Maulā 1841
Yūnus Emre 1860,$_{3}$
Yūsuf b. Aḥmad (Abū Sa‘īd, Sa‘d), as-Siǧistānī 1024
Yūsuf Delīlī b. Muṣṭafa b. Muḥammad, Ibn ‘Aǧīzī, al-Bargamawī 1307
Yūsuf b. Devlet (Devletoglu) Bālikesrī 1531
Yūsuf b. Ġunayd at-Toqatī, Aḫī Yūsuf, Aḫī Čelebī, Aḫīzāde, Aḫī-efendī 1030,$_{7}$; 1102; 1103; 1428,$_{11}$; 1699,$_{2}$
Yūsuf b. Ilyās b. Yūsuf b. Ilyās 1510
Yūsuf b. Muḥammad Ibn an-Naḥwī at-Tauzarī, Abu ’l-Faḍl 899,$_{9}$
Yūsuf Nābī 1860,$_{3}$; 1919,$_{3}$
Yūsuf b. Qizoglu b. ‘Abdullāh al-Bagdādī, Šamsuddīn, Abu ’l-Muzaffar, Sibṭ Ibn al-Ǧawzi 1312,$_{2}$
Yūsuf ar-Rāzī, Ḍiyā’uddīn 1710
Yūsuf as-Sakkākī, Abū Ya‘qūb 1807,$_{2}$
Yūsuf b. Ya‘qūb ar-Rūmī, Sinānuddīn 1540,$_{1}$

Z Ẓ

— Zāhidī, v. Muḥammad b. Aḥmad az-Zāhidī
— Zāhidī, v. Muḫtār b. Maḥmūd az-Zāhidī
Zakariyyā al-Anṣārī, v. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad al-Anṣārī
Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī, Zaynuddīn, Abū Yaḥyā 899,$_{1}$; 899,$_{9}$; 1312,$_{1}$
Zakariyyāzāde, v. Yaḥyā-efendī Zakariyyāzāde

— Zamaḫšarī, v. Maḥmūd b. ‘Omar az-Zamaḫšarī
— Zanǧānī, v. Isḥāq b. Ḥasan az-Zanǧānī
— Zarnūǧī, Burhānuddīn 1166,$_{2}$; 1255,$_{6}$; 1323,$_{4}$
— Zayla‘ī, v. ‘Oṯmān b. ‘Alī az-Zayla‘ī
Zaynuddīn (Zayn al-‘ābidīn) b. Ibrāhīm b. Muḥammad Ibn Nuǧaym al-Miṣrī al-Ḥanafī 849; 1233—1235; 1260,$_{2}$; 1262,$_{2}$; 1398; 1399,$_{1}$; 1400,$_{1}$; 1402; 1425; 1426; 1454,$_{2}$; 1454,$_{5}$; 1460,$_{2}$; 1703
Zaynuddīn al-Margīnānī, v. ‘Abdurraḥīm b. Abū Bakr al-Margīnānī
Zaynuddīn ar-Rāzī, v. Muḥammad b. Abū Bakr ar-Rāzī
Zekeriyyā Čelebī 1949

INDEKS PREPISIVAČA

A ‘A

Abdal (Ebdal) b. Derviš 1829
‘Abdul‘azīz b. ‘Abdulkarīm b. Maulānā ‘Īsā b. Ḥ. Muḥammad b. Ismā‘īl ad-Dimašqī 902
‘Abdulbāqī Ĝīno (Džīno) 1938
‘Abdulḥamīd b. Ibrāhīm (Ḥāfiẓ ‘Abdulḥamīd Ḥifẓī Ḥāmid b. Ibrāhīm), Hovādžazāde (Čavdarīzāde?) 999
‘Abdulḥannān 1272
‘Abdulḥaqq b. Muḥyiddīn b. Ibrāhīm al-Maḥallī 1674; 1675; 1676; 1677; 1678
‘Abdulkerīm 1398
‘Abdullāh b. Abū Bakr b. Ḥağī al-Ḫaṭīb al-Kāriyānī 979
‘Abdullāh b. Aḥmad 1250
‘Abdullāh b. Aḥmad (iz Kladnja) 1163
‘Abdullāh b. Aḥmad b. Ḥ. Muḥammad 873,$_3$
‘Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrizāde 861; 1319; 1392; 1415; 1494; 1837; 1892
‘Abdullāh b. Īdgaḏī b. ‘Abdullāh al-Ḥanafī 820
‘Abdullāh Izzetīzāde 1515
‘Abdullāh Muḥammad ‘Abdulganī 1477
‘Abdullāh b. Ḥ. Muḥammad Dāgistānī 1191
‘Abdullāh b. Muḥammad al-Magnisawī 1482
‘Abdullāh b. ‘Omar 1281
‘Abdullāh b. Oruč 936
‘Abdullāh b. Ṣāliḥ Hromić 1379
‘Abdulmu'min b. ‘Abdulmalik b. ‘Abdullaṭīf aš-Širwānī 854
‘Abdulqādir b. Aḥmad aš-Šantanī 1674; 1675; 1676; 1677; 1678
‘Abdulqādir b. Ayyūb as-Sarāyī 859
‘Abdulqādir b. Muḥammad ad-Dimašqī 1233; 1234; 1235
‘Abdulqādir Muṣṭafa 1548
‘Abdulqādir b. ‘Oṯmān 1159,$_{1-2}$
‘Abdurraḥīm b. ‘Abdulbāsiṭ b. Aḥmad al-Ḥanafī 1308
‘Abdurraḥīm al-Aydonadī 1874
‘Abdurraḥīm Maḥmūd b. Muḥammad al-Bosnawī 886
‘Abdurraḥmān Zayrakzāde 1288
‘Abdusselām b. Yūsuf 828
‘Abdulwahhāb b. Muṣṭafa 1079
Abū Bakr b. ‘Abdullaṭīf 1292
Abū Bakr b. Muṣṭafa b. Muḥammad 965
Abū Bakr b. ‘Oṯmān (Sayyid Abū Bakr b. Šayḫ ‘Oṯmān) 1064
Abu 'ḍ-Ḍiyā' ‘Alī al-Ḫawlānī al-Vafā'ī 1113
Abū Muḍar b. Abū Turāb, aš-Šarīf al-‘Alawī al-Madīnī al-Ḥuseynī 985
‘Ādil b. Ḫiḍr 1133
Aḥmad 973
Aḥmad 1327,$_2$
Aḥmad 1581
Aḥmed, kadija 1066
Aḥmad b. ‘Abdullāh as-Sīnūbī 1340
Aḥmad b. ‘Abdulmu'min Šayḫzāde 1380
Aḥmad b. ‘Abdurraḥmān 1083
Aḥmad b. Aḫī Nāṣiruddīn b. Muḥammad b. Azbak al-Bahasnawī 1132
Aḥmad b. ‘Alī al-Kūfī 1001
Aḥmad b. ‘Alī Ṭuranšāh
Aḥmad b. ‘Alī b. Ya‘qūb 922,$_1$
Aḥmad ‘Aṣim b. Muḥammad b. Bahğat 1177
Aḥmad Bosnawīzāde (Bošnjaković) al-Uskudārī 1934
Aḥmad b. Derviš Muḥammad 1694
Aḥmad b. Emrullāh 1349
Aḥmad b. Ḫalīl b. ‘Abdulwahhāb 1833,$_1$
Aḥmad b. Ḥasan 1788
Aḥmad b. Ḥasan al-Bosnawī as-Sarāyī 1772
Aḥmad b. Ḥasan al-Magribī al-Mālikī 1236

Aḥmad b. Ḥuseyn 933
Aḥmad b. Ḥuseyn 937
Aḥmad b. Ibrāhīm Okčīzāde 1283
Aḥmad b. Idrīs b. Yaḥyā al-Mārdīnī 1131
Aḥmad Kafawī 1808
Aḥmad b. Maḥmūd al-Ḥumaydī 1082
Aḥmad b. Maḥmūd b. Muḥammad 1151
Aḥmad b. Maulā 1107
Aḥmad b. Muḥammad 1112
Aḥmad b. Muḥammad al-Agrāsī 1659
Aḥmad b. Muḥammad al-Fočawī 1286
Aḥmad b. Muḥammad al-Ḫiraqī (al-Ḫiwaqī) 903
Aḥmad b. Muḥammad b. 'Isā 1647—1648
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī 966
Aḥmad b. Muḥammad b. Mu'izz 1730
Aḥmad b. Muḥammad aṭ-Ṭubnawī 1402
Aḥmad b. Muṣliḥuddīn 1279
Aḥmad b. Muṣṭafa al-Aqḫiṣārī 833
Aḥmad b. Muṣṭafa b. 'Arab b. Ḫalīl 862
Aḥmad b. Muṣṭafa al-Mostārī 848,$_1$; 848,$_2$; 848,$_3$; 899
Aḥmad b. Nogay al-Mahmūdī 927
Aḥmad b. 'Omar b. Aḥmad 1409
Aḥmad b. 'Omar 1926
Aḥmad b. 'Omar Dervišzāde Bilajlī 1431; 1725
Aḥmad b. 'Oṯmān 1520
Aḥmad b. 'Oṯmān 1436
Aḥmad b. Rağab al-Mostārī 1813; 1834
Aḥmad b. Šayḫī b. Ḫalīl 1291
Aḥmad b. Šarafuddīn al-Gazzī 1418
Aḥmad b. Yaḥyā b. Selāmet 1005
Aḥmad b. Yūsuf Ketḫodā (Ćehāja) 1572
'Alī 'Abdurrazzāq Muftīzāde 1905
'Alī b. Aḥmad b. Ğa'far b. Ibrāhīm al-Mostārī 1468
Alija ('Alī) 1033,$_1$
'Alī el-Ešheb (al-Ašhab) aš-Šāfi'ī 1448
'Alī b. Ḫalīl b. Ibrāhīm al-Ḥanafī 1002
'Alī b. Ḫalīl b. Naṣr b. Muḥammad 1135
'Alī b. Ḥasan al-Mostārī 1470
'Alī b. Ḫayruddīn 1683
'Alī b. Ḥuseyn 1498
'Alī b. Ḥuseyn Ğābī (Džābić) 1947
'Alī b. Ibrāhīm 1471
'Alī b. Ibrāhīm al-Fočawī 1769
'Alī Maḥmūd b. Muḥammad al-Qizilḥiṣārī 1479
'Alī b. Muḥammad 1356
'Alī b. Muḥammad 1746
'Alī b. Munteša 1140
'Alī Nāṣiruddīn b. Kaṯīr (Ibn Kaṯīr) al-Ḥuseyni 1646
'Alī b. 'Omar 876
'Alī Re'īszāde 1695
'Alī b. Ḥ. Ṣafar b. Ibrāhīm an-Nağğār 1264
'Alī b. Yūsuf Prozorlī 1571
'Alī az-Zagrī 1847
'Ālim Muḥammad b. Ḥamza 1245
'Ārif Muṣṭafa b. Luṭfullāh 1955
Ayyūb Ḥaqīr b. Ibrāhīm (Hakirević) 1158
'Azmī Bešīr an-Nawābādī (iz Prusca) 1062

B

Badr b. Aḥmad al-Qillatī 1224—1225
Badruddīn b. Maḥmūd al-Muğlī 1640
Bakr b. Ibrāhīm 894,$_5$
Bāyazīd b. Ḥasan 1247
Behlūl b. Selīm Nevesinlī 1123
Bešīr ('Azmī Bešīr) an-Nawābādī (iz Prusca) 1062

D

Derviš 'Alī al-Ayyūbī 960
Derviš Muḥammad b. 'Īsā 1185

E

Es'ad b. Muṣṭafa Uzejragić 1617

F

Fayḍullāh-beg Ğannatīzāde, Fayḍullāh b. Ismā'īl Ğannatīzāde (Džennetić) 1213; 1297
Ferhad Ḫalīfa 1073

Ğ

Ğa'far b. Muṣṭafa 1467
Ğamāl b. 'Alā'uddīn al-Aydīnī al-Izmīrī 1639
Ğamāl b. Muṣṭafa 1109

Ḫ

Ḥāfiẓ Derviš b. Ḥuseyn-efendī 946
Ḥāğğ 'Omar b. Behrām 1061
Ḥağī b. Walī b. Ibrāhīm 1693
Ḫalīfa al-Musallimī al-Mālikī 1025
Ḫalīl 964
Ḫalīl b. Aḥmad Istolčevī 1629
Ḫalīl b. 'Alī 1164
Ḫalīl b. 'Alī al-Ḥuseynī as-Samadī ar-Ramlī 1446
Ḫalīl b. Ašraf 806
Ḫalīl b. Baba Oruč an-Nawābādī (al-Aqḫiṣārī) al-Bosnawī 896
Ḫalīl b. Ḥuseyn 1036
Ḫalīl b. Muṣṭafa 1346
Ḫalīl ar-Rūmī al-Bāfī 796
Ḫalīl b. Ṣādiq al-Būliwī 831
Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī 1886
Ḫalīl b. Walī b. Ğa'far Ibn Walī 1422—1423
Ḥamza b. Muḥammad b. Ḥamza 1244
Handžić Mehmed, v. Meḥmed b. Muḥammed al-Ḫānğī (Handžić)
Ḥasan 1127
Ḥasan 1848
Ḥasan 1190
Ḥasan 1459
Ḥasan b. 'Abdurraḥīm 1267
Ḥasan b. Ādem 1770; 1781
Ḥasan b. 'Alī 951
Ḥasan b. Bālī al-Mostārī 838
Ḥasan b. Bektāšī (al-Ḥāğğ Ḥasan b. al-Ḥāğğ al-Bektāšī) 1651
Ḥasan b. Ḥāğ Aḥmad 1143
Ḥasan b. Ḥuseyn 843
Ḥasan b. Ḥuseyn b. Ibrāhīm al-Bosnawī 835
Ḥasan b. Ibrāhīm 1070
Ḥasan b. Isḥāq Yaziğī, Istolčewī 1560
Ḥasan al-Maḥallī 1570
Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan 887
Ḥasan b. Muḥammad Qaba Ṣaqal 1749
Ḥasan b. Muḥammad al-Qasṭamūnī 1483
Ḥasan b. Muḥammad b. Ṭawāṭī al-Gazzī 1650
Ḥasan b. Muṣṭafa 1630
Ḥasan b. Muṣṭafa 1006
Ḥasan b. Muṣṭafa b. 'Alī 1028
Ḥasan b. Muṣṭafa Mīšozāde 988,$_2$
Ḥasan-efendija b. Muṣṭafā-efendija Yeni Warošlī 1205
Ḥasan b. Pīr Muṣṭafa al-Aydonadī 1357
Ḥasan b. Muṣliḥuddīn el-Požegawi (iz Požege) 1248
Ḥasan an-Namrasī (an-Nimrasī) 1227—1228
Ḥasan b. Naṣūḥ ad-Dumnawī al-Bosnawī 1557
Ḥasan b. 'Omar al-A'rağ Samarğīzāde an-Nawābādī (iz Prusca) 829
Ḥasan b. 'Omar al-Fočawī 1765
Ḥasan b. 'Oṯmān 841
Ḥasan b. 'Oṯmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Bihisnawī al-Ḥanafī 1069
Ḥasan b. Ramaḍān al-Ḫaṭīb al-Ayyūbī 1445
Ḥasan b. Ša'bān 832
Ḥasan b. Yūsuf 826
Ḫayruddīn b. Emīr Šāh 1055
Ḫayrullāh b. Ḥuseyn 824
Ḥuseyn 1897
Ḥuseyn al-Azharī 1049
Ḥuseyn b. Bešīr 1130; 1188
Ḥuseyn b. Ibrāhīm 1024
Ḥuseyn b. Ibrāhīm al-Fočawī 914
Ḥuseyn b. Maḥmūd al-Mostārī 1774
Ḥuseyn b. Muḥammad 1545
Ḥuseyn b. Muḥammad al-Albasānī 1895
Ḥuseyn b. Muḥammad al-Kesriyewī (Ćesrija) 1265
Ḥuseyn b. Muḥammad b. Ya'qūb al-Qayṣarī 1147
Ḥuseyn b. Muṣṭafa 1776
Ḥuseyn b. 'Omar 1174
Ḥuseyn b. 'Oṯmān 1888
Ḥuseyn b. Ṣun'ullāh Ḫarāğīzāde 1089
Ḥuseyn (Ḥuneyn) b. Mūsā 1080
Husām b. Muḥammad 1266
Ḥusām Muṣli 894,$_4$

I 'I

Ibn 'Iwad al-Karmayāni 1730
Ibrahim 1826
Ibrahim 1569
Ibrahim, kadija u Mostaru 1287
Ibrahim b. Abdulwahhab 1713
Ibrāhīm b. 'Alī 1268
Ibrāhīm Čelebī Magribī 1073
Ibrāhīm b. Emīr 'Alim Qawam az-Zarnugi 980
Ibrāhīm b. Ğa'far al-Magnisawī 1510
Ibrāhīm b. Ḫalīl b. Veysil el-Brusewī 1335
Ibrāhīm b. Ḥasan ar-Rūmī 1012
Ibrāhīm Ḥilmī 1221
Ibrāhīm b. Ḥuseyn 1903
Ibrāhīm b. Ḥurem Nevesinlī 1699
Ibrāhīm b. Ḥuseyn al-Mostārī 929
Ibrāhīm b. Ibrāhīm Iskopyevī (iz Prusca) 1366
Ibrāhīm b. Ismā'īl Opijač 1807
Ibrāhīm b. Maḥmūd as-Sīnūbī 1639
Ibrāhīm b. Muḥammad (Visoko) 1592
Ibrāhīm b. Muharem b. Korkut 1458
Ibrāhīm b. Naṣūḥ 1822
Ibrāhīm Naẓīr 1764
Ibrāhīm b. Ramaḍan, mu'īd 857

Ibrāhīm b. Ṣāliḥ al-Aqḫiṣārī (iz Prusca) 1621
Ibrāhīm (Šeyh Ibrāhīm) 1579
Ibrāhīm Ṭanīzāde 1313
Ibrāhīm b. Yūsuf 1403
Idrīs b. aš-Šayḫ ... 1334
Ilyās (al-Ḥāğğ Ilyās) b. Ḥamza 1115
'Īsā b. Yūsuf 1045
Isḥāq b. 'Abd 1004
Isḥāq b. Bāyazīd b. Ilyās b. 'Ādil al-Uššāqī 1649
Isḥāq b. Maḥmūd b. Nuṣret 1067
Ismā'īl b. 'Alī al-Aqḫiṣārī (iz Prusca) 1121
Ismā'īl b. 'Alī Kozarčelī el-Bosnevi 1616
Ismā'īl b. Barakāt b. Ibrāhīm al-Buḥayrī 1642
Ismā'īl b. Ibrāhīm al-Qasṭamūnī 1480,$_3$
Ismā'īl b. Muḥammad al-Bosnawī at-Tuzlawī 1037
Ismā'īl b. Muḥammad b. Abu 'l-Fatḥ ad-Dinawšarī aš-Šāfi'ī ar-Rifā'ī 972
Ismā'īl b. Pīr Muḥammad as-Sīwasī 930
Ismā'īl b. Muṣṭafa b. Sinan b. Ibrāhīm al-Yayčawī 1691
Ismā'īl b. 'Omar b. Himma 910
'Iwaḍ b. 'Ubaydullāh al-Čorumī 1056

K

Kantamīrīzāde, v. 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamīrī(zāde)
Kučuk Muḥammed Ḫalīfa 904
Kurt b. Bālī 894

M

Maḥmūd 655
Maḥmūd b. Abu 'l-Ḥasan b. Šamsuddīn al-Maḥallī aš-Šāfi'ī 1309
Maḥmūd b. Aḥmad b. Muḥammad b. Ilyās b. 'Oṯmān 1215
Maḥmūd 'Ārif b. Derviš 'Omar al-Mostārī Qaytaszāde 884
Maḥmūd b. Bakr b. 'Omar 885
Maḥmūd b. Bālī (Mevlānā Maḥmūd b. al-Ḥāğ Bālī) 1076
Maḥmūd Faqīh b. Yūsuf 1118
Maḥmūd b. Ḥasan b. 'Alī 1854
Maḥmūd b. Ḥuseyn 1465
Maḥmūd b. Ibrāhīm b. Maḥmūd 1214
Maḥmūd b. Muṣṭafa 1433
Maḥmūd b. 'Oṯmān 1518,$_1$
Maḥmūd (Pīr Maḥmūd) b. Ṣadruddīn b. Qubar 1048
Meḥmed b. Muḥammad Ğīno (Džino) 1777
Meḥmed b. Muḥammad al-Ḫanğī (Handžić) 1312; 1496; 1497; 1894
Mevlānā Baba Ḥasan 1077
Mevlānā Muslim 1075
Muḥammad 1552
Muḥammad b. ... 1145
Muḥammad b. 'Abdulbāqī 1741
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Mālikī 1226
Muḥammad b. 'Abdullāh al-Qudsī 1397
Muḥammad b. 'Abdulqādir b. Maḥmūd 1390
Muḥammad b. 'Abdurraḥīm 1106
Muḥammad Abu 'l-Baqā, b. Muḥammad al-Makkī aš-Šāfi'ī 1007
Muḥammad b. Aḥmad 1330
Muḥammad b. Aḥmad 1282
Muḥammad b. Aḥmad 1911
Muḥammad (al-Mutawakkil) b. Aḥmad al-Ḫalīfatī 1831
Muḥammad b. Aḥmad (Muḥammad Aḥmad 'Abduhū b. Aḥmad Selam al-Ḥanafī 1449
Muḥammad b. Aḥmad Kemaluddīn Taškőprüzāde 1033,$_2$
Muḥammad b. Aḥmad b. Nağīb-ḫoğa, Abu 'l-Yusr 1129
Muḥammad b. Aḥmad al-Qāḍī 1410; 1708
Muḥammad b. Aḥmad at-Tašlawī 842
Muḥammad b. 'Alī 1524; 1620
Muḥammad 'Alī b. 'Abdurraḥīm 1887
Muḥammad b. 'Alī Erzerūmī 1731
Muḥammad b. 'Alī b. Ḥasan 1748
Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad 'Alī an-Nawābādī al-Qāsānī 801
Muḥammad b. 'Alī al-Qurašī al-Ḥanafī 1231
Muḥammad al-Aydonadī 1874,$_1$
Muḥammad (Pīr Muḥammad) Bahā'ī 883,$_2$
Muḥammad Bāqī Ğinozāde 1780
Muḥammad Emīn b. Yūsuf b. Ğamāluddīn (as-Sa'dī) 1420
Muḥammad b. Ğa'far 1828
Muḥammad b. Ḫalīl ad-Dramawī 1732
Muḥammad Ḥalīmī 1935
Muḥammad Ḥamdī b. Bakr 1317
Muḥammad b. Ḥasan 1127
Muḥammad b. Ḥasan al-Qastamūnī 1801,$_1$
Muḥammed Hāšim b. Dāwūd 'Ārif b. Aḥmad b. Muṣṭafa b. Yūsuf 1492; 1718; 1875
Muḥammad b. Ḫiḍr b. Sa'īd b. Maḥmūd b. 'Alī 1544
Muḥammad b. Ḥuseyn b. Derviš 'Abdullāh al-Kilizmānī 1558
Muḥammad b. Ḥuseyn Lubuškalī 1193
Muḥammad b. Ḥuseyn et-Trebinlī 1582
Muḥammad al-Ḥuseynī 848,$_1$
Muḥammad b. Ibrāhīm b. Rasūl 1818
Muḥammad b. Ilyās Furū'ī 1307
Muḥammad b. Isḥāq b. 'Alī b. Mūsā al-Aydīnī 1024
Muḥammad b. Isḥāq, Emīnuddīn, Maulānā Emīnī 822
Muḥammad b. Ismā'īl 1554
Muḥammad b. Ismā'īl (Ḥāfiẓ Muḥammad b. Ḫoğa Ṣiddīq Ismā'īl Atay) 1645
Muḥammed 'Iṣmet b. Ibrāhīm b. Ḥasan 1785
Muḥammad b. Maḥmūd Nikšić 1437
Muḥammad b. Muḥammad 1842
Muḥammad b. Muḥammad 1913
Muḥammad b. Muḥammad 1623
Muḥammad b. Muḥammad b. 'Abdulwahhāb 1890
Muḥammad b. Muḥammad el-Bosnevī.el-Prōzorī 877
Muḥammad b. Muḥammad al-Gazzī al-Ḥanafī 1311
Muḥammad b. Muḥammad al-Ḥuseynī 1558
Muḥammad b. Muḥammad Ibn Zaytūn al-Arīḥāwī 1720
Muḥammad b. Muḥammad Nikšić 1473
Muḥammad b. Muḥammad aṭ-Ṭayyārī 1476
Muḥammad b. Mūsā 1053
Muḥammad b. Muṣlī 937,$_1$
Muḥammad b. Muṣṭafa 1058
Muḥammad b. Muṣṭafa (kadija u Ljubinju) 1322; 1341
Muḥammad b. Muṣṭafa 1400
Muḥammad b. Muṣṭafa 948
Muḥammad b. Muṣṭafa (Muḥammad Kāmil) b. Ḥāfiẓ Muṣṭafa), iz Rogatice 1381
Muḥammad b. Muṣṭafa Ihlevnevī 924
Muḥammad b. Muṣṭafa el-Istanbulī 1700
Muḥammad b. Muṣṭafa b. Nāsiruddīn 1641
Muḥammad b. Nağmuddīn al-'Imādī 1656
Muḥammad b. Nūḥ 1200
Muḥammad b. Nūḥ at-Tarabulusī 1612
Muḥammad b. Nurullāh el-Bosnevī 1355
Muḥammad b. 'Omar 1699,$_5$
Muḥammad b. 'Omar 1314
Muḥammad b. 'Omar ad-Dayrī (ad-Damīrī) 1654
Muḥammad b. 'Omar al-'Oṯmānī at-Travnikī 1778
Muḥammad Pendī 1904
Muḥammad b. Qāsim b. Maḥmūd b. Aḥmad 1014
Muḥammad Sa'īd b. Ḥāfiẓ ... 864
Muḥammad Ṣāliḥ b. 'Alī Ḍāribzāde 1784
Muḥammad b. Ṣāliḥ 'Aṣimzāde (Aṣammzāde) 1840
Muḥammad b. Ḥ. Ṣāliḥ 1088
Muḥammad Sālim b. Ḥasan Glōđozāde el-Bosnevī as-Sarāyī 1491
Muḥammad as-Samlawī 1650
Muḥammad Sened al-Manṣūrī 1723
Muḥammad b. Suleymān 988,$_1$
Muḥammad b. Suwaydak b. Ḫiḍr 1068
Muḥammad b. Ša'bān az-Zimlawī 1123
Muḥammad Šehrī b. Ḥ. 'Alī 1358
Muḥammad b. Šuğā'uddīn 1285
Muḥammad Tirepolī 1832
Muḥammad Vejzović 1584
Muḥammad al-Wānī 1006
Muḥammad (Munla Muḥammad) al-Yayčewī 1614
Muḥarram b. Ḥasan al-Gradiškavī 1512
Muḥsin b. Muḥammad b. Ilyās b. Aḥmad 1638
Muḥyiddīn b. Ḫasakī b. Yūnus ar-Rūmī 846
Munla Aḥmad b. Ahmad 921
Munla Ismā'īl 1523
Murād b. Ādem-baša b. Meḥmed-aga 1719
Murād b. Muḥammad b. Murād an-Nablusī 1261
Murtaḍā b. 'Oṯmān 1745
Mūsā 1086
Mūsā b. 'Abdurraḥīm b. Aḥmad 939
Mūsā b. 'Alī, Abū Ğundiya 1269
Mūsā b. Muḥammad b. 'Ādil-ḫān al-Qaraḫiṣārī 1652—1653
Mūsā Yeniköylī 1851
Muṣliḥuddīn b. Mağduddīn b. Šihābuddīn al-Ḫūyī 1681
Mūsā b. Yūsuf b. Rustem 982
Muṣṭafā 1761

Muṣṭafā b. ‘Abdulǧabbār 1442
Muṣṭafā b. ‘Abdulgaffār 1698
Muṣṭafa b. ‘Abdullaṭīf 1531
Muṣṭafa b. Aḥmad 1729
Muṣṭafa b. Aḥmad Oḫrī (iz Ohrida) 1869
Muṣṭafa b. ‘Alī 1032
Muṣṭafa b. ‘Alī b. Muḥammad al-Mostārī 1362
Muṣṭafa b. Bahlūl 1187
Muṣṭafa b. Durgut Sipāhī 1328
Muṣṭafa Fehmī 1817
Muṣṭafa b. Ḥasan Bālī 1120
Muṣṭafa b. Ḥuseyn b. Ḫiḍr b. ‘Alī (al-Istanbulī) 1010
Muṣṭafa b. Ibrāhīm 935
Muṣṭafa b. Ibrāhīm 1085
Muṣṭafa b. Ibrāhīm 1183
Muṣṭafa b. Ibrāhīm al-Fočawī 1561
Muṣṭafa b. Meḥmed 1664
Muṣṭafa b. Muḥammad 1081
Muṣṭafa b. Muḥammad 1697
Muṣṭafa b. Muḥammad az-Zarkarī (az-Zarkawī) 897
Muṣṭafa b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī al-Bosnevī 1493
Muṣṭafa b. Muḥammad b. ‘Oṯmān 1229
Muṣṭafa b. Muḥammad b. Ša‘bān as-Sā‘atī 1714—1715
Muṣṭafa b. Muḥammad al-Yanyawī 1759
Muṣṭafa b. Pīr Muḥammad ‘Azmīzāde 1299,$_1$
Muṣṭafa Muḥibbī b. Muḥammad b. ‘Abdullāh el-Belgrādī 1416
Muṣṭafa b. Muṣṭafa 1329
Muṣṭafa b. ‘Oṯmān 1364
Muṣṭafa b. Ṣāliḥ an-Nā‘imī al-Mostārī 1489
Muṣṭafa b. Suleymān al-Muglawī 1389
Muṣṭafa al-Uskūbī 1456
Muṣṭafa b. Yūsuf 1407
Muṣṭafa b. Yūsuf al-Minmānī 1689
Muṣṭafa b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī, Šayḫ Yūyo 803; 808; 844; 866; 1807; 1859
Muṣṭafa b. Yūsuf al-Qarasuyī 874

N

Nāṣiruddīn b. Muḥammad 1657
Naṣūḥ b. Ḥ. ‘Alī 1054
Naṣūḥ b. Qāsim 800
Ni‘matullāh as-Sofyawī 853
Nūḥ b. Muḥammad 1331

‘O O

Omar b. Dāwūd 1149
‘Omar b. Ibrāhīm at-Travnikī 812
‘Omar al-Mostārī 1160
‘Omar b. Muṣṭafa Kātīzāde (Čatić) 1394
‘Oṯmān b. Abū Bakr 1747
‘Oṯmān-efendī, imam 1593
‘Oṯmān b. Ḥasan Lubuškavī 1345
‘Oṯmān b. Ibrāhīm at-Tarabulusī 1128
‘Oṯmān b. Ismā‘īl b. Ramaḍān b. ‘Oṯmān 1245
‘Oṯmān b. Muḥammad 1517
‘Oṯmān b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mālikī aṭ-Ṭūḫī 961
‘Oṯmān b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Oṯmān, aš-Šāma an-Nasafī 1023
‘Oṯmān b. Muḥammad b. ‘Omar b. Sinan b. Raǧab b. Sulaymān 1047
‘Oṯmān b. Muṣṭafa 934

Q

Qāsim b. ‘Abdullāh b. Aḥmad b. Bayazīd 1280

R

Ramaḍān b. Durmiš 1821
Ramaḍān b. Suleymān 1031
Raǧab b. ‘Oṯmān as-Silivrī 1284
Rasūl b. Muḥammad 1201
Riḍwān b. Ḫiḍr 989

Ṣ S

Ṣabrī Yaḥyā b. Aḥmed-efendī Lubīnī 1912
Sa‘d (Sa‘di) b. Tāǧuddīn 1795
Sa‘dī al-Warnawī 1022
Ṣādiq b. Ibrāhīm 1219
Ṣāliḥ 1844
Ṣāliḥ el-Bosnevī es-Sarāyī (Potur Sālih, Šānī) 1845
Ṣāliḥ b. ‘Abbās 888
Ṣāliḥ b. ‘Abdul-aḥad 1873
Ṣāliḥ b. Aḥmad Čelebi Pazārī 1361
Ṣāliḥ b. ‘Alī 990
Ṣāliḥ b. ‘Alī b. ‘Abdunnabī 1880
Ṣāliḥ b. Ḥuseyn (imam u Rogatici) 1734
Ṣāliḥ (Derviš Ṣāliḥ) b. Muḥammad an-Nawābādī 938
Ṣāliḥ b. Muḥammad as-Sarāyī 1443
Ṣāliḥ b. Muṣṭafa 1432
Ṣāliḥ b. Muṣṭafa al-Kutāhī 1724
Ṣāliḥ b. ‘Oṯmān al-Bosnawī al Moqrawī 1726
Ṣāliḥ b. Raǧab b. Durāq b. ‘Alī 1824
Sālim b. Šarafuddīn al-Qaṣrī al-Azharī 1405
Sayf b. Čirāk b. Sa‘dān 1797
Sayfullāh b. Ṣāliḥ b. Muṣṭafa al-Koničavī, Prōhozādę 1863
Selīm b. Muḥammad aḏ-Ḏimlavī 834
Seyfullāh (Munla Seyfullāh) 1735
Siddīq b. Munla ‘Abdullāh 1199
Sinān b. Muṣṭafa Hrīdī 1196
Suleymān 1798
Suleymān b. ‘Abdullāh al-Gradčaničawī 1951
Suleymān b. Aḥmad ed-Delwīnī 1293
Suleymān b. Atīlhān 1052
Suleymān b. Ğa‘far 1278
Suleymān b. Ğa‘far Sādiq al-Visokī 1855
Suleymān b. Ḥuseyn 1136
Suleymān b. Ibrāhīm 1369
Suleymān b. Mūsā 893
Suleymān b. Muṣṭafa 1801,$_2$

Š

Ša‘bān b. Bakr b. ‘Omar 991,$_1$
Ša‘bān b. Bektān b. Toqat ar-Rūmī 976
Ša‘bān b. Qāsim 1144
Ša‘bān b. Waliyyuddīn, kadija u Mostaru 1150
Šākir ‘Alī-efendī b. Aḥmed-efendī, Kesrīzāde 1756
Šamsuddīn Muḥammad as-Salmūnī 1189
Šarif Abū Muḍar b. Abū Turāb al-‘Alawī al-Madīnī al-Ḥuseynī 985
Šaydā’ī Gülšenī 1866
Šayḫ Maḥmūd 1192
Šayḫ Muḥammad b. ‘Abd ... 1275

Ṭ

Ṭāhā b. ‘Alī b. Aḥmad al-Manūfī 1421

U

Uways b. Ḥuseyn 1480,$_5$

W

Walī b. Bālī 1099
Walī b. Ismā‘īl 1799
Walī b. Muḥammad 1347
Walī b. Muṣṭafa 1348

Y

Yaḥyā b. ‘Abdullāh b. Maḥmūd al-Visokī 1375
Yaḥyā b. Aḥmad Lubīnī 1363
Yaḥyā b. Ilyās b. Emir Daula al-Qonawī 978
Yaḥyā b. Muḥammad as-Su‘ūdī 1643—1644
Yaḥyā b. Šamsuddīn 977
Ya‘qūb b. Bālī 1020,$_1$
Ya‘qūb b. Ḥayrān 926
Ya‘qūb b. Sattār b. Ya‘qūb 1833,$_3$
Yazīd b. aš-Šayḫ ‘Alī 1141
Yūnus b. Ḥasan 1217
Yūsuf 1796,$_2$
Yūsuf 1532
Yūsuf 1798,$_3$
Yūsuf 950
Yūsuf b. ‘Abdullāh b. Ḫiḍr 1119
Yūsuf b. Aḥmad 1186
Yūsuf b. Ayyūb b. ‘Īsā 798
Yūsuf b. Ḫalīl b. Ibrāhīm 984
Yūsuf b. Ḥasan 1198
Yūsuf b. Ibrāhīm 1843
Yūsuf b. Ibrāhīm b. ‘Abdullāh 905
Yūsuf al-Mostārī 1827,$_1$
Yūsuf b. Mubārek as-Sengūr 1137
Yūsuf b. Muḥammad b. ‘Oṯmān b. Ramaḍān 1444
Yūsuf b. Nūrī b. Ḥasan al-Yaniyawī 1910
Yūsuf b. Ša‘bān Yešilzāde el-Yayčevī 1487
Yūsuf aš-Šayḫī 1836
Yūsuf aš-Šikloši 1076
Yūsuf b. Waliyyuddīn 1954
Yūsuf Widādī (Wadādī) 1339

INDEKS MJESTA

A

Agriboz 1402; 1880
Ahyoli 1695
Ajasefid (Kilizman) 1558
Ajdin 1024
Ajdonad 1357; 1874,$_{4}$
Akčehisar (Kroja) 1010; 1438
Akhisar (Prusac) 833; 921; 953; 1027; 1218; 1285; 1419; 1466; 1470; 1493; 1560; 1621; 1701; 1729; 1856; 1862; 1882; 1889; 1893
Akhisar Geyve 1108
Ak Kaya 1801
Akkerman 1022; 1880
Akšehir 1405
Aladžahisar (Kruševac) 1477; 1633; 1844
Aleksandrija (Iskenderija, Skenderija, Sagrsekenderi) 1405; 1657
Angelikasri (Argirokastri, Dirokaster) 1905
Antakija (Antiohija) 1291
Antiohija, v. Antakija
Argirokastri, v. Angelikasri
Arnaud Belgradi, Belgrad Arnaudi (Albanski Beograd, Berat) 1686; 1929; 1950

B

Badždalo 1132
Baf (Pafos) 796
Bagdad 900; 976; 1131
Banjaluka 831; 970; 989; 1175; 1185; 1343; 1347; 1401; 1458; 1512; 1708; 1726; 1768; 1776; 1782; 1957
Bekijjei Novi (Herceg Novi) 1734
Belgrad (Beograd) 847; 896,$_{17}$; 917; 942; 1155; 1248; 1327; 1339; 1341; 1416; 1488; 1555,$_{1}$; 1655; 1657; 1692; 1693; 1706; 1736; 1919,$_{1}$; 1929; 1951
Belgraddžik (Konjic) 1485; 1545; 1863; 1944
Belh 1787; 1909
Bendbaša 925
Beograd, v. Belgrad
Berat, v. Arnaud Belgradi
Bergam (Pergam) 1264; 1860
Biga 1903
Bihać, v. Bihke
Bihisne 1069
Bihke (Bihać) 1046; 1407; 1613; 1725; 1921
Bijelo Polje 1160
Bijeljina, v. Bilina
Bila 1746
Bilaj (Bjelaj) 1431; 1725
Bilina (Bijeljina) 1006; 1746; 1921
Bistrica 1529
Biševo 1205
Bitolj, v. Manastir
Blagaj 1457,$_{10}$; 1489; 1633; 1783; 1838
Bohorina 1944
Bosna-Brod (Kadiluk Travnik sa nahijama: Lašva. Zenica. Vranduk, Brod) 1278; 1303; 1418; 1752; 1763; 1784; 1820; 1822
Bozdže Ada (Tenedos) 1682
Bozdag 1142
Brijesnica 1247
Brusa (Bursa) 1115; 1442
Brvenik 1851
Budim 1271; 1315; 1786
Buli 831; 1009; 1924
Busovača 896,$_{18}$; 1570

C

Carigrad, v. Istanbul
Cazin, v. Istadin

Č

Čajniče 1777; 1850
Čankir, v. Kangar
Čehrin 1789
Čelebi Pazar (Rogatica) 927; 988; 1149; 1159; 1283; 1361; 1381; 1388; 1618; 1718; 1734; 1785; 1946
Čarkeš 1904
Čumel 1032

D

Damask, v. Dimašk
Delvine 1293
Dimašk (Damask) 978; 982; 1233; 1238; 1239; 1447; 1710
Dimotika 1929
Divci 1932
Dolna Gračan (Donja Gračanica) 1739
Dračevo 1157
Drama 1112; 1732
Dubica 1412; 1921
Dubnica (Dupnica) 1542; 1730
Doboštica 1746
Dumna (Duvno) 1260,$_3$; 1309; 1376; 1557; 1621; 1701; 1880; 1939
Dupljaj 1932
Duvno, v. Dumna

Đ

Đakovica 1462; 1719
Đakovo 1469

Dž

Džezira 1405
Džisri Erkene (Uzunköprü) 1808
Džisri Kebir (Kulen Vakuf) 1380; 1776; 1888

E

Edirne (Jedrene) 906; 977; 1271; 1279; 1327, 1456; 1492; 1910; 1930; 1950; 1952
Egra (Erlau) 1273; 1469; 1830
Egridere (Kriva Palanka) 1370
Elbasan 1895
Erek 1801
Erik Varoš (Irig) 1457,$_5$
Erlau, v. Egra
Eski Džuma 1071

F

Fernevmed 1243
Fethul-islam (Kladovo) 1144
Filipe (Plovdiv) 862
Foča 914; 931; 1055; 1072; 1078; 1104; 1172; 1188; 1286; 1377; 1531; 1561; 1620; 1765; 1769; 1786; 1919,$_1$; 1937; 1952
Fojnica 1086; 1679; 1702; 1751

G

Gabela 1915
Galipolje 1749
Girit (Kreta) 899
Gölhisar (Jezero) 1354
Gornja Tuzla, v. Memlehai Ulya
Gornji Izvid 1693
Gornja Vakuf, v. Vakfi Bala
Gračanica, v. Gradčaniče
Gradčaniče (Gračanica) 855; 934; 951; 1006; 1154; 1156; 1165; 1275; 1350; 1408; 1461; 1465; 1655; 1712; 1768; 1828; 1951
Gradačac 1269; 1712; 1957
Gradiška, v. Kal'ai Gradiška
Gülhisar 1133

H

Halep 959; 976; 1184; 1408
Hanija (Kaneja) 965
Havala 1921
Hedžik 1518
Herceg Novi, v. Bekijjei Novi
Hezar Grad (Razgrad) 1456
Hodidid 1037
Huj 1681

I

Ihlevna (Livno) 924; 955; 1061; 1907; 1933; 1940
Ihtiman 1939
Ipek (Peć) 1230
Irig (Erik Varoš) 1457,$_5$
Iskelib 880
Iskenderija, v. Aleksandrija
Ismail 1710
Ispuž (Spuž) 837; 911; 1371; 1440; 1818; 1886
Istadin (Cazin) 1033
Istanbul (Carigrad) 823; 831; 833; 853,$_2$; 957; 860,$_2$; 877; 882; 892; 896,$_{18}$; 928; 960; 961; 977; 1010; 1032; 1033; 1058; 1083; 1084; 1185; 1240; 1253; 1263; 1272; 1278; 1280; 1283; 1285; 1291; 1299,$_2$; 1323; 1327; 1334; 1335; 1344; 1355; 1358; 1391; 1406; 1427; 1442; 1446; 1457,$_{10}$; 1463; 1465; 1480,$_3$; 1481; 1485; 1487; 1528; 1541; 1556; 1560; 1601; 1633; 1638; 1646; 1652; 1657; 1666; 1684; 1685; 1693; 1700; 1710; 1719; 1729; 1738; 1747; 1772; 1799; 1838; 1856; 1860,$_2$ 1863; 1890; 1895; 1910; 1950
Istanos 1346
Istari Iflak (Stari Vlah) 1462
Istolče (Stolac) 925; 932; 939; 1157; 1209; 1379; 1515; 1560; 1585; 1629; 1646; 1664; 1857
Istolni Belgrad (Stoni Beograd) 1469
Izačić 1921
Izmit 1880
Iznik 1795

Izvornik (Zvornik) 1140; 1300; 1314; 1352; 1450; 1623; 1698; 1710; 1741; 1776; 1945; 1957

J

Jajče (Jajce) 1185; 1487; 1614; 1691; 1768; 1786; 1882; 1946
Janina (Janjina, Janija), 1759; 1880; 1910
Jedrene, v. Edirne
Jeleč 1860,$_2$
Jerusalim, v. Kudus
Jezero, v. Gölhisar

K

Kahira (Kairo) 820; 907; 1049; 1230; 1312; 1421; 1431; 1642; 1654; 1661; 1712
Kairo, v. Kahira
Kajsarija 1613; 1738; 1758
Kaladžak 1288
Kal'ai Gradiška (Gradiška) 1512; 1921
Kamengrad 1407; 1613; 1725
Kameniča (Kamenica) 1347
Kandija 899
Kaneja, v. Hanija
Kangar (Čankir) 1030
Kaniža 1469; 1485
Karadžadag 1605
Karaferija (Karaveria) 1745; 1924
Kara Mursel 1664
Karasu 874
Kars 1191
Kartena 1759
Kjasan 801
Kilizman, v. Ajasefid
Kizildag 1408
Kizilhisar 1479
Kladovo, v. Fethul-islam
Kladanj, v. Kladne
Kladne (Kladanj) 1163
Klis 1446; 1599; 1949
Konja 1860,$_3$
Konjic, v. Belgraddžik
Korbina (Krupanj) 1944
Kordos 1532
Korpana, v. Korbina (Krupanj)
Kozarac 1616; 1950
Kozarica 1616
Kragujefče (Kragujevac) 1061
Kragujevac, v. Kragujefče
Kreta, v. Girit
Kriva Palanka, v. Egridere
Kroja, v. Akčehisar
Krupa 953
Krupanj, v. Korbina (Korpana)
Kruševac, v. Aladžahisar
Kuči Kebir 1917
Kudus (Jerusalim) 1539,$_1$; 1657; 1683; 1704; 1747; 1890
Kulen Vakuf, v. Džisri Kebir
Kutahija 1284

L

Lahora 1825
Lakr 1518
Larenda 1052
Livno, v. Ihlevna
Lofče (Loveč) 1857
Lubin (Ljubinje) 808; 295; 932; 1123,$_4$; 1341; 1363; 1394; 1686; 1831; 1912; 1944; 1953
Lubuška (Ljubuški) 1193; 1357
Lukavac 1167; 1855
Lukavica 1529

Lj

Ljubinje, v. Lubin

M

Maglaj 1403; 1567; 1932
Magnisa 1905
Ma'den Ipek (Majdanpek) 1011
Majdanpek, v. Ma'den Ipek
Malta 1857
Manastir (Bitolj) 1006; 1323
Marmara 1706
Medina 977; 1327; 1457,$_5$; 1495; 1510; 1539,$_1$; 1619; 1698; 1764; 1845; 1896
Mekka 825; 977; 1327; 1415; 1419; 1420; 1495; 1539; 1541; 1567; 1619; 1636; 1856; 1863
Memlehai ulya 1800
Mensura 1113
Merv 1023
Mina 1863
Misr (Misir, Kairo) 892
Mitrovica (Kosovska), v. Mitroviče
Mitroviče (Mitrovica — Kosovska) 1462
Mokro 1726
Moreja 1633
Mostar 803; 808; 831; 838; 839; 848; 863; 866; 880; 884; 887; 892; 893; 929; 956; 962; 966; 992; 1016; 1083; 1089; 1098; 1110; 1120; 1122; 1123,$_3$; 1123,$_4$; 1145; 1150; 1160; 1176; 1193; 1199; 1210; 1215; 1219; 1230; 1233; 1244; 1260; 1327; 1328; 1362; 1378; 1379; 1457,$_{10}$; 1468; 1470; 1476; 1489; 1503; 1528; 1547; 1633; 1657; 1660; 1685; 1687,$_3$; 1701; 1707; 1711; 1721; 1733; 1773; 1774; 1786; 1788,$_5$; 1794; 1813; 1819; 1822; 1827; 1834; 1838; 1957; 1858; 1859,$_1$; 1912; 1919,$_1$; 1949
Mrkonjić Grad, v. Yenice Yayče, Varcar Vakut

Mugla 1389
Muskir 1855

N

Neretva 801
Nevabad (kraj Prusca) 801; 829; 896,$_{2}$; 896,$_{18}$; 938; 1062
Nevesin (Nevesinje) 1051; 1123,$_{4}$; 1150; 1699; 1777
Nevesinje, v. Nevesin
Nif (Nymphis) 1638
Nikozija 1700
Nikšić, v. Onogošta
Nova Palanka 1908
Nova Varoš, v. Yeni Varoš
Novi (Bos. Novi) 1549,$_{1}$; 1921
Novi Pazar, v. Yeni Pazar
Novo Brdo 1363
Novosel 1949

O

Oglavak 1679
Ohrid (v. Ohru)
Ohru, Ohri (Ohrid) 1869
Onogošta (Nikšić) 1509; 1734
Orašac 1921
Ostrogon 1469; 1860,$_{2}$
Ostrovica 1380; 1776
Ošanić 1632
Ozija 1461

P

Peć, v. Ipek
Pergam, v. Bergam
Plovdiv, v. Filipe
Pljevlja, v. Taslidža
Počitelj 972; 1017
Podgorica 1892
Podgrađe 1773
Požega 1248; 1457; 1469
Pravadi (Provadia, Provaton) 1701
Prepol (Prijepolje) 1189; 1389; 1949
Prijedor 1185; 1871
Priština 1954
Prizren 1753; 1860,$_{3}$
Prozor 877; 1388; 1410; 1435; 1571
Prusac, v. Akhisar

R

Rakova Noga 1943
Rapatnica 1156
Razgrad, v. Hazargrad
Razluk 1288
Rize 1092
Rogatica v. Čelebi Pazar
Rožaj 1205
Ruščuk 1071; 1702; 1788,$_{2}$; 1874,$_{3}$

S

Saraj 904
Sarajevo 811; 812; 829; 840; 859; 873; 916; 925; 947; 953; 965; 973; 977; 986; 991; 1002; 1061; 1063; 1081; 1103; 1108; 1110; 1111; 1121; 1123,$_{3}$; 1137; 1143; 1144; 1147; 1159; 1176; 1177; 1196; 1243; 1260; 1266; 1268; 1272; 1281; 1285; 1290; 1297; 1301; 1302; 1304—1305; 1310; 1313; 1314; 1316; 1317; 1339; 1344; 1347; 1351; 1360; 1366; 1380; 1394; 1443; 1445; 1449; 1456; 1457,$_{5}$; 1463; 1464; 1485; 1489; 1491; 1495; 1506; 1507; 1520; 1528; 1529; 1540,$_{1}$; 1545; 1552; 1555; 1570; 1598; 1617; 1642; 1659; 1664; 1665; 1679; 1680; 1681; 1689; 1692; 1701; 1702; 1704; 1710; 1716; 1725; 1730; 1732; 1736; 1746; 1756; 1768; 1772; 1773; 1776; 1777; 1786; 1787; 1793; 1806; 1832; 1845; 1847; 1851; 1863; 1865; 1869; 1870; 1880; 1890; 1893; 1909; 1912; 1919,$_{1}$; 1922; 1928; 1936; 1942; 1946; 1953; 1957
Selanik (Solun) 1045; 1265; 1712; 1729; 1734
Semendra (Smederevo) 1067; 1356
Semenkan 1243
Semerkand 1025; 1800
Seonica 1545
Serez 974; 1038
Sigetvar 1687,$_{3}$
Silistra 1038
Sinop 939; 1340; 1797
Sivas 876; 930; 1024; 1409
Sjenica 1561
Skoplje, v. Uskub
Skradin 1820; 1949
Smederevo, v. Semendra
Sofija 853,$_{2}$; 896,$_{13}$; 1275; 1445; 1929
Sogutlu 1143
Sokol 1416
Solun, v. Selanik
Sparta 1796
Spuž, v. Ispuž
Stara Ostrovica 1921
Stari Bar 1486
Stari Vlah, v. Istari Iflak
Stolac, v. Istolče
Stari Beograd, v. Istolni Belgrad
Surat 1831
Surmena 1788,$_{3}$
Suzeboli (Sozopolis) 1695

Š

Šudžauddin 1833

T

Taslidža (Pljevlja) 1061; 1344; 1786; 1865; 1919,$_{1}$; 1952
Tasovčići 1860
Tekfurdag 1860
Temišvar 1354; 1458
Tenedos, v. Bozdže Ada
Tešanj, v. Tešne
Tešne (Tešanj) 1191; 1253; 1397; 1944; 1949
Tibriz 1005
Tirana 1010
Tirepoli 1832
Travnik 812; 896,$_{18}$; 898; 911; 947; 955; 969; 1135; 1155; 1173; 1214; 1233; 1239; 1258; 1280; 1295; 1347; 1362; 1431; 1440; 1444; 1461; 1472; 1539; 1593; 1621; 1697; 1762; 1768; 1778; 1786; 1818; 1839; 1841; 1862; 1880; 1882; 1886; 1896; 1901; 1911; 1912
Trebinje (Trebine) 1582; 1645
Trgovište 1240; 1462
Tripoli, Tarablos (Tripolis) 1307
Trnova 1880
Tubna 1402
Tuzla (Tuzlai Bala, Tuzlai Zir, Memlehai Bala, Memlehai Zir, Memlehai Ulya) 1037; 1106; 1491; 1618; 1800; 1912; 1941; 1957

U

Ulog 1130; 1188; 1952
Uskopje (Donji Vakuf) 948; 1027; 1044; 1099; 1349; 1366; 1534; 1855
Uskub (Skoplje) 1071; 1279; 1409; 1729
Uskudar 1273; 1682; 1810
Ustrušene 1023
Uzdžend 972
Uzunkopru, v. Džisri Erkene

Užiče (Užice) 945; 1327; 1528; 1751; 1773; 1793; 1800; 1922

V

Vakfi Bala (Gornji Vakuf) 1369
Valjevo 1084; 1932
Varcar Vakuf (Mrkonjić Grad), v. Yenice Yayče
Varna 1022; 1934
Venedik (Venecija) 1633
Vidin 850,$_{13}$; 1301; 1456; 1546
Vilčitrn (Vučitrn) 1485; 1953
Visoka (Visoko) 1158; 1370; 1375; 1446; 1592; 1751; 1855; 1874,$_{4}$
Višegrad 1850
Vučitrn, v. Vilčitrn

Y

Yenica Yayče, v. Mrkonjić Grad
Yeni Koy 1851
Yeni Pazar (Novi Pazar) 1245,$_{4}$; 1266; 1352; 1462; 1780
Yenišehir 1492; 1763
Yeni Varoš (Nova Varoš) 1205

Z

Zasavica 1469
Zenica, v. Zeniče
Zeniče (Zenica) 946; 994; 996; 1342; 1367; 1410; 1880
Zimle (Zimlje) 834; 1134,$_{4}$
Zvornik, v. Izvornik

Ž

Žagre 1847
Žepče 1399; 1529; 1615; 1619; 1934

INDEKS VÂKÎFÂ (ZAVJEŠTAČA)

A

Abdulbaki-efendi Džinozade 864, 906, 937, 997, 1095, 1217, 1291, 1301, 1319, 1420, 1487, 1548, 1645, 1647—1648, 1687, 1693, 1694, 1703, 1713, 1719, 1736, 1739, 1741, 1743, 1745, 1748, 1760, 1761, 1777, 1912, 1938, 1955
Abdulkadir-efendija (Hadži Abdulkadir-efendija) Muzaferizade (Muzaferija) 1000, 1260, 1316
Abdullah-beg (Hadži Abdullah-beg) Ismailzade 1062
Abdullah (Munla Abdullah) b. Ahmed, iz Kladnja 1163
Abdullah b. Ahmed Kantamirija 806, 807, 821, 842, 846, 849, 861, 869, 959, 970, 979, 1082, 1104, 1105, 1115, 1141, 1229, 1230, 1242, 1308, 1392, 1393, 1443, 1477, 1482, 1483, 1494, 1514, 1643—1644, 1654, 1656, 1699, 1895, 1933, 1952
Abdullah-efendija Hrničić, sin Ibrahimov 1247
Abdullah-efendija Kaukčizade (Kaukčija), 1521
Abdullah-efendija Riđanović (Hadži Abdullah-efendija), i Muhamed-efendija Riđanović (Hadži Hafiz Muhamed-efendija), 929, 954, 956, 1164, 1378, 1471, 1633, 1690, 1779, 1819
Abdullah Vareniković, 1911
Abdulmu'mim Prozorli (iz Prozora) 1435
Ahmed-aga Mostari, 962, 1084, 1244, 1733
Ahmed Asim Mutevelić 941, 868, 1052, 1116, 1177, 1272, 1281, 1302, 1390, 1402, 1660, 1711, 1836, 1844
Ahmed-efendija, muderis 862, 881, 1064, 1498, 1730, 1901
Ahmed (Munla Ahmed) Hafizzade (Hafizović) 1211
Ahmed b. Muhamed el-Mostari 1231
Ahmed-efendija Selimović 800, 958, 1041, 1139, 1162, 1259, 1406, 1527, 1528, 1566, 1769, 1810, 1824, 1904, 1937, 1951
Akif-efendija Hadžihusejnović 1492
Ali b. Hasan Džabić 992
Ali-paša (Ali Galib-paša) Stočević 831, 839, 863, 1199, 1233, 1234, 1235
Ali b. Hasan b. eš-Šejh el-Hadž Muhamed 1251

B

Beširefendija Čolaković 949

D

Derviš-efendija Buturović 1817
Dervo Sultić 1545

E

Ebu Bekir-beg (Hadži Ebu Bekir-beg) Gradaščević 1829
Enis Muftić 1708, 1887

F

Fatima Dovadžija 1167
Fatıma, kći Muhamedova 1444

H

Hafifa, kći Ismetova 1447
Halil-efendija (Hadži Halil-efendija) Gradčaničevi 1465, 1655
Hasan-efendija (Hafiz Hasan-efendija), »Sari Hafiz« (Žuti Hafiz) 1081, 1190, 1537
Hamdija Kreševljaković 1121, 1288, 1792, 1871
Hasan-efendi Bojozade 1013, 1079, 1254, 1286, 1315, 1328, 1368, 1509, 1522, 1635, 1695, 1742, 1756, 1759, 1765, 1770, 1772, 1872, 1942

Hasan-efendija (Hadži Hasan-efendija) Nurika, Gradčaničevi 1350, 1828
Husejn Muzaferija 1512
Husejn b. Hasan Allami 1663
Husejn b. Mustafa 947
Husrev-beg (Gazi Husrev-beg) 819

I

Ibrahim-efendija (Hadži Ibrahim-efendija) Aladžahisari 1477
Ibrahim-efendi (Hadži Ibrahim-efendi) Silisterli 810
Ibrahim-efendija Zafranija 1329, 1946
Ibrahim-paša iz Počitelja 972, 1017
Ibrahim-paša (Elči Hadži Ibrahim-paša) 830, 1258, 1499, 1526, 1842
Ibrahim b. Islam Ispužli 837, 911, 1440, 1593, 1818, 1886
Ibrahim b. Ismail el-Mostari Opijač 844, 1215
Ibrahim b. Mustafa es-Saraji 991, 1555
Ibrahim (Munla Ibrahim) b. Mustafa Užičanin 1147
Ismail (Hadži Ismail), zaim Smederevskog sandžaka 1356
Ismet-efendija Svrzo 1103, 1108, 1290, 1342, 1464, 1491, 1936

J

Jahja Sadi b. Mustafa, Hafizzade 1721

K

Kantamirija, v. Abdullah b. Ahmed
Kreševljaković, v. Hamdija Kreševljaković

M

Mahmud b. Omer-beg 1623
Mehmed-paša Bosnevi 1431
Mehmed (Hadži Mehmed) Handžić 1416, 1430, 1894
Mehmed-efendija Svrzo, sin Muhamed-agin 886, 935, 943, 973, 1080, 1304—1305, 1441, 1442, 1485, 1520, 1689, 1716, 1862, 1922
Mehmed-efendija Svrzo, sin Vejsil-efendijin 1314
Memišaga Kasumagić 853, 855, 875, 882, 978, 1100, 1160, 1201, 1276, 1419, 1484, 1610, 1682—1683
Muhamed b. Ahmed Berberzade (Berberović) 1737
Muhamed (Sejjid Muhammed) Ali-efendizade 1299
Muhamed Baki Džinozade 814, 816, 982, 1354, 1363, 1713, 1780, 1815
Muhamed (Hadži Muhammed) Bičakčić 938, 965
Muhamed-efendija, hekim-baši 1685
Muhamed-efendija Džumhur 822, 838
Muhamed-efendi, sin Edhem-efendije 1512
Muhamed-efendija (Hafiz Muhammed-efendija) Hadžijamaković 1351
Muhamed-efendija (Hadži Muhammed-efendija) Strnak 1209, 1530, 1631
Muhamed-efendija Svrzo, sin Mehmed-agin 1398
Muhamed Enveri-efendija Kadić 805, 1628, 1781, 1848, 1935
Muhamed Fadil-paša 1725
Muhamed Garčević 1726, 1768
Muhamed-efendija (Hadži Hafiz Muhammed-efendija) Riđanović, v. pod Abdullah-efendija Riđanović
Muhamed b. Ibrahim 1404
Muhamed (Derviš Muhammed) b. Mustafa 1839
Muhamed Muzaferija 812, 854
Muhamed-paša (Hadži Muhammed-paša) 1019, 1020, 1023, 1239
Muhamed-Sadik b. Muhamed-efendi Česrija 977
Muhamed b. Sulejman 1598
Muhamed Šakir Muidović 829
Muhamed Vejzović 1584
Muhamed Zaim Tunja 1890
Muharem Akhisarli 921
Munib (Dr. Munib) Muidović 1053, 1369, 1433, 1850, 1900, 1939
Munir Šahinović 1542
Murat-kapetan Gradaščević 963, 1269
Murteza-efendija Karađozović 1486
Mustafa-beg Džennetić, sin Fejzullah-bega 983, 988, 1029, 1031, 1037, 1070, 1098, 1127, 1140, 1149, 1213, 1297, 1366, 1395, 1532, 1578, 1627, 1812, 1893, 1909, 1923, 1925
Mustafa b. Hasan, iz Sarajeva 1865
Mustafa (Hadži Mustafa) Lutfi, sin Hadži Muhameda 1874
Mustafa (Munla Mustafa) Muderriszade (Muderrizović) 1206
Mustafa-aga (Hadži Mustafa-aga), sin Muhamedov 961
Mustafa-efendi b. Salih, Naimi-zade 1174, 1489, 1547

Mustafa (Hadži Mustafa) Prijepoljac 1189

N

Numan-efendija Bajraktarević 1310

O

Omer-efendija (Hadži Omer-efendija) Hajrizade (Hajrić) 948, 953, 1027, 1044, 1099, 1218, 1470, 1475, 1534, 1729
Osman-efendija, muderris u Sarajevu 811
Osman-efendija Sokolović 1732
Osman b. Salih 916, 1198, 1611

R

Rašid 1300

S

Salih Hilmi Alajbegović, sin Ibrahimov 871, 1230
Salih-efendija Hasanagić 1422—1423
Salih-aga, sin Muhamed-efendije, Hurejrizade (Mačković) 1659
Salih-efendi Puškar 1854
Salih (Munla Salih) Zendžilović 1563
Salih-efendija, Salih Izzet-efendija (Salih b. Ismail) Hromozade (Hromić) 926, 960, 968, 1010, 1026, 1114, 1161, 1267, 1271, 1278, 1303, 1307, 1313, 1320, 1324, 1373, 1376, 1418, 1438, 1448, 1455, 1462, 1467, 1482, 1513, 1601, 1608, 1640, 1646, 1658, 1691, 1752, 1763, 1773, 1774, 1784, 1796, 1797, 1822, 1878, 1910, 1949, 1954
Salim-efendija Muftić 833, 835, 836, 888, 900, 1093, 1106, 1261, 1266, 1294. 1638, 1783
Sejfullah-efendija Proho 1863
Sulejman b. Habib es-Saraji 1063

T

Tajjib-efendija Saračević 990, 999, 1136, 1381, 1507, 1580, 1583, 1590, 1591, 1624, 1626, 1867

V

Vasfi, katib bosanskog divana 1897
Velagić (nasljednici darovatelji), v. A. i M. Riđanović

Z

Zejneba, kći Hasan-efendije 1021
Zulfikar (H. Zulfikar) b. Muhamed Spahizade (Spahić) 1032

PRILOZI

TABELA I—XX

TABELA I

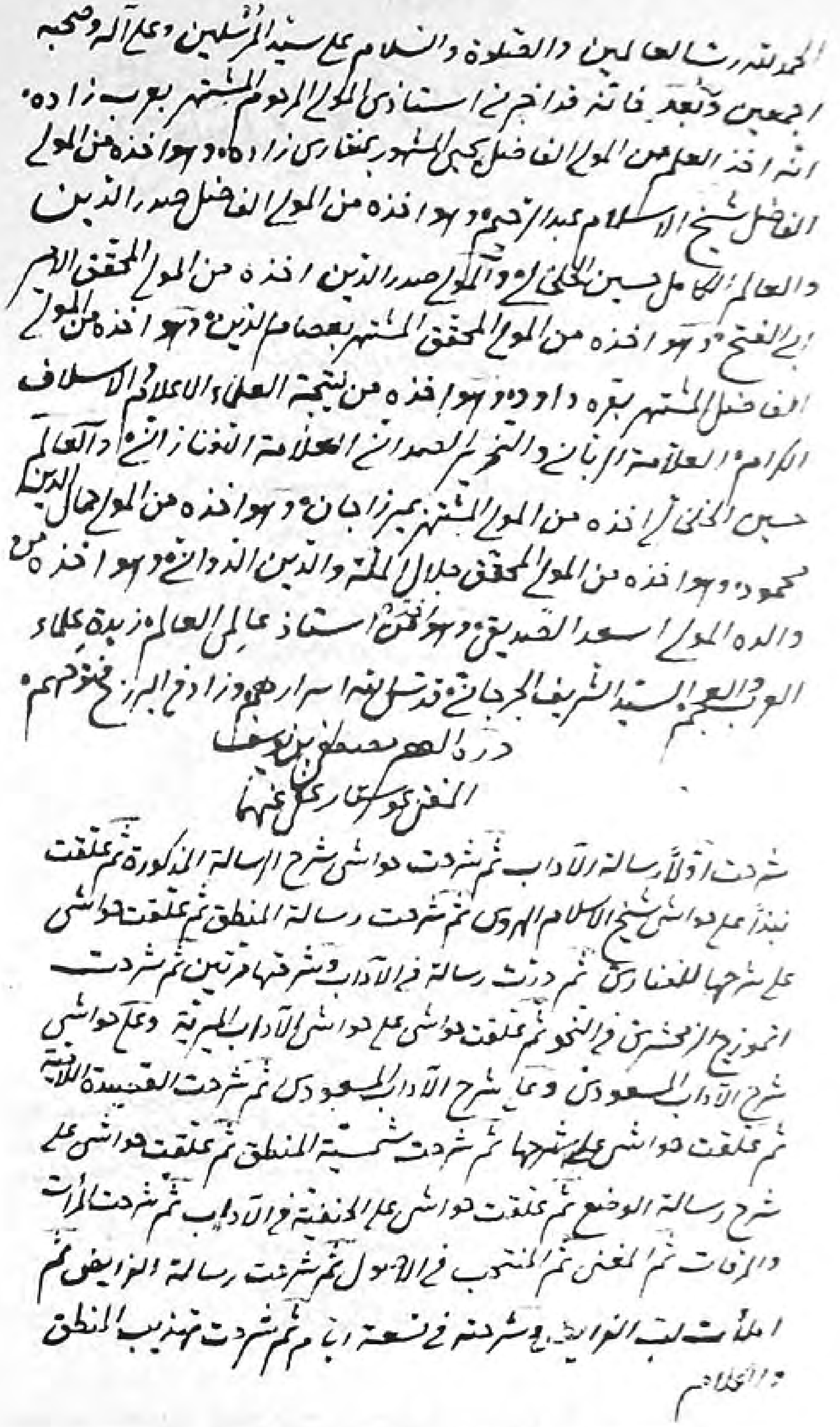

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين وعلى آله وصحبه
اجمعين وبعد فانه قد اخبرني استاذي المولى المرحوم المشتهر بعرب زاده
انه اخذ العلم من المولى الفاضل يحيى المشهور بنقاري زاده وهو اخذه من المولى
الفاضل شيخ الاسلام عبد الرحيم وهو اخذه من المولى الفاضل صدر الدين
والعالم الكامل حسين الخلخالي والمولى صدر الدين اخذه من المولى المحقق الامير
ابي الفتح وهو اخذه من المولى المحقق المشتهر بعصام الدين وهو اخذه من المولى
الفاضل المشتهر ببره داود وهو اخذه من نتيجة العلماء الاعلام وقدوة الاسلاف
الكرام العلامة الرباني والنحرير الصمداني العلامة التفتازاني والعالم
حسين الخلخالي اخذه من المولى المشتهر بميرزا جان وهو اخذه من المولى جمال الدين
محمود وهو اخذه من المولى المحقق جلال الملة والدين الدواني وهو اخذ من
والده المولى اسعد الصديقي وهو تلميذ استاذ عالمي العالم زبدة علماء
العرب والعجم السيد الشريف الجرجاني قدس الله اسرارهم وزاد في البرزخ فتوحهم

حرره الفقير مصطفى بن يوسف
المعلم بموستار عفي عنهما

شرحت اولا رسالة الآداب ثم شرحت حواشي شرح الرسالة المذكورة ثم علقت
نبذا على حواشي شيخ الاسلام الهروي ثم شرحت رسالة المنطق ثم علقت حواشي
على شرحها للفناري ثم شرحت رسالة في الآداب وشرحتها مرتين ثم شرحت
انموذج الزمخشري في النحو ثم علقت حواشي على حواشي الآداب الميرية وعلى حواشي
شرح الآداب المسعودي وعلى شرح الآداب المسعودي ثم شرحت القصيدة اللامية
ثم علقت حواشي على شرحها ثم شرحت شمسية المنطق ثم علقت حواشي على
شرح رسالة الوضع ثم علقت حواشي على الحنفية في الآداب ثم شرحت المرآت
والمرقات ثم المغني ثم المنتخب في الاصول ثم شرحت رسالة التزييف ثم
املأت لب الفوائد وشرحته في تسعة ايام ثم شرحت تهذيب المنطق
والكلام

Naslovna stranica komentara *Muntaḡab al-ḥuṣūl*, autograf Mustafe b. Yusufa al-Mostari (v. br. 803)

TABELA II

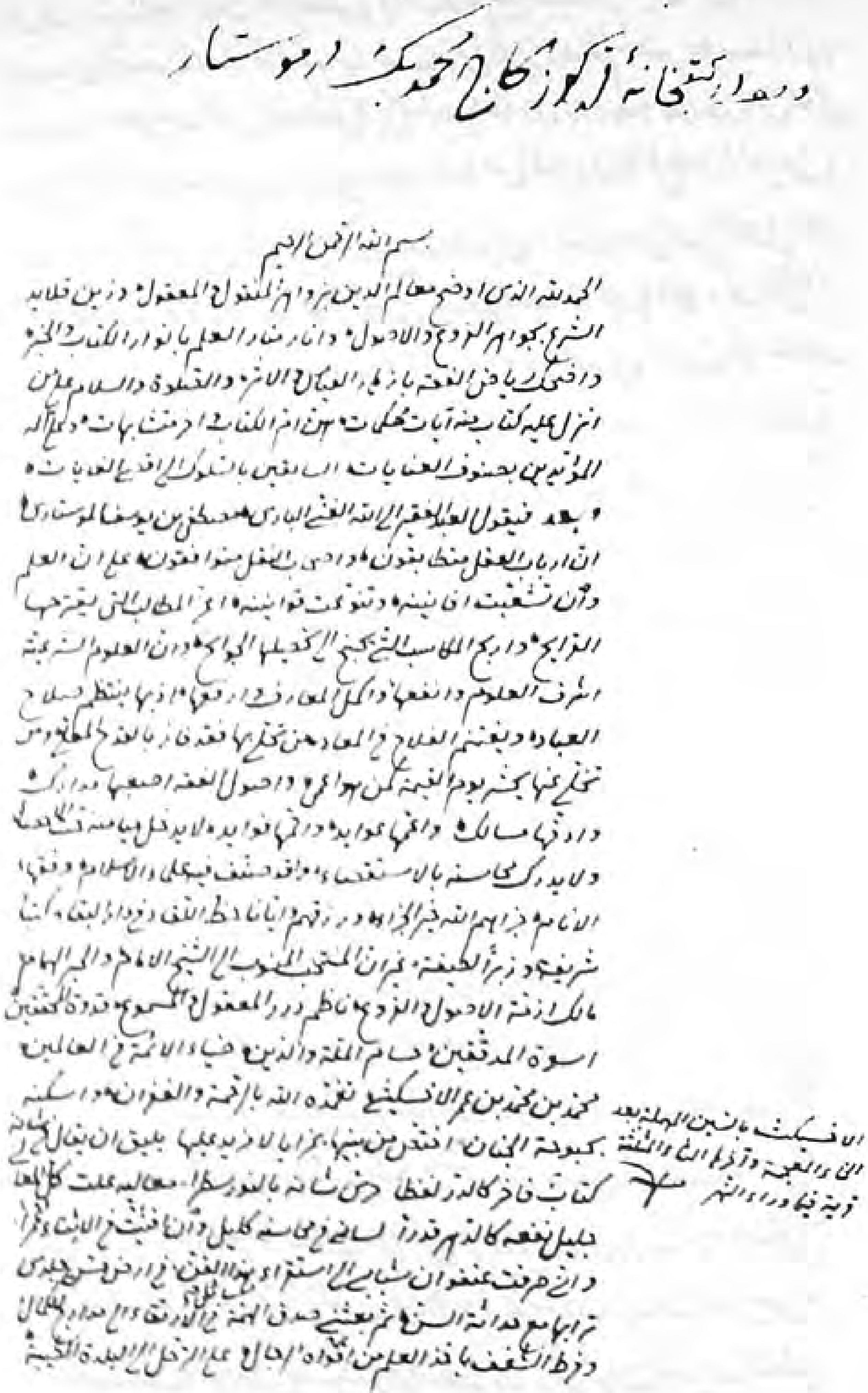

Prva stranica djela Muntaḫab al-ḥuṣūl (v. br. 803)

TABELA III

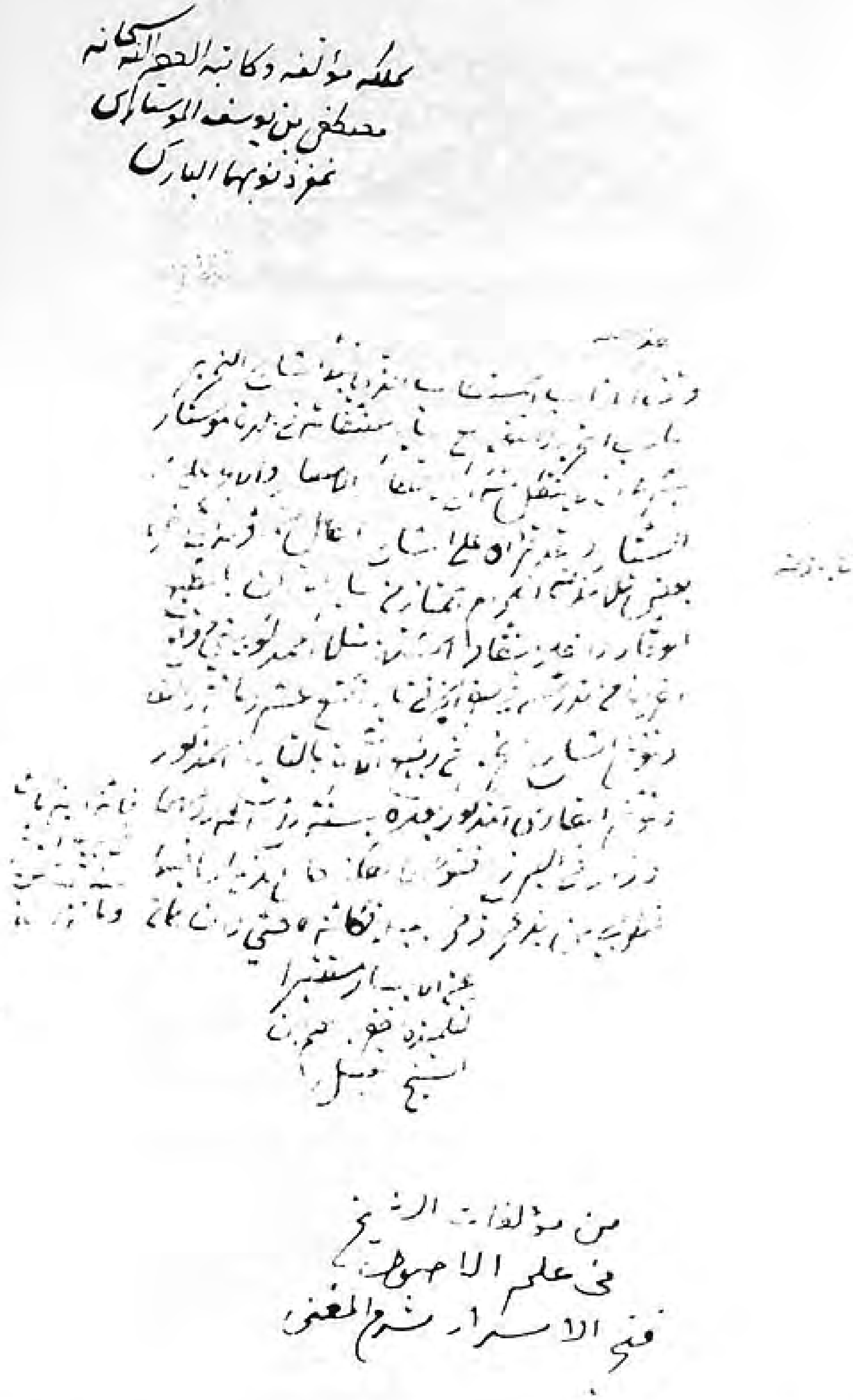

Naslovna stranica djela *Fatḥ al-asrār*, *šarḥ al-Mugnı*, autograf Mustafe b. Yusufa al-Mostari (v. br. 808)

TABELA IV

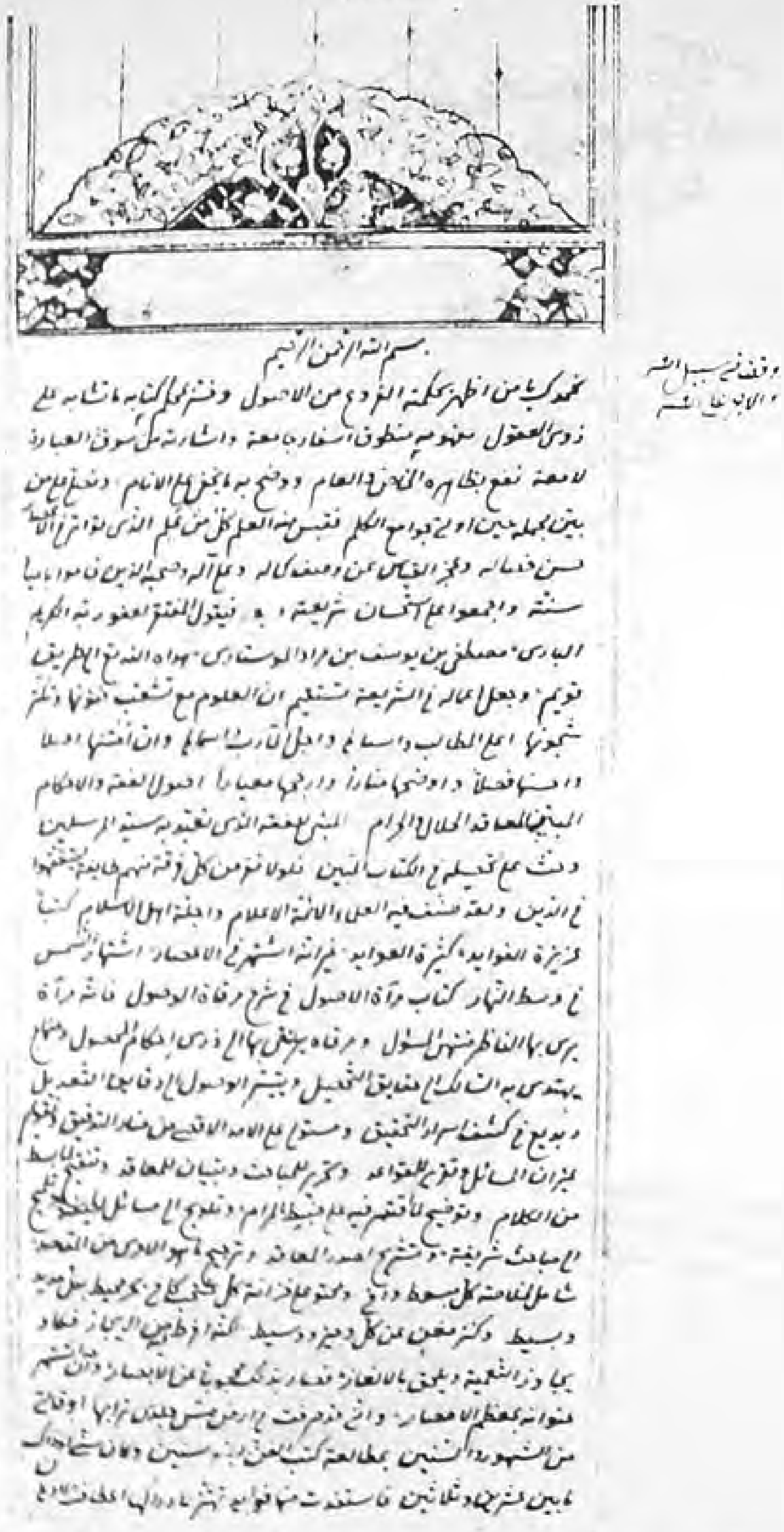

Naslovna stranica djela *Miftāḥ al-ḥuṣūl*, autograf Mustafe b. Yusufa al-Mostari (v. br. 892)

TABELA V

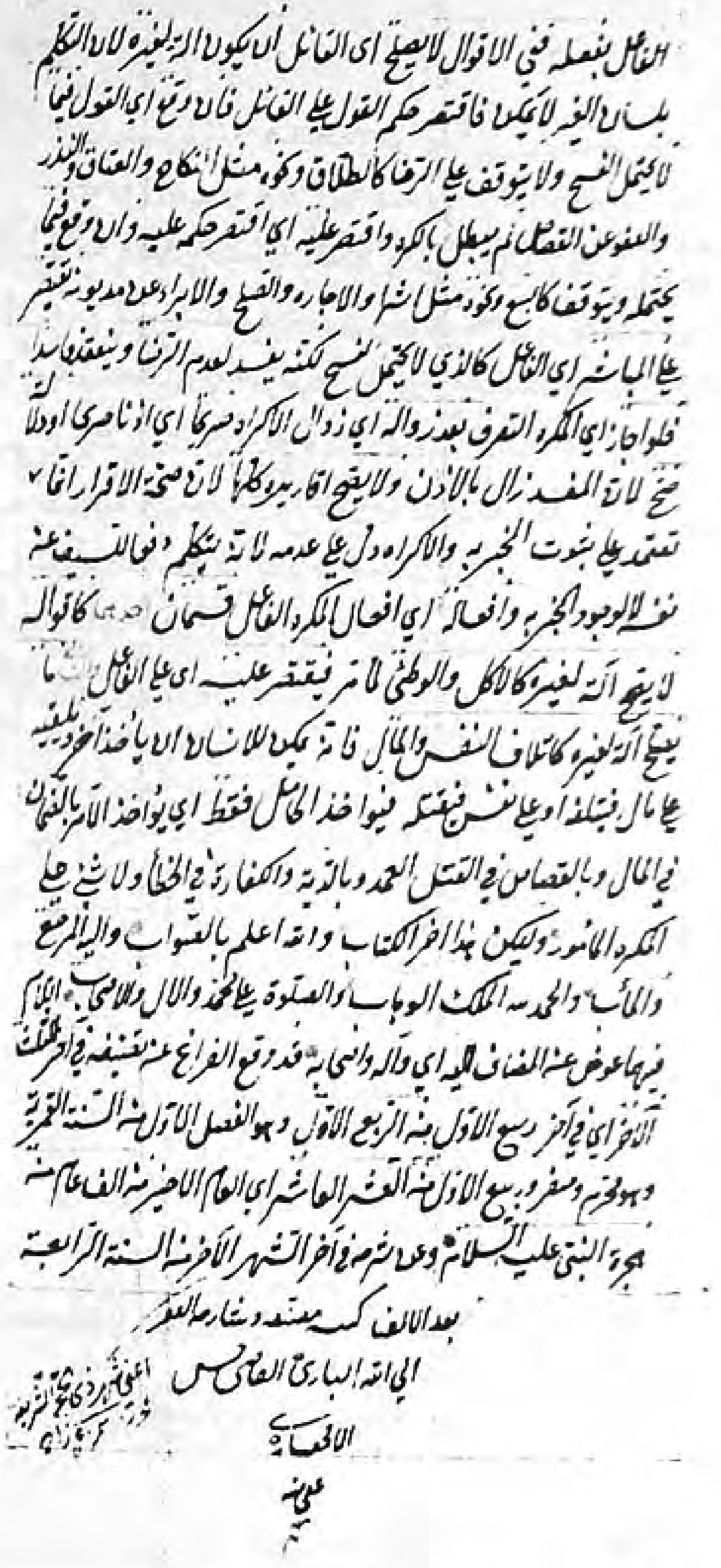

Posljednja stranica djela *Šarḥ Samt al-wuṣūl*, od *Hasan Kafi Pruščaka* (v. br. 896)

TABELA VI

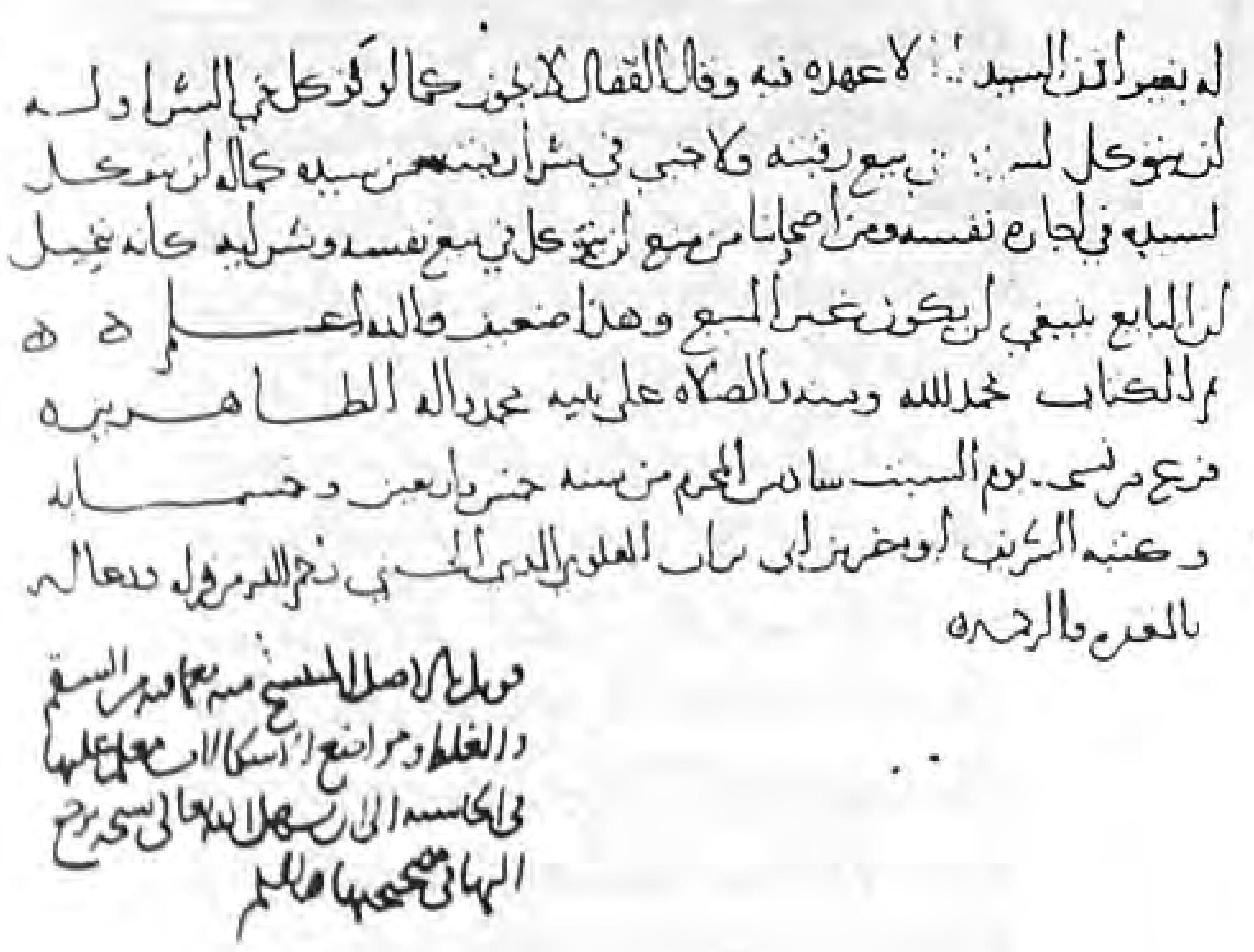

Završetak najstarijeg rukopisa *Kitāb fi 'l-fiqh* iz naše Biblioteke (v. br. 985)

TABELA VII

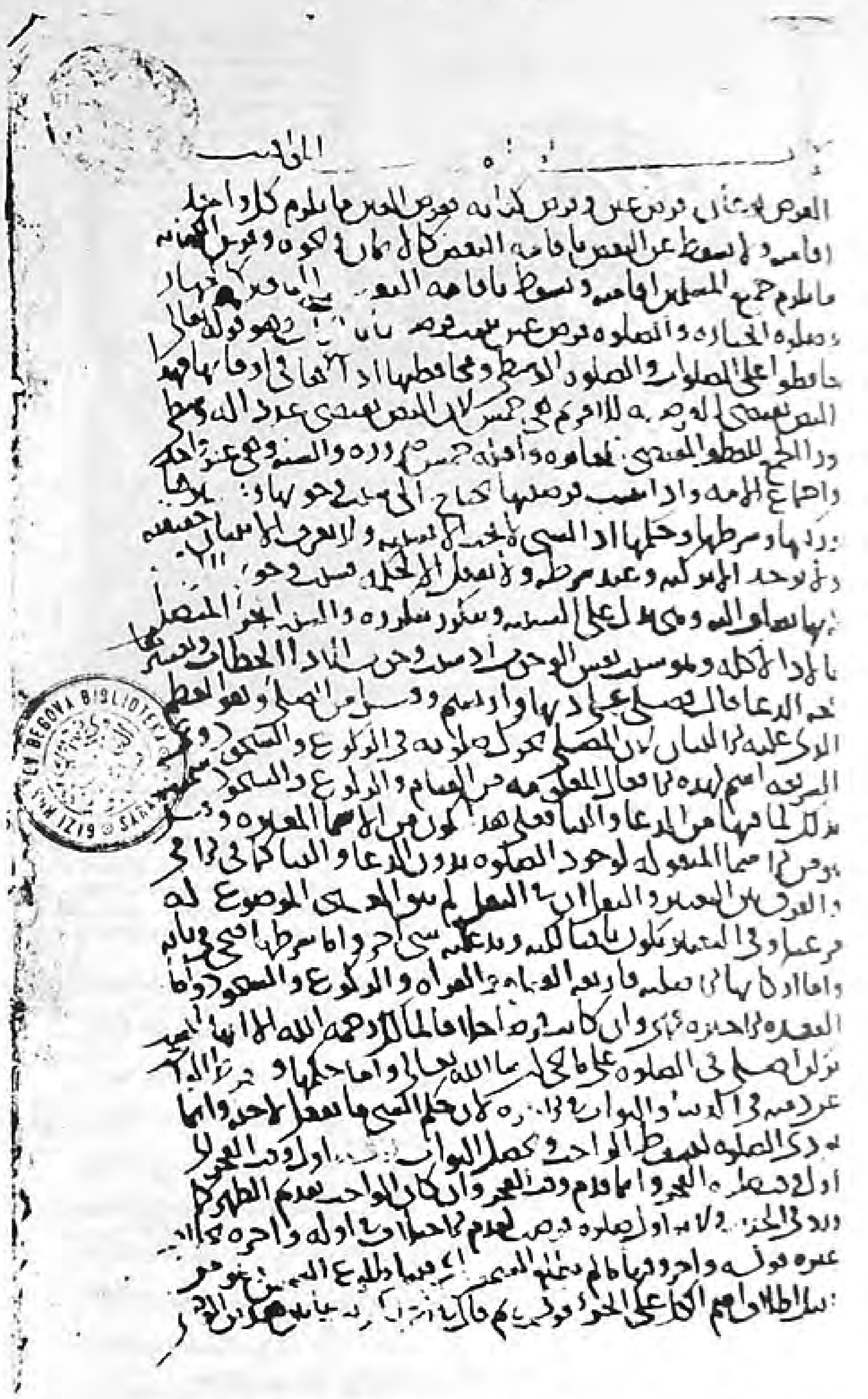

Stranica iz djela *Šarḥ 'ala 'l-Hidāya*, pisanog bez dijakritičkih znakova (v. br. 1013)

TABELA VIII

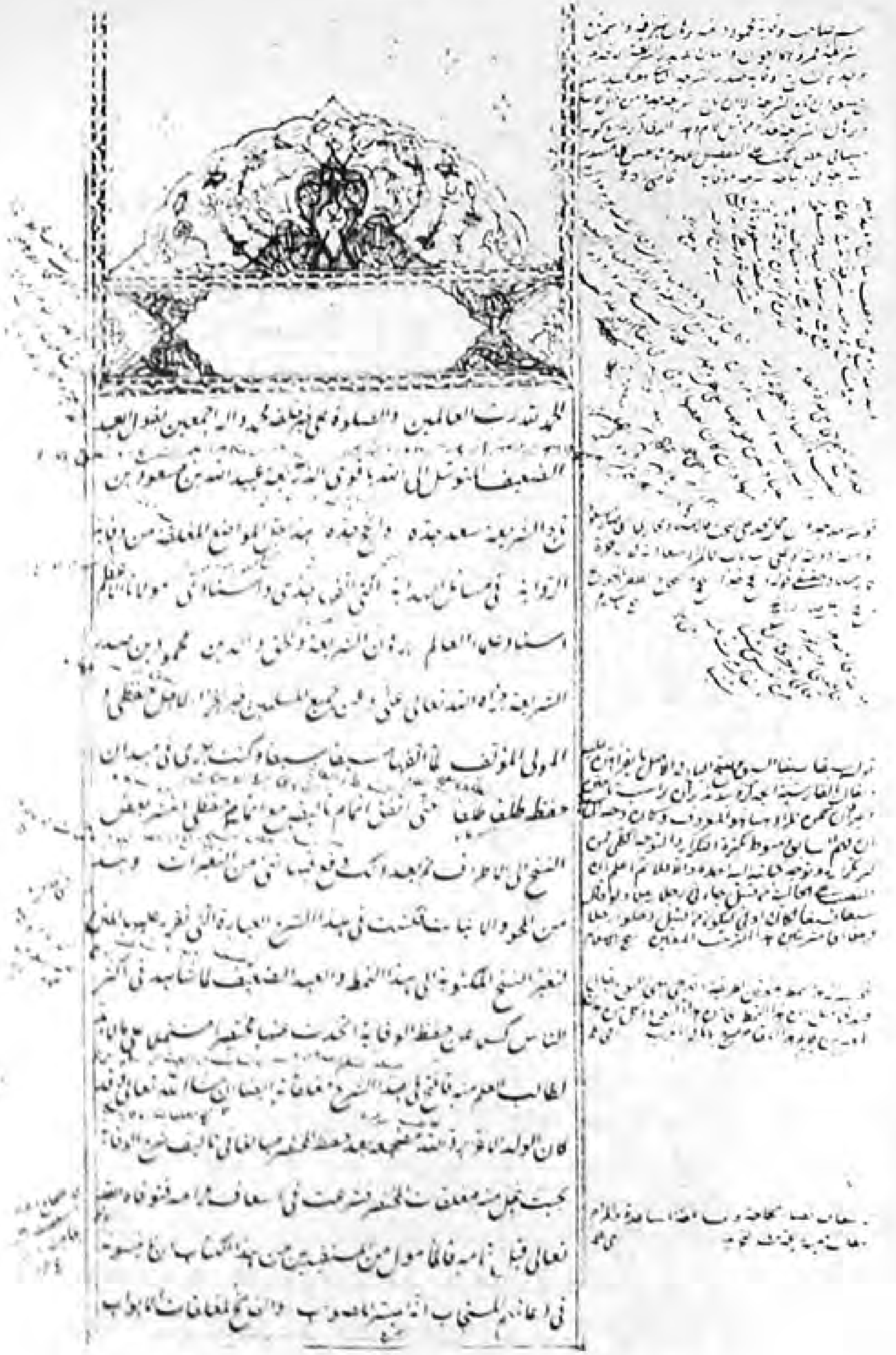

Prva stranica djela *Ṣadr aš-Šarī'a* (v. br. 1089)

TABELA IX

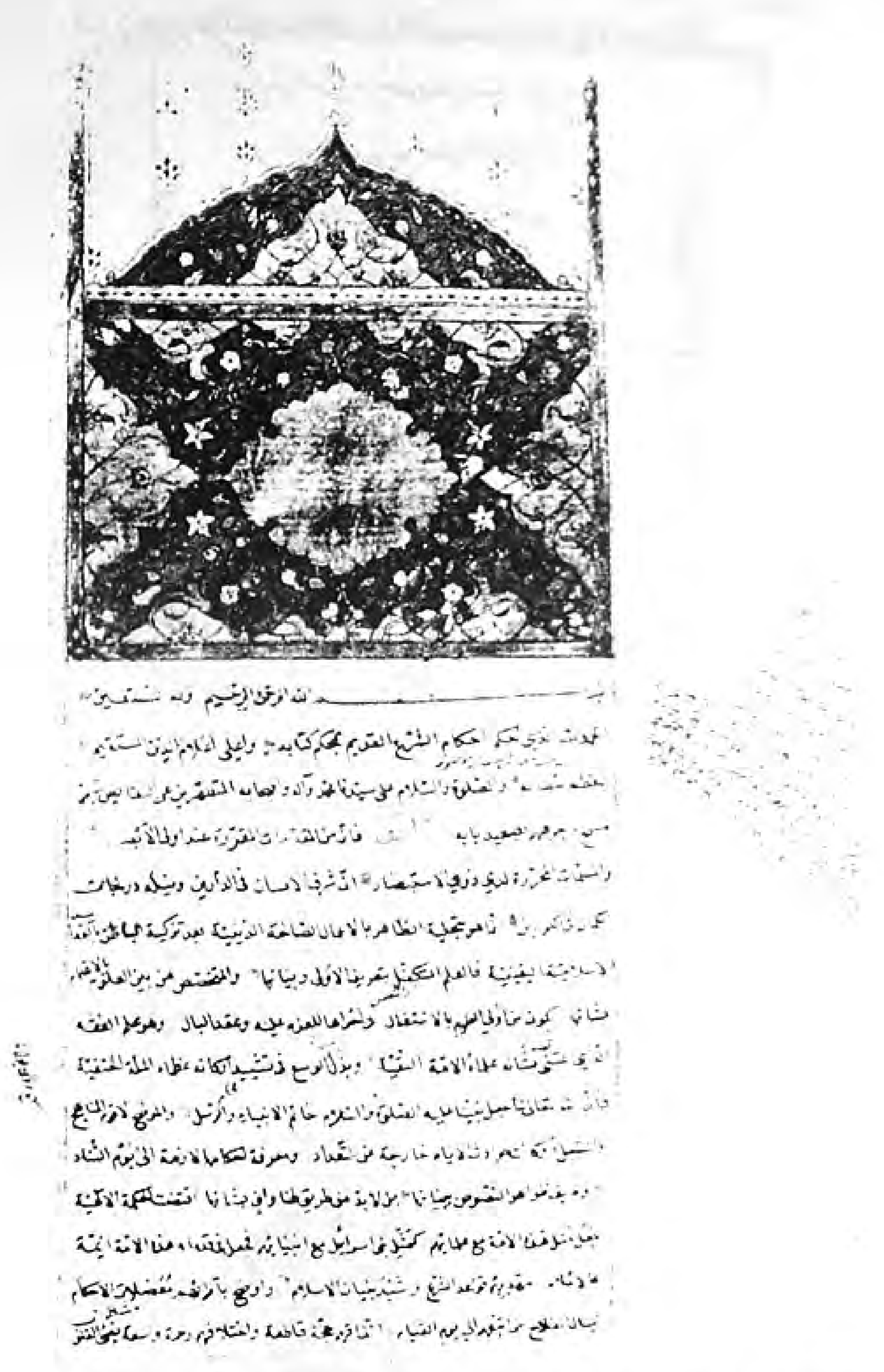

Prva stranica djela *ad-Durar,* sa lijepim unvanom u bojama (v. br. 1278)

TABELA X

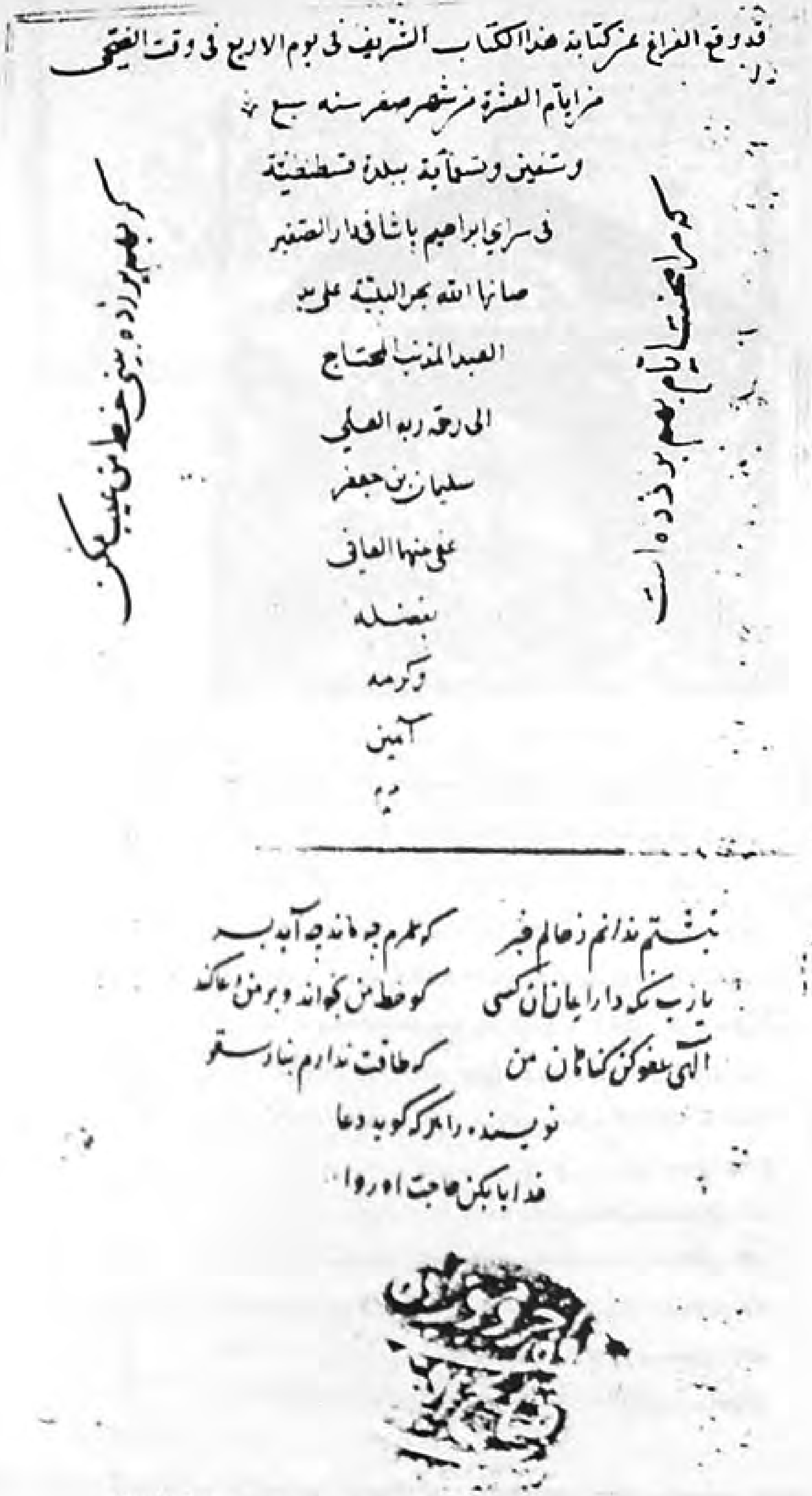

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب الشريف في يوم الاربع في وقت الضحى
من ايام العشرة من شهر صفر سنه سبع
وستين وتسعمائة ببلدة قسطنطينية
في سراي ابراهيم باشا في دار الصغير
صانها الله بحر البلية على يد
العبد المذنب المحتاج
الى رحمة ربه العلي
سليمان بن جعفر
عفي عنهما العافي
بفضله
وكرمه
آمين

نبشتم ندانم ز عالم خبر   که عمرم چه ماند چه آید بسر
یا رب بکه دار ایمان آن کسی   که خط من بخواند و بر من دعا کند
الهی بعفو کن گناهان من   که طاقت ندارم بنار سقر
نویسنده را هر که گوید دعا
خدایا بکن حاجت او روا

Posljednja stranica djela *ad-Durar* (v. br. 1278)

TABELA XI

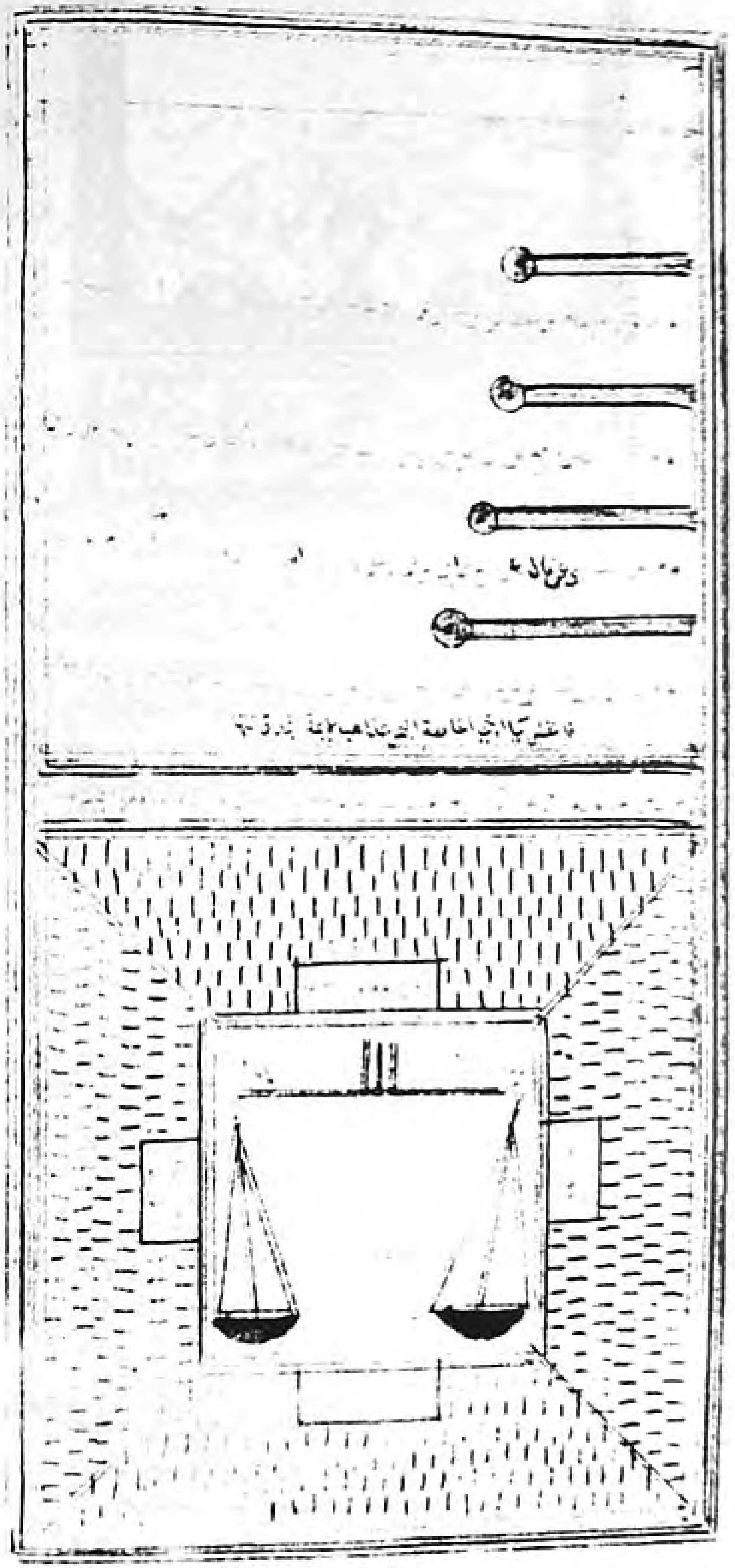

Iz sadržaja djela *Kitāb al-Mizān aš-Ša'raniya* (v. br. 1427)

TABELA XII

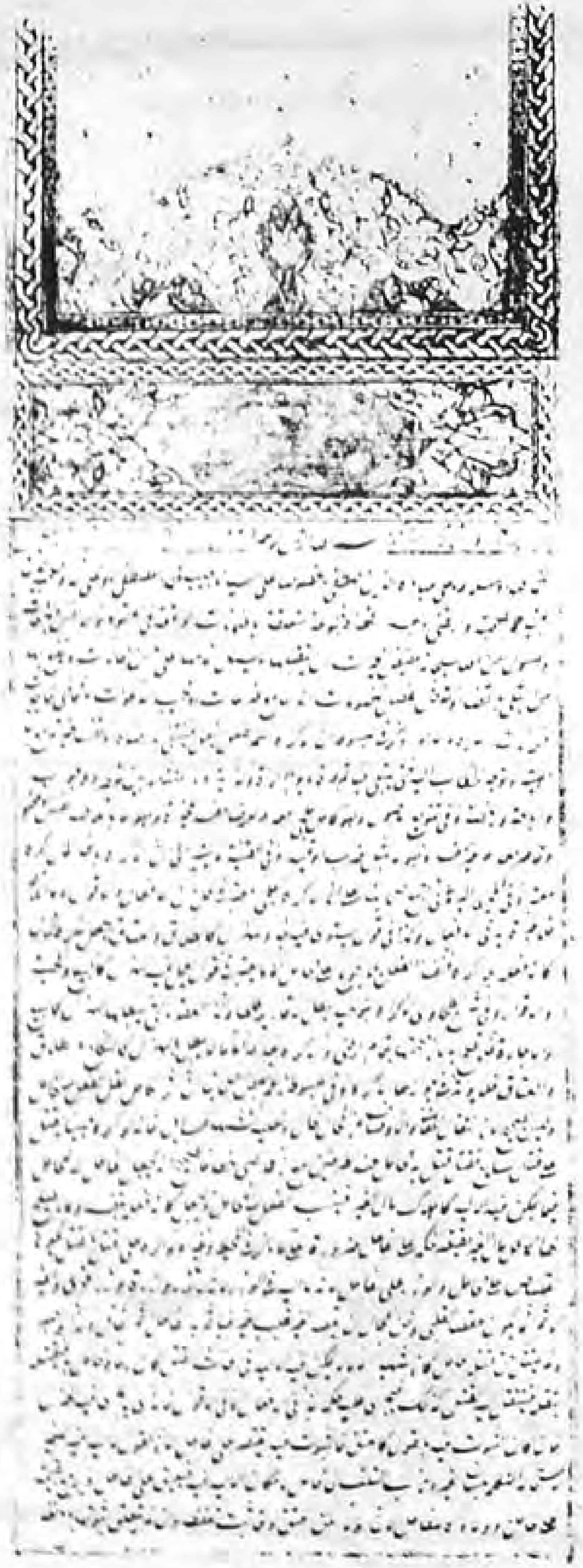

Prva stranica djela *ad-Ḍamānāt* (v. br. 1441)

TABELA XIII

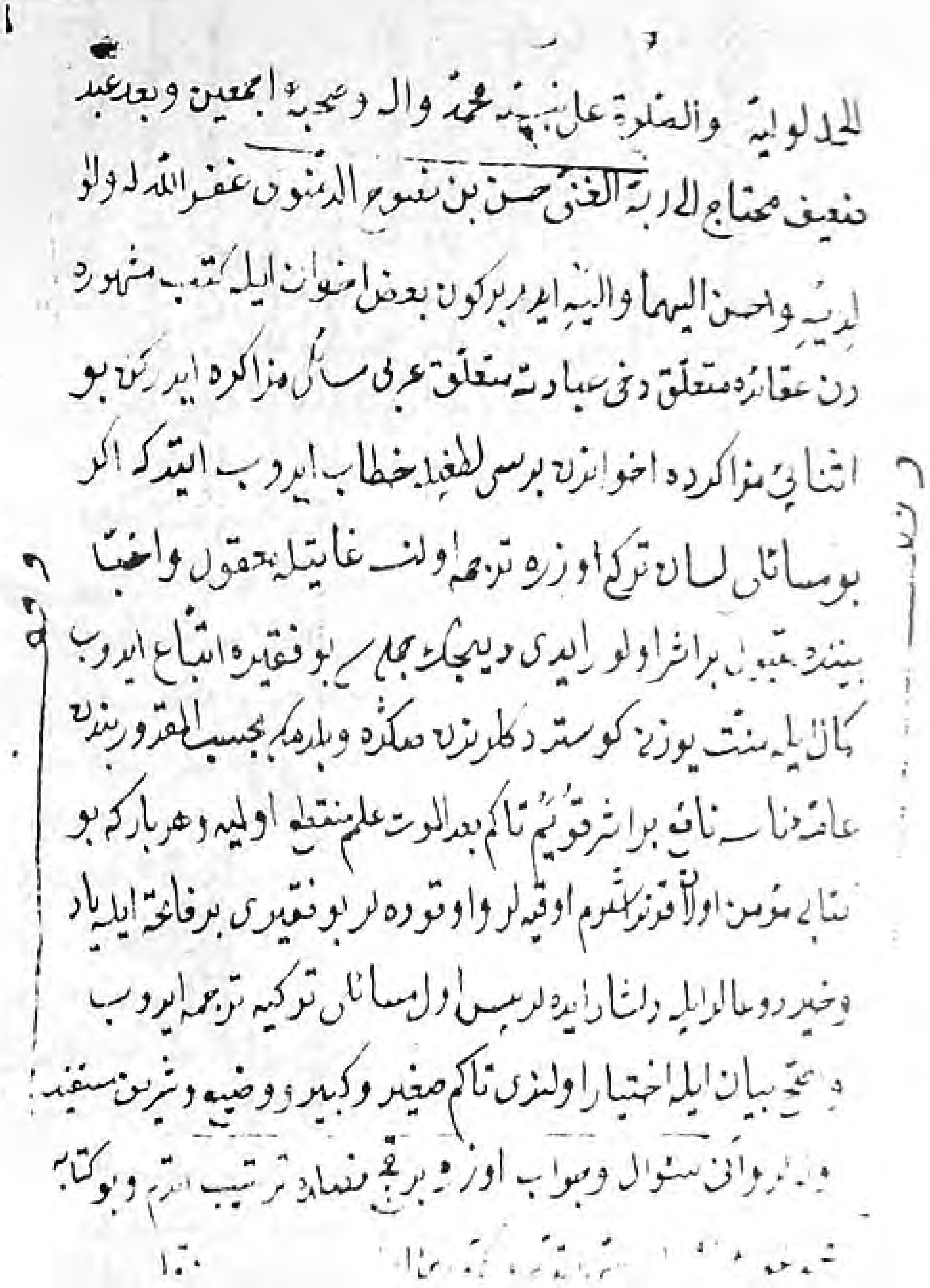

الحمد لوليه والصلوة على نبيه محمد واله وصحبه اجمعين وبعد عبد
ضعيف محتاج الى ربه الغنى حسن بن نصوح الذنوب غفر الله له ولو
الديه واحسن اليهما واليه ايدر بر كون بعض اخوان ايله كتب مشهوره
دن عقائده متعلق دخى عباداته متعلق عربى مسائل مذاكره ايدركن بو
اثنای مذاكرده اخوانزدن برسى للفقير خطاب ايدوب ايتدكه اكر
بو مسائلى لسان تركى اوزره ترجمه اولنسه غايتله معقول واخبا
بيننده مقبول براثر اولور ايدى ديديكى جهتدن بو فقير اتباع ايدوب
كمال ايله سنت يوزن كوستردكلرندن صكره وبلدكم بحسب المقدور بندن
عامه دنياسه نافع براثر قويهيم تاكم بعد الموت علمم منقطع اولميه وهر باركم بو
كتابى مؤمن اوقيه لر واوقوده لر بو فقيرى بر فاتحه ايله ياد
وخير دعا ايله دلشاد ايده لر ديو اول مسائلى تركيه ترجمه ايدوب
[illegible] بيان ايله اختيار اولندى تاكم صغير وكبير ووضيع وشريف مستفيد
[illegible] سؤال وجواب اوزره بر نهج منضبط ترتيب اولندى وبو كتابه
١٥٠ [illegible]

Početak djela *Mağma' al-ğawāhir* od Hasan b. Nasūh al-Bosnavi (v. br. 1557)

TABELA XIV

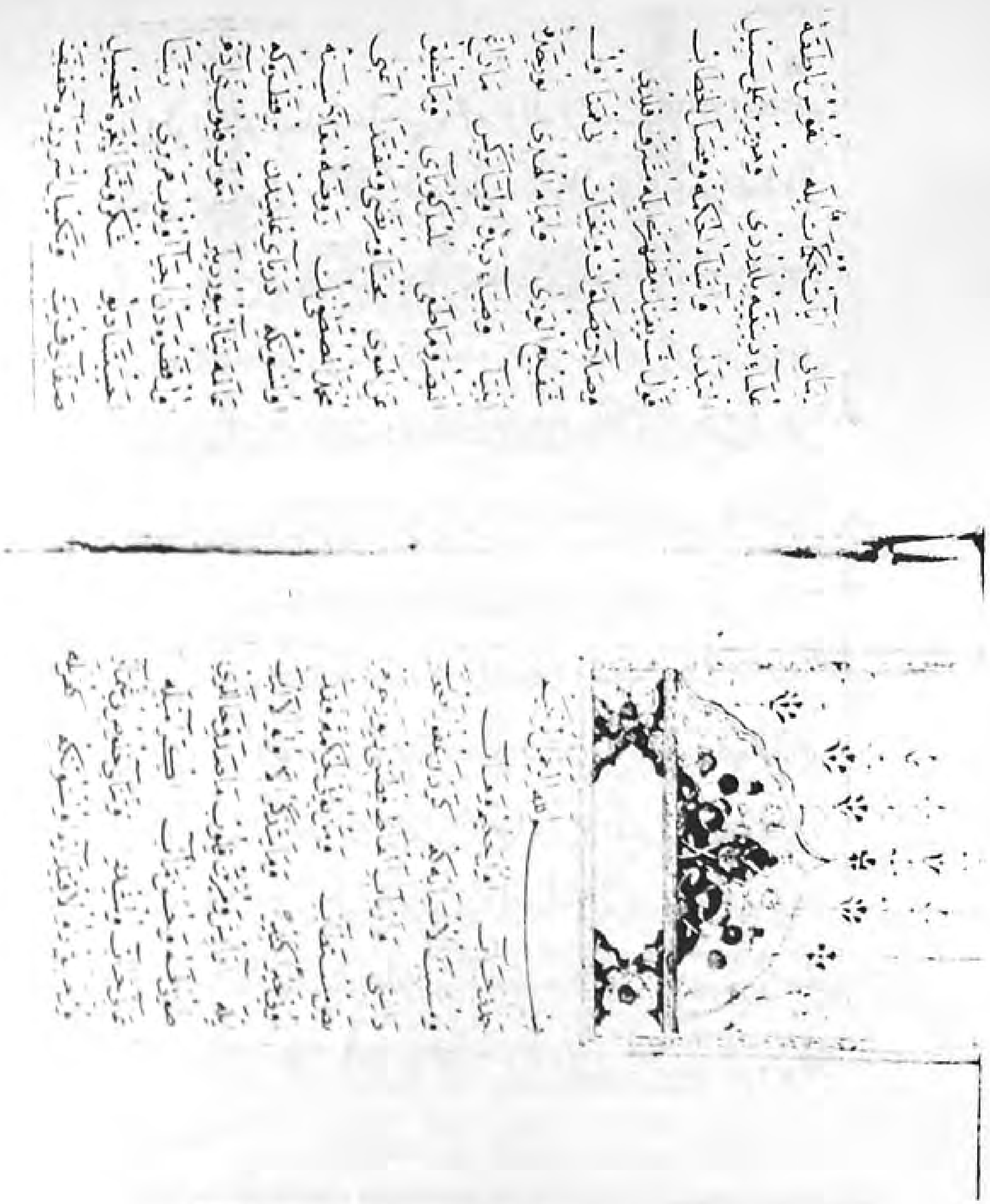

Prva i druga stranica djela *Kitāb alfāẓ al-kufr* (v. br. 1612)

TABELA XV

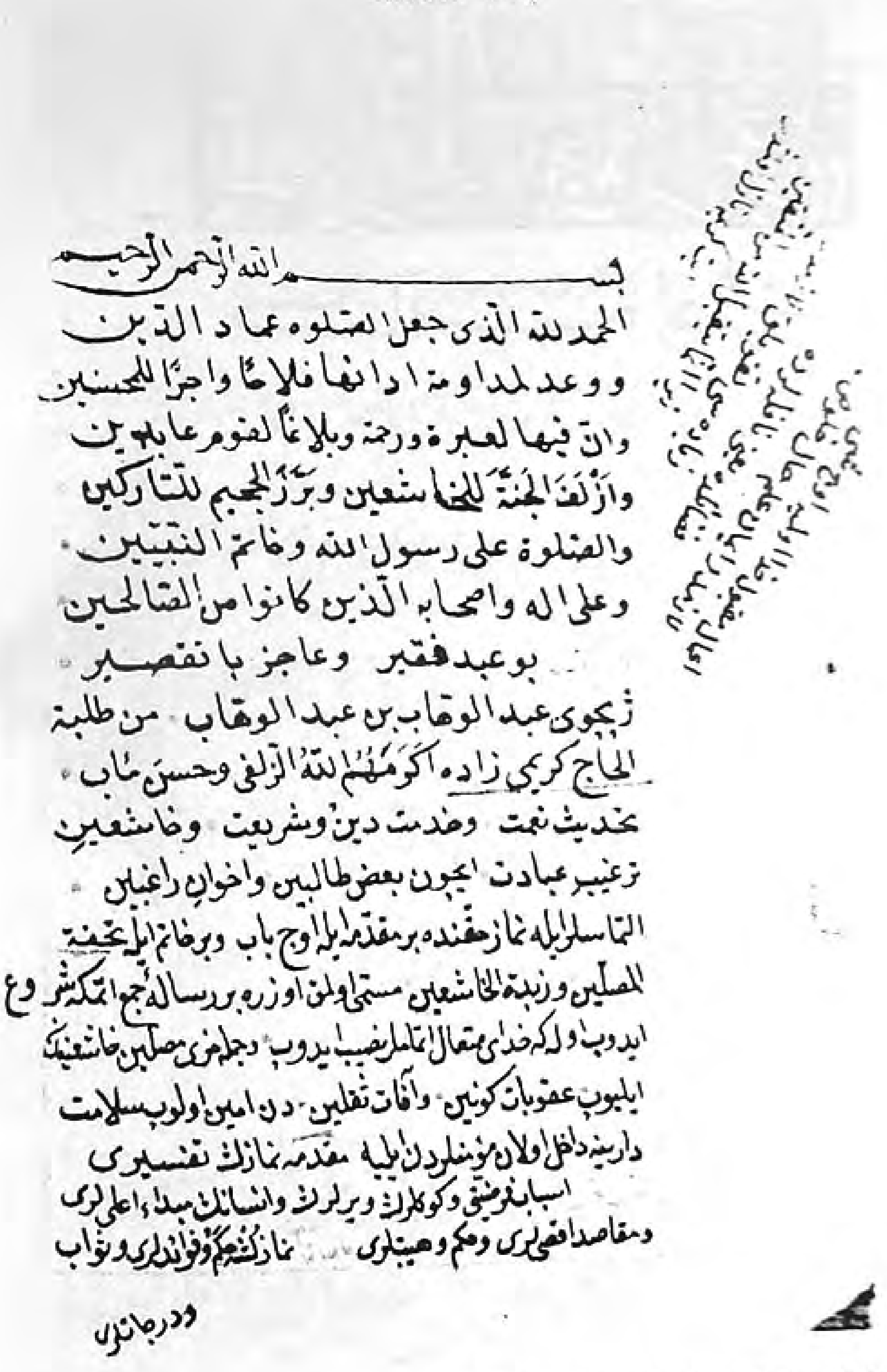

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل الصلوة عماد الدين
ووعد لمداومة ادائها فلاحًا واجرًا للمحسنين
وان فيها لعبرة ورحمة وبلاغًا لقوم عابدين
وازلف الجنة للخاشعين وبرّز الجحيم للتاركين
والصلوة على رسول الله وخاتم النبيين
وعلى اله واصحابه الذين كانوا من الصالحين
بو عبد فقير وعاجز با تقصير
ژپچوی عبد الوهاب بن عبد الوهاب من طلبة
الحاج كريمي زاده اكرمهم الله الزلفى وحسن مآب
تحديث نعمت وخدمت دين وشريعت وخاشعين
ترغيب عبادت ايچون بعض طالبين واخوان راغبين
التماسلريله نماز حقنده بر مقدمه ايله اوچ باب وبر خاتمه ايله تحفة
المصلين وزبدة الخاشعين مسمى اولمق اوزره بر رساله جمع ايتمكه شروع
ايدوب ولكن خداى متعال اتمامنى نصيب ايدوب دجملهٔ مصلين خاشعينك
ايليوب عقوبات كونين وآفات ثقلين دن امين اولوب سلامت
دارينه داخل اولان مؤمنلردن ايليه مقدمه نمازك تفسيرى
اسبابنك فرضيتى وكوكلرك ويرلرك وانسانلك مبدء اعليلرى
ومقاصد افضيلرى وحكم وحيلرى نمازك نعمكى وفوائدلرى وثواب
ودرجاتلرى

Prva stranica djela *Tuḥfat al-muṣallīn* od Abdulwahhab Žepčaka (v. br. 1615)

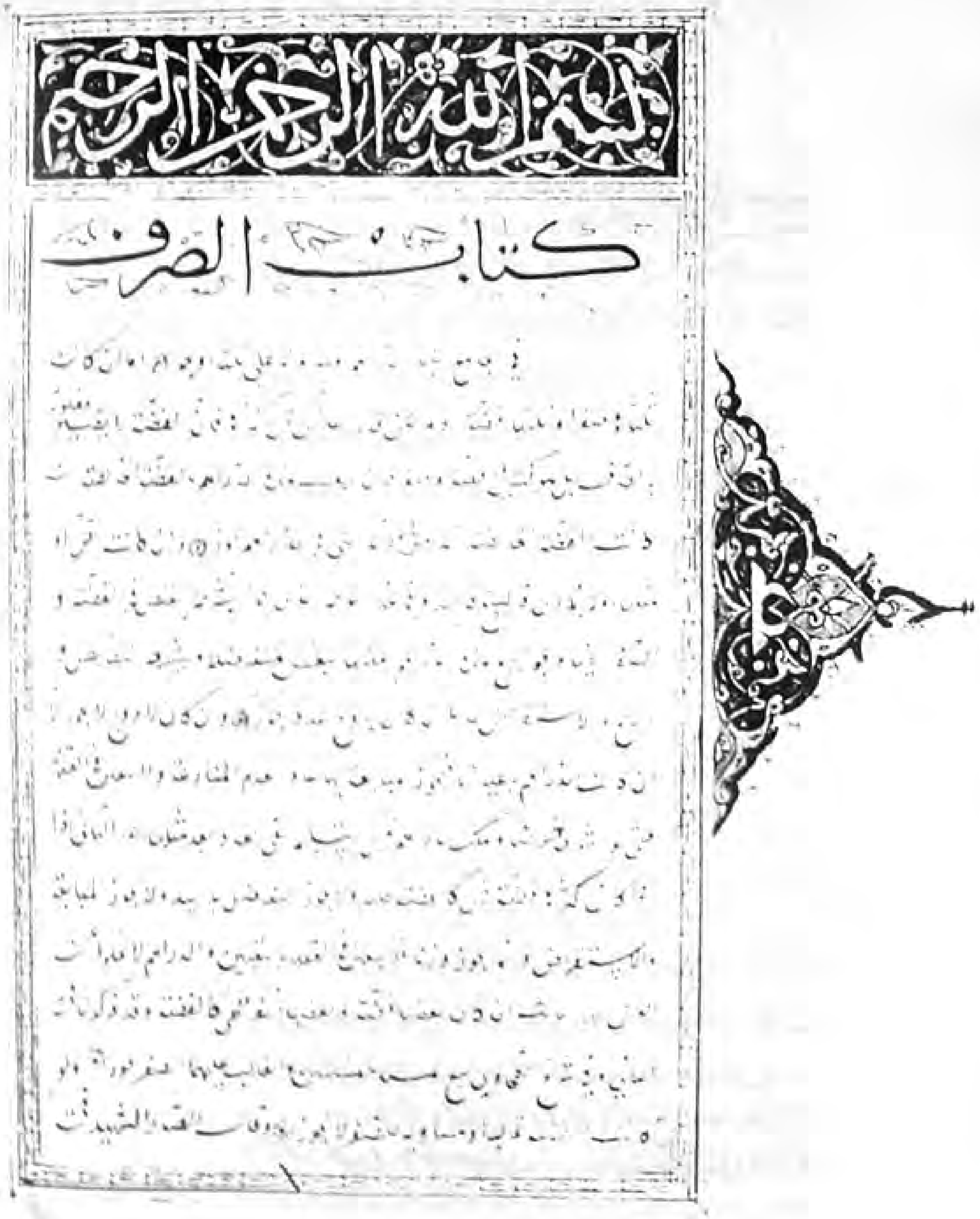

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب الصرف

Prva stranica djela *Ḫulāṣat al-fatāwā* (v. br. 1638)

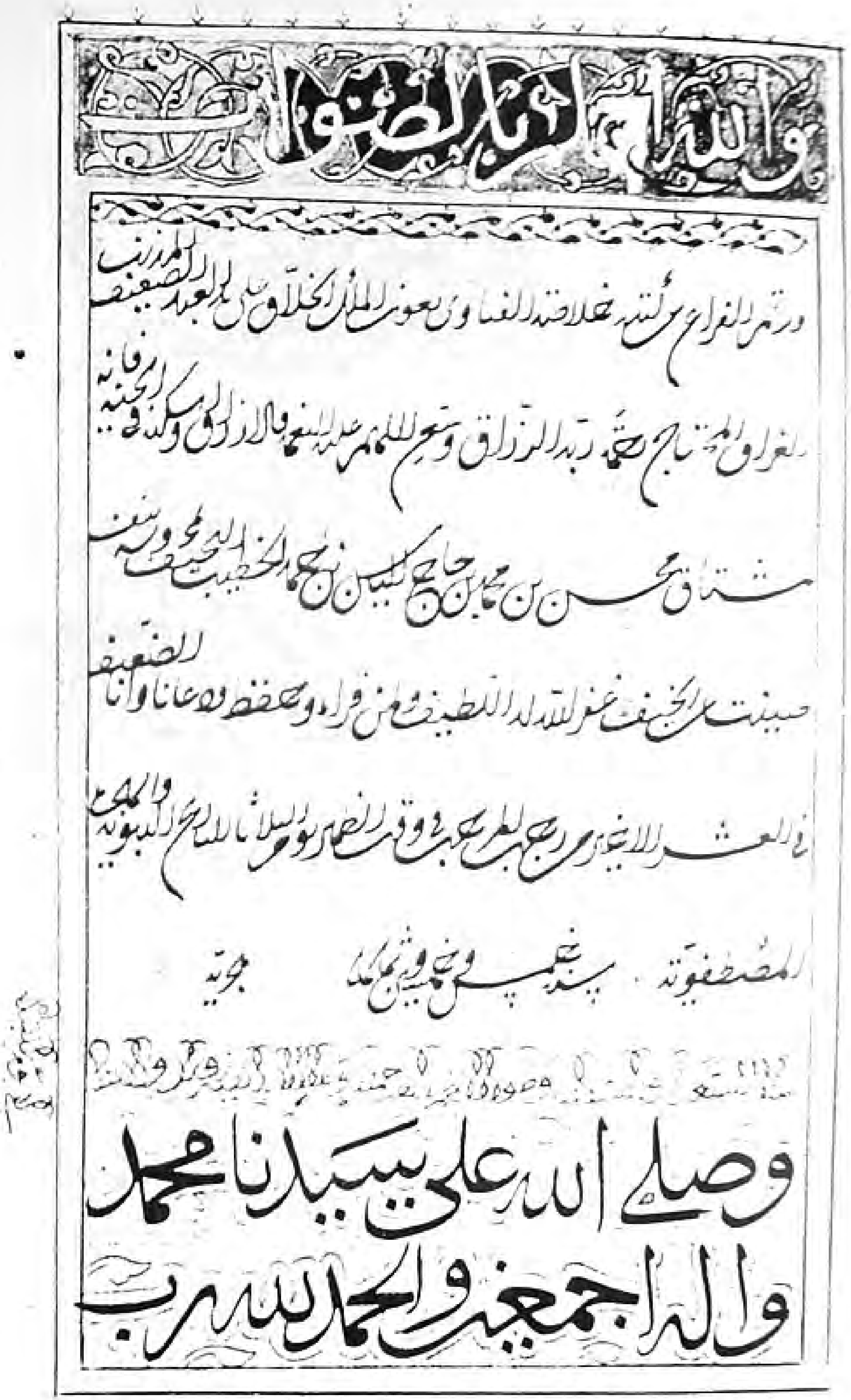

والله اعلم بالصواب

وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين والحمد لله رب

Posljednja stranica djela *Ḫulāṣat al-fatāwā* (v. br. 1638)

TABELA XVIII

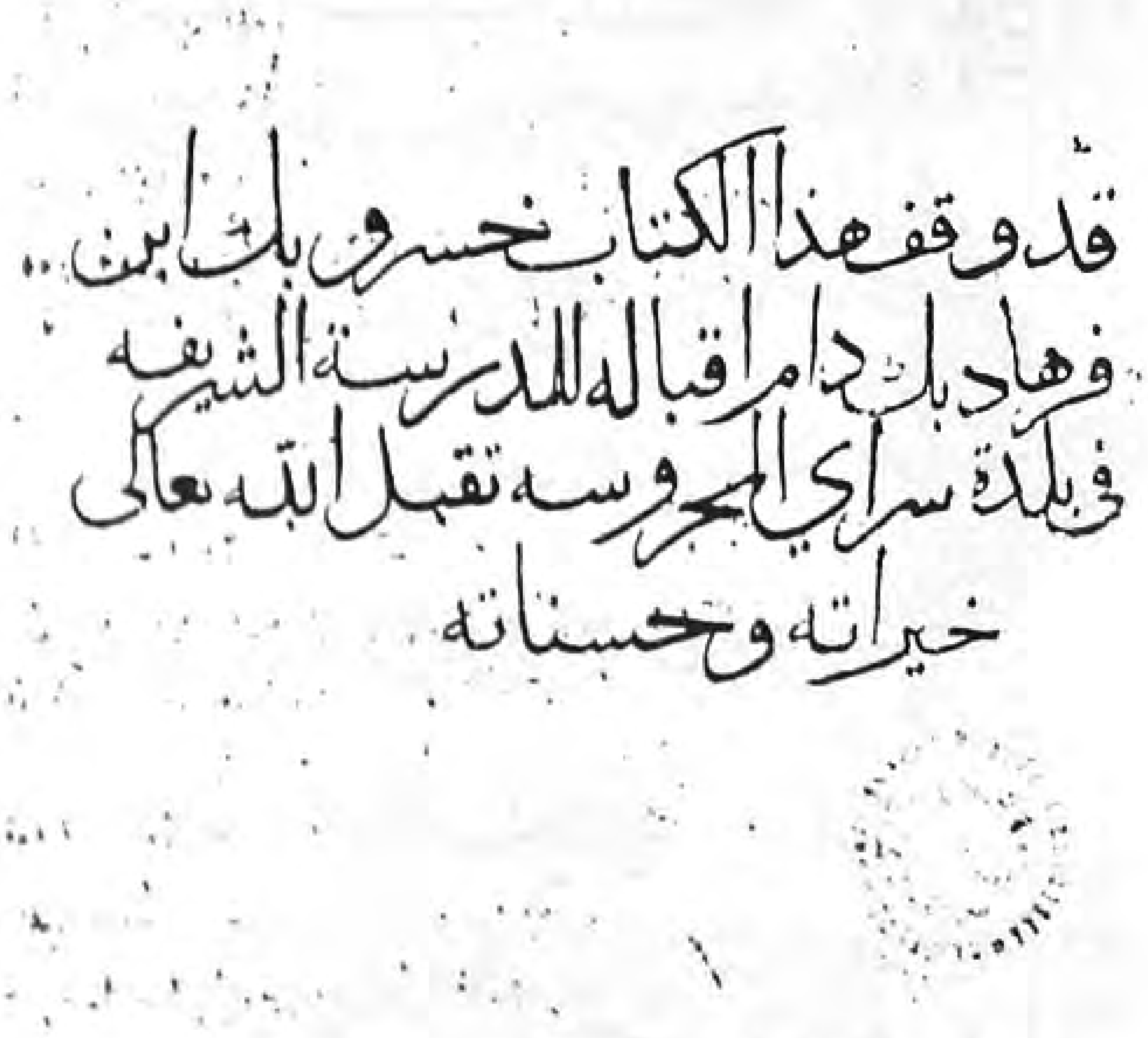

قد وقف هذا الكتاب خسرو بك ابن
فرهاد بك دام اقباله للمدرسة الشريفه
في بلدة سراي المحروسه تقبل الله تعالى
خيراته وحسناته

Bilješka iz vremena Gazi Husrev-bega, na rukopisu *Gunayat al-fatāwā* (v. br. 1680)

TABELA XIX

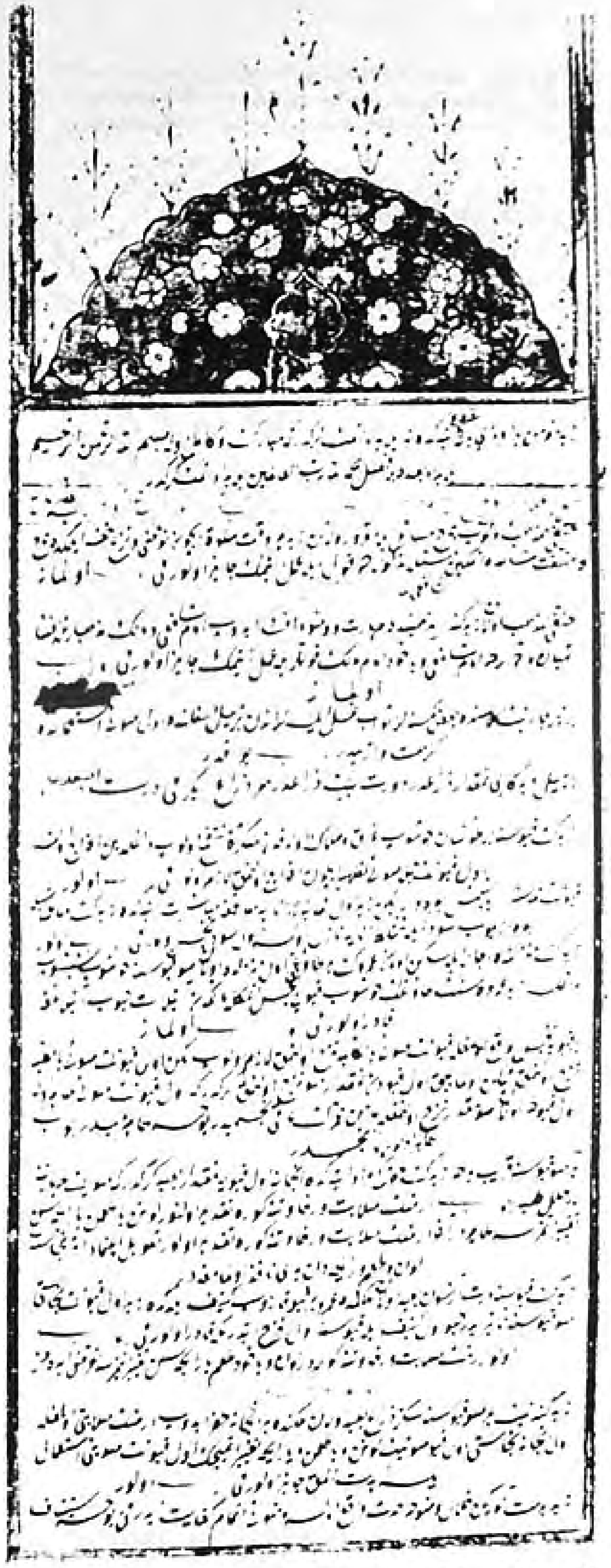

Prva stranica djela *Fatāwā 'Abdurraḥīm-efendi* (v. br. 1760)

TABELA XX

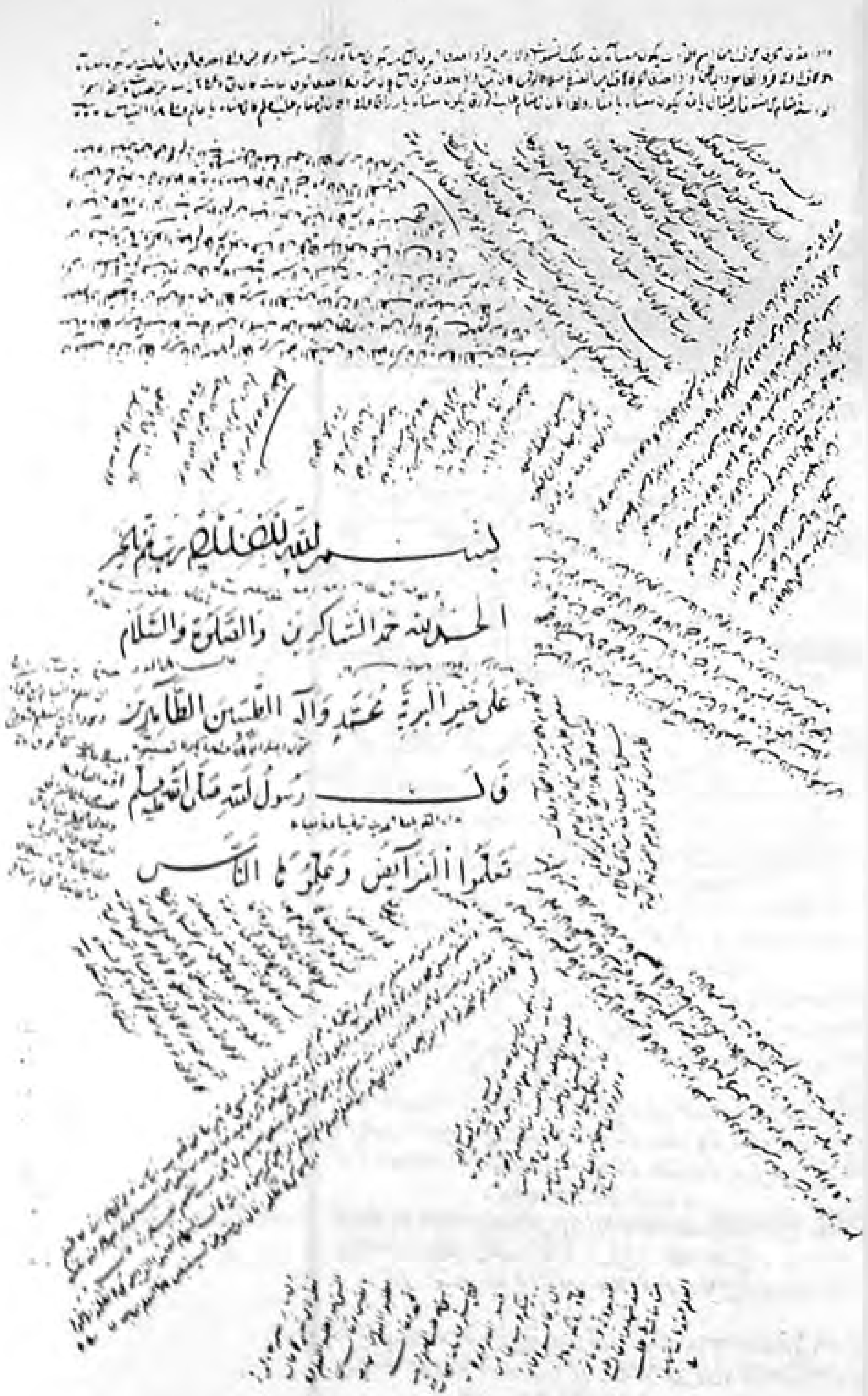

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله حمد الشاكرين والصلوة والسلام

على خير البرية محمد وآله الطيبين الطاهرين

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

تعلموا الفرائض وعلموها الناس

Prva stranica djela as-Sirāǧiya fi 'l-farā'iḍ (v. br. 1804)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički uredili
Faruk Špilja
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1000 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-117-4
ISBN 1 873992 64 5

الثقافى لوزارة الثقافة والتعليم فى جمهورية بوسنه وهرسك الاشتراكية وإلى سائر معاهد مجتمعنا التى زوّدتنا بالمساعدات المالية ما استطعنا به الإقدام على إصدار هذا الجزء الثانى من الفهرس بالشكل الذى نراه .

كما أقدم عبارات شكرى إلى مشيخة الجماعة الإسلامية فى بوسنه وهرسك ، وإلى الأستاذ عبد الرحمن هوقيتش ، مدير مكتبة الغازى خسروبك ، على اهتمامهم بهذا العمل واتخاذهم التدابير اللازمة لتنفيذه .

سراييفو ، فى شهر مايو ١٩٧٨ م

الموافق لجمادى الاولى سنة ١٣٩٨ ه

قاسم دوبراچا

علم الفتاوى
علم الفرائض
القوانين ونظام الدولة
الحسبة
أدب القاضى وعلم الصكوك .

ثم إن كل فصل من هذه الفصول مرتب بحسب اللغات الثلاث : العربية والتركية والفارسية إذا وجدت مخطوطات متعلقة بموضوع الفصل باحدى هذه اللغات . والمخطوطات فى كل فصل مرتبة بحسب تاريخ تأليفها ، ثم بحسب تاريخ نسخها – الأقدم فالأقدم .

وقد أتى فى هذا الفهرس ذكر عدد غير قليل من الكتب المجهولة – أى التى لم نعلم وقت تأليفها ولا أصحابها – فوضعنا غالبها تحت فصل خاص . على أننا لم نستطع البقاء عند هذا الالتزام إلى النهاية ؛ فيجد الباحث عددا غير قليل من هذه الكتب المجهولة مبثوثة فى مواضع من الفهرس سوى هذا الفصل وأسميناها مجهولة بالنسبة لنا ولإمكانياتنا العلمية الضئيلة القاصرة ؛ إذ لم نتوصل إلى معرفة أى معلومات عنها فى الكتب والمراجع التى تحت أيدينا والتى تيسر الإطلاع عليها ، على اننا نظن أن بينها وبين سائر المخطوطات الوارد ذكرها فى هذا الفهرس ما هو غير معلوم فى العالم مطلقا . هذا سوى ما يوجد بينها مما هو نادر أو فريد فى بابه .

ويبلغ عدد المجلدات المذكورة فى هذا الجزء من الفهرس ما يزيد على ١١٦٠ مجلدا ، أما عدد الكتب والرسائل المتضمنة فى تلك المجلدات فيبلغ عددها ما يزيد على ١٧٠٠ تأليف (ما بين كتاب أو رسالة) .

من المعلوم أن كل كتاب مخطوط أثر ثقافى له قيمته وفن خاص فى ميدان الثقافة العلمية ، ومع ذلك فإن كثيرا من المخطوطات المتدرجة فى هذا الجزء لها ميزة خاصة وقيمة استثنائية إما من حيث قدم تاريخها ، أو من حيث ندرتها فى العالم ، أو من حيث حسن خطها وحسن نقشها وتزيينها ، أو بحسب مؤلفيها وناسخيها ، خصوصا إذا كان هؤلاء من أبناء هذه البلاد – وهم كثير . وبين مؤلفات علمائنا كثير ما هو مكتوب بخط أيديهم ، وهى فى الغالب نسخ فريدة .

وفى الفهرس معلومات هامة عن الأمكنة التى نشأت فيها المخطوطات ، وعن المكتبات والمدارس القديمة التى وجدت فيها ، وعن أصحابها الذين كانت فى ملك أيديهم ، فإنا نلم بذكر تلك المعلومات إذا وجدنا فى المخطوطات تعليقات أو حواشى متعلقة بهذا الموضوع .

ومن كثرة الكتب الفقهية التى كانت تدرس عندنا سابقا ، يرى الباحث كيف كان المستوى للفكر الفقهى عندنا فى حياتنا الفردية والاجتماعية وإلى أى درجة بلغ النظام القانونى والعدل الاجتماعى عندنا فى خلال القرون الماضية ، وذلك بالأولى إذا لاحظنا أن هذه المخطوطات الواردة فى هذا الفهرس قسم صغير من الكتب الفقهية الكثيرة التى كانت توجد فى المكتبات والمعاهد العلمية عندنا .

وقد أوردنا أعلام المراجع والأصول بعلامات الاختصار شأن عملنا فى الجزء الأول مع شئ من التغيير كما هو مشاهد فى الكشاف المقدم فى ابتداء الجزء .

وقد اعتمدنا فى وضع هذا الجزء على نفس المراجع التى اعتمدناها فى وضع الجزء الأول ، مع زيادة بعض المراجع الجديدة التى وصلتنا ، على أن غالب الصعوبات التى كانت تعترض طريقنا فى وضع الجزء الأول لقيتنا أو لاقيناها فى وضع هذا الجزء الثانى أيضا .

وقد زدنا فى هذا الجزء عدد كشافات الأسماء على ما فى الجزء الأول ، فقد وضعنا هنالك كشافين فقط (كشافا لأسماء الكتب ، وكشافا لأعلام المؤلفين) . أما فى هذا الجزء الثانى ، فقد ألحقنا إلى الكشافين السابقين كشافات جديدة وهى : كشاف عن أسماء الناسخين وكشاف عن أسماء الواقفين (واقفى الكتب) ، وكشاف عن أسماء الأمكنة التى وجدت فيها الكتب .

وإنى أعترف بقصور كثير فى عملى هذا – مع جميع الجهود التى بذلتها فيه – وأعتذر للباحثين والعلماء المحترمين ، فهذا ما كان فى وسعى وطاقتى فى هذه الظروف التى عملت فيها ومع الصعوبات والعوائق التى كانت تعترضنى فى طريقى مثل عدم توفر الوسائل المعينة على إتقان العمل على الوجه المرغوب . ولعلّى مع ذلك وُفقت لأداء بعض العمل المطلوب وتقديم شئ قليل من الخدمة فى ميدان العلم . فإن كنت نجحت فى ذلك ، حصلت لنفسى الرضا والاطمئنان .

وفى ختام هذه الكلمة أقدم شكرى الخالص إلى نخبة من الأساتذة الأفاضل الذين ساعدونى فى هذا العمل ، وهم : الدكتور حسن قاله شى ، أستاذ بجامعة بريشتينا ، فى قوصوا (بيوغوسلافيا) لقيامه بتصحيح هذا الجزء ، والأستاذ محمد مؤذينوويتش ، لمساعدته فى وضع الإطار الشكلى ، والأستاذ خالد حجى مونليج ، معاون أمين المكتبة ، لقيامه بكل ترحيب بمساعدات مختلفة من نسخ ، ومقابلة ، وإعداد كشافات ، وتحقيق فى المراجع .

ونرى من اللياقة اللازمة بهذه المناسبة أن نوجه عبارات الشكر الخاصة إلى مركز التراث

التقدمــة

هذا الجزء الثانى من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازى خسروبك معمول فى شكل الجزء الأول ، ومنسوج على منواله ، ومبنى على قواعده .

أما النظام والقواعد التى اتبعناها وطبقناها عند وضع الفهرس فمذكورة بالتفصيل فى مقدمة الجزء الأول منه ؛ فراجعها هناك . وفى نفس المقدمة ألممنا بذكر وبيان تاريخ المكتبة خلال القرون من عهد تأسيسها فى سنة ١٥٣٧م إلى أيامنا هذه ، فلا حاجة إلى تكرار ذلك ثانيا فى هذا المحل

أما المخطوطات التى وضعناها ، وأتينا بوصفها فى هذا الجزء الثانى فرتبة حسب التقسيم السابق المذكور فى مقدمة الجزء الأول أيضا ، وبحسب ذلك التقسيم ، هذا هو الباب السادس من أبواب الفهرس ، وهو يتعلق بموضوع الفقه الإسلامى (انظر الجزء الأول – المقدمة ، ص ١٨) . وبما أن موضوع مادة الفقه واسع جدا ، والمخطوطات التى تتعلق بهذا الموضوع فى مكتبتنا كثيرة العدد فإن هذا الجزء الثانى يحتوى على المخطوطات من باب الفقه فقط ، اللهم إلا بعض الرسائل والكتب التى وُجِدَت ملحقة بكتب الفقه فى مجلداتها ، فنضعها ونذكر وصفها فى هذا الجزء مها كان موضوعها ؛ وعدد هذه ليس بقليل .

ثم إن هذا الجزء مرتب على فصول بحسب خصوصية المادة التى تتعلق الفصول بها ، وراعينا عند وضع هذه الفصول وترتيبها ما هو المعتاد فى تنظيم علوم الفقه الإسلامى ، بحيث إن جميع أقسام الفقه وفنونه مشمولة بهذه الفصول ، ومرتبة فيها ، وذلك من أصول الفقه إلى فصل أدب القاضى ، والصكوك . وتبعا لذلك فإن هذا الجزء يحتوى على الفصول الآتية الرئيسية :

علم أصول الفقه

علم الفقه.

أدعو الله أن يشمل برحمته الأستاذ الراحل قاسم دوبراجا الذي أعد هذا المجلد، وأشكر العاملين في رئاسة الجماعة الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك، برئاسة فضيلة الدكتور مصطفى تسيرتش، والعاملين في مكتبة الغازي خسرويك على تعاونهم المثمر البناء.

والله ولي التوفيق.

أحمد زكي يماني

رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

تصدير للطبعة الثانية

صدر المجلد الثاني من فهرس مكتبة الغازي خسرويك سنة ١٩٧٩م، ومع مرور السنوات نفذت نسخ الفهرس، وعجزنا عن تلبية رغبة الراغبين باقتنائه من الباحثين والمؤسسات الثقافية والعلمية، ومازلنا نتلقى الطلبات. ولذلك عرضنا مشروع إعادة طباعة هذا المجلد على مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي في لندن في إطار التعاون بينها وبين رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك، ولاقى طلبنا قبولاً ينسجم مع توجيهات رئيس المؤسسة معالي الشيخ أحمد زكي يماني يحفظه الله.

ولا بد لي من أن أنوه بما تبذله مؤسسة الفرقان من جهود في سبيل إنقاذ مكتبة الغازي خسرويك على أكثر من صعيد، فبالإضافة إلى تصوير المخطوطات والوثائق والوقفيات، ساعدت المؤسسة في نشر أجزاء الفهرس من الجزء الرابع حتى الجزء التاسع و الطبعة الثانية للمجلد الأول، وها هي تساهم في إعادة نشر هذا الجزء الثاني، وبذلك يمكننا أن نلبي طلبات الراغبين بالحصول على ما صدر من أجزاء فهرس المكتبة. ونأمل من الله سبحانه وتعالى أن يعيننا على إتمام نشر ما تبقى من أجزاء فهرس المكتبة جراء التعاون المثمر بيننا وبين مؤسسة الفرقان.

إنني أتقدم باسم العاملين في مكتبة الغازي خسرويك بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعين الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإننا نشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام للمؤسسة، الأستاذ الدكتور يوسف إيبش، على ما بذلاه من جهود بناءة، ونشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 64 5

الطبعة الأولى النافذة: سرايفو ١٩٧٩

الطبعة الثانية: ٢٠٠٢

© Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 2000

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

Dobrača, Qasim, comp.
Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-Begova Biblioteka u Sarajevu= Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo= Fihris al-makhṭūṭāt al-ʻArabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū
فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايفو /
obradio Qasim DOBRAČA.- Sarajevo: Rijaset Islamske zajednice u BiH Sarajevo; London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1423/2002.
v. 2: 1047 p.; 25 cm.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 64; Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 41=
(منشورات الفرقان؛ رقم ٦٤ . سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤١)
Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-9.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33; 39; 41, 51, 52, 62. Islamic Manuscripts Catalogues Series; no. 22; 25; 27, 31, 32, 40)
1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts
I. DOBRAČA, Qasim, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 64 5

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW19 5EF, UK

تقديم للطبعة الثانية

الحمد لله الذي أنعم علينا بنعم لا تعد ولا تحصى، ومكننا من إنجاز بعض ما نطمح إليه في مجالات خدمة التراث الإسلامي المهدد بالضياع جراء تضافر الإهمال وعوامل الزمان الطبيعية والإصطناعية.

ورغم العقبات فإن مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي قد قطعت أشواطا بعيدة في ميادين خدمة التراث الإسلامي ابتغاء مرضاة الله عز وجل.

لقد أوضحت مؤسسة الفرقان أهمية التراث من خلال مؤتمراتها، وأبرزت ذخائره في ندواتها ونشراتها، وصورت آلاف المخطوطات، وأتاحت فرصة الإطلاع عليها للباحثين في مركز المؤسسة، واقتنت مجموعة غنية من فهارس المخطوطات والوثائق، وشاركت في العديد من المعارض والمؤتمرات، وساهمت بإقامة الدورات لتدريب العاملين في الحفاظ على التراث المخطوط.

أما في مجال الفهرسة فمؤسسة الفرقان رائدة في هذا المجال حيث نشرت فهارس لم تنشر من قبل، وأولت المكتبات التي تحيط بها المخاطر عناية استثنائية بغية إنقاذها وفهرستها، ومن هذه المكتبات مكتبة الغازي خسرويك في مدينة سرايفو عاصمة جمهورية البوسنة والهرسك التي نجت من الدمار بفضل من الله تعالى ثم بجهود الأخيار القائمين عليها.

لقد شملت رعاية مؤسسة الفرقان لمكتبة الغازي خسرويك مجالات الإنقاذ والتصوير ونشر الفهارس، فبعدما أصدرنا خمسة مجلدات هي: الرابع والخامس والسادس والسابع والثامن و التاسع والطبعة الثانية للمجلد الأول، وها نحن نعيد طباعة المجلد الثاني الذي صدر سنة١٩٧٩م، وقد أعده الراحل قاسم دوبراجا، وأصدرته مشيخة الجماعة الدينية الإسلامية في جمهورية البوسنة والهرسك، وبإعادة طباعة هذا المجلد ستتوفر فرصة الاطلاع عليه للباحثين بعدما نفذت الطبعة الأولى، وعليه تصبح المجموعة كاملة لمن يرغب في الحصول عليها.

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٤١

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني

إعداد

قاسم دوبراچا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سرايفو
١٤٢٣هـ / ٢٠٠٢م

الطبعة الأولى النافذة: سرايفو ١٩٧٩
الطبعة الثانية: ٢٠٠٢

منشورات الفرقان: رقم ٦٤
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤١

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثاني

إعداد

قاسم دوبراجا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٣ هـ / ٢٠٠٢ م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK JEDANAESTI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1424/2003.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK JEDANAESTI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1424/2003.

Recenzenti:

Dr. Fehim Nametak
Dr. Ismet Bušatlić

مراجعة :

الدكتور فهيم ناميتاك
الدكتور عصمت بوشاتليتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 (=411.21)
017: 091.1 (=512.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=222.1) : 027.2 (497.6)
017: 091.1 (=163.43*) : 027.2 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka. - London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation; Sarajevo : El-Kalem, 1963 - <2003>. - Sv. <11> ; 24 cm

Tekst na bos., arap., tur., perz. i engl. jeziku. - Na spor. nasl. str.: Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts SV. 11 / obradio Zejnil Fajić. - 2003. - XXIII, 732 str. - Bibliografija: str. (XIX) - XXIII

ISBN 1-873992-72-6 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)

ISBN 9958-23-133-6 (El-Kalem, sv. 11)

1. Stv. nasl. na upor. nasl. str.

COBISS/BIH-ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 44

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

TOME XI

Prepared by
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1424/2003

SADRŽAJ

SADRŽAJ V
UVODNA RIJEČ VII
PREDGOVOR IX
UVOD XI
FOREWORD XIII
PREFACE XV
ITRODUCTION XVII
IZVORI I LITERATURA IXX
TRANSKRIPCIJA XXV

ENCIKLOPEDIJA 1
- Arapski rukopisi 3
- Turski rukopisi 7

KUR'AN 17
- A) MUSHAFI 19
- B) DIJELOVI KUR'ANA 69
- C) POJEDINA SURETA 87
- D) PRIJEVODI KUR'ANA 93
  - Turski rukopisi 95
  - Perzijski rukopisi 97
  - Bosanski rukopisi 98
- E) REGISTAR KUR'ANA 99

NAUKA O ČITANJU KUR'ANA 103
- A) TEDŽVID 105
  - Arapski rukopisi 107
  - Turski rukopisi 137
  - Bosanski rukopisi 157
- B) KIRAET 161

KOMENTARI KUR’ANA 179
Arapski rukopisi 181
Turski rukopisi 235
Bosanski rukopisi 253

TRADICIJA 257
A) TEORIJA HADISA 259
Arapski rukopisi 261
Bosanski rukopisi 279
B) ZBIRKE - TEKST HADISA 281
Arapski rukopisi 283
Turski rukopisi 367
Perzijski rukopisi 387
Bosanski rukopisi 389

DOGMATIKA (‘AKAID) 391
Arapski rukopisi 393
Turski rukopisi 497
Bosanski rukopisi 527

DOVE 531
Arapski rukopisi 393
Turski rukopisi 613
Perzijski rukopisi 641

INDEKSI 645
Indeks naslova 647
Indeks naslova u transkripciji 665
Indeks autora 679
Indeks prepisivača 693
Indeks vlasnika i vakifa 705
Indeks mjesta 713
Kongruencija brojeva I 717
Kongruencija brojeva II 725

PRILOZI .... 733 - 750

UVODNA RIJEČ

Navršava se deset godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga, te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako je do sada snimljeno na mikrofilm preko dvije trećine spomenutih fondova u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, 1422/2001. deveti, 1423/2002. deseti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i jedanaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih deset svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 6290 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Jedanaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 6291 do br. 7160 sa ukupno 870 rukopisa, odnosno 1265 djela. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti enciklopedije, Kur’āna i dijelova Kur’āna, tedžvida, kirāeta, komentara Kur’āna, hadisa, akaida i dova. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem navedenih oblasti.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječenstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovine, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Zejnilu Fajiću koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1423/2003. god.

Aḥmad Zaki Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje prethodnih devet knjiga *Katalog rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke...* Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM, te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i u buduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Našu zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān, i prof. dr. Jusufu Ibišu, generalnom direktoru Fondacije al-Furqān, na trudu koji ulažu u realizaciji naše saradnje. Zahvalnost iskazujemo i zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

UVOD

Jedanaesti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke* je dodatak prvom svesku, koji je uradio rah. Kasim ef. Dobrača.

Naime, kada se pojavio iz štampe prije 40 godina prvi svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, tada je spomenuta biblioteka u svome fondu imala samo oko 4.500 kodeksa. Od tada pa do danas taj se broj više nego udvostručio. Zahvaljući tome prilivu koji je nastao otkupom i poklonima privatnih biblioteka, kao i sakupljanjem rukopisa od građana po čitavoj Bosni i Hercegovini, ovaj XI svezak i nastao je kao dodatak prvom svesku. Odmah da kažemo da ovim sveskom nisu obuhvaćeni svi rukopisi koji su trebali biti uvršteni u ovaj svezak, zbog kratkoće vremena koje sam imao na raspolaganju i zbog toga što bi ovaj svezak bio preglomazan.

Pošto je ovo dodatak prvom svesku, u njemu su, kao i u spomenutom prvom svesku, obrađeni rukopisi iz sljedeće tematike: Enciklopedija, Kur'ani i dijelovi Kur'ana, Tedžvid, Kiraet, Komentari Kur'ana, Hadis, Akaid i Dove. Prvo su u navedenim poglavljima uvršteni arapski, pa onda turski, perzijski i bosanski rukopisi. Dakle, principi i metode obrade, uglavnom, su zastupljeni kao i u prvom svesku. Što se tiče kodeksa, oni su uvršteni na određeno mjesto prema prvom djelu koje se nalazi u dotičnom kodeksu.

Ovaj svezak ima 870 obrađenih kodeksa, odnosno 1265 djela. Od ovoga broja je 965 djela na arapskom, 278 na turskom, 7 na perzijskom i 15 djela na bosanskom jeziku.

Iako je ovo dodatak prvom svesku, u njemu ima djela koja nisu spomenuta u prvom svesku, a ima i takvih djela koja nisu spomenuta ni u jednom od predhodnih deset svezaka.

I u ovom svesku ima djela, čiji su autori porijeklom iz Bosne i Hercegovina, a ima i znatan broj rukopisa koje su prepisali Bosanci i Hercegovci. U indeksu naslova djela označili smo djela na turskom, perzijskom i bosanskom jeziku. Autore i prepisivače iz Bosne i Hercegovine, radi lakšeg pronalaska, označili smo *italik* pismom.

Ovaj svezak uradio sam kao penzioner po Ugovoru o djelu, ali sam ranije bio obradio Kur'ane i dijelove Kur'ana, pa se ovom prilikom zahvaljujem Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, koje mi je omogućilo da završim ovaj svezak.

Na kraju da kažem, da ovaj svezak posvećujem svojoj supruzi Nadžiji i kćerkama Mersiji i Belmi, koje su mi davale podsreka i imale razumijevanja za moj rad.

Sarajevo, januar 2003. godine. Zejnil Fajić

FOREWORD

Al-Furqān Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. It has preserved the images of manuscripts and documents on microfilm and CD ROM. It has made great efforts to save the Gazi Husrev-Bey Library in Sarajevo, and so contributed to the efforts to safe-guard the identity of Bosnia-Herzegovina by preserving the country's cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with the electronic aparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. More than two-thirds of Library's collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqān Foundation has co-operated with the Presidency of the Riasat of Islamic Community in Bosnia-Herzegovina in Sarajevo to publish this catalogue. Volume IV of the catalogue was published in 1419 H/1998 AD; volumes V and VI were published in 1420 H/1999 AD; volume VII was published in 1420 H/ 2000 AD; volume VIII was published in 1421 H/ 2000 AD, volume IX was published in 1422 H/ 2001, volume X was published in 1423H / 2002 AD; and now we are happy to present volume XI of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Library.

The previous tenth volumes listed entries for 6290 works, some of which contained more than one title. Volume XI contains the entries for manuscripts numbered 6291 to number 7160 with a total of 876 manuscripts and 1265 written works. The manuscripts have texts mainly dealing with Encyclopedia, Qur'an and part of the Qur'an, Taǧwīd, Qira'āt, Tafsīr (Commentary of the Qur'an), Hadith (Tradition), Aqaid (Dogmatics) and prayers. This catalogue should, therefore, prove of particular use to researchers in those fields.

We pray for the Almighty's aid and support in achieving al-Furqān Foundation's objectives in the human cultural and scientific heritage and I thank particularly Faḍilat Dr Mustafa Cerić, the Presindent of the 'Ulama of Bosnia-Herzegovina, Mr. Mustafa Jahić, the chief librarian of

the Gazi Husrev-Bey Library, and Mr. Zejnil Fajic who operated in compiling this volume. May their efforts all be crowned with success.

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
January 2003

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the catalogues of Bosnian, Persian, Turkish and Arabic manuscripts in the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural organisations working in the field of Islamic manuscripts.

The publication of this volume has been made possible by the untiring help of His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation. Sheikh Yamani, by lending his support, has made a laudable effort to save the Ghazi Husrev-Bey Library and conserve its Islamic treasures. He has previously sponsored the publication of nine volumes of the general catalogue of the library: the first and second volume (second edition) as well as the fourth, fifth, sixth, seventh, eighth, ninth volumes and tenth. May God reward him for his benevolent deeds.

In addition to the cataloguing of manuscripts and the publication of catalogues, it is important to mention that al-Furqān Foundation has helped, and continues to help, the Ghazi Husrev-Bey Library to copy its manuscripts onto microfilm and CD-ROM. The Foundation is also providing the library with other means to help conserve manuscripts and make available to scholars the benefits of its scientific and artistic treasures. We look forward to the continuation of this fruitful co-operation and support so that the remaining volumes of the general catalogue can be published.

I express my profound thanks to the Chairman of al-Furqān Islamic Heritage Foundation, His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God to reward him amply for his good deeds and generosity.

I would like also to thank both the Vice Chairman of al-Furqān Foundation, Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, and al-Furqān's Director General, Professor Yusuf Ibish, for their constructive efforts. My thanks also go to those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahic
Director, Ghazi Husrev-Bey Library

INTRODUCTION

The eleventh volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the Gazi Husrev-by Library is in same way appendix to the first volume of Catalogue, which was prepared by late Kasim ef. Dobraca.

Namely, when the first volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts of the Gazi Husrev-bey Library came out 40 years ago, at that time the Library in its collection had only around 4 500 codices. Since that time, the number of the codices has increased more than two Đfold. Thanks to the acquisition, which was made through purchasing and donation of the private libraries as well as collection of the manuscript from the individuals from the whole of Bosnia and Herzegovina, this XI volume of the Catalogue by elaborated manuscripts could be considered as appendix to the first one. It is necessary to emphasize here that this volume did not cover all manuscripts which it was supposed to cover with this volume, simply because of time shortage and also because all material would have made the volume too big. Since this is appendix to the first volume, in both of them we have dealt with the following themes: Encyclopedia, Qur'an and parts of Qur'an, Recitation of Qur'an, Tradition, Dogmatic, Prayers. In the first chapters we have Arabic manuscripts, followed by Turkish, Persian and Bosnian manuscripts. Principle and methods of elaboration of Catalogue are the same as in first volume where codices are concerned; they have been placed according to the first part that can be found in relevant codex.

This volume has 870 codices or 1265 works. Out of this 965 works are in Arabic, 278 in Turkish, 7 in Persian, and 15 in Bosnian language.

Although this is appendix to first volume, there are works which have not been mentioned in first volume and there are also works which have not been mentioned in any of the previous ten volumes.

In this volume also there are authors from Bosnia and Herzegovina and there is also a number of manuscripts which were copied by Bosnian and Herzegovina. In index of titles, we have marked the works in Turkish, Persian and Bosnian languages. Authors and those who copied manuscripts and are from Bosnia and Herzegovina, we have marked with italics for convenience.

Most of this volume I have done as a pensioner and according to an agreement and therefore I am thankful to the Riyasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina for enabling me to finish this volume.

Lastly, I want to say that this volume is dedicated to my wife Nadzija and my daughters Mersija and Belma who supported me and had understanding of my work.

Saajevo, January 2003 Zejnil Fajic

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Bagdad, Awqāf	-al-Ǧibūrī, ‘Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-‘āmma fī Baġdād.* Ǧuz' III. Baġdād 1394/1974.
Bagdad, Waqf	-al-Ǧibūrī, ‘Abdullāh: *Al-Mustadrak ‘alā al-Kaššāf ‘an maḫṭūṭāt Ḫazā'in kutub al-awqāf.* Baġdād 1385/1965.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912. -*Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke.* Sarajevo 1917. -*Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini.* Zagreb 1931.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I-II. Sarajevo 1963. i 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.

Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere*. Sarajevo 1982.
Flemming	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften*. T. 1. Viesbaden 1968. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XIII, 1).
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien*. Bd. I-III. Wien 1865-67.
Gacek	-Gacek, Adam: *Catalogue of the Arabic manuscripts in the library of the School of Oriental and African Studies Universiti of London*. London 1981.
GAL G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
GAL S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur*. Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Götz	-Götz, Manfred: *Turkische Handschriften*. Wiesbaden 1979. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Detschland).
Handžić	-Al-Ḫānǧī al-Būsnawī, Meḥmed b. Muḥammad: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāǧim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna*, al-Qāhira, 1349/1930.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa*. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāǧǧī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn*. al-Muǧallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf az-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn*. Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.

Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ǧam al-mu'allifīn. Tarāǧim muṣannifī al-kutub al'Arabiyya*. Ǧuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawǧūda bi ad-Dār 1921-1937*. al-Ǧuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām 1963"*, al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.
Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana 1936 - 1955*. al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu*. C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu*. C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	Stojanka Kenderova: Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library, Sofia, Ḥadīth Sciences, London, al-Furqan Islamic Heritage Fondation, 1995.
Kut	Dr. Günay Kut. Tercüman Gazetesi Kütübhanesi Türkče Yazmalar Kataloğu, I, Istanbul, Edebiyat Fakültesi Basim – evi, 1989.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
✓ Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü*. Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Itanbul 1986.
✓ Loebenstein	-Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibiliothek. Neuerwebungen 1868-1968*. Teil I. Wien 1970.

Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo 1997.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
OM	-Ṭāhir, Bursalı Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Popara-Fajić	-Popara, Haso; Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qādiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qādiriyya*. Fī Ğāmi' aš-šayḫ 'Abdulqādir al-Ğīlānī. Bağdād 1980.
Popara	*Popara Haso: Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosnaskih rukopisa, sv. IX, London-Sarajevo, al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe, Rijaset Islamske zajednice BiH, 1422/2001.*
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum*. London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad*. 3. Riyad, 1979.
Sarkis	Sarkis, Yūsuf Ilyān: *Mu'ğam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba*. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften*. Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu*. Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima*. Sarajevo 1973.

Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya*. Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu*. Posebna izdanja XII. Sarajevo, 1986.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Univerzitet Imam	-al-Bawwāb, 'Alī Ḥusayn: *Fihrist al-maḫṭūṭāt al-muṣawwara fī an-naḥw wa aṣ-ṣarf wa al-luğa wa al-'arūḍ*. al-Mamlaka al-'Arabiyya as-Sa'ūdiyya. Ğāmi'a al-Imām Muḥammad b. Sa'ūd al-Islāmiyya. 1407/1987.
Wagner	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften*. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya FMAB	-al-Ḥasan, 'Abdulḥamīd: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. al-Falsafa wa al-manṭiq wa ādāb al-baḥṯ*. Dimašq 1390/1970.
aẓ-Ẓāhiriyya LBAS	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luğa al-'arabiyya, al-luğa, al-balāğa, al-'arūd, aṣ-ṣarf*. Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya	Ṣalāḥ Muḥammad al-Ḫaymī: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-Qur'ān al-Karīm, sv. I-II*. Dimašq 1403/1983.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala*. Dimašq 1389/1969.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta*. Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	ʾ	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ڭ (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḍ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِی	ī

ENCIKLOPEDIJA

دائرة المعارف

(الموسوعة)

Arapski

المخطوطات العربية

6291. R-4722

الفوائد والفرائد – مجموعة فى عدّة فنون

AL-FAWĀʼID WA AL- FARĀʼID MAĞMŪʻA FĪ ʻIDDA FUNŪN

Enciklopedijsko djelo koje je napisao Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Saʻduddīn Ḥafīd at-Taftāzānī al-Harawī, umro kao šehid 916/1510. godine.

Kairo 1 VI, 164; A.M. I, 138; GAL, G II, 219; Köprülü II, 356.

Početak:

أوله: وصلى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين، **المقدمة** إعلم أنّ العلوم المدوّنة المصنّفة والمعارف المحرّرة المؤلّفة على نوعين، **النّوع الأوّل**: ما دونّه المتشرعة لبيان ألفاظ القرآن..

Završetak:

آخره: حكمة السّرّ فى أنّ حجم اليد اليمنى أكثر من حجم اليد اليسرى، أنّه حركة اليمنى أكثر من حركة اليسرى والّذى حركته أكثر يكون للغذا، أكثر قبولاً ثمّ أنّه على لفظ القبول وقع اختتام الكتاب بحمد الله وافضاله... إهدنا الصّراط المستقيم

L. 185; 20 x 12,8 (15 x 6,5); 23 reda. *Taʻlīq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je jedna bilješka prenesena iz djela *al-Miṣbāḥ*, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī.

Odbor IZ Mostar.

Turski
المخطوطات التركية

6292. R-2169

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Kratka enciklopedija na turskom jeziku, u kojoj je sabrano 12 naučnih disciplina i pojedinih pitanja. Napisao Yaḥyā b. 'Alī Naw'īzāde, umro 1007/1598. godine.

Ḥ.Ḫ II, 1925; Köprülü III, 483.

Početak:

أوله: حمد بى حد احد بى ابتدايه كه الف اسم ذاتى هر ابتدايه اول وهر انتهايه منتهادر...

Završetak:

آخره: وتفريق مجموع وتنفيض مشتها بيت فلك را كارجز تفريق مشمر فكل الصعق منها تكثر.

L. 127; 20 x 10,5 (13 x 5,5); 15 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom, a neke riječi su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka, dopuna i tumačenja. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni.

Prepisao Muḥammad b. Ḥasan 26. šabana 1001/1593. godine.

Na prvom zaštitnom listu su naslov djela, imena i lični pečati ranijih vlasnika, ime navedenog prepisivača, Muḥammad b. 'Alī Ibn Šāmī i 'Omar Rifdī. Na ostalim zaštitnim listovima su razne dove zapisi i drugo.

6293. R-7011

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Isto kao br.6292..

L. 102; 19 x 11 (13 x 6); 19 redova. *Nasḫ* pomiješan *ta'līkom*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom. Nakon osmog lista nekoliko listova je zagubljeno. Povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnute su rozete.

Prepisao nepoznati prepisivač sredinom ševvala 1029/1620. godine.

Iz zaostavštine hadži Mujage Merhemića.

6294. R-5320

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Isto kao br. 6292.

L.100+9+6; 21 x 14,5 (15 x 8,5); 19 redova. *Nasta'līq.* Poglavlja, ajeti, hadisi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Mnoge su, opet, istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja.Tekst (oko polovine djela) obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, jednostavan.

Prepisao 'Abdulkarīm b. Aḥmad, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1048/1638. godine.

Na 6. zaštitnom listu nalazi se bilješka i pečat ranijeg vlasnika i vakifa Murād-kapetan b. 'Oṯmān-kapetan, godina 1235/1819.

Na ostalim zaštitnim listovima (9+6) ima mnogo bilježaka iz raznih naučnih disciplina, većinom na arapskom i turskom jeziku.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6295. R-4744

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Isto kao br. 6292.

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

L. 43; 20 x 14 (15 x 7); 25 redova. *Ta'līq.*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Neke su nadvučene crvenom linijom. Rečenice su rastavljene crvenim zarezima. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih tumačenja. Papir tamnobijel, tanji, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVII ili XVIII stoljeće).

Na kraju ima nekoliko oštećenih listova, na kojima ima raznih bilježaka na turskom jeziku, pisanih kasnije rukom drugog prepisivača.

6296. R-5941

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Isto kao br.6292.

Djelo je na početku nepotpuno. .ناقص في أوله

L.98; 22,5 x 12,5 (15 x 8,5); 21 red. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā Naẓīf b. al-ḥāǧǧ Ḥasan b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn, u gradu Temišvaru, Beogradu i Vidinu, čiji su djedovi porijeklom iz Tešnja, 26. džumadel-ahira 1208/1794. godine.

(عن يد العبد الفقير الى رحمة ربّه... مصطفى نظيف ابن الحاجى حسن ابن الحاجى حسين بمدينه، تمشوار والبلغراد فى الودين جدّاد اصله وساكن بمدينه تشنه در لواء بوسنه الشهير نظيف غفرالله له ولوالديه...قد وقع الفراغ من تحرير هذه النسخة فى يوم السادس والعشرين من شهر جمادى الآخر لسنة ثمان ومأتين والف)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6297. R-8232

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر

NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Isto kao br .6292.

L. 120; 20,5 x 11,5 (14,5 x 5); 17 redova. *Ta'līq*, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, zaštićen zelenim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Rukopis je donesen iz Odbora islamske zajednice Travnik, koncem 1980. godine.

6298. R-8736

Zbirka (مجموع), *7*

L. 329; 19,5 x 13 (15 x 7,5); 17-21 red. *Nasḫ, nasta'līq, ta'līq i dīvan,* od različitih prepisivača. Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima u prvom djelu ima komentara, a tekst ovog djela obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom i pismo djelomično oštećeno, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 77.

نتائج الفنون ومحاسن المتون تركى مختصر
NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TÜRKĪ MUḪTAṢAR

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6292.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

2. L. 78a - 148a.

(رساله في اقليم)
(RISĀLA FI FĪ IQLĪM)

Djelo na turskom jeziku iz geografije o klimatima, od nama nepoznatog autora. Iz teksta razumijemo da je risala nastala za vrijeme vladavine sultana Sulejmana Veličanstvenog. Djelo ima dva faṣla i dva bāba.

و بو رساله، ايكي باب ازره ايراد ايلدم واولدخي ايكي فصل ازرنه در

فصل اولّ كره، زمينك مقداري ومساحتي ومعرفت طول وعرض بلداني وخواص مواضع بيانده در

ايكنجي فصل ذكر آفاق وجنوبي وخطّ استوى وما يتعلّق وينسب اليه مناسبتندن در

باب اولّ ودومر يدي فصل ازره شاملدر

فصل اولّ اقليم اولّك واكه متعلّق اولانك بيانده در

ايكنجي اكنجي اقليمك ملكنه متعلّق اولان بيانده در

اوجنجي اوجنجي اقليم بيانده در

دردنجي اقليم رابع بيانده در

بشنجي اقليم خامس بيانده در

آلتنجي اقليم سادس بيانده در

يدينجي اقليم سابع بيانده در.

Početak:

اوله: حمداً متواليًا لمن جعل آدم خليفة في الأرض بالطول والعرض وصلوة دائمة على من أقام السنّة وأدام الفرض وعلى آله وأصحابه الى يوم السؤآل والعرض .. حضرت ربّ الارباب وجناب مسبّب الأسباب ...

Završetak:

آخره: ودردنجي خط بر يرده دركي بر بيل درت آي كندوز اولور وكيجه درت آيدر وبشنجي خط بر يرده دركي بو ذكر ايتدوكمز كبي متفاوتدر وآخر خطوط تحت قطب شمالدر بر بيل آلتي آي وكيجه التي آيدر والله اعلم واحكم لا يعلم الغيب إلاّ الله.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

3. L. 148b - 150a.

كتاب درّ اللآلي للإمام عليّ
KITĀB DURR AL-LAĀLĪ LI AL-IMĀM 'ALĪ

Izbor iz hazreti Alijinih izreka, raspoređenih abecednim redom, od nepoznatg sabirača.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...باب الألف المؤمن يعرف بإيمانه، أخوك من واساك في الشدّة، اظهار الغني من الشكر ...

Završetak:

آخره: زينة الباطن خير من زينة الظّاهر.

Na 151b i 153b. listu su stihovi na turskom jeziku.

4. L. 153b - 216.

تواريخ دنيا جديد
TAWĀRĪḪ-i DÜNYA-i ĞADĪD

Navedeni naslov napisan je na početku djela crvenim mastilom.

Prema naslovu, ovo je historija novog svijeta na turskom jeziku. Nažalost, drugih podataka o ovom djelu ne možemo dati, jer je djelo pisano teško čitljivim dīvanom.

5. L. 221b - 300.

مرآت الكائنات

MIR'ĀT AL-KĀ'INĀT

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Skraćena prerada na turskom jeziku Kazvininog djela *'Ağā'ib al-Maḫlūqāt* iz kosmografije. Napisao Ḥusāmuddīn Bursawī, umro 1042/1632-33. godine.

O. M. I, 60; Karatay t II, 2720; B. Flemming, 311.

Početak:

أوله: حمد اولا لله كه عالملري كتم عدمدن قضا وجوده كتورروب حسن ترتبده ابداع واختراع قلدي ...

Završetak (ovdje):

آخره (هنا): وقلان اعظالر وزمانلر ومكانلر وآيلر وكونلر وساعتلر وچوق سنهلر! شهادتلر ايدوب كه وصفت قيامت وجاي محشره وصفت سؤال .

Na 301. listu je bilješka u kojoj se govori koliki je bio vremenski period između Božijih poslanika.

6. L. 303 - 317a.

فال نامه جعفر صادق

FĀL-NĀME-i ĞA'FER ṢĀDIQ

Fal-nama na turskom jeziku Ğa'fer-i Ṣādiqa pojedinih ajeta iz kur'anskih sura, počev od *sure al-Baqara* do *sure al-Anbiya'*. Ajeti su pisani na desnoj strani, a tursko tumačenje na lijevoj strani, tako da po formi tekst izgleda kao poezija. Karatay (t I, 1977-78) navodi njegove falove, ali oni nisu kao naš primjerak.

Početak:

اوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله اجمعين بو فال إمام الأولين قطب العارفين جعفر الصّادق بن زين العابدين تأليف ايلدي ...

Završetak:

آخره: لا يملكون كشف الضرّ عنكم ملكه وسلطانلغه يتشه!

Na 318a. listu je je *Wefq* 'Alā'uddīn Ṭūsiye.

7. L. 322b - 329.

(معد نلره دائر بر كتاب)

(MA'DENLERE DĀ'IR BIR KITĀB)

Djelo na turskom jeziku o rudama. Ovo je, vjerovatno, izvadak iz nekog djela pisanog na ovu temu.

Početak (ovdje):

اوله: معدنه بر كمسنه امين اولوپ ابتدا واردوكي! همان واردوغي كبي كوره معدن قچ معدنلر وهر معدنده قچ چاي واردر ...

Prepisivači i datumi prepisa nisu navedeni ni za jedno djelo, ali smatramo da prepis potječe iz XVIII stoljeća.

QUR'AN

القرآن الكريم

A) MUSHAFI
المصاحف

6299. R-4510

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 352; 34 x 24,5 (22 x 16); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, džuzovi, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana pozlaćenim slovima. Hizbovi i dijelovi hizba pisani su zelenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka, bilješki iz tedžvida i drugo. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima u pozlaćenoj i plavoj boji. Imaju kustode. Tekst je obrubljen pozlaćenom i crnom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen i nestručno popravljan; povez kožni, s preklopom, novijeg datuma, preuvezan.

Prepisao al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. ʻAbdullāh, 23. rebiul-evvela 899/1493. godine. Ovo je, koliko je nama poznato, najstariji mushaf u ovoj biblioteci.

Na kraju su hadisi o učenju Kur'ana i hatma-dova, pisano kasnije slabim rukopisom.

Iz Odbora IZ Trebinje.

—

6300. R-7053

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 316; 33 x 25 (24 x 16); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan rukom vještog prepisivača. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima. Imena sureta, džuzovi, hizbovi i riječi *'ašare* pisna su pozlaćenim mastilom. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom . Imaju kustode.Tekst početne sure obrubljen je pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen i popravljan, neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.. Na sredini korica i na prklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Aḥmad b. Baḫt-i Ḫuǧā aṭ-Ṭarablusī, u Istanbulu, 12. šabana 915/1509. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

—

6301. R-4511

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 526; 28,5 x 17,5 (16 x 8,5); 11 redova. *Ṯuluṯ*, krupnija slova, a *nasḫ* sitnija slova. Prve dvije stranice ukrašene su unvanima sa zlatnom i plavom bojom. Naslovi sureta u unvanima, koji su izrađeni u raznim bojama i nijedan nije isti, pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Po rubovima izrađene su rozete. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom i tanjom pozlaćenom linijom i tankom plavom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen i popravljan; povez kožni, s preklopom, popravljan. I vanjske i unutarnje strane korica ukrašene su utisnutim pozlaćenim ornamentima, što je jedinstven slučaj u ovoj biblioteci. Inače, ovaj primjerak mushafa spada među najljepše primjerke koji posjeduje ova biblioteka.

Prepisao Kamāluddīn Muḥammad 934/1527. godine.

Poklonila Emina-hanuma Kurt, supruga Muhamed Ševket-ef. Kurta, bivšeg muftije iz Tuzle.

6302. R-5247

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 316; 2 1x 15 (16,5 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prva sura nedostaje, a zadnji list je kasnije dopisan. Prve dvije stranice bile su ukrašene, što se vidi po sačuvanoj drugoj stranici. Imena sureta pisana su pozlaćenim slovima. Ajeti su rastavljeni crvenim i pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Tekst je obrubljen pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, noviji, zaštićen crnim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, ali smatramo da prijepis potječe iz XVI stoljeća.

6303. R-7452

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 18,5 x 13 (14 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan; povez kožni, s preklopom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Darwīš Muṣṭafā b. Safar, iz sela Luke, 1066/1655.

(تمّت المصحف الشّريف بعون الله الملك اللطيف سنه، ستّ و ستّون و الف و وقع التحرير عبد الضعيف النحيف درويش مصطفى بن سفر عن قريه، لوقه ...)

6304. R-7453

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 378; 18 x 11 (14 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, oznake džuzova, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

Prepisao Darwīš 'Oṯmān b. 'Alī-efendi an Nawābādī, 1100/1688. godine. Ovo mu je 38. primjerak prepisa mushafa.

(كتبه الفقير...درويش عثمان بن علي افندي النوابادي .. وقع التحرير في سنة مأة و ألف)

Na kraju imaju nekolike dove.

6305. R-4895

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة التّوبة الى سورة فاطر)

L.113; 21 x 14,5 (14 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imena sureta, simboli iz tedžvida i drugo pisano je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, učadio, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza koji je otkinut zajedno sa listovima i zagubljeni.

Prijepis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

6306. R-4896

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 320; 19 x 14,5 (15 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača. Mushaf je bio nepotpun, pa ga je neko kasnije kompletirao. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst i tanji, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

Prijepis starijeg dijela potječe iz XVII stoljeća.

6307. R-4906

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

L. 321; 18 x 14 (15 x 10), 15 redova. *Nasḫ*. Nazivi sureta i simboli iz tadžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, popravljan, neki listovi su prosuti, a neki su kasnije dopisani; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prijepis potječe iz XVII stoljeća.

6308. R-4943

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

L.207; 18 x 11,5 (14 x 7,5); 14 redova. *Nasḫ*. Imena sureta i oznake iz tedžvida pisana crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen. Prva korica sa listovima (36) otkinuta i sve zagubljeno.

Prijepis potječe iz XVII stoljeća.

6309. R-4971

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju..ناقص في أوّله وآخره.

L. 173; 19 x 13,5 (15 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan, oštećen, mnogi listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prijepis potječe iz XVII stoljeća.

Poklonio Abdulah Hadžić Ivangrad (Berane).

6310. R-5243

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

L. 312; 18,2 x 13 (15 x 9); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Na početku i na kraju ima dopisanih listova. Imena sureta i oznake džuzova pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, popravljan, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prijepis potječe iz XVII stoljeća, a dopisane listove prepisao Munlā Muḥammad b. Muṣṭafā, 3. zul-hidždžeta (12)85/1869.godine.

6311. R-6144

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa. L. 95; 18 x 12 (14,5 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza, listovi prosuti.

Prepisivač i datum pijepisa nepoznati, rukopis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

6312. R-6250

المصحف الشّريف

AL-MUŞHAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nekompletan. Izgleda nam da je od trojice različitih prepisivača sastavljen u jednu cjelinu.

L. 182; 21 x 15,5 (16,5 x 10); 13 i 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prijepis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

Uvakufio 'Alī b. 'Alī iz kasabe Maglaj, 1131/1718. godine (bilješka na zadnjem zaštitnom listu).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6313. R-5246

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

L. 274; 19,7 x 15 (14-15 x 8,5-9); 10 i 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan od trojice različitih prepisivača. Tekst na prva 154 lista obrubljen crvenom linijom. U ovom dijelu ima dopisanih listova. Od 155. lista ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prijepis potječe iz XVII i XVIII stoljeća, a zadnji dopisani list prepisao Nūḥ b. Ibrāhīm, u prvoj dekadi zul-kadeta (1)126/1714. godine.

Iz zaostavština Tajib ef. Saračevića.

6314. R-6713

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L 335; 18,5 x 13,5 (12 x 7,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Dvije prve i dvije posljednje stranice ukrašene su ornamentima u bojama. Naslovi sureta, takođe, su ukrašeni. Po rubovima ima mnogo raznih rozetnih u bojama. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Džuzovi, hizbovi i druge bilješke pisani su pozlaćenim slovima. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po jednom debljom i jednom tanjom pozlaćenom, kao i jednom tanjom plavom linijom.. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, a mnoge rozete na rubovima su oštećene,vjerovatno od previše kiseline u bojama; povez kožni, s preklopom. Imaju utisnute šestokrake. Ovaj mushaf spada među bolje primjerke koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz džamije Donja Bijenja kod Nevesinja, a predao ga je u ovu biblioteku Veiz-ef. Imamović, bivši imam u Nevesinju, Tuzli i Sarajevu.

6315. R-7176

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 271; 15,5 x 10 (11 x 6); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice iluminirane. Svaka sura ima izrađen unvan u bojama, u kojima su napisani nazivi sureta, bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnijim tačkama. Po rubovima imaju rozete, koje označavaju džuzove, hizbove i sedžde. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, glat, popravljan; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i uglovima utisnute su rozete. Imaju utisnute šestokrake. Ovaj mushaf spada među bolje primjerke koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Prepisao derwīš Muḥammad, ḥāfiẓ Kātibzāde, 1122/1710. godine.

6316. R-4514

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 355; 17,5 x 11 (11,5 x 6,5): 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan rukom vrlo vještog prepisivača. Prve dvije stranice, naslovi sureta i rozete u kojima su upisani džuzovi, hizbovi, sedžde i drugo, izrađeno je u bojama. Naslovi sureta pisani su u rozetama bijelim mastilom. Po rubovima riječi *'ašare* i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica i uglovima. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad az-Zarkarī(!), 1124/1712. godine. Ovo mu je po redu 61. primjerak, kako to piše na kraju ove bilješke.

Mushaf je otkuplje od nepoznate osobe 1967.godine.

6317. R-7254

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjka prva korica i dva džuza (20 lista). ناقص في أوله.

L. 287; 17,5 x 11,5 (11,5 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imena sureta, oznaka džuzova, hizbova, sedždi, riječi *'ašare*, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni (samo jedna korica), ima utisnut ornament.

Prepisao nepoznati prepisivač 1140/1727. godine.

6318. R-6951

المصحف الشَّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 358; 16,5 x 10 (11 x 5,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice i posljednja stranica ukrašene su lijepim ornamentima u bojama. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnim tačkama. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode.. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom, ali je i platno i povez oštećeni.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1142/1730. godine.

6319. R-7071

المصحف الشَّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 301; 27 x 18,5 (20 x 12,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi, simboli iz tedžvidsa i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznat prepisivač, mjeseca ramazana 1147/1735. godine.

Poklonio Hadži hafiz Sinanudin ef. Sokolović, 1968. godine.

6320. R-6306

المصحف الشَّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 16 x 11 (11 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su lijepo izrađenim ornamentima u bojama. Tekst na stranicama obrubljen je debljom pozlaćenom linijom. Početak sureta (unvani), takođe, su ukrašeni u raznim bojama. Na rubovima su, opet, lijepo izrađene razne rozete u bojama, koje označavaju džuzove, hizbove i drugo. Imaju kustode. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnijim tačkama. Tekst Kur'ana raspoređen je po džuzovima, kao što su naši štampani mushafi. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao ḥāfiẓ as-sayyid Dervīš Meḥmed b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendī, učenik Čanaqčizāde al-ḥāǧǧ Yūsuf-efendī, čiji je profesor bio as-sayyid 'Abdullāh, u gradu Qaysariyu, u mesdžidu Šayḫ 'Omara, 1165/1751. godine.

Prepisivač navodi da mu je ovo po redu 285. prijerak prepisanog mushafa.

Poklonila Sadet-hanuma Iković, rođena Mašić, iz Sarajeva.

6321. R-6546

المصحف الشَّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 321; 20 x 13 (14,5 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima u bojama, koje su oštećene. Imena sureta ukrašena su unvanima, takođe, u bojama. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama, a simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, novijeg datuma.

Prepisao neki Ḥusayn 23. džumadel-ahira 1165/1752. godine. Datum je napisan šifrovanim brojevima.

(قد تمّ فى يوم الأحد بين صلوتين فى يوم الثّالث و العشرين من شهر جمادى الآخر من السّنة الخامسة
من العشر السّابع من المائة الثّانية من الألف الثّانى من الهجرة النّبويّة كتبه الفقير الحقير حسين)

Mushaf je otkupljen od Ismaila Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6322. R-7462

المصحف الشَّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 268; 20 x 14 (15 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Posljednja dva lista su kasnije dopisana. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Dopisani listovi prepisani 1169/1755. godine.

6323. R-7300

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 513; 16 x 10,5 (12,5 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, oznake džuzova i sedždi, meddovi i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, ima samo posljednja korica koja je oštećena, a na njoj su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761. godine.

6324. R-6935

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 296; 29 x 19,5 (22 x 11); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, a neki su listovi pogrešno uvezani prilikom preuvezivanja ovog mushafa; povez kartonski, zaštićen plavim platnom.

Prepisao ʻAbdullāh b. ʻAlī, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1175/1762. godine.

Poklonio Redžep Mujković - Bijeljina.

6325. R-6938

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 394; 21 x 15 (13,5 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica, oštećen.

Prepisala Āmīna, kći Muṣṭafe Čelebije, iz mahale Žabljak u Sarajevu, mjeseca redžeba 1178/1764. godine.

(كتبه الفقيرة الحقيرة آمينه بنت مصطفى چلبي مدينه سراى عن محلّه، ژبياق تحريراً في شهر
رجب الشّريف في سنة ثمان و سبعين و مائة وألف)

Poklonio Smajlović Hasan iz Buzića - Visoko.

6326. R-6933

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 351; 21,5 x 15,5 (16 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta, simboli iz tedžvida i krupne tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, rastavljen od poveza; povez kožni, s preklopom, takođe, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1180/1766. godine.

Poklonio Redžep Mujković - Bijeljina.

6327. R-6937

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.267; 31 x 19,5 (24 x 13,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim unvanima u bojama. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Na rubovima su izrađene rozete za oznaku džuzova, hizbova i sedždi. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, koji je oštećen. Na sredini korica i uglovima utisnuti su pozlaćeni ornamenti, kao i na preklopu.

Prepisao ʻOṯmān Bosnawī, učenik Aḥmad Luṭfīje Sarajlije, 29. šaʻbana 1185/1771. godine.

(كتبه العبد الضّعيف بوسنوي عثمان من تلاميذ احمد اللّطفي سرايِ عتيق حاليا)

Iz zaostavštine Salema i Behije Šogolj, a u biblioteku donio i predao hafiz Mahmud Traljić.

6328. R- 8016

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.306; 18 x 12 (12,5 x 6,5), 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima u bojama. Po rubovima ima bilježaka iz tedžvida, pisanih i crnim i crvenim mastilom. Tekst je obribljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Aḥmad b. Ḥasan Bakowičawī (iz Bekovca u Bugarskoj), 1194/1780.godine.

Mushaf je donio iz džamije Sagardžije u Sarajevu hafiz Haso Popara.

6329. R-7260

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 600; 14,5 x 10 (9 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Druga polovina kasnije dopisana, a i u prvoj polovini ima dopisanih listova. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst i glat; povez kožni, preklopom, otkinut i zagubljen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Dopisani dio (veća polovina) prepisana 15. rebiul-evvela 1202/1788.

6330. R 7259

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun, nedostaje jedan ili dva lista. ناقص في آخره..

L.379; 15,5 x 10,5 (10 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice su iluminirane. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na naslovnoj stranici je bilješka o rođenju nekog Sulejmana, 1204/1789. Na posljednjoj unutarnjoj korici je bilješka na turskom jeziku da je ovaj mushaf uvakufljen za džamiju nekog Sulejman-paše.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6331. R-6312

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 304; 12 x 7 (8,5 x 5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su unvanim, koji su izrađeni u raznim bojama. Tekst na starnicama obrubljen je debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Ajeti su rastavljeni krupnijim pozlaćenim tačkama. Po rubovima izrađene su rozete koje označavaju džuzove. Početak sureta ukrašen je pozlaćenim unvanima. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao Ḥusayn al-Wahbī, učenik nekog Muḥammad (Meḥmeda), 1206/1791.godine.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6332. R-6953

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 346; 15 x 9,5 (9,5 x 5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan rukom vrlo vještog prepisivača. Prve dvije stranice ukrašene su unvanima. Naslovi sureta pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. To su, ustvari, unvani koji su izrađeni različito i veoma lijepo u raznim bojama. Imaju kustode.Tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao as-sayyid Ṣāliḥ Čimšīr, ḥāfiẓ, 1207/1792. godine.

Poklonio Salih, sin Omerov Filipović iz sela Mjehovine - Kalinovik, a kupljen je od porodice Fadilpašića iz Sarajeva, 1916. godine.

6333. R-7450

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjkaju tri lista. ناقص في أوله.

L. 336; 17,7 x 10,5 (14,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Mulā Ḥasan, imam u Staroj džamiji u Novom Pazaru, 8. zul-hidžeta 1208/1793. godine.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

6334. R-7406

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 19,5 x 13,5 (14 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika Mulā Muḥammad Sağāqzāde, godine1210/1795. Prema tome, rukopis je stariji od navedene godine.

Poklonila Hadžiosmanović Selma iz Sarajeva.

6335. R-7293

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

L.306; 19,5 x 13 (16 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta, oznake džuzova, meddovi i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, oštećen, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 1214/1799. godine.

Poklonila Mesrura Mašić iz Sarajeva.

6336. R-7466

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 288; 21 x 14 (17 x 9); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, popravljan. Na početku je nalijepljno desetak stranica štampanog mushafa i tako kompletiran; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1216/1801. godine.

Poklonio H. Hamdija Sedlarević iz Fojnice.

6337. R-7463

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 287; 20 x 14 (15 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muṣṭafā ...(!) Mahmudagić (Mahmutović), 1219/1804. godine.

(احمد بن مصطفى آغا ...(!) محمودآغيك)

Poklonio Mahmutović Mahmut iz Čapljine.

6338. R-7005

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 307; 30 x 19 (22,5 x 10,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Prve dvije stranice su ukrašene, ali i skoro uništene i oštećene. Tekst na ststranicama obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, na početku dobro oštećen, listovi prosuti; povez kožni, jednostavan, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Ḫalīl-efendi, u Bijelom Polju (Sandžak), u trećoj dekati mjeseca šabana 1227/1812. godine.

Mushaf je pronašao Mulić Muharema Hakija, iz Vogošće, na tavanu Redžepagića džamije u Plavu i predao ga ovoj biblioteci.

6339. R-6805

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 308; 17,5 x 10,5 (10,5 x 5,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrhunskom kaligrafijom. Prve dvije stranice iluminirane su pozlaćenom bojom. Nazivi sureta pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi, ukrašenih unvana. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Tekst je obrubljen jednom debljom i jednom tanjom pozlaćenom linijom. Po rubovima ima rozeta, koje označavaju džuzove, hizbove i sedžde. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, ukrašen pozlaćenom bojom, djelomično oštećen.

Prepisao as-sayyid Muḥammad Nūruddīn, učenik Ḥusayn al-Wahbī-je, 1242/1826. godine.

Iz Gazi Husrev-begove džamije u Sarajevu.

6340. R-7460

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 334; 19,5 x 14 (17 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača.. Naime, neko je kasnije dopisivao i kompletirao mushaf. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Muṣṭafa iz mahale Novo Brdo u Visokom, 1242/1826. godine.

(كاتب مصطفى ويسوقه قصبه سنده يكي بابر(!) محلسه سي مدرس دن اوغلي)

Kasnije je postao vlasnik prepisivačev sin Muhamed Kadić, muderris, iz mahale (!) u Visokom.

6341. R-7442

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 343; 19 x 12 (12,5 x 7); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice su ukrašene. Po rubovima imaju rozete koje označavaju. džuzove, hizbove, sedžde i drugo.. Naslovi sureta ukrašeni su pozlaćenom podlogom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenomi i sa po jednom tankom crnom i crvenom linijom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom. Na koricama i preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao, po nalogu sultana Mahmuda, as-sayyid al-ḥāǧǧ Muḥammad Šekerzāde (12) 64/1830. godine.

Otkupljen od Kapetanović Raseme iz Sarajeva, pripadao je porodici Šerifovića.

6342. R-6948

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 153; 16,7 x 11 (12 x 6); 27 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan u krugovima, u obliku mjeseca, sa pozlaćenom bojom.. Nazivi sureta pisani su bijelim mastilom, na pozlaćenoj podlozi. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Na rubovima imaju rozete koje označavaju džuzove, hizbove i sedžde. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom. Između listova imaju tanki zaštitni listovi; povez kožni, s preklopom i lijepim utisnutim ornamentima na koricama i na preklopu. Rukopis se čuva u kožnoj futroli, koja ima istu ornamentiku kao i na koricama, ali je futrola oštećena.

Prepisao ḥāfiẓ Ibrāhīm b. as-sayyid Muḥammad, učenik Aḥmad-efendije, 1252/1836. godine.

Poklonio Mustafa Čolić, imam iz Jajca.

6343. R-7253

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 372; 17,5 x 12,5 (12 x8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, tačke između ajeta i obrub oko teksta pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 25. redžeba 1253/1837. godine.

Na kraju je hatma-dova.

6344. R-7451

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjka sura Fatiha, a i na kraju manjka nekoliko listova. ناقص في أوله وآخره.

L. 334; 17,5 x 11,5 (11 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve stranice ukrašene su rozetama. Na počecima sura izrađeni su unvani, slabe umjetničke vrijednosti. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po jednom pozlaćenom i plavom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen

Prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm-beg Tezkeredžić, 9. muharrema 1257/1841. godine.

(قد وقع الفراغ عن تنميق ... تزكره جي زاده صالح بن ابراهيم بك ...فى سنة سبع و خمسين و مائتين بعد ألف في شهر محرّم الحرام ...)

6345. R-7085

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 305; 21 x 14,5 (16 x 8,5); 15 redova.. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta , simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Ḫalīl b. ʿAlī b. ʿAbdullāh Kerrīzade (Kerić ili Ćerić), imam u džamiji džemata Gožulj u Ljubuškom, 19. muaharrem 1259/1843. godine.

(سوّده الفقير ... خليل بن علي بن عبد الله المدعوّ بكأري زاده الإمام بجامع جماعت غوژل در نفس لوبشقه ...في سنة ١٢٥٩، ١٩ م).

6346. R-7445

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 16,2 x 11,4 (10,5 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan rukom vještog prepisivača. Prve dvije stranice su ukrašene. Unvani sureta izrađeni su pozlaćenom bojom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom, ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Na rubovima su izrađene rozete koje označavaju džuzove, hizbove i sedžde. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, listovi na početku i na kraju prosuti; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na koricama i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao ʿAbdullāh b. ʿĪsā b. Ḥasan as-Sarāyī (iz Sarajeva), 27. safera 1261/1845. godine.

(قد وقع ختام تحريره في يوم الجمعة في السّابع و العشرين من شهر صفر الخير لسنة إحدى وستّين ومأتين وألف... كاتبه الفقير الحقير ... عبد الله بن عيسى بن حسن السّرايي ...)

Otkupljen od Nedžada Muidovića iz Sarajeva.

6347. R-7403

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 17 x 10,5 (11 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice ukrašeni su vrlo lijepim iluminacijama, koje su, nažalost, oštećene. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Istaknute riječi na rubovima i simboli iz tedžvida pisane su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Počeci džuzova ukrašeni su rozetama na rubovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, neki listovi oštećeni; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao Muṣṭafā al-ḥāğğ al-Madḥī, učenik al-ḥāfiẓ Muḥammad as-Saʿīd aṭ-Ṭabʿī-je, 1262/1845-46.godine.

6348. R-7103

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjkaju dva džuza. ناقص في أوله.

L. 282; 17,5x 11,5 (12,5 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni krupnijim pozlaćenim tačkama. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Džuzovi i hizbovi označeni su rozetama na rubovima stranica. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom i oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ibrāhīm Ḥilmī, učenik Ḥalīl az-Zuhdī-je, (12)65/1849.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6349. R-7458

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

U sredini mushafa izgubljeno je više listova.

L. 234; 19 x 14,5 (15 x 10,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od različitih prepisivača. U starijem dijelu imena sureta i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepšisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na posljednjem listu je bilješka na turskom jeziku, da je ovaj mushaf uvakufio Aqšehirli b. Aḥmad Emin, godina (12)65/1849.

Iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad.

6350. R-7447

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة محمّد إلى آخره)

L. 87;16,5 x 11,5 (12 x 8); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode.Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ferhat b. Ahmed Spahić iz sela Monjari, u mrdresi u Visokom, 1270/1853. godine.

(تحرير حروف اشبو بيك ايكي يوز يتمش نجي سنه سنده كاتب ملا فرحت بن احمد سپاهي ساكن ارندن موناره قريه سنده ...)

6351. R-7464

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na početku nepotpun. ناقص في أوّله.

L.218; 20,5 x 13 (14 x 8); 19 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Na početku sureta imaju pozlaćeni unvani, koji su oštećeni. Imaju kustode. Tekst je obrubljen sa po jednom pozlaćenom i crnom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, prilično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Muḥammad Tawfīq b. al-ḥāğğ Muḥammad Rašīd b. Muḥammad Amīn b. ḥāfiẓ Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAlī b. Šaʻbān b. al-ḥāğğ ʻAbdulkarīm al-Čalabī Pāzārī (iz Rogatice) al-Bosnawī, 16. džumadel-evvela 1272/1855. godine.

(قد وقع اختتام هذه النّسخة الجليلة المباركة سنة اثنى وسبعين ومأتين وألف في اليوم الخميس وهو اليوم السّادس عشر من جمادى الأولى ... محمّد توفيق بن الحاج محمّد رشيد بن محمّد امين بن حافظ محمّد بن احمد بن علي بن شعبان بن الحاج عبد الكريم الجلبي بازاري البوسنوي ...)

6352. R-7440

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na početku nepotpun, manjkaju dva lista. ناقص في أوّله.

L.297; 17,5 x 12 (12,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imena sureta, oznake džuzova, sedždi, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad-hoğa b. Rağab Topanović (ili Tupanović), iz sela Turije, nastanjen u selu Gata (Bihać), 13 redžepa 1272/1856. godine.

(كتب الحقير الفقير ..محمّد خوجه بن رجب طپانويك عن قريه، طوريه ساكن غاطه قريه ...سنة في ١٣ شهر رجب ١٢٧٢).

6353. R-6310

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 603 (originalna paginacija, 606 stranica); 17,5 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrhunskom kaligrafijom. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima u raznim bojama. Naslovi sureta pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Simboli iz tedžvida pisani su sitno, crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnijim tačkama. Tekst je obrubljen jednom debljom i tanjom pozlaćenom linijom i jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom. Prvi list otkinut i rastavljen od poveza; povez kožni, s preklopom, koji je otkinut, ali se čuva u mushafu.

Ovaj primjerak spada među najljepše mushafe u ovoj biblioteci.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Ḥilmī, učenik as-Sayyid ḥāfiẓ Ḥusayna al-Luṭfī-efendi-je, mjeseca zul-kadeta 1273/1857.godine.

Poklonio Hadži Omer Koničanin iz Novog Pazara.

6354. R-7206

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 295; 18 x 12 (13,5 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1275/1858. godine.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6355. R-7454

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjka prvi list. ناقص في أوّله.

L. 300; 18,5 x 12,5 (15 x 8); *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf-aga Erzumlić, u Konjicu, rebiul-evvela 1276/1859. godine.

(كتبه مصطفى بن يوسف آغا ارزملي قونچه ده سنة ١٢٧٦)

Na kraju je ime ranijeg vlasnika:Ibrāhīm b. Ḥusayn Jelenčić.

Otkupljen od Gaće hfz. Muhameda.

6356. R-6947

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 308; 18 x 11,5 (11 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrhunskom kaligrafijom. Prve dvije stranice, prva stranica *Yāsīna* i posljednja stranica predhodnog sureta, prve dvije stranice sure *al-Fatḥ*, prva stranica sure *Mulk* i zadnja stranica predhodnog sureta, posljednja stranica sureta *Murselāt* i prva stranica sure *an-Naba'* i dvije posljednje stranice okrašene su lijepom ornamentikom u raznim bojama. Unvani svake sure različito su izrađeni, u kojima su napisani naslovi sureta bijelim mastilom. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama, koje su ukrašene. Imaju kustode. Tekst je obrubjen jednom debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Korice i preklop ukrašene su pozlaćenom ornamentikom.

Prepisao as-sayyid ḥāfiẓ Aḥmad al-Ḥifẓī, učenik Ibrāhīma al-Falāḥī-je, (12)76/1859. godine.

Na posljednjoj neispisanoj stranici napisano je olovkom da je ovaj mushaf nekome poklonio Edhem ef Musa, kadija, godina 1349/1930.

Poklonio neki naš čovjek iz Kanade, prije dvadesetak godina.

6357. R-7248

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 16,5 x 12 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imena sureta i tačke između ajeta pisana su pozlaćenim mastilom, koje je dobilo zelenkastu boju. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom. Na koricama i preklopu imaju utisnute zvjezdice.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥusayn iz sela Qara Qol, 6. ševvala 1281/1865. godine.

6358. R-7084

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303; 22,5 x 16,5 (16 x 11); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imena sureta i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muṣṭafā ḥāfiẓ-efendi b. Munla Ṣāliḥ Balić, 26. zul-kadeta 1284/1868. godine. Ovo je njegov šesti primjerak prepisa mushafa.
(حرّره الفقير... مصطفى حافظ افندي بن منلاّ صالح باليك ... من سنة اربع و ثمانين و مائتين وألف...)

6359. R-7459

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku 30. džuza manjka nekoliko listova. ناقص في آخره.

L. 300; 19,5 x 14,5 (15 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi po rubovima, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, djelomično popravljan, neki listovi prosuti; povez kožni, oštećen

Prepis završen 1268/1871. godine.

6360. R-6936

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 357; 20,5 x 15 (15 x 9,5); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, s preklopom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Na naslovnoj stranici je bilješka da je ovaj mushaf uvakufio za Subašića mekteb, u Timur-hanovoj mahali u Sarajevu, Hadži Junus-aga, abadžija Kazandžić, 1. redžeba 1297/1880. godine.

Na prvom zaštitnom listu je druga bilješka, iz koje razumijemo da je mushaf uvakufio Sulejmanović Muhamed-aga, abadžija, za Mevlevijska tekiju u Sarajevu, mjeseca ševvala 1366/1946. godine.

6361. R-6954

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 301; 15,5 x 9,5 (11 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima u bojama, koje su malo oštećene. Naslovi sureta pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, koji je otkinut i zagubljen. Korice su ukrašene pozlaćenim rozetama, koje su oštećene.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6362. R-6993

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 334; 18,5 x 11,5 (15 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice prepisivača. Naime, mushaf je bio nepotpun na kraju, pa je neko kasnije dopisao petnaestak listova i kompletirao mushaf. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, jednostavan, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Hivzija Hasandedić iz Mostara.

6363. R 4901

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF
(من سورة محمّد الى سورة الكافرون)

L. 45; 19,5 x 14 (15 x 9); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na prvoj unutarnjoj korici je ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

6364. R-4945

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة محمّد الى آخره)

L. 51; 18,5 x 11. *Nasḫ*, lijep, neki listovi su kasnije dopisani. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom, koja je zbog vlage pozelenila. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Uvakufio Mehmed-ef. b. Muhammed-aga Svrzo, godina 1350/1931.

6365. R-6112

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة محمّد الى آخره)

L. 66; 19,5 x 13 (15,5 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Na prvoj stranici izrađen je neuspjeli unvan, koji je oštećen. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po jednom debljom i tanjom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, s preklopom, takođe oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

6366. R-5436

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة محمّد الى آخره)

L. 66; 16,5 x 12 (13,5, 13 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez polukožni, s prklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6367. R-5518

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(من سورة محمّد الى سورة نبأ)

L. 100; 15,5 x 11 (10,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuto je po 30 zvjedica.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Ix biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6368. R-4928

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa koji ovdje počinje od sure Muhammed.

L. 85; 18,5 x 13 (14 x 9,5); 9 redova. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača (neko je kasnije dopisivao izgubljene listove). Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Ajeti su rastavljeni krupnim pozlaćenim tačkama. Papir bijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6369. R-4944

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa, počinje od sure Muhammed.

L.104; 15,5 x 10,5 (12 x 6,5); 10 redova. *Nasḫ*. Imaju kustode. Na kraju je neko kasnije prepisao i dopunio ovaj primjerak., ali ni ova dopuna nije kompletna. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na kraju je ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

6370. R-4938

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa, počinje od sure Muhammed.

L.91; 17 x 11 (11 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan; povez polukožni, s preklopom.

Rukopisivač i datum prijepisa nepoznati.

6371. R-5024

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 19 x 13,5 (12,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom kaligrafa. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim unvanima u bojama. Početak džuzova i sedžde označeni su rozetama u bojama. Nazivi sureta i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnim tačkama. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kartonski, noviji, zaštićen crnim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Smajo Kavazović iz Sarajeva, 1977. godine.

6372. R-5070

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

L. 360; 19,5 x 14,5 (13 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza koji je otkinut i zagubljen zajedno sa manjkavim listovima.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6373. R-5071

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prvi list otkinut i zagubljen.

L. 309; 20 x 13,5 (16 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni sa po tri crvene tačke. Tekst u početku i na kraju obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Ime prepisivača i datum pijrepisa nisu navedeni.

6374. R-5237

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

L. 277; 17,5 x 12 (12,5 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta, simboli iz tedžvida i tačke pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6375. R-5238

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjka nepunih pet džuzova, a na kraju manjka sure *an-Nas*.

L. 252; 17,3 x 11,5 (13 x 8,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen, listovi prosuti i rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

6376. R-5239

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje sura *al-Fatiha* i dio 14. i 15. džuza.

L. 318; 17,7 x 12,5 (14 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Od 290. lista pa do kraja kasnije prepisano rukom drugog prepisivača. Imena sureta pisana su crvenim mastilom.. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Sejfo Džebo, iz mahale Vratnik u Sarajevu.

6377. R-6307

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 304; 17,5 x 12 (10,5 x 5,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim krupnijim tačkama. Imaju kustode. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim ornamentima u bojama. Džuzovi su ukrašeni, takođe, ornamentima u bojama. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir žućkast, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Korice i preklop ukrašeni su pozlaćenim ornamentima.

Prepisao ḥāfiẓ Meḥmed Tufenkčīzāde, učenik nekog Berberzāde, bez oznake datuma.

Rukopis se čuva u kožnoj futroli, koji je bivši vlasnik uvijek nosio sa sobom.

Mushaf je otkupljen od Ibrahima Hadžiabdića iz Zvornika.

6378. R-6251

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa.

L. 88; 23 x 17 (16,5 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza, listovi prosuti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6379. R-6205

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na kraju samo zadnjih pet džuzova.

L. 36; 20 x 12,5 (14 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez je bio kožni, ima samo zadnja oštećena korica.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6380. R-6189

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Fragment mushafa (od 14-18. džuza).

L. 47; 19 x 14 (14,5 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

6381. R-6547

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 300; 17,5 x 11,5 (13 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i simboli iz tedžvida pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima, slabije izrade, koji su oštećeni. Papir tamnobijel, glat, učadio; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnute su rozete.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6382. R-6543

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 330; 21,5 x 15,5 (17 x 11,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na zadnjoj unutarnjoj korici je bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je mushaf popravljan 1298/1880. godine.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6383. R-6549

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 290; 16 x 10,5 (12 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Nazivi sureta pisani su crvenim mastilom, a ajeti su rastavljeni crvenim krupnim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, učadio, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, jer manjka originalni zadnji list, ali je neko kasnije dopisao posljednju suru.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6384. R-6544

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku nedostaje prva sura *(al-Fatiha)*.

L. 248; 19 x 14 (14 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta, oznake džuzova, hizbova, riječi "'*ašere*", simboli iz tedžvida i tačke između ajeta - sve pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza. Korice otkinute i zagubljene.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6385. R-6548

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 383; 16,5 x 11 (10,5 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6386. R-6545

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Nedostaje prva sura.

L. 331; 18,5 x 13,5 (16 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Posljednjih sedam listova kasnije dopisano. Imena sureta i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji. Na zadnjoj korici nalijepljen stari originalni kožni povez sa utisnutom rozetom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6387. R-6533

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

L. 333; 22,5 x 15 (16 x 10); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom, a ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo učadio, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Rukopis je otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6388. R-6878

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 279; 18,5 x 13,5 (15 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Mushaf je iz Trepaničke džamije u Gračanici, a raniji vlasnik bio je Džinić Mustafa.

6389. R-5241

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prva polovina mushafa, a jedan list manjka od 15. džuza.

L. 150; 20,5 x 14,5 (16 x 9,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, pismo oštećeno; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6390. R-5244

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 258; 18 x 12,5 (14,5 x 9,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, popravljan, posljednji list otkinut i zagubljen, a na unutarnjoj korici neko je kasnije dopisao suru *an-Nās*; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6391. R-5245

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 289; 18,2 x 11,3 (14,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačeke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen. Neki listovi otkinuti su od poveza i poderani, a neki su i zagubljeni; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Bećir Nadarević, v.d. džematski imam iz Ostržca - Cazin, poklonio je ovaj mushaf za ovu biblioteku

6392. R-6982

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.300; 28,5 x 17,5 (23 x 13); 123 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Hrustambegović Rifat iz Bijeljine.

6393. R-7064

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun.. ناقص في آخره.

L. 270; 29 x 20 (20 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice ukrašene su pozlatom. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na zlatnoj podlozi. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni krupnijim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio Ćazim b. Hamid, Albanac iz sela Borje, 28. novembra 1935. (Bilješka nalijepljena na zaštitnom listu, na kraju Mushafa).

6394. R-7065

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.256;28,5 x 20 (24 x 13); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, prvi list otkinut i zagubljen; povez kožni, s preklopom, oštećen, po rubovima korica umaju utisnute zvjezdice.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6395. R-7066

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

L. 291; 28 x19 (22, 5 12,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6396. R-7069

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 303;28,5 x 20,5 (20 x 14);15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Po rubovima su pisane bilješke iz kiraeta crvenim mastilom. Imasju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6397. R-7073

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku su dva lista kasnije dopisana.

L.289; 25,5 x 17 (15 x 8,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imena sureta, istaknute riječi po rubovima i tačke između ajeta pisana pozlaćenim slovima. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6398. R-7076

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prvi i posljednji list otkinuti i zagubljeni.

Prvih pet lista i posljednji džuz ima interlinerni prevod na perzijski jezik, pisan crvenim mastilom.

L. 298; 24 x 14,5 (17,5 x 9,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi po rubovima i simboli iz tedžvida pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

6399. R-6955

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. oko 500-600 (Nismo brojali listove, jer je mushaf u kritičnom stanju). Inače, prvi i posljednji list otkinuti i zagubljeni. 5,2 x 4,2 (3,5 x 2,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su pozlaćenim mastilom. Po rubovima ima uobičajenih rozeta. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez je bio kožni, što se vidi po hrbatu, ali su korice otkinute i zagubljene. Mushaf se čuva u kožnoj futroli. Naime, ovaj mushaf u minulim ratovima bajraktar ga je nosio na koplju zastave pred vojskom koja stupa u borbu.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

6400. R-7140

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prva polovina mushafa, na kraju je nepotpuna sura al-Kahf.

L.246; 21,5 x 14 (15 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i krupne tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, djelomično oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6401. R-7175

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 15 x 9,5 (9 x 5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nema nikakvih dekoracija. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6402. R-7177

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun, posljednja nepotpuna sura je *al-Insān*.

ناقص في آخره.

L.286; 14,7 x 10 (10,5 x 6), 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice su ukrašene pozlaćenom bojom. Imena sureta pisana su bijelim mastilom, na pozlaćenoj podlozi. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen, dohvaćen vlagom, pozlaćena boja mnoge listove je oštetila; povez kožni, s preklopom, oštećen. Korice su ukrašene pozlaćenim ornamentima.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6403. R-7178

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prva polovina mushafa, završava surom *al-Isrā'*. ناقص في آخره.

L. 304; 14,8 x 9,5 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na koricama.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6404. R-7202

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 350; 18,5 x 12,5 (12 x 7); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prvi list *(al-Fatiḥa)* otkinut i zagubljen. Početak sureta ukrašen je unvanima, na kojima su napisani nazivi sureta, na zlatnoj podlozi bijelim mastilom. Po rubovima su označeni džuzovi i istaknute riječi, napisani pozlaćenim mastilom, kao i tačke između ajeta.

Simboli iz tedžvida napisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, oštećen, preklop otkinut i zagubljen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti sa pozlaćenom podlogom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navrdeni.

6405. R-7203

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Prve dvije stranice prepisivač nije prepisao.

L.300; 18 x 12,5 (12 x 7); 15 redova. *Nasḫ,* voklaizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imaju kustode. Papir bije, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonila Milanović (Latić) Nura iz sela Bojkovac - Gornji Vakuf, a u ovu biblioteku donio Emin Islamovski - Struga.

6406. R-7204

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 1 7,5 x 12 (12 x 7,5); 15 redova. *Nasta'līq,* vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama . Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i skoro svi rastavljeni od poveza; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Jusuf Aličić iz Sarajeva.

6407. R-7205

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 316; 17,5 x 13,5 (15 x 10); 13 redova. *Nasḫ,* od dvijice prepisivača, vokalizovan. Naime, prvih 30 i zadnja dva lista su kasnije dopisana. Imena sureta i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Otkupljen od Hamdije Pašalića.

6408. R-7251

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na početku nepotpun. ناقص في اوله.

L. 316; 17,5 x 12 (13,5 x 7); 15 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imena sureta, skraćenice za razne kiraete po rubovima i simboli iz tedžvida pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju je tabela o skraćenicama za razne kiraete i hatma dova.

6409. R-7252

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 298; 18 x 12,5 (13 x 7); 15 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Prve dvije stranice su iluminirane, ali oštećene. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi, koja je pozelenila i imena sureta se teško mogu pročitati. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom.. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen, jedan dio listova rastavljen je od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti, koji su oštećeni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju su dvije dove.

6410. R-7255

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

L. 240; 17,5 x 11 (11 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen; povez kožni, s preklopom, također, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6411. R-7256

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 312; 16 X 10,5 (12 X 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice su ukrašene iluminacijama, koje su oštećene. Naslovi sureta pisani su crnim mastilom na pozlaćenom unvanu. Po rubovima i u proredu pisane su bilješke o vrstama kiraeta crvenim mastilom. Po rubovima su, također, izrađene rozete koje označavaju džuzove, hizbove, sedžde i drugo. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni

Na 303b - 306b. listu su pravila iz tedžvida na arapskom jeziku, pisana kasnije *ta'līq* pismom. Na 306b-307. listu bilješka na arapskom jeziku o broju sureta, riječi i slova u Kur'anu. Na 308b-312. listu je tumačenje na turskom jeziku o sedam kiraeta - sve kasnije pisano *ta'līq* pismom.

6412. R-7257

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na početku nepotpu, manjkaju dva lista. ناقص في أوله.

L.292; 17 x 11 (11,5 x 6); 15 redova. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imena sureta pisana su bijelim mastilom na pozlaćenim unvanima. Po rubovima su izrađene rozete za označavanje džuzova, hizbova i sedždi. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Simboli iz tedžvida bisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen, hrbat popravljan. Na koricama i preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6413. R-7258

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku manjka jedan list, a dio 29. i 30 džuza kasnije dopisan.

L. 294; 16,5 x 11 (11 x 5,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Početak sure al-Baqara je iluminiran. Imena sureta i simboli iz tedžvida pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Po rubovima imaju uobičajene rozete. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama i preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6414. R-7273

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.294; 13 x 9,5 (10 x 5,5) ; 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, bez ikakvih ukrasa. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan. Prvi list otkinut i zagubljen, na kraju ima dopisanih listova, a u sredini mushafa manjka nekoliko listova.

Povez kožni od neke druge knjige većeg formata, rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6415. R-7296

المصحف الشّريف
AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je na kraju nepotpun, na više mjesta manjka nekoliko listova. ناقص في آخره.

L.391; 13 x 9 (10,5 x 5,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizova. Imena sureta i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen; povez kožni, s preklopom, zaštićrn zelenim platnom i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Hadži Fehim-aga Rašidagić iz Sarajeva.

6416. R-7377

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 238; 25,5 x 18 (21 x 13); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Mushaf je na početku i na kraju bio nepotpun, pa ga je neko kasnije kompletirao. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6417. R-7401

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L.362; 18 x 11 (15 x 8); 13 redova. Nasḫ, vokalizovan. Prva dva lista i posljednji džuz kasnije su dopisani od drugog prepisivača i mushaf kompletiran. Imena sureta, oznake džuzova, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst (stariji dio) obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6418. R-7404

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 376; 15 x 10 (10,5 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice su ukrašene. Imena sureta pisana su bijelim mastilom u unvanima koji su izrađeni u bojama. Oznake džuzova, hizbova, sedždi i drugog označeni su izrađenim rozetama. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, neki listovi oštećeni; povez kožni, s utisnutim pozlaćenim ornamentima. Preklop otkinut i zagubljen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Otkupljen od Kapić Mule iz Sarajeva, a pripadao je porodici Bakaraevića.

6419. R-7405

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Mushaf je nepotpun i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

L. 238;19 x 13,5 (14,5 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, oštećen i popravljan, neki listovi su rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Predao u ovu biblioteku Talundžić Esad iz Sarajeva, a porijeklom je iz džemata Stari Majdan kod Prijedora.

6420. R-7407

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(قطعة)

Fragment mushafa, samo posljednjih pet džuzova.

L. 55; 19 x 13 (16 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6421. R-7408

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

(ناقص في آخره)

Mushaf nije do kraja prepisan, završava se pri kraju 19. džuza, ali i u sačuvanom dijnelu ima listova koji manjkaju.

L. 170; 21 x 12,5 (14 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Oznake džuzova na rubovima i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, listovi prosuti. Na kraju ima neispisanih (praznih) listova; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6422. R-7409

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 271; 19,5 x 14 (15 x 9 i 16 x 8); 13 i 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od različitih prepisivača.Izgleda nam kao da je neko sastavio više fragmenata u jednu cjelinu, ali i ove cjeline su nepotpune i mushaf nije komplet. U prvom dijelu tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti i nisu poredani kako bi trebalo da budu; bez poveza.

Prepisivači i datumi prijepisa nepoznati.

Mushaf je donio iz džamije Provare u Sarajevu Mujezinović Ismet.

6423. R-7446

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 302; 17 x 11 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo oštećen i popravljan, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, posljednja korica otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni,

Otkupljen od Ismail ef Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6424. R-7443

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Na početku i na kraju manjka po jedan list. ناقص في أوله وآخره.

L. 301; 17,5 x 11 (11,5 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, oznake džuzova i pola džuza, sedždi, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Poklonila Čizmić Ramiza iz Sarajeva.

6425. R-7448

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 284; 17 x 12,5 (13,5 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, oznaka džuzova, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonila Trnka Rabija-hanuma iz Lisičića, Odbor IZ Konjic.

6426. R-7444

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 273; 13 x 9 (10,5 x 6); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, istaknute riječi po rubovima, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan, neki listovi prosuti, a neki su i zagubljeni; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Zimća mekteba kod Visokog.

6427. R-7455

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 350; 18,7 x 12,5 (14 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode.

Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan, djelomično oštećen; povez kžni, s preklopom, jednostavan.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6428. R-7457

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 321; 18,5 x 13,5 (14,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, neki listovi prosuti; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6429. R-7456

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 314; 18,5 x 13 (14,5 x 9,5), 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom. Na sredin korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6430. R-7461

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

L. 299; 19,7 x 14,5 (16 x 9); 13 redova. *Nasḫ* vokalizovan. Prvi i dva posljednja lista su kasnije dopisana. Imena sureta, istaknute riječi po rubovima, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen i popravljan, dohvaćen vlagom, a neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, prva korica oštećena. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

B) DIJELOVI KUR'ANA

(أجزاء القرآن)

6431. R-33

DŽUZ 24.

L. 10; 19 x 14 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Savičke džamije.

6432. R-4462

DŽUZ 5.

L. 24; 27 x 19 (19 x 10); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, krupniji. Ajeti su rastavljeni crvenim krupnim tačkama. Tekst je je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, učadio; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datuma prijepisa nepoznati.

Uvakufio hadži Mustafa-aga, aga carskog dvora, za džamiju u Mrkonjić Gradu (Yenica Yayçe), bilješka na turskom jeziku na 24.b listu.

6433-6436. R-4765 - 4768

DŽUZOVI 2, 7, 16, 17.

L. po 31; 15 x 10 (11 x 6); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, krupniji, pisan vještom rukom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez polikožni.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Odbora IZ Mostar.

6437. R-4875

DŽUZ 1.

L. 35; 20,5 x 15,5 (15 x 8,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, krupan, pisan vještom rukom. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim unvanima u bojama. Naslovi prve dvije sure pisani su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije crvene i jednom plavom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, rastavljen od listova, oštečen.

Prepisivač i datuma prijepisa nepoznati.

6438-6439. R-4876, 4915

DŽUZOVI 3 i 7.

L. 26; 20 x 14,5 (14 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, krupniji. Ajeti su rastavljeni krupnijim crvenim tačkama.Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datuma prijepisa nepoznati.

6440-6441. R-4899-4900

DŽUZOVI 23. i 25.

L. po 28; 21 x 14 (14,5 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode.Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datuma prijepisa nepoznati.

Uvakufio Muzdedžija hadži Mehmed.

6442. R-4916

DŽUZ 13.

L. 20,5 x 15 (14 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6443-6447. R-4925, 4964-4967

DŽUZOVI 13, 10, 22, 24, i 26.

L. po 13; 23,5 x 16,5 (15 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i simboli iz tedžvida pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen; povez polukožni, takođe oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio Abdulah Zafranija, za mekteb u mahali Sarač hadži Ali.

6448-6449. R-4926, 4963

DŽUZOVI 7. i 8.

L. po 12; 22 x 15,5 (17 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrs; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Vakuf Gazi Husrev-begova mekteba.

6450. R-4932

DŽUZ 9.

L. 16; 20 x 13,5 (14,5 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je i pismo oštećeno; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6451. R-4951

DŽUZ 24.

L. 7; 21,2 x 15,2 (16 x 10); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6452. R-4959

DŽUZ 26.

L. 34; 14 x 10 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dobro oštećen, pismo, takođe, oštećeno, listovi prosuti; povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6453. R-4962

DŽUZ 14.

L. 22; 20 x 14,2 (15 x 8,5), 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnijim slovima. Simboli iz tedžvita i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakifio, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu, Ali b. Mustafa Halabizade(!), iz mahale Čokadži hadži Sulejmana u Sarajevu, godina 1253/1837.

6454. R-4974

DŽUZOVI 26 - 28.

Dio navedenih džuzova, jer su neki listovi otkinuti i zagubljeni.

L. 35; 15 x 10 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Neki su listovi kasnije dopisivani. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštečen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

6455. R-4975

DŽUZ 29.

L. 16; 16 x 11 (12,5 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Tekst na zadnjih šest lisova obrubljen crvenom linijom, a ajeti su rastavljeni crvenim krupnim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6456. R-5088

DŽUZ 9.

L. 14; 21 x 14 (14 x 8,5); 13 redova. Nasḫ, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio neki Hadži Omer...(teško čitljivo) za svoju džamiju.

6457. R-5728

DŽUZOVI 29. i 30.

Dvadeset devet džuz nepotpun je na početku, a trideseti na kraju.

L. 13; 22,5 x 16 (18,5 x 11); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6458. R-5729

DŽUZ 26.

L. 10; 22,5 x 16 (16,5 x 11); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malo ošteće; povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6459. R–5948

DŽUZOVI 1. i 2.

Drugi džuz ima samo pet listova.

L.20; 24,5 x 17 (18 x 9,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6460. R-6104

DŽUZ 3.

L. 29; 19 x 14 (13 x 9,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnijim slovima. Ajeti su rastavljeni crvenim krupnijim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum pijrepisa nepoznati.

Odbor Islamske zajednice Mostar.

6461. R-6105

DŽUZ 3.

L. 12; 19,7 x 14,5 (14,5 x 9); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na početku i na kraju su vježbe u pisanju.

6462. R-6106

DŽUZ 9.

L. 19; 19,5 x 14 (14 x 8); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode.Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6463. R-6106 / a

DŽUZ 23.

L. 20; 20 x 15 (13 x 8); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Redni broj džuzova i imena sureta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Odbor Islamske zajednice Mostar.

6464. R-6107

DŽUZ 5.

L. 24; 20 x 14,5 (14 x 8); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6465-6466. R-6122, 6108

DŽUZOVI 4. i 19.

L. 12 + 13; 22 x 15,5 (17,5 x 10); 15 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Vakuf Gazi Husrev-begova mekteba.

6467. R-6131

DŽUZ 26.

Džuz nije kompletan.

L. 19; 16,5 x 11 (12,5 x 7,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6468. R-6134

DŽUZOVI 26 - 30.

Džuzovi nisu komplet.

L.64; 18 x 13 (13,5 x 8); 11 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst.; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepšisao nepoznati prepisivač polovinom ramazana 1263/1847. godine.

Poklonio Mustafa Jusufović iz Sarajeva.

6469. R-7211

DŽUZOVI 26 - 30.

Posljednja četiri džuza, od sure *Muḥammad*, u jednom svesku.

U sredini manjka nekoliko listova.

L. 74;15, x 10,2 (11 x 6); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tanobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6470. R-6149

DŽUZOVI 3. i 27.

Džuzovi su nepotpuni i oba su od različitih kompleta.

L. 18 + 4; 21 x 15 i 20 x 14,5 (16 x 9,5 i 13 x 8); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6471. R-6156

DŽUZOVI 4. i 19.

L. 33; 20,5 x 14,5 (15 x 9); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6472. R-6165

DŽUZ 29.

Fragment 29. džuza.

L. 9; 16 x 11 (12,5 x 7,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6473. R-6196

DŽUZ 29.

L. 16; 16 x 11,5 (12 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nevještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6474. R-6200

DŽUZ 26.

Fragment 26. i 29. džuza.

L. 10; 19,5 x 13,5 (13 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6475. R-6252

DŽUZ 30.

Džuz je na kraju nepotpun.

L. 19; 22 x 14,5 (14 x 9,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan debljim perom i krupnijim slovima. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim pašine medrese u Travniku.

6476-6477. R-6467- 6468

DŽUZOVI 12. i 21.

L. 32 + 31; 20 x 15 (15 x 11); 7 redova. *Ṯuluṯ*, pisan vrhunskom kalifrafijom. Po tri reda pisana su pomenutim pismom, a četiri reda *nasḫom*. Nazivi sureta i riječi *'ašere* na rubovima pisani su pozlaćenim slovima. Prve stranice u oba džuza ukrašene su unvanima u bojama. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom crvenom i crnom linijom. Na nekim listovima po rubovima izrađene su rozete. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez kožni, s prijeklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Odbor Islamske zajednice Stolac.

6478. R-6480

DŽUZ 28.

L. 22; 23 x 16 (16,5 x 10,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve dvije stranice su ukrašene neuspjelom izradom unvana. Tekst na ovim stranicama obrubljen je pozlaćenom debljom linijom, a ostale stranice tankom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6479. R-6100

DŽUZ 29.

L. 15; 17,5 x 11,5 (13 x 8,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski.

Prepisao Rušd b. Derwīš Ḥusayn Ḥāğabūla, 4. rebiul-evvela 1283/1866.

(كتبه رشد بن درويش حسين حاجابوله... سنة ١٢٨٣)

6480. R-5790

DŽUZ 27. i 29.

L. 22 20 x 15,5 (15 x 10,5); 14 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, prilično oštećе, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen..

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef Sokolovića.

6481. R-7142

DŽUZ 23.

L. 15; 20 x 14,5 (14,5 x 9); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Oznaka džuza, imena sureta i simboli iz tedžvida pisani crvenim mastilom. Imaju kustode.Tekst starijeg dijela obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, malo oštećen, listovi od 2-7 kasnije su dopisani; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

6482. R-7147

DŽUZ 21.

L.11; 18 x 12 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisana crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen

Na kraju je bilješka o uvakufljenju, godina 1263/1847.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6483. R-7164

DŽUZ 27.

L. 14; 17 x 11,5 (14,5 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 4. zul-kadeta (12)76/1860.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6484-6485. R-7169-7170

DŽUZ 13. i 27.

L .37+16; 14,5 x 10 (11 x 6); 7 redova. Dvadest sedmi džuz, nepotpun pri kraju, nekoliko listova zagubljen. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez polukožni, takođe oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6486-6487. R-7224-7225

DŽUZOVI 4, 6, 11, 20, 27 i 29

L. po 10 + 18 + 14 (20. i 29. džuz nisu od istog kompleta, ali su zavedeni u inventarskoj knjizi zajedno sa ovim kompletom); 20, x 14,5 (15,5 x 9,5); 15 redova. Pet džuzova jednog kompleta. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, dohvaćen vlagom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na kraju 29. džuza piše da je ovaj i ostale džuzove iz kompleta, od koji je sačuvan samo ovaj 29. džuz, prepisao Abdulah-aga b. hadži Bajram.

6488. R-7227

DŽUZ 28.

L. 19; 20,2 x 14,2 (13,5 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima. Besmelle i tačke između ajeta pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6489. R-7236

DŽUZ 1.

L. 11; 23,5 x 15,5 (17 x 11); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom oštećen; povez kožni, oštećen, većeg formata od nekog drugog rukopisa.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6490. R-7240

DŽUZOVI 3. i 8.

L. po 36; 24 x 17 (16 x 9,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnijim slovima, vrlo vještom rukom prepisivača. Imena džuzova i sureta pisana su pozlaćenim slovima. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim zvjezdicama. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6491. R- 7241

DŽUZOVI 6, 10. i 13.

L. po 23 + 27 (22,5 x 15 (15 x 9); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Na početku su ukrašeni lijepim unvanom, ali u 6. i 10. džuzu neko je namjerno odrezao te unvane i nalijepio bijel papir. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6492. R-7242

DŽUZ 25.

L. 23; 21,5 x 15,5 (15,5 x 10,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, s preklopom i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6493. R- 7261

DŽUZ 29.

L. 21; 18,5 x 12,5 (14,5 x 8,5); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto slabijim rukopisom. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Papir bijel, na dnu oštećen zajedno sa tekstom; povez kartonski, takođe oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Šayḫ Sulayman-efendi, porijeklom iz Maglaja, 1289/1872. godine.

6494. R-7266

DŽUZ 4.

L. 15; 15 x 12,5 (10 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza. Poslije trećeg lista nekoliko listova zagubljeno; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6495 R-7279

DŽUZ 28.

L. 20; 17 x 12 (10,5 x 6,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Tekst na prvoj stranici obrubljen sa tri pozlaćene linije, koje su pozelenile. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski, zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

6496. R-7281

DŽUZ 4.

L. 27; 19,5 x 14 (14 x 8,5); 8 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6497. R-7367

DŽUZOVI 1, 3-4, 6-8, 10-14, 16-18, 20, 22-23, 26-27.

L. 14-25; 20 x 14 - 21 x 15 (14 x 8,5); 9 redova. Osmi džuz ima u duplikatu od nekog drugog kompleta. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, meddovi i tačke između ajeta pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dovaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum pijrepisa nepoznati

Ove džuzove svojevremeno je uvakufio za Hrasničku džamiju Hadži Hasan Senaja Hadžijahić, amidža dr Muhameda Hadžijahića, godina 1311/1894.

Poklonio dr. Muhamed Hadžijahić.

6498. R-7368

DŽUZOVI 1-4, 7, 9-13, 18

L. 20-22; 21,5 x 15,5 (16 x 10); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Prve dvije stranice prvog džuza su iluminirane. Imaju kustode. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni (osim 18. džuza koji nema korica), s preklopom, oštećen.

Uvakufio Hadži Muhamed b. hadži Mustafa Velizade za mekteb u Nezir-aginoj mahali, 1264/1838. godine (bilješka na naslovnoj stranici prvog džuza).

6499. R-7370

DŽUZOVI 1-2, 4-13, 15-19, 21-22, 25-27

L. 16-20; 20 x 13,5 (14 x 8,5); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imena sureta, oznake džuzova, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisaai su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio neki Abdulah-aga (bilješka na 22. džuzu).

6500. R-7371

DŽUZ 3.

L.19; 20,5 x 14,5 (14 x 8,5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Oznaka džuza, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom.. Papir, bijel, čvrst, oštećen i popravljan, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6501. R-7372

DŽUZ 28.

L.19; 20 x 14 (13,5 x 8); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan.. Oznaka džuza, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6502. R-7369

DŽUZOVI 3, 5, 7, 9, 11, 14, 16, 19 i 24.

L. po 15; 22 x 16 (17 x 10); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imaju kustode. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, takođe oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6503. R-7373

DŽUZ 23.

L.15; 21 x 14,5 (14,5 x 9); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom i rastavljen od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen crvotočinom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio al-ḥāğğ Ibrāhīm ...(!)

6504. R-7374

DŽUZ 29.

L. 11; 23 x 16,5 (16 x 10); 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom.. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti, oštećeni; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

C) POJEDINA SURETA

(سور القرآن)

6505. R-7432

سورة يس وسورة الملك
SŪRA YĀSĪN WA SŪRA AL-MULK

L. 11; 16,5 x 11,5 (13,5 x 7); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovam. Tekst na stranicama, osim posljednja tri lista, obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode.. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao Munlā Darwiš 1213/1798. godine.

6506. R-7214

سورة يس
SŪRA YĀSĪN

Sura *Yāsīn, Nabi'*, zadnjih 16 sureta, *Fātiḥa* i početak sure *al-Baqare*.

L. 18; 17 x 12 (13 x 8); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez kožni, prost.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ṣāliḥ 1249/1833.

Na kraju je dova koje se uči poslije završetka učenja Kur'ana.

6507. R-6133

سورة الفاتحة وسورة البقرة
SŪRA AL-FĀTIḤA WA SŪRA AL-BAQARA

L.30; 17 x 11 i 18 x 12,5 (10,5 x 5); 15 redova. *Nasḫ*. vokalizovan, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, različite veličine; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6508. R-4936

سورة يس
SŪRA YĀSĪN

L. 7; 19 x 12,5 (11 x 6); 10 redova. *Nasê*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6509. R-6179

سورة يس

SŪRA YĀSĪN

L. 9; 22 x 15 (11,5 x 7); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije crne i jednom tankom crvenom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6510. R-6208

سورة يس

SŪRA YĀSĪN

L. 5; 16,5 x 10,5 (12 x 7,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan nevještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6511. R-7216

سورة يس وجزء ٢٩.

SŪRA YĀSĪN WA ĞUZ 29.

L. 32; 16 x 11 (11 x 7,5); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Naslov sure i tačke između ajeta pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, čiji je hrbat kasnije zaštićen kožom.

Na naslovnoj stranici neko je kasnije napisao kurbansku dovu. Na 9a listu je dova koja se uči poslije proučenog Jasina, a na 9b - 11a listu je druga kurbanska dova, sa tumačenjem na turskom jeziku. Na kraju je dova koja se uči poslije završenog jela (objeda)

6512. R-6180

سورة الفتح وسورة الرحمن

SŪRA AL-FATḤ WA SŪRA AR-RAḤMĀN

L. 10; 21,5 x 14,5 (11 x 7); 9 redova. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Tekst prvog sureta obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlago; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6513. R-6231

سورة الفتح وسورة الرحمن

SŪRA AL-FATḤ WA SŪRA AR-RAḤMĀN

L. 7; 20 x 12 (15 x 8); 13 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na početku se nalaze stihovi na turskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine medrese u Travniku.

D) PRIJEVODI KUR'ANA
(تراجم القرآن)

Turski

6514. R-4890

ترجمة القرآن

من سورة يوسف الى آخره

TARĞAMA AL-QUR'ĀN

Prevod je, dakle, na početku nepotpun.

Prevod Kur'ana na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca. Prijevod je pisan u proredu.

L. 261; 20 x 13,5 (18 x 12); 8 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta pisani su crvenim mastilom. Ajeti su rastavljeni krupnim crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i oštećeni; povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad, imam i ḫaṭib, 1088/1677. godine.

6515. R-7054

المصحف الشّريف

AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF

Kur'an sa interlinearnim prijevodom na turski jezik od nepoznatog prevodioca. Prvi i posljedni list kasnije su dopisani.

L. 333; 31 x 26 (23 x 17); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Druga stranica (početak sure *al-Baqara* ukrašena je unvanom u plavoj i pozlaćenoj boji, koji je oštećen. Imena sureta, simboli iz tedžvida i tačke između ajeta pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i malo popravljan; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6516. R-6513

ترجمة القرآن

(الفاتحة وسورة البقرة)

TARĞAMA AL-QUR'ĀN

Prijevod na turski jezik prve dvije sure iz Kur'ana, od nepoznatog prvodioca.

Početak:

أوله: أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم يعني تكريه صغنورم رحمتندن دور اولان ديوك شرّندن سورة فاتحة الكتاب ...

Završetak:

آخره: پس اني اوكرغك و بركندو و ترئ ايتمدي حسر...! و ساحرلر انك اوكنمسي طاقت كتورمزلر.

L. 98; 21 x 15 (14,5 x 9); 14 redova. *Nasta'līq*, pomiješani. Ajeti su nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati. Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz zaostavštine Ismail Hakki Resulbegovića iz Trebinja.

Perzijski

6517. R-6066

ترجمة القرآن بالفارسية

TARĞAMA AL-QUR'ĀN BI AL-FĀRISIYYA

Prijevod Kur'ana na perzijski jezik, od nepoznatog prevodioca. Prijevod je pisan u proredu crvenim mastilom.

L. 489; 28,5 x 19 (20 x 11); 10 redova. *Nasḫ* tekst Kur'ana, a *ta'līq* prijevod Kur'ana. Imena sureta pisana su pozlaćenim slovima. Istaknute riječi i simboli iz tedžvida pisani su po rubovima plavim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je pozlaćenom debljom, crvenom i plavom tankom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen, popravljan, dohvaćen vlagom, neki listovi su prosuti i rastavljeni od poveza, a neki su kasnije dopisani, ali bez prevoda; povez kožni, oštećen. Prva korica oštećena i otkinuta od poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa, jer je završetak kasnije dopisan. Rukopis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

Bosanski

6518. R-8464

ترجمة القرآن بالبوسنوي
TARĞAMA AL-QUR'AN BI AL-BOSNAWĪ

Prijevod Kur'ana na bosanski jezik, pisan arebicom, što su ga preveli Muhamed Pandža i Džemaludin Čaušević, u prvoj polovin XX stoljeća.

Početak:

اوله: بسم الله الرحمن الرحيم، و ايه بوغا ويشنغ دويروچينيته لا ميلوستيووغا، الحمد لله، حوالا بوغو، رب العالمين، غوسپودارو سويه تووا ...

Završetak:

آخره: الذي يوسوس في صدور الناس، قويي ناوردي نا زلو سرچا لودسقا، من الجنة والناس، ود جينا ىٔ ود لودي.

Strana: 580 (originalna paginacija pisana crvenim mastilom); 34 x 21 (31 z 20); oko 35 redova. *Nasê*, kur'anski tekst vokalizovan i podvučen crvenom ili crnom linijom. Papir bijel, glat, malo oštećen; povez kartonski, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao Sulejman Topić, džematski imam iz Bužima, 26. rebiul-ahira 1359, odnosno 2. juna 1940. godine.

E) REGISTAR KUR'ANA
(فهارس القرآن)

6519. R-8014

ترتيب زيبا

TARTĪB ZĪBĀ

Registar ajeta i sura u Kur'anu. Napisao ḥāfiẓ Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Wardārī, umro 1054/1644. godine.

Dobrača I, 95, str. 50; Köprülü I, 51.

Početak:

أوله: أحمد الله لا إله سواه . حمد عبد قد اصطفاه الله عليه ...

Završetak:

آخره: يهيمون يهدي تمام اولدقده حافظ اولدي كويا بو تاريخى زهى ترتيب زيبا.

L. 87; 21,5 x 16 (14,5 x 10,5); 35 redova. *Nasta'līq*. Imena sureta i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst je pisan u četiri kolone, koje su obrubljene pozlaćenim linijama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Ǧurǧīs b. 'Oṯmān, timardžija Visoke Porte u kasabi Bekovica (u Bugarskoj), godina 1241/1825. Na kraju je ime drugog vlasnika Sayyidī Šehri Muḥammad Rāsiḥ, muderris na Visokoj Porti.

Otkupljen od Škaljić Kadrije iz Sarajeva.

6520. R-7080

ترتيب زيبا

TARTĪB ZĪBĀ

Početak:

أوله:احمد الله لا إ له سواه. حمد عبد قد اصطفاه الله عليه ...

Završetak:

آخره: ترتيب زيبا نام اوخم كن زهى تاريخ كو انصاف كن...تمام اولدقده حافظ اولدى كويا بو
تاريخى زهى ترتيب زيبا.

L. 184; 21 x 15 (16,5 x 9,5); 14 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja po rubovima i kratice za nazive sura pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, takođe oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

NAUKA O ČITANJU KUR'ANA

(علم التّجويد والقراءات)

A) TEDŽVĪD
(علم التّجويد)

Arapski

6521. R-5221

Zbirka (مجموع), 2

L. 14+16=30 (originalna posebna folijacija za oba djela); 15 x 10 (10,5 x 6); 11 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od dvojice prepisivača. Naslov (drugo djelo) i istaknute riječi pisano crvenim mastilom, a neke su nadvučene crenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 14.

ختمة المصحف العثماني
ḪATMA AL-MUṢAḤF AL-'UṮMĀNĪ

Kratka risala o pravopisu Osmanova mushafa, od nama nepoznatog autora.

Köprülü III, 5, 8.

Početak

أوّله: الحمد لله شرّفنا بالايمان وفضّلنا بالقرآن ...وبعد فإنّ هذه الختمة الشّريفة مكتوبة على مصطلحات متعدّدة منها رسمها على رسم مصحف الإمام أمير المؤمنين عثمان بن عفّان ...

Završetak:

آخره : والنّصف الأوّل كلّ شيئ من ذلك في محلّه يجده من يطلبه إن شاء اللّه تعالى، الحمد لله وصلى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه و سلّم تسليمًا كثيرًا ابدًا، سبحان ربّك ...

Prepisao nepoznati prepisivač, 22. zul-kadeta 1220/1806. godine.

2. L. 1 - 16.

رسالة في حلّ مشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL MUŠKILĀT

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب قوجه صوفي

Odgovor Munlā Sa'īda na pitanje učenika medrese o neki abdeskim i namaskim radnjama i smislu njihovih propisa. Napisao u Budimu Munlā Sa'īd 994/1585. godine.

Wiesbaden XIII4, 47; Fajić III, 2269, 3.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... بوندنصكره معلوم اوله كه بو ترجمه باعث اولدر كه يوز طقسان درت تاريخنده سلطان مراد خان زماننده بودين شهرنده ...

Završetak:

آخره: اشته سؤالك جوابي بودرديدكن؟ صوفي صافي ملاّ سعيد چلبي تحقيق أيلدي...

Prepisao nepoznati prepisivač, 1. ševvala 1261/1845. godine.

Na kraju ima više neispisanih listova.

6522. R-4793

المقصد لتلخيص ما في المرشد

AL-MAQṢAD LI TALḪĪṢ MĀ FĪ AL-MURŠID

Skraćena prerada djela *al-Muršida* - o pauzama pri čitanju Kur'ana. Osnovno djelo napisao Abū Muḥammad al-Ḥasan b. 'Alī b. Sa'īd al-'Umānī (ili 'Ammānī), umro poslije 500/1107. Autor je još uzeo i proširio svoje djelo na osnovu tedžvida kojeg je napisao Abū 'Amr 'Oṯmān b. Sa'īd al-Muqrī, 444/1053. Ovu skraćenu preradu napisao je Zakariyyā b. Muḥammad Abū Yaḥyā al-Anṣārī, umro 926/1520.

Ahlwardt I, 564; A. M. I, 374; Tüyatok 07 III, 2473; Kahhāla III, 254; Ẓāhiriya I, 267.

Početak:

أوله: قال سيّدنا ومولانا قاضى القضاة شيخ مشايخ الإسلام ... أبو يحيى زكريا الأنصاري الشافعي... وبعد فهذا مختصر المرشد فى الوقف والإبتدا، الّذي ألّفه العلاّمة أبو محمّد الحسن بن على بن سعيد النّعمانى (!) ... وسمّيته المقصد لتلخيص ما فى المرشد ...

Završetak:

آخره: قال أبو عمرو ولم يزد الأصل في سورة الفلق والنّاس علي قوله وليس في الفلق والنّاس وقف حسن نعتمده. واللّه سبحانه وتعالي اللّه أعلم بالصواب. تم الكتاب.

L. 118; 22,5 x 16,5 (17 x 12); 19 redova. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

Na naslovnoj stranici napisan je naslov djela i ime pisca. Tu su bile još neke bilješke koje su brisane (zabojene) i nečitljive.

6523. R-6724

منهج القاري الى تجويد كلام الباري

MANHAĞ AL-QĀRĪ ILĀ TAĞWĪD KALĀM AL-BĀRĪ

Izbor i skraćena prerada gore navedenog komentara. Napisao Ḥasan b. Ğamāluddīn 1096/1684-5.

Na naslovnoj stranici prepisivač je zabilježio da se autor služio i drugim djelima. Rad je podijeljen na uvod, 15 poglavlja i završetak. Navedeni podaci o djelu i autoru su prma rukopisu, jer pristupačni izvori ne spominju ovo djelo.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي أنزل القرآن على عبده مجوّداً فصيحًا ... أمّا بعد، فيقول ... حسن بن جمال الدّين لّما أوجب اللّه تعالى تعلّم التّجويد على قارئ كتابه ... وسميته منهج القاري الى تجويد كلام الباري...

Završetak:

آخره: وليكن هذا آخر ما قصد جمعه فى هذه الوريقات والحمد لله أوّلاً وآخراً والصّلوة و السّلام على مفخر العرب والعجم ...

L. 30; 21 x 16 (16,5 x 9); 18 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, malo oštećen.

Prepisao Muḥammad b. 'Omar, u trećoj dekadi ramazana 1100/1688. godine.

Poklonio dr. Hamdija Ćemerlić.

6524. R-7430

Zbirka (مجموع), *4*

L. 150; 18 x 12,5 (13 x 9); 15 redova. *Nasta'līq*, djelomično vokalizovan, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, ili su pisane krupnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dobro dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 97a.

كتاب الوقف والإبتداء فى القرآن (وقوف السجاوندى)

KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN (WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ)

Djelo o pauzama (waqf) pri čitanju Kur'ana. Napisao Abū Ğa'far Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī, umro 560/1165.

Dobrača I, 101, str.56; GAL, S I, 724,1.

Početak:

أوله: الحمد لله المتفرّد بالدّوام المتطوّل بالأنعام خالق الخلق بقدرته و مدبّر الأمر بحكمته ...

Završetak:

آخره: فلا يحتاج إليها إلاّ فى حال الإبتداء. لا غير فاعلم ذلك فوفقنا لطريق الحقّ و منهاج

Prepisao Ṭayyib b. Mawlānā Ğārullāh b. Mawlānā 'Oṭmān, 897/1491.

2. L. 103b - 145a.

حرز الاماني ووجه التهانى فى القراءات السبع

ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Versifikacija djela *at-Taysīr* o sedam kiraeta. Napisao Abū Muḥammad Qāsim b. Firrūḥ aš-Šāṭibī, umro 590/1194.

Dobrača I,104; Ẓāhiriyya I, 351; Köprülü II, 1589,2.

Početak:

أوله: بدأت ببسم الله في النّظم أولاً تبارك رحمنا رحيما وموئلا

Završetak:

آخره: وتبدى على أصحابه نفحاتها بغير تناه زر نبا وقر نفلا

Prepisao Maḥmūd b. Ḥasan b. Muṣṭafā, u drugoj dekadi mjeseca safera, 10891678. godine.

3. L.145b - 146a.

المكتوب على قوانين القرآن

AL-MAKTŪB 'ALĀ QAWĀNĪN AL-QUR'ĀN

Bilješka o simbolima koji se stavljaju iza ajeta i na marginama listova Kur'ana, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله: تشتمل هذا المكتوب على قوانين القرآن... فكلّ ما ترى من حمراء مثل جزم الكبير هكذا...

4. L. 146b - 150.

المقدمة الجزرية فى التجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Kasida o tedžvidu. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429. godine.

Dobrača I. 113,1; GAL; S II, 275,8.

Početak:

أوله: يقول راجى عفو ربّ سامع محمّد بن الجزري الشّافعى

Završetak:

آخره: ابياتها قاف وزاى فى العدد من يتقن التّجويد يظفر...(!)

Prepisao 'Omar b. Muḥammad al-Ḥanafī 903/1498.

Na početku i između djela ima raznih bilježaka, koje su teško čitljive i koje su od vlage oštećene, pa se nismo upuštali u njihovo dešifrovanje.

Otkupljen od Buturović Harisa iz Sarajeva.

6525. R-6994

كتاب الوقف والابتداء فى القرآن (وقوف السجاوندي)

KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN (WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ)

Isto kao br. 6524,1.

Početak:

أوله: الحمد لله حمدا يكافى نعمه و يوافى مزيده... بد آن اعزك الله فى الدّارين كه بايست

Završetak:

آخره: و النّاس و يجوز للمضطرّ أن يقف على رأس كلّ آية منها.

L. 154; 16 x 10,5 (10,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*. Imena sureta i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 12. rebiul-ahira 1144/1731. godine.

Poklonio Hivzija Hasandedić iz Mostara.

6526. R-7609

مختصرمن كتاب الوقف والابتداء فى القرآن (وقوف السّجاوندى)
MUḪTAṢAR MIN KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN (WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ)

Skraćena prerada djela o pauzama (waqf) pri čitanju Kur'ana. Napisao Abū Ğa'far Muḥammad b. Ṭayfūr Ġaznawī as-Sağāwandī, umro 560/1165. Dobrača (I,101,1) navodi djelo o pauzama, na osnovu kojeg je ova skraćena prerada napisana. Pristupačni izvori ne spominju ovu skraćenu verziju.

Dobrača I, 101,1. str.56 ; GAL, S, I, 724.

Početak:

أوله: الحمد لله وبه نستعين والصلاة على رسوله نبيّنا محمّد وآله أجمعين. و بعد، هذا مختصر من كتاب الوقف فى القرآن الكريم للشيخ الإمام شمس العارفين ابى الفضل محمّد بن طيفور السّجاوندى...

Završetak:

آخره: و فى سورة الإخلاص قل هو الله احد وقف ابو عمرو فقط سورة الفلق و النّاس لا وقف فيهما لعطف بعضها على بعض إلاّ فى آخرهما

L.36; 23,5 x 16,5 (16 x 11); *Nasḫ.* Imena sureta i simboli iz tedžvida pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, malo oštećen

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju je jedna anegdota iz vremena Sulejman a. s., prenesena iz djela *Miškāt an-Anwār*, bilješke iz tedžvida, još dvije bilješke prenesene iz spomenutog djela i stihovi na turskom jeziku.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6527. R-8015

مختصرمن كتاب الوقف والابتداء فى القرآن (وقوف السّجاوندى)
MUḪTAṢAR MIN KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN (WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ)

Isto kao br. 6526.

L. 49; 21 x 14 (14 x 7); 19 redova. *Nasḫ.* Imena sureta i skraćenice pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Abū Bakr b. Ḥasan 1195/1780-81.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6528. R-5936

Zbirka (مجموع), 7

L. 80; 22,5 x 17 (15,5 x 7); 21 red. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Ima teksta koji je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; bez poveza, koji je otkinut zajedno sa nekoliko listova posljednjeg djela i zagubljen.

1. L. 1 - 9a.

رسالة في وقف حمزة وهشام على المهموز
RISĀLA FĪ WAQF ḤAMZA WA HIŠĀM 'ALĀ AL-MAHMŪZ

Traktat o pauzama u Kur'anu, prema mišljenju učitelja kiraeta Hamze i Hišama na onim riječima koje imaju hemze, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 122,10.

Početak:

أوله: الحمد لله رب العالمين ... باب وقف حمزة وهشام على الهمزة وهو باب مشكل يحتاج الى معرفة تحقيق مذاهبا أهل العربيّة ...

Završetak:

آخره: مسئلة قوله لتسئلنّ لك فيه نقل حركة الهمزة الى السّاكن قبلها وحذفها قوله كفؤا مثل هزؤا ذكر في البقرة لله الحمد ...

2. L. 9b - 33a.

شرح الدرة المضيئة في قراءات الأئمّة الثّلاثة المرضيّة
ŠARḤ AD-DURRA AL-MUḌĪ'A FĪ QIRA'ĀT AL-A'IMMA AṮ-ṮALĀṮA AL-MARḌIYYA

Komentar spjevu o kiraetima one trojice imama, čiji kiraeti, sa poznatih sedam, čine deset kiraeta (v. Dobrača I, 122,5). Komentar je napisao Muḥḥibuddīn Abū al-Qāsim Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī, sin pisca osnovnog djela.

Ḥ. Ḫ. I, 743; Zahiriyya I, 203.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي تولّى حفظ كتابه المكنون فقال تعالى: إنّا نحن نزّلنا الذّ كر وإنّا له لحافظون ...

Završetak:

آخره : أشار الشّيخ بهذه الأبيات إلى واقعة جرت له مع العرب ... وراقبت نفس كل حين و لحظة ولاقيت ربّي لا على ولاليا.

Prepisao ʻAlī b. Muḥammad u Halepu, u medresi Riḍā'iyya, 1151/1738. godine.

3. L. 33b - 50a.

إنقاذ الهالكين

INQĀḎ AL-HĀLIKĪN

Risala o naplaćivanju i nagrađivanju za učenje Kur'ana i o vakfu (zavještanju) novca u tu svrhu. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birğawī, umro 981/1573.

Dobrača I, 716,3; GAL, G II, 440; GAL, S II, 654; Ahlwardt V, 5589.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب ليخرج النّاس من الظّلمات إلى النّور ...

Završetak:

آخره : و إبتذال القرآن العظيم فنعوذ بالله تعالى من أفعالهم وأقوالهم وأوضاعهم. تمت الرسالة.

4. L. 50 - 53a.

(رسالة في الاستدراج)

RISĀLA FĪ AL-ISTIDRĀĞ

Kratka risala sa područja tesavvufa, od nepoznatog autora-

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي اصطفى أوليا ء لمعرفته وخصصهم واختارهم بقربه... واعلوا أنّ الله تعالى ربما يزيّن أعدا ء لباس أوليائه ... فهذا من الله لهم إستدراج...

Završetak:

آخره : من الذّنوب عند المراقبة واصلبها في الدّين الله تعالى عند المخاطبة وارقها في الإخوان عند المرافعة والله تعالى الموفّق والمعين...

5. L. 53a - 57a.

إيقاظ النائمين

ĪQĀẒ AN-NĀ'IMĪN

Kratka rasprava o obavljanju nekih pobožnih djela za novac i poklanjanju sevaba drugom, od gore spomenutog Birgavije.

Dobrača I, 576,3.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد فهذه رسالة معمولة لإيقاظ النائمين و إفهام القاصرين

Završetak:

آخره : الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أنّ هدانا الله وما توفيقي واعتصامي إلاّ بالله. تمت الرّسالة.

Prepisao ʻAlī b. Muḥammad b. ...(!), u kasabi Burli (Burlu), u Ajdinskom vilčajetu, bez oznake datuma.

6. L. 56 - 65.

(مبنى الإسلام)

MABNĀ AL-ISLĀM

Djelo sa područja tesavvufa, u kome se govori o principima islama. Napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. Gornji navedeni naslov je naš, jer u rukopisu nije naveden. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaću ovu risalu.

Početak:

أوله : قال الشّيخ الإمام حجّة الإسلام محمّد بن محمّد الغزالي... إعلم أنّ مبنى الإسلام على أمور أربعة: معرفة النّفس، ومعرفة الله، ومعرفة الدّنيا، ومعرفة الآخرة...

Završetak:

آخره : وإن كان نعيم الجنّة والم الاختراق بالنّار معدمون في جنب رؤية الله وفي جنب الم الحرمان وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين. تمت.

7. L. 66 - 80.

ذريعة الطّعام
ḎARĪ'A AṬ-ṬA'ĀM

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره

Risala o vjersko poučnim propisima i pravilima o ishrani i pri jelu. Napisao 'Abdurrzāq b. Muṣṭafā al-Antākī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača II, 878,2.

Početak:

أوله : كيف نحمد المقدّس عن جميع الكدورات والنّقصان ونحن ...

Cijelu zbirku prepisao navedeni prepisivač 'Alī b. Muḥammad, 1151/1738. (Bilješka pod tačkom 2 i 5). .

6529. R-7977

Zbirka (مجموع), *3*

L. 43; 19 x 13,5 (13 x 8); 15 redova. *Nasḫ* (prvo djelo u zbirci), vokalizovan i *nasta'l'īq*, od dvojice različitih prepisivača. Naslovi, istaknute riječi i osnovni tekst u komentaru pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto dopuna i ispravaka. Papir bijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez je bio kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica, dobro oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 6b.

المقدمة الجزرية في التجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

Završetak:

آخره: و قد تقضى نظمي المقدّمة   مني لقارئ القرآن تقدم
والحمد لله لها ختام   ثم الصّلوة بعد والسّلام

2. L. 6b - 10.

الدّر اليتيم في التّجويد
AD-DURR AL-YATĪM FĪ AT-TAĞWĪD

Risala o tedžvidu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī umro 981/1573.

Dobrača I, 113,2; Zahiriyya I, 159.

Početak:

أوله: لله الحمد على الأولى والآخرة، ولحبيبه الصّلوة... فهذه رسالة فى التّجويد لكلّ تالى قرآن مجيد نصيحة له لكتاب الله الحكيم الحميد...

Završetak:

آخره: وعن اعطاء حكم الوقف بدون قطع الصّوت من التّسكين وقلب تاء التأنيث هاء والتّنوين ألفًا ونحو ذلك ممّا لزم حفظه.

3. L. 12b - 43.

دقائق المحكمة فى شرح المقدّمة
DAQĀ'IQ AL-MUḤKAMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Komentar djelu pod tačkom jedan. Napisao Zaynuddīn Abū Yaḥyā Zakariyā b.Muḥammad al-Anṣārī al-Miṣrī, umro 926/1520.

Dobrača I, 120,1; GAL, G II, 99; Ẓahiriyya I, 161.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي افتتح بالحمد كتابه و أجزل لمن جوّده ...

Završetak:

آخره: أى بعد حمد الله والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله و صحبه الأطهار ختام لها أيضا كما أن ذلك ابتداء. كما مرّ وفى نسخة بعد السّلام ...

Prvo djelo prepisao nepoznati prepisivač, drugo i treće djelo prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Rağab, u četvrtak mjeseca redžeba 1208/1794. godine (L. 43. na kraju).

Iz Svirac medrese u Gradačcu.

6530. R-5575

Zbirka (مجموع), *8*

L. 46; 18,5 x 13,5. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Tekst na stranicama, u prvom djelu, obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, malo oštećen.

1. L. 1 - 7a (12,5 x 9,5); 11 redova

المقدّمة الجزريّة في التّجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

2. L. 8b - 10 (15,5x11,5); 20 redova

متن العلاقة (رسالة الإستعارة)
MATN AL-'ALĀQA (RISĀLA AL-ISTI'ĀRA)

Kratka risala o pravilima metafore *(isti'āra)* u arapskoj stilistici. Napisao Maḥmūd b. 'Abdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1747.

Dobrača II, 884,2; Fajić V, 3315,3.

Početak:

أوله: الحمد لله حمد الشّاكرين والصّلوة على سيّد الأوّلين والآخرين ...

Završetak:

آخره: طويل القامة أو نسبة بينهما نحوان المكرم فى بيت فلان بمعنى أن الكرم في فلان.
...تمّت الكتاب بعون الله الوهاب.

3. L. 11b - 22 (15x9,5); 16 redova.

الدّقائق المحكمة في شرح المقدّمة
AD-DAQĀ'IQ AL-MAḤKAMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Isto kao br. 6529,3.

4. L. 23b - 24.

رسالة في آداب البحث والمناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT WA AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa o pravilima disputacije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde, umro 968/1560.

Fajić V, 3315,14.

Početak:

أوله: أحمدك اللّهمّ يا مجيب كلّ سايل ...

5. L. 24b - 28.

شرح رسالة في آداب البحث والمناظرة
ŠARḤ RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT WA AL-MUNĀẒĀRA

Komentar predodnoj risali od istog pisca.

Dobrača I, 3,2; Fajić V, 3331,6.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي لا مانع لعطائه ولا معارض لقضائه ...

Završetak:

آخره : أى فى آداب البحث إذ لا مزيد عليها فى تقرير القواعد والاصول ومن الله التّوفيق
لاظهار الحقّ والهام الصّواب فى كلّ باب والحمد لله على التّمام

6. L. 29 - 34a

السّلّم المرونق في المنطق
AS-SULLAM AL-MURAWNIQ FĪ AL-MANṬIQ

Prepjevano (u redžez stihu) djelo *al-Īsāġūğī* iz logike. Spjevao Abū Zayd aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aḫdarī 941/1534.

Fajić V, 3315,5.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي قد أخرجا نتايج الفكر لأرباب الحجل

Završetak:

آخره: ما قطعت شمس النّهار ابرجا وطلع البدر المنير في الدّجا

7. L. 35b - 44.

رسالة في فنّ المناظرة
RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒĀRA

Risala o disputaciji za početnike. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737.

Dobrača I, 300,3; Fajić V, 3315,12.

Početak:

أوّله: بسم الله وبحمده ... يقول البائس الفقير محمّد المدعوّ بساچقلي زاده ...

Završetak:

آخره: ومن لا يشكر النّاس لا يشكر الله والحمد لله الذي بعزّته و جلاله ...

8. L. 45 - 46a

الرسالة العضديّة في الوضع
AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'I

Risala o pojmovima. Napisao Qāḍī 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355.

Dobrača I, 388,2; Fajić V, 3315,9.

Početak:

أوله: هذه فائدة تشتمل على مقدّمة وتقسيم وخاتمة ...

Cijelu zbirku prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan Kočewīzāde, u Karađoz-begovoj medresu u Mostaru, 1252/1836. godine.

(Napomena: U V svesku Kataloga (br.3290) isti je prepisivač, ali smo tamo pročitali Fočawī (iz Foče), što je pogrešno od strane prepisivača, koji je stavio samo jednu umjesto dvije tačke na slovo "q").

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6531. R-6790

المقدّمة الجزريّة في التّجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

L 6; 18 x 12,5 (13 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač u trećoj dekadi mjeseca šabana 1254/1838. godine.

Poklonio dr Ahmed ef. Tuzlić.

6532. R-7965

Zbirka (مجموع), *2*

L. 64; 16,5 x 11,5 (12 x 7 i 14 x 8); 13 i17 redova. *Nasḫ* (prvo djelo), vokalizovan, *nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Zbirka je od dvojice različitih prepisivača. U prvom djelu rečenice su rastavljene krupnim crvenim tačkama. U drugom djelu ajeti su pisani crvenim mastilom ili su nadvučeni crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1 - 6.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br.6524,4.
Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 7b - 64.

تفسير جزء عمّ للقاضي البيضاوي
TAFSĪR ĞUZ' 'AMM LIL-QĀḌĪ BAYḌĀWĪ

Komentar 30. džuza Kur'ana. Napisao 'Abdullāh b. 'Omar b. Muḥammad b. 'Alī al-Qāḍī al- Bayḍāwī, umro 692/1292.

Početak:

أوّله: عمّ يتسا ءلون أصله عمّا فحذف ألف ما مرّ ومعنى هذا الإستفهام...

Završetak:

آخره: حتّى ما تلقاني على العهد والرّعاية فألقاك بالوفا، والجزاء، وضعتها فألقاك بالمطالبة والعقاب كنّا في قوّة القلوب. تمّت تمام.

Prepisao nepoznati prepisivač 1257/1841. godine.

Otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6533. R-7685

Zbirka (مجموع)*, 2*

L. 30; 16 x 11,5. *Nasta'līq*, vokalizovano prvo djelo. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 27 (11 x 7); 4 reda.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

Navedeno djelo je sa interlinearnim prevodom na turski jezik.

2. L. 28 - 30 (12 x 7,5); 11 redova.

قواعد القرآن

QAWĀ'ID AL-QUR'ĀN

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Djelo iz tedžvida na turskom jeziku, od anonimnog autora.

Početak:

أوّله: در بيان مدات على سبعة أوجه مدّ متصل قچن بر كلمه ده همزه واقع اولسه مدّ متصل درلر...

Na prvoj unutarnoj korici je bilješka da je kodeks uvezan 1266/1849.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: Muḥammad b. 'Abdullāh Izeničewī (iz Zenice) i jedan hadis.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6534. R-1342

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

L.19;21 x 14 (15,5 x 6,5); 7 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. U proredu i po marginama ima sitno pisanih komentara.Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a margine crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivać 1295/1878. godine, iz primjerka koji je prepisao Muḥammad b. Burhānuddīn, sredinom ramazana 1047/1637.

Uvakufio Salim ef. Muftić 1357/1938. godine.

6535. R-6206

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

Ovo je samo jedan fragment navedenog djela.

L.2; 20 x 14,5 (14,5 x 10,5), 13 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

6536. R-7963

Zbirka (مجموع)*, 3*

L. 23; 24,5 x 19 (20,5 x 14); 12 i 23 reda. *Nasḫ*. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, malo učadio i oštećen (obična sveska sa linijama), dohvaćen vlagom; bez poveza, listovi prosuti.

1. L. 1 - 5.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

Prepisao hafiz Asim ef Sirćo, 10. šabana 1345/1927. godine.

2. L.8 - 14.

تجويد بالبوسنوي

TAĞWĪD BI AL-BOSNAWĪ

Tedžvid je na početku nepotpun.

Neki udžbenik iz tedžvida na bosanskom jeziku, pisan arapskim slovima, od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله: احكام النون الساكنة و التنوين.

او تنوينا اى او نونه ساكنا ايمابو ٤ حكما:

Završetak:

آخره: دا غا رازليچيتو ته غله اى فتوا نيه نا ته غووو ووو ته غله نه

Prepisao isti navedeni prepisivač 1917. godine.

3. L. 15 - 23.

فتح الأقفال في شرح تحفة الأطفال
FATḤ AL-AQFĀL FĪ ŠARḤ TUḤFA AL-AṬFĀL

Komentar djelu *Tuḥfa al-aṭfal* iz tedžvida (v. br. 6576,2). Oboje napisao Sulaymān al-Ǧamzūrī, živio u drugom stoljeću po Hidžri.

A. M. I, 405; Mu'ǧam I, 708.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي أنزل الفرقان علي عبده تنزيلاً وقال له فيه ورتل القرآن ترتيلاً...
و بعد، فقد طلب منّي بعض الأحباب أن أعمل له شرحًا لطيفًا مختصراً على نظمي المسمّى بتحفة الأطفال...

Završetak:

آخره: ثمّ الصّلاة والسّلام أبدا على ختام الأنبياء، أحمدا
والآل و الصحب وكلّ تابع وكلّ قارئ وكلّ سامع
و شرح هذين البيتين معزي به فى الاصل فراجعه. تم.

Prepisao isti spomenuti prepisivač, 12. redžeba 1345/1927.godine.

6537. R-7984

دقائق المحكمة في شرح المقدّمة
DAQĀ'IQ AL-MUḤKAMA FĪ ŠARḤ AL-MIQADDIMA

Isto kao br. 6529,3.

L. 56; 17 x 11 (12 x 7); 13 redova. *Nasḫ.* Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode.

Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom. Na kraju desetak listova oštećeno (kao da ga je miš jeo); povez kožni, zadnja korica zajedno sa listovima oštećena. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Nema podataka o prepisivaču i datumu pijrepisa (XVIII stoljeće).

Poklonio Odbor Islamske zajednice Travnik.

6538. R-4587

الهدية في شرح الجزريّة
AL-HADIYYA FĪ ŠARḤ AL-ĞAZARIYYA

Komentar Ibn Ğazirinoj kasidi o tedžvidu. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Mūsā, imam i hatib u Sulejmaniji džamiji u Istanbulu. Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ovo djelo. Prema tome, djelo je vrlo rijetko.

Početak:

أوله: **الحمد لله الّذي هدينا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدينا الله** وما توفيقي و اعتصامي إلاّ بالله... أما بعد فيقول الفقير الى رحمة ربّه القدير محمّد بن مصطفى بن موسى الإمام والخطيب في جامع سليمانيه في قسطنطينيه المحميه ... فلمّا وقع ختامه سمّيته الهدية في شرح الجزريّة ...

Završetak:

آخره: ورفع درجاتنا ودرجاتهم أجمعين وينصر سلطاننا وجيوش الموحدّين ويكتبنا من عباده الصّالحين سبحان ربّك ...

L. 74; 20,5 x 15 (16 x 10,5); 19 redova. *Nasta'līq.* Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pa je i pismo na nekim listovima prilično oštećeno; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 18. šabana 1108/1697.godine.

Na početku je jedan kur'anski ajet, a na kraju je jedna bilješka iz tedžvida.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

6539. R-6779

شرح المقدّمة الجزريّة لطاشكوپرى زاده
ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA LI ṬĀŠKÖPRÜZĀDE

Komentar djelu *al-Muqaddima* od Ğazarije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafa Ṭāšköprüzāde, umro 968/1560.

Dobrača I, 112,1, str. 75; Ẓāhiriyya I, 210.

Početak:

أوله: سبحان الله وبحمده منزل الكتاب على عبده وباعث الرّسل بوعيده ووعده...

Završetak:

آخره: واستغفر الله من شكاية الزّمان المقهور تحت قدرة الملك المستعان وما الشّكوى إلى الله إلاّ من املى المريد والله يفعل ما يشاء ...

L.70; 20 x 15 (14 x 6,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač, početkom mjeseca muharrema, 1089/1678. godine.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić.

6540. R-7155

شرح المقدّمة الجزريّة لطاشكوپري زاده

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA LI ṬAŠKÖPRÜZĀDE

Isto kao br. 6539.

L. 62; 17,5 x 11,5 (12 x 6,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Naslov, istaknute riječi i osnovni tekst pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez kožni, s preklopom. Korice su crvene boje i imaju utisnute ornamente.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca safera 1304/1886.

6541 R -7973

شرح المقدّمة الجزريّة في التّجويد

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Komentar Ibn Ğazarijinoj *Muqaddimi* o tedžvidu, od anonimnog autora.

TÜYATOK 07 I, 96.

Početak:

أوله: قول راجي عفو ربّ سامع   محمّد بن الجزري الشّافعي الرجا الطمع فيما يمكن حصوله والعفو الصّفح عن الذنب وترك مجازاة المتعدي...

Završetak:

آخره: والحمد لله لها الختام ثم الصّلوة بعد والسّلام اى قول الحمد لله ختام للمقدّمة والختام ما يختم به ... ثمّ الصّلاة على النّبيّ صلى الله عليه وسلم بعد الحمد لله والسّلام ختام لها ايضاً باب معرفة..(!) يمدّ بقدر الخمس ورش وحمزة و الأربع نجم والثّلث ...

L.10b - 33; 20 x 14 (14,5 x 8,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima dosta glosa, pisanih sitnijim slovima. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez polukožni, takođe, oštećen.

Prepisao 'Īsā b. al-ḥāğğ Ibrāhīm, hatib, u subotu, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1027/1617. godine.

Na prvih deset lista su mnoge bilješke prenesene iz raznih naučnih disciplina, kao i na posljednja dva-tri lista.

6542. R-4813

شرح المقدّمة الجزرية في التجويد

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Drugi komentar spomenutoj kasidi o tedžvidu, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة رحمة الله عليه رحمة واسعة

يقول راجى عفو ربّ سامع   محمّد بن الجزري الشّافعى

L. 8; 18,5 x 12,5 (14,5 x 8,5); 19 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Izgleda nam da prepisivač nije do kraja prepisao ovaj komentar.

Prijepis potječe iz XIX stoljeća.

6543. R-7982

Zbirka (مجموع), *2*

L.166; 17,5 x 11 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasta'līq i nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Prvo djelo pisano slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilo. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 59.

شرح المقدمة الجزرية

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA

Komentar Ğazrijinoj *Muqaddimi* od nepoznatog autora. Naš primjerak je sličan onom kojeg navodi Dobrača (I, 662,3).

Početak:

أوله: قال الشّيخ رحمة الله عليه يقول الراجى عفو ربّ... القول يعمّ المفرد والمركّب مفيدا و غير مفيدالرّجاء الطّمع فيما يمكن ويقابله التّمنى العفو الصّفح عن الذّنب وربّ كلّ مالكه

Završetak:

آخره: والله يفعل ما يشاء والحكم ما يريد رضيت بقضائه واغرقت بالآئه فالحمد لله على نواله والصّلوة على نبيّه محمّد وآله . تمّت الكتاب بعون الله

2. L.60b - 166.

تعليق الفواضل علي إعراب العوامل

TA'LĪQ AL-FAWĀḌIL 'ALĀ 'IRĀB AL-'AWĀMIL

Komentar, odnosno gramatička analiza al-Birğawījeva djela *al-'Awāmil al-ğadīda* iz sintakse arapskog jezika. Napisao Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Brusawī, umro 1168/1755.

Ahlwardt VI, 6789; Ẓāhiriyya, 106; Jahić VI, 4139,2.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي رفع السّموات بلا عماد... أ ما بعد فيقول الراجى من ربّه الحسنى و الزّيادة حسين بن احمد الشهير بزينى زاده... وسمّيته بتعليق الفواضل على إعراب العوامل...

Završetak:

آخره: اللهمّ اجعله خالصًا لوجهك الكريم و سببًا لجزيل الثّواب **يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم** وصلّى الله على محمّد الّذى له الشّفاعة الكبرى أى يوم الحساب و على آله الّذين اتّبعوه فى سبيل الصّواب يسر الاتمام بعون الله الملك العلاّم. تمّت تمام.

Prepisivači i datumi prijepisa nepoznati.

Odbor Islamske zajednice Janja.

6544. R-7974

تحرير الطّرق والرّوايات فى بعض الآيات من طريق طيبة النّشر فى القراءات لمحمّد بن الجزري

TAḤRĪR AṬ-ṬURUQ WA AR-RIWĀYĀT FĪ BA'Ḍ AL-ĀYĀT MIN ṬARĪQ ṬAYYIBA AN-NAŚR FĪ AL-QIRĀ'ĀT LI MUḤAMMAD B. AL-ĞAZARĪ

Naslov u rukopisu je:

كتاب المرشد فى بعض الآيات الرّبانيّة من قرآن العظيم و الكلام القديم المجمع الطرق و الرواة على طريق المصر الآتى طريق مصر وناقله الشّيخ القراء فى اوانه على المنصورى

Prema katalogu Ẓāhiriyye ovo je komentar Ibn Ğazarijinoj *Muqaddimi* o tedžvidu, ali mi za ovu tvrdnju u izvorima nismo našli za to potvrdu. Napisao 'Alī b. Sulaymān b. 'Abdullāh al-Manṣūrī al-Miṣrī, umro 1134/1721.

Ẓāhiriyya I, 322; Kahhāla VII, 104; Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 232; A.M. I, 765.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، وصلّى الله وسلّم على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد: فيقول العبد الفقير إلى الله تعالى علي المنصوري غفر الله تعالى له ولوالديه ولجميع المسلمين هذا ما تيسير جمعه فى بعض الآيات من تحرير الطّرق والرّوايات من طريق الطيبة و النّشر...

Završetak:

آخره: وندعو و ترفع بيدينا(!) الى السما، إنه مجيب الدعاء(!) والحمد لله ربّ العالمين رتّبت هذه الرسالة بقدر الطّاقة باذن أستاذى سلّمه الله. تمّت الرّسالة.

L. 55; 20 x 12,5 (15,5 x 8,5); 20 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Kur'anski ajeti nadvučeni su crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez papirni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač, iz primjerka koji je prepisan 1169/1756, 15. muharrema 1311/1893.

6545. R-5138

Zbirka (مجموع), 3

L. 87; 19,5 x 12,5 (13,5 x 6,5); 17 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom (u drugom djelu). Osnovni tekst (u prvom djelu) nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 3b - 70.

الحواشي المفهمة في شرح المقدّمة

AL-ḤAWĀŠĪ AL-MUFAHHIMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Komentar Ğazarijinoj kasidi o tedžvidu. Napisao Abū Bakr Aḥmad b. Muḥammad al-Ğazarī, sin autora osnovnonog djela (kaside), umro 827/1423.

Dobrača I, 116,1; Zahiriyya I, 154.

Početak:

أوله: الحمد لله المتعالي في جلال قدسه لا أحصى ثناء عليه هو كما اثنى على نفسه...

Završetak:

آخره: وقد منّ الله الكريم فيه بما هو له أهل من الفوائد النّفيسة والدقائق اللّطيفة من أنواع علوم القرآن و مهماتها...

2. L. 71 - 82.

(رسا لة في التّجويد)

RISĀLA FĪ AT--TAĞWĪD

Risala iz tedžvida od nama nepoznatog autora. Naslov djela i ime autora nisu navedeni u risali. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovakav tedžvid.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب .... وبعد، فإن العربية للقراء بالتّجويد فرض كما قال الله تعالى: **ورتل القرآن ترتيلاً...**

Djelo je podijeljeno na deset poglavlja (marātib) :

١. مراتب أحكام النون الساكنة والتنوين
٢. مراتب المدّات
٣. مراتب المقصورات
٤. مراتب المفخمات
٥. مراتب المرققات
٦. مراتب الوقف
٧. مراتب الوصل
٨. مراتب القطع

٩. مراتب الاشمام
١٠. مراتب المخارج في الحروف

Završetak:

آخره: إذا كان ما قبله متحركًا وما بعده ساكنا لا يشبع بالاتّفاق مثاله له الحكم...

3. L. 83 - 87.

تجويد

TAĞWĪD

Traktat o tedžvidu, na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 138.

Početak:

أوله: اما حركة اوچدرفتحه وكسره وضمه در ...

Završetak:

آخره: بعضلر انده وقف اتشلر قالا قودبلر لا تقف. تمّت تمام.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

6546. R-7972

Zbirka (مجموع), *3*

L. 57;20,5 x 14,5 (14,5 x 8); 19 redova. *Nast'alīq.* Ajeti su nadvučeni crvenom ili crnom linijom i imaju vokale. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 44.

الحواشي المفهمة في شرح المقدّمة

AL-ḤAWĀŠĪ AL-MUFAHHIMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Isto kao br. 6545.

Na kraju ove glose je bilješka, iz koje se razumije da je autor završio pisanje, u četvrtak koncem mjeseca redžeba 808/1405.godine u gradu Skoplju.

(وفرغت عن تأليفه يوم الخميس آخر رجب شهر المعظّم ثمانمائة وثمان بشهر اسكوب لارفده من معامله من البلاد الرّوميّة حماها الله تعالى وحرسها...)

2. L. 46b - 54b.

(رسالة في التجويد)

RISĀLA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6545,2.

3. L. 54b - 57a.

تجويد

TAĞWĪD

Isto kao br. 6545,3.

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā aš-Šimālī at-Trawnikī (iz Travnika), 1187/1773. godine.

(قد تمّ رسائل التّجويد بعون الله المجيد عن يد أضعف العبيد محمّد بن مصطفى الشّمالي
التراونكي غفر الله له...لسنة سبع وثمانين ومائة وألف)

Na kraju ima hadisa, bilježaka iz tedžvida, tesavvufa i drugo.

Poklonio Odbor Islamske zajednice u Travniku.

6547. R-5495

Zbirka (مجموع)*, 2*

L. 106; 16,7 x 12 (13 x 8); 10 i 5 redova. *Nasḫ*, pisan vrlo slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 84.

شرح تجويد

ŠARḤ TAĞWĪD

Komentar nepoznatom tedžvidu, od nepoznatog komentatora. Ovaj komentar nismo uspjeli pronaći u pristupačnim izvorima, pa nam je ostao nepoznat i tedžvid i komentar.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي خلق الإنسان علّمه البيان قال رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم:
كل أمر ذي بال لا يبدا فيه بسم الله...

Završetak:

آخره: والشديدة و الرخوة والبينية والمستفلة والمفخمة والمرققة والمحرفة والمزلقة والمقلقلة فافهم
ترشدا ان شاء (!) الله تعالى.

2. L.85b - 106.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

Oba djela prepisao nepoznat prepisivač, bez oznake datuma (XVIII ili XIX stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6548. R-7971

الدرّ النّضيد في المسائل المتعلّقة بالتّجويد

AD-DURR AN-NAḌĪD FĪ MASĀ'IL AL-MUTA'ALLIQA BI AT-TAĞWĪD

Udžbenik o pravilima iz tedžvida. Napisao Aḥmad b. 'Abdullaṭīf al-Būrlawī, čija nam je biografija nepoznata. Iz perdgovora se razumije da je autor ovaj udžbenik posvetio Sulejmanu Veličanstvenom, pa je, prema tome, živio i radio za vrijeme njegove vladavine.. Nadimak al-Būrlawī mu je zbog toga što potječe iz kasabe Būrlū, u ajdinskom vilajetu u Turskoj (Q.'A. II, 1376).

Pristupačni izvori ne spominju niti autora niti naslov njegovog djela.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي بصّرنا بنور الهداية والإيمان... وبعد فيقول العبد الفقير إلى القويّ احمد
بن عبد اللطيف البورلوي... وسمّيته الدرّ النضيد فى المسائل المتعلّقة بالتّجويد...

Završetak:

آخره: أن يجعل عملي عملاً مبرورا وسعيي سعياً مشكوراً وأن يسهّل هذا الكتاب على طلاّبه
وأن ينفع جملةأصحابه قد وفقنا الله للإتمام وحقق لنا الفوز بهذا المرام والحمد لله أولاً و آخراً على
الانعام ...

Djelo je podijeljeno na 15 poglavlja (bāb):

الباب الأوّل في ذكر أسامي القرّاء السّبعة ورواتهم الّذين ذكرهم الشّاطبي في حرزه
الباب الثّاني في التجويد وما يتعلّق به وفيه ثلاثة فصول...

الباب الخامس عشر في الاستعاذة والبسملة والأمور المتعلّقة بالقرآن العظيم ...

L. 102; 21 x 12,5 (15 x 6,5); 17 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rbovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 103. listu je jedna dova.

Rukopis je otkupljen od nepoznate osobe.

6549. R-6776

Zbirka (مجموع)*, 5*

L. 112: 21 x16,3 (15 x 9,5); 19 i 21 red. *Nasta'līq*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom i oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 60a.

جهد المقّل
ĞUHD AL-MUQILL

Djelo iz tedžvida. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737.

A. M. II, 322; Ismā'īl-paša: Ḍayl I, 387; Ẓāhiriyya I, 148.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجًا... وبعد، فيقول البائس الفقير محمّد المرعشي الملقّب بساچقلي زاده ... سمّيت هذه الّسالة جهد المقلّ...

Završetak:

آخره : وليكن آخر الرّسالة الحمد لله الّذي بعزّته وجلاله تتمّ الصّالحات وعلى رسوله محمّد وعلى آله أفضل الصّلوات وأكمل التّحيّات وسبحان ربّنا...

Prepisao nepoznati prepisivač 1124/1712. godine.

2. L. 60b - 105.

بيان جهد المقلّ
BAYĀN ĞUHD AL-MUQILL

Komentar ili glosa predohodnom djelu od istog autora (Sāčaklizāde) .Pristupačni izvori ne spominju ovo djelo.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي علّم القرآن وخلقنا وعلّمنا البيان.... وبعد، فيقول البائس الفقير محمّد المرعشي الملقّب بساچقلي زاده ...لمّا ختمت رسالتي المسمّاة بجهد المقلّ شرحتها وأظهرت مواضعها المبهمة لينتفع بها أدنى الطلبة وسمّيته بيان جهد المقلّ...

Završetak:

آخره : قوله تتّم الصّالحات أي الأعمال الصّالحات وأرجو أن تكون هذه الرّسالة منها . اللّهم اجعلها عملاً صالحًا يرضيك عنّي واجعلها خيراً باقيًا بعدي ولنختم الحاشية على هذا القدر و الحمد لله الّذي بعزّته وجلاله...

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

3. L. 106b -108a.

رسالة في كيفيّة أداء الضّاد المعجمة
RISĀLA FĪ KAYFIYYA ADĀ' AḌ-ḌĀD AL-MU'ĞAMA

Rasprava o izgoboru glasa *Ḍ* od istog autora (Sāčalīzāde).

Dobrača I, 132,3, str. 99; Ẓāhiriyya I,174.

Početak:

أوّله : بسم الله و بحمده وصلّوة على رسوله يقول البائس الفقير محمّد المرعشي...

Završetak:

آخره : من رأى أكثر هذه الأدلة و فهمها جادل بالباطل ليدحض به الحقّ ولنختم الكلام على هذه القدر و الحمد لله الّذي يلهم الصّواب بعزّته و جلاله تتمّ الصّالحات.

4. L. 108b - 109a.

رسالة فى صفات الحروف
RISĀLA FĪ ṢIFĀT AL-ḤURŪF

Kraća risala o svojstvima slova. Napisao, prema rukopisu, Aḥmad b. Aḥmad as-Sağā'ī, umro 1197/1783.

A. M. I, 179.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين... إعلم أنّ الصّفات المشهورة على قسمين قسم ضد وهو خمسة
و لا يخلو الحرف من صفة من هذه الخمسة...

Završetak:

آخره: و للياء خمس صفات الجهر والرّخوة و الاستفال والانفتاح والاصمات والله أعلم...أحمد
السجاعي رحمه الله تعالى...

5. L. 110b - 112a.

زبدة التّجويد
ZUBDA AT-TAĞWĪD

Kasida na turskom jeziku o tedžvidu, od nepoznatog pisca. U pristupačnim izvorima ovu kasidu nismo uspjeli pronaći, pa je, prema tome, vrlo rijetka.

Početak:

أوله: حمد لله فاضل روى زمينه اول خدا   ضاد منسينك اداسين ايلدي حقّا عطا...
بر رساله دركه نامي زبدة التجويد آنك   اقي وعاقي يه نفعي تمامدر ايله التجا

Završetak:

آخره: اهل واولادين طريق مستقيم اوزره قيلوب   هر بريني ايله يا ربّ اتقيا واسخيا

Djela pod tačkam 2 - 5 prepisali različiti nepoznati prepisivači, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prva tri zaštitna lista su imena djela u ovoj zbirci i sadržaj prvog djela.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić.

6550. R-7969

(كتاب فى التّجويد)
(KITĀB FĪ AT-TAĞWĪD)

Fragment nekog tedžvida na arapskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak (list 1.b):

أوله: من لم يصحّ القرآن فهو آثم... لما ذكر مخارج الحروف وضعاتها شرع فى أحكام المرتبة
عليهما وذلك علم التّجويد والتّجويد مصدر جوّد تجويدا...

L. 29; 21 x 13 (14 x 7,5); 21 red. *Nasta'liq*, teško čitljiv. Ima teksta koji je pisan i crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza, listovi prosuti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Turski

6551. R-5856

Zbirka (مجموع), *2*

L. 58; 20,5 x 14 (15 x 10); 17 redova. *Ta'līq*. Osnovni tekst u prvom djelu pisan crvenim mastilom, ali je tinta korozirala, tako da je tekst, naročito u pečetku, teško čitljiv. U drugom djelu istaknute riječi pisane su, takođe, crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 45.a

شرح المقدّمة الجزريّة في التّجويد
ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT- TAĞWĪD

Komentar na turskom jeziku Ibn Ğazarijinog tedžvida. Napisao Aḥmad Sūdī al-Bosnawī, umro 1006/1598. Sudijini biografi ne pripisuju mu ovaj komentar.

Wiesbaden XIII 4, 18.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين وأفضل الصّلوة والتّسليم على سيّدنا محمّد و آله أجمعين ...
معناي بيت دعالر قبول ايدوب حاجتلر روا ايدن و مخلوقك احوالن اصلاح ايلين ...

Završetak:

آخره: على النّبي المصطفى خير البشر ما طلعت الشّمس و(ما) لاح قمر معناسي سلوة
وسلام نبي مختارك اوزرينه اولسون كه جميع آدم اوغلانك خيرلوسي در ما دامكه كونش طوغه
و قمر ظاهر اولوب ...

Na 45b - 46.a listu su bilješke iz tedžvida.

2. L. 46b - 58.

كتاب ألفاظ الكفر ترجمه سي
KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR TARĞAMASI

Rasprava o griješnim riječima, koje izvode iz islama. Raspravu na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī, umro 768/1366 (v. Dobrača II,1245,1), a ovaj prijevod je od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوله: بو فصل الفاظ كفري وأفعال كفر بياننده در بو ألفاظ بو أفعالي سويلين واشلين كمسنه كافر اولوب ...

Završetak:

آخره: مسئله ديد عمروي يوز خانيه الوب كتمكله آثم اولورمي اولور ابو السعود قاضي زاده في هذا الموضع رحمة الله تعالى.

Oba djela prepisao Piragić Yūsuf b. Muḥammad Ihlawnawī (iz Livna), u Kairu, 5. i 7. džumadel-ahira 1227/1812.godine.

(كتبه الحقير ... پراغا اوغلى يوسف بن محمّد اهلونوي ... فى قاهرة مصر خانه خليل و كاله سنده ودخى اشبو كتابى اتمام ايلدم فى سنة سبع وعشرين ومأتين وألف فى شهر جماد الآخر ...)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6552. R-7987

تجويد قره باش
TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Poznati udžbenik o čitanju Kur'ana. Napisao Šayḫ 'Abdurraḥmān Qarabašī, umro 904/1498.

Dobrača I, 134; O. M. I, 148; Zahiriyya I, 138.

Početak:

أوله : الله تعالى يه حمد وثنادن و دخي وردسولنه...

L. 15;16 x 11 (11,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1183/1769. godine.

6553. R-7983

تجويد قره باش
TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

L. 19; 17 x 12 (11,5 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao 'Alī Ḫawāğe Warcarlī...(!), 1242/1826. godine.

(كاتب الحروف على خواجه وارچارلي بشنوده(!) ساكن تاريخ ثلاث و أربعون و مأتين وألف تام تكميل سنة ١٢٤٢)

Poklonio hafiz Teufik Vareniković iz Travnika.

6554. R-5939

Zbirka (مجموع), 3

L. 21; 24,5 x 15,5 (14,5 x 8); 11 redova. *Ta'līq*. Prvi naslov, poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom, a rubovi sa po dvije crvene linije. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

1. L. 1 - 12a.

تجويد قره باش
TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

Prepisao Muṣṭafā-beg b. Ḥusayn Pašović (!), iz tvrđave Prijedor, 1262/1846. godine.

Na rubu 12a. lista je ime ranijeg vlasnika: al-ḥāǧǧ Sulaymān b. Began Bilalbegović, iz kasabe Prijedor, godina 1285/1868.

2. L. 12b - 14.

(سحردن خلاص ايچون دعاء)

SIḤRDEN ḪALĀṢ IÇUN DU'Ā'

Dova, sa tumačenjem na turskom jeziku, za spas od sihira, od nepoznatog komentatora.

Početak:

أوله : باب كسنه كندويه مسحر قلمق ديلينه سني كورمينجه صبري و قراري قلمسنه(!) شرط بو دركه...

Lisovi 15-18 su neispisani (prazni).

3. L. 19 - 21a.

قصائد إلهامي بالبوسنوي

QAṢĀ'ID ILHĀMĪ BI AL-BOSNAWĪ

Nekoliko pjesama na bosanskom jeziku, pisane kasnije rukom drugog prepisivača, od Šayḫa 'Abdulwahhaba Ilhamije, umro 1821.

Prepisane su slijedeće pjesme:

Džennet saraj, güzel kuće; Dervišluk je čudan rahat; Ja upitah svoje duše; Pisati je velik siklet i U pamet se ti obuj...

Na rubu 21a. lista je ime Maharram b. Muṣṭafā-beg Pašović (!). To je sin navedenog prepisivača djela pod tačom jedan. Moglo bi biti da je spomenuti Muharram prepisao ove Ilhamijine pjesme.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6555. R-6622

Zbirka (مجموع), *2*

L. 15; 17 x 12 (12 x 9 i 15 x 7); 11 i 20 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1 - 9.

تجويد قره باش

TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6552.

2. L. 10 - 15

(تجويد)

TAĞWĪD

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Jedan tedžvid na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Pošto je djelo na početku nepotpuno, naslov djela i ime pisca nismo mogli ustanoviti.

Završetak:

آخره : ما قبلي مفتوح اولسه لر متحرقه اكيلاته ديرلر مكروه تكرار صداسنه دير لر مستطيله اوزن اته دير لر متفشيه يايلاته دير لر لين يومشغه دير لر. تمت تمام.

Nema podataka o prepisivačima i datumima prijepisa..

Iz Gradske džamije u Tuzli.

6556. R-7986

تجويد قره باش

TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

L. 11; 16 x 11 (13 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju imaju dva lista od nekog tedžvida na turskom jeziku.

Iz turbeta Ismail Dede kod Travnika.

6557. R-7976

تجويد قره باش

TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6552.

L. 19; 20 x 14 (11 x 6,5); 10. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom crvenim i dvije tanke crvene linije. Po rubovima ima komentara. Imaju zelenom i dvije tanke crvene linije. Po rubovima ima komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum pijrepisa nepoznati

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6558. R-7988

Zbirka (مجموع), *3*

L 53; 15 x 11 (12 x 7); 10, 9 i 5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi, neka poglavlja i tačke među rečenicama i riječima pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 13.

تجويد قره باش

TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

2. L. 15b - 21a.

خدا ربّم

ḪODĀ RABBUM

Islamska vjeronauka u stihovima na turskom jeziku, od nekog Da'īfi-je, čija nam je biografija nepoznata.

Popara - Fajić VII, 4605,3; Wiesbaden XIII4, 54.

Početak:

أوله: خدا ربّم نبيم حقّا محمّد رسول الله   هم اسلام دينيدر دينم كتابدر كلام الله

Završetak:

آخره: دليله قلبيله اقرار وتصديق ايلدي ضعفى
سنك حفظ وامانتده أمانت اوله يا الله

3. L. 23b - 53.

لغت اسم الله (لغت الله تكري)

LUĠAT-I ISM-I ALLĀH (LUĠAT-I ALLĀH TANRĪ

Arapsko-turski rječnik od nepoznatog pisca.

Popara-Fajić VII, 4531, 6.

Početak:

أوّله: الله النّبيى الرّسول الملك ...
تكري پيغمبر الجى فرشته

Završetak:

آخره: وقل لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Otkupljen od Ismaila Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6559. R-7271

تجويد قره باش

TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

L.17; 16 x 11,5 (11 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Neke su riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju su razne dove, hadisi i bilješke iz tedžvida

6560. R-6654

شرح تجويد قره باش

ŠARḤ-i TAĞWĪD-i QARA BAŠĪ

Komentar na turskom jeziku tedžvida *Qara Baši*-je , od nepoznatog autora. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovaj komentar.

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي أنزل القرآن و أمر العباد فى التّلاوة بالتّنزيل والبيان... أمّا بعد، معروف مكتبلرده اوقنان تركى ولطيف تجويد مشهورك مؤلّفى...

L. 44; 20,5 x 13,5 (14,5 x 10); 18 redova. *Nasḫ*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6561. R-7615

Zbirka (مجموع), *3*

L. 92; 21,5 x 15 (16 x 8 i 9); 15 i 13 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Neke istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 59.

كزيده
ĠÜZĪDE

Traktat o tedžvidu na turskom jeziku. Napisao Sayyid Maḥmūd b. Sayyid Meḥmed an-Naqšibandī al-Urmawī, umro 1077/1666-7.

Dobrača I, 156, str. 127; Wiesbaden XIII3, 11; O. M. I, 14.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... وبعده، بويله در فقير وحقير وتقصير السيّد محمود بن سيّد محمّد النقشبندي الأرموى كه اى طالب قرائت قرآن بلكل كيم قرآن عظيم تجويد ايله اوقنمق فرض ولازمدر...

Završetak:

آخره: س لازم اولديكى بونى بر باب ايدوب كتاب ايچنده يازه ور، والحمد لله ربّ العالمين...

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm 1134/1721. godine.

2. L. 63 - 89.

ابتدا خطبيه توجّه
IBTIDĀ' ḪUṬBAYA TAWAĞĞUH

Zbirka hutbi, sa tumačenjem na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača

Početak:

أوله: بسم الله والحمد لله والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وصحبه اندنصكره منبره قپوسى اوكنده در اللرين قلدروپ...

3. L. 90b - 92.

شروط خطبه، شريفه
ŠURŪṬ ḪUṬBA-i ŠARĪFA

Kraći rad o uvjetima za hutbu, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله: شروط خطبه، شريفه لبتدا خطبه يه توجه اولندقده بونى اوقيه بسم الله والحمد لله والصّلاة و السّلام على رسول الله محمّد وآله وصحبه أجمعين اندن صكره منبره قپوسى اوكنده دورو اللرين قالدورو ...

Djela pod tačkom 2 i 3 izgleda nam da su od istog prepisivača, koji je naveden pod tačkom jedan.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6562. R-5491

تجويد قرآن
TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Kratk udžbenik iz tedžvida od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 144,2.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي أمرنا الى قراءة القرآن بالتّجويد ... بوندن صكره معلوم اولكه تجويد قرآن آره وعورته فرضدر ...

Završetak:

آخره: والضحى دن آشاغى سوره آخرنده تكبير كتورمك سُنّتدر إلاّ ابتري و مسندي وحسدي اولشدر اولى در.

L. 40; 16,5 x 11 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6563. R-5590

تجويد قرآن
TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Na naslovnoj stranici je naziv djela: هذا كتاب تجويد، قواعد القرآن

Isto kao br.6562.

L. 19+1; 19,2 x 12 (14 x 6,5); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku je ime bivšeg ranijeg vlasnika: Sulaymān b. Ḥasan-aga Dizdar, iz Gacka, godina 1259/1843, te muallim-i sibjan u medresi u Visokom, godina 1259/1878.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6564. R-7970

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6562.

L. 18; 21,5 x 16,5 (15 x 7); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Pravila na arapskom jeziku nadvučena su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Mustafa Šatrić iz Banja Luke.

6565. R-7975

تجويد قرآن

TAĞWĪD-I QUR'ĀN

Isto kao br. 6562.

L. 24; 19,5 x 14 (14,5 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm b. qurrā' Muṣṭafā-efendi, u Gornjem Vakufu, 1230/1814-15. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6566. R-5594

تجويد

TAĞWĪD

Kratak tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربِّ العالمين... أما بعد، معلوم اوله كه إنسانك أكثرينك ديشلري اوتوز ايكيدر وآلتى قسمدر...

Završetak:

آخره: حروف مد اوچدر اولكسى الف ساكن ما قبلى مفتوح ايكنجى واو ساكن ما قبلى مضمون اوچنجى يا ساكن ما قبلى مكسور...

L. 9; 14,5 x 9,5 (9 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

Prepisao neki Munlā Muḥammad, imam efendi, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6567. R-6474

Zbirka (مجموع), *2*

L. 43; 19 x 14 (14 x 9); 16 i 14 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Tekst u prvom djelu obrubljen tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Prva stranica ukrašena neuspjelim unvanom u bojama. Papir bijel, čvrst, oštećen pri kraju (drugo djelo); povez polukožni, oštećen

1. L. 1 - 23.

تجويد إدائيه

TAĞWĪD-i IDĪ'IYA

Kratak tedžvid koji je napisao neki Ḥasan Miskīn.

Dobrača I, 145,1.

Početak:

أوله: لله الحمد والمنة ... بوندن صكره معلوم اوله كه طالب تجويد اولان كيمسه يه أولا اوج شئ بيلمك لازمدر...

Prepisao ‘Abdullāh b. Munlā Ṣāliḥ Hromić, 1252/1836.
(حرّره عبد الله بن ملاّ صالح حروميك تاريخ سنه ١٢٥٢)

2. L. 28 - 43.

تجويد قرآن
TAĞWĪD-i QUR’ĀN

Isto kao br. 6562.

Prepisivač je isti kao pod tačkom jedan.

Na prvoj stranici je prezime ranijeg vlasnika: Šarić.

Iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

6568. R-6163

(تجويد – مخارج حروف)
(TAĞWiD - MAḪĀRIĞ-i ḤURŪF)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Fragment nekog tedžvida na turskom jeziku, u kome se govori o izgovoru glasova, od anonimnog aautora.

Završetak:

آخره: اوستاذ كاملدن اوكرنه عصللرينه قصر اتميه لر اوستاذ آغزندن آله لر زيرا كلام الله در زياده سيله سعى واهتام ايده لر الله أعلم بالصواب.

L. 4; 16 x 11,5 (11,5 x 7,5); 9 redova. *Nasta‘līq*. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prijepis je iz XIX stoljeća.

Na kraju je Istigfar-dova.

6569. R-6508

Zbirka (مجموع), *3*

L. 21; 21,5 x 15,5 (14,5 x 10); 17 redova. *Nasta‘līq*. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije.. Po rubovima, u početku prvog djela, ima komentara, pisanih drugom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 14a.

تجويد قرآن
TAĞWĪD-i QUR’ĀN

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب قواعد قرآن عظيم الشان

Tedžvid na turskom jeziku od anonimnog autora.

Karatay t I, 9.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... بعد ذلك، أى طالب قرأت قرآن هر كمسيه نماز صحيح اولجق قدر تجويد بلمك واهتمن اوكرنمك فرض عين در...

Završetak:

آخره: نار جحيمدن نجات و جنت اعلايه ادخال ونور ديدار يله مشرف اولان قوللردن ايله آمين يا معين...

2. L. 14b - 16a.

قواعد قرائت فاتحه، شريف
QAWĀ‘ID-i QIRĀ’AT FĀTIḤA-i ŠARĪF

Pravila, takođe na turskom jeziku, o učenju (čitanju) sure *Fatiha*, od nepoznatog autora. Gornji naslov napisan je na početku crvenim mastilom.

Početak:

أوّله: بلمك كركدر كه ائمه، قرأ سبعه...(!) رحمهم الله تعالى بيورمشلر كه هر كيم سوره، فاتحه، تلاوت ايلكده..

Završetak:

آخره: و امامت امر عظيمدر عهدسينه آليه و الحمد لله رب العالين...

Poslije ovog djela napisana je jedna Istiġfar- dova.

3. L. 17 - 21.

(تفسير سورة فاتحة)
(TAFSĪR SŪRA-i FĀTIḤA)

Tumačenje, na turskom jeziku, sure *Fātiḥa*, od nepoznatog komentatora. Gornji naslov je naš, jer u tekstu nije naveden naslov niti ime komentatora.

Početak:

أوله: اول صدر بدر عالم وسيد ولد بنى آدم مفخر موجودات شفيع امت اول صدرصفه، صفا ماه قبّه، وفا...

Završetak:

آخره: فاتحه، شريفى اوقيان ناد قراقه (!) يانمیه دائم رحمت ايله عيش عشر لله اوله. إن شاء الله تعالى بحرمة قرآن العظيم وبفضل رسولك الكريم.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XIX stoljeću.

Na kraju su bilješke iz tefsira na turskom jeziku, prenesene iz tefsira Muhyiddīn 'Arebije i stihovi, također na turskom jeziku, iz tedžvida, pisani kasnije rukom drugog prepisivača.

Iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

6570. R-5331

Zbirka (مجموع), *3*

L. 14; 18,7 x 13,5 (14,5 x 10); 15 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom, većinom vokalizovan. U prijepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 2 - 4.

قواعد قرآن

QAWĀ'ID-i QUR'ĀN

Kratka risala na turskom jeziku iz tedžvida, od nepoznaog autora.

Početak:

أوله: تنوين ديدكلرى ايكى اسـره يا اكى اوسـتـون يا اكى اوترودر. اظار وادغـاملره شاملدر..

Završetak:

آخره: مدّ بدل دخى ديرلر مدّ تمكين دخى بونلره بكزر كلسه جمله سى مدّ اولور. تمّت تمام بعون الله .

---

2. L. 5b - 9a.

رسالة فى بيان قواعد قرآن

RISĀLA FĪ BAYĀN QAWĀ'ID-i QUR'ĀN

Kratka risala, također na turskom jeziku, iz tedžvida, tj. o mjestima gdje se ne smije učiniti stanka (pauza) prilikom učenja Kur'ana, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: فى رواية القف ...(!) هر كيم كه وقف قلمسه يا بدل قلمسه خطا دور و نمازى باطلدر واتلر اون بش يرده در .

Završetak:

آخره: وسوره، اخلاصده ولم يكن له ديسه آندن كفوا احد باشلسه كافر اولور نعوذ بالله من ذلك

3. L. 11b - 14.

ترجمه، زبور

TARĞAMA-i ZABŪR

Prevod u stihovima sa sirijanskog na arapski jezik jedne sure iz Zebura. U proredu ima prijevod i na turskom jeziku. Imena prevodilaca su nam nepoznata.

TÜYATOK 07 II, 1162.

Početak uvoda:

أوله: روى عن ابن عباس رضى الله عنه أنه قال قرأت هذه السّورة... هذه السّورة فى الزبور من قرأها وكانت هذه السّورة سريانية فنظمتها بالعربيّة كذلك فى التّرجمة...

Početak sure:

أنا الموجود فاطلبنى تجدنى   و إن طلب سواى لم تجدنى

Završetak sure:

أناالفرد المدبّر فوق عرشى   بلا تكنيف فاطلبنى تجدنى

Rukopis potječe s početka XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

R-4930

6571.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 89; 20 x 13,5 (13 x 7,5), 13 redova. *Nasḫ*. Prvo djelo u zbirci vokalizovano. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 10a.

تجويد
TAĞWĪD

Kratak udžbenik iz tedžvida na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 144,1, str. 112.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... بوندنصكره حروف هجا يكرمى سكز حرفدر يدسى قالن اوقنور ...

Završetak:

أخره: تعريف ادغام متجانسين متخذا مخرجا و صفةً

2. L. 11b - 20a.

عوامل المائة للجرجانى (عوامل الجرجانى)
'AWĀMIL AL-MI'E LIL ĞURĞĀNĪ
('AWĀMIL AL-ĞURĞĀNĪ)

Kratka sintaksa arapskog jezika, što ju je napisao 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, umro 471/1078.

Dobrača II, 1612,3; Fajić V, 3476,4; Jahić VI, 3695.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... و بعد، فان العوامل فى النحو على ما ألفه الشّيخ الإمام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانى ...

Završetak:

آخره: و العامل فى المبتدأ والخبر هو الابتداية وهو معنى فهذه مائة عامل لا يستغنى الصّغير والكبير والوضيع والرّفيع عن معرفتها واستعمالها

Prepisao neki Yumā(!) b. Muḥammad, bez oznake datuma.

---

3. L. 20b - 36.

العزّى
AL-'IZZĪ

Djelo o arapskoj gramatici. Napisao aš-Šayḫ 'Izzuddīn Abu al-Faḍā'il Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm al-Ḫazrağī az-Zanğānī, umro 666/1267.

Dobrača I, 604,9; Fajić V, 3373,5; Jahić V, 3805,4.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... إعلم أنّ التّصريف فى اللّغة التّغيير...

Završetak:

آخره: ودحرجة واحدة والفعلة بالكسر للنّوع من الفعل تقول هو حسن الطِّعمة الجلسة

4. L. 37b - 54.

المقصود فى التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Djelo iz arapske gramatike, koje se pripisuje Abū Ḥanifi, umro 150/767. godine.

Fajić V, 3373,4; Jahić VI, 3805,5.

Početak:

أوله: الحمد لله الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب...أمّا بعد، فإن العربيّة وسيلة الى العلوم الشّرعية واحد ...

Završetak:

آخره: وبعضها لا يتغيّر لصحّة البناء، وبعضها لا يتغيّر لعلّة أخرى

5. L. 56b - 66a.

البناء (بناء الافعال)
BINĀ' (BINĀ' AL-AF'ĀL)

Djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, od nepoznatog autora.

Dobrača II, 1957,7; Fajić V, 3373,3; Köprülü III, 652,4.

Početak:

أله: إعلم أنّ ابواب التّصريف خمسة و ثلثون باباً...

Završetak:

آخره: ومضاعف لفيف وناقص مهموز أجوف

6. L. 67 - 89.

الأمثلة المختلفة فى تصريف الأفعال
Al-AMṮILA AL-MUḪTALIFA FĪ TAṢRĪF AL-AF'ĀL

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Djelo o glagolskim oblicima, sa interlinearnim tumačenjem na arapskom i turskom jeziku. Djelo se pripisuje Birgiviji, umro 981/1573.

Köprülü III, 651,4; Fajić V, 3373,6.

Početak:

أوله: نصر فعل ماضى بنا، معلوم مفرد مذكر غائب...

Djelo je na kraju nepotpuno.

Cijelu zbirku prepisao navedeni prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

6572. R-6662

قواعد قرآن عظيم
QAWĀ'ID-i QUR'ĀN-i 'AẒĪM

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Djelo iz tedžvida na turskom jeziku. Napisao neki al-ḥāǧǧ Muḥammad, čija nam je biografija nepoznata. U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći ovakav tedžvid. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak:

أوله: سبحانك لا علم لنا إلاّ ما علّمتنا إنّك انت العليم الحكيم...بو عبد الضعيف... المدعوّ بالحاجى محمّد المفتقر الى رحمة ربه الصمد...

L. 24; 20 x 13,5 (12,5 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na početku su bilješke iz akaida, fikha, zapisi, početak navedenog djela i drugo.

Poklonio Emin Islamovski iz Stuge.

6573. R-5526

Zbirka (مجموع), 2

L. 19; 15,5 x 11 (11 x 6); 9 i 13 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Naslov u prvom djelu, te istaknute riječi u oba djela pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst i glat, dohvaćen vlago, popravljan; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 7.

بيان تعريفات
BAYĀN-i TA'RĪFĀT

Definicija tedžvida na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Kratki uvod je na arapskom jeziku. Gornji naslov napisan je na početku djela.

Početak:

أوله: اَلتَّجْوِيدُ هُوَ تَحْسِينُ أَلْفَاظِهِ بِاخْرَاجِ الْحُرُوفِ عن مخارجها وإعطاء حقوقها من صفاتها

Završetak:

آخره: مثال تعلمون تستعين مبين حكيم كريم مجيب ...

2. L. 9 - 19.

تجويد قره باش
TAĞWĪD QARA BAŠĪ

Isto kao br. 6552.

Oba djela prepisana u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6574. R-6671

Zbirka (مجموع), 2

L. 25; 16 x 10,3 (11 x 7); 13 redova. *Nata'līq*, pisan slabim rukopisom. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; bez poveza.

1. L. 1 - 10a.

(تجويد)
(TAĞWĪD)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog autora. Pošto je na početku nepotpuno, nismo mogli ustanoviti pravi naslov.

Početak (ovdje):

أوله: أما سكون ديمك يعنى حركه سى اولميان حرف ديمكدر. باب مدّ طبيعى قچن حرف مد اولوب سبب مد اولمسه اولزمان مد طبيعى اولور...

Završetak:

آخره: بو صورتده يعنى مجرايهاده زانك اوكنده واقع اولان الف ماله ايله اوقونديغى صورتده زايى اينجه اوقومق لازمدر.

Prepisao nepoznati prepisivač 1284/1867.

2. L. 10 - 25.

علم حال بالتركية
'ILM-I ḤĀL BI AT-TURKIYYA

Kratk ilmihal na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العلمين... أمّا بعد، معلوم اولسونكه ار اولسون هورت اولسون عاقل وبالغ اولانه علم حالى بلمك فرضدر...

Završetak:

آخره: مسئله بلوب جواب ويرايسه امامتى جائز اولور اكر جواب ويرمز...ديمشلر والله أعلم بالصّواب.

Prijepis završen 1285/1868.
Na posljednja dva lista su razne dove.
Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

Bosanski

6575. R 4590

تجويد بلسان بوسنوى
TAĞWĪD BI LISĀN -i BOSNAWĪ

Kratak tedžvid na bosanskom jeziku, pisan arapskim slovima, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: اونم ميستُ جَسَ حرف زَبَرْ...

Završetak:

آخره: ثُبي إنسانْ خَتْمُ أوجِنِى أدْ و الضحى أدْ سَوَقَا سُورَء نَقَرَى سُنَّتَى رَجَ الله أكبر

L. 19; 18,5 x 12,5 (12,5 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Iz zbirke Muslibegovića iz Mostara.

6576. R-2203

Zbirka (مجموع), *2*

L. 7; 21 x 14 (14 x 8); 16 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 6a.

تجويد إناث
TAĞWĪD-i INĀṮ

Kraći tedžvid za djecu na bosanskom jeziku. Napisao Sayfullāh Proho, umro 1351/1932.

Tedžvid je štampan u Sarajevu 1325/1907. godine.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي أمرنا بترتيل القرآن...أ قرآنو نأتغليسه نقاقاو حرف اوسم جأ بوده زا اوتولى...

Završetak:

آخره: ! قرآن چمويت نا اونوم سوييأتُ شفاعتجيا.

Prepisao Meḥmed ʻĀkif b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ Ṣidqī al-Bosnawī as-Sarāyī, 1324/1906. godine.

2. L. 6b - 7.

تحفة الأطفال فى التّجويد
TUḤFA AL-AṬFĀL FĪ AT-TAĞWĪD

Tedžvid u stihovima na arapskom jeziku. Napisao Sulaymān al-Ğamzūrī, živio u XII/XVIII stoljeću.

A. M. I, 405.

Djelo nije do kraja prepisano.

Početak:

أوله: يقول راجى رحمت الغفور   دوما سليمان هو الجمزورى... سمّيته بتحفة الاطفال...

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

6577. R-7411

تسهيل تجويد
TASHĪL-i TAĞWĪD

Tedžvid na bosanskom jeziku, napisan na osnovu tedžvida koji je napisan na turskom jeziku pod imenom *Tedžvid-i Qara baši.* Napisao Sejfulah Proho (rodom iz Konjica), umro u Sarajevu 1932. godine. Tedžvid je prepisan iz štampanog primjerka koga nismo mogli pronaći u ovoj biblioteci, a i Osman Sokolović ne spominje ovaj tedžvid u svojoj bibliografiji o alhamijado literaturi.

Početak:

أوله: قرآن عظيم الشان پو تجويدو وجيتي فرض يه. تجويد يه عارپسقه حارفوره - غلاتقو س اوميه ره نيم ناچينوم...

Završetak:

آخره: شتو پرووچيش نماتي پو ده سه ت ثوابا ني قرآن چه تي بيتي نا ونوم سوييه تو شفاعتجيا و الله الهادي إلى الرّشادي..

L. 35: 23,5 x 18,5 (21 x 16); 24 reda. *Nasta'līq*, pisan mastljavom olovkom u svesci širokih linija. Papr bijel, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao Salih Semić (vjerovatno iz Visokog), 29. ramazana 1350/1932. godine.

6578. R-8017

تجويد
TAĞWĪD

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Tedžvid u stihu, na bosanskom jeziku, pisan alhamijado pismom. Napisao vjerovatno hafiz Asim ef. Sirćo, bivši imam i muderris Gazi Husrev-begove džamije i medrese, umro 1970. godine. Pošto sam ja pred njim učio ovaj tedžvid u medresi, njemu ga i pripisujemo, ali u rukopisu nema njegovog imena.

Početak:

أوله: تو غود حوچه پراوو قرآن اوچيتي   تره با تجويد بار ژواى پرووچيت

Završetak (ovdje):

آخره: پريه ريچه: يدخلون، لم يلد أطعمهم، قل هو الله أحد

L.8+5; 17,5 x10,5 (14 x 9); 19 redova. *Nasẖ*, pisan plavim mastilom. Papir bijel, sa kockicama, povez kartonski.

Na prvih pet listova je početak pisanja djela iz kiraeta, na bosanskom jeziku, latiničnim slovima. Nažalost, ovo djelo nije završeno.

Početak:

'Ilm al-Qirā'et jest nauka koja nas uči kako ćemo pravilno učiti Kur'an.

'Alim bil-qirā'eti jest ona osoba koja zna pravilno učiti Kur'an, na temelju poznavanja pojedinih mjesta, odakle pojedini harfovi arapski (slova) izlaze.

Iz zaostavštine Muhamed ef. Tufe.

B) KIRAET

(علم القراءات)

6579. R-4811

التَيسير فى القراءآت السَبع
AT-TAYSĪR FĪ QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Djelo o čitanju Kur'ana na sedam arapskih dijalekata. Napisao Abū 'Amr 'Oṯmān b. Sa'īd b. 'Oṯmān ad-Dānī al-Miṣrī, umro 444/1053.

Dobrača I; 99,1; Zahiriyya I, 336; Köprülü I, 14.

Početak :

أوله: قال المصنّف ابو عمرو عثمان بن سعيد بن عثمان المقرِي رضي الله عنه، الحمد لله المتفرّد بالدّوام المتطوّل بالإنعام خالق الخلق بقدرته ...

Završetak:

آخره: وإن كان مضموما ضمّه نحو قوله تعالى: إذا حسد ، الله أكبر، و النّاس، و الأبتر، الله أكبر.

L.54;18,5 x14,5 (15,5 x 10); 22 reda. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute rieči pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen i popravljan; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 7. ramazana 761/1360.

Iz zbirke Ahmef ef. Selimovića, kadije.

6580. R-7981

التَيسير في القراءات السَبع
AT-TAYSĪR FĪ AL-QIRĀĀ'T AS-SAB'

Isto kao br.6579.

L. 164; 17,5 x 13 (13 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali sudeći po pismu i papiru, rukopis je veoma star, najkasnije iz XV stoljeća.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša, muhafiz Bosne.

Poklonio Odbor Islamske zajednice u Travniku.

6581. R-7968

التّيسير فى القراءآت السّبع
AT-TAYSĪR FĪ QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6579.

L.70; 20,5 x 14,5 (17 x 10,5); 19-21 red. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kutode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Asim Hubjar iz Rajlovca kod Sarajeva.

6582. R-7622

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524,2.

L. 53; 21 x 15,5 (14,5 x 10,5); 13 redova. *Nasẖ*, starinski, vokalizovan. Poglavlja, imena sureta i istaknute riječi pisani su pozlaćenim slovima. Mnoge riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Naslovna stranica ukrašena je ornamentima, kojima preovladava pozlaćena i plava boja, a u jednom od njih napisan je naslov djela i ime autora crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen, neki listovi su rastavljeni od poveza; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad, poznat kao Abu'l-Ḥayr al-Abyāzī al-Ḥiğāzī, 19. džumadel-ahira 822/1419.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6583. R-6770

Zbirka (مجموع), *3*

L. 134; 20,5 x 15.5. *Nasẖ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu prvog djela ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

1. L. 1 - 79.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524,2.

Prepisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Qārī 938/1531.

2. L. 80b - 91.

شرح على عمدة المفيد وعدّة المجيد في معرفة لفظ التّجويد
ŠARḤ 'ALĀ 'UMDA AL-MUFĪD WA 'UDDA AL-MUĞĪD FĪ MA'RIFA LAFẒ AT-TAĞWĪD

Komentar spjevu o tedžvidu. Spjev je napisao Abū al-Ḥasan 'Alī b. Muḥammad as-Saḫāwī, umro 643/1245. (v. Dobrača I, 124,4, str. 82.), a ovaj komentar napisao je Šamsuddīn Aḥmad b. Maḥmūd al-Adīb al-Ḥakīm al-Muqrī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ.Ḫ. II, 1171-72; GAL, S I, 728; Kahhāla II, 171.

Početak:

أوّله: هذه القصيدة للشيخ الإمام العالم... علم الدّين أبى علي بن محمّد السّخاوي وسمّاها بعمدة المفيد و عدّة المجيد في معرفة لفظ التّجويد مع شرحها ألذي شرحها...شمس الدّين أحمد بن محمود الأديب الحكيم المقري رحمه الله

الحمد لله الّذي أنزل القرآن العظيم والذكر الحكيم والصّلوة على سيّد المرسلين...

Završetak:

آخره: و اعلم بانّك جائر في ظلمها إن قستها بقصيدة الخاقان

و أبو مزاحم موسى بن عبد الله بن يحيى بن خاقان الخاني رحمه الله كان عالما في عصره مشهورا في وقته متقنا مجودا وله قصيدة رائية في علم التّجويد مقبولاً تامّا هندهم. تمّ.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 92. listu je jedna dova.

3. L. 94a - 134.

مختصر من كتاب الوقف و الإبتداء فى القرآن (وقوف السجاوندى)
MUḪTAṢAR MIN KITĀB AL-WAQF WA AL-IBTIDĀ' FĪ AL-QUR'ĀN (WUQŪF AS-SAĞĀWANDĪ

Isto kao br. 6526.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Na drugom zaštitnom list je bilješka iz koje se razumije da je ovu knjigu kupio za 20 groša Mehmed b. Ahmed Tuzlo, godina 1266/1850.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić iz Sarajeva.

6584. R-6800

Zbirka (مجموع), 2

L. 146; 15,5 x 10 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovano prvo djelo. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 112a.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524,2.

Prepisao nepoznati prepisivač, 8. šabana 1003/1595.

2. L.115b - 146.

(رسالة فى علم التصوف)
(RISĀLA FĪ 'ILM AT-TAṢAWWUF)

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Risala sa područja tesavvufa, od anonimnog autora. Gornji naslov je naš, jer u rukopisu nije naveden, a nismo uspjeli ni pronaći ovu risalu u pristupačnim izvorima.

Početak:

أوله: الحمد لله والصّلوة على رسوله وآله وأمّا بعد، باب العلم. العلم النّافع الّذى يبسط فى صدره شاعة...

Godina prijepisa je ista kao i u predhodnom djelu.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić iz Sarajeva.

6585. R-6343

Zbirka (مجموع), 2

L. 100; 20,5 x 14 (14 x 8); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. U prvom djelu, u proredu i po rubovima, ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 79a.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524,2.

2. L. 87b - 100a.

الدّرة المضيئة فى قراءات الائمّة الثّلاثة المرضيّة
AL-DURRA AL-MUḌĪ'A FĪ QIRĀ'ĀT AL-A'IMMA AṮ-ṮALĀṮA AL-MARḌIYYA

Spjev o kiraetima one trojice imama, čiji kiraeti, sa poznatih sedam, čine deset kiraeta. Sastavio Muḥammad b. Muḥammad Šamsuddīn Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429.

Dobrača I,122,5, str. 77; Ẓāhiriyya I, 368; Köprülü I,17,1.

Početak:

أوله: قل الحمد لله الذى وحده علا ومجده واسئل عونه وتوسلا

Završetak:

آخره: ومْنْ بجميع الشّمل و غفر ذنوبنا وصل على خير الأنام ومن تلا

Oba djela prepisao Muḥarram b. Ḥasan, iz tvrđave Gradiška, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1038/1628. godine.

(كتبه الحقير الفقير محرم بن حسن عن قلعه، غرادشقه... تحريراً فى أواخر رجب المبارك ٣٨ , ١).

Na početku su bilješke iz hadisa. Na 77b listu je početak nekog djela, čiji naslov nismo uspjeli ustanoviti. Na 80b - 83a. listu su kratice za neke pisce, biografija Nafi' al-Madanī-je i Ibn Kesira. Na 87b. listu je jedna dova, pisana crvenim mastilom. Na kraju je uzorak jednog pisma na turskom jeziku i hadisi.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6586. R- 5305

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524,2.

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أولّه.

L. 42; 20 x 14 (12,5 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, pisanih kasnije rukom drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisao 'Abdurraḥmān b. 'Abdurraḥmān b. Abū al-Ḥasan... aš-Ša'rānī, 29. džumadel-uhra (1)131/1719.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6587. R-5563

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524, 2.

L. 47; 19 x 13,5 (14 x 9); 13 redova. Nasḫ, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima ponegdje dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen i popravljan; povez polukožni, zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku i na kraju su dove i bilješke iz tedžvida. Na 1a. zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika Sayfullāh b. Beg Imāmzāde ḥāfiẓ Muḥammad Ṣabrī-efendi, godina 1268/1851.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6588. R-7978

Zbirka (مجموع), *2*

L. 110; 18,5 x 12,2 (10,5 x 7); 15 redova. *Nasta'līq*. Naslovi, poglavlja, istaknute riječi i osnovni tekst u drugom djelu pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i komentara. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, na hrbatu oštećen, a na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 43a.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524, 2.

2. L. 43b - 110.

الحواشي المفهمة في شرح المقدّمة
AL-ḤAWĀŠĪ AL-MUFAHHIMA FĪ ŠARḤ AL-MUQADDIMA

Isto kao br. 6545,1.

Završetak:

أولّه: و الحمد لله ربّ العالمين وقد فرغت من تأليفه يوم الخميس من غرّة شهر رمضان سنة ستّ وثمان مائة بمدينة لارنده.

Iz ovog završetaka vidi se da je autor komentar završio početkom ramazana 806/1404. godine u Larendi, u vilajetu Konja, u Turskoj.

Oba djela prepisao u Mekke-i Mukerremi neki al-ḥāǧǧ Ibrāhīm u kući Aḥmad Silāwī Bosnawī Trāwnikī Sayfīzāde, 18. ramazana 1230/1815. godine.

(كتب هذه المنظومة مع شرحها والشّاطبية بعونه تعالى بمكّة المكرّمة فى دهليز بيت أحمد سلاوى بوسنوى تراونكى سيفى زاده الحاج إبراهيم مبتلاً بالأمراض المختلفة الشّديدة باديًا بكتابتها فى شهر ربيع الأول و متمّمًا عجزهما فى يوم الخميس الثّامن عشر من شهر رمضان لسنة ثلثين و مأتين وألف)

Poklonio Odbor Islamske zajednice Travnik.

6589. R-7980

Zbirka (مجموع), *2*

L. 45; 17,5 x 12 (12 x 7,5); 13 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan. Naslovi poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima ima malo tumačenja, pisanih kasnije rukom drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 33.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524, 2.

2. L.34b - 45a.

الّدرة المضيئة فى قراءات الائمة الثّلاثة المرضيّة
AL-DURRA AL-MUḌĪ'A FĪ QIRĀ'ĀT AL-A'IMMA AṮ-ṮALĀṮA AL-MARḌIYYA

Isto kao br. 6585, 2.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač (XVIII stoljeće).

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Muḥammad 'Abdullāh b. 'Abdullāh 'Aṭṭār al- Makkī, godina 1234/1818. Na istom b listu je bilješka da je rukopis uvakufio Murād-kapetan 1235/1819.

Poklonio dr. Muhamed Hadžijahić.

6590. R-7964

كنز المعاني لشعلة الموصلي
KANZ AL-MA'ĀNĪ LI ŠU'LA AL-MAWṢILĪ

Djelo je kod nas nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Komentar djelu(v. br. 6528,2) o versifikaciji sedam kiraeta. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad al-Mawṣilī aš-Šu'la, umro 656/1258.

Dobrača I, 109; Ẓāhiriyya I, 447.

Početak (ovde, 1.b list):

أوّله: التّثنية جعل الشئ منضمّا إلى مثله والصّلاة من الله الرّحمة وربّ المالك فقول ربّ الدّار اى.

Završetak:

آخره: انى ويا حسرتى طووا وعن غيره قسها ويا أسفى المعلا
ويا ويلتى وما بعده مفعول طووا والهاء فى غيره للدورى.

L. 153; 23 x 16,5 (15,5 x 10); 13 redova. *Nasḫ,* mjestimice vokalizovan. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6591. R-7967

Zbirka (مجموع), *3*

L. 36; 21,5 x 16 (16 x 9,5); 25 redova. *Nasḫ.* Prvi naslov, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 2b - 27.

قرّة العين فى الفتح والإمالة بين اللفظين
QURRA AL'AYN FĪ AL-FATḤ WA AL-IMĀLA BAYN AL-LAFẒAYN

Djelo o pravilima čitanja Kur'ana. Napisao Abū al-Baqā' 'Alī b. 'Oṯmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥasan al-Qāṣiḥ, umro 801/1399.

Dobrača I, 122,4; Ẓahiriyya I, 235.

Početak:

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم... أبو البقاء علي بن عثمان بن محمّد بن أحمد بن القاصح العذرى رحمه الله تعالى، أمّا بعد، حمداً لله ربّ العالمين... فإنّ هذه رسالة سمّيتها قرّة العين...

Završetak:

آخره: هذا آخر رسالة القراء الموسومة بقرّة العين فى الفتح والإمالة وبين اللفظين بحمد الله و عونه.

2. L. 28 - 31.

(رسالة في معرفة ألف القطع و ألف الوصل)
(RISĀLA FĪ MA'RIFA ALIF AL-QAṬ' WA ALIF AL-WAṢL)

Risala o poznavanju čitanja rastavljenog i spojenog elifa. Napisao Abū 'Amr 'Oṯmān b. Sa'īd ad-Dānī al-Umawī al-Muqrī, umro 444/1053. Njegovi biografi ne spominju mu ovu risalu.

A.M. I, 653; GAL, G I, 407; Kahhāla VI, 254.

Početak:

أوله : قال الشّيخ الإمام الحافظ أبو عمرو عثمان بن سعيد المقري رحمه الله ورضى عنه وعن أئمة المسلمين الحمد لله حقّ حمده، وصلّى الله على محمّد رسوله وعلى أهله وسلّم تسليمًا هذا كتاب أذكر فيه الفات القطع والوصل فى الأسماء والأفعال ...

Završetak:

آخره : فاعمل على ما ذكرنا وقس عليه تصب إن شا الله تعالى و بالله التّوفيق وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرا. تمّ بحمد الله وعونه وحسن توفيقه. والحمد لله على كلّ حال...

3. L. 32 - 36.

رسالة فى أنّ الكذب ينقسم إلى خمسة أقسام
RISĀLA FĪ ANNA AL-KIḎB YANQASIM ILĀ ḪAMSA AQSĀM

Risala o laži koja se dijeli na pet dijelova. Napisao Abū Bakr al-Anbārī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

أوله : اللهمّ صلّ على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم أخبرنا الشّيخ أبو الحسن على بن إبراهيم الحوفى قال أخبرنا محمّد بن على الادقوى قال أخبرنا الحسين بن علي البغدادى قال أخبر أبو بكر الأنبارى رحمه الله تعالى قال قال : الكذب ينقسم إلى خمسة أقسام...

Završetak:

آخره : وقال الفرزدق هم القوم الاحيث حلوا سيوفهم وضحّوا بلحم من محل ومحرم معناه هم القوم حيث حلوا سيوفهم فزاد الا للتركيد انتهى والله أعلم

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVII stoljeću.

Na kraju je neko kasnije slabijim rukopisom napisao jedan salavat, zapisi i Božija svojstva, datirana 1223/1808. godine.

6592. R-7708

تقريب النّشر فى القراءات العشر
TAQRĪB AN-NAŠR FĪ QIRĀ'ĀT AL-'AŠR

Skraćena redakcija djela *An-Našr* o deset kraeta. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf, Šamsuddin al-Ğazarī, umro 833/1429.

Dobrača I, 123; Ẓāhiriyya I, 331.

Početak:

أوله: قال الشّيخ الإمام العلاّمة... شمس الدّين أبو الخير محمّد بن محمّد الجزري ... الحمد لله على التّقريب والتّيسير

Završetak:

آخره: فاعلم ذلك موفقًا لطريق الحقّ ومنهاج الصّواب وبالله التّوفيق.

L. 149; 17 x 12 (12,5 x 6,5); 17 redova. *Nasta'līq.* Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a mnoge istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode.Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom oštećen; povez polukožni, takođe oštećen.

Prepisao Tufankī (Tufekčić?) Muḥammad b. Muḥammad, u staroj tvrđavi Ihlewne (Livna), u prvoj dekadi mjeseca zil-kadeta1226/1811. godine.

(كتبه الحقير الفقير توفنكى محمّد بن محمّد فى جماعة خاصّة قلعه، عتيق إهلونه فى اوائل شهر ذى القعدة فى سنة ستّة وعشرين ومائتين وألف...)

6593. R-6686

تقريب النّشر فى القراءات العشر
TAKRĪB AN-NAŠR FĪ QIRĀ'ĀT AL-'AŠR

Isto kao br. 6592.

L. 82; 20 x 12,5 (15,5 x 8,5); 20 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa.* Imena sureta nadvučena su crvenom linijom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir bijel, glat; povez kartonski, s preklopom, zaštićen crnim platnom.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ḥusayn al-Ḥusnī, mjeseca šabana 1310/1893. godine.

6594. R-4798

Zbirka (مجموع), *6*

L. 146; 20 x 15,5. *Nasḫ*, većinom vokalizovan, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen na gornjem prerezu; povez polukožni, takođe oštećen.

1. L. 1 - 13 (15 x 11); 11 redova.

الدّرة المضينة فى قراءات الائمة الثّلاثة المرضيّة

AL-DURRA AL-MUḌĪ'A FĪ QIRĀ'ĀT AL-A'IMMA AṮ-ṮALĀṮA AL-MARḌIYYA

Isto kao br. 6585, 2.

2. L. 14 - 22 (15 x 11); 21 red.

مقدّمة فى الإدغام للسوسى

MUQADDIMA FĪ AL-IDĠĀM LI AS-SŪSĪ

Tedžvid za početnike o idġamima, raspoređen po redosljedu sureta u Kur'anu, od nekog Sūsī-je.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين وصلى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلم وبعد، فإنّ هذه مقدّمة فى الإدغام للسوسى للمبتدى مفصّلاً سور القرآن سورة سورة...

Završetak:

آخره: مع إبدال الثّانية ياءً مضمومة العاشر النّقل مع إبدال الثّلثة ياء العاشر مثله مع إبدال الثّانية.

3. L. 23 - 55 (14 x 9,5), 19 redova.

شرح الدّرّة المضيئة

ŠARḤ AD-DURRA AL-MUḌĪ'A

Komentar djelu pod tačkom jedan. Prema katalogu Ẓahiriyye komentar je napisao Muḥibuddīn Abu al-Qāsim Muḥammad b. Muḥammad al-Ğazarī, sin autora osnovnog djela, dok Hadži Halifa veli da je komentar napisao jedan od Ğazarī-jinih učenika. Komentar je završen u subotu, 23. džumadel-ahira 828/1425. gofine.

Ḥ.Ḫ. I, 743; Ẓāhiriyya I, 203.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذى تولّى حفظ كتابه المكنون فقال تعالى: **إنّا نحن نزّلنا الذّكر وإنّا له لحافظون ...**

Završetak:

آخره : أشار الشّيخ بهذه الأبيات إلى واقعة جرت له مع العرب وهو قاصد الحجّ وذلك حال نظمه لهذه قصيدة ... تمّ الشّرح المبارك بعون الله وتوفيقه.

Prepisao nepoznati prepisivač 1133/1720. godine.

4. L. 55b - 92a (15,5 x 10); 21 red.

قرّة العين فى الفتح والإمالة بين اللفظين

QURRA AL'AYN FĪ FATḤ WA AL-IMĀLA BAYN AL-LAFẒAYN

Isto kao br. 6591,1.

Završetak:

آخره: هذا آخر رسالة القراء الموسومة بقرّة العين فى الفتح والإمالة وبين اللفظين بحمد الله و عونه...سنة ١١٣٣.

Godina prijepisa je ista kao i predhodno djelo.

5. L. 93 - 99 (15 x 8,5); 23 reda.

رسالة فى وقف حمزة وهشام على المهموز

RISĀLA FĪ WAQF ḤAMZA WA HIŠĀM 'ALA AL-MAHMŪZ

Traktat o pauzama u Kur'anu, prema mišljenju učitelja kiraeta Hamze i Hišama, na onim riječima koje imaju hemze, od anonimnog autora.

Dobrača I, 122,10.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... وبعد، فإنّ باب وقف حمزة وهشام على الهمزة ...

Završetak:

آخره: قوله كفؤا مثل هزؤا ذكر فى البقرة لله الحمد. تمّت بحمد الله ...

Prepisao Ḥusayn b. Yūsuf ... (teško čitljivo), 1186/1772.

6. L. 104b - 146.

حرز الأماني ووجه التّهانى فى القراءات السّبع

ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Isto kao br. 6524, 2.

Prijepis završen 20. džumadel-ahira 1135/1723. godine.

6595. R-7979

شرح على الدّرّة المضيئة فى قراءات الائمة الثّلاثة المرضيّة

ŠARḤ 'ALĀ AD-DURRA AL-MUḌĪ'A FĪ QIRĀ'ĀT AL-A'IMMA AṮ-ṮALĀṮA AL-MARḌIYYA

Komentar spjevu o kiraetima (br. 6589,2), od nepoznatog autora.

Početak komentara

أوله: حمداً لله تعالى لقوله عليه الصّلوة والسّلام كلّ أمر ذى بال لا يبدأ فيه بحمد الله ...

Završetak:

آخره: وبلغ مراده وجمع شمله بأولاده ولله الحمد والمنّة وصلّى الله على سيّدنا محمّد النّبىّ الأمىّ الطاهر الزكىّ بدر التّمام ومصباح الظّلام وسلّم تسليماً كثيراً...

L. 30; 18 x 11 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom i vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6596. R-5678

المكرّر فيما تواتر من القراءات السّبع وتحرّر

AL-MUKARRAR FĪ MĀ TAWĀTAR MIN AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB' WA TAḤARRAR

Djelo o sedam vjerodostojno prenesenih načina učenja Kur'ana, Napisao 'Omar b. Qāsim b. Muḥammad al-Miṣrī an-Naššār, umro 900/1494.

Ḥ.Ḫ. II, 1812; Ahlwardt I, 623; GAL, G II, 116; Ẓāhiriyya I,464.

Početak:

أوله: قال الشّيخ الإمام العالم... سراج الدّين أبو حفص عمر ابن الفقير إلى الله تعالى زين الدّين قاسم ابن الفقير إلى الله تعالى شمس الدّين محمّد الأنصارى ... الحمد لله حقّ حمده وصلواته وسلامه...

Završetak:

آخره: وجميع ما ذكرته اختصرته من كلام الأئمة السّابقين رحمة الله عليهم أجمعين.

L. 174; 21,5 x 16 (16 x 11); 17 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, na početku oštećen; povez polikožni.

Uvakufio neki Aḥmad b. Muṣṭafā; možda je on i prepisivač, jer je na kraju ispušteno ime prepisivača, a u razmaku redova je njegov pečat.

Na rubu jednog lista je drugi pečat sa imenom: Mūsā b. Muḥammad, godina u pečatu 1010/1601, pa zaključujemo da je prepis blizu ovog vremena.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6597. R-7965

الأسئلة في علم القراءات

AL-ASILA FĪ 'ILM AL-QIRĀ'ĀT

Čedrdeset i tri odgovora iz kiraeta, na pitanja koja je postavio vezir 'Abdullāh-paša Kubrulu. Napisao Aḥmad b. 'Omar al-Asqāṭī al- Miṣrī al-Ḥanafī, umro 1159/1746.

A.M. I, 174; Kairo 1 I, 98; GAL, G II, 327.

Početak:

أوله: يقول العبد الفقير... نحمدك اللّهمّ حمداً كافياً فى تيسير الهداية ونهاية ...

Završetak:

آخره: و نسأل الله حسن الختام والله الموفّق للصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت الرّسالة المسمّاة بالأسئلة للاستاذ الأعظم والمحقّق الأفخم الشّيخ الأسقاطى ...

L. 16;20 x 12,5 (16 x 9); 21 red. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Kur'anski ajeti i pitanja nadvučeni su crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez papirni.

Prepisao nepoznati prepisivač 3. zul-kadeta 1310/1893.

6598. R-7966

رسالة فى تكبير ختم القرآن للقراء السّبعة من طريق الشّاطبيّة و الدّرّة المضيّة

RISĀLA FĪ TAKBĪR ḪATM AL-QUR'ĀN LIL-QURRĀ' AS-SAB'A MIN ṬARĪQ AŠ-ŠĀṬIBIYYA WA AD-DURRA AL-MUḌIYYA

Kratka risala o učenju tekbira na kraju sureta, počev od sure *Wa ad-Ḍuḥā* , prema učenju sedam kiraeta, od nepoznatog pisca.

Ẓāhiriyya I, 376.

Početak:

أوله: الحمد لله الذى أخرجنا من العدم إلى الوجود وأرشدنا إلى الحقّ عن كلّ دين مردود ... و بعد، فهذه نبذة يسيرة وفوائد عزيزة تشتمل على معرفة ما يتعلّق بجميع أوجه التّكبير للقراء السّبعة

Završetak:

آخره : ونفتتح الدّعاء بحمد الله والصّلاة والسّلام على رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم ونختم بذلك ليكون أرجى للقبول...

L. 12; 20 x 12,5 (15 x 9); 20 redova. *Nasta'līq,* pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi i ajeti nadvučeni su crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez papirni.

Na kraju je zabilježena godina 1110/1698., ali nismo sigurni šta ona označava, da li je to godina sastava djela ili, pak, godina prijepisa primjerka iz kojeg je prepisana ova risala

Ova i predhodna risala čuvaju se zajedno u kožnoj futroli, koja je oštećena

6599. R-2873

Zbirka (مجموع), *2*

L. 17; 16 x 11 (12 x 8); 11-14 redova. *Ta'līq i nasḫ,* od dvojice prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni.

1. L. 1 - 13.

إجازة نامه لإكمال العشر
IĞĀZET-NAME LI IKMĀL AL-'AŠRET

Idžazet-nama koju je izdao Abū al-Fawz as-sayyid Aḥmad al-Ḥasanī (ili al-Ḥusnī) svome učeniku aš-Šayḫ 'Abdullāhu b. al-ḥāğğ Ibrāhīmu Kaukčiji as-Sarayī al- Bosnawī za učenje deset kiraeta. Idžazeta nama je izdata 1256/1840. godine.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي جمع في القرآن العظيم كنوز معاني دقائق حقائق العلوم ...

2. L. 15b - 17.

إذن نامه على قرائة دلائل الخيرات
IḎIN-NĀME 'ALĀ QIRĀ'AT DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT

Pismena dozvola za učenje *Dalā'il al-ḫayrāta* koju je izdao as-Sayyid Muḥammad b. as-sayyid 'Abdurraḥmān al-Ḥasanī gore spomenutom Kaukčiji iste navedene godine.

Početak:

أوله: صلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم حمداً بمتصلا(!) نعمائه حامده واجازه و شكراً لمن جعل مسلسلات آلائه ...

KOMENTARI KUR'ANA
(كتب التفسير)

Arapski

المخطوطات العربية

6600. R-4778

تفسير أبي اللّيث (أو) تفسير القرآن

TAFSĪR ABĪ AL-LAYṮ (AW) TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Komentar Kur'ana. Napisao Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad as-Samarqandī al-Ḥanafī, umro 373/983. godine.

Dobrača I, 157 - 158; Köprülü I, 72; GAL, G I, 196.

Početak:

أوله: قال أخبرنا أبو الفضل جبرائل بن أحمد اليوناني... قال حدّثنا أبو اللّيث نصر بن محمّد بن إبراهيم السّمرقندي ...

Završetak:

آخره: من قرأ سورة الأنعام صلّى عليه إستغفر له اولئك السّبعون ألف ملك بعدد كلّ آية في سورة الأنعام يوماً وليلة والله أعلم. والحمد لله على التّمام ...

Ovo je, dakle, prvi svezak koji obuhvata tumačenja sureta, sa zaključno surom *al-An'ām*.

L. 210; 28,5 x 20,5 (22 x 15,5); 21 red. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana nadvučen je crnom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 806/1403. godine, iz kopije koju je prepisao 'Abdulġinā b. Muṣṭafā.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Fazlija b. al-ḥāǧǧ Aḥmad al- Mostārī.

Poklonio sin Muhamed Ševket ef. Kurta.

6601. R-492 0

تفسير أبي اللّيث (أو) تفسير القرآن

TAFSĪR ABĪ AL-LAYṮ (AW) TAFSĪR AL-QUR'ĀN

(من سورة الفتح إلى آخره)

Isto kao br. 6600.

Početak:

أوله: قوله تعالى: **إنا فتحنا لك فتحا مبينا** يعني قضيناك قضاءً بيّنًا اكرمناك بالاسلام والنبوة...

Završetak:

آخره: قال من لم يزعم أنها (!) من كتاب الله فعليه لعنة الله والملائكة والنّاس أجمعين. تمّ كتاب التّفسير لأبى اللّيث نصر بن إبراهيم السّمرقندي ...

L. 282; 18,8 x 13,7 (15 x 9), 15 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1179/1765. godine.

Na početku je neko kasnije napisao sadržaj djela koji je pridodan prilikom preuvezivanja djela.

Iz Niže okružne medrese u Bihaću.

6602. R-8384

تفسير أبي اللّيث (أو) تفسير القرآن

(من سورة الملك إلى سورة النّاس)

TAFSĪR ABĪ AL-LAYṮ (AW) TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Isto kao br. 6600.

Početak:

أوله : قوله عزّ وجلّ **تبارك الّذي بيده الملك** قال ابن عبّاس يعني تعالى وتعظم و يقال تفاعل بن البركة وقال الحسن تبارك يعني تقدّس الّذي بيده الملك ...

Završetak:

آخره : من كتاب الله تعالى فقال من لم يزعم انّهما من كتاب (الله) تعالى فعليه لعنة الله و الملائكة و النّاس أجمعين .

L. 102; 20 x 13 (13,5 x 6); 19 redova. Nasta'līq. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

6603. R-6390

Zbirka (مجموع)*, 9*

L. 170; 20,5 x 13 (15 x 8,5); 23 reda. *Nasta'līq*. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima i priloženim papirićima ima dopuna i tumaćenja. Na mnogim listovima ima bilježaka iz raznih naučnih disciplina, koje ne pripadaju djelima u ovoj zbirci. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

1. L. 10 - 38.

النّاسخ والمنسوخ من القرآن العظيم

AN-NĀSIḪ WA AL-MANSŪḪ MIN AL-QUR'ĀN AL-'AẒĪM

Djelo o derogaciji u Kur'anu. Napisao Abū al-Qāsim Hibatullāh b. Salāma b. Naṣr b. 'Alī al- Baġdādī, umro 410/1019. godine.

Dobrača I, 162,1, str. 131; GAL, G I, 192; S I, 335.

Završetak:

آخره : سورة النّاس نزلت بالمدينة وقيل بمكة وهي محكمة ليس فيهما ناسخ ولامنسوخ. تمّ الكتاب .

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu muharremu 997/1588. godine.

2. L. 40 - 75.

السّبعيّات في الفروع

AS-SAB'IYYĀT FĪ AL-FURŪ'

Kraće djelo iz šerijatskog prava. Napisao Ḥamdān b. Ḥamdūya Abū aṭ-Ṭayyib aṭ-Ṭarsūsī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, ovo djelo je vrlo rijetko.

Ḥ.Ḫ. II, 977; GAL, S II, 961.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين و العاقبة للمتّقين و صلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين والتّابعين منهم إلى يوم الدّين أمّا بعد، في زوجات النّبيّ عليه السّلام أولها خديجة وثانيها سودة وثالثها عائشة ...

Završetak:

آخره : باب ذكر العصبيّات أربعة عشر أنفس أولها الابن ثمّ ابن الإبن ثمّ الأب ثمّ الجد ثمّ الأخ لأب و ام ثم الاخ لاب ثم لابن الأخ لاب وام ثم ابن الاخ لاب ثم عم لاب وام ثم عم لاب ثم ابن العم لاب وأمّ ثمّ ابن العمّ لأب ثمّ مولى العتاقة ثمّ مولى الموالاة

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca šabana 998/1590. godine.

3. L.76b - 78a.

رسالة في الاستخلاف للخطبة لإبن كمال پاشا

RISĀLA FĪ AL-ISTIḪLĀF LI AL-ḪUṬBA LI IBN KAMĀL PĀŠĀ

Kratka risala o zamjenjivanu imama i hatiba u održavanju hutbe i vršenju džume namaza. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1284, str.413.

Početak:

أوّله :الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه قال في الهداية وليس للقاضي أن يستخلف على القضاء.
إلاّ أن يفوض اليه ذلك بخلاف المأمور باقامة الجمعة حيث يستخلف أقول يعني يجوز له ...

Završetak:

آخره : ان المراد من الاستخلاف لإقامة الجمعة الاستخلاف للصّلوة كما توهم القائل السّابق ذكره.

4. L. 80b - 81.

عمدة الأدباء في معرفة ما يكتب بالألف والياء

‘UMDAT AL-UDABĀ’ FĪ MA‘RIFAT MĀ YUKTAB BI AL-ALIF WA AL-YĀ’

Kratka risala iz gramatike arapskog jezika. Napisao ‘Abdurraḥmān b. Muḥammad b. ‘Ubaydullāh b. Sa‘īd al-Anbārī, umro 577/1181.

A. M. I, 519-20; GAL, G I, 281; Kahhāla V, 183.

Početak:

أوّله: الحمد لله على توالي الآلاء، والصّلوة على صفوة محمّد سيّد الأنبياء، وعلى آله وأصحابه
الأصفياء، وبعد، فهذه نبذة كافية في معرفة ما يكتب بالألف والياء...(!) ينفع بها إنّه سميع
الدّعاء، إعلم أنّ معرفة ما يكتب...

Završetak:

آخره: وإن لم يوجد فوجب التّمسّك بالأصل وكذلك حكم كلّ فرع التبس بالأصل أن يحمل
على هذا الأصل .

5. L. 82b.

رسالة في بيان طبقات المجتهدين

RISĀLA FĪ BAYĀN ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kategorije šerijatskih pravnika od, gore spomenutog, Ibn Kamāl-pāše.

Dobrača I, 399,7, str. 248; II, 899,7; GAL, G II, 453,124.

Početak:

أوّله: إعلم أنّ الفقهاء على سبع طبقات طبقة المجتهدين في الشّرع ...

6. L. 83.

رسالة في تحقيق المؤنّث السّماعيّة لابن كمال پاشا

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-MU’ANNAṮ AS-SAMĀ‘IYYA LI IBN KAMĀL-PĀŠĀ

Kratka risala o imenicama ženskog roda po upotrebi u arapskom jeziku, od predhodnog autora (Ibn Kamāl-pāše). Gornji naslov je napisan na početku risale. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovu risalu.

Početak:

أوّله: قال صاحب المظهر مصنف شرح المفصل في شرح المفصل معرفة المؤنّث السّماعيّة ...

7. L. 85b - 87.

فصل الصّلاة على النّبيّ صلعم وهو آخر الأبواب

FAṢL AṢ-ṢALĀT ‘ALĀ AN-NABIYY WA HUWA ĀḪIR AL-ABWĀB

Osamdeset i četvrto poglavlje o donošenju salavata na Muḥammad a.s., preneseno iz djela *al-Mustaṭraf min kull fann mustaẓraf*, kojeg je napisao Muḥammad b. Aḥmad b. Manṣūr b. Aḥmad b. ‘Īsā al-Maḥallī al-Ḫaṭīb al-Ibšīhī, umro 850/1446. godine.

Ahlwardt VII, 8387; GAL, G II, 56; GAL, S II, 56.

Početak:

أوّله: الباب الرّابع و الثّمانون في فصل الصلوة على رسول الله عليه السّلام وهو آخر
الأبواب وبه نختم الكتاب تبركًا و لنذكر إن شاء الله تعالى الأربعين حديثًا عن رسول الله عليه
السّلام في فضل الصلوة عليه

8. L. 89b - 100a.

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Nu‘mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa, umro 150/767.

Dobrača I, 114, 4, str. 65.

Početak:

أوله: أصل التّوحيد وما يصحّ الاعتقاد عليه يجب أن يقول آمنت بالله وملائكته ...

Prepisao Wā'iẓ Rustam al-Wazīr, na Malom Rodosu, u Velikoj džamiji, 9. ramazana 1002/1594. godine.

9. L.102b - 105.

وصيّة الإمام أبي حنيفة
WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Kratka risala o vjerovanju od spomenutog Abū Ḥanīfe.

Ḥ. Ḥ. II, 2015; Dobrača II, 937,4; Fajić V, 3492,4; Köprülü II, 155,3

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... هذا كتاب الوصيّة للإمام الأعظم أبي حنيفة رح قال الإيمان هو الأقرار باللّسان و تصديق بالجنان ...

Završetak:

آخره: لقوله تعالى في حقّ المؤمنين **اولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون** وفي حقّ الكافرين **اولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون** . تمّ كتاب الوصيّة ...

Prepisao isti navedeni prepisivač, kao i djelo pod tačkom osam.

Na listovima od 106 pa do kraja nema nijednog komplet djela, nego su to razne bilješke iz tefsira, hadisa, akaida, fikha, vaza i druge bilješke.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6604. R-7664

Zbirka (مجموع), 2

L. 132; 20 x 12,5 (15 x 7); 21 red. *Nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez karonski.

1. L. 1 - 28.

النّاسخ والمنسوخ للإسفرائيني
AN-NĀSIḪ WA AL-MANSŪḪ LIL-ISFARĀ'INĪ

Isto kao br. 6003,1

Prepisao 'Abdullāh (Čaršimamović) iz primjerka kojeg je prepisao neki Qaraḫoğa 1154/1741, kako se to razumije iz bilješke na kraju djela.

2. L. 29b - 132.

موضوعات علي القاري
(الهبات السّنيّة في تبيين الأحاديث الموضوعات)
MAWḌŪ'AT 'ALĪ AL-QĀRĪ (AL-HIBĀT AS-SANIYYA FĪ TABYĪN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'ĀT)

Djelo o apokrifnim hadisima. Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606. godine.

Dobrača I, 2, 2, str. 5; Köprülü II,105, 2, str. 453; S. Kenderova, 171; GAL G II,394,11a; Ahlwardt II,1636.

Početak:

أوله: الحمد لله أنزل القرآن العظيم القديم ... امّا بعد، فيقول خادم الكلام القديم ولازم الحديث القويم علي ابن سلطان محمّد القاري ...

Završetak:

آخره: وقد رواه الطّبراني في الكبير والأوسط عن ابي زبير مرفوع بسم الله وبالله خير الأسماء. التّحيات لله الحديث ذكره العلاّمة الجزري في الحصن مع التزامه أن يكون جميع ما فيه صحيحا .

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6605. R-553

Zbirka (مجموع), 2

L. 51; 22,5 x 15,5 (16 x 11); 21 red. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 21a.

النّاسخ والمنسوخ من القرآن العظيم
AN-NĀSIḪ WA AL-MANSŪḪ MIN AL-QUR'ĀN AL-'AẒĪM

Isto kao br. 6003,1.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذى هدانا لدينه وفضّلنا بما علّمنا من تنزيله ...

Završetak:

آخره: نعوذ باللهّ من الزّيادة والنّقصان ونسئل اللّه المنفعة فى العاجل والآجل. تمّ الكتاب..

2. L.23b - 5

معراج محمّد عليه الصّلوة و السّلام

MI'RĀĞ MUḤAMMAD 'ALAYH AṢ-ṢALĀ WA AS-SALĀM

Djelo o putovanju Muhamed a.s. na miradž, od nepoznatog pisca. Uvod (3-4 lista) je na arapskom, a ostali dio je na turskom jeziku. Navedeni naslov napisan je na početku djela crvenim mastilom.

Početak:

أوله: ق مالك بن صعصعة رضى اللّه عنه بينما أنا في الحطيم وربّما قال فى الحجر ...

Završetak:

آخره: يا رسول اللّه اشبو سوزمده هيچ شك يوقدر ددى و هر كيم كه بو سوزه شك ايدرسه مطلق كافردر و يرى طامودر ددى.

Oba djela prepisao Aḥmad b. al-ḥāğğ 'Oṯmān 'Ālqozāde, iz Kladnja, 25 džumadel-ahira 1201/1786. godine.

(كتبه الفقير احمد بن الحاج عثمان قلادينه قصبه الشهير بعالقوزاده سنة ١٢٠١، ٢٥ جمادى الآخر)

Uvakufio Hasan ef Bojić.

6606. R-7606

النّاسخ والمنسوخ للإسفرائيني

AN-NĀSIḪ WA AL-MANSŪḪ LI AL-ISFARĀ'INĪ

Djelo o derogaciji u Kur'anu, koje je napisao kadija Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Alī al-'Āmidī al-Isfarā'inī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 166, 1, str. 137; GAL, S II, 987.

Početak:

أوله: الحمد لمن استحقّ الحمد لذاته وصفاته الّذي هدانا لدينه ... امّا بعد، قال القاضي الإمام أبو عبد اللّه محمّد بن عبد اللّه بن علي العامدي الإسفرائيني

Završetak:

آخره: ومن سورة طه الى آخر القرآن ما ذكر من المنسوخات فناسخها فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم . تمّت الرّسالة النّاسخ والمنسوخ .

L. 29; 24 x 17 (17 x 11); 17 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, mako dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Čaršimamović 1292/1875. godine.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6607. R-6224

لطائف الإشارات في تفسير القرآن

LAṬĀ'IF AL-IŠĀRĀT FĪ TAFSĪR AL-QUR'ĀN

(قطعة)

Fragment Kušejrinog komentara Kur'ana, koji se završava surom *al-Kahf*. Napisao Abu al-Qāsim 'Abdulkarīm b. Hawāzin al-Qušayrī, umro 465/1072. godine.

Ḥ.Ḫ II,1551; Köprülü I, 117.

Završetak:

آخره: ولا يشرك بعبادة ربّه أى لا يلاحظ عمله ولايستكثر طاعته وليتبرأ من حوله وقوّته ويقال العمل الصّالح ههنا إعتقاد جواز الرّويّة وانتظار وقتها وباللّه التّوفيق.

L. 8; 18 x 13 (12,5 x 9,5); 21 red. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī aš-Šāfi'ī 873/1468. godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6608. R-6356

لطائف الإشارات في تفسير القرآن

LAṬĀ'IF AL-IŠĀRĀT FĪ TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Isto kao br. 6007.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره

Početak:

أوله: الحمد لله الذي شرح قلوب أوليائه بعرفانه واوضح نهج الحقّ بواضح برهانه...

L. 198; 18 x 13,5 (12,5 x 9,5); 21 red. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.

6609. R-7052

معالم التنزيل(أو) تفسير البغوي

MA'ALIM AT-TANZĪL (AW) TAFSĪR AL-BAĠAWĪ

Komentar Kur'ana koji je napisao Abū Muḥammad Ḥusayn b. Mas'ūd al-Farrā' al-Baġawī aš-Šāfi'ī, umro 516/1122. ili 510/1117.

Dobrača I, 171, str. 140; Ahlwardt I, 753; Ḥ. Ḫ. II, 1726; Karatay a I, 1751.

Svezak prvi. Sadrži tumačenje od početka Kur'ana do kraja sure *al-Kahf*.

Početak:

أوله: قال الشّيخ الإمام العالم محي السّنة ناصر الحديث أبو محمّد الحسين بن مسعود الفراء البغوي...أمّا بعد، فإن الله جلّ ذكره أرسل رسوله صلعم بالهدى ودين الحقّ رحمة للعالمين ...

Završetak:

آخره: عن النّبيّ صلى الله عليه وسلم قال: من قرأ أول سورة الكهف وآخرها كانت له نوراً من قرنه إلى قدميه ومن قرأ كلّها كانت له نوراً من الأرض إلى السّما.

L. 341; 35 x 25,5 (25 x 19); 27 redova. *Nasta'līq*. Imena sureta i tekst Kur'ana pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen i poravljan, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali je rukopis prilično star.

Poklonio Ishak Mačković iz Maglaja.

6610. R-8406

معالم التنزيل (أو) تفسير البغوي

MA'ĀLIM AT-TANZĪL (AW) TAFSĪR AL-BAGAWĪ

Isto kao br.6609.

Svezak drugi, sadrži tumačenje od sure *Ra'd* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوله : سورة الرّعد مكية إلاّ قوله **ولا يزال الذين كفروا** الاية وقوله **ويقول الّذين كفروا لست مرسلا** الآية. **الر** قال ابن عباس معناه أنا الله اعلم وأرى تلك آيات الكتاب يعني الأخبار التي قصصتها عليك آيات التّوراة والانجيل والكتب المقدّمة ...

Završetak:

آخره : عن ابن عمر قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم : لا حسد إلاّ في اثنين رجل آتاه الله مالا فهو ينفق منه بالّليل والنّهار ورجل آتاه الله القرآن فهو يقوم به آناء الّليل والنّهار.

وعن أبي هريرة أنّه سمع النّبيّ صلى الله عليه وسلّم يقول : ما أذن الله لشئ ما أذن للنّبيّ حسن الصّوت بالقرآن يجهر به .

L. 358;27,5 x 18 (22,5 x 13); 29 redova. *Nasḫ*, starinski, mjestimice vokalizovan, teško čitljiv. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel i crvenkast, malo oštećen; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Mūsā b. Ḫalil b. Barakat 826/1422-23. godine.

Uvakufio al-ḥāǧǧ Meḥmed-paša,1164/1752. godine (bilješka i pečat na početku djela.

Iz odbora Islamske zajednice Travnik.

6611. R-8348

معالم التنزيل (أو) تفسير البغوي

MA'ĀLIM AT-TANZĪL (AW) TAFSĪR AL-BAGAWĪ

Isto kao br. 6609.

Svezak treći, obuhvata tumačenje od sure Maryam do konca 70. ajeta sure Ṣāḍ.

Djelo je na kraju neptpuno. ناقص في آخره .

Početak:

أوله : كهيعص قرأ ابو عمرو بكسر الهاء وفتح الياء وضدّه ابن عامر وحمزة ويكسرهما الكسائي وأبو بكر والباقون بفتحهما ...

Završetak:

آخره : **إن يوحى إليّ إلاّ أنّما أنا نذير مبين** قال الفراء إن شئت جعلت أنّما في موضع رفع اي

L.365 (originalna folijacija, označena crvenim mastilom); 32 x 24 (22 x 16,5); 19 redova. *Nasḫ*. Tekst Kur'ana vokalizovan i pisan krupnijim slovima. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, takođe, oštećen.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, prepisivač i datum prijepisa su nepoznati (XV stoljeće).

Na kraju ima deset neispisani listova.

Otkupljen od hfz Kamil ef Silajdžića, profesora i imama Gazi Husrev-begove medrese i džamije, 1978. godine.

6612. R-8409

معالم التنزيل (أو) تفسير البغوي

MA'ĀLIM AT-TANZĪL (AW) TAFSĪR AL-BAGAWĪ

Isto kao br. 6609.

Treći ili četvrti svezak, sadrži komentar od sure *Maryam* do kraja sure *Ṣād*

Početak:

أوله : (كهيعص) قرأ ابو عمرو بكسر الهاء وفتح ياء ضدّه عامر وحمزه بكسرهما الكسائي

Završetak:

آخره : قال إبن عبّاس وقتادة يعني بعد الموت وقال عكرمة يعني يوم القيامة وقال الكلبي من بقى علم ذلك إذا ظهر امره وعلا ومن مات علمه بعد الموت، قال الحسن بن آدم عند الموت يأتيك الخبر اليقين، والحمد لله على التمام ...

L. 126; 31 x 20 (22,5 x 14,5); 31 red. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Imena sureta pisana crvenim mastilom. Tekst Kur'ana pisan crvenim mastilom ili je nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, djelomično oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao 'Omar b. Meḥmed 'Alī ...?, u Bursi u medresi 'Alī-paše, mjeseca rebiul-ahira (1)137/1724.godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6613. R-8400

معالم التنزيل (أو) تفسير البغوي

قطعة

MA'ĀLIM AT-TANZĪL (AW) TAFSĪR AL-BAGAWĪ -

Isto kao br. 6609.

Fragment posljednjeg sveska, a sadrži komentar Kur'ana od sure *an-Nāzi'āt* do sure *al-'Adiyāt*.

Početak (ovdje):

أوله : وكنت اليوم ترابًا ، وعن أبي الزناد عبدالله بن ذكوان قال ...(والنازعات غرقا) يعني الملائكة تنزع أرواح الكفّار من أجسادهم كما يغرق النّازع في القوس ...

Završetak:

آخره : قال رسول الله صلّى عليه وسلّم : **إذا زلزلت الأرض** تعدل نصف القرآن **وقل هو الله أحد** تعدل ثلث القرآن **وقل يا أيّها الكافرون** تعدل ربع القران .

L. 23 , 23 x 15,5 (18 x 11): 25 redova.. *Nasḫ*, starinski. Tekst Kur'ana pisan crvenim mastilom. Porubovima ima sitno pisanih glosa. Imaju glose .Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6614. R-6061

الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل

(من سورة الحجر إلى آخر الأحزاب)

AL-KAŠŠĀF 'AN ḤAQĀ'IQ AT-TANZĪL WA 'UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA'WĪL

Komentar Kur'ana, što ga je napisao Abū al-Qāsim Ğārullāh Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī, umro 538/1143. godine.

Dobrača I, 179; GAL G I, 290,1.

Svesci četvrti i peti. Sadrži tumačenje od sure *al-Ḥiğr* do kraja sure *al-Aḥzāb*.

Početak:

أوله: تلك اشارة إلى ما تضمّنته السّورة من الآيات. والكتاب، والقرآن المبين: السّورة.

Završetak:

آخره: قال رسول الله صلى الله عليه من قرأ سورة الأحزاب وعلّمها أهله وما ملكت يمينه أعطي الامان من عذاب القبر.

L. 293 (originalna folijacija); 24,2 x 16 (18 x 11): 25 redova. *Nasḫ*, starinski, mjestimice vokalizovan. Naslov prvog sureta i tačke između rečenica pisano crvenim mastilom. Naslovi ostalih sureta pisani su krupnijim slovima crnim mastilom. U početku je kur'anski tekst pisan po rubovima. Po rubovima su pisani, takođe, i ispravci. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen. Zbog velike primjese željezne rude u mastilu, papir je oksidirao; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisao iz autografa Muḥammad b. Ḥaydar b. al-Ašraf al-Mara'ī al-Mawṣulī (iz Mosula), bez oznake datuma (bilješka na kraju IV sveska).

Na rubu iste stranice je bilješka da je rukopis sravnjen sa autografom, 9. rebiul-evvela 715/1315. godine.

(نجز المجلّد الرّابع من الكاشف عن حقائق التّنزيل لجاراللّه الزّاهد الإمام أبي القاسم محمود بن عمر الزّمخشري رضي اللّه عنه نقله من خطّ مصنّفه رحمه اللّه محمّد بن حيدر بن الأشرف المراعي الموصلي حامداً للّه ومصلّياً على رسوله مترحّمًا على مصنّفه.)

(قد قوبل هذا المجلّد الرّابع من أولّه إلى آخره بأصله الذي استنسخ منه بعون اللّه تعالى ووقع الفراغ من مقابلته بعد العصر يوم الجمعة تاسع من ربيع الأول سنة خمس عشر وسبعمائة)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6615. R-8365

الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل

(من ٥٠ آية سورة الأعراف الى ١٢ آية سورة الكهف)

AL-KAŠŠĀF 'AN ḤAQĀ'IQ AT-TANZĪL WA 'UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA'WĪL

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

Vidi br. 6614.

Početak (ovdje):

أولّ الموجود: في أمرهم، كما يفعل المضطرّ المتحن حرّمهما على الكافرين منعهم شراب الجنّة وطعامها كما يمنع المكلّف ما يحرّم عليه ويحظر، كقوله: حرام على عينيّ أن تطعم الكرى ...

Završetak ovdje:

آخره : قلت: اللّه عزّ وجلّ لم يزل عالما بcلك، وإنّما أراد ماتعلّق به العلم من ظهور الأمر لهم، ليزدادوا إيمانًا واعتباراً، ويكون لطفا لمؤمني زمانهم، وآية بيّنة .

L. 260 (označena orignalna folijacija od 10 - 170); 28 x 19,5 (18,5 x 11,5); 22 reda. *Nasḫ*. Tekst Kur'ana pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XIV ili XV stoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

6616. R-8485

الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل

AL-KAŠŠĀF 'AN ḤAQĀ'IQ AT-TANZĪL WA 'UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA'WĪL

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Vidi br. 6614.

Početak:

أولّه : الحمد للّه الّذي أنزل القرآن كلامًا مؤلّفًا منظّمًا ...

Prvi svezak. Sadrži tumačenje od početka Kur'ana do dijela sure *Āli 'Imrān*. Listovi su ispreturani prilikom uvezivanja, pa nismo mogli ustanoviti do kojeg ajeta navedene sure.

L. 171; 26 x 18 (20 x 12,5); 23 reda. *Nasta'līq*, djelomično voikalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara, dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XV stoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

6617. R-8367

الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل

(قطعة)

من ١٨ آية سورة الكهف إلى آخر سورة الكهف

AL-KAŠŠĀF 'AN ḤAQĀ'IQ AT-TANZĪL WA 'UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA'WĪL

Isto kao br. 6614.

Fragment gore navedenog tefsira. Ovo je dio predhodnog naslova, od istog prepisivača, ali je posebno evidentirano u inventarskoj knjizi.

L. 27; 28 x 19 (18,5 x 11,5); 22 reda. *Nasḫ*. Drugi opis je isti kao i u predhodnom djelu.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika, napisano kasnije drugim rukopisom:'Abdurraḥīm b. Muḥammad.

6618. R-8401

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل
ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Komentar Kur'ana, koji je napisao Abū Sa'īd 'Omar b. Muḥammad b. 'Alī aš-Šīrāzī al-Bayḍāwī, umro 685/1286. ili 692/1292. godine.

Dobrača I, 199 - 200, str. 156. Ahlwardt I, 817.

Početak:

أوله: الحمد لله الذى نزّل الفرقان على عبده ليكون للعالمين...

Svezak prvi, sadrži komentar od početka do kraja sure *al-Kahf.*

L.301 (originalna folijacija); 26,5 x 17,5 (19,5 x 12,5); 25 redova. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Nazivi sureta i neke istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao 'Abdullāh b. Amrullāh u posljednjoj dekadi rebiul-evvela 843/1439. godine, za 'Alā'uddīna, ponatog kao Aḥī Aq Šamsuddīnzade.

Na kraju je bilješka da je neko pročitao knjigu u kadiluku Halep koncem mjeseca safera 1048/1638. godine.

Uvakufio, kao evladijet vakuf, Šayḫ Muḥammad, muftija u Travniku.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6619. R.6062

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل
ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Komentar Kur'ana, komplet u jednom svesku.

Završetak:

آخره: عن النبيّ صلى الله عليه و سلّم: من قرأ المعوذتين فكأنّما قرأ الكتب الّتي أنزلها الله تعالى كلّها. الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين....

L. 341; 27,7 x 22,5 (21 x 15); 29 listova. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka , dopuna i glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji. Na koricama je nalijepljena koža od originala, a na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 860/1455-6. godine.

Ova godina nam je sumnjiva, jer gledajući papir i rukopis prepisivača izgleda nam da je rukopis mlađi?

Na početnim zaštitnim listovima je sadržaj djela, hadisi i druge razne bilješke. Na kraju je ime ranijeg vlasnika: Murād b. Muḥammad b. Muḥammad al-Mūsawī...(!), poznat kao Rūšnābādī.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6620. R-6073

أنوار التّنزيل و أسرار التّأويل
ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Svezak prvi, koji sadrži komentar od početka Kur'ana do kraja sure *Ṭāhā*. U sredini sveska manjka komentar sura *al-A'rāf i al-Anfāl i* umjeso njih imaju neispisani listovi, koji su povezani sa komentarom .

Završetak:

آخره: وعنه صلّى الله عليه وسلّم : من قرأ طه أعطى يوم القيامة ثواب المهاجرين والانصار. تمّ الجزء الأوّل من أنوار التّنزيل ...

L.320; 26,5 x 18 (19,5 x 12,5); 31 red. *Nasḫ*, starinski. Nazivi sureta i ajeti pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i glosa. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, hatib u Bonṭosu (!), 12. safera 881/1476. godine.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i imena ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. 'Abdī, u Istanbulu, godina 942/1535, 'Ubaydullāh b. 'Abdulmuhsin b. aš- Šayḫ 'Abdulqādir al-Ġīlānī, Ḥazm b. Mawlānā Muḥyiddīn al-Ġalālī, Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd, muftija u Sarajevu i razne bilješke iz akaida i tefsira.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6621. R-6058

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل
ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Svezak drugi, sadrži komentar od sure *al-Anbiyā'* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوله: إقترب للنّاس حسابهم بالإضافة إلى ما مضى أو عند الله تعالى كقوله إنّهم يرونه بعيداً...

L. 195; 27 x 18 (20 x 12, 5); 31 red. *Nasḫ*, starinski. Ajeti su pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Imaju kustode. Papir bijel, deblji, oštećen i dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepsao Muḥammad b. Aḥmad, al-ḫatīb, 4. safera 882/1477. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6622. R-7056

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br.6618.

L. 321; 30 x 21 (22 x 13); 31 red. *Nasḫ* u većini djela, a na kraju djelo je pisano *ta'līqom*. Ajeti su pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo objašnjenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, s preklopom.

Prepisao Muḥyiddīn b. Šamsuddīn al-Maqdisī al-Ḥanafī, 10 džumadel-ula 1083/1672. godine.

Iz zaostavštine Zufer ef. Bešlića.

6623. R-5756

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Svezak drugi. Sadrži komentar Kur'ana od početka sure *Maryam* do kraja Kur'ana.

Dobrača I, 209.

Završetak:

آخره: عن النّبيّ صلى الله عليه و سلّم:من قرأ سورة المعوّذتين فكأنّما قرأ القرآن والكتب التّي أنزل الله تبارك و تعالى . تمّ الجزء الرّابع (٤) من أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل...

L. 283; 21 x 16 (16 x 10,5); 25 redova. Nasta'līq. Imena sureta pisana su krupnijim slovima crnim mastilom, a tekst Kur'ana crvenim mastilom.

Po rubovima ima dopuna, ispravaka i glosa. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1132/1719. godine.

6624. R-8395

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Ovaj svezak je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

Svezak treći, sadrži komentar Kur'ana od sure *Maryam* do 44. ajeta sure *Fuṣilat*.

L.435; 21 x 15,5 (14 x 9); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta pisani su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, zaštićen zelenim platnom, oštećen, preklop otkinut i zagubljen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati

Iz Odbora Islamske zajednice Bosanski Novi.

6625. R-6044

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Fragment komentara Kur'ana, prvog sveska.

L. 27; 27 x 18,5 (19,5 x 12); 29 redova. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi ispreturani i tako uvezani; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6626. R-6772

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Svezak drugi. Sadrži komentar Kur'ana od početka sure *al-Isrā'* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوّله: **(سبحان الّذي أسرى بعبده ليلاً)** سبحان اسم بمعنى التّسبيح الّذي هو التّنزيه وقد يستعمل علماً له فيقطع عن الإضافة ...

L. 356; 21 x 15 (16 x 9); 21 red. *Nasta'līq*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima dopuna, ispravaka i glosa. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić iz Sarajeva.

6627. R-7632

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Komentar Kur'ana (samo prve dvije sure).

Završetak:

آخره: كما قال عليه السّلام: السّورة الّتي يذكر فيها البقرة فسطاط القرآن فتعلّموها فإن تعلّمها بركة وتركها خسارة ولن تستطيعها البطلة قيل وما البطلة قال السّحرة ومن قرأ هذه السّورة لا يضرّه السّحرة . تمّت تمام.

L. 127; 20,5 x15 (16 x 8,5; 19 redova. *Nasta'līq*. Po rubovima ima malo ispravaka. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlago; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6628. R- 8267

أنوا رالتّنزيل واسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

(قطعة من سورة الأنعام)

Isto kao br. 6618.

Fragment sure *al-An'ām* iz navedenog tefsira. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Ibrahim Pehlivanović iz Duvna.

6629. R-8262

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

(قطعة)

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Fragment Bejdavijinog tefsira, odnosno fragment sure *Qāf.*

L. 2+2; 21 x 17 (16 x 7,5); 14 redova. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na posljednja dva lista ima bilježaka, prenesenih iz raznih djela, pisano kasnije.

6630. R-8710

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Fragment. قطعة.

Isto kao br. 6618.

Fragment navedenog tefsira, samo prvih sedam listova.

L. 7; 26 x 17 (17 x 10,5); 21 red. *Nasta'līq*. Imena sureta i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Tekst Kur'ana i neke istaknute riječi nadvučeno crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prijepis je stariji od 1164/1750. godine, jer na naslovnoj stranici nalazi se ime i pečat ranijeg vlasnika: Marğānzāde šayḫ Ḥusayn, koji je stanovao kod 'Alī-efendije Naqšibandije i navedena godina.

6631. R - 8529

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Svezak drugi, sadrži tumačenje od početka sure *al-Kahf* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي أنزل على عبده الكتاب يعنى القرآن رتّب استحقاق الحمد على إنزاله تنبيهًا على أنّه أعظم نعمائه ...

L. 430; 19,5 x 14,5 (15 x 10); 23 reda. *Nasḫ*. Nazivi sureta i tekst Kur'ana pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti, posljednji list kasnije dopisan; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVI ili XVII stoljeće).

Uvakufio al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Lūbizāde (Ljubović), za svoje muško potomstvo (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

6632 . R-8732

انوار التنزيل واسرار التأويل

(قطعة من سورة الأنعام)

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Isto kao br. 6618.

Fragment sure *al-An'ām* iz Bejdavinog tefsira.

Početak (ovdje):

أوّله: **(ما عندي ما تستعجلون به)** يعني العذاب الّذي استعجلوه بقولهم فأمطر علينا حجارةً من السّماء، أو آتينا بعذاب أليم ...

L. 8; 27 x 17,5 (17,5 x 10); 25 redova. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Ajeti su nadvučeni plavom linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom, plavom i crnom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, pismo, usljed vlage, takođe, oštećeno; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklon porodice Vareniković iz Travnika.

6633. R-4823

Zbirka (مجموع), *7*

L. 239; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Neki naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Ajeti su nadvučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i rastavljeni od poveza; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 48.

تفسير جزء عمّ للقاضي البيضاوي

TAFSĪR ĞUZ' 'AMMA LI AL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀWĪ

Djelo je nepotpuno poslije prvog lista. ناقص بعد أوّله.

Komentar 30. džuza Kur'ana od predhodnog pisca.

2. L. 49b - 56.

رسالة فى وصف الصُّور

RISĀLA FĪ WAṢF AṢ-ṢŪR

Risala o sūru (trubi) koja se spominje u Kur'anu, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: روى عن ابن عبّاس... وانتظروا إلى أمر ربّه متى يومًا أن ينفخ فى الصّور قالوا يا رسول الله تقيدك آباؤنا وأمّهاتنا ما الصّور قال رسول الله ع م الصّور قرن عظيم من النّور رأسه

3. L. 56 - 60.

رسالة فى ذكر النّار فى وصف جهنّم

RISĀLA FĪ ḌIKR AN-NĀR FĪ WAṢF ĞAHANNAM

Opis džehennema (pakla) od nepoznatog autora. Navedeni naslov napisan je na početku djela crvenim mastilom.

Početak:

أوّله: روى هن ابن عبّاس رضى الله عنه أنّه قال: هبط جبرائل الرّوح الأمين على النّبىّ ع م ذات يوم باكيًا متغيراً لون، فقال: السّلام عليك يا محمّد ع م ...

4. L. 61b - 167a.

قرق سؤال
QRQ SU'ĀL

Djelo, na turskom jeziku, o četrdeset pitanja koja su Jevreji postavili Muhamed a.s., da bi se uvjerili da je on, uistinu, posljednji Božiji poslanik. Napisao Mawlānā Muḥammad (Meḥmed) Furātī ili Firāqī, živio u drugoj polovini XVI stoljeća.

Fajić III, 2516; Karatay t I, 125; Wiesbaden XIII 4, 488.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... اما بعد، بو كتابك مؤلفى ومصنفى فراقى طيب الله ثراه وجعل الجنة مثوية ...

Završetak:

آخره: شول كمسلر كه فراقى روحنه فاتحه اوقور آغله بو كتابى ختم ايدهنك فصيح اولسون اوقيانك لسانى فراقى روحنه ويزان محمّد بن مصطفى اوقيان فاتحه.

5. L. 171b - 197a.

دعا نا مه، أبو السعود
DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Zbirka dova na turskom jeziku koju je sabrao Abū as-Su'ūd, umro 982/1574. godine.

Dobrača I, 786,1; Karatay t I, 408-9; Wiesbaden XIII 4, 173; O. M. I, 225; G. Kut, 180.

Početak:

أوله: حمد وسپاس وستايش وبى قياس اول سامع الأصوات ومجيب الدعوات حضرتنه اولسونكه...

Završetak:

آخره: بونك ثوابنى والدينه اهدى ايليه اول كمسه والديننك حقلرينى ادا اتمش كبى اولور و عهده لرندن قو رتلمش كبى اولور.

6. L. 199b - 227.

أسئلة و أجوبة فى حكم الأمور الدّينيّة
AS'ILA WA AĞWIBA FĪ ḤIKAM AL-UMŪR AD-DĪNIYYA

Naslov u rukopisu je: مجمع الحكم لأبى الليث

Djelo iz filozofije koje je napisao Naṣr b. Muḥammad Abū al-Layt as-Samarqandī, umro 379/983. godine.

Köprülü II, 149, 2; Fajić III, 1966,1.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... قال الفقيه أبو اللّيث رحمه الله قال قائل لك ما الحكمة فى موسى ع م أنّه حين ولد ألهمت أمّه أخذ التّابوت وإلقائه فى البحر...

Završetak:

آخره: قصّوا الشّوارب واعفوا اللّحى وأمّا زينة الحاجبين للصّغير فلا تكثر والله أعلم بالصّواب.

7. L. 229b - 239.

رساله، قاضى زاده افندى
RISĀLA-i QĀḌĪZĀDE EFENDĪ

Traktat, na turskom jeziku, o propisima pri izvršavanju molitve (namaza) u raznim vanrednim prilikama. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde, umro 1045/1635.

O. M. I, 402; Fajić III, 2379, 3.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذى جعل الصّلوة عماد الدّين...وبعد، أى طالب حقّ اولان إخوان مؤمنين بل كل ايمان و اسلام...

Završetak:

آخره: بو تلقين لرى يابچه يابچه معناسين فكر ايدرك اتمك كرك و اندن ابده رب لا تذرنى فردا و انت خير الوارثين.

Cijelu zbirku prepisao u Beogradu, u medresi sultan Gazi Maḥmūd-hana, Mūsā b. Sulayman-aga Bosnawī Mağlaylī, u vremenu od 1160-1163/1747-1750. godine (bilješke na kraju djela pod tačkom 4, 6 i 7).

(كتبتها فى أيّام الصّيف فى بلدة البلغراد (!) فى المدرسة السلطان الغازى المحمود خان، وقع التحرير عن يد عبد الضّعيف موسى افندى بن سليمان آغا بوسنوى مغلالى فى سنة إثنى و ستين و مائة وألف)

6634. R-8522

تفسير جزء عمّ للقاضي البيضاوي
TAFSĪR ĞUZ' 'AMMA LI AL-QĀḌĪ BAYḌĀWĪ

Isto kao br. 6633,1.

Završetak:

آخره : كقوله : يوم يدع الدّاع فإن نسيان حقّ الله بعمّ الثّقلين عن النّبيّ صلعم من قرأ المعوّذتين فكأنّما قرأ الكتب الّتي أنزلها الله تعالى .

L. 68, 21,5 x 15 (13 x 7); 13 i 17 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od različitih prepisivača. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen crvenim linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao 'Alī b. Ibrāhīm, u zaviji Ḥabīb-efendije?, 10. muharrema 1023/1614. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Janja.

6635. R-7183

تفسير جزء عمّ للقاضى البيضاوى
TAFSĪR ĞUZ' 'AMM LIL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀQĪ

Isto kao br, 6633,1.
Početak:

أوله: عمّ يتساءلون أصله عن ما فخذف الألف لما مرّ ومعنى هذا الإستهفام...

Završetak:

آخره: كقوله : يوم يدع الدّاع فإنّ نسيان حقّ الله بعم الثقلين عن النّبيّ صلى الله عليه وسلم من قرأ سورة المعوذتين فكأنّما قرأ الكتب الّتي أنزلها الله تعالى. وقع الفراغ ...

L. 40; 25,3 x 15 (14 x 7); 21 red. *Ta'līq*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom.Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom.. Po rubovima ima dopuna i glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač 1073/1662. godine.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: ḥāfiẓ Muḥammad-efendi Popržanzāde, iz mahale Bakšajiš, u Bihaćkom sandžaku, godina 1306/1889.

Iz Niže okružne medrese u Bihaću.

6636. R-6272

تفسير جزء عمّ للقاضى البيضاوى
TAFSĪR ĞUZ' 'AMMA LI AL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀWĪ
(قطعة)

Isto kao br. 6633,1.

Fragment 30. džuza komentara Kur'ana od spomentug Bayḍāwī-je. Ovdje je samo sura *al-Qadar* i dio sure *al-A'lā*.

Završetak (ovdje):

آخره: وقيل قد أفلح من تزكّى يعني من طهر ظاهره وباطنه كقوله تعالى ظهر الفساد في البرّ والبحر بما كسبت أيدي النّاس ليذيقهم بعض الّذي عملوا لعلّهم يرجعون

L. 6; 25 x 16,5 (17 x 9); 21 red. *Nasḫ*. Imena sureta, tekst Kur'ana i tačke između rečenica pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6637. R-7074

حاشية العصام على تفسير البيضاوي
ḤĀŠIYA AL-'IṢĀM 'ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ
(من أوّل سورة آل عمران إلى آخر سورة الأنعام)

Glosa Bayḍāwīnu komentaru Kur'ana. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, al-'Iṣām, umro 944/1537. godine.

Dobrača I, 241, str. 173.

Drugi svezak. Sadrži glose od početka sure *Āli 'Imrān* do kraja sure *al-An'ām*.

Početak:

أوله: قوله إنّما فتح الميم في المشهور احتراز عن المذكور من قراءة أبي بكر عن عاصم وإنّما كان حقّها أن يوقف عليها لأنّ أسماء الحروف استعملت على سبيل الوقف ...

Završetak:

آخره: وان تجعله مغفرةً لي ولوالديّ وكلّ من آمن وأسلم منّي أبي البشر آدم صلوات الله وعلى جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين والحمد لله ربّ العالمين .

L. 190; 25,5 x 16 (18 x 8,5); 27 redova. *Nasta'līq*. Riječi *qawluhu* pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na prvom zaštitnom listu je naziv djela, bilješka iz fikha, hadis i ime ranijeg vlasnika:Mustafa Begzade Muhamed Emin Defterdar, te njegov lični pečat. Na naslovnoj stranici je ime drugog vlasnika i njegov pečat: Salih b. hadži Muhamed Bosnevi.

6638. R-8480

حاشية الكازروني على أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ḤĀŠIYA AL-KĀZARŪNĪ 'ALĀ ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Glosa Bayḍāwinom komentaru Kur'ana. Napisao Abū al-Faḍl al-Qorašī aṣ-Ṣidīqī al-Ḫaṭīb al-Kāzarūnī, umro oko 945/1558. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 189; Kairo 2 I, 47; GAL, G I, 418, 84.

Početak:

أوّله : **الحمد لله الّذي نزّل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيراً** قال صاحب الكتاب في
خطبته الحمد لله الّذي أنزل القرآن كلاماً مؤلفًا منظمًا ...

Završetak:

آخره : قوله إلاّ أن يراد به النّاسي أي يقال المراد من النّاس الواقع في قوله **في صدور النّاس**
أي الّذي ينسى حقّ الله تعالى والحمد لله ربّ العالمين .

L. 258; 28,5 x 19 (22 x 12); 35 redova. *Nasḫ*. Nazivi sureta i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni s preklopom, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII ili XVIII stoljeće.

Otkupljen od Ismail ef Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6639. R-8446

حاشية شيخ زاده على تفسير البيضاوي

ḤĀŠIYA ŠAYḪ ZĀDE 'ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Glosa Bayḍāwiīnu komentaru Kur'ana. Napisao Muḥammad b. Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Qūğawī ar-Rūmī, Šayḫzāde, umro 950/1543. godine.

GAL, S I, 739, 12; Dobrača I, 249

Početak:

أوّله : **يا أيّها الّذين آمنوا لا تقولوا راعنا وقولوا انظرنا** قوله الرّعى حفظ الغير لمصلحة ..

Završetak:

آخره : والمرابط من الربط وهو الشّدّ والعدل بالفتح المثل بغير الجنس وبالكسر العقل من
الجنس قوله ع م لا نجاة ... واعتبره الأمان توردا بحسب أجزاء الزّمان والخاتمة .

Drugi svezak, obuhvata od citiranog ajeta iz sure *al-Baqre* do završetka sure *Āli 'Imrān*.

L. 269;30 x 19,5 (19,5 x 10,5); 29 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII stoljeće).

Uvakufio Muṣṭafā Yeni Pazarī, godina 1268/1851. (bilješka na prvom zaštitnom listu).

Poklonio hafiz Memed Zahirović, bivši muftija u Banja Luci.

6640. R-8506

حاشية شيخ زاده على تفسير البيضاوي

ḤĀŠIYA ŠAYḪ ZĀDE 'ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Glosa je manjkava poslije prvog lista.

Obuhvata tumačenje sura *al-A'rāf i al-Anfāl*.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ...أمّا بعد، فهذا أوان(!) الشّروع لكشف مرموزات سيّد
المفسّرين وقدوة المحقّقين ناصر الدّين البيضاوي تغمّده الله تعالى ...

L. 119; 22 x 16(16 x 11); 17 redova. *Nasta'līq*. Komentar je nadvučen crnom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII ili XVIII stoljeće).

Vakuf Sultan Bāyazidove džamije u Foči (bilješka na naslovnoj stranici).

6641. R-8447

حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى

(تفسير جزء عمّ)

ḤAŠIYA ŠAYḪ ZĀDE 'ALĀ TAFSĪR AL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀWĪ

Završetak:

آخره : وإن كانت أمورًا متعدّدةً ليست بتلك المثابة في الاهتمام والمطلوبيّة، تم . اللّهمّ ثبّت
قلوبنا على دينك ونسألك العفو والعافية والمعافاة الدّائمة في الدّين والدّنيا والآخرة ...

L. 112; 30 x 20 (22 x 12); 27 redova. *Nasta'līq*. Imena sureta i riječi *qawluhu* pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni XVII ili XVIII stoljeće).

Uvakufio Šayḫ Ḥusayn-efendi, vā'iẓ.

Rukopis je donesen iz Sukije džamije u Maglaju, 1979 godine.

6642. R-8579

حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى
(تفسير جزء عمّ)
ḤAŠIYA ŠAYḪ ZĀDE 'ALĀ TAFSĪR AL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀWĪ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6641.

L. 168; 17,5 x 12 (13 x 7,5); 21 red. *Nasta'līq*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, zadnja korice i nekoliko listova otkinuto i zagubljen.

Prepisivač i godina prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

Na nutarnjoj korici napisana su dvojica vakifa: 'Omar-efendi i Ḥasan Ḫalīfa.

Rukopis je porijeklom iz Foče.

6643. R-4469

Zbirka (مجموع), *2*

L. 62; 22 x 15 i 21 x 16 (14,5 x 9 i 15 x 8); 17 i 19 redova. *Ta'līq* (prvo djelo) i *nasḫ* (drugo djelo), od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, listovi prvog djela oštećeni na gornjem prerezu (pojeo ih miš); povez kožni, s preklopom (druga korica) i polukožni (prva korica), oštećena zajedno sa listovima, koji su prosuti i rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 10.

حاشية شيخ زاده على تفسير القاضي البيضاوي
(تفسير جزء عمّ)
ḤAŠIYA ŠAYḪ ZĀDE 'ALĀ TAFSĪR AL-QĀḌĪ AL-BAYḌĀWĪ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Glosa Bejdavinom tefsiru 30. džuza. Napisao Muḥammad b.Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Qūğawī ar-Rūmī, Šayḫzāde, umro 950/1543. godine.

Dobrača I, 249, str. 177.

Početak:

أوّله: قوله أصله عن ما على أنّ هن الجارة دخلت على ما الاستفهاميّة قلبت النّون ميماً...

2. L. 11 - 62.

التّعريفات للجرجاني
AT-TA'RĪFĀT LIL-ĞURĞĀNĪ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Definicije filozofskih, mističkih i dogmatskih riječi, fraza i pojmova, poredane abecednim redom. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine.

Fajić V, 3272.

Završetak:

آخره: الجمع وقت اللّقاء والوصول إلى غير الجمع اليونسية هم أصحاب يونس عن عبد الرّحمن
قال الله على العرش تحمله الملائكة.

Prepisivač i datum prijepisa prvog djela su nepoznati, a drugo djelo prepisao Ḥasan b. Muṣṭafā, bez oznake datuma, ali oba djela su iz XVIII stoljeća.

Na početku je sadržaj prvog djela.

Iz biblioteke bišeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

6644. R-8390

حاشية علي أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل
(ناقص في أوّله وآخره)
ḤĀŠIYA 'ALĀ ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRAR AT-TA'WĪL

Glosa Bejdavinom komentaru Kur'ana. Napisao Sinānuddīn (Sinān-efendi) Yūsuf b. Ḥusāmuddīn al-Amāsī, umro oko 1000/1592. godine.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. Ovdje počinje glosiranjem 100. ajeta iz sure *al-A'rāf*, a završava 60. ajetom iz sure *at-Tawba*.

Ḥ.Ḫ. I, 191; Ahlwardt I, 846; Köprülü H, 179; O.M. II, 54.

Početak (ovdje):

أوله : به السيّد في شرح المفتاح وأمّا في الحمل على المجاز فلا يحتاج على تقدير شيئ ...

Završetak (ovdje):

آخره : ايمة العربيّة في مثل فلان يركب الخيل ويلبس الشباب الأبيض انّ المراد الجنس للقطع بعدم ... عهد او استغراق و منها ما قال الفقهاء، لو حلف لا يتزوّج النّساء، ولا يشتري .

L. 175; 20 x 15 (12 x 8,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

6645. R-6442

حاشية الشّيرواني

ḤAŠIYA AŠ-ŠĪRWĀNĪ

Glosa je na kraju nepotpuna. ناقص في آخره.

Glosa Bejdavinu komentaru Kur'ana. Napisao Muḥammad b. Ǧamāluddīn b. Ramaḍān aš-Šīrwānī, umro 1022/1613. ili 1063/1653. godine.

Ḥ.Ḫ. I, 189; Dobrača I, 317, str. 193; Köprülü I, 183.

Početak:

أوله: قال الفقير إلى الغني محمّد بن جمال الدّين بن رمضان الشّيرواني المسكري غفر الله له ولوالديه والمسلمين بعد حمد الله العليم العلاّم وصلاته على رسوله محمّد سيّد الأنام وعلى آله ...

L. 80; 29 x 17 (21 x 10,5); 34 reda. *Nasḫ*, starinski, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom i tankom plavom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, starinski, mjestimice oštećen; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datu prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6646. R-8385

حاشية على انوارالتّنزيل واسرار التّأويل

ḤAŠIYA 'ALĀ ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره .

Glosa ili superglosa Bejdavinom komentaru Kur'ana, od nama nepoznatog autora.

Glosa obuhvata tumačenje od sure *Yūsuf* do početka sure *al-Furqān*. Ova glosa je slična glosi Muḥammad Šayḫzādeta (v. Dobrača I, 249). Poredeći tekst ove dvije glose, ustanovili smo da nepoznati autor prenosi većinu teksta iz navedene glose, ali ima teksta koga nema u prvoj glosi.

Početak (28. list):

أوله : الكلام المتعلّق بتفسير سورة الرّعد . قوله الر قيل أنا الله أعلم وأرى على أن تكون هذه الحروف الّتي جعلت فاتحة هذه السّورة الكريمة مختصرة من كلمات ... منهما كما اختصر الشّاعر قوله قاف من وقفت حيث قال ...

Završetak (332b list):

آخره : ما يتعلّق من الكلام بتفسير سورة الفرقان . قوله تكاثر خيره قال تعالى: **وإن تعدّوا نعمة الله لا تحصوها** أي لا تحصى أخبارها فضلا عن افرادها فعلى هذا المعني لا بدّ من تقدير المضاف أي تبادل الّذي دلّ حاجة إليه على المعنى الثّاني ...

L. 332-4=328 (originalna folijacija); 20,5 x 15,5 (15 x 9); 23 reda. *Nasta'liq*, teško čitljiv. Imena sureta i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi oštećeni (miš ih jeo); povez kožni (prva korica sa četiri lista otkinuta i zagubljena).

Prepisao Abū Bakr b. Darwīš...! 1097/1685. godine (bilješka na 237. listu, na kraju tumačenja sure *Ṭāhā*).

Iz Svirac medrese u Gradačcu.

6647. R-8411

حاشية على أنور التّنزيل وأسرار التّأويل (لمجهول)

ḤAŠIYA 'ALĀ ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT-TA'WĪL

من أوّل سورة يس إلى آخر سورة الفتح

Glosa Bejdavinom tefsiru, od nama nepoznatog autora.

Sadrži glosiranje od početka sure *Yāsīn* do kraja sure *al-Fatḥ*

Početak:

أوله : قوله يس كالم في المعنى والاعراب ذكر في الم احتمالات أحدها ان يكون كلّ واحد من لفظ ألف ولام وميم أسماء، لمسمّاه المعين الّذي هو من حروف التّهجي ...

Završetak:

آخره : كما في قوله تعالى **فاجتنبوا الرّجس من الأوثان** لا للتّبعيض لان ضمير منهم الذين آمنوا معه والذين آمنوا وعملوا الصالحات ليس بعضا منهم بل كلّهم مؤمنون مطيعون فلا معنى للتّبعيض هنا آخر ما يتعلّق بسورة الفتح والحمد لله مولى النّعم كلها و ميسّر الآمال كلّها.

L. 136; 29,5 x 20 (21 x 12,5); 33 reda. *Nasta'līq*. Imena sureta i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760. godine.

Uvakufio al-ḥāğğ Ḥasan Ğīḥa ! (جـيـحـه), bilješka i pečat na početku djela.

6648. R-4632

حاشية على تفسير البيضاوي
(الجزء الثاني)
ḤĀŠIYA 'ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Glosa je na kraju nepotpuna. ناقص في آخره.

Drugi svezak glose Bejdavinom komentaru Kur'ana, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: قوله كبّروه أدبار الصّلوات وعند ذبح القرابين الخ أدبار جمع دبر بمعنى عقب والقرابين جمع قربان هو الذّبيحة المتقرّب بها...

Završetak:

آخره: اللّهمّ باحسان إلى يوم الدّين تمّ الجزء الثّانى من حاشية القاضي البيضاوي أعاد الله علينا وعلى المسلمين من بركاته.

L.423; 30 x 20 (21,5 x 13,5); 35 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Riječi *qawluhu* pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, a neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz zaostavštine Muhamed Emin Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

6649 R-7287

حاشية علي تفسير البيضاوي
ḤĀŠIYA 'ALĀ TAFSĪR AL-BAYḌĀWĪ

Glose na dio Bejdavinog komentara iz sure *al-Baqare*, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: و باسمه تعالى يبدا، و يختم كلّ خطاب يشتمل على كلّ أمر ذي بال...و بعد، فإنّي كنت برهة من الزّمان ومدّة مديدة من الأوان طالبًا بأن أنسلك في سلك خدام واحد من فضلاء العصر...

Završetak:

آخره: أقول فيه مناقشة لأن المنطقيين بينوا أن بين الكلّيّ والجزئيّ تقابل العدم و الملكة مع ان الكلّيّ الّذي هو أمر عدميّ منقسم إلى الكلّيّات الخمس لا باعتبار ملكته اذ لا انقسام في الجزئيّ إلى تلك الكلّيّات فافهم.

L. 8; 20,5 x 13,5 (13 x 6,5); 21 red. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na početku su bilješke iz jezika.

6650. R-6057

Zbirka (مجموع), 2

L. 147; 26 x 17,5 (21 x 13); 31 i 29 redova. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Ajeti su nadvučeni crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1 - 120.

تأويلات القرآن (تأويلات الكاشي)
TA'WĪLĀT AL-QUR'ĀN (TA'WĪLĀT AL-KĀŠĪ)

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Komentar Kur'ana, što ga je napisao 'Abdurrazzāq b. 'Abū al-Ġanā'im b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Kāšī), umro 730/1330. godine.

Ḥ. Ḫ I, 336; Ahlwardt I, 872.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي جعل مناظم كلامه مظاهر حسن صفاته وطوالع صفاته مطالع نور ذاته..

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, ime prepisivača i datum prijepisa su nepoznati.

2. L. 121 - 147.

منهل الينابيع في شرح المصابيح
MANHAL AL-YANĀBI' FĪ ŠARḤ AL-MAṢĀBĪḤ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Komentar zbirci hadisa *Maṣābīḥ as-sunna*. Osnovno djelo napisao je Ḥusayn b. Mas'ūd al-Bagawī, umro 516/1122. (v. Dobrača I, 453), a ovaj komentar 'Alī b. Ṣalaḥuddīn as-Saḫūmī 762/1360. godine.

Ismā'īl-paša: Ḏayl II, 490; A.M. I, 723; Bagdad (V.B.) I, 310; Kahhāla VII, 111.

Završetak:

آخره: قال الله تعالى **كنتم خير أمّة** وقال عزّ وعلا وكذلك **جعلناكم أمّة وسطًا** أي خيار اللهمّ كما جعلتنا من أمّة حبيبك ومتبعي خير خلقك محمّد عـ م فتوفّنا على ملته واحشرنا في زمرته وارزقنا شفاعته ورؤيته وصحبته يا ربّ العالمين ويا خير النّاصرين قال العبد الضّعيف المذنب علي بن صلاح الدّين السّخومي غفر الله له ولوالديه قد فرغت من تأليف هذا الكتاب وتحريره يوم الجمعة في أواسط جمادي الأولى سنة إثنى وستّين وسبعمائة والحمد لله...

Prepisao 'Alī b. al-ḥāǧǧ Aḥmad al-Ḫālidī, u četvrtak u posljednjoj dekadi mjeseca muharrema, bez oznake godine (XVI stoljeće).

Na naslovnoj stranici je naziv prvog djela u zbirci, ime njegovog autora i još nekoliko njegovih djela, zatim imena ranijih vlasnika:

Muḥammad i 'Abdurraḥmān b. Muḥammad, godina 959/1551. i Sulaymān b. Ḥabīb b. Ša'bān (Sarajlija, porijeklom iz Olova, v. Fajić III, 2345), godina 1133/1720.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6651. R-8450

لباب التّأويل في معاني التّنزيل
(تفسير الخازن)
LUBĀB AT-TA'WĪL FĪ MA'ĀNĪ AT-TANZĪL
(TAFSĪR AL-ḪĀZIN)

Komentar Kur'ana koji je napisao 'Alāuddīn 'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Bagdādī aṣ-Ṣūfī al-Ḫāzin, umro 741/1340. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1545; GAL, S II, 135,1; Dobrača I, 328; Kşprülü I, 60.

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Četvri svezak, obuhvata tumačenje od sure *aš-Šūrā* do kraja Kur'ana.

Završetak:

آخره: قال الّذي يضرب من أول إلى آخره كلّ ما حَلّ إرتحل اخر جدّ التّرمذي والله سبحانه وتعالى أعلم. تمّ آخر كتاب لباب التّأويل في معاني التّنزيل. والحمد لله الّذي هدانا ...

L. 363; 30 x 19,5 (21 x 11); 31 red. *Nasta'līq*. Imena sureta, tekst Kur'ana i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti i ispreturani; povez kožni, s preklopom oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1140/1727. godine.

6652. R-5745

كشف التّنزيل في تحقيق التّأويل
KAŠF AT-TANZĪL FĪ TAḤQĪQ AT-TA'WĪL

Treći svezak. Komentar Kur'ana, počinje od sure *al-'Ankabūt* pa do kraja, što ga je napisao Abū Bakr b. 'Alī al-Miṣrī al-Ḥanafī al-Ḥaddādī, umro 801/1398. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 446; Bagdad V. B. I, 142.

Početak:

أوّله: **الم أ حسب النّاس أن يتركوا أن يقولوا آمنّا وهم لا يفتنون.** قد تقدّم تفسيرآلم فمن هذه الحروف الّتي في أوائل السّور قسمًا احتمل أن يكون جواب القسم في قوله...

Završetak:

آخره: قوله في اول السورة **قل اعوذ برب الناس** اراد به رب الانس والجنّ جميعا. وبالله التوفيق..

L. 430 (originalna folijacija); 21 x 15 (17 x 9,5); 21 i 27 redova. *Nasta'līq*. Zadnjih osam listova kasnije dopisani i svezak kompletiran. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ponešto glosa. Imaju kustode. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po dvije, a ostale stranice jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prijepis dopisanog dijela završen 25. šabana 1185/1771. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: al-ḥāğğ Muṣṭafā b. Ša'bān, hatib džamije Mūsā Qāḍī, godina 1183/1769.

Na 4. i 5. listu je sadržaj ovog sveska i godina smrti autora ovog tefsira.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6653. R-6371

عيون التّفاسير للفضلاء السّماسير

'UYŪN AT-TAFĀSĪR LIL-FUḌALĀ' AS-SAMĀSĪR

Komentar Kur'ana, što ga je napisao Šayḫ Šihābuddīn Aḥmad b. Maḥmūd as-Sīwāsī, umro 803/1400. godine.

Dobrača I, 359, str. 214; GAL, G I, 228; Köprülü I, 110.

Svezak drugi, sadrži timačenje Kur'ana od početka sure *al-Kahf* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوّله: قوله تعالى: الحمد لله تلقين من الله تعالى لعباده كيف يحمدون على أعظم نعمه الذي هو سبب نجاتهم من العذاب وفوزهم بالثّواب يوم القيامة ...

Završetak:

آخره: قال عثمان بن واقد سألت عن محمّد بن المنكدر عن المعوّذتين أهما من كتاب الله تعالى قال من لم يزعم أنّهما من كتاب الله تعالى فعليه لعنته والملائكة و النّاس أجمعين. تمّ بعون الله ...

L. 242; 20,5 x 14 (16,5 x 9,5); 27 redova. *Ta'līq*, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na početku je nijjet za učenje mevluda na turskom jeziku, neki računi i bilješka iz tesavvufa, sve na turskom jeziku. Na naslovnoj stranici je cijena knjige i bilješka da je knjigu kupio 'Abdulkarīm b. Muṣṭafā b. As'ad b. Muḥammad 'Abdulkarīm Zuhdī Darwīš Defterdārīzāde (Defterdarević) od Ḥanīfe, kćeri Nu'māna, velikoposjednika Defterdārīzāde. Na posljednje dvije stranice je neka bilješka na perzijskom jeziku.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6654. R-5025

تفسير الجزء الأوّل

TAFSĪR AL-ĞUZ' AL-AWWAL

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Komentar Kur'ana, prvog džuza. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492. godine.

Početak (ovdje):

أوّله: القصد إلى إستغراق افراد جنس واحد...

L. 34; 21,3 x 13 (13,5 x 7); 23 reda. *Ta'līq*, teško čitljiv. Ajeti su pisani crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Prijepis završen 956/1549. godine (bilješka na rubu 34. lista).

6655. R-5439

تفسير الجلالين

TAFSĪR AL-ĞALĀLAYN

(نصف الأوّل)

Kratak komentar Kur'ana što su ga napisali: Ğalāluddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Aḥmad al-Maḥallī, umro 864/1459. i Ğalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. godine

Dobrača I, 339, str.203; Ahlwardt I, 885.

Početak:

أوّله: الحمد لله حمداً موافياً لنعمه مكافياً لمزيده...هذا ما اشتدّت إليه حاجة الرّاغبين في تكملة تفسير القرآن الكريم...

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L.83 (originalna folijacija); 17,5 x 12,5 (13,5 x 8,5); 23 reda. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst oštećen; povez kartinski, noviji. Na prvoj korici nalijepljena korica od originalnog poveza, na kome je utisnuta rozeta.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6656. R-8508

تفسير الجلالين
TAFSĪR AL-ĞALĀLAYN

Isto kao br.6655.

Drugi svezak, obuhvata tumačenje od sure *al-Kahf* do kraja Kur'ana.

Završetak:

آخره : ثمّ تصل وسوستهم إلى القلب ويثبت فيه بالطّريق المؤدّي إلى ذلك والله سبحانه وتعالى أعلم بالغيب .

Poslije ovog završetka nalazi se tumačenje *al-Fātiḥe*.

L. 189 (originalna folijacija od 160 - 338); 20 x 14; 23 reda. *Nasḫ* Tekst Kur'ana pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka (Ujedinjena medresa).

6657. R-356

إتقان في علوم القرآن
ITQĀN FĪ 'ULŪM AL-QUR'ĀN

Opći komentar Kur'ana. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyuṭī, umro 911/1506. godine.

Ḥ. Ḫ I, 8; Ahlwardt I, 423; Karatay a I, 2102.

Početak:

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة... جلال الدّين اوحد المجتهدين أبو الفضل عبد الرّحمن بن سيّدنا ... الحمد لله الّذى أنزل على عبده الكتاب تبصرةً لأولى الألباب..وسمّيته بالإتقان فى علوم القرآن...

Završetak:

آخره: كلّما ذكره الذّاكرون وغفل عن ذكره الغافلون. تمّ الكتاب...

L. 253; 27,5 x 18 (18,5 x 12), 29 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Bardīnī al-Azharī aš-Šafi'ī, bez oznake datuma, vjerovatno druga polovina XVI stoljeća.

Na nslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika: Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, neki 'Ifetī, Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu i drugi koje nismo uspjeli pročitati. Na posljednjem listu je još jedno ime ranijeg vlasnika (teško čitljivo).

Uvakufio spomenuti Aḥmad b. Muṣṭafā za G. H. medresu.

6658. R-3773

إتقان في علوم القرآن
ITQĀN FĪ 'ULŪM AL-QUR'ĀN

Na donjem prerezu i na naslovnoj stranici neko je pogrešno napisao ovaj naslov: التّحبير فى علوم التّفسير

L. 301 (originalna folijacija); 29 x 19 (21 x 9,5); 23 reda. *Nasta'līq*. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Karađoz-begove bibvlioteke u Mostaru.

6659. R-3761

تفسير القرآن (لإبن كمال پاشا)
TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Komentar Kur'ana od početka, pa do kraja sure *aṣ-Ṣāffāt*. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1534. godine.

Ḥ. Ḫ. I,439: Karatay a I, 2109.

Početak:

أوّله: سورة فاتحة الكتاب السّورة عبارة عن طائفة من القرآن ترجمة أقلّها ثلث آيات...

Završetak:

آخره: والتّحميد على ما أنعم به عليهم من النّصرة فى العواقب و إعزاز الدّين وإعلاء كلمت .

Povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom, koji je oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa (XVII stoljeće).

Na drugom zaštitnom listu je sadržaj djela.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru

6660. R-8407

إرشاد العقل السّليم إلى مزايا الكتاب الكريم
IRŠĀD AL-'AQL AS-SALĪM ILĀ MAZĀYĀ AL-KITĀB AL-KARĪM

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Svezak prvi, sadrži komentar Kur'ana od početka do kraja sure *Maryam*. Napisao Abū as-Su'ūd Aḥmad b. Muḥammad al-'Imādī, umro 982/1574. goddine.

Dobrača I, 343; Ismā'īl-paša, A. M. II, 253; Köprülü I, 68; Ḥ. Ḫ. I, 65.

Početak:

أوّله : سبحان من أرسل رسوله بالهدى ودين الحقّ ...امّا بعد، فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الهادي أبو السّعود محمّد العمادي ...

L. 541; 29 x 20 (21 x 12); 37 redova. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Tekst Kur'ana pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Početak prve stranice ukrašen je lijepim unvanom u bojama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom, a ostale stranice sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, s preklopom.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, ime prepisivača i datum prijepisa su nepoznati.

Uvakufi al-ḥāǧǧ Meḥmed paša, 1166/1752. godine (pečat na naslovnoj stranici).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6661. R-8601

إرشاد العقل السّليم إلى مزايا الكتاب الكريم
IRŠĀD AL-'AQL AS-SALĪM ILĀ MAZĀYĀ AL-KITĀB AL-KARĪM

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br.6660.

Svezak prvi, obuhvata tumačenje od početka do kraja 108. ajeta iz sure *al-Maryam*.

L. 181; 25 x 18 (19 x 13); 31 red. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Uvakufio Šayḫ Ḥusayn-efendi, va'iẓ (bilješka na početku djela).

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

6662. R-8479

إرشاد العقل السّليم إلى مزايا الكتاب الكريم
IRŠĀD AL-'AQL AS-SALĪM ILĀ MAZĀYĀ AL-KITĀB AL-KARĪM

Isto kao br. 6660.

Svezak drugi, obuhvata tumačenje od početka sure *ar-Ra'd* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوّله : الم اسم للسّورة ومحلّه الرّفع على أنّه خبر لمبتداء محذوف أي هذه السّورة مسمّاة بهذا الاسم وهو أظهر من الرّفع على الابتداء. إذ لم يسبق العلم بالتّسميّة كما مرّ مراراً وقوله تعالى ...

Završetak::

آخره : واحشرني مع الّذين أنعمت عليهم من النّبيّين والصّدّقين والشّهداء والصّالحين وحسن اولئك رفيقا .

L. oko 350 (zbog oštećena i vlage nismo uspjeli prebrojiti listove); 26 x 17 (19,5 x 10,5); 29 redova. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Tekst Kur'ana nadvučen crvenom linijom. Prva stranica ukrašena unvanom. Imaju kustode. Tekst na stranicana obrubljen pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, dobro dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Šāh Muḥammad b. Naṣūḥ 980/1572. godine.

Poklono hafiz Abdulah ef. Budimlija iz Bijeljine.

6663. R-5869

رسالة في تفسير خواتيم البقرة
RISĀLA FĪ TAFSĪR ḪAWĀTĪM AL-BAQARA

Komentar posljednja tri ajeta iz sure *al-Baqara*. Napisao Ya'qūb b. Aḥmad al-Kūrānī oko 1048/1638. godine. Pristupačni izvori ne spominju ovog pisca. Navedeni podaci su prema rukopisu.

Početak:

أوّله: الحمد لله الذي أطلع في فلك السّيادة والسّعادة محمّداً سراجه منيراً...أمّا بعد، فيقول العبد...يعقوب بن أحمد الكوراني. لمّا كنت مجاورًا بالمدينة المنوّرة على منوّرها أفضل الصّلوة وازكي السّلام من تاريخ سنة ستّ و عشرين إلى تاريخ سنة ثمان و أربعين بعد الألف...

Završetak:

آخره: و لنختم هذه الرّسالة بهذا الحديث لعلّ الله سبحانه وتعالى أن يحفظ لنا صاحب السّعادة، و يعطيه الحسنى و زيادةً، و ينبته وإيّانا على القول الثّابت بجاه سيّدنا محمّد صلعم.

L. 15; 19,5 x 14 (15 x 8); 19 redova. *Nasẖ*, djelomično vokalizovan. Prva stranica ukrašena je unvanom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, prvi list oštećen, teksta manjka, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6664. R-7661

تفسير القرآن
(تفسير مختارات من الآيات الكريمة من جهة التّصوف)
TAFSĪR AL-QUR'ĀN
(TAFSĪR MUẖTĀRĀT MIN AL-ĀYĀT AL-KARĪMA MIN ĞIHAT AT-TAṢAWWUF)

Komentar Kur'ana odabranih sureta i ajeta sa tesavvufskog gledišta. Napisao Abū Sa'īd al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, ovaj rukopis spada među rijetke rukopise, a pronašli smo ga samo u dolje navedenom izvoru.

Ramaḍān Šešen, 216 (344).

Početak:

أوله : قال الشّيخ الإمام الأجل ابو سعيد الحنفي رحمه خير الدّنيا والآخرة في هذه الكلمات فنسأل الله التّوفيق ما يحب ويرضى روى عن وهب بن منبه رح أنه قال إن الله تبارك وتعالى ...

Završetak:

آخره: ولذّة العيش في برّ الوالدين والنّجاة من النّار في ترك اذاء الخلق الجر (!) بتمامه صدق رسول الله وصلّى الله عليه وسلّم.

L. 106; 20,5 x 13,5 (15 x 8,5); 21 red. *Ta'līq*, teško čitljiv. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenim linijom. Po rubovima ima kratkih glosa. i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Muḥammad b. Ḥasan, početkom mjeseca ševvala 1057/1647.godine.

Uvakufio Elči Ibrāhīm-paša, muhafiz Bosne (bilješka i pečat na kraju djela).

6665. R-4783

تفسير القرآن (المجهول)
TAFSĪR AL-QUR'ĀN (LI MAĞHŪL)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Komentar Kur'ana od nepoznatog autora. Obuhvata tumačenje od početka Kur'ana do 15 džuza.

L. 257; 26 x 17 !8,5 x 12); 21 red.*Ta'liq*, teško čitljiv. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, takođe, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prijepis potječe vjerovatno iz XVII stoljeća.

6666. R-8366

تفسير القرآن (المجهول)
(قطعة)
TAFSĪR AL-QUR'ĀN LI MAĞHŪL

من اوّل سورة طه إلى ٨٢ آية سورة النّمل

Fragment nekog tefsira, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله : طه فخّمها قالون وابن كثير وابن عامر وحفص ويعقوب على الاصل والطاء وحده ابو عمرو وورش ! لاستقلاته وإمالهما الباقون وهو من الفواتح الّتي يصدّر بها السور الكريمة ...

Završetak (ovdje):

آخره : **أخرجنا لهم دآبّة الأرض** و هي الجسّاسة وفي التّعبير عنها باسم الجنس وتأكيد البهام بالتّوين التّفخيمي من الدّلالة .

L. 122; 31 x 21 (23 x 13); 25 redova. *Nasẖ*. Imena sureta pisana su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenim linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6667. R-6531

طيفوري

ṬAYFŪRĪ

Tumačenje o broju ajeta, riječi i slova, sa nekim iznimkama, u svakom suretu, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je napisan na početku djela. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovaj naslov, pa je, prema tome, djelo vrlo rijetko.

Početak:

أوله: سورة فاتحة الكتاب مدينة بخلاف كلماتها خمس وعشرون كلمةً وحروفها مائة وثلثة عشرون حرفًا وهي سبع آيات لا خلاف في جملتها خلافها آيتان ...

Završetak:

آخره: سورة النّاس مكيّة وقيل مدينه كلماتها عشرون كلمةً وحروفها سبع و تسعون حرفًا وهي ستّ آيات مدني وعراقي و سبع مكي ودمشقي خلافها آية الوسوس مكي ودمشقي النّاس ملك النّاس آله النّاس الخنّاس النّاس والنّاس .

L. 52; 22 x 14 (15 x 8,5); 19 redova. *Nasta'līq*. Imena sureta i simboli pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na početku su bilješke iz tedžvida, jedan pečat u kome piše Muḥamma Nedīm i bilješka vakifa: Murād, kapetan b. 'Oṯmān, kapetan, godina 1235/1820.

6668. R-7681

(تفسير)

TAFSĪR

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Djelo iz tefsira, slično predhodnom, ali pošto je na početku nepotpuno, nismo mogli ustanoviti pravi naslov.

Završetak:

آخره: سورة النّاس مدينيّة في قول ابن عبّاس وقتادة والحسن وابن المبارك وقيل هي مكّيّة وهي سبع آيات شامي و مكّيّ وستّ الباقون اختلافها آية من شرّ الوسواس الخنّاس مكّيّ شاميّ وكلماته عشرون كلمة وحروفها ثمانون حرفًا. **قل أعوذ بربّ النّاس ملك النّاس إله النّاس من شرّ وسواس الخنّاس الّذي يوسوس في صدورالنّاس من الجنّة والنّاس.**

L. 103; 16,5 x 10,5 (13 x 6); 21 red. *Nasḫ*. Naslovi sureta i riječi iz Kur'ana pisani su crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥusayn b. Yūsuf b. 'Alī, 13. zul-kadeta 1165/1752.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6669. R-6223

تفسير سورة المائدة

TAFSĪR SŪRA AL-MĀ'IDA

Komentar je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

Komentar sure *al-Mā'ida* od nama nepoznatog autora. Možda je ovo izvadak iz nekog opširnijeg tefsira.

Početak:

أوله: روى عن أبي ميسرة قال: أنزل الله تعالى في هذه السّورة ثمانية عشر حكمًا بين له في غيرها قوله تعالى: **أحلّت لكم بهيمة الأنعام وقوله والمنخنقة والموقوذة والمتردّية والنّطيحة وما أكل السّبع إلاّ ما ذكّيتم وما ذبح على النّصب ...**

Završetak (ovdje):

آخره : فاولئك بقاياهم فى الدّيارات والصّوامع فأنزل الله عزّ وجلّ هذه الآية أخبرنا أبو بكر بن محمّد بن أبي توبة قال أنا أبو طاهر محمّد بن أحمد بن الحرث ...

L. 46; 18 x 15,5 (13 x 11); 17 redova. *Nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Prvi prepisivač prepisao 15 listova, a drugi ostale listove. U prvom dijelu tekst Kur'ana pisan je crvenim mastilom, a u drugom je nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivači i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

6670. R-5188

(تفسير القرآن)

(TAFSĪR AL-QUR'ĀN)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Fragment komentara Kur'ana 29. i 30. džuza od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله: و ملكًا كبيرًا لا يدخل عليه رسول ربّ العالمين إلاّ بإذن ...

Završetak (ovdje):

آخره: قال يحى بن مسلم عن أبى نجيح قال ذكر النّبىّ صلى الله عليه وسلم رجلاً من بنى إسرائيل لبس السّلاح فى سبيل الله ألف شهر

L. 227; 21,5x 14,5 (17 x 11); 15 redova. *Nasḫ*. Ajeti su nadvučeni crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6671. R-6427

Zbirka (مجموع), *2*

L. 230; 23 x 17 (17 x 10); 19 redova. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom. Neki listovi su prosuti i rastavljeni od poveza. Povez kožni, jednostavan.

L. 1 - 100.

تفسير بعض السّور: يس، سورة الدّخان، سورة الفتح، سورة الرّحمن إلى آخره.
TAFSĪR BA'Ḍ AS-SUWAR: YĀSĪN, SŪRA AD-DUḪĀN, SŪRA AL-FATḤ, SŪRA AR-RAḤMĀN ITD

Komentar Kur'ana navedenih sureta, od nama nepoznatog pisca. U navedenom broju lista ima još raznih bilješki, a ponajviše iz propovjedništva.

Početak:

أوله: سورة يس مكّيّة وعنه صلى الله عليه وسلم يس تدعى المعمة تعم صاحبها خيرالدّارين والدّافعة و القاضية تدفع عنه كلّ سور ...

Završetak:

آخره: والأحاديث كثيرة في حقّ الحساب والميزان وهذا القدر يكفي لمن له الفطرة السّليمة والايفاق ثقّل موازيننا في يوم العرصات بحرمة الأنبياء، والمرسلين ...

2. L. 102b - 230.

موضوعات علي القاري
(الهبات السنيّة في تبيين الأحاديث الموضوعات)
MAWḌŪ'AT 'ALĪ AL-QĀRĪ
AL-HIBĀT AS-SANIYYA FĪ TABYĪN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'ĀT)

Isto kao br.6604,2

Imena prepisivača i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6672. R-7431

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Tumačenje sure *Yāsīn* od Ḥamāmīzāde, živio u XVII ili XVIII stoljeću.

Dobrača I, 365,3, str.218; Kairo I, 64.

Početak:

أوله: يس والقرآن الحكيم إنّك لمن المرسلين هذه سورة مكّيّة وسبب نزولها أنّ الكفّار قالوا إنّ محمّدًا ليس نبيًا ولامرسل ...

Završetak:

آخره: وإن كان شرًا فشرّ وإليه ترجعون هذا وعد للاحباب ووعيد للاصدقا، قال رسول الله ع م إقرؤا على موتاكم سورة يس.

L. 39; 17 x 11,5 (13,2 x 7,5); 15 redova. *Nasta'līq*. Tekst *Yāsīna* pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, listovi prosuti; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. zil-hidždžeta 1251/1836. godine.

6673. R-8381

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Isto kao br. 6672.

L. 43; 18 x 11 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*. Tekst Kur'ana nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XX stoljeće).

Odbor Islamske zajednice Travnik.

6674. R-8382

تفسير سورة يس
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6672.

L.50; 19 x 13 (15 x 8,5); 13 redova. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Na prvom zaštitnom listu je noviji pečat sa imenom: Atif Alihodža, trgovac mješovite robe, te zemaljskih proizvoda -Vitez.

Iz Odbora Islamske zajednice Vitez.

6675. R-4643

تفسير سورة الواقعة
TAFSĪR SŪRA AL-WĀQI'A

Komentar sure *al-Wāqi'a* od nepoznatog komentatora.

Početak:

أوله: **إذ وقعت الواقعة** اذا حدثت القيمة سمّاها الواقعة..

Završetak:

آخره: من قرأ سورة الواقعة فى كلّ ليلة لم تصبه فاقة أبداً الحمد لله

L. 10; 18,5 x 12,5 (13,5 x 6,5); 16 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Tekst sure nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prijepis potječe iz XIX stoljeća

Iz zaostavštine Muhamed Emin Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

6676. R-4983

تفسير جزء عمّ
TAFSĪR ĞUZ' 'AMMA

Komentar 30. džuza Kur'ana od nepoznatog komentatora.

Početak:

قوله: عمّ أصله عن ما استفهام لتفخيم المستفهم عنه ثمّ حذفت الألف فرقاً بينه وبين الخبر

Završetak:

آخره: عن المعوذتين أهما من كتاب الله تعالى قال من لم ...(!) أنهما من كتاب الله فعليه لعنة الله والملائكة والناس أجمعين

L. 50; 23 x 15,5 (15 x 8); 21 red. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Ajeti su nadvučeni ili crnom ili crvenom linijom. Tekst na stranicama i margine obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, tanji, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 1218/1803. godine.

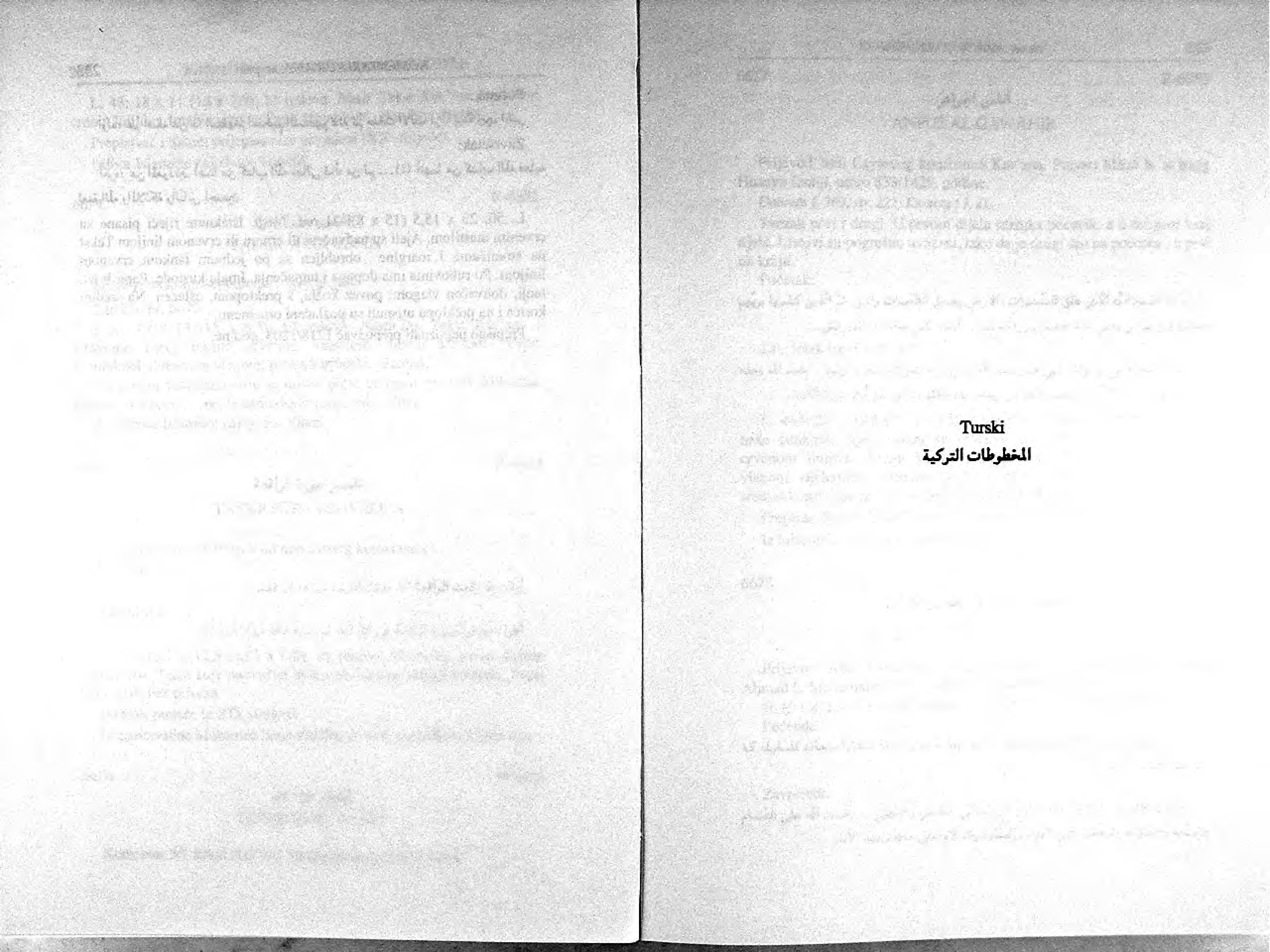

Turski
المخطوطات التركية

6677. R-6055

انفس الجواهر
ANFUS AL-ĞAWĀHIR

Prijevod Abū Laytovog komentara Kur'ana. Preveo Mūsā b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn Iznīqī, umro 833/1429. godine.

Dobrača I, 369, str. 222; Karatay t I, 21.

Svezak prvi i drugi. U prvom dijelu manjka početak, a u drugom kraj djela. Listovi su pogrešno uvezani, tako da je drugi dio na početku , a prvi na kraju.

·Početak:

أوله: **الحمد لله الّذي خلق السّموات والارض وجعل الظّلمات والنّور ثمّ الّذين كفروا بربّهم يعدلون** ابن عبّاس رضي الله عنهما بيوردكه سوره، أنعام كلي مكه ده اندررلش...

Završetak (prvi svezak):

آخره: الله تعالى يه بونك كبي خسر اندن كه ايدي اوله تداركنه امكان اوليه . الحمد لله وحده على تمام هذا الجلد الأوّل من تفسير الجواهر ويتلوه بعد الجلد الثّاني من أول سورة الأنعام

L. 444; 27 x 19,5 (21 x 13,5); 27 redova. *Nasta'līq*. Nazivi sureta i neke istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Ajeti su navučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao Bālī b. Yūsuf, u prvoj dekadi safera 984/1576. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6678. R-8448

انفس الجواهر (في تفسير القرآن)
ANFUS AL-ĞAWĀHIR

Prijevod Abū Laytovog komentara Kur'ana. Preveo Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad Ibn 'Arabšāh, umro 854/1450. god.

Ḥ. Ḫ. I, 441; A. M. I, 130; Karatay I, 21; Blochet t S, 22; Dobrača I, 369.

Početak:

أوله : أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم أوّلا بو كتاب عزيزه ابتدا قلدق استعاذه قلمغيله كه امر حقه امتثال اولنو ...

Završetak:

آخره : بلالردن وشرلردن امين اولور حق تعالى فضلي وعنايتي .. الحمد لله على التّمام بالصّحة والسّلامة والعافية على الدّوام والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد الأنام ...

L. 470; 28,5 x 19 (22,5 x 13,5); 33 reda. *Nasḫ i nasta'līq*, teško čitljiv. Imena sureta i tekst Kur'ana pisana crvenim mastilom. Druge istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Muṣṭafā 'Ašiq al- Mangawī, kaderijskog tarikata, rođen u tvrđavi Jajce, a nastanjen u džematu Mīr Ibrāhīm, vilajet Bosna, 1258/1842. godine.

(عن يد (ال)عبد الحقير والضّعيف خادم الفقراء، مصطفى عاشق المنغوي وطريق القادري ..
مولداً بقلعه يايچه. و ساكنًا بجماعت مير إبراهيم عن ولايت البوسنوي، سنة ١٢٥٨).

Poklonio hafiz Memed Zahirović, bivši muftija u Banja Luci.

6679. R-6080

أنفس الجواهر
ANFUS AL-ĞAWĀHIR

(من سورة التّوبة، الآية ٤١. إلى سورة الإسراء، الآية ٨٣.)

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Počinje od sure *at-Tawba*, ajet 41. do sure *al-Isrā'*, ajet 83.).

L. 371; 31 x 21 (19 x 12); 17 redova. *Nasta'līq*, vokalizovan. Ajeti su pisani crvevenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, popravljan, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, jer je djelo manjkavo i na početku i na kraju.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: Sinān paša 'Omar Mīrālāyzāde - Zvornik.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6680. R-5665

أنفس الجواهر (في تفسير القرآن)
ANFUS AL-ĞAWĀHIR (FĪ TAFSĪR AL-QUR'ĀN)
(قطعة)

Fragment Abū Layṯovog komentara Kur'na.

Sačuvani fragment sadrži tumačenje od 196. ajeta sure *Ali 'Imrān* do 31. ajeta sure *An-Nisā'* .

Početak:

أوله : **لا يغرنك تقلب الذين كفروا في البلاد** ... يعني سزي محزون قلماسون يا محمّد اول
كافرلرك بر يوزنده يوريوب تجارتقلدقلريكه اول متاع قيلدر ...

L. 12; 21 x 16 (16 x 11,5); 21 red. *Nasḫ*, teško čitljiv. Tekst Kur'ana pisan je crvenim mastilom . Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6681. R-6466

جواهر الأصداف
ĞAWĀHIR AL-AṢDĀF

Prijevod komentara tefsira, od anonimnog komentatora i prevodioca. Izvori ne navode da je ovo prijevod. Međutim, u našem primjerku piše da je ovo prijevod sa arapskog na turski jezik. Tefsir je posvećen princu Isfendiyaru b. Bayazit-hanu (843/1440).

Ḥ. Ḫ. I,612; Rieu t, 3b; Karatay t I, 20.

Početak:

أوله: الحمد لله الذى أنزل كلامه للمتّقين... بو كلام الله تفسيرينى عربيدن تركيه ترجمه
ايده... بن بو كتابتى كت ! جواهر الأصداف قلدم...

Završetak:

آخره: هر كمسنه موعذتين اوقوسه كوكدن اينك جمع كتابلرى اوقومشجه ثواب بوله

L. 264 (originalna folijacija); 32 x 21,5 (23 x 16), 23 reda. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Istaknute riječi (teme) pisane su po rubovima crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, dobro oštećen.

Prepisao Aḥmad Ḫawāğe b. Yūsuf Ketḫoda, mjeseca zul-hidždžeta 1198/1784. godine.

Na početku i na kraju djela su stihovi na turskom jeziku.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6682. R-7601

(تفسير القرآن لمجهول)
(TAFSĪR AL-QUR'ĀN LI MAĞHŪL)

Komentar Kur'ana od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 374, str. 224.

Svezak četvrti, sadrži tumačenje od početka sure *Yāsīn* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوله: بلكل كه اي عزيزلر روايتدر اول سيد كائنات محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم
بيوردي بدرستي بو قرآن ايچنده بو سوره واردركه آني اوقيانه ودكليانه اول سوره يارين شفيع
اولوپ ...

Završetak:

آخره: جبرائل ديدكه اول معوذتين سوره سي ديديكه اول محكم قلعه در اكا كيرنلر ذوكلي
بالالردن و شرلردن امين اولورحق تعالينك فضلي بر له . تمت الكتاب ...

L. 159; 29 x 20 (22,5 x 15); 29 redova. *Nasta'līq.* Ajeti su vokalizovani. Imaju kustode i originalna folijacija. Papir bijel, ćvrst, malo oštećen, neki listovi prosuti; povez kožni, oštećen, prva korica otkinuta i zagubljena

Prepisao Aḥmad b. Qāsim mjeseca safera 1049/1639. godine.

Na početku je sadržaj djela, a na naslovnoj stranici je završetak tumačenja predhodne sure (*Fāṭir*), od istog prepisivača.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6683. R-7135

(تفسير القرآن لمجهول)

(TAFSĪR AL-QUR'ĀN LI MAǦHŪL)

Komentar Kur'ana od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 374, str. 224.

Svezak četvrti, sadrži tumačenje od početka sure *Yāsīn* do kraja Kur'ana.

Početak:

أوله: بلكل كه اي عزيزلر روايتدر اول سيد كائنات محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم
بيوردي بدرستي بو قرآن ايچنده بو سوره واردركه آني اوقيانه ودكليانه اول سوره يارين شفيع
اولوپ ...

Završetak:

آخره: جبرائل ديدكه اول معوذتين سوره سي ديديكه اول محكم قلعه در اكا كيرنلر ذوكلي
بالالردن و شرلردن امين اولورحق تعالينك فضلي بر له . تمت الكتاب ...

L. 335;20 x 13,5 (14 x 9,5); *Nasta'līq.* Imena sureta i tekast Kur'ana pisani su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Fazlija b. Murat, mjeseca ramazana 1076/1666. godine.

Na početku je napisao ime ranijeg vlasnika Nūḥ Efendić.

6684. R-8738

(تفسير بعض سورالقرآن بالتركيّة)

(TAFSĪR BA'Ḍ SUWAR AL-QUR'ĀN BI AT-TURKIYYA)

Tefsir na turskom jeziku u kome su obrađena sure *Ṭāhā, Yāsīn* i posljednji džuz Kur'ana, od nama nepoznatog komentatora.

Početak:

أوله: **طه ما انزلنا عليك القرآن لتشقى** ...أهل تفسير اختلاف قلمشلردر بو طه حروفنده
كي كه متشابهاتدندر ...

Završetak:

آخره: بو ايكي سوره كتوردي اون بر آيتدر اون بر دو ...! اوقدي اول دو كوملر ششلدي
رسول حضرت آدم درحال...

L. 182; 20 x 14,5 (15 x 9); 15 redova. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen crvenom linijom. Stranice su obrubljene tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez kartonski, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1178/1765. godine.

Poklonio Mehtić Halil ef., imam iz Zenice.

6685. R-7388

Zbirka (مجموع), *3*

L. 213; 20,5 x 15. *Ta'līq i nasta'līq,* većinom vokalizovan. Tekst Kur'ana i istaknute riječi u drugom djelu ove zbirke pisan je crvenim mastilom i obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova

1. L. 1 - 10 (15 x 8,5); 21 red

تفسير الواقعة بالتركية
TAFSĪR AL-WĀQI'A BIT-TURKIYYA

Komentar sure *al-Waqi'a* na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: عبد الله بن مسعود خسته اولمشيدي عثمان رضي الله عنه صوره واردي ايتدي يا عبد الله خسته لغك نه دندر ايتدي ... **اذا وقعت الواقعة** تچن واقع اولسه اوليجي ابن عباس ايتدي...

Završetak:

آخره: سبحان ربي العظيم يغمبر عليه السلام امّتنه بوني سنّت قلدي ركوعده اوجكز ايدك ديدي بو تسبيح جبرائل عليه السلامدن يادكار قالدي . تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب .

Prepisao Aḥmad b. Kamāl, početkom mjeseca šabana 1087/1676. godine.

2. L. 11 - 207 (15,5 x 10,5); 15 redova.

تفسيرمن أول سورة الملك الى آخر القرآن
TAFSĪR MIN AWWAL SŪRA AL-MULK ILĀ ĀḪIR AL-QUR'ĀN

Komentar posljednja dva džuza i sure *Fatiḥa* na turskom jeziku, od nepoznatog komentatora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعده، خداوندكار اعظم صاحب السيف والقلم منبع الجود و الكرم، مشار اليه بالفضائل الروحانية و الحصايل الملكية في اقطار العالم، فظاهره ...

Završetak:

آخره: اول كون حالم نه اولا ديو اغلادن ددي عمر ايتدي ايو كرزك اچلمش اغله قورزم اغله ددي.

Prepisao al-ḥāğğ Maḥmūd b. Muḥammad, 27. džumadel-ahira 1130/1718.godine.

3. L. 207b - 213. (15,5 x 10,5); 15 redova.

قرق ارمغان منظوم
QRQ ARMAĠAN MANẒŪM

Spjev na turskom jeziku sa područja tesavvufa. Napisao Mavlā Kamāl al-Ādamī, čija nam je biografija nepoznata.

Kairo t, str. 310; Fajić III, 2581,1.

Početak:

أوله : بلكه بسم الله دلك مصباحيدر هم معاني كيجنك مفتاحيدر ...

Završetak:

آخره: بو حديث آيتده تمام اولدي همان هم بلندي جمله جمله اول قرق ارمغان.

Prepisivač je isti kao u predhodnom djelu.

6686. R-5716

Zbirka (مجموع), 2

L. 34; 21,5 x 14,5 (15 x 7,5); 21 red. *Ta'līq*. Naslovi, tekst Kur'ana i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povz kartonski.

1. L. 1 - 29a.

تفسير سوره، يس
TAFSĪR-i SŪRA-i YĀSĪN

Komentar na turskom jeziku sure *Yāsīn*, od nepoznatog autora. Međutim, u naslovu našeg primjerka piše da je autor Mawlāna Qadīmī, ali nismo mogli ustanoviti ko je bio taj Qadīmī.

Karatay t I, 45.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي أنزل على عبده الكتاب الكريم الحكيم و شرّفه باعطاء الرّسالة والفضل العظيم وايّد دعوات الرّسالة بالبرهان القديم فقال له: **يس والقرآن الحكيم...**

Završetak:

آخره: هر پادشاهك پادشاهلوغي اندن يكا در دوتر سز حساب ويرو جزا بولاسز بلا حساب و لا عذاب. تمت تمام

2. L.30b - 34.

شرائط الاسلام (اكر صورسلر)
ŠARĀ'IṬ AL-ISLĀM (EGER SORSALAR)

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب أصول الدّين

Kratak katekizam na turskom jeziku u obliku pitanja i odgovora, od nepoznatog pisca. Ovaj katekizam ima različitih verzija.

Fajić III, 2383,2.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... امر صورسلر مسلمانمى سين ايت كم الحمد لله معنسي ندر...

Završetak:

آخره: إمام أعظم باشك اربعنه مسح اتمك فرضدر امم محمد قاتنده اوج رمق مقداري إمام شافعي قاتنده بر قل مقداري. تمت تمام.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač 1205/1790. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6687. R-5654

تفسير سوره ء يس

TAFSĪR-i SŪRA-i YĀSĪN

Ovaj primjerak je nešto opširniji od predhodnog, ali i završetak nije isti u oba djela.

Završetak:

آخره: ودخي امورلري اولجناب حضرت رب العلمين جلّ شانه حضرتلرينه عودت ورجوع ايديجيلردرصدق الله العظيم وبلغ رسوله الكريم..

L. 57; 225 x 16 (17 x 8,5); 23 reda. *Nasḫ*, pisan rukom vještog prepisivača. Tekst Kur'ana i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Na početku je izrađen unvan u pozlaćenoj boji. Po rubovima ima glosa. Teksat na prve dvije stranice obrubljen je pozlaćenom debljom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat, listovi prosuti; povez kartonski i rastavljen od listova.

Prepisao Ibrāhīm, poznat kao Ḥāfiẓul Qur'ān, 9. ramazana 1210/1796. godined.

Iz biblioteke Osman ef Sokolovića.

6688. R-8379

تفسير سورة يس بالتركية

TAFSĪR SURA YĀSĪN BI AT-TURKIYYA

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Komentar na turskom jeziku sure *Yasin*, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: يس اسم من اسماء الله تعالى آنك آدلرندن بر آديدر تفسير سر آباديده ؟ ايدر تكري تعالى نك درت بيك آدي واردر ...

L. 33; 15 x 10,5 (10 x 6); 9 redova. *Nasta'līq*. Tekst Kur'ana pisan krupnijim slovima i nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Odbora Islamske zajednice Bosanski Novi.

6689. R-6577

Zbirka (مجموع), 2

L. 137; 19 x 14 (15 x 10); 11 redova. *Nasta'līq*, prvo djelo većinom vokalizovano. U drugom djelu ima ajeta koji su pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom, povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 53a.

تفسير سوره ء يس

TAFSĪR-i SŪRA-i YĀSĪN

Završetak:

آخره: قيامتده نه درلو عمل قلدكيسكز آنك حضرتينه عرض ايده سز حساب و يره سز عتلوكزه كوره جزاسز ابو سيز(!) و الله أعلم بالصّراب .

2. L. 53b - 137.

تفسير سورة الاسراء

TAFSĪR SŪRA AL-ISRĀ'

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Komentar na turskom jeziku sure *al-Isrā'*, od nepoznatog komentatora.

Početak:

أوله: سبحان الّذي أسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام ... رضيَ الله عنه بو آيتك تفسيرني رسول حضرتندن صلى الله عليه وسلم معناسي بر دركه ازدر اونك تكري تعالى كندي قولني بر كيجه مكه ء مسجدندن بيت المقدس ...

Prepisivač i datum prijepisa su nepoznati, ali oba djela prepisao je isti prepisivač.

Poklon Udruženja ilmije iz Tešnja.

6690. R-8713

تفسير سورة يس

TAFSĪR SŪRA YĀSĪN

Komentar sure *Yāsīn*. Napisao Šayḫ Selīm Sāmī iz Vučitrna (Kosovo).

Početak:

اوله: و تسمى ايضًا القلب والدافعجة والقضية والمعممة تعمّ صاحبها بخير الدّارين ...

L. 48; 20,5 x 14 (16 x 12,5); 19 redova. *Nasḫ*, pisan plavim mastilom. Papir bijel, sa širokim linijama (obična sveska); povez kartonski.

Prepisao Fejzulah Hadžibajrić 1407/1981. godine.

Poklonio navedeni prepisivač.

6691. R-8388

تفسير جزء عمّ بالتركية

TAFSĪR ĞUZ' 'AMMA BI AT-TURKIYYA

Komentar na turskom jeziku posljednjeg džuza u Kur'anu, od nepoznatog autora. U pristumačnim izvorima ovaj komentar nismo uspjeli pronaći.

Početak:

أوله: بسم الله نك ثوابن بزاسي اولوسم أيرق فايده دن قلور رأوت هر بر سور نوك اوكنده بردر ...عمّ يتساءلون عن النبأ العظيم الذي هم فيه مختلفون بو سوره نوك سبب نزول اولدر كيم مكّه مشركلرنك بر مجسي ...

Završetak:

آخره : يدي قتي ياوزدر ددم پس پيغمبر ايتدي يا ابا كيحال بيني وبينها چون اول عورت كلدي إچر وكردي، تمت الكتاب.

L. 150; 21 x 15,5 (15,5 x 11); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom, teško čitljiv i u prijepisu ima grešaka. Tekst Kur'ana nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, posljednja korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Şun'ullāh b. 'Abdullāh , u prvoj dekadi mjeseca ramazana 1003/1595. godine.

Uvakufio spomenuti prepisivač, 1006/1598. godine (bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Odbora Islamske zajednice Mrkonjić Grad.

6692. R-5344

تفسير القرآن (الجزء الثلاثون)

TFSĪR AL-QUR'ĀN (AL-ĞUZ' AṮ-ṮALĀṮŪN)

Komentar Kur'ana (30. džuza) na turskom jeziku od nepoznatog pisca.

Početak:

أوله: عمّ يتساءلون يعني رسول عليه السلام چونكه بعث بولندي پيغمبرلغين بلدرو قيامت خبرلرين قريش كافرلرنه ايدي ويردي....

Završetak:

آخره: اكر اوغلوم صاغ كلورسه خير خبردر واكر اولديسه مشتلقدر بن ديدوم مشتلقدر همان آه ايدوپ جان تسليم ايلدي و اردوك مقبرسنه قودك والسلام.

L. 132; 20 x 14 (15,5 x 8,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Stranice su obrubljene tankom crvenom linijom. Imena sureta i tačke između rečenice pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, takođe oštećen.

Prepisao Rağab b. Nūḥ Atlibegović, 15. ramazana 1130/1718. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6693. R-6148

تفسير جزء عمّ

TAFSĪR ĞUZ' 'AMME

Fragment komentara 30. džuza od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله: اختلاف ايدر بعضي تصديق ايدوب بعضي تكذيب ايدرلر ...

Završetak:

آخره: والنازعات غرقًا يعني الله تعالى قسم ايدوب بيورديكي نازعات حقيچون الله تعالى حكيم مطلق در ...

L. 8; 21 x 15 (16 x 9,5); 13 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

6694. R-6601

Zbirka (مجموع), *2*

L. 104; 19,5 x 12. *Nasta'līq i Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst u drugom djelu obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 42. (16 x 8); 21 red.

تفسير سورالفاتحة، يس، الملك و القدر (بالتركية)

TAFSĪR SUWAR AL-FĀTIḤA, YĀSĪN, AL-MULK WA QADAR

Komentari na turskom jeziku sura: *Fātiḥa, Yāsīn, Mulk i Qadar,* od nama nepoznatog pisca.

Početak.

أوله: قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ليلة المعراج الى السّما، سمعت فيه (!) صوتا عظيما ...

Završetak:

آخره: هر كيم إنّا أنزلناه سوره سني قراءت ايلسه رمضان شريفي صايم اولمشجه وقدر نمازني قلمشجه وقدر كيجه سنك ثوابني حق سبحانه وتعالى احسان ايليه اوقيانه. تمت تمام.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 43 - 104. (14,5 x 7,5); 13 redova.

دقايق الاخبار بالتركية

DAQĀ'IQ AL-AL-AḪBĀR BIT-TURKIYYA

U rukopisu je naslov pogrešno naveden: تحفة الأخبار.

Prijevod na turski jezik djela *Daqā'iq al-aḫbār,* koje sadrži razna pitanja s područja islamskog vjerovanja. Preveo 'Abdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī, živio u XVI ili XVII stoljeću.

Fajić III, 2524; Karatay t I, 387.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...أمّا خبرده شويله كلمشدر كه الله تعالى بر آغاج يارتدي ...

Završetak:

آخره: وايمانك علمنده و عملنده لائق اولاني اوكرنه لر البتده اوكرغك كركدر.

Prepisao Sulaymān b. al-ḥaǧǧ Ḥasan al-Mostārī, 10 ramazana 1204/1790. godine.

(كتب الفقير الحقير موستاري سليمان بن الحاج حسن ... سنة اربعة و مأتين وألف شهر من شهر الله تعالى رمضان في ١٠.)

Poklonio Mula Alija Hadžijusufović iz Zvornika.

6695. R-7651

Zbirka (مجموع), *3*

L. 38; 20,5 x 14 (14,5 x 8,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 10.

تفسير سورة الفاتحة

TAFSĪR SŪRA AL-FĀTIḤA

Komentar na turskom jeziku sure *al-Fātiḥa* od nepoznatog autora. Pored komentara Fatihe, ovdje se još nalazi komentar ajeta u stihu: *"QUL YĀ EHLEL KITĀBI TE'ĀLEW ILĀ KELIMETIN...,* od Mahmūd efendi Uskudārī-je, komentar sure *Iḫlāṣ*, tumačenje hadisa: *INNEMEL E'AMALU BIN-NIYĀT...*, nijjeti za džumu i bajram-namaze.

Početak:

أوله: بو لوح مباركده يازلان كلمات شريفه لوح دوروندە توحيد حقي اثبات وما سوايي محو و ابطال ايچوندر.. الحمد لله تحت النظم الكريم معناي مستقيم اولدركه ...

2. L. 11 - 28.

مسائل اهل السنة و الجماعة

MASĀ'IL AHL AS-SUNNA WA AL-ĞAMĀ'A

Rad je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

Fikhska pitanja od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: حق تعالينك نهي ايلدوكي حرام شئ زرّه قدرده اولورسه اندن قچمق انس وجنك عبادتندن خيرلودر. موعظه حق تعالى حضرتلري حبيبي محمد صلى الله تعالى عليه وسلم...

3. L. 29b - 38.

رساله٠ قاصي زاده

RISĀLA-I QĀḌĪZĀDE

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma. Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice

6696. R-6183

تفسير سورة الإخلاص و الفلق و النّاس

TAFSĪR SŪRA AL-IḪLĀṢ WA AL-FALAQ WA AN-NĀS

Komentar je na kraju nepotpun. ناقص في آخره.

Komentar sureta: *al-Iḫlāṣ*, *al-Falaq i an-Nās* na turskom jeziku od nepoznatog autora. Ovo je, vjerovatno izvadak iz nekog tefsira.

Početak:

أوّله: **قل هو الله احد** بو سوره نك سبب نزولي بو ايلديكه يهوديلردن بر جماعت دريلوپ ...

L.8; 21 x 15 (18 x 13,5); 14 redova. *Nasḫ*, pisan vrlo slabim rukopisom, teško čitljiv. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6697. R-8733

Zbirka (مجموع), *4*

L. 23 23 x 16,5 (18 x 12); 23 reda. *Nasḫ i nasta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Neke riječi nadvučene su crvenom linijom.. Po rubovima ima komentara. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1 - 4a.

سورة الفاتحه والقدر ترجمه سي

SŪRA AL-FĀTIḤA WA AL-QADAR TERĞEMESĪ

Prijevod i tumačenje na turskom jeziku navedenih sura, od nama nepoznatog prevodioca i komentatora.

Početak:

أوّله: الحمد لله جميع حمد ايديجيلرك (!) حمدي الله ايچوندر يعني حمدي وشكري اول اللّهه كه جميع اشيانك خالقي اولدر حق سبحانه وتعالى ايدر ...

Završetak:

آخره: هي حتّى مطلع الفجر يعني بو ديدكلريز كلي تا ايرته طلوع ايدنجه واقعدر ...و قدره كيجه سنك ترابني حق تعالى حضرتلري احسانايليه اوقويانه آمين يا رب العالمين .

2. L. 4b - 20.

مقاصد سنيّه

MAQĀṢID-i SANIYYA

Risala na turskom jeziku iz akaida u kojoj se tumače imanski šarti. Napisao Ḥusayn b. al-Murtaḍā Unyawī, stanovnik Galate, čija nam je biografija nepoznata. Uvod je na arapskom jeziku.

Početak:

أوّله: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا اللّه**...فيقول أفقر العباد ... حسين بن المرتضى انيوي ساكن غلط ... آمنت باللّه و المراد من الايمان به العلم و تصديق ..

Završetak:

آخره: هذه كلمات فيها شفاء من كلّ سقم وفرحان من كلّ كربة ونصر على كلّ اعداء بسم اللّه حسبي اللّه توكلت على اللّه واعتصمت باللّه ...

3. L. 21.

فصل مسائل أهل سنت ايله فرق ضالّه

FAṢL MASĀ'IL AHL SUNNAT ILE FIRAQ ḌALLA

Poglavlje na turskom jeziku, vjerovatno iz nekog opširnijeg djela, o pitanjima sunnija i drugih grupa, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: بو فصل ذه اهل سنت ايله فرق ضاله ما بيننده فهم مشكل اولان مسائلدن، بري اختيار جزئي در،آنك بيانده در...

4. L. 21 - 23.

حديث اربعون مع التّرجمة بالتّركية

ḤADĪṮ ARBA'ŪN MA' AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Četrdeset hadisa sa prijevodom na turski jezik, od nama nepoznatog sabirača i prevodioca.

Početak:

أوّله: الحديث الاوّل قال رسول الله صلعم طلب العلم فريضة على كلّ مسلم ومسلمة هر مؤمنه فرض اكله اهل طالب علم اولمغي اولدي بو معنى يه شاهد مصطفانك بيورغي...

Završetak:

آخره: الحديث الاربعين قال رسول الله صلعم الجواد دواء والبخيل داء اسنجانك(!) نعمتي هر كمسيه اولور دوا درد اولور رزقي بخيلك صوغغل اكا بهان .

Prepisivači i datumi pijrepisa nisu navedeni.

6698. R-6258

(تفسير بعض آيات القرآن نظما)

سؤال وجواب

(TAFSĪR BA'Ḍ ĀYĀT AL-QUR'ĀN)
SU'ĀL WA ĞAWĀB

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Fragment komentara nekih kur'anskih ajeta na turskom jeziku u stihovima, od nepoznatog autora, u obliku pitanja i odgovora.

Početak (ovdje):

أوّله: اوزكدن كر خبردار اولا يسيدون! همان اولمزدن اوكدين اوليدون...

. . . .

بو سوآل وبو جواب بوآيتك بيانده در كم ونحن اقرب اليه

Završetak (ovdje):

آخره: بو تمثيل بو نجه آيتوك ... بيان ايدر ودخي امّهات

L. 18; 21 x 15 (13 x 8,5); 15 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Istaknuti tekst pisan je crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Bosanski
المخطوطات البوسنية

6699. R-4775

ترجمة سورة الأنفال بالبوسنوى
TARĞAMA SŪRA AL-ANFĀL BIL-BOSNAWĪ

Prijevod na bosanski jezik (arapskim slovima) sure *al-Anfāl*, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوّله: يسئلونك. ونى چه ته پى تا. عن الأنفال. و پليبه نو ...

L.6; 20 x 17 (18,5 x 14,5); 23 reda. Nasḫ, pisan plavim mastilom. Tekst Kur'ana nadvučen plavom linijom. Papir bijel; bez poveza.

Sastav ili prijepis je iz XX stoljeća.

Otkupljen od Kasim ef. Ibrišimović.

6700. R-8079

تفسير سورة يس بالتّرجمة البوسنوي
TAFSĪR SŪRA YĀSĪN BI AT-TARĞAMA AL-BOSNAWĪ

Komentar sure *Yāsīn* sa prevodom na bosnaski jezik, od nepoznatog autora i prevodioca.

Početak:

أوّله: اعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم بسم الله الرّحمن الرّحيم

لا الشمس ينبغي لها ان تدرك القمر أى لا يدخل النّهار على اللّيل...

نييه داتو سونچو دا دوستيغنه ميه سه چ (نيتي تره با سونچو دل دوستيغنه ميه سه چ) نه دولازي دان نا نوچ...

L. 23 (originalna numeracija 46); 20 x 16. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Papir bijel, sa plavim linijama (obična sveska za pisanje; povez kartonski.

Prepisao Jusuf Kadribašić, učenik III razreda "Čačak" medrese u Brčkom, poslije II svjetskog rata.

Iz kolekcije navedenog prepisivača.

TRADICIJA
(الحديث النبوي)

A) TEORIJA HADISA

(مصطلح الحديث)

Arapski

6701. R-4728

Zbirka (مجموع), *5*

L. 77; 20 x 14 (16 i 15 x 7,5 i 8,5); 22 i 19 redova. *Ta'liq*, od dvojice različitih prepisivača. Po rubovima ima malo dopuna i komentara. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 14a.

نزهة النَّظر بتوضيح نخبة الفكر
NUZHA AN-NAẒAR BI TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR

Djelio je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Kratko djelo o teoriji hadisa i njegov komentar. Oboje napisao Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar al-Asqalānī, umro 852/1448. god.

Dobrača I, 387; Ahlwardt II, 1095; Köprülü III, 26; S. Kenderova, 7.

Završetak:

آخره: والله الموفّق والهادي للحقّ لا اله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب وحسبنا الله ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النّصير لا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Mostārī, 2. rebiul-ahira 1139/1726. godine.

(حرّره أفقر الورى محمّد بن مصطفى الموستاري وقت الصّبح في يوم الجمعة إثنى من شهر ربيع الآخر سنة تسع وثلثين ومائة وألف)

2. L. 15b - 32a.

حواشي نخبة الفكر
ḤAWĀŠĪ NUḪBA AL-FIKR

Glosa navedenom komentaru. Napisao Ibrāhīm al-Madanī al-Kurdī oko 1144/1731. god.

Ahlwardt II, 1111; S. Kenderova, 22.

Početak:

أوله: قوله الحمد لله الحمد هو الوصف بالجميل على جميل الاختباري على جهة التّعظيم ...

Završetak:

آخره: إنّ العلوّ قد يقع غير تابع حقّ العبارة أن يقال غير مقابل لكنّه ذكر التّبعية في موضع المقابلة إشارةً إلى أنّ العلوّ لا يكون إلاّ بالإضافة إلى النّزول.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao u predhodnom djelu.

3. L. 35b - 45a.

شرح الرّسالة الكماليّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-KAMĀLIYYA

Komentar risali iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl pāšā, umro 940/1533 (v. V, 3518,2), a ovaj komentar Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Ismā'īl b. Ṣāliḥ al-Mostārī - Opijač 1121/1709. godine.

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., str. 444.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي لا مانع لما أمره ولا مناقض لما حكمه ... أمّا بعد، فيقول العبد الفقير ...إبراهيم بن الحاجّ إسمعيل بن صالح الموستاري ... لما رأيت الرّسالة المعمولة في الآداب المنسوبة ... المولى العلأمة شمس الدّين أحمد بن سليمان ابن كمال باشا ...

Završetak:

آخره: وهذا اشنع وجوه الإلزام و ليكن هذا آخر الكلام في هذا المقام و الحمد لله على الافتتاح والاختتام والصّلوة والسّلام على سيّد الرّسل الكرام وعلى آله وأصحابه العظام ما دامت اللّيالي والأيّام فرغ مؤلّفه الفقير يوم الأربعاء من شهر ربيع الآخر من شهور سنة إحدى وعشرين ومائة وألف.

Prepisao navedeni Muḥammad, mjeseca zul-kadeta 1136/1724. godine.

4. L. 47b - 68.

(كتاب في فضيلة مكّة)
(KITĀB FĪ FAḌĪLA MAKKA)

Knjiga o prednosti Mekke, od nepoznatog autora. Naslov djela je naš, dat iz konteksa ovog rada. U rukopisu, dakle, nema naslova niti imena autora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...وبعد، فقد كنت جاورت بمكّة المشرفة وأقمت بها نحو من عشرين سنة فنظرت في النّظر في الأمور المهمّة أن أجمع أوراقًا ...

Završetak:

آخره: وإن كان ساحي حتى يصبح ولا يرفع قدمًا الا كتبت الله له حسنة ولا يضع قدمًا إلاّ محيت عنه سيئة وصلّى الله عليه وسلّم. تمّ.

Ovaj rad prepisao je drugi nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

5. L. 69a 77.

فصل في مبحث الأراضي
FAṢL FĪ MABḤAṮ AL-ARĀḌĪ

Jedno poglavlje, vjerovatno preneseno iz nekog većeg djela, o nasljednom pravu, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: فصل في مبحث الأراضي أمّا خراجيّة أو عشرية والخراجية إمّا موظفة أو مقاسمة لا يقال لهما مملكيّة أو ارض ميريّة ...

Sudeći po pismu prepisivač je navedeni Muḥammad.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

6702. R-7726

Zbirka (مجموع), 2

L.75; 22 x 17 (15 x 7,5); 19 redova. *Nasḫ*. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Osnovni tekst i istaknute riječi nadvučeni crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1 - 23.

نزهة النّظر شرح نخبة الفكر
NUZHA AN-NAẒAR ŠARḤ NUḪBA AL-FIKR

Isto kao br. 6701,1.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي لم يزل عالما قديرا حيًا قيّومًا سميعًا بصيرًا وأشهد أن لا إله إلاّ الله …

2. L.24b - 75.

مجالس المواعظ
MAĞĀLIS AL-MAWĀ'IẒ

Zbirka vazova. Napisao Šayḫ Aḥmad b. Šayḫ Meḥmed al-Qastamūnī al-Ḥanafī al-Ğalwatī, E'arağ-zāde, umro1120/1708.

A.M. I, 168; O.M. I, 234; TÜYATOK II, 1496; Fajić III, 2268,1.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين .. أمّا بعد، فيقول العبد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الذي على كلّ شيئ قدير لما كنت واعظًا في جامع مسيح باشا عتيق بعد صلوة الجمعة في سنة تسع عشر ومائة وألف …

Završetak:

آخره : وإمّا بأن يفقد شرط من شروط الأنتاج كما تقدّم بيانه الحمد لله على التّمام والصّلوة والسّلام على سيّد الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام …

Oba djela prepisao 'Abdullāh Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī, 16. redžeba (!!)60/1747. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6703. R-8383

Zbirka (مجموع), 2

L. 76; 18 x 12,5 (13 x 8,5); *Nasta'liq*, djelomično vokalizovan. U komentaru osnovni tekst nadvučen crnom linijom.. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, očuvan.

1. L. 1 - 66.

نزهة النّظر بتوضيح نخبة الفكر
NUZHA AN-NAẒAR BI TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR

Isto kao br. 6701,1.

Prepisao 'Abdullāh b. darwīš Ḥusayn, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1283/1866. godine.

2. L. 71b - 76a.

نخبة الفكر في مصطلح (اصطلاح) أهل الأثر
NUḪBA AL-FIKR FĪ MUṢṬALAḤ (IṢṬILĀḤ) AHL AL-AṮAR

Kratko djelo o teoriji hadisa. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar al-'Asqalānī, umro 852/1446. god.

Dobrača I, 388; S. Kenderova, 1.

Početak:

أوله : الحمد لله لم يزل عالما قديرا … اما بعد، فإنّ التّصانيف في اصطلاح أهل الحديث قد كثرت وبسطت واختصرت فسألني بعض إخواني انّ الخصّ لهم المهمّ من ذلك …

Završetak:

آخره : و صنّفوا فى الغالب هذه الانواع نقل(!) محض ظاهرة التّعريف مستغنية عن التّمثيل وحصرها متعسّر فليراجع لها مبسوطاتها والله الموفق والهادي لا إله إلاّ هو عليه توكّلت وإليه أنيب

Prepisivač i godina prijepisa isti kao u predhodnom djelu.

Poklonili nasljednici Muhamed ef. Tufe, profesora iz Sarajeva.

6704. R-4568

مصطلحات أهل الأثر على شرح نخبة الفكر
(حاشية على توضيح نخبة الفكر)
MUṢṬALAḤĀT AHL AL-AṮAR 'ALĀ ŠARḤ NUḪBA AL-FIKR (ḤĀŠIYA 'ALĀ TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR)

Glosa Ibn Ḥağarovom djelu o teoriji hadisa. Osnovno djelo i komentar napisao je Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar al-'Asqalānī, umro 852/1448., a ovu glosu je napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī u Mekki 1006/1597. godine.

Dobrača I, 396; Ḥ. Ḫ. II, 1936; Ahlwardt II, 1109; S. Kenderova, 17.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي صحّح كلامه القديم الّذي أحسن الحديث فرعًا واصلاً…فيقول الفقير… علي بن سلطان محمّد الهروي القاري …

Završetak:

آخره: اللّهمّ ارزقنا متابعته في الدّنيا وشفاعته في العقبى ومرافقته في الرّفيق الأعلى على الوجه الأتمّ والله تعالى أعلم.

تمّ بمكّة المكرّمة المشرّفة المعظّمة في سلك شهور سنة ست بعد الألف من هجرة خير الأنام على صاحبها آلآف تحيّة وألوف سلام علي يد مؤلّفه علي القاري المحتاج إلى عفو ربّه الباري غفر ذنوبه وستر عيوبه انتهى كلام المؤلّف حرفًا بحرف.

Iz ovog završetka razumije se da je ovo djelo autograf. Međutim, u to nismo, baš, sasvim sigurni, jer je mogao prepisivač prepisati ovo djelo iz autografa, a da svoje podatke o prijepisu nije naveo.

L. 186; 20,5 x 10,5 (14 x 5,5); 25 redova. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na arapskom jeziku, jedno ime Ćišić Mula Muḥammed, bilješka iz hadisa, prenesena iz *Ğāmi'i sagīra*. Na drugom zaštitnom listu je je jedna anegdota iz vremena Abū Bakra r. a.

Odbor Islamske zajednice Mostar (Karađoz-begova biblioteka Mostar).

6705. R-4610

Zbirka (مجموع), *2*

L. 172; 21,5 x 15,5 (15 x 10); 25 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 129.

مصطلحات أهل الأثر على شرح نخبة الفكر
(حاشية على توضيح نخبة الفكر)
MUṢṬALAḤĀT AHL AL-AṮAR 'ALĀ ŠARḤ NUḪBA AL-FIKR
(ḤĀŠIYA 'ALĀ TAWḌĪḤ NUḪBA AL-FIKR)

Isto kao br. 6704.

2. L. 130 - 172.

(شرح على كتاب في الحديث)
(ŠARḤ 'ALĀ KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ)

Fragment nekog komentara iz hadisa, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوّله: قوله بدون من انتهى وكانه بدل من النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم ومن التّبعيض أو تمييز عن النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم مثل قولهم ...

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i imena ranijih vlasnika: Ibrāhīm Ḥūzkī(!) b. merhum 'Alī Ketḫōda Šāhīn Aḥmad-aga i 'Alī b. Ḥasan b. Ğābī al-Mostārī.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

6706. R-5420

Zbirka (مجموع), *25*

L. 178; 18 x 12 (14 x 7,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Po rubovima ima malo komentara. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 6.

رسالة في أصول الحديث للبركوي
RISĀLA FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ LI AL-BIRGAWĪ

Risala o teoriji hadisa. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī umro 98/1573. god.

Dobrača I, 397,1; GAL, G II, 440,8; Kairo 1 II, 218

Početak:

أوّله : إعلم أيّها الطّالب الصّادق انّ لأهل الحديث اصطلاحات لا بدّ من معرفتها لمن اراد...

Završetak:

آخره : الحمد لله الّذي هدانا وما كنّا لنهتدي لولا أن هدانا الله . تمّت الرّسالة من أصول الحديث .

2. L. 7 - 16a.

الأشباه والنّظائر
(الفنّ السّابع في نصيحة العالمين والمتعلّمين)
AL-AŠBĀH WA AN-NAẒĀ'IR

Sedmo poglavlje iz navedenog djela o šeriatskim pravnim propisima za naročite slučajeve. Napisao Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī, umro 970/1563. god.

Dobrača II, 1402; Ahlwardt IV, str. 150.

Početak:

أوّله :الحمد لله وكفى وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد، فهذا هو الفنّ السّابع من الأشباه والنّظائر تمامه ...

Završetak:

آخره : بحيث لم اطلع له على نظير في كتب اصحابنا رحمهم الله تعالى وكان الفراغ ...

Prepisao 'Abduḍḍākir b. 'Abduḍḍākir, nastanjen u Güzelḥiṣāru, početkom safera 1278/1861. godine.

Na 16b. lisu su stihovi na arapskom jeziku.

3. L. 17b - 30.

تحفة السّفرة إلى حضرة البررة
TUḤFA AS-SAFARA ILĀ ḤAḌARA AL-BARARA

Rasprava o načinu postizanja visokih položaja u misticizmu. Napisao Muḥammad b. 'Alī Muḥyiddīn Ibn 'Arabī, umro 638/1240. god.

Ahlwardt III, 2925-26.

Početak:

أوّله :الحمد لله الّذي نطق كلّ شيئ تسبيحه والصّلوة على محمّد وآله أجمعين . امّا بعد، فهذه رسالة مرتّبة على عشرة أبواب وفصول مسمّاة بتحفة السّفرة إلى حضرة البررة ...

Završetak:

آخره : فيدخل الجنّة وإذا خلق العبد للنّار استعمل بعمل أهل النّار حتّى يموت فيدخل النّار عمدة الاصول رواه عمر ابن الخطّاب رضي الله عنه.

4. L. 30b - 35a.

العقيدة النّسفيّة (عقائد النّسفي)
AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA ('AQĀ'ID AN-NASAFĪ)

Priručnik o islamskom vjerovanju. Napisao Nağmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1142. god.

Dobrača I, 620,1 GAL, G I, 427; Köprülü I, 153,1.

Početak:

أوّله : قال أهل الحقّ حقائق الأشياء ثابتة والعلم بها متحقّق خلافًا ...

Završetak:

آخره : و قد يصيب ورسل البشر أفضل من رسل الملائكة ورسل الملائكة أفضل من عامّة البشر وعامّة البشر أفضل من عامّة الملائكة ثمّ بين العباد . تمّت تمام .

Prepisao navedeni prepisivač, mjeseca zul-hidžeta 1277/1861. godine.

5. L. 35 - 39.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603,8.

6. L. 39b - 41.

الفقه الأكبر ترجمه سي
AL-FIQH AL-AKBAR TARĞÜMASĪ

Prijevod na turski jezik predhodne risale, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوّله: بو رساله يه تحفة النبي وهدية الرسول العربي درلر هر كيم بو رساله حفظ ايدوپ ...

7. L.41b - 44.

رسالهء إعتقاد باطل
RISĀLA-i I'TIQĀD BAṬIL

Rasprava na turskom jeziku o neispravnom vjerovanju, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : اعتقاد باطل تسويف توبه ترك فرائض و واجبات استحفاف سيّئات اتباع بدعت ترك سنّت مخالفت اجماع أمّت اظهار معصيت ...

Završetak:

آخره : وذلك فوز الكبير كوردك شو بشراي يعني مزدني زبانيلرك وسائري ملكلرك او زمان كمال تعجّبدن واقع اولجق سوزلريدر الله اعلم .

8. L. 45 . 54.

الباب في الرّجاء

AL-BĀB FĪ AR-RAĞĀ'

Propovijed o nadi s islamskog stanovišta, od nepoznatog autora. Ovo je najvjerovatnije jedno poglavlje iz nekog većeg djela iz područja propovjedništva.

Početak:

أوّله : وروى الحسن عن النّبيّ صلّى اللّه تعالى وسلّم قال ما اجتمع الخوف والرّجاء في قلب عبد مسلم عند الموت إلاّ أعطاه اللّه تعالى ما يرجو وصرف عنه ما يخاف ...

Završetak:

آخره : لو كان عليك مثل جبل كبير دنيا اوأه اللّه تعالى عنك قل اللّهمّ اكفني بحلالك عن حرمك وأغنني بفضلك عمّن سواك . نقل من المصابيح.

Iza ovog poglavlja, tj na 55. listu je jedna bilješka iz fikha, prenesena iz djela: الاشباه و النظائر

9. L.55b - 558a.

(رساله) في صدقة الجارية

(RISĀLA) FĪ ṢADAQA AL-ĞĀRIYA

Rasprava o trajnoj sadaki (milostinji), od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : والّذين جاهدوا فيها لنهديّهم سبلنا وقوله تعالى من ذا الّذي يقرض اللّه قرضًا حسنًا فيضاعفه له أضعافًا كثيرةً ...

10. L.58 - 60a.

وظائف نوافل العبادات

WAẒĀ'IF NAWĀFIL AL-'IBĀDĀT

Rasprava o dobrovoljnim namazima i učenjima dova. Prema rukopisu napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god. Među Birgavijinim djelima ovakav naslov ne postoji.

Početak:

أوّله : الحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين. وبعد، فهذه وظائف نوافل العبادات الّتي اختارها ورتبها محمّد بن پير علي بن اسكندر عفى عنهم من اوّل الاستيقاظ اليه يقول اذا استيقظ الحمد للّه الّذي أحيانا ...

Završetak:

آخره : ويدعو له ويستغفر ثمّ ينام إن كان في الوقت سعة (!) وان فات شيئ من هذه الوظائف لغير مرض يقضى . تمّت الرّسالة ...

11. L. 60b - 64.

(قادينلره وعظ بالتركية)

(QĀDINLARA WA'Ẓ BI AT-TURKIYYA)

Pjesma na turskom jeziku o savjetima za žene, od nepoznatog autora.

Početak.

أوّله : كلك اي مؤمنلرك حاتونلري   يارادن الله ايچون دكلك بني ...

Završetak:

آخره : سن ارامزسن ارادر زقين سني   سك بو لامز سك بولوردر زقين سني

12. L. 65 - 67a.

رسالة تقرير (علم حال للبركوي)

RISĀLA TAQRĪR ('ILM-i ḤĀL LI AL-BIRGAWĪ

Kratak priručnik za vjersku pouku. Prema rukopisu napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god.

Dobrača II, 1625.

Početak:

أوّله : الحمد للّه الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمة محمّد عليه الصّلوة والسّلام مشرق ايله مغرب اراسنده نقدر مؤمن ومؤمنه وار ايسه اكر قوجه واكر كنج واكر صاغ واكر كتورم ...

Završetak:

آخره : رسول اللهك اصحابي وجماعتي نه اعتقاد اوزره اولديلرايسه بن دخي اول اعتقاد اوزرينه يم ديمكدر . تمّت بعون الله الملك الوهّاب .

Na 67b. listu su bilješke iz fikha.

13. L. 68 - 71.

طريقت نامه غائبي

ṬARĪQAT-NĀMA-i GĀ'IBĪ

Rasprava o derviškom redu halvetija, kojem je pripadao i autor ove rasprave. Napisao Šayḫ Muṣṭafā-efendi Gā'ibī , umro u Staroj Gradišci u XVII stoljeću.

H. Šabanović: Književnost Muslimana... str. 647.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على خير خلقه محمّد وآله واصحابه أجمعين الطيّبين الطّاهرين وسلّم تسليمًا كثيرًا دائمًا تاماً بالعزّ و التّمكن آمّا بعد، أصول طريق غايبي خير نور ذات اولمقدر كه ...

Završetak:

آخره : وجمله ده كندين عجز وقاصر بيله وهر خيره طالب وراغب اولو هر شردن حذر ايده والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب .

Poslije ove rasprave su bilješke iz fikha, pod naslovima: باب الاستخارة

i نصحة خاده مفتي رحمه الله.

14. L. 72b - 75b.

خدا ربّم

ḪODĀ RABBUM

Vjersko didaktičko (dogmatičko djelo - katehizis) na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Napisao Ibrāhīm Ḥaqqi Arzarūmī, umro 1195/1780.

Dobrača I,155,2; II, 1621,5; Nametak IV, 2636,7.

Početak:

أوله : خدا ربمّ نبم حقًا محمّد رسول الله   هم اسلام ديندر دينم كتابمدر كلام الله

Završetak:

آخره : ديليله قلبيله اقرار و تصديق ديدم آمنت هم بالله سنك حفظ وامانتده امانت اوله

15. L. 75b - 77.

العقائد العضديّة

AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA

Kratka risala iz gogmatike. Napiḍsao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad 'Aḍududdīn al-Īğī, umro 756/1355. god.

Kairo 1 VII, 555; GAL, G II, 209/VII; Spaho 137,8.

Početak:

أوله : قال النّبيّ صلّى الله تعالى عليه وسلّم : ستفترق أمتي على ثلث وسبعين فرقة كلّها في النار إلاّ واحدة ...

Završetak:

آخره : وشرطه أن لا يؤدي إلى الفتنة وأن يظنّ قبوله ولا يجوز التّجسّس ثبّتنا الله على هذه العقايد وفقك العمل بما يحبّ ويرضى . تمّت الرّسالة ...

16. L. 77b - 79.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao Sirāğuddīn Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. god.

GAL, G I, 429,1; Dobrača I,115,3.

Početak:

أوله : يقول العبد في بدء الأمالي   لتوحيد بنظم كاللآلي

Završetak:

آخره : وأدعو الله ربّي كلّ وقت   لمن بالخير يومًا قد دعاك

18. L. 85b - 100a.

أصول الدّين لبياضي زاده

UṢŪL AD-DĪN LI BAYAḌĪZĀDE

Risala iz dogmatike. Napisao Aḥmad b. Ḥusāmuddīn al-Ḥasan b. Sinānuddīn Bayāḍī-zāde (Bejazić) al-Bosnawī, umro 1098/1686. god.

O. M. I, 258; Ismā'īl-pāšā : A. M. I, 164; H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 319.

Njegovi biografi ne spominju mu ovo djelo, pa smatramo da je vrlo rijetko, jer i u našim katalozima ovdje se spominje prvi put.

Početak:

أوّله : امّا بعد حمداً لله كفاء أفضاله والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله فهذا ما سئلت جمعه وترتيبه وتهذيبه من المكرّرات وتقريبه من الأصول المنيفة للإمام أبي حنيفة رحمه الله جمعتها من نصوص كتبه ...

Završetak:

آخره: قد غيّرت وبدّلت لانّه رُبّ شيئ قد كان حلالاً لأناس حرّم الله على آخرين ورُبّ أمر أمر الله به إناسا ونهى عنه آخرين فالشّرايع كثيرةٌ مختلفةٌ والشّرايع هي الفرايض . تمّت الحروف ...

Prepisao ʻAbduḍḍākir b. ʻAbduḍḍākir, 1277/1860. godine.

Na listu 100 - 101 je jedna dova sa tumačenjem na turskom jeziku.

19. L. 101 - 102a.

رسالة في تحقيق الدّخان على نهج القواعد الاصول

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AD-DUḪĀN ʻALĀ NAHĞ AL-QAWĀʻID AL-UṢŪL

Kratka risala o zabrani pušenja duhana. Napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad al-Fanārī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 834/1430. god.

Gornji naslov i me pisca je prema rukopisu.

Njegovi biografi ne spominju ovu risalu, pa je vrlo rijetka, a možda je i izvadak iz nekog njegovog fikskog djela.

O. M. I, 390; A. M. I, 188; GAL, G II, 233; S II, 328.

Početak:

أوّله : الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه وآله وصحبه أجمعين. وبعد، فيقول أبو بكر الفناري محمّد بن حمزة بن محمّد الفناري لمّا كان في أمر الدّخان كثيراً من الفتوى ...

Završetak:

آخره : ولو بعض النّاس لم يسكر وقد استدلّ بغير ثمّ أقول لعلّ الحقّ مع الفرقة الثّانية . تمّت الرّسالة في تحقيق الدخان للمنلا فناري وهو من كبار المدرسين القسطنطنيّة المحروسة سبحان،

20. L. 102 - 116.

ايّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. godine.

Dobrača I, 115,6, str. 68; Fajić III, 1958,4; Ahlwardt III, 3975.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... إعلم أنّ واحداً من طلبة المستفيدين المتقدمين لازم خدمة الشّيخ الإمام زين الدّين حجّة الإسلام محمّد بن محمّد الغزالي رحمة الله تعالى عليه ...

Završetak:

آخره: واصرف عنّا شرّ الاشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا عزيز يا غفّار.

21. L. 116 - 118.

متن مدار الأصول

MATN MADĀR AL-UṢŪL

Sažeti izvod iz navedenog djela o usuli fikhu. Na rubu rukopisa prepisivač je napisao da je djelo شرح مدار الأصول napisao Nağmuddīn Abī Ḥafṣ ʻOmar b. ʻAlī an-Nasafī (Vidi: Fajić III, 2162,5), a osnovni tekst neki aš-Šayḫ al-Imām al-Karḫī, ali u izvorima ovakvu potvrdu nismo mogli pronaći.

Početak:

أوّله : ١) قال ما ثبت باليقين لا يزال بالشّكّ .

٢) قال الظّاهر يدفع الاستحقاق ولايوجب الاستحقاق ...

Završetak:

آخره : وفي المفيدة كره بعض مشايخنا النّطق باللّسان ورواه الآخرون سنة كما في المحيط اشباه

22. L. 119 - 124.

الفنّ الأوّل في القواعد الكلّيّة

AL-FANN AL-AWWAL FĪ AL-QAWĀʻID AL-KULLIYYA

Prvo poglavlje iz nekog djela o pravilima opštih pojmova iz logike, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : الاولى لا ثواب إلاّ بالنّيّة كما في الوضوء سوى قلنا إنّها شرط الصّحة كما في الصّلوة (قاعدة) أمّا المباحات فإنّها تختلف صفتها باعتبار ما قُصِدَتْ لأجله فإذا قصد بها التّقوى على الطّاعات والتّوصل إليها...

Završetak:

آخره : وهو علم الفلسفة والشّعبذة(!) والتّنجيم والرّمل وعلوم الطبايعين(!) والسّحر ودخل في الفلسفة المنطق ومن هذا القسم علم الحرف والموسيقى ومكروها...

23. L. 125b - 128.

الرّسالة الادبية في الطّريقة الصّوفية
AR-RISĀLA AL-ADABIYYA FĪ AṬ-ṬARĪQA AṢ-ṢŪFIYYA

Rasprava na turskom jeziku o lijepom ponašanju, sa sufijskog stanovišta. Napisao Naṣūḥ b. hāǧǧī ʻAlī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. I, 844.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي هدانا الصّراط المستقيم وجعلنا من زمرة السّالكين لناهج الحقّ العظيم ....نصوح ابن حاجي علي غفرالله له ...رسالت ادبيه دير سميّه اولندي ...

Završetak:

آخره : اولّ صاغ آياغن چقره ومسجده كريجك اولّ صاغ آياغن قويه چقجق صول آياغن چقره و خلادن كلوركن ابرغن صول النه اله . تمت رسالة الادبية.

24. L. 129a - 155.

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Kratko djelo o namazu, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 143,6; II,1522; Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Zürich, 79.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... إعلم أسعدك الله تعالى في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبير (الكبرى) ...

Završetak:

آخره : وقدر على استعماله أوكان أمّيا فصار قارعًا .

Na 156. listu je bilješka iz tedžvida, a na 157a. listu je bilješka iz fikha.

25. L.157b - 174.

مفتاح الجنّة
MIFTĀḤ AL-ĞANNA

Fikhsko djelo na turskom jeziku u kome se govori šta treba činiti, da bi se "zaradio" džennet. Napisao Šayḫ Ibrāhīm b. Aḥmad, čija nam je biografija nepoznata

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، باري تعالييه حمد ايدوب ...بو فقير الحقير شيخ إبراهيم بن أحمد التماس ايدرلر ... بو كتابه مفتاح دين ديو آد ويرلدي ...

Završetak:

آخره : واكر طامو (!) اهلندن دخياولورسه اول اوقنجق بو در لا اله إلاّ الله الهًا واحداً ونحن له مسلمون.

Na 175b-178. listu su bilješke iz astrologije (علم جفر).

Cijelu ovu zbirku prepisao je gore navedeni ʻAbduḏḏākir b. ʻAbduḏḏākir.

Na 175a. listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika:Mollā Mustafa Abdagić.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6707. R-6967

Zbirka (مجموع), *2*

L. 46+23; 24 x 19,5 (20 x 16); 23 reda. *Nasḫ*. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Papir bijel, sa širokim linijama; povez kartonski (sveska sa tvrdim povezom).

1. L. 1 - 17a.

مقدّمة الحديث والتّفسير
MUQADDIMA AL-ḤADĪṮ WA AT-TAFSĪR

Uvod u hadisku i tefsirsku nauku za VII i VIII razred medrese. Napisao Meḥmed b. Muḥammad Handžić al-Bosnawī, umro 1944. godine. Sa druge strane rukopisa, na 23 lista, je isto djelo na bosanskom jeziku koje je i štampano kao udžbenik. Autograf iz 1351/1932. godine.

Početak:

أوله : مقدّمة الحديث . علم الحديث ينقسم إلى قسمين. الأوّل علم الحديث رواية والثّاني علم الحديث دراية ...

Završetak:

آخره : وغيرهم موضوعة باتفق أهل العلم بالحديث فان ينبغي أن يغتر أحد بايراد المفسرين المذكورين تلك أن حاديث في تفاسيرهم .

2. L. 18 - 46.

آيات الأحكام من سورة البقرة وتفسيرها بعبارات مختصرة

ĀYĀT AL-AḤKĀM MIN SŪRA AL-BAQARA WA TAFSĪRUHĀ BI 'IBĀRĀT MUḪTAṢARA

Ajeti o propisima iz sure al-Baqare i njihov kratki komentar. Napisao spomenuti Meḥmed Handžić u drugoj polovini mjeseca rebiul-evvela 1359/1940. godine, kako je to autor na kraju zabilježio.

Početak:

أوله : **هوالّذي خلق لكم ما في الأرض جميعا** ...لكم أي للانتفاع والاعتبار أو لكم لا لمنفعة نفسه وفيه دليل على أنّ الأصل في الأشيا، الاباحة حتّى يقوم دليل ...

Završetak:

آخره : والحمد لله اولاً وآخراً وصلى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين .

Autograf iz spomenute godine.

Poklonio Mustafa Handžić, brat autora ovog djela.

Bosanski

6708. R-8711

أصول الحديث

UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Udžbenik za učenike medresa iz teorije o hadisu, na bosanskom jeziku, pisan latinicom. Napisao Muḥamed Tufo iz Sarajeva, živio i radio u prošlom stoljeću.

Početak:

Hadis je sve ono što je Muhamed a.s.v.s. izrekao, uradio ili odobrio, kad je vidio da neko jedan čin radi...

L. 59; 24,5 x 19 (20 x 18); 23 reda. *Latinica*, pisana olovkom i crnim mastilom. Papir bijel sa širokim linijama; povez kartonski.

Autograf iz XX stoljeća.

Poklonila Sehija Tufo, supruga navedenog autora.

6709. R-8714

علم أصول الحديث

'ILM UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Najpoznatiji sakupljači hadiske nauke, na bosanskom jeziku, pisano latinicom. Napisao za učenike medresa Muhamed Tufo, umro polovinom XX stoljeća.

Početak:

"1) Kao vođa svih muhdisa i kao najveći kapacitet u hadiskoj nauci jest slavni i neumrli Buharija."..

L. 12; 34 x 21; oko 50 redova. *Latinica*, pisano crnim mastilom. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisao Mehmed Mujezinović, kako je to zabilježeno u inventarskoj knjizi

Poklonila Sehija Tufo, supruga autora.

B) ZBIRKE - TEKST HADISA

(مجامع الحديث الشّريف)

Arapski

6710. R-6963

إظهار البهاجة بشرح سنن ابن ماجه
IZHĀR AL-BAHĀĞA BI ŠARḤ SUNAN IBN MĀĞA

Glosa komentaru Ibn Madžeova *Sunanua* iz hadisa. Napisao Meḥmed b. Muḥammad Handžić as-Sarāyī al-Bosnawī, umro 1944. godine.

Početak:

اوله : الحمد لله الّذي انار بمصابيح السنة ظلمات الجاهلية ... امّا بعد فيقول الفقير الى رحمة ربّه محمد بن محمد الخانجي البوسنوي هذا تعليق لطيف علّقته على سنن الامام الحافظ محمد بن ماجه سميته اظهار البهاجه ...

L. 59 (originalna numeracija); 27 x 21 (21 x 13,5); 24 reda. *Nasḫ.* Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Papir bijel glat; povez kartonski.

Djelo nije završeno.

Posljednji naslov poglavlja, napisan crvenim mastilom je:

باب الرجل يستعين على وضوء فيصيب عليه .

Rukopis je autograf.

Poklonio Mustafa Handžić, brat autora djela.

6711. R-5107

الشَّمائل النَّبويّة (شمائل النّبيّ)
AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYAH (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY)

Životopis Božijeg poslanika Muḥammeda a.s. Napisao Abū 'Isā Muḥammad b. 'Isā at-Tirmiḏī, umro 279/892.

Dobrača I, 151,4, str.123; GAL, G I, 162; Ḥ. Ḫ, II, 1059; Ahlwardt IX, 9634; S. Kenderova, 67; Fajić V, 3560.

Početak:

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى قال الشّيخ الحافظ أبو عيسى محمّد بن عيسى بن سورة الترميذي ...

Završetak:

آخره: هذا آخر الشّمائل النّبويّة وصلّى الله عليه وسلّم وعلى آله وأصحابه ...

L. 51; 21 x 14 (15 x 8); 15 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān, muderris u medresi Ḫawāğe Rustem u Bursi, u četvrtak mjeseca ševvala 1112/1701. godine.

Raniji vakif i vlasnik bio je Muḥammad Amīn, muftija u gradu Dubnica (Bugarska).

Poklonio Abdullatif Đulbija, muftija (Nova Varoš 1869.-Ulcinj 1939).

6712. R-5379

Zbirka (مجموع), *14*

L. 125; 19,5 x 11,5 (13 x 5,5); 19 redova. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. U prijepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 48a.

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ)

AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYAH (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY)

Isto kao br. 6711.

Prepisao Aḥmad b. Ibrāhīm b. Aḥad al-Foyničawī, 1155/1742. godine.

2. L. 51b - 69.

معدّل الصلاة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀT

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god.

Dobrača I, 448,3; GAL, G II, 440,9; Köprülü II, 1595,5.

Početak:

أوّله: الحمد لله الذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديلها ...

Završetak:

آخره: وإذا لم يوجد لا يكره ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّفّ المقدم...

Prepisao nepoznati prepisivač , 13. muharrema 1140/1727. godine.

3. L. 71b - 101.

جلاء القلوب

ĞILĀ' AL-QULŪB

Djelo o pobožnosti i moralu od gore spomenutog Birgawije.

Dobrača I, 115,4; GAL, G II,440,5; Köprülü II, 1595,3; III, 136,1.

Početak:

اوله: الحمد لله جعل اللّيل والنّهار خلفة لمن أراد أن يذكر ...

Završetak:

آخره: وبارك على حبيبك المصطفى ورسولك المجتبى وعلى جميع الأنبياء والمرسلين وعلى آلهم و أصحابهم أجمعين وعلى الملآئكة المقرّبين إنّك أنت الغفور الرّحيم والجواد الكريم ...

4. L. 102b - 104a.

فصل في فضل الصّلوة على النّبيّ عليه السّلام

FAṢL FĪ FAḌL AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY 'ALAYH AS-SALĀM

Poglavlje o blagosiljanju Božijeg poslanika, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: قال الله تعالى عزّ وجلّ: **إنّ الله وملائكته يصلّون على النّبيّ** ...

Završetak:

آخره: وقيل لرسول الله صلّى الله عليه وسلّم متى اكون مؤمنًا وفي لفظ آخر مؤمنًا صادقًا قال إذا أحببت الله تعالى فقيل ومتى أحبّ الله تعالى قال إذا أحببت رسول عليه السّلام

5. L.104b - 105.

رسالة في بيان لفظ چلب وچلبي

RISĀLA FĪ BAYĀN LAFẒ ČALAB WA ČALABĪ

Risala o tumačenju riječi *čeleb i čelebi* sa vjerskog stanovišta. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. god.

Dobrača II, 896,4; M. Handžić: al-Ğawhar al-asnā, str. 55.

Ovu risalu preveo je na bosanski jezik dr. Fehim Nametak, Anali Gazi Husrev-begove biblioteke, Knjiga II-III/1974., str. 33-40.

Početak:

أوّله: الحمد لله الذي علّم الإنسان ما لم يعلم... فاقول و بالله التّوفيق وبيده أزمّةُ التّحقيق

Završetak:

آخره: وفجره تعزير بليغ وتجديد ايمان ايله نكاح تأديب اولنور مصر اولور ايسه العياذ بالله تعالى قتل اولنور .

Prepisao Muḥammad b. Sa'īduddīn, bez oznake datuma.

6. L . 106. a-b

رسالة فى قول العوامّ بعد السّلام، بالتركيّة صباحك خير اولسون

RISĀLA FĪ QAWL AL-'AWĀMM BA'D AS-SALĀM BI AT-TURKIYYA "ṢABAḤIN ḪAYR OLSUN"

Kratka rasprava o valjanosti pozdrava, nakon selama, na turskom jeziku صباح خير اولسون. Napisao Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī Güzelḥiṣāri, umro 1116/1704. god.

GAL, G II, 437,11; Popara IX, 5662,8.

Početak:

أوّله: الحمد لله على عباده الّذين اصطفى إعلم أنّ قول العوامّ بعد السّلام بالتركية صباحك خير اولسون زيادة على ما وردت به السّنة السّنيّة ...

Završetak:

آخره: يقولون: السّلام عليكم وأنعم صباحا والله تعالى يقول: وسلام على عباده الّذين اصطفى والله تعالى أعلم وأحكم. تمّ بعون الله تعالى...

7. L. 107-108a.

رسالة فيما زعمه بعض النّاس أنّ أكبر بندن كفر

RISĀLA FĪMĀ ZA'MAHŪ BA'Ḍ AN-NĀS ANNA AKBAR BENDEN KUFR

Kratka rasprava o tome kada neko kaže: "Ako se kod mene pojavi kufur, ja se pokajem i ulazim u islam", od predhodnog autora.

GAL, G II, 437,27.

Početak:

أوّله:: الحمد لله وسلامه على عباده الّذين اصطفى إعلم أنّ بعض النّاس زعم أن قول القائل اكر بندن كفر صادر اولديسه توبه اتدم دين اسلامه كيردم...

Završetak:

آخره: حتى نبطل به التصرفات التي نبطل بتعليقها بالشّرط كالنّكاح والبيع والله سبحانه هو أعلم وأحكم وإليه ينتهي السّبيل الأقوام. ولا حول ولا قوّة ...

8. L. 108. a-b

فتوى في بيع الدّخان

FATWĀ FĪ BAYI' AD-DUḪĀN

Fetva o kupoprodaji duhana, od istog predhodnog autora.

GAL, G II, 437,67.

Početak:

أوله: إعلم أنّ بيع دخان على ماتقتضيه قاعدة الشّرع ...(!)لانه لا يصلح إلاّ الله فصار كاللّعاب الّتي يلعب بها الصّبيان ...

Završetak:

آخره: وقد صرح البزازي وغيره كراهة أكل الطّين وعلّلها بانّه تشبيه بفرعون مشقه الفقير رحمة الله تعالى سبحانه علم محمّد بن حمزه الكوزل الحصاري ...

9. L. 109-111.

(رسالة البيع في السّوق)

(RISĀLA AL-BAYI' FĪ AS-SŪQ)

Risala o kupoprodaji u čaršiji, od nepoznatog autora. Naslov risale je naš, prema sadržaju risale, jer u tekstu nije navedena, kao ni ime autora. Prema stilu risale moglo bi biti da joj je autor spomenuti al-Aydīnī.

Početak:

أوله: الحمد لله وسلامه على عباده الّذين اصطفى إعلم أنّه قد يريد بعض الظّلمة من الدّهاقنة و غيرهم بيع بشئ لا في السّوق ...

Završetak:

آخره: وبذلك التّلبيس يتوسلون إلى استباعة ما يكتبه المسلمون خارج عن الصّراط السوي الشّرع النّبويّ فامانهم الله تعالى وابادوا وأزاح شرّهم وأراح منهم العباد وأجزاهم بين الخلائق يوم التناد

10. L. 112-113 a.

رسالة فيما قيل من أنّ قراءة الفاتحة عقب الصّلوات مبتدعة

RISĀLA FĪMĀ QĪLA MIN ANNA QIRĀ'AT AL-FĀTIḤA 'AQIB AṢ-ṢALAWĀT MUBTADA'A

Rasprava o tome da je učenje Fatihe poslije namaza novotarija. Napisao gore spomenuti Muḥammad al-Aydīnī.

GAL, G II, 437,7.

Početak:

أوّله: الحمد لله وسلامه على عباده الّذين اصطفى اعلم أنّ بعض النّاس قد وقع في الاتباس (!) فزعم أن قراءة الفاتحة في أدبار الصلوة مبتدعة ...

Završetak:

آخره: اللّهمّ (أفعل)بنا وبهم عاجلاً وآجلاً في الدّنيا والدّين والآخرة ما أنت له أهل ولا تفعل بنا و بهم يا مولانا ما نحن له أهل إنّك غفور حليم جواد كريم رؤف رحيم

11. L. 113 b - 114.

رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'AT ĀYAT AL-KURSĪ ADBĀR AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka risala o važnosti *Āyat al-kursī* i učenju istog poslije namaza, od istog spomenutog autora..

Dobrača I, 603,5; GAL, G II, 437,17.

Početak:

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى اعلم أنّ قراءة آية الكرسيّ ادبار الصّلوة المكتوبة ليست بفريضة ولا واجبة ولا سنّة ...

Završetak:

آخره: إنّما هو قول من قلّده من أئمّة الدّين على ما قرّر في محلّه المتصدون لعقده وحلّه وسكوتهم حماص فتأمّل وتدبّر والله سبحانه أعلم وأحكم وهو تعالى يحكم بين عباده فيما كانوا فيه تختلفون . تمّت الرّسالة .

12. L. 115 - 118 a.

رسالة في الاستنجاء

RISĀLA FĪ AL-ISTINĞĀ'

Kratka risala o čišćenju poslije obavljanja prirodne potrebe, od istog autora.

GAL, G II, 437,26; Dobrača II, 1245,3.

Početak:

أوّله: الحمد لله وسلامه على عباده الّذين اصطفى اعلم أنّه يسنّ الاستنجاء وهو إزالة النّجوسة أي ما يخرج من البطن بنحو حجر ومدر ...

Završetak:

آخره: ممّا تقضى ببطلانه حكاية الإتّفاق على عدم ... (!) في اقطار الذّهن ما دام قصبة الذكر ولا شكّ في ذلك والله سبحانه وتعالى أعلم وأحكم .

13. L. 118 b - 119 a.

(رسالة في ردّ التّصليّة و التّرضية في حال الجمعة)

(RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ĞUMU'A)

Kratka rasprava o izgovaranju naglas riječi صلى الله عليه و سلم pri spomenu imena Muhammeda a.s., riječi رضي الله عنه pri spmenu nekog od njegovih drugova (ashaba) i riječ آمين pri hatibovu držanju propovijedi petkom, u džamiji za vrijeme džume-namaza, od nepoznatog autora. Možda je i ova risala gore navedenog Āydīnī-ja.

Popara IX, 5672,8.

Početak:

أوّله: الحمد لله الذي أمرنا بالتّصلية على رسوله الأكرم صلّى الله عليه وسلّم، فاعلم أن المجاهرة بالتّصلية والتّرضية والدّعاء والتّأمين ...

Završetak:

آخره: و كذا قال سيّدنا صلّى الله عليه وسلّم لعائشة بنت الصّدّيق رضي الله تعالى عنهما إيّاك ومحقّرات الذّنوب فإنّ لها من الله طالباً . رواه في مشكاة المصابيح .

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ādawī 1126/1714. godine.

Sudeći prema rukopisu izgleda nam da je spomenuti prepisivač i ostale navedene risale prepisao.

14. L. 119 b - 125.

رسالة في أحكام الجمعة

RISĀLA FĪ AḤKĀM AL-ĞUMU'A

Rasprava o klanjanju džume-namaza. Napisao spomenuti Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī, umro 1116/1704. god.

A. M. II, 265.

Početak:

أوّله : الحمد لله وسلامه على عباده الّذين اصطفى اعلم أنّ الجمعة فريضة محكمة ثابتة بالكتاب والسّنة والإجماع ...

Završetak:

آخره : ونعوذ به من سلوك بنبات الطّريق وهو حسبنا ونعم الوكيل وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين

Prepisivač je isti kao i u prethodnom djelu.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6713. R-1394

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ)

AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYAH (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY)

Isto kao br. 6711.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله و آخره .

L. 39; 22,5 x 17 (14,5 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova i oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6714. R-6255

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ) / قطعة /

AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYAT (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY

Isto kao br. 6711.

L. 22; 22 x 16 (15 x 10); 15 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6715. R-6290

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ) / قطعة /

AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYA (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY)

Isto kao br. 6711.

Ovdje je prvo poglavlje: باب ما جاء في صفة شُرب رسول الله صلّى الله عليه وسلّم

Posljednje ovdje poglavlje je: باب ما جاء في صفة نوم رسول الله صلّى الله عليه وسلّم .

L. 16; 22 x 16 (15 x 10,5); 16 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6716. R-8408

جمع الوسائل في شرح الشّمائل

ĞAM' AL-WASĀ'IL FĪ ŠARḤ AŠ-ŠAMĀ'IL

Komentar *Šamā'ilu*, napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605. god.

Dobrača I, 442; GAL, G I, 162,4; Ḥ. Ḫ. II, 1060; Ahlwardt IX, 9637.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي خلق الخلق والأخلاق والرزاق والأفعال ... أمّا بعد، فيقول أفقر عباد الله الغنيّ الباري علي بن سلطان محمّد القاري لمّا كان موضوع علم الحديث ذات النّبيّ صلعم ...

Završetak:

آخره : فانظروا عمّن تأخذون دينكم قال ميرك وقع في أكثر الرّوايات بلفظ أنّ هذا العلم ... والحمد لله اولاً وآخراً والصّلاة والسّلام على صاحب المقام المحمود باطنًا وظاهراً، قال الشّارح عفى الله عنه وقد فرغ مؤلفه عن تسويده ... عام ثمان بعد الألف ...

L.316; 29,5 x 19,5 (20 x 13); 33 reda. *Nasḫ*. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom ili je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja pisanih kasnije slabijim rukopisom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst, neki listovi oštećeni; povez, kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao ʻAlī b. Ismāʻīl al-Mālikī ad-Daltağawī ar-Rufāʻī, 3. redžeba 1100/1688-89. godine.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, raniji vlasnik (ʻAbdulkarīm b. al-ḥāǧǧ Ḥiḍr b.Walī al-Qarmānī) i ime sa pečatom vakifa (Meḥmed-paša, godina 1166/1752).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6717 R-8728

جمع الوسائل في شرح الشّمائل
ĞAMʻ AL-WASĀʼIL FĪ ŠARḤ AŠ-ŠAMĀʼIL

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Isto kao br. 6716.

L. 20; 25 x 18,5 (15,5 x 10): 29 redova. *Nasḫ*, pisa sitnijim slovima, vrlo vještom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a hadisi su nadvučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz zaostavštine hadži hafiz Asim ef. Sirće.

6718. R-4782

مصابيح السنّة
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNAH

Zbirka hadisa, koju je sastavio Ḥusayn b. Masʻūd al-Farrāʼ al-Bagawī aš-Šāfiʻī, Muḥyisunna, umro 516/1122.

Dobrača I, 453, str.281; GAL, G I, 363,1; Ḥ. Ḫ. II, 1698; Ahlwardt II,1280; S. Kenderova, 74.

Početak:

أوّله: ألحمد لله وسلام على عباده ألذين اصطفى والصّلاة التّامة الدّائمة على رسوله ...

Završetak:

آخره: من الحسان عن أنس أنّه قال قال رسول الله صلعم مثل أمتي مثل المطر لا يدري أوّله خير أم آخره. صدق الله وصدق رسوله آمنّا به وصدقناه بما أراده عرفناه او لم نعرفه. تمّت المصابيح...

L. 354; 27 x 18 (17 x 10,5); 15 redova. *Nasḫ.* Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, preklop otkinut i zagubljen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ḥusayn b. Kūnduk (!) b. Bāyāzīd b. Maḥmūd 800/1397. god.

Na zadnjem listu su imena ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. Yāšar ʻAbdullāh, al-ḥāǧǧ Aḥmad b. Faḍlullāh, poznat kao Sehaslī, godina 1144/1731. i Muḥammad Ševket Kurt, muderis u Travniku, u medresi Hadži Ali-beg Hasan-pašezade, 15. džumadel-evvela 1327/1909.

Poklonio ovoj biblioteci sin posljednjeg navedenog vlasnika.

6719. R-6091

مصابيح السنّة
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA

Isto kao br. 6718.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين وصلواته على سيّد المرسلين وإمام المتّقين ... أمّا بعد، فهذه ألفاظ صدرت عن صدر النّبوّة وسنن صارت (!) عن معدن الرّسالة وأحاديث جاءت عن سيّد المرسلين وخاتم النّبيّين هذه مصابيح ...

Djelo nije komplet, ovdje je prepisano do poglavlja كتاب البيوع .

L. 164 (originalna folijacija, pisana crvenim mastilim); 27,5 x 18 (19 x 12); 15 redova. *Nasḫ*, starinski, većinom vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tanobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez je bio kožni, ali je kasnije preuvezan i kožne korice nalijepljene na noviji povez.

Prepisao Ḫiḍr b. Yūsuf (godina šifrovana ٥نحو٥٨) .

Na kraju je ime i pečat ranijeg vlasnika hafiz Ali Riza b. Hasan b. Ismail Tešnjevi, a na drugom zaštitnom listu nalijepljena je cedulja, na kojoj piše na bosanskom jeziku da je ovu knjigu poklonio pred dušu navedenog vlasnika njegov unuk Ishak Smailbegović za Gazi Ferhat-begovu medresu u Tešnju, 2. februara 1924. godine.

Poklonila ovoj biblioteci Šahza Telalagić iz Sarajeva.

6720. R-8261

مصابيح السّنة (قطعة)
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA

Isto kao br. 6718.

L. 15; 26 x 18 (18 x 12); 22 reda. *Nasḫ*, starinski, često bez dijakritičkih znakova. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Ibrāhīm b. Naǧmuddīn al-Kāšgarī, u petak 17. zul-hidžeta 891/1486. godine.

Poklonio Pehlivanović Ibrahim iz Duvna.

6721. R-4631

مصابيح السّنّة
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNAH

Isto kao br. 6718.

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله و آخره .

L. 355; 28,5 x 20 (22 x 12); 27 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Hadisi su nadvučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz zaostavštine Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

6722. R-5381

مصابيح السّنّة
MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA

Isto kao br. 6718

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

L. 500 (93 - 593 originalna folijacija); 18,5 x 12,5 (11 x 7,5); 15 redova. Ta'līq, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, oštećen, mnogi listovi su prosuti; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osmana ef. Sokolovića.

6723. R-5677

شرح مصابيح السّنّة لزين العرب
ŠARḤ MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA LI ZAYN AL-'ARAB

Djelo je na početku nepotpuno, četiri lista otkinuta i zagubljena.
ناقص في أوّله .

Komentar *Maṣābiḥa*. Napisao 'Alī b. 'Abdullāh ('Ubaydullāh) b. Aḥmad Zayn al-'Arab, živio u VIII/XV stoljeću.

Dobrača I, 470; Kenderova, 89; Ahlwardt II, 1289; Ḥ. Ḫ. II, 1699; GAL, G I, 363, 6.

Završetak:

آخره : والصّلاح على ما ورد في الأحاديث عند خروج المهديّ ونزول عيسى عليه السّلام وعلى الخير والصّلاح نقطع الكلام راجين من الله الفلاّح والفوز بالنّجاح أنّه هو الوهّاب الفتّاح

L. 465 (originalna folijacija, napisana crvenim mastilom); 21,5 x 16 (16 x 10); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena, a druga rastavljena od listova.

Prepisao aš-Šayḫ Maḥmūd al-Adirnawī, nastanjen u Staroj 'Alī-pašinoj mahali, vaiz u džamiji Sultam Murād-hana, poznata kao Üç Šerefeli, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1098/1687. godine.

Na drugom zaštitnom listu su imena i pečati ranijih vlasnika: Navedeni prepisivač aš-Šayḫ Maḥmūd i al-ḥāǧǧ 'Abdullāh Zuhdī, te broj lista ovog djela. Na istom b listu je nepotpuni sadržaj djela.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6724. R-6242

شرح مصابيح السنة لزين العرب
ŠARḤ MAṢĀBĪḤ AS-SUNNA LI ZAYN AL-'ARAB

Fragment drugog sveska. قطعة من المجلّد الثّاني.

Fragment drugog sveska komentara djela *Maṣābīḥ*. Napisao 'Alī b. 'Abdullāh b. Aḥmad Zayn al-'Arab, živio u VIII/XV stoljeću

Dobrača I, 470, 473-4.

Početak.

اوله : المجلّد الثّاني من شرح المصابيح تأليف الفقير إلى الله علي بن عبيد الله المشتهر بزين العرب المصري كتاب البيوع باب الكسب وطلب الحلال قوله ما أكل طعامًا ...

L.6: 21,5 x 12,5 (17 x 10,5); 17 redova. *Ta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na početku je sadržaj nekog djela i bilješke iz hadisa.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6725. R-4227

شرح مصابيح السّنّة (قطعة)

ŠARḤ MAṢĀBĪḤ AS-SUNNAH

Djelo je na početku i na kraju nepotpuno. ناقص في أوّله وآخره.

Komentar predhodnom djelu *Maṣābīḥ*. Napisao Muḥammad b. ʻAbdullaṭīf Ibn al-Malak, poznat kao Ibn Firište ar-Rūmī, umro 854/1450.

Dobrača I, 475, str. 289; Ḥ.Ḫ. II, 1701; S. Kenderova, 91; Ahlwardt II, 1294.

Početak (ovdje):

أوّله: كتاب الإيمان من الصّحاح قال عمر بن الخطّاب رضي الله تعالى عنه ...

L. 92: 26 x 18,5 (19 x 10,5); 27 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, žućkast i zelen, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6726. R-8462

مرقاة المفاتيح لشرح مشكاة المصابيح

MIQĀT AL-MAFĀTĪḤ LI ŠARḤ MIŠKĀT AL-MAṢĀBĪḤ

Glosa komentaru *Miškāt al-maṣābīḥ* zbirke hadisa. Osnovno djelo napisao Ḥusayn b. Mas'ūd al-Farrā' al-Bagawī (umro 516/1122), komentar Muḥammad b. ʻAbdullāh al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī, Waliyuddīn Abū ʻAbdullāh (umro poslije 737/1336), a ovu glosu ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī al-Harawī, umro 1014/1605. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1700; GAL, G I, 364; Köprülü I, 337-8; TÜYATOK 07 III,2661.

Drugi svezak. الجلد الثّاني

Početak:

أوّله: بفتح التابعين الطّابع وهو ما يختم به وبكسرها اسم فاعل ... الفصل الأوّل عن ابن عمر رضي الله تعالى عنهما قال اتّخذ النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم...

Završetak:

آخره : و كفى بالله عليمًا وذلك عاشر ربيع الثّاني عام ثمان وألف بعد الهجرة النّبويّة على صاحبها ألوف من الصّلاة وآلآف من التّحيّة .

L. 658 (originalna folijacija); 29 x 20 (22,5 x 12,5); 35 redova. *Nasḫ*. Komentar je nadvučen crvenom linijom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao ʻAbdurraḥmān b.ʻAbdulquddūs as-Salmūlī 4. džumadel-ahira 1099/1688. godine.

6727. R-8386

الفائق في غريب الحديث للزّمخشري

AL-FĀ'IQ FĪ GARĪB AL-ḤADĪṮ LI AZ-ZAMAḪŠARĪ

Djelo je nepotpuno i na pčetku i na kraju. . ناقص في أوّله و آخره

Prvi svezak hadiskog djela u kome su protumačene teško razumljive riječi iz hadisa. Napisao Maḥmūd b. ʻOmar, Ğārullāh Abū al-Qāsim az-Zamaḫšarī, umro 538/1144. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1206; Ahlvardt II,1648; Köprülü I, 381.

Početak (ovdje):

أوّله : خلص إلى الجاهل الفرس فقيل يا با(!) عبد الله ما أرينا مثل سيفك فيقول والله ما هو السيف ولكنّها السّاعد اكرهتا ...

Završetak (ovdje):

آخره : كان في سفر ففقدوا الما ، فارسل عليًا فلانًا يبغيان الما ، فإذا هما بأمّارة على بعير لها بين مرادتين اوسط جتين فقالا لها انطلقي الى انيس عم فقالت الى هذا ألذي يقال له ...

L. 196; 20,5 x 15 (15 x 7); 19 redova. *Nasta'līq*. Po rubovima su pisana alfabetska slova crvenim mastilom, koja obuhvataju riječi pod tim slovom, a dopune i ispravci crnim mastilom. Riječi koje se tumače nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, malo oštećen, listovi prosuti i rastavljeni od poveza; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

6728. R-8404

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Zbirka hadisa o životu Božijeg poslanika Muhameda a. s. i o dužnostima muslimana da ga poštuju. Napisao kadija Abu'l-Faḍl 'Iyāḍ b. Mūsā al-Yaḥṣubī as-Sabtī, umro 544/1149. godine.

Dobrača I, 483, str. 295; Köprülü III, 49.

Djelo je na po;etku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Završetak:

آخره: ولا يرد دعوة القاصدين ولايصلح عمل المفسدين وهو حسبنا ونعم الوكيل وصلوته على سيّدنا محمّد ...

L.178; 25 x 18 (19 x 12,5); 28 redova. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom. Prva korica i jedan dio djela otkinuto i zagubljeno.

Prepisao Muḥammad ...(prezime teško čitljivo), 23. džumadel-evvela 802/1399. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Vitez.

6729. R-6914

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ' BI TA'RĪF ḤUQUQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

Početak:

أوّله: قال الفقيه القاضي الإمام أبو الفضل عياض بن موسى بن عياض اليحصبي... الحمد لله المنفرد باسمه الأسمى المختص بالملك الأعزّ ...

L. 239; 19,5 x 12,5 (14 x 7,5); Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Početak djela ukrašen je unvanom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad b. as-Sayyid Ibrāhīm aṭ-Ṭarablusī,, mjeseca redžeba 1159/1746. godine. Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika Muḥammad Sa'īd al-'Aynī, imam i hatib u džamiji u Sarajevu.

Poklonio hafiz Mehmed ef. Zahirović, bivši muftija iz Banja Luke.

6730. R-5747

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ' BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Djelo je na početku nepotpuno. ..ناقص في أوّله

Isto kao br. 6728.

L. 248; 21 x 13,5 (14,5 x 7); 19 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Ajeti su nadvučeni crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije, a margine jednom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski, novijeg datuma.

Prepisao nepoznati prepisivač početkom džumadel-evvela 1168/1754. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6731. R-7082

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ' BI TA'RĪF ḤUQUQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 336;20 x 12 (14 x 6,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač, mjeseca rebiul-ahira 1176/1762. godine

6732. R-4706

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL- MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 190 (Listovi 31-40 otkinuti i zagubljeni); 20,5 x 14,5 (17,5 x 10); 21 red. *Nasḫ*, mjestimice vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, malo oštećen.

Prepisao Muṣṭafā b. Šayḫ Ḥasan b. Darwīš 'Abbān(!), 1178/1764. godine.

Na početku je napisan sadržaj djela.

6733. R-6769

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 350; 23 x 14 (15 x 7,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim unvanom u raznim bojama. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom. Na koricama i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti, ali je pozlaćena boja izblijedila.

Prepisao Ḫayrī-zāde Meḥmed Sa'īd b. derwīš 'Alī, kadija u Starom Vlahu, 9. rebiul-evvela 1198/1784. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika, napisano vrhunskom kaligrafijom: Meḥmed b. 'Alī b. al-ḥāǧǧ 'Abdullāh b. Aḥmad al-Čalabī al-Pazārī al-Bosnawī.

Na naslovnoj stranici je ime vakifa, koji je uvakufio ovu knjigu za Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu, al-ḥāǧǧ ḥāfiẓ Šākir ef. Tuzlo.

Poklonio Amed ef. Tuzlić iz Sarajeva.

6734. R-4817

Zbirka (مجموع), 4

L. 32; 20,5 x 14,5 (14 x 6,5 i 12 x 6,5); 21 i 15 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 14

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

Ovo je samo fragment navedenog djela, kao i slijedeće djelo, samo još manjeg obima od predhodnog djela.

2. L. 16b - 24.

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

3. L. 25b - 26.

كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع
KIFĀYA AL-QUNŪ' FĪ AL-'AMAL BI AR-RUB'I AL-MAQṬŪ'

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Risala o izračunavnju vremena i određivanju geografskog položaja nekog mjesta po kvadrantu. Napisao Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī, umro 902/1496.

Dobrača I, 734,8, str.503.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... وبعد، فهذه مختصرة في العمل بالرّبع
الشّمالي المقطوع... وسمّيتها كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع...

4. L. 27b - 32.

قصيدة البردة (الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة)
QAṢĪDA AL-BURDA (AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA

Pjesma je na kraju nepotpuna. ناقص في آخره.

Pjesma u slavu Muhameda a. s. Napisao Šarafuddin Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al Būṣirī, umro 694/1294.

Dobrača I, 435, 2, str. 268.

Prijepis cijele zbirke potječe vjerovatno iz XVIII stoljeća.

Poklonio Mustafa Jusufović.

6735. R-5903

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى
AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6728.

L. 318;f20 x 12 (13 x 6); 21 red. *Nasta'l'q*, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6736. R-8299

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

Djelo je na početku nepotpuno (manjka jedan list). ناقص في أوّله.

L. 399; 16,5 x 11,5 (11,5 x 6); 15 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna, većinom pisane kasnije drugim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, a na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6737. R-8538

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ' BI TA'RĪF ḤUQUQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728

L. 310; 21 x 15,5 (15 x 7,5) 19-21 red. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisne crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisan iz primjerka kojeg je prepisao Amīn b. Muḥammad Ṭāhir al-Bālisī, 20 rebiul-evvela 793/1391. godine Prepis našeg primjerka je novijeg datuma (XVIII ili XIX stoljeće).

Iz kolekcije hadži hafiz Asim ef Sirće.

6738. R-8576

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 222 (originalna folijacija); 17 x 11 (12 x 6,5); 17 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao as-Sayyid Muṣṭafā b. Wali al-Ānī (?) al-Ḫarpūtī, mjeseca džumadel-ahira 1215/1800. godine.

Poklonio šejh Fejzulah ef. Hadžibajrić.

6739. R-4791

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 270; 23 x 17,5 (18 x 9); 17 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po tri tanke crvene, a ostale stranice jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao Maḥmūd Ḥāmid b. Ibrāhīm b. 'Alī b. Muṣṭafā al-Obōrčawī (iz Oboraca), pomoćnok muftije u Pruscu, 6. rebiul-evvela 1224/1809. godine.

(وقع الفراغ في اليوم السّادس من شهر ربيع الأوّل لسنة أربع وعشرين ومأتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف وأنا الفقير المحتاج إلى رحمة القدير محمود حامد بن إبراهيم منيب المفتي بآقحصار بوسنه ابن علي بن مصطفى الاوبورجوي...)

Na jednom od zaštitnih listova na kraju djela je bilješka o prijepisu kopije iz koje je prepisano ovo djelo.

6740. R-8682

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 332; 18 x 12 (11 x 7,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni.

Prepisao Aḥmad Naẓīf b. 'Abdullāh Rāsiḫ b. 'Oṯmān, 24. džumadel-ahira 1237/1822. godine.

Iz zaostavštine Muhamed ef. Pašića iz Sarajeva.

6741. R-6038

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 223; 24 x 16,5 (17 x 10); 21 red. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Imaju kustode.Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Nu'mān b. 'Abdullāh b. Sulaymān, mjeseca safera 1281/1864. godine.

Na početnim zaštitnim listovima je sadržaj djela, a na posljednjim su zapisi, pisani kasnije rukom drugog prepisivača.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6742. R-8687

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L. 203; 24 x 17,5 (17 x 9); 23 reda. *Nasta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 7. rebiul-ahira 1286/1869. godine

Iz zaostavštine Muhamed ef. Pašić iz Sarajeva.

6743. R-6029

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 6728.

L.140; 24,5 x 16 (18 x 10); 19 redova. *Nasḫ*, pisan nešto krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osmana ef. Sokolovića.

6744. R-6039

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 6728.

L. 167; 24 x 16 (16,5 x 8); 17 redova. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode.. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osmana ef. Sokolovića

6745. R-3971

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA'RĪF ḤUQŪQ AL-MUṢṬAFĀ

Isto kao br. 6728.

L.207; 21,5 x 15 (14 x 8); 19 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka.. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

6746. R-8477

جامع الأصول لأحاديث الرسول
ĞAMI' AL-UṢŪL LI AḤĀDĪṮ AR-RUSŪL

Zbirka hadisa. Napisao Mubārak b. Muḥammad Ibn Aṯīr al-Ğazarī, umro 606/1210. god.

Ḥ. Ḫ. I, 535; GAL, G I,357; S i, 608; Ahlwardt II, 1311; Köprülü I, 276.

Svezak treći, obuhvata hadise od slova *ḍād* do kraja slova *mīm*.

Početak:

أوله : حرف الضّاد وفيه كتابان : كتاب الضّيافه، كتاب الضّمان الكتاب الأوّل في الضّيافة
قال قال رسول الله صلعم : ليلة الضيف حقّ على كلّ مسلم ...

Završetak:

آخره : الطواغيت جمع طاغوت وهو المارد من الشّياطين وقيل الصّنم وكذا اراد به هاهنا .

L. 575; 25 x 18 (20,5 x 10); 27 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od trojice prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisna crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst i glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivači i godine prijepisa nepoznati. Najstariji dio prijepisa je vjerovatno iz XVI stoljeće, a ostali su nastali mnogo kasnije.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika: Muhammad, miralay Zvornika, a na naslovnoj stranici je suhi pečat drugog vlasnika: Hafiz Begefendić, Turk Bosna.

Poklonio hadži hafiz Džemil Hodžić iz Odžaka.

6747. R- 6451

تجريد الأصول في أحاديث الرّسول
TAĞRĪD AL-UṢŪL FĪ AḤĀDĪṮ AR-RASŪL

Skraćena prerada djela *Ğāmi' al-uṣūl*, zbirke hadisa. Napisao Abū al-Qasim Hibbatullāh (b. 'Abdurraḥīm) b. al-Bārizī al-Ğuhanī aš-Šāfi'ī, umro 739/1338. god.

Ḥ. Ḫ. I, 345; 536; GAL, G II, 86; S II, 101 R. Šešen 606.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين حمد الشّاكرين ... و بعد، فقد وقفت على كثير مّا دوّنه العلما، من أحاديث رسول الله ... فليشتهر بجريد الأصول في أحاديث الرّسول ...

Završetak:

آخره : قال كان آخر كلام رسول الله صلّى الله عليه و سلّم صلاة واتّقوا الله فيما ملكت أيمانكم هذا آخر الكتاب والحمد لله اولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا وصلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وآله و صحبه وسلّم .

L. 229; 28,5 x 20 (21 x 11); 33 reda. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima istaknutih riječi i dopuna. Imaju kustode. Prva stranica ukrašena je unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je pozlaćenom debljom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji (preuvezan).

Prepisao Maḥfūẓ b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Surūrī, 6. zul-hidžeta 1170/1757. godine.

Na početku i na kraju ispisan je sadržaj djela.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6748. R-8398

(كتاب) إنس المنقطعين إلى عبادة ربّ العالمين
(KITĀB) INS AL-MUNQAṬ'ĪN ILĀ 'IBĀDAT RABB AL-'ĀLAMĪN

Zbirka 300 hadisa i isto toliko kratkih priča i stihova. Napisao Mu'afā b. Ismā'īl al-Mawṣilī, Abū Muḥammad, umro 630/1233. god.

Dobrača I, 507; Ahlwardt VII, 8777; Karatay a II, 2862; GAL, G I,358; S I, 610.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين وعلى آله وصحبه أجمعين . قال الفقير إلى الله تعالى ابن إسماعيل الموصلي رحمه الله ونفعنا به الحديث الأوّل قال رسول الله صلعم لمّا خلق الله تعالى جنّة عدن قال لها تكلّمي ...

Završetak:

آخره : الحديث الّذي كملت به الأحاديث ثلثمائة روى عن رسول الله صلعم أنّه قال اذا أنام العبد في سجوده باها الله سبحانه به ملائكته فيقول سبحانه يا ملائكتي انظروا إلى عبدي ...

L. 121(na dva mjesta ispalo je i zagubljeno više listova); 21 x 15 (15 x 9); 14 redova. *Nasḫ*. Redni brojevi hadisa i riječi: الحكاية i شعر pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

Prepisao Aḥmad Ḫawāğe b. Yūsuf Katḫodā, 1184/1770. godine.

Na početku je djelomični sadržaj djela, a na krsju je bilješka prenesena iz djela شرح المحمّديّة .

R-8402

6749.

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفويّة

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Zbirka vjerodostojnih hadisa koju je sabrao Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣagānī, umro 650/1252. god.

GAL, G I, 361,1; Dobrača I, 509; Ahlwardt II,1322; S. Kenderova 104.

Početak:

أوّله : الحمد لله محي الرّمم ومجري القلم ...

Završetak:

آخره :م انس لبيك حجة و عمرة.

L. 118< 27 x 18 (17 x 11,5); 15 redova. *Nasḫ*, starinski, većinom vokalizovan. Istaknute riječi i simboli hadiskih djela pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Zakariyyā b. Sulaymān b. Gufrān u Larindi, u posljednjoj dekadi mjeseca safera 855/1451. godine.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

6750. .R-262

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 6749.

L. 96 (originalna folijacija): 27,5 x 18 (18,5 x 11,5); 19 redova. *Nasḫ*, starinski. Naslovi poglavlja i simboli hadiskih djela pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, ali je rukopis vema star (XIV ili XV stoljeće).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na naslovnoj stranici).

6751. R-5876

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L. 190; 21 x 14,5 (13 x 6,5); 15 redova. *Ta'līq i nasta'l'q*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom i plavom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prvih 55 lista prepisao Ḥasan b. 'Alī Gūšī-zāde (Gušić) al-Ihlawnalī, u Sarajevu, od 56. lista do kraja Ḥasan b. Ḥusayn Naratwalī, u Istanbulu, u džamiji Yayla, 7. šabana 1214/1799. godine.

(قد وقع الفراغ من هذا الكتاب الشّريف على يد حسن بن علي غوشي زاده الإهلونلي في مدينة سراي الى : «علّم بالقلم...» و من هنا إلى آخر الكتاب على يد حسن بن حسين نرتولي في بلدة قسطنطنية بجامع المشهور بيايله ... سنة أربع عشر و مائتين وألف ...٧ شعبان سنة ١٢١٤).

Na prvih četiri-pet zašitnih listova napisan je sadržaj djela

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6752. R-6351

مشارق الانوار النبوية من صحاح الاخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L. 124; 21,5 x 15 (15 x 8); 17 redova. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i komentara. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6753. R-5895

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L. 174; 19,5 x 14,5 (13,5 x 8); 15 redova. *Nasta'līq*. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst i margine obrubljene su tankom crvenom linijom. Papir razne boje (bijel, plav, žut i tamnobijel); povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. šayḫ al-ḥāǧǧ 'Alī al-Bosnawī, u Sarajevu , 30 rebiul-evvela 1222/1807. godine.

(قد وقع الفراغ بعون الله ...على يد أحقر الحقير محمّد ابن شيخ الحاجّ علي البسنوي بسراي سنة ألف ومأتين واثنا وعشرين).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6754. R-8501

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L. 196; 21 x 13 (15,5 x 7,5); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan.. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka Tekst na stranicama obrubljen tankom zelenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonila Sedika Bajrić iz Žepča.

6755. R-8557

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L. 102; 20 x 13 (15 x 6); 27 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Otkupljen od nasljednika hadži hafiz Asim ef. Sirće.

6756. R-8389

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Isto kao br. 6749.

L 141 (originalna folijacija); 21 x 14 (13,5 x 7,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja, istaknute riječi i simboli hadiskih djela pisano crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj djela, napisan crvenim mastilom, a na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i broj hadisa iz glavnih zbirki koji se nalaze u ovom djelu, godina smrti autora ovog djela. Na rubu drugog lista je ovalni pečat sa imenom Ǧalāluddīn 'Alī, godina 1230/1814.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6757. R-5975

Zbirka (مجموع), *2*

L.56; 21,5 x 15 (15 x 7); 21 i 15 redova. *Nata'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan; bez poveza.

1. L. 1 - 41.

مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفوية

MAŠĀRIQ AL-ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḪBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA

Djelo je na kraju nepotpuno ناقص في آخره.

Isto kao br. 6749.

2. L. 42 - 56.

نصاب الأخبار لتذكرة الأخيار

NIṢĀB AL-AḪBĀR LI TAḎKIRA AL-AḪYĀR

Djelo nepotpuno na kraju. ناقص فى آخره.

Zbirka od hiljadu hadisa, podijeljeno na 100 glava (bāb) o raznim teološkim i šerijatsko-pravnim temama i to po 10 hadisa u svakoj glavi. Napisao Sirāğuuddīn 'Alī b. 'Oṯmān b. Muḥammad at-Taimī al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1954; GAL, G II, 430,II; Dobrača I, 504; S. Kenderova, 101; Ahlwardt II, 1300.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... قال الشّيخ ... سراج الدّين أبو محمّد علي بن عثمان الاشي ... هذا ما اختصرته من كتاب غرر الأخبار ودر الأشعار ... و سمّيت كتاب نصاب الأخبار ...

Prepisivači i datumi prijepisa nisu navedeni, ali na kraju drugog djela neko je kasnije stavio datum muharrem 1280/1863. godina.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6758. R-8410

تحفة الأبرار في شرح مشارق الأنوار

TUḤFA AL-ABRĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Komentar djelu *al-Mašāriq*, napisao Akmaluddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad ar-Rūmī al-Bārbartī al-Ḥanafī, umro 786/1384. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1688; GAL, G I, 361; Köprülü I, 332,2; Dobrača I, 521.

Završetak:

آخره : هو اللايق بمرتبته صلّى الله عليه وسلّم ان يترقّى من الأدنى إلى الأعلى لا أن ينزل من الأعلى إلى الأدنى.

L. 341; 32,5 x 21 (22 x 13); 29 redova. *Nasḫ*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i ispremetani; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullāh, u Maloj Kaneji (na Kritu) (خانيه صغير) u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1077/1666. godine. Poklonio Bešić Idris - Gračanica.

6759. R-8405

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Komentar *Mašāriqa*, zbirke vjerodostojnih hadisa. Napisao 'Abdullaṭīf b. 'Abdul'azīz Ibn al-Malak, poznat kao Ibn Firište ar-Rūmī, umro 797/1396.

Dobrača I, 523, str. 322; O. M. I, 219: GAL, S II, 315. Ḥ. Ḫ. II, 1689; Ahlwardt II,1323; S. Kenderova, 119.

Početak:

أوله: الحمد لله على هدية الهداية والاسلام وعطية الدّراية والاعلام ... وبعد، يقول الضّعيف العزيز عبد اللّطيف بن عبد العزيز المعروف بابن الملك ...

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L. 235; 26 x 18 (21 x 12,5); 29 redova. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, deblji, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, listovi prosuti, mnogi ispreturani, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datuma prijepisa nepoznati (XVI stoljeće.

Na prvim zaštitnim listovima i naslovnoj stranici su bilješke iz hadisa, jezikoslovlja i ime ranijeg vlasnika Aḥmada b. Aḥmada, softe iz Gornjeg Vakufa do kojeg je došao putem razmjene za knjigu شرح الهداية.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6760. R-4255

مبارق الأزهار في شرح مشارق الاأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Djelo je na početku nepotpuno, kao da manjka samo jedan list. ناقص في أوّله.

Isto kao br. 6759.

Završetak:

آخره: اي بعمرة لهذا يدلّ على أنه كان قارنًا تقدم وما هو أصحّ الرّوايات الواردة فيه في أوّل الباب التّاسع. تمّت الكتاب.

L. 296+5; 20,5 x 15,5. *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka.. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepisao Muṣṭafā, 2. šabana1076/1666. godine.

Na posljednjih pet listova neko je kasnije prepisao sure Yāsīn.

6761. R-8487

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

L. 339 (originalna folijacija); 21 x 14,5 (16 x 9,5); 25 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvuče crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s prijeklopom, oštećen i rastavljen od listova. Na srdini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ibrāhīm b. aš-šayḫ Muṣliḥuddīn b. aš-šayḫ Bāyazīd al-Herseki al-Ḥanafī al-Ḫalwatī, u kasabi Čajniče, kada je bio hatib u Sinān-begovoj džamiji, u trećoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1080/1670. godine.

(قد وقع الاتمام ...على يد ... إبراهيم بن الشّيخ مصلح الدّين بن الشّيخ بايزيد الهرسكي مولدًا والحنفي مذهبًا والخلوتي مسلكاً في قصبة چاينچه حين كان خطيبًا بجامع سنان بيك في أواخر شهر ذي القعدة في يوم الخميس وقت العشايين من شهور سنة ثمانين وألف بعد الهجرة...)

Na početku je sadržaj djela i simboli hadiskih djela.

Iz Odbora Islamske zajednice Janja.

6762. R-8403

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

L. 243; 28,5 x 19 (21 x 11,5); 33 reda. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, djelomično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač, 14. rebiul-ahira 1092/1681. godine

Poklonili nasljednici Muhamed ef. Tufe, profesora iz Sarajeva.

6763. R-4893

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

L. 216; 27 x 18 (22 x 13); 29 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan, dohvaćen vlagom, neki listovi su prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII stoljeće).

6764. R-8544

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار

MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

(الجزء الثّاني)

Drugi svezak.

Početak:

أوّله : الباب السّادس خ عايشة رضه ليس أحد يحاسب أي في يوم القيمة المراد بالحساب في الحديث ما استقصى فيه إلاّ هلك تقدم الكلام عليه في الباب الأوّل في حديث ...

Završetak je isti kao i kod broja 6760.

L. 271; 20,5 x 15 (15 x 10); 21-22 reda. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač 1129/1716-17. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: Ṣāliḥ b. Ibrāhīm, godina 12451829.

Otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6765. R-7531

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار
MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

L. 391; 25,5 x 17,5 (18 x 10); 25 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Sulaymān, u Istanbulu u trećoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1146/1733. godine.

Na naslovnoj stranici je jedan hadis, te prezime i lični pečat ranijeg vlasnika: Hasagić.

Otkupljen od Adisa Muhovića iz Sarajeva.

6766. R-6698

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار
MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

Početak:

أوّله : الحمد لله على هدية الهداية والإسلام وعطية الدّراية والاعلام خصوصًا من بيان ...

L. 297; 25 x 16 (18 x 9,5); 27 redova. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i glosa. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao al-ḥāǧǧ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Oṯmān b. al-ḥāǧǧ Ibrāhīm Ġānī-zāde, u drugoj dekadi mjeseca ševvala 1162/1749. godine.

Poklonio hafiz Mehmed Zahirović iz Banja Luke.

6767. R-7092

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار
MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

L. 92; 21 x 15 (18 x 11); *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Na kraju je dova koja se uči poslije objeda, pisana kasnije rukom drugog prepisivača.

Poklonio Rančić Osman, imam i muallim u Gornjim Vukovijama - Kalesija.

6768. R-2645

مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار
MABĀRIQ AL-AZHĀR FĪ ŠARḤ MAŠĀRIQ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6759.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L. 69 + 30; 19,5 x 13 (15 x 7); 23 reda. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Tekst na stranicama i margine obrubljen je tankim crvenim linijama. Papir bijel i žućkast, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti, a na kraju je neispisanih 30 listova; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnute su rozete.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati

6769. R-7062

التّرغيب و التّرهيب
AT-TARĠĪB WA AT-TARHĪB

Zbirka hadisa koju je napisao ḥāfiẓ Abū Muḥammad 'Abdul'aẓīm b. 'Abdulqawī al-Munḏirī, umro 656/1258. god.

GAL, G I, 367; Dobrača I, 540-41.

Svezak drugi od nekog kompleta počinje podnaslovom:

التّرهيب من الغشّ والتّرغيب في النّصيه في البيع وغيره.

Početak:

أوّله : عن أبي هريرة رضي الله عنه أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال من حمل علينا السّلاح فليس منّا ومن غشّنا فليس منّا. رواه مسلم ...

L. 231; 27,5 x 18. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Naslovna stranica ukrašena je sa dva lijepa unvana. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez je bio kožni, ali su korice otkinute i zagubljene.

Pošto je djelo na kraju manjkavo, prepisivač i datum prijepisa su nam nepoznati, ali je rukopis veoma star (XV ili XVI stoljeće).

6770. R-8264

Zbirka (مجموع), *3*

L. 190; 22,5 x 16 (16 x 7,5); 19 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 10a.

أربعون حديثًا للنّووي

ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI ANN-NAWAWĪ

Četrdeset hadisa koje je sabrao Muḥyiddīn Yaḥyā b. Šaraf an-Nawawī, umro 676/1277. god.

Dobrača I, 439,2; GAL, S I, 682,IX; Ahlwardt II, 1476; S. Kenderova, 199; Karatay a II, 3132.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين قيّوم السّموات والأرضين ... أمّا بعد، فقد روينا عن علي بن ابي طالب وعبد الله بن مسعود

Završetak:

قال الله تعالى في حقّه ومانيطق عن الهوى إن هو إلاّ وحي يوحى والحمد لله اولاً وآخراً وظاهراً وباطنًا. الحمد لله ربّ العالمين أتمت هذا الحديث ...

2. L. 21b - 22.

وصيّة الشّيخ شهاب الدّين السّهروردي لابنه

WAṢIYYA AŠ-ŠAYḪ ŠIHĀBUDDĪN AS-SUHRAWARDĪ LI IBNIHĪ

Opruka Suhravedije svome sinu, etičkog sadržaja. Napisao pomenuti 'Omar b. Muḥammad al-Bakrī as-Suhrawardī, umro 632/1234.

A. M. I, 785; Ahlwardt III, 3020.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، فهذه وصيّة وصّى بها الشّيخ الإسلام قدوة الطّائفة سلطان المحقّقين قطب المتأخّرين شهاب الحقّ والملّة والدّين عمر بن محمّد بن عبد الله البكري السّهروردي...

Završetak:

آخره: فإنّك لا تدري ما إسمك يوم القيمة وفّقنا الله بما فيه من الوصيّة ويعصمنا من خلافه.

3. L. 23b - 190 (1 - 168 originalna folijacija).

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Kniga vjerskih pouka i propovijedi iz Kur'ana i Hadisa. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god.

Dobrača I, 436,2; II, 1123,2; Fajić III, 2164; GAL, G II,441,15.

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا أمّةً وسطًا خير أمم ... وبعد، فإنّ العقل والنّقل متوافقان ...

Završetak:

آخره: ونقول الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا الله ربّنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمةً إنّك أنت الوهّاب ...

Prepisao 'Oṯmān b. Muḥarram u Sīmzāde (Đumišića) medresi u Sarajevu, mjeseca zul-kadeta 1207/1793. godine.

(الكتاب بعون الله الملك المنّان من أيّام ذي القعدة يوم الثّلثاء سنة سبع ومأتين وألف من هجرة ...من يد أفقر الطّلاب وأضعف العباد عثمان بن محرّم في مدرسة سيم زاده غفر الله له.)

Na naslovnoj stranici je bilješka iz Hadisa. Na listovima 10b - 21a. su bilješke iz tefsira i hadisa, te sadržaj djela pod tačkom tri i simboli hadiskih djela.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu biblioteku hadži Alija b. Derviš b. Muhamed-efendi b. Mustafa Ahmić, u Zenici, 2. aprila 1979. godine.

6771. R-8357

Zbirka (مجموع), *3*

L. 27; 17,5 x 12 (12 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, učadio; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 14a.

الأربعون حديثًا للنّووي
AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AN-NAWAWĪ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Isto kao br. 6770.

2. L. 14b - 19a.

وصيّة الإمام أبي حنيفة
WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Isto kao br. 6603,9.

3. L. 19b - 27.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603, 8.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (vjerovatno XVIII stoljeće.

Rukopis je porijeklom iz Podgrabka kod Foče, a poklonio ga je Emin Islamovski iz Struge.

6772. R-8380

Zbirka (مجموع), *2*

L 55;16,5 x 11,5 (12,5 x 7 i 12 x5); 15 i 11 redova. *Nasḫ i ta'līq*, od različitih prepisivača. Nalov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom lonijom. Imaju kustide. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 12.

الأربعون حديثًا للنّووي
AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AN-NAWAWĪ

Isto kao br. 6770.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين قيّوم السّموات والأرضين مدبّر الخلايق أجمعين...

Završetak:

آخره : وكان ابن عمر يقول إذا أمسيت فلا تنتظر الصّباح وإذا أصبحت فلا تنتظر المساء، وخذ من صحتك لمرضك ومن حياتك لموتك، رواه البخاري

2. L.13b-55.

المطالب السّنّية في قمع المراسم البدعيّة
AL-MAṬĀLIB AS-SUNNIYA FĪ QAM' AL-MARĀSIM AL-BAD'IYYA

Kratka risala o vjerovanju sunnija. Napisao 'Oṯmān-efendi Ḥāfiẓulkutub, nastanjen u Istanbulu.

Dobrača I,628,2; Spaho, 168, str. 77; Bratislava, 105, str.112-113.

Početak:

أوّله : الحمد لله وفق أهل السّنّة لحسن الاعتقاد، وسلك بها منهج الهدى والرّشاد ...

Završetak:

آخره : ذلك كلّه (كلا) أنّه ذوالفضل العظيم والطّول العميم وحسبنا الله ونعم الوكيل ولاحول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم، تمّت تمام.

Prepisivači i datumi prijepisa nisu navedeni (XVIII ili XIX dtoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6773. R-6739

المجالس السّنيّة في كلام على الأربعين النّوويّة
AL-MAĞĀLIS AS-SANIYYA FĪ KALĀM 'ALĀ AL-ARBA'ĪN AN-NAWAWYYA

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Komentat četrdeset Nawawijinih hadisa. Napisao Aḥmad b. Ḥiğāzī al-Fašnī, umro oko 978/1570. god.

A. M. I, 147; Ismā'īl-paša :Ḍayl I, 56; GAL, G I, 396,12; G II, 305; Ahlwardt II, 1503; S. Kenderova, 208-9.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي وفّقنا لاداء أفضل الطّاعات ... و بعد، فيقول الفقير ...أحمد بن حجازي الفشني...هذه مجالس سنيّة في كلام على الأربعين النّواويّة ...

L. 138; 21 x 15 (14 x 9); 19 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Muhamed ef. Kemura, bivši kadija iz Sarajeva.

6774. R -662

Zbirka (مجموع), *2*

L. 60; 26 x 17 (18 x 10); 20 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, noviji; povez kartonski.

1. L. 1 - 14.

القرب في محبّة العرب
AL-QURAB FĪ MAḤABBAT AL-'ARAB

Hadisko djelo o ljubavi prema Arapima. Napisao aš-Šayḫ 'Abdurraḥīm b. Abū Bakr b. Ibrāhīm al-'Irāqī, umro 805/1402.

Kairo I, 137; Ahlwardt II, 1391; GAL, G II, 66; S II, 190.

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي فضّل العرب ببعثة نبيّهم سيّد البشر نبيًا...وبعد، فقد أوجب الله عزّ وجلّ على الخلق حبّ العرب ونصحهم ...

Završetak:

آخره: وهذا آخر ما تيسّر جمعه في هذا المعنى والله تعالى المرجوّ أن يقابله بالقبول والحسنى إنّه خير مأمول وأكرم مسئول.

Prepisao Meḥmed b. Muḥammad Handžić, iz štampanog primjerka koji je tiskan u Bombaju (u Indiji) 1303/1885, pa u Kairu 17. šabana 1346/1927. godine.

(قال ناسخه الفقير محمد بن محمّد الشّهير بخانجي غفر الله له نقلت هذا الكتاب عن نسخة مطبوعة في الهند بمدينة بمبي سنة ۳. ۱۳ وتمّ كتابته في السّابع عشر من شعبان سنة ۱۳٤٦ بمصر القاهرة ولاحول ...)

2. L. 15b - 60.

(كتاب في رحلة إلى مصر وفضائلها وأهلها)
KITĀB FĪ RIḤLA ILĀ MIṢR WA FAḌĀ'ILIHĀ WA AHLHĀ

Kniga o autorovom putovanju u Egipat, njegovim vrijednostima i njegovom stanovništvu. Napisao Meḥmed b. Muḥammed Handžić 1927. godine. Navedeni naslov je naš, jer u rukopisu nije naveden. Djelo nije završeno.

Početak:

أوّله: سبحان من يفقه في الدّين من أراد به خيرا ... أمّا بعد، فيقول العبد ...محمد بن محمّد الشهير بالخانجي ... هذا كتاب عجيب وترتيب غريب ضمنته شيئاً من أخبار مصر وتاريخها...

Djelo je autograf.
Uvakufio autor djela.

6775. R-8457

مختصر تخريج أحاديث الرّافعي
MUḪTAṢAR TAḪRĪĞ AḤĀDĪṮ AR-RĀFI'Ī

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Skrećena prerada zbirke hadisa. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. 'Alī Ibn Ḥağar al-'Asqalānī, umro 852/1448. god.

Ahlwardt II, 1346.

Završetak:

آخره : قوله ويقال إنّ عليًا رجع عن ذلك (قلت) أخرجه عبد الرّزّاق بإسناد صحيح والله أعلم. تمّ مختصر تخريج أحاديث الرّافعي ... العلاّمة شهاب الدّين أحمد المعروف بابن حجر ...

L. 306; 27,5 x 18,5 (22,5 x 15); 29 redova. *Nasḫ*, starinski, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza, korice otkinute i zagubljene.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVI ili XVII stoljeće).

6776. R-8683

Zbirka (مجموع), *2*

L. 81; 19,5 x 11 (11 x 5,5 i 12,5 x 5; 11 i 18 redova. *Ta'līq i nasta'līq*, od dvojice prepisivača. Redni broj hadisa u prvom djelu i istaknute riječi pisano crvenim mastilom, a neke riječi su nadvučene crvenom linijom. Prva stranica ukrašena pozlaćenim unvanom. Tekst na stranicama u prvom djelu obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen. Neko je namjerno odrezao margine na više listova i u prvom i u drugom dijelu ove zbirke. Povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica, a imaju ornamenti sa vanjske i unutarnje strane.

1. L. 1 - 77a.

شرح الأربعين النّوويّة (لمجهول)
ŠARḤ AL-ARBA'ĪN AN-NAWAWIYYA (LI MAĞHŪL)

Komentar Nawawinoj zbirci *40 hadisa* od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين قيّوم السّموات والأرضين مدبّر الخلايق أجمعين، باعث الرّسل صلوته وسلامه عليهم أجمعين إلى المكلّفين لهدايتهم وبيان شرائع الدّين...

Završetak:

آخره: وهذا آخر ما يسّره الله تعالى الكريم على سبيل الإختصار والحمد لله ربّ العالمين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، قد حصل الفراغ من تحرير الشّرح المبارك

Prepisao Muḥammad b. Ḥusayn-efendi, nastanjen u Braili (Rumunija), bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

2. L. 78 - 81.

أربعون حديثًا
ARBA'ŪN ḤADĪṮAN

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Neka zbirka *40 hadisa* od nepoznatog sabirača.

Početak (ovdje):

أوّله: عن أنس رضي الله عنه الحديث الرّابع قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: السّلطان العادل المتواضع ظلّ الله ورمحه في الأرض يرفع له عمل سبعين صدّيقًا...

Završetak (ovdje):

آخره: الحديث الثّامن والثّلثون قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: السّمع والطّاعة على المرء المسلم فيما أحبّ وكره مالم يؤمن بمعصية أخرجه البخاري عن ابن عمر رضي الله عنهما الحديث التّاسع والثّلثون قال رسول الله صلّى...

Zbirka nije do kraja prepisana, jer na kraju ima više neispisanih listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati, ali je prijepis mlađi u odnosu na prvo djelo.

6777. R-6904

الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير
AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN ḤADĪṮ AL-BAŠĪR AN-NAḎĪR

Zbirka hadisa, napisao Ğalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. god.

Köprülü I, 277; GAL, G II, 147; Karatay a II, 3030; Ḥ. Ḫ. I, 560; Dobrača I, 557, str.349; S. Kenderova, 142

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي بعث على رأس كلّ ماية سنة من يجدد لهذه الأمّة (أمر) دينها ...

Završetak:

آخره : عن أبي هريرة تمّ الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير قال مؤلّفه فرغت من تأليفه يوم الإثنين ثامن عشر ربيع الأوّل سنة سبع و تسعمائة ...

L. 254; 27,5 x 19,5 (20 x 12); 29 redova. *Nasta'līq.* Naslov i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Na kraju se nalaze boigrafski podaci o autoru i hvalospjev autoru od strane prepisivača. Ispod naslova nalazi se bilješka o uvakufljenju knjige, čijeg vakifa nismo uspjeli pročitati. Na istoj stranici napisano je olovkom ime Hadrović Muhamed (ili Mehmed), osmi razred, 4 februara 1933. godine.

Prepisao nepoznati prepisivač 1031/1621-2. godine.

Poklonio Mehmed Zahirović, bivši muftija iz Banja Luke.

6778. R-8449

الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير
AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN ḤADĪṮ AL-BAŠĪR AN-NAḎĪR

Isto kao br. 6777.

L. 225 (originalna folijacija); 26 x 18,5 (20,5 x 13); 27 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst i glat, iz raznog vremenskog perioda, dohvaćen vlagom i oštećen; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali stariji dio je iz XVI ili XVII, a mlađi iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici su pečati Ujedinjene medrese u Banjoj Luci.

Poklonio hafiz Memed Zahirović, bivši muftija u Banja Luci.

6779. R-8392

الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير

AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN ḤADĪṮ AL-BAŠĪR AN-NAḎĪR

Isto kao br. 6777.

L. 447; 21 x 15 (14 x 9); 21 red. *Nasḫ*, pisan nešto slabijim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač, u nedelju 23. rebiul-ahira 1136/1723. godine.

Uvakufio al-ḥāǧǧ Meḥmed-paša Kukavica

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6780. R-5812

الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير

AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN ḤADĪṮ AL-BAŠĪR AN-NAḎĪR

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

Isto kao br. 6777.

L.223; 21 x 15 (15 x 8,5); 21 red. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6781. R-7732

الجامع الصغير من حديث البشير النذير

AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN ḤADĪṮ AL-BAŠĪR AN-NAḎĪR

Isto kao br. 6777.

Djelo nije do kraja prepisano. .ناقص في آخره

L 124; 24 x 15 (17 x 8); 25 redova. *Ta'līq*, većinom vokalizovan. Po rubovima ima malo dopuna. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

6782. R-5795

زيادة الجامع الصّغير

ZIYĀDA AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Dodatak djelu *al-Ğāmi' aṣ-Ṣagīr* - zbirci hadisa koje je napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. god.

Ahlwardt II, 1361; S. Kenderova 147-8.

Završetak:

آخره : الحديث : اليسر يمن والعسر شؤم عن سعد بن جبير قال مانت أحسب هذه الكلمة إلاّ مقتولة اليسر يمن والعسر شؤم حتّى حدّثني الثقة عن رسول الله صلى الله عليه وسلّم قال واحسب انّ الثقة هو عبد الله بن عبّاس . الحديث : اليهود والنّصارى لا تصبغ فخالفوهم

Hadisi su poredani alfabetskim redom. Na kraju je bilješka prepisivača da se u kompletnoj zbirci nalazi 6115 hadisa.

L. 212; 21 x 15 (16 x 10); 23 reda. *Nasḫ* i *ta'līq*. Istaknute riječi i imena ravija po rubovima pisano crvenim mastilom Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII ili XVIII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6783. R-4603

Zbirka (مجموع), 2

L.103; 19,5 x 14,5 (17 x10 i 9); 25 i 27 redova. *Nasḫ-ta'līq*, pomiješani. Simboli zbirki hadisa i početne riječi u hadisima pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka.. Tekst u prvom djelu obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

1. L. 1 - 57.

مختصر جامع الصّغير
MUḪTAṢAR ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR

Skraćena prerada hadiskog djela *Ğāmi' ṣagīra*, od nama nepoznatog autora. Osnovno djelo napisao je 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. Kairo1 I, 412 i Kairo2 I,144 navode ovakav naslov i kažu da je autor navedeni Suyūṭija, ali kod njih nema početka, pa nismo sigurni da li se radi o istom djelu.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام ... وبعد، فإنّ هذا المذنب الضّعيف لمّا إبتليت بالمجلس للعامّة أجبت أن أجمع كتابًا مختصرًا من الأحاديث النّبويّة فاستخرجت هذا المختصر من الكتاب المسمّى بالجامع الصّغير المنسوب الإمام السّيوطي وسمّيته بمختصر جامع الصّغير ...

Završetak:

آخره: لا يوفقها عبد مسلم يدعو الله بخير الاستجاب الله ولا يستعيذ من شيئ إلاّ اعاذه منه عن أبي هريرة.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī, 1115/1703. godine.

(كتبه العبد الفقير إلى الله تعالى مصطفى بن محمّد الأقحصاري غفر الله له ... سنة خمس و عشر(!) ومائة وألف)

2. L. 64b - 103.

(مجموع أحاديث)
(MAĞMŪ' AḤĀDĪṮ)

Zbirka hadisa, poredana tematski, od nepoznatog autora. U rukopisu naslov nije naveden, a navedeni naslov je naš.

Početak:

أوله: إنّما الأعمال بالنيات وإنّما لكلّ امرئ ما نوى ...

Čini nam se da prepisivač nije do kraja prepisao ovu zbirku hadisa.

Završetak (ovdje):

آخره: ولله على النّاس حجّ البيت من استطاع اليه سبيلاً ومن كفر فإنّ الله غنيّ عن العالمين. عن علي من طاف حول البيت.

Prepisivač je isti kao i u prvom djelu.

Uvakufio Zufer ef. Bešlić za Karađoz-begovu biblioteku u Mostaru.

Odbor Islamske zajednice Mostar.

6784. R-8499

الكوكب المنير بشرح الجامع الصّغير
AL-KAWKAB AL-MUNĪR BI ŠARḤ AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR

Komentar Sujutinoj zbirci hadisa *al-Ğāmi' aṣ-Ṣagīr*. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-'Alqamī al- Kawkabī, umro oko 978/1570. god.

GAL, G II, 147, 56a; Dobrača I, 563;.

Treći svezak. الجلد الثّالث.

Početak:

أوله : حرف البا حديث باب أمّتي الّذين يدخلون الجنّة الخ قال غريب الرّاكب المجود أى صاحب الجواد وهو الفرس السّبق الجيد ...

Završetak:

آخره : ولو لم ياذن له المالك والجمهور على خلافه كما تقدّم وعلى ألّذي يركب ويشرب النّفقة أى كاينا من كان. تمّ الجزء الثّالث من حاشة العلقمي ...

L. 348; 20,5 x 15 (15 x 10); 21 red. *Nasḫ*, teško čitljiv, pisan debljim perom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; Korice otkinute i zagubljene.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće):

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime autora, ime ranijeg vlasnika: Abū Bakr b. Ibrāhīm-paša, godina 1193/1779, Muṣṭafā, poznat kao Muṣarrif as-Sulṭān, te ime vakifa:'Abdulkarīm b. Aḥmad As'ad-beg efendī.

Posljednji vlasnik bio je hadži hafiz Ahmed-efendi Muftić iz Foče.

6785-6788. R-6460-6463

فيض القدير بشرح الجامع الصّغير
FAYḌ AL-QADĪR BI ŠARḤ AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR

Komentar u četiri sveska Sujutinom djelu *al-Ğāmi' aṣ-Ṣagīr*, zbirka hadisa. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b.'Abdurra'uf al- Munāwī, umro 1031/1621. god.

Ḥ. Ḫ. I, 561; Karatay a II, 3039; GAL, G II, 143; S. Kenderova, 151.

Početak:

أوّله : الحمد للّه الّذي جعل الإنسان هو الجامع الصّغير ... و بعد، فهذا ما إشتدّت إليه حاجة المتفهّم ...سمّيته فيض القدير بشرح الجامع الصّغير ... وأنا أحقر الورى ... محمّد المدعوّ عبد الرّؤف المناوي ...

Završetak:

آخره : على سهولة تناوله وتيسيره أسأل الله تعالى أن يجعله خالصًا لوجهه الكريم موجبًا للفوز بجنان النّعيم وأن يعمّ النّفع به ببركة هذا النّبيّ العظيم . تمّ بحمد الله وعونه، وحسن توفيقه .

L. I = 422 + II = 479 + III = 384 + IV = 580; 29,5 x 20,5. *Nasḫ*. Hadisi su pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, malo oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom, djelomično oštećen.

Prepisao komplet djelo Sulaymān al-Wāṭī 1095-96/1684-85. godine (bilješke na kraju II i IV sveska).

Uvakufio za neku džamiju (ime teško čitljivo) u Travniku Yūsuf-aga, carski visoki službenik, godine 1137/1724.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6789. R-8303

شرح على الجامع الصّغير من أحاديث البشير النّذير (المجهول)
ŠARḤ 'ALĀ AL-ĞĀMI' AṢ-ṢAGĪR MIN AḤĀDĪṮ AL-BAŠAR AN-NAḎĪR

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوّله وآخره

Fragment petog sveska komentara djela *al-Ğāmi aṣ-Ṣagīr* (v. br. 6777), a obuhvata slova l-j , od nama nepoznatog autora.

Završetak (ovdje):

آخره : قال أبو هريرة فاي ورق حتّى رأيت المصاحف ففرح بذلك عثمان وأجاز أبا هريرة بعشرة الآلاف درهم وقال له والله إنّك لتحفظ علينا .

L. 414; 21 x 15 (15 x 10); 21 red. *Nasḫ*, pisan slabijim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, korice dio listova otkinuto i zagubljeno.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6790. R-4453

Zbirka (مجموع), *10*

L. 79; 15 x 9,5 (10 x 5); 19 redova. *Nasta'līq*, pisan ispisanom rukom prepisivača. Malo je potežak za čitanje. Neki naslovi su pisani crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen (od miša), listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1b - 16a.

أربعين إبن كمال پاشا
(أربعون حديثًا مع شرحها)
ARBA'ĪN IBN KAMĀL-PĀŠĀ (ARBA'ŪN ḤADĪṮAN MA'A ŠARḤIHĀ)

Zbirka 40 hadisa koju je sabrao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. god.

GAL, G II, 450,13; Dobrača I, 571,1; Köprülü II, 1585,1.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد، فقد روى عن عليّ بن أبي طالب رضي الله عنه أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا ...

Završetak:

آخره : قوله ولا عتاق فإنّ المعنى المذكور لا يتمشّى في العتاق.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca džumadel-evvela 980/1572. godine.

2. L. 16b - 36.

الحديث الأربعون لمولانا كمال پاشا زاده
(أربعون حديثًا مع شرحها)
AL-ḤADĪṮ AL-ARBA'ŪN LI MAWLĀNĀ KAMĀL-PĀŠĀZĀDE (ARBA'ŪN ḤADĪṮAN MA'A ŠARḤIHĀ)

Zbirka 40 hadisa. Ima samo 28 hadisa. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl pāšā (Kamāl-pāšāzāde), umro 940/1533. god.

Dobrača I, 571,2; GAL, G II, 450,14; Köprülü II, 1580,9.

Početak:

اوله : الحديث الأول يسّروا ولا تعسّروا وبشّروا ولا تنفروا لا بأس بالجلوس للوعظ ...

Završetak:

آخره : ولسانهما من الهذيان وصلواتهما من النّسيان رجوته أدبا بين الإخوان وغير محرّم على الخلاّن .

Prepisao isti nepoznati prepisivač, u drugoj dekadi mjeseca safera 981/1573. godine

3. L.37 - 39.

رسالة في تفصيل ما قيل في حقّ أبوي الرّسول عليه السّلام

RISĀLA FĪ TAFṢĪL LA QĪL FĪ ḤAQQ ABAWAY AR-RASŪL A. S.

Kratka rasprava o sudbini roditelja Božijeg poslanika Muhammeda a. s. od spomenutog Ibn Kamāl-pāše.

GAL, GII, 450,32; Köprülü I, 1014,10; Dobrača I, 398,4.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي كرّم آدم وفضل نسله بفضل إحسانه ...

Završetak:

آخره : لإنّهم لا يقدرون إلى دفعه وتداركه والله أعلم بالصّواب .

Prijepis završen u drugoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 982/1574. godine.

4. L. 39b - 43.

رسالة فيما يتعلّق بمسئلة خلق القرآن من الكلام

RISĀLA FĪMĀ YATA'ALLAQ BI MASA'LA ḪALQ AL-QUR'ĀN MIN AL-KALĀM

Rasprava o tome da li je Kur'an stvoren ili nije, od Ibn Kamāl-pāše.

GAL, G II, 449; GAL, S II, 668; Köprülü II, 330,4.

Početak:

أوله : الحمد لله القديم كلامه العظيم إنعامه ... وبعد، فهذه رسالة معمولة فيما يتعلّق بمسئلة خلق القرآن من الكلام والفرقان بين الحقّ والباطل في هذا المقام ...

Završetak:

آخره : إلى أنّ المنتظم من الحروف المسموعة مع حدوثه قائم بذاته تعالى من الخلل فتأمّل والله الهادي للعباد إلى سبيل الرّشاد .

Prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca redžeba 982/1574. godine.

5. L. 43b - 51a.

رسالة في أفضليّة محمّد عليه السّلام

RISĀLA FĪ AFḌALIYYA MUḤMMAS A.S.

Risala o prednosti Muhammeda a. s. nad drugim Božijim poslanicima, od Ibn Kamāl-pāše.

GAL, GII, 450,28; Köprülü II, 1602, 36; Dobrača I, 572,2.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي كرّم بني آدم وفضّلنا على ساير الأمم ... وبعد، فهذه رسالة معمولة في تحقيق تلك المقالة ...

Završetak:

آخره : فلينظر تلك الرّسالة في سلك المطالعة وهذا آخر ما أردناه إيراده في هذه الرّسالة فلنختم به المقالة حمداً ومصليًا.

Prijepis završen 14. redžeba 982/1574. godine.

6. L. 51 - 55a.

رسالة في مدح السّعي وذمّ البطالة

RISĀLA FĪ MADḤ AS-SA'Y WA ḌAMM AL-BĀṬĀLA

Risala o pohvali marljivosti i pokuđenosti nevaljastvu (neradu, ljenosti), od Ibn Kamāl-pāše.

Ḥ. Ḫ. I, 872; GAL, G II, 452,95; Köprülü II, 1602,40.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي علّمنا وجود المكاسب وألهمنا دقيق الصّنايع ...وبعد، فهذه رسالة معمولة في مدح السّعي وذمّ البطالة ...

Završetak:

آخره : في تعليله من الضّعف الظّاهر لا يندفع به الأشكال بحذافيره كما لا يخفى .

Prijepis završen 982/1574. godine.

7. L. 55 - 61.

رسالة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق

RISĀLA FĪ TAṢḤĪḤ LAFẒ AZ-ZINDĪQ WA TAWḌĪḤ MA'ANĀHU AD-DAQĪQ

Risala o tumačenju riječi *zindīq* od istog autora.

GAL, G II, 450,38; Köprülü II, 1580,53; Dobrača I, 572,8; Fajić III, 2121,11.

Početak:

أوله : الحمد لله ولي التوفيق ... وبعد، فهذه رسالة معمولة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق ...

Završetak:

آخره : ولا يستحي من الخلايق او قدمًا راسخًا في علم الفتوى ولا يخاف من الخالق...

Prepisivač i godina prepisa kao u predhodnom djelu.

8. L. 61b - 75a.

رسالة مرتبة في تحقيق تعريب الكلمة الأعجميّة وتفصيل أقسامها
RISĀLA MURATTABA FĪ TAḤQĪQ TA'ARĪB AL-KALIMA AL-Ā'ĞAMIYYA WA TAFṢĪL AQSĀMIHĀ

Rasprava o arabizaciji stranih riječi od Ibn Kamāl-pāše.

GAL, G II, 452,109; Köprülü I, 1014,11.

Početak:

أوله :الحمد لله الّذي جعل مبنى كلام العرب على المبني والمعرب ... وبعد، فهذه رسالة مرتّبة في تحقيق تعرب الكلمة الأعجميّة وتفصبل أقسامها وتمييزه عمّا يشابهه ...

Završetak:

آخره : ومنه شهر يار ومنه قنس فإنّه معجم قنص شهر يار قنص .

Prepisano u prvoj dekadi mjeseca šabana 982/1574. godine.

9. L. 75 - 79a.

رسالة في أسلوب الحكيم
RISĀLA FĪ USLŪB AL-ḤAKĪM

Risala iz stilistike arapskog jezika od Ibn Kamāl-pāše.

Ḥ. Ḥ. I, 846; GAL, G II; 452,101; Köprülü II, 1580, 48.

Početak:

أوله : الحمد لله العليم الحكيم ... أمّا بعد، فهذه رسالة رتّبناها في بيان الأسلوب الحكيم...

Završetak:

آخره : من لطايف المعاني كما عدّها في الأسلوب الحكيم منها بل يعدّ من الحسنات البديعيّة

Prijepis završen 15. šabana 982/1574. godine.

10. L. 79b.

رساله في حشر الأجساد
RISĀLA FĪ ḤAŠR AL-AĞSĀD

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Rasprava o tome kakvo će biti proživljenje na Sudnjem danu, od spomenutog Ibn Kamāl-pāše.

GAL, G II, 450,34; Köprülü II, 1602,46.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد، فهذه رسالة مرتّبة في بيان المعاد الجسماني وتفصيل ما وقع فيه من الخلاف بين السلف قال الآمدي في أبكار الأفكار ...

Cijelu zbirku prepisao je isti nepoznati prepisivač u gore označenim godinama.

Na početku i na kraju ima raznih bilježaka.

Vakuf Kzlaragine džamije u Mrkonjić Gradu.

6791. R-5805

الحديث الأربعون لمولانا كمال پاشا زاده
AL-ḤADĪṮ AL-ARBA'ŪN LI MAWLĀNĀ KAMĀL-PĀŠĀ ZĀDE

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6790,2.

L. 16+4; 21 x 11 (15 x 6,5); 21 red. *Ta'līq*. Redni brojevi hadisa pisani su crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6792. R-8507a

Zbirka (مجموع), *3*

L. 113; 20 x 15 (13-15,5 x 6,5-8,5); 17 i 16 redova. *Nasta'līq i ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat i čvrst, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 5a.

شرح الأحاديث الأربعين لابن كمال باشا
ŠARḤ AL-AḤĀDĪṮ AL-ARBA'ĪN LI IBN KAMĀL-PAŠA

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Komentar četrdeset hadisa. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 950/1543. god.

Köprülü II, 1580, 6; GAL, G II, 450; Ḥ. Ḫ. I, 54; II, 1036.

Završetak:

آخره : ولا نذهب عليك أنّ المعنى الاخير يأباه قوله ولا عتاق فإنّ المعنى المذكور لا يتمشّى في العتاق، الحمد لله على إختمام ...

2. L. 5b - 9.

الحديث الأربعون لمولانا كمال باشا
AL-ḤADĪṮ AL-ARBA'ŪN LI MAWLĀNĀ KAMĀL-PAŠA

Djelo je na kraju nepotpuno. .ناقص في آخره

Isto kao br. 6790,2.

3. L. 11b - 113a.

كتاب الأربعين في أصول الدين
KITĀB AL-ARBA'ĪN FĪ UṢŪL AD-DĪN

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. god.

Dobrača I, 615; Ahlwardt II, 1715; GAL, G I, 421; GAL, S I, 746.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين أمّا بعد، و فيه القسم الثّالث من أقسام الكتاب هو قسم اللّواحق ...

Završetak:

آخره : وإن أردت أن تتعلّم طريق مناظرتها ومراقبتها ومناسبتها ومعقبتها فاطلبه من كتاب المحاسبة والمراقبة فإنّ هذا الكتاب لا يحتمله والله تعالى يوفقنا وإيّاك بفضله وسعة جوده انّه على ما يشاء .

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca ševvala 1001/1592. godine. Djela pos tačkom 1 -2 su mlađeg datuma.

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka.

6793. R-8387

Zbirka (مجموع), 8

L. 112; 20 x 14 (15 x 7,5); 9 i 19 redova. Nasḫ i nasta'līq, od različitih prepisivača. Prvo djelo vokalizovano. Naslovi, redni brojevi hadisa i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, s preklopom.

1. L. 1 - 12.

الأربعون حديثًا للبركلي
AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-BARKILI (BIRGAWĪ)

Zbirka je na početku nepotpuna. . ناقص في أوله

Zbirka od četrdeset hadisa koju je sabrao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god.

Dobrača I, 573,1; Köprülü III, 243; S. Kenderova, 217; GAL, S II, 654,8a

Naša zbirka počinje od osmog hadisa.

Završetak:

آخره : الحديث الأربعون : اصنعوا لآل جعفر طعامًا فقد أتاهم ما يشغلهم.

Prepisao Aḥmad an-Nağīb b. Muḥammad b. Muṣṭafā, mjeseca zil-hidžeta 1159/1746. godine.

2. L. 14b - 30

إنقاذ الهالكين
INQĀḎ AL-HĀLIKĪN

Isto kao br. 6528,3.

3. L. 30b- 33a.

حديث الأربعين
ḤADĪṮ AL-ARBA'ĪN

Zbirka od četrdest hadisa, od nepoznatog sabirača.

Fajić III, 2156, 2.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... قال النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام : من قرأ وحفظ أربعين حديثًا من أمّتي ...

Završetak:

آخره : قال وما هؤلاء ، أوّلها تارك الصّلوة والثّاني مانع الزّكوة والثّالث شارب الخمر والرّابع عاق الوالدين والخامس من تكلّم بكلام الدّنيا في المسجد .

Poslije ovog djela je jedna bilješka iz fikha.

4. L. 34b - 67a.

جلاء القلوب
ĞILĀʼ AL-QULŪB

Isto kao br. 6712, 3.

Prepisao Ḥusayn al-Koyneki, u drugoj dekadi mjeseca ramazana 1107/1696. godine.

Na kraju je jedna bilješka iz tefsira, prenesena iz djela تفسير شيخ علي السمرقندي .

5. L. 67b - 75a.

الطّبّ النّبويّ
AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Kratka risala o liječenju raznih fizičkih i duševnih bolesti. Napisao al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Naysābūrī, Abū al-Qāsim, umro 406/1015. god.

Popara-Fajić VII, 4418,3; Ahlwardt V, 6299; GAL, S I, 254; CIMM, 80.

Početak:

أوله : طبّ الأبدان والأديان من أخبار مرويّة عن النّبيّ صلّي الله تعالى عليه وسلم أنّه قال العلم علمان ...

Završetak:

آخره : باب في آداب الطّعام عن حسن البصري رحمة الله عليه أنّه قال النّبيّ صلى الله (تعالى عليه و سلّم) اتّقو الله اثنى عشر خصلة في الطّعام ... وقلة النّظر إلى لقمة أحد والأكل بجانبيه

Prepisao ʻOmar b. Aḥmad al-Qonawī, u prvoj dekadi mjeseca ševvala 1107/1696. godine.

6. L. 75b - 105a.

شرح كتاب ألفاظ الكفر
ŠARḤ KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Komentar raspravi o griješnim riječima, koje izvode iz islama. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Isma'īl b. Maḥmūd Badr ar-Rašid, umro 768/1366.godine (v. Dobrača II, 1245,1). Ovaj komentar napisao je ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al- Qārī, umro 1014/1606. godine.

Ahlwardt II, 2139. GAL, G II, 80.

Početak:

أوله : ثم اعلم أنّ الشّيخ العلاّمة المعروف ببدر الرّشيد رحمة الله من الأئمّة الحنفيّة جمع أكثر الكلمات الكفريّة بالإشارات الإيمانيّة منها أنا أبيّن رموزها ...

Završetak:

آخره : ولاحول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم وهذا خاتمة ما قصدناه ... و الحمد لله أولاً وآخراً والسّلام على نبيّه باطنًا وظاهراً آمين يارب العالمين ...

Prepisap Ḥusayn b. ʻĀšūr u mjesecu muharremu 1108/1697. godine.

7. L. 105b - 107.

رسالة في وجوب إستماع القرآن العظيم
RISĀLA FĪ WUĞŪB ISTIMĀʻ AL-QURʼĀN AL-ʻAẒĪM

Kratka risala o slušanju i praćenju učenja Kur'ana. Napisao Yaḥyā b. ʻOmar Minqārīzāde, umro 1088/1677. god. Gornji naslov je prema rukopisu, ali njegovi biografi ne spominju mu ovu risalu. Ahlwardt (I, 994) navodi sličnu risalu i poslije te risale citira kao dodatak našu rislu.

A. M. II, 533; O. M. II, 55; GAL, G II, 435.

Početak:

أوله : اعلم أنّ ممّا يدلّ على أنّ المقصود من وجوب استماع القرآن العمل به بعد فهم معناه بالتدبّر والتّفكّر ما قالوا من وجوب إستماع الخطبة بمقتضي آية : وإذا قرأ القرآن ...

Završetak:

آخره : ما يخطب الخطيب إلاّ قرب في المنبر حرّره الرّاجي من ربّه المغفرة والسّعادة يحي بن عمر المشهور بمنقاري زاده بلغ الله أمانيه ...

Prepisivač i godina prijepisa isto kao pod tačkom šest.

8. L. 108b - 112a.

رسالة في السؤال في المساجد
RISĀLA FĪ AS-SU'ĀL FĪ AL-MASĀĞID

Naslov u rukopisu pogrešno je napisan: تنبه الغافلين

Risala o ponašanjima u džamijama. Napisao Muṣṭafā b. Dāwūd 1076/1665. god.

GAL, G II, 439; Köprülü I, 216,5.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد، فلمّا شاع بين النّاس في أكثر البلدان التّصدّق على سؤال المساجد في غالب الأزمان ...

Završetak:

آخره : ثمّ جيرانه ثمّ أهل سكته ثمّ أهل بلدة كما في النّظم إنتهى تمّت بعون الله وتوفيقه على يد جامعه الفقير مصطفى بن داود ... في اليوم السّابع والعشرين من ذي الحجّة الشّريفة سنة ستّ وسبعين وألف .

Prepisao spomenuti Ḥusayn iste godine kao i djelo pod tačkom šest.

Na kraju su bilješke iz propovijedništva, prenesene iz djela زبدة النّصائح.

Iza ovih bilješki je kurban-dova i jedna hutba, pisano kasnije drugim rukopisom.

6794. R-8730

الأربعون حديثًا للبركلي
AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-BARKILĪ

Isto kao br. 6793,1..

L. 8; 17 x 12 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*. Redni brojevi hadisa pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, malo oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Dreca Husjin iz Visokog.

6795. R-8393

موضوعات علي القاري
(الهبات السّنيّة في تبيين الأحاديث الموضوعات)
MAWḌŪ'AT 'ALĪ AL-QĀRĪ (AL-HIBĀT AS-SANIYYA FĪ TABYĪN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'ĀT)

Isto kao br. 6604,2.

L.56; 21,5 x 16 (16 x 11); 21 red. *Nasta'l'īq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Maqbūlallāh b. aš-šayḫ Aḥmad u selu Qizlādu (!) 1136/1723. godine.

Uvakufio Hadži Meḥmed-paša (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

Iz odbora Islamske zajednice Travnik.

6796. R-8189

موضوعات علي القاري
(الهبات السّنيّة في تبيين الأحاديث الموضوعات)
MAWḌŪ'ĀT 'ALĪ AL-QĀRĪ
(AL-HIBĀT AS-SANIYYA FĪ TABYĪN AL-AḤĀDĪṮ AL-MAWḌŪ'ĀT)

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6604,2.

L. 8; 20,5 x 14,5 (15,5 x 8,5); 25 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati

.

6797. R-5668

شرح الأربعين البركويّة لبركلي و آقكرماني
(شرح الأربعين حديثًا للبركوي)
ŠARḤ AL-ARBA'ĪN AL-BIRKAWIYYA LI BIRKILĪ WA AQKARMĀNĪ
(ŠARḤ AL-ARBA'ĪN ḤADIṮAN LI AL-BIRGAWĪ)

Komentar Bergivine zbirke 40 hadisa. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Aqkarmānī, umro 1174/1760. god.

Dobrača I, 575; Ahlwardt II, 1548; S. Kenderova, 219.

Početak:

أوّله : الحمد لله أرسل رسوله بالهدى ودين الحقّ ليظهره على الدّين ولو كره المشركون ...

Završetak:

آخره : فإنّ الله مجيب الدّعا ، ومتجاوز عن التّقصيرات فلله الحمد على الاتمام والصّلوة والسّلام على خير الأنام وعلى أصحابه الكرام عدد ما يرسم بالأقلام ما دام الابتداء ، والاختتام .

L. 133 (originalna folijacija); 22 x 16 (18,5 x 9); 29 redova. *Nasta'līq*. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom, listovi na početku prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao al-ḥāğğ 'Abdullāh b. al-ḥāğğ 'Alī b. al-ḥāğğ Aḥmad al-Mar'ašī, bivši muftija u Vidinu, 16 redžeba 1247/1831. godine.

Na početku je sadržaj djela, a iza toga, na dva lista je zbirka od 40 hadisa.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6798. R-5868

شرح الأربعين البركويّة لبركلي و آقكرماني
(شرح الأربعين حديثًا للبركوي)
ŠARḤ AL-ARBA'ĪN AL-BIKAWIYYA LI BIRKILĪ WA AQKARMĀNĪ
(ŠARḤ AL-ARBA'ĪN ḤADIṮAN LI AL-BIRGAWĪ)

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6797.

L. 10; 20,5 x 14 (15 x 7); 21 red. *Nasta'līq*. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6799. R-4929

Zbirka (مجموع), 4

L. 104; 18 x 13,5 (12,5 x 7,5); 13 i 17 redova. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Poglavlja u prvom djelu ove zbirke pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bije, čvrst, malo učadio; povez polukožni.

1. L. 1 - 27a.

الصّحائف القدسيّة
(كتاب حديث القدسي)
AŞ-ŞAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Knjiga hadisa qudsiyye od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 578,1; II, 1316,28; Kairo I, 130.

Početak:

أوّله: الصّحيفة الأولى يقول الله عزّ وجلّ عجبت لمن أيقن بالموت كيف يفرح ...

Završetak:

آخره: ومن بنى بقوّة الفقراء ، والضّعفاء ، أعقبت بناء ، وأسكنته **إنّ هذا لفي الصّحف الأولى صحف إبراهيم وموسى.**

2. L. 27b - 76a.

(كتاب في فضيلة الجمعة والجماعة)
(KITĀB FĪ FAḌĪLAT AL-ĞUMU'A WA AL-ĞAMĀ'A)

Rad o vrijednostima džume-namaza i džemata (zajedničkog obavljanja molitve), od nepoznatog pisca. Možda je ovo izvadak iz nekog fikhskog, hadiskog ili djela iz prpovjedništva.

Početak:

أوّله: **يأيها الّذين آمنوا إذا نودى للصّلوة** أي أذن لها من يوم الجمعة بيان للأذان وانما سمّى جمعة لإجماع النّاس فيه للصّلوة ...

Završetak:

آخره: قوله ثمّ صلّى ركعتين أي بعد أن ارتفعي الشّمس قدر رسخ وهي صلوة الإشراق وهو أوّل وقت الضّحى كذا ذكر في شرح المصابيح.

3. L. 78a - 102.

الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة مع ترجمتها بالتّركيّة
AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA MA' TARĞAMATIHĀ BIT-TURKIYYA

Pjesma u slavu Muhammeda a.s. sa interlinearnim prijevodom na turski jezik. Pjesmu je napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b.

Sa'īd al.Būṣirī (umro 694/1294), a turski prijevod je od anonimnog prevodioca.

Dobrača I, 435,2; Fajić III, 2090,5.

Početak:

أوله: أمن تذكر جيران بذي سلم ...

Završetak:

آخره: واطراب العيش حادي العيش بالنّغم

Djela pod tačkom 1-3 prepisai neki Muḥammad 1262/1846. godine.

4. L. 102b - 104.

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Prijevod na turski jezik risale o pedeset i četiri farza, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوله: في بيان اللي دورت فرض شيخ حسن بصري رحمه الله عليه حضرتلرنده بويله روايت ايدركه ...

Ovo djelo prepisao je kasnije neki drugi prepisivač.

6800. R-8726

Zbirka (مجموع), *5*

L. 20; 21 x 13 (14 x 8); različit broj redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od različitih prepisivača. Pojedini naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1- 6.

الصحائف القدسية (كتاب حديث القدسي)
AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADĪṮ AL-QUDSĪ)

Djelo je na početku nepotpuno, manjka 29 hadisa. ناقص في أوله.

Isto kao br. 6799,1

Prepisivač je na kraju zabilježio da je nepoznati autor djelo završio 970/1562. godine.

Prepisao nepoznati prepisivač 1263/1847. godine.

2. L. 7 - 8a.

وصية أبي حنيفة لإبنه حمّاد
WAṢIYYA ABĪ ḤANĪFA LI IBNIHĪ ḤAMMĀD

Oporuka Abū Ḥanife svome sinu Ḥammadu, a koja se odnosi na islamsko vjerovanje. Oporuka obuhvata samo šest lista, a iza nje su hadisi, dove i zapisi.

Početak:

أوله: قال أبو حنيفة رضي الله تعالى عنه لابنه حمّاد يا بنيّ أرشدك الله وأيّدك ونصرك وقواك أوصيك بوصايا إن حفظتها وحافظت عليها رجوت لك السّعادة في دينك ودنياك ...

3. L. 8a - 13a.

الطبّ النّبوي
AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Kratka zbirka Pejgamberovih hadisa koji se odnose na medicinu, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين حمد الشّاكرين حمداً يوافي نعمه ويكافئ مزيده ... أمّا بعد، فهذه أحاديث واثاره في فوائد المواند جمعها من جمعها الفوائد الأنام نفع الله المسلمين ...

Završetak:

آخره: وقال صلّى الله عليه وسلّم ما أكل الأرز في حاجة بنية حاجته إلاّ قضيت حاجته وقال صلّى الله عليه وسلّم ما أكل الأرز جائع الأشبع وما أكل شبعان إلاّ مرئ...تمّت الأحاديث النّبويّة.

Djela pod tačkom dva i tri prepisao je isti prepisivač kao i pod tačkom jedan.

4. L.15b - 18.

طالع نامه
ṬĀLI' NĀMA

Risala na turskom jeziku o gatanju, od nama nepoznatog autora. Gornji naslov je na početku djela, a ime autora nije spomenuto.

Početak:

أوله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد، اشبو كتاب مستطاب طالع نامه كتابيدر بيان ايده لوم بر كمسنه طالعين ارامق مرار ايلسه اشبو حساب اوزره كند وآدين ...

Završetak:

آخره: بو نسخه لري يازه جق اولدقده حروف مقطعاتيله يازه...شرح استحقاق ايدر كافر اولور نعوذ باللّ تعالى .

5. L. 19a i b.

يیلدز نامه
YILDIZNĀMA

Prijevod sa perzijskog na turski jezik kratke risale o proricanju događaja na osnovu položaja zvijezda, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله وكفى وسلم على عباده الذين اصطفى أمّا بعد،...! كتاب وموجب ترتيب ابواب اولدركه بر عاشق محبوب

Prepisao ovu i predhodnu risalu nepoznati prepisivač 1254/1838. godine.

Iz Odbora Islamsje zajednice Janja kod Bijeljine.

6801. R-8441

أحاديث قدسيّة
AḤĀDĪṮ QUDSIYYA

Zbirka kudsi-hadisa od nepoznatog sabirača.

Dobrača I, 594, 1.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين يقول تبارك وتعالى شهدت نفسي لنفسي أن لا إله إلاّ الله أنا وحدي لا شريك لي ومحمّد عبدي ورسولي...

Završetak:

آخره : ومن بنى بقوّة الفقراء والضّعفاء بناء اعقبت بنائه بالخراب واسكنته النّار **إنّ هذا لفي الصّحف الأولى صحف إبراهيم وموسى** . تمّت الحديث القدسيّة .

L. 10; 22,5 x 15 (16 x 9,5); 19 redova. *Nasta'aliq.* Redni brojevi hadisa pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Na početku je jedan hadis, prenesen iz djela *Šifā'-i šarīf,* od Qāḍī 'Iyāda.

6802. R-7593

الأحاديث القدسيّة
AL-AḤĀDĪṮ AL-QUDSIYYA

Kraća zbirka kudsi hadisa od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : باب حديث القدسي في بيان الدّنيا الفانية يا ابن آدم أفنيت عمرك في طلب الدّنيا فمتى تطلب الجنّة من أصبح حزينًا على الدّنيا فكانّما أصبح ساخطًا عليّ ...

Završetak:

آخره : يا ابن آدم لا تؤذي أحداً من خلقي رعايةً لحقّي .

L. 7; 21 x 13,5 (18 x 11); 21 red. *Nasta'līq.* Počeci hadisa nadvučeni su crnom linijom. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XX stoljeće).

6803. R-4626

Zbirka (مجموع), *3*

L. 61; 19,5 x 13,5 (13 x 7); 15 redova. *Nasta'līq i nasḫ,* od različitih prepisivača. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 19a.

اللّباب في الأخبار (لباب الأحاديث)
AL-LUBĀB FĪ AL-AḪBĀR (LUBĀB AL-AḤĀDĪṮ)

Kratka zbirka hadisa, nesigurne vjerodostojnosti. Napisao 'Aṭā' al-Mulk al-Qarawī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 585, str. 368-9; Ahlwardt II,1377; S. Kenderova, 185; Kairo I, 142.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... اما بعد، فإنّ أضعف عبد الله وأحقر خلقه أصلحه الله تعالى يقول إني أردت أن أجمع كتابًا من الأحاديث النّبويّة والأخبار المصطفويّة ...

Završetak:

آخره: إلى طمع صلّى الله تعالى عليه وعلى آله الأخيار والأنصار وسلّم تسليمًا كثيرًا ...

Prepisao Ḥusayn b. Ḥasan al-Mostārī, 1124/1712.godine.

(تمّ هذه النّسخة الشّريفة على يد العبد... حسين بن حسن الموستاري غفر الله... سنة ١١٢٤)

U prijepisu ima mnogo grešaka.

2. L. 20b - 55

مقدّمة أبي الليث في الصّلاة

MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀT

Kratko djelo o namazu. Napisao Abū al-Layṯ Naṣr b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Samarqandī, umro 373/983.

Dobrača II, 904; Popara-Fajić VIII, 4655,3.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... قال الفقيه أبو اللّيث رحمه الله ...

Završetak:

آخره: والهداية صنع(!) عن اسمه وهو غير مخلوق ومن قال الهداية مخلوق فهو كافر بالله

Prepisao nepoznati prepisivač, u trećoj dekadi rebiul-ahira 1028/1618. godine.

3. L. 56 - 61.

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603, 8.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz zaostavštine Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednik iz Mostara.

6804. R-8394

Zbirka (مجموع), *2*

L.64; 21 x 15 (14 x 10), 15 redova. *Nasḫ.* Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 47.

الأربعون حديثًا للعصفوري

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-'UṢfŪRĪ

Zbirka 40 hadisa sa odgovarajućim pričama. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-'Uṣfūrī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 149,6; GAL, S II,942; Köprülü III, 31,1; S. Kenderova, 234.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... وبعد، فإنّ العبد المذنب محمّد بن أبي بكر رحمة الله عليه ...

Završetak:

آخره: قالوا يارسول الله كيف يحفظون دينهم قال كالجمر في اليد إن وضعه طفئ وإن أمسكه احرق. تمّت الأحاديث ...

Prepisao Muḥammad 'Alī b. Mawlānā Rustam, 974/1566. godine.

2. L. 53b - 64.

اللّباب في الأخبار (لباب الأحاديث)

AL-LUBĀB FĪ AL-AḪBĀR (LUBĀB AL-AḤĀDĪṮ)

Isto kao br. 6803,1.

Prepisao isti navedeni prepisivač 975/1567. godine.

Na listovima 48-53a su bilješke iz fikha, tefsira, dove i drugo.

Uvakufio Elči Ibrahim-paša za svoju medresu u Travniku (bilješka i pečat na posljednjem listu).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6805. R-4977

الأربعون حديثًا للعصفوري

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-'UṢFŪRĪ

Isto kao br. 6804,1.

Djelo je na početku nepotpuno, manjka oko pola djela. ناقص في أوله.

L.32;16,5 x 11,5 (13 x 9); 21 red. *Nasḫ*, pisan vrlo slabim rukopisom . U prijepisu ima mnogo grešaka.. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Zāhid b. Maḥmūd, 25. redžeba 1250/1835. godine.

6806. R-2945

الأربعون حديثًا للعصفوري

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-'UṢFŪRĪ

Isto kao br. 6804.

L. 40; 18,5 x 13,5 (15,5 x 10); 19 redova. *Nasḫ*, pisan vrlo slabim rukopisom i teško čitljiv. U prijepisu ima grešaka.. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prijepis potječe vjerovatno iz XIX stoljeća.

Uvakufio Hadži Omer ef. Hajrić

6807. R-6560

الأربعون حديثًا للعصفوري

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-'UṢFŪRĪ

Isto kao br. 6804.

L. 48; 18,5 x 14 (13,5 x 9,5); 15 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).

6808. R-7621

Zbirka (مجموع), *4*

L. 24; 20,5 x 15,5 (16 x 9 i 13 x 8,5), 15 i 13 redova. *Nasḫ* vokalizovan. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 7.

أربعون حديثًا (لمجهول)

ARBA'ŪN -ḤADĪṮAN (LI MAĞHŪL)

Zbirka četrdeset hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوّله : الحديث الأوّل عن أمير المؤمنين أبي حفص عمر بن الخطّاب رضي الله تعالي عنه قال سمعت رسول الله صلّى الله عليه وسلّم يقول إنّما الأعمال بالنّيات وإنّما لكلّ امرئ ما نوى

Završetak:

آخره : و كان إبن عمر ويقول إذا مسيت فلا تنظر الصّباح وإذا أصبحت فلا تنظر المساء وخذ من صحتك لمرضك ومن حياتك لموتك. رواه البخاري

2. L.9b - 13.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524,4.

3. L.15b - 18a.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706, 16

4. L. 18b - 15.

الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة
(قصيدة البردة)

AL-KAWĀKIB AD-DURIYYA FĪ MASḤ ḪAYR AL-BARIYYA
(QAṢĪDA AL-BURDA)

Pjesma u slavu Muḥammeda a.s. Spjevao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣirī, umro 694/1294. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1331; GAL, G I, 264; Dobrača I, 435,2; Nametak IV, 2635; Trako-Gazić, 9.

Početak:

اوله : أمن تذكر جيران بذي سلم   مزجت دمعًا جرى من مقلة بدم

Završetak:

آخره : ما رنحت عذبات البان ريح وصبا   واطرب العيش حادي العيش بالنغم

Prepisao cijelu zbirku nepoznati prepisivač 1180-81/1766-67. godine.

6809. R-6171

حديث أربعين

ḤADĪṮ ARBA'ĪN

Zbirka četrdeset hadisa, od nepoznatog autora.

S. Kenderova, 243.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وبعد، فقد روى عن عليّ بن أبي طالب رضي الله عنه أنّ رسول الله صلّى الله عليه السّلام قال من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من أمر دينها ...

Završetak:

آخره : نسأل الله الكريم أن يختم لنا بالسّعادة و يجعل قبورنا من رياض الجنّة ويرزقنا خير الأمور ويرحمنا يوم النّشور وإنّه مجيب المضطرين ومعطي السّائلين . تمّت الكتاب ...

L. 63; 16 x 10 (12 x 6); 11 redova. *Nasta'līq*. Redni brojevi hadisa nadvučeni su crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

6810. R-5326

Zbirka (مجموع), *3*

L.96; 20,5 x 14,5. *Nasḫ*, vokalizovan (samo prvo djelo u zbirci). Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 8 (16 x 8,5); 14 redova.

حديث أربعين

ḤADĪṮ ARBA'ĪN

Četrdeset hadisa od nepoznatog sabirača.
Početak:

أوله: من أراد أن يتكلم مع الله تعالى فليقرا القرآن ...

Prepisao ḥāfiẓ 'Abdurrḥīm b. Muḥammad, 1139/1726. godine.

2. L. 10 - 85 (14,5 x 10,5); 13 redova.

دقائق الأخبار وحقائق الآثار

DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR WA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Djelo iz propovjedništva, koje je, kako piše u rukopisima, napisao Muḥammad b. Ṣāliḥ Yazīğīzāde, umro 855/1451. U rukopisu je naslov pogrešno naveden.

Fajić III, 2127,1.

Početa

أوله: وقد جاء في الخبر أنّ الله تعالى خلق شجرةً في الجنّة من النّور..

Završetak:

آخره: قال النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم إنّ أهل الجنّة يأكل ويشرب ثمّ يصير طعامهم وشرابهم ريحًا كريح المسك والكافور.

Prepisao Ramaḍān b. Sulaymān, 25. redžeba 1137/1725. godine.

3. L. 87 - 96 (14 x 8,5); 19 redova. *Nasta'līq*.

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلاة

MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀT

Isto kao br. 6803, 2.

Prepisivač i datum prijepisa ovog djela nisu navedeni.

Na 9.a listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī (Sarajlija), godina 1229/1814.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6811. R-8698

الأربعون حديثًا

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN

Zbirka 40 hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله: اللّهمّ إنّي أعوذ بك من الهمّ والحزن والعجز والكسل والبخل والجبن وضلع الدّين وغلبة الرّجال ...

Završetak (40. hadis):

آخره: اللّهمّ إنّي أسئلك عيشةً نقيّةً وميتةً سويّةً ومرداً غير مخزيّ ولا فاضح.

L. 10; 19,5 x 14,5 (16,5 x 9,5); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Redni brojevi hadisa pisani su crvenim mastilom po rubovima.. Početak hadisā nadvučeni su crvenom linijom. Tekst je obrubljen tankom zelenom linijom. Papir bijel; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali sudeći po rukopisu prepisivač bi mogao biti bivši vlasnik hadži hafiz Asim ef. Sirćo.

6812. R-7184

الدرّ الثّمين في شرح الأربعين
AD-DURR AT-TAMĪN FĪ ŠARḤ AL-ARBA'ĪN

Komentar zbirke četrdeset hadisa. Zbirku je napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al- Qārī, umro 1014/1606. godine, a ovaj komentar Ḥanīf Ibrāhīm, umro 1217/1802. godine.

O. M. I, 281.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد ، فيقول الرّاجي برّ باريه الرّحيم حنيف إبراهيم لمّا كانت الأحاديث الأربعون الّتي جمعها المولى العلاّمة علي القاري عليه رحمة الباري...و سمّيتها الدرّ الثّمين في شرح الأربعين ...

Završetak:

آخره : لكن يمكن اكتسابه إذا تعلّق المدد الإلهي كما مرّ في شرح حديث سيّد الورى عليه التحيا اليمن حسن خلق فكلّ الصّيد في جوف الغرار ورزقًا حسنًا وعلمًا نافعًا وعملاً صالحًا ، والحمد لله ربّ العالمين .

L. 10; 23 x 16,5 (17 x 10,5); 29 redova. *Nasta'līq*. Naslov, redni brojevi hadisa i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).

6813. R-5520

Zbirka (مجموع), *2*

L. 62; 16 x 10,5 (10,5 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Počeci djela ukrašeni su unvanima u bojama. U prvom djelu imaju ukrašeni krugovi. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom i oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L.1 - 43.

جمع الأحاديث المرويّة في الحلية الشّريفة المصطفيّة
ĞAM' AL-AḤĀDĪṮ AL-MARWIYYA FĪ AL-ḤULYA AŠ-ŠARĪFA AL-MUṢṬAFIYYA

Izbor hadisa koji se odnose na opis Vjerovjesnika Muhammed a. s., a preneseni su iz poznatih hadiskih zbirki, od nama nepoznatog autora.

Pristupačni izvori ne spominju navedeni naslov, što nam ukazuje da je djelo vrlo rijetko.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي توحّد بذاته وأفعاله وصفاته وتنزّه عن التّحيّر والتمكّن في أرضه وسماواته...وكتبتها في الدّوآئر كما هو المتعارف ثمّ استخرجت شرح الفاظ الحلية من الغريب وغيره وكتبته تحت الدوآئر ليسهل مراجعتها عند الحاجة وسمّيته بجمع الأحاديث المرويّة في الحلية الشّريفة المصطفيّة ...

Završetak:

آخره : قوله إذا تعرّض للحقّ لا يعرف أحداً أي لا يراعي خاطر أحد ولو أعزّ النّاس إليه كفاطمة رضي الله تعالى عنها بل كان قائما بالقسط ويحكم بالحقّ ويعدل في الحكم بين جميع النّاس صلّى الله تعالى عليه وعلى آله وصحبه أجمعين .

Prepisao nepoznati prepisivač 1122/1710. godine

Na 44b. listu je jedna dova, sa tumačenjem na turskom jeziku.

2. L. 45b - 58.

سورة يس وسورة الفتح
SŪRA YĀSĪN WA SŪRA AL-FATḤ

Navedene sure iz Kur'ana, od drugog prepisivača. Tekst je vokalizovan. Prva sura nije kompletna.

Prijepis završen 1188/1774. godine.

Na listovima 59 - 62 su: jedna priča na turskom jeziku, Božija svojstva i jedna dova, sve pisano kasnije drugim rukopisom.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6814. R-8603

Zbirka (مجموع), *2*

L. 37; 20,5 x 11,5 (12 x 5,5); 17 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicam, oko polovine kodeksa, obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 4a.

الحديث النّبويّ
AL-ḤADĪṮ AN-NABAWIYY

Kratka risala iz hadisa o nauci i učenjacima, od nama nepoznatog autora. Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na naslovnoj stranici.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي شرّفنا بشرف البشير والنّذير ...وبعد، فإنّي أردت أن أجمع بعض الأحاديث الشّريفة اللّطيفة الصّحيحة عن رسول الله الأكرم صلّى الله عليه وسلّم المتعلّقة بالعلم والعمل وأهله ...

Završetak:

آخره : فسبحانه بكمال ذاته وصفاته دائمًا الّذي ليس كمثله شيئ وهو السّميع العليم لأنّ الله معط قادر وناصر وحكيم هو البرّ البارئ التّوّاب الرّحيم اعتصمه عن الشّرك والكفر و الطّغيان المنزّه ذاته عن شرك الشّركاء .

Prepisao Maḥmūd b. Muḥammad, mujezin, bez oznake datum (XVII stoljeće).

2. L. 4b - 37.

مقدّمة أبي الليث في الصّلاة
MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀT

Isto kao br. 6803, 2.

Prepisivač je isti kao u predhodnom djelu.

Otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6815. R-6661

Zbirka (مجموع), 2

L. 104; 19,5 x 14 (18 x 9,5 i 15 x 6,5) 25 i 19 redova. *Nasta'līq i ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, popravljan, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L.1 - 89a.

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪ AL- ḤADĪṮ)

Djelo iz hadisa od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : باب النّية. إنّما الأعمال بالنّيات وإنّما لكلّ امرئ ما نوى فمن كانت هجرته إلى الله ورسوله فهجرته الى الله ورسوله ومن كانت هجرته إلى دنيا يصيبها أو امرءة ينكحها فهجرته إلى ما هاجر إليه ...

Završetak:

آخره : فأقول يا ربّ ما بقى إلاّ من حبسه القرآن فيخرج من النّار من قال لا اله إلاّ الله وكان في قلبه من الخير ما يزن ذرة ثمّ يخرج من النّار من قال لا اله إلاّ اللّه وكان في قلبه من الخير ما يزن ذرّة عن أنس.

Inače, djelo je raspoređeno na više poglavlja, od kojih ćemo spomenuti prvih i zadnji pet poglavlja:

باب النّية، باب الإيمان، باب العلم، باب التوكّل، باب ألإخلاص ... باب الكبائر، باب اليمين، باب المحرّمات، باب المريض، باب الميّت وباب القصص.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L.90b - 104a.

معدل الصلاة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀT

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. god.

Dobrača I, 448,3, str.276; GAL, G II, 440,9; Köprülü II, 1595,5.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديلها وجعلها رأس الدين ...

Završetak:

آخره : هذا إذا وجد فرجة قبله وإذا لم يوجد لا يكره ولايلزم في المختار يجذب رجل إلى جنبه من الصّف المقدّم .

Prepisao al-ḥāǧǧ Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Oṯmān 1155/1742. godine.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6816. R-5287

Zbirka (مجموع), 2

L. 72; 21 x 15 (14 x7 i 15 x 7,5); 21 i 19 redova. *Nasḫ i ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 45.

وسيلة الوصول الى جناب الرسول

WASĪLA AL-WUṢŪL ILĀ ĞANĀB AR-RUSŪL

Četrdeset hadisa, donošenje salavata na poslanika i njegova imena. Napisao neki Muṣṭafā al-Ḥalabī, čija nam je biografija nepoznata.

U pristupačnim izvorima nismo uspjeli pronaći navedeni naslov, niti ime autora.

٣. " الثالث يشتمل على اربعين حديثا في ذم تارك الصلوة على النبي صلعم
٤. " الرابع يشتمل على اربعين حديثا في الصلوات الواردة عن النبي صلعم
٥. " الخامس يشتمل على اسماء النبي صلعم

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 47b - 72.

هيئة السّنيّة

HAYA' AS-SANIYYAH

Risala iz astronomije, napisana na osnovu Suyutine risale (v. Dobrača I,577,9). Napisao Ibrāhīm al-Qaramānī al-Āmidi, čija nam je biografija, takođe, nepoznata. Ni ovo djelo pristupačni izvori ne spominju. Autor u Predgovoru kaže da se služio još mnogim djelima iz tefsira, fikha, tesavvufa, akaida i djelima drugih naučnih disciplina, koje navodi u Predgovoru.

Početak:

اوله: الحمد لله الذي خلق العالم وعلّمنا بفضله ما لم نكن نعلم ... وبعد فيقول الفقير ... ابراهيم القرماني ثم الآمدي لما طالعت كتاب الهيئة على الطريق السّنيّة للمولى العلامة جلال الدين السيوطي ...

Završetak:

آخره: ابو بكر الصديق صدق رسول الله صلعم وصدق حبيب الله ونحن على ذلك من الشاهدين و ليكن هذا آخر الكلام الفقير احمد القلع جكي.

Djelo je podijeljeno na šest poglavlja (bāb) i završetak (ḫātima), a svako poglavlje ima dva-tri podpoglavlja (faṣl).

الباب الاول: فيما يتعلق بالسموات والارضين و فيه فصول

الباب السادس فيما يتعلق في علم النجوم وفيه فصلان.

Prepisao Aḥmad al-Qala'ğakī, 1133/1720. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6817. R-7188

Zbirka (مجموع), 2

L. 48; 21 x 17 (15 x 12); 18 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Redni brojevi hadisa i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode.

Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski.

1. L. 1 - 4

(الأحاديث)

(AL-AḤĀDĪṮ)

Kraća zbirka hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : قال النّبيّ عليه السّلام: كلّ مجلس لا يذكر للّه كبستان لا ثمر له ...

Završetak:

آخره : قال النّبيّ عليه السّلام : من فرّق ولده ووالده فرّق اللّه بينه وبين الجنّة يوم القيامة .

2. L.5b -48.

الأربعون حديثًا للعصفوري

AL-ARBA'ŪN ḤADĪṮAN LI AL-'UṢFŪRĪ

Isto kao br. 6804,1

Prepisao Mollā Muṣṭafā b. ʻOṯmān Mahmuljin, u Kozarcu mjeseca džumadel-evvela 1279/1862. godine

(كاتب الحروف الفقير الحقير ملاّ مصطفى بن عثمان محمولين ... و كتب منه السّاكن في القوزارچه في شهر جمادي الأولى في سنة تسع وسبعون و مائتين وألف)

6818. R-7400

Zbirka (مجموع), 2

L. 13; 18,5 x 12,5 (13 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Prvo djelo je vokalizovano. Početak hadisa nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 5a.

حديث نبوي عليه السّلام
ḤADĪṮ NABAWĪ ʻA. S.

Kraća zbirka hadisa od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوّله : قال النّبيّ عليه السّلام من تعلّم مسئلة أعطاه اللّه تعالى ألف قلاد من نور وغفر له ذنبا وبنى اللّه تعالى في الجنّة ألف مدينة من ذهب ...

Završetak:

آخره :قال عليه السّلام من ترك الصّلوة فلاتصدقوه وإذا طلب إمرءة فلا تزوجوه وإن مرض فلا تعودوه وإن مات فلا تحضروا على جنازة فلا تدفنوه في قبر المسلمين، تمّت تمام.

Prepisao nepoznati prepisivač 7. ramazana 1292/1875. godine.

Poslije ove zbirke nalazi se dova Munāǧāt.

2. L. 6 - 13.

حديث نبوي عليه السّلام بالتّركيّة
ḤADĪṮ NABAWĪ ʻA. S. BI AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik navedene zbirke hadisa, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوّله : قال النّبيّ عليه السّلام كمك اوكرتسه بر مسئله اللّه تعالى اكا ويرر بيك قلاد نوردن

Završetak:

آخره : قال النّبيّ عليه السّلام علماء توز كبيدر لذّت اولمز طعام ايچنده إلا توز ايله إلاّ علماً ايله صحح اولور.

Prepisao Muḥammad b. al-ḥāǧǧ Darwīš Goraždalī (iz Goražda), 26. muharrema 1293/1876. godine.

6819. R-5295

Zbirka (مجموع), 3

L. 83; 20,3 x 14. *Nasḫ i nastaʻlīq*, od dvojice prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Osnovni tekst (drugo djelo) nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, preuvezan, novijeg datuma.

1. L. 1 - 33.

رياحين الأحايين في الحديث
RAYĀḤĪN AL-AḤĀYĪN FĪ AL-ḤADĪṮ

Zbirka hadisa, poredana tematski. Napisao Abū Ǧaʻfar (Muḥammad) b. Baḫtiyār al- Buḫārī, čija nam je biografija nepoznata.

Ismāʻīl-paša:Ḍayl I,598.

Početak:

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الحمد فاتحة القرآن وخاتمة دعوى أهل الجنان ... قال الفقير ... ابو جعفر بن بختيار البخاري ...و سمّيت هذا الكتاب برياحين الأحايين...

Završetak:

آخره: قال النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم من صلّى الضّحى اثنى عشر ركعةً يقرأ في كلّ ركعة فاتحة الكتاب مرّة وآية الكرسيّ مرّةً وقل هو اللّه أحد ثلاث مرّات ينزل اللّه تعالى له ملك بايديهم

2. L. 34b - 69.

شرح العوامل المائة
(شرح العوامل الجرجانيّة)
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-MIʼAT
ŠARḤ AL-ʻAWĀMIL AL-ĞURĞĀNIYYA

Gramatička analiza al-Ğurǧānijeva djela *al-Awāmil al-miʼa*. Napisao ʻAbdulqādir ar-Rūmī Türüǧī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača II,1321,2; Fajić III, 2091,5; Jahić VI, 3701-08; Ahlwardt VI, 6480; Köprülü III, 590,4.

Početak:

أوله: الحمد لمن وجب ثنائه ولمن لا يزول من وجب النّعم علينا غنائه ...

Završetak:

آخره: مجرور المحلّ على أنّه مضاف إليه لاستعمال راجع إلى مائة عامل معنويّ بعون الله

3. L. 71 - 83.

پند عطّار (پند نامه)
PAND-i ʻAṬṬĀR (PAND - NĀMA)

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Spjev poučnog vjersko-moralnog sadržaja na perzijskom jeziku, sa interlinearnin prijevodom na turski jezik. Napisao Farīduddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-ʻAṭṭār, umro 627/1229. Autor prijevoda nepoznat.

Fajić III, 2595,1; Trako, 264; Blašković, 414; Flügel I, 510.

Početak:

أوله: حمد بي حد آن خداي پاك را   انكه ايمان داد مشتي خاك را ...

Prva djela prepisao isti prepisivač, treće djelo je od drugog prepisivača, koji su nepoznati, kao i godina prijepisa.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6820. R-8399

كنز الأخبار
KANZ AL-AḪBĀR

Kraća zbirka hadisa od nepoznatog autora. Gornji naslov je napisan crvenim mastilom na početku djela. U pristupačnim izvorima ovu zbirku nismo uspjeli pronaći. Istina, Hadži Halifa (II,1512), Ahlwardt (II, 1442) i Dobrača (I,514,2) navode spomenuti naslov, ali to nije ova naša zbirka.

Početak:

أوله : عن حفص ابن محمّد عن أبيه عن جدّه قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم الصّلوة مرضاة الرّبّ وحبّ الملائكة وسنّة الأنبياء ونور المعرفة وأصل الإيمان وإجابة الدّعاء ...

Završetak:

آخره : ولو لم يكن علم العلماء والنّاس كلّهم ضالّون جاهلون ولم لم يكن سخاوة الأغنياء لهلك الفقراء ولم لم يكن دعاء الفقراء لهلك الاغنياء، صدق رسول الله وصدق حبيب الله.

L. 6; 20,5 x 13,5 (15 x 10); 19 redova. *Nastaʻlīq*. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; povez karonski, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Teufik Đulan iz Zenice.

6821. R-7724

(كتاب في الحديث)
(KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ)

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Djelo iz hadisa, nepoznato od nepoznatog autora

Početak (ovdje):

أوله : ...الّذي ينام عليه من آدم حشوة أليف أنا أبو الخطّاب زياد بن يحيى البصري حدثنا عبد الله بن ميمون أنا جعفر بن محمّد عن أبيه قال سألت عايشة ...

Završetak:

آخره : ثن محمد بن عليّ ثنا النّصر أنا ابن عوف عن ابن سيرين قال هذا الحديث دين فانظروا عمّن تأخذون دينكم . تمّت تمام .

Sačuvana poglavlja (bāb):

باب ما جاء في تواضع رسول الله صلّى الله عليه وسلّم
باب ما جاء في خلق رسول الله صلّى الله عليه وسلّم
باب ما جاء في حياء رسول الله صلّى الله عليه وسلّم
باب ما جاء في حجامة رسول الله صلّى الله عليه وسلّم
باب ما جاء في أسماء رسول الله صلّى الله عليه وسلّم
باب ما جاء في عيش رسول الله عليه السّلام
باب جاء في سنّ رسول الله عليه السّلام
باب ما جاء في وفاة رسول الله عليه السّلام
باب ما جاء في ميراث رسول الله عليه السّلام
باب ما جاء في رؤية رسول الله عليه السّلام

L. 18+4 (42-56 originalna folijacija); 19,5 x 13 (16 x 8); 19 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 1b. listu je početak djela: الأربعون حديثًا للبركلي

Ostali dio ovog djela 41 list navedenog djela otkinuto je i zagubljeno.

Na naslovnoj stranici i posljednjim listovima ima raznih bilježaka, pisanih kasnije slabim rukopisom i teško čitljive.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6822. R-8685

الرّسالة المختصرة للأحاديث الموضوع (المجهول)

AR-RISĀLA AL-MUḪTAṢAR A LI AL-AḤĀDĪṮ (LI MAĞHŪL)

Kratak izbor apokrifnih hadisa iz više hadiskih djela, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي وضع الموضوعات ورفع المرفوعات ... أمّا بعد، فهذه ما جمعه صاحب المشارق من الموضوعات الدرّ الملتقط الواقع أكثر فيه... ثمّ ختمته بأحاديث من كتاب المصابيح..

Završetak:

آخره: وقوله يا عليّ لا يحلّ لأحد الخ يقول الضّعيف الأفقر مرتّب هذا المختصر الحمد لله الّذي وفّقني لترتيبه وإتمامه وعلى خاتم الأنبياء أولى صلاته وسلامه وعلى آله الكرام ...

L. 7; 17 x 12 (13,5 x 6,5); 23 reda. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Poklonio Abdulah Hadžić iz Gradačca.

6823. R-6186

(شرح على الحديث)

(ŠARḤ 'ALĀ AL-ḤADĪṮ)

Fragment nekogog djela sa područja hadisa, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله : من يجيب اعلم أنّ الشّيخ أورد هذين البيتين من القصيدة المعروفة لامرئ القيس من جملة القصائد السّبع على وفق مقصود هو يسمّى هذا في البديع استعانة ...

Završetak:

آخره : عائشة رضي الله عنها اتّفق على الرّواية عنها من أسلم أي عقد عُقد السّلَم وهو عقد على الموصوف في الذمّة يبدل يعطى عاجلاً وفي رواية أسلف مكان أسلم معناهما واحداً في ثمر بالثّاء المثلثة في أكثر النّسخ وفي بعضها فوق بالمثناه فليسلم في كيل وهو مصدر كال أريد به معلوم ووزن معلوم

L. 12 (8-19 originalna folijacija); 20,5 x 15 (16 x 11); 20 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Hadisi su nadvučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6824. R-6270

(كتاب في السنّة) - قطعة

(KITĀB FĪ AS-SUNNAT)

Fragment nekog djela, u kome se govori o sunnetu (tradiciji) u raznim prilikama, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله : وكان النّبيّ عليه السّلام يستغفر في اليوم واللّيلة مائة مرّة ويقدّم التّوبة على الاستغفار ويتعوّد الاستغفار في جميع أموره ...فصل في سنن الدّعاء ومن سنن الإسلام الدّعاء ...

Završetak:

آخره : فصل في آداب الصّحبة والمعاشرة معاشرة الخلق بنصح وشفقة سنّة وهي أفضل من التخلّي لنوافل القرب وأصعب محملاً وأعظم أجراً لمن قام بحقّها وسلم من ...

L. 34; 20,5 x 14,5 (15 x 6,5);17 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6825. R-5928

(كتاب في الحديث)

(KITĀB FĪ AL- ḤADĪṮ)

Fragment nekog hadiskog djela, u kome je sačuvan naslov 24. poglavlja pod naslovom: الباب الرّابع والعشرون في الجمعة والجماعة , od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله : ...أي متواضعون لا يلتفتون يمينًا وشمالاً قال الحسن كان رسول الله صلي الله تعالى عليه وسلّم والمسلمون يرفعون أبصارهم إلى السّماء في صلوتهم ...

Završetak (ovdje):

آخره: قال عليه الصّلوة والسّلام من صلّى عليّ في يوم الجمعة ثمانين مرّةً غفر الله له ذنوبه ثمانين سنةً قال عليه الصّلوة والسّلام أتاني جبرائل وفي كفّه براة (!) بيضاء وقال هذه الجمعة يفرضها عليك ربّك ليكون لك ...

L. 10; 21 x 15,5 (14 x 8); 19 redova. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riheči pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6826. R-4774

حديقة الخطباء
ḤADĪQA AL-ḪUṬABĀ'

Izbor hadisa iz raznih hadiskih zbirki, od nepoznatog sabirača. Hadisi su odabrani za hatibe, koje su propovjedali petkom sa minbere. Smatramo da je zbirka nastala u XX stoljeću.

Početak:

أوله: الحمد لله الذي الف قلوب المؤمنين وأمرهم برعاية الحقوق في كلّ وقت وحين ...

L. 16; 23 x 14,5 (22 x 11,5); 20-23 reda. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan crnom tintom. Tekst je pisan na a stranici, a b stranica je ili prazna ili ima poneka fus-nota na bosanskom jeziku, pisana istom rukom. Papir sa linijama (karirani); bez poveza.

Rukopis je otkupljen od Kasim ef. Ibrišimovića.

Turski

6827. R-5776

شفاء شريف ترجمه سي
ŠIFĀ'-i ŠARĪF TARĞUMASĪ

Prijevod na turski jezik djela الشّفاء بتعريف حقوق المصطفى - zbirke hadisa o životu Muhammeda a. s. Preveo neki Ibrāhīm Ḥānīf (!), čija nam je biografija nepoznata.

Karatay t I, 1040.

Početak:

أوله : حمد وثنا وشكر ومنت اول واجب الوجوده كه عالمي علماء يله ...

Završetak:

آخره : وصلّ اللّهم على أشرف المخلوقات الّذي ذكر إجمالاً في هذه الأوراق وعلى آله وأولاده وأصحابه أجمعين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين .

L. 318 (poslije prve stranice manjka osam listova); 21 x 13,5 (16 x 7,5); 23 reda. *Nasta'līq*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Prva stranica ukrašena je unvanom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

Prepisao Muḥammad b. Maḥmūd al-Bosnawī u Istanbulu, 29 redžeba 1186/1772. godine.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب ...عن يد أضعف عباد الله ... محمّد بن محمود البوسنوي مولداً والحنفي مذهبًا والماتريدي اعتقاداً ...في اليوم التّاسع والعشرون من رجب المرجّب من سنة ستّ وثمانين ومائة وألف ... وذلك بمحروسه، إسلامبول ...)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6828. R-5720

سبحة العشّاق
SUBḤA AL- 'UŠŠĀQ

Prijevod stotinu hadisa na turski jezik u stihovima. Napisao Laṭifī, 'Abdullaṭif-efendi, umro 990/1582.

O. M. III, 134-5; G. Kut, 8; Wiesbaden XIII4, 26.

Početak:

أوله : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من نقل عنّي إلى من تحتي من أمّتي أربعين حديثًا

من أراد أن يتكلّم مع الله فليقرأ القرآن

هر كم استرسه حقله كلمات   دائم اتسون قراءة قرآن ...

Završetak:

آخره : من عفى عند القدرة عفا الله عند الحسرة

عفو ايدوب برك دمنده اني حدا   ينجه ينيجه كناعين ايليه محو ، تم سبحة العشاق .

Kod nas je početak i kraj drugačiji nego u navdenim izvorima.

L. 15; 21 x 15,5 (13,5 x 10); 11 redova. *Nasẖ*, hadisi vokalizovani. Naslov i hadisi pisani crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena je neuspjelim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom, osim prve dvije koje su pozlaćene. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz biblioteke Osmana ef. Sokolovića.

6829. R-5583

سبحة العشّاق
SUBḤA AL- ʿUŠŠĀQ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره .

Ovaj primjerak ima podulji uvod.

L.8; 19 x 12,5 (15 x 8); 17 redova. *Nasẖ*, većinom vokalizovan. Hadisi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6830. R-5697

أحسن الحديث شرحي
AḤSAN AL-ḤADĪṮ ŠARḤĪ

Komentar na turskom jeziku četrdeset hadisa. Napisao Meḥmed b. Meḥmed Šāhī Okčuzade, umro 1039/1629-30. god.

Ḥ.Ḫ. I, 17; O.M. II, 78; Karatay t I, 57.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي نزّل أحسن الحديث ومن أصدق من الله حديثًا ... أمّا بعد، وقتا كه نظم بو ضعيف ومقصّر وكمتر اوقچي زاده محمّد ...

Završetak:

آخره : وبر كزار روزكار اولغله إلى آخر العمر نيكنام ايله بين الأنام مذكور بالخير اوله و للارض من كأس الكرام نصيب . الحمد لله على التّمام ...

L. 90; 23 x 17,5 (17 x9); 25 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Hadisi su nadvučeni crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni.

Prepisao ʿAbdurraḥīm b. Aḥmad, u prvoj dekadi mjeseca muharrema, 1254/1838. godine.

Na posljednjem zaštitnom listu napisano je ime ranijeg vlasnika: al-Mawlawī Muḥammad Saʿīd Dede, 15. šaban 1325/1907.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6831. R-7428

Zbirka (مجموع), *2*

L. 308; 20 x 13 (15 7 i 8,5); 19 redova. *Ta'līq*. Hadisi i neki naslovi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, učadio, na početku malo oštećen; povez kožni, s prijeklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1-6a.

حديث أربعين مع التّرجمة بالتّركيّة
ḤADĪṮ ARBAʿĪN MAʿ AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA

Zbirka četrdest hadisa sa prijevodom na turski jezik u stihovima. Napisao Yūsuf Nābī 1124/1712. godine.

Wiesbaden XIII 1, 339; XIII 4, 29.

Početak:

أوله: ارخاى مراتب محامده مختلي واصناف مدارج حمد وثنائي محتوي وجامع محيط حضرت مؤلف نسخه، تكوين ومبدع اخرى تركيب ماء وطين ...

Završetak:

آخره: بري شرط زكاتله نابي   ديديكم شرح چل حديث نبي

2. L. 6b - 308.

ديوان نابي
DĪWĀN-i NĀBĪ

Divan pjesama na turskom i perzijskom jeziku, od spomenutog Nābija.

Karatay t II, 2457; Rieu, 200 a; Flügel I, 673; Nametak IV, 2721.

Početak:

أوله: تعالى الله زهي ديوان طراز صورت ومعنا   كه جسم لفظله روح مأاي ايلمش پيدا

Završetak:

آخره: فارسيات سخنهاي تو ناقص ماند   نابيا اين غزل از ختم غزلها نكني

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali oba djela su od istog prepisivača iz XVIII stoljeća.

6832. R-6941

Zbirka (مجموع)*, 5*

L. 276; 24 x 13 (18 x 7), 25 redova. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Naslovi su ukrašeni lijepim unvanima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, oštećen. Korice su ukrašene utisnutim ornamentima, koji su oštećeni.

1. L.3b - 17.

صحت آباد
ṢIḤAT-ĀBĀD

Prijevod i komentar u stihu 40 hadisa. Napisao Aḥmad Tā'ib b. 'Oṯmān 'Oṯmān-zade, umro 1136/1723. god.

O. M. II, 116; A. M. I, 171; Karatay t II, 60.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه أجمعين
...بعد هذا بعث جمع حديث أربعين. پادشاه جم جاه كرودن سرير ...

Završetak:

آخره : تاريخ ختام صحت آباد فيلسوف سخن اراي خرد   فهم ايدوب ما حصل معنايي ديدي
تاريخني بو تأليفك   صحت آباد شفا براي

2. L. 18b - 74a.

أخلاق أحمدي
AḪLĀQ-i AḤMADĪ

Djelo iz etike, na turskom jeziku, od istog spomenutog autora ('Oṯmānzāde).

O. M. II, 116-17.

Početak:

أوله : كوثر حمد و ثناي خداوند عظيم كه قائل لقد خلقنا الانسن في احسن تقويم ...

Završetak:

آخره : انواع خير وسروره مقرون اولوب ظل ظليل عدل ورافتلري مفارق عمه عاليانه ممدود
ومرهون اوله مصرع اين دعارا...؟ خلق جهان آمين باد...

3. L.75b - 126a.

تلخيص النّصايح
TALḪĪṢ AN-NAṢĀYIḤ

Skraćena prerada djela: نصيحة الملوك ترغيبًا لحسن السّلوك , sa područja etike, koje je napisao Ṣārī 'Abdullāh-efendi (umro 1071/1666), a ovu skraćenu verziju napisao je spomenuti 'Oṯmānzade.

O. M. I, 100, Karatay t I, 1541

Početak:

أوله : خورشيد جهانتاب حمد وثناي رب عظيم زيب بخشاي نه طارم مقاصد ومطالب ...

Završetak:

آخره : كر اولورسه بو اثر شابان توجيه نكاه   نائل مقصود اولور تانب دخي بي اشتباه .

4. L. 127a - 230a.

زبدة الأسمار في الحكايات
ZUBDA AL-ASMĀR FĪ AL-ḤIKĀYĀT

Priče na turskom jeziku od istog navedenog autora.

A. M. I, 171; O. M II, 116

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، معلوم اوله كه قواعد تأليفي حكمت عمليّه اوزره
مبتنى اولن كتابلرك احتي كتاب كليله ودمنه در كه ...

Završetak:

آخره : چونكه بدرين پايه رساند كلام به كه كنم ختم سخن والسلام .

5. L. 231b - 276.

حديقة الوزراء
ḤADĪQA AL-WZARĀ’

Biografije velikih vezira otomanske imperije od početka dinastije do vladavine Ahmeda III, od istog spomenutog autora ‘Oṯmān-zāde.

O. M. II, 116; A. M. I, 171; Rieu, 73a; Karatay t I, 1229; Wiesbaden XIII1, 276; Blašković, 444; Fajić V, 3667,2.

Početak:

أوله : حمد وثناي مالك الملك چهان آفرين وصلوة وسلام سيد الانبياء والمرسلين...

Završetak:

آخره : بر قصورينه اكر باقمزسه كرام خمسه، تانب اولور بو نسخه يه تاريخ تام

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6833. R-6117

Zbirka (مجموع), 5

L. 262; 24 x 13,5 (18 x 7); 25 redova. *Nasta'līq.* Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 2b - 16.

صحت آباد
ṢIḤAT-ĀBĀD

Isto kao br. 6832,1.

2. L.17b - 64a.

أخلاق أحمدي
AḪLĀQ-i AḤMADĪ

Isto kao br. 6832, 2.

3. L. 64b - 113.

تلخيص النّصايح
TALḪĪṢ AN-NAṢĀYIḤ

Isto kao br. 6832,3.

4. L. 114b - 215a.

زبدة الأسمار في الحكايات
ZUBDA AL-ASMĀR FĪ AL-ḤIKĀYĀT

Isto kao br. 6832,4.

5. L. 215b - 262a.

حديقة الوزراء
ḤADĪQA AL-WZARĀ’

Isto kao br. 6832,5.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

6834. R-6666

كنز العرفان في أحاديث نبيّ الرّحمن
KANZ AL-'IRFĀN FĪ AḤĀDĪṮ NABIYY AR-RAḤMĀN

Zbirka 1001 hadisa sa prijevodom na turski jezik. Napisao neki Muḥammad As‘ad-efendī u doba sultana ‘Abdulḥamida II (1876-1909).

Dobrača I, 593, str.382.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ...شو بدايع خانه، عالمده جوهر انسانيتي شعشعه دار ايليان
تقدر اخلاق حميده واوصاف جميله وار ايسه ...

Završetak:

آخره : يوم السّبت يوم مكر وخدعة (م) جمعه ايرتسي كوني اعداي دين مبينه لطائف حيل
ايله غالب اولهجق بر كوندر...

L. 104; 19,5 x 14 (13,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovani hadisi. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX ili XX stpljeće).

Na početku je napisan sadržaj djela crvenim mastilom.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6835. R-7638

Zbirka (مجموع), *5*

L. 58; 21 x 14 (13-17 x 7-9,5); 8, 15 redova. *Nasḫ*, od različitih prepiosivača. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom, a neke riječi su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, različite debljine, malo oštećen; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 12a.

(مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركية)

(MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ MA' AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA)

Isto kao br. 6950,4.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 13b - 16.

خدا ربّم

ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 6558,2.

Na 17-18a listu je jedna dova sa tumačenjem na turskom jeziku, datirana 1144/1731. godine.

3. L. 19b - 26a.

قصيدة في أحوال قيامت

QAṢĪDA FĪ AḤWĀL-i QIYĀMAT

Kasida, na turskom jeziku, o događajima koji će se dogoditi na Sudnjem danu, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : بر حكايت كلدي كوكلمه عظيم   قهر لطف يارادان شاهي قديم …

Završetak:

آخره : فتعلات فاعلات فاعلات   مصطفى نك روحنه وير صلوات

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni.

4. L. 27b - 36.

جواهر الإسلام (سؤال نامه)

ĞAWĀHIR AL-ISLĀM (SU'ĀL NĀMA)

Kratak *Ilmihal* na turskom jeziku, u obliku pitanja i odgovora, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 114,6; II, 1433,3; Popara IX, 5797, 1.

Početak :

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين …أما بعده، بلكل كه هر مسلمانه واجبدر كه دين وايمان واسلام و نماز ايله دورست اولور بلمك كركدر كه …

Završetak:

آخره : بو ايمانك قنغي صفتندن سين اكا كوره تدارك ايدوب كركمزندن احتياط ايده سين .

Prepisao Ḫalīl b. Muṣṭafā iz Travnika?, 1143/1730. godine.

5. L. 40b - 58a.

جواهر إسلام

ĞAWĀHIR-i ISLĀM

Gornji naslov je prema rukopisu.

Kratko djelo o islamskom vjerovanju ('Ilmihal) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين … پس امدي ايمانه واسلامه متعلّق ومهّم وأهون اولان فرض عينلري مختصر بيان ايدلم إن شاء لله تعالى پس امدي بلكل واكاه اولغل صفات ايمان آلتيدي

Završetak:

آخره : وقطّاع طريق اولميه يعني خلقك مالني جبرا وقهرا المه ويونك أمسال كبي نسنهلردن كندوني حفظ ايليه وحرامدن إختراز ايدو پك حقنه.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6836. R-5373

Zbirka (مجموع), *2*

L. 21; 19 x 12,5 (15 x 9,5); 17 redova. *Nasẖ* sa malom primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. U prijepisu ima grešaka. Hadisi i h. Alijine izreke pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen; bez poveza.

1. L. 1 - 5.

(أربعون حديثًا بالتّرجمة التّركيّة نظمًا)
(ARBA'ŪN ḤADĪṮAN BI AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA NAẒMAN)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Četrdeset hadisa s prijevodom na turski jezik u stihu, od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوّله: امتيچون ديدي كه پيغمبر   بونلره فتنه ملك و مال اولدي
حبّ الدّنيا رأس كلّ خطيئة
بونه غفلتدر كه جان و دلك   ما سوا سوكوسيله طپطالودر(!)
كرچه چوقدر كناهك انوعي   حب الدنيا بو جمله دن اولودر ...

Završetak:

آخره: حفّت الجنّة بالمكارات وخفة النّار بالشّهوات
زحمته حق يولنده قتلا نكم   جنتك يولبرمشقتدر
يوري لذاتي فوكه نار حجيم   دو كلي لذات ايله شهوتدر

2. L. 6 - 21.

كلمات علي بن أبي طالب ر ع
KALIMĀT 'ALĪ b. ABĪ ṬĀLIB R. 'A.

Izreke h. Alije r. a., također sa prijevodom na turski jezik u stihu od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: إلهي فضلكه يوق حد و غايت   قلوكي حمد كه أيله هدايت

Završetak:

آخره: إنّ اللّه طيّب لا يقبل إلاّ طيّبًا
چونكه طيبر آله العالمين اي اهل ذوق   لايق اولمز حقه إلاّ طيبين و طاهرين
لوح محفوظ دقايق ده اوقتدي بو كلام   الخبيثات الخبيثين الطيبات الطيبين (!)

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6837. R-7329

Zbirka (مجموع), *22*

L. 203; 32,5 x 20,5 (23 x 11); 23 reda. *Nasta'līq*. Neki naslovi i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez kartonski, hrbat pojačan platnom.

1. L. 1 - 5a.

ترجمهء حديث أربعين
TARĞAMA-i ḤADĪṮ ARBA'ĪN

Prijevod na turski jezik u stihu 40 hadisa. Imena sabirača hadisa i prevodioca su nam nepoznati.

Početak:

أوّله : بعد حمد خدا صلوة نبي   دكله نولدي بو نظممك سببي
معتكف اولدوميدي بر رمضان   الّذي فيه أنزل القرآن ...

Završetak:

آخره : شعر مدح وثنا اولورسه مليح   هجو وذم ايلسك خبيث وقبيح
تمّ حديث أربعين بعون اللّه الملك المعين

Prepisao Muḥammad Anwarī b. Ṣidqī Bakr (Bekir) efendi b. Ṯābit-efendi b. Ismā'īl-efendi b. hağī Ibrāhīm Naẓīr-efendi b. Salīm-efendi Qāḍīzāde (Kadić), nastanjen u mahali Gazī Meḥmed-bega u Sarajevu, 1299/1881-82. godine.

(حرّر بقلم الفقير محمّد أنوري بن صدقي بكر أفندي بن ثابت أفندي بن إسمعيل أفندي بن حاجي إبراهيم نظير أفندي بن سليم أفندي المشتهر بقاضي زاده ساكنًا في محلهء غازي محمد بك من محلاّت بلدة بوسنه سراي في سنة ١٢٩٩)

2. L. 6b - 10.

معراجيّه
MI'RĀĞIYYA

Spjev o uzdizanju poslanika Muḥammeda a.s. u nebeske sfere. Napisao'Alauddīn 'Alī Ṭābit Uğičelī (Užičanin), umro 1712. godine.

Nametak IV, 2909.

Početak:

أوله : خوشا فرخنده اختر ليله، ممتاز ومستثنا
كه عنوان برات قدريدرسر سوره، اسرا

Završetak:

آخره : خدادن روضه، پر نور كه هو روز وشب كلسون
صلوة بيحد وغايت سلام بي عد واحصا

Prepisao navedeni Muḥammad Enveri Kadić, 1303/1885. godine.

3. L. 11b -14a.

معراجيّه
MI'RĀĞIYYA

Drugi spjev o mi'radžu. Napisao Rešid Meḥmed Bosnawī, umro početkom XVIII stoljeća.

Nametak IV, 2742,1; Šabanović, str. 423.

Početak:

أوله: خوشا شام نهاري البهاء ليلة اسر   كه اولشدي ظلام غمدن عاري صبح عبد آسا

Završetak:

آخره : روان طيّب پيغمبره وآل وآصحابه
ايره بزدن در ودر وشنا چون انجم زهرا

4. L. 17b -18a.

رسالة في بيان لفظ چلب وچلبي
RISĀLA FĪ BAYĀN LAFẒ ČALAB WA ČALABĪ

Risala o tumačenju riječi čeleb i čelebi sa vjerskog stanovišta. Napisao Ḥasan Kāfī al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. godine.

M. Handžić: Ğawhar al-asnā, str.55; Dobrača II, 896,4: Nametak IV, 3071; Nametak Traktat o izrazu čelebi...Anali GHB, II-III, Sarajevo, 1974.., str. 33-40.

Početak:

أوله: الحمد لله علّم الإنسان ما لم يعلم ... أمّا بعد، فنقول وبالله التّوفيق وبيده أزمة التّحقيق

5. L.18b - 19.

أبجد شرحي لسروري
ABĞAD ŠARḤĪ LI SURŪRĪ

Komentar na turskom jeziku Ebdžed sistema-brojačene vrijednosti slova. Napisao Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561-62. god. Naslov risale i ime autora je prema rukopisu. Negovi biografi ne pripisuju mu ovu risalu.

Početak.

أوله : حمد اول عالمه كيم آدمه تعليم اسما قيلدي و مدح اول صانعه كه هو اسم مسمّى قيلدي اما بعد بو فقير مثنوي معنوي وكتاب مولاناي مذاكره ايدر ايدم ...

Završetak:

آخره : فتبارك الله احسن الخلقين امدي اولو ...كه آدمي احسن صورتده خلق ايتدي. الحمد لله على الآئه والصّلوة على أنبيائه. سروري رحمة الله عليه.

6. L. 20.

شرح دعاء قنوت
ŠARḤ DU'Ā' QUNŪT

Kratak komentar Kunut-dove od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله : اللّهم – الميم المشدّدة فيه عوض عن ياء النّداء، لأنّ معناه يا الله كذا في الصّحاح...

Završetak:

آخره : إنّ عذابك بالكفّار ملحق أي لاحقّ والله أعلم .

7. L.21b - 22.

تحريرات (رسالة) خليل أفندي البوسنوي
TAḤRĪRĀT (RISĀLA) ḪALĪL AFANDĪ AL-BOSNAWĪ

Tumačenje i analiza pojedinih pitanja i tekstova sa područja akaida, fikha i tesavvufa. Tumačenja i analize dao je al-ḥāğğ Ḫalīl-efendi al-Bosnawī as-Sarāyī, živio i radio u XVII stoljeću.

Dobrača II, 1457,7.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي وهب من فضله الاختيار للعباد ... وبعد، يقول الفقير الحاجّ خليل البوسنوي السّرائي لا زال دائمًا على الصّراط السّوي ...

Završetak:

آخره : واحفظنا من سوء النّفس الظّالمة واجعلنا من الّذين لهم حسن الخاتمة . آمين، آمين خليل البوسنوي السّرائي .

8. L. 23b-27a.

پند نامهء واحدي
PEND-NĀME-i WĀḤIDĪ

Kratka zbirka mudrih riječi, pouka i savjeta, na turskom jeziku, što ju je sabrao neki Wāḥidī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača II, 1457,12.

Početak:

أوله : حمد بي حد اول پير وباره كيم بر فرمان برله اون سكز بيك جهاني بيدا قيلدي ... وبعد اشبو أفقر فقرا وأضعف ضعفا أعني واحدي ريا بعض كلمات ...

Završetak:

آخره :قناعتده چوق عقاب منزل الحقده چوق كبوترا والحمد لله ربّ العالمين.

تمّام اولدي بحمد اللّه رساله   اوقيان ايره فرقتدن وصاله

9. L. 27b - 28.

ترجيع بند
TARĞĪ'-i BAND

Spjev na turskom jeziku. Spjevao Yaḥyā-efendī al-Bosnawī, živio u doba vladavine Murata III (kraj X stoleća po hidžri).

Šabanović, str.667.

Početak:

أوله : صافي دل اولان مانند دريا   كورر جهاني كندو ده پيدا...

Završetak:

آخره: أستغفر اللّه تبت إلى اللّه نهيت قلبي عمّا سوي اللّه .

10. L. 29 - 36a.

وقفيهء جامع شريف وعمارت خسرو بك
WAQFIYYA-i ĞĀMI'-i ŠARĪF WA 'IMĀRAT ḪURAW-BEG

Prijepis Gazi Husrev-begove vakufname za džamiju i imaret u Sarajevu, datirane 938/1532.godine.

Početak:

أوله : الحمد لله موفق أبرار عباده لإفتتاح أبواب الخيرات ...

Prepisao Muḥammed Enveri Kadić 1319/1901. godine.

11. L. 37 - 48.

وقفيهء جامع شريف فرهاد پاشا في بلدهء بنا لوقه
WAQFIYYA-i ĞĀMI'-i ŠARĪF FARHĀD PĀŠĀ FĪ BALDA-i BĀNĀ LŪQĀ

Prijepis Ferhat-pašine vakufname za njegovu džamiju u Banja Luci, datirana 995/1586-87.godine.

12. L.49b - 94.

شرح لقصيدة في يوم العاشوراء
ŠARḤ LI QAṢĪDA FĪ YAWM AL-'ĀŠŪRĀ'

Komentar kasidi u pohvalu 10. muharrema (Yavm-i 'āšūrā'), koju je spjevao misirski hafiz i vojni imam u gradu Haniji (Krit) Ḥasan Ğunaym Sammān, polovinom XIX stoljeće, a ovaj komentar napisao je Muḥammad b. Ibrāhīm Ḥilmī Goro (Telalagić) iz Sarajeva 1226/1850. god.

Handžić:Kniževni rad, 33-34; Šabanović: Književnost, 562.

Početak:

أوله : نحمد اللّه حمداً يوافي بنعمائه ويكافي بمزيد آلائه ونصلّي ونسلّم على أفضل رسله ... وبعد، فيقول العبد المذنب الرّاجي عفو ربّه الكريم حلمي محمّد بن إبراهيم السّرائي داراً البوسنوي دياراً لمّا ساقني سائق القدير بعد حبس مديد بواسطة عبد فريد إلي بلدة حانيّة في جزيرة كريد ...

Završetak:

آخره : فنعوذ باللّه من شرور أنفسنا وسيّئات أعمالنا وليكن هذا خاتمة كلامنا سبحان ربّك...في محمية حانية كريد، تمّت بتمام شهر واحد سنة ست وستين ومأتين وألف

Nakon ovog završetka prepisivač donosi osam distiha autora kaside u pohvalu komentara i njegovog autora.

Prepisao Muḥammed Enveri Kadić 1332/1913. godine

13. L.95b - 123a.

دليل المناهل ومرشد المنازل
DALĪL AL-MANĀHIL WA MURŠID AL-MANĀZIL

Putopis na hadž iz 1161/1748. godine, na turskom jeziku, u stihovima. Napisao Muḫliṣī, al-ḥāğğ Muṣṭafa al-Bosnawī, umro poslije 1162/1749. god.

Nametak IV, 2936; Šabanović : Književnost, 453-461; Handžić: Književni rad I, 365.

Početak uvoda:

أوّله : هذه أوراق كتاب سمح بها حاطري الفاطر ونطق قلمي بلسان الكاس لتحريض النّاس الّذين لهم استطاعة على أداء الحجّ ... و قد سبق في الأيّام المضية وإخراجنا هذه الرّسالة المسمّاة بدليل المناهل ومرشد المنازل ...وأناالفقير...مخلصي الحاجّ مصطفى القاضي موقتًا باغريبوز والبوسنوي مولداً ومسكنًا الحنفي مذهبًا.

Početak putpisa:

خدادر موجد اجسام واعراض معلّل هيج دكل فعلي بالاغراض

Završetak:

آخره: منزل سادس وثلثون دار السلطنة السنيه بلد(طيبة قسطنطية ساعت ١٠ - تمّت.

14. L. 123b - 124.

ديوان (قطعة)
DĪWĀN

Fragment iz Divana pjesama na turskom jeziku. Napisao Ḥusayn Ḥusamuddīn Lāmakānī, umro 1035/1625. god.

Handžić: Književni rad I, str. 730-746; Šabanović: Književnost Muslimana , str. 216; O.M. I, 191; S. O. II,188.

Početak:

أوّله : عنايت سندن اولمزسه نيجه حالم اولور يارب بنم جرم وكناهم چوق سنك لطفكدرر دريا

Završetak:

آخره : كيمدرر ديرسك ويرن عرفانه جاه وشوكتي شاه علم قطب اقطاب لامكاني حضرتي

15. L. 125b - 146.

(رحلة إلى الحجّ)
(RIḤLA ILĀ AL-ḤAĞĞ)

Drugi putopis na hadž, na turskom jeziku, iz 1024/1615. godine. Napisao al-ḥāğğ Yūsuf b. Muḥammad al-Ihlawnawī (iz Livna), umro poslije 1057/1647. godine.

Ovaj putopis preveo je na bosanski jezik Mehmed Mujezinović (Glasnik IVZ, god.XLIV/1981; br. 1, str. 65 - 70).

Šabanović: Književnost Muslimana, 252; Handžić: Književni rad, 49.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي أقربني إلى المسجد المحمّدي وأوصلني بلطفه إلى قبلة الأحمدي ... اما بعد، شكر خداي تعالى بو عبد ضعيف ...الحاجّ يوسف بن محمّد ساكن ژوپان پوتق سنة اربع وعشرين وألف تاريخنده ...

Završetak:

آخره : جمادي الآخرك اون بشنجي كون چهار شنبه كون قوشلق وقتنده فقير خانه مزه داخل اولدوكي الحمد ثمّ الحمد.

Na listovima 146b - 149. nalaze se fragmenti, većinom pjesme, na turskom jeziku iz Hadži Jusufove meǧmū‘e.

Listovi 149-154 su neispisani.

16. L. 155 - 163a.

رسالة في مناقب الشّيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستاري
RISĀLĀ FĪ MANĀQIB AŠ-ŠAYḪ YŪYO MUṢṬAFĀ B. YŪSUF AL-MOSTĀRĪ

Biografija učenjaka Šejh-Juje Mustafe, sina Jusufova al-Mostarije. Napisao njegov učenik Ibrāhīm b. šayḫ Ismā‘īl b. Ṣāliḥ b. ‘Alī Opijač 1119/1707. godine, iste godine kada je umro i Šejh Jujo. Pisac navedene risale (biografije) umro je oko 1138/1727. godine.

Šabanović: Književnost Muslimana, 439-445; Fajić III, 2078,3.

Početak:

أوّله : الحمد لله جعل العلماء بفضله كالأعلام ... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى المغني الباري إبراهيم ابن الحاجّ إسماعيل الموستاري ... و انّ الاستاذ التّحرير صاحب التّقرير المولى العلاّمة مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري ...

Završetak:

آخره : و توفي ليلة ثلاثا الخمسة عشر من ربيع الآخر بعد صلوة المغرب في سنة تسع عشرة و مائة وألف من هجرة من له الشّرف قال هذا العبد الفقير في تاريخ. قد انتقل ينابيع العلوم جمعًا ١١١٩ و ايضا.

17. L.163b - 164.

تنظيمات لإبراهيم الموستاري
TANẒĪMĀT LI IBRĀHĪM AL-MOSTĀRĪ

Stihovi na turskom jeziku Ibrahima Opijača u pohvalu i u povodu smrti Šejh Juje. Kadić je ove stihove prepisao iz neke medžmue, kako je to zabilježio na početku stihova.

Bošnjaci institut Zürich I, 616, str. 367.

Ove stihove preveo je na bosanski jezik dr Fehim Nametak i objavio u časopisu *Hercegovina*.

18. L. 164b - 165a.

قصيدة لشاعر يحيى أفندي
QAṢĪDA LI ŠĀ'IR YAḤYĀ-EFENDĪ

U rukopisu naslov je ovaj: شاعر يحيى أفنديك مصحف شريفده صره سيله محرر اولان سور قرآنيه يي مذكور تنظيم ايتديكي رساله در .

Spjev koji je spjevao Yaḥyā-efendi, spominjući kur'anske sure koje su redom napisane u časnom Kur'anu. Spmenuti Yaḥyā-efendi je vjerovatno naš pjesnik, kojeg spminje Šabanović u svom radu, str. 667.

Početak:

أوله : سوره، فاتحه وزد مرادين(!)   پس نسا مانده أنعام وأعراف ...

Završetak:

آخره : اسم حيّ ايله ويره ذوق وصفا   قلب يحيي يه خفي الالطاف.

19. L. 166b - 169a.

ظفر نامه
ẒAFER-NĀMA

Satirično djelo u stihovima, kao odgovor turskom pjesniku Ziyā-paši koji je pod gornjim naslovom napisao satiru i potpisao Fāḍil-pašinim imenom. Dakle, ovu Zafernamu napisao je Fāḍil-Pāšā Šerifović, umro 1300/1882. godine.

Šabanović: Književnost Muslimana, str.643; Nametak: Pregled književnog..., str. 208.

Početak:

أوله : يارك الله ذهني كوكبه، عال العال   لوحش الله عجب نصرت وفيض وإقبال

Završetak:

آخره : لطف واحساني كبي عمري اوله نا معدود   دين وإيماني قدر كسب ايده فيض وإقبال

20. L. 166b - 169a.

تخميس نفيس على ظفر نامه لخيري أفندي
TAḪMĪS NAFĪS 'ALĀ ẒAFER-NAMA LI ḪAYRĪ-EFENDĪ

Na početku rukopisa je poduži naslov: إزميد متصرفي فاضل پاشانك صدر أعظم علي پاشا حقنده انشادينه موفق اولدقلري ظرف نامه اوزرينه قرنته كتابتندن متقاعد خيري افنديك نظم ايلديكي تخميس نفيسدر.

Taḫmīs Fāḍil-pāšinoj Ẓafernami od nekog Ḫayrī-efendija, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

أوله : حبذا قصر همايون بديع الأحوال   نعمذا (!) فتح بشارت علم فرا!)

21. L.171 - 179.

سر نامه (شرح ظفر نامه)
SIR-NAMA (ŠARḤ ẒAFER-NAMA)

Komentar Ẓafername. Napisao Aḥmed-pāša.

22. L. 180 - 203.

نظام العلماء إلى خاتم الأنبياء
NIẒĀM AL-'ULAMĀ' ILĀ ḪĀTAM AL-ANBIYĀ'

Djelo o biografijama učenjaka. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurhān al-Aqḥiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī, umro 1025/1616. god.

Dobrača I, 726,2; Fajić V, 3673; Handžić: Ǧawhar al-asnā, str. 50.

Početak:

أوله :الحمد لله الذي زيّن الأرض بالعلما، كما زيّن بالنّجوم السّما، ...

Završetak:

آخره : والحمد لله على جمع والاتمام وله الشّكر على الأفضال والأنعام والصّلوة على خاتم النبيّين وسيّد الأنام وعلى آله الكرام وأصحابه العظام ما ضحك القرطاس على بكاء الأقلام وجرى دموع الأيّام بانقلاب عيون الشّهور والأعوام، تمّت.

Cijelu ovu zbirku prepisao je Muhmed Enveri Kadić i ona je bila u njegovom vlasništvu, te je u ovu biblioteku prispjela kao vakuf, zajedno sa ostalim njegovim knjigama. Ona nije bila čak ni inventarisana, pa smo je mi u toku zadnjeg rata inventarisali pod navedenim brojem. Mehmed Handžić pišući svoj "Kniževni rad..." koristio je ovu zbirku, jer su u njoj većinom djela autora Bošnjaka.

6838. R-6184

(شرح كتاب في الحديث بالتّركية)
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ BI AT-TURKIYYA)

Fragment nekog komentara na turskom jeziku sa područja hadisa, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله : دخي أنبيا و رسلك جميعنك امامي و مقتداسي اولوب لوآ، (!) حمد كه اكمل وافضل محامدك علميدر الندە اولسه كركدر ... و بر حديث شريفنده دخي بيورركه : انا اكرم الاوّلين و الآخرين على الله ولا فخر وأنا أوّل من تحرك ...

Završetak:

آخره: يوم قيامتده دخي انوكله اولورمش...! حديث شريفده دخي المرء مع من احبّ بيورر و دخي بوكه مناسب ابراهيمالجراح... بر حكايت ايدركه بن امام

L. 6; 20 x 11,5 (14,5 x 7); 19 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a hadisi su nadvučeni crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Perzijski

6839. R-7268

Zbirka (مجموع), *2*

L.16;15 x 10,5 (13 x 8); 7 redova. *Ta'līq i nasẖ*, vokalizovano drugo djelo, od dvojice različitih prepisivača. Početak prve stranice ukrašen je unvanom, pozlaćene i plave boje. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Hadisi su pisani krupnim slovima u prvom djelu, a poglavlja u drugom djelu su pisan crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti i rastavljeni od povaza; povez kožni.

1. L. 1 - 8.

ترجمة الأربعين حديثًا (چهل حديث) - نظمًا
TARĞAMA AL-ARBA'ĪN ḤADĪṮAN (ČIHAL ḤADĪṮ) - NAẒMAN

Prevod na perzijski jezik četrdeset hadisa. Sabrao i preveo 'Abdurraḥman b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492. god.

Köprülü II, 362,10; Kairo p I, 76

Početak:

أوله : صحيح ترين حديثي كه روايان مجالس دين ومحدثان مدارس يقين املا كنند ...

Završetak:

آخره : تمّت ترجمة الأربعين توفيق من هو ناصر ... سنة ست و ثمانين وثمانمائة ...

أر بعينهاى سالكان جامي هست بهر وصول صدر قبول
بتوادر فصل حق غريب وعجيب كه باين اربعين رسي بو صول

Poslije prvog lista izgleda nam da manjka jedan list, jer i nema u tekstu 40 hadisa.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali je rukopis prilično star.

2. L. 9 - 16.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد (قطعة)

AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6524, 4.

Fragment Ğazarijinog tedžvida.

6840. R-7286

الأحاديث مع التّرجمة بالفارسيّة (قطعة)

AL-AḤĀDĪṮ MA' A AT-TARĞAMA BI AL-FĀRISIYYA

Fragment neke zbirke hadisa sa prijevodom na perzijski jezik, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Prvi hadis (ovdje):

أوله: و قال عليه السّلام النّاس نيّام فإذا ماتوا انتهبوا

Posljednji hadis (ovdje):

آخره: و قال عليه السّلام إذ تمّ العقل نقص الكلام

L. 6; 21 x 15,5 (16 x 8,5); 7 redova. *Ta'līq.* Hadisi su pisani krupnijim slovima, a prijevod u proredu sitnijim slovima. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati

Bosanski

6841. R-8712

(منتخب من بيك بر حديث)

ترجمة بالبوسنوي

MUNTAḪAB MIN BIN BIR ḤADIṮ

Izbor, sa prijevodom na bosanski jezik, hadisa iz djela *Bin bir hadis,* koje je napisao i komentarisao na turski jezik Meḥmed 'Ārif-beg, umro 1314/1896. godine, a na bosanski jezik preveo Muhamed ef. Tufo.

Početak:

Uvod (مقدمه)

Ima nekih 30 godina odkako su naši mladi pisci počeli sa stranih jezika prevoditi razna djela, da poduče neznani narod (a osobito one osobe koje ne znaju stranog jezika) onim stvarima koje su napisane na tim jezicima...

L. 50; 24,5 x 19 (20 x 18); 21 red. *Latinica,* pisana običnom olovkom. Hadisi su pisani arapskim slovima. Papir bijel, sa širokim linijama; povez kartonski.

Autograf iz XX stoljeća.

Poklonila Sehija Tufo, supruga prevodioca.

6842. R-8391

الأحاديث مع التّرجمة بالبوسنه وي

AL-AḤĀDĪṮ MA'A AT-TARĞAMA BI AL-BOSNAWĪ

Zbirka od 121 hadis sa prijevodom na bosanski jezik, od nepoznatog sastavljača i prevodioca. Zbirka je poredana po alfabetu i nije završena ni sa prvim slovom.

Prvi hadis:

أوله: آفة الدّين ثلاث فقيه فاجر وإمام جائر ومجتهد جاهل.

نهـرهجا ىٔ وپاسنوت ويه ره سو تري ستواري: وچه ن ىٔ رازومان چوريه ق (قاديه) ...

Stotinu dvaseset i prvi hadis:

آخره: أصدق كلمة قالها الشاعر كلمة لبيد ألا كل شيئ ما خلا الله باطل .

ناي ايستينيتيا ربيه چ (شتو) يو يه ره قاو پيه سنيق يه ربيه چ لبيدا: سواقا ستوار وسيم بوغا يه نيشتاونا .

L. 35 : 20 x 14 (16 x 8); oko 20 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Papir bijel, sa linijama; povez kartonski (sveska).

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XX stoljeće).

Poklonio Muharem Handan Vrbanja (Banja Luka).

DOGMATIKA ('AKAID)

(العقائد)

Arapski

6843. R-4758

Zbirka (مجموع), *3*

L. 58; 17 x 12. *Nasta'līq i nasḫ*, od različitih prepisivača. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, različite debljine; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 10. (14 x 7,5);12 redova.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Nu'mān b.Ṯābit Abū Ḥanīfa, umro 150/767. godine. (Vidi br. 6603,8)

Dobrača I, 114,4, str.65.

Početak:

أوله: قال الإمام الأعظم أبو حنيفة رضي الله تعالى عنه أصل التّوحيد وما يصحّ الاعتقاد عليه ...

Prepisao Monllā Ṣāliḥ Ṭašliğawī (iz Pljevalja) 1213/1798.godine.

2. L. 11b - 30 (10,5 x 6); 13 redova

أيها الولد
AYYHĀ AL-WALAD

Isto ako br. 6706, 2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1253/1837. godine.

Poslije ovog djela nalazi se jedna dova, pisana rukom istog prepisivača.

3. L. 33 - 58. (13,5 x 9); 17 redova.

صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلاة
ṢAFWAT AL-MANQŪLĀT FĪ ŠARḤ ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Komentar raspravi o namazu. Komentar je napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. god.

Dobrača II, 1322,4.

Početak (ovdje):

أوله: بعون الله الملك المنّان وسمّيته صفوة المنقولات في شرح شروط الصّلوة واسئل الله تعالى أن يجعله خالصًا لوجهه ...

Završetak:

آخره: واجعل خاتمنا بالإيمان والإسلام يا ذا الجلال والاكرام وصلى الله على سيّدنا محمّد وآله أجمعين والحمد لله ربّ العالمين.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6844. R-7181

Zbirka (مجموع), 17

L. 358 (originalna folijacija); 16 x 11,5 (11-12 x 8-9); 9-12 redova. *Nasḫ*. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovna djela u komentarima nadvučena crvenom linijom. Tekst djela pod tačkom 1 i 12 obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. U prepisu ima grešaka. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1- 20a.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6843,1.

2. L. 21b - 24.

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706, 16.
Prepis završen 22. šabana 1226/1811. godine.

3. L. 25b - 88.

شرح قصيدة بدء الأمالي
ŠARḤ QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar gornjoj kasidi na turskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Māl Qoġa, čija nam je biografija nepoznata.
Kairo t, 23.

Početak:

أوله : حمد بي حد وثناي بي عد وسپاس ومنتها الا سپاس اول صانع مصنوعات ... بعده، بو بنده، فقير ...محمّد بن ملقوجه؟ أصحاب واحبابندن بعض سنك الحاجّ وابرامي ...

Završetak::

آخره :ابتهال تضرّع ونياز معناسنه در فانهم والله أعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب .

Prepis završen 5. šabana 1226/1811. godine.

4. L. 89b - 108a.

نظم اللآلي منظوم
NAẒM AL-LAĀLĪ MANẒŪM

Spjev na turskom jeziku o dogmatici, sa komentarom pisanim u proredu. Sastavio Isḥāq b. Ḥasan Riḍā Toqātī, umro 1100/1688. godine.
O. M. I, 231; A. M. I, 201.; Kairo t, 26; Dobrača I, 127, 21.

Početak:

أوله : كليدر بسمله كلزار علمك   رواجي رونق بازار علمك

Završetak:

آخره : كناهك بسبتون طوتسه فضايي   اميدك كسمه رحمتدن رضايي

Prepis završen 7. redžeba 1226/1811. godine.

5. L. 109b - 119.

رسالة في فضائل أهل السّنّة والجماعة ومذهبهم
RISĀLA FĪ FAḌA'IL AHL AS-SUNNA WA AL-ĞAMA'A WA MAḎHABIHIM

Kratka risala o odlikama sunijske škole i njenim principima vjerovanja, od nepoznatog autora.
Dobrača I, 604,2; 618,4.

Početak:

أوله : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تجتمع أمّتي على الضّلالة ...

Završetak:

آخره : ومن كان على هذه الخصال فهو على السّنّة والجماعة ومن خالفها فهو مبتدع **والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم .**

Prepis završen 2. redžeba 1227/1812. godine.

6. L. 121b - 125a.

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 6558, 2

7. L. 127b - 170.

افعال عباد وارادات جزئيه بياننده بر رساله
(اراده، جزئيه رساله سي لأقكرماني)
AF'ĀL-i 'IBĀD WA IRĀDĀT-i ĞUZ'IYA BAYĀNINDA BIR RISĀLA
(IRĀDA-i ĞUZ'IYA RISĀLASĪ LI AQKARMĀNĪ)

Risala o slobodnoj volji. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā Aqkarmānī, umro 1174/1760. god.

Dobrača I, 746; O. M. I, 214; Karatay t II, 2905/III.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام ... بوندن صكره معلوم اولكه بو عبد فقير محمّد آقكرماني مراد ايدركه افعال عباد و ارادات جزئيه بياننده لسان تركي ايله بر رساله يازه كه نفعي عموم اوزره اوله ...

Završetak:

آخره : ارادات جزئيه مسئله سي سابقده معلوم اولدي اول قاعده ايله شيطانك حيله لرنده امين اولورز فالحمد لله وحده .

Prepis završen 19. redžeba 1226/1811. godine.

8. L. 172 - 173a.

در بيان مدح رسول بحروف تهجّي
DER BAYĀN MADḤ RASŪL BI ḤURŪF TAHAĞĞĪ

Tumačenje na turskom jeziku u pohvalu Poslanika po alfatskom redu, od nama nepoznatog autora. Gornji naslov je na početku tumačenja.

Početak:

أوّله : ا رسول الله الف قدك يوزك انور ذات
يا بلاغتده جوامع سوزلرك قند ونبات

9. L. 174b - 222.

وصيّة العارفين
WAṢIYYA AL-'ĀRIFĪN

Risala iz islamske dogmatike. Napisao 'Abdurraḥmān ad-Ḍarīrī 1160/1747. godine. Navedeni podaci su prema rukopisu. Djelo se sastoji iz 10 poglavlja.

Prvo poglavlje:

وصيّت باري تعالينك ذاتنه لايق اولميان صفات سلبيّه لره متعلّق مسائل بيان ايدر .

Deseto poglavlje:

اوننجي وصيّت دين وملّت وايمان واسلامه متعلّق مسائل بيان ايدر .

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي جعلنا من أهل الإيمان والإسلام ...بوندنصكره معلوم اوله كه عبدالرّحمن الضّرير ايدر ...واول رساليه وصيّت العارفين ديو تسميه اولندي بيك يوز آلتمش سنه سي تارخنده جمعي ميسّر اولوپ ...

Završetak:

آخره : مؤمن اولان كمسه وفات ايديجك حكمي تن ايله دو حده باقيدر .

Prepis završen 11. ramazana 1226/1811. godine.

10. L. 224b - 238a.

ترجمه، إنقاذ الهالكين
TARĞAMA-i INQĀḎ AL-HĀLIKĪN

Naslov u rukopisu je : هذه رسالة في عدم جواز أخذ الأجرة على القرآن

Prijevod na turski jezik risale o naplaćivanju i nagrađivanju za učenje Kur'ana i o zavještanju novca u tu svrhu. Preveo autor risale na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. godine.

Flügel III, 93; F. Spaho, 108,6; Fajić III, 2128,4.

Početak:

أوّله : الحمد لله على آلائه ونعمائه ... أمّا بعد، بوندن اولّ اجرة ايله قرآن اوقومق ثوابي اوقودنه اولمق شرطيله جائز دكل ايدوكين اثبات واظهار ايچون انقاذ الهالكين آدلو بر رساله

Završetak:

آخره : آخرتده ثواب يرينه حق تعالى دن عتاب وعذاب اولوپ رسواي و زيان كار اولسلر كركدر نعوذ بالله تعالى .

Prijepis završen 24. ševvala 1227/1812. godine.

Na 228b-229a. listu je bilješka o *Isqāt-i Ṣalatu*, prenesena iz djela *Fatāwā Qāḍīḫān*.

11. L. 241b - 253.

كتاب فصول عشر
(كتاب في أفعال المكلّفين)
KITĀB FUṢŪL 'AŠR
(KITĀB FĪ AF'ĀL AL-MUKALLAFĪN)

Risala o Efali mukelifinima (10 propisa: farz, vadžib, mubah, haram, mekruh, sunet, mustehab i drugi), od nepoznatog autora. Ovo je možda jedno poglavlje iz nekog fikhskog djela.

Početak:

أوّله : الحمد لله على نواله والصّلوة عى نبيّه محمد وآله أجمعين وبعد، فإنّ هذه الرّسالة على عشرة فصول الفصل الأوّل في بيان الفرض والواجب والمباح والحرام والمكروه والسّنّة والمستحب ...

Završetak:

آخره : نويت أن أصليَ لله تعالى ودعاءً للميّت إن كان إمامًا وإن كان مقتديًا أن يقول نويت أن أصلّي لله تعالى ودعاءً للميّت مقتديًا إلى هذا الإمام.

Prepis završen 11. ševvala 1228/1813. godine.

12. L. 254b - 287a.

سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهي
SIRĀĞ AL-MUṢALLĪ WA BADR AL-MUBTADĪ WA AL-MUNTAHĪ

Kratko djelo na arapskom jeziku o namazu od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 143,6; Ahlwardt III, 3537; Ḥ. Ḫ. I, 984; Kairo I, 437; Šešen, 309; Popara IX, 5622,2.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ...اعلم أسعدك اللّه في الدّارين ذكر في الفتاوى الكبرى والفتاوي النّاصري والفتاوى الشّهابي ...

Završetak:

آخره :المتيمّم الماء في الصّلوة أو قدر على استعماله وكان أمّيًا فتعلّم سورة .

13. L. 288b - 309.

مقدّمة أبي الليث في الصّلاة
MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀT

Isto kao br. 6803, 2.

Djelo nije do kraja prepisano.

14. L. 311b - 321a.

باب شروط الصّلوة (وهي ثمانية)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT

Kratka risala na arapskom jeziku o uslovima za valjanost namaza, od nama nepoznatog autora.

Dobrača II, 991,3; Ahlwardt III, 3538; ar-Riyad VI, str.147; Popara-Fajić VII, 4727,2; Popara IX, 5641.

Početak:

أوله : باب شروط الصّلوة وهي ثمانية، الاوّل : الوضوء بالماء المطلق أو التّيمّم بالتّراب عند عدم الماء ...

Završetak:

آخره : او مذيًا فعليه الغسل احتياطا الغسل المسنون وهي اربعة، الاوّل غسل الجمعة والثّاني غسل العيدين والثّالث غسل يوم عرفة والرّابع غسل الإحرام .

15. L.321b - 326a.

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Kratka risala na turskom jeziku o 54 farza u islamu, od nama nepoznatog autora. Ovaj primjerak razlikuje se od onih koji su spomenuti u predhodnim katalozima ove biblioteke.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ...پس إمدي معلوم اوله كه اللي دورت فرض ددكلري بوندن صكره سويليه جكندر ودخي معلوم اوله كه ايمان وإسلام ووضوء ونمازه متلّق مهم واهون فرض ...

16. L. 329b - 344.

اللي درت فرض
ELLI DÖRT FARḌ

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب يوز اون دورت فرض

Druga risala, takođe, na turskom jeziku o 54 farzova u islamu, od nama nepoznatog autora. Ova risala ima nešto drugačiju verziju od one koju navodi Dobrača (II, 1593,2).

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ...بوندن صكره معلوم اوله كه جمله فرضلردن اوّل فرض عين اولان هر عاقل وبالغ اولان كشنك اوزرينه كرك ار اولسون و كرك عورت اولسون ...

Završetak:

آخره : وكتبه كلامنده داخلدر همان خارجده قلان أفعاليمزه شريعت اطلاق اولنور .

Prepis završen 18. ševvala 1227/1812. godine.

17. L. 347b - 358a.

رسالة في حلّ مشكلات
RISĀLA FĪ ḤALL MUŠKILĀT

Odgovori Monllā Sa'īda na pitanja učenika medrese o nekim abdeskim i namaskim radnjama i smislom njihovih propisa. Rad je preveden na turski jezik 994/1585 u Budimu, za vrijeme sultana Murata (1574-1595).

Vohd, M. Götz XIII, 47; Fajić III, 2269,3. i 2529,3.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... بوندن صكره معلوم اولسون كه بو ترجمه يه باعث اولدركه طقوز يوز طقسان دورت تاريخنده سلطان مراد عصرنده بودين شهرنده ميرسه كوشه سنده طلبه، علومدن منلا سعيد نام بر كامل وجوددر مسئله مقيّد اولوب ...

Završetak:

آخره :صوفي دخي منلا سعيد تحسين ايلدي ابن مسعود حضرتلرينك بدايده قرا ءت ايلدكلري صلوات شريفه نك صفتي بودر اللّهمّ صلّ ...

Prepisao neki Muḥammad (prezime teško čitljivo) 27. ševvala 1226/1811. godine.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6845. R-5557

Zbirka (مجموع), 2

L. 54; 20 x 14,5 (13 x 5,5); 7 i 13 redova.. *Nasta'līq i nasḫ.* Prvo djelo pisano je u razmaknutim redovima. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. U komentaru (drugom djelu u zbirci) osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dovaćen vlagom; povez kartonski, noviji. Na koricama je nalijepljena koža od ranijeg poveza, sa utisnutim pozlaćenim ornamentima na sredini korica.

1. L. 1b - 14.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6843,1.

2. L. 15b - 54.

شرح الفقه الأكبر لابي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Komentar djelu *Al-Fiqh al-Akbar* sa područja islamskog vjerovanja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisawī, umro oko 1000/1591. godine.

Dobrača I, 603,2; O. M. I, 228; Karatay a III, 4686; GAL, S I, 485; Köprülü II, 334,2

Početak:

أوله : الحمد لله الذي هدانا إلى طريق السنّة والجماعة بفضله العظيم ...وبعد، فيقول العبد الضّعيف المذنب أبو المنتهى عصمه الله تعالى ...

Završetak:

آخره : والله تعالى بهدي من يشاء الى صراط مستقيم اللّهمّ يا هادي المهتدين اهدنا الصّراط المستقيم، تمّت الكتاب.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač u vremenu od 13. safera do 12. muharrema 1229 - 1231/1814 - 15. godine, što se vidi iz bilješke na prvom zaštitnom listu.

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, jedna bilješka prenesena iz djela *Zuhr al-'Abidīn,* te imena ranijih vlasnika knjige: neki Ḥayruddīn iz Aqove i Maḥmūd Hudā'ī al-Yāqūt. Na kraju je jedan hadis, pisan kasnije.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6846. R-2209

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6843,1.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L. 5; 19 x 10,5 (15 x 7,5); 19 redova. *Nasẖ*. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6847. R-8701

Zbirka (مجموع), *2*

L. 16; 17,5 x 13 (11,5 x 6); 11 i 13 redova. *Nasẖ i nasta'līq*, od dvojice prepisivača. U prvom djelu prve dvije stranice vokalizovane. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez kartonski.

1. L. 1 - 10.

الفقه الاكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6843,1.
Završetak:

آخره: وسائر علامات يوم القيمة ما وردت به الأخبار الصحيحة حقّ كائن والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 11b - 16a.

عقائد النّسفي (العقيدة النّسفيّة)
'AKĀ'ID AN-NASAFĪ (AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA)

Naslov u rukopisu napisan na početku djela crvenim mastilom:

هذه عقايدنسفي رحمه الله تعالى.

Isto kao br.6706 ,4.
Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).
Iz zaostavštine hadži hafiz Asim ef. Sirće.

6848. R-6322

مختصر الحكمة النبوية
(شرح الفقه الأكبر)
MUẖTAṢAR AL-ḤIKMA AN-NABAWIYYA
(ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR)

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Maḥmūd al-Bābartī-Akmaluddīn, umro 786/1384. godine

Ahlwardt II, 1925; H. Ḫ. II, 1287.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... اما بعد، فلمّا رأيت مسائل الكتب الكلامية الّتي منها يتعلّم النّاس العقايد الدّينية ويعلمونها في المدارس وغيرها مخالفة لمسائل كتاب الفقه الأكبر الّذي ...

Završetak:

آخره : قوله تعالى يهدي من يشاء كانه قال فما علينا إلاّ البلاغ المبين **والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم** فقد تمّ مختصر الحكمة النّبويّة بعون الله الحسن الخالقين ...

L.70 (originalna folijacija); 17 x 13 (11 x 6,5); 15 redova. *Nasẖ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVII ili XVIII stoljeće).

Na početnim zaštitnim listovima ima hadisa, fetvi, dova, stihova, naslov djela, imena ranijih vlasnika: Muḥammad, muftija u Travniku i Ḥasan b. al-ḥāǧǧ Muḥammad al-Bosnawī, godina 1158/1745.

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6849. R-6502

شرح الفقه الأكبر
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR

Komentar djelu *al-Fiqh al-akbar*. Napisao Iljās b. Ibrāhīm as-Sinōbī, umro 891/1486. god.

Dobrača I, 614; O.M. I, 222; GAL, S I, 285.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي توحّد بالقدم والبقاء، وقضى على ماعداه بالعدم والفناء، .

Završetak:

آخره : انّ أربعة من الأنبياء، في زمرة الأحياء، الخضر والياس في الأرض وعيسى وإدريس في السّماء، عليهم السّلام حسبنا الله ونعم الوكيل وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين

L. 74; 20 x 13,5 (13,5 x 7,5); 19 redova. *Nasta'līq*. Po rubovima i u proredu, naročito na početku djela, ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca zul-hidžeta 1146/1734. godine.

Iz zaostavštine Ismail Haki Resulbegovića iz Trebinja.

6850. R-4656

Zbirka (مجموع), *7*

L. 62; 19 x 12,5 (14,5 x 7); 17 i 21 red. *Nasḫ i ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst djela pod tačkom 1 i 3 obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 27.

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي

ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1093/1682. godine.

2. L. 28b - 42

المطالب السُنية في قمع المراسم البدعيّة

AL-MAṬĀLIB AS-SUNNIYA FĪ QAM' AL-MARĀSIM AL-BIDA'IYYA

Isto kao br. 6772, 2.

Prepisao drugi nepoznati prepisivač 1201/1786. godine.

3. L. 45b - 52.

رسالة متعلّقة ببيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA MUTA'ALLIQA BI BAYĀN AL-I'TIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-A'MĀL

Isto kao br. 6949, 1.

Prepis završen 1120/1708. godine.

4. L. 54b - 58a.

حديث اوصيكم بتقوى الله ...

ḤADĪṮ ŪṢĪKUM BI TAQWĀ ALLĀH

Tumačenje hadisa اوصيكم بتقوى الله.

Na kraju rada piše da je preneseno iz djela: شرح الطّريقة المحمّديّة والسّيرة المحمدية .

Vidi: *Fajić III, 2213.*

Početak:

أوّله : الحديث فمنها ما أخرجه أبو داود عن العرباض بن سارية ...

5. L. 58b - 59.

رسالة في قراءة الكرسي أدبار الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'A AL-KURSĪ ADBĀR AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka risala o važnosti *Āyat al-kursī* i učenju istog poslije namaza. Napisao Muḥammad b. Ḥamza Güzelḥiṣārī al-Aydīnī, umro 1116/1704. godine.

GAL, G II, 437, 17; Dobrača I, 603,5; Fajić III, 2171, 4; Popara IX, 5672, 7.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ...إعلم أن قراءة آية الكرسي أدبار الصّلوات المكتوبة ...

6. L. 59b - 60.

رسالة في ردّ التّصلية والترضية في حال الخطبة

RISĀLA FĪ RADD AT-TAṢLIYA WA AT-TARḌIYA FĪ ḤĀL AL-ḪUṬBA

Kratka rasprava o glasnom izgovaranju salavata, terdije i aminkovanja za vrijeme učenja hutbe, preneseno iz djela: مشكاة المصابح (Vidi: *Dobrača I, 480, str.293).*

Početak:

أوله : الحمد لله الذي امرنا بالتّصلية على رسول الكريم صلعم فاعلم أن المجاهرة بالتّصلية والتّرضية والدّعاء ...

7. L. 60b - 62.

القول التّمام عند ذكر ولادته عليه السّلام
AL-QAWL AT-TAMĀM 'INDA ḌIKR WILĀDITHĪ A. S.

Kratka risala o tome kako treba obilježiti Muhammedovo a. s. rođenje. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/154. godine.

Ahlwardt IX, 9546; GAL, G II, 432.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي أمرنا باتباع رسوله كائنًا حيثما كان والانقياد له صادرًا عن صدور... وبعد، فيقول الفقير إبراهيم الحلبي ...قد اعتقد الكثير من أهل هذا الزّمان القيام عند ذكر ولادة النّبيّ عم...

Završetak:

آخره : فليس بتعظيم له صلّى الله عليه وسلّم فإن كان في هذا الاعتقاد شيئ فليبين .

Prepisivač djela pod tačkom 4- 7 je isti kao i pod tačkom dva.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

6851. R-4493

Zbirka (مجموع)*, 2*

L. 62; 17 x 11 (12,5 x 6,5); 17 i 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan (prvo djelo), od dvojice različitih prepisivača.Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Besmela na početku prvog djela napisana zelenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat dohvaćen vlagom; povez kožni. Ima utisnute ornamente na sredini korica.

1. L. 1 - 31.

شرح الفقه الأكبر لابي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Prepisao 'Alī aš-Širānkī! (الشّرانكي), 22. ramazana 1138/1726. godine.

Na rubu iste stranice je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige:'Abdulmannān b. Muḥammad b. Ḥasan Glođozade.

2. L.34b - 62.

معدّل الصّلاة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀT

Isto kao br. 6712,2

Kratko djelo o namazu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. godine.

Dobrača I, 448,3; GAL, G II, 440,9; Köprülü II, 1595,5; Ḥ. Ḫ. II,1737.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي أمر عباده بإقامة الصّلاة وتعديلها ...

Završetak:

آخره : فبعض العلماء ذهبوا إلى فساد الصّلوة والجمهور على كراهتها هذا إذا وجد فرجة قبله وإذا لم يوجد لا يكره ولا يلزم في المختار جنب رجل إلي جنبه من الصّفّ المقدّم .

Ovo djelo je nešto kasnije prepisano, u odnosu na prvo ove zbirke.

Iz biblioteke bivšeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

6852. R-7353

Zbirka (مجموع)*, 4*

L. 79; 19 x 16 (14 x 7,5); 19 redova. *Nasta'līq.* U komentarima osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez kartonski.

1. L. 1b - 26a.

شرح الفقه الأكبر لابي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā (Čelić), 9. rebiul-ahira 1317/1899. godine.

2. L. 27b - 46a.

شرح رسالة البركوي في اصول الحديث
ŠARḤ RISĀLA AL-BIGAWĪ FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ

Komentar Bergivinoj brošuri o teoriji hadisa. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī, umro 1169/1755. godine.

GAL, G I, 440; Dobrača I,151,3; Spaho, 110.

Šočetak:

اوله : الحمد لله الذي أعز العاملين والمحدثين العدلين و رفع الحافظين ... وبعد فيقول العبد الفقير الى الغني داود بن محمد القارصي الحنفي ...

Završetak:

آخره : الحمد لله الذي هدانا لهذا وماكنا لنهتدي لو لا ان هدانا الله فالحمد لله على الختام .. وقد فرغت من تأليفه سنة احدى وخمسين ومائة والف في عشر ربيع الآخر في مصر ...

Prepisao isti prepisivač 9. džumadel-ula 1317/1899. godine.

3. L. 46b - 49.

رسالة في أصول الحديث للبركوي
RISĀLA FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ LI AL-BIRGAWĪ

Isto kao br. 6706, 1.

Prepisivač isti, bez oznake datuma.

4. L. 51b - 78.

السّواد الأعظم على مذهب الإمام الأعظم
AS-SAWĀD AL-Ā'ẒAM 'ALĀ MAḎHAB AL-IMĀM AL-A'ẒAM

Djelo iz islamskog vjerovanja. Napisao Abū al-Qāsim Isḥāq b. Muḥammad al-Ḥakīm as-Samarqandī, umro 342/953. godine.

Ḥ. Ḫ II, 1008; Köprülü III, 260; GAL, S I, 295.

Početak:

اوله : الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد فان سئلت عن مذهب النبي صلعم فمذهبه بالطريق المستقيم كما قال النّبيّ عليه السلام : إن قوم موسى افترقوا من بعده احدى وسبعين فرقة ...

Završetak:

آخره : وقال تعالى: **ومن يعمل سوء أو يظلم نفسه ثم يستغفر اللّه يجد اللّه غفورا رحيما** وهذا كفاية للعاقل واللّه سبحانه وتعالى أعلم بالصواب .

Prepisivač isti, bez oznake datuma.

Na kraju je jedna bilješka iz akaida, prenesena, kako je prepisivač zabilježio, iz djela: مشكاة الأنوار في بحث الإيمان والإسلام

6853. R-5650

Zbirka (مجموع), *5*

L. 39; 21 x 15 (15,5 - 17,5 x 7,7 -9,5); 7, 13, 19, 20, 25 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, od različitih prepisivača. Tekst u prvom djelu obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a djela pod tačkom 2 - 4 sa po jednom tankom crvenom linijom. Neke istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovno djelo u komentaru nadvučeno crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1b - 15.

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Prepisivač i datum pepisa nisu navedeni.

Na 1a. listu nalazi se jedan odulji hadis.

2. L. 17 b - 19.

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706, 16

3. L.20b - 24a.

القصيدة النّونيّة
AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Spjev o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Mawlānā Ḥiḍr -bey b. Ǧalāluddīn, umro 863/1458. godine.

GAL, G II, 229; Ḥ. Ḫ. II, 1348; Köprülü III, 243,6; Dobrača I, 302,3.

Početak:

أوّله : الحمد لله عالي الوصف والشان منزّه الحكم عن آثار بطلان

Završetak:

آخره : ودام نضرت من الخير يذكرني   ما احضر به وجه الربّي من قطر نسيان

4. L. 24b - 26.

(موسى وحضر عليهما السّلام)
(MŪSĀ WA ḤIḌR A. S.)

Historijska priča o Musau i Hidr a. s. Na kraju je prepisivač zabilježio da je preneseno iz djela *Šarḥ Mašāriq al-Anwār*, od Ibn al-Malaka, umro 797/1305. godine. (Vidi Dobrača I, 523).

Početak

أوّله : ...أبي ابن موسى اتّفقا على الرّواية عنه انّ موسى قام خطيب زعم أهل التّورية انّ موسى هذا موسى بن ميشا بن يوسف النبيّ عم. وأنّه كان نبيًا قبل موسى بن عمران ...

Završetak:

آخره : و منها ان يصبر المتعلّم على الشّدايد ومنها تأخير الاعتراض على العلماء.

5. L. 27 - 39.

قصيدة البردة مع التّرجمة التّركية
QAṢĪDA AL-BURDA MA'A AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Pjesma u slavu Muhameda sa prijevodom u proredu na turski jezik (v. br. 6734,4).

Djela pod tačkom 2 - 5 prepisao neki Ṣāliḥ u Gornjoj Tuzli, 1182/1768. godine.

Poslije ovih djela skupa je uvezano štampano djelo pod naslovom:

ديباجة التخميس القصيدة الموسومة بالبردة لمقصود رسا

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6854. R-2673

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

L. 27; 21 x 14,5 (16 x 8); 17 redova. *Nasḫ*. Po rubovima ima malo glosa. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6855. R-6581

Zbirka (مجموع), 2

L. 32; 20 x 14 (13,5 x 6,5); 17 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1- 29a.

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Prepisao Bakr b. Muḥammad b. Bālī, bez oznake datuma.

2. L. 29 - 32a.

وصيّة الإمام أبي حنيفة
WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Isto kao br. 6603,9.

Prepisivač je isti kao u predhodnom djelu.

Na posljednjim zaštitnim listovima su bilješke iz: fikha, vaza i dove.

Poklonio sin Muhamed Šefket ef. Kurta, tuzlanskog muftije, 1965. (v. pečat na prvom zaštitnom listu).

6856. R-5751

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي
ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 6845,2.

L. 30; 21,5 x 15,5 (14 x 9,5); 15 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6857. R-8695

وصيّة أبي حنيفة لابنه حمّاد

WAṢIYYA ABŪ ḤANĪFA LI IBNIHĪ ḤAMMĀD

Rukopis je na kraju nepotpun. ناقص في آخره. (Vidi: 6800,2).

L. 22; 15 x 10 (11 x 6,5); 12 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dovaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1274/1857. godine (bilješke na 6. i 11 listu).

Na početku je jedan hadisi kudsi.

6858. R-2652

كتاب الأربعين فى أصول الدّين (جواهر القرآن)

KITĀB AL-ARBA'IN FĪ UṢŪL AD-DĪN (ĞAWĀHIR AL-QUR'ĀN)

Djelo o islamskom vjerovanju. Napisao Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. godine.

Dobrača I, 615, str.403; GAL, G I, 421; GAL, SI, 746; Ahlwardt II, 1715.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...و بعد، قال الإمام حجّة الإسلام الغزالي قدّس الله روحه سمّى هذا الكتاب جواهر القرآن ودرره ورتّبه على ثلثة أقسام...

Završetak:

آخره: وإن أردت أن تتعلّم طريق مناظرتها ومراقبتها ومحاسبتها ومعاقبتها فاطلبه من كتاب المحاسبة والمراقبة فإن هذا الكتاب لا يحتمله والله تعالى يوفّقنا وإيّاك بفضله وسعة جوده ورحمته. تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 178; 20 x 14 (15 x 8,5); 23 reda. Pmiješani *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi su prosuti; povez polukožni.

Prvi dio prepisao 'Abdura'uf b. aš-šayḫ Muḥammad, poznat pod imenom Muntešizāde, 8. zil-kadeta 1082/1672.,a drugi dio prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu ramazanu 1084/1673.godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6859. R-4749

Zbirka (مجموع), *3*

L.101; 15 x 10,5 (10 x 6,5); 13 i 11 redova. *Ta'līq i nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst u posljednja dva djela obrubljen crvenom tankom linijom. Prvo djelo ima originalnu folijaciju. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 55

بحر الكلام

BAḤR AL-KALĀM

Djelo o akaidu. Napisao Abū al-Mu'īn Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, umro 508/1114. godine.

Dobrača I, 608,2; GAL, G I, 426,7; Köprülü III,200,1I

Početak:

أوله: الحمد لله ذي الجلال والإكرام والصّلوة على رسوله محمّد خير الأنام قال الشّيخ الإمام الأجل رئيس الأمّة لسان الحقّ والنّظم والنّشر أبو المعين النّسفي اعلموا أنّي أعتقد معرفة الله والتّوحيد وأقول بأنّ الله تعالى واحد فرد قديم ...

Završetak:

آخره: وقوله تعالى في قصته ذي القرنين **حتّى إذا أبلغ مغرب الشّمس وجدها تغرب في عين حمئة** ولم يبلغ إلى السّماء الرّابعة والله الهادي . تمّت الأصول بعون الله الملك المنّان .

Prepisao nepoznati prepisivač 973/1565. godine.

2. L. 58b - 86a.

مختصر فرض عينلري (علم حال)

MUḪTAṢAR FARḌ-i 'AYNLARI

Rad na turskom jeziku o imanskim i islamskim šartima, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... پس امدي ايمانه واسلامه متعلق واهون اولان فرض عينلري مختصر بيان ايدلم ان شاء الله تعالى پس امدي بلكل واكاه اولغل صفات ايمان آلتيدر ...

Završetak:

آخره: بيان عقائد يعنى الله عظيم الشانك واجب اولان صفتلرني وجائز اولان صفتلرني و محال اولان صفتلرني بلدو درر(؟)

Rad nema uobičajeni završetak, pa nam izgleda da prepisivač nije do kraja prepisao ovaj rad.

3. L. 86b - 101.

علم حال بالتّركيّة

'ILM-i ḤĀL BI AT-TURKIYYA

Kratak priručnik islamske pouke, od nepoznatog autora. Ovaj primjerak je izgleda isti kao onaj obrađeni u III svesku, br. 2156,6, ali ima nešto drugačiju verziju.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، بوندن صكره معلوم اولاكه اك اول فرض عين اولان هر عاقل وبالغ اولان كمسنك اوزرينه كرك ار اولسون وكرك عورت اولسون ...

Završetak:

آخره: وعاقبتن خير ايليه آخر نفسده حسن خاتمه احسان ايليه حسابسز جنته كيرن قوللرندن ايليه آمين بحرمة سيد المرسلين .

Prepisao ovo, a sudeći po rukopisu i predhodno djelo, Yūsuf b. Ibrāhīm, mjeseca zul-kadeta 1157/1744. godine.

6860. R-8735

Zbirka (مجموع), *4*

L. 44; 20 x 13,5 (16 x 11); 21 red. *Nasta'līq.* Poglavlja i istajnute riječi pisani crvenim mastilom. Neke istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; be poveza.

1. L. 1 - 31a.

بحر الكلام

BAḤR AL-KALĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

Isto kao br. 6859,1.

Prepisao Ismā'īl b. Muṣṭafā, vaiz u Novoj džamiji, u gradu Samakov (u Bugarskoj), 10 zul-kadeta 1112/1701. godine.

2. L. 31b - 39.

الصّحائف القدسيّة (كتاب حديث القدسي)

AṢ-ṢAḤĀ'IF AL-QUDSIYYA (KITĀB ḤADIṮ AL-QUDSĪ)

Isto kao br. 6799,1.

3. L. 40 - 43.

حديث الأربعين

ḤADĪṮ AL- ARBA'ĪN

Zbirka četrdeset hadisa od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

أوّله: فقد جاء في الحديث المرويّ الصّحيح عن رسول الله صلى الله عليه وسلّم أنّه قال من حفظ عن أمّتي أربعين حديثًا من السنة كنت له شفيعًا يوم القيامة ...

Završetak:

آخره: عن أنس رضي الله عنه أنّ الله تعالى...قلب المؤمن بالدّعاء، صدق رسول الله و صدق حبيب الله ...تمّ حديث الأربعين

4. L. 44.

كتاب الاربعيّات

KITĀB AL-ARBA'IYYĀT

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Fragment nekog djela iz akaida, a govori ko će sve pokloniti četiri stvari ljudima poslije smrti, od nama nepoznatog pisca. Navedeni naslov nalazi se na početku djela.

Početak:

أوّله: بسم الله الرّحمن الرّحيم هدية عزرائيل عليه السّلام وهدية القبر وهدية منكر ونيكر وهدية الميزان وهدية صراط وهدية مالن؟ وهدية رضوان وهدية الرّوح وهدية النّبيّ صلى الله عليه وسلّم وهدية الله تعالى ...

Cijelu zbirku prepisao je gore navedeni prepisivač.

6861. R-5011

Zbirka (مجموع), *3*

L.45; 20,5 x 15 (16 x 10,5); 15 i 17 redova. *Nasta'līq*, od različitih preoisivača. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 32.

بحر الكلام

BAḤR AL-KALĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Isto kao br. 6859,1.

2. L. 32b - 35a.

(فصل في إثنى وسبعين فرقة)

(FAṢL FĪ IṮNĀ WA SAB'ĪN FIRQA)

Poglavlje o 72 grupe (skupine) kod Izraelićana, od nama nepoznatog autora. Naslov je naš prema sadržaju natpisa (poglavlja). Smatramo da je ovo izvadak iz nekog opširnijeg djela o islamskom vjerovanju.

Početak:

أوله : وأمّا أهل البدعة والوهم من اثنى وسبعين فرقةً تذكر اسامبهم وأفعالهم حتّى تعلم أحوالهم وأقوالهم وأفعالهم ونحذر من هؤلاء الملأعين ...

Završetak:

آخره : عن النبيّ عليه السّلام أنّه قال إنّ بني إسرائيل افترقوا على إثنى وسبعين فرقةً وستفترق أمّتي على ثلثة وسبعين فرقةً كلّهم في النّار إلاّ واحدة وهي مذهب أهل السّنّة والجماعة.

Ovo i predhodno djelo prepisao isti nepoznati prepisivač 1089/1678. godine.

3. L. 36b - 41a.

فقه الكيداني (مقدمة الصلاة)

FIQH AL-KAYDĀNĪ (MUQADDIMA AṢ-ṢALAT)

Rad o namazu. Napisao Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, živio u prvoj polovini desetog stoljeća po hidžri.

Dobrača I; 399,4, str. 247; GAL, G II, 198 GAL, S I, 269,1; Ahlwardt III, 3524; KAḥḥāla VII, 156; Popara IX, 5308,2.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... إعلم أنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله تعالى فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب ...

Završetak:

آخره: تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب واستخرج هذه الأحكام من المحيط والفتوى الحاقانية والفتوى الكبرى والهداية وحاشيتها واللّباب والميزان الأصول هذه الكتاب المسمّى بفقه الكيداني.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 41b - 45a. listu su bilješke iz fikha, akaida i razne dove.

Na kraju je pečat ranijeg vlasnika: Muhamed-aga Aganagić, trgovac.

6862. R-8555

بحر الكلام

BAḤR AL-KALĀM

Isto kao br. 6859,1.

L. 46; 22,5 x 16 (15 x 7,5); 17 redova. *Nasḫ* sa malom primjesom *nasta'līqa*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao 'Alī b. Muharram al-Foyničawī (iz Fojnice), mjeseca rebiul-evvela 1172/1758. godine.

(كتبه الفقير الحقير علي بن محرّم الفوينجوي في ربيع الاول سنة ١١٧٢)

Uvakufio za Fojničku medresu Sarjlija hadži Ali, timurdžija (bilješka na prvom zaštitnom listu). Na istoj stranici je mali pečat ranijeg vlasnika: as-sayyid šayḫ Muḥammas Ṣidqī.

6863. R-4691

بحر الكلام

BAḤR AL-KALĀM

Isto kao br. 6859,1.

Početak:

أوله: توكّلت على الحيّ الّذي لا يموت أبدا الحمد لله ذي الجلال و الإكرام... قال الشّيخ... أبو المعين النّسفي... إعلموا أنّي أعتقد معرفة الله تعالى والتّوحيد...

L. 53; 23 x 16,5 (14 x 9); 15 redova. *Nasḫ*. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Iz zaostavštine Ahmed ef. Selimovića, kadije.

6864. R-6910

Zbirka (مجموع), *2*

L. 153; 21 x 13 (14 x 6); redova. *Nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. U komentaru osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 7.

عقائد النّسفي (العقيدة النّسفيّة)

'AKĀ'ID AN-NASAFĪ (AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA)

Isto kao br. 6706,4.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 8b - 153.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Komentar predhodnom djelu. Napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 791/1389. godine.

Dobrača I, 620,2; Ahlwardt II, 1955; Köprülü III, 244,1.

Početak:

أوّله: الحمد لله المتوحّد بجلال ذاته وكمال صفاته المتقدّس في نعوت الجبروت .

Završetak:

آخره: إنّما هو في أمر التجرّد وإظهار الآثار القويّة لا في مطلق الشّرف والكمال فلا دلالة على أفضلية الملائكة. .

Prepisao 'Abdulgaffār b. Muḥammad b Ḥasan-beg mjeseca ševvala 1002/1691. godine.

Otkupljen od Suljkić Hifzije.

6865. R-6795

Zbirka (مجموع), *3*

L. 111; 18 x 12,5 (12 x 6-8); 17-18 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovim i u proredu ima tumačenja. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti, pa su neki i zagubljeni; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 -20a.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Isto kao br. 6864,2.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Ilyās, u tvrđavi Qawāla (u Grčkoj), 949/1542. godine.

2. L. 24b - 63.

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN- NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Glosa predhodnom komentaru. Napisao Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro, 862/1457. godine.

Dobrača I, 636-637; Ahlwardt II, 1966; Köprülü III, 216; GAL, G I, 427.

Početak:

أوّله: أمّا بعد، الحمد لمستأهله والصّلوة على سيّد رسله وعلى آله وصحبه موضحي سبله...

Završetak:

آخره: هذا الوجه يفيد بفضيلهم فقط الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء، والله ذو الفضل العظيم

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

3. L. 64 - 111.

حاشية قره كمال على حاشية الخيالي على شرح العقائد

ḤĀŠIYA QARA KAMĀL 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-'AQĀ'ID

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Superglosa Ḫayālinoj glosi Taftāzāninog komentara Nasafīnom ʻAkāidu. Napisao Kamāluddīn Ismāʻīl b. Bālī al-Qaramānī, Qara Kamāl, živio oko 900/1494. godine.

GAL, G I, 427; Dobrača I, 644; Ahlwardt II, 1972; Köprülü III, 206.

Završetak:

آخره : بل هؤلاء عندنا من قبيل الأجسام كما ترد ما كون ...

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ Ilyās, u tvrđavi Qawāla (u Grčkoj), u drugoj dekadi mjeseca safera 950/1543. godine.

Poklonio dr Ahmed ef. Tuzlić iz Sarajeva.

6866. R-5067

شرح عقائد النَّسفي للتَّفتازاني
ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

L. 89; 17,5 x 12,5 (10,5 x 6); 11 redova. *Nastaʻlīq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ḥayruddīn b. Qalgāl (ili Qalfāl قلغـــــال) aṣ-Ṣaruḫānīnī 959/1551-52. godine.

6867. R-6355

شرح عقائد النَّسفي للتَّفتازاني
ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

L. 64; 18 x 14 (12,5 x 8,5); 15 redova. *Nastaʻlīq i taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovimai u proredu, u starijem dijelu, ima komentara. Imaju kustode. Tekst na stranicama (prvih 4-5 lista) obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel i tamnobije, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi od 7 - 22 su starijeg datuma; povez polukožni, s preklopom, oštećen

Mlađi dio dio rukopisa prepisao Muḥammad b. Muḥammad, 990/1582. godine.

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6868 R- 6339

شرح عقائد النَّسفي للتَّفتازاني
ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

L. 121; 20,5 x 14,5 (14 x 8); 9 redova. *Nastʻlīq*, pisan u razmaknutim redovima. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prijepis završen mjeseca muharrema 979/1571. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Asʻad ʻAbdurraḥmān Muftić, godina 1187/1773.

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6869. R-3954

شرح عقائد النَّسفي للتَّفتازاني
ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

L. 101; 19,5 x 14,5 (14 x 7,5); 13 redova. *Nastaʻlīq*. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, rastavljen od listova.

Prepisao Ḫayruddīn b. Maḥmūd, u Amasiji, mjeseca šabana 1005/1597. godine.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

6870. R-7655

شرح عقائد النَّسفي للتَّفتازاني
ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

L. 46; 20 x 13 (12,5 x 6,5); 13 redova. *Nastaʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polikožni.

Prepisao Ismā'īl b. 'Abdī 1017/1608. godine.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6871. R-8423

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله.

L. 61; 21 x 13 (16,5 x 6); 19 redova. Nasta'līq. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, na početku oštećen; povez polukožni. Prva korica, sa nekoliko listova, otkinuta i zagubljena.

Prepisao Ibrāhīm b. Muḥammad mjeseca redžeba 1027/1618. godine.

6872. R-5175

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Djelo je nepotpuno nakon 19 lista. ناقص بعد ١٩ ورقًا.

L.68; 20,5 x 13,5 (15,5 x 7); 15 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima glosa. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Rağab 1031/1621. godine.

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika: al-ḥāğğ 'Omar Ṣun'ullāh, godina 1116/1704., Yašar-beg b. Ṣāliḥ-aga, muteselim u... (ime teško čitljivo).

Na naslovnoj stranici je bilješka iz akaida, prenesena iz Kafijinog djela *Nūr al-yaqīn*, pisane kasnije *ta'līq* pismom. Na kraju je jedan hadis.

6873. R-8265

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

L.71; 20 x 12 (14 x 6,5); 17 redova. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo učadio, oštećen listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen, prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī, u kasabi Tešanj, u medresi Maṣāfī-efendi 1035/1625. godine

(كتبه الحقير محمّد بن علي في قصبه، تشنه بمدرسه، مصافي أفندي رحمة الله عليه ...
سنة خمس وثلثين وألف)

Poklonio Ibrahim Pehlivanović iz Duvna.

6874. R-4583

Zbirka (مجموع), *2*

L. 56; 20,7 x 13,8 (16 x 8,5); 15 redova. *Nasḫ*. U komentaru osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima malo ispravaka i dopuna.. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 53a.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

2. L. 53b - 56.

عقائد النّسفي (العقيدة النّسفيّة)

'AKĀ'ID AN-NASAFĪ (AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA)

Isto kao br. 6706,4.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač, u mjesecu ševvalu 1058/1648. godine.

Odbor Islamske zajednice Mostar (Karađoz-begova biblioteka).

6875. R-6634

Zbirka (مجموع), *2*

L. 206; 20 x 15 (15,5 x 8); 21 red. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1- 46a.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Prepisao Ḥasan b. 'Alī u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1157/1744. godine.

Na 46b. lisu su hadisi i razne mudre izreke.

2. L. 49 - 206a.

كنز الفرائد (حاشية رمضان افندي)
KANZ AL-FARĀ'ID (ḤĀŠIYA RAMAḌĀN EFENDĪ)

Glosa Taftazaninom komentaru Nesefinog *Akaida.* Napisao Monllā Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī, umro 979/1571. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1145; GAL, G I, 428; S I, 760; Karatay a III, 4750; Dobrača I, 651.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي توحّد بالعظمة والكبرياء ، وتفرّد بالوحدة والعزّة والبقاء ...وبعد، يقول العبد الفقير الّذي هو المحتاج إلى ربّه الغنيّ رمضان بن الحنفي ...

Završetak:

آخره : في صفة المكان ثمّ المرتفع العالي والكمال فلا دلالة على أفضليّة الملائكة والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب .

Prepisao gore navedeni prepisivač u Ohridu, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1158/1745. godine.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6876. R-6401

Zbirka (مجموع), *5*

L. 198; 20 x 14,5 (14-16 x 6-9); 15-21 red. *Nasta'līq i nasḫ,* od različtih prepisivača. Po rubovima i u proredu, naročito u prvom djelu ove zbirke, ima sitno pisanih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 83.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

2. L. 89b - 146a.

شرح العقائد العضديّة للدّواني
ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Vidi br. 6926-6930

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745. godine.

3. L. 150b - 173.

رسالة في إثبات الواجب
RISĀLA FĪ IṮBĀT AL-WĀĞIB

Risala o dokazivanju opstojnosti Boga. Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 907/1501. godine.

GAL, G II, 217, 11; S II, 307, 11; Dobrača I, 685, 2; Kṣprülü II, 1602,11.

Početak:

أوّله : سبحانك سبحانك ما أعظم شأنك وأظهر برهانك ... وبعد، فيقول العبد ...محمّد بن أسعد الدّواني الصّديقي قد حررت في هذه الرّسالة وجوه براهين إثبات الواجب ...

Završetak:

آخره: ولكن هذا آخر ما صدرت إليه في هذه الرّسالة مع تصرّف الحال ... ولكن هدية ربّي يحقّ الحقّ ويبطل الباطل بعدل بيده الحسنى وإليه المرجع .

Na početku djela je bilješka prepisivača u kojoj kaže da je počeo prepisivanje u Livnu 4. safera 1185/1745, a na kraju bilješka da je prepis završio 19. šabana iste godine.

4. L.175b - 179a.

رسالة في أصول الحديث للبركوي

RISĀLA FĪ UṢŪL AL-ḤADĪṮ LI AL-BIRGAWĪ

Isto kao br. 6706,1.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

5. L. 181b - 198.

حلّ التّسميّة والتّحميد والتّصليّة

(رسالة في البسملة)

ḤALL AT-TASMIYYA WA AT-TAḤMĪD WA AT-TAṢLIYYA (RISĀLA FĪ AL-BASMALA)

Risala o tumačenju besmele, hamdele i salavata, od nepoznatog autora.

Kairo 1 VI, 167; Dobrača I, 698, 4.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي علّمنا ما لم نعلم ... وبعد، فهذه قطعة من السّطور مع قلّة البضاعة وكثرة الفتوى لحلّ التّسميّة والتّحميد والتّصلية ...

Završetak:

آخره : هذا آخر ما جمعنا وتمام ما كتبنا بعون الله تعالى وحسن توفيقه ايّانا الحمد لله في كلّ آن واوقات وعلى رسوله اكمل التّحيات .

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6877. R- 2216

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

L. 78; 20,5 x 13,5 (14 x 6); 15 redova. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa.

Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni

Uvakufio merhum Salim ef. Muftić, 1357/1938. godine.

6878. R- 1708

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

L. 114; 21 x 16 (12,5 x 7); 11 redova. *Nasta'līq*, od dvojice prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima glosa. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni.

6879. R-1717

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

Završetak:

آخره: إنّما هو في أمر التّجرّد واظهار الآثار القويّة لا في مطلق الشّرف والكمال فلا دلالة على أفضليّة الملايكة .

L. 80; 20,5 x 15 (14 x 8); 15 redova. *Nasta'līq*, pomiješeni. Osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Po rubovima i u proredu ima glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika: Ḥiḍr b. Ḥusayn. Na zaštitnim listovima su hadisi, bilješke iz fikha, va'za i dove.

Uvakufio Ṣāliḥ ef. Hromozade.

6880. R- 8266

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L.47;19,5 x 12,5 (13 x 6,5); 17 redova. *Ta'līq.* Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima na nekim listovima ima sitno pisanih glosa. Tekst na pojedinim listovima orubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Ibrahim Pehlivanović iz Duvna.

6881. R- 3162

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

L. 80 (originalna folijacija); 19 x 12 (12 x 6); 15 redova. *Nasḫ,* pisan rukom vještog prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, glat, dobro dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Uvakufio nepoznati vakif.

6882. R-4858

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2

L. 99; 20 x 14,5 (14,5 x 7,5); 15 redova. *Nasta'līq.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Imaju kustode. Papir bijel, glat, neki listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na predzadnjem zaštitnom listu je pečat sa natpisom: Hadži Ali Numan, antikvar tepiha-Zagreb.

6883. R-5089

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Djelo je na kraju nepotpuno i na više mjesta u sredi. ناقص في وسطه وآخره.

L. 38; 21 x 15 (16 x 7,5); 21 red. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6884. R-8294

حاشية البردعي على شرح العقائد النّسفيّة للتّفتازاني

ḤĀŠIYA AL-BARDA'Ī 'ALĀ ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Fragment glose Taftazanijevom komentaru priručnika o islamskom vjerovanju. Napisao Maulā Aḥmad al-Barda'ī 850/1446. god.

Dobrača I, 635; Ḥ. Ḫ. II, 1147; Kaḥḥāla I, 173.

Završetak:

آخره : في حقّ الأنبياء ، وبه يظهر أنّ هذا الوجه ايضاً يفيد تفضيلهم فقط انّ الفضل بيد
...يؤتيه من يشاء ، واليه ذو الفضل العظيم...

L. 31; 20 x 14,5 (16 x 7,5); 15 redova. Nasta'līq. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobije, oštećen, lisovi prosuti; bez povea.

Prepisao neki šejh i muderris 'Abdurraḥmān-efendi 1119/1707. godine.

Poklonila Safija Karabegović iz Bihaća.

6885. R-5017

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني

ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN- NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6865,2.

L. 58; 18 x 13 (12 x 5,5), 15 redova. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa, od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez kožni, takođe oštećen.

Prepisano u medresi Iznik 870/1465. godine.

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika: Ḥasan b. Ḥusayn, Abū Bakr b. Muṣṭafā al-'Ayntābī i drugi (teško čitljivo).

6886. R-6420

Zbirka (مجموع), 2

L. 96; 26,5 z 15,5 (17,5 x 7,5); 19 redova. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1b - 40a.

حاشية الخيالي على شرح عقائد النسفي للتفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN- NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6865,2.

Prepisao u Mekki 'Abdulgafūr b. Mawlānā Muḥammad Munīr, mjeseca redžeba 1027/1618. godine.

2. L. 41b - 96a.

شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6864,2.

Prepisao isti navedeni prepisivač 20 rebiul-evvela 1618. godine.

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6887. R-7776

Zbirka (مجموع), 2

L. 165; 19,5 x 12,5 (11 x 6); 13 redova. Nasta'līq, od dvojice različitih prepisivača. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Istaknute riječi u prvom djelu pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, prva korica sa nekoliko listova otkinuta i zagubljena.

1. L. 1- 73.

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6865,2.

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Prepisao Muḥammad Sa'īd b. al-ḥāǧǧ Ayūb, mjeseca redžeba 1050/1640. godine.

Na 73b. listu je bilješka iz jezika, a na 76a. list su bilješke iz raznih naučnih disciplina.

2. L. 76b - 161.

حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي
ḤĀŠIYA QŪL AḤMAD 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ

Djelo nije do kraja prepisano. . ناقص في آخره (Vidi br. 6892,1).

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na listu 164b - 165a. su ajeti iz Kur'ana u kojima se spominje u korjenu riječ حفظ, te na kraju kraća dova.

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

6888. R-3567

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNI

Isto kao br. 6865,2.
Početak:

أوّله: قال الشّارح النّحرير عامله الله بلطفه الخطير ...

L. 48; 21 x 14,5 (14 x 6); 19 redova. *Ta'līq*, Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa (do 18. lista). Tekst i margine obrubljeno tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1098/1687. godine.

Na naslovnoj stranici nalaze se naslovi 14 raznih djela. Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka, iz koje se razumije da je gradonačelnik Sarajeva Jusuf-beg Filipović kupio ovu knjigu od nasljednika hadži Muhameda ef., koji je bio muallim u Gazi Husrev-begovu mektebu u Sarajevu.

Poklonio Fejzulah Hadžibajrić, 1370/1950. godine.

6889. R- 5036

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6865,2.

L. 31; 21,5 x 14 (15,5 x 7,5); 21 red. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao ḥāfiẓ Muṣṭafā b. Ḥusayn, 24. zul-hidžeta 1183/1770. godine.

Na kraju su bilješke iz tefsira.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6890 . R- 5202

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Isto kao br. 6865,2.

L.120;17,5 x 10,5 (9,5 x 4), 11 redova. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Papir bijel i tanmnobijel, dohvaćen vlagom, neki listovi su prosuti , a neki su kasnije prepisani, vjerovatno neko kompletirao djelo; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6891. R-4970

حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني
ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ 'AQĀ'ID AN-NASAFĪ LI AT-TAFTĀZĀN

Isto kao br. 6865,2.

L. 46; 21 x 12,5 (13,5 x 6); 23 reda. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Muḥammad Rāšid b. 'Oṯmān al-'Urbānī, u drugoj dekadi rebiul-ahira 1193/1779. godine.

Poklonio Abdulah Hadžić - Ivangrad (Berane).

6892. R-5195

Zbirka (مجموع), *4*

L. 124; 20 x 14,5 (17 x 8 i 12 x 7); 21 i 15 redova. *Nasta'līq,* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 76a.

حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي
ḤĀŠIYA QŪL AḤMAD 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ

Superglosa Hajalinoj glosi. Napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḥiḍr, umro 950/1543. godine.

Ḥ. Ḫ II, 1146-47; Dobrača I, 640,1; Köprülü III, 208; GAL, S I, 759.

Početak:

أوله: سبحانك اللهمّ وبحمدك على آلائك وصلوة على أفضل أنبيائك وخيرة أصفيائك ...

Završetak:

آخره: فكان رواه البيهقي في شعب الإيمان من المشكلات وفي الحديث دلالة على تفضيل البشر على الملائكة . الحمد لله ربّ العالمين ...

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca džumadel-ahira 1060/1650. godine.

2. L. 77b - 85.

(رسالة (تحريرات) على البسملة والحمدلة والصّلوٓلة للقارصي)
(RISĀLA (TAḤRĪRĀT) 'ALĀ AL-BASMALA WA AL-ḤAMDALA WA AṢ-ṢALWALA)

Risala o besmeli, hamdeli i salavatima. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī al-Ḥanafī, umro poslije 1169/1775. godine.

Gornji naslov je naš, a Davudovi biografi ne pripisuju mu ovu risalu.
O. M. I, 309; A. M. I, 363.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي شرح صدورنا لإظهار الأسرار العجيبة ...وبعد، فيقول العبد... داود بن محمد القارصي الحنفي ...هذه تحريرات عجيبة وتقريرات غريبة على البسملة الشريفة والحمدلة والصلولة اللّطيفة ...

Završetak:

آخره : فيقال وبعد ويجوز جعل الواو أيضا زائدةً وعاطفةً واستنافيةً ! وابتدائيةً والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع المآب .

Prepisao iz autografa Maḥmūd b. Muṣṭafā 1169/1755. godine.

Između ovog i narednog djela neko je kasnije napisao na četiri lista djelo الامثلة المختلفة (veličine 17 x 11) i tako povezano između ova dva djela.

3. L. 90 - 102.

(شرح الأمثلة المختلفة بالتّركيّة)

(RISĀLA (TAḤRĪRĀT) ʻALĀ AL-BASMALA WA AL-ḤAMDALA WA AṢ-ṢALWALA)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله .

Komentar na turskom jeziku početne arapske gramatike (Papradigme), od nepoznatog autora. Navedeni podaci su naši, jer nema nikakvih podataka o naslovu i imenu pisca, pošto manjka početak.

Završetak:

آخره : ومعلوم اوله كه بوشينك هر برندن اون ايكي صيغه كلور تثنيه لر مشارك اولدي ومجموعي آلتمشدر والاّ يتمشدر .

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

4. L. 103b - 124.

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Drugi komentar Paradigme. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī al- Ḥanafī, umro poslije 1169/1775. god.ine.
Ahlwardt VI, 6821.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي جعل العربيّة مفتاح الكلام ... وبعد، فيقول العبد ...داود بن محمّد القارصي الحنفي ... لمّا رأيت أنّ علم الصّرف من أشرف العلوم العربيّة...

Završetak:

آخره : وإن اعتبرت أصولها يكون تسعة ماضي مضارع مصدر إسم فاعل إسم مفعول أمر نهي إسم زمان أو مكان وإسم آلة والحمد لله على التّمام...اللّهمّ اجعله نافعًا للطلبة الكرام .

Prepisao nepoznati prepisivač (ime izbrisano) 1158/1745. godine.

6893. R-5021

حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي

ḤĀŠIYA QŪL AḤMAD ʻALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ

Isto kao br. 6892.

L. 48; 22,5 x 17 (17 x 10,5); 23 reda *Nastaʻlīq*, teško čitljiv. Riječi قوله pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni.

Ime prepisivača i datum prijepisa nisu navedeni.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Aḥad b. Muṣṭafā al-Aqšehrī.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6894. R-8731

حاشية على شرح عقائد النّسفيّة للتّفتازاني (للإسفرائني)

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ ʻAQĀʼID AN-NASAFIYYA LI AT-TAFTĀZĀNĪ (LI AL-ISFARĀʼINĪ)

Glosa Taftazaninom komentaru Nesefinog akaida. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarāʼinī, umro 944/1537. godine.
Ḥ. Ḫ. II, 1146; A. M. I, 26.

Početak:

اوله: الحمد لله الّذي دعانا إلى دار السّلام، بأوضح سبيل هو دين الإسلام ...وبعد فيقول العبد ... إبراهيم بن محمّد عرب شاه الإسفرائني عصام الدّين ... قال الشّارح ... قال الحمد لله المتوحّد بجلال ذاته اقتداءً بكتاب الله عزّ وجلّ ...

Završetak:

آخره: وشهادة الاخبار عاما والاستدلال بالاثار لبعض الفلاسفة المعرّفين بالاستدلال في غير الالهي قال والنظري

L. 31; 24 x 14 (13,5 x 6,5); 23 reda. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6895. R-5699

حاشية السيلكوتي على حاشية الخيالي على شرح العقائد النّسفيّة
ḤĀŠIYA AS-SAYLAKŪTĪ 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-ḪAYĀLĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AN-NASAFIYYA

Superglosa Ḫayālinoj glosi o akaidu. Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Saylakūtī, umro 1067/1657. godine

GAL, G I, 427; G II, 417; Dobrača I, 641.

Početak:

أوّله : يا من تقدّس ذاته عن إحاطة الأفكار وتنزّهت صفاته عن إدراك الأنظار ...وبعد، فيقول العبد المسكين عبد الحكيم بن شمس الدّين انّ شرح العقائد النّسفيّة ...

Završetak:

آخره : لا يخفى عليك أنّ المنع الّذي ذكره بجنبه؟ في عامّة الملك بالنّسبة إلى عامّة البشر اعني اتقاء المؤمنين فيتمّ الدّليل على عمومها هذا غاية ما أردت في هذا الكتاب مستعينًا بالملك الوهّاب وعليه السّكان؟ في كلّ باب الحمد لله ...

L. 168; 23,5 x 16,5 (17 x 8,5); 27 redova. *Nasta'līq*. Riječi قـــوله pisne su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Ḥasan b. Ḥusayn b. Ibrāhīm al-Bosnawī Neretwalī (Konjic), iz džemata Gorani, iz sela Oteležani, kada je bio zamjenik imama u džamiji (ime teško čitljivo), koju je sagradio Kanber Mustafa-paša, u mjesecu šabanu 1216/1801. godine.

(قد وقع الفراغ عن هذه النّسخة الشّريفة ... علي يد العاجز الفقير المحتاج...حسن بن حسين بن إبراهيم البوسنوي نرتولي من جماعة غران من قرية اوتألژان حين كان نائب بجامع ...؟ الّذي بناها قنبر مصطفي پاشا ...من ليلة أحد من شعبان بعد عشرين في سنة ستّة عشر ومائتين وألف)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6896. R-8502

حاشية ساچقلي زاده
ḤĀŠIYA SĀČAQLĪZĀDE

Superglosa Taftazaninom komentaru, te Ḫayālinoj i Qūl Aḥmadovoj glosi toga komentara Nasafijinom *'Aqā'idu* ("Glosa triju djela"). Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'šī Sāčaqlīzāde, umro 1150/1737. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1147; Dobrača I, 643, 1; Köprülü III, 211.

Početak :

أوّله : الحمد لله خير الكلام وعلى رسوله الصّلوة والسّلام وبعد، فيقول البائس الفقير محمّد المرعشي الملقّب بساچقلي زاده أكرمه الله بالفلاح والسّعادة في الدّنيا ولآخرة ...

Završetak:

آخره : هذا آخر ما تيسّر لي من التّحشية والحمد لله الّذي بعزّته وجلاله تتمّ الصّالحات وسبحان ربّنا ربّ العزّة .

L. 82; 20 x 15 (16,5 x 9); 23 reda. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao Monllā Muḥammad b. Raǧab, u gradu Klisu (كلـــــيس), 1163/1749-50. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Banja Luka

6897. R-7118

حلّ معاقد في شرح العقائد
ḤALL MA'ĀQID FĪ ŠARḤ AL-'AQĀ'ID

Naslov na rukopisu je: شرح العقائد المسمّى بحلّ العقائد

Brockelmann (S N I, 759) u indeksu navodi ovaj naslov:

حلّ العقائد بشرح العقائد

Komentar Nesefinom Priručniku o islamskom vjerovanju. Napisao Aḥmad b. 'Oṯmān Mawlāzāde as-Samarqandī, umro oko 900/1494. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1149.

Početak:

أوله :الحمد لله الذي توحّد ذاته باقتضاء صفات الجمال ونعوت الجلال ...وبعد، فقد اتّفق العقلاء على انّ المقصود باذات بالنّسبة إلى الإنسان ...

Završetak:

آخره : ويقدون باذن الله تعالى على أنعال أقوى وأعجب من ابراء الأكمه والأبرص وإحياء الموتى و الرّقى والعلو إنّما هو في أمر التجرّد وإظهار الآثار القويّة في الشّرف المطلق فلا دلالة في الآية على أفضليّة الملائكة على البشر مطلقًا .

L. 59; 19,5 x 12,5 (15 x 7); 21 red. *Nasta'līq*. Osnovno djelo nadvučeno crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: 'Omar b. 'Alī, a na jednom od krajnjih listova je bilješka o rođenju jednog djeteta (Ḥusayn b. 'Abbās), godina 1078/1668.

6898. R-7283

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida o islamskom vjerovanju. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. godine.

Dobrača I, 115,3, str.67; GAL, G I, 429,1; Ahlwardt II, 2407; Köprülü I, 827,2.

Početak:

اوله: يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي...

L.5; 19,5 x 13,5 (13 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1171/1757. godine.

6899. R-7291

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6898.

L. 4 (originalna numerizacija); 22 x 15 (16 x 9); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

Prepisao 'Abdullāh b. Muṣṭafā iz Borča(?), 24 redžeba (godina odrezana prilikom uvezivana, vjerovatno XVIII stoljeć).

Iznad imena prepisivača je ime vlasnika: Žiga Muḥammad ef.

6900. R-5896

Zbirka (مجموع), *5*

L. 53; 20 x 16 (16 x 13); 12 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski (sveska bez linija).

1. L. 1 - 7a.

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6898.

Prepisao Ḥasīb b. 'Alī-beg Pašić, mjeseca zul-kadeta 1315/1898. godine.

2. L. 7b - 11.

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Isto kao br. 6558,2.

3. L. 11b -13a.

حسن بصريدن نصيحتدر
ḤASAN BAṢRĪDAN NAṢĪḤATTIR

Savjeti Hasan Basrije u stihovima, na turskom jeziku.
Početak:

أوله : روايت اولدي بصريدن عليه رحمة الرحمن
اولو پدري اللي دورت شبي: فرض كم هر بر مؤمنه اي جان

4. L. 14 - 16.

علم حال
'ILM-I ḤĀL

Kratak ilmihal na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : اسلامده شرطلري بشدر : صوم صلوة حج ذكوة كلمه، شهادت ...

Ilmihal nije do kraja prepisan.

5. L.

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهى

ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Djela pod tačkom 2 - 5 prepisao Muḥammad b. 'Alī Pašić b. Ḥasan-beg b. Rustem-beg Pašić, nastanjen u kasabi Čelebi Pazar (Rogatica), mjeseca rebiul-evvela 1305/1887. godine.

(كتبه الفقير الحقير محمّد بن علي پاشيك ابن حسن بك بن رستم بك پاشيك السّاكن
بقصبه، چلبي پازاري ... وفرغ عنه في ماه ربيع الأوّل سنة خمس وثلث مائة وألف)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6901. R-5257

Zbirka (مجموع), *2*

L. 192; 20 x 11,5 (16 x 7 i 14 x 7); 11 i 15 redova. *Talīq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Prvo djelo je kasnijeg datuma, koje je uvezano skupa sa drugim djelom. U drugom djelu istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 4 i 190 - 192.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706,16.
Završetak:

آخره :وان الخير ادعو كل يوم   لمن بالخير يوما قد دعاني

Prepisao nepoznati prepisivač 1171/1757. godine.

2. L. 5 - 189.

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ)

AŠ-ŠAMĀ'IL AN-NABAWIYYA (ŠAMĀ'IL AN-NABIYY)

Isto kao br. 6711

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوّله وآخره

Na 1a. listu je ovalni pečat: Muhamed-aga Aganagić, trgovac u Sarajevu.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6902. R-4490

Zbirka (مجموع), *12*

L. 125; 18 x 11 (13 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*. Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Naslovi su ukrašeni rozetama. Tekst je obrubljen sa po tri, a margine jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1b - 4a

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706,16..

Prepisao Muḥammad Ḥamdī 21. muharrema 1298/1880. godine.

Ispod teksta navdene kaside je druga kratka pobožna kasida koju je napisao Muḥammad Ḥanafī Qara Bāgī, kako je to prepisivač zabilježio na margini ove kaside crvenim mastilom.

2. L. 4b - 8.

كتاب العقائد

KITĀB AL-'AQĀ'ID

Kratka risala o islamskom vjerovanju, tj. o imanskim šartima, od nama nepoznatog autora. Dobrača u I svesku ne spominje ovu risalu.

Početak:

أوّله: الحمد لله لوليّه والصّلوة والسّلام على نبيّه وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، قال
الفقير إلى رحمة الله تعالى لما وقعت المسائل الّتي نذكرها وتفشت أحوال النّاس فرأيتهم غافلين

Završetak:

آخره: فهذا هو الإيمان المفروض على كلّ بالغ ذي عقل ولا عذر في تركه بحال.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao pod tačkom jedan.

Na 9.a listu je jedan hadis prenesen iz Buḫārijine zbirke, kako je to prepisivač zabilježio na kraju hadisa.

3. L. 10b - 17.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603,8.

Prepisao Muṣṭafā Fuṭūrī, 19 šabana 1297/1880. godine.

4. L. 18b - 23a.

وصية الإمام أبي حنيفة
WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Isto kao br. 6603,9

Prepisivač i godina prijepisa isto kao u predhodnom djelu.

5. L. 24b - 37.

المنبّهات على الإستعداد ليوم الميعاد للنّصح والوداد
AL-MUNABBIHĀT 'ALĀ AL-ISTI'DĀD LI YAWM AL-MĪ'ĀD ...

U rukopisu je naslov: المتنبهات على الأمور الراجبات

Pouke i savjeti na osnovu hadisa i mudrih izreka, vjersko-moralnog sadržaja. Napisao Aḥmad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḥaǧǧī (al-Ḥaǧarī, al-Ḥuǧarī). U rukopisu piše da je autor Abū Ḥanīfa. Inače, ovo djelo ima različitih verzija i prepisivači ga pripisuju raznim autorima, što otežava identifikaciju ovog djela.

Dobrača I,543,4; Ḥ. Ḫ. II, 1848; Ahlwardt VII, 8705 ; GAL, S II, 74,34.

Početak:

أوّله: الحمد لله الذي أنزل القران فاعجبه جميع الأنام ...وبعد، فهذا الكتاب يسمّى المتنبّهات على الأمور الواجبات للإمام أبي حنيفة نعمان بن ثابت رضي الله عنه يشتمل على

عشرة أبواب ... ما روى عن النبيّ عليه السّلام أنّه قال خصلتان لا شيئ أفضل منها الإيمان بالله تعالى والنّفع للمسلمين ...

Završetak:

آخره: قال بعض الحكماء، عشرة خصال يبغضها الله تعالى على عشرة أنفس البخل على الاغنياء، والكبر على الفقراء، والطّمع على العلماء، وقلّة الحياء على النّساء، وحبّ الدّنيا على الشّيوخ والكسل على الشّباب والحدّة على السّلطان والجبن على ...الحمد لله الذي بنعمته وجلاله تتمّ الصّالحات . تمّت

Prepisao spomenuti Fuṭūrija, 2. šabana 1297/1880. godine.

6. L.38b - 46a.

فقه الكيداني (مقدّمة الصّلاة)
FIQH AL-KAYDĀNĪ (MUQADDIMA AṢ-ṢALAT)

Isto kao br. 6861,3.

Dan, mjesec i godina prijepisa isto kao pod tačkom jedan.

7. L. 47b - 54a.

باب شروط الصّلوة و هي ثمانية
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT WA HIYA ṮAMĀNIYA

Rasprava o namazu, koja obrađuje glavne dužnosti,- osam uslova namaza. od nepoznatog autora.

Dobrača II, 1322,3; Flügel I, 11; Ahlwardt III, str. 289.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين ... باب شروط الصّلوة وهي ثمانية الأول الوضوء بالماء المطلق

Završetak:

آخره: الأوّل غسل الجمعة والثّاني غسل العيدين والثّالث غسل الاحرام والرّابع غسل الوقوف

Prepisivač isti kao i u predhodnom djelu.

8. L. 55 - 73.

رسالة في بيان سجود السّهو
RISĀLA FĪ BAYĀN SUĞŪD AS-SAHW

Rasprava o posebnoj sedždi kojom se ispravljaju greške, učinjene u namazu. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Međutim, na našem rukopisu piše da je autor ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī.

Dobrača I, str. 70; II, 1316,26; Ḥ. Ḫ. I, 871.

Početak:

أوله: اللّهمّ منك نستهدي وإليك نستكين ... وبعد، فإنّ هذا الكتاب جامع لجميع سجود السّهو والأصل في هذا أنّ المتروك في الصّلوة ثلثة أنواع فرض وواجب وسنّة ...

Završetak:

آخره: فاغتنم بها فإنّك لا تجدها مجمعة في غير هذه الكراسة. تمّت بعون الله الملك المنّان ...

Prepisao navedeni Muṣṭafā Fuṭūrī, 13 safera 1298/1881.godine.

9. L. 74 - 87.

الطبّ النّبوي

AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Kratka risala o liječenju raznih fizičkih i duševnih bolesti. Napisao al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Naysābūrī, Abū al-Qāsim, umro 406/1015. god.

Popara-Fajić VII,4418,3; Ahlwardt V, 6299; CIMM, 80, str.124; Kaḥḥāla IX, 157

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... وبعد، هذا الكتاب جمعه الأستاذ الإمام أبو القاسم المحدّث نيسابوري الأحاديث المردية عن رسول الله صلى الله تعالى وسلّم...

Završetak:

آخره: وسوء الخلق زمام من عذاب الله تعالى في أنف صاحبه بيده الشّيطان والشّيطان يجرّها إلى الشرّ والشرّ يجرّها إلى النّار نعوذ بالله تعالى من ذلك. تمّت بعون الله تعالى تمام.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao u predhodnom djelu.

10. L.88 - 94.

مجموعة المسائل

MAĞMŪʻA AL-MASĀʼIL

Zbirka raznih vjerskih pitanja i anegdota, prenesenih iz raznih djela. Sabrao navedeni prepisivač Muṣṭafā Fuṭūrī.

Početak:

أوله: قال النّجم البخاري الّتي في زماننا لا نكاح لمن شمّ الفمّ أو الأنف أو الإيمان أو نحو ذلك...

11. L. 95 - 104b.

وصيّة الإمام أبي حنيفة لأبي يوسف

WAṢIYYA AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA LI ABĪ YŪSUF

Oporuka Ebu Hanife (umro 150/767) svome učeniku Ebu Jusufu. Sadrži pouke o lijepom ophođenju sa ljudima.

Dobrača II, 1436,3; Kairo I, 375; Ahlwardt III,3967.

Početak:

أوله: بعد أن ظهر له منه الرّشيد وحسن السيرة والاقبال على النّاس فقال ...

Završetak:

آخره: وأقبل هذه المصلحة منّي وإنّما أوصيتك لمصلحتك ومصلحة المسلمين، إنتهى.

Prepisano 15 rebiul-evvela 1298/1881. godine.

12. L. 104b - 125.

أيها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Isto ako br. 6706, 2.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao predhodno djelo.

Na početku i na kraju djela, na zaštitnim listovima je ime ranijeg vlasnika: Sejfudin Fehmi Kemura.

Iz biblioteke bivšeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

6903. R-8717

Zbirka (مجموع), *3*

L. 94; 18 x 11 (12 x 6, 14 x 6,5, 12 x 5); 8, 15-19 redova.. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovno djelo u komentarima nadvučeno crvenom linijom. Većina teksta na stranicama u drugom djelu obrubljen tankom crvenom linijom, a rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 5.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BADʼ AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706,16.

2. L. 6 - 40a.

ضوء المعالي لبدء الأمالي
ḌAW' AL-AL-MA'ĀLĪ LI BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar kasidi *Bad' al-amālī.* Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605. god.

Dobrača I, 145,6 , GAL, G I, 429 ; Köprülü III, 247,1; Ahlwardt II, 2415

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي وجب وجود ذاته وثبت كرم وجوده ... أمّا بعد، فيقول ... علي بن سلطان محمّد القاري ...

Završetak:

آخره : وأن يرزقنا مقام الاسماء، مع النّبيّين والصّدّيقين والشّهداء والصّالحين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين

3. L. 43b - 94a.

الهداية من الإعتقاد لكثرة نفعه بين العباد
AL-HIDĀYA MIN AL-I'TIQĀD LI KAṮRA NAF'A BAYN AL-'IBĀD

Drugi komentar kasede *Bad' al-amālī.* Napisao Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdukqāhir ar-Rāzī, umro oko 666/1268. godine.

Dobrača I, 727,3; Ahlwardt II, 2409; Kibris, 385; Kalḥāla IX, 112.

Početak:

أوّله: كتاب الهداية من اعتقاد أهل السّنّة والجماعة ممّا شرح الشّيخ الإمام رضيّ الدّين أبو قاسم بن الحسن البكري ... هذا الشّرح المنسوب إلى بيان قصيدة الشّيخ الإمام...سراج الدّين علي بن عثمان الأوشي ... الحمد لله الملك المحمود المالك المعبود المنزّه عن الجهات والحدود المقدّس ...فسمّيتها هدايةً من الاعتقاد لكثرة نفعه بين العباد ...

Završetak:

آخره: وكونوا عون هذا العبد دهراً بذكر الخير في حال ابتهال لعلّ الله يعفوه بفضل ويعطيه السّعادة في المآل وانّي الحقّ أدعو كلّ وقت لمن في الخير يوماً قد دعا لي .

Prepisivači i datumi prijepisa nisu navedeni.
Na kraju je dova prikom klanja kurbana.

6904. R-7584

قصيدة بدء الأمالي
QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706,16.

Kasida je manjkava u sredini i na kraju.

L. 5; 18,5 x 12,5 (13 x 6); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Naslov i tačke na kraju stihova napisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6905. R-7721

نفيس الرياض لإعدام الاعراض
NAFĪS AR-RIYĀḌ LI I'DĀM AL-'ARĀḌ

Komentar predhodnoj kasidi ad-Dimyāṭiyya. Napisao Ḫalīl al-'Alā' an-Naǧārī, umro 632/1234. god.

Ḥ. Ḫ. II, 1350; GAL, SN I, 764; Kaḥḥāla IV,124; Köprülü III, 703,4; TÜYATOK 07 IV, 2871.

Početak:

اوله : الحمد المتصف باوصاف الكمال المقدس عن الحدوث والزوال المتفرد بالعظمة والجلال ... وبعد يقول العبد الضعيف الراجي الى رحمة ربه الباري خليل بن المرحوم العلاء النجاري ... و سمّيته نفيس الرياض لإعدام الأعراض ...

Završetak:

آخره : لمن بالخير يوماً قد دعا لي اي ادعوا لمن دعا لي يوماً من الأيّام بالخير .

L. 24; 21 x 15 (14 x 9); 15 redova. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski.

Prepisao Muḥammad b. Fu'ād (?) b. 'Abdullāh al-Kūrawānī (الكوراواني). 4. šabana 1044/1635. godine.

6906. R-2039

نفيس الرياض لإعدام الاعراض
NAFĪS AR-RIYĀḌ LI I'DĀM AL-'ARĀḌ

Isto kao br. 6905.

Završetak:

آخره : والموصول مع صلته و متعلقاته في محلّ الجرّ لأجل اللأم الجارّة فيه والله أعلم بالصّواب ...

L. 34; 20,5 x 14 (17 x 7,5); 21 red. *Nasḫ* sa malom primjesom *ta'līqa.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo glosa. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač, početkom muharrema, 1173/1757. godine.

Uvakufio Salih ef. Hromozade.

6907. R-3086

نفيس الرياض لإعدام الاعراض

NAFĪS AR-RIYĀḌ LI I'DĀM AL-'ARĀḌ

Isto kao br. 6905.

L. 38; 20,5 x 14 (16 x 8); 19 redova. *Nasta'līq,* teško čitljiv. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, s preklopom, novijeg datuma.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

6908. R-6003

عقد اللآلي لبدء الأمالي

'AQD AL-LAĀLĪ LI BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar kasidi *Bad' al-amālī,* o islamskom vjerovanju. Napisao Muḥammad b. Abū al-Luṭf aṣ-Ṣafawī-Šamsuddīn, umro 928/1522. godine.

Ahlwardt II, 2413; Fajić III, 2162,6.

Početak:

أوله : الحمد لله حقّ حمده وصلاته وسلامه على رسوله وعبده ... وبعد، فقد التمس منّي من هو في العزّة كابني وفي الجلالة سيّدي ... وسمّيته عقد اللآلي لبدء الأمالي ...

Završetak:

آخره : وان يختم لنا ولأحبائنا بالحسنى ويجمعنا في مستقرّ رحمته الأسنى آمين .

L. 36; 20,5 x 14,5 (15,5 x 10); 21 red. *Nasḫ,* pisan nešto slabijim rukopisom. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez povez.

Prepisao aš-šayḫ Muḥammad al-Farā', u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1055/1645. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6909. R-8396

شرح بدء الأمالي للبكري

ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ LI AL-BAKRĪ

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Komentar kaside *Bad' al-amālī,* koji je napisao Raḍiyyudīn Abū al-Qāsim b. Ḥusayn al-Bakrī 1005/1596. godine, kako je to zabilježeno na kraju djela.

Ḥ. Ḫ. , 1350; Dobrača I, 663; Nametak IV, 2650,2 .

Završetak:

آخره : فنسأل الله سبحانه أن يرحم النّاظم وجميع مشايخنا الكرام وآبائنا واسلافنا الفخام وأن يختم لنا ولأحبائنا بالحسنى وأن يرزقنا المقام الأسنى مع النّبيّين والصّديقين والشّهداء والصّالحين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

L.30; 20 x 14 (14 x 7); 21 red. *Nasḫ.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bije, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca džumadel-ahira 1083/1672. godine.

Poklon porodice Vareniković iz Travnika.

6910. R-4472

شرح بدء الأمالي (لمجهول)

ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ (LI MAĞHŪL)

Komentar kaside *Bad' al-amālī* - iz islamskog vjerovanja, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين ... المصنّف رحمه الله تعالى يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي أنّ مفتتح كلّ كتاب ينبغي أن يكون مرسخًا بالتّحميد ...

Završetak:

آخره : وانّ الحقّ ادعوا كلّ وقت لمن بالخير(!) يومًا قد دعا لي بني المصنّف هذا الكلام على الجملة الإسميّة الدّال على الثّبوت والاستمرار وصدرة بكلمة التّحقيق ... على إفاضة الخيرات قويّ على اشاعة الحسنات والحمد لله ربّ العالمين ...

L. 25; 21 x 15 (14 x 7); 19 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa.* Osnovni tekst nadvučen crvenom lijom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa dvije, a ostale sa jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima ima ktatkih komentara pisanih sitnijim ta'līqom, rukom drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, također, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 1029/1619-20. godine.

6911. R-3717

شرح قصيدة بدء الأمالي
ŠARḤ QAṢIDA BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar Ūšijevoj kasidi o islamskoj dogmatici, od nepoznatog komentatora. (Vidi br. 6913).

Dobrača I,654,1; Ahlwardt II, 2419 Köprülü III, 703,4.

Početak:

أوله: الحمد للمولى القديم الموصوف بأوصاف الكمال... وبعد، فقد قال القاضي سراج الدّين الأوشي ...

Završetak:

آخره: والموصول مع صلته ومتعلّقاتها في محلّ الجرّ لأجل اللأم الجارة فيه. تمّ الكتاب ...

L. 52; 17,5 x 10 (12 x 5); 15 redova. *Ta'līq.* Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Osnovni tekst u drugoj polovini komentara nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mostārī 1228/1813.godine.

Uvakufio Monlā Ṣāliḥ, muezin u mahali Ćejvan Kethode.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

6912. R-4664

شرح بدء الأمالي
ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ

L. 29; 19 x 13,5 (15 x 7); 23 reda. *Ta'līq.* Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Papir bijel, glat, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1155/1742. godine.

Na prvom zaštitnom listu je jedna bilješka, a ispod nje piše da ju je prepisao 'Oṯmān b Yūsuf al-Koničawī, mjeseca safera 1166/1752. godine. Na kraju su dva neuvazana lista, na kojima je ispisana pjesma: بدء الأمالي .

Odbor Islamske zajednice Mostar (Karađoz-begova biblioteka).

6913. R-1138

شرح بدء الأمالي
ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ

Komentar kasidi بدء الأمالي . Prema većini izvora napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1606. godine. (Vidi br. 6911).

Dobrača I, 302,2; II, 1030,6; Ahlwardt II, 2419; Nametak IV, 2652,3.

Početak:

أوله : الحمد لله للمولى القديم الموصوف بأوصاف الكمال ...

Završetak:

آخره : والموصول مع صلة ومتعلقاته في محلّ الجّر لأجل اللأم الجارّة فيه والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمأب . تمت بعون الله ...

L.34; 21,5 x 14,5 (16 x 7); 23 reda.*Nasta'līq.* Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepisao nepoznati prepisivač, mjeseca zul-hidžeta 1201/1786. godine.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg Dženetić, godina 1289/1872. (bilješka na naslovnoj stranici).

6914. R-5376

مطالع الأنظار (شرح طوالع الأنوار للبيضاوي)
MAṬĀLI' AL-ANẒĀR (ŠARḤ ṬWĀLI' AL-ANWĀR LI AL-BAYḌĀWĪ

Komentar Bejdavinom djelu *Ṭawāli' al-Anwār* o akaidu. Napisao Šamsuddīn Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al- Iṣfahānī, umro 749/1348. godine.

Dobrača (I, 679) navodi isti naslov od istog autora, ali početak njegovog komentara nije kao kod nas. Ahlwardt (II, 1777) navodi isti komentar kao i kod Dobrače i početak se slaže sa Dobračinim početkom. Mi smo naš primjerak pronašli u *Köprülü* katalogu gdje ga autor kataloga pripisuje navedenom Iṣfahaniji.

Köprülü I, 829; GAL G I, 418; GAL, S I, 742.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي تفرّدت ذاته بوجوب الوجود ... وبعد، فإنّ كتاب طوالع الأنوار المنسوب إلى الإمام العلاّمة أفضل القضاة ...البيضاوي ...

Završetak:

آخره : اللهمّ احشرنا في زمرتهم بحق الأنبيا، وعصمتهم .

L.196;18,5 x 13,5 (12 x 8,5); 17 redova. *Nasḫ*, starinski, pismo malo izblijedilo, teško čitljiv. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao ʿAlī as-Sīwāsī 11. ramazana 792/1390. godine.

Na kraju ima nekoliko fetvi.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6915. R- 8600

مطالع الأنظار في شرح طوالع الأنوار
MAṬĀLIʿ AL- ANẒĀR FĪ ŠARḤ ṬAWĀLIʿ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6914.

Djelo je na po;etku nepotpuno. ناقص في أوله .

Komentar djelu *Ṭawāliʿ al-Anwār* o akaidu. Osnovno djelo napisao je Qāḍī ʿAbdullāh b. ʿOmar al-Bayḍāwī, umro 685/1286, a ovaj komentar Šamsuddīn Maḥmūd b.ʿAbdurraḥmān al-Iṣfahānī, umro 749/1348. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1116; GAL, G I, 418; Ahlwardt II, 1777; Kṣprülü I, 917, 1; Dobrača I, 670.

Završetak:

آخره : و بعثنا يوم الدّين مع الّذين أنعم الله تعالى من النّبيّين والصّدّيقين والشّهدا،
والصّالحين وحسن أولئك رفيقًا، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب ...

L. 216; 18 x 12 (12,5 x 7); 19 redova. *Nastaʿlīq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja. Papir bijel i tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, posljenjih šest listova kasnije dopisano; povez kožni, s preklopom, oštećen. Prva korica i dio teksta otkinuto i zagubljeno.

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni.

6916. R- 5419

مطالع الأنظار في شرح طوالع الأنوار
MAṬĀLIʿ AL- ANẒĀR FĪ ŠARḤ ṬAWĀLIʿ AL-ANWĀR

Isto kao br. 6914.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي توحّد بوجوب الوجود ودوام البقاء، تفرّد بامتناع العدم واستحاله الفناء،
...امّا بعد، فإنّ أرباب العقل متطابقون وأصحاب النّقل متوافقون على انّ اكرم ... وسمّيته
مطالع الأنظار في شرح طوالع الأنوار ...

L. 227; 18 x 13 (12 x 7); 18 redova. *Nastaʿlīq*, teško čitljiv. Po rubovima i u proredu ima tumačenja.. Istaknute riječi (u prvoj polovini djela) pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6917. R-6074

شرح المواقف للجرجاني
ŠARḤ AL-MAWĀQIF LI AL-ĞURĞĀNĪ

Komentar djelu *al-Mawāqif* - o islamskoj apologetici. Napisao ʿAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine.

GAL, G II, 208-209; Ahlwardt II, 1801; Ḥ. Ḫ. II, 1891; Dobrača I, 676,

Početak:

أوّله : ضمّن خطبة كتابه الإشارة إلى مقاصد علم الكلام رعاية لبراعة الاستهلال فبسمله
اولاً تيمنا ثم قال : الحمد لله العليّ شانه ...

Završetak:

آخره : وما يمكن أن يتمسك به في دفعها من الأجوبة ينع الله به الطّالبين وجعله ذخرا لنا يوم
الدّين أنّه خير موفق ومعين .

L. 428 (originalna folijacija); 27,5 x 18 (19,5 x 11,5); 25 redova. *Nastaʿlīq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi mjeseca ševvala 929/1523. godine.

Na početku je sadržaj djela.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6918. R-8452

شرح المواقف للجرجاني
ŠARḤ AL-MAWĀQIF LI AL-ĞURĞĀNĪ

Početak:

أوله : سبحان من تقدّست سبحات جماله عن سمة الحدوث والزّوال ... وبعد، فان أنفع المطالب حالاً و مالاً وأرفع المآرب..فأقول ضمن المصنّف تغمّده الله بغفرانه خطبة كتابه الإشارة إلى مقاصد علم الكلام ...

Završetak:

آخره : وأنا أقول هذا ما تيسّر لنا بعون الله وحسن توفيقه من كشف مشكلاته وتوضيح معضلاته وتحرير مسائله وتقرير دلائله ...

L. 258 (originalna folijacija); 33 x 21 (25 x 13); 35 redova. *Nasta'līq*, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisao 'Ali b. Yaziğī, u Vanu (Anadolija), u trećoj dekadi rebiul-ahira 1128/1716. godine.

Na početku je jedna bilješka iz propovjedništva, a iza toga je sadržaj djela. Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju, iz koje se razumije da je knjigu uvakufio neki Muṣṭfā al-Qalandarī za Muḥammad b. 'Abbāsa, godine 1138/1725. Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika: Yāšar Ḥilmi, godina 1269/1862.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6919. R-8483

شرح المواقف للجرجاني
ŠARḤ AL-MAWĀQIF LI AL-ĞURĞĀNĪ

Isto kao br. 6917.

L.490; 22,5 x 13,5 (15 x 9); 27 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, a neke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir žućkast, glat, malo oštećen; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Uvakufio Muhurdar Ḥasan-aga iz Uskopja (Prusac), za džamiju u spomenutom Uskopju, da se njome služe učenici (sohte), zatim je postao vakif ove knjige al-ḥāǧǧ Muḥammad-paša.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na naslovnoj stranici).

6920. R-3190

حاشية حسن چلبي على شرح المواقف
ḤĀŠIYA ḤASAN ČALABĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-MAWĀQIF

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في آخره .

Glosa Ğurğāninom komentaru djela *al-Mawāqif* o islamskoj apologetici. Glosu je napisao Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī, umro 886/1481. godine.

Dobrača I,681, str. 444; Ahlwardt II, 1807-8; Köprülü I, 809

Završetak:

آخره: هذا المتضمّن وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده في حواشي المواقف نسأل الله أن يجعله لوجه الكريم أنّه هو البرّ الرّحيم وأن ينفع به المخلصين ويجعله ذخراً ليوم الدّين والحمد لله ...

L. 287; 18 x 13 (13 x 8); 21 red. *Ta'līq*, teško čitljiv. Riječi قوله pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen včlagom, oštećen, neki listovi su prosuti; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

6921. R-3697

حاشية حسن چلبي على شرح المواقف
ḤĀŠIYA ḤASAN ČALABĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-MAWĀQIF

Isto kao br. 6920.

Fragment navedenog djela. ناقص في أوله و آخره.

L. 141; 18,5 x 13,5 (13 x 8); 23 reda. Ostale karakteristike rukopisa su kao u predhodnom djelu. Povez polukožni, poslednja korica otkinuta i zagubljena.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

6922. R-6054

حاشية الأبهري على شرح المواقف للجرجاني
ḤĀŠIYA AL- ABHARĪ 'ALĀ ŠARḤ AL-MAWĀQIF AL-ĞURĞĀNĪ

Glosa prehodnom Ğurğānijevom komentaru djelu *al-Mawāqif.* Napisao Sayfuddīn al-Abharī, čija nam je biografija nepoznata. Ime djela napisano je je na naslovnoj stranici. Početak primjerka kod Karataja nije isti kao kod nas.

Ḥ. Ḫ. II, 1891; GAL, G II, 209; Yeni Cami', 748; Karatay a III, 4880.

Početak:

أوله : قال الحمد لله العليّ شأنه أقول صدّر المصنّف خطبة الكتاب بما يتضمّن أكثر مقاصد أرباب الكلام سيّما الأشعريّين منهم من مباحث الإلهيات والاستدلال عليها الممكنات ومباحث النّبوات ومايتبعها ...

Završetak:

آخره : أنّه حال بذوره عن الكمون يختلط بالأجزاء التي كانت غالبةً عليه فيحسن بجملتها إحساءها لا يمكن التّمييز بين آحادها ... كيفية بين البرد وبين المزاج وقد مرّ بيان هذا المذهب في بحث المركبات ، تمّ.

L. 218; 27,5 x 16 (20 x 10,5); 31 red. *Nasta'līq*, teško čitljiv i bez dijakritičkih tačaka. Riječi اقول ، قال pisne su crvenim mastilom. Mnoge istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; pvez kartonski, novijeg datuma.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni (XV ili XVI stoljeće).

Na rubu drugog lista je ime i pečat vakifa: muftija Muḥammad Amīn.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6923. R-5967

شرح المقاصد للتّفتازاني
ŠARḤ AL-MAQĀṢĪD LI AT-TAFTĀZĀNĪ

Komentar djelu o islamskom vjerovanju i apologetici. Oboje napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 791/1388. godine.

GAL, G II, 216; Dobrača I, 687; Ḥ. Ḫ. II, 1779; Köprülü I, 836,4.

Početak:

أوّله : نحمدك يا من بيده ملكوت كلّ شيئ وبه اعتماده ومن عنده ابتداء كلّ شيئ حيّ وإليه معاده ...وبعد. فقد كنت في إبان الأمر ...

Završetak:

آخره :في زمرة الأحياء الخضر والياس في الأرض وعيسى وادرس في السّماء عليهم الصّلاة والسّلام .

L. 300; 22 x 13 (16 x 8); 25 redova. *Nasta'līq*. Riječi قـوله pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač u prvoj dekadi zul-hidžeta 865/1461. godine.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija, na naslovnoj stranici drugo ime ranijeg vlasnika Muṣṭafā b. Ḥasan.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6924. R-5558

Zbirka (مجموع), 2

L. 56; 19,5 x 14 (15 x 7,5); 13 i 21 red. *Nasta'līq i nasḫ*, od dvojice prepisivača. U drugom djelu istaknute riječi pisane crvenim mastilo, a osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1a - 2b - 3.

القصيدة النونيّة
AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Kasida je na početku nepotpuna. . ناقص في أوّله

Isto kao br. 6853,3.

2. L. 6 - 56.

(شرح في التّجويد)
(ŠARḤ FĪ AT-TAĞWĪD)

Djelo je na početku nepotpun. . ناقص في أوّله

Neki komentar iz tedžvida, od nama nepoznatog autora. Pošto je djelo na početku nepotpuno, nismo mogli ustanoviti ni naslov osnovnog djela ni komentara.

Završetak:

آخره : ولا يشار إلاّ بالشّفوية وهي ... وجه عدم في الفتح والنّصب والكسر والجرّ لأنّه لا يمكن الإشارة بهما لأنّ محلّ الفتح والنّصب لحلق ومحلّ الكسر والجرّ اللّسان ومحلّ الضمّة الشّفة فيمكن بها ولا يمكن بهما والله أعلم بالصّواب، تمّت .

Prepisivači i godine prijepisa nisu navedeni. Prvo djelo, sudeći po rukopisu kasnije je prepisano.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6925. R-6425

خير القلائد شرح جواهر العقائد (شرح القصيدة النّونيّة)

ḪAYR AL- QALĀ'ID ŠARḤ ĞAWĀHIR AL-'AQĀ'ID (ŠARḤ AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA)

Komentar kaside *an-Nūniyye*. Napisao Šayḫ 'Oṯmān b. 'Abdullāh al-'Uryānī, umro 1168/1754. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1349; O. M. I, 367; GAL, G II, 229; Köprülü III, 253; Dobrača I, 692.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي نوّر قلوبنا بعقائد أهل العرفان وصرف صدورنا عن عقائد أهل الزّيغ والضّلال والطّغيان ... وبعد، فلا خلاف بين أولى الالباب والعقول ...

Završetak:

آخره : سمّيته بخير القلائد شرح جواهر العقائد ... والحمد لله اولاً وآخراً والصّلوة والسّلام على نبيّه باطنًا وظاهراً عدد ما ذكره الذّاكرون وغفل عن ذكره الغافلون وعلى آله وأصحابه أجمعين

L. 96; 25 x 18,5 (16 x 9); 21 red. *Nasta'līq*. Osnovni tekst i istaknute riječi pisan crvenim mastilom. Neke istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu redžebu 1196/1782. godine.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6926. R-4852

شرح العقائد العضديّة للدّواني

ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Köprülü III, 242; II, 1586,1.

Završetak:

آخره : كما هو مذهبه من أنّ القدرة مع الفعل وهو على ما عرفه بعض المتأخّرين جعل الأسباب متوافقه . اللّهمّ ثبّت قلوبنا على دينك ... واغفر لنا وتب علينا إنّك أنت الكريم التّواب. تمّت النّسخة الجليلة الجلاليّة .

L. 55; 20,5 x 14,5 (13,5 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima malo glosa. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen i rastavljen os listova.

Prepisao Walī (Velija) b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Murād, 1007/1598. godine.

Na kraju je poučna izreka i dove prepisivača.

6927. R-5986

Zbirka (مجموع), 4

L. 28; 21 x 14,5 (14 x 8,5); 17 redova. *Nasḫ i nast'aliq*, od različitih prepisivača. U prvom djelu po rubovima i u proredu ima tumačenja. Osnovni tekst nadvučen crnom linijom. U drugom djelu istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlago, oštećen; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 18a.

شرح العقائد العضديّة

ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

Isto kao br. 6926.

Prepisao nepoznati prepisivač u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1057/1647. godine.

2. L. 19b - 25a.

رسالة في أقسام العلوم العقليّة لإبن سينا (رسالة في أقسام الحكمة)

RISĀLA FĪ AQSĀM AL-'ULŪM AL-'AQLIYYA LI IBN SĪNĀ (RISĀLA FĪ AQSĀM AL-ḤIKMA

Risala o podjeli (vrstama) egzaktnih nauka. Napisao Abū 'Alī Ḥusayn b. 'Abdullāh, Ibn Sīnā, umro 428/1037. godine.

Ḥ. Ḫ I, 848; GAL, G I, 455, 24; Köprülü I, 868, 5.

Početak:

أوله : قال الشّيخ الرّئيس أبو علي ابن سينا قدّس الله روحه وزاد فتوحه الحمد لله ملهم الصّواب وميسر أسباب وواهب العقل ... وبعد، فقد التمس منّي أن أشير إلى أقسام العلوم الحكمية إشارة تجمع إلى الإيجاز ...

Završetak:

آخره : لانّ الصّناعة نفسها توجيه فإنّها بريئة منهم فليختم الآن رسالتنا هذه بالحمد لواهب العقل والتّوفيق والصّلوة على نبيّه وآله أجمعين ...

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca safera 1059/1649. godine.

3. L. 25b - 26.

رسالة في حقيقة القدر لإبن سينا
RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-QADAR

Risala o sudbini od spomenutog Ibn Sīnā-a.

Početak:

أوله : سأل بعض النّاس الشّيخ عن معنى قول الصّوفية : من عرف سرّ القدر فقد الحد ...

Završetak:

آخره : إمّا بقيد الشّرع وإمّا بقيد العقلّ ليتمّ نظام العالم ألا ترى أنّ المحلول من القيّدين جميعًا لا يطاق حمل ما يرتكبه من الفساد ويختلّ نظام أحوال العالم بتولية المخلّ عن القيدين والله أعلم وأحكم .

Prepisivač, sudeći po rukopisu, je isti kao u predhodnom djelu.

4. L. 27b - 28.

رسالة في فائدة الدّعاء والزّيارة
RISĀLĀ FĪ FĀ'IDA AD-DU'Ā WA AZ-ZIYĀRA

Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na početku risale.

Risala mističnog i filozofskog sadržaja od spomenutog Ibn Sīna.

Početak:

أوله : سألت بلغك الله السّعادة القصوى وسبحك للعروج إلى الذّروة العليا أن أوضح لك عن كيفيّة الزّيارة والحقيقة الدّعاء، وتأثيرهما في النّفوس والأبدان فاوحها بقدر الطّاقة الخوض في العلوم ...

Završetak:

آخره : فهنا بالله وإيّاك إلى تخليص النّفس عن شوايب هذا العالم المتعرض للزّوال أنّه لما يريد خير فعال تمّت الرّسالة والحمد لله ....

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6928. R-5012

شرح العقائد العضديّة للدّواني
ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Djelo na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Komentar djelu *al-'Aqā'id al-'Aḍudiyya* - iz islamskog vjerovanja. Osnovno djelo napisao 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355), a ovaj komentar Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī umro 908/1502. godine.

Dobrača I, 624,3; GAL, G II, 209; GAL, S II, 291.

Završetak:

آخره: وصلّى الله تعالى على خير خلقه وآله المبعث من خير القبائل والبطون صلوة دائمة تقابل العلوم والظنون ...

L. 13; 21 x 15,5 (12,5 x 6); 17 redova. *Ta'līq*, teško čitljiv. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i glosa. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač u mjesecu redžebu 1077/1666.godine.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

6929. R-2199

شرح العقائد العضديّة للدّواني
ŠARḤ AL-'AQĀ'ID AL-'AḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Početak:

أوله: يا من وفّقنا لتحقيق العقائد الإسلاميّة ... وبعد، فيقول الفقير ... محمّد بن أسعد الصّديقي الدّواني ...

L. 66; 22 x 15 (16 x 7,5); 19 redova. *Nasḫ* sa malom primjesom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat; povez kartonski, s preklopom.

Prepisao ʻOṯmān b. Muḥammad 1122/1700. godine.

6930. R-8521

Zbirka (مجموع), *2*

L. 86 (originalna folijacija, pisana crvenim mastilom); 21 x 15 (14,5 x 6 i 8); 21 i 11 redova. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 83.

شرح العقائد العضديّة للدّواني

ŠARḤ AL-ʻAQĀʼID AL-ʻAḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Isto kao br.6928.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan, poznat kao Karagözlü? (قرکزلي), stanovnik Velike Aya Sofije, 1236/1820. godine.

2. L. 84 - 86.

قصيدة بانت سعاد

QAṢĪDA BĀNAT SUʻĀD

Pjesma u slavu Muḥameda a. s. od Kaʻb b. Zuhayra, umro 26/645. godine.

GAL. G I, 39; Ahlwardt VI, 7486; Dobrača I, 591,3; Nametak IV, 2628

Početak:

أوله : بانت سعاد وقلبي اليوم متبول   متيّم أثرها لم يفد مكبول

Završetak:

آخره : لا يقطع الطّعن إلاّ في نحورهم   ومالهم عن حياض الموت تهليل

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

Poklonio Jakub Memić iz Novog Pazara.

6931. R-2128

حاشية على شرح العقائد العضديّة للدّواني

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AL-ʻAQĀʼID AL-ʻAḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Glosa komentaru djela *al-ʻAqāʼid al-ʻAḍudiyya* - iz islamskog vjerovanja. Osnovno djelo napisao ʻAḍududdīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355), komentar Muḥammad b. Asʻad ad-Dawānī (umro 908/1502, a ovu glosu Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫālī, umro 1014/1605. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1144; Dobrača I, 707-708,1; Köprülü III, 218.

Početak:

أوله: قوله وهو إنسان بعثه الله تعالى الخ الضّمير الراجع إلى مدلول لفظ النّبيّ المذكور حسًا ...

Završetak:

آخره: فليس للعوام أمر ونهى بل الأمر فيه موكول إلى أهل الاجتهاد. تمّت الحاشية المسمّاة بلا حسين الخلخالي ...

L. 60; 20 x 13,5 (15 x 7); 23 reda. *Taʻlīq*, sitniji, teško čitljiv. Riječi *Qawluhu* pisane su zelenim i crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima mnogo sitno pisanih glosa. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao ʻAbdulkarīm b. ʻAbbās, bez oznake datuma.

6932. R-3596

حاشية على شرح العقائد العضديّة للدّواني

ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AL-ʻAQĀʼID AL-ʻAḌUDIYYA LI AD-DAWĀNĪ

Početak:

أوله: الحمد لله الذي هدانا المنهج الرّشيد والمسلك السّديد ...

L. 45; 22 x 16,5 (16 x 10), 23 reda. *Nasḫ-taʻlīq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Karđoz-begove biblioteke u Mostaru.

6933. R-6429

حاشية الكلنبوي على الجلال

ḤĀŠIYA AL-KALANBAWĪ ʻALĀ AL-ĞALĀL

Glosa Dawānijinom komentaru djela *al-ʻAqāʼid al-ʻAḍudiyya.* Napisao Ismāʻīl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī, umro 1205/1790. godine.

A. M. I, 222; GAL, S II, 291; Dobrača I, 712.

Početak:

أوّله : الحمد لله على ما هدانا إلى سبيل الصّواب وأرشدنا إلى الحقّ بالسّنّة والكتاب ...

Završetak:

آخره :و في أن يكون في جعله مقرونًا بذلك التّرك كما لا يخفى ولنختم الكلام بالإيمان رجاء، لنيله من الملك المنّان والحمد لله على الإتمام .

L. 217; 23,5 x 17 (17 x 9); 27 redova. *Nastaʻlīq.* Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā, u Istanbulu u medresi al-Makčīzāde Aḥmad-paše, u trećoj dekadi mjeseca ševvala 1233/1818. godine.

Iz ostavštine Besim ef. Korkuta.

6934. R-8690

العقيدة السّنوسيّة (امّ البراهين)

AL-ʻAQĪDA AS-SANŪSIYYA (UMM AL-BARĀHĪN)

Kratko djelo o islamskom vjerovanju (akaid). Napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī, umro 895/1489. godine.

Dobrača I, 236,3; Ahlwardt II, 2006.

Završetak:

آخره : بكلمة الشهادة عالمين بها وصلى الله على سيدنا ومولانا محمد عدد ذكرك وذكره الذاكرون وغفل عن ذكر الغافلون و رضي الله تعالى عن اصحاب رسول الله اجمعين ...

Početak:

أوله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة القدوة المحقّق الولي الصّالح البركة أبو عبد الله محمّد بن يوسف السّنوسي ...إعلم أنّ الحكم العقليّ ينحصر في ثلاثة أقسام الوجوب والاستحالة والجواز

L. 6; 19,5 x 14 (15 x 7,5); 15 redova. *Nastaʻlīq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom crticom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepisao Sulaymān b. Ḥasan, u medresi u Banja Luci, 1172/1758. godine.

(كتب الحقير الفقير سليمان بن حسن في مدرسة بنا لوقه سنة ١١٧٢)

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku o uvjetima za imama, a na kraju su tumačenja, takođe na turskom jeziku, nekih dova.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

6935. R-4335

Zbirka (مجموع), 2

L. 44+2; 16,5 x 11 (10 x 6); 11 redova. *Nasḫ.* Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 10a.

العقيدة السّنوسيّة (امّ البراهين)

AL-ʻAQĪDA AS-SANŪSIYYA (UMM AL-BARĀHĪN)

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Isto kao br. 6934.

2. L. 12b - 44.

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات

RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-IʻTIQĀDĀT

Djelo o osnovima islamskog vjerovanja. Napisao Ḥasan Kāfī b. Turḫān al-Aqḥiṣārī (iz Prusca u Bosni), umro 1025/1616. god.

Ismāʻīl-pāšā: Ḏayl I, 568; GAL, G II, 443; Köprülü III, 234; Dobrača I, 120,6; Ahlwardt II, 1841

Početak:

أوله :الحمد لله الّذي هدانا للعلم و الإيمان ... وبعد فلمّا كان الإيمان أوّل ما يجب على الإنسان ...

Završetak:

آخره : اللّهمّ يا ولي الاسلام وأهله ثبّتنا على الإيمان حتّى تلقاك به وبالله العصمة والتّوفيق وبيده أزمة التّحقيق وله الحمد على الختتام ... والصّلوة على رسوله محمّد هادي الائمّة وعلى آله وصحبه كبار الهمة وخيار الأمّة.

Oba djela prepisao nepoznati prepisivač, 2. redžeba 1179/1765. godine.

Na 10b-12a. listu su vježbe u pisanju, dove i hadisi, a na posljednja dva lista su, također, dove i hadisi.

6936. R-5110

شرح الصّغرى (شرح امّ البراهين)

ŠARḤ AṢ-ṢUGRĀ (ŠARḤ UMM AL-BARĀHĪN)

Komentar traktatu o osnovnim principima islamske vjere. Oboje napisao Muḥammad b. Yūsuf al-Ḥusayni as-Sanūsī, umro 895/1489. godine.

Dobrača I, 236,3 i 695,2; GAL, S II, 353; GAL, G II, 250.

Početak :

أوّله : قال الشّيخ ... أبو عبد الله محمّد بن يوسف الحسيني السّنوسي ...الحمد لله الواسع الجود ذي العطا الّذي شهد بوجوب وجوده ...

Završetak:

آخره : في هذه المطالب كلّها بذاتك العليّة ثمّ بنبيّك ورسولك ذي النّفس الزّكية الشّفيع المشفع عندك سيّدنا ومولانا محمّد صلعم ...

L.77; 24 x 17,5 (19 x 12); 19 redova. *Nasḫ*. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna. Papir bijel, glat; povez kartonski, zaštićen sivim platnom.

Prepisao 'Abdullaṭīf Đulbija b. Muḥarram al-Bosnawī Yeni Warošī, u Novom Pazaru, vilajet Kosovo, 1319/1901. godine.

(قد تمّ بحمده تعالى تنميق هذا الشّرح الجليل والمتن اللّطيف بقلم عبد اللّطيف كولبي بن محرّم البوسنوي يكي واروشي سنة ١٣١٩ في بلدة يكي پازار في ولاية قوصوه)

Poklonio spomenuti prepisivač 'Abdullaṭīf Đulbija.

6937. R-7624

Zbirka (مجموع), *8*

L. 92; 21,5 x 15 (različita veličina teksta i broj redova). *Nasḫ* i *nasta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu u nekim djelima ima tumačenja. Tekst u posljednjem djelu obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

1. L. 1- 20.

حاشية ميرزاجان

ḤĀŠIYA MĪRZĀĞĀN

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Glosa komentaru risale o dokazivanju opstojnosti Boga. Osnovnu risalu napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 907/1501, komentar je od Mawlā Muḥammada al-Ḥanafī-je, umro oko 900/1494, a ovu glosu napisao je Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Šīrāzī, umro 994/1585. god.

GAL, G II, 217,11b; Dobrača I, 701,3.

Početak:

أوّله : قوله منهم من زعم أنّ جميع براهين هذا المطلب يتوقّف على إبطال الدّور ...

2. L. 21 - 24.

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Isto kao br. 6603,8.

3. L. 24b - 27b.

وصيّة الإمام أبي حنيفة

WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Isto kao br. 6603,9

4. L. 27b - 28.

دقائق الأخبار وحقائق الآثار

DQĀ'IQ AL-AḪBĀR WA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Frament. . قطعة

Isto kao br.6810,2.

Djelo o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja. Napisao Muḥammad b. ṢāliḥYazīğīzāde, umro 855/1451. god.

Fajić III, 2127,1; Dobrača I, 488,4.

Početak:

أوّله : وقد قال رسول الله صلى الله عليه وسلّم انّ الله تعالى خلق شجرة ولها أربعة أغصان.

Djela pod tačkom 2-4 prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datum.

5. L. 33b - 58.

عقود منظومة من سنن السيّد المرسلين
(عقود الجواهر)
'UQŪD MANẒŪMA MIN SUNAN AS-SAYYID AL-MURSALĪN ('UQŪD AL-ĞAWĀHIR)

Djelo o hanefijskom fikhu, pisano u obliku vaza, a uglavnom se zasniva na mnogim hadisima, uzetih iz glavnih hadiskih zbirki. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī, umro 573/1177. god.

GAL, S I, 643; A. M. II, 98; Fajić III, 2038.

Početak:

أوّله : الحمد لله الذي دلّنا على معرفة بالشّواهد والإعلام وتعبّدنا لكرامتنا بأقسام العبوديّة والأحكام ... امّا بعد، فهذه عقود منظومة من سنن سيّد المرسلين ...

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

6. L. 59b - 63. 6.

حرز الأماني و وجه التّهانى فى القراءات السّبع
ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAĞH AT-TAHĀNĪ FĪ AL-QIRĀ'ĀT AS-SAB'

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 6524,2.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7. L. 66b - 77.

قصيدة
QAṢĪDA

Neka kasida na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Pisana je teško čitljivim *nasta'līqom*, pa nismo mogli ustanoviti o kojoj tematici govori ova kasida.

Početak:

أوّله: بهار اولدي ينه اوله اله الدي رندانه   بنقشه شبكلاهيني قو رمشدر لوندانه

Završetak:

آخره : نظم دلكش اولــه طكمي بو كلام   بي قصور اولدي بو تاريخي نظام

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

8. L. 80b - 92.

حكايت
ḤIKĀYAT

Naslov u rukopisu je: حكايت وقتم اذان بتميم داري انصر با جنيان وما حراي اشيان

Priča na turskom jeziku iz vremena h. Omera, drugog halife.

Početak:

أوّله : روايت اولنديكم بر كون امير المؤمنين عمر رضي الله عنه صبح نمازدن قلدي مسجدده اوتورپ وعظ ايدركن ناكاه بر حاتون كشي چقا كلدي ايتدي ...

Završetak:

آخره :آرسز طعام بقدرمق كرك ادعيه ونسا اوقمق كرك ينكرينك رحمتي بو كتاب تأليف ايدن يازنه واوقيان ودكلهيه نه اولسون آمين، تمّت تمام

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Mauhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6938. R-6383

Zbirka (مجموع), *5*

L. 148; 21 x 15 (14 x 7); 17 redova. *Nasẖ i nasta'liq*, od različitih prepisivača. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 3.

ديباجة إثبات الواجب
DĪBĀĞA IṮBĀT AL-WĀĞIB

Uvod risali o dokazivanju opstojnosti Boga. Napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. As‘ad ad-Dawānī, umro 907/1501. godine. Naslov i ime autora je prema rukopisu.

Početak:

أوله : سبحانك سبحانك ما أعظم شانك وأظهر برهانك انت الشّاهد في العين ولا يشاهدك العين ... وبعد، فيقول الفقير ...محمّد بن أسعد الدّواني الصّديقي ...

Završetak:

آخره : في موقع القبول والرّضاء. فذكر غاية المسؤل ونهاية المنى والله ولي التّوفيق وبيده أزمّة التّحقيق ، تمّت الديباجة .

2. L. 4b - 19.

رسالة في إثبات الواجب
RISĀLA FĪ IṮBĀT AL-WĀĞIB

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Isto kao br. 6876,3.

3. L. 21b - 71.

حاشية ميرزاجان
ḤĀŠIYA MĪRZĀĞĀN

Isto kao br. 6937,1.

Završetak:

آخره : وليكن هذا آخر ما قصدنا إيرادها في حاشية الرّسالة وشرحها مع التزام محاورة الطلاّب وحلّ كتب أخير غير هذا الكتاب والحمد لله على الإتمام وعلى رسوله أفضل الصّلوة ...

Prepisao neki šejh u drugoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1059/1649. godine. Isti je rukopis i u prva dva djela.

Na 72. listu je bilješka iz stilistike arapskog jezika.

4. L. 75b - 108a.

رسالة على إثبات الواجب وعلى المنّة
RISĀLA 'ALĀ IṮBĀT AL-WĀĞIB WA 'ALĀ AL-MINNA

Neka nepoznata risala o opstojnosti Boga od nepoznatog autora.

Početak:

أوله : إذ كلّ ممكن فله علّة قيل اعلم أنّ المقدّمة المذكورة إنّما تتمّ لو ثبت أنّه لا يجوز أن يكون وجود ممكن ممّا يقتضيه ماهيته آخر من حيث هي هي بلا اشتراط وجود بأن يكون وجود الممكن من لوازم ماهية ذلك الأمر الآخر...

Završetak:

آخره : وأقول بعبارة أخرى المنافاة بين راجحته طرف وراجحته طرف المقابل له ليس إلاّ أن استلزم راجحته طرف المقابل مرجوحته ذلك الطرف المستلزم بسبب راجحته لكن راجحية ليس منافية بسبب اختلاف الجهة فتأمّل تفهم، تمّ الكتاب

5. L.108b - 148.

شرح حكمة العين
ŠARḤ ḤIKMA AL-'AYN

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Komentar *Ḥikma al-'Ayn* - djela iz filozofije. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫārī, umro740/1340. god.

Ḥ. Ḫ. I, 685; Ahlwardt IV, 5081; Kairo 1 VI, 97; Dobrača II, 876,3; Fajić V, 3247.

Početak:

أوله : أمّا بعد، حمداً لله فاطر دوات العقول النّورية ومظهر خفيّات الأسرار الرّبوبيّة ...

Na drugom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika Fahmī 'Omar b. Ṣādiq al-Qāḍī as-Sarāyī.

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6939. R-7275

Zbirka (مجموع), *4*

L. 125+187 stranica; 17 x 11,5 (14 x 7 i 11 x 5,5); 17 i 15 redova. *Nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi u prvom djelu pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicana, takođe u prvom djelu, obrubljen tankom crvenom linijom. Ajeti iz Kur'ana i istaknute riječi nadvučeni crvenom linijom. U drugom djelu imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, poravljan; povez kartonski.

1. L. 1 - 46a.

أنموذج اللّبيب في خصائص الحبيب
UNMŪḎAĞ AL-LABĪB FĪ ḪAṢĀ'IṢ AL-ḤABĪB

Skraćena verzija iz djela *al-Mu'ğizat* o poslanikovim mudžizama. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyuṭī, umro 911/1505. god.

Ḥ. Ḫ. I, 185; Ahlwardt II, 2577; GAL, G II,143; S. Kenderova, 162.

Početak:

أوّله : الحمد لله الذي أتقن كلّ شيئ بحكمته فاحتبك ... و بعد. فهذا أنموذج لطيف وعنوان شريف لخّصته من كتاب الكبير الّذي جمعت فيه المعجزات والخصائص النبوية .. وسمّيته أنموذج اللّبيب في ذكر خصائص الحبيب ...

Završetak:

آخره : عمّا قيل في شأنه العظيم الّذي جاوز عظمته عن حدود العقل لا شيئ أعظم منه وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله و صحبه أجمعين .

Prepisao Ḥasan b. Ramḍān, iz kasabe Nikšić, bez oznake datuma.

2. L. 48a - 125.

منهاج العابدين
MINHĀĞ AL-'ĀBIDĪN

Djelo o pobožnosti i čistoći duše, kao putu za pravilan život na ovom svijetu i za ulazak u džennet na budućem svijetu, protkano islamskom mistikom. Napisao, kao svoje posljednje djelo, Abū Ḥāmid Muḥammad b. Muḥammad al-Gazālī, umro 505/1111. god.

Kairo I, 366; Ahlwardt III, 3265; GAL, G I, 423,38; Dobrača II, 1214,26; Fajić III, 1996.

Početak:

أوّله : حدّثني الشّيخ الفقيه الصّالح الزّاهد عبد الملك بن عبد الله رضه قال املا، على شيخي

Završetak:

آخره : قلت يا جبرايل من هؤلاء، قال هؤلاء، الّذين يأكلون لحوم النّاس ولقد قال ع م لماذا قطع لسانك هنّ .

Izgleda nam da djelo nije do kraja prepisano, jer na kraju ima četiri neispisana lista.

3. Str. 1 - 163.

سراج الظّلمات (شرح أيّها الولد)
(مطبوع)
SIRĀĞ AẒ-ẒULUMĀT
(ŠARḤ AYYUHĀ AL-WALAD)

Komentar Gazalijinom poučnom djelu za mladež. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Oṯmān al-Ḫādimī, umro 1176/1762. god.

Fajić III, 1977,2.

4. Str. 164 - 187.

أيّها الولد
(مطبوع)
AYYHĀ AL-WALAD

Štampano Gazalijino djelo za mladež.
Oba djela štapana u Istanbulu , 7. ramazana 1305/1888. godine.

6940. R-6736

Zbirka (مجموع), *8*

L. 154; 18 x 12,5 (13,5 x 8,5): 15 redova. *Nasḫ i nasta'līq.* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama u nekim djelima obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1b - 17

أنموذج اللّبيب في خصائص الحبيب
UNMŪḎAĞ AL-LABĪB FĪ ḪAṢĀ'IṢ AL-ḤABĪB

Završetak:

آخره : كما هو السّنّة في سائر المساجد ولو بني مسجده إلى صنعاء كان مسجده ولايفتح فيه باب ولاخوخة ولا كوة والله سبحانه وتعالى أعلم والحمد لله ربّ العالمين ولاحول ولا قوّة إلاّ بالله

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 18b - 26a.

المقدّمة

AL-MUQADDIMA

Naslov u rukopisu je: هذه مقدمة من مؤلّف محمّد المفتي بمدينه، تراونيك

Risala iz akaida, a govori o slobodi volje. Napisao Muḥammad (Korkut?), muftija u Travniku, umro 1194/1780. god.

M. Mujezinović: Islamska Epikrafika II, str, .396.

Početak:

أوّله : المقدّمة قال الله تعالى إنّ الله لا يغيّر ما بقوم حتّى يغيّروا ما بأنفسهم فعلم منه أن للعباد اختيارات جزئية وإرادات قلبيّة قابلة للتعلّق بكلّ من الضدّين الطاعات ...

Završetak:

آخره : ليس من عمل العاقل والفاضل اللهمّ اهدنا إلى الصّراط المستقيم ببركة القرآن العظيم وبحرمة نبيّه الكريم محمّد وآله إلى يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من اتى الله بقلب سليم .

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

3. L. 27b - 60a.

شرح الفقه الأكبرلأبي المنتهى

ŠARḤ AL-FIQH AL-AKBAR LI ABĪ AL-MUNTAHĀ

Isto kao br. 6845,2.
Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

4. L. 61b - 67a (1 -13 str.).

رسالة في حقّ والدي رسول الله صلعم

RISĀLA FĪ ḤAQQ WĀLIDAY RASŪL ALLĀH ṢALA'AM

Štampana risala o vjeri roditelja Božijeg poslanika Muḥammeda a. s.. Napisao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī, umro 1014/1605. god.

Dobrača I, 643,3.

5. L. 69b - 95a.

شرح محكّ المتصوّفين والمنتسبين إلى سلوك طريق الله

ŠARḤ MIḤAKK AL-MUTAṢAWWIFĪN WA AL-MUNTASBĪN ILĀ SULŪK ṬARĪQ ALLĀH

Komentar djelu *Miḥakk al-Mutaṣawwifīn* ...sa područja tesavvufa. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro

981/1573. god. (Vidi: GAL, S II, 658, 32), a ovaj komentar je od nepoznatog autora.

Početak osnovnog djela:

اوله : الحمد لله الّذي انتشر الينا الكتاب من السماء، وبين فيه الصراط المستقيم ... فهذا محك المتصوفين المنتسبين الى سلوك طريق الحق ...

Početak komentara:

اوله : الحمد لله الّذي جعلنا من المحبّين للأنبياء، والأولياء، واظهر فينا آثار المحبة بالاتباع في الاعتقاد والأعمال على ما بين العلماء، ...وبعد لمّا رأيت هذه الرّسالة المسّماة بمحكّ المتصوّفين من رسائل البركوي محمّد أفندي ...

Završetak:

آخره :وتوفيقه وتثبيته العلي العظيم هو العالي عمّا قيل في شانه العظم الّذي جاوز عظمته عن حدود العقل لا شيئ أعظم منه وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين .

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 96b. listu su fetve, a na 97a. listu je bilješka iz akaida. Na 97b. listu bilješka iz fikha.

Na listovima 98 - 104. rasprava o namazu. Na kraju je prepisivač zabilježio da je ovo izvadak iz djela: شرح منظومه، زندوسي(٤)

6. L. 105b - 138.

الحكم المندرجة في شرح قصيدة المنفرجه

AL-ḤIKAM AL-MUNDARIĞA FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Komentar na turskom jeziku *al-Qaṣīdi al-Munfariği*. Kasidu je spjevao Abū al-Faḍl Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf an-Naḥwī at-Tawzarī, umro 505/1111, a ovaj komentar aš-Šayḫ Ismā'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, umro 1041/1632.

Ḥ. Ḫ. II, 1347; O. M. I, 24-25; Flügel I, str.465. Köprülü II, 338,1, str. 601.

Početak:

أوّله :حمد بي قياس واندازه اول مجيب بنده نواز چار سازه كه ... أمّا بعد، حضرت وزير قصيده، منفرجه نك لغت تركيه اوزره شرح اولنماسين رجا اتمشلر ايدي ...

Završetak:

آخره : ومرادين روا ايليه بعضلر بو كلامي كبار عارفين دن حضرت ابو الحسين يحيى بن العطار حضرتلرينه نسبت اتمشلردر ...

Prepisao 'Oṯmān b. 'Abdullāh 1288/1871. godine.

Na 139a. listu su stihovi na arapskom jeziku, na 139b-140a. listu su bilješke prenesene iz djela *Kulliyāt Abi al-Baqā'*, na 140b. listu su fetve. Na 141a listu je bilješka iz tedžvida.

7. L. 141b - 145a.

تجويد - مخارج حروف

TAĞWĪD - MAḪĀRIĞ-i ḤURŪF

Isto kao br. 6568.

Početak:

أوله : يكرمي طقوز حرفك اون آلتي مخرجي واردر اولكي مخرج بوغزين ...

Tedžvid je pisan nešto krupnijim slovima, rukom drugog prepisivača, bez oznake datuma.

8. L. 147b - 154a.

الكتاب المنوّر للأسرار

AL-KITĀB AL-MUNAWWAR LI AL-ASRĀR

Djelo iz tedžvida od nepoznatog autora.

Početak:

أوله : حمداً لمن وفّق مراد من له جادّ في التّعليم وحصّل من له دخل في الحليم وأكرم قصد من له حبّ في السّليم ...و بعد، لما رأيت الفرقة الّتي تعظّموا كأنّهم ضالو بعقلهم... وسمّيته الكتاب المنوّر للاسرار (الاسرار؟) ...

Završetak:

آخره : و هذا همزة وصل لم لا نجوز ان تكون إدغام الشمسية لأنّا نقول هذه حرف تعريف اذا كانت معها وهي ليست من الكلمة .

Prepisao nepoznati prepisivač, slabim rukopisom i sa mnogim greškama, 27. zul-kadeta 1284/1868. godine.

Poklonio dr Hamdija Ćemerlić.

6941. R-5337

Zbirka (مجموع), *5*

L. 126; 19,5 x 12 (14 - 16,5 x 6-8); 13 i 25 redova. *Ta'l'īq i nasta'līq*, od različitih prepisivača. U komentarima osnovni tekst ili je pisan crvenim mastilom ili je nadvučen crvenom linijo, dakle, neujednačeno.

Tekst na stranicama (od 21. do 69. lista) obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, različite debljine; povez polukožni.

1. L. 1 - 20.

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات

RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-I'TIQĀDĀT

Isto kao br. 6935, 2.

Prepisao nepoznati prepisivač 1122/1710.godine.

2. L. 21b - 71.

أزهار الرّوضات في شرح روضات الجنّات

AZHĀR AR-RAWḌĀT FĪ ŠARḤ RAWḌĀT AL-ĞANNĀT

Komentar predhodnom djelu od istog pisca.

Dobrača I, 724, str.484; Ahlwardt II, 1842; GAL, G II,443.

Početak:

أوله : الحمد لله قديم الذّات والصّفات عديم المثل والنّظير من الممكنات ... وبعد فان أفقر الخلق ... كافي الاقحصاري ...

Završetak:

آخره : تمّ عن تبييضه واكماله بعون الله تعالى وافضاله بقلعه، آقحصار ضيت عن طوارق الإعصار في أواخر شهر شوّال المكرّم سنة خمس عشر وألف والحمد لله ربّ العالمين .

Prepisivač i datum prijepisa nisu spomenuti.

3. L. 86b - 97a.

ضوء المعالي لبدء الأمالي

ḌAW' AL-MA'ĀLĪ LI BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6903,2.

4. L. 97b - 109a.

ترجمة قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة

TARĞAMA QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ BI AT-TURKIYYA

Turski prijevod i kratak komentar kaside *Bad' al-amālī*. Kasidu je preveo Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī, umro 971/1563. god.

Dobrača I, 727,4; O. M. II, 51.

Početak:

أوّله: الحـمـد لله ربّ العـالمين كمـا أمر والصّلوة على رسوله محمّد سيّد البشر وعلى آله وصحبه لهم النّصرة والظّفر وبعد بلكل علم توحيد ذات الله دن ...بو عبد مفتقر الى الله المتعالي سيد احمد بن مصطفى الشهير بلآلي ... مطالعه ايدوب تركي لسانله ترجمه ايليوب ...

Završetak:

آخره: تمّت ترجمة الرّسالة المنظومة المشهورة بيقول العبد الموسومة بامآلي ترجمها الفقير إلى الله المتعالي سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلي في أواخر شهر ربيع الآخر من شهور سنة ثلث وسبعين وسبعمائة (!). تمّت تمام ...

Iz završetka ovog djela upada u oči da datum njegove smrti i završetka ovog djela ne slaže se prema postojećim izvorima. Možda je i prepisivač pogrešno napisao datum završetka ovog prijevoda.

Djela pod tačkom 2 - 4 prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

5. L. 109b - 126.

شرح قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة لمجهول

ŠARḤ QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Komentar kaside *Bad' al-amālī*, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي

يعني قول ايدر مراد قولدن و قول ديمكدن مصنّفك كندو نفسي در بدء ديمك بشلمق ديمك اولور

Završetak:

آخره: اوله كم ايده فضل ايله الله سعادتله اوله آنك مآلي يعني عاقبتي اولسون خير ايله.

تمت الاوراق بقدر الخلاق و انا اطلب المغفرة في الرزاق و الله المرشد و الموفق يوم التلاق

Prepisao al-ḥāğğ Abū Bakr b. Ḥusayn, muallim u Visokom, u posljednjoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1166/1752. godine.

(قد كتب هذه القصيدة المرغوبة المنطوقة الشّريفة اللّطيفة الحاجّ أبو بكر بن حسين المعلّم بويسوقي ...)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6942. R-6088

Zbirka (مجموع), *4*

L. 51; 19, 5 x 14 (13 x 7); 13 redova. *Nasḫ*. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Neke istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

1. L. 1 - 25a.

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات

RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UṢŪL AL-I'TIQĀDĀT

Isto kao br. 6935,2.

Prepisao Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Aqḥiṣārī, mjeseca ramazana 1143/1731. godine.

(كتبه الفقير الحقير إبراهيم بن إبراهيم الأقحصاري في رمضان سنة ١١٤٣).

2. L. 26b - 36a.

عقائد الطّحاوي

'AQĀ'ID AṬ-ṬAḤĀWĪ

Risala o islamskom vjerovanju. Napisao Aḥmad b. Ğa'far al-Ḥanafī aṭ-Ṭaḥāwī, umro 321/933. god.

Dobrača I, 603,6; GAL , G I, 174.

Početak:

أوّله : هذا ذكر بيان عقيدة أهل السّنّة ... نقول في التّوحيد الله معتقدين بتوفيق الله ...

Završetak:

آخره : ونحن منهم براء وهم عندنا ضلال وارد ياء و باللّه العصمة والتّوفيق نعم المولى ونعم الرّفيق .

Prepisivač i godina pepisa ista kao u predhodnom djelu.

3. L. 37b - 43a.

عقائد النّسفي (العقيدة النّسفيّة)

'AKĀ'ID AN-NASAFĪ (AL-'AQĪDA AN-NASAFIYYA)

Isto kao br. 6706,4.

4. L. 44b - 51a.

فقه الكيداني (مقدّمة الصّلاة)
FIQH AL-KAYDĀNĪ (MUQADDIMA AŞ-ŞALAT)

Isto kao br. 6861,3.

Djela pod tačkom 3-4. prepisao gore navedeni prepisivač, bez oznake datuma.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6943. R-6538

Zbirka (مجموع), *2*

L. 78; 20 x 14 (15 x 8);13 redova. *Nasḫ*. Poglavlja u prvom djelu pisana crvenim mastilom, a po rubovima ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir vijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1b - 28a.

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات
RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UŞŪL AL-I'TIQĀDĀT

Isto kao br. 6935,2.

2. L. 31b - 78a.

جلاء القلوب
ĞILĀ' AL-QULŪB

Isto kao br. 6712,3.

Oba djela prepisao Muḥammad b. 'Abdullāh Isqopyawī, iz Gornjeg Vakufa, u Gazi Husrev-begovoj medresi, mjeseca zul-hidžeta 1166/1753. godine.

(حرّره محمّد بن عبد الله اسقپيوي عن وقف بالا في مدرسة خسرو بك سنة ١١٦٦ من ذي الحجة)

Na listovima 28b - 31.su bilješke iz fikha, dove i drugo.

Otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6944. R-8194

روضات الجنّات في أصول الاعتقادات
RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UŞŪL AL-I'TIQĀDĀT

Isto kao br.6935,2.

Fragment. قطعة .

L. 2; 21,5 x 15 (15 x 8); 19 redova. *Nasḫ*. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza.

Na 1a. listu nalazi se završetak djela:

المطالب السَنيّة في قمع المراسم البدعية

(Vidi br. 6772,2.).

Prijepis ovog navedenog fragmenta završen je 1177/1763. godine.

6945. R-5653

روضات الجنات في اصول الاعتقادات
RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UŞŪL AL-I'TIQĀDĀT

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره .

Isto kao br. 6935,2.

L. 6; 21 x 14 (14 x 9); 15 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6946. R-5879

روضات الجنّات في أصول الإعتقادات
RAWḌĀT AL-ĞANNĀT FĪ UŞŪL AL-I'TIQĀDĀT

Isto kao br.6935,2.

L. 12; 21 x 15 (17,5 x 9); 19 redova. *Nasḫ*. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen, prvi i posljednji list su kasnije dopisani; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6947. R-5111

Zbirka (مجموع), *2*

L. 44; 24 x 15,5 (18 x 10); 24 reda. *Nasẖ*. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentaru u početku pisan crvenim mastilom, a kasnije nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, kariran; povez kartonski.

1. L. 1 - 40.

نور اليقين في أصول الدّين في شرح عقائد الطّحاوي لحسن كافي الأقحصاري

NŪR AL-YAQĪN FĪ UṢŪL AD-DĪN FĪ ŠARḤ ʻAQĀʼID AṬ-ṬAḤĀWĪ LI ḤASAN KĀFĪ AL-AQḤIṢĀRĪ

Komentar Tahavijina Akaida. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurhān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. god.

Dobrača I, 725,2; GAL, S II, 659,4.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي وجب وجوده وتقدّست ذاته...وبعد، فيقول العبد...كافي الأقحصاري

Završetak:

آخره : ونعوذ بالله من الزّيغ والزّلل في القول والعمل وبالله التّوفيق والهداية والبداية والنّهاية والحمد لله ربّ العالمين .

2. L. 41 - 44.

عقائد الطّحاوي

ʻAQĀʼID AṬ-ṬAḤĀWĪ

Isto kao br. 6942,2..

Prepisao ʻAbdullaṭīf Đulbija, početkom XX stoljeća.
Na početku su biografski podaci Hasana Kafije Pruščaka.
Poklonio navedeni prepisivač.

6948. R-6664

رسالة في بيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA FĪ AL- IʻTIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-ĀʻMĀL

Risala o islamskom vjerovanju, etici i poslovanju. Prema rukopisu napisao ʻOmar al- Marʻašī, čija nam je boigrafija nepoznata. Navedeni izvori ne spominju ime autora.

Ahlwardt II, 1885; Wiesbaden XVII B1, 30

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضة على العباد في جميع الأوقات والأحوال ... امّا بعد، فهذه رسالة تتعلّق ببيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال على ترتيب والإجمال ...

Završetak:

آخره : بحيث لا يفرق الرّجل والمرأة والقهقهة في كلّ صلوة ذات الركوع والسّجود والمباشرة الفاحشة لي المعاورة بين الرّجل والمرأة عريانًا . تمّت الرّسالة المنسوبة إلى عمر المرعشي .

L. 8; 20,5 x 13,5 (14 x 7); 21 red. *Nasẖ.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač u nekom selu blizu Drame (u Grčkoj), 1133/1720. godine.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

6949. R- 7639

Zbirka (مجموع), *6*

L. 155; 20 x 14);14-16 x 8-9); 15 redova. *Nasẖ i nastaʻlīq*, djelomično vokalizovan, od različitih prepisivača. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, djelomično oštećen; povez kožni.

1. L. 1 - 9.

رسالة متعلّقة ببيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال

RISĀLA MUTAʻALLIQA BI BAYĀN AL-IʻTIQĀDĀT WA AL-AḪLĀQ WA AL-AʻMĀL

Naslov u rukopisu je: . هذا رسالهء ترجمهء عقيده

Risala o vjerovanju, ćudoređu i vjerskim dužnostima od nepoznatog pisca. (Vidi br.6850,3). Početak ove risale je isti kao br. 6948.

Dobrača I, 399,3.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي جعل ترتيب العلوم والأعمال فريضة على العباد في جميع الأوقات والأحول... أمّا بعد، فهذه رسالة تتعلّق ببيان الاعتقادات والأخلاق والأعمال ...

Završetak:

آخره : ولا يجوز قراءة القرآن في خمسة مواضع : عند النّائم، وعند المجنون، وعند الجنب ،
وعند المشغول بعمل آخر، وعند المصلّي قاضيخان رحمة الله تمّت .

2. L. 11b - 72a.

قطعة من الفتاوى لمجهول

QIṬ'A MIN AL-FATĀWĀ LI MAǦHŪL

Nekoliko poglavlja fetvi iz neke zbirke od nepoznatog autora.

Poglavlja su pisana po rubovima crvenim mastilom i spominju se ova:

باب الشّهادت، باب الطّلاق، باب دينه متعلّق مسائلي بيان ايدر، باب مهر بلدرور، باب المحرّمات، باب الكراهيّت، باب التّضمين، باب القف، باب البيع، باب الدّعوى، باب الأشجار، باب الاجاره، باب الديّان، باب نسنه لازم كلمين كلمه، بيان ايدر، باب ألفاظ كفري بلدرور، باب الإستغفار، باب ألفاظ كفري بلدورر .

Početak:

أوّله : باب الشهادة مسئله زيد ايمان دين بلمسه شهادتي مقبول اولورمي اولمزمي. الجواب اولور مسلمانن ديرسه اصطلاحات بلمك لازم دكلدر ...

3. L. 75b - 103a.

مقدّمة أبي اللّيث في الصّلاة

MUQADDIMA ABĪ AL-LAYṮ FĪ AṢ-ṢALĀT

Isto kao br. 6803,2.

4. L.104b - 128.

معراج النّبيّ عليه السّلام بالتّركيّة

MI'RĀǦ AN NABIYY 'ALAYH AS-SALĀM

Gornji naslov je napisan na početku crvenim mastilom.

Uzdignuće Muhammeda a. s. na nebesa na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Rad je zasnovan velikim dijelom na tradiciji slabe vjerodostojnosti. Možda je ovo prijevod sa arapskog jezika.

Početak:

أوّله : **سبحان الّذي أسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام** ...روايت قلوردي عبد الله بن عباس رضي الله عنه بو آيتك تفسيرني رسول حضرتندن صلّى الله عليه وسلّم معناسي بودركي ازدر...

Završetak:

آخره : هر كيم بو سزه شك ايدرسه مطلق كافر در ددي ويري طامودر ددي والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع و المآب .

Na 129-130. listu je jedna pjesma na turskom jeziku.

5. L. 130b - 146.

موسى حقنده بر حكايه

MŪSĀ ḤAQINDA BIR RISĀLA

Priča o Musau (Mojsiju), na turskom jeziku, - što je prenosi Ka'b al-Aḥbār (umro 32/652). Ova priča ima nešto drugačiju verziju od one koju navodi Dobrača.

Dobrača II, 1629, 9.

Početak:

أوّله : كعب الأحبار رضي الله عنه روايت ايدر موسى بيغمبر عليه السّلام قالن تكري تعالى موسى پيغمبره امر ايلدي ديديكم يا موسى طور طاغنه چيق ...

Završetak:

آخره : اميذ كسكل سلامم ورحمتم سنك اوزرينه اولسون وداخي خلقلرك يكركي محمد اوزرينه اولسون آمين يا رب العالمين ...

6. L. 146b - 155.

(محمّد مصطفى عليه السّلام بر حكايه)

(MUḤAMMAD MUṢṬAFĀ 'ALAYH AS-SALĀM)

Jedna priča na turskom jeziku iz vremena Muhammed a.s.

Početak:

أوّله : روايت اولنديكم محمّد مصطفى عليه السّلام اوكيچه كي اناسندن وجوده كلدي قرق عورت مكّده اولكيچه قرق اوغلان طوغردي تكري تعالى قدرت برله اندن عبد المطلّب ايتدي ...

Završetak:

آخره : نه كيم دلرسم ايدرم كمسنك بنم ديل كومده اشي يقدر يفعل الله ما يشاء بقدرته ويحكم ما يريد بعزّته .

Prepisivači datumi prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6950. R-7774

Zbirka (مجموع), *5*

L. 56; 20 x 14 (15-18 x 7-10); 10-21 red. *Nasẖ*, od različitih prepisivača i većinom vokalizovan. U nekim djelima ove zbirke istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst u prvom djelu obrubljen tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 27a.

المطالب السُنية في قمع المراسم البدعيّة

AL-MAṬĀLIB AS-SUNNIYA FĪ QAM' AL-MARĀSIM AL-BAD'IYYA

Isto kao br. 6772, 2.
Prepisao nepoznati prepisivač 1166/1753. godine.

2. L. 29 - 35 (6 - 12 originalna folijacija).

الرّسالة الفتوى

AR-RISĀLĀ AL-FATWĀ

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Fragment neke zbirke fetvi, od nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوّله : مسئله زيد ام ولد جاريه سنه اكر سني اره وارمز سك ثلث ما لم سكا وصيت اولسون .... زيد فوت اولوب ام ولدك عدة تمام اولدقده اره وارسه ثلث مالي طلب ايديجك شرعا البيلورمي. الجواب ...

Završetak:

آخره : زيد متوفانك ورثه سي عمروه زيد سنوك ضريكدن فوت اولدي ديو بينه اقامت ايلسه عمرو مرض آخردن فوت اولدي ديو بينه اقامت ايلسه شرعا قنقينك بينه سي اولى در. الجواب بينه ورثه اولى در. تمت الرسالة الفتوى .

Prijepis završen prve dekade mjeseca muharrema 991/1583. godine.

3. L. 36b - 38.

(قطعة في الأخلاق)

(QIT'A FĪ AL-AẖLĀQ)

Fregment neke risale iz islamske etike, od nepoznatog autora.

Početak.

أوّله : في أخلاق المحمودات والمذمومات وفيه فصول. فصل في الخلاق الحسنات قال الله تعالى و إنّك لعلى خلق عظيم. و قال النبيّ صلّى الله تعالى عليه وسلّم : ليس في الميزان شيئاً أقل من الخلق الحسن ...

Završetak (ovdje):

آخره : قال سعيد بن جبير : لا تطلب حاجتك من الأحمق فإنّه يريد أن ينفعك فيضرك وعلامته طول القامة وصغير الهامة وطول اللحية. قالوا ...

Prepisao isti nepoznati prepisivač kao i predhodno djelo.

4. L.39b - 42.

(مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة)

(MAĞMŪ'A AḤĀDĪṮ MA' AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA)

Zbirka kratkih hadisa, sa prijevodom na turskom jeziku,- od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Dobrača II, 1629, 7.

Početak:

أوله : قال النّبيّ عليه السّلام : صحبة العاقل زيادة في الدّين ...

پيغمبر عليه السلام ديدي عاقل ايله صحبت ايلمك دينله زياده لكدر ...

Završetak:

آخره : انّه خير مأمول و اكرم مسؤل تمت بعون الملك المنّان الحمد لله على الإتمام .

Prepisao Hadžiahmetović Muḥammad, bez oznake datuma (XIX stoljeće).

(الحقير الفقير كاتب الحاج احمد اوغلي محمّد)

5. L. 43 - 56.

(أدعيّة الشّفاء وشرحها)

(AD'IYYA AŠ-ŠIFĀ' WA ŠARḤUHA)

Dove, odnosno šest ajeta iz Kur'ana, koji se uče radi ozdravljenja bolesnika, sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak:

أوله : هر كم بو آلتي شفا آيتين يدينجي سوره فاتحه كه معنا شفادر. بر حسته اوزرينه اوقسه لر شفا بوله وبشف صدور قوم مؤمنين

Završetak:

آخره : بيت دور دوست استر ايسك الله يتر صاحب استر ايسك قرآن يتر دولت استر ايسك دعاء يتر نصيحت استر ايسك اولوم يتر .

Na 54-56. listu nalaze se razne dove, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

Prepisivač i datum prijepisa ovog djela nisu navedeni.

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

6951. R-5322

Zbirka (مجموع), *7*

L. 91; 20 x 13,5 . *Nash i talīq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Osnovna djela i neke istaknute riječi nadvučena su crvenom linijom. Tekst na prve dvije stranice u svakom djelu obrubljen je sa po dvije tanke crvene, a ostale stranice jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 11 - 11.

مطالب السّنّيّة في قمع المراسم البدعيّة
MAṬĀLIB AS-SUNNIYA FĪ QAM' AL-MARĀSIM AL-BAD'IYYA

Vidi br. 6772,2 .

Završetak:

آخره : قال أبو الفرجج ابن الجوزي في تبليس الإبليس انّ الشافعي رضي الله عنه قال إذا رأيت رجلاً من أصحاب الحديث فكأنّي رأيت رجلاً من أصحاب النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام ...

2. L. 12b - 31a.

إنقاذ الهالكين
INQĀḌ AL-HĀLIKĪN

Vidi br. 6528,3.

Završetak:

آخره : وهذا في القبح دون ما شاع في زماننا ولايلزمه حصول النّيّة والثّواب فيحقل أنّ مجوّزه بعض النّاس، والله أعلم بالصّواب .

3. L. 32b - 35b.

الدّرّ اليتيم في التّجويد
AD-DURR AL-YATĪM FĪ AT-TAĞWĪD

Vidi br. 6529,2.

4. L. 35b - 44.

إيقاظ النّائمين
ĪQAẒ AN-NĀ'IMĪN

Isto kao br. 6528,5.

5. L. 46b - 55

ذخر المتأهّلين في تعريف الأطهار والدّماء
ḌUHR AL-MUTA'AHHILĪN FĪ TA'RIF AL-AṬHĀR WA AD-DIMĀ'

Risala o prirodnim pojavama kod žena i o vjerskom čišćenju u braku. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al- Birgawī, umro 981/1573. godine.

Dobrača II, 1214, 19; Ahlwardt IV, 4671; Köprülü II, 1606, 23; III, 720, 20.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي جعل الرّجال قوّامين على النّساء، وأمرهم بوعظهنّ ...

Završetak:

آخره : وإن كان بحال لو غسله يتنجّس ثانيًا قبل الفراغ من الصّلاة كأنّه أن لا يغسله والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب .

6. L. 56b - 60a.

(قطعة من منتخب الأسانيد ...)
(QIṬ'A MIN MUNTAḪAB AL-ASĀNĪD...)

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Fragment jednog djela iz teorije hadisa. Napisao Īsā b. Muḥammad al-Magribī Abū Maktūm al-Ǧa'farī al-Hāšimī al-Mālikī al-Qāhirī, umro 1080/1669. godine.

Kairo 1 I, 253; Kahhāla VI, 84; A. M. I, 811.

Početak:

أوله : والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وأزواجه وذريّته أمّا بعد، فقد أخذت صحيح الإمام المحفظ ...أبي عبد الله محمّد بن إسماعيل البخاري عن أنس بن مالك رضه أنّه ...

Završetak (ovdje):

آخره :كنّا نصلّي العصر ثم يخرج الإنسان إلى بني عمرو بن عوف فيجدهم يصلّون العصر...

7. L. 61b - 91.

ذخائر الآخرة
(شرح على ذخر المتأهّلين في تعريف الأطهار والدّماء)
ḌAḪĀ'IR AL-ĀḪIRA
(ŠARḤ 'ALĀ ḌUḪR AL-MUTA'AHHHILĪN FĪ TA'RĪF AL-AṬHĀR WA AD-DINĀ')

Komentar djelu pod tačkom pet. Napisao Isḥāq b. Ḥasan az-Zanǧānī at-Tūqātī, umro 1100/1689. god.

Početak:

أوله : إنّ أحسن ما يبدأ به المرام بعد الميدان ؛ باسم الملك المنعام حمداً لله الواحد الذي براي الأنام ويدعو إلى دار السّلام ...أمّا بعد، فإنّي اشتغلت برهة من زمان بمباحث الرّسالة المسمّاة بذخر المتأهلين للشّيخ الإمام الفاضل محمّد بن پير علي البركوي ...

Završetak:

آخره : قال رسول الله صلّى الله عليه وسلم وعلى آله إذا لم تستح فأصنع ما شئت نسأل الله تعالى أن يجعل ما كتبناه حجّة لنا لا علينا إنّه هو الوهّاب وإليه المرجع والمآب .

Cijelu zbirku, izgleda nam, prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6952. R-8263

الجواهر الكلاميّة
AL-ĞAWĀHIR AL-KALAMIYYA

Djelo nije do kraja prepisano. ناقص في آخره.

Priručnik iz akaida u kome su obrađeni imanski šarti. Napisao Ṭāhir b. (Muḥammad) b. Ṣāliḥ al-Ğazā'irī, rođen 1264/1848. godine.

A. M. I, 432.

Početak (ovdje):

المبحث الأوّل في الإيمان بالله سبحانه وتعالى

س كيف الايمان بالله سبحانه وتعالى إجمالا؟ ...

L. 11;20,5 x 14,5 (17 x 13,5); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst na stranicama obrubljen crvenom linijom. Papir bijel sa linijama (obična đačka sveska); povez kartonski.

Prepisao iz štampanog primjerka Ibrāhīm Škaljić, učenik medrese, 1949. godine.

6953. R-6649

Zbirka (مجموع), *3*

L. 204; 22,5 x 15,5 (14 x 8,5 i 10); 19 i 15 redova. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača. Drugo djelo vikalizovano. Prvi naslov, poglavlja i istaknute riječi pisan crvenim mastilom. Tekst na stranicama u drugom djelu obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji, na koricama nalijepljena koža od starog poveza.

1. L. 1 - 38.

كتاب الملل ألّتي إفترقتها الامّة
(كتاب جامع في بيان جميع الملل الّتي إفترقتها الامة)
KITĀB AL-MILAL ALLATĪ IFTARAQATHĀ AL-UMMA
(KITĀB ĞĀMI' FĪ BAYĀN ĞAMĪ' AL-MILAL IFTARAQATHĀ AL-UMMA)

Djelo sa područja akaida u kome se govori o frkama (sektama) u islamu i u drugim vjerama, od nama nepoznatog autora.

Prvi naslov napisan je na početku djela, a drugi se nalazi u tekstu, napisan crvenim mastilom. U pristupačnim izvorima nismo ga uspjeli pronaći, pa smatramo da je djelo vrlo rijetko.

Početak:

أوله : الحمد لله الذي اصطفي من عباده طائفة أهل السنّة وخصّهم من بين سائر الفرق بحسن التّوفيق وعظيم المنّة وأفاض عليهم من نور هدايته ما كشف لهم به عن دقائق الدّين ... وبعد،

فقد أشار على من يجب امتثال إشارته والمبادرة إلى طاعته وإجابة دعوته ...وارضاهم بتأليف كتاب جامع في بيان جميع الملل الّتي أفرقتها هذه الامّة ...

Završetak:

آخره : ومن أراد إستقصاء هذا الفنّ فليطلبه من مظانة في كتب التّفسير والسّير والتّواريخ وكتب مبتداء الخلق وهذا المختصر قصدنا فيه الإيجاز والإختصار واضربنا عن التّطويل والأكثار والحمد لله الكريم الغفّار وصلى الله على سيّدنا محمّد المصطفى المختار ...

Djelo je podijeljeno na Uvod i dva dijela, a oba dijela imaju po deset poglavlja (bāb).

فالقسم الأوّل في مذهب العالم من أرباب الدّينات والملل والأهواء والنّحل ...وفيه عشرة أبواب :

الباب الأوّل في طائفة أهل السّنة والجماعة وهم أهل الحقّ
الباب الثّاني في الخوارج وهم ثمانية عشر فرقةً
الباب الثّالث في المعتزلة وهم ثمانية عشر فرقةً
الباب الرّابع في الشيعة وهم ثمانية عشر فرقةً
الباب الخامس في المرجئة وهم ثمانية عشر فرقةً
الباب السّادس في اليهود وفرقهم
الباب السّابع في النّصارى وفرقهم
الباب الثّامن في المجوس وفرقهم
الباب التّاسع في الفلاسفة وفرقهم
الباب العاشر في البراهمة و فرقهم

والقسم الثّاني في ذكر من عبد الآلهة من دون الله تعالى عن ذلك علواً كبيراً وفيه عشرة أبواب :

الباب الأوّل في عبدة الملائكة
الباب الثّاني في عبدة الشّمس
الباب الثّالث في عبدة القمر
الباب الرّابع في عبدة زحل
الباب الخامس في عبدة الزّهرة
الباب السّادس في عبدة الشعرة العبود
الباب السّابع في عبدة المآء
الباب الثّامن في عبدة النّار
الباب التّاسع في عبدة الأصنام والأوثان والبقر والشّجر
الباب العاشر في عبدة البشر والسّجود لهم

Prepisao nepoznati prepisivač 26 safera 1200/1785. godine.

2. L. 44b- 199.

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Djelo iz oblasti islamskog vjerovanja (akaid) na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. F. Spaho kaže da je djelo sabrao Muḥammad b. Musṭafa Dogānī Qāḍī-zāde, umro 1045/1635. god.

Karatay t I, 126; Spaho I, 173; Dobrača I, 380, 7; Popara IX, 5769, 2.

Početak:

أوّله : (الحمد) لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، قيل في حقّ هذا الكتاب : عزيز دو تقل اني اي جان نه خوش (نعمت) درر ايمان ...

Završetak:

آخره : مسئله زيد عمروي بوز خانيه آلوپ كتمكيله آثم اولور والله اعلم بالصواب.

Prepisao nepoznati prepisivač 1166/1753. godine.

3. L.199b - 204.

وصايا إستنجا
WAṢĀYĀ ISTINĞĀ'

Naslov je prema rukopisu. Traktat na turskom jeziku o namazu i gusulu (kupanju), od nepoznatog autora. Smatramo da je ovo izvadak iz nekog fikskog djela.

Početak:

أوّله : وصايا إستنجا ايق يولنه اوتوردقدن صكره ديرني طاشله وياتزكله سلنمك سنّتدر ...

Završetak:

آخره : سلام الق قصدله سلام ويرمك أمّا آخر تحيّات صانوب سهويله سلام ويرسه فاسد اولماز سهو سجده لازم اولور .

Prepisao nepoznati prepisivač 3. šabana 1166/1753. godine.

Na kraju su fetve i ime vakifa: Behmen hadži Salih-aga, sve pisano kasnije.

6954. R- 8737

رسالة في علم التّوحيد
RISĀLA FĪ 'ILM AT-TAWḤĪD

Naslov u rukopisu je هذه رسالة في علم التّوحيد في حوز الشّيخ عبد الرّحمن محمود المدني خادم الفقرا المولويّه ببلدة خير البريه.

Kratka risala iz akaida od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: إعلم أخي وفّقني الله وإيّاك انّه يجب على كلّ مكلّف شرعًا أن يعرف ما يجب في حقّ الله تعالى وما يستحيل وما يجوز.

Završetak:

آخره: وممّا يجب اعتقاده الكتب السّماويّة والملائكة وسؤال القبر واليوم الآخر لأنّه صلّى الله عليه وسلّم جاء بتصديق جميع ذلك كلّه والله سبحانه وتعالى أعلم بالصّواب والحمد لله على كلّ حال، تمّ.

L. 10; 19 x 12 (13 x 9); 17-18 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Turski

6955. R-8525

Zbirka (مجموع), 4

L. 69; 20 x 15,5 (15 x 10,5; 11 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Mnoge su riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1- 30.

الفقه الأكبر مع التّرجمة التّركيّة
AL-FIQH AL-AKBAR MA'A AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب فقه أكبر بو در

Djelo o islamskom vjerovanju, što ga je napisao Nu'mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa (umro 150/767), s prijevod na turski jezik od nama nepoznatog prevodioca. U pristupačnim izvorima ovo djelo nismo uspjeli pronaći.

Početak:

أوّله : نحمدك يا من لا خالق إلاّ انت ولا رازق بين السماء والأرض إلاّ انت ...بعده معلوم
اوله كه بو رساله، إمام أعظم رحمه الله الربّ الغنيّ الأكرم تأليف ايدوب آدني فقه اكبر قودي..

Završetak:

آخره : بو رساله، توركيّه يه ترجمه ايتدمكه مسلمانلر اعتقادلرين تصحيح ايدوب بو حقيره
دعا ايدهلر الله تعالى ميسّر ايده آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد المرسلين ...

2. L. 31 - 44a.

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
'ILM-i ḤĀL LI ABŪ BAKR AL-ISLĀMBŪLĪ

Kratak udžebenik o islamskoj vjeronauci (*'Ilmihal*) na turskom jeziku. Napisao Abū Bakr al-Islāmbūlī, čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 3059, 6; Popara IX, 5779, 2.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين .. بوندن صكره معلوم اوله كه اولاً هر عاقل وبالغ اولان كشي
كرك ار وكرك عورت اولسون ...

Završetak:

آخره: وقلاني دخي بوكا كوره قياس اولنه ايشته بو مرتبه يه ...و الله المستعان .

3. L. 44b - 59.

(رسالة في الرّقص)
(RISĀLA FĪ AR-RAQṢ)

Naslov u rukopisu je: بو دخي بعض اولان حديثدر جوابلره مصادف

Risala na turskom jeziku o plesu sa islamskog stanovišta, od nama nepoznatog autora. Autor je naveo popis djela kojima se služio za pisanje ove risale.

Početak:

أوّله : قال النّبيّ صلى الله عليه وسلّم ما من عبد يتصدّق بصدقة من كسب طيّب ... سئل الشّيخ الإمام الأجل أبو إبراهيم المزني. وكان من كبار أصحاب الشّافعي فقيل له ما تقولوا في الرقص. فقال هذا بدعة لا يجوز في الدّين .

Završetak:

آخره : الجواب الله أعلم حرامدر ذينلر كافرلردر. ديمكله كافرلردر. وعورتلري بايلدر وقتللري حلال در. كتبه الفقير أبو سعود. بو جوابلر تمام اولدي تمّت الكتاب.

Smatramo da je ova risala prepisana iz primjerka koji je prepisao Abū as-Su'ūd.

4. L. 59b - 69.

علم حال
ʻILMIḤĀL

Kraći ilmi-hal na turskom jeziku, od nepoznatog autora. To je, uglavnom, tumačenje i objašnjenje o pojmovima iman i islam, o vrstama vjerskih dužnosti, te o Kur'anu i sunnetu.

Dobrača II, 1629, 3

Početak:

أوّله : الحمد لله الذي جعل الصّلاة عماد الدّين ...أمّا بعد، أي طالب حق اولان إخوان المؤمنين بلك ايمان وإسلام حضرت رسول اكرم صلى الله علي وسلّم حضرتلري ...

Završetak:

آخره : اوقوميه لرحق تعالى جمله مزي دين سبين طريق محمديدن آيرسيه آمين .

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću

---

6956. R-8543

Zbirka (مجموع), *2*

L. 150; 21 x 12,5 (15 x 7,5); 21 red. *Nasḫ*. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

1. L. 1 - 46.

ترجمة الفقه الأكبر بالتّركيّة
TARĞAMA AL-FIQH AL-AKBAR BI AT-TURKIYYA

Turski prijevod djela *al-Fiqh al-akbar*. Preveo 'Alī Ḫalīfa, kako je to zabilježeno na kraju rukopisa, umro poslije 1065/1654. god.

Dobrača I, 747.

Početak:

أوّله: حمد وثنا شو قادر بي زواله اولسونكه صفات جلال وكما لله موصوفدر وصلوة وسلام

Završetak:

آخره : يوخسه طريق مستقيم هدايه اتمك الله دندر يا هادي المضلّين إهدنا الصّراط المستقيم، قد وقع الفراغ من تأليف هذه التّرجمة بعون الله الملك المنّان على يد عبد من عباد الرّحمن اعني علي خليفه السّاكن في خانه، سفر ليان عمّره الله تعالى إلى يوم الشر والميزان، تمت.

Prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno iz autografa, kao se to razumije iz završetka djela, 1171/1757. godine.

2. L. 48b - 150.

شرح على علم حال للبركوي
(شرح وصيت نامه بركوي للقونوي)
ŠARḤ 'ALĀ 'ILM ḤĀL LI AL-BIRGAWĪ
(ŠARḤ WAṢIYAT NAME BIRGAWĪ LI AL-QONAWĪ)

Komentar Bergivinom *Ilmihalu* na turskom jeziku. Komentar je napisao Šayḫ 'Alī aṣ-Ṣadrī al-Qōnawī 1114/1702. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 850; Kairo t, 67; Dobrača I, 696, 6; Fajić III, 2429.

Početak:

أوّله : حمد وثناي بي نهايه ومدح وشكر بي غايه ...لكن بو افقر عباد قليل البضاعة اولان شيخ علي الصدري القنوي ...

Završetak:

آخره :قان كورسه اشهر ايله اولان عدّت باطله اولور تمام اولدقدنصكره كوررسه باطله اولماز

Prepisivač i godina prijepisa, sudeći prema rukopisu, isto je kao i u predhodnom djelu.

Otkupljen od Ismail ef. Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

6957. R-8512

Zbirka (مجموع), 3

L. 110; 21,5 x 14,5 (16,5 x 6); 19 redova. *Nasta'līq.* Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode.Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polulukožni, oštećen.

1. L. 1 - 7a.

فقه أكبر ترجمه سي
FIQH -i AKBAR TARĞAMASI

Prijevod na turski jezik djela *al-Fiqh al-Akbar.* Preveo neki Sayyid 'Abdurraḥmān, s ostrva Krete, živio u XVII stoljeću.

Početak:

أوّله: حمد ايله بدء ايدهلم كيم داخي بسم اللّه ايله فقه اكبر نظمن اخوانه اساس واعتقاد حسن ظنم دكلنه اوقنه...

Završetak:

آخره: سيذي كيم قونوشور اخبار ايله اولدي نظم فقه اكبر لطف خلق ايله تمام جمله اخوان صفادن بر دعا انجق مرتم.

2. L.7b - 10a.

(مسائل في الصّلوة أو أفعال المكلّفين)
MASĀ'L FĪ AṢ-ṢALA AW AF'ĀL AL-MUKALLIFĪN

Kratka risala na turskom jeziku u stihovima o šerijatskim propisima *(Af'āl al-mukallifīn)*, od gore spomenutog autora.

Početak:

أوّله: حمد اوّل ايت خدايه ثانيا ايله صلوة بويله در جمله عبادة امري فخري كائنات...

Završetak:

آخره: ترك فرض بشنجي سبَد باعثي سوء عمل عون ايدرسه كر حضرت ربّ رحيم بيله لرهم قيله لر ترك ايده لر طول امل .

3. L. 10b - 110.

مناظم بركوي
MANĀẒIM-I BARGIWĪ

Djelo na turskom jeziku, većim dijelom u stihovima, u kome je data prerada nekoliko risala - sa hadisima, ajetima i poukama - prevedenih s arapskog jezika, a tematika je iz islamskog ćudoređa i lijepog ponašanja. Napisao spomenuti Sayyid 'Abdurraḥmān b. Ḥamza-efendi, živio u XVII stoljeću.

Fajić III, 2539.

Početak:

أوّله: حمد اللّه شغل نظمه راغب اولدم بر زمان كون يكون ايتدي ترقّي قلبده انك لذّتي هر نه دكلو نظم اولندي

Završetak:

آخره: بو قدر ابياتي يازدم دنيوي واخروي يازديغم بر ذرّه سيد ويرر يادان بك صفين!.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake mjesta i godine prepisa (XVIII ili XIX stoljeće).

6958. R-5422

Zbirka (مجموع), 3

L. 89; 18,5 x 12 (12 x 6,5 i 17,5 x 10,5); 13 i 28-33 reda. *Nasḫ*, od trojice različitih prepisivača. Osnovni tekst i istaknute riječi pisan crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, tamnobijel i žućkast, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 30a.

الفقه الأكبر ترجمه سي
AL-FIQH AL-AKBAR TERĞAMASĪ

Prijevod na turski jezik Abū Ḥanifinog djela *al-Fiqh al-Akbar*, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوّله : بحمدك يا من لا خالق إلاّ أنت . ولا رازق لنم بين السّما، والارض إلاّ أنت

Završetak:

آخره : بو رساله، رضادً لله تركيه ترجمه اتدمكه مسلمانلر إعتقادلريني تصحيح ايدوب و بو فقيرهخير دعالرايده لر اللّ تعالى ميسّر ايده آمين يا ربّ العالمين بحرمة سيّد المرسلين وسائر الانبيا، الاكرمين .

Prepisao as-sayyid Ismā'īl an-Nūrī, učenik 'Alī Waṣfī-efendije, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1276/1859. godine.

2. L. 32b - 48.

تفسير سورة الإخلاص والفلق والنّاس والفاتحة

TAFSĪR SŪR AL-IḪLĀṢ WA AL-FALAQ WA AN-NĀS WA AL-FĀTIḤA

Komentar na turskom jeziku sura *Iḫlāṣ, Falaq, Nās, Fātiḥe* i drugih, od nepoznatog komentatora.

Početak:

أوّله : هذا تفسير سورة الإخلاص، سورة الإخلاص مكيّة وهي أربع آيات.

بو سوره، اخلاص مكّده اندي قرق يدي حروفدر اون بش كلمه در درت آيتدر ...

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na naslovnom listu ovog djela je ime i pečat ranijeg vlasnika: Yasārī Ibrāhīm Ḥaqqī.

Na listovima 49b - 57. su izvodi iz raznih fikhskih djela, propovjedništva i tesavvufa, pisano istom rukom kao i djelo pod tačkom dva.

3. L.57b - 89.

دعا نامهء أبو السّعود

DU'Ā NĀMA - i ABŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 6633,5.

Prepisao Muṣṭfā b. Ibrāhīm al-Čarkašī, u trećoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1096/1685. godine.

Na kraju je dova (*'Ahd-nāma*).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6959. R-8734

Zbirka (مجموع)*, 5*

L. 70; 20,5 x 14 (14,5 x 8); 17 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. U komentaru osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L.1b - 23a.

ترجمة قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة

TARĞAMA QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ BI AT-TURKIYYA

Turski prijevod i kratak komentar kaside *Bad' al-amālī*. Preveo Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī 973/1565. godine

A. M. I, 145; O. M. II, 51; Dobrača I, 727,4; Fajić III, 2071,3.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين كما أمر والصّلوة على رسوله محمّد سيّد البشر... بو عبد مفتقرّ... أحمد بن مصطفى الشّهير بلالي رساله، تركي لسان ايله ترجمه ايليوپ

Završetak:

آخره: جهنمده آتش شعله سي اولدوغيچون دار اشتغال ديرلر. تمت ترجمة الرسالة المنظومة المشهورة بيقول العبد الموسومة باماليي ترجمها الفقير الى الله المتعال سيّد احمد بن مصطفى الشهير بلالي.

2. L. 29b - 33a.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br.6706,16.

3. L. 33b - 37a.

وصية الإمام أبي حنيفة (كتاب نقرّ)

WAṢIYYA AL-IMĀM ABŪ ḤANĪFA (KITĀB NUQIRR)

Drugi naslov napisan je na početku djela crvenim mastilom. Vjerovatno prepisivač nije znao pravi naslov, pa je napisao naslov prema počecima poglavlja. (Vidi br. 6603,9).

4. L. 37b - 43a.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603,8.

5. L. 43b - 70.

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL- MUTA'LLIM

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Priručnik o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī, oko 600/1203. godine.

GAL, S I, 837; Dobrača I, 152,2; II,1156,2; Fajić III, 1978,2.

Početak:

أولّه: الحمد لله الّذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم ...

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1175/1761. godine (bilješka na33a. listu).

Na prvoj stranici su bilješke iz fikha i hadisa.. Na 23- 29a. list su razne bilješke, također, iz fikha i hadisa, prenesene iz poznatih djela na ovu temu.

Poklonio Mula Salih Spahić - Kakanj.

6960. R-6615

Zbirka (مجموع), *3*

L. 36; 24 x 18 (16 i 18 x 9); *Nasḫ i nasta'līq*. Osnovni tekst u prvom djelu pisan crvenim mastilom i nadvučen crnom linijom.. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1b - 24a.

ترجمة قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة
TARĞAMA QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ BI AT- TURKIYYA

Isto kao br.6959,1.

Prepisao nepoznati prepisivač 1283/1866. godine.

2. L. 24b - 28a.

(خواص القرآن)
(ḪAWĀṢ AL-QUR'ĀN)

Kratko tumačenje na turskom jeziku o koristima učenja Kur'ana, od nepoznatog autora.

Početak.

أولّه : سورة البقرة : يدي كرّة اوقيه ديو بري طوتنه نافعدر واوجق طوتنه يازوپ بوينته بغليلر

Završetak:

آخره : معوذتين : اوج كرّة اوقيه بليات امين اوله، تمت تمام .

Na 28b - 30a. listu su objašnjenja na turskom jeziku o aprilskoj kiši i Sultan Nevruz (perzijskoj novoj godini ili početak proljeća).

3. L. 30a - 35a.

(حكاية عن عليّ بن أبي طالب)
(ḤIKĀYA 'AN 'ALĪ B. ABĪ ṬĀLIB)

Priča koja se prenosi od 'Alī b. Abū Ṭāliba o sofri poput one koju je Allah poslao 'Īsa pejgamberu i njegovim havarijunima.

Početak:

أولّه : عن عليّ ابن أبي طالب كرّم الله وجهه قال : كنت أنا وفاطمة والحسن والحسين رضي الله عنهم في منزل رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم فإذا قدّموا في منزل رسول الله عليه السّلام شيئ من الطّعام فقال عليّ كرّم الله وجهه : يا رسول الله أنت اكرم على من عيسى بن مريم

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

Na 35a -36a. listu su hadisi i tumačenje na turskom jeziku o učenju *Ajetul Kursije*.

6961. R-6711

Zbirka (مجموع), *7*

L. 152 (originalna folijacija); 20,5 x 14 (14,5 x 6); 21 red. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 20 - 75a.

شرح القصيدة النّونيّة (بالتّركيّة)

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Djelo je na početku nepotpuno, otkinuto i zagubljeno 19 listova.
ناقص في أوّله.

Komentar kaside *an-Nūniye* na turskom jeziku. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī 1158/1745.

Dobrača I, 659,5; Wiesbaden XIII 1, 303

Završetak:

آخره : والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد عليه السّلام وعلى آله العظام وأصحبه الكرام وقد فرغت من تأليفه في رجب الفرد لسنة ألف ومائة وثمانية وخمسين. اللّهم تقبّل منّي ...

Tekst kaside pisan je crvenim mastilom..

Prepisao Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Podgoričawī (iz Podgorice), posljednji dan mjeseca safera 1159/1746. godine, kao musafir u Istanbulu, hanu Sukkeri.

2. L. 75b - 80a.

القصيدة النّونيّة

AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Isto kao br. 6853,3.

Tekst kaside pisan je *ta'līq* pismom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

3. L. 80b - 93a.

شرح القصيدة النّونيّة

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AN-NŪNIYYA

Komentar predhodne kaside *Nūniyye*. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī, umro 1170/1756.god.

Dobrača I, 659, 4; Kibris, 405; O.M. I, 309; Ahlwardt II, 2003.

Početak:

أوّله : الحمد لله الذي وفّقنا معاشر الماتريديّة لتحقيق العقائد الإسلاميّة ... وبعد، فيقول العبد الفقير الى الله الغنيّ داود بن محمّد القارصي الحنفي ...

Završetak:

آخره : وما كنّا لنهتدي اي نتصل الى فهمه وتحقيقه وتبيينه وتدقيقه لولا أن هدانا الله إلى هذا . تمّت .

Izgeda nam da komentar nije do kraja prepisan, a i završetak nije identičan kao u navedenim izvorima.

Prepisivač je isti kao pod tačkom jedan.

4. L. 93b - 105a.

رسالة في تحقيق قوله تعالى: كلّ شيئ هالك إلاّ وجهه ...

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ QAWLUHŪ TA'ĀLĀ KULL ŠAY' HĀLIK...

Komentar jednog dijela posljednjeg ajeta iz sure *al-Qiṣāṣ*, od gore navedenog al-Qārṣiye.

O.M. I, 309.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي فضّلني على جمّ غفير من الفضلاء ...وبعد، فيقول العبد ...داود بن محمّد القارصي الحنفي ... رسالة في تحقيق قوله تعالى **كلّ شيئ هالك إلاّ وجهه له الحكم وإليه ترجعون** ...

Završetak:

آخره :وما وفقت لهذا التحقيق والتدقيق إلاّ بتوفيق من الله الموفّق وبهمّته عليّة من وليّ نعمتي وسبب شرفي وعزّتي اللّهمّ أدم أيّام دولته واجعله باقيًا في غرّته إنّك على ذالك قدير وبالاجبة جدير .

5. L. 105b - 107a.

قصيدة بدء الأمالي

QAṢĪDA BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 6706,16.

6. L. 107b -109.

وصية الإمام أبي حنيفة

WAṢIYYAT AL-IMĀM ABĪ ḤANĪFA

Isto kao br. 6603,9.

7. L. 110b - 152.

الرّسالة المحموديّة
AR-RISĀLA AL-MAḤMŪDIYYA

Risala iz akaida. Napisao Salmān b. Šaʻbān, koju je posvetio sultanu Mahmudu b. Mustafi (vladao 1143 - 1168/1730 - 1754. godine). Gornji naslov je prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ovu risalu niti njenog autora.

Početak:

أوّله : الحمد للّٰه الّذي رتّب للعباد دلائل الهداية إلى الأيمان، وأنزل لمحو آثار الكفريّات القرآن ...وبعد، فيقول العبد ...سلمان بن شعبان اعلم أنّه الملل والمذاهب في العقائد والعمليّات ... وسمّيته بالرّسالة المحموديّة ثمّ جعلته تحفة وهدية بحضرة السّلطان الأعظم ...

Završetak:

آخره :فهذه سبع مرّات لم يذكر منها الكافرون غير أربع وغفلوا عمّا عدي ذلك وعذاب القبر وسؤال الملكين وردّ بدلائل القرآن والأحاديث الصّحاح على ما تقررت دلائله، تمّت الرسالة .

Prepisao spomenuti Ḥasan Podgoričawī 1158/1745. godine.

Iz zaostavštine hfz .Husejn ef. Ekića, bivšeg džematskog imama iz Breze.

6962. R-8614

Zbirka (مجموع), *2*

L. 108; 20 x 11 (14 x 6); 17 redova. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom prepisivača. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova.

1. L. 1 - 50a.

ترجمهٔ شرح عقائد
TARĞAMA-i ŠARḤ-i ʻAQĀʼID

Prijevod na turski jezik nekog komentara iz dogmatike. Preveo ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Aydīnī at-Tīrawī 804/1401. god. Navedeni podaci su prema rukopisu. Pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov niti ime prevodioca.

Početak

أوله : حمد بي حد وشكر بي كران اول منبع احسان بي پايان حق سبحانه وعزّ شانه دركاهانه واصل اولسو ن ...

Završetak:

آخره : الحمد للّٰه كه هجرتك سكز يوز دردنجي يىلنك ربيع الاولى غرّة سنده بو رساله نك تأليفي أقلّ عباد عبد الرحمن بن محمّد الايديني التّيره وي النده بعون اللّٰه وتوفيقه تمام اولدي...

Na kraju su dva stiha na turskom jeziku.

Prepisao Muṣṭafā, al-ḫaṭīb b. ʻAlī al-Mutūnī !, u Alžiru u prvoj dekadi rebiul-evvela 1052/1642. godine.

2. L. 51b - 66.

رسالهٔ رومي أفندي
RISĀLA-i RŪMĪ EFENDĪ

Traktat iz akaida, na turskom jeziku, koji govori o tome šta jedan musliman mora znati o svojstvima Boga, o poslanicima i Sudnjem danu. Napisao Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī, Saruḫānī 1041/1631. god.

O. M. I, 26; Wiesbaden XIII3, 36; Fajić III; 2379, 2.

Početak:

أوله : الحمد للّٰه ربّ العالمين ...وبعد، أى طالب حق بلكل وآكاه اولغل تكري تبارك وتعالى قرآن عظيمنده : **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون**، ديو بيورمشدر ...

Završetak:

آخره : بو تلقينلري يابجه يابجه تأني ايله معناسن فكر ايدرك اتمك كركدر وآندن صكره ايده لا تذرني فردا وانت خير الوارثين .

Prepisivač i godina prijepisa isto kao djelo pod tačkom jedan.

3. L.66b - 73a.

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao br. 6603,8.

4. L. 73b - 106a.

مناقب شيخ إلهي
MANĀQIB-i ŠAYḪ ILĀHĪ

Naslov u rukopisu je: رسالهٔ منلا الهي رحمه اللّٰه تعالى

Biografija na turskom jeziku Šayḫ ʻAbdullāh Ilāhī as-Simāwī-je, od nepoznatog autora.

G. Kut, 164.

Početak:

أوّله : الحمد لولّه والّصلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه أمّا بعد، أى سالك طريقت الهي واى طالب معرفت نامتانهي ... بلكل كه علوم عاليه نك نهايتي يوق وكمالات كسبيّه نك منافعي چوقدر ...

Završetak:

آخره :بو يولده باش وجان ويرمكي اختيار اتدي تا طالبلر اكاه اوله وعالمده كندو دخي بر نام ونشان قودي رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً .

5. L. 106b - 108.

قيافت نامه، حمدي (منظوم)
QIYĀFAT -NĀMA-i ḤAMDĪ (MANẒŪM)

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Spjev na turskom jeziku o fizonomiji čovječijeg tijela. Napisao Ḥamdullāh Ḥamdī Aqšamsuddīnzāde, umro 909/1503. god.

Flügel II, 589; O. M. II, 135; Karatay t II, 2942/IX; G. Kut, 393.

Početak:

أوّله : ايلرم (ايلديم) اول كريمه حمد وسپاس   يوقدر نعمتينه حدّ وقياس

Djela pod tačkom 3-5 prepisao isti navedeni prepisivač, bez oznake datuma.

6963. R-5562

Zbirka (مجموع), *3*

L.32;19x12,5 (13 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 13a.

رساله، رومي أفندي
RISĀLA-i RŪMĪ - EFENDĪ

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Vidi br. 6962,2.

2. L. 13b - 21a.

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي
'ILMIḤĀL LI ABĪ BAKR AL-ISLĀMBOLĪ

Vidi br. 6955,2.

3. L. 21b - 30a.

علم حال
'ILMIḤĀL

Vidi br. 6900,4.

Na 30a - 32. listu su abdeske i druge dove.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1143/1730. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6964. R- 8561

Zbirka (مجموع), *2*

L. 156; 20 x 14 (17 x 10); 18 redova *Nasḫ*, pisan vrlo slabim rukopisom i teško čitljiv. U prijepisu ima mnogo grešaka. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Mnoge su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti i ispreturani; pvez kožni, rastavljen od listova.

1. L. 1- 85.

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Isto kao br. 6953,2.

Prepisao nepoznati prepisivač mjeseca rebiul-ahira 1158/1745. godine.

2. L. 85 - 156.

حكايه لر
ḤIKĀYELER

Razne priče na turskom jeziku od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : روايتدر كه بر عورت حسن بصريه كلدي ايتدي يا شيخ بنم قزوم واردي وفاة اتدي ...

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

6965. R-6697

مباحث الإيمان
MABĀḤIṮ AL-ĪMĀN

Isto kao br. 6953,2.

Početak ovog primjerka je drugačiji od gore navedenog.

Početak:

أوله : الله تعالى حمد وثنا ورسول صلى الله عليه وسلمه صلوات وآليه وأصحابنه دعا ...امّا بعد، بلكل وآكاه اولغل كم اك اولّ مؤمنه فرض وواجب اولان بودركه ...

Završetak:

آخره : بو قيامتك احوالي بتوني بو كتابده بيان وتحرير ممكن دكلدر زيرا بويله بش نسخيه صغر دكلدر عاشق اولان غيري كتابلره مطالعه ايلسون بو قدر ايله اكتفا ايده لم، الحمد لله تعالى بو كتابي ...

L. 165; 25 x 16 (19 x 10); 17 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a ostale tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 26. redžeba 1167/1754. godine.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Ḫālid b. hadži hafiz Muḥammad-efendī, godina 1325/1907.

Uvakufio al-ḥāǧǧ derwīš Muṣṭafā Trāwniklī (iz Travnika) - bilješke na rubovima prvog i drugog lista.

6966. R-8530

هدية الإخوان وعطيّة الصّبيان
HADIYYA AL-IḪWĀN WA 'AṬIYYA AṢ-ĪIBYĀN

Djelo na turskom jeziku o vjerovanju i namazu (ilmi-hal). Napisao Mūsā b. Muṭmmad al-Qasṭmūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1119/1707. god.

Karatay t I, 269; A. M. II, 482; Ismā'ī-paša:: Ḏayl II, 725; Dobrača I, 744.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي خلق الإنسان من نطفة أمشاج نبتليه فجعلناه سميعًا بصيراً ...

Završetak:

آخره : فاغفر لي لا يغفر الذنوب إلاّ انت الحمد لله على التمام وعلى رسوله افضل السّلام .

L. 209 (originalna folijacija); 21 x 14 (15 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena jednostavnim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Prepisao neki darwīš Muṣṭafā, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

Na početku je sadržaj djela, a na kraju popis djela kojim se autor služio za pisanje svoga djela.

Poklonio Mustafa Kreso iz Fojnice.

6967. R-2177

Zbirka (مجموع), *2*

L. 16; 19 x 13. Nasḫ i ta'līq, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 5 - 11.

منظوم عقائد
MANẒŪM 'AQĀ'ID

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في أوله.

Poema iz islamskog vjerovanja (akaid). Napisao 'Ilmī Meḥmed efendi, umro 1130/1717. god.

O. M. I, 127; S. O. III, 491; Karatay t I, 112.

Početak:

أوله : بدأت حامداً لله ذي المن   قديم دائم ذاتا وعلماً

2. L. 12 - 15.

خوابنامه، ويسي (واقعه نامه، ويسي افندي)
ḪWĀB-NĀMA-i WAYSĪ (WĀQI'A-NĀMA-i WAYSĪ-AFANDĪ)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله..

Kratak pregled velikih preokteta u svjetskoj historiji, prikazanih u snu. Napisao Uways b. Meḥmed Waysī-afandi, bivši kadija u Skoplju, gdje je i umro 1037/1627. god.

Fajić III, 2583, 15; Köprülü III, 389,2; Karatay t I, 591; Wiesbaden XIII4, 269; Rieu t, 29a.

Završetak:

آخره : كلب انك خروس صبح عالي بيداد ايدوب مجلس بر مرتبه ده قالدي.

Prepisivači i godine prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Na početku i na kraju ima raznih bilježaka, većinom na turskom jeziku, raznog sadržaja.

6968. R-8397

شرح آمنت بالله للقارصي (بالتّركيّة)

ŠARḤ ĀMANTU BILLĀH LI'L-QĀRṢĪ

Kratka početnica (ilmi hal) na turskom jeziku koju je napisao Dāwīd b. Muḥammad al-Qārṣī, umro 1170/1756. godine.

Dobrača I, br. 659,6, str. 429.

Početak (l. 1b):

اوله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام وجعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام... بو ندن صكره معلوم اوله كه بن الحاج داود بن محمّد القاضي الحنفي ديرمكه عقائد أهل سنّت والجماعت.

Završetak (l. 9b):

آخره: و ملة ديرلر و عمله متعلق اولان ... والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 10; 22 x 16 (18 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, krupan, čitak. Mastilo crno. Papir srednje debljine, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama se nalaze hadisi i zapisi. Listovi sa kustodama.

Bez poveza. Listovi prosuti.

Prepisao Muḥammad b. al-Ḥāǧ Ḥusayn Tānā zāde u Fojnici u ša'bānu 1200/1786. godine.

(عن يد الحقير محمّد بن الحاجي حسين تاناذاده بقصبه فوينجه ماه شهر شعبان غرّ سنده)

Na l. 1a dova a na l. 11 duži hadis o postu.

6969. R-6909

Zbirka (مجموع), *2*

L. 37; 22,5 x 14,5 (16 x 8); 13 i 19 redova. *Nasḫ*, prvo djelo vokalizovano. Naslovi i istaknute riječi pisane crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1- 12.

شرح آمنت بالله للقارصي (بالتّركيّة)

ŠARḤ ĀMANTU BILLĀH LI'L-QĀRṢĪ

Isto kao br. 6968.
Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 13b - 37.

ترجمهء كتاب ألفاظ الكفر

TARĞAMA-i KITĀB ALFĀẒ AL-KUFR

Naslov u rukopisu je: هذا ترجمة كتاب ألفاظ الكفر للشّيخ علامه محمّد بن اسمعيل المعروف ببدر الرّشيدي رحمه الله تعالى.

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Prijevod na turski jezik rasprave o griješnim riječima, koje izvode iz islama. Raspravu na arapskom jeziku napiao Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī, umro 768-1366 (Dobra;a II, 1245,1), a ovaj prijevod je od nepoznatog prevodioca.

Wiesbaden XIII 3, 44.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ...أمّا بعد، وقتاكم مرحوم ومغفور له عالم وفاضل وعامل وجميع علومده كامل محمد افندي البركلي ...

Završetak (ovdje):

آخره: الجواب مسطوري ديمك دخي اوسته ديمكدر زيده شرعا تجديد ايمان و تجديد نكاح لازم اور؟ احمد بم كمال پاشا .

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Otkupljen od Suljkić Hifzije.

6970. R-7613

Zbirka (مجموع), *7*

L. 43; 22 x 15,5 (13 - 18 x 8 - 12,5), 13-21 red. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 14.

أفعال عباد وارادات جزئيه بياننده بر رساله
(اراده، جزئيه رساله سي لأقكرماني)
AF'ĀL-i 'IBĀD WA IRĀDĀT-i ĞUZ'IYA BAYĀNINDA BIR RISĀLA
(IRĀDA-i ĞUZ'IYA RISĀLASĪ LI AQKARMĀNĪ)

Isto kao br. 6844,7.

Prepisao nepoznati prepisivač 1193/1779. godine.

2. L. 17b - 21.

شرح آمنت بالله للقارصي
ŠARḤ ĀMANTU BI ALLĀH LI AL-QĀRIṢĪ

Isto kao br. 6968.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao u predhodnom djelu.

3. L. 23b - 29.

فقه الكيداني (مقدّمة الصّلاة)
FIQH AL-KAYDĀNĪ (MUQADDIMA AṢ-ṢALAT)

Isto kao br. 6861,3.

Prepisao nepoznati prepisivač 1186/1772. godine.

4. L. 31b - 32a.

(قصيده في أركان صلوتي)
(QAṢĪDA FĪ ARKĀN-i ṢALĀTĪ)

Kratka kasida, na turskom jeziku, o sastavnim dijelovima namaza. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1430. god.

A. M. II, 188.

Početak:

أوله : حمد ثابتدر سكا اي پادشاه انس جان كيم وجودكپرتوندندر بو كونيله مكان ...
كادي شمس الدين مولانا فناري در همين ... بلمك اركان صلوتي حوش مقالد ايلمش ...

Završetak:

آخره : ايكي الين قلدور و بن يغلمق حمد و سلام جمله تكبيره وتعوذ اوك تشهد بالتمام

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

5. L. 33b - 36.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br.6524,4.

Završetak:

آخره : و قد تقضى نظمي المقدمة مني لقارئ القرآن تقدمه
والحمد لله لها ختام ثمّ الصّلوة بعد والسّلام

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6. L. 37 - 39a.

تجويد قرآن
TAĞWĪD-i QURʼĀN

Kratka uputa, na turskom jeziku, u pravilno čitanje Kur'ana, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 154, 1.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي أمرنا إلى قراءة القرآن بالتّجويد ويسّر إلينا قراته ! بالتّجويد...
بوندنصكره معلوم اوله كه تجويد قرآن تعلّم اره وعورته فرضدر ...

Djelo nije do kraja prepisano.

7. L. 40b - 42.

حكايه في شدّاد مع شديد ايكي قرداشدر
ḤIKĀYA FĪ ŠADDĀD MA' ŠADĪD ĪKĪ KARDAŠDIR

Priča, na turskom jeziku o dvojici braće:Šaddadu i Šedidu.

Početak:

أوله : شداد مع شديد ايكي قرداشدر شداد تكريلق دعواسي ايدردي بن كعبه، ياپمه قادر
ايم حاشا ثم حاشا الله كوكده ايسده بز يرده ايز و باشلادي ...

Završetak:

آخره : حضرت عمر فرمان اتدي و حكم ايلدي اولكي قوجانوك نكاحي نكاحدر صكره كي قوجه نك نكاحي صحيح دكلدر . تمت تمام .

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6971. R-8706

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Kasida je na početku nepotpuna. ناقص في أوّله.

Isto kao br.6558,2.

L. 5; 14,5 x 10 (11 x 7,5); 8 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Na kraju stihova imaju krupne crvene tačke. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao Monllā ʻAbdī b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā Bašić, iz tvrđave Cetin -Grad (kod Kladuše), 1207/1792. godine.

6972. R-7637

Zbirka (مجموع), *4*

L. 91; 20 x 14. (veličina teksta i broj redaka različit). *Nasḫ*, *nastaʻlīq i taʻlīq*, od različitih prepisivača. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, neki listovi su obrnuto uvezani; povez polukožni.

1. L. 18b - 22.

إعتقاديّات
IʻTIQĀDIYYĀT

Kasida na turskom jeziku o islamskom vjerovanju, od nama nepoznatog autora. Gornji naslov je napisan na početku kaside.

Početak:

أوّله : اولا ايده لم خدايه سپاس   يوقدرونعمتنه(!) حد وقياس
ثانيا حضرت رسوله مدام   بزدن اولسون صلوة ومدح وسلام

Završetak:

آخره : يا الهي كريم ذو الاحسان   شمسيه ايله بونلريآساي .

Prepisao nepoznati prepisivač 1026/1617 godine.

2. L. 24b - 45a.

درّ منظوم (كتاب الطّبّ المنظوم)
DURR-i MANZ̦ŪM (KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANZ̦ŪM)

Kasida sa područja medicine. Napisao Meḥmed Nidāʼī, umro 975/1567. god.

O. M. III, 239; G. Kut, 338; Vohd...XIII 3, 203.

Početak:

أوّله : اي حكيم وعليم وحيّ عليم (!)   حضرتكدركريم وشان عظيم ...

Završetak:

آخره : بو كتابدن بولان دوا وشفا   حضرت ادشاهه ايده دعا

.

3. L. 45 - 49.

كل باشلري نجه علاج
KEL BAŠLARI NIĞE ʻILĀĞ

Naslov u rukopisu je: بو باب كل باشلري نجه اولنور اني بيان ايدر

Jedno poglavlje (vjerovatno iz nekog opširnijeg djela) o liječenju ćelavosti, od nepoznatog autora.

Početak:

أوّله : زيت باغي وبرابر نجه قوز...! وبرز قلم ژنكار الوپ بونلري آجي باغيله قرشدوره لر وباشي محكم تراش ايدوپ صابون ايله يويالر اندن اول باغي دررتوپ ...

Ovo i predhodno djelo prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVII stoljeće).

4. L. 66 - 67.

تلخيص البيان في علامات المهدي آخر الزّمان
TALḪĪṢ AL-BAYĀN FĪ ʻALĀMĀT AL-MAHDĪ ĀḪIR AZ-ZAMĀN

Kratka risala o pojavi Mehdije (obećanog spasitelja), od nepoznatog pisca.

Dobrača I, 240, 4.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... امّا بعد، فهذه نبذة في علامات المهديّ من نحو سبعين حديثًا محذوفة الاسنيد في رسالة الّفها علاّمة شيخ جلال الدّين السّيوطي ...و سمّيتها تلخيص البيان

Završetak:

آخره : ثمّ يخرج دابّة الرض ث تطلع الشمس من مغربها فيغلق باب التّوبة و يرفع القرآن و يهدم الكعبة ثم تقوم القيامة والعلم عند الله تعالى

Prepisao al-ḥāğğ Ibrāhīm-efendi al-Mostārī 1206/1791. godine.

Na listovima koji ne obuhvataju navedena djela ima mnogo raznih bilježaka i na arapskom i na turskom jeziku, koje smo zanemarili u njihovom dešifrovanju, zbog vremena i prostora u ovom katalogu.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

6973. R-4865

رساله، محمّد نور الدّين مصري
(مسائل إيمان وإسلام)
RISĀLA-i MUḤAMMAD NŪRUDDIN MIṢRĪ
(MASĀ'IL ĪMĀN WA ISLĀM)

Djelo na turskom jeziku u kome su obrađeni, uglavnom, imanski šarti. Napisao Muḥammad Nūruddīn Miṣrī, čija nam je biografija nepoznata. U pristupačnim izvorima niti naslov djela niti ime pisca nismo mogli pronaći. Prema tome, djelo je vrlo rijetko i malo poznato.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... بوندن صكره معلوم اولسون كه هر كم أهل جنّت اولمق دليه اولاً مسلمان اولمق اكا فرض عيندر ...بو بنده اضعف الضعفاء وافقر الفقراء ... محمّد نور الدّين مصري ...

Završetak:

آخره: لقد اتممت حمدبالربي على ما قد اعان على كتابي ليدعوا الله بعدي من راه بمغفرتي بجزيل الثواب وقد يقنت ان الكتب نبقى ونبلى تحت الثرى . تمّت الكتاب.

L. 162; 21 x 14,5 (15 x 8,5);13 redova. *Nasḥ*, pisan vještom rukom prepiosivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom.Po rubovima, na prvih nekoliko listova ima malo komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisival 1152/1739. godine.

6974. R-5710

قصيدة في ذكر الموت وأحوال الآخرة بالتّركيّة
QAṢĪDA FĪ ḌIKR AL-MAWT WA AḤWĀL AL-ĀḪIRA

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب إعمادي الإسلام

Pjesma na turskom jeziku o smrti i stanju čovjeka prilikom i poslije smrti, od napoznatog autora.

Dobrača I, 389,3.

Početak:

أوله : ايشت ايدي غافل إسان حالكي   موت حالندن (حالكدن) اولان أحوالني

Završetak:

آخره : بو حظك كاتبين يا ربّ ايكي عالمده شاد أيله .

Predhodni i ovaj prvi polustih su oštećeni, pa ga nismo mogli citirati.

L. 10; 21 x 15 (15 x 9); 13 redova. *Nasḥ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, pismo djelomično oštećeno; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 13. muharrema 1238/1822. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6975. R-5782

معجزات محمّد عليه السّلام
MU'ĞIZĀT MUḤAMMAD 'A. S.

Mudžize (čuda) Muhammed a. s. na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

أوله : حق تعالي هنوز كيري وكوكي عرش وكرس لوح وقلمي اون سكز بيك علمي يراتما ايدي ديلديكيم ...

Završetak:

آخره : دليك بنم ديلكمدر فضل بنم فضلمدر نه ديلرسم ايدرم بنم ايشومده كمسنه نك نسنه سي يوقدر والله أعلم بالصّواب . تمّت تمام .

L. 10; 21 x 14 (16 x 11); 15 redova. *Nasta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 11 - 28. su razne dove sa tumačenjima na turskom jeziku i zapisi, pisano kasnije slabim rukopisom.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6976. R-7590

نمونهء حقيقت
NUMŪNA-i ḤAQĪQAT

Risala, na turskom jeziku, sa područja akaida (dogmatike), od nama nepoznatog autora. Naslov je prema rukopisu. U pristupačnim izvorima ovaj naslov nismo uspjeli pronaći.

Početak:

أوّله : جناب واجب الوجود وذات هقدس حضرتلرينه حمد وثنا اولسون اشبو (نمونهء حقيقت) رساله سي اوچ فصل و بر مقدمه اوزرينه ترتيب اولنمشدر . برنجي فصل الهياته دائر، ايكنجي فصل مسيره عرفان و حقيقت ايمانه دائر، اوچنجي فصل حقيقت و شريعتك بيانته دائر ...

Završetak:

آخره : يوده طوغري ايسه ده آنجق بنم نظومده هر شئ وجودن كلمش دها طوغريدر هر شيئ واجب وجودن كلمش...! وجوددر.

L. 46; 20 x 15 (17 x 12); 19 redova. *Nasta'līq*, pisan plavim mastilom. Papir tamnobijel, sa širokim linijama (standarna sveska); povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XX stoljeće).

6977. R-7435

Zbirka (مجموع), *6*

L35; 16 x 11 (11 x 6,5); 9 redova. *Nasẖ i nasta'leiq*, većinom vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 2 -4a.

إيمان شرطلري
ĪMĀN ŠARṬLARĪ

Djelo nije do kraja prepisano. ناقص في آخره.

Tumačenje imanskih šarta na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوّله: ايمانك شرط آلتيدر اولكسي آمنت بالله معناسي بن الله تعاليىنك برلكنه ووارلغنه إناندم

2. L.5b - 19a.

تجويد قره باش
TAĞWĪD-i QARA BĀŠĪ

Isto kao br. 6552.

3. L. 21b - 23.

(تجويد - مخارج حروف)
(TAĞWiD - MAḪĀRIĞ-i ḤURŪF)

Isto kao br. 6568

Početak:

أوّله: يكرمي طقوز حرفك اون آلتي مخرجي واردر ...

4. L. 24 - 29.

المقدّمة الجزريّة في التّجويد
AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD

Isto kao br. 6564,4.

5. L. 30 - 31.

حروف هجانك صفاتلرين بيان ايدر
ḤURŪF HAĞĀNIN ṢIFĀTLARIN BAYĀN IDER

Tumačenje na turskom jeziku svojstava arapskog alfabeta. Možda je ovo izvod iz nekog djela.

Početak:

أوّله: صفات الالف مجهوره شديده مستقله منفتحه ...

6. L. 32 - 35.

(تجويد - مخارج حروف)
(TAĞWiD - MAḪĀRIĞ-i ḤURŪF)

Isto kao pod tačkom 3.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

6978. R-5465

عقائد بلسان التّركي مع مخارج الحروف
‘AQĀ’ID BI LISĀN AT-TURKĪ MA’A MAḪĀRIĞ AL-ḤURŪF

Kratak udžbenik o vjerovanju i izgovoru glasova. Napisao Miṣrī Ḥ. ‘Oṭmān-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača I, 143, 2.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ...وبعد، بوندن صكره معلوم اوله كه هر عاقل وبالغ اولان إخوانه اولاً فرض عين اولان ايمانني واسلامني وعلم حالني تعلّم ايدوب ...

Završetak:

آخره : زيرا كلام الله تعالى در زياده سيله سعي واهتمام ايده لر الله تعالى اعلم .

L. 16; 16 x 10,5 (10 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Mnoge su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1193/1779. godine

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6979. R-6246

(رسالة في الرّوح والجسد)
(RISĀLA FI AR-RŪḤ WA AL-ĞASAD)

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Fragment neke risale na turskom jeziku iz akaida, a raspravlja o duši i tijelu, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوّله: وقدرت وسائري مخلوقاتده اولان صفاتدن اعلى واجلى در زيرا بزم علممز عرض ومحدث وقاحردر يعني جميع اشيايه من كل وجوه اوله مز ...

Završetak (ovdje):

آخره: اول پاك ذات يعني ذاتندن ظهور ابده صفات روح پاك احمدي مرءات اوله مظهريتده بو هم بالذات اوله بوكه مظهر غير ممكنات بيلته الخلق .

L. 8; 20 x 13 (14,5 x 8); 13 redova. *Nasta’līq.* Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode.. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i godina prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

Bosanski

6980. R-4701

بيان إيمان وإسلام
BAYĀN ĪMĀN WA ISLĀM

Kratki ilmihal na bosanskom jeziku (alhamijado), u kome su, uglavnom, obrađeni imanski šarti, od nepoznatog autora. Čini nam se da je ovo prijevod sa turskog jezika, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوّله: يَسِلَ مُؤمِن يَسَمَ حَقًا اِيمَانيه مُوى صِفَت . شِتُو يَه مُؤمِن. مؤمن يه اوني چويق شتو نو سرچم...

Završetak:

آخره: دا ناس بوغ دراغي اود جهنّمه زاقلوني سوِيِيمه رحمتم راد سِؤاتچوه حرمتا آمين يا معين . تمّت تمام

L. 13; 22,5 x 16 (16 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, deblji, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da prijepis potječe iz XIX stoljeća.

6981. R-4496

عقائد إسلاميّة
'AQĀ'ID-i ISLĀNIYYA

Islamsko vjerovanje. Ovo je, ustvari Ilmihal na bosanskom jeziku koji se sastoji iz dva dijela. Prvi dio obrađuje imanske, a drugi islamske šarte, od nepoznatog autora. Prvi list pisan je crnim mastilom, a ostali listovi običnom olovkom. Ilmihal je pisan arapskim slovima na bosanskom jeziku.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين .

عقائد إسلاميه

عقائد اسلاميه : يه سو ونه ايسلامسقه ويه رسقه وستانووه ...

L. 50 20 x 16 (17 x 13); broj redova različit. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*. Papir bijel, bez linija; povez kartonski (sveska).

Rukopis je autograf (XX stoljeće)

Iz biblioteke Ulema medžlisa u Sarajevu.

DOVE
(الأدعية)

Arapski

6982. R-5462

Zbirka (مجموع), 3

L.16; 16,5 x 11,5 (12 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen; bez poveza.

1. L 1 - 6a.

شرح القصيدة الجلجلوتيّة
ŠARḤ AL-QAṢĪDA AL-ĞALĞALWATIYYA

Komentar kasidi (dovi). Napisao Aḥmad b. ʻAlī al-Būnī al-Qorašī, umro 622/1225. godine.

GAL, G I, 497-8.

Početak:

أوله: قال الشّيخ الإمام العارف بالله تعالى شهاب الدّين أحمد البوني ... اعلم يا أخي
وفقني الله وإيّاك إلى كلّ خير وجنبنا كلّ ضير أنّ هذا الخاتم متضمن للاسم الأعظم فاكتم
سره ...

2. L. 6b - 11.

شرح الأسماء القصيدة الجلجلوتيّة
ŠARḤ AL-ASMĀʼ AL-QAṢĪDA AL-ĞALĞALWATIYYA

Drugi komentar spomenutoj kasidi, od nama nepoznatog autora. Nakon komentara je spomenuta kasida. Katalog Köprülü biblioteke (II, 350,2) spominje naslov ove kaside, ali o njoj ne daje nikakve podatke, osim što kaže da je to izbor iz djela *Šams al-Maʻārif*, od Būnī-je.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...وبعد، فهذا شرح الأسماء الشّريفة وتفسيرها بالعربيّة
ألتي تضمنتها قصيدة الجلجلوتيّة وهي المعروفة بدعوة الإمام الأعظم وخاتمها المرعي عن
سيدي ...

Završetak:

آخره: تمت دعوة الجلجلوتيه فضها جهدك فانها عديمة المثل والنظير فالله ينفعنا بها هذا ذكر
بعض خواصها .

3. L. 11b - 16a.

الدّعوة الجلجلوتيّة
AD-DA'WA AL-ĞALĞALWATIYYA

Tumačenje spomenute kaside kao dove. Napisao spomenuti Aḥmad al-Būni.

Početak:

أوّله: قال الشيّخ الإمام..شهاب الدّين ابن أحمد البوني ...اعلم أنّ هذه الدّعوة الجليلة اشكالها منقوشه على عصاة موسى عليه السّلام ولها تصاريف كثيرة وكذا خاتمها له سر عظيم

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datum (XVIII stoljeće)

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6983. R-6598

(خواص القرآن)
(ḤAWĀṢ AL-QUR'ĀN)

Risala o koristima učenja Kur'ana od nepoznatog autora. Naslov je naš prema sadržaju risale. Risala nije kompletna.

Početak:

أوّله : وآتينا هم ملكا عظيما يدلّ على نيل الملك والسّلطان
يريد الله بكم اليسر يدلّ على رحص الاسعاد والخير ...

Završetak (ovdje):

آخره : لا يملكون كشف الضرّ عنكم يدلّ على أنّه لا ينال ...و لا غيرها

L. 21; 16,5 x 12 (11 x 9); 10 redova. *Nasḫ*. Nema kustoda. Papir tamnobije, dohvaćen vlagom, malo oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII ili XIX stoljeće).

Poklonio Omeraga Šehagić iz Zvornika, 25. oktobra 1965. godine.

6984. R-3082

حزب البحر للشّاذلي
ḤIZB AL-BAḤR LI AŠ-ŠĀḎIlĪ

Dova (molitva) koja se uči u nevolji, naročito popularna kod nekih derviških redova. Sastavio Šayḫ Nūruddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258. god.

Na početku se nalazi uvod o važnosti ove dove i uputa kako se ona uči. Na kraju je njen komentar na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I; 365, 4; Köprülü III, 712, 6.

Početak uvoda:

أوّله : اعلم أنّه روى عن أكابر العلماء واعيان الفضلاء أنّ الدّعاء المشهور بحزب البحر من الأدعيّة اللطيفة ...

Početak dove:

أوّل الدّعاء : يا الله يا عليّ يا عظيم يا حليم يا عليم أنت ربّي وعلمك حسبي ...

L. 15; 17 x 11,5 (9,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*. Tekst dove je vokalizovan. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

6985. R-5540

Zbirka (مجموع), *6*

L. 78; 14,5 x 10 (10 x 5); 11 redova. *Nasta'līq*. Kaside u ovoj zbirci su vokalizovane. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode .Papri rbijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 -5.

حزب الحمد للشّاذلي
ḤIZB AL-ḤAMD LI AŠ-ŠĀḎILĪ

Dova (molitva) koja se uči poslije ikindije-namaza. Napisao Nūruddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. 'Abdullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 662; A. M I, 709.

Počinje *Fātiḥom* .

Završetak:

آخره: لا تخليني من الرّحمة والآمان يا حنّان يا منّان وسلام على جميع الأنبياء والمرسلين والحمد لله ربّ العالمين.

2. L.5b - 8a.

حزب الدسوقي
ḤIZB AD-DASŪQĪ

Naslov u rukopisu je:... هذا حزب سيّد إبراهيم الدّسوقي

Dova koju je, vjerovatno, sastavio Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Abdurraḥmān ad-Dasūqī aṣ-Ṣūfī, umro 915/1514.godine.

GAL, S II, 153; Kahhāla I, 98.

Početak:

أوله: الٓم نور فلوو عمّا نور ثمّ لور عمّا نور فعموا وصمّوا عمّا نور فوقع القول عليهم بما ظلموا فهم لا افحسبتم أنّما خلقناكم عبسا (عبثا) وأنّكم إلينا لا ...

Završetak:

آخره: حمّ هاء وارع هنا بما شئت واختم بآمين آمين آمين محمد رسول الله الى آخره .

3. L.8 - 20.

قصيدة أبي مدين
QAṢĪDA ABĪ MADYAN

Kasida za postizanje visokih ciljeva, dugotrajnu sreću, pri posjeti vladarima i emerima i čuva od svih nesreća i mnoge druge koristi donosi. Pripisuje se da ju je sastavio Šu‘ayb b. al-Ḥasan al-Magribī Abū Madyān al-Mālikī aṣ-Ṣūfī at-Tilmisānī, umro 598/1193. godine.

GAL, S I, 784; A. M. I, 417.

Početak:

أوله: بدأت بيسم الله في أوّل السطر   فأسماؤه حصن حصين من الضرّ...

Završetak:

آخره: وصلّ على آل النبيّ وصحبه   وأتباعه يا مالك الخير والشرّ .

Na 21. listu je bilješka o postu, tj. kakva je mudrost u postu.

4. L 22b - 24.

قصيدة: إلى متى أنت بالذات مشغول ...
QAṢĪDA: ILĀ MATĀ ANTE...

Kasida je na kraju nepotpuna. ناقص في آخره.

Kasida u pohvalu islama i poslanika Muhammed a. s., od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: إلى متى أنت بالذات مشغول   وأنت عن كلّ ما قدمت مسؤل

5. L.32b - 37a.

منظومة في الميلاد
MANẒŪMA FĪ AL-MĪLĀD

Spjev o Muhammedu a. s. od nepoznatog autora. Istina, na kraju djela spominje se ime Waliyuddīn b. Muḥammad al-Amīn...! (dalje pismo oštećeno i teško čitljivo), pa predpostavljamo da bi to moglo biti ime autora. Međutim, u pristupačnim izvorima ovo ime nismo uspjeli pronaći.

Početak:

أوله: أحمد لوليه وامدح لنبيه وبعد فقد نظمت هذه المنظومة في الميلاد الّذي تشرفت به البلاد والميعاد على سبعة عقود ...

Prepisao nepoznati prepisivač 1206/1791. godine.

6. L. 40b - 87a.

أوراد عبد القادر
AWRĀD ‘ABDULQĀDIR

Zbirka dova i virdova koju je napisao ‘Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ Gīlānī, umro 561/1165. godine.

A. M. I, 596; Ahlwardt III, 3771.

Početak:

أوله: هو اللهّ الّذي لا الله إلاّ هو الجميل الرّحمن الرّحيم اللّطيف الرّؤف الغفور المؤمن ...

Završetak:

آخره: **فلا تعلم نفس ما أخفى لهم من قرة أعين جزاء بما كانوا يعملون في منصّة محسن خواتم دعويهم فيها سبحانك اللهم وتحيتهم فيها سلام وآخر دعويهم ان الحمد لله رب العلمين**

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na naslovnoj stranici prvog djela je jedna dova, te ime i pečat ranijeg vlasnika: Kāmī (ili Ğāmī) Yaḥyā b. Muḥammad, godina 1212/1797.

Navedeni vlasnik je, vjerovatno, čitave zbirke.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6986. R-6912

حلية الأبرار وشعار الأخيار في تلخيص الدّعوات والأذكار
ḤILYA AL-ABRĀR WA ŠI‘ĀR AL-AḪYĀR FĪ TALḪĪṢ AD-DA‘WĀT WA AL- AṮKĀR

Zbirka molitava (dova i zikrova). Sabrao Abū Zakariya Yaḥyā b. Šaraf b. Murrī an-Nawawī, umro 676/1278. god.

GAL, G I, 397; S. I, 685; Ahlwatdt III, 3694; Dobrača I, 752.

Početak:

أوّله : الحمد لله الواحد القهّار العزيز الغفّار مقدّر الأقدار ...أمّا بعد، فقد قال الله العظيم العزيز الحليم **فاذكروني أذكركم** وقال الله تعالى **وما خلقت الجنّ والانس إلاّ ليعبدون ...**

Završetak:

آخره : قال مصنّفه الشّيخ العالم الإمام الحافظ المتقن المحقّق محي الدّين أبو زكريا النّوري يحيي بن شرف بن موسى عفا لله عنه فرغت من جمعه في المحرم سنة تسع وستين وستمائة سوى أحرف الحقتها بعد ذلك ...

L. 309 (originalna folijacija); 20,5 x 13 (12 x 8); 15 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen ; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ni'matullāh b. Ruknuddīn al-Qudsī al-Ḥusaynī, bez oznake datuma. Možda se godina prijepisa krije u riječi الأذكـــار po ebdžed sistemu, što bi odgovaralo 953/1546. godina?

Na početku je sadržaj djela, a na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika: Ḥusayn b. 'Oṯmān al-Mawlā... u Bagdadu. Ispod ove je druga brisana bilješka ranijeg vlasnika.

Poklonio hafiz Mehmed ef. Zahirović, bivši muftija iz Banja Luke.

6987. R-4738

Zbirka (مجموع), *2*

L. 43; 23 x 15 (19 x 13 i 20 x 12,5); 11 i 5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Tekst u prvom djelu obrubljen pozlaćenom i plavom linijom. Drugo djelo pisano je u razmaknutim redovima. Rečenice su rastavljene pozlaćenim tačkama. Početak u oba djela ukrašen je unvanima. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez kožni, takođe, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1 - 23.

أوراد الايّام السّبعة
AWRĀD AL-AYYĀM AS-SAB'A

Zbirka dova za svaki dan u sedmici od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوّله : قال الشّيخ الإمام العالم يونس بن طاهر إمام بلخ رضي الله عنه انّ رجلاً باصفهان يقال له اسامة الزّاهد المقري ...

Prepisao nepoznati prepisivač, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 897/1492. godine.

Na 23b - 24. listu je nepotpuna biografija h. Abu Bakra, prvog halife.

2. L. 25 - 43.

الحرز المتيع والحجاب المنيع
AL-ḤIRZ AL-MUTĪ' WA AL-ḤIĞĀB AL-MANĪ'

Zbirka je na kraju nepotpuna. ناقص في آخره .

Zbirka dova od nepoznatog sabirača.

Počinje prvom suroom iz Kur'ana (*al-Fātiḥa*).

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVI stoljeće).

6988. R-7180

الحص الحصين من كلام سيّد المرسلين
AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Zbirka molitava sabranih iz govora Božijeg poslanika. Sabrao Šamsuddīn Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī, umro 833/1429. god.

Dobrača I, 588,3; GAL, S II, 277,19; Ḥ. Ḫ. I, 669; Köprülü III, 32.

Početak:

أوّله : انشدني السمعاني في اماليه لبعضهم ... قال الفقير الضّعيف المسكين المنقطع إلي الله تعالى الرّاجي من كرمه أن ينجيه من القوم الظّالمين . محمّد بن محمّد بن محمّد بن الجزري لطف الله تعالى به في شدّته أمّا بعد، حمد الله الّذي جعل الدّعا، لردّ القضا، ...

Zavr[etak:

آخره : اللّهمّ بحقه عندك ارفع عن الخلق ما نزل بهم ولا تسلط عليهم من لا يرحمهم فقد حلّ بهم ما لا يرفعه غيرك ولا يدفعه سواك . اللّهمّ فرّج عنا يا كريم يا أرحم الرّاحمين.

L. 185; 14 x 10 (10,5 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, popravljan; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Raḥmatullāh b. Amrullāh al- Harawī, u Buhari , u petak 5. muharrema 957/1550. godine.

6989. R-5846

Zbirka (مجموع), *3*

L. 109; 20 x 12 (13 x 6 i 16 x 8); 15 i 33 reda. *Nasḫ* i *nasta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Prva stranica prvog djela ukrašena je lijepim unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L 1 - 81a.

الحص الحصين من كلام سيّد المرسلين

AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Isto kao br. 6988.

Prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad, u petak 21. ševvala 992/1584. godine u gradu Tedmuru (Sirija), iz prepisa koji je pročitan pred autorom.

(فرغت من تحصيل هذا الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين يوم الجمعة قبل الظّهر في اليوم الواحد والعشرون من شهر شوّال المكرّم سنة إثنى وتسعين وتسعمانة كان ذلك في تدمر المحروسه حماها الله من الآفات و سائر بلاد المسلمين وكان تحصيله من نسخة الّتي قد كتب كاتبه من نسخة قرئت علي مصنّفه ...كتبه لنفسه ثمّ لمن شاء الله من بعده الفقير إلى الله تعالي مصطفى بن محمّد ...)

2. L. 81b - 90.

الأوراق في حلّ بعض الفاظه ومعاني الغريب

(شرح الحصن الحصين)

AL-AWRĀQ FĪ ḤALL BA'Ḍ ALFĀẒIHĪ WA MA'ĀNĪ AL-GARĪB (ŠARḤ AL-ḤIṢN AL-ḤAṢĪN)

Kraći komentar na gore navedeno djelo. Napisao neki Ğalāl al-islām al-Karmānī, kako je to zabilježeno u rukopisu, ali nam je njegova biografija nepoznata. Jedino se iz uvoda razumije da je bio učenik Ibni Ğezerijevog učenika.

Početak:

أوّله : الحمد لله والسّلام على عباده الّذين اصطفى فيقول العبد الفقير الجاني جلال الإسلام الكرماني ...و لم يكن له شرحٌ كتبت هذه الأوراق في حلّ بعض الفاظه ومعاني الغريب الّذي ...

Završetak:

آخره : قوله من درك الشّقا الدّرك اللحق والوصول إلى الشّيئ والحمد لله ربّ العالمين ...

Prepisivač je isti kao pod tačkom jedan.

4. L. 91b - 109.

مفتاح الحصن الحصين

MIFTĀḤ AL-ḤIṢN AL-ḤAṢĪN

Komentar djelu pod tačkom jedan, od istog autora (Ibn al-Ğazarī).
Ḥ. Ḫ. II, 669; Kairo2 I, 150.

Početak:

أوّله :يقول الفقير إلى الله تعالى محمّد بن محمّد الجزري ... الحمد لله على ما علّمو صلّى الله على سيّد خلقه محمّد وآله و صحبه وسلّم و بعد، فإنّي كنت وعدت عند تأليفي كتاب الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين ...

Završetak:

آخره: فرغت منه في يوم السّبت العشرين من شهر رمضان سنة إحدى وثلاثين وثمانمائة بمنزلي بدار القرآن والحديث الّتي انشائها داخل مبينة شيراز ...

Prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Sulaymān b. Nağīb b. Sulaymān, godina 1231/1815-16.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

6990. R-8703

الحص الحصين من كلام سيّد المرسلين

AL-ḤIṢN AL- ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Isto kao be. 6988.

L. 138; 16,5 x 10,5 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Na početku djela izrađen je neuspio unvan. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Sulaymān b. Ismā'īl, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1168/1755. godine.

Otkupljen od Halilović hadži Alije iz Sarajeva.

Na kraju djela je pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad Mestvica, godina 1262/1845-46.

6991 R-4409

Zbirka (مجموع), *3*

L. 104; 20 x 13,5 (16 x 10); 31 red. *Ta'līq*. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 13b - 14.

مختصر الحصن الحصين
MUḪTAṢAR AL-ḤIṢN AL-ḤAṢĪN

Skraćena prerada djela *al-Ḥiṣn al-ḥaṣīn*. U uvodu pisac kaže da je sačinio izbor iz navedenog djela. Oboje napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazarī, umro 833/1429. god.

Djelo je podijeljeno na pet poglavlja (faṣl).

Ḥ. Ḫ. I, 669.

Početak:

أوله : الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى وحسبنا الله تعالى وكفى قال الشّيخ ... محمّد بن محمّد الجزري الشّافعي ... وبعد، فهذه زبذة انتخبتها من أدعية استخرجتها من كتابي الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين ...

Završetak:

آخره : اللّهمّ كن لي جارا من شرّهم جلّ ثناؤك وعزّ جارك ولا اله غيرك ثلث مرّآت .

2. L. 14b - 15.

الرّسالة المنيرة
AR-RISĀLA AL-MUNĪRA

Djelo nije do kraja prepisano. ناقص في آخره .

Rasprava sa područja propovijedi. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god.

Dobrača II, 1030, 5. Fajić III, 2147, 11.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي علم معالم العلم واعلامه ... فبعد، جمعت هذه الرسالة مختصرة لتكون لراغبين مفيدة وسمّيتها منيرة ...

3. L. 20b - 93.

بضاعة الحكّام في إحكام الأحكام
BIḌĀ'A AL-ḤUKKĀM FĪ IḤKĀM AL-AḤKĀM

Djelo na turskom jeziku o postupku šerijatskih sudova. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbūlī, umro 1100/1688. god.

O. M. I, 280; Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 185; Dobrača II, 1879, 5.

Početak:

أوله : فتح أبواب مرادات ايلين خالق الكون صد حمد وسپاس هم رسولنه ...

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

Početak zbirke kao i kraj (po desetak listova) ispisani su mnogim bilješkama iz raznih naučnih disciplina.

Poklonio dr Ibrahim-beg Halilbašić, advokat iz Sarajeva.

6992. R-8708

Zbirka (مجموع), *8*

L 182; 16 x 10 (12-13 x 6-7); 12-15 redova. *Nasḫ*. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast; povez kožni, s preklopom.

1. L. 1- 3.

دعاء الدّمياطيّة
DU'Ā' AD-DIMYAṬIYYA

Prema naslovu, ovo je dova u stihovima od Dimyāṭiye., umro 921/1515. godine.

Početak:

أوله: دعوتك يا مولاى فاقبل دعائيا   وبلّغ بما أرجوه منك مردايا ...

Završetak:

آخره: عليه صلاة الله ثمّ سلامه   ورضوانه والآل ما دام باقيا .

2. L. 4b - 8.

راتب
RĀTIB

Dio povremene molitve, vjerovatno izvađena iz nekog tesavvuskog djela, što ga je napisao ʻAbdullāh b. ʻAlawī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥaddād al-Ḥusaynī al-Yamanī, umro 1132/1720. godine.

Kaḥḥāla VI, 85.

Početak:

أوله: سيّدي المولىّ العرف بالله إمام أهل الله السيّد الكبير ... السيّد عبد الله بن علوي بن محمّد بن أحمد بن عبدالله عرف بالحداد باعلوي الحسيني ...

Završetak:

آخره: وتمّم الجلالة الفا لا بدّ وان يظهر عليه شيئ من أنوار الله تعالى، انتهى وصلّى الله...

Prepisao, vjerovatno, al-ḥāǧǧ ḥāfiẓ ʻĀṣim ef. Sirćo, 11. rebiul-evvela 1345/1926. godine.

3. L. 12b - 17.

القصيدة الدمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسني
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀʼ ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Kasida o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Napisao Muḥammad b. Aḥmad al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, umro 921/1515. god.

Kaḥḥāla VIII, 260; Ahlwardt III, 3753; Trako-Gazić, 42-43; Dobrača I, 122,9; Popara IX, 5800,2.

Početak:

اوله : بدأت بسم الله والحمد لله أوّلا على نعم لم تحص فيما تنزلا

Završetak

آخره : واجعل الاهي على التوحيد قبضتنا والصدق في القول والاخلاص في العملي

Prepisao Bakr b. Muṣṭafa 1298/1880. godine.

4. L.19 - 23a.

دعاء بدأ الدلائل، أسماء الحسني، دعاء يقرأ قبل الشّروع أسماء النّبيّ صلعم (مطبوع)
DUĀʼ BADʼ AD-DALĀʼIL...

5. L. 23b - 123a.

دلائل الخيرات ودعا، يقرأ عقيب ختم دلائل الخيرات (مطبوع)
DALĀʼIL AL-ḪAYRĀT WA DUʻĀʼ YQRAʼ ʻAQĪB ḪATM DALĀʼIL AL-ḪAYRĀT (Štampano)

6. L. 124 - 138.

قصيدة البردة (مطبوع)
QAṢĪDA AL-BURDA (Štampano)

Djela pod tačkom 4 - 6 štampana su 1287/1870. godine.

7. L.141b - 142a.

الصّلوة البدريّة والدّعوات الأنوريّة
AṢ-ṢALĀT AL-BADRIYYA WA AD-DAʻWĀT AL-ANWARIYYA

Kratko tumačenje za učenje salavata na pejgambera i učesnike bitke na Bedru, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ...أمّا بعد، فهذه صلوات مستجابة بتوسّلات أصحاب البدر ... وسمّيتها بالصّلوة البدريّة والدّعوات الانوريّة ...

Završetak:

آخره: والثّالث يتنفّل ركعتين قبل القراءة ويسجد الله تعالى ويتوسّل بالنّبيّ عليه الصّلوة والسّلام ويطلب حاجته ويكتم سرّه من جميع النّاس ويجتنب .

8. L. 142b - 175a.

(الصّلوات بحرمة أصحاب البدر)
(AṢ-ṢALAWĀT BI ḤURMAT AṢḤĀB AL-BADR)

Blagosiljanje poslanika Muḥameda svetošću učesnika bitke na Bedru, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين ... اللهمّ صلّ على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم يا ربّ وبحرمة محمّد صلّى الله تعالى عليه وسلّم ابن عبد الله بن عبد المطّلب بن هاشم، أسبل عليّ من نعمك الدّائم ...

Završetak:

آخره: اللهمّ صلّ على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم يا ربّ بحرمة بجير بن أبي بجير رضي الله تعالى اكفني من كلّ شرّ واهدني إلى خير وعلى آله وأصحبه الطيّبين الطّاهرين والحمد لله ربّ العالمين، تمّت أصحاب البدر.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 175b - 182a su: Hatma dova, prenesena iz djela مكاشفة القلوب i jedna anegdota koja se prenosi od 'Abdurraḥmān b. Ḥabīb al-Ḥāriṭī al-Baṣrije, sve pisano kasnije rukom drugog prepisivača.

6993. R-7780

القصيدة الدمياطية في التوسل باسماء الله الحسني

AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Kasida o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Napisao Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī, umro 921/1515. god.

Dobrača I, 122,9; Ismā'īl paša: Ḍayl II, 230; GAL, S II, 361; Köprülü II, 1587,8.

Početak

أوله : بدأت ببسم الله والحمد أولاً   على نعم لم تحص فيما تنزلا

Završetak:

آخره : وأصحابه والآل والرسل كلّهم   وبعد فحمد الله ختمًا وأولاً

L. 10; 17,5 x 12 (15 x 10); 18 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Kasida obuhvata samo tri lista, a na ostalim listovima su razne bilješke na arapskom i turskom jeziku: hadisi, dove, zapisi i drugo. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

6994. R-6333

شرح القصيدة الدمياطية في التوسل باسماء الله الحسنى

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT- TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL- ḤUSNĀ

Komentar *al-Qaṣida ad-Dimyaṭiya* - o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Komentar je napisao Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā al-Burnusī Šihābuddīn Abū al-'Abbās, Zarrūq al-Fāsī, umro 899/1493. god.

A. M. I, 136; GAL, G II, 253; TÜYATOK 34/IV, 355.

Početak:

أوله : قال الشّيخ الإمام العالم العامل ...سيّدي أحمد بن أحمد بن محمّد بن عيسى البرنسي الّذي عرف بزرّوق الفاسي ... الحمد لله ربّ العالمين الرّحمن الرّحيم التّواب الهادي إلى الحقّ والصّواب ... أمّا بعد، فها أنا أذكر شيئًا من خواصّ نظم الشّيخ ...الشّيخ المسمّى بدمياطي

Završetak:

آخره : لا في وقت تريد فيما يختاره لا فيما تختاره والكلام يطول شرحه وفضائله لا تحصى والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب و صلّى الله ...

L. 13; 18,5 x12,5 (12 x 7); 15 redova. *Nasta'līq*. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz kolekcije Besim ef. Korkuta.

6995. R-8697

القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي

AL-QAWL AL-MUTAWĀṬĪ FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AD-DIMYĀṬĪ

Komentar kasidi o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Kasidu je napisao Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī, umro 921/1515.(v. Dobrača I, 122, 9), a ovaj komentar aš-Šarīf Muḥammad b. Aḥmad al-Ğazā'irī, umro 1139/1726. godine.

Ismā'il-paša: Ḍayl II, 230; GAL, S II, 481.

Početak:

أوله: و صلّى الله على سيّدنا محمّد النّبيّ الكريم، سبحان من علّم الإنسان بفضله الأسماء، ... بعد، فإنّ القصيدة الدّمياطيّة مشهورة في فنّها معروفة بعلوّ القدر عند أهلها ...و سمّيت القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي ...

Završetak:

آخره: و لكن هذا ما جرى به التّقدير وحكم به المالك القدير فالله أسئل أن يجعله خالصًا لوجهه الكريم وسببًا موصلاً إلى جنّات النّعيم انّه متفضّل رحيم وصلى الله على سيّدنا محمّد...

L. 30; 23,5 x 15,5 (17 x 9); 23 reda. *Nasta'līq*. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao u Sarajevu, u mahali Divan Katiba Monllā Yūsuf b. Sulaymān Prozorli (iz Prozora), u trećoj dekadi mjeseca zul-hidžeta 1301/1884. godine.

(كتبه الحقير ... در مدينه، سراي عن محلّه، ديوان كاتب پروزورلي ملا يوسف بن سليمان في آخر ذي الحجّة الشّريف سنة ١٣٠١).

Iz zaostavštine hadži hafiz Asim ef Sirće.

6996. R-4836

Zbirka (مجموع), *3*

L. 101; 18,5 x 13,5 (13 x 9,5); 17 i 19 redova. *Nasta'līq.* Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumačenja i dopuna. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 55.

الفوائد منصوريّة شرح قصيدة الدّمياطيّة

AL-FAWĀ'ID MANṢŪRIYYA ŠARḤ QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA

Komentar kasidi o Božijim imenima i molitvi pomoću njih. Kasidu je napisao Šamsuddīn Muḥammad ad-Dimyāṭī, umro 921/1515 (v. Dobrača I,122, 9), a ovaj komentar Yūsuf b. Ḥusayn ad-Dimišqī al-Ḥanafī an-Naqšibandī al-Qādirī, umro u Halepu 1153/1740. god.

A. M. II, 569.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي تفرّد بأسماء الحسنى وتوحّد بصفات ذات ...الاسني ...وبعد، فيقول العبد ... يوسف بن حسين الحسيني الحنفي النّقشبندي ثم القادري ... وسمّيته الفوائد المنصوريّة شرح قصيدة الدمياطيّة ...

Završetak:

آخره : أن يسبل عليه ستره الجميل فانّي مقرّ بالعجز والتّقصير وحسبي الله ونعم الوكيل ولا حول ولاقوّة ...

2. L. 58b - 79a.

رسالة في الأسئلة و الأجوبة

RISĀLA AL-AS'ILA WA AL-AĞWIBA

Risala na turskom jeziku sa područja tesavvufa. Napisao ʽAbdullāh Ilāhī Simāwī Naqšibandī, umro 893/1488. god.

O. M. I, 91; Kairo t, 38.

Početak:

أوّله : الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه محمّد وآله وصحبه وسلّم اي سالك طريقت الهي واي طالب معرفت ...

Završetak:

آخره : وبني آدم خود حقير مستحق سعير مقهور جناب كبريا ازاده الله تعالى مرضا.تمت .

3. L. 79 -101.

مقامات أولياء

MAQĀMĀT AWLIYĀ'

Djelo na turskom jeziku, također, iz tesavvufa. Napisao Aq Šamsuddīn Šayḫ Meḥmed b. Ḥamza, umro 863/1458. god.

O. M. I, 12-14; A. M. II, 202; Karatay t I, 1179,1.

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... وشكر اول الله كم عالمك خالقدر ... هم بو كتابه مقامات اوليا ء ديو آد ويردم ...

Završetak:

آخره : امام حافظ النقي فضائل اعمال آدلو كتابنده بويلجه نقل ايدر.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač 20. zul-kadeta 1163/1750. godine (bilješka na kraju prvog djela).

6997. R-8709

مجمع الخيرات

MAĞMA' AL-ḪAYRĀT

Zbirka je na početku nepotpuna. ناقص في أوّله.

Zbirka dova koju je sabrao naš alim iz Olova Sulaymān b. Ḥabīb b. Ša'bān al-Bosnawī as-Sarāyī, živio u drugoj polovini XVII i početkom XVIII stoljeća. Autor je prepisao i neka djela koja se nalaze u ovoj biblioteci; što se može vidjeti u indeksima prepisivača.

Z. Fajić: Glasnik IVZ, go d. LIX/1997; br. 3-4, str. 291-296.

Završetak:

آخره :ونسئلك اللّهمّ بنور وجهك الّذي ملأ أركان عرشك أن تزرع في قلبي معرفتك حتّى أعرفك حقّ معرفتك كما ينبغي أن تعرف به وصلّى الله علي سيّدنا ونبيّنا ومولانا محمّد خاتم النّبيّين وإمام المرسلين ...

L. 11; 20,5 x 13,5 (15,5 x 8); 19 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane pozlaćenom bojom, koja je od vlage pozelenila. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije zelene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač , 22. ramazana 1120/1708. godine.

6998. R-6689

مجمع الخيرات
MAĞMA' AL-ḤAYRĀT

Djelo je nakon 19 lista manjkavo, otkinuto i zagubljeno nekoliko listova.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي هدانا وأرشدنا للإيمان والإسلام...أمّا بعد، فيقول العبد الفقير ...سليمان بن حبيب بن شعبان البوسنوي السّرايي...وسمّيته بمجمع الخيرات ...

L. 24; 20,5 x 14,5 (14 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 3. rebiul-ahira 1169/1756. godine.

6999. R-6146

Zbirka (مجموع)*, 2*

L. 52; 19,5 x 12 (14 x 7); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 41.

الورد الشّريف
AL-WIRD AŠ-ŠARIF

Zbirka dova određene za učenje svakog dana u semici, od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين...الحمد لله الّذي خلق السّمرات والأرض وجعل الظّلمات والنّور ثمّ الّذين كفروا بربّهم يعدلون ...

Prepisao nepoznati prepisivač 2. redžeba 1175/1762. godine.

2. L. 42b - 52a.

دعا نامه
DU'Ā NĀMA

Zbirka raznih dova, od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله: لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له الملك وله الحمد وهو على كلّ شيء قدير ...

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

7000. R-5513

أسماء أهل بدر
ASMĀ& AHL BADR

Popis ashaba koji su učestvovali u bici na Bedru, od nepoznatog pisca. *Dobrača I, 761,2.*

Početak:

أوله : محمّد رسول الله صلى الله عليه وسلّم و شرّف وعظّم وكرّم حرف الألف أبيّ بن كعب

Završetak:

آخره : وقد تمّ باليمن والبركة أسماء الصّحابة البدريّين رضوان الله تعالى عليهم أجمعين

L. 10; 16,5 x 10 (11,5 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Teekst je obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Prva stranica ukrašena je unvanom, slabije izrade. Papir tamnobijel, popravljan; povez kartonski.

Prepisao Muṣṭafā, ḥāfiẓ aš-Šarī 1167/1753. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7001. R-6778

Zbirka (مجموع)*, 3*

L. 87; 20,5 x 12,5 (16-118 x 10); 16-20 redova. *Nasḫ i nasta'līq*. od različitih prepisivača. Osim uvoda u prvom djelu tekst prva dva djela je vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 2b - 8a.

أسماء أهل البدر
ASMĀ' AHL AL-BADR

Isto kao br. 7000.

Početak:

أوّله : الحمد لله الّذي أشرف ضياء الإسلام بطلعة نبوة سيّد الأنام ... وبعد، فإنّ الوزير المعظّم والدستور المكرّم مشيّد أركان الدّولة العثمانيّة ... حضرت مولانا الغازي علي پاشا حاكم ولايت بوسنه ...

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 8b - 11a. ima raznih bilježaka, pisnih kasnije rukom drugog prepisivača.

2. L. 11b - 39a.

الصّلوة البدريّة والدّعوات الانوريّة
AṢ-ṢALĀT AL-BADRIYYA WA AD-DA'WĀTĀT AL-ANWARIYYA

Namaz i molitve koje se uče za postizanje određenih želja, a u vezi učesnika ashaba u bitci na Bedru, od nama nepoznatog autora. (Vidi br. 6992,7).

Početak:

أوّله : الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، فهذه صلوات مستجابة بتوسّلات أصحاب البدر ... وسمّيته بالصّلوة البدريّة والدّعوات الأنورية إنّه مجيب قريب ...

Prepisao 'Alī ar-Rušdī, učenik aḍ-Ḍihnije, mjeseca muharrema 1223/1808. godine.

3. L.39b - 87.

مجموعة
MAĞMŪA'

Zbirka (svaštara) raznih bilježaka, pisanih rukom drugog prepisivača, od nepoznatog sabirača.

Na 86b. listu je bilješka da je prijepis završen 20 ramazana 1191/1777. godine.

Poklonio dr Ahmed ef. Tuzlić.

7002. R-5392

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 16 x 10,5 (11 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, djelomično vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na početku djela obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, jednostavan.

1. L. 1 - 10a.

اسماء اهل بدر
ASMĀ' AHL BADR

Isto kao br. 7000.

2. L. 11b - 49a.

دعا نا مه ابو السعود
DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 6633,5.

Prije posljednjeg lista nekoliko listova je zagubljeno.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

Na listovima 49b - 58. nalaze se razne dove i salavati, pisani kasnije različitim rukopisima.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7003. R-8686

أسماء أهل بدر
ASMĀ' AHL BADR

Isto kao br. 7000.

L. 6+1=7; 22 x 15 (15 x 9); 16 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Tekst na stranicama i margine obrubljeni jednom debljom pozlaćenom linijom. Papur tamnobijel, glat; povez bijelo plavi papir.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).

Na 7. žućkastom listu su dove pod naslovom: ترتيب مفتي الثقلين ابي السعود

Poklonio Fejzulah Hadžibajrić

7004. R-5307

Zbirka (مجموع), 3

L. 159; 20,5 x 14,5 (13 - 16 x 8); 15, 18 i 19 redova. *Nasḫ i ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 45a.

دلائل الخيرات و شوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Zbirka salavata. Sabrao Muḥammad b. Sulaymān al-Ǧazūlī, umro 870/1465. god.

Dobrača I, 758; GAL, G II, 252; Köprülü III, 33.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي هدانا للإيمان والإسلام ... وبعد، هذا فالغرض في هذا الكتاب ذكر الصلوة على النبيّ ... وسمّيته بكتاب دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في الصّلوة على النّبيّ المختار ...

Završetak:

آخره :وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلم تسليمًا كثيرًا والحمد لله ربّ العالمين .

Prepisao nepoznati prepisivač (ime izbrisano) u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1117/1705. godine.

2. L. 47b - 138.

منية المصلّي وغنية المبتدي
MUNYA AL-MUṢALLĪ WA GUNYA AL- MUBTADĪ

Priručnik o namazu. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšgarī, Sadīduddīn, umro 705/1305. god.

GAL, G I, 383; S I, 659; Ahlwardt III, 3542; Ḥ.Ḫ. II, 1886; Dobrača II, 913,2; Popara IX, 5452; Köprülü III, 60,2.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... إعلموا وفقكم الله تعالى وإيانا أنّ أنواع العلوم كثيرة ...

Završetak:

آخره : في كتاب له المسمّى بطبّ النّبيّ عمّ يجده من يطلبه والحمد لله ربّ العالمين .

Prepisano 19. džumadel-evvela 1113/1701. godine.

3. L. 141 - 159.

شرح العوامل المائة
(شرح العوامل الجرجانيّة)
ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-MI'AT
(ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ǦURǦĀNIYYA)

Isto kao br. 6819,2.

Prepisivač isti kao u predhodnom djelu.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7005. R-7781

Zbirka (مجموع), 2

L. 66; 16,5 x 11 (12 x 6,5), 12 i 17 redova. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlago; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 55.

دلائل الخيرات و شوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Prepisao Fatḥullāh b. al-ḥāǧǧ Abū Bakr b. Ṣāfī, 23 zul-hidžeta 1118/1707. godine.

2. L. 56b - 65a.

القصيدة الدِّمياطيّة في التّوسل بأسماء الله الحسنى
AL- QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Isto kao br. 6992,3.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na prvim zaštitnim listovima su bilješke: tjelesni opis Muhammed a.s. sa prijevodom na turski jezik, jedan razgovor Muhammed a. s. sa svojom kćerkom h. Fatimom, također, na turskom jeziku, dvije dove i bilješka iz tesavvufa. Na kraju je dova nakon učenja *Dalā'il a-ḫayrāta* i zapisi.

Otkupljen od Mešić Suvada iz sela Lepenice kod Tešnja.

7006. R-4763

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

L. 30; 15,5 x 10,5 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao nepoznati prepisivač 1151/1738. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

7007. R-8716

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 66; 18,5 x 12 (12 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; povez kožni, s preklopom, također, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao u Amasiji Ḥusayn Ḥasbī Balākaš, 1155/1742. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Janja, kod Bijeljine.

7008. R-5488

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 70; 16,5 x 10,5 (11 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prva stranica ukrašena pozlaćenim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen, vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao as-sayyid Aḥmad b. sayyid Sulaymān, 3. rebiul-evvela 1160/1747. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7009. R- 4729

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 81; 20 x 11,5 (14 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī, iz Čajirdžik mahale u Sarajevu, učenik al-ḥāǧǧ Muḥammad-ef. as-Sarāyī, u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1163/1750 godine.

(وقع الأختتام في أواخر شهر ربيع الآخر في المحلّة چايرجق في مدينة السّراى الملتفة في سنة ثلث وستّين ومائة وألف بيد الفقير حسين بن علي مكاناً بالسّرائي، من تلاميذ الحاج محمّد أفندي السّرايي)

Uvakufila Ḥanīfa, kći Muḥammadova, iz mahale Hadži Idris.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz koje se razumije da je neko (potpis teško čitljiv) kupio ovu knjigu iz zaostavštine merhum Mustafa-efendije Hadžihalilovića, godine 1927.

7010. R- 8678

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 99; 15,5 x 9,5 (10 x 5,5); 11 rediva. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrlo lijepim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom. Imaju crteži Mekke i Medine. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Između rečenica imaju pozlaćene tačke. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, koji je otkinut, ali se nalazi u rukopisu. Na sredini korica i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao Muṣṭafā, ḥāfiẓ-ul-Qur'ān, 1167/1753. godine

7011. R-6950

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 96; 16,5 x 11 (9,5 x 5,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepšisivača.. Na više mjesta imaju lijepo urađeni unvani i slika dvaju harema, slabije vrijednosti. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; pvez kožni, s preklopom.

Prepisao 'Otmān al-Bosnawī, učenik Aḥmad Luṭfiye Saraylije 1184/1770. godine.

(كتبه الفقير ...عثمان المعروف ببوسنوي من تلاميذ احمد لطفي سراي عتيق مهموره سنة ١١٨٤)

Iz ostavštine rah. Salema i Behije Šogolj, a donijela i predala ovoj biblioteci Razija-hanuma Haverić iz Sarajeva.

7012. R-7579

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 173; 18 x 13,5 (8,5 x 5,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Na 4-5 listova imaju lijepo izrađeni unvani, kao i slike dvaju harema u Mekki i Medini. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Krajnja margina obrubljena tankom crvenom, a margina uz tekst tankom pozlaćenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Na rubovima nekih listova imaju lijepo izrađene rozete. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama i na preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisao ḥafiẓ Ibrāhīm b. Muḥammad (Šehović), 9. rebiul-ahira 1195/1781. godine i ovo je njegov treći primjerak prijepisa ovog djela (bilješka na 167b-168a. listu).

(قد وقع الفراغ عن تحرير هذه النّسخة الشّريفة الجليلة من يد حافظ إبراهيم بن محمّد ...يوم التّاسع من ربيع الآخر في سنة خمس وتسعين ومائة بعد ألف من هجرة...كتبت بعون الله وعنايته إثنين دلائل شريفة وهذه النّسخة الشّريفة ثالثها، اللّهمّ اغفرلي ...)

Na početku je jedna bilješka o osobinama vjernika, pisana kasnije, rukom drugog prepisivača, jedna dova i sure *Yāsīn*, pisan rukom navedenog prepisivača. Iza Yasina su Božija imena, takođe, kasnije napisana.

Otkupljen od Džemala Saloševića iz Sarajeva.

7013. R-7220

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Isto kao br. 7004.

L. 71; 17 x 10,5 (14 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač, 7. rebiul-evvela 1256/1840. godine.

7014. R-4841

Zbirka (مجموع), 2

L. 90; 17 x 11,5 (10,5 x 5,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni.

1. L. 2b - 72.

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR
AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Prepisao Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan, 24. muharrema 1267/1850. godine.

Na početku je nijjet pred učenje ove zbirke, a na kraju su riječi koje se izgovaraju kada čovjeka zadesi neko dobro ili loše stanje.

2. L. 75 - 89.

الأدعية

AL-AD'IYYA

Zbirka raznih dova od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوّله : اللّهمّ اشرح بالصّلوة على النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم صدورنا ...

Prepisivač je gore spomenuti Muḥammad.

Poklon poredice Serdarević iz Zenice.

7015. R-7040

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR
AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L.100; 15,5 x 10,5 (13 x 7,5); 11-12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Poklonio Hodžić (Salke) Fehim iz Sarajeva.

7016. R-7174

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR
AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

L. 122+3; 16 x 11 (10,5 x 6,5); 9 redova. Nasḫ, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom u bojama, a na 20. i 21. listu su crteži Kabe i Revda-i Mutahere. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom., a rečenice su rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen crvotočinom; povez kožni, oštećen i rastavljen od listova. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Na 123-125. listu neko je kasnije *ta'līq* pismom prepisao dovu pod naslovom: حزب البحر

Ovu dovu napisao je Šayḫ Nūruddīn Abū al-Ḥasan 'Alī b. Abdullāh aš-Šāḏilī, umro 656/1258. godine (vidi:Dobrača I, 365,4).

7017. R-4605

دلائل الخيرات وشوارق الانوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR
AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Djelo je na početku nepotpuno (prvi list otkinut i zagubljen).

ناقص في آخره.

L. 102; 15,5 x 10,5 (10 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

7018. R-4716

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Neki listovi su otkinuti i zagubljeni.

L.67; 18,5 x 14 (12 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Poklonio Muhamed Aščić, iz mahale Brdo džamija-Sarajevo.

7019. R-7783

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

L. 92; 16 x 10,5 (10 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan lijepim rukopisom. Istaknute riječi i u tekstu i po rubovima pisane crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom, a na 13a. listu imaju crteži pojedini dijelova pejgamberove džamije u Medini. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, malo oštećen; povez kožni, također, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

7020. R-7126

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 73; 18 x 12,5 (14 x 7,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Na kraju je dova koja se uči poslije učenja Dalā'il al-ḫayrāta.

Poklonio Muharem ef. Omerdić.

7021. R-8185

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br.7004.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

L. 31; 21 x 13,5 (15,5 x 8); 19 redova. *Nasḫ*, djelomično vokalizovan. Istaknute riječi pisane pozlaćenim mastilom, koje su zbog vlage pozelenile. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije zelene tanke linije. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

7022. R-6590

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار

DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḌIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 83; 16 x 11,5 (10 x 5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju neuspjeli crteži dvaju Harema. Imaju kustode. Papir malo žućkast, glat; povez kožni, s preklopom. Na koricama su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII ili XIX stoljeće).

7023. R- 6557

Zbirka (مجموع), *2*

L. 124; 17,5 x 10,5 (13,5 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom. Korice su ukrašene pozlaćenim ornamentima.

1. L. 1 - 62a.

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Na 62b-65a. lisu je jedna dova kasnije napisana, rukom drugog prepisivača.

2. L. 66b- 124.

الحزب الأعظم والورد الأفخم
AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Zbirka dova koju je sabrao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al- Qārī, umro 1014/1605. god.

GAL, G II, 396,51; Dobrača I, 770; Ahlwardt III, 3783.

Početak:

أوله : الحمد لله الّذي دعانا للإيمان و هدانا بالقرآن واجاب دعوتنا بالفضل والإحسان ... أمّا بعد، فيقول العبد .... علي بن سلطان محمّد القاري ...

Završetak:

آخره :والحمد لله ربّ العالمين أولاً وآخراً ظاهراً وباطنًا.

Oba djela ptepisao nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

7024. R-8727

Zbirka (مجموع), *3*

L. 101; 16,5 x 12 (10 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan rukom vještog prepisivača.Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama i preklopu utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 51.

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Isto kao br. 7004.

Na 51-52. listu nalaze razne dove, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

2. L.53 - 91.

الحزب الأعظم والورد الأفخم
AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Isto kao br.7023,2.

3. L. 92 b - 101.

شرح خواص اوراد حضرت محمد بهاء الدين شاه نقشبند
ŠARḤ-i ḪAWĀṢṢ-i AWRĀD ḤAḌRAT-i MEḪMED BAHĀ'UDDĪN ŠAH-i NAQŠIBAND

Vird (dova) Meḥmed Bahā'udddin Naqšibendije i komentar spomenutom virdu. Komentar je napisao Šayḫ Ḥasan b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata. Komentar je pisan po rubovima slabim i teško čitljivim rukopisom, rukom drugog prepisivača, ali nije do kraja prepisan.

G. Kut, 124; Dobrača I, 754.

Početak virda:

أوّل الورد: اللّهمّ أنت الملك الحيّ الحقّ المبين الّذي لا إله إلاّ أنت، أنت ربّي خلقتني ...

Završeta virda:

آخر الورد :وصلوة دائمة بدوامك وصلّ على آله وصحبه وأسرته مثل ذلك، سبحان ربّك ربّ العزة عمّا يصفون ...

Početak komentara:

أوّل الشّرح: الحمد لله ربّ العالمين ...أمّا بعد، شيخ حسن بن علي ايدر بو اورادي شيخ پير محمد بهائ ديرلر هر كمكه بو أورادي اوقورسه ...

Cijelu zbirku, osim komentara, prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

7025. R-7208

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 96; 17 x 11 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).

7026. R-8581

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

L. 56; 18 x 12 (14 x 8), 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicam obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).enice.

7027. R-4343

Zbirka (مجموع), *2*

L. 18; 17 x 11,5. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Drugo djelo vokalizovano. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 8 (12 x 6,5); 14 redova.

دلائل الخيرات وشوارق الانوار في ذكر الصلاة على النبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Fragment navedenog djela.

2. L. 9 - 18 (12 x 7); 8 redova.

(الأحاديث)
(AL-AḤĀDĪṮ)

Fragment neke zbirke hadisa od nepoznatog sabirača. Hadisi su sumnjive vjerodostojnosti.

Prepisivači i datumi prijepisa nepoznati (XIX stoljeće).

7028. R-8696

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Isto kao br. 7004.

L.33;!5 x 11,5 (12 x 8); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju crteži dvaju Harema, slabe izrade. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, zadnja korica, sa izvjesnim brojem listova, otkinuta i zagubljena.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XIX stoljeće).

7029. R-8729

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

L. 59; 19 x 13 (13 x 7); 13 redova *Nasta'līq*, djelomično vokalizovan. Poglavla i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Prve dvije stranice obrubljene pozlaćenom debljom linijom, koja je usljed vlage pozelenila. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

7030. R-8527

مطالع المسرّات بجلاء دلائل الخيرات

MAṬĀLI' AL-MASARRĀT BI ĞALĀ'I DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT

Komentar zbirci salavata (*Dalā'il al-Ḫayrāt*). Napisao Šayḫ Muḥammad al-Mahdī b. Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Fāsī al-Qaṣrī, umro 1063/1653. god.

Ḥ. Ḫ I, 759; GAL, G II, 253 Köprülü III, 37; Dobrača I, 766.

Početak:

أوله : يقول العبد الفقير إلى الله سبحانه الرّاجي عفوه وغفرانه محمّد المهدي بن أحمد بن علي بن يوسف الفاسي لقبًا ودارًا ومحتدًا المقصري مولدًا كان الله له بمنّه الحمد لله الذي اختصّ رسوله محمّدًا صلعم بخالص حبّه ...

Završetak:

آخره :قصير الباع في الحفظ والفهم والحمد لله الذي هدانا لهذا وماكنا لنهدي لو لا ان هدانا الله تعالى وصلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد بدر التّمام وجائزالفضل والشّرف بالتّمام ...

L. 169; 22 x 13,5 (16 x 7,5); 31 red. *Nasḫ*, pisan vrlo lijepim rukopisom. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a ostale stranice sa po dvije tanke crvene i zelene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, prvi list poderan i oštećen; povez kožni, s preklopom, ukrašen rozetama.

Prepisan iz primjerka koji je prepisan u Fesu 27 rebiul ahira 1085/1674. godine, a prepisivač je 'Abdullaṭīf b. aš-šayḫ Aḥmad ar-Rašīdī aṣ-Ṣaydī (iz Sajde - Gornji Egipat) al-Ḥanafī al-Māturīdī al-Qādirī, 27 šabana 1156/1743. godine.

Uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, Muḥammad Wağīhī-paša, valija Bosne 1254/1838. godine (bilješka i pečat na početku i na kraju djela).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

7031. R-8498

مطالع المسرات بجلاء دلائل الخيرات

MAṬĀLI' AL-MASARRĀT BI ĞALĀ'I DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT

Isto kao br. 7030.

L. 337; 20,5 x 15 (15 x 9); 19 redova. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Osnovni tekst pisan crvenim mastilom. Prva stranica

ukrašena unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na koricama imaju utisnute pozlaćene rozete.

Prepisao Aḥmad ar-Rašīd Wārnawī, (iz Varne) 1. zul-hidžeta 1194/1780. godine.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik

7032. R-4764

صلوات شريفه

ṢALAWĀT-i ŠARĪFA

Zbirka slavata od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : صلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم . اللّهمّ صلّ على محمّد وأزواجه وذرّيته كما صلّيت على إبراهيم ...

Završetak:

آخره : سبحان الله وبحمده سبحان العظيم وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم .

L. 93; 16 x 11 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom linijom. Rečenice su rastavljene pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir žućkast, glat, oštećen, listovi prosuti; povez kartonski, s preklopom, oštećen.

Prepisao ...(prvo ime izbrisano) Ibn Muḥmmad 1191/1777. godine.

Na 87b. listu je jedno ime, vjerovatno ranijeg vlasnika: Bende-i Ḥasan efendi u gradu Loveiz (لوفجه) u Bugarskoj.

7033. R-8688

صلوات شريفه

ṢALAWĀT-i ŠARĪFA

Djelo jenepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Isto kao br.7032.

L.90; 16 x 10,5 (12 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Ima neuspjelih crteža. Tekst je obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

7034. R-8689

Zbirka (مجموع), 2

L. 134+16; 16,5 x 11 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, vokalizovan, od dvojice prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Tekst na stranicana obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Drugo djelo na početku ukrašeno lijepim unvanom. Imaju kustode. Po rubovima ima malo dopuna i istaknutih riječi, pisanih crvenim mastilom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, neki listovi prosuti i odvojeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 46a.

الحزب الأعظم والورد الأفخم
AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Isto kao br. 7023,2.

Prepisao Ḫalīl b. Ḥusayn, 11. rebiul-evvela 1052/1642. godine.

2. L. 58b - 134.

صلوات شريفه
ṢALAWĀT-i ŠARĪFA

Isto kao br. 7032.

Završetak:

آخره: والحمد لله ربّ العالمين وهو حسبنا ونعم الوكيل اغفر لمؤلفه وارحمه واجعله من المحشورين في زمرته النّبيّين والصّدقين يوم القيامة بفضلك يا أرحم الرّاحمين.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 135 - 150. nalaze se razne dove i salavati.

7035. R-7441

Zbirka (مجموع), 2

L. 74; 15 x 10 (9 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovano prvo djelo. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom, a margine tankom pozlaćenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Rečenice su rastavljene pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen, korice pozlaćene. Prvi zaštitni listovi do korica su kožni i zajedno sa nutarnjim koricama imaju istu izradu (tamnocrvene boje, sa izrađenim ornamentima i obrubljeni sa više pozlaćenih linija).

1. L. 1 - 72a.

الحزب الأعظم والورد الأفخم
AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Isto kao br. 7023, 2.

Prepisao 'Abdullāh Šayḫzāde al-'Alā'iyawī, učenik Abū Bakr Rāšid-efendije, 1200/1785-86 .godine.

2. L. 72b - 74a.

إجازة
IĞĀZA

Idžazetnama izdana Ḫalīl-efendiji b. Ibrahimu od strane Muṣṭafe, poznat kao Beg-zāde, da može učiti navedeni *Ḥizb al-a'ẓam*.

Početak:

أوّله: الحمد لله تعالى بلا حصر ولا تعداد ... اما بعد، فقد أجزت أخي في الله و رفيقي في سبيل الله خليل افندي بن إبراهيم

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni, ali sudeći po rukopisu smatramo da je prepisivač isti kao i u predhodnom djelu.

Na kraju je *'Ahd-nama*, pisana kasnije slabim rukopisom.

Otkupljen od Kapetanović Raseme iz Sarajeva, a bio je u vlasništvu Fadil-paše Šerifovića, kako nam je rekla navedena Rasema.

7036. R-7419

Zbirka (مجموع), 2

L. 36; 20,5 x 13,5 (15 x8); 15 redova. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača, vokalizovano prvo djelo. Istaknute riječi u drugom djelu pisane crvenim mastilom, a u prvom djelu mnoge su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima prvog djela ima tumačenja. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kartonski, oštećen, prva korica, sa nekoliko listova, otkinuta i zagubljena.

L. L. 1 - 25.

الحزب الأعظم والورد الأفخم
AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL- WIRD AL-AFḪAM

Djelo na početku nepotpuno. . ناقص في أوّله

Isto kao br. 7023, 2.

Završetak:

آخره: على خلقك يوم القيمة وأجزه خير الجزاء، والسّلام عليه ورحمة الله وبركاته سبحان ربّك

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 26b - 36.

رساله، منظومه خوب ومرغوب
RISĀLA-i MANẒŪMA ḪŪB WA MARGŪB

Naslov u rukopisu je: . مسائل مشكله لسعدي افندي رحمة الله عليه

Kasida (poema) o namazu, na turskom jeziku, Sastavio neki Sa'dī ef. 994/1585. godine.

Rieu, 10; Pertsch t, 60; Dobrača II, 850, 13.

Početak:

أوّله: خدايه صد هزاران شكر ومنّت   كه محبوبنه بزي قلدي امّت...

Završetak:

آخره: مصنّف روحي ايچون بر دعا فاتحه   اوقيان بوله عند الله قربت

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7037. R-7360

الكاشف لأدعيّة النّبيّ الأكرم شرح الحزب الأعظم
AL-KĀŠIF LI AD'IYYA AN-NABĪ AL-AKRAM ŠARḤ AL-ḤIZB AL-A'ẒAM

Na početku crvenim mastilom napisano je: مرحوم خطيب افنديلكدر

Komentar djelu *al-Ḥizb al-a'ẓam* (v. br.7023,2) od nepoznatog autora.

Kairo 2 I,343; GAL, S II, 541; Dobrača I, 777.

Početak:

أوّله: الحمد لله المذكور بكلّ لسان الهادي لهذه الامّة المحمّديّة بمن تنورت من نوره الاكوان ... وبعد، فإن الإشتغال بالذكر من أفضل الطّاعات ... ولمّا أكملته سمّيته الكاشف لأدعيّة النّبيّ الأكرم شرح الحزب الاعظم والدّعاء الأفخم ...

Završetak:

آخره: وإذا أردت بالناس فتنة فاقبضنا إليك غير مفتونين يا أرحم الرّاحمين سبحان ربّك ربّ العزّة ...وقد وافق الفراغ من نسخ هذه النّسخة المباركة يوم الأربعاء، لأحد وعشرين خلت من شهر رمضان المعظم قدره سنة ألف ومأة وأربعة وخمسين من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلاة وأتمّ التّحية على يد العبد الفقير إليه شارح الأدعية جعل الله زاده التّقوى ...

Iz navedenog završetaka razumijemo da je djelo prepisano iz autografa, 1154/1741. godine.

L. 131; 22 x 16,5 (17 x 9); 26 redova. *Nasḫ.* Osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

Na prvoj nutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika: al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Sulaymān b. Ḥusayn b. 'Abdurraḥmān Dede, stanovnik Istanbula, u mahali Beleban-aga u blizini Čukur česme, godina 1155/1742., a na naslovnoj stranici napisano je više puta naziv komentara.

7038. R-5573

Zbirka (مجموع), 4

L. 45: 17,5 x 12 (12 x 8); 13 redova. *Nasḫ i nasta'līq,* većinom vokalizovan. Poglavlja i istajnute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima komentara, većinom na turskom jeziku. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 19.

الهياكل السّبعة
AL-HAYĀKIL AS-SABA'

Djelo je na početku nepotpuno. .ناقص في أوّله

Zbirka dova, raspoređene za svaki dan u sedmici, a početak učenja je u petak, od nama nepoznatog sastavljača.

Ahlwardt III, 3665.

Početak (ovdje):

أوله: ...رازق والله يرزق من يشا ، بغير حساب يا توّاب إنّه كان توّابًا وهو توّاب الرّحيم...

Završetak:

آخره: ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم وصلّى الله على محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين وسلّم تسليمًا كثيرا، تمّت هياكل السّبعة .

2. L. 20 - 24.

حزب البحر - كبريد أحمر

ḤIZB AL-BAḤR -KIBRĪT AḤMAR

Molitva (dova) za sretno putovanje i postizanje drugih želja na arapskom, s opširnim uvodom na perzijskom jeziku. Nju prenosi 'Alī b. Muḥammad Zerinkullāh od ḥāğğ Bahāuddīn Yezdi-je, a ovaj od šayḫ Abu al-Ḥasan Šāḏilī Magribī-je, umro 656/1258. godine.

Dobrača I, 365,4; Trako, 47.

Početak:

أوله: بدانكه شيخ الإسلام والمسلمين مرشد الطّالبين زين الملّة والدّين علي بن محمّد بن كلاه ...

Završetak:

آخره: فسبحان الّذي بيده ملكوت كلّ شئ وإليه ترجعون أسألك بحقّ هذه الأسما ، أن تسهّل ما عسير عليّ يا ربّي وربّ العالمين ...

3. L.26b - 32a.

فضيلت سوره ، مزّمّل

FAḌĪLAT SŪRA-i MUZZAMMIL

Vrijednost učenja sure *al-Muzzammil*, na perzijskom jeziku. Napisao 'Omar b. Muḥammad b. 'Abdullāh as-Suhrawardi, Šihābuddīn Abū Ḥafṣ, umro 632/1234. godine. Naslov i ime autora je prema rukopisu. Možda je ovo izvadak iz njegovog tefsira.

A. *M. I, 785-6; Kahhāla VII, 313.*

Početak:

أوله: بندكي المشايخ والأوليا ، قدوة المحقّقين شيخ شهاب الحقّ والدّين سهروردي قدّس الله سرّه العزيز آورده است كه جند سال مسافر بودم من دياران من جنانجه خدمت مولانا بدرالدّين دمشقي ...

Završetak:

آخره: وامرزش خوانده ، سوره ، مزمل خواهند ثواب سوره ، مزمل بسياراست در تحرير قلم نكنجد بعد از ختم اين دعا نخاوند دعا انيست بسم الله الرحمن الرحيم يا مسبب سبب ويا مفتح فتح ويا مفرج فرج ...

4. L.32b - 34.

حرز الاحتجاب لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب

ḤIRZ AL-IḤTIĞĀB LI AMĪR AL-MU'MINĪN 'ALĪ B. ABŪ ṬALIB

Hazreti Alijina dova za zaštiu od svake nesreće. U proredu su pisane perzijske riječi crvenim mastilom.

Početak:

أوله: احتجبت بنور وجه الله القديم الكامل وتحصنت بحصن الله القويّ الشّامل ...

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na kraju zbirke ima raznih bilježaka na sva tri jezika: dove, savjeti, zapisi i drugo.

Iz Biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7039. R-8592

Zbirka (مجموع), 2

L. 150; 16 x 10,5 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen sa listovima (vjerovatno od miša).

1. L. 1 - 95.

أنعام

AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله .

U ovom primjerku su većinom kur'anske dove i kraća sureta.

2. L. 96 - 137.

جواهر الإسلام (سؤال نامه)
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM (SU'ĀL NĀMA)

Kratk *ilmi-hal*, najvećim dijelom u obliku pitanja i odgovora na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Početak ovog ilmihala često se pojavljuje u raznim verzijama. (Vidi br. 6835,4).

Dobrača I, 144, 6; II, 1621,4.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... پس بلكل كه اسلام ايچنده اولان كشي اوّل كندونك ايمانين واسلامين ودينين و ملتين وامتين و مذهبين قاچدر و مذهب كيمدن كيمه قلمشدر ...

Završetak:

آخره : بو مسئله لري بيلوپ مقتضاسيله عمل اتمك آر اولسون عورت اولسون .

Na listovima 138-150 su razne dove.

Cijelu zbirku prepisao Fehret b. Ḥusayn, iz sela Mokronoge, nastanjen u mahali (selu) Buzići, 1137/1724. godine.

(كتب الحقير فهرت ابن حسين عن قرئ مقرنوغه بوزيك محله سنده ساكين ؛ سنه ١١٧٣)

Poklonio Hasan Smajilagić iz sela Buzića kod Visokog.

7040. R-8704

أنعام
AN'ĀM

L. 59; 16,5 x 10 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imena sureta pisana bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi. Prva stranica kasnije dopisana. Ajeti su rastavljeni krupnim pozlaćenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat , oštećen; povez kartonski.

Prepisao Darwīš Aḥmad b. Ibrāhīm al-Mawlawī, 20 redžeba 1138/1726. godine.

Poklonio Ejub Todorovac.

7041. R-7438

Zbirka (مجموع), *2*

L. 115; 15,5 x 10 (10 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan prvi dio. U drugom djelu istaknute riječi nadvučene crvenom crticom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 38.

أنعام
AN'ĀM

U ovom primjerku nalaze se sureta iz Kur'ana, a počinje sa Yasinom a završava posjednjom surom iz Kur'ana.

2. L. 39b - 115a.

وصيت نامه للبركوي
WAṢṢIYAT NĀMA LI AL-BIRGAWĪ

Rad sa tematikom iz akaida i fikha, pisano u obliku vaza. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al- Birgawī, umro 981/1573. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 850; Kairo t, 73-74; Wiesbaden XIII3; 29; Fajić III, 2374.

Početak:

أوله: الحمد لله الّذي هدانا للإسلام و جعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام ...امّا بعد، فهذه الوصيّة الفقير الحقير المعترف بالعجز والتّقصير محمّد بن پير علي ...

Završetak:

آخره: غازن قله اوروجن طوته ار له ياته غسل لازم دكلدر.

Oba djela prepisao Darwīš Murād 1141/1728. godine (bilješka na kraju drugog djela).

7042. R-4960

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله .

L. 82; 14,5 x 9,5 (10 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst na stranicama obrubljen jednom debljom pozlaćenom linijom, koja je od vlage pozelenila, te sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, takođe, oštećen.

Prepisao Sulaymān b. Muṣṭafā 1165/1751. godine.

7043. R-7586

Zbirka (مجموع), *2*

L. 182+5; 14,5 x 10 (8 -10,5), 9-13 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Početak u oba djela ukrašeni lijepim unvanima. U drugom djelu imaju crteži dvaju harema u Makki i Medini. tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom. Na koricam i preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

1. L. 1 - 76.

أنعام
AN'ĀM

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 77b - 182.

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Prepisao Ibrāhīm Sirrīzāde, učenik Muṣṭafe Bosnawī-je 1183/1769-70. godine.

Poklonila Hidajeta Begović iz Banja Luke.

7044. R-8705

أنعام
AN'ĀM

L. 56+14; 16 x 10,5 (11 x 6); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Ajeti i rečenice rastavljeni su krupnijim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel,, dohvaćen vlagom, prilično oštećen; povez kožni, s preklopom, takođe, oštećen.

Prepisao Ismā'īl Ḏihnī, učenik al-ḥāğğ Ḥasan-efendije al-Wafā'iye al-Miṣriye, 1185/1771. godine.

Na prvih 14 zaštitnih listova neko je kasnije pisao razne dove i kraće komentare na turskom jeziku.

Otkupljen od Redžić Ibrahima iz Cazina.

7045. R-8718

أنعام
AN'ĀM

L. 81; 15,5 x 10 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao Ibrāhīm Bābīzade (Babić), učenik Ḥasan efendije al-Wafā'iye, 1188/1774. godine.

(كتبه الحقير إبراهيم بابي زاده المطيعي من تلاميذ حسن افندي الوفائي ...سنة ١١٨٨)

Na početku i na kraju su razne dove, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

7046. R-5546

أنعام
AN'ĀM

L. 157; 13,5 x 9,5 (8,5 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan Većina dova ima obješnjenje na turskom jeziku. Prve tri stranice ukrašene su unovanima. U sredni *An'āma* ima raznih ukrasa i crteža. Tekst na stranicam obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Tačke između rečenica su, takođe, pozlaćene. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, malo oštećen, neki listovi su iskinuti iz poveza; povez kožni, s preklopom. Na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad 15. džumadel-evvela 1194/1780. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7047. R-6219

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

L. 13; 17 x 11 (9 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan dosta lijepim rukopisom. Po rubovima ima tumačenja na turskom jeziku, pisanih kasnije rukom drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza.

Prepisano u Istanbulu 1203/1788. godine.

7048. R-5210

أنعام

AN‘ĀM

L. 29; 15,7 x 10,5 (10,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst je obrubljen debljom pozlaćenom linijom koja je pozelenila. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst , dohvaćen vlagom, oštećen, većina listova rastavljeno od poveza; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prijepis završen u mjesecu šabanu 1204/1789. godine.

Poklonio Muhamed-aga Karić.

7049. R-8679

أنعام

AN‘ĀM

L. 141; 16 x 11 (10,5 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Nazivi sureta, dova i neke istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Šesti list ukrašen lijepim unvanom. Imaju crteži Mekke i Medine. Ima, također, i raznih drugih crteža i ovo je jedan od najbolje opremljenih *An‘āma* sa slikama i crtežima. Tekst na stranicama obrubljen jednom pozlaćenom i jednom tankom crvenom linijom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, otkinut. Korice su ukrašene pozlaćenim rozetama.

Prepisao ḥāfiẓ Aḥmad Ḫulūṣī, učenik al-ḥāǧǧ Imāmzāde-efendije 1209/1794. godine.

Otkupljen od dr Muhameda Hadžijahića.

7050. R-7213

أنعام

AN‘ĀM

Počinje surom *al-An‘ām*, a završava kraćom dovom koja počinje:
إنّ ربّي هو الله الّذي لا إله إلاّ هو اللّطيف الخلاّق والّذين يخلق ما يشا ۰ ويهدي من يشا ۰ ...

L. 77; 16 x 11 (12 x 6,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i naslovi dova pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja. Upute za dove i njihovo tumačenje je na turskom jeziku. Imaju kustode. Tekst na stranicama, pri kraju djela, obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom i malo učadio, listovi prosuti i rastavljeni od povaza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao nepoznati prepisivač 5. safera 1221/1806. godine.

7051. R-4362

أنعام

AN‘ĀM

L. 81; 16 x 10,5 (10,5 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom kaligrafa. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prijepis završen 1222/1807. godine.

Na posljednja dva zaštitna lista neko je kasnije napisao salavat i jednu dovu.

7052. R-8691

أنعام

AN‘ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله و آخره.

L. 26; 21 x 13,5 (14 x 7,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prijepis završen 28. zul-kadeta 1229/1814. godine (bilješka na 16a. listu).

7053. R-4972

أنعام

AN‘ĀM

L. 77; 15,5 x 9,5 (12 x 6,5 i 9,5 x 5); 11 i 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom. Tekst obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Drugi dio prepisao Ḥusayn Ḍihnī, bez oznake datuma, ali je rukopis stariji od 1241/1825. godine, što se vidi iz bilješke nekog ranijeg vlasnika na 36 listu.

Poklonio Abdulah Hadžić Ivangrad (Berane).

7054. R-8590

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

L. 123; 16,5 x 11,5 (10,5 x 7); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta, pojedini naslovi i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst je obrubljen debljom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom.

Prepisao ḥāfiẓ Sulaymān b. Ṣāliḥ-aga Saradžić iz Trebinja, 1261/1845. godine.

(كتبه الفقير الحقيرحافظ سليمان بن صالح آغا صرچيك زاده ؟ عن تره بينلي سنة ١٢٦١)

Iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

7055. R-8720

أنعام
AN'ĀM

L. 170; 13,5 x 9 (9 x 4,5); 11 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. U ovom primjerku ima tumačenja na turskom jeziku. Prve dvije stranice ukrašene su ornamentima. Počeci sureta, odabranih ajeta i poglavlja, takođe, su ukrašeni unvanima, slabije umjetničke vrijednosti. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen, a na koricama utisnuti su ornamenti. Zadnja korica otkinuta i rastavljena od listova.

Prepisao 'Alī Šawqī, učenik Aḥmad Šākira, 1266/1849-50. godine.

Na zadnjem zaštitnom listu i nutarnjoj korici su blješke o kretanju u imamsoj službi Mustafe Husedžinovića: Ljubinje 1308/1890, Orašje 1310-12?/1892-1894. i iz Orašja došao u Banja Luku 13121894. godine.

Poklonila Begović Hidajeta iz Banja Luke.

7056. R-8583

أنعام
AN'ĀM

L. 170; 17,5 x 12 (12 x 6,5); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Prve tri stranice ukrašene lijepim unvanima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao 'Oṯmān as-Sarāylī b. sā'atčī Monllā Agan, učenik 'Ayni-je, godine 1281/1864.

(كتبه الفقير الحقير عثمان السّرايي بن ساعتجي ملاّ آغان من تلاميذ عيني سنة ١٢٨١)

Poklonila Fatima-hanuma Semić iz Visokog

7057. R-5120

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Pored naslova raznih dova i salavata, uočili smo i slijedeće naslove:

١) در بيان سلاطين آل عثمان
٢) ولايت بوسنه فتحدنصكره كلن سنجاق بكلريدر كه ذكر اولنور
٣) شرح اسماء الحسنى
٤) شرح مناجات قرآن
٥) اختلاج نامه
٦) رساله، قولاق چكلمه سي

L. 182; 15,5 x 10 (10,5 x 5,5); 13 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, u početku neki listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica, uglovima i preklopu utisnuti su ornamenti.

Prepisao Prozōrlī Yūsuf b. Sulaymān, nastanjen u Sarajevu, u Divan Katibovoj mahali (na Vratniku), u subotu mjeseca zul-kadeta 1280/1864. godine.

(الحمد لله على التّمام كتبه الحقير پروزورلي يوسف بن سليمان السّاكن بمدينه، سراي بوسنه عن محله، ديوان كاتب ... وقد تمّت الأنعام الشّريفة في سنة ثمانين ومأتين وألف في شهر ذي القعدة في يوم السّبت)

Poklonio neki Karić.

7058. R-5585

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله .

L. 32; 14,5 x 10 (10 x 6); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Neki naslovi dova pisani crvenim mastilom. Papir bijel, sa linijama; bez poveza.

Listovi od 20-31 su neispisani.

Prepisao Muṣṭafā b. Ibrāhīm Abasović, 8. zul-hidžeta 1300/1883. godine.

(عمل عباسويك مصطفى بن إبراهيم بر ديوانيه اولمشدر ٨ ذي الحجة سنة ١٣٠٠)

Iznad ove bilješke je ime bivšeg vlasnika Porča Muhamed b. Muhamed.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7059. R-3225

أنعام
AN'ĀM

Molitvenik koji sadrži odabrane sure i ajete iz Kur'ana, razne dove i zapise sa tumačenjima na turskom jeziku, a služio je kao hamajlija.

Na početku je sura Yāsīn.

L. 119; 10 x 7 (7 x 4,5); 8 redova. *Nasḫ i ta'līq,* od dvojice različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

7060. R-8376

أنعام (قطعة)
AN'ĀM

Fragment An'āma, molitvenika.

Početak (ovdje):

أوّله : يا عظيم اللّهم يا مجيد تمجّدت بالمجد والمجد في مجد مجمدك يا مجيد ...

Završetak:

آخره : بسم الله وبالله ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله إعتصمت وتوكّلت على الله حسبي الله لا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم .

L. 20; 16 x 11 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7061. R-4751

Zbirka (مجموع), *2*

L. 118; 14 x 10 (11 x 6); 13 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 38a.

أنعام
AN'ĀM

2. L. 38b - 118

دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلاة على النّبيّ المختار
DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT WA ŠAWĀRIQ AL-ANWĀR FĪ ḎIKR AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABIYY AL-MUḪTĀR

Isto kao br. 7004.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

7062. R-8268

أنعام و أسرار
AN'ĀM WA ASRĀR

Zbirka dova iz Kur'ana i zapisi sa tumačenjima na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača i prevodioca. Počinje sa *Fatihom.*

L. 55; 16,5 x 12 (11 x 6); 14 redova. *Nasḫ i nasta'līq*. Kur'anski tekst i dove su vokalizovane. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7063. R-8269

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

Fragment navedenog djela sa komentarima raznih dova na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

L. 25; 16 x 11 (12 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovana sureta i dove. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Iz turbeta Ismail Dede kod Travnika.

7064. R-8270

أنعام
AN'ĀM

Fragment *An'āma* sa komentarima raznih dova na turskom jeziku i razni zapisi sa crtežima muhura, od nepoznatog autora..

L. 15; 14 x 9 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi i istaknuti riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Ibrahim Pehlivanović iz Duvna.

7065. R-7440

أنعام
AN'ĀM

Razne dove i zapisi sa tumačenjima na turskom jeziku.

Počinje *Fātiom i Yasinom*.

L. 171; 12 x 9 (8 x 6);9 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni.

7066. R-8271

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله و آخره.

Fragment *An'āma,* sličan predhodnom djelu.

L. 31; 14,5 x 10 (11 x 6); 11 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7067. R-6143

أنعام
AN'ĀM

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Fragment *An'āma*. Ovdje se nalazi: *sura Yāsīn, sura al-Wāqi'a, sura al-Mulk, sura 'Amme, sura Iḫlāṣ, sure al-Maw'iḍatayn, Fatiḥa, Elif lām mīm, du'ā-i Wāqi'a, du'ā sura an-Nab'i i du'ā sura al-Iḫlāṣ.*

L. 16; 17 x 12 (12 x 8); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen. Povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7068. R-6555

أنعام
AN'ĀM

Počinje Fatihom, a imaju tumačenja i upute na turskom jeziku kada se i zašto uči pojedina dova.

L. 95; 13 x 9,5 (9 x 5); 9 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, tekst dova vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; povez kožni, jednostavan, malo oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Otkupljen od Ismaila Selimovića, bivšeg imama iz Zvornika.

7069. R-6594

أنعام

AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

L. 75; 15 x 10 (11 x 6,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisna slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Mnoge riječi su nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, oštećen listovi prosuti; povez kožni, jednostavan, rastavljen od listova.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

7070. R-8725

أنعام

AN'ĀM

L. 130; 16,5 x 10,5 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom, koji je oštećen.. U sredini djela ima raznih crteža. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Rečenice i ajeti rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, oštećen i popravljan; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića.

7071. R-8724

أنعام

AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

L. 102; 17 x 11 (11 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Na više mjesta imaju pozlaćeni unvani. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez kožni, s utisnutim pozlaćenim ornamentima. Prva korica i dio listova otkinuto i zagubljeno.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonila Begović Hidajeta iz Banja Luke.

7072. R-4572

Zbirka (مجموع), *3*

Zbirka je na početku nepotpuna. ناقص في أوله .

L. 109;16 x 10,5. *Nasḫ*, vokalizovan, od različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, glat dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica i preklopu utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 46a

أنعام

AN'ĀM

2. L. 46b - 56a

إلهيات

ILĀHIYYĀT

Pobožne pjesme na turskom i bosanskom jeziku.

3. L. 56 - 19.

خطبه لر

ḪUṬBALAR

Zbirka hutbi koje hatib uči petkom u džamiji na minberi.

Nema podataka o prepisivačima i datumima prijepisa.

Odbor Islamske zajednice Mostar.

7073. R-4973

أنعام

AN'ĀM

L. 88; 12 x 9 (9 x 4,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7074. R-8707

أنعام
AN‘ĀM

L. 154; 14 x 9 (8,5 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom i sa po dvije tanke crvene linije. Naslovi pojedinih poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Ajeti i rečenice rastavljeni pozlaćenim i crvenim krupnijim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, mnogi listovi su popravljani, ima i praznih listova, a neki su otkinuti i zagubljeni; povez kožni, s preklopom , oštećen, zaštićen voštanim platnom.

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni.

Iz zaostavštine hadži hafiz Asim ef. Sirće.

7075. R-5064

أنعام
AN‘ĀM

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

L. 23; 15,5 x 11,5 (13 x 7); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

7076. R-5037

أنعام
AN‘ĀM

L. 76; 17 x 12 (11,5 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim mastilom, a rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, jednostavan, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Jusuf ef. Kadribašić.

7077. R-4958

Zbirka (مجموع), *2*

L. 47; 15 x 9,5 (12 x 7-8); 7-12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 26.

أنعام
AN‘ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله و آخره

2. L. 27 - 47.

علم حال
ʿILM-i ḤĀL

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله و آخره

Kraći *Ilmihal* od nepoznatog autora.. Tematika je o abdestu i namazima.

Prepisivai i datumi prijepisa nepoznati.

7078. R-7161

أنعام
AN‘ĀM

Početak:

اوله : الحمد لله الّذي خلق السّموات والأرض وجعل الظّلمات والنّور ...

L. 83; 16,5 x 10,5 (11,5 x 5,5); 9 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan.Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom, koja je pozelenila. Rečenice su rastavljene, takođe, pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Idris ef. Merdžanić iz Odžaka kod Bugojna.

7079. R-4935

أنعام
AN'ĀM

Obuhvata samo tri sure *(Yāsīn, Fātiḥa i Raḥmān)*

L. 19; 19 x 12,5 (11 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na zaštitnim listovima su vježbe u pisanju.

7080. R-8609

أنعام
AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

L. 169; 17 x 12 (11 x 8); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, malo učadio; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7081. R-2870

أنعام
AN'ĀM

L. 151; 14,5 x 10 (10 x 6); 9-11 redova. *Nasḫ,* većinom vokalizovan. Naslovi dova pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 69b - 109. je شرح أسماء الحسنى بالتركية , od nepoznatog komentatora.

7082. R-2957

أنعام
AN'ĀM

L. 78; 15 x 9,5 (12,5 x 6); 11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Istaknute riječi i podnaslovi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

7083. R-3133

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

L. 262; 14,5 x 10 (10,5 x 5,5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Mnoge rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, mnogi listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen

Prepisivač i datum prepisa nepoznati.

7084. R-3226

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

L. 53; 9,5 x 7 (7,5 x 5); 7 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7085. R-3231

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

L. 124; 11 x 7,5 (8 x 5); 7 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Pojedini naslovi pisani crvenim mastilom. Tekst na većini stranica obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, oštećen; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7086. R-3232

أنعام

AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوّله وآخره

L. 15; 10 x 6,5 (6,5 x 3,5); 7 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Nema podataka o prepisivači i datumu prijepisa.

7087. R- 5069

أنعام

AN'ĀM

L. 91; 15 x 11 (11 x 7); 11 redova. *Nasḫ,* od dvojice prepisivača Rukopis je neko kasnije zagubljene listove prepisao i kompletirao. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7088. R-7298

أنعام

AN'ĀM

Primjerak koji ima tumačenja na turski jezik, a na kraju ima zapisa.

L. 38; 15,5 x 10,5 (10,5 x 6,5); 11 redova. *Nasḫ,* djelomično vokalizovan. Po rubovima ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7089. R-8204

أنعام

AN'ĀM

Ovaj primjerak sadrži tumačenja na turskom jeziku.

L. 256; 15 x 10 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7090. R-87

أنعام

AN'ĀM

Molitvenik koji sadrži nekoliko sura iz Kur'ana, razne dove, zapisi, Božija imena i drugo.

L. 72; 16 x 11 (10,5 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom pozlaćenom linijom, a ostale tankom crvenom. Papir bijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

7091. R-8378

أنعام

AN'ĀM

L. 92; 13 x 9 (10 x 6); 9-11 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom i dobro oštećen; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonila Munevera Terzić iz Sarajeva.

7092. R-6801

أنعام

AN'ĀM

Početak:

أوّله: الحمد لله الّذي خلق السّموات والارض وجعل الظّلمات والنّور ...

L. 167; 14 x 9,5 (11 x 6,5); 10 redova. *Nasḫ,* vokalizovan. Naslovi pojedinih dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst je obrubljen u početku jednom tankom crnom, a kasnije crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio dr. Ahmed ef. Tuzlić.

7093. R-4356

أنعام

AN'ĀM

Djelo je na početku nepotpuno. . ناقص في أوله

L. 76; 15 x 10 (11,5 x 7,5); 10 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama (veća polovina) obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7094. R-4361

أنعام

AN'ĀM

L. 135; 15 x 10;5 (12 x 7,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi su pisani crvenim mastilom. Prve dvije stranice ukrašene su unvanima u bojama, koje su malo oštećene. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Rečenice su rastavljene pozlaćenim krupnim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7095. R-8694

أنعام

AN'ĀM

L. 130; 15,5 x 10 (11 x 5,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prva stranica ukrašena unvanom plavom i pozlaćenom bojom. Tekst obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na prvom zaštitnom list i naslovnoj stranici su bilješke, pisane crvenim mastilom o rođenju neke djece (Saliha i Muhammed), godine 1192/1778. i 1185/1771. Prema ovim bilješkama rukopis bi mogao biti nešto stariji od navedenih godina.

Iz Odbora Islamske zajednice Bosanski Novi (Gradska džamija).

7096. R-4512

أنعام

AN'ĀM

L. 95+6=101; 15,5 x 10,5 (9 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vrlo vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice i počeci pojedinih sureta ukrašene vrlo lijepim unvanima. Po rubovima, na nekim listovima ima ukrašenih rozeta. Neke istaknute riječi i simboli iz tedžvida pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije pozlaćene linije. Ajeti su rastavljeni pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom. Na koricama i na preklopu imaju utisnuti ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 95a. listu je ime ranijeg vlasnika: Mašić Ḥusayn b. Muḥammad b. Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Maḥmūd b. Sulayman b. Ismā'īl, u Sarajevu, 1325/1907. godine.

Rukopis je otkupljen od spomenute porodice Mašić.

7097. R-5406

أنعام

AN'ĀM

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. . ناقص في أوله وآخره

L. 80; 18,5 x 12,5 (11 x 6,5); 7 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima, vrhunske kaligrafije. Naslovi pojedini sureta i tačke između rečenica pisani pozlaćenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7098. R-6141

Zbirka (مجموع), *2*

L. 136; 16 x 10 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan.. Neki naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena lijepim unvanom. Pojedini naslovi sureta ukrašeni su, također, unvanima. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom debljom linijom.

Imaju kustode. Papir bijel, oštećen, listovi ispreturani, a neki su ispali i zagubljeni; povez kožni, zadnja korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1- 106.

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno poslije prvog lista. ناقص في أوّله.

2. L.106b - 133a.

شرائط الإسلام
ŠARĀ'IT AL-ISLĀM

Kratka *Ilmihal* na turskom jeziku o imanskim i islamskim šartima, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2577,2; Popara IX, 5792,2.

Početak:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...أمّا بعد، بوندن صكره هر مؤمنه لازمدركه ايمان واسلام نيدوكن بلمك صوردقلري وقت جواب ويرهلر...

Završetak:

آخره: اشبو ميّت ايچون اويدم إمامه الله رضا سيچون الله اكبر دي

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

Na 133b- 135a listu je dova (*'Ahd-nama*).

7099. R-5485

أنعام
AN'ĀM

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

L. 45; 17 x 12 (10,5 x 6); 5 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan nešto krupnijim slovima, rukom vrlo vještog kaligrafa. Tekst na tranicama obrubljen pozlaćenom i plavom linijom. Nema kustoda. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen listovi prosuti i ispremetani; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7100. R-5521

أنعام
AN'ĀM

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في اوله وآخره.

L. 70; 16 x 10 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Neke dove u ovom *En'āmu* imaju tumačenja na turskom jeziku. Tekst na stranicama i tačke između rečenica obrubljen je pozlaćenom linijom, koja je usljed vlage pozelenila. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen listovi prosuti i ispreturani; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7101. R-5432

أنعام
AN'ĀM

Počinje surom *al-An'ām*, a završava se Ḥulya *an-Nabiyy*.

L. 99+9=108. 17,5 x 10,5 (11 x 6); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi sureta, dova i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Prva stranica ukrašena unvanom u bojama. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom debljom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na listovima 100-108. su dove, većinom protiv kuge, sa objašnjenjima na turskom jeziku.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7102. R-5519

Zbirka (مجموع), *2*

L.72; 15 x 10,5 (10,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice prepisivača. Prva stranica ukrašena je unvanom. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Tačke između rečenica su, takođe, pozlaćene Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 63a.

أنعام
AN'ĀM

Nakon prvog lista manjka nekoliko (2-3) listova. Raspored je isti kao i predhodno djelo.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

2. L. 64b - 72a.

كتاب في الحجّ
KITĀB FĪ AL-ḤAĞĞ

Djelo nije do kraja prepisano. ناقص في آخره.

Priručnik o hadžu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara IX, 5762.

Početak:

اوله : الحمد لله ربّ العالمين ... أوّلا معلوم اوله كه بو كتاب أبو حنيفه مذهبي اوزره حجّك
فرائضين وواجبلرين وسنّتلرين بلدرر ...

Prepisivač i godina prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7103. R-5541

أنعام
AN'ĀM

Djelo je nepotpuno u sredini na više mjesta i na kraju. ناقص اوسطه وآخره.

Sadrži kur'anske sure i razne dove sa objašnjenjima na turskom jeziku.

L. 59; 14,5 x 10 (12 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Imena sureta i dova pisana crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustide. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7104. R-8702

أنعام
AN'ĀM

Ovaj primjerak počinje suretom *Yāsīn.*

L. 56; 17 x 11,5 (11,5 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti i na nekoliko mjesta ispali i zagubljeni; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Redžić Ibrahim iz Cazina.

7105. R-6126

أنعام
AN'ĀM

An'ām je na kraju nepotpun. ناقص في آخره .

Sadrži sure: *al-An'ām, Yāsīn, az-Zuḫruf, al-Fatḥ, ar-Raḥmān, al-Wāqi'a, al- Mulk, an-Naba', an-Naṣr, al-Iḫlāṣ, al-Falaq, an-Nās*, prva stranica sure al-Baqare (Elif lām mīm), sedam odabranih ajeta i *Asmā' al-ḥusnā.*

L. 49; 14 x 9,5 (11 x 5,5); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7106. R-7218

أنعام
AN'ĀM

Djhelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله و آخره.

Ovdje počinje 26. ajetom iz sure *An'ām*, a završava surom *Tebbet.*

L. 42 ; 15,5 x 10 (9,5 x 6); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan.. Ajeti su rastavljeni crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati

Na posljednjoj nutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika: Sulaymān b. Ṣāliḥ iz Brčkog..

7107. R-7295

أنعام

AN'ĀM

Počinje surom *al-Fātiḥa*, a završava se dovom *Miftāḥ al-ğanna*.

L.58; 14, x 10,5 (10 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Imena sureta i dova pisano crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tankom crvenom linijo. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, a nakon 9. lista neko je namjerno odrezao 5 listova; povez kožni, s preklopom. Na sredini korica utisnutu su ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na kraju je dova protiv kuge, pisane kasnije.

Poklonio Muharem Omerdić.

7108. R-7277

أنعام

AN'ĀM

Počinje surom *al-Baqara*.

L. 25; 16 x 11,5 (11,5 x 7); 11. *Nasta'līq*, djelomično vokalizovan. Naslovi nekih dova pisani crvenim mastilom. Ima tumačenja na turskom jeziku. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kožni

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7109. R-6596

أنعام

AN'ĀM

L. 68; 14,5 x 10 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Prve dvije stranice ukrašene su lijepim ornamentima. Naslovi sureta pisani su bijelim mastilom na pozlaćenoj podlozi, koji su usljed vlage oštećeni. Tekst na stranicama obrubljen pozlaćenom debljom linijom. Ajeti su rastavljeni krupnim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen. Na sredini korica utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navdeni.

Na krajnjim zaštitnim listovima neko je kasnije napisao jednu dovu, rođenje neke djece, datirano 1227/1812. i 1252/1836. godine, te nekoliko stihova na turskom jeziku.

7110. R-8719

أنعام

AN'ĀM

Djelo nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في اوله وآخره.

L. 65; 15 x 9,5 (10 x 5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Na početku nekih sura imaju izrađeni unvani. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom linijom. Rečenice i ajeti rastavljeni su krupnijim pozlaćenim tačkama. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Na sredini korica i preklopu utisnuti su pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Rukopis je iz porodice Haramandića iz Travnika.

7111. R-6127

أنعام

AN'ĀM

L. 57; 15,5 x 10 (10 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Naime, neko je kasnije više od polovine djela prapisao i kompletirao isto. Prva stranica ukrašena je unvanom, a na zadnoj stranici nalijepljen je list sa crtežom dijelova džamije, rađeno od prvog prepisivača. Tekst na stranicama obrubljen debljom pozlaćenom i tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Ajeti i rečenice rastavljeni pozlaćenim i crvenim krupnjim tačkama. Papir tamnobijel, oštećen; povez kožni, s preklopom. Na koricama su utisnuti pozlaćeni ornamenti.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7112. R-4914

Zbirka (مجموع), *2*

L. 50; 20,5 x 14,5 (15 x 9 i8); 17 i 19 redova. *Nasḫ i ta'līq* , od dvojice različitih prepisivača. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 12.

(مجموعة الأدعيّة)
(MAĞMŪA' AL-ADˈIYYA)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Zbirka raznih dova od nepoznatog sabirača.

2. L. 13b - 50.

دقائق الأخبار وحقائق الآثار
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR WA ḤAQĀ'IQ AL-ĀṮĀR

Djelo o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja. Napisao, kako to piše u nekim našim rukopisima Muḥammad b. Ṣāliḥ Yazīğīzāde, umro 855/1451. god.

Dobrača I, 488,4 Fajić III, 2127,1.

Početak:

أوله: وقد جاء في الخبر انّ الله تعالى خلق شجرة ...

Završetak:

آخره: إنّ أهل الجنّة يأكلون ويتفكّهون لم يصير طعامهم وشرابهم اذاء ويكون ريحًا كريح المسك والكافور وصلّى الله ...

Prepisao Derwīš b. Muḥammad, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1035/1626. godine.

7113. R-5339

دعوت قل أوحي مع شرحها
DAˈWAT QUL ŪḤIYE MAˈA ŠARḤIHA

Navedena dova sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog prevodioca.

Početak:

أوله : قل أوحيِ اللّهمّ يا منزل الوحي من فوق سبع سماواته إليّ . اللّهمّ يا من هرب اليه الهاربون ...

Završetak:

آخره : وإنّه لقسم لو تعلمون عظيم ولاحول ولا قوّت إلاّ بالله العليّ العظيم .

Početak komentara:

أوّل الشّرح: اكر دون ياروسنده ايكي ركعت نماز قله اولكي ركعت بر فاتحه و بر إنّا أرسلنا نوحا سوره سن اوقيه ...

L. 17; 16,5 x 11,5 (12 x 9); 9 redova. *Nasḫ*, pisan slabim rukopisom. Tekst dove je vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode.Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7114. R-5063

مجموعة أدعية
MAĞMŪˈA ADˈIYYA

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Zbirka raznih dova sa tumačenjem na turskom jeziku, od nama nepoznatog sabirača.

L. 41; 16,5 x 11,5 (tekst različite veličine i različit broj redova na stranicama). *Nasḫ*, vokalizovan, od različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlago, oštećen; bez poveza.

Prepisivači i datumi prijepisa nepoznati.

7115. R-2545

مجموعة الأدعيّة
MAĞMŪˈA AL-ADˈIYYA

Zbirka izabranih prigodnih dova od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين حمداً يوافي نعمه ويكافي مزيده ...

Završetak:

آخره : اللّهمّ اغفرلي ولجميع المؤمنين والمؤمنات الأحياء منهم والأموات برحمتك يا أرحم الرّحمين .

L. 65; 21,5 x 13 (15 x 8); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi nekih dova pisani su crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Uvakufio Meḥmed b. Muḥammed Svrzo as-Sarāyī, 1931. godine.

7116. R-2899

دعاء : اللّهمّ يا ستّار ...
DU'Ā': ALLĀHUMMA YĀ SATTĀR ...

Jedna dova na arapskom jeziku od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله : اللّهمّ يَارَبُّ يَا سَتّارُ يَا عَزِيزُ يَا غفّارُ يَا جَلِيلُ يَا جبّارُ ...

Završetak:

آخره: اللّهمّ احشرنا وارحمنا معهم وفي زمرتهم وتحت لوائهم سالمين. برحمتك يا أرحم الراحمين .

L. 10; 16 x 11 (11 x 6); 10 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan lijepim rukopisom. Prav stranica je malo ukrašena. Tekst na stranicama obrubljen sa po dvije tanke crvene linije. Rečenice su rastavljen krupnijim crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir žućkast, glat, oštećen; povez kožni, takođe, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prijepisa.

Uvakufio Meḥmed b. Muḥammed Svrzo as-Sarāyī, 1931. godine.

7117. R-3117

مجموعة الأدعيّة
MAĞMŪ'A AL-AD'IYYA

Zbirka je nepotpuna i na početku i na kraju.. ناقص في أوله وآخره

Zbirka raznih dova od nepoznatog sabirača.

Na listovima 33 -43 je kratak katekizam: (شرائط الإسلام (اكر صورسلر

Fajić III,2383, 2.

Početak:

الحمد لله ربّ العالمين ... اكر صورسلر كم مشلمانمسين ايده كم، الحمد لله ...

L. 72; 15 x 9 (9,5 x 5); 11 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Naslovi dova pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, djelomično oštećen; povez kožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio Mustafa-bef Dženetić, 1289/1872. godine.

7118. R-7434

دعاء مفتاح الجنّة والأدعيّة أخرى
DUĀ' MIFTĀḤ AL-ĞANNA WA AL-AD'IYYA UḪRĀ

Mala zbirka raznih dova od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : والهكم إله واحد لا إله إلاّ هو الرّحمن الرّحيم اللّهمّ أدخلنا الجنّة بحقّ لا إله إلاّ الله ..

Završetak:

آخره : اللّهمّ أعطف المودّة والرّحمة والشّفقة في قلب مسلم ومسلمة مع كل بني آدم وبنات حوّاء على حامد وهنا تعويز أمل واح عين الصدوم، تمّت تمام.

L. 7; 16 x 10,5 (13,5 x 8); 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan.Naslovi nekih dova pisani crvenim mastilom. Između rečenica imaju crvene tačke. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7119. R-4333

(إستغفار ونيتلر وبعض دعالر)
(ISIGFĀR WA NIYATLAR WA BA'Ḍ DU'ĀLAR)

Isitgfar-dova, nijjeti za pojedine namaze i druge dove, od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله : أستغفر الله (ثلث مرات) عن جميع ما كره الله قولاً وفعلاً وخاطراً وناظراً وأتوب إليه

L. 9; 17 x 12 (14 x 8); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prijepis završen 1246/1830. godine.

7120. R-6597

Zbirka (مجموع), *3*

L. 48; 16 x 11 (11 x 5,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama u drugom djelu obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 22

أوراد فتحيّه
AWRĀD FATḤIYYA

Naslov u rukopisu, napisan crvenim mastilom je:

هذا دعاء اوراد فتحيّه صباحدن واحشامده برركرّه هوقيه.

Zbirka raznih dova od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله: أستغفر اللّه العظيم، أستغفر اللّه العظيم، أستغفر اللّه العظيم، الكريم الّذي لا إله إلاّ هو الحيّ القيّوم وأتوب إليه وأسئله التّوبة والمغفرة ...

2. L. 24b - 43.

أسماء أهل بدر
ASMĀ' AHL BADR

Isto kao br. 7001.

3. L. 44b - 48.

حزب البحر للشّاذلي
ḤIZB AL-BAḤR LI AŠ-ŠĀḎILĪ

Isto kao br. 6984.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma.

7121. R-5550

الأدعيّة
AL-ADʻIYYA

Zbirka je nepotpuna i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره .

L. 18; 14 x 9 (12 x 7); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan Naslovi dova i salavata pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7122. R-7345

القصيدة المشتملة على إسم اللّه المكنون مع الأسماء السّريانيّة
(القصيدة الجلجلوتية)
AL-QAṢĪDA AL-MUŠTAMALA ʻALĀ ISM ALLĀH AL-MAKNŪN MAʻA AL-ASMĀ' AS-SIRYANIYYA
(AL-QAṢĪDA AL-ĞALĞALŪTIYYA)

Kasida o tajnom Božijem imenu i o molitvi pomoću njega i pomoću sirijeskih imena, koja imaju čarobnu moć, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 122, 11.

Početak:

أوّله : بدأت بإسم اللّه روحي به اهتدت إلى كشف أسرار بباطنهم انطوت

Završetak:

آخره : فيا حافظ الإسم الّذي جلّ قدره توفي به كلّ مكارة والغلبت (؟)

L. 6; 18,5 x 13 (12 x 7); 15 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. U prijepisu ima grešaka. Gornji drugi naslov napisan je na početku crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7123. R-7779

(الأدعيّة)
(AL-ADʻIYYA)

Zbirka dova od nepoznatog sabirača.

Početak:

أوّله : قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم إنّ في القرآن سبعًا وثلاثين موضعًا فيه لا إله إلاّ هو فمن هلّل بها أدخل اللّه في قلبه الإيمان والنّور والعلم ...

Završetak:

آخره : اللّهمّ إنّي أحترز بك من شرّ جميع ذي شرّ خلقته وأحترز بك منهم واقدّم بين يدي ...

L. 27; 18 x 12 (11-12 x 6); 7 i 12 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, od dvojice različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez kožni, posljednja korica oštećena.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Rukopis je otkupljen od Mešić Suvada iz Lepenice kod Tešnja.

Turski

7124. R-6791

فصل من التوسّلات الكتابيّة والتوجّهات العطائيّة

FAṢL MIN AT-TAWASSULĀT AL-KITĀBIYYA WA AT-TAWAĞĞHĀT AL-'AṬĀ'IYYA

Poglavlje na turskom jeziku iz djela *at-Tawassulāt al kitābiyya...* - zbirke dova, koju je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. 'Ali al-Būni, umro 622/1225. godine, a ovaj prevod je od nama nepoznatog prevodioca.

A. M. I, 90; Köprülü I, 923, 3.

Početak:

أوّله : فصل الآن بو فصلده شيخ إمام محي الدّين أبوالعبّاس أحمد بن علي بن يوسف القرشي (القريشي) ؛ البوني رحمة اللّه عليه وقدّس اللّه تعالى سرّه حضرتلرينك طقوز باب اوزره ترتيب ايدوب توسّلات الى اللّه عزّ وجلّ ديو تسميه اتدكي ...

Završetak:

آخره :اللّهمّ ارزقني حلالاً فانّ الحرام لا يرضيني واجعله كثيراً فانّ القليل لا يكفني واجعله ميسورا مدقورا لينفعني هنينا مرينا ... وليكن عجلا فان الاجل يشغلني ويردي وبارك فيه واجعله يطلبني حيث كنت برحمتك يا أرحم الرّاحمين، تّمت تمام.

L. 50; 18,5 x 12,5 (13 x 9); 16 redova. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. U prijepisu ima grešaka. Papir bijel, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 15. zul-kadeta 1282/1865. godine.

Poklonio dr Ahmed ef. Tuzlić.

7125. R-8684

Zbirka (مجموع), *5*

L. 52; 19,5 x 12,5 (oko 15 x 9); 15 -21 red. *Nasḫ i nasta'līq,* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen plavom ili crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobije, različite debljine, malo oštećen; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1- 29a.

شرح أسماء الحسنى

ŠARḤ ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Komentar 99 Božijih imena na turskom jeziku u mesnevi stihovima. Napisao Šayḫ Ilyās b. 'Īsā al-Aqḥiṣārī (rođen u Akisaru u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je završeno 948/1541- 42. godine.

Flügel III, 492; Rieu, 240; Trako-Gazić, 151-152; G. Kut, 178; Popara IX; 5788, 5.

Početak:

أوله: فتحت باسم ذات ذي العلا هو الله القديم بالبقا...

Završetak:

آخره: طقوز يوز قرق سكز اولدقده هجرت بو نظمه ايردي حقدن عون نصرت
بودراول يادكاري ابن ايسا بونكله مرده دللر اولور احيا

2. L. 29b - 30.

عوامل المنظومة (بالتّركيّة)

'AWĀMIL AL-MANẒŪMA (BI AT-TURKIYYA)

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Fragment na turskom jeziku djela iz arapske sintakse u stihovima, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: بل عوامل يوزدر في الظاهر شونك اورزه دود ذي عبد القاهر ...

Završetak (ovdje):

آخره: يدي افعال اولدي قاموسي انك عدّ ايده ين دكله شاد اوله جانك

3. L. 31b - 41.

أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل

ANWĀR AT-TANZĪL WA ASRĀR AT- TA'WĪL

(من سورة الانشراح الى آخره)

Komentar Bejdavina tefsira od sure *al-Inširāḥ* do kraja Kur'ana (v. br. 6618).

4. L. 42 - 46a.

(رسالة في الأخلاق)

(RISĀLA FĪ AL-AḪLĀQ)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوله.

Fragment neke risale o islamskoj etici, od nama nepoznatog autora.

Početak (ovdje):

أوله: صلّى الله عليه وسلّم وإن لو تفعلي كتبت عليك كذبه قال مجاهد قالت أسماء بنت عيسى كنت صاحبة عايشة رضي الله عنه واني هيأتها وادخلتها على رسول الله صلعم ...

Završetak:

آخره: وفي الخبر قال عليه السّلام من تواضع لله تعالى درجة رفعه الله درجة...ومن تكبر على اللّ تعالى درجة يضعه الله درجة حتى يجعله في اسفل سافلين.

5. L. 46b - 52.

خطبة تزويج آدم عليه السّلام بحواء

ḪIṬBA TAZWĪĞ ĀDAM A. S. BI ḤAWWĀ'

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Zaruka za vjenčanje Adema a. s. i Have od nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد ثنائي والكبرياء ردائي والعظمة ازاري والخلق كلّهم عبيدي واماني ومحمد حبيبي

Prepisivači i datumi prijepisa nepoznati.

Iz Odbora Islamske zajednice Tešanj

7126. R-6260

دعا نامه

DU'Ā-NĀMA

Zbirka je nepotpuna i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Fragment zbirke dova, sa uputstvom na turskom jeziku, posvećena nekom H. Ibrahimu, od nepoznatog autora. Zbirka ima uvod i sedam poglavlja.

Dobrača I, 785, 1.

Početak (ovdje):

أوله: سبحانك ما عبدناك حق عبادتك لا احصى ثنآء عليك انت كما اثنيت على نفسك وصلوات متواصلات وتسليمات متواليات... وبعد اداء خدمتمحامد آله وقضاء حقوق تحيات رسالت پناه ارباب عقل وسداد...

Završetak (ovdje):

آخره: باب اوّل اسم اعظمده وادعيه، مستجابه وهر مراد اي)ون اوقياجق دعالر بياندهدر بلكلكه حق سبحانه تعالى نك اسم شريفلوي بي نهايه در زيرا كمي عربي وكمي فارسي وكمي سرياني تلفظ .

L. 8; 20,5 x 15 (15 x 9); 13 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Dove su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Elči Ibrahim-paine (Fejzije) medrese u Travniku.

7127. R-5254

Zbirka (مجموع), *4*

L. 57; 20,5 x 15 (14,5 x 7); 15-19 redaka. *Nasẖ*, krupniji, čitak. Mastilo crno, naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir svjetložut, tanji, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst, osim kod posljednjeg djela, uokviren sa tanjom linijom crvene boje.Kod prvog djela komentari na marginama uokvireni, također, sa crvenom linijom. Lisotvi sa kustodama.

Povez kožni sa prijeklopom. Oštećen na hrbatu.

1. L. 1b-22b

دعا نامه‌ٔ أبو السّعود

DU'Ā NĀME-I ABŪ AS-SU'ŪD

Zbirka dova sa tumačenjem na turskom jeziku. Napisao šayẖ al-islām Abū as-Su'ūd Aḥmad b. Muḥyuddīn Muḥammad b. Muṣṭafā al-'Imādī, um. 982/1574. godine. U rukopisu naslov:

مفتي حواجه چلبي ابو السعود افندي حضرتلرنيك رسالسي مباركهسي دركه مرحوم وزير
اعظم علي پاشا يسر الله في الدارين لما يشاء التماس ايدوب اگا ارسالسدر.

.Risala govori o dovi, njenom značaju, uslovima da bude primljena te o dovama u raznim prilikama.

Karatay, 408-410; ḤH II, 755.

Početak:

اوله: حمد و سپاس و ستايش بي قياس. اول سامع الاصوات و مجيب الدعوات حضرتنه
اولسون كيم انك رحمت عميمه سي جميع عباده حاصل... نظم آندن اومر رحمتي شاه و كدا.

Završetak:

آجره: صلوة ليلة الخميس...اول كمسنه باباسنك و اناسنك حقلريني اوده مش كبي اولور و
عهده لوندن قورتلمش اولور تمت الرسالة المباركه و السلام.

Na kraju ovog lista popis imena اسماء اصحاب الكهف.

Na l. 23a stihovi o dovi te jedan zapis na turksom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prijepisa.

2. L. 23b-28a

باب شروط الصّلاة (وهى ستّة)

BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀ (WA HIYA SITTA)

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Napomena: Ovo nije ni jedan od zasebnih radova o istoj temi koji se pod naslovima: Šurūṭ aṣ-ṣalā, Fiqh al-Kaydānī i Muqaddima aṣ-ṣalā pripisuju Ibn Kamal-paši, Kaydānī-ji i Fanārī-ji.

Dobrača I, 114/5; Popara IX, 5308,2. Šabanović: Književnost Muslimana BiH.., str. 179-180; Ždralović: Prepisivači djela u arabičkim rukopisima I, str.160-161.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... باب شروط الصّلوة و هى ستّة. الأوّل: الوضوء بالماء الطّاهر
أو التّيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتّراب و الرّمل و الحجر و الجصّ و الكحل...

Završetak :

آخره: إعلم أنّ الغسل أحد عشر نوعًا خمسة منها فريضة... و واحد منها واجب و هو غسل
الميّت و أربعة منها سنّة و هو غسل يوم الجمعة و يوم عرفة و عند الإحرام و العيدين و واحد منها
مستحبّ و هو غسل الكافر إذا أسلم و إن لم يكن جنبًا.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prijepisa.

3. L. 28b-32a

فقه الكيداني

FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī umro oko 900/1494. godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: *Muqaddima aṣ-ṣalā, Maṭālib al-muṣallī, 'Unwān al-mašrū'āt wa ġayr al-mašrū'āt wa aḥkāmuhā, Šurūṭ aṣ-ṣalā i al-Kaydāniyya fī al-fiqh.* Djelo se sastoji iz osam poglavlja (bāb) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom *Šurūṭ aṣ-ṣalā* napisao Ibn Kamāl-paša. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; Brockelmann G II, 198 i S I, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399/4, str. 247; Zürich I, 50-53; Šabanović, str. 180; Ždralović I, 160-161; Popara IX, 5309,2.

Početak:

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... اعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب و بين أن يعصيه فيعاقب، و الابتلاء يتعلّق بالمشروع و غير المشروع فعلاً و تركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات و غير المشروعات و بيان معانيها و أحكامها...

Završetak :

آخره: و الضّحك و العمل الكثير بلا إصلاح و ترك فرض من الفرائض بلا عذر و لو طرىٔ فواته بدون اختياره، و تعمّد الحدث و استخرجت الأحكام من المحيط و الفتاوى الكبير ... و الهداية و حاشيتها و ميزان الأصول و اللّباب. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان و حسن توفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prijepisa.

Na listovima 32a-37b kraće poglavlje iz nekog djela o nafilama, značenju abdesta, skraćivanju namaza, na arapskom, te bilješke o dovama u raznim prilikama na turskom jeziku.

4. L. 38-56

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgawī, rod. 929/1521., umro 981/1669. godine.

Popara IX, 5484, 2; Dobrača I, 448/3; Kaḥḥāla IX, 123-124; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Ḥ. Ḫ. I, 242;

Nedostaje početak. Početak ovjde(l. 38a):

أوله: عظيمة طارت في البلاد وشاعت بين العباد وساوي الوضاة فاعلها لترك الانكار الواجب عليها.

Završetak :

آخره: و الجمهور على كراهتها ، هذا إذا وجد فرجة قبله، و أمّا إذا لم يوجد لا يكره، و لا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصفّ المقدّم. تمّ الكتاب بعون الله تعالى و حسن توفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, godini niti mjestu prijepisa

Na naslovnoj stranici prvog djela su imena i lični pečati ranijih vlasnika:Aḥmad Sa'īd Defterdarzāde, kadija b.'Abdullāh b. Aḥmad-aga b. al-ḥāǧǧ Muḥammad-efendī, godina 1143/1730. i 'Abdulkarīm b. Muḥammad Amīn b. Muṣṭafā b. 'Abdulkarīm b. Aḥmad Sa'īd b. 'Abdullāh b. Aḥmad-aga b. al-ḥāǧǧ Muḥammad-efendī, zvani Defterdārīzāde.

Na listovima 56b-57b. su razne dove i ajeti iz Kur'ana.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7128. R-8567

Zbirka (مجموع), *3*

L. 77; 20 x 15 (14-16 x8-10); 15 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L.1 -30a.

دعا نا مهٔ أبو السّعود

DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 7127,1.

Na listovima 30b - 38a su razne dove.

2. L. 39b - 73.

ترجمهٔ پند عطّار

TERĞÜME-i PEND-i 'AṬṬĀR

Prijevod na turski jezik u stihivima perzijskog djela *Pend-i 'Aṭṭār*. Preveo turski pjesnik Emrī Edirnelī, umro 982/1574-75. god.

O. M. II, 77; Karatay t II, 2160.

Početak:

أوله : ابتدا كردمبنام آن كريم   مبدع كونين سلطان قديم

Završetak:

آخره : اي قمو دشمشلره سز دست رس   بوي لطفك امرئ كمراهه بس .

Na 74-75a. listu je jedan zapis, istorijski podaci od Adem a.s do Muhamed a.s., salavati i jedna dova.

3. L.75b - 77.

صلوات عظيمه
ṢALAWĀT 'AẒĪMA

Jedan salavat sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوّله : اللّهمّ صلّي على محمد عبدك و رسولك النبيّ الامىّ وعلى سائر جميع الأنبيا ، والمرسلين مخصوصا على آدم وحوى ...

Završetak:

آخره :هر نه استرسه مرادي حصل اولا اكرسكز قلسه بو نيتدن صقنمق كركدر حسته لك ... لا يعلم الغيب الى الله تعالى والحمد لله رب العالمين ، تمت.

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivač, 27. muharrema 1165/1751. godine (bilješka na kraju trećeg djela).

7129. R-5858

دعا نا مه، ابو السعود
DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 7127,1.

L. 8; 18,5 x 14 (16,5 x 9,5); 23 reda. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom dobro oštećen; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7130. R-8693

Zbirka (مجموع), *2*

L. 49; 23 x 16 (15 x8); 17 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisna crvenim matilom. Po rubovima ima tumačenja i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1- 29.

دعا نا مه، ابو السعود
DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Isto kao br. 7127,1.
Završetak:

آخره: صراطدن وحسابدن وميراندن يوم حشرده آدم اوغلانك خوفي بونلردندر اول كمسنه امين اوله.

2. L. 30 - 49.

فال قرآن
FĀL-i QUR'ĀN

Djeo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره.

Naslov je prema rukopisu.

Fal (predskazivanje) po Kur'anu i drugi zapisi, od anonimnog satavljača.

Početak:

اوله: قچان سفر ايچون فال ايلسون مصحف شريف اچدقده اولكي سطرك حرفنه باقمق كدكدر

Prerpisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na prva tri zaštitna lista su razni zapisi na turskom jeziku

Uvakufio za svoje muško potomstvo al-ḥāǧǧ Yūsuf b. Muḥammad b. 'Alī b. al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ Alikadić, 1. redžeba 1302/1885. godine (bilješka i pečat na rubu 41. lista).

7131. R-5836

دعا نا مه، ابو السعود
DU'ĀNĀMA-i ABŪ AS-SU'ŪD

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br.7127,1.

L. 19+2; 19 x 13 (14 x 6,5); 17 redova. *Nasta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i objašnjenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Na 20b-21. listu je objašnjenje na turskom jeziku, pisano rukom drugog prepisivača o *Yetmiş bin tawḥīd*, koji se prenosi od Šayḫ Akbara.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7132. R-6586

دعا نامه، ابو السعود افندي

DU'Ā-NAME-i ABŪ AS-SU'ŪD EFENDĪ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Isto kao br.7127,1.

Početak (ovdje):

أوله: عليه وسلّم بيورديكه ليس بشئ اكرم عند الله عن الدعاء يعني حق تعالى دعادن سوكلونسنه يوقدر ...

L. 33; 16,5 x 11 (10,5 x 5,5); 13 redova. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisana crvenim mastilom. Neke su riječi nadvučene crvenom crticom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepisivač i godina prepisa nepoznati (XVIII stoljeće).

Poklon Udruženja ilmije Tešanj.

7133. R-6623

دعا نامه، ابو السعود افندي

DU'Ā-NAME-i ABŪ AS-SU'ŪD EFENDĪ

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Isto kao br.7127,1.

Poredeći ovaj primjeraka sa gore spomenutim, ustanovili smo da je prepisivač na nekim mjestima izostavljao dio teksta.

Početak (ovdje):

أوله: بالخلق العظيم افضل خلق الله محمد رسول الله اوزرينه اولسون ودخي آل واصحابي وأتباعي وأحبابي اوزرينه اولسون بيت بيوردي فخر العالم هم كالنجم ...

L. 32; 15 x 10,5 (11 x 6); 15 redova. *Nasḫ*. Tekst na nekim stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, pismo prilično oštećeno, listovi oštećeni; povez polukožni, također, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Iz Gradske džamije u Tuzli.

7134. R-621

Zbirka (مجموع), *4*

L. 74; 22 x 15 (18 x 11,5); 14 redova. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1 - 16.

مناجاة موسى عليه السلام

MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Razgovor s bogom i molitva Musa alejhisselama na turskom jeziku.

Ima raznih verzija i u prijepisima svaka se razlikuje jedna od druge.

Početak:

اوله : كعب الاحبردن روايت اولنوركه رضي الله عنه ايدر وقتا كم موسى عليه السلام شعيب پيغمبره كلدي ...

Završetak:

آخره : هر يري بر مناسب تأويل كتورپ وعسل اكل ايدوب رب العزّته شكر ايتديلر حضرت علي ه وداع ايدوب كتديلر رضي الله تعالى عليهم اكمعين .

Prepisao nepoznati prepisivač 1149/1736. godine.

Na 17. listu je jedna dova i uvjeti za obavljanje imamske dužnosti.

2. L. 18 - 19.

قصيده، بي نماز

QAṢĪDA-i BĪ NAMĀZ

Izvodi iz kaside na turskom jeziku o onome koji ne obavlja namaz, od nama nepoznatog autora..

Početak (ovdje):

أوله : دكله اول كلامني كورنه ديدي بينماز جانم تكري اسلامني ...

Na 19b-24a. listu su razne dove.

3. L. 25b - 36.

تجويد قرآن
TAĞWĪD-i QUR'ĀN

Tedžvid na turskom jeziku od nepoznatog autora.

Dobrača I, 140,3.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين ... أمّا بعد، بلكل كه قرآني تجويد ايله اقومق فرضدر ...

Na listovima 36b - 42a. su: opšta hutba, razne dove i o dženazi.

4. L. 42 - 74.

(كتاب في الفقه والأخلاق)
(KITĀB FĪ AL-FIQH WA AL-AḪLĀQ)

Naslov djela i ime autora nisu navedeni. Ovo je neko djelo na turskom jeziku o šerijatskom pravu i etici, od nama nepoznatog autora. U drugoj polovini djela često je napisano crvenim mastilom اي اوغل, pa smo mislili da je to prevod djela ايها الولد, ali poredeći ova dva djela ustanovili smo da su to različita djela.

Početak:

أوله : الحمد لله ربّ العالمين حمد اكا يا رشوركم علملروك ربسيدر والعاقبة للمتقين عافيت خيرلغي متقيلر اوزرينه اولسون ... اما بلكلكم ضعيف كمينه بو كتاب جمع ايلدم ...

Završetak:

آخره : امير سيد بو سرورلك حقي سومكدر ارلك دريلمك بر ايودرلك بو عالمده ضلالت وار .

Djela pod tačkom 2-4 su od istog prepisivača kao i prvo djelo.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu.

7135. R-5523

مناجاة موسى عليه السّلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ A.S.

Isto kao br. 7134,1.

L. 38; 15,5 x 11,5 (11,5 x 7,5); 9 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 15. ševvala 1241/1826. godine.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7136. R-7396

Zbirka (مجموع), *2*

L. 145; 18,5 x 12,5 (14,5 x 8,5); 11 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene crnom linijom. U prijepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1b - 34.

مناجاة موسى عليه السلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Isto kao br. 7134,1.

Prepisao Monllā Muḥammad b. Muḥammad Sarāyī, iz 'Alī-pašine mahale , 19 rebiul-ahira 1190/1776. godine.

2. L. 35 - 145.

دقائق الأخبار ترجمه سي
DAQĀ'IQ AL-AḪBĀR TERĞEMESĪ

Naslov u rukopisu je: كتاب دقائق الأخبار في الأحاديث

Prijevod na turski jezik djela *Daqā'iq al-aḫbār* - o raznim pitanjima s područja islamskog vjerovanja, od nepoznatog prevodioca.

Fajić III, 2529, 1.

Početak:

أوله: توته (طوته) اولوم اكا زبون اولوب ساكن اولا الله تعالي يه ايده كيم يا ربّ بكا دستور وير بر كرّه تدا ايدوب ...

Završetak:

آخره: وداخي پيغمبر عم ايتدي جنت اهلي اول نعمتلري بيلروايچه لر وكيد وكلر كيل سي يل كبي اول قموسي مسك عنبردر داخي لطيف اوله ويك اول ددي امان، الله اعلم بالصواب.

Prepisao navedeni Monlla Muḥammad iste navedene godine.

(كاتب الحروف منلا محمد بن محمد محله علي باشا سراي بوسنه سنة ١١٩٠)

7137. R-7679

Zbirka (مجموع), 2

L. 61; 16 x 10,5 (12 x 7); 11 redova. Nasḫ i nasta'līq, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, tekst djelomično oštećen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 57.

مناجاة موسى عليه السّلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Naslov u rukopisu je: هذا مناجات موسى عليه السّلام بو دور ويه

Razgovor s Bogom i molitva Musa alejhisselama, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Dobrača I, 787; Kairo t, 61

Početak:

أوله : قچان موسى عليه السلام بني اسرائيل قومنه خبر ويروپ تكري تعالى ايتدي ين داخي سيزه ايديويره ين ديدي بني اسرائيل اولولري ايتديلر ...

Završetak:

آخره : هر كم اللّه ايدرسه دعا اول ايكي جهانده ويره مقصودين خدا بوني يازدوم يادكار اولمغيچون اوقيانلر بر دعا قلمغيچون بحق محمد المصطفى و بحق ابا بكر عمر عثمان علي .

Prepisao nepoznati prepisivač 1175/1761. godine.

2. L. 58 - 61.

خواصّ عجيبة
ḪAWĀṢṢI 'AĞĪBA

Kraći rad, na turskom jeziku, o neobičnim koristima određenih učenja (zikr) , od nepoznatog autora.

Početak:

أوله : دخي سن بلكه خواصّ عجيبة الشان نيّرة ...! هر كون يوزكز فاتحه اوقمق ارمان طريقي اوزره قرآءة فاتحه ايچون ...

Završetak:

آخره : بويله ايله اول قورقدوغي كمسه نك شرّندن آمين اوله غاية مجرّبدر عجيب نسنه در.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni (XVIII stoljeće).

Na naslovnoj stranici je jedan Dayn-i Temessuk, datiran 1254/1838. godine.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zenice.

7138. R-7948

مناحاة موسى عليه السّلام (بالتّركيّة)
MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Djelo na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 7134,1.

L. 20; 22 x 15,5 (17 x 10); 13 redova. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XIX stoljeće).

7139. R-6728

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 21 x 15,5 (16 x 10,5); 14 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 23a.

مناجاة موسى عليه السّلام
MUNĀĞĀT MŪSĀ A. S.

Isto kao br. 7134,1.

Početak:

أوله : كعب الاحبار رضي اللّه عنه روايت ايدر موسى پيغمبردن قچان تكري تبارك و تعالى موسى يه امر ايلدي كيم طور طاغنه چيق ديدى ...

Završetak:

آخره : يا موسى سلامم ورحمتم سنون اوزرينه اولسون وداخي سيد الانبيا محمد اوزرينه اولسون، آمين يا رب العالمين .

2. L. 23b - 30.

معجزات محمّد عليه السّلام

MU'ĞIZĀT MUḤAMMAD A. S.

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Isto kao br. 6975.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma (XVIII stoljeće).

Poklonio dr Hamdija Ćemerlić.

7140. R-7693

الأدعية مع شرحها بالتّركيّة

AL-AD'IYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في أوّله

Zbirka dova sa komentarom na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača i komentatora.

Završetak (l. 74.):

آخره : بونك ثوابني والدينه اهدا ايليه اول كمسنه باباسنك حقلرين اوده مش وعهدلرندن قورتلمش اولور .

L. 76; 14,5 x 10 (10 x 6,5); 9 redova. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi po rubovima pisane crnim i crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Na 75-76. listu su razne dove, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

Poklonio Muhamed Čaršimamović, porijeklom iz Zeni

7141. R-7125

(مجموعة الأدعيّة مع شرحها بالتّركيّة)

(MAĞMŪ'A AL-AD'IYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA)

Zbirka dova sa komentarima na turskom jeziku i razni zapisi, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Početak:

أوّله : بارك الله فيكم طيّب الله انفسكم ورضي الله تعالى عنكم وعن والدكم ...

L. 221; 16 x 11 (12 x 7); 11 redova. *Nasta'līq.* Naslovi dova i komentara pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, zaštićen zelenim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio Muharem ef. Omerdić.

7142. R-7124

(مجموعة الأدعيّة مع شرحها بالتّركيّة)

(MAĞMŪ'A AL-AD'IYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA)

Zbirka dova sa komentarima na turskom jeziku i razni zapisi, od nepoznatog sabirača i prevodioca.

Poćinje *Nur-dovom:*

أوّل : اللّهمّ يا نور النّور تنورت بالنّور والنّور في نورك يا نور ...

L. 293; 18 x 12 (11,5 x 6,5); 13 redova. *Nasḫ i nasta'līq*, pisani slabim rukopisom. U prijepisu ima mnogo grešaka. Naslovi i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; povez kartonski, zaštićen zelenim platnom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Poklonio Muharem ef. Omerdić.

7143. R-7267

Zbirka (مجموع), *3*

L. 40; 15,5 x 12 (13 x 8,5); 11 redova. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama prvog djela obrubljen debljom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel; povez kartonski.

1. Str. 1- 16.

وصيّت نامه شرحي (مطبوع)

WAṢIYYAT-NĀMA-i ŠARḤĪ

Štampani komentar neke *Vasijetname*, a riječ je o dovama koje se uče na određenim mjestima i u određeno vrijeme.

Početak:

أوله : حضرت رسول اكرم ونبي محترم صلى الله تعالى عليه وسلّم حضرتلرينك تربهداري شيخ احمد روايت ايدركه ...

Štampano (mjesto nije navedeno)1304/1886. godine.

2. L. 1- 4.

أوراد الشّريف الكبير
AWRĀD AŠ-ŠARĪF AL-KABĪR

Kratak vird dova, od nepoznatog sabirača.

Počinje *Fatihom.*

Završetak:

آخره : وما اعلنت وما أنت اعلم به منّي أنت المقدّم وأنت المؤخر لا إله إلاّ أنت ولا إله غيرك .

Prepisivač i godina prijepisa nisu navedeni (XIX stoljeće).

3. L. 5 -24.

دعا نامه مع شرحها بالتّركيّة
DU'ĀNĀMA MA'A ŠARḤIHĀ BI AT-TURKIYYA

Djelo je na kraju nepotpuno. . ناقص في آخره

Zbirka salavata i dova sa komentarima na turskom jeziku, od nepoznatog satavljača i komentatora.

Početak:

أوله :اللّهمّ صلّ على محمّد بعدد رحمة الله اللّهمّ صلّ على محمّد بعدد فضل الله ...

Završetak:

آخره: بر يوزنده نقدر مخلوقات وارايسه جازولق ومكر وسحر اتسه لر هيج بريسي كار قلميه .

Prepisao Muḥammad b. Darwīš-efendi Goraždalī (iz Goražda), 3. rebiul-ahira 1291/1874. godine (bilješka na 10. listu).

(كتبه الفقير الحقير محمّد بن درويش افندي غوراژدولي، ٣. ربيع الآخر سنة ١٢٩١)

7144. R-4219

(دعا مجموعه سي)
(DU'Ā MAĞMŪ'ASĪ)

Zbirka je nepotpuna i na početku i na kraju. .ناقص في أوله وآخره

L. 29; 21 x 15. *Nasta'līq.* Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo tumaćenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, oštećen, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivači i datumu prijepisa.

Na 21 - 23a. listu je fragment nekog mevluda na turskom jeziku.

7145. R-8616

مجموعهٔ سيركو
MAĞMŪ'A-i SIRĆO

Zbirka raznih dova, salavata, sa tumačenjima na turskom jeziku, hadisa sa prevodom na bosanski jezik, priča i kratkih natpisa iz islamske etike, takođe, prevedenih na bosanski jezik. Sabrao i prepisao hafiz Asim ef. Sirćo, bivši imam i muderis Gazi Husrev-begove džamije i medrese, umro u drugoj polovini XX stoljeća.

L. 120; 20 x 13,5. *Nasḫ,* većinom vokalizovan. Naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepis je iz XX stoljeća.

Otkupljen od nasljednika spomenutog hafiza Sirće.

7146. R-5031

مجموعة الادعيّة
MAĞMŪ'A AL-AD'IYYA

Zbirka je na kraju nepotpuna. . ناقص في آخره

Zbirka raznih dova, sa objašenjima na turskom jeziku, od nama nepoznatog sabirača.

Početak (1b. list):

أوله : الحمد لله من وثق ... يكن الى غيره ، والحمد لله الذي يفرح ...

L. 39; 21 x 10 (18 x 7,5); 15 - 21 red. *Nasḫ,* vokalizovan, od različitih prepisivača. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Uvakufio Muṣṭafā-bef b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-bef Dženetić, kao evladijet vakuf, 23. ševvala 1289/1872. godine.

7147. R-5555

Zbirka (مجموع), 2

L. 270; 14 x 10 (9-10 x 5 i 7); 9 redova. *Nasẖ i nasta'līq*, većinom vokalizovani, od dvojice prepisivača. Naslovi dova, njihovih komentara i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. U prvom djelu ima crteža i unvana izrađeni u bojama, slabe vrijednosti. U početku tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, mnogi listovi otkinuti i zagubljeni; povez kožni, rastavljen od listova.

1. L. 1 - 117.

مجموعة الأدعية
MAĞMŪ'A AL-AD'IYYA

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في اوله .

Zbirka raznih dova i zapisa,sa tumačenjima na turskom jeziku, od nama nepoznatog sabirača.

Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ 'Otmān Wīsoqī (iz Visokog), u vremenu od mjeseca džumadel-evvela do ševvala 1058/1648. godine (bilješke na 85. i 117. listu)

(كتبه الحقير الفقير صالح بن الحاج عثمان ويسوقي سنة ثمانية وخمسين والف)

2. L. 118 - 270.

شرح دعاء إسم أعظم وبعض الادعيّة
ŠARḤ DU'Ā' ISM A'ẒAM WA BA'Ḍ AL-AD'IYYA

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Razni komentari dova na turskom jeziku i dove, od nepoznatog komentatora i sabirača.

Početak:

أوله : حيدوق شويله كلمشدركه امير المؤمنين علي كرم الله وجهه روايت قيلور ...

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati (XVII stoljeće).

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

7148. R-1465

خواص القرآن
ḪAWĀṢ AL-QUR'ĀN

Djelo je na kraju nepotpuno. ناقص في آخره .

Djelo na turskom jeziku o koristima učenja Kur'ana, mističnog sadržaja, od nepoznatog autora. Počinje od prve sure u Kur'anu, a završava surom *al-Ğīm*.

Početak:

أوله : حكيم أيدن اشبو سوره ايچنده بيك خاصيّت كز وار ...

L. 81; 20,5 x 14,5 (15 x 9); 13 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Imena sureta i istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

7149. R-7210

دعاء الحر
DUĀ' AS-SIḤR

Naslov u rukopisu je: هذا دعاء سحر ايچون بغايت مجرّبدر

Dova za postizanje sihira sa tumačenjima na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله : بحرمة حضرة عزّت جنلب حمد له جلّ جلاله وعمّ نواله وبحرمة محمد المصطفى صلّى الله عليه وسلّم وبحرمة ابو بكر صدّيق ...

Završetak:

آخره :وهر سحركه نعلين وتصماسيه ويشماغه وكبكبه ونعلجه يه وكيليد ايله كلتلنمشدر وايده جكدر باطل ايلدم بحقّ أهيًا شر أهيًا أزوني أصباون الى شدايد بفضلك وكرمك يا ارحم ...

L.19; 17 x 10,5 (11 x 5,5); 9 redova. *Nasẖ*, većinom vokalizovan. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski, tanji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7150. R-8692

دعاء سحر باطل
DU'Ā' SIḤR BĀṬIL

Nalov u rukopisu je: هذا دعاء سحر باطل

Dova protiv sihira (čarolija) sa tumačenjem na turskom jeziku, od nepoznatog sastavljača.

Početak:

أوله: الهي بحرمة حضرت عزّت جناب حمديّت جلّ جلاله وعمّ نواله وبحرمة محمد المصطفى صلعم وبحرمة ابي بكر وعمر وعثمان وعلي رضوان الله تعالى عليه وعليهم اجمعين ...

Završetak:

آخره: وإذا الجنّة ازلفت وإذا السّحر بطلت باطل ايلدم بحقّ آهيًا آذوني اصباوث الى شدائي بفضلك وكرمك يا ارحم الرّاحمين و صلّى الله على سيّدنا محمد وآله وصحبه اجمعين ...

L. 7; 20 x 12,5 (14,5 x 7,5); 15 redova. *Nash*, vokalizovan, pisan vještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir plav; bez poveza.

Prepisao nepoznati prepisivač 1260/1844. godine.

Iz zaostavštine Muhamed ef. Tufe.

7151. R-6159

دعاء سحر باطل

DU‘Ā’ SIḤR BĀṬIL

L. 12; 15 x 10 (11 x 6,5); 9 redova. *Nash*, vokalizovan. Naslov i istaknute riječi pisano crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7152. R-8699

الأدعيّة

AL-AD‘IYYA

Zbirka je nepotpuna i na početku i na kraju. ناقص في أوّله وآخره.

Kraća zbirka dova, većinom onih koje se uče za vrijeme obreda hadža, od nepoznatog sabirača.

Početak (ovdje):

أوله: اودن چيقمق مراد ايتدوكي وقت اكي ركعت نماز قيله سلامدن صكره بو دعاني اوقيه: اللّهمّ انت الصاحب في السفر وانت الخليفة في الاهل والمال رالولد ...

Završetak (ovdje):

آخره: وتوفّنا على الايمان والاسلام وادخلنا دار السلام يا ذا الجلال والاكرام بعده.

L. 10; 18,5 x 12 (13 x 8); 12 redova. *Nash*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom.. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nepoznati.

Poklonio dr. Kapidžić iz Sarajeva.

7153. R-8715

دعا صلوات شريف مع شرحه بالتّركيّة

DUĀ‘ ṢALAWĀT-i ŠARĪF MA‘ ŠARḤIHI BI AT-TURKIYYA

Jedan slavat sa tumačenjem na turskom jeziku na početku salavata, od nepoznatog sastavljača.

Početak (uvoda):

أوله: روايتي اولونر كبي يغمبريز حضرتلري تربته خبر ويروك فلان اوغلي فلان كششي سنك

Početak (salavata):

اول صلواتها: اللّهمّ صلّ على محمذ سيّد المرسلين. اللّهم صلّ على محمد سيّد المؤمنين...

Završetak:

آخره: ربّنا إنّك حميد مجيد برحمتك يا أرحم الرّاحمين وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين .

L. 16; 17 x 12 (12 x 9); 10-13 redova. *Nash*, pisan slabim rukopisom, sa greškama. Tekst dove-salavata vokalizovan. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7154. R-8723

صلوات كبيرك شرحي

ṢALAWĀT - i KABĪRIN ŠARḤHĪ

Komentar na turskom jeziku Velikog salavata od nama nepoznatog autora. Gornji naslov je prema našem rukopisu.

Početak:

أوله: روايت اولنوركه امام علي كرّم الله وجهه اول وقتن سلاسل...لا اله الاّ الله الملك الجبار لا اله الا الله الواحد القهّار

Završetak:

آخره: لا اله الاّ الله عيسى روح الله لا اله الاّ الله محمد رسول الله صلعم .

L. 10; 17 x 12,5 (14 x 10); 14 redova. *Nasta'līq*, pisan slabim rukopisom. U prijepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel; bez poveza.

Prešisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Vakuf Galib Ali-pašine tekije u Mostaru.

7155. R-2708

مجموعة الايعية
MAĞMŪ'A AL-ADIYYA

Zbirka raznih dova i zapisa sa tumačenjima na turskom jeziku, od nama nepoznatog sabirača.

Početak:

أوله: مالك يوم الدين، يا من جعل الأرض فراشا والسماء بناءً وانزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات ...

Na kraju su razni zapisi.

L. 239; 19 x 14,5. *Nasḫ i nasta'līq*, od različitih prepisivača. Dove su većinom vokalizovane. Naslovi dova i istaknute riječi pisani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, oštećen, listovi prosuti, a mnogi su ispali i zagubljeni; povez kožni, s preklopom, rastavljen od listova.

Na listovima 14b - 24 nalazi se komentar Božiji imena *(Asmā'* al-ḥusnā) pod naslovom: مختصر الاوفى في شرح أسماء الحسنى, od nama nepoznatog autora.

Početak:

أوله: الحمد لله الموصوف بالصفات العليا والمعروف بالأسماء الحسنى ... وبعد فهذا مختصر مسمّى بالاوفى في شرح اسماء الحسنى

Završetak:

آخره: ربنا تقبل منا إنّك أنت السميع العليم وتب علينا انك انت التواب الرحيم الستار الكريم.

Prijepis je stariji od 1260/1844. godine, što se vidi iz jedne bilješke na kraju djela, u kojoj se kaže da je navedene godine rođen neki Ibrahim.

7156. R-8577

كنز الإختصاص في معرفة الخواص
KANZ AL-IḪTIṢĀṢ FĪ MA'RIFA AL-ḪAWĀṢ

Djelo na turskom jeziku o koristima učenja i "zapisivanja" Kur'ana. Napisao Abū al-Ḫayr Aḥmad b. aš-Šayḫ Muḥammad al-Makkī, čija nam je biografija nepoznata. Navedeni podaci su prema rukopisu. U pristupačnim izvorima ovo djelo nismo uspjeli pronaći. Istina, Flügel (II,420) navodi sličan naslov, ali njegovo djelo je na arapskom jeziku. Naš primjerak je manjkav i na početku i na kraju. ناقص في أوله وآخره.

Početak:

أوله: ...ترجمان لسان بلاغت نشان صفايح اعيان وصحائف اذهانده اولان مرايح مدايح...
أمّا بعد اصحاب طباغسلمه وارباب الباب قوىمه به محتاج...تأليف ايلديلر وانلردن قدوة العابدين ...ابو الخير احمد ابن الشيخ محمد المعروف بالمكي

Završetak:

آخره: اللّم لقض عنا ببركته ديوننا وعافنا به من ... الدنيا و عذاب الآخرة و فضيحتها انك على كل شيئ قدير والحمد لله ربّ العالمين ...

L. 225 (originalna folijacija); 18 x 12 (15 x 7,5); 15 redova. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima su pisani crvenim mastilom naslovi tema. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, s preklopom, također, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7157. R-6670

شرح خواصّ قرآن عظيم (أو مجموعة الأدعية)
ŠAR˘O ḪAWAṢṢ QUR'ĀN 'AẒĪM (AW MAĞMŪ'A AL-ADIYYA)

Prvi naslov je prema rukopisu, a drugi je naš prema sadržaju.

Zbirka raznih dova i zapisa, sa tumačenjima na turskom jeziku.

Početak:

أوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خاتم النبيّين ورضي الله تبارك وتعالى عن آله واصحابه اجمعين اما بعده روايان أخبار...

L. 150; 16,5 x 11 (10 x 6); 13 redova. *Nasḫ*, većinom vokalizovan. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna, većinom kasnije pisane. Tekst i margine obrubljeni tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, dohvaćen vlagom, popravljan; povez kožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Uvakufio Mustafa b. hadži Husein Fazlić iz Čajniča.

Poklonio Emin Islamovski - Struga.

7158. R-7212

دعا نامه

DU'Ā-NĀMA

Razne dove i zapisi sa tumačenjima na turskom jeziku.

L. 108; 15 x 11 (12 x 8); oko 14 redova. *Nasẖ*, pisan slabim rukopisom, dove vokalizovane. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kožni, jednostavan, takođe, oštećen.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

7159. R-4476

مجموعهء ادعيه

MEĞMŪA'-i AD'IYA

Zbirka prigodnih dova, sa tumačenjem na turskom jeziku, od nepoznatog sabirača Na početku manjka 8 listova. Podijeljena je na 64 poglavlja (bāb). U rukopisu ostalo 9 listova šestog poglavlja, manjka, dakle, pet i dio šestog poglavlja.

Početak (ovdje):

أوله: وبحجته معترفًا ومن ذنبي مستغفراً و لربوبيته الله خاضعًا و لسوى الله الهيته جاحداً (!) والى الله فقيراً وعلى الله متوكلاً والى الله منيبًا ...

Završetak:

آخره: أعذنا ومن فضلك الواسع زدنا انا اليك راغبون وانت ارحم الراحمين ياذ الجلال و الإكرام.

Sedmo poglavlje:

يدنجي باب يلان وعقرب وچكر كه وجمعي استريجي جانورلردن امين اولق دعالر بيانده در

Šesdeset četvrto poglavlje:

آلتمش دردنجي باب شيخ ابو اسحاق اسفراني جمع اتدوكي دعالردر

L. 106; 20,5 x 12 (17 x 6,5); 19 redova. *Nasẖ*, vokalizovan. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, tanji i deblji, dohvaćen vlagom, popravljan; povez kartonski.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni.

Iz bivše biblioteke Ulema medžlisa u Sarajevu.

Perzijski

7160. R-5385

مزرع الحسنات في شرح دلائل الخيرات
MAZRA' AL-ḤASANĀT FĪ ŠARḤ DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT

Komentar na perzijskom jeziku djelu *Dalā'il al-ḫayrāt* - zbirci salavata. Napisao Muḥammad Fāḍil b. Muḥammad, poznat kao Safidāni Dahlawī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime komentatora je prema rukopisu.

Početak:

أوله: حمد وثناء كونا كون وسپاس ستايش از حد افزون ... ونبوي محمد فاضل بن محمد عارف سفيداني دهلوي ... ناميده شد بمزرع الحسنات ...

L. 286; 18,5 x 11 (14,5 x 7); 14 redova, *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malko oštećen i popravljan; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni

Na naslovnoj stranici je naziv djela i lijep pečat, vjerovatno ranijeg vlasnika, u kome smo uspjeli pročitati samo Muḥammad Ḥusayn i godina 1239/1823.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

(اسماء الكتب)

ا

إبتدا خطبيه توجّه ‎t ٢ . ٦٥٦١

أبجد شرحي لسروري ‎t ٥ . ٦٨٣٧

إتقان في علوم القرآن ٦٦٥٧–٦٦٥٨

إجازة ٢ . ٧٠٣٥

إجازة نامه لإكمال العشر ١ . ٦٥٩٩

الأحاديث ١ . ٦٨١٧؛ ٢ . ٧٠٢٧

الأحاديث مع الترجمة بالبوسنوي ‎b ٦٨٤٢

الأحاديث مع التّرجمة بالفارسيّة ‎p ٦٨٤٠

الأحاديث القدسيّة ١ . ٦٨٠١ - ٦٨٠٢

أحسن الحديث شرحي ‎t ٦٨٣٠

أخلاق أحمدي ‎t ٢ . ٦٨٣٢ ، ٢ . ٦٨٣٣

الأدعية ٢ . ٧٠١٤؛ ٧١٢١؛ ٧١٢٣

الأدعية ‎t ٧١٥٢

الأدعية مع شرحها بالتركية ‎t ٧١٤٠

أدعية الشّفاء و شرحها ‎t ٥ . ٦٩٥٠

إذن نامــه على قــرائة دلائل الخـــيـــرات ٢ . ٦٥٩٩

إراده، جزئيه رساله سي لأقكرماني = أفعال عباد وارادات جزئيه بياننده بر رساله

أربعون جديثًا ٢ . ٦٧٧٦

أربعون حديثًا بالتّرجـمة التّركيّـة نظمًا ‎t ١ . ٦٨٣٦

الأربعون حديثًا للبركلي ١ . ٦٧٩٣ - ٦٧٩٤

الأربعون حديثًا ٦٨١١

الأربعـون حديثًا للعصـفوري ١ . ٦٨٠٤ - ٦٨٠٧ : ٢ . ٦٨١٧

الأربعـــون حـــديثًـــا للنّووي ١ . ٦٧٧٠ - ١ . ٦٧٧٢

الأربعــون حـديثًـا (المجـهـول) ٢ . ٦٧٧٦؛ ١ . ٦٨٠٨

أربعين إبن كـمـال پاشـا (أربعـون حديثًـا مع شرحها) ٢ - ١ . ٦٧٩٠

إرشـاد العـقل السّليم إلى مـزايا الكتـاب الكريم ٦٦٦٠–٦٦٦٢

أزهار الرّوضات في شرح روضات الجنّات

أسـئلة وأجـوبة في حكم الأمـور الدّينيّـة ٦ . ٦٦٣٣

الأسئلة في علم القراءات ٦٥٩٧

إستغفار وتيتلر وبعض دعالر ٧١١٩

أســمـــاء، أهل البـــدر ١ . ٧٠٠١ - ٧٠٠٣؛ ٢ . ٧١٢٠

الأشباه والنّظائر ٢ . ٦٧٠٦

أصول الحديث ‎b ٦٧٠٨

أصول الدّين لبياضاي زاده ١٨ . ٦ . ٦٧٠٦

إظهار البهاجة بشرح سنن ابن ماجه ٦٧١٠

إعتقادات t ١، ٦٩٧٢
أفعال عباد وارادات جزئيه بيانده بر رساله (اراده، جزئيه رساله سي لاقرماني) t ٧، ٦٨٤٤؛ ١، ٦٩٧٠
إلهيات ٢، ٧٠٧٢
اللي درت فرض t ٤، ٦٧٩٩؛ ١٥-١٦، ٦٨٤٤
الأمثلة المختلفة t ٦، ٦٥٧١
إس المنقطعين إلى عبادة ربّ العالمين ٦٧٤٨
أنعام ٧٠٣٩-٧١١١
أنعام وأسرار t ٢١٩
أنفس الجواهر (في تفسير القرآن) t ٦٦٧٧-٦٦٨٠
إنقاذ الهالكين ٣، ٦٥٢٨؛ ٢، ٦٧٩٣؛ ٢، ٦٩٥١
أنموذج اللّبيب في خصائص الحبيب ١، ٦٩٣٩
أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل ٦٦١٨-٦٦٣٢؛ ٣، ٧١٢٥
أوراد الأيام السّبعة ١، ٦٩٨٧
أوراد الشّريف الكبير ٢، ٧١٤٣
أوراد عبد القادر ٦، ٦٩٨٥
أوراد فتحيّه ١، ٧١٢٠
الأوراق في حلّ بعض الفاظ ومعاني الغريب ٢، ٦٩٨٩
آيات الأحكام من سورة البقرة وتفسيرها بعبارات مختصرة ٢، ٦٧٠٧
إنقاذ الهالكين ٣، ٦٥٢٨؛ ٢، ٦٧٩٣؛ ٢، ٦٩٥١
ايقاظ النّائمين ٥، ٦٥٢٨؛ ٤، ٦٩٥١
إيمان شرطلري t ١، ٦٩٧٧
أيّها الولد ٢٠، ٦٧٠٦؛ ٢، ٦٨٤٣؛ ١٢، ٦٩٠٢؛ ٤، ٦٩٣٩-١، ٦٩٤٠

ب

الباب في الرّجاء ٨، ٦٧٠٦
باب شروط الصّلوة (وهي ثمانية) ١٤، ٦٨٤٤؛ ٧، ٦٩٠٢
باب شروط الصّلوة (وهي ستّة) ٢، ٧١٢٧
بحر الكلام ١، ٦٨٥٩-٦٨٦٣
بضاعة الحكّام في أحكام الأحكام ١، ٦٩٩١
البناء (بناء الأفعال) ٥، ٦٥٧١
بيان إيمان وإسلام b ٦٩٨٠
بيان تعريفات t ١، ٦٥٧٣
بيان جهد المقلّ ٢، ٦٥٤٩

پ

پند عطّار (پند نامه) p ٣، ٦٨١٩
پند نامه، واحدي t ٨، ٦٨٣٧

ت

تأويلات القرآن (تأويلات الكاشي) ١، ٦٦٥٠
تجريد الأصول في أحاديث الرّسول ٦٧٤٧
تجويد b ٦٥٧٨
تجويد t ٣، ٦٥٤٥؛ ٣، ٦٥٤٦؛ ١، ٦٥٦٦؛ ١، ٦٥٧١؛ ١، ٦٥٧٤؛ ٦٥٧٨
تجويد (بالتّركيّة) t ٢، ٦٥٥٥
تجويد إدائيه t ١، ٦٥٦٧

تجويد إناث b ١، ٦٥٧٦
تجويد بالبوسنوي b ٢، ٦٥٣٦
تجويد بلسان بوسنوي b ٦٥٧٥
تجويد قرآن t ٦٥٦٢-٢، ٦٥٦٧؛ ١، ٦٥٦٩؛ ٦، ٦٩٧٠؛ ٣، ٧١٣٤
تجويد قره باش t ٦٥٥٢-٦٥٥٩؛ ٢، ٦٥٧٣؛ ٢، ٦٩٧٧
تجويد - مخارج حروف t ٦٥٦٨؛ ٧، ٦٩٤٠؛ ٤-٣، ٦٩٧٧
تحرير الطّرق والرّوايات في بعض الآيات من الطّريق طيّبة النّشر في القراءات لمحمّد بن الجزري ٦٥٤٤
تحريرات (رسالة) خليل افندي البوسنوي ٧، ٦٨٣٧
تحفة الأبرار في شرح مشارق الأنوار ٦٧٥٨
تحفة الأطفال في التّجويد ٢، ٦٥٧٦
تحفة السّفرة إلى حضرة البررة ٣، ٦٧٠٦
تخميس نفيس على ظفر نامه لخيري افندي ٢٠، ٦٨٣٧t
تراجم القرآن (بالبوسنوي) b ٦٥١٨
تراجم القرآن (بالتّركيّة) t ٦٥١٤-٦٥١٦
تراجم القرآن (بالفارسيّة) p ٦٥١٧
ترتيب زيبا ٦٥١٩-٦٥٢٠
ترجمة الأربعين حديثًا (چهل حديث) نظما p ١، ٦٨٣٩
ترجمه، إنقاذ الهالكين t ١٠، ٦٨٤٤
ترجمه، پند عطّار t ٢، ٧١٢٨
ترجمه، حديث أربعين t ١، ٦٨٣٧
ترجمه، زبور ٣، ٦٥٧٠
ترجمة سورة الأنفال بالبوسنوي b٦٦٩٩
ترجمه، شرح عقائد t ١، ٦٩٦٢
ترجمة الفقه الأكبر بالتّركيّة t ١، ٦٩٥٦
ترجمة قصيدة بدء الأمالي بالتّركيّة t ٤، ٦٩٤١؛ ١، ٦٩٥٩-١، ٦٩٦٠
ترجمة كتاب الفاظ الكفر t ٢، ٦٩٦٩
ترجيع بند t ٩، ٦٨٣٧
التّرغيب و التّرهيب ٦٧٦٩
تسهيل تجويد b ٦٥٧٧
التّعريفات للجرجاني ٢، ٦٦٤٣
تعليق الفواضل على إعراب العوامل ٢، ٦٥٤٣
تعليم المتعلّم ٥، ٦٩٥٩
تفسير ٦٦٦٨
تفسير أبي اللّيث (تفسير القرآن) ٦٦٠٠-٦٦٠٢
تفسير من أوّل سورة الملك إلى آخر القرآن ٢، ٦٦٨٥
تفسير بعض آيات القرآن نظمًا t ٦٦٩٨
تفسير بعض سور القرآن بالتّركيّة t ٦٦٨٤
تفسير بعض السّور: يس، سورة الدّخان... ١، ٦٦٧١
تفسير الجزء الأوّل (للجامي) ٦٦٥٤
تفسير جزء عمّ للقاضي البيضاوي ٢، ٦٥٣٢؛ ١، ٦٦٣٣-٦٦٣٦
تفسير جزء عمّ (لمجهول) ٦٦٧٦
تفسير جزء عمّ بالتّركيّة t ٦٦٩١؛ ٦٦٩٣
تفسير جلالين ٦٦٥٥-٦٦٥٦
تفسير سور الإخلاص والفلك والنّاس

تنظيمات لإبراهيم الموستاري t ١٧ . ٦٨٣٧
تواريخ دنيا جديد t ٤ . ٦٢٩٨
التّيسير في القراءات السّبع ٦٥٧٩- ٦٥٨١

ج
جامع الأصول لأحاديث الرّسول ٦٧٤٦
الجامع الصّغير من حديث البشير النّذير ٦٧٧٧ - ٦٧٨١
جلاء القلوب ٣ . ٦٧١٢؛ ٤ . ٦٧٩٣؛ ٢ . ٦٩٤٣
جمع الأحاديث المرويّة في الحلية الشّريفة المصطفيّة ١ . ٦٨١٣
جمع الوسائل في شرح الشّمائل ٦٧١٦ - ٦٧١٧
جواهر إسلام t ٥ . ٦٨٣٥
جواهر الأسلام (سؤال نامه) t ٤ . ٦٨٣٥؛ ٢ . ٧٠٣٩
جواهر الأصداف t ٦٦٨١
جواهر القرآن، انظر: كتاب الأربعين في أصول الدّين
الجواهر الكلامية ٦٩٥٢
جهد المقلّ ١ . ٦٥٤٩

ح
حاشية الأبهري على شرح المواقف للجرجاني ٦٩٢٢
حاشية على أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل (لسنان أفندي) ٦٦٤٤
حاشية على أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل (مجهول) ٦٦٤٦-٦٦٤٧
والفاتحة t ٢ . ٦٩٥٨
تفسير سور الإخلاص والموعذتين t ٦٦٩٦
تفسير سورة الأسراء ٢ . ٦٦٨٩
تفسير سورة الفاتحة بالتّركيّة t ١ . ٦٦٩٥
تفسير سورة فاتحه t ٣ . ٦٥٦٩
تفسير سور الفاتحه، يس، الملك وقدر (بالتّركيّة) t ١ . ٦٦٩٤
تفسير سورة المائدة ٦٦٦٩
تفسير سورة الواقعة ٦٦٧٥
تفسير سورة يس ٦٦٧٢- ٦٦٧٤
تفسير سورة يس t ١ . ٦٦٨٦
تفسير سورة يس بالتّرجمة البوسنوي b ٦٧٠٠
تفسير سورة يس بالتّركيّة t ٦٦٨٧- ٦٦٩٠
تفسير القرآن (تفسير مختارات من الآيات الكريمة من جهة التّصوّف) ٦٦٦٤
تفسير القرآن ٦٦٧٠
تفسير القرآن لمجهول ٦٦٦٥-٦٦٦٦
تفسير القرآن (تفسير أبي اللّيث) ٣٢٤
تفسير القرآن (الجزء الثّلاثون) t ٦٦٩٢
تفسير القرآن (لإبن كمال پاشا) ٦٦٥٩
تفسير القرآن (لمجهول) t ٦٦٨٢-٦٦٨٣
تفسير الواقعة t ١ . ٦٦٨٥
تقريب النّشر في القراءات العشر ٦٥٩٢-٦٥٩٣
تلخيص النصايح t ٣t . ٦٨٣٢ . ٣ . ٦٨٣٣
تلخيص البيان في علامات المهدي آخر الزّمان ٤ . ٦٩٧٢

حاشية الكرزروتي على أنوار التّنزيل وأسرار التّأويل ٦٦٣٨
حاشية الكلنبوي على الجلال ٦٩٣٣
حاشية ميرزاجان ١ . ٦٩٣٧؛ ٣ . ٦٩٣٨
الحديث الأربعون لمولانا كمال پاشا زاده (أربعون حديثاً مع شرحها) ٢ . ٦٧٩٠؛ ٦٧٩١؛ ٢ . ٦٧٩٢
حديث أربعين ٦٨٠٩ – ١ . ٦٨١٠
حديث أربعين مع التّرجمة بالتّركيّة t ٤ . ٦٦٩٧؛ ١ . ٦٨٣١
حديث الأربعين ٣ . ٦٧٩٣؛ ٣ . ٦٨٦٠
حديث أوصيكم بتقوى الله ٤ . ٦٨٥٠
الحديث النّبويّ ١ . ٦٨١٤، ١ . ٦٨١٨
حديث نبوي عليه السّلام بالتّركية t ٢ . ٦٨١٨
حديقة الخطباء ٦٨٢٦
حديقة الوزراء t ٥ . ٦٨٣٢، ٥ . ٦٨٣٣
حرز الإحتجاب لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب ٤ . ٧٠٣٨
حرز الأماني ووجه التّهاني في القراءآت السّبع ٢ . ٦٥٢٤؛ ٦٥٨٢-٦٥٨٩؛ ٦ . ٦٥٩٤؛ ٦ . ٦٩٣٧
الحرز المنيع والحجاب المنيع ٢ . ٦٩٨٧
حروف هجانك صفاتلرين بيان ايدر ٥ . ٦٩٧٧
الحزب الأعظم والورد الأفخم ٢ . ٧٠٢٣؛ ٢ . ٧٠٢٤؛ ١ . ٧٠٣٤ - ٧٠٣٦
حزب البحر للشّاذلي ٦٩٨٤؛ ٢ . ٧٠٣٨؛ ٣ . ٧١٢٠
حاشية البردعي على شرح العقائد النّسفيّة للتّفتازاني ٦٨٨٤
حاشة على تفسير البيضاوي (لمجهول) ٦٦٤٨-٦٦٤٩
حاشية على توضيح نخبة الفكر = مصطلحات اهل الثر على شرح نخبة الفكر
حاشية حسن چلبي على شرح المواقف ٦٩٢٠ - ٦٩٢١
حاشية الخيالي على شرح عقائد النّسفي للتّفتازاني ٢ . ٦٨٦٥؛ ٦٨٨٥ - ٦٨٩١
حاشية ساچقلي زاده ٦٨٩٦
حاشية السيلكوتي على حاشية الخيالي على شرح العقائد النّسفيّة ٦٨٩٥
حاشية على شرح التّفسير ٢٩٢
حاشية على شرح عقائد العضديّة للدّواني ٦٩٣١ - ٦٩٣٢
حاشية على شرح عقائد النّسفيّة للتّفتازاني (للإسفرائني) ٦٨٩٤
حاشية شيخ زاده على تفسير القاضي البيضاوي (تفسير جزء عمّ) ٦٦٣٩-١ . ٦٦٤٣
حاشية الشّيرواني ٦٦٤٥
حاشية العصام على تفسير البيضاوي ٦٦٣٧
حاشية قره كمال على حاشية الخيالي على شرح العقائد ٣ . ٦٨٦٥
حاشية قول أحمد على حاشية الخيالي ٢ . ٦٨٨٧؛ ٦٨٩٢-٦٨٩٣

حزب الحمد للشّاذلي ١ . ٦٩٨٥

حزب الدّسوقي ٢ . ٦٩٨٥

حسن بصريدن نصيحتدر t ٣ . ٦٩٠٠

الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين ٦٩٨٨ - ٦٩٩٠

حكايت t ٨ . ٦٩٣٧

حكايت عن علي بن أبي طالب ٣ . ٦٩٦٠

حكايه في شدّاد مع شديد ايكي قرداشدر t ٧ . ٦٩٧٠

حكايه لر t ٢ . ٦٩٦٤

الحكم المندجرة في شرح قصيدة المنفرجة ٦ . ٦٩٤٠

حلّ التّسميّة والتّحميد والتّصليّة (رسالة في البسملة) ٥ . ٦٨٧٦

حلّ مقاعد في شرح العقائد ٦٨٩٧

حلية الأبرار وشعار في تلخيص الدّعوات والأذكار ٦٩٨٦

الحواشي المفهمة في شرح المقدّمة ٦٥٤٥-٦٥٤٦؛ ٢ . ٦٥٨٨

حواشي نخبة الفكر ٢ . ٦٧٠١

خ

ختمة المصحف العثماني ١ . ٦٥٢١

خدا ربّم t ٢ . ٦٥٥٨؛ ١٤ . ٦٧٠٦، ٢ . ٦٨٣٥؛ ٦ . ٦٨٤٤؛ ٢ . ٦٩٠٠؛ ٦٩٧١

خطبه لر ٣ . ٧٠٧٢

خطبة تزويج آدم عليه السّلام بحوّاء ٥ . ٧١٢٥

خواصّ عجيبة ٢، ٧١٣٧

خواصّ القرآن ٦٩٨٣

خواصّ القرآن t ٢ . ٦٩٦٠؛ ٧١٤٨

خوبنامه، وسي (واقعه نامه) t ٢ . ٦٩٦٧

خير القلائد شرح جواهر العقائد (شرح القصيدة النّونيّة) ٦٩٢٥

د

در بيان مدح رسول بحروف التهجّي t ٨ . ٦٨٤٤

الدرّ الثّمين في شرح الأربعين ٦٨١٢

درّ منظوم (كتاب الطّبّ المنظوم) t ٢ . ٦٩٧٢

الدرّ النّضيد في المسائل المتعلّقة بالتّجويد ٦٥٤٨

الدرّة المضيئة في القراءات الأئمة الثّلاثة المرضيّة ٢ . ٦٥٨٥؛ ٢ . ٦٥٨٩؛ ١ . ٦٥٩٤

الدرّ اليتيم في التّجويد ٢ . ٦٥٢٩؛ ٣ . ٦٩٥١

دعاء: اللّهم يا ستّار ٧١١٦

دعاء بدأ الدلائل، أسماء الحسنى، دعاء يقرأ قبل الشروع أسماء النّبيّ (مطبوع) ٤ . ٦٩٩٢

دعاء الدّمياطيّة ١ . ٦٩٩٢

دعاء السّحر t ٧١٤٩

دعاء سحر باطل t ٧١٥٠-٧١٥١

دعا صلوات شريف مع شرحه بالتّركيّة t ٧١٥٣

دعا مجموعه سي t ٧١٤٤

دعاء مفتاح الجنّة والأدعية أخرى ٧١١٨

دعانامه t ٧١٢٦؛ ٧١٥٨

دعا نامه (لمجهول) ٢ . ٦٩٩٩

دعا نامه، أبو السّعود t ٥ . ٦٦٣٣؛ ٣ . ٦٩٥٨؛ ٢ . ٧٠٠٢؛ ١ . ٧١٢٧ - ٧١٣٣

دعا نامه مع شرحها t ٣ . ٧١٤٣

الدّعوة الجلجلوتيّة ٣ . ٦٩٨٢

دعوت قل أوحي مع شرحها t ٧١١٣

دقائق الأخبار وحقائق الآثار ٢ . ٦٨١٠؛ ٤ . ٦٩٣٧؛ ٢ . ٧١١٢

دقائق الأخبار بالتّركيّة t ٢ . ٦٦٩٤؛ ٢ . ٧١٣٦

الدّقائق المحكمة في شرح المقدّمة ٣ . ٦٥٢٩؛ ٣ . ٦٥٣٠؛ ٦٥٣٧

دلائل الخيرات ودعاء يقرأ عقيب ختم دلائل الخيرات (مطبوع) ٥ . ٦٩٩٢

دلائل الخيرات وشوارق الأنوارفي ذكر الصّلاة ١ . ٧٠٠٤ - ٧٠٢٩؛ ٢ . ٧٠٤٣؛ ٢ . ٧٠٦١

دليل المناهل ومرشد المنازل t ١٣ . ٦٨٣٧

ديباجة اثبات الواجب ١ . ٦٩٣٨

ديوان (للامكاني) t ١٤ . ٦٨٣٧

ديوان نابي t ٢ . ٦٨٣١

ذ

ذخائر الآخرة (شرح على ذخر المتأهّلين في تعريف الأطهار والدّماء) ٧ . ٦٩٥١

ذخر المتأهلين في تعريف الأطهار والدّماء ٥ . ٦٩٥١

ذريعة الطّعام ٧ . ٦٥٣٨

ر

راتب ٢ . ٦٩٩٢

رحلة الى الحجّ t ١٥ . ٦٨٣٧

رسالة في اثبات الواجب ٣ . ٦٨٧٦؛ ٢ . ٦٩٣٨

رسالة على إثبات الواجب وعلى المنّة ٤ . ٦٩٣٨

رسالة في أحكام الجمعة ١٤ . ٦٧١٢

رسالة في الاخلاق ٤ . ٧١٢٥

رسالة في آداب البحث والمناظرة ٤ . ٦٥٣٠

الرّسالة الادبيّة في الطّريقة الصّوفيّة ٢٣ . ٦٧٠٦

رسالة في الاسئلة و الاجوبة ٢ . ٣٣٤؛ ٢ . ٦٩٩٦

رسالة في استخلاف للخطبة لإبن كمال پاشا ٣ . ٦٦٠٣

رسالة في الإستدراج ٤ . ٦٥٢٨

رسالة في الإستنجاء ١٢ . ٦٧١٢

رسالة في أسلوب الحكيم ٩ . ٦٧٩٠

رسالة في أصول الحديث للبركوي ١ . ٦٧٠٦؛ ٣ . ٦٨٥٢؛ ٤ . ٦٨٧٦

رساله، إعتقاد باطل ٧ . ٦٧٠٦

رسالة في أفضليّة محمّد عليه السّلام ٥ . ٦٧٩٠

رسالة في اقسام العلوم العقلية لابن سينا (رسالة في اقسام الحكمة) ٢ . ٦٩٢٧

رسالة في اقليم t ٢. ٦٢٩٨
رسالة في أنّ الكذب ينقسم إلى خمسة أقسام ٣. ٦٥٩١
رسالة (تحريرات) على بسملة والحمدلة والصلولة ٢. ٦٨٩٢
رسالة في بيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال ٦٩٤٨
رسالة في بيان سجود السهو ٨. ٦٩٠٢
رسالة في بيان طبقات المجتهدين ٥. ٦٦٠٣
رسالة في بيان قواعد قرآن t ٢. ٦٥٧٠
رسالة في بيان لفظ چلب وچلبي ٥. ٦٧١٢؛ ٤. ٦٨٣٧
رسالة البيع في السّوق ٩. ٦٧١٢
رسالة في التّجويد ٢. ٦٥٤٥؛ ٢. ٦٥٤٦
رسالة في تحقيق الدّخان على نهج القواعد الأصول ١٩. ٦٧٠٦
رسالة في تحقيق قوله تعالى كل شيئ هالك إلاّ وجهه ٤. ٦٩٦١
رسالة في تحقيق المؤنث السماعية لابن كمال پاشا ٦. ٦٦٠٣
رسالة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق ٧. ٦٧٩٠
رسالة في تفسير خواتيم البقرة ٦٦٦٣
رسالة في تفصيل ما قيل في حقّ أبوي الرّسول عليه السّلام ٣. ٦٧٩٠
رسالة تقرير t (علم حال للبركوي) ١٢. ٦٧٠٦
رسالة في تكبير ختم القرآن للقراء السّبعة من طريق الشّاطبيّة و الدّرّة المضيّة ٦٥٩٨
رسالة في حشر الأجساد ١٠. ٦٧٩٠
رسالة في حقّ الوالدي رسول الله صلعم ٤. ٦٩٤٠
رسالة في حقيقة القدر لإبن سينا ٣. ٦٩٢٧
رسالة في حلّ مشكلات t ٢. ٦٥٢١؛ ١٧. ٦٨٤٤
رسالة في ذكر النّار في وصف جهنّم ٣. ٦٦٣٣
رسالة في ردّ التّصليّة والتّرضية في حال الجمعة ١٣. ٦٧١٢؛ ٦. ٦٨٥٠
رسالة في رقص ٣. ٦٩٥٥
رسالة في الرّوح والجسد t ٦٩٧٩
رسالهء رومي أفندي t ٢. ٦٩٦٢؛ ١. ٦٩٦٣
رسالة في السؤال في المساجد ٨. ٦٧٩٣
رسالة في صدقة الجارية ٩. ٦٧٠٦
رسالة في صفات الحروف ٤. ٦٥٤٩
رسالة في علم التصوف ٢. ٦٥٨٤
رسالة في علم التوحيد ٦٩٥٤
الرّسالة العضديّة في الوضع ٨. ٦٥٣٠
رسالة في فائدة الدّعاء والزّيارة ٤. ٦٩٢٧
رسالة الفاتحة والقدر ترجمه سي t ١. ٦٦٩٧
الرسالة الفتوى t ٢. ٦٩٥٠
رسالة في فضائل اهل السنّة والجماعة ومذهبهم ٥. ٦٨٤٤
رسالة في فنّ المناظرة ٧. ٦٥٣٠
رسالهء قاضي زاده افندي t ٧. ٦٦٣٣؛

٣. ٦٦٩٥
رسالة في قراءة آية الكرسيّ أدبار الصّلوات المكتوبة ١١، ٦٧١٢؛ ٥. ٦٨٥٠
رسالة في قول العوام بعد السّلام بالتّركية صباحك خير اولسون ٦. ٦٧١٢
رسالة في كيفيّة أداء الضّاد المعجمة ٣. ٦٥٤٩
رسالة فيما زعمه بعد النّاس أنّ أكبر بندن كفر ٧. ٦٧١٢
رسالة فيما قيل من أنّ قراءة الفاتحة عقب الصّلوات مبتدعة ١٠. ٦٧١٢
رسالة فيما يتعلّق بمسءلة خلق القرآن من الكلام ٤. ٦٧٩٠
رسالة متعلّقة ببيان الإعتقادات والأخلاق والأعمال ٣. ٦٨٥٠؛ ١. ٦٩٤٩
رسالهء محمد نور الدين مصري (مسائل ايمان واسلام) t ٦٩٧٣
الرّسالة المحموديّة t ٧. ٦٩٦١
الرّسالة المختصرة للأحاديث الموضوع (لمجهول) ٦٨٢٢
رسالة في مدح السّعي وذمّ البطالة ٦. ٦٧٩٠
رسالة مرتّبة في تحقيق تعريب الكلمة الأعجميّة وتفصيل أقسامها ٨. ٦٧٩٠
رسالة في معرفة ألف القطع وألف الوصل ٢. ٦٥٩١
رسالة في مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الوستاري ١٦. ٢٨٦
رسالهء منظومه خوب ومرغوب ٢. ٧٠٣٦
الرسالة المنيرة ٢. ٦٩٩١
رسالة في وجوب إستماع القرآن العظيم ٧. ٦٧٩٣
رسالة في وصف الصُور ٢. ٦٦٣٣
رسالة في وقف حمزة وهشام على المهموز ١. ٦٥٢٨؛ ٥. ٦٥٩٤
روضات الجنّات في أصول الاعتقادات ٣. ٦٩٣٥؛ ١. ٦٩٤١ - ٦٩٤٦
رياحين الأحايين في الحديث ١. ٦٨١٩

ز

زبدة الأسمار في الحكايات t ٤. ٦٨٣٢. ٤. ٦٨٣٣
زبدة التّجويد ٥. ٦٥٤٩
زيادة الجامع الصّغير ٦٧٨٢

س

سبحة العشّاق t ٦٨٢٨ - ٦٨٢٩
السّبعيات في الفروع ٢. ٦٦٠٣
سحردن خلاص ايجون دعاء t ٢. ٦٥٥٤
سر نامه (شرح ظفر نامه) t ٢١. ٦٨٣٧
سراج الظّلمات ٣. ٦٩٣٩
سراج المصلّي وبدر المبتدي والمنتهى ٢٤. ٦٧٠٦؛ ١٢. ٦٨٤٤
السّلّم المرونق في المنطق ٦. ٦٥٣٠
السّواد الأعظم على مذهب الإمام الأعظم ٤. ٦٨٥٢
سورة الفاتحة والقدر ترجمه سي t ١. ٦٦٩٧
سورة يس وسورة الفتح ٢. ٦٨١٣

ش

شرائط الاسلام (اكر صو رسلر) t ٢. ٦٦٨٦؛ ٢. ٧٠٩٨

شرح آمنت بالله للقارصي ٦٩٦٨ ـ ٦٩٦٩؛ ٢. ٦٩٧٠

شرح الأحاديث الأبعين إبن كمال پاشا ١. ٦٧٩٢

شرح الأربعين البركوية لبركلي و آقكرماني (شرح الأربعين حديثا للبركوي) ٦٧٩٧ ـ ٦٧٩٨

شرح الأربعين النّونيّة (لمجهول) ١. ٦٧٧٦

شرح اسماء الحسنى ١ t. ٥١٢٥

شرح الاسماء القصيدة الجلجلوتية ٢. ٦٩٨٢

شرح الامثلة المختلفة ٤. ٦٨٩٢

شرح الامثلة المختلفة بالتركية t ٣. ٦٨٩٢

شرح بدء الأمالي ٦٩١٢ ـ ٦٩١٣

شرح بدء الأمالي للاوشي (شرح قصيدة يقول العبد) ٢٢٦-٢٢٧

شرح بدء الامالي للبكري ٦٩٠٩

شرح بدء الامالي (لمجهول) ٦٩١٠

شرح تجويد ١. ٦٥٤٧

شرح في التجويد ٢. ٦٩٢٤

شرح تجويد قره باش t. ٦٥٦٠

شرح على الجامع الصّغير من الأحاديث البشر النّذير ٦٧٨٩

شرح على الحديث ٦٨٢٣

شرح الحزب الاعظم 564

شرح الحصن الحصين ٣. ٢٤٩

شرح حكمة العين ٥. ٦٩٣٨

شرح خواص اوراد حضرت محمد بهاء الدين شاه نقشبند ٣. ٧٠٢٤

شرح خواصّ قرآن عظيم (او مجموعة الادعية) t ٧١٥٧

شرح الدّرة المضينة في قراءات الأئمّة الثّلاثة المرضيّة ٢. ٦٥٢٨؛ ٣. ٦٥٩٤؛ ٦٥٩٥

شرح دعاء اسم اعظم وبعض الادعية t ٢. ٧١٤٧

شرح دعاء قنوت ٦. ٦٨٣٧

شرح رسالة في آداب البحث والمناظرة ٥. ٦٥٣٠

شرح رسالة البركوي في اصول الحديث ٢. ٦٨٥٢

شرح الرّسالة الكمالية ٣. ٦٧٠١

شرح الصّغرى (شرح امّ البراهين ٦٩٣٦

شرح العقائد العضدية للدواني ٢. ٦٨٧٦؛ ٦٩٢٦ ـ ٦٩٣٠

شرح عقائد النسفي للتفتازاني ٢. ٦٨٦٤؛ ٦٨٧٥ ـ ٦٨٨٣؛ ٢. ٦٨٨٦

شرح على علم حال للبركوي (شرح وصيت نامه بيركوي للقونوي) t ٢. ٦٩٥٦

شرح على عمدة المفيد وعدّة المجيد في معرفة لفظ التّجويد ٢. ٦٥٨٣

شرح عوامل المائة (شرح العوامل الجرجانيّة) ٢. ٦٨١٩؛ ٣. ٧٠٠٤

شرح الفقه الأكبر ٦٨٤٩

شرح الفقه الأكبر لأبي المنتهي ٢. ٦٨٤٥؛ ١. ٦٨٥٠ ـ ٦٨٥٦؛ ٥. ٦٩٠٠؛ ٣. ٦٩٤٠

شرح قصيدة بدء الأمالي ٣. ٦٨٤٤

شرح قصيدة بدء الأمالي (لمجهول) ٦٩١١

شرح قصيدة بدء الامالي بالتركية لمجهول t ٥. ٦٩٤١

شرح قصيدة الجلجلوتية ١. ٦٩٨٢

شرح القصيدة الدمياطية في التوسل باسماء الله الحسنى ٦٩٩٤

شرح قصيدة النونية ٣. ٦٩٦١

شرح قصيدة النونية (بالتركية) t ١. ٦٩٦١

شرح قصيدة في يوم العاشوراء ١٢. ٦٨٣٧

شرح كتاب ألفاظ الكفر ٦. ٦٧٩٣

شرح على كتاب في الحديث ٢. ٥، ٦٧

شرح كتاب في الحديث بالتركية t ٦٨٣٨

شرح محكّ المتصوّفين والمنتسبين إلى سلوك طريق ٥. ٦٩٤٠

شرح مصابيح السنة ٦٧٢٤ـ٦٧٢٥

شرح مصابيح السّنّة لزين العرب ٦٧٢٣ ـ ٦٧٢٥

شرح المقاصد للتفتازاني ٦٩٢٣

شرح المقدّمة الجزريّة ١. ٦٥٤٣

شرح المقدّمة الجزريّة في التّجويد لسودي t ١. ٦٥٥١

شرح المقدّمة الجزريّة لطاشكوپري زاده ٦٥٣٩-٦٥٤٠

شرح المقدّمة الجزريّة في التّجويد (لمجهول) ٦٥٤٢

شرح المقدّمة الجزريّة في التّجويد (لمجهول) ٦٥٤١

شرح المواقف للجرجاني ٦٩١٧ ـ ٦٩١٩

شروط خطبه، شريفه t ٣. ٦٥٦١

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى ٦٧٢٨ـ٦٧٤٥

شفاء شريف ترجمه سي t ٦٨٢٧

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ) ٦٧١١ـ٦٧١٥؛ ٢. ٦٩٠١

ص

صحت آباد t ١. ٦٨٣٢ ـ ١. ٦٨٣٣

الصّحائف القدسيّة (كتاب حديث القدسيّ) ١. ٦٧٩٩ ـ ١. ٦٨٠٠؛ ٢. ٦٨٦٠

صفوت المنقولات في شرح شروط الصّلاة ٣. ٦٨٤٣

الصلوات بحرمة اصحاب البدر: الصّلوة البدريّة والدّعوات الأورية ٧. ٦٩٩٢؛ ٢. ٧٠٠١

صلوات شريفه ٧٠٣٢ ـ ٧٠٣٣؛ ٢. ٧٠٣٤

صلوات عظيمه t ٣. ٧١٢٨

صلوات كبيرك شرحي t ٧١٥٤

ض

ضوء المعالي لبدء الأمالي ٢. ٦٩٠٣؛ ٣. ٦٩٤١

ط

طالع نامه t ٤. ٦٨٠٠

الطّب النّبوي ٥. ٦٧٩٣؛ ٣. ٦٨٠٠؛ ٩. ٦٩٠٢

الطّريقة المحمديّة ٣. ٦٧٧٠

طريقت نامهء غائبي t ١٣. ٦٧٠٦

طيفوري ٦٦٦٧

ظ

ظفر نامه t ١٩. ٦٨٣٧

ع

العزّي ٣. ٦٥٧١

عقائد اسلاميه b ٦٩٨١

عقائد بلسان التركي مع مخارج الحروف t ٦٩٧٨

عقائد الطّحاوي ٢. ٦٩٤٢؛ ٢. ٦٩٤٧

العقائد العضديّة ١٥. ٦٧٠٦

عقد اللآلي لبدء الامالي ٦٩٠٨

عقود منظومة من سنن السيّد المرسلين (عقود الجواهر) ٥. ٦٩٣٧

العقيدة السنوسية (امّ البراهين) ٦٩٣٤- ٦٩٣٥

العقيدة النّسفية (عقائد النّسفي) ٤. ٦٧٠٦؛ ٢. ٦٨٤٧؛ ١. ٦٨٦٤؛ ٢. ٦٨٧٤؛ ٣. ٦٩٤٢

علم اصول الحديث b ٦٧٠٩

علم حال t ٤. ٦٩٠٠؛ ٤. ٦٩٥٥؛ ٣. ٦٩٦٣؛ ٢. ٧٠٧٧

علم حال لأبي بكر الإسلامبولي t ٢. ٦٩٥٥؛ ٢. ٦٩٦٣

علم حال بالتّركيّة t ٢. ٦٥٧٤؛ ٢. ٦٨٥٩

عمدة الأدباء في معرفة يكتب بالأف والياء ٤. ٦٦٠٣

عوامل المائة للجرجاني (عوامل الجرجاني) ٢. ٦٥٧١

عوامل المنظومة (بالتركية) t ٢. ٧١٢٥

عيون التّفاسير للفضلاء السّماسير ٦٦٥٣

ف

الفائق في غريب الحديث للزّمخشري ٦٧٢٧

فال قرآن t ٢. ٧١٣٠

فال نامهء جعفر صادق ٦. ٦٢٩٨

فتح الأقفال في شرح تحفة الأطفال ٣. ٦٥٣٦

فتوي في بيع الدّخان ٨. ٦٧١٢

فصل في اثنى وسبعين فرقة ٢. ٦٨٦١

فصل من التوسلات الكتابية والتوجهات العطائية t ٧١٢٤

فصل الصّلاة على النّبيّ صلعم وهوآخر الأوراب ٧. ٦٦٠٣

فصل في فضل الصّلوة على النّبيّ عليه السّلام ٤. ٦٧١٢

فصل في مبحث الأراضي ٥. ٦٧٠١

فصل المسائل أهل سنّت ايله فرق ضاله t ٣. ٦٦٩٧

فضيلت سورهء مزمل p ٣. ٧٠٣٨

الفقه الأكبر ٨. ٦٦٠٣؛ ٥. ٦٧٠٦؛ ٣. ٦٧٧١؛ ٣. ٦٨٠٣؛ ١. ٦٨٤٣- ٦٨٤٧؛ ٣. ٦٩٠٢؛ ٢. ٦٩٣٧؛ ٤. ٦٩٥٩؛ ٣. ٦٩٦٢

الفقه الأكبر ترجمه سي t ٦. ٦٧٠٦؛ ١. ٦٩٥٥؛ ١. ٦٩٥٧- ٦٩٥٨

فقه الكيداني (مقدمة الصلاة) ٣. ٦٨٦١؛ ٣. ٦٨٧٠؛ ٦. ٦٩٠٢؛ ٤. ٦٩٤٢؛ ٣. ٧١٢٧

الفنّ الأوّل في القواعد الكلّيّة ٢٢. ٦٧٠٦

الفوائد والفرائد – مجموعة في عدّة فنون ٦٢٩١

فوائد منصورية شرح قصيدة دمياطية ١. ٦٩٩٦

فيض القدير بشرح الجامع الصّغير ٦٧٨٥- ٦٧٨٨

ق

قادينلره وعظ بالتّركية t ١١. ٦٧٠٦

القرب في محبّة العرب ١. ٦٧٧٤

قرّة العين في الفتح و الإمالة بين اللّفظين ١. ٦٥٩١؛ ٤. ٦٥٩٤

قرق ارمغان منظوم t ٣. ٦٦٨٥

قرق سؤال t ٤. ٦٦٣٣

قصائد إلهامي بالبوسنوي b ٣. ٦٥٥٤

قصيدة t ٧. ٦٩٣٧

قصيدة ابي مدين ٣. ٦٩٨٥

قصيدة في احوال قيامت t ٣. ٦٨٣٥

قصيدة في أركان صلوتي t ٤. ٦٩٧٠

قصيدة: الى متى انت بالذات مشغول... ٤. ٦٩٨٥

قصيدة بانت سعاد ٢. ٦٩٣٠

قصيدة بدء الأمالي ١٦، ٦٧٠٦؛ ٣. ٦٨٠٨؛ ٢. ٦٨٤٤؛ ٢. ٦٨٥٣؛ ٦٨٩٨- ٦٩٠٤؛ ٢. ٦٩٥٩؛ ٥. ٦٩٦١؛ ٦. ٦٩٩٢

قصيدة البردة (الكواكب الدرية في مدح خير البرية) ٤. ٦٧٣٤؛ ٣. ٦٧٩٩، ٤. ٦٨٠٨

قصيدة البردة مع الترجمة بالتركية t ٥. ٦٨٥٣

قصيدة بي تماز t ٢. ٧١٣٤

القصيدة الدمياطية في التوسل باسماء الحسنى ٣. ٦٩٩٢؛ ٦٩٩٣؛ ٢. ٧٠٠٥

قصيدة في ذكر الموت واحوال الآخرة (بالتركية) t ٦٩٧٤

قصيدة لشاعر يحيى افندي t ١٨. ٦٨٣٧

القصيدة المشتملة على إسم الله المكنون مع الأسماء السّريانيّة (القصيدة الجلجلوتيّة) ٧١٢٢

القصيدة النّونيّة ٣. ٦٨٥٣، ١. ٦٩٢٤؛ ٢. ٦٩٦١

قطعة في الأخلاق ٣. ٦٩٥٠

قطعة من الفتاوى لمجهول t ٢. ٦٩٤٩

قطعة من منتخب الاسانيد ٦. ٦٩٥١

القول التمام عند ذكر ولادته عليه السلام ٧. ٦٨٥٠

قواعد قرائت فاتحه شريف t ٢، ٦٥٦٩

قواعد القرآن t ٢. ٦٥٣٣، ١. ٦٥٧٠

قواعد قرآن عظيم t ٦٥٧٢

القول المتواطي في شرح قصيدة الدمياطي ٦٩٩٥

قيافت نامهء حمدي (منظوم) t ٥. ٦٩٦٢

ك

الكاشف الأدعيّة النّبيّ الأكرم شرح الحزب الأعظم ٧٠٣٧
كتاب الأربعين في أصول الدين (جواهر القرآن) ٣. ٦٧٩٢؛ ٦٨٥٨
كتاب الابعيات ٤. ٦٨٦٠
كتاب الفاظ الكفر ترجمه سي t ٢. ٦٥٥١
كتاب في التّجويد ٦٥٥٠
كتاب في الحج ٢. ٧١٠٢
كتاب في الحديث ١. ٦٨١٥
كتاب في الحديث ٦٨٢١
كتاب في الحديث ٦٨٢٥
كتاب درّ اللآلي للإمام عليّ ٣. ٦٢٩٨
كتاب في رحلة إلى مصر و فضائلها وأهلها ٢. ٦٧٧٤
كتاب في السّنّة ٦٨٢٤
كتاب العقائد ٢. ٢. ٦٩٠٢
كتاب فصول عشر (كتاب في افعال المكلفين) ١١. ٦٨٤٤
كتاب في فضيلة الجمعة والجماعة ٢. ٦٧٩٩
كتاب في فضيلة مكّة ٤. ٦٧٠١
كتاب في الفقه والاخلاق t ٤. ٧١٣٤
كتاب الملل ألّتي إفترقتها الامّة (كتاب جامع في بيان جميع الملل الّتي افترقتها الامّة) ١. ٦٩٥٣
الكتاب المنوّر للأسرار ٨. ٦٩٤٠
كتاب الوقف والإبتداء في القرآن (وقوف السّجاوندي) ١. ٦٥٢٤-٦٥٢٨
كزبده t ١. ٦٥٦١
الكشّاف عن حقائق التّنزيل وعيون الأقاويل في وجوه التّأويل ٦٦١٤-٦٦١٧
كشف التّنزيل في تحقيق التّأويل ٦٦٥٢
كل باشلري نجه علاج t ٣. ٦٩٧٢
كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع ٣. ٦٧٣٤
كلمات علي بن ابي طالب ر ع t ٢. ٦٨٣٦
كنز الأخبار ٦٨٢٠
كنز الاختصاص في معرفة الخواص t٧١٥٦
كنز العرفان في أحاديث نبيّ الرّحمن ٦٨٣٤
كنز الفرائد (حاشية رمضان افندي) ٢. ٦٨٧٥
كنز المعني لشعلة الموصلي ٦٥٩٠
الكواكب الدرية في مدح خير البرية = قصيدة البردة
الكواكب الدّريّة في مدح خير البريّة مع ترجمتها بالتّركيّة t ٣. ٦٧٩٩
الكوب المنير بشرح الجامع الصّغير ٦٧٨٤

ل

اللّباب في الأخبار (لباب الأحاديث) ١. ٦٨٠٣؛ ٢. ٦٨٠٤
لباب التّأويل في معاني التّنزيل (تفسير الخازن) ٦٦٥١
لطائف الإشارات في تفسير القرآن ٦٦٠٧-٦٦٠٨
لغت اسم الله (لغت الله تكري) t ٣. ٦٥٥٨

م

مباحث الايمان ٢. ٦٩٥٣؛ ١. ٦٩٦٤ - ٦٩٦٥
مبارق الأزهار في شرح مشارق الأنوار ٦٧٥٩ - ٦٧٦٨
مبني الإسلام ٦. ٦٥٢٨
متن العلاقة (الرسالة الإستعارة) ٢. ٦٥٢٩
متن مدار الأصول ٢١. ٦٧٠٦
المجالس السّنيّة في كلام على الأربعين النّوويّة ٦٧٧٣
مجالس المواعظ ٢. ٦٧٠٢
مجمع الخيرات ٦٩٩٧ - ٦٩٩٨
مجموع أحاديث ٢. ٦٧٨٣
مجموعة ٣. ٧٠٠١
مجموعة أحاديث مع التّرجمة التّركيّة t ١. ٦٨٣٥؛ ٤. ٦٩٥٠
مجموعة الادعية t ١، ٧١١٢؛ ٧١٤٦ - ١. ٧١٤٧؛ ٧١٥٥
مجموع الادعية مع شرحها بالتركية t ٧١٤١ - ٧١٤١
مجموعه، ادعيه t ٧١١٤ - ٧١١٥؛ ٧١١٧؛ ٧١٥٩
مجموعه، سيركو t٧١٤٥
مجموعة المسائل ١٠. ٦٩٠٢
محمد مصطفى عليه السلام بر حكايه t ٦. ٦٩٤٩
مختصر تخريج أحاديث الرّافعي ٦٧٧٥
مختصر جامع الصّغير ١. ٦٧٨٣
مختصر الحصن الحصين ١. ٦٩٩١
مختصر الحكمة النّبويّة (شرح الفقه الأكبر) ٦٨٤٨
مختصر فرض عينلري (علم حال) t ٣. ٦٨٥٩
مختصرمن كتاب الوقف والإبتداء في القرآن (وقوف السّجاوندي) ٦٥٢٦-٦٥٢٧؛ ٣. ٦٥٨٣
مرآت الكائنات ٥. ٦٢٩٨
مرقاة المفاتيح لشرح مشكاة المصابيح ٦٧٣٦
مزرع الحسنات في شرح دلائل الخيرات p ٧١٦٠
مسائل أهل السّنة والجماعة t ٢. ٦٦٩٥
مسائل في الصّلوة او أفعال المكلّفين t ٢. ٦٩٥٧
مشارق الأنوار النّبويّة من صحاح الأخبار المصطفويّة ٦٧٤٩ - ٦٧٥٧
مصابيح السّنة ٦٧١٨ - ٦٧٢٢
المصاحف وأجزاء القرآن ٦٢٩٩-٦٥١٣
مصطلحات اهل الأثر على شرح نخبة الفكر ١. ٦٧٠٤-٦٧٠٥
مطالب السّنية في قمع المراسم البدعيّة ٢. ٦٧٧٢؛ ٢. ٦٨٥٠؛ ١. ٦٩٥٠- ١. ٦٩٥١
مطالع الانظار في شرح طوالع الانوار ٦٩١٤ - ٦٩١٦
مطالع المسرات بجلاء دلائل الخيرات ٧٠٣٠ - ٧٠٣١
معالم التّنزيل (تفسير البغوي)

٦٦٠٩-٦٦١٣
معجزات محمد عليه السلام t ٦٩٧٥؛ ٢ . ٧١٣٩
معدل الصّلاة ٢ . ٦٧١٢؛ ٢ . ٦٨١٥؛ ٢ . ٦٨٥١؛ ٤ . ٧١٢٧
معدنلره دائر بر كتاب t ٧ . ٦٢٩٨
معراج محمّد عليه الصّلوة والسّلام ٢ . ٦٦٠٥
معراج النبيّ عليه السلام بالتركية t ٤ . ٦٩٤٩
معراجية t ٣ - ٢، ٦٨٣٧
مفتاح الجنّة ٢٥ . ٦٧٠٦
مفتاح الحصن الحصين ٤ . ٦٩٨٩
مقاصد سنّيه t ٢ . ٦٦٩٧
مقامات الأولياء ٣ . ٦٩٩٦
المقدّمة ٢ . ٦٩٤٠
مقدّمة أبي الليث في الصّلاة ٢ . ٦٨٠٣؛ ٣ . ٦٨١٠؛ ٢ . ٦٨١٤؛ ١٣ . ٦٨٤٤؛ ٣ . ٦٩٤٩
مقدّمة الحديث والتّفسير ١ . ٦٧٠٧
مقدّمة في الإدغام للسّوسي ٢، ٦٥٩٤
المقدّمة الجزريّة في التّجويد ٤ . ٦٥٢٤؛ ١ . ٦٥٣٦-٦٥٣٩؛ ٢ . ٦٥٤٧؛ ٢ . ٦٨٠٨؛ ٢ . ٦٨٣٩؛ ٥ . ٦٩٧٠؛ ٤ . ٦٩٧٧
مقدّمة الحديثوالتّفسير ١ . ٦٧٠٧
المقصد لتلخيص ما في المرشد ٦٥٢٢
المقصود في التصريف ٤ . ٦٥٧١
المكتوب على قوانين القرآن ٣ . ٦٥٢٤
المكرّر فيما تواتر من قراءات السّبع و تحرّر ٦٥٩٦
مناجاة موسى عم t ١ . ٧١٣٤؛ ٧١٣٥ - ١ . ٧١٣٩
مناظر بركوي t ٣ . ٦٩٥٧
مناقب شيخ الهي t ٤ . ٦٩٦٢
المنبهات على الاستعداد ليوم الميعاد للنصح و الوداد ٥ . ٦٩٠٢
منتخب من بيك بر حديث b ٦٨٤١
منظوم عقاذد t ١ . ٦٩٦٧
منظومةفي الميلاد ٥ . ٦٩٨٥
منهاج العابدين ٢ . ٦٩٣٩
منهج القاري إلى تجويد كلام الباري ٦٥٢٣
منهل الينابيع في شرح المصابيح ٢ . ٦٦٥٠
منية المصلي وغنية المبتدي ٢ . ٧٠٠٤
موسى وحضر عليهما السّلام ٤ . ٦٨٥٣
موسى حقنده بر حكايه t ٥ . ٦٩٤٩
موضوعات علي القاري ٢ . ٦٦٠٤ ٢ . ٦٦٧١؛ ٦٧٩٥ - ٦٧٩٦
(الهبات السنية في تبيين الاحاديث الموضوعات)

ن

النّاسخ والمنسوخ للإسفرائيني ١ . ٦٦٠٦
النّاسخ والمنسوخ من القرآن العظيم ١ . ٦٦٠٣-١ . ٦٦٠٥
نتائج الفنون ومحاسن المتون تركي مختصر ٦٢٩٢-٦٢٩٨
نخبة الفكر في مصطلح (اصطلاح) اهل الاثر ٢ . ٦٧٠٣

نزهة النّظر بتوضيح نخبة الفكر ١ . ٦٧٠١ - ١ . ٦٧٠٣
نصاب الأخبار لتذكرة الأخيار ٢ . ٦٧٥٧
نظام العلماء إلى خاتم الأنبياء ٢٢ . ٦٨٣٧
نظم اللآلي منظوم t ٤ . ٦٨٤٤
نفيس الرياض لاعدام الامراض ٦٩٠٥ - ٦٩٠٧
نمونه ، حقيقت t ٦٩٧٦
نور اليقين في أصول الدّين في شرح عقاذد الطّحاوي لحسن كافي الأقحصاري ١ . ٦٩٤٧

و

الورد الشريف ١ . ٦٩٩٩
وسيلة الوسول إلى جانب الرّسول ١ . ٦٨١٦
وصايا استنجا t ٣ . ٦٩٥٣
وصية أبي حنيفة لإبنه حمّاد ٢ . ٦٨٠٠؛ ٦٨٥٧
وصيّة الإمام أبي حنيفة ٩ . ٦٦٠٣؛ ٢ . ٦٧٧١؛ ٢ . ٦٨٥٥؛ ٤ . ٦٩٠٢؛ ٣ . ٦٩٣٧؛ ٣ . ٦٩٥٩؛ ٦ . ٦٩٦١
وصية الامام أبي حنيفة لابي يوسف ١١ . ٦٩٠٢
وصية الشّيخ شهاب الدّين السّهروردي لابنه ٢ . ٦٧٧٠
وصية العارفين t
وصيت نامه للبركوي t ٢ . ٧٠٤١
وصيت نامه شرحي (مطبوع) t ١ . ٧١٤٣
وظائف نوافل العبادات ١٠ . ٦٧٠٦
وقفيه، جامع سريف وعمارت خسرو بك - ١ . ٦٨٣٧
وقفيه، جامع سريف قره فرهاد پاشا في بلده بنا لوقه ١١ . ٦٨٣٧

هـ

هداية الإخوان وعطية الصبيان t ٦٩٦٦
هداية من الاعتقاد لكثرة نفعه بين العباد ٣ . ٦٩٠٣
الهدية في شرح الجزريّة ٦٥٣٨
الهياكل السبعة ١ . ٧٠٣٨
هيئة السّنيّة ٢ . ٦٨١٦

ى

يلديز نامه t ٥ . ٦٨٠٠

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā, ʻA, ʻĀ

Abǧad šarḥī li Surūrī: 6837,5
al-Adʻiyya: 7014,2; 7121; 7123; 7152
al-Adʻiyya maʻa šarḥihā bi at-turkiyya: 7140
Adʻiyya aš-Šifāʼ wa šarḥuha: 6950,5
Afʻāl-i ʻibād wa irādāt-i ǧuzʼiya bayāninda bir risāla (irāda-i ǧuzʼiya risālasī li Aqkarmānī): 6844,7; 6970,1
al-Aḥādīṯ: 6817,1; 7027,2
Aḥādīṯ qudsiyya: 6801-6802
al-Aḥādīṯ maʻa at-tarǧama bi al-bosnawī: 6842
al-Aḥādīṯ maʻ a at-tarǧama bi al-fārisiyya: 6840
Aḫlāq-i aḥmadī: 6832,2-6833,2
Aḥsan al-ḥadīṯ šarḥī: 6830
al-Amṯila al-muḫtalifa fī taʻrīf al-afʻāl: 6571,6
Anʻām: 7039,1
Anfus al-ǧawāhir: 6677-6680
Anwār at-tanzīl wa asrār at-taʼwīl: 6618-6632; 7125,3
al-ʻAqāʼid al-ʻAḍudiyya: 6706,15
ʻAqāʼid-i islāniyya: 6981
ʻAqd al-laālī li badʼ al-amālī: 6908
Aqāʼid bi lisān at-turkī maʻa maîāriǧ al-ḥurūf: 6978
al-ʻAqīda an-Nasafiyya (ʻAqāʼid an-Nasafī): 6706,4; 6847,2; 6864,1; 6874,2; 6942,3
al-ʻAqīda as-Sanūsiyya (umm al-barāhīn): 6934-6935
ʻAqāʼid aṭ-Ṭaḥāwī: 6942,2; 6947,2
Arbaʻīn ibn Kamāl-pāšā (Arbaʻūn ḥadīṯan maʻa šarḥihā): 6790,1-2
Arbaʻūn ḥadīṯan: 6776,2
al-arbaʻūn ḥadīṯan: 6811
al-arbaʻūn ḥadīṯan li al-Barkili (Birgawī): 6793,1-6794
Arbaʻūn ḥadīṯan li an-Nawawī: 6770,1-6772,1
Arbaʻūn ḥadīṯan (li maǧhūl): 6808,1
Arbaʻūn ḥadīṯan bi at-tarǧama at-turkiyya naẓman: 6836,1
al-Arbaʻūn ḥadīṯan li al-ʻUṣfūrī: 6804,1-6807; 6817,2
Asʼila wa aǧwiba fī ḥikam al-umūr ad-dīniyya: 6633,6
al-Asila fī ʻilm al-qirāʼāt: 6597
Asmā-i ahl badr: 7000-7003; 7120,2
al-Ašbāh wa an-naẓāʼir: 6706,2
ʻAwāmil al-manẓūma (bi at-turkiyya): 7125,2
ʻAwāmil al-miʼe lil Ǧurǧānī (ʻawāmil al-Ǧurǧānī): 6571,2
Awrād ʻAbdulqādir: 6985,6
Awrād al-ayyām as-sabʻa: 6987,1

Awrād fatḫiyya: 7120,1
al-Awrāq fī ḫall ba‘ḍ alfāẓihī wa ma‘ānī al-garīb (Šarḫ al-ḫiṣn al-ḫaṣīn): 6989,2
Awrād aš-šarīf al-kabīr: 7143,3
Āyāt al-aḫkām min sūra al-Baqara wa tafsīruhā bi ‘ibārāt muḫtṣara: 6707,2
Ayyuhā al-walad: 6706,20; 6843,2; 6902,12; 6939,4
Azhār ar-rawḍāt fī šarḫ rawḍāt al-ğannāt: 6941,2

B

al-Bāb fī ar-rağā’: 6706,8
Bāb šurūṭ aṣ-ṣalāt: 6844,14
Bāb šurūṭ aṣ-ṣalā (wa hiya sitta): 7127,2
Bāb šurūṭ aṣ-ṣalāt wa hiya ṯamāniya: 6902,7
Baḫr al-kalām: 6859,1-6863
Bayān ğuhd al-muqill: 6549,2
Bayān īmān wa islām: 6980
Bayān-i tā‘rīfāt: 6573,1
Biḍā‘a al-ḫukkām fī iḫkām al-aḫkām: 6991,3
Binā’ (binā’ al-af‘āl): 6571,5

D, Ḍ, Ḏ

Ḏaḫā’ir al-āḫira (Šarḫ ‘alā ḏuḫr al-muta’ahhhilīn fī ta‘rīf al-aṯhār wa ad-dinā’): 6951,7
Dalā’il al-ḫayrāt wa du‘ā’ yaqra’ ‘aqīb ḫatm dalā’il al-ḫayrāt (Štampano): 6992,5
Dalā’il al-ḫayrāt wa šawāriq al-anwār fī ḏikr aṣ-ṣalāt ‘alā an-nabiyy al-muḫtār: 7004,1-7029; 7043,2; 7061,2
Dalīl al-manāhil wa muršid al-manāzil: 6837,3
Daqā’iq al-aḫbār wa ḥaqā’iq al-āṯār: 6810,2; 6937,4
Daqā’iq al-al-aḫbār bit-turkiyya: 6694,2; 7136,2
Daqā’iq al-muḫkama fī šarḫ al-muqaddima: 6529,3; 6530,3; 6537
Ḍarī‘a aṭ-ṭa‘ām: 6528,7
ad-Da‘wa al-ğalğalwatiyya: 6982,3
Ḍaw’ al-al-ma‘ālī li bad’ al-amālī: 6903,2; 6941,3
Der bayān madḫ rasūl bi ḥurūf tahağğī: 6844,8
Dībāğa iṯbāt al-wāğib: 6938,1
Dīwān: 6837,14
Dīwān-i Nābī: 6831,2
Duā’ bad’ ad-dalā’il...: 6992,4
Du‘ā’ ad-Dimyaṭiyya 6992,1
Du‘ā mağmū‘asī: 7144
Du‘ā nāma: 6999,2; 7126; 7158
Du‘ānāma-i Abū as-Su‘ūd: 6633,5; 6958,3; 7002,2; 7127,1-7133
Du‘ānāma ma‘a šarḫihā bi at-turkiyya: 7143,3
Duā‘ ṣalawāt-i šarīf ma‘ šarḫihi bi at-turkiyya: 7153
Duā’ as-siḫr: 7149
Du‘ā’ siḫr bāṭil: 7150-7151
Ḍuhr al-muta’ahhilīn fī ta‘rif al-aṭhār wa ad-dimā’ : 6951,5
Durr-i manẓūm (Kitāb aṭ-ṭibb al-manẓūm): 6972,2
ad-Durr an-naḍīd fī masā’il al-muta‘alliqa bi at-tağwīd: 6548
ad-Durr aṯ-ṯamīn fī šarḫ al-arba‘īn: 6812
ad-Durr al-yatīm fī at-tağwīd: 6529,2; 6951,3

al-Durra al-muḍī’a fī qirā’āt al-a’imma aṯ-ṯalāṯa al-marḍiyya: 6585,2; 6589,2; 6594,1

E

Elli dört farḍ: 6799,4; 6844,15-16

F

Faḍīlat sūra-i muzzammil: 7038,3
al-Fā’iq fī garīb al-ḥadīṯ li az-Zamaḫšarī: 6727
Fāl-nāme-i Ğa‘fer Ṣādiq: 6298,6
Fāl-i Qur’ān: 7130,2
al-Fann al-awwal fī al-qawā‘id al-kulliyya: 6706,22
Faṣl fī faḍl aṣ-ṣalāt ‘alā an-nabiyy ‘alayh as-salām: 6712,4
Faṣl fī iṯnā wa sab‘īn firqa: 6861,2
Faṣl fī mabḫaṯ al-arāḍī: 6701,5
Faṣl masā’il ahl sunnat ile firaq ḍalla: 6697,3
Faṣl aṣ-ṣalāt ‘alā an-nabiyy wa huwa āḫir al-abwāb: 6603,7
Faṣl min at-tawassulāt al-kitābiyya wa at-tawağğhāt al-‘aṭā’iyya: 7124
Fatḫ al-aqfāl fī šarḫ tuḫfa al-aṭfāl:6536,3
Fatwā fī bayi‘ ad-duḫān: 6712,8
Al-fawā’id wa al- farā’id mağmū‘a fī ‘idda funūn: 6291
Fawā’id manṣūriyya šarḫ qaṣīda Dimyāṭiyya 6996,1
Fayḍ al-qadīr bi šarḫ al-Ğāmi‘ aṣ-ṣagīr: 6785-6788
al-Fiqh al-akbar: 6603,8: 6706,5; 6771,3; 6803,3; 6843,1-6847; 6902,3; 6937,2; 6959,4; 6962,3
al-Fiqh al-akbar tarğümesi: 6706,6; 6957,1-6958,1
al-Fiqh al-akbar ma‘a at-tarğama at-turkiyya: 6955,1
Fiqh al-Kaydānī (Muqaddima aṣ-ṣalat): 6861,3; 6902,6; 6942,4; 6970,3; 7127,3

G, Ğ

Ğam‘ al-aḥādīṯ al-marwiyya fī al-ḥulya aŠ-Šarīfa al-muṣṭafiyya: 6813,1
Ğam‘ al-wasā’il fī šarḫ aŠ-Šamā’il: 6716-6717
al-Ğāmi‘ aṣ-ṣagīr min ḥadīṯ al-bašīr an-naḏīr: 6777-6781
Ğāmi‘ al-uṣūl li aḥādīṯ ar-rusūl: 6746
Ğawāhir al-aṣdāf: 6681
Ğawāhir-i islām: 6835,5
Ğawāhir al-islām (su’āl nāma): 6835,4; 7039,2
al-Ğawāhir al-kalamiyya: 6952
Ğilā’ al-qulūb: 6712,3; 6793,4; 6943,2
Ğuhd al-muqill: 6549,1
Ġüzide 6561,1

H, Ḥ, Ḫ

Ḥadīqa al-ḫuṭabā’: 6826
Ḥadīqa al-wuzarā’: 6832,5-6833,5
Ḥadīṯ al-arba‘īn: 6793,3; 6809; 6810,1; 6860,3
Ḥadīṯ arba‘īn ma‘ at-tarğama bi at-turkiyya: 6831,1
Al-ḥadīṯ al-arba‘ūn li mawlānā Kamāl-pāšā zāde: 6791; 6792,2
Ḥadīṯ arba‘ūn ma‘ at-tarğama bi at-turkiyya: 6697,4

Ḥadīṯ nabawī ʻa. S. 6818,1
Ḥadīṯ nabawī ʻa. s. bi at-turkiyya: 6818,2
Al-ḥadīṯ an-nabawiyy: 6814,1
Ḥadīṯ ūṣīkum bi taqwā Allāh: 6850,4
Hadiyya al-iḫwān wa ʻaṭiyya aṣ-ṣibyān: 6966
al-Hadiyya fī šarḥ al-Ġazariyya:6538
Ḥall maʻāqid fī šarḥ al-ʻaqā'id: 6897
Ḥall at-tasmiyya wa at-taḥmīd wa at-taṣliyya (Risāla fī al-basmala): 6876,5
Ḥasan Baṣrīdan naṣīḥattir: 6900,3
Ḥāšiya al- abharī ʻalā šarḥ al-mawāqif al-Ġurǧānī: 6922
Ḥāšiya al-bardaʻī ʻalā šarḥ al-ʻAqā'id an-Nasafiyya li at-Taftāzānī: 6884
Ḥāšiya al-ʻIṣām ʻalā tafsīr al-Bayḍāwī: 6637
Ḥāšiya ʻalā anwār at-tanzīl wa asrar at-ta'wīl: 6644; 6646-6647
Ḥāšiya Ḥasan Čalabī ʻalā šarḥ al-mawāqif: 6920-6921
Ḥāšiya al-Ḫayālī ʻalā šarḥ ʻAqā'id an-Nasafī li at-Taftāzānī : 6865,2; 6885-6891
Ḥāšiya al-Kalanbawī ʻalā al-Ġalāl: 6933
Ḥāšiya al-Kāzarūnī ʻalā anwār at-tanzīl wa asrār at-ta'wīl: 6638
Ḥāšiya Mīrzāǧān: 6937,1; 6938,3
Ḥāšiya Qara Kamāl ʻalā ḥāšiya al-Ḫayālī ʻalā šarḥ al-ʻaqā'id: 6865,3
Ḥāšiya Qūl Aḥmad ʻalā ḥāšiya al-Ḫayālī: 6887,2; 6892,1-6893
Ḥāšiya Sāčaqlīzāde: 6896
Ḥāšiya as-Saylakūtī ʻalā ḥāšiya al-Ḫayālī ʻalā šarḥ al-ʻAqā'id an-Nasafiyya: 6895
Ḥāšiya ʻalā šarḥ al-ʻaqā'id al-ʻAḍudiyya li ad-Dawānī: 6931-6932
Ḥāšiya ʻalā šarḥ ʻAqā'id an-Nasafiyya li at-Taftāzānī (li al-Isfarā'inī): 6894
Ḥāšiya Šayīḫzāde ʻalā tafsīr al-Bayḍāwī: 6639-6643
Ḥāšiya aš-Širwānī: 6645
Ḫatma al-muṣaḥf al-ʻUṯmānī: 6521,1
Ḥāšiya ʻalā tafsīr al-Bayḍāwī: 6648-6649
Ḫawāṣ al-qur'ān: 6960,2; 6983; 7148
Ḫawāṣṣi ʻaǧība: 7137,2
al-Ḥawāšī al-mufahhima fī šarḥ al-muqaddima: 6545,1-6546,1; 6588,2
Ḥawāšī nuḫba al-fikr: 6701,2
Haya' as-saniyyah: 6816,2
al-Hayākil as-sabaʻ: 7038,1
Ḫayr al- qalā'id šarḥ ǧawāhir al-ʻaqā'id (Šarḥ al-qaṣīda an-Nūniyya): 6925
al-Hidāya min al-iʻtiqād li kaṭra nafʻa bayn al-ʻibād: 6903,3
al-Ḥikam al-mundariǧa fī šarḥ qaṣīda al-munfariǧa: 6940,6
Ḥikāya ʻan ʻAlī b. Abī Ṭālib: 6960,3
Ḥikāya fī Šaddād maʻ Šadīd iki kardašdir: 6970,7
Ḥikāyeler: 6964,2
Ḥikāyat: 6937,8
Ḥilya al-abrār wa šiʻār al-aḫyār fī talḫīṣ ad-daʻwāt wa al- aḏkār: 6986
Ḥirz al-amānī wa waǧh at-tahānī fī al-qirā'āt as-sabʻ: 6524,2; 6582-6589,1-6594,6; 6937,6
Ḥirz al-iḥtiǧāb li amīr al-mu'minīn ʻAlī b. Abū Ṭālib: 7038,4
al-Ḥirz al-mutīʻ wa al-ḥiǧāb al-manīʻ: 6987,2
al-Ḥiṣn al- ḥaṣīn min kalām sayyid al-mursalīn: 6988-6990
Ḫiṭba tazwīǧ Ādam a. s. bi awwā': 7125,5
al-Ḥizb al-Aʻẓam wa al- wird al-afḫam: 7023,2; 7024,2; 7034,1-7036
Ḥizb al-baḥr - kibrīt aḥmar: 7038,2
Ḥizb al-baḥr li aš-Šāḏilī: 7984; 7038,2; 7120,3
Ḥizb ad-Dasūqī: 6985,2
Ḥizb al-ḥamd li aš-Šāḏilī: 6984-6985,1
Ḫodā Rabbum 6558,2; 6706,14; 6835,2; 6844,6; 6900,2; 6971
Ḥurūf haǧānin ṣifātlarin bayān ider: 6977,5
Ḫuṭbalar: 7072,3
Ḫwāb-nāma-i Waysī (Wāqiʻa-nāma-i Waysī-afandī): 6967,2

I, Ī, ʻI

Ibtidā' ḫuṭbaya tawaǧǧuh: 6561,2
Idin-nāme ʻalā qirā'at Dalā'il al-ḫayrāt: 6599,2
Iǧāza: 7035,2
Iǧāzet-name li ikmāl al-ʻašret: 6599,1
Ilāhiyyāt: 7072,2
ʻIlm-i ḥāl: 6900,4; 6955,4; 6963,3; 7077,2
ʻIlm-i ḥāl li Abū Bakr al-Islāmbūlī: 6955,2; 6963,2
ʻIlm-i ḥāl bi at-turkiyya: 6574,2; 6859,3
ʻIlm uṣūl al-ḥadīṯ: 6709
Īmān šarṭlarī: 6977,1
Inqāḏ al-hālikīn: 6528,3; 6793,2; 6951,2
Ins al-munqaṭʻīn ilā ʻibādat Rabb al-ʻālamīn: 6748
Īqāẓ an-nā'imīn: 6528,5; 6951,4
Iršād al-ʻaql as-salīm ilā mazāyā al-kitāb al-karīm: 6660-6662
Iʻtiqādiyyāt: 6972,1
Itqān fī ʻulūm al-qur'ān: 6657-6658
Iẓhār al-bahāǧa bi šarḥ sunan Ibn Māǧa: 6710
al-ʻIzzī: 6571,3

K

Kalimāt ʻAlī b. Abī Ṭālib r. ʻa.: 6836,2
Kanz al-aḫbār: 6820
Kanz al-farā'id (Ḥāšiya Ramaḍān efendī): 6875,2
Kanz al-iḫtiṣāṣ fī maʻrifa al-ḫawāṣ: 7156
Kanz al-ʻirfān fī aḥādīṯ nabiyy ar-raḥmān: 6834
Kanz al-maʻānī li Šuʻla al-Mawṣilī: 6590
Kašf at-tanzīl fī taḥqīq at-ta'wīl: 6652
al-Kāšif li adʻiyya an-nabī al-akram šarḥ al-ḥizb al-Aʻẓam: 7037

al-Kaššāf ‘an ḥaqā’iq at-tanzīl wa ‘uyūn al-aqāwīl fī wuǧūh at-ta’wīl: 6614-6617
al-Kawākib ad-duriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya (Qaṣīda al-burda): 6808,4
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya ma‘a tarǧamatihā bit-turkiyya: 6799,3
al-Kawkab al-munīr bi šarḥ al-Ǧāmi‘ aṣ-ṣagīr: 6784
Kel bašlari niğe ‘ilāğ: 6972,3
Kifāya al-qunū‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘i al-maqṭū‘: 6734,3
Kitāb alfāẓ al-kufr tarǧamasi: 6551,2
Kitāb al-‘aqā‘id: 6902,2
Kitāb al-arba‘īn fī uṣūl ad-dīn: 6792,3
Kitāb al-arba‘in fī uṣūl ad-dīn (Ǧawāhir al-Qur’ān): 6858
Kitāb al-arba‘iyyāt: 6860,4
Kitāb durr al-Laalī li al-imām ‘Alī: 6298,3
Kitāb fī faḍīlat al-ǧumu‘a wa al-ǧamā‘a: 6799,2
Kitāb fī faḍila Makka: 6701,4
Kitāb fī al-fiqh wa al-aḫlāq: 7134,4
Kitāb fuṣūl ‘ašr (Kitāb fī af‘āl al-mukallafīn): 6844,11
Kitāb fī al- ḫadīṯ: 6815,1; 6821
Kitāb fī al- ḫadīṯ: 6825
Kitāb al-milal allatī iftaraqathā al-umma (Kitāb ǧāmi‘ fī bayān ǧamī‘ al-milal iftaraqathā al-umma): 6953,1
al-Kitāb al-munawwar li al-asrār: 6940,8
Kitāb fī riḥla ilā Miṣr wa faḍā’ilihā wa ahlihā: 6774,2
Kitāb fī as-sunnat: 6824
Kitāb fī at-taǧwīd: 6550
Kitāb al-waqf wa al-ibtidā’ fī al-Qur’ān (Wuqūf as-Saǧāwandī): 6524,1-6525

L

Laṭā’if al-išārāt fī tafsīr al-Qur’ān: 6607-6708
al-Lubāb fī al-aḫbār (Lubāb al-aḥādīṯ): 6803,1; 6804,2
Lubāb at-ta’wīl fī ma‘ānī at-tanzīl (Tafsīr al-Ḫāzin): 6651
Lugat-i ism-i Allāh (Lugat-i Allāh Tanrī): 6558,3

M

Ma‘ālim at-tanzīl (aw) tafsīr al-Bagawī: 6609-6613
Mabāḥiṯ al-īmān: 6953,2; 6964,1-6965
Mabāriq al-azhār fī šarḥ Mašāriq al-anwār: 6759-6768
Mabnā al-islām: 6528,6
Ma‘denlere dā’ir bir kitāb: 6298,7
Maǧālis al-mawā‘iẓ: 6702,2
al-Maǧālis as-saniyya fī kalām ‘alā al-arba‘īn an-Nawawyya: 6773
Maǧma‘ al-ḫayrāt: 6997-6998
Maǧmūa‘: 7001,3
Maǧmū‘a al-ad‘iyya: 7146-7147; 7155; 7159
Maǧmū‘a al-ad‘iyya ma‘a šarḥihā bi at-turkiyya: 7141-7142
Maǧmū‘ aḥādīṯ: 6783,2
Maǧmū‘a aḥādīṯ ma‘ at-tarǧama at-turkiyya: 6950,4
Maǧmū‘a aḥādīṯ ma‘ at-tarǧama at-turkiyya:6835,1
Maǧmū‘a al-masā’il: 6902,10

Maǧmū‘a-i Sirćo: 7145
al-Maktūb ‘alā qawānīn al-Qur’ān: 6524,3
Manāqib-i šayḫ Ilāhī: 6962,4
Manāẓim-i Birgawī: 6957,3
Manhaǧ al-qārī ilā taǧwīd kalām al-bārī: 6523
Manhal al-yanābi‘ fī šarḥ al-maṣābīḥ: 6650,2
Manẓūm ‘aqā’id: 6967,1
Manẓūma fī al-mīlād: 6985,5
Maqāmāt awliyā’: 6996,3
Maqāṣid-i saniyya: 6697,2
al-Maqṣad li talḫīṣ mā fī al-muršid: 6522
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf:6571,4
Maṣābīḥ as-sunna: 6718-6722
al-Maṣāḥif wa aǧzā’ al-Qur’ān: 6299-6513
Masā’l fī aṣ-ṣala aw af‘āl al-mukallifīn: 6957,2
Masā’il ahl as-sunna wa al-ǧamā‘a: 6695,2
Mašāriq al-anwār an-nabawiyya min ṣiḥāḥ al-aḫbār al-muṣṭafawiyya: 6749-6757
Maṭāli‘ al-anẓār (Šarḥ ṭawāli‘ al-anwār li al-Bayḍāwī: 6914-6916
Maṭāli‘ al-masarrāt bi ǧalā’i dalā’il al-ḫayrāt: 7030-7031
al-Maṭālib as-sunniya fī qam‘ al-marāsim al-bad‘iyya: 6772,2; 6850,2; 6950,1-6951,1
Matn al-‘alāqa (Risāla al-isti‘āra): 6530,2
Matn madār al-uṣūl: 6706,21
Mawḍū‘at ‘Alī al-Qārī (al-Hibāt as-saniyya fī tabyīn al-aḥādīṯ al-mawḍū‘āt): 6671,2; 6795-6796
Mazra‘ al-ḥasanāt fī šarḥ dalā’il al-ḫayrāt: 7160
Miftāḥ al-ǧanna: 6706,25
Miftāḥ al-ḥiṣn al-ḥaṣīn: 6989,4
Minhāǧ al-‘ābidīn: 6939,2
Mi‘rāǧ Muḥammad ‘alayh aṣ-ṣalā wa as-salām: 6605,2
Mi‘rāǧ an-Nabiyy ‘alayh as-salām: 6949,4
Mi‘rāǧiyya: 6837,2-3
Mir’āt al-kā’ināt: 6298,5
Mu‘addil aṣ-ṣalāt: 6712,2
Mirqāt al-mafātīḥ li šarḥ miškāt al-maṣābīḥ: 6726
Mu‘addil aṣ-ṣalāt: 6815,2; 6851,2; 7127,4
Mu‘ǧizāt Muḥammad ‘a. s.: 6975; 7139,2
Muḥammad Muṣṭafā ‘alayh as-salām: 6949.6
Muḫtaṣar farḍ-i ‘aynlari: 6859,2
Muḫtaṣar Ǧāmi‘ aṣ-ṣagīr: 6783,1
Muḫtaṣar al-ḥikma an-nabawiyya (Šarḥ al-fiqh al-akbar): 6848
Muḫtaṣar al-ḥiṣn al-ḥaṣīn: 6991,1
Muḫtaṣar min kitāb al-waqf wa al-ibtidā’ fī al-Qur’ān (Wuqūf as-Saǧāwandī): 6526-6527; 6583,3
Muḫtaṣar taḫrīǧ aḥādīṯ ar-rāfi‘ī: 6775
al-Munabbihāt ‘alā al-isti‘dād li yawm al-mī‘ād : 6902,5
Munāǧāt Mūsā a. s.: 7134,1
Muntaḫab min bin bir ḥadīṯ: 6841
Munya al-muṣallī wa gunya al-mubtadī: 7004,2
al-Muqaddima: 6940,2
Muqaddima Abī al-Layṯ fī aṣ-ṣalāt: 6803,2; 6810,3; 6814,2; 6844,13; 6949,3

al-Muqaddima al-Ğazariyya fī at-tağwīd: 6524,4; 6529,1-6536; 6547,2; 6808,2; 6839,2; 6970,5; 6977,4
Muqaddima al-ḥadīṯ wa at-tafsīr: 6707,1
Muqaddima fī al- idgām li as-Sūsī: 6594;2
al-Mukarrar fī mā tawātar min al-qirā'āt as-sab' wa taḥarrar: 6596
Mūsā ḥaqinda bir risāla: 6949,5
Mūsā wa Ḥiḍr a. s: 6853,4
Muṣṭalaḥāt ahl al-aṯar 'alā šarḥ Nuḫba al-fikr (Ḥāšiya 'alā tawḍīḥ Nuḫba al-fikr): 6704-6705

N

Nafīs ar-riyāḍ li i'dām al-'arāḍ: 6905-6907
an-Nāsiḫ wa al-mansūḫ li al-Isfarā'inī: 6606
an-Nāsiḫ wa al-mansūḫ min al-Qur'ān al-'aẓīm 6603,1-6605,1
Natā'iğ al-funūn wa maḥāsin al-mutūn türkī muḫtaṣar: 6292-6298
Naẓm al-laālī manẓūm: 6844,4
Niṣāb al-aḫbār li taḏkira al-aḫyār: 6757,2
Niẓām al-'ulamā' ilā ḫātam al-anbiyā': 6837,22
Nuḫba al-fikr fī muṣṭalaḥ (iṣṭilāḥ) ahl al-aṯar: 6703,2
Numūna-i ḥaqīqat: 6976
Nūr al-yaqīn fī uṣūl ad-dīn fī šarḥ 'Aqā'id aṭ-Ṭaḥāwī li Ḥasan Kāfī al-Aqḫiṣārī: 6947,1
Nuzha an-naẓar bi tawḍīḥ Nuḫba al-fikr: 6701,1-6703

P

Pand-i 'Aṭṭār (Pand - nāma): 6819.3
Pend-nāme-i Wāḥidī: 6837,8

Q

Qādinlara wa'ẓ bi at-turkiyya: 6706,11
Qaṣā'id Ilhāmī bi al-bosnawī: 6554,3
Qaṣīda: 6937,7
Qaṣīda Abī Madyan: 6985,3
Qaṣīda fī aḥwāl-i qiyāmat: 6835,3
Qaṣīda fī arkān-i ṣalāt: 6970,4
Qaṣīda bad' al-amālī: 6706,16; 6908,3; 6844,2; 6853,2; 6898-6904; 6959,2; 6961,5
Qaṣīda Bānat Su'ād: 6930,2
Qaṣīda-i bī namāz: 7134,2
Qaṣīda al-burda (al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya): 6734,4; 6992,6
Qaṣīda al-burda ma'a at-tarğama at-turkiyya: 6853,5
Al-qaṣīda ad-dimyāṭiyya fī at-tawassul bi asmā' allāh al-ḥusnā: 6992,3; 6993-6994
Qaṣīda: ilā matā ante...: 6985,4
al-Qaṣīda al-mustamala 'alā ism Allāh al-maknūn ma'a al-asmā' as-siryaniyya (al-Qaṣīda al-ğalğalūtiyya): 7122
al-Qaṣīda an-nūniyya: 6853,3; 6924,1; 6961,2
Qaṣīda li šā'ir Yaḥyā-efendī: 6837,18
Qaṣīda fī ḏikr al-mawt wa aḥwāl al-āḫira: 6974
Qawā'id-i qirā'at fātiḥa-i šarīf: 6569,2

Qawā'id al-Qur'ān: 6533,2; 6570,1
Qawā'id-i Qur'ān-i 'aẓ'īm: 6572
al-Qawl al-mutawāṭī fī šarḥ Qaṣīda ad-Dimyāṭī: 6995
al-Qawl at-tamām 'inda ḏikr wilādithī a. s.: 6850,7
Qiṭ'a fī al-aḫlāq: 6950,3
Qiṭ'a min al-fatāwā li maǧhūl: 6949,2
Qiṭ'a min muntaḫab al-asānīd..: 6951,6
Qiyāfat -nāma-i ḥamdī (manẓūm): 6962,5
Qrq armagan manẓūm: 6685,2
Qrq su'āl: 6633,4
al-Qurab fī maḥabbat al-'arab: 6774,1
Qurra al'ayn fī al-fatḥ wa al-imāla bayn al-lafẓayn: 6591,1; 6594,4

R

Rātib: 6992,2
Rawḍāt al-ğannāt fī uṣūl al-i'tiqādāt: 6935,2; 6941,1-6946
Rayāḥīn al-aḥāyīn fī al-ḥadīṯ: 6819,1
Riḥla ilā al-ḥağğ: 6837,15
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 6530,4
ar-Risāla al-adabiyya fī aṭ-ṭarīqa aṣ-ṣūfiyya: 6706,23
ar-rRisāla al-'Aḍudiyya fī al-waḍ'i: 6530,8
Risāla fī afḍaliyya Muḥmmad a.s.: 6790,5
Risāla fī aḥkām al-ğumu'a: 6712,14
Risāla fī al-aḫlāq: 7125,4
Risāla fī anna al-kiḏb yanqasim ilā ḫamsa aqsām: 6591,3
Risāla fī aqsām al-'ulūm al-'aqliyya li Ibn Sīnā (Risāla fī aqsām al-ḥikma): 6927,2
Risāla al-as'ila wa al-ağwiba: 6996,2
Risāla fī al- i'tiqādāt wa al-aḫlāq wa al-ā'māl: 6948
Risāla fī bayān lafẓ čalab wa čalabī: 6712,5; 6837,4
Risāla fī bayān qawā'id-i Qur'ān: 6570,2
Risāla fī bayān suğūd as-sahw: 6902,8
Risāla fī bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn: 6603,5
Risāla al-bayi' fī as-sūq: 6712,9
Risāla fī faḍa'il ahl as-sunna wa al-ğama'a wa maḏhabihim: 6844,5
Risālā fī fā'ida ad-du'ā wa az-ziyāra: 6927,4
Risāla fī fann al-munāẓāra:6530,7
ar-Risālā al-fatwā: 6950,2
Risāla fī ḥall muškilāt: 6521,2; 6844,17
Risāla fī ḥaqq wāliday rasūl Allāh ṣala'am: 6940,4
Risāla fī ḥaqīqa al-qadar: 6927,3
Risāla fī ḥašr al-ağsād: 6790,10
Risāla fī 'ilm at-taṣawwuf: 6584,2
Risāla fī 'ilm at-tawḥīd: 6954
Risāla fī iqlīm: 6298,2
Risāla fī al-istidrāğ: 6528,4
Risāla fī al-istiḫlāf li al-ḫuṭba li Ibn Kamāl pāšā: 6603,3
Risāla fī al-istinğā': 6712,12
Risāla fī iṯbāt al-wāğib: 6876,3; 6938,2

Risāla 'alā iṯbāt al-wāğib wa 'alā al-minna: 6938,4
Risāla-i i'tiqād baṭil: 6706,7
Risāla fī kayfiyya adā' aḍ-ḍād al-mu'ğama: 6549,3
Risāla fī madḥ as-sa'y wa ḏamm al-bāṭāla: 6790,6
ar-Risāla al-Maḥmūdiyya: 6961,7
Risālā fī manāqib aš-Šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī: 6837,16
Risāla-i manẓūma ḫūb wa margūb: 7036,2
Risāla fī ma'rifa alif al-qaṭ' wa alif al-waṣl: 6591,2
Risāla-i Muḥammad Nūruddin Miṣrī (Masā'il īmān wa islām): 6973
ar-Risāla al-muḫtaṣara li al-aḥādīṯ (li maǧhūl) : 6822
ar-Risāla al-munīra: 6991,2
Risāla murattaba fī taḥqīq ta'arrub al-kalima al-ā'ğamiyya wa tafṣīl aqsāmihā: 6790,8
Risāla muta'alliqa bi bayān al-i'tiqādāt wa al-aḫlāq wa al-a'māl: 6850,3; 6949,1
Risāla fī qawl al-'awāmm ba'd as-salām bi at-turkiyya "Ṣabaḥin ḫayr olsun": 6712,6
Risāla-i Qāḍīzāde: 6695,3
Risāla fī qirā'a al-kursī adbār aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 6850.5
Risāla fī ar-raqṣ: 6955,3
Risāla fī ṣifāt al-ḥurūf: 6549,4
Risāla fī at-tağwīd:6545,2; 6546,3
Risāla-i Qāḍīzāde efendī: 6633.7
Risāla fīmā qīla min anna qirā'at al-Fātiḥa 'aqib aṣ-ṣalawāt mubtada'a: 6712,10
Risāla fī qirā'at Āyat al-kursī adbār aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 6712,11
Risāla fī radd at-taṣliya wa at-tarḍiya fī ḥāl al-ğumu'a: 6712,13
Risāla fī radd at-taṣliya wa at-tarḍiya fī ḥāl al-ḫuṭba: 6850,6
Risāla fī ar-rūḥ wa al-ğasad: 6979
Risāla-i Rūmī efendī: 6962,2: 6963,1
Risāla fī ṣadaqa al-ğāriya: 6706,9
Risāla fī as-su'āl fī al-masāğid: 6793,8
Risāla fī tafṣīl la qīl fī ḥaqq abaway ar-rasūl a. s.: 6790,3
Risāla fī tafsīr ḫawātīm al-Baqara: 6663
Risāla fī taḥqīq ad-duḫān 'alā nahğ al-qawā'id al-uṣūl: 6706,19
Risāla fī taḥqīq al-mu'annaṯ as-samā'iyya li Ibn Kamāl-pāšā: 6603,6
Risāla fī taḥqīq qawluhū ta'ālā kull šay' hālik...: 6961,4
Risāla (taḥrīrāt) 'alā al-basmala wa al-ḥamdala wa aṣ-ṣalwala: 6892,2
Risāla fī takbīr ḫatm al-Qur'ān lil-qurrā' as-sab'a min ṭarīq aš-Šāṭibiyya wa ad-durra al-muḍiyya: 6598
Risāla taqrīr ('Ilm-i ḥāl li al-Birgawī): 6706,12
Risāla fī taṣḥīḥ lafẓ az-zindīq wa tawḍīḥ ma'anāhu ad-daqīq: 6790,7
Risāla fī uslūb al-ḥakīm: 6790,9
Risāla fī uṣūl al-ḥadīṯ li al-Birgawī : 6706,1; 6876,4
Risāla fī waqf Ḥamza wa Hišām 'alā al-mahmūz: 6528,1; 6594,5
Risāla fī waṣf aṣ-ṣūr: 6633,3
Risāla fī wuğūb istimā' al-Qur'ān al-'aẓīm: 6793,7
Risāla fīmā yata'allaq bi masa'la ḫalq al-Qur'ān min al-kalām: 6790,4
Risāla fīmā za'mahū ba'ḍ an-nās anna akbar benden kufr: 6712,7

S, Ṣ

as-Sab'iyyāt fī al-furū': 6603,2
Ṣafwat al-manqūlāt fī šarḥ Šurūṭ aṣ-ṣalāt: 6843,3
aṣ-Ṣaḥā'if al-qudsiyya (Kitāb ḥadīṯ al-qudsī): 6799,1-6800,1; 6860,2
aṣ-Ṣalāt al-badriyya wa ad-da'wāt al-anwariyya: 6992,7; 7001,2
Ṣalawāt 'aẓīma: 7128,3
aṣ-Ṣalawāt bi ḥurmat aṣḥāb al-Badr: 6992,8
Ṣalawāt - i kabīrin šarḥhī: 7154
Ṣalawāt-i šarīfa: 7032-7033; 7034,2
as-Sawād al-ā'ẓam 'alā maḏhab al-Imām al-A'ẓam: 6852,4
Ṣiḥat-ābād: 6832,1-6833,1
Siḥrden ḫalāṣ içun du'ā': 6554,2
Sirāğ aẓ-ẓulumāt (Šarḥ Ayyuhā al-walad): 6939,3
Sir-nama (Šarḥ Ẓafer-nama): 6837,21
Sirāğ al-muṣallī wa badr al-mubtadī wa al-muntahī: 6706,24; 6844,12
Subḥa al- 'uššāq: 6828-6829
as-Sullam al-murawniq fī al-manṭiq: 6530,6
Sūra al-Fātiḥa wa al-Qadar terğemesi:6697,1
Sūra Yāsīn wa sūra al-Fatḥ: 6813,2

Š

aš-Šamā'il an-nabawiyya (Šamā'il an-nabiyy): 6711-6715; 6901,2
Šarā'iṭ al-islām (eger sorsalar): 6686,2; 7088,2
Šarḥ al-aḥādīṯ al-arba'īn li Ibn Kamāl-paša: 6792,1
Šarḥ āmantu billāh li al-Qārsī : 6968-6969,1; 6970,2
Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa: 6892,4
Šarḥ al-'Aqā'id al-'Aḍudiyya li ad-Dawānī: 6876,2; 6926-6930
Šarḥ 'Aqā'id an-Nasafī li at-Taftāzānī: 6864,2; 6865,1-6883; 6886,2
Šarḥ al-arba'īn al-Birkawiyya li Birkilī wa Aqkarmānī
(Šarḥ al-arba'īn ḥadīṯan li al-Birgawī)
6797-6798
Šarḥ al-arba'īn an-Nawawiyya (li maǧhūl): 6776,1
Šarḥ asmā' al-ḥusnā: 7125,1
Šarḥ al-asmā' al-qaṣīda al-ğalğalwatiyya: 6982,2
Šarḥ al-'awāmil al-mi'at
Šarḥ al-'awāmil al-Ğurğāniyya: 6819,2; 7004,3
Šarḥ Bad' al-amālī li al-Bakrī: 6909

Šarḥ Bad' al-amālī (li maǧhūl): 6910
Šarḥ Du'ā' ism a'ẓam wa ba'ḍ al-ad'iyya: 7147,2
Šarḥ Du'ā' qunūt: 6837,6
Šarḥ ad-Durra al-muḍī'a: 6594,3
Šarḥ ad-Durra al-muḍī'a fī qira'āt al-a'imma aṯ-ṯalāṯa al-marḍiyya: 6528,2; 6595
Šarḥ al-Fiqh al-akbar: 6849
Šarḥ al-Fiqh al-akbar li Abī al-Muntahā: 6845,2; 6850,1-6856; 6900,5; 6940,3
Šarḥ 'alā al-Ǧāmi' aṣ-ṣagīr min aḥādīṯ al-bašar an-naḏīr: 6789
Šarḥ 'alā al-ḥadīṯ: 6823
Šarḥ-i ḫawāṣṣ-i awrād ḥaḍrat-i Meḥmed Bahā'uddīn Šah-i Naqšiband: 7024,3
Šarḥ ḫawaṣṣ Qur'ān 'aẓīm (aw Maǧmū'a al-ad'iyya): 7157
Šarḥ Ḥikma al-'ayn: 6938,5
Šarḥ 'alā 'ilm ḥāl li al-Birgawī (Šarḥ Waṣiyat name Birgawī li al-Qonawī): 6956,2
Šarḥ kitāb alfāẓ al-kufr: 6793,6
Šarḥ 'alā kitāb fī al-ḥadīṯ: 6705,2
Šarḥ kitāb fī al-ḥadīṯ bi at-turkiyya): 6838
Šarḥ al-Maqāṣīd li at-Taftāzānī: 6923
Šarḥ Maṣābīḥ as-sunna: 6725
Šarḥ Maṣābīḥ as-sunna li Zayn al-'arab: 6723-6324
Šarḥ al-Mawāqif li al-Ǧurǧānī: 6917-6919
Šarḥ Miḥakk al-mutaṣawwifīn wa al-muntasbīn ilā sulūk ṭarīq Allāh: 6940,5
Šarḥ al-Muqaddima al-Ǧazariyya: 6543,1
Šarḥ al-Muqaddima al-Ǧazariyya fī at-taǧwīd: 6541-6542: 6551,1
Šarḥ al-Muqaddima al-Ǧazariyya li Ṭāšköprüzāde: 6539-6540
Šarḥ Qaṣīda bad' al-amālī: 6844,3; 6911-6913
Šarḥ Qaṣīda bad' al-amālī bi at-turkiyya li maǧhūl: 6941,5
Šarḥ al-Qaṣīda al-ǧalǧalwatiyya: 6982,1
Šarḥ al-Qaṣīda an-Nūniyya: 6961,3
Šarḥ al-Qaṣīda an-Nūniyya: 6961,1
Šarḥ li Qaṣīda fī yawm al-'Āšūrā': 6837,12
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓāra:6530,5
Šarḥ risāla al-Bigawī fī uṣūl al-ḥadīṯ: 6852,3
Šarḥ ar-risāla al-Kamāliyya: 6701,3
Šarḥ aṣ-ṣugrā (Šarḥ umm al-barāhīn): 6936
Šarḥ taǧwīd: 6547,1
Šarḥ fī at-taǧwīd: 6924,2
Šarḥ-i taǧwīd-i Qara Baši 6560
Šarḥ 'alā 'umda al-mufīd wa 'udda al-muǧīd fī ma'rifa lafẓ at-taǧwīd: 6583,2
Šifā'-i šarīf tarǧumasī: 6827
aš-Šifā bi ta'rīf ḥuqūq al-muṣṭafā: 6728-6745
Šurūṭ ḫuṭba-i šarīfa 6561,3

T

Tafsīr: 6668
Tafsīr Abī al-Layṯ (aw) tafsīr al-Qur'ān: 6600-6602
Tafsīr min awwal sūra al-Mulk ilā āḫir al-Qur'ān: 6685,2

Tafsīr ba'ḍ āyāt al-Qur'ān) Su'āl wa ǧawāb: 6698
Tafsīr ba'ḍ as-suwar: Yāsīn, sūra ad-Duḫān, sūra al-Fatḥ, sūra ar-Raḥmān itd: 6671,1
Tafsīr ba'ḍ suwar al-Qur'ān bi at-turkiyya: 6684
Tafsīr al-Ǧalālayn: 6655-6656
Tafsīr ǧuz' 'amma: 6676; 6693
Tafsīr ǧuz' 'amma li al-Qāḍī al-Bayḍāwī: 6532,2; 6633,1-6636
Tafsīr ǧuz' 'amma bi at-turkiyya: 6691
Tafsīr al-ǧuz' al-awwal: 6654
Tafsīr al-Qur'ān: 6659; 6670
Tafsīr al-Qur'ān (al-ǧuz' aṯ-ṯalāṯūn): 6692
Tafsīr al-Qur'ān (li maǧhūl): 6665-6666; 6682-6683
Tafsīr al-Qur'ān (Tafsīr muḫtārāt min al-āyāt al-karīma min ǧihat at-taṣawwuf): 6664
Tafsīr sūra-i Fātiḥa: 6569,3; 6695,1
Tafsīr sūra al-Iḫlāṣ wa al-Falaq wa an-Nās: 6696
Tafsīr sūra al-Iḫlāṣ wa al-Falaq wa an-Nās wa al-Fātiḥa: 6958,2
Tafsīr sūra al-Isrā': 6689,2
Tafsīr sūra al-Mā'ida: 6669
Tafsīr sūra al-Wāqi'a: 6675
Tafsīr sūra Yāsīn: 6672-6674
Tafsīr-i sūra-i Yāsīn: 6686,1-6690
Tafsīr sūra Yāsīn bi at-tarǧama al-bosnawī: 6700
Tafsīr suwar al-Fātiḥa, Yāsīn, al-Mulk wa Qadar: 6694,1
Tafsīr al-Wāqi'a bit-turkiyya: 6685,1
Taǧrīd al-uṣūl fī aḥādīṯ ar-rasūl: 6747
Taǧwīd: 6545,3; 6555,2; 6566; 6571,1; 6773,1; 6578
Taǧwīd bi al-bosnawī: 6536,2
Taǧwīd-i idī'iya: 6567,1
Taǧwīd-iināṯ: 6576,1
Taǧwīd bi lisān -i bosnawī: 6575
Taǧwīd - maḫāriǧ-i ḥurūf: 6568; 6940,7; 6977,3,6
Taǧwīd-i Qara Bāšī: 6552-6559; 6569,1; 6573,2; 6977,1
Taǧwīd-i Qur'ān: 6562-6565; 6567,2; 6970,6; 7134,3
Taḫmīs nafīs 'alā Ẓafer-nama li Ḫayrī-efendī: 6837,20
Taḥrīr aṭ-ṭuruq wa ar-riwāyāt fī ba'ḍ al-āyāt min ṭarīq ṭayyiba an-našr fī al-qirā'āt li Muḥammad b. al-Ǧazarī: 6544
Taḥrīrāt (risāla) Ḫalīl afandī al-Bosnawī: 6837,7
Talḫīṣ al-bayān fī 'alāmāt al-Mahdī āhir az-zamān: 6972,4
Talḫīṣ an-naṣāyiḥ: 6832,3-6833,3
Ṭāli' nāma: 6800,4
Ta'līm al- muta'llim: 6959,5
Ta'līq al-fawāḍil 'alā 'irāb al-'awāmil: 6543,2
Tanẓīmāt li Ibrāhīm al-Mostārī: 6837,17
Taqrīb an-našr fī qirā'āt al-'ašr: 6592-6593
Tarāǧum al-Qur'ān: 6514-6518
Tarǧama al-arba'īn ḥadīṯan (Čihal ḥadīṯ) - naẓman: 6839,1
Tarǧama al-Fiqh al-akbar bi at-turkiyya: 6956,1
Tarǧama-i ḥadīṯ arba'īn: 6837,1
Tarǧama-i inqāḏ al-hālikīn: 6844,10

Tarğama-i kitāb alfāẓ al-kufr: 6969,2
Tarğama Qaṣīda bad' al-amālī bi at-turkiyya
6941,4; 6959,1-6960,1
Tarğama sūra al-Anfāl bil-bosnawī: 6699
Tarğama-i šarḥ-i 'aqā'id: 6962,1
Tarğama-i Zabūr: 6570,3
at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī: 6643,2
Tarğī'-i band: 6837,9
at-Targīb wa at-tarhīb: 6769
aṭ-Ṭarīqa al-Muḥammadiyya: 6770,3
Ṭarīqat-nāma-i Gā'ibī: 6706,13
Tartīb zībā: 6519-6520
Tashīl-i tağwīd:6577
Tawārīḫ-i dünya-i ğadīd: 6298,4
Ṭayfūrī: 6667
at-Taysīr fī qirā'āt as-sab': 6579-6581
Ta'wīlāt al-Qur'ān (Ta'wīlāt al-Kāšī): 6650,1
aṭ-Ṭibb an-nabawī: 6793,5; 6800,3; 6902,9
Terğüme-i Pend-i 'aṭṭār: 7128,2
Tuḥfa al-abrār fī šarḥ Mašāriq al-anwār: 6758
Tuḥfa al-aṭfāl fī at-tağwīd: 6576,2
Tuḥfa as-safara ilā ḥaḍara al-barara: 6706,3

U, 'U
'Umdat al-udabā' fī ma'rifat mā yuktab bi al-alif wa al-yā': 6603,4
Unmūḏağ al-labīb fī ḫaṣā'iṣ al-ḥabīb: 6939,1-6940,1
'Uqūd manẓūma min sunan as-sayyid al-mursalīn ('Uqūd al-ğawāhir): 6937,5
Uṣūl ad-dīn li Bayaḍīzāde: 6706,18
Uṣūl al-ḥadīṯ: 6708
'Uyūn at-tafāsīr lil-fuḍalā' as-samāsīr: 6653

W
Waqfiyya-i ğāmi'-i šarīf Farhād pāšā fī balda-i Bānā Luka: 6837,11
Waqfiyya-i ğāmi'-i šarīf wa 'imārat Ḫusraw-beg: 6837,10
Waṣāyā istinğā': 6953,3
Wasīla al-wuṣūl ilā ğanāb ar-rusūl: 6816,1
Waṣiyya al-'ārifīn: 6844,9
Waṣiyyat al-Imām Abī Ḥanīfa: 6603,9; 6604,2; 6771,2; 6855,2; 6902,4: 6937,3; 6959,3; 6961,6
Waṣiyya Abī Ḥanīfa li ibnihī Ḥammād; 6800,2; 6857
Waṣiyya al-Imām Abī Ḥanīfa li Abī Yūsuf: 6902,11
Waṣiyya aš-šayḫ Šihābuddīn as-Suhrawardī li ibnihī: 6770,2
Waṣṣiyat nāma li al-Birgawī: 7041,2
Waṣiyyat-nāma-i šarḥī: 7143,1
Waẓā'if nawāfil al-'ibādāt: 6706,10
al-Wird aš-šarif: 6999,1

Y
Yildiznāma: 6800,5

Z, Ẓ
Ẓafer-nāma: 6837,19
Ziyāda al-Ğāmi' aṣ-ṣagīr: 6782
Zubda al-asmār fī al-ḥikāyāt: 6832,4-6833,4
Zubda at-tağwīd: 6549,5

INDEKS AUTORA

A, 'A
'Abdul'aẓīm b. 'Abdulqawī, Abū Muḥammad al-Mundirī 6769
'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Sazlakūtī 6895
'Abdulkarīm b. Hawāzin, Abū al-Qāsim al-Qušayrī 6607-6608
'Abdullāh b. 'Alawī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥaddād al-Ḥusaynī al-Yamanī 6992,2
'Abdullāh-efendī Laṭīfī 6828-6829
'Abdullāh Ilāhī as-Simāwī 6962,4; 6996,2
'Abdullāh b. 'Omar b. Muḥammad b. 'Ali al-Qāḍī al-Bayḍāwī 6532,2; 6618 6633,1-6636
'Abdullaṭīf b. 'Abdul'aziz Ibn al-Malak, Ibn Firište ar-Rūmī 6759; 6768
'Abdulqādir b. Abū Ṣalih Gīlānī 6985,6
'Abdulqādir ar-Rūmīat-Turuğī 6819,2; 7004,2
'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī 6571,2
'Abdulwahhāb Ilhāmiya 6554,3
'Abdurraḥmān b. Abū Bakr Ğalāluddīn as-Suyūṭī 6655-6658; 6777-6782; 6939,1-6940
'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī 6654; 6839,1
'Abdurraḥmān b. Aḥmad, Qāḍī 6694,2
'Abdurraḥmān b. Aḥmad, Qāḍī 'Aḍududdīn al-Īğī 6530,8; 6706,15; 6931*
'Abdurraḥmān ad-Darīrī 6844,9
'Abdurraḥmān b. Ḥamza 6957,1-3
'Abdurraḥmān b. Muḥammad, Abū Zayd aš-Šayḫ al-Aḫdarī 6530,6
'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aydīnī at-Tirawī 6962,1
'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Ubaydullāh b. Sa'īd al-Anbārī 6603,4
'Abdurraḥmān Qarabaši 6552-6559; 6573,2; 6977,2
'Abdurrahḥīm b. Abū Bakr b. Ibrāhīm al-'Irāqī 6774,1
'Abdurrazzāq b. Abū Gana'im b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Kāšī) 6650,1
'Abdurrazzaq b. Muṣṭafā al-Antakī 6528,7
Abū Bakr b. 'Alī al-Miṣrī al-Ḥanafī al-Ḥaddādī 6652

Abū Bakr al-Anbārī 6591,3
Abū Bakr al-Islambolī 6955,2; 6963,2
Abū al-Baqā' = 'Alī b. 'Oṯmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥasan, Abū al-Baqā' al-Qāṣiḥ
Abū al-Faḍl al-Qorašī aṣ-Ṣidīqī al-Ḫaṭīb al-Kazarūnī 6638
Abū al-Fawz as-sayyid Aḥmad al-Ḥasanī 6599,1
Abū al-Qāsim b. Ḥusayn, Raḍiyyudīn al-Bakrī 6909
Abū Sa'īd al-Ḥanafī 6664
Abū as-Su'ūd = Aḥmad b. Muḥammad, Abū as-Su'ūd al-'Imādī
al-Aḫdarī = 'Abdurraḥmān b. Muḥammad, Abū Zayd aš-Šayḫ al-Aḫdarī
Aḥmad b. 'Abdullaṭīf al-Burlawī 6548
Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā al-Burnusī Šihābuddīn Abū al-'Abbās, Zarrūq al-Fāsī 6994
Aḥmad b. Aḥmad as-Sağā'ī 6549,4
Aḥmad b. 'Alī al-Būnī al-Qurašī 6982,1-3
Aḥmad b. 'Ali b. Ḥağar, Šihābuddīn al-'Asqalānī 6701,1-6703; 6704*-6705,1*; 6775
Aḥmad al-Barda'ī 6884
Aḥmad b. Ğa'far al-Ḥanafī aṭ-Ṭaḥāwī 6942,2; 6947,2
Aḥmad b. Ḥiğāzī al-Fašnī 6773
Aḥmad b. Ḥusamuddīn al-Ḥasan b. Sinānuddīn Bayaḍī-zāde (Bejazić) al-Bosnawi 6706,18
Aḥmad b. Maḥmūd, Šayḫ Šihābuddīn as-Siwasi 6653
Aḥmad b. Maḥmūd, Šamsuddīn al-Adīb al-Ḥakīm al-Muqrī 6583,2
Aḥmad b. Meḥmed al-Qasṭamūnī al-Ḥanafī al-Ğalwatī, E'rağ-zāde 6702,2
Aḥmad b. Muḥammad, Abū Bakr al-Ğazarī 6545,1 6546; 6588,2
Aḥmad b. Muḥammad, Abū as-Su'ūd al-'Imādī 6633,5; 6660-6662; 7002,2
Aḥmad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḥāğğī (al-Ḥağarī al-Ḥuğarī) 6902,5
Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisāwī 6845,2; 6850,1 ḍ 6856,1; 6900,5; 6940,3
Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī 6865,2; 6885-6891
Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī 6941,4; 6959,1- 6960,1
Aḥmad b. Muṣṭafā Tašköprüzāde 6530,4-5; 6539; 6550
Aḥmad b. 'Omar al-Asqāṭī al-Miṣrī al-Ḥanafī 6597
Aḥmad-pāšā 6837,21
Aḥmad b. 'Oṯmān Mawlāzāde as-Samarqandī 6897
Aḥmad Rūmī al-Aqḥiṣārī, Saruḫānī 6962,2; 6963,1
Aḥmad Ṭā'ib b. 'Oṯmān 'Oṯmān-zāde 6832,1-5-6833,1-5
Aḥmad Sūdi al-Bosnawī 6551,1
Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā 6603,3,5,6; 6659; 6790,1-10-6792,1-2; 6843,3; 6902,8; 6991,2

Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Sa'duddin Ḥafīd at-Taftāzānī al-Harawī 6291
'Alā'uddīn 'Alī Ṯābit Uğičeli (Užičanin) 6837,2
'Alī b. 'Abdullāh b. Aḥmad Zayn al-'Arab 6722 6724
'Alī b. 'Abdullāh, Abū al-Ḥasan aš-Šāḏilī 6984-6985,1
'Alī b. Abū Ṭālib 6960,3
'Alī Ḫalīfa 6956,1
'Alī b. Muḥammad, Abū al-Ḥasan as-Saḫāwī 6583,2*
'Alī b. Muḥammad b. Ibrāhīm, al-Bagdādī aṣ-Ṣūfī al-Ḫāzin 6651
'Ali b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī 6643,2; 6917-6919
'Ali b. 'Oṯmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥasan, Abū al-Baqā' al-Qāṣiḥ 6591,1; 6594,4
'Alī b. 'Oṯmān, Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī 6706,16; 6757,2; 6808,3; 6844,2; 6853,2; 6898-6904; 6959,2; 6961,5
'Alī Šayḫ aṣ-Ṣadrī al-Qonawī 6956,2
'Alī b. Ṣalāḥuddīn as-Saḫūmī 6650,2
'Alī b. Sulaymān b. 'Abdullāh al-Manṣūrī al-Miṣrī 6544
'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī 6604,2; 6671,2; 6704; 6716-6717; 6726; 6793,6; 6795-6796; 6812*; 6903,2; 6913; 6940,4; 6941,3; 7023,2; 7024,2; 7035,1-7036,1
al-Amāsī = Yūsuf b. Ḥusāmuddīn, Sinānuddīn (Sinān-efendi) al-Amāsī
al-Amidī = Muḥammad b. 'Abdullah b. 'Alī, Abū 'Abdullāh al-Amidī al-Isfarā'inī
al-Anbārī = Abū Bakr al-Anbārī
al-Anbārī = 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Ubaydullāh b. Sa'īd al-Anbārī
al-Anṣārī = Zakariyya b. Muḥammad, Abū Yaḥyā al-Anṣārī
al-Anṭākī = 'Abdurrazzāq b. Muṣṭafā al-Anṭākī
al-Anṭākī = Maḥmūd b. 'Abdullāh al-Anṭākī
al-Aqḥiṣārī = Ḥasan Kāfī b. Turḫān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī
al-Aqkarmānī = Muḥammad b. Muṣṭafā al-Aqkarmānī
al-'Asqalani = Aḥmad b. 'Alī b. Ḥağar, Šihābuddīn al-'Asqalānī
al-Asqāṭī = Aḥmad b. 'Omar al-Asqāṭī al-Miṣrī al-Ḥanafī
'Aṭā'ī al-Mulk al-Qarawī 6803,1; 6804,2
al-Aydīnī = 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aydīnī al-Tirawī

B

al-Bagawī = Ḥusayn b. Mas'ūd, Abū Muḥammad al-Farrā' al-Bagawī aš-Šāfi'ī
al-Bakrī = Abū al-Qāsim b. Ḥusayn, Raḍiyyudīn al-Bakrī

al-Bābartī = Muḥammad b. Maḥmud b. Aḥmad, Akmaluddīn ar-Rūmī al-Bābartī al-Ḥanafī

Bayāḍī-zāde = Aḥmad b. Ḥusāmuddīn al-Ḥasan b. Sinānuddīn Bayāḍī-zāde (Bejazić) al-Bosnawī

al-Bayḍāwī = ʻAbdullāh b. ʻOmar b. Muḥammad b. ʻAlī al-Qāḍī al-Bayḍāwī

al-Birgawī = Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī

al-Brūsawī = Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Brūsawī

al-Būnī = Aḥmad b. ʻAlī al-Būnī al-Qurašī

Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūǧī 6959,5

al-Burlawī = Ahmad b. ʻAbdullatif al-Burlawi

Bursawi = Husamuddin Bursawi

Č

Čaušević Demaludin 6518

D , Ḍ, Ḏ

Daʻifi 6558,2; 6900,2

ad-Dānī al-Miṣrī = ʻOtmān b. Saʻīd b. ʻOtmān, Abū ʻAmr ad-Dānī al-Miṣrī

ad-Dasūqī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān ad-Dasūqī aṣ-Ṣufī

ad-Dawānī = Muḥammad b. Asʻad ad-Dawānī

Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī 6852,2; 6892,2,4; 6961,1,3-4; 6968-6969,1; 6970,2

Ad-Dimišqī = Yūsuf b. Ḥusayn ad-Dimišqī al-Ḥanafī an-Naqšibandī al-Qādirī

ad-Dimyāṭī = Muḥammad b. Aḥmad al-Miṣrī ad-Dimyāṭī

E

Eʻarağ-zāde = Aḥmad b. Meḥmed al-Qasṭamūnī al-Hanafī al-Ğalwatī, Eʻrağ-zāde

F

al-Fanārī = Hasan

Čalabī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī

al-Fargānī = ʻAlī b. ʻOṯmān, Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargānī

al-Fašnī = Aḥmad b. Ḥiğāzī al-Fašnī

G , Ğ

Ğalāl al-islām al-Karamānī 6989,2

al-Ğāmī = ʻAbdurraḥman b. Aḥmad al-Ğāmī

al-Ğamzūrī = Sulaymān al-Ğamzūrī

al-Ğazāʼirī=Muḥammad, aš-Šarīf b. Aḥmad al-Ğazāʼ irī

al-Ğazarī=Aḥmad b. Muḥammad, Abū Bakr al-Ğazarī

al-Ğazarī = Muḥammad b. Muḥammad, Muḥḥibuddīn Abū al-Qāsim al-Ğazarī

al-Ğazūlī = Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūlī

Gīlānī = ʻAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ Gīlānī

Goro (Telalagić) Muḥamed b. Ibrāhīm 6837,12

al-Ǵuhānī = Hibatullāh b. Abdurraḥīm b. al-Barizī, Abū al-Qāsim al-Guhanī aš-Šāfiʻī

al-Ǧurǧānī = ʻAbdulāhir b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧurǧānī

al-Ǧurǧānī = ʻAli b. Muḥammad as-Sayid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī

Güzelḥiṣārī = Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabībullāh Mīrzağān aš-Šīrāzi 6937,1; 6938,3

al-Ḥaddād = ʻAbdullāh b. ʻAlawī b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥaddād al-Ḥusaynī al-Yamanī

al-Ḥaddādī = Abū Bakr b. ʻAlī al-Miṣrī al-Ḥanafī al-Ḥaddād

Ḥāğibzāde = Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbūlī

al-Ḥalabī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī

al-Ḫalḫalī = Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫalī

Ḫalīl al-ʻAlāī an-Nağarī 6905-6907

al-ḥāğğ Ḫalīl-efendī al-Bosnawī 6837,7

Ḥamāmīzāde 6672

Ḥamdān b. Ḥamduya, Abū aṭ-Ṭayyib aṭ-Ṭarsūsī 6603,2

Ḥamdullāh Ḥamdī Aqšamsuddīn-zāde 6962,5

Handžić h. Meḥmed b. Muḥamed 6707,1-2; 6710; 6774,2

Ḥanif Ibrāhīm 6812; 6827

Ḥasan b. ʻAlī 7024,3

al-Ḥasan b. ʻAlī b. Saʻīd, Abū Muḥammad al-ʻUmmānī 6522*

Ḥasan Baṣrī 6900,3

Ḥasan b. Ǵamāluddīn 6523

Ḥasan Ğunaym Sammān 6837,12

Ḥasan Miskīn 6567,1

Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣagānī 6749; 6757

Ḥasan Čalabī b. Muḥammad Šāh al-Fanārī 6920-6921

Ḥasan Kāfī b. Turḫān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī 6712,5; 6837,4; 6837,22; 6935,2; 6941, 1-2-6947

al-Ḥasanī = Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Ḥasanī

al-Harawī = Aḥmad b. Yaḥyā b. Muḥammad b. Saʻduddīn Ḥafīd at-Taftāzānī al-Harawī

al-Ḫayālī = Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī

Ḫayrī-efendī 6837,20

al-Ḫāzin = ʻAlī b. Muḥammad b. Ibrāhīm, al-Bagdādī aṣ-Ṣūfī al-Ḫāzin

Hibatullāh b. ʻAbdurraḥīm b. al-Bārizī, Abū al-Qāsim al-Ǵuhānī aš-Šāfiʻī 6747

Hibatullāh b. Salāma b. Naṣr b. ʻAlī, Abū al-Qāsim al-Bagdādī 6603, 6605,1

Ḫidr-bey b. Ǧalāluddīn 6853,3; 6924,1; 6961,2

Ḥusamuddīn Bursawī 6298,5

Ḥusayn b. ʻAbdullāh, Abū ʻAlī Ibn Sīnā 6927,2-4

Ḥusayn b. Aḥmad Zaynī-zāde al-Brusawī 6543,2

Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫalī 6931-6932

Ḥusayn Ḥusamuddīn Lāmakānī 6837,14

Ḥusayn b. Mas‘ud, Abū Muḥammad al-Farra al-Bagawī aš-Šāfi‘ī, Muḥyisunna 6609-6613; 6650,2*; 6718 - 6722; 6726*

al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb, Abū al-Qāsim an-Naysabūrī 6793,5; 6902,9

Ḥusayn b. Murtaḍā Unyawī 6697,2

I, Ī, ‘I

Ibn al-Aṯīr = Mubārak b. Muḥammad Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī

Ibn al-‘Arabī = Muḥammad b. ‘Alī Muḥyiddīn Ibn ‘Arabī

Ibn Firište = Muḥammad b. ‘Abdullaṭīf Ibn al-Malak Ibn Firište ar-Rūmī

Ibn al-Ğazarī = Muḥammad b. Muḥammad Ibn al-Ğazarī

Ibn Kamāl-pāšā = Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā

Ibn Nuğaym = Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī

Ibn Sīnā = Ḥusayn b. ‘Abdullah, Abū ‘Alī Ibn Sīnā

Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb b. ‘Imāduddīn b. Ibrāhīm, aš-Šayḫ ‘Izuddīn Abū al-Faḍā’il al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī 6571,3

Ibrāhīm b. Aḥmad 6706,25

Ibrāhīm Ḥaqqī Arzarūmī 6706,14; 6835,2; 6844,6; 6971

Ibrāhim b. al-ḥāǧǧ Ismā‘īl b. Ṣāliḥ al-Mostārī, Opijač 6701,3; 6837,16-17

Ibrāhīm al-Karamānī al-Āmidī 6816,2 Ibrāhīm al-Madanī al-Kurdī 6701,2

Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Abdurraḥman ad-Dasūqī aṣ-Ṣūfī 6985,2

Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfarā’inī, al-‘Iṣām 6637

Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī 6850,7

Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā’inī 6894

al-Iǧī = ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad, Qāḍī ‘Aḍududdīn al-Iǧī

Ilhāmiya = ‘Abdulwahhāb Ilhāmiya

‘Ilmī Meḥmed ef. 6967,1

Ilyās b. Ibrāhīm as-Sinōbī 6849

‘Īsā b. Muḥammad al-Magribī Abū Maktūm al-Ǧa‘farī al-Hāšimī al-Mālikī al-Qāhirī 6951,6

al-Isfahānī = Maḥmūd b. ‘Abdurraḥmān, Šamsuddīn al-Isfahānī

al-Isfarā’inī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfarā’inī, al- ‘Iṣām

al-Isfarā’inī = Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā’inī

Isḥāq b. Ḥasan Riḍā’ī az-Zanǧānī Tuqātī 6844,4; 6951,7

Isḥāq b. Muḥammad, Abū al-Qāsim al-Ḥakīm as-Samarqandī 6852,4

Ismā‘īl b. Aḥmad al-Anqarawī 6940,6

Ismā‘īl b. Bālī, Kamāluddīn al-Qaramānī Qara Kamāl 6865,3

Ismā‘īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī 6933

‘Iyāḍ b. Mūsā, Abū al-Faḍl al-Yaḥṣubī as-Sabtī 6728-6745

Iznīqī = Mūsā b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn Iznīqī

K

Ka‘b b. Aḫbar 6949,5

Ka‘b b. Zuhayr 6930,2

al-Kalanbawī = Ismā‘īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī

Kamāl al-Ādamī 6685,3

al-Karḫī, aš-Šayḫ al-Imām 6706,21

al-Kāšānī=‘Abdurrazzāq b. Abū Ganā’im b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Kāšī)

al-Kaydānī = Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī

al-Kawkabī = Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Alqamī al-Kawkabī

al-Kazarūnī = Abū al-Faḍl al-Qorašī aṣ-Ṣidīqī al-Ḫaṭīb al-Kazarūnī

(Korkut) Muḥamad, muftija 6940,2

al-Kūrānī = Ya‘qūb b. Aḥmad al-Kūrānī

L

Lālī = Aḥmad b. Muṣṭafā Lālī

Laṭifī = ‘Abdullāh-efendī Laṭifī

Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī 6861,3; 6902,6; 6942,4; 6970,3

M

al-Madanī = Ibrāhīm al-Madanī al-Kurdī

al-Magnisāwī = Aḥmad b. Muḥammad al-Magnisāwī

al-Maḥallī = Muḥammad b. Aḥmad, Ǧalāluddīn Abū ‘Abdullāh al-Maḥallī

al-Maḥallī = Muḥammad b. Aḥmad b. Manṣūr b. Aḥmad b. ‘Īsā al-Maḥallī al-Ḫaṭīb al-Ibšihī

Maḥmūd b. ‘Abdullāh al-Anṭākī 6530,2

Maḥmūd b. ‘Abdurraḥmān, Šamsuddīn al-Isfahānī 6914-6916

Maḥmūd b. Meḥmed an-Naqšibandī al-Urmawī 6561,1

Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Wardārī 6519-6520

Maḥmūd b. ‘Omar, Abū al-Qāsim Ǧārullāh az-Zamaḫšarī 6614-6617; 6727

al-Manṣūrī = ‘Alī b. Sulaymān b. ‘Abdullāh al-Manṣūrī al-Miṣrī

al-Māridīnī = Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī

Mas‘ūd b. ‘Omar at-Taftāzānī 6864,2; 6865,1 6883; 6886,2; 6923

Maymūn b. Muḥammad, Abū al-Mu'īn an-Nasafī al-Ḥanafī 6859,1-6863

Meḥmed 'Ārif 6841

Meḥmed Bahāuddīn an-Nakšibandī 7024,3*

Meḥmed b. Ḥamza, Aqšamsuddīn Šayḫ 6996,3

Meḥmed b. Meḥmed, Šāhī Okčuzāde 6830

Meḥmed Nidā'ī 6972,2

Minqārīzāde = Yaḥyā b. 'Omar Minqārīzāde

Miṣrī Ḥ. 'Oṯmān-efendī 6978

Mu'āfā Abū Ismā'īl al-Mawṣilī, Abū Muḥammad 6748

Mubārak b. Muḥammad Ibn al-Aṯīr al-Ğazarī 6746

Muḥammad, al-ḥāğğ 6572

Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Alī, Abū 'Abdullāh al-Āmidī al-Isfarā'inī 6606

Muḥammad b. 'Abdullāh al-Ḫaṭīb at-Tibrīzī, Waliyuddīn Abū 'Abdullāh 6726*

Muḥammad b. 'Abdullaṭīf Ibn al-Malak Ibn Firište ar-Rūmī 6725

Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-'Alqamī al-Kawkabī 6784

Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Ḥasanī 6599,2

Muḥammad b. 'Abdurra'ūf al-Munāwī 6785-6788

Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqāhir ar - Razi 6903,3

Muḥammad b. Abū Bakr al-Buḫārī 6937,5

Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sačaklīzāde 6530,7; 6549,1-3; 6896

Muḥammad b. Abū Bakr al-'Uṣfūrī 6804,1-8807; 6817,2

Muḥammad b. Abū al-Luṭf aṣ-Ṣafawī, Šamsuddīn 6908

Muḥammad b. Aḥmad, Abū 'Abdullah al-Mawṣilī aš-Šu'lā 6590

Muḥammad al-Mahdī b. Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Fāsī al-Qaṣrī 7030-7031

Muḥammad b. Aḥmad, Ğalāluddīn Abū 'Abdullāh al-Maḥallī 6655-6656

Muḥammad, aš-Šarīf b. Aḥmad al-Ğazā'irī 6995

Muḥammad b. Aḥmad b. Manṣūr b. Aḥmad b. 'Īsā al-Maḥallī al-Ḫaṭīb al-Ibšihī 6603,7

Muḥammad b. Aḥmad al-Miṣrī ad-Dimyāṭī 6992,1,3-6993; 6995*; 6996*

Muḥammad b. 'Alī Muḥyiddīn Ibn 'Arabī 6706,3

Muḥammad As'ad 6834

Muḥammad b. As'ad, Ğalāluddīn ad-Dawānī 6876,2-3; 6926-6930; 6931*; 6937,1*; 6938,1-2

Muḥammad b. Baḫtiyār, Abū al-Ğa'far al-Buḫārī 6819,1

Muḥammad Furātī ili Firāqī 6633,4

Muḥammad b. Ğamāluddīn b. Ramaḍān aš-Širwānī 6645

Muḥammad b. Ḥamza al-Aydīnī Güzelḥiṣārī 6712,6-14; 6850,5

Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad al-Fanārī ar-Rūmī al-Ḥanafī 6706,19; 6970,4

Muḥammad al-Ḥanafī 6937,1*

Muḥammad b. Ibrāhīm, Farīduddīn al- 'Aṭṭār 6819,3

Muḥammad b. 'Īsā, Abū 'Īsā at-Tirmīḏī 6711-6715; 6901,2

Muḥammad b. Ismā'īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rašīdī 6551,2; 6793,6*; 6969,2*

Muḥammad b. Maḥmūd b. Aḥmad, Akmaluddīn ar-Rūmī al-Bārbartī al-Ḥanafī 6758; 6848

Muḥammad b. Māl Qōğā 6844,3

Muḥammad b. Mubārak, Šamsuddīn Šāh Mīrek al-Buḫārī 6938,5

Muḥammad b. Muḥammad, Abū Ḥāmid al-Gazālī 6528,6; 6706,20; 6792,3; 6843,2; 6858; 6902,12; 6939,2; 6939,4

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Kāšgarī, Sadīduddīn 7004,2

Muḥammad b. Muḥammad, Muḥibuddīn Abū al-Qāsim al-Ğazarī 6528,2; 6594,3

Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī 6734,3

Muḥammad b. Muḥammad, Šamsuddīn Ibn al-Ğazarī 6524,4; 6529,1-6536,1; 6547,2; 6585,2; 6589,2; 6592-6594,1; 6808,2; 6839,2; 6951,3; 6970,5; 6977,4; 6988-6991; 6989,4

Muḥammad b. Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Quġawī ar-Rūmī, Šayḫzāde 6639 d 6643,1

Muḥammad b. Muṣṭafā al-Aqkarmānī 6797-6798; 6844,7; 6070,1

Muḥammad b. Muṣṭafā Doġānī Qāḍīzāde 6964,1*- 6965*

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd Ḥāğibzāde al-Istanbūlī 6991,3

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Mūsā 6538

Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Oṯmān, Abū Sa'īd al-Ḫādimī 6939,3

Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde 6633,7; 6696,3

Muḥammad Nūruddīn Miṣrī 6973

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī 6528,3,5; 6529,2; 6571,6; 6706,1; 6706,10,12; 6712,2-3; 6770,3; 6793,1-2,4; 6794; 6815,2; 6844,10; 6851,2; 6852,3; 6876,4; 6940,5; 6943,2; 6951,2,4-5; 6956,2*

Muḥammad b. Sa'īd, Šarafuddīn Abū 'Abdullāh al-Būṣīrī 6734,4; 6799,3; 6808,4

Muḥammad b. Ṣāliḥ Yazīğīzāde 6810,2; 6937,4

Muḥammad b. Sulaymān al-Ğazūlī 7004,1-7029

Muḥammad b. Ṭayfūr, Abū Ğa'far al-Gaznawī as-Sağāwandī 6524,1-6525; 6526-6527; 6583,3

Muḥammad b. Yūsuf as- *Sanūsī* 6934-6936

Muhlisī, al-ḥāğğ Muṣṭafā al-Bosnawī 6837,13
al-Munawī = Muḥammad b. ‘Abdurra’ūf al-Munawī
Munlā Sa‘īd 6521,2; 6844,17
al-Mundirī = ‘Abdul‘aẓīm b. ‘Abdulqawī Abū Muḥammad al-Mundirī
al-Muqrī = Aḥmad b. Mahmūd, Šamsuddīn al-Adīb al-Ḥakīm al-Muqrī
al-Muqrī = ‘Oṯmān b. Sa‘īd, Abū ‘Amr al-Muqrī
Mūsā b. al-ḥāğğ Ḥusayn Iznīqī 6677-6679
Mūsā b. Muḥammad al-Qasṭamūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī 6966
Muṣṭafā b. Dāwūd 6793,8
Muṣṭafā Fuṭūrī 6902,10
Muṣṭafā-efendī al-Ga’ibī 6706,13
Muṣṭafā al-Ḥalabī 6816,1
Muṣṭafā b. Ša‘bān as-Surūrī 6837,5

N

Nābī = Yūsuf Nābī
an-Nağarī = Ḫalīl al-‘Alaī an-Nağarī
an-Nasafī = Maymun b. Muḥammad, Abū al-Mu‘īn an-Nasafī al-Ḥanafī
an-Nasafī = ‘Omar b. Muḥammad Nağmuddīn Abū Ḥafṣ an-Nasafī
Naṣr b. Muḥammad, Abū al-Layṯ as-Samarqandī 6600-6602; 6633,6; 6803,2; 6810,3; 6814,2; 6844,13; 6949,3
Nasūḥ b. al-ḥāğğ ‘Alī 6706,23
an-Naššār = ‘Omar b. Qāsim b. Muḥammad al-Miṣrī an-Naššār
an-Nawawī = Yaḥyā b. Šaraf, Muḥyiddīn an-Nawawī
Nawi‘zāde = Yaḥyā b. ‘Alī Nawi‘zāde
Nu‘mān b. Ṯābit Abū Ḥanīfa 6771,4; 6603,8-9; 6706,5; 6771,2-3; 6800,2; 6803,3; 6843,1; 6844,1-6847,1; 6855,2; 6857; 6902,3-4; 6902,11; 6937,2-3-6955,1*; 6958,3; 6959,3-4; 6961,6; 6962,3

O, ‘O

Okčuzāde = Meḥmed b. Meḥmed, Šāhī Okčuzāde
‘Omar al-Mar‘ašī 6948 -6949
‘Omar b. Muḥammad al-Bakrī as-Suhrawardī 6770,2
‘Omar b. Muḥammad Nağmuddīn Abū Ḥafṣ an-Nasafī 6706,4; 6706,21*; 6847,2; 6864,1; 6874,2; 6942,3
‘Omar b. Qāsim b. Muḥammad al-Miṣrī an-Naššār 6596
Opijač = Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Ismā‘il b. Ṣāliḥ al-Mostārī Opijač
‘Oṯmān b. ‘Abdullāh al-‘Uryānī 6925
‘Oṯmān-efendī Ḥāfiẓulkutub 6772,2; 6850,2; 6950,1 6951,1
‘Oṯmān-zāde = Aḥmad Tā’ib b. ‘Oṯmān ‘Oṯmān-zāde

‘Oṯmān b. Sa‘īd b. ‘Oṯmān, Abū ‘Amr ad-Dānī al-Miṣrī 6579-6581
‘Oṯmān b. Sa‘īd, Abū ‘Amr al-Muqrī 6522*; 6591,2

P

Panda Muhamed 6518
Proho Seyfullah 6576,1; 6577

Q

Qāḍīzāde = Muḥammad b. Muṣṭafā Qāḍīzāde
al-Qārī = ‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Qārī
Qarabašī = ‘Abdurraḥmān Qarabašī
Qara Kamāl = Ismā‘īl b. Bālī, Kamāluddīn al-Qaramānī Qara Kamāl
al-Qāsiḥ = ‘Alī b. ‘Oṯmān b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥasan, Abū al-Baqā’ al-Qāsiḥ
Qāsim b. Firrūḫ, Abū Muḥammad aš-Šāṭibī 6524,2; 6583,1-6589,1; 6937,6
al-Qaṣrī = Muḥammad al-Mahdī b. Aḥmad b. ‘Alī b. Yūsuf al-Fāsī al-Qaṣrī
al-Qasṭamūnī = Mūsā b. Muḥammad al-Qasṭamūnī ar-Rūmī al-Ḥanafī
al-Qonawī = ‘Alī, Šayḫ aṣ-Ṣadrī al-Qonawī
Qūl Aḥmad 6887,2; 6892,1-6893
al-Qušayrī = ‘Abdulkarīm b. Hawāzin, Abū al-Qāsim al-Qušayrī

R

Ramaḍān b. Muḥammad al-Ḥanafī 6875,2
ar-Rāšidī = Muḥammad b. Ismā‘īl b. Maḥmūd b. Muḥammad Badr ar-Rāšidī
ar-Rāzī = Muḥammad b. Abū Bakr b. ‘Abdulqāhir ar-Rāzī
Rešīd Meḥmed Bosnawī 6837,3

S, Ṣ

as-Sabtī = ‘Iyād b. Mūsā, Abū al-Faḍl al-Yaḥṣubī as-Sabtī
Sačaklīzāde = Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘aši Sačaklīzāde
aṣ-Ṣafawī = Muḥammad b. Abū al-Luṭf aṣ-Ṣafawī, Šamsuddīn
as-Sağā‘ī= Aḥmad b. Aḥmad as-Sağā‘ī
aṣ-Ṣagānī = Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan aṣ-Ṣagānī
as-Sağāwandī = Muḥammad b. Ṭayfūr, Abū Ğa‘far al-Gaznawī as-Sağāwandī
as-Saḫāwī = ‘Alī b. Muḥammad, Abū al-Ḥasan as-Saḫāwī
as-Saḫūmī = ‘Alī b. Ṣalāḥuddīn as-Saḫūmī
Salmān b. Ša‘ bān 6961, 7
as-Samarqandī = Isḥāq b. Muḥammad, Abū al-Qāsim al-Ḥakīm as- Samarqandī
as-Samarqandī = Naṣr b. Muḥammad, Abū al-Layṯ as-Samarqandī
Saruḫānī = Aḥmad Rūmī al-Aqḫiṣārī, Saruḫānī
Sayfuddīn al-Abharī 6922

as-Saylakūtī = ʻAbdulḥakīm b. Šamsuddīn al-Hindī as-Saylakūtī

Selīm, Šayḫ Sāmī 6690

as-Simāwī = ʻAbdullāh Ilāhī as-Simāwī

as-Sinōbī = Ilyās b. Ibrāhīm as-Sinōbī

Sirćo ḥ. ḥfẓ. ʻĀṣim 6578

as-Siwāsī = Aḥmad b. Maḥmūd, Šayḫ Ši hābuddīn as-Siwāsī

as-Suhrawardī = ʻOmar b. Muḥammad al-Bakrī as-Suhrawardī

Sulaymān al-Ğamzūrī 6536,3; 6576,2

Sulaymān b. Ḥabīb b. Šaʻbān al-Bosnawī as-Sarāyī 6997-6998

Sūsī 6594,2

Suyūṭī = ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr Ğalāluddīn as-Suyūṭī

Š

aš-Šāṭibī = Qāsim b. Firrūḫ, Abū Muḥammad aš-Šāṭibī

Šayḫzāde = Muḥammad b. Šayḫ Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Quğawī ar-Rūmī, Šayḫzāde

aš-Šāḏilī = ʻAlī b. ʻAbdullāh, Abū al-Ḥasan aš-Šāḏilī

Šerifović Fāḍil-pāšā 6837,19

aš-Širwānī = Muḥammad b. Ğamāluddīn b. Ramaḍān aš-Širwānī

Šuʻayb b. al-Ḥasan al-Magribī Abū Madyan al-Mālikī aṣ-Ṣūfī at-Tilmisānī 6985,3

aš-Šuʻla = Muḥammad b. Aḥmad, Abū ʻAbdullāh al-Mawṣilī aš-Šuʻla

T, T̠, Ṭ

Ṭāhir b. (Muḥammad) b. Ṣāliḥ al-Ğazāʼirī 6952

aṭ-Ṭarsūsī = Ḥamdān b. Ḥamduya, Abū aṭ-Ṭayyib aṭ-Ṭarsūsī

Taškōprüzāde = Aḥmad b. Muṣṭafā Taškōprüzāde

at-Tirawī = ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad al-Aydīnī at-Tirawī

at-Tirmiḏī = Muḥammad b. ʻĪsā, Abū ʻĪsā at-Tirmiḏī

Toqātī = Isḥāq b. Ḥasan Riḍā Toqātī

Tufo Muḥamed 6708-6709; 6841

U, Ū, ʻU

al-ʻUmmānī = al-Ḥasan b. ʻAlī b. Saʻīd, Abū Muḥammad al-ʻUmmānī

Unyawī = Ḥusayn b. Murtaḍā Unyawī

al-Urmawī = Maḥmūd b. Meḥmed an-Naqšibandī al-Urmawī

al-ʻUryānī = ʻOṯmān b. ʻAbdullāh al-ʻUryānī

al-ʻUṣfūrī = Muḥammad b. Abū Bakr al-ʻUṣfūrī

al-Ūšī = ʻAlī b.ʻOṯmān, Sirāğuddīn al-Ūšī al-Fargāanī

Uways b. Meḥmed Waysī-efendī 6967,2

Y

Yaḥyā b. ʻAli Nawīʻzāde 6292-6298

Yaḥyā-efendī al-Bosnawī 6837,9,18

Yaḥya b. Omar Minqarizade 6793, 7

Yaḥyā b. Šaraf, Muḥyiddīn an-Nawawī 6770-6772; 6986

Yaʻqūb b. Aḥmad al-Kūrānī 6663

Yaziğīzāde = Muḥammad b. Ṣāliḥ Yaziğīzāde

Yūsuf b.Ḥusamuddīn, Sinānuddīn (Sinān-efendī) al-Amāsī 6644

Yūsuf b. Ḥusayn ad-Dimišqī al-Ḥanafī an-Naqšibandī al-Qādirī 6996,1

al-ḥāğğ Yūsuf b. Muḥamed al-Ihlawnawī 6837,15

Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf, Abū al-Faḍl an-Naḥwī at-Tawzarī 6940,6*

Yūsuf Nābī 6831,1-2

W

Wāḥidī 6837,8

Waliyuddīn b. Muḥammad al-Amin 6985*

al-Wardārī = Maḥmūd b. Muṣṭafā al-Wardarī

Waysī-efendī = Uways b. Meḥmed Waysī-efendī

Z

Zakariyyā b. Muḥammad, Abū Yaḥyā al-Anṣārī 6522; 6529, 3; 6530, 3; 6537

az-Zanğānī = Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb b. ʻImaduddīn b. Ibrāhīm, aš-Šayḫ ʻIzuddīn Abū al-Faḍāʼil al-Hazrağī az-Zanğānī

az-Zarnūğī = Burhānuddīn Ibrāhīm az-Zarnūğī

Zarrūq al-Fāsī = Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. ʻĪsā al-Burnusī Šihābuddīn Abū al-ʻAbbās, Zarrūq al-Fāsī

Zayn al-ʻArab = ʻAlī b. ʻAbdullāh b. Aḥmad Zayn al-ʻArab

Zayn b. Ibrāhīm Ibn Nuğaym al-Miṣrī 6706,2

INDEKS PREPISIVAČA

A, Ā, ‘A, ‘Ā

‘Abdī b. al-ḥāğğ Muṣṭafā Bašić, iz tvrđave Cetin-Grad (kod Kladuše), 1207/1792. godine 6971

‘Abduḏḏākir b. ‘Abduḏḏākir, nastanjen u Güzelḥiṣāru, početkom safera 1278/1861. godine 6706

‘Abdulgaffār b. Muḥammad b. Ḥasan-beg mjeseca ševvala 1002/1691. godine 6864

‘Abdulgafūr b. Mawlānā Muḥammad Munīr u Mekki, mjeseca redžeba 1027/1618. godine 6886

‘Abdulkarīm b. ‘Abbās, bez oznake datuma 6931

‘Abdulkarīm b. Aḥmad, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1048/1638. godine 6294

‘Abdullāh b. ‘Alī, u prvoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1175/1762. godine 6324

‘Abdullāh b. al-ḥāğğ ‘Alī b. al-ḥāğğ Aḥmad al-Mar‘aši, bivši muftija u Vidinu, 16 redžeba 1247/1831. godine 6797

‘Abdullāh b. Amrullāh u posljednjoj dekadi rebiul-evvela 843/1439. godine, za ‘Alā’uddīna, ponatog kao Aḫi Aq Šamsuddīnzāde 6618

‘Abdullāh b. darwiš Ḥusayn, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1283/1866. godine 6703

‘Abdullāh b. ‘Īsā b. Ḥasan as-Sarāyī (iz Sarajeva), 27. safera 1261/1845. godine 6346

‘Abdullāh b. Muṣṭafā iz Borča(?), 24 redžeba (godina odrezana prilikom uvezivana, vjerovatno XVIII stoljeć) 6899

‘Abdullāh b. Munlā Ṣāliḥ Hromić, 1252/1836. godine 6567,1

‘Abdullāh Šayḫzāde al-‘Alā’iyawī, učenik Abū Bakr Rāšid-efendije, 1200/1785-86 .godine 7035

‘Abdullaṭīf b. aš-šayḫ Aḥmad ar-Rašīdī aṣ-Ṣaydī (iz Sajde - Gornji Egipat) al-Ḥanafī al-Māturīdī al-Qādirī, 27 šabana 1156/1743. godine 7030

‘Abdullaṭīf Đulbija b. Muḥarram al-Bosnawī Yeni Waroši, u Novom Pazaru, vilajet Kosovo, 1319/1901. godine 6936; 6947

'Abdurraḥīm b. Aḥmad, u prvoj dekadi mjeseca muharrema, 1254/1838. godine 6830

ḥāfiẓ 'Abdurrḥīm b. Muḥammad, 1139/1726. godine 6810, 1

'Abdurraḥmān-efendi 1119/1707. godine 6884

'Abdurraḥmān b.'Abdulquddūs as-Salmūlī 4. džumadel-ahira 1099/1688. godine 6726

'Abdurraḥmān b. 'Abdurraḥmān b. Abū al-Ḥasan...aš-Ša'rānī, 29. džumadel-uhra (1)131/1719. godine 6586

'Abdurraḥmān b. Rağab 1031/1621. godine 6872

'Abdura'uf b. aš-šayḫ Muḥammad, poznat pod imenom Muntešīzāde, 8. zil-kadeta 1082/1672. godine 6858

Abū Bakr b. Darwīš...! 1097/1685. godine (bilješka na 237. listu, na kraju tumačenja sure *Ṭāhā*) 6646

Abū Bakr b. Ḥasan 1195/1780-81. godine 6527

al-ḥāğğ Abū Bakr b. Ḥusayn, muallim u Visokom, u posljednjoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1166/1752. godine 6941, 5

Aḥmad Naẓīf b. 'Abdullāh Rāsiḫ b. 'Oṯmān, 24. džumadel-ahira 1237/1822. godine 6740

Aḥmad b. Baḫt-i Ḫuğā aṭ-Ṭarablusī, u Istanbulu, 12. šabana 915/1509. godin 6300

Aḥmad b. Ḥasan Bakowičawī (iz Bekovca u Bugarskoj), 1194/1780.godine 6328

as-sayyid ḥāfiẓ Aḥmad al-Ḥifẓī, učenik Ibrāhīma al-Falāḥī-je, (12)76/1859. godine 6356

ḥāfiẓ Aḥmad Ḫulūṣī, učenik al-ḥāğğ Imāmzāde-efendije 1209/1794. godine 7049

'Abdullāh Aḥmad b. Ibrāhīm al-Bosnawī, 16. redžeba (!!) 60/1747. godine 6702

Aḥmad b. Ibrāhīm al-Mawlawī, 20 redžeba 1138/1726. godine 7040

Aḥmad b. Kamāl, početkom mjeseca šabana 1087/1676. godine 6685,1

Aḥmad b. Muḥammad b. Muṣṭafā, u Istanbulu u medresi al-Makčīzāde Aḥmad-paše, u trećoj dekadi mjeseca ševvala 1233/1818. godine 6933

Aḥmad an-Nağīb b. Muḥammad b. Muṣṭafā, mjeseca zil-hidžeta 1159/1746. godine 6793,1

Aḥmad b. Muṣṭafā ...(!) Mahmudagić (Mahmutović), 1219/1804. godine 6337

al-ḥāğğ Aḥmad b. al-ḥāğğ 'Oṯmān 1155/1742. godine 6815, 2

al-ḥāğğ Aḥmad b. al-ḥāğğ 'Oṯmān b. al-ḥāğğ Ibrāhīm Ğānī-zāde, u drugoj dekadi mjeseca ševvala 1162/1749. godine 6766

Aḥmad al-Qala'ğakī, 1133/1720. godine 6816, 2

Aḥmad b. Qāsim mjeseca safera 1049/1639. godine 6682

Aḥmad ar-Rašīd Wārnawī, (iz Varne) 1. zul-hidžeta 1194/1780. godine 7031

Aḥmad b. sayyid Sulaymān, 3. rebiul-evvela 1160/1747. godine 7008

Aḥmad Ḥawāğe b. Yūsuf Ketḫoda, mjeseca zul-hidždžeta 1198/1784. godine 6681; 6748

'Alī b. al-ḥāğğ Aḥmad al-Ḫālidī, u četvrtak u posljednjoj dekadi mjeseca muharrema, bez oznake godine (XVI stoljeće). 6650

'Alī Ḫawāğe Warcarlī...(!), 1242/1826. godine 6553

'Alī b. Ibrāhīm, u zaviji Ḥabīb-efendije?, 10. muharrema 1023/1614. godine 6634

'Alī b. Ismā'īl al-Mālikī ad-Daltağawī ar-Rufā'ī, 3. redžeba 1100/1688-89. godine 6716

'Alī b. Muḥammad u Halepu, u medresi Riḍā'iyya, 1151/1738. godine 6528, 1-7

'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Qārī 938/1531. godine 6583,1

'Alī b. Muharram al-Foyničawī (iz Fojnice), mjeseca rebiul-evvela 1172/1758. godine 6862

'Alī ar-Rušdī, učenik aḏ-Ḏihnije, mjeseca muharrema 1223/1808. godine 7001, 2

'Alī Šawqī, učenik Aḥmad Šākira, 1266/1849-50. godine 7055

'Alī as-Sīwāsī 11. ramazana 792/1390. godine 6914

'Alī aš-Šīrānkī! (الشـــرانكي), 22. ramazana 1138/1726. godine 6851, 1

'Ali b. Yaziğī, u Vanu (Anadolija), u trećoj dekadi rebiul-ahira 1128/1716. godine 6918

Amīn b. Muḥammad Ṭāhir al-Bālisī, 20 rebiul-evvela 793/1391. godine 6737

Āmīna, kći Muṣṭafe Čelebije, iz mahale Žabljak u Sarajevu, mjeseca redžeba 1178/1764. godine 6325

hafiz Asim ef. Sirćo, 10. šabana 1345/1927. godine 6536; 6992, 2; 7145

B

Bakr b. Muḥammad b. Bālī, bez oznake datuma 6855, 1

Bakr b. Muṣṭafa 1298/1880. godine 6992, 3

Bālī b. Yūsuf, u prvoj dekadi safera 984/1576. godine 6677

D, Ḏ, Ḍ

Munlā Darwīš 1213/1798. godine 6505

Derwīš b. Muḥammad, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1035/1626. godine 7112

F

Fatḥullāh b. al-ḥāǧǧ Abū Bakr b. Ṣāfī, 23 zul-hidžeta 1118/1707. godine 7005, 1

Fazlija b. Murat, mjeseca ramazana 1076/1666. godine 6683

Fejzulah Hadžibajrić 1407/1981. godine 6690

Ferhat b. Ahmed Spahić iz sela Monjari, u mrdresi u Visokom, 1270/1853. godine 6350

Fehret b. Ḥusayn, iz sela Mokronoge, nastanjen u mahali (selu) Buzići, 1137/1724. godine 7039, 2

H, Ḥ, Ḫ

Hadžiahmetović Muḥammad, bez oznake datuma (XIX stoljeće) 6950, 4

Ḫalīl b. ʿAlī b. ʿAbdullāh Kerrīzade (Kerić ili Ćerić), imam u džamiji džemata Gožulj u Ljubuškom, 19. muaharrem 1259/1843. godine 6345

Ḫalīl b. Ḥusayn, 11. rebiul-evvela 1052/1642. godine.

Ḫalīl b. Ḥusayn, 11. rebiul-evvela 1052/1642. godine 7034, 1

Ḫalīl b. Muṣṭafā iz Travnika?, 1143/1730. godine 6835, 4

Mulā Ḥasan, imam u Staroj džamiji u Novom Pazaru, 8. zul-hidžeta 1208/1793. godine 6333

Ḥasan b. ʿAlī u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1157/1744. godine 6875, 1

Ḥasan b. ʿAlī Gūšī-zāde (Gušić) al-Ihlawnalī, u Sarajevu, 6751

Ḥasīb b. ʿAlī-beg Pašić, mjeseca zul-kadeta 1315/1898. godine 6900, 1

Ḥasan b. Ḥusayn Naratwalī, u Istanbulu, u džamiji Yayla, 7. šabana 1214/1799. godine 6751

Ḥasan b. Ḥusayn b. Ibrāhīm al-Bosnawī Neretwalī (Konjic), iz džemata Gorani, iz sela Oteležani, kada je bio zamjenik imama u džamiji (ime teško čitljivo), koju je sagradio Kanber Mustafa-paša, u mjesecu šabanu 1216/1801. godine 6895

Ḥasan b. Muḥammad b. Ḥasan, poznat kao Karagözlü? (قرکزلی), stanovnik Velike Aya Sofije, 1236/1820. godine 6930

Ḥasan b. Muṣṭafā, bez oznake datuma, ali oba djela su iz XVIII stoljeća 6643,2

Ḥasan b. Ramḍān, iz kasabe Nikšić, bez oznake datuma 6939,1

Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Podgoričawī (iz Podgorice), posljednji dan mjeseca safera 1159/1746. godine, kao musafir u Istanbulu, hanu Sukkeri 6961

Ḫayruddīn b. Maḥmūd, u Amasiji, mjeseca šabana 1005/1597. godine 6869

Ḫayruddīn b. Qalgāl (ili Qalfāl قلغال) aṣ-Ṣaruḫānīnī 959/1551-52. godine 6866

Ḫiḍr b. Yūsuf (godina šifrovana ضحوه٨) 6719

Ḥusayn 23. džumadel-ahira 1165/1752. godine 6321

Ḥusayn b. ʿAlī, iz Čajirdžik mahale u Sarajevu, učenik al-ḥāǧǧ Muḥammad-ef. as-Sarāyī, u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1163/1750 godine 7009

Ḥusayn b. ʿĀšūr u mjesecu muharremu 1108/1697. godine 6793, 6-8

Ḥusayn Ḍihnī, bez oznake datuma 7053

Ḥusayn b. Ḥasan al-Mostārī, 1124/1712.godine 6803, 1

Ḥusayn Ḥasbī Balākaš, u Amasiji, 1155/1742. godine 7007

Ḥusayn al-Koyneki, u drugoj dekadi mjeseca ramazana 1107/1696. godine 6793,4

Ḥusayn b. Kūnduk (!) b. Bāyāzīd b. Maḥmūd 800/1397. godine 6718

Ḥusayn al-Wahbī, učenik nekog Muḥammad (Meḥmeda), 1206/1791.godine 6331

Ḥusayn b. Yūsuf ... (teško čitljivo), 1186/1772. godine 6594,5

Ḥusayn b. Yūsuf b. ʿAlī, 13. zul-kadeta 1165/1752. godine 6668

I, Ī, ʿI

Ibn Muḥmmad 1191/1777. godine 7032

Ibrāhīm, poznat kao Ḥāfizul Qur'ān, 9. ramazana 1210/1796. godine 6687.

al-ḥāǧǧ Ibrāhīm u Mekke-i Mukerremi, u kući Aḥmad Silāwī Bosnawī Trāwnīkī Sayfīzāde, 18. ramazana 1230/1815. godine 6588

Ibrāhīm Bābīzade (Babić), učenik Ḥasan efendije al-Wafā'iye, 1188/1774. godine 7045

Ibrāhīm b. Ibrāhīm al-Aqḥisārī, mjeseca ramazana 1143/1731. godine 6942

ḥāfiẓ Ibrāhīm b. as-sayyid Muḥammad, učenik Aḥmad-efendije, 1252/1836. godine 6342

Ibrāhīm Ḥilmī, učenik Ḫalīl az-Zuhdī-je, (12)65/1849. godine 6348

Ibrāhīm-efendi al-Mostārī 1206/1791. godine 6972, 4

Ibrāhīm b. Muḥammad mjeseca redžeba 1027/1618. godine 6871

ḥafiẓ Ibrāhīm b. Muḥammad (Šehović), 9. rebiul-ahira 1195/1781. godine 7012

Ibrāhīm b. Muḥammad az-Zarkarī (!), 1124/1712. godine 6316

Ibrāhīm b. qurrā' Muṣṭafā-efendi, u Gornjem Vakufu, 1230/1814-15. godine 6565

Ibrāhīm b. Naǧmuddīn al-Kāšgarī, u petak 17.

zul-hidžeta 891/1486. godine 6720

Ibrāhīm b. aš-šayḫ Muṣliḥuddīn b. aš-šayḫ Bāyazīd al-Hersekī al-Ḥanafī al-Ḫalwatī, u kasabi Čajniče, kada je bio hatib u Sinān-begovoj džamiji, u trećoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1080/1670. godine 6761

Ibrāhīm Sirrīzāde, učenik Muṣṭafe Bosnawī-je 1183/1769-70. godine 7043, 2

Ibrāhīm Škaljić, učenik medrese, 1949. godine 6952

'Īsā b. al-ḥāğğ Ibrāhīm, hatib, u subotu, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1027/1617. godine 6541

Ismā'īl b. 'Abdī 1017/1608. godine 6870

Ismā'īl Ḍihnī, učenik al-ḥāğğ Ḥasan-efendije al-Wafā'iye al-Miṣriye, 1185/1771. godine 7044

Ismā'īl b. Muṣṭafā, vaiz u Novoj džamiji, u gradu Samakov (u Bugarskoj), 10 zul-kadeta 1112/1701. godine 6860, 1

Ismā'īl an-Nūrī, učenik 'Alī Waṣfī-efendije, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1276/1859. godine 6958, 1

J

Jusuf Kadribašić, učenik III razreda "Čačak" medrese u Brčkom, poslije II svjetskog rata. 6700

M

Maḥfūẓ b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Surūrī, 6. zul-hidžeta 1170/1757. godine 6747

aš-Šayḫ Maḥmūd al-Adirnawī, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1098/1687. godine 6723

Maḥmūd b. Muḥammad, mujezin, bez oznake datum (XVII stoljeće) 6814, 1

Maḥmūd b. Muṣṭafā 1169/1755. godine 6892, 2

Meḥmed Sa'īd b. derwīš 'Alī, Ḫayrīzāde kadija u Starom Vlahu, 9. rebiul-evvela 1198/1784. godine 6733

Maḥmūd b. Ḥasan b. Muṣṭafā, u drugoj dekadi mjeseca safera, 10891678. godine 6524,2

Maḥmūd Ḥāmid b. Ibrāhīm b. 'Alī b. Muṣṭafā al-Obōrčawī (iz Oboraca), pomoćnok muftije u Pruscu, 6. rebiul-evvela 1224/1809. godine 6739

al-ḥāğğ Maḥmūd b. Muḥammad, 27. džumadel-ahira 1130/1718.godine6685,2

Maqbūlallāh b. aš-šayḫ Aḥmad u selu Qizlādu (!) 1136/1723.godine 6795

ḥāfiẓ as-sayyid Meḥmed b. al-ḥāğğ Aḥmad-efendī, učenik Čanaqčīzāde al-ḥāğğ Yūsuf-efendī, čiji je profesor bio as-sayyid 'Abdullāh u gradu Qaysariyu, u mesdžidu Šayḫ 'Omara, 1165/1751. godine 6320

Meḥmed Sa'īd b. derwīš 'Alī, kadija u Starom Vlahu, 9. rebiul-evvela 1198/1784. godine

Meḥmed b. Muḥammad Handžić al-Bosnawī 6707,2; 6710; 6774

Mehmed Mujezinović 6709

Meḥmed 'Ākif b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ Ṣidqī al-Bosnawī as-Sarāyī, 1324/1906. godine 6576

ḥāfiẓ Meḥmed Tufenkčīzāde, učenik nekog Berberzāde, bez oznake datuma 6376

Kamāluddīn Muḥammad 934/1527. godine 6301

Muḥammad ...(prezime teško čitljivo), 23. džumadel-evvela 802/1399. godine 6728

Muḥammad 1262/1846. godine 6799, 1-3; 6844, 17

Muḥammad b. 'Abdullāh, u Maloj Kaneji (na Kritu) (خانه، صغير) u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1077/1666. godine 6758

Muḥammad b. 'Abdullāh Isqopyawī, iz Gornjeg Vakufa, u Gazi Husrev-begovoj medresi, mjeseca zul-hidžeta 1166/1753. godine 6943

Muḥammad b. 'Abdurraḥmān, muderris u medresi Ḫawāğe Rustem u Bursi, u četvrtak mjeseca ševvala 1112/1701. godine 6711

Muḥammad b. Aḥmad 15. džumadel-evvela 1194/1780. godine 7046

Muḥammad b. Aḥmad, hatib u Bonṭosu (!), 12. safera 881/1476. i 882/1477. godine 6620-6621

Muḥammad b. Aḥmad b. al-ḥāğğ Ilyās, u tvrđavi *Qawāla* (u Grčkoj), 949/1542. godine 6865, 1, 3

Muḥammad b. 'Alī, u kasabi Tešanj, u medresi Maṣāfī-efendi 1035/1625. godine 6873

Muḥammad b. šayḫ al-ḥāğğ 'Alī al-Bosnawī, u Sarajevu, 30 rebiul-evvela 1222/1807. godine 6753

Muḥammad b. 'Alī Pašić b. Ḥasan-beg b. Rustem-beg Pašić, nastanjen u kasabi Čelebi Pazar (Rogatica), mjeseca rebiul-evvela 1305/1887. godine 6900, 2-5

Muḥammad Sa'īd b. al-ḥāğğ Ayūb, mjeseca redžeba 1050/1640. godine 6887,1

Muḥammad 'Alī b. Mawlānā Rustam, 974/1566. godine 6804

Muḥammad b. Amīn b. Ḥasan, 24. muharrema 1267/1850. godine 7014

Muḥammad b. Burhānuddīn, sredinom ramazana 1047/1637. godine 6534

Muḥammad b. al-ḥāğğ Darwīš Goraždalī (iz Goražda), 26. muharrema 1293/1876. godine 6818, 2; 7143

Munlā Muḥammad, imam efendi, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću 6566

aš-šayḫ Muḥammad al-Farā', u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1055/1645. godine 6908

Muḥammad b. Fu'ād (?) b. 'Abdullāh al-Kūrawānī (الكروراني), 4. šabana 1044/1635. godine 6905

Muḥammad b. Ḫalīl-efendi, u Bijelom Polju (Sandžak), u trećoj dekati mjeseca šabana 1227/1812. godine 6338

Muḥammad Ḥamdī 21. muharrema 1298/1880. godine 6902, 1

Muḥammad b. Ḥaydar b. al-Ašraf al-Mara'ī al- Mawṣulī (iz Mosula) iz autografa, bez oznake datuma (bilješka na kraju IV sveska). 6614

Muḥammad b. Ḥasan 26. šabana 1001/1593. godine 6292

Muḥammad b. Ḥasan, početkom mjeseca ševvala 1057/1647.godine 6664

as-Sayyid Muḥammad Ḥilmī, učenik as-Sayyid ḥāfiẓ Ḥusayna al-Luṭfī-efendi-je, mjeseca zul-kadeta 1273/1857.godine 6353

Muḥammad b. Ḥusayn-efendi, nastanjen u Braili (Rumunija), bez oznake datuma (XVIII stoljeće) 6776,1

Muḥammad b. al-Ḥāǧ Ḥusayn Tānā zāde u Fojnici u ša'bānu 1200/1786. godine 6968

Muḥammad b. Ibrāhīm 1134/1721. godine 6561,1

Muḥammad b. as-Sayyid Ibrāhīm aṭ-Ṭarablusī,, mjeseca redžeba 1159/1746. godine 6729

Muhamed Enveri Kadić 6837, 1-22

derwīš Muḥammad, ḥāfiẓ Kātibzāde, 1122/1710. godine 6315

Muḥammad b. Maḥmūd al-Bosnawī u Istanbulu, 29 redžeba 1186/1772. godine 6827

Muḥammad b. Muḥammad, 990/1582. godine 6867

Muḥammad b. Muḥammad, poznat kao Abu'l-Ḫayr al-Abyāzī al-Ḥiǧāzī, 19. džumadel-ahira 822/1419. godine 6582

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Bardīnī al-Azharī aš-Šafi'ī, bez oznake datuma, vjerovatno druga polovina XVI stoljeća. 6657

Monllā Muḥammad b. Muḥammad Sarāyī, iz 'Alī-pašine mahale, 19 rebiul-ahira 1190/1776. godine 7136

Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī aš-Šāfi'ī 873/1468. godine 6607

Muḥammad Tawfīq b. al-ḥāǧǧ Muḥammad Rašīd b. Muḥammad Amīn b. ḥāfiẓ Muḥammad b. Aḥmad b. 'Alī b. Ša'bān b. al-ḥāǧǧ 'Abdulkarīm al-Čalabī Pāzārī (iz Rogatice) al-Bosnawī, 16. džumadel-evvela 1272/1855. godine 6351

Munlā Muḥammad b. Muṣṭafā, 3. zul-hidždžeta (12)85/1869. godine 6310

Muḥammad b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Mostārī, 2. rebiul-ahira 1139/1726. godine 6701

Muḥammad b. Muṣṭafā al-Mostārī 1228/1813. godine 6911

Muḥammad b. Muṣṭafā aš-Šimālī at-Trawnikī (iz Travnika), 1187/1773. godine 6546

Šāh Muḥammad b. Naṣūḥ 980/1572. godine 6662

as-sayyid Muḥammad Nūruddīn, učenik Ḥusayn al- Wahbī-je, 1242/1826. godine 6339

Muḥammad b. 'Omar, u trećoj dekadi ramazana 1100/1688. godine 6523

Muḥammad Rāšid b. 'Oṯmān al-'Urbānī, u drugoj dekadi rebiul-ahira 1193/1779. godine 6891

Monllā Muḥammad b. Raǧab, u gradu Klisu (كليس), 1163/1749-50. godine 6896

Muḥammad-hoǧa b. Raǧab Topanović (ili Tupanović), iz sela Turije, nastanjen u selu Gata (Bihać), 13 redžepa 1272/1856. godine 6352

Muḥammad b. Sa'īduddīn, bez oznake datuma 6712,5

as-sayyid al-ḥāǧǧ Muḥammad Šekerzāde (12) 64/1830. godine. 6341

Muḥamed Tufo iz Sarajeva 6708; 6841

Muḥarram b. Ḥasan, iz tvrđave Gradiška, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1038/1628. godine 6585

Muḥyiddīn b. Šamsuddīn al-Maqdisī al-Ḥanafī, 10 džumadel-ula 1083/1672. godine 6622

Darwīš Murād 1141/1728. godine (bilješka na kraju drugog djela) 7041, 2

Mūsā b. Ḫalīl b. Barakat 826/1422-23. godine 6610

Mūsā b. Sulayman-aga Bosnawī Maǵlaylī, u vremenu od 1160-1163/1747-1750. godine,u Beogradu, u medresi Sultan Gazi Mahmud-hana (bilješke na kraju djela pod tačkom 4, 6 i 7). 6633,1-7

Muṣṭafā, 2. šabana1076/1666. godine 6760

darwīš Muṣṭafā, bez oznake datuma (XVIII stoljeće) 6966

Muṣṭafa iz mahale Novo Brdo u Visokom, 1242/1826. godine 6340

Muṣṭafā, ḥāfiẓ-ul-Qur'ān, 1167/1753. godine 7010

al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. 'Abdullāh, 23.rebiul-evvela 899/1493. godine 6299

Muṣṭafā, al-ḫaṭīb b. 'Alī al-Mutūnī !, u Alžiru u prvoj dekadi rebiul-evvela 1052/1642. godine 6962

Muṣṭafā Futūrī, 19 šabana 1297/1880. godine 6902, 3 -12

Muṣṭafā b. Šayḫ Ḥasan b. Darwiš ʻAbbān(!), 1178/1764. godine6732

Muṣṭafā Naẓīf b. al-ḥāǧǧ Ḥasan b. al-ḥāǧǧ Ḥusayn, u gradu Temišvaru, Beogradu i Vidinu 6296

Muṣṭafā-beg b. Ḥusayn Pašović (!), iz tvrđave Prijedor, 1262/1846. godine 6554,1

Muṣṭafā b. Ḥusayn b. Raǧab, u četvrtak mjeseca redžeba 1208/1794. godine 6529,2-3

Muṣṭafā b. Ḥusayn, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1142/1730. godine 6318

Muṣṭafā b. Ḥusayn, 24. zul-hidžeta 1183/1770. godine 6889

Muṣṭafā b. Ibrāhīm Abasović, 8. zul-hidžeta 1300/1883. godine 7058

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Ādawī 1126/1714. godine 6712,13

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Čarkašī, u trećoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1096/1685. godine 6958,3

Muṣṭafā al-ḥāǧǧ al-Madḥī, učenik al-ḥāfiẓ Muḥammad as-Saʻīd aṭ-Ṭabʻī-je, 1262/1845-46. .godine 6347

Muṣṭafā ʻĀšiq al- Mangawī, kaderijskog tarikata, rođen u tvrđavi Jajce, a nastanjen u džematu Mīr Ibrāhīm, vilajet Bosna, 1258/1842. godine 6678

Muṣṭafā b. Muḥammad, u petak 21. ševvala 992/1584. godine u gradu Tedmuru (Sirija) 6989

Muṣṭafā b. Muḥammad, imam i ḫaṭib, 1088/1677. godine 6514

Muṣṭafā b. Muḥammad al-Aqḥiṣārī, 1115/1703. godine 6783

Mollā Muṣṭafā b. ʻOṯmān Mahmuljin, u Kozarcu mjeseca džumadel-evvela 1279/1862. godine 6817, 2

Darwīš Muṣṭafā b. Safar, iz sela Luke, 1066/1655 6303

Muṣṭafā ḥāfiẓ-efendi b. Munla Ṣāliḥ Balić, 26. zul-kadeta 1284/1868. godine 6358

Muṣṭafā, ḥāfiẓ aš-Šarī 1167/1753. godine 7000

Muṣṭafā b. Wali al-Ānī (?) al-Ḫarpūtī, mjeseca džumadel-ahira 1215/1800. godine 6738

Muṣṭafā b. Yūsuf-aga Erzumlić, u Konjicu, rebiul-evvela 1276/1859. godine 6355

N

Niʻmatullāh b. Ruknuddīn al-Qudsī al-Ḥusaynī, bez oznake datuma 6986

Nūḥ b. Ibrāhīm, u prvoj dekadi zul-kadeta (1)126/1714. godine 6313

Nuʻmān b. ʻAbdullāh b. Sulaymān, mjeseca safera 1281/1864. godine 6741

O, ʻO

ʻOmar b. Aḥmad al-Qonawī, u prvoj dekadi mjeseca ševvala 1107/1696. godine 6793,5

ʻOmar b. Mehmed ʻAlī ...?, u Bursi u medresi ʻAlī-paše, mjeseca rebiul-ahira (1)137/1724.godine 6612

ʻOmar b. Muḥammad al-Ḥanafī 903/1498. godine 6524,4

ʻOṯmān b. ʻAbdullāh 1288/1871. godine 6940, 6

ʻOṯmān as-Sarāylī b. sāʻatčī Monllā Agan, učenik ʻAynī-je, godine 1281/1864. godine 7056

Darwīš ʻOṯmān b. ʻAlī-efendi an Nawābādī, 1100/1688. godine 6304

ʻOṯmān Bosnawī, učenik Aḥmad Luṭfī-je Sarajlije, 29. šabana 1185/1771. godine 6327; 7011

ʻOṯmān b. Muḥammad 1122/1700. godine 6929

ʻOṯmān b. Muḥarram u Sīmzāde (Đumišića) medresi u Sarajevu, mjeseca zul-kadeta 1207/1793. godine 6770,3

P

Piragić Yūsuf b. Muḥammad Ihlawnawī (iz Livna), u Kairu, 5. i 7. džumadel-ahira 1227/1812.godine 6551

R

Raǧab b. Nūḥ Atlibegović, 15. ramazana 1130/1718. godine 6692

Raḥmatullāh b. Amrullāh al-Harawī, u Buhari , u petak 5. muharrema 957/1550. godine 6988

Ramaḍān b. Sulaymān, 25. redžeba 1137/1725. godine 6810, 2

Rustam al-Wazīr, na Malom Rodosu, u Velikoj džamiji, 9. ramazana 1002/1594. godine 6603,8-9

Rušd b. Derwīš Ḥusayn Ḥāǧabūla, 4. rebiul-evvela 1283/1866. godine 6479

S, Ṣ

Ṣāliḥ u Gornjoj Tuzli, 1182/1768. godine 6853, 2-5

as-sayyid Ṣāliḥ Čimšir, ḥāfiz, 1207/1792. godine 6332

Ṣāliḥ b. Ḥusayn iz sela Qara Qol, 6. ševvala 1281/1865. godine 6357

Ṣāliḥ b. Ḥusayn al-Ḥusnī, mjeseca šabana 1310/1893. godine 6593

Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan Koćewīzāde, u Karađoz-begovoj medresu u Mostaru, 1252/1836. godine 6530,1-8

Ṣāliḥ b. Ibrāhīm-beg Tezkeredžić, 9. muharrema 1257/1841. godine 6344

Ṣāliḥ b. Muṣṭafā (Čelić), 9. rebiul-ahira 1317/1899. godine 6852

Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ ʻOṯmān Wīsoqī (iz Visokog), u vremenu od mjeseca džumadel-evvela do ševvala 1058/1648. godine (bilješke na 85. i 117. listu) 7147

Ṣāliḥ b. Ṣāliḥ 1249/1833. godine 6506

Salih Semić (vjerovatno iz Visokog), 29 ramazana 1350/1932. godine 6577

Monllā Ṣāliḥ Ṭašliğawī (iz Pljevalja) 1213/1798.godine 6843, 1

Sulaymān, u Istanbulu u trećoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1146/1733. godine 6765

Sulaymān b. Ḥasan, u medresi u Banja Luci, 1172/1758. godine 6934

Sulaymān b. al-ḥağğ Ḥasan al-Mostārī, 10 ramazana 1204/1790. godine 6694

Sulaymān b. Ismā'īl, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1168/1755. godine 6990

Sulaymān b. Muṣṭafā 1165/1751. godine 7042

ḥāfiẓ Sulaymān b. Ṣāliḥ-aga Saradžić iz Trebinja, 1261/1845. godine 7054

Sulejman Topić, džematski imam iz Bužima, 26. rebiul-ahira 1359, odnosno 2. juna 1940. godine 6518

Sulaymān al-Wāṭī 1095-96/1684-85. godine (bilješke na kraju II i IV sveska) 6785-6788

Sun'ullāh b. 'Abdullāh , u prvoj dekadi mjeseca ramazana 1003/1595. godine 6691

T, T, Ṭ

Ṭayyib b. Mawlānā Ğārullāh b. Mawlānā 'Oṭmān, 897/1491. godine 6524,1

Tufankī (Tufekčić?) Muḥammad b. Muḥammad, u staroj tvrđavi Ihlewne (Livna), u prvoj dekadi mjeseca zil-kadeta1226/1811. godine 6592

W

Walī (Velija) b. al-ḥāğğ Muṣṭafā b. Murād, 1007/1598. godine 6926

Y

Yumā(!) b. Muḥammad, bez oznake datuma 6571,2

Yūsuf b. Ibrāhīm, mjeseca zul-kadeta 1157/1744. godine6859, 3

Yūsuf b. Sulaymān, nastanjen u Sarajevu, u Divan Katibovoj mahali (na Vratniku), u subotu mjeseca zul-kadeta 1280/1864. godine 7057

Yūsuf b. Sulaymān Prozorli (iz Prozora), u Sarajevu, u mahali Divan Katiba, u trećoj dekadi mjeseca zul-hidžeta 1301/1884. godine 6995

Z, Ẓ

Zāhid b. Maḥmūd, 25. redžeba 1250/1835. godine 6805

Zakariyyā b. Sulaymān b. Gufrān u Larindi, u posljednjoj dekadi mjeseca safera 855/1451. godine 6749

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A

Abdulah-aga 6499

Abdullah Zuhdi 6723

Abdulkarim b. al-hagg Jidr b. Wali al-Qarmani 6716

Abdulkarim b. Mustafa b. As'ad b. Muhammad Abdulkarim Zuhdi Darwiš Defterdarizade 6653;

Abdulkarim b. Muhammad Amin b. Mustafa b. Abdulkarim b. Ahmad Sa'id b. Abdullag b. Ahmad-aga b. al-hagg Muhammad-efendi Defterdaruzade 7127

Abdurrahim b. Muhammad 6617

Abdurrahman b. Muhammad 6650

Abu Bakr b. Mustafa al-Ayntabi 6885

Aganagić Muhamed-aga, trgovac iz Sarajeva 6363; 6369; 6861

Ahmad b. Fadlullah Sehasli 6718

Ahmad b. Mustafa, muderris G. H. medrese 6657

Ahmić hadži Alija b. Derviš b. Muhamed-efendi b. Mustafa - Zenica 6770

Ali b. Ali iz Maglaja 6312

Hadži Ali Numan - Zagreb 6882

Aličić Jusuf - Sarajevo 6406

Alikadić al-hagg Yusuf b. Muhammad b. Ali b. al-hagg Salih 7130

Aqšeherli b. Ahmed Emin 6349

Aščić Muhamed, Brdo džamija - Sarajevo 7018

B

Bajrić Sedika - Žepče 6754

Begović Hidajeta - Banja Luka 7043; 7055; 7071

Behmen hadži Salih-aga 6953

Bešić Idris - Gračanica 6758

Bešlić Zufer ef. 6622; 6783

Bojić Hasan ef.6605

Budimlija hfz. Abdulah - Bijeljina 6662

Buturović Haris iz Sarajeva 6524

Č

Čaršimamović Muhamed - Zenica 6526; 6533; 6561; 6582; 6604; 6606; 6627; 6668; 6682; 6695; 6835; 6870; 6937; 6949; 6970; 6972; 7137; 7140

Čizmić Ramiz - Sarajevo 6424

Čolić Mustafa - Jajce 6342

Ć

Ćazim b. Hamid, Albanac iz sela Borje 6393
Ćemerlić dr. Hamdija 6523; 6940; 7139

D

Defterdarzade Ahmad Said, kadija b. Abdullah b. Ahmad-aga b. al-hagg Muhammad-efendi 7127
Dreca Husejin - Visoko 6794

DŽ

Džamija Provare u Sarajevu 6422
Džebo Sejfo iz Sarajeva 6376
Dženetić Mustafa-beg b. Faydullah-beg 6913; 7117; 7146

Đ

Đulan Teufik - Zenica 6820
Đulbija Abdulatif 6711; 6936; 6947

E

Efendić Nuh 6683
Ekić hfz. Husejn ef. 6961
Elči Ibrahim-paša 6664
Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa 6312; 6378; 6475; 6513; 6607; 6669; 6698; 6714; 6716; 6724; 6750; 6854; 6858; 6889-6890; 6893; 6919; 6928; 6979; 7061; 7075; 7090; 7126

F

Fazlić Mustafa b. al-hagg Husayn 6157
Filipović Jusuf-beg 6888
Filipović Salih b. Omer iz Miljevine 6332

G

Gaćo hafiz Muhamed 6355
Galaluddin Ali 6756
Gazi Husrev-begova medresa 6920; 7134
Gazi Husrev-begov mekteb 6448-6449; 6465-6466
Gazi Husrev-begova džamija 6339
Gradska džamija u Tuzli 6555; 7133

H

Hadžiabdić Ibrahim - Zvornik 6377
Hadžibajrić Fejzulah ef. 6690; 6738; 6888; 7003
Hadžić Abdulah - Gradačac 6822
Hadžić Abdulah - Ivangrad 6309; 6891; 7053
Hadžihalilović Mustafa-efendija 7009
Hadžijahić hadži Jusuf Senaja 6497
Hadžijahić dr. Muhamed 6497; 6589; 7049; 7070
Hadžijusufović Mula Alija - Zvornik 6694
Hadžiosmanović Selma 6334
Hajrić hadži Omer 6806
Halabizade Ali b. Mustafa 6453
Halilbašić Ibrahim-beg 6991
Halilović hadži Alija 6990

Handan Muharem - Vrbanja (Banja Luka) 6842
Handžić Hadži Mehmed 6774
Handžić Mustafa 6707; 6710
Hanifa, kći Muhammadova 7009
Hanifa, kći Numana 6653
Haramandić - Travnik 7110
Hasan-aga muhurdar iz Uskopja 6919
Hasan-efendi Loveiz (Bugarska) 7032
Al-hagg Hasan Giha 6647
Hasan Halifa 6642
Hasan b. Husayn 6885
Hasandedić Hivzija - Mostar 6362; 6525
Hodžić hadži hafiz Džemil - Odžak 6745
Hodžić Fehim - Sarajevo 7015
Hromozade Salih ef. 6879 < 6906
Hrustambegović Bećir - Bijeljina 6392
Hubjar Asim - Rajlovac kod Sarajeva 6581
Šayh Husayn ef. 6641

I

Hadži Ibrahim 6503
Ibrišimović Kasim ef. 6699; 6826
Iković (Mašić) Sadet-hanuma iz Sarajeva 6320
Islamovski Emin - Struga 6330; 6348; 6354; 6396; 6400-6401; 6403; 6414; 6469; 6483; 6489; 6495; 6560; 6572; 6574; 6736; 6771; 6815; 6834; 6844; 6875; 6948

J

Jusufović Mustafa - Sarajevo 6468; 6734

K

Kadić Muhamed - Visoko 6340
Kadić Muhamed Enveri - Sarajevo 6837
Kadribašić Jusuf 6700; 7076
Kapetanović Rasema 6341; 7035
Kapić Mula - Sarajevo 6418
dr. Kapidžić 7152
Karabegović Safija - Bihać 6884
Karađoz-begova biblioteka Mostar 6538; 6658-6659; 6704; 6745; 6869; 6874; 6911-6912; 6921; 6932
Karić Muhamed-aga 7048; 7057
Kavazović Smajo iz Sarajeva 6371
Kazandžić hadži Jusuf-aga, abadžija 6360
Kemura Muhamed ef. 6773
Koničanin hadži Omer - Novi Pazar 6353
Korkut Besim ef. 6331; 6585; 6603; 6645; 6653; 6671; 6747; 6752; 6785-6788; 6848; 6867-6868; 6886; 6925; 6933; 6938; 6994
Kreso Mustafa - Fojnica 6966
Kukavica hadži Mehmed-paša 6779
Kurt Emina iz Tuzle 6301
Kurt Muhamed Ševket ef. 6600; 6855, 6718
Kzlaragina džamija Mrkonjić Grad 6790

L

Lubizade al-hagg Mustafa 6631

M

Mačković Ishak - Maglaj 6609
Aš-Šayh Mahmud al-Adrinawi 6723
Mahmutović Mahmut 6337
Marganzade šayh Husayn 6630
Mašić Husayn b.Muhammad b. Mustafa b. Husayn b. Mustafa b. Husayn b. Mahmud b. Sulayman b. Ismail - Sarajevo 7096
Mašić Mesrura 6335
al-hagg Mehmed-paša 6660; 6716
Mehmed b. Ali b. Al-hagg Abdullah b. Ahmad al-Čalabi al-Pazari al-Bosnawi 6733
Mehtić Halil ef. 6684
Memić Jakub - Novi Pazar 6333; 6749; 6930
Merdžanić Idris ef. - Odžak (Bugojno) 7078
Merhemić Hadži Mujaga 6293
Mestvica Muhammad 6990
Mešić Suvad - Tešanj 6887; 6950; 6993; 7005; 7019; 7123
Milanović (Latić) Nura iz sela Bojkovac - Gornji Vakuf 6405
Muftić Ahmed ef. - Foča 6784
Muftić Salim ef. 6534; 6877
Hadži Muhamed ef., muallim G. H. mekteba 6888
Muhammad b. Ali Ibn Sami 6292
Muhammad b. Ahmad b. Ahmad 6657
Muhammad Amin, muftija 6922
Šayh Muhammad, muftija u Travniku 6618
Muhammad Nedim 6667
Šayh Muhammad Sidqi 6862
Muhammad Wagiji - paša, valija Bosne 7030
Muhović Adis - Sarajevo 6765
Muidović Nedžad 6346
Mujković Redžep iz Bijeljine 6324; 6326
Murat-kapetan b. Otman-kapetan 6294; 6667
Muslibegović Muhamed Emin iz Mostara 6575; 6648; 6675; 6721; 6803
Hadži Mustafa-aga, aga carskog dvora 6432
Mustafa Begzade Muhamed Emin Defterdar 6637
Mustafa al-Qalandari 6918
Al-hagg Mustafa b. al-hagg Sulayman b. Husayn b. Abdurrahman Dede 7037
al-hagg Mustafa b. Šaban 6652
Mustafa, al-hagg derviš Trawnikli 6965
Mustafa b. Yašar Abdullah 6718
Mustafa Yeni Pazari 6639
Mustafa b. Yusuf al-Mostari 6291
Muzdežija hadži Mehmed 6440-6441

N

Nadarević Baćir Ostrožac - Cazin 6391
Niža okružna medresa Bihać 6601; 6635

O

Odbor IZ Banja Luka 6602; 6616; 6656; 6661; 6792; 6896
Odbor IZ Bosanski Novi 6624; 6688; 7095
Odbor IZ Janja 6543; 6634; 6761; 6800; 7007
Odbor IZ Mostar 6291; 6300; 6398; 6433-6436; 6460; 6463; 6701; 6704-6705; 6783; 6850; 6874; 6912; 7006; 7017; 7072
Odbor IZ Mrkonjić Grad 6349; 6691
Odbor IZ Stolac 6476-6477; 6567; 6569; 7069
Odbor IZ Tešanj 7125
Odbor IZ Travnik 6297; 6527; 6537; 6546; 6557; 6565; 6580; 6588; 6610; 6612-6613; 6618; 6660; 6673; 6756; 6759; 6772; 6779; 6795; 6804; 6918; 6934; 7029-7031; 7033
Odbor IZ Trebinje 6299; 6615; 7054
Odbor IZ Vitez 6674; 6728
Hadži Omer 6456
Omer ef. 6642
Omar b. Ali 6897
Omar Rifdi 6292
al-hagg Omar Sunullah 6872
Omerdić Muharem 7020; 7107; 7142

P

Pašalić Hamdija 6407
Pašić Muhamed ef. 6740; 6742
Pehlivanović Ibrahim - Duvno 6628; 6720; 6873; 6880; 7064

R

Rančić Osman Gornje Vukovije - Kalesija 6767
Rašidagić hadži Fehim-aga - Sarajevo 6415
Redžić Ibrahim - Cazin 7044; 7104
Resulbegović Ismail Hakki iz Trebinja 6516; 6849
Rizvanbegović Galib Ali-pašina tekija u Mostaru 7154

S

Sagaqzade Mula Muhamed 6334
Monla Salih, muezin u mahali Ćejvan Kethoda 6911
Salih b. hadži Muhamed Bosnevi 6637
Saloševic Džemal - Sarajevo 7012
Saralević Taib ef. 6313
Savička džamija 6431
Sedlarević Hamdija 6336
Selimović Amed ef., kadija 6579; 6863
Selimović Ismail 6321; 6381-6387; 6423; 6532; 6558; 6638; 6764; 6814; 6943; 6956; 7068
Semić Fatima-hanuma Visoko 7056
Serdarevići iz Zenice 7014
Silajdžić hfz. Kamil ef. 6611
Sirćo hadži hfz. Asim ef. 6717; 6737; 6755; 6811; 6847; 6995; 7074; 7145
Smajlović Hasan - Buzići 6325; 7039

Sokolović Osman ef. 6294; 6296; 6366-6367; 6457-6459; 6478; 6480; 6517; 6530; 6547; 6551; 6554; 6562-6563; 6566; 6570; 6573; 6586-6587; 6596; 6614; 6619-6621; 6625; 6650; 6652; 6655; 6663; 6677; 6679-6680; 6686-6687; 6692; 6702; 6706; 6712; 6722; 6723; 6730; 6735; 6741; 6743-6744; 6751; 6753; 6757; 6780; 6782; 6791; 6797-6798; 6810; 6813; 6816; 6819; 6821; 6825; 6827-6830; 6836; 6845; 6853; 6856; 6895; 6900-6901; 6908; 6914; 6916-6917; 6922-6924; 6927; 6941-6942; 6945-6946; 6951; 6958; 6963; 6974-6975; 6978; 6982; 6985; 6989; 7000; 7002; 7004; 7008; 7038; 7046; 7058; 7097; 7099-7103; 7113; 7121; 7127; 7129; 7131; 7135; 7147; 7160
Sokolović hadži hafiz Sinanudin ef. 6319
Spahić Mula Salih - Kakanj 6959
Sukija džamija u Maglaju 6641
Sulayman b. Habib b. Šaban 6650
Sulayman b. Nagib b. Sulayman 6989
Sulayman b. Salih - Brčko 7106
Sulejmanović Muhamed-aga, abadžija 6360
Sultan Bayazidova džamija u Foči 6640
Suljkić Hifzija 6864; 6969
Sunullah b. Abdullah 6691
Svirac medresa u Gradačcu 6529; 6646
Svrzo Mehmed ef. B. Muhamed-aga 6364; 7115-7116

Š

Šatrič Mustafa - Banja Luka 6564
Šehagić Omeraga - Zvornik 6983
Šerifović Fadil-paša 7035
Škaljić Kadrija - Sarajevo 6519
Šogolj Behija i Salem 6327; 7011

T

Telalagić Šahza - Sarajevo 6719
Terzić Munevera-Sarajevo 7091
Todorovac Ejub 7040
Trepanička džamija - Gračanica 6388
Trnka Rabija-hanuma iz Lisičića - Konjic 6425
Tufo Muhamed 6578; 6703; 6708-6709; 6762; 7150
Tufo Sehija 6708-6709; 6841
Turbe Ismail Dede kod Travnika 6556; 7063
Tuzlić dr. Ahmed 6531; 6539; 6549; 6583-6584; 6626; 6733; 6865; 7001; 7092; 7124
Tuzlo al-hagg hafiz Šakir ef. 6733

U

Udruženje ilmije Tešanj 6689; 7132
Ulema medžlis u Sarajevu 6643; 6851; 6903; 6981; 7159

V

Vareniković hafiz Teufik - Travnik 6553; 6632; 6909
Velizade hadži Muhamed b. hadži Mustafa 6498

Y

Yašar-beg b. Salih-aga 6972
Yašari Ibrahim Haqqi 6958

Z

Zafranija hadži Abdulah 6443-6447
Zahirović hfz. Mehmed - Banja Luka 6639; 6678; 6729; 6766; 6779; 6986
Zinća mekteb kod Visokog 6426

Ž

Žiga Muhamed ef. 6899

INDEKS MJESTA

A

Alžir 6962

B

Bagdad 6986
Banja Luka 6564; 6602; 6639; 6656; 6661; 6678; 6729; 6766; 6777-6778; 6792; 6837; 6842; 6896; 6934; 6986; 7043; 7055; 7071
Beograd 6296; 6633
Bekovac 6328; 6519
Bihać 6352; 660; 6635; 6884
Bijelo Polje 6338
Bijeljina 6324; 6326; 6392; 6662; 6800; 7007
Bojkovac 6405
Bombaj 6774
Borač 6899
Borje 6393
Bosanski Novi 6624; 6688; 7095
Braili 6776
Brčko 6700; 7106
Breza 6961
Budim 6844
Buhara 6988
Burlu 6528
Bursa 6711
Buzići 7039
Bužim 6518

C

Cazin 639; 7044; 7104

Č

Čajniče 6761; 7157
Čapljina 6337

D

Donja Bijenja 6314
Duvno 6628; 6720; 6873; 6880; 7064

F

Fes 7030
Foča 6530; 6640; 6642; 6771; 6784
Fojnica 6336; 6712; 6862; 6966; 6968

G

Gacko 6563
Galata 6697
Gata 6352
Goražde 7143
Gornja Tuzla 6853
Gornje Vukovije 6767
Gornji Vakuf 6405; 6565; 6943
Gožulj 6345
Gračanica 6388; 6758

Gradačac 6529; 6646; 6822
Guzelhisar 6706

H

Hanija 6837
Hrasnica 6497

I

Istanbul 6300; 6772; 6827; 6933; 6939; 6991; 7037
Ivangrad (Berane) 6309; 6891; 7053

J

Jajce 6342; 6678; 6800; 7007
Janja 6543; 6634; 6761

K

Kairo 6774
Kakanj 6959
Kalesija 6767
Kalinovik 6332
Kladanj 6605
Klis 6896
Konjic 6355; 6425; 6912
Kreta 6957

L

Larinda 6749
Lepenica 6887; 6950; 6993; 7005; 7019; 7123
Lisičići 6425
Livno 6551; 6592
Loveiz 7032
Luke 6303

LJ

Ljubinje 7055
Ljubuški 6345

M

Maglaj 6312; 6493; 6609; 6633; 6641
Mjehovina 6332
Mekka 6588; 6886
Mokronoge 7039
Monjari 6350
Mostar 629; 6300; 6362; 6398; 6433; 6463; 6525; 6530; 6538; 6575; 6648; 6658-6659; 6675; 6701; 6704-6705; 6721; 6745; 6783; 6803; 6850; 6869; 6874; 6911-6912; 6921; 6932; 6972; 7006; 7017; 7072; 7154
Mosul 6614
Mrkonjić Grad (Yenica Yazče) 6349; 6432; 6692; 6790

N

Nevesinje 6314
Nikšić 6939
Nova Varoš 6711; 6936
Novi Pazar 6333; 6353; 6749; 6930; 6936

O

Oborci 6739
Odžak 6746
Odžak kod Bugojna 7078
Olovo 6650
Orašje 7055
Ostrožac 6391

P

Plav 6338
Pljevlja 6843
Podgrab 6771
Prijedor 6554
Prozor 6995
Prusac (Uskopje) 6739; 6919; 6941

R

Rajlovac 6581
Rogatica = Čelebi Pazar 6351; 6900

Q

Qajsari 6320
Qara Qol 6357
Qizlad 6795

S

Sajda 7030
Samakov 6860
Sarajevo 6314; 6320; 6325; 6332; 6334-6335; 6339; 6341; 6346; 6360; 6363; 6369; 637; 6376; 6406; 6415; 6418-6419; 6422; 6424; 6453; 6468; 6519; 6524; 6576; 6581; 6626; 6643; 6657; 6686; 6703; 6708; 6719; 6733; 6740; 6742; 6753; 6762; 6765; 6770; 6773; 6837; 6851; 6865; 6888; 6901-6902; 6990-6991; 7009; 7011-7012; 7015; 7018; 7035; 7057; 7091; 7134; 7152; 7159
Skoplje 6967
Stari Vlah 6733
Stolac 6476; 6567; 6569; 6583-6584; 6620; 7069
Struga 6330; 6348; 6353; 6396; 6400-6401; 6403; 6405; 6414; 6469; 6482; 6489; 6495; 6560; 6572; 6574; 6736; 6771; 6815; 6834; 6844; 6875; 6948; 7157

T

Temišvar 6296
Tešanj 6689; 6719; 6873; 6887; 6950; 6993; 7005; 7019; 7123; 7125; 7132
Travnik 6297; 6312; 6378; 6475; 6537; 6546; 6553; 655-6557; 6565; 6580; 6588; 6607; 6610; 6612-6613; 6618; 6632; 6660; 6669; 6698; 6714-6715; 6718; 6724; 6750; 6756; 6759; 6773; 6779; 6788; 6795; 6804; 6835; 6848; 6854; 6858; 6889-6890; 6893; 6909; 6918; 6919; 6928; 6934; 6940; 6965; 6979; 7029; 7030-7031; 7033; 7061; 7063; 7075; 7090; 7110; 7126
Trebinje 6299; 6516; 6615; 6849; 7054
Turija 6352
Tuzla 6301; 6314; 6555

U

Ulcinj 6711
Užice 6837

V

Van 6918
Vidin 6296; 6797

Visoko 6325; 6340; 6350; 6426; 6577; 6794; 6941; 7039; 7056; 7147
Vitez 6674; 6728
Vogošća 6338
Vrbanja 6842

Z

Zagreb 6882
Zenica 6526; 6533; 6561; 6582; 6604; 6606; 6627; 6668; 6682; 6684; 6695; 6770; 6820; 6835; 6870; 6937; 6949; 6956; 6970; 6972; 7014; 7137; 7140
Zvornik 6321; 6377; 6381-6387; 6423; 6532; 6558; 6638; 6679; 6694; 6764; 6814; 6943; 6983; 7068

Ž

Žepče 6754

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R- 33	6431	R-2945	6806	R-4409	6991	R-4706	6732
R- 87	7090	R-2957	7082	R-4453	6790	R-4716	7018
R- 262	6750	R-3082	6984	R-4462	6432	R-4722	6291
R- 356	6657	R-3086	6907	R-4469	6643	R-4728	6701
R- 553	6605	R-3117	7117	R-4472	6910	R-4729	7009
R- 621	7134	R-3133	7083	R-4476	7159	R-4738	6987
R- 662	6774	R-3162	6881	R-4490	6902	R-4744	6295
R-1138	6913	R-3190	6920	R-4493	6851	R-4749	6859
R-1342	6534	R-3225	7059	R-4496	6981	R-4751	7061
R-1394	6723	R-3226	7084	R-4510	6299	R-4758	6843
R-1465	7148	R-3231	7085	R-4511	6301	R-4763	7006
R-1708	6878	R-3232	7086	R-4512	7096	R-4764	7032
R-1717	6879	R-3567	6888	R-4514	6316	R-4765	6433
R-2039	6906	R-3596	6932	R-4568	6704	R-4766	6434
R-2128	6931	R-3697	6921	R-4572	7072	R-4767	6435
R-2169	6292	R-3717	6911	R-4583	6874	R-4768	6436
R-2177	6967	R-3761	6659	R-4587	6538	R-4774	6826
R-2199	6929	R-3773	6658	R-4590	6575	R-4775	6699
R-2203	6576	R-3954	6869	R-4603	6783	R-4778	6600
R-2209	6846	R-3971	6745	R-4605	7017	R-4782	6718
R-2216	6877	R-4219	7144	R-4610	6705	R-4783	6665
R-2545	7115	R-4227	6725	R4626	6803	R-4791	6793
R-2645	6768	R-4255	6760	R-4631	6721	R-4793	6522
R-2652	6858	R-4333	7119	R-4632	6648	R-4798	6594
R-2673	6854	R-4335	6935	R-4643	6675	R-4811	6579
R-2707	7155	R-4343	7027	R-4656	6850	R-4813	6542
R-2870	7081	R-4356	7093	R-4664	6912	R-4817	6734
R-2873	6599	R-4361	7094	R-4691	6863	R-4823	6633
R-2899	7116	R-4362	7051	R-4701	6980	R-4836	6996

R-4841	7014	R-4964	6444	R-5195	6892	R-5432	7101
R-4852	6926	R-4965	6445	R-5202	6890	R-5436	6366
R-4858	6882	R-4966	6446	R-5210	7048	R-5439	6655
R-4865	6973	R-4967	6447	R-5221	6521	R-5462	6982
R-4875	6437	R-4970	6891	R-5237	6374	R-5465	6978
R-4876	6438	R-4971	6309	R-5238	6375	R-5485	7099
R-4890	6514	R-4972	7053	R-5239	6376	R-5488	7008
R-4893	6763	R-4973	7073	R-5241	6389	R-5491	6562
R-4895	6305	R-4974	6454	R-5243	6310	R-5495	6547
R-4896	6306	R-4975	6655	R-5244	6390	R-5513	7000
R-4899	6440	R-4977	6805	R-5245	6391	R-5518	6367
R-4900	6441	R-4983	6676	R-5246	6313	R-5519	7102
R-4901	6363	R-5011	6861	R-5247	6302	R-5520	6813
R-4906	6307	R-5012	6928	R-5254	7127	R-5521	7100
R-4914	7112	R-5017	6885	R-5257	6901	R-5523	7135
R-4915	6439	R-5021	6893	R-5287	6816	R-5526	6573
R-4916	6442	R-5024	6371	R-5295	6819	R-5540	6985
R-4920	6601	R-5025	6654	R-5305	6586	R-5541	7103
R-4925	6443	R-5031	7146	R-5307	7004	R-5546	7046
R-4926	6448	R-5036	6889	R-5320	6294	R-5550	7121
R-4928	6368	R-5037	7076	R-5322	6951	R-5654	6687
R-4929	6799	R-5063	7114	R-5326	6810	R-5555	7147
R-4930	6571	R-5064	7075	R-5331	6570	R-5557	6845
R-4932	6450	R-5067	6866	R-5337	6941	R-5558	6924
R-4935	7079	R-5069	7087	R-5339	7113	R-5562	6963
R-4936	6508	R-5070	6372	R-5344	6692	R-5563	6587
R-4938	6370	R-5071	6373	R-5373	6836	R-5573	7038
R-4943	6308	R-5088	6456	R-5376	6914	R-5575	6530
R-4944	6369	R-5089	6883	R-5379	6712	R-5583	6829
R-4945	6364	R-5107	6711	R-5381	6722	R-5585	7058
R-4951	6451	R-5110	6936	R-5385	7160	R-5590	6563
R-4958	7070	R-5111	6947	R-5392	7002	R-5594	6566
R-4959	6452	R-5120	7057	R-5406	7097	R-5650	6853
R-4960	7042	R-5138	6545	R-5419	6916	R-5653	6945
R-4962	6453	R-5175	6872	R-5420	6706	R-5665	6680
R-4963	6449	R-5188	6670	R-5422	6958	R-5668	6797

R-5677	6723	R-5975	6757	R-6144	6311	R-6307	6377
R-5678	6596	R-5986	6927	R-6146	6999	R-6310	6353
R-5697	6830	R-6003	6908	R-6148	6693	R-6312	6331
R-5699	6895	R-6029	6743	R-6149	6470	R-6322	6848
R-5710	6974	R-6038	6741	R-6156	6471	R-6333	6994
R-5716	6686	R-6039	6744	R-6159	7151	R-6339	6868
R-5720	6828	R-6044	6625	R-6163	6568	R-6343	6585
R-5728	6457	R-6054	6922	R-6165	6472	R-6351	6752
R-5729	6458	R-6055	6677	R-6171	6809	R-6355	6867
R-5745	6652	R-6057	6650	R-6179	6509	R-6356	6608
R-5747	6730	R-6058	6621	R-6180	6512	R-6371	6653
R-5751	6856	R-6061	6614	R-6183	6696	R-6383	6938
R-5756	6623	R-6062	6619	R-6184	6838	R-6390	6603
R-5776	6827	R-6066	6517	R-6186	6823	R-6401	6876
R-5782	6975	R-6073	6620	R-6189	6380	R-6420	6886
R-5790	6480	R-6074	6917	R-6196	6473	R-6425	6925
R-5795	6782	R-6080	6679	R-6200	6474	R-6427	6671
R-5805	6791	R-6088	6942	R-6205	6379	R-6429	6933
R-5812	6780	R-6091	6719	R-6206	6535	R-6442	6645
R-5836	7131	R-6100	6479	R-6208	6510	R-6451	6747
R-5846	6989	R-6104	6460	R-6219	7047	R-6460	6785
R-5856	6551	R-6105	6461	R-6223	6669	R-6461	6786
R-5858	7129	R-6106	6462	R-6224	6607	R-6462	6787
R-5868	6798	R-6106	6463	R-6231	6513	R-6463	6688
R-5869	6663	R-6107	6464	R-6242	6724	R-6466	6681
R-5876	6751	R-6108	6466	R-6246	6979	R-6467	6476
R-5879	6946	R-6112	6365	R-6250	6312	R-6468	6477
R-5895	6753	R-6117	6833	R-6251	6378	R-6474	6567
R-5896	6900	R-6122	6465	R-6252	6475	R-6480	6478
R-5903	6735	R-6126	7105	R-6255	6714	R-6502	6849
R-5928	6825	R-6127	7111	R-6258	6698	R-6508	6569
R-5936	6528	R-6131	6467	R-6260	7126	R-6513	6516
R-5939	6554	R-6133	6507	R-6270	6824	R-6531	6667
R-5941	6296	R-6134	6468	R-6272	6636	R-6533	6387
R-5948	6459	R-6141	7098	R-6290	6715	R-6538	6943
R5967	6923	R-6143	7067	R-6306	6320	R-6543	6382

R-6544	6384	R-6724	6523	R-6967	6707	R-7164	6483
R-6545	6386	R-6728	7139	R-6982	6392	R-7169	6484
R-6546	6321	R-6736	6940	R-6993	6362	R-7170	6485
R-6547	6381	R-6739	6773	R-6994	6525	R-7174	7016
R-6548	6385	R-6769	6733	R-7005	6338	R-7175	6401
R-6549	6383	R-6770	6583	R-7011	6293	R-7176	6315
R-6555	7068	R-6772	6626	R-7040	7015	R-7177	6402
R-6557	7023	R-6776	6549	R-7052	6609	R-7178	6403
R-6560	6807	R-6778	7001	R-7053	6300	R-7180	6988
R-6577	6689	R-6779	6539	R-7054	6515	R-7181	6844
R-6581	6855	R-6790	6531	R-7056	6622	R-7183	6635
R-6586	7132	R-6791	7124	R-7062	6769	R-7184	6812
R-6590	7022	R-6795	6865	R-7064	6393	R-7188	6817
R-6594	7069	R-6800	6584	R-7065	6394	R-7202	6404
R-6596	7109	R-6801	7092	R-7066	6395	R-7203	6405
R-6597	7120	R-6805	6339	R-7069	6396	R-7204	6406
R-6598	6983	R-6878	6388	R-7071	6319	R-7205	6407
R-6601	6694	R-6904	6777	R-7073	6397	R-7206	6354
R-6615	6960	R-6909	6969	R-7074	6637	R-7208	7025
R-6622	6555	R-6910	6864	R-7076	6398	R-7210	7149
R-6623	7133	R-6912	6986	R-7080	6520	R-7211	6469
R-6634	6875	R-6914	6729	R-7082	6731	R-7212	7158
R-6649	6953	R-6933	6326	R-7084	6358	R-7213	7050
R-6654	6560	R-6935	6324	R-7085	6345	R-7214	6506
R-6661	6815	R-6936	6360	R-7092	6767	R-7216	6511
R-6662	6527	R-6937	6327	R-7103	6348	R-7218	7106
R-6664	6948	R-6938	6325	R-7118	6897	R-7220	7013
R-6666	6834	R-6941	6832	R-7124	7124	R-7224	6486
R-6670	7157	R-6947	6356	R-7125	7141	R-7225	6487
R-6671	6574	R-6948	6342	R-7126	7020	R-7227	6488
R-6686	6593	R-6950	7011	R-7135	6683	R-7236	6489
R-6689	6998	R-6951	6318	R-7140	6400	R-7240	6490
R-6697	6965	R-6953	6332	R-7142	6481	R-7241	6491
R-6698	6766	R-6954	6361	R-7147	6482	R-7242	6492
R-6711	6961	R-6955	6399	R-7155	6540	R-7248	6357
R-6713	6314	R-6963	6710	R-7161	7078	R-7251	6408

R-7252	6409	R-7371	6500	R-7451	6344	R-7664	6604
R-7253	6343	R-7372	6501	R-7452	6303	R-7679	7137
R-7254	6317	R-7373	6503	R-7453	6304	R-7681	6668
R-7255	6410	R-7374	6504	R-7454	6355	R-7685	6533
R-7256	6411	R-7377	6416	R-7455	6427	R-7693	7140
R-7257	6412	R-7388	6685	R-7456	6429	R-7708	6592
R-7258	6413	R-7396	7136	R-7457	6428	R-7721	6905
R-7259	6330	R-7400	6818	R-7458	6349	R-7724	6821
R-7260	6329	R-7401	6417	R-7459	6359	R7726	6702
R-7261	6493	R-7403	6347	R-7460	6340	R-7732	6781
R-7266	6494	R-7404	6418	R-7461	6430	R-7774	6950
R-7267	7143	R-7405	6419	R-7462	6322	R-7776	6887
R-7268	6839	R-7406	6334	R-7463	6337	R-7779	7123
R-7271	6559	R-7407	6420	R-7464	6351	R-7780	6993
R-7273	6414	R-7408	6421	R-7466	6336	R-7781	7005
R-7275	6939	R-7409	6422	R-7531	6765	R-7783	7019
R-7277	7108	R-7411	6577	R-7579	7012	R-7948	7138
R-7279	6495	R-7419	7036	R-7584	6904	R-7963	6536
R-7281	6496	R-7428	6831	R-7586	7043	R-7964	6590
R-7283	6898	R-7430	6524	R-7590	6976	R-7965	6597
R-7286	6840	R-7431	6672	R-7593	6802	R-7966	6598
R-7287	6649	R-7432	6505	R-7601	6682	R-7967	6591
R-7291	6899	R-7434	7118	R-7606	6606	R-7968	6581
R-7293	6335	R-7435	6977	R-7609	6526	R-7969	6550
R-7295	7107	R-7438	7041	R-7613	6970	R-7970	6564
R-7296	6415	R-7440	7065	R-7615	6561	R-7971	6548
R-7298	7088	R-7441	7035	R-7621	6808	R-7972	6546
R-7300	6323	R-7442	6341	R-7622	6582	R-7973	6541
R-7329	6837	R-7443	6424	R_7624	6937	R-7974	6544
R-7345	7122	R-7444	6426	R-7632	6627	R-7975	6565
R-7353	6852	R-7445	6346	R-7637	6972	R-7976	6557
R-7360	7037	R-7446	6423	R-7638	6835	R-7977	6529
R-7367	6497	R-7447	6350	R-7639	6949	R-7978	6588
R-7368	6498	R-7448	6425	R-7651	6695	R-7979	6595
R-7369	6502	R-7449	6352	R-7655	6870	R-7980	6589
R-7370	6499	R-7450	6333	R-7661	6664	R-7981	6580

R-7982	6543	R-8376	7060	R-8441	6801	R-8567	7128
R-7983	6553	R-8378	7091	R-8446	6639	R-8576	6738
R-7984	6537	R-8379	6688	R-8447	6641	R-8577	7156
R-7985	6352	R-8380	6772	R-8448	6678	R-8579	6642
R-7986	6556	R-8381	6673	R-8449	6778	R-8581	7026
R-7987	6552	R-8382	6674	R-8450	6651	R-8583	7056
R-7988	6558	R-8383	6703	R-8452	6918	R-8590	7054
R-8014	6519	R-8384	6602	R-8457	6775	R-8592	7039
R-8015	6527	R-8385	6646	R-8462	6726	R-8600	6915
R-8016	6328	R-8386	6727	R-8464	6518	R-8601	6661
R-8017	6578	R-8387	6793	R-8477	6746	R-8603	6814
R-8079	6700	R-8388	6691	R-8479	6662	R-8609	7080
R-8185	7021	R-8389	6756	R-8480	6638	R-8614	6962
R-8189	6796	R-8390	6644	R-8483	6919	R-8616	7145
R-8194	6944	R-8391	6842	R-8485	6616	R-8678	7010
R-8204	7089	R-8392	6779	R-8487	6761	R-8679	7049
R-8232	6297	R-8393	6795	R-8498	7031	R-8682	6740
R-8261	6720	R-8394	6804	R-8499	6784	R-8683	6776
R-8262	6629	R-8395	6624	R-8501	6754	R-8684	7125
R-8263	6952	R-8396	6909	R-8502	6896	R-8685	6822
R-8264	6770	R-8397	6968	R-8506	6640	R-8686	7003
R-8265	6873	R-8398	6748	R-8507	6792	R-8687	6742
R-8266	6880	R-8399	6820	R-8508	6656	R-8688	7033
R-8267	6628	R-8400	6613	R-8512	6957	R-8689	7034
R-8268	7062	R-8401	6618	R-8521	6930	R-8690	6934
R-8269	7063	R-8402	6749	R-8522	6634	R-8691	7052
R-8270	7064	R-8403	6762	R-8525	6955	R-8692	7150
R-8271	7066	R-8404	6728	R-8527	7030	R-8693	7130
R-8294	6884	R-8405	6759	R-8529	6631	R-8694	7095
R-8299	6736	R-8406	6610	R-8530	6966	R-8695	6857
R-8303	6789	R-8407	6660	R-8538	6737	R-8696	7028
R-8348	6611	R-8408	6716	R-8543	6956	R-8697	6995
R-8357	6771	R-8409	6612	R-8544	6764	R-8698	6811
R-8365	6615	R-8410	6758	R-8555	6862	R-8699	7152
R-8366	6666	R-8411	6647	R-8557	6755	R-8701	6847
R-8367	6617	R-8423	6871	R-8561	6964	R-8702	7104

R-8703	6990	R-8712	6841	R-8720	7055	R-8730	6794
R-8704	7040	R-8713	6690	R-8723	7154	R-8731	6894
R-8705	7044	R-8714	6709	R-8724	7071	R-8732	6632
R-8706	6971	R-8715	7153	R-8725	7070	R-8733	6697
R-8707	7074	R-8716	7007	R-8726	6800	R-8734	6959
R-8708	6992	R-8717	6903	R-8727	7024	R-8735	6860
R-8709	6997	R-8718	7045	R-8728	6717	R-8736	6298
R-8710	6630	R-8719	7110	R-8729	7029	R-8737	6954
R-8711	6708					R-8738	6684

KONGRUENCIJA BROJEVA II

6291	R-4722	6320	R-6306	6349	R-7458	6377	R-6307
6292	R-2169	6321	R-6546	6350	R-7447	6378	R-6251
6293	R-7011	6322	R-7462	6351	R-7464	6379	R-6205
6294	R-5320	6323	R-7300	6352	R-7449	6380	R-6189
6295	R-4744	6324	R-6935	6352	R-7985	6381	R-6547
6296	R-5941	6325	R-6938	6353	R-6310	6382	R-6543
6297	R-8232	6326	R-6933	6354	R-7206	6383	R-6549
6298	R-8736	6327	R-6937	6355	R-7454	6384	R-6544
6299	R-4510	6328	R-8016	6356	R-6947	6385	R-6548
6300	R-7053	6329	R-7260	6357	R-7248	6386	R-6545
6301	R-4511	6330	R-7259	6358	R-7084	6387	R-6533
6302	R-5247	6331	R-6312	6359	R-7459	6388	R-6878
6303	R-7452	6332	R-6953	6360	R-6936	6389	R-5241
6304	R-7453	6333	R-7450	6361	R-6954	6390	R-5244
6305	R-4895	6334	R-7406	6362	R-6993	6391	R-5245
6306	R-4896	6335	R-7293	6363	R-4901	6392	R-6982
6307	R-4906	6336	R-7466	6364	R-4945	6393	R-7064
6308	R-4943	6337	R-7463	6365	R-6112	6394	R-7065
6309	R-4971	6338	R-7005	6366	R-5436	6395	R-7066
6310	R-5243	6339	R-6805	6367	R-5518	6396	R-7069
6311	R-6144	6340	R-7460	6368	R-4928	6397	R-7073
6312	R-6250	6341	R-7442	6369	R-4944	6398	R-7076
6313	R-5246	6342	R-6948	6370	R-4938	6399	R-6955
6314	R-6713	6343	R-7253	6371	R-5024	6400	R-7140
6315	R-7176	6344	R-7451	6372	R-5070	6401	R-7175
6316	R-4514	6345	R-7085	6373	R-5071	6402	R-7177
6317	R-7254	6346	R-7445	6374	R-5237	6403	R-7178
6318	R-6951	6347	R-7403	6375	R-5238	6404	R-7202
6319	R-7071	6348	R-7103	6376	R-5239	6405	R-7203

6406	R-7204	6442	R-4916	6479	R-6100	6515	R-7054
6407	R-7205	6443	R-4925	6480	R-5790	6516	R-6513
6408	R-7251	6444	R-4964	6481	R-7142	6517	R-6066
6409	R-7252	6445	R-4965	6482	R-7147	6518	R-8464
6410	R-7255	6446	R-4966	6483	R-7164	6519	R-8014
6411	R-7256	6447	R-4967	6484	R-7169	6520	R-7080
6412	R-7257	6448	R-4926	6485	R-7170	6521	R-5221
6413	R-7258	6449	R-4963	6486	R-7224	6522	R-4793
6414	R-7273	6450	R-4932	6487	R-7225	6523	R-6724
6415	R-7296	6451	R-4951	6488	R-7227	6524	R-7430
6416	R-7377	6452	R-4959	6489	R-7236	6525	R-6994
6417	R-7401	6453	R-4962	6490	R-7240	6526	R-7609
6418	R-7404	6454	R-4974	6491	R-7241	6527	R-6662
6419	R-7405	6456	R-5088	6492	R-7242	6527	R-8015
6420	R-7407	6457	R-5728	6493	R-7261	6528	R-5936
6421	R-7408	6458	R-5729	6494	R-7266	6529	R-7977
6422	R-7409	6459	R-5948	6495	R-7279	6530	R-5575
6423	R-7446	6460	R-6104	6496	R-7281	6531	R-6790
6424	R-7443	6461	R-6105	6497	R-7367	6533	R-7685
6425	R-7448	6462	R-6106	6498	R-7368	6534	R-1342
6426	R-7444	6463	R-6106	6499	R-7370	6535	R-6206
6427	R-7455	6464	R-6107	6500	R-7371	6536	R-7963
6428	R-7457	6465	R-6122	6501	R-7372	6537	R-7984
6429	R-7456	6466	R-6108	6502	R-7369	6538	R-4587
6430	R-7461	6467	R-6131	6503	R-7373	6539	R-6779
6431	R- 33	6468	R-6134	6504	R-7374	6540	R-7155
6432	R-4462	6469	R-7211	6505	R-7432	6541	R-7973
6433	R-4765	6470	R-6149	6506	R-7214	6542	R-4813
6434	R-4766	6471	R-6156	6507	R-6133	6543	R-7982
6435	R-4767	6472	R-6165	6508	R-4936	6544	R-7974
6436	R-4768	6473	R-6196	6509	R-6179	6545	R-5138
6437	R-4875	6474	R-6200	6510	R-6208	6546	R-7972
6438	R-4876	6475	R-6252	6511	R-7216	6547	R-5495
6439	R-4915	6476	R-6467	6512	R-6180	6548	R-7971
6440	R-4899	6477	R-6468	6513	R-6231	6549	R-6776
6441	R-4900	6478	R-6480	6514	R-4890	6550	R-7969

6551	R-5856	6588	R-7978	6624	R-8395	6659	R-3761
6552	R-7987	6589	R-7980	6625	R-6044	6660	R-8407
6553	R-7983	6590	R-7964	6626	R-6772	6661	R-8601
6554	R-5939	6591	R-7967	6627	R-7632	6662	R-8479
6555	R-6622	6592	R-7708	6628	R-8267	6663	R-5869
6556	R-7986	6593	R-6686	6629	R-8262	6664	R-7661
6557	R-7976	6594	R-4798	6630	R-8710	6665	R-4783
6558	R-7988	6595	R-7979	6631	R-8529	6666	R-8366
6559	R-7271	6596	R-5678	6632	R-8732	6667	R-6531
6560	R-6654	6597	R-7965	6633	R-4823	6668	R-7681
6561	R-7615	6598	R-7966	6634	R-8522	6669	R-6223
6562	R-5491	6599	R-2873	6635	R-7183	6670	R-5188
6563	R-5590	6600	R-4778	6636	R-6272	6671	R-6427
6564	R-7970	6601	R-4920	6637	R-7074	6672	R-7431
6565	R-7975	6602	R-8384	6638	R-8480	6673	R-8381
6566	R-5594	6603	R-6390	6639	R-8446	6674	R-8382
6567	R-6474	6604	R-7664	6640	R-8506	6675	R-4643
6568	R-6163	6605	R- 553	6641	R-8447	6676	R-4983
6569	R-6508	6606	R-7606	6642	R-8579	6677	R-6055
6570	R-5331	6607	R-6224	6643	R-4469	6678	R-8448
6571	R-4930	6608	R-6356	6644	R-8390	6679	R-6080
6573	R-5526	6609	R-7052	6645	R-6442	6680	R-5665
6574	R-6671	6610	R-8406	6646	R-8385	6681	R-6466
6575	R-4590	6611	R-8348	6647	R-8411	6682	R-7601
6576	R-2203	6612	R-8409	6648	R-4632	6683	R-7135
6577	R-7411	6613	R-8400	6649	R-7287	6684	R-8738
6578	R-8017	6614	R-6061	6650	R-6057	6685	R-7388
6579	R-4811	6615	R-8365	6651	R-8450	6686	R-5716
6580	R-7981	6616	R-8485	6652	R-5745	6687	R-5654
6581	R-7968	6617	R-8367	6653	R-6371	6688	R-6463
6582	R-7622	6618	R-8401	6654	R-5025	6688	R-8379
6583	R-6770	6619	R-6062	6655	R-4975	6689	R-6577
6584	R-6800	6620	R-6073	6655	R-5439	6690	R-8713
6585	R-6343	6621	R-6058	6656	R-8508	6691	R-8388
6586	R-5305	6622	R-7056	6657	R- 356	6692	R-5344
6587	R-5563	6623	R-5756	6658	R-3773	6693	R-6148

6694	R-6601	6730	R-5747	6767	R-7092	6803	R4626
6695	R-7651	6731	R-7082	6768	R-2645	6804	R-8394
6696	R-6183	6732	R-4706	6769	R-7062	6805	R-4977
6697	R-8733	6733	R-6769	6770	R-8264	6806	R-2945
6698	R-6258	6734	R-4817	6771	R-8357	6807	R-6560
6699	R-4775	6735	R-5903	6772	R-8380	6808	R-7621
6700	R-8079	6736	R-8299	6773	R-6739	6809	R-6171
6701	R-4728	6737	R-8538	6774	R- 662	6810	R-5326
6702	R7726	6738	R-8576	6775	R-8457	6811	R-8698
6703	R-8383	6740	R-8682	6776	R-8683	6812	R-7184
6704	R-4568	6741	R-6038	6777	R-6904	6813	R-5520
6705	R-4610	6742	R-8687	6778	R-8449	6814	R-8603
6706	R-5420	6743	R-6029	6779	R-8392	6815	R-6661
6707	R-6967	6744	R-6039	6780	R-5812	6816	R-5287
6708	R-8711	6745	R-3971	6781	R-7732	6817	R-7188
6709	R-8714	6746	R-8477	6782	R-5795	6818	R-7400
6710	R-6963	6747	R-6451	6783	R-4603	6819	R-5295
6711	R-5107	6748	R-8398	6784	R-8499	6820	R-8399
6712	R-5379	6749	R-8402	6785	R-6460	6821	R-7724
6714	R-6255	6750	R- 262	6786	R-6461	6822	R-8685
6715	R-6290	6751	R-5876	6787	R-6462	6823	R-6186
6716	R-8408	6752	R-6351	6789	R-8303	6824	R-6270
6717	R-8728	6753	R-5895	6790	R-4453	6825	R-5928
6718	R-4782	6754	R-8501	6791	R-5805	6826	R-4774
6719	R-6091	6755	R-8557	6792	R-8507	6827	R-5776
6720	R-8261	6756	R-8389	6793	R-4791	6828	R-5720
6721	R-4631	6757	R-5975	6793	R-8387	6829	R-5583
6722	R-5381	6758	R-8410	6794	R-8730	6830	R-5697
6723	R-1394	6759	R-8405	6795	R-8393	6831	R-7428
6723	R-5677	6760	R-4255	6796	R-8189	6832	R-6941
6724	R-6242	6761	R-8487	6797	R-5668	6833	R-6117
6725	R-4227	6762	R-8403	6798	R-5868	6834	R-6666
6726	R-8462	6763	R-4893	6799	R-4929	6835	R-7638
6727	R-8386	6764	R-8544	6800	R-8726	6836	R-5373
6728	R-8404	6765	R-7531	6801	R-8441	6837	R-7329
6729	R-6914	6766	R-6698	6802	R-7593	6838	R-6184

6839	R-7268	6875	R-6634	6911	R-3717	6947	R-5111
6840	R-7286	6876	R-6401	6912	R-4664	6948	R-6664
6841	R-8712	6877	R-2216	6913	R-1138	6949	R-7639
6842	R-8391	6878	R-1708	6914	R-5376	6950	R-7774
6843	R-4758	6879	R-1717	6915	R-8600	6951	R-5322
6844	R-7181	6880	R-8266	6916	R-5419	6952	R-8263
6845	R-5557	6881	R-3162	6917	R-6074	6953	R-6649
6846	R-2209	6882	R-4858	6918	R-8452	6954	R-8737
6847	R-8701	6883	R-5089	6919	R-8483	6955	R-8525
6848	R-6322	6884	R-8294	6920	R-3190	6956	R-8543
6849	R-6502	6885	R-5017	6921	R-3697	6957	R-8512
6850	R-4656	6886	R-6420	6922	R-6054	6958	R-5422
6851	R-4493	6887	R-7776	6923	R5967	6959	R-8734
6852	R-7353	6888	R-3567	6924	R-5558	6960	R-6615
6853	R-5650	6889	R-5036	6925	R-6425	6961	R-6711
6854	R-2673	6890	R-5202	6926	R-4852	6962	R-8614
6855	R-6581	6891	R-4970	6927	R-5986	6963	R-5562
6856	R-5751	6892	R-5195	6928	R-5012	6964	R-8561
6857	R-8695	6893	R-5021	6929	R-2199	6965	R-6697
6858	R-2652	6894	R-8731	6930	R-8521	6966	R-8530
6859	R-4749	6895	R-5699	6931	R-2128	6967	R-2177
6860	R-8735	6896	R-8502	6932	R-3596	6968	R-8397
6861	R-5011	6897	R-7118	6933	R-6429	6969	R-6909
6862	R-8555	6898	R-7283	6934	R-8690	6970	R-7613
6863	R-4691	6899	R-7291	6935	R-4335	6971	R-8706
6864	R-6910	6900	R-5896	6936	R-5110	6972	R-7637
6865	R-6795	6901	R-5257	6937	R_7624	6973	R-4865
6866	R-5067	6902	R-4490	6938	R-6383	6974	R-5710
6867	R-6355	6903	R-8717	6939	R-7275	6975	R-5782
6868	R-6339	6904	R-7584	6940	R-6736	6976	R-7590
6869	R-3954	6905	R-7721	6941	R-5337	6977	R-7435
6870	R-7655	6906	R-2039	6942	R-6088	6978	R-5465
6871	R-8423	6907	R-3086	6943	R-6538	6979	R-6246
6872	R-5175	6908	R-6003	6944	R-8194	6980	R-4701
6873	R-8265	6909	R-8396	6945	R-5653	6981	R-4496
6874	R-4583	6910	R-4472	6946	R-5879	6982	R-5462

6983	R-6598	7019	R-7783	7055	R-8720	7091	R-8378
6984	R-3082	7020	R-7126	7056	R-8583	7092	R-6801
6985	R-5540	7021	R-8185	7057	R-5120	7093	R-4356
6986	R-6912	7022	R-6590	7058	R-5585	7094	R-4361
6987	R-4738	7023	R-6557	7059	R-3225	7095	R-8694
6988	R-7180	7024	R-8727	7060	R-8376	7096	R-4512
6989	R-5846	7025	R-7208	7061	R-4751	7097	R-5406
6990	R-8703	7026	R-8581	7062	R-8268	7098	R-6141
6991	R-4409	7027	R-4343	7063	R-8269	7099	R-5485
6992	R-8708	7028	R-8696	7064	R-8270	7100	R-5521
6993	R-7780	7029	R-8729	7065	R-7440	7101	R-5432
6994	R-6333	7030	R-8527	7066	R-8271	7102	R-5519
6995	R-8697	7031	R-8498	7067	R-6143	7103	R-5541
6996	R-4836	7032	R-4764	7068	R-6555	7104	R-8702
6997	R-8709	7033	R-8688	7069	R-6594	7105	R-6126
6998	R-6689	7034	R-8689	7070	R-4958	7106	R-7218
6999	R-6146	7035	R-7441	7070	R-8725	7107	R-7295
7000	R-5513	7036	R-7419	7071	R-8724	7108	R-7277
7001	R-6778	7037	R-7360	7072	R-4572	7109	R-6596
7002	R-5392	7038	R-5573	7073	R-4973	7110	R-8719
7003	R-8686	7039	R-8592	7074	R-8707	7111	R-6127
7004	R-5307	7040	R-8704	7075	R-5064	7112	R-4914
7005	R-7781	7041	R-7438	7076	R-5037	7113	R-5339
7006	R-4763	7042	R-4960	7078	R-7161	7114	R-5063
7007	R-8716	7043	R-7586	7079	R-4935	7115	R-2545
7008	R-5488	7044	R-8705	7080	R-8609	7116	R-2899
7009	R-4729	7045	R-8718	7081	R-2870	7117	R-3117
7010	R-8678	7046	R-5546	7082	R-2957	7118	R-7434
7011	R-6950	7047	R-6219	7083	R-3133	7119	R-4333
7012	R-7579	7048	R-5210	7084	R-3226	7120	R-6597
7013	R-7220	7049	R-8679	7085	R-3231	7121	R-5550
7014	R-4841	7050	R-7213	7086	R-3232	7122	R-7345
7015	R-7040	7051	R-4362	7087	R-5069	7123	R-7779
7016	R-7174	7052	R-8691	7088	R-7298	7124	R-6791
7017	R-4605	7053	R-4972	7089	R-8204	7124	R-7124
7018	R-4716	7054	R-8590	7090	R- 87	7125	R-8684

7126	R-6260	7135	R-5523	7144	R-4219	7152	R-8699
7127	R-5254	7136	R-7396	7145	R-8616	7153	R-8715
7128	R-8567	7137	R-7679	7146	R-5031	7154	R-8723
7129	R-5858	7138	R-7948	7147	R-5555	7155	R-2707
7130	R-8693	7139	R-6728	7148	R-1465	7156	R-8577
7131	R-5836	7140	R-7693	7149	R-7210	7157	R-6670
7132	R-6586	7141	R-7125	7150	R-8692	7158	R-7212
7133	R-6623	7143	R-7267	7151	R-6159	7159	R-4476
7134	R- 621					7160	R-5385

PRILOZI

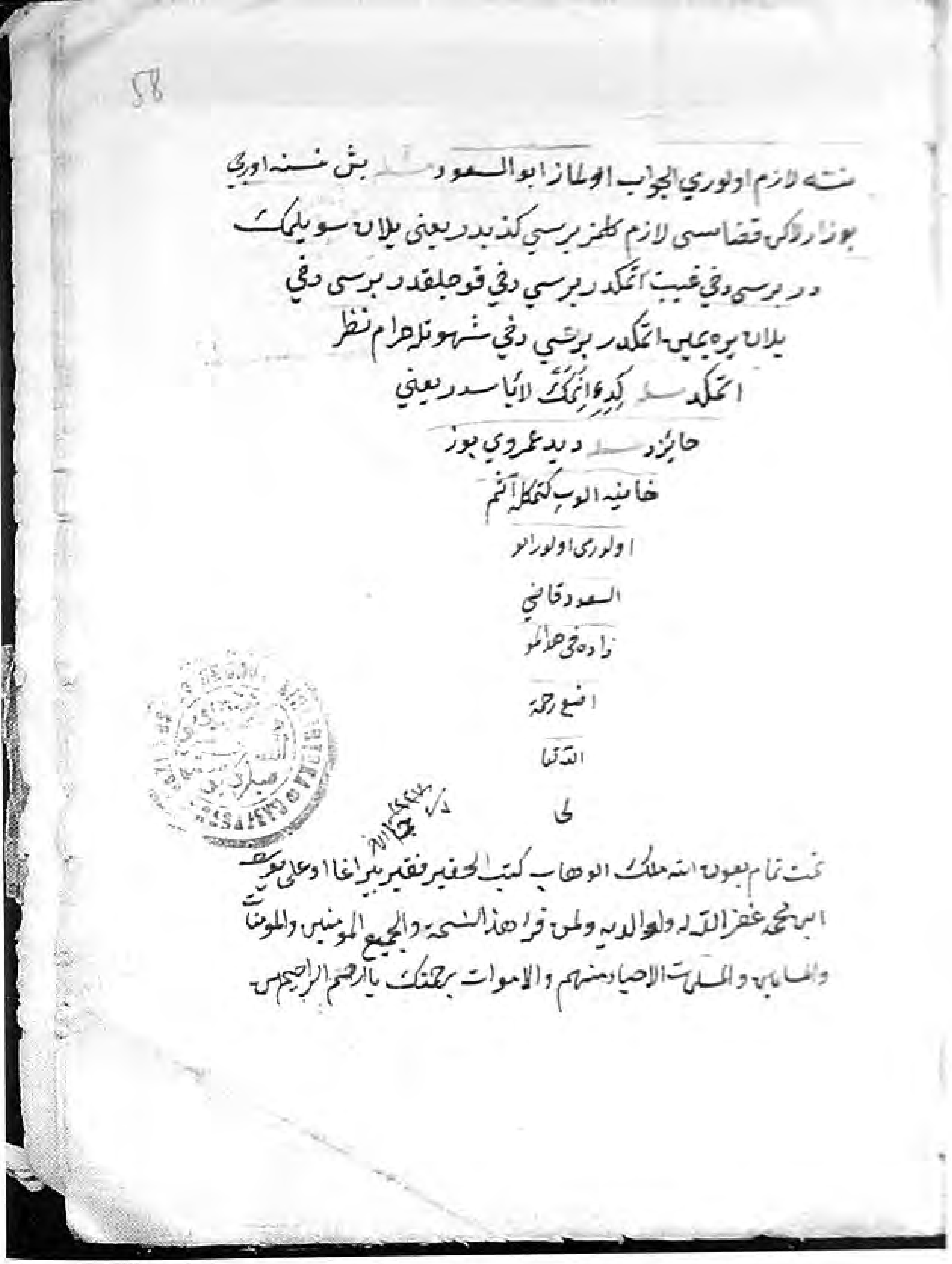

58

مسئله لازم اولوري الجواب اولماز ابو السعود بش مسئله اوري
بونلرڭ قضاسي لازم كلمز برسي كذبدر يعني يلان سويلمك
دربرسي دخي غيبت اتمكدر برسي دخي قوجلقدر برسي دخي
يلان يره يمين اتمكدر برسي دخي شهوتله حرام نظر
اتمكدر كيدوب اتمك لابأسدر يعني
جائزدر ديدي عمروي بوز
خاتمه الوب كتمكله آتم
اولوري اولورلر
السعود قاني
زاده حق حلالله
اضع رحمة
الله لها
لي

تمت تمام بعون الله ملك الوهاب كتبه الحقير فقير بيراغازاده علي يوسف
ابن محمد غفر الله له ولوالديه ولمن قرأ هذا النسخة ولجميع المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات برحمتك يا ارحم الراحمين

Posljednja stranica djela *ŠARḤ AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD*. Napisao Aḥmad Sūdī al-Bosnawī, umro 1006/1598. godine. Prepisao Piragić Yūsuf b. Muḥammad Ihlawnawī (iz Livna), u Kairu 5. džumadel-ahira 1227/1812. godine. R- 5856.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين الرحمن
الرحيم مالك يوم الدين
إياك نعبد وإياك نستعين
اهدنا الصراط المستقيم صراط
الذين أنعمت عليهم غير
المغضوب عليهم ولا الضالين

Prva stranica *AN'ĀM-a.* Prepisao Muḥammad b. Aḥmad, 15. džumadel-evvela 1194/1780. godine. R-5546

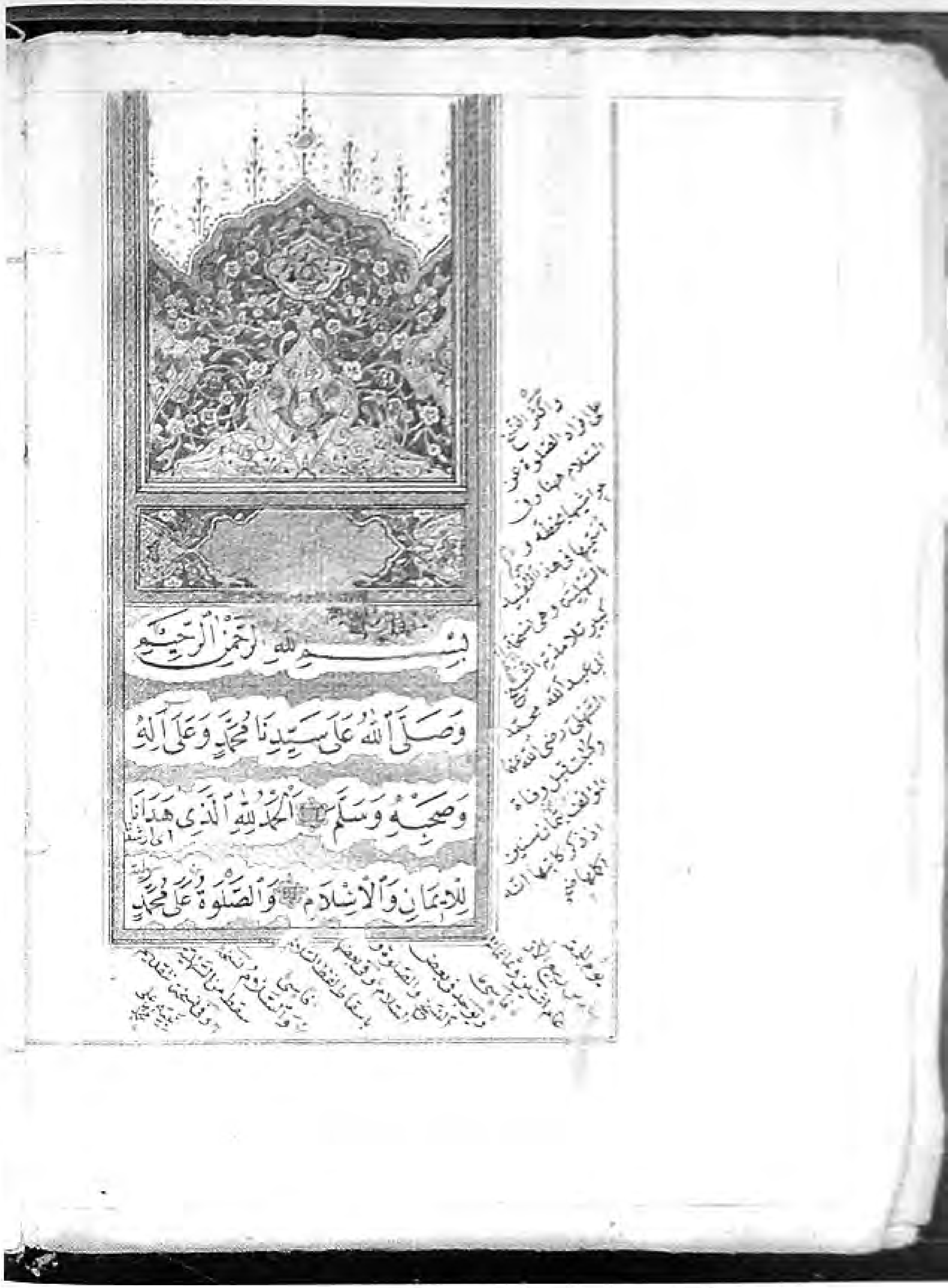

بسم الله الرحمن الرحيم
وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله
وصحبه وسلم الحمد لله الذي هدانا
للإيمان والإسلام والصلوة على محمد

Prva stranica *DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT-a.* Prepisao ḥāfiẓ Ibrāhīm b. Muḥammad, 1195/1780. godine. R-7579.

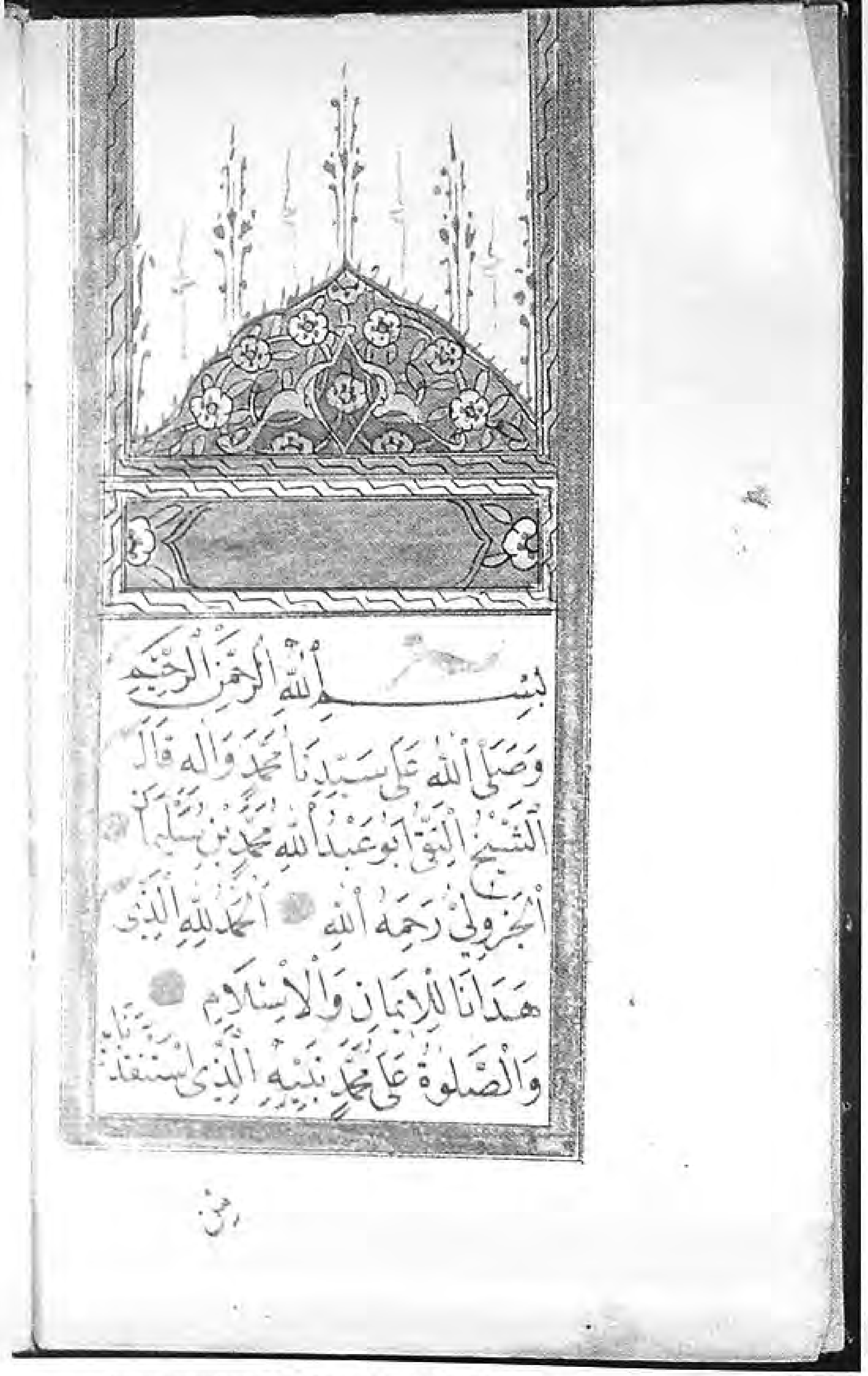

بسم الله الرحمن الرحيم
وصلى الله على سيدنا محمد واله قال
الشيخ التقي ابو عبد الله محمد بن سليمان
الجزولي رحمه الله الحمد لله الذي
هدانا للايمان والاسلام
والصلوة على محمد نبيه الذي استنقذنا

Prva stranica *DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT*-a. Prepisao Muṣṭafā, ḥāfiẓ-ul-Qur'ān, 1167/1753. godine. R- 8678.

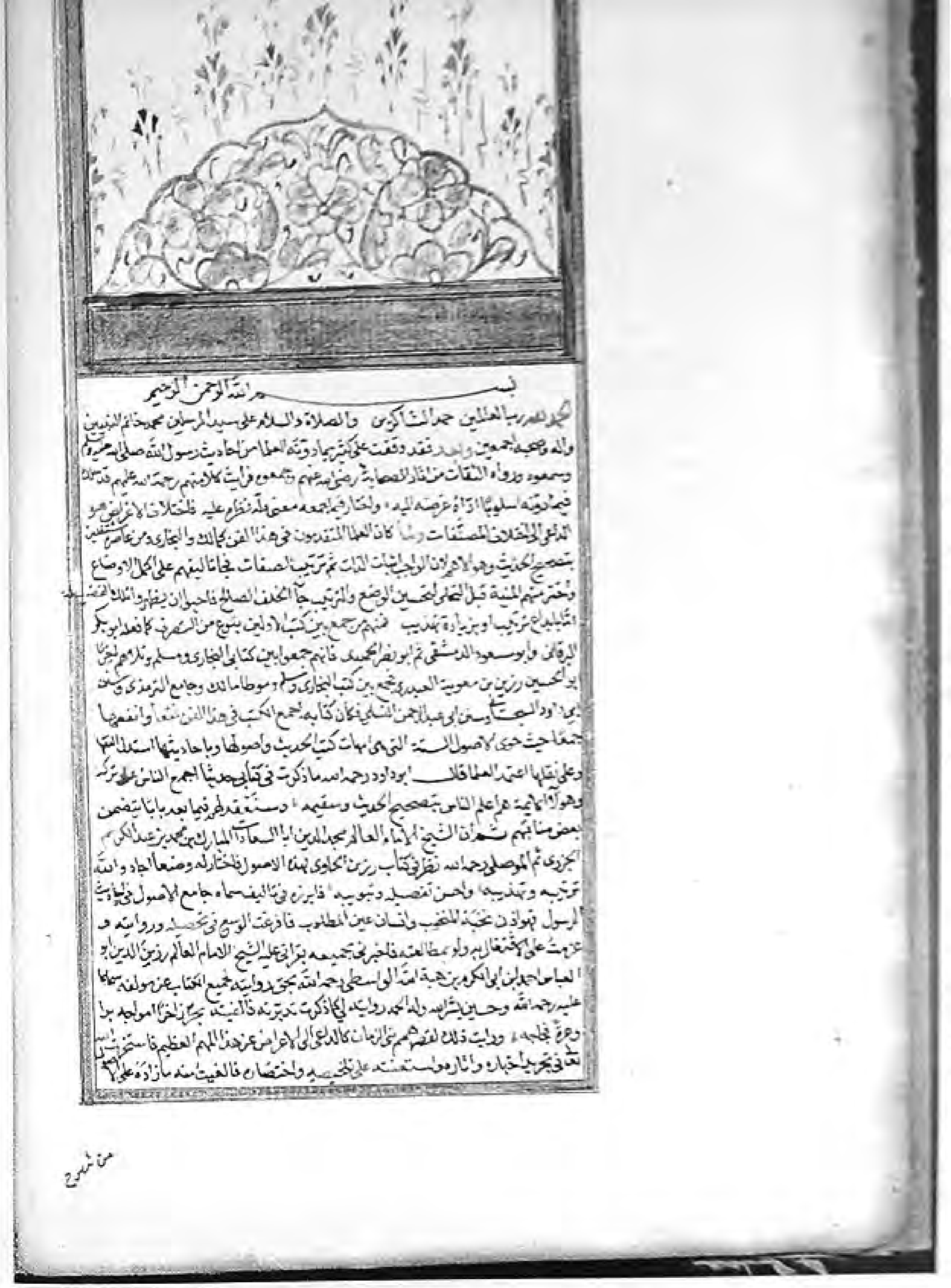

Prva stranica djela *TAĞRĪD AL-UṢŪL FĪ AḤĀDĪṮ AR-RASŪL*. Prepisao Maḥfūẓ b. Muḥammad b. Ibrāhīm as-Surūrī. 6. zul-hidžeta 1170/1757. godine. R-6451.

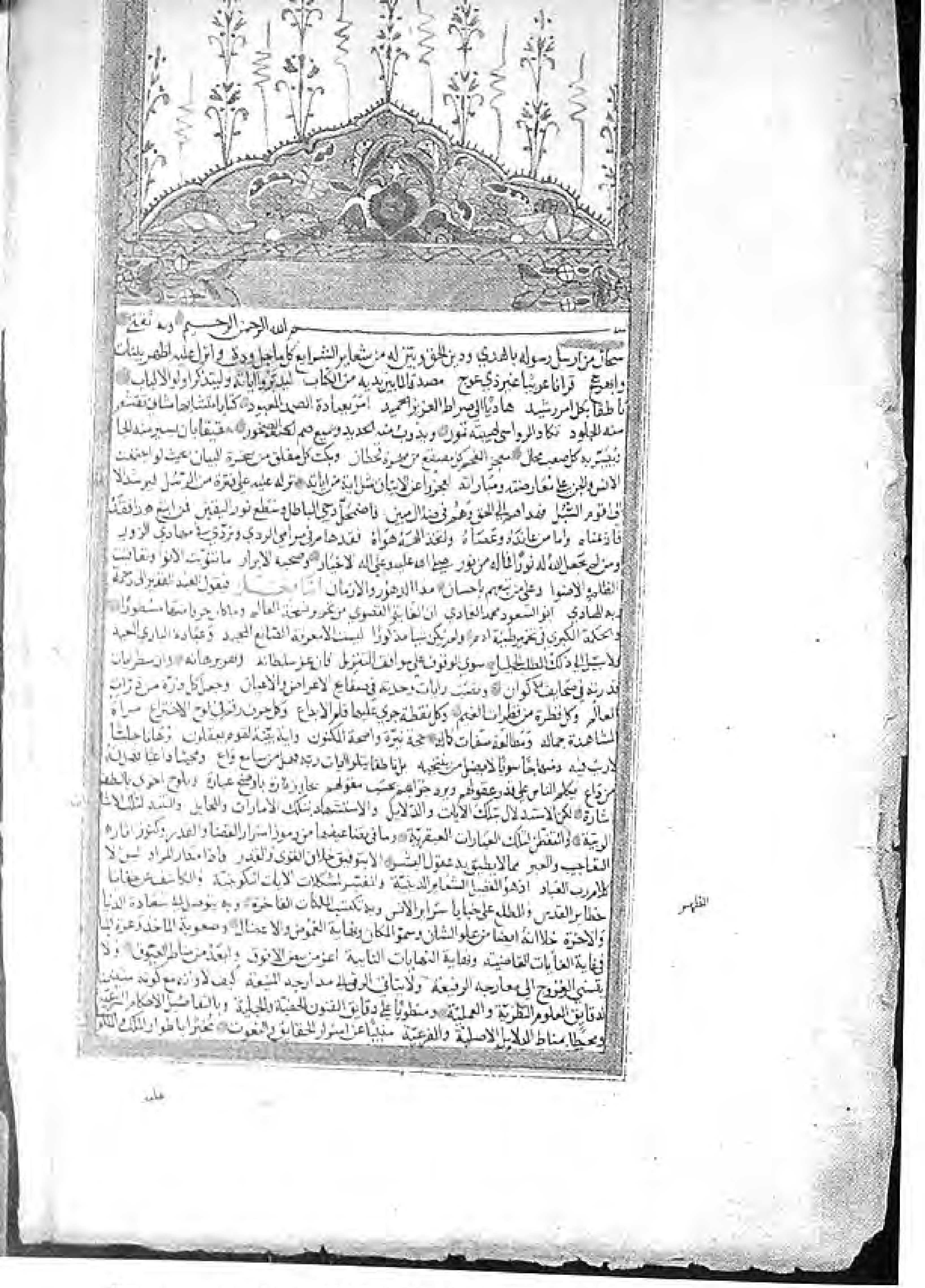

Prva stranica djela *IRŠĀD AL-ʻAQL AS-SALĪM ILĀ MAZĀYĀ AL-KITĀB AL-KARĪM*. Prepisivač nepoznat (XVIII stoljeće). R-8407

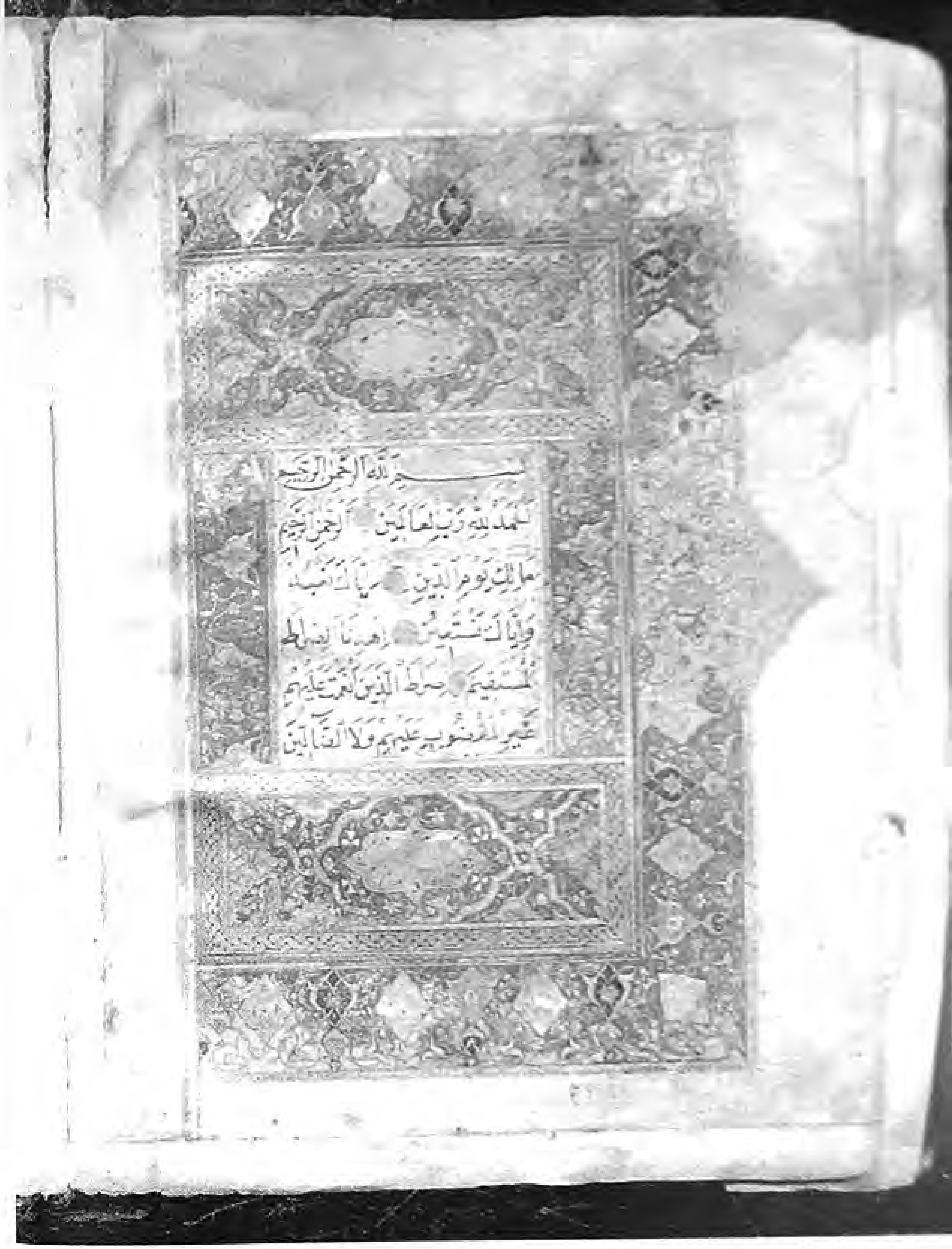

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم
مالك يوم الدين إياك نعبد
وإياك نستعين اهدنا الصراط
المستقيم صراط الذين أنعمت عليهم
غير المغضوب عليهم ولا الضالين

Prva stranica *AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF*-a. Prepisivač nepoznat (XVII ili XVIII stoljeće). R-6713.

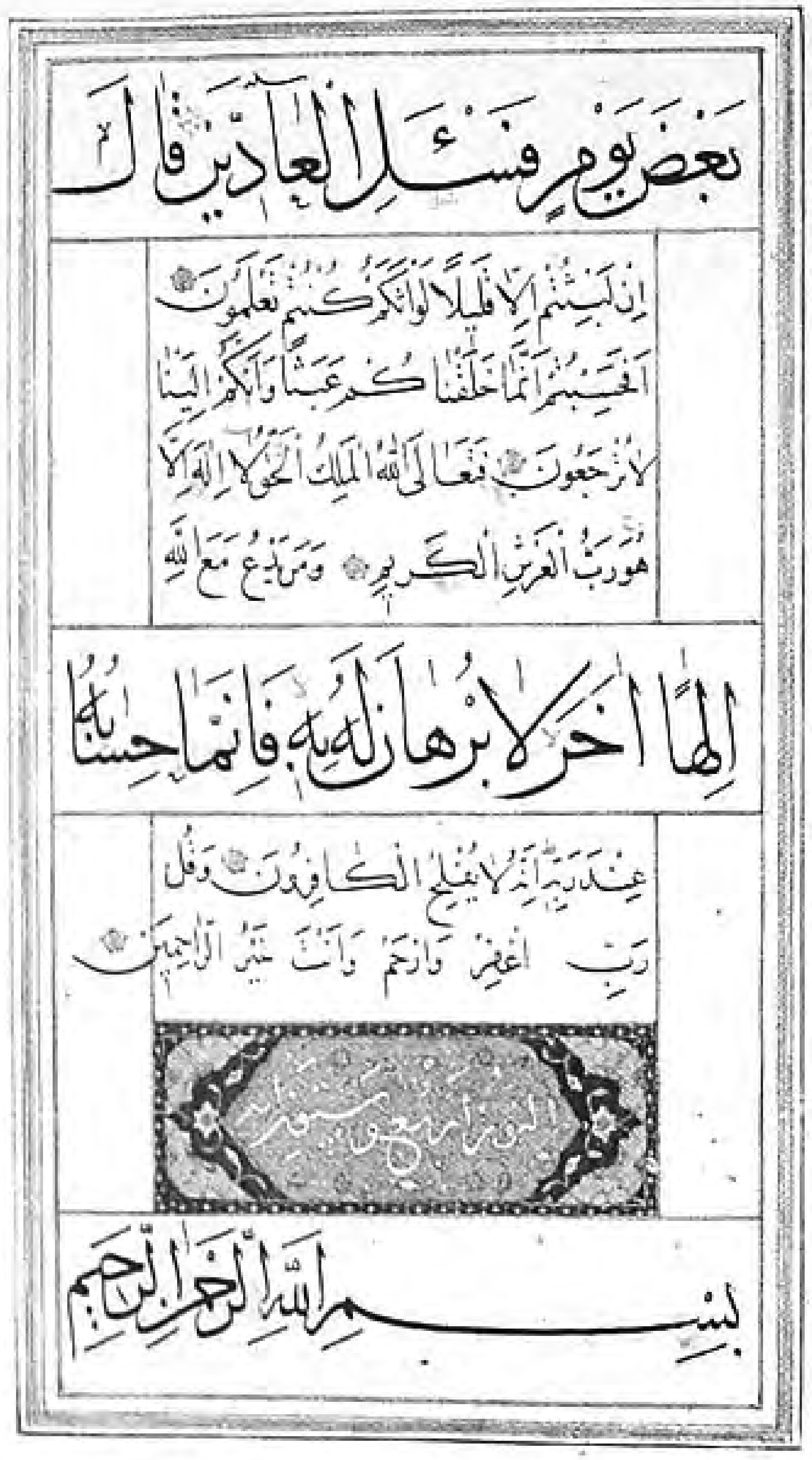

بعض يوم فسئل العادين قال

إن لبثتم إلا قليلا لو أنكم كنتم تعلمون
أفحسبتم أنما خلقناكم عبثا وأنكم إلينا
لا ترجعون فتعالى الله الملك الحق لا إله إلا
هو رب العرش الكريم ومن يدع مع الله

إلها آخر لا برهان له به فإنما حسابه

عند ربه إنه لا يفلح الكافرون وقل
رب اغفر وارحم وأنت خير الراحمين

سورة النور اربع وستون

بسم الله الرحمن الرحيم

Jedna stranica *AL-MUṢḤAF AŠ-ŠARĪF*-a. Prepisao Darwīš Muṣṭafā b. Safar, iz sela Luke (Bosna), 1006/1655. godine. R-7452.

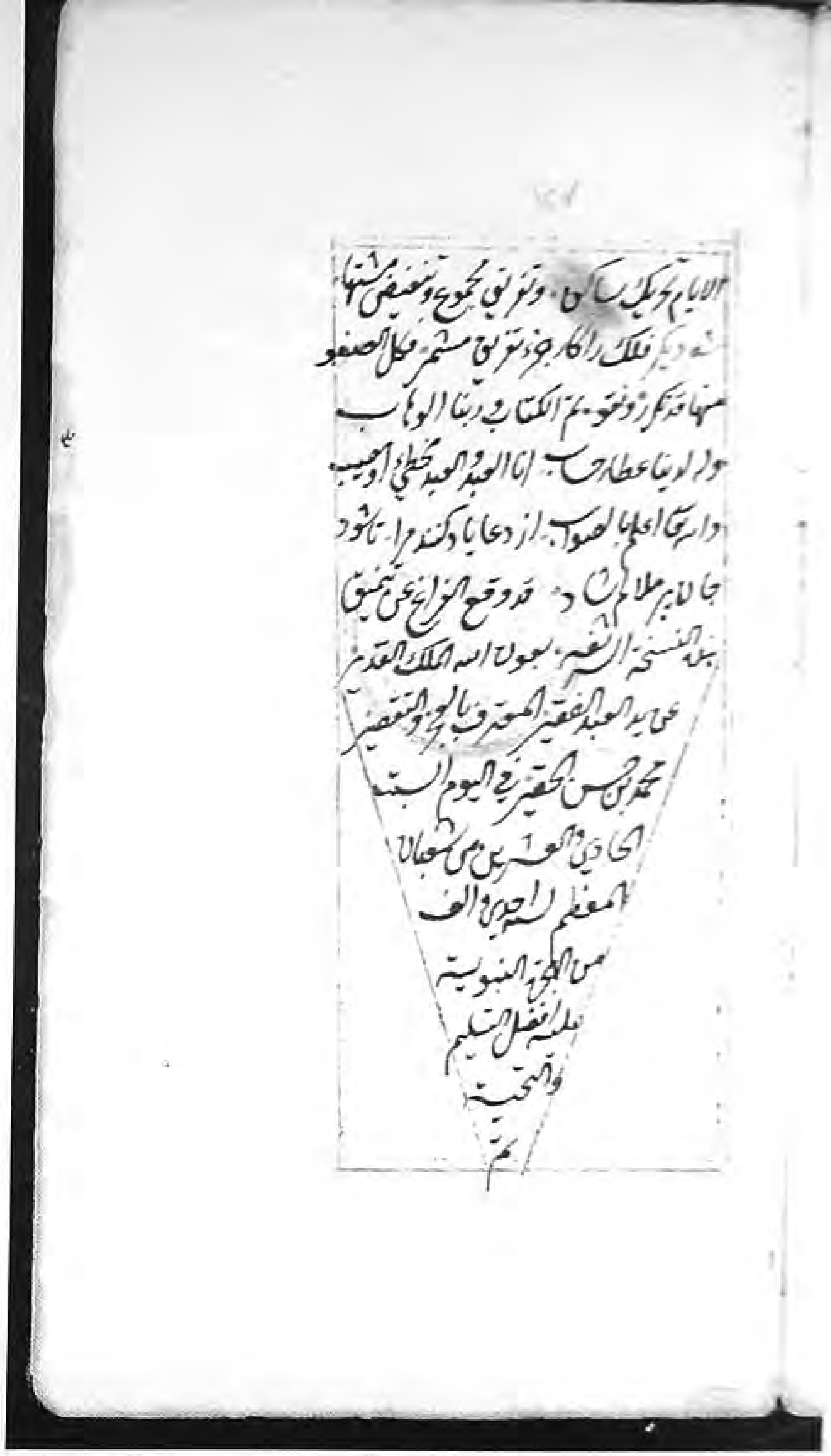

الايام تحركك بساكن . وتترنق بحموع وتنغص مشتها
شعر دیگر فلک را کار جز ترنق مستمر مثل الحصعو
منها قد تکرر و نحو هم الکتاب و ربنا الوهاب
والدنيا عطا حسب . انا العبد الحقير محطى اوجب
وارنج اهل الصواب . از دعا یاد کنند مرا تا شود
جا لا بر ملا [illegible] . قد وقع الفراغ عن تسويد
هذه النسخة الشريفة بعون الله الملك القدير
على يد العبد الفقير المعترف بالعجز والتقصير
محمد بن حسن الحقير في اليوم السادس
والعشرين من شعبان
المعظم لسنة احدى والف
من الهجرة النبوية
عليه افضل التسليم
والتحية
تم

Posljednja stranica djela *NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN TURKĪ MUḪTAṢAR*. Prepisao Muḥammad b. Ḥasan 26. ša'bana 1001/1593. godine. R-2169

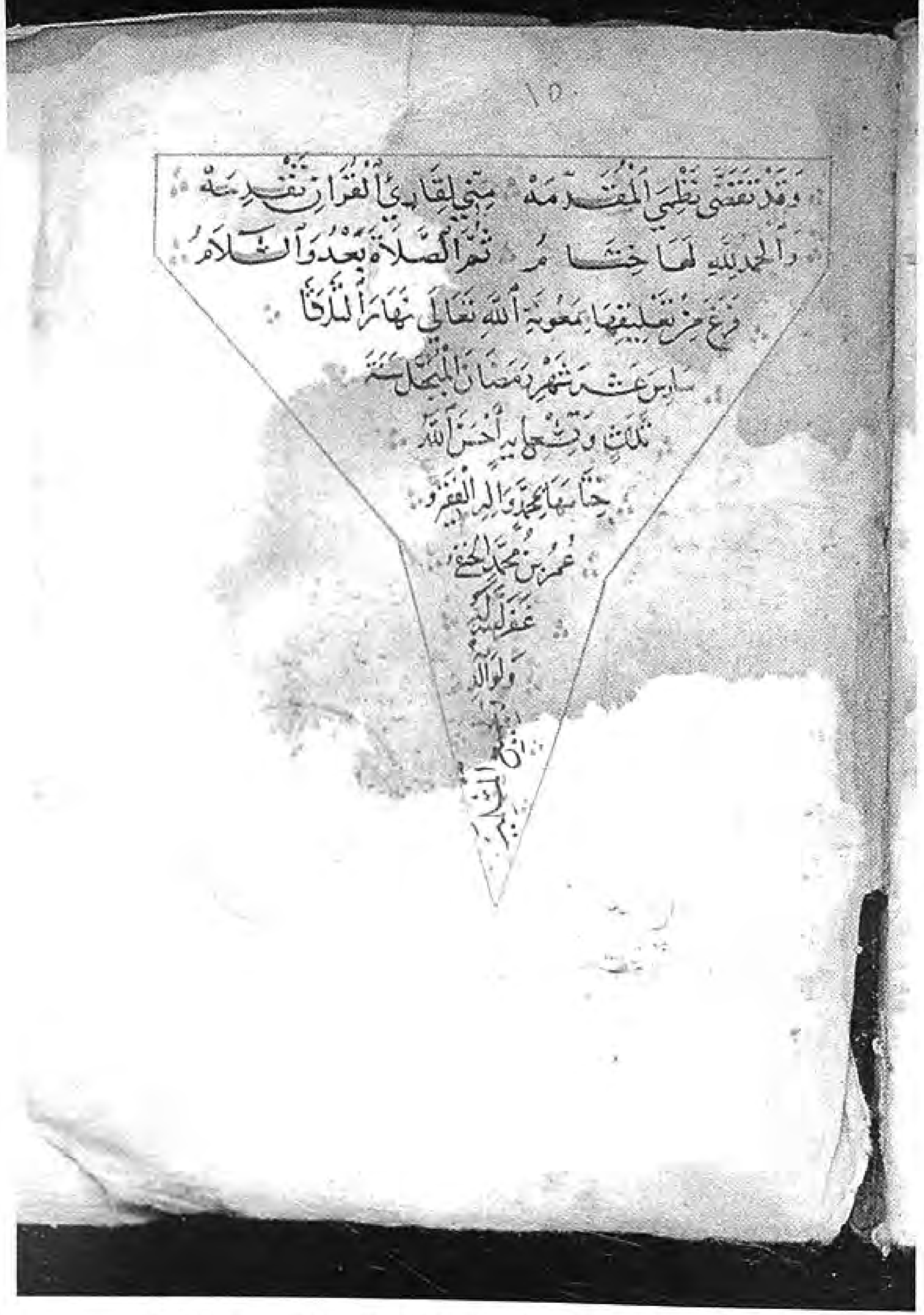

وقد تقضى نظمي المقدمه ۞ مني لقارئ القرآن تقدمه
والحمد لله لها ختام ۞ ثم الصلاة بعد والسلام
فرغ من تعليقها بمعونة الله تعالى نهار الثلاثا
سادس عشر شهر رمضان المبارك سنة
ثلث وتسعماية احسن الله
ختامها محمد والد الفقير
عمر بن محمد الحنفي
غفر الله له
ولوالديه

Posljednja stranica *AL-MUQADDIMA AL-ĞAZARIYYA FĪ AT-TAĞWĪD*. Prepisao 'Omar b. Muḥammad al-Ḥanafi 903/1498. godine. R-7430/4.

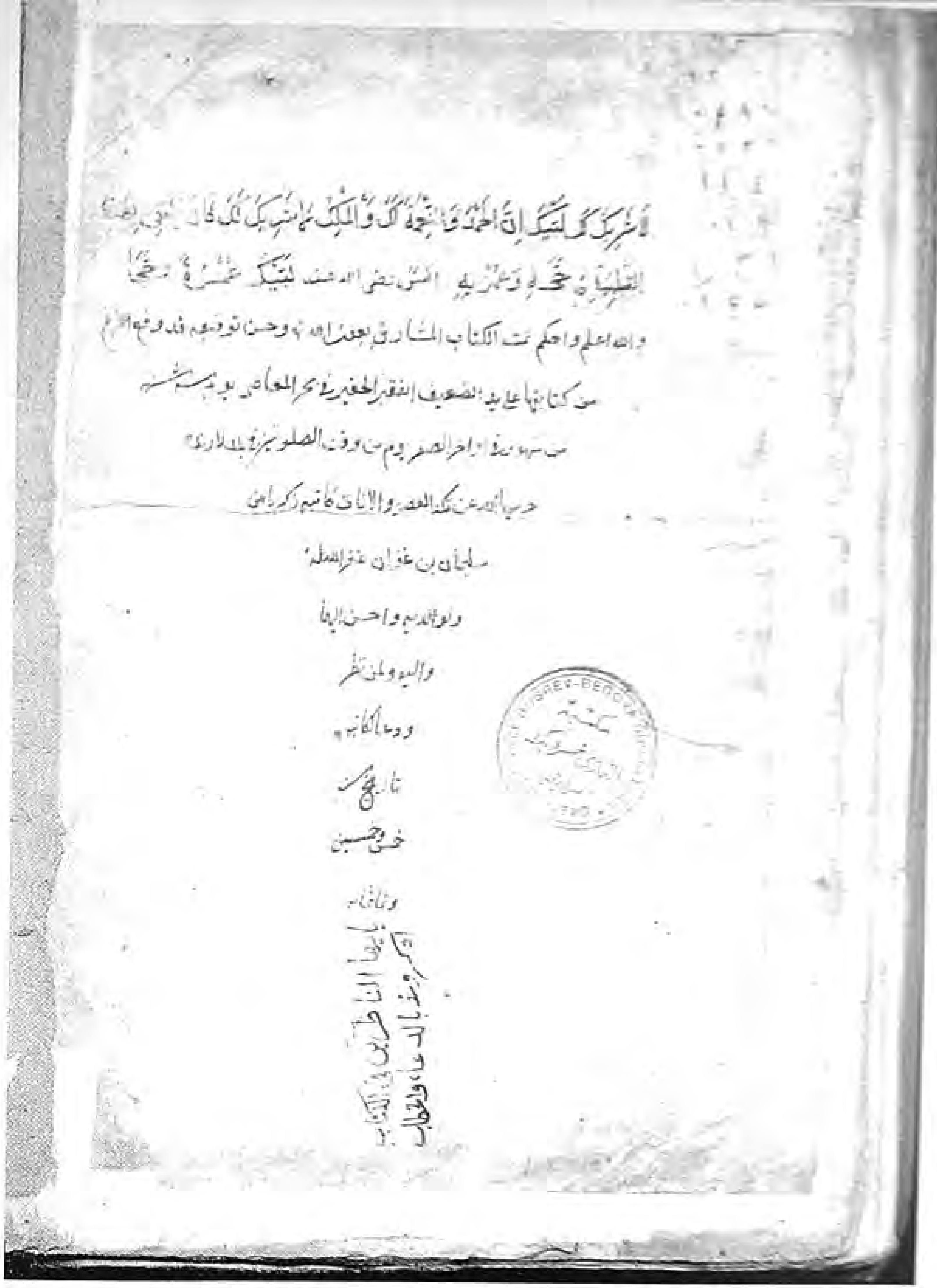

Posljednja stranica djela *MAŠĀRIQ AL_ANWĀR AN-NABAWIYYA MIN ṢIḤĀḤ AL-AḤBĀR AL-MUṢṬAFAWIYYA*. Prepisao Zakariyyā b. Sulaymān b. Gufrān u Larindi u posljednjoj dekadi mjeseca safera855/1451. godine. R-8402.

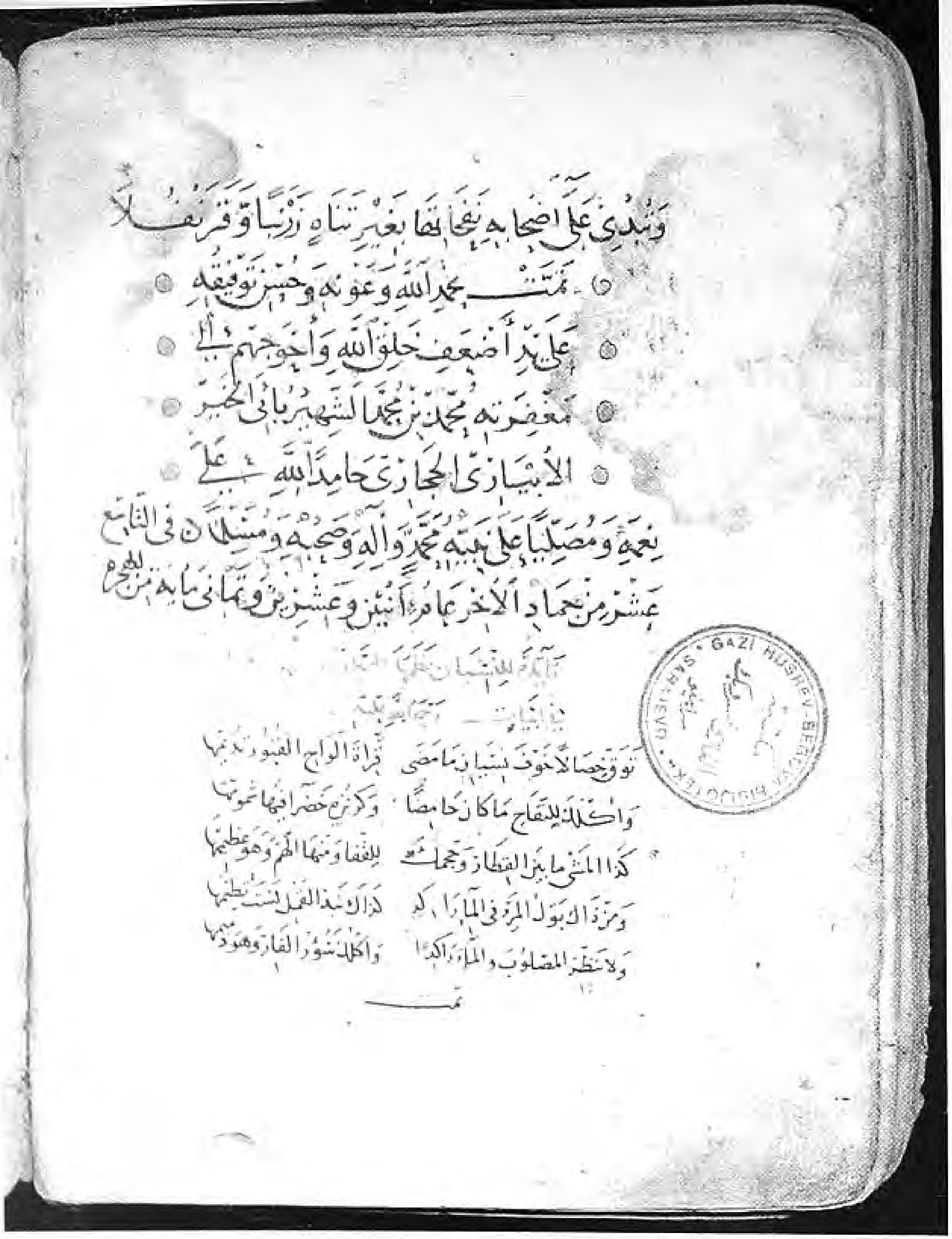

وتبدي على اصحابه نفحاتها بغير تناه زرنبا وقرنفلا
تمت بحمد الله وعونه وحسن توفيقه
على يد اضعف خلق الله واحوجهم الى
مغفرته محمد بن محمد الشهير بابي الخير
الابيازي الحجازي حامدا لله على
نعمه ومصليا على نبيه محمد واله وصحبه ومسلما في التاسع
عشر من جمادى الاخر عام اثنين وعشرين وثماني مائة من الهجرة

Posljednja stranica djela *ḤIRZ AL-AMĀNĪ WA WAǦH AT-TAHĀNĪ FĪ QIRĀ'ĀT AṢ-ṢAB'*. Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Abū al-Ḫayr al-Abyāzī al-Ḥiǧāzī, 19. džumadel-ahira 822/1419. godine. R.7622.

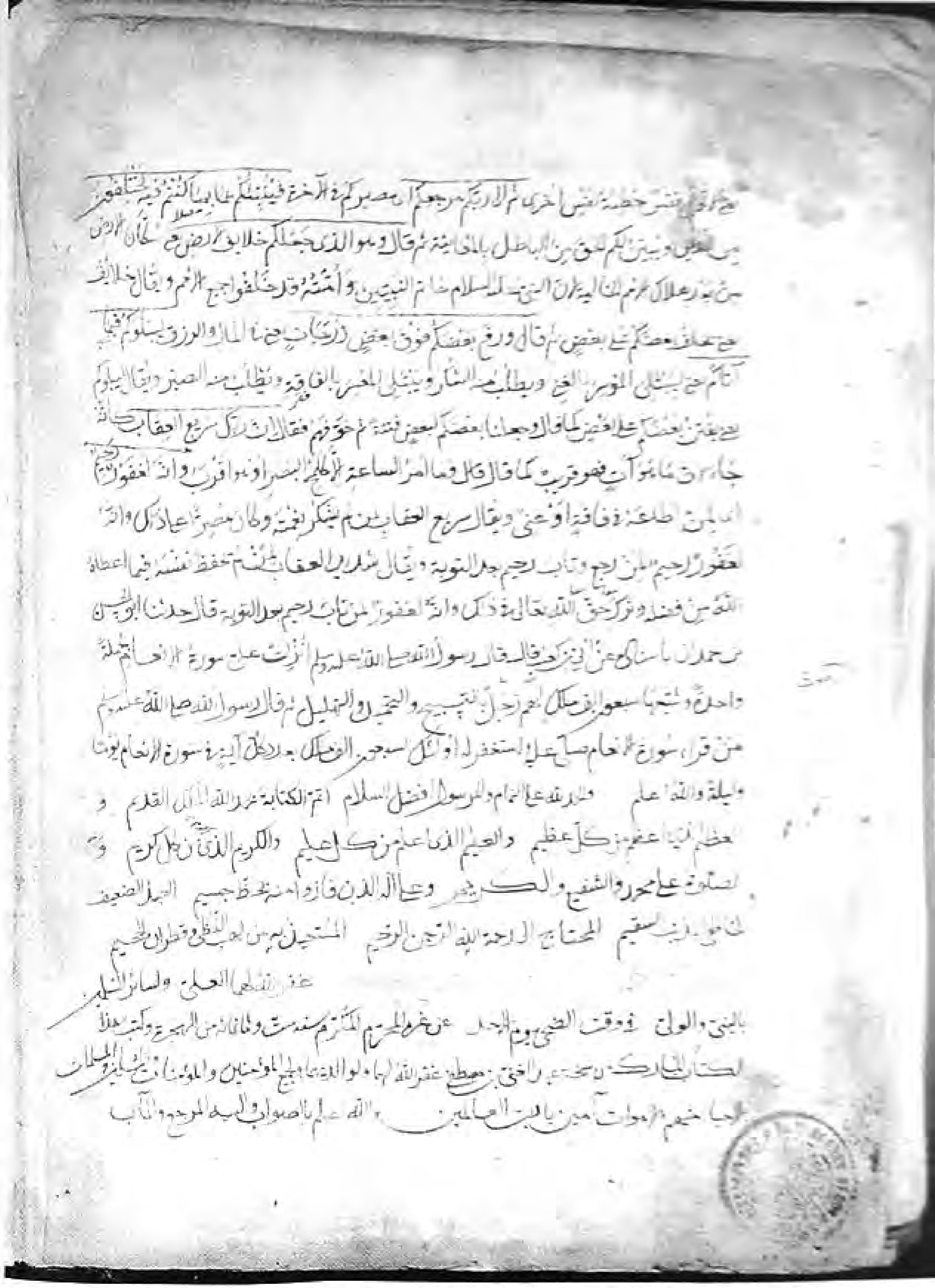

Posljednja stranica tefsira *TAFSĪR ABĪ AL-LAYṮ AW TAFSĪR AL-QUR'ĀN*. Prepisao nepoznati prepisivač 806/1403. godine. R-4778.

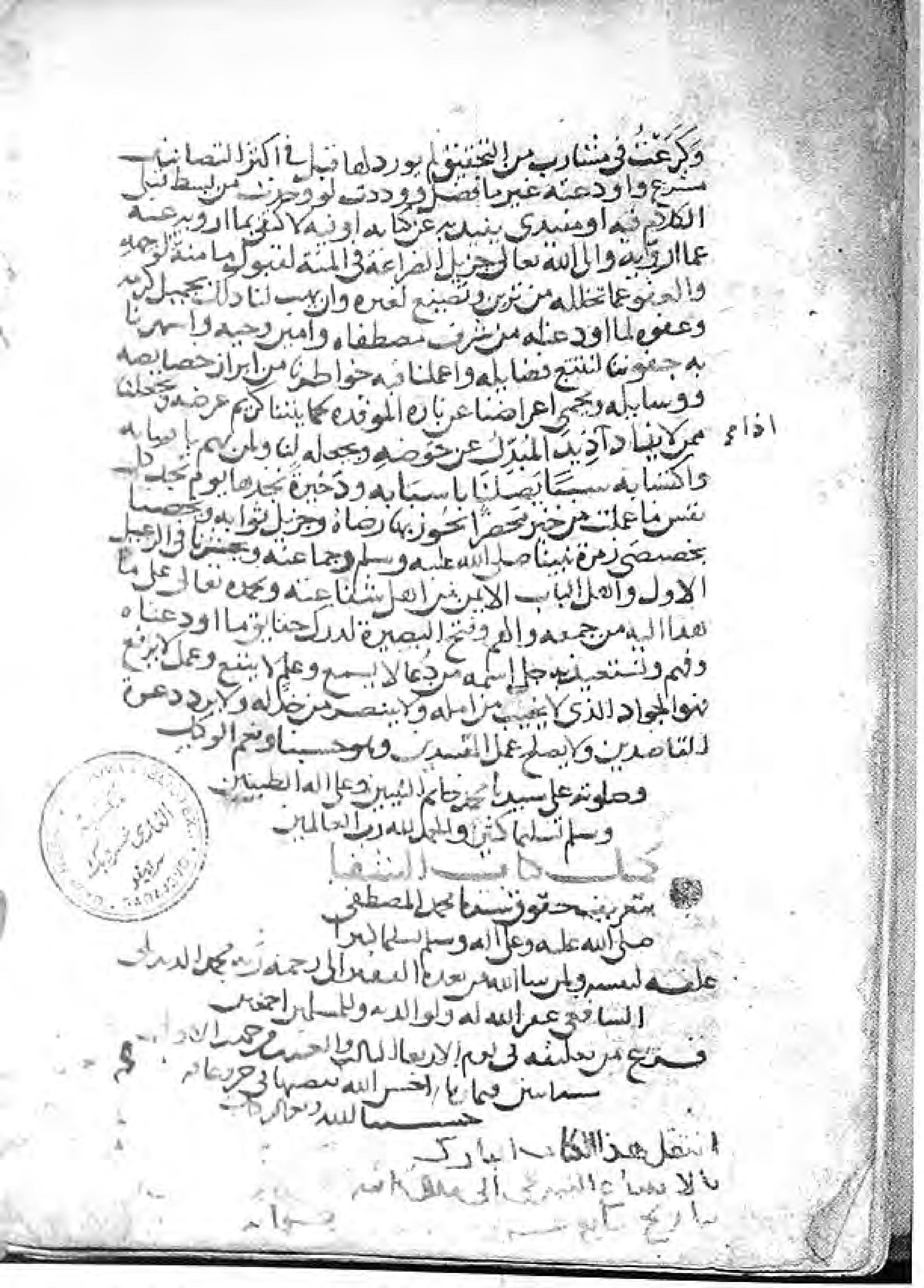

Posljednja stranica djel *AŠ-ŠIFĀ'BI TA'RĪFḤUQŪQ MUṢṬĀFĀ*. Prepisao neki Muḥammad, 23. džumadel-evvela 802/1399. godine. R-8404.

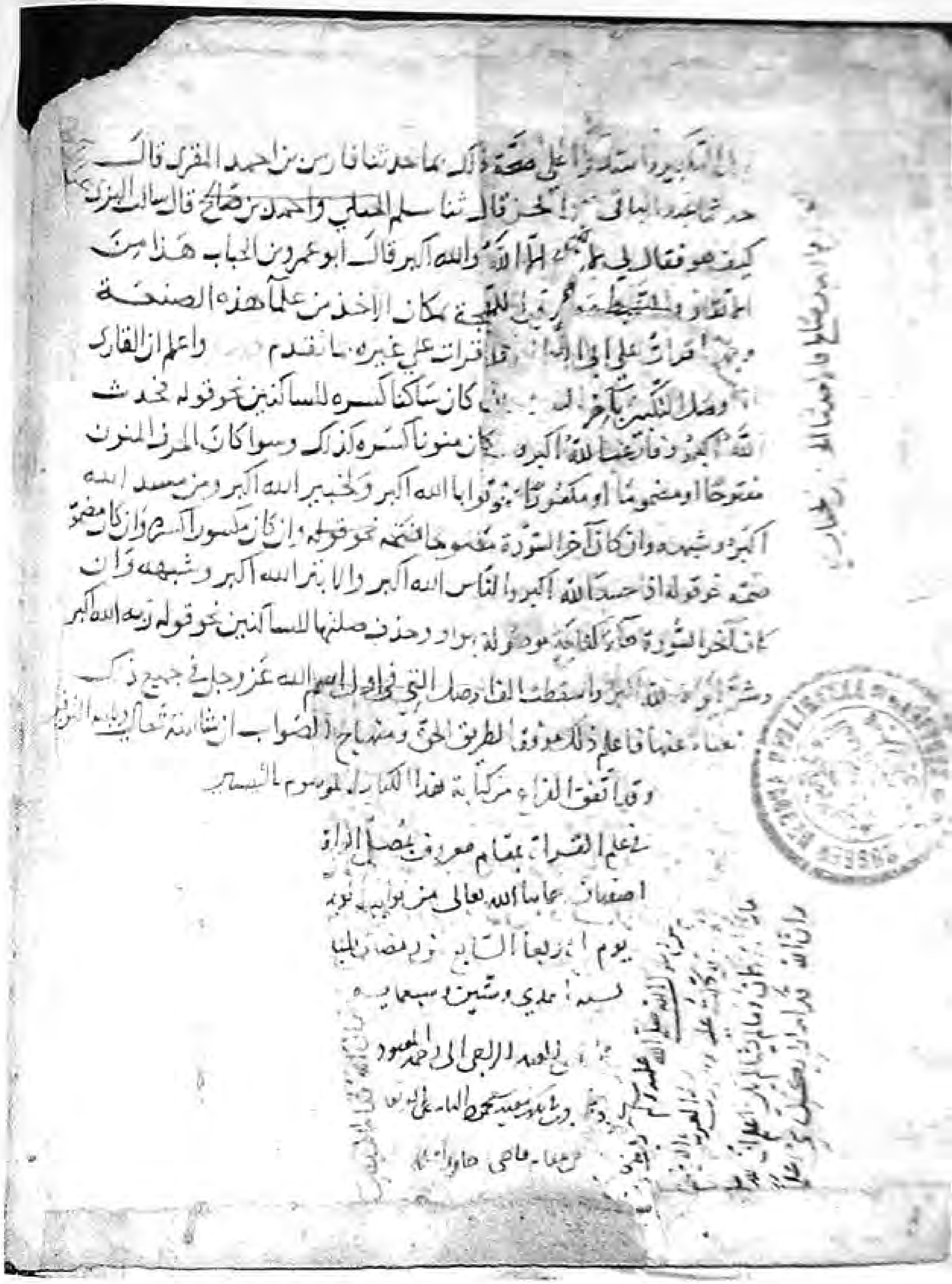

Posljednja stranica djelo iz kiraeta *AT-TAYSĪR FĪ QIRĀ'ĀT AS-SAB'*. Prepisao nepoznati prepisivač 7. ramazana 761/1360. godine. R-4811.

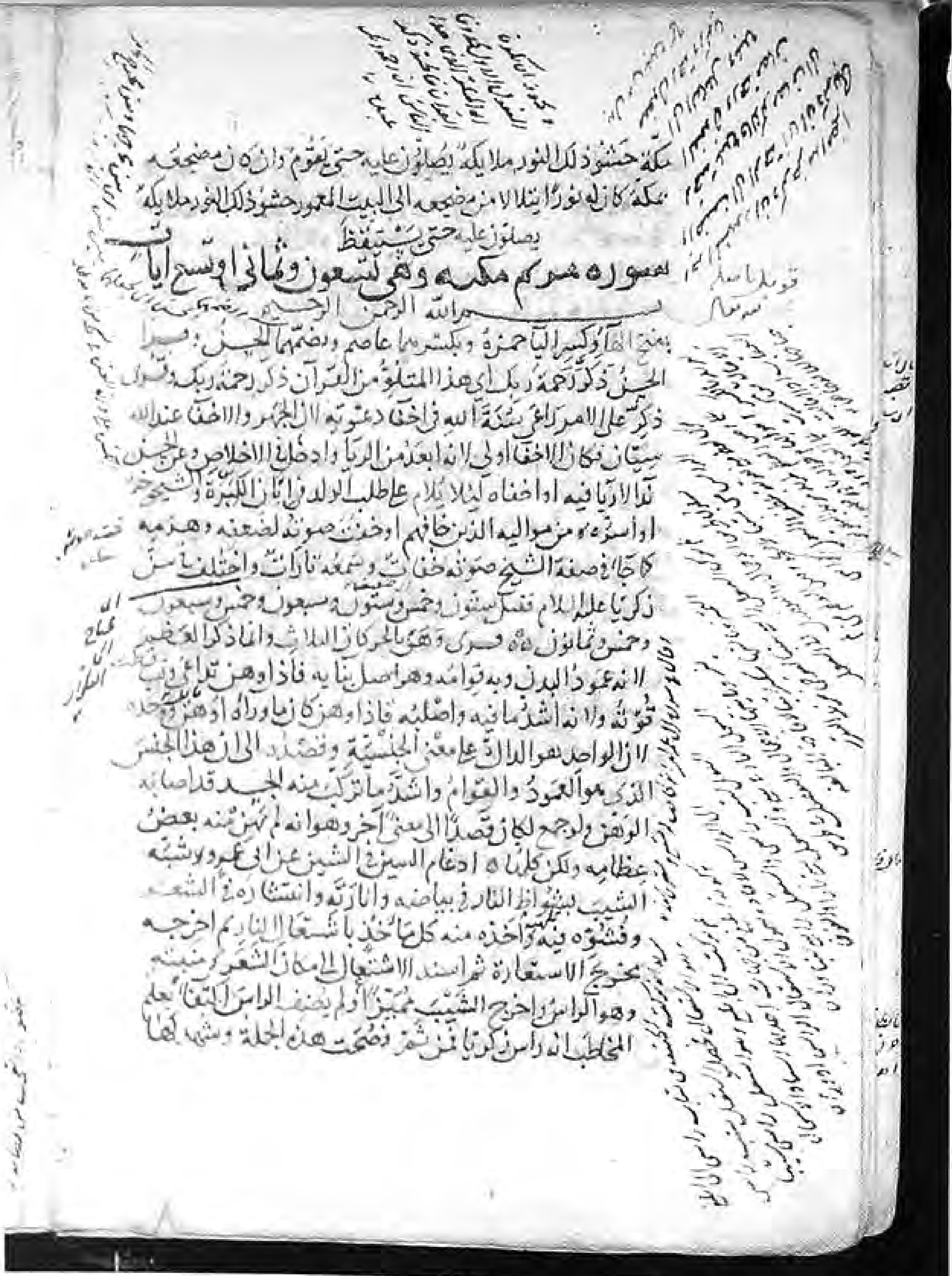

Dio komentara Kur'ana *AL-KAŠŠĀF AL-ḤAQĀ'IQ AT-TANZĪL WA 'UYŪN AL-AQĀWĪL FĪ WUĞŪH AT-TA'WĪL*. Napisao Muhammad b. Ḥaydar b. al-Araf al- Mara'ī al-MAWṣili. Prepisao nepoznati prepisivač prije 715/1315. godine. R-6061.

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 1-873992-72-6
ISBN 9958-23-133-6

وأخيراً، نهدي هذا الجزء من الفهرس لزوجتي ناجية و ابنتيَّ مرسية وبلمة ونديں بالشكر والتقدير لهنَّ لصبرهنَّ وتضحيتهنَّ وتفهّمهنَّ لظروف عملي خلال إعداد هذا الفهرس.

إعداد

زينل فايتش سرايیفو، يناير ٢٠٠٣ م.

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين الجزء الحادى عشر من فهرسة المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسرويك في سرايیفو، علمًا بأنّه من حيث الموضوع مكمّل لما في الجزء الأوّل الّذي قام باعداده المرحوم قاسم دوبراتشا.

ونعيد للأذهان هنا أنّ عدد مخطوطات في مكتبة الغازي خسرويك أيّام طبع الجزء الأوّل من فهرسة المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة، قبل أربعين سنة، لم يتجاوز ٤٥٠٠ مخطوطةً وأنّ عددها منذ ذلك الوقت إزداد أكثر من ضعفين.

ونتيجةً لهذا المدّ الوفير من المخطوطات إلى المكتبة، سواءً عن طريق هبة وشراء من المكتبات الخاصّة أو جمعها ممّن يملكها من مواطني البوسنه والهرسك والعمل الدّؤوب على تصنيفها وفهرستها، ظهر هذا الجزء (الحادى عشر) مكمّلاً للجزء الأوّل. هذا، ونعيد للأذهان أيضًا، بأنّني – نظرًا لضخامة العمل من ناحية وقلّة الوقت المواتي والمواعيد المحدّدة مسبقًا لإنجاز هذا العمل، من ناحية أخرى– لم أتمكّن من إدراج جميع المخطوطات الّتي كان من المفروض إدراجها في هذا الجزء.

وبما أنّ هذا الجزء يعتبر مكمّلاً للجزء الأوّل، فإنّه يتناول نفس المواضيع وهي: علوم المعارف والقرآن وأجزاء القرآن و التّجويد والقراءات وتفسير القرآن والحديث والعقائد والأدعية، علمًا بأنّ ترتيبها ورد على النّحو التّالي: المخطوطات العربيّة ثمّ التّركيّة ثمّ الفارسيّة ثمّ البوسنويّة وأنّ طريقة وصفها وتصنيفها وفهرستها تطابق بالكامل الطّريقة الّتي طبّقت في الجزء الأوّل. أمّا المجاميع، فإنّ ترتيبها ورد حسب أوّل عنوان فيها.

يتناول هذا الجزء، ما مجموعه ٨٧٠ مخطوطة مجلّدة تحوي على ١٢٦٥ عملاً كتابيًا منها ٩٦٥ تأليفًا باللّغة العربيّة، ٢٧٨ تأليفًا باللغة التّركيّة، ٧ تآليف باللّغة الفارسيّة و ١٥ تأليفًا باللّغة البوسنويّة.

والجدير بالذكر أنّ هذا الجزء يحتوي على بعض العناوين الّتي لم يحتو عليها لا الجزء الأوّل ولا أيّ جزء سابق من فهرس المخطوطات بهذه المكتبة.

ونودّ أن نشير إلى أنّ بعض المؤلّفات الواردة في هذا الجزء – شأنها شأن غيرها من المؤلّفات في الأجزاء السّابقة – نشأت على أيدي المؤلّفين البوسنويّين أو نسخت على أيدي النّسّاخ البوسنويّين. وقد أشرنا إلى أسمائهم بحروف مائلة في كشّافات العناوين والمؤلّفين والنّسّاخ الملحقة بهذا الجزء.

ونودّ أيضًا أن نشسر إلى أنّني أكملت هذا الجزء و أنا متقاعد بعد أن أحلت إلى المعاش. وننتهز هذه الفرصة أن نشكر رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك الّتي مكّنتني من ذلك.

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك و الحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار تسعة أجزاء من الفهرس العام للمكتبة وهي الأول والثاني (الطبعة الثانية) والرابع والخامس والسادس والسابع و الثامن والتّاسع والعاشر، فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى و نعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله و عطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإنني أشكر نائب رئيس مؤسسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدين إحسان أوغلي، والمدير العام لمؤسسة الفرقان، الأساتذ الدكتور يوسف إيبش، على ما بذلاه من جهود بناءة، وأشكر العاملين في مؤسسة الفرقان الذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرويك

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 72 6

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2000

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

FAJIC, Zejnil, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyifū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /

obradio Zejnil FAJIC. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH : London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1423/20003

v, 11, 732 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 72 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 44 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٧٢. سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٤)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-10.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. FAJIC, Zejnil, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 72 6

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF. UK

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاريه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوّر مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى ما يقرب من ثلثين ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن الله.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثمّ تمّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثمّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ /٢٠٠١م، ثمّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ /٢٠٠٢م، وها نحن نُقدّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد الحادي عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسروبك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس العشرة السّابقة فهرسة ٦٢٩٠ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين، أمّا المجلّد الحادي عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٦٢٩١ حتّى الرّقم ٧١٦٠، وتحتوي هذه المخطوطات على ٨٧٠ مخطوطة، أو ١٢٦٥ عملاً كتابيًا مخطوطًا، وموضوعات هذه المخطوطات هي: دوائر المعارف، القرآن الكريم (المصاحف)، علم القراآت والتجويد، والتفسير، وعلوم الحديث، والعقائد، والأدعية، ولذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في العلوم المذكورة.

أرجو من الله تعالى العون والتّوفيق كى نُنجزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتس رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسروبك، والسيّد زينل فايتش الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤددَ والتّوفيق للجميع.

لندن، رجب ١٤٢٣ هـ
يناير ٢٠٠٣ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٤٤

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الحادي عشر

إعداد
زينل فايتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م

منشورات الفرقان: رقم ٧٢
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٤

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الحادي عشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الحادي عشر

إعداد

زينل فايتش

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK OSAMNAESTI

Obradio
HASO POPARA

**Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London**

**Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo**

LONDON - SARAJEVO
1434/2013.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK OSAMNAESTI

Obradio
HASO POPARA

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO
1434/2013.

Recenzent:
Dr. Lejla Gazić

مراجعة :
الدكتورة ليلى غازيتس

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017:091(497.6 Sarajevo)

GAZI Husrev - begova biblioteka (Sarajevo)
Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. Sv. 18 / obradio Haso Popara. - Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka : Al-Furqan, Fondacija za islamsko naslijeđe, 2013. - 644 str. : faks. ; 24 cm

Tekst na više jezika. - Na spor. nasl. str.:
Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian &
Bosnian manuscripts

ISBN 1-905122-50-0 (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation)
ISBN 978-9958-580-04-8

1. Popara, Haso

COBISS.BH-ID 20507654

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijeđe.
22A Old Court Place, London. W8 4PL, U.K.
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

Volume XVIII

Prepared by
HASO POPARA

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

London - Sarajevo
1434 AH/2013 AD

SADRŽAJ- CONTENTS

SADRŽAJ - CONTENTS V
UVODNA RIJEČ VII
FOREWORD IX
PREDGOVOR XI
PREFACE XIII
UVOD XV
INTRODUCTION XIX
TRANSKRIPCIJA - TRANSCRIPTION XXI
ENCIKLOPEDIJA - ENCYCLOPEDIA
    Arapski jezik - Arabic language........ 3
FILOZOFIJA - PHILOSOPHY
    Arapski jezik - Arabic language........ 13
LOGIKA - LOGIC
    Arapski jezik - Arabic language........ 17
TESAVVUF - ISLAMIC MYSTICISM
    Arapski jezik - Arabic language........ 87
    Turski jezik - Turkish language........ 97
    Perzijski jezik - Persian language........ 108
ETIKA - ETHICS
    Arapski jezik - Arabic language........ 115
DISPUTACIJA - DISPUTATION
    Arapski jezik - Arabic language........ 121
GRAMATIKA - GRAMATICS
    Arapski jezik - Arabic language........ 193
    Turski jezik - Turkish language........ 226
STILISTIKA I METRIKA - STYLISTICS AND METRICS
    Arapski jezik - Arabic language........ 229
RJEČNICI - DICTIONARIES
    Arapsko-arapski (Arabic-arabic) 245
    Arapsko-turski (Arabic-turkish) 250
    Perzijsko-turski (Persian-turkish) 254
    Arapsko-perzijsko-turski (Arabic-persian-turkish) 257
KNJIŽEVNOST - BILLES-LETTRES
    Arapski jezik - Arabic language........ 261

Turski jezik - Turkish language.. 283
Perzijski jezik - Persian language.. 316

MEDICINA I FARMACIJA - MEDICINE AND PHARMACY

Arapski jezik - Arabic language.. 325
Turski jezik - Turkish language.. 327

MATEMATIKA - MATHEMATICS

Arapski jezik - Arabic language.. 355

ASTRONOMIJA I ASTROLOGIJA- ASTRONOMY AND ASTROLOGY

Arapski jezik - Arabic language.. 359
Turski jezik - Turkish language.. 366

HISTORIJA - HISTORY

Arapski jezik - Arabic language.. 393
Turski jezik - Turkish language.. 409

GEOGRAFIJA - GEOGRAPHY

Turski jezik - Turkish language.. 469

EPISTOLOGRAFIJA - EPISTOLOGRAPHY

Turski jezik - Turkish language.. 479

TAJANSTVENE NAUKE - MISTERIOUS SCIENCES

Arapski jezik - Arabic language.. 501
Turski jezik - Turkish language.. 508
Perzijski jezik - Persian language.. 528
DIPLOMA 529
PIRNAMA 533
MEDŽMUE - MADJMUAS 537
DJELA NA BOSANSKOM - WORKS IN BOSNIAN 547

INDEKSI - INDEXES... 553
Indeks naslova - Title index 555
Indeks naslova u transkripciji - Title index in transcription 573
Indeks prepisivača - Index of transcribers 605
Indeks vlasnika i vakifa - Index of owners and donators 609
Indeks mjesta - Index of places 615
Kataloški index - Cataloguing index..................................... 619
Signaturni index - Call number index.................................... 623

PRILOZI - SUPLEMENTS 627

UVODNA RIJEČ

Navršava se osamnaest godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako su do sada snimljeni na mikrofilm skoro kompletni spomenuti fondovi u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, u 1425/2004. trinaesti, u 1426/2005. četrnaesti, u 1427/2006. petnaesti, u 1429/2008. šesnaesti, u 1431/2010. sedamnaesti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i osamnaesti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.*

U prethodnih sedamnaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 9903 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Osamnaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od broja 9904 do broja 10190 sa ukupno 287 kodeksa, odnosno 604 djela.

U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi koji su imali sreću da budu sačuvani od uništenja i koji će, objavljivanjem ovog Kataloga, biti na raspolaganju istraživačima koji se bave izučavanjem i istraživanjem islamskog kulturnog naslijeđa.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1434/2013. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

FOREWORD

For eighteen years now the London-based al-Furqan Islamic Heritage Foundation has been working all over the world in the field of conservation and preservation of Islamic heritage and culture. It has been doing so through multifaceted activities that include organising symposia, seminars and exhibitions, publishing books and library catalogues, digitalising manuscripts, historical documents, waqfiyyas and Sharia court records.

Al-Furqan has also invested great efforts into preservation and conservation of manuscripts and printed books kept in the Gazi Husrev-beg Libray in Sarajevo. In this way the foundation has contributed to their rescue from decay to which they were subjected, and destruction, especially during the recent war.

For this purpose the Foundation has supplied the Library with modern bookshelves and book-cases for the preservation of manuscripts and printed books, along with modern electronic equipment for scanning manuscripts and documents and preserving them in digital form. Thanks to al-Furqan foundation, digitalization of manuscripts is now almost complete. In addition to the above-mentioned, the foundation has helped in microfilming our library manuscripts and archive material, so that all manuscripts and a good portion of the archive material and old periodicals have been microfilmed.

With regard to manuscript cataloguing, the work is going quite smoothly because al-Furqan, in cooperation with the Islamic Community of Bosnia-Herzegovina, has made possible the publication of catalogues as soon as they are compiled. Thus, the following volumes of manuscript catalogues have been printed: vol. IV (1419/1998), vols. V and VI (1420/1999), vol. VII (1420/2000), vol. VIII (1421/2000), vol. IX (1422/2001), vol. X (1423/2002), vols. XI and XII (1424/2003), vol. XIII (1425/2004), vol. XIV (1426/2005), vol. XV (1427/2006), vol. XVI (1429/2008), vol. XVII (1431/2010). Now, to the satisfaction of devotees of our manuscript heritage, we are presenting vol. XVIII of the Catalogues of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the Gazi Husrev-beg Library.

The preceding 17 volumes of Catalogues present 9903 manuscripts, some of which contain more than one work. Vol. XVII covers the manuscripts from no. 9382 to no. 9903, totaling 522 manuscripts or 952 works. The present volume covers manuscripts from no. 9904 till no. 10190, with 287 codices or 604 works in total.

It includes manuscripts which were lucky to escape destruction and which will now be at the disposal of researchers of Islamic cultural heritage.

I pray to God Almighty to give us success and help the al-Furqan Islamic Heritage Foundation in its efforts to achieve the goals of preserving the achievements of humankind with all its values.

I would like to express gratitude to Dr Mustafa Jahić, director of the Gazi Husrev-beg Library, and to Mr Haso Popara who prepared the present volume. I wish them success and very best in their future endeavours.

London, 1434/2013

Amad Zaki Yamani,
Chairman
al-Furqan Islamic Heritage Foundation

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje svezaka Kataloga od IV do XVII kao i drugo izdanje I i II sveska Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i ubuduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

PREFACE

It is with great pleasure and joy that Gazi Husrev-beg Library continues with the publication of new volumes of the Catalogues of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts in the hope that they will serve researchers and scholarly and cultural institutions concerned with this area of heritage. I am grateful for the publication of this, vol. XVIII, first of all, to God Almighty, then to HE Shaikh Ahmad Zaki Yamani, founder and chairman of the al-Furqan Islamic Heritage Foundation in London, which has put great efforts into the conservation and preservation of invaluable manuscripts housed in our library.

It needs to be stressed that the al-Furqan foundation has made possible the publication of the previous Catalogue vols. IV-XVII, as well as the reprinting of vols. I and II. In addition, al-Furqan has helped our Library to microfilm its manuscripts and acquire bookshelves. It has also continued to assist digitalization of manuscripts so that they may be readily available to all those interested in researching this heritage. I hope that this exceptionally fruitful cooperation will continue throughout the publication of the remaining catalogues, the completion of manuscript digitalization and further work.

For all of these reasons, I would like once again to thank HE Shaikh Ahmad Zaki Yamani, praying to God Almighty that the effort His Excellency is making and the things he is giving us may add to the tilting of the scales towards his good deeds on the Day of Judgment.

Mustafa Jahić
Director, Gazi Husrev-beg Library

UVOD

Raduje nas da naučnoj javnosti i istraživačima naše kulturne baštine možemo ponuditi osamnaesti svezak *Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisan Gazi Husrev-begove biblioteke*, kao nastavak rada na katalogizaciji rukopisa u saradnji sa Fondacijom za islamsko naslijeđe al-Furqan iz Londona. Ovaj svezak Kataloga urađen je prema metodologiji koja je primjenjena u prethodnih sedamnaest svezaka Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.

U osamnaestom svesku Kataloga obrađeno je 287 kodeksa sa ukupno 604 djela iz slijedećih oblasti: enciklopedija, filozofija, logika, tesavvuf, etika, disputacija, gramatika, rječnici, književnost, medicina i farmacija, matematika, astronomija i astrologija, historija i biografije, geografija, epistolografija, tajanstvene nauke, diploma, pirnama, medžmue i, na kraju, tri rukopisa na bosanskom jeziku. Prema redoslijedu, ovaj svezak se naslanja na sedamnaesti svezak Kataloga i obuhvata rukopisne kodekse od broja 9904 do broja 10190. Izuzimajući tridesetak novopristiglih rukopisa, u ovom svesku obrađeni su rukopisi koji iz raznih razloga: rijetkosti, nepotpunosti na početku ili i na početku i na kraju, do sada nisu bili katološki obrađeni. Znatan broj rukopisa obrađenih u ovom svesku predstavlja samo kraće ili duže fragmente pojedinih djela, što je prilikom obrade pričinjavalo dodatnu teškoću u preciziranju naučne oblasti, naslova djela i imena autora koji ga je napisao. U pogledu rasporeda po disciplinama može se primijetiti da se najviše djela odnosi na logiku i disputaciju, bilo da su to samostalna djela u rukopisu ili kao prvo djelo u kodeksima sa više djela iz različitih oblasti.

I pored navedenih činjenica, u ovom svesku našao se znatan broj starih, rijetkih pa i unikatnih rukopisa, od kojih su neki u našim krajevima napisani iz pera bosanskih autora.

Među rukopisima koji prema starini prijepisa zaslužuju posebnu pažnju ističu se:

- *Ḥāšiya ʻalā Lawāmiʻ al-asrār fī šarḥ Maṭāliʻ al-anwār* (v. br. 9911) djelo iz filozofije na arapskom jeziku koje je napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. godine, a prepisao Ibrāhīm b. Ismāʻīl 880/1475-76. godine za Ḫalīl b. ʻAlī-pašu.

- *Šarḥ Hidāya al-ḥikma* (v. br. 9912), djelo iz filozofije na arapskom jeziku koje je napisao Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawī al-Ḫarzayānī, umro

863/1458. godine, a 910/1504-05. godine prepisao Muḥammad b. Ismā‘īl al-‘Imādī u *al-‘Abdiyyi medresi* u gradiću al-Ǧazīra al-‘Umariyya (danas Cizren na desnoj obali Tigrisa u blizini tursko-sirijske granice).

- *Šarḥ-i Būstān* (v. br. 10052), komentar Šayḫ Sa‘dījeva Būstāna koji je na turskom jeziku napisao Aḥmad Sūdī Bosnawī, umro 1007/1599. godine, a koji je u trećoj dekadi mjeseca ševvala 998/1590. godine (dakle dok je autor bio još živ) prepisao al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Bāyazīd.

- *Tārīḫ-i Ṭabarī tarǧaması* (v. br. 10111), prijevod opće historije islama od postanka svijeta do 309/921. godine na turskom jeziku. Historiju je pod nazivom *Tārīḫ al-umam wa al-mulūk* na arapskom jeziku napisao poznati historičar Muḥammad b. Ǧarīr b. Yazīd aṭ-Ṭabarī, umro 310/923. godine. Kasnije je ova historija prevedena na perzijski jezik, a s perzijskog je početkom 16. stoljeća prevedena na turski jezik. Prijevod na turskom jeziku je podijeljen na četiri dijela i ovaj primjerak sadržava sva četiri dijela. Prva tri dijela prepisao je nepoznati prepisivač 996/1558-59. godine, a prijepis četvrtog dijela završio je Idrīs b. Sālim al-Baliġrādī 18. muharrema 1086/14. aprila 1675. godine. Iz bilješke na listu 601a se vidi da je ovaj rukopis uvakufio Ḥasan-pāšā b. ‘Alī-beg za Muṣṭafā-pāšinu džamiju u kasabi Debar (danas u Makedoniji u blizini granice s Albanijom). Rukopis je kasnije bio u posjedu Skendera Bejtulahovića iz sela Čolopek u kadiluku Tetovo, preko koga je 1350/1923. godine i došao u Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu.

- *Šarḥ ‘alā al-Maqāla ar-rūmiyya li Šihāb al-Miṣrī* (v. br. 10066/3), žestok odgovor na stihove na arapskom jeziku kojima se izruguju velikodostojnici Osmanskog carstva i njihovi učenjaci. Rugalicu je napisao poznati egipatski gramatičar i književnik Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Umar al-Ḫafāǧī al-Miṣrī, poznatiji pod nadimkom Šihāb, umro 1069/1659. godine. Ovaj komentar ni njegova autora nismo mogli pronaći ni u jednom nama poznatom katalogu i dostupnoj literaturi. Moguće je da ga je napisao šayḫ al-islām Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić), porijeklom iz Foče. Na ovu mogućnost upućuju slijedeće činjenice: da se komentar nalazi u istom kodeksu u kome i djelo *Ḥāšiya ‘alā Šarḥ Miftāḥ al-‘ulūm* za koje se pouzdano zna da ga je napisao šayḫ al-islām Bālī-zāde, da je on bio savremenik autora rugalice Šihāba al-Miṣrīja i da je jedno vrijeme, prije nego je došao do položaja šejhul-islama, bio na položaju vrhovnog kadije u Egiptu.

- *Mirṣād al-ḥadāqa fī fahm al-‘Alāqa* (v. br. 10021/1), komentar rasprave o vrstama metafore u arapskom jeziku. Osnovno djelo pod nazivom *al-‘Alāqa* napisao je Maḥmūd b. ‘Abdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1746. godine, a ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-āġā al-Ūžičawī, poznatiji pod nadimcima

Ḏikrī i Küçük-āġā, umro 7. muharrema 1267/12. novembra 1850. godine. Djelo je 1279/1862. godine prepisao Beliġrādī Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāǧǧ Muḥammad, naib u kadiluku Brčko. Rukopis ovog jedinog do sada poznatog primjerka Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio je gospodin Kenan Kadić iz Sarajeva, potomak spomenutog prepisivača.

- *Maǧmū'a Muṣṭafā Šawqī al-Ūžīčawī* (v. br. 10182), dio bilježnice tešanjskog muftije Mustafe Ševkije Užičanina u kojoj se, pored fragmenata i izvoda iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku, nalazi i više originalnih dokumenata i privatnih pisama njegova oca Sulejmana Ševkije, sina Muhammed-age Imam-zadea (Imamovića). U Sulejmanovoj vasijetnami iz treće dekade mjeseca redžeba 1251/1835. godine spominje se više uglednih ličnosti iz Užica i Višegrada. Izvršiocu oporuke, svome bratu dervišu Huseinu naredio je da od trećine njegova imetka tri hiljade groša plati bedelu koji će za njega obaviti hadž te da njegove knjige pošalje i uvakufi za tekiju u Fojnici. Iz jednog drugog pisma vidi se da je riječ o tekiji šejha Hadži Mejli-babe (Hadžimejlića).

U ovome svesku Kataloga obrađeno je i dvadesetak rukopisa u kojima se, pored obrazaca, nalazi i dosta prijepisa dokumenata vezanih za razna mjesta i ličnosti iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Hrvatske, Albanije, Grčke, Bugarske i Turske. Među njima se posebno ističe rukopis pod brojem 10144 (R-10392) u kome se nalazi prijepis preko dvije stotine dokumenata iz druge polovine 16. i prve polovine 17. stoljeća. Rukopis su Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonili Kiličbegović Dževad i Zenka iz Štokholma, porijeklom iz Bosanskog Novog.

Ovdje treba spomenuti i Nekrologij umrlih muslimana Sarajeva od 1. redžeba 1318/25. oktobra 1900. do 16. šabana 1323/16. oktobra 1905. godine koji je na turskom jeziku pod nazivom Riṯā' ar-riǧāl 'an Saray Bosna (v. br. 10141) bilježio Mustafa-ef. Abaz, imam džamije Mokro-zāde hadži Sinana u Ćebedžijama u Sarajevu. U ovome nekrologiju su navedeni dani i tačni datumi smrti preko 1300 osoba. Zanimljivo je da je autor nekrologija kod pojedinih osoba zabilježio i podatak koliko je osoba prisustvovalo njegovoj dženazi.

Na kraju, završavajući ovaj svezak Kataloga, želim se zahvaliti svima koji su pomogli da ova knjiga dođe u ruke istraživača naše kulturne baštine na orijentalnim jezicima, a posebno dr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i recenzantu dr. Lejli Gazić na pomoći i korisnim sugestijama prilikom izrade ovoga sveska Kataloga.

U Sarajevu, aprila 2013. godine

Haso Popara

INTRODUCTION

It gives me great pleasure to present the 18th volume of the Gazi Husrev-beg Library's Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts to the scholarly, research and cultural public. It represents continuation of the cataloguing work carried out in cooperation with the al-Furqan Islamic Heritage Foundation from London. It has been prepared following the methodology of the previous seventeen volumes.

This volume covers 287 codices with the total of 604 works from the following fields: Encyclopaedias, Philosophy, Logic, Tasawwuf, Ethics, Disputation, Grammar, Dictionaries, Literature, Medicine and Pharmacy, Mathematics, Astronomy and Astrology, History and Biographies, Geography, epistolary writings, occult sciences, diplomas, pir-namas, majmuas and, finally, three manuscripts in Bosnian. In terms of sequence, this volume follows the 17th volume and covers the manuscripts from no. 9904 to 10190. With the exception of the 30-newly arrived manuscripts, the present volume describes manuscripts which for various reasons (rarity, incomplete beginnings or endings or both, etc) remained uncatalogued. A considerable number of manuscripts in this volume represent a shorter or longer fragments of various works. This added to the difficulty of identifying the field, the title, and the author. In terms of representation of various disciplines it is noticeable that the majority belong to Logic and Disputation, sometimes as individual manuscripts and sometimes as the first in a codex of several works from different fields.

Nonetheless, this volume covers quite a few old, rare, even unique manuscripts, some of which were penned by Bosnian authors.

One can mention the following manuscripts remarkable for their age:

- *Ḥāšiya ‘alā Lawāmi‘ al-asrār fī šarḥ Maṭāli‘ al-anwār* (no.9911), a work of philosophy in Arabic by ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī (d. 816/1413) and copied by Ibrāhīm b. Ismā‘īl in 880/1475-76 for Ḫalīl b. ‘Alī-paša.

- *Šarḥ Hidāya al-ḥikma* (no.9912), a work of Philosophy in Arabic by Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawī al-Ḫarzayānī (d. 863/1458) and copied in 910/1504-5 by Muḥammad b. Ismā‘īl al-‘Imādī in the al-Abdiyya madrasa in the town of al-Ğazīra al-‘Umariyya (present day Cizren on the Tigris River, near Turkish-Syrian border).

- *Šarḥ-i Būstān* (no.10052), a commentary on Sadi's Bustan written in Turkish by Aḥmad Sūdī Bosnawī (d.1007/1599) and copied during the author's lifetime in the third decade of Shawwal of 998/1590 by al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. al-ḥāǧǧ Bāyazīd.

- *Tārīḫ-i Ṭabarī tarǧaması* (no.10111), a Turkish translation of the famous work of Muḥammad b. Ǧarīr b. Yazīd aṭ-Ṭabarī (d. 310/923) entitled *Tārīḫ al-umam wa al-mulūk*. Later on this history work was translated into Persian and at the beginning of the 16th century from Persian into Turkish. The Turkish translation is divided into four parts and the present copy contains all four parts. The first three parts were copied by an unknown hand in 996/1558-59, while the copying of the fourth part was completed by Idrīs b. Sālim al-Baliğrādī on 18 Muharram 1086/14 April 1675. According to the marginal note on 601a, the manuscript was bequathed as waqf by Ḥasan-pāšā b. 'Alī-beg for Muṣṭafā-paša Mosque in the town of Debar (in Macedonia, near the border with Albania). The manuscript was later in the possession of Skender Bejtulahović from the village of Čolopek in the kadilik of Tetovo, from which it came to Gazi Husrev-beg Library in 1350/1923.

- *Šarḥ 'alā al-Maqāla ar-rūmiyya li Šihāb al-Miṣrī* (no.10066/3), a fierce response to verses in Arabic which ridicule the dignitaries of the Ottoman Empire and its scholars. The satirical poem was composed by the famous Egyptian grammarian and writer Aḥmad b. Muḥammad b. 'Umar al-Ḫafāǧī al-Miṣrī, better known as Šihāb (d. 1069/1659). This work is a commentary on the poem, but we could not identify it or its writer in any of the catalogues known to us or in the relevant literature. It might have been penned by sheikh al-islām Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić), originally from Foča (a town in eastern Bosna). This possibility is indicated by the following facts: the commentary is part of a codex which includes the work *Ḥāšiya 'alā Šarḥ Miftāḥ al-'ulūm* which we confidently know was written by shaikh al-islām Bālī-zāde; the shaikh al-islām Bālī-zāde was a contemporary of Šihāb al-Miṣrī and, before being appointed shaihk al-Islam, occupied the post of the chief kadi of Egypt.

- *Mirṣād al-ḥadāqa fī fahm al-'Alāqa* (no.10021/1), a commentary on the treatise about the types of metaphor in the Arabic language. The main work was composed by Maḥmūd b. 'Abdullāh al-Anṭākī (d. 1160/1746), while the commentary was written by Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-āġā al-Ūžičawī, also known as Ḏikrī and Küçük-āġā (d. 7 Muharram 1267/12 November 1850). The manuscript was copied by Beliğrādī Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāǧǧ Muḥammad, na'ib in the kadilik of Brčko (a town in northern Bosna), in 1279/1262. The manuscript of this only extant copy was donated to Gazi Husrev-beg Library by Kenan Kadić, a descendant of the afore-mentioned copyist.

- *Mağmū‘a Muṣṭafā Šawqī al-Ūžīčawī* (no. 10182), part of the notebook of Mustafa Shawqi Užičanin, the mufti of Tešanj (a town in northern Bosnia). Apart from fragments taken from various works in Arabic and Turkish, it also contains several original documents and private letters written by his father Sulayman Shawqi, son of Muhammad-aga Imam-zade (Imamović). Sulaman Shawqi's will (vasiyet-nama) from the third decade of Rajab 1251/1835 mentions several notables from Užice and Višegrad. In the will he asks his brother, darwish Husein, as the executioner of the will, to pay 3,000 guruš for a badal for hajj, and to send his books as bequest to a tekke in Fojnica (a town in central Bosnia). A letter shows that this was the tekke of sheikh hadži Mejli-baba (Hadžimejlić).

The present volume catalogues also about 20 manuscripts which, apart from administrative forms, contain quite a few documents related to various places and personalities in Bosnia, Serbia, Croatia, Albania, Greece, Bulgaria, and Turkey. A particularly interesting is the manuscript no. 10144 (R-10392) which includes copys of over 200 documents from the second half of the 16th and the first half of the 17th century. The manuscript was donated by Kiličbegović Dževad and Zenka from Stockholm, originally from Bosanski Novi (a town in northern Bosnia).

A mention should be made of a list of deceased Muslims of Sarajevo, the people who died between 1 Rajab 1318/25 October 1900 and 16 Shaban 1323/16 October 1905. It was written in Turkish by Mustafa-effendi Abaz, imam of Mokro-zāde hadži Sinan Mosque in Ćebedžije, Sarajevo, under the title *Riṯā’ ar-riğāl ‘an Saray Bosna* (no.10141). The lists gives the dates of death for more than 1,300 persons. Interestingly, the writer of this necrology sometimes mentions the number of people who attended a burial.

Finally, in completing the present volume I would like to thank all those who made possible for it to reach the hands of researchers of our cultural heritage in Oriental languages, especially to Dr Mustafa Jahić, director of Gazi Husrev-beg Library, and the reviewer Dr Lejla Gazić for their help and useful suggestions in preparing this volume.

Sarajevo, April 2013 Haso Popara

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā‘īl-paša: *Hadiyya al-’ārifīn, asmā’ al-mu’allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke,* V-VI/1978. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1978.
Ateş FME	-Ateş, Ahmed: *Istanbul kütüphanelerinde Farsça manzum eserler I.* Istanbul 1968.
Badīriyya	-Ḫiḍr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badīriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muḥammad b. Ḥabīš), I-II. al-Quds, 1407/1987.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, ‘Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-‘āmma fī Baġdād.* Ğuz’ III. Baġdād 1394/1974.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale.* Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.
Brockelmann G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.

Brockelmann S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Enciklopedija LZ	-*Enciklopedija leksikografakog zavoda* 1-8. Jugoslavenski leksikografski zavod. Zagreb MCMLXVI
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I. Sarajevo 1963.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak II. Sarajevo 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić XI	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 203.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
Gazić	-Gazić, Lejla: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Orijentalni institut u Sarajevu. London - Sarajevo 1430/2009.
Gölpinarlı	-Gölpinarlı, Abdulbâki: *Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu* I-III. Ankara, 1967-1972.
Handžić	-Handžić, Meḥmed: *al-Ǧawhar al-asnā' fī tarāğim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana.* Državna štamparija, Sarajevo 1934.

Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāğğī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. ʻAbdullāh Kātib Čalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn ʻan asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muğallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismāʻīl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl ʻalā Kašf aẓ-ẓunūn ʻan asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić XII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XII. London - Sarajevo 1423/2003.
Jahić HAS	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Historijski arhiv Sarajevo. Svezak I. London - Sarajevo 1431/2010.
Jerusalem	-Salameh, Khader I: *Catalogue of Arabic Manuscripts in Al-Budairi Family Library in Jerusalem.* Fascicule 1-2. Islamic Waqf Administration Al-Aqsa Mosque Library. Jerusalem, 1987.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, ʻUmar Riḍā: *Muʻğam al-muʼallifīn - Tarāğim muṣannifī al-kutub alʻarabiyya.* Ğuzʼ I - XV. Bayrūt.
Kairo A	*-Fihris al-kutub al-ʻarabiyya al-mawğūda bi ad-Dār* 1921-1937. al-Ğuzʻ I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	*-Fihris al-maḫṭūṭāt al-ʻfārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā ʻām* 1963" , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.

Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana* 1936 - 1955. al-Qism I-III. Al-Ğumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	-Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria.* London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muğallad I-III. Istanbul 1986.
Kut	-Kut, Günay: Terğüman Ğazetesi Kütüphanesi *Türkçe Yazmalar Kataloğu* I. Edebiyat Fakültesi Basimevi, Istanbul, 1989.
Lavić X	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak X. London - Sarajevo 1423/2002.
Lavić XIV	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIV. London - Sarajevo 1426/2005.
Lavić NUB	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Nacionalna i univerzitetska biblioteka u BiH. London - Sarajevo 1432/2011.
Loebenstein	Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen National bibiliothek. Neuerwebungen* 1868-1968. Teil I. Wien 1970.

Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Historijski institut. Zagreb 1957.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*. Sarajevo 1997.
Munğid	-*al-Munğid fī al-luġa wa al-ādāb wa al-'ulūm*. Bayrūt, aṭ-Ṭab'a al-ğadīda.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
an-Naqšibandī	- an-Naqšibandī, Usāma; Ẓamyā', 'Abbās: *Maḫṭūṭāt al-adab fī al-matḥaf al-'irāqī*, aṭ-Ṭab'a al-ūlā, al-Kuwayt 1406/1985.
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri*. I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
OALT	-Ihsanoğlu, Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Izgi, Celvet; Akpınar, Cemil; Fazlioğlu, Ihsan: *Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi* (History of astronomy literature during the Ottoman period). Islâm tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II, Istanbul 1997.
Pertsch	-Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. Berlin 1888.
Popara IX	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IX. London - Sarajevo 1422/2001.
Popara XIII	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XIII. London - Sarajevo 1425/2004.
Popara XVI	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XVI. London - Sarajevo 1429/2008.
Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa*. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.

QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a‘lām*, I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qāḍiriyya	-Ra’ūf, ‘Imād ‘Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qāḍiriyya.* Fī Ǧāmi‘ aš-šayḫ ‘Abdulqāḍir al-Ġīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.
as-Sāmarrā’ī	-as-Sāmarrā’ī, Qāsim: *al-Fahras al-waṣfī li maḫṭūṭāt as-sīra an-nabawiyya wa muta‘allaqātihā* I-III, aṭ-Ṭab‘a al-ūlā. Ǧāmi‘a al-Imām Muḥammad b. Sa‘ūd al-islāmiyya, ar-Riyāḍ, 1414/1994.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: Mu‘ǧam al-maṭbū‘āt al-‘arabiyya wa al-mu‘arraba. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-‘arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Tehran	- Seyyid Abdollah Anwar: *A Catalogue of the Manuscripts in the National Libray,* Vol. 5, Persian Manuscripts, Tehran, 1974.
Tirana	-*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania,* Tirana. Edited by ‘Abd al-Sattār al-Ḥalwaǧī and Ḥabīb Allāh ‘Aẓmī. London 1418/1997.

Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wiesbaden XIII1	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* Teil I. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,1)
Wiesbaden XIII2	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,2)
Wiesbaden XIII3	-Sohrweide, Hanna: *Türkische Handschriften (and einige in den handschriften enthaltene persische und arabische werke).* Teil 3. Wiesbaden, 1974. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII3)
Wiesbaden XIII4	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 4. Wiesbaden, 1979. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,4)
Wiesbaden XIV1	-Eilers, Wilhelm; Heinz, Wilhelm: *Persische Handschriften.* Teil 1. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV,1)
Wiesbaden XIV1	-Divshali, Soheila; Luft, Paul: *Persische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1980. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV, 2)
Wiesbaden XVIIB1	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* Teil. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya ʻULʻA	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maẖṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. ʻUlūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-ʻarūd, aṣ-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-al-Māliḥ, Muḥammad Riyāḍ: *Fihris maẖṭūṭāt Dār al-Kutub*

	aẓ-Ẓāhiriyya. at-Taṣawwuf, I-III, Dimašq 1398/1978.
aẓ-Ẓāhiriyya ṬIBB	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala.* Dimašq 1389/1969.
az-Zirikli	-az-Ziriklī, Ḫayruddīn: *al-A'lām,* I-III. Kairo, 1926-1928.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Zürich-Sarajevo	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak II. Bošnjački institut. Zürich-Sarajevo 2003.
Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

(ء) ا	’	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ẖ	ك (ک)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	هـ	h
ش	š	ی	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِی	ī

ENCIKLOPEDIJA
ENCYCLOPEDIA

9904. R-4186

مجمع العلوم
MAĞMA‘ AL-‘ULŪM

Obimno enciklopedijsko djelo, na arapskom jeziku, prožeto sufijskim učenjem. Djelo pod gornjim nazivom, na arapskom jeziku, napisao je poznati islamski učenjak ‘Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā‘īl b. Muḥammad b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen u Nesefu 462/1069., umro u Semerkandu 537/1142. godine. Nama dostupni izvori (v. *Kaḥḥāla VII, 305-306; Ḥ. Ḫ. II, 1602; A. M. I, 783*) koji spominju ovo djelo ne navode njegov početak i kraj tako da sa sigurnošću nismo mogli utvrdili da je upravo o njemu riječ. Na prvom zaštitnom listu na strani *a*, ispod naslova pisanog krupnim slovima كتاب المسمّى بمجمع العلوم في التّصوّف والمواعظ وسائر العلوم stoji bilješka na turskom jeziku u kojoj se kaže da je djelo sabrao poznati egipatski učenjak Šayḫ Zayn al-‘Ābidīn b. Šayḫ Muḥammad al-Bakrī, umro 1013/1604. godine. Međutim, u popisu djela ovog učenjaka ne navodi se djelo مجمع العلوم (v. *Tārīḫ Ḫulāṣa al-aṯar II,* 196-199). Djelo je podijeljeno na 42 poglavlja:

- **الفصل الأوّل** في البسمله (l. 1b)، قال النّعمان
- **الفصل الثّاني** في الحمد والشّكر (l. 8b)،
- **الفصل الثّالث** في التّوحيد (l. 9b)،
- **الفصل الرّابع** في ذكر اللّه تعالى عزّ وجلّ (l. 25a)،
- **الفصل الخامس** في التّسبيح والتّحميد والتّهليل (l. 38b)،
- **الفصل السّادس** في آداب الدّعاء (l. 39b)،
- **الفصل السّابع** فيما يتعلّق بقضاء الحاجة (l. 42a)،
- **الفصل الثّامن** في معرفة اللّه تعالى عزّ وجلّ (l. 90a)،
- **الفصل التّاسع** في فضل اللّه سبحانه وتعالى عزّ وجلّ على عباده (l. 92a)،
- **الفصل العاشر** في فضل رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم (l. 117a)...
- **الفصل الأربعون** في الطّبّ والحجامة (l. 450b)،
- **الفصل الحادي والأربعون** في أحوال المدن والبلدان وعجائب الدّنيا (l. 469b)،
- **الفصل الثّاني والأربعون** في أشراط السّاعة وأهوال القيامة (l. 479a).

Početak (l. 1b):

أوّله: **روى** عن رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم بسم الله الرّحمن الرّحيم مفتاح كلّ كتاب **وروى** عن رسول اللّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم كلّ امر ذي بال لا يبدأ فيه بسم اللّه الرّحمن الرّحيم أقطع **وحكى** أن يهوديّا عشق إمرأة من اليهود... **الفصل الثّاني** في الحمد والشّكر (fol. 8b) روى عن النّبيّ صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم كلّ امر ذي بال لا يبدأ فيه بالحمد للّه أقطع...

Završetak (l. 500b):

آخره: وأخرج نعيم عن عبد اللّه بن عمر رضى اللّه تعالى عنهما قال: يقاتلوتكم أهل الأندلس بقيسهم فنأتيهم تدركهم من الشّام فيهزمهم اللّه تعالى جلّ عظمته وقدرته وكبرياؤه ولا إله سواه ثم يأتيكم الحبشة في ثلثمائة ألف فتقاتلونهم أنتم وأهل الشّام فيهزمهم اللّه سبحانه تبارك وتعالى جلّ جلاله وعظم شأنه ولا إله غيره. إنتهى كلام جلال الدّين السّيوطي رضى اللّه تعالى عنه.

L. 500; 28 x 18,5 (19 x 9); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta komentara i citata iz drugih djela u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 500b bilješka da je 1212/1797-98. godine ovaj rukopis iz zaostavštine Osman-efendije Bukarice, naiba u Gornjem Vakufu, za 6 groša otkupio Muftī-zāde (Muftić) Aḥmad, smijenjeni kadija u kadiluku Premedi (Permeti u sandžaku Avloni u Albaniji), nastanjen u kasabi Donji Vakuf u kadiluku Prusac.

إشترى هذا الكتاب مفتي زاده أحمد المنفصل عن قضاء پرمدي ساكن في قصبهء وقف زير عن قضاء آقحصار بوسنه بمقابلة ستّ غروش في سنه ١٢١٢ في نيابت وقف بالا عن مخلّفات عثمان أفندي بوقريچه.

9905. R-6637

نتائج الفنون ومحاسن المتون
NATĀ'IĞ AL-FUNŪN WA MAḤĀSIN AL-MUTŪN

Kraća enciklopedija dvanaest naučnih disciplina (اون ايكي فن): historije, filozofije, astronomije, teologije, fikha, tesavvufa, medicine, poljoprivrede itd., na turskom jeziku. Napisao Mullā Yaḥyā b. Pīr 'Alī b. Naṣūḥ Naw'ī, umro 1007/1598. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1925; Karatay t II, 1459-1463; Flügel I, 28-29; Rieu CTM, 114; Wiesbaden XIII1/372; Köprülü III, 486; Fajić XI, 6292-6298/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **مسئله في آوّل الزّمان ومبدأ الدّوران** عن رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم قال: **إنّ الزّمان قد استدار كهيئة يوم خلق اللّه السّموات والأرض** إلى آخر الحديث قطب العارفين مولانا شيخ صدر الدّين قونوي أحاديث أربعين شرحنده بو حديثك حلّ رموزنده افاده بيورلدقلري...

Završetak (l. 96a):

آخره:

شعر

ومن عادة الأيّار تحريك ساكن   وتفريق مجموع وتنفيذ مشتها

ديكر

فلك را كار جز تفريق مستمر   فكلّ الصّفو منها قد تـــكدّر

L. 97 (originalna folijacija 9-105); 21 x 15 (16,5 x 7,7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, oštećen vlagom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 96a) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis 4. šabana 1041/25. februara 1632. godine završio Muṣṭafā b. Ḥusayn.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب من يد العبد الضّعيف النّحيف مصطفى بن حسين في شهر شعبان في يوم الأربعة (؟) وقت العصر في سنة ١٠٤١

Na predzadnjem zaštitnom listu na strani *b* nalazi se duža bilješka na turskom jeziku nekoga od vlasnika rukopisa. U bilješci se navodi da je on u nekom društvu, najvjerovatnije trgovaca iz Bosne, iz luke Split isplovio brodom 1. džumadel-evvela 1153/25. jula 1740. godine prema tvrđavi Trogir i da su tamo ostali dva dana. Uoči nedjelje, iza jacije namaza, isplovili su brodom prema tvrđavi Zadar, gdje su stigli u nedjelju naveče. U ponedjeljak iza ikindije su krenuli prema austrijskoj tvrđavi Rovinj, odakle su u utorak poslije podne sretno stigli u grad Veneciju.

اشبو سنه مباركه ده واقع بيك يوز اللّي اوچ تاريخنده ماه جماذي الأوّلينك غرّه سنده اسپلت اسكله سنده... چقدوكمزدن صكره سفينه ايله طروغير قلعه سنه كلنوب ايكي كون مكث بعده پازار كيجه سي يتسو نمازندن صكره سفينه ايله يارين كه يوم پازاردر ضادره قلعه سنه اخشام وقتي وينه پازار ايرته سي اكندو وقتنده استريا قلعه لرنه رووين قلعه سي ليماننده اخشام ويتسو وقتلرين قلندقده... صلّي كوني اويله دن صكره ونه ديك شهرنه داخل وواصل اولديغمز الحمد للّه على السّلام.

Na istom listu nalazi se i jedna nedatirana fetva koju je izdao muftija Muhammed (ili Mehmed) iz kadiluka Prusac (كتبه الفقير المفتي بقضاء آقحصار عفى عنه).

9906. R-10404

مقتبسات من سفينة الرّاغب ودفينة المطالب

MUQTABASĀT MIN SAFĪNA AR-RĀĠIB WA DAFĪNA AL-MAṬĀLIB

Izvodi iz poznatog enciklopedijskog djela koje je pod naslovom سفينة الرّاغب ودفينة المطالب na arapskom jeziku napisao osmanski namjesnik u Egiptu, a kasnije veliki vezir Muḥammad Rāġib-pāša, umro 1167/1763. godine (v. opširnije u: *Islām Ansiklopedisi, Cilt 34, str. 403-406*). Djelo je na 680 stranica štampano u Bulaku (Kairu) 1255. i 1282. godine po Hidžri (v. *Sarkīs, I, 920-921*). Ovaj izbor od nama nepoznatog autora sačinjen je, najvjerovatnije, na osnovu štampanog djela, jer je autor izbora na marginama listova obilježavao stranicu s koje je preuzet štampani tekst.

Početak (str. 1):

أوّله: هذا ما اقتبسته من **مجموعة سفينة الرّاغب ودفينة المطالب** ص ٣ ذكر المفسّرون في تفسير قوله تعالى **إيّاك نعبد وإيّاك نستعين** وجوهًا عديدة للإتيان بنون الجمع والمقام مقام الإنكسار والمتكلّم واحد ومن جملة تلك الوجوه ما أورده الإمام الرّازي في تفسيره الكبير وحاصله أنّه قد ورد في الشّريعة المطهّرة أنّ من باع أجناسًا مختلفةً صفقة واحدة ثمّ خرج بعضها معيبًا

فالمشتري مخيّر بين ردّ الجميع وإمساكه وليس له تبعيض الصّفقة بردّ المعيب وإمساك السّليم وههنا حيث يرى العابد أنّ عبادته ناقصة معيبة لم يعرضها وحدها على حضرة ذي الجلال بل ضمّ إليها عبادة جميع العابدين من الأنبياء والأولياء والصّالحين وعرض الكلّ صفقة واحدة راجيًا قبول عبادته في الضّمن لأنّ الجميع لا يردّ البتّة إذ بعض مقبول وردّ المعيب وإبقاء السّليم تبعيض للصّفقة وقد نهى سبحانه عباده عنه فكيف يليق بكرمه العظيم فلم يبق إلاّ قبول الجميع...

Završetak (str. 178):

آخره: **في الأسماء المؤنّثة لإبن الحاجب عليه الرّحمة**

نفسي الفداء لسائل وافاني   بمسائل فاعت كروض جنان
أسماء التّأنيث بغير علامة   هى يا فتى في عرفهم ضربان
قد كان منها ما يؤنّث ثمّ ما   خيّرت فيه لإختلاف معان
أمّا الّذي لا بدّ من تأنيثه   ستّون شبه العين والأذنان
والنّفس ثمّ الدّار ثمّ الدّلومن   أعدادها والسنّ والكتفان...

(str. 179) إلى هنا ما اقتبس من سفينة الرّاغب ودفينة المطالب.

Na str. 180-196 razne bilješke, fetve i citati iz poznatih djela na arapskom i turskom jeziku.

Str. 196; 22,2 x 14 (18 x 9,5); 20 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima i oznakom stranice na kojoj poglavlje počinje. Naslovi poglavlja nadvučeni crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski, originalan, s hrbatom od impregniranog platna, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

9907. R-6959

تاريخ حياة المؤلفين ـ الجزء الأوّل

TĀRĪH̲ ḤAYĀT AL-MU'ĀLLIFĪN - AL-ĞUZ' AL-AWWAL

Započeti i nedovršeni dodatak djelu كشف الظّنون عن أسامي الكتب والفنون Kātiba Čalabija, Ḥāğī H̲alife. Napisao na arapskom jeziku Mehmed

Handžić, umro 1944. godine. U ovome svesku autor je namjeravao dopuniti podatke o autorima po godini njihove smrti od 1. do 700. godine po Hidžri, što se vidi po označenim godinama na marginama listova, crvenim mastilom. Međutim, u ovome svesku većina listova je neispisana. Nešto teksta od po nekoliko redaka do nekoliko desetaka redaka nalazi se na listovima: 20b, 21a-21b, 24a-24b, 27a, 29a, 30a, 36a, 37b, 39b, 40a, 41b, 43b, 45b, 48b, 50b-51b, 52b-53a, 54a, 56a, 57b, 58b, 62a, 64b, 65b-66a, 67a-67b, 71b-72b, 73a, 74a, 75b-77b, 79a-81b, 82a-83b, 85a, 87a-89a, 90b-91a, 93a, 94a, 97a, 89a, 90b-91a, 93a, 94a-97a, 98a-100a, 102a-103a, 105a-106a, 107a-108a, 109a, 111a-111b, 112b-115a, 116a, 117b, 119a, 120a, 121b, 123a-124a, 126a, 127b-128b, 129b, 130b-131a, 132a-132b, 133b, 134b, 135b, 136b, 138a-139b, 140a-141a, 142b-143b, 144b-147b, 148b, 149b-151b, 152a, 154a-154b, 156b-157a, 169b i 174b-183a. Djelo je autograf.

Početak (l. 20b):

أوّله: (سنة) ٨٠ هذه السّنة تسمّى سنة سيل الجُحَاف أو عام الجُحَاف لأنّه جاء سيل بمكّة فذهب بالحجّاج فغرقت بيوت وقد بلغ الماء الركن سمّى به لأنّ السّيل جحف كلّ شيئ مرّ به أى ذهب به... (l. 21a) سنة ٨٢ فيها توفّى بمصر أبو عمر وجميل بن عبد اللّه العذري الشّاعر صاحب بثينة وهى أيضًا من بني عذرة كنيتها أمّ عبد الملك ولجميل أشعار كثيرة فيها: حلف قبل موته أنّه مازنا ولم يشرب ولم يسرق ولم يقتل النّفس فاستكبروا ذلك مع تشبيبه عشرين سنة ببثينة فقال: لا نالتني شفاعة محمّد إن كنت وضعت يدي عليها ريبة...

Završetak (l. 174b):

آخره: **ذكر الأخبار المتعلّقة بالقرون السّبعة إجمالاً وترتيب الإتمام إن شاء اللّه**

كان يقال في عصر أحمد بن عمر بن سريج الإمام المشهور إنّ اللّه بعث عمر بن عبد العزيز على رأس المائة من الهجرة أظهر كلّ سنّة وأمات كلّ بدعة ومنّ اللّه تعالى على رأس المأئتين بالإمام الشّافعي حتّى أظهر السّنّة وأخفى البدعة... (l. 182b) قصيدة لأبي حيّان يمدح فيها النّحو ويذكر فيها واضعه والسّابقين فيه:

هو العلم لا كالعلم تراوده   لقد فاز باغية وأنجح قاصده
وما فضل الإنسان إلاّ بعلمه   وما امتاز إلاّ ثاقب الذّهن واقده...

L. 187; 32,5 x 22,5 (18 x 15); 3-20 redaka. Pisanska sveska sa širokim linijama i tvrdim kartonskim povezom. Mastilo crno i crveno.

Poklonio autorov brat Mustafa Handžić.

9908. R-6960

تاريخ حياة المؤلّفين ـ الجزء الثّاني

TĀRĪḪ ḤAYĀT AL-MU'ĀLLIFĪN
- AL-ĞUZ' AṮ-ṮĀNĪ

Isto kao pod br. 9907, samo što je ovo drugi dio koji obuhvata period od 701. do 1350. godine po Hidžri. I u ovome svesku većina listova je neispisana. Nešto teksta do desetak redaka nalazi se samo na listovima: 1a, 9b, 26b, 118b, 140a, 142a, 143a, 145b, 146b-147a, 149b-150a, 151a, 152a, 157b, 158b, 161a-162a i 165b-168b. Djelo je autograf.

Početak (l. 1a):

أوّله: (سنة)٧٠٢ فيها في صفر توفّى بمصر ودفن بالقرافة أبو الفتح تقى الدّين عمر بن علي بن وهب القشيري المعروف بإبن دقيق العيد. كان من عظماء العلماء وكان يقرر المذهبين المالكي والشّافعي ويؤلّف فيها ولي قضاء مصر واستمرّ في القضاء حتّى مات وكان أبوه أيضًا عالمًا يقرّر المذهبين واستمرّ في المذهب المالكي وسبب تسميته دقيق العيد أنّه مرّ يوم عيد وعليه طيلسان فقيل كأنّه دقيق عيد فلقب به ولمّا مات دفن بقوص في الصّعيد واشتهر ابنه تقى الدّين في الحديث أيضًا له تآليف كثيرة منها الإقتراح في علم الحديث وشرح الأربعين النّبويّة وإحكام الأحكام شرح عمدة الأحكام وهو شرح لم يؤلّف مثله وغير ذلك.

Završetak (l. 174b):

آخره: **التّاسع** (من المبهمات) من رجال هذا القرن العالم جمال الدّين محمّد جار اللّه بن محمّد نور الدّين بن أبي بكر بن علي بن ظهيرة القرشي المخزومي المكّي نسبة إلى جدّه الثّالث ابن ظهيرة وكان جدّه من علماء الشّافعيّة... معاصراً لإبن حجر الهيثمي وله معه مناظرات وأمّا جمال الدّين محمّد جار اللّه فهو من الحنفيّة ألّف في سنة خمسين وتسعمائة في ولاية السّيّد أبي نمى أحمد على مكّة من قبل السّلطان سليمان بن سليم كتابًا في تاريخ مكّة وفضائلها سمّاه الجامع اللّطيف في فضل مكّة وأهلها وبناء البيت الشّريف.

L. 186; 32,5 x 22,5 (18 x 15); 3-20 redaka. Pisanska sveska sa širokim linijama i tvrdim kartonskim povezom. Mastilo crno i crveno.

Poklonio autorov brat Mustafa Handžić.

9909. R-6958

كتاب مجمع البحار في تاريخ العلوم والأسفار

KITĀB MAĞMA' AL-BIḤĀR FĪ TĀRĪḪ
AL-'ULŪM WA AL-ASFĀR

Prvi dio enciklopedije o historiji znanosti i djela na arapskom jeziku. Napisao Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Iz uvoda se vidi da je autor namjeravao napisati sveobuhvatnu enciklopediju o historiji znanosti i pisanih djela na arapskom jeziku. Međutim, prerana smrt ga je spriječila da to i ostvari. U ovome dijelu je obrađeno samo jedno poglavlje o historiji arapskog pisma (الباب الأوّل في الخطّ). Naslov na listu 1a:

كتاب مجمع البحار في تاريخ العلوم والأسفار - النّصف الأوّل منه - مسوّدة المصنّف الفقير إلى اللّه تعالى محمد بن محمد الخانجي البوسنوي

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي بنعمته تتمّ الصّالحات، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه والتّابعين لهم بإحسان إلى يوم الدّين، أمّا بعد، فهذا هو النّصف الأوّل من كتابنا مجمع البحار في تاريخ العلوم والأسفار أعانني اللّه على إتمامه وترتيبه ونظامه ربّه تعالى جواد كريم برّ رحيم وهذا هوان الشّروع في المقصود... (l. 10a) **الباب الأوّل في الخطّ** الخطّ هى هذه النّقوش الدالّة بواسطة الألفاظ على المعاني المراد للنّقاش ويقال في اللّغة خطّ الرّجل الكتاب بيده يخطّه خطًّا... قال اللّه تعالى ولا تخطّه بيمينك أى لا تكتبه وخطّ القلمُ كتب **فصل** واعلم أنّ الإنسان مدني أى محتاج في تعيّشه إلى التّمدّن وهو إجتماعه مع بني نوعه يتعاونون ويشاركون في تحصيل الغذاء واللّباس والمسكن وغيرها...

Završetak (l. 28a):

آخره: **فصل** في ذكر بعض الكتب المؤلّفة على الطّريقة الأولى من الأسلوب الأوّل فمنها كتاب العين وهو من البدائع الّتي أبدعها ولم يسبق إليها وهاك أبياتًا نظّمها أبو الفرج سلمة بن عبد اللّه بن دلان المعافري الجزيري في ترتيب العين قال:

يا سائلي عن حروف العين دونكما   في رتبة ضمّها وزن واحصاء
العين والحاء ثمّ الهاء والخاء   والغين والقاف ثمّ الكاف اكتفا
والجيم والشّين ثمّ الضّاد يتبعها   صاد وسين وزاي بعدها طاء...

وقال إبن المعتزّ كان الخليل منقطعًا إلى اللّيث فلمّا صنّف كتابه العين خصّه به فخظى عنده جداً فأقبل على حفظه منه النّصف واتّفق أنّه اشترى جارية نفيسة فغارت إبنة عمّه ونظرت إلى أغلى الأشياء...

L. 28; 38 x 26 (32 x 19,5); 31-33 retka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom, crnim mastilom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Obična sveska s tvrdim kartonskim koricama. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Autograf.

Poklonio autorov brat Mustafa Handžić.

FILOZOFIJA
PHILOSOPHY

9910. R-823

Zbirka (مجموع), 2

L. 60; 20,7 x 15 (14,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke, naslage plijesni i tekst oštećen. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

1. L. 1b-16b

شرح حكمة العين

ŠARḤ ḤIKMA AL-'AYN

Komentar na djelo حكمة العين iz filozofije. Osnovno djelo napisao je na arapskom jeziku 'Alī b. 'Umar b. Muḥammad al-Qazwīnī, al-Kātibī, Nağmuddīn, umro 675/1276., a ovaj komentar, takođe, na arapskom jeziku, Muḥammad b. Mubārak Šāh, poznatiji pod nadimkom Mīrak al-Buḫārī, umro oko 740/1340. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 685; Ahlwardt IV, 5081; Brockelmann G I, 466 i S I, 847/11; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq...), str. 36-37; Kairo 1, VI, 97; Köprülü I, 883 i 938/4; Dobrača II, 876/3; Fajić V, 3247.

Početak (l. 1b):

أوّله: **أمّا بعد**، حمدا للّه فاطر ذوات العقول النّوريّة، ومظهر خفيّات أسرار الرّبوبيّة... فإنّ المولى العلاّمة أفضل المتأخّرين وأكمل المباحثين شمس الملّة والدّين محمّد بن مبارك شاه البخاري يسّر اللّه مضجعه يقول: قد التمس منّي بعض إخواني في الدّين... أن أكتب لكتاب حكمة العين شرحًا...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وليس باستدلال تمثيليّ غاية ما في الباب إنّه مبنيّ على معرفة وجوه الإستعمال الّتي لا طريق إليها إلاستقراء **والمعدوم** أى المعدوم الممكن الوجود ليس شيئ لأنّه محلّ الخلاف...

2. L. 18b-60b

حاشية ميرزاجان على شرح حكمة العين لميرك
ḤĀŠIYA MĪRZĀĞĀN ʻALĀ ŠARḤ ḤIKMA AL-ʻAYN LI MĪRAK

Glosa na komentar djela حكمة العين iz filozofije. Osnovno djelo napisao je ʻAlī b. ʻUmar b. Muḥammad al-Qazwīnī, al-Kātibī, Nağmuddīn, umro 675/1276., komentar Muḥammad b. Mubārak Šāh, poznatiji pod nadimkom Mīrak al-Buḫārī, umro oko 740/1340., a ovu glosu Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Šīrāzī, umro 994/1585. godine.

Kaḥḥāla III, 188; Ḥ. Ḫ. I, 685; Ahlwardt IV, 5083; Brockelmann G I, 467 i S I, 847; Köprülü I, 866; Dobrača II, 876/4; Fajić V, 3248.

Početak (l. 18b):

أوّله: **قال الش**: الحكمة إستكمال النّفس اى الإستكمال مصدر والمصادر قد تطلق ويراد بها معانيها النّسبيّة وقد تطلق ويراد بها الحاصل بالمصدر مثلاً الضّرب قد يطلق ويراد بها المعنى الحدثي وقد يطلق ويراد به الألم الحاصل منه والحكمة أيضًا مصدر في الأصل...

Završetak ovdje (l. 60b):

آخر الموجود: التّمثيل بأن يقال إذا فرضنا وجود شيئ وفرضنا أنّه لم يحصل بشبه نقض في شيئ من الأشياء أصلاً فلا شكّ في أنّ وجوده خير فإن خير بالنّسبة إليه وليس فيه شرّ بالنّسبة إلى الشّيء من الأشياء فعلم من ذلك أنّ الشّيء بالذّات هو العدم وأنّ الوجود وإنّما يصير شراً باعتبار استلزامه له.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima 1a, 2a i 60b veliki okrugli pečat vakifa Osmana Šehdije iz 1173/1759. godine. Na pečatu je čitljivo:

وقف هذه النّسخة عثمان شهدي عن خواجكان ديوان همايون في مدينة سراى بوسنه بشرط أن لا يخرج عن خزانته خطوة ولا شبراً في سنة ١١٧٣

9911. R-8972

حاشية على لوامع الأسرار في شرح مطالع الأنوار

ḤĀŠIYA ‘ALA LAWAMI‘ AL-ASRĀR FĪ ŠARḤ MAṬĀLI‘ AL-ANWĀR

Glosa na komentar لوامع الأسرار djela مطالع الأنوار iz filozofije, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Maḥmūd b. Abū Bakr al-Umrawī, umro 682/1283., komentar Quṭbuddīn Muḥammad (ili Maḥmūd) b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. (v. *Fajić V, 3268/1*), a ovu glosu ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine.

Kaḥḥāla VII, 216; Ḥ. Ḫ. II, 1715-16; Ahlwardt IV, 5089; Brockelmann G II, 216-17 i S II, 305-06; Köprülü III, 229 (mukarrar); Fajić V, 3268/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وذلك لأنّ المقولات متباينة بالضّرورة فلا يندرج ما يصدّق عليه أحدهما فيما يصدّق عليه الآخر إلاّ صادقت عليه مقولتان معاً وأشار بالترديد إلى أنّ العلم فيه خلاف نشأ من أن العلم ليس بحاصل قبل ارتسام...

Završetak (l. 141b):

آخره: وقد يقال العام أكثر أفراداً فيكون الاحساس بها أوفر وفيضانه المرتّب على الاستدلال الحاصل من الاحساسات المتعلّقة بجريانه أقرب فيكون أعرف وهذا جاز في الذّاتي والعرضي إذا كانت أفراده محسوسة. تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 141; 18,5 x 13,5 (12 x 8); 19 redaka. *Ta‘līq* pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza, mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju djela (v. l. 141b) bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao Ibrāhīm b. Ismā‘īl 880/1475-76. godine za Ḫalīl b. ‘Alī-pašu:

كتبه إبراهيم بن إسماعيل في تاريخ سنه ثمانين وثمانمائة، صاحبه ومالكه خليل بن علي پاشا.

9912. R-9761

شرح هداية الحكمة
ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Komentar na djelo هداية الحكمة iz filozofije, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1264. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawī, al-Ḫarzayānī, Mawlāna-zāde (ili Monla-zāde), umro poslije 863/1458. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2028-29; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq), str. 78-79; Kairo 1 VI, 99; Brockelmann G I, 464/4; ar-Riyāḍ III, 133; Fajić V, 3252; Köprülü I, 892/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الها فهو خزانه للحس المشترك ومحلّه مؤخّر البطن الأوّل واستُدلَّ على مغايرته للحس المشترك بأنّ الصّور المحسوسه بالحس المشترك تبقى محفوظة بعد غيبة المادّة من الدّماغ وذلك ظ يعرفه كلّ أحد بالوجدان فههنا قوّة حافظة للصّور وليست هى الحس المشترك لأنّه مدرك للصّور والمدرك لها لا يحفظها لأنّ الحافظ لو كان هو المدرك لكان الحفظ والادراك شيئا واحدا...

Završetak (l. 76b):

آخره: بالموت في كدر الهيولي متعلّقة بسلاسل العلايق في غصّة وعذاب أليم لكن هذا الألم لا يكون لازمًا، بل لا يكون زايلاً كما ذكرنا في الحالة الأولى. وليكن هذا آخر ما قصدنا جمعه في هذا الشّرح من الفوايد وأوردنا نظمه في هذا السّلك من الفرايد حامدين اللّه تعالى على التّوفيق لإتمامه على نحو ما أملناه من الاستقصاء في تلخيص قواعده والاكتفاء على حسب الامكان في تحقيق مقاصده والتزام شرايط الانصاف في المباحث والتّحرّز عن الأعساف في أثناء المناظرات مع اعترافي بالعجز والقصور وانتساب معظم القوى إلى النّقصان والفتور ولكن اللّه يمنّ على من يشاء من عباده بالفضل والانعام...

L. 76; 21,5 x 14,5 (15 x 8,7); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Riječi أقول i قال pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti po lagama. Na marginama ima nešto bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom,

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 76b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 910/1504-05. godine, u *al-'Abdiyyi medresi,* u gradiću al-Ğazīra al-'Umariyya (danas Cizren na desnoj obali Tigrisa u blizini tursko-sirijske granice), završio Muḥammad b. Ismā'īl al-'Imādī.

حرّره العبد الضّعيف محمّد بن اسماعيل العمادي في بلدة الجزيره العمريّة بمدرسه العبديّة سنه عشر وتسعمائة من الهجرة.

9913. R-3109

حاشية على شرح هداية الحكمة

ḤĀŠIYA TALĀ ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Glosa na komentar djela هداية الحكمة iz filozofije, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1264. godine, a komentar i ovu glosu Muḥammad b. Mubārak Šāh, poznatiji pod nadimkom Mīrak al-Buḫārī, umro oko 740/1340. godine. Naslov krupnim slovima na donjem prerezu listova حاشية ميرك البخاري. U nama dostupnim izvorima (v. *Ḥ. Ḫ. II, 2029; Brockelmann G I, 464*) navodi se samo njegov komentar.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: أقوال العامّة للجسم لا يتوقّف لعقل موضوع لا على نوع مخصوص من المادّة والفرق بأنّ أمثال هذه الأمور يحتاج إلى المادّة مطلقًا وأمثال السواد والبياض يحتاج إليها كما يفهم من كلام الش... (l. 3b) **قوله:** في إبطال الجزء الّذي لا يتجزّى لهما مطلبان الأوّل ابطال النّفس الجزء المستلزم لإبطال تركيب الجسم منه والثّاني إبطال التّركيب الغير المستلزم لإبطال نفسه...

Završetak ovdje (l. 104b):

آخر الموجود: ولا شكّ في أنّ المتّصف بالبياض مثلاً ليس كلّ الجسم بل بعضه فلا بدّ أن يكون ذلك الشّيء موجوداً... بناء على أن ينوب الشّيئ للشّيئ فرع ينوب المتبّت له والبعض الآخر المتّصف بالسواد موجود آخر فإذا كان الشّيئ الّذي اتّصف بالسّواد من الجسم المذكور الغير المتّصف بالبياض بحسب الخارج فلا أشكال وأقوال...

L. 104; 19,5 x 13 (12,3 x 7); 18 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima bez tačaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قــوله pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

9914. R-10451

Zbirka (مجموع), 6

L. 81; 18,5 x 12,5 (14 x 9); 12 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-26b

حاشية على شرح قاضي مير علي على هداية الحكمة

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ QĀḌĪ MĪR 'ALĪ 'ALĀ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Glosa na komentar djela هداية الحكمــة iz filozofije. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je al-Mufaḍḍal b. 'Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1264., komentar Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybudī, al-Qāḍī Mīr al-Ḥusaynī, umro 904/1498., a ovu glosu Muḥammad Ṣalāḥuddīn al-Lārī al-Anṣārī, umro 977/1569. ili 979/1571. godine.

Kaḥḥāla XII, 293; Ḥ. Ḫ. II, 2029; Ahlwardt IV, 5067; A. M. II, 251; Fajić V, 3259/2 i 3265-3266.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تخلّص بهداية حكمته حواشي قلوبنا عن غواشي الرّيوب والأوهام وتنوّر بكحل دلالته عيون بصيرتنا عن غشاوة الشّكوك والإشتباه في المرام... فيقول أفقر الخلق إلى اللّه الباري محمّد المدعوّ بمصلح الدّين اللاّري الأنصاري أصلح اللّه حاله... إنّي أتيت فيما مضى بحواش كاشفة عن غواش على شرح (l. 2a) الهداية... ثمّ بعد برهنة من الزّمان اشتغلت بمباحث

ذلك الشّرح معلّقًا عليه بعضًا من وجوه التّعديل... وشرعت في المقال قال: إعلم أنّ الحكمة علم بأحوال أعيان الموجودات آه أقول: للمناظرين النّاظرين في هذا التّعريف...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والحاصل أنّ تصوّر الإختصاص الّذي يكون للنّعت بالنّسبة إلى المنعوت بديهيّ بوجه يمتاز عن غيره فإنّ العقل يجد للأوصاف اختصاص (اختصاصًا) خاصًّا لموصوفاتها... ويفرّق بالهداية بين ذلك الإختصاص والإتّحاد لا آخر من الإختصاصات...

Listovi 27-34 neispisani.

2. L. 35a-42a

شرح هداية الحكمة
ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Komentar na djelo هداية الحكمة iz filozofije, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1264. godine, a ovaj komentar Ḥusayn b. Muʻīnuddīn al-Maybudī, al-Qāḍī Mīr al-Ḥusaynī, umro 904/1498.

Ḥ. Ḫ. II, 2029; Ahlwardt IV, 5065; Kairo a II, 86; aẓ-Ẓāhiriyya (falsafa wa al-manṭiq..), 79-80; Fajić V, 3253.

Početak ovdje (l. 35a):

أوّل الموجود: ورسمت في أيّام التّحصيل على أكثر كتبها أرقامًا كثيرةً... ومنه الهداية للمحقّق الفاضل أثير الدّين مفضّل بن عمر الأبهري قدّس سرّه فإلتمس منّي بعض المتردّدين إلى المشتغلين بقرائته لدىّ أن أجعل لها من الأرقام المتعلّقه بها شرحًا وأبيّن ما يليق بكلّ مبحث منها تعديلاً... وهذا أوّل ما صنّفته (l. 35b) في عنفوان الشّباب ومنه الاستعانة بفتح أبواب الهداية وعليه التّوكّل في البدايه والنّهاية إعلم أنّ الحكمة علم بأحوال أعيان الموجودات على ما هى عليه في نفس الأمر وبقدر الطّاقة البشريّة وتلك الأعيان أمّا الأفعال والأعمال الّتي وجودها بقدرتنا واختيارنا أولاً فالعلم بأحوال الأوّل من حيث يؤدّي إلى صلاح المعاش والمعاد يسمّى حكمة عمليّة والعلم بأحوال الثّاني يسمّى حكمة نظريّة ومنها ثلاثة أقسام...

Završetak ovdje (l. 42a):

آخر الموجود: والثّاني منعوتًا به وإن لم يكن ماهية ذلك الإختصاص معلومة لنا كاختصاص البياض بالجسم لا الجسم بالمكان وأقول: هذا بحث لأنّ بين الفلك وكوكبه والجسم مكانه تعلّقًا... يقال فلك مكوكب وجسم متمكّن كما أنّ بين البياض والجسم متعلّقًا خاصًّا مصححًا أن يقال...

Listovi 43-51 neispisani.

3. L. 52a-61b

إعلال
I'LĀL

Gramatička analiza glasovnih promjena u određenim paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku, na turskom jeziku. Budući da nedostaju početak i kraj djela, u nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ime autora.

Početak ovdje (l. 52a):

أوّل الموجود: مضارعده عين الفعل مكسور اولقدر بناسي كريده كجن كبي چوق كره متعدّي بعض كره لازم ايچنده اولور متعدّيه مثال ضرب... باب ثالثك وزني ورموزوني وعلامتي وبناسي وروزوني فعل يفعل در موزوني فتح يفتح در علامتي عين الفعل مقابله سنده يا خود لام الفعل مقابله سنده حروف حلقدن بر حرف اولمق شرطيله ماضيه ده ومضارعده عين الفعل مفتوح اولقدر...

Završetak ovdje (l. 61b):

آخر الموجود: اصلسي لم يمدد ايدي كلمده ايكي حرف بر جنسندن واقع اولدي داللر اوّلي متحرّك ثاني سكوني عارض ايله ساكن ادغام جائز اولدوغندن دالي اولانك حركه سني ما قبلده كي ميمي ساكينه نقل ايدرلرمش بز دخي نقل ايتدك اجتماع ساكنين اولدي ندن دال يندن اجتماع ساكنين دفع ايچون ايكنجي دال احف حركات اولدوغندن فتحه حركه ويردك لَمْ يَمُدَّ اولدي...

4. L. 62a-72b

كتاب ذمّ الجاه والرّياء من إحياء علوم الدّين للغزالي
KITĀB ḎAMM AL-ĞĀH WA AR-RIYĀ' MIN IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN LI AL-ĠAZĀLĪ

Poglavlje o pokuđenosti uobraženosti i licemjerstva iz poznatog al-Ġazālī-jeva djela إحيـاء علوم الدّين s naglašenom sufijskom orijentacijom (v. *Popara XIII, 7543-7556*).

Početak ovdje (l. 62a):

أوّل الموجود: فلا بدّ من قسمين القسم الأوّل في تفسير الخلق وبيان منشأه وتقسيمه إلى المذموم والممدوح وطريق إزالة الأوّل وعلاجه إجمالاً وتحصيل الثّاني وإبقائه وحفظ صحّته وتقويته إجمالاً أيضًا فنقول: الخلق ملكة تصدر عنها الأفعال النّفسانيّة بسهولة من غير رويّة يمكن تفسيره لورود الشّرع به واتّفاق العقلاء والتّجربة وتختلف الإستعدادات بحسب الأمزجة ومنشاؤه قوى النّفس وهى ثلاثة النّطق وهو قوّة الإدراك فإعتداله الحكمة وهى ملكة للنّفس...

Završetak ovdje (l. 72b):

آخر الموجود: ورياء أهل الدّنيا بإظهار السّمن وصفاء اللّون واعتدال القامة وحسن الوجه ونظافة البدن ونحوها والثّاني الزّيّ كلبس الصّوف وتشميره إلى قريب من نصف السّاق وغليظ الثّياب والمرقّع الطّيلسان ليظهر أنّه متّبع للسّنّة ولينصرف إليه الأعين بسبب تميّزه ولبس ثياب المخرقه والوسخة ليدلّ به على استغراق الهم بالدّين...

5. L. 73a-75a

تفسير بعض آيات سورة العنكبوت

TAFSĪR BA‘Ḍ ĀYĀT SŪRA AL-‘ANKABŪT

Komentar 29-39. ajeta sure *al-‘Ankabūt* (سورة العنكبوت), na arapskom jeziku, najvjerovatnije izvod iz nekog tefsira. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 73a):

أوّل الموجود: والغاصه ولا يقال النّادي إلاّ لما فيه أهله المنكر كالجماعة والضراط وحلّ الازار وغيرها من القبائح... وقيل الخذف ورمى البنادق **فما كان جواب قومه إلاّ أن قالوا ائتنا بعذاب الله إن كنت من الصّادقين** في استقباح ذلك أو في دعوة النّبوّة المفهومة من التّوبيخ **قال ربّ انصرني** بإنزال العذاب **على القوم المفسدين** بإبتداع الفاحشة وسنّها فيمن بعدهم...

Završetak ovdje (l. 75a):

آخر الموجود: **وزيّن لهم الشّيطان أعمالهم** من الكفر والمعاصي **فصدّهم عن السّبيل** السّويّ الّذي بيّن لهم الرّسل **وكانوا مستبصرين** متمكّنين من النّظر والإستبصار ولكنّهم لم يفعلوا أو متبيّنين من العذاب لاحق بهم بأخبار الرّسل لهم ولكنّهم لجوا حتّى هلكوا **وقارون وفرعون وهامان** معطوفون على عاد أو تقديم قارون لشرف نفسه **ولقد جاءهم موسى بالبيّنات فاستكبروا في الأرض وما كانوا سابقين** فائتين بل أدركهم أمر اللّه من سبق طالبه إذا فاته فكلا من المذكورين...

Listovi 76-77 neispisani.

6. L. 78b-81a

بدء الأمالي

BAD’ AL-AMĀLĪ

Djelo iz islamske dogmatike napisano u formi kaside. Spjevao na arapskom jeziku ‘Alī b. ‘Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine.

Kaḥḥāla VII, 148; Ḥ. Ḫ. II, 1349; Ahlwardt II, 2407-24; al-Ğibūrī II, 2739-41; Zürich I, 136; Trako-Gazić, 495; Dobrača I, 115/3; Bratislava, 115-116; Jahić VI, 4132/4 i VIII, 5245/3; Popara-Fajić VII, 4605/2; Sarkis I, 499; Nametak VI, 4; Lavić X, 6014/2; Papara XVI, 8889/12.

Početak (l. 78b):

أوّله: يَقُولُ الْعَبْدُ فِي بَدْءِ الأَمَالِي لِتَوْحِيدٍ بِنَظْمٍ كَاللآلِي
إِلَهُ الْخَلْقِ مَوْلاَنَا قَدِيمٌ وَمَوْصُوفٌ بِأَوْصَافِ الْكَمَالِ

Završetak (l. 81a):

آخره: لَعَلَّ اللَّهُ يَعْفُوهُ بِفَضْلٍ وَيُعْطِيهِ السَّعَادَةَ فِي المَالِ
وَإِنِّي الدَّهْرَ أَدْعُو كُنْهَ وُسْعِي لِمَنْ بِالْخَيْرِ يَوْمًا قَدْ دَعَا لِ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9915. R-8971

شرح كتاب في الحكمة لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-ḤIKMA LI MAĞHŪL

Dio komentara nekog djela iz filozofije, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: كلام الشّيخ على ما نقله المصنّف وصاحب الكشف ونحن نقول في المنقول... وفي النّقل اختلال امّا الأشكال فمن وجوه احدها أن يمشى لو كان وإلاّ على أنّ شيا معيّنا في نفسه يمشي فاذا أطلق فلا يدّ أن يفهم هذا المعنى للدّلاله... فانّ الحكم لا يستدعي إلاّ تصوّر المحكوم عليه...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: وإنّما المستحيل تخلّفه عن العلّة التّامه... نقول من الابتداء موحدا الكل (!) موجدا لكلّ جزء لزم أحد الأمور الثلثة امّا تعليل الشهيئ بنفسه أو تقدّم المعلول عن العلّة أو تخلّفه عن العلّة التّامه لأنّ المراد بالموجد...

L. 41; 18 x 13,5 (12 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ* s mješavinom *ta'līqa,* pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Riječi قـال i أقـول pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto naknadno pisanih komentara. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

LOGIKA
LOGIC

9916. R-3426

شرح كتاب المقولات

ŠARḤ KITĀB AL-MAQŪLĀT

Komentar Aristotelovih logičkih spisa, poznatih pod zajedničkim nazivom *Organon*. Napisao na arapskom jeziku poznati filozof Muḥammad b. Muḥammad b. Uzluġ b. Ṭurḫān al-Fārābī, Abū Naṣr, rođen 260/874., umro 339/950. godine. U ovom komentaru su obrađeni sljedeći Aristotelovi spisi: Kategorije (في قاطيغورياس), Analitika prva i Analitika druga (أنالوطيقا الأولى والثّانية), Topika (طوبيقا), Sofistika - Pobijanje sofista (سفسطيقا), Retorika (ريطوريقا) i Poetika (بويطيقا).

Kaḥḥāla XI, 194-196; Brockelmann G I, 210-213 i S I, 375-377; Iḥṣā' al-'ulūm li Abū Naṣr al-Farābī, Kairo, 1350/1931., str. 20-21.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره:

أوّل الموجود: بالإجمال وعلى هذا التّقدير فإنّه سقط هذه السّؤالات. **الفصل الثّاني في قاطيغورياس** إعلم أنّ الحقّ أنّ هذا الكتاب لا تعلّق له بالمنطق البتّة وإنّما هو أحد أبواب العلم الإلهي إلاّ أنّ الشّيخ لمّا وافق المتقدّمين وأورد هذا الباب في هذا العلم...

Završetak ovdje (l. 189b):

آخر الموجود: المسئلة الثّانية في بيان تميز الماهية عن لواحقها قال الشّيخ: الطّبيعة إذا وجدت في الخارج وجدت كثيرة فهذه الكثرة إمّا أن تكون لكونها تلك الطّبيعة أو لكونها تلك فإن كان لأجل تلك الطّبيعة وجب أن يكون كلّ واحد عن نفسه ولزم أن تحصل الكثرة في كلّ شخص...

L. 189; 22,3 x 16,3 (16 x 11,5); 23 retka. *Nasḫ*, starinski, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a po rubovima do 5 cm dubine i zubima glogara. Na marginama ima dosta bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen. Na hrbatu ostaci originalnog kožnog poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije iz XIV ili XV stoljeća.

9917. R-7716

إيساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Na islamskom Istoku veoma poznato i često komentarisano djelo iz logike. Napisao na arapskom jeziku al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1266. godine. Naslov na početku krupnim slovima هذا كتاب (إي) ساغوجي

Kaḥḥāla XII, 315; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5228; Brockelmann G I, 464-65 i S I, 839-44; Köprülü III, 277/1; Ljubović, str. 44; Zürich I, 245; Dobrača II, 894/3; Popara-Fajić VII, 4229/3; Jahić VI, 3711/2 i HAS I, 1.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العلاّمة أفضل المتأخّرين وقدوة الحكماء أثير الدّين الأبهري طيّب اللّه ثراه وجعل الجنّة مثواه... **أمّا بعد**، فهذه رسالة في المنطق أوردنا فيها ما يجل استحضارها لمن يبتدأ في شيئ من العلوم مستعينًا باللّه تعالى إنّه مفيض الخير والجود إيساغوجي اللفظ الدّالّ بالوضع يدلّ على تمام ما وضع له بالمطابقة...

Završetak (l. 4a):

آخره: **والمغالطة** وهو قياس مؤلّف من مقدّمات كاذبة شبيهة بالحقّ أو بالمشهور أو من مقدّمات وهميّة كاذبة **والعمدة** هو البرهان لا غير، وليكن هذا آخر الرّسالة.

L. 4; 20,2 x 12,5 (15 x 7); 25 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9918. R-9607

إيساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: النّاطق بالمطابقة... **ثمّ اللفظ** إمّا مفرد وهو الّذي لا يراد بالجزء منه وهو جزء منه وإمّا مؤلّف وهو الّذي لا يكون كذلك وهو قولك رامي الحجارة **والمفرد** إمّا كلّيّ وهو الّذي تمنع نفس تصوّر مفهومه عن وقوع الشّركة كالإنسان وإمّا جزئيّ وهو الّذي يمنع تصوّر مفهومه عن ذلك...

L. 8; 19,9 x 12,5 (12,8 x 6,5); 11 redaka. *Ta'līq,* pisan tupim perom, s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i između redaka ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9919. R-8440

إيساغوجي في المنطق مع الشّرح المسمّى بالأسئلة والأجوبة على مسالك الإمتحان في المنطق

ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ MA'A AŠ-ŠARḤ AL-MUSAMĀ BI AL-AS'ILA WA AL-AĞWIBA 'ALĀ MASĀLIK AL-IMTIḤĀN FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917 samo još s komentarom na marginama. Komentar pod nazivom الأسئلة والأجوبة على مسالك الإمتحان في المنطق na arapskom jeziku napisao je Muḥammad aš-Šukrī b. Ismā'īl al-Ihābī al-Anqarawī, umro poslije 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla X, 71-72.

Početak komentara:

أوّل الشّرح: نحمد الله على إنعامه ونسأل الوصلة إلى إكرامه، ونصلّي على نبيّه وعلى آله وأصحابه أجمعين. **وبعد، فهذه أسئلة وأجوبة على المسالك الإمتحان في المنطق...**

Završetak komentara:

آخر الشّرح: هذا آخره في إمتحان النّحو والمنطق من يد الفقير على التّحقيق محمّد الشّكري بن إسماعيل الإهابي بن إسماعيل الإهابي الأنقروي قرأهم الله تعالى في الأخرى في ليلة ولادة خير الورى من شهر ربيع الأولى لسنة أربع وثلثمائة وألف من هجرة من له العزّ والعظمى.

L. 8; 21,7 x 14,2 (18 x 12); 29 redaka. *Nasta'līq,* pisan sitnim slovima i vještim rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela pisan u sredini, a na marginama tekst komentara. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Iz kolekcije Muhameda Šefketa Kurta, muftije u Tuzli. Poklon nasljednika 1965. godine.

9920. R-7115

Zbirka (مجموع), 6

L. 65; 19,5 x 12,5 (13 x 7); 13-21 redaka. *Nasẖ* i *nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Značajnije riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Tekst na prvih četrdeset listova uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski.

1. L. 1b-7b

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

Na kraju djela (l. 7b) bilješka u kojoj se kaže da ga je u mjesecu džumadel-ula 1196/1782. godine prepisao neki Aḥmad.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في شهر جمادى الأولى تاريخ سنه (١)١٩٦ ... العبد الحقير أحمد.

2. L. 8a-10a

مفهوم ايساغوجي
MAFHŪM-I ĪSĀĠŪĞĪ

Kratak komentar logičkih termina u al-Abharījevu djelu إيساغوجي في المنطق. Napisao na turskom jeziku Muḥammad-efendī Ḥāğib-zāde, umro 1100/1688. godine.

S. O. II, str. 280.

Početak (l. 8a):

أوّله: للّه الحمد في الأولى والآخرة وعلى رسوله الصّلوة وعلى آله الطّاهرين **وبعد**، اشبو فقير پر تقصير حاجب زاده رزقه اللّه الحسنى والزّيادة رسالهء أثيريّه نك مفهومني مبتديلره آسان اولسون ايچون خالصا لوجه اللّه استاذدن تعلم ايلدوكي اوزره قلمه كتوروب مستفيد اولان اخواندن رجا ايلدركه مغفرت ايله ودعادن فداموش بيورميه لر المنطق آلة قانونيّة تعصم مراعاتها...

Završetak (l. 10a):

آخره: ضرب ثالث بعض الجسم مؤلّف وكلّ مؤلّف حادث فبعض الجسم حادث بونك عكسي كلمشدر يعني كبراسي خبريه كلمشدر زيرا نقض اولور ضرب رابع بعض الجسم مؤلّف ولا شيئ من المؤلّف بقديم فبعض الجسم ليس بقديم ضرب بو بيت:

حل اولى وضع اخرى شمل اول شانيدر   كر بونك عكسي اولورسه شكل رابع شانيدر

3. L. 11b-40a

شرح ايساغوجي في المنطق
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na poznato al-Abharījevo djelo iz logike ايساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn, umro 760/1359. godine.

Kaḥḥāla III, 272; Ḥ. Ḫ. I, 206; Ahlwardt IV, 5230; Brockelmann G I, 464 i S I, 841; Köprülü I, 920/2; Fajić V, 3303/2; Jahić VI, 4202/6; Dobrača II, 894/2 Popara-Fajić VII, 4230/3.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد للّه الواجب وجوده الممتنع نظيره... **أمّا بعد**، فانّ كتاب الشّيخ الامام قدوة الحكماء أثير الدّين الأبهري طيّب اللّه ثراه وجعل الجنّة مثواه المشهور بايساغوجي لمّا كان على بعض الاخوان متعسّرا أردت أن أكتب بالتماسهم أوراقا لتزيل تعسّره وتعمّ تيسيره...

Završetak (l. 40a):

آخره: واعلم انّ ما عليه الاعتماد والتّعويل من هذه القياسات انّما هو البرهان لكونه مركّبا من المقدّمات اليقينيّة ولكن (وليكن) هذا آخر ما كتبنا من الأوراق لايضاح ما في كتاب ايساغوجي. تمّت تمام.

4. L. 41a

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI ʻAḌUDUDDĪN

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īğī, ʻAḍududdīn, rođen 708/1308., umro 756/1355. godine.

Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 5293; Brockelmann G II, 208; Köprülü III, 323/13; Ḥ. Ḫ. I, 43; Fajić V, 3335/3; Popara-Fajić VII, 4254/2; Popara XIII, 7740/9; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq...), str. 198-200.

Početak (l. 41a):

أوّله: لك الحمد والمنّة، وعلى نبيّك الصّلوة والتّحيّة، إذا قلت بكلام إن كنت ناقلاً فيطلب منك الصّحّة أو مدّعيًا فالدّليل...

Završetak (l. 41a):

آخره: ويمنع بأن يقال لا، ثمّ إنّ الكلام مركّب عن الحروف الحادثة إنّ الكلام لفي الفؤاد وإنّما جعل الكلام على الفؤاد دليلاً.

5. L. 41b-43b

الحنفيّة ـ شرح الرّسالة العضديّة

AL-ḤANAFIYYA - ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ʻAḌUDIYYA

Komentar na gornju raspravu o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Bardaʻī at-Tibrīzī, Muḥyiddīn al-Ḥanafī, umro 927/1521. godine.

Kaḥḥāla XI, 272-73; Ḥ. Ḫ. I, 41; A. M. II, 218; Ahlwardt IV, 5296; Brockelmann S II, 287; Köprülü III, 551/6; Fajić V, 3335/4; Dobrača II, 1688/8; Jahić XII, 7314/7; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq...), str. 200-203.

Početak (l. 41b):

أوّله: **لك الحمد** جعل اللّهَ تعالى مخاطبًا تنبيهًا على القرب ولأنّ اللايق بحال الحامدين أن يلاحظ المحمود أوّلا حاضراً ومشاهداً... **والمنّة** من منّ عليه وما يقال من ان المنّة منهيّة لقوله تعالى **ولا تبطلوا صدقاتكم بالمنّ والأذى**...

Završetak (l. 43b):

آخره: فكيف يكون العقلي ملزومًا والنّقلي غير ملزوم وبالجملة الفرق ليس على ما ينبغي ولنختم الكلام على هذا القدر لئلاّ ينجرّ الى الملال والى اللّه المرجع والمآب واعلم أنّ الحواشي المنسوبة الى المحقّق الشّريف لهذه الرّسالة لما لاحظتها في نسخ متعدّدة ووجدت بعضها سقيمًا ولم يبق اعتماد عليها لم ألتزم نقلها بل قررت الكلام على وجه لاحظته ووقع بعض تقريراتنا موافقًا...

6. L. 44b-65b

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي

ḤAŠIYA AL-BARDA'Ī 'ALA ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Glosa na al-Kātījev komentar al-Abharījeva djela ايساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Barda'ī at-Tibrīzī, Muḥyiddīn al-Ḥanafī, umro 927/1521. godine. U katalogu *aẓ-Ẓāhiriyya* (*al-falsafa wa al-manṭiq wa ādāb al-baḥt*) stoji da je ovo glosa na komentar djela مطالع الأنوار للأرموي (v. str. 165).

Kaḥḥāla XI, 272-73; Ḥ. Ḫ. I, 207; A. M. II, 229; Ahlwardt IV, 5232; Köprülü III, 334/1; Fajić V, 3302/7.

Početak (l. 44b):

أوّله: الحمد لمن حمدُهُ أحسنُ كلّ المقول وشكرُه أشرف ما يختلج في العقول ... **وبعد**، فجمعت هذه الحواشي للمبتدئين باستعانة القادر من الكتب مع ضمّ ما لاح للبال الفاتر. **قال** الحمد للّه الواجب وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه وغيره **أقول** تُذْكرُ فيه ثلاثُ مقالات الأولى في بيان مفهومات هذه الأشياء...

Završetak (l. 65b):

آخره: **قال** وقوله مختلفين بالعدد دون الحقيقة يخرج الجنس **أقول** فلو قال قوله دون الحقيقة يخرج الجنس لكان أولى لأنّه لا يدخل بقوله مختلفين بالعدد في الاخراج لأنّ الجنس أيضًا مقول على كثيرين مختلفين بالعدد. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis u srijedu u mjesecu redžebu završio Šamsuddīn b. 'Abdullāh.

تمّت النّسخة الشّريفة في يوم چهار شنبه في فقت العصر في شهر رجب كتبه العبد الضّعيف المذنب المحتاج الى رحمة ربّه... شمس الدّين بن عبد اللّه غفر اللّه لهما...

9921. R-8192

الفوائد الفناريّة ـ شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀ'ID AL-FANĀRIYYA - ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-FANĀRĪ

Komentar na poznato al-Abharī-jevo djelo iz logike إيساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn, rođ. 751/1350. god., um. 834/1431. god. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1286/1869-70 (v. *Sarkīs II, str. 1461*).

Kaḥḥāla, IX, 272-273; Ahlwardt IV, 5237; Köprülü III, 333; Ḥ.Ḫ. I, 41; Brockelmann G II, 208 i S II, 278; al-Ğibūrī IV, 6270, str. 63; aẓ-Ẓāhiriyya M, str. 95; Fajić V, 3302/6; Zürich I, 266; TÜYATOK 07/I, 517-527; Popara-Fajić VII, 4355/4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **منفصلتين كقولنا كلّ عدد إمّا زوج أو فرد وكلّ زوج إمّا زوج الزّوج أو زوج الفرد** لأنّه إمّا أن ينقسم إلى المنقسم بمتساويين أو لا **ينتج كلّ عدد فهو إمّا زوج الزّوج أو زوج الفرد** لأنّ الصّادق من المنفصلة الأولى إن كان الفرديّة فهى إحدى أقسام النّتيجة وإن كان الزّوجيّة فهى منحصرة في قسمين كان الصّادق أحد قسميها المذكورين في النّتيجة أيضًا...

Završetak (l. 22b):

آخره: وإن قويل بها الجدل يسمّى مشاغية فالمغالطة منحصرة في القسمين السفسطة والمشاغبة **والعمدة** أى المعتمد عليه **هو البرهان** لا غير لأنّ تحصيل العقائد الحقّة وتزييل العقائد الباطلة ليس إلاّ به وليكن هذا آخر الرّسالة في المنطق.

L. 22; 20 x 12,8 (16,3 x 5,8); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i dužinom hrbata izlizani, a dužinom margina popravljani i naknadno produživani. Tekst uokviren zlatnom trakom, ojačanom s vanjske strane dvjema, a s unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u mjesecu muharremu 1074/1663. godine završio Muḥammad 'Āṣimī b. 'Abdurraḥmān al-Ḥasanī (ili al-Ḥusnī).

تمّت بحمد اللّه وحسن توفيقه كتبه العبد الفقير الحقير محمّد عاصمي بن عبد الرّحمن الحسني... في المحرّم عن سنة ١٠٧٤

9922. R-5516

الفوائد الفناريّة - شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀ'ID AL-FANARIYYA - ŠARḤ AL-ISĀĠŪĞĪ LI AL-FANĀRĪ

Isto kao br. 9921.

L. 28; 16 x 10 (10,5 x 6); 15 redaka. *Nash*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka. Tekst osnovnog djela nadvučen tankom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 26a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio 19. rebiul-evvela 1258/30. aprila 1842. godine.

9923. R-9510

الفوائد الفناريّة - شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀ'ID AL-FANĀRIYYA - ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-FANĀRĪ

Isto kao br. 9921.

Fragment.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: وهو الّذي يكون النّتيجة أو نقيضها مذكورة فيه بالفعل إنّما يسمّى هذا إستثائيّا لإشتماله على أداة الإستثناء... **كقولنا إن كانت الشّمس طالعةً فالنّهار موجود**... ومثال كون النّقيض النّتيجة مذكورة فيه بالفعل...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: لأنّ الحركة هو الخروج من القوّة إلى الفعل على سبيل التّدريج ويذا (!) قد يكون اختلاف الزّيد في الفكر بالسّرعة والبطئ أمّا في الحدس فليس إلاّ بالقلّة والكثرة واعلم أنّ المجريات والحدسيّات لا يصحّ أن يكون حجّة على الغير بجواز أن لا يحصل ذلك الحدس والتّجرية المفيدان للعلم والفرق بينهما...

L. 12; 19,5 x 13 (14,5 x 5,5); 21 redak. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9924. R-9419

Zbirka (مجموع), 4

L. 78; 20,5 x 14,5 (16 x 6); 11-17 redaka. *Nasta'līq,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Značajnije riječi i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 5b-21a

حاشية محيي الدين على شرح الإيساغوجي للكاتي
ḤĀŠIYA MUḤYIDDĪN 'ALĀ ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Glosa na al-Kātījev komentar (v. br. 9920/3) al-Abharījeva djela إساغوجي في المنطق (v. br. 9917) iz logike. Napisao na arapskom jeziku Muḥyiddīn Muḥammad b. Mūsā aṭ-Ṭāšī (ili aṭ-Ṭālišī), umro 884/1479. ili 887/1482. godine.

Kaḥḥāla XII, 64; Ḥ. Ḫ. I, 207; Ahlwardt IV, 5234; Köprülü III, 269; Fajić V, 3304/3.

Početak (l. 5b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين **قال** الحمد لله الواجب وجوده **أقول** افتتح كتابه بالحمد بعد الابتداء بالتّسمية لأنّ أداء الواجب من شكر نعمائه..

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فان **قلت** الحجر المرميّ ليس بنوع الحجر بل فرد من أفراده فكيف يدلّ على الجسم المعيّن وهو النّوع المعيّن **قلت** لا وجود للنّوع الاّ في ضمن فرد من أفراده فان كان فرد من أفراد النّوع مرميّا كان النّوع مرميّا فيكون الحجر المرميّ دالاًّ على نوع الحجر وهو النّوع....

2. L. 22b-29b

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

3. L. 30b-58a

شرح ايساغوجي في المنطق
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9920/3.

4. L. 60b-77a

شرح ايساغوجي في المنطق لمجهول
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Komentar na poznato al-Abharījevo djelo iz logike ايساغوجي في المنطق (v. br. 9917), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Uvod komentara je na arapskom, a ostali tekst na turskom jeziku.

Dobrača I, 145/4; Fajić V, 3383 i 3487/4.

Početak (l. 60b):

أوّله: الحمد للّه خالق الاجناس والفصول الواهب بمقتضى وجوه المناطق والعقول وأكمل الصّلوة على من هو خاتم النبيّ والرّسول وآله المنشور بهم درر الاذعان والعقول فانّ كتاب **ايساغوجي** الابهري نوّر اللّه مرقده لمّا كان أوّل ما تجب على المبتدئين في احاطة اصلاح المنطقيّين أردت أن أشرحه... **ايساغوجي** بو لفظ لغت يونانذن سن بن اوراده ديمكدر...

Završetak (l. 77a):

آخره: **ومن مقدّمات وهميّة كاذبة** يا خود مقدّمات وهمندن كه كاذب اوله مركّب اولان قياسدر كه اگا سقط ومغلط ديرلر **والعمدت** (**العمدة**) علم منطقده مقصود اولان هى **البرهان** برهاندركه

ذكر اولندي اجمالا واكر تفصيلا مراد اولنورسه مطوّلاتده طلب اولنه والله اعلم بحقيقة وهو الموفّق للسّداد والمرشد الى سنن الهدى. تمام شد.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Na prvom zaštitnom listu, ispod jedne bilješke navodi se 1161/1748. godina. Prema tome, rukopis je prepisan najkasnije te godine.

9925. R-2516

Zbirka (مجموع), 10

L. 34; 20 x 15; Dimenzije teksta i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. *Nasẖ* i *nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Više vrsta papira, različite boje i vodenih znakova evropskog porijekla. Na listovima 7-8, 10-11, 17-18 i 25-32 tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama pojedinih djela ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen vlagom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-7b

حاشية محيي الدّين على شرح الإيساغوجي للكاتي

ḤĀŠIYA MUḤYIDDĪN 'ALĀ ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Isto kao pod br. 9924/1.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: في الوصف باللّسان في مقابلة الأنعام ويصدق الشّكر اللّغوي بدونه في فضل القلب وأفعال الجوارح في مقابلة الفاضلة والحمد اللّغوي بدونه في الوصف باللّسان في مقابلة الفضيلة كحمدت زيداً على شجاعته قيل كيف يكون (تكون) الشّجاعة محموداً عليها مع أنّها صفة غير اختياريّة وأجيب عنه بأنّ الشّجاعة...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: **قال** وهى ثلاثة **أقول** الدلالة اللّفظيّة الوضعيّة منحصرة في ثلث وجه الحصر معلوم من الشّرح واعلم أنّ الحصر على ثلثة أقسام حصر عقليّ وهو الحصر الدّائر بين النّفي

والإثبات كانحصار مطلق الدّلالة في اللّفظيّة وغيرها وكانحصار الدّلالة اللّفظيّة الوضعيّة في المطابقي والتّضمني والإلتزامي وحصر استقرائي وهو الّذي لم يوجد مع الإستقراء قسم آخر...

2. L. 10b

شرح مشكلات موطّأ الإمام مالك
ŠARḤ MUŠKILĀT MUWAṬṬA' AL-IMĀM MĀLIK

Dio komentara poznate hadiske zbirke الموطّأ imama Mālika. Napisao ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī, umro 1014/1606. godine. U fragmentu se govori o predznacima Smaka svijeta i pojavi pravednog vladara Mehdije. Naslov na uzdužnoj margini na listu 10a نقل من شرح المشكلات لمولانا ملا علي

Početak (l. 10b):

أوّله: **وعن علي رضى قال: قال عليه السّلام: يَخْرُجُ رَجُلٌ أى صالحٌ مِنْ وَرَاء النّهْرِ** أى ممّا وراءه من البلدان كبخارى وسمرقند ونحوهما **يقال له الحارث** اسم له **والحرّاث** بتشديد الرّاء صفة له زرّاع **على مقدّمته** أى على مقدّمة جيشه **رجل يقال له منصور**...

Završetak (l. 10b):

آخره: **وجب على كلّ مؤمن نصره** أى نصر الحارث وهو الظّاهر أو نصر المنصور وهو الأبلغ ونصر كلّ من ذكر منهما أو نصر المهديّ بقرينة المقام إذ وجب نصرهما وعلى أهل بلادهما ومن يمرّ أبوابه لكونها من أنصاري المهديّ **أو قال إجابته شكّ**...

3. L. 11a-11b

رسالة في طبقات المجتهدين
RISĀLA FĪ ṬABAQĀT AL-MUĞTAHIDĪN

Kratka rasprava u kojoj su date kategorije šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), poznat kao Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. god. Naslov na početku crvenim slovima: أقسام طبقات العلماء

Kaḥḥāla I, 238 i XIII, 35; Dobrača I, 399/7, str. 248; Ahlwardt IX, 10025; Brockelmann G II, 453/124; Köprülü II, 1602/48; Ḥ.Ḫ. II, 1106; Bratislava 76, str. 97; Popara-Fajić VII, 4227/3.

Početak (l. 11a):

أوّله: إِعْلَمْ أَنَّ الْفُقَهَاءَ عَلَى سَبْعَةِ طَبَقَات، **الأُولَى**: طَبَقَةُ المجْتَهِدِينَ فِي الشَّرْعِ كَالأَئِمَّةِ الأَرْبَعَةِ وَمَنْ سَلَكَ مَسْلَكَهُمْ فِي تَأْسِيسِ قَوَاعِدِ الأُصُولِ وَاسْتِنْبَاطِ أَحْكَامِ الْفُرُوعِ مِنَ الأَدِلَّةِ الأَرْبَعَةِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَإِجْمَاعِ الأُمَّةِ وَالْقِيَاسِ...

Završetak (l. 11b):

آخره: **السَّابِعَةُ**: طَبَقَةُ الْمُقَلِّدِينَ الَّذِينَ لاَ يقدرون على ما ذكر ولا يفرّقون بين الغثّ والسّمين ولا يميّزون بين الشّمال واليمين بل يجمعون ما يجدون كحاطب اللّيل فالويل لهم ولمن قلّدهم كلّ الويل.

Na ktaju djela (v. l. 11b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj kaže da ga je prepisao 9. zul-hidždžeta 1219/10. marta 1805. godine.

Na listu 12a-12b fragment iz nekog djela iz logike.

4. L. 13b-16b

رسالة في قراءة آية الكرسيّ والتّسبيحات والتّحميدات والتّكبيرات عقب الصّلوات المكتوبة

RISĀLA FĪ QIRĀ'A AYA AL-KURSĪ WA AT-TASBĪḤĀT WA AT-TAḤMĪDĀT WA AT-TAKBĪRĀT 'AQIBA AṢ-ṢALAWĀT AL-MAKTŪBA

Kratka rasprava o učenju آية الكرسيّ (255. ajeta sure البقرة), izgovaranju 33 x سبحان الله, 33 x الحمد الله i 33 x الله أكبر poslije obavljanja pet propisanih dnevnih namaza. Napisao sarajevski muftija al-Ḥāğğ Muḥammad b. Muṣṭafā al-Čāyničawī (Čajničanin), umro 1206/1792. godine. Prema uvodu, autor je djelo napisao na osnovu Ibn al-Humāmova komentara djela الهداية, u prvom redu poglavlja o nafilama (باب النّوافل) te fikhskih djela Muḥammada al-Ḥalabīja, Birgivije i Qāḍī-zadea. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 13b):

أوّله: بسم اللّه وحده، والصّلوة على من لا نبيّ بعده، أقول وباللّه الميسّر كلّ العسير وبيده التّوفيق والتّيسير **قوله** وإلاّ لتعرّض لها العلماؤنا الخ. قال جلال الدّين ابن الهمام السّيد السّند للعلماء الأعلام في شرح الهداية في باب النّوافل فينبغي استثنان تأخير التّسبيحات والتّحميدات والتّكبيرات عن السّنّة البتّة وكذا آية الكرسيّ... وتعرّض هنا أنّها من مندوبات الصّلوة...

Završetak (l. 16a):

آخره: ثمّ اعلم أنّ الكيفيّة المتعارف وهى ملازمة الدّعاء بعد آية الكرسيّ والتّسبيحات في كلّ الصّلوات لا أعلم ثبوتها كما قال إبن الهمام فيما مرّ ولكن ثبت أنّ أعقاب الصّلوات من مواضع إجابة الدّعاء مطلقًا، اللّهمّ إلاّ أن يقال كما سبق إنّها من مستحسنات الأسلاف... فنقتدي الأسلاف يلا اختلاف لأن لا نكون (l. 16b) مصدّقا لقول خالف تعرف ظاهر ويكون باطنا طيّبًا طاهراً وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وسلّم والحمد للّه ربّ العالمين.

Na kraju djela (v. l. 16b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da ga je prepisao 1211/1796. godine.

تمّت الرّسالة الشّريفة للعالم الفاضل بوسنوي أفندي رحمة اللّه تعالى عليه رحمة واسعة لسنة ١٢١١

5. L. 17b-20b

الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Rasprava iz disputacije na arapskom jeziku. Napisao Šāẖ Ḥusayn b. ʻAbdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1780. godine. Neki izvori (v. *Köprülü III, 546 i 710/2*) ovu raspravu pogrešno pripisuju Ḥusayn-ef. al-Amāsiji.

Kaḥḥāla IV, 19; Bratislava, 265, str. 205; Brockelmann G II, 203 i S II, 482; Ahlwardt IV, 5335; Dobrača I, 145/8; Fajić V, 3315/11; Popara-Fajić VII, 4279/6; Jahić VIII, 5063/12.

Početak (l. 17b):

أوّله: يا من وفّقنا لوظائف البحث في التّحريرات والتّحقيقات ويا من سيّرنا لتمييز سمينها عن سقيمها... **وبعد، فهذه عجالة كافية** لوسائل السّائلين لوظائف الكلام وغلالة شافية لعلل المعلّلين على صحّة المقال والمرام وجامعة للفرائد المنظومة...

Završetak (l. 20b):

آخره: فهى كالأوّل في جميع الأحوال مع زيادة المنع المجاز اللّغوي والمعارضة التّقديريّة بلا اعتبار الدّعوى ولعلّ الصّواب السّابق لبعض الفضلاء جار ههنا لكن بلا استثناء وقس عليه التّقييدات والتّحصينات الواقعة في التّحريرات والتّحقيقات. تمّ تمام.

6. L. 21a-22b

كشف الأسرار بحقائق الكتاب ودقائق الطّهارة والأطّهار

KAŠF AL-ASRĀR BI ḤAQĀ'IQ AL-KITĀB WA DAQĀ'IQ AṬ-ṬAHĀRA WA AL-AṬHĀR

Kratka rasprava o poglavlju o čistoći i obrednom pranju muslimana, kao preduslovu za valjano obavljanje pojedinih vjerskih obreda. Napisao na arapskom jeziku sarajevski muftija al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. Muṣṭafā al-Čāyničawī (Čajničanin), umro 1206/1792. godine. Prema bilješci na kraju, autor je djelo završio u nedjelju, 12. ramazana 1195/1. septembra 1781. godine u Sim-zāde (Đumišića) medresi u Sarajevu, gdje je bio muderis. Na početku ime autora crvenim krupnim slovima:

هذه الرّسالة للعالم الفاضل المدقّق الكامل الحاج محمّد المفتي في سراى بوسنه

Početak (l. 21a):

أوّله: الحمد للّه وحده، والصّلوة والسّلام على من لا نبىّ بعده، وعلى آله الأطهار وأصحابه الأخيار **وبعد**، فهذه رسالة لطيفة مشتملة الأخبار وسمّيتها **كشف الأسرار بحقائق الكتاب ودقائق الطّهارة والأطهار**...**كتاب الطّهارة** تركيب إضافىّ كرامى الحجارة...

Završetak (l. 22b):

آخره: وسبب وجود الطّهارة إرادة الصّلوة معها عند وجود الحدث لأنّها لا تقدّم إلاّ بها ولذا أفتح بها لكونه (لكونها) مفتاح الصّلوة... تمّ تصنيف هذه الرّسالة اللّطيفة من يد البائس الفقير قليل البضاعة كثير المذاكرة والمشغلة بوسنوى الأصل الچاينچوي محمّد بن مصطفى... في مدينة سراى بوسنه في مدرسة سيم زاده غفر اللّه له في يوم الأحد بعد الظّهر في اثنى عشر يومًا (في اليوم الثانى عشر) من رمضان مبارك لسنة خمس وتسعين ومائة وألف.

Na kraju djela (v. l. 22b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da ga je prepisao 16. džumadel-evvela 1212/5. novembra 1797. godine.

7. L. 23b-24a

فتح الأسرار في شرح الإيساغوجي
FATḤ AL-ASRĀR FĪ ŠARḤ AL-ĪSĀGŪĞĪ

Komentar na poznato al-Abharījevo djelo iz logike إيساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku sarajevski muftija i muderis Sim-zāde (Đumišića) medrese al-Ḥāğğ Muḥammad b. Muṣṭafā al-Čāyničawī (Čajničanin), umro 1206/1792. godine. Na početku ime autora crvenim slovima:

هذا الشّرح للعالم الفاضل المدقّق الكامل الحاجّ محمّد أفندي المفتي في مدينة سراى بوسنه المدرّس في مدرسة سيم زاده.

Fajić V, 3307/2; Handžić, Književni rad... str. 105; Ljubovič, Logička djela, str. 53-55.

Početak (l. 23b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أبدع نظام العالم والوجود وعلّم العاقلين المبادئ والمقاصد بمقتضى الحكمة والجود وأنشأ بقدرته أنواع الجواهر العقليّة وأفاض برحمته محركات الأجرام الفلكيّة واخترع ماهيّات الأشياء والتّصوّرات والتّصديقات... **وبعد**، فلمّا كانت هذه الرّسالة مفتاحًا للعلوم... أردت بعون الوهّاب أن أشرحها شرحًا... **وسمّيته فتح الأسرار** للرّسالة اللّطيفة المسمّاة بإيساغوجي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 24a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فينبغي للموحّد أن يقصد معنى الإختصاص اسم اللّه تعالى بالإبتداء في هذا المقام وذلك بتقديم المعمول على العامل كما بيّن في علم المعاني أو مقدّمًا كما ذكره الشّهاب في حاشية أنوار التّنزيل وابن عادل في تفسيره والأوّل هو المشهور فيما بين..

8. L. 25b-31a

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة

ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Komentar na raspravu رسالة في آداب البحث والمناظرة iz disputacije. I osnovno djelo i ovaj komentar, kako se vidi iz uvodnog dijela, napisao isti autor, Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl ar-Rūmī, poznat kao Ṭāšköprü-zāde, rođ. 901/1495., um. 968/1561. god.

Kaḥḥāla II, 177; Ahlwardt IV, 5323; Köprülü III, 332/12; Brockelmann G II, 426; Ḥ.Ḫ. I, 41; Dobrača I, 3/2, str. 7; Fajić V, 3331/6.

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد للّه الذي لا مانع لعطائه ولا مُعارض لقضائه ولا مناقض لإنشائه ... **وبعد**، فقد كنت كتبت عدّة السّطور مع قلّة البضاعة وكثرة الفتور في علم المناظرة والآداب، و قد قصدت الآن شرحها بعون اللّه الملك الوهّاب ... **أحمدك اللّهمّ يا مجيب كلّ سائل** آثر بصيغة المضارع ليدلّ على الإستمرار التّجدّدى ...

Završetak (l. 31a):

آخره: **هذا الّذي ذكرنا من وظائف المخاصمين وآداب المناظرة غاية ما يراد به في هذا الباب** أى باب آداب البحث **إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد والأصول ومن اللّه التّوفيق لإظهار الحقّ**.. وإلهام الصّواب في كلّ باب والحمد للّه على التّمام وعلى رسوله أفضل الصّلوة والسّلام وعلى آله وأصحابه الكرام.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis, uoči ponedjeljka 10. rebiul-evvela 1208/15. oktobra 1793. godine, završio Ṣāliḥ b. Ša'bān Onogoštawī (iz tvrđave Onogošte u Nikšiću).

تّمت الرّسالة بلطف المنّان عن يد الضّعيف المحتاج إلى رحمة الرّحمن صالح بن شعبان اونوغوشتوي عفى عنهما الباري في ماه ربيع الأوّل في ليلة الإثنين بعد المغرب سنة ثمان ومائتين وألف... في ١٠ را سنة ١٢٠٨

9. L. 31b-32b

رسالة في آداب البحث و المناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Kratka rasprava iz disputacije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznat kao Ṭāšköprü-zāde, rođen 901/1495., umro 968/1561. god.

Kaḥḥāla II, 177; Ahlwardt IV, 5323; Köprülü III, 332/11; Brockelmann G II, 426; Ḥ.Ḫ. I, 41; Dobrača II, 884/5; Fajić V, 3314/14; Popara XVI, 9247/2.

Početak (l. 31b).

أوّله: أحمدك اللّهمّ يا مجيبَ كلِّ سائلٍ وأصلّي على نَبيّكَ المَبْعُوث بأَقْوَى الدّلائل... **وبعد،** **فهذه رسالة** لخّصتُهَا في علم الآداب مُجْتَنبًا عن طَرَفَي الإقْتصَاد الاخلال والإطْنَاب... **إعلم** أنّ المناظرة هى النّظر بالبصيرة من الجانبين في النّسبة بين الشّيئين إظهاراً للصّواب...

Završetak (l. 32b):

آخره: وعن الضّحك ورفع الصّوت وأمثالها مع أهل المهابة والإحترام وأن لا يحسب الخصم حقيراً. هذا الّذي ذكرناه غاية ما يراد في هذا الباب ومن اللّه التّوفيق وإلهام الصّواب. ثمّ جعل هذه الرّسالة الشّريفة اللّطيفة في آداب البحث وإظهار الصّواب.

10. L. 33b-34b

شرح ديباجة مختصر غنية المتملي
ŠARḤ DĪBĀĞA MUḪTAṢAR ĠUNYA AL-MUTAMALLĪ

Komentar na uvodni dio (ديباجة) djela مختصر غنية المتملي (v. *Dobrača II, 1196; Popara IX, 5488*). Osnovno djelo napisao je Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. godine, a prema završetku, ovaj komentar neki Munlā-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Popara XVI, 9326/3.

Početak (l. 33b):

أوّله: الحمد للّه الّذي زيّن قلوب العارفين بالعرفان والصّلوة والسّلام على رسوله الّذي هو معدن الإيمان وعلى آله وأصحابه ومن تبعه إلى يوم الدّين بالإحسان. **الحمد للّه** أى الحامديّة المتعلّقة به والمحموديّة ثابتة... **الّذي جعل العبادة مفتحَ السّعادة ومطمحَ السّيادة ومَلْمَحَ الحسنى والزّيادة...**

Završetak (l. 34b):

آخره: **وعلى آله وأصحابه الّذين فازوا من معدن الدّين بلجينه وعينه** اللّجين بضمّ اللاّم وفتح الجيم الفضّة والعين الذّهب والفوز النّجاة والظّفر باللّجين أى ظفور من الدّين الّذي هو مثل المعدن بفضّته وذهبه... ثمّ قال عـ م: حبّب إليّ من دنياكم ثلاث: النّسا ء والطّيب وجعلت قرّة عيني في الصّلواة. تمّت الرّسالة المنسوبة إلي ديباجة (مختصر) غنية المتملّي من تحريرات منلا أفندي.

Na listovima 31a i 34b otisak ličnog pečata prepisivača na kome je se može pročitati من المدد الرّبّاني صالح القرباني

9926. R-3304

الحواشي على الفناريّة
AL-ḤAWĀŠĪ ʻALĀ AL-FANĀRIYYA

Glosa na al-Fanārījev komentar الفوائد الفناريّة (v. br. 9921) al-Abharījeva djela iz logike إيساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, umro 950/1543. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 207; Ahlwardt IV, 5240; Brockelmann G I, 465; A. M. I, 115; Köprülü I, 911/2; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq...), str. 96-98; Fajić V, 3348/2; Lavić NUB, 851-852.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمداً لك اللّهمّ على ما منحت به عليّ من معارف الأفاضل... فلمّا كانت الفوائد الفناريّة مشتملةً على ما لا يخلو عن الغموض والإنغلاق ومع هذا إخوان الزّمان راغبون فيها... علّقت عليها ما يكشف الاغلاق ويزيل الغموض حتّى يتيسّر لهم بتحصيلها النّهوض...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 35b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله: بالمطابقة أى كالمطابقة في الظّهور لأنّ صورة الفكر هى الهيئة الإجتماعيّة ولا شكّ أنّها ليست نفس المؤلّف بل معارضةً له منشئة عن التّأليف كيف ولو كانت بالمطابقة لإمتنع حمله على البرهان المعرّف لما مرّ آنفًا، قوله: وهى القوّة العاقلة لأنّها وإن كانت قابلةً للإدراكات لكنّها فاعلة...

L. 35; 22,5 x 16,5 (15 x 8,2); 17 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Riječi قوله i أقول nadvučene crnom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Poklonio Muftić Enis, geometar iz Banje Luke, 28. X 1950. godine (v. bilješku na l. 1a).

9927. R-9103

الفرائد البرهانيّة في تحقيق الفوائد الفناريّة على الرّسالة الأثيريّة

AL-FARĀ’ID AL-BURHĀNIYYA FĪ TAḤQĪQ AL-FAWĀ’ID AL-FANĀRIYYA ‘ALĀ AR-RISĀLA AL-AṮĪRIYYA

Glosa na al-Fanārijev komentar الفوائد الفناريّة (v. br. 9921) al-Abharījeve rasprave إيساغوجي في المنطق (v. br. 9917) iz logike. Napisao na arapskom jeziku Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥumayd (al-Bulġārī), čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ. Ḫ. II, 207; Ahlwardt IV, 5239; Brockelmann G I, 465 i S I, 846; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq...), str. 96; Köprülü III, 725/5; Fajić V, 3350/4.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي زيّن الأذهان باكتساب التّصوّر والتّصديق وجعل المنطق ميزانًا لطريق التّفهيم والتّحقيق... **وبعد**، فيقول المحتاج إلى رضوان الملك المجيد برهان الدّين بن كمال الدّين بن حميد بصّره الله بعيوب نفسه وجعل يومه خيراً من أمسه لمّا كانت فوائد الإمام الفناري للرّسالة الأثيريّة كمتن متين تحتاج إلى بيان ومبين لإشتمالها على حقائق الحجب ودقائق الكتب كتبت بإلحاح الأصحاب في كلّ غداة وعشيّ بعد التّحشية على غوامضها وريقات توضيح المشكلات وتبين المغلّقات **وسمّيتها بالفرائد البرهانيّة في تحقيق الفوائد الفناريّة**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: قوله لأنّ القاعدة جواب لمن يقول إنّ الحكم على النّاطق بأنّه داخل في حقيقة الإنسان وعلى الضّاحك بأنّه خارج عنها يحكم لكونهما متساويين في إختصاصهما بالإنسان وتحرير الجواب أن يقال إنّ الإختصاص بالإنسان أقوى من اختصاص الضّاحك به لأنّ اختصاص الضّاحك به تابع ومتبوع على اختصاص النّاطق به بناء على أنّ الإنسان ما لم يتّصف بالإدراك مطلقًا...

L. 8; 23 x 16,5 (15 x 7,8); 27 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima izlizani. Riječi قوله i أقول nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9928. R-10510

الفرائد البرهانيّة في تحقيق الفوائد الفناريّة على الرّسالة الأثيريّة

AL-FARĀ'ID AL-BURHĀNIYYA FĪ TAḤQĪQ AL-FAWĀ'ID AL-FANĀRIYYA 'ALĀ AR-RISĀLA AL-AṮĪRIYYA

Isto kao pod br. 9927.

L. 11; 20 x 15 (13,5 x 8,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren trakom zlatne boje, ojačanom s vanjske strane dvjema, a s unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika Ibrāhīma b. Ibrāhīm-efendije.

صاحب إبراهيم بن إبراهيم أفندي.

Otkupljeno od Nazifa Borovine iz Sarajeva, porijeklom od Foče.

9929. R-4430

مراقبة الفنّ في مرصد اليقين لا الظنّ - شرح إيساغوجي في المنطق

MURĀQABA AL-FANN FĪ MARṢAD AL-YAQĪN LĀ AẒ-ẒANN - ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na poznatu al-Abharījevu raspravu iz logike إيساغوجي في المنطق (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Ḫiḍr b. Maḥmūd b. 'Umar al-'Aṭūfī, poznat i pod nadimkom Ḫayruddīn, umro 948/1541. godine.

Kaḥḥāla IV, 101; Ḥ. Ḫ. I, 208; A. M. I, 346; O. M. I, 355.

Početak (l. 1b):

أوّله: يقول الفقير إلى اللّه الغنيّ حضر بن محمود بن عمر العطوفي: الحمد للّه الّذي خلق الأرض والسّماء لحصول العلم والعمل، والصّلوة على محمّد قدوة الأنبياء والرّسل... **وبعد**، فلمّا كان علم المنطق سببًا لحصول علوم كسبته بقواعده الّتي يستنبط منها ايصال كلّ فرد مخصوص من أفراد قول الشّارح... شرعت في أن أشرح الرّسالة المختصرة الوافية في أكثر مهمّات مسائل المنطق... (l. 2a) **وسمّيته مراقبة الفنّ في مرصد اليقين لا الظّنّ**... أثير الدّين (ال) أبهري طيّب اللّه ثراه وجعل دار الجنّة مثواه...

Završetak (l. 46a):

آخره: لقد جمعت هذه الكلمات في مدّة مع استعجال وغلبة ضعف البنية (l. 46b) وضجرة البال، ولذا لم تخلّ من سهو حرف أو كلمة أو كلام، قد اطّلعت على بعض فأصلحته مفوضًا الباقى إلى الكرام. والّذي دعاني إلى هذا الجمع كون هذا العلم سببًا لأخذ القياسات في تنبيهات القرآن العظيم واشتغال ولد مسمّى بعمر بهذا المختصر في زمان خلافة السّلطان الكريم تقبّل اللّه الّذي هو ملهم النّيّات السنية وموفّق الأعمال والطّاعات السنية. تمّ بعون اللّه الكتاب وفي الدّعاء للمؤلّف...

L. 46; 21 x 13,8 (16,5 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Riječi قوله i قال المص pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i po lagama razasuti. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 2a namjerno izbrisane bilješke o ranijim vlasnicima.

Prema bilješci u inventarskoj knjizi prenesen iz bivše medrese u Zvorniku.

9930. R-7663

شرح إيساغوجي في المنطق

ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na poznatu al-Abhārījevu raspravu إيساغوجي في المنطق iz logike (v. br. 9917), na arapskom jeziku. Prema uvodu, napisao Aḥmad b.

Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom La'ālī, umro 971/1564. godine. Nama dostupni izvori koji navode ovoga autora ne spominju ovo njegovo djelo.

Kaḥḥāla II, 177-178; A. M. I, 145.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، محمّد وآله وصحبه أجمعين، **وبعد**، فيقول العبد المحتاج إلى الله المتعالي سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلي إنّي أردت أن أكتب للرّسالة الموسومة بإيساغوجي... شرحًا مفيداً لايقًا لمطالعة الإخوان فكتبت هذه الأوراق بعون الله الملك الخلاّق على الإختصار دون الإطناب والله أعلم بالصّواب قال المص رحمة الله عليه: **إيساغوجي** أى هذا الباب باب إيساغوجي يعني الكلّيّات الخمس لمّا كان المنطق باحثًا عن أحوال المعلومات التّصوّريّة والمعلومات التّصديقيّة كان له طرفان تصوّرات وتصديقات...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **أمّا مانعة الخلو فقط كقولنا زيد إمّا أن يكون في البحر وإمّا أن لا يغرق** فإنّ الكون في البحر مع عدم الغرق يصدقان ولا يكذبان ولا الغرق في البحر وأمّا السّالبة فحكم فيها برفع التّنافي في الكذب فقط كقولنا ليس زيد إمّا أن لا يكون في البحر وإمّا أن يغرق فإنّ عدم الكون في البحر مع الغرق يكذبان لمّا فرغ المصنّف عن...

L. 8; 19,7 x 10,7 (15 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9931. R-9507

مغني الطّلاّب في شرح إيساغوجي في المنطق

MUĠNĪ AṬ-ṬULLĀB FĪ ŠARḤ ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar na al-Abharijevu risalu إيساغوجي iz logike (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Ḥasan al-Maġnīsāwī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1222/1807. godine. Naslov na listu 1a krupnim slovima هذا كتاب مغني طلاّب شرح إيساغوجي

Kaḥḥāla XII, 158; Brockelmann S I, 843/11; O. M. II, 33; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 153; Köprülü III, 281/2; Tirana, str. 249; Fajić V, 3302/2; Jahić HAS I, 3; Lavić NUB, 848.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من جعل المنطق ميزانًا لطريق التّفهيم والتّحقيق ونشكرك يا من جعل الأذهان باكتساب التّصوير والتّصديق... **وبعد**، ولمّا كانت الرّسالة المشهورة بايساغوجي المنسوبة إلى الشّيخ الإمام العلاّمة... أثير الدّين الأبهري... خطر ببالي وإن كان غير لائق بحالي أن أكتب لها شرحًا... فلمّا تيسّر الإتمام بعون الله الوهّاب **سمّيته بمغني الطّلاّب**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فيكون الجواب هو الحيوان فقط فإذا أفرد كلّ واحد منهما في السّؤال له يصحّ الحيوان أن يقع جوابًا عن كلّ واحد منهما إنّ السّؤال بما هو عن كلّ شيئ واحد طلب..فيكون الجواب في السّؤال عن الإنسان وحده هو الحيوان النّاطق وعن الفرس وحده هو الحيوان الصّاهل..

L. 10; 20 x 13 (13,5 x 5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9932. R-7627

Zbirka (مجموع), 9

L. 152; 20,5 x 15 (14 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski.

1. L. 1b-8a

شرح ديباجة إيساغوجي في المنطق
ŠARḤ DĪBĀĞA ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Komentar uvoda (ديباجة) al-Abharijeve risale إيساغوجي في المنطق iz logike (v. br. 9917). Napisao na arapskom jeziku Sulaymān b. al-Ḥāğğ ʻUmar, čija nam je biografija nepoznata.

Ahlwardt IV, 1253.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي وفّقنا لتحصيل العلوم الشّريفة المقبولة... **وبعد**، فأنا الفقير سليمان بن الحاج عمر... لمّا سألني بعض الطّلبة تعليم رسالة الأبهريّة في زمان شيخ الإسلام...ورأيت تلك الرّسالة غير موضّحةً ومكشوفة ولم أر أحداً يكشفها ويوضّحها أردت أن أزيد بعض مشكلاتها وصعابها مستعينًا باللّه تعالى إنّه وليّ التّوفيق. قال الشّيخ الإمام العلاّمة ذكر المصّ بلفظ الغائب ولم يقل بلفظ الماضي المتكلّم ولا بالمضارع الغائب ولا بالمتكلّم...

Završetak (fol. 8b):

آخره: وعترته أجمعين العترة بكسر العين وسكون التّاء المثنّاة قيل أهل بيته وقيل أزواجه وزريّته وقيل نسله ورهطه أو جميع من تبعة...لأنّ العترة تحتمل أن يراد منها بعض بطريق ذكر الكلّ وإرادة الجزء فلذا أكّدها (fol. 9a) بهذا التّأكيد.

Na kraju djela (v. l. 9a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1208/1794-95. godine završio Ibrāhīm b. ʻAbdullāh.

تمّت الكتاب بعون اللّه الوهّاب عن يد الحقير إبراهيم بن عبد اللّه، غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه، سنة ١٢٠٨

2. L. 11b-41a

مغني الطّلاّب في شرح إيساغوجي في المنطق
MUĠNĪ AṬ-ṬULLĀB FĪ ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9931.

Završetak ovdje (l. 40b):

آخره: وليكن هذه آخر الرّسالة في المنطق قال جامعه الحقير إلى ربّه القدير محمود بن حافظ حسن (fol. 41a)... هذا آخر ما أوردنا جمعه من الشّروح والحواشي إعانةً للطّالبين وصيانة للرّاغبين وجعلنا اللّه تعالى وإيّاكم من الطّالبين الصّادقين... والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على رسولنا محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين.

Na kraju djela (v. l. 41a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen 1208/1794-95. godine تمّت الكتاب بعون الله الوهّاب سنة ١٢٠٨.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci, Ibrāhīm b. ʻAbdullāh.

Listovi 41b-48a neispisani.

3. L. 48b-51b

رسالة البسملة

RISĀLA AL-BASMALA

Kratka rasprava o *besmeli*, na arapskom jeziku. Prema Katalogu *aẓ-Ẓāhiriyya* (*ʻUlūm al-Qur'an*), napisao neki al-Karmānī (?). U ovom primjerku se nalazi samo fragment u kome se govori o analizi dvanaest različitih funkcija prijedloga *bi* (ب)

Aẓ-Ẓāhiriyya (ʻUlūm al-Qur'ān al-Karīm), II, 141.

Početak (fol. 48b):

أوّله: يمكن الكلام منه من جهة الفنون الإثنا عشر أمّا جهة اللّغة فالباء وسائر الحروف الجرّ موضوعة لإفضاء معاني الأفعال إلى مجروراتها فإن بقيت في مجرّد الإفضاء سمّى صلةً...

Završetak (fol. 51b):

آخره: إنّ البسملة أيضًا من أمر ذي بال فتقتضى بسملة أخرى فيتسلسل أو نقول المراد ما يلاحظ كونه كذلك ويقصد الشّرع فيه لذاته لا للتّبرّك التّوسّل به أى شيئ آخر ونقول إسميّة تنوب عن نفسها وعن غيرها فلا تقتضي بسملة أخرى، تمّت تمام.

4. L. 54b-92a

الفوائد الحصاريّة في شرح مفاتيح الدُّرّيّة

AL-FAWĀ'ID AL-ḤIṢĀRIYYA FĪ ŠARḤ MAFĀTĪḤ AD-DURRIYYA

Komentar na djelo مفاتيح الدّرّيّة في إثبات القوانين الدّرّيّة iz morfologije perzijskog jezika. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, umro 1240/1825. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, as-Sayyid Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥalīmī al-Qayṣarī al-Ḥiṣārī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 54b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أحسن ألسنتنا بالألفاظ والعبارات وزيّن أذهاننا بالمعاني ونكات اللّغات... **وبعد**، فيقول العبد الضّعيف الفقير إلى ربّه الغنيّ القدير السّيّد محمّد بن أبو بكر الحليمي القيصري الحصاري... لمّا كان كتاب مفاتيح الدّرّية مقبولة بين أولي الألباب ومرغوبة ومتداولة بين المعلّمين والطّلاّب... أردت أن أجمع كلمات من الكتب الفارسيّة واللّغات حتّى تكون له شرحًا مختصراً يعين المبتدئين ويفيد المحصّلين... **وسمّيته بالفوائد الحصاريّة في شرح مفاتيح الدّرّيّة**...

Završetak (fol. 92a):

آخره: **وعلى رسوله الصّلوة والسّلام وعلى آله الطّاهرين** حدّ من معنى الصّلوة في صدر الكتاب لمّا توفّى ابني قرّة عيني وثمرة قلبي وحاصل عمري كأنّما روحي بذر موهب اللّه سمّى الصّدّيق الأكبر أبو بكر وعبد الرّحمن بقضاء اللّه تعالى وحكمه وفوّضت أمري على الحيّ الّذي لا يموت وكلّ غيره يموت وإنّا للّه وإنّا إليه راجعون، اللّهمّ أجرني في مضيبي واخلف لي خيراً منها... لا يسئل عمّا يفعل وهم يسئلون. تمّت تمام.

5. L. 93b-99b

الصّحاح العجميّة
AṢ-ṢIḤĀḤ AL-ʻAĞAMIYYA

Treći dio perzijsko-turskog rječnika. Napisao Hindūšāh Nahğawānī, umro 730/1329 god., po uzoru na rječnik صحاح العرب u kome su riječi poredane po alfabetskom redu prvog i posljednjeg slova u riječi. U ovom dijelu sadržane su, zapravo, samo paradigme, derivacije i konjugacije.

Trako, 92-94, str. 63-64; Ḥ. Ḫ. II, 1074; Ahlwardt VI, 6997; Pertsch, 138; Karatay t II, 2045; Fajić V, 3309/4; Popara-Fajić VII, 4392/10.

Početak (l. 93b):

أوّله: **إعلم** أنّ الصّرفيّين جعلوا الفعل وما يشتقّ منه ميزانًا، ووزنوا غيره به. كذلك جعلنا ما يراد فيه في الفارسيّ أعنى كردن، وما يخرج منه ميزانًا، وبيّنّا فيه القواعد والأمثلة ليقاس عليه غيره مهما أمكن إنّما بيّنّاه لأنّ تفسر الفارسيّ لا ينفع لغير العجم كرد كند كردن كننده ...

Završetak (l. 99b):

آخره: بقلب الهاء الّذي في آخر إسم الفاعل ياءً وزيادة الكاف وكذا في ما يكون في آخرها هاءً غير ملفوظةٍ خُواجيك وزنديك وغيرهما وأمّا في الأسماء السّاكنة الأواخر بزيادة الكاف فقط نحو يسرك وخيرك وغيرهما وقد مرّ سبب الإنحصار في الصّفتين مراراً.

6. L. 100a-109a

مفاتيح الدُّرّيّة في إثبات القوانين الدّرّيّة

MAFĀTĪH AD-DURRIYYA FĪ ITBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DARRIYYA

Kratak udžbenik iz morfologije perzijskog jezika na arapskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, poznatiji pod nadimkom Ḫayrat, umro 1240/1825. god. Naslov na početku crvenim slovima مفاتيح الدّرّيّة

Kaḥḥāla XII, 244; Ahlwardt VI, 6845; Köprülü III, 436/3; A. M. II, 455; Trako 60, str. 48; Bratislava 352, str. 252; Pertsch VPH, 178; Popara-Fajić VII, 4417/3.

Početak (l. 100a):

أوّله: سبحان الّذي أخلص الإنسان بالنّطق من عالم الجماد والعجماء، وحمداً لمن علّم البيان مع تنزيل الفرقان من ارم العماء ... **وبعد**، فلمّا كان غالب أسرار الحقّ علت كلماته مصنوعة على ألسن العارفين باللّغة الفارسيّة وكانت ضوابطها مفاتيح معاني...ورسالتنا هذه متكفلة ببيان جميع ضوابطها ومتضمّنة بقاطبة قواعدها **وسمّيتها مفاتيح الدُّرّيّة في إثبات القوانين الدّرّيّة**...

Završetak (l. 108b):

آخره: وإذا ركبت بعضًا ببعض يبدأ من أحد عشر ولا ينتهي إلى شيئ أبداً فتثبّت بما آتيك تبلغ معارج العلماء ولا تلفت إلى ما قاله غير الفحول من الكبراء... (l. 109a) ورتّبت أمثلة الفُرس على وفق الطّبع الأقوم، ليكونا هديّتين لأولي الألباب، جعلهما اللّه تعالى لهم مفتاح كلمات الأقطاب.

Na kraju djela (v. l. 109a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen 1207/1792-93. godine u medresi Oyanğī Ḥāfiẓa.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب... سنة ألف ومائتين وسبع... في مدرسة اوينجي حافظ.

Listovi 110b-113a slobodni.

7. L. 113b-121a

إيساغوجي في المنطق

ĪSĀĠŪĠĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

8. L. 123b-146b

كتاب إنشاء شريف
KITĀB-I INŠĀ’I ŠARĪF

Zbirka od oko 100 uzoraka pisama, molbi i prijepisa službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب انشاء شريف.

9. L. 147a-152a

لغت مصطلحات إنشاء
LUĠAT-I MUṢṬALAḤĀT-I INŠĀ’

Rječnik najfrekventnijih termina koji se koriste u korespondenciji i službenim dokumentima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov po sadržaju.

Početak (l. 147a):

أوّله:	**أقضى القضاة**	**شريعت شعار**	**فضيلت دثار**	**زيد فضله**
	قاضيلرك قاضي	شريعتك طوني وديش وشان	فضيلتك ايج طوني	فضيلت زياده اولسون

Završetak (fol. 152a):

آخره:	**تصحيح**	**صالب**	**ثقلت**	**ممضى**	**ممهور**	**مبلغ مزبور**
	نيّت ايتمك	اسينجي	آغرلق	امضا اولنمش	مهرلنمش	يعني سائره سي

تمّت تمام.

9933. R-4415

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي
ḤAŠIYA AL-BARDA‘Ī ‘ALĀ ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Isto kao pod br. 9920/6.

L. 20; 17 x 12,2 (11,5 x 6); 13 redaka. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, po lagama razasuti i odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu ukrasni ornamenti s floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebru papirom.

Na kraju djela (v. l. 20b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u mjesecu redžebu 954/1547. godine završio Aḥmad b. Ğānim.

وقد فرغ من كتابة هذه الحواشي العبد الضّعيف... أحمد بن جانم في شهر رجب المرجّب من سنة أربع وخمسين وتسعمائة. سنة ٩٥٤

Na listu 1a bilješka: *Poklon Ibrahim-bega Halilbašića Gazi Husrev-begovoj biblioteci.*

9934. R-9561

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي
ḤAŠIYA AL-BARDA‘Ī ‘ALA ŠARḤ AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Isto kao pod br. 9920/6.

L. 14; 20,5 x 13,7 (12,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9935. R-9120

تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة
TAḤRĪR AL-QAWĀ‘ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Komentar na djelo الرّسالة الشّمسيّة iz logike. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je ‘Alī b. ‘Umar b. ‘Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Nağmuddīn, umro 657/1277. godine, a ovaj komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1063; Ahlwardt IV, 5258; Brockelmann G I, 845 i S II, 293; A. M. II, 163; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq), str. 139-142; Dobrača II, 894/4; Fajić V, 3318/3; Jahić HAS I, 9.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: على تقدير صدق المقدّم على هذا الوضع فعلى بعض الاوضاع الممكنة الاجتماع مع المقدم لا يكون الثاني صادقًا على تقدير صدق المقدّم...فاذا عرفت مفهوم الكلية وكذلك جزئيه المتصل والمنفصل...

Završetak (l. 49a):

آخره: أن يكون جزء الشّيء مطلوبًا بالبرهان لانّ الأجزاء بيّنة الثّبوت للشّيء وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده في هذه الأوراق والحمد لواجب الوجود مفيض الأرزاق والصّلوة على أفضل البشر...

L. 49; 18,5 x 13 (14 x 7,5); 18 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi i skraćenice pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Na marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 49a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio Ḥamza b. Ilyās u srijedu u mjesecu rebiul-ahiru 930/ 1524. godine.

كتبه الفقير المذنب المحتاج الى رحمة اللّه تعالى حمزه بن الياس... بعون الملك الرّزّاق تاريخ سنة ثلاثين وتسعمائة في شهر ربيع الأوّل في يوم چهارشنبه في وقت الظّهر.

9936. R-9082

تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة

TAḤRĪR AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA
FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9935.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **قال**: المقالة الثّانية في القضايا وأحكامها وفيها مقدّمة وثلاثة فصول **أقول**: لمّا فرغ من مباحث القول الشّارح شرع في مباحث الحجّة ولمّا توقف معرفتها على معرفة القضايا وأحكامها

وضع المقالة الثّانية لبيان ذلك ورتّبها على مقدّمة وثلثة فصول. أمّا المقدّمة ففي تعريف القضيّة وأقسامها الأوّليّة أى الحاصلة بحسب القسمة الأوّليّة...

L. 68; 18,5 x 13,7 (13,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Prvih 16 listova nadnadno dopisani. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i skraćenice pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi oštećeni vlagom i crvotočinom i po lagama razasuti. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 68a) u kome je data dilješka da je njegov prijepis 1. šabana 933/3. maja 1527. godine, završio Yūsuf b. Ibrāhīm.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الأوراق... من أوّل شهر شعبان على يد أضعف الإنسان... يوسف بن إبراهيم غفر اللّه له ولوالديه... تاريخ سنة ٩٣٣

9937. R-4575

تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة

TAḤRĪR AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA
FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9935.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله و آخره.

أوّل الموجود: يلزم أن يكون بين نقيضها عموم... فالعموم في جميع الصّور لأنّ الأحكام الموردة في هذا الفنّ إنّما هى كلّيّات فإذا قال ليس بين نقيضها عموم كان رفعًا للإيجاب الكلّ وتحقق العموم في بعض الصّور لا ينافيه...

Završetak (l. 20b):

آخر الموجود: **قال** الفصل الثّالث في مباحث الكلّي والجزئي وهى خمسة الكلّ قد يكون... أقول عرفت في أوّل الفصل أنّ ما حصل في العقل هو من حيث أنّه حاصل في العقل إنْ لم يكن مانعا من الشراكة بين كثرين فهو الكل فإن كان مانعا من الشراكة فهو الجزئي.

L. 20; 17,5 x 13 (12,5 x 8); 17 redaka. *Nasẖ*, bez interpunkcijskih znakova, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Riječi قال i أقول pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dogvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, razasuti i odvojeni od poveza. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, jednostavan, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

9938. R-6943

تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة
TAḤRĪR AL-QAWĀ‘ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9935.

U ovom primjerku se nalazi samo prvi dio u kome se govori o predodžbama (تصوّرات). Naslov djela na listu 1a هذا كتابِ تصوّرات

Početak ovdje (l. 3b):

أوّله: قال: ورتّبته على مقدّمة وثلث مقالات وخاتمة أقول: الرّسالة مرتّبة على مقدّمة وثلث مقالات وخاتمة أمّا المقدّمة ففي ماهيّة المنطق وبيان الحاجة إليه وموضوعه وأمّا المقالات فأوليها (فأوّلها) في المفردات والثّانية في القضايا وأحكامها والثّالثة في القياس وأمّا الخاتمة ففي مواد الأقيسة وأجزاء العلوم...

Završetak ovdje (l. 37b):

آخره: فإنّ الغالب مُبَادَرَةُ المعاني الحقيقة إلى الفهم وكان استعمال الألفاظ المشتركة فإنّ الإشتراك مُخِلٌّ لفهم المعنى المقصود نعم لو كان للسّامع علم بالألفاظ أو كان هناك قرينة دالّة على المراد جاز استعمالها. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 37; 19,5 x 13,8 (12 x 8); 15-17 redaka. *Nasta‘līq*, pisan sitnim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedini listovi naknadno popravljani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom, izrađenim u Odjelu za restauraciju u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI ili XVII stoljeća.

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo *Atif Alihodža, trgovina mješovite robe i zemaljskih proizvoda Vitez* (ispisano latinicom).

9939. R-9002

Zbirka (مجموع), 2

L. 27; 20,5 x 14,2 (15 x 9,5); 23 retka. *Nesh*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-10b

تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة

TAḤRĪR AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9935.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: بينهما لا دائمًا وهى الرقيّة من المركبات دون عكسه... فلمّا لم يعكس هذا الأخصّ بعكس النّقيض لزم أنّه لم ينعكس الاّ عمّ الستّ على ما لا يخفى وتنعكس الضّروريّة والدّائميّة بعكس النّقيض دائمة كليّة لأنّه إذا صدق بالضّرورة...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: أمّا محمولاتها الّتي هى أعراض ذاتيّة للموضوعات فخارجة عن موضوعاتها **لامتناع أن يكون جزء الشّيء مطلوبًا بالبرهان** لانّ الأجزاء بيّنة الثّبوت للشّيء أى مع أنّ المحمولات مطلوبة الثّبوت للموضوعات بالبرهان.

2. L. 11b-25a

شرح ايساغوجي في المنطق لمجهول
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Komentar na poznato al-Abharījevo djelo iz logike ايساغوجي في المنطق (v. br. 9917), na arapskom jeziku. Prema uvodu, komentar je napisao Ğalī an-Nabawī, čija nam je biografija nepoznata. Prema bilješci na kraju, autor je komentar završio na al-Azharu u Kairu 1159/1746. godine. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ni autora ni ovo djelo.

Početak (l. 11b):

أوّله: الحمد لمن وجب علينا إثبات وجوب وجوده وقدمه... **وبعد**، فيقول الفقير المذنب المحتاج إلى ربّه المغني الملك المتعال جلي النّبوي عامله اللّه بلطفه الجلي لمّا كانت هذه الرّسالة مفتاح العلوم... ولم يكن لها شرح موجز بل شروح طويلة... فأردت أن أشرحه شرحًا موجزاً له بلا املال ليكون مطابقًا اليه في الإملاء...

Završetak (l. 25a):

آخره: **والعمدة** أى ما يعتمد عليه من هذه القياسات **هو البرهان** القاطع يتركب من مقدّمات يقينيّة ولكونه كافيًا في اكتساب العلوم التّصديقيّة... **ولكن هذا آخر الرّسالة في المنطق** فالحمد للّه الملك المتعال على الفراغ من تأليف هذه الكتاب في سنة تسعة (!) وخمسين ومائة وألف في مصر يوسف عليه السّلام في الجامع الأزهر والصّلوة على محمّد خاتم خير البريّة وآله ذوي النّفوس الزّكيّة اللّهمّ اختمنا بالإيمان والإسلام بحرمة محمّد الّذي هو سيّد الكائنات.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9940. R-8558

حاشية على تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة
ḤĀŠIYA ʻALĀ TAḤRĪR AL-QAWĀʻID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Glosa na komentar تحرير القواعد المنطقيّة (v. br. 9935) djela الرّسالة الشّمسيّة iz logike. Osnovno djelo napisao je ʻAlī b. ʻUmar b. ʻAlī al-Kātibī al-Qazwīnī, Nağmuddīn, umro 657/1277. godine, komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. godine, a ovu glosu poznatu još i pod nazivom كوچك ili الصّغرى ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī al-Ğurğānī, as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine.

Kaḥḥāla VII, 216; Ḥ. Ḫ. II, 1063; Ahlwardt IV, 5260; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq), str. 144-145; A. M. I, 728; Brockelmann G I, 845; Fajić V, 3410/1.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: **قال** رتّبته على مقدّمة وثلاث مقالات **أقول** هكذا وجدنا عبارة المتن في كثير من النّسخ والصّواب أنّ لفظه ثلاث ههنا زايدة وقعت سهواً من قلم النّاسخ يدلّ على ذلك قول المص فيما بعد وأمّا المقالات فثلاث **قال** فأوّلها في المفردات **أقول** قد يطلق المفرد ويراد به ما يقابل المثنّى والمجموع أعني الواحد...

Završetak ovdje (l. 53b):

آخره: واعلم أنّ استعمال الفاظ المجازية أردى لتبادر الذّهن منها إلى غير المعاني المقصودة لو لا الغريبة في الإشتراك تردّد بين المقصود وبين ما ليس بمقصود ولكن يحتمل أن يحمل اللّفظ على غير المقصود فيكون أردى من استعمال الألفاظ الغريبة إذ لا يفهم هناك شيئ أصلا. فالخلل فيه هو الإحتياج إلى الإستفسار فتطول المسافة إلى طايل.

L. 53; 19,5 x 14 (14 x 7); 19 redaka. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom, pretežno bez interpunkcijskih znakova, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قال i أقول na prvih dvadesetak listova pisane crvenim mastilom, a kasnije za njih ostavljeno slobodno mjesto, ali nisu upisane. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama prvih dviju laga listova ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 53b) bilješka nama nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 975/1567-68. godine, a na listu 1a dva otiska pečata ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Sulaymān.

9941. R-10509

حاشية على تحرير القواعد المنطقيّة قي شرح الرّسالة الشّمسيّة

ḤĀŠIYA ‘ALĀ TAḤRĪR AL-QAWĀ‘ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9940.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: لما مرّ أنّ التّقديم لا يكون محلاً للحوادث والحقّ أنّه لا خلاف في المعنى لأنّه إن أريد بالإيمان والسّعادة مجرّد حصول المعنى فهو حاصل في الحال وإن أريد ما يَتَرَتَّبُ عليه النّجاةُ والثّمرات فهو تشبّه اللّه تع لا قطع بحصوله في الحال فمن قطع بالحصول أراد الأوّل ومن فوّض إلى المشبّه أراد الثّاني **وفي إرسال الرّسل** جمع رسول...

L. 10; 20,5 x 13,5 (13 x 5,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قـــوله i أقـــول pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi 5-10 naknadno dopisani, rukom drugog prepisivača. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prvih pet listova prepisano je u XVII, a naknadno dopisani listovi (5-10) u XVIII stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu ime ranijeg vlasnika 'Abdullāha b. Ḥusayna al-Bosnawīje (نقل هذا الكتاب إلى يد عبد اللّه بن حسين البوسنوي) i lični pečat nekog Ša'bāna.

Otkupljeno od Nazifa Borovine iz Sarajeva, porijeklom od Foče.

9942. R-9399

حاشية على تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة

ḤĀŠIYA 'ALĀ TAḤRĪR AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Isto kao pod br. 9940.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: وبه نستعين، قوله ورتّبته على مقدّمة وثلاثة (ثلاث) مقالات (وخاتمة) أقول هكذا وجدنا عبارة المتن في كثير من النّسخ والصّواب أنّ لفظة ثلث هنا زائدة وقعت سهواً من قلم النّاسخ تدلّ (يدلّ) على ذلك قول المص فيما بعد...

Završetak ovdje (l. 68):

آخره: هذا الجواب مردود لأنّ الشّيخ الرّئيس قد صرّح في الشّفاء بأنّ التّصديق بوجود الموضوع من المبادئ التّصديقيّة فلا يكون جزاء (جزءاً) أيضاً على حدة بل مندرجًا في المبادئ التّصديقيّة واللّه أعلم بالغيب.

L. 68; 17,8 x 12,7 (14 x 9); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju djela (v. list 68b) bilješka bez oznake godine u kojoj se kaže da je prijepis u gradu Travniku završio Darwīš, sin hafiza Darwīša.

كتبه الحقير العبد الضّعيف (في) بلدة تراونيك درويش بن درويش حافظ

9943. R-9589

شرح الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA FĪ AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA

Dio komentara na djelo الرّسالة الشّمسيّة iz logike. Osnovno djelo napisao je 'Alī b. 'Umar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Nağmuddīn, umro 657/1277. godine, a autor ovoga komentara je nepoznat.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: اعتبرت الأمور ههنا لأنّ التّرتيب لا يمكن إلاّ بين الشّيئين فصاعداً... (l. 5a) **قال:** البحث الثّاني في موضوع المنطق **أقول:** قد سمعت أنّ العلم لا يتميّز عند العقل إلاّ بعد العلم بموضوعه ولمّا كان موضوع المنطق أخصّ من مطلق الموضوع... وجب أوّلا تعريف مطلق موضوع العلم حتّى يحصل لك معرفة موضوع المنطق...

Završetak (l. 28b):

آخر الموجود: فهو يميّز الماهيّة عن مشاركتها في جنس وفي وجود فيكون فصلاً للماهيّة وإنْما قال في جنس أو في وجود ولأنّ اللاّزم من الدّليل ليس إلاّ أنّ الجزء إذا لم يكن تامّ المشترك يكون مميّزاً في الجملة وهو الفصل وأمّا كونه مميّزاً لها عن المشاركات الجنسيّة حتّى إذا كان للماهيّة فصل وجب أن يكون لها جنس فلا يلزم فالماهيّة إن كان لها جنس كان فصلها فصلاً...

L. 28; 21 x 12,3 (12,5 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijele boje, srednje debljine, glat, s vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na marginama i između listova ima dosta komentara u vezi s tekstom, pisanih naknadno. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9944. R-9508

شرح الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA FĪ AL-QAWĀ'ID AL-MANṬIQIYYA

Dio komentara na djelo الرّسالة الشّمسيّة iz logike. Osnovno djelo napisao je 'Alī b. 'Umar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Naǧmuddīn, umro 657/1277. godine, a ovaj komentar je od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّل الموجود: ومعنى الإنخلال أن تحذف الأدوات الدّالّة على ارتباط إحديهما بالآخر فإذا حذفنا من القضيّة ما يدلّ على الإرتباط المحلّي فإن كان ظرفاها مفردين فهى جمليّة.. كقولنا: زيد هو عالم فإنّه إذا حذفنا لفظيّة هو دالّة على النّسبة الإيجابيّة من القضيّة الأولى وليس هو الدّالّ على النّسبة السّلبيّة من القضيّة بقى زيد وعالم وهما مفردين..

Završetak (l. 28a):

آخر الموجود: **قال**: وكلية الشّرط أن تكون التّالي لازمًا **أقول**: كما أن القضيّة الجمليّة تنقسم إلى محصورة ومهملة ومخصوصة كذلك الشّرطيّة منقسمة إليها وكما الكلية الجمليّة ليست بحسب كليّة الموضوع أو المحمول بل باعتبار كلية الحكم كذلك كلية الشّرطيّة ليست لأجل أن مقدّمها وتاليها كلّيّ فإنّ قولنا كلّما كان زيد يكتب فهو محرّك يده...

L. 28; 18,7 x 12 (12,5 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, teško čitljiv. Prvih 6 listova naknadno dopisani, Mastilo crno, kvalitetno, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tamnobijele boje, srednje debljine, glat, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na marginama i između listova ima dosta komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9945. R-9063

Zbirka (مجموع), 2

L. 7; 21 x 14 (16 x 8); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i sive boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b

رسالة في بيان العقل

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-'AQL

Kratka rasprava iz logike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Ahlwardt IV, 5363; Brockelmann G II, 451/65 i S II, 670/65; Popara XIII, 7601/12.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان وعلّمه البيان، وفضّله على سائر الحيوان بإدراك بديع المعاني بالعقل، والصّلوة على سيّد البشر محمّد المبعوث إلى الأسود والأحمر... وبعد، **فهذه رسالة في بيان العقل** الّذي به شرف الإنسان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 1b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فهذه النّصوص دالّة بصريحها على أنّ محلّ الذّكر والفهم هو القلب واعلم أنّ في الآية الأخيرة دقيقة أنيقة ولطيفة شريفة وبيانها أنّها إنّما يتمّ بتقديم مناقشة تقريرها أنّ الواو العاطفة أليق بقوله **أو ألقى السّمع وهو شهيد** لأنّ القلب عبارة عن محلّ الإدراك وألقاء السّمع...

Listovi 2a-4a neispisani.

2. L. 4b-7b

الرّسالة الخسرويّة في الولاء

AR-RISĀLA AL-ḪUSRAWIYYA FĪ AL-WALĀ’

Rasprava o pravnim posljedicama oslobađanja roba i o srodstvu s robovima. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Farāmuz b. ‘Alī ar-Rūmī, Munlā Ḫusraw, umro 885/1480. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة متعلّقة بالولاء للمولى المرحوم منلا خسرو

Kaḥḥāla XI, 122-123; A. M. II, 211; Brockelmann G II, 226-227 i S II, 317; Dobrača II, 1284; Lavić X, 6107/2.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أحكم أحكام الشّرع المبين، وعظّم قدر من فقّهه في الدّين.. .**أمّا بعد**، فإنّ ملوك هذه المملكة خلّد اللّه تعالى أيّام دولة خلفهم وأفاض سبحات الرّحمة والمغفرة على سلفهم كما فاقوا على ملوك سائر الممالك بإسقاط فرض الجهاد عنهم بمعاشرتهم المعارك...

Završetak (l. 7a):

آخره: هذا ما تيسّر لي في هذا المحلّ من التّوفيق والتّحقيق والحلّ مستظهراً في ذلك بالملك الوهّاب الهادي ضعفاء عباده إلى سبيل الصّواب. وقد اتّفق الفراغ عن نظمها في سلك التّحرير (l. 7b) وتصويرها على أحسن التّصوير بألطف التّقدير.

Na kraju djela (v. l. 7b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio u drugoj dekadi mjeseca šabana 999/1591. godine.

تمّت بعون اللّه الملك القدير في أواسط شعبان المعظّم عن سنة تسع وتسعين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة.

9946. R-815

حاشية مير أبي الفتح على شرح تهذيب المنطق والكلام

ḤĀŠIYA MĪR ABŪ AL-FATḤ ‘ALĀ ŠARḤ TAHḎĪB AL-MANṬIQ WA AL-KALĀM

Glosa na ad-Dawānījev komentar at-Taftāzānījeva djela تهذيب المنطق والكلام iz logike. Napisao na arapskom jeziku Mīr Abū al-Fatḥ, Muḥammad al-Hādī b. Abū Nuṣayr b. Abū Sa‘īd al-Ḥusaynī, Tāğ as-Sa‘īdī, umro oko 950/1543. godine.

Kaḥḥāla VIII, 47; Ḥ. Ḫ. I, 516; aẓ-Ẓāhiriyya (al-Falsafa wa al-manṭiq...), 115-116; Brockelmann G II, 215 i S II, 302; Köprülü III, 282; Fajić V, 3446/3.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بالإعتبار على ما يدلّ عليه أدلّة الوجود الذّهني وهو المختار عند المحقّقين القائلين بأنّ الحاصل في العقل نفس الأشياء لا أشباحها فلا يصحّ ذلك والتّوجيه المذكور منظور فيه كما لا يخفى بل الحقّ أنّ العلم من الأمور الإعتباريّة من الموجودات الذّهنيّة سواء كان جوهراً أو عرضًا...

Završetak (l. 83a):

آخره: وإذ قد تمّت الحواشي الجليلة الجلاليّة هنالك ولا بأس علينا بعد ذلك أن نكتب على أصل المتن ما يتعلّق كلّ مواضعه المشكلة وكشف مباحثه المعضلة استيفاءً للمرام واستماعًا للكلام في هذا المقام... والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 83; 20,5 x 14 (13 x 7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قوله i أقول pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9947. R-8368

ترجمة الرّسالة الولديّة في المنطق

TARĞAMA AR-RISĀLA AL-WALADIYYA FĪ AL-MANṬIQ

Prijevod s perzijskog na arapski jezik djela الرّسالة الولديّة في المنطق iz logike. Djelo je na perzijskom jeziku napisao 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine, a na arapski jezik ga je preveo Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfārā'īnī, 'Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 893; A. M. I, 26 i 728; Kairo 1 VII, 106; Brockelmann G II, 216 i S II, II, 306; Köprülü III, 334/3; aẓ-Ẓāhiriyya, falsafa wa al-manṭiq, str. 175-176; Bratislava, 238; Fajić V, 3263/3; Jahić VIII, 5063,9.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي لا يتمّ المنطق الفصيح دون شكره وحمده، ولا يبلغ مدح البليغ كنه عظمته ومجده والصّلوة على حبيبه وعبده وعلى آله وصحبه من بعده، **وبعد**، فإنّ الرّسالة الشّريفة الّتي ألّفها في المنطق لأجل ولده السّيّد المحقّق والحبر المدقّق... أبو البركات علي المدعوّ بسيّد الشّريف... رسالة مشتملة على قواعد نفيسة وفوائد جليلة إلاّ أنّها لّما وقعت بالعبارة الفارسيّة... فعرّبتها لأجل ولدي الأعزّ...

Završetak (l. 8b):

آخره: كما تقول هذا الجسم إمّا لا حجر ولا شجر ولكنّه ليس لا حجر فلا شجر... هذا آخر الكلام في هذه الرّسالة الشّريفة، والسّلام. تمّ تمام.

L. 9; 22 x 16,5 (15 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9948. R-2283

Zbirka (مجموع), 17

L. 153; 18,7 x 11,5 (153x 5,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i قوله pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, djelimično odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica lijepo urađene rozete s floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-20b

حاشية علي شرح رسالة في المنطق لمجهول

ḤAŠIYA ʻALĀ ŠARḤ RISALA FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Glosa na komentar neke rasprave iz logike, od nama nepoznatog autora. Prema završetku, autor je djelo završio u srijedu, u trećoj dekadi mjeseca redžeba 923/1517. godine.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، متيمّنًا باسمه الكريم، ومعتصمًا بلطفه العميم، الحمد للّه على توفيقه لتعليق الكلام على هذا المقام وإرساله الإعانة في التّكميل بالإتمام، والصّلوة على خير الأنام محمّد وآله الكرام. **قال** المص اللّهمّ إنّا نحمدك آثر النّداء طلبًا إقباله تع وعنايته وخصوصيّته هذه شايعة في مقام التّضرّع والإبتهال وقدّمها لشرف ذاته تعالى... (l. 2b) **قال** الشّارح الحمد هو الوصف الجميل على وجه التّعظيم....

Završetak (l. 20b):

آخره: وقال فيما نقل عنه في الحواشي إنّما قال قيل لإحتمال أن يكون شكور للمبالغة انتهى والمص يجوز أن يكون ذلك باعتبار مقارنة للإخلاص الّذي يدور عليه الإعتداد بالأعمال على أنّ الجزم بأنّ الآية الكريمة إنّما وردت على ذلك المعنى يتوقّف على العلم بوجود ذلك الإصطلاح وقت نزولها وذلك خبر متيقن. هذا آخر ما قصدنا إيراده على مباحث الحد بعون اللّه وحسن توفيقه. تمّ تأليفها في يوم الأربعاء أواخر شهر رجب من شهور سنة ثلث وعشرين وتسعمائة.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

2. L. 21b-72a

شرح رسالة في المنطق لمجهول

ŠARḤ RISALA FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Komentar na neku raspravu iz logike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 21b):

أوّل الموجود: كلّ مفهوم إذا نسب إلى مفهوم آخر لا بدّ أن يفيد المفهوم منها بما لا يتناول المفهومات التّصديقيّة وما في حكمها المفهومات التّصوّريّة الغير الصّالحة للصّدق والحمل إذ مدار يحقق النسب الأربع في هذا المقام على الصّدق كما سيظهر..

Završetak (l. 72a):

آخره: ويحتمل أن يكون من تتمّة أقول بل يكون أمراً زايداً عليه وما ذكرناه في الحاشية المتعلّقة بقوله لأنّ القضيّة الموجبة إذا كان... مبنيّ على هذا الإحتمال و الظّاهر هو الأوّل.

3. L. 73b-87b

حاشية على شرح طوالع الأنوار

ḤAŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ ṬAWĀLI‘ AL-ANWĀR

Glosa na komentar مطالع الأنظار djela طوالع الأنوار iz akaida. Osnovno djelo napisao je ‘Abdullāh b. ‘Umar, Qāḍī al-Bayḍāwī, umro 685/1286. ili 692/1292. godine, komentar Maḥmūd b. ‘Abdurraḥmān al-Iṣfahānī, umro 749/1348. (v. Dobrača I, 670), a ovu glosu Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfārā’īnī, ‘Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine.

Ġulāmī, 317.

Početak (l. 73b):

أوّله: لك اللّهمّ الحمد على كلّ حال، ولك الشّكر لكلّ عمل ومقال، يا من لا حد له، ومنه تحديد أنواع الأشياء، وتحصيل الفصول وتقويمها للأجناس في أىّ صورة ما شاء، ويا من منّ علينا بغاية الإعتبار بانشاء فاعتبروا يا أولي الأبصار... أقول الفصل الثّاني الأقوال الشّارحة الكتاب وأجزائه من الفصل والباب أمّا النّفوس كما يستدعها قولك كتبت الكتاب الفلاني وأمّا الألفاظ والعبارات كما يرشد إليها قولنا قرأت الكتاب كما يفيد قولهم فلان يعلم الكتاب والأرجح الثّاني...

Završetak (l. 87b):

آخره: فالإنسان من حيث هو إنسان ليس أبيض بل من حيث أنّه انضمّ معه البياض كما حقن في موضعه فأخصّه معرف المعرف من قول يقيد الخ لا يقتضي إلاّ صدقه عليه من حيث أنّه معرف ومعرف المعرف يصدّق عليه هذا الإعتبار. اللّهمّ أرنا حقايق الأشياء كما هى ولا تؤاخذنا بما فيه السّاهين.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

4. L. 88b-100a

فوائد وافية في شرح رسالة تحقيق الكليّات

FAWĀ’ID WĀFIYA FĪ ŠARḤ RISĀLA TAḤQĪQ AL-KULLIYYĀT

Kratki komentar na traktat o univerzalijama. Osnovno djelo pod nazivom رسالة تحقيق الكليّات napisao je ‘Alī b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413, (v. *Ahlwardt IV, 5134*), a ovaj komentar je od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 88b):

أوّله: الحمد لمن هو محيط بكلّيّات الأشياء وجزئيّاتها ومقوم لمهمّات الأمور وهويّاتها.. **وبعد، فهذه فوائد وافية في شرح رسالة تحقيق الكلّيّات** الّتي تليت فيها الآيات البيّنات وكتبتها تذكرةً لأولي الألباب...

Završetak (l. 100a):

آخره: وقد اختصرنا على حلّ اللّغات في هذا المقام لأنّه لا خفاء بعده في المرام. هذا آخر ما قصدنا إيراده في شرح رسالة تحقيق الكلّيّات وقد اندرج فيه كثير من الآيات البيّنات.

5. L. 101a-101a

شرح رسالة في المنطق لمجهول
ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Komentar na neki traktat iz logike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora i komentatora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 101a):

أوّله: للّه الحمد قبل كلّ كلام، قوله قدّس سرّه حسبوا الخ قال بعض الأفاضل ما توهّموا يستلزم مراداً (!) آخر وهو أن يكون الحمل في المسائل المنطقيّة بحسب اللّفظ لأنّ الحمل في تلك المسائل يدعمهم وهى مثل قولنا الحيوان النّاطق...

Završetak (l. 101a):

آخره: كغير تلك الأحكام فروع مسائل هذا الفنّ متفرّعًا على... الأسماء كلّها بإزاء تلك الألفاظ، اللّهمّ إلاّ أن ألفا للتفريع... وبه إنتهى الكلام.

6. L. 101b-103a

حاشية على شرح رسالة في المنطق لمجهول
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Glosa na gore navedeni komentar nekog traktata iz logike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 101b):

أوّله: **قوله** حسبوا أنّ هذه الأسماء كلّها بإزاء تلك الألفاظ فتوهّموا أنّ تلك الأحكام جارية... ولا يخفى عليك أنّ كلّ قاعدة منطقيّة كانت أو غير منطقيّة يتصوّر فيها نوعان من الأحكام إحديهما نشأ من اتّصاف ما صدّق عليه عنوان الموضوع بالمحمول وثانيهما يحدث من اتّصاف ما صدّق عليه عنوان الموضوع بذلك العنوان...

Završetak (l. 103a):

آخره: بل الظّاهر أنّ منشأ ذلك التّوهّم ان يحصل بعض من الأوائل المقسم للكلّيات اللّفظ مع اجزاء الأحكام عليها وإن كان ذلك على سبيل المجاز وكذا الحال في سائر الفصول والأبواب... هكذا حقق الكلام **وَذَرِ الّذين لا يعلمون وهم في خوضهم يلعبون**. تمّ.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

7. L. 103b-109b

حواش على مباحث المحمول المطلق

ḤAWĀŠIN 'ALA MABĀḤIṮ AL-MAḤMŪL AL-MUṬLAQ

Glose na pojedine probleme iz logike, na arapskom jeziku. Prema završetku djela, napisao Quṭbuddīn ar-Rāzī, tj. Muḥammad (ili Maḥmūd) b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. U nama dostupnoj literaturi nismo mogli pronaći ovo djelo. Naslov prema početku.

Početak (l. 103b):

أوّله: **هذه حواش على مباحث المحمول المطلق** قدّمتها بالتماس بعض الإخوان على سبيل الإستعجال في زمان اختلال البال وأوردت فيها سينها وشينها وأوضحت غثّها وسمينها تعميماً للإفادة على من هو جليد وبليد وتقريباً لمن له قلب سليم أو ألقى السّمع وهو شهيد وأرجو من اللّه أن يوفّقني...إنّه على ما يشاء قدير وبآمال المؤمنين خبير...

Završetak (l. 109b):

آخره: وفّقنا اللّه وإيّاك لدرك الحقّ وثبّت أقدامنا على مسالك الصّدق، إنّه على كلّ شيئ قدير وبالإجابة جدير. تمّت الرّسالة المنسوبة إلى العلاّمة المحقّق والنّحرير المدقّق مولانا قطب الدّين الرّازي.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

8. L. 110b-115b

فصل من الكلام المبين في الأقوال الشّارحة
FAṢL MIN AL-KALĀM AL-MUBĪN FĪ AL-AQWĀL AŠ-ŠĀRIḤA

Kraća rasprava ili poglavlje iz nekog opširnijeg djela iz logike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 110b):

أوّله: يا من فتح العلوم بأقواله الشّارحة وشرح الصّدور بحججه الواضحة صلّ على معرّف تلك الحجج والأقوال محمّد وآله خير آل، ما تراآى السّرابُ والآل، وأفاد النّظر والإستدلال، **أمّا بعد، فهذا فصل من الكلام المبين في الأقوال الشّارحة** لبعض (ال) إخوان المحصّلين، **نصر من الله وفتح قريب وبشّر المؤمنين....**

Završetak (l. 115b):

آخره: وربّما يعتذر عنه بأنّه جواب إلزاميّ للإمام بناء على أنّه قد اعترف في المعلوم بالعلم الإجماليّ بأنّ الشّيئ المعلوم من وجه المجهول من وجه يغاير الوجهين فألزم منهما بأنّ المطلوب التّصوّريّ ليس أحد الوجهين بل الشّيئ الّذي وجهان ومؤيّده أنّ ناقد المحصل قرّر الجواب في بعض كتبه بالوجه الأوّل...هذا آخر الكلام في هذا المقام، والحمد للّه على الإتمام، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله عليه وعليهم الصّلوة والسّلام.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

9. L. 116b-118a

شرح على الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة لمجهول
ŠARḤ ‘ALĀ AR-RISĀLA AL-MAS‘ŪDIYYA FĪ AL-MABĀḤIṮ AN-NAFĪSIYYA LI MAĞHŪL

Komentar na poglavlje العقليّات iz rasprave الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة iz oblasti akaida. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati islamski učenjak mutezilijskog opredjeljenja Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥāmid b. ‘Ubayd al-Bīkandī, Abū Ğā‘far, umro 483/1089. godine, a ovaj komentar je od nama nepoznatog autora.

Kaḥḥāla VIII, 249; Ḥ. Ḥ., 891; A. M. II, 75.

Početak (l. 116b):

أوّله: **قوله:** الجزم لعدم معارض عقلي أى في العقليّات على ما يقتضيه مساق الكلام ولا يخفى عليك أنّ الأولى أن يقول المص مبنيّ على أنّه هل القرينة المذكورة مدخل في ذلك وهو ممّا لا يمكن الجزم بأحد طرفيه...

Završetak (l. 118a):

آخره: فإفادة الدّليل العقلي اليقين ليس إلاّ في الحكم العقلي و أمّا إفادة الدّليل النّقلي يفيدنا في الحكم الشّرعي والعقلي فالأمر على ما ذكره المصنّف وقد سمعت ما يتعلّق بذلك. تمّت الرّسالة المسعوديّة المتعلّقة ببحث إفادة الدّليل النّقلي.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

10. L. 118b-120b

شرح على الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة لمجهول
ŠARḤ ‘ALĀ AR-RISĀLA AL-MAS‘ŪDIYYA FĪ AL-MABĀḤIṮ AN-NAFĪSIYYA LI MAĞHŪL

Komentar na poglavlje إثبات النّظر بالنّظر iz rasprave الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة iz oblasti akaida. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati islamski učenjak mutezilijskog opredjeljenja Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥāmid b. ‘Ubayd al-Bīkandī, Abū Ğā‘far, umro 483/1089. godine, a ovaj komentar je od nama nepoznatog autora.

Kaḥḥāla VIII, 249; Ḥ. Ḫ., 891; A. M. II, 75.

Početak (l. 118b):

أوّله: **قوله:** فلأنّه إثبات أى فلأنّه يلزم إثبات النّظر بالنّظر إذ تلك الكلّيّة تشمله على إفادة النّظر المفيد إيّاها إذ هو من موضوع تلك الكلّيّة فإفادته إيّاها يستلزم إفادة ذلك النّظر بإفادته وهو المص بإثبات النّظر بالنّظر لا ما هو الظّاهر من تلك العبارة ويمكن أن يقال في بيان إثبات النّظر بالنّظر أنّ قولهم على تقدير النّظريّة...

Završetak (120b):

آخره: قلنا أراد به الأوّل إلاّ أنّ الآمدي ساق الكلام على وجه تفيد فائدة كثيرة بحصول الضّابطة به بخلاف الإمام ولذا حكم بقلّة جدوى ما اختاره. تمّت الرّسالة المسعوديّة المتعلّقة ببحث إثبات النّظر بالنّظر.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

11. L. 121a-123b

رسالة في تعريف العلم
RISĀLA FĪ TA‘RĪF AL-‘ILM

Kraći traktat o definiciji znanja. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ğalāluddīn, umro 928/1522. godine.

Kaḥḥāla IX, 47-48; Brockelmann G II, 217/2 i S II, 306; Köprülü III, 711/2.

Početak (l. 121a):

أوّله: سبحانك اللّهمّ من تنزّه علمه عن (!) عمّا ظنّ الوهم من التّعريف والتّحديد، وتقدّس كلامه القديم الّذي هو فصل الخطاب عن جنس المتبع والتّأييد... **وبعد**، فإنّي أظنّك أيّها الخالص في تحديد حقيقة العلم شاكّا وأراك كالمسلف المستفيض فاسمع لما يتلو عليك من تحقيق تعريف المشهور يوجب لك تمييزاً لا يحتمل النّقيض...

Završetak (l. 123b):

آخره: الإحتمال الثّاني أن يراد به عدم احتمال التّمييز بمعنى الإضافة بالنّوع لنقيض الصّفة ويرد عليه ما يرد على السّابع (!) مع ارتكاب الحذر في اطلاق النّقيض على التّمييز وليكن هذا آخر الكلام في هذا المقام.

12. L. 124b-127a

رسالة في الأبحاث الثّلاثة المتعلّقات بالكلام والمنطق والحكمة
RISĀLA FĪ AL-ABḤĀṮ AṮ-ṮALĀṮA AL-MUTA‘ALLIQĀT BI AL-KALĀM WA AL-MANṬIQ WA AL-ḤIKMA

Kratka rasprava iz oblasti akaida (*‘ilm al-kalām*), logike (*al-manṭiq*) i filozofije (*al-ḥikma*). Napisao na arapskom jeziku Mas‘ūd b. Ḥusayn aš-Šīrwānī ar-Rūmī, umro 905/1499. godine.

Brockelmann S II, 326; Ahlwardt IV, 5112; A. M. II, 430.

Početak (l. 124b):

أوّله: إنّ أجرى كلام ينطق به الإنسان حمد واجب الوجود ذي الإحسان... **وبعد**، فهذه رسالة مشتملة على ثلثة أبحاث وفائدة جليلة ممّا سنح لأفقر عباد اللّه الغنيّ مسعود بن حسين الشّيرواني يليق أن يستضيئ منها القرايح الوقّادة ويستبصر بها الخواطر النقّادة البحث الأوّل متعلّق بعلم الكلام والبحث الثّاني متعلّق بعلم المنطق والبحث الثّالث متعلّق بعلم الحكمة والفائدة الجليلة شاملة لعلمَيْ الكلام والحكمة...

Završetak (l. 127a):

آخره: أو جواز كونها بعضها وجوديًا وبعضها عدميًا، هذا آخر ما أردنا إيراده في هذه الرّسالة، والحمد للّه على التّوفيق والإتمام والصّلوة على رسوله محمّد عليه السّلام وعلى آله وصحبه الكرام.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

13. L. 128b-129b

رسالة في تحقيق العلم ـ تقسيم العلم بالتّصوّر والتّصديق

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-‘ILM - TAQSĪM AL-‘ILM BI AT-TAṢAWWUR WA AT-TAṢDĪQ

Kraći traktat o podjeli nauke. Napisao na arapskom jeziku Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanafī al-Astarābādī, umro poslije 933/1526. godine.

Ġulāmī, 75; Jahić XII, 7314/6.

Početak (l. 128b):

أوّله: إعلم أنّ العلم الّذي قسّموه إلى التّصوّر والتّصديق عرفه بعضهم بالصّورة الحاصلة من الشّيئ عند الذّات المجرّدة يقال للأشياء في الخارج أعيان في العقل صور وقيل هذا أولى من قولهم حصول صورة الشّيئ في العقل...

Završetak (l. 129b):

آخره: يمكن أن يقال إنّ التّصوّر والتّصديق بالنّسبة إلى العلم الحصول كالأبيض والأسود بالنّسبة إلى الحيوان.. .مطلق التصوّر متقدّم على مطلق التّصديق وإن لم يكن ما هو قسم من الحصولي في الواقع متقدّما كذلك عليه. تمّت الرّسالة بعون اللّه ذي العظمة والجلالة.

14. L. 130a-131a

شرح كتاب المواقف

ŠARḤ KITĀB AL-MAWĀQIF

Kratak komentar na jedno poglavlje iz al-Īǧījeva djela المواقف iz akaida. Napisao na arapskom jeziku Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanafī al-Astarābādī, umro poslije 933/1526. godine. Iz bilješke na kraju djela se vidi da ga je autor završio uoči petka, sredinom mjeseca rebiul-ahira 933/1527. godine.

Ġulāmī, 353

Početak (l. 130a):

أوّله: إعلم أنّهم قالوا **إنّ التّصوّر لا نقيض له** وبيّنوه **بأنّ المتناقضين هما المفهومان المتمانعان لذاتيهما ولا تمانع بين التّصوّرات فإنّ مفهومَيْ الإنسان واللا إنسان مثلاً لا يتمانعان إذ لا أعتبر ثبوتهما لشيئ وح (وحينئذ) يحصل هناك قضيّتان متناقضتان صدقًا (وكذبًا) وكذا قولنا حيوان ناطق (و) حيوان ليس بناطق على التّقيد إلاّ بملاحظة وقوع تلك النّسبة إيجابًا وارتفاعها سلبًا أعنى التّصديقين الّذين أشير هذين القولين إليهما عند رعاية شروط التّناقض فيهما وإطلاق النّقيض على أطراف القضايا سواء كانت تلك الأطراف بمعنى السّلب أو بمعنى العدول مجاز على التأويل** اللّهمّ إلاّ إن يقال المتناقضان هما المفهومان المتناقضان لذاتيهما...

Završetak (l. 131a):

آخره: ومع هذا لا يصدق قولنا الخمسة روح لأنّه يستدعي أن تكون الخمسة في صدد أنّهما مصداق الرّوحيّة وتصحّ الحكاية عنهما بأنّها روح تعمّ الأربعة كذلك ومن لم يصدق الأربعة روح وهكذا حال جميع القضايا الصّادقة والكاذبة هكذا حقّ المقال دع عنك ما قيل أو يقال. تمّ تأليف هذه الرّسالة في منتصف شهر ربيع الثّاني ليلة الجمعة سنة ثلث وثلثين وتسعمائة.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

15. L. 131b-132a

رسالة في تحقيق النّقيض
RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AN-NAQĪḌ

Traktat o upotrebi termina *an-naqīd* (النقيض) u logici. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfārā'īnī, ʻIṣāmuddīn, umro 951/1544. godine.

Ġulāmī, 455

Početak (l. 131b):

أوّله: الحمد لمن لا نقيض له، والصّلوة على رسوله الّذي لا نظير له، إعلم أنّ النّقيض قد يكون في المفردات بأن يعتبر مفهوم في نفسه بدون اعتبار صدقه على شيئ ويضمّ إليه معنى كلمة النّفي فيحصل مفهوم آخر في غاية البعد ويسمّى رفع المهوم في نفسه وليس في شيئ منهما اعتبار صدق ولا صدق على شيئ أصلاً...

Završetak (l. 132a):

آخره: ولهذا اشتهر أنّ تصوّر السّلب فرع تصوّر الإيجاب وكذا لا يستحيل ارتفاعهما بذلك الإعتبار إذ يجوز أن لا يتصوّر شيئًا من النّقيضين... هذا تحقيق الكلام في النّقيض على وجه يحتمل كثير من ألسنة الموردة في مواضع عديدة كما لا يخفى على من له تتبع وتدبر في العلوم.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

16. L. 133b-142b

حاشية على تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة

ḤĀŠIYA ‘ALĀ TAḤRĪR AL-QAWĀ‘ID AL-MANṬIQIYYA FĪ ŠARḤ AR-RISĀLA AŠ-ŠAMSIYYA

Glosa na komentar تحرير القواعد المنطقيّة djela الرّسالة الشّمسيّة iz logike. Osnovno djelo napisao je ‘Alī b. ‘Umar b. ‘Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, Nağmuddīn, umro 657/1277. godine, komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. godine, a ovu glosu Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfārā’īnī, ‘Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine. Na kraju djela pogrešno stoji da je ovo traktat koji se pripisuje Kamāluddīnu Mas‘udu aš-Širwāniju.

Ġulāmī, 178.

Početak (l. 133b):

أوّله: قوله: معرف الشّيئ ما يستلزم الخ فيه أنّ المص ذكر تعريف المعرف ههنا مع أنّ هذا البحث معقود ولبيان شرايط المعرف حيث قال الأوّل في شرايط المعرف... والموضوع ههنا المعرف لكونه مبدراً تصوّريًا لا لأنّه معقود بالذّات...

Završetak (l. 142b):

آخره: مطلق المعرف على ما تقتضيه حقيقة العموم والخصوص ربما حققنا لك انكشف كون ما ذكره قدّس سرّه من التّحقيق تحقيقًا وأمثال هذه الإعتراضات لا يليق أن يصدر عن عاقل فضلاً عن فاضل. اللّهمّ أرنا الحقّ حقًّا وارزقنا اتّباعه وأرنا الباطل باطلاً وارزقنا اجتنابه. (قد وقع تسويد هذه الرّسالة الشّريفة المنسوبة إلى الفاضل المدقّق والكامل المحقّق مولانا كمال الدّين مسعود الشّرواني).

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

17. L. 143b-153b

حاشية لمجهول على حاشية العصام على شرح طوالع الأنوار

ḤAŠIYA LI MAĞHŪL ‘ALĀ ḤĀŠIYA AL-‘IṢĀM ‘ALĀ ŠARḤ ṬAWĀLI‘ AL-ANWĀR

Glosa na glosu Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāha al-Isfārā’īnīja na komentar مطالع الأنظار al-Bayḍāwījina djela طوالع الأنوار iz akaida, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Ġulāmī, 317.

Početak (l. 143b):

أوّله: بعطاء اللّه الّذي معرفه كلامه اشتهاري، وبرسوله الّذي ظهر بمنطقه معانيه افتخاري، **قوله**: الفصل الثّاني في الأقوال الشّارحة أى هذه الألفاظ أو هذه النّقوش في بيان الأقوال الشّارحة ويمكن أن يراد أنّ هذه المعاني في بيانها وصحّة النّظر فيه ح على استعمال بيانها على تلك المعاني وغيرها مما ذكر في الكتب المبسوطة أو لم يذكر... والمراد بيان الأقوال الشّارحة ههنا ليس بيان مفهوماتها فقط وهو ظاهر...

Završetak (l. 153a):

آخره: فالمفهوم المقيّد بهذا الوصف لا يصدق معرف خاص حتّى يصدق عليه المعرف المطلق ويتصوّر الأعميّة والأخصيّة وصدق المعرف على نفس هذا المفهوم غير مقيّد في أخصيّته وفيه تأويل لأنّ قوله هذا الوصف مختصّ بطبيعة هذا المفهوم... وهذا الوصف ثابت له... لأنّ صدق النّوع نفس مفهوم الإنسان مقيّد في أخصيّته من النّوع. تمّت.

Na kraju djela bilješka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa namjerno izbrisana.

9949. R-3047

شرح كتاب في المنطق لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AL-MANṬIQ LI MAĠHŪL

Komentar na neko djelo iz logike, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći djelo s ovakvim početkom i završetkom. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 2a):

أوّله: الحمد هو الوصف بالجميل على جهة التّعظيم والتّبجيل وباللّه التّوفيق وبيدة أزمّة التّحقيق أطلق المص الوصف في تعريف الحمد ولم يقيّده بكونه باللّسان كما قيّد المص الثّناء في بعض كتبه إمّا لأنّ المبادر ما يخصّ باللّسان فإنّك إذا قلت وصفت فلانًا بكذا لم تبادر منه إلاّ فعل اللّسان وإمّا لأن تخرج ظاهراً أحمد اللّه سبحانه على ذاته وتحوم إلى ارتكاب تكلّف التّخصيص...

Završetak (l. 86b):

آخره: صدق كلّ ما عداها من الجزئيّات المتعدّدة مناطًا لها وشتّان ما بينهما فكان حقّ العبارة أن يقول إنّ مناط الكلّيّة هو تجويز صدق مفهوم واحد على ذوات مكثرة والمحقّق ههنا هو الثّاني دون الأوّل إنتهى أقول: وأنت بعد علمك كما تقدّم من أنّ الكثرة الصّادق عليها المفهوم الكلّي قد يكون مفهومات أخر مأفراد المفهوم والموجود الذّهني والكلّي...وأمّا الفرق بين زيد وسائر الجزئيّات المفروضة ههنا فخفيّ جداً.

L. 86; 18,5 x 12 (11 x 5,6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, jednostavan, bez ornamenata na koricama.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9950. R-10194

حاشية على شرح رسالة في المنطق لمجهول
ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ RISĀLA FĪ AL-MANṬIQ LI MAĞHŪL

Fragment glose na komentar neke rasprave iz logike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (orig. fol. 10a):

أوّله: وجه توقف الشّروع **امّا على تصورّ العلم** فمحقّق **لأنّ الشّارع** اه فلا يردّ عليه ما قبل لكن يردّ عليه أنّه خلاف الظ قال رحمه اللّه فلان **الشّارع في العلم لو لم يتصورّ اولا** أى قبل الشّروع فيه أى **ذلك العلم** الّذي شرع فيه بوجه من الوجوه **لكان** ذلك الشّارع في شروعه في ذلك العلم وطلبه له **طالبًا للمجهول مطلقًا** أى من كلّ وجه **وهو** طلب المجهول مطلقًا **محال** لأنّه إمّا توجيه النّفس نحو المجهول المطلق...

Završetak (orig. fol. 142b):

آخره: فتأمّل فيما ذكرت لك من وجه عدم الصّحّة تفسير الإضافي بما ذكرنا **يتّضح لك منه** أمران **احديهما انّ الحقّ الكلي أيضا له مفهومان** أى مختلفان بالذّات **وثانيهما أنّ الحال بين الكلمتين** المختلفتين بالذّات **في النّسبة عكس ما بين الجزئين** ووجه اتّضاح هذه النّسبة منه أن يتّضح لك منه أنّ الكلّي الحقيقي يوجد بدون الكلّي الإضافي **ومعلوم**...

L. 36 (orig. fol. 10-29 + 50-59 + 74-75 + 99-106 + 140 + 142); 20,2 x 12,5 (14,7 x 6); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قوله i أقول pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Tekst komentarisanog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi bez kustoda i s originalnom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9951. R-9142

البرهان في علم الميزان

AL-BURHĀN FĪ ʻILM AL-MĪZĀN

Djelo iz logike. Napisao na arapskom jeziku kadija u Jenišehiru Ismāʻīl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ, umro 1205/1791. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (مقدّمة), pet poglavlja (باب) i zaključak (خاتمة). Poznato je i pod nazivom البرهان في المنطق. Štampano je u Istanbulu 1253/1837. godine.

Kaḥḥāla II, 296; Brockelmann S II, 302; A. M. I, 222; O. M. III, 293; Ḏayl Kašf aẓ-ẓunūn I, 179; Köprülü III, 320; Fajić V, 3470/1; Sarkīs II, 1195.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فوضعيّة أو بواسطة الطّبع فطبعيّة وإلاّ فعقليّة **والدّلالة** اللّفظيّة بالوضع يدلّ على تمام ما وضع له مطابقة كدلالة الإنسان على مجموع الحيوان النّاطق وعلى جزئه تضمّن إن كان له جزء كدلالته على الحيوان فقط... (l. 2a) **الباب الأوّل** في المعاني المفردة فصل في الكلّي والجزئي إذا علمت شيئًا يحصل في ذهنك منه صورة...

Završetak (l. 38a):

آخره: **خاتمة** أسامي العلوم كالمنطق والكلام والنّحو وغيرها قد تطلق على المسائل وقد تطلق على الإدراكات بها عن دليلها وقد تطلق على الملكة الحاصلة من تكرار تلك الإدراكات، فحقيقة العلم بالمعنين الأخيرين هى الإدراكات... (l. 38b) أمّا بديهيّة بذاتها وتسمّى علومًا متعارفةً أو نظريّةً يذعن بها المتعلّم ويقبلها بحسن ظنّ عن المستدلّ وتسمّى أصولاً لموضعيّته أو بالشّكّ والأشكال إلى أن تبيّن في محلّها وتسمّى مصادرةً ولا تجب أن يكون تلك القضايا من مسائل ذلك الفنّ بل يجوز أن مسائل علوم المدوّن أصلاً بما ذكرنا ظهر أنّ قول الشّيخ الرّئيس إبن سينا مهملات العلوم كلّيّات ومطلّقاتها ضروريّات غير مختصّ بالعلوم الحكميّة لما وهم وليكن هذا آخر الكلام بحمد الله العزيز العلاّم.

L. 38; 22,3 x 14,8 (13 x 6,2); 19 redaka. *Ta ʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, s kustodama i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 38b) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završio Ḥusayn b. Muṣṭafā.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب من يد حسين بن مصطفى غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليه وإليهما.

Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz prve polovine XIX stoljeća.

TESAVVUF
ISLAMIC MYSTICISM

9952. R-3140

Zbirka (مجموع), 6

L. 153; 16 x 11,3 (13 x 9); 13-15 redaka. *Nasẖ* starinski, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ali tekst nije oštećen. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, relativno dobro očuvan.

1. L. 1b-49b

الدّرّة الفاخرة في كشف علوم الآخرة

AD-DURRA AL-FĀẖIRA FĪ KAŠF ʻULŪM AL-ĀẖIRA

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku poznati islamski filozof Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām, rođen 450/1058., umro 505/1111. godine. Autor je jedno vrijeme predavao na poznatoj školi Niẓāmiyyi u Bagdadu. Djelo je prevedeno na francuski i štampano u Parizu 1878. godine. Na arapslom jeziku je prvi put štampano u Kairu 1308/1890. godine.

Kaḥḥāla XI, 266-269; Ḥ. Ḫ. I, 742; Ahlwardt II, 2735-2739; Brockelmann G I, 326/6 i S I, 746; aẓ-Ẓāhiriyya (at-Taṣawwuf), I, 737, str. 531-533; Köprülü II, 140/1; ar-Riyāḍ III, 166; Kairo 1, 295; Sarkīs II, 1412; Jahić HAS I, 511.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم الأوحد حجّة الإسلام جمال الدّين مفتي الأمّة أبو حامد محمّد بن محمّد الغزالي الطّوسي رحمه اللّه ورضى عنه وقدّس روحه: الحمد للّه الّذي خصّ نفسه بالدّوام وحكم على من سواه بالإنصرام... **أمّا بعد**، فإنّ اللّه تعالى يقول: **كلّ نفس ذائقة الموت** وثبت ذلك في كتابه العزيز في ثلاثة مواضع...

Završetak (l. 49b):

آخره: ولا يلتفت إلى من أصبح في ثلاشي الأنفس عند الموت كقوله عليه السّلام يوم الخندق: اللّهمّ هذه الأجسام البالية والأرواح الفانية وقوله لزائر القبور إنّ الميّت آذاه الحيّ بأنّ ذلك كلّه مخرج وكلّه وجب بنقله عليه في غير هذا الكتاب... ولا يلتفت إلى البدع الطّارئة على الشّريعة وهى من الشّياطين، فنسأل اللّه العظيم العصمة والتّوفيق...والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيراً.

2. L. 50a-123b

قوت القلوب في معاملة المحبوب ووصف طريق المريد إلى مقام التّوحيد

QŪT AL-QULŪB FĪ MU'ĀMALA AL-MAḤBŪB WA WAṢF ṬARĪQ AL-MURĪD ILĀ MAQĀM AT-TAWḤĪD

Jedno od prvih i najoriginalnijih djela iz oblasti islamskog tesavvufa (أمّهات كتب التّصوّف), kojim su se služili i kasniji velikani poput: al-Ġazālī-ja, Ibn ʻArabī-ja i as-Suhrāwardī-ja. Ḥağī Ḫalifa tvrdi da, po originalnsti, takvo djelo nije napisano ni prije ni kasnije (v. Kašf aẓ-Ẓunūn II, 1361). Napisao na arapskom jeziku poznati sufija-propovjednik Muḥammad b. ʻAlī b. ʻAṭiyya al-Ḥāriṯī, al-Makkī, Abū Ṭālib, umro 386/996. godine. Djelo je prvi put štampano 1310/1892. godine.

Kaḥḥāla XI, 27-28; Ḥ. Ḫ. II, 1361; Ahlwardt III, 2816; Brockelmann G I, 200 i S I, 359-360; A. M. II, 55; aẓ-Ẓāhiriyya (at-Taṣawwuf), II, 1595-1596, str. 46-48; Köprülü I, 765; Sarkīs I, 321.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 50a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كتاب التّزويج (في فعله) وتركه أيّهما أفضل وجامع أحكام النّساء، فلا فضل للمريد في مثل زماننا هذا (في) ترك التّزويج إذا أمن من الفتنة وعود العصمة ولم تنازعه نفسه إلى معصية ولم تترادف عليه خواطر النّساء على قلبه حتّى تشتّت قلبه أو يقطعه عن حسن الإقبال على اللّه سبحانه...

Završetak (l. 123b):

آخره: فترك التّجارة على هذه الأوصاف المكروه خير لهذا وأهدى سبيله ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم، وحسبنا اللّه ونعم الوكيل. آخر كتاب القوت. والحمد للّه أوّلاً وآخراً.

Na kraju djela (v. l. 123b) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao ʻUmar b. Aḥmad b. Maʻālī.

أنجزه فقير عفو اللّه سبحانه وتعالى عمر بن أحمد بن معالي.

3. L. 125a-137a

مناجاة موسى عليه السّلام

MUNĀĞĀT MŪSĀ ʻALAYH AS-SALĀM

Munadžat (razgovor s Bogom) Musa, a. s, na arapskom jeziku, od nepoznatog sastavljača. Naslov na početku ذكر مناجات موسى عليه وعلى نبينا السّلام

Ahlwardt III, 3898.

Početak (l. 125a):

أوّله: قال كعب الأحبار روى أنّ موسى عليه السّلام لمّا اصطفاه اللّه عزّ وجلّ برسالاته وبكلامه أوحى اللّه عليه: يا موسى طهّر قلبك من حبّ الدّنيا وتطيّب وتسوّك وقصّ شاربك واحلق عانتك فامتثل موسى بذلك فجعل يصوم النّهار ويقوم اللّيل إلى أن مرّ عليه أربعين يومًا وذلك قوله تعالى: **وواعدنا موسى ثلاثين ليلة وأتممناها بعشر**...

Završetak (l. 136b):

آخره: قال كعب الأحبار: ثمّ هبط موسى عليه السّلام إلى علماء بني إسرائيل فلمّا نظروا إليه خرّوا على وجوههم من شدّة النّور، فجعل موسى عليه السّلام على وجهه برقعًا لأنّ النّاس لم يستطيعوا النّظر إليه من ودخل القرية المباركة (l. 137a) ودعا بني إسرائيل إلى الإيمان واتّباع أمره ونهيه فاتّبعوه وعبدوا اللّه تعالى معه حقّ عبادته إلى أن ماتوا رحمهم اللّه أجمعين، وهذا ما انتهى إلينا من المناجاة على التّمام.

4. L. 137a-140a

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأبي هريرة
WAṢIYYA AN-NABĪ ʻALAYH AS-SALĀM LI ABĪ HURAYRA

Oporuka poslanika Muhammeda, a. s., Abū Hurayrī, r. a., na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Naslov na početku وصيّة النّبي صلعم لأبي هريرة

Ahlwardt III, 3961; Dobrača I, 716/4.

Početak (l. 137a):

أوّله: قال حدّثنا سعيد بن الحارث الرّومي عن أبي هريرة رضى اللّه عنه أنّه قال: قلت: يا رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم إنّي أقسمت ليلي على ثلاثة أثلاث فجعلت الأوّل أقرأ فيه القرآن والثّاني أحرس فيه ما سمعته منك والثّالث أصلّى وأنا خائف أن يذهب عنّي ما حدّثتني به...

Završetak (l. 140a):

آخره: يا أبا هريرة، لا تكذّب عليّ فمن كذب عليّ متعمّداً لم (لن) يخرج من الدّنيا حتّى يرى مقعده من النّار، يا أبا هريرة، من لم يحبّ أبا بكر وعمر وعثمان وعليًا رضى اللّه عنهم أجمعين فأنا بريئ منهم ومن تكلّم على عليٍ فقد باء بغضب من اللّه، يا أبا هريرة، الصّوم والصّدقة تبلغك الجنّة وصلّى اللّه على سيّدنا مّد وعلى آل محمّد وسلّم، وحسبنا اللّه ونعم الوكيل والحمد للّه ربّ العالمين.

5. L. 140a-147a

حديث الجمجمة وما جرى إليها من العجائب
ḤADĪṮ AL-ĞAMĞAMA WA MĀ ĞARĀ ILAYHĀ MIN AL-ʻAĞĀʼIB

Kratka zbirka predaja o kostima lobanje na koju je ʻĪsā, a. s., naišao na putovanju kroz pustinju u Šamu, na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Naslov na početku حديث الجمعة وما جرى إليها من العجائب

Početak (l. 140b):

أوّله: قال كعب الأحبار رضى اللّه عنه: روى عن عيسى عليه السّلام أنّه قال: بينما أنا في بعض سياحتي وأنا أسبّح اللّه وأقدّسه إذ مررت بوادي بأرض الشّام فنظرت إلى وادي خضرٍ نظرٍ (نضرٍ) كثير العشب والكلأ والنّبات والمرعى... وفي وسط الوادي نهر جاري أشدّ بياضًا من الثّلج وأحلى من العسل فنظرت إلى جانب الوادي وإذا فيه جمجمة بيضاء عظيمة الخلقة...

Završetak (l. 147a):

آخره: وقال كعب الأحبار وإبن عبّاس رضى اللّه عنهم إنه أقام مع عيسى عليه السّلام مدّةً ولم يزل يعبد اللّه إلى أن أتاه اليقين، وهذا ما إنتهى البيان من حديث الجمجمة على التّمام والكمال..

6. L. 147b-153b

حكاية الحجّاج بن يوسف الثّقفي مع محمّد الباقر
ḤIKĀYA AL-ḤAĞĞĀĞ IBN YŪSUF AṮ-ṮAQAFĪ MAʻ AMUḤAMMAD AL-BĀQIR

Priča moralno-didaktičkog sadržaja o razgovoru između Ḥaǧǧāǧ b. Yūsufa aṯ-Ṯaqafīja i dječaka Muḥammada al-Bāqira, sina al-Ḥusaynova, unuka ʻAlī b. Abū Ṭālibova i praunuka poslanika Muhammeda, a. s., na arapskom jeziku, od nepoznatog sakupljača. Postoji više verzija ove priče. Naslov na početku krupnim slovima حديث الحجّاج بن يوسف الثّقفي

Ahlwardt VIII, 9051.

Početak (l. 147b):

أوّله: حكى واللّه أعلم في غيبه وأحكم أنّ الحجّاج بن يوسف الثّقفي لمّا تولّى العراق... وتمكّن في ولايته وضربوا له سرادق فجلس وأجلس كبر العراق عن يمينه وشماله ثمّ قال هل بقى أحد من ذرّيّة علي بن أبي طالب وآل بيت رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم قيل له: هنا صبيّ صغير يقال له محمّد بن الحسين بن علي بن أبي طالب كرّم اللّه وجهه...

Završetak (l. 153b):

آخره: قال: وكانت الجارية قريبة منه فغمزته وقالت: خذني واترك ما سواى فأنشد الصّبىّ وجعل يقول **شعر:**

وقرقعت اللّجان برأس حمراً   أحبّ إلىّ ممّا تغمزيني
أخاف إذا مرضت على فراشي   وطالت مرضتي لا ترحميني
وإذا سلكت طريق توحيد   وجد السّير لا تصحبيني...

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač ‘Umar b. Aḥmad b. Ma‘ālī, najvjerovatnije u XVI stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* nedatirana bilješka u kojoj je kaže da je ovaj rukopis nabavio Yegen Muḥṣṭafā Beg-zāde Muḥammad Amīn, defterdar bosnanskih timara.

قد استصحبه الفقير المعترف بالعجز والتّقصير يكين مصطفى بك زاده محمّد أمين دفتردار تيمار بوسنه.

9953. R-10529

اصطلاحات الصّوفيّة

IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYA

Dio djela o sufijskoj terminologiji. Napisao na arapskom jeziku poznati sufija ‘Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī, Kamāluddīn, Abū al-Ġanā’im, umro poslije 730/1329. godine. Djelo je podijeljeno na dva dijela (قسم). Termini su u njemu poredani po alfabetu. Djelo je u sufijskim krugovima dugo vremena bilo veoma popularno. Prvi put je štampano u Kalkuti (u Indiji) 1845. godine.

Kaḥḥāla V, 215; Ḥ. Ḫ. I, 107; Ahlwardt III, 3460; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 116-122, str. 89-92; Brockelmann G II, 203-204 i S II, 280; al-Ğibūrī II, 3458-3460, str. 310-311; Köprülü II, 1594/3 i III, 142/3 i 671/7; Sarkīs II, 1542; Flügel III, 1915, str. 371-372.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **الفتح المطلق** هو أعلى الفتوحات وأكملها وهو ما يفتح على العبد من تجلّي الذّات الأحديّة والإستغراق في عين الجمع بغناء الرّسوم الخلقيّة كلّها وهو المشار إليه بقوله تع إذا جاء نصر اللّه والفتح ورأيت النّاس **الفترة** خمود حرارة القلب بطلب اللاّزمة للمبتدي **الفرق الأوّل** هو احتجاب بالخلق عن الحقّ وبقاء الرّسوم الخلقيّة بحالها **الفرق الثّاني** هو شهود وقيام الخلق بالحقّ ورؤية الوحدة في الكثرة والكثرة في الوحدة عن غير احتجاب صاحبه بأحدهما عن الآخر...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود: وقد يكون **القبور** أيضاً نفاق وقد يكون جمعيّة إذا كان الرّائي في الخلوة أو دخل على أهل الخلوة في الخلوة **والقنفذ** والسّلحفاء صفة الغلّ باطنًا والسرّ ظاهراً **والأرنب** صفة الغفلة **والحيّة** صفة العداوة **والعقرب** صفة الإيذاء باللّسان **والنّمل** صفة الحرص **والفار** والعرس صفة البخل **والضّب** الجربوع **واليربوع** صفة البخل أيضاً...

L. 4; 20,5 x 15 (16 x 9,5); 19 redaka. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi termina pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, a dio trećeg lista otkinut i zagubljen. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu, ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9954. R-9067

جلاء القلوب

ĞALĀ' AL-QULŪB

Dio zbirke savjeta i uputa protkanih sufijskim učenjem o temeljima islamskog vjerovanja (أصول الدّين), asketizmu (الزّهد في الدّنيا), pobuđivanju želje za životom na budućem svijetu (التّرغيب في الآخرة), poticanju na izvršavanje vjerskih obreda (الحثّ على أداء العبادات والنّوافل), te razvijanju blagosti i nježnosti srca (والرّقائق وتليين القلوب). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. I, 592; Ahlwardt III, 3049-3050; Brockelmann G II, 440/5 i S II, 654; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 502, str. 365-366; al-Ğibūrī II, 3579, str. 345; Dobrača I, 115/4, str. 67 i II, 1592/2; Zürich I, 201; Fajić III, 2115; Hasandedić, 145; Bratislava, 97, str. 109; Köprülü II, 1592/3 i III, 136/1; Popara XIII, 7612.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الدّين وفروعه ممّا لا بدّ لكلّ إنسان منه رجاء أن أكون من النّاصحين وكتبناها بالتّركيّة ليعمّ نفعها وبيّنا في آخرها ما يجب من الوصايا، ويستحبّ وما هو المسنون أو المستحبّ في حال الإحتضار وما بعده وما ينفع الموتى من الصّدقة وقراءة القرآن

والدّعاء ممّا ثبت بخبر أو أثر ولقد رأينا في هذا الشّأن رسائل فيها صور كثيرة لم نجد لها أصلاً ولا سنداً في كتب معتبرة بل وجدنا بعضها مخالفة لما عليه أئمّة المجتهدين رضوان اللّه عليهم أجمعين **فأعرضنا** عنها واقتصرنا على ما له سند ممّا يوفق أقوال الفقهاء ثمّ لمّا رأيت أكثر النّاس قلوبهم قاسية فهى كالحجارة أو أشدّ قسوةً بل زاغ على قلوبهم ما كانوا يكسبون...

Završetak (l. 20a):

آخره: **خاتمة في سعة رحمة اللّه تعالى في سبقها وغلبتها على غضبه تعالى** آيات إنّ اللّه لا يغفر أن سشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء (l. 22b)...وخلّصنا من الخطايا والآثام، وطهّرنا من الذّنوب والمعاصى واجعل لنا حظّاً وافراً من رحمتك الّتي أخّرتها ليوم القيامة كما جعلت لنا نصيبًا كثيراً من رحمتك الّتي أنزلتها في الأرض، فاعف عنّا وعافنا وارض عنّا وارضنا واغفر لآبائنا وأمّهاتنا ومعلّمينا ولمن أحسن إلينا ولمن ظلمناهم بأيدينا وألسنتنا... (l. 23a) إنّك أنت الغفور الرّحيم والجواد الكريم والبرّ الرّحيم وذوالفضل العظيم، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّن والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين.

L. 23; 21 x 13,2 (15,8 x 7,5); 21 redak. *Nash*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka istočnog porijekla. Listovi razasuti. Pojednini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom s vanjske strane dvjema crvenim i jednom crnom, a s unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 23a) s bilješkom u kojoj se kaže da je prijepis djela završio ʻĀmir b. ʻAlī al-Ḫaṭīb al-Miyahī (porijeklom iz sela Almiya u Egiptu) u nedjelju, 19. šabana 1077/15. februara 1667. godine.

فرغ من كتابته بعون اللّه الصّمد في يوم الأحد المبارك تاسع عشر شهر شعبان من شهور سنة ١٠٧٧ سبع وسبعين وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلاة وأزكى السّلام على يد العبد الفقير إلى اللّه تعالى الفقير عامر بن علي الخطيب الميهي غفر اللّه له ولوالديه ولجميع المسلمين آمين، والحمد للّه ربّ العالمين، تمّت بعون اللّه.

U praznom polju kolofona naknadno dopisana bilješka u kojoj se kaže da je neki ʻAbdullāh b. Mullā Muḥammad rođen 1. džumadel-ahira 1242/31. decembra 1826. godine.

مولود عبد اللّه بن ملاّ محمّد في ١جماذى الآخر سنة ١٢٤٢

9955. R-6506

Zbirka (مجموع), 2

L. 80; 19,8 x 14,2 (14 x 9,2); 19 redaka. *Nasẖ* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Komentarisane riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom, zelene boje.

1. L. 1b-31b

شرح اصطلاحات صوقيّة واردة في كتاب التّعريفات للجرجاني

ŠARḤ IṢṬILĀḤĀT ṢŪFIYYA WĀRIDA FĪ KITĀB AT-TA'RĪFĀT LI AL-ĞURĞĀNĪ

Komentar na al-Ğurğānījevo djelo كتاب التّعريفات (*v. Fajić V, 3272*), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Komentar obuhvata samo onaj dio koji se odnosi na sufijsku terminologiju.

Početak (l. b):

أوّله: الحمد للّه الّذي نوّر بعلم الحقيقة قلوب ذوي الافهام فانقذ بصائرهم من ظلم الشّكوك والأوهام وقدّر لمن قضى سعادته محبّة أوليائه الكرام فخلصه من جهل الأمراض النّفسيّة ومقتضيات حظوظ العوام... **وبعد**، فلمّا كان كتاب التّعريفات اللعلاّمة المحقّق الرّبّاني السّيّد الشّريف الجرجاني من المؤلّفات الرّائقة والمصنّفات الفائقه جامعًا للإصطلاحات العلوم العقليّة والنّقليّة موشّحًا بذكر بعض اصطلاحات أهل الحقيقة من الأئمّة الصّوفيّة جردت عنه ما ذكره من اصطلاحهم رضى اللّه تعالى عنهم ليعلم قدمه...ولم أزد على ما ذكره من المواد كما رتّبه إلاّ ما أضيف إليه من كلام أكابر المحقّقين...

Završetak (l. 31b):

آخره: **اليقظة** الفهم عن اللّه تعالى ما هو المقصود... **اليقين** عند أهل الحقيقة روية العيان وتقوية الايمان بصفاء القلوب وملاحظة الأسرار ومحافظة الأفكار **يوم الجمع** وقت اللّقاء والوصول إلى غير (؟) الجمع واللّه سبحانه أعلم. تمّت تمام.

Na kraju djela (v. list 31b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1258/1842. godine završio 'Abdullāh b. al-ḥāğ Ḥasan-efendi at-Trabinlī (iz Trebinja).

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة عن يد (ال) عبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه القدير عبد اللّه بن الحاجّ حسن أفندي الترينلي غفر اللّه ذنوبهما وستر عيوبهما سنة ثمان وخمسون (خمسين) ومائتين وألف ١٢٥٨

2. L. 35b-76b

الاصطلاحات الصّوفيّة

AL-IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYA

Djelo o sufijskoj terminologiji. Napisao na arapskom jeziku poznati sufijski učenjak ʻAbdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī, Kamaluddīn, Abū al-Ġanā'im, umro poslije 730/1329. godine. Djelo je podijeljeno na dva poglavlja (قسم) i termini su u njemu poredani po alfabetu. U sufijskim redovima je bilo veoma popularno. Prvi put je štampano u Kalkuti (u Indiji) 1645. godine.

Kaḥḥāla V, 215; Ḥ. Ḫ. I, 107; Ahlwardt III, 3460; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 116-122, str. 89-92; Brockelmann G II, 203-204 i S II, 280; al-Ğibūrī II, 3458-3460, str. 310-311; Köprülü II, 1594/3 i III, 142/3 i 671/7; Flügel III, 1915, str. 371-372; Popara XIII, 7588-7589 i Sarkīs II, 1542.

Početak (l. 35b):

أوّله: الحمد للّه الّذي نجانا من مباحث العلوم الرّسميّة بالمنّ والافضال وأغنانا بروح المعاينة عن مكابدة النّقل والاستدلال وأنقذنا ممّا لا طائل تحته من كثرة القيل والقال... **وبعد**، فانّي لمّا فرغت من تسويد شرح كتاب منازل السّائرين وكان الكلام فيه وفي شرح فصوص الحكم وتأويلات القرآن الحكيم مبنيا على اصطلاحات الصّوفيّة ولم يتعارفها أكثر أهل العلوم المنقولة والمعقولة... سألوني أن أشرحها لهم...فقصدت للاسعاف بسؤالهم وزدت على ذلك ترويحًا لقلوبهم... فكسّرت هذه الرّسالة على قسمين قسم في بيان المصطلحات...وقسم في بيان التّفاريع...

Završetak (l. 76b):

آخره: **الغين دون الرّين** وهو الصّدأ المذكور فانّ الصّدأ حجاب رقيق يتجلّى بالتّصفيه ويزول بنور التّجلّي لبقاء الايمان معه وأمّا الرّين (فهو) الحجاب الكثيف بين القلب والايمان بالحقّ والغين ذهول عن الشّهود أو احتجاب عنه مع صحّة الاعتقاد.

Na kraju djela (v. list 76b) bilješka u kojoj se kaže da ga je 1258/1842. godine prepisao isti prepisivač ʻAbdullāh b. al-ḥāğ Ḥasan-efendi, s podatkom da je on bio trebinjski muftija.

قد وقع الفراغ من كتابة هذا الكتاب عن يد (ال) عبد الضّعيف عبد اللّه بن الحاجّ حسن أفندي مفتي تره بين عفى عنهما العفوّ العليّ سنة ثمان وخمسين ومائتين وألف.

Na listu 35a crvenim slovima napisana imena ranijeg vlasnika Ahmed-bega Resulbegovića i pomenutog prepisivača.

من تملكه أحمد بك رسول بك زاده كاتبه عبد اللّه بن الحاج حسن أفندي المفتي الترہ بنلي

Na listu 1a bilješka kasnijeg vlasnika Defterdarević Sulejman-bega, sina hadži Hasan-bega iz Trebinja.

صاحب ومالك دفترداروپك سليمان بك بن حاجي حسن بك الترہ بنلي.

Turski

9956. R-3545

فصول عشرة
FUṢŪL ʻAŠARA

Djelo iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku. Napisao Ilyās b. aš-Šayẖ ʻĪsā Mağduddīn al-Āqḥiṣārī, umro 967/1560. godine. Djelo je podijeljeno na 10 poglavlja (فصل) po kojima je i nazvano فصول عشرة.

Kaḥḥāla II, 315; Ḥ. H̱. II, 1270; A. M. I, 226; O. M. I, 18.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد صفاتي دلندن ذاتنه كه، اول حيّله حيّم، وصلوة سلام لسان...وجود روحانمك مبدائنه كه، روح اولّ اولدر نتكم بيوردي **اولّ ما خلق الله روحي** ودخي بيورديكه **أنا من الله والخلق منّي** بعده، **شيخ ابن عيسى** ايدر پيرم **شيخ مجد الدّين** آقحصاري قدّس سرّه دن كورديكم علوم باطنه وظاهره متعلّق آفاق وأنفس اعتبارنجه اون فصل يازوب **فصول عشرة** ديدك... **فصل اولّ** طريق بيراميدن سلسلهء مشايخ بيان ايدر...

Završetak (l. 88b):

آخره: **ابن عيسى** ايدر **قمر** قلبم **كنش** روحم **مرّيخ** غضبم **مشتري** ميلم **زخل** برورتم **عطّارد** تردّدم **زهره** صور نقوشه نظرم دير هر برن بنده بر حالله وبر دائره يه تمام ايدوپ سلوكن أحدّينه اركورنجه اندن صكره ساعت وكوكب وزمان ومكان عنباري جمله شرك اولور حسنات الأبرار سيّئات المقرّبين كبي بوندن ايلر وكچين دينه عرفا در كه كيم شو بزدخي اندن ايلر وكچمدك چونكه كچلم ديدك بوغ اولدق يوقدن نطق كلام كلمز ايكنچون كتاب دخي تمام اولدي.

L. 88; 21,5 x 15,5 (16,5 x 7,5); 19 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i imena šejhova pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice presvučene impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je rukopis nabavio Muḥammad Asʻad. Najvjerovatnije je riječ o sarajevskom kadiji.

حسبى اللّه، إستصحبه الفقير محمّد أسعد عفى عنه.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

9957. R-4904

تحفهء خاصكيّه

TUḤFA-I ḪĀṢAKIYYA

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Prema bilješci na kraju, autor je djelo završio krajem mjeseca rebiul-ahira 1123/1711. godine. Naslov na početku: تحفة خاصكيّة حقّي

O. M. I, 29/54; Flügel III, 1988, str. 482; A. M. I, 219; Popara XIII, 7650/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: إلهي دلده ذكرك باعث فيض حياتم قيل   همه كارمده اسمك اغزمه قند ونياتم قيل

بعد، ذا بودام وردك كرفتاري شيخ إسماعيل حقي البروسوي ثمّ الأسكداري خلّص اللّه من أن يقول هذا دهري وهذه داري بوجهله شرح حال وسرو مقال ايدركه بيك يوز اوتوز ايكنجي سنه سي أواخرنده طرف شامدن رومه عودت واشارت سماويه ايله بلدهء اسكدارده اقامت واقع اولوب...

Završetak (l. 257b):

آخره: واللّه على ما يشاء قدير تاريخ تحفهء خاصكيّه...محمّد آغايه خاصكي نموز اوله اهدايه لايق نمز تأمّل اولندقده تاريخ ايچون بو انديشه يه چوتكه نا محرمز چيقوب بر الف قد نيازيله وير قبوله قرين ايلكل تحفه مز دعاء بالخير سنه ١١٢٣ (l. 257b) وقد تم في أواخر ربيع الآخر في أيّام معدوده وسلام.

L. 257; 22,5 x 14,5 (15 x 6,8); 23 retka. *Ta'līq,* pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Na početku se nalazi lijepo urađen unvan, bogato ukrašen floralnim motivima u zlatnoj i plavoj boji. Masilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom trakom, ojačanom s vanjske strane dvjema, a s unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, dobro očuvan. Korice s vanjske strane ukrašene zlatnom bordurom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9958. R-9057

Zbirka (مجموع), 10

L. 57; 20 x 14 (17 x 11); 11-29 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-4b

تفصيل دوائر النّفس

TAFṢĪL DAWĀ'IR AN-NAFS

Kraća rasprava o sedam faza duhovnog napredovanja koje se raspoznaju po vrstama snova, s naglašenom sufijskom intonacijom, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Popara XIII, 7700/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: **اوّل دائره نفس امّاره در** انسان ذكري اولنان حيوانلر شكلي رؤياسنده كورسه امّاره شكلي اوتور واول صفت ايله متّصف اولو خنزير وفيل وكلب ويلان وعقرب وفاره وكهله ومركب آروسي وبونك امثالي وامّا جماداتدن اولانلردن آب خانه ومزبله وصوجي واسرار ودكانلر واچرم يرلر وبونك امثالي كبي جمعسي امّاره در وميخانه وبوزخانه وبولاتق سيل صولري وبونك امثالي بو معقوله لر امّاره نك صفتلري در بو صفتيله متّصف اولمق رؤياده خوابه تابع شكله اولور وپرهيز اولنمق كرك اونلري ازاله توحيد وتصفيه نفس ايله اولور توحيدي لا إله إلاّ اللّه لا إله إلاّ اللّه كلمه سيدر اللّه أعلم...

Završetak (l. 4b):

آخره: **يدنجي دائره نفس صافيه در** نفس صفات صفتلري...بو تفصيل يدنجي دائره نك نفس صافيه احوالين بيان ايدر بو دائره ايچنده واقع اولان صفاتك تفصيل بودركه مثلا انسان رؤياسنده يغمور كورسه رحمت اللّه در قار كورسه رحمته مبالغه در ارمقلري وچشمه لري ودريالر بونلر اخلاص صفتيدر قلبك قافاسي صفتيدر كشف سلوك دائره سيدر مريد اولان كمسه يه مرشيد اسمين تعليم ايدوپ قطع دائره ايچون بو مقدار ايله تكتفا اولندي زير بونلر مشكلدر ضبط ايلمك آنجق همان طالب حق اولان تنبيه ايچون اولّا.

2. L. 6b-8b

شرح رسالة تفصيل دوائر النّفس
ŠARḤ RISĀLA TAFṢĪL DAWĀ'IR AN-NAFS

Komentar gornje rasprave o sedam faza duhovnog napredovanja (v. br. 9958/1), na turskom jeziku. Prema uvodu, napisao neki Ḥāğī 'Alī-efendi, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 6b):

أوّله: معلومدر طريقت دخي زهد دنيا وآخرت مجنّده نفسي وقلبي وروحي مجرّد ملحقدر... الحاجي علي افندي قدّس سرّه العزيز بن اخي في الدّين شد بلكه نفوس انسان يديدر اوّلكي سي نفس امّاره در ٢ نفس لوّامه ٣ نفس ملهمه ٤ نفس مطمئنّة ٥ نفس راضيه ٦ نفس مرضيّه ٧ روح قدسي ايدوپ نفوس سبعنك اجمالي اوزره ذكر اولنوپ تفصيلنه شروع اولنسون...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اوچنجي سي نفس ملهمه در ملهمه نك مقامي قواسي يدي صفاتي واردر سخاوت قناعت علم تواضع توبه صبر تحمّل قناعت سخاوت قادر اولدغي هر نه ايسه دريغ اتمكدر قناعت جانب حقدن كلني آزو چوق راضي اولمقدر علم شريفتني طريقتني ومعرفتني حقيقتني بلمكدر تواضع كندوسندن كم وكوتي شيئ بولمامقدر توبه اللّه تعالى نك راضي اولمدغي كناهارندن دونمكدر صبر جانبي حقدن كلن بلالره ومصيبتلره طينمقدر تحمّل عبادت وطاعت مشقتلرينه باقميوپ ومخنته صايمنيوپ...

Na listovima 9a-11b ponovljen dio prijepisa djela pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 12a

مرآت العوالم
MIR'ĀT AL-'AWĀLIM

Dio nekog djela iz historije, s posebnim osvrtom na priče i legende o stvaranju svijeta. Napisao na turskom jeziku 'Ālī-efendī, Muṣṭafā b. Aḥmad, umro 1008/1599. godine. Autor je djelo napisao 995/1587. godine i posvetio ga je sultanu Muratu III (vl. 1574-1595).

Ḥ. Ḫ. II, 1649; Wiesbaden XIII4, 327-328, str. 316; Karatay t, 519; Gölpinarlı III, 1072/II, str. 451; Flügel II, 94; Popara XIII, 7724/6.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 12a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ايله بعض ساعات اسقاط ايدوپ وليالي أيّامه ابتداء فرض ايليوپ، ليلهء اثنين رأس تاريخ طوترلر واندن بروسني حساب ايدرلر، بونلرك عدد أيّام سنويّه سي اوچ يوز اللّي درت كون وسكز ساعت وسكز يوز يتمش دقيقه دركه...

Završetak (l. 12a):

آخره: ...فنّ تاريخ وتقويمه متعلّق كتاب المنتخب في أقوال العجم والعرب فصولنده بويله بيان اولنمشدر، للّه الحمد بو رسله تحرير غايتن وفنّ تواريخك كتب مدوّنه سنده يازلمين تفصيلري بو برقچ ورقه ده متحقّق اولدي مؤلّف حقير مرا اوقنقجه روحني بر فاتحهء شريفه الميه تذكير... بو رسالهء تحقيق ايدرك اوقيه وحضرت حقك قدرتي بي انتهاسني ذكر مكوّناتدن ادراك ايليوپ، طوبه واكليه واعتقاد نده شك وريب اولميوپ، كمال يقين واطمينان ايله بو آثاري تصديق قيله وختام قرآنده رجا اولنان فاتحهء شريفه يي مصنّف روحندن دريغ قلميه، اللّهمّ اجب دعاء من دعائي وحقّه رجاء من رجائي بحرمة سبع المثاني.

Na listu 12b pjesma od 16 stihova u pohvalu nekog paše, a na listovima 13-14 razne bilješke, pisane naknadno, rukom drugog prepisivača.

4. L. 15b-21a

أحكام أعضاء الحركات على خمسة الأقاويل

AḤKĀM A‘ḌĀ’ AL-ḤARAKĀT
‘ALĀ ḪAMSA AL-AQĀWĪL

Kraće djelo o proricanju sudbine pomoću crta lica i pokreta glave i dijelova tijela, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Djelo je pisano u tabelama u kojima su data proricanja prema Iskandaru Ḏulqarnaynu, Dāniyālu, Ğa‘faru Ṣādiqu, Salmānu al-Fārisīju i Ṣuhaybu ar-Rūmiju. Naslov na početku crvenim slovima:

أحكام أعضاء الحركات على خمسة الأقاويل

الحكماء إسكندر دانيال جعفر صادق سلمان صهيب

Početak (l. 15b):

أوّله:	**إسكندر**	**دانيال**	**جعفر صادق**	**سلمان**	**صهيب**
باش كلي:	دولت اوله	فرح اوله	سرور حاصل ايده	شدّة بعد السّرور	عايبده سرور

Završetak (l. 21a)

آخره:	**إسكندر**	**دانيال**	**جعفر صادق**	**سلمان**	**صهيب**
دردنجي پارمق:	خسته اولا	مالدن نكبت اوله	رزق الينه كيره	اعدايه ظفر بوله	خسارت اوله

بشنجي پارمق:قيغودن قورتله، سفري يقين اوله، سفردن غنيمت بوله، امنلك بوله، دولت بوله

تمّت تمام.

5. L. 21b-27a

ترجمة سورة من سور الزّبور نزلت على نبي اللّه داود
مع الشرح باللّغة التّركيّة

TARĞAMA SŪRA MIN SUWAR AZ-ZABŪR
NAZALAT ʻALĀ NABIYYILLĀH DĀWŪD MAʻA
AŠ-ŠARḤ BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA

Prijevod na turskom jeziku s kraćim komentarom jednog poglavlja iz Zebura objavljenog Davudu, a. s. Prema uvodu, preveo i na turskom jeziku napisao komentar, navodno na osnovu Ibn ʻAbbāsovih riječi, Ibn Kamāl-pašin učenik Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā La'ālī, umro u Amasiji 971/1563. godine.

O. M. II, 51-51.

Početak (l. 21b):

أوّله: روايتدر بن عبّاسدن رضى اللّه عنه ايدر داود پيغمبر حضرتنه نازل اولان كتاب زبورده بر سوره واردر حضرت محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم نازل اولان قرآن عظيم ايچنده كي الرّحمن سورسنه بكزر ايچنده مكرّر آيتلري واردر... (l. 22a) بو سوره نك فضايل كثيره سي وبركاتي عظيمه سي اولوپ خواصدن اولدوغي اجلدن بو فقير ومذنب محتاج إلى رحمة اللّه المتعال سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلي اشبو سوره نك معناسنه على قدر الإمكان إشارت ايچون هر آيتنك مقابله سنده تركي لسانله ترجمه ايدوپ يازدم كه اوزرينه فايده سي اولوپ طالب وراغب اولان اخوان خلاّن ورد ايدوپ... (23a)

أنا المطلوب فاطلبني تجدني   فإن طلبت سواى لم تجدني
بنم مطلوب همان انجق بني   استأكه بولاسن
اكر آيروغي استرسك   بني صنما كه بولاسن

Završetak (l. 26a):

آخره: أنا الفرد المدبّر فوق عرشي   بلا تكليف فاطلبني تجدني
بنم اول فرد اولان تكري   مدبّر عرشك اوستنده
بلا تكليف قمو خلقه   بني استأكه بولاسين
لآلي توبكي قيلوپ   بني استأكه بولاسين

قبول ايدرم آني بن بني استأكه بولاسين

تمّت تمام.

Na kraju djela (v. l. 27a) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je djelo prepisao Ǧa‘far b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī (كتبه الحقير جعفر بن محمّد الآقحصاري).

Na listovima 27a-28a razne bilješke i dove vezane za pojedine namaze.

6. L. 29a-30b

الأسماء الحسنى

AL-ASMĀ’ AL-ḤUSNĀ

Devedeset i devet Božijih lijepih imena koja se koriste kao molitva za ispunjenje raznih želja. Naslov na početku هذا الأسماء الحسنى

Početak (l. 29a):

أوّله: هو اللّه الّذي (آبي) لا إله إلاّ هو (آبي) يا رحمن (ترابي) يا رحيم (ناري)

عدد ٢٦ عدد ٢٠٨ عدد ٢٩٨ عدد ٢٥٨

يا ملك (ترابي) يا قدّوس(ترابي) يا سلام (ناري) يا مؤمن(ناري)

عدد ١٩ عدد ١٨٠ عدد ١٣١ عدد ١٣٦

Završetak (l. 30b):

آخره: يا باقي (باد) يا وارث (باد) يا رشيد (ترابي) يا صبور (ترابي)

عدد ١١٣ عدد ٧٠٧ عدد ٥١٤ عدد ٢٩٨

الّذي ليس كمثله شيئ وهو السّميع العليعدد

عدد ٣٠٢

Na listovima 31a-33b razne dove s objašnjenjima na turskom jeziku.

7. L. 33b-34a

بعض نباتاتك ادلرين بيان ايدر

BA‘Ḍ-I NABĀTĀTIN ADLERIN BAYĀN IDIR

Spisak od 54 biljke s nazivima na turskom jeziku i prijevodom na bosanski jezik između redaka. Naslov na početku بعض نباتاتك ادلرين بيان ايدر

Početak (l. 33b):

أوّله: **أَنْبُوهْ آنْدُونْ كَرَفِسْ اِيتِ بُرُونْ كِمْنُونْ بُوعَزْ يَپْرَاغِي بَالدُورَانْ**
چُواقُوكَه أُومَارَه رَامَارَه پاپريقَه پاسي لُوقْ غلاّدِيشْ درِزْعَه...

Završetak (l. 34a):

آخره: **رَازِيَانه پَرْتِلِقْ يَلْپَرْ نَرْكَسْ قِيلاَقْ كُوتُزْ صوركي پِلُودْ سِكِلْ**
قُومُورَاچْ زُوقْوَه رُويَوِينَه تَوَنْ رَپُوحْ وِيرْصَاقْ ژِيرْ براداوِيچَه..

8. L. 34b

قضائل رجب المبارك

FAḌĀ'IL RAĞAB AL-MUBĀRAK

Dio nekog djela o odabranosti mjeseca redžeba, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo prijevod neke rasprave s arapskog jezika ili poglavlja iz nekog opširnijeg djela. Naslov na početku krupnim slovima فضائل رجب المبارك

Početak (l. 34b):

أوّله: حضرت رسول صلّى اللّه عليه وسلّم بيورمشدركه بر كمسنه رجب ايندين بر كون صايم اولسه بونك ثوابلرينه اعتقاد اتّدوكي خالده اول كمسنه حق تعالى نك رضوان مستحق اولور ايكي كون صايم اولسه يرلرده وكوكلرده...ثوابي وصف ايلميه، اكر اوچ كون صايم اولسه اول وصف اولنميان ثوابدن غيري حق تعالى...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: بركمسنه رجب اينك اون بشنجي كوني صايم اولسه ايكي يوز ييللق كناهنه كفّارتدر واول كيجهء قايم اولسه بيك كرّه قدر يتمش ثواب بوله واول كون بيك كرّه اخلاص اوقسه ويوز كرّه آية الكرسي اوقسه تمام اوليجق بو دعاء لا إله إلاّ اللّه الغنيّ الحميد لا إله إلاّ اللّه ربّ العرش المجيد لا إله إلاّ اللّه الوتر الأحد دسه حقّ تعالى اول كمسيه يتمش بيك ملك كوندوزه...

9. L. 35a-54b

إنشاء

INŠĀ'

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata na turskom jeziku, od kojih su neki prijepisi stvarnih dokumenata koji se odnose na razna mjesta u Bosni i Hercegovini kao što su: Foča, Višegrad, Gračanica, Mostar, Banja Luka i Sarajevo, među kojima su slijedeći:

- nedatirani mahzar stanovnika Mostara upućen Visokoj Porti s molbom da se na dužnost kadije imenuje neki Sayyid Ramaḍān-efendi iz okoline Mostara:

صوره محضر

در دولت مكينه عرض داعي كمينه بودركه: حالا جوارمزده واقع موستار قاضيسي السيد رمضان أفندي داعيلري حليهء فضائل ايله أرشته ودرلو علوم ايله محلّى وپيراسته ودفع ظلمه يه مائل وهر وجهله مستقيم وعادل اولدوغندن ما عدا قضاء مزبورك علما وصلحا ورعاياسي بأسرهم مومى إليه داعيلرندن كمال مرتبه راضي وشاكر واستقامت ورياتني ظاهر وهر أمورك حسن تدبيرينه قادر اولمغيله حسن حالني دركاه عظمت..ايله ديو الحاج وإبرام ايلدكلرنده اولكه واقع حالدر در دولت مداره عرض اولندي، باقي فرمان در عدلكزدر!

- kadijska murasela iz 1125/1713. godine upućena raji kadiluka Gračanica u vezi glavarine (džizje) raspoređene u tri kategorije, a za čije je ubiranje carskim beratom zadužen neki Ḥasan-āğā.

برات موجبنجه رؤس جزيه دارينه ويرلان مراسله صورتيدر

سز كه قضاء غرادچانيچه رعاياسيز افهام اولنوركه: اشبو بك يوز يكرمي بش سنه سي شعبان شريفك غرّه سي تاريخله مؤرّخ أصناف ثلاثه اعتباريله ذمّتكزده اداسي واجب اولنان جزيه شرعيّه كزي جمعنه مأمور حسن آغا بك استانهء سعادت اشيانندن ويرلان أمر شريف عاليشان وبرات جهان مطاع موجبنجه جمع وتحصيل اتمسنه طرف شرعدن مراسله ويرلمشدر لدى الوصول كركدركه اوزرنكزه اداسي واجب اولنان جزيهء شرعيّه كزي مومى إليه حسن آغايه ويرمده عناد ومخالفت اتميوپ، موجب مراسله ايله عامل اوله سز!

- nedatirana murasela sarajevskog kadije Osmana upućena sarajevskom mutesellimu Mehmed-agi radi privođenje na sud nekog optuženika po tužbi Osmana Ibrahima Čelebije

ادم إحضار ايچون متسلّم آغايه خطابًا ويرلان مراسله سيدر

بوينه سراى متسلّمي آغا المفخم بعد السّلام إنها اولنوركه: باعث المراسله إبراهيم چلبك عثمان نام كمسنه ايله شرعي ودعواسي اولوپ اطاعت شرع شريف ايتمامكله مراسله وصولنده مزبوري احضار شرع ايليه سز. صدر من الفقير عثمان، القاضي بمدينه بوسنه سراى.

- murasela fočanskog i konjičkog kadije Osmana od 1. rebiul-evvela 1126/17. marta 1714. godine izdana fočanskom vladiki na osnovu carskog fermana koji je prethodno isposlovao episkop u vezi s poristojbom *rusūm ʻādiyya*.

ولاديقه ويرلان مراسله صورتيدر

سز كه قضاء فوچه ده واقع كفره طايفه سيز إفهام اولنوركه: بشقپوسكز اولان باعث مراسله بد ان نام راهب مجلس شرعه كلوپ يدنده اولان فرمان جهان مطاع سجلّ محفوظه بعد القيد موجبنجه مراسله طالب وراغب بالتماس مراسله ترقيم اولنمشدر وصولنده كركدر كه ذمّتلريكوزه فرمان موضحه اداسي لازم كلن رسوم عاديه يي مسفور راهبه ادا وتسليم ايليوپ ببالروكزده آيين باطل اوزره مسفور راهب بلوپ أموركزده مراجعت ايده سز حرّر في غرّه ربيع الأوّل سنه ستّ وعشرين ومائه وألف. أرسله الفقير عثمان القاضي بمدينه فوچه وبلغرادچق.

- Ilam Osman-efendije, kadije Foče i Uloga od 1. rmuharrema 1126/17. januara 1714. godine, kao odgovor na bujuruldiju mir-mirana Hasan-age kojom se traži da stanovnici kadiluka Foče i Uloga obezbijede 500 grla sitne stoke, 300 kejla pšenice, 200 kejla ječma i 100 oka masla. Ilamom se Hasan-aga obavještava da zbog obilnih padavina i poplava stanovnici kadiluka Foče i Uloga to ne mogu obezbijediti, te se moli da spomenute namirnice obezbijedi i dopremi iz drugih krajeva.

مير ميران بوجه اوزره إعلام يازلوپ

معروض داعي دولتلريدركه: صوب باهر الشّرفلرندن صادر اولنان بيورلدي شريف حسن آغا قوللّري يديله وصول ومفهوم لطيفلرندن فوچه قضاسندن زده جاري اولمق اوزره بش يوز قوچ واوچيوز كيل حنطه وايكيوز كيل شعير ويوز وقيّه روغن ساده مطلوب اولنوپ بر موجب بيورلدي شريف جمله أعيان ورعايا مواجهه لرنده فتح وقراه ومنطق تفهيم اولندقده جمله سي سمعًا وطاعةً ديو لكن بوسنه مباركه ده باران بي أمان كثرتندن أقسام ذخاير قيل اولوپ ديار آخردن نرلردن نقله محتاجلردر ديو مجلس شرعده اخبار اتملريله اولكه واقع حال على وقوعه حضور عاليه التماسًا عرض وإعلام اولندي باقي فرمان دولتلو سلطانم حضرتلريكدر، حرّر في غرّه محرّم سنه ١١٢٦، الدّاعي الفقير عثمان القاضي بمدينه فوچه واولوغ

10. L. 48b-56b

مناقب محمود پاشا
MANĀQIB-I MAḤMŪD-PĀŠĀ

Zbirka priča na turskom jeziku o životu Maḥmūd-paše Anđelovića, poznatog još i pod prezimenima Abogović i Opuković, te nadimcima Kodža, Veli (Sveti), Bosanac, Hrvat i ʻAdnī (rođen oko 1420. godine u

Kruševcu ili Novom Brdu, pogubljen u zatvoru Yedi kule u Carigradu 17. avgusta 1474. godine). Maḥmūd-paša je odgojen na turskom dvoru, dje je proizveden u janjičarskog oficira. Poslije 1461. godine postavljen je za beglerbega Rumelije, a 1453. za velikog vezira. Kao veliki vezir sultana Mehmeda II Fatiha (vl. 1451-1481) zauzeo je najglavnije gradove u Bosni. Njemu se predao i posljednji kralj bosanski Stjepan Tomašević. Zahvaljujući svome divanu pjesama, Maḥmūd-paša je pod pseudonimom ‘Adnī u turskoj književnosti poznat kao pjesnik i stilista. Naslov na početku crvenim slovima كوزلجه محمود پاشا أحوالي حكايتيدر

Karatay t II, 2996/V, Flügel II, 1036/1, str. 250; Pertsch VTH, 1/6, 20/9 i 245; Wiesbaden XIII4, 263-64; Popara XVI, 9165; Jahić HAS I, 473; Lavić NUB, 1164.

Početak (l. 48b):

أوّله: محمود پاشانك زماني وقتنده وفاتنه دكين واقع اولان احوال شريفلريدركه ذكر اولنور استانبولي فتح ايدن سلطان محمّدك باباسي سلطان مراد غازي محميهء ادرنه ده ساكنلر ايكن عادت وقانونلري بوايدي كه عدالت وظلملري معلوم اولمغيچون هر قاضي لقده كندو جانبدن معتمد عليه كمسنه لر قوردي تا أحوال ولايته وقوف وتحصيل ايدون اتّفاق سلطان مرادك آدملرندن بر صاحب...

Završetak (l. 56b):

آخره: محمود پاشانك ميتي اولدوغي يره كلورلمكر صوقاقلرده خيلي آدم جمع اولمش ايدي وبر مرتبه ازدحام وارايديكه كچلمزدي پادشاه بو كثرتك سببين صوردقده پادشاهم محمود پاشانك ميتي صوقاقده برآق مشلرخلق اوزرينه اوشمش مزاحمه اولدر... سلطان محمد خان غضب بيوررلر كه ميتي جامع اوكنده قويه سز ديو تنبيه اتمش ايدم نيچون... اندن صكره امر ايدرلر جامع شريفك ديوارين يقدررلر وجنازه سن مدفون اولان يرده دفن اولندي رحمة الله عليه وعلى من دعا إليه. تمه تمام.

Na kraju djela (v. l. 56b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis djela 10. muharrema 1051/12. aprila 1641. godine završio ‘Umar b. Ḥusayn.

حرّر بيد الفقير عمر بن حسين في ١٠ محرّم سنه ١٠٥١

Perzijski

9959. R-220

Zbirka (مجموع), 7

L. 150; 29 x 16,5 (22 x 11,5); prvih 57 listova pisano je ukoso *ta'līq* pismom u 27-29 redaka, a tekst na ostalim listovima je u kolonama od po 27-49 redaka. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi u prvom dijelu rukopisa pisani su crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren zlatnom trakom ojačanom s vanjske strane dvjema crnim i jednom plavom, a s unutrašnje jednom crnom tankom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi bez kustoda i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom zelene boje. Na vanjskoj strani korica nalijepljene kožne korice, crvene boje, najvjerovatnije od nekog štampanog djela.

1. L. 1a-3b

أشعّة اللّمعات

AŠI''A AL-LAM'ĀT

Dio komentara na djelo لمعات انوار iz islamskog misticizma. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-'Irāqī, umro 688/1289. godine, a ovaj komentar napisao je 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. U ovom primjerku nalaze se samo 3 pogrešno uvezana lista. Početak se nalazi na listu 3a, a završetak na listu 2b.

Kaḥḥāla I, 38; Ḥ. Ḫ. II, 1563; Kairo p II/2, 81, str. 21; Karatay p, 678/XIV, str. 234 i 679/VI, str. 235; Trako, 38; Pertsch, VPH, 281-283; Ateş FME I, 585/18, str. 398, 586/4, str. 403 i 593/5, str. 413; Tehran V, str. 519.

Početak ovdje (l. 3a):

أوّله: **مقدّمة** بد انكه در آشناء هر لمعه أز لمعه أرين لمعات ايماي كرد ميشود بحقيقت منزّه از تعيّن خواه مبشّرنام... وغاية العين لا رسم ولا أثرٌ وبرزوا للّه الواجد القهّار **لمعه اول**: اشتقاق عاشق ومعشوق از عشق است وعشق در مقرّ عن خود از تعيّن منزّه است ودر حريم عين خود از بطون وظهور مقدّس بلي بهر اظهار كمال...

Završetak (l. 2b):

آخره: وچون اين مقدار از مقدّمات واصطلاحات اين طايفه مذكور شد وقت آن آمد كه در مقصود شروع كنيم وشرح موعود رجوع نماييم بعون اللّه المستعان. تمّت تمام.

2. L. 4a-4b

مناجات ونصائح عبد الله الأنصاري

MUNĀĞĀT WA NAṢĀ'IḤ-I 'ABDULLĀH AL-ANṢĀRĪ

Dio moralističkog djela s naglašenom sufijskom intonacijom, pisan rimovanom prozom. Napisao na perzijskom jeziku 'Abdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismā'īl, rođen u Kuhandizu 396/1005., umro u Heratu 481/1088. godine. Naslov na početku crvenim slovima من مقالات شيخ العارف ولي حضرت باري خواجه عبد اللّه الأنصاري

Trako, 27; Karatay p, 30-31; Gölpinarlı III, 5440/I, str. 327; Pertsch, VPH, 3; Flügel III, 445; Rieu, CPM I, 35; Kairo 2, II, 2293, str. 180; Popara XIII, 7777.

Početak (l. 4a):

أوّله: دل از جان پرسيد: اوّل اين كار چيست وآخر اين كار چيست وثمره اين كار چيست؟ جان جواب داد كه اوّل اين كار فناست وآخر اين كار بقاست...

Završetak (l. 4b):

آخره: مايه اين بازار مفلسي است   ومنتهاي اين كار بيكسي است

3. L. 4b-11b

لمعات انوار

LAMA'ĀT-I ANWĀR

Djelo iz oblasti tesavvufa na perzijskom jeziku. Napisao Faẖruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-'Irāqī, umro 688/1289. godine. Naslov na početku crvenim slovima لمعات شيخ فخر الدّين عراقي قدّس سرّه

Ḥ. H̱. II, 1563; Kairo p II/2, 1957, str. 97; Flügel p III, 1961, str. 446; Ateş FME I, 265, str. 166.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه الّذي نوّر وجه حبيبه بتجلّيات الجمال فتلألأ منه نوراً، وأبصر فيه غايات الكمال ففرج به سروراً فصدره على يده وصافاه وآدم لم يكن شيئًا مذكوراً ولا للقلم كاتبًا ولا للوح مسطوراً...

Završetak (l. 11b):

آخره: از بس كه دارين ديده خيالت دارم در هر چه نگه كنم تويي پندارم.

تمّ تمام.

4. L. 11b-57b

مسالك اطوار
MASĀLIK-I AṬWĀR

Djelo iz oblasti islamskog misticizma, na perzijskom jeziku. Djelo je podijeljeno na 40 poglavlja (مسلك), u kojima se govori o fazama duhovnog napredovanja i iskustvima ranijih sufijskih učenjaka. Napisao Mawlānā Muḥammad Bāqir, al-Wā‘iẓ at-Tibrīzī, čija nam je biografija nepoznata. Prema bilješci na kraju, autor je djelo završio početkom mjeseca ramazana 1038/1629. godine.

Početak (l. 11b):

أوّله: حمد وثنا بي حد خالقي دارد است كه سالكان مسالك اطوار را طريق شرايع واحكام آموخت از شارق انوار افتاب هدايت... (l. 12b) **إنّه على كلّ شيئٍ قديرٌ** مشتمل است اين كتاب بچهل مسلك بدين تفصيل **مسلك اوّل** در تفكّر **مسلك دوم** در عرفان...

Završetak (l. 56a):

آخره: **مسلك چهلم در بيان حالت ارواح وتحوّل** در كتاب كافر مذكور است از امام جعفر صادق عليه السلام نقلت كه فرمود كه حضرت خاتم الانبياء صلّى اللّه عليه وآله الاكرم فرمود كه اكر انكه مؤمن قسم... (l. 57b) **خاتمة فيها قاعدة** درين مجموع هر جاكه اسم كتابي مستخرج منه مذكور شده تا انكه اسم كتابي ديكر مذكور هر حديث كه مصدر بلفظ... اين جواز اتفاقيت ميان فرقة ناجية فلا تغفل اللّهمّ اجعل خاتمة أمورنا خيراً وقد وافق اوان افتتاحي بشغل هذا التّأليف والجمع ابتداء أيّام شهر رمضان المبارك سنة ثمان وثلاثين بعد الألف الهجريّة.

Na kraju djela (v. l. 57b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio 1092/1681-82. godine.

5 L. 59b-63b

منتخب حديقهء حكيم سنائي
MUNTAḪAB-I ḤADĪQA-I ḤAKĪM SANĀ’Ī

Izbor stihova iz djela حديقة الحقيقة وشريعة الطريقة iz oblasti tesavvufa, na perzijskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Ādam Ḥakīm

Sanā'ī Ġaznawī, umro oko 545/1150-51., a ovaj izbor sačinio je Farīduddīn 'Aṭṭār, umro 627/1230. godine. Naslov na početku djela sitnim slovima منتخب حديقهء حكيم سنائي.

Karatay p 393; Ateş FME I, 43, str. 32-33; Flügel I, 510; Pertsch VPH, 717, str. 747-748.

Početak (l. 59b):

أوّله: شكر وحمد وثنا على الإطلاق ذات حقّ را سزد باستحقاق
ذات او از كمال نور ظهور بحجاب ظهور خود مستور

Završetak (l. 63b):

آخره: پانصد وبيست وچار رفته زعام پانصد وبيست وپنج كشته تمام
باد بر مصطفى درود وسلام ابد الدهر صد هزاران عام.

6. L. 65b-83a

گلشن راز
GULŠAN-I RĀZ

Spjev sufijskog sadržaja, u mesnevi stihovima, u formi pitanja i odgovora. Spjevao na perzijskom jeziku Maḥmūd aš-Šabastarī, umro 717/1317. ili 720/1320 godine.

Karatay p, 581; Rieu, 608b i 816b/4; Blochet, 1511-1519; Flügel III, 1945; Ateş, FME I, 352, str. 216-217; Pertsch VPH, 823, str. 827-828; Gölpinarlı, III, 968; Nametak IV, 3204/1.

Početak (l. 65b):

أوّله: بنام آنكه جانرا فكرت آموخت چراغ دل زنور جان بر افروخت
زفضلش هر دو عالم كشت روش زفيضش خاك آدم كشت گلشن

Završetak (l. 83a):

آخره: غرض زين جمله ماكر كنديار عزيزي كويدم رحمت برو باد
بنام خويش كردوم ختم وپايان الهي عاقب محمود كردان.
تمّت بعون الملك الوهّاب.

7. L. 84b-144a

ديوان شمس الدّين التّبريزي
DĪWĀN-I ŠAMSUDDĪN AT-TABRĪZĪ

Dīvan pjesama, pretežno gazela, s naglašenom sufijskom intonacijom, na perzijskom jeziku. Spjevao Muḥammad b. ʻAlī, Šamsuddīn at-Tabrīzī, poznatiji pod pseudonimom Šams, umro 645/1247. godine.

Kairo p. I, 727-730, str. 171-72.

Početak (l. 84b):

أوّله:

هر لحظه وحی آسمان آید بسر جانها کاخر چو دردي در زمین تا چند مي پاشي برا
کرکز گران جانان بود چون درد در پایان بود آنکه درد بالاي خم کان درد او پاید صفا

Završetak (l. 144a):

آخره: مفخر تبریزي قسم حق اکه کیو از عمر عشقي نم ز مثل مؤمن.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač 1092/1681-82. godine (v. bilješku na listu 57b).

ETIKA
ETHICS

9960. R-5644

Zbirka (مجموع), 5

Str. 100; 22,3 x 15,7 (19 x 12); 19-27 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Značajnije riječi i komentarisani tekst nadvučeni crnom linijom. Naslovi pisani krupnim slovima. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na drugom zaštitnom listu na strani *a* sadržaj kodeksa po naslovima. Listovi s kustodama i originalnom paginacijom.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

1. Str. 1-14

مناقب مكيّفات عالم

MANĀQIB MUKAYYIFĀT 'ĀLAM

Rasprava na turskom jeziku o stvarima koja unose raspoloženje (مكيّفات) u društvu i razgovoru, s posebnim akcentom na alkohol, duhan, kahvu, indijsku konoplju i opijum. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ko je autor ove rasprave.

Početak (str. 1):

أوّله: سبب تحرير رقم وموجب تسطير قلم بودركه: ازمنه سابقه ده بر كون مجمع ياران صفا وكروه اخوان وفا وزمرهء اهل عرفان ايله همنشين وهمصحبت اولوب. روزكار وروزكارك محن مشتقندن وبو فلك كجروك الام وخيرتندن ملامت كسافندن مذاكره يه شروع ايدوپ ايا بود هر دنى بر دفعه مراد اوزره دور ايدوب وبو چرخ حيلهء كارون بركام الق ميسّر اولورمي يوخسه همان بويله دست غمده محزون ودوذخ هجرانده مغبون اولور قالورميوز ديو اشتغال اوزره ايكن ياران برسي جواب كلوب ديديكه...

Završetak (str. 14):

آخره: **افيون نامداري وبرش جهانمايي** واسرار سزه بوشي كندي قپوسنده توابع ولواحق ايدينوب اولان قصر عاليده صحبت ايدرك سدّ اسكندر مثال قرار ايلديلر **هر صكره سي** ارباب اربابنه قرار ايلديلر **والله تعالى خضرتلري** بولواحقك شرندن وجود انساني حفظ ايدوب ومبتلا اولان قرانداشلري خلاص ايليه وجسدلرينه قوّت ويروب صوك نفسده جمله مزه حسن خاتمه ميسّر ومقدّر ايليه وقلبمزي نور ايمانله منوّر ايليه آمين. تمّت.

Na stranama 14-15 pod naslovom جهانده طوقوز كمسنه خور الور nabrojane su devet vrsta poniženih osoba.

2. Str. 15-18

نفس الامر
NAFS AL-AMR

Kratka rasprava moralno-didaktičkog sadržaja, s naglašenim sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku šejh nakšibendijskog reda Lāmi'ī Čalabī b. Maḥmūd b. 'Uṯmān, rođen 878/1473., umro 938/1532. godine. Naslov na početku krupnim slovima هذا نفس الامر لامعي چلبي رح

O. M. II, 492-93; Islam Ansiklopedisi (Türkiye Diyanet Vakfi), Cilt 27, str. 96-97.

Početak (str. 15):

أوّله: سبب رسالهء عجيبه وموجب تدقيق مقالهء غريبه اولدركه: الم وشدّتدن خاطردر ابدوپ وخلقيك كندي عيبلري ايله تقيّد اتميوب وارباب ظرافته خيلي الو واضطراب ويردكلري ايچون وبي اختيار لسانمه كلان ناشايسته كلمت ظهوره كتوروپ سوّم مقوله ايله شتمه باشلدم اولا اصولدن خارج اولوپ دخي تعليم ايله مقيّد...خداى ذوالمنّاندن وپادشاه لم يزلدن رجام بودركه...

Zavtšetak (str. 18):

آخره: ونماز قيلميوب واثما النده تسبيح كتورن بينمازلره واكابري دائما يوزنه مدح ايدن ريش خسته ده لره بو نفس الامرده يازيلان في الجمله پرهيز قصد ايتمين ابتردنه هر كيم اولورسه بو رساله ديباجه سنده اولان ورطه لره اوغريه آمين. تمّت الرساله سنه ١١٦٠

Prema završetku, prepisao nepoznati prepisivač 1160/1747. godine.

3. Str. 18

ارسطاليس ادريسك اسكندر ذوالقرنين حضرتلرينه ايتدوكي نصيحت يودر كه ذكر اولنور
ARISTOTĀLĪS IDRĪSIN ISKANDAR ḎŪ AL-QARNAYN ḤAḌRATLARINA ITIDIĞI NAṢĪḤAT BUDUR KI ḎIKR OLUNUR

Zbirka Aristotelovih savjeta Aleksandru Velikom, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov na početku krupnim slovima.

Početak (str. 18):

أوّله: سرّيكي صاقله، اول فكريله اندن سويله، كثرة كلام اولمه، سوزيكي ديوانلره واوغلان جوقلره سويلمه، هر شيه عجله ايلمه. .فقرايي تحقير ايلمه، سندن اولى ايله مجادله ايلمه. . .

Završetak (str. 18):

آخره: غوغايي يردن نفرت ايت، مصيبته صبر ايله، نعمته شكر ايله، عقلكي ضايع ايديجي خمر ايچمه، كندوني كندونه هر برده يارايله ومادر پدر بدّ دعا سين المه. تمت.

4. Str. 19-27

حكايت بغداد قاضيسي وسارق حكايه سنك بياتنده در

ḤIKĀYAT-I BAĠDĀD QĀḌĪSĪ WA SĀRIQ ḤIKĀYASININ BAYĀNINDADIR

Poučna priča, na turskom jeziku, o zgodama i nezgodama jednog kadije iz Bagdada, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku krupnim slovima.

Fajić III/4.

Početak (str. 19):

أوّله: بغداده بر قاضي وارايدي علم كمال ايله اداسنه ايدي امّا بوقاضي بركرّه اوينده اوتوروپ كتـابه مطالعـه ايدرايدي كتـاب ايچنده كـورديكه يازلمش **النّوم أخ الموت** يعني اويقـو اولمك قرانداشيدر وبر دخي يازلمش كه **حبّ الصّلوة في الجنان والبساتين** يعني حضرت رسول صلّى اللّه عليه وسلّم باغلرده وبوستانلرده نماز قلمغي سورم ديو بيورلمش ايله. . .

Završetak (str. 27):

آخره: دخي اولورسه حكمت حق ايله اولان اللّه تعالى ياردمجيدر اكر جرملله (؟) ايشلنورسه اول ايشك اخرى فساده وارر اكر اوّلي خيرلو اولورسه صوكي ملامته چقار. همان حق تعالى جمله مزي ياره مز ايشلرون وياره مز شدّتندن حفظ ايليه آمين بحرمه طه ويس.

Na kraju priče (str. 27) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je njen prijepis završio 1160/1747. godine.

تمّت الحروف بعون اللّه الملك الوهّاب سنة ستّين ومائة والف.

5. Str. 28-88

كزيدهء انشاء

GÜZĪDE-I INŠĀ’

Zbirka od oko 50 obrazaca pisama i službenih dokumenata, sastavljena za rumelijskog kazaskera ‘Abdulbāqī-efendiju (umro

1125/1730). Neke od ovih obrazaca sastavio je Yūsuf Nābī, umro 1124/1712. godine.

Početak (str. 28):

أوّله: تهذيب نامه براى وزارت عبد الباقي پاشا درحين والئ شدن بارض روم المحروسه از كزيده ء انشا ء.....

نابي

زهي كشايش حسب حال نامهء ديوان بديع النظم يمن واقبالكه سطر تحسين صحيفهء دلنشينده بو مطلع غراى زنكين معالي تهذيب فرمان ظهور ايليه ايا وزير كذين صدر جم مبارك باد برات جاه همايون رقم مبارك...

Završetak (str. 88):

آخره: **صدر نامه بويله يازيلور**

حضرتلري ميانه ده كل رعنا كبي رونق نما اولان بوى محبت معتادنجه سوي ولجوي كلشن طرازلرينه واريلوب سميم عنبر نسيم تلاقيلري له كام نور باغم معطر اولمقلعه قصديته قتي چوقه عزم ونيّت وارلريدركه...

Cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač 1160/1747. godine (v. str. 27). Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

DISPUTACIJA
DISPUTATION

9961. R-8236

Zbirka (مجموع), 3

L. 43; 18 x 13,5 (11 x 6,5); 15-18 redaka. *Nasḫ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po rubovima izlizani. Na listovima 1b-5b tekst uokviren crnom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-5b

الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة

AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Risala o disputaciji na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn, umro oko 600/1203. godine. Risala je podijeljena na tri poglavlja (فصل).

Kaḥḥāla IX, 63; Ḥ. Ḫ. I, 39; A. M. II, 106; Brockelmann G I, 468 i S I, 849-850; Kairo I, 236; Dobrača I, 691/15; Fajić V, 3477/1; Lavić X, 5886/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: المنّة لواهب العقل **هذه رسالة في آداب البحث** يحتاج إليها كلّ متعلّم لتكون حافظته له في البحث من الضّلالة وتسهّل عليه طريق الفهم والتّفهيم وهى وإن كانت متداولة بين المحقّقين لكنّها ما كانت منظومة في سلك ومجموعة في عقد أردت نظم منثورها...وهى مرتّبة على ثلاثة فصول **الفصل الأوّل** في التّعريفات...

Završetak (l. 5b):

آخره: لكن لم قلتم إنّها كذلك على تقدير عدم عليّة شمول الولاية يجواز أن يكون ذلك التّقدير محالاً والمحال جاز أن يستلزم محالاً آخر نقول هذا المنع لا يضرّنا لأنّه لو كان ذلك التّقدير ثابتًا في نفس الأمر يتمّ ما ذكرنا وإن لم يكن تلزم العليّة وبها يحصل المقصود كما مرّ، واللّه أعلم بالصّواب...

Djelo se završava kolofonom (v. l. 5b) s bilješkom nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio 13. džumadel-ahira 931/7. aprila 1524. godine (تحريراً في ١٣ جمادى الآخر سنة ٩٣١).

2. L. 7b-33a

شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة للشّرواني

ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI AŠ-ŠIRWĀNĪ

Komentar na as-Samarqandījevu raspravu iz disputacije (v. br. 9961/1). Napisao na arapskom jeziku, Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, Kamāluddīn, umro 905/1499. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 39; A. M. II, 430; Ahlwardt IV, 5275; Brockelmann G I, 468 i S I, 849; Köprülü III, 537/1-538; Dobrača I, 691/15; Fajić V, 326/4; Lavić NUB, 872.

Početak (l. 7b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، الصّلوة على سيّدنا محمّد وآله أجمعين، وبعد، فقد قال الإمام المحقّق والهمام المدقّق سلطان الحكماء المتأخّرين جامع جميع فضائل العلماء المتقدّمين مولانا شمس الملّة والدّين محمّد السّمرقندي تغمّده اللّه بغفرانه وأسكنه على جنانه **المنّة** علينا من منّ علينا **لواهب** وذلك الواهب هو اللّه تعالى...

Završetak (l. 33a):

آخره: **نقول هذا المنع لا يضرّ لأنّه** لايح إمّا أن يكون ذلك التّقدير ثابتًا في الواقع أم لايح **لو كان ذلك التّقدير ثابتًا في نفس الأمر يتمّ ما ذكرنا** من الدّليس سالمًا عن المنع **وإن لم يكن ذلك** التّقدير ثابتًا في نفس الأمر **يلزم** الثّبوت **العليّة** ولا يلزم إرتفاع النّقيضين وبها يحصل المقصود كما مرّ في شقّ الأوّل من التّرديد المذكور، تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه.

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 34a-42b

شرح رسالة في آداب البحث والمناظرة لمجهول

ŠARḤ RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI MAĞHŪL

Dio komentara neke rasprave iz disputacije, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog komentatora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 34a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كذا علما أى علمته حقّ العلم كما ذكره الحاريوديفي شرح الكشّاف ما قيل أنّ لفظ يونانيّ فغير ثابت **المدقّق** المبيّن حقائق الأشياء على وجه الدّقّة والرّقّة بعد ذكر المحقّق...

Završetak (l. 43b):

آخره: والمعجزات **أمور غريبة** تشمل (أى النّفس) غرائب المصنوعات وعجائب المخلوقات وخرج بقوله **خارقة للعادة الأمور الغريبة** الغير الخارقة لها وبقوله **داعية إلى الخير والسّعادة** خرج السّحر والشّعبذة (الشّعوذة) وأمثالهما وبقوله مقرونة بدعوى النّبوّة يخرج ولاية الأولياء وكرامة الأصفياء واتّخاذ الكاذب معجزة من معجزات ما مضى من الأنبياء حجّة لنفسه، والآيات أعمّ مطلقًا من ذلك أى من المعجزات لذل لا يجب فيها خرق العادة نعم إن أريد بالآيات آيات القرآن فهو أخصّ مطلقًا من المعجزات، هذا آخر ما أردنا إيراده...والحمد للّه على التّمام...

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prepisao isti nepoznati prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka u kojoj se kaže da je 1177/1763. godine vlasnik rukopisa bio ʻAbdulwahhāb b. aš-šayẖ Aḥmad.

ولقد تملّكه العبد الفقير المحتاج إلى رحمة الملك القدير عبد الوهّاب بن الشّيخ أحمد عفى عنهما سنة ١١٧٧

9962. R-6166

شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة لمجهول

ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI MAĞHŪL

Dio komentara na as-Samarqandījevu raspravu iz disputacije (v. br. 9961/1), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **ويسهّل طريق الفهم والتّفهيم** وإنّما جعل كلاً من الحفظ والتّسهيل سنداً إلى الآداب أنفسها وإن لم يتحقّق ذلك بدون رعايتها والحفظ عليها تبيينًا على أنّ المحصّل ينبغي أن لا ينفكّ وقوفه على تلك الفوائد والآداب عن الدّعاء أصلاً **وألاّ يلزم** أن يكون وجود علمه إيّاها وجهله على التّوبة **في الإعتصام** والتّحرّز عن وقوع الغلط...

Završetak (l. 15b):

آخره: أمّا قبل التّنبيه أو بعده وقد يكون بأن يكون بما يرضاه السّائل أو يقبله ويكون قالعًا بسبب من الأسباب وإن كان ممّا يحتاج إلى الدّليل في الواقع ولذا لم يخل الواقع عن الإنتهاء وعدمه **فإن كان الأوّل يلزم الإلزام** وهو أيضًا ظ **وإن كان الثّاني** أى عدم الإنتهاء إلى أمر ضروريّ... **أو عجز المعلّل عن الدّليل**...

L. 15; 17,6 x 11,8 (12 x 5,8); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen, također, crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9963. R-9463

Zbirka (مجموع), 2

L. 20; 21 x 13,7 (14,5 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-10b

حاشية عماد الكاشي على شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة

ḤĀŠIYA 'IMĀD AL-KĀŠĪ 'ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Glosa na komentar rasprave o disputaciji. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203.

godine, komentar Mas‘ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, umro 905/1499. godine, a ovu glosu Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāšī (ili al-Kāšānī), ‘Imāduddīn, koji je živio u X/XVI stoljeću.

Kaḥḥāla XIII, 184; Ḥ. Ḫ. I, 39; Ahlwardt IV, 5277; Brockelmann S II, 295; Kairo 1 I, 230; TÜYATOK 07/III, 2178; Fajić V, 3261/5; Lavić NUB, 873.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: المقابلة...من آداب المناظرة وذلك القسمان من باب المكابرة فذلك تركهما المص ههنا مع أنّه ذكرهما في بعض مؤلّفاته استقصاء لأقسام مطلق المنع محتملاته **قوله**: هو النّقض الإجمالي قال المص في بعض كتبه إنّ النّقض عامّ يتوجّه بالنّسبة إلى الدّليل والعلل عند المحقّقين وأكثر أهل الخلاف...

Završetak (l. 10b):

آخره: **قوله**: من التّرديد المذكور فظهر أنّ الجواب عن مثال هذا المنع ليس إلاّ بطريق التّرديد وإثباتًا أنّه غير مضرّ كما سبق في أمثال المنع الغير المضرّ في التّنبيه السّابق فليتذكّر، والحمد للّه ربّ العالمين والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب المسمّى بالعماد.

2. L. 11b-20b

حاشية دينكوز على شرح الرّسالة السّمرقنديّة
في آداب البحث والمناظرة

ḤĀŠIYA DINKŪZ ‘ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Glosa na komentar as-Samarqandījeve rasprave iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. ‘Alī ad-Dīnkūz, umro oko 850/1465. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 39; Ahlwardt IV, 5283; O. M. I, 305; Köprülü III, 320/2; Dobrača II, 1266/6; Fajić V, 3319/5.

Početak (l. 11b):

أوّله: إنّ أحسن ما يستعان به في الأمور الحسان حمد اللّه الملك المنّان وأوثق ما يتماسك به في استجابة الدّعوات صلوة من صلّى عليه فالق الأرض والسّموات...**قوله**: من منّ عليه **أقول**: لا من منّه هو قطعة يقال منّ عليه بيده اهتداها إليه كقولك أنعم اللّه وأفضل عليه والمنّة والنّعمة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قوله**: فلا يعتبر فيه ما زاد **أقول**: عدم المتبادر ما زاد لا يكون إصطلاحًا لكلام المص بل لا بدّ من بيان فائدة هذه الزّيادة والظّاهر أنّ المص نبّه بقوله فإن منع قبل التّمام دليله على أنّه يجوز منع المقدّمة المعيّنة قبل تمام الدّليل...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

9964. R-5117

حاشية على شرح الرّسالة السّمرقنديّة
في آداب البحث والمناظرة

ḤĀŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Glosa na aš-Širwānījev komentar as-Samarqandījeve rasprave o disputaciji. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. godine, komentar Mas‘ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, umro 905/1499. godine, a ovu glosu Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn, umro 908/1502. ili 928/1522. godine.

Kaḥḥāla IX, 47; Ḥ. Ḫ. I, 39; A. M. II, 224; Brockelmann G II, 217-218 i S II, 306-309; Fajić V, 3478/3; Lavić NUB, 874.

Početak (l. 1b):

أوّله: **قال المص**: المنّة لواهب العقل عدل عما هو المشهور وهو الحمد للّه وأحمد اللّه وغير ذلك ممّا هو مشتمل على لفظ الحمد تنبيهًا وإشارةً إلى أنّه يكفي في التّحميد ذكر كلام يدلّ على صفة من صفات الكمال للّه وليس بواجب فيه أن يذكر كلام مشتمل على لفظ الحمد...

Završetak (l. 19b):

آخره: وأمّا بأن يكون المنع على وجه يلزم جوابه بما ذكر قبله وكذا الجواب على قسمين قسم يفيده وهو ظ وقسم لا يفيده... **قوله** أو وضع غير السّبب مكان السّبب هذا غير ط في بديهي فليتأمّل **قوله** لا يحتاج إلى الإستدلال عليه هذا بعينه معنى البديهي المطلق فلا معنى للتفسير بل ادّعاه كذب جليًا تمّ الجلال.

L. 21; 18 x 12,8 (12,5 x 7,2); 17 redaka. *Nasta‘līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Početak komentara označen riječima قـــــوله pisanim crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi djelimično dohvaćeni vlagom. Na prvih dvanaest listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

Na listu 19b bilješka da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Elčī Ibrāhīm-pāša, muhafiz Bosne.

وقفت هذه النّسخة للّه العليّ الأعلى وأنا الحقير إيلچي الحاجي إبراهيم پاشا محافظ بوسنه حالاً.

Ispod bilješke njegov lični pečat, a na listu 1b veliki okrugli pečat o uvakufljenju s natpisom:

وقفه إيلچي الحاجّ إبراهيم پاشا قائلاً إنّ الحسنات يذهبن السّيّئات راجيًا من اللّه تعالى الحيات الغاليات سنه ١١١٥

Rukopis je došao iz Elčī Ibrāhīm-pašine - Fejzije medrese u Travniku, čiji se pečat iz 1926. godine nalazi na listovima 1b i 19b.

9965. R-8199

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-WAḌʻ

Kraća rasprava o pojmovima, poznata još i pod nazivima الرّسالة الوضعيّة i الرّسالة في الوضع. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, ʻAlā’uddīn, umro 756/1355. Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة وضعيّة

Kaḥḥāla V, 119; Ḥ. Ḫ. I, 898; Ahlwardt IV, 5309; Brockelmann S II, 288; Köprülü I, 1414/4 i III, 542/5; Dobrača I, 388/2, str. 237; Fajić V, 3315/9; Popara-Fajić VII, 4392/6; Jahić VI, 3745/4 i XII, 7321/11.

Početak (l. 1b):

أوّله: هَذِهِ رِسالَةٌ أَفادَهَا لِمَوْلَى الأَعْظَمِ يَنْبُوعُ الْحِكْمَةِ أَفْضَلُ الْمُتَقَدِّمِينَ وَالْمُتَأَخِّرِينَ عَضُدُ الْمِلَّةِ والدِّينِ طَيَّبَ اللَّهُ ثَرَاهُ وَمَرْقَدَهُ. هَذِهِ فَائِدَةٌ تَشْتَمِلُ عَلَى مُقَدِّمَةٍ وَتَقْسِيمٍ وَخَاتِمَةٍ، **الْمُقَدِّمَةُ** اللَّفْظُ

قَدْ يُوضَعُ لِشَخْصٍ بِعَيْنِه، وَقَدْ يُوضَعُ لَهُ بِاعْتِبَارٍ عَامٍّ وَذَلِكَ بِأَنْ يُعْقَلَ أَمْرٌ مُشْتَرَكٌ بَيْنَ الْمُشَخِّصَاتِ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا اللَّفْظُ مَوْضُوعٌ لِكُلٍّ وَاحِدٍ مِنْ (l. 2a) هَذِهِ الْمُشَخِّصَاتِ...

Završetak (l. 4a):

آخره: **العاشر في ضمير الغائب** وفي كلّيته نظر فتأمّل، **الحادي عشر** مثل ذُو وفوق فإنّ مفهومهما كلّيّ لأنّهما بمعنى صاحب وعلوّ وإن (l. 4b) كانا لا يستعملان إلاّ في جزئين لعروض الإضافة فلا يكون جزئين، **الثّاني عشر** لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها مكان بعض الأولى وأمّا في الحالة الثّانية تمهّد هذا.

L. 4; 19 x 12,2 (12 x 6,5); 13 redaka. *Nasẖ*, pisan veoma vještom rukom, kaligrafskim slovima, na naslovnom listu vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 4a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završen 7. džumadel-ahira 1300/16. aprila 1883. godine (تمّ تمام في ٧ جمادى الآخر سنة ١٣٠٠).

9966. R-10021

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-WAḌʻ

Isto kao pod br. 9965.

L. 5; 18,5 x 12 (11 x 6); 9 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9967. R-2292

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 20 x 14,5 (13 x 6); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dobro očuvani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan. Hrbat presvučen impregniranim platnom, a vanjska strana korica ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1a-3a

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Isto kao pod br. 9965.

2. L. 5a-56b

شرح الرّسالة الوضعيّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌ‘IYYA

Komentar na al-Īğījevu raspravu الرّسالة العضديّة في الوضع (v. br. 9965). Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. ‘Arabšāh al-Isfarā’inī, ‘Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine. Naslov na listu 1a عصام في الآداب

Kaḥḥāla I, 101-02; Ḥ. Ḫ. I, 898; Ahlwardt IV, 5315; Brockelmann G II, 208/5 i S II, 289/5; Köprülü III, 710/1; Dobrača I, 438/4; Fajić V, 3504/2; Jahić HAS I, 32.

Početak (l. 5a):

أوّله: ونسألك فائدة تملأ مائدة تنزل من السّماء يا من منّ علينا بتعليم الأسماء... **وبعد**، فيقول العبد المفتقر أحوج الفقراء إلى ربّه الغنيّ أغنى الأغنياء إبراهيم بن عربشاه الإسفرائني... هذه للإيماء إلى المعاني المرتّبة الموجودة في التّعقّل فقط على تقدير تقدم الدّيباجة على الرّسالة أوفيه وفي التّلفّظ أوفيها وفي الكتابة على تقدير تقدّمها على الدّيباجة عبّر عنها بهذه لتنزيلها منزلة الحواس المشاهدة مبالغة في كمال تعيينها وتمييزها...

Završetak ovdje (l. 56b):

آخره: فهذا التّنبيه بمنزلة الدّليل على التّنبيه السّابق وما أفيد أنّه يحتمل أن يكون للمنع عن الوقوع في ظنّ اتّحاد المعنى غير محتمل إذ الوقوع في ظنّ اتحاد المعنى مطلقًا غيرهم في ظنّه وضعًا لا يدفعه قوله إذ المعتبر الوضع...

Na kraju djela (v. l. 56b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1256/1840. godine.

إستراح قدم القلم في طيّ بيداء تسويد هذا الشّرح البديع المنسوب إلى قدوة المحقّقين عصام الملّة والدّين قدّس سرّه في أوائل محرّم لسنة ستّ وخمسين ومائتين بعدألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na listovima 57b-58a kraći fragment nekog djela iz etimologije, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora.

9968. R-9165

شرح الرّسالة الوضعيّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌ‘IYYA

Isto kao pod br. 9967/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وما يستفاد من الحواسّ المنسوبة إلى سيّد المحقّقين في هذا المقام من أنّ إخراج المصدر عن اسم الجنس ليفرّع عليه بيان المشتقّ مزيّف بأنّ اخراج المصدر من التّعريف لا يصحّ لغرض سيّما الغرض الحاصل بدون الإخراج بأن يقسم اسم الجنس وبأنّ الفساد ليس مجرّد اخراج المصدر حتّى يخصّ الإعتذار به بل اخراج المشتقّ أيضًا كما عرفت...

L. 10; 23 x 16,7 (17 x 10,5); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima oštećeni zubima glodara. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9969. R-10463

شرح الرّسالة الوضعيّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌ‘IYYA

Isto kao pod br. 9967/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: كما في وضع اسم الفاعل لا يقال من وجوه الفرق انّه يلزم ملاحظة المعنى بخصوصه في المشترك ويلزم ملاحظته لا بخصوصه فيما نحن فيه لأنّا نقول لازم للزّوم في المشترك إذ لو وضع لفظ لطائفة من المعاني بوضع كلّي ثمّ الأخرى بذلك الوضع يكون مشتركًا لتعدّد الوضع كيف ولو...

L. 10; 25 x 18,5 (16 x 9,5); 23 retka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na sredini svih listova velika fleka ispod koje je tekst oštećen. Na marginama na prva tri lista ima dosta sitno pisanih komentara u vezi s tekstom, rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9970. R-3262

Zbirka (مجموع), 6

L. 57; 24,3 x 13,7 (18,2 x 7); 29 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom, u zbijenim redovima. Na početku jedan zaštitni lis, na kome je na strani *a* dat sadržaj zbirke. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova odvojena od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom i citiran riječima قوله ili قال المص. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1a-20a

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعصام الدّين الإسفرائيني
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘ LI ‘IṢĀMUDDĪN AL-ISFARĀ’ĪNĪ

Isto kao pod br. 9967/2.

Na kraju djela (v. fol. 20a) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završen u trećoj dekadi mjeseca šabana 1059/1649. godine.

إستراح قدم القلم في طيّ بيداء لتسويد هذا الشّرح البديع المنسوب إلى الفاضل..قدوة المحقّقين عصام الملّة والدّين قدّس سرّه في أواخر شعبان لسنه تسعة وخمسين وألف.

Sudeći po rukopisu, prepisao je neki ‘Īsā-zāde, čija se bilješka (بخطّ عيسى زاده) nalazi na prvom zaštitnom listu na str. *a*.

2. L. 20b-21a

الرّسالة العضديّة في الوضع
AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Isto kao pod br. 9965.

Sudeći po mastilu i rukopisu, prepisano naknadno, rukom drugog prepisivača.

3. L. 23a-23b

شرح الرّسالة الوضعيّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌ‘IYYA

Komentar na al-Īǧījevu risalu الرّسالة الوضعيّة (v. br. 9965) o pojmovima, na arapskom jeziku. Napisao ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine. Naslov na margini سيّد شريف

Ḥ. Ḫ. I, 898; Brockelmann G II, 208 i S II, 288; Köprülü III, 542/4; Jahić VI, 3711/4.

Početak (l. 23a):

أوّله: **قوله** على مقدّمة الخ. وجه الضّبط أنّ المذكور فيها إنّا أن يكون مقصوداً أو لا والأوّل التّقسيم والثّاني أن يتعلّق به تعلّق السّابق باللاّحق وهو المقدّمة أو تعلّق اللاّحق بالسّابق وهو الخاتمه...

Završetak ovdje (l. 23b):

آخر الموجود: تأمّل أى إذا كان المرجع إليه مشخّصًا فلا بحث في جزئيّته وإذا كان المرجع إليه كلّيًا عامًا ففي كلّيته وجزئيّته بحث تحقيق ذلك أن يعلم ما ذكر في الفوائد العنايه وفي تحقيق معنى الحرف.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci.

4. L. 24b-38b

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لأبي القاسم اللّيثي

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘
LI ABŪ AL-QĀSIM AL-LAYṮĪ

Komentar na al-Īǧījevu raspravu الرّسالة العضديّة في الوضع (v. br. 9965) o pojmovima. Napisao na arapskom jeziku Abū al-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, umro poslije 888/1483. godine.

Kaḥḥāla VIII, 103; Ḥ. Ḫ. I, 898; Ahlwardt IV, 5314; Brockelmann S II, 260; Fajić V, 3509/1.

Početak ovdje (l. 24b):

أوّله: سبحان من أنطق بذكره اللّسان تسبيحًا وتهليلاً وفضّل الإنسان على كثير من خلقه تفضيلاً...**أمّا بعد**، فقد تطابقت جملة الآراء وتوافقت كلمة العقلاء على أنّ الموضوعات اللّغويّة من أجلّ نعم اللّه على العباد...وأنّ رسالة الوضع المنسوبة إلى أكمل المحقّقين وأفضل المدقّقين عضد الشّريعة والدّين... حقيق أن يشرح فيما أصبحت من حقايقه صواب الأفكار...**قال المص** رحمه اللّه تعالى **هذه** أى هذه الرّسالة المتحقّقة المنوية المنزلة لتميّزها منزلة المشار إليه المحسوس المشاهد **فائدة** هى لغةً ما استفدت من علم أو مال أو عرفًا ما يترتّب من المصلحة...

Završetak (l. 38a):

آخره: **إذ المعتبر** في الإتّصاف بهذه الأوصاف **الوضع** على الوجوه المعتبرة في الأقصام ولنقتصر في شرح متن الرّسالة (l. 38b) على هذا القدر من الكلام المتين منه أن يجزل من أقسام رحمته نصيبنا ويجعل حظوظنا شفيعنا، اللّهمّ صلّ عليه وعلى آله وأصحابه ما افتقر الإنسان في تعريف ما في ضميره إلى البيان.

Na kraju djela (v. l. 38b) bilješka istog prepisivača kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisao u mjesecu zul-kade 1060/1650. godine i da je pisac Abū al-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī djelo završio, u ponedjeljak poslije podne, 4. šabana 888/6. septembra 1483. godine.

فرغ من تحريره مؤلّفه الفقير أبو القاسم بن أبي بكر اللّيثي بعد الظّهر من يوم الإثنين الرّابع من شعبان لسنة ثمان وثمانمائة من (ال) هجرة النّبويّة المصطفويّة على صاحبها أفضل الصّلوة والتّحيّة في ذي القعدة لسنة ستّين وألف.

5. L. 39b-45b

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القَوْشَجي
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘ LI ‘ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Komentar na al-Īğījevu raspravu الرّسالة العضديّة في الوضع (v. br. 9965) o pojmovima. Napisao na arapskom jeziku ‘Alī b. Muḥammad al-Qawšağī (kod Brockelmanna al-Qūšğī), ‘Alā’uddīn as-Samarqandī, umro poslije 879/1474. godine. Naslov na l. 39a شرح علي القوشجي على الرّسالة الوضعيّة

Kaḥḥāla VII, 227; Ḥ. Ḫ. I, 898; Ahlwardt IV, 5310; Brockelmann G II, 234/4. i S II, 239-230; Köprülü II, 339/1; Fajić V, 3349/4; Lavić NUB, 854.

Početak (l. 39b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خصّ الإنسان بمعرفة أوضاع الكلام ومبانيه وجعل الحروف أصول كلمته وظروف معانيه... **وبعد**، فلمّا شاع في الأمصار وظهر ظهور الشّمس في النّهار الرّسالة العضديّة الّتي أفادها المولى الإمام المحقّق... عضد الحقّ والدّين... وكانت مشتملة على مسائل دقيقة وتحقيقات عميقة غاية الإيجاز ونهاية الإختصار ولم يكن له (لها) شرح لا يغادر صغيرة ولا كبيرة إلاّ أحصاها ويبلغ في تبيين المرام وتحقيق المقاصد أردت الخوض في تتميم هذا المرام... **قال المص** رحمه اللّه بعد التّسمية **هذه فائده**...

Završetak (l. 45b):

آخره: **إذ المعتبر الوضع** ختم الرّسالة بدفع ما عسى يخطر به بعض الأوهام وهو أنّ الحكم بالكلّيّة والجزئيّة والعلميّة هو الموصوليّة وأمثالها للألفاظ إنّما هو باعتبار ما استعمل فيها من المعاني...فلا يكون جزئيًّا بخلاف زيد فإنّه جزئيّ لوضعه لذلك المشخّص وكذا الحال في مثل هذه الصّورة.

Na kraju djela (v. l. 45b) bilješka istog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio u drugoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1060/1650. godine.

والحمد للّه على إتمامه...في أواسط ذي الحجّة لسنة ستّين وألف.

6. L. 46b-57b

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لشيخ الإسلام الهروي
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘
LI ŠAYH̠ AL-ISLĀM AL-HARAWĪ

Komentar na al-Īğījevu raspravu الرّسالة العضديّة في الوضع (v. br. 9965), o pojmovima. Prema završetku, napisao na arapskom jeziku šayh̠ al-islām al-Harawī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 46b):

أوّله: اللّهمّ يا من خصّنا بمعرفة أوضاع كلامه وعمّنا بالإشارة إلى مضمر ذلك الكلام ومرامه...**وبعد**، فإنّ العلم أفضل كلّ كمال وأرفع كلّ فضيلة في كلّ حال به ينال من السّعادة ما هو العظمى ومن الدّرجات ما هى في الزّينة العليا...وحيث تعلّقت الإشارة الشّريفة ممّن بلغ من الشّرف زاده ويجب تحقيق ما يريد ويرضاه إلى شرح الرّسالة (الّتي) ألّفها سيّدنا ومولانا عضد الدّولة والدّين الإيجي... **قال المص** هذه فائدة تشتمل على مقدّمة وتقسيم وخاتمة...

Završetak (l. 57b):

آخره: قال المص الثّاني عشر لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها في بعض إلى المعتبر الوضع أى لا توقعك في ريبة وشك تعاور الألفاظ أي تناول بعضها مكان بعض...وكذلك في الصّور الباقية وإنّ المستعمل فيه الّذي وأنت وإن كان موضوعًا له كلّ من تلك الألفاظ على ما حقّق لكنّها موضوعة لها وضعًا عامًّا كما معنى لا وضعًا خاصًّا كزيد فلا يكون اعلاها (؟) بخلافه. تمّت شرح الرّسالة الوضعيّة لشيخ الإسلام الهروي قدّس سرّه.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na prvom zaštitnom listu na str. a bilješka u kojoj se kaže da je 1159/1746-47. godine vlasnik rukopisa bio al-Ḥāğğ Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad.

ممّا منّ اللّه الملك الأحد الصّمد على عبده الحاجّ أحمد بن حسين بن أحمد.

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa bio ‘Alī b. ‘Izzat (من كتب العبد علي بن عزّت عفا اللّه عنه). Ispod bilješke lični pečat vlasnika iz1023/1614-15. godine, na kome je čitljivo (خاك ساره آل محمّد علي سنه ١٠٢٣). Godina na pečatu označava godinu kada je vlasnik dao izraditi svoj lični pečat, a ne godinu kada je rukopis došao u njegov posjed.

9971. R-3636

Zbirka (مجموع), 2

L. 132; 20,2 x 12,7 (14 x 6); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-80b

حاشية على شرح العصام على الرّسالة الوضعيّة

ḤĀŠIYA 'ALĀ ŠARḤ AL-'IṢĀM 'ALĀ AR-RISĀLA AL-WAḌ'IYYA

Glosa na al-Isfarā'inijev komentar al-Īǧījeve rasprave الرّسالة العضديّة في الوضع (v. br. 9967/2) o pojmovima. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad aš-Šīrānšī (iz Šeranša sjeverno od gradića Zakho u blizini iračko-turske granice), umro poslije 1016/1607. godine. Naslov na listu 1a sitnim slovima: شيرانشي على العصام للوضعيّة

Ḥ. Ḫ. I, 898; Köprülü III, 526; Fajić V, 3504/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: قوله: **على تقدير تقديم (تقدّم) الدّيباجة على الرّسالة** هذا مبنيّ على ما هو الرّاجح في كون الكتب والرّسائل عبارة عن الألفاظ المخصوصة باعتبار دلالتها على المعاني المخصوصة وإلاّ فالإحتمالات في الكتب والرّسائل سبعة على ما يستفاد من كلام المحقّق الشّريف قدّس سرّه في حاشيته شرح التّلخيص... .**قوله: إعتناء بشأن الحكم** أى الحكم بقوله فائدة على المشار إليه...

Završetak (l. 80b):

آخره: **قوله: أى وقع بعضها مكان بعض** أراد بوقوع بعض مكان بعض استعمال بعض في معنى بعض آخر... **قوله: فهذا التّنبيه بمنزلة الدّليل على التّنبيه السّابق** حاصله أن يقال ذو وقوف مفهومهما كلّي وإن كان الإستعمال في بعض الآخر تبيّن لأنّ استعمال بعض الألفاظ بمعنى بعض لا يوجب اتّحادهما في المعنى، والحمد للّه على التّمام والصّلوة على سيّدنا خير الأنام وعلى آله وصحبه الكرام وعلى جميع الأنبياء والمرسلين. تمّ.

2. L. 81b-132a

شرح الرّسالة الوضعيّة

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌʻIYYA

Isto kao pod br. 9967/2.

Početak ovdje (l. 81b):

أوّله هذه للإيماء إلى المعاني المرتّبة الموجودة في التّعقّل فقط على تقدير تقدم الدّيباجة على الرّسالة أوفيه وفي التّلفّظ أوفيها وفي الكتابة على تقدير تقدّمها على الدّيباجة عبّر عنها بهذه لتنزيلها منزلة المحسوس المشاهد مبالغة في كمال تعيّنها وتميّزها إعتناء لشأن الحكم أو رمزاً إلى أنّها سهلة التّناول قريبة المأخذ كالأمور المحسوسة...

Završetak ovdje (l. 132a):

آخره: **والمعتبر الوضع** الافرادي ولهذا جعلنا ذو وقوف كلّيّتين فهذا التّنبيه بمنزلة الدّليل على التّنبيه السّابق وما أفيد أنّه يحتمل أن يكون للمنع عن الوقوف في ظنّ اتّحاد المعنى عن محتمل إذ الوقوع في الظّنّ إتّحاد المعنى مطلقًا غير ممنوع وفي وضعا لا يدفعه قوله إذ المعتبر الوضع. واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. اللّهمّ متّع به طالبي رضاك واغفر لكلّ من اشتغل به وافتح عليه أبواب عطائك.

Na kraju djela (v. l. 132a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis, uoči ponedjeljka u mjesecu rebiu-l-ahiru 1076/1665. godine, završio imam Muḥammad b. al-Ḥāğī Ḥasan.

تمّت النّسخة الشّريفة لمولانا عصام الدّين على (ال) رسالة العضديّة في بيان الوضع... في ربيع الآخر في ليلة إثنين سنة ١٠٧٦ على يد محمّد بن الحاجي حسن الإمام.

Na listu 1a nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa ʻAbdullāh b. Muṣṭafā iz Pljevalja (تشرّف بتملّكه الفقير عبد اللّه بن مصطفى بطاشلجه), a na zaštitnom listu na strani a pečat s natpisom (توكّلي على خالقي عبد اللّه) .

Na istom listu bilješka Ibrāhīma b. Muṣṭafā, u kojoj on kaže da je vaiz u kasabi Nevesinje i da je rukopis na javnoj dražbi kupio iz zaostavštine kadije hadži Aḥmada.

إستملكه الفقير الحقير إبراهيم بن مصطفى الواعظ في قصبة نوسين بطريق الشّرى في السّوق السّلطاني من متروكات الحاجّ أحمد القاضي.

Ispod bilješke je njegov lični pečat na kome je čitljivo ime (إبراهيم).

9972. R-1338

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القَوْشَجي
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘ LI ‘ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Isto kao pod br. 9970/5.

L. 17; 23 x 15 (15,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta‘līk*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po povezu, papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9973. R-4005

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القَوْشَجي
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘ LI ‘ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Isto kao pod br. 9970/5.

L. 62; 20 x 11,7 (14,3 x 4,4); 8 redaka. *Ta‘līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja u početku pisani crvenim mastilom, a kasnije izostavljeni. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na prva 42 lista oukviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa (bio) Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šam‘ī-zāde (Šemić).

تملّكه الفقير الحقير صالح بن مصطفى شمعي زاده.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

9974. R-3001

Zbirka (مجموع), 3

L. 58; 16,5 x 11,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen, crnom linijom. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-21b

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القَوْشَجي

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ' LI 'ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Isto kao pod br. 9970/5.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذه إشارة إلى علّة امتناع الحكم على الفعل والحرف المستعملين في معناهما وهى أنّ صحّة الحكم على الشّيئ موقوفة على ثبوته في نفسه أى استقلاله بالمفهوميّة ليمكن إثبات غيره عليه وكلّ من مدلولهما غير مستقلّ بالمفهوميّة بل أمر ثابت للغير فمعنى من مثلاً كما ذكر هو الإبتداء الخاصّ الّذي يكون آلة لملاحظة غيره كالسّير...

2. L. 23b-25b

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

Isto kao pod br. 9965.

3. L. 27b-58a

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لأبي القاسم اللّيثي
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘
LI ABŪ AL-QĀSIM AL-LAYṮĪ

Isto kao pod br. 9970/4.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 57a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: العاشر في ضمير الغائب... (l. 58a) وأمّا إذا كان كلّياً عامّاً ففي كلّيّته وجزئيّته بحسب وكأنّه مبنيّ على تجويز أن يقال الكلّي المرجوه إليه من حيث أنّه مذكور بالذّكر الجزئيّ جزئيّ ولا يخفى أنّ إطلاق التّنبيه عليه باعتبار المعنى اللّغوي وقد سبق منّا ما يعنيك عن التّفصيل في هذا المقام. الحادي عشر...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na margini većine listova oznaka da je rukopis vakuf (وقف), ali se ne vidi ko ga je i gdje uvakufio.

9975. R-2962

Zbirka (مجموع), 3

L. 73; 16,7 x 10,5 (13 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, originalan, oštećen vlagom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-57a

حاشية على شرح الرّسالة العضديّة في الوضع
ḤĀŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Glosa na al-Qawšağījev komentar al-Īğījeve rasprave الرّسالة العضديّة في

الوضع (v. br. 9970/5) o pojmovima. Prema naslovu na početku, napisao naki as-Sayyid Ḥāfiẓ, čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku حاشية جديدة على علي غوشي للسيّد حافظ

Početak (l. 1b):

أوّله: **قال القاضي العضد رح هذه فائدة** أفردها مع أنّ المشار إليه فوائد للإشارة إلى كمال المناسبة بين أجزاء الرّسالة... **قوله: المشار إليه** معناه الشّيئ الّذي أشير إليه فتذكير ضمير إليه باعتبار لفظ اللاّم ومعناه وهو الشّيئ فإن قيل لم يوجد المطابقة بين المبتدأ وهو اللاّم الموصول والخبر وهو العبارات وهى مؤنّثة...

Završetak (l. 57a):

آخره: **قوله: واقعًا بعضها مكان بعض** بيان الحاصل المعنى لا بيان الأصل المعنى لأنّه بعضها واقع مكان بعض ووجه معلومية هذين التّنبيهين التزامًا ممّا سبق جعل المص رح الكلّيّ والمشخّص من أقسام المدلول الوضعي للّفظ الموضوع فيفهم منه أنّ الكلّيّة والجزئيّة باعتبار الوضع عند أهل الوضع انّما العلم عند اللّه العلاّم. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela (v. l. 57a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1295/1878. godine završio Ṣāliḥ b. Muṣṭafā.

وقع إتمام تسويد هذا الكتاب عن يد أضعف العباد وأحقرهم من الذّباب صالح بن مصطفى... في سنة خمس وتسعين ومائتين بعد الألف من الهجرة من له العزّ والشّرف.

2. L. 60b-72a

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القوشجي

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ' LI 'ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Isto kao pod br. 9970/5.

3. L. 72b-73a

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

Isto kao pod br. 9965.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač Ṣāliḥ b. Muṣṭafā (v. l. 57a).

9976. R-1568

Zbirka (مجموع), 8

L. 227; 20 x 12,6 (16 x 8); 19-27 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Riječi قوله i أقول pisane crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi oštećeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-3a

شرح السّيّد الشّريف على الرّسالة العضديّة

ŠARḤ AS-SAYYID AŠ-ŠARĪF 'ALĀ AR-RISĀLA AL'AḌUDIYYA

Komentar na kratku risalu iz disputacije. Osnovno djelo رسالة في آداب البحث والمناظرة, poznatije pod skraćenim nazivom الرّسالة العضديّة napisao je 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355., a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. godine. Naslov na početku crvenim slovima شرح السّيّد الشّريف الجرجاني رحمة الله عليه

Ahlwardt IV, 5295.

Početak (l. 1b):

أوّله: **قوله** فالدّليل أى فيطلب منك الدّليل على تلك الدّعوى وذلك الدّليل مركّب من مقدّمتين كما بين المنطق في بيان أشكاله وههنا أشكال **قوله** ولا يمنع النّقل لأنّ منع طلب الدّليل على مقدّمة من مقدّمات الدّليل..

Završetak (l. 3a):

آخره: **قوله** أو يعارض بإقامة الدّليل على خلاف ما ادّعيتم بأن يقال دليلكم وإن دلّ على أنّ الكلام صفة أزليّة قائمة بذاته تع ولكن عندنا ما يدلّ على أنّه لا يجوز وذلك أنّ الكلام مركّب من الحروف المترتّبة... ثمّ مانع الدّليل النّاقض والمعارض والسّائل مانع أوّلا ثمّ مدّعي التّخلف لم يدّع الخلاف، اللّهمّ أدّب قلوبنا بآداب معرفتك واشرح صدورنا...اللّهمّ افتح لنا أبواب رحمتك يا أرحم الرّاحمين. تمّ الشّرح الشّريفي.

Na listovima 6b-18a fragment takvima za 1156/1743. godinu, s tabelama po mjesecima.

2. L. 18b-23b

إيساغوجي في المنطق

ĪSĀĞŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

Na kraju djela na margini stoji bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1045/1635. godine završio Muṣṭafā b. Ismā'īl.

تمّت في أوائل شهر ربيع الآخر سنة خمس وأربعين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف عن يد مصطفى بن إسماعيل...

3. L. 24a-26b

رساله ء عروض وعلم ميزان

RISĀLA-I 'ARŪḌ WA 'ILM-I MĪZĀN

Kratka risala iz metrike, na turskom jeziku. Napisao 'Alī b. Ḥusayn b. 'Alī Čalabī al-Amāsī, 'Alā'uddīn, umro 875/1470. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذه رساله ء عروض

O. M. I, 354; Köprülü I, 909.

Početak (l. 24a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير البريّة محمّد وآله أجمعين. **أمّا بعد**، اما سليم الطبيعة والنّسب يسّر الله عليك طريق العلم والأدب بلكه واكاه اولغل كم بو فن عروض وعلم ميزان حليّه ء ظرف وپيرايه ء شرفادر وشعر ايتمك وايدنلش شعري موزون اوقومغه سبب وقوّتدر پش بنده ء عاصي ومجرم قاسي راجي رحمة الخلاّق الأناسي علي بن حسين الأماسي صانه الله عن القلب القاسي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **بحر مسدّس وافر** مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن بوكه عربي بحوردر ... **بحر مقتضب** مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن نه فارسي ونه تركي كلور بو ميزاندن ثمّ بقول الله...

4. L. 27b-30b

الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة
AR-RISĀLA AS-SAMARQANDIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9961/1.

Završetak ovdje (l. 30b):

آخره: لجواز أن يكون ذلك التّقدير محالاً والمحال جاز أن يستلزم محالاً آخر نقول هذا المنع لا يضرّنا لأنّه لو كان ذلك التّقدير ثابتًا في نفس الأمر ما ذكرنا وإن لم يكن تلزم العليّة وبها يحصل المقصود كما مرّ. تمّت الرّسالة بعون اللّه.

5. L. 31a-32b

شرح الرّسالة الوضعيّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WAḌʻIYYA

Komentar na poznato al-Īğījevo djelo الرّسالة الوضعيّة (v. br. 9965) o pojmovima, na arapskom jeziku. Napisao ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا شرح الرّسالة الوضعيّة للسّيّد الشّريف الجرجاني

Ḥ. Ḫ. I, 898; Brockelmann G II, 208 i S II, 288; Köprülü III, 542/4; Jahić VI, 3711/4.

Početak (l. 31a):

أوّله: **قوله** هذه فائدة وجه الضّبط أنّ المذكور فيها إمّا أن يكون مقصوداً أو لا والأوّل التّقسيم والثّاني أن يتعلّق به تعلّق السّابق باللاّحق وهو المقدّمة أو تعلّق اللاّحق بالسّابق وهو الخاتمه **قوله** على مقدّمة وتنبيه الخ هكذا وقع في بعض النّسخ وليس بصحيح لا لفظًا ولا معنًى...

Završetak (l. 32b):

آخره: **قوله** لا يريبك أى لا يجعلك في الرّيبة في كونهما كليين وقوعهما جزئين في الإستعمال إذ لا عبرة إلاّ بحسب عبرة الوضع. تمّ الشّرح الشّريفي للرّسالة الوضعيّة.

Na listovima 33a-35a razne bilješke i obrasci dokumenata.

6. L. 35b-57b

شرح الكافية لمجهول
ŠARḤ AL-KĀFIYA LI MAĞHŪL

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو iz sintakse arapskog jezika, od nama nepoznatog autora. Na početku pogrešno stoji naslov crvenim slovima متن حاشية على الجامي من تأليفات فاضل أمير رحمه اللّه

Popara XVI, 8880/1.

Početak (l. 35a):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان أزواجًا، وأنزل من السّماء ماءً ثجّاجًا، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المبعوث إلى كافّة النّاس سراجًا وهّاجًا، وعلى آله وأصحابه ما دام النّاس يدخلون في دين اللّه أفواجًا. **قوله:** فهذه إشارة إلى المسائل في كتاب الكافية بناء على تأخير الدّيباجة عن تدوينها

Završetak (l. 57b):

آخره: **قوله:** تسامح ولذا فرّق المص بين الواوين ولم يجمعهما في مطلق الواو كما جمع بالقسم وغيرها في الباء المطلقة... **قوله:** مقابلة لمن يفهم من ههنا أنّ الأولى تعميم معنى في أعني الإبتداء لغير الزّمان كما عمّم الإنتهاء الّذي معنى إلى ههنا.

Na kraju djela (v. l. 57b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio 1044/1634-35. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب سنة أربع وأربعين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

7. L. 58a-91a

الفوائد الضّيائيّة

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو iz sintakse arapskog jezika. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414., umro 898/1492. godine.

Kaḥḥāla V, 122; Jahić VI, 3997/2 i VIII, 5158-5163; Ḥ. Ḫ. II, 1371; Ahlwardt VI, 6575; Brockelmann G I, 304/13 i S I, 533; Flügel I, 167; aẓ-Ẓāhiriyya N, 400; Köprülü III, 599.

Početak ovdje (l. 58a):

أوّل الموجود: الكلمة (قيل) هى والكلام مشتقّان من الكلم بتسكين اللاّم وهو الجرح سمّى اللّفظ بهما لأنّهما يؤثّران في النّفوس فرحًا وانبساطًا...كذلك قال إمرء القيس جرح اللّسان كجرح اليد...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 91a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يحتمل أن يكون انتصابه بنزع الخافض كحذف المضاف أى

يحذف على سبيل الجواز والجملة أعني وقد يحذف استيناف أو اعتراض أو عطف على مفهوم من الكلام أو مقدّر

Na listovima 91b-92a razne bilješke.

8. L. 92a-204b

الإفصاح
AL-IFṢĀḤ

Gramatička analiza Ibn al-Ḥāǧibovog djela الكافية في النّحو iz sintakse arapskog jezika. Napisao ʻAlī b. Aḥmad al-Qawašǧī (al-Qūšī), umro 879/1474. godine.

Jahić VI, 4070.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 92a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: أو مقدّم في المقام أو يذكر الفعل كثيراً وقد يحذف في مثل ظرف لغو متعلّق بعامل جواز وقيل ظرف لقوله جواز أو يحتمل أن يكون الظّرف مستقراً في موقع النّصب على أنّه صفة مصدر محذوف أو صفة جواز...

Završetak (l. 204b):

آخره: **تقلّب** قائم مقام فاعله راجع إلى المبتدأ أيضًا والمفعول الثّاني قوله **ألفًا** والجملة الفعليّة خبر المبتدأ والإسميّة إستئناف ومن حسن خاتمة الكتاب ختمه بالألف كإفتتاحه به وقد تمّ ما في هذا الشّرح من الكلام بتوفيق اللّه الكريم العلاّم. والحمد للّه على التّمام.

Na kraju djela (v. l. 20b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio u prvoj dekadi mjeseca ramazana 1045/1636. godine (تحريراً في أوائل شهر رمضان المبارك لسنة خمس وأربعين وألف).

Na listu 205a preko trideset isječenih i nalijepljenih pečata, najvjerovatnije, iz drugih rukopisa i dokumenata.

Na listovima 205b-227a razne bilješke, stihovi i poslovice na arapskom i turskom jeziku.

9977. R-1230

حاشية لمجهول علي حاشية الأردبيلي على شرح الرّسالة العضديّة
ḤĀŠIYA LI MAǦHŪL ʻALĀ ḤĀŠIYA AL-ARDABĪLĪ ʻALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ʻAḌUDIYYA LI AT-TIBRĪZĪ

Glosa na glosu iz disputacije. Osnovno djelo الرّسالة العضديّة napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 756/1355., komentar Muḥammad

Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1495., glosu Mīr Abū al-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Ardabīlī, umro 950/1543., a ovu glosu na njegovu glosu nama nepoznati autor.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على محمّد وآله أجمعين. **قوله** على إفهام الخطاب إعلامه إيّانا جنس الخطاب وهو توجيه الكلام نحو الغير فإيقاع الإفهام عليه إسناد إلى السّبب إذ الخطاب بسبب إفهام ما خوطب به إذ المراد ما خوطب به وهو كلام اللّه اللّفظي...

Završetak (l. 253a):

آخره: **من قبيل عطف القصة على القصة من غير اعتبار الأخباريّة الإنشائيّة** أي مع قطع النّظر عن اختلافهما خبراً وإنشاءً إذ ليس النّظر في هذا العطف إلى نفس الجملة مناسبتهما في الفرض فكلّما كانت المناسبة أشدّ كان العطف أحسن... لّما كانت مختلفة جدا بذلت جهدي في تمييز غثّها عن سمينها بقدر الإمكان فاستقصيت الكلام في هذا الشّأن من حقيقة المرام عند الملك العلاّم وقد استقرّت سفينة القلم على جوديّ الإتمام.

L. 253; 22 x 15,2 (16 x 9); 25 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قـــوله pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, relativno dobro očuvan.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

9978. R-818

Zbirka (مجموع), 4

L. 59; 21 x 16 (15 x 7,2); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قاله i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni i teško oštećeni vlagom. Na većini listova tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, naknadno urađen od ostataka nekog štampanog djela.

1. L. 1b-2b

رسالة في آداب البحث والمناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Kratka rasprava iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl, poznat kao Ṭāšköprü-zāde, rođen 901/1495., umro 968/1561. god.

Kaḥḥāla II, 177; Ahlwardt IV, 5323; Köprülü III, 332/11; Brockelmann G II, 426; Ḥ. Ḫ. I, 41; Dobrača II, 884/5; Fajić V, 3314/14; Popara XVI, 9247/2; Lavić NUB, 336.

Početak (l. 1b).

أوّله: أحمدك اللّهمّ يا مجيبَ كلِّ سائلٍ وأصلّي على نَبيّكَ المَبْعُوثِ بِأَقْوَى الدّلائِلِ... **وبعد**، **فهذه رسالة** لخّصتُهَا في علم الآداب مُجْتَنبًا عن طَرَفَيِ الإقْتِصَادِ الاخلال والإطْنَاب ...**إعلم** أنّ المناظرة هى النّظر بالبصيرة من الجانبين في النّسبة بين الشّيئين إظهاراً للصّواب...

Završetak (l. 2b):

آخره: وعن الضّحك ورفع الصّوت وأمثالها مع أهل المهابة والإحترام وأن لا يحسب الخصم حقيراً. هذا الّذي ذكرناه غاية ما يراد في هذا الباب ومن اللّه التّوفيق وإلهام الصّواب في كلّ باب. تمّت الرّسالة.

2. L. 3a-8a

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة
ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9925/8.

3. L. 9b-27b

شرح هداية الحكمة
ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Komentar na djelo هداية الحكمة iz filozofije, na arapskom jeziku. Osnovno djelo napisao je al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn, umro 663/1264. godine, a ovaj komentar

Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī, umro 825/1422. godine. U ovom komentaru obrađeni su samo drugi dio (القسم الثّاني في الطّبيعيّات) i treći dio (القسم الثّالث في الإلهيّات).

Ḥ. Ḫ. II, 2028-29; Ahlwardt IV, 5070-5071; Brockelmann G I, 464 i S I, 839; Jahić XII, 7292/2; Lavić NUB, 323.

Početak (l. 9b):

أوّله: القسم الثّاني في الطّبيعيّات وهو مرتّب على ثلاثة فنون الفنّ الأوّل فيما يعمّ الأجسام وهو مشتمل على عشرة فصول في إبطال الجزء الّذي لا يتجزى لو فرضنا جزءً بين جزئين فإمّا أن يكون الوسط مانعًا من تلاقي الطّرفين وإمّا أن يكون لا سبيل إلى الثّاني لأنّه لو لم يكن مانعًا لكان الأجزاء...

Završetak (l. 27b):

آخره: ومن أراد الإستقصاء في الحكمة والوقوف على أهل مذهب الحكماء فليرجع إلى كتابنا المرسوم بزبدة الأسرار والله ولى التّوفيق وبيدة أزمّة التّحقيق. تمّ.

4. L. 29b-59a

شرح ديباجة المصباح
ŠARḤ DĪBĀĞA AL-MIṢBĀḤ

Drugi dio komentara uvoda (ديباجة) al-Muṭarrizījeva djela المصباح iz sintakse arapskog jezika. Napisao Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī, Sa‘duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine.

Kaḥḥāla II, 228-229; Ḥ. Ḫ. II, 1709; Ahlwardt VI, 6545-6546; Köprülü III, 590/1; Popara XVI, 8851; Jahić VI, 3824/3 i VIII, 5122/4; Lavić NUB, 951.

Početak (l. 29b):

أوّله: **قال أمّا بعد**، أمّا كلمة متضمّنة بمعنى الشّرط فلذلك لزم دخول الفاء في جوابها لزومًا أكثريًا لا كلّيًا إذ قد يحذف من الفاء لوجود ما يدلّ عليه من التّلويح والإيماء وإنّما قلنا انّها متضمّنة بمعنى الشّرط لأنّ أصل أمّا بعد حمدا لله يكن من شيء...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 59a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الفصيحة** مجرورة صفة ولم يجمع الفصيحة مع أنّ الموصوف جمع للإختصاص كما مرّ...الجوازم وهى خمسة...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9979. R-2430

Zbirka (مجموع), 19

L. 166; 20 x 13,5 (14 x 6,5); 21-23 retka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قـــوله i أقـــول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, originalan, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-2a

رسالة في آداب البحث والمناظرة

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9978/1.

Sudeći po mastilu i rukopis, ovo djelo je prepisano naknadno. Na kraju djela (v. l. 2a) bilješka da je njegov prijepis završen 1203/1788-89.

2. L. 3b-14a

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القوْشجي

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ' LI 'ALĪ AL-QAWŠAĞĪ

Isto kao pod br. 9970/5.

3. L. 14a-20b

حاشية أبي البقاء على الرّسالة العضديّة في الوضع

ḤĀŠIYA ABŪ AL-BAQĀ' 'ALĀ AR-RISĀLA AL-'AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ'

Glosa na as-Samarqandījev komentar al-Īğījeve rasprave الرّسالة الوضعيّة o pojmovima, na arapskom jeziku. Napisao Abū al-Baqā' b. 'Abdulqādir al-Ḥusaynī al-Ḥanafī, umro oko 1050/1640. godine.

Ahlwardt IV, 5312; Fajić V, 3448/4.

Početak (l. 14a):

أوّله: باسمه سبحانه وبحمده، والصّلوة على رسوله، **قوله: خصّ الإنسان بمعرفة أوضاع الكلام**، أى ميّزه عن غيره بها على أنّ الباء داخلة على المخصوص على طريق قول ابن الحاجب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 20b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قوله**: لأنّ المراد به لفظ كون المراد به اللّفظ في الآية محلّ بحث على أنّه مقول القول يكون جملة حتّى إذا وقع جملة خبراً للمبتدأ ولا يصحّ بوقوعه خبراً لذلك المبتدأ يصحّحونها بتقييد القول على ما وقع في موضعه. **قوله**: لا على اعتبار النّوادر فيه نظر لأنّ ذكراً للّفظ...غير نادر بل شايع.

4. L. 22b-23b

الرّسالة العضديّة في الوضع

AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘

Isto kao pod br. 9965.

5. L. 23b-31a

شرح الرّسالة العضديّة في الوضع للجامي

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-WAḌ‘ LI AL-ĞĀMĪ

Komentar na al-Īğījevu raspravu الرّسالة الوضعيّة (v. br. 9965) o pojmovima. Napisao na arapskom jeziku ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492. godine.

Ḥ. Ḫ. 898; Ahlwardt IV, 5310; Brockelmann G II, 208 i S II, 289/4; Köprülü III, 711/11; Kairo II, 37; Dobrača I, 388/2; Fajić V, 3349/4 i 3505/5.

Početak (l. 23b):

أوّله: **هذه فائدة** المشار إليه بهذه أمّا تلك العبارات المخصوصة نزلت منزلة المحسوس المشاهد... **مشتملة على مقدّمة** اشتمال الكلّ على أجزائه ولو جعل المشار إليه بهذه طائفة من تلك (l. 24a) العبارات أو المعاني تستحقّ أن تجعل من أجزائها الأوّليّة...**وتقسيم** في بعض النّسخ تنبيه وتقسيم...

Završetak (l. 31a):

آخره: وكذا الحال إذا استعمل في مسمّى زيدٍ بعض الموصولات والضّمائر وأسماء الإشارة **ولا يريبك** أى لا يوقعك في ريب وشكّ **تعاور الألفاظ** أى تناوب بعضها مكان بعض إذ المعتبر الوضعُ.

Na kraju djela (v. l. 31a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 1080/1669-70. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه تاريخ سنة ١٠٨٠

6. L. 32b-52b

حاشية على شرح الرّسالة في آداب البحث والمناظرة لطاشكوپري زاده

ḤĀŠIYA ‘ALĀ ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI ṬĀŞKÖPRÜ-ZĀDE

Glosa na Ismā‘īl Ḥaqqījev komentar Ṭāşköprü-zādeove rasprave iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku Qara Ḫalīl b. Ḥasan, umro 1123/1711. godine.

O. M. I, 403; Köprülü III, 553/7; Fajić V, 3526/2.

Početak (l. 32b):

أوّله: **قوله**: الحمد للّه سلك هنا الطّريقة المشهورة في الحمد اقتداءً بالكتاب الكريم وعقبه بما يدلّ على صفاته الجلاليّة إيماءً أنّه يستحقّ الحمد بمجرّد صفاته الجلاليّة فكيف بصفاته الكماليّة وذكر بينهما ما يشير إلى المص من دون الكتاب رعايةً لضعفهم المشهور في بداية كتابهم...

Završetak ovdje (l. 52b):

آخر الموجود: وإن أريد كونه مفوّتًا بالقوّة فلا محذور فيه فتدبّر **قوله**: ولذلك قيل فعلق حسن الإستفهام بوجود الإستبهام دلالة على أنّه لا يحسن في غيره.

7. L. 53b-63a

شرح الأمثلة المختلفة

ŠARḤ AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Komentar na djelo الأمثلة المختلفة o paradigmatskim oblicima glagola i drugih izvedenih riječi u morfologiji arapskog jezika. Napisao Muṣṭafā b. Ša‘bān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn, umro 969/1561.

Kaḥḥāla XII, 256; Ahlwardt VI, 6819; Dobrača I, 147/5, str. 117; Jahić VI, 3745/3; Papara XVI, 8972/6.

Početak (l. 53b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الأمثلة ميزان العلوم العربيّة وصيّرها معياراً صحيحاً لمثال المعارف الأدبيّة، والصّلوة على رسوله محمّد... **وبعد**، فيقول العبد المضموم رأيه بالكسر سروري المفتوح عليه باب النّقص والقصر... **شرح الأمثلة المختلفة** لبعض الأحبّة...

Završetak (l. 63a):

آخره: هذا آخر ما استخرجناه من الكتب لحلّ الأمثلة المختلفة وهذا بالنّظر إلى الظّاهر تأليف حقير وفي الحقيقة أساس العلوم وأمر خطير وشفّع عليّ في مثل هذا الشّأن فلينظر فيه بعين العيان في إمعان النّظر وليضف من نفسه هل كان يعرف من قبل جميع ما فيه (من) فوائد يستفيد منها. تمّ تمام.

8. L. 64b-72b

تجريد البلاغة ويسمّى أصول البلاغة

TAĞRĪD AL-BALĀĠA WA YUSAMMĀ UṢŪL AL-BALĀĠA

Rasprava is stilistike. Napisao na arapskom jeziku poznati ši'ijski pisac i filozof iz Bahrejna Mayṯam b. 'Alī al-Baḥrānī, Kamāluddīn, umro 679/1280. godine.

Kaḥḥāla XIII, 55.

Početak (l. 64b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان، علّمه البيان، والصّلوة على نبيّه محمّد المبعوث بأشرف الأديان... **وبعد**، فهذه أصول من علم البلاغة جرّدتها عن الحشو المذموم وضبطتها بالحدود والرّسوم ليسهّل حفظها ويكثر نفعها، خدمت بها مجلس من خصّ بكمال الفضل... نظام الدّنيا والدّين أبو المظفّر منصور بن الصّاحب الأعظم، دستور ممالك العالم... علاء الحقّ والدّين... بهاء الحقّ والدّين محمّد الجويني بلّغه اللّه أقصى مراتب الكمال...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 72b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ز** الثّلج وهو بشارة في فحوى الكلام... كقول علي كرّم اللّه وجهه في الشّقشقيّة شتّان ما يومي على كورها ويوم حيان أخي جابر **ح** إرسال المثلين وهو الجمع بين المثلين كقوله ألا كلّ شيئ ما...

9. L. 74a-74b

رسالة في الفرق بين الحمد والشّكر والثّناء والمدح
RISĀLA FĪ AL-FARQ BAYN AL-ḤAMD WA AŠ-ŠUKR WA AṮ-ṮANĀ’ WA AL-MADḤ

Kratka rasprava o različitom značenju izraza *al-ḥamd* (الحمد), *aš-šukr* (الشّكر), *aṯ-ṯanā’* (الثّناء) i *al-madḥ* (المدح), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 74a):

أوّله: **أمّا بعد**، فإنّ الفرق بين الحمد والشّكر والثّناء والمدح ينبغي أن يجتهد في تحقيقه ويبذل الوسع في تدقيقه وذلك موقوف على بيان معانيها وبين الفرق بين الحمد والشّكر في اللّغة والفرق هو الوصف بالجميل على جهة التّبجيل...سواء تعلّق بالفضائل ومحلّ الفضائل هى المزايا لغير المقدّر عن محلّ كالشّجاعة...

Završetak (l. 74b):

آخره: ومن قال إنّهما مترادفان وأمّا من قال بالتّغاير فالمدح أعمّ مطلقًا من الحمدين والشّكرين باعتبار أنّ المحمود عليه والمشكور عليه فعل اختياري بخلاف الممدوح عليه. قال بعض المحقّقين الحمد هو الثّناء بعد الإحسان بخلاف المدح فإنّه يكون قبله وبعده... وأمّا الثّناء فهو أعمّ من الجميع هذا فإنّه بحث نفيس بين الفضلاء ومنه التّوفيق. تمّت.

10. L. 75a-75b

فائدة من علم النّظر
FĀ’IDA MIN ‘ILM AN-NAẒAR

Kratka rasprava iz disputacije, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema početku.

Početak (l. 75a):

أوّله: **هذه فائدة من علم النّظر** هى مدارة لا يشذّ عنها شيئ من المناظرات الجزئيّة الخارجة بين المناظرين فالمناظرة إمّا أن تقع في التّعريفات أو في المسائل فإن وقع في التّعريفات فللسائل طلب الشّرائط ويراد النّقض لوجود أحدهما دون الآخر ولا يرد عليه المنع لأنّ المنع طلب الدّليل على التّصديق...

Završetak (l. 75b):

آخره: ومن الواجب على المناظرين أن يتكلّما في كلّ علم بما هو حده ووظيفته فلا يتكلّما في اليقينيّ بوظائف الظّنّ وبالعكس فإذا إنتهى التّغيير إلى ألفاظ جليّة طيّبة فليس للسّائل المداومة في طلب توضيحها من المعلّل والمعرف. تمّت الرّسالة.

11. L. 75b-76a

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI ʻAḌUDUDDĪN

Isto kao pod br. 9920/4.

12. L. 76b-77b

فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة

FARĀʼID AL-FAWĀʼID LI TAḤQĪQ MAʻĀNĪ AL-ISTIʻĀRA

Kratka rasprava na arapskom jeziku o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju, poznata još i pod nazivima *Risāla al-istiʻārāt*, *ar-Risāla as-Samarqandiyya* i *ar-Risāla at-taršīḥiyya*. Napisao Abū al-Qāsim as-Samarqandī al-Layṯī, umro poslije 888/1483. god.

Kaḥḥāla VIII, 103; Dobrača I, 388/4, str. 238; Ahlwardt VI, 7297; Brockelmann S II, 259/1; Köprülü I, 854; aẓ-Ẓāhiriyya ʻULʻA, str. 285-289; al-Ǧibūrī III, 4995-4999, str. 185; Zürich I, 388, str. 231; al-Badīriyya II, str. 474-477; Popara IX, 5267/5.

Početak (l. 76b):

أوّله: الحمد لواهب العطيّة، والصّلوة على خير البريّة، وعلى آله ذوي النّفوس الزكيّة. **أمّا بعد**، فإنّ معاني الإستعارات وما يتعلّق بها قد ذكرت في الكتب مفصّلة عسيرة الضّبط، فأردت ذكرها مجملةً مضبوطةً على وجه نطقت به كتب المتقدّمين ودلّت عليه زُبُر المتأخّرين...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 77b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فقد اجتمع المصرّحة والمكنيّة مثاله قوله تعالى: **فَأَذَاقَهَا اللّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ** فإنّه شبيه بما غشى الإنسان عند الجوع من أثر الضرّ من حيث الإشتمال باللّباس فاستعير له...

13. L. 79a-81b

رسالة في البلاغة لمجهول

RISĀLA FĪ AL-BALĀĠA LI MAǦHŪL

Kratka rasprava iz stilistike, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo poglavlje iz nekog opširnijeg djela iz stilistike. Naslov prema sadržaju.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 79a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **البحث الثّاني** في التّقديم والتّأخير في الإستفهام المذكور حرف الإستفهام امّا الفعل أو الإسم فإن كان الأوّل هو المشكوك في وجوده والمسئول عن معرفته مثاله كقولك أركِبَ الأميرُ فإنّ الركوب هو المشكوك فيه والمسئول عنه وإن كان الثّاني فالسؤال واقع عن تعيين الفاعل كقولك أأنتَ بَنَيْتَ هذا الدّار...

Završetak (l. 81b):

آخره: فالمراد تخصيص الكون في الدّار بزيد دون غيره، هذا هو المتبادر إلى الفهم من ذوق العربيّة وباللّه التّوفيق، تمّ الكتاب بعون اللّه الوهّاب، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وأصحابه أجمعين. تمّ.

Na kraju djela (v. l. 81b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završio Rağab b. ʻUṯmān, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 926/1519. godine u Ḥusayn-aginoj medresi.

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة على يد (ال) عبد الضّعيف المذنب المحتاج إلى المولى القويّ العفوّ الغنيّ رجب بن عثمان عفى عنهما...في وقت الظّهر من أوائل شهر جمادى الآخر في مدرسة حسين آغا سنة ٩٢٦

14. L. 82b-99a

شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام

ŠARḤ AL-ISTIʻĀRĀT AS-SAMARQANDIYYA LI ALʻIṢĀM

Komentar na as-Samarqandī-jevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarā'inī, ʻIṣāmuddīn, um. 944/1537. god.

Kaḥḥāla I, 101-102; Ḥ. Ḫ. I, 845; Ahlwardt VI, 7299; Köprülü II, 1452/1 i III, 540/3; Brockelmann G II, 194/1 i S II, 259; Dobrača I, 338/5, str. 238; Fajić V, 3335/5; aẓ-Ẓāhiriyya ʻULʻA, str. 308-312; Zürich I, 386; al-Badīriyya II, str. 478;

Početak (l. 82b):

أوّله: يقول العبد المفتقر الى ألطاف ربّه الخفيّة عصام الدّين بن محمّد حفّهما اللّه بمغفرته الجلية إنّ أحسن ما يزاد به النّعم الوفيّة و تدفع به البليّة في البكرة و العشيّة ...**الحمد لواهب العطيّة** أى كلّ عطيّة أو العطيّة المعهودة الّتي نزلت فيها السّورة...

Završetak (l. 94b):

آخره: و ما سواه ترشيح، وذلك أن تجعل الجميع قرينة في مقام شدّة الإهتمام بالإيضاح الحمد لله على تمام الإصباح بعد الظّلام...

Na kraju djela (v. l. 99a) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisan iz primjerka koji je napisao autor.

تمّت هذه النّسخة ونقلت هذه النّسحة من نسخة المص.

15. L. 102b-127a

النّقد الجلي على إبن السّيّد علي

AN-NAQD AL-ĞALĪ ‘ALĀ IBN AS-SAYYID ‘ALĪ

Superglosa na komentar uvodnog dijela (ديباجة) djela المصباح iz sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo napisao je Nāṣir b. ‘Abdusayyid b. ‘Alī al-Muṭarrizī (umro 610/1213), komentar Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī (umro 791/1389), glosu Ya‘qūb b. as-Sayyid ‘Alī al-Banbānī (umro 931/1529), a ovu superglosu Muḥammad b. Ibrāhīm b. Yūsuf b. ‘Abdurraḥmān at-Tāḏifī al-Ḥalabī, poznat pod nadimcima: Ibn al-Ḥanbalī, Raḍiyuddīn i Abū ‘Abdullāh, rođen 908/1502., umro u Halepu 971/1563. godine. Naslov djela i ime autora na listu 102a:

النّقد الجلي على ابن السّيّد علي في حاشيته على شرح ديباجة المصباح للشّيخ العلاّمة أبو عبد اللّه محمّد التّادفي الحنفي عامله اللّه بلطفه الخفي...

Kaḥḥāla VIII, 233; Ḥ. Ḫ. II, 1708.

Početak (l. 102b):

أوّله: وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. الحمد للّه الّذي من نحا نحو بابه فقد تقلّد بنجاد النّجاح، ومن عمل ليوم حسابه فقد لاح له طريق الفلاح... **أمّا بعد**، فيقول فقير لطف اللّه الخفي محمّد التّاذفي لا خاب له أمل ولا ألغى له عمل لمّا كان كتاب المصباح من أجلّ كتب النّحو الصّحاح... ثمّ تلاه... مولانا إبن السّيّد علي فكتب عليه حاشيةً هى للأرواح مراح... (l. 103a) بذلت الوسع في مراجعتها رجا (ء) النّجاح واستنبطت إيرادات قويّة وحرّرت تحريرات... وأضفت فوائد تتلألأ كالمصباح... وقد **سمّيتها النّقد الجلي على ابن السّيّد علي**...

Završetak (l. 126a):

آخره: **قوله**: فلا يخلو من أن يكون العامل فيه قياسيًا أو سماعيًا أو معنويًا **أقول**: في هذا جعل قسم الشّيئ قسيمًا له إذ من المحقّق أن مطلق العامل منحصر في القياسيّ والسّماعيّ وإنّ المعنوىّ قسم من القياسيّ مطلقًا وإن لم يصرّحوا به فيما علمت...هذا آخر ما أردنا إيراده على حاشية شرح ديباجة المصباح، والحمد للّه ربّ العالمين، وصلّى اللّه على سيّدنا ومولانا (l. 127a) محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيراً.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 127a) u kome nama nepoznati prepisivač navodi da je ovaj primjerak prepisao 13. zul-hidždžeta 1076/16. juna 1666. godine iz autografa koji je autor završio u subotu 25. zul-hidždžeta 741/12. maja 1341. godine. (!)

قال مؤلّفها نفعنا اللّه تعالى به وبعلومه...وكان الفراغ من تبييض هذه الحاشية الميمونة على يد مؤلّفها فقير لطف اللّه محمّد التّادفي الحلبي الحنفي عفا اللّه عنه بتاريخ نهار السّبت الخامس والعشرين من شهر ذي الحجّة من شهور سنة إحدى وأربعين وتسعمائة (!) ونقلت في يوم الثلاثاء ١٣ ذي الحجّة الحرام ختام سنة ستّ وسبعين وألف.

Napomena: Ovdje se očito radi o grešci prepisivača. Naime, u datum o završetku autografa napisano je 741. umjesto 941. godina. Datum bi trebao da glasi: u subotu 25. zul-hidžddžeta 941/25. juna 1535. godine.

16. L. 128b-134b

رسالة تحفة النّكات فيما ألغز من كلام العرب من الأبيات

RISĀLA TUḤFA AN-NIKĀT FĪ MĀ ULĠIZA MIN KALĀM AL-‘ARAB MIN AL-ABYĀT

Kratka rasprava o zagonetkama u govoru i poeziji u klasičnom arapskom jeziku. Prema naslovu, napisao Mas‘ūd b. Aḥmad aš-Šāfi‘ī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime autora navedeni na listu 128a.

رسالة تحفة النّكات فيما ألغز من كلام العرب من الأبيات، تأليف مسعود بن أحمد الشّافعي رحمه اللّه تعالى

Početak (l. 128b):

أوّله: الحمد للّه مسبغ العطا ومسبل الغطا مضعف النّعم والآلآ، المحمود على السّرّاء والضّرّاء ... **وبعد**، فإنّي لمّا نظرت في علم العربيّة ووقفت على رايقة وحقايقه وراجعت كتب العلماء وتصانيفهم وجدتها مشتملة على أبيات من الشّعر صعبة المباني وغامضة المعاني، قد ألغز قايلها إعرابَها ودفن في غامض الصّنعة صوابَها وهى في الظّاهر فاسدة قبيحة وفي الباطن جيّدة صحيحة...آثرت أن أجمع منها تيسّر لي وأوضّح مشكله وأبيّن مجمله مشيراً إلى موضع النّكة منه...

Završetak (l. 134b):

آخره: **إِسْتَرْزِقِ اللّهَ وَاطْلُبْ مِنْ خَزَايِنِه   رِزْقًا يَأْتِيكَ وَإِنَّ اللّهُ غَفًّارًا**

فقال: قوله إن فعل أمر من الأنين أى طلب وأظهر الخشوع بالأنين واللّه مرفوع على أنّه فاعل ليتيك وغفارا منصوب على أنّه حال تقدير الكلام أطلب من اللّه رزقا يأتيك في حال كونه غفاراً

والله سبحانه وعزّ سلطانه أعلم. تمّت الرّسالة الموسومة بتحفة النّكات فيما ألغز من الأبيات تأليف مسعود بن أحمد الشّافعي... وصلّى الله وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى أصحابه وأتباعه وآل بيته الطّيّبين الطّاهرين وسلّم. تمّت.

17. L. 135a-137b

إيساغوجي في المنطق

ĪSĀĞŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

18. L. 138a-143b

التّهذيب في المنطق والكلام

AT-TAHḎĪB FI AL-MANṬIQ WA AL-KALĀM

Popularno i često komentarisano djelo iz logike. Napisao Mas‘ūd b. ‘Umar b. ‘Abdullāh at-Taftāzānī, Sa‘duddīn, rođ. 712/1312., um. 791/1389. god.

Kaḥḥāla XII, 228-229; Ḥ. Ḫ. I, 515; Ahlwardt IV, 5174; A. M. II, 329-330; Brockelmann G II, 215 i S II, 302; Kairo 1/VI, str. 78; Sarkīs I, str. 636; Fajić V, 3443/1; al-Ğibūrī IV, 6080-6083, str. 16-17; aẓ-Ẓāhiriyya M, str. 110-112;

Početak (l. 138a):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا سواء الطّريق، وجعل لنا التّوفيق خير رفيق ... **وبعد، فهذه غاية تهذيب الكلام، في تحرير المنطق و الكلام**، وتقريب المرام، من تقرير عقائد الاسلام، وجعلته تبصرة لمن حاول التّبصّر...

Završetak (l. 143b):

آخره: والتّحديد أى فعل الحدّ والبرهان أى الطّريق إلى الوقوف على الحقّ، والعمل به وهذا بالمقاصد أشبه والله أعلم. تمت الرّسالة المسمّاة بتهذيب المنطق.

19. L. 146b-166b

شرح البناء

ŠARḤ AL-BINĀ’

Komentar na kraće djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku poznato pod nazivima بناء الأفعال ـ أمثلة البناء ـ قراءة الصّبيان ـ مقدّمة التّصريف. Neki izvori (v. *Köprülü III*, 651/4) osnovno djelo pripisuju ‘Abdullāhu

Dinqūzu, a ovaj komentar na arapskom jeziku je od nama nepoznatog autora. Naslov na listu 146a (شرح بنا).

Početak (l. 146b):

أوّله: الحمد للّه الّذي صرّف صنيع وجودنا إلى كلمات التّصحيحات وخفّف بإدغام رحمته ثقل أوزان التّكريرات، والصّلوة والسّلام على محمّد... **وبعد**، فإنّ المص رحمه اللّه الملك العلاّم افتتح كتابه هذا بقوله **إعلم** مخاطبًا خطاب العلاّم وتنبيهًا للطّالب عن غفله المنام على التّعلّم هو أصل المرام... **أنّ أبواب التّصريف** أى جملة الأبواب المندرجة في علم التّصريف أو الأبواب المصرّفة **خمسة وثلاثون بابًا**...

Završetak (l. 166b):

آخره: **صَحيح أست مثالست مضاعف لفيف ناقص مهموز أجوف** لا يلزم فيه التّرتيب الرّباعيّة ليكون نظم البيت على السّلامة... وتحصيله إنّما يكون بثلث خصال بالانابة والرّجوع إلى الجلال والتّعظيم لأهله خصوصًا للأستاذ وأن يكون المواظبة على المعتاد. تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela (v. l. 166b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Muḥammad 3. rebiul-evvela 1027/1. aprila 1621. godine.

وقد وقع الفراغ من يوم الثالث في وقت الفجر من شهور ربيع الأوّل سنة سبع وعشرين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف ١٠٢٧ حرّره الفقير مصطفى بن محمّد.

9980. R-10465

Zbirka (مجموع), 6

L. 10; 18,5 x 12,5 (13 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-2b

رسالة في آداب البحث لإبن كمال باشا

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ
LI IBN KAMĀL-PĀŠA

Kraća rasprava iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn

Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذه رسالة في آداب البحث لإبن كمال پاشا رحمة اللّه عليه

Kaḥḥāla I, 238; Ahlwardt IV, 5337; Brockelmann G II, 451/63 i S II, 670; Köprülü III, 705/35; Fajić V, 3518/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه وعلى آله العظام وأصحابه الكرام **وبعد**، فإنّ آداب البحث علم باحث عن أحوال المتخاصمين في النّسبة بين الشّيئين إظهاراً للصّواب ويقال لهما السّائل والمعلّل أمّا المعلّل وهو الّذي ينصب نفسه لإثبات الحكم بالدّليل وأمّا السّائل وهو الّذي ينصب نفسه لنفي الحكم...واعلم أنّ طرق السّائل ووظيفته فيها مسموعًا عند المناظرين المحقّقين ثلاثة: المناقضة والنّقض والمعارضة...

Završetak (l. 2b):

آخره: وأمّا عند المعارضة بالقلب لا وظيفة للعمل إلاّ مدعاه بدليل آخر وح يفيد للمعلّل لأنّ الدّليل الأوّل من المغالطات نسبته على السّواء وإلى النّقيضين والدّليل الثّاني يجعل راجحًا لدعوى المعلّل فيثبت له.

Na kraju djela (v. l. 2b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završen 1. rebiul-ahira 1175/30. oktobra 1761. godine (تمّ في ١ ماه ربيع الآخر سنة ١١٧٥).

Sudeći po rukopisu, prepisivač je Muṣṭafā b. Ḥasan koji je prepisao djelo نخبة الفكر, čiji se završetak i kolofon nalaze na listu1a.

2. L. 3b-5a

رسالة في آداب المطالعة

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-MUṬĀLA'A

Kraća rasprava iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku Ḥāmid b. Burhān (ad-Dīn) b. Abū Ḏarr al-Ġaffārī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov u uvodu هذه رسالة في آداب المطالعين, a na kraju djela الرّسالة في آداب المطالعة

Brockelmann S. N. II, 259; Köprülü II, 551/2 i 704/13; Fajić V, 3471/2.

Početak (l. 3b):

أوّله: **أمّا بعد**، حمد من استغرق في مطالعة جماله أنظار النّاظرين...فيقول حامد بن برهان ابن أبي ذرّ الغفّاري، رزقهم اللّه تعالى مطالعة ذاته بصفاته وردّ سيّئاتهم بحسناته، هذه رسالة في آداب المطالعين مشتملة على مقدّمة ومقصد ووصيّة ألّفتها بإلتماس طائفة من الأعزّة والأحبّاء وجماعة من الأخلّة والأصدقاء لتكون هديّةً منّي عليهم وعلى سائر الطّالبين...

Završetak (l. 5a):

آخره: **الوصيّة** إيّاك وأن تحفظ الألفاظ من غير أن تفهم المعاني والمرادة منها فإنّها تورث

البلادة واعوجاج الطّبيعة بل ربّما يسلب قابليّة الإدراك بالكلّيّة ،إيّاك أن تنظر فيها نظراً إجماليّاً من غير أن تعقبه دقّة النّظر والإستبصار فإنّ ذلك أيضًا من سوالب الإدراك وموّرثات البلادة والإعوجاج في الطّبايع. تمّت الرّسالة لمولانا برهان الدّين في آداب المطالعة.

Na listu 5a spjev od sedam stihova o disputaciji na perzijskom jeziku pod naslovom نظم في آداب لمولانا طوسي. Spjev počinje riječima:

چون كلامي عرض كردي مدّعي يا ناقلي   نقل را تصحيح خواهم مدّعي را هم دليل

3. L. 5b-6a

رسالة في تقسيم البحث

RISĀLA FĪ TAQSĪM AL-BAḤṮ

Kraća rasprava iz disputacije, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 5b):

أوّله: نحمدك يا من لا مانع لأمره ولا تخلّف في حكمه... **وبعد**، فإنّ البحث ينقسم إلى التّعريفات وإلى المسائل ولكلّ منهما طرق مخصوصة في البيان ،المطالبة أمّا التّعريفات فقد علم أنّ شرط التّعريف على قسمين خاصّة وهى ما يختصّ بشيئ من الأقسام وعامّة وهى ما لا يختصّ بشيئ منها فإذا وقع الخلل في شيئ منها فسد التّعريف فللسّائل أن يطلب صحّة هذه الشّرايط...

Završetak (l. 6a):

آخره: وإذا أقام الدّليل على خلاف المدّعي يلزم عليه التّعرّض للدّليل إذ يصير المعلّل ح كالسّائل وبالعكس فيجب عليه ههنا ما يجب على السّائل ثمّة وهكذا بالنّسبة إلى الدّليل الثّاني والثّالث وهلمّ جرّاً فإن انتهت مقدّماته إلى أمر ضروريّ القبول فقد لزم الالزام وإلاّ فقد حصل الإقحام. م م م.

4. L. 6b-7b

رسالة في آداب البحث للسّيّد الشّريف

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ LI AS-SAYYID AŠ-ŠARĪF

Kraća rasprava iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine. Naslov na početku هذه رسلة في آداب البحث للعلاّمة السيّد الشّريف رحمه الله

Kaḥḥāla VII, 216; Köprülü III, 705/37; Fajić V, 3518/1.

Početak (l. 6b):

أوّله: الحمد لله الّذي شرّف الإنسان بنظرة البصيرة المظهرة للصّواب... **أمّا بعد**، فإنّ كلام المناظرين إمّا أن يقع في التّعريفات أو في المسائل فإن وقع في التّعريفات فللسّائل طلب الشّرايط وإيراد النّقض بوجود أحدهما بدون الآخر ولا يرد عليه المنع لأنّ المنع طلب الدّليل والدّليل على التّصديق...

Završetak (l. 7b):

آخره: ومن الواجب على المناظرين أن يتكلّما في كلّ علم بما هو حدّه ووظيفته فلا يتكلّما في اليقيني بوظائف الظّنّي وبالعكس وإذا انتهى التّفسير إلى ألفاظ جليّة فليس للسّائل المعاودة في طلب توضيحها من المعلّل المعرّف والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

5. L. 8a

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA LI ʻAḌUDUDDĪN

Isto kao pod br. 9920/4.

6. L. 8b-9b

رسالة في آداب البحث والمناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9978/1.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao isti prepisivač Muṣṭafā b. Ḥasan 1171/1761. godine (v. bilješku na listu 1a).

9981. R-8369

Zbirka (مجموع), 9

L. 26; 21,7 x 16,7 (15 x 11); 19 redaka. *Nasta'līq,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača.

Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-4b

الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث
AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Rasprava o disputaciji na arapskom jeziku. Napisao Šāh Ḥusayn b. ʿAbdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1780. godine. Neki izvori (v. *Köprülü III, 546 i 710/2*) ovu raspravu pogrešno pripisuju Ḥusayn-ef. al-Amāsiji.

Kaḥḥāla IV, 19; Bratislava, 265, str. 205; Brockelmann G II, 203 i S II, 482; Ahlwardt IV, 5335; Dobrača I, 145/8; Fajić V, 3315/11; Popara-Fajić VII, 4279/6; Jahić VIII, 5063/12; Jahić HAS I, 30.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: يا من وفّقنا لوظائف البحث في التّحريرات والتّحقيقات ويا من سيّرنا لتمييز سمينها عن سقيمها... **وبعد، فهذه عجالة كافية** لوسائل السّائلين لوظائف الكلام وغلالة شافية لعلل المعلّلين على صحّة المقال والمرام وجامعة للفرائد المنظومة...

Završetak (l. 4b):

آخره: فهى كالأوّل في جميع الأحوال مع زيادة المنع المجاز اللّغوي والمعارضة التّقديريّة بلا اعتبار الدّعوى ولعلّ الصّواب السّابق لبعض الفضلاء جاز ههنا لكن بلا استثناء وقس عليه التّقييدات والتّحصينات الواقعة في التّحريرات والتّحقيقات. تمّ تمام.

2. L. 5a

رسالة في آداب البحث و المناظرة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9925/9.

Dio s kraja djela.

Početak ovdje (l. 5a).

أوّل الموجود: بدليل آخر وما عند النّقض ففي شاهده بالمنع أو إثبات مدّعاه بدليل آخر وأمّا عند المعارضة فالتّعرّض بدليل العارض إذ يصير المعلّل كالسّائل أو بالعكس ثمّ من أن لا يكون بصدد التّعلّل قد لا يكون مدّعيًا بل ناقلاً عن الغير...

Na kraju djela (v. l. 5a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio 1169/1756. godine (تمّ الكتاب بعون الله... سنة ١١٦٩).

3. L. 5b-7a

آداب الكفوي
ĀDĀB AL-KAFAWĪ

Kratka rasprava iz oblasti disputacije. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥumayd b. Muṣṭafā al-Kafawī, umro 1174/1761. godine. Autor je porijeklom iz Kefe na Krimu, a raspravu je, na osnovu drugih djela iz ove discipline, napisao u Mekki, gdje je bio kadija.

Kaḥḥāla IX, 1174/1761; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 3; O. M. II, 7; A. M. II, 332; Fajić V, 3315/16.

Početak (l. 5b):

أوّله: حامداً للّه على نعمائه ومصلّيًا على سيّد أنبيائه... **وبعد،** فيقول العبد السّائل الفقير إلى اللّه المجيب القدير السّيّد محمّد بن الحاجّ حميد الكفوي... الهاشميّ **هذه رسالة في الآداب** لخّصتها من كتب هذا الباب تحفةً لبعض الأحباب وتذكرةً لأولي الألباب. **إعلم** أنّك إذا قلت بكلام فلك خمسة حالات...

Završetak (l. 7a):

آخره: امّا لكمال من جَرَّدُه (حرّره) وبيّنه أو لقصورك فلا تغيّر (تفتر) جدّك فانظر في البحث الثّاني على الوجه السّابق ثمّ في الثّالث ثمّ في الرّابع وهكذا حتّى ترتقى إلى مدارج تمييز المقبول من المردود وتكون من المقبول والمودود، والحمد للّه على التّمام وعلى الرّسول أفضل السّلام.

4. L. 7b-8a

الرّسالة العضديّة في الوضع
AR-RISĀLA AL-ʻAḌUDIYYA FĪ AL-WAḌʻ

Isto kao pod br. 9965.

Završetak ovdje (l. 8a):

آخره: **الخاتمة:** تشتمل على تنبيهات **الأوّل** الثّلاثة مشتركة في أنّ مدلولاتها ليست معاني في غيرها... **الثّاني عشر:** لا يريبك تعاور الألفاظ بعضها مكان بعض إذ المعتبر الوضع، واللّه أعلم بالأوضاع الكلّيّة والجزئيّة والأطوار الصّوريّة والمعنويّة. تمّت العضديّة الشّريفة اللّطيفة.

5. L. 8b-12b

شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة
ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ WA AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9925/8.

Završetak ovdje (l. 12b):

آخره: هذا الّذي ذكرنا من وظائف المخاصمين وآداب المناظرة غاية ما يراد به في هذا الباب أى باب آداب البحث إذ لا مزيد عليها في تقرير القواعد والأصول ومن اللّه التّوفيق لإظهار الحقّ وإلهام الصّواب في كلّ باب. تمّ تمام.

6. L. 13b

رسالة في التّرديد
RISĀLA FĪ AT-TARDĪD

Kraća rasprava iz logike. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine.

TÜYATOK 07/III, 2281; Jahić VIII, 5080/3; Fajić V, 3315/7.

Početak (l. 13b):

أوّله: الحمد كما أمر، والصّلوة على محمّد خير البشر، وعلى آله وأصحابه ما دامت الشّمس والقمر، **أمّا بعد**، فاعلم أنّ التّرديد الإنفصالي لا يشتبه بالتّقسيم لأنّه دائر بين القضايا بحسب صدقها وتحقّقها في نفس الأمر...

Završetak (l. 13b):

آخره: وإذا قصد به الحكم بأحد القسمين على ذلك المفهوم وانقسامه اليها فقد خرج عمّا هو حقيقة التّقسيم وصار قضيّة طبيعيّة على قياس... والتّعريف الحقيقي الكاسب للتّصوّر وأمّا التّعريف اللّفظي فالمقصود به التّصديق في علم البداعة والكتب. تمّت تمام.

7. L. 14b-23a

رسالة في فنّ المناظرة
RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Kratka uputa za početnike o pravilima disputacije, poznata još i pod nazivom الرّسالة الولديّة. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, poznat pod nadimkom Sāčaqlī-zāde, um. 1150/1737. god.

Kaḥḥāla XII, 14; Ahlwardt IV, 5329-5332; Köprülü III, 535; A. M. II, 322; Brockelmann G II, 370 i S II, 498/5; aẓ-Ẓāhiriyya (falsafa wa al-manṭiq wa al-ādāb), 212; Fajić V, 3315/12; Dobrača I, 300/3, str. 186; Popara-Fajić VII, 4238/2; Jahić HAS I, 15; Lavić NUB, 862.

Početak (l. 14b):

أوّله: بسم اللّه وبحمده وصلوة وسلام على رسوله. **يقول** البائس الفقير محمّد المرعشي المدعوّ بساچقلى زاده أكرمه اللّه تعالى بالفلاح و السّعادة **هذه رسالة في فنّ المناظرة** عملتها لك يا ولدي ولأمثالك المبتدئين...

Završetak (l. 23a):

آخره: ومن أراد الإستقصاء في فنّ المناظرة فعليه برسالتنا المعمولة لتقرير قوانين المناظرة وعلى المستفيدين أحسن اللّه إرشادهم عن أحديهما أن يستغفروا لي ولوالديّ ويدعوا لنا بالجنّة والنّعيم الباقية ومن لا يشكر النّاس لا يشكر اللّه، و الحمد للّه الّذي بعزّته و جلاله تتمّ الصّالحات... والحمد للّه ربّ العالمين.

8. L. 24b-25a

السّلّم المُرَوْنَقُ في علم المنطق

AS-SULLAM AL-MURAWNIQ FĪ ‘ILM AL-MANṬIQ

Dio komentara na djelo u stihovima السّلّم في المنطق iz logike. I osnovno djelo i komentar napisao je ‘Abdurraḥmān b. Sayyidī Muḥammad as-Suġayyir al-Aḫḍarī, Abū Zayd, rođen 918/1512., umro 983/1585. godine.

Kaḥḥāla V, 17 i 187; Ḥ. Ḫ. II, 998; Ahlwardt IV, 5191-5192; Brockelmann G II, 463 i S II, 705; aẓ-Ẓāhiriyya (falsafa wa al-manṭuq wa al-ādāb), 125-126; Köprülü II, 339/6; Jahić VIII, 5080/4; Lavić NUB, 338.

Početak (l. 24b):

أوّله:إعلم أنّ الأشكال أربعة أمّا الشّكل الأوّل فشرط انتاجه ايجابه الصّغرى وكافية الكبرى وضروبه مطلقًا ستّة عشر حاصله من ضرب الصّفر باب المحصورات الأربع...

Završetak (l. 25a):

آخره: الضّرب السّابع من صغرى موجبة...كقولنا إنّ الحيوان وبعض الفرس ليس بإنسان فبعض الفرس ليس بفرس الضّرب الثّامن من صغرى سالبة...كقولنا لا شيئ من الإنسان بفرس وبعض النّاطق إنسان فبعض الفرس ليس بناطق...

9. L. 26a

مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقاطع الأشرار
MAĞĀLIS AL-ABRĀR WA MASĀLIK AL-AḪYĀR WA MAḤĀ'IQ AL-BIDA' WA MAQĀṬI' AL-AŠRĀR

Dio s početka zbirke propovijedi koju je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. 'Abdulqādir Aqḥiṣārī ar-Rūmī, umro 1041/1631. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1950; Ahlwardt VII, 8854; Flügel III, 1652; Brockelmann S II, 661; A. M. I, 157; Dobrača II, 1645; Fajić III, 2255; Popara IX, 5413/3; Lavić XIV, 8153-8155.

Početak (l. 26a):

أوّله: الحمد لله الّذي رفع أقدار العلماء بمقدار معرفة كتابه المحكم، **وبعد**، فهذا المكتوب شرح لبعض صحاح حديث المعظّم وبعض الحسان المفخّم من كتاب مصابيح الظّلم دافع الهمّ والألم...

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1169/1756. godine (v. bilješku na listu 5a).

9982. R-9271

شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDAB AL-BAḤṮ

Komentar na raspravu الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث (v. br. 9981/1) iz disputacije. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, umro 1130/1718. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, napisao je njegov savremenik 'Alī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, al-Fardī, umro 1127/1715. god.

Kaḥḥāla VII, 242; Ahlwardt IV, 5337; Bratislava, 266, str. 205; A. M. I, 767; Ar-Riyāḍ III, str. 56; Popara-Fajić VII, 4404/3.

Početak (l. 1b);

أوّله: **يا من وفّقنا لوظائف البحث**، وكلمة يا مشتركة بين الأحوال الثّلاثة فلا يحتاج إلى توجيه العلاّمة، والمراد بها غاية معناها وهي الإجابة والتّوفيق لغة جعل الأسباب متوافقة ...**والتّحريرات** أى تحرير المدّعي والدّليل والمقدّمات والمعرّف والمادّة وأجزاء التّعريف...

Završetak (l. 17b):

آخره: وتاسعها الاّ يحتسب انّ خصمه حقير ضعيف لئلاّ يؤدّى استحقاره إلى صدور كلام سخيف، فيكون مغلوب الخصم الضّعيف بالافحام، مع أنّ هذا أشنع وجوه الإلزام، وعلى اللّه التّوكّل والإعتصام. والحمد لله على التّمام وعلى رسوله السّلام.

L. 17; 22 x 17,2 (19,3 x 6,3); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crnom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 17b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 30. redžeba 1160/7. augusta 1747. godine završio neki al-Bosnawī (Bošnjak).

تمّ تمام على يد البوسنوي في ٣٠ رجب لسنة ١١٦٠

9983. R-7756

شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA
FĪ ĀDAB AL-BAḤṮ

Isto kao pod br. 9982.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: هذا عند بعض المحقّقين وعند بعض المدقّقين أنّ المعتبر في الأصول المعني العامّ الجامع المفضّل والوجوب وفي المنقوليّ ضرورة الوجود أيضًا فالنّسبة على البعض الأوّل من البيّن وعلى الثّاني إذا لاحظت القيود يكون...

L. 9; 22 x 16 (16 x 6,6); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9984. R-9363

Zbirka (مجموع), 8

L. 142; 22 x 16 (15 x 7,5); 21 redak. *Nash*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قال i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na listovima 63b-142a tekst uokviren crvenom linijom. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni s preklopom. Prva korica i nepoznat broj listova otkinuti i zagubljeni. Vanjska strana zadnje korice obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-17b

شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA
FĪ ĀDAB AL-BAḤṮ

Isto kao pod br. 9982.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: فيكون من الهيّن، **فمنع مقدّمته** أى مقدّمة الدّليل المشغول به **المعينة بعضًا أو كل المقدّمة ما** أى قضيّة حقيقيّة أو حكمًا فلا ينقض بخروج الشّرط ولا بدخول نفس الدّليل ونفس المعلّل وصفاته **يتوقّف عليه صحّة الدّليل** أى الدّليل الصّحيح سواء كان ذلك التّوقّف من جهة الصّفة أو بالذّات، وإليه أشرنا بقولنا شرطًا...

Na kraju djela (v. l. 17b) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da ga je na studijama u Carigradu prepisao Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī.

قد حرّرته في الطّلب ببلدة طيّبة صينت عن الوباء والبليّة وأنا الحقير صالح بن محمّد البسنوي.

2. L. 18b-22b

الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث

AR-RISĀLA AL-ḤUSAYNIYYA FĪ ĀDĀB AL-BAḤṮ

Isto kao pod br. 9981/1.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač (Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī) u Carigradu 1168/1754-55. godine.

قد حرّرته في الطّلب ببلدة طيّبة صينت عن الوباء والبليّة في سنة ثمان وستّين ومائة وألف

3. L. 23b-30b

شرح الرّسالة العضديّة في الآداب

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-‘AḌUDIYYA FĪ AL-ĀDĀB

Komentar rasprave الرّسالة العضديّة في الآداب iz oblasti disputacije. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, ‘Aḍududdīn, umro 756/1355., a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Barda‘ī al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro 927/1521. godine.

Kaḥḥāla XI, 272-73; Ḥ. Ḫ. I, 41; A. M. II, 229; Ahlwardt IV, 5296; Brockelmann G II, 208 i S II, 287; Köprülü III, 252/1; Fajić V, 3432/6; Jahić XII, 7314/7; Lavić NUB, 871.

Početak (l. 23b):

أوّله: **لك الحمد** جعل اللّه مخاطبًا تنبيهًا على القرب ولأنّ اللاّئق بحال الحامد أن يلاحظ المحمود أوّلاً حاضراً أو مشاهداً... **والمنّة** من منّ عليه وما يقال من أنّ المنّة منتهية (منهيّة) لقوله تعالى: ولا تبطلوا صدقاتكم بالمنّ والأذى مدقوع بأنّ المنهىّ عنه هو منّة المنعم لا امتنان المنعم عليه...

Završetak (l. 30b):

آخره: وبالجملة، الفرق ليس على ما ينبغي ولنختم الكلام على هذا القدر لئلاّ ينجرّ إلى الملال وإلى اللّه المرجع والمآب، واعلم أنّ الحواشي المنسوبة إلى المحقّق الشّريف لهذه الرّسالة لمّا لاحظتها في نسخ متعدّدة ووجدت بعضها سقيمًا ولم يبق اعتمادي عليها لم ألتزم نقلها بل قرّرت الكلام على وجه لاحظتها ووقع بعض تقريراتنا موافقًا لتقريره قدّس سرّه وبعضها غير موافق له فتأمّل وانصف، فإن وجدته حقًّا فاتّبعه وإلاّ فأصلحه فإنّ اللّه لا يضيع أجر المحسنين. تمّت الخطاب.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač (Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī) u Carigradu 1168/1754-55. godine.

قد حرّرته في الطّلب ببلدة طيّبة صينت عن البلاء والإحراق سنة ثمان وستّين ومائة وألف.

4. L. 31b-43b

رسالة في فنّ المناظرة

RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač (Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī).

5. L. 44b-58b

الرّسالة الولديّة في المعاني

AR-RISĀLA AL-WALADIYYA FĪ AL-MA‘ĀNĪ

Kraća rasprava iz oblasti stilistike. Prema naslovu na početku, napisao na arapskom jeziku Abū Sa‘īd al-Ḫādimī, tj. Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā b. ‘Uṯmān al-Ḫādimī, Abū Sa‘īd, umro poslije 1168/1755. godine. Djelo je veoma rijetko jer ga ne bilježi nijedan nama poznati katalog (v. *Kaḥḥāla XI, 301 i XII, 31 i Brockelmann G II, 351 i S II, 663-664*). Naslov djela i ime autora na listu 44a:

ولديّة في المعاني للفاضل المحقّق أبو سعيد محمّد المفتي الخادمي طوّل اللّه عمره.

Početak (l. 44b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين، **أمّا بعد**، فعلم المعاني علم يبحث فيه عن أحوال التّراكيب العربيّة من حيث النّكات والمزايا بعد فهم المعاني الأصليّة من علم النّحو وأبوابه ثمانية: **الباب الأوّل في الإسناد الخبري**...

Završetak (l. 58b):

آخره: ٢٠) **والإعتراض** وهو الإتيان بجملة أو أكثر لا محلّ لها من الإعراب في أثناء كلام أو كلامين اتّصلا معنًى لنكتة غير دفع الإيهام نحو **ويجعلون للّه البنات سبحانه ولهم ما يشتهون** وجوّز بعضهم كونه في الآخر، ٢١) **والتّعليل** فائدته التّقرير والأبلغيّة فإن القبول في الأحكام المعلّلة أسرع وحروفه اللاّم وإنّ وأنّ وإذ والباء وكي ومن ولعلّ نحو قوله تعالى: **فقولا له قولاً ليّنًا لعلّه يتذكّر أو يخشى** فليكن هذا (آخر) ما أردنا جمعه من الفوائد في علم المعاني ونظمه من الفرائد في هذا الباب، والحمد للّه على ما وفّقنا للإتمام وحقّق لنا الفوز بهذا المرام.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač (Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī).

Listovi 59-61 neispisani.

6. L. 62b-122a

شرح الرّسالة الولديّة في المنطق

ŠARḤ AR-RISĀLA AL-WALADIYYA
FĪ AL-MANṬIQ

Komentar rasprave iz logike. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413., a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdulkarīm al-Qonawī al-Āmidī, umro 1190/1776. godine.

Kaḥḥāla V, 146; A. M. I, 553; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn, II, 715.

Početak (l. 62b):

أوّله: الحمد لله الّذي عصمنا بقوانينه القويمة عن الخطاء (هكذا) الواقعة في الكلام وهدانا بتوسيط حبيبه الخبير بالكلام والإلهام... **وبعد**، فيقول العبد العاصي كثير المعاصي ذو القلب القاسي السّيّد عبد الرّحمن بن عبد الكريم الآمدي عاملهما (اللّه) بلطفه الأبدي: لمّا كانت الرّسالة الولديّة المنسوبة إلى السّيّد الشّريف عامله (اللّه) بلطفه اللّطيف رسالة شريفة بل مجموعة أنيفة بحيث ارتقى شأنها...أردت أن أشرح لها شرحًا غنيًّا عمّا لا يسمن ولا يغني من جوع...

Završetak (l. 121b):

آخره: **كما تقول هذا الجسم إمّا لا حجر** (l. 122a) **وإمّا لا شجر... فليكن هذا آخر الكلام في هذه الرّسالة الشّريفة** وليكن هذا آخر تحريرنا في هذه الرّسالة الأنيقة المنسوبة للسّيّد الشّريف بعون اللّه واهب المرادات الدّينيّة والدّنيويّة في بلدة قونيه صانها اللّه تعالى من كلّ البليّة في خدمة وحيد دهره وفريد عصره نعمان زمانه علاّمة المحقّقين وفهامة المدقّقين حاوي الفروع والأصول جامع المنقول والمعقول خليل الآقويراني عامله اللّه بلطفه الصّمداني متّعنا اللّه بميامن بركاته وأفاضنا بفيض أنواره وسلكنا بسلك خدمته تكليمًا في السّبع السّابع وهو العشر السّادس من الثّلث الثّالث من السّدس السّادس من النّصف الأوّل من العشر السّابع من العشر الثّاني من العقد الثّاني، والحمد اللّه ربّ العالمين والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، اللّهمّ اجعل هذا الكتاب لي ظهيراً أو سبباً لعفو القصور والنّسيّات والعصيّات.

Na kraju djela (v. l. 122a) duža bilješka prepisivača Ṣāliḥa b. al-ḥāǧǧ Muḥammada al-Bosnawīje u kojoj kaže da je ovaj primjerak prepisao iz autografa 1170/1756-57. godine, uz napomenu da je ʻAbduraḥḥmān b. ʻAbdulkarīm ad-Diyārbakrī sin učitelja prepisivačeva učitelja Ḥāfiẓa

Ismā‘īla Qonawīja, da je pisac bio prepisivačev školski kolega i da je djelo napisao u 35. godini života.

قد استراح قدم القلم من تسويد هذا الشّرح البديع المنسوب إلى الفاضل المحقّق السّيّد عبد الرّحمن بن عبد الكريم الدّياربكري واستنسختة من نسخة الشّارح المحقّق المرقوم حين جاء إلى قسطنطينيّة وأقام بمدرستنا وهو مع حداثة السّنّ محقّق ومدقّق وهو تقريبًا ابن خمس وثلاثين طوّل اللّه عمره وزاد علمه وهو ابن أستاذ أستاذي العالم المحقّق والحبر المدقّق المفسّر والمحدّث حافظ إسماعيل أفندي القنوي طوّل اللّه عمره والمرجوّ من الكتّاب والنّاظرين الدّعاء لكاتبه الفقير إلى عفو ربّه القدير وأنا الحقير صالح بن الحاجّ محمّد البسنوي ووقع الكتابة في الطّلب ببلدة طيّبة سنة ١١٧٠

7. L. 122b

شرح مختصرات في المنطق
ŠARḤ MUḪTAṢARĀT FĪ AL-MANṬIQ

Kraće djelo na arapskom jeziku u kome se objašnjavaju skraćenice pojedinih termina iz logike. Prema završetku, napisao ‘Abdurraḥmān b. ‘Abdulkarīm al-Qonawī al-Āmidī, umro 1190/1776. godine. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 122b):

أوّله: **إعلم** أنّ النّسبة بين المصوّرات الأربعة ينعقد على ثمانية وعشرين، فستّة حاصلة في ضمن الحقيقة فقط وستّة في ضمن الخارجيّة فقط وستّة عشر في ضمن الحقيقة والخارجيّة معًا فيكون المجموع ثمانية وعشرين، فلذلك وضعت لوحًا لبيانها كي يكون تسهيلاً لطالبيها وتذكرةً لراغبيها راجيًا من ناظريها دعاء لعاملها...

Završetak (l. 122b):

آخره: **ع** و**خ** فاعلم أنّ بينهما عموم وخصوص مطلق لكن الحقيقة خاصّة المشار إليها يكون **ع** في طرفها وجانبها وعلى هذا فقس وأمّا رمز الحروف **قه** إلى التّضاد **وق** إلى التّناقض **وت** إلى التّباين **وع خ** إلى العموم والخصوص المطلق لكن الطّرف الّذي فيها **ع** إلى العموم **وخ** إلى الخصوص **وه** إلى من وجه تفكّر سهل عليك، وأنا الفقير عبد الرّحمن الآمدي الشّهير بكريم أفندي زاده. م.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 122b) s dvije bilješke prepisivača Ṣāliḥa b. Muḥammada al-Bosnawīje. U prvoj se kaže da je djelo prepisao iz autografa u medresi Ismā‘īl-ef. Qonawīje u Carigradu, a u drugoj da je pisac komentara ‘Abdurraḥmān al-Āmidī bio njegov školski kolega i da je s njim zajedno slušao predavanja Ismā‘īla Qonawīje iz Bayḍāwījina tefsira koja je ovaj održavao u sultan Mehmedovoj džamiji u Carigradu, sa oznakom godine 1170/1756-57.

ـ إستنسختـه مـن نسـخـة المصّ عند الطّلب في قسطنطينيّـة بمدرسة الكامل الفـاضل قنوي إسماعيل أفندي طوّل اللّه (عمره) العزيز ونفعنا بعلومه آمين يا ربّ العالمين.

ـ وكان الشّارح عبد الرّحمن الآمدي معنا في المدرسة وشريكنا في دروس القاضي البيضاوي عن الأستاذ المحقّق مولانا إسماعيل القنوي في جامع سلطان محمد خان، أسكنه اللّه تعالى بحبوحة الجنان، سنة ١١٧٠

8. L. 123b-142b

المسائل الخمسون في أصول الكلام

AL-MASĀ'IL AL-ḪAMSŪN FĪ UṢŪL AL-KALĀM

Rasprava iz dogmatike. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḥasan b. Ḥusayn b. 'Alī ar-Rāzī, Faẖruddīn, umro 606/1210. godine. Djelo je raspoređeno na 50 poglavlja (مـــســــألة). Na listu 123a bilješka na arapskom jeziku هذه رسالة نفيسة لم يوجد مثلها في العقائد المسمّى بتهافت

Kaḥḥāla XI, 79-80; Brockelmann G I, 507 i S I, 923/20; Kairo 1 VII, 252; Sarkis I, 916.

Početak (l. 123b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله وصحبه أجمعين، **المسئلة الأولى** في حدوث العالم مذهب جملة المسلمين أنّ العالم محدث وليس بأزليّ ومذهب الدّهريّين والطّبيعيّين أنّ العالم قديم أزليّ وكما أنّ قرس الشّمس لا يكون خاليًا من النّور أبداً وإن كان جرم الشّمس علّة لوجود النّوركذلك ذات الباري تعالى وما كان خاليًا عن وجود العالم أبداً وإن كان ذاته تعالى علّة مؤثّرة في وجود العالم ولنا في هذا المطلب دلائل كثيرة: **الحجّة الأولى** وهى أنّ الأجسام لو كانت أزليّة لكانت في الأزل...

Završetak (l. 142b):

آخره: **المسألة الخمسون** في أنّ الخليفة في زماننا ظاهراً أمير المؤمنين النّاصر لدين اللّه ويجب على كافّة المسلمين متابعته ومبايعته والدّليل عليه هو أنّ الأمّة اجتمعت على أنّه لا بدّ من وجود إمام في الزّمان وقد ثبت بالدّليل أنّ خلوّ الزّمان عن الإمام غير جائز في شرع النّبيّ عـ م لا بدّ له من إمام ثمّ في الإمامة ثلاثة أقوال: القول الأوّل الملاحدة وهم يثبتون إمامًا جاهلاً والثّاني الرّوافض وهم يقولون هو محمّد بن الحسن العسكري وهو غائب والثّالث قول المسلمين الّذين لهم السّواد الأعظم من الإسلام وهو أنّ الإمام بالحقّ في زماننا هو أحمد بن الحسين العبّاسي وإذا كان لا بدّ من الإقرار بفساد القولين وبطلانهما وجب الإعتراف بصحّة إمامة أمير المؤمنين أحمد وخلافته ويجب الإمتثال لأوامره والإنتهاء عن نواهيه. تم بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela (v. l. 142b) bilješka u kojoj se kaže da je djelo prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāǧǧ Muḥammad al-Bosnawī u Carigradu u medresi Ḥāfiẓa Ismā‘īla al-Qonawīje 1170/1756-57. godine.

حرّره العبد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القويّ صالح بن الحاجّ محمّد البوسنوي في الطّلب ببلدة طيّبة في مدرسة صوفي حافظ إسماعيل القنوي المسمّى بحلوصيّة سنة سبعين ومائة وألف عفى اللّه عنه وعمّن نظر ودعا بالخير.

9985. R-9762

Zbirka (مجموع), 3

L. 232; 22 x 16,3 (13,5 x 7,5); 19 redaka. *Nasẖ* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قـــال i قـــوله pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova razasuta i odvojena od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, dohvaćen vlagom i djelimično odvojen od listova rukopisa. Prva korica i preklop otkinuti i zagubljeni. Vanjska strana zadnje korice presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1a-50b

تقرير القوانين المتداولة في علم المناظرة

TAQRĪR AL-QAWĀNĪN AL-MUTADĀWALA FĪ AL-MUNĀẒARA

Djelo o disputaciji, na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, poznat pod nadimkom Sačāqlī-zāde, umro 1150/1737. godine. Prema bilješci autora na kraju, djelo je završio u prvoj dekadi mjeseca safera 1117/1705. godine.

Kaḥḥāla XII, 14; Köprülü III, 513; A.M. II, 322; Brockelmann G II, 370 i S II, 498/5; Fajić V, 3471/3; Kairo 2 I, 225; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 315; aẓ-Ẓāhiriyya (al-falsafa wa al-manṭiq wa ādāb al-baḥṯ), str. 191-92.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: إنّ مفهوم كلّ قسم هو الكلّ مع قيد من قيوده وهذا هو المفهوم التّفصيلى للقسم وقد يلاحظ القسم إجمالاً ثمّ يعرف بهذا وذلك كأقسام الكلمة وإذا قيل هما إسم وفعل وحرف فالأقسام لوحظت إجمالاً فيعرف الإسم بأنّه كلمة دلّت على معنى في نفسه غير مقترن بزمان...

Završetak (l. 50b):

آخره: فاعلم أنّ القياس مركّب كقولنا في إثبات انّ العلم له مؤثّر لأنّ كلّ معتبر حادث ومعرفة المطويّات تحتاج إلى بسط ولكن هذا آخر الكلام والحمد للّه على التّمام... يقول البائس الفقير محمد المدعوّ بسچاقلي زاده.. .قد استراح القلم من تسويد هذا التّقرير في أوائل صفر من السّنة السّابع عشر بعد مائة وألف.

Na kraju djela (v. l. 50b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1176/1762-63. godine u pokrajini Qavarna? (قـــوارنه) završio as-Sayyid Munlā Aḥmad b. ḥāǧī ʻUmar-zāde.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد أضعف العباد المحتاج إلى رحمة اللّه الحقير الفقير السّيّد منلا أحمد بن حاجي عمر زاده...سنة ستّ وسبعين ومائة وألف ولايته قوارنه سنه ١١٧٦

2. L. 52b-156a

حاشية على مير أبي الفتح على شرح الآداب العضديّة لمنلا الحنفي التّبريزي

ḤĀŠIYA ʻALĀ MĪR ABŪ AL-FATḤ ʻALĀ ŠARḤ AL-ĀDĀB AL-ʻAḌUDIYYA LI MUNLĀ AL-ḤANAFĪ AT-TIBRĪZĪ

Glosa na at-Tibrīzijev komentar al-Īǧījeve rasprave o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku kadija u Meki Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Ḥumayd b. Muṣṭafā al-Kafawī, umro 1174/1761. godine.

Kaḥḥāla IX, 274; Köprülü III, 517; Brockelmann G II, 208; O. M. II, 7.

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أدّبنا بآداب المناظرة وفتح علينا أبواب البحث والمفاكرة.. **أمّا بعد**، فيقول أفقر الورى وأضعف العبيد السّيّد الكفوي محمّد بن الحاجّ حميد إنّ العلوم على تشعّب فنونها وتكثر شجونها أرفع المطالب وأنفع المآرب وعلم المناظرة من بينها...

Završetak (l. 156a):

آخره: **قوله** وهو غير جائز عند التّباينين وإلاّ فكثير من النّحاة يجوّزونه كما قال اللّه تعالى ما في **قوله** ويجعل الواو للحال ويجوز أن يجعل أيضًا للإستيناف وللإعتراض واللّه أعلم بحقيقة الحال هذا آخر ما أردنا إيراده في هذه الأوراق والحمد للّه مفيض الجود والأرزاق والصّلوة والسّلام على أفضل البشر على الإطلاق وأصحابه ذوي مكارم الأخلاق. تمّ تمام.

Na kraju djela (v. l. 256a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1178/1765. godine završio Ḥāfiẓ Muṣṭafā b. Ḥasan-efendī al-Bosnawī.

تمام شد أزدست حافظ مصطفى بن حسن أفندي البوسنوي...سنة ثمانية وسبعين ومائة وألف.

3. L. 158b-232b

حاشية الكفوي على شرح الحسينيّة لكمال الدّين الشّرواني

ḤĀŠIYA AL-KAFAWĪ ʻALĀ ŠARḤ AL-ḤUSAYNIYYA LI KAMĀLUDDĪN AŠ-ŠIRWĀNĪ

Glosa na aš-Širwānījev komentar al-Anṭākījeve rasprave o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku kadija u Meki Muḥammad b. Ḥumayd b. Muṣṭafā al-Kafawī, umro 1174/1761. godine.

Kaḥḥāla IX, 274; Köprülü III, 522.

Početak (l. 158b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أدّبنا بآداب المناظرة تأديبًا وخصّصنا باستدلال ذاته وصفاته تخصيصًا... **وبعد**، فيقول المفتقر إلى اللّه الغنيّ السّيّد محمّد الكفوي لمّا كانت الرّسالة الحسينيّة مع شرحها أحسن ما صنّف في فنّها إذ هى مع صغر حجمها وقلّة نجمها لا يغادر صغيرة ولا كبيرة إلاّ أحصاها...فأردت تحرير حاشية كاشفة مشتملة على فرائد فوائد نطقت بها كتب الأقدمين...

Završetak (l. 232b):

آخره: وهو السّؤال عن شأنهم بهذه الأوصاف لئلاّ يشتغل ذهنه بجلالة قدر الخصم والإحتشام...فيسقط حدّة ذهنه ودقّة فكره ويفوت المرام من الكلام...وعلى اللّه التّوكّل وبه الإعتصام خاتمة الكتاب مناسبة لفاتحته الحمد للّه على التّمام وعلى الرّسول أفضل السّلام.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 2 u ovoj zbirci.

9986. R-7594

رسالة في فنّ المناظرة

RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

L. 10; 21,5 x 14 (15 x 7); 21 redak. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 9a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1200/1786-87. godine završio Ḥusayn b. Aḥmad.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة... كتبه الحقير حسين بن أحمد غفر اللّه له
ولوالديه...سنة مائتا وألف.

9987. R-10441

رسالة في فنّ المناظرة
RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

L. 20; 19 x 11,8 (13 x 6,5); 11 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, odvojeni od poveza, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, odvojen od poveza. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju djela (v. l. 17a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen 17. muharrema 1292/24. februara 1875. godine (تمّ تحرير في ١٧ محرّمي سنه ١٢٩٢).

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa bio Ćatić Ṣāliḥ-efendīja (من كتب كاتيك صالح أفندي).

9988. R-10413

رسالة في فنّ المناظرة
RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

Završetak ovdje (l. 8a):

آخر الموجود: فإن كان اشتغاله بها بدون إثبات ما منعه السّائل فقد عجز عن إثبات مدّعاه فأقحم فيه وانتقل إلى بحث آخر نعم ينفع المعلّل إبطال المنع مستدلاً عليه ببديهيّة الممنوع... وكذا ينفعه ابطال المنع بدعوى أنّ الممنوع مسلّم عند المانع لكن هذا إلزاميّ جدليّ لا تحقيقيّ فلا يصحّ عند إرادة اظهار (اظهار) الحقّ والمانع أن يدعي حينئذ الرّجوع عن تسلّم ما سلّمه ما لم يكن بديهيّاً جليّاً في المعارضة.

L. 8; 20 x 13 (12,5 x 5,2); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Na naslovnom listu nazivi poglavlja pisani crvenim slovima, a na ostalim listovima izostavljani. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na listovima 1b-2a i 4b-5b uokviren debelom linijom zlatne boje. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9989. R-9378

رسالة في فنّ المناظرة

RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

L. 20; 18,5 x 13 (11,5 x 6,5); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Naslovi poglavlja nadvučeni linijom crne boje. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

9990. R-8938

Zbirka (مجموع), 2

L. 171; 20 x 14 (15,3 x 7,5); 15-19 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, prepukao dužinom hrbata. Na vanjskoj strani korica i preklopa lijepo urađene rozete s floralnim motivima.

1. L. 1b-11b

رسالة في فنّ المناظرة

RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

Na kraju djela (v. l. 11b) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao Ayyūb b. Ibrāhīm u Bosanskoj medresi - Beypazārijevu Daru-l-hadisu:

كتبه الحقير الفقير أيّوب بن إبراهيم في مدرسة بوصنوي دار الحديث المنسوب إلى البكبازاري غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما.

2. L. 12b-171a

جامع الكنوز ونفائس التّقرير في شرح الولديّة من آداب المناظرة

ĞĀMI‘ AL-KUNŪZ WA NAFĀ’IS AT-TAQRĪR FĪ ŠARḤ AL-WALADIYYA MIN ĀDĀB AL-MUNĀẒARA

Opširni komentar na gore navedenu al-Mar‘ašījevu raspravu iz disputacije. Napisao na arapskom jeziku 1176/1762. godine Ḥusayn b. Ḥaydar at-Tibrīzī al-Mar‘ašī.

Kaḥḥāla IV, 5; A. M. I, 237; Kairo 2, 270; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 357; Köprülü III, 549/1; TÜYATOK 07 III, 2162; Fajić V, 3548/2; Lavić NUB, 882.

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد للّه الّذي هدا (هدى) خير عباده سبيل الصّواب وجعلهم من المدافعين المباحثين لإظهار الصّواب... **وبعد**، فيقول البائس الفقير إلى ربّه الملك المنّان القدير حسين بن شيخ حيدر التّبريزي مولداً والمرعشي موطنًا... لمّا كانت الرّسالة الولديّة في علم الآداب مشهورةً ومقبولةً بين أولي الألباب... ولم يكن لها شرح إلى الآن سألني بعض من التمس منّي من الإخوان أن أكتب لها شرحًا... وسمّيته بعد اتمامي التّحرير **جامع الكنوز ونفائس التّقرير**...

Završetak (l. 171a):

آخره: وروى عن علي رضى اللّه تعالى عنه قال: من أحبّ أن يكتال بالمكيال الأوفى من الأجر يوم القيامة فليكن آخر كلامه إذا قام من مجلسه **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين** كذا في أكثر كتب التّفاسير كالمعالم والمدارك والكواشي فليكن آخر كلامنا الحمد للّه بعزّته وجلاله تتمّ الصّالحات سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 171a) s bilješkom nama nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio 1. redžeba 1180/7. augusta 1766. godine.

وقع الإختتام في أوّل رجب الأصمّ وقت الضّحى سنة ثمانين ومائة وألف.

Na listu 1a bilješka i pečat ranijeg vlasnika al-ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī.

إستصحبه الفقير إليه عزّ شأنه الحاجّ مصطفى القاضي.

Vakuf h. hfz. Sinanudina Sokolovića iz Sarajeva (v. pečat na l. 1b).

9991. R-9400

شرح الرّسالة الولديّة

ŠARḤ AR-RISALA AL-WALADIYYA

Komentar na raspravu iz disputacije. Osnovno djelo رسالة في فنّ المناظرة, poznato i pod nazivom الرّسالة الولديّة (v. br. 9981/7) na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, poznat pod nadimkom Sačāqlī-zāde, umro 1150/1737. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, napisao je Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī Āq Wīrānī, čija nam je godina smrti nepoznata.

Köprülü III, 545

Početak (l. 1b):

أوّله: بسمه وبحمده والصّلوة على نبيّه وآله، يقول البائس الفقير إلى اللّه الغنيّ خليل بن محمّد القنوي المدعوّ بين الطّلبة بآقويراني: لمّا كانت الرّسالة الولديّة المنسوبة إلى السّچقلي متداولة في ديارنا وكان إخوان الزّمان علّقوا عليها ممّا لا يسمن ولا يغني وعلّق بنفسه ما لا يليق لشأنه وكان يخالج في صدري أن نأتى له بشرح غنى عن الشّروع ضبن بما يليق بكلّ موضع منه من التّعديل والجرح لكن يفوقني أن أتجرّع من الأزمان قد كان يقتضي في سجن غموم المصائب والأحزان بكلّ نيران الهمام والأغلال عزبة الهجران فاستشفيت بعد برهة من الزّمان بمحض شفاء الملك المنّان فشرعت في المقال مع بغية تزلزل البال وتراكم أمواج الملال متوكّلاً على اللّه ذي العظمة والجلال فجاء بتوفيق اللّه تعالى شرح محشون بخرائد الفوائد مملوّ بالفوائد...

Završetak (l. 71a):

آخره: **أن يستغفر لي ولوالدىّ ويدعو لنا الجنّة والنّعم الباقية ومن لا يشكر النّاس لا يشكر اللّه** والملازمة مسلّمة ثابتة بادئ تفكّر **والحمد للّه الّذي بعزّته وجلاله تتمّ الصّالحات وسبحان ربّنا ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين** ولا يخفى ما فيه من الصّنعة (؟) تدبّر يقول الفقير إلى اللّه الغنيّ خليل بن محمّد القنوي هذا آخر ما علّقناه بالرّسالة الولديّة

المرعشيّة في الآداب على وجه يكشف عن وجوه فرائدها قناع الحجاب ويفتح عن كشف خرائدها قلاع الإرتياب ومن الله التّوفيق لإظهار الصّواب وإليه الرّجعى وحسن مآب، تمّ الكتاب.

L. 71; 21,1 x 11,2 (13 x 6,3); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i أقول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom. Vanjska strana korica oštećena vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. l. 71a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 20. rebiul-ahira 1179/7. oktobra 1765. godine u Sulejmaniji medresi u Carigradu završio Muḥammad b. Aḥmad.

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الرّائعة في مدينه قسطان طانيّة (قسطنطينيّة) في مدرسة سليمانيّة عن يد أضعف العباد محمّد بن أحمد...سنة تسع وسبعين ومائة وألف في شهر ربيع الآخر في اليوم العشرين في وقت العصر...

Na listu 1a nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa bio 'Uṯmān b. Muḥammad iz Gördesa (70 km sjeveroistočno od Manise) u Turskoj (من كتب الفقير عثمان بن محمّد كوردوسي).

9992. R-10513

شرح الرّسالة الولديّة

ŠARḤ AR-RISALA AL-WALADIYYA

Komentar na raspravu iz disputacije. Osnovno djelo رسالة في فنّ المناظرة, poznato i pod nazivom الرّسالة الولديّة (v. br. 9981/7) na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, poznat pod nadimkom Sačāqlī-zāde, um. 1150/1737. godine, a ovaj komentar je od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: واعلم أنّك إذا قلت شيئًا فذا إمّا تعريف أو تقسيم أو تصديق أو مركّب ناقص أو مفرد أو إنشاء وأنت في جميع هذه الصّور إمّا ناقل... ولنشرع في بيان المناظرة على تقدير عدم النّقل واعلم أنّ الأخيرين لا يمكن فيهما المناظرة فنضع على ثلاثة أبواب الأوّل في التّعريف وللسّائل أن ينقضه ومعناه أن يبطله بعدم جمعه أو بعدم منعه أو بإستلزامه لمحال الأوّل كون التّعريف أخصّ مطلقًا كتعريف الإنسان بالزّنجي وسبب الثّاني أعمّ..

Završetak ovdje (l. 8b):

آخره: امّا فرس أو زنجيّ فالفرس قسيم للإنسان لأنّهما قسمان من الحيوان وقد جعل في هذا التّقسيم قسما له وقد ينقض بأنّ التّقسيم فيه أعمّ من المقسم كما إذا قلت الإنسان إمّا أبيض أو أسود فيجاب عنه بأنّ المقسم يعبّر في الأقسام وقد ينقض بأنّه تقسيم الشّيئ إلى نفسه وإلى غيره وذلك إذا كان بعض الأقسام مساويًا للمقسم كتقسيم الإنسان إلى البشر الزّنجي فضل قد ينقض التّقسيم بأنّ فيه تصادف الأقصام أى صدقها على شيئ واحد وذلك إذا كان بين الأقسام كلّها وبعضها عموم من وجه كما إذا قلنا الحيوان إمّا إنسان...

L. 8; 18,5 x 13 (11,5 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po rubovima izlizani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9993. R-7709

شرح الولديّة - شرح الرّسالة في فنّ المناظرة

ŠARḤ AL-WALADIYYA - ŠARḤ AR-RISĀLA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Komentar na al-Mar‘ašījevu raspravu o disputaciji, poznatu pod nazivom الرّسالة الولديّة (v. br. 9981/7). Raspravu je napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar‘ašī, poznat pod nadimkom Sačāqlī-zāde, um. 1150/1737. god, a ovaj komentar ‘Abdulwahhāb b. Husayn b. Waliyuddīn al-Āmidī, umro 1190/1776. godine.

Ahlwardt IV, 5332; A. M. I, 643; Fajić V, 3535/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أدّبنا بآداب المناظرين ومتّعنا في البحث عن عناد المكابرين... **وبعد**، فيقول العبد الفقير إلى ألطاف ربّه السّرمديّ عبد الوهّاب بن حسين بن ولى الدّين الآمدي... لمّا كانت الرّسالة الولديّة في الآداب متداولة بين أولي الألباب جامعة لقواعد المناظرة...كتبت عليها كلمات لطيفة ونكات شريفة متعلّقة بحلّ المواضع المشكلة وإيضاح مواقع المعضلة...

Završetak (l. 102b):

آخره: **والحمد لله** وهى معطوفة على جملة اسميّة سابقة **ربّ العالمين** وهو مشهور مستغن عن البيان حتّى يعرفه البله والصّبيان وروى عن علي بن أبي طالب رضى اللّه تعالى عنه قال من

أحبّ أن يكتال بالمكيال الأوفى من الأجر يوم القيامة فليكن آخر كلامه إذا قام من مجلسه سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 102; 17,2 x 12,7 (12 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Na naslovnom listu jednostavno urađen unvan u obliku kupole s četiri polukružne linije crvene boje. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

9994. R-8613

Zbirka (مجموع), 7

L. 81; 20,5 x 14,7 (15,8 x 8,5); 15-19 redaka. *Nasẖ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedine lage odvojene od poveza. Na većini listova tekst uokviren crnom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-3b

آداب الكفوي
ĀDĀB AL-KAFAWĪ

Isto kao pod br. 9981/3.

2. L. 3b-19b

شرح الآداب للكفوي
ŠARḤ AL-ĀDĀB LI AL-KAFAWĪ

Komentar na al-Kafawījevu raspravu iz disputacije (v. 9981/3). Napisao na arapskom jeziku ʻUmar b. Ḥusayn al-Qaraḥiṣārī ar-Rūmī, umro 1200/1786. godine.

Kaḥḥāla VII, 283; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 3; A. M. I, 800.

Početak (l. 3b):

أوّله: صارفًا لعنان الثّناء إلى وليّه الّذي أدّبنا بالمناظرة ومنعنا عن العناد والمكابرة وأمرنا بالمجادلة ونقض بنيان الضّلالة بالحكمة والموعظة الحسنة.. **وبعد**، فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ عمر بن حسين المعترف بالتّقصير من قره حصار الشّرقي...الهاشميّ لمّا كانت الرّسالة الكفويّة في الآداب صارعة في ميدان الأزكياء...ولم أر شرحًا لها وتحتاج إليه لغرابة أسلوبها ثنيت العنان إلى كشف القناع وجوهها وإيضاح الأسرار وإظهار ما تيسّر من مشكلاتها...

Završetak (l. 19b):

آخره: امّا لكمال حرّره وبيّنه أو لقصورك فلا تفتر جدّك فانظر في البحث الثّاني على الوجه السّابق ثمّ في الثّالث ثمّ في الرّابع وهكذا حتّى ترتقى إلى مدارج تمييز المقبول من المراد وتكون من المقبول والمردود وما توفيقي إلاّ باللّه المنعام وعليه التّوكّل وبه الإعتصام وله الحمد والمنّة على توفيق الإيمان.

Na kraju djela (v, l. 19b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis krajem mjeseca džumadel-ahira 1204/1790. godine, u Yaḥyā Güzel medresi u Istanbulu završio Ibrāhīm b. Yūsuf Bosnawī iz tvrđave Banja Luka.

كتبه إبراهيم بن يوسف بوسنوي بقلعء بنا لوقه (من قلعهء بنا لوقه) في سنة أربع ومائتين وألف في آخر جماذى الآخر ببلدة اسلامبولده في مدرسه يحيى كوزل غفر اللّه ذنوبه.

3. L. 21b-30b

رسالة في فنّ المناظرة
RISALA FĪ FANN AL-MUNĀẒARA

Isto kao pod br. 9981/7.

Na kraju djela (v. l. 30b) bilješka u kojoj se kaže da ga je prepisao Ibrāhīm b. Yūsuf Bosnawī 1205/1790-91. godine.

تمّت الرّسالة. كتبه (ها) إبراهيم بن يوسف بوسنوي سنة ١٢٠٥

4. L. 31a-32a

رسالة في أجزاء القضيّة
RISĀLA FĪ AĞZĀ’ AL-QAḌIYYA

Kratka rasprava iz logike, na arapskom jeziku. U raspravi se govori o dijelovima suda (القضيّة) u logici. Prema bilješci na kraju, raspravu je napisao Yūsuf Sahrānī, čija nam je biografija nepoznata. Iako nosi isti naslov, ova rasprava nije identična onoj koja se nalazi u rukopisu br. R-931 (v. *Jahić XII, 7231/5*). Naslov na početku crvenim slovima هذا رسالة في أجزاء القضيّة

Početak (l. 31a):

أوّله: **إنّ أجزاء القضيّة** عند المتأخّرين أربعة: الموضوع والمحمول والنّسبة بين بين الإيقان والإنتزاع أى يحتمل أن يدرك وقوعها وأن يدرك لاوقوعها ولذا سمّيت بين بين وهى النّسبة التّقيّديّة... في الموجبة والسّالبة الّتي هى عبارة عن ثبوت المحمول للموضوع ويكون مورداً للوقوع واللاوقوع والرّابع وقوعها أو لاوقوعها الّتي هى النّسبة التّامّة الإيجابيّة والسّلبيّة...

Završetak (l. 32a):

آخره: فإنّ التّصديق عندهم هو الإدراك الإذعانيّ المتعلّق بالجزء الثّالث الّذي هو آخر الأجزاء أعني الوقوع واللاّوقوع بمعنى الإتّحاد المذكور لكنّه مشروطة بالإدراك بين المتعقّين بالجزئين الأوّلين في التّصديق عن الإدراك الثّلث الأوّل من حيث كونها معروضة للحكم وبشرط كذلك وهو قول الإستقرائي (نقل من رسالهء يوسف سهراني).

5. L. 33b-55b

الفوائد الفناريّة - شرح الإيساغوجي للفناري
AL-FAWĀ’ID AL-FANARIYYA -
ŠARḤ AL-ISĀĞŪĞĪ LI AL-FANĀRĪ

Isto kao pod br. 9921.

Početak ovdje (l. 33b):

أوّله: حمداً لك اللّهمّ على ما لَخَّصتَ لي من مِنَح عوارف الأفاضل، وخلّصتني عن مِحَنِ عَواصف الفضائل ...**أمّا بعد**، فلمّا لم ينفعني التّعلّل بلعلّ و عَسَى، عن اقتراح أخٍ لي في كلّ صباح ومساء، أن أكْتُبَ فَوائِدَ لائِقَةً بمطالعة الإخوان، لفرائد الرّسالة الأثيريّة في الميزان ...

Djelo se završava kolofonom (v. l. 55b) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis u mjesecu džumadel-ahiru 1204/1790. godine, u Yaḥyā Güzel medresi u Istanbulu, završio Ibrāhīm b. Yūsuf Bosnawī.

قد وقع ختم تنميقه بعون اللّه وتوفيقه على يد العبد الضّيف... إبراهيم بن يوسف بوسنوي في بلدة قسطنطينيّة في مدرسه يحيى كوزل في سنة أربع ومائتين وألف في شهر جماذى الآخر المبارك.

6. L. 56b-76a

شرح ايساغوجي في المنطق
ŠARḤ ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9920/3.

7. L. 77b-81b

ايساغوجي في المنطق
ĪSĀĠŪĞĪ FĪ AL-MANṬIQ

Isto kao pod br. 9917.

Na kraju djela (v. l. 81b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 1204/1790. godine završio Bānālūqalī (Banjalučanin) Ibrāhīm b. Yūsuf Bosnawī (كتبه الفقير الحقير بنالوقه اي إبراهيم بن يوسف بوسنوي سنة أربع ومأتين وألف).

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik bio prepisivačev sin Ḥasan, porijeklom iz Sane (Sanskog Mosta).

صاحب ومالك بوسنوي حسن بن الحاجّ إبراهيم أفندي في الأصل صنه لي.

Rukopis je 1981. goine u Gazi Husrev-begovu biblioteku iz Sanskog Mosta donio Nijaz Šukrić.

9995. R-3097

تسهيل الوصول في الوضع
TASHĪL AL-WUSŪL FĪ AL-WAḌ‘

Kraća rasprava o pojmovima u arapskom jeziku. Napisao na arapskom jeziku Sayfullāh b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muṣṭafā Proho, rođen u Konjicu 1276/1859., umro 1. ramazana 1359/ 29. decembra 1932. godine.

Handžić, al-Ğawhar al-asnā..., 80-81; Šabanović, Književnost..., str. 617-620.

Početak (l. 1a):

أوّله: هذه رسالة في الوضع أردت أن أجمع فيها طرقه وأقسامه تسهيلاً على من اشتاقه وألتمسه داعيًا من اللّه تعالى خير الحصول فنسمّيها **تسهيل الوصول**. إعلم أنّ اللّفظ وهو ما

ينطق به الإنسان موضوع ومهمل والموضوع ان تعدّد فمركّب مثل ضرب زيد وغلام زيد وإلاّ
فمنفرد كضرب وزيد ولكلّ منهما مادّة وهى ما يتركّب منه الموضوع وهى حروف الهجاء...

Završetak (l. 10a):

آخره: وتفصيل ذلك مع بيان العلاقات وغير ذلك في علم البيان والمقصود وتنبيه المبتدي
على أنّه لا يجب استعمال الموضوع في الموضوع له بل قد يستعمل في غيره لمناسبة بينهما. م م م

L. 22; 19,3 x 12 (17 x 11); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta. Obična pisanska sveska sa širokim linijama i tvrdim povezom.

Na listovima 11-22 razne bilješke iz logike i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka prepisivača Amīna b. Ibrāhīma al-Maġlāylīja, u kojoj navodi naslov djela, ime autora, vrijeme prijepisa u trećo dekadi mjeseca ševvala 1911. godine.

تسهيل الوصول في الوضع أثر الحقير سيف اللّه من مدرّسي مكتب حكّام الشّرع في سراى
يوسنه. كتبه الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ أمين بن ابراهيم المغلايلي في أواخر شوّال المكرّم سنه
١٩١١

GRAMATIKA
GRAMATICS

9996. R-10501

Zbirka (مجموع), 3

L. 82; 21 x 15 (14 x 7,5 i 16 x 10); 11-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi u prvom djelu u zbirci (l. 1a-17a) pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi naknadno dopisani. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih naknadno, najvjerovatnije rukom kasnijih vlasnika. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez i nepoznat broj listova na početku i na kraju otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1a-17a

العوامل المائة

AL-'AWĀMIL AL-MI'A

Kraće gramatičko djelo o agensima u arapskom jeziku. Ovo djelo se u izvorima i literaturi često naziva i العوامل العتيقة. Napisao Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, umro 471/1078. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1179; Ahlwardt VI, 6475; Flügel II, 149; Koprülü II, 590/3; aẓ-Ẓāhiriyya N, 363; Dobrača II, 1612/3; Jahić VI, 3695 , VIII, 4825/3 i HAS I, 149-150; Popara XVI, 8865/4 i HAS II, 962-963; Lavić NUB, 948.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نحو: مررت بزيد أى التصق مروري بموضع يقرب منه زيد **والثّاني** للإستعانة نحو: كتبت بالقلم أى استعنت في الكتابة بالقلم **والثّالث** للمصاحبة نحو: خرج زيد بعشيرته أى خرج زيد بصحبة عشيرته...

Završetak (l. 16b):

آخره: **والعامل** في الفعل المضارع وهو وقوعه موقع الإسم **والعامل** في المبتدأ والخبر وهو معنى لا يوجد في الخارج **فهذه مائة عامل** لا يستغني الصّغير والكبير والوضيع والرّفيع عن معرفتها واستعمالها. تمّت تمام بعون اللّه الملك العلاّم.

Na kraju djela (v. l. 17a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u utorak između akšama i jacije u mjesecu džumadel-ahiru 1169/1756. godine završio ʻAlī b. Ğaʻfar.

كتبت هذا الكتاب في ليلة صالي كوني المبارك مغرب ايله عشاء ما بيننده، كتبه الحقير علي بن جعفر غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه تحريراً في شهر جمادى الأخرى سنة تسع وستّين ومائة وألف سنة ١١٦٩

2. L. 18b-61b

دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار بالتّركيّة
DAQĀʼIQ AL-AḪBĀR WA ḤAQĀʼIQ AL-IʻTIBĀR BI AT-TURKIYYA

Prijevod na turski jezik djela دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار iz propovjedništva, napisanog na arapskom jeziku, pretežno na osnovu hadisa. U većini rukopisa ovo djelo se pripisuje ʻAbdurraḥīm b. Aḥmadu al-Qāḍīji, čije je puno ime ʻAbdurraḥīm b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Ḥasan b. Dāwūd b. Sālim al-ʻAbbāsī, al-Ḥamawī, al-Qāhirī, ad-Dimašqī, aš-Šāfiʻī, Abū al-Fatḥ, rođen u Kairu 866/1462., umro 963/1556. godine. Međutim, izvori koji navode njegovu biografiju i djela (v. *Kaḥḥāla V, 205-206; O. M. I, 563 i S. O. III, 328-329*) ne spominju ovo njegovo djelo. U nekim rukopisima (v. Köprülü II, 329/9) ovo djelo se pripisuje Abū Ḥāmidu al-Ġazāliju, umro 505/1111. godine. Djelo je u nešto kraćoj verziji na 40 strana, pod naslovom دقائق الأخبار في ذكر الجنّة والنّار štampano u Lahoreu 1289/1872., u Delhiju 1292/1875., u Kairu 1298/1880. i 1303/1885., te u Istanbulu 1306/1888. i 1309/1891. godine (v. *Sarkīs II*, 1281). U svim ovim izdanjima kao autor se navodi ʻAbdurraḥīm b. Aḥmad al-Qāḍī (v. Ḥ. Ḫ. I, 757). U istanbulskom izdanju iz 1320/1902. godine na 84 stranice s turskim prijevodom, kao autor se navodi poznati propovjednik, historičar i muhaddis Muḥammad b. Salāma b. Ğaʻfar b. ʻAlī b. Ḥakmūn al-Quḍāʻī aš-Šāfiʻī, Abū ʻAbdullāh, umro 454/1063. godine (v. *Sarkīs II*, str. 1515), koji je radio kao sekretar na fatimidskom dvoru u Kairu, bio fatimidski izaslanik kod bizantijskog cara u Carigradu i kasnije vrhovni kadija u Egiptu (v. *Kaḥḥāla X*, 42-43). Prijevod u našem rukopisu nije identičan ovome koji je štampan u Istanbulu 1320/1902. godine.

Wiesbaden XIII4, 23; Karatay t I, 387; Fajić III, 2524.

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين... خبرده كلمشدر كه اللّه تعالى بو عالمي يارتمين بر آغاج يارتدي او داغي درت بوداغي وار ايدي اول اغاچك

شجره يقين ديو ادويردي اند نصكره مصطفى نك صلّى اللّه عليه وسلّم نوريني يراتّدي بر آق انجودن حجاب ايچنده قودي اول نوري بر طاوس مثلنه ايدي ...

Završetak (l. 61b):

آخره: **يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ** وهر تبسي ده يتمش درلو طعام اوله اول طعاملره كمسنه نك الى دكمش اولميه اللّه تعالى أمريله پشه اوكنه كله مؤمن اندن مراد نجه ييه قلاتنه حق تعالى جان ويروپ اوچه كنه يرينه واره هيچ نسنه سي اكسلميه بونك أمثالي دنياده قرآندر نتكم قرآنده اوقورلر اوكر نورلر قرآن ينه يرنده طورر... واللّه أعلم بالصّواب. تمّت.

Na kraju djela (v. l. 61b) bilješka u kojoj se kaže da ga je 1174/1760. godine prepisao neki Muṣṭafā (تمّت تمام... غفر لكاتب الحروف مصطفى سنة ١١٧٤).

Na istom listu bilješka nepoznatog vlasnika u kojoj se kaže da je u utorak pred izlazak sunca 6. muharrema 1208/14. augusta 1793. godine na ahiret preselio Jusuf, sin Jusuf-bega Alibegovića.

اشبو بيك ايكييوز سكز تاريخنده ماه محرّمك التنجي كوني يوم صالى كوني صباح وقتنده كونشدن أوّل وفات اولدي يوسف بن يوسف بك علي بك زاده دنيادن آخرته رحلت اتدي.

Na istom listu bilješka u kojoj se kaže da je u nedjelju prije podne 7. džumadel-evvela 1173/27. decembra 1759. godine na ovaj prolazni svijet kročio, tj. rodio se Osman, sin Jusuf-bega Alibegovića.

اشبو بيك يوز يتمش اوچ تاريخنده جماذى الأوّلينك يدنجي كوني يوم پازار كوني قوشلق وقتنده علي بك زاده يوسف بك اوغلي عثمان بو فاني دونيايه قدم بصدي سنه ١١٧٣

3. L. 62b-82b

موسى حقنده برحكايت

MŪSĀ ḤAQINDA BIR ḤIKĀYAT

Priča o poslaniku Mūsāu, a. s., na turskom jeziku. Priču je, navodno, prenio ashab Ka‘b al-Aḥbār, umro 32/652. godine. U njoj se opisuje Mūsāov razgovor s Bogom na planini Tūr na Sinaju. To su, uglavnom, jevrejske legende koje su u islamskoj literaturi poznate pod nazivom *isrā'īliyyāt*. Naslov na početku djela u ovom rukopisu هذا كتاب مناجات لطيف

Dobrača I, 1669/6; Popara XVI, 9136/4.

Početak (l. 62b):

أوّله: كعب الأحباردن رضى اللّه عنه روايت اولنور رسول حضرتنده صلّى اللّه عليه وسلّم موسى پيغمبر عليه الصّلوة والسّلام طور طاغنه چقدي اللّه أمريله جبرائيل ونجه فرشته لر قرشو

كلدي لر اول طاغ ايچنده تقدر جانور واريسه جمعين قوديلر صلوة ايلديلر چون موسى پيغمبر اني كوردي بلديكم حق تعالى كندو ايله سويلشمك استر جبرائل موسايه امر ايتدي طورك قولّه سنه چقدي...

Završetak ovdje (l. 82b):

آخر الموجود: اول موسى عليه السّلام مطيع اولدي ملك الموت ايللروكلدي موسى عـ م ايتدي: يا ملك الموت بنم جاني...ملك الموت ايتدي اغزندن الودم موسى عليه السّلام ايتدي...حق تعالى بن قولكه توريت وردي...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 2 u ovoj zbirci.

9997. R-9074

المصباح
AL-MIṢBĀḤ

Djelo u kojem se uglavnom obrađuju agensi u arapskoj gramatici. Ono, zapravo, predstavlja sažetak al-Ǧurǧānījevih djela iz sintakse arapskog jezika. Napisao Nāṣir b. ʻAbdussayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī al-Ḫawārizmī, Abū al-Fatḥ, rođen u Džurdžanu 538/1143., umro u Havarizmu 610/1213. godine.

Kaḥḥāla XIII, 71; Ḥ. Ḫ. II, 1708; Ahlwardt VI, 6530; Brockelmann G II, 293 i S II, 514; aẓ-Ẓāhiriyya N, 468; Köprülü III, 590/2; Jahić VI, 3698/2, VIII i 4825/2; Popara XVI, 8843-8846/1; Lavić NUB, 944.

Početak (l. 1b):

أوّله: **أمّا بعد**، حمدا للّه ذي الإنعام، جاعل النّحو في الكلام كالملح في الطّعام...فإنّ الولد الأعزّ لا زال كاسمه مسعوداً وإلى أهل الخير مودوداً لما استظهر مختصر الإقناع وكشف بحفظه عنه فضلة القناع وأحاط بمفرداته حفظًا وأتقن ما فيه من النّحو لفظًا ومعنًى أردت أن ألمظه من كلام الإمام المحقّق والحبر المدقّق..(l. 2a) أبي بكر عبد القاهر بن عبد الرّحمن الجرجاني... وترجمته **بكتاب المصباح**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 39b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الفصل الرّابع** في الإعراب الأصلي وغير الأصلي الكلام مدارة على ثلاثة معان الفاعليّة والمفعوليّة والإضافة فالرّفع للفاعل والنّصب للمفعول والجرّ للإضافة وما سوى ذلك ملحق بها فالملحق بالفاعل خمسة المبتدأ والخبر واسم كان وخبر إنّ وخبر النّفي والجنس واسم ما ولا بمعنى ليس ولمفعول خمسة المفعول...

L. 39; 19 x 11,5 (14 x 9); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla, ručne izrade. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi s tekstom, pisanih sitnim slovima, rukom istog prepisivača. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu jedan bilješka u kojoj se kaže da je 1199/1785. godine vlasnikom rukopisa postao Čalabī as-Sayyid Muṣṭafā Nūrullāh Aḥmad Qayyim-efendī-zāde.

ساقه سائق التّقدير إلى يد الفقير چلبي السّيّد مصطفى نور اللّه أحمد قيّم أفندي زاده... ستر اللّه عيوبه وغفر ذنوبه وحشره في زمرة العلماء والأبرار ولمن قال آمين سنة ١١٩٩

9998. R-10442

Zbirka (مجموع), 2

L. 119; 16,6 x 10 (11,5 x 4,5); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prve dvije lage listova odvojene od poveza i dužinom hrbata oštećene vlagom i crvotočinom. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, s preklopom, originalan, naknadno presvučen impregniranim platnom zelene boje. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-46b

الكافية في النّحو

AL-KĀFIYA FĪ AN-NAḤW

Poznato i često komentarisano djelo iz arapske sintakse. Napisao ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, poznat još i pod nadimcima Ibn al-Ḥāǧib, Abū ʻAmr i Ǧamāluddīn, rođen 570/1174., umro 646/1249. godine.

Kaḥḥāla VI, 265-67; Ḥ. Ḫ. II, 1370; Ahlwardt VI, 6557; Flügel I, 162; aẓ-Ẓāhiriyya N, 417; Zürich I, 328; Köprülü I, 1414/2; Jahić VI, 3791/2 i VIII, 5044/7; Popara XVI, 8864/1-8866 i HAS II, 959; Lavić NUB, 969.

Početak (l. 1b):

أوّله: الكلمةُ لفظٌ وُضع لمعنىً مفردٍ وهى اسم وفعل وحرف لأنّها إمّا أنْ تدلّ على معنىً في نفسِها أولاً والثّاني الحرف...

Završetak (l. 46b):

آخره: فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَكَالْمُتَّصِلِ وَمِنْ ثَمَّةَ قِيلَ هَلْ تَرَيِنَّ وَتَرَوُنَّ وَأُغْزُوِنَّ وَأُغْزُنَّ وَأَغْزِنَّ والمخَفَّةُ تُحْذَفُ لِلسَّاكِنِ وفي الوقف فَيُرَدُّ ما حُذِفَ والْمَفتُوحُ مَا قَبْلَهَا تُقْلَبُ ألِفًا.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 46b) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis u trećoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1025/1616. godine završio Muḥammad b. Maḥmūd.

قد تمّت هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب وإليه المرجع والمآب وأنا الفقير إلى الملك الودود محمد بن محمود غفر اللّه لهما الملك المعبود في أواخر ذي القعدة الشّريفة في تاريخ سنة خمس وعشرين وألف.

Listovi 47a-50a neispisani.

2. L. 50b-119b

الشّافية في الصّرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

Djelo iz morfologije arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī, poznat još i pod nadimcima: Ǧamāluddīn, Abū ʻAmr i Ibn al-Ḥāǧib, rođen u Gornjem Egiptu 570/1174., umro u Aleksandriji 646/1249. godine.

Kaḥḥāla VI, 265-266; Ḥ. Ḫ. II, 1020; Ahlwardt VI, 6600; Bratislava 329, str. 242; Brockelmann G I, 305 i S I, 535; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 480; Köprülü II, *1414/3; Jahić VI, 3723/6 i VIII, 4789/8; HAS I, 43-44; Popara XIII, 7600/6; Lavić NUB, 69.*

Početak (l. 50b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المصطفى، وعلى آله وصحبه أجمعين. **وبعد**، فَقَدْ سَألَني مَنْ لا يَسَعُني مخالفتُهُ أنْ ألحقَ بمقدّمتي في الإعرابِ مقدّمةً في التّصريف على نَحْوِهَا وَمُقَدِّمَةً فِي الْخَطِّ فأجبتُهُ سَائلاً مُتَضَرِّعًا أنْ يَنْفَعَ بِهِمَا كما نفعَ بأخْتِهَا واللّهُ الموفّقُ وَالْمُعِينُ، **التّصريفُ** عِلْمٌ بِأصُولٍ يعرف بها أحوالُ أبنيةِ الكَلِمِ (l. 51a) الّتِي لِيسَتْ بإعرابٍ...

Završetak (l. 119b):

آخره:...فَإن جُهِلَ فإن أمْلِيَتْ فالياءُ نحو مَتىَ وإلاّ فالألفُ، وإنّما كتبوا لدَىَّ بالياء لِقَوْلِهِمْ لَدَيْكَ وكِلاَ يكتَبُ على الوجهين لاحتماله، وأمّا الحروفُ فلم يكتب منها بالياءِ غير بَلَى وإِلَى وعَلَى وحَتَّى.

Prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci 1026 /1617. godine (v. bilješku u kolofonu na l. 119b).

Otkupljeno od Bahrudina Bolobana iz Konjica.

9999. R-10468

الفوائد الضّيائيّة

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Komentar na Ibn al-Ḥāğibovo djelo الكافية في النّحو iz sintakse arapskog jezika (v. br. 9998/1). Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī, al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414., umro 898/1492. godine.

Kaḥḥāla V, 122; Ḥ. Ḫ. II, 1371; Ahlwardt VI, 6575; Brockelmann G I, 304/13 i S I, 533; Flügel I, 167; aẓ-Ẓāhiriyya N, 400; Köprülü III, 599; Jahić VI, 3997/2 i VIII, 5158-5163; Popara XVI, 8878; Lavić NUB, 980-984.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه، وآله وأصحابه المتأدّبين بآدابه، **أمّا بعد**، فهذه فوائد وافية لحلّ مشكلات الكافية للعلاّمة المشتهر في المشارق والمغارب الشّيخ ابن الحاجب تغمّده اللّه بغفرانه وأسكنه بحبوحة جنانه نظّمتها في سلك التّقرير وسمط التّحرير للولد العزيز ضياء الدّين يوسف حفظه اللّه سبحانه عن موجبات التلهّف والتّأسّف وسمّيتها **بالفوائد الضّيائيّة**... **الكلمة** قيل: هى والكلام مشتقّان من الكلم بتسكين اللاّم وهو الجرح لتأثير معانيها في النّفوس كالجرح...

Završetak (l. 182b):

آخره: **المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا** كقولك في إضربن إضربا تشبيهًا لها بالتّنوين فإذا التّنوين إذا كان المفتوح ما قبلها تقلب ألفًا وإذا انضمّ أو انكسر يحذف نحو: أصبت (l. 183a) خيراً أو أصابني خير وخَتَم لي بخير، اللّهمّ اجعل خاتم (خاتمة) أمورنا خيراً، ولا تلحق بنا من تبعة شرورنا خيراً...قد استراح من كدّ الإنتهاض لنقل هذا الشّرح من السّواد إلى البياض العبد الفقير عبد الرّحمن الجامي وفّقه اللّه تعالى وظائف عبوديّة الأعراض عمّن مطالبته الأعواض والأغراض.

L. 183; 16,8 x 11,5 (11,8 x 6,8); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema debljim trakama zlatne boje, a na ostalim listovima crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, s preklopom, originalan, relativno dobro očuvan. Na vanjskoj strani korica i preklopa lijepo urađene rozete s floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 183a) s bilješkom nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završen 8. šabana 1191/11. septembra 1777. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك المنّان في شهر شعبان شريفك في اليوم الثّامن في وقت الضّحى سنة ١١٩١ والحمد للّه وحده وصلّى اللّه عليه وسلّم على من لا نبيّ بعده، محمّد خير الأنام وآله...

Poklon Fikret-ef. Pašanovića iz Sarajeva.

10000. R-10508

الفوائد الضّيائيّة

AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Isto kao pod br. 9999.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: مقالية أو حالية **جواز مثل زيداً لمن قال من أضرب** أى إضْرِبْ زَيْداً فحذف الفعل للقرينة المقالية الّتي هى السؤّال ونحو مكّة للمتوجّه إليها أى يريد مكّة فحذف الفعل للقرينة

الحالية **ووجه باقي أربعة مواضع** تخصيصها بالذّكر ليس للحصر لوجوب الحذف في باب الإغراء والمنصوب على المدح أو الذّمّ أو التّرحّم بل لكثرة مباحثها بالنّسبة إلى هذه الأبواب **الأوّل** من تلك المواضع الأربعة سماعيّ مقصور على السّماع لا يتجاوز عن أمثلة محدودة مسموعيّة بأن يقاس عليها أمثلة أخرى نحو: **أمراً وَنَفْسَه** أى أترك أمراً ونفسه وانتهوا خيراً لكم أى انتهوا عن التّثليث...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخر الموجود: فلذلك قال المصنّف **شرطه** أى شرط الوصف في سببيّة منع الصّرف **أن يكون وصفًا في الأصل** الّذي هو الوضع بأن يكون وضعه على الوصفيّة لا أن تعرضه الوصفيّة بعد الوضع في الإستعمال سواء بقى على الوصفيّة الأصليّة أو زالت عنه **فلا تضرّه** بأن تخرجه عن سببيّة منع الصّرف **الغلبة** أى غلبة الإسميّة على الوصفيّة ومعنى **الغلبة** اختصاصه ببعض أفراده بحيث لا يحتاج في الدّلالة عليه إلى قرينة كما أن أسود كان موضوعًا لكلّ ما فيه سواد ثمّ كثر استعماله في الحيّة السّوداء بحيث لا يحتاج فى الفهم عنه إلى قرينة **فلك المذكور**...

L. 14; 21 x 15 (14,3 x 7,8); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno od Nazifa Borovine iz Sarajeva, porijeklom od Foče.

10001. R-5225

حاشية على الفوائد الضّيائيّة

ḤĀŠIYA 'ALĀ AL-FAWĀ'ID AḌ-ḌIYĀ'IYYA

Glosa na al-Ğāmījev komentar الفوائد الضّيائيّة (v. br. 9999) Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية في النّحو iz sintakse arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfārā'īnī, 'Iṣāmuddīn, umro 951/1544. godine.

Kaḥḥāla I, 101-02; Ḥ. Ḫ. II, 1372; Ahlwardt VI, 6579; Brockelmann G I, 304 i S I, 533; Köprülü II, 1489/2; aẓ-Ẓāhiriyya N, 151; Flügel I, 168; Jahić VI, 4077-83/1 i VIII, 5165; Popara XVI, 8879; Lavić NUB, 985.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: من الرّجال اعرضنا عنه في هذا المقام لأنّه على وفق ذائقة الأطفال ومن اللّه المنح وعليه التّكلان وعنه نسأل معرفة حقيقة الحال وصدق المقال **قوله المعنى ما يقصد بشيئ** أى إصطلاحًا وقد يكتفي فيه بصحّة القصد **قوله فهو امّا مفعل اسم مكان بمعنى المقصد** أى لغة ويردّ عليه أنّ مكان الحديث يباين مفعوله...

Završetak ovdje (l. 92a):

آخر الموجود: ولمّا لم يكن قرينة خصوص ينصرف إلى العام وقيل لأنّ النّفى رفع الوجود وبأنّ النّفى ورفع الوجود الشّامل للوجود في تفسه والوجود لغيره فلا بدّ على الوجود في نفسه وهو ليس بشيئ لأنّ...

L. 92; 17,5 x 9,8 (12 x 4,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Riječi قوله i أقول pisane crvenim mastilom. Prva riječ komentarisanog teksta nadvučena crvenom linijom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prvih nekoliko laga listova dohvaćeno vlagom. Na marginama ima nešto naknadno pisanih bilješki i komentara. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10002. R-10426

Zbirka (مجموع), 4

L. 85; 20,3 x 14 (15 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq,* pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira, srednje debljine, tamnobijele boje, ss i bez vodenih znakova, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom. Tekst na listovima 54a-85b uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-11a

تصريف العزّي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

Gramatičko djelo o paradigmama promjene glagola u arapskom jeziku poznato još i pod nazivima: مبادئ التّصريف ـ العزّي في التّصريف ـ تصريف الزّنجاني ili samo العزّي. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. ‘Abdulwahhāb az-Zanğānī, ‘Izzuddīn, umro poslije 655/1257. godine.

Kaḥḥāla I, 57; Ḥ. Ḫ. II, 1139; Ahlwardt VI, 6615; Flügel I, 179; Brockelmann G I, 283 i S I, 497-499; Köprülü III, 651/2; Jahić VI, 3805/4, VIII, 4789/3, HAS I, 50; Popara IX, 5794/5 i XVI, 8881/1; Lavić NUB, 885.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد الخلق محمّد وآله أجمعين، **إعلم أنّ**
التّصريف في اللّغة التّغيير وفي الصّناعة تحويل الأصل الواحد إلى أمثلة مختلفة لمعانٍ مقصودةٍ
لا تحصل إلاّ بها...

Završetak (l. 11a):

آخره: **تنبيه** المرّة من مصدر الثّلاثيّ المجرّد يكون على فعلة بالفتح فتقول ضربت ضربةً وقمت
قومةً وممّا زاد على الثّلاثة بزيادة الهاء كالإعطائة والإنطلاقة الا ما فيه تاء التّأنيث منهما
فالوصف بالوحدة واجب كقولك: رحمتُه رحمةً واحدةً ودحرجتُه دحرجةً واحدةً والفعلة بالكسر للنّوع
من الفعل تقول: هو حَسَنُ الطّلعةِ والجلسةِ. تمّت تمام.

Listovi 11b-14b neispisani, a na listovima 15a-18a razne bilješke.

2. L. 18b-38b

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Djelo iz morfologije arapskog jezika u kome se govori o paradigmama promjene glagola. Oko autora ovog djela postoje različita mišljenja. Često se kao autor navodi al-Imām al-A‘ẓam, Abū Ḥanīfa Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī, rođen 80/699., umro 150/769. godine.

Kaḥḥāla XIII, 104; Ḥ. Ḫ. II, 1806; Ahlwardt VI, 6796; Flügel I, 179; Köprülü III, 651/3; Brockelmann G I, 283 i S I, 449; Fajić V, 3373/4; Jahić VI, 3805/5, VIII, 5794/4 i HAS I, 51; Popara XVI, 8840/1; Lavić NUB, 886.

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد للّه الوهّاب للمؤمنين سبيل الصّواب، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد الزّاجر

عن الأذناب الحاثّ على طلب الثّواب، وعلى آله وأصحابه خير الآل وخير الأصحاب، **وبعد**، فإنّ العربيّة وسيلة إلى العلوم الشّرعيّة وأحد أركانها التّصريف...

Završetak (l. 38b):

آخره: وقد يكون في بعض المواضع لا يتغيّر المعتلاّت فيه مع وجود المقتضى نحو: عَوِرَ واعتور واستوى وغير ذلك، وبعضها لا يتغيّر لصحّة البناء وبعضها لا يتغيّر لعلّة أخر، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت تمام.

Na kraju djela (v. list 38b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 1163/1749-50. godine.

3. L. 40b-52b

البناء

AL-BINĀ'

Kraće gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku od nama nepoznatog autora, poznato još i pod nazivima: بناء الأفعال - أمثلة البناء - قراء الصّبيان - مقدّمة التّصريف - . Kao mogući autor ovog djela u nekim izvorima (*v. Köprülü III, 651/4, str. 297; Wiesbaden XVIIb1, 293 i Brockelmann S II, 631*) navodi se 'Abdullāh ad-Dinqūz, umro 1038/1628. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب بنا

Jahić VIII, 4756/2 i HAS I, 52; Popara IX, 5794/3 i XVI, 8898/4; Lavić NUB, 887.

Početak (l. 40b):

أوّله: إعلم أنّ أبواب التّصريف خمسة وثلاثون بابًا ستّة منها الثّلاثىّ المجرّد **الأوّل**: فَعَلَ يَفْعَلُ موزونه نَصَرَ يَنْصُرُ وعلامته أن يكون عين فعله مفتوحًا في الماضي ومضمومًا في المضارع...

Završetak (l. 52b):

آخره: وإن كانت الهمزة في مقابلة عينه يسمّى مهموز العين، وإن كانت الهمزة في مقابلة لامه يسمّى مهموز اللاّم. وهذه الأقسام السّبعة يجمعها هذا البيت: صحيح است مثال است مضاعف لفيف ناقص ومهموز أجوف.

4. L. 54a-85b

مراح الأرواح

MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Gramatičko djelo o paradigmatskim oblicima riječi u arapskom jeziku.

Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. ʻAlī b. Masʻūd, umro 800/1397. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب مراح

Ḥ. Ḥ. II, 1651; Ahlwardt VI, 6805; Brockelmann G II, 21 i S II, 14; Köprülü III, 651/1; Flügel I, 178; Karatay a IV, 7912; Jahić VIII, 4789/2 i HAS I, 48-49; Popara XVI, 8898/1; Lavić NUB, 897.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 54a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: والآلة فكسرته على سبعة أبواب، **الباب الأوّل**: في الصّحيح والصّحيح هو الّذي ليس في مقابلة الفاء والعين واللاّم حرف علّة وتضعيف وهمزة نحو ضربت واختصّ الفاء والعين واللاّم حتّى يكون فيه من حرف الشّفة والوسط والحلق شيئ فقولنا الضرب مصدر يتولّد من الأشياء التّسعة وهو أصل في الإشتقاق عند البصريّين...

Završetak (l. 85b):

آخره: والخامسة ياء الإضافة المفعول مطويّ والموضع مطوى الآلة مطوي المجهول طوى يطوى وحكم لام هذه الأشياء كحكم النّاقص وحكم عينهنّ كحكم طوى في الّتي اجتمع فيها الإعلالان بتقدير اعلالها في الأشياء الّتي لم يجتمع فيها الإعلالان للمتابعة نحو طويا وطاويان.

Na kraju djela (v. l. 85b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 1139/1726-27. godine.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب سنه ١١٣٩

Na zadnjem zaštitnom listu na strani a dva otiska pečata ranijeg vlasnika. Na pečatu je čitljivo ime Muṣṭafā b. Aḥmad.

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10003. R-10432

الإعراب عن قواعد الإعراب

AL-IʻRĀB ʻAN QAWĀʻID AL-IʻRĀB

Djelo o pravilima fleksije u arapskom jeziku. Napisao ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ʻAbdullāh, Ibn Hišām, Ǧamāluddīn, Abū Muḥammad, rođen 708/1309., umro 761/1360. godine.

Kaḥḥāla VI, 163-64; Ḥ. Ḥ. I, 124; Ahlwardt VI, 6705; Brockelmann G II, 23-24 i S II, 18/3; Jahić VI, 3723/2 i HAS I, 130; Dobrača I, 602/3, str. 395; Zürich I, 351; Köprülü III, 278/2; Popara XVI, 8892-8893/1; Lavić NUB, 1000.

Početak (l. 1b):

أوّله: قَالَ الشَّيْخُ الإمامُ العالمُ العاملُ جمال الدّين بن هشام نفع اللّه المسلمين ببركته: هذه فوائد جليلة في قواعد الإعراب يقتفي متأمّلها جادّة الصّواب... **وسمّيتها بالإعراب عن قواعد الإعراب**...

Završetak (l. 20a):

آخره: **ولابيانًا** لأنّ ما لا يوصف ولا يعطف عليه عطف البيان كالمضمرات وكثير من المتقدّمين يسمّون الزّائد صلةً وبعضهم يسمّيه مؤكّداً وفي هذا القدر كفاية لمن تأمّل واللّه الموفّق والهادي إلى سبيل الخير بمنّه وكرمه.

L. 20; 19,5 x 11,5 (14 x 6); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja ispisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10004. R-10410

Zbirka (مجموع), 4

L. 114; 19,8 x 12 (14 x 6,5); 11 redaka. *Ta‘līq*, pisan krupnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-50b

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Isto kao pod br. 10002/4.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: قال المفتقر إلى الله الودود أحمد بن علي بن مسعود غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه: **إعلم** أنّ الصّرف أمّ العلوم والنّحو أبوها... فجمعت فيه كتابًا موسومًا **بمراح الأرواح** وهو للصّبيّ جناح النّجاح... إعلم أسعدك الله أنّ الصراف يحتاج في معرفة الأوزان إلى سبعة أبواب: الصّحيح والمضاعف والمثال والمهموز والأجوف والنّاقص واللّفيف والاشتقاق...

2. L. 51b-70a

تصريف العزّي
TAṢRĪF AL-‘IZZĪ

Isto kao pod br. 10002/1.

3. L. 71b-89a

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao pod br. 10002/2.

4. L. 89b-113b

البناء
AL-BINĀ’

Isto kao pod br. 10002/3.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći prema rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije u XVIII stoljeću.

Na trećem zaštitnom listu na strani *a* bilješka ranijeg vlasnika Edhema Ruždića (صاحب ومالك أدهم روشديك).

10005. R-10407

Zbirka (مجموع), 8

L. 66; 19 x 13,2 (14,5 x 7); 21 redak. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i naknadno obrubljivani. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom. Na listovima 51a-66a tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, originalan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-14b

مراح الأرواح
MARĀḤ AL-ARWĀḤ

Isto kao pod br. 10002/4.

Listovi 15-17 neispisani.

2. L. 18b-24b

تصريف العزّي
TAṢRĪF AL-'IZZĪ

Isto kao pod br. 10002/1.

3. L. 25b-31b

المقصود في التّصريف
AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Isto kao pod br. 10002/2.

4. L. 32b-35b

البناء
AL-BINĀ'

Isto kao pod br. 10002/3.

5. L. 38b-47b

الأمثلة المختلفة
AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA

Paradigme riječi u arapskom jeziku na oblik قعل s gramatičkom analizom na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII, 5066/2.

Početak (l. 38b):

آوّله: **فَعَلَ** فعل ماضي بناء معلوم مفرد مذكّر غائب معناسي اشلدي بر غائب ار كچمش زمانده بو وزندر موزوني نصر قتل كتب كبي در **يَفْعَلُ** فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذكّر غائب معناسي اشلر بر غائب ار شمديكي حالده يا كلجك زمانده بو وزندر موزوني ينصر يقتل يكتب كبي در...

Završetak ovdje (l. 47b):

آخر الموجود: **صيغة الإسم المنسوب الآخر**

فُعَيْلِيٌّ تصغير إسم منسوب مفرد مذكّر معناسي إشلمك وجه منسوب بر ار **فُعَيْلِيَّانِ فُعَيْلِيُّونَ فُعَيْلِيَّةٌ فُعَيْلِيَّتانِ فُعَيْلِيَّات**. م.

6. L. 49b-55b

ترجمة البناء
TARĞAMA AL-BINĀ'

Prijevod na turski jezik djela البناء (v. br. 10002/3)) iz arapske gramatike, od nama nepoznatog prevodioca.

Jahić VIII, 4974/4.

Početak (l. 49b):

أوّله: صرفك بابلري قاچدر؟ اوتوز بشدر. قچيسي نه ايچوندر؟ آلتي ثلاثي مجرّد ايچون وزنلري فَعَلَ يَفْعُلُ فَعَلَ يَفْعِلُ فَعَلَ يَفْعَلُ فَعُلَ يَفْعُلُ فَعِلَ يَفْعِلُ موزونلري نَصَرَ يَنْصُرُ ضَرَبَ يَضْرِبُ فَتَحَ يَفْتَحُ...

Završetak (l. 55b):

آخره: **علاماتلري**: اَوَّلْنْدَه بِرْ هَمْزَه عَيْنُ الْفِعْلِ لاَمُ الْفِعْلِ مَا بَيْنْنْدَه بِرْ نُونْ آخِرِنْدَه بِرْ لاَمْ اَوَّلْنْدَه بِرْ هَمْزَه عَيْنُ الْفِعْلِ لاَمُ الْفِعْلِ مَا بَيْنْنْدَه بِرْ نُونْ آخِرِنْدَه بِرْ يَا زِيَادَه لُغَيْلَه مَاضِيلَرِي آلْتِي شُو حَرْفِ اوزَرِينَه اوُلْمَقْدُرْ. تَمَّ تَمَامْ.

Prepisao nama nepoznati prepisivač 1135/1722 (v. bilješku na kraju djela, na listu 55b).

7. L. 55b-57b

البناء

AL-BINĀʼ

Isto kao pod br. 10002/3.

Prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 6 u ovoj zbirci (v. bilješku na kraju djela, na listu 57b).

8. L. 58a-66a

إعلال الأفعال

I'LĀL AL-AF'ĀL

Gramatička analiza "slabih" konsonanata u djelu المصباح na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VIII. 5052/4.

Početak (l. 58a):

أوّله: بسم اللّه اصلنده سموّ ايدي واو حرف علّة متحرّك ما قبل حرف صحيح ساكن كه ممدر نقل حركتيني ما قبل اتدك اجتماع ساكنين اولدي واودن تنويندن اجتماع ساكنين دن اوتوري واو حذف اتدك تنويني ما قبلندكي اولان ميم ساكنين ويردك...

Završetak ovdje (l. 65b):

آخر الموجود: **لَمْ يَعُدْ** أصْلِ يَعدْ بِنَاء مجهول بناسنده قصد اتّدك عين الفعلنده كي اولان كسريي فتحيه تبديل اتّدك تبديل اولنمغله واو محذوفيه عودت اتّدي **لَمْ يُعَد** اولدي **إِسْلَنْقَا** أصل (l. 66a) اسلنقا يا هر بار الف زائده دن صكره يا واقع اولسه فائده مز بودركه اول يا همزه وي قلب اتدك **إِسْلِنْقَاءً** اولدي يَغْزُو أصلي يَغْزُوُ واو اوزرينه ضمه ثقيل واوك ضمه سني...

Nema podataka o prepisivaču, godini ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješke ranijih vlasnika: hadži Muhameda Ruždića, naiba u Pruscu (الفقير رشدي چ الحاج محمد ـ الفقير محمد النّائب بآق حصار), na čijem je pečatu čitljivo توكّلي على خالقي عبده محمّد i Edhema Ruždiča (صاحب ومالك أدهم رشديك).

Otkupljeno od Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10006. R-10444

Zbirka (مجموع), 2

L. 25; 19,8 x 12,5 (15,6 x 7,5); 21 redak. *Nasta'līq,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine riječi nadvučene crnom linijom. Tekst na listovima 19b-23b uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, relativno dobro očuvan.

1. L. 1b-16b

إظهار الأسرار

IZHĀR AL-ASRĀR

Djelo iz sintakse arapskog jezika koje tretira uglavnom agense, pacijentise i glagolsku radnju. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, Taqiyuddīn, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Ḥ. Ḫ. I, 117; Ahlwardt VI, 6781; Flügel I, 164; aẓ-Ẓāhiriyya N, 15; Brockelmann G II, 440-42 i S II, 656; Karatay a IV/7943; Köprülü III, 556/1; Jahić VI, 2787/2 i HAS I, 118; Popara XVI, 8865/2; Lavić NUB, 959.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على محمّد وآله أجمعين، فهذه رسالة فيما يحتاج إليه كلّ معرب أشدّ الاحتياج وهو ثلاثة أشياء العامل والمعمول والعمل أى الإعراب فوجب ترتيبها على ثلاثة أبواب: **الباب الأوّل** في العامل، **إعلم** أوّلاً أنّ الكلمة وهى اللّفظ الموضوع لمعنى مفرد ثلاثة فعل وهو ما دلّ على هيئته...

Završetak (l. 16b):

آخره: وهذه خمسة أوجه تجوز أمثاله وصفة اسم لا المبنىّ المفردة المتّصلة به فإنّه يجوز بناؤها على الفتح نحو: لا رجل ظريف واعرابها رفعًا ونصبًا نحو: لا رجل ظريف وظريفًا.

2. L. 19b-23b

العوامل الجديدة

AL-‘AWĀMIL AL-ĞADĪDA

Kraće djelo o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birğiwī, Taqiyuddīn, rođen 929/1521., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Ahlwardt VI, 6786; Brockelmann G II, 441 i S II, 656; Köprülü III, 556/2; aẓ-Ẓāhiriyya N, 360; Dobrača I, 143/7, str. 112; Jahić VI, 3773/2 i HAS I, 117; Popara XVI, 8865/3; Lavić NUB, 960.

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين، **وبعد**، فاعلم أنّه لا بدّ لكلّ طالب معرفة الإعراب من معرفة مائة شيئ ستّون منها تسمّى عاملاً وثلاثون منها تسمّى معمولاً وعشرة منها تسمّى عملاً وإعرابًا، فأبيّن لك بإذن الله هذه الثّلاثة على طريقة الإيجاز في ثلاثة أبواب **الباب** الأوّل في العامل **الباب** الثّاني في المعمول **الباب** الثّالث في الإعراب...

Završetak (l. 23b):

آخره: **ثمّ الإعراب** إن ظهر في اللّفظ يسمّى لفظيًّا كما في الأمثلة المذكورة **وإن لم يظهر** بل قدّر في آخره يسمّى تقديريًّا نحو **أنا العاصي** وإن **لم يظهر ولم يقدّر** في آخره **يسمّى** محليًّا نحو توكّلنا على من لا يأتي الخبر إلاّ من جهته.

Na kraju djela (v. l. 23b) bilješka u kojoj stoji godina prijepisa (1)120/1708. (سنه ١٢٠). Na listovima 1a i 24b pečat nekog Musṭafe, najvjerovatnije vlasnika, iz 1178/1764. godine (عبده مصطفى سنة ١١٧٨), a na listovima 1a i 18a vlastoručne bilješke ranijeg vlasnika Sejfulah-ef. Bolobana iz sela Treboje (kod Konjica).

Otkupljeno od Bahrudina Bolobana iz Konjica.

10007. R-10524

إظهار الأسرار

IẒHĀR AL-ASRĀR

Isto kao pod br. 10006/1.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: إنّك قائم ومفعولة نحو: علمت أنّ زيداً قائم ومبتدأة نحو: عندي أنّك قائم

ومضافًا إليها نحو: أجلس حيث أنّ زيداً جالس و بعد لو لأنّه فاعل نحو: لو أنّك قائم لكان كذا أى لو ثبت قيامك...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود: هذه الحروف نحو: قوله تعالى: **وأن عسى أن يكون قد** وقوله تعالى: **تبيّنت الجنّ أن لو كانوا** أو قوله تعالى: **والخامسة أنّ غضب الله عليها** أو تخفّف كان فتلقى على الأفصح...

L. 4; 20,5 x 13 (11 x 4,5); 5-7 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom, s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke i tekst djelimično oštećen. Na prvom listu između redaka i na marginama ima nešto sitno pisanih komentara na turskom jeziku. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10008. R-10516

Zbirka (مجموع), 4

L. 82; 16,8 x 12 (13,5 x 7,5); 13-15 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani nevještom rukom dvojice različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, djelimično odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih naknadno, najvjerovatnije rukom nekog od kasnijih vlasnika. Listovi s kustodama. Prvih 32 lista s originalnom folijacijom. Ostali listovi s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, naknadno popravljan, s hrbatom od impregniranog platna.

1. L. 1b-32b

كفاية المبتدي
KIFĀYA AL-MUBTADĪ

Djelo iz morfologije arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birġiwī, Taqiyuddīn, rođen 929/1523. godine, umro 981/1573. godine. Djelo je poznato i pod nazivima كـفـاية من الصّـرف i الإشتقاقيّة من الصّرف.

Kaḥḥāla IX, 123-24; Ḥ. Ḫ. II, 1500; Ahlwardt VI, 6842; Köprülü III, 598/5; aẓ-Ẓāhiriyya, 450; Fajić V, 3685/3; Jahić VI, 3878/5, VIII, 4789/6; Lavić NUB, 70.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على محمّد وآله أجمعين، **وبعد**، فإنّ كلّ كلمة إشتقاقيّة إن تجرّد ماضيه المفرد المذكّر الغائب عن حرف زائد يسمّى مجرّداً أصليًّا وإن اشتمل عليه يسمّى مزيداً فيه، والمجرّد إن كان ما فيه المفرد المذكّر الغائب على ثلاثة أحرف يسمّى ثلاثيًّا مجرّداً وإن كان على أربعة أحرف يسمّى رباعيًّا مجرّداً...

Završetak (l. 32a):

آخره: وإن كان ما قبلهما مضمومًا أو مكسوراً نحو: أغزُنَّ وارمِنَّ... وإن كان مفتوحًا نحو: احشَوُنَّ... ويعود اللاّم المحذوفة للجزم (l. 32b) قبلهما مفتوحة بدخولهما نحو: ليغزونّ وليرمينّ وليطوينّ ولم يغزونّ ولم يرمينّ ولم يطوينّ. تمّت تمام.

2. L. 36b-54a

معدّل الصّلوة

MU‘ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (*namazu*). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pir ‘Alī al-Birgiwī, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine. Naslov na početku crvenim slovima رسالة في تعديل الأركان للمولى بيركلي

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. I, 242; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Dobrača I, 448/3; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Popara IX, 5485/2 i HAS II, 1245.

Početak (l. 36b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديل الأركان، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا.. .والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها بلا منكر، وآله وصحبه الّذين مُكّنوا في الأرض وأقاموا الصّلوة واتوا الزّكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 54a):

آخره: وعن إبن معاذ أنّ رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم رأى رجلاً يصلّى خلف الصّفّ وأخذه فأمره أن يعيد الصّلوة فبعض العلماء ذهبوا افساد صلوته والجمهور على كراهتها، هذا إذا وجد

فرجة قبله، وإذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّف المقدّم. تمّت بعون اللّه الملك المعين.

3. L. 54b-65b

مفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة

MIFTĀḤ AṢ-ṢALĀT WA MIRQĀT AN-NAĞĀT

Kratka rasprava o namazu. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā'ī, umro 1038/1629. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا مفتاح الصّلاة. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (الباب).

Kaḥḥāla XII, 194; Ḥ. Ḫ. II, 1762; O. M. I, 187; Brockelmann S II, 661/8; Köprülü III, 115/6; Fajić III, 2254/6; Popara XIII, 7643/4; Lavić NUB, 811.

Početak (l. 54b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمر عباده بالمحافظة على الصّلوات والصّلوة الوسطى، والصّلوة على من **دنى فتدلّى فكان قاب قوسين أو أدنى**، وعلى آله وأصحابه الأئمّة المعتدين، فمن اقتدى بهم فقد هدى، **وبعد**، فهذه رسالة سمّيتها **بمفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة** وجعلتها على ثلاثة أبواب... **الباب الأوّل** في كيفيّة إقامة الصّلوة...

Završetak (l. 65b):

آخره: ...وفي كلّ عبادة كيفيّة وفي كلّ أمر حكمة خفيّة وفي رعاية الظّاهر والباطن منافع كلّيّة فكن على تيقّظ والإنتباه ولا تتّبع الهوى فيضلّك عن سبيل اللّه ولا تكن من النّاقصين المغرورين واتّبع سبيل من أناب إلى اللّه فإنّ الطّرق كلّها مسدودة على الخلق إلاّ على من اقتفى أثر سيّد المرسلين واجتهد في إقامة أمّ الدّين، واعبد ربّك حتّى يأتيك اليقين. تمّت.

4. L. 67b-72a

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao na arapskom jeziku imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب فقه أكبر

Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ḥ. Ḫ. II, 1287; Ahlwardt II, 1923; Brockelmann S I, 285; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Bratislava 106, str. 113-114; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Hasandedić, 23/2; Popara IX, 5287/3 i HAS II, 938.

Početak (l. 67b):

أوّله: قال الإمام الأعظم أبو حنيفة النّعمان بن ثابت الكوفيّ رضى اللّه تعالى عنه وأرضاه: أصل التّوحيد ما يصحّ الإعتقاد عليه يجب **أن تقول**: آمنت باللّه وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من اللّه تعالى والحساب والميزان والجنّة والنّار حقّ كلّه واللّه تعالى واحد لا من طريق العدد ولكن من طريق أنّه لا شريك له لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفواً أحد...

Završetak (l. 72a):

آخره: **وخبر المعراج** حقّ ومَنْ رَدَّه عنه فهو مبتدع ضالّ **وخروج الدّجّال** ويأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها **ونزول** عيسى عليه السّلام **من السّماء** وسائر علامات القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن، واللّه يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم. تمّت.

Sudeći po mastilu i pismu, zbirku su prepisala dvojica prepisivača; prvi je prepisao djelo pod br. 1, a drugi djela od 2-4. Nema podataka o prepisivačima, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po mastilu, papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ervina Sućeske iz Sarajeva (poklon).

10009. R-1275

Zbirka (مجموع), 6

L. 104; 19,5 x 12,3 (16 x 6,5); 25-29 redaka. *Nasẖ* i *ta'liq*, pisani sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, luksuzno urađen, relativno dobro očuvan.

1. L. 20b-24a

التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه

AT-TANBĪH 'ALĀ ĠALAṬ AL-ĞĀHIL WA AN-NABĪH

Kratka rasprava o uobičajenom pogrešnom izgovoru nekih arapskih riječi. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Na listu 20a pogrešan naslov djela i ime autora

رسالة الغلطات لأبي السّعود

Kaḥḥāla I, 238; Ḥ. Ḫ. I, 488; Ahlwardt VI, 6777; Dobrača I, 397/4, str. 244; Bratislava, 340, str. 246-247; Brockelmann G II, 452/106; Jahić VIII, 4828/4; Köprülü II, 329/32; Popara XVI, 8901/1 i HAS II, 880; Gazić, 68.

Početak (l. 20b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعلنا من زمرة مَنْ علم ولم يجعلنا من الّذين يحرّفون الكلم... **وبعد،** فإنّ أوّل ما يجب أن يعلم وأولى ما يبذل فيه الهمم إقامة اللّسان وصونه عن الهذيان...فأوردت الكلّ تعليمًا للمبتدي وتذكيراً للمنتهي...على جمع هذا الكتاب **وسمّيته التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه...**

Završetak (l. 24a):

آخره: **ومنها** النّكات هى بكسر النّون جمع نكتة وإذا ضمّت النّون حذفت الألف وكثير من النّاس يضمّون النّون ويثبّتون الألف. تمّ بعون اللّه وحسن توفيقه.

Na listovima 1a-19b i 24b-26b fragmenti iz raznih fikhskih djela, izvodi iz zbirki fetvi, izreke, poslovice i razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

2. L. 27b-45a

التّمثّل بألفاظ القرآن وما جاء في معانيها من الخبر والكلام للثّعالبي

AT-TAMAṮṮUL BI ALFĀẒ AL-QUR'ĀN WA MĀ ĞĀ'A FĪ MA'ĀNĪHĀ MIN AL-ḪABAR WA AL-KALĀM LI AṮ-ṮA'ĀLABĪ

Zbirka kur'anskih i hadiskih izraza koji se, kao poslovice, koriste u svakodnevnom govoru muslimana. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismā'īl aṯ-Ṯa'ālabī, an-Nīsābūrī, rođ. 350/961., umro 429/1038. godine. Autor u ovodu navodi da je djelo posvetio nekom šejhu as-Sayyidu Abū an-Naṣru, Aḥmadu b. Muḥammadu b. ʻAbduṣṣamadu. Gornji naslov je naveden na kraju djela, a na početku (v. list 27a) stoji naslovضروب أمثال للثّعالبي. Iako je ovaj autor napisao više djela s ovom tematikom (v. *Brockelmann G I, 284-286 i A. M. I, 625*), u nama dostupnim izvorima se ni jedno ne navodi pod ovim naslovom. Moguće je da je ovo drugi naziv za djelo التّمثّل والمحاضرة.

Kaḥḥāla VI, 189-190; A. M. I, 625; Brockelmann G I, 284-286 i S I, 499-505.

Početak (l. 27b):

أوّله: حمداً للّه الّذي خلق ورزق ووفّق، والصّلوة على محمّد خير من أصلح وأفصح ونصح، فإنّ من أحسن الكلام والأمثال الّتي يجمع فيها الإيجاز والإصابة وخيرها ما توجد معانيه في كتاب اللّه عزّ وجلّ وقد أودعت كتابي هذا ألفاظًا من القرآن يتمثّل بها في المخاطبات والمكاتبات وقفيت على آثارها بما جاء في معانيها من الآثار عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم أو مثل من العرب والعجم والخاصّة والعامّة ووسّمت الكتاب اسم الشّيخ الرّئيس السّيّد أبي نصر أحمد بن محمّد بن عبد الصّمد تقرّبًا به إلى حضرته وشاكراً لنعمته وراغبًا إلى اللّه عزّ اسمه أن يجمع العلوّ لرايته وأمره...

Završetak (45a):

آخره: باب في الهديّة ـ **القرآن** حكاية عن بلقيس: **وإنّي مرسلة إليهم بهديّة**، الخبر: تهادوا وتحابوا، إبن عائشة: الهديّة من سنن الرّسول وآداب الملوك...العامّة: إذا دخلت الهديّة من باب خرجت الأمانة من الكوّة. آخر كتاب التّمثّل بألفاظ القرآن وما جاء في معانيها من الخبر والكلام للثّعالبي، والحمد للّه على نعمه، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد نبيّه وآله وصحبه وسلّم.

3. L. 47b-66b

بستان الحكماء وسراج العلماء

BUSTĀN AL-ḤUKAMĀ’ WA SIRĀĞ AL-‘ULAMĀ’

Zbirka poslovica i mudrih izreka na arapskom jeziku, s naglašenim sufijskim učenjem, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 47b):

أوّله: وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وسلّم، نبتدئ بعون اللّه بكتب كتاب **بستان الحكماء وسراج العلماء**، نفع اللّه به من طالعه واهتدى بما فيه من الحكم ومجريات الفضلا(ء) من المسلمين آمين! **قيل** من أنزل نفسه بمنزلة العاقل أنزل اللّه والنّاس بمنزلة الجاهل...

Završetak (l. 66a):

آخره: ومن أهل الكلام ما لا ينبغي أن يجاوبون جملة كافية بل يردلون (!) ويحقرون هم اولئك أهل الضّلالة والنّهي وأهل (l. 66b) الجمالة والغش والجفا وأهل المعصية والكفر واللعلة (اللّعنة) عليهم أجمعين. تمّ الحكم بحمد اللّه وعونه والحمد للّه وحده، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيراً إلى يوم الدّين، آمين! والحمد للّه ربّ العالمين.

4. L. 67b-79a

الحِكَمُ العطائيّة
AL-ḤIKAM AL-‘AṬĀ’IYYA

Zbirka mudrih izreka sljedbenika sufijskih redova (أهل الطّريقة). Sakupio na arapskom jeziku šejh šazilijskog reda Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Abdulkarīm b. ‘Aṭā’ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn ‘Aṭā’ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-‘Abbās i Abū al-Faḍl, umro u Kairu 709/1309. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i često komentarisano.

Kaḥḥāla II, 121; Ḥ. Ḫ. I, 675-676; A. M. I, 103; al-Ǧibūrī II, 3621, str. 355-356; Ahlwardt VII, 8689-8699; Kibris, 481, str. 276-277; Brockelmann G II,117/10 i S II, 146; Köprülü III, 728/1, str. 378-379; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 651-60, str. 466-470; Flügel III, 1845, str. 276; Popara XIII, 7584/1; Sarkīs I, 185.

Početak (l. 67b):

أوّله: الحمد للّه حقّ حمده...قال رضى اللّه عنه: من علامة الإعتماد على العمل نقصان الرّجاء عند وجود الزّلل، إرادتك التّجريد مع إقامة اللّه تعالى إيّاك في الأسباب من الشّهوة الخفيّة و إرادتك الأسباب مع إقامة اللّه إيّاك في التّجريد...

Završetak (l. 79a):

آخره: يا من احتجب في سرادقات عزّه عن أن تدركه الأبصار، ويا من تجلّى بكمال بهائه فتحقّقت عظمته للأسرار، كيف تخفى وأنت الظّاهر، أم كيف تغيب وأنت الرّقيب الحاضر. تمّت الحكم الإسكندريّة بعون اللّه معين البريّة وله الحول والقوّة في الأوليّة والآخرويّة وصلّى اللّه وسلّم على من ظهرت منه ينابيع الحكم الإلهيّة.

Listovi 80-86 neispisani.

5. L. 87b-88a

رسالة في حقيقة الجسم لإبن كمال پاشا
RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ǦISM
LI IBN KAMĀL-PĀŠA

Kratka rasprava o duši. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Köprülü II, 330/24; Ahlwardt II, 2592; Brockelmann G II, 451/59 i S II, 670; Fajić III, 2292/14; Popara XIII, 7584/5.

Početak (l. 87b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان أطواراً نفسًا وروحًا وجسمًا ، وجعل ذلك التّركيب العجيب على خزائن أسراره طلسمًا... إعلم أنّ الشّخص الإنسانىّ بظاهره الكثيف جسدٌ ظلمانىّ ناقص وكامل تامّ وزايل، وبباطنه اللّطيف جسمٌ نورانىّ سائر في الهيكل المحسوس سريان الماء في الورد والنّار في الفحم...

Završetak (l. 88a):

آخره: ...وهو الّذي أشار إليه عيسى عليه السّلام بقوله: لن يلج ملكوت السّماوات من لم يولد مرّتين، وقال تعالى: **يا معشر الجنّ والإنس إن استطعتم أن تنفذوا من أقطار السّماوات والأرض** بالتّجرّد عن الهيئات الحسّيّة والتّعلّقات البدنيّة **فانفذوا**، وانخرطوا في سلك الأرواح الملكوتيّة والنّفوس الجبروتيّة واتّصلوا إلى الحضرة الإلهيّة، **لا تنفذون إلاّ بسلطان** أى بحجّة بيّنة وهى التّوحيد والتّجريد والتّنوير بالعلم والفناء في اللّه. تمّت الرّسالة.

Na listovima 89b-94a bilješke, kraći fragmenti i citati iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku.

6. L. 95b-103a

في بيان أصحاب الكهف للواني

FĪ BAYĀN AṢḤĀB AL-KAHF LI AL-WĀNĪ

Dio djela عرائس القرآن ونفائس الفرقان u kome se navode priče i legende o *Spavačima pećine* (أصحاب الكهف). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Bisṭām al-Ḫaššābī al-Ḥusaynī al-Wānī, umro 1096/1685. godine. Naslov na početku في بيان أصحاب الكهف للواني, a na kraju bilješka u kojoj se kaže da je ovo preneseno iz gore navedenog djela (كذا نقل في العرائس).

Kaḥḥāla IX, 102; Ḥ. Ḫ. II, 1131; Ahlwardt I, 1030; Brockelmann G II, 439 i S II, 652.

Početak (l. 95b):

أوّله: هذه حكاية لطيفة نتيجتها نصيحة لمن أراد أن يتّقى اللّه إذ لكلّ امرئ ربائث مثل أصحاب الكهف ريثة عن مقصوده الأصلي وهى أنواع كلّ نوع معلوم عند من تفقد نفسه لمّا ولّى أمير المؤمنين عمر بن الخطّاب رضى اللّه (عنه) الخلافة أتاه قوم من أخبار (أحبار) اليهود فقالوا له: يا عمر أنت ولىّ الأمر بعد محمّد... وإنّا نريد أن نسألك عن مسائل...

Završetak (l. 103a):

آخره: ثمّ انّ الملك المسلم عبد الرّحمن أراد أن يبنى على باب الكهف مسجداً والملك النّصراني أراد أن يبنى ديراً فاقتتلا وغلب المسلم على النّصرانيّ فبنى مسجداً وذلك قوله تعالى **قال الّذين**

غلبوا على أمرهم لنتّخذنّ عليهم مسجداً وقال علي كرّم الله وجهه يا يهودي ما سألتنيه هذه أتوافق ما في التّوراة الشّريف أم لا قال يا علي ما زادت حرفًا ولا نقصت ولكنّك لا تسمّني يهوديًا لأنّي قد دخلت الإسلام وإنّي أشهد أن لا إله إلاّ الله وأنّ محمّداً عبده ورسوله.. كذا نقل في العرائس.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* i na listu 95a bilješka ranijeg vlasnika, kadije al-ḥāğī Musṭafe (إستصحبه الفقير إليه عزّ شأنه الحاجي مصطفى القاضي). Ispod bilješke lični pečat vlasnika na kome je čitljivo ime Musṭafā.

Na prvom i zadnjem zaštitnom listu pečat s natpisom *Vakuf merhum Salim ef. Muftića (1357-1938).*

10010. R-9346

إمعان الأنظار ـ شرح المقصود في التّصريف
IM‘ĀN AL-ANẒĀR - ŠARḤ AL-MAQṢŪD FĪ AT-TAṢRĪF

Dio komentara na djelo المقصود في التّصريف (v. br. 10002/2) iz morfologije arapskog jezika. Kao autor osnovnog djela najčešće se navodi Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī, Abū Ḥanifa, umro 150/767. godine. Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birgiwī, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1293/1876. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. II, 1806-1807; Ahlwardt VI, 6798; Köprülü III, 643; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 456; TÜYATOK 07/III, 1713; Jahić VIII, 4777/2; Sarkīs I, 610.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: المعروفان أو المجهولان والمخاطب المجهول لا الأمر الحاضر المعلوم بقرينة ذكره **بعده**، (قوله) **والنّهى** أى الغائب والمخاطب والمتكم المعروف والمجهول **قوله: سكون لام الفعل الصّحيحة** هى صفة اللاّم لا الفعل فيتناول نحو: لينصر وليأخذ وليمدد وليقل وكذا المعتلّة فلا يشتمل غير النّاقص والحروف وأسمائها...

Završetak ovdje (l. 13b):

آخر الموجود: وقد وقع الفراغ من تسويده وسنّي ثلثة وعشرون سنة سنة إثنى (إثنتين) وخمسين وتسعمائة من الهجرة النّبويّة المصطفويّة... والحمد للّه أوّلاً وآخراً وظاهراً وباطنًا وأستغفر اللّه تعالى لي ولوالدىّ ولجميع المؤمنين والمؤمنات عاملنا اللّه بلطفك يا أرحم الرّاحمين آمين!

L. 13; 20,3 x 13 (13,5 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Riječi قال i أقول pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 13b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u petak u trećoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 1137/1725. godine završio Ḥusayn b. Muḥammad.

قد تمّت عن يد (ال) عبد الضّعيف حسين بن محمّد في اليوم (في يوم) الجمعة في أواخر جمادى الأوّل سنة ١١٣٧ غفر اللّه لوالديه وللمؤمنين.

10011. R-10469

شرح العوامل الجديدة في القريب والبعيد
ŠARḤ AL-'AWĀMIL AL-ĞADĪDA FĪ AL-QARĪB WA AL-BA'ĪD

Komentar na al-Birgiwījevo djelo العوامل الجديدة (v. br. 10006/2) o agensima u sintaksi arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku učenik Muṣṭafe b. Ḥamze Adalije, Aḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası), umro 1159/1746. godine. Naslov na početku هذا كتاب شرح عوامل جديد

Jahić VI, 3709/2; Ahlwardt VI, 6790; Brockelmann G II, 441/21c; Köprülü III, 595/2; O. M. I, 405; Popara XVI, 8904/1; Kıbrıs, 702; Lavić NUB, 962.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العالمين العاملين فائزين، ووعد بقبول أعمالهم مخلصين له الدّين... **أمّا بعد**، فيقول العبد الضّعيف الشّيخ أحمد عصمه اللّطيف الصّمد السّاكن بمدينة قوش اطه سي صانهما الحفيظ عن البلاء الجليّ والخفي: لمّا كان كتاب العوامل المعروف بالعوامل الجديد في القريب والبعيد لمولانا أفضل المتأخّرين إمام المتّقين الشّيخ محمّد بن پير علي الشّهير بالفاضل البركوي... سألني بعض أذكياء الطّالبين الرّاغبين أن أشرحه شرحًا (l. 2a) يحلّ ألفاظه ويوضّح معانيه... فأجبته...وها أنا أشرع في شرح الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب...

Završetak (l. 43a):

آخره: **نحو توكّلنا** في أمورنا معاشر المؤمنين **على من لا يأتي الخير** أى لا يحصل ولا يوجد من جهة واحد **إلاّ من جهته** المجازيّة والحقيقيّة فيه محال لأنّ المراد بالموصول هو اللّه الكبير المتعال

وأنت حبير بأنّ في ختم الكتاب بهذا الكلام المستطاب تفاءلاً كاملاً بلا ارتياب ولذا لم يذكر الشّرّ مع أنّه أيضًا لا يأتي إلاّ منه أو لرعاية الأدب كما في قوله تعالى: **بيدك الخير** أى والشّرّ الحمد للّه على التّمام والصّلوة والسّلام على سيّد الأنام وعلى آله الكرام وعلى أصحابه الفخام ما حمد الأنام الكريم العلاّم.

L. 43; 18 x 11,2 (14 x 6,5); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren šarenom trakom, a na ostalim listovima crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni s preklopom, originalan, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1143/1730. godine, jer je iz te godine jedna bilješka na zadnjem zaštitnom listu na strani *b*.

Poklon Fikret-ef. Pašanovića iz Sarajeva.

10012. R-10523

المفاتيح الدّرّيّة في إثبات القوانين الدُّرّيّة

AL-MAFĀTĪḤ AD-DARRIYYA FĪ IṮBĀT AL-QAWĀNĪN AD-DURRIYYA

Dio gramatike perzijskog jezika na arapskom. Napisao Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī, poznat i pod pseudonimom Ḫayrat, umro 1240/1825. godine.

Kaḥḥāla XII, 244; Ahlwardt VI, 6845; A. M. II, 455; Trako 60, str. 48; Bratislava 352, str. 252; Pertsch VPH, 178; Köprülü III, 436/3; Jahić VIII, 5047/2; Popara-Fajić VII, 4417/3; Popara XVI, 8918.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: خواهند دانستن خواهي دانستن خواهيد دانستن خواهم داكستن خواهيم... **الباب الثّاني** في أحوال الفعل وهو الّذي دلّ على معنى مستقلّ مقترن بأحد الأزمنة الثّلاثة فمنه الماضي هو ما دلّ على زمان قبل زمان إخبارك وهو مشتقّ من المصدر بحذف نون من آخره وإثبان الباقي

ساكنًا كاموحت وبرد من آموحتن وبردن وغيره وتقول بإلحاق ضمائر الفاعل: آموختند آموختي آموختيد آموختم آموختيم ...

Završetak ovdje (l. 4b):

آخر الموجود: وقد يكون بمعنى دَرْ الّتي للظّرفيّة كقوله بيت بياكه بحلوت برآدريم دي كه اين دميست ز عمر عزيز حاصل ما وقد يكون للسّببيّة كقوله بيت پادشاه باسان درويش است كرجه نعمت بعز دولت اوست وقد يكون للقسم كما قال بخدا كه من نكردم كما في قوله بخدا كه... وقد يكون للإنتهاء الغاية...

L. 4; 18,3 x 12,5 (13,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Nazifa Borovine iz Sarajeva, porijeklom od Foče.

10013. R-10528

شرح كتاب في النّحو لمجهول

ŠARḤ KITĀB FĪ AN-NAḤW LI MAĞHŪL

Dio komentara nekog djela iz gramatike arapskog jezika. Budući da se u ovom primjerku nalazi samo jedan fragment od 4 lista, nismo mogli utvrditi tačan naziv djela ni ime njegova autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1a):

أوّله: ولو قدّم قوله منه في عين زيد الكحل إشارةً إلى شبهة نقلت عن المص من أنّه فليقدّم منه على الكحل حتّى لا يلزم الفصل بين العامل والمعمول ولم يلتفت إلى جواب نقل عنه وهو أنّه لو قدّم لزم عود الضّمير إلى ما لم يذكر لأنّه ردّه إلى الهنديّ بأنّه لا فساد في رجع الضّمير...

Završetak (l. 4b):

آخره: فقوله فإنّه إذا قيل في اقتل الخ. سهو من كلام النّاسخ لأنّ الكلام في إبطال فتح الهمزة وكسرها سبعين الضمّة فلا معنى للمتكلّم في إبطال فتح الفاء وكسرها على أنّه لا يطالب أحد بأنّه لِمَ لَمْ يفتح الفاء ولم يكسر حتّى يكون لبيانه فائدة والصّواب أنّه إذا قيل في اقتل اقتل

بفتح الهمزة التبس بواجد المتكلّم المعروف في حال الوقف وإذا قيل اقتل بكسر الهمزة لزم الخروج من الكسرة إلى الضّمّة وهو ثقيل...

L. 4; 20 x 14,5 (13 x 7); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovime, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Mjesta predviđena za naslove poglavlja nepopunjena. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Turski

10014. R-5468

ملّت مختلفهء حروفاتي

MILLAT-I MUḪTALIFA-I ḤURŪFĀTĪ

Zbirka pisama raznih naroda, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku ملّت مختلفهء حروفاتي.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: طائفه مسفوره نك استعمال ايلدكلري محرّر اولديغي اوزره يكرمي يدي شكل اولوپ قرائاىٔ حي (!) ترقيم اولنديغي كبيدر لكن بشي مكرّر اولمغله اصل حروفلري ثحذ ضظغ دن ما عدا يكرمي ايكي قالور امّا حروف سواقط دخي بو صورتده ترقيم اولنديغي دوش لحاظهء فقير اولمشدر... يهوديلرك خط دست ديو زمانه مزده ترقيم ايلديكلري عبرانيدىٔ قسم ثاني در...

Završetak ovdje (l. 16a):

آخر الموجود: قلم رملي نطقه ويا فرعه ايله آشكار اولان صوررمليه اون آلتي شكله منحصر اولمغله تسكين طمطم هنديده آ اشكال طريق ترتيب حروف ابجدده حرف غين ده تمام اولديغنه مبني (l. 16b) شكلك مدلولي ايكي حرف وبعضنك مدلولي حرف واحد اولوپ بعد الإستخراج تلقيط ايله لطق ايدر ما نحن فيه دن اولمغله تفصيلي ترك اولندي خط رملي بو شورتده ترتيب اولندي...

L. 16; 17 x 12,2 (11,5 x 7); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani, s kustodama i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

STILISTIKA I METRIKA
STYLISTICS AND METRICS

10015. R-4354

جوامع الكلم
ĞAWĀMIʻ AL-KALIM

Zbirka izreka četvrtog halife ʻAlī b. Abū Ṭāliba, od nepoznatog sakupljača. Izreke su poredane po alfabetu i u arapskoj stilistici se često navode kao primjer jezgrovitosti i savršenstva arapskog govorništva. U nekim rukopisima zbirka se navodi i pod naslovom من كلمات علي رضى الله عنه

Dobrača I, 450/3, str. 278 i II, 1255/3; Popara XIII, 7661/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: **جوامع الكلم في حرف الألف**

إيمان المرء يعرف بإيمانه * إظهار الغنى من الشّكر * أدب المرء خير من ذهبه * أدّب عيالك تنفعهم * أحسن إلى المسيئ تسيّده * أداء الدّين من الدّين * إستراحة النّفس في اليأس * إخوان هذا الزّمان جواسيس العيون * ...

Završetak (l. 23b):

آخره: **جوامع الكلم في حرف الألف**

يأتيك ما قدّر لك * يعمل النّمّام في ساعة فتنة أشهر * برّ الصّدقة يمدّ في العمر * يأتيك الرّزق كما تطلبه * يأمن الخائف إذا وصل إلى ما يخافه * يوم العدل على الظّالم أشدّ من يوم الظّلم على المظلوم.

L. 23; 14 x 11 (12 x 9,5); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, sa mnogo grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Nedostaje nepoznat broj listova. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena svilenim platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10016. R-3179

Zbirka (مجموع), 3

L. 115; 18 x 11,6 (13 x 6,8); 17 redaka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom.

Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst na listovima 1b-99a uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, po rubovima izlizan i dohvaćen zubima glodara. Na vanjskoj strani korica ukrasni ornamenti.

1. L. 1b-2b

رسالة في معاني حروف الهجاء

RISĀLA FĪ MA'ĀNĪ ḤURŪF AL-HIĞĀ'

Kraća risala iz stilistike arapskog jezika, u kojoj se govori o tome da u klasičnom arapskom jeziku svakom slovu arapskog alfabeta odgovara neki pojam iz svakodnevnog života. Napisao al-Ḫalīl b. Aḥmad b. 'Amr b. Tamīm al-Farāhīdī an-Naḥwī, umro 170/786. godine. Autor je primjere naveo, uglavnom, iz starih arapskih poslovica i predislamske poezije.

Kaḥḥāla IV, 112-113; Ahlwardt VI, 7016/1; Brockelmann S I, 159.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام الجليل الخليل بن أحمد النّحوي: قد جمعت الحروف كلّها مع معانيها التّي وردت عن العرب وقد ألّفتها على حسب ما سنح لي وأسئل اللّه التّوفيق **الألف**: الرّجل الحقير. قال أوس: هنالك أنت لا ألف مهين. **الباء**: هو الرّجل كثير الجماع. قال المؤمل: أنبئت أنّك باء حين تلقاها...

Završetak (l. 2b):

آخره: **اللاّم ألف**: شسع النّعل. قال الأخطل: إمش الهوينا علي رسْلٍ لتلحقه وإن تعجله لا تقطع بك اللاّم... **الياء**: النّاحية. قال عمرو: وتيمّمت ياء الحي حين رأيتها تضيء كبد طالع ليلة البدر. تمّت.

2. L. 3b-99a

كتاب التّعريفات للسيّد الشّريف

KITĀB AT-TA'RĪFĀT LI AS-SAYYID AŠ-ŠARĪF

Zbirka definicija pojmova iz filozofije, logike, tesavvufa, jezika, dogmatike i drugih oblasti, poredanih po alfabetu. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī, as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine.

Kaḥḥāla VII, 216; Ḥ. Ḫ. I, 422; Ahlwardt IV, 5378; Brockelmann G II, 216 i S II, 305/2; Köprülü II, 260 mukarrar i III, 671/3; Fajić III, 2159/3.

Početak (l. 3b):

أوّله: ألاَ لاَ آلاَءَ إلاَّ آلآء اللّه العليّ الكبير، الحمد للّه حقّ حمده، والصّلوة على خير خلقه، محمّد وآله أجمعين. **أمّا بعد، فهذه تعريفات** جمعتها واصطلاحات أخذتها من كتب القوم على حروف الهجاء من الألف والباء إلى الياء تسهيلاً تناولها للطّالبين وتيسيراً تعاطيها للرّاغبين... **باب الألف ب**: الإبتداء هو أوّل جزء من المصراع الثّاني وهو عند النّحويّين تعرية الإسم من العوامل اللّفظيّة للاسناد نحو: زيد منطلق...

Završetak (l. 99a):

آخره: **يمين الصّبر** هى الّتي يكون فيها متعمّدا الكذب قاصدا لاذهاب مال مسلم سمّيت به لصبر صاحبه على الإقدام عليها مع وجود الزّواجر من قلبه، **يوم الجمع** وقت اللّقاء والوصول إلى عين الجمع، **اليونسيّة** وهو يونس بن عبد الرّحمن قال اللّه تعالى: على العرش تحمله الملائكة. تمّت.

3. L. 101b-106b

مختار الصّحاح

MUḪTĀR AṢ-ṢIḤĀḤ

Dio skraćene verzije leksikona arapskog jezika. Osnovno djelo pod nazivom صحاح اللّغة napisao Abū Naṣr Ismā‘īl b. Ḥammād al-Ǧawharī al-Farābī, umro 393/1002. godine, a ovu skraćenu preradu sačinio je Muḥammad b. Abū Bakr b. ‘Abdulqādir ar-Rāzī al-Ḥanafī, umro 666/1268. godine.

Kaḥḥāla IX, 112; Ḥ. Ḫ. II, 1072; Ahlwardt VI, 6944; Brockelmann G I, 128 i S I, 196; A. M. 127; Köprülü II, 1592/6; Popara-Fajić VII, 4459; Lavić NUB, 1045.

Početak ovdje (l. 101b):

أوّل الموجود: **باب الألف اللّينة**: الألف ضربان لينة ومتحركة فاللّينة تسمّى الفا والمتحركة تسمّى همزة فقد ذكرناهما في الباب الأوّل وذكرنا متى كانت الألف فيه منقلبة من الواو والياء في الّذي قبل هذا...

Završetak (l. 106b):

آخره: فلمّا دخلت عليه يا للتّنبيه سقطت الفاء اسجدوا لأنها ألف وصل وسقطت ألف يا لاجتماع السّاكنين الألف والسّين ونظيره قول ذي الرّمة:

ألا يا أسلمي يا دار ميّ على البلا　　ولا زال منه لا بجرعائك القطرُ

تمّ تمام.

Na listovima 107a-115b razne bilješke, stihovi, dove i izvodi iz fetvi.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

10017. R-10438

المختصر - شرح تلخيص المفتاح

AL-MUḪTAṢAR - ŠARḤ TALḪĪṢ AL-MIFTĀḤ

Komentar na djelo تلخيص المفتاح iz arapske stilistike. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Qazwīnī, poznat pod nadimcima Abū ʻAbdullāh, Ǧalāluddīn i Ḫaṭīb Dimašq, rođen 666/1268., umro 739/1338. godine, a ovaj komentar Mas'ūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine. On je, kako sam u uvodu kaže, prvo napisao opširan komentar المطوّل na navedeno al-Qazwīnījevo djelo, pa ga je naknadno, uvidjevši da je za običnog čitaoca preopširno i preteško, skratio u obliku ovog kompendija i posvetio sultanu Ǧalāluddīnu Abū al-Muẓaffaru Maḥmūd Ǧānī-beg Ḫānu.

Kaḥḥāla XII, 228; Ahlwardt VI, 7206; Ḥ.Ḫ. I, 473-474; Brockelmann G I, 295 i S I, 516; Köprülü III, 507; Dobrača II, 1324/2; Nametak IV, 2634/7; aẓ-Ẓāhiriyya ʻUL'A, str. 339-345; Bratislava, 368, str. 261; Zürich I, 348; Hasandedić, 592, str. 229; Popara-Fajić VII, 4280; Jahić HAS, 175.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في إيضاح المعاني، ونوّر قلوبنا بلوامع التّبيان من مطالع المثاني... **وبعد**، فيقول العبد الفقير إلى اللّه الغني مسعود بن عمر المدعوّ بسعد الدين التّفتازاني... قد شرحت فيما مضى تلخيص المفتاح وأغنيته بالإصباح عن المصباح وأودعته غرايب نكت سمحت بها الأنظار...

Završetak (l. 179b):

آخره: فإنّه يظهر بتذكّرها أنّ كلاً من ذلك وقع موقعه بالنّظر إلى مقتضيات الأحوال، وأنّ كلاً من السّور بالنّسبة إلى المعنى الّذي يتضمّنه مشتملة على لطف الفاتحة، ومنطوية على حسن الخاتمة. ختم اللّه لنا بالحسنى ويسّر لنا الفوز بالذّخر الأسنى اللّهمّ لا تجعلنا من الأشقياء المردودين واجعلنا من السّعداء المقبولين بحرمة النّبيّ وآله الطّيّبين الطّاهرين... (l. 180a) والحمد للّه ربّ العالمين. تمّت تمام.

L. 180; 24,5 x 17,5 (15,5 x 10,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan bogato ukrašen floralnim motivima u zlatnoj i plavoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije bilješke pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Po marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi s kustodamama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni s preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

Na kraju djela (v. l. 180a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 12. šabana 1273/9. aprila 1857. godine završio Baliġrādī Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāǧǧ Muḥammad b. ‘Abdullah, naib u Šabcu.

حرّره الفقير...بكوردلن نائبي بلغرادي مصطفى محبّي بن الحاجّ محمّد بن عبد اللّه أفندي... قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب عن يد العبد الضّعيف بلغرادي مصطفى بن الحاجّ محمّد بلغرادي في زمن نيابتي في بلدة بكوردلن...في اليوم الثّاني عشر من شهر شعبان المعظّم لسنة ثلث وسبعين ومائتين وألف.

Bilješka prepisivača i vlasnika Muṣṭafe Muḥibbija nalazi se i na listu 1a.

من كتب الفقير الحقير بلغرادي مصطفى محبّي النّائب بقضاء بكوردلن ووكالة إداره شرع شريف بمحروسه بلغراد.

Ispod bilješke je njegov lični okrugli pečat na kome je čitljivo ime Muṣṭafā Muḥibbī (مصطفى محبّي).

Poklon Kenana Kadića iz Sarajeva.

10018. R-9820

حاشية الخطائي على المختصر
ḤĀŠIYA AL-ḪAṬĀ’Ī ‘ALĀ AL-MUḪTAṢAR

Glosa na at-Taftazānījev komentar المختصر al-Qazwīnījeva djela تلخيص المفتاح iz stilistike arapskog jezika (v. br. 10017). Napisao na arapskom jeziku ‘Uṯmān b. ‘Abdullāh al-Ḫaṭā’ī, Niẓāmuddīn, Mawlānā-zāde, umro 901/1460. god.

Kaḥḥāla VI, 258; Ahlwardt VI, 7208; Köprülü II, 1427/2 i III, 498/2; Ḥ. Ḫ. I, 476; Brockelmann G I, 295 i S I, 518; aẓ-Ẓāhiriyya UL‘A, str. 249-252; Kairo 1/IV, str.130; Popara-Fajić VII, 4327.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: بالحمد من أنواع الإنعام وأصناف الإفضال التّام متجدّدة على الإستمرار...وأمّا إيثار صيغة المتكلّم مع الغير على صيغة المتكلّم وحده كما ذكر في المفصّل فلدلالته على عظيم شأن حمد اللّه تع لما يتضمّنه من الإشارة إلى أنّ هذا الأمر العظيم والحطب الجسيم ممّا لا يمكن أن يتولاّه وحده بل يحتاج إلى امعان ونصير وممدّ وظهير...

Završetak (l. 74a):

آخره: فالمناسب أن يرجع الضّمير إليه ثمّ كلام السّكاكي يحتمل وجها آخر لايتوجّه عليه ما ذكره رحمه اللّه وهو أن يتعلّق قوله مع معيّن يكون لا بالخطاب وكلامه رحمه اللّه لا يحتمل ذلك هذا والأولى أن يقابل المتروك بالمتروك إليه فيقال ترك المعيّن إلى غير المعيّن أو الخطاب.

L. 74; 15 x 10 (11,5 x 5); 21 redak. *Ta'līq,* pisan sitnim slovima u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i أقول pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom evropskog porijekla. Listovi dohvaćani vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst djelimično oštećen. Na marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (v. l. 74a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio u trećoj dekadi mjeseca muharrema 1061/1651. godine (تحريراً في أواخر محرم الحرام سنخ ١٠٦١).

10019. R-8293

شرح رسالة الإستعارة للقازابادي
ŠARḤ RISĀLA AL-ISTI'ĀRA LI AL-QĀZĀBĀDĪ

Komentar na as-Samarqandījevu risalu o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi', umro 1163/1749. godine.

Kaḥḥāla II, 81; A. M. I, 175; Brockelmann S II, 260/10; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 313-314; Köprülü III, 543, str. 245; Popara-Fajić VII, 4392/7; Lavić NUB, 1041.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل أسرار البلاغة مفتاحًا لإعجاز نظم القرآن، وصيّر دلائل إعجازه مصباحًا لضوْ نحو من أهل العرفان، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد الّذي هو أفصح أهل البيان. . .**وبعد**، فيقول أفقر عباد اللّه الهادي أبو النّافع أحمد بن محمّد القازابادي رفع اللّه قدرهم وشرح صدورهم هذه ملخّص نتائج الأظفار ومحصّل أبكار الأفكار كتبها على رسالة مشهورة بين الأنام برسالة الإستعارة لبعض من العلماء الأعلام تشحيذاً للأفهام وتشخيذاً للأوهام. . .

Završetak (l. 11b):

آخره: **فأيّتهما أقوى إختصاصًا وتعلقًا به** حيث جعل التّعلّق عطفًا تفسيريًّا له بأن يكون خاصّةً لازمةً له **فهو القرينة وما سواه ترشيح** يفهم منه إذا كان ما له قوّة اختصاص متعدّداً يكون جميعه قرينة لكن يمكن أن يجعل واحد منه قرينة إذا يكفى فيها وما سواه ترشيح إذا يكثر النّفع، واللّه أعلم بالصّواب.

L. 11; 21 x 13,5 (17 x 8,5); 24-32 retka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10020. R-9748

شرح كتاب في المعاني لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-MA'ĀNĪ LI MAĞHŪL

Dio komentara nekog djela iz stilistike arapskog jezika. Budući da je komentar nepotpun na početku i na kraju, nismo mogli utvrditi ni naziv osnovnog djela ni komentara, kao ni imena njihovih autora. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: إلاّ في الإسم وهى الجرّ لا يقال إنّ الجرّ قد يدخل في الفعل لوقوعه مضافًا إليه لأسماء الزّمان نحو قولك يوم يقوم زيد فيقوم فعل في موضع الجرّ وإن أردت صورة الجمع فهو أيضًا ممّا يدخل على فعل نحو قوله تعالى: **لم يكن الّذين كفروا** . . .

Završetak ovdje (l. 51b):

آخر الموجود: **قوله**: وكان للتّشبيه كأنّ مركّبة من كاف التّشديد وأنّ إذ الأصل في قولك كان

زيداً الأسد إنّ زيداً كالأسد فلمّا قدّمت الكاف فتحت همزة إنّ لتكون داخلة على المفرد لفظاً والمعنى على الكسر بدليل جواز السّكوت عليه وإنّما عدل بكلام عن سمة الأوّل ليكون الكلام مبنيّا من أوّل الوهلة على التّشبيه الا يرى (ترى) أنّك إذا قلت كأنّ عمراً الأسد فقد بنيت كلامك على التّشبيه بخلاف قولك إنّ زيداً كالأسد إذ التّشبيه إنّما يكون بعد مضيّ صدره على الإثبات قوله: ولكنّ الإستدراك إعلم أنّ لكنّ يتوسّط بين كلامين...

L. 51 x 14,5 (15 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Osnovno djelo citirano riječima قوله pisanim crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Na marginama i između redaka ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10021. R-10437

Zbirka (مجموع), 2

L. 108; 24,5 x 17 (15 x 10,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, a listovi 45-71 i 91-108 u gornjem dijelu, do 10 cm dubine, slijepljeni i tekst oštećen. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-28b

مرصاد الحذاقة في فهم العلاقة

MIRṢĀD AL-ḤAḎĀQA FĪ FAHM AL-‘ALĀQA

Komentar kraće rasprave o vrstama metafore u arapskoj stilistici, poznate i pod nazivima رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية i رسالة في الإستعارة. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Maḥmūd b. ʻAbdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1746., a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Aḥmad-āġā, poznat i pod nadimcima Ḏikrī i Küçük-āġā al-Užīčawī, rođen 1210/1795., umro 7. muharrema 1267/12. novembra 1850. godine. Na kraju djela stoji da ga je autor završio u nedjelju, 9. džumadel-ahira 1263/25. maja 1847. godine. U nama dostupnim izvorima i literaturi ne spominje se ovaj komentar. Rukopis nudi nove podatke o stvaralaštvu ovog autora.

(O. M. II, 177; S. O. II, 342; Handžić, Glasnik IVZ III, 1935, br. 2, str. 92-98; Bašagić, Bošnjaci, str. 153; Šabanović, Književnost,str. 571-573; Trako-Gazić, 104; Popara XVI, 9280).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان وعلّمه البيان، وألهمه بفضله فهم الخطاب وإدراك دقائق المعان... **وبعد**، فيقول العبد المحتاج إلى ربّه الغنيّ إبراهيم بن أحمد الأوژيچه وي عفى عنهما الملك القويّ: لمّا كانت رسالة العلاقة في علم البيان مع وجازة لفظها (l. 2a) وسهولة نظمها جامعةً لأكثر القواعد المهمّة وحاويةً لما لا بدّ منه لمن صرف إليه الهمّة محتاجةً في بعض المواضع إلى إيضاح المعاني وتبيان الأسرار... فوضعت عليها شرحًا بين الإيجاز والإطناب الموجب للملالة مقتصراً على كشف النّقاب عن عرائس نظم الرّسالة مع قلّة البضاعة في هذه الصّناعة وتشتّت البال... قال المصنّف رحمه اللّه تعالى بعد ما أتى بالبسملة الشّريفة اقتداءً بالكتاب المبين وامتثالاً بحديث النّبيّ الأمين وعملاً بما أجمع عليه علماء الدّين: **الحمد** هو الثّناء تعظيمًا على الجميل الإختياري...

Završetak (l. 28a):

آخره: أدركت العناية الباهرة وطلعت هذه العروس المخدّرة من مقصورة خيمة المفكّرة على جملة الصّحف المنشّرة رجتها وسمّيتها **برصاد الحذاقة في فهم العلاقة** وأرختها بهذا النّظم بعد ما جاء في السّمت تقريره جاء (28b) تاريخه وتحريره وذلك في يوم الأحد التّاسع من شهر جمادى الآخرة جعلها اللّه تعالى ذخراً في الدّنيا والآخرة آمين يا معين سنه ١٢٦٣

Na kraju djela (v. l. 28b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u petak u mjesecu redžebu 1279/1262. godine završio Beliġrādī Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad, naib u kadiluku Brčko.

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعناية الملك الوهّاب من يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة اللّه وانعامه واحسانه بلغرادي مخزنجي الحاجّ محمد زاده مصطفى محبّي النّائب بقضاء برچقه في وقت الظّهر في يوم الجمعة من شهر رجب الفرد سنة تسع وسبعين ومائتين وألف.

Listovi 29-31 neispisani.

2. L. 32b-108a

شرح العلاقة
ŠARḤ AL-‘ALĀQA

Komentar kraće rasprave o vrstama metafore u arapskoj stilistici, poznate i pod nazivima رسالة في الإستعارة i رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Maḥmūd b. ‘Abdullāh al-Anṭākī, umro 1160/1746., a ovaj duži komentar, također na arapskom jeziku, as-Sayyid al-Ḥāfiẓ, čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku crvenim slovima: شرح العلاقه السيّد الحافظ

Početak (l. 32b):

أوّله: قال محمود الأنطاكي رح: **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم**، ثمّ قال: **الحمد للّه** اقتداء بكتاب اللّه عزّ وجلّ عملاً براويتين (بروايتين) مشهورتين لحديث الإبتداء وعملاً بما شاع بين المؤلّفين **والباء** في البسملة للإستعانة عند البيضاوي وللملابسة والمصاحبة عند الزّمخشري **ومعنى** بالملابسه مصاحبة أحد المعمولين بالآخر وهو المجرور وتلك المصاحبة (l. 33a) إمّا في معنى العامل فقط كما في خرج زيد بعشيرته إذا خرج زيد قبل الظّهر وعشيرته بعد العصر وإمّا في زمان العامل مطلقًا سواء كانت في معنى العامل أيضًا كما إذا خرج هو وعشيرته...

Završetak (l. 108a):

آخره: ومن الحقيقي الإدعائي إنّما العلم بتفصيل المرام على ما هو عليه على سبيل التّمام عند اللّه الملك العلاّم فلا يغرنّكم صاحب الأرجام إيّها الإخوان الأعلام...وإنّما التّوفيق من ذي الجلال والإكرام وهو المعين الحقّ المتوكّل عليه صاحب الأرقام.

Prepisao isti prepisivač Muṣṭafā Muḥibbī, kao i pod br. 1 u ovoj zbirci (v. bilješku na listu 108b). Njegova bilješka kao vlasnika nalazi se i na listu 1a:

من كتب الفقير إلى ألطاف وكرم ربّه القدير بلغرادي مصطفى محبّي بن حاجي محمّد النّائب بقضاء برچقه.

10022. R-10412

Zbirka (مجموع), 3

L. 51; 20,8 x 13,4 (14,6 x 6); 13-19 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole, bogato ukrašen floralnim motivima u zlatnoj i plavoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi metrova i riječi قـــال i أقـــول pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na naslovnom listu uokviren dvjema debelim trakama zlatne boje, ojačanim s vanjske strane dvjema, a s unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Stihovi pisani u kolonama uokvirenim crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1215/1800-1801. godine (v. bilješku na listu l. 51a).

1. L. 1b-8b

الرّسالة الأندلسيّة قي علم العروض والأوزان الشّعريّة
AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ‘ILM AL-‘ARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠI‘RIYYA

Kratko djelo iz arapske metrike, poznato još i pod skraćenim nazivom عـــروض الأندلسي. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Abū al-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 549/1154. ili 626/1229. godine.

Kaḥḥāla IX, 176; Ḥ. Ḫ. II, 1135; A. M. II, 92; aẓ-Ẓāhiriyya, str. 291; Ahlwardt VI, 7141; Brockelmann S I, 544; Köprülü II, 341/2; Bratislava, 354-55; Dobrača I, 390/3, Fajić V, 3517/9; Jahić VI, 4182/5 i HAS I, 117; Popara-Fajić VII, 4230/4; Popara XVI, 8864/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الفقير إلى الله الغنيّ عزّ وجلّ أبو عبد الله محمّد بن إبراهيم المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي: **وبعد**، فقد قصدت في هذا المختصر أن أذكر علل الأعاريض الأربع والثّلاثين والضّروب الثّلاثة وستّين خاصّةً ولا أتعرّض لشيئ من ذخاف الحشو غالبًا وصنعت ستّة عشر بيتًا أوّل لفظة من البيت يعطي اللّقب، إمّا إشتقاقًا أو مضارعةً تسامجًا وآخر العروض حرف (l. 2a) من حروف أبي جادٍ يعطي عدد العروض آخر جزء من الشّطر الأوّل...

Završetak (l. 8):

آخره: **البحر المتدارك** أصله: **فاعلن فاعلن** ثماني مرّات، دارك القوم تطفئ غرامًا وضاء اذ درير الهوى بالمغنى جمح. .شأنه أنّه منجز وعده جانب من عنادي. تمّت تمام.

2. L. 11b-44b

شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة
ŠARḤ AR-RISĀLA AL-ANDALUSIYYA FĪ ʻILM AL-ʻARŪḌ WA AL-AWZĀN AŠ-ŠIʻRIYYA

Komentar na al-Andalusijevu raspravu o arapskoj metrici poznat još i pod nazivom شـرح عـروض الأندلسي (v. 10022/1). Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Mağduddīn, umro 872/1467. godine.

Kaḥḥāla VI, 172-173; Ahlwardt VI, 7143; Ḥ. Ḫ. II, 1135; Brockelmann G I, 310 i S I, 544; Köprülü III, 453; Jahić VI, 4182/6; Popara-Fajić VII, 4414/2; Popara XVI, 9006/3.

Početak (l. 11b):

أوّله: أحمد الله على أن قصر سلامة الطّبع على نوع الإنسان واضمر في طيّ صدورهم ضروب الأوزان وحلاهم بنتائج فكر تزري على اللآلي المنثورة في أحشاء البحور... **وبعد**، فهذه كلمات لايهجها إلاّ الغبيّ الّذي في طبعه طبع مقتضية في شرح مشكلات المختصر في علم العروض المنسوب إلى الإمام الفاضل الكامل أبي عبد الله محمّد المعروف بأبي الجيش الأنصاري الأندلسي...

Završetak (l. 44b):

آخره: وهذان البحران مختصّان بدائرة تسمّى دائرة المتّفق بكسر الفاء وإنّما سمّيت بها لإتقان الأجزاء الخماسيّة في كلّ واحد من بحرها هذا عند الأحفش أمّا عند الخليل فلها بحر واحد وهو المتقارب وهذه صورة الدّائرة إذا أردت فكّ المتدارك من المتقارب فابدأ من لام فعولن الأوّل وعكسه من فاعلن الأوّل. تمّ تمام.

3. L. 46b-51

جوهرة التّوحيد
ĞAWHARA AT-TAWḤĪD

Kratko djelo o islamskom monoteizmu. Napisao na arapskom jeziku u mesnevi stihovima Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. ʻAlī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn, umro 1041/1631. godine.

Kaḥḥāla I, 2; Ahlwardt II, 2044; Brockelmann G II, 316 i S II, 436; al-Ğibūrī II, 2795-2796, str. 124; Şeşen, 445, str. 263; Dobrača I, 730, str. 490 i II, 1327/4; Nametak IV, 2636/3; Popara XIII, 7566/5 i HAS II, 989.

Početak (fol. 46b):

أوّله: الحمد لله على صلاته ثمّ سلام الله مع صلوته
على نبيّ جاء بالتّوحيد وقد خلا الدّين عن التّوحيد

Završetak (l. 51a):

آخره: ...هذا وأرجو اللّه أن يمنحـنا   عن السّؤال مطلقًا حجّتـنا
ثمّ الصّلوة والسّلام الدّائم   على النّبيّ دأبه المراحـــم
محمّد وصحبه وعتـــرته   وتابعي لنهجه من أمّتـــه.

RJEČNICI
DICTIONARIES

10023. R-4032

Zbirka (مجموع), 6

L. 129; 20,5 x 13,7 (14 x 7,2); 23 retka. *Ta'līq,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i قول pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani i mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, prepukao dužinom hrbata. Na koricama ornamenti s floralnim motivima.

1. L. 1b-8a

كشف الألفاظ الّتي لا بدّ للفقيه من معرفتها

KAŠF AL-ALFĀẒ AL-LATĪ LĀ BUDDA LI AL-FAQĪH MIN MA'RIFATIHĀ

Rječnik termina koji se upotrebljavaju u hanefijskom fikhu, s objašnjenjima njihovog značenja na arapskom jeziku. Napisao Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid, Burhānuddīn, 813/1410. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1488; Brockelmann S II, 953; Popara-Fajić VII, 4396/7; Popara XVI, 9013.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... **بيان الحدّ** الحدّ هو المنع لغةً ومنه يسمّى البوّاب حدّاداً لمنعه النّاس عن الدّخول والسّجّان لمنعه النّاس عن الخروج من السّجن **وحدّ الشّيئ** هو الجامع والمانع لمنع الداّخل من الخروج والخارج من الدّخول فيه **وحدود الشّرع** موانع وزواجر حتّي لا يتعدّى العبد عنها فيمتنع بها، **الأصل** ما تبنى عليه غيره، **والفرع** ما يبتنى على غيره، **العَالَم** ما كان موجود أسرى اللّه وهو اسم لجميع المكنونات عرضًا كان أو جوهراً يصحّ به أن يعلم يخبر عنه...

Završetak (l. 8a):

آخره: **والمشهور منه** وهو ما كان من الآحاد في العصر الأوّل ثمّ اشتهر في العصر الثّاني حتّي رواه جماعة لا يتصوّر تواطئهم على الكذب وتلقّته العلماء بالقبول وهو أحد قسمى التّواتر...

وخبر الآحاد هو ما نقله واحد عن واحد وهو الّذي لم يدخل في حيّز الإشتهار وحكمه يوجب العمل دون العلم ولهذا لا يكون حجّةً في المسائل الإعتقاديّة. تمّ.

2. L. 9b-24b

حاشية على المتوسّط في النّحو
ḤĀŠIYA ‘ALĀ AL-MUTAWAṢṢIṬ FĪ AN-NAḤW

Glosa na al-Astarābādījev komentar الوافية Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية iz sintakse arapskog jezika. Prema katalogu aleksandrijske biblioteke, glosu je napisao Mas‘ūd b. ‘Umar b. ‘Abdullāh at-Taftāzānī, Sa‘duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine.

Kaḥḥāla II, 228-229; Ḥ. Ḫ. II, 1371.

Početak (l. 9b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل القرآن والحكم على المبعوث للعرب والعجم أفضل الموجودات وأكرم المخلوقات... **وبعد**، فإنّ الولد الأعزّ لمّا إلتمس منّي حواشي كافية لعويصات المتوسّط الموضحة لعضلاته فاتحة لما أغلق...أردت أن أجمع من اللّطائف حواشي المتوسّط على طريق الإختصار والإقتصاد على قدر الإحتياج...**قوله**: أحمد اللّه على عظمة جلاله...

Završetak (l. 24b):

آخره: قوله: ويحذف التّنوين في الوقف إذا ضمّ أو كسر ما قبلها تقول حاله الوقف في نحو: ما جاءتي رجل وفي نحو إلى الأصل بل لعدم القلب يعني أنّه نون التّأكيد فقبلت بالواو وحذف نون التّأكيد فرق ما حذف له. تمّت الكتاب واللّه أعلم بالصّواب وإليه (ال) مرجع والمآب.

Na kraju djela (v. l. 24b) bilješka u kojoj se kaža da je vlasnik rukopisa bio neki Muṣṭafā b. Mawlānā Ḥāfiẓuddīn (صاحبه ومالكه مصطفى بن مولانا حافظ الدّين).

3. L. 27b-31b

حاشية على ديباجة الشرح المتوسّط للكافية
ḤĀŠIYA ‘ALĀ DĪBĀĞA AŠ-ŠARḤ AL-MUTAWAṢṢIṬ LI AL-KĀFIYA

Glosa na uvodni dio (ديباجه) al-Astarābādījev komentar الوافية Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية iz sintakse arapskog jezika. Prema početku, napisao Qāḍī Abū Sa‘īd b. Aḥmad az-Zuwārī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 27b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على خير المرسلين، **أمّا بعد، فهذه حاشية على ديباجة الشّرح المتوسّط للكافية** عملها القاضي (قاضي) القضاة كاشف المشكلات ومبين المعضلات قاضي أبو سعيد بن أحمد الزّواري سلّمه اللّه في الدّارين. **قوله: أَحْمَدُ اللّهَ عَلَى عَظَمَةِ جَلَالِه** الحمد هو الثّناء باللّسان على سبيل التّعظيم سواء كان على نعمة أو غيرها...

Završetak (l. 31b):

آخره: وكذا قائدة النّفى والإثبات في قوله: **وما توفيقي إلاّ باللّه** الإختصاص والحصر والتّوكّل تفويض الأمر أى أمروا الإعتماد عليه قوله: **إليه أنيب** من عطف المضارع إلى الماضي وتقديم إليه على الفعل لما ذكرنا في **عليه توكّلت** والإبانة (الإنابة) الرّجوع. تمّ الكتاب واللّه أعلم بالصّواب بعون اللّه وإليه المرجع والمآب.

4. L. 31b-33b

حاشية على ديباجة الشرح المتوسّط للكافية

ḤĀŠIYA ‘ALĀ DĪBĀĞA AŠ-ŠARḤ AL-MUTAWAṢṢIṬ LI AL-KĀFIYA

Glosa na uvodni dio (ديباجه) al-Astarābādījev komentar الوافية Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية iz sintakse arapskog jezika. Prema završetku, napisao Mawlānā Muḥammad b. as-Sayyid aš-Šarīf, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 31b):

أوّله: **أحمد** بسمه أوّلاً تيمّنًا ثمّ حمد له شكراً وآثر المضارع ليدلّ على الإستمرار رعايةً للموافقة بين الحمد والمحمود عليه من نعمه المتتابعة فإنّ حمدنا ليس إلاّ شكراً وأمّا الوجه في دلالته عليه فبيانه إلى المعاني **اللّه** علم خاص لذاته تعالى ويدلّ على سائر كمالاته تعالى...

Završetak (l. 33b):

آخره: **وسمّيته** عطف على شرحه **بالوافية في شرح الكافية لكونه وافيًا لحلّ ألفاظه وشرح معانيه وموصلاً لطالبه إلى مقاصده ومغانيه** جمع مغني محلّ الغنى والثّروة العلميّة أو محلّ الإقامة من غني بالمكان أقام به **وما توفيقي** وهو جعل الأسباب موافقة...لو على غيره **توكّلت** اعتدت **وإليه أنيب** إرجع فإنّه المرجع. تمّت حاشية ديباجة المتوسّط لمولانا محمّد بن السّيّد الشّريف قدّس سرّه العزيز.

5. L. 36b-45b

حاشية على الوافية في شرح الكافية
ḤĀŠIYA ʻALĀ AL-WĀFIYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA

Glosa na al-Astarābādījev komentar الوافية Ibn al-Ḥāğibova djela الكافية iz sintakse arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413. godine. Naslov na početku كتاب حاشية سيّد الشّريف على الكافية

Kaḥḥāla VII, 216; Ḥ. Ḫ. II, 1370; Brockelmann G I, 303 i S I, 532; Köprülü III, 570/1; aẓ-Ẓāhiriyya N, 147; Jahić VI, 3895/4 i VIII, 5156.

Početak ovdje (l. 36b):

أوّل الموجود: لأنّه أوّلاً لا يدلّ إلاّ على أسكت...كما صرّح به المص والتّحقيق في الجواب أن يقال إنّه غير مقترن بأحد الأزمنة الثّلثة وصفًا بل استعمالاً لأنّه في الأصل موضوع للسّكوت المطلق ولا بأس لعدم استعماله في المعنى الموضوع له... **قَالَ سَ:** لئلاّ يتوجّه عليه النّقض باسمى الفاعل والمفعول...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 45b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قَالَ سَ:** والخامس تخصيص بكون الحذف طرفًا مقدّمًا عليه...قال: فعدل عن النصب إلى الرّفع للثّبات والبقاء وفيه بحث لأنّ العلماء صرّحوا بأنّ إفادة...

6. L. 46b-75a

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات
MALĞAʼ AL-QUḌĀT ʻINDA TAʻĀRUḌ AL-BAYYINĀT

Kratko djelo o postupku šerijatskih sudova u slučaju kontradiktornih dokaza. Napisao Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn, umro 1030/1621. godine. Djelo je poznato i pod nazivom ترجيح البيّنات

Dobrača II, 923/3; Köprülü III, 62/1; Brockelmann G II, 375 i S II, 502; Ḥ. Ḫ. I, 398; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 210-212; Kaḥḥāla VIII, 37-38; A. M. I, 812; Ahlwardt IV, 4838; al-Ğibūrī I, 1883-1886, str. 555-556; Tirana 139, str. 108; Popara IX, 5672/21.

Početak (l. 46b):

أوّله: سبحان من لا حجّة أقوى من كلامه، ومن لا معارض له في أحكامه، والصّلوة على من أيّد بالآيات العظام وعلى آله وأصحابه الخيرة الكرام. **وبعد**، فيقول الفقير إلى الغنيّ غانم بن محمّد البغدادي هذه رسالة في تعارض البيّنات جمعتها لبعض إخواني من القضاة **وسمّيتها ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات**...

Završetak (l. 75a):

آخره: وإن لم يجد لها رواية عن أصحابها واتّفق المتأخّرون على شيئ يعمل به، وإن اختلفوا يجتهد ويفتى بما هو صواب عنده والحمد للّه الّذي ينعمه والصّلوة على من يفضّله وعلى آله وأصحابه الكرام.

Na kraju djela (v. l. 75a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio u trećoj dekadi mjeseca ramazana 1030/1620. godine.

قد وقع الفراغ عن تحرير هذه النّسخة الشّريفة في أواخر رمضان المبارك لسنة ثلاثين وألف...

Arapsko-turski

10024. R-10514

لغت عربي - تركي لمجهول

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ LI MAĠHŪL

Manji arapsko-turski rječnik, od nepoznatog autora. Na početku nedostaje nepoznat broj listova, a na kraju, najvjerovatnije, samo jedan list. U prvom dijelu rječnika na listovima 1a-5b dat je prijevod na turski jezik oko 400 najfrekventnijih arapskih riječi, a na listovima 5b-8b oko 400 glagola poredanih po alfabetu.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: اَلرَّصَاصُ اَلتُّرَابُ اَلطِّينُ اَلرَّمْلُ اَلْغُبَارُ اَلْحَطَبُ اَلْخَشَبُ اَلْقَصَبُ
قلاى طپراق پالچن قوم توز اودون آغچ قش
اَلْفَحْمُ اَلنَّارُ اَلْهَوَاءُ اَلنَّسِيمُ اَلْبَحْرُ اَلنَّهْرُ اَلْمَرْكَبُ اَلسَّمَكُ
كومور اور يل طان يلي دكز ايرمق كمي بالق

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: هَجَعَ هَلَعَ هَتَفَ هَدَمَ هَجَمَ
اويوردي حريص اولدي آواز ويردي يقدي هجوم ايتدي
هَرَمَ هَزَمَ هَجَنَ هَدَى هَنَى
پيرلندي صيدي سيزدي هدايت ايتدي قوتلو اولدي

L. 8; 20 x 13,5 (15 x 9); 9-11 redaka. *Nasẖ,* vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Ervina Sućeske iz Sarajeva (poklon).

10025. R-10481

Zbirka (مجموع), 3

L. 103; 16 x 11 (11,5 x 7,5); 12-15 redaka. *Nasẖ,* s mješavinom *taʻlīqa,* mjestimično vokaliziran, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka.

Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-68b

لغت عربي ـ تركي

LUĠAT-I ʻARABĪ-TURKĪ

Arapsko-turski rječnik za početnike od nepoznatog autora u kome su riječi poredane po alfabetu, često u kombinaciji s drugim riječima s kojima stoje u genitivnoj vezi. U rječnik su uvrštene uglavnom kur'anske riječi. Dvanaest primjeraka ovog rječnika pod naslovom الإرشاد في اللّغة obrađeno je u: *Popara-Fajić VII, 4555-4567.*

Dobrača II, 1809/2; Popara-Fajić VII, 4555-4567; Popara IX, 5659/17 i XVI, 9025-9028; Jahić HAS I, 188-189 i Lavić NUB, 1057.

Početak (l. 1b):

أوّله: أَبٌ أُبٌ أَبَاهٌ آبَاؤُكُمْ آبَاؤُهُمْ أَبُو الْبَشَرِ
اوتلوق بابا بابلر بابلركز انلرك بابالري آدم عـ. م.

Završetak ovdje (l. 68a):

آخره: يا بني آدم يا بُنَيَّ يَا بِس يَتِيم يَتَامَى
اى آدم اوغلنلري اى اوغللرم قُورى اوكسوز ج... (l. 68b)
يوم العرض يوم الفصل يوم النّشور يوم آخر يوم عسير يوم عظيم. تمّت بعون خدا.

Na kraju djela (v. l. 68b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završen 1138/1726-27. godine.

Na listovima 69a-70b razne bilješke, hadisi i dove.

2. L. 71a-95b

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Mali perzijsko-turski rječnik za početnike. Napisao Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ Ilyās, čija nam je biografija nepoznata. Sadrži četiri poglavlja s najviše upotrebljavanim perzijskim riječima. Počinje glagolom دانستن po čemu je poznat i pod nazivom لغت دانستن.

Trako, 220-233; Flügel I, 145; Rieu, CPM II, 789; Pertsch, VPH, 211; Dobrača I, 594/4 i 722/3; Boškov I, 101; Popara-Fajić VII, 4486; Popara IX, 5646/3 i XVI, 9078/1; Jahić HAS I, 225; Lavić XIV, 7856/2 i NUB, 832.

Početak (l. 71a):

أوّله: **دَانِسْتَنْ شِنَاخْتَنْ آمُوخْتَنْ خُونْدَنْ نُوشْتَنْ**
بلمك اكلمك اوكرمك اوقمق يازمق

Završetak ovdje (l. 95b):

آخر الموجود : **بَشُمَا بَا أُو بَا اِيشَان بَا هَمَه مَرَا**
سزدك اكادك انلردك دكليندوك بكا
مَارَا تُرَا شُمَارَا أُورَا اِيشَانْرَا
بزَه سكا سزه اوكا انلره

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci.

3. L. 96b-102b

تركي بنالوقه
TÜRKĪ BANA LUKA

Narodna pjesma na turskom jeziku u kojoj se opisuje boj pod Banjom Lukom1737. godine.

Hadžiosmanović, str. 315-327; Nametak IV, 3075; Popara XVI, 9312/21; Jahić HAS I, 353.

Početak (l. 96b):

أوّله: كوردكوز مي نمچه قرالي نيلدي عهدي بوزوپ جنكه رغبت ايلدي
نام ايله جنراله سويلدي سوره عسكر بانه لوقه اوستونه

Završetak ovdje (l. 102a):

آخر الموجود : قلعه ايله بيله بيوك قوله سي قاپينك بيله شريف توربه سي...
نمچه طابوري معينمز اولسون حضرت باري
پتراش كافر هم اوسيق جنرالي
نعمان پاشا الدرمكه بزي
قلعنك ايچنده فيض الله پاشا الله انا

Naknadno dopisano, rukom drugog prepisivača, nevještom rukom, s mnogo grešaka.

Otkupljeno od Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

Perzijsko-turski

10026. R-10490

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Poznati perzijsko-turski rječnik u mesnevi stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Ḫudā'ī-dede Muġlāwī, rođen u selu Muġla u provinciji Menteše u Anadoliji 885/1480., umro 957/1550. godine.

Trako, 110-178; Nametak IV, 3190-3200; Popara-Fajić VII, 3693-3646; Zürich-Sarajevo II, 960-962; Pertsch, VPH, 208; Rieu, CPM II, 139; Flügel I, 135; Karatay t II, 2047-2056; Popara XIII, 7791/2 i XVI, 9065-68; Jahić HAS I, 210; Lavić NUB, 1068.

Početak (l. 1b):

أوّله: بَنَامِ خَالِـقُ وحَيٌّ وتُـــوَانَا قَدِيمُ وقَادِرُ وبِينَـا وُدَانَـــا
ثَنَا وحَمْدُ وشُكْرُ بِي نِهَايَـه سِپَاسُ ومِنَّتْ بِي حَدّ وغَايَـــه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 49b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

خيزه ما بون تكي حاتون دحي پادشهلر اولدي كيهان اى دحي...

L. 49; 19 x 13,5 (14 x 8); 9 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokaliziran, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama, dohvaćeni vlagom, razasuti i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Otkupljeno od Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10027. R-10496

تحفهء وهبي
TUḤFA-I WAHBĪ

Perzijsko-turski rječnik u stihovima. Napisao Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Mar'ašī, umro 1224/1809. godine.

Autor je rječnik napisao 1196/1782. godine za svoga sina Luṭfullāha, a posvetio ga je velikom veziru Ibrahim-paši.

Flügel I, 143; Rieu CTM, 144; Karatay t, II, 2091-2095; Trako, 239; Popara-Fajić IV, 4604/4 i 4639-4641; Popara XVI, 9079.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حد اوكره فرمايـــه   كه آنك نعمتيدر بي غايــه
قيلدي از جمله اوخلاّق كريم   حضرت آدمه اسما تعليــم

Završetak (l. 57b):

آخره: هزاران شكر ايدوب حقّه ديششدم تاريخي
بحمد اللّه يوز يبا تحفه وهبي تمام اولدي.

L. 57; 17,5 x 12 (12 x 8); 12-14 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima, nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a prvih dvadesetak listova zajedno s prvom koricom pocijepani gelerom granate u toku rata (1992-1995). Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i gelerima granate.

Na kraju djela (v. l. 57b) bilješka nama nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 1258/1842-43. godine.

Otkupljeno od Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10028. R-7585

تحفة الهادية (لغت دانستن)

TUḤFA AL-HĀDIYA (LUĠAT-I DĀNISTEN)

Isto kao pod br. 10025/2.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 22b):

آخر الموجود: يَكْ دُوْ سِهْ چِهَارْ پَنْجْ شَشْ هَفْت هَشْت
١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨

L. 22; 15,8 x 10,6 (12 x 7); 10 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi naknadno lijepljeni i nevješto popravljani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Arapsko-perzijsko-turski

10029. R-10494

سبحهء صبيان

SUBḤA-I ṢIBYĀN

Mali arapsko-perzijsko-turski rječnik, namijenjen djeci i početnicima. Rječnik je napisan u stihovima, po uzoru na rječnik Ibn Firište ili Firište-oglua. Napisao Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Mufattiš al-Bosnawī, a dovršio ga je, prema kronogramu što ga daje posljednji polustih na kraju uvodnog dijela teksta, 1033/1623-24. godine. Dobrača pretpostavlja da bi to mogao biti naš poznati pjesnik i književnik Narkasī, umro 9. ševvala 1044/28. marta 1535. godine. Da je Dobrača bio u pravu može se vidjeti i iz prijepisa jednog dokumenta na margini lista 133a u rukopisu koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci pod br. R-5315. Naime, pouzdano se zna da je Narkasī 1039/1630. godine bio kadija u Banjoj Luci. On se na spomenutom dokumentu potpisao kao *Muḥammad b. Aḥmad al-Mufattiš, kadija u Bogom čuvanoj Banjoj Luci*, dakle isto kao i pisac gore spomenutog rječnika:

هو الفيّاض المبدع الموجد المعين، ما نظّمته بنان اليراعة على سمط السّطور من درر العقد، الموجبة حسن نظام عقد الأجور واقع بلا ريب، لدى العبد الفقير المستمدّ من صوب عالم الغيب، محمّد بن أحمد القاضي بمحروسة بنا لوقه المفتّش عفى عنه

Flügel I, 120; Karatay t, 2008-2011; Dobrača I, 592/4, str. 381; Nametak IV, 2015; Trako, 214-219; Popara-Fajić VII, 4602; Popara IX, 5656; Lavić XIV, 8100/1; Šabanović, Književnost..., str. 212-213.

Početak (l. 1b):

أوّله: نَامِ خُدَا ذِكْرِ ايدَه لُمْ اِبْتِدَا مَنْزِلِ مَقْصُودَه اُودُرْ رَهْنُمَا
نَامِ خُدَا اوُلْسَه اَسَاسِ كَلاَمْ اَكَا بِنَاءً اُولَه اُولْسَه تَمَام...

Završetak (l. 28a):

آخره: رَهْبُ خَوْفُ رُعْبُ خُشْيَه قُورقُورْ كُنْهُ قُصْوَى خَاتِمَتْ پَايَان كَار
بِرْ عَمَلْ قيلْ سَاكَه يَارِ غَارْ بِرْ آثَرْ قُوتَا كه قَالَه يَادِگَارْ

تمّت تمام.

L. 28; 19 x 14 (14 x 9); 11-13 redaka. *Nash*, vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i oznake metrova pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno od Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

KNJIŽEVNOST
BILLES-LETTRES

10030. R-6369

Zbirka (مجموع), 10

L. 94; 21,5 x 12 (18 x 6,5); 23-29 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, s preklopom, originalan, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 4b-5b

نثر اللآلي من كلام الإمام علي

NAṮR AL-LA'ĀLĪ MIN KALĀM AL-IMĀM 'ALĪ

Zbirka mudrih izreka četvrtog halife 'Alī b. Abū Ṭāliba, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Zbirka se često pojavljuje i u prijevodima na perzijskom i turskom jeziku. Izreke su poredane po alfabetu. Naslov na početku نثر اللآلي على حروف الهجاء من كلام أمير المؤمنين أسد الله الغالب علي بن أبي طالب...

Ahlwardt VII, 8659-8660; Kairo 1, 338; A. M. I, 270; Dobrača I, 299/2; Popara XVI, 9137/3 i HAS II, 855.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين. هذه كلمات رويت عن علي بن أبي طالب كرّم اللّه وجهه ويسمّى **نثر اللآلي، باب الألف**: إيمان المرء يعرف بإيمانه * أخوك من واساك في الشّدّة * إظهار الغنى من الشّكر * أدب المرء خير من ذهبه * أداء الدّين من الدّين * أدّب عيالك تنفعهم...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: **باب الكاف** كلام اللّه دواء * كافر سخيّ أرجى في الجنّة من مسلم صحيح كفران النّعمة يزيلها * كفى بالشّيب داءً * كفى للحسود حسده * كمال العلم في الحلم * كفاك همّا علمك بالموت * كمال الجود في الإعتذار.

Na listovima 1b-4a izvodi iz raznih zbirki fetvi i stihovi na turskom jeziku.

Na listovima 6a-12b stihovi, izreke, poslovice i stihovi na turskom jeziku. Među pjesnicima su zastupljeni: Sazā'ī, Waḥdatī, Bāqī i Ḥayātī.

2. L. 13a-14a

حكاية عبد الله بن عمر وطفل رضيع
ḤIKĀYA 'ABDULLĀH IBN 'UMAR WA ṬIFL RAḌĪ'

Priča o tome kako je halifa 'Umar b. al-Ḫaṭṭāb pored džamije u Medini pronašao novorođenče, usvojio ga i odgojio kao svoga sina pod imenom 'Abdullāh i kasnije mu pomogao da pronađe svoje prave roditelje. Priča je na arapskom jeziku i ne podudara se s historijskim činjenicama. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 13a):

أوّله: لمّا توفّى أبو بكر الصّدّيق وقعد عمر رضى اللّه عنهما بالخلافه فقام ليلاً من اللّيالي وأتى إلى المسجد واشتعل السراج وكان من عادته فرأى في زاوية المسجد قماطًا وفيه طفل رضيع بجنبه عشرة دنانير ملفوفة وفي قرطاس مكتوب على القرطاس إن هذا الطّفل ليس له والد وهذه الدّنانير نفقة له فرحم اللّه امرء أخذه وربّاه وأشفق له كالوالد الرّحيم فلمّا اجتمع النّاس وصلّى بهم قصّ عليهم حكاية الطّفل وقال أنا أحقّ به...

Završetak (l. 14a):

آخره: فذهب الشّابّ إلى تلك البخشة وأخذ الخاتم وجاء به إلى عمر فقال له: إمش يا عبد اللّه فقد ظهر والدك فالآن لا يجوز أن يقال لك ولد الزّنا والحرام فإنّ حقيقة لزّنا أن يجامع رجل أجنبىّ بإمرأة أجنبيّة فأنت ولدت من صنع اللّه تعالى ثمّ انّ عمر قد عقد بين الرّجل والمرأة نكاحًا وزوّج بعضها من بعض. تمّ تمام.

Na listovima 14b-16a stihovi na turskom jeziku, hadisi i izvodi iz djela Šir'a al-islām (شرعة الإسلام).

3. L. 16b-17b

رسالة شيخ محمد بشروي
RISĀLA ŠAYḪ MUḤAMMAD BIŠRAWĪ

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa u kojoj se govori o dvanaest faza duhovnog napredovanja. Prema uvodu, napisao na turskom jeziku šayḫ Muḥammad Bišrawī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 16b):

أوّله: رساله، ديكر تأليف شيخ محمد بشروي طريق جمال افندي اون ايكي درجه يدي حضار درت اركان اون ايكي درجه ذكر ايده لم اوّلكي درجه محبّت درجه سيدر ايكنجي مريد درجه

سيدر اوچنجي صوفي درجه سيدر دردنجي درويش درجه سيدر بشنجي ولايت درجه سيدر التنجي ارشاد درجه سيدر...

Završetak (l. 17b):

آخره: اوّلكي علم علم ظاهردر درت علم باطندر اوّلكي علم عبرت در ايكنجي علم حكمتدر اوچنجي علم اساردر دردنجي علم قدرتدر علم ظاهر نفسي اصلاح ايدر علم عبرت وحكمت قلبي اصلاح ايدر علم اسرار سي درياسنه ايدكور علم قدرت سيرسي در ياسنده پنهان اولور تمّت الاسرار بعون الله الملك الغفّار.

Na listu 18a spisak stotinjak fikhskih djela sa skraćenicama, pod naslovom: كتابلرده اشارات اولنان كتابلرك واماملرك اسملريله ذكر اولنور

4. L. 18b

حديث أربعين
ḤADĪṮ ARBAʻĪN

Zbirka od 40 kraćih hadisa, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov na kraju zbirke حديث أربعين

Početak (l. 18b):

أوّله: قال عـ م: من أراد أن يتكلّم مع الله فليقرأ القرآن * قال عـ م: من صلّى عليّ مرّةً لم يبق ذنوبه ذرّةً * قال عـ م: من خاف الله خاف من كلّ شيئ * قال عـ م: لا تسبّوا السلطان فإنّه ظلّ الله في الأرض * قال عـ م: قلب المؤمن عرش الرّحمن...

Završetak (l. 18b):

آخره: قال عـ م: إنّ الحسد تأكل الحسنات كما النّار الحطب * قال عـ. م: من عفى عند القدرة عفى الله عنه عند العسرة * قال عليه السّلام: أفضل الجهاد كلمة عدل عند سلطان جائر * الكاسل عدوّ الله والكاسب حبيب الله.

Na listovima 19a-23b obrasci službenih dokumenata i korespondencije na turskom jeziku.

5. L. 24a-27a

رموز الكنوز في الجفر
RUMŪZ AL-KUNŪZ FĪ AL-ĞAFR

Rasprava o proricanju sudbine pomoću slova arapskog alfabeta kao posebnih simbola (الجفر). Napisao 965/1558. godine na turskom jeziku šayẖ Mağduddīn b. ʻĪsā Ilyās al-Āqḥiṣārī, umro 967/1559-60. godine. Djelo je podijeljeno na 12 poglavlja (فصل).

Ḥ. Ḫ. I, 913; O. M. I, 18; Flügel II, 1502; Pertsch VTH, 45/9; Wiesbaden XIII2, 369; Jahić XII, 7449.

Početak (l. 24a):

أوّله: حمد بيحدّ وثنائي بيعدّ واول ودوده كه آدمي عدمدن وجوده كتوروپ **ولقد كرّمنا بني آدم** بيوروپ مكرّم قلدي ودخي وجودن كمالاتيله قلدي **وعلّم آدم الأسماء كلّها** بيوروپ قلبني علمله مملو قلدي **وبعد**، صلواة وسلام انك حبيبي اوزرينه اولسونكه فخر عالم وزمرهء نبي اوميدر وانك آل واصحاب... رضوان اللّه عليهم اجمعين ودخي حسن وحسين اوزرينه اولسونكه رضى اللّه تعالى عنهما وبو مذكوراتند نصكره شيخ ابن عيسى كه ديارمده ولايت اناطوليده لوا سرخانده اولن قصبهء آقحصارده پيري وپدري شيخ مجد الدّين قدّس سرّه حضرتلرندن كورديكي علم حضرت ادريس نبي قولي دخي اسد اللّه الغالب علي ابن ابي طالب... جدول كبيردن وصغيردن استخراج ايدوپ اون ايكي فصل اوزره اشبو كتابي تأليف ايدوپ نامني **رموز الكنوز**...

Završetak (l. 27a):

آخره: دخي بر وزير اعظم كله اسمنده **ب** حرفي اولوپ مصاحب ومصلحت كذار اوله كتخداسي اسم مصطفا اوله انك دورنده اولن وزرانك اسمنك برنده **او** ويرنده حرف علّت اوله بعده پادشاه فوت...دعوتده مخالفت ايدوپ انمالردن اختلاف اولنمق ايله يدي كشي هلاك ايدنجه مشايخدن بر عزيز شفاعتله عفو اولنه.

6. L. 27b-37a

إنشاء

INŠĀ

Zbirka obrazaca službenih dokumenata i korespondencije na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 27b):

أوّله: **التمش كونده اوچ حيض كورديكينه يمين ويرلديكي**

فلان بن فلان بعد الدخول مطلّقه سي اولوپ ذات حيض اولان اشبو باغية الكتاب فلان نام خاتون مجلس شرعده طلاقدن التمش كون تمامنده مدّتي منقضيه اولديغي خبر ويروپ تكذيب اولندقده صدق خبرنه حاكم موقّع صدر كتابده تحليف ايدوپ اولداخي على وفق المسؤل يمين باللّه العليّ العظيم ايتمكين نفسني آخره تزويجه مزبوره يه اذن ويريلوپ ما وقع بالطّلب كتب وتنبيه اولندي.

Završetak (l. 37a):

آخره: وقف مزبوردن رجوع واقف ايچون غير مشروعدر استرداد مراد ايتدم ديو جواب ايتدكده حاكم موقع كتاب حضرتلري امام اعظم حضرتلري قول شريفينه كوره اوّلاً صحّت وقفه وثانيًا امامين همامين قول شريفلري اوزره صحّت لزومنه حكم صحيح شرعي وقضاء صريح مرعي ايدوپ من بعد وقف مرقوم صحيح ولازم اولدي.

7. L. 37b-44a

فتاوى عبد الرّحيم منتشي زاده

FATAWĀ ‘ABDURRAḤĪM MUNTAŠĪ-ZĀDE

Dio zbirke fetvi na turskom jeziku koju je sastavio šejẖul-islām ‘Abdurraḥīm Muntašī-zāde, umro 1128/1716. godine. Naslov na početku kaligrafskim slovima عبد الرّحيم افندي فتاواسنده اولان رضا بابي در

A. M. I, 564; O. M. II, 27; Köprülü III, 122; Dobrača II, 1759; Lavić X, 6155.

Početak ovdje (fol. 37b):

أوّل الموجود: (**سؤال**): زيدك مملوكه جاريه سي هند زنادن حاصل اولوپ وضع حمل اولندقدن صكره هند زيدك زوجه سني ايلنيدن حاصل اولان ولد صغيري ارضاع ايتمكده شرعًا بأس وارميدر؟ (**الجواب**): يوقدر... (**سؤال**): قپطان طائفه سندن هند نصرانيّه مرضعه زينب مسلمه نك صغير اوغلو زيدي ارضاع ايتمكده بأس وارميدر؟ (**الجواب**): يوقدر.

Završetak ovdje (l. 44a):

آخر الموجود: (**سؤال**): زيد صغير ايله هند صغيره ئي زينب اجنبيّه ارضاع ايلسه حالا زيدك باباسي عمرو هند تزوّج ايتمك شرعًا جائز اولور مي؟ (**الجواب**): اولور.

Na marginama listova 39b-42b naknadno dopisan popis osmanskih sultana od Osmana I (1281) do Mustafe III (1757).

8. L. 44b-53a + 54a-55b + 59a-59b + 61b-74a + 77a-77b

مجموعة أشعار بالتّركيّة

MAĞMŪ‘A AŠ‘ĀR BI AT-TURKIYYA

Zbirka pjesama raznih žanrova na turskom jeziku koje su napisali pjesnici: Raḥmī, ‘Išqī, Rūḥī, Nābī, Šākir, Čalabī, Yaḥyā, Nā’ilī, Wağdī, Fāyḍī, Našāṭī, Qabūlī, ‘Āšiq ‘Umar, Raf‘at, Nadīm, Fawzī, Ṯābit, Ḥamdī, ‘Alī-efendī, Bāqī, Ṭālib, Fahīm, Ṭiflī-efendī, Dā‘ī, Ḫalīl-efendī, Muẖliṣ Ṣāfī, As‘ad-efendī, ‘Uṯmān-zāde, Rāšid, Riyāḍī, ‘Ārif-beg i Čašmī-zāde.

9. L. 81a-83b

ترجيح البيّنات

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT

Rasprava o sudskom postupku i uvažavanju jačeg dokaza u slučajevima kada se pojavi više suprotnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ḫiṣālī, umro 1087/1676. godine.

Kaḥḥāla V, 127; aẓ-Ẓāhiriyya I, 201-202; A. M. I, 550; Ḏayl Kašf aẓ-ẓunūn I, 281: O. M. I, 295-296; Brockelmann S II, 948; Şeşen, 271, str. 187; al-Ğibūrī I, 1246, str. 396; ar-Riyāḍ, str. 3; Dobrača II, 1480; Popara IX, 5418/2 i 5672/1.

Početak (l. 81a):

أوّله: الحمد للّه عظيم البرهان وعميم الإحسان، والصّلوة على محمّد حبيب الرّحمن، **وبعد،** فإنّ أفقر عباد اللّه السبحان السيّد عبد الرّحمن بن سليمان الشّهير بخصالي بين الأحباب والإخوان قد اختصر هذه الرّسالة بحسب الإمكان من الكتب المعتبرة للبيان بيّنة لها الرّجحان عند تعارض البرهان، وإليه المستعان وعليه التّكلان. **كتاب النّكاح:** بيّنة التّاريخ الأسبق أولى إذا برهن الرّجلان على نكاح إمرأة...

Završetak ovdje (l. 83b):

آخر الموجود: **مبيّنة** الأبنية على أباها المتوفّى كان حرّ الأصل أولى من مبيّنة المدّعي أنّه كان عنده فأعتقه وولاؤه له قاضيخان **مبيّنة** الزّوجة على أنّ الثّوب الّذي بعثه الزّوج إليها هديّةً أولى من مبيّنة الزّوج على أنّه من الكسوة بزّازيّة أعتق أمته ولها ولد فأقامت مبيّنة أنّه أعتقها قبل الولادة والولد...

10. L. 85b

ترجيح البيّنات ليحيى أفندي

TARĞĪḤ AL-BAYYINĀT LI YAḤYĀ EFENDĪ

Kratka rasprava na arapskom jeziku o postupku šerijatskih sudova u slučaju oprečnih dokaza. Napisao na arapskom jeziku šejhul-islam Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, poznatiji kao Yaḥyā-efendī, rođen 999/1591., umro 1053/1643. godine.

Kaḥḥāla XIII, 197; Dobrača II, 1740; Popara IX, 5672/24; Lavić NUB, 405.

Početak (l. 85b):

أوّله: **بيّنة** الوفاء أولى من بيّنة البات * **وبيّنة** الكره أولى من بيّنة الطّوع * **وبيّنة** البراءة أولى من بيّنة الإقرار * **وبيّنة** القرض أولى من بيّنة الأمانة * **وبيّنة** الشّراء أولى من بيّنة البيع * **وبيّنة** المعتوه أولى من بيّنة العاقل...

Završetak ovdje (l. 85b):

آخره: **وبيّنة** الأمانة أولى من بيّنة الشّراء * **وبيّنة** القرض أولى من بيّنة العارية * **وبيّنة** الصّحّة بعد الضّرب أولى من بيّنة الموت من الضّرب * **وبيّنة** المتصرّف عاقلاً أولى من بيّنة مخلوط العقل أو مجنون.

Na listovima 86a-94b obrasci za korespondenciju, stihovi, izreke, fetve, zagonetke i Božija imena (الأسماء الحسنى).

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač između 1138/1725. (v. bilješku na listu 52a) i 1167/1753. (v. bilješku na listu 87a).

10031. R-10459

قصيدة عبد القادر الجيلي المسمّاة بالوسيلة

QAṢĪDA ʻABDULQĀDIR AL-ĞĪLĪ AL-MUSAMMĀT BI AL-WAṢĪLA

Kasida od 63 bejta s naglašenim sufijskim sadržajem. Spjevao na arapskom jeziku ʻAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʻAlī b. Mūsā al-Ğīlī (Gīlānī), umro 561/1167. godine. Kasida je poznata i pod nazivom *al-Qaṣīda at-tā'iyya.*

Kaḥḥāla V, 307-308; Brockelmann G I, 435/24; Lavić NUB, 1107.

Početak (l. 1b):

أوّله: نَظَرْتُ بِعَيْنِ الْفِكْرِ فِي حَانِ حَضْرَتِي   حَبِيبًا تَجَلَّى لِلْقُلُوبِ مَحَبَّتِي
سَقَانِي بِكَأْسٍ مِنْ مُدَامَاتِ حُبِّهِ   فَكَانَ مِنَ السَّاقِي خُمَاراً وَسَكْرَتِي

Završetak (l. 3b):

آخره: وَكُنْ قَادِرِيَّ الْوَقْتِ لِلَّهِ مُخْلِصًا   لِعَيْشٍ سَعِيداً صَادِقًا لِمَحَبَّتِي
فَجَدِّي رَسُولُ اللَّهِ أَعْنِي مُحَمَّداً   أَنَا عَبْدُ قَادِرٍ دَامَ عِزٌّ وَرِفْعَتِي
أُغِيثُهُ إِذَا مَا صَارَ فِي أَيِّ بَلْدَتِي
تمّت القصيدة المرغوبة لعبد القادر الجيلي

L. 8; 17,5 x 13 (11 x 6); 15 redaka. *Nasẖ*, vakalizovan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti i po lagama izlizani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Na listovima 6b-8b poglavlje iz nekog obimnijeg djela o Božijim imenima. U ovom fragmentu se nalazi samo dio u kome se govori o Božijem imenu al-Qādir (فصل في اسمه تعالى القادر).

Bez poveza i podataka o prepisivaču, mjestu i godini prijepisa.

10032. R-6952

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Spjev u formi kaside u slavu poslanika Muhammeda, a. s. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine. Autor je, nakon što je spjevao ovu kasidu, u snu vidio da ga je poslanik Muhammed ogrnuo svojim ogrtačem, po kome je kasida i dobila naziv قصيدة البردة.

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ḥ. Ḥ. II, 1331; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2, str. 268; Nametak IV, 2635-42; Zürich I, 390-93; Trako-Gazić, 9-21; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1; Popara IX, 5751/4 i XVI, 8889/10.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: أَيَحْسَبُ الصَّبُّ أَنَّ الْحُبَّ مُنْكَتِمٌ مَابَيْنَ مُنْسَجِمٍ مِنْهُ وَمُضْطَرِمِ
لَوْلاَ الْهَوَى لَمْ تُرِقْ دَمْعًا عَلَى طَلَلٍ وَلاَ أَرِقْتَ لِذِكْرِ الْبَانِ وَالْعَلَمِ

Završetak (l. 20b):

آخره: والآلَ وَالصَّحْبَ ثُمَّ التَّابِعِينَ لَهُمْ أَهْلُ التُّقَى وَالنُّقَى والْحِلْمِ وَالْكَرَمِ
مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتِ الْبَانِ رِيحُ صَبًا وَأَطْرَبَ الْعِيسَ حَادِي الْعِيسِ بِالنَّغَمِ.

L. 20; 16,5 x 11,7 (12 x 7); 8 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 20b) nalazi se bilješka u kojoj se kaže da ga je 1271/1854. godine prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Ṣādiq-zāde (Sadiković).

تمّت بعون اللّه الملك المعين سنة ١٢٧١ كتبه الفقير الحقير إلى اللّه الغنيّ إبراهيم ابن عبد اللّه صادق زاده غفر اللّه لهما ولوالديهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات.

Između listova rukopisa ubačen jedan papirić na kome piše: *Ovaj kitab uzeh iz velike grupe-gomile ćitaba u džamiji u mahali Žabljak u Ljubuškom, a po odobrenju mutevelije Saliha koji uzgred s majstorima popravljaju dotičnu džamiju. Šejh h. Fejzulah Hadžibajrić reče mi predaj G. H. biblioteci, što i izvrših njegovu preporuku. Sarajevo, 1980. Mehmed Numanović - Sandžakli.*

10033. R-10415

Zbirka (مجموع), 4

L. 59; 20,2 x 14 (15,5 x 8,5); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-3a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى

AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL
BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Kasida o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى) i molitvi pomoću njih. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Ahlwardt III, 3753; A. M. II, 277; Dobrača I, 122/9, str. 78; Köprülü II, 1587/8; Trako-Gazić, 42-43; A. M. II, 277; Jahić VI, 7435/4 i HAS II, 600; Popara IX, 5800/2 i XIII, 7565/5; Fajić XI, 6992/3; Nametak IV, 3083; Lavić NUB, 302.

Početak (l. 1b):

أوّله: بدأت ببسم اللّه والحمد أوّلا   على نعم لم تحصَ فيما تنزّلا
ومنها ثناء الإله بنفسه على نفسه   إذ ليس يحصيه من تلا

Završetak (l. 3a):

آخره: وجُدْ واعطف وارحم واكف وانصر على العدا   وتب واهد واصلح كلّ شيئ تخلّلاَ
وصلّ وسلّم إلهي بكرة وعشيّا   على المصطفى ما هاج رعد وجلجلاَ

وآصحابه والآل والرّسل كلّهم
وبعد فحمداً للّه ختمَاً وأوَّلاَ

2. L. 4b-6a

القصيدة المنفرجة
AL-QAṢĪDA AL-MUNFARIĞA

Kasida od 35 stihova, spjevana u slavu poslanika Muhammeda, a. s. Kasidu je spjevao na arapskom jeziku Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn an-Naḥwī, Abū al-Faḍl, rođen 433/1041., umro 505/1111. ili 513/1119. godine.

Kaḥḥāla XIII, 334; Ḥ. Ḫ. II, 1346; Brockelmann G I, 268-69 i S I, 473-74; Flügel III, str. 288; an-Naqšibandī, 1301-05, str. 488-89; Köprülü II, 1304/3 i 1627/4; Dobrača II, 899/9; Zürich I, 389; Jahić VIII, 5145/2 i HAS I, 237; Popara XVI, 9094/1 i HAS II, 1300; Lavić XIV, 8099 i NUB, 1237.

Početak (l. 4b):

أوّله: اشتدي أزمة تنفرجي قد آذن ليلك بالبلج
وظلام اللّيل له سرج حتّى يغشاه أبو السّرج

Završetak (l. 6a):

آخره: يا ربّ بهم وبآبائهم عجّل بانّصر وبالفرج
وارحم يا اكرم من رحما عبداً عن بابك لم يعج...
واذا بك ضاق الأمر فقل
اشتدي ازمة تنفرجي

3. L. 7b-48a

القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي
AL-QAWL AL-MUTAWĀṬĪ FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AD-DIMYĀṬĪ

Komentar na kasidu o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى) i molitvi pomoći njih. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, napisao je Muḥammad b. Aḥmād al-Ğazā'irī, Šamsuddīn, umro 1139/1726. godine.

Kaḥḥāla VIII, 246; Fajić XI, 6995; Ḏayl Kašf aẓ-ẓunūn II, 230; Trako-Gazić, 47-50; Popara XVI, 9113.

Početak (l. 7b):

أوّله: وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد النّبيّ الكريم، سبحان من علّم الإنسان بفضله الأسماء... **وبعد**، فإنّ القصيدة الدّمياطيّة مشهورة في فنّها معروفة بعلوّ القدر عند أهلها... فاستخرت اللّه تعالى في شرح يحلّ ألفاظها ومعانيها ويقرّب مدلولاتها ومبانيها **وسمّيته القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي**...

Završetak (l. 48a):

آخره: ولو وقفت على شرح لها لما تعرّضت لذلك التّحرير ولكن هذا ما جرى به التّقدير وحكم به المالك القدير فاللّه أسأل أن يجعله خالصًا لوجهه الكريم وسببًا موصلاً إلى جنّات النّعيم إنّه متفضّل رحيم وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليمًا وآخر دعوانا أن الحمد للّه ربّ العالمين.

4. L. 49b-59b

فتح مفرّج الكرب

FATḤ MUFARRIĞ AL-KURAB

Skraćena verzija komentara kaside المنفرجة koji je napisao Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn, rođen 826/1423., umro 926/1520. godine.

Kaḥḥāla IV, 182-183; Ḥ. Ḫ. II, 1346; an-Naqšibandī, 1160, str. 445-46; Popara XVI, 9096/3.

Početak (l. 49b):

أوّله: الحمد للّه المفرّج للكرب المنجي لخاص عباده من العطب، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد سيّد الأنام وعلى آله العظام وأصحابه الكرام، **وبعد**، فهذا لخّصته من الشّروح المطوّلات على القصيدة المسمّاة بالمنفرجة تلخيصًا يحصل به المقصود بعون اللّه الملك المعبود...

Završetak (l. 59b):

آخره: وعلى أبي حسن وهوعلي بن أبي طالب رضى اللّه عنه أى يفزعُ إليه في العلم السّحائب جمع سَحَابَة الخُلُج بضمّ الخاء واللاّم جمع خُلُوج (!) بفتح الخاء السّحاب المتفرّق وقام الإجماع على غزارة علم علي رضى اللّه عنه، والحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po rukopisu, papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10034. R-6211

Zbirka (مجموع), 2

L. 27; 22 x 17 (19 x 16); 17-19 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom. Listovi 1b-6b i 26a-27b pisani crnim tušem, a ostali listovi grafitnom olovkom. Obična sveska bez linija. Listovi ispreturani. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i tekst oštećen. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Korice otkinute i zagubljene.

1. L. 9a

شرح القصيدة الطّنطرانيّة

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AṬ-ṬĀNṬARĀNIYYA

Komentar prva dva bejta hvalospjeva koji je oko 480/1087. godine u slavu velikog vezira Niẓām al-Mulka na arapskom jeziku spjevao Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, umro poslije 485/1092 (v. *Ḥ. Ḫ. II, 1340 i Ahlwardt VI, 7622*), po čijem je imenu i nazvan القصيدة الطّنطرانيّة. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovog komentara. Na početku (v. l. 9a) bilješka prepisivača u kojoj se kaže da se rukopis iz kojega ga je prepisao čuva u Aya Sofiyi (u Carigradu) pod br. 4090.

يازمه سي آيا صوفيه اولديغي نومره ٤٠٩٠

Početak (l. 9a):

أوّله: **يا خلي البال قد بللت بالبال بال بالنّوي زلزلتني والعقل في الزّلزال زال**

الخلي فعل بمعنى الفاعل من خلا الشّيئ يخلو خلواً إذا فرغ ومنه خلا الكلام وخلت البرهان وخلا خلواً إجتمعت الواو والياء وسبقت إحداهما بالسّكون قلبت الواو ياءً وأدغمت فصار خليًا معناه فارغ البال...

Završetak nečitak.

Listovi 1-8, na kojima se nalazi nekoliko obrazaca za molbe (arzuhale) na turskom jeziku, pogrešno uvezani. Na listovima 9a-13a objašnjenja raznih poslovica i termina na arapskom i turskom jeziku, kao što su:

اعجاز الإبل - يتمثّل بها في شدّة الطّلب، اغضاءة - يضرب بها لمثل في اللّذّة، أهل الذّكر هم أهل الكتاب أو علماء الأخبار، أهل الفروع - احكام شرعيه ده ومسائل اجتهاديه ده مختلفوندر..

Na listovima 13b-18a nazivi pojedinih bolesti i ljekovitog bilja na turskom jeziku.

2. L. 19a-27b

امراضك علاماتي
AMRĀḌIN ‘ALĀMĀTI

Opis simptoma raznih zaraznih bolesti kao što su: šarlah, velike boginje, ospice, meningitis itd., na turskom jeziku, najvjerovatnije, fragment iz nekog opširnijeg medicinskog djela. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 19a):

أوّل الموجود: **قزل خستـه لق علاماتي** درجهء اولى قشـصريره دبنده نك راحتسزلكي وبل اغـريسي وغـثيـان دخي وخناق لـوزتان وحلقـوم ويكرمي درت سـاعـتي درجهء ثانيه وارد يـعني مرضك ابتدا يوزنده وگردن و صدر واطرافنده قيو قرمز اوفقه چيقنديز نقطه لر چقار صكره بتون بدنده اولور بعضًا بربرايله برلشوپ قطيفه كمي آل وقرمزي اولور...

Završetak ovdje (l. 27b):

آخر الموجود: **إلتهاب دماغ علاماتي** باشني آغرلق طيشره اذن كوزلرينه حيالات وجودينك بر طرفي اوليـوشوع اطرافي...مـشنج اولور صكره مـفلوج اولور سكتـهء ولادتنه وجـاعـده دم دوران ايسه دمدليغدن وجودي قرمزي دمور اولور...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz prve polovine XX stoljeća.

10035. R-5588

Zbirka (مجموع), 6

L. 26; 21,5 x 16 (18 x 11); 21-29 redaka. *Ta‘līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur’anski ajeti, hadisi i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi s kustodama. Prvih 14 listova s originalnom, a ostali listovi s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez od običnog presavijenog komada kartona.

1. L. 1b

القصيدة اللاّميّة لعيسى العيشي
AL-QAṢĪDA AL-LĀMIYYA LI ‘ĪSĀ AL-‘AYŠĪ

Kasida od 18 bejtova, spjevana u slavu poslanika Muhammeda, a. s. Kasida je na arapskom jeziku i svaki bejt joj se završava na lā (لا). Prema bilješci na početku, kasidu je spjevao ‘Īsā b. al-ḥāğğ Himmat, rođen 980/1572-73., umro 1061/1650-51. godine. Iz bilješke na početku se vidi da je autor umro nakon svrgnuća s nekog položaja, najvjerovatnije kadije, u Üsküdaru. للعيشي عيسى بن الحاجّ همّت ولادت ٩٨٠ اسكداردن معزولاً فوت ١٠٦١

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمـــن عزّ ومـــن جلّ جلاله   لا يصلـــح... إلاّ للّه تعالـى
حـــيّ أزلـــيّ ذات قديـــم   ربّ أبـديّ سَبَـقَ الكلّ كمـالا
ذو القوّة ذواللّطف وذوالطّول ملك   ذو العزّ من اعتزّ به العزّ تنالى

Završetak (l. 1b):

آخره: صدّيق رفيقًا ومن النّارعتيقا   إذ أخرج بالعتق مـــن المال بـلالا
فاروق نبيا وله العدل عديلا   ناداه علي المنبـــر وانشـــقّ جبالا
عثمان مصنّفا بمصاحفه منيفا   للجيش حمولا وخيـولا وجمـــالا
مـــولاه عـلىّ ولمـــولاه ولـىّ   اذ باطب بالنّصل من الدّين نسالا
يارب اطبهم واطب عيشي فيـهم
ما هبّ نسيم وهدى الروض غزالا

2. L. 3b-4b + 6a-11b + 13a-14b

مادّة الحياة لآق شمس الدّين
MĀDDA AL-ḤAYĀ LI ĀQ ŠAMSUDDĪN

Više fragmenata iz djela مادّة الحياة iz oblasti medicine i farmakologije. Napisao na turskom jeziku šayḫ Muḥammad b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn, umro 863/1459. godine. Naslov na početku: آق سمش الدّين حضرتلريندن منقولدر

Karatay t I, 1759; O. M. I, 12; Şeşen, Maḫṭūṭāt aṭ-ṭib al-islāmī, str. 163.

Početak ovdje (l. 3b):

أوّل الموجود: **باب بيل** اغريسنه توز ١٠ حـ بوبر ٢ حـ يومشق دومـوب حمّامده بد مقدار صو دوكونوب بعده يوزي قويون يا توب بر كسي بلينه دورتسون تكراريه تكرار اتسونبر مقدار ياتوب

صو دوكنمه دن بلني صجاق طوتسون شفا بوله اكر بو بر اوچ ورم اولورسه دخي اعلا اولور.. **باب منافع هندبا** اكر عصاره سن زيت ايله ايچيلر جمله زهرلي اوتلرك پانزهري اولور وغايت مقوّي قلب در اكر سوديني كوزه چكسه قرآ قلغي كيه در...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخر الموجود: **مقدمه اخرى ادويه لرك عمري بيانده در** اوتلري قچره على ما ينبغي حفظ اولنورسه قوّتلري اوچ بيله دك باقي اولوب تخملرينك بقاسي بونلردن اكثردر وخصوصًا اوتلريله وغلافلريله حفظ اوله وچچكلرك قچره لوني متغيّر اولسه فعلي دخي متغيّر اولور...دخي سائر اصوايي اوّلكي كبي اولورسه قوّتي باقيه در اكر اوّلكي كبي اولمزسه قوّتي ضعيف اولمشدر اكر بونلردن بريسي باقي قلمديسه قوّتي بالكلّيّه فاسد اولمشدر استعمال اولنميه.

3. L. 5b

خواصّ كلمهء توحيد
ḪAWĀṢṢ-I KALIMA-I TAWḤĪD

Kratka rasprava na turskom jeziku o čudotvornom djelovanju riječi "Nema boga osim Allaha" (لاَ إِلهَ إِلاَّ اللّه) u ispunjavanju svake želje. Prema bilješci na početku, prepisano iz autografa šayẖa Aḥmad-efendije, zamjenika Maḥmūda Üsküdārīja. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovu raspravu. Naslov na početku:

خواصّ كلمهء توحيد من خطّ شيخ أحمد أفندي من خلفاء محمود أفندي اسكداري رحمهما اللّه تعالى

Početak (l. 5b):

أوّله: شيخ صدر الدّين ديرلر بر شيخ واريدي دخي معصوم ايكن تمكين طريقه ايلمش بر عزيزك وصيّتدركه جميع مراداتي كلمهء توحيدده بولدم دير ايمش مثلا دنيوي واخروي كرك محبّت وكرك عداوت كرك لطف كرك قهر هر نه مراد اولورسه بيك كرّه لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللهّ ديه سن مرادك حاصل اوله بإذن اللّه تعالى...

Završetak (l. 5b):

آخره: اكر جلب غنا ايچون ايسه بيك كرّه لا إله إلاّ اللّه محمّد غني اللّه يحصل مراده بغير شك ،اكر جميع امراض دفعيچون اوقورسه لا إله إلاّ اللّه محمد شفاء اللّه شفاعتي عاجل حاصل اولان اكر بين الأقران مراتب تحصيليچون اوقورسه الف مرّه لا إله إلاّ اللّه محمد رفيع الله يحصل مراده.

4. L. 12b

مرحوم سنان پاشانك مخلّفاتي
MARḤŪM SINĀN-PĀŠANIN MUḪALLAFĀTĪ

Popis zaplijenjene ostavine iz riznice umrlog Čigala-zāde Sinān-paše 1014/1606. godine. On je po porijeklu bio iz Đenove, a nakon primanja islama dospio je do položaja velikog vezira i admirala osmanske flote. Nakon smrti ispostavilo se da je potkradao državnu blagajnu i da je vrijednost njegove ostavine u pokretninama procijenjena na preko 2.000.000 zlatnika, zbog čega je hazinedarbaša izdao nalog da se ona zaplijeni. U rukopisu je navedena godina 1040., a ispravno je 1014.

Sāmī, Qāmūs al-A'lām, III, 1822; Islam Ansiklopedisi, cilt 7, str. 525-526.

Popis u cijelosti glasi:

مرحوم سنان پاشا نك مخلّفاتندن خزينهء همايونه تسليم اولنان بيان ايدر سنه ١٠٤٠

زبرجد صندوق ٢ كيليدلرينه قورشون اقدلمش (؟) ايچنده نه وارلسي بلمز * انجو تسبيح ١٥ هر تسبيحده بشر دانه واردر بهالرينه اوتور بيك فلوري تخمين اولنمشدر * مرصّع كليد ١ * خالص سيمن مثقال ٢٠ هر مثقال بيك قنطار... * شطرنج ٢ سياه لعل بياض الماسك ايله جواهر بهالريني تقدير ايده ممشلر * اوزنكي مرصّع ٢٤ * قلقان مرصّع ٣٢ * تولغه مرصّع ١٤ * قوشق مرصّع ١٢٠ * باذوبند مرصّع ١٥ * كوكم ٧ هر كوكميده يوز بيك فلوري * كيسه ٢٦ فلوري هر كيسه ده التمش بيك فلوري * كيسه ٧٢ چل اقچه * كيسه ٥ دفعه فلوري هر كيسه ده اللّي بيك فلوري * دفعه ٣٠ دزي انجو اللّيشر بيك فلوري بها تقدير * دفعه انجو ٦ * بياض قوماش قطنه ١٧٥٠ * كيسه ١٦٠ غروش * مرصّع سفره ١٥ * مرصّع كلام شريف جلدي ١٦ * مرصّع صحن ١٥ * سمور كورك ٦٠٠ * مرصّع صندق ١٥ * وشق كورك ٦٠٠ * سياه دكلو كوركي ٣٠٠ * زردوالو كوركي ٩٠٠ * اكر مرصّع ١٦ * مرصّع لكن ٢٠ * التون كموش صحاف بيقياس.

5. L. 16a-16b

خواصّ سور
ḪAWĀṢṢ SUWAR

Kratka risala o čudotvornoj moći sura 30. džuz'a Kur'ana u ispunjenju raznih želja i otklanjanju svakojakih nedaća, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku خواص سور crvenim slovima.

Početak (l. 16a):

أوّله: **سورة النّبأ** من قرأها ولزم قرائتها استشهد ومن علّقها في وسطه لم يقربّه قمّل ولا غيره وإن علّقها في الذّراع كان فيه قوّة عظيمة * **سورة النّازعات** من قرآها مواجهة أعدائه لم يضره

واحرفوا عنه ومن قرأها وهو داخل على سلطان يخافه أمن منه وسلم * **سورة عبس** من كتبها في رق غزال وجعلها عليه فحيث ما توجّه لم يلقاه في طريقه الآخر * **سورة التّكوير** من قرأها نزول الغيث غفر له...

Završetak (l. 16b):

آخره: **سورة الإخلاص** من قرأها وأهداها إلى الموتى كان فيها من الثّواب ما في جميع القرآن ومن قرأها على الثقل نفعه ولم يعد اليه أبداً * **سورة الفلق** من قرأها في كلّ ليلة من ليالي رمضان في صلاة نافلة وفريضة كمن صام في مكّة * **سورة النّاس** من قرأها كان آمنًا من وسواس الجنّ والإنس بإذن اللّه. تمّت المنافع على بركة اللّه وعونه وتوفيقه.

Na listovima 17a-20b fragmenti iz raznih fikhskih djela.

6. L. 21a-21b

رسالة طبقات المسائل لعلي چلبي

RISĀLA ṬABAQĀT AL-MASĀ'IL LI 'ALĪ ČALABĪ

Kratka rasprava o klasifikaciji fikhskih pitanja na tri vrste. Napisao 'Alī Čalabī b. Amrullāh ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn al-Ḥinnālī, (Qinnālī-zāde) umro 979/1571. godine. Naslov na početku krupnim slovima: رسالة في طبقات المسائل للمولى المرحوم علي أفندي قنالي زاده

Ḥ. Ḫ. II, 1099; Ahlwardt IV, 4868; Brockelmann G II, 433/1 i S II, 644; Köprülü II, 330/15; Popara IX, 5672/2.

Početak (l. 21a):

أوّله: إعلم وفّقك اللّه تعالى أنّ مسائل أصحابنا الحنفيّة على ثلاث طبقات: **الأولى مسائل الأصول** وتسمّى ظاهر الرّواية وهى مسائل مرويّة عن أصحاب المذهب وهم أبو حنيفة وأبو يوسف ومحمّد ويقال لهم العلماء الثّلاثة وقد يلحق بهم زفر والحسن وغيرهما ممّن أخذ من أبي حنيفة..

Završetak (l. 21b):

آخره: **الثّالثة** الفتاوى وتسمّى الواقعات أيضًا وهى نسائل استنبطها المجتهدون والمتخّرون لما سئل عنهم ولم يجدوا فيه رويّة عن أصحاب المذهب وهم أصحاب ومحمّد رحمهما اللّه وأصحاب أصحابما وهلمّا جراً...ثمّ النّوادر ثمّ الفتاوى ونعم ما فعل.

Na listovima 22a-26b fragmenti iz raznih fikhskih djela, izvodi iz zbirki i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti, nama nepoznati prepisivač 1107/1695-96. godine (v. bilješki na fol. 12b).

10036. R-10499

منظومة في مولد سيّد المرسلين ـ مولد الرّسول
MANẒŪMA FĪ MAWLID SAYYID AL-MURSALĪN - MAWLID AR-RASŪL

Spjev o rođenju poslanika Muhammeda, a. s. Spjevao na arapskom jeziku šayẖ Muḥammad al-ʻAḏab (al-ʻAzab), čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku مَنْظُومَةٌ فِي مَوْلِدِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ

Wiesbaden XVIIb1, 472, str. 396; Nametak IV, 2659.

Početak (l. 1b):

أوّله: اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي قَدْ أَوْجَدَا   مِنْ نُورِهِ نُوراً بِهِ عَمَّ الْهُدَى
سَبَقَ الْعَوَالِمَ فِي الْوُجُودِ لِأَسْرِهَا   فَالْكُلُّ مِنْهُ فِي الْحَقِيقَةِ مُبْتَدَا
أَعْنِي بِذَلِكَ نُورَ مَنْ سَادَ الْوَرَى   وَزَكَتْ عَنَاصِرُهُ الشَّرِيفَةُ مُحَمَّداً...

Završetak (l. 7a):

آخره: وَأَجِبْ دُعَانَا إِذْ رَعَدْتَ وَهَبْ لَنَا   حُسْنَ الْخِتَامِ فَحَاشَ تَخْلُفُ مَوْعِداً
وَصَلَوةُ مَوْلَانَا وَتَسْلِيمٌ عَلَى   أَزْكَى شَفِيعٍ لِلْبَرِيَّةِ قَدْ هَدَا
وَلِآلِ وَالْأَصْحَابِ مَا هَبَّتْ صَبَا   فَأَمَاتَ الْغُصْنَ الرَّطِيبَ الْأَمْلَدَا
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
تَمَّتْ تَمَام.

L. 7; 22,5 x 14,7 (16 x 10,5); 14 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan tupim perom, vještom rukom, kaligrafskim slovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslov djela i značajniji stihovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, jednostavan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 7a) bilješka u kojoj se kaže da ga je 11. ševvala 1316/23. februara 1899. godine prepisao Ḫawāğa Muḥammad Rušdī.

بعون اللّه الملك الرّؤف حرّره خواجه محمّد روشدي غفر اللّه له ولوالديهما ولجميع المؤمنين والمؤمنات في ١١ شهر شوّال سنة ١٣١٦

Otkupljeno iz kolekcije Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10037. R-3555

المقدّمة في تعريف أقسام الأدب العربي

AL-MUQADDIMA FĪ TA‘RĪF AQSĀM AL-ADAB AL-‘ARABĪ

Uvod u neko djelo na arapskom jeziku u kome se daju definicije dvanaest disciplina arapskog jezika i književnosti. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1b):

أوّله: المقدّمة: إعلم أنّ علم العربي المسمّى بعلم الأدب علم يحترز به عن الخلل في كلام العرب لفظًا وكتابةً وينقسم على ما صرّحوا به إلى إثنى عشر قسمًا منها أصول هو العمدة في ذلك الإحتراز ومنها فروع أمّا الأصول فالبحث فيها إمّا عن المفردات من حيث جواهرها... فإنّ اللّغة لغةً التّكلّم ،اصطلاحًا ما جرى على لسان كلّ قوم من الألفاظ...

Završetak (l. 2b):

آخره: وأمّا الفروع فالبحث فيها إمّا أن يختصّ بالمنظوم فالعلم المسمّى بقرض الشّعر أو بالمنثور فعلم انشاء والنّثر من الرّسائل والخطب أو لا يختصّ بشيئ منها فعلم المحاضرات ومنه التّواريخ أو أن يتعلّق بنقوش الكتابة فعلم الخطّ وأمّا البديع فقد جعلوا ذيلاً لعلمَىْ المعاني والبيان لا قسمًا برأسه.

Na listovima 2b-5a nalazi se fragment nekog arapsko-turskog rječnika, koji ovdje počinje riječima:

اِبَاء	اِبَاتَة	اِبَاحَة	اِبَاقَة
نفرت ايتمك	كيجه لمك كيجه	مباح وحلال	قول بلا سبب
اكرنك تكسنمك	قالمق كيجه كحورمك	قيلمق	افنديسندن قاچمق..

L. 5; 23 x 15 (21 x 13); 15 redaka. *Nash*, mjestimično vokaliziran, pisan krupnim slovima, s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti, bez kustoda, s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

Iz zaostavštine šejha Husejna Edib-ef., zvanog Horoz Baba (v. bilješku na listu 5a).

10038. R-4262

Zbirka (مجموع), 3

L. 20; 20 x 13,3 (15 x 10); 10-29 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani ili nadvučeni crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1a-2a

أشعار عربيّة من كلستان سعدي

AŠ'ĀR 'ARABIYYA MIN GULISTĀN SA'DĪ

Izbor stihova na arapskom jeziku iz moralno-didaktičkog djela koje je na perzijskom jeziku pod nazivom كلستان, napisao Sa'dī Širāzī, umro 691/1292. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je sačinio ovaj izbor.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: يا ليت قبل منيّتي يومًا فأفوز بمنيتي   نهر يلاطم ركبتي فأظلّ أملأ قربتي
ماذا أخاضك يا مغرور في الخطر   حتّى هلكت فليت النّمل لم يطر
قالوا عجين الكلس ليس بطاهر   قلنا نَسُدُّ به شقوق المبرز

Završetak (l. 2a):

آخره:

وراكبات نياقا في هوادجها   لم يلتفتن إلى من غاص في الكثب
يا ناظراً فيه سل اللّه مرحمة   على المصنّف واستغفر لكاتبه
واطلب لنفسك من خير تريد به
من بعد ذلك غفرانًا لكاتبه

Na listovima 2b-5a razne bilješke, stihovi, dove i poslovice na arapskom i turskom jeziku.

2. L. 5b-6a

حلّ لغز مكتوب على جدار الزاوية في قصبة بلغاى
ḤALL LUĠAZ MAKTŪB ‘ALĀ ĞIDĀR AZ-ZĀWIYA FĪ QAṢABA BLAGAY

Rješenje zagonetke اللّهمّ صلّ على سيّد سيّد سيّد الأركان محمّد محمّد النيران الطغيان napisane na zidu tekije u kasabi Blagaj. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. aš-Šayẖ Ismā‘īl al-Mostārī, umro poslije 1128/1716. godine. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 5b):

أوّله: إنّ أحقّ ما نبدأ به المقال حمد اللّه الملك المتعال...**وبعد**، فيقول الفقير إلى الغنيّ الباري إبراهيم بن الشّيخ إسماعيل الموستاري...لمّا زرت الزّاوية المبنيّة في قصبة بلغاى مع بعض الأحباب عصموا عن الأحزان والأكراب عرض عليّ لغز كتب على جدارها بعض الظرفاء لإمتحان الأزكياء من العلماء ما رأيته قطّ إلى الآن ولم أسمعه من أحد من الإخوان وهو قول القائل **اللّهمّ صلّ على سيّد سيّد سيّد الأركان محمّد محمّد النيران الطغيان** من غير نقطة والاعجام... فتأمّلت فيه مرّة واستكشفت اللّه علاّم الغيوب لحظة فكشف عليّ في الحال بعون اللّه العليم المتعال على وجه لعلّه لم يخطر ببال قائله فضلاً عن كاتبه وناظره فأقول وباللّه التّوفيق...

Završetak (l. 6a):

آخره: والمعنى محمّد الّذي أطفئ نيران الضّلالة والطّغيان بماء الهداية والبرهان صلوة اللّه تعالى عليه...وهذا الإسناد من قبيل المجاز العقلي...فإنّها أطفيت في اللّيلة المباركة...

- Na listu 6a 3 izvoda iz djela حياة الحيوان i 2 iz djela بهجة المحافل, a na listu 7a dova دعاء اسم أعظم s komentarom na turskom jeziku.

- Na listovima 7b-11b izreke, stihovi, dove i izvodi iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku.

- Na listovima 12a-14b 3 fetve na turskom jeziku Aḥmada, muftije iz Mostara (كتبه الفقير أحمد المفتي بمدينة موستار عفى عنه), 5 fetvi Muṣṭafe, muftije u Sarajevu (كتبه الفقير مصطفى المفتي بسراى بوسنه عفى عنه) i 10 fetvi ‘Alīje, muftije u Blagaju (كتبه الفقير علي المفتي ببلغاى عفى عنه).

- Na listu 15a tri bilješke vezane za Mostar. U prvoj se kaže da je Mostar osvojio serasker Tīmūrṭāš-pāša 785/1383. godine (فتح موستار با سرعسكر تيمور طاش پاشا في سنة ٧٨٥), u drugoj da je tvrđavu u Mostaru 1108/1696. godine podigao Muḥammad-pāša (تاريخ بناء قلعهء موستار ١١٠٨ ـ عجب اى حصن بنا ايتدي محمّد پاشا), a u trećoj da je sahat-kulu u Mostaru 1046/1636. godine podigao al-ḥāğğ Sulaymān-efendī al-Mawlawī (بناء تاريخ ساعت در موستار المولوي الحاج سليمان أفندي في سنه ١٠٤٦).

- Na listovima 15b-18b izvodi iz raznih fikhskih i tefsirskih djela i više bilješki iz historije islama.

3. L. 19a

تاريخ وفاة علاّمهء روم مفتي مصطفى أفندي

TĀRĪH̠-I WAFĀT-I ‘ALLĀMA-I RŪM
MUFTĪ MUṢṬAFĀ EFENDĪ

Kronogram na turskom jeziku o smrti mostarskog muftije Muṣṭafe b. Yūsufa Ayyūbī-zādea (Ejubovića), Šayh̲ Yūye, umro 1119/1707. Kronogram je u 8 distiha spjevao Muḥammad Bistriğī iz Sarajeva. Naslov na početku تاريخ وفات علاّمهء روم مفتي مصطفى أفندي المرحوم لمحرّره الفقير محمد بستريغي

Kronogram glasi:

سمع دهره ايردي ناك غم ذره ماتم پيـــام   رنك آهه كيردي افلاك ورده دوشدي خاص وعام
آه ايدر بوكروش چرح قضادن هفت زمـين   آنك ايچون هپ كبودين اولدي رنـــك ميناء فام
متّصل جولر اقتّدي ديده... همسار غـــم   زنجـــري اشكنـده تا بند زار ايدر ســـرو حرام
كهكشاندر ديمه فلك سنيهء شرخا ايلـدي   مـه وكـل داغ فــروزدر سنيـهء چرخـده مــدام
يعني اول علم جهام علاّمهء فاضل ايچون   بو بديــع اسلوبيله ماتم شعـار در بو نـــــظام
غم نويس خامهء اندوه رشحه سندن مختصر   راسخ ايكي مصراعــده تاريخي بولدي ارتسام
بوكدي اوفتوئ عمــري ده فقيـه بي بــدل   هى مــددكم اويله عالـم قالمدي مفتــي الأنام

سقـــاه الله بكـأس الغفـــــران
وأسكنـــــه فــي غـــرف الجنـــان
سنه ١١١٩

Na listu 19b razne bilješke i izvodi iz više djela na arapskom i turskom jeziku, a na listu 20a objašnjenje sretnih i nesretnih dana po hidžretskom i gregorijanskom kalendaru.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Muḥammad Bistrīğī iz Sarajeva.

Turski

10039. R-10526

وسيلة النَّجاة ـ مولد النَّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Mevlud - spjev o rođenju, životu i smrti vjerovjesnika Muhammeda, a. s. Spjevao u mesnevi stihovima na turskom jeziku Sulaymān Čalabī iz Bruse, imam osmanskog sultana Bajezida I (752/1351 - 825/1422). Spjev je dovršen 812/1402. godine i predstavlja remek djelo osmanske religiozne književnosti. Mnogi pjesnici, po nekima oko stotinu, napisali su *nazire* (paralele) na ovo djelo, ali nijedan nije dosegao original, odnosno djelo Sulaymāna Čalabīja, koji je sve do danas najoriginalniji pisac ne samo ove forme nego i uopće stare turske književnosti. O popularnosti ovog djela najbolje svjedoči podatak da je prevedeno na više svjetskih jezika: arapski, albanski, čerkeski, engleski i bosanski. Na bosanski jezik prepjevao ga je hfz. Salih Gašević iz Nikšića na molbu kolašinskih muslimana, dok je tamo bio kajmekam.

Ḥ. Ḫ. II, 1910; Dobrača I, 149/5; Nametak IV, 2760-81; Zürich I, 589-90; Trako-Gazić, 67-96; Boškov, 78; Hasandedić, 413/2; Spaho, 21/2; Flügel III, 137; Popara XVI, 8970/5.

Početak (l. 1b):

أوّله: اَللّٰهْ آدينْ ذِكْرِ ايدَه لُــومْ اَوَّلاَ وَاجِبْ أُولْدُرْ جُمْلَه اشْدَه هَرْقُولاَ
اَللّٰهْ آدِينْ هَرْ كِيمْ أُولْ اَوَّلْ اكَا هَرْ ايشِي آسَــانْ ايدَه اَللّٰه اكَا

Završetak (l. 9a):

آخره: يَا إِلَهِــي قِلْمَــه بِزِي ضَالِّــين بُو دُعَايَه جُمْلَــه كُزْ دِين آمِين (l. 9b)
أُمَّتِنْدَنْ رَاضِي اوْلْسُونْ اوُلْ مُعِينْ رَحْمَــةُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِــينَ.

تمّ تمام.

L. 11; 19,5 x 15 (13,5 x 13); 9 redaka. *Ta'līq*, vokaliziran, pisan u dvije kolone, krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Tačke i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi dohvaćeni vlagom i tekst djelimično oštećen. Tekst uokviren dvjema linijama plave boje. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, naknadno urađen.

Na listovima 10b-11a mevludska dova na arapskom jeziku.

Na kraju djela (v. l. 9b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis djela 24. rebiul-evvela 1328/5. aprila 1910. godine u medresi u Travniku završio Šakir Alihodžić, sin Ahmedov iz sela Bila.

تمّت تمام بعون اللّه الملك المنّان سنه ١٣٢٨ ربيع الأوّل ٢٤ كون كتبه شاكر بن أحمد علي خوجيك في مدرسه تراونيك بوسنه بلا قريلي غفر اللّه له ولوالدين ولأستاذي ولجميع المؤمنين والمؤمنات.

10040. R-3282

Zbirka (مجموع), 2

L. 24; 21 x 15 (17 x 11,5); 12 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir glat, srednje debljine, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s plastificiranim hrbatom, novijeg datuma.

1. L. 9b-16a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي

WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 10039.

Na listovima 1b-9a razne dove na arapskom jeziku, a na listovima 16b-18b mevludska dova i nijet na turskom jeziku.

2. L. 19b-24a

حضرت فاطمه نك احوالني

ḤADRAT-I FĀṬIMANIN AḤWĀLINI

Spjev o smrti hazreti Fatime, kćerke poslanika Muḥammeda. Ovo je dodatak mevludu وسيلة النّجاة Sulaymāna Čalabīja.

Trako-Gazić, 76, str. 62; Nametak IV, 3104/3.

Početak (l. 19b):

أوّله: ايشت امدي فاطمه احوالنـي كيم رسولدن صكره نولدي حالني
كيجه كوندز اغلمغـه بشلدي كائنـاتي طغلامغـه بشلـــــدي

Završetak (l. 24a):

آخره: طفلكن اول ديليدي امّتي   سن كوجلدك ترك ايدرسن سنّتي
امّتم ديدي سكا چون مصطفا   وير صلوات سنده اكا بول صفا.

Na listovima 24a-24b dvije ilahije na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Enveri Kadića (v. bilješku na listu 1a).

10041. R-10521

Zbirka (مجموع), 8

L. 90; 18,8 x 13 (17 x 10); 11-15 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom više različitih prepisivača, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i djelimično odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke. Na prvih 32 lista tekst vokaliziran. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-31b

مولود

MAWLŪD

Poema o rođenju vjerovjesnika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora koji je u svoj tekst ukomponovao mnoge stihove iz *Mevluda* Sulejmana Čelebije.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: إِشِتْ امْدِي اى خَلْقَه طَمَاعَ ايدَنْ كِشِي   إِشِتْ اِي حَقْ بِلْمَيَانْ اُولْ حَقْ ايشِي
إِشِتْ اِى هَرْدَمْ غَيْبَتْ سُويْلَيَان   خَلْقُكْ آتِينْ يَاكْ ويَاتِي كَفَى بَيَان

Završetak ovdje (l. 31b):

آخرالموجود : عَيْـنِ دِينْ آتَا يُوزُنِـــي كُورْمَـــدِي   اَنَا كُوكُلِنْ بَكْلَـدِي هيـچْ ايرْمَـدِي
يَا إِلَهِـي جُمْـلَه إِيمَـانْ اَهْـــلِنَه   رَحْمَتْ اَيْلَه بَقْـمَا يَاوُزْ فِعْــــلِنَه
چُونْكه دَاستَلِنْ تَمَامْ أُولْدِي يرَه
وِيرْ صَلَوَاتْ عَشْقِـلَه پَيْغَمْبَرَه

2. L. 31b-34b

داستان إسماعيل

DĀSTĀN-I ISMĀʻĪL

Spjev o Ismailu, sinu Ibrahima, a. s., u stihovima na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا داستان إسماعيل

Početak (l. 31b):

أوّله: جَانْ قُلاَغِنْ اچْ دِكْلَه بِرْ زَمَانْ   بِرْ عَجَايِبْ بِرْ غَزَايِبْ دَاستَان
حَقْ تَعَالَى آدَمِي قِلْدِي وُجُودْ   قِلْدِيلَرْ آكَا مَلاَئِكْلَرْ سُجُــود

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 34b):

ناقص في آخره.

آخر الموجود :تَعْظِيمْ وَتَكْـــرِيمْ ايدُوبْ قُوغِـلْ أُوكِنَه   تَاكِيمْ قُــرْبَانْ ايــدَه إِسْمَاعِيلْ يَرِينَه
چُونْ قُوچْ كَتُورْدِي قُرْبَانِيچُونْ جَبْرَائِيل   إِسْمَاعِيلْ تُورتُلْدِي شَاذْ أُولْدِي خَلِيلْ

3. L. 35a-69b

منظوم في سيرة النّبيّ

MANẒŪM FĪ SĪRA AN-NABĪ

Životopis poslanika Muhammeda, a. s., i prve četverice halifa, u stihovima, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju, pa nismo mogli utvrditi ime njegova autora.

Početak ovdje (l. 35a):

أوّل الموجود: كل امري جَوَابْ وِيرَه اَدْنَايَه سُؤَالْ أُولْدِي يُوجَه سِنْدَنْ
دِدِيكِيــمْ يَا مُحَمَّدْ كَـلْ أُوقِـــي اَوَّلْ حُـــرُوفِي سَنْ

كِه شِمْدِي مَعْنسِينْ بِلْمَكْ لَكُلْك كَچْكَلْ هَوَاسِنْدَنْ
دِدِي خُوجَه دَدَمْ سَكَا بَنِي أُوكْرَتْمَكَه وِيرْدِي

Završetak ovdje (l. 69b):

آخر الموجود: ددیکم آخرتده مرکبك پس   بن اولم یولوکه ترك ایلیم رأس
دخي بر حاجتم بودر حبيبم   كه بندن اوك كيدرسين اى طبيبوم
وصيّت قيل بنم ارقامه اى جان   كمسنه بنمياد ونياد اى جان

4. L. 70b-78a

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي
WASĪLA AN-NAĞĀT - MAWLID AN-NABĪ

Isto kao pod br. 10039.
Na listovima 78b-79a razne dove na arapskom jeziku.

5. L. 79b-81a

رسالهء بي نماز
RISĀLA-I BĪ-NAMĀZ

Pobožna pjesma na turskom jeziku od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o patnjama na budućem svijetu koje čekaju onoga ko ne obavlja molitvu (namaz).

Zürich I, 438; Boškov I, 57; Trako-Gazić 498; Popara IX, 5657/7.

Početak (l. 79b):

أوّله: اشت أى بى نماز اولان   أوّل يوجه اللّه نه ديمش
يُومزْ النّي يُوزُني   أُولُومِي خنزير اولومي

Završetak (l. 81a):

آخره: شُويْلَه بِلْ سِنْ بِي نَمَازْ   هى اللّهدن قورقمز سن
يا انساندن اوتانمزميسن   هى نه عاصي در بينماز
هى دينسز در بينماز
الا غمّاز الا غمّاز

6. L. 83b-84b

تركي بنالوقه
TÜRKĪ BANA LUKA

Isto kao pod br. 10025/3.

Završetak ovdje (l. 84b):

آخر الموجود: نَصِيبْ اغَا يَه بُوكُودايَه اَسِيرُ   أُولْمَقْ بونُكْ كِبِي اَعْدَايَه
شِمْدِي كَالاَنْ بَاكَه أُوسْتُنَه   كَافِرْلَرْدَنْ اِنْتِقَا مُنْ اَلْدِيلَرْ
يَاشَاسِزْ نَمْچَه دِيرْلَرْ يَاشْ   صُويِنْ يُوزْ دَپْلَر بِيكْ يُوزْ...

7. L. 85a-86a

منظوم سير نبي
MANẒŪM SIYAR-I NABĪ

Spjev o životopisu poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 85a):

أوّله: خداونـدي جليـل ربّ أعلى   صـفا بخـش رخ حسن دلاورا
عجب حالت قومش حسن شرده   قيلـور آشفتـه دل اوّل نظرده...

Završetak (l. 86b):

آخره: دشمشك آلين الوپ كتورمكه   هر نه يرده اولسه اوتوردي اول
ديمز ايدي اوتور ايسن ير دكل   قنده اوتور سيدي اول دكزين
كمسه دن ايلر وقومزدي ديزين
تمّت تمام.

Na kraju djela (v. l. 86a) bilješka nekog Ibrāhīma u kojoj se kaže da je djelo prepisao 1141/1728-29. godine.

بو كتابينك كاتبينه حقّ تعالى علم ويرسـون بي كمان
بو كتابينك صاحبنه حق لي ويرسون عمر صحّت جاودان
في كوني پازار ارته سي فـي وقت يارن سنه ١١٤١
صاحب إبراهيم

8. L. 86b-90b

خدا ربّم
ḪODĀ RABBUM

Priručnik iz islamske vjeronauke u stihovima na turskom jeziku. Prema jednim izvorima (v. *Dobrača I, 155/2*) napisao Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī, umro 1195/1780. godine, a prema drugima (v. *Spaho, str. 81-82 i Trako-Gazić, 500, str. 265*) pjesnik Sun'ī ili Ḍa'īfī. Naslov na početku هذا ترجمة حسن بصري رحمه الباري

Dobrača I, 155/2, str. 126 i II, 1621/5; Spaho, 81-82; Nametak IV, 2636/7; Zürich I, 496-97; Trako-Gazić, 500, str. 265; Popara IX, 5658/3 i HAS II, 1037; Fajić XI, 6558/2; Wiesbaden XIII4, 54; Lavić XIV, 8039/11 i NUB, 242.

Početak (l. 86b):

أوّله: خُدَا رَبُّمْ نَبِيُّمْ حَقَّا مُحَمَّدْ رَسُــــولُ اللّهْ   هَمْ اِسْلاَمْ دِينِدُرْ دِينُــمْ كِتَابُمْــدُرْ كَلاَمُ اللّهْ
عَمَلْدَه بُو حَنِيفَه مَذْهَبِمْ هَمْ اِعْتِقَادِمــدَه   أُولُوْ بُدُرْ أَهْلِ سُنَّتْ وَالْجَمَاعَتْ مَذْهَبِي واللّه

Završetak (l. 90b):

آخره: مُحَمَّدْ مُصْطَفَى نُمْ اِيتدكِي تَبْلِيغْ أَحْكَامِي   قَبُولْ ايتدُمْ اِيدُوبْ تَصْدِيق دِيدُمْ آمَنْتُ بِاللّه
دَلِيلَه قَلْبِيلَه اِقْرَارِي تَصْدِيقْ اَيْلَدِي ضَعْفِي   سَنُــكْ حِفْظ اَمَانِنْـــــدَه اَمَانَتْ أُولَه بِاللّه

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je neki Ibrāhīm (v. bilješku na listu 86a).

10042. R-1337

حمزه نامه
ḤAMZA-NĀMA

Dio poznatog historijskog romana o junaštvu Poslanikovog, a. s., amidže Hamze, na turskom jeziku. Napisao Aḥmadī Ḥamzawī, umro oko 815/1412. godine. Djelo je još za autorova života postalo toliko popularno da je autor uzeo pseudonim Ḥamzawī i da je njegovo pravo ime zaboravljeno. Djelo je veoma obimno i po nekima sadrži 40, a po drugima čak 70 svezaka. Interesantno je da nijedna biblioteka ni u Turskoj ni u Evropi ne posjeduje kompletno djelo. Koliko je do sada poznato, najveći dio ovih svezaka, 22, nalazi se u Nacionalnoj biblioteci u Skoplju (Vančo Boškov, *Historija turske književnosti*, u rukopisu). Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب من قصّة حمزه

Karatay t II, 2779; Wiesbaden XIII2, 515; Flügel II, 795, str. 29; O. M. II, 74; Blochet I, 352, str. 148 i II, 632, str. 18; Popara XVI, 9156-58.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: جمع ايدنلر قصه نك هنكامه سن بويله يازلمشلر حكايت راويان اخبار وناقلان اثان (آثار) ومحدّثان روزكار بويله عيان وبيان ايدوب نقل ايدرلركم اول زمانده كم طلوع غبار دعواي مرداتكي ايدوب عظيم كروفر ايله نام چقرمشدي دخي تعظيم وتكريم ايله دعوت اولنمشدي اول دخي دعوتي قبول ايدوب يرندن دورب استقباله ايله يوله روانه اولوب...

Završetak ovdje (l. 119a):

آخر الموجود: امّا بديع الزّمان طوقوز بيك پاره كميله درياي كچوب چادرلرين چقروب دريا كنارنده قورديلر عمره ايتدي اي بيك مصطفى بن بر خبر كتور كور شاه نه جانبه روانه عمر بر چشم ديوب يوله روانه اولدي مغفور جين ولايتنه كلدي خبر الديكه شاه حمزه يه كتدي بويله بوندن تمام اولدي... وهر حالن حالنه شكر ومنّت قلوك كيم اوچماق نعمتن روزي اوله انشاء اللّه تعالى.

L. 119; 22,5 x 16 (17 x 12); 14 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Pojedine riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara. Na pojedinim listovima tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i zubima glodara.

Na kraju djela (v. l. 119a) bilješka u kojoj se kaže da ga je 1196/1782. godine prepisao neki Ibrāhīm-beg.

10043. R-9170

قرق وزير حكايه سي

KIRK WEZĪR ḤIKĀYESĪ

Dio priče o vladaru i četrdeset vezira na turskom jeziku. Preveo s arapskog jezika Aḥmad Miṣrī Šayḫ-zāde i posvetio sultanu Muratu II (vl. 1421-1451). Na arapskom jeziku priča je poznata pod nazivom *Četrdeset jutara i večeri* (حكاية أربعين صبح ومساء).

Rieu, 7882, str. 216-219; Wiesbaden XIII4, 515-516; Karatay t II, 2822; Nametak IV, 2922.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: ماَل مملكت سَنُوك اَلُوكْدَه اوُلاَ دِيدِي غَايَتْ الحاج اَيْلَدِي جُونْ بَنُومْ شَاه قَاتنْدَه

إعْتِقَادْ لَرُومُكْ شَاحِنْدَه حَلَلْ بُولْمَدِي پَسْ تُومِينْ أُولُوپْ بَنِي أُولْدُرْمَكْ دِيلَدِي بَنْ دَاخِي فَرْيَادْ اَيْلَدُومْ جُونْ جَارَه بُولْمَدِي عَاقِبَتْ بَنِي بُو حَالَه صَالُوپ كِيتَدِي امْدِي اي شَاهْ تَحْقِيقْ... **قِصَّهء رُوزْ اَوَّلْ** پَسْ خَبَرْ وَزِيرْلَرَه ايرِشْتَدِي مَجْمُوعْ شَاهْ قَاتِنَه كَلْدِيلَرْ جَلَّادْ دَاخِي تَوَقُّفْ اَيْلَدِي جُمْهُورْ وَزِيرْ ايلَرُو كَلُوپْ اَيْتَدِي بَكُونْ شَاهْ زَادَهء پَادِشَاهُكْ حِشْمَنَه نَدَنْ مُسْتَحَقْ اوُلْدِي شَاهْ أُوغْلُنُكْ حَاتُونَه سَرْكَذَشْتَنْ اَوَّلْ آخِرْ بَيَانْ اَيْلَدِي...

Završetak ovdje (l. 30a):

آخر الموجود: **قِصّهء روز** چون صباح اولدي جهان يوز نور اولدي شاه كيوان ايوان كنه **تحتده** قرار اتدي جلّاده انر ايدوپ اوغلاني حاضر قلدي... **حكايت** وزير ايدر كتورمشلردر كه عجمده بر بك وار مالي اسبابي جونميدي بر كجه اولده بر خواجه مهمان اولدي چون اخشام اولدي بك خواجه يمك كتوردي خواجه كورديكي بر بوجقده بر ايتامله بر محبوبه اوتورر يمك بر خواجه آني كوردي عجبلدي بك ايتدي اى خواجه بو عورت بنم عورتم ايدي جانمدن بك سوردام مالوم اسبابم انوك النده ايدي بر قره زنكي قولومله سوشمشلر بر كون اتّفاق ايتمشلركه...

L. 30; 20,2 x 11,5 (10,5 x 6,5); 11-15 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, djelimično vokalizirani. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi po rubovima izlizani i porubljivani makazama. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10044. R-7614

Zbirka (مجموع), 8

L. 187; 21 x 12,5 (15,5 x 10,5); 15-17 redaka. *Dīwanī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti, hadisi i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-103b

قرق وزير حكايه سي
KIRK WEZĪR ḤIKĀYESĪ

Isto kao pod br. 10043.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد بيحدّ وثاء لا يعدّ اول پروردكاره اولسونكه جلّت جلاله وعلت كلمة كماله.. أمّا بعد، چون مقتضائ ربّاني آثار سلطنت معظّم پادشاه أهظم شهريار (l. 2a) جهان ظلّ اللّه على اهل ايمان معين الدّنيا والدّين غياث الإسلام والمسلمين برهان أمير المؤمنين سلطان بن سلطان مراد بن محمد بن بايزيد خان.. پس قليل نسنه پادشاه حضرتنه كتورمك چندان دكلدر برهان قاطع برله معلوم اولديكي اول حصرته تحفه علم بابنده كتابلردر پس بو سببدن اوتوري احمد مصري سلطان عصر ايچون حكايت اربعين صباح ومسا آدلو بر كتاب عرب دلندن تركي (l. 2b) ديلينه ترجمه ايدوپ... در قضيهء اين كتاب بو كتابك اوّلي اول بر پادشاه حكايتدر كه خاتون اوغلاني شاهه خاين بلدوردي وشاه قرق صباح اوغلاني اولدورمكي كتوردي پادشاهك قرق وزيري وار ايدي...

Završetak (l. 103b):

آخره: شاه زاده وزرا جميع آخرت سراينه رحلت ايلدي لر سوزلري ايراشلري بزه نصيحت قالدي بز دخي بر كون انلرك... خير دعا ايله اكا لم اولا كم بز دخي اكا لر ان شاء اللّه تعالى.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 103b) u kome stoji bilješka nama nepoznatog prepisivača. U njoj se kaže da je prijepis djela završio uoči četvrtka, u mjesecu džumadel-ahiru 1138/1726. godine.

جماذى الآخر تمّت الحكايات بين وقت المغرب والعشاء في ليله پنجشنبه سنه ثمان وثلاثين ومائة وألف.

2. L. 106b-140a

غزواتترياكي غازي حسن پاشا
ĠAZAWĀT-I TIRYĀKĪ ĠĀZĪ ḤASAN-PĀŠĀ

Opis vojnih pohoda Tiryākī Ḥasan-pāše u osvajanju Kaniže. Prema većini izvora, autor je nepoznat. Prema Mehmedu Handžiću, djelo je 1000/1592. godine napisao Ǧa'far 'Aynī-beg (umro 1023/1605), djed poznatog historičara Ibrāhīma Pečevije. Djelo se u nekim izvorima navodi pod nazivom تواريخ قنيژه. U ovome rukopisu na početku stoji naslov pisan crvenim slovima غزوات نامهء مرحوم ومغفور طرياكي حسن پاشا رحمة الله عليه

O. M. III, 41; Flügel II, 1032-1033; Rieu, 62a; Wiesbaden XIII1, 146; Bratislava, 450; Handžić, 36-37; Nametak IV, 2907; Fajić V, 3590-3591.

Početak (l. 106b):

أوّله: كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ مَعَ الصَّابِرِينَ از عسكريله چوق عسكره غالب ايده... بو فقيرك مرادي بودركه بو غزوات نامهء بر غازي ادك يوزنده يازوب حالده قاله كتوروب بيان ايليه لم كيزلو قالمسون ايچون بو فقيري دعاي خيروه فراموش ايتميه سز اول غازيلر سروريترياكي حسن پاشا يوزنده بو وجهله بيان كتوردك حق سبحانه وتعالى حضرتلري قنيژه غزاسن آنك يوزنده كوستردي...

Završetak (l. 140a):

آخره: شويله معلوم اوله مرحوم ومغفور عليه الرّحمة والغفران غازي حسن پاشا نك غزوات نامه لري چوقدر انجق بو فقير قنيژه غزواتن يازدم تا كم اوقيان محليلرده بو فقيره خير دعا ايده لر ويزاني دخي خير دعاده فراموش ايتميه لر بحرمة محمّد وآله وصحله اجمعين.

3. L. 141b-152a

مناقب محمود پاشا
MANĀQIB-I MAḤMŪD-PĀŠĀ

Zbirka priča na turskom jeziku o životu Mahmud-paše Anđelovića, poznatog još i pod prezimenima Abogović i Opuković, te nadimcima: Kodža, Veli (Sveti), Bosanac, Hrvat i ʻAdnī (rođen oko 1420. godine u Kruševcu ili Novom Brdu, pogubljen u zatvoru Yedi kule u Carigradu 17. avgusta 1474. godine). Mahmud-paša je odgojen na turskom dvoru, gdje je proizveden u janjičarskog oficira. Poslije 1461. godine postavljen je za beglerbega Rumelije, a 1456. za velikog vezira. Kao veliki vezir sultana Mehmeda II Fatiha (vl. 1451-1481) zauzeo je najglavnije gradove u Bosni. Njemu se predao i posljednji kralj bosanski Stjepan Tomašević. Zahvaljujući svome divanu pjesama, Mahmud-paša je pod pseudonimom ʻAdnī u turskoj književnosti poznat kao pjesnik i stilista. Nije poznato ko je sakupljač ovih priča. Naslov djela u ovome primjerku je:

مرحوم محمود پاشانك زمان شبابننده وفاتنه دكين واقع اولان احوال شريفلري ومناقب لطيفلري ذكر اولنور

Karatay t II, 2996/V, Flügel II, 1036/1, str. 250; Bratislava, 446, str. 324-325; Bašagić, Popis..., 279/1; Blochet S., 1154; Wiesbaden XIII4, 263; Šabanović..., str. 39-43; Popara XVI, 9165; Jahić HAS I, 473; Lavić NUB, 1164.

Početak (l. 141b):

أوّله: اوّلا اسلامبولي فتح ايده سلطان محمد خان حضرتلرينك بابالري غازي سلطان مراد خان طاب ثراه وجعل الجنّة مثواه حضرتلري اوزرنده ساكن ايكن عادت قانونلري...جانب شريفلرنده هر

قاضيلقره عدالت وظلملرين بلوپ كشف ايتمك ايچون معتمر عليه كمسنه لر كونده روب خفيةً اموال ولايت نجه ايدوكي معلوم ايدينورلردي اتّفاق سلطان مرادك بر صاحب فهم امور ديت آدملوندن بريسي روم ايلنه تفحّص وتحسّس اجليچون كيدر...

Završetak (l. 152a):

آخره: بنداخي واصل اولايدم ديو بيوررلر اندن صكره ديولر يقارلر وجنازهء شريفلرين حالا مدفون اولان محلّده دفن ايدرلر رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 152a) u kome stoji bilješka nepoznatog prepisivača. U njoj se kaže da je prepis djela završen 6. rebiul-ahira 1135/14. januara 1723. godine.

تمّت الرّسالة في ٦ ربيع الآخر سنة خمس وثلاثون (ثلاثين) ومائة وألف.

4. L. 152b-160b

وصيّة ملك صنعا لإبنه بالتّركيّة

WAṢIYYA MALIK ṢAN'Ā LI IBNIH BI AT-TURKIYYA

Oporuka vladara Sane u Jemenu, koju je - nakon sna da se u Medini susreo s poslanikom Muhammedom, a. s., i primio islam - ostavio svome sinu Abū al-Miḥğanu. Oporuka je na turskom jeziku i najvjerovatnije je prijevod s arapskog jezika. Naslov na početku crvenim slovima:

صنعا ولايتنك پادشاه حضرت سرور انبياء واقعه سنده كودوپ ايمان كتورپ كندو اوغلنه وصيّت ايتديكي بودركه ذكر اولنور

Početak (l. 152b):

أوّله: تنها كيجه وكوندوزه قتوپ مدينهء شريفه واره سن بن دوشمده رسول اللّه عليه السّلامك نجه اوكنده ايمان كتورپ آنك نيّتنه قيوپ وروربن اكا كوتورپ تسليم ايده سز ولايتنه كلمك اجازت ويرمزي بابنده قلاسن وير خوشچه استقامت ايله قولي اولاسن ان شاء اللّه تعالى بابنده قلمز سن ددي چونكه پادشاهه وعده يتدي عمري آخرينه ايردي صنعا ولايتنك بكلري وكندو قوللّري جمعه اولوپ تمام اچيوپ اندن صكره لازم ومهمّ اولان تجهيز وتكفين نه ايسه يرينه كتورپ حقّنه قوديلربرنجه كون شاه زاده ابو المحجن...اتاسي يرينه مالك اولوپ...

Završetak (l. 160b):

آخره: قرآن عظيمي تعليم ايلمك وعبادت ايلمك...صكره فتحي مزبورده كسرى پادشاهنك رستم آدلي بر بنام جهان كير آدي ساني بللّي بر پهلواني وارايدي ابو المحجن نجه كونلر رستم ايله

جنك وجدال وحربي وقتال ايدوپ بأمر تقدير إلهي رستم الندە شهيد اولدي اجال زحمتلرين بيوپ عاقبت. . .دار سرورە انتقال وارتحال ايلدي ان شا ء الله تعالى روز محشر دك سويليه تم تمام.

5. L. 161a-165b

حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي
ḤIKĀYA AŠ-ŠAYH̱ AL-'ĀRIF BĀYAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Priča odgojno-mističkog sadržaja, od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o snovima Abū Yazīda al-Bisṭāmīja, poznatog mistika iz petog stoljeća po Hidžri i njegovim dogodovštinama s puta na hadž. Priča je prvobitno napisana na arapskom jeziku, a kasnije ju je nama nepoznati prevodilac preveo na turski jezik. U našem primjerku je prijevod priče na turskom jeziku. Naslov na početku crvenim slovima:

حكايت شيخ امام قطب ربّاني أبو يزيد بسطامي رحمة اللّه عليه نفعنا اللّه ببركاته في الدّنيا والآخره آمين

Trako-Gazić, 527; Bratislava, 470, str. 339; Flügel II, 248; Karatay t II, 2939; an-Naqšibandī (Baġdād), 325, str. 149; Popara-Fajić VII, 4339/2; Popara XIII, 7764/1 i XVI, 9224; Lavić NUB, 119.

Početak (l. 161a):

أوّله: ايتدي كيم ايّام سياحتده واحوال خلوتده وارضده وفكر ذكرده ايكن ناكاه ندا ايرشدي كه يا بايزيد دور ديو سمعان راهبنه ورهبانلر ايله جمعيّته حاضر اول وغرايبه ناظر اوله پس بو حالده توهّم ايدوپ وبو حالده تعجّب ايدوپ...

Završetak (l. 165b):

آخره: بكا دخي ايمان شهادت كستر كمال سنكله قنده وررسن بيله كيده يم ددي اول ساعت بر ماعزه كتورپ خوش ايده لم لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه اول عالملر له قزي الوب. . .كلديلر نكاح ايتديلر باقي عمرلري بيله كجدي دلرسك كيم شيطان شرّندن آمين اوله سن صلوات وير محمده شوقيله. تمّت تمام.

Na listu 166a nalazi se kraća priča o Sulejmanu, a. s., na turskom jeziku, koja počinje riječima: حكايت بر كون سليمان پيغمبر عليه السّلام ايتدي, a na listu 166b fragment priče o Bajezidu Bistamiji, koja ovdje počinje riječima: حكايت شيخ بايزيد بسطامي رحمة اللّه عليه بغداد شهرنده مريد اليه كيدردي شاد ايرفعنك كوپروسي...

6. L. 167a-170a

امر شريفلرينك صورتلري

AMR-I ŠERĪFLERININ ṢŪRETLERĪ

Četiri fermana osmanskih sultana. Prvi ferman je izdao sultan Sulejman I u mjesecu šabanu 938/1532. godine Gazi Bali-begu, drugi sultan Mehmed IV u mjesecu zul-hidžetu 1070/1660. godine i uputio ga velikom veziru Ahmed-paši, treći sultan Ahmed III u mjesecu ševvalu 1129/1717. godine i uputio ga seraskeru veziru Numan-paši u Bosni, a četvrti sultan Mustafa II 1106/1695. godine i uputio ga velikom veziru Ali-paši. Na početku svakog fermana prepisivač je naknadno naznačio ime osobe na koju je adresiran:

- مرحوم ومغفور غازي سليمان عليه الرّحمة والغفران حضرتلري مرحوم غازي بالي بيك حضرتلرينه كوندردوكي امر شريف صوره تدر كه ذكر اولنوركه (l. 167a)،

- وزيز اعظم وسردار مكرّم احمد پاشا حضرتلري كريد جزيره سنده قنديه قلعه سنك فتحي ايچون (l. 169a)،

- اشبو بيك يوز يكرمي دوقوز سنه سنده ماه شوّال المكرّمده نوي وايزورنيق التنده واقعه اولان غزاء اكبرلردن صكره بوسنه سر عسكري اولان وزير مكرّم نعمان پاشا حضرتلرينه كلن خطّ همايون صوره تيدر (l. 169b)،

- سلطان مصطفى خان حضرتلرينك خطّ همايون صوره تيدر (l. 170a).

Na listu 170b nalazi se kraća priča o Musau, a. s., koja ovdje počinje riječima: حكايت اخبارده كلور موسى پيغمبر عليه السّلام بركون..

7. L. 171a-176b

صحابه لره دائره حكايتلر

ṢAḤĀBELERE DĀ'IRE ḤIKĀYETLER

Nekoliko priča o drugovima (ashabima) poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača.

Početak (l. 171a):

أوّله: **حكايت روايتدر** (l. 171b) پيغمبرده عليه الصّلوة والسّلام بيرام كوني صحابه لريله مصلّى يه كيدردي كورديكي يول ارتسنده بر صوقاقده اوغلو نجقلر اوينارلر دوكله يكجه قفتانلر كيمشلر سوينورلر اوره بر اوغلونجق اسكيجه قفتان كيمش اول اوغلانلره قرشمز ايرو اوتورمش آغلر پيغمبر عليه السّلام ايتدي اى اوغلانجق سن نيچون اغلرسن..

Završetak (l. 176b):

آخره: انجلين مؤمن عاصي اولسه حقّ تعالى قورقوسنده آغلسه رنك كوزياش اللّه تعالى جلّ جلاله صقلردي قويه دوكر اول مؤمن كجركن اتشه اكا اثر اقز اغلياجق برد مؤمنلره دنيا زنداندر.

8. L. 177a-186b

كتاب ابليس

KITĀB-I IBLĪS

Priča na turskom jeziku o razgovoru između satane i poslanika Muhammeda, a. s., od nama nepoznatog sastavljača, najvjerovatnije prijevod s arapskog jezika. Postoji više verzija ove priče koja se u izvorima navodi i pod nazivima نصيحت ابليس i ابليس نامه. Postoji verzija ove priče i na bosanskom jeziku pod nazivom شيطان نامه . Naslov na početku crvenim slovima حكايت شيطان ملعون مردود رسول حضرتي ايله مباحثه اتدوكي بيان ايدر

Dobrača I, 590/7; Fajić III, 2464/2, 2584/4 i 2626; Popara XVI, 9378/2.

Početak (l. 177a):

أوّله: ينه بر نظم قلدق نظر عشقيله سويليه لم وخبر سري پيغمبرك فخر جهان خوش نصيحتلر ايشيدوپ ابو الحسن نكري محمد بن اسحق قولنده بيله روايت قيلور...دخي معاذ بن جبلدن رضى اللّه عنه خبر ويرديكيم ايّوب انصاري اوتورركن پيغمبرله چوق جماعت...

Završetak (l. 186b):

آخره: ايمانكا عقلوكي دير خاطروكده عجب كبريله درلمياجانك جهد قيله طاعتكله احسانكه اونوتما دائما فكر ايده اتدوككه عصيانك عقلنه ويرمكروكيله.

Na kraju djela (v. l. 187) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završen u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1135/1723. godine.

تمّت تمام في اواسط شهر ربيع الآخر سنه خمس وثلاثين ومائه والف.

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa bio ʿAbdullāh b. Muḥarram:

من نعم اللّه الملك القدير على عبده العاجز الفقير عبد اللّه بن محرّم الغريب...

Na listu 140a pečat nekog Ibrahima, najvjerovatnije bivšeg vlasnika. Na pečatu je čitljivo: إبراهيم لمعة نور كريم.

10045. R-6906

كتاب سيّد بطّال غازي
KITĀB-I SAYYID BAṬṬĀL ĠĀZĪ

Roman o legendarnom turskom nacionalnom junaku Ǧā‘far b. Ḥusaynu, u narodu poznatom kao Sayyid Baṭṭāl Ġāzī, od nepoznatog autora. Roman se susreće i pod nazivima: مناقب غزوات سيّد بطّال غازي ـ بطّال نامه ـ i سيرة سيّد بطّال. Naslov na početku crvenim krupnim slovima:

هَذَا غَزَوَاةْ سُلْطَانِ سَيِّدِ غَازِي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ رَحْمَةً وَاسِعَةً

Flügel II, 33, Wiesbaden XIII4, 517, str. 482-83; Trako-Gazić, 164 i 320; Nametak IV, 2857; Popara XVI, 9235-9238.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: اَلْحَمْدُ للّه رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ، وَلاَعُدْوَانَ إِلاَّ عَلَى الظَّالِمِينَ، وَصَلَّى اللّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ، **اول صدر** بدر عالم سيّد ولد بني آدم فخر موجودات ومهر (مهتر) كائنات صدر صفّهء صفا ماه قبّهء وفا محمّد مصطفا عليه السّلامك درر بار كلام مندن وشكرنثار (سكّر نثار) زبانند شويله روايت ايلدركه بر كون اول جهان فخري محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم صبح نمازين قلوب اوتورمشدي اصحاب رضوان الله عليهم اجمعين قرشوسنده جمع اولوب...

Završetak ovdje (l. 111b):

آخر الموجود: سيّد وفاتن بلدر ديلر حليفه پريشان اولدي اسلام ايچنده دوكلي سيدك غزاسين يرينه كتودديلر اقليمانلره نامه لر ختملر اتديلر في الجمله سي سيّد غازي ايچون دعا ايتدلر واللّه اعلم بالصّواب.

L. 111; 23 x 14 (19,2 x 10); 23 retka. *Nasẖ*, pisan veoma vještom rukom. Na početku djela i svih poglavlja lijepo urađeni unvani u kojima su crvenim krupnim slovima upisani nazivi poglavlja. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst ukviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 111b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u prvoj dekadi mjeseca šabana 1163/1749. godine završio Aḥmad b. Muṣṭafā, nastanjen u Miṣrī Aḥmad-begovu džematu u Pljevljima.

تمّت الكتاب بعون الله الملك المنّان.. تحريراً في أوائل شهر شعبان المعظّم سنه ١١٦٣ ثلث وستّين ومائة وألف.. كتبه الفقير الحقير أحمد بن مصطفى بمدينه طاشلچه متمكّنًا بجماعة مصري أحمد بك.

10046. R-4725

قهرمان قاتل

QAHRAMĀN-I QĀTIL

Roman u prozi i stihovima o Kahramanu Katilu, legendarnom perzijskom kralju i junaku, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Roman se susreće i pod nazivima: قصّهء قهرمان - قهرمان قاتل حكايه سي - قهرمان نامه داستان قهرمان قاتل- حكايت قهرمان قاتل - قاتل . Naslov na početku ovog rukopisa je هذا كتاب قهرمان قاتل.

Karatay t, II, 2824-2827, str. 301-302; Flügel II, 799, str. 32; Pertsch VTH, 476-578, str. 460-461; Trako-Gazić, 233; Nametak IV, 2945.

Početak (l. 1b):

أوّله: روايان تواريخ عالم وناقلان سركذشت بني آدم أحوال چرخ كودوندن وأفعال دنيائ دوندن بو وجهله نقل وبيان اولنور كيم أول وقت كه كيفيّت آدم پردهء عدمدن اقتضاء إرادت الله برله ظهور كلدكدن كرامت تا جن كيوب اجتبا خلعتني اكننه الدي ولطف حقّيله علم أسمائه عالم اولدي...

Završetak (l. 128b):

آخره: فضل ولطفكه كرم قيل بو أبدال قولوكه مرحمت قيل
إلهي والدينم مغفرت قيل جميع دردومزه سن دوا قيل
إلهي رحمتك دوينله طويله!
تمّ تمام.

L. 129; 20,5 x 13,5 (15,5 x 10); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslov i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, novijeg datuma, s hrbatom od impregniranog platna. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 128b-129a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u trećoj dekadi mjeseca redžeba 1182/1762. godine završio Muḥammad Ṭūrik (Durić).

حرّم اللّه لحم كاتبه على النّار بحرمة سيّد الأنبياء والمرسلين محمّد وآله وصحبه أجمعين. بن بو كتابي إتمام اتّدم قش ايدي قلم قرومش ايدي ألم اوشومش ايدي مركّبم اذابدي منلا محمّد طوريك بو قهرمان كتابي يازدي تمام اولدي غفر اللّه لكاتبه ولوالديه وأحسن إليهما وإليه في أواخر رجب آينده تاريخ دو هشتاه صد هزار سنه ١١٨٢

10047. R-9274

قهرمان قاتل

QAHRAMĀN-I QĀTIL

Isto kao pod br. 10046.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: يوقارو سكز درت اريش بوي چكمش بر قره يوزلو لعين اتورر كوزلري دكرمي قلقانه بكزر وطاس بر خونه بكزر كوزلرينك قباغي يوق همان شويله آچق دورر دشلري خنزير دشلري كبي آوردندن طشره چكمش بر اغاجي جالسه اكي ياره ايلر قولاقلري فيل قلاغنه بكزر باشي بر كنبته بكزر هر بر طرنغي بر خنجره بكزر كاه كاه هست اجدها كبي كرينور شويلكه آنك قورقوسندن كهتان شاه بكلري كتدورلر... (l. 1b) يوخسه قرانداشمي اول ددكك پهلوانمي هلاك ايلدي ددي كهتان شاه ايتدي يوق سنوك قرانداشكي اولدوره نك آدنه قهرمان ديرلر...

Završetak ovdje (l. 73b):

آخر الموجود: **اَزْ اِينْ جَانِب بِزْ كَلْدوك يِنَه بِرْ حِكَايَتَه دَاخِي** راوي ايدر اول وقتنكم قهرمان شاه كريهء بر جهرهء كيم ديلدي جازولر طاغلب كتديلر كلوپ كوه دخان ايرشديلر كريهء بد جهره نك براري واردي ادن صاعقهء جاذو ديرلردي اكا شكايت ايدوپ يقه لرني چاك اتديلر صاعقهء جاذو شيطان لعينك مقبولدي عورتيچون...جاذو عقهء شيطان... اغلمه سني دياره ايدوپ ايتدي بكا اليور ددكك كريهء بر جهره قهرمان ديز تا بكا روك الندە اولمش اوغلمله خبري كلدي اندن اوتوردي اغلوم ددي شيطان عليه اللّعنه ايتدي...

L. 73; 21 x 14,5 (15,5 x 11); 15 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez i nepoznat broj listova otkinuti i zagubljeni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10048. R-9612

تحفۀ مناستير

TUḤFA-I MANĀSTĪR

Spjev vjersko-moralnog sadržaja s naglašenom sufijskom intonacijom. Spjevao na turskom jeziku nama nepoznati pjesnik iz Manastira (Bitolja) u Makedoniji i posvetio nekom dobrotvoru koji je 904-905/1498-1499. godine u Manastiru podigao džamiju.* Budući da u ovom primjerku nedostaje nepoznat broj listova na početku i najvjerovatnije jedan list na kraju, iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime autora poeme. Na prvom sačuvanom listu na str. *a* naknadno dopisan naslov تحفۀ مناستير.

* *Napomena*: To se može zaključiti iz slijedećih stihova (v. list 56a):

عدالت بحرنك اول كوهريـــدر   سپاهي زمره سنك سروريـــدر
بنا ايلـدي انده عالي جامـــع   اولور انوار هر اطرافه لامـــع
اورلدي بسمليله انك اساســي   ياپلدي طاشـــي كرچله بناسي
تمام ذي الحجّه ده جامع ياپلدي   كيروپ اكا طغروا حقّا طپلدي
طقوز يوز دوردنه ارمشد تاريخ   طقوز يوز بشه يقلشمشد تاريخ...

Najvjerovatnije je riječ o prvobitnoj džamiji koju je podigao muftija ʻĪsā Faqīh, čiji je sin Isḥāq Čalabī 912/1506. godine dao proširiti je i uz nju sagraditi medresu i biblioteku te dvije godine kasnije ostaviti zadužbine za njihovo izdržavanje (v. *Ishakiye camii ve kulliyesi, Islam Ansiklopedisi..., Cilt 22, str. 546-547 i Cilt 27, 562-563*).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: سَـكَا اَغْيَارْ دَنْدُرْ بُو عَلاَيِـقْ   أُوغُلْ قِيزْ سَالْ دُنْيَا قُولْ حَلاَيِقْ
بُـولاَرْدُرْ اُوغْرَا دَنْلَرْسَنِي دَرْدَه   بُولَرْدَنْدُرْ كُـوزْكُدْكِي بُو پَـرْدَه
كِيدَرْ بُونْلَرِي اخِي سوركوكُلْدَنْ   قُومَا سُونْلَرْسَنِي اُولْ حَقْيُولَنْدَه

Završetak ovdje (l. 59b):

آخر الموجود: **خاتمه**

حُدَا عَونْيلَه اِرشْـدِي تَمَـامَه   رِسَـالَه بُو اَرَادَه اخْتِتَـامَه
اوقُيَانْلَـرْ ذَلِيلِـي ايدَه شَـادْ   دُعَاء خَيْرِيلَه اَيْلَيَـالَرْ يَـادْ...
كَلْ اِمْدِي طَالِبِيسك دَائِمْ اُوقِـي   شُوكُولْشَنْدْ كِي بُلْبُلْ كِبِي ساقِي

L. 59; 21 x 15 (15 x 10); 12 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijeka. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom, ali tekst nije oštećen. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Na listu 16a bilješka da je rukopis vakuf (وقف). Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10049. R-5796

رساله، تعريفات

RISĀLA-I TA‘RĪFĀT

Spjev na turskom jeziku u kome se opisuju portreti, nošnja, zanimanja i fizionomija raznih ličnosti na visokim položajima i službama u Osmanskom carstvu u XVI stoljeću. Spjevao 941/1534. godine pjesnik Faqīrī, rodom iz Kalkandelena (Tetova u današnjoj Makedoniji). Spjev je podijeljen na osam poglavlja (القسم) i zaključak (الخاتمة). Naslov na početku crvenim slovima هذا رسالة تعريفات

Sāmī, V, str. 3417; Islam Ansiklopedisi, 12, str. i Nametak IV, 3014/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: إِلَهِي سَنْ بَنِي صَاحِبْ مَقَالّ ايتْ   دِلُومِي فِكْـرِكِيلَه آهِل حَال ايت
تَرَنُّمْ اَيْلَسُونْ بُلْبُـــلْ كِبِي دِلْ   اِچِلْسُونْ شَوقُكِيلَه كُلْ كِبِي دِلْ

Završetak (l. 25b):

آخره: شُوكِمْ آمِينْ دِيَه اشْبُـــو دُعَايَه   كِيدَه إِيمَانِلَـه دَارُ الْبَقَـــايَه
بُو نَظْمِ ايچِنْدَه نَثْر اُولَنْ جَوَاهِـر
طُقُوزْ يُوزْ قِرْق بِرِنْدَه اُولْدِي آخِر
سنه ٩٤١

L. 25; 21,3 x 14,5 (15 x 9,5); 13 redaka. *Ta‘līq*, vokaliziran, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i djelimično odvojeni od poveza.

Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, odvojen od listova rukopisa, po rubovima korica izlizan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete s floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1b pečat ranijeg vlasnika Ḥusayn b. Muṣṭafe. Na pečatu je čitljivo njegovo ime (الواثق بالملك الصّفي الفقير حسين بن مصطفى). Na listu 2a pečat drugog vlasnika. Na pečatu je čitljivo ime ‘Abdurraḥmān i godina 1335/1916 (عبد الرّحمن سنه ١٣٣٥).

10050. R-9750

شرح قصيده ء برده
ŠARḤ-I QAṢĪDA-I BURDA

Prijevod i komentar al-Būṣīrijevog hvalospjeva الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة u slavu poslanika Muhammeda, a. s., poznatog još i pod skraćenim nazivom قصيدة البرده (v. br. 10032). Napisao na turskom jeziku Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī, La’ālī, umro 971/1563. godine. Prema nekim izvorima (v. Ḥ. Ḫ. II, 1333) La’ālī je komentar napisao prvo na arapskom jeziku, a potom ga preveo na turski jezik.

Kaḥḥāla II, 177; Ḥ. Ḫ. II, 1333; Rieu S, 615; Karatay t II, 2144; Wiesbaden XIII1, 419; Tako-Gazić, 153; Nametak IV, 2793; M. II, 145; Popara XVI, 9167.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لمن جعل النّظم لحسن الكلام، والصّلوة على سيّد الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام **وبعد**، اول سرور كائنات ومفخر موجودات، عليه افضل الصّلوات وأكمل التّحيّات... محمّد المصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم حضرتلرينك مدحي بابنده شيخ الإمام العالم الفاضل أبو عبد اللّه البوصري حضرتلرينك انشا ايتديكي قصيده ء برده مباركه ء مشرّفه نك فضائل كثيره... بو فقير وحقير ومذنب محتاج إلى رحمة اللّه تعالى سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلآلي بو قصيده مباركه مطالعه ايدوب واستخراجم اوزرينه لسان تركي ايله تعبير ايلنوب، بو مبارك قصيده ء معزّز مكرّم طوتن كمسنه لر ايچون شرح ايلدوم...

Završetak (l. 56a):

آخره: **مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتُ الْبَان رِيحُ صَبًا وَأَطْرَبَ الْعَيْسِ حَادِي الْعَيْسِ بِالنَّغَمِ** ما بو كلده دوام ايچون در ورَنَّحَتْ الرّيح درلر قچن يبل ميل ايلسه وعذبات جمع عذبة دركه عذب صرف معناسنه

در ويان بر اغچدركه صورغون... (l. 56b) صلوة بولتلري متواليًا إلى يوم القيامة صلوة اتلرك اوزرلرينه يا غدرجي واقرجي اولسون..تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب حقّ تعالى حضرتلري مصنّفك وشارحك روح شريفلرين شاد ايليه آمين! يا معين بحقّ سيّد المرسلين.

L. 56; 19,5 x 11,5 (13,3 x 5,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u zlatnoj boji. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i naknadno popravljani. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema debelim trakama zlatne boje, ojačanim s unutrašnje i vanjske strane tankim crnim linijama, a na listovima 2b-7b crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužonom hrbata.

Na kraju djela (v. l. 56b) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio 5. rebiul-ahira 1040/11. novembra 1630. godine (تمّ في ٥ ربيع الأخر سنة أربعين وألف).

Na četiri zaštitna lista na kraju rukopisa razne bilješke na arapskom i turskom jeziku koje je, po svoj prilici, pisao kasniji vlasnik 'Abdullāh b. Ḥusayn, kadija na Galati.

حرّره الفقير إلى اللّه تعالى عبد اللّه بن حسين القاضي بمدينة غلطه المحميّة عفى عنهما.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka ranijeg vlasnika Muḥammada Ḥasība iz 1241/1825-26. (إستصحبه الفقير محمّد حسيب... سنة ١٢٤١) godine.

10051. R-7710

يدائع الآثار
BADĀ'I' AL-ĀṮĀR

Zbirka od 30 priča o raznim ličnostima, na turskom jeziku. Sabrao Muṣṭafā b. Muḥammad Ğinānī, umro 1004/1595. Naslov zbirke u ovom rukopisu je مجموعة لطايف جناني (v. l. 1a).

Islam Ansiklopedisi, Cilt 8, str. 11-12.

Početak (l. 1b):

أوّله: **حكايت** زمرهء ارباب روايت وفرقهء اصحاب حكايت غوافي معاني آثار وابكار افكار اخباردن وجهله رفع نقاب وبو طريقله كشف حجاب اتمسلردر كه اوائل زمانده ممالك ايراندن

ايرجي الاصل منوچهر نسل پيروز بخت نام بر پادشاه نامدار وبر شهريار كامكار وصاحب اقتدار...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 198b):

آخر الموجود: دخي چوزمكله قادر اولميه صرّاف دردمند منكوحه سنه اعتماد ايتمشيدي بيچاره خاتوني كندويه يار مشفق صانوردي خيري يوغ ايدي كه منكوحه مزبوره بر فاحشهء ورزكار ايدي صرّافي كيجه وكوندوز عجبانه حيله ايله اولدرسم ديو فكر ايدردي حالا بو حيله ظي محضا إتي قتل ايتمكيچون ترتيب ايتمشدي چونكه صرّاغك اللّي تمام باغلدي...

L. 198; 19,5 x 13 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom. Na listu 1a sadržaj zbirke s naslovima priča i označenom folijacijom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova odvojena od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani prve korice lijepo urađena rozeta s floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10052. R-10428

شرح بوستان
ŠARḤ-I BŪSTĀN

Komentar Šayẖ Sa'dījeva *Būstāna.* Napisao na turskom jeziku Aḥmad Sūdī Bosnawī, umro poslije 1007/1599. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 244; Flügel I, 541-542; Ateş I, 191-192; Nametak IV, 2815; Lavić NUB, 1128.

Početak (l. 1b):

أوّله: بنام خداوند جان آفرين حكيم سخن در زبان آفرين معلوم اوله كه باي مفردهء مفتوحه فارسيده باي جاره نك جميع معنالرينك مستعملدر...

Završetak (l. 217a):

آخره: **اميذم بامر ز كارئ تست** اميذم سنك غفّارلكه ورحيملكه در **بضاعت نياوردم الاّ اميذ** بضاعت وعمل كتوردم الاّ اميذ كتوردم **خدايا عفوم مكن نا اميد** اى خدا بني عفو ورحمتكدن نوميذ ومحروم ايلمه.

L. 217; 19,5 x 15,5 (16 x 10); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Prvih 19 listova naknadno dopisani. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Na vanjskoj strani korica lijepo urađene rozete s floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 217a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u trećoj dekadi mjeseca ševvala 998/1590. godine (dakle dok je autor bio još živ) prepisao al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Bāyazīd.

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب وحسن توفيقه...على يد العبد الفقير مصطفى الحاج بن بايزيد الحاج عفى عنهما الرّبّ العليّ بكرمه الجليّ وحرمة النّبيّ في أواخر شهر شوّال سنة ثمان وتسعين وتسعمائة.

Na listovima 88a i 89a pečat nekog Ibrāhīma, najvjerovatnije vlasnika rukopisa. Na pečatu je čitljivo ime Ibrāhīm (سلام على إبراهيم).

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10053. R-10525

قصيدة في حسن الخلق بالتّركيّة

QAṢĪDA FĪ ḤUSN AL-ḪULUQ BI AT-TURKIYYA

Kasida od 47 bejtova na turskom jeziku. Dobrača (v. II, 899/11) smatra da je kasidu spjevao pjesnik Ğān Mamī Ṯānī, 1008/1599. godine, dok drugi izvori ovaj spjev navode pod nazivom رساله في بيان النّصح (v. *Bratislava, 471, str. 339*) ili پند نامه (v. *Pertsch VTH, 5/48 i 418/6; Flügel III, 1995/13 i Rieu CTM, 244b*) i kažu da ga je napisao Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, poznatiji pod pseudonimom 'Azmī, umro 990/1582. godine.

Početak (l. 1a):

أوّله: هر ايشه قيل بسمله ايله الله ابتدا ذكرك اولسون دائمًا حمد خدا
پاك اوله دايم نمازي عادت ايت هم عذابي قبر ناري فكر ايت

Završetak (l. 1b):

آخره: ما حصل بودر دوتارسك جان قولاق   ايده يم حكمت مدارني بيان
اهل شرع آني كه مستقبح كورر   طبع كيم اول نسنه دن نفرت قيلور
ممكن اولدوغنيجه ايله اجتناب   سوز بودر والله اعلم بالصّواب.

Na listovima 2a-4b nalaze se 13 ilahija na turskom jeziku.

L. 4; 21 x 14,5 (17 x 10); 24-25 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom, u dvije kolone, a mjestimično i na marginama. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječ إلهي pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Nazifa Borovine iz Sarajeva, porijeklom od Foče.

10054. R-10421

Zbirka (مجموع), 3

L. 93; 20 x 13,5 (14 x 8); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Dvije vrste papira, bijele i tamnobijele boje, s dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Prvih 27 listova naknadno dopisani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, relativno dobro očuvan.

1. L. 1a

قصيدهء قائمي

QAṢIDA-I QĀ'IMĪ

Kasida od 40 stihova, sufijske sadržine, na turskom jeziku. Prema naslovu na početku قصيدهء قائمي رحمة الله عليه, spjevao Ḥasan-efendi Qā'imī, umro 1098/1680. godine.

Početak (l. 1a):

أوّله: يتسدك اوز كه سيرانه   بشارت اوله عرفانه
سعادت اهلي ايمانه   ارنلر چقدي ميدانه
يلانجيلر بوزلقده   ايدنلر ظلم اوزلكده...

Završetak (l. 1a):

آخره: امردر قائمي سويلر   هپ عشاقه ندا ايلر
يا منكرلر عجب نيلر   ارنلر چقدي ميدانه

2. L. 1b-26b

در بيان بر ييل طقوز اربعين

DER BEYĀN BIR YIL DOQUZ ARBA'ĪN

Rasprava o devet perioda od po 40 dana u godini, s naglašenom sufijskom intonacijom, na turskom jeziku. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo ni ime njegova pisca. Budući da se na listu 1a nalazi sadržaj djela po poglavljima, a ispod njega kasida Hasana Kaimije od 40 stihova, a poslije nje na listu 1b bez *besmele*, *hamdele* i uobičajenog uvoda slijedi ovo djelo pisano rukom istog prepisivača, na prvi pogled se čini da je i ovo djelo napisao Ḥasan-efendī Qā'imī. Međutim, u popisu njegovih djela ni u jednom izvoru se ne navodi i ovo djelo.

Početak (l. 1b):

أوّله: بلكل كه بر ييل طقوز أربعين در هر طالبكه مذكور اولان صفاتله متّصف اوله هر أربعينده نه صفت ونه حال كلور ونيجه عقيبه اوغرايوب طلب وهَرْبَ واسطه سيله خلاص اولدوغين بيان ايدوب طالبلره معلوم ايده رز ان شاء اللّه بر ييلي اربعين بخش اتدوكمز بودركه أربعين عددنده خاصّلر واردر غيري عذرلره يوقدر كما قال اللّه تعالى: خَمَّرْتُ طِينَةَ آدَمَ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا وقال اللّه تعالى: فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وحضرت رسول عليه الصّلوة والسّلام قرقنده نبوّت ويرلدي وآدم اوغلي انه رحمنه قرق كون مضغه شكلنده وبو أربعينلري قطع ايدوپ...

Završetak (l. 26b):

آخره: أمّا مقام يموبندن كچوب تمكين واستقامت وحاصل ايدوب ملك ومقام ايدنمز مكر بر ييل بو مذكور اولان اعماالله طقوز أربعينده جدّاً مشغول اولان مذكور اولان مسالكي وعقباتي ومهالكي سلوك ايدوب سلامتلكه كچوب كندو باطنه صاحب تصرّف اولا هر كونده وهر زمانده وانده بله هر نفس ده كندونك مقام ومرام اصليّه سنه رجوع ايتمكه قادر اولا وفّقني اللّه واياّكم دقايق الموحّدين والواصلين برحمتك يا أرحم الرّاحمين. تمّت تمام.

3. L. 28b-93a

مختصر كيمياء سعادت ترجمه سي
MUḪTAṢAR KĪMIYA-I SAʻĀDAT TARĞAMASI

Skraćena prerada djela كيمياء سعادت djelimično na turskom, a djelimično na perzijskom jeziku. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, poznat i pod nadimcima Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058., umro 505/1111. godine, a ovaj prijevod i skraćena prerada su od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 28b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: پُوتَهء تَابْ دَارَهء مُتَخَيِّلَهء كُدَاخْشَهء تَاوِشِ فَيْضِ رَبَّانِي اولان أجزاء كيمياي معاني... (l. 31b) بُو أَقَلِّ عَبْدَان حضرتك جَيْبِ اقتدارنده نُقُودِ مَعَارِفْدَنْ غير شايستهء نذر عافيتلري بولنمامغله عامّهء أنَامَه عميم النّفع اولان كتب مشايخ عظامندن مفهوم احياء العلوم اولمق اوزره رغبت يافتهء كبار هر فرز ويوم اولان كتاب كيمياء سعادتدن بر فصلك يعني ركن معاملات اصولندن بشنجي اصلك ميانه تعبيرات دوميانه ايله بر آوردهء مسطر ترجمه اولنماسندن مناسب شكرانهء نعمت عافيتلرينه قدرتم اولمايوب... (l. 32b) بُو مسودّهء بَرْ هَمْزَدَه نك اَصلِ بَرْ أُصُولِ وَمَأْخَذِ رَصِينِ القَبُولِي تَأْلِيفِ لطيف إمام حجّة الإسلام شيخ الشّيوخ باهر الأصاله والرّسوخ حضرت إمام محمّد غزالي أوصل اللّه الرَّوْحَ إلى روحه على التّوالي يعني كيمياي سعادت نام نسخهء پرحكمت ... جواهر نصيحت اولمغين...

Završetak (l. 93a):

آخره: خطا ايتد كچه عُبْدَان خدانك فدمان إلهي ده اولان تقصير أثرنه حمل ايده لر، وهر حالده قياس نفس اسدوپ نانُ وادامُ وجامه ده رعايت حدّ اعتدال اولنه، ونكاه غضب آلود ونظر خشمكين ايله منظور، وپنجهء قهر وازدراده مقهور قيلنمايه كه مقتضاي ع بني آدم اعضاي يكديكرند، مقام خدمسنده اولان توابع وخدّام همان آدمك دست وپايي مقامنده دركه بر مصلحتك اتمامنده بي دست ويا اولانلر يا يمردئ خدّام ايله اتمام، وهجوم خصومده دست وكر بيان اولمغه، اول دراز دستان بز ومسند اقدام تامّ ايدرلر والسّلام. الحمد للّه على الإتمام وعلى رسوله أفضل الصّلوة والسّلام. تمّ تمام سنه ١٠٥٥

Na kraju djela (v. l. 93a) bilješka u kojoj se kaže da je djelo napisano ili prepisano 1055/1645. godine.

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10055. R-5662

كربلاء وقعه سي
KARBALĀ’ WAQ‘ASI

Spjev na turskom jeziku o pogibiji Poslanikovih, a. s., unuka Hasana Husejna na Kerbeli, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo fragment iz nekog opširnijeg spjeva. Na prvom zaštitnom listu na strani *a* naknadno dopisan naziv poeme وقعهء حضرت حسن وحسين

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: عمر نحس ايدر سكا سويلــدوكم   اول يزيدك حكميدراي نديمت شـوم
اتمكين يرسين اشين بيتـــــورسكا   يونلر كلمــدك بني حور كورمسكا

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: كوره سيني صالدي صويه اولزمان   كلـدي ابراهيـم آني قوجدي همـــان
باتدي صويه كمسه ايراقكورمدي   كمسه سـرّينه بـولارك ايـــــرمدي

L. 34; 20,5 x 14 (15 x 9,5); 11 redaka. *Nasta‘līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen zubima glodara do 5 cm dubine. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije iz XVII ili XVIII stoljeća.

10056. R-10436

مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار
MUFĪD - ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I ‘AṬṬĀR

Komentar na moralno-didaktičku poemu پند نامـه koju je na perzijskom jeziku spjevao poznati klasični pjesnik-mistik Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ‘Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je ‘Abdī ‘Abdurraḥmān Zārī (službenik na carskom dvoru u Istanbulu, a zatim valija u Bosni, Basri, Egiptu, Rumeliji i na Kreti, gdje je i umro u mjesecu redžebu 1103/1692. godine). Komentar je, kako je naveo u uvodu, napisao na molbu dvorskog službenika Ahmed-age.

Trako, 326-337; Trako-Gazić, 263-274; Ateş FME I, 98; Gölpinarlı II, 2531; Wiesbaden XIII3, 308; Zürich I, 516; Zürich-Sarajevo II, 1014; Fajić III, 2509; Popara XIII, 7679 i XVI, 8919/3; Jahić HAS I, 431-433.

Početak (l. 1b):

أوّله: اثنيهء تعظيم آرا، وادعيهء ترجى نما را، اول خداى بى همتايه، وخالق كلّ اشيايه لايق سز ادركه، انبياء عظامنك واولياى كرامنك جراغ بند ونصيحتلريله انجمن قلوب ذو الهدايه...

Završetak (l. 107b):

آخره: **رحمت حقّ باد بر روح كسي كين نصايح را بخواند اويسي**

محصول بيت: من الله تعالى حضرتلرينك رحمتي شول كمسنه نك روحنه اولسونكه نصيحتلري چوق وافيه.

L. 107; 23,3 x 16,5 (18,5 x 10,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim, a komentara crnim mastilom, slaba kvaliteta, nepostojanim na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

Na kraju djela (v. l. 107b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen 5. džumadel-ahira 1248/30. oktobra 1832. godine.

تمّت الحروف بعون الله الملك الرّؤف في ٥ ج سنة ١٢٤٨

Na listu 108a nalazi se prijepis jednog pisma koje je iz Mekke, nakon obavljenog hadžža, 10. džumadel-evvela 1248/5. oktobra 1832. godine, poslao u Beograd al-ḥāğğ Muḥammad naib šerijatskog suda u Beogradu.

Na listu 2a nalazi se nedatirana bilješka vlasnika, njegovog sina Muṣṭafe Muḥibbīje, naiba u kadiluku Bögürdelenu (Šapcu).

من كتب الفقير إلى نعماء ربّه القدير مصطفى محبّي النّائب بقضاء بوكوردلن عفى عنهما.

Ispod bilješke se nalazi njegov pečat na kome je čitljivo ime Muṣṭafā Muḥibbī (مصطفى محبّي).

Iz kolekcije Kenana Kadića iz Sarajeva, potomka spomenutog Muṣṭafe Muḥibbīje (poklon).

10057. R-5421

مجموعهء أشعار بالتّركيّه

MAĞMŪ‘A-I AŠ‘ĀR BI AT-TURKIYYA

Kraća zbirka poezije, izreka i zagonetki sufijskog sadržaja, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sakupljača. Naslov na početku مجموعهء صغير أشعار (v. l. 1a), a na hrbatu تركچه أبيات.

Početak (l. 1a):

أوّله: بنم جا گلشننده غنجه كريم دل ديوانه مي اگلنجه كوريم
بنم يتشمش تازه وردم دل المقده ديلرم شر مردم

Završetak ovdje (l. 6b):

آخِر الموجود: عالمده بنكير اوله واقف اسرار خيراتنه يوف انلرك اسرارنه هم يوف
جرخ فلكك سعدنه ونخسته لعنت كوكبلرينك ثابت وسيّاره هم يوف

L. 6; 17,3 x 10,5 (14 x 8); 25-29 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

10058. R-10482

مجموعة أشعار بالتّركية

MAĞMŪ‘A AŠ‘ĀR BI AT-TURKIYYA

Zbirka pjesama raznih žanrova na turskom jeziku od raznih autora. U ovoj zbirci zastupljeni su slijedeći pjesnici: Ḫayālī (l. 1a, 20b,-25a, 25b, 52a-54a, 93a), Futūḥī (l. 1b), Tīğī (l. 2b, 4b-7b, 8b-15b, 29a-29b) Šawqī (l. 2b), Tīğī-beg (l. 3a, 8a), Šayḫ Mirzā-efendī (l. 16a), Fawzī (l. 16b, 51a-52a, 61a), Ḫayratī (l. 18a-18b, 20a, 64b, 69b, 96b-98a, 112a), Ṣādiq Čalabī (l. 19a), Fayḍī (l. 20b), Yaḥyā (l. 25a, 65b, 74a), Ṭab‘ī (l. 26a), Šamsī (l. 26a-26b, 59a), Aḥmad (l. 26b-28b, 37a-37b, 72a), Kātibī (l. 29b, 50a,-51a), Bāqī (l. 30a-32b, 35b-36b, 68a-69b, 86a, 95a), Ḥanānī (l. 33a-33b), Ṣādiqī (l. 33b-35a), Fiġānī (l. 35b, 50a, 108b-109b). Gunāhī (l. 38a-48a,), Balīġī (l. 48a-49b), ‘Ārifī Čalabī (l. 54a,), Aḥmad-pāšā (l.

54b-56b), Uṣūlī (l. 57a-58b, 96a), Ṯanā'ī (59b), Ramzī (l. 60a), Ǧuwānī (l. 60a), Waḥdatī (l. 60b, 65b), Šāhidī (l. 60b), Naw'ī (l. 61b, 74a-74b), Faḍlī (l. 61b), Fuḍūlī (l. 62a), La'lī (l. 61b), Qubūlī (l. 62b), Nasīmī (l. 63a-63b), Ḥalīmī (l. 64a), Ḥāfiẓ (l. 64b), Ḫaṭa'ī (l. 65a, 70a, 94a-95a), 'Umrī (l. 66a), Riḍā'ī (l. 66a-66b), Muhrī (l. 66b), Maǧāzī (l. 67a), Raǧā'ī (l. 67a), Ḥumaydī (l. 67b), Nāṭiqī (l. 70b), Qaysī (l. 70b), Naǧātī (l. 70b, 91a), Nawālī (l. 72a), Fawrī (l. 73a-73b), Sā'ī (l. 73b), Tādarī (l. 74b-75b), Ṣabūḥī (l. 75b-85b), Ḥusnī (l. 86a-86b, 87a-87b), Fidā'ī (l. 86b-87a), Tālišī (l. 88a-90b), Maydānī (l. 90b-91b), Waǧdī (l. 91b-92b), Anwarī (l. 92b), Luṭfī (l. 93b), Amrī (l. 96b), Ḍa'fī (l. 98b-101b), Ṣabrī Čalabī (l. 108a), Lāmi'ī (l. 110a-111b), Ṣubḥī (l. 112b) i Bāqī Čalabī (l. 113a).

L. 125; 19 x 13 (16 x 9); 12-20 redaka. *Ta'līk*, pisan vještom rukom, kaligrafskim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi spjevova i imena pjesnika pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Stihovi pisani ukoso, pretežno u dvije kolone, a ponegdje i na marginama. Listovi dohvaćeni vlagom, po lagama razasuti i djelimično odvojeni od poveza. Listovi 102-124 naknadno dopisani, rukom drugog prepisivača, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, jednostavan, bez ikakvih ukrasa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je iz XVII stoljeća, a naknadno dopisani listovi iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10059. R-10492

مجموعة أشعار بالتّركية

MAĞMŪ'A AŠ'ĀR BI AT-TURKIYYA

Zbirka pjesama raznih žanrova na turskom jeziku od raznih autora. U ovoj zbirci zastupljeni su slijedeći pjesnici: Yaḥyā (l. 1a-13b, 15a, 22b-32a), Sipāhī (l. 14a-14b), Bāqī (l. 15b), Ḫayratī (l. 16a-17b, 35a, 44a-50b), Faqīrī (l. 18a-20b), Sulṭān 'Aṭṭār (l. 21a), Maḥabbatī (l. 21a-22a), Nasīmī (l. 32b), Uṣūlī (l. 32b-35a, 38a-40a), Aḥmad-beg (l. 40b-43b) i Ḫayālī (l. 51a-51b).

L. 51; 15 x 9,5 (11 x 7); 12-14 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi spjevova i imena pjesnika pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Stihovi pisani ukoso, pretežno u dvije kolone. Listovi dohvaćeni vlagom, po lagama razasuti, odvojeni od poveza, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, ispucao zbog dužeg izlaganja sunčevoj svjetlosti ili blizini vatre.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10060. R-10483

مجموعة أشعار وإنشاء

MAĞMŪ‘A AŠ‘ĀR WA INŠĀ’

Zbirka pjesama na turskom, arapskom i perzijskom jeziku, pretežno bez oznake imena pjesnika. U ovoj zbirci zastupljeni su slijedeći pjesnici: Nadīm (l. 3a-5a), Šamsī (l. 9b), Naqšī (l. 12b), Ṣā’ib (l. 21b, 24a, 39a, 42b-43a, 47b), Ğarīr (l. 22a), Fahīm (l. 24b), Nābī (l. 24b), Šayẖ Miṣrī (l. 26a), Naf‘ī (l. 39a, 40a-41b), Ṯābit (l. 41b), ‘Azmī-zāde (l. 51b), Ḥāfiẓ (l. 66b) i ‘Āšiq ‘Umar (l. 72b). Pored pjesama u zbirci ima nekoliko tariha (l. 19b-20b, 43b) obrazaca i prijepisa službenih dokumenata (l. 48a, 55a-59b, 64a-69a) te jedno pismo na turskom jeziku koje je šayẖ Muḥammad Užičawī uputio Muhammad-paši u Beogradu (l. 50a-64a).

L. 73; 18,5 x 11,5 (14 x 9); 11-27 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, u kolonama ili ukoso, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama razasuti i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, s preklopom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

Na listovima 16a, 26a, 27a, 36a, 40a, 46a, 48b i 73b pečat vlasnika na kome je čitljivo ime Muṣṭafā Ṣidqī (مصطفى صدقي).

Otkupljeno iz kolekcije Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10061. R-10456

مجموعة إلهيّات
MAĞMŪ‘A ILĀHIYYĀT

Zbirka ilahija na turskom i bosanskom jeziku, popraćena ponekom izrekom, poslovicom i dovom, pretežno, sufijskog sadržaja. Neke od ilahija spjevali su naši pjesnici ‘Abdulwahhāb Ilhāmī Žapčawī i Hasan-ef. Qāimī-bābā. Među njima su i ilahije:

- إلهامي بابانك بدل بوسنوي إلهي: جنّت سراى كوزل قوكه... (l. 11b)،
- نطق إلهامي: عالي اولور همّتي يوجه بولو دولتي... (l. 40a)،
- يا اپيتاه سوويه دوشه قاژي ميسه تقوسي تي... (l. 40b)،

L. 50; 15,5 x 9,5 (14,5 x 9); 15-19 redaka. *Ta‘līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa, ali se na osnovu jedne bilješke o nekoj pozajmici (v. l. 43a), sa sigurnošću može tvrditi da je zbirka prepisana oko 1205/1790-91. godine.

Na listu 1a naknadno dopisano ime Zehra bint Meho, najvjerovatnije bivše vlasnice.

Perzijski

10062. R-10440

پند نامهء عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Pjesničko djelo moralno-didaktičkog sadržaja. Spjevao na perzijskom jeziku poznati klasični pjesnik-mistik, Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nisābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʻAṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine.

Trako, 264-307; Trako-Gazić, 345-388; Spaho I, 125/3, str. 57-58; Zürich I, 402-403; Nametak IV, 3199/2; Bratislava, 414-415; Ateş, FME I, 96; Rieu, CPM II, 579; Pertsch, VPH, 774-777; Flügel I, 509-510; Jahić HAS, 213.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حدّ آن خداى پاك را آنكه ايمان داد مشتى خاك را
آنكه در آدم دميد او روح را داد از طوفان نجات او نوح را

Završetak (l. 30a):

آخره: رحمت حق باد بر روحكسي كين نصايح را بخواند او بسي

L. 30; 20,2 x 14,5 (15 x 10); 18 redaka. *Taʻlīq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 30a) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen u srijedu 5. džumadel-ahira 1251/28. septembra 1835. godine.

قد تمّ هذه النّسخة المنظومة... من يد (ال) عبد الضّعيف قد وقع الفراغ في ماه جمادى الآخر اليوم أربع ٥ ج سنة ١٢٥١

Sudeći po rukopisu, prepisivač djela je Muṣṭafā Muḥibbī Baliġrādī.

Poklon Kenana Kadića iz Sarajeva.

10063. R-9117

پند نامهء عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 10062.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 2b):

ناقص في آخره.

آخر الموجود: **در عذر کناه میکوید**

پادشاها جرم مارا در کذار   ماکنهکا ربم وتو آمرزکار
تو نیکوکاري وما بد کرده ایم   جرم بي پایان وبي حد کرده ایم...
عاقل ان باشد که او شاکر بود   وانکهي بر نفس خود قادر بود

L. 2; 19 x 13 (14 x 9); 19 redaka. *Nash*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi odvojeni, po rubovima izlizani, s kustodama i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10064. R-10489

ديوان حسن دهلوي

DĪWĀN-I ḤASAN DIHLAWĪ

Divan pjesama na perzijskom jeziku. Spjevao Amīr Nağmuddīn Ḥasan b. ʻAlā'uddīn Sīstānī, poznatiji kao Ḥasan Dihlawī, umro 727/1326-27, 738/1337-38 ili 745/1344-45. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 777; Karatay p, 607-609; Ateş I, 400, str. 251-252; Wiesbaden XIV1, 46 i 393; Pertsch VPH, 836.

Početak (l. 1b):

أوّله: ای داور جهان وجهان داور حکیم   محدث همه بدایع وتو مبدع قدیم
جز توکه داد مفرش لیل ونهار   ازآفتاب شمع زراز ماه طشت سیم

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 116b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

هر که خوان یار نیسکور دو اکر   عاهي بد کوید ش نیك ویست
هر کپي را پست در عالم کسي   مر حسین را دردو عالم اویست

L. 116; 17 x 12 (11 x 7); 13-15 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1b dva otiska pečata ranijeg vlasnika Yūsufa b. Aḥmada. Na pečatu je čitljivo: الواثق بالملك الصّمد يوسف بن أحمد

Otkupljeno iz kolekcije Ismeta Bušatlića iz Sarajeva.

10065. R-4417

ديوان جامي
DĪWĀN-I ĞĀMĪ

Divan pjesama mističko-didaktičkog sadržaja. Spjevao na perzijskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen u kasabi Džām u Horasanu, 23. šabana 817/1414., umro u Heratu, 18. muharrema 898/1492. godine. Naslov na početku crvenim slovima ديوان مولانا جامي رحمة الله عليه

Ateş I, 610a, str. 425-26; Nametak IV, 3180.

Početak (l. 1b):

أوّله: سبحان من تحيّر في ذاته سواه فهم خرد بكنه كمالش نبرد راه
ازما قياس ساحت قدش بود چنابك موري كند سياحت كردون بقعرچاه

Završetak (l. 180a):

آخر ز لعل تو احاد اهل شباب فنادندور صاف ورد وشراب
جامي دم كفت وكو فروبند دكر دل شينفته خيال ميپسند دكر
در شعرمده عمر كرانما به بباد انكارسيه شد ورقى چند دكر

L. 180; 21 x 13 (13,5 x 7); 12 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u zlatnoj i plavoj boji, bogato ukrašen floralnim motivima. U sredini unvana na zlatnoj podlozi naslov djela i ime autora ispisani crvenim mastilom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, ručne izrade, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i odvojeni od poveza. Tekst uokviren zlatnom trakom, ojačanom s vanjske strane dvjema, a s unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Tekst u stupcima. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, po rubovima izlizan, mjestimično dohvaćen vlagom i odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica lijepo urađene izdužene rozete s floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 180a) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis u mjesecu zul-kadetu 934/1528. godine završio Muḥammad al-Ḥusaynī al-ʻAlawī.

تمّ الدّيوان بعون الملك الدّيّان على يد أضعف عباد اللّه تعالى العبد الرّاجي محمّد الحسيني
العلوي في تاريخ شهر ذي القعدة الحرام عام أربع وثلثين وتسعمائة.

Na listu 1a tri bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj, bez oznake mjesta i godine, kaža se da je vlasnik rukopisa bio neki kadija Ḥusayn:

ممّا أنعم اللّه إلى (على) العبد المذنب حسين القاضي غفر اللّه له ولوالديه...

U drugoj muderris Muḥammad Čalabī navodi da mu se u noći s petka na subotu 23. redžeba 1049/18. novembra 1639. godine rodila kćerka Ḫadīğa (Hatidža).

اشبو سنه تسعة وأربعين وألف رجب المرجّبك يكرمي اوچنجي جمعه ايرتسي كيجه سي ثلث
ليلده قزم خديجه دنيايه كلمشدر عمّرها اللّه تعالى وأطال عمرها كتبه المدرّس محمّد چلبي.

Na listu 180b bilješka: *Poklon Maglajlije Abdulaha, džematskog imama u Foči Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Sarajevo, 9. IX 1953.*

10066. R-2902

Zbirka (مجموع), 3

L. 63; 20 x 13,2 (13,5 x 6); 13 redaka. *Taʻlīq* i *nastaʻlīq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i riječi قوله i أقول pisani krupnim crvenim slovima. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan. Prva korica otkinuta i zagubljena. Vanjska strana zadnje korice presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1a-27b

أنيس العشّاق
ANĪS AL-'UŠŠĀQ

Komentar rubaija na perzijskom jeziku, u kojima se opisuju ljepote voljene i draži njenog tijela. Napisao Ḥasan b. Muḥammad ar-Rāmī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, čija nam godina smrti nije poznata. Autor je djelo završio u mjesecu šabanu 826/1422. godine i posvetio ga je Abū al-Fatḥu Uwaysu Bahādiru. Djelo je podijeljeno na 19 poglavlja (باب).

Ḥ. Ḫ. I, 198; Kairo p I, 135-138, str. 33; Flügel I, 424-425, str. 414-415; Pertsch VPH, 35/2 i 39/2; Rieu II, 814a; Karatay p I, 902; Gölpınarlı I, str. 136.

Na početku nedostaju prva četiri poglavlja.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: **باب پنجم در صفت مژكان** مژكانرا اهل عرب هدب كويند پلك چشم را جفان هر چند مژكان چشم ترك قلب شكن سياهني نا معدود است أمّا در عين اعيان بدواز ده صفت منشعب مسكر... سنان ميخوانند بتمسك اين پست كه مشهور است...

Završetak (l. 27b):

آخره: وچون شمع رو شنست كه بواسطهء صفاى ظاهر وتصفيهء باطن ارباب قلوب در دل سوختكان آتش عشق كرم ترمي كيرد. **بيت**: فرست ميان سوز كزجان چزد تا آنكه برسيمانش برسم بندي.

Na kraju djela (v. l. 27b) bilješka u kojoj se kaže da je djelo u trećoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1039/1630. godine završio 'Uṯmān b. Walī al- Ārmūrī.

تمّت الرّسالة أنيس العشّاق من تأليف مولانا شرف الدّين تغمّده اللّه بغفرانه في تاريخ أواخر شهر ذي الحجّة سنة تسع وثلاثين وألف من الهجرة النّبويّة. .حرّره الفقير عثمان بن ولي الآرموري غفر اللّه له ولوالديه...

2. L. 28b-34a

حاشية على شرح مفتاح العلوم
ḤAŠIYA 'ALA ŠARḤ MIFTĀḤ AL-'ULŪM

Glosa na al-Ğurğānījev komentar المصباح, trećeg dijela (القسم الثّالث) as-Sakākījeva djela مفتاح العلوم iz stilistike. Napisao na arapskom jeziku muderris jedne od osam visokih škola *aṣ-Ṣaḥn aṯ-Ṯamānī* u Istanbulu

Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić), umro 1073/1663. godine. Autor je 3. safera 1067/ 21. decembra 1656. godine došao do položaja šejhul-islama. U autografu svoga djela الفرائد في حلّ المسائل والقواعد, koji se u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH vodi pod br. Ms-188, autor je uz svoje ime naveo i odrednicu al-Bosnawī (Bošnjak), a u drugom primjerku, koji se vodi pod br. Ms-312, svojom je rukom napisao da je djelo uvakufio u Foči, u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1056/1646. godine. Iako ni jedan od nama dostupnih izvora ne navodi njegovo bošnjačko porijeklo, iz gore navedenih autorovih vlastoručnih bilješki se vidi da se izjašnjavao kao Bošnjak.

Kaḥḥāla XII, 254-255; Ḥ. Ḫ. II, 1767; Islam Ansiklopedisi, Cilt 31, str. 294-295; O. M. I, 258.

Početak (l. 28b):

أوّله: يا من جلّ عن نظير في كلّ ما يبديه من تقدير، (ويا من) يعلم سرائر ذوي الحاجات من غير بيان وتفسير، ويسمع أحاديث ضمائر المتضرّعين بلا احتياج إلى تقرير... **وبعد**، فلا يخفى على ذوي النّقد وأصحاب الإفهام... أنّ لطائف علم المعاني خارجة عن الضّبط والإنحصار...

Završetak (l. 34a):

آخره: فهذا التّأويل والإيضاح ممّا علّقناه على شرح المفتاح حين تصدّينا لقرائته ودروسه والوقوف على اعراقه وغروسه... مدرّسًا بإحدى الثّماني في دوله عليّة يفتخر بها الأيّام والأزمان. اللّهمّ اجعله نتيجةً لترتيب مقدّمات التّحصيل وتعريفًا لماهيّة مجهول بين ذوي الفضل من أسباب التّكميل وأنا العبد الدّاعي فوق العادة مصطفى الشّهير ببالي زاده.

3. L. 36a-62b

شرح على المقالة الرّوميّة لشهاب المصري
ŠARḤ ‘ALĀ AL-MAQĀLA AR-RŪMIYYA LI ŠIHĀB AL-MIṢRĪ

Komentar na stihove kojima se izruguju velikodostojnici Osmanskog carstva i njihovi učenjaci. Rugalicu je napisao poznati egipatski gramatičar i književnik Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Umar al-Ḫafāǧī al-Miṣrī, poznat i pod nadimcima Šihāb i Abū al-‘Abbās, rođen 979/1571., umro 1069/1659. godine (v. *Kaḥḥāla II, 138-139 i Ahlwardt VI, 7414/152a*). Ovaj komentar ni njegova autora nismo mogli pronaći ni u jednom nama poznatom katalogu i dostupnoj literaturi. Moguće je da ga je napisao šejhul-islam Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde, umro 1073/1663. godine. Na ovu mogućnost upućuju slijedeće činjenice: da se komentar nalazi u istom kodeksu u kome i djelo pod br. 2 u ovoj zbirci za koje se pouzdano zna da ga je napisao šejhul-islam Balī-zāde, da je on bio savremenik autora rugalice Šihāba al-Miṣrīja i da je jedno vrijeme, prije nego je došao do položaja šejhul-islama, bio na položaju vrhovnog kadije u Egiptu.

Početak (l. 36a):

أوّله: **هذه المقالة** وجدتها بخط شهاب المصري قد جعلها ذمًّا في أركان الدّولة العليّة وأعيانها من مواليها ومشايخها وقرّائها وأرباب شأنها ولم يخش من الحقّ ولا من الخلق بل حمل عصى العصيان وشقّ وتكلّم بألفاظ وجب عليه فيها ما وجب وتعجّب من أفعال الدّهر والحال انّه من أعجب العجب...وكان يظنّ الفقير انّ فيه رائحة العلم ولكنّه بعض الظنّ فيما اطّلعت على مقالته هذه فعلمت أنّه راجل في كلّ فنّ وقد أخذتني الغيرة العلميّة والإسلاميّة على ردّ مقالته عليه وإرسال حيّاتها وعقاربها من كلّ حدب إليه وكنت كتبت على أصل النّسخة ردًّا على منوال الإجمال فلمّا لم تسع الحواشي أمليت هذا الشّرح على نهج التّفصيل في الحال يبيّن الحقّ من الباطل والخالي من العاطل والمعرب من المغرب والمنعش من المكرب وعرّفت حدّ قائلها من كلّ جهة لتكون مثالية لمن يشكّ فيها من كلّ وجه... (l. 36b) قال المتلاشي شهاب أحرقه اللّه بنار الإلتهاب ومزّق منه الأوهام فقد هجا في هذه المقالة جميع الموالي العظام والمشايخ الكرام والقرّاء الفخام والخاصّ والعامّ **قال: أنبأنا النّعمان بن ماء السّماء عن شقيق... أقول:** قد كتب بخطّه على حاشيته قولته مراعاة النّظير ظاهرة وليس الأمر كما توهّم فإنّ ما ذكره من النّثر ليس من مراعاة النّظير على الإطلاق لأنّ ما ذكره خارج عن أقسامها الثّلاثة وإنّما هو قبيل ايهام النّظير من القسم الرّابع وقد تعيّن ذكر ذلك لبيان وهم ذلك الواهم...

Završetak (l. 62a):

آخره: فلو اطلع ذلك الذاهل على هذا الكنز المدفون والدّر المكنون وأنفق منه مدّة عمره ما نفذ ولطرح خلف ظهره أعباء...وهذا ميزان من وزن به القضايا الكونيّة أمن من هواجس نفس الأبيّة وقد علّقته في آخريات هذا الشّرح المتين للأعلام بأن ذلك الغائب ما شمّ رائحة من كلام العارفين... من كلام صورة سؤال يعرض على حضرة شيخ الإسلام...مؤيّد شريعة سيّد الأنام لا زال محلّ كرمه منفذًا على أهل الإسلام إلى يوم القيام... (l. 63a) **وعذّب الّذين كفروا وذلك جزاء الكافرين** فهل هذه الآية الشّريفة إلاّ مزيحة في العود المحمّديّ بالنّصر والفتح ما افترى ذلك المفتري على اللّه ورسوله فماذا يلزم قائل ذلك الكلام من أوّله إلى آخره الجواب: ويوم قلتم أفتا بكم جائر بالحق والصّواب.

Na listu 35a bilješka u kojoj se kaže da je djelo (1)146/1733. godine prepisao neki ʻAlī b. Muṣṭafā (كاتب علي بن مصطفى عفا عنهما العفو الأعلى سنه ١٤٦).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

MEDICINA I FARMACIJA
MEDICINE AND PHARMACY

10067. R-9370

تذكرة أولي الألباب والجامع للعجب العجاب
TAḎKIRA ULĪ AL-ALBĀB WA AL-ĞĀMI‘ LI AL-‘AĞAB AL-‘UĞĀB

Djelo iz oblasti medicine i farmakologije. Napisao na arapskom jeziku poznati liječnik Dāwūd b. ‘Umar al-Baṣīr al-Anṭākī, rođen u Antakiji, umro u Mekki 1008/1599. godine. U djelu se govori o raznim oboljenjima i lijekovima, pretežno o ljekovitim travama, koje se poredane po alfabetu.

Kaḥḥāla IV, 140; Ḥ. Ḫ. I, 386-387; Brockelmann G II, 364 i S II, 491-492; Ahlwardt V, 6310-6311; Köprülü II, 183.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: من كلّ مرض طلاً وشرابًا مفرداً مع غيره وهو في الأدهان كالتّرياق في المركّبات ويقاوم المسموم ويليه الحبّ في النّفع من الصّرع والمالنحوليا والسّدد وإخراج الشّواك والعظام... (l. 1b) بنج بالعربيّة السّكون وباليونانيّة افيقوامس والسّريانيّة ارماينوس والبربريّة اقنقيط ويقال اسفيراسن وهو نبات ينبسط على الأرض ويرتفع وسطه دون ذراع شديد الخضرة مزغب القضبان غليظ الورق مأي مشتق الأطراف له زهر فيرفيري يخلف حبًا أسود وأصفر وأحمر وأبيض وكلّها في أقماع لا فرق بينهما وبين جلنار في استدارة الأصل وتشريف الدّائرة ويدرك في الصّيف في نحو خزيران...

Završetak ovdje (l. 130b):

آخر الموجود: **فالباقوة** الأحمر إن لم يفرط جفافه وإلاّ الأصر والبلخش والبحاري ونحوها أو العكس فنحوه الباقوة الأبيض وهكذا قياس ما سبق كالمغناطيس بالقذير والحماهان بالحديد و... بالرّصاص والبلور بالفضّة إلى غير ذلك... **فهذه** المواليد الثّلاثة من الخراج الحادث من العناصر المعلومة وهذا التّقسيم الطّبّي **والحكم** أن يقال الحادث عن المزاج امّا صورة محفوظة كاملة النّوع أوّلا **الأوّل** أنواع الأجناس الثّلاثة...

L. 130; 21 x 15 (14 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, nazivi bolesti i ljekovitih tvari pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Turski

10068. R-9116

كتاب السّياسة في علمِ النّظر والفراسة بالتّركيّة
KITĀB AS-SIYĀSA FĪ ‘ILM AN-NAẒAR WA AL-FIRĀSA BI AT-TURKIYYA

Dio djela iz oblasti fiziognomije. Osim poznavanja osobina i karaktera ličnosti po izgledu očiju, obrva, čela, ušiju, usta, vrata, leđa itd., u djelu se govori i o znacima raznih bolesti koji se pojavljuju na licu i drugim dijelovima tijela. Djelo je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣārī ad-Dimašqī aṣ-Ṣūfī, Šamsuddīn, Šayẖ ar-Rabwā, rođen 654/1256., umro 727/1326. godine, a ovaj prijevod na turskom jeziku je od nepoznatog prevodioca. Djelo se susreće i pod naslovom الفراسة لأجل السياسه.

Ḥ. Ḫ. II, 1011; Brockelmann G II, 130 i S II, 161; Köprülü I, 1601/13; Anali GHB VII-VIII, 61; Fajić V, 3275/5; Jahić XII, 7167/8; Sarkis I, 881.

Početak (l. 2b):

أوّله: شكر بي قياس اول واجب الوجود وحدانيتنه اجسام انسانيهء قدرتيله قرق صباح تخمين ايليوب ظهوره كتوردي تته كم حديث قدسي خمرت طينة آدم...اشبو عربي رساله اختيار اولندي كم تركي دلنه ترجمه اوله بو رسالنك ادني **كتاب السياسه في علم النظر والفراسه** تأليف عالم الفاضل...أبي عبد اللّه محمّد بن أبي طالب الأنصاري الدّمشقي...

Završetak ovdje (l. 4a):

آخر الموجود: إتّقوا فراسة المؤمن فإنّه يبصر بنور اللّه وقال عليه السّلام: إنّ اللّه جميل يحبّ الجمال وقال عليه السّلام: الأمانة والدّيانة في طول أمّتي والشّجاعة في أوسط أمّتي واتّقوا من صغار أمّتي وأجنح دليل عقل كامل إله كم بعض أخلاق اولور بعض إنسانده...

L. 4; 19,5 x 14,5 (11 x 7); 14 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na pojedinim mjestima oštećen i jedva čitljiv. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10069. R-9650

Zbirka (مجموع), 2

L. 97; 20 x 14,5 (15 x 9,5); 15 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1b-15b

كتاب في الطّب

KITĀB FĪ AṬ-ṬIBB

Kraće djelo iz oblasti medicine, na turskom jeziku, raspoređeno na tri poglavlja. U nama dostupnim katalozima nismo mogli pronaći djelo s ovakvim početkom i završetkom. Prema bilješci na početku crvenim slovima, napisao Šayẖ Āq Šamsuddīn, Muḥammad b. Ḥamza, umro 863/1458-59. godineمولانا آق شمس الدّين حضرتلري تأليف اتدكي حكيم كتابدر

Početak (l. 1b):

أوّله: أى عزيز من بلكل كيم بو علم طبدن بر كتاب در كم اختيار اولندي اوچ بخش اوزرينه: **أمّا أوّلكي** بخش ايكي بابدر باب طبّك علمن بلدرر وبري داخي علمي سنْ بلدرر **واكنجي** بخش غذالرك وشربتلريك وادويه لرك بيان بلدرر **واوچنجي** بخش مرضلرك سببلرين وعلامتلرين ومعالجلرين بلدرر...

Završetak (l. 15a):

آخره: **باب** قوردك اودوني چوقدن استمه دوتان كشي بر درنق مقدارين اچسه استماسي قويه جكرني بر مثقال طتلو شرابله اچسه جكرده نه قدر زحمتي وار ايسه كدره كرك حرارتندن كرك برودتدن دريسندن نقاره لر دوزسلر ايرق نقاره لرك اوازين چقارميه... (l. 15b) چورسنه صچسلر اول اغله قورت كوميه حياسني بيان يورين آدم كتورسه هركز بورولميه كوزني ودشني كتورسه خلقه سبلو اولا.

2. L. 15b-97b

كمالية في الطّبّ - كمالنامه

KAMĀLIYYA FĪ AṬ-ṬIBB - KAMĀL-NĀMA

Djelo iz oblasti medicine. Napisao na turskom jeziku Maḥmūd b. Muḥammad Dilšād Šukrullāh Širwānī, umro 912/1506. godine i posvetio nekom šejhu Kamāluddīnu, čuvaru turbeta u Bursi. Naslov na početku crvenim slovima بو كتاب شريفك اسمي كماليه

O. M. III, 235; aṭ-Ṭibb al-islāmī, 234; Jahić XII, 7185/2, str. 53-54; Anali GHB VII-VIII, str. 65.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد للّه شكر اول إله قادر بي زوال كم تن خستلقلرنه دوالرن يارادب بلدردي... **أمّا بعد**، بلكل أى عزيز قرنداشم بوقدر فايده لري بر يره جمع ايدوب بر كتاب اتدوكمزه سبب اولدركيم حبيب العارفين سيّد اخوان الوفا منبع الصّدق والصّفا برساده تربه دار شيخ كمال الدّين حضرتله ملاقات اولندي مناسبتله مبارك جسملرنه عارض اولنلردن بعض مرضلري ذكر اتدلر بز دخي بر اكي علاج شوقيله نيجه دوالر شفالر غرايب لطايف جمع اتدك تاكه مبارك جسملرنه ومزاجلرنه عظيم منفعت حاصل اوله...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 97b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **اكنجي فصل** يورك ضعفن وقوّتن بلدرر پاد زهرك يركي ضعيف اولن كشي بر درهمن الت بخش ايدوپ بر بخش اچه يركي قوي اوله زرونج يركي قوّتلندرر زرنباد يركه قوّت ايدر زرنب يركي قوي ايدر صندل بر اغجدر اسدن يركي ضعف اولمش كشلره وهم آفي يرك ضعفلكنه ويركه تعلّق اولن نسنه لره فايده ايدر طباشر قلب قوي ايدر طين مختوم يركي قوّتلندررعنبر قلبي قوي ايدر... ياقوت يركه قوّت ويرر بنفشه شراب صابسز ياش بنفشه قري شكر له أوَه لر اليله تا خمير كبي اوله اندن صكره بر سرچه...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najverovatnije, iz XVIII stoljeća.

10070. R-9471

منافع النّاس

MANĀFI' AN-NĀS

Dio poznatog djela iz medicine na turskom jeziku. Napisao Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī (umro

975/1567. godine) i posvetio sultanu Selimu II (vl. 1566-1574). Autor je medicinske studije završio u Egiptu nakon čega se nastanio u Istanbulu, gdje je uspješno od bolesti zglobova izliječio sultana Sulejmana koji ga je imenovao za glavnog liječnika (*ra'īs al-aṭibbā'*). Djelo je podijeljeno na 60 poglavlja i dugo vremena je bilo veoma popularno.

Ḥ. H̱. II, 1835; Pertsch VTH, 281; Flügel I, 776; Karatay t, 1761; O. M. III, 239; Ṭibb islāmī, 325; Köprülü II, 194; Wiesbaden XIII3, 200 i XIII4, 339; Jahić XII, 7191/1 i HAS I, 490.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: حاذق اوله انده ساكن اولمق حرامدر زيرا دين صحيح اولماز حتّى بدن صاغ اولمينجه امّا بو دخي واردركه قال عليه الصّلوة والسّلام: **وإنّ لكلّ داء دواء فإذا أصاب الدّواء برئ بإذن الله تعالى**... (l. 2a) بو حقير سببدن صافي تركيده بو مختصري قلمه كتورپ اديني **منافع النّاس** ديدم أميذدركم منافع النّاس اولوپ دعاء خيريله بو فقير ياد ايله ايده لر أمّا بو كتاب التمش باب ايدلم تاكيم بردر ايچون دوا لازم اولورسه اول بابلري معلوم ايدينوب قنده يازلمشدر زحمت چكميوپ بولور **أوّلكي بابده** تركيب انسانده حقّ تعالى حضرتلرينك كمال قدرتن بيان اتدن...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: أمّا أعضانك بر قسمي مَرْءُسه در يعني معده در واويكن وطلاق وبوكركدر پس قوي أعضاء رئيسه ده بونلره جاري اولور وأعضانك بر قسمي دخي رئيسه ومرء سه دكلدر سكركلر يعني كموكلره ويكوردكلر كبي پس بونلرك هر برسنده بر قوّت واردر انجق كندولره مخصوصدر لكن بونلره دخي أعضاء رئيسه ده بودرلو قوي عايد اولور...

L. 8; 21,5 x 14,5 (13 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti, hadisi i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10071. R-10308

منافع النّاس

MANĀFI‘ AN-NĀS

Isto kao pod br. 10070.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: أى حكيم وعليم ولم يزلي   علم وحكمتده كامل أزلي
حكمتك بحري طلو كوهر خاص   نيچه لقماني ايلدك غوّاص

L. 1; 19,5 x 13,5 (13 x 7); 17 redaka. *Ta‘līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. List dohvaćen vlagom, po rubovima izlizan, s kustodom.

Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije porodice Đumišić iz Banje Luke (poklon).

10072. R-10239

منافع النّاس

MANĀFI‘ AN-NĀS

Isto kao pod br. 10070.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: بدل ايليه بو طريقله كونده اون درهم بين ادمي اسان وجهله زحمتسز كسمك ممكندر مجرّب، بو دخي بدليّهء برشدر بو بدليّه نك كيفيّتي ورنكي ولذّتي برش كبي در وشول برش يمكدن ذكري قيامه كلمين ادملري جماعه قادر ايدر ويكزي قزردراو كسركي كسر وعقله جولان ويرر حين مصاحبتده زكي قلور أمّا بونك استعمال بو يلديركيم بر كمسه هر نه قدر برش استعمال ايدردي ايسه برش يميوپ غداسي مقداري بدليّه دن بش اون كون ييه يمك دلرسك استمز...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: مرادم حضرتندن بوكه يا ربّ   دوا ايت درده بويازدقلرم هب
كيمك ادينه كيم يازدم كتابي   اكا وير بو كتاب ايچون ثوابي
انك شوقيله جوش اندي بو دريا   ايكي عالمده اولسوك صدر اعلا
دوام دولتي اولسون زياده
ايكي عالمده ايرسون هر مراده
تّمت تمام.

L. 5; 19,5 x 13,8 (16 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10073. R-6784

Zbirka (مجموع), 4

L. 230; 21 x 15,5 (10,5 x 6,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu ukrasne rozete s floralnim motivima.

1. L. 1b-78a

كتاب انموذجدن ادويه واغذيه مفرداتي

KITĀB-I UNMŪḎAĞDAN ADWIYA
WA AĠḎIYA MUFRADĀTĪ

Skraćena prerada djela أنموذج في الطبّ iz medicine, na turskom jeziku. Osnovno djelo napisao je 1034/1624-25. as-Sayyid Muḥammad Amīr Čalabi, umro 1048/1638. godine i posvetio ga veziru Redžep-paši, porijeklom Bošnjaku (v. *Jahić XII, 7211*). U ovoj skraćenoj preradi, nama nepoznati autor, najvjerovatnije neki liječnik, iz gore spomenutog djela je povadio lijekove i ljekovite namirnice i poredao ih po alfabetu. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovu skraćenu prepadu niti njenog autora. Naslov na početku crvenim slovima:

كتاب انموذجدن حروف تهجّي اوزره همزه دن يايه وارنجه ادويه واغذيه مفرداتي بيان ايدر

Početak (l. 1b):

أوّله: معلوم اوله كه هر نسنه نك كه بدن انسانيده اثري كيفيّتي ايله اوله اكا مؤثر لر شول
دوا كه بدنه كيفيّتي ايله اثر ايليه اول دوايه معتدل اكر اثرايله امّا بلورمسه زيان ايلمسهء اكا

درجهء ثانيه ده درديلر اكر زمان ايله نهايت اولدرمسه اكا درجهء ثالثه ده درد برلر اكر چوق استعمال ايلمك... **حرف الهمزه ابرسيم** سين مهمله ايله معرّبدر ابرشيم در حارور تفريح ايدر... قمل حادث اولمدن منع ايدر **اترج** تركيسي اغاج قاونيدرقابوغي حار ويابسدر اكشيسي... هوى فاسدي اصلاح ايدر دماغ حارّ اولانه ضرر در مصلحي بنفشه ايله...

Završetak (l. 77a):

آخره: **يبروح الصّنم** تركيسي عبد السّلام در بر جزء دره آدم شكلنده در باشي ساجندن كوكيدر روم ايلنده نوده قوب ده (l. 77b) پرّين طاغي ديمكله معروف ييلاقده چوق اولور اركي دوشيسي اولور عجب صكمتدر اركك ذكري دوشينك فرج مشاهددر اعضاي انسانيدن بر يرده نقصاني يوقدر... (l. 78a) اركي دوشيسي هر قنغسي مطلوب اوله اول نيّته بر صاري وآلا ايچنده كوتورلسه مطلوب بي قرار اولور اكر ايكي درهم مقناطير دخي معًا كتورلسه مطلوبه جنون مقرّر در سبحان اللّه العظيم الحكيم.

2. L. 81b-182a

كتاب غاية البياندن اولان ادويه واغذيه بيان ايدر

KITĀB-I ĠĀYA AL-BAYĀNDAN OLĀN ADWIYA WA AĠḎIYA BEYĀN EDER

Skraćena prerada djela غاية البيان في تدبير بدن الإنسان iz medicine, na turskom jeziku. Osnovno djelo napisao je Ṣāliḥ b. Naṣrullāh b. Sallūm al-Ḥalabī, umro 1081/1670. godine i posvetio ga sultanu Mehmedu IV (v. *Jahić XII*, 7213). U ovoj skraćenoj preradi, nama nepoznati autor, najvjerovatnije neki liječnik, iz gore spomenutog djela je povadio lijekove i ljekovite namirnice i poredao ih po alfabetu. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovu skraćenu preradu niti njenog autora. Naslov na početku crvenim slovima:

كتاب غاية البيانده اولان حروف تهجّي اوزره همزه دن يايه وارنجه ادويه واغذيه بيان ايدر

Početak (l. 81b):

أوّله: معلوم اوله كه انسانك استعمال ايلدوكي اكر غدالر واكر دوادر بدل انسانه قياسله يا معتدل در يا غيري معتدل اولدر كه بعد الاستعمال بر كيفيّت زائده احداث ايلميه... (l. 82b) **باب الألف** انجير غربجه تين ديرلر طبيعتي اسّي ياشدر غذائيّتي سائر ميوه لردن چوقدر بدني سمردر واكسوركه وصرعديه نافعدر جكرك وطلاغك سدّه لريني اچر...

Završetak (l. 181b):

آخره: **يبان فسلكني** فرنكلر مرقولياس ديرلر عربجه جلبوب ديرلر ايكي درلودر بري ديشي بري اركك طبيعتي ايكنجي درجه ده اشيدر... بعضيلر اويله زعم ايلديلركه خاتونلر حيضندن پاك

اولدقدن صكره (l. 182a) اركگنك پيراعندن دوكوب شاف كبي كتورسلر اركك اوغلانه حامله اوله اكر ديشي سني ايلسر ديشيه حامله اوله.

Na listovima 182a-183b kraća zbirka recepata lijekova preuzetih iz zaključka (خاتمه) gore spomenutog djela غاية البيان. Zbirka počinje riječima:

كتاب غاية البيانك خاتمه سنده تحرير اولنان بعض ادويهء مفرده نك خواصّلر **طاوشان** باشنه يمك خاصيّتله اتي واياغي وتره ينه وقلجه...

Listovi 184a-191a neispisani.

3. L. 191b-228a

كتاب شفاء الفؤادده اصناف حبوبك طبيعتلري ووجود انسانه متعلّق اولان فوائد بياندر

KITĀB-I ŠIFĀ AL-FU'ĀDDA AṢNĀF-I ḤUBŪBIN ṬABĪ'ATLARI WA WUĞŪD-I INSĀNA MUTA'ALLIQ OLAN FAWĀ'ID BAYĀNDIR

Dio rasprave o vrstama žitarica u djelu شفاء الفؤاد i njihovom utjecaju na ljudsko tijelo. Djelo je raspoređeno na 17 poglavlja (فصل), a na turskom jeziku napisao ga je poznati liječnik Zaynul'ābidīn b. Ḫalīl, umro 1056/1646-47. godine (v. *Karatay t I*, 1779-1780). U ovome rukopisu nalazi se samo onaj dio koji se odnosi na ljekovita svojstva žitarica, bobičastog voća, povrća i sjemenki ljekovitog bilja. Naslov na početku crvenim slovima:

كتاب شفاء الفؤادده اصناف حبوبك طبيعتلري ووجود انسانه متعلّق اولان فوائد بياندر

Početak (l. 191b):

أوّله: **فصل بغداي** بونك طبيعتي معتدلدر پشمش بغداي اشي غليظدر ونفّاخدر... كعب الأخبار دضى اللّه عنه ايدر حضرت آدم عليه السّلام جنّتدن چقدوغي زمان اكا بر مقدار بغداي دانه سي ويريلوپ بوسنك واولادنك حصّه سي وغذاسيدر ديديلر اول زماندن حضرت ادريس عليه السّلام زماننه كلنجه بغدايك هر دانه سي دوه قوشك يمرطه سي كبي ايدي...

Završetak (l. 228a):

آخره: يمرطه قبوغي كبي صويلور اطبّا اتّفاق ايتمشلردركه اوچ اريه اغزي باد زهي وجود انسانده اولان زهر هرنه مقوله زهر اولورسه اولسون حتّى طاعون زني بيله ابطال ايدوپ روحه موت اصابت ايلمكدن حفظه ايدر ديمشلر فتبارك اللّه احسن الخالقين.

4. L. 228a-230a

فصل لباسه متعلّق اولان اشيانك طبيعتلري
ووجود انسانه اولان فائده لري بياندر

FAṢL-I LIBĀSA MUTA‘ALLIQ OLAN AŠYĀNIN
ṬABĪ‘ATLARĪ WA WUĞŪD-I INSĀNA
OLAN FĀ’IDELERI BEYĀNDIR

Kratka rasprava o vrstama materijala od kojih se izrađuje odjeća i njihovom utjecaju na čovjekovo zdravlje, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo izvod iz nekog opširnijeg medicinskog djela. Naslov na početku crvenim slovima:

فصل لباسه متعلّق اولان اشيانك طبيعتلري ووجود انسانه اولان فائده لري بياندر

Početak (l. 228a):

أوّله: **پاجوق** (پاموق) طبيعتي حار ويابسدر دولبند كوملك كيمك آدمك موره سني استي... يومشق اولورسه اولقدر لطيف اولور صاحب المنهاج ايدركه پاموقدن حاصل اولان لباس خشين اولوب غليظ اولورسه بدني ارقلدر قراجي حرارت (l. 228b) اوزره اولان آدملره دولبند كوملك وزياده پاموقلي اسباب كيمك ضرر ايدر كمركه التنه كتّان بزندن استار ايده لر ويا خود قفتان ايچنه...

Završetak (l. 230a):

آخره: وشق (واشاق) طبيعتي حار ويابسدر لكن حرارتي سمّوردن اوزور بدني قزورت جماعيّهء تحريك ايدر ارقه اغريسنه نافعدر بو كركره ومثانه اولان علل باروجه نافعدر محرور المزاج اولان آدمك جسدني قزورت ضرر ايدر وشق (واشاق) كيمك عادت ايدنن آدملره بواسر زحمتندن امين اولورلر.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prijepisao isti, nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

10074. R-10511

شفاء الفؤاد

ŠIFĀ’ AL-FU’ĀD

Djelo iz oblasti medicine, raspoređeno na 17 poglavlja (فصل). Napisao na turskom jeziku Zaynul‘ābidīn b. Ḥalīl, umro 1056/1646-47. godine. U ovome primjerku nedostaje uvodni dio od oko jednog lista i posljednja dva poglavlja.

Karatay t, I, 1779 i O. M. III, 218.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: طبيعتلري ووجود انسانه متعلّق اولان فائده لري بيانده در **بشنجي فصل** طاغلرده وصحرالرده صيد اولنان وحشي حيواناتك لحومنك طبيعتلري ووجود انسانه متعلّق اولان فائده لري بيانده در.. .**اون يدنجي فصل** ادمي سردوپ ودخي قوّتني زياده ايدوپ جماعه زياده ويرر مركّب ودواليك بيانده در والله الموفّق وهو المستعان اوّلكي فصل يمك يمكه متعلّق اولان قواعدك بيانده در غذا شول نسنه در كم بدن انسانه يدلّ (l. 1b) ما يتحلّل اولمق كندي ماده سي ايله اجساده تأثير ايدر...

Završetak ovdje (l. 18a):

آخر الموجود: **اون بشنجي** فصل مطلقا لباسه متعلّق اولان فائده لرينك بيانده در بانبوق طبيعتي حار يلبسدر دلنلر كوكلك كيمك ادمك كوره سني استي طوتر هر نه دكلو انجه يومشق اولورسه... (l. 18b) صاحب المنهاج ايدركه صاري حريردن قوشق قوشانمق ادمك بلني شدّ ايدوپ جماعه قوّت ايدر قاقم بونك طبيعتي معتدل در حرارته قريبدر سمرقند ديارنده اولور قاقم كورك كيمك طبيعتي معتدل اولنلره ودخي تازه يكلره موافقدر امّا قوجه كشيلره وحسته لكدن قلقان ادملره ايو دكلدر سنجاب بونك...

L. 18; 23,5 x 16,7 (16 x 9); 23 retka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10075. R-9243

Zbirka (مجموع), 4

L. 43; 20,5 x 14 (15 x 10,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima oštećeni. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-13a

الكتاب المخزون من الفوائد المكنون
AL-KITĀB AL-MAH̱ZŪN MIN AL-FAWĀ’ID AL-MAKNŪN

Dio djela s uputstvima za spravljanje lijekova protiv raznih bolesti, od nama nepoznatog autora. Djelo je sabrano iz raznih medicinskih i farmakoloških djela na arapskom, perzijskom i turskom jeziku. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime autora ovoga djela. Naslov prema završetku.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: باشد در ميان ديكي آب دروي است مقدار جهار انكشت ميان بن قاروره وبن ديك خالي باشد بعد از ان كه وصلها محكم كرفته باشد وخشك كرده باشد آتش در زير ديك بزند از با مداد تا وقت ظهر آتش بزم كند بعد از ان كه قاروره را برون كند هرچه دروي نهاده باشد همه راهچون آبي يا بي حل شده اينست رز وسيم وزيبق وآهن وقلعي واسرب وجميع اجساد وجميع احجار وجميع ارواح هر چند دير حال شود...

Završetak (l. 13a):

آخره: **باب الأرنب انفخه (إنفحة) الأرنب** يؤخذ منها وزن حبّة يأخذ المرأة الّتي لا تحبل في قبلها ثمّ يأتيها بعدها فإنّها تحمل من تلك الوقت قال وإن أخذ من إنفحة الأرنب وزن نصف دانق ثمّ طرح ليه وزن دنق من دمه ووزن حبّة من شحم المذاب ثمّ أطعم ذلك رجلاً مأخوذاً عن النّساء حلّ ذلك العقد عنه وأطلقه... قال وإن أخذ من دمه وزن مثقال فيسخن في مسقط وطرح عليه وزن نصف دانق مرارته ووزن حبّتين مخرشم رفع عمل هذا في العداوة والقطيعة إذا أطعمه في طعام وزن دانق فهذا ما ذكر في **الكتاب المخزون من الفوائد المكنون**، والحمد للّه على إتمامه والصّلوة على محمّد وآله أجمعين وللمؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات أجمعين.

2. L. 13b-15b

منتخب از مختصري در علم زيجات وطلسمات
MUNTAH̱AB AZ MUH̱TAṢARĪ DER ‘ILM-I ZĪĞĀT WA ṬILIMSĀT

Izbor iz nekog astrološkog djela u kome se govori o najpogodnijem vremenu za izradu talismana u zavisnosti od položaja zvijezda, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema početku.

Početak (l. 13b):

أوّله: بدان وفّقكم اللّه **آين منتخبست از مختصري در علم زيجات وطلمسات** على وجه الإختصار والإقتصار بيان كردم انها را كه در علم عزيمت پاي نهنده رامي بايد كواكب وبروج أوقات وساعات وشهور منسوبات ايشان.. امّا بعض ايشان ترك كرديم اعتماد العلي ايّاها وتجانبا عن التّطويل پس بعد از ان كه طالع هر دو خصم را بداني وموافقت ومخالفت ايشان..

Završetak (l. 15a):

آخره: باب اكر عمل دشمني شروع خواهي كردن همچنين جايكاه خالي سازي واز چشم مردمان پرهيز كني وزبان.. .عهد نامهء سليمان بن داود بخواني پس آوآزده ويلو فرقت بين فلان بن فلان (l. 15b) وفلانه بنت فلانه كفراق بين السموات والأرضين.. .تام طالب ومطلوب پشت بيشت بنويس وألقيت العداوة والبغضاء والفرقة پش چون نبشته باشي چنانكه فرموديم بكار بري واللّه أعلم بالصّواب.

3. L. 15b-17b

عهد نامهء سليمان بن داود
‘AHDNĀMA-I SULAYMĀN IBN DĀWŪD

Tekst ahdname poslanika Sulejmana, sina Davudova, a. s., džinnima i šejtanima kojom su se obavezali da će mu, sve dok je živ, vjerno služiti. Ahdnama je na arapskom jeziku, a dodatak s objašnjenjima i uputstvima za spravljanje talismana i zapisa na turskom i perzijskom jeziku. Naslov na početku crvenim slovima.

Početak (l. 15b):

أوّله: **عهد نامهء سليمان بن داود اينست.** بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، هذا كتاب ما عهد سليمان بن داود عليهما السّلام فيما عاهد الجنّ والشّياطين، واللّه أعلم بما نقول وكيل أعاهدكم بعهد اللّه وميثاقه وأسمائه المقدّسة وبكلمات اللّه التّامّات وبعزّته وسلطانه وجبروته وطاعته في خلقه وعظمته وعرشه وكرسيّه وأرضه وسماواته وجنّته وناره، فحلفتم سليمان بن داود عليهما السّلام أن لا يخالف عهدك ولا ميثاقك ولا بمن ينزل اللّه إليك من أسمائه المباركة الميمونة المقدّسة أن لا نعود بشئ من معصيتك بعد يومنا هذا.. .

Završetak (l. 17b):

آخره: **باب الحبّ** خالي بنويس اين طلسم دائر خامه مرغ سياه يكرنك اول ماه وير راه كذر انكس پنهان كن ينام اووتام ماذرش روز آذينه اول ساعت طلسم اينست يا سموايل يا مشطنج يا معبل.. .باب دخول على السّلاطين والأمراء بنويس اين طلسم را بر باره رق آهو وبر شلوار بند بند ازموده است وطلسم اينست.. ..

4. L. 18a-41b

حاشية محيي الدين على شرح الإيساغوجي للكاتي

ḤĀŠIYA MUḤYIDDIN ʻALĀ ŠARḤ
AL-ĪSĀĠŪĞĪ LI AL-KĀTĪ

Isto kao pod br. 9924/1.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 18a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : **قال:** وإنّما سمّى الأوّل اقترانيّاً لكون الحدود فيه مقترنةً **أقول:** المراد من الحدود الحدّ الأصغر وهو موضوع المطلوب والحدّ الأكبر وهو محمول المطلوب والحدّ الأوسط وهو الأمر المكرّر بين مقدّمتي القياس **قال:** والمراد من كون العين النّتيجة **أقول:** هذا جواب سؤال مقدّرةٍ وهو أن يقال إنّ النّتيجة ونقيضها قضيّتان لإحتمال الصّدق والكذب والمذكورة في القياس لإستثنائي ليس بقضيّة اعدم احتمالها الصّدق والكذب فلا يكون عين النّتيجة أو نقيضها مذكوراً في القياس...

Završetak ovdje (l. 41a):

آخره: كقولنا الإنسان حيوان والحيوان جنس ينتج أنّ الإنسان جنس أو مؤلّف من مقدّمات وهميّة كاذبة أى غير واقعة وهى قضيّة يحكم فيها وهم الإنسان في أمور غير محسوسة قياساً على الأمور المحسوسة كما يحكم بأنّ كلّ موجود متخيّر لأنّ كلّ موجود يدلّ بالمشاهدة والحسّ وكلّ ما هو يدرك بالمشاهدة والحسّ (l. 41b) فهو متخيّر فكلّ موجود متخيّر والغرض من المغالطة تغليط الخصم ورفعه.

Na kraju djela (v. l. 41a) nalazi se namjerno brisana bilješka prepisivača. U njoj se kaže da je prijepis djela završio Yaʻqūb b. aš-šayḫ Muṣṭafā u četvrtak, 23. rebiul-ahira 1121/3. jula 1709. godine.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب حرّره الفقير الضّعيف المذنب يعقوب بن الشّيخ مصطفى...في وقت الضّحى يوم الخميس سنة إحدى وعشرين ومائة وألف سنه ١١٢١ ماه ربيع الآخر ٢٣ في يوم خميس وقت ضحى.

10076. R-9623

Zbirka (مجموع), 3

L. 91; 20,5 x 15,5 (17,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ* s mješavinom *taʻlīqa*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 2a-11b

كتاب في الطّبّ والعقاقير لمجهول

KITĀB FĪ AṬ-ṬIBB WA AL-'AQĀQĪR LI MAĞHŪL

Dio nekog djela o ljekovitim tvarima s receptima za spravljanje lijekova protiv raznih bolesti, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: اوزرينه يقو ايليوپ اوره بر كون بر كيجه دوره اندن كيدره باش اغسندن خلاص اوله بإذن اللّه تع **مصر بلادنده** سلطان المشايخ شيخ مدين مغربي درويشلريني خلوته قود نمي وقت دردي قچن باشكز اغرسه دماغ كوزه حستلق كلسه حمامه دارك ايكي اياغكزي قرنه ايچنده استي صويه باترك دخي صو ايچنده اوُكُ طپقدن اشاغسن ويوقاروسن باشده نمي زحمت آشغه ايز دوكلور دعاجي بنده دخي بو علاجي غيري كتابلرده بولدم تجربه اتدوم غايت شافي بولدم...

Završetak ovdje (l. 11b):

آخر الموجود: **صنعتي** اولدركه اولا اون درهم قبوعي چقمش بياض بادم اون درهم حب الصنوبر يكرمي درهم شام فصدوغي بش درهم جوز بق بش درهم دارچين اوچ درهم زعفران اوچ درهم حولنجان اون بش درهم اوستينك صاري قبوغي صويلمش هندستان جوزنك... معجون ايده لر صباح واخشام اول معجوندن ككلك يمرده سي قدر استعمال ايدوپ اوستينه شكر ايله اصلاح اولنمش بر مقدار كوجك فنجان صغر سودى ايچه لر اكر بر بغته مقداري مداومت ايدرلرسه فائده سنده نيجه عجايبلر مشاهده اولنور بر نيجه زيان برو جماعدن قلمش آدملر بله زياده قوّت ويرر بر جوارش دخما كيم هرنه وقت اولورسه اولسون بر مثقال استعمال ايدن آدمك...

2. L. 12a-80a

إتمام الدّراية لقرّاء النّقاية

ITMĀM AD-DIRĀYA LI QURRĀ' AN-NUQĀYA

Dio komentara enciklopedijskom djelu *an-Nuqāya* u kome se govori o četrnaest naučnih disciplina. I osnovni tekst i komentar napisao je 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. godine.

Kahhāla I, 77; Ḥ. Ḫ. I, 8; Ahlwardt I, 76; Brockelmann G II, 156; Sarkīs II, 1074; Dobrača I, 3-4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 12a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لأنّه حرام شرعًا وقيل للإشارة إلى أنّ مصيره إلى اللّهب وكان كنّى به لإشراق وجهه، **الثّالث**: ألقاب ذو القرنين إسمه الإسكندر على الأشهر ولقّب بذلك لأنّه ملك فارس والرّوم وقيل لأنّه دخل النّور والظّلمة وقيل لأنّه كان رأسه شيبه القرنين وقيل كان له ذوابتان وقيل رأى في النّوم أنّه أخذ بقرنى الشّمس...

Završetak (l. 75b):

آخره: **العلم أسّ العمل** فلا يصحّ عمل بدونه **وهو** أى العمل **ثمرته**... (l. 80a) **لإنتظام الوجود** إذ لو ترك النّاس كلّهم التّكسّب لتعطّلت المصالح والمعايش **وتفاوت المراتب** في الدّنيا والآخرة لا رادّ لقضائه بالدّفع ولا معقّب لحكمه بالنّقص سبحانه وتعالى واللّه تعالى أعلم بالصّواب، وإليه المرجع والمعاب (المآب)، وهو حسبي ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

3. L. 80a

روض الأخيار المنتخب من ربيع الأبرار
RAWḌ AL-AḪYĀR AL-MUNTAḪAB MIN RABĪ' AL-ABRĀR

Kraći izvod iz djela روض الأخيار المنتخب من ربيع الأبرار iz oblasti etike. Osnovno djelo pod nazivom ربيع الأبرار ونصوص الأخبار napisao je na arapskom jeziku Maḥmūd b. 'Umar Ǧārullāh az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, umro 538/1144. godine, a ovaj izbor, na arapskom jeziku, sačinio je Muḥammad b. Qāsim b. Ya'qūb al-Amāsī, Ibn al-Ḫaṭīb, umro 940/1533. godine. Kasnije je djelo prevedeno i na turski jezik.

Kahhāla XI, 148; Ḥ. Ḫ. I, 832 i 916; Ahlwardt VII, 8357; Brockelmann G I, 292/XV i S I, 193; O. M. II, 17; Karatay t I, 1492.

Početak ovdje (l. 80a):

أوّل الموجود: عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم على المنبر: أشعر كلمة قالتها العرب كلمة لبيد شعر: ألا كلّ شيئ ما خلا اللّه باطل. قال عليّ رضى اللّه عنه: كلّ ما يتصوّر في الأوهام فاللّه بخلافه والشّافعي رحمه اللّه: من انتهض لمطلب مدبّره فإن اطمأنّ إلى موجود ينتهي إليه فكره فهو مشبّه وإن اطمأنّ إلى نفي محض فهو معطّل وإن اطمأنّ إلى موجود واعترف بالعجز عن إدراكه فهو موحّد...

Završetak ovdje (l. 80a):

آخر الموجود: سأل رجل عليًّا هل رأيت ربّك؟ فقال: أفأعبد ما لا أرى؟ فقال كيف تراه؟ فقال: لا تدركه العيون بمشاهدة العيان ولكن تدركه القلوب بحقائق الإيمان. حكيم: الواجب على المرء الإقرار ربّانيّة اللّه تعالى وعبادته ترك البحث عن تطلبه فإنّ طالبه لا ينال غير الطّلب شيًّا. علي رضى اللّه عنه: ما يسرّني ان متّ طفلاً وإن دخلت الجنّة ولم أكبر فاعرف اللّه من عرف ربّه جلّ ومن عرف نفسه ذلّ (عن الرّوض الأوفى من روض الأخيار تأليف الإمام العلاّمة محمّد بن قاسم بن يعقوب).

4. L. 83b-91b

بداية الهداية

BIDĀYA AL-HIDĀYA

Dio moralističko-poučnog djela s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u Iranu, umro 505/1111. godine. Djelo je pod naslovom بداية الهداية وتهذيب النّفوس بالآداب الشّرعيّة prvi put štampano u Bulaqu (Kairu) 1277/1860. godine i dugo vremena je služilo kao udžbenik na al-Azharu. Naslov na početku هذا كتاب بداية الهداية للإمام الغزالي قدّس سرّه

Kaḥḥāla XI, 266-269; Ḥ. Ḫ. I, 228; Ahlwardt III, 3263; Brockelmann G I, 422 i S I, 749/26; Köprülü I, 853/4; Fajić III, 1991; Nametak IV, 2670; Lavić XIV, 8102/1.

Početak (l. 83b):

أوّله: الحمد للّه حقّ حمده والصّلوة على محمّد رسوله وعبده، وعلى آله وأصحابه من بعده، **أمّا بعد**، فاعلم أيّها الحريص على اقتباس العلم المظهر من صدق الرّغبة وفرط التّعطّش إليه أنّك إن كنت تقصد بطلب العلم المنافسة والمباهاة والتّقدّم على الأقران واستمالة وجوه النّاس إليك وجمع حطام الدّنيا فأنت ساعٍ في هدم دينك وإهلاك نفسك وبيع آخرتك...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 91b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: فذلك أيضًا بعد الفراغ من هذه المهمّات من جملة الكفايات فإن دعتك نفسك إلى ترك ما ذكرناه من الأوراد والأذكار إشتغالاً بذلك فاعلم أنّ الشّيطان قد دسّ إلى قلبك الدّاء الدّفين وهو حبّ المال والجاه، فإيّاك أن تغترّ به فتكون ضحكةً له... فإن جرّبت نفسك مدّةً في الأذكار والعبادات وكنت لا تشغلها كسلاً عنها ولكن ظهرت رغبتك في تحصيل العلم النّافع ولم ترد به إلاّ وجه اللّه تعالى والدّار الآخرة فذلك أفضل من نواقل العبادات مهما

صحّت لك النّيّة ولكن الشّأن في صحّة النّيّة وهى معدن غرور الجهاد ومزلّة أقدام الرّجال.. .والحالة الثّالثة أن تشتغل بما توصل به خيراً إلى المسلمين وتدخل به سروراً على قلوب المؤمنين...

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije u XVIII stoljeću.

10077. R-9512

رسالة في الطّبّ

RISĀLA FĪ AṬ-ṬIBB

Kraće djelo iz oblasti medicine i farmakologije, na turskom jeziku. Prema uvodu, napisao neki Šayẖ Muḥammad Qurawī, čija nam je biografija nepoznata.

Lavić XIV, 8185/2.

Početak (l. 12a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، الحمد لله الّذي أنزل على عبده القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه (l. 12b) أجمعين، **أمّا بعده**، شيخ كباردن قطب الأبرار عالم أسرار نبوي عارف شيخ محمّد قروي عليه رحمة واسعه بيورديلركه: باب بر كشنك باشي اغرسه شويلكم معالجندن اطبّا عاجز اولسه بر بچوق درهم تود هندي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 41b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **ديكر** اوغلي وقزي اولميان عورت طاؤشان بيضتي ييه وبر مقدار كتوره حامله اوله **ديكر** طاؤشان... عورت بيوب جماع اتسه حامله اوله **ديكر** طاؤشان قمور صاغني خاتون كشي كتورسه حامله اوله... **طلاق** ايچون صار مشغول تازه يپراغن آلوب...

L. 41; 16,5 x 11 (11 x 6); 11 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom. Na prvih 11 listova tekst oštećen i nečitljiv. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10078. R-9244

طب كتابدن بر قطعه
ṬIBB-I KITĀBDAN BIR QIṬ‘A

Dio nekog djela iz oblasti medicine, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U ovome dijelu nalaze se tri poglavlja: deveto, deseto i jedanaesto. Na početku djela naknadno dopisan naslov طب كتابدن بر قطعه

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: كوزلري صودن كتميه وطملري تيز تيز آمه وحمّا زحمتلري عارض اولسه اوّل وترده بعده قزدر وبولي رنكي صاري اوله اقر اوله امّا بلغمي آدمك علامتي اولدركه بكزي آقه اوله وطمرلري آهست حركت ايده وكاهل اوله وخوش اولمسه چوق اويويه وبدني آقه اوله وبولي رنكي آقه اوله امّا سوداوي آدمك علامتي اولدوركه لوني طوتوق وبكزي صولوق وبدني قزمترق اوله دائمًا تفكّرده اوله ودائمه غمكير اوله...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: **اون برنجي باب** بورن ايچنده واوزرنده عارض اولان امراض علاجلره بيان ايدر اكر بورن ايچنده ياره ويا اويتر حاصل اوله برن اوجنده قان اله لر امّا بودني قاني طورمسه باشك بيكي اوزرينه تراش ايدوپ...(l. 10b) ديكر زكّام واقع اوله حمّامه واروپ برنجه طاس ايسق صويي باشنه تراشدن صكره دوكوپ براز تحمّل ايده بعده چقوپ باشني اورتوپ...كونه إن شاء الله تعالى دفع اوله...

L. 10; 21,5 x 15 (14 x 8); 15 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta‘līqa*, pisan tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10079. R-9403

علاجلر كتابي
‘ILĀĞLAR KITĀBĪ

Ljekaruša na turskom jeziku. Ljekaruša se sastoji od fragmenata raznih medicinskih, farmakoloških i astroloških djela na turskom jeziku te zbirki dova, vefkova i talismana (zapisa). Ispisana je rukom više prepisivača i na više vrsta papira. Na listu 1a naknadno dopisan naslov.

Početak (l. 1a):

أوّله: باب مريض اولان آدمك حسته لغي ندر بلمك مراد ايدرسن كندو آدين جمله كبير حسابيله حساب ايدوپ بشر بشر طرح ايده قلورسه حتلغي قرين ايچنده اويقو اراسنده ضعيف اولور قلورسه نفس ارضيه تن ايچنده نشاني باشنه اورر باشي غايت آغرر بتون كوره سن يل كبي غايت ايله ضعيف اولور...

Završetak (l. 76b):

آخره: ربّ إنّي مَسَّنِيَ الضّرُّ وأنت أرحم الرّاحمين حديث إبراهيم پيغمبروك دعاسي هر كيم بو دعاء اوقسه ويا كتورسه ايكي جهان سوكلو اوله... ربّ إنّي وهن العظم منّي واشتعل الرّأس شيبًا ولم أمن بدعائك ربّ شقيًّا وإنّي خفت الموالى من ورائي وكانت امرأتي عاقراً فهب لي من لدنك وليًّا يرثني ويرث من آل يعقوب واجعله ربّ رضيًّا...

L. 76; 17,5 x 12 (14 x 9); 17-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani nevještom rukom, od više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi na nekim listovima pisani crvenim mastilom. Više vrsta papira s više vrsta vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani, pretežno bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Sudeći po papiru, pismu i mastilu, zbirka je sastavljena iz raznih fragmenata ispisanih na više vrsta papira od više različitih prepisivača. Najstariji listovi potječu najvjerovatnije iz XVIII, a najmlađi s početka XX stoljeća.

Nema podataka o prepisivačima niti ranijim vlasnicima.

10080. R-9402

علاجلر كتابي

'ILĀĞLAR KITĀBĪ

Ljekaruša na turskom jeziku. Ljekaruša sadržava razne dove, zapise, vefkove i izvode iz raznih astroloških djela. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1a):

أوّله: الّذين كفروا وآخرينه دك ودخي بوني يازه يوم يقوم الرّوح إلى آخره غير سورامش اوله مه سينده يا كوكسنده يابوسنده ياقرنده يا صول النده نشاني اوله اوغلاندن دولت اوله...وايچي

اغرغين اوله ياشي وشقيقي اغرسنه باد مهده دون شقا بوله چون قرق ياشي ايريشه نعمتي چوق اوله...

Završetak (l. 53a):

آخره: بو مبارك اوقيه اللّهمّ إنّي أسألك وأتوسّل إليك بحقّ هذه الأسماء العظام وبحقّ ما وقع عليهم العداوت وبحقّ حبيبك ونبيّك محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم تسخير فلان بن فلان إلى المحبّة والكرم فلان بن قلان وهر اسم تمام اندكده اكر اركك ايچون اوقورسه على محبّة هى افتحي قلبه ديه واكر زنه يه اوقورسه على محبّة افتحي قلبها...اللّه تعالى ميسّر ايده...

L. 53; 16,5 x 12 (14 x 9); 11-17 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst djelimično oštećen i nečitljiv. Listovi pretežno bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na zadnjem zaštitnom listu na strani *a* bilješka od 11. džumadel-ahira 1258/27. jula 1842. godine u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa bio Ahmed-beg Kulenović (Qulan-zāde).

مالك الفقير الحقير أحمد بيك قولن زاده غفر اللّه له في ١١ ج سنه ١٢٥٨

10081. R-9497

علاجلر كتابي

ʻILĀĞLAR KITĀBĪ

Dio neke ljekaruše na turskom i bosanskom jeziku. U ljekaruši se nalaze recepti za spravljanje lijekova protiv raznih oboljenja, zapisi i manji tursko-bosanski rječnik ljekovitih trava. Prema bilješci na listu 1b ljekaruša je prepisana iz medžmue umrlog Abdulaha Aganića iz Sarajeva.

مرحوم عبد اللّه آغانك مجموعه سندن يازدوغوم يازي سيدر

Početak (l. 1a):

أوّله: **چمچم**	**ليلان**	**اوغل اوتي**	**كل ارمني**	**كنده ن**	**طوپلق**
غوّاز	برشتان	ايوچه ليه لوبيچه	چيرانه زمله	زيمي زلن	اوراشاق
مرسين	**لايده**	**سلم اوتي**	**چوپلمه**	**قزل بويه**	**جبل عندر**
قلوپر	لوبوده	ميلودوح	اود چمريقه ژيله	بوك	اود چمريقه سيمه

Završetak (l. 4b):

آخره:ايت بونجوغي   ايت كسور   كلنجك چجكي   بوكورتلن   راوند رومي...
اورلوه پرو   پصي لوق   ديوي ماق   استورغه   صرچانيق

L. 4; 23 x 16,5 (20 x 15,5); 23-25 redaka. *Nasẖ*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta bilješki, pretežno s oznakom bolesti ili želje čije se ispunjenje traži. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10082. R-10464

فصل من رسالة في الطّبّ ياللّغة التّركيّة
FAṢL MIN RISĀLA FĪ AṬ-ṬIBB BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA

Prvo poglavlje nekog djela na turskom jeziku, u kome se govori o liječenju raznih bolesti pomoću ljekovitog bilja, molitvi i zapisa. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi iz kojeg djela je preuzeto ovo poglavlje (فصل) niti ime autora.

Početak (l. 1b):

أوّل الموجود: **اوّلكي فصل** بودر...دشنك بدي كم اوله مقام مسجد ومناره وموضع سراى وطاغلر وحسته... طعام چوق يمكدن اولق واول قبض سبه بتدن باشي اغرلمق ايله جن آفتي ارشمش اوله بو صفتلو حسته نك يمكي ايك اشي واسپناق إشي وسميزات وناردنك إشي...وبتي يازملو اولسه بونلري يازلر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم ما دامت السّموات والأرض وبالحقّ أنزلناه وبالحقّ نزل وعنت الوجوه للحيّ القيّوم وقد خاب من حمل ظلمًا والصّافّات صفًّا فالزّاجرات زجراً فالتّاليات ذكراً عذراً أو نذراً ومن يتوكّل على اللّه فهو حسبه...

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: **صوين ايچه** بسم اللّه الرّحمن الرّحيم وننزّل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين ولا يزيد الظّالمين إلاّ خساراً **اغتسال** وقل جاء الحقّ وزهق الباطل إنّ الباطل كان زهوقًا.م.

L. 8; 22 x 15 (15,5 x 6,2); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Tekst kur'anskih i hadiskih molitvi nadvučen crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10083. R-10425

Zbirka (مجموع), 5

L. 31; 15,5 x 11 (11 x 7); 11 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima, nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst djelimično oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez i nepoznat broj listova na početku i kraju rukopisa otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1a-5a

رسالة في الطّبّ بالتّركيّة لمجهول

RISĀLA FĪ AṬ-ṬIBB BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Dio neke risale iz oblasti medicine i farmakologije, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: يابر چناغـه قـويه سين برابري ملح ايله سحق ايدوب قـويه سين اوزرينه تقطير اولمش خل خمر دوكـه سين دورت پرمق واستي كونشده خل خمري وملحين تبديل ايده سين بر دفعه بويله ايده سين قار كبي اوله زير ثلج أبيض بودرقچان كتابلرده ديه لر بيض البيض آل درلر يا

بيضه الحكما آل درلر مراد زيبقي غريبدر وشرقيدر كه پازارده اولور اول وقت اولوركه...جميع
أجساد انجلين در...

Završetak ovdje (l. 5a):

آخره: يوزدرم ملح قليه ويوزدرم شب بونلري آيرو آيرو سحق ايت اندن مبول بقر ايله حل ايت
اندن قرعه وانبيق ايله تقطير ايت. تمّت

2. L. 5a-8b

ترجمة رسالة أريسططليس في الفلسفة

TARĞAMA RISĀLA ARISTOṬALĪS FĪ AL-FALSAFA

Prijevod na turskom jeziku neke kraće Aristotelove rasprave iz filozofije. Prema uvodu, preveo u drugoj dekadi mjeseca zul-kadeta 1043/1634. godine neki Šayẖ Nūrullāh-oğlū ʻAbdulqādir i posvetio nekom ʻAlī-čaušu, čuvaru svetih mjesta u Mekki.

Početak (l. 5a):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق الإنسان من العدم وركّبه من الرّوح والجسد والشّعر والدّم.. (l. 5b)
وبعد، بو فقير وحقير كه الشّيخ نور اللّه اوغلي عبد القادر رحمهما اللّه بيك قرق اوچ سنه سنك
ماه ذي القعده سنك اواسطنده لعزّت قرنداشم اولان صاحب الحجر المكرّم في ديار العرب والعجم
أعني به شرقك وغربك صاحبي لطف وفضلك راغبي علي چاؤش حضرتلري بو نسخهء مباركه نك
بزدن تركي لسانه ترجمه سن طلب ايتدكلرنده بو فقير دخي ألغاز وكنايادن مبرّا وألفاظ
متعلّقاتدن مقرّا اولدوغي حالده يازرب دستلرينه تسليم ايتدم تا كه كاهيجه دست شريفلرينه
الدقده بو فقيره ترحّم بيوروب روحم خير دعايله شاد ايليه (والسّلام) إمدي أى أخ عزيزم شويله
معلومك اولسونكه أرسططليس بيورمشكه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: غايت ايله اقلّي واكر تربيه وتدبيرده عجل ايتميوب سكز آيه
دك تدريجله ايدرسن بر درهمني بيك كرّه بيك درهم كيدر واكر تدريجله بر سنه ده اولورسه بر
خاتم اولور بوندن كه قيراطي صد هزار صد هزار ارطاله كيدر ورايچه سيله... حتّى هارون رشيده
شيخ عبد الرّحمن مغربي عبدال صورتنده كلوب بر خاتم هبه ايتدي...

3. L. 9a-20b

رسالة في الطّب والأدوية بالتّركيّة لمجهول

RISĀLA FĪ AṬ-ṬIBB WA AL-ADWIYA BI AT-TURKIYYA LI MAĠHŪL

Kraća risala iz oblasti medicine i farmakologije, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U risali se navode recepti za spravljanje lijekova za razne bolesti. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 9a):

أوّله: فصل زنجبيل طعام حضم ايدر معديه قزدرر سدّيه وجماعه وطوريته ويللّره نافعدر دارچين معديه واكسوركه نازليه سدّيه واستقايه وجماعه نافعدر دار ففل طبيعتي قزدرر حظمه وجماعه نافعدر يللّري وقولنجه وصوقدن اولان مرضلره نافعدر...

Završetak (l. 20a):

آخره: باب ديش آغر سيچون چيوئي جيمك نقطه سن قيوب بوني اوچ كرّه اوقيوب چيوئي قاقه (l. 20b) وبه نستعين وصلّى اللّه تعالى على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين وله (ما) سكن في اللّيل والنّهار وهو السّميع العليم جمله بودر.

4. L. 20a-21b

رسالة في تأويل الرّؤيا

RISĀLA FĪ TA'WĪL AR-RU'YĀ

Kratka risala o tumačenju snova, na arapskom jeziku. Prema uvodu, risalu je napisao neki Muhammad, na osnovu ranije napisanih sanovnika i to tako što su svakom arapskom slovu data tačno određena značenja. Naslov prema početku.

Početak (l. 20a):

أوّله: **هذه الرّسالة في تأويل الرّؤيا** عن محمّد رحمه اللّه أنّه جمع تخليده من العلماء تعبير الرّويا... غاية الإختصار بحيث يكون ورقة في حضر وسفر وهى على حرف المعجم فيأخذ النّائم بأوّل حرف من كلمة اللّه رؤاها امثاله إذا رأى كأنّه في الماء فيأخذ حرف الميم أوّلا كأنّه ركب على الفرس فيأخذ الفًا هكذا الباقي وما يعلم تأويله وتفسيره إلاّ اللّه:

أ - تدلّ على نصرة وقوّة،
ب - تدلّ على أمان وراحة،
ت - تدلّ على ولاة وجاه،

ث ـ تدلّ على نصرة وقوّة،
ج ـ تدلّ على نصرة على الأعداء...

Završetak (l. 21b):

آخره:
م ـ تدلّ على قضاء الحاجة يتعب،
ن ـ تدلّ على النّدامة لأجل المصيبة،
و ـ تدلّ على تلوّن فعله تماماً،
هـ ـ تدلّ على تعب من جهة السّلطان
لا ـ تدلّ على شغل الغلب،
ى ـ تدلّ على كثرة الطّاعة. تمّت بمنّه.

5. L. 22a-31b

رسالة في تركيب الأدوية بالتّركيّة لمجهول
RISĀLA FĪ TARKĪB AL-ADWIYA BI AT-TURKIYYA LI MAǦHŪL

Kraća rasprava iz oblasti medicine s receptima za spravljanje lijekova, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 21b):

أوّله: شويله روايت اولنوركه (l. 22a) جميع أشجارده بوندن مبارك آغچ يوقدر زيرا كه آدم اوغلنلرنده اولان امراضك اكثر نه فائده سي وار صرع وفلج ولقوى كبي دخي فساد وعقل وكثرت نسيان كبي بونلرك مثلي امراضدن نيسه بونلره فائده اتمكده ادويه كباردن انفعدر ديدي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 31b):

آخره: دخي يته بويله ايدر اكر يپراغي ضغسلر اسيجق ايكن قولاغه طرز سلر قولاغده اولان زحمتلره فائده ايدر اكر يمش السكر ويپراغنده دوكسلر باللّه قرشدرب كوزه ورسلر بغايت فائده پرده سن كيدره اكر يپراغن سركيله...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz Sagir hadži Alijine džamije na Hridu.

MATEMATIKA
MATHEMATICS

10084. R-3277

كشف الأستار (الأسرار) عن علم حروف الغبار
KAŠF AL-ASTĀR (AL-ASRĀR) ‘AN ‘ILM ḤURŪF AL-ĠUBĀR

Djelo iz matematike. Napisao na arapskom jeziku poznati španski matematičar ‘Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Alī al-Qurašī al-Qalaṣādī al-Basṭī. Autor je rođen u Albaceti 815/1412., studirao i radio u Granadi, a umro u mjestu Badža (Beja) u današnjem Tunisu, 891/1486. godine. Ovo djelo je, zapravo, kompendij opširnog jela iz matematike koje je napisao isti autor pod nazivom كشف الجلباب عن علم الحساب u Granadi 875/1470. godine. Djelo je štampano je u Kairu 1309/1891. i u Fesu 1315/1897. godine.

Kaḥḥāla VII, 230; Brockelmann G II, 266/2; an-Nādira, str. 686; A. M. I, 737-738; Sarkīs II, 1520.

Početak (l. 1b):

أوّله: وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم، يقول العبد الفقير إلى الله تعالى علي بن محمّد بن محمّد بن علي القرشي الشّهير بالقلصادي البسطي.. الحمد لله سريع الحساب.. **أمّا بعد**، فهذه نبذة شافية كافية وعن جانبى الإخلال والإملال متجافية اقتطفتها من كتابي المسمّى بكشف معاني الجلباب عن علم الحساب ليكون غنيةً لبعض الطّلاّب وتذكرةً لذوي الألباب **وسمّيتها بكشف الأستار عن علم حروف الغبار**..

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 21b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ثمّ اضرب فضل كلّ كفّة في جميع الأخرى واطرح أقلّ خارج الضّربين من أكثرهما يبقى لك أربعة وأربعون ومائة اقسم على الثّلاثة الفضل يخرج لك ثمانية وأربعون وهو المطلوب. **الباب الثّالث في الجبر والمقابلة** ومبناه على ثلاثة أجناس وهى الأعداد والأشياء والأموال وقد تلحق بذلك الكعوب والعدد لا أس له وأس الأشياء واحد وأس..

L. 21; 21,8 x 16 (14,2 x 6,5); 23 retka. *Nasẖ* s primjesama *ta‘līqa*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, matematičke formule i brojevi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s plastificiranim hrbatom, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

ASTRONOMIJA I ASTROLOGIJA
ASTRONOMY AND ASTROLOGY

10085. R-9770

كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع
KIFĀYA AL-QANŪʻ FĪ AL-ʻAMAL BI AR-RUBʻ AL-MAQṬŪʻ

Kompendij iz astronomije o mjerenju ugla i određivanju geografskog položaja nekog mjesta pomoću kvadranta (*rub-tahte*). Napisao na arapskom jeziku Šayẖ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī, muvekkit džamije al-Azhar u Kairu, rođen 826/1423., umro 907/1501. godine. Ovo je, zapravo, skraćena verzija druge risale od istog autora pod nazivom إظهار السرّ المودوع في العمل بالرّبع المقطوع. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة) i 15 poglavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 188; Ahlwardt V, 5848; Ḥ. Ḫ. II, 1500; OALT I, 82/4, str. 163; A. M. II, 216; Brockelmann G II, 168/8 i S II, 216/8; aẓ-Ẓāhiriyya astr., 220; Jerusalem II, 594; Dobrača I, 734/8, str. 503; Jahić XII, 7280/2 i HAS II, 525; Popara XIII, 7622/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... **وبعد**، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالرّبع الشّمالي المقطوع إختصرتها من رسالتي المسمّاة **بإظهار السرّ المودوع** ورتّبتها على مقدّمة وخمسة عشر بابًا وسمّيتها **كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع**، فالمقدّمة في وصف رسومه وتسميتها وما يتعلّق بها...

Završetak (l. 10a):

آخره: ...**الباب الخامس عشر** في معرفة الماضي والباقي من اللّيل من جهة الكواكب المعلومة المطالع إذا توسّط الكواكب في اللّيل فالق مطالع الغروب من مطالعه يفضل الماضي من اللّيل عند توسّطه... وكذا تفعل بمطالع طلوعه وبمطالع مغيبه والله سبحانه وتعالى أعلم.

L. 10; 21 x 16,5 (17 x 8); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima izlizani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 10a) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis djela završen 4. safera 1229/26. januara 1814. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

10086. R-3295

رسالة في الهيئة السّنيّة
RISALA FĪ AL-HAY'A AS-SANNIYYA

Prerada djela الهيئة السَّنِيَّة في الهيئة السُّنِّيَّة iz astronomije. Osnovno djelo na arapskom jeziku na asnovu ajeta i hadisa napisao je ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. godine, a ovu preradu, također na arapskom jeziku, sačinio je Ibrāhīm b. ʻAbdurraḥmān al-Qaramānī al-Āmidī, umro poslije 1064/1654. godine. Autor je djelo završio u mjesecu rebiul-ahiru 1064/1654. godine i posvetio ga sultanu Mehmedu IV (vl. 1648-1687). Djelo je poznato i pod naslovom مختصر الهيئة السّنيّة

Kaḥḥāla I, 77; A. M. I, 28; Osmanlı Astronomi..., I, 153, str. 288-290; Brockelmann S II, 185; Jahić VI, 4182/3 i HAS I, 547; Fajić III, 2122/3 i XI, 6816/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين الّذي خلق السّموات والأرض وجميع العالم وعلّمنا بفضله ما لم نكن نعلم... **وبعد**، فيقول الفقير إلى ربّه الغنيّ إبراهيم القرماني ثمّ الآمدي: لمّا طالعت كتاب الهيئة على طريق أهل السّنّة والجماعة للمولى العلاّمة أبي الفضل جلال الدّين السّيوطي ووجدت مباني مباحثه مطابقًا لمضمون الأحاديث والآثار وموافقًا لمفهوم كلام التّابعين الأخيار انتخبت منه ومن الكتب المعتبرة... (l. 2a) ما هو لازم اعتقاده مرتّبًا على أبواب وفصول وخاتمة...

Završetak (l. 29a):

آخره: فسعى رجال من أهل المشركين إلى أبي بكر رضى اللّه عنه فقالوا: هل لك في صاحبك يزعم أنّه أسرى به اللّيلة قال: أوَ قد قال؟ قالوا: نعم. قال: لئن كان قال لقد صدق. قالوا: أتصدّقه أنّه ذهب إلى بيت المقدس في ليلة وجاء قبل أن يصبح؟ قال: نعم، إنّي لأُصدِّقُه بما هو أبعد من ذلك أصدّقه بخبر السّماء في غدوة وروحة، فلذلك يسمّى أبو بكر الصّدّيق... هذا آخر كلامي. تمّت الرّسالة المسمّاة بهيئة الإسلام بعون اللّه الملك الوهّاب.

L. 29; 20,5 x 14,5 (14 x 8,5); 17 redaka. Taʻlīq, mjestimično vokaliziran, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, istočnog porijekla. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski s plastificiranim hrbatom, novijeg datuma.

Na kraju djela (v. l. 29a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio u mjesecu muharremu 1115/1703. godine.

فرغ من هذه الرّسالة في شهر محرّم الحرام... سنة خمس عشر ومائة وألف تاريخ سنة ١١١٥

10087. R-9362

Zbirka (مجموع), 4

L. 37; 20,8 x 15 (14 x 10); 21 redak. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, s preklopom, originalan, prepukao dužinom hrbata, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-20b

رسالة في الهيئة السّنيّة

RISALA FĪ AL-HAY'A AS-SANNIYYA

Isto kao pod br. 10086.

Na kraju djela (v. l. 20b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis djela završio Muṣṭafā b. Bakr 17. šabana 1134/4. juna 1722. godine.

تمّت الكتابة عن يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ مصطفى بن بكر في يوم سبع عشر من شعبان المعظّم في سنة ١١٣٤

Na listovima 20b-21a poglavlje iz nekog djela o velikim i malim grijesima. Poglavlje počinje riječima:

فصل في الكبائر أوّلها الشّرك بالله تعالى والبدعة والإلحاد وقتل النّفس بغير حقّ وشرب الخمر والزّنا واللّواطة وقذف المحسنين...

2. L. 21b-34a

جامع اللّطائف لمجمع الظّرائف

ĞĀMI' AL-LAṬĀ'IF LI MAĞMA' AẒ-ẒARĀ'IF

Zbirka mudrosti iz raznih tefsirskih i hadiskih djela u formi pitanja (سؤال) i odgovora (الجواب), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku crvenim slovima جامع اللّطائف لمجمع الظّرائف

Početak (l. 21b):

أوّله: كتاب جامع اللّطائف لمجمع الظّرائف من الكشّاف. فإن قيل ما الحكمة في أنّ اللّه تع

قدّم الظّالم لنفسه في الذّكر وأخّر السّابق في الذّكر؟ **الجواب**: قدّم الظّالم كيلا يقنط من رحمته لكثرة ذنوبه وأخّر السّابق إغلاقًا لباب العجب عليه وأوسط المقتصر (المقتصد) كي يتوسّط ويعمل فيما بين الخوف والرّجاء...**سؤال**: ما الحكمة في أنّ اللّه تع خلق الخلق؟ **الجواب**: خلق الخلق إظهاراً لربوبيّته وقدرته...

Završetak (l. 34a):

آخره: ما الحكمة في الأمر بالصّلوة على النّبيّ صلعم مع استغنائه عنه؟ قال: لا نستغني عن شفاعته. قال: أخبرني كم كان بين الأنبياء عليهم السّلام؟ قال: كان من آدم إلى نوح عـ م ألف ومائتا سنة ومن نوح إلى إبراهيم عـ م ألف ومائة وإثنان وأربعون سنة ومن إبراهيم إلى موسى عـ م خمس مائة وستّون سنة ومن موسى إلى داود عـ م خمس مائة وتسع وتسعون سنة ومن داود إلى عيسى عـ م ألف وثلثمائة وخمسون سنة ومن عيسى إلى محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم ستّمائة سنة، صلوات اللّه عليهم أجمعين.

Na kraju djela (v. l. 34a) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis djela završen 1134/1721-22. godine (تمّ بعون اللّه وحسن توفيقه في سنة ١١٣٤). Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, tj. Muṣṭafā b. Bakr.

Na listovima 34b-35a izvodi iz raznih fikhskih i hadiskih djela na arapskom jeziku.

3. L. 35b-37a

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA

Oporuka koju je svojim prijateljima i učenicima ostavio imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine. Naslov na početku هذه الوصيّة للإمام الأعظم والحبر المعظّم أبي حنيفة

Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ḥ. Ḫ. II, 2015; Ahlwardt III, 3970; Brockelmann S I, 287; Köprülü II, 155/3; Şeşen, 365, str. 229; Dobrača I, 578/3, str. 364; Fajić V, 3492/4; Hasandedić, 166/2; Popara IX, 5287/2 i HAS II, 853.

Početak (l. 35b):

أولّه: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة على رسوله محمّد وآله وصحبه أجمعين، **أمّا بعد**، فلمّا مرض أبو حنيفة رحمه رضى اللّه عنه **قال**: إعلموا أصحابي وإخواني أنّ مذهب أهل السّنّة والجماعة إثنى عشرة خصلةً فمن كان يستقيم على هذه الخصال لا يكون مبتدعًا ولا صاحب الهوى فعليكم أصحابي وإخواني بهذه الخصال حتّى تكونوا في شفاعة نبيّنا محمّد عليه الصّلوة والسّلام **أولّها الإيمان** وهو إقرار باللّسان...

Završetak (l. 37a):

آخره: وأهل الجنّة في الجنّة خالدون، وأهل النّار في النّار خالدون لقوله تعالى في حقّ المؤمنين: **أولئك أصحاب الجنّة هم فيها خالدون**، وفي حقّ الكفرة: **أولئك أصحاب النّار هم فيها خالدون**. تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه.

4. L. 37a-37b

وصيّة الإمام الشّافعي على فراش الموت

WAṢIYYA AL-IMĀM AŠ-ŠĀFI'Ī 'ALĀ FIRĀŠ AL-MAWT

Oporuka na samrtničkoj postelji imama šafijskog mezheba Muḥammad b. Idrīsa, Abū 'Abdullāha, umro 204/819. godine. Naslov na početku هذه وصيّة الإمام المعظّم الشّافعي رضى اللّه عنه

Početak (l. 37a):

أوّله: قال الإمام الشّافعي رحمه اللّه تعالى: من أراد أن يخرج من الدّنيا سالمًا فليستعمل عشرة أشياء: **أوّلها** عطاء النّفس، **والثّاني** عطاء ملك الموت، **والثّالث** عطاء القبر، **والرّابع** عطاء المنكر والنّكير، **والخامس** عطاء الميزان، **والسّادس** عطاء الصّراط، **والسّابع** عطاء المالك، **والثّامن** عطاء الرّضوان، **والتّاسع** عطاء النّبيّ عليه السّلام **والعاشر** عطاء اللّه تعالى. أمّا عطاء النّفس فأربعة أشياء: قلّة النّوم وقلّة الأكل وقلّة الكلام وقناعة القوت...

Završetak (l. 37b):

آخره: وأمّا عطاء النّبيّ عليه السّلام فأربعة أشياء: التّمسّك بالشّريعة والتّعلّق بالسنّة وحبّ الصّحابة رضوان اللّه تعالى عليهم أجمعين في التّرتيب وطلب الفضيلة وأمّا عطاء اللّه تعالى فأربعة أشياء: الأمر بالمعروف والنّهى عن المنكر وحبّ الطّاعة وبغض المعصية. تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه.

Sudeći po rukopisu, prepisivač je isti kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, tj. Muṣṭafā b. Bakr.

10088. R-1750

الدرّ المنصان فيما يحدث في أيّام دولة آل عثمان

AD-DURR AL-MUNṢĀN FĪMĀ YAḤDUṮ FĪ AYYĀM DAWLA ĀL 'UṮMĀN

Djelo iz oblasti astrologije u kome se proriče sudbina velikodostojnika u Osmanskom carstvu. Napisao na arapskom jeziku aš-Šayẖ Ḥusayn b.

Kamāl al-Qādirī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime autora na listu 1a:

هذا كنز الدرّ المنصان فيما يحدث في دولة بني عثمان تصنيف العلاّمة معدن العرفان والكمال الشّيخ حسين بن كمال عاملنا اللّه وإيّاه بفوايد الإحسان.

Brockelmann S II, 921/20, str. 929.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي اطلع من اجتباه من عباده الأخيار على كنوز الأسرار، وعلّم من اجتباه من أصفيائه الأبرار من علم الغيوب وقضايا الأقدار، وأودع فيهم سرّ المعرفة ما تختار منه عيون البصائر والأبصار...**وبعد**، فيقول العبد الفقير المعترف بالذّنب والتّقصير حين بن كمال ختم اللّه له في سائر الأعمال أنّه لمّا منّ اللّه علينا من مبار احسانه وألطافه وانعامه في سؤال سأله بعض الأحرار عن ما هو (l. 2a) حادث في هذا الزّمان في أيّام دولة آل عثمان أيّد اللّه سيادتهم وأدام لنا دولتهم إلى انتهاء الدّوران فأجبته إلى ما سأل عليه...(l. 2b) ورقمت هذه الرّسالة بوجه الإختصار في زيادة من الإكثار **وسمّيتها الدرّ المنصان فيما يحدث في دولة آل عثمان**...

Završetak (fol. 63a):

آخره: ولم يجد الفكر إلى حلّ أشكالها معينًا ولا نصيراً وإنّما إذا هبت نسمات التّوفيق على باطن محبّ السّلوك الطّريق فجعلت صدره فصيحًا وقلبه بصيراً ونظمته في سلك طالب الهداية والمعرفة عسى يظهر بهما وكان اللّه على كلّ شيئ قديراً و أقول عن صميم القلب إلهي لا تجعلني مغدوراً ولا بغيرك مسروراً ومن نظرك مستوراً وفي عين غيرك مشهوراً... فارحمني يا رحيم الرّاحمين ولا تصرف رجائي خائبًا يا أكرم الأكرمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم والحمد للّه وحده.

L. 65; 20,8 x 13,8 (15,6 x 8,7); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski. Korice obložene ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a dva pečata ranijih vlasnika. Na prvom je čitljivo ime Muḥammad Sa'īd (محمد سعيد), a na drugom Muḥammad b. Muṣṭafā (حسبى اللّه وحده وكفى عبده محمّد بن مصطفى). Na prvom zaštitnom listu na strani 1a nedatirana bilješka aš-šayẖa 'Abdullāha Qauqči-zādea (Kaukčije) u kojoj se kaže da je ovaj rukopis na čitanje posudio od Hromo-zādea (Hromića):

بو كتاب من تملّكات هرومو زاده وكان هذا الكتاب عندي عارية وأنا الفقير قاؤقچي زاده الشّيخ عبد اللّه.

Na listovima 1a, 2a, 16a, 33a, 44a, 56a, 62a i 63a pečat vakifa Ṣāliḥā Hromo-zādea (Hromića) iz 1284/1867. godine, s natpisom:

وقف حرومو زاده صالح أفندي هجرت ١٢٨٤

Turski

10089. R-9097

رسالهء اسطرلاب سليمي

RISĀLA-I USṬURLĀB-I SALĪMĪ

Djelo o astrolabu, spravi koja je u staro doba služila za mjerenje visine nebeskih tijela i određivanje pravca kible te nastupa namaskih vremena. Napisao na turskom jeziku muvekkit sultan Selimove džamije u Carigradu Muṣṭafā b. ʻAlī al-Qosṭanṭīnī al-Muwaqqit al-Ḥanafī, umro 979/1571. godine. Autor se, kao podlogom u pisanju djela, služio Ulū-begovim astronomskim tablicama. Djelo je raspoređeno na uvod (مقدّمه) i 40 poglavlja (قرق باب). Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا (هذه) رسالهء آلات ارتفاع اسطورلاب سليمي

Osmanlı Astronomi literatürü tarihi, I cilt, 82/10, str. 170.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعل أجلّ آلات الميقات الموصلة إلى الصّلوة والأوقات الاسطرلاب فهو (فهى) آلة لطيفة ومدرجة منيفة من اينق الأسباب... **وبعد**، بو أحقر عباد اللّه مصطفى بن علي الموقّت بالجامع الخاقاني السّليمي بوّأه اللّه الملك العلاّم دار السّلام ايدر ديلدم...اسطرلاب ديمك ايله مشهور اولان آلتكه مدوّر اولان آلتلرك مشهوريدر...تركي لساني اوزره بر رساله جمع ايليم فائده سي عام اوله وجميع مسائل هر برسن جامع اوله وجمله طالب اولنلر اشبو رسالهء مستفيده...

Završetak ovdje (l. 84a):

آخر الموجود: **الباب الخامس والأربعون في معرفت أسماء الكواكب الثّابته** قرق بشنجي باب اسطرلاب اوزرينده رسم اولنان كواكب ثابته دن بعض كوكبك يعني يكرمي سكز كوكب كه (l. 84b) ٩٥٦ تاريخنده استخراج اولنمشدر انلرك صفتي بيانده در نته كم بابلرنده أعمالي يرلو يرنده بيان اولنمشدر پس يكرمي سكز كوكب بونلردر...

L. 84; 21,5 x 16 (13 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po lagama razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, a po rubovima i zubima glodara. Na većini listova tamne fleke usljed dodira s vlagom i tekst mjestimično oštećen. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka u kojoj se kaže da je (1)229/1814. godine vlasnik rukopisa bio Yaḥyā Ḫulūṣī al-Bosnawī (rodočelnik sarajevskih Hadžijahića), u to doba muvekkit u kadiluku Arkadija (u Moreji u današnjoj Grčkoj).

اين رسالهء مشهوره اسمده است، تملّكه أفقر الورى يحيى خلوصي البوسنوي الموقّتُ بقضاء آرقديه سنه ۲۲۹(۱).

10090. R-5946

كفاية الوقت لمعرفة الدّائر وفضله والسّمت

KIFAYA AL-WAQT LI MA'RIFA AD-DĀ'IR WA FAḌLIH WA AS-SAMT

Rasprava na turskom jeziku o koordinatnom sistemu (مقنطرات), odnosno krugovima dodatim kvadrantu i njihovoj upotrebi u cilju određivanja namaskih vremena, pravca kible i utvrđivanja vremena uopće. Napisao na turskom jeziku Muṣṭafā b. 'Alī, muvekkit sultan Selimove džamije u Istanbulu, umro 979/1571. godine. Djelo je podijeljeno na uvod i dvanaest poglavlja (باب).

O. M. III, 300; Flügel II, 496; Rieu, 121; Köprülü I, 1598/13 i III, 342; Wiesbaden XIII4, 359-360; Kut I, 373; Osmanlı Astronomi I, 164; Dobrača I, 696/3; Jahić VI, 4183/3 i HAS I, 534.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل على البحر الأخضر للفلك قناطير المقنطرات مستقيمة إلى السّموات... **وبعد**، بو أفقر عباد اللّه مصطفى بن علي الموقّت بالجامع الخاني (الخاقاني) السّليمي بوأّه الملك العلاّم دار السّلام ايدر ديلدرم كه مقنطرات ديمكله متعارف اولان آلت كه ربع دائره اقسامندندر طالب وراغب اولانلر ايچون تركچه بر مختصر رساله...بر مقدّمه اون ايكي باب اوزره ترتيب ايلدم وبو رسالهء **كفايت الوقت لمعرفة الدّاير وفضله والسّمت** برله تسميه ايلدم...

Završetak (l. 11b):

آخره: دخي قوس ارتفاع امدي **قسطنطينيّه** ده ربع دائره شرقي جنوبي اولان ربعده وضع ايلمك كركدر ودخي مركزني ايكي خطّك تقاطعندن راست لشرقد تصكره خطّ مشرق ومغرب دن سمت مكّه مقداري كه قرق سكز درجه در قوس ارتفاع اوزرينه خيطي وضع ايلدك بو تقديرجه خيط سمت قبليه مطابق اولدي قبله دخي قوس ارتفاعك طرفنه واقع اولدي واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّت.

L. 12; 22,8 x 17 (16,5 x 8,8); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 11b) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis 2. zul-kadeta 1217/24. februara 1803. godine završio Bosnawī Ibrāhīm iz Tešnja.

تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب، حرّر سنة سبعة عشر ومائتين وألف بوسنوي إبراهيم عن تشنه في ٢ ذي القعدة

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

10091. R-5253

كتاب سلطان محمود

KITĀB-I SULṬĀN MAḤMŪD

Djelo iz oblasti astrologije, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 12 poglavlja (باب) u kojima je detaljno objašnjeno šta je u svakom danu u mjesecu lijepo, a šta nije lijepo raditi. Djelo je napisano prije 986/1578. godine. To se može zaključiti po tome što je ovaj primjerak prepisan u trećoj dekadi mjeseca redžeba 986/1578. godine. Naslov na početku crvenim krupnim slovima هذا كتاب سلطان محمود

Flügel III, 1756; Jahić XII, 7403/1.

Početak (l. 1b).

أوّله: قال الله **فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ** وبر يرده دخي باد قيلور **فِي أَيَّامٍ نَحِسَاتٍ** أما آيلتلر بيلن ايتمدوك كه كتاب مطوّل اولميه ديو مختصر قلدوق بوندن معلوم اوله بونلر كه ذكر اولنور هر آيده يدي كون نحس اى كيشي ٣ و ٥ و ١٣ و١٦... **أمّا بعد**، هر آيك كوني اوّل غايت مبارك كوندر...

Završetak (l. 66a):

آخره: **يكرمي بشنجي فصل** ير دَپره مك بلوردركه ير دپره نسه يعني زلزله واقع اولنه ولايت قرلق اوله حستلق اوله...والله أعلم بالصّواب ولا يعلم الغيب إلاّ الله.

L. 66; 20,5 x 13,5 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, jednostavan, odvojen od listova rukopisa. Korice po rubovima oštećene zubima glodara.

Na kraju djela (v. l. 66a) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završen u trećoj dekadi mjeseca redžeba 986/1578. godine.

تحريراً في أواخر رجب المرجّب سنة ٩٨٦

Ime prepisivača namjerno izbrisano.

10092. R-2933

Zbirka (مجموع), 3

L. 129; 18,5 x 12,3 (13 x 6,5); 23 retka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa,* pisan sitnim slovima, oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, brojevi i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, relativno dobro očuvan. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-79b

جامع الأحكام في مسائل الخاصّ والعامّ

ǦĀMI' AL-AḤKĀM FĪ MASĀ'IL AL-ḪĀṢṢ WA AL-'ĀMM

Djelo iz astronomije i astrologije na turskom jezilu. Napisao muvekkit sultan Mehmed Fatihove džamije u Istanbulu 'Uṯmān b. Muḥammad Qāsimpāšālī, umro poslije 1102/1691. godine. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة), dva članka (المقالتين), i zaključka (الخاتمة). U djelu je dato više astronomskih tabela i grafičkih prikaza. Naslov djala na prvom zaštitnom listu na str. a جامع الأحكام في مسائل الخاص والعام اسميله مسمّى بر رساله متن علم النّجوم

Osmanlı Astronomi I, 354; O. M. III, 287; Karatay t I, 1742 i 1745; Kairo t I, str. 285; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 349; Jahić XII, 7347/1.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد نامحدود اول ذات واجب الوجود جنابنه لايقدركه...**أمّا بعد**، بو مختصرك محرّري العبد الحقير...عثمان بن محمّد الموقّت بجامع سلطان محمد خان قاسم پاشالي ديمكله معروفدر أحكام نجومه دن مسائله متعلّق بر كتاب جمع ايدمكه حجمده صغير معناجهتيله ساير مؤلّفاتدن مبير اولوب.. بو مختصرده درج ايدوب **جامع الأحكام في مسائل الخاصّ والعامّ** تسميه ايلدم وبر مقدّمه و ايكي مقاله وبر خاتمه ايله تمام ايتدم... **المقدّمه** أحكام مسائل وسائره ده مستعمل اولان قوانين...

Završetak (l. 79b):

آخره: جمله أحكامنك طريقي بويله در چون بو مثالن مرّيخ ايله مشترينك ممازجتي ذكر اولندي ساير كواكبي ضعف وقوّت طبيعت ومنسوبيّت اوزره استخراج ايله جمله نك طريقي واحددر انجق اهلنه محتاجدر.

2. L. 80b-124a

رساله در أحكام طالع مسائل وضمائر وخبايا

RISĀLA DAR AḤKĀM-I ṬĀLI'-I MASĀ'IL WA ḌAMĀ'IR WA ḪABĀYĀ

Djelo iz oblasti astrologije, na perzijskom jeziku s prevodom na turski jezik. Napisao Muḥammad b. Maḥmūd b. Qāḍī-zāde ar-Rūmī, umro 931/1525. godine. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (مقاله).

Wiesbaden XIV1, 378, str. 294-295.

Početak (l. 80b):

أوّله: بدلائل عقلي مدلّل ومبيّن وشواهد نقلي مقرّر ومعيّن أست كه بهر چيزي تصميلم (؟) وهر مصنّف قوّت استيلاء بر نعمت اتمام پايد وحويتر وجهي كه ازو هر تصنيف درجه شرف قبول نظر سعادت...**وبعد**، چنين كويد كه أضعف عباد اللّه المنعم محمّد بن محمود بن قاضي زاده الرّومي... (l. 81b) اين كتاب بر سه مقاله لايق افتاده است مقاله اوّل معرفة استخراج شاهد ودليل واستخراج ضمير بيانده در...

Završetak (l. 124a):

آخره: اول كوكبك طالعه حظّي اولورسه اول كوكبك جوهرندن سويليه لر واكر بويله اولمز ايسه نه بهره طالع قنغي برجده ايسه اول برجك صفاتندن سويليه لر وبزوال مدلولات نه بهرات بروجي جدولده ايراد ايلدك تاكه مبتليره آسان اوله واحكامده بو مقدار كفايت ايدر دخي زياده مراد اولنورسه مسائل قصراني يه مراجعت اولنه واللّه أعلم وأحكم. تمام شد.

3. L. 124b-129b

من لطائف الكلام

MIN LAṬĀ'IF AL-KALĀM

Poglavlje o predznacima rata i nereda, na perzijskom i arapskom jeziku, najvjerovatnije fragment iz nekog astrološkog djela ili sanovnika. Naslov na početku crvenim slovima من لطائف الكلام

Početak (l. 124b):

أوّله: **أحوال الحروب**: دلائل حرب وفتنة ومن وارام وكيفيه هر يك دلائل اشوب نحسين وعطارد است ونظرهاء عداوت ميان اين كواكب خاصّه مقابله نحسين ودو سهم حرب وموضع فتنه مكان ابن دلائل امّا شمس دليل سلطان است دعوى حق كندو مرّيخ دليل فتنة وحرب وزهره دليل صلح وامن وقمر دليل رسل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 129b):

آخره: وإن كان **المرّيخ** ربّ السنة وهو في الحل ومثلثه وهو في ذلك مستقيم كان في النّاس مرض حارّ يابس ونازع الملوك بعضهم بعضًا فإن كان راجعًا كان في إقليم بابل منازعة وتصل الضّرب إلى البهايم وخاصّة ممّا له ظلف ووبر وتضعف السباع ويشتدّ الحرّ فإن كان في هذه البروج وليس في وتد إلاّ أنّه ينظر إلى الظّالم...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka Muhammeda Mula Mestvice.

10093. R-5415

Zbirka (مجموع), 7

L. 77; 18,5 x 12 (14,5 x 8,5); 13-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir bijele i tamnobijele boje, različite debljine, sa i bez vodenih znakova. Tekst na većini listova pisan u kolonama, uokvirenim crvenim linijama, a ponegdje i nadvučen crvenom linijom. Pojedini listovi naknadno popravljani i lijepljeni. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom i preklopom, naknadno urađen. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, djela u zbirci su prepisana u različitim vremenskim periodima i naknadno uvezana u jednu zbirku.

1. L. 10b-22a

تقويم شهور السنة بقول يونانيان
TAQWĪM-I ŠUHŪR AS-SANA BA QAWL-I YŪNĀNIYĀN

Kalendar po mjesecima sunčeve godine po grčkom računanju, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Godina počinje mjesecom martom. Svaki mjesec raspoređen je na dvije stranice. Iznad tabele na prvoj stranici je naziv ماه آذار يعني مارت بر موجب قول يونانيان, a iznad tabele na drugoj stranici je naziv: ميقات ماه آذار بروجي حمل بقول يونانيان. I tako za svaki mjesec posebno. Naslov je prema sadržaju.

Početak (l. 10b):

أوّله: جدول أيّام شهور سنه (١)، جدول أيّام أسبوع (ج)، جدول بروج كواكب (٢١)، عدد أيّام (٣٠)، جدول ساعات روزشب (روز ٦٦)، جدول شهور غرّهء عربيّه (في ١٧)...

Završetak (l. 22a):

آخره: ماه فلوارين يعني شبات بر موجب قول يونانيان...ميقات ماه شباط بروجي حوت بقول يونانيان...

Na listovima 3b-4a data tabela mjesečevih mijena pod naslovom crvenim slovima بو جدول قمرن منازلده در آنوك بيانده در بقول المنجّمين الكاملين, a na 4b-7a pregled praznika u sunčevoj godini po grčkom računanju pod naslovomهذا جدول أعياد السّنة لرّوميّة وفصلها

Na listu 8a dat pregled dana u sedmici pod naslovom در بيان أيّام سبعه

Na listu 10a grafički prikaz početka proljeća 1052/1642. godine, s rasporedom sazviježđa unutar dviju koncentričnih kružnica. Prema naslovu pisanom dužinom lista crvenim slovima, prikaz je izradio Šayẖ Abū al-Wafā (بو نوروز دائره سيدر شيخ أبو الوفا حضرتلري تأليف ايلمشدر).

Na listovima 22b-25a dvanaest prikaza u koncentričnim krugovima položaja svetaca (رجال غيب) u toku dvanaest mjeseci u godini.

2. L. 25b-37b

أحكام نجوم
AḤKĀM-I NUĞŪM

Djelo iz astrologije, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب أحكام نجوم استخراج ماه مارت خرمن آفتاب

Početak (l. 25b):

أوّله: اكَر اشبو آيده كون اغلنسه مجموع نعمتلر اوچوز اوله واكَر آى اكسي لوركن اغلنسه يغمور چوق يغوب آلام واسقام چوق اوله ونيجه قانلر دوكله اللّٰه أعلم **كسوف** اشبو آيده كون طوتولسه مجموع نعمتلر اوچوز اوله وبر پادشاهه روم ويلايتنده دوشمنلري زهر ويره لر...

Završetak (l. 37b):

آخره: **قويرقلي يلدوز** طوغه پادشاهلردن بر پادشاه فوت اوله اول سببدن فتنه واختلالر چوق اوله ويمش چوق اولوب چوق كميلر غرق اوله وعجم شاهي فوت اولوب اهلي پرده اولنلره الم ايره وشهري قسطنطينيّه ده بر اولو كشي فوت اوله وچوق زلزال ويغمورلر اللّٰه أعلم در بيان ماه شباط يكرمي سكز كوندر دورت يلده بر يكرمي طقوز كون اولور ديرلر يعني آفتاب فلك دورت يلده بر يكرمي طقوز اولور اكا كيسا درلر غفلت اولنميه اللّٰه أعلم بالصّواب.

3. L. 38a-41b

منظومة في العقائد بالتّركيّة لمجهول

MANẒŪMA FĪ AL-‘AQĀ’ID BI
AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Dio nekog spjeva o islamskom vjerovanju (akaidu), na turskom jeziku. Budući da je djelo nepotpuno i na početku i na kraju, nismo mogli utvrditi njegov pravi naziv ni ime njegova autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 38a):

آوّل الموجود: هر كيم اولسه همنشين اوليا   همنشين اولور اكا لطف خدا...

(l. 38b) **در بيان أهل تقليد وأهل استدلال وأهل كشف**

ايده ين بر قچ كلامم أى مرد حق   سوزمه جانيله طوترسك قولق
أهل ايمان جمله اوچ قسم اولدلر   حقه اشبو رسمله يول بولديلي

Završetak (l. 41b):

آخر الموجود: **در بيان ولايت ونبوّت**

كيلبرو أى طالب ديدار حق   أهل حقدن دكله كل أسرار حق
جوهر اوّل كه روح مصطفى   فخر عالم منبع صدق وصفا

Na listovima 42b-47b nekoliko ilahija na turskom jeziku posvećenih Poslanikovim, a. s., unucima Hasanu i Husejnu i njihovim porodicama.

4. L. 49b-50a + 57b + 67b

فال نامهء هارون الرّشيد
FĀLNĀMA-I HĀRŪN AR-RAŠĪD

Djelo o proricanju sudbine na turskom jeziku, najvjerovatnije prijevod s arapskog. Prema uvodu, djelo su na zahtjev abasidskog halife Hārūna ar-Rašīda sastavili njegovi dvorski učenjaci i astrolozi. Naslov na početku هذا علم نجوم رمل هارون الرشيد.

Početak (l. 49b):

أوّله: هارون الرّشيد وقتنده جمعني علماء وأهل تقواي أمر ايدوب: بكا بر فال نامه پيدا ايلمك كرب شرّ كه دوشمانلرم اوزرينه سفر ايتدكده غالب يا غالبه اولديغم معلوم اوله ودخي اوغللرم وجوده كلدكده صلاح وقباحت اوزره اولديغي معلوم اوله وجمله ناس لازم اولان أمور بياننده هر نه مشكل شيئ اولوب. بندنصكره بر يادكار قله كه آنمك سببي ايله ياد اولام جمعني علما وصلحا وأهل نجوم بر يره جمع اولوب قواعد حساب أفلاك اوزره بر يادكار نسخه ايجاد وبو رسالهء تأليف ايدوب هارون الرّشيده كتورب حضورنده نيجه دفعه تجربيه ايتلر... قواعد بيان اولنور **اولا نيتي** هر نه ديشه ايدوپ اوچ سطر نقطه دوكب...

Završetak ovdje (l. 50a):

آخر الموجود: **سنه ١٢٣ بودر** يكرمي اوچنجي كلسه غايت مباركدر دائما خيره دلالت ايدر پادشاهلره وحاكملره ايلك كوره وطوار الوب صاتمق مراد ايدرسن فراغت ايده واكر ضايع شيئ وار ايسه كرو الينه كروب سوينه اندن چق وفا كوره وهم بو انه كلينجه...

5. L. 51b-56b

جنّة الأسماء
ĞUNNA AL-ASMĀ'

Traktat na turskom jeziku o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى). Osnovno djelo na arapskom jeziku, po nekima, napisao je halifa 'Alī b. Abū Ṭālib, a komentar na njega na arapskom jeziku napisao je Abū Ḥāmid al-Ġazālī, umro 505/1111. godine. Ovaj prijevod na turskom jeziku je od nepoznatog prevodioca.

Dobrača II, 1633/3.

Početak (l. 51b):

أوّله: وقتاكه شيخ محمّد غزالي قدّس اللّه سرّه العزيز حضرتلري بو دائرهء شريفه جنّة الأسماء بين العلماء والصّلحاء اول نامله مشهوردر نائل واصل اولدي وبونك سببيله علم أسمايه واصل اولدي فنده كتب رساله تأليف اولندي امّا جمله سندن افضلي ومشغول اولوب...

Završetak (l. 56b):

آخره: والحاصل هر نه مقصود ايچون استرسك حاصل اولور بو تصرّف إمام غزالينك رحمة اللّه عليه دائرهء شريفنك جاق طشره سنده بر دائره دخي وضع ايدوب آية الكرسيّ ايجنده دائرهء مدار يازمق بو دخي إمام غزالينك در وكومش لوحه اوزره يازمق ودخي انك تصرّفندر. تمّت الرّسالة بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na listu 57a kratak traktat na turskom jeziku pod nazivom غـرّ نامـه u kome su objašnjene skraćenice naziva mjeseci i dana na arapskom i turskom jeziku.

6. L. 58a-59b

سكرنامه

SINIRNĀME

Djelo o proricanju sudbine pomoću crta lica, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب سكرنامه

Jahić, HAS I, 659.

Početak (l. 58a):

أوّله: بر كمسنه نك باشنده ديه سي سكرسه شرف دولت عظيمدر وغايت شاذيلقدر باشنده صاغ ياني سكرسه بر قوم اوزرينه اولولق ايليه باشنده صول ياني سكرسه اولو حرمته يتشه آلني سكرسه حركت ايليه چوق فائده كوره...

Završetak (l. 59b):

آخره: **اوچنجي**: پرماغي سكرسه مبارك عزّته يتشه **دوردنجي**: پرماغي سكرسه ضعف كچوره بشنجي: پرماغي سكرسه حمل مرادي حتصل اوله سون، واللّه أعلم بالصّواب.

7. L. 60a-66a

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀMA

Prijevod s arapskog na turski jezik djela o tumačenju snova. U nekim rukopisima s veoma sličnim tekstom, kao autor se javlja izvjesni Šayẖ ʻAlī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku هذا كتاب تعبير نامه

TÜYATOK 97/V, 2148; Hasandedić, 230; Jahić XII, 7473-7475; Popara IX, 5779/8; Gazić, 148.

Početak ovdje (l. 60a):

أوّل الموجود: بو تعبير نامه مقرّر كتابلرندن استخراج اولنور عربيدن تركيه ترجمه اولنمشدر اختصار اولندي تا وقت حاجتده نظر ايدوب كورله دوشك تعبير نه ايسه اكا كون عمل ايدوب فائده بوله **اكر** بر كمسنه دوشنده تكري تعالى حضرتين كورسه اول كمسه طمودن ازاد اولوب...

Završetak (l. 66a):

آخره: **بركمسه دوشنده** آياغني بغلو كورسه توبه ايدوب صدقه ويره كه زيان اولميه **بركمسه دوشنده** دلي اوزه مش كورسه يرمز غيبت سويليه **بركمسه دوشنده** دلي بغلو كورسه غايت فقير اوله. تمّت.

Na listovima 67b-74a prijepisi više dokumenata, pretežno hudždžeta, izdanih od kadije u Kratovu (u današnjoj Makedoniji).

Na listovima 74b-76a objašnjenje značenja riječi na navodnom pečatu Ğa'fara aṣ-Ṣādika pod naslovom هذا شرح مهر جعفر صادق بودركه

10094. R-9279

تقويم جلالي
TAQWĪM ĞALĀLĪ

Dio općeg kalendara, na turskom jeziku.

Jahić XII, 7362.

L. 14; 21,5 x 16 (18,5 x 13,5); 16 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Tekst pisan u kolonama iscrtanim crvenim linijama. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi bez kustoda, s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10095. R-10234

يلدزنامه
YILDIZNĀME

Dio nekog djela na turskom jeziku iz oblasti astrologije, od nama nepoznatog autora. U djelu se govori o proricanju sudbine prema položaju zvijezda, odnosno prema jednom od dvanaest znakova zodijaka.

Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: سويليجي اهل عشرت اوله كير وكين بلمز اوله كوكلي صافي اوله سوزي راست قولي درست اوله... ودخي دولت ايله خوشلق كچوره...ايكي ياشنده يا يدي ياشنده يا اوڽ ياشنده يا يكرمي ياشنده يا اللّي ياشنده اندن كچه سكسان يل بر كوڽ بر ساعت عمري اوله اخر اولوجي قرين آغريسنده اوله باب **طالع عقرب** قنغي ارك بورجي عقرب اولسه يلدوزي مرّيخ در دليلدر...

Završetak ovdje (l. 6b):

آخر الموجود: **طالع اسد** قنغي عورتك بورجي اسد اولسه يلدوزي شمس اولور دليلدر بو يولدزلو كيشي يواش اوله يرامز كيشي لري سو مزاوله وكندويه صانوري جمله عالمه آين صانه ودخي طبيعت آتش كبي اوله... وبر كائني كورينور كاه كاه ادينه جفا قليجي اوله ودزمون سومز اوله...

L. 8; 20 x 15,5 (16 x 10,5); 17 redaka. *Dīwānī*, pisan tupim perom, vještom rukom, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi sazviježđa nadvučeni crnom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Na listovima tamne fleke, mjestimično tekst nečitljiv. Na marginama ima dosta bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije porodice Đumišić iz Banje Luke.

10096. R-9838

يلدزنامه

YILDIZNĀME

Djelo na turskom jeziku iz oblasti astrologije, od nama nepoznatog autora. U djelu se govori o proricanju sudbine prema položaju zvijezda, odnosno prema jednom od dvanaest znakova zodijaka. U djelu se nalazi više zapisa (talismana) i vefkova.

Jahić, XII, 7411.

Nepotpuno na početku i na karaju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: ابجد حسابيله حساب ابدپ اون ايكي شرطلري ايده سك اكا كوره عمل ايده سك بر قلورسه يلدوزي **حملدر** مرّيخ در اكر ايكي قلورسه يلدوزي **ثوردر**... (l. 1b) يلدوزي **سنبله در** اكر يدي قلورسه يلدوزي **ميزاندر** اكر سكز قلورسه يلدوزي عقرب...

Završetak ovdje (l. 30b):

آخر الموجود: بيله سنكه بو ايكي يلدوزلري دودست ايسه بولوب حساب ايدوپ اكا كوره عمل ايده سين واكر دوشمان ايسه حساب ايدوپ بولوب عمل ايتميه سين ديو بيان اولنور حمله اسد قوس بو اوجي اوده متعلّقدر ثوري سنبله جدى بو اوجي طپراغه متعلّقدر...

L. 30; 17 x 11,3 (11,5 x 7); 10 redaka. *Nash*, pisan tupim perom, nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i nazivi sazviježđa pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10097. R-10419

يلدزنامه

YILDIZNĀME

Isto kao pod br. 10096.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: اكر دلر بر كمسهء يا خود بر محبوب يا محبوب مسخّر ايدوپ اللّه تبارك وتعالى امر ايله ايتمك ديلك اوّل مطلوبك اطه ئي وانا ئي آدين بيله سين وداخي جمله حساب ايدوپ اون ايكي طرح ايده سين اون ايكي بروجده اولشدوره سين هر قنده تمام اولورسه مطلوب... اندن يلدوز بلوب اكا كوره عمل ايده سين اون ايكي بروج قسمت اولنه بوروجده بونلردر اكر بر قلسه اتشيدر يلدوزي مريخدر كوني پرشنبه در...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: في بيان روزنامه بيان حضر الياس كوندن ويدو كوننه دك ٥٣ ويدو كوندن پترو كوننه دك ١٥ پترو كوندن ايلين كوننه دك ٢١ ايلين كوندن غوسپوين كوننه دك ٢٧

غوسپوين كوننده كوچك غوسپوين وارنچه ٢٤ كوچك غوسپويندن مهول كوننه دك ٢٠ مهول كونندن قاسم يعني لوچين كوننه ٢٦ قاسم كونندن نقو كوننه دك ٤٠ نقو كونندن بوزوق كوننه دك ٣٨ بوزوق كونندن حضر الياس كوننه دك ١٢

L. 5; 21 x 14,5 (19 x 14); 23-25 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta. nepostojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani, dohvaćeni vlagom, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza. Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10098. R-9134

فصل في استخراج الهيلاج وما يتعلّق بها

FAṢL FĪ ISTIẖRĀĞ AL-HAYALĀĞ WA MĀ YATA'ALLAQU BIHĀ

Poglavlje iz nekog astrološkog djela na turskom jeziku o proricanju sudbine na osnovu položaja sazviježđa na dan rođenja, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima.

Početak (l. 1b):

أوّله: **فصل في استخراج الهيلاج وما يتعلّق بها** معلوم اوله كه مدّت عمر مواليدي بلمك حقّ تعالى حضرتلرندن غيريه مخصوص اولميوب لكن بو فنّك اولولري تجربه وقياس اصول ايله نوعان حقيقتنه ايرمشلر يوخسه دخي والهامله دكل وبو اصولي بيلمك ايچون ايكي دليل وضع ايلمشلر اولكسي هيلاج ايكنجسي كتخدادر هيلاج دليل روح وكيفيّت عمر دليلدر وكتخداه دليل جسم وكميّت عمره دليلدر...

Završetak (l. 9b):

آخره: والكواكب الناظر اليه اذا كانت بين البيتين پس ايدي كتخداه بر بيتك عينيله درجه سنبله بولنميوب بيتين اراسنده بولنب عطيّه سني محلّنه كوره تعديل ايلمك لازم يوقاروده دنيلر يدي قاعده سي اولدركه اوّلا مركز اقرب ايله كوكب اراسنده اولان تفاضلي اخذ ايدوب اولان تفاضل درجاتنه اوّل نام قوياس بعده مزبور مركز ايله مركز ثانينك عطيّه لري اراسنده اولان تفاضلي اخذ يعني اقلّني اكثرندن اخراج باقي قلان تفاضله رابع نام قوياس... (l. 10a) كذلك مايل الوتد وزايل الوتد والوتد سنبله كتخدايه ناظر كواكبك عطيّاتي بويله تعديل اولنور. تمّت.

L. 10; 21,2 x 15 (15,5 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na listovima 2b, 3b i 5a astrološke tabele pisane crvenim mastilom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10099. R-9536

ملحمه

MALḤAMA

Dio djela iz oblasti astrologije, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U djelu se govori o prognozama događaja na osnovu pojava na nebu i drugih meteoroloških fenomena, kao i o događajima koji su se desili u prošlosti na određeni datum solarne godine te šta bi bilo lijepo u tome danu činiti. Djelo je nepotpuno na početku i na kraju pa nismo mogli utvrditi ime njegova autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: **روز اثنى عشر آيك** اون ايكنجي كوني اول كوندركه بيت المقدس فتح اولدي قوتلو كوندر نكاح وتزويج وبازركانلق وسفره وارمق دوكلي قوتلودر هر كيم بو كونده بر حلوت يره چقه دورت ركعات نماز قليه باش قيوپ اغلسه هر نه حاجتي وار ايسه حقّ تعالى...واكر دوشمانيله چالش قلسه نصرت بوله واكر اوغلان طوغسه نيك بحت اوله... **روز اربع عشر آيك** اون دردنجي كوني مبارك كوندر سفره وارمق ايو اوله وعورة المق ونكاح ايتمك ايودر...

Završetak ovdje (l. 31b):

آخر الموجود: **سچلو يلدز طوغمق حكميدر** اكر بو آيده ساچلو يلدز طوغسه روم ايلي طالغلق اوله ووبا فتنه وقزلق ظاهر اوله يمن وطائف اقليمي امينلك واجوزلق اوله ياغ وپنبوق وزيت اوجز اوله وفلسطين ايلنده يعني شام ايلنده جنك وطرابلق اوله وروم پادشاهي كندو ايلنده چوق صواش ايده اللّه أعلم...**الكم سغمال كورنمك بياني** اكر بو آيده مشرق جانبندن الكم سغمال ظاهر اولسه اكين وپجين اوتي اوكات امّا اوله كيم القي قيريله وپادشاهلر اورته سنده عداوت...

L. 31; 26,5 x 20,5 (15,5 x 11); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst mjestimično oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10100. R-9144

Zbirka (مجموع), 2

L. 46; 14,5 x 10,2 (11 x 7); 11 redaka. *Riq'a*, pisana oštrim perom, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Naslovi djela pisani crvenim mastilom, a naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez jednostavan, od običnog tanjeg kartona.

1. L. 1b-24b

ترجمهء كدوسي للمقنطرات

TARĞAMA-I GEDŪSĪ LI AL-MUQANṬARĀT

Djelo o određivanju ugla, odnosno geografskog položaja nekog mjesta pomoću *rub-tahte*, raspoređeno na uvod (المقدّمة) i 13 poglavlja (الباب). Djelo je na arapskom jeziku 1268/1851. godine napisao, a potom na turski jezik preveo Sulaymān Murād b. ʻUmar b. Aḥmad b. Saʻīd al-Gedūsī, umro u kasabi Gedūs (danas Gediz, jugozapadno od Kütahije u Turskoj) poslije 1276/1859. godine. Prijevod djela na turskom jeziku štampan je u Istanbulu bez oznake godine i bio je dugo vremena veoma popularan među muvekkitima širom Osmanskog carstva pa i u Bosni. Ovaj prijepis je, najvjerovatnije, iz štampanog primjerka. Naslov na početku crvenim slovima ترجمهء كدوسي للمقنطرات

O. M. III, 297; Osmanlı Astronomi II, 436/2, 601-602; Jahić XII, 7338/6 i 7342/2.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، **وبعد**، معلوم اوله كه ربع دائره نك جانب مقنطراتدن اسهل طريقله اخذ ارتفاع ايچون بو رساله

ترجمه اولنوپ بر مقدّمه اون اوج باب اوزرينه ترتيب اولندي. **المقدّمة** مقدّمه ديديكمز اشبو ربع دائره نك رسملري واول رسملره متعلّق اولان اشيالر بياننده اوليجيدر...

Završetak (l. 22b):

آخره: **الباب الثّالث عشر** في معرفة ساعات الزّمانيّة ساعات زمانيه بلمسنك طريقي اولدركه مرئي درجهء شمس اوزرينه نشانليوپ خيطي خطّ زواله وضع ايدوپ... (l. 24b) واكر ساعت زمانيّهء ليليّه نك درجه لري بلنمك مراد اولنسه مري ئي درجهء شمسك نقيضي اوزرينه نشانليوب خطّ ساعت زمانيّه اوزرينه وضع ايده سين قوسك آخرندن قطع ايتديكي درجهء ساعت زمانيّه ليلي درجه سي اولور **مثلا** سنبله نك نقيضي دلو برجنك اوزرينه مري ئي نشانليوپ خطّ ساعت زمانيّه اوزرينه وضع ايلدك خيط قوسك آخرندن اون اوج درجه قطع ايليوب ساعت زمانيّه ليلي درجه لري معلوم اولدي. تمّت تمام.

2. L. 25b-46b

ترجمهء كدوسي للجيب

TARĞAMA-I GEDŪSĪ LI AL-ĞAYB

Djelo o određivanju namaskog vremena pomoću *rub-tahte*. Djelo je raspoređeno na uvod (المقدّمة) i 12 poglavlja (الباب). Djelo je na arapskom jeziku napisao, a potom na turski jezik preveo Sulaymān Murād b. ʻUmar b. Aḥmad b. Saʻīd al-Gedūsī, umro u kasabi Gedūs (danas Gediz, jugozapadno od Kütahije u Turskoj) poslije 1276/1859. godine. Prijevod djela na turskom jeziku štampan je u Istanbulu bez oznake godine i bio je dugo vremena veoma popularan među muvekkitima širom Osmanskog carstva pa i u Bosni. Ovaj prijepis je, najvjerovatnije, iz štampanog primjerka. Naslov na početku crvenim slovima ترجمهء كدوسي للجيب

O. M. III, 297; Osmanlı Astronomi II, 436/1, str. 601; Jahić XII, 7338/7 i 7342/1.

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، **وبعد**، معلوم اوله كه ربع دائره نك جيب طرفندن ارتفاع اسهل طريقله اخذ ارتفاع اخذ اولنوپ نفعي عام اولنمق ايچون بو رساله ترجمه اولنوب بر مقدّمه اون ايكي باب اوزرينه ترتيب اولندي. **المقدّمة** مقدّمهء ربع مجيبك رسملري واول رسملره متعلّق اولان اشيالر بياننده در...

Završetak (l. 43b):

آخره: **الباب الثّاني عشر** في معرفة الإمساك امساكي بلمسنك طريقي اولدركه ربعك اوّلندن اون طقوز بچق جيوب مبسوطه اوزرينه اصل مطلق مريسنس وضع ايدوپ... (l. 46a) أمّا يالكز

تمكين باقي قالور ايسه آخر طرفنه در غفلت اولنميه زياده وقت لازمدر ولكن هذا آخر الكلام، والحمد للّه على الإختتام والصّلوة والسّلام سيّد الأنام وعلى آله الفخام وصحبه الكرام وقد تمّ تبييضهما بحمده تعالى وحسن توفيقه على يد جامعها وكاتبها أفقر العباد المحتاج إلى ربّه الباسط الأرض ورافع السّموات سليمان مراد بن عمر بن أحمد بن سعيد الكدوسي عليهم رحمة اللّه الملك العزيز (l. 46b) القويّ اللّهمّ اجعلنا انبغ وكان تاريخ التأليف **خسرغ.**

Na kraju djela (v. l. 46b) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis završio Ismā‘īl Ḥaqqī 19. džumadel-uhra (12)89/25. augusta 1872. godine.

حرّره إسماعيل حقّي في ١٩ ج سنه ١٢)٨٩).

10101. R-5492

Zbirka (مجموع), 4

L. 23; 16,5 x 11 (12,5 x 8); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, mjestimično vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi zagubljeni. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-10b

طالع مولود

ṬĀLI‘-I MAWLŪD

Astrološko djelo na turskom jeziku, u kome se govori o proricanju sudbine na osnovu položaja zvijezda u trenutku rođenja određene osobe, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku هذا كتاب طالع مولود

Početak (l. 1b):

أوّله: ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر زْ...
١ ٢ ٤ ٨ ٣ ٨ ساقط ٤ ٤ ٨ ٧

باب طالع حمل قَاعِدَه شُويْله دُرْكه: بِر كشي صَيْرو اوُلْسَه اِسْمِنِي وَانَاسِي اِسْمِنِي حِسَابْ اِيدُوبِ وَاون ايكي شر اونْ ايكي شر طَرايْلكِلْ بَاقِي نَه قَلُورْسَه اكا كوره عَمَلْ اَيْلَيَه سِنْ يَعْنِي اَكَرْ بِرْ قَلْسَه بِلْمِشْ اولكم حَمْل در ٢ ثوردر ٣ قلسه جَوْزَادُرْ ٤ قلسه سرطاندر ٥ قلسه اَسَدر ٦ قلسه سُنْبُلَدُرْ...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: باب پريّسي آدي يهوددر سليمان پيغمبر عـ م ايتدي يا يهوددي پرك وطوراغك قنده در وآدَمْ اوغلان نسي نته رنجلو قلورسين آنك درمان ندر ددي اندن اول يهودي ايتدي يا نبى الله بنم يرم وطوراغم يرالتنده اولور هر بري قچنكم بر يره آرسوزلق اشْلرسه قوش كبي...

2. L. 11a-19b

إلهي لر
ILĀHĪLER

Zbirka ilahija čiji su autori pjesnici: Ašraf-oğlu, Bayrām, Yūnus, Miṣrī, Niyāzī, Nūrī i Sazā'ī.

Početak (l. 11a):

أوّله: **إلهي اشرف اوغلي**

بو كونكلم شهرني سيران ايدركن   ددي بسرّم بكا سيران ايچنده
درد دوشدك نچون درمان اررسين   عاشقلر درد آرر درمان ايچنده

Završetak (l. 19b):

آخره: **إلهي مصري**

عارفين هر بر سوزوني طويمغه انســان كرك   وجهانــــده بحرني پايان اولان عنلر بزي
آى نيازي قطره مزدر ريان سالدق بز بوكون   قطره نيچه انلاسين عمّان اولان انلار بزي

3. L. 20b-23a

حزب البحر
ḤIZB AL-BAḤR

Dova za otklanjanje raznih vrsta nevolja kao što su: bolest, strah, neprijateljstvo, dugovi, utapanje, nepravda itd., te za ispunjenje pojedinih murada (želja) kao što su: sticanje imetka, jačanje razuma, očuvanje imana itd. Sastavio na arapskom jeziku poznati pjesnik i šejh šazilijskog reda 'Alī b. 'Abdullāh b. 'Abdulğabbār aš-Šādilī, Nūruddīn, Abū al-Ḥasan, rođen 591/1190., umro 656/1258. godine. Ova dova je posebno popularna kod sljedbenika pojedinih derviških redova.

Kaḥḥāla VI, 137; Ahlwardt III, 3868-3874; Brockelmann G I, 449 i S I, 641; Köprülü II, 119/5 i III, 712/6; Dobrača I, 365/4; Fajić III, 2120/3; Jahić XII, 7489.

Početak ovdje (l. 20b):

أوّله: يقرأ (تقرأ) سورة عمّ يتساءلون إلى آخرها ثمّ سورة النّصر إلى آخرها ثمّ حزب الشّاذلي وهو المسمّى حزب البحر وهو هذا بسم اللّه الرّحمن الرّحيم يا اللّه يا عليّ يا عظيم يا حليم يا عليم أنت ربّي وعلمك حسبي فنعم الرّبّ ربّي ونعم الحسب حسبي تنصر من تشاء وأنت العزيز الرّحيم نسألك العصمةَ في الحركاتِ والسّكناتِ والكلماتِ والإراداتِ والخطراتِ من الظّنونِ والشّكوكِ والأوهامِ...

Završetak (l. 22b):

آخره: بسمِ اللّه الّذي لاَيضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْئٌ فِي الأرْضِ وَلاَ فِي السّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ **ثلاثا** وَلا حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاّ باللّه العليّ العظِيم **ثلاثا** ثمّ يذكرُ بالنفي والإثبَات **ثلاثا وثلاثين** فإذا فرغ يأخذ بلفظة الجلاَلة **٣٣** فإذا فرغ يأخُذُ يَقول لاَ إلَهَ إلاَّ اللّهُ محمّدٌ رَسُولُ اللّه **ثلاثا** وَبَعْدَهُ يَقُولُ كلمةُ حقّ عَلَيْهَا نَحْيَى وَعَلَيْهَا نَمُوتُ وَبِهَا نَبْعَثُ إنْ شاءَ اللّهُ منَ الآمنِينَ بِرَحْمَةِ (l. 23a) اللّه والحمدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الفاتحة.

4. L. 23a

إجازة بقراءة حزب البحر

IĞĀZA BI QIRĀ’A ḤIZB AL-BAḤR

Idžazet (dozvola) za čitanje gore navedene aš-Šāḏilījeve zbirke dova حزب البحر (v. br. 10101/3). Idžazet je izdao pročelnik kadirijske tekije u Bagdadu as-Sayyid ‘Alī al-Qādirī šejhu kadirijskog reda Muḥammad b. Ḥasanu al-Bosnawīji, rođen oko 1697. godine, umro 21. džumadel-ula 1191/28. juna 1777. godine. Spomenuti šejh Muḥammad b. Ḥasan al-Bosnawī al-Qādirī bio je šejh Hadži Sinanove tekije u Sarajevu punih četrdeset godina, od 1737. pa sve do svoje smrti 1777. godine.

Bašeskija, Ljetopis..., str. 215-216; Mujezinović, Epigrafika I..., str. 251.

Puni tekst idžazeta glasi:

بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام الأتمّان الأكرمان على خاتم النّبيّين وعلى آله وأصحابه أجمعين، **وبعد**، فقد طلب الرّجل الصّالح والعبد النّاجح الشّيخ محمّد بن حسن البوسنوي القادري الإذن في قراءة حزب البحر الّذي هو للشّيخ الشّاذلي فأجزته بقرائته متى شاء وأنا الفقير إلى اللّه الغنيّ السّيّد علي القادري خادم سجّادة جدّه قدّس سرّه العزيز ببغداد المحميّة عفى عنه ربّ البريّة.

Ispod teksta idžazeta nalazi se otisak pečata učitelja as-Sayyida ‘Alīja al-Qādirīja. Na pečatu je čitljivo ime (عبده سيّد علي القادري).

Na listu 11b nalaze se tri bilješke o rođenju šejh Muhamedovih sinova: Yāsīna, ʻAbdulqādira i Waysa. U prvoj se kaže da je Yāsīn, sin šejha Muhameda rođen u četiri sata poslije akšama uoči petka 7. zul-hidždžeta 1158/31. decembra 1745. godine.

مولود يس ابن شيخ محمّد ساعت درده ايكن جمعه جيجه (كيجه) سي ذا (ذي) الحجّه نك
يدي سنده سنه ١١٥٨ ثمان وخمسين ومائة وألف.

U drugoj bilješci se kaže da je ʻAbdulqādir, sin šejha Muhameda rođen u srijedu prije podne 5. džumadel-evvela 1148/23. okrobra 1735. godine.

مولود عبد القادر ابن شيخ محمّد القادري جماذى الأوّلك بشنجي كوني چهار شنبه وقت
قوشلق سنه ١١٤٨

U trećoj bilješci se kaže da je Ways (Vejs), sin šejha Muhameda rođen u jedan sat poslije akšama 21. šabana 1181/11. januara 1768. godine.

مولود ويس ابن شيخ محمّد شعبانك يكرمي برنجي كيجه سي ساعت برده سنه ١١٨١ كانون
ثاني برنجي كوني سنه ١٧٦٨

Rukopis je sigurno bio u vlasništvu šejha Muhameda, mada su neke bilješke napisane kasnije, vjerovatno rukom kasnijih vlasnika.

10102. R-5581

Zbirka (مجموع), 5

L. 41; 20,3 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nasẖ* i *taʻlīq*, pisani tupim perom, nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, s kožnim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebru papirom.

1. L. 1b-3b + 10a-13a

زايجهء حامديه

ZĀYIĞA-I ḤĀMIDIYYA

Kratko djelo iz astrologije, na turskom jeziku, od nepoznatog autora, u kome se pomoću astroloških tablica proriče sudbina. Naslov prema početku.

Početak (l. 1b).

أوّله: **أمّا بعد**، زايرجهء (زايجهء) حامديه ايله سؤآلدن جواب منظوم بيت استخراج ايتمنك طريقي بودركه أوّلا طالع دوتمق كركدر وبو طالعي جمل كبير ايله حساب ايدوب مقدار عدد اولديسه جمع ايدوب ١٢، ١٢ طرحدن صكره باقي قلان حاصل اولورسه حفظ ايده سين بعده سؤالات جدولنده ارايوب...

Završetak (l. 3a):

آخره: **اخراج الضّمير** تقرأ الفاتحة وتنوي ويدك على خرف من الحروف وتعدّ من ذلك الحرف إلى تسعة فإنّه يخرج المقصود فاعتمد عليه وهذه الأحرف تكون عليه النّيّة ن خ ض خ ن ع م ... دم د ر ر ت ت ت ر.

2. L. 4a-7b

قصائد القائمي
QAṢĀ'ID-I QĀ'IMĪ

Kaside na turskom jeziku u kojima se govori o stanju u rumelijskom dijelu Osmanskog carstva (Bosni, Hrvatskoj i Dalmaciji) u drugoj polovini XVII stoljeća. Spjevao šejh Ḥasan-efendi Qā'imī iz Sarajeva (umro u Zvorniku, gdje mu se nalazi i turbe, 1091/1680. godine).

Trako-Gazić, 258; Popara XVI, 9267.

Početak (l. 4a):

أوّله: غفلت يتر قرداشجغم آچ كوزوني اويانه بق
بوشكل انسانه كلوپ حق برلكين دويانه بق
طقوزاته صلبين كچوپ هم درت اكا رحمن آچوپ
بو اوچ اوغل شكلين سچوپ كل صورت انسانه بق

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: هرسكله موستارسرحدي اكليس درنيش تااسقرادين
هم بلد اسلام هم ناوين نجه كيدر دشمانه بق

Listovi 8-13 neispisani.

3. L. 14b-19a

فقه الكيداني
FIQH AL-KAYDĀNĪ

Kratko djelo o islamskoj molitvi (namazu). Napisao na arapskom jeziku Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī, umro oko 900/1494.

godine. Djelo je poznato još i pod nazivima: مقدّمة الصّلوة - مطالب المصلّي - عنوان المشروعات وغير المشروعات وأحكامها - شروط الصّلوة - الكيدانيّة في الفقه Djelo se sastoji iz osam poglavlja (bāb) i ne treba ga miješati sa sličnim djelom koje je pod nazivom شروط الصّلوة napisao Ibn Kamāl-paša. Štampano je u Delhiju 1300/1882., u Istanbulu 1327/1909. i u Taškentu 1893. godine.

Kaḥḥāla VIII, 156; Ahlwardt III, 3524; Brockelmann G II, 198 i S I, 269/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, 127-128; Sarkīs II, 1580; Dobrača I, 399/4, str. 247; Zürich I, 50-53; Popara IX, 5308/2; Lavić X, 5840/5.

Početak (l. 14b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين...إعلم بأنّ العبد مبتلى بين أن يطيع الله فيثاب وبين أن يعصيه فيعاقب، والإبتلاء يتعلّق بالمشروع وغير المشروع فعلاً وتركًا، فلا بدّ من بيان أنواع المشروعات وغير المشروعات وبيان معانيها وأحكامها...

Završetak (l. 19a):

آخره: **الباب الثّامن** في المفسدات وهى في التّحقيق خمسة على العموم التّكلّم بكلام النّاس مطلقًا وحقيقةً وحكمًا والضّحك والعمل الكثير بلا اصلاح وترك فرض من الفرائض بلا عذر ولو طرأ فواته بدون اختياره، وتعمّد الحدث وقد استخرجت هذه الأحكام من المحيط والفتاوى الخانية والفتاوى الكبرى والهداية وحاشيتها والنّتف وميزان الأصول. والله أعلم بالصّواب. تمّت تمام.

4. L. 19b-34a

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralnog sadržaja, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine.

Kaḥḥāla XI, 266-169; Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Ahlwardt III, 3975-3977; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Ḥ. Ḫ. I, 216; Brockelmann G I, 423/32 i S I, 750; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105, Sarkīs II, 1408-1411; Popara IX, 5437/2 i XIII, 5766/12.

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله وأصحابه أجمعين. **إعلم** أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمة الشّيخ الإمام زين الدّين حجّة

الإسلام أبي حامد بن محمّد بن محمّد الغزالي... فكتب الشّيخ هذه الرّسالة في جوابه: **إعلم أيّها الولد** المحبّ العزيز أطال اللّه بقائك بطاعته وسلك بك سبيل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak (l. 34a):

آخره: **أيّها الولد** إنّي كتبت في هذا الفصل ملتمساتك فينبغي أن تعلم ما بها ولا تنساني فيه من أن تذكرني في صالح دعائك وأمّا الدّعاء الّذي سألته منّي فاطلبه من دعوات الصّحاح واقرأ هذا الدّعاء في أوقاتك خصوصًا أعقاب الصّلوة...اللّهمّ إنّي أسألك من النّعمة تمامها... وأعذنا في الدّنيا من موجبات النّدامة يوم القيامة وخفّف عنّا ثقل الأوزار وارزقنا عيشة الأبرار واكفنا واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار... برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

5. L. 34b-41b

أبيات تعليم المتعلّم مع التّرجمة التّركيّة

ABYĀT TA‘LĪM AL-MUTA‘ALLIM
MA‘A AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Izbor stihova iz djela تعليم المتعلّم koje je za muslimansku mladež napisao Burhānuddīn az-Zarnūğī, umro 593/1196. godine. Izbor i prijevod na turskom jeziku sačinio je nama nepoznati prevodilac. Prijevod na turskom jeziku je pisan između redaka.

Fajić III, 2074/2 i 2091/4; Nametak IV, 2677; Lavić XIV, 8128/2.

Početak (34b):

أوّله: **تعلّم يا فتى فالجهل عار**   **ولا يرضى به إلاّ حمار**
علم اوكرن أى يكت جاهللق عاردر   راضي اولمز جاهللقه إلاّ أشك
به نلت المعالى في حيواتي   **به عزّي وجاهي كلّ عمري**
بوعلم سببيله ايرشدم...ديرلكمده   بوعلمه بنم عزّم دخي بنم...وكلي عمرده

Završetak (l. 41b):

آخره: **كلّ العداوة قد يرجى إزالتها**   **إلاّ عداوة من عاداك عن حسد**
هردوشمنلق تحقيق اومولور اني   إلاّ شول كمسنك دوشمانلغي سكا
كيدرمك   عداوت ايلدي حسدن يعني قصقنمقدن

Iz kolekcije Muhamed-age Aganića (v. pečat na listu 1a).

HISTORIJA
HISTORY

Arapski

10103. R-6324

Zbirka (مجموع), 4

L. 85; 18 x 11 (15 x 9); 17-25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i pojedina imena pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i tekst na njima teško čitljiv. Na marginama i između redaka ima dosta bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelomično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b

حلية النّبيّ

ḤILYA AN-NABĪ

Kratak opis poslanika Muhammeda, a. s., na arapskom jeziku. Opis se pripisuje četvrtom halifi 'Alī b. Abū Ṭālibu. Može se naći u mnogim biografskim, tefsirskim i hadiskim djelima. Naslov na početku krupnim slovima هذا حليهء رسول اكرم

Početak (l. 1b):

أوّله: عن علي بن طالب كرّم اللّه وجهه ورضى اللّه تعالى عنه كان وصف النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم قال لم يكن بطويل المغّط ولا بالقصير المتردّد ومان ربعةً من القوم ولم يكن بالجعد القطط ولا بالبسيط...

Završetak (l. 1b):

آخره: إذا مشَى يَتَقَطّعُ كأنّما يمشِي في صبب وإذا إلتفت معا وبين كتفيه خاتم النّبوّة وهو خاتم النّبيّ أجود النّاس صدراً وأصدقهم لهجةً وألينهم عريكةً وأكرمهم عشيرةً صلّى اللّه عليه وعلى آله وأصحابه أجمعين.

Na listovima 2a-11a razne bilješke, izreke, stihovi na arapskom i turskom jeziku i kraći fragmenti iz djela: شرح جوهر التّوحيد لإبراهيم اللّقاني (l. 2a i 3a), كنوز الحقائق للشيخ مناوي (l. 3a), كلّيات أبي البقاء (l. 3b), جواهر بحر المعارف لرمضان بن مصطفى الحنفي الرّومي (l. 7b), شرح الجامع الصّغير (l. 8a), من سيرة الحلبي (l. 8b), شرح البرده للشيخ محمّد رضى الدّين (l. 9a), الحصن الحصين (l. 10a) i في المواهب اللّدنيّة (l. 11a).

2. L. 11b-12b

شرح تاريخ إبن كمال پاشا
ŠARḤ TĀRĪḪ IBN KAMĀL-PĀŠĀ

Kratka risala u kojoj se objašnjava rješenje šifrovanog datuma i godine prijepisa nekog djela u bilješci koju je u razlomcima napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-pāša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Risala je na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima شرح تاريخ ابن الكمال

Početak (l. 11b):

أوّله: قال علاّمة الرّوم إبن الكمال رحمه اللّه الملك المتعال في كتاب من كتبه السّامية بطريق الألغاز والتّعميه: تمّ الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب في اليوم الجمعة وهو العشر التّاسع من الثّلث الثّاني من السّدس الثّاني من النّصف الأوّل من العشر السّادس من العشر الثّالث من العشر العاشر من الهجرة النّبويّة انتهى بعبارته قال المولى المذكور: من استخرج هذا التّاريخ وبلغ المرام فقد قدر على شيىء لم يقدر عليه أكثر العلماء الكرام أقول: الأمر سهل على من يسّره اللّه تع وذلك أنّ التّاريخ يشتمل على الآحاد والعشرات والمئات والآحاد تعتمد إلى العشرة والعشرات إلى المآئة...

Završetak (l. 12b):

آخره: وأمّا الرّبيع مطلقًا فإنّه يتّصل به لفظ الشّهر للفصل بين ربيع الشّهور وربيع الأزمنة هذا وقد وقع التّحرير يوم الثّلثاء وهو العشر الثّاني من الثّلث الثّاني من السّدس الثّالث من النّصف الثّاني من العشر الثّامن من العشر العاشر من الهجرة النّبويّة عليه أكمل التّحيّة. تمّت.

Na listovima 13a-17a razne bilješke i fragmenti iz djela مواهب اللّدنيّة Aḥmada al-Qasṭalānīja, te zbirki fetvi: الفتاوى الظّاهريّة i منية الفتاوى.

3. L. 17b-19a

الأجوبة المحرّرة في البيضة الخبيثة المنكرة
AL-AĞWIBA AL-MUḤARRARA FĪ AL-BAYḌA AL-ḪABĪṮA AL-MUNKARA

Kratka rasprava o uskršnjem jajetu kod kršćana. Prema uvodu, napisao na arapskom jeziku Muḥammad Waḥdatī b. Muḥammad al-Uskūbī, čije se ime u zvorima navodi kao ‘Uṯmān b. ‘Abdullāh al-Adirnawī, umro 1130/1718. godine. Nama dostupni izvori u kojima se spominje ovaj autor ne navode ovo djelo. Ovoga autora ne treba miješati s Aḥmadom Waḥdatījem Bošnjakom.

Kahhāla VI, 258 i XII, 94; Ḥ. Ḫ. II, 1851; A. M. I, 658; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 551; Šabanović, Književnost, 106-108.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد للّه الّذي حسّن الإيمان وجميع أحواله وقبّح الكفر وسائر أعماله... **أمّا بعد**، فيقول الملتجئ إلى كرم ربّه الخسيّ (السّخيّ) محمّد وحدتي ابن محمّد الأسكوبي حامداً للّه على تطهيرنا ظاهراً وباطنًا بحفظه وحمايته عن ألوان الكفرة وأدناسهم قد سألني بعض الأحبّة من الأتقياء عمّا ابتلى به أهل الكتاب في بلاد الرّوم من انتشار بيضة الكفر بينهم أخذاً واعطاء وأكلاً يوم النيروز المسمّى بروز خضر تقريبًا هل يجوز لهم ذلك وفيه إعلان الكفر وترويجه فشجّعني غيرة الإيمان وحميّة الأوطان على أن أكتب في ذلك ما يقبله من له ديانة وإنصاف وتباعد من الإعتساف وأسمّيه **الأجوبة المحرّرة في البيضة الخبيثة المنكرة** ...

Završetak (l. 18a):

آخره: **قلتَ** هل يمنع أهل الذّمّة عن إظهار بيضتهم في بلاد المسلمين بينهم؟ **قلت:** نعم لقولهم يمنع أهل الذّمّة عن إظهار شعائر الكفر بين المسلمين وهذه خاتمة الأجوبة. (l. 19a) والحمد للّه على توفيقه لذكر الحقّ وتنميقه نسئل (نسأله) العافية في الدّنيا والآخرة وأن يختم لنا بالحسنى ويبلّغنا المقام الأسنى ويحفظنا في هذا المحلّ الأدنى عن الكفر وأعماله وآثاره وعن إبطائه وإظهاره وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين.

Na listu 19b-25a fragmenti iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku: من شرح رسالة البركوي لأستاذنا الشيخ محمّد وحدتي (l. 19b), من شرح ديباجة المصباح من الأحكام (l. 20a), من شرح البركوي لأستاذنا الشيخ محمّد وحدتي (l. 21b), للسيّد علي زاده النّبويّة لإبن طورخان (l. 22a-24b).

4. L. 25b-62a

أشعار على ترتيب الفبائي
AŠ'ĀR 'ALĀ TARTĪB ALIFBĀ'Ī

Zbirka pjesama, mudrih izreka, poslovica i zagonetki na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, poredanih po alfabetu po prvom slovu u prvoj riječi, od nepoznatog sakupljača. Zbirka je podijeljena na 28 poglavlja (فصل), prema broju slova u arapskom alfabetu.

Početak ovdje (l. 25b):

أوّل الموجود: **فصل في الباء**

بلبل ديديكم فاختته يه ســـوزي اوزاتمه   كل نخلي بنم سروخ امان سنك اولسون
بلبل نالاني كورمه عبرت آل پروانه دن   دفتر ديوان صنعمـــز كلور ديوانه دن

فصل في التاء (l. 27b)

تروش طوغريلق لتسك دخرايتم رغبت   چيله سز قاشـي پاريله اولمـاز الفت

Završetak (l. 61b):

آخره: **فصل في الياء** (l. 61b)

ياسمن دارم قوروپ دانه توكنجه سنبل   قاچدي كلدن اوته رك صقلغـه دربلبل
يتـر اللّه ك شكايتـي كلـدن   ورق ديـكر از هـزار چمـن...
يا قـوم اذنـي لبعض الحيّ عـاشقـه   والاذن تعشـق قبـل العـين أخيـانا

Na listovima 62b-85a razne bilješke, stihovi, izreke, zagonetke, kratke priče, hadisi i fragmenti iz raznih djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač, Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ḥasan b. ʻAlī. Nedatirana bilješka prepisivača nalazi se na listu 45a.

قد وقع الفراغ من تنميقه بعون اللّه وتوفيقه على يد أضعف عباد اللّه الصّمد أحمد بن الحاج حسن بن علي غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

10104. R-4796

Zbirka (مجموع), 2

L. 136; 21,5 x 15,5 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama prvih deset listova ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, s kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-72a

الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ)

AŠ-ŠAMĀʼIL AN-NABAWIYYA
(ŠAMĀʼIL AN-NABĪ)

Životopis poslanika Muhammeda, a. s. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻĪsā b. Sawra at-Tirmiḏī, Abū ʻĪsā, rođen 210/825., umro

279/892. godine. Djelo je pod naslovom الشّمائل النّبويّة والخصائل المصطفويّة štampano u Istanbulu 1264/1848., u Kalkuti 1262/1846. i u Fesu (u Maroku) 1310//1892. godine (v. *Sarkis, I, str. 632-633*).

Kaḥḥāla XI, 104-105; Ḥ. Ḫ. II, 1059; Ahlwardt IX, 9634; Brockelmann G I, 162 i S I, 267-269; Kenderova, 67; Dobrača I, 151/4; Fajić V, 3560 i XI, 6711; Jahić HAS, 533; Lavić NUB, 134.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، وسلام على عباده الّذين اصطفى...قال الشّيخ الإمام الحافظ أبو عيسى محمّد بن عيسى بن سَوْرَةَ التّرمذي رحمه اللّه: **باب** ما جاء في خلق رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم **أخبرنا** أبو رجاء قتيبة بن سعيد بن مالك بن أنس عن ربيعة بن أبي عبد الرّحمن عن أنس بن مالك انّه سمعه يقول: كان رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم ليس بالّطويل البائن ولا بالقصير...

Završetak (l. 72a):

آخره: **حدّثنا** محمّد بن علي رضى اللّه تعالى عنه قال: سمعت أبي يقول: قال عبد اللّه بن المبارك رضى اللّه عنه: إذا ابتليت بالقضاء فعليك بالأثر. حدّثنا محمّد بن علي... قال: هذا الحديث دين فانظروا عمّن تأخذون دينكم. تمّ تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela (v. l. 72a) bilješka u kojoj se kaže da je prijepis ovog primjerka 23. rebiul-ahira 1168/6. februara1755. godine završio Ḥasan b. Ibrāhīm iz kasabe Foča.

قد وقع الفراغ عن هذه النّسخة الشّريفة عن يد حسن بن إبراهيم عن قصبهء فوچه غفر اللّه له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه قد وقع الفراغ في سنة ثمان وستّين ومائة وألف في شهر ربيع الآخر في يوم ثلثة وعشرين تمام شد.

2. L. 73b-136a

الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين

AL-ḤIṢN AL-ḤAṢĪN MIN KALĀM SAYYID AL-MURSALĪN

Zbirka hadiskih dova. Sabrao iz raznih hadiskih zbirki, zbirki dova i virdova poznati učenjak hadisa, kiraeta, tefsira, fikha i lingvistike Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf al-Ǧazarī, Šamsuddīn, rođen 751/1350., umro 833/1429. godine. Autor je djelo napisao u Damasku 791/1389. godine. Djelo je prvi put štampano litografijom 1277/1860. godine u Bulaku (u Egiptu).

Kaḥḥāla XI, 291-292; Ḥ. Ḫ. I, 669; Ahlwardt III, 3701; Brockelmann S II, 277/19; Köprülü III, 32; Dobrača I, 588/3; Fajić XI, 6988; Sarkīs I, str. 63/1; Popara HAS II, 1059; Lavić NUB, 248.

Početak (l. 73b):

أوّله: اللّهمّ صلّ على سيّد الخلائق...قال الفقير الضّعيف...محمّد بن محمّد بن محمّد بن الجزري لطف اللّه تعالى في شدّته **أمّا بَعْدُ**، حمد للّه الذي جعل الدّعاء لردّ القضاء والصّلوة والسّلام على محمد سيد الأنبياء وعلى آله وصحبه الأتقياء الأصفياء **فإنّ هذا الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين** وسلاح المؤمنين من خزانة النبي الأمين...

Završetak (l. 136a):

آخره: والحمد للّه أوّلاً وآخراً وباطنًا وظاهراً وصلوته على سيّد الخلق محمّد وآله وصحبه وسلامه عليه وعليهم أجمعين. تمّ تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 1a nedatirana bilješka ranijeg vlasnika ‘Umara Ḥaqqīja u kojoj kaže da je ovaj rukopis kupio na legalan način (إشتريته بشراء صحيح). Ispod bilješke se nalazi njegov lični pečat, na kome je čitljivo عبده عمر حقّي.

10105. R-9096

الشّفا بتعريف حقوق المصطفى

AŠ-ŠIFĀ BI TA‘RĪF ḤUQŪQ AL-MUSṬAFĀ

Zbirka hadisa o životu poslanika Muhammeda, a. s., i dužnosti muslimana da ga poštuju. Napisao poznati muhaddis, mufessir, pravnik i lingvista ‘Iyāḍ b. Mūsā b. ‘Iyāḍ al-Yaḥṣubī as-Sabtī al-Mālikī, rođen u Septi 496/1103., umro u Fesu 544/1149. godine. Autor je bio vrhovni kadija u Granadi. Djelo je litografijom štampano u Egiptu 1286/1868, u Carigradu 1290/1873 i u Fesu 1305/1887. godine.

Kaḥḥāla VIII, 16-17; Ḥ. Ḫ. II, 1052; Ahlwardt II, 2559; Brockelmann G I, 369/, i S I, 630-632; Köprülü I, 352-353, II, 62-63 i III, 49; Sarkīs II, 1397; Dobrača I, 483; Fajić XI, 6728-6733; Popara, HAS II, 810; Lavić NUB, 136-139.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه المنفرد بإسمه الأسمى المختصّ بالعزّ الأحمى الّذي ليس دونه منتهى ولا وراءه مرمى، الظّاهر لا تخيّلاً ووَهْمًا، الباطن تقدّسًا لا عدمًا، وسع كلّ شيئ رحمةً وعلمًا... **أمّا بعد**، أشرق اللّه قلبي وقلبك بأنوار اليقين ولطف لي ولك بما لطف بأوليائه... فإنّك كرّرت عليّ السّؤال في مجموع يتضمّن التّعريف بقدر المصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم وما يجب له من توقير وإكرام...ولمّا توفّيت تقريبه ودرّجت تبويبه ومهّدت تأصيله وخلّصت تفصيله وانتخبت حصره وتحصيله ترجمته **بالشّفا بتعريف حقوق المصطفى**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 116b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: وقد قال عليه الصّلوة والسّلام إنّ عيسى عليه السّلام كفى من لمسه فجاء ليطعن بيده في حاصرته حين ولد فطعن في الحجاب وقال عليه السّلام حين لدّ في مرضه وقيل له خشينا أن تكون بك ذات الجنب فقال: إنّها من الشّيطان ولم يكن اللّه ليسلّطه عليّ...

L. 116; 24 x 14 (18 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokaliziran, pisan vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole na zlatnoj podlozi. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren debelom zlatnom trakom, a na ostalim listovima crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, po rubovima izlizani, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a tri bilješke ranijih vlasnika. U prvoj se kaže da je rukopis kupio Muḥammad Šahrī, u drugoj da je rukopis iz zaostavštine njegova sina otkupio Muḥammad Sa'īd, a u trećoj da je (1)223/1808. godine vlasnik rukopisa postao Aḥmad ar-Rūmī b 'Alī iz Valone (u današnjoj Albaniji).

- إشتريته بالإبتياع الشّرعي وأنا الحقير محمّد شهري،
- ثمّ إشترى من مخلّفات ابنه محمّد سعيد عفى لهما،
- إستصحبه الفقير الحقير أحمد الرّومي بن علي عن اولويته عفى اللّه عنهما العفوّ العليّ سنة (١)٢٢٣.

Ispod bilješke trećeg vlasnika i na marginama listova 2b, 13a, 21b, 32b i 44a nalazi se pečat na kome je čitljivo ١٢٢٧ أحمد اللّه على نعمائه سنه

10106. R-10518

عرائس المجالس في قصص الأنبياء

'ARĀ'IS AL-MAĞĀLIS FĪ QIṢAṢ AL-ANBIYĀ'

Dio obimnog djela o kur'anskim kazivanjima o Božijim poslanicima. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa'labī an-Nīsābūrī, Abū Isḥāq, umro 427/1035. godine. Djelo je prvi put štampano u Bulaku (Kairu) 1286/1869. godine. U ovome primjerku nalazi se sedmi i osmi dio. Naslov na početku (v. l. 1a)

الجزء السّابع من كتاب العرائس في المجالس...في قصص القرآن تصنيف الأستاذ العالم أبي إسحق أحمد بن إبراهيم الثّعلبي رحمه اللّه

Kaḫḫāla II, 60-61; Ḥ. Ḫ. II, 1131; Ahlwardt I, 1019; Brockelmann I, 350-351 i S I, 592; Köprülü I, 1118; Sarkis I, 663.

Početak sedmog dijela (l. 1b):

أوّل **الجزء السّابع**:...**باب في قصّة خبر عامبل** قتيل بني إسرائيل وقصّة البقرة. قال اللّه تعالى: **وإذ قال موسى لقومه إنّ اللّه يأمركم أن تذبحوا بقرةً قالوا أتتّخذنا هزواً** قال المفسّرون وجد قتيل في بنى إسرائيل اسمه عامبل ولم يحدوا قاتله واختلفوا في قاتله وسبب قتله فقال عطا والسدي كان في بني إسرائيل رجل كثير المال وله ابن عمّه مسكين...

Početak osmog dijela (l. 173a):

أوّل **الجزء الثّامن من كتاب العرائس**:...بقيّة القصّة ويروى أنّ آدم عليه السّلام لمّا أخذ النّار احترقت يده فخلّى عنها ثمّ قال لجبريل: ما لي تحرق يدي ولا تحرق يدك؟ قال: لأنّك عصيت اللّه ولم أعصه ثمّ أمر جبريل عليه السّلام آدم باتّخاذ آلات الحراثة وهو أوّل من عمل الحديد ثمّ أتاها بقرة من حنطة فيها ثلاث حبّات من الحنطة...

Završetak ovdje (l. 357):

آخر الموجود: قال فانكبّ عليه الرّجل يقبله ويقول له بأبي أنت وأمّي أحبّ أن تخلى سبيلي... وكان الرّجل كافراً فأسلم على ايديه وأعطاه أربعمائة ديناراً وخلّى سبيله فأوحى اللّه تعالى إليه قد نجّيتك من الرّقّ وأسلم الكافر وأعطاك مكان...

L. 357; 21 x 14,5 (16,5 x 9,5); 19 redaka. *Nasḫ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Na početku naknadno dodata četiri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim kaligrafskim slovima, veoma vještom rukom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama djelimično odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, popravljan dužinom hrbata i djelimično odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica lijepo urađene rozete s floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prijepis stariji od 1049/1640. godine jer na kraju jedne nečitljive bilješke na unutrašnjoj strani prve korice stoji dova da Bog poživi sultana Ibrahima (خلّد اللّه ملك إبراهيم سنة ١٠٤٩). Sudeći po rukopisu bilješka je pisana rukom Ğa‘fara b. Bahrāma, vršioca dužnosti kadije u Bögürdelenu (Šapcu), čije se dvije imze nalaze ispod bilješke. U jednoj od njih se kaže:

ما فيه من الإقرار بالصّلح والإبراء وقع عندي وأنا الفقير إلى اللّه الملك العلاّم...جعفر بن بهرام المولّى خلاقة بكوردلن المعمورة صينت عن الوقايع والمكدورات.

Između listova rukopisa nalazi se više papirića s raznim dovama i zapisima te jedan nedatirani dokument koji je izdao kadija u kadiluku Kamengrad, a u kome se govori o izmirenju računa između nekog Mehmeda i njegovog amidže Hasana-odobaše u tvrđavi Šturlić. Na Mehmedovom ličnom pečatu čija se dva otiska nalaze na poleđini dokumenta pored njegovog imena može se pročitati (بر آور إلهي مراد مـحـمـد). Najverovatnije je ovaj Mehmed bio i vlasnik rukopisa. Četiri otiska njegova pečata nalaze se i na više mjesta u rukopisu br. R-10516 (v. listove 3a, 3b i 4a) koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Iz kolekcije Ervina Sućeske iz Sarajeva (poklon).

10107. R-4862

نظم الدُّرر السَّنِيَّة في السِّيرة الزَّكِيَّة

NAẒM AD-DURAR AS-SANNIYYA
FĪ AS-SĪRA AZ-ZAKIYYA

Biografija poslanika Muhammeda, a. s., u 1.000 stihova na arapskom jeziku. Spjevao ‘Abdurraḥīm b. al-Ḥusayn b. ‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Ibrāhīm al-Kurdī al-‘Irāqī aš-Šāfi‘ī, rođen 729/1329., umro u Kairu 2. šabana 806/14. februara 1405. godine. Na početku naknadno dopisan naslov krupnim slovima: هذه ألفيّة حاوية للمقصد   عن نظم سيرة النّبيّ الأمجد

Kaḥḥāla V, 204; Ḥ. Ḫ. II, 1961; Ahlwardt IX, 9589/2; Brockelmann G II, 66 i S II, 70; Köprülü I, 1116/5.

Početak (l. 1a):

أوّله: يقول راجي مَن إليه المهربُ   عبد الرّحيم بن الحسين المذنبُ
أحمـد ربّـي بأتمّ الحمـــد   وللصّلوة وللسّـلام أهـدي
إلى نبيّـه وأرجـــو اللّه   في نجـح ما سألتـه شفـاها
من نظم سيرة النّبيّ الأمجدِ   ألفيـةً حاويـةً للمـقصـدِ

Završetak (l. 32b):

آخره: ثـمَ علـى عثمـان مـع علي وسائر الأصحاب والـــولي

تّمت سيرة النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم وعلى آله وأصحابه وأزواجه وذرّيته الطّاهرين... إلى يوم الدّين.

L. 32; 19,2 x 13,5 (16 x 10,5); 17-18 redaka. *Nash*, starinski, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, ručne izrade, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, s preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete s floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebru papirom. Na početku i kraju rukopisa dodat po jedan zaštitni list od ebru papira.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

10108. R-9023

كتاب التّاريخ وأخبار الأمم السّالفة

KITĀB AT-TĀRĪẖ WA AẖBĀR AL-UMAM AS-SĀLIFA

Dio nekog historijskog djela, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. Pored hronološki poredanih događaja iz historije Mameluka u Egiptu, djelo sadrži i mnoštvo stihova i biografija pjesnika. Na naslovnom listu na strani *a* naslov djela.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **وفي ثالث** عشر رجب سنة سبع مائة رسم السلطان محمّد بن الملك المنصور قلاون أنْ يلبس اليهود الذمّين العمايم الصفر والسّمره العمايم الحمر والنّصارى العمايم الزّرق ليتميّزوا بها ويعرفون فاستمرّوا على لبس ذلك **فقال أحمد بن أبي المحاسن الطّيّبي في ذلك:**

اللنّصـــارى واليهــود معـــا والســـامرين لما عممـــوا الخرقا
كأنّما بات بالصباغ منسهلا نسر السما فاضحى فوقهم زرقا...

Završetak ovdje (l. 125a):

آخر الموجود: **وقيل كان سبب احراق** (fol. 125b) أصحاب الأخدود بالنّار أنّه كان ملك له كافر يكفر له **فقال** الكافر: أنظروا لى غلاما فهما فأعلّمه علمي هذا فإنّي أخاف أن أموت فينقطع منكم هذا العلم ولا يكون فيكم من يعلمه... **قال**: فرماه فقتله. **فقال** النّاس: من قتل

الأسد؟ **فقالوا**: الغلام ففزع النّاس وقالوا قد علم هذا الغلام علمًا لا يعلمه أحد. **قال**: فسمع به
رجل أعمى **فقال** له: إذا رددت بصري فلك كذا وكذا من المال. **قال**: لا أريد منك مالاً ولكن إذا
رجع إليك بصرك...

L. 125; 27 x 18,5 (18 x 11,5); 21 redak. *Nasẖ*, starinski, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti i mjestimično dohvaćeni vlagom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listu 1a bilješka u kojoj se kaže da je rukopis za svoju medresu u Mostaru, 1064/1654. godine, uvakufio Aḥmad-āġā Bāb as-Sa'āda (aga carskog harema).

قد وقف هذا الكتاب راجي مغفرة خدا أحمد آغا باب السّعادة بمدرسته الواقع في بلدة
موستار لسنة أربع وستّين وألف.

Na listu 1b pečat vakifa na kome je čitljivo بنده أحمد بن علي.

Na marginama listova 2a, 20b, 21a, 15b, 16a, 59b, 60a, 39b, 40a, 79b, 80b, 89b, 90a, 99b, 100a, 109b i 110a oznaka da je rukopis vakuf (وقف).

10109. R-7532

رسالة في مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستاري

RISĀLA FĪ MANĀQIB AŠ-ŠAYẖ YŪYŌ MUṢṬAFĀ IBN YŪSUF AL-MOSTĀRĪ

Biografija poznatog mostarskog muftije i pisca Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārīja, umro 1119/1707. godine. Biografiju je na arapskom jeziku napisao njegov učenik Ibrāhīm b. aš-šayẖ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mostārī, poznat kao Ibrāhīm Opijač, umro 1138/1727. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا مناقب شريف مصطفى يويو المفتي الموستاري قدّس سرّه

Šabanović, str. 444; POF X-XI, str. 31-53; Hasandedić, 239/2 i 747; Fajić III, 2078/3 i XI, 6837/16; Jahić VI, 3736/3.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل العلماء بفضله كالأعلام، ومهّد بهم قواعد الشّرع وشيّد مباني
الإسلام، وجعل مناقبهم أحسن مناقب بعد الأنبياء الكرام... **أمّا بعد**، فيقول الفقير إلى اللّه الغنيّ

الباري إبراهيم ابن الحاج إسماعيل الموستاري...إنّ الأستاذ النّحرير صاحب التّقرير والتّحرير
المولى العلاّمة مصطفى بن يوسف بن مراد الموستاري...

Završetak (l. 10a):

آخره: هذا آخر ما أردنا من بيان مناقبه الشّريفة وتعداد محاسنه اللّطيفة والحمد للّه على الإتمام والصّلوة على سيّد الرّسل الكرام، وقع الفراغ من تأليفه يوم الأربعاء السّابع عشر من شهر شوّال المبارك سنة تسع عشرة ومائة وألف. ثمّ إنّي تمنّيت زمانًا أن أراه في المنام عالمًا بوفاته فبعد ما كتبت هذه الأوراق لقد رأيته قدّس سرّه وقلت له: ما فعل اللّه تعالى بك؟ فقال: لقد أمومتى اللّه تعالى بكرامات لم يكرم بها الكشّاف من العلماء، فانتبهت فشكرت اللّه تعالى على ذلك.

L. 10; 24 x 16,5 (14,5 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i tekst mjestimično oštećen. Na marginama ima nešto bilješki u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda, s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 10a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj kaže da je njegov prijepis iz autografa, u drugoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1278/1861. godine, završio u gradu Mostaru.

وقد استنسخ هذا المناقب عن النّسخة بخطّ المؤلّف رحمه اللّه تعالى في بلدة موستار الواقع في سنة ١٢٧٨ في شهر ربيع الأوّل أواسطها...والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين آمين!

10110. R-6962

Zbirka (مجموع), 4

L. 100; 33,5 x 20,5 (29 x 16); 31 redak. *Nasẖ*, pisan nalivperom s crnim i plavim mastilom. Obična pisanska sveska sa širokim linijama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-6b

جدول الولاة على الدّيار البوسنويّة

ĞADWAL AL-WULĀT 'ALĀ AD-DIYĀR AL-BOSNAWIYYA

Popis 264 osmanska namjesnika u Bosni s oznakom godine njihova postavljanja na taj položaj. Sačinio na arapskom jeziku Mehmed Handžić, umro 1944. godine. U kraćem predgovoru autor kaže da se u radu koristio Salnamom za 1293. hidžretsku godinu i Historijom Bosne Safvet-bega (Bašagića), s napomenom da je drugi izvor pouzdaniji. Djelo je autograf. Naslov na početku:

جدول الولاة على الدّيار البوسنويّة من طرف الدّولة العثمانيّة مأخوذ من سالنامهء بوسنه من سنه ١٢٩٣ومن تاريخ بوسنه لصفوت بك والعمدة على الثّاني.

Početak (l. 1b):

أوّله: العدد إسم الوالي تاريخ نصبه ولادته وفاته مدّة ولايته النسبة
١ اسحق بك ٨٦٨/٨١٧
٢ همّتي زاده نصوح بك ٨٦٩/٨٤٨
٣ الغازي عيسى بك بن اسحق بك ٨٧٥/٨٥٨
٤ منّت بك زاده محمّد بك ٨٦٨...

Završetak (l. 6b):

آخره: ٢٦٢ يكيشهرلي إبراهيم پاشا ١٢٩٢
٣٦٣ مناستيرلي محمّد ناظف پاشا ١٢٩٣
٢٦٤ اسكدارلي أحمد مظهر پاشا ١٢٩٤...تمّ.

وهذا الجدول مأخوذ من تاريخ بوسنه لصفوت بك وسالنامهء بوسنه من سنة ١٢٩٣ وبينهما مخالفة كثيرة فإنّ العدد في تاريخ صفوت بك ٢٦٤ وفي سالنامهء بوسنه ٢٤١ وبينهما مخالفات في تاريخ نصب الولاة وتقديم بعضهم وتأخير بعضهم وتكرار ولاية البعض وإنّما إعتمدنا على تاريخ صفوت بك وأشرنا إلى بعض المخالفات لما في سالنامهء بوسنه بالحبر الأحمر وحيثما قلنا في التّنبيه بوسنوي فالمراد ما هو أعمّ من البوسنوي والهرسكي.

2. L. 7a-12a

جدول المساجد بمدينة سراى
ĞADWAL AL-MASĀĞID
BI MADĪNA SARĀY

Popis 104 sarajevske džamije s oznakom godine njihova podizanja, imenima osnivača, nazivom mahala u kojima se nalaze ili su se nalazile te godinama stradanja i obnavljanja. Sačinio na arapskom jeziku Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Rad je podijeljen na dva dijela. U prvom dijelu (v. l. 7a-8b) dat je tabelarni pregled džamija po imenima osnivača poredanih po alfabetu, a u drugom dijelu (v. l. 9a-12a) se nalaze dopune, objašnjenja i napomene. Rad je autograf.

Početak (l. 7a):

أوّله: العدد	إسم المسجد قديما وحديثًا	تاريخ البناء	التّنبيه
١	آرمغانجي سنان ـ آرماغانوشا	٩٥٨	
٢	أسكداري أحمد چلبي ـ پاسيا ماحالا	٩٦١	
٣	إسكندر پاشا مصطفى بك ـ سكه نده ريا	٩٢٣	
٤	اوروچ پهلوان ـ متوللّينا		إحترق سنه ١٢٩٦

Završetak (l. 11b):

آخره: ١٥ بانيه الحاج عثمان أفندي. بناه سنه ١٠٠٠ كما ذكره أوليا چلبي في رحلته. وإحترق المسجد سنة ١٠٧١ ثمّ جدّده الحاج محمد بوزو زاده أحد تجّار البلده... (l. 12a) ١٠٤ بانيه الحاج أحمد ياغمجي أحد أعيان التّجّار بناه سنه ٩٥٧ وإحترق المسجد سنة ١١٠٩ ثمّ جدّده بعد تسع سنين دفتدرار مدينة سراى محمّد أفندي (تاريخ كمورا ٣٥٥).

Listovi 12b-19a neispisani.

3. L. 19b-33b

كتاب جامع لصحيح أخبار بلاد البوسنة والهرسك

KITĀB ĞĀMI‘ LI ṢAḤĪḤ AḪBĀR BILĀD AL-BOSNA WA AL-HARSAK

Opširni uvod u djelo u kome se govori o pojavi i širenju islama u prvim stoljećima po Hidžri i to samo u dijelu koji se odnosi na evropski dio Mediterana. Napisao na arapskom jeziku Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Autor u predgovoru kaže da je odlučio napisati opširno djelo iz historije Bosne i Hercegovine i da je djelo podijelio na dva dijela (قسم), te da će u prvom dijelu govoriti o hisẒoriji, a u drugom dijelu o znamenitim ličnostima. U uvodu u prvi dio kaže da će prvo dati pregled širenja islama u evropskom dijelu Mediterana u prvim stoljećima po Hidžri, a tek onda opširno govoriti o dolasku i širenju islama na Balkanu. Međutim, prerana smrt ga je spriječila da napiše ovo djelo.

Početak (l. 19b):

أوّله: الحمد للّه المبدئ المعيد، ذي العرش المجيد، الفعّال لما يريد... **أمّا بعد**، فيقول الفقير إلى اللّه تعالى محمد بن محمد بن محمد بن صالح بن محمد الخانجي البوسنوي... ولمّا كانت بلاد بوسنه وهرسك بلاداً مشهورة ظهر منها جمّ من العلماء وجمع من الشّعراء وعدد كبير من القوّاد

الكبراء وما لا يحصى من العظماء ناسب أن يوضع في تاريخها كتاب يشتمل على كلّ ما يستخرج منه القارئ صورة صحيحة لما مضى تلك البلاد وحاضرها. واللّغة العربيّة لغة المسلمين في مشارق الأرض ومغاربها فلحصول التّعارف بين المسلمين كان من الحتم اللاّزم تدوين هذا التّاريخ باللّغة العربيّة (l. 20a) وقد كنت ألّفت فيما سبق عجالة تشتمل على تراجم علماء القطرين وشعرائها وسمّيتها الجوهر الأسنى في تراجم علماء وشعراء بوسنه ووعدت في آخرها أنّي في هذا الموضوع سأعود وأعطيه حقّه من البحث فهذا هو إبتداء في الوفاء بالوعد السّابق وسيتمّ إن شاء اللّه ويكون بإذنه تعالى كتابًا جامعًا لصحيح أخبار تلك البلاد وذكراً جميلاً لي وقرّة عين كلّ مسلم راغب في خير الإسلام والمسلمين وإن كنت صنعته بين إناس من العلم يعرضون كما صنع نوح الفلك وقومه منه يسخرون، ثمّ إنّ هذا الكتاب مقسم إلى قسمين (الأوّل) يشتمل على أخبار البلاد و(الثّاني) على تراجم مشاهيرها. **القسم الأوّل** (الفصل الأوّل منه)، لمّا كانت بلاد بوسنه وهرسك جزءاً من قارّة اوروبا ناسب الإبتداء بذكر تاريخ انتشار الإسلام فيها كما فعلنا في الجوهر الأسنى فنقول...

Završetak ovdje (l. 33b):

آخر الموجود: وفي داخل ايتاليا بلدة تسمّى لوجرا وهى بلدة قديمة ضربها سنة ٦٦٥ الميلاديّة قونستان الثّاني إمبراطور الرّوم ثمّ عمّرها سنة ١٢٣٣ الميلاديّة الموافقة لسنة ٦٣١ الهجريّة الإمبراطور فردريك وأسكن فيها من عرب صقلية خلقًا كثيراً. وقد سبق أنّ جمال الدّين بن واصل لمّا وصل إلى ايتاليا سنة ٦٥٩ هـ وصف مدينة لوجرا وقال: أهلها كلّهم مسلمون من أهل جزيرة صقلية يقام فيها الجمعة ويعلن بشعائر الإسلام إلى آخر ما قال: ثمّ أخرج العرب من هذه المدينة شارل الثّاني من عائلة آنژو وسمّى هذه المدينة بسانته ماريه ولكن غلب عليها الإسم القديم (شارل الثّاني ولد ٦٤٤ هـ/١٢٤٦م ومات ٧٠٩ هـ/١٣٠٩م) ـ قاموس الأعلام أبو الفدا.

Listovi 34a-37b neispisani.

4. L. 38a-47a

ذكر فتح بلاد البوسنة
ḎIKR FATḤ BILĀD AL-BOSNĀ

Historija osvajanja Bosne od strane Osmanlija, na arapskom jeziku. Napisao Mehmed Handžić, umro 1944. godine, na osnovu raznih izvora, pretežno na osnovu Historije Bosne Saliha Sidkija Hadžihuseinovića, Muvekkita. Djelo obuhvata period od 761/1359. do 875/1470. godine.

Početak (l. 38a):

أوّله: **مراد خداوندكار**

ولد هذا السلطان سنة ٧٢٦ وجلس على تخت السلطة بعد أبيه سنه ٧٦١ وكان إذ ذاك في

السّنّ الثّلاثين من عمره وكان ملكًا عظيمًا في حبّ الفتوحات وحسن التّدبير وهو الّذي وجّه نظره بالكلّيّة إلى فتح البلاد البلقانيّة فاستولى على أدرنه ونقل إليها كرسي ملكه ليتيسّر له إرسال السّرايا والجيوش في البرّ الأوروبي فكان فيه الغزو والجهاد متتابعًا وكانت تسبي الأسارى وتأتيه السّيل الهامي والبحر الطامي ومنهم جعل الأساس للعسكر المعلم المسمّى بيكي چري ومعناه العسكر الجديد. ونذكر هنا من جهاده وغزواته ماله تعلق وادتباط بهذه البلاد البوسنويّة التي نحن بصددتأليف تازيخها فأوّل تلك الأخبار التي لها نوع تعلّق بهذه البلاد أخبار غزوة چرمن على نهر ماريچ...

Završetak ovdje (l. 47a):

آخر الموجود: ونصب السّلطان واليا على بوسنه المفتوحة محمد بك منّت زاده ونصب قره داوود بك الّذي كان عنده سلحدار لزعماء بوسنه وسائر الغزاة (وفي الهامش زيادة ما نصّها: إبن قره داوود بيك هو جعفر بيك وهو جدّ إبراهيم أفندي اليچوي المؤرّخ الشّهير).

Djelo nije završeno do kraja. Autor je namjeravao napisati i historiju osvajanja Hercegovine, jer na listu 47b stoji naslov ذكر فتح بلاد هرسك

Listovi 48-100 neispisani.

Poklonio autorov brat Mustafa Handžić.

Turski

10111. R-8347

تاريخ طبري ترجمه سي
TĀRĪḪ-I ṬABARĪ TARĞAMASI

Opća historija islama od postanka svijeta do 309/921. godine. Historiju pod nazivom تاريخ الأمم والملوك na arapskom jeziku napisao je poznati mufessir, muhaddis i historičar Muḥammad b. Ğarīr b. Yazīd aṭ-Ṭabarī, Abū Ğa‘far, rođen u Taberistanu 224/839., umro u Bagdadu 310/923. godine. Kasnije je ova historija prevedena na perzijski jezik, a s perzijskog ju je početkom 16. stoljeća na turski jezik preveo nepoznati prevodilac. Historija je podijeljena na četiri dijela i ovaj primjerak na turskom jeziku sadrži sva četiri dijela.

Kaḥḥāla IX, 147; Ḥ. Ḫ. I, 297; Flügel II, 103; Rieu I, 22; Karatay t, 463-475; Wiesbaden XIII1, 1; Fajić V, 3637-3641.

Na početku nedostaje vjerovatno 1 list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود : كيم جبرائيل عليه السّلام كله بو سؤاللريك جوابن اكا اوكرده تاكي اول كافرلره جواب وره جبرائيل اول كون كلمدي ويارنداسي كلمدي تا اون كون اولدي كلمدي جبرائيل كلمدكنه پيغمبر حضرتنوك مبارك خاطري تشويشله طولدي وتاسه لندي اول جهودلر ومكّه ومدينه كافرلري شاد اولدلر ايتلركه...

Završetak ovdje (l. 600b):

آخر الموجود : اندن خليفه كندو توقيعين يازدي وزيد هر نه بيورر ايسه صواب در ديدي وعبّاس وزير اول عطالري بيت المالدن چقروب اول كشيلره اولشدردي والله تعالى حضرتلرينه چوق شكرلر قلدلركوكللري خوش اولدي ومقتدرك اشين داست ايدب جميع مسلمانلر خطبهء منبرلرده مقتدر آدينه اوقوديلر وجهاني حفظ ايلدي والي آچوق اولوب جهانده عدل وداد ايلدي ورعايا داخي منصوره ده اولديلر والسّلام. تمّ تمام او تاريخ الحمد لله.

L. 601; 30 x 21,5 (23 x 15,5). Na listovima 1a-425b 19, a na listovima 426b-600b 27-35 redaka. *Nasḫ,* pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i odvojeni od poveza. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama rozete s floralnim motivima.

Sudeći po rukopisu, prva tri dijela (l. 1b-425b) prepisao je nepoznati prepisivač 966/1558-59 (v. bilješku na listu 425b), a prijepis četvrtog dijela (l. 526b-601a) završio je Idrīs b. Salīm al-Baliġrādī 18. muharrema 1086/14. aprila 1675. godine (v. bilješku na listu 601a).

تمّ الكتاب بعون الملك الوهّاب عن يد الفقير إدريس بن سليم البلغرادي...في ١٨ ماه محرّم
الحرام سنة ١٠٨٦

Na istom listu nalazi se nedatirana bilješka ranijeg vlasnika Ṣāliḥ b. Ḥasan-paše (صاحب ومالك صالح بن حسن پاشا).

Na listu 601b nedatirana bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio Ḥasan-pāšā b. ʻAlī-beg za Muṣṭafā-pašinu džamiju u kasabi Debar (danas u Makedoniji u blizini granice s Albanijom).

وقفه حسن پاشا ابن علي بك رحمة اللّه عليه بنفس قصبهء دبره بجامع مصطفى پاشا رحمة
اللّه عليه من أخذ وقرأ وقضى مراده وحبس ولم يسلّم إلى محلّه الموقوف أو باع أو وهب أو أعار
إلى غير من أخذ منه لعنة اللّه والملآئكة والنّاس أجمعين أبداً دائماً عليه.

Na prvom i zadnjem zaštitnom listu bilješke na turskom jeziku iz 1350/1932. godine u kojima se kaže da je vlasnik rukopisa Skender Bejtulahović, rođen 1310/1892-93. u selu Čolopek u kadiluku Tetovo u pokrajini (vilajetu) Kosovo.

ارناوودلقده قصوه ولايتي قالقانده لين قضاسنه چولپك قريه سنده مولود ١٣١٠ بيت اللّه
اوغلي اسكندر صاحبي سنه ١٣٥٠/١٩٣٢

Ispod bilješki i na većini listova nalazi se otisak njegova ličnog pečata na kome je čitljivo (اسكندر بيت الله) i potpis Skender.

10112. R-3500

ترجمة الضّرير وتقدمة الظّهير
TARĞAMA AḌ-ḌARĪR WA TAQDIMA AẒ-ẒAHĪR

Prevod s arapskog na turski jezik Ibn Isḥāqova djela سيرالنّبي. Preveo Muṣṭafā b. Yūsuf b. ʻUmar aḍ-Ḍarīr al-Arzan ar-Rūmī (Arzarūmī) al-Mawlawī 790/1388. godine.

Wiesbaden, XIII1, 59a, str. 45-46; Karatay t I, 1034; Rieu, CTM, 38; O. M. III, 137.

Početak (l. 1b):

أوّله: هزاران هزار بار شكر منت اول پير وبار جبّار واول كورجي وكوزه دجي ستّاره واول بلجي يار اخايجي غفّاره كه بو كوزه كورين عالملري اول كوغز عالمدن بربر نشانه كوستردي تا كه فراست استلري وفكرت ايلري...

بَنُمْ بَنْ ليكـمي بنده اونيدوب   سكَا مَشْغُول اُولُبْ سَنْ ديجي كم
سنك سَنْدَنْ جبارك يغكه لمش   كـه جانا جان تنـه تن ديجي كم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 237b):

آخره: دخي حمزهء تسكين ايلدي أبو جهل دخي بي حضور اولوپ دلي طوتلدي نطقه مجالي قالمدي اندن خلق كوچمك يراغن قلديلر هر بري يوكلرين يوكلدوپ كاربان قوم كوچديلر اندن اول بش صرما آغاجي اولالدي...

L. 237; 20,8 x 14,6 (18,5 x 11); 21 redak. *Nash*, mjestimično vokaliziran, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po rubovima izlizani i mjestimično dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, oštećen vlagom, po rubovima korica izlizan i djelimično odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na l. 1a).

10113. R-5977

كتاب في تاريخ آل عثمان بالتّركيّة

KITĀB FĪ TĀRĪH ĀLI 'UTMĀN BI AT-TURKIYYA

Završetak nekog djela iz historije osmanskih vladara, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je, najvjerovatnije, napisano sredinom 15. stoljeća jer se u posljednjem poglavlju govori o ustoličenju sultana Murata II (vl. 1421-1444 i 1446-1451). Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود : پادشاه اولدي مصطفى چلبي اناسنك وصيّه تن قبول ايتميوب شكرجكدي وتحت
طمع اتدي آخر بو يولده باش ويردي يوسف چلبي ومحمود چلبي طاعوندن فوت اولديلر بورصه ده
سلطان محمد بن بايزيد خان يدي بر آى وبر قچ كون پادشاه لق ايتمشدي **نشستن سلطان مراد بن**
سلطان محمّد بن سلطان بايزيد بن سلطان مراد بن سلطان اورخان بن سلطان عثمان چون سلطان
عثان عزيمتلرين فردوس اعلاجانبنه منصرف قلدي...

Završetak (l. 2b):

آخره: حكايت غرايب آثار وعبرت ثمالريله مملو بر طومار جان پروردر اميندركم بو درّ كرّ ثمايهء
اوكو هر صدف كايناتك اياغي طپراغي حرمتنه پادشاه جهانك صدف كوشنه ارشدورون نظر كميا
آثار يله جميع خلايق اورتاسنده زر كبي عزيز الوجود ايدوب منظور شرف اين آمين يا محيب
السّائلين وبحرمة محمّد وآله أجمعين وبرحمة اللّه لمن قال آمين.

L. 4; 19,7 x 13,9 (15 x 7,2); 17 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na kraju djela (v. l. 2b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis u mjesecu ramazanu 1036/1626. godine završio Ibrāhīm b. Maḥmūd.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب سنه ١٠٣٦ رمضان المبارك كتبه... إبراهيم بن محمود.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

10114. R-8510

Zbirka (مجموع), 2

L. 242; 20,4 x 14,5 (15,5 x 8,7); 21 redak. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-238b

حديقة السّعداء
ḤADĪQA AS-SU‘ADĀ’

Historija mučenika, Poslanikovih, a. s., unuka Hasana i Huseina i njihovih potomaka. Napisao Muḥammad b. Sulaymān Fuḍūlī, umro u Bagdadu 963/1556. godine. Ovo djelo predstavlja preradu djela *Rawḍa aš-šuhadā’* koje je na perzijskom jeziku napisao Ḥusayn b. ‘Alī al-Kāšifī, umro 910/1504. godine. Budući da je Fuḍūlī u ovom djelu dodao dosta novih elemenata, ono se smatra originalnim djelom. Djelo je pisano dijelom u prozi a dijelom u stihovima. Štampano je u Bulaku (Kairu) 1253/1837. i u Istanbulu 1273/1856-57, 1286/1869-70, 1296/1879 i 1302/1884-85. godine.

Ḥ. Ḥ. I, 645; Wiesbaden XIII2, 242-243; Pertsch, 234-35, str. 260-63; Flügel II, 1216, str. 378; Rieu, 39b; Karatay t I, 1142-46; Köprülü III, 382; Nametak IV, 2847; Fajić V, 3587; Zürich II, 971; Lavić NUB, 1126.

Početak (l. 1b):

أوّله: **رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُو قَوْلِي**

يا ربّ عشقكده بني شهيـدا قيل　　　احكام عبادتـــك بكا اجرا قيل
نظّاره ٔ صنعتكده كوزم بينا قيل　　　اوصاف حبيبكده دلم كويا ثيل...

حضرت ملك متعال مقتدر ومنعم منتقم متكبّر عظّم سلطانه وعزّ شأنه كتاب واجب التّكريم وكلام لازم التّعظيمنده ميدان محبّت بلا كشلرين وباديه ٔ ارادت متعطّشلرين بو خطاب مستطاب ايله سر افراز ايمش كه **ولنبلونّكم** يعني اى شاه راه صداقتده ثبات قدم دعواسن قلنلر...

Završetak (l. 238b):

آخره:

مثنوي

هجـوم محنت دوران ملـــول　　　كرفتـار غـم عالـم فضولي
دكل اول لهجه ٔ كفتاره قابـل　　　كيم اوله قابل سمع اكابـــر
قلور جمعيّت دل لفظ دلكش　　　مشوّش سويلمز الاّ مشـوّش
كل اى حال تكلمدن خبـردار　　　ترحم قيل تعرّض قلمه زنهار

2. L. 239b-242a

ترجيع بند
TARĞĪ-I BAND

Zbirka od osam *tarğī-i bendova* na turskom jeziku, od nepoznatog pjesnika. Naslov na početku crvenim slovima ترجيع بند

Početak (l. 239b):

أوّله: **ترجيع بند**

شول ديكه اولدم بحر مصفّا ذاتم كورندي مرآت مولا
دوشدي سلوكم بر كوزلو يولدن درد اولدي منزل مخفي وپيدا
اولّ قوناغم صلب پدردر ملك عدمدن جان آتدوم اكا...

Završetak (l. 242a):

آخره: اول جهل كامل واردي زواله علم اولدي حاصل اللّه أعلم
كامندن آخر اولدم پيشمان صد توبه قلدم بيك بيكده منظم
الحمد للّه الحمد للّه
قد كنت حيًّا من قدرة اللّه

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1b bilješka na margini krupnim slovima u kojoj se kaže da je rukopis uvakufio šayḫ Ḥusayn-efendī al-Wā‘iẓ (وقف شيخ حسين افندي الواعظ).

Iz Fejzije medrese u Banjoj Luci (v. pečat na listu 1a).

10115. R-9051

طبقات الممالك ودرجات المسالك

ṬABAQĀT AL-MAMĀLIK WA DARAĞĀT AL-MASĀLIK

Historija Osmanskog carstva s posebnim osvrtom na događajeu vrijeme vladavine sultana Sulejmana Zakonodavca (v. 1620-1566). Napisao na turskom jeziku Muṣṭafā b. Ğalāl at-Tawqī‘ī, poznatiji pod nadimkom Koğa Nišānğī, umro 975/1567. godine. Djelo je napisano 963/1556. godine, kako se navodi u tarihu na kraju (v. l. 272b).

Ḥ. Ḫ. II, 1107; S. O. III, 38; Karatay t. I, 674-676; Rieu, 49b-50a; Flügel II, 231; Wiesbaden XIII1, 144; Blochet S, 165; Kairo t. 1, str. 211.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: خويدار تفنك دانه لري صيد آهنك كبي هواده پران يترلر سيفرمرك اولوپ... دوشمنه وصول بولدلر ميدان نبرد پر غبار وكرد اولدي اتش سوزان جنك كرم اولوپ خانمان حانه اودلر دوشدي باشلر ميدانده طوپلر كبي يوالنوپ تزلريدنلر خاكه پايمال ايدي:

نبرد وكير ودار اولدي زيـــاده　　ارنلر ملك جاني ويردي باده
اشقلـر كـردلـر ير سماعــه　　الندە هــر برينك ير شجاعه...

Završetak (l. 272b):

آخره: مؤلّف كتاب مستطاب مصنّف شاه نامه عالي جناب خاك كمترين آستان علّيين انتساب مصطفى بن جلالك فرزند هنرمندي محمود مستمندك زاده، طبعب دركه رحمت رحمن مستعان اعزّ مطالبي غفران ربّ جليلك عزّ اسمه خواهنده وطالبي در يسرّ اللّه ما يطالبه:

خان أعظم سلطان سليمـــان زمـــان　　ذات پاكي جمله شاهان ايچنده نامدار
عدلي ايله ملك اسلامـــي اباد ايلـــدي　　خيرايله نام شريفي بولمغيچون اشتهار
حسبة للّه ايدوپ وحقّك رضاســي طلب　　جان وولدن ايلدي خيراته بذل اقتـــدار
موقعنده ياپدي بر جامع كه بديار اولمغه　　عالم فاني ده امثالي الى يوم القـــرار
چون اورلمشدي اساسي سعد ساعتده...　　لا جرم اتمامنه ايرشدي بعون كـرد كار
ديدي محمود بنده سي تعظيم ايله تاريخي
جامــع سلطان عادل پادشـــــاه كامكار

L. 272; 28,2 x 18 (19 x 11); 21 redak. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, s preklopom, originalan, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na vanjskoj strani zadnje korice i preklopu utisnuti ornamenti s floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

10116. R-5679

غزوات ترياكي غازي حسن پاشا

ĠAZAWĀT-I TIRYĀKĪ ĠĀZĪ ḤASAN-PĀŠĀ

Dio djela u kome se opisuje vojni pohod Tiryākī Ḥasan-pāše u osvajanju Kaniže. Prema većini izvora, autor je nepoznat. Prema Mehmedu Handžiću, djelo je 1000/1592. godine napisao Ğa'far 'Aynī-beg (umro 1023/1605), djed poznatog historičara Ibrāhīma Pečevije. Djelo se u nekim izvorima navodi i pod nazivom تاريخ قنيژه

O. M. III, 41; Flügel II, 1032-1033; Rieu, 62a; Wiesbaden XIII1, 146; Bratislava, 450; Handžić, 36-37; Nametak IV, 2907; Fajić V, 3590-3591.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: آت صوروپ وزيرن حضورنده ديديلركه سلطانمه مژده اولسون غازي حسن پاشا ايله اولان غازيلر كافري يتمشوپ عظيمه يوز اقلفي اولدي دولتنده بونجه بللّي باشلي كافر وبونجه بيراقلر آلينوپ اشته شمدي آلنان كافرلر ايله حسن پاشا حضرتلري سلطانمزه دوغرو كليبور ديديلر...

Završetak (l. 12b):

آخر الموجود: اندن ملاعين قول معهود اوزره حبر طوپين اتّديلر شويلكم اول طوپك ضربنده قلعه زلزليه كلوپ سكتوار قپوسي اوستي ياننده قرق ايكي آياق دولمان كچوپ ودورت آتك اوسطنده كيچوپ بر ديواري يقوپ اندن قرار ايلدي پچويلي عثمان چلبي كندو آياغيله قلعه طولماسين...

L. 12; 19,5 x 14,5 (17,5 x 11,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, a po rubovima nagorjeli. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

10117. R-3329

Zbirka (مجموع), 3

L. 154; 20,5 x 12,5 (13,7 x 5,5); 17 redaka. *Dīwānī* i *ta'līq*, pisani vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i imena pjesnika pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prilikom naknadnog uvezivanja ispreturani. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, naknadno urađen.

1. L. 1a-116b

تذكرة الشّعراء لمجهول
TAḎKIRA AŠ-ŠU‘ARĀ’ LI MAĞHŪL

Biografije učenjaka i pjesnika na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Imena pjesnika su poredana po alfabetu. Sa sigurnošću se može utvrditi da je djelo napisano prije 1015/1606. godine, jer je ovaj primjerak prepisan 4. muharrema 1015/12. maja 1606. godine. Naslov prema sadržaju.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: نور ديده كبي ومقبول خلق جهان، اولوب عالم فضل وكمال ده هلال مثال مشار اليه بالبنان، متكلّمان قافيه كذار، فصيح زبان سحر آثار، اول ذات بزركوارك، كلام فرخنده اطوار... آفتاب فضل ودانش خواجهء عزّت مدار بعد ذلك بر فحواي فلمّا بلغ أشدّه آتيناه علمًا وادي تحصيل علم وكمال سالك، ذات مستثناسي سنّ تمييز بالغ اولوب...

Završetak (l. 115b):

آخره: **يحيى مخدوم زكريا أفندي** عمدة علما اعلام سر دفتردار قاضي كرام صدر نشين مقام استحقاق... (l. 116b) وهر چمد شهسوار ميدان معارف وكمالات وصلبهء علوم وفضائل... وجود نا مداري بوستان جهانده بر خوردار اوله إن شاء اللّه الملك الغفّار... دخي دوّار اولمسين نور خورشيد نوّار كبي روشن... مرغوب ومقبول كفتاري وپندهء صغار وكبار أشعار... ايكي أشعار بلاغت شعار اول مخدوم نا مداركدر.

Na kraju djela (v. l. 116b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis, 4. muharrema 1015/12. maja 1606. godine, završio Aḥmad b. Muṣṭafā.

تمّت الكتاب بعون اللّه العزيز الملك الوهّاب عن يد العبد الضّعيف أحمد بن مصطفى... في اليوم الرّابع شهر محرّم الحرام من شهور سنه خمسه عشر وألف غفر اللّه له ولوالديه.

2. L. 120b-121a

شرح الحزب الأعظم والورد الأفخم
ŠARḤ AL-ḤIZB AL-A‘ẒAM WA AL-WIRD AL-AFḪAM

Komentar zbirke kur’anskih i hadiskih dova, poznate pod nazivom الحزب الأعظم والورد الأفخم, koju je sabrao ‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, umro 1014/1606. godine. Komentar je na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 120b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أعدّ للقانتين والمسبّحين مثواه، وللمصلّين والذّاكرين اللّه كثيراً، وجعل اللّيل والنّهار خِلْفَةً لمن أراد أن يذكّر أو أراد شكوراً... **وبعد**، فلّما كان الحزب الأعظم والورد الأفخم المنسوب إلى الرّسول الأكرم صلّى اللّه عليه وسلّم جامعًا للدّعوات المأثورة الّتي فيها المتابعة المحمّديّة الأحمديّة وحاويًا للمكالمات العليّة المنسوبة إلى المشايخ الصّوفيّة... ومع هذا لم أر أحداً له تصدّي... فخطر ببالي أن أشرحه شرحًا محتويًا لما يحتاج إليه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 121a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **قال: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، الحمد للّه** سلك طريق السّلف في إتيان البسملة والحمدلة وكذا التّصلية تبرّكًا وتيمّنًا الّذي دعاني للإيمان...

3. L. 122b-125a

شافي القلوب وكاشف الكروب

ŠĀFĪ AL-QULŪB WA KĀŠIF AL-KURŪB

Kratka rasprava o opremanju umrlog i podjeli njegove ostavine među srodnicima. Prema uvodu, napisao na turskom jeziku aš-Šayẖ Abū Bakr b. ʻAlī iz Skadra, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na 10 poglavlja (باب).

Početak (l. 122b):

أوّله: الحمد للّه الّذي قدّر وأنزل السّهام لعباده، والصّلوة والسّلام على محمّد الّذي بلّغ وفصّلها لأمّته... **وبعد**، فيقول الفقير إلى رحمة ربّه الغفور الشّيخ أبو بكر بن علي نزيل اسكدار فهذه تحريرات وتقريرات وتصحيحات وتصويرات وتمثيلات متعلّقات بالميّت وتركه على لسان تركي ليعمّ نفعها وضبطها وسمّيتها **شافي القلوب وكاشف الكروب**. معلوم اولسونكه بو كتاب اون باب ايله يكرمي يدي فصل اوزرينه ترتيب جديد وتفصيل مفيد...أوّل باب تعلّم الفرائض حديث شريف بياننده در...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 125a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **فصل معلوم** اولسونكه ميّتك أصحاب فرائضي ومطلق عصبيّه سي بولنمق ايسه ويا خون أصحاب فرائضي بولنويده صاحب فرض فرضني اولدقدن صكره تركه دن نسنه آرتسه بو زياده ئي دد طريقيله آلاجق صاحب فرض بولنمز ايسه زوج ايله زوجه نك

غيري اولان أصحاب فرائضي كبي زيرا صاحب فرض اولنلردن آنجق زوج ايله زوجه يه دد يوقدن سائر صاحب فرضه دد واردر ودخي ميّتك ذوي الأرحام اولان ورثه سي دخي اولمز ايسه بو صورتده ميّتك مولى الموالات اولان شخص ميّته وارث اولور...

Djela pod br. 2-3 u ovoj zbirci prepisana su naknadno, rukom drugog prepisivača, nevještom rukom, s dosta grešaka.

Na listovima 126b-154b mjestimično ima raznih bilješki, dova, izreka, stihova i zagonetki na turskom jeziku. Pojedini listovi neispisani.

10118. R-3450

تاريخ دلپذير مولانا مدحي

TĀRĪḪ-I DILPAḎĪR-I MAWLĀNĀ MADḤĪ

Historija čovječanstva od prvog čovjeka Adema, a. s., do 1015/1606. godine. Prema naslovu, napisao neki Mawlāna Madḥī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je napisano djelimično u prozi, a djelimično u stihovima. Na listu 1a naslov تاريخ دلپذير مولانا مدحي, a ispod njega naknadno dopisano حضرت آدم عليه السّلامدن آل عثمانه قدر كلور. U nama dostupnim izvorima nismo pronašli djelo pod ovim naslovima ni s ovakvim početkom i završetkom.

Početak (l. 1b):

أوّله: يرتدي هر نه كم خلاّق عالم   اني فهم اين بلمز نسل آدم...

(l. 3b) سبب باعث كتاب وتسطير موجب خطاب اولدركه اوّلا نظر ايلدم اول شاه عالم احوال عالمي واقوال نوع بني آدمي اقدام تأمّله سعى بليغ...بو عبد فقير مدحيء پر تقصير قصّه پردار كويا... (l. 4a) بو حكايت لطيف تواريخ كلّيّه ده مشهور در وبو روايت مسطور اولنمشدر تواريخ طبرين حضرت آدم عليه السّلامك حضرت حوّادن اولادي چهل ساله وارنجه تومان قرق بطن اولادي ظهوره كلدي...

Završetak (l. 219b):

آخره: اشبو كتاب بلاغت نظام ومنّت خداي سيچون كه غايت انجامه ايردي تاريخ هجرت رسول عليه السّلامك بيك اون بشنده تقرير وتحرير اولندي بعنايت الملك المتعال اشبو قصّه پر حصّه احوال سلاطين سلق اولدوغي...بو تاريخي كوش ايله ايامي جهانتاب مجموعهء احوال سلق در بو كتاب.

L. 219; 20 x 13,2 (16 x 8,3); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir deblji, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, relativno dobro očuvan. Na vanjskoj strani korica utisnuti ornamenti s floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10119. R-5864

Zbirka (مجموع), 28

L. 313; 20,5 x 14,5 (17 x 9); 15-25 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedina djela pisana na marginama, rukom istog prepisivača. Listovi po rubovima izlizani, s kustodama i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, djelimično odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-10b

حليهء خاقاني

ḤILYA-I ḪĀQĀNĪ

Životopis poslanika Muhammeda, a. s., u mesnevi stihovima. Spjevao na turskom jeziku Muḥammad b. 'Abdulğalīl Ḫāqānī ar-Rūmī, umro 1015/1606. godine. Poema je poznata i pod nazivima حليهء شريف i الحلية النّبويّة.

Djelo je štampano u Istanbulu 1264/1848. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 601; Flügel II, 1229; Pertsch VPH, 417; Karatay t. II, 2360-67; Gölpınarlı II, 2303/1, str. 297; Wiesbaden XIII2, 292 i XIII4, 490; Köprülü II, 362/19; Dobrača I, 786/3; Trako-Gazić, 218; Nametak IV, 2637/6 i 3062/5; Lavić XIV, 8221/13 i NUB, 1233; Jahić HAS I, 407.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسمليله ايده لم فتح كلام فتح اولا تابـو معمّاي بنام
كوسترر آيينه سي بسملنك حليهء پاكن او وجـه حسنك...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في أوّله.

آخر الموجـــود: **يقول ناعت لم أر قبله ولا بعده ومثله:**

وصف ايدنلر او فلك دركاهي   يعني أطـــوار حبيب اللّهي
أوّل آخر او وجودوك بوني بل   كورمدك ميثلني وير الحاصل...
وجهي نورندن ايدي مالا مال   تا ســـرا پردهء دركاه جلال

Listovi 11a-12a neispisani.

2. L. 12b-17a

رسالة في الأرواح البشريّة لمجهول

RISĀLA FĪ AL-ARWĀḤ AL-BAŠARIYYA LI MAĞHŪL

Kraća rasprava o duši s naglašenom sufijskom orjentacijom, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U nama dostupnim izvorima i katalozima nismo mogli pronaći raspravu s ovakvim početkom i završetkom. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد للّه مبدئ الدّهر ومبدع عالم العقل والأمر... الّذي أسّس قواعد بنيان عالم الملك المسمّى بالعصر لإنفتاح الصّور البشريّة الكماليّة فيه لأجل الإفاضة من حضرة الجواد والبرّ ووجّه الأرواح الإنسانيّة من بحر عالم الإطلاق واليسر إلى برّ عالم الصّورة وساحل التّقييد والحصر مع استعداداتهم الذّاتيّة... **إعلم أنّ الأرواح البشريّة** لمّا رُدَّتْ من الرّتبة العلويّة الرّوحيّة إلى هذه الصّور البشريّة والأشباح العنصريّة الطبيعيّة الظّلمانيّة بحيث كان الإنسان أضلّ من الحيوان وأشدّ قسوةً من الحجارة في عدم الأزمان لأنّ الأرواح يتعيّن بحسب المحلّ ويظهر بأحكامه وصفاته وأسفل دائرة (l. 13a) الوجود في المركز الّذي لا يقبل الإنقسام ولا التّجزّى إنّما هو محلّ الصّفات الطّبيعة الظّلمانيّة ومجمع خواصّها فلا يتعيّن فيه الرّوح إلاّ بها...

Završetak (l. 17a):

آخره: والصّبر على شدائد الطّريق لا يكون إلاّ بعد الدّخول فيه والسّلوك عليه وفيه إشارة إلى أنّ العبد لا بدّ وأن يستفيض من الحقّ ولا ينفكّ عن شهود الحقّ وكونه معه في الطّريق كما قال وهو معكم أينما كنتم فيه فيصير على شدائد طريق التّكليف كما أنّ به يسلك في الطّريق فيكون سلوكه إلى اللّه باللّه لا بنفسه فإنه إذا أشهد تجلّيه تعالى له بالإسم الميلي للإختبار يصير به على ذلك إلى أن تنقض مدّة الإمتحان لعلمه بأنّه تعالى أعلم بحاله منه ولا يعامله إلاّ بما تقتضيه

حضرة الألوهيّة وأحكام الأسماء الوجوديّة وبما تطلبه رتبة العبوديّة المختصّة من أحكام القبضتين للإستهلاك في التّجلّيات الذّاتيّة والإضمحلال في القبضة الأحديّة، وباللّه التّوفيق.

3. L. 17b-20a

مختصر المنار

MUḪTAṢAR AL-MANĀR

Skraćena prerada an-Nasafījeva djela منار الأنوار في أصول الفقه الحنفي iz usuli fikha. Napisao na arapskom jeziku Ṭāhir b. al-Ḥasan b. ʻUmar b. al-Ḥasan b. ʻUmar b. Ḥabīb b. Šurayḥ al-Ḥalabī, Zaynuddīn, rođen u Halebu poslije 740/1339., umro u Kairu 808/1406. godine.

Kaḥḥāla V, 34; Ḥ. Ḫ. II, 1825; Brockelmann G II, 81; Dobrača II, 850/1; Fajić III, 2147/8.

Početak (l. 17b):

أوّله: قال أفقر عباد اللّه وأحوجهم إلى غفرانه طاهر بن الحسن (بن) عمر بن حبيب: أحمد اللّه عزّ وجلّ على نعمه الّتي شملت الأصول والفروعة وأشكره على مننه الّتي كملت في النّهاية كالبداية... وبعد، فقد استخرت اللّه سبحانه وتعالى في اختصار مختصر في أصول فقه الإمام أبي حنيفة رضى اللّه عنه انقبضته من مصنّف الشّيخ الحافظ الدّين أبي البركات عبد اللّه بن محمود النّسفي وغيره واللّه المسؤل في التّوقيق والهداية...

Završetak (l. 20a):

آخره: **والحرمات** أنواع منها ما لا رخصة فيه ومنها ما يحتمل السقوط وما لا يحتمل وما لا يحتمل فلا يسقط بعذر ويحتمل الرّخصة **فصل في المتفرّقات** الإلهام ليس بحجّة وقال بعض الصّوفيّة إنّه في حقّ الأحكام حجّة والوسوسة وهو ما يقع في القلب من غير نظر في حجّة والحكم وهو ما ثبت جبراً والدّليل وهو ما يتّصل لصحّة النّظر فيه إلى العلم والحجّة وهى من حجّ إذا غلب والبرهان نظيرها وكذا البيّنة والعرف ما اشتهر بشهادات العقول وتلقّي طبعًا بالقبول والعادة ما استمرّ النّاس عليه وعاودوه وبهذا ختم الكتاب، واللّه الموفّق للصّواب، والحمد للّه ربّ الأرباب.

4. L. 12b-28a (na marginama)

مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطوائف الأمم

MUḪTAṢAR FĪ BAYĀN MAQĀLĀT AHL AL-ʻĀLAM WA AL-MAḎĀHIB AL-MUḪTALIFA LI ṬAWĀʼIF AL-UMAM

Rasprava iz oblasti akaida, s posebnim osvrtom na mezhebe i učenje islamskih sekti. Napisao na turskom jeziku Muḥammad al-Amīn b.

Ṣadruddīn aš-Širwānī, umro 1036/1627. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (مقدّمة), deset poglavlja (عشرة أبواب) i zaključak (خاتمة).

Kaḥḥāla IX, 73-74; Popara XIII, 7740/2.

Početak (l. 12b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا من الفرقة النّاجية وعصمنا من الاعتقادات الزّائفة، والصّلوة على نبيّنا محمّد الهادي إلى سبيل الرّشاد وعلى آله الّذين سلكوا سبيل السّداد ، **وبعد**، فهذا **مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطاوائف الأمم** أوردتها على سبيل الإجمال مجتنباً عن التّطويل والإملال... ورتّبته على مقدّمة وعشرة أبواب وخاتمة...

Završetak (l. 27b):

آخره: ...بو مقوله كمسنه لره اصلا اعتبار اولميوب نه يرده بر فاسد (l. 28a) وجاهل شيخ نامئه بر باطل وار ايّت اكا اعتبار والنّقات اولميوپ سفر وحضرده مواد امور بو مقوله كمسنه لردر **إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللّٰهِ** ولا مستعين إلاّ إيّاه. تمّ تمام.

5. L. 23b-25b

الفقه الأكبر

AL-FIQH AL-AKBAR

Isto kao pod br. 10008/4.

Početak ovdje (l. 23b):

أوّله: يجب **أن يقول**: آمنت باللّه وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من اللّه تعالى والحساب والميزان والجنّة والنّار حقّ كلّه واللّه تعالى واحد لا من طريق العدد ولكن من طريق أنّه لا شريك له لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفواً أحد...

6. L. 25b-33b

معدّل الصّلوة

MU'ADDIL AṢ-ṢALĀ

Kraće djelo o islamskoj molitvi (*namazu*). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pir 'Alī al-Birgiwī, rođ. 929/1523., umro 981/1573. godine. Naslov na početku (v. l. 25b) crvenim slovima

رسالة في تعديل الأركان للمولى الشّهيد بركلي

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. I, 242; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Dobrača I, 448/3;

Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Sarkis I, 611; Popara IX, 5485/2 i HAS II, 1245.

Početak (l. 25b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أمر عباده بإقامة الصّلوة وتعديلها ، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام، وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا...والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدّلها وسوّاها ، وآله وصحبه الّذين مكّنوا في الأرض وأقاموا الصّلوة واتوا الزّكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 33a):

آخره: وعن إبن مقداد أنّ رسول اللّه صلعم رأى رجلاً يصلّي خلف الصّفّ وحده فأمره أن يعيد الصّلوة فبعض العلماء ذهبوا (l. 33b) بفساد صلوته والجمهور على كراهتها ، هذا إذا وجد فرجة قبله، وإذا لم يوجد لا يكره، ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصّفّ المقدّم. تمّت بعناية الملك المعين.

7. L. 34a-37b

تعليم الصّبيان والمبتدئين

TA'LĪM AṢ-ṢIBYĀN WA AL-MUBTADI'ĪN

Kraće djelo iz gramatike arapskog jezika namijenjeno početnicima. Napisao na arapskom jeziku Abū Bakr 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Ǧurǧānī, umro 471/1078. godine. Djelo je veoma rijetko i prvi put je štampano u izdanju *Dār Ibn Ḥazm li an-našr wa at-tawzī'* u Rijadu 1995. godine.

Početak (l. 34a):

أوّله: الحمد للّه الّذي يجيب المضطرّ إذا دعاه، والصّلوة والسّلام على من خلقه فسوّاه، محمّد الّذي على جميع العالمين اصطفاه، وعلى آله وأصحابه الّذين عملوا برضاه، **فبعد**، وأنا فقير قليل البضاعة لمّا رأيت بعض متعلّمي زماننا من الصّبيان والمبتدئين مشغولين بما يصعب (؟) فهمه عن التّشغيل بالمفصّلات حتّى نسوا ما تعلّموا اليوم بعد الغد وفي السّنة السّابقة بعد السّنة القابلة فلم يفهموا درسهم محصّلاً بسبب تعسّرهم واعراضهم عن حفظ المطوّلات أردت أن أجمع مختصراً ملخّصًا نفيد لهم فائدةً كلّيّةً لو حفظوه...**وسمّيته بتعليم الصّبيان والمبتدئين**...

Završetak (l. 37b):

آخره: وإذا قيل: ألم يقم زيد؟ فقلت: بلى، كان المعنى بلى قام زيد وإن قلت في جوابه: نعم، كان المعنى لم يقم زيد، وقوله تع: **ألست بربّكم قالوا بلى شهدنا أنت ربّنا** ولم يجز في جوابه نعم لأنّه مقدّر لما سبق من الكلم موجبًا كان أو سلبا وليس من أفعال النّاقصة ترفع الإسم وتنصب الخبر

وكذا أخواتها نحو ليس زيد قائماً ليس زيد بقائم وله صيغة أخرى على صيغة الماضي لا غير
نحو: ليس، ليسا ، ليسوا ، ليست، ليستا ، لسن، لست، لستما ، لستم، لست، لستما ، لستنّ،
لست، لسنا .

List 38 neispisan, a na listu 39a dva zapisa na turskom jeziku za zaštitu od dušmana.

Na listu 39b jedna murasela od 11. ramazana 1112/19. februara 1701. godine, kojom se Drnišlī-zāde (Drnišlić) ʻAlī Čalabī obavještava da, ukoliko nema šerijatskih zapreka, može zaključiti brak između punoljetne djevojke Meve, kćerke Osmanove i Mustafe, sina Salihova iz sela Kralupa u sarajevskoj nahiji te da uz saglasnost vekila i u prisustvu pravednih svjedoka odredi visinu vjenčanog dara (*mehra*).

Ispod murasele tekst bračnog ugovora između mladoženje Mustafe, sina Salihova, kojega je po svjedočenju ʻAlī-efendije i Ramadana, sina Sulejmanova zastupao Derviš, sin ʻAbdullāhov i punoljetne djevojke Meve, kćerke Osmanove, koju je po svjedočenju Muhammeda, sina Osmanova i Omera, sina Huseinova, zastupao Ibrahim, sin Mustafin, i to uz bračni dar (*mehr-i muʼedždžel*) u iznosu od 4000 (akči).

درنيشلي زاده علي چلبي بعد السّلام إنها اولنوركه:

سراى ناحيه سنده تابع قرالويه قريه سي ساكنلرندن موّا بنت عثمان نام بكر بالغه وطالب اولان مصطفى بن صالح نام كمسنه يه مانع شرعيسي يوغيسه وليسي إذنيله شهود عدول محضرنده تسميهء مهر ايدوپ عقد نكاح ايليه سز والسّلام. حرّر في ١١ من رمضان سنه ١١١٢

الزّوج مصطفى بن صالح ووكيله درويش بن عبد اللّه بشهادة على أفندي ورمضان بن سليمان

البنت البالغه موّا بنت عثمان ووكيلها إبراهيم بن مصطفى بشهادة محمّد بن عثمان وعمر بن حسين. المهر المؤجّل ٤٠٠٠

Na listu 40a uputstvo za izradu talismana protiv groznice. Uputstvo se pripisuje Ḥāfiẓu Abū Ḥātimu ar-Rāzīju koji ga je čuo od Abū al-Yamān al-Ḥakama b. Ḥāfiʻa aṣ-Ṣanʻānīja, Šayḫa Buḫārīje.

8. L. 40b-41a

فائدهء نيسان

FĀʼIDE-I NĪSĀN

Kraća rasprava na turskom jeziku o odabranosti mjeseca *nīsāna* (aprila), s posebnim osvrtom na ljekovitost i blagodarnost aprilske kiše. Rasprava je protkana navodnim hadisima i kraćim kur'anskim dovama koje se trebaju učiti za ispunjenje raznih želja (zdravlje, otklanjanje nedaće i sl.). Najvjerovatnije je riječ o prijevodu s arapskog jezika. Slična rasprava se nalazi i u rukopisu br. R-5496 koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu (v. *Jahić XII, 7442*, str. 405).

Početak (l. 40b):

أوّله: **فائده ء نيسان**

نيسان اينده واقع اولان يغمور حقّنده حضرت رسالت صلّى اللّه عليه وسلّم شويله بيورديكه اني بر پاك قاپ ايچنه الوپ باقردن غيري اوله اندن صكره ابدست الوپ مذكور صويك اوزرينه يتمش كرّه **فاتحة** ويتمش كرّه **سبّح اسم ربّك الأعلى** ويتمش كرّه **ألم نشرح لك** ويتمش كرّه **إنّا أنزلناه**...بوجهله اوقيه لر اندن صكره مذكور صويي صقليوپ يدي كونه دك صباحده واحشامده برر ايچم ايچه لر...

Završetak (l. 41a):

آخره: حقّ تعالى ولد صالح ميسّر قلور وهر نيّته ايچه حقّ تعالى اني روا ايدر ومن بعد اني جنون وجذام وسائر امراض اولميه اوقنمق كركدر **ومن يدع مع اللّه إلهًا آخر لا برهان له به فإنّما حسابه عند ربّه إنّه لا يفلح الكافرون وقل ربّ اغفر وارحم أنت خير الرّاحمين** يتمش كرّه اوقيه **وآمن الرّسول** آخرنه وارنجه اوقيه يتمش كرّه **إذا جاء نصر اللّه والفتح** يتمش كرّه اوقيه واللّه أعلم بالصّواب.

9. L. 41b-55a

رسالة في المنطق مع شرحها لمجهول

RISĀLA FĪ AL-MANṬIQ MA‘A ŠARḤIHĀ LI MAĞHŪL

Rasprava iz logike, na arapskom jeziku, s komentarom između redaka i na marginama. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ni ime autora osnovnog djela ni ime komentatora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 41b):

أوّله: **الحمد للّه** أي جميع المحامد ثابت للّه **ربّ العالمين** أى مربّي العالمين، العالمين جمع العالم والعالم ما سوى اللّه تعالى، **والعاقبة** أى حسن العاقبة **للمتّقين**، المتّقين جمع المتّقي والمتّقي من يتّقي الشّرك والفواحشة... **العلم**، العلم هو حصول صورة الّتي في العقل كصورة زيد مثلاً حامله في العقل **إمّا تصوّر** أى إدراك لا حكم معه كإدراك زيد مثلاً من غير حكم عليه بأنّه كاتب أو غير كاتب ويسمّى هذا التّصوّر تصوّراً ساذجًا **أو تصديق** أى إدراك معه حكم كإدراك زيد بأنّه كاتب إيجابًا أو زيد ليس بكاتب ويسمّى هذا تصديق...

Završetak (l. 55a):

آخره: **أجزاء العلم ثلاثة، أحديها موضوع وهو ما يبحث في العلم من أعراضه الذّاتيّة** وهى الّتي تلحق الشّيئ لذاته كالتّعجّب اللاّحق لذات الإنسان أو تلحقه بجزئه كالحركة بالإرادة اللاّحقة للإنسان بواسطة أنّه حيوان أو تلحقه بواسطة أمر خارج عنه. .كالضّحك العارض للإنسان بواسطة التّعجّب **وثانيها مبادٍ وهى حدود الموضوع وأعراضه المقدّمات** تسمّى مبادئ تصديقيّة مثلاً لأنّ العالم متغيّر وكلّ متغيّر حادث فالعالم حادث **وثالثها مسائل قضايا يطلب فيها نسبة محمولاتها إلى موضوعاتها في ذلك العلم**، مثلاً موضوع النّحو الكلمة وحدّ الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد... مثلاً الصّلوة (موضوع) واجبة (محمول) قضيّة يطلب نسبة المحمول وهى واجبة إلى الموضوع وهى الصّلوة.

10. L. 55a-65b

شرح هداية الحكمة
ŠARḤ HIDĀYA AL-ḤIKMA

Isto kao pod br. 9978/3.

Završetak ovdje (l. 65b):

آخر الموجود: **فصل** النّفوس النّاطقة الّتي لم يكتب العلم والشّرف إذا فارقت البدن وكانت خالية عن الهيئات الرّديّة حصل لها النّجاة من العذاب والخلاص من الألم العظيم... ومن أراد الإستقصاء في الحكمة والوقوف على أهل مذهب الحكماء فليرجع إلى كتابنا المسمّى بزبدة الأسرار واللّه ولى التّوفيق وبيدة. تمّ تمام.

11. L. 66b-76a

حكايهء بشير وشادان
ḤIKĀYA-I BAŠĪR WA ŠĀDĀN

Priča o Beširu i Šadanu na turskom jeziku. Priča je u formi pitanja i odgovora. Naslov na početku بشير ايله شادان حكايه سي

Dobrača I, 664/9; Rieu, 114b; Popara XVI, 9095/2.

Početak (l. 66b):

أوّله: أفضل الأنام حضرت إمام غزالي عليه رحمة الباري ايدر اكر بو قصّه يي ضعيف الاسناد وقليل الاعتماد بولدم امّا چون فوائد موفوره ومسائل مشهورهء محتوى بولدم لا بد نقلني جائز كوردم العهدة على الرّاوي روايت اولنوركه ملوك پارسدن بر شهريارك بر وزيري هشياري وارايدي نامنه هُرْمُزْ ديرلرايدي حكيم كامل وعاقل صاحب دل ايدي..

Završetak (l. 76a):

آخره: **أفرأيتَ إن متّعناهم سنين ثمّ جاء هم ما كانوا يوعدون ما أغنَى عنهم ما كانوا يمتّعون** الآية يعني بز شونلره كه دنياده نيجه ييللر ناز ونعمت ويردك چون موت يتشه نه مال فريادرس اولور آنلره نه شكر بوني ديوب هاروني كريان ومحزون قيوب كتديلر... ونقول تمّ الكتاب وربّنا الوهّاب وله لدينا عطاء وحساب أنا العبد والعبد مخطئ ومصاب، والله أعلم بالصّواب. تمام شد.

12. L. 76b-90a

ترجمهء نثر اللآلي من كلام الإمام علي

TARĞAMA-I NAṮR AL-LA'ĀLĪ MIN KALĀM AL-IMĀM 'ALĪ

Zbirka izreka četvrtog halife 'Alī b. Abū Ṭāliba, s prijevodom u stihovima na perzijskom jeziku. Izreke je sabrao i po alfabetu prema prvoj riječi izreke poredao Abū 'Alī al-Ḥasan b. al-Qāsim aṭ-Ṭabarī, umro 350/961. godine. Ovaj prijevod na perzijskom jeziku je od nama nepoznatog prevodioca.

Kaḥḥāla III, 270; Ahlwardt VII, 8659-8660; Karatay t II, 2901/XXXII, A. M. I, 270; Dobrača I, 299/2; Popara-Fajić VII, 4586/2; Popara XVI, 9137/3.

Početak (l. 76b):

أوّله: سپاس بي قياس حمد بي حد   حدا ييراكه ذاتش نيست در عد
إله ذاته فرد قديم   مليك لطفه بتر رحيم...

باب الألف (l. 77a)

إِيمَانُ الْمَرْءِ تُعْرَفُ بِأَيْمَانِه

علي كويد كه دين فرد ايمان   تو بشناسي بصدق قول أيْمَان

أُخُوكَ مَنْ وَاسَاكَ فِي الشّدّةِ

كسي باشد ترا ياور برادر   كه سحتي وترا بادست ياور...

Završetak (l. 90a):

آخره: **يَسُودُ الْمَرْدُ قَوْمَهُ بِالإِحْسَانِ**

منشود برقوم حويش ان مرد بهتر   كه با ايشان كند احسان سراسر

يَأْسُ الْقَلْبِ رَاحَةُ النَّفْسِ

بكويم معنى قول من   چودل نوسيد شد اسوده شدتن

يَسْعَدُ الرَّجُلُ بِمُصَاحَبَةِ السَّعِيدِ

كسي كوينك بحت وياد بايد   بكوى نيك بحتان يار پايد
تمّ نثر اللآلي بعون الملك العالي

13. L. 90b-103a

رسالة في إملاء الخطّ العربي

RISĀLA FĪ IMLĀ’ AL-ḪAṬṬ AL-‘ARABĪ

Kraća rasprava o historiji i razvoju arapskog pisma. Napisao na arapskom jeziku hatib sultan Fatihove džamije u Carigradu Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-‘Umarī al-‘Adawī ar-Rūmī, poznatiji kao Sūrmalī-zāde, umro 926/1520. godine. Rasprava je podijeljena na uvod (مقدّمة) i pet poglavlja (باب).

Kaḥḥāla XI, 286-287; Ḥ. Ḫ. I, 849; A. M. II, 228.

Početak (l. 90b):

أوّله: الحمد للّه الّذي بإلهامه وضع الكلام المتكلّمون دليلاً على معاني الخطاب الّتي أوردها القائلون وبإرشاده جعلوا الكتابةَ وسيلةً إلى حفظه في البطون من صفحات أوراق الكتب الّتي دوّنها الكاتبون... **وبعد**، فيقول العبد الضّعيفُ محمّدُ بنُ محمّد العمريُّ العدويُّ عامله اللّه بلطفه الجليّ القويّ: لمّا كان علم الكتابة أجلّ العلوم وأنفعها وتعلّمُهُ على المآرب أرفَعَها إذْ هى حِرزُ حقَايِقِ منافع الحكم وكنز دقايق الكلم...وكنت قد جمعت ما استقرّ عليه رأي أفاضل اللّباب ... ياقوتُ وإبن مقلة وعلي بن البوّاب من القواعد المصطلحة الّتي تُعلّم منها كيفيّة المرسوم والأوضاع الجاريةُ في الخطوط الّتي ذهب إليها أهل الرّسوم وجعلته تحفةً لباب كعبة الجلال وجناب قبلة الإقبال صدر محافل العظام...(l. 91a) ورتّبته على مقدّمة وخمسة أبواب، **أمّا المقدّمة** ففي بيان واضع العربيّة والكتابة وتعريف الخطّ...

Završetak (l. 103a):

آخره: **ووجه** وصله أنّ هم مجرور متّصل...إذ المجرور لا ينفصل **واتّفقوا** على وصل وى بكأنّ نحو: وَيْكَأَنّ اللّه وجه وصلها تحققي التّركيب لأنّها ثلث كلمات: وَىْ وكَانَ وأَنَّ أو كلمتان وَيْكَ وأَنَّ قال الفراء مخفف وَيْلَكَ، وليكن هذا خاتمة فنسأل اللّه حسنَ الخاتمة وألتمس من المارّ به أن يسامح بالكرم ما سهى فيه الذّهن وسبق به القلم وأن يمنّ علينا بالخلاص وإن كنّا عدمنا فيه الإخلاص إذا لم تنلني من كلامي مغنمًا فهب لي يا ربّ سلامة ساكتٍ وإنّ مقالاً اجتني منه مَغْرمًا فيا ليتني قد كنت أوّل صامتي. تمّ تمام.

14. L. 90b-98a (na marginama)

واقعه نامهء ويسي
WĀQI'A-NĀMA-I WAYSĪ

Kratak pregled najvažnijih događaja u povijesti svijeta na turskom jeziku. Napisao, prema jednoj predodžbi u snu, Uways b. Mehmed Üskübī, zvani Waysī-efendī (umro u Skoplju 1037/1628. godine) i posvetio sultanu Ahmedu I (vl. 1601-1617). Djelo je poznato i pod nazivom خواب نامه. Naslov na početku crvenim slovima رأياي نامه ويسي اسكوبي

Karatay t I, 591; Rieu t, 29a; Flügel II, 27 i 1039-1042, str. 252-253; Blochet S, 598, str. 8; Pertsch VTH, str. 23 i 58; TÜYATOK, 34/IV, 1155, str. 601; Wiesbaden XIII1, 222-225, str. 184-185, XIII3, 127-128, str. 103-104 i XIII4, 269-272, str. 250-252; Fajić III, 2583/15; Nametak IV, 2742/4 i 2893; Popara XIII, 7724/10.

Početak (l. 90b):

أوّله: نسيم چمن آرآى حمد وثنا اول پادشاه جهان آفرين حضرتلرينك طراوت بخش حديقهء تقديسي اولسونكه جويبار شميشر سلاطين عدل آيين ايله روى زمين لاله زار امن امان ايلدي...

Završetak (l. 98a):

آخره:...مفصّلاً بو جواهر حكاياتي سلك تحريره چكوب پايهء سرير اعلايه ايثار ايتمك جاننه منّت بلكه كندويه سرمايهء سعادتدر ديرلر ايكن كل بانك خروس صبح عالمي بيدار ايدوپ مجلس داخي بو مكانده قرار ايلدي، والسّلام...تمام.

15. L. 104a-105b

الرّسالة اللّطيفة المقبولة المرغوبة
AR-RISĀLA AL-LAṬĪFA AL-MAQBŪLA AL-MARĠŪBA

Obrazac sultanskog fermana naslovljenog sandžakbezima, valijama i kadijama. Sastavio poznati književnik i stilista Aḥmad b. Muḥammad b. 'Ārif az-Zaylī ar-Rūmī as-Sīwāsī, Šamsuddīn Abū aṯ-Ṯanā', umro 1006/1597. godine. Naslov na početku crvenim krupnim slovima:

هذه الرّسالة اللّطيفة المقبولة المرغوبة صنّفه (ها) شمس أفندي الشّهير بسيواسي

Kaḥḥāla II, 114; O. M. I, 95-96; A. M. I, 150.

Početak (l. 104a):

أوّله: أمير الأمراء الكرام، كبير الكبراء الفخام، ذو القدر والإحترام، المختصّ بمزيد عنايت الملك الأعلى العلاّم، لواء وجوديكي **عناية اللّه**، دام إقباله، وأقضى قضاة المسلمين، أولى ولاّة

الموحّدين مولانا شهر وجود قاضيسي **هداية الله**، دام فضله، توقيع رفيع همايون واصل اوليجق معلوم اولاكه: دارندهء فرمان همايون **روح** نام كمسنه عتبهء عليّمه كلوپ شويله عرض ايلديكه ديار عدمده ايكن بقا اقليمنك اوصافن استماع ايدوپ جان وولدن عاشق شيداسي اولدم لكن اول ديار جليل الإعتبار مناسب امتعة **الدّنيا مزرعة الآخرة** حكمنجه انجق وجود شهرنده بولنمغين بو تجارت نيّتنه مدّت مديد منازل اَصْلابده ومراحل ارحامده قونه كوچه اناقرني ديمكله معروف...بقضاء الله وماشاء الله محبوس اولوپ **ولقد خلقناكم أطواراً** فحواسنجه كاه نطفهء قَذَرَه وكاه عَلَقَهء عَذَرَه وكاه مُضْغَهء مُسْتَقَررَه اولمغله حالدن حاله كردكدن صكره اول موضع مُضَيِّقْدَه بش آى مقداري زاد وزوادم قره قان اولمشكن بحمد الله اول أَحْسَنَ الْمُقَدِّرِينَ فتبارك الله أحسن الخالقين داخي **ولقد خلقنا الإنسان في أحسن تقويم** موجبنجه...

Završetak (l. 105b):

آخره: حضرت قهّار مطلق جلّت عظمته وعلت سطوته **ذرهم يأكلوا ويتمتّعوا ويلههم الأمل فسوف تعلمون (يعلمون)** فرمان موجبنجه مقدار ارحاي غنان (؟) ايده سنتاكه العياذ بالله ختم الله على قلوبهم خذلاننه مظهر **وقل تمتّع بكفرك قليلاً إنّك من أصحاب النّار** معتبر اولمق صلب ودنياستنه استحقاقني وقوعي اوزره يازوب دركاه معلاّمه بلدوره سن بوندن صكره أمر شريف واجب الاتّباعم هر نه وجهله اولورسه، فرمان عاليشانم يرينه كتوره سن تاكه ولايت وجودده اولان تجّار آخرت بي خوف وحراست بيع وشرالرنده اولوب كاربان حق واليق واحق شهر ولايتظلّ عدالتمده آسوده حال ومرفة البال اولمالريندن غيري يه رضاي شريفم يوقدر همان وبثاتم وسنا وجلالتم ثناسنه اشتغال كوستره لر وبو امر شريفم روح نام كمسنه يدنده إلى يوم القيام ابقا ايده سن وعلامت شريفمه اعتماد قله سن.

16. L. 106a

بناء طريقت شيخ شهاب الدّين
BINĀ’-I ṬARĪQAT-I ŠAYH̱ ŠIHĀBUDDĪN

Kratka risala o osnovnim postulatima sufijskog reda šejha Šihābuddīna as-Suhrawardīja, na turskom jeziku. Risala je napisana u formi pitanja i odgovora, a prema uvodu, odgovore je dao šejh Šihābuddīn. Moguće je da je ovo izvod iz nekog njegovog opširnijeg djela. Naslov prema početku.

Početak (l. 106a):

أوّله: شيخ شهاب الدّين قدّس سرّه العزيز حضرتلري بيورر هركه سؤال: بناءِ طريقت ندر ديسه؟ جواب ايتكه: التي نسنه در: اوّل توبه ايكنجي تسليم اوچنجي قناعت دوردنجي إرادت

بشنجي رياضت التنجي عدالت واكر سؤال اولنسه أحكام طريقت ندر؟ جواب ايتكه: التي نسنه در: اوّل معرفت ايكنجي سخاوت اوچنجي تقنلقدر دردونجي صدق بشنجي تأمّل التنجي تحامل..

Završetak (l. 106a):

آخره: واكر صورسه لر إيمان خرقه سي ندر وقبله خرقه سي ندر وفرض خرقه سي ندر؟ جواب ايتكه: إيمان خرقه سي ستارلقدر وقبله خرقه سي شيخ در وغسل خرقه سي ذكر در وخرقه نك كليدي تكبير دروخرقه نك نمازي درلكدر وفرض خرقه سي صحبتدر وپاك خرقه سي ضيادر واللّه أعلم بالصّواب.

17. L. 106a-107a

برقچ كلمهء طيّبه وموعظهء حسنه شيخ عبد اللّه الأنصاري

BIRQAČ KALIMA-I ṬAYYIBA WA MAW'IẒA-I ḤASANA ŠAYḪ 'ABDULLĀH AL-ANṢĀRĪ

Kraća risala iz oblasti etike i propovjedništva, na turskom jeziku, najvjerovatnije prijevod s arapskog jezika. Prema uvodu, propovijedi se pripisuju poznatom sufijskom šejhu 'Abdullāhu al-Anṣāriji, čije je puno ime 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Alī b. Aḥmad al-Anṣārī, umro 783/1381. godine. Ime sakupljača i prevodioca na turski jezik je nepoznato. Naslov prema početku.

Kahḥāla VI, 115; Brockelmann G II, 72; A. M. I, 467.

Početak (l. 106a):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على سيّد المرسلين محمّد وآله أجمعين، بلكل كه برقچ كلمهء طيّبه وموعظهء حسنه سلطان العارفين وبرهان العاشقين شيخ عبد اللّه الأنصاري قدّس سرّه العزيز حضرتلرندن منقولدر، هر كيم سوزلره نظر ايدوپ تأمّل صادق ايلسه وهميشه عمل ايلسه أميذ دركه مطلوب حقيقه ومقصود واصليه كه فنا في اللّه ومقام محمود ايريشه، أى عزيز بلكل كه اوّل نسنه كه إنسانه لازمدر ايو مصاحبدر بس كركدر كه دايم عزيزلر ايله وكندو نفس بلمش كشيلر ايله مصاحب ايده سين وأهل شرّ وفتنه وفساديله (l. 106b) مصاحبت اتميه سين...

Završetak (l. 107a):

آخره: تكبّر اولمق محروملقدر، خلقك يوكن چكمك حماللّقدر، نفس بسلمك تنبلّكدر، خلقك أوصافن سويلمك قصّه خونلقدر...مشغول اولمق عورتلقدر، كندودن كچمك ارلكدر، اميذ اولدركه حق تعاليجمله موزي بوارلكدن محروم ايليه، آمين يا معين. تمّت.

18. L. 107a-111a

منتخب من مرآت العوالم

MUNTAḪAB MIN MIR'ĀT AL-'AWĀLIM

Izbor iz djela *Mir'āt al-'awālim* (مـرآت العـوالم) iz historije, s posebnim osvrtom na priče i legende o stvaranju svijeta. Osnovno djelo na turskom 995/1587. godine napisao je i posvetio sultanu Muratu III (vl. 1574-1595) 'Ālī-efendī, Muṣṭafā b. Aḥmad, umro 1008/1599. godine (v. *Ḥ. Ḫ. II, 1649; Wiesbaden XIII4, 327-328, str. 316; Karatay t, 519; Gölpinarlı III, 1072/II, str. 451; Flügel II, 94.*), a ovaj izbor od nepoznatog autora je posvećen rumelijskom beglerbegu Muhammed-paši. Naslov na početku crvenim slovima:

عـالي حوش كفتـار روم ايلي بكلربكيسي اولوب وزير اولان محمّد پاشا يه مرآة العوالم ديو تسطير ايتدوكي رسالدن انتخاب اولنمشدركه

Početak (l. 107a):

أوّله: سلك الزّواحر في العالم الأوائل والآخر...سرّ تاج اصحاب كبار حضرت كعب الأحبار رضى اللّه عنه روايت ايدركه بر كون أمير المؤمنين ثالث خلفاء الرّاشدين حضرت عثمان زمان خلافتنده مجلس شريفنده واقع اولوب اشدّوكك عجايبدن ودنياي فانينك امورينه متعلّق حكايتندن بعض احوال بيان ايله كه استماعندن عسرت بين اولالم ديو بيورقده تعبير اولنديكي سابق ازماننده بر كتابه مالك اولدمكه ايچنده اكثر ما خلق اللّه بيان اولنمشدر بو منوال اوزركه حضرت باري جلّ جلاله اولدم كه حضرت آدم عليه السّلامي جنّتدن چقردي كندودن اوّل خلق اولان امم ماضيه نك اصلني ونور محمّدك جمله دن تقديمي، بعده اول نوردن برّاق وبرّاق كوهر تا بدار... واندن سمواتي سبعي وارضين سبعي خلق اتدوكده وهر كوكده بر كوكب ويدي قات يرك هر يرنده بر عالم وجوده كتوردي...

Završetak (l. 111a):

آخره: سلطان الأنبياء محمّد مصطفى عليه السّلام بيوركه: **لا تقوم السّاعة حتّى تتقارب الزّمان فيكون (فتكون) السّنة كالشّهر والشّهر كالجمعة وتكون الجمعة كاليوم ويكون اليوم كالسّاعة وتكون السّاعة كالنّقرة من النّار** يعني يوقارودن مذكور اولان حديث شريفك معناسي بودركه روى أنس ابن مالكدر يعني قيامت قوپمز امّا زمان قصر اولنور بر ييل بر آى مقداري وبر آى بر هفته دكلو وهر هفته بر كون دكلو وبر كون بر ساعت دكلو وهر ساعت حشك ويا سبدن حاليدن چربيدن يا نان آتش علوي كچدوكي زمان مقداري اولميا پس معلوم اولديكه أشراط ساعت ظهورتدن صكره جيبنه رعايت وامّتنه مرحمت زمان قصر اوله كه هر آلام شدايه محنه اولميه وهر عملّر دنيا يدي بيك ييل اولمق دخي مقرّر در ديمشلر، واللّه أعلم (بالصّواب) وإليه المرجع والمآب. تمّت.

19. L. 111b-112a

زيادة البسطة في بيان العلم نقطة ترجمه سي
ZIYĀDA AL-BASṬA FĪ BAYĀN AL-‘ILM NUQṬA TARĞAMASI

Prijevod i komentar na turskom jeziku kraće rasprave o izreci četvrtog halife Alī b. Abū Ṭāliba "*Znanje je jedna tačka, a ja sam tačka ispod slova bā*", od nepoznatog prevodioca i komentatora, s naglašenom ši‘ijskom orijentacijom. Postoji više verzija ove rasprave na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i u svima se izlaže, navodno, hazreti Alijino tumačenje da Kur'an sadrži sve što je objavljeno u svim *Nebeskim Knjigama*, da sura *al-Fātiḥa* sadrži sve što je objavljeno u Kur'anu, da *basmala* sadrži sve što sadrži i *al-Fātiḥa*, da slovo *bā* sadrži sve što i *basmala*, da tačka ispod slova *bā* sadrži sve što i samo slovo te da je on tačka ispod slova *bā*.

Brockelman II, 347/41; Dobrača I, 731/6.

Početak (l. 111b):

أوّله: أوّل نقطهء دائرهء كمال ومركز محيط أفضل مخزن آل مصطفى مخصوص... حضرت علي المرتضى كرّم اللّه وجهه بيورمشلردر: الأسرار الإلهيّة في الكتب السّماويّة وجميع ما في الكتب السّماويّة في القرآن العظيم، وجميع ما في القرآن العظيم في فاتحة الكتاب، وجميع ما في فاتحة الكتاب في بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، وجميع ما في بسم اللّه الرّحمن الرّحيم في باء بسم اللّه في النّقطة الّتي تحت الباء وأنا النّقطة الّتي تحت الباء، أى طالب أسرار نا متناهي وأى راغب أسرار إلهي أوّل نقطهء وحدتّك سرّي كشف اولمغله اصطلاحات مشايخك علمنه توقّف واردر اصطلاحات مشايخدن ارواحله اجسامك اجماغي وتركيبي مرتبه سي كه صورت انساندر اكا كلمات ديرلر وارواح مجرّده كه عناصر واجسامله تركيب وجمعيّت بولمامشدر...

Završetak (l. 112a):

آخره: أنا نقطة باء بسم اللّه الرّحمن الرّحيم بيورمشلردر وبو مشاهده نوع انساندن بر كمسيه ميسّر اولمش دكلدر وهر كمله شاه ولايتك مشربنده اولوب ولايت خاصّه لرينه وارث دوشوب صاحب فتوّة وشجاعت وأهل ولايت ومعرقت اولالر بو چاشنيده متلذّذ اولورلر إلى انقراض الدّوران. تمّت.

Na listu 112a-112b jedna poučna priča o sudbini dvojice vladara, na turskom jeziku, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg djela. Priča počinje riječima:

أى برادر جاني بلكل كه كوكل مثال شهر ستان عظيمدر اول شهرده ايكي پادشاه واردر هر بري كندو اشينه حاكمدر وهر قنغي سي غالب اوله تمام حكم انك اولور اول ايكي پادشاهك بري عقلدر وبري طبيعتدر...

20. L. 112b-113b

من مناقب أمير المؤمنين علي بن أبي طالب

MIN MANĀQIB-I AMĪR AL-MU'MINĪN 'ALĪ IBN ABŪ ṬĀLIB

Kraća risala o životopisu četvrtog halife 'Alī b. Abū Ṭāliba, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Prema uvodu, risala je sabrana iz raznih biografskih djela. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 112b):

أوّله: الحمد للّه الّذي نوّر قلوبنا بالقرآن العظيم، والصّلوة على سيّدنا محمّد الّذي قيل في شأنه **وإنّك لعلى خلق عظيم**، وعلى آله الكرام وأصحابه العظام، بلكل كه حضرت علي كرّم اللّه وجه نك مناقبي كتب معتبره دن ذكر اولندوغي اوزره أمير المؤمنين أبو الحسن علي ابن أبي طالب بن عبد المطّلب بن هاشم بن عبد مناف القريشيدر والده لري فاطمه بنت أسد بن هاشمدر، هجرتندن اوّل اسلامه كلدكدن صكره رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم حضرتلريله مدينه يه هجرت ايدن، نساء كباردن خلفانك اوليدر، جمله حصال حسنه سنده بري بودركه، صبي ايكن اسلامه كلوب اصلا كفر طاري اولمشدر...وحقّنده رسول اللّه حضرتي بيورمشدر **أنا مدينة العلم وعلي بابها**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: بعده حضرت إمام حسن وحضرت إمام حسين جمع اولوب، عبد اللّه بن جعفر ايله غسل ايدوب حضرت حسن نماز قلوب كوفه ده كيجه ايله دار الامانده دفن اتديلر، بعد الدفن انباسنده حسن وحسين ومحمد بن الحسين جمع اولوب ابن ملجمك قتلنده مشاوره ايدوب، بعد الاختلاف رأي بونك اوزرينه مقرّر اولدي...اوچ كوندن صكره خور وذليل انواع حقارتله مرد اولدي لعنة اللّه عليه، الكلمة الأولى: لَوْ كَشِفَ الغِطَاءُ مَا ازْدَدْتُ يَقِينًا يعني اكر دنياده واقع....

21. L. 114b-118b

رسالة في شرب القهوة والدّخان

RISĀLA FĪ ŠURB AL-QAHWA WA AD-DUḪĀN

Rasprava o konzumiranju kafe i duhana, na arapskom jeziku, od nepoznatog autora. U nama dostupnim katalozima i izvorima nismo mogli pronaći raspravu s ovakvim početkom i završetkom niti utvrditi ime njenog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 114b):

أوّله: حمداً على ما شرّفنا بنكاة كتابه، وجعلنا أهلاً لفحاوي خطابه، وصلوةً على أحقّ رسله للصّلوة في جنابه، ثمّ على آله الطّيّبين الطّاهرين مع أصحابه، **أمّا بعد**، فقد أتى زمان يشاهد في أيّامه ويلاحظ غالبًا قوله عليه السّلام: من اتّبع بدع النّاس وجد خمسين صاحبًا وظهر في عصرنا هذا آثاره وآثار الدّهر الدّائر قتامه وغباره...في عامّة الدّيار فتضاعفت الرّغبة في البدع والفساد وانحطّت معالم الشّرع القويم وارتفع الإنقياد، فلمّا رأيت ذلك في البادي والحاضر تحطر (خطر) بخاطري الفاتر أن أبيّن أبين بلاء أتى السّماء به وأشرح بعض الفساد... بالكشف عن نقابه فمن مشغلة كلّ سفيه...شرب القهوة بالهيئة المعهودة وعكوف ذوي الهيئات عليها من الطّوائف العديدة ثمّ تعقبها الدّخان الأخفش قبحًا في الوقاحة بوجه غلب على القهوة باردي الأحوال والفضاحة وقد ألفى النّاس عذرهم فيها بأصل الإباحة في الأشياء في الأشياء اعتماداً على ما يصوّغ بعض الجهلة بينهم من الأغبياء ولم يرو الذّنب... وليس الأمر زعموا ولا يرجون اللّه وقاراً...

Završetak (l. 118b):

آخره: وفي رواية الحسن عن أبي حنيفة رحمه اللّه فرق وعامّة المشايخ أنّه إذا فعل بإختياره ولا عذر له كفر وإلاّ فلا وعن أبي يوسف رحمه اللّه عليه الكفّارة واعلم أنّ الإيجار إدخال الدّواء في الفمّ والدّخان كذلك واللّه أعلم ورسوله. تمّت.

22. L. 118b-123b

شيخ الشّيوخ محيي الدّين عربي قتوحات مكّيّه
اولو كتابنده استخراج تركي دلنه ترجمه سي

ŠAYH̠ AŠ-ŠUYŪH̠ MUḤYIDDĪN ʻARABĪ
FUTŪḤĀT MAKKIYYA ULŪ KITABINDA
ISTIH̠RĀĞ TURKĪ DILINE TARĞAMASI

Izvod iz Muḥyiddīn b. ʻArabijeva djela فتوحات مكّيّة u prijevodu na turskom jeziku, od nama nepoznatog prevodioca. Naslov prema početku.

Početak (l. 118b):

أوّله: الحمد للّه على نعمائه، والشّكر له لآلائه، والصّلوة على حبيبه محمّد وآله، **أمّا بعد**، بلكل كم بر عزيز رجال اللّه نقدر واريسه شيخ الشّيوخ محيي الدّين العربي قدّس اللّه سرّه نك فتوحات مكّيّه اولو كتابنده استخراج ايلمش، أمّا عربي اولماغن تركي دلنه ترجمه اولندي تا كم عربيدن نسنه فهم ايلمينلره، دخي اندن نصيب اولا وباللّه التّوفيق...بر قاچ قسم اوزره بعضيسي جميع حالاتي ومقاماتي جامع اولور...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 123b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **الأفراد** بونلر شول لسان شرعده مقرّب اولنلردر بونلر دائره ء قطبدن خارج دررلر وبونلرك نظري كوكده ملائكه لر واردركه اونلره مهمّيه ويرلر وبونلرك بر نوع كشفلري واردركه كندولردن غيري كمسنه يه ميسّر اولماز حضر عليه السّلام بونلردن... **المحدّثون** عمر بن الخطّاب رحمه بونلردن در وبونلر ايكي صنفدر بر صنف حقّ تعالى ايله حجاب اردندر سويلشورلر **قال الله تعالى: وما كان لبشر أن يكلمه الله إلاّ وحيًا أو من وراء حجاب** وصنف آخر اولدركه ملائكه انلرك قلبنه وكاه اولوركه قلاقلرنه نسنه سويلر وكاه اولوركه...وبونلرك كلّيسنه محدّثون درلر وبو صنف رياضت نفسيّه ومجاهده ورياضت ارتوق اديرلر اولقدر..

23. L. 114b-121b (na marginama)

رسالة في علامات السّاعة بالتّركيّة

RISĀLA FĪ ‘ALĀMĀT AS-SĀ‘A
BI AT-TURKIYYA

Rasprava na turskom jeziku o predznacima Smaka svijeta kao što su: pojava Mehdije (pravednog vladara), Dedždžala, Jedžudža i Medžudža, silazak s neba Isa, a. s., osvajanje Carigrada i Rima itd. Rasprava je napisana na osnovu hadisa i klasičnih djela na arapskom jeziku u kojima se govori o predznacima Smaka svijeta. Iz nama dostupnih kataloga i drugih izvora nismo mogli utvrditi ime sakupljača i prevodioca na turski jezik.

Početak (l. 114b) na margini:

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين، **فصل** آخر زمانده مهدي عـ م نه رسمله خروج ايدر ودجّال لعين نه وقت خروج ايدر ويأجوج ومأجوج نه وقت كلورلر وحضرت عيسى عـ م كوكدن نه وقت انر (!) قسطنطينيّه عظمى وروميّه كبرى نه وقت فتح اولور ودخي بونلردن غيري قيامت علاماتلرندن بيان ايدر. حضرت رسول عليه الصّلوة والسّلام ايدر: آخر زمانده جور وبدعت وفسق وفجور وظلم وشتم چوق اوله، عالم فسادله طوله يس اول وقت بنم اولادمدن حق تعالى خليفه كوندره عالم عدلله طولدره وأمن وأمان ايچنده اوله لر واوّل خليفه نك آدي محمّد بن عبد الله اولا أمير المؤمنين حسن ابن أمير المؤمنين علي كرّم الله وجهه ووجه اوغلانلر...

Završetak (l. 121a) na margini:

آخره: كونش مغربدن طوقدقد نصكره دابّة الأرض بر جانوردركه درت ايقلو قلاغي فيل قلاغي كبي اولا باشي صغر باشي كبي اولا كوزي طوكوز كوزي كبي اوله...كوكسي ارسلان

كوكسي كبي اوله هيئتي يعني شكل لري كريه كبي اوله قيروغي قيون قيروغي كبي اوله ايقلري دوه ايقلري كبي اوله... (l. 121b) اندن صكره بر بلوت پيدا اوله يشل رنكلوكه قرايه مائل اوله غرب طرفندن هر كه كوريه صانه كه يغمور بوليديدر قجن اول بلوت يقين كله هر كم انك كولكه سنده اولان جاني تندن ايرله اذني برله اللّهمّ عافنا من محن تاقيامة.

24. L. 125b-140b

فصل قي فضائل العشق ورذيلتها وتعريف المحبّة وتحديد محنتها

FAṢL FĪ FAḌĀ’IL AL-‘IŠQ WA RAḎĪLATIHĀ WA TA‘RĪF AL-MAḤABBA WA TAḤDĪD MIḤNATIHĀ

Poglavlje iz komentara nekog djela na turskom jeziku u kome se komentarišu stihovi i izreke raznih autora o sufijskoj ljubavi. Iz nama dostupnih kataloga i izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovoga djela. Naslov na početku crvenim slovima.

Početak (l. 125b):

أوّله: عشقك ينه سازيني چلانيمي نه دير سن   عالمره آوازه صلانيمي نه ديرسن
عشقك ينه ماضيلرين أى حواجه ايدوپ حال   محنت سقن سندن آلانيمي نه ديرسن...

دريغا عاقللّر عشقي بيلميوپ مرض جسماني ايله تعريف ايتّديلر أمّا عارفلر حدّ تعريفدن بيرون در ديو توصيف ايتديلر فقير ايدرين كوي ميدان محبّت چوكان علم معرفتله تحريك اولنمز وسررشتهء عشق جمال نظر سوزن وهم وخيالله بولنمز

لمنشئه:

كلام عشقي ضمنك كيم معاني وبيان استر   بلمز بر دل الحق بو محصّل ترجمان استر...

Završetak (l. 140b):

آخره: **إلهي** ظلمات جهل وكدورات غفلتدن نور حكمت وضياء عقلله قوّتمي فعل كوتوروپ آيينهء قلبمي منشرح ومسرور ايله **اللّه وليّ الّذين آمنوا يخرجهم من الظّلمات إلى النّور إلهى** بزي بهرهء كمال وزرّهء كمتر مجالم وارلغم ايله يوقاغم برنه نفعنه ونه ضرّه قادر نه كوشش ايدوپ... **إلهي** عجز وقصورمه معرفت احوال كذشته ايچون زار ومتأسّف اولوب دركاه كه كرم رجاسنه ومغفرت استدعاسنه كلدم عدلك ايله نعامله ايدرسك هر كشي قاصر لطفك اولمزسه حال نه اولاجغي ظاهر أمّا بحرك كرم أوسع وأعظم مأمولدر بنجلين نيجه حسن وحاشاك وساحل هجران جذبات امواج احسانله آشيان لجّهء عال اوله آمين يا كثير الغفران بحق اسمك المنّان. تمّت تمام.

25. L. 125b-138a (na marginama)

من كلمات درويش سفر الرّسوي

MIN KALIMĀT DARWĪŠ SAFAR AR-RASWĪ

Zbirka pjesama na turskom jeziku. Prema naslovu, pjevao Darwīš Safar ar-Raswī, imam džamije sultana Mehmeda, sina sultana Bajazida u Brusi. Naslov na početku crvenim slovima:

من كلمات درويش سفر الرّسوي وهو إمام بجامع سلطان محمّد خان بن سلطان يلدرم بايزيد عليهما الرّحمة والرّضوان الواقع في بلده بروسه المحروسة حميت عن النّحوسة آمين

Početak (l. 125b) na margini:

أوّله: عزّتك بحرنده يارب جملهء عالم حبآب   خوان فضلك فضله سنده زمرهء آدم زياب
ذات پاكك دركنه كمسه كه قادر اولمدي   كنهكي بلمكده عاجز عالم لبّ لباب
ذرّه ذرّه كائناتي جمله هب علمك محيط   قطره قطره جمله درياي بلورسن بي حساب

Završetak (l. 138a) na margini:

آخره: وله أيضًا

حال در ميدان عشق مرد هنرومي يوق   يوخسه جان وباشه قلمز يا دلاورمي يوق
كورمز زچوكان عشقده كوي وش دولتلو باش   أى عجب اول عزّتده لايق مكرسرورمي يوق
تكيهء عشّاق معطّلر يوق مريد سالكان   يك حكمت ته اوله شيخ ومريد پرورمي يوق
قله لر پس مرده دللر نچون احسان اولميه   كلمدي صحراي عشقه كمسه مجنوندن بري
بلمزم درويش سفر رهمي يا رهبرمي يوق
تمّت تمام.

26. L. 139b-140a (na marginama)

خمريّة باللّغة الفارسيّة

ḪAMRIYYA BI AL-LUĠA AL-FĀRISIYYA

Pjesma o vinu, krčmi i ljubavi, na perzijskom jeziku, s naglašenom sufijskom orijentacijom, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku crvenim slovima لسان مشايخ

Početak (l. 139b) na margini:

أوّله: بو انكه ميخانه ومى وكوزه وحم خانه شراب
خانه جمله باطن عارف كامل را كويند كه درد

از معارف وحقايق وشوق إلهي بيسار
باشد وتر سامر در وحاني را كويند

Završetak (l. 140a) na margini:

آخره: أهل شوق را كويند خمّار وباره فروشي
پيرامن مرشد را كويند پير دير وپير حرابات
مرشد كامل را كويند ساقي مطرب
ترقي كننده را وفيض رساننده را كويند
تمّت تمام.

27. L. 141b-157a

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة مع التّرجمة بالتّركيّة والفارسيّة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA MA‘A AT-TARĞAMA BI AT-TURKIYYA WA AL-FĀRISIYYA

Spjev u formi kaside spjevan u slavu poslanika Muhammeda, a. s., s prijevodom na turskom jeziku između redaka i perzijskom jeziku na marginama. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn, umro 608/1211. godine. Prozni prijevod kaside sačinio je 1027/1618. godine al-Ḥāğğ Ḥalīm b. Ḥusāmī Bābā Oruč-zāde, a prijevod u stihovima Mawlāna Muṣṭafā Šam‘ī iz Prizrena, umro poslije 1009/1600. godine.

Nametak IV, 3056/1; Köprülü III, 724/9.

Početak na arapskom (l. 141b):

أوّله: أَمِنْ تَذَكُّرِ جِيرَانٍ بِذِي سَلَمٍ مَزَجْتَ دَمًا جَرَى مِنْ مُقْلَةٍ بِدَمِ

Početak prijevoda na turskom:

أوّله بالتّركيّة: تذكّر اتّدوككمدن ميدر جيرانكي ذي سلمدكي
قرشمدودن كوزندن اقن ياشكي قافله

Početak prijevoda na perzijskom:

أوّله بالفارسيّة: زياد صحبت ياراتت اندر ذي سلم اشك چشم اميختي يا خود دوران

Završetak na arapskom (l. 157b):

آخره: وَالآلِ وَالصَّحْبِ ثُمَّ التَّابِعِينَ لَهُم أَهْلُ التُّقَى وَالنُّقَى والْحِلْمِ وَالْكَرَمِ
مَا رَنَحَتْ عَذَبَاتِ الْبَانِ رِيحُ صَبَا وَأَطْرَابَ الْعِيسَ حَادِي الْعِيسِ بِالنَّغَمِ

Završetak prijevoda na turskom:

آخره بالتّركيّة:

حضرت رسول اوزرنه كثرتله يغمور اقوپ سيلات اتّدوكي حالده...دخي صلوة دائمه حضرت رسولك آله وأصحاب اوزرينه اولا تابعين اوزرنه اولسونكه...بو جمله منتهياتدن پرهيز لردر وأهل نظافت وأهل حلم وأهل كرملردر..يا ربّ صلوة دائمه حضرت رسول وآل وأصحاب اوزرنه قبول ايله ما دامكه صبايلي بان أغچك بود قلريك ديره در...داخي ما دامكه نعمه ايله سروجي كمسنه نك نعمه سي دوه لفره سرور ويروپ سرعتله يوروردو. تمّ.

Završetak prijevoda na perzijskom:

آخره بالفارسيّة:

بعد از آن بر آل وأصحاب كرام تابعين   أهل وعلم حلم وفضل وعقل وتقوى كرم
نا محسن آورد باد صبا أوراق بان   يابر قصار دشترّان كه ارند از نعم

28. L. 161b-304b

بحر المعارف في العروض
BAḤR AL-MAʻĀRIF FĪ AL-ʻURŪḌ

Djelo iz oblasti metrike na turskom jeziku. Napisao Muṣṭafā b. Šaʻbān as-Surūrī, rođen u Galipolju 897/1492., umro u Carigradu 969/1562. godine. Djelo je raspoređeno na uvod (المقدّمة), tri članka (المقالة) i zaključak (الخاتمة). Autor je djelo posvetio princu Muṣṭafi, sinu sultana Sulejmana.

Ḥ. H̱. I, 226; Karatay t II, 2134-2136; O. M. II, 225; A. M. II, 434; Flügel I, 208; Wiesbaden XIII2, 284; Popara-Fajić VII, 4730/8.

Početak (l. 161b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الإنسان أهل اللّسان   وصيّره عالمًا ببديع المعاني والبيان

رباعي

حمد اولسون اول اللّهه كه خلق ايلدي إنسان
إنسانده دهان قلدي دهان اچره زبان
بر قلدي زباني باني اكه بيك ويردي بياني
به حق درلو معاني اكوكله اولدي عيان

Završetak (l. 304b):

آخره:

غزل

يا إلهي ايله سلطان مصطفا يي مستدام   دولتنده قل سرور وسورده خلق تمام

نعمت دنیا ودیني ایلکل روزي اکا   دولت اولی واخری برله کلغل بردوام...
حق رفیقـي ذاتنه سعدي سروري ایلسون   ایکي عالمده شفیعي اولا هم خیر الأنام
بو دعایه هر که دیرسه صدق قلب ایله
جاننه اولسون سلامتلر محصّل والسّلام.

Na marginama listova 161b-179a spjev na perzijskom jeziku posvećen šejhu Abū al-Qāsimu Hindīju. Spjev počinje riječima:

يا شيخ أبو القاسم هندي

تعالى اللّه بدل آمد زهي منشور سلطانش   كه طغراي مشان حكم وحدت بود عنوانس...

Na listovima 305-313 razne bilješke, stihovi i fetve na turskom jeziku.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije u XVII stoljeću.

Na listu 1a dva pečata ranijih vlasnika. Na jednom od njih čitljivo je ime Muhammad b. Muẓaffar (حسبى اللّه وحده وكفى عبده محمّد بن مظفّر).

10120. R-5832

كتاب في السّيرة النّبويّة بالتّركيّة

KITĀB FĪ AS-SĪRA AN-NABAWIYYA BI AT-TURKIYYA

Djelo o životopisu poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Djelo je napisano prije 1031/1621-22. godine, jer je, prema bilješci na kraju, te godine napisan ili prepisan ovaj primjerak. Naslov djela prema sadržaju.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: مَقصُودُكُز نَه دُر عَلِي جَواب وردِي ايتدي بِز تنكري رسولنوك لشكر يوز كلدوك كم سزي اسلام دیننه اوقیاوز اكر قبول قلمز سكوزسز كوله جنك ایدوز ولايتوكوز بقاوز... (l. 2a) **سيّد عالم** معجزات بركاتنده كافرلر اوق أسامه هيچ مظرت قلمزدي واسلام لشكرى نوك اوق كافرلوك كلمسندن دقنر ايدي ارقسندن چقردي بعد اذان علي كافر لشكرنه اوردي...

Završetak (l. 118b):

آخره: دخي ادلركم علي كور عذابندن قورقردي اللّه ايله مناجت ايلر ايديكم إلآ هي (إلهي) برلكوك حقيچون بني اول زوّل كيجه نوك عذابندن امين ايله ديردي حاجت دلردي **حقّ سبحانه**

وتعالى آنوك حاجتني قبول ايلدي..الله أعلم بالصّواب بعون الله وحسن توفيق وصلى الله على سيدنا محمد واله اجمعين تمام سنه ١٠٣١

L. 120; 20,5 x 15 (15 x 9); 13 redaka. *Nash*, mjestimično vokaliziran, pisan krupnim slovima, nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Prema bilješci na kraju djela (v. l. 118b), napisao ili prepisao nepoznati autor ili prepisivač 1031/1621-22. godine.

10121. R-7819

دلائل نبوّت محمّدي وشمائل فتوّت أحمدي

DALĀʼIL-I NUBUWWAT-I MUḤAMMADĪ
WA ŠAMĀʼIL-I FUTUWWAT-I AḤMADĪ

Prijevod biografije poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku. Osnovno djelo pod nazivom معارج النّبوّة ومدارج الفتوّة na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāḥī, Muʻīnuddīn, Munlā Miskīn, umro 954/1547. godine, a ovaj prijevod na turski jezik sačinio je Muḥammad b. Muḥammad al-Uskūbī, Altı Parmak, umro 1033/1623. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1723; Karatay t I, 1064-1071; Flügel II, 1231, str. 391; Rieu, str. 36; Pertsch, 239, str. 266; Wiesbaden XIII1, 68-70, str. 55-56; Fajić III, 2533 i V, 3568-3571.

Početak (l. 1b):

أوّله: لك الحمد يا واهب العطا ويا كاشف الغطا، لك البقا ومنك التّقا، هب لنا من لدنك رحمةً يا واسع الدّعا، شول حمدكه ملكلرك طبقلري انك ايله مزيّن وموشّح وشول ثناكه فلكلرك ورقلري انك مرشّحاتيله مرشّحدر... (l. 4a) بو كتابي **دلائل نبوّت محمّدي وشمائل فتوّت أحمدي** نام ايله مسمّى ايدوپ حضرت خاتم الأنبياء والمرسلين وما أرسلناك إلاّ رحمةً للعالمين صلّى الله عليه وسلّم اسم شريفنه تأليف ايدوپ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 9b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: أى مؤمن قرنداش سكا بر فائده عظيمه ديه ين مستفيد اولوپ عمل ايده سن وبن فقيري دعادن اونتميه سن علماء مز اسانك متأخّريني ايتّديلر بر كيمسنه يمين

اتسه كه بن اللّه تعالى يي جميع حمد ايله حمد ايده ين ديسه نه ايله يميننده خلاص اولور ايتّديلر بو طريق ايله حمد ايليه الحمد للّه حمداً يوافي نعمه ويكافي مزيده يعني حمد اللّه تعالى حضرتنه بخصوصدر، اول حمد كه نعمتلرينه مقابل اولور وزياده سنك شكرنك مقامنه...

L. 9; 28 x 16 (22,5 x 10); 31 redak. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke, ali tekst nije oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak za Memi-efendijinu tekiju uvakufio al-ḥāğğ ʻAbdullāh b. aš-šayẖ Abū Bakr.

وقف الحاجّ عبد اللّه بن الشّيخ أبو بكر في زاوية ممي أفندي، تقبّل اللّه خيراته وضاعف حسناته وغفر اللّه تعالى لوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات بحرمة محمّد وآله وصحبه أجمعين.

Poklon *Soroš media centra* iz Sarajeva koji ga je otkupio iz knjižare *Nostalgija* iz Prijedora.

10122. R-8491

درّة التّاج في سيرة صاحب المعراج
DURRA AT-TĀĞ FĪ SĪRA ṢĀḤIB AL-MIʻRĀĞ

Životopis poslanika Muhammeda, a. s u više svezaka. Napisao na turskom jeziku Uways b. Muḥammad, Waysī-efendī, umro u Skoplju 1037/1628. godine. Autor je opisao Muhammedov, a. s., život do bitke na Bedru kada ga je smrt prekinula. Dodatak je napisao poznati pjesnik Yūsuf Nābī. U ovom kodeksu nalazi se prvi i drugi dio. Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*.

الجلد الأوّل والثّاني من سير صاحب المعراج المسمّى بدرّة التّاج السّير لملك الشّعراء ويسي رحمة اللّه عليه. درّة التّاج في سيرة صاحب المعراج للقاضي اويس بن محمّد الشّهير بويسي الأسكوبي

Karatay t I, 1106-1121; A. M. I, 228; Rieu, 37a; Wiesbaden XIII1, 72-77 i XIII4; 205-209; Gölpınarlı I, str. 112 i III, str. 105; Fajić V, 3572-3573.

Početak (l. 1b):

أوّله: كنون وقتست كز كلمك سخن كوى بسوي ذكر پيغمبر نهم روى

بمويم (؟) شرح احوال پيغمبر پناه عاصيان روز محشر ديباجه طرازان صحايف آثاره خفي دكلدر كه اول خاتم يمين رسالت وخاتمهء شرف نامهء نبوّت صلّى اللّه عليه وسلّم جنابك اخباري بيانندە سرر مشتهء تأليفه چكلن جواهر كلمات يعني مجلّدات كتب مبسوطه حاوي اولديغي نوادر معجزات وملاحم غزوات اكر مضبوطه حافظهء ثقات اولديغي...

Završetak (l. 214a):

آخره: امّا بو رقمكش صفحهء درّة التّاج يانندە عميرك فرستادهء جناب پيغمبري اولمدوغنه دليل جليل لا ينتطح فيه غرّان نابغه سيله تسليت بخش خاطر عمير اولدقلريدر واللّه تعالى أعلم بحقايق الأمور. تمّ تمام.

L. 214; 20 x 14 (14 x 8,3); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, s preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica i preklopa utisnuti ornamenti s floralnim motivima.

Na kraju djela (v. l. 214a) bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je prijepis 5. ramazana 1058/23. septembra 1648. godine završio Darwīš 'Alī b. Muḥammad al-Wārdārī.

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب على يد العبد الضّعيف درويش علي بن محمّد الوارداري عفى عنهما الباري في اليوم الخامس من شهر رمضان المبارك سنة ثمان وخمسين وألف.

Iz Ujedinjene medrese u Banjoj Luci (v. pečat na prvom zaštitnom listu i na listu 2a).

10123. R-8488

درّة التّاج في سيرة صاحب المعراج

DURRA AT-TĀĞ FĪ SĪRA ṢĀḤIB AL-MI'RĀĞ

Peti svezak životopisa Muhammeda, a. s. (v. br. 10122).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: درسَكْ اشْبو دَمْ كَنْدُو زكِي طَامُودَه بِلُورسَنْ ددي أُول مَلْعُونْ ايتَدِي يَا عَلِي اكَرْ طَاغْلَرِينَم أُسْتِمَه يُكْلَدِرسَكْ... (l. 2a) اَيْلَرْ ايدورْ اولْ وَقْتِنْ اَبُو سُفْيَان دِينَه كِرْدِي صُرْدُمْ اكَا كِمْ يَا اَبُو سُفْيَان أُولْ وَقْتِنْ كِمْ حَبِيب شَهِيدْ اتدلرسِنْ...

Završetak (l. 276b):

آخره: بَنْ كُنَاه كَارْ قُولِي سِزْدَنْ دِلَكْ اَيْلَرَمْ اِنْ شَاء اللّٰهُ قلجُمْلَه غَذَادَنْ مَالْ كَتُورَمْ وَرَمْ سَعْدْ بِنْ مُعَاذُكْ كُونَنَه سَاچُو وِرَمْ شَمْدِي وَرْمَزَمْ سِزَوَرُكْ اَنُكْ دُكُونِني مُشَرَّفْ قِلْد مَلُولْ اَلْمَاسُونْ ددِي رَسُولْ حَضْرَتِ اَيْتَدِي يَا عَلِي چُونْ خَاطِرُكْ اَيْلَه دِلَرْ اَيْلَه اُولْسُونْ ددِي (l. 277a) بِلَه ذِكْر اداوِن اِنْ شَاء اللّٰه اَكَرْ حَقْ تَعَالَى عُمُرْ وِرسَه... تمّ الجلد الخامس من سيرت النّبيّ عليه السّلام.

L. 277; 19,5 x 13 (15,5 x 10); 15 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti, ispreturani i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 277a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis završio uoči subote u posljednjeg dana mjeseca džumadel-ahira (1)152/1739. godine.

تمّت بعون اللّه وحسن توفيقه في ليلة السّبت فى آخر جماذى الآخر لسنه اثنا وخمسين ومائة الهجريّة.

10124. R-5640

تاريخ بيت الله الحرام

TĀRĪH̱ BAYTULLĀH AL-ḤARĀM

Djelo u kome se daje opis svetih mjesta u Mekki i historijat njihove gradnje i popravki, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U ovom rukopisu nalazi se samo dio od deset listova s početka djela. U njemu su obrađena dva poglavlja pod naslovima: در بيان مساحت بيت الله الحرام (l. 2b) i در احوال مساحت بيت الله الحرام (l. 10a). Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل الكعبة قبلةً للأنام، والصّلوة على نبيّنا محمّد سيّد الأنام الّذي ذوع في ليلة الاسرى (الإسراء) مساحة الأفلاك إلى مقام بولاك... (l. 2b) **در بيان مساحت بيت اللّه الحرام** ومساحت الحرام (الحرم) الشّريف والمقام والمطاف والخطيم (الحطيم) والباب والميزاب والزّمزم وما يتعلّق ببيت اللّه الحرام اوّلا شويله معلوم اولا كه ذراعي شرعي يكرمي دورد بر مقدار يكرم بش اعتبار اولنمان بش يوز ذراع شرعي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10a):

ناقص في آخره.آخر الموجود: **در احوال مساحت بيت الله الحرام** احوال مسجد الحرام الشّريف بودركه رسول الله زماننده عليه السّلام حرم شريف يوقدر واسع ومربع دكلدر ايدي بر صحرا شكلي آچق قوملي ير ايدي حتّى شمديكي بنالردن كه حرم ايچنده واردر... (l. 10b) عثمان رضى الله عنه خلافتلري زماننده بونلر دخي حرم شريفك اطافنده اولان خانه لردن بعضين بيت المال ايله صاتون آلوپ حرم شريفه ضمّ ايدوپ وسنه كو سنه دي ودخي عاني ديوار يايوپ...

L. 10; 20,8 x 13 (12,9 x 6,9); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi (tačke, zarezi i zvjezdice) pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, od nekog štampanog djela, naknadno urađen, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

10125. R-1262

رسالة في فتح بغداد
RISĀLA FĪ FATḤ BAĠDĀD

Hronika događaja vezanih za osvajanje Bagdada 1638. godine, u doba vladavine sultana Murata IV, na turskom jeziku. Prema završetku djela, događaje je zabilježio neki Muḥammad-efendi (ili Mehmed-efendi), pomoćnik glavnog roznamedžije (باش روزنامجه خليفه لرندن محمد افندي). Naslov na prvom zaštitnom listu na str. a رسالة في فتح بغداد

Početak (l. 1a):

أوّله: سعادتلو مروتلو افندم سلطانم حضرتلرينك خاكپاي مرام بخشلرينه... انهاء بندهء درين درم خريده وچاكر احسان ديده بودركه حق تبارك وتعالى سلطانك وجود پر جودلرين است دهردن منصور وسايهء عاليه لرين اوزره ومردن قطع اتميه بمنّه وكرم ايله اولسه بغداد بهشت اباد احوالندن سؤال اولنورسه سعادتلو پادشاه روى زمين حضرتلري عسكر انجم شمار هر بزان موحّدين وعساكر عد وتد ميران مسلمين امام موسى كاظم تربه شريفي مقابله سنده خيم خيام كردن قباب ايله ماه رجب المرجّبنك يدنجي احد كوننده نزول وطرح اقامت... فرمان پادشاهي اوزره صدر اعظم محمد پاشا وقپودان مصطفى پاشا وسلحدار پاشا حضرتلري...

Završetak (l. 17a):

آخره: وفتح بغداد بهشت آباد ايچون وارد اولان مكاتبك تفصيلين وسعادتلو غازي پادشاهمز حضرتلرينك كمال قوّت وعنايت قدرتلرين وعزّتلو صدر اعظم حضرتلرينك ونور شجاعت وشهامتلرين بر وجه تفصيل تحرير وانشاء ايدن قليل البضاعه وعديم الاستطاعه باش روزنامجه خليفه لريندن محمد افندي قوللري ايچون اوقيوب مسرور اولان اصدقادن بركرّه الله راضي اولسون ديمه لري تمنّا ورجا اولنور.

L. 21; 20 x 13 (14 x 8); 13 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke, ali tekst nije oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka ranijeg vlasnika Mehmed-age iz Rozgrada (u Bugarskoj) iz 1215/1800. godine.

10126. R-9550

قصص الأنبياء بالتّركيّة لمجهول

QIṢAṢ AL-ANBIYĀ BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Dio nekog djela iz historije Božijih poslanika, napisanog pretežno na osnovu kur'anskih i hadiskih kazivanja, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Najvjerovatnije je riječ o prijevodu nekog djela s arapskog jezika. U ovome primjerku nalazi se samo dio od 15 listova od sedmog do devetog poglavlja u kojima se govori o poslanicima Davudu, Sulejmanu i Ibrahimu, a. s., te o vladaru Nabukodonosoru.

ـ **يدنجي باب** أسَايَا سُلطَانْ حِكَايَتِينْ بِلْدُرُرْ انُكْ أُوغْلِي وَارِدي اَسَايَا دِرلَرْدِي... (l. 3b)،

ـ **سكزنجي باب** مَلِكْ سَنْجَارِيَّه قِصَّه سِنْ بِلْدُرر بَابِلْ مَلِكْدُرْ اَنْدَنْ صُكْرَه بُو خَبَرِي... (5a)،

ـ **طقزنجي باب** بُخْتُ النَّصْرْ حِكَايَتِينْ بِلْدُرُرْ بُخْتُ النَّصْرْ بُو حِكَيَتِي اشِتْدِي كه... (l. 7b).

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: مَلُولْ أُولْدِي مَكَرّ دَاوُودْ پَيْغَامْبَرْ اَصْحَابِنْدَنْ بِرْ پِيرْ وَارْدِي اَيْتَدِي نِيچُونْ مَلُولْ أُولُرْسَنْ يَا نَبِيَّ اللَّه ددي سَكَا بِرْ دُعَا اُوكْرَدَيْنِ قَچَنْ اَتَاكُوزْ بِرْ دُشْوَارْ ايسَه أُوغْرَسَه يَا مَكْرَه يَا غُصَّيَه دُشَه بُو دُعَا أُوقُورْدِي اِشْلَرِي اچْلُورْدِي...

Završetak ovdje (l. 15b):

آخر الموجود: خَلِيلُ اللّه نَذَرْ أُولْسُونْ دِرْ بَقَرْ خَلِيلُ اللّه خُوقَتنَه كَتُورُرْ ذِي سَعَادَتْ أُولْ كِشِنُكْ كِمْ آنْدَه بِرْ قُيُونْ بُوغَزْ لَيُوبْ هماديش قَزَانَنَه قُويَه أُولْ كُونْ أُولْ صُمَاتِي خَلِيلُ اللّه عِشْقِنَه بُشْدُبْ فُقَرَايَه كَنْدُو اَلِيلَه أُولَشْدِرْمِشْ أُولُرْ بِرْ كِشِنُكْ بِيكْ الْتُونْلُقْ بِرْ آتِي وَارِمِشْ دُشْمِشْ چَتْلَمَغَه آزْقَلْمِشْ بُوآتُكْ يَارِسِي خَلِيلُ اللّه حَضْرَتِنُكْ...

L. 15; 20 x 14,8 (13, 9,2); 13 redaka. *Nasẖ*, vokaliziran, pisan oštrim perom, kaligrafskim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10127. R-148

كتاب في التّاريخ بالتّركيّة لمجهول

KITĀB FĪ AT-TĀRĪẖ BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Dio nekog historijskog djela na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Budući da nedostaju početak i kraj djela i da su preostali listovi ispreturani i tako uvezani, djelo se nije moglo preciznije identifikovati. Djelo je podijeljeno na poglavlja (مقالات) u kojima se govori o turskim, perzijskim, bizantijskim, sirijskim, egipatskim, iračkim, jemenskim i mongolskim vladarima.

Početak (l. 1a):

أوّله: **مقاله، سلطنت السلطان اورخان غازي بن السلطان عثمان خان غازي** چون اول شهريار گزين پادشاه عادل ابو السلاطين غازي عثمان بن ار طغرول بن سليمانشاه عالم فانيدن سراي باقي رحلت ايتدي فرزند سعادتمنه (!) لري اولان سلطان اورخان غازي بخت فريدون تخته جلوس ايدوپ پادشاه انام ومعين دين اسلام اولدي...

Završetak (l. 118b):

آخره: كيكاوس صلح وعهدي بوزمغه خان فروي بهانيه راغب ايدي افراسياب قيزيله شهزاده سياوش ما بيني اوليجق شاه كيكاوس مراد وآمالي سياوشه اول رزم ومحاربه ده ضرر وخلل اولدوغن استردي كوكلنده شهزاده سياوشه قتي پر كين ايدي افراسياب رستم ايله شهزادهء جواز

بختك شكري ايله اوزرينه شتابان اولدقلرندن خبر الدي همان صلح وعهده ء در خواست اولوب رستم ايله سياوشه نام دادم كوترردي سياوش دخي افراسيابك رجا والتماسيني قبول ايدوپ...

L. 118; 28 x 17 (22 x 11,5), 25 redaka. *Dīwānī*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima skraćivani i naknadno uvezani. Prilikom uvezivanja listovi nisu složeni po kustodama nego onako kako su zatečeni, tako da su ostali ispreturani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski iz 1988. godine. Korice obložene impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije iz XVII stoljeća.

10128. R-8986

كتاب في تاريخ الأنبياء بالتّركيّة

KITĀB FĪ TĀRĪḪ AL-ANBIYĀ' BI AT-TURKIYYA

Dio nekog djela o historiji Božijih poslanika, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Najvjerovatnije je riječ o prijevodu nekog djela s arapskog jezika. U ovome dijelu se govori o poslanicima od Adema, a. s., do Mūsāa, a. s. Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju, a listovi su po lagama razasuti i ispreturani, pa se nije moglo preciznije identifikovati. Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: دستور ويردي إبليس اول قوله بيك يل لعين ايله وبلمد كم اول عاصي ومردود...نتكم حقّ تعالى بيورر **كان من الجنّ ففسق عن أمر ربّه** لكن عبادت ايلمده وكوكلره چقمقده فرشته صفت اولمشدي من الكلمات أوحيها اللّه سبحانه تعالى بلمك كركدر كه شمديد نصكره شروع اتدك...

Završetak ovdje (l. 140b):

آخر الموجود: امّا بر كشي بر كشينك كفرنه راضي اولسه كافر اولمز نتكم موسى پيغمبر ع م بلعمك كفرنه راضي اولدي حتّى اللّهدن ولد كم انك ايمانك آلا پس بالكفر كفر اولدغي كندو كفرنه امش...

L. 140; 21,8 x 14,3 (15,8 x 10); 25 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i ispreturani. Nedostaju pojedine lage i zadnja trećina listova nije se mogla složiti po lagama. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10129. R-6278

كتاب في تاريخ الأنبياء بالتّركيّة

KITĀB FĪ TĀRĪẖ AL-ANBIYĀ' BI AT-TURKIYYA

Isto kao pod br. 10128.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره:

أوّل الموجود: **فصل كمينك طول وعرض نه مقدار ايدي بيان وعيان ايلمك** سلكه طول وعرضنده وارتفاعنده چوق قول واردر آني عبد الله بن عبّاس رضى اللّه عنهمادن روايت ايدر طولي التيوز آرشون عرضي اوچيوز اوتوز آرشون ايدي اوچ طبقه ايدي اشغه سنده سبّاع ودوابّ ايكنجي طبقه ده وحوش وطيور يوقارو طبقه سي كزرويه واتباعن مخصوصي اولدي واول كمي مرغ شكلنده ايدي طاووس بكزر وكوكوسي قاز كوكوسنه بر روايتده كوكرجين كوكوسنه بكزر...

Završetak ovdje (l. 21b):

آخر الموجود: سؤال اتّدي كم قتل اتّدي ديديلركه...معناسي بويله ايدمكه اكر عليدن غيري كمسه قتل ايديدي آخر عمره دك اغلر ايدم اندن حضرت امام علي رضى اللّه تعالى عنه پيغمبرك صلّى اللّه عليه وسلّم حضور شريفلرينه كلوب باشني اصحابك آياغي التنه بيراغوب برقاچ بيت اوقودي معناسي بوايديكه حجاريه عبادت اتّدي...

L. 21; 20,6 x 14,8 (19 x 12,2); 37 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Na pojedinim listovima tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

10130. R-3208

تاريخ نعيما

TĀRĪḪ-I NA'ĪMA

Dio iz drugog sveska historije Osmanskog carstva, poznate još i pod nazivom روضة الحسين في خلاصة أخبار الخافقين. Napisao na turskom jeziku u 6 svezaka Muṣṭafā Na'īma al-Ḥalabī, umro 1128/1716. godine. Historija obuhvata događaje u Osmanskom carstvu od 1000/1591 do 1077/1666. godine. Djelo je prvi put štampano u štampariji Ibrahima Muteferrike u Carigradu 1147/1734. godine.

Karatay t I, 795-811; O. M. III, 151; Blochet, A. F. 714-719.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: صاحب تأليف دل پذير نعيما مرحومك بعض أحوال وتاريخ مرقومي جمع وتحرير موجب أسباب نه ايدوكي ونه وجهله مباشرت اولندغي واون بش سنه سنده ظهور ايدوب محلّنده تفصيل اولنان فيض اللّه أفندي وقعه سي بو محلده تقريب ايله ايراد وكشيده سلك مسطور قلنديغي نعيما مرحومك كندي دست خطيله اولوب ظفريات اولدوغمز أوراقده مسطور اولمغله أوراق مرقومه نك عباراتي بعينها نقل اولوب جلد ثاني آخرينه ضم والحاق اولندي. أمّا بعد، بو داعي فقير مصطفى نعيما...

Završetak ovdje (l. 16a):

آخر الموجود: كروه أخبارك صغار وكباردن بر فرد نه كندولردن ونه اتباع كراملرندن رنجيده اولمامشلري سلطان مصطفى خان حضرتلرينك أيّام سلطنتلرنده مفتي أفنديك جمله عالمه تسلّط واستيلاسي زماننده وزير مشار إليه حضرتلري وقار وزيرانه ايله غايت ممدوح عاقلانه حركت ايدوب نه طبع پيرشاهي تكدير ايده جك بر وضع ايلدي ونه مفتي جانبنه قانون خارج تملق ونواضع كوستردي أمور دنيا ايچون اول طرف تمحّص ومدار ايتميوب...

L. 51; 19,5 x 13,5 (16,5 x 11,5); 17-19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Naslovi poglavlja nadvučeni crnom linijom. Listovi bez kustoda, s originalnom folijacijom.

Povez kartonski, oštećen vlagom.

Listovi 16a-29b i 36a-42b neispisani.

Na listu 30 popis oko 100 knjiga, najvjerovatnije bivšeg vlasnika hadži Hasan-bega Teftedarevića, čija se bilješka od 21. zul-kadeta 1269/26. augusta 1853. godine nalazi na listu 51a.

Na listovima 31a-35b i 43a-45b nalazi se više izvoda iz prijevoda Ibn al-Bayṭārījeva djela na turski jezik, u kojima se govori o ljekovitom bilju i receptima za spravljanje lijekova za razne bolesti.

Na listu 46a nalazi se takriz Sulaymāna, ćehaje velikog vezira, u kome se sultanu preporučuje molba mještana sela Prevlje u konjičkoj nahiji u sarajevskom kadiluku i moli da sultan izda ferman za podizanje mekteba i kuće za muallima u spomenutom selu.

Na listovima 48a-50a nalazi se više bilješki o rođenju i smrti djece i rođaka hadži Hasan-bega Teftedarevića, pisanih njegovom rukom.

اشبو تاريخك بالاده مرقوم دفتردار زاده حاجي حسن بك خط سيدر.

10131. R-8503

ترجمهء مقدّمهء در بيان ظهور دولت شاهان

TARĞAMA-I MUQADDIMA-I DER BEYĀN-I ẒUHŪR-I DAWLAT-I ŠĀHĀN

Dio s početka nekog putopisa po Iranu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora i prevodioca. Prema uvodu, prijevod je sačinjen s latinskog jezika. Ovo je zapravo, dio dopisan rukom u primjerku koji je štampan u Carigradu 1. safera 1142/26. augusta 1729. godine. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 5a):

أوّله: إصفهانه وصول بولوپ بو محطّهء جليله حكمت عليّه ربانيه مقتضاسنجه حقيره بر مدّت جاري قرار وابشحوري ياپند سمند اختيار اولمغله ايّام مكث واقامت وهنكام ادام وراحتده انتساب لسان تقرّبيله كاه سركذشت عجميان متضمّن كتب معتبر تواريخلريني تتبع برله صرف اوقات وكاه ارباب دانشلر ايله صحبت واخلاط على التزام وكاه ظهور وحدوث ايدن وقايع غريبه ودواهي عظيمه وشذر ومذر اقوام متنوّعه وهرج ومرج طوايف مختلفه عجميان واغوانيان ايله سر كردان وادئ حيرت اولوپ، بالجمله روي زمينده متمكّن اجناس نامه دوام وقيام دولت اسبابني ادراكده بر انيه محلاً وطوائف مختلفه ومال متفرّقه عالم اولى الأبصارينه باعث انهزام بنيان

دولت اولان احوال واطوارلري اذعـاتده بر مرأت عـبرت نماي ذو الأفكار اولان مـدقّقين ومحقّقـينه بصـيرت فـذا اولمق مـلاحظه سيله روز بروز بالمشـاهده اطلاع وبالمعايـنه علم وقوف تحصـيل ايلديغم اموري جـمع ايدوپ بر عجاله يازدم ونفعي عام اولمق ايچـون اداي مقصـودده ألسنه حكمادن اولان لسان لاتيني اختيار اتدم **مقدّمه در بيان ظهور دولت شاهان ومدّت حكومت ايشان**..

Završetak ovdje (l. 15b):

آخـر الموجـود: تاكم زمين ايرانك جـانب غـربنده واقع ممالك مـرقـومـونك نهب وغـارت ايله معتادلري اولان ايصال مضرتلرندن باحث وأسوده حال اوله لر بعض كتب تواريخده طائفهء مزبوره أرمنيـان جنسندن اولمق اوزره نقل وروايت اولور زيرا شـروان اولكه سي سـابقده البـانيا تسـميـه اولنوپ أهاليـسنه البـانيلر ديدكلري كتب جغرافيـاده مسطور ومصـرحدر بويله اولنجه اغـواتيلر البـانيلر غلطي اولمق غالب احتمـالدر وحالا شروان اتّصـالنده قـره طاغ ناحيـه سنده واقع أرمنيـان مناستري قندهار تسميـه اولنوپ سر طريقلرينه اغـواتج ديولر تيمـورحان طائفه مزبورهء يوز قوناق مسافـه يرلردن اول ولايته صـودي ارسجـه أرمني لسـاني اوزره أغـواتلرك باش بوغي أغـواتج ديرلر وايالت كنجـه وروان ونخـجوان نـواحيلرنده وكـيـلان حدودنده ساكن وصـغناق تعبير اولنور جبالده متمكّن أرامنه طائفه سي حالا بو تاميله افتخار ايدوپ...

L. 15; 19,5 x 13,5 (15 x 9,5); 21 redak. *Nasẖ*, pisan vještom rukom. Na listovima 1a-4b sadržaj djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s plastificiranim koricama, naknadno urađen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Prepisano iz štampanog primjerka.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

10132. R-5248

صلحيهء وهبي
ṢULḤIYYA-I WAHBĪ

Kraće djelo o Požarevačkom miru zaključenom između Turske i Austrije 1718. godine. Tim je mirom Turska Austriji prepustila Malu Vlašku, Banat i gotovo čitavu sjevernu Srbiju. Sastavio na turskom jeziku Sayyid Ḥusayn Wahbī, umro 1149/1736. godine. Naslov na početku صلحيّه لناظم المرحوم السيّد وهبي

Karatay t II, 2964.

Početak (l. 1b):

أوّله: بعد حمــد خدا ونعت نبي بو صحف جمعنك بودر سببي

Završetak (l. 12b):

آخره: نثر مفهوم منظومي اوزره دعاي خير پادشاهي ايله دستكشاي دركاه كبريا اوله، وبو وقت سرور اقتضانك قدريني بلوب شكريني قيله، وبالله التّوفيق، وهذا دعاء لا يردّ ولأنّه اذا ما دعونا آمنته الملائكة، وبالله التّوفيق....... **بيت**

دعاي كرده ام يا ربّ باين آلوده داماني مكن شرمنده يش قد سيانم از دعاي خود

L. 12; 19,8 x 11 (14,8 x 6,6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom, mjestimično razliveno tako da je na pojedinim mjestima tekst teško čitljiv. Papir tanak, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda, s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s hrbatom od impregniranog platna. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

10133. R-5765

روم ايلي قضالرينك كشفي

RŪMALĪ QAḌĀLARININ KAŠFĪ

Popis kadiluka u Rumeliji (evropskom dijelu Osmanskog carstva), raspoređenih po alfabetu i s oznakom ranga (razreda) I-XII. Sastavio na turskom jeziku u Carigradu 'Abdullāh Hurramī-zāde (Huremović) al-Mostārī, nakon svrgavanja s položaja kadije Foče i Uloga 1158/1745. godine. Popis je 1942. godine preveo i objavio na bosanskom jeziku Hazim Šabanović.

GHZM (Glasnik Hrvatskih Zemaljskih Muzeja), Sarajevo, 1942, str. 308-356.

Početak (l. 1b):

أوّله: حرف الألف: * اسكوب سنجاغنده در ستە در اون طقوز قوناقدر واردار ديديكلري نهر ايچندن جريان ايدر اطرافي قلقان دلن وقره طوه واشتيب قضالريدر* قضاء احيولي سلستره سنجاغنده در سكز قوناقدر اطرافي ايدوس وقرين اباد قضالريدر* قضاء آغريبوز كندي سنجاغنده در موره يه داخل صور چانبنده...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 16b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: * قضاء سربرنيچه ازورنيق سنجاغنده در يكرمي قوناقدر اطرافي برجه واوصط قضالريدر كومش معدني واردر * قضاء سكدين كندي سنجاغنده يكرمي درت قوناقدر نهر تيسه كنارنده در اطرافي صونبور وكوله قضالريدر * قضاء سكتوار كندي سنجاغنده در يكرمي التي قوناقدر اطرافي قويان...

L. 16; 20,5 x 15 (12,5 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Rang kadiluka označen na marginama, crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, s kraja XVIII stoljeća.

10134. R-8509

قصّهء عجائب وغرائب

QIṢṢA-I 'AĞĀ'IB WA ĠARĀ'IB

Djelo o natpirodnim pojavama i događajima iz života poslanika Muhammeda, a. s., na turskom jeziku. Prema uvodu, napisao neki šejh al-Qāḍī, čija nam je biografija nepoznata. U nama dostupnim izvorima i katalozima nismo mogli pronaći djelo s ovakvim početkom i završetkom.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه المرتضى وحبيبه المصطفى رسول ربّ العالمين وشفيع المذنبين رضوان وعلى أزواجه وأولاده أجمعين. قال الشّيخ الإمام الأجلّ الزّاهر أستاد القاضي كمال الملّة والدّين رحمة اللّه عليه: إيمدي بيلكل كيم رسول حضرت صلّى اللّه عليه وسلّم جمله مخلوقاتك سلطانيدر محبوبدر مطلوبدر مقصود ديدر بو قصّهء عجايبده وغرايبده راوي شويله ديمشدركه اول وقتي اللّه تبارك وتعالى آدم عليه السّلام يرأتدي حبيبك نورين آلتنده قودي وجميع فرشتلر اول نوري كوردي...

Završetak (l. 184a):

آخره: شويله كم على وصيّت قالمش سايرينه كوتورديلر الحسن وحسين وكون خلقي وجمله صحابه عجبه قالديلر زيرا اول دوه... (l. 184b) راوي ايدر...حق تعالى قبول ايلدي كور عذابندن قوره روپ ...إلهي جمله امّت محمّدي كور عذابندن قورتار آمين يا معين...

L. 184; 21,5 x 15 (19,5 x 11); 15 redaka. *Dīwānī*, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta. Nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (v. l. 184b) nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je djelo prepisao Muḥammad-beg u gradu Pljevlje.

كتبه الحقير محمّد بك بمدينة طاشليجه غفر الله له.

Sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1170/1756. jer se na istom listu nalazi bilješka u kojoj se kaže da je 1. muharrema 1170/26. septembra 1756. godine u Pljevlje došao Aḥmad-paša koji je tu boravio šest dana.

اشبو بيك يوز يدمش (!) سنه سنك محرّمك غرّسنده... دولتلو أحمد پاشا طاشليجه ده التي كون مكث... بو محلده قيد شد سنه ١١٧٠

Na margini na listu 98a bilješka as-Sayyida Aḥmada, kadije u Pljevljima, u kojoj se kaže da je Muḥammad-pāša, sin Pljevljaka Selim-pāša zādea 1169/1755. godine dobio čin paše s dva tuga.

دولتلو طاشليجه لي سليم پاشا زاده محمد پاشا مرحم اولمشتر بيك يوز آلتمش دوقوز سنه سنده اوغلي محمد پاشا ايكي طوغيله چيراق المشتر (نمّقه الفقير إليه عزّ شأنه السيّد أحمد القاضي بطاشليجه).

10135. R-1003

خلاصة الإعتبار
ḪULĀṢA AL-I‘TIBĀR

Dio djela o rusko-turskom ratu (1768-1774), na turskom jeziku. Napisao poznati turski diplomata i hroničar Rasmī Aḥmad-efendi, umro 1783. godine. Osim na turskom, djelo je štampano na njemačkom i francuskom jeziku. Na njemački jezik preveo ga je poznati historičar i osmanista Joseph von Hammer. Naslov na početku خلاصة الإعتبار لري

Karatay t I, 1553/II, O. M. III, 58; Flügel II, 296; Islam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, Cilt 31, str. 50 i Cilt 2, str. 121-122.

Početak (l. 15a):

أوّله: ايفاي حمد وثناي خداوند علام واجراي وظيفهء صلاة وسلام ختامندن صكره معروض انديشه.. **ولو لا دفع اللّه النّاس بعضهم ببعض لفسدت الأرض** آية كريمهء حكمن اشتمالي

مفهومي منيفنجه نظام اساس مدافعه اوزرينه قوتي دنياي ملك معمور اولمش اقتضاي حال كوره...

Završetak (l. 25a):

آخره: أهل إسلام شدّت وأذيت ايتميوب كندو حالنه قور ودينلرينه دائر بر شيئ ديمز وبعضيلرينه بيهوده تفلت اولسون ايچون كشاد ويرر ايستر ايتدي آدملردن بهار نام بله بر التون الديغي معلوم ومعهود دكلدر بو اثنالرده اكثر رجال وأمراسي... مذهبي اختيار ايتمليله بر كمسنه نك دين ومذهبنه دخل وغرض ايتمك وكذب ودروغله ضرر قصد ايلمك شروط مذهبلريندن خارج اولديغين دعوي ايدرلر جناب حق حكام وأمراي اتصاف مرحمت موفق قلمغله دائما أهل إسلامي منصور ومظفر ايليه آمين.

L. 25; 24 x 17 (22 x 16); 23 retka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

Na listovima 1b-14b fragmenti iz raznih djela na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 1a bilješka iz 1931. godine u kojoj se kaže da je rukopis vakuf Svrze Mehmed-efendije, sina Muhammed-agina.

وقف اسويرزو محمد أفندي بن محمّد آغا.

10136. R-9763

تاريخ الأنبياء بالتّركية لمجهول

TĀRĪẖ AL-ANBIYĀ' BI AT-TURKIYYA
LI MAĞHŪL

Djelo u kome se, pretežno na osnovu kur'anskih kazivanja i hadisa, govori o historiji Božijih poslanika od Adema do Muhammeda, a. s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo prijevod nekog djela s arapskog jezika. Naslov prema sadržaju.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود : قُرْآنْ نُورِينْ كُورْدِي دَرْحَالْ اول نُورَه سَجْدَه اَيْلَدِي، اَنْدَنْ صُكْرَه آدَمْ مِنْبَرْدَنْ اِنْدِي اُچْمَقْدَنْ بِرْ آقْ سَلْقُمْ اوزُمْ كَلْدِي اَوَّلْ نَسْنَه كِيمْ آدَمْ اُچْمَقْ طَعَامْلَرِنْدَنْ يَرِي اُوزُمْ اِدِي اَلْحَمْدُ لِلّه دِدِي حَقْ تَعَالَى اِتْدِي يَا آدَمْ سَنِي اَنُوكِيچُونْ يَرَتْدُمْكه نِعْمَتْلَرِنْدَنْ يِيَه سَانْ دَخِي شُكْرْ اِيدَه سِينْ...

Završetak (l. 183b):

آخره: وَحَمْزَه قُورقُوسَنْدَه اَبُو جَهَلْ كَتُورْدِيلَرْ خَاكسَارَه وَمَقْهُورْ وَنَوكُسَارْ اَولْرِينَه كَتُورْدِيلَرْ، اَمَّا مُصْطَفَا عـ م عَمُولَرِينَه شَادُمَانْ وَنُصْرَتْلُو اَولْرِينَه حَقْ تَعَالَى قُرْآنِ عَظِيمْدَه بُيُورُرْ **تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ** يَعْنِي بِرْ كِمْسَنَيَه دِيلَرَمْ عَزِيزْ قِلُورَمْ دِلَكْ بَنِمْ دِلَكُومْدُرْ فِعْلْ بَنِمْ فِعْلُمْدُرْ نَه كِمْ دِلَرْسَمْ كِمْسَنَكْ بَنِمْ دِيلاَكُومْدَه اِشِي يُقْدُرْ يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ بِقُدْرَتِه وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ بِعِزَّتِه. تَمَّتْ تَمَامْ.

L. 183; 20 x 15 (15 x 10); 13 redaka. *Nasẖ* s mješavinom *ta'līqa*, vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na početku nedostaje nepoznat broj listova, 155-183 naknadno dopisani. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz džamije iz sela Dubrava kod Bos. Gradiške.

10137. R-9296

تذكرة لمجهول

TAḎKIRA LI MAĞHŪL

Dio nekog biografskog djela na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U ovom dijelu nalaze se biografije pojedinih učenjaka i vladara iz osmanskog perioda.

Početak ovdje (l. 1a):

آوّل الموجود : كمال فضل وافضاللرينه، اندن انتقال اولنوب، اول آثار شريفه دن مؤثّره استدلال اولنور...دخي صاحب عمل ايدي وان فردوس مكان مجلس فضائل وعرفانلرنده كوهر اشان

اولوب... (l. 2a) **وهو الّذي لم يسمع الأيّام بمثله في البوادي والقوادي** خدمتلرينه دانشمند اولوب اول سيف صـارم واسد ضـارم خـدمتلرندن مـلازم اولدقـدن صكره طريق پر توفيق تدريسـه عـازم اولدقـده اوّلا اوتوز آقچـه ايله مدرسه عليّـه مراد پاشـا ايله بهره مسند وبر مراد اولمشلري بعده محروسه بروساده قرق آقچه ايله مدرسه يلدرم خانيه ده تحصيل انواع فضائل وسعادات جاودانيه ايتمشلردي جمله مولانا مصلح الدّين اللاّري مرحومك تواريخني ترجمه ايدوپ انشأ لطيف وبليغ ايله بر كتاب بديع ايتمشلردركه استاد زمان وخواجهء جهان مكتب وجود وامكانده نظير ومثالن كورممشدر...

Završetak ovdje (l. 6b):

آخر الموجود: حـايز المكارم السنّيّه والمراحم العليّـه باغض اهل سنّت وجمـاعت اولان فجـره ورافـضك عـرق نابض وجورني قـاطع وقـارض اولان خاقـان بي منازع وبي معـارض صـاحب الفتح العظيـم.. السلطان بن السلطان السلطان سليم خـان خدمـتلريدر روّح اللّه تعـالى روحـه وزاد في عالم القدس فتوحه مخلص شريفلري سليمي در حقا كه بر پادشاه بلند همّت وشهنشاه وغضنفر هيبت وسطوت ايدي...

نظم

آن زمان كز كرد ميدان چشم كردون كورشد   آن زمان كز بانك اسبان كــونش كشت كر
ماه ملك آراي فتح ارشيـــر بيكر منجفش   آن كنان مي نافت كز ملب اسد تانيده خور

L. 6; 21 x 13 (15 x 7,2); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima dohvaćeni vlagom, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10138. R-6226

قطعه من تاريخ آل عثمان

QIṬ'A MIN TĀRĪḪ-I ĀLI 'UṮMĀN

Fragment neke hronike na turskom jeziku o vojnim pohodima u doba osmanskih sultana. U njemu se spominje vojevanje u Smederevskom sandžaku i oko Varadina u doba sultana Ahmeda II i njegovog velikog vezira Ali-paše. Djelo je protkano poučnim izrekama i stihovima na perzijskom i arapskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: تحصيل ايلدكلري اثناى كلامده حضرت شهريار كامكار ذكر اولان سنجاقلردن برى توجيه اولندوغن. . .حضرت شهريار مزيد اختصاصله اعين فاسده مقبول عيان اولدى كلدوكى كبى حضرت شهريارك سمندره سنجاغنى اختيار ايليوب مذكور سنجاغى قپولره پايهء سرير اعلايه عرض ايلدى خداوندكار شهريارك امر واجب الانقيادنه امتثال... بغايت مسرور اولدى...

Završetak (l. 8b):

آخره: **بيت**: هر كجا ساكن شوى اقبال ودولت همنشين هر كجا غازم شوى بخت وسعادت هم ركاب **ذكر احوال ندامت از فتهء باغيه واحوال سلطان احمد با ايشاره وشهيد كشتن علي پاشا در دست از ملاحده** الم تر أنّ الدّهر يوم وليلة يكدان من هست جديد الى ستٍّ فقل لجديد الثوب لا بدّ من بلى وقل للإجتماع لا بدّ من شتّ...

L. 8; 18 x 10 (13 x 5,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i pojedini stihovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda, razasuti, dohvaćeni vlagom i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10139. R-10332

تاريخ فتح إسلامي لمجهول
TARĪḪ-I FATḤ-I ISLĀMĪ LI MAĞHŪL

Historija islamskih osvajanja od poslanika Muhammeda, a. s., do 1205/1790. godine, na turskom jeziku. To su zapravo kraće bilješke o najvažnijim događajima u doba poslanika Muhammeda, a. s, prve četverice njegovih nasljednika (Ebu Bekra, Omera, Osmana i Alije), Omajada i Abasida te Osmanskog carstva, s posebnim akcentom na najvažnije bitke i godine u kojima su se odvijale. Na kraju rukopisa (v. l. 43b-48a) nalazi se posebno poglavlje vezano za Bosnu i Hercegovinu pod naslovom فتح بوسنه وهرسك. Nabrajanje imena bosanskih namjesnika s oznakom godine njihova upravljanja Bosnom završava se 1205/1790. godinom. Na početku i na kraju rukopisa nedostaje nepoznat broj listova. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 1a):

أوّله: **ربّ يسّر ولا تعسّر ربّ تمّم بالخير**

اللّه تعالى جلّ جلاله ارض وسموات يرتمزدن اوّل اللّي بيك ييل مقدّم محمّد عليه السّلامك نوروني يراتدي، اول نوري سعادتدن ارواح انبياء صلوات اللّه تعالى عليهم أجمعين خلق ايلدي... (l. 2b) خلاقت أبو بكر خلاقت أبو بكر صدّيق رضى اللّه عنه هجرتك اون برنده مدّة خلاقت أبو بكر سنه ۲ ماه ۳ يوم ۱۹ عمري شريفلري آلتمش بش ياشنده ايكن آزينه كجي آخرته نقل ايلدي (l. 3a) اند نصكره بني أميّه ولايتنده بني أميّه دن ويلايتي شام ديمشقه شهرنده اون دورت نفد سلطنت ومدّة عمارتلري ۹۱ سنه و ۲ ماه معاويه...

Završetak (l. 49a):

آخره: ـ هرسك سنجاغنده واقع نوه قلعه سي ايدي كفّار كرفتار ماه ذي القعده نك اون بشنجي كون پازار ايدي نوه قلعه سي بقضاء اللّه تعالى كفّار كرفتار اولدقد نصكره سرحد اسلاميّه ده اولوب سدّ سديد اولمق اوزره باكوبونام ديكر تره بين نام محلّده بر قلعه متين ومستحكم بنا شد سنه ۱۱۱۷

ـ ابتدا فتح ناحيهء غبله جانب بردن قره مصطفى پاشا وطرف بحردن قپودان غازي سنان پاشا ونوا ناحيهء مزبوره ده ابتدا چفلكده بنا قلعهء غبله غازي سليمان خان درونته نورين قلّه اوچيوز نفر ايله اون ايكي آغالو وضع ايلدي بعده علي پاشا بودوه قلعه بنا ايلدي ودخي طرفي دورت يوز نفر اون ايكي آغالق ايلدي سنه ۱۰۶۰

L. 49; 19,2 x 13 (15 x 11); 15-19 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i pojedina imena ličnosti, mjesta i tvrđava pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez i nepoznat broj listova s početka i kraja rukopisa otkinuti i zagubljeni.

10140. R-8518

Zbirka (مجموع), 2

L. 179; 23,4 x 18,5 (20,2 x 13,4); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima, tupim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst u dvije kolone uokvirene crvenom linijom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani, mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, s preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na vanjskoj strani korica i preklopa utisnuti ornamenti s floralnim motivima.

1. L. 1b-168a

كتاب سير نبي

KITĀB-I SIYAR-I NABĪ

Spjev na turskom jeziku o životopisu poslanika Muhammeda, a. s., s posebnim osvrtom na bitku na Hajberu i protjerivanju Jevreja. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ove poeme. Naslov na početku krupnim crvenim slovima هذا كتاب سير نبي

Početak (l. 1b):

أوّله: سويله ای جان كولشنينك بلبلي   جان ايلوندني كتوردوك بو ديلي...
سويلكل بيزه غزائي خيبري   وير صلوات آنيجَقْ پيغمبري
راويلر ايدر يهودي خيبري   كلديلر بر ييره بر كون بكلري
سوز اچوپ جمله رسولي سويلدي   هر بريسي غافل اولمه كوز ديدي
كيم محمّد ايشي بو جلدي يقين   بيزه دخي قصد ايدر بركون همين...

Završetak (l. 168a):

آخره: هم بو قصّه بوراده اولسون تمام   وير صلوات مصطفا يه والسّلام
هر نفس حق رحمتي اولسون اكا   كيم اوقورسه فاتحه برله آكا
حقّه منّت آخر اولدي بو كتاب   كيم مباركدر رهي قوتلو خطاب
سامعينه صاحبينه دخي هم   رحمت ايله يا إلهي بيش وكم
مصنّفنه كاتبنه يا سبحان   شفقت ايله يا مجيب يا سلطان
فاعلات فاعلات فاعلات   وير محمّد مصطفايه صلاوات.

Djelo se završava kolofonom s bilješkom u kojoj se kaže da je prijepis na početku 1223/1808. godine u gradu Kozarcu završio Mullā Murād b. ʻAlī Kasić.

قد وقع الفراغ والإهتمام (والإختتام) من هذه النّسخة الميمونة كتب (كتبه) الفقير المعترف بالزنوب (الذنوب) ملاّ مراد بن علي قاسيك...في مدينه بوسنه قوزارچه شهرنده في سنه غرّة ١٢٢٣

Na listovima 168b-169b duža dova na turskom jeziku pisana rukom istog prepisivača. Na listu 169b bilješka vlasnika kapetana Mustafe, sina kapetana Omera iz tvrđave Kozarac iz 1223/1808. godine.

صاحب ومالك مصطفى قپوداني ابن عمر قپودان عن قلعه قوزارچه سنه ١٢٢٣

2. L. 170b-179a

حكايت موسى شاه

ḤIKĀYAT-I MŪSĀ-ŠĀH

Poučna priča o nekom Mūsā-šāhu i njegovom sinu Ibrāhīm-šahu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 170b):

أوّله: زمان اوايلده بر پادشاه وارايدي موسى شاه ديرلردي مكر او پاد شاهك بر خوب صورتلو اوغلي وارايدي شويلكيم عالمده يوغيدي ابراهيم شاه ديرلردي آتاسنك بر سرايي وارايدي هركز كندون غيري كمسيه قپوسين آچدرمازماي صباح سرايه احشام چيقاردي آغلمقدن كوزلري قان اولمش ايدي ابراهيم شاه آتاسون ايشينه حيران اولوپسراينه ايرمدي هر كون كورورکه صباح كيرور احشام اوليجاق پريشان اولوپ چقارايدي عجب بو ايشي نوجهيله مطلع اولام فكر ايدركن بر كون واري سراى چوره سني دولانوپ بر كوچك دلوكين بولدي...

Završetak (l. 179a):

آخره: ابراهيم شاه ايدركرلسه بني بابام بيك پاره ايدرسه سنك بر قلبنه ضرر ايتدرميم ديو بيورديكتم چاره اتمدي بر يكاده قيز بوينته صارمشوپ دنلو يالواردي ممكن اولمدي حسني رومي ايتدي بنوم ايلكك عواضي بوميدر آتانه ويروپ دورلو عذابيله اولدوره ينه قفتان كيدروپ بوني ديوه رن ديزلرينه دكين مرمر اوله همان ديزلرينه دكين مرمر اولدي ينه دوغان كونده نزه اني ديوه رن كولنه دكين مرمر اوله اغلايوپ فغان اتديلر ياس دوتوپ نعمتلر ووروپ قرآن تلاوت قلديلر رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovom kodeksu.

Poklon hadži hafiz Abdulkadir-ef. Alihodžića iz Bihaća.

10141. R-7149

رثاء الرّجال عن سراى بوسنه

RIṮĀ’ AR-IĞĀL ‘AN SARAY BOSNA

Nekrologij umrlih muslimana Sarajeva od 1. redžeba 1318/25. oktobra 1900. do 16. šabana 1323/16. oktobra 1905. godine. Nekrologij je na turskom jeziku vodio Mustafa-ef. Abaz, imam džamije Mokro-zade hadži Sinana u Ćebedžijama u Sarajevu, umro 1906. godine. U ovom nekrologiju su navedeni dani i tačni datumi smrti preko 1300 osoba.

Mehmed Mujezinović, Islamska epigrafika BiH, I, str. 330.

Početak (l. 1b):

أوّله: رجب شريف سنه ١٣١٨

غورده عبدي وفات اولدي رجب شريفك برينجي پنجشنبه كون في ١ سنه ١٣١٨، ريقويك علي نك زوجه سي وفات اولدي رجب شريفك ايكنجي جمعه كون في ٢ سنه ١٣١٨، بأشو متلا عبدي وفات اولدي رجب شريفك اوچنجي جمعه ايرتسي كون في ٣ سنه ١٣١٨، مصرليك عبد اغانك زوجه سي وفات اولدي رجب شريفك جمعه ايرتسي كون في ٣ سنه ١٣١٨، سوباشيك حاجي صالحك كريمه سي وفات اولدي رجب شريفك دوردونجي پازار كون في ٤ سنه ١٣١٨

Završetak (l. 64a):

آخره: شأهيك إبراهيم اغا وفات اولدي شعبان شريفك اون التنجي پازار كون في ١٦ سنه ١٣٢٣، يبانجي كيشي وفات اولدي شعبان شريفك اون التنجي پازار كون في ١٦ سنه ١٣٢٣، قزاز عبداغا وفات اولدي شعبان شريفك اون التنجي پازار كون في ١٦ سنه ١٣٢٣...آبلاقويك صالح اغانك زوجه سي وفات اولدي شعبان شريفك اون يدينجي دوشنبه كون في ١٦ سنه ١٣٢٣

L. 64; pisanska sveska sa širokim linijama dimenzija 19 x 12; 16 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom.

Korice kartonske.

Autograf.

GEOGRAFIJA
GEOGRAPHY

Turski

10142. R-9441

Zbirka (مجموع), 9

L. 77; 20,5 x 14 (17,5 x 11); 21-27 redaka. *Riq'a*, pisana vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Na početku djela lijepo urađeni unvani grafitnom olovkom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima izlizani. Skraćenice za pitanje (س) i odgovor (ج) kod djela koja su pisana u formi pitanje-odgovor (سؤال - جواب) odvojene dvjema crvenim linijama na početku redova. U komentarima tekst osnovnog djela nadvučen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-8b

كره ء أرض دن سؤال ايله جواب بودر

KURA-I ARḌDAN SU'ĀL ĪLE ĞAWAB BŪDUR

Djelo iz oblasti geografije, na turskom jeziku, u kojem se u formi oko 250 pitanja i odgovora govori o najosnovnijim podacima o zemaljskoj kugli. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovoga djela. Naslov u lijepo urađenom unvanu كره ء أرض دن سؤال ايله جواب بودر

Početak (l. 1b):

أوّله: **س:** كره ء أرض نه شكلنده در؟

ج: قطبلر طرفي برر مقدار باصيق اوله رق مدوّر كله شكلنده در.

س: كره ء أرض احاطه ايدن دائره سي ينه ديرلر؟

ج: محيط دائره ديرلر.

Završetak (l. 8b):

آخره: **س:** اوروپا قطعه سنده قاچ عدد نهر واردر؟

ج: اوتوز بر عدد نهر واردر.

س: نرده جريان ايدرلر؟

ج: ١) سي بحر منجمد شماليه جريان ايدن پتشوره نهري ٢) سي دويناي شمالي ٣) سي بالطقده جريان ايدن توريغا نهري ٤) سي نوا نهري ٥)دويناى جنوبي نهري...٢٨) سي تن صويي نهري ٢٩) سي والغا نهري ٣٠) سي اورال نهري ٣١) سي تانجه نهريدر. تمّ تمام.

2. L. 9b-12b

آسيا خريطه سي
ĀSIYĀ ḪARĪṬASI

Djelo iz oblasti geografije, na turskom jeziku, u kojem se u 70 pitanja i odgovora govori o najosnovnijim podacima o azijskom kontinentu. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime autora ovoga djela. Naslov u lijepo urađenom unvanu آسيا خريطه سي

Početak (l. 9b):

أوّله: **س:** آسيا قطعه سي نه ايله احاطه وتحديد اولنمشدر؟

ج: شمال طرفي بحر منجمد شمالي شرق طرفي بحر محيط كبير ايله جنوب طرفي بحر محيط هندي غرب طرفي شاب دكزي وسويش قنالي وبحر سفيد مرمره دكزي بحر سياه قفقاز طاغلري بحر حزز اورال نهري واورال طاغلري ايله احاطه وتحديد اولنمشدر...

Završetak (l. 12a):

آخره: **س:** آسيا قطعه سنده قاچ نهر واردر؟

ج: اونبر نهر واردر.

س: نرده واقعدر؟ (l. 12b)

ج: اوچي سبريا اولسكا سنده بحر منجمد شماليه جريان اوبي ينيسي لنا نهري ٤) السكا سي مذكوره دن اوقمه چق دكيزينه جريان ايدن آمور نهري ٥) چين مملكتنده بحر اصفرده جريان ايدن كيانغ نهري... ١١) سي اورال كولونه جريان ايدن جيحون سيحون نهرلردر. تمّت تمام.

3. L. 13b-16b

تعريفات أفريقا سؤال ايله جواب
TA'RĪFĀT-I AFRĪQĀ SU'ĀL ĪLE ĞAWĀB

Djelo iz oblasti geografije, na turskom jeziku, u kojem se u 106 pitanja i odgovora govori o najosnovnijim podacima o afričkom kontinentu. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovoga djela. Naslov u lijepo urađenom unvanu تعريفات أفريقيا سؤال ايله جواب

Početak (l. 13b):

أوّله: **س:** أفريقا قطعه سي شمال طرفي نه ايله احاطه اولنمشدر؟

ج: بحر سفيد وجبل الطارق بوغازيله اجاطه اولنمشدر.

س: غرب طرفي نه ايله احاطه اولنمشدر؟

ج: بحر محيطك غربيله احاطه اولنمشدر؟...

Završetak (l. 16b):

آخره: **س:** أفريقا قطعه سنده قاچ جبل واردر؟

ج: درت عدد جبل واردر.

س: نردن واقع در؟

ج: برنجي خط استوا تحتنده اولان جبل قمر طاغلزي ٢) سي أفريقانك جهت شماليسنده واقع جبل أطلاس ٣) أفريقانك جهت غربيسنده واقع قونغو طاغلري ٤) شرق جنوب طرفنده واقع لويانه طاغلريدر.

س: أفريقا قطعه سنده قاچ نهر واردر؟

ج: سكز عدد نهر واردر.

س: ندر؟

ج: برنجي بحر سفيده جريان ايدن نيل مبارك نهري ٢) سي بحر محيط غربيه جريان ايدن سقتال نهري...٨) سي چاركولنه جريان ايدن ساري نهرليدر.

4. L. 17b-19b

عواملدن سؤال ايله جواب بودر
ʻAWĀMILDAN SU'ĀL ĪLE ĞAWĀB BŪDUR

Kraće djelo o agensima u arapskom jeziku na mješavini turskog i arapskog jezika u formi 68 pitanja i odgovora. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovoga djela. Naslov u lijepo urađenom unvanu عواملدن سؤال ايله جواب بودر

Početak (l. 17b):

أوّله: **س:** نحوك تعريفي ندر؟

ج: علم يبحث عن أحوال أواخر الكلمة من حيث الإعراب والبناء.

س: نحوك موضوعي ندر؟

ج: كلمه ايله كلامدر.

س: نحوك غايتي ندر؟

ج: عصمة اللّسان والأعذادن (!) عن الخطأ في الفكر والسّماع...

Završetak (l. 19b):

آخره:**س:** جمع مؤنّث سالم ينه ديرلر؟

ج: وهو ما لحق آخره مفردة ألفًا وتاءً.

س: جمع مذكّر سالم ينه ديرلر؟

ج: وهو ما لحق آخره واو وياء ونون.

س: تثنيه ينه ديرلر؟

ج: وهو ما لحق آخره مفردة ألف وياء ونون. تمّت تمام.

5. L. 20a-22b

إظهاردن سؤال ايله جواب بودر
IẒHĀRDAN SU'ĀL ĪLE ĞAWĀB BŪDUR

Kraće djelo iz gramatike arapskog jezika, na turskom jeziku, u formi 52 pitanja i odgovora, od nama nepoznatog autora. Naslov u unvanu na početku djela إظهاردن سؤال ايله جواب بودر

Početak (l. 20a):

أوّله: **س:** كلمه لغتده ينه ديرلر؟

ج: وهو ما يتكلّم به حقيقةً أو حكمًا.

س: كلمه اصطلاحده ينه ديرلر؟

ج: وهو اللّفظ الموضوع لمعنى مفرد...

Završetak (l. 22b):

آخره: **س:** او اوج يرده ندر؟

ج: اولّكي ظرف زمان مبهم ايكنجي ظرف زمان محدود اوچنجي ظرف مكان مبهمدر.

س: مفعول لهدن لام نه وقت حذف اولنور؟

ج: مفعول له حدث اولورسه يعني فعل معلّل ايله مفعول لهده فاعللري متّحد اولورسه زمانلري دخي متّحد اولورسه مفعول لهدن لام قياسًا حذف اولنور.

6. L. 22a-24b

كسرآحاديدن سؤال ايله جواب بودر
KESR-I ĀḤĀDĪDEN SU'ĀL
ĪLE ĞAWĀB BŪDUR

Kraće djelo iz matematike, na turskom jeziku, u formi 65 pitanja i odgovora, od nama nepoznatog sastavljača. U djelu se govori o razlomcima s jednocifrenim brojevima. Prema bilješci na kraju, djelo je služilo kao udžbenik iz matematike za učenike trećeg razreda Mektebi ruždije u Novom Pazaru. Naslov na početku كسر اعاديدن (!) سؤال ايله جواب بودر

Početak (l. 22a):

أوّله: **س**: كسر ينه ديرلر؟
ج: واحد مفروضنك أجزاسنه ديرلر.
س: كسر قاچ درلودر؟
ج: ايكي درلودر.
س: ندر؟
ج: كسر اعادي (آحادي) كسر أعشاري...

Završetak (l. 24b):

آخره: **س**: ايكنجي احتمالده قاعدهء ندر؟
ج: اولا مقوم على عكس ثانيا عدد صحيح صورته ضرب حاصل ضربي صورت مخرج ينه مخرج اولور...
س: دردنجي احتمالده قاعدهء ندر؟
ج: اولا بلك ثانيا عكس ثالثا صورت صورته ضرب حاصل ضربي صورت مخرج مخرجه ضرب حاصل ضربي مخرج اولور. تمّت تمام.

Na kraju djela (v. l. 24b) bilješka u kojoj se kaže da je ovo udžbenik iz matematike za treći razred Mektebi ruždije u Novom Pazaru.
يكي پازار مكتب رشديه حسابي اوقونه جق كسر اعادي (آحادي) سؤال ايله جواب صنف ثالثنده اوقونه جق.

Listovi 25a-27b slobodni.

7. L. 28b-31b

تعريفات أمريقادن سؤال وجواب
TA‘RĪFĀT-I AMERĪQADAN SU’ĀL WA ĞAWĀB

Djelo iz oblasti geografije na turskom jeziku, u kome se u formi pitanja i odgovora govori o najosnovnijim podacima o Americi. Prema bilješci ispod naslova (صاحب فرهاد), sastavio neki Farhād, čija nam je biografija nepoznata. Naslov u unvanu تعريفات أمريقا سؤال وجواب

Početak (l. 28b):

أوّله: **س**: آمريقا قطعه سي شمال طرفي نه ايله احاطه اولنمشدر؟
ج: بحر منجمد شمالي ايله احاطه اولنمشدر.
س: شرق طرفي نه ايله احاطه اولنمشدر؟
ج: بحر محيط غربيله احاطه اولنمشدر...

Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 31b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:
س: بحر محيط كبيرده كائن درت اطه ندر؟
ج: ١) جط استوا جمهوريتينك تحت تصرّفنده واقع اولان الاباغوس اطه سي ٢)
٢) ذنقور اطه لري وايكي دخي جماهر امريقانك تحت تصرّفنده واقع اولان قودياق
والوسين اطه لريدر.
س: امريقا قطعه سنده قاچ يارم اطه واردر؟
ج: التي عدد يارم اطه واردر...

8. L. 32b-40a

أصول الحكم في نظام العالم
UṢŪL AL-ḤIKAM FĪ NIẒĀM AL-‘ĀLAM

Djelo o uređenju države i društva. Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī (iz Prusca), umro 1024/1615. godine. Djelo je raspoređeno na uvod (مقدّمة), četiri poglavlja (أصل) i završetak (خاتمة). Autor je djelo dovršio 1004/1595. godine i posvetio ga sultanu Mehmedu III, kada je ovaj poveo vojnu na Egru. Godinu dana kasnije, autor je djelo preveo i na turski jezik.

Ḥ. Ḫ. I, 113-114; Handžić, al-Ğawhar al-asnā..., str. 56; Brockelmann G II, 443; Dobrača II, 850/14 i 1893-1894/1; Fajić III, 2583/14; Lavić NUB, 1031.

Početak (l. 32b):

أوّله: حمداً لك اللّهمّ لك الملك تؤتي الملك من تشاء وتنزع الملك ممّن تشاء، وصلوةً على رسولك محمّد سيّد الأنبياء وعلى آله وأصحابه اولي الأبصار... **وبعد**، فإنّ الفقير إلى اللّه الباري كافي اقحصاري أعانه اللّه تعالى فيما استعانه وصانه عمّا شانه يقول: لمّا شاهدت سنه أربع وألف في نظام العالم خللاً وانتظام أحوال بني آدم زللاً... (l. 33a) وسمّيته بأصول الحكم في نظام العالم ورتّبته على مقدّمة وأربعة أصول وخاتمة...

Završetak (l. 40a):

آخره: قال اللّه تعالى: إنّ العهد كان مسؤلاً، وفي الحديث: خمس نجس ما نقص (نقض) العهد قوم إلاّ سلّط اللّه تعالى عليهم عدوّهم وما حكموا بغير ما أنزل اللّه تعالى إلاّ فشا فيهم الفقر وما ظهر فيهم فاحشة إلاّ فشا فيهم الموت وما طفّفوا الكيل إلاّ منعوا النّبات وأخذوا بالسّنين ولا منعوا الزّكوة إلاّ حبس منعم القطر وهذا آخر الكتاب، واللّه تعالى أعلم بالصّواب، وفي اهذا القدر لمن تأمّل كفاية، والكلام ليس له نهاية... قد وقع الجمع والإتمام بعون اللّه الملك العلاّم في ذي الحجّة الحرام لأربع وألف عام من هجرة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام.

Na listovima 40b-41a kraća biografija Ḥasana al-Kāfije na turskom jeziku pod naslovom منقبهء مؤلّف كتاب العلاّمة المولى حسن الكافي وعلاّمت بوسنه

9. L. 42b-74b

نور اليقين في أصول الدّين في شرح عقائد الطّحاوي

NŪR AL-YAQĪN FĪ UṢŪL AD-DĪN FĪ ŠARḤ ‘AQĀ’ID AṬ-ṬAḤĀWĪ

Komentar na aṭ-Ṭaḥāwī-jevu raspravu iz akaida. Napisao na arapskom jeziku za vrijeme opsade tvrđave Ostrogon 1014/1606. godine Ḥasan b. Ṭūrḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī al-Bosnawī, rođen 951/1544., umro 16. ramazana 1024/9. oktobra 1615. godine. Naslov na početku شرح عقائد الطّحاوي نور اليقين في أصول الدّين

Kaḥḥāla III, 233; Brockelmann S II, 659/4; Dobrača I, 725/2 i 728/1; Fajić XI, 6947/1; Šabanović, Književnost..., str.153-192; Handžić, al-Ğavhar..., str. 50/59; Lavić NUB, 218; Popara HAS II, 985.

Početak (l. 42b):

أوّله: الحمد للّه الّذي وجب وجوده وتقدّست ذاته وعمّ جوده وتنزّهت صفاته... **وبعد**، فيقول العبد الفقير إلى البرّ الباري كافي الآقحصاري وفّقه اللّه تعالى وهداه لما يحبّه ويرضاه إنّ رئيس العلوم الدّينيّة ورأسها وأصل الفنون اليقينيّة وأساسها وأعظمها موضوعًا وأقومها أصولاً وفروعًا

علم أصول الدّين الّذي هو أوّل علوم الأنبياء والمرسلين... (fol. 2b) **وسمّيته نور اليقين في أصول الدّين...**

Završetak (l. 74b):

آخره: في الخبر المتواتر الّذي هو دليل من دلائل النّبوّة حيث أخبر أنّ أمّته **ستفرّق على ثلاث وسبعين فرقة كلّهم في النّار إلاّ واحدة** كما مرّ وباللّه العصمة والتّوفيق، نعم المولى ونعم الرّفيق... ونعوذ باللّه من الزّيغ والزّلل في القول والعمل وباللّه التّوفيق والهداية والبداية والنّهاية، والحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله وصحبه أجمعين.

Djelo se završava kolofonom (v. l. 74b) s bilješkom u kojoj se kaže da je njegov prijepis završen u petak u mjesecu muharremu 1319/1901. godine.

تمّت تمام في يوم الجمعة (في شهر) محرّم الحرام سنة ١٣١٩

Sudeći po rukopisu cijelu zbirku prepisao je Višegrađanin Berber Muṣṭafā, zvani Aġā-zāde (Agić) Nuruddīn, dok je boravio u mekteb-i ruždiji u Novom Pazaru. Njegova vlasnička bilješka od 28. juna 1320/1902. godine nalazi se na zadnjem zaštitnom listu na strani a.

صاحب ومالك يكي پازار مكتب رشديه سنده بولنان بربر مصطفى وشغرادلي بلقب اغازاده نورالدّين...٢٨ ماه خزيران سنه ٢٠(١٣).

Na istom listu nalazi se i ime njegovoga sina Ibrāhīma, kao kasnijeg vlasnika.

يكي پازار قصبه سنده بولنان مكتب رشديه صاحب ومالك وشغرادلي إبراهيم بن بربر أفندي.

EPISTOLOGRAFIJA
EPISTOLOGRAPHY

Turski

10143.

R-3493

رسالة في بيان مكاتبات ارباب ديوان واصحاب قلم

RISALA FĪ BAYĀN MUKĀTABĀT ARBĀB DĪWĀN WA AṢḤĀB QALAM

Risala na turskom jeziku o korespondenciji pisara na carskom divanu, defterhanama, kadijskim uredima i drugim ustanovama u Osmanskom carstvu. Prema uvodu, djelo je napisao al-Ḥāǧǧ Qaragöz b. ʻAbdullāh, na molbu Ḫalīl-bega b. Isḥāq-paše. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo koje je podijeljeno na 16 poglavlja (فـــصل) i dodatak od oko 50 obrazaca dokumenata. Autor je, najvjerovatnije, otac našeg poznatog pisca Naṣūḥa Maṭraqčīja, porijeklom iz Visokog (umro 971/1564). Tome ide u prilog činjenica što neki izvori (v. *A. M. II, 493*) Qaragöz b. ʻAbdullāha navode kao Naṣūḥova oca. Isto tako, naslovi i sadržaj pojedinih poglavlja iz Naṣūḥova djela *ʻUmda al-ḥisāb* (عمدة الحساب) doslovno se podudaraju s ovim djelom. (v. *Osmanlı Matematik Literatürü Tarihi,* I, 36/2, str. 70-72). Moguće je da je Naṣūḥ kao podlogu za svoje djelo uzeo ovo djelo koje je napisao njegov otac Qaragöz.

Početak (l. 1b):

أوّله: حدّ بي سپاس بي قياس اول خالق جنّ واناس دركامنه قلوركم فقط نطفه مشيمه رحمه نفوس نقوش انساني عالم عدمدن عالم وجود كتورر إنّا خلقنا الإنسان من نطفة أمشاج نبتليه فجعلناه سميعًا بصيراً وثناء عد وشكر بي حدّ اول احد الصّمد مضربنه قلوركم دوستلرينك عصمتچون بيت عنكبوتي سد قلدي وبر بخشانيده حركه كمال اطفله اهل عصيان وكناه كارلرك عبادني ستر ايدوپ... **بعده**، أرباب ديوان واصحاب قلم شيخ الانام عماديتي اسلوبنجه استعمال اتمامشلر اولا بلك زمانمز محاسبلري داخي واضح وروش ومختصر روزنامجه لرين ومحاسبه لرين ظهوره كتوردلر وعلى الخصوص نهال دولت واقبال واعضان جاه وجلال امير وامير زاده اعظم زبده وقدوه امراء عالم ذو الحسيب الطّاهر والنسيب الطّاهر خليل بك بن اسحاق پاشا أدام اللّه رفعته وحرس قدره وقدرته بو علم حسابه رغبت اتدوكي ايچون ادنا اشارت لديه بيچاره ضعيف نحيف الحاج قره كوز بن عبد اللّه مرور أيّام أمراء ديوان وأرب قلم خدمتنده اولوپ على قدر طاقه علم حسابدن وتركيب ارقامدن بر نيجه وقت ممارست ايدوپ أشراف الصّدور الزّمان وسائره خاص وعامه وعوامه خادملرينه شبه وغبار نه يردن اولور روزنامجده وام الحسابده على وجه التّفصيل شرح وبيان اولماسي بعون اللّه تعالى قصد اولندي وبو تركچه رساله كه بر قاچ فصل اوزره بيان اولندي مبتديلر ايچون اولداخي يوخسه اهل فضله قتنده بو ناس نه قدري قيمتي اولا بس قانون

كلّي تركيب ارقامدن **الفصل الأوّل** في بيان سياقت **الفصل الثّاني** في بيان رقوم هندي **الفصل الثّالث** في بيان سائر أرقام **الفصل الرّابع** في بيان موجودات **الفصل الخامس** (l. 2a) في بيان روزنامجه **الفصل السّادس** في بيان مواجبات **الفصل السّابع** في بيان ملبوسات يكچريان **الفصل الثّامن** في بيان محاسبهء مطبخ **الفصل التّاسع** في بيان محاسبهء كاتب جو **الفصل العاشر** في بيان محاسبهء زاجيان **الفصل الحادي عشره** في بيان محاسبهء عمارات **الفصل الثّاني عشره** في بيان اخراجات بنا **الفصل الثّالث عشره** في بيان محاسبهء ميزان برسه **الفصل الرّابع عشره** في بيان محاسبهء تجّار **الفصل الخامس عشره** في بيان غلام يكچريان اناطولي **الفصل السّادس عشره** في بيان محاسبهء خاصهاء يكيشهر...

Početak prvog obrasca (l. 38a):

صورت مكتوب سلطان محمد خان براي قراطرلر بوسنه

هذا كتاب ينطق عليكم بالحقّ إنّا كنّا نستنسخ ما كنتم تعلمون (تعملون) اللهمّ مالك الملك توتي الملك من تشاء وتنزع الملك ممّن تشاء وتعزّ من تشاء وتذلّ من تشاء بيدك الخير والسّلام على من اتّبع الهدى خالق كونين ورازق الثّقلين جلّت قدرته وعلت كلمته حضرتلرينك بن كه والئ البلاد وحامي العباد مجري سنّة اللّه مجرى شريعت نبوي اللّه عليه وعلى آله صلوات اللّه شاه سرور...روم سلطان محمد خان بن سلطان مراد خان بن سلطان محمد بن بايزيد خداوندكار بن مراد خان غازي بن اورخان غازي بن عثمان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 70b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: اول معبهء اقباله متوجّه اولدقدن كمينه دن اعلام حال سيچون ورقهء دعا التماس ايلدكده حقيقه حال ومصدوقه مقال بو عبوديّتي نامه ايله عرض اولندي باقي فرمان مزيد مرحمة ووفو رعاية منوطدر حال دعا.

L. 70; 21,5 x 14 (14 x 7,5); 13-25 redaka. *Siyāqat*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje. Prve dvije lage listova u gornjem dijelu dohvaćene zubima glodara. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom ponovnog uvezivanja (1987) na početku i na kraju dodat po jedan zaštitni list.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika šejha Muḥammada, muftije u Travniku (استصحبه الفقير الشيخ محمّد المفتي بمدينة تراونيك عفى عنه). Ispod bilješke se nalazi njegov lični pečat na kome je čitljivo ime Muḥammad (محمّد).

10144. R-10392

إنشاء

INŠĀ'

Zbirka stihova, obrazaca pisama i službenih dokumenata, od kojih neki predstavljaju prijepise dokumenata s kraja XVI i početka XVII stoljeća, pretežno vezanih za ugledne ličnosti iz raznih mjesta u Istanbulu, Mađarskoj, Slavoniji i Bosni. Pored obrazaca dokumenata, u zbirci ima dosta izvoda iz raznih fikhskih djela, zakona, zbirki fetvi, stihova, izreka, tariha, imzi i poslovica na arapskom i turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوّله: **زهير**

بدا لي أنّي لست مدرك ما مضى ولا تسابق شيئًا إذا كان جائيًا...
قطرة على قطرة إذا اتّفقت نهر ونهر على نهر إذا اجتمعت بحر

Završetak (l. 229):

آخره: **دفتردار امير أفندي حضرتلرينه**

محفل منيع راسخ البنيان مؤنت وفيع شامخ الأركانلري جواهر دعوات خالصات دولت شاه انحافند نصكره اعلام محبّ صادقان...بودركه، محروسهء بدون چاؤشلرندن كتخداسي اولان كوزي ياشلو... بزم دولتلو حاجي حسين كتخدا قولك حضور سعادت...

L. 229; 29 x 20 (25 x 15); 25-39 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom, ravno, ukoso i dužinom listova, a ponegdje i na marginama. Stihovi pretežno u dvije, a ponegdje u tri ili četiri kolone. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca, imena pjesnika, a ponegdje i drugih ličnosti pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, mjestimično dohvaćeni valagom, po rubovima izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i naknadno popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi pretežno s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, neujednačeno, ponegdje na dnu listova, a ponegdje na marginama, sa strane. Pojedini listovi bez kustoda i bez folijacije.

Povez kožni, jednostavan, naknadno obrezivan makazama, odvojen od listova rukopisa.

Na listu 1b nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je prepisivač neki (Jusufović) Yūsuf-zāde (حرّره الفقير يوسف زاده زاد اللّه عزّه وإقباله), a na listu 2a da je prepisivač neki ʻAlī (كتبه الذّليل علي). Međutim, sudeći po rukopisu, oni su samo autori bilješki, a ne i prepisivači zbirke.

Na listu 1a bilješka *229 lista Gušić.*

Na listu 2a više otisaka pečata ranijih vlasnika, ali se samo na jednom od njih može pročitati ime Muḥammad (ربّ سهّل أمور محمّد).

Poklon Kiličbegović Dževada i Zenke iz Štokholma, porijeklom iz Bosanskog Novog. Na papiru koji se nalazi u rukopisu stoji napisano: *Ove knjige pripadale su familijama Kiličbegović Fatimi od oca Nazifa i familiji Kapetanović iz Bosanskog Novog. U ranijim pokoljenjima zvali su se Cerići.*

10145. R-5151

إنشاء مرغوب

INŠĀʼ-I MARĠŪB

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokomunata na turskom jeziku. U ovom rukopisu listovi su ispreturani i pogrešno uvezani, tako da se početak zbirke s naslovom هذا كتاب إنشاء مرغوب nalazi na listu 57b.

Početak prvog obrasca (l. 2a):

أوّل الموجود: **وزيردن پاشايه بوشكلي صوره تيدر**

مودّتلو مروّتلو قرنداشم پاشاي جليل الشان (l. 2b) حضرتلرينك حضور دولت موفور ورفعتمي...

Početak posljednjeg obrasca (l. 69a):

آخر الموجود: **خراج كاغد صورتي بولنه تحرير اولنور**

اوزون بويلو قره قشله... بيقه طرشدر يا حود اورطه بويلو آلا كوزلو يا حود اوزون بويلو دكرمي يوزلو قره صقللّودر...ارقامدر: ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦... (l. 70a) ٥٠٠٠٠٠ ٦٠٠٠٠٠

L. 70; 22 x 14,3 (17 x 9); 9 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i pogrešno uvezani. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom crne boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na listu 58a otisak pečata izvjesnog Muṣṭafe, najvjerovatnije bivšeg vlasnika. Na pečatu je čitljivo ime Muṣṭafā (توكّلي على خالقي عبده مصطفى).

10146. R-10418

إنشاء مرغوب
INŠĀ’-I MARĠŪB

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokomunata, na turskom jeziku. Naslov na početku هذا إنشاء مرغوب علم إنشاده مستعمل اولان لغتلردر

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: بسم اللّه جلّ حلاله وعمّ نواله والصّلوة والسّلام على أسعد المخلوقين محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد، اهل قلم وصاجب رقم اولانلره اهمّ والزم اولان بودركه احوال علم انشايه ملازم وفنون كتابت واملايه مداومت اوله لر تا كيم بين الجمهور اهمّ امور واشرف صنايع دهوردر كما قال اسعد اللّه الغالب على بن ابي طالب كرّم اللّه وجهه ورضى اللّه عنه: أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ بِالْكِتَابَةِ فَإِنَّ الْكِتَابَةَ مِنْ زَهَمِّ الأُمُورِ وَأَعْظَمِ السُّرُورِ...

Završetak ovdje (l. 27b):

آخر الموجود: **پدرينه مكتوب بو منوال اوزره تحرير شد**

سبب وجودم باعث حياتم پدر عزيزم سلطانم حضرتلرينك خاكپاي شريفلرين يوزلر وكوزلر سورديكمزد نصكرهدست شريفلرين تقبيل وخطر عاطلرين تسييل اولندقد نصكره هميشه خدا واهب المراد دنيا وآخرت آفاتنده وجميع آلام واستقامدم محفوظ ايليه آمين...زوقات خمسه ده بزي خير دعادن فراموش ايتميوب وطرفه الكي دوش آدميله يكرمي غروش حشلق ارسال ايله بو فرزند تفريح الفؤاد ايلملري نيازدر باقي كن في امانت يزدان خالص الداعي محمد فرزنديكز.

L. 30; 22 x 16,5 (18 x 13); 13-15 redaka. *Dīwānī*, pisan ukoso, veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na marginama terminološki arapsko-turski i perzijsko-turski rječnik u kome se nalaze najnužnije riječi koje se koriste u prijepisci. Papir deblji, hrapav, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Zadnja tri lista neispisana. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, originalan, s preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebru papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Jagode Bejtić iz Sarajeva.

10147. R-6617

إنشاء

INŠĀ'

Zbirka obrazaca od oko 100 pisama i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od kojih su neki prijepisi zvaničnih dokumenata. Većina prepisanih dokumenata je vezana za mjesta u Bosni i Hercegovini: Sarajevo, Mostar, Livno, Prusac i Travnik.

Početak prvog obrasca (l. 1a):

أوّل الموجود: **فضيلتلو عنايتلو عطفتلو سلطانم افندي ستوده ء شيم حضرتلري**

ذات سعادت آيات رؤفانه لري هميشه زيور افزاي متكائ عزّ واقبال وورنق بخشاي اريكه ء جاه جلاللري دعواتي با صافئ سريرت مرفوع اجابتخانه ء احديت قلنديغي سياقدن صكره عريضه ء داشته ء خلوصي وعافيتلرندن انشراح درون مصادقت مشحون ثنا ورانه م حاصل اولوب..

Završetak posljednjeg obrasca (l. 69b):

آخر الموجود: مرتبه مباليغ جنابكزه ارسال اولنه جق محقق بلوب وبزم بو سنه آستانه يه كلمشي اعذار ظهوريله مقرّر اولديغي معلوم عنايتلري اولنوب... دخي طرفمزي خاطر عاطردن فراموش يورمملري مأمول محبانه مزدر.

L. 69; 22 x 15 (17,5 x 11,5); 15-19 redaka. *Dīwānī*, pisan rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom posljednjeg uvezivanja, na vanjskoj strani korica nalijepljeni ostaci originalnih kožnih korica.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i rukopisu, dokumente, je u raznim periodima, prepisalo više različitih prepisivača, najvjerovatnije u XVIII stoljeću.

10148. R-5804

كتاب في وحدات الطّول والمساحة والوزن والمكيال
KITĀB FĪ WAḤDĀT AṬ-ṬŪL WA AL-MASĀḤA WA AL-WAZN WA AL-MIKYĀL

Dio nekog djela na turskom jeziku, u kome se - u vidu obrazaca - govori o mjernim jedinicama za dužinu, površinu, težinu i zapreminu, u cilju procjene prinosa sa zemlje i plaćanja raznih vrsta poreza ili podjele ostavine umrlih lica između njihovih nasljednika. U djelu ima dosta primjera osnovnih računskih radnji: sabiranja, oduzimanja, množenja i dijeljenja. Ovo je, najvjerovatnije, samo dio iz neke obimnije zbirke obrazaca, jer na listu 4b stoji naslov 15. poglavlja (الفصل الخامس عشر في بيان قنطار). Naslov prema sadržaju.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **نوع ديكر** مثلا بر محلده ارشون وبچق ارشون وربع ارشون چاريك وكره ببر واقع اولسه ارشون بـ ٥ بچق آقچه يه اولدوغي نه تقديرجه نمقدار آقچه ايدر دسلر طريق بودركه مذكور كسور آقچه بربرينك عشر آقچه خانه سندن صاغ طرفنه يازميسني عمله ايده سن برين طريق.. وبو صاحب عمله نك شمالي طرفنه مذكور ٦....

Završetak ovdje (l. 6b):

آخر الموجود: **نوع ديكد** مثلا ١ قنطار ياغ الدق ٢٧٥ آقچهء اول حساب اوزره هر وقيّه ثمانيه دوشر دسالر طريق بودركه مذكور ٢٧٥ آقچهء يازميسي مقسوم دوتاسن بعد اذان ٣٣ وقيّهء مقسوم عليه طوتاسن تقسيم ايده سن يكي ظاهر اولوپ هر بر قيّه نك بها سن اولور صوره تقسيم انهايه صفر زايد وضع اولنه ٢٧٥٠٠ : ٣٣ **نوع ديكر** مثلا قنطار ياغ الدق ٣٥٣ آقچه يه نمقدار درهم دوشر دسالر طريق بودركه...

L. 6; 20,5 x 14,5 (12 x 8,5); 15 redaka. *Siyāqat*, pisan sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslov jednog poglavlja i brojevi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima do 5 cm dubine izlizani i razasuti. Na pojedinim listovima tekst oštećen. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10149. R-7334

إنشاء

INŠĀ’

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata, najvjerovatnije nekog kadije. Pored obrazaca pisama i dokumenata, u zbirci se nalazi dosta izvoda iz raznih fikhskih djela, zbirki fetvi i zakona te imzi, poslovica, zagonetki i stihova na arapskom i turskom jeziku.

Početak prvog obrasca (l. 36b):

أوّله: نور حدقهء جان، ونور حديقهء جنان، اخوّت مآب، اعني فلان حضرتلرينك، صانه اللّه عن الآفات، علم ومعرفتي مهر خاوردن، وبساط سماط لطفلرمانند، حضرت خليل محفل رفيع مكارم آثار، ونادي منبع مراحم اطواره، أدعيهءِ صداقت شعار واثنيهءِ وافيهءِ اجابت شعار... عزّتلو فضيلتلو برادر عزيزم فلان حضرتلرينك حضور عاليه لرينه...

Početak zadnjeg obrasca (l. 123a):

آخره: دستور مكرّم مشير مفخّم إلى آخره بوسنه ايالتنده متصرّف اولان وزيرم پاشا وقدوة القضاة والحكّام إلى آخره غرادجانجه قاضيسي زيد فضله زعمادن دارنده فرمان واجب الاذعان، قدوة الأماثل والأقران علي زيد قدره اوردوي همايونمده عرض حال ايدوب برات شريفمله متصرّف اولديغي زعامتي قريه لري طپراغنده يكيدن ووزن بغليوب او وطام بنا ايدنلردن قانون اوزره طام طاپوسي ايلدكده ويرمكده تعلّل وعناد وايلدكلرنده بلدروب...حكم ايدوب اليوره سز في شرع شريف وقانون وامر همايون مخالف كمسنه يه ايشي ايتدرميه سير إلى آخره سنه ...

L. 132; 29 x 9,8 (26 x 8); 41 redak. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Većina listova dužinom hrbata do 4 cm dubine dohvaćena vlagom, tekst oštećen i nečitljiv. Tekst na prve dvije i na posljednjoj lagi listova oštećen vlagom i nečitljiv. Pojedini listovi neispisani. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, oštećen vlagom i crvotočinom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Na listu 127b nedatirana bilješka na arapskom jeziku u kojoj se kaže da je 40 svezaka rukopisa (među kojima je, najvjerovatnije, bio i ovaj) iz zaostavštine umrlog Muḥammad-efendije otkupio neki Ǧannatī-zāde (Dženetić).

قد اشتريت من كتب محمّد أفندي المرحوم أربعين جلداً وأنا الفقير جنّتي زاده.

Ispod bilješke se nalazi otisak pečata, ali je on nečitljiv.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka u kojoj se kaže da je rukopis 1345/1926. godine uvakufio Mulahamidović Hamid-efendi iz Sarajeva (قد وقف ملا حامدويك حامد افندي عن سراى بوسنه في سنه ١٣٤٥).

10150. R-10530

إنشاء
INŠĀ'

Zbirka obrazaca oko 250 pisama i službenih dokumenata, od nama nepoznatog sastavljača i vlasnika. Sudeći po sadržaju obrazaca, zbirka je, najvjerovatnije, pripadala nekom kadiji.

Početak prvog dokumenta (l. 1a):

أوّله: **باباسندن انتقال ايدن مالندن صغيره تقدير نفقه صورتيدر**

بروسه محلاّتندن چوبان بيك محلّه سي ساكنلرندن اولوب بوندن اقدم وفات ايدن مرحوم مصطفى نام متوفّانك صلبي اوغلي أحمد نام صغيرك...ومرتبه سي اولان كلثوم بنت محمّد محفل شرع شريفده تقرير كلام ايدوپ، صغير مزبورك باباسي متوفّاي مرقوم مخلّفاتندن ارث شرعله انتقال ايدن مالندن نفقه وكسوه سي وسائر مهمات لازمه سي ايچون يومي اوچ آقچه اولنمق طلب ايدرم...

Početak zadnjeg obrasca (l. 96b):

آخره: **پاپاسلق حجّتيدر**

سبب تحرير صحيفهء صحيحة الصّدور وباعث تسطير وثيقة السّطور اولدركه، نيجه أيّام وشهور وقصبهء اريك واروشي كفره سنك پاپاسي اولان فلان بن فلان مطروح وپلند كشيش بد كيش مرير جهاندن سيران پرانه روان ومرغ روح بي فتوح آشيان خباثت نشاندن جبال جحيمه طيران ايتمكين پاپاسلغه متعلّق امور عاطله لري باطله اولوب آيين باطله لرين اجرا وطريق ضلالة القا اتمكه ضالّ مضلّ ومبطل ومردود وسواسي قصبهء مزبوره واروشي كفره سي...

L. 96; 29,5 x 10 (26 x 7,5); 28 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Nazivi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke. Na pojedinim listovima tekst oštećen i nečitljiv. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa, kao ni podataka o ranijim vlasnicima. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10151. R-7332

إنشاء
INŠĀ’

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata, od kojih neki predstavljaju prijepise dokumenata s kraja XVII i početka XVIII stoljeća iz raznih mjesta u Bosni i Hercegovini. Pored obrazaca dokumenata u zbirci ima dosta izvoda iz raznih fikhskih djela, zakona, zbirki fetvi, stihova, izreka, tariha, imzi i poslovica na arapskom i turskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: **خواص عجيب**

بر كمسنه نك دركاه جناب كبريادن بر حاجتي اولسه اول كمسنه نيّت ايله درت اقچه الله ايده كم يا ربّ بريني سنك وحدانيّتك ايچون وبريني حضرت حبيب اكرم شفاعيچون وبريني ابو بكر وعمر وعثمان وامام علي نك روح شريفلري ايچون وبريني ابو اسحق ياركازرومي روحيچون اولسون اشبو بنم حاجتم رواقيل ديو محلّنه اول درت اقچه ئي صدقه ويره إن شاء اللّه تعالى في الحال مراد حاصل اوله...

Završetak (l. 134b):

آخره: ثبت مضمون على وجه الخصم بشهادة فلان بن فلان وفلان بن فلان المكتوب اسمهما بذيل هذا الكتاب قبلته وأمضيته وأنا الفقير إليه عزّ شأنه فلان بن فلان المولّى خلاقة بمدينه سراى بوسنه عفى عنهما.

L. 134; 30 x 10 (27 x 8); 35-37 redaka. *Ta‘līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima, ponegdje ravno, a ponegdje ukoso, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca i dokumenata te značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u gornjem dijelu do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom i tekst ponegdje nečitljiv. Pojedine lage listova odvojene od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po datumima pojedinih obrazaca, prijepis je iz XVIII stoljeća.

10152. R-7333

إنشاء
INŠĀ'

Zbirka obrazaca pisama i službenih dokumenata, od kojih neki predstavljaju prijepise dokumenata s kraja XVII i početka XVIII stoljeća, iz raznih mjesta u Grčkoj, Turskoj i Bosni i Hercegovini. Pored obrazaca dokumenata, u zbirci ima dosta izvoda iz raznih fikhskih djela, zakona, zbirki fetvi, stihova, izreka, tariha, imzi i poslovica na arapskom i turskom jeziku.

Početak (l. 1a):

أوّله: بر اكن اكمك استنه سنه بو مبترك دعا تخوم اوزرينه قرشندروپ اكله إن شاء اللّه تعالى اكن ايو اوله مبارك دعا بودر بسم اللّه الرّحمن الرّحيم اللّهمّ كن هذا الزّرع مباركًا وأنبته نظيفة وأحسن من كلّ حبّة سبع سنابل في كلّ سنبلة مائة حبّة وأكمله على بركة كثيرة واحفظ مزروعاتي ومزروعات عبادك عن آفة الأرضيّة والسّماويّة بحرمة قرآن العظيم وبحقّ وجهك الكريم برحمتك يا أرحم الرّاحمين يا أكرم الأكرمين وسلام على المرسلين والحمد للّه ربّ العالمين...

Završetak (l. 125b):

آخره: **ثبوت شعبان المعظّم**

صدق اللّهده دعوى شرط اولماديغنه بناء مدينهء سيروز محلاّتندن أحمد پاشا محلّه سنده ساكن حلاّج الحاج محمود والحاج عيسى محلّه سنده ساكن نصوح بن إبراهيم نام كمسنه لر مجلس شرع خطير لازم التّوقيرده كلوب استشهاد شرعي صدورند نصكره تقريركلاملرنده اشبو بيك يوز قرق بش سنه سي ماه رجب المرجّبك سلخي كه يوم جمعه در قبيل غروبه مدينه مزبوره ده واقع أحمد پاشا كوپروسنده هلال شعباني انتظار ايلديكمزده هواده غيم منكشف اولوب ماه شعبان المعظّمك هلالكي ايكي اوچلري قبله جانبنه متوجّه اولديغي حالده معاينه ومشاهده ايلديكمزده ماه مزبورك غرّه سي اشبو يوم سيدن اولديغي يقينا معلوممزدر بو خصوصه بو وجه اوزره شاهدلرز شهادت دخي ايده رز ديو هر بري شهادت شرعيّه ايلديكلرنده غبّ التّعديل شهادتلري حيّز قبولده واقعه اولدقد نصكره غرّء غراء ماه شعبان المعظّم يوم سيدر... ما وقع بالطّلب كتب اولندي حرّر في تاريخ مزبور لسنه المرقومه.

L. 125; 29,5 x 10 (26 x 8,5); 31-33 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani sitnim slovima u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi obrazaca i dokumenata pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dužinom hrbata dohvaćeni vlagom, ali tekst nije oštećen. Listovi po lagama djelimično odvojeni od poveza, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski s kožnim hrbatom, djelimično odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po datumima pojedinih obrazaca, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10153. R-10531

إنشاء
INŠĀ'

Zbirka obrazaca oko 100 pisama i službenih dokumenata, od nama nepoznatog sastavljača i vlasnika. Pojedini obrasci predstavljaju prijepis dokumenata s konkretnim imenima, mjestima i datumima. Zbirka je, najvjerovatnije, pripadala nekom kadiji.

Početak prvog dokumenta (l. 1a):

أوّله: عزّتلي فاضيلتلي سماحتلي افندم افندي حضرتلرينك يد شريفلري تقبيله قلندقد نصكره مجلس محترملرينه لائق اعزاز واكرام وتوقير واحترام برله ودرر دعاي لائقه وغرر ثناي فائقه اهدا قلنديغي سياقلر ضمير منير مهر تنويرلرينه معروض بندهء كمينه بودركه...

Početak zadnjeg obrasca (l. 37b):

آخره: **در بيان ارقام**

خمس اخراج اولنمق مراد اولندقده ايكي يه ضرب ايدوپ بعده بر خانه سي طرح اولنه باقي قلان مبلغ خمسدر مثلا ١٦٥٢ ضرب في ٢ يساوي ٣٣٠٤ واكر ربع اجراج اولنمق مراد اولنسه يكرمي بشه ضرب ايدوپ بعده ايكي خانه سني طرح ايدوپ باقي قلان مبلع ربعدر واكر ثلث اخراج اولنمق مراد اولنسه اوچ يوز اوتوز اوچه ضرب ايدوپ بعده اوچ خانه سي طرح ومبلغ باقي ثلثدر...

L. 37; 29,5 x 10 (22 x 8,5); 30-38 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Na pojedinim listovima tamne fleke i tekst oštećen i nečitljiv. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10154. R-10527

إنشاء
INŠĀ'

Zbirka prijepisa 20 obrazaca sudskih dokumenata iz XVIII stoljeća. Većina dokumenata se odnosi na osobe nastanjene u Istanbulu.

Početak prvog dokumenta (l. 1a):

أوّله: **حجّت نفقه در**

محميّه اسلامبولده خواجه ويس محلّه سنده ساكن ايكن بوندن اقدم فوت اولاْن صغير خليل بن عثمانك وراثتي والده سي خديجه خانوم ابنة عبد اللّه ايله لأمّ قز قرنداشي رقيّه ابنة إبراهيم ولأبوين عمّي اوغللري خليل وإبراهيم وصغير مصطفى بن إسماعيل منحصره اولدقدن صكره...

Početak zadnjeg dokumenta (l. 6b):

آخره: مفخر الجيوش عزّتلو ابو بكر اغا وملا حسين المكرّمان بعد التّحيّة، إنها اولنوركه باعث المراسله مرحوم ومغفور لها مهر ماه سلطان طابت ثراها اوقافندن بلاطمنه قضاسنه تابع بكجه مقاطعه سي...اشبو بيك يوز يتمش التي سنه سي مارت ابتداسندن سنه مذكوره ختامنه دكين مقاطعه مزبوره دن... بعد التّسجيل موجبنجه طرف شرعدن بالإلتماس اشبو مراسله تحرير اولنشدر وصولنده كرك كه قريهء مزبوره ئي اوله كلديكي منوال اوزره ضبط وربط وتغيير ايدوب ظابطلق امورينه اخرى مداخله ايتدرميه سز والسّلام حرّر في غرّة ن سنه ١١٧٦

L. 6; 19 x 12,3 (17 x 10); 17-19 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po rubovima izlizani. Pojedini obrasci pisani ukoso. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, s kraja XVIII stoljeća.

10155. R-3185

إنشاء

INŠĀ’

Zbirka prijepisa oko 150 službenih dokumenata (fermana, bujururdija, hudždžeta, murasela, arzuhala itd.) vezanih za razna mjesta u Bosni, Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori s kraja XVIII stoljeća. Sudeći po rukopisu, većinu dokumenata prepisao je sarajevski kadija (Miḥalīǧī) Ḥasan As‘ad-efendī koji je na položaju sarajevskog munle bio 1213/1798 - 1214/1799. godine. Njegova vlastoručna bilješka nalazi se na listu 40b.

العبد الدّاعي للدّولة العثمانيّة العليّة حسن أسعد القاضي بمدينة سراى بوسنه.

Početak prvog dokumenta (l. 1b):

أوّله: دركاه فلك مدار وباركاه كردون اقتدار ترابنه عرض بنده ء بيمقدار بودركه: سمندره سنجاغنده والوه ناحيه سنده جري باشه اولان مصطفى سپاهينك عزل ايجاب واقتضا ايتمكله يري خالي وخذمت لازمه سي معطّل اولوپ ينه جري باشه لق امورني اداره ايتمك بر كمستيه نصب وتعيين اولنمسي لازم...

Početak posljednjeg dokumenta (l. 48b):

آخره: مدينه بوسنه ده مسند نشين شريعت غرّا فضيلتلو افندي حضرتلري وحلال المشكلات مفتيء بلر اولوب خسرويه مدرسه سنده درس عام افندي انها اولنوركه: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم فإذا حكمتم بين النّاس فاحكموا بالعدل آيت كريمه واجبت الامتثالده اولان امر... بعض اشخاص جهلهء نواب نو پيدا ظهور وذاتلرنده جاهل وباطل وهوايله هبات فرق ايده جك مرتبه علم وادراكلري يوغسيكن كندولرين هبات... زمرهء مكرّمهء قضات علمايه تشبيه وتقليد ايله بعض نيابتلري التزام وعلى العميا جسارت ووجاهلانه ايله پردهء عرض وناموس شرع..بلا علم شريف حقي باطلدن فرقه اقتدارلري اولميغندن...

L. 49; 24 x 17 (22 x 16,5); 23-25 redaka. *Dīwānī*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, relativno dobro očuvan.

10156. R-10423

إنشاء

INŠĀ’

Zbirka uzoraka pisama i prijepisa oko 100 sudskih i drugih dokumenata (fermana, berata, vakufnama, bujuruldija, hudždžeta, murasela, arzuhala itd.) vezanih za kadiluk Pravište u Grčkoj iz XVIII i XIX stoljeća.

Početak prvog obrasca (l. 1a):

أوّل الموجود: **هو سبحانه وتعالى**

شوكتلو كرامتلو قدرتلو عظمتلو پادشاه عالمپناه أفنديمز حضرتلرينك مبارك وجود عنايت الود شهنشاهانه لريني نسيم دهر دون كونيّه دن مصون ومأمون واعداي بد كرد ادامت محمد ومهين شريعت احمدي اوريه كفرهء خسرانقريني مقهور وسركون وقدمنهادهء شهور اقبال ورفع ودفع اربابي بغى وشرور وفساد وقتال وحضرت خلاّق ازل شهزادهء طيو نخبت داوريلري ظهوريله...

Početak zadnjeg obrasca (l. 56a):

آخره: وفات آتي البيانك بر وجه جاري حصراً وارثلري اولدقلرني ادّعا ايدن اشبو رافع الكتاب أحمد وخديجه ابني علي مجلس شرع شريف لازم التّشريفده پراوشته...ساكنلرندن أحمد بن حسين مواجهه سنده اوزرينه دعوى وتقرير كلام ايدوب في الأصل پراوشته قضاسنه مضاف تيمورلي نام قريه أهاليسندن اولوب مصر قاهره ده مسافر ساكن ايكن بوندن اقدم با أمر اللّه تعالى وفات ايدن الحاج محمد سعيد ابن علي بن حاجي حسنك حال حياتنده مرقوم أحمد ذمّتنده قرضدن اولان اوتوز غروش فضّي قبل الإستيفاء وفات ايتمكله بزلر متوفّاي مرقومك لأبوين قرنداشلري وعصوبت سببيّه جهتندن حصراً وارثلري اولمامزله مبلغ مزبوري مرقوم أحمددن بالوراثه طلب ايدرز اليويرلمسي مرادمز در ديدكلرنده غبّ السّؤال...

L. 56; 21,5 x 12,5 (17 x 11); 23-27 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima, pretežno ukoso, vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, mjestimično dohvaćeni vlagom, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Sudeći po rukopisu i mastilu, zbirku je prepisalo više prepisivača, najvjerovatnije ranijih kadija ili pisara koji su radili u sudu u Pravištu. Listove 41b-51b iz sidžila je prepisao Ibrāhīm, privremeni kadija u nahiji Tešanj. Najvjerovatnije je riječ o Ibrāhīm b. Muḥammadu Mrqotiklīju (porijeklom iz sela Mrkotića kod Tešnja) koji je prepisao i dio medžmue Muṣṭafa-ef. Šawqīje iz Tešnja (v. *Popara XVI, 9313, str. 607-611*). Na to upućuje jedna bilješka na listu 51b u kojoj se kaže da je navedene listove doslovno i bez ikakvih izmjena prepisao iz sidžila.

هذه صورة السجلّ المحفوظ من غير تغيير في المكنون والملفوظ. حرّره الفقير إليه سبحانه وتعالى إبراهيم خلافةً بناحيه تشنه عفى عنه.

Ovome ide u prilog i činjenica da je rukopis 31. augusta 1998. godine otkupljen od Suada Mešića iz sela Lepenica kod Tešnja.

10157. R-6259

إنشاء

INŠĀ'

Dio zbirke obrazaca i službenih dokumenata, na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Nazivi dokumenata pisani crvenim slovima.

Početak prvog obrasca (l. 1b):

أوّل الموجود : **صورت التماس عتق نامه**

سبب تحرير حروف، وموجب تسطير صنوف اولدركه، حاليا عمرمز اولان ودقت ساعتمز كمال
قريب اولمغين، كندو حلالم مالمز ايله انشاء اولنمش... (l. 2a) اشبو فلان نام قولومي محضا
رضاي حقّ ايچون حرّ وآزاد ايلديكه قال النّبيّ عليه السّلام من أعتق رقبة مؤمنة أعتق اللّه...

Završetak ovdje (l. 10b):

آخر الموجود: بابنده دست دعاي بي ريا بر اداسنهء دركاه رأفت پناه كبريا اولدوغني...
فضيلتلو سلطانم حضرتلرنده مشاهدت اولنان...

L. 10; 19 x 12,9 (14 x 7); 13 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Nazivi obrazaca pisani crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

10158. R-6644

Zbirka (مجموع), 4

L. 24; 24,2 x 17,5 (15,5 x 8); 23 retka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, po lagama odvojeni od poveza, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim, hrbatom, mjestimično dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-5a

إنشاء
INŠĀ’

Zbirka od 15 obrazaca korespondencije i prijepisa službenih dokumenata iz prve polovine XIX stoljeća, vezanih za naše krajeve: Fojnicu, Prusac, Gornji Vakuf, Beograd i Prozor.

Početak (l. 1b):

أوّله: **فوينچه ناحيه سنده زاويه نشين عنايتلو كرامتلو ملطفتلو كثير الكرم افندي ينبوع الحكمة والعرفان الشّيخ سرّي عبد الرّحمن بابا حضرتلرينه در،**

مرغوب دركاه جناب آله مرشد اكاه طريقت اله نور من الأنوار سرّ من الأسرار مشيختلو ديانتلو عرفانلو افندم حضرتلري هميشهء الهمام بي پايان رحماني وبركات فيوضات سبحاني وحصول مرادات جاوداني وظهور اشراقات إلهي دعوات خيريّه مصرت انجاملري بعد الأدا والإهدا عريض بو داعي اخلاصيچون ومشتاق جماللريدركه...

Završetak (l. 5a):

آخره: جانب پدرلري ادعيّه خيرايله ياد واسعاد بيورملري مأمول كليه مزدر برادركزك ملازمت كاغدلري منظوركز اولمق ايچون صورتلري درون ورقه موضوعًا ظرفكزه ارسال قلندي اللّه ذو الجلال ميمون ومبارك ايليه آمين بحرمة سيّد المرسلين في ١٧ ر سنه ١٢١٢ (من المحبّ الحاج محمد رشدي).

2. L. 5b-12b

شرح أبيات سيّدنا علي
ŠARḤ ABYĀT SAYYIDINĀ ‘ALĪ

Komentar stihova i mudrih izreka ‘Alī b. Abū Ṭāliba. Napisao na arapskom jeziku poznati islamski filozof Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām, rođen 450/1058., umro 505/1111. godine.

aẓ-Ẓāhiriyya, Taṣṣawwuf II, 1139, str. 87-88.

Početak (l. 5b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العامل العلاّمة حجّة الإسلام زين الملّة والدّين أبو حامد محمّد بن محمّد بن محمّد الغزالي الطّوسي...الحمد للّه منزل الكتاب ذكراً مفصّلاً وجاعل الملائكة رسلاً الّذي خلق الموت والحيوة ليبلوكم أيّكم أحسن عملاً... فهذه مقدّمة قدّمتها لمنظومة من كلام امير المؤمنين وقطب العارفين...علي بن أبي طالب كرّم اللّه وجهه ورضى اللّه عنه وذلك لمّا قدمت مدينة السّلام بغداد...

Završetak (l. 12b):

آخره: **فهذه هبة من ربّكم منحت** يعني أنّ اللّه تعالى قد منحكم بالفدية من عهد أبيكم إبراهيم عليه السّلام وقد صارت فيكم سنّةً وأيضًا اللّه تعالى منحكم بهذه التّحفة وهذه الحكم الّتي قد أودعها لكم ضمن هذه الأبيات وهذه الدّائرة إذ هى من الفوائد الّتي لم يمسح الزّمان بمثلها وهذا ما إنتهى اليه الكلام من هذه المنظومة المباركة.

3. L. 13b-17a

خطبلر

ḪUṬABLAR

Zbirka propoivjedi (hutbi) na arapskom jeziku koje hatib drži u džamiji prilikom džume ili bajram-namaza. Hutbe su raspoređene po mjesecima. Sastavio, najvjerovatnije, neko od bivših vlasnika rukopisa.

Početak (l. 13b):

أوّله: اَلْحَمْدُ للّه، اَلْحَمْدُ للّه، اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ يَا وَاهِبَ الْعَطَايَا، نَحْتَاجُ إِلَى كَرَمِكَ يَا كَرِيمُ يَا اَللّٰهُ، وَيَا كَاشِفَ الضُّرِّ وَالْبَلاَيَا...أَيُّهَا الْمُتَمَسِّكُونَ بِذَيْلِ شَفَاعَتِهِ صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا...

Završetak (l. 17a):

آخره: **خطبة عير الفطر**

اَلْحَمْدُ للّه الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ فِي تَدْبِيرِ مُلْكِهِ مُدَبِّراً وَلاَ وَزِيراً وَلاَ فِي تَقْدِيرِ حُكْمِهِ مُعِنًا وَلاَ مُشِيراً، فَسُبْحَانَ مَنْ خَلَقَ كُلَّ شَيْئٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيراً...وَقُلِ الْحَمْدُ للّه الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَداً وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيراً.

4. L. 18b-22b

تقويم

TAQWĪM

Kalendar za 1202. godinu po Hidžri, s preračunatim datumima gregorijanskog i julijanskog kalendara.

Početak (l. 18b):

أوّله: بيك ايكيوز ايكنجي سنه نك تشرين أوّلك أوّلكي كونده ماه محرّم غرّسي اولوپ
وسنهء مرقومه ميلاد عيسى عـ م كوندن تاريخ عيسويّهء ده بيك يدييوز سكسان يدنجي سنه
باصدي تاريخني نصارى شهور روميّه ايله ميلاد كوندن عد ايدرلر...

Na listu 23a nalazi se jedno pismo šejha Musṭafe iz Foče, sastavljeno 3. ramazana 1253/1. decembra 1837. godine, a na listovima 23b-24a tri ilahije na turskom jeziku.

Iz kolekcije Avda Polića iz Gornjeg Vakufa. Donio i poklonio Gazi Husrev-begovoj biblioteci Emin Islamovski iz Struge.

TAJANSTVENE NAUKE
MISTERIOUS SCIENCES

10159. R-4822

كتاب عجائب الملكوت
KITĀB ‘AĞĀ’IB AL-MALAKŪT

Djelo o prirodi, svemiru, vidljivom i nevidljivom svijetu, duhovnim bićima, njihovom stvaranju i prestanku postojanja. Prema našem rukopisu, napisao Abū Bakr Muḥammad b. ‘Abdullāh al-Kisā’ī, a prema izvorima Abū Ğā‘far Muḥammad b. ‘Ubaydullāh al-Kisā’ī početkom V/XI stoljeća. Djelo je podijeljeno na 70 poglavlja (باب). Djelo je poznato i pod naslovima كتاب الملكوت i عجائب الملكوت.

Ḥ. Ḫ. II, 1463; Ahlwardt V, 6160; Brockelmann G I, 350; Fajić III, 1975.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة أبو بكر محمّد بن عبد اللّه الكسائي... الحمد للّه (الّذي كان) قبل تكوين ويكون بعد كلّ مكون ومكان خلق المكنونات بقدرته وأبدع الأكوان بحكمه وأحاط بكلّ شيئ علماً... **هذا كتاب عجائب الملكوت** جمعت فيه عجائب صنع اللّه تعالى فيما بلغه علمي وذكرت الحكم في إيجازها على ما وسعه جهدي... باب في ذكر أوّل ما خلقَ اللّه تعالى...

Završetak (l. 74a):

آخره: باب في ذكر أهل الجنّة كيف يتمتّعون...وهذا معنى قوله تعالى وفيها ما تشتهيه الأنفس وتلذّ الأعين واللّه سبحانه (l. 74b) وتعالى أعلم. تمّ كتاب عجائب الملكوت بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه.

L. 74; 21 x 15 (15 x 7,5); 19 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, s preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom.

Na kraju djela (v. list 74b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis 17. muharrema 1184/12. maja 1770. godine završio Sayyid ‘Alī, poznat pod nadimkom Ibn aṭ-Ṭayyibī.

تمّ على يد الفقير (إلى) اللّه القدير سيّد علي الشّهير بإبن الطّيّبي، واللّه المسهّل والمسبّب في ١٧ محرّم الحرام سنة ١١٨٤

10160. R-4359

Zbirka (مجموع), 2

L. 20; 14 x 9,5 (10,5 x 6); 15-17 redaka. *Nasẖ*, pisan vještom rukom, u drugom djelu vokaliziran. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-9a

منتخب من كتاب شمس المعارف ولطائف العوارف

MUNTAẖAB MIN KITĀB ŠAMS AL-MA'ĀRIF WA LAṬĀ'IF AL-'AWĀRIF

Izbor iz djela شمس المعارف ولطائف العوارف na arapskom jeziku, u kome se govori o proricanju i otkrivanju tajni pomoću tajnih značenja slova u kur'anskim ajetima. Osnovno djelo napisao je Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī, Abū al-'Abbās, umro 622/1225. godine (v. *Ḥ. Ḫ. II, 1062; Ahlwardt III, 4125; Jahić HAS I, 595*), a ovaj izbor je od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوّله: نقل شيخ أحمد بوني رحمه اللّه تعالى من شمس المعارف قال الشّيخ: إذا أردت أن تعلم عاقبة أمر من الأمور والخروج منه تصلّي بعد العشاء الآخرة ثلاث تسليمات الأولى بأمّ القرآن والضّحى والثّانية بالفاتحة والتّين والزّيتون والثّالثة بالفاتحة وألم نشرح لك صدرك..فإذا فرغت من صلوتك أكتب في ورقة من العبد الذّليل إلى المولى الجليل الودود الكريم... من عند فلان بن فلان العبد الفقير...وتقول: اللّهمّ إنّي أسألك...

Završetak (l. 8b):

آخره: قال الشّيخ: وأمّا قوله تعالى: **فقلت استغفروا ربّكم إنّه كان غفّاراً يرسل السّماء عليكم مدراراً** الآية قال الشّيخ: هذه الآية للرّزق ونموّ التّجارة فمن رسمها في خاتم من الفضّة الفيضاء وألقاه في إصبعه (l. 9a) فإنّه لم يدر كيف يسير عليه لأنّه من الأوفاق العجيبة وهذه صورة وضعها كما ترى...

2. L. 9b-16b

مجموعة أدعية مستجابة
MAĞMŪ‘A AD‘IYA MUSTAĞĀBA

Zbirka kur’anskih i hadiskih dova za ispunjavanje raznih želja, s objašnjenjima na turskom jeziku. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 9b):

أوّله: محبوس اولانْ كمسنه خلاصتي يا خود بر كمسنه بر آخر مرادك حصولني مراد ايله سه كركدركه آيك اونْ اوچنجي واونْ دردنجي واونْ بشنجي كوننده كه أيّام بيض ديرلر اول كونلرده صائم اولوپ وهر كونْ زوال وقتك سكز ركعت نماز قيله ايكي ركعت بر سلام ويره... (l. 10a) نمازيني قلوپ مباشرت ايده اكندي قلوپ قالمغه دعاء شريف بونلردر خضوع خشوع ايله اوقيه: **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، صدق اللّه العظيم الّذي لا إله إلاّ هو الحيّ القيّوم ذالجلال والإكرام الحليم الكريم ليس كمثله شيئ...**

Završetak (l. 16b):

آخره: ويا من رحم زكريّا ووهب له يحيى وسمّاه ويا من تعالى في عظمته فلا عين تراه إرحم ذلّنا وضعفنا فإنّك قادر على كشف كربتنا يا اللّه يا مولاه وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم وتابعيه ومن والاه إلى يوم الحشر والنّجاة يا مولاى يا اللّه يا اللّه يا اللّه يا ربّ العالمين.

Na listu 17a-17b isti tekst kao i na listu 9b, a listovi 18-20 neispisani.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

10161. R-5666

شموس الأنوار وكنوز الأسرار
ŠUMŪS AL-ANWĀR WA KUNŪZ AL-ASRĀR

Djelo o otkrivanju tajni, skrivenom značenju slova u kur’anskim ajetima, dostizanju božanske blizine, ostvarivanju želja i otklanjanju raznih teškoća pomoću čitanja i pisanja raznih molitvi. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-‘Abdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Maġribī, poznat i pod nadimcima Ibn al-Ḥāğğ i Abū ‘Abdullāh, umro 737/1336. godine. Naslov na početku شموس الأنوار

Kaḥḥāla XI, 284; Brockelmann G II, 83 i S II, 85; A. M. II, 149; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 57; Kairo 1/V, 346.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: **فصل في جلب الأخبار** من الأقطار والجهات، فأمّا اسمه **تعالى** الخبير المبين علاّم الغيوب شراهيًا برهوتا ويعوتا (هكذا) هذه الأسماء تقرأ عددها دبر كلّ صلاة كلّ ليلة إلى سبعة أيّام يأتيك الّذي يخبرك (بما) تريد **فصل** وأمّا اسمه تعالى العليم شموتا وطيفوع وفافوع تقرأ هذه الأسماء عددها كلّ ليلة عشرة أيّام بصوم نهار فإنّ الخادم يحضر ويخبرك بما تريد...

Završetak (l. 75a):

آخره: اللّهمّ إنّه ليس في السّموات دورات ولا في الأرض عمدات ولا في البحار قطرات ولا في الأجام (الأجسام) حركات ولا في الأنفاس حطرات (و) لا بديمومتك عرفات وشاهدات وعليك دلالات ومُلْكَكَ مسحرات وبالقدرة الّتي سحرت بها أهل الأرضين والسّموات إنّك على كلّ شيئ قدير أجب دعواتي يا حيّ يا قيّوم يا ذا الجلال والإكرام، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد للّه ربّ العالمين.

L. 93; 21,8 x 14,7 (17,7 x 9,2); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni s preklopom. Na vanjskoj strani korica utisnute rozete s floralnim motivima.

Na kraju djela (v. list 75a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je djelo prepisao u subotu, posljednjeg dana mjeseca ramazana 1279/1880. godine.

وكان الفراغ من تمام هذا الكتاب المبارك السّعيد يوم السّبت الأخير من شهر رمضان المبارك غفر اللّه لكاتبه ولمن دعا له بالمغفرة ولجميع المسلمين آمين سنة ١٢٧٩

Na listovima 76b-93a fragment iz nekog djela iz astrologije na turskom jeziku.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića, čija se bilješka nalazi na prvom zaštitnom listu na strani *b*. U bilješci se kaže da je *ovaj kitab iz zaostavštine rahmetli hafiz Mehmed Teufik-ef. Azapagića, reisu-l-uleme koga sam, 1955. godine, zamijenio za jedan drugi kitab.*

10162. R-2298

الكشف عمّا يقع في المائتين بعد الألف

AL-KAŠF 'AMMĀ YAQA'U FĪ AL-MI'ATAYN BA'DA AL-ALF

Djelo o proricanju događaja i pojava koji će se dogoditi poslije 1200/1785. godine. Prema uvodu, napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b.

‘Umar ad-Diyārbakrī, al-Pīrānī, čija nam je biografija nepoznata. Prema završetku, autor je djelo završio 26. zul-hidždžeta 1177/26. juna 1764. godine. Djelo je podijeljeno na: uvod (مقدّمة), članak (مقالة) i zaključak (خاتمة). Naslov djela na listu 2b.

Početak (l. 1b):

أوّله: بسم الله العزيز العلاّم، حامداً لله ومصلّياً على رسله الكرام، وعلى الآل والأصحاب ما دامت الأفلاك الجسام، وبعد، فيقول العبد الفقير إلى رحمة ربّه الغنيّ مصطفى بن عمر الدّياربكري المدعوّ بالپيراني: لمّا كانت الدّنيا في نفسها ولو في أوائلها وأواسطها فضلاً عن أواخرها كثيرة الغوائل والآفات.. كعجوز عجفاء شمطاء شوهاء متزيّنة بأشراف الحليّات ذوات البها فخدع محبّها المغرور بظاهرها، فلمّا كشف قناع وجهها ندم على قبائح سرائرها وتأسّف على صرف همّته في مراودتها واتّباعها... (2b) ألّفت رسالةً تكشف عن وجوه عيوبها وتتضمّن أنواع عجلات أمراض قلوب أربابها وضروبها ولعمري هي محض التّرياق لسموم أفاعيها... ورتّبتها على مقدّمة ومقالة وخاتمة و**سمّيتها بالكشف عمّا يقع في المائتين بعد الألف**...

Završetak (l. 51b):

آخره: فلله الحمد في المبدأ والختام وعلى رسوله أفضل الصّلوة والسّلام وليكن هذا آخر ما أردنا جمعه من الفوائد ونظمه من نفائس الفرائد مع توزيع البال وتشتّت الحال ووفرة الكلال وفرط الملال، فلله الحمد على ما وفّقنا للإتمام ويسّر لنا الفوز بهذا المقام وتهيّأ لنا الفراغ من نقله إلى البياض في يوم الإثنين بعد العصر السّادس والعشرين من شهر ذي الحجّة سنة سبع وسبعين بعد المائة وألف، فالحمد لله على التّوفيق وبيده الهداية إلى سواء الطّريق.

L. 51; 21,5 x 16,3 (16 x 9); 11 redaka. *Nasta‘līq*, pisan sitnim slovima s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi s tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Ajeti, hadisi i citati iz drugih djela nadvučeni crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez polukožni, originalan, s preklopom, relativno dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebru papirom.

Na kraju djela (v. l. 51b) bilješka u kojoj se kaže da je njegov prijepis završio šejh Abū Bakr ar-Riḍā’ī, porijeklom iz mjesta Turbe (u Anadoliji), u mjesecu zul-hidždžetu 1192/20. decembra 1778.-19. januara 1779. godine, u Mes‘udijji medresi u gradu Amidu (u Anadoliji).

وأنا الفقير الحقير إلى رحمة الغفور الشّيخ أبو بكر الملقّب الملخّص بالرّضائي كوربلي مولداً وإسلامبولي توطّنًا وأنا الآن في شهر آمد في مدرسة مسعوديّة في (شهر) ذي الحجّة سنة ١١٩٢

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika Muḥammada ‘Ārifa al-Ḥilmīje, datirana 28. rebiul-ahira 1236/4. januara 1821. godine.

من كتب العبد الذّليل محمّد عارف الحلمي الكليل غفر له في ٢٨ ر سنة ١٢٣٦(١).

10163. R-4842

إستخراج الشّيخ الدّمنهوري

ISTIḪRĀĞ AŠ-ŠAYḪ AD-DAMANHŪRĪ

Spjev na arapskom jeziku od 67 stihova u kome su predskazani neki događaji u islamskom svijetu, kao što su zauzimanje Egipta od strane Francuza i Engleza, raspad Osmanskog carstva, dolazak Mehdije i pojava Dedždžala. Prema naslovu na početku هذه استخراج الشّيخ الإمام الدّمنهوري قدّس الله سرّه العزيز, napisao neki aš-Šayḫ ad-Damanhūrī, najvjerovatnije Abū al-‘Abbās Aḥmad b. ‘Abdulmu’min ad-Damanhūrī al-Azharī, umro 1192/1778. godine, ali se u popisu njegovih djela ne navodi i ovo (v. *Brockelmann G II, 371*).

Početak (l. 1b):

أوّله: قم يا حسين من الرّوميّة الكبرى   إلى مصر سرعة بالمراكب الكبرى
تلقي الفرانس قد جاؤا إلى الصّحرا   واستأثرونا بلا علم ولا فرا...
وبعد موت حسين تأتي طائفة   من انكليز بسفن قدرها عشرا

Završetak (l. 3b):

آخره: وبعدها ينزل عيسى يوم جمعتها   ويقتل المسيحىّ المسيح جرا
يقيم عيسى سنين عدة ميم   فقل للأربعين بعون اللّه مقتدرا
ويرتحل للحجاز ثمّ يرحل في   تزوّج من بني هاشم لها خيرا
يولدله أربع النّسل الذّكور يا سيّدي   والحمد للّه ختم النّظم معتبرا
واللّه أعلم فيما ذكرت فلا   نقطع ونجزم فعلم اللّه قد ذكرا
ثمّ الصّلاة على المختار سيّدنا
والآل والصحب أهل التّقى والبررا

L. 6; 18,5 x 12,5 (13,3 x 8); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir glat, tanak, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst pisan u kolonama, uokvirenim dvjema linijama crvene boje. Listovi razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Turski

10164. R-2249

درّ مكنون
DURR-I MAKNŪN

Djelo koje govori o nekim tajanstvenim i neobičnim pojavama, događajima i sl. Napisao na turskom jeziku Aḥmad Bīğān Yaziğī-oğlu, umro 859/1455. godine. Djelo je podijeljeno na 18 poglavlja (باب). Naslov na početku هذا كتاب درّ مكنون

Ḥ. H̱. I, 732; Flügel II, 518; Karatay t I, 1322; Wiesbaden XIII/1, 298-299 i XIII/4, 333-335; Karatay t. I, 1322; Osmanlı Coğrafya... I, 8; TÜYATOK 07/1, 483-484; Zürich I, 544; Jahić XII, 7516-7522; Gazić, 145-146; Lavić XIV, 8226/2; Jahić HAS I, 563.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال اللّه تعالى: **إنّ في خلق السّموات والأرض آيات للمؤمنين**، وقال اللّه تعالى: **خلق الأزواج كلّها ممّا تنبت الأرض ومن أنفسهم وممّا لا يعلمون... أمّا بعد**، بلكل كيم حقّ سبحانه وتعالى جلّ وعلا واحددر فرددر صمددر قادردر قدرتنده صانع صنعنده قديمدرلم يزلدر.. (l. 2a) پس بو فقيرك وحقير... بو كتاب ايدوپ آدني **درّ مكنون**...

Završetak (l. 139b):

آخره: اول كافرك حقّي قدر عذاب چكر اكر صوررلرسه يا كافرلر دنياده خير ايلرلر اول خير صنايع اولورمي؟ **جواب**: بودركه كافره ثواب ويرولمز امّا مؤمنلرك مفلس قلنته بخش اولور نجه لر اولاكه پيغمبروك شفاعتيله نجه لر اللّهك عنايت ايله... (l. 140a) وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين.

L. 140; 19,5 x 13,7 (15 x 8,2); 15 redaka. *Dīwānī*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir deblji, glat, tamnobijele i žućkaste boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi oštećeni zubima glodara. Listovi s kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, s preklopom, originalan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (v. l. 140a) bilješka nepoznatog prepisivača u kojoj se kaže da je prijepis djela završio u trećoj dekadi mjeseca ramazana 1031/1622. godine (تحريراً في أواخر رمضان المبارك تاريخ سنه ١٠٣١).

10165. R-3422

درّ مكنون
DURR-I MAKNŪN

Ispo kao pod br. 10164.

Završetak ovdje (l. 165b):

آخر الموجود: كونلي آينه سي كناه رنكي دوتمشيدي شيطان لعين بزي اويالر پير اوليچق توبه ايدرسين دير بر كون اكسودن اجل ارسير پير داخي اولورسن طاقتمك قالمز محروم اولورسن افلاسن اكا ديرلركه هر كشي كله حقلو حقّين طلب انك اتدوكين عملين اله...

L. 165; 21,5 x 17 (16 x 12); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi oštećeni zubima glodara. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10166. R-9700

درّ مكنون
DURR-I MAKNŪN

Ispo kao pod br. 10164.

Završetak ovdje (l. 189b):

آخر الموجود: اوچنجي كرّه صوري چاله جمله يركوك اهلي هلاك اوله كافرك شهرلري كندولريله هلاك اوله جمله عالم بركوزدن جان ويره لر بر كمسنه قالميه إلاّ درت فرشته جبرائيل ميكائيل إسرافيل عزرائيل حقّ تعالى حضرتلري ايده يا عزرائيل كيم قالدي عزرائيل ايده يا ربّ كمسه قالمدي جبرائيل وإسرافيل وميكائيل وبن قولك قالدم حق تعالى ايده يا عزرائيل انلرين دخي روحلري قبض ايله أمر حق اوزره آنلرين دخي روحلرين قبض ايليه حق تعالى حضرتلري ايده يا عزرائيل بيلور سنكه بن حيّ قيّوم پادشاهم لا يقدركه سن دخي...

L. 189; 15,5 x 11 (16 x 5,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10167. R-9485

درّ مكنون

DURR-I MAKNŪN

Ispo kao pod br. 10164.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: وكتاب كريمده حقّ سبحانه وتعالى بيورمشدر **يوم يحمى عليها من (في) نار جهنّم فتكوى بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما كنزتم** پس اول عالم كيم آنك علمندن كمسته بهر مند اولميه يغمورسز بلوده بكزر اولداخي بخيلدر...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: اوچنجي كوكك بناسي قزل ياقوتدندر انك فرشتهلر كوكس صورتنده در اكا بر فرشته موكّلدر ادي صعدائيلدر دردنجي كوك آق كومشدندر انك فرشتهلري انسان صورتنده در اكا بر فرشته موكّلدر ادي صلصائلدر بشنجي كوك قزل ياقوتدندر آدي رقنادر انك فرشتهلري حور العين صورتنده در اكا بر فرشته موكّل آدي كلكائلدر آلتنجي كوك...

L. 12; 17,5 x 11,5 (11,5x 6,5); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10168. R-4584

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 20,2 x 12,6 (17 x 8,5); 15-17 redaka. *Nash*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s kožnim hrbatom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 2a-13a

قواعد التّسخير

QAWĀ'ID AT-TASH̱ĪR

Kraće djelo na turskom jeziku o skrivenom značenju slova dvadeset Božijih lijepih imena i njihovom korišćenju u izradi vefkova i zapisa za ozdravljenje, zaštitu od sihira, ispunjenje želja itd. Napisao pročelnik bajramijskog reda Šayẖ Ilyās b. 'Īsā Ṣārūẖānī, umro 967/1559-60. godine. U ovom primjerku listovi su ispreturani. Početak djela na listu 6b.

O. M. I, 18.

Početak (l. 6b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، صاروخان آق حصارنده ساكن اولان طريق بيراميدن شيخ إسماعيل ابن عيسا (عيسى) اسماءِ حسنى يكرمي اسم چيقارب تسخير قلوب ايچون رساله بغليوب... (l. 7a) فصل اوّلا ذكر اولنان اون اسمي تركيب ايدوب ترتيب اوزره تسخير قلوب ايچون كرك اركك كرك عورت مشغول اولمق...

Završetak (l. 13a):

آخره: إذا أراد (أردت) العمل فخذ اسم الطّالب واسم المطلوب واسم الحبّة واسم الطّالع واسم الكوكب واسم اليوم واسم السّاعة... واسم أسماء اللّه تعالى هذا بروج مع سيّار سبع:

١ حمل	٢ ثور	٣ جوزا	٤ سرطان	٥ اسد	٦ سنبله	٧ ميزان
مرّيخ	زهره	عطارد	قمر	شمس	عطارد	زهره...

يوم الأحد للشمس **يوم الإثنين** للقمر **يوم الثلثا** للمرّيخ **يوم الأربعا** للعطارد **يوم الخميس** للمشتري **يوم الجمعه** للزهره **يوم السبت** للزحل.

Listovi 13b-19a neispisani, osim lista 15a na kome se nalazi bilješka, najvjerovatnije nekog od vlasnika rukopisa, u kojoj se kaže da je njegov otac al-Ḥāğī Ismā‘īl nakon kraće bolesti umro u nedjelju 28. džumadel-evvela 1148/6. oktobra 1735. godine.

مرحوم پدرم الحاجي اسماعيل ماه تشرين اوّلك التنجي كوني پازار كونده وقت عصر اولدقده ...جان تسليم ايلدي...ماه جماذى الأوّلك يكرم سكزنجي كونده جان تسليم...سنه ثمان وأربعين ومائة وألف بعد الهجرة النّبويّة.

Na listovima 19b-22a ispisana Božija lijepa imena s kratkim objašnjenjima na turskom jeziku za svako ime posebno za ispunjenje kojih murada se koristi.

Listovi 22b-25a neispisani.

2. L. 25b-28a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى

AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ’ ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Isto kao pod br. 10033/1.

Završetak ovdje (fol. 96a):

آخر الموجود: على المنتقى المختـــار ألف تحيّة نبيّ كريـــــم خصّــه الله بالعلا
كذلك صلـوات اللّه وسلامــــــه على الآل والأصحاب حالاً وموئلا

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka vlasnika rukopisa Aḥmad b. Ḥusayna al-Mostārīja iz mjeseca rebiul-evvela 1268/1851. godine.

ثمّ دخل إلى سلك ملك الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغنيّ أحمد بن حسين الموستاري عفا عنهما الباري في تاريخ ب را سنه ١٢٦٨

Ispod bilješke se nalazi lični pečat vlasnika. U sredini pečata se može pročitati njegovo ime Aḥmad (عبده أحمد), a sa strana sljedeći stihovi na perzijskom jeziku:

أي بار خدا بحق هستي شش چيز مرا مدد فرستي
علم وعمل وفراح رستي إيمـان وأمـان وتن درستي

O Stvoritelji, Koji si istinski Bog,
Podari mi šest stvari:
znanje, dobra djela, radost,
iman, sigurnost i zdravlje!

10169. R-2683

مجرّب الباب
MUĞARRAB AL-BĀB

Djelo o tajnama spremanja *eliksira*, čudotvornog napitka koji su tražili alkemisti, a koji, tobože, produžuje život, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na listu 1a تسمية الكتاب مجرّب الباب, a u uvodu djela na listu 2b وبو كتاب آدوني مجرّب الباب. Prema uvodu, djelo je podijeljeno na četiri dijela (ركن) i osam poglavlja (باب).

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله أجمعين، **أمّا بعد**، بلمك كركدر كه بو علم لطيف وشريف علمدركه وهم علم نبي در، أمّا بو وقتك علماسني تا أهلدن سرّ وحفظ ايلمك ايچون يازدقلري كتابلرده محو قيلوب رموز عبارتلر ايله تعبير واشارات... حقيقت علم نا اهلدن صقليوب واجبدر كه واقف اولوب فساد ايتمسنه باعث اولميه... (l. 2b) **وبو كتابك آدوني مجرّب الباب**...وبو كتاب درت ركن وسكز باب اوزره بيان اتّدم...

Završetak (l. 103a):

آخره: چام آغاجني اخسام وقتنده بر مقدار كسوپ ياركداسي كوني صباحده كونش دوغمزدن مقدّم اوكسلن يرده كافوري بال مومي كبي اسموله، بر حوقيّه آلوپ حفظ ايده سيز وقت حاجتده انبيقدن استقطار ايدوپ مقطّري نفت ياغي اولوپ دبنده قلان ثفلي زفت ياغي اولور غفلت اولميه.

L. 103; 16,5 x 10,5 (12,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi s tekstom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kožni, odvojen od listova rukopisa.

Na listu 1a nedatirana bilješka u kojoj se kaže da je ovaj časni primjerak za svoje potrebe prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Ḥusayn.

تملّكت هذه النّسخة الشّريفة بطريق التّحرير إبراهيم بن صالح بن حسين غفر لهم الملك القدير.

Na istom listu dva pečata vlasnika i prepisivača Ibrāhīma. Na prvom je čitljivo (بر آور إلهي مراد إبراهيم), a na drugom (توكّلي علي خالقي عبده إبراهيم).

10170. R-9374

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع
RISĀLA FĪ ḪAWĀṢṢ AYYĀM AL-USBŪ‘

Djelo na turskom jeziku u kome se govori o sretnim i nesretnim danima u sedmici i o tome koje poslove je lijepo a koje nije lijepo raditi u određenim danima u sedmici. Djelo je poznato i pod nazivima رساله في بيان أحوال الأيّام i رسالة در بيان أيّام نحسات. Napisao poznati kadija u Egiptu i Siriji ‘Abdulġanī-efendī b. Amīršāh b. Maḥmūd al-Bolawī, umro 991/1583. ili 995/1587. godine.

Kaḥḥāla V, 273; Flügel I, 776, str. 717; A. M. I, 590; O. M. I, 358; Jahić XII, 7433/4 i 7438; Lavić NUB, 1159 i 1244.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه وآله وصحبه أجمعين. قال اللّه تعالى في كلامه القديم: **وأرسلنا عليهم ريحًا صرصراً في أيّام نحسات** وقال إبن عبّاس رضى: الأيّام كلّها للّه تعالى ولمن خلق بعضها نحوسًا...پس بو فقير المحتاج إلى رحمة الغنىّ عبد الغني بن أمير شاه...مراده ايدنوپ هر كونك سعد ونحس وانك متعلّق سايري أحوالين...

Završetak ovdje (l. 13a):

آخر الموجود: باب بر كشي عاشق قلمق مراد ايدرسك كركدركه بو شكللر زياده طالب شكلين بويله يازه سين... زعفران برله زياده اكر محبّت ايچون اولورسه يوزلرين بر برينه قرشو كتوره واكر تفريق ايچون ارقيه كتوره اندن اود كنارينه كومه اول طلسملر شكلر بودر...

L. 13; 17 x 12 (14 x 9); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i imena dana u sedmici pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz Odbora IZ Zenica.

10171. R-4804

رسالة في بيان رمل دانيال عليه السّلام
RISĀLA FĪ BAYĀN RAML DĀNYĀL 'ALAYH AS-SALĀM

Komentar risale o proricanja sudbine pomoću iscrtavanja linija, tačaka i drugih znakova na pijesku, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Rieu CTM, 131-132; Jahić XII, 7455.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: أوّل من اتّخذ الفال بالخطّ نبيّ من الأنبياء قيل كان دانيال عليه السّلام كما ورد في صحيح مسلم... (l. 3a) انك شريعتيله عالم نظام بولدي **دانيال** اى اسرار نهاني بو علم رمل شريف علمدر معجز حضرت دانيال عليه السّلام قچن كيم دانيال پيغمبر نبوّت ويرلدي اول زمانك قومنه چون دانكه معجزه كوستردي كمسنه اكا ايمان كتورمدي تا كيم بو علم شريف حقّ تعالى جلّ وعلا اكا كوندردي...

Završetak ovdje (l. 68a):

آخر الموجود: بو كتابيله يعقوب پيغمبر عليه السّلام عمل ايدردي بو كتابك حسابي ايله عمرينك كونلري كچورردي بو كتاب هند دلنجه ايدي حضرت رسول عليه السّلام زماننده عرب دلنه دوندرديلر قچن سلطان محموده التمشلر اول داخي پارس دلنه دوندردي اويله اولسه عمري اولدقچه بو كتاب عمل قيلوردي قچن وفات اتّدي حضرت علي...

L. 68; 20 x 14 (15 x 8); 15 redaka. *Nash*, pisan krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, s preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Mostar.

10172. R-5880

Zbirka (مجموع), 4

L. 40; 20,2 x 13,8 (13 x 7,5); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-13b

رسالة في أيّام مباركة ومنحوسة

RISĀLA FĪ AYYĀM MUBĀRAKA WA MANḤŪSA

Kraća risala o sretnim i nesretnim danima u sedmici i mjesecu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Na listu 1a naknadno dopisan naslov djela أيام مباركة ومنحوسة

Početak (l. 1b):

أوّله: مطروح جميع ايدوپ بر رساله ايلدم كه أرباب حاجاته مناسب وأصحاب مناظرات مناسب زاد اللّه تعالى قدرهم وشرح بالفضل صدورهم وسائر أكابر وأصاغر وفضلاء ماضي وغاربده هر بري بو رساله ايله عمله قلوپ كلّي فائده وعائده ملاحظه ومشاهده ايلدكده بو فقير وحقيره خير دوعا ايده لركه موجب رحمت ومغفرت اوله واللّه المستعان و عليه **يوم الأحد** عجملر بو كونه يكشنبه ديلر پازار كونيدر دنيا كونلرينك ابتدا سيدر دنيا مخصوصدر...

Završetak (l. 13b):

آخره: **شعبان** آى كورسه كوميشه نظر ايده **شوّال** آى كورسه كوكه باقوپ ألم نشرح لك سوره سين اوقومق كركدر **ذي القعده** آى كوريجك اوغلان نظر ايتمك كركدر اللّه أعلم **رمضان** آى كوريجك مطلق يوزه باقمق كركدر.

2. L. 13b-17b

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لفاطمة

WAṢIYYA AN-NABĪ 'ALAYH AS-SALĀM LI FĀṬIMA

Oporuka poslanika Muhammeda, a. s., kćerci mu Fatimi, na turskom jeziku. Postoji više verzija ove oporuke na arapskom i turskom jeziku. U nekim rukopisima se susreće i pod naslovom نصيحت رسول حضرت صلعم فاطمه (v. *Fajić III*, 2584). Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب فاطمه داستان

Dobrača I, 578/8; Fajić III, 2584-85.

Početak (l. 13b):

أوّله: بر كون فاطمه رضى اللّه عنه (عنها) رسول حضرتنه صلّى اللّه عليه وسلّم ايتّدي يا جانوم بابا بكا خير ويرعورتلري اوزرلرينه ارلرك حقّي ندر رسول حضرت عليه السّلام جواب ويرديكه يا فاطمه قنغي عورت (l. 14a) كوندزده يا كيچه ده ارينى ملعون اتسه شويله دركه...

Završetak (l. 17b):

آخره: هر كشي كيم جمعه كيجه سي احشام اياه (!) ياتسون اراسنده اون ايكي ركعت نماز قلسه هر ركعتده بر فاتحه واون احلاص (اخلاص) اوقوسه كأنّه اول كشي اون ييل عبادت ايتمشچه سواب (ثواب) بوله شول وجهله كه كيجه ايله قائم وكوندز صايم اولمش اوله. تمّت تمام.

3. L. 18a-34b

جواهر الإسلام
ĞAWĀHIR AL-ISLĀM

Kraći priručnik iz vjeronauke na turskom jeziku, napisan u vidu pitanja i odgovora, poznat još i pod nazivimaاكر صورسلر (*Eğer sorsalar*) i علم حال (*ʻImiḥāl*), od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/6, str. 113 i II, 921/3; Fajić III, 2415,4; Trako-Gazić, 500; Zürich I, 501; Hasandedić, 263/2; Boškov I, 58-59 i II, 8; Popara IX, 5496/2.

Početak (l. 18a):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق النّبىّ على فطرة الإسلام وعلى كلمة الإخلاص...پس إسلام دين إيچنده اولان كشى اول كندونك إيمانن واسلامين ودينين وذرّيتين وملّتك ومذهبين ومذهب قاچدر ومذهب كمدن كمه قلمشدر...

Završetak ovdje (l. 34b):

آخر الموجود: جميع امّت محمّد ايچون رضاي اللّه ايچون فاتحه وساير وقتك نماز نيجه بونه كوره قلوركن ونيّت وقتنه كوره ايدرسن نيّت ايلدم بو كوتن اويله نمازنن فرض ديو قلمغه يا حود زبوكونن (!) اكندونك فرض قلماغه اللّه ايچون قبليه يونلدم اللّه أكبريه قام.

4. L. 34b-40b

رسولك نمازلرينه بركتاب دائر

RASŪLUN NAMĀZLARINA BIR KITĀB DĀ'IR

Kraće djelo na turskom jeziku u kome se govori o tome kako je i koje molitve u toku sedmice obavljao poslanik Muhammed, a. s. Molitve su raspoređene po danima u sedmici. Naslov prema sadržaju djela.

Početak (l. 34b):

أوّله: ودخي رسول حفتينك (هفته نك) عليه السّلام صحيح حديثلرينه قلوركن بر كتاب اشدم پيغمبر صلّى اللّه عليه وسلّم هر هفتنك كونلرنده نمازلري بيورمش واول نمازلري قلدقدن صكره ثوابن بيان قلمش خاطرمده شويله دلدم كم تاكه بو نمازلري قلالو حق تعالى دن رحمت بوله لر اوچماق وديذاره لايق اولالر...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الموجود: **امّا پنجشنبه كوني** نمازي ابن عبّاس رضى اللّه عنه روايت ايدر پيغمبر حضرت عـ م بيورر هر كيم پنجشنبه كوني اويله ايله اكندو ارasنده ايكي ركعت نماز قلسه هر ركعتده...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića.

10173. R-4651

Zbirka (مجموع), 4

L. 18; 22,2 x 16 (17 x 11); 21 redak. *Nash*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

1. L. 1b-2a

روضهء وصلت عين حكمت

RAWḌA-I WUṢLAT 'AYN-I ḤIKMAT

Kratka risala na turskom jeziku u kojoj se govori o jednom snu aš-Šayha as-Sayyida Sa'duddīna Murīdīja, čija nam je biografija nepoznata. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ni ovo djelo ni njegova autora. Naslov na početku روضهء وصلت عين حكمت

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي أنزل على عبده الكتاب هدىً للمتّقين وشفاءً للمؤمنين وثناء نا معدود سپاس نا محدود بد حصرته قيلورمكه...**وبعده**، مؤلّف رساله الشّيخ سعد الدّين مريدي (l. 2a) قدّس اللّه سرّه العزيز ديركه كونلرده بر كون خواب راخندن باشم قالدوروب اوغلم جلال سيّد الدّين كوردمكه اياق اوزره دروب بو محلده رجا ايدوب ديركه...

Završetak (l. 2a):

آخره: حكمت اوقومغه ياقلاشدي اكا ياد كار ايكن رساله كتب ايتدم... روضهء وصلت جسدين ونيرين الطاهرين بربرندن وبش برندن جمع اوله والسّلام.

2. L. 2a-4b

روضهء تفريق روح ونفس
RAWḌA-I TAFRĪQ-I RUḤ WA NAFS

Kratka risala iz oblasti alkemije, na turskom jeziku. Napisao aš-Šayẖ as-Sayyid Sa'duddīn Murīdī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku crvenim slovima روضهء تفريق روح ونفس

Početak (l. 2a):

أوّله: ذهب محلول ذكر تسميه اولنور عبد ميتله مثلث ومربع اولديغي ايچون يعني فاروقك التنده قلان كلسه كلس زيبق ايله الغامد نصكده صويه كسدروب ملحن كيده ده طپراجقه ملحي بودر اسماسي شمس حكماء ماء محمر وتراب اصفر ودهن لا تحترق ذات ذهبيله انثى فضّهء محلول انثى تسميه.. (l. 2b) بعده فاروقك ايچنده ماء اولان محرّه زيبق ايله الغامد نصكره ماء شب وطوز مرتدن غسل ايدوب...

Završetak (l. 4b):

آخره: **معادن سبعه**

ودخي معلوم اوله كه ذهب وفضّه ورصاص وحديد ونحاس واسرب وروح تتيادر اسمي دخي ذكر اولنديغي كپيدر اكسير بياض ايله برابر هر بريسي بشقه بشقه اولدقلرنده ذهبه شمس وفضّيه قمر رصاصه نشتري حديد مرّيخ نحاسه زهره اسربه زحل روح توتيان عطارب بو محل نجوم سبعه تسميه اولنور وهر بريسي نه فضّه محلول تسميه اولنور وهر بريسي ميزان حكماء ايله عقد اولتدقده اكسير اعظمك جزؤيتدر جسد جديد اطلاق هيچ بوني كشف ايتمك اولماز والسّلام.

3. L. 5b-8b

رسالة في علم حجر
RISĀLA FĪ ‘ILM-I ḤAĞAR

Kratka rasprava o eliksiru, “kamen mudraca” (حجر الحكماء ili حجر الفلاسفة, sredstvu za koje su alkemičari vjerovali da može pretvoriti metale u zlato. Napisao na turskom jeziku aš-Šayẖ as-Sayyid Sa‘duddīn Murīdī, čija nam je biografija nepoznata. Na početku djela stoji bilješka crvenim slovima, na turskom jeziku, u kojoj se kaže da je ova risala napisana za nekog princa, da je rukopis pronađen u Egiptu i da je ovdje prepisan kako bi se sačuvao.

بو رساله بر شهزاده ايچون تصنيف اولنمشدر علم كافده مصرده بولنوپ بومحلده نقل اولندي حفظ اولنه

Početak (l. 5b):

أوّله: بسمله ايله ايده لوم فتح كلام * فتح اولا تاكه معماي پنام * الحمد للّه تعالى تستحق الحمد... **امّا بعد**، بعد مقرّر ومعين دركه كزيدهء مخلوقات... حقيقت وارباب بصيرت **علم حجر در** قال علي كرّم اللّه وجهه ورضى اللّه عنه بيورركه حجرنا واحد وإلهنا واحد...

Završetak (l. 8b):

آخره: اندن سحق ايدوپ ايكي كندو قدري زيبق عزي ويروپ ينه قرع عميايه قيوپ شدّ ايدوپ ينه نار حكما نيله قرق كون طبخ ايده سن قرع عميا نك ايچنده كونش طوغمش كبي برق اورسه كركدر... اوندن كورمكيچون اوچ كونده بر نظر ايده سن والسّلام.

4. L. 8b-11b

رسالة سيّدي مغوش المغربي في الحكمة الفلسفيّة
RISĀLA SAYYIDĪ MAĠŪŠ AL-MAĠRIBĪ FĪ AL-ḤIKMA AL-FALSAFIYYA

Dio neke risale iz filozofije, na arapskom jeziku. Prema naslovu na početku, risalu je napisao izvjesni Sayyidī Maġūš al-Maġribī, čija nam je biografija nepoznata i posvetio osmanskom sultanu Sulaymānu b. ‘Uṯmānu. Ovdje se očito radi o nekom previdu, jer ocu ni jednog od trojice sultana Sulaymānā nije bilo ime ‘Uṯmān. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ni ovo djelo ni njegova autora. Naslov na početku:

هذه رسالة سيّدي مغوش المغربي الّتي صنّفها وحرّرها للسّلطان سليمان بن عثمان تغمّده اللّه تعالى بالرّحمة والرّضوان. آمين!

Početak (l. 8b):

الحمد للّه الّذي خلق من عالم الفساد بشراً وعظّمه عند فلاسفته أبْدَعَهُ من طينٍ ثمّ صَوَّرَهُ نباتًا ثم كيلوسًا ثم كيموسًا...ثم استحال منيًا في الرّحم...بعناية اللّه ومشيئته إلى أن صار عَلَقَةً ثم مضغةً ثم خلقًا مصوّراً على شكل آدم وصورته مركّب فيه الطّبايع الأربعة...(l. 9a) **وبعد**، فلمّا قدّر اللّه بغربتي وجولاني في أيّام سياحتي تصفحي للبلدان وأهلها وتفحّصي عن أهل العرفان للحكمة...ثم ساقتني المشيئة إلى أن دخلت...(l. 9b) دولة مولانا السلطان من سمّاه باسم نبيّه سليمان مُمهد البلاد على يديه فعادت امانُ ايمان السّلطان بن السّلطان سليمان عزّت آل عثمان لا زالت دولته باقية الدّوام...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 11b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**فنقول** لا بدّ من التّهذيب أوّلاً وهو الحلّ اليابس في الرّطب وذلك بأحكام الخلط يتمكّن الرّطوبة من أجزاء اليبوسة وتتّصل الرّطوبة الدّاخلة على رطوبت (رطوبة) البابس فيتمزجا ويقوى كلّ واحد منها بالآخر لإتّصال الجنسيّة مع دوام الطبخ فيليّن الحسد أوّلاً فأوّلاً إلى أن يزيل طبع اليبس ويسيل زيبقًا جاريًا فهذا هو السحق الحكمي ولا يتمّ أبداً إلاّ بهذا...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII ili početka XIX stoljeća.

10174. R-9480

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀMA

Dio nekog djela o tumačenju snova, na turskom jeziku, od nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: تكريدن الهاما كلور واول كيشه يه واجب اولدركه خيري آرتره ومعصيدن ايراق اولا وتكريدن استعانت ديليه قوله تعالى: **وتوبو إلى اللّه توبةً نصوحًا**...داخي اويوسه دوش كورسه قورقولو اولسه غفلتيدر انك داخي اصلي يوقدر امّا خاب شيطان اولدركه دوشنده ديو كلور...

Završetak ovdje (l. 15b):

آخر الموجود: كمكه دوشنده ال واياق كسمك وآسمق كورسه قوّتدر كمكه دوشنده وي اصلمش كورسه عمر اوزنلغي در اولولوغه ايريشه اكر يار مقلرين كلسه اغمالندن آيروله واكر تننده اكسك كورسه قتي غصّه يه اوغرايه واكر آدم...

L. 15; 20,5 x 15,5 (16 x 9); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Kur'anski ajeti nadvučeni crnom linijom. Na marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

10175. R-7276

Zbirka (مجموع), 4

L. 52; 14,5 x 10 (11 x 7); 10 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi ispreturani i naknadno ušiveni iglom i običnim koncem, odvojeni od korica. Većina listova dohvaćena vlagom. Na pojedinim listovima tekst oštećen. Tekst na listovima 31b-40b uokviren crvenom linijom. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-2b

تعبيرنامه

TA'BĪRNĀMA

Kraće djelo o tumačenju snova na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Prema uvodu, djelo je napisano na molbu nekog vladara, a snovi se tumače po prvom slovu u riječi. Značenje slova dato je po alfabetskom redu. Naslov na početku هذا تعبير نامه

Početak (l. 1b):

أوّله: روايت اوزره پادشاهي علمايه بيورمشكه بكا بر مختصر تابرنامه (!) ايدوك جان بر ورق اولسون روي بوني تأليف ايدوپ تهجّي اوزره لفظ عربيسي نك اوّل حرفنه اعتبار ايده لر آنده بو حروف نظر ايده لر مثلا دوشنده صو كورسه آنك عربيسي صادر اوّل حرف ميمدر اكا نظر ايده كوره حكمي ندر وقس على هذا: **أ** (الف) دلالت ايدر مرتبه يوجه اوله، **ب** راحت اوله..

Završetak (l. 2b):

آخره: **ف** دوشمنه غالب اوله **ق** دولتلو اوله **ك** غائبدن خبر كلن **ل** أيضًا **م** مرادي حاصل ايده **ن** ملول اوله **و** حاجت حاصل اوله **هـ** بكلر اوجنده كوكان ملول اوله **لا** أيضًا **ي** غازي وطاعتي چوق اوله.

Na listovima 3a-13a razne dove, zapisi, izreke i fragmenti iz nekog tedžvida na turskom jeziku.

2. L. 13b-25b

تجويد قره باش
TAĞWĪD-I QARABĀŠ

Udžbenik na turskom jeziku o pravilima učenja (čitanja) Kur'āna. Napisao Šayẖ 'Abdurraḥmān Qarabāšī, umro u Istanbulu 904/1498. godine. Naslov na početku crvenim slovima هذا كتاب تجويد

Dobrača I, 134, str. 102 i II, 1621/3; Karatay t I, 10; O. M. I, 148; Fajić III, 2055/3; Popara-Fajić VII, 4557/2; Hasandedić, 176/2; Şeşen, 3, str. 2; Spaho I, 35, str. 14; Popara IX, 5779/7; Lavić X, 6013/2.

Početak (l. 13b):

أوّله: اَللّٰهُ تَعَالَيه حَمْدُ وَثَنَادَنْ وَرَسُولنَه وَدَخِي آلُ اَصْحَابِنَه صَلَوة وَسَلاَمْدَنْ صُكْرَه مَعْلُومْ أُوله كه حَرْف مَدّ اوُچْدُرْ نَدرْ **و ى ا** اَمَّا سَبَبْ مَدُّ ايكيدُرْ نَدرْ همزه سكون واوْ نَرْدَه حَرْف مَدّ اوُلُورْ وَاوْ سَاكِنْ اوُلْسَه مَا قَبْلِ مَضْمُومْ اوُلْسَه اولْ زَمَانْ حَرْف مَدّ اوُلُور **يا** نَرْدَه حَرْفُ مدّ اوُلُورْ يَا سَاكِنْ اوُلْسَه مَا قَبْلَ مَكْسُورْ وَيَا خودْ مَفْتُوحْ اوُلْسَه اولْ زَمَانْدَه حَرْف مَدّ اوُلُور...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 25b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: **اَمَّا** قُولاَىْ صُولُنْدَنْ چيقَارْ مقْدَارْ **ل** ديلْ كِبَارِنْدَنْدُرْ **ح** دِيلُكْ اِيچِينرُكْ اَرْقَسِنْدُرْ يُوقَارُو دِشْلَرِي دِيبِلَه نُونْ مَخْرَجِنَه يَاقنْدُرْ **طَبَادَاتَا** دِيلُك أُوچُنْدَ بَنْ...

3. L. 26b-47b

علم حال بوسنوي
'ILM-I ḤĀL BOSNAWĪ

Priručnik iz islamske vjeronauke (Ilmihal) na bosanskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov na početku هذا كتاب صغاره بودر

Popara IX, 5658; Lavić X, 6033/3 i XVII, 9460/2.

Početak (l. 26b):

أوّله: يَسِلْ مُؤْمِنْ يَسَامْ حقًّا الحَمْدُ لِلّٰه تَعَالَى، إِيمَانْ يَه مُوِىْ صِفَتْ تُقُو يَه مُؤْمِنْ مُؤْمِنْيَه اوُنِى چُوِيَقْ شْتُونُو سِرْچَمْ وِيرُوِيَه اَيَزِقُومْ إِقْرَارْ چِينِى شْتُو غُودْ يَه بُوغْ بُوسْلُو إِ پَيْغَمْبَرْ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ اوُدْ بُوغَه دُونِيُو سَوَه يَه حَقْ...

Završetak ovdje (l. 47a):

آخر الموجود: شْتُو يَه مُبَاحْ اوُنُو يَه ايلْ اُورَادِيشْ ايلْ نَه اُورَادِيشْ نِتِه اِيمَاشْ غْرِيهَه نَه ثَوَابَه شْتُو يَه مُسْتَحَبْ اُونُو يَه مُسْتَحَبْ شْتُو يَه نَاشْ سِوَءاتَاچْ اُورِيقُو يَدْنُوچْ اُورَادِيُو آقُو اُورَادِيشْ اِيمَاشْ ثَوَابَه (l. 47b) آقُو نَه اُورَادِيشْ نِتِهْ اِيمَاشْ غْرِيهَهْ نِه ثَوَاپَ.

Na kraju djela (v. l. 47b) bilješka u kojoj se kaže da ga je 1265/1849. godine prepisao (a možda i napisao) Muhammed (ili Mehmed) Heljdo.

تمّت سنه ١٢٦٥ كاتب محمد هلدو

4. L. 48b-52b

دعاء مستجاب
DU'Ā' MUSTAĞĀB

Duža dova (molitva) za spas od pakla, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na početku هذا دعاء مستجاب

Početak (l. 48b):

أوّله: بِسْمِ اللّٰه الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، سُبْحَانَكَ أَنْتَ اللّٰهُ تَعَالَيْتَ يَا رَحْمٰنُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ بِعَفْوِكَ يَا مُجِيرُ، سُبْحَانَكَ يَا رَحِيمُ تَعَالَيْتَ يَا كَرِيمُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ بِعَفْوِكَ يَا مُجِيرُ، سُبْحَانَكَ يَا حَلِيمُ تَعَالَيْتَ يَا حَكِيمُ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ بِعَفْوِكَ يَا مُجِيرُ...

Završetak (l. 52a):

آخره: اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فَهْمَ النَّبِيِّينَ وَحِفْظَ الْمُرْسَلِينَ وَإِلْهَامَ (الْ) مَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَسَلَامٌ عَلَى (l. 52b) الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰه رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Na kraju djela (v. l. 52b) bilješka u kojoj se kaže da ga je za svoje potrebe 1258/1842. godine prepisao Kenan Lehić iz mjesta Kruščica u džematu Dnoluka (kod Jajca).

صاحب ومالك كنان لأهك عن جماعت ادنولوقه محلّهء قروشكچه سنه ١٢٥٨

Na listu 26a okrugli pečat ranijeg vlasnika, na kome je čitljivo ime as-Sayyid Aḥmad i godina (1)251/1835 (السّيّد أحمد سنه ٢٥١). Ovdje upada u oči da je godina na pečatu vlasnika starija od godine prijepisa djela. Ovo upućuje na to da godina na pečatu označava godinu izrade pečata, a ne godinu u kojoj je postao vlasnikom rukopisa.

10176. R-5294

Zbirka (مجموع), 3

L. 81; 20,2 x 15 (17 x 11); 16 redaka. *Ta'līq,* pisan nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi ispreturani, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, naknadno urađen. Korice presvučene impregniranim platnom crne boje.

1. L. 4b-14a

سكرنامه

SINIRNĀMA

Djelo o proricanju sudbine pomoću crta lica, na turskom jeziku, od nepoznatog autora. Naslov na početku هذا سكرنامه بودركه

Početak ovdje (l. 4b):

أوّل الموجود: جاه وعظمت زياد اوله يقين سفر قيله نقل وحركت اوله **اكر باشوك** اوكشي سكر نامه حلقي دوست دوته حلقه محبوب اوله حلقك كوزيري اوله اولولره نظر قله ودوستلق بوله **باب اكر باشوك آردي** سكرسه غصه دن خلاص وحركت اوله مال دن فرح بوله...

Završetak (l. 14a):

آخره: اكر صول آياغك بنده كاهي سكرسه اولولر صحبت ايده بر دوستي كوره آزرق زحمت چكه اكا برله صحبت ايده ايو دوست بوله شاذ وحرم اوله. تمّ تمام (بعون اللّه) الملك المنّان هذا سكرنامه.

Na listovima 15b i 16a dvije nedatirane bilješke o zaključivanju braka: 'Alī b. Rağab iz kasabe Livno i Fāṭima bint Rağab iz sela Grude, uz mehr od 1000 akči i u prisustvu svjedoka: Rağab b. Muṣṭafā i 'Alī b. Ḥasan iz spomenutog sela; te Ḥasan Čalabī b. Aḥmad Čalabī i Maryam bint 'Umar, uz mehr od 2000 akči i u prisustvu svjedoka: Ḥusayn b. Maḥmūd i Ḥasan b. 'Uṯmān.

2. L. 17b-71a

تعبيرنامه
TA'BĪRNĀMA

Djelo o tumačenju snova, na turskom jetiku. U nekim rukopisima s veoma sličnim tekstom kao autor se javlja izvjesni Šayẖ 'Alī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov na početku هذا كتاب تعبير نامهء بودركه

TÜYATOK 97/V, 2148; Hasandedić, 230; Jahić XII, 7473-7475; Popara IX, 5779/8; Gazić, 148.

Početak (l. 16b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله وصحبه أجمعين، **وبعده**، هركيم دوش كورسه آكا واجبدر سعى آنكيچون تعبير ايده لر وبيله لر **اكر** ايو دوش ايسه شاذ اوله لر وتكري تعالى يه شكر ايده لر...

Završetak (l. 70b):

آخره: **ولقد نعلم أنّهم يقولون إنّما يعلّمه بشر لسان الّذي يلحدون إليه أعجميّ وهذا لسان عربيّ مبين** بحقّ هذه الأسماء تمّت. باب هركيم بو دعاء كونده اوچر كز اوقسه اللّه تعالى اول كشي يه غنيمت ويره لر (l. 71a) وكناهين آفو (عفو) ايليه بسم اللّه الرّحمن الرّحيم اللّهمّ إنّي أسئلك بأسمائك الحسنى...وكان اللّه عزيزاً حكيمًا يا جبّار العزيز الجبّار المتكبّر يا خالق **فتبارك اللّه أحسن الخالقين.**

Na listovima 71b-73b razne dove i salavati, s objašnjenjima na turskom jeziku.

3. L. 74a-81b

مناجات موسى
MUNĀĞĀT-I MŪSĀ

Munadžat (razgovor s Bogom i molitva) Musa, a. s., na turskom jeziku. Naslov na početku crvenim slovima سوزي موسى پيغمبرن مناجات در

Dobrača I, 787/8; Fajić III, 2529/8; Popara XIII, 7774/2.

Početak (l. 74a):

أوّله: حَقْ تَبَارَكَ وَتَعَالَينُكْ كَلاَمِ نُورِنْدَنْ كُوينْمَيَه اَنْدَنْ حَقْ تَعَالَى نُكْ كَلومنْ قُلاَقْ وُرْدِي اشِتْدِي كِمْ حَقْ وَتَعَالَى اَيْدَرْ **يَا مُوسَى** بَنْ اُولْ تَكْرِيَمْ كه عَالَمْلَرِي يَرَتْدُمْ بَنْ دَنْ اَرْتِقْ تَكْرِي يُقْدُرْ يَسْ امْدِي قُلُقْ اَيْلَه كِيلْ **مُوسَى** اَيِتدِي بَلَى سَنْ اُولْ تَكْرِي سِنْكِمْ سَنْدَنْ اَرْتِقْ تَكْرِي يُقْدُرْ وَبَنْ سَنُكْ قُلُكُمْ...

Završetak ovdje (l. 81b):

آخر الموجود : **يَا مُوسى** رَوَانَه سَجْدَه يَه واردِي واصي كِتْدِي يدي كوندن صكره باش قلدردكه ايّتدي إلهي ثوبه ايرق بونك كبي نسنه صورميم اوت قلوق يقندر حق تعالى ايتدي اول كشنك علامتي ندر حق تعالى ايّتدي اول كشنك علامه...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Perzijski

10177. R-9686

لحيان المثلّثات

LIḤYĀN AL-MUṮALLAṮĀT

Djelo o proricanju sudbine pomoću crtanja linija, tački i trouglova po pijesku, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. U turskoj verziji رساله، رمل دانيال عليه السّلام مثلّثات لحيان (v. *Jahić XII, 7455*) ovo djelo se pripisuje Dāniyālu, a. s. Naslov na početku crvenim slovima لحيان المثلّثات.

Početak (l. 1a):

أوّله: **لحيان المثلّثات:** چون لحيان أز طريق از قايمه متولّد شود دليل كند بر نيكوي عاقبت كار وكشايش وكسب وكار وخير وخوبي ودليل كند بر سفر وحركت ونقل از جاي ودعوى ومناظره كردن را نيكست واين باب...احوالها نيل است، ...چون لحيان از قايمه وطريق متولّد شود دليل كند بر كشايش كار وكسب واكر سوال از ضايع شده باشد بدست...

Završetak (l. 22a):

آخره: چون ازين متولّد سفر دليل كند بر جمع شدن بازنان بر سرزن حامله يا برسز بيماركه از مركش ترسند وخريدن صوان وغلام وكنيزك ودركشتن نما نشستن وبندوز ندان وبستكي كارها... چون ازين متولّد سفر دليل كند بر جمع شدن بازنان وعيش ودنحوشي وطرب تحصيل حال وانبازي وزكاح كردن وضايع شده بدست آيد امّا مكروه بفرد بسبب ميراث يا بسبب صوان.

Na listovima 23a-30b naknadno dopisani razni zapisi i dove.

L. 30; 18,2 x 13,5 (14,5 x 11); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, postojano na dodir s vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim slovima. Papir deblji, hrapav, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, po rubovima izlizani i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto naknadno pisanih bilješki i komentara. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

DIPLOMA

10178. R-10472

إجازة

IĞĀZA

Profesorska diploma (*idžaza*) na arapskom jeziku. Izdao Muḥammad b. Ṣāliḥ al-Ġlāmočlawī (Glamočak), poznat pod nadimkom Ḥaqqī, muderris Muradije medrese u Gradačcu, svome učeniku ʻUṯmān b. Naẓīfu Yahīću iz Gradačca 1328/1910. godine.

Početak (l. 1b):

آخره: الحمد للّه الّذي أخرجنا من ظلمات الوهم إلى نور اليقين... (l. 2a) **أمّا بعد**، فإنّ العلم أجلّ من أن يمر ويعرف وأعزّ من أن يمدح ويوصف...ولا يعرف قدره إلاّ ذوو النّهي والفضل، كم من ذليل أعزّه علمه ومن عزيز أذلّه جهله (l. 4b) فلمّا تيسّر لي الختام ورفع الخيام وحصل المرام أجاز لي ذلك الهمام إجازةً عامّةً بأن أروى عنه كلّما وصل منه إليّ وحصل لديّ وكتب لي إجازةً وسوّغ لي التّدريس في ذلك...إذ نصبت (l. 5a) مدرّسًا في مدرسة مراديّة بمدينة قلعه من بلاد بوسنه، فحضر لي جمع من الإخوان وفرقة من أزكياء الشّبان، فإلتمسوا الإفادة وسئلوا الإعادة فأجبت لهم باسعافهم إلى ذلك المهم وقمت في مقام التّعليم... (l. 5b) فلمّا ختم بالخير والسّعادة طلبوا منّي الإجازة كما هو العادة من دأب السّلف، فمنهم العالم الفطن الألمعي...صاحب الحدس والطّبع النّقّاد العثمان (عثمان) بن نظيف ياحيك القلعوي...

Završetak (l. 6a):

آخره: لمّا قرأ قراءة التّحقيق وإتقان وتدبّر وإيقان أجزت له إجازة بأن يروى ما يصحّ روايته عنّي ويستند إليّ ما وقع نقله وسمعه منّي في أيّ وقت شاء وفي أيّ مكان شاء وعلى أيّ طالب علم شاء بشرط أن يراعى الشّروط المعتبرة عند أهل الرّواية والدّراية وأرجو منك أن لا تنساني في مكان الإجابة عن دعائك، ربّنا لا تزغ قلوبنا (l. 6b) بعد إذ هديتنا... والحمد للّه ربّ العالمين سنة ١٣٢٨

L. 6; 18 x 13 (15,5 x 10); 10 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi bez kustoda, s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na listu 6a bilješka učitelja Muḥammada b. Ṣāliḥa Glamočaka u kojoj se kaže da je diplomu svojom rukom napisao, potpisao i svojim pečatom ovjerio 5. redžeba 1328/14. jula 1910. godine.

هذا ما أفاده ورقّمه وأمضاه وختمه الفقير إلى اللّه الغنيّ باللّه محمّد بن صالح الغلاموچلوي عفي العفوّ عنهما لخمس ليال خلون من رجب سنة ثمان وعشرين وثلثمائة وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أكمل التّحيّة.

Ispod bilješke učitelja okrugli pečat na kome je čitljivo ime Muḥammad Ḥaqqī (محمّد حقّي).

Poklon Fikret-ef. Pašanovića iz Sarajeva.

PIRNAMA

10179. R-5508

آشجيلرك پيرنامه سي

AŞÇILARIN PĪR-NĀMESI

Pirnama ili pravilnik o organizaciji rada aščijskog esnafa, u formi pitanja i odgovora (اكـــر صـــورسلر - جـــواب), na turskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* آشجيلرك پيرنامه سي

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: اكَرْ صُورْسَلَرْ اَشْجِلُقْ اتْدُكي جَوَابْ وِيرِكُمْ اتَدُمْ قَاچْ كُونْ قَاچْ كيجَه بِرْ كُونْ بِرْ كيجَه چِبْلَاقْ كَرْدُومْ نِيچَه چقْدَكْ كينْمُشْ چقْدُمْ اَللَّرُمْ يَانْمُشْ يَكْلَنْدي (!) قَزَنْ اَلْتِنْدَنْ نَه كُورْدُوكْ اُودْ كُورْدُمْ قَزَانْ اِيچِنْدَه كُورْدُكْ نِعْمَتْ كُورْدُمْ...

Završetak (l. 15a):

آخره: اكَرْ صُورْسَلَرْ قِلْچُكْ وَاجِبْ نَدُرْ جَوَابْ پِيرِي نِسْنَدُرْ مَكْدُرْ صَاغْ اَلِيلَه يَاشْمَقْدُرْ اَمَّا قِلْچُكْ بَاطِنِي نَدُرْ قَنْدَنْ دُتْمَقْدُرْ يَا قُرْتْمِي نَدُرْ اَمَّا قِلْچُكْ اوَّلِي نَدُرْ (l. 15b) حَقِيقَتْ يُولْدُرْ يَا آخِرِي مَهْدِ صَاحِبِ زَمَانْ قِلْچُكْ قِلْچِيدُرْ. تَمّت تمام.

L. 15; 15,6 x 10 (10 x 5,5); 9 redaka. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i crvotočinom, nejednako porubljeni. Na pojedinim listovima tekst oštećen i prekriven tamnim flekama. Listovi s kustodama i naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez od običnog kartona, nevješto ušiven iglom i koncem.

Na kraju djela (l. 15b) bilješka imama po imenu Ṣāliḥ b. ʻAlī iz 1180/1766. godine (صالح بن علي الإمام سنه ١١٨٠).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

MEDŽMUE
MADJMUAS

10180. R-10512

مجموعة يوسف بن عبد اللّه البوسنوي

MAĞMŪ‘A YŪSUF IBN ‘ABDULLĀH AL-BOSNAWĪ

Dio bilježnice Yūsufa b. ‘Abdullāha, učenika ‘Uṯmān-ef. al-Bosnawīje, s početka XVIII stoljeća, u kojoj se nalazi nekoliko prijepisa obrazaca dokumenata i više mudrih izreka, poslovica i hadisa.

Početak (l. 1a):

أوّله: قال عليه السّلام: من سقى كافراً فكأنّما صام سنة ومن سقى كلبًا فكأنّما صام ستّة سنة (سنوات) ومن سقى بهيمة فكأنّما صام عشرين سنة ومن سقى شجرة فكأنّما صام أربعين سنة ومن سقى مؤمنًا فكأنّما صام سبعين سنة، صدق...

Završetak (l. 6b):

آخره: عجبت لمن ابتلى بالهمّ كيف لا يقول لا إله إلاّ أنت سبحانك إنّي كنت من الظّالمين، وعجبت لمن خاف شيئًا كيف لا يقول حسبى اللّه ونعم الوكيل، وعجبت لمن خاف مكر النّاس كيف لا يقول وأفوّض أمري إلى اللّه إنّ اللّه بصير بالعباد، وعجبت لمن رغب الجنّة كيف لا يقول ما شاء اللّه ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم...

L. 6; 20 x 15 (17 x 12); 19-25 redaka. *Ta‘līq* i *dīwānī*, pisani oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Mastilo crno i crveno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke i tekst djelimično oštećen, tako da je teško čitljiv. Listovi bez kustoda s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

Na listu 1a bilješka vlasnika i sastavljača zbirke Yūsufa b. ‘Abdullāha, učenika ‘Uṯmān-ef. al-Bosnawīje al-Madarīğīje iz mjeseca zul-kadeta 1117/1706. godine.

صاحب ومالك الحقير الفقير المعترف بالعجز والتّقصير قليل الحرمة كثير الجرمة أضعف العباد أفقر الفقراء يوسف بن عبد اللّه من تلاميذ عثمان أفندي البوسنوي المدريجي غفر اللّه ذنوبهما وستر عيوبهما ونوّر اللّه مرقدهما إلى يوم الحشر والقرار آمين آمين آمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم كثيراً إلى يوم الدّين وعلى الّذين اتّبعوهم باحسان إلى يوم الدّين...في شهر ذي القعده سنه ١١١٧

10181. R-3217

مجموعة لمجهول من قصبهء وقف زيرا

MAĞMŪ‘A LI MAĞHŪL MIN
QAṢABA-I WAQF-I ZĪRĀ

Privatna bilježnica nepoznatog vlasnika iz Donjeg Vakufa. Bilježnica između ostalog, sadrži desetak hutbi (v. l. 19a-31b), jednu ilahiju na bosanskom jeziku (v. l. 16b-18b), dvije zabilješke o vjenčanju (v. l. 22b-23b) iz 1280/1863. godine, nekoliko zabilješki o pozajmicama (v. l. 82b-83a), nekoliko savjeta mladencima za prvu bračnu noć (v. l. 93a-94b), te tri recepta za spravljanje zelene, žute i plave boje.

Početak (l. 2b):

أوّله: الحمد للّه الّذي خلق كلّ شيئ وهو على كلّ شيئ قدير والّذي لا يستحقّ العبادة غيره وهو على كلّ شيئ وكيل، فسبحان الّذي هو مولانا ونعم المولى ونعم الوكيل، أشهد أن لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له و أشهد أنّ محمّداً عبده ورسوله...روى عن أبي هريرة رضى اللّه عنه...

Završetak (l. 100b):

آخره: **صارورنك**

ديكر صارورنك يوياتمق مراد اولنورسه بويا جسيلرده آغاج بومه اولورآندن آلوب جولمكده قبادوب وسزوب بعده شابلو كاغدلري با تر لطيف اولور بياض دنك بياض مركّب اسفداجي محكم ايدوب كفايت مقداري ضمغ صو ايله حل ايده لطيف بياض مركّب اوله واكر بر مقدار چويت ايدرسن ماوي مركّب اولور...

L. 101; 14 x 9,5 (11 x 8); 15-17 redaka. *Nasẖ* i *ta‘līq*, pisani nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Većina listova neispisana. Listovi bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom.

10182. R-9092

مجموعة مصطفى شوقي الأوزيچه وي

MAĞMŪ‘A MUṢṬAFĀ ŠAWQĪ AL-ŪŽĪČAWĪ

Dio bilježnice tešanjskog muftije Mustafe Ševkije Užičanina (umrlog krajem XIX stoljeća). Bilježnica se sastoji od 31 lista na kojima su ispisani izvodi iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku, fetve, obrasci dokumenata, hutbe, izreke, stihovi i dove. Na listu 28 napisana je originalna paginacija 142, što znači da je ovo samo dio bilježnice koji je sačuvan. Na listu 1b stoji biljaška هذه مجموعة جمعت فيها جواهر وياقوتات.

Na listovima 26b-27a nalazi se originalna, vlastitim pečatom ovjerena vasijetnama Mustafina oca Sulejmana Ševkije na turskom jeziku. Listovi 31 i 32 su privatna pisma koja su naknadno uvezana u bilježnicu. Jedno od njih napisao je ‘Abdullāh ‘Alī-efendī-zāde (Aliefendić) Užičanin 1. ramazana 1252/10. decembra 1836. godine i naslovio ga na ime nekog hafiza Ibrāhīm-efendije, a na poleđini je adresirano na šejha Hadži Mejliju (Hadžimejlića), šejha tekije u Fojnici.

Na listovima 2a, 17b i 19b nalazi se lični pečat Mustafe Ševkije na kome je čitljivo njegovo ime kao vakifa, s oznakom (1)278/1861. godine. (وقفي مصطفى شوقي تشنه سنه ۲۷۸).

10183. R-10471

مجموعة
MAĞMŪ‘A

Medžmua (bilježnica) nepoznatog vlasnika. Bilježnica sadrži hutbe za razne prilike, citate iz Kur’ana i hadisa, razne dove, zapise, dosjetke, zagonetke, stihove, ilahije, izvode iz pojedinih djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, vježbe iz kaligrafije te privatne bilješke.

Početak (l. 1a):

أوّله: باب: بر عورت اوغلاني دوغورركن صَيرلَنْسَه بو دعا يازه لر صوين ايچورولر آسانلغيله قورتاره بسم اللّه الرّحمن الرّحيم إنّا فتحنا لك فتحًا مبينًا ليغفر لك اللّه ما تقدّم من ذنبك له له له هـ هـ ط ط ع ده يا اللّه...

Završetak (l. 159a):

آخره: ابتدا خطيب افندي خطبيه توجّه ايلدكده بوني اوقويه بسم اللّه والحمد للّه والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، بعده منبر قپوسنه واردقده قپونك اوكنده بو دعاء اوقويه اللّهمّ افتح علينا أبواب رحمتك ويسّر لنا خزائن فضلك وكرمك يا أكرم الأكرمين ويا أرحم الرّاحمين...بعده اوتوروپ أذان اوقوننجه قدر طوروپ أذان تمّ تمام.

L. 159; 24 x 17,8 (20 x 12); 17-19 redaka. *Nasta‘līq*, pisan nevještom rukom, s dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, s vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi 5-7, 39-42 i 135-157 neispisani. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani, odvojeni od poveza i ispreturani, bez kustoda i s naknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Povez kartonski, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Nema podataka o vlasniku. Medžmua potječe, najvjerovatnije, s kraja XIX ili početka XX stoljeća.

Poklon Fikret-ef. Pašanovića iz Sarajeva.

10184. R-7337

مجموعة محمد أنوري قاضي زاده

MAĞMŪ'A MUḤAMMAD ANWĀRĪ QĀḌĪ-ZADE

Medžmua (bilježnica) Muhameda Enverije Kadića, umro 1931. godine. Medžmua sadrži:

- Trideset i dva tariha (v. l. 1b-2a) koja je autor spjevao prilikom obnove sarajevskih džamija između 1293/1876. i 1345/1926. godine.

جاميعلر ايچون تنظيم ايتديكم تاريخلر

أهل زهاد قانتيك مجمعيدر اين مقام ١٢٩٣ (l. 1b)، أهل عباد قانتيك مجمعيدر بو مقام ١٣٠٠ (l. 1b)... أهل ايمان قانتينه سجده كه شد بو مقام ١٣٤٥ (l. 2a).

- Mahzar u stihovima na bosanskom jeziku (v. l. 2b-4a) koji je spjevao Mustafa Firaki oko 1815. godine, a koji ovdje počinje riječima:

پيشه محضر بوسانسقا فقارا   تر سه موله سووغا غوسپودارا
غوسپودارا چستيتوغا چـارا   سلطان چاره سونچه اوغريبانو...

- Značajniji datumi iz historije Sarajeva, podizanje pojedinih objekata i natpisi na pečatima više osoba (v. l. 4b-5a):

تاريخ بناء سبيل باش چارشوده در سراى بوسنه ١١٦٧، مدينهء سراى بوسنه نمچه كفاري كلوپ احراق وغارت ايلدي روز قاسمدن اول اون بش كون في سنه ١١٠٩ (l. 2b)... ١٢٢٤ سنه سي ذي الحجّه نك ٢٧ جي و٢٨ جي كونلري ارانسده كي كيجه ده ساعت بشده براواجيليق چارشوسنده رستم اغانك قهوه خانه سي ياندي، مهر: الواثق بالملك الأمور الفقير دوراق بن تيمور (l. 3a)...

- Pjesma od 15 distiha na turskom jeziku (v. l. 5b) u pohvalu mostarskog muftije Mustafe Sidkija Karabega, ubijen 1295/1878. godine.

مدينهء موستار مفتيسي مصطفى صدقي أفندي حقنده أبياتدر(متوفّى ١٢٩٥)

بحمد اللّه بحس اولـدي بـــزه اول فضل سبحـاني
ميسر اولدي چون صـارا عجب بر نـــــــور ربـاني...

Na listovima 6a-7a prijepis dva fermana iz 1093/1682. godine i kraće biografije Mehmed-paše Sokolovića iz faksimila koji su 1917. godine objavljeni u nekoj raspravi u časopisu *Der Islam* u Hamburgu.

(١٩١٧ ميلادي سنه سنده هامبورغده طبع اولان در اسلام نام رساله ده فيطوغرافله النان
فرماندر استنساخ اولنمشدر في سنه ١٣٤٤ هجري، محمد انوري)

- Na listovima 7b-9a razni tarihi, bilješke i stihovi na turskom jeziku.

- Na listu 9b jedna tužbalica (*martiyya*) od 12 distiha na turskom jeziku posvećena nekom Ḫalīl-begu. Prema naslovu na početku, spjevao pjesnik Waḥdatī al-Bosnawī iz Dobruna kod Višegrada.

مرثيهء شاعر وجدتي البوسنوي من پلنقهء دُبْروُنِي في قضاء ويشغراد براي خليل بيك رحمهم الله تعالى:

دستارني زين اتمك ايچون أهـــل جنانك بر غنجه سين الدي فلك آل رمضانك
بر غنجه ايدي صورت ايله معنى ده اما ورد تر وزيباسي ايدي كلشن جنانك...

- Na listu 10a-10b tužbalica od 30 distiha na turskom jeziku, posvećena nekom Dūrāqu Čalabīju. Prema naslovu na početku spjevao pjesnik ʻUlwa'ī Čalabī.

شاعر عُلْوَيء چلبي ـ طوراق چلبي حقنده تنظيم ايتديكي مرثيه در

بر كيجه ايدركن غمله نالهء شبكـــير چكدي كوزمه پرده يي ناكه بد تقصير
بختمله زخل كوردم وشب ايلدي ال بير جلاّد قضاده قمش ايدي يانته شحشير

- Na listovima 10b-11b tužbalica od 57 distiha na turskom jeziku, posvećena Gülšenī-zāde Šayẖ ʻAlī Ṣafwatu. Prema naslovu na početku, spjevao pjesnik Wağhī Uskūbī.

مرثيه براي كلشني زاده شيخ علي صفوتي از كفتهاي شاعر وجهي اسكوبي

عارف اولدركيم صالوب دوشينه بر شال سياه نه أميـــر بار كاه اوله نه پير خانـــقاه
ديدهء عبرتله باق كيم كار وبـــاري عالمـــك هيچ بر هيچ اولدوغنده يوق محل اشتباه..

- Na listu 12a natpis od šest distiha na turskom jeziku na sebilju nekog Mūsā-efendije iz 1028/1619. godine, koji u cijelosti glasi:

موسى أفندي وحضرتي كيم ذات پاكيدر سر چشمهء مناهل خيرات بـــي عديل
سلطان انبيايـــه ايدوب هـــر دم التجا ياپدي سبيل سائق تقدير اولوپ دليل
يا حبّــذا سبـــــــيل كه آب لطيفنه لب تشنه حوض كوثر ايله عين سبيل
اغزي صويي اقاردي كه رشك ايدوب اكر آب روان پـــر ديرني كورسه نهر نيل
ديدم كعنيچون ايلدك اشبو سبيلي كيم بو نـــو حيات آب زلالن ايچن عليل

بو مصرعي جواب ابله تاريخ ايدوب ديدي
روح رسـول اكــــرم ايچـــون ايلدم سبيل

(١٠٢٨)

- Na istom listu (12a) jedna fetva Kamāl-pāša zādea, na arapskom jeziku, u odbranu učenja Šayẖa Muḥyiddīna ‘Arabīja.

- Na listu 12b jedna pjesma od deset distiha koju je spjevao pjesnik Lāmi‘ī, a ispod nje trinaest bilješki s godinama pojedinih pobjeda i poraza Osmanskog carstva krajem XVII i početkom XVIII stoljeća, a na listu 13a tridesetak natpisa s pečata raznih ličnosti, pretežno kadija.

- Na listovima 13b-14a stihovi na turskom jeziku koje su spjevali pjesnici Rašīd-efendī, Sulṭān Aḥmad Yaḥyā i Sukkarī al-Bosnawī, jedna ilahija pjesnika Uskūbīja, četiri distiha Ibn Kamāla u kojima se govori o broju poglavlja i ajeta u Kur’anu i navodi navodi tačan broj derogiranih i derogirajućih ajeta, jedna Muṣlījeva pjesma o pobuni janjičara u Carigradu 1143/1730. godine te popis dvanaestorice imama s godinama njihove smrti.

- Na listovima 14b-16b razni izvodi iz neke stare medžmue koja je 1347/1928. godine bila u vlasništvu Krivokape Hasan-efendije iz mahale Bistrik u Sarajevu.

بلده ء سراى بوسنه ده بستريق محلّه سندن قريوقـاپا حسن أفندينك يدنده بولنان بر اسكي مجموعه دن استنساخ ايلدم في سنه ١٣٤٧

- Na listovima 17a-18a prijepis sudskog postupka i osude na smrt nekog Aḥmada Sanā’ija iz Güzelḥiṣāra zbog optužbe za blasfemiju. Presudu je na osnovu Sanā’ijevih tekstova i izjava izrekao Muḥammad Uways Pāšā-zāde.

Iz kolekcije Muhameda Enverije Kadića.

10185. R-460

مجموعة اللّطائف وصندوق المعارف لمحمد أنوري قاضي زاده

MAĞMŪ‘A AL-LAṬĀ’IF WA ṢANDŪQ AL-MA‘ĀRIF LI MUḤAMMAD ANWARĪ QĀḌĪ-ZĀDE

Bilježnica Muhameda Enverije Kadića, umro 1931. godine. Bilježnica je ispisana na 88 stranica gusto pisanog teksta, pretežno sitnim slovima i u zbijenim redovima. Sadrži obilje podataka iz historije, književnosti, geografije, astronomije i matematike, koje je autor sabrao iz raznih dokumenata, rukopisa i štampanih djela. U bilježnici ima dosta tariha i pjesama naših pjesnika. Cijela bilježnica pisana je crnim i crvenim mastilom, rukom autora.

Povez kartonski, obložen ukrasnim papirom. Na početku i kraju zaštitni listovi presvučeni ebru papirom.

10186. R-6964

مجموعة محمد الخانجي

MAĞMŪ'A MUḤAMMAD AL-H̱ĀNĞĪ

Medžmua Mehmeda Handžića, umro 1944. godine. Medžmua je pisana u običnoj pisanskoj svesci sa širokim linijama dimenzija 27 x 20,5 cm, s naknadno urađenim kartonskim povezom s plastificiranim hrbatom. Medžmua je pisana djelimično na bosanskom, a djelimično na arapskom jeziku i tematski je podijeljena na četiri zasebne cjeline.

U prvom dijelu (v. str. 3-20) date su na bosanskom jeziku kraće biografije poznatih islamskih učenjaka: Faẖruddīna ar-Rāzīja, Abū as-Su'ūda al-'Imādīja, Abū al-Barakāta an-Nasafīja, al-Qāḍī al-Bayḍāwīja, Abū Ğa'fara aṭ-Ṭabarīja i Abū Ḥāmida al-Ġazālija, te popis njihovih djela na arapskom jeziku, poredanih alfabetskim redom.

U drugom dijelu (v. str. 20-40) pod naslovom *Nekoliko književnika koji su pisali o Egiptu i istoriju njegovu,* autor je na bosanskom jeziku dao kratku biografiju osamnaest historičara koji su pisali o Egiptu, a na arapskom jeziku bibliografiju njihovih djela poredanu po alfabetu.

U trećem dijelu (v. str. 40-64) pod naslovom *Djela Bošnjaka, poredana alfabetskim redom,* autor je dao popis 135 djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, čiji su autori Bošnjaci. Kraću biografiju autora s godinom njihove smrti pisao je na bosanskom jeziku, a naslove djela u originalu, prema jeziku na kome su napisana.

U četvrtom dijelu (v. str. 64-65) pod naslovom *Djela kojima se služio Y. Y. Marcel pri izrađivanju djela "Histoire de L' Egypte"*, autor je na arapskom jeziku naveo naslove 17 djela, s bilješkom na kraju kojom se završava medžmua: *Sam pisac poklonio je jedan svoj rukopis piscu ove historije Egipta na francuskom jeziku. Knjiga Marselova je u jednom svesku od 518 stranica.*

Medžmua je autograf.

10187. R-5636

مجموعة قرق انبار

MAĞMŪ‘A KIRK ANBĀR

Bilježnica Muhameda Garčevića iz Prijedora. Bilježnica sadrži izvode iz raznih djela, dove, zapise, hutbe, mudre zreke, poslovice, popis najfrekventnijih muslimanskih ženskih i muških imena, manji tursko-bosanski rječnik ljekovitog bilja, hadise, pjesme te pisma i zabilješke privatne prirode iz prve polovine 20 stoljeća. Naslov na unutrašnjoj strani prve korice هذا رساله قرق انبار, a na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* هذا مجموعه قرق انبار. Bilježnica je pisana na arapskom, turskom i bosanskom jeziku, mjestimično arapskim slovima, a mjestimično latinicom.

L. 79; 20,5 x 14. Obična pisanska sveska sa širokim linijama, pisana nalivperom, hemijskom olovkom, crnim i plavim mastilom, a na pojedinim listovima grafitnom olovkom.

DJELA NA BOSANSKOM
WORKS IN BOSNIAN

10188. R-6970

المنطق
Al-MANṬIQ - LOGIKA

Udžbenik iz logike na bosanskom jeziku, pisan latinicom, rađen prema djelu aš-Šamsiyya (الرِّسالة الشّمسيّة) i drugim djelima iz logike, na arapskom jeziku. Sastavio Mehmed Handžić, umro 1944. godine. Autor je logičke termine pisao arapskim slovima i na arapskom jeziku, a padežni nastavak na bosanskom.

Početak (1a):

أوّله:

Logika:

Riječ المنطق je izvedena od riječi نطق što prvotno znači govor, a onda misao i razum. Tako isto riječ logika izvodi se od grčke riječi logos = um, razum...

Završetak (19b):

آخره:

Kijas koji je sastavljen od مشهورات -ta i مسلّمات -ta zove se جدل . Kijas koji je sastavljen od مقبولات -ta i مظنونات -ta zove se خطابة . Kijas sastavljen od مخيّلات -ta zove se شعر , a od وهميّات -ta zove se مغالطة .

L. 19; 24,5 x 19 (20 x 16); 22 retka. Obična pisanska sveska sa širokom linijama, bez korica.

Djelo je autograf.

Nema podataka kada je autor djelo počeo i završio. Najvjerovatnije ga je napisao dok je kao nastavnik predavao u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu (1935-1937).

10189. R-10434

المعاني
AL-MA'ĀNĪ - ARAPSKA STILISTIKA

Skripta iz arapske stilistike za prvu godinu studija *Mekteb-i Nuvvaba* u Sarajevu. Sastavio na bosanskom jeziku profesor Salih Safvet Bašić, umro u Duvnu 1948. godine. Naslov na početku المعاني - Arapska stilistika.

Spomenica ŠSŠ, str. 66 i 70.

Početak (str. 1):

Arapi su u pogledu jezikoslovlja otšli tako daleko, da ih još nijedan narod u svome pravcu nije dostigao. Njihova gramatika, sintaksa, a naročito stilistika, tako su dotjerane, urešene i savršene, da im se ni u kojem pravcu i ni u kojem pogledu, nema šta prigovoriti...

Završetak (str. 97):

إذا je oprečno ovome, jer se ono donosi onda kada je متكلّم siguran da će se شرط ispuniti. Iz ovoga razloga إذا se donosi na one stvari koje se mnogo zbivaju, i to sa فعل ماضي koja دلالت čini na حصول kako to vidimo u ovom a. šerifu: فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى وَمَنْ مَعَهُ

Razjašnjenje: U gore spomenutom a. šerifu došlo je إذا na فعل ماضي pa su zbog toga ...

Obična računska sveska ispisana nalivperom, rukom autora.

Prema bilješci na prvoj korici, autor je skriptu završio 23. muharrema 1325/7. marta 1937. godine.

10190. R-10462

تاريخ إسلام
TĀRĪḪ-I ISLĀM

Kratka historija islama, na bosanskom jeziku, arapskim slovima, od nama nepoznatog autora. Prema uvodu, autor je historiju islama podijelio na tri dijela (قسم): a) *događaji prije islama*, b) *od pojave islama do Osmanskog carstva* i c) *od Osmanskog carstva do autorova vremena*. Međutim, u ovome primjerku nalazi se samo dio o događajima prije islama i dio drugog dijela od pojave islama do iseljenja muslimana u Abesiniju. Prema bilješkama autora crvenim mastilom, može se utvrditi da je djelo počeo pisati 3. safera 1327/23. februara 1909. i da je posljednji list u ovom primjerku završio 2. džumadel-evvela 1327/22. maja 1909. godine. Naslov na početku تاريخ إسلام.

Početak (l. 1a):

أوّله: تاريخ سه باوي زنامه نيتيم دوغاجايما پروشلوستي اي توسه تاريخ إسلام دييه لي نا تري دييه لا پروي دييو اوبوحواكا دوغا جايه پرييه اسلاما دروغي دييو اود پوياوه اسلاما دو عثمانليا تره جي دييو اود عثمانلينسقوغ چارستوا پا دو داناس. **قسم اول** پروي دييو ساستوييسه اود نه قوليقو بابووا **باب اول** حضرت آدم عليه السلام نا سوييه تو پروي چوويه ق آدم پيغمبر عليه السلام يه غوسپودار بوغ قاد يه نه به سا اي زمليه اي اوستالي سوييه ت ستووريو. . .

Završetak ovdje (l. 36a):

آخر الموجود: قاد سوچولي قريشييه اوواقو دوچه ق اود قدا لا زاويدوكي نا تادوچه ق زاتراژه
اود قرالا دا ايح وراتي ناتراغ او دومووينو تو ايم نجاشي يا اودبييه اي ايزكه را پوسلانيقا ايز
سوويه درژاوه. ساد قريش سقي علاواري (غلاواري) پوچمو ناغووارات ابو طالبا دا سه اوقلوني
(36b) زاشتيته حضرت پيغمبرا صلى الله عليه وسلّم ته بوده ليسه اوقانييو داكه پره قينوتي
سواقه اودنو سايه ترغووينو ساستاناق اي سوه دروغو ابو طالب ايم تو اودبييه ناتو سه سقلوپي
يه دان اوغوور اي پودپيشه غاچه ته ره ست ليودي اي اوبيه سه غا اوبيت اللهو پوتوم اوغوور
پره تريه مسلمانس وه ليقه شته ته پاتنه دو نه قوليقو وره مه نا پيغمبروويم حرمه توم اي معجزوم
ايزيه دوبوبينه اوغوور...

L. 36; 21 x 17 (16 x 11); 10 redaka. *Nasẖ,* pisan krupnim slovima, nevještom rukom, s velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, nepostojano na dodir s vlagom. Datum, mjesec i godina završetka pojedinih listova pisani sitnim crvenim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na većini listova tamne fleke, usljed dodira s vlagom. Listovi bez kustoda i snaknadno dopisanom folijacijom, grafitnom olovkom.

Bez poveza.

INDEKSI
INDEXES

INDEKS NASLOVA
INDEX OF TITLES

آ

آداب الكفوي: ٣/٩٩٨١، ١/٩٩٩٤
آسيا خريطه سي: ٢/١٠١٤٢
آشجيلرك پيرنامه سي: ١٠١٧٩

ا

ابليس نامه: ٨/١٠٠٤٤*
أبيات تعليم المتعلّم مع التّرجمة التّركيّة: ٥/١٠١٠٢
إتمام الدّراية لقرّاء النّقاية: ٢/١٠٠٧٦
إجازة: ١٠١٧٨
إجازة بقراءة حزب البحر: ٤/١٠١٠١

الأجوبة المحرّرة في البيضة الخبيثة المنكرة: ٣/١٠١٠٣
أحكام أعضاء الحركات على خمسة الأقاويل: ٤/٩٩٥٨
أحكام نجوم: ٢/١٠٠٩٣
إحياء علوم الدّين: ٤/٩٩١٤*
ارسطاليس ادريسك اسكندر ذوالقرنين حضرتلرينه ايتدوكي نصيحت بودر كه ذكر اولنور: ٣/٩٩٦٠
الإرشاد في اللّغة: ٢/١٠٠٢٥*
الأسئلة والأجوبة على مسالك الإمتحان في المنطق: ٩٩١٩*
إستخراج الشّيخ الدّمنهوري: ١٠١٦٣
الأسماء الحسنى: ٦/٩٩٥٨
الإشتقاقيّة من الصّرف: ١/١٠٠٠٨*
أشعار عربيّة من كلستان سعدي: ١/١٠٠٣٨
أشعار على ترتِيب الفبائي: ٤/١٠١٠٣
أشعّة اللّمعات: ١/٩٩٥٩
اصطلاحات الصّوفيّة: ٩٩٥٣، ٢/٩٩٥٥
أصول الحكم في نظام العالم: ٨/١٠١٤٢
إظهار الأسرار: ١/١٠٠٠٦، ١٠٠٠٧
إظهاردن سؤال ايله جواب بودر: ٥/١٠١٤٢
إظهار السّرّ المودوع في العمل بالرّبع المقطوع: ١٠٠٨٥*
الإعراب عن قواعد الإعراب: ١٠٠٠٣
إعلال: ٣/٩٩١٤
إعلال الأفعال: ٨/١٠٠٠٥
الإفصاح: ٨/٩٩٧٦
إلهي لر: ٢/١٠١٠١
أمثلة البناء: ١٩/٩٩٧٩*، ٣/١٠٠٠٢*
الأمثلة المختلفة: ٧/٩٩٧٩*، ٥/١٠٠٠٥
امراضك علاماتي: ٢/١٠٠٣٤

امر شريفلرينك صورتلري: ٦/١٠٠٤٤
إمعان الأنظار ـ شرح المقصود في التّصريف: ١٠٠١٠
إنشاء: ٩/٩٩٥٨، ٦/١٠٠٣٠ ـ ١٠١٤٤ و ١٠١٤٧، ١٠١٤٩ ـ ١/١٠١٥٨
إنشاء مرغوب: ١٠١٤٥، ١٠١٤٦
إنشاء مرغوب علم إنشاده مستعمل اولان لغتلري: ١٠١٤٦*
أنموذج في الطّبّ: ١/١٠٠٧٣*
أنيس العشّاق: ١/١٠٠٦٦
إيساغوجي في المنطق: ٩٩١٧ ـ ٩٩١٨، ١/٩٩٢٠، ٢*، ٣*، ٦*، ٩٩٢١* ـ ١/٩٩٢٤*، ٢، ٤/٩٩٢٤*، ٧/٩٩٢٥*، ٩٩٢٦* ـ ٩٩٢٩*، ١/٩٩٣٢*، ٧، ٩٩٣٣*، ٢/٩٩٣٩*، ٢/٩٩٧٦، ١٧/٩٩٧٩، ٤/٩٩٩٤
إيساغوجي في المنطق مع الشّرح المسمّى بالأسئلة والأجوبة على مسالك الإمتحان في المنطق: ٩٩١٩
أيّها الولد: ٤/١٠١٠٢

ب

بحر المعارف في العروض: ٢٨/١٠١١٩
بدء الأمالي: ٦/٩٩١٤
بدائع الآثار: ١٠٠٥١
بداية الهداية: ٤/١٠٠٧٦
بداية الهداية وتهذيب النّفوس بالآداب الشّرعيّة: ٤/١٠٠٧٦*
برقچ كلمهء طيّبه وموعظهء حسنه شيخ عبد اللّه الأنصاري: ١٧/١٠١١٩
البرهان في علم الميزان: ٩٩٥١
البرهان في المنطق: ٩٩٥١*
بستان الحكماء وسراج العلماء: ٣/١٠٠٠٩
بشيرايله شادان حكايه سي: ١١/١٠١١٩*
بطّال نامه: ١٠٠٤٥*
البناء: ٣/١٠٠٠٢، ٤/١٠٠٠٤، ٤/١٠٠٠٥، ٧
بناء الأفعال: ١٩/٩٩٧٩*، ٣/١٠٠٠٢*، ٤/١٠٠٠٥
بناء طريقت شيخ شهاب الدّين: ١٦/١٠١١٩

پ

پند نامه: ١٠٠٥٦*
پند نامهء عطّار: ١٠٠٦٢، ١٠٠٦٣

ت

تاريخ إسلام: ١٠١٩٠
تاريخ الأمم والملوك: ١٠١١١*
تاريخ الأنبياء بالتّركية لمجهول: ١٠١٣٦
تاريخ بيت اللّه الحرام: ١٠١٢٤
تاريخ حياة المؤلّفين ـ الجزء الأوّل: ٩٩٠٧
تاريخ دلپذير مولانا مدحي: ١٠١١٨
تاريخ طبري ترجمه سي: ١٠١١١
تاريخ فتح إسلامي لمجهول: ١٠١٣٩
تاريخ قنيژه: ١٠١١٦*

ترجمة الضّرير وتقدمة الظّهير: ١٠١١٢
ترجمهء كدوسي للجيب: ٢/١٠١٠٠
ترجمهء كدوسي للمقنطرات: ١/١٠١٠٠
ترجمهء مقدّمهء در بيان ظهور دولت شاهان: ١٠١٣١
ترجمهء نثر اللآلي من كلام الإمام علي: ١٢/١٠١١٩
ترجيح البيّنات: ٦/١٠٠٢٣*، ٩/١٠٠٣٠
ترجيح البيّنات ليحيى أفندي: ١٠/١٠٠٣٠
ترجيع بند: ٢/١٠١١٤
تركي بنالوقه: ٣/١٠٠٢٥، ٦/١٠٠٤١
تسهيل الوصول في الوضع: ٩٩٩٥
تصريف الزّنجاني: ١/١٠٠٠٢*
تصريف العزّي: ١/١٠٠٠٢، ٢/١٠٠٠٤، ٢/١٠٠٠٥
تعبيرنامه: ٧/١٠٠٩٣، ١٠١٧٤ـ ١/١٠١٧٥، ٢/١٠١٧٦
تعريفات أفريقا سؤال ايله جواب: ٣/١٠١٤٢
تعريفات أمريقادن سؤال وجواب: ٧/١٠١٤٢
تعليم الصّبيان والمبتدئين: ٧/١٠١١٩
تعليم المتعلّم: ٥/١٠١٠٢*
تفسير بعض آيات سورة العنكبوت: ٥/٩٩١٤
تفصيل دوائر النّفس: ١/٩٩٥٨
تقرير القوانين المتداولة في علم المناظرة: ١/٩٩٨٥
تاريخ نعيما: ١٠١٣٠
تاريخ وفاة علاّمهء روم مفتي مصطفى أفندي: ٣/١٠٠٣٨
تاريخ وفات علاّمهء روم مفتي مصطفى أفندي المرحوم لمحرّره الفقير محمد بستريغي: ٣/١٠٠٣٨*
تجريد البلاغة ويسمّى أصول البلاغة: ٨/٩٩٧٩
تجويد قره باش: ٢/١٠١٧٥
تحرير القواعد المنطقيّة: ٩٩٤٠*، ١٦/٩٩٤٨*
تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة: ٩٩٣٥ ـ ٩٩٣٨، ١/٩٩٣٩
تحفة الهادية (لغت دانستن): ٢/١٠٠٢٥، ١٠٠٢٨
تحفهء خاصكيّه: ٩٩٥٧
تحفهء شاهدي: ١٠٠٢٦
تحفهء مناستير: ١٠٠٤٨
تحفهء وهبي: ١٠٠٢٧
تذكرة أولي الألباب والجامع للعجب العجاب: ١٠٠٦٧
تذكرة الشّعراء لمجهول: ١/١٠١١٧
تذكرة لمجهول: ١٠١٣٧
ترجمة البناء: ٦/١٠٠٠٥
ترجمة رسالة أريستطليس في الفلسفة: ٢/١٠٠٨٣
ترجمة الرّسالة الولديّة في المنطق: ٩٩٤٧
ترجمة سورة من سور الزّبور نزلت على نبي الله داود مع الشرح باللّغة التّركيّة: ٥/٩٩٥٨

تقويم: ١٠١٥٨/٤

تقويم جلالي: ١٠٠٩٤

تقويم شهور السنة بقول يونانيان: ١٠٠٩٣/١

تلخيص المفتاح: ١٠٠١٧* ـ ١٠٠١٨*

التّمثّل بألفاظ القرآن وما جاء في معانيها من الخبر والكلام للثّعالبي: ١٠٠٠٩/٢

الثّمثّل والمحاضرة: ١٠٠٠٩/٢*

التّنبيه على غلط الجاهل والنّبيه: ١٠٠٠٩/١

تهذيب المنطق والكلام: ٩٩٤٦*

التّهذيب في المنطق والكلام: ٩٩٧٩/١٨

تواريخ قنيژه: ١٠٠٤٤/٢*

ج

جامع الأحكام في مسائل الخاصّ والعامّ: ١٠٠٩٢/١

جامع الأحكام في مسائل الخاص والعام اسميله مسمّى بر رساله متن علم النّجوم: ١٠٠٩٢/١*

جامع الكنوز ونفائس التّقرير في شرح الولديّة من آداب المناظرة: ٩٩٩٠/٢

جامع اللّطائف لمجمع الظّرائف: ١٠٠٨٧/٢

جدول المساجد بمدينة سراى: ١٠١١٠/٢

جدول الولاة على الدّيار البوسنويّة: ١٠١١٠/١

جلاء القلوب: ٩٩٥٤

جُنّة الأسماء: ١٠٠٩٣/٥

جوامع الكلم: ١٠٠١٥

جواهر الإسلام: ١٠١٧٢/٣

جواهر بحر المعارف لرمضان بن مصطفى الحنفي الرّومي: ١٠١٠٣/١*

جوهرة التّوحيد: ١٠٠٢٢/٣

ح

حاشية أبي البقاء على الرّسالة العضديّة في الوضع: ٩٩٧٩/٣

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي: ٩٩٢٠/٦ ـ ٩٩٣٤

حاشية جديدة على علي غوشي للسيّد حافظ: ٩٩٧٥/١*

حاشية الخطائي على المختصر: ١٠٠١٨

حاشية دينكوز على شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ٩٩٦٣/٢

حاشية سيّد الشّريف على الكافية: ١٠٠٢٣/٥*

حاشية على تحرير القواعد المنطقيّة في شرح الرّسالة الشّمسيّة: ٩٩٤٠ ـ ٩٩٤٢، ٩٩٤٣* ـ ٩٩٤٤*، ٩٩٤٨/١٦

حاشية على ديباجة الشرح المتوسّط للكافية: ١٠٠٢٣/٣ ـ ٤

حاشية على شرح الرّسالة في آداب البحث والمناظرة لطاشكوپري زاده: ٩٩٧٩/٦

حاشية على شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ٩٩٦٤

حاشية على شرح الرّسالة العضديّة في الوضع: ٩٩٧٥/١

حاشية مير أبي الفتح على شرح تهذيب المنطق والكلام: ٩٩٤٦
حاشية ميرك البخاري: ٩٩١٣*
حاشية ميرزاجان على شرح حكمة العين لميرك: ٢/٩٩١٠
حديث أربعين: ٤/١٠٠٣٠
حديث الجمجمة وما جرى إليها من العجائب: ٥/٩٩٥٢
حديقة السّعداء: ١/١٠١١٤
حزب البحر: ٣/١٠١٠١ ـ ٤*
الحصن الحصين: ١/١٠١٠٣*
الحصن الحصين من كلام سيّد المرسلين: ٢/١٠١٠٤
حضرت آدم عليه السّلامدن آل عثمانه قدر كلور: ١٠١١٨*
حضرت فاطمه نك احوالني: ٢/١٠٠٤٠*
حكاية أربعين صبح ومساء: ١٠٠٤٣*
حكايت بغداد قاضيسي وسارق حكايه سنك بيانده در: ٤/٩٩٦٠
حكاية الحجّاج بن يوسف الثّقفي مع محمّد الباقر: ٦/٩٩٥٢
حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي: ٥/١٠٠٤٤
حكايت شيطان ملعون مردود رسول حضرتي ايله مباحثه اتدوكي بيان ايدر: ٨/١٠٠٤٤*
حكاية عبد اللّه بن عمر وطفل رضيع: ٢/١٠٠٣٠، ١٠٠٤٦*
حكايت موسى شاه: ٢/١٠١٤٠
حاشية علي شرح رسالة في المنطق لمجهول: ١/٩٩٤٨، ٦/٩٩٤٨، ٩٩٥٠
حاشية على شرح طوالع الأنوار: ٣/٩٩٤٨
حاشية على شرح العصام على الرّسالة الوضعيّة: ١/٩٩٧١
حاشية على شرح مفتاح العلوم: ٢/١٠٠٦٦
حاشية على شرح قاضي مير علي على هداية الحكمة: ١/٩٩١٤
حاشية على شرح هداية الحكمة: ٩٩١٣
حاشية على الفوائد الضّيائيّة: ١٠٠٠١
حاشية على لوامع الأسرار في شرح مطالع الأنوار: ٩٩١١
حاشية على المتوسّط في النّحو: ٢/١٠٠٢٣
حاشية على مير أبي الفتح على شرح الآداب العضديّة لمنلا الحنفي التّبريزي: ٢/٩٩٨٥
حاشية على الوافية في شرح الكافية: ٥/١٠٠٢٣
حاشية عماد الكاشي على شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ١/٩٩٦٣
حاشية الكفوي على شرح الحسينيّة لكمال الدّين الشّرواني: ٣/٩٩٨٥
حاشية لمجهول علي حاشية الأردبيلي على شرح الرّسالة العضديّة: ٩٩٧٧
حاشية لمجهول على حاشية العصام على شرح طوالع الأنوار: ١٧/٩٩٤٨
حاشية محيي الدين على شرح الإيساغوجي للكاتي: ١/٩٩٢٤، ١/٩٩٢٥، ٤/١٠٠٧٥

حكايهء بشير وشادان: ١١/١٠١١٩
الحِكَمُ العطائيّة: ٤/١٠٠٠٩
حكمة العين: ١/٩٩١٠* ـ ٢*
حلّ لغز مكتوب على جدار الزاوية في قصبة بلغاى: ٢/١٠٠٣٨
حلية النّبيّ: ١/١٠١٠٣
الحلية النّبويّة: ١/١٠١١٩*
حليهء خاقاني: ١/١٠١١٩
حليهء رسول اكرم : ١/١٠١٠٣*
حليهء شريف: ١/١٠١١٩*
حمزه نامه: ١٠٠٤٢
الحنفيّة ـ شرح الرّسالة العضديّة: ٥/٩٩٢٠
الحواشي على الفناريّة: ٩٩٢٦
حواش على مباحث المحمول المطلق: ٧/٩٩٤٨

خ

خدا ربّم: ٨/١٠٠٤١
خطبلر: ٣/١٠١٥٨
خلاصة الإعتبار: ١٠١٣٥
خمريّة باللّغة الفارسيّة: ٢٦/١٠١١٩
خواب نامه: ١٤/١٠١١٩*
خواصّ سور: ٥/١٠٠٣٥
خواصّ كلمهء توحيد: ٣/١٠٠٣٥

د

داستان إسماعيل: ٢/١٠٠٤١
داستان قهرمان قاتل: ١٠٠٤٦*
در بيان بر ييل طقوز اربعين: ٢/١٠٠٥٤
درّة التّاج في سيرة صاحب المعراج: ١٠١٢٢ ـ ١٠١٢٣
الدرّة الفاخرة في كشف علوم الآخرة: ١/٩٩٥٢
درّ مكنون: ١٠١٦٤ ـ ١٠١٦٧
الدرّ المنصان فيما يحدث في أيّام دولة آل عثمان: ١٠٠٨٨
دعاء مستجاب: ٤/١٠١٧٥
دقائق الأخبار في ذكر الجنّة والنّار: ٢/٩٩٩٦*
دقائق الأخبار وحقائق الإعتبار بالتّركيّة: ٢/٩٩٩٦
دلائل نبوّت محمّدي وشمائل فتوّت أحمدي: ١٠١٢١
ديوان جامي: ١٠٠٦٥
ديوان حسن دهلوي: ١٠٠٦٤
ديوان شمس الدّين التّبريزي: ٧/٩٩٥٩

ذ

ذكر فتح بلاد البوسنة: ٤/١٠١١٠

ر

رأياي نامه ويسي اسكوبي : ١٤/١٠١١٩*
رثاء الرّجال عن سراى بوسنه: ١٠١٤١
الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة: ١/١٠٠٢٢
رسالة البسملة: ٣/٩٩٣٢
رسالة تحفة النّكات فيما ألغز من كلام العرب من الأبيات: ١٦/٩٩٧٩

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين: ٤/٩٩٢٠، ١١/٩٩٧٩، ٥/٩٩٨٠
رسالة في آداب المطالعة: ٢/٩٩٨٠
رسالة في الأبحاث الثّلاثة المتعلّقات بالكلام والمنطق والحكمة: ١٢/٩٩٤٨
رسالة في أجزاء القضيّة: ٤/٩٩٩٤
رسالة في الأرواح البشريّة لمجهول: ٢/١٠١١٩
رسالة في الإستعارة: ١/١٠٠٢١*، ٢*
رسالة في إملاء الخطّ العربي: ١٣/١٠١١٩
رسالة في أيّام مباركة ومنحوسة: ١/١٠١٧٢
رسالة في البلاغة لمجهول: ١٣/٩٩٧٩
رسالة في بيان أحوال الأيّام: ١٠١٧٠*
رسالة في بيان رمل دانيال عليه السّلام: ١٠١٧١
رسالة في بيان العقل: ١/٩٩٤٥
رسالة في بيان مكاتبات ارباب ديوان واصحاب قلم: ١٠١٤٣
رساله في بيان النّصح: ١٠٠٥٣*
رسالة في تأويل الرّؤيا: ٤/١٠٠٨٣
رسالة في تحقيق العلم - تقسيم العلم بالتّصوّر والتّصديق: ١٣/٩٩٤٨
رسالة في تحقيق النّقيض: ١٥/٩٩٤٨
رسالة في التّرديد: ٦/٩٩٨١
رسالة في تركيب الأدوية بالتّركيّة لمجهول: ٥/١٠٠٨٣
رسالة تحقيق الكلّيّات: ٤/٩٩٤٨*
الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث: ٥/٩٩٢٥، ١/٩٩٨١، ٩٩٨٢*، ٢/٩٩٨٤،
الرّسالة الخسرويّة في الولاء: ٢/٩٩٤٥،
رسالة در بيان أيّام نحسات: ١٠١٧٠*
الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة: ١/٩٩٦١، ٤/٩٩٧٦،
رسالة سيّدي مغوش المغربي في الحكمة الفلسفيّة: ٤/١٠١٧٣،
الرّسالة الشّمسيّة: ٩٩٣٥*، ٩٩٤٠*، ٩٩٤٣*، ١٦/٩٩٤٨*، ١٠١٨٨*
رسالة شيخ محمد بشروي: ٣/١٠٠٣٠
سالة طبقات المسائل لعلي چلبي: ٦/١٠٠٣٥
الرّسالة العضديّة: ١/٩٩٧٦*، ٩٩٧٧*
الرّسالة العضديّة في الوضع: ٩٩٦٥ - ١/٩٩٦٧ - ٢*، ٢/٩٩٧٠، ٤/٩٩٧٠* - ٦*، ٢/٩٩٧٤، ١/٩٩٧٥*، ٣/٩٩٧٥، ٤/٩٩٧٩، ٤/٩٩٨١،
رسالة في آداب البحث لإبن كمال پاشا: ١/٩٩٨٠
رسالة في آداب البحث والمناظرة: ٨/٩٩٢٥* - ٩، ١/٩٩٧٦*، ١/٩٩٧٨، ١/٩٩٧٩، ٦/٩٩٨٠، ٢/٩٩٨١
رسالة في آداب البحث للسّيّد الشّريف: ٤/٩٩٨٠

رسالة في قراءة آية الكرسيّ والتّسبيحات والتّحميدات والتّكبيرات عقب الصّلوات المكتوبة: ٤/٩٩٢٥

رسالة في معاني حروف الهجاء: ١/١٠٠١٦

رسالة في مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستاري: ١٠١٠٩

رسالة في المنطق مع شرحها لمجهول: ٩/١٠١١٩

رسالة في الهيئة السّنيّة: ١٠٠٨٦ - ١/١٠٠٨٧

الرّسالة في الوضع: ٩٩٦٥*

الرّسالة اللّطيفة المقبولة المرغوبة: ١٥/١٠١١٩

الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة: ٩/٩٩٤٨* - ١٠*

الرّسالة الوضعيّة: ٩٩٦٥*، ٣/٩٩٧٠*، ٥/٩٩٧٦*، ٣/٩٩٧٩*، ٥*

الرّسالة الولديّة: ٩٩٩١* - ٩٩٩٢*

الرّسالة الولديّة في المعاني: ٥/٩٩٨٤

الرّسالة الولديّة في المنطق: ٩٩٤٧*

رسالهء اسطرلاب سليمي: ١٠٠٨٩

رسالهء بي نماز: ٥/١٠٠٤١

رسالهء تعريفات: ١٠٠٤٩

رساله در أحكام طالع مسائل وضمائر وخبايا: ٢/١٠٠٩٢

رسالهء رمل دانيال عليه السّلام مثلّثات لحيان: ١٠١٧٧*؛

رسالهء عروض وعلم ميزان: ٣/٩٩٧٦

رسالة في تعديل الأركان للمولى بيركلي: ٢/١٠٠٠٨*، ٦/١٠١١٩*

رسالة في تعريف العلم: ١١/٩٩٤٨

رسالة في تقسيم البحث: ٣/٩٩٨٠

رسالة في حقيقة الجسم لإبن كمال پاشا: ٥/١٠٠٠٩

رسالة في الحقيقة والمجاز والكناية: ١/١٠٠٢١* - ٢*

رسالة في خواصّ أيّام الأسبوع: ١٠١٧٠

رسالة في شرب القهوة والدّخان: ٢١/١٠١١٩

رسالة في الطّبّ : ١٠٠٧٧

رسالة في الطّبّ بالتّركيّة لمجهول: ١/١٠٠٨٣

رسالة في الطّبّ والأدوية بالتّركيّة لمجهول: ٣/١٠٠٨٣

رسالة في طبقات المجتهدين: ٣/٩٩٢٥

رسالة في طبقات المسائل للمولى المرحوم علي أفندي قنالي زاده : ٦/١٠٠٣٥*

رسالة في علامات السّاعة بالتّركيّة: ٢٣/١٠١١٩

رسالة في علم حجر: ٣/١٠١٧٣

رسالة في فتح بغداد: ١٠١٢٥

رسالة في الفرق بين الحمد والشّكر والثّناء والمدح: ٩/٩٩٧٩

رسالة في فنّ المناظرة: ٧/٩٩٨١، ٤/٩٩٨٤، ٩٩٨٦ - ١/٩٩٩٠، ٩٩٩١* - ٩٩٩٢*، ٣/٩٩٩٤

شرح أبيات سيّدنا علي: ٢/١٠١٥٨
شرح الآداب للكفوي: ٢/٩٩٩٤
شرح الإستعارات السّمرقنديّة للعصام: ١٤/٩٩٧٩
شرح اصطلاحات صوفيّة واردة في كتاب التّعريفات للجرجاني: ١/٩٩٥٥
شرح الأمثلة المختلفة: ٧/٩٩٧٩
شرح ايساغوجي في المنطق: ٣/٩٩٢٠، ٣/٩٩٢٤، ٩٩٣٠، ٦/٩٩٩٤
شرح ايساغوجي في المنطق لمجهول: ٤/٩٩٢٤، ٢/٩٩٣٩
شرح البرده للشيخ محمّد رضى الدّين: ١/١٠١٠٣*
شرح البناء: ١٩/٩٩٧٩
شرح بوستان: ١٠٠٥٢
شرح تاريخ إبن كمال پاشا: ٢/١٠١٠٣
شرح الجامع الصّغير: ١/١٠١٠٣*
شرح جوهر التّوحيد لإبراهيم اللّقاني: ١/١٠١٠٣*
شرح الحزب الأعظم والورد الأفخم: ٢/١٠١١٧
شرح حكمة العين: ١/٩٩١٠
شرح ديباجة إيساغوجي في المنطق: ١/٩٩٣٢
شرح ديباجة مختصر غنية المتملّي: ١٠/٩٩٢٥*
شرح ديباجة المصباح: ٤/٩٩٧٨
شرح رسالة في آداب البحث والمناظرة لمجهول: ٣/٩٩٦١
رسولك نمازلرينه بركتاب دائر: ٤/١٠١٧٢
رموز الكنوز في الجفر: ٥/١٠٠٣٠
روض الأخيار المنتخب من ربيع الأبرار: ٣/١٠٠٧٦
روضة الحسين في خلاصة أخبار الخافقين: ١٠١٣٠*
روضهء تفريق روح ونفس: ٢/١٠١٧٣
روضهء وصلت عين حكمت: ١/١٠١٧٣
روم ايلي قضالرينك كشفي: ١٠١٣٣

ز
زايجهء حامديه: ١/١٠١٠٢
زيادة البسطة في بيان العلم نقطة ترجمه سي: ١٩/١٠١١٩

س
سبحهء صبيان: ١٠٠٢٩
سفينة الرّاغب ودفينة المطالب: ٩٩٠٦*
سكرنامه: ٦/١٠٠٩٣، ١/١٠١٧٦
السّلّم في المنطق: ٨/٩٩٨١*
السّلّم المُرَوْنَقُ في علم المنطق: ٨/٩٩٨١؛
سوزي موسى پيغمبرن مناجات در: ٣/١٠١٧٦*
سيرة سيّد بطّال: ١٠٠٤٥*
سيرالنّبي: ١٠١١٢*

ش
الشّافية في الصّرف: ٢/٩٩٩٨

شرح الرّسالة الوضعيّة: ٢/٩٩٦٧ ـ ٩٩٦٩، ٣/٩٩٧٠، ٢/٩٩٧١، ٥/٩٩٧٦
شرح الرّسالة الوضعيّة للسّيّد الشّريف الجرجاني: ٥/٩٩٧٦*
شرح الرّسالة الولديّة: ٩٩٩١ ـ ٩٩٩٢
شرح الرّسالة الولديّة في المنطق: ٦/٩٩٨٤
شرح السّيّد الشّريف الجرجاني: ١/٩٩٧٦*
شرح السّيّد الشّريف على الرّسالة العضديّة: ١/٩٩٧٦
شرح عروض الأندلسي: ٢/١٠٠٢٢*
شرح على الرّسالة المسعوديّة في المباحث النّفيسيّة لمجهول: ٩/٩٩٤٨ ـ ١٠
شرح العلاقة: ٢/١٠٠٢١
شرح علي القوشجي على الرّسالة الوضعيّة: ٥/٩٩٧٠*
شرح على المقالة الرّوميّة لشهاب المصري: ٣/١٠٠٦٦
شرح العوامل الجديدة في القريب والبعيد: ١٠٠١١
شرح القصيدة الطّنطرانيّة: ١/١٠٠٣٤
شرح قصيدهء برده: ١٠٠٥٠
شرح الكافية لمجهول: ٦/٩٩٧٦
شرح كتاب في الحكمة لمجهول: ٩٩١٥
شرح كتاب في المعاني لمجهول: ١٠٠٢٠
شرح كتاب في المنطق لمجهول: ٩٩٤٩
شرح كتاب المقولات: ٩٩١٦
شرح كتاب المواقف: ١٤/٩٩٤٨
شرح كتاب في النّحو لمجهول: ١٠٠١٣
شرح رسالة الإستعارة للقازابادي: ١٠٠١٩
شرح الرّسالة الأندلسيّة في علم العروض والأوزان الشّعريّة: ٢/١٠٠٢٢
شرح رسالة تفصيل دوائر النّفس: ٢/٩٩٥٨
شرح الرّسالة الحسينيّة في آداب البحث: ٩٩٨٢ ـ ١/٩٩٨٤
شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة للشّرواني: ٢/٩٩٦١
شرح الرّسالة السّمرقنديّة في آداب البحث والمناظرة لمجهول: ٩٩٦٢
شرح الرّسالة الشّمسيّة في القواعد المنطقيّة: ٩٩٤٣ ـ ٩٩٤٤
شرح الرّسالة العضديّة في الآداب: ٣/٩٩٨٤
شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لأبي القاسم اللّيثي: ٤/٩٩٧٠، ٣/٩٩٧٤
شرح الرّسالة العضديّة في الوضع للجامي: ٥/٩٩٧٩
شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لشيخ الإسلام الهروي: ٦/٩٩٧٠
شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعصام الدّين الإسفرائيني: ١/٩٩٧٠
شرح الرّسالة العضديّة في الوضع لعلي القَوْشَجي: ٥/٩٩٧٠ ـ ١/٩٩٧٤، ٢/٩٩٧٥، ٢/٩٩٧٩
شرح الرّسالة في آداب البحث و المناظرة: ٨/٩٩٢٥، ٢/٩٩٧٨، ٥/٩٩٨١
شرح رسالة في المنطق لمجهول: ٢/٩٩٤٨، ٥/٩٩٤٨

شرح مختصرات في المنطق: ٧/٩٩٨٤؛
شرح مشكلات موطّأ الإمام مالك: ٢/٩٩٢٥
شرح هداية الحكمة: ٩٩١٢؛ ٢/٩٩١٤ ٣/٩٩٧٨، ١٠/١٠١١٩
شرح الولديّة ـ شرح الرّسالة في فنّ المناظرة: ٩٩٩٣
شروط الصّلوة: ٣/١٠١٠٢*
شفاء الفؤاد: ١٠٠٧٤
الشّفا بتعريف حقوق المصطفى: ١٠١٠٥
شافي القلوب وكاشف الكروب: ٣/١٠١١٧
الشّمائل النّبويّة (شمائل النّبيّ): ١/١٠١٠٤
الشّمائل النّبويّة والخصائل المصطفويّة: ١/١٠١٠٤*
شمس المعارف ولطائف العوارف: ١/١٠١٦٠*
شموس الأنوار وكنوز الأسرار: ١٠١٦١
شيخ الشّيوخ محيي الدّين عربي فتوحات مكّيّه اولو كتابنده استخراج تركي دلنه ترجمه سي: ٢٢/١٠١١٩
شيطان نامه: ٨/١٠٠٤٤*

ص

صحابه لره دائره حكايتلر: ٧/١٠٠٤٤
الصّحاح العجميّة: ٥/٩٩٣٢
صحاح العرب: ٥/٩٩٣٢*
صحاح اللّغة: ٣/١٠٠١٦*
صلحيّه لناظم المرحوم السيّد وهبي: ١٠١٣٢*
صلحيهء وهبي: ١٠١٣٢

ض

ضروب أمثال للثّعالبي: ٢/١٠٠٠٩*

ط

طالع مولود: ١/١٠١٠١
طبقات الممالك ودرجات المسالك: ١٠١١٥
طب كتابدن بر قطعه: ١٠٠٧٨
طوالع الأنوار: ١٧/٩٩٤٨*

ع

عجائب الملكوت: ١٠١٥٩*
عرائس القرآن ونفائس الفرقان: ٦/١٠٠٠٩*
عرائس المجالس في قصص الأنبياء: ١٠١٠٦
عروض الأندلسي: ١/١٠٠٢٢*
العزّي: ١/١٠٠٠٢*
العزّي في التّصريف: ١/١٠٠٠٢*
عصام في الآداب: ٢/٩٩٦٧*
علاجلر كتابي: ١٠٠٧٩ ـ ١٠٠٨١
علم حال بوسنوي: ٣/١٠١٧٥
علم نجوم رمل هارون الرشيد: ٤/١٠٠٩٣*
عواملدن سؤال ايله جواب بودر: ٤/١٠١٤٢
عنوان المشروعات وغير المشروعات وأحكامها: ٣/١٠١٠٢*
عهد نامهء سليمان بن داود: ٣/١٠٠٧٥

العوامل الجديدة: ٢/١٠٠٠٦، ١٠٠١١*
العوامل العتيقة: ١/٩٩٩٦*
العوامل المائة: ١/٩٩٩٦

غ

غاية البيان في تدبير بدن الإنسان: ٢/١٠٠٧٣*
غزوات ترياكي غازي حسن پاشا: ٢/١٠٠٤٤، ١٠١١٦
غزوات نامهء مرحوم ومغفور طرياكي حسن پاشا: ٢/١٠٠٤٤*

ف

فائدة من علم النّظر: ١٠/٩٩٧٩
فائدهء نيسان: ٨/١٠١١٩
فال نامهء هارون الرّشيد: ٤/١٠٠٩٣
فتاوى عبد الرّحيم منتشي زاده: ٧/١٠٠٣٠
فتح الأسرار في شرح الإيساغوجي: ٧/٩٩٢٥
فتح مفرّج الكرب: ٤/١٠٠٣٣
فتوحات مكيّة: ٢٢/١٠١١٩*
الفرائد البرهانيّة في تحقيق الفوائد الفناريّة على الرّسالة الأثيريّة: ٩٩٢٧ - ٩٩٢٨
الفرائد في حلّ المسائل والقواعد: ٢/١٠٠٦٦*
فرائد الفوائد لتحقيق معاني الإستعارة: ١٢/٩٩٧٩
الفراسة لأجل السياسه: ١٠٠٦٨*، ١٠٠٩٨
فصل في استخراج الهيلاج وما يتعلّق بها
فصل من الكلام المبين في الأقوال الشّارحة: ٨/٩٩٤٨
فصل في فضائل العشق ورذيلتها وتعريف المحبّة وتحديد محنتها: ٢٤/١٠١١٩
فصل لباسه متعلّق اولان اشيانك طبيعتلري ووجود انسانه اولان فائده لري بياندر: ٤/١٠٠٧٣
فصل من رسالة في الطّبّ باللّغة التّركيّة: ١٠٠٨٢
فصول عشرة: ٩٩٥٦
فضائل رجب المبارك: ٨/٩٩٥٨
الفقه الأكبر: ٤/١٠٠٠٨، ٥/١٠١١٩
فقه الكيداني: ١٠٢خ٣/١
الفوائد الحصاريّة في شرح مفاتيح الدُّرِّيَّة: ٤/٩٩٣٢
الفوائد الضّيائيّة: ٧/٩٩٧٦، ٩٩٩٩ - ١٠٠٠١*
الفوائد الفناريّة: ٩٩٢٦* - ٩٩٢٧*
الفوائد الفناريّة - شرح الإيساغوجي للفناري: ٩٩٢١ - ٩٩٢٣، ٥/٩٩٩٤
فوائد وافية في شرح رسالة تحقيق الكلّيّات: ٤/٩٩٤٨
في بيان أصحاب الكهف للواني: ٦/١٠٠٠٩
في بيان أصحاب الكهف للواني: ٦/١٠٠٠٩*
في المواهب اللّدنيّة: ١/١٠١٠٣*

ق

قراءة الصّبيان: ١٩/٩٩٧٩*، ٣/١٠٠٠٢*
قرق وزير حكايه سي: ١٠٠٤٣ ـ ١/١٠٠٤٤
قصائد القائمي: ٢/١٠١٠٢
قصص الأنبياء بالتّركيّة لمجهول: ١٠١٢٦
قصّهء عجائب وغرائب: ١٠١٣٤
قصّهء قهرمان قاتل: ١٠٠٤٦*
قصيدة البردة: ١٠٠٣٢*، ١٠٠٥٠*
قصيدة في حسن الخلق بالتّركيّة: ١٠٠٥٣
القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى: ١/١٠٠٣٣، ٢/١٠١٦٨
القصيدة الطّنطرانيّة: ١/١٠٠٣٤*
قصيدهء قائمي: ١/١٠٠٥٤
قصيدة عبد القادر الجيلي المسمّاة بالوسيلة: ١٠٠٣١
القصيدة اللاّميّة لعيسى العيشي: ١/١٠٠٣٥
القصيدة المنفرجة: ٢/١٠٠٣٣
قطعه من تاريخ آل عثمان: ١٠١٣٨
قهرمان قاتل: ١٠٠٤٦ ـ ١٠٠٤٧
قهرمان قاتل حكايه سي: ١٠٠٤٦*
قهرمان نامه: ١٠٠٤٦*
قواعد التّسخير: ١/١٠١٦٨
قوت القلوب في معاملة المحبوب ووصف طريق المريد إلى مقام التّوحيد: ٢/٩٩٥٢
القول المتواطي في شرح قصيدة الدّمياطي: ٣/١٠٠٣٣

ك

الكافية: ٣/١٠٠٢٣* ـ ٥*
الكافية في النّحو: ٦/٩٩٧٦* ـ ٨*، ١/٩٩٩٨، ٩٩٩٩*، ١٠٠٠١*
كتاب ابليس: ٨/١٠٠٤٤
كتاب إنشاء شريف: ٨/٩٩٣٢
كتاب انموذجدن ادويه واغذيه مفرداتي: ١/١٠٠٧٣
كتاب التّاريخ وأخبار الأمم السّالفة: ١٠١٠٨
كتاب التّعريفات: ١/٩٩٥٥*
كتاب التّعريفات للسيّد الشّريف: ٢/١٠٠١٦
كتاب جامع لصحيح أخبار بلاد البوسنة والهرسك: ٣/١٠١١٠
كتاب ذمّ الجاه والرّياء من إحياء علوم الدّين للغزالي: ٤/٩٩١٤
كتاب سكرنامه: ٦/١٠٠٩٣*
كتاب سلطان محمود: ١٠٠٩١
كتاب السّياسة في علم النّظر والفراسة بالتّركيّة: ١٠٠٦٨
كتاب سير نبي: ١/١٠١٤٠
كتاب سيّد بطّال غازي: ١٠٠٤٥
كتاب شفاء الفؤادده اصناف حبوبك طبيعتلري ووجود انسانه متعلّق اولان فوائد بياندر: ٣/١٠٠٧٣
كتاب عجائب الملكوت: ١٠١٥٩
كتاب غاية البياندن اولان ادويه واغذيه بيان ايدر: ٢/١٠٠٧٣

معرفتها: ١٠٠٢٣/١
كشف الجلباب عن علم الحساب: ١٠٠٨٤*
كشف الظّنون عن أسامي الكتب والفنون: ٩٩٠٧*
الكشف عمّا يقع في المائتين بعد الألف: ١٠١٦٢
كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع: ١٠٠٨٥
كفاية المبتدي: ١٠٠٠٨/١
كفاية من الصّرف: ١٠٠٠٨/١*
كفاية الوقت لمعرفة الدّائر وفضله والسّمت: ١٠٠٩٠
كلستان: ١٠٠٣٨/١*
كلّيات أبي البقاء: ١٠١٠٣/١*
كمالية في الطّبّ ـ كمالنامه: ١٠٠٦٩/٢
كنوز الحقائق للشيخ مناوي: ١٠١٠٣/١*
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة: ١٠٠٣٢، ١٠٠٥٠*
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة مع التّرجمة بالتّركيّة والفارسيّة: ١٠١١٩/٢٧
الكيدانيّة في الفقه: ١٠١٠٢/٣*
كيمياء سعادت: ١٠٠٥٤/٣*

گ

گلشن راز: ٩٩٥٩/٦

ل

لحيان المثلّثات: ١٠١٧٧

كتاب فقه أكبر: ١٠٠٠٨/٤*
كتاب في تاريخ آل عثمان بالتّركيّة: ١٠١١٣
كتاب في تاريخ الأنبياء بالتّركيّة: ١٠١٢٨ ـ ١٠١٢٩
كتاب في التّاريخ بالتّركيّة لمجهول: ١٠١٢٧
كتاب في السّيرة النّبويّة بالتّركيّة: ١٠١٢٠
كتاب في الطّبّ: ١٠٠٦٩/١
كتاب في الطّبّ والعقاقير لمجهول: ١٠٠٧٦/١
كتاب في وحدات الطّول والمساحة والوزن والمكيال: ١٠١٤٨
كتاب قهرمان قاتل: ١٠٠٤٦*؛
كتاب مجمع البحار في تاريخ العلوم والأسفار: ٩٩٠٩
الكتاب المخزون من الفوائد المكنون: ١٠٠٧٥/١
كتاب الملكوت: ١٠١٥٩*
كربلاء وقعه سي: ١٠٠٥٥
كره ء أرض دن سؤال ايله جواب بودر: ١٠١٤٢/١
كزيده ء انشاء: ٩٩٦٠/٥
كسر آحاديدن سؤال ايله جواب بودر: ١٠١٤٢/٦
كشف الأستار (الأسرار) عن علم حروف الغبار: ١٠٠٨٤
كشف الأسرار بحقائق الكتاب ودقائق الطّهارة والأطهار: ٩٩٢٥/٦
كشف الألفاظ الّتي لا بدّ للفقيه من

لغت دانستن: ٢/١٠٠٢٥*
لغت عربي ـ تركي: ١/١٠٠٢٥
لغت عربي ـ تركي لمجهول: ١٠٠٢٤
لمعات انوار: ١/٩٩٥٩*ـ ٣
لوامع الأسرار: ٩٩١١*

م
مادّة الحياة: ٢/١٠٠٣٥*
مادّة الحياة لآق شمس الدّين: ٢/١٠٠٣٥
مبادئ التّصريف: ١/١٠٠٠٢*
مجالس الأبرار ومسالك الأخيار ومحائق البدع ومقاطع الأشرار: ٩/٩٩٨١
مجرّب الباب : ١٠١٦٩
مجمع العلوم: ٩٩٠٤
مجموعة: ١٠١٨٣
مجموعة أدعية مستجابة: ٢/١٠١٦٠
مجموعة أشعار بالتّركيّة: ٨/١٠٠٣٠، ١٠٠٥٧ـ ١٠٠٥٩
مجموعة أشعار وإنشاء: ١٠٠٦٠
مجموعة إلهيّات: ١٠٠٦١
مجموعة قرق انبار: ١٠١٨٧
مجموعة لطايف جناني: ١٠٠٥١*
مجموعة اللّطائف وصندوق المعارف لمحمد أنوري قاضي زاده: ١٠١٨٥
مجموعة لمجهول من قصبهء وقف زيرا: ١٠١٨١
مجموعة محمد أنوري قاضي زاده: ١٠١٨٤
مجموعة محمد الخانجي: ١٠١٨٦
مجموعة مصطفى شوقي الأوژيچه وي: ١٠١٨٢
مجموعة يوسف بن عبد اللّه البوسنوي: ١٠١٨٠
مختار الصّحاح: ٣/١٠٠١٦
المختصر: ١٠٠١٨*
مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطوائف الأمم: ٤/١٠١١٩
المختصر ـ شرح تلخيص المفتاح: ١٠٠١٧
مختصر غنية المتملّي: ١٠/٩٩٢٥*
مختصركيمياء سعادت ترجمه سي: ٣/١٠٠٥٤
مختصر المنار: ٣/١٠١١٩
مرآت العوالم: ٣/٩٩٥٨؛ ١٩/١٠١١٩*
مراح الأرواح : ٤/١٠٠٠٢، ١/١٠٠٠٤ـ ١/١٠٠٠٥
مراقبة الفنّ في مرصد اليقين لا الظنّ ـ شرح إيساغوجي في المنطق: ٩٩٢٩
مرحوم سنان پاشانك مخلّفاتي: ٤/١٠٠٣٥
مرصاد الحذاقة في فهم العلاقة: ١/١٠٠٢١
المسائل الخمسون في أصول الكلام: ٨/٩٩٨٤
مسالك اطوار: ٤/٩٩٥٩
المصباح: ٤/٩٩٧٨*، ٩٩٩٧، ٢/١٠٠٦٦*
مطالب المصلّي: ٣/١٠١٠٢*
مطالع الأنظار: ١٧/٩٩٤٨*
مطالع الأنوار: ٩٩١٢*

منار الأنوار في أصول الفقه الحنفي: ٣/١٠١١٩*

منافع النّاس: ١٠٠٧٠ ـ ١٠٠٧٢

مناقب شريف مصطفى يويو المفتي الموستاري: ١٠١٠٩*

مناقب غزوات سيّد بطّال غازي: ١٠٠٤٥*

مناقب محمود پاشا: ١٠/٩٩٥٨، ٣/١٠٠٤٤،

مناقب مكيّفات عالم: ١/٩٩٦٠

من الأحكام النّبويّة لإبن طورخان: ٣/١٠١٠٣*

منتخب از مختصري در علم زيجات وطلسمات: ٢/١٠٠٧٥

منتخب حديقهء حكيم سنائي: ٥/٩٩٥٩

منتخب من كتاب شمس المعارف ولطائف العوارف: ١/١٠١٦٠

منتخب من مرآت العوالم: ١٨/١٠١١٩

من سيرة الحلبي: ١/١٠١٠٣*

من شرح البركوي لأستاذنا الشيخ محمّد وحدتي: ٣/١٠١٠٣*؛

من شرح ديباجة المصباح للسيّد علي زاده: ٣/١٠١٠٣*

من شرح رسالة البركوي لأستاذنا الشيخ محمّد وحدتي: ٣/١٠١٠٣*

المنطق: ١٠١٨٨

منظوم سير نبي: ٧/١٠٠٤١

منظوم في سيرة النّبيّ: ٣/١٠٠٤١

منظومة في العقائد بالتّركيّة لمجهول: ٣/١٠٠٩٣

معارج النّبوّة ومدارج الفتوّة: ١٠١٢١*

المعاني: ١٠١٨٩

معدّل الصّلوة: ٢/١٠٠٠٨، ٦/١٠١١٩

مغني الطّلاّب في شرح إيساغوجي في المنطق: ٩٩٣١ ـ ٢/٩٩٣٢

المفاتيح الدّرّيّة في إثبات القوانين الدّرّيّة: ٤/٩٩٣٢* ـ ٦، ١٠٠١٢،

مفتاح الصّلاة: ٣/١٠٠٠٨*

مفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة: ٣/١٠٠٠٨

مفتاح العلوم: ٢/١٠٠٦٦*

مفهوم ايساغوجي: ٢/٩٩٢٠

مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار: ١٠٠٥٦

مقتبسات من سفينة الرّاغب ودفينة المطالب: ٩٩٠٦

مقدّمة التّصريف: ١٩/٩٩٧٩*؛ ٣/١٠٠٠٢*

المقدّمة في تعريف أقسام الأدب العربي: ١٠٠٣٧

مقدّمة الصّلوة: ٣/١٠١٠٢*

المقصود في التّصريف: ٢/١٠٠٠٢، ٣/١٠٠٠٤، ٣/١٠٠٠٥، ١٠٠١٠*

ملّت مختلفهء حروفاتي: ١٠٠١٤

ملجأ القضاة عند تعارض البيّنات: ٦/١٠٠٢٣

ملحمه: ١٠٠٩٩

مناجاة موسى عليه السّلام: ٣/٩٩٥٢، ٣/١٠١٧٦

مناجات ونصائح عبد اللّه الأنصاري: ٢/٩٩٥٩

مَنْظُومَةٌ فِي مَوْلِدِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ: ١٠٠٣٦*

منظومة في مولد سيّد المرسلين ـ مولد الرّسول: ١٠٠٣٦

المنفرجة: ١٠٠٣٣/٤*

من كلمات درويش سفر الرّسوي: ١٠١١٩/٢٥

من كلمات علي رضى اللّه عنه: ١٠٠١٥*

من لطائف الكلام: ١٠٠٩٢/٣

من مناقب أمير المؤمنين علي بن أبي طالب: ١٠١١٩/٢٠

موسى حقنده برحكايت: ٩٩٩٦/٣؛

مولود: ١٠٠٤١/١

ن

نتائج الفنون ومحاسن المتون: ٩٩٠٥

نثر الّلآلي على حروف الهجاء من كلام أمير المؤمنين أسد اللّه الغالب علي بن أبي طالب: ١٠٠٣٠/١*

نثر اللآلي من كلام الإمام علي: ١٠٠٣٠/١

نصيحت ابليس: ١٠٠٤٤/٨*

نصيحت رسول حضرت صلعم فاطمه: ١٠١٧٢/٢*

نظم الدُّرر السَّنِّيَّة في السّيرة الزّكيّة: ١٠١٠٧

نفس الامر: ٩٩٦٠/٢

النّقد الجلي على إبن السّيّد علي: ٩٩٧٩/١٥

نور اليقين في أصول الدّين في شرح عقائد الطّحاوي: ١٠١٤٢/٩

هـ

هداية الحكمة: ٩٩١٢* ـ ٩٩١٤* ٩٩٧٨/٣*

و

الوافية: ١٠٠٢٣/٣* ـ ٥*

واقعه نامهء ويسي: ١٠١١٩/١٤

وسيلة النّجاة ـ مولد النّبي: ١٠٠٣٩ ـ ١٠٠٤٠/١ ـ ٢*، ١٠٠٤١/٤

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة: ١٠٠٨٧/٣

الوصيّة للإمام الأعظم والحبر المعظّم أبي حنيفة : ١٠٠٨٧/٣*

وصيّة الإمام الشّافعي على فراش الموت: ١٠٠٨٧/٤

وصيّة ملك صنعا لإبنه بالتّركيّة: ١٠٠٤٤/٤

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأبي هريرة: ٩٩٥٢/٤

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لفاطمة: ١٠١٧٢/٢

وقعهء حضرت حسن وحسين : ١٠٠٥٥*

ى

يلدزنامه: ١٠٠٩٥ / ١٠٠٩٧

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI
INDEX OF TITLES IN LATIN TRANSCRIPTION

A, Ā,ʻA,

Abyāt taʻlīm al-mutaʻallim maʻa at-tarǧama at-turkiyya: 10102/5
Ādāb al-Kafawī: 9981/3, 9994/1
al-Aǧwiba al-muḥarrara fī al-bayḍa al-ẖabīṯa al-munkara: 10103/3
ʻAhdnāma-i Sulaymān ibn Dāwūd: 10075/3
Aḥkām aʼḍāʼ al-ḥarakāt ʻalā ẖamsa al-aqāwīl: 9958/4
Aḥkām-i nuǧūm: 10093/2
Amrāḍin ʻalāmātī: 10034/2
Amr-i šerīflerinin ṣūretlerī: 10044/6
Anīs al-ʼuššāq: 10066/1
ʻArāʼis al-maǧālis fī qiṣaṣ al-anbiyāʼ: 10106
Aristoṭālīs Idrīsin Iskandar Ḏū al-Qarnayn ḥaḍratlarina itidiği naṣīḥat būdur ki ḏikr olunur: 9960/3
Āsiyā ẖarīṭasī: 10142/2
al-Asmāʼ al-ḥusnā: 9958/6
Ašʻār ʻalā tartīb alifbāʼī: 10103/4
Ašʻār ʻarabiyya min Gulistān Saʻdī: 10038/1
Aşçiların Pīr-nāmasī: 10179
Ašiʻʻa al-lamʻāt: 9959/1
ʻAwāmildan suʼāl īle ǧawāb būdur: 10142/4
al-ʻAwāmil al-ǧadīda: 10006/2
al-ʻAwāmil al-miʼa: 9996/1
al-ʻAwāmil al-muẖtalifa: 10005/5 i 7,
Ayyuhā al-walad: 10102/4

B

Badāʼiʻ al-āṯār: 10051
Badʼ al-amālī: 9914/6
Baʻḍ nabātātin adlerin bayān idir: 9958/7, 10005/4
Baḥr al-maʻārif fī al-ʻurūḍ: 10119/28
Bidāya an-hidāya: 10076/4
Bināʼ-i ṭarīqat-i šayẖ Šihābuddīn: 10119/16
Birqač kalima-i ṭayyiba wa mawʻiẓa-i ḥasana šayẖ ʻAbdullāh al-Anṣārī: 10119/17
al-Burhān fī ʻilm al-mīzān: 9951
Bustān al-ḥukamāʼ wa sirāǧ al-ʻulamāʼ: 10009/3

D, Ḏ, Ḍ

Daqāʼiq al-aẖbār wa ḥaqāʼiq al-iʻtibār bi at-turkiyya: 9996/2

Dalā’il-i nubuwwat-i Muḥammadī wa šamā’il-i futuwwat-i Aḥmadī: 10121
Dāstān-i Ismā‘īl: 10041/2
Der beyān bir yıl dokuz arba‘īn: 10054/2
Ḏikr fatḥ bilād al-Bosnā: 10110/4
Dīwān-i Ǧāmī: 10065
Dīwān-i Ḥasan Dihlawī: 10064
Dīwān-i Šamsuddīn at-Tabrīzī: 9959/7
Du‘ā’ mustaǧāb: 10175/4
ad-Durra al-fāḫira fī kašf ‘ulūm al-āḫira: 9952/1
Durr-i maknūn: 10164 - 10167
ad-Durr al-munṣān fīmā yaḥduṯ fī ayyām dawla Āl ‘Uṯmān: 10088
Durr at-tāǧ fī sīra ṣāḥib al-mi‘rāǧ: 10122 - 10123

F

Faḍā’il raǧab al-mubārak: 9958/8
Fā’ida min ‘ilm an-naẓar: 9979/10
Fā’ida-i nīsān: 10119/8
Fālnāma-i Hārūn ar-Rašīd: 10093/4
al-Farā’id al-burhāniyya fī taḥqīq al-Fawā’id al-fanāriyya ‘alā ar-Risāla al-aṯīriyya: 9927 - 9928
Farā’id al-fawā’id li taḥqīq ma‘ānī al-isti‘ara: 9979/12
Faṣl fī faḍā’il al-‘išq wa raḏīlatihā wa ta‘rīf al-maḥabba wa taḥdīd miḥnatihā: 10119/24
Faṣl fī istiḫrāǧ al-hayalāǧ wa mā yata‘allaqu bihā: 10098
Faṣl-i libāsa muta‘alliq olan ašyānin ṭabī‘atlarī wa waǧūd-i insāna olan fā’idelerī beyāndır: 10073/4
Faṣl min Risāla fī aṭ-ṭibb bi al-luġa at-turkiyya: 10082
Faṣl min al-kalām al-mubīn fī al-aqwāl aš-šāriḥa: 9948/8
Fatāwā ‘Abdurraḥīm Muntašī-zāde: 10030/7
Fatḥ al-asrār fī šarḥ al-Īsāġūǧī: 9925/7
Fatḥ Mufarriǧ al-kurab: 10033/4
al-Fawā’id aḍ-ḍiyā’iyya: 9976/7, 9999 - 10000
al-Fawā’id al-fanāriyya - Šarḥ al-Īsāġūǧī li al-Fanārī: 9921 - 9923, 9994/5,
al-Fawā’id al-ḥiṣāriyya fī Šarḥ al-Mafātīḥ ad-durriyya: 9932/4
Fawā’id wāfiya fī Šarḥ Risāla taḥqqiq al-kulliyyāt: 9948/4
Fī bayān aṣḥāb al-Kahf li al-Wānī: 10009/6
al-Fiqh al-akbar: 10008/4, 10119/5
Fiqh al-Kaydānī: 10102/3
Fuṣūl ‘ašara: 9956

Ǧ, Ġ, G

Ǧadwal al-masāǧid bi madīna Sarāy: 10110/2
Ǧadwal al-wulāt ‘alā ad-diyār al-bosnawiyya: 10110/1
Ǧalā’ al-qulūb: 9954

Ğāmi‘ al-aḥkām fī masā’il al-ḫāṣṣ
wa al-‘āmm: 10092/1
Ğāmi‘ al-kunūz wa nafā’is
at-taqrīr fī Šarḥ al-Waladiyya
min ādāb al-munāẓara: 9990/2
Ğāmi‘ al-laṭā’if li mağma‘
aẓ-ẓarā’if: 10087/2
Ğawāhir al-islām: 10172/3
Ğawāmi‘ al-kalim: 10015
Ğawhara at-tawḥīd: 10022/3
Ġazawāt-i Tiryākī Ġāzī
Ḥasan-pāšā: 10044/2, 10116
Gulšan-i rāz: 9959/6
Ğunna al-asmā’: 10093/5
Güzīde-i inšā’: 9960/5

Ḥ, Ḫ, H

Ḥadīqa as-su‘adā’: 10114/1
Ḥadīṯ arba‘īn: 10030/4
Ḥadīṯ al-ğamğama wa mā ğarā
ilayhā min al-‘ağā’ib: 9952/5
Ḥaḍrat-i Fāṭimanın aḥwālī:
10040/2
Ḥall luġaz maktūb ‘alā ğidār
az-zāwiya fī qaṣaba Blagay:
10038/2
Ḫamriyya bi al-luġa al-fārisiyya:
10119/26
Ḥamza-nāma: 10042
al-Ḥanafiyya - Šarḥ ar-Risāla
al-‘aḍudiyya: 9920/5
Ḥašiya Abū al-Baqā’ ‘alā
ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī
al-waḍ‘: 9979/3
Ḥāšiya ‘alā dībağa aš-Šarḥ
al-mutawassiṭ li al-Kāfiya:
10023/3 - 4
Ḥāšiya ‘alā al-Fawā’id
aḍ-ḍiyā’iyya: 10001
Ḥašiya ‘alā Lawāmi‘ al-asrār fī
Šarḥ Maṭāli‘ al-anwār: 9911
Ḥašiya ‘alā mabāḥiṯ al-maḥmūl
al-muṭlaq: 9948/7
Ḥašiya ‘alā Mīr Abū al-Fatḥ ‘alā
Šarḥ al-ādāb al-‘aḍudiyya li
Munlā al-Ḥanafī at-Tibrīzī:
9985/2
Ḥāšiya ‘alā al-Mutawassiṭ fī
an-naḥw: 10023/2
Ḥašiya ‘alā Šarḥ al-‘Iṣām ‘alā
ar-Risāla al-waḍ‘iyya: 9971/1
Ḥašiya ‘alā Šarḥ Hidāya
al-ḥikma: 9913
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ Miftāḥ al-‘ulūm:
10066/2
Ḥašiya ‘alā Šarḥ Qāḍī Mīr ‘Alī
‘alā Hidāya al-ḥikma: 9914/1
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ ar-Risāla
al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘:
9975/1
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ ar-Risāla fī ādāb
al-baḥṯ wa al-munāẓara li
Ṭāşköprü-zāde: 9979/6
Ḥašiya ‘alā Šarḥ Risāla fī
al-manṭiq li mağhūl: 9948/1,
9948/6, 9950
Ḥāšiya ‘alā Šarḥ ar-Risāla
as-samarqandiyya fī ādāb
al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9964
Ḥašiya ‘alā Šarḥ Ṭawāli‘
al-anwār: 9948/3
Ḥašiya ‘alā Taḥrīr al-qawā‘id
al-manṭiqiyya fī Šarḥ ar-Risāla
aš-šamsiyya: 9940 - 9942,
9949/16

Ḥašiya ʻalā al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfiya: 10023/5

Ḥašiya al-Bardaʻī ʻalā Šarḥ al-Īsāġūğī fī al-manṭiq: 9920/6, 9933 - 9934

Ḥāšiya Dunkūz ʻalā Šarḥ ar-Risāla as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9963/2

Ḥāšiya al-Ḫaṭā’ī ʻalā al-Muḫtaṣar: 10018

Ḥāšiya ʻImād al-Kāšī ʻalā Šarḥ ar-Risāla as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9963/1

Ḥāšiya al-Kafawī ʻalā Šarḥ al-Ḥusayniyya li Kamāluddīn aš-Širwānī: 9985/3

Ḥāšiya li mağhūl ʻalā Ḥašiya al-Ardabīlī ʻalā Šarḥ ar-Risāla al-ʻaḍudiyya: 9977

Ḥāšiya li mağhūl ʻalā Ḥašiya al-ʻIṣām ʻalā Šarḥ Ṭawāliʻ al-anwār: 9948/17

Ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ ʻalā Šarḥ Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām: 9946

Ḥāšiya Mīrzāğān ʻalā Šarḥ Ḥikma al-ʻayn li Mīrāk: 9910/2

Ḥāšiya Muḥyiddīn ʻalā Šarḥ al-Īsāġūğī li al-Kātī: 9924/1 - 9925/1, 10075/4

Ḫawāṣṣ-i Kalima-i tawḥīd: 10035/3

Ḫawāṣṣ suwar: 10035/5

al-Ḥawāšī ʻalā al-Fanāriyya: 9926

al-Ḥikam al-ʻaṭā’iyya: 10009/4

Ḥikāya ʻAbdullāh ibn ʻUmar wa ṭifl raḍīʻ: 10030/2

Ḥikāya al-Ḥağğāğ ibn Yūsuf aṯ-Ṯaqafī maʻa Muḥammad al-Bāqir: 9952/6

Ḥikāya-i Bašīr wa Šādān: 10119/11

Ḥikāya aš-šayḫ al-ʻārif Bāyazīd al-Bisṭāmī: 10044/5

Ḥikāyat-i Baġdād qāḍīsī wa sāriq ḥikāyasının bayānındadır: 9960/4

Ḥikāyat-i Mūsā-šāh: 10140/2

Ḥilya-i Ḫāqānī: 10119/1

Ḥilya an-nabī: 10103/1

al-Ḥiṣn al-ḥaṣīn min kalām Sayyid al-mursalīn: 10104/2

Ḥizb al-baḥr: 10101/3

Ḫodā rabbum: 10041/8

Ḫulāṣa al-iʻtibār: 10135

Ḫuṭablar: 10158/3

I, ʻI

Iğāza: 10178

Iğāza bi qirā’a Ḥizb al-baḥr: 10101/4

al-Ifṣāḥ: 9976/8

ʻIlāğlar kitābī: 10079 - 10081

Ilāhīler: 10101/2

Iʻlāl: 9914/3

Iʻlāl al-afʻāl: 10005/8

ʻIlm-i ḥāl Bosnawī: 10175/3

Imʻān al-anẓār - Šarḥ al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 10010

Inšā’: 9958/9, 10030/6, 10144, 10147, 10149 - 10158/1

Inšā’-i marġūb: 10145 - 10146

al-Iʻrāb ʻan qawāʻid al-iʻrāb: 10003

Īsāġūǧī fī al-manṭiq: 9917 - 9918, 9920/1, 9924/2, 9932/7, 9976/2, 9979/17, 9994/7
Īsāġūǧī fī al-manṭiq ma‘a aš-šarḥ al-musammā bi al-As’ila wa al-aǧwiba ‘alā masālik al-imtiḥān fī al-manṭiq: 9919
Istiḫrāǧ aš-Šayd ad-Damanhūrī: 10163
Iṣṭilāḥāt aṣ-ṣūfiyya: 9953
al-Iṣṭilāḥāt aṣ-ṣūfiyya: 9955/2
Itmām ad-dirāya li qurrā’ an-Nuqāya: 10076/2
Iẓhār al-asrār: 10006/1 - 10007
Iẓhārdan su’āl īle ǧawāb būdur: 10142/5

K

al-Kāfiya fī an-naḥw: 9998/1
Karbalā’ waq‘ası: 10055
Kašf al-alfāẓ al-latī lā budda li al-faqīh nim ma‘rifatihā: 10023/1
al-Kašf ‘ammā yaqa‘u fī al-mi’atayn ba‘da al-alf: 10162
Kašf al-asrār bi ḥaqā’iq al-kitāb wa daqā’iq aṭ-ṭahāra wa al-aṭhār: 9925/6
Kašf al-astār (al-asrār) ‘an ‘ilm ḥurūf al-ġubār: 10084
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya - Qaṣīda al-Burda: 10032
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya - Qaṣīda al-Burda ma‘a at-tarǧama bi al-luġa al-fārisiyya: 10119/27
Kesr-i āḥādiden su’āl īle ǧawāb būdur: 10142/6
Kifāya al-mubtadī: 10008/1
Kifāya al-qunū‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-maqṭū‘: 10085
Kifāya al-waqt li ma‘rifa ad-dā’ir wa faḍlih wa as-samt: 10090
Kırk wezīr ḥikāyesī: 10043 - 10044/1
Kitāb ‘aǧā’ib al-malakūt: 10159
Kitāb Ḏamm al-ǧāh wa ar-riyā’ min Iḥyā ‘ulūm ad-dīn li al-Ġazālī: 9914/4
Kitāb ǧāmi‘ li ṣaḥīḥ aḫbār bilād al-Bosna wa al-Harsak: 10110/3
Kitāb fī as-sīra an-nabawiyya bi at-turkiyya: 10120
Kitāb fī tārīḫ Āli ‘Uṯmān bi at-turkiyya: 10113
Kitāb fī at-tārīḫ bi at-turkiyya li maǧhūl: 10127 - 10129
Kitāb fī aṭ-ṭibb: 10069/1
Kitāb fī aṭ-ṭibb li maǧhūl: 10069/2
Kitāb fī aṭ-ṭibb wa al-‘aqāqīr li maǧhūl: 10076/1
Kitāb fī waḥdāt aṭ-ṭūl wa al-masāḥa wa al-wazn wa al-mikyāl: 10148
Kitāb-i Ġāya al-bayāndan olān adwiya wa aġḏiya beyān eder: 10073/2
Kitāb-i Iblīs: 10044/8
Kitāb-i Sayyid Baṭṭāl Ġāzī: 10045
Kitāb-i Siyar nabī: 10140/1
Kitāb-i sulṭān Maḥmūd: 10091

Kitāb-i Šifā al-fu'ādda aṣnāf-i ḥubūbin ṭabī'atları wa wuğūd-i insāna muta'alliq olan fawā'id bayāndır: 10073/3
Kitāb-i unmūḏağdan adwiya wa aġḏiya mufradātī: 10073/1
Kitāb Mağma' al-biḥār fī tārīḫ al-'ulūm wa al-asfār: 9909
al-Kitāb al-Maḫzūn min al-fawā'id al-maknūn: 10075/1
Kitāb as-siyāsa fī 'ilm an-naẓar wa al-firāsa bi at-turkiyya: 10068
Kitāb at-Ta'rīfāt li as-Sayyid aš-Šarīf: 10016/2
Kitāb at-tārīḫ wa aḫbār al-umam as-sālifa: 10108
Kura-i arḍḍan su'āl īle ğawāb būdur: 10142/1

L

Lam'āt-i anwār: 9959/3
Liḥyān al-muṯallaṯāt: 10177
Luġat-i 'arabī - 'arabī: 10025/1
Luġat-i 'arabī-turkī li maǧhūl: 10024
Luġat-i Inšā'i šarīf: 9932/8
Luġat-i muṣṭalaḥāt-i inšā': 9932/9

M

al-Ma'ānī: 10189
Mādda al-ḥayā li Āq Šamsuddīn: 10035/2
Mafātīḥ ad-durriyya fī iṯbāt al-qawānīn ad-darriyya: 9932/6, 10012,
Mafhūm-i Īsāġūğī: 9920/2
Mağālis al-abrār wa masālik al-aḫyār wa maḥā'iq al-bida' wa maqāṭi' al-ašrār: 9981/9
Mağma' al-'ulūm: 9904
Mağmū'a: 10183
Mağmū'a ad'iyya mustağāba: 10160/2
Mağmū'a aš'ār bi at-turkiyya: 10030/8, 10057 - 10059
Mağmū'a aš'ār wa inšā': 10060
Mağmū'a ilāhiyyāt: 10061
Mağmū'a Kırk anbār: 10187
Mağmū'a al-laṭā'if wa ṣandūq al-ma'ārif li Muḥammad Anwarī Qāḍī-zāde: 10185
Mağmū'a li maǧhūl min qaṣaba-i Waqf-i Zīrā: 10181
Mağmū'a Muḥammad Anwarī Qāḍī-zāde: 10184
Mağmū'a Muḥammad al-Ḫānğī: 10186
Mağmū'a Muṣṭafā Šawqī al-Ūžīčawī: 10182
Mağmū'a Yūsuf ibn 'Abdullāh al-Bosnawī: 10180
Malğa' al-quḍāt 'inda ta'āruḍ al-bayyināt: 10023/6
Malḥama: 10099
Manāfi' an-nās: 10070 - 10072
Manāqib-i Maḥmūd-pāšā: 9958/10, 10044/3
Manāqib mukayyifāt 'ālam: 9960/1
al-Manṭiq: 10188
Manẓūma fī al-'aqā'id bi at-turkiyya li maǧhūl: 10093/3

Manẓūma fī mawlid sayyid al-mursalīn - Mawlid ar-rasūl: 10036
Manẓūm fī sīra an-nabī: 10041/3
Manẓūm siyar nabī: 10041/7
al-Maqṣūd fī at-taṣrīf: 10002/2, 10004/3, 10005/3
Marāḥ al-arwāḥ: 10002/4, 10004/1, 10005/1
Marḥūm Sinān-pāšanın muḫallafātī: 10035/4
al-Masā’il al-ḫamsūn fī uṣūl al-kalām: 9984/8
Masālik-i aṭwār: 9959/4
Mawlūd: 10041/1
Miftāḥ aṣ-ṣalat wa mirqāt an-nağāt: 10008/3
Millat-i muḫtalifa-i ḥurūfātī: 10014
Min kalimāt darwīš Safar ar-Raswī: 10119/25
Min laṭā’if al-kalām: 10092/3
Min manāqib-i Amīr al-mu’minīn ‘Alī ibn Abū Ṭālib: 10119/20
Mir’āt al-‘awālim: 9958/3
Mirṣād al-ḥadaqa fī fahm al-‘Alāqa:10021/1
al-Miṣbāḥ: 9997
Mu‘addil aṣ-ṣalā: 10008/2, 10119/6
Mufīd -Šarḥ-i Pand-nāma-i ‘Aṭṭār: 10056
Muğarrab al-bāb: 10169
Muġnī aṭ-ṭullāb fī Šarḥ Īsāġūğī fī al-manṭiq: 9931- 9932/2,
Muḫtār aṣ-ṣiḥāḥ: 10016/3
Muḫtaṣar fī bayān maqālāt ahl al-‘ālam wa al-maḏāhib al-muḫtalifa li ṭawā’if al-umam: 10119/4
Muḫtaṣar Kīmiya-i Sa‘ādat tarğaması: 10054/3
Muḫtaṣar al-Manār: 10119/3
al-Muḫtaṣar - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ: 10017
Munağāt-i Mūsā: 10176/3
Munağāt Mūsā ‘alayh as-salām: 9952/3
Munāğāt wa naṣā’iḥ ‘Abdullāh al-Anṣārī: 9959/2
Muntaḫab az Muḫtaṣarī der ‘ilm-i zīğāt wa ṭilimsāt: 10075/2
Muntaḫab-i Ḥadīqa-i Ḥakīm Sanā’ī: 9959/5
Muntaḫab min Kitāb Šams al-ma‘ārif wa laṭā’if al-‘awārif: 10160/1
Muntaḫab min Mir’āt al-‘awālim: 10119/18
al-Muqaddima fī ta‘rīf aqsām al-adab al-‘arabī: 10037
Muqtabasāt min Safīna ar-Rāġib wa dafīna al-maṭālib: 9906
Murāqaba al-fann fī marṣad al-yaqīn lā aẓ-ẓann - Šarḥ Īsāġūğī fī al-manṭiq: 9929
Mūsā ḥaqında bir ḥikāyat: 9996/3

N

Nafs al-amr: 9960/2
an-Naqd al-Ġalī ‘alā Ibn as-Sayyid ‘Alī: 9979/15
Natā’iğ al-funūn wa mahāsin al-mutūn: 9905,

Naṯr al-La’ālī min kalām al-imām ‘Alī: 10030/1

Naẓm ad-durar as-sanniyya fī as-sīra az-zakiyya: 10107

Nūr al-yaqīn fī uṣūl ad-dīn fī šarḥ ‘Aqā’id aṭ-Ṭaḥāwī: 10142/9

P

Pand-nāma-i ‘Aṭṭār: 10062 - 10063

Q

Qahrimān-i qātil: 10046 - 10047

Qaṣā’id-i Qā’imī: 10102/2

Qaṣīda ‘Abdulqādir al-Ǧīlī al-musammāt bi al-Wasīla: 10031

al-Qaṣīda ad-Dimyāṭiyya fī at-tawassul bi asmā’ Allāh al-ḥusnā: 10033/1, 10168/2

Qaṣīda fī ḥusn al-ẖuluq bi at-turkiyya: 10053

Qaṣīda-i Qā’imī: 10054/1

al-Qaṣīda al-Lāmiyya li ‘Īsā al-‘Ayšī: 10035/1

al-Qaṣīda al-Munfariğa: 10033/2

Qawā‘id at-tasẖīr: 10168/1

al-Qawl al-mutawāṭī fī Šarḥ Qaṣīda ad-Dimyāṭī: 10033/3

Qiṣaṣ al-anbiyā’ bi at-turkiyya li maǧhūl: 10126

Qiṣṣa-i ‘ağā’ib wa ġarā’ib: 10134

Qiṭ‘a min Tārīẖ-i Āli ‘Uṯmān: 10138

Qūt al-qulūb fī mu‘āmala al-maḥbūb wa waṣf ṭarīq al-murīd ilā maqām at-tawḥīd: 9952/2

R

Rasūlun namāzlarına bir kitāb dā’ir: 10172/4

Rawḍ al-aẖyār al-muntaẖab min Rabī‘ al-abrār: 10076/3

Rawḍa-i tafrīq-i rūḥ wa nafs: 10173/2

Rawḍa-i wuṣlat ‘ayn ḥikmat: 10173/1

ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘: 9965 - 9967/1, 9970/2, 9981/4 9974/2, 9975/3, 9979/4

ar-Risāla al-andalusiyya fī ‘ilm al-‘arūḍ wa al-awzān aš-ši‘riyya: 10022/1 - 2

Risāla al-Basmala: 9932/3

Risāla der aḥkām ṭāli‘ masā’il wa ḍamā’ir wa ẖabāyā: 10092/2

Risāla fī ādāb al-baḥṯ li as-Sayyid aš-Šarīf: 9980/4

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9925/9, 9978/1, 9979/1, 9980/6, 9981/2,

Risāla fī al-abḥāṯ aṯ-ṯalāṯ al-muta‘alliqa bi al-kalām wa al-manṭiq wa al-ḥikma: 9948/12

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li ‘Aḍududdīn: 9920/4, 9979/11, 9980/5

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ibn Kamāl-pāša. 9980/1

Risāla fī ādāb al-muṭāla‘a: 9980/2

Risāla fī ağzā’ al-qaḍiyya: 9994/4

Risāla fī ‘alāmāt as-sā‘a bi atuturkiyya: 10119/23

Risāla fī al-arwāḥ al-bašariyya li maǧhūl: 10119/2

Risāla fī ayyām mubāraka wa manḥūsa: 10172/1
Risāla fī balāġa li mağhūl: 9979/13
Risāla fī bayān al-‘aql: 9945/1
Risāla fī bayān mukātabāt arbāb dīwān wa aṣḥāb qalam: 10143
Risāla fī bayān raml Dānyāl ‘alayh as-salām: 10171
Risāla fī fann al-munāẓara: 9981/7, 9984/4, 9986 - 9990/1, 9994/3
Risāla fī al-farq bayna al-ḥamd wa aš-šukr wa aṯ-ṯanā’ wa al-madḥ: 9979/9
Risāla fī fatḥ Baġdād: 10125
Risāla fī ḥaqīqa al-ğism li Ibn Kamāl-pāša: 10009/5
Risāla fī ẖawāṣṣ ayyām al-usbū‘: 10170
Risāla fī al-hay’a as-sanniyya: 10086 - 10087/1
Risāla fī ‘ilm ḥağar: 10173/3
Risāla fī imlā’ al-ẖaṭṭ al-‘arabī: 10119/13
Risāla fī ma‘ānī ḥurūf al-hiğā’: 10016/1
Risāla fī manāqib aš-šayẖ Yūyō Muṣṭafā ibn Yūsuf al-Mostārī: 10109
Risāla fī al-manṭiq ma‘a šarḥihā li mağhūl: 10119/9
Risāla fī qirā’a āya al-Kursī wa at-tasbīḥāt wa at-taḥmīdāt wa at-takbīrāt ‘aqiba aṣ-ṣalawāt al-maktūba: 9925/4
Risāla fī šurb al-qahwa wa ad-duẖān: 10119/21
Risāla fī ṭabaqāt al-muğtahidīn: 9925/3
Risāla fī taḥqīq al-‘ilm - Taqsīm al-‘ilm bi at-taṣawwur wa at-taṣdīq: 9948/13
Risāla fī taḥqīq an-naqīḍ: 9948/15
Risāla fī taqsīm al-baḥṯ: 9980/3
Risāla fī tardīd: 9981/6
Risāla fī ta‘rīf al-‘ilm: 9948/11
Risāla fī tarkīb al-adwiya bi at-turkiyya li mağhūl: 10083/5
Risāla fī ta’wīl ar-ru’yā: 10083/4
Risāla fī aṭ-ṭibb: 10077
Risāla fī aṭ-ṭibb bi at-turkiyya li mağhūl: 10083/1
Risāla fī aṭ-ṭibb wa al-adwiya bi at-turkiyya li mağhūl: 10083/3
ar-Risāla al-ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ: 9925/5, 9981/1, 9984/2
ar-Risāla al-ẖusrawiyya fī al-walā’: 9945/2
Risāla-i ‘arūḍ wa ‘ilm mīzān: 9976/3
Risāla-i bī namāz: 10041/5
Risāla-i ta‘rīfāt: 10049
Risāla-i Usṭurlāb Salīmī: 10089
ar-Risāla al-laṭīfa al-maqbūla al-marġūba: 10119/15
ar-Risāla as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9961/1, 9976/4,
Risāla Sayyidī Mağūš al-Maġribī fī al-ḥikma al-falsafiyya: 10173/4
Risāla Šayẖ Muḥammad Bišrawī: 10030/3

Risāla ṭabaqāt al-masā’il li ‘Alī Čalabī: 10035/6
Risāla Tuḥfa an-nikāt fī mā ulġiza min kalām al-‘arab min al-abyāt: 9979/16
ar-Risāla al-waladiyya fī al-ma‘ānī: 9984/5
Riṯā’ ar-riğāl ‘an Saray Bosna: 10141
Rūmalī qaḍālarının kašfī: 10133
Rumūz al-kunūz fī al-ğafr: 10030/5

S, Ṣ

Ṣaḥābelere dā’ire ḥikāyetler: 10044/7
aṣ-Ṣiḥāḥ al-‘ağamiyya: 9932/5
Sinirnāme: 10093/6, 10176/1
Subḥa-i Ṣibyān: 10029
Ṣulḥiyya-i Wahbī: 10132
as-Sullam al-murawnaq fī ‘ilm al-manṭiq: 9981/8

Š

Šāfī al-qulūb wa kāšif al-kurūb: 10117/3
aš-Šāfiya fī aṣ-ṣarf: 9998/2
aš-Šamā’il an-nabawiyya (Šamā’il an-nabī): 10104/1
Šarḥ abyāt sayyidinā ‘Alī: 10158/2
Šarḥ al-Ādāb al-Kafawī: 9994/2
Šarḥ ‘alā al-Maqāla ar-rūmiyya li Šihāb al-Miṣrī: 10066/3
Šarḥ al-‘Alāqa: 10021/2
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘ li Abū Qāsim al-Layṯī: 9970/4, 9974/3,
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘ li Alī al-Qawšağī: 9970/5, 9972 - 9974/1, 9975/2, 9978/2
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘ li al-Ğāmī: 9979/5
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘ li ‘Iṣāmuddīn al-Isfarā’īnī: 9970/1
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-waḍ‘ li šayḫ al-islān al-Harawī: 9970/7
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-mas‘ūdiyya fī al-mabāḥiṯ an-nafīsiyya li mağhūl: 9948/9 - 10,
Šarḥ ‘alā ar-Risāla al-waḍ‘iyya: 9967/2 - 9969
Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa: 9979/7
Šarḥ al-‘awāmil al-ğadīda fī al-qarīb wa al-ba‘īd: 10011
Šarḥ al-Binā’: 9979/19
Šarḥ dībāğa Īsāġūğī fī al-manṭiq: 9932/1
Šarḥ dībāğa al-Miṣbāḥ: 9978/4
Šarḥ dībāğa Muḫtaṣar Ġunya al-mutamallī: 9925/10
Šarḥ Hidāya al-ḥikma: 9914/2, 9978/3, 10119/10
Šarḥ Ḥikma al-‘ayn: 9910/1 9912
Šarḥ al-Ḥizb al-a‘ẓam wa al-wird al-afḫam: 10117/2
Šarḥ -i Būstān: 10052
Šarḥ -i qaṣīda-i Burda: 10050
Šarḥ Īsāġūğī fī al-manṭiq: 9920/3, 9924/3, 9930, 9994/6
Šarḥ Īsāġūğī fī al-manṭiq li mağhūl: 9924/4, 9939/2

Šarḥ al-isti‘ārāt as-samarqandiyya li al-‘Iṣām: 9979/14
Šarḥ iṣṭilāḥāt ṣūfiyya wārida fī Kitāb at-Ta‘rīfāt li al-Ǧurǧānī: 9955/1
Šarḥ al-Kāfiya li maǧhūl: 9976-6
Šarḥ Kitāb fī al-ḥikma li maǧhūl: 9915
Šarḥ Kitāb fī al-ma‘ānī: 10020
Šarḥ Kitāb fī an-naḥw li maǧhūl: 10013
Šarḥ Kitāb al-Manṭiq li maǧhūl: 9949
Šarḥ Kitāb al-Maqūlāt: 9916
Šarḥ Kitāb al-Mawāqif: 9948/14
Šarḥ Muḫtaṣarāt fī al-manṭiq: 9984/7
Šarḥ muškilāt Muwaṭṭa’ al-imām Mālik: 9925/2
Šarḥ al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya: 10034/1
Šarḥ ar-Risāla al-‘aḍudiyya fī al-ādāb: 9984/3
Šarḥ ar-Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara: 9925/8, 9961/3, 9978/2, 9981/5,
Šarḥ Risāla fī al-manṭiq li maǧhūl: 9948/2, 9948/5
Šarḥ ar-Risāla al-ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ: 9982 - 9984/1
Šarḥ ar-Risāla al-isti‘āra li al-Qāzābādī: 10019
Šarḥ ar-Risāla as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li maǧhūl: 9962
Šarḥ ar-Risāla as-samarqandiyya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li aš-Širwānī: 9961/2
Šarḥ ar-Risāla aš-šamsiyya fī al-qawā‘id al-manṭiqiyya: 9943 - 9944
Šarḥ ar-Risāla al-waḍ‘iyya: 9970/3, 9971/2, 9976/5, 9991 - 9992
Šarḥ ar-Risāla al-waladiyya fī al-manṭiq: 9984/6
Šarḥ as-Sayyid aš-Šarīf ‘alā ar-Risāla al-‘aḍudiyya: 9976/1
Šarḥ Tafṣīl dawā’ir an-nafs: 9958/2
Šarḥ Tārīḫ Ibn Kamāl-pāšā: 10103/2
Šarḥ al-waladiyya - Šarḥ ar-Risāla fī fann al-munāẓara: 9993
Šayḫ aš-šuyūḫ Muḥyiddīn ‘Arabī Futūḥāt makkiyya ulū kitābda istiḫrāǧ turkī diline tarǧamasi: 10119/22
aš-Šifā’ bi ta‘rīf ḥuqūq al-Muṣṭafā: 10105
Šifā’ al-fu’ād: 10074
Šumūs al-anwār wa kunūz al-asrār: 10161

T, Ṭ

Ṭabaqāt al-mamālik wa daraǧāt al-masālik: 10115
Ta‘bīrnāma: 10093/7, 10174 - 10175/1, 10176/2
Taḏkira li maǧhūl: 10137
Taḏkira aš-šu‘arā’ li maǧhūl: 10117/1
Taḏkira ulī al-bāb wa al-ǧāmi‘ li al-‘aǧab al-‘uǧāb: 10067

Tafṣīl dawā'ir an-nafs: 9958/1
Tafsīr ba‘ḍ āyāt sūra al-‘Ankabūt: 9914/5
Tağrīd al-balāġa wa yusammā Uṣūl al-balāġa: 9979/8
Tağwīd-i Qarabāš: 10175/2
at-Tahḏīb fī al-manṭiq wa al-kalām: 9979/18
Taḥrīr al-qawā‘id al-manṭiqiyya fī Šarḥ ar-Risāla aš-šamsiyya: 9935 - 9939/1
Ṭāli‘-i mawlūd: 10101/1
Ta‘līm aṣ-ṣibyān wa al-mubtadi'īn: 10119/7
at-Tamaṯṯul bi alfāẓ al-Qur'ān wa mā ğā'a fī ma‘ānīhā min al-ḫabar wa al-qalam li aṯ-Ṯa‘ālabī: 10009/2
at-Tanbīh ‘alā ġalaṭ al-ğāhil wa an-nabīh: 10009/1
Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwala fī ‘ilm al-munāẓara: 9985/1
Taqwīm: 10158/4
Taqwīm Ğalālī: 10094
Taqwīm-i šuhūr as-sana ba Yūnāniyān: 10093/1
Tarğama al-Binā‘: 10005/6
Tarğama aḍ-ḍarīr wa taqdima aẓ-ẓahīr: 10112
Tarğama-i Gedūsī li al-ğayb: 10100/2
Tarğama-i Gedūsī li al-muqanṭarāt: 10100/1
Tarğama-i Muqaddima-i der beyān-i ẓuhūr-i dawlat-i šāhān: 10131
Tarğama-i Naṯr al-La'ālī min kalām al-imām ‘Alī: 10119/12
Tarğama Risāla Aristoṭalīs fī al-falsafa: 10083/2
Tarğama ar-Risāla al-Waladiyya fī al-manṭiq: 9947
Tarğama min sura az-Zabūr nazalat ‘alā Nabiyyillāh Dāwūd ma‘a aš-šarḥ bi al-luġa at-turkiyya: 9958/5
Tarğīḥ al-bayyināt: 10030/9
Tarğīḥ al-bayyināt li Yaḥyā efendī: 10030/10
Tarğī‘-i band: 10114/2
Ta‘rīfāt-i Afrīqā su'āl īle ğawāb: 10142/3
Ta‘rīfāt-i Amerīqadan su'āl īle ğawāb. 10142/7
Tārīḫ al-anbiyā' bi at-turkiyya li maǧhūl: 10136
Tarīḫ Baytullāh al-ḥarām: 10124
Tārīḫ ḥayāt al-mu'allifīn - al-ğuz' al-awwal: 9907
Tārīḫ ḥayāt al-mu'allifīn - al-ğuz' aṯ-ṯānī: 9908
Tārīḫ-i dilpaḏīr-i Mawlānā Madḥī: 10118
Tārīḫ-i fatḥ-i islāmī li maǧhūl: 10139
Tārīḫ-i islām: 10190
Tārīḫ-i Na‘īma: 10130
Tārīḫ-i Ṭabarī tarğamasī: 10111
Tārīḫ-i wafāt-i ‘allāma Rūm muftī Muṣṭafā efendī: 10038/3
Tashīl al-wuṣūl fī al-waḍ‘: 9995
Taṣrīf al-‘Izzī: 10002/1, 10004/2, 10005/2
Ṭibb-i kitābdan bir qiṭ‘a: 10078
Tuḥfa al-Hādiya (Luġat-i Dānisten): 10025/2, 10028

Tuḥfa-i Ḫāṣakiyya: 9957
Tuḥfa-i Manāstīr: 10048
Tuḥfa-i Šāhidī: 10026 - 10027
Turkī Bana Luka: 10025/3, 10041/6

U, ‘U

Uṣūl al-ḥikam fī niẓām al-‘ālam: 10142/8

W

Wāqi‘a-nāma-i Waysī: 10119/14
Waṣīla an-naǧāt - Mawlid an-nabī: 10039 - 10040/1, 10041/4
Waṣiyya al-Imām al-A‘ẓam Abū Ḥanīfa: 10087/3
Waṣiyya al-imām aš-Šāfi‘ī ‘alā firāš al-mawt: 10087/4
Waṣiyya malik Ṣan‘ā li ibnih bi at-turkiyya: 10044/4
Waṣiyya an-nabī ‘alayh as-salām li Abī Hurayra: 9952/4
Waṣiyya an-nabī ‘alayh as-salām li Fāṭima: 10172/2

Y

Yıldiznāme: 10095 -10097,

Z

Zāyiğa-i Ḥāmidiyya: 10102/1
Ziyāda al-basṭa fī bayān al-‘ilm nuqṭa tarǧamasī: 10119/19

INDEKS AUTORA
INDEX OF AUTHORS

A, Ā, ʻA, ʻĀ

al-ʻAbdarī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-ʻAbdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Maġribī, Ibn al-Ḥāǧǧ, Abū ʻAbdullāh
ʻAbdī ʻAbdurraḥmān Zārī: 10056
ʻAbdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl: 9959/2
ʻAbdulġanī-efendī b. Amīršāh b. Maḥmūd al-Bolawī: 10170
ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. Aḥmad al-Anṣārī: 10119/17
ʻAbdullāh b. ʻUmar, Qāḍī al-Bayḍāwī: 9948/3
ʻAbdullāh ad-Dinqūz: 10002/3
ʻAbdullāh Hurramī-zāde (Huremović) al-Mostārī: 10133
ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Aḥmad b. ʻAbdullāh, Ibn Hišām, Ǧamāluddīn, Abū Muḥammad: 10003
ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismāʻīl aṯ-Ṯaʻālabī, an-Nīsābūrī: 10009/2
ʻAbdulmuḥsin al-Qayṣarī ar-Rūmī, Maǧduddīn: 10022/2
ʻAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʻAlī b. Mūsā al-Ǧīlī (Gīlānī): 10031
ʻAbdulwahhāb b. Husayn b. Waliyuddīn al-Āmidī: 9993
ʻAbdulwahhāb Ilhāmī Žapčawī: 10061
ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdulkarīm al-Qonawī al-Āmidī: 9984/6-7
ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī: 10076/2, 10086
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, ʻAḍududdīn: 9920/4, 9965, 9976/1, 9977, 9984/3
ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt: 9959/1, 9976/7, 9979/5, 9999, 10065
ʻAbdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī: 10030/9
ʻAbdurraḥmān Qarabāšī: 10175/2
ʻAbdurraḥīm b. al-Ḥusayn b. ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Ibrāhīm al-Kurdī al-ʻIrāqī aš-Šāfiʻī: 10107
ʻAbdurraḥmān b. Sayyidī Muḥammad as-Suġayyir al-Aḫḍarī, Abū Zayd: 9981/8
Abdurraḥīm b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Ḥasan b. Dāwūd b. Sālim al-ʻAbbāsī, al-Ḥamawī,

al-Qāhirī, ad-Dimašqī, aš-Šāfi‘ī, Abū al-Fatḥ: 9996/2
‘Abdurraḥīm Muntašī-zāde, šejẖul-islām: 10030/7
‘Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī, Kamāluddīn, Abū al-Ġanā’im: 9953, 9955/2,
al-Abharī, v. al-Mufaḍḍal b. ‘Umar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn
Abū al-‘Abbās Aḥmad b. ‘Abdulmu’min ad-Damanhūrī al-Azharī: 10163
Abū ‘Alī al-Ḥasan b. al-Qāsim aṭ-Ṭabarī: 10119/12
Abū Bakr ‘Abdulqāhir b. ‘Abdurraḥmān al-Ğurğānī: 9996/1, 10119/7
aš-Šayẖ Abū Bakr b. ‘Alī iz Skadra: 10117/3
Abū Bakr Muḥammad b. ‘Abdullāh al-Kisā’ī: 10159
Abū al-Baqā’ b. ‘Abdulqādir al-Ḥusaynī al-Ḥanafī: 9979/3
Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Mufattiš al-Bosnawī, Narkasī: 10029
Abū Ğā‘far Muḥammad b. ‘Ubaydullāh al-Kisā’ī: 10159
Abū Ḥāmid, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām
Abū Ḥanīfa, v. al-Imām al-A‘ẓam, Abū Ḥanīfa Nu‘mān b. Ṯābit al-Kūfī
Abū an-Nāfi‘, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi‘
Abū Naṣr Ismā‘īl b. Ḥammād al-Ğawharī al-Farābī: 10016/3
Abū al-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī: 9970/4, 9979/12
Abū aṯ-Ṯanā’, v. Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Ārif az-Zaylī ar-Rūmī as-Sīwāsī, Šamsuddīn Abū aṯ-Ṯanā’
al-‘Adawī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-‘Umarī al-‘Adawī ar-Rūmī, Sūrmalī-zāde
al-Adirnawī, v. ‘Uṯmān b. ‘Abdullāh al-Adirnawī
al-Aẖḍarī, v. ‘Abdurraḥmān b. Sayyidī Muḥammad as-Suġayyir al-Aẖḍarī, Abū Zayd
Aḥmad : 10058
Aḥmad b. ‘Abdulqādir Aqḥiṣārī ar-Rūmī: 9981/9
Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī: 10034/1
Aḥmad b. ‘Alī ad-Dīnkūz: 9963/2
Aḥmad b. ‘Alī b. Mas‘ūd: 10002/4
Aḥmad b. ‘Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī, Abū al-‘Abbās: 10160/1
Aḥmad-beg: 10059
Aḥmad Bīğān Yaziğī-oğlu: 10164
Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Ārif az-Zaylī ar-Rūmī as-Sīwāsī, Šamsuddīn Abū aṯ-Ṯanā’: 10119/15
Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Abdulkarīm b. ‘Aṭā’ullāh

al-Iskandarī al-Ğuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn ‘Aṭā’ullāh, Tāğuddīn, Abū al-‘Abbās i Abū al-Faḍl: 10009/4
Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawī, al-Ḫarzayānī, Mawlāna-zāde (ili Monla-zāde): 9912 - 9913
Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa‘labī an-Nīsābūrī, Abū Isḥāq: 10106
Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi‘: 10019
Aḥmad b. Muḥammad b. ‘Umar al-Ḫafāğī al-Miṣrī, poznat Šihāb, Abū al-‘Abbās: 10066/3
Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl ar-Rūmī, Ṭāšköprü-zāde: 9925/8 - 9, 9978/1
Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, La’ālī: 9930, 9958/5, 10050
Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), Ibn Kamāl-paša: 9925/3, 9945/1, 9980/1, 10009/1 i 5, 10103/2
Aḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası): 10011
Aḥmadī Ḥamzawī: 10042
Aḥmad Miṣrī Šayḫ-zāde: 10043
Aḥmad-pāšā: 10058
Aḥmad Sūdī Bosnawī: 10052
Šayḫ ‘Alī: 10176/2
‘Alī b. ‘Abdullāh b. ‘Abdulğabbār aš-Šāḏilī, Nūruddīn, Abū al-Ḥasan: 10101/3
‘Alī b. Abū Ṭālib: 10015, 10030/1, 10093/5, 10103/1, 10119/12, 10158/2
‘Alī b. Aḥmad al-Qawašğī (al-Qūšī): 9976/8
‘Alī b. Ḥusayn b. ‘Alī Čalabī al-Amāsī, ‘Alā’uddīn: 9976/3
‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī: 9911, 9947, 9948/4, 9970/3, 9976/1 i 5, 9980/4, 9981/6, 9984/6, 10016/2, 10023/5
‘Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Ali al-Qurašī al-Qalaṣādī al-Basṭī: 10084
Alī b. Muḥammad al-Qawšağī (ili al-Qūšğī), ‘Alā’uddīn as-Samarqandī: 9970/5
‘Alī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, al-Fardī: 9982
‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī: 9925/2
‘Alī b. ‘Umar b. Muḥammad al-Qazwīnī, al-Kātibī, Nağmuddīn: 9910/1 - 2, 9935, 9940, 9944, 9948/16
‘Alī Čalabī b. Amrullāh ar-Rūmī, Ibn al-Ḥinnālī, (Qinnālī-zāde): 10035/6
‘Alī-efendī: 10030/8
‘Ālī-efendī, Muṣṭafā b. Aḥmad: 9958/3, 10119/18
as-Sayyid ‘Alī al-Qādirī: 10101/4
Altı Parmak, v. Muḥammad b. Muḥammad al-Uskūbī, Altı Parmak
al-Amāsī, v. ‘Alī b. Ḥusayn b. ‘Alī Čalabī al-Amāsī, ‘Alā’uddīn

al-Āmidī, v. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdulkarīm al-Qonawī al-Āmidī
Amīr Nağmuddīn Ḥasan b. ʻAlā’uddīn Sīstānī, Ḥasan Dihlawī: 10064
Amrī : 10058
al-Andalusī, v. Muḥammad b. Abū al-Ġayš al-Anṣārī al-Andalusī
al-Anqarawī, v. Muḥammad aš-Šukrī b. Ismāʻīl al-Ihābī al-Anqarawī
al-Anṣārī, v. Muḥammad b. Abū al-Ġayš al-Anṣārī al-Andalusī
al-Anṣārī, v. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn
al-Anṭākī, v. Šāh Ḥusayn b. ʻAbdullāh al-Anṭākī
Anwarī: 10058
Āq Šamsuddīn, v. Muḥammad b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn
Āq Wīrānī, v. Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī Āq Wīrānī
al-Ardabīlī, v. Mīr Abū al-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Saʻīdī al-Ardabīlī
Arḍurūmī, v. Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī
ʻĀrif-beg: 10030/8
ʻĀrifī Čalabī: 10058
Arzarūmī, v. Muṣṭafā b. Yūsuf b. ʻUmar aḍ-Ḍarīr al-Arzan ar-Rūmī (Arzarūmī)
Asʻad-efendī: 10030/8
al-Astarābādī, v. Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanafī al-Astarābādī
ʻĀšiq: 10030/8
ʻĀšiq ʻUmar: 10060
al-ʻAṭūfī, v. Ḫiḍr b. Maḥmūd b. ʻUmar al-ʻAṭūfī, Ḫayruddīn
al-ʻAzab, v. Šayḫ Muḥammad al-ʻAḏab (al-ʻAzab)
al-Azharī, v. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn
ʻAzmī, v. Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, ʻAzmī
ʻAzmī-zāde: 10060

B

Balīġī: 10058
Bālī-zāde, v. Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić)
al-Baġdādī, v. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn
al-Baḥrānī, v. Mayṯam b. ʻAlī al-Baḥrānī, Kamāluddīn
al-Banbānī, v. Yaʻqūb b. as-Sayyid ʻAlī al-Banbānī
Bāqī: 10030/8, 10058 - 10059
Bāqī Čalab: 10058
al-Bardaʻī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Bardaʻī at-Tibrīzī, Muḥyiddīn al-Ḥanafī
al-Basṭī, v. ʻAlī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAli al-Qurašī al-Qalaṣādī al-Basṭī

Bašić, v. Salih Safvet Bašić
al-Bayḍāwī, v. ‘Abdullāh b. ‘Umar, Qāḍī al-Bayḍāwī
al-Birgiwī, v. Muḥammad b. Pīr ‘Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn
al-Bolawī, v. ‘Abdulġanī-efendī b. Amīršāh b. Maḥmūd al-Bolawī
al-Būnī, v. Aḥmad b. ‘Alī b. Yūsuf al-Qurašī al-Būnī, Abū al-‘Abbās
Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥumayd (al-Bulġārī): 9927
Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 10102/5
al-Būṣīrī, v. Muḥammad b. Sa‘īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ‘Abdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn

Č

Čalabī: 10030/8
Čašmī-zāde: 10030/8

D, Ḏ, Ḍ

Ḍa‘fī: 10058
Dā‘ī: 10030/8
Ḍa‘īfī: 10041/8
ad-Damanhūrī, v. Abū al-‘Abbās Aḥmad b. ‘Abdulmu’min ad-Damanhūrī al-Azharī
Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā’ī al-Qaysūnī: 10070
Darwīš Safar ar-Raswī: 10119/25
ad-Dawānī, v. Muḥammad b. As‘ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ǧalāluddīn
Dāwūd b. ‘Umar al-Baṣīr al-Anṭākī: 10067
ad-Dayrūṭī, v. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn
Dihlawī, v. Amīr Naǧmuddīn Ḥasan b. ‘Alā’uddīn Sīstānī, Ḥasan Dihlawī
Ḏikrī, v. Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-āġā, Ḏikrī, Küçük-āġā al-Užīčawī
ad-Dimašqī, v. Abdurraḥīm b. ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Ḥasan b. Dāwūd b. Sālim al-‘Abbāsī, al-Ḥamawī, al-Qāhirī, ad-Dimašqī, aš-Šāfi‘ī, Abū al-Fatḥ
ad-Dimyāṭī, v. Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn
ad-Dīnkūz, v. Aḥmad b. ‘Alī ad-Dīnkūz
ad-Diyārbakrī, v. Muṣṭafā b. ‘Umar ad-Diyārbakrī, al-Pīrānī

F

Faḍlī: 10058
Fahīm: 10030/8, 10060
Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-‘Irāqī: 9959/1 i 3,
al-Fanārī, v. Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn
Faqīrī: 10059

Faqīrī iz Kalkandelena (Tetova): 10049
al-Farābī, v. Abū Naṣr Ismā'īl b. Ḥammād al-Ǧawharī al-Farābī
al-Fārābī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Uzluġ b. Ṭurḫān al-Fārābī, Abū Naṣr
al-Farāḥī,, v. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāḥī, Mu'īnuddīn, Munlā Miskīn
al-Fardī, v. 'Alī b. Muṣṭafā al-Qayṣarī, al-Fardī
Farīduddīn 'Aṭṭār: 9959/5
al-Fāsī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-'Abdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Maġribī, Ibn al-Ḥāǧǧ, Abū 'Abdullāh
Fawrī : 10058
Fawzī: 10030/8, 10058
Fāyḍī: 10030/8, 10058
Fidā'ī: 10058
Fiġānī : 10058
Fuḍūlī: 10058
Futūḥī: 10058

G, Ġ, Ǧ

Ǧa'far 'Aynī-beg: 10044, 10116
al-Ǧalwatī, v. Ismā'īl Ḥaqqī al-Ǧalwatī, al-Brūsawī
al-Ǧāmī, v. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt
Ġānim b. Muḥammad al-Baġdādī, Abū Muḥammad, Ġiyāṯuddīn: 10023/6
Ǧān Mamī Ṯānī: 10053
Ǧarīr: 10060
al-Ǧazā'irī, v. Muḥammad b. Aḥmād al-Ǧazā'irī, Šamsuddīn
al-Ġazālī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuǧǧa al-Islām
al-Gedūsī, v. Sulaymān Murād b. 'Umar b. Aḥmad b. Sa'īd al-Gedūsī
Gīlānī, v. 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ǧīlī (Gīlānī):
al-Ǧīlī , v. 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ǧīlī (Gīlānī)
Ǧinānī, v. Muṣṭafā b. Muḥammad Ǧinānī
al-Ǧuḏāmī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn 'Aṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-'Abbās i Abū al-Faḍl
Gunāhī: 10058
al-Ǧurǧānī, v. 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī, as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī
Ǧuwānī: 10058

H, Ḥ, Ḫ

Ḥabībullāh Mīrzāǧān aš-Šīrāzī: 9910/2
al-Ḫādimī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā b. 'Uṯmān al-Ḫādimī, Abū Sa'īd
al-Ḫafāǧī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Umar

al-Ḫafāǧī al-Miṣrī, poznat Šihāb, Abū al-ʻAbbās
Ḥāfiẓ: 10058, 10060
as-Sayyid Ḥāfiẓ: 9975/1, 10021/1
al-Ḥalabī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī
al-Ḫalīl b. Aḥmad b. ʻAmr b. Tamīm al-Farāhīdī an-Naḥwī: 10016/1
al-Ḥāǧǧ Ḥalīm b Ḥusāmī Bābā Oruč-zāde: 10119/27
Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī Āq Wīrānī: 9991
Ḫalīl-efendī: 10030/8
Ḥalīmī: 10058
al-Hamadānī, v. Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-ʻIrāqī
al-Ḥamawī, v. Abdurraḥīm b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Ḥasan b. Dāwūd b. Sālim al-ʻAbbāsī, al-Ḥamawī, al-Qāhirī, ad-Dimašqī, aš-Šāfiʻī, Abū al-Fatḥ
Ḥamdī: 10030/8
Ḥāmid b. Burhān (ad-Dīn) b. Abū Ḏarr al-Ġaffārī: 9980/2
Ḥamzawī, v. Aḥmadī Ḥamzawī
Ḥanānī: 10058
Handžić, Mehmed: 9907, 9909, 10110/1 - 4, 10186, 10188
Ḫāqānī ar-Rūmī, v. Muḥammad b. ʻAbdulǧalīl Ḫāqānī ar-Rūmī
al-Harawī, v. Aḥmad b. Maḥmūd al-Harawī, al-Ḫarzayānī, Mawlāna-zāde ili Monla-zāde
al-Harawī, šayḫ al-islām: 9970/6
Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn: 9920/3
Ḥasan b. Muḥammad ar-Rāmī, Abū ʻAbdullāh, Šarafuddīn: 10066/1
Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Yaʻqūb - 9
Ḥasan-efendi Qāʼimī: 10054/1 - 2, 10061, 10102/2
Ḫaṭāʼī: 10058
al-Ḫaṭāʼī, v. ʻUṯmān b. ʻAbdullāh al-Ḫaṭāʼī, Niẓāmuddīn, Mawlānā-zāde
Ḫaṭīb Dimašq:, v. Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū ʻAbdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq
Ḫayālī : 10058 - 10059
Ḫayratī: 10058 - 10059
Ḥiḍr b. Maḥmūd b. ʻUmar al-ʻAṭūfī, Ḫayruddīn: 9929
Hindūšāh Nahǧawānī: 9932/5
al-Ḥiṣārī, v. as-Sayyid Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥalīmī al-Qayṣarī al-Ḥiṣārī
al-Hudāʼī, v. Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudāʼī
Ḥuǧǧa al-Islām, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuǧǧa al-Islām
Ḥumaydī: 10058
Hurramī-zāde (Huremović), v. ʻAbdullāh Hurramī-zāde (Huremović) al-Mostārī
Šāḫ Ḥusayn b. ʻAbdullāh al-Anṭākī: 9925/5, 9981/1, 9982

Ḥusayn b. ʻAlī al-Kāšifī: 10114/1
Ḥusayn b. Ḥaydar at-Tibrīzī al-Marʻašī: 9990/2
aš-Šayḫ Ḥusayn b. Kamāl al-Qādirī: 10088
Ḥusayn b. Muʻīnuddīn al-Maybudī, al-Qāḍī Mīr al-Ḥusaynī: 9914/1 - 2
Sayyid Ḥusayn Wahbī: 10132
Ḥusnī: 10058

I, ʻI

Ibn ʻAṭā'ullāh, v. Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. ʻAṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn ʻAṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-ʻAbbās i Abū al-Faḍl
Ibn al-Ḥāǧib, v. ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, Ibn al-Ḥāǧib, Abū ʻAmr, Ǧamāluddīn
Ibn al-Ḥinnālī, v. ʻAlī Čalabī b. Amrullāh ar-Rūmī, Ibn al-Ḥinnālī, (Qinnālī-zāde):
Ibn Kamāl-paša, v. Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša (Šamsuddīn), Ibn Kamāl-paša
Ibn an-Naḥwī, v. Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn an-Naḥwī, Abū al-Faḍl
Ibrāhīm b. ʻAbdulwahhāb az-Zanǧānī, ʻIzzuddīn: 10002/1
Ibrāhīm b. ʻAbdurraḥmān al-Qaramānī al-Āmidī: 10086
Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-āġā, Ḏikrī, Küçük-āġā al-Užičawī: 10021/1
Ibrāhīm Ḥaqqī Arḍurūmī: 10041/8
Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. ʻAlī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn: 10022/3
Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismāʻīl b. Ṣāliḥ b. ʻAlī al-Mostārī: 10038/2, 10109
Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfārā'īnī, ʻIṣāmuddīn: 9947 - 9948/3 i 15 - 17, 9967/2, 9979/14, 10001,
Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī: 9925/10
Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī: 10026
al-Īǧī, v. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, ʻAḍududdīn
Ilhāmī, v. ʻAbdulwahhāb Ilhāmī Žapčawī:
Ilyās b. aš-Šayḫ ʻĪsā Maǧduddīn al-Āqḥiṣārī: 9956, 10168/1
ʻĪsā b. al-ḥāǧǧ Himmat: 10035/1
al-Isfārā'īnī, v. Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfārā'īnī, ʻIṣāmuddīn
Ismāʻīl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ: 9951
Ismāʻīl Ḥaqqī al-Ǧalwatī, al-Brūsawī,: 9957
ʻIšqī: 10030/8
Iyāḍ b. Mūsā b. ʻIyāḍ al-Yaḥṣubī as-Sabtī al-Mālikī, Septi: 10105

K
al-Kafawī, v. Muḥammad b. Ḥumayd b. Muṣṭafā al-Kafawī
al-Kāfī, v. Ḥasan b. Ṭurḫān b. Dāwūd b. Ya‘qūb al-Kāfī al-Āqḥiṣārī:
al-Kalanbawī, v. Ismā‘īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī ar-Rūmī al-Ḥanafī, Abū al-Fatḥ
al-Karmānī: 9932/3
al-Kāšānī, v. ‘Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī, Kamāluddīn, Abū al-Ġanā’im
al-Kāšī, v. Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāšī (ili al-Kāšānī), ‘Imāduddīn
al-Kāšifī, v. Ḥusayn b. ‘Alī al-Kāšifī
al-Kātī, v. Ḥasan al-Kātī, Ḥusāmuddīn
Kātibī: 10058
al-Kaydānī, v. Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī
al-Kisā’ī, v. bū Bakr Muḥammad b. ‘Abdullāh al-Kisā’ī
Koğa Nišānğī, v. Muṣṭafā b. Ğalāl at-Tawqī‘ī, Koğa Nišānğī
Küçük-āġā, v. Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Aḥmad-āġā, Ḏikrī, Küçük-āġā al-Užīčawī

L
La’ālī: 10058
La’ālī, v. Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, La’ālī
Lāmi‘ī : 10058, 10184
Lāmi‘ī Čalabī b. Maḥmūd b. ‘Uṯmān: 9960/1
al-Lāmišī, v. Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid, Burhānuddīn:
al-Laqānī, v. Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. ‘Alī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn
al-Layṯī, v. Abū al-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī
Luṭfī: 10058
Luṭfullāh an-Nasafī al-Fāḍil al-Kaydānī: 10102/3

M
Mağāzī : 10058
Šayḫ Mağduddīn b. ‘Īsā Ilyās al-Āqḥiṣārī: 10030/5
al-Maġnīsāwī, v. Maḥmūd b. Ḥasan al-Maġnīsāwī ar-Rūmī al-Ḥanafī
al-Maġribī,, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-‘Abdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Maġribī, Ibn al-Ḥāğğ, Abū ‘Abdullāh
Maḥabbatī: 10059
Maḥmūd b. ‘Abdullāh al-Anṭākī: 10021/1 - 2
Maḥmūd b. Abū Bakr al-Umrawī: 9911
Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā’ī: 10008/3
Maḥmūd b. al-Ḥāğğ Ilyās: 10025/2
Maḥmūd b. Ḥasan al-Maġnīsāwī ar-Rūmī al-Ḥanafī: 9931

Maḥmūd b. Muḥammad Dilšād Šukrullāh Širwānī: 10069/2
Maḥmūd b. ʻUmar Ǧārullāh az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim: 10076/3
Maḥmūd b. Zayd al-Lāmišī al-Ḥanafī, Abū al-Maḥāmid, Burhānuddīn: 10023/1
Maḥmūd aš-Šabastarī: 9959/6
al-Marʻašī, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Marʻašī, Sāčaqlī-zāde
al-Mārdīnī, v. Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī
Masʻūd b. Aḥmad aš-Šāfiʻī: 9979/16
Masʻūd b. Ḥusayn aš-Šīrwānī ar-Rūmī: 9948/12, 9961/2, 9963/1 - 9964
Masʻūd b. ʻUmar at-Taftāzānī, Saʻduddīn: 9978/4, 9979/15 i 18, 10017, 10023/2
Mawlāna Madḥī: 10118
Mawlānā Muḥammad b. as-Sayyid aš-Šarīf: 10023/4
Mawlāna Muṣṭafā Šamʻī: 101119/27
Maydānī: 10058
Mayṯam b. ʻAlī al-Baḥrānī, Kamāluddīn: 9979/8
Mehmed Handžić, v. Handžić Mehmed
Mīr Abū al-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Saʻīdī al-Ardabīlī: 9977
Mīr Abū al-Fatḥ, Muḥammad al-Hādī b. Abū Nuṣayr b. Abū Saʻīd al-Ḥusaynī, Tāǧ as-Saʻīdī: 9946,
Šayḫ Mirzā-efendī: 10058
al-Miṣrī, v. Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. ʻAlī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn
al-Mostārī, v. Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismāʻīl al-Mostārī
al-Mufaḍḍal b. ʻUmar b. al-Mufaḍḍal al-Abharī, Aṯīruddīn: 9912 - 9914/1 - 2, 9917, 9978/2
al-Mufattiš al-Bosnawī, v. Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Mufattiš al-Bosnawī, Narkasī
Muġlāwī, v. Ibrāhīm Šāhidī b. Hudāʼī-dede Muġlāwī
as-Sayyid Muḥammad Amīr Čalabi: 10073/1
Muḥammad al-Amīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī: 10116/4
Muḥammad b. ʻAbdulǧalīl Ḫāqānī ar-Rūmī,: 10119/1
Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū ʻAbdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq: 10017
Muḥammad b. Abū Bakr al-Marʻašī, Sāčaqlī-zāde: 9981/7, 99845/1, 9991 - 9993
Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, Šamsuddīn: 9961/1, 9963/1 - 9964
Muḥammad Bāqir, al-Wāʻiẓ at-Tibrīzī: 9959/4
Muḥammad Bistriġī iz Sarajeva: 10038/3
Šayḫ Muḥammad Bišrawī: 10030/3

Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻAbdulqādir ar-Rāzī al-Ḥanafī: 10016/3

Muḥammad b. Abū al-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī. 10022/1

as-Sayyid Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥalīmī al-Qayṣarī al-Ḥiṣārī: 9932/4

Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣārī ad-Dimašqī aṣ-Ṣūfī, Šamsuddīn, Šayḫ ar-Rabwā: 10068

Šayḫ Muḥammad al-ʻAḏab (al-ʻAzab): 10036

Muḥammad b. Ādam Ḥakīm Sanā'ī Ġaznawī: 9959/5

Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn: 10033/1 i 3,

Muḥammad b. Aḥmād al-Ğazā'irī, Šamsuddīn: 10033/3

Muḥammad b. Aḥmad b. Ḥāmid b. ʻUbayd al-Bīkandī, Abū Ğāʻfar: 9948/9 - 10,

Muḥammad b. ʻAlī b. ʻAṭiyya al-Ḥāriṯī, al-Makkī, Abū Ṭālib: 9952/2

Muḥammad b. ʻAlī, Šamsuddīn at-Tabrīzī: 9959-7

Muḥammad b. Asʻad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawānī, Ğalāluddīn: 9948/11, 9964

Muḥammad b. Bisṭām al-Ḫaššābī al-Ḥusaynī al-Wānī: 10009/6

Muḥammad b. Farāmuz b. ʻAlī ar-Rūmī, Munlā Ḫusraw: 9945/2

Muḥammad b. Ğarīr b. Yazīd aṭ-Ṭabarī, Abū Ğaʻfar: 10111

Muḥammad b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn: 10035/2, 10069/1

Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn: 9921

Muḥammad b. Ḥumayd b. Muṣṭafā al-Kafawī: 9981/3, 9985/2 - 3,

Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāḥī, Muʻīnuddīn, Munlā Miskīn: 10121

Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Farīduddīn ʻAṭṭār: 10056, 10062

Muḥammad b. Ibrāhīm b. Yūsuf b. ʻAbdurraḥmān at-Tāḏifī al-Ḥalabī, Ibn al-Ḥanbalī, Raḍiyuddīn, Abū ʻAbdullāh: 9979/15

Muḥammad b. Idrīs, Abū ʻAbdullāh: 10087/4

Muḥammad b. ʻĪsā b. Sawra at-Tirmiḏī, Abū ʻĪsā: 10104/1

Muḥammad b. Maḥmūd b. Qāḍī-zāde ar-Rūmī: 10092/2

Muḥammad b. Mubārak Šāh, Mīrak al-Buḫārī: 9910/1- 2, 9914/1

Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī: 10085

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-ʻAbdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Maġribī, Ibn al-Ḥāğğ, Abū ʻAbdullāh: 10161

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī b. Yūsuf al-Ǧazarī, Šamsuddīn: 10104/2
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-Bardaʻī at-Tibrīzī, Muḥyiddīn al-Ḥanafī: 9920/5 - 6, 9984/3
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-ʻUmarī al-ʻAdawī ar-Rūmī, Sūrmalī-zāde: 10119/13
Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā b. ʻUṯmān al-Ḫādimī, Abū Saʻīd: 9984/5
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuǧǧa al-Islām: 9952/1, 9996/2, 10054/3, 10076/4, 10093/5, 10102/4, 10158/2
Muḥammad b. Muḥammad al-Uskūbī, Altı Parmak: 10121
Muḥammad b. Muḥammad b. Uzluġ b. Ṭurḫān al-Fārābī, Abū Naṣr: 9916
al-Ḥāǧǧ Muḥammad b. Muṣṭafā al-Čāyničawī: 9925/4, 6 - 7
Muḥammad b. Pīr Aḥmad b. Ḫalīl, ʻAzmī: 10053
Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn: 9954, 10006/1 - 2, 10008/1 - 2, 10010, 10119/6
Muḥammad b. Qāsim b. Yaʻqūb al-Amāsī, Ibn al-Ḫaṭīb: 10076/3
Muḥammad b. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Marʻašī: 10027
Muḥammad b. Saʻīd b. Ḥammād b. Muḥsin b. ʻAbdullāh al-Būṣīrī, Šarafuddīn: 10032, 10119/27
Muḥammad b. Salāma b. Ǧaʻfar b. ʻAlī b. Ḥakmūn al-Quḍāʻī aš-Šāfiʻī, Abū ʻAbdullāh: 9996/2
Muḥammad b. Ṣāliḥ al-Ġlāmočlawī (Glamočak): 10178
Muḥammad b. Sulaymān Fuḍūlī: 10114/1
Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī: 9977
Muḥammad b. Šarīf al-Ḥusaynī: 9978/3
Muḥammad b. ʻUmar b. al-Ḥasan b. Ḥusayn b. ʻAlī ar-Rāzī, Faḫruddīn: 9984/8
Muḥammad-efendī: 10125
Muḥammad-efendī Ḥāǧib-zāde: 9920/2
Šayḫ Muḥammad Qurawī: 10077
Muḥammad Rāġib-pāša: 9906
Muḥammad aš-Šīrānšī: 9971/1
Muḥammad aš-Šukrī b. Ismāʻīl al-Ihābī al-Anqarawī: 9919
Muḥammad Waḥdatī b. Muḥammad al-Uskūbī: 10103/3
Muḫliṣ Ṣāfī: 10030/8
Muḫrī: 10058
Muḥyiddīn Muḥammad b. Mūsā aṭ-Ṭāšī (ili aṭ-Ṭālišī): 9924/1
Mullā Yaḥyā b. Pīr ʻAlī b. Naṣūḥ Nawʻī: 9905
Munlā-efendi: 9925/10

Munlā Ḫusraw, v. Muḥammad b. Farāmuz b. ʻAlī ar-Rūmī, Munlā Ḫusraw
Munlā Miskīn, v. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāḥī, Muʻīnuddīn, Munlā Miskīn
Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī: 9932/4 i 6, 10012
Muṣṭafā b. ʻAlī al-Qosṭanṭīnī al-Muwaqqit al-Ḥanafī: 10089 - 10090
Muṣṭafā b. Ğalāl at-Tawqīʻī, Koğa Nišānğī: 10115
Muṣṭafā b. Muḥammad Ğinānī: 10051
Mustafa-ef. Abaz: 10141
Muṣṭafā Naʻīma al-Ḥalabī: 10130
Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić): 10066/2 - 3
Muṣṭafā b. Šaʻbān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn: 9979/7, 10119/18
Muṣṭafā b. ʻUmar ad-Diyārbakrī, al-Pīrānī: 10162
Muṣṭafā b. Yūsuf b. ʻUmar aḍ-Ḍarīr al-Arzan ar-Rūmī (Arzarūmī): 10112
al-Muṭarrizī, v. Nāṣir b. ʻAbdusayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī

N

Nābī: 10030/8, 10060
Nadīm: 10030/8, 10060
Nafʻī: 10060
Nağātī : 10058
an-Naḥwī, v. al-Ḫalīl b. Aḥmad b. ʻAmr b. Tamīm al-Farāhīdī an-Naḥwī
Nā'ilī: 10030/8
Naqšī: 10060
Narkasī, v. Abū al-Faḍl Muḥammad b. Aḥmad ar-Rūmī, al-Mufattiš al-Bosnawī, Narkasī
Nasīmī: 10058 - 10059
Nāṣir b. ʻAbdusayyid b. ʻAlī al-Muṭarrizī: 9979/15, 9997
Našāṭī: 10030/8
Nāṭiqī: 10058
Nawālī: 10058
Nawʻī: 10058
an-Nīsābūrī, v. ʻAbdulmalik b. Muḥammad b. Ismāʻīl aṯ-Ṯaʻālabī, an-Nīsābūrī
Nuʻmān b. Ṯābit, al-Imām al-Aʻẓam, Abū Ḥanīfa, al-Kūfī: 10002/2, 10008/4, 10010, 10087/3
Šayḫ Nūrullāh-oğlū ʻAbdulqādir: 10083/2

O

Oruč-zāde, v. al-Ḥāğğ Ḥalīm b Ḥusāmī Bābā Oruč-zāde

P

al-Pīrānī, v. Muṣṭafā b. ʻUmar ad-Diyārbakrī, al-Pīrānī
Proho, v. Sayfullāh b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muṣṭafā Proho

Q

Qabūlī: 10030/8
al-Qāḍī: 10134
Qāḍī Abū Saʻīd b. Aḥmad az-Zuwārī: 10023/3

Qāḍī-zāde, v. Muḥammad b. Maḥmūd b. Qāḍī-zāde ar-Rūmī
Qā’imī, v. Ḥasan-efendi Qā’imī
al-Qalaṣādī, v. ‘Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Ali al-Qurašī al-Qalaṣādī al-Basṭī
al-Ḥāǧǧ Qaragöz b. ‘Abdullāh: 10143
Qara Ḫalīl b. Ḥasan: 9979/6
al-Qaraḥiṣārī, v. ‘Umar b. Ḥusayn al-Qaraḥiṣārī ar-Rūmī
al-Qaramānī, v. Ibrāhīm b. ‘Abdurraḥmān al-Qaramānī al-Āmidī
al-Qārī, v. ‘Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī
Qāsimpāšālī, v. ‘Uṯmān b. Muḥammad Qāsimpāšālī
al-Qawšaǧī, v. Alī b. Muḥammad al-Qawšaǧī (ili al-Qūšǧī), ‘Alā’uddīn as-Samarqandī
al-Qayṣarī, v. as-Sayyid Muḥammad b. Abū Bakr al-Ḥalīmī al-Qayṣarī al-Ḥiṣārī
Qaysī: 10058
al-Qaysūnī, v. Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā’ī al-Qaysūnī
al-Qāzābādī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Isḥāq al-Qāzābādī, Abū an-Nāfi‘
al-Qazwīnī, v. ‘Alī b. ‘Umar b. Muḥammad al-Qazwīnī, al-Kātibī, Naǧmuddīn
al-Qazwīnī, v. Muḥammad b. ‘Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Abū ‘Abdullāh, Ǧalāluddīn, Ḫaṭīb Dimašq
Qinnālī-zāde, v. Alī Čalabī b. Amrullāh ar-Rūmī, Ibn al-Ḥinnālī, (Qinnālī-zāde)
al-Qosṭanṭīnī, v. Muṣṭafā b. ‘Alī al-Qosṭanṭīnī al-Muwaqqit al-Ḥanafī
Qubūlī: 10058
Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr: 9926
al-Qurašī, v. ‘Alī b. Muḥammad b. Muḥammad b. ‘Ali al-Qurašī al-Qalaṣādī al-Basṭī
al-Qusṭanṭīnī, v. Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, šejhul-islam
Qušadalı, v. ḥmad-efendī Qušadalı (Qušadası
al-Qūšǧī, v. Alī b. Muḥammad al-Qawšaǧī (ili al-Qūšǧī), ‘Alā’uddīn as-Samarqandī
Quṭbuddīn Muḥammad (ili Maḥmūd) b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī: 9911, 9935, 9940, 9948/7 - 16

R

Raf‘at: 10030/8
Raǧā’ī: 10058
Raḥmī: 10030/8
ar-Rāmī, Ḥasan b. Muḥammad ar-Rāmī, Abū ‘Abdullāh, Šarafuddīn
Ramzī : 10058
Rasmī Aḥmad-efendī: 10135
ar-Raswī, v. Darwīš Safar ar-Raswī

Rāšid: 10030/8
Rašīd-efendī: 10184
ar-Rāzī, v. Quṭbuddīn Muḥammad (ilí Maḥmūd) b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī
Riḍā'ī: 10058
Riyāḍī: 10030/8
Rūḥī: 10030/8

S, Ṣ

Ṣabrī Čalabī: 10058
as-Sabtī, v. Iyāḍ b. Mūsā b. 'Iyāḍ al-Yaḥṣubī as-Sabtī al-Mālikī, Septi
Ṣabūḥī: 10058
Sāčaqlī-zāde, v. Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī, Sāčaqlī-zāde
Ṣādiq Čalabī: 10058
Ṣādiqī: 10058
Sa'dī Šīrāzī: 10038/1
Sa'duddīn Murīdī: 10173/2
Sā'ī : 10058
Ṣā'ib: 10060
Ṣāliḥ b. Naṣrullāh b. Sallūm al-Ḥalabī: 10073/2
Salih Safvet Bašić: 10189
aṣ-Ṣārūḫānī, v. 'Abdurraḥmān b. Ayyūb b. Sulaymān aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī
aṣ-Ṣārūḫānī, v. Aḥmad b. Muṣṭafā aṣ-Ṣārūḫānī ar-Rūmī, La'ālī
Sayfullāh b. al-ḥāğğ Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muṣṭafā Proho: 9995
Sayyidī Maġūš al-Maġribī: 10173/4
Sipāhī: 10059
Sīstānī,, v. Amīr Nağmuddīn Ḥasan b. 'Alā'uddīn Sīstānī, Ḥasan Dihlawī
as-Sīwāsī, v. Muṣṭafā b. Abū Bakr as-Sīwāsī
Ṣubḥī: 10058
Sūdī, v. Aḥmad Sūdī Bosnawī
as-Suhrawardī, v. Šayḫ Šihābuddīn as-Suhrawardī
Sukkarī al-Bosnawī: 10184
Sulaymān Čalabī: 10039, 10040/2, 10041/1
Sulaymān b. al-Ḥāğğ 'Umar: 9932/1
Sulaymān Murād b. 'Umar b. Aḥmad b. Sa'īd al-Gedūsī: 10100/1 - 2,
Sulṭān Aḥmad Yaḥyā: 10184
Sulṭān 'Aṭṭār: 10059
as-Sunaykī, v. Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn
Sunbul-zāde, v. Rašīd b. Muḥammad Wahbī, Sunbul-zāde al-Mar'ašī
Sun'ī: 10041/8
Sūrmalī-zāde, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-'Umarī al-'Adawī ar-Rūmī, Sūrmalī-zāde
as-Surūrī, v. Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, Muṣliḥuddīn
as-Suyūṭī, v. 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī

Š

aš-Šāḏilī, v. ‘Alī b. ‘Abdullāh b. ‘Abdulǧabbār aš-Šāḏilī, Nūruddīn, Abū al-Ḥasan
Šāhidī: 10058
Šāhidī, v. Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā’ī-dede Muġlāwī
Šākir: 10030/8
Šam‘ī, v. Mawlāna Muṣṭafā Šam‘ī
Šamsī: 10058, 10060
Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanafī al-Astarābādī: 9948/13 - 14,
Šamsuddīn at-Tabrīzī, v. Muḥammad b. ‘Alī, Šamsuddīn at-Tabrīzī
Šawqī: 10058
Šayḫ Miṣrī: 10060
Šayḫ ar-Rabwā, v. Muḥammad b. Abū Ṭālib al-Anṣārī ad-Dimašqī aṣ-Ṣūfī, Šamsuddīn, Šayḫ ar-Rabwā
Šayḫ-zāde, v. Aḥmad Miṣrī Šayḫ-zāde
Šayḫ Šihābuddīn as-Suhrawardī: 10119/16
aš-Šīrāzī, v. Ḥabībullāh Mīrzāġān aš-Šīrāzī
Širāzī, v. Sa‘dī Širāzī
Širwānī, v. Maḥmūd b. Muḥammad Dilšād Šukrullāh Širwānī
aš-Šīrwānī, v. Mas‘ūd b. Ḥusayn aš-Šīrwānī ar-Rūmī

T, Ṭ, Ṯ

aṯ-Ṯa‘ālabī, v. ‘Abdulmalik b. Muḥammad b. Ismā‘īl aṯ-Ṯa‘ālabī, an-Nīsābūrī
aṯ-Ṯa‘labī, v. Aḥmad b. Muḥammad b. Ibrāhīm aṯ-Ṯa‘labī an-Nīsābūrī, Abū Isḥāq
aṭ-Ṭabarī, v. Muḥammad b. Ǧarīr b. Yazīd aṭ-Ṭabarī, Abū Ǧa‘far
Ṭab‘ī: 10058
Ṯābit: 10030/8, 10060
Tādarī: 10058
at-Tāḏifī, v. Muḥammad b. Ibrāhīm b. Yūsuf b. ‘Abdurraḥmān at-Tāḏifī al-Ḥalabī, Ibn al-Ḥanbalī, Raḍiyuddīn, Abū ‘Abdullāh
at-Taftāzānī, v. Mas‘ūd b. ‘Umar at-Taftāzānī, Sa‘duddīn
Ṭāhir b. al-Ḥasan b. ‘Umar b. al-Ḥasan b. ‘Umar b. Ḥabīb b. Šurayḥ al-Ḥalabī, Zaynuddīn: 10119/3
at-Taḥtānī, v. Quṭbuddīn Muḥammad (ili Maḥmūd) b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī
Ṭālib: 10030/8
Tālišī: 10058
Ṯanā’ī : 10058
aṭ-Ṭanṭarānī, v. Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī
aṭ-Ṭāšī, v. Muḥyiddīn Muḥammad b. Mūsā aṭ-Ṭāšī (ili aṭ-Ṭālišī)
Ṭāšköprü-zāde, v. Aḥmad b. Muṣṭafā b. Ḫalīl ar-Rūmī, Ṭāšköprü-zāde
at-Tawzarī, v. Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf

at-Tawzarī, Ibn an-Naḥwī, Abū al-Faḍl
Ṭiflī-efendī: 10030/8
Tīğī: 10058
Tīğī-beg: 10058
at-Tilimsānī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad al-'Abdarī al-Fāsī at-Tilimsānī al-Mağribī, Ibn al-Ḥāğğ, Abū 'Abdullāh
at-Tirmiḏī, v. Muḥammad b. 'Īsā b. Sawra at-Tirmiḏī, Abū 'Īsā
aṭ-Ṭūsī, v. Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām

U, 'U, Ü

'Umar: 10030/8
'Umar b. Ḥusayn al-Qaraḥiṣārī ar-Rūmī: 9994/2
'Umar b. Muḥammad b. Aḥmad b. Ismā'īl b. Muḥammad b. Luqmān an-Nasafī as-Samarqandī, Nağmuddīn, Abū Ḥafṣ: 9904
'Umrī : 10058
al-Uskūbī, v. Muḥammad Waḥdatī b. Muḥammad al-Uskūbī
Uṣūlī : 10058 - 10059
'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Adirnawī: 10103/3
'Uṯmān b. 'Abdullāh al-Ḫaṭā'ī, Niẓāmuddīn, Mawlānā-zāde: 10018
'Uṯmān b. Muḥammad Qāsimpāšālī: 10092/1
'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī, Ibn al-Ḥāğib, Abū 'Amr, Ğamāluddīn: 9998/1 - 2
'Uṯmān-zāde: 10030/8
Uways b. Mehmed Üskübī, zvani Waysī-efendī: 10119/14, 10122
al-Užīčawī, v. Ibrāhīm b. al-ḥāğğ Aḥmad-āğā, Ḏikrī, Küçük-āğā al-Užīčawī

W

Wağdī: 10030/8, 10058
Wahbī, v. Sayyid Ḥusayn Wahbī
Waḥdatī: 10058
Waḥdatī al-Bosnawī iz Dobruna kod Višegrada: 10184
Waḥdatī, v. Muḥammad Waḥdatī b. Muḥammad al-Uskūbī
al-Wānī, v. Muḥammad b. Bisṭām al-Ḫaššābī al-Ḥusaynī al-Wānī

Y

al-Yaḥṣubī, v. Iyāḍ b. Mūsā b. 'Iyāḍ al-Yaḥṣubī as-Sabtī al-Mālikī, Septi
Yaḥyā: 10030/8, 10058 - 10059
Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāšī (ili al-Kāšānī), 'Imāduddīn: 9963/1
Yaḥyā b. Zakariyyā b. Bayram al-Qusṭanṭīnī ar-Rūmī, šejhul-islam: 10030/10
Ya'qūb b. as-Sayyid 'Alī al-Banbānī: 9979/15

Yūsuf b. Muḥammad b. Yūsuf at-Tawzarī, Ibn an-Naḥwī, Abū al-Faḍl: 10033/2

Yūsuf Nābī: 10122

Yūsuf Sahrānī: 9994/4

Z, Ẓ

Zakariyyā b. Muḥammad b. Aḥmad b. Zakariyyā al-Anṣārī as-Sunaykī al-Azharī, Abū Yaḥyā, Zaynuddīn: 10033/4

az-Zamaḫšarī, v. Maḥmūd b. 'Umar Ğārullāh az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim

az-Zanğānī, v. Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb az-Zanğānī, 'Izzuddīn

Zārī, v. 'Abdī 'Abdurraḥmān Zārī

az-Zarnūğī, v. Burhānuddīn az-Zarnūğī

Zaynul'ābidīn b. Ḫalīl: 10073/3 - 10074

Šayḫ Zayn al-'Ābidīn b. Šayḫ Muḥammad al-Bakrī: 9904

az-Zuwārī, v. Qāḍī Abū Sa'īd b. Aḥmad az-Zuwārī

Ž

Žapčawī, 'Abdulwahhāb Ilhāmī Žapčawī

INDEKS PREPISIVAČA
INDEX OF COPYISTS

A, ‘A

‘Abdullāh ‘Alī-efendi-zāde (Aliefendić) Užičanin: 10182
‘Abdullāh b. al-ḥāğ Ḥasan-efendi at-Trabinlī (iz Trebinja): 9955/1 - 2
Abū Bakr ar-Riḍā’ī: 10162
Aḥmad b. Ğānim: 9933
‘Alī b. Ğa‘far: 9996/1
Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ḥasan b. ‘Alī: 10103/4
Aḥmad b. Muṣṭafā: 10117/1
Aḥmad b. Muṣṭafā, iz Miṣrī Aḥmad-begova džemata u Pljevljima: 10045
‘Alī b. Muṣṭafā: 10066/3
‘Āmir b. ‘Alī al-Ḫaṭīb al-Miyahī (iz Almiye u Egiptu): 9954
Ayyūb b. Ibrāhīm. 9990/1

B

Baliġrādī Muṣṭafā Muḥibbī b. al-ḥāğğ Muḥammad b. ‘Abdullah, naib u Šabcu: 10117, 10121/1 - 2
al-Bosnawī: 9982
Bosnawī Ibrāhīm iz Tešnja: 10090

D

Darwīš ‘Alī b. Muḥammad al-Wārdārī: 10122
Darwīš, sin hafiza Darwīša: 9942

Ğ,

Ğa‘fara b. Bahrām: 10106
Ğa‘far b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī: 9958/5

Ḥ,

Ḥāfiẓ Muṣṭafā b. Ḥasan-efendī al-Bosnawī: 9985/2
Ḥamza b. Ilyās: 9935
Handžić Mehmed: 9907 - 9909, 10110/1 - 4, 10186, 10188
Ḥasan b. Ibrāhīm iz kasabe Foča: 10104/1
Ḫawāğa Muḥammad Rušdī: 10036
Ḥusayn b. Aḥmad: 9986
Ḥusayn b. Muḥammad: 10110

I

Ibrāhīm: 10041/7 - 8
Ibrāhīm b. ‘Abdullāh: 9932/1 - 2
Ibrāhīm b. ‘Abdullāh Ṣādiq-zāde (Sadiković): 10032
Ibrāhīm-beg: 10042
Ibrāhīm b. Ismā‘īl: 9911

Ibrāhīm b. Maḥmūd: 10113
Ibrāhīm b. Muḥammad Mrqotiklī (iz Mrkotića kod Tešnja): 10156
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Ḥusayn: 10169
Ibrāhīm b. Yūsuf Bosnawī: 9994/3, 5 i 7
Idrīs b. Salīm al-Baliġrādī: 10111
ʻĪsā-zāde: 9970/1
Ismāʻīl Ḥaqqī: 10100/2

K

Kenan Lehić iz sela Kruščica u džematu Dnoluka (kod Jajca): 10175/4

M

Muhamed Enveri Kadić: 10184 - 10185
Muhamed Garčević iz Prijedora: 10187
Muḥammad b. Aḥmad: 9991
Muḥammad ʻĀṣimī b. ʻAbdurraḥmān al-Ḥasanī (ili al-Ḥusnī): 9921
Muḥammad b. al-Ḥāğī Ḥasan: 9971/2
Muḥammad-beg iz Pljevalja: 10134
Muḥammad b. Ismāʻīl al-ʻImādī: 9912
Muḥammad b. Maḥmūd: 9998/1
Muḥammad Bistrīğī iz Sarajeva: 10048/3
as-Sayyid Munlā Aḥmad b. ḥāğī ʻUmar-zāde: 9985/1
Muhammed (ili Mehmed) Heljdo: 10175/3
Muḥammad al-Ḥusaynī al-ʻAlawī: 10065
H̱awāğa Muḥammad Rušdī: 10036
Muḥammad b. Ṣāliḥ Glamočak, Ḥaqqī: 10178
Muḥammad Ṭūrik (Đurić): 10046
Mullā Murād b. ʻAlī Kasić: 10140/1
Muṣṭafā: 9996/2
Muṣṭafā b. Bakr: 10087/1 - 4
al-ḥāğğ Muṣṭafā b. al-ḥāğğ Bāyazīd: 10052
Muṣṭafā b. Ḥasan: 9980/1 i 6
Muṣṭafā b. Ḥusayn: 9905
Muṣṭafā b. Muḥammad: 9979/19
Mustafa-ef. Abaz: 10141
Muṣṭafā Muḥibbī Baliġrādī: 10062
Mustafa Ševki Užičanin: 10182

S, Ṣ

Ṣāliḥ b. ʻAlī: 10179
Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Bosnawī: 9984/1 - 8
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā: 9975/1 - 3
Ṣāliḥ b. Šaʻbān Onogoštawī (iz tvrđave Onogošte (Nikšića): 9925/8
Salih Safvet Bašić: 10189
Sayyid ʻAlī, Ibn aṭ-Ṭayyibī: 10159

Š

Šakir Alihodžić, sin Ahmedov iz sela Bila: 10039

U, ‘U

Umar b. Aḥmad b. Ma‘ālī: 9952/2

‘Uṯmān b. Walī al- Ārmūrī: 10066/1

V

Višegrađanin Berber Muṣṭafā, Aġā-zāde (Agić) Nuruddīn, iz Novog Pazara: 10142/9

Y

Ya‘qūb b. aš-šayẖ Muṣṭafā: 10075/4

Yūsuf b. ‘Abdullāh, učenik ‘Uṯmān-ef. al-Bosnawīje al-Madarīğīje: 10180

Yūsuf b. Ibrāhīm: 9936

INDEKS VLASNIKA I VAKIFA
INDEX OF OWNERS AND DONORS

A, ʻA

Abdulkadir-ef. Alihodžić iz Bihaća: 10140/2
al-ḥāǧǧ ʻAbdullāh b. aš-šayẖ Abū Bakr: 10121
ʻAbdullāh b. al-ḥāǧ Ḥasan-efendī: 9955/2
ʻAbdullāh b. Ḥusayn al-Bosnawī: 9941
ʻAbdullāh b. Ḥusayn, kadija na Galati: 10050
ʻAbdullāh b. Muḥarram: 10044/8
ʻAbdullāh Qauqči-zāde (Kaukčić): 10088
ʻAbdulwahhāb b. aš-šayẖ Aḥmad: 9961/3
ʻAbdurraḥmān: 10049
Aḥmad: 10168/2
hadži Aḥmad: 9971/2
as-Sayyid Aḥmad: 10175/4
as-Sayyid Aḥmad, kadija u Pljevljima: 10134
Aḥmad-āġā Bāb as-Saʻāda: 10108
Aḥmad b. Ḥusayn b. Aḥmad: 9970/6
Aḥmad ar-Rūmī b ʻAlī: 10105
Ahmed-beg Kulenović (Qulan-zāde): 10080
Ahmed-beg Resulbegović: 9955/2
ʻAlī b. ʻIzzat: 9970/6
ʻAbdullāh b. Muṣṭafā iz Pljevalja: 9971/2
Alihodžić, v. Abdulkadir-ef. Alihodžić iz Bihaća
Atif Alihodža iz Viteza: 9938
Avdo Polić iz Gornjeg Vakufa: 10158/4
Azapagić, v. Hafiz Mehmed Teufik-ef. Azapagić, reisul-ulema

B

Bahrudin Boloban iz Konjica: 9998/2, 10006/2
Bejtić, v. Jagoda Bejtić iz Sarajeva
Bejtulahović, v. Skender Bejtulahović, iz sela Čolopek kod Tetova
Boloban, v. Sejfulah-ef. Boloban iz sela Treboje (kod Konjica)
Borovina, v. Nazif Borovina iz Sarajeva
Bukarica, v. Osman-efendi Bukarica, naib u Gornjem Vakufu
Bušatlić, v. Ismet Bušatlić iz Sarajeva

Ć

Ćatić, Ṣāliḥ-efendīja: 9987

Č

Čalabī as-Sayyid Muṣṭafā Nūrullāh Aḥmad Qayyim-efendī-zāde: 9997

D

Defterdarević, Sulejman-beg, sin hadži Hasan-bega iz Trebinja: 9955/2

Đ

(Porodica) Đumišić iz Banje Luke: 10071, 10095

DŽ

Džamija iz sela Dubrava kod Bos. Gradiške: 10136

Džamija u mahali Žabljak u Ljubuškom: 10032

Dženetić, v. Ğannatī-zāde

E

Edhem Ruždić: 10004/4, 10005/8

Elči Ibrāhīm-pāša, muhafiz Bosne: 9964

Elči Ibrahim-pašina (Fejzija) medresa u Travniku: 9956, 9964, 10066/3, 10112

Emin Islamovski iz Struge: 10158/4

Ervin Sućeska iz Sarajeva: 10008/4, 10024, 10106

F

Fejzija medresa u Banjoj Luci: 10114

Fikret-ef. Pašanović iz Sarajeva: 9999, 10011, 10178, 10183

G, Ğ

Ğannatī-zāde (Dženetić): 10149

Garčević, v. Muhamed Garčević iz Prijedora

H, Ḫ, Ḥ

Ḫalīl b. ʻAlī-paša: 9911

Halilbašić, v. Ibrahim-beg Halilbašić

Handžić, v. Mustafa Handžić

Hasan-beg Teftedarević: 10130

Ḥasan-pāšā b. ʻAlī-beg: 10111

Hromić, v. Ṣāliḥ Hromo-zāde (Hromić)

Ḥusayn b. Muṣṭafā: 10049

Šejh Husejn Edib-ef., zvani Horoz Baba: 10037

Šayḫ Ḥusayn-efendī al-Wāʻiẓ: 10114/2

I

Ibrahīm: 10044/8, 10052

Ibrahim-beg Halilbašić: 9933

Ibrāhīm b. Ibrāhīm-efendī: 9928

Ibrāhīm b. Muṣṭafā, vaiz u kasabi Nevesinje: 9971/2

Ibrāhīm Višegrađanin iz Novog Pazara: 10142/9

Islamovski, v. Emin Islamovski iz Struge

Ismet Bušatlić iz Sarajeva: 10025/3 - 10027, 10029, 10036, 10058 - 10060, 10064

J

Jagoda Bejtić iz Sarajeva: 10002/4, 10003, 10005/8, 10052, 10054/3, 10097, 10146

K

Kadić, v. Kenan Kadić iz Sarajeva

Kadić, v. Muhamed Enveri Kadić

(Porodica) Kapetanović iz Bosanskog Novog: 10144

Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 9972

Kaukčić, v. ʻAbdullāh Qauqči-zāde (Kaukčić)

Kenan Kadić iz Sarajeva: 10017, 10021/2, 10056, 10062

Kiličbegović, Dževad i Zenka iz Štokholma, porijeklom iz Bosanskog Novog: 10144

Kiličbegović, Fatima iz Bosanskog Novog: 10144

Kiličbegović, Nazif iz Bosanskog Novog: 10144

Knjižara *Nostalgija* iz Prijedora: 10121

Kulenović, v. Ahmed-beg Kulenović (Qulan-zāde)

Kurt, v. Muhamed Šefket Kurt, muftija u Tuzli

M

Maglajla, Abdulah, imam iz Foče: 10065

Mehmed-aga iz Rozgrada (u Bugarskoj): 10125

Hafiz Mehmed Teufik-ef. Azapagić, reisu-l-ulema: 20261

Mestvica, v. Muhamed Mula Mestvica

Mešić, v. Suad Mešić iz sela Lepenica kod Tešnja

Muftić, Enis, geometar iz Banje Luke: 9926

Muftī-zāde (Muftić) Aḥmad iz Donjeg Vakufa: 9904

Muhamed-aga Aganić: 10102/5

Muhamed Enveri Kadić: 10184 - 10185

Muhamed Garčević iz Prijedora: 10187

Muhamed Mula Mestvica: 10092/3

hadži Muhamed Ruždić, naib u Pruscu: 10005/8

Šejh Muḥammad, muftija u Travniku: 10143

Muḥammad ʻĀrif al-Ḥilmī: 10162

Muḥammad Asʻad: 9956

Muḥammad b. Ḥasan al-Bosnawī al-Qādirī, šejh Hadži Sinanove tekije u Sarajevu: 10101/3

Muḥammad b. Muṣṭafā: 10088

Muḥammad b. Muẓaffar: 10119/28

Muḥammada Ḥasīb: 10050

Muḥammad-ef.: 10149

Muḥammad Saʻīd: 10088, 10105

Muḥammad Šahrī: 10105

Muhamed Šefket Kurt, muftija u Tuzli: 9919
Mulahamidović, Hamid-efendi iz Sarajeva: 10149
Muṣṭafā: 10006/2, 10145
al-ḥāğī Muṣṭafā: 10009/6
Muṣṭafā b. Aḥmad: 10002/4
Mustafa Handžić: 9907 - 9909, 10110/4
Mustafa-kapetan, sin Omera kapetana iz tvrđave Kozarac: 10140/1
Muṣṭafā Muḥibbī: 10017, 10017/2, 10056, 10062
al-ḥāğğ Muṣṭafā al-Qāḍī: 9990/2
Muṣṭafā Ṣidqī: 10060
Muṣṭafā Šawqī: 10182

N

Nazif Borovina iz Sarajeva: 9928, 9942, 10000, 10012, 10053

O

Odbora IZ Banja Luka: 10131
Odbora IZ Mostar: 10171
Odbora IZ Zenica: 10170
Osman Asaf Sokolović: 9960/6, 10014, 10057, 10090, 10113, 10116, 10124, 10157, 10161, 10172, 10179
Osman-efendi Bukarica, naib u Gornjem Vakufu: 9904
Osmana Šehdi: 9910/2

P

Pašanović, v. Fikret-ef. Pašanović iz Sarajeva
Polić, v. Avdo Polić iz Gornjeg Vakufa

R

Resulbegović, v. Ahmed-beg Resulbegović
Ruždić, v. Edhem Ruždić
Ruždić, v. hadži Muhamed Ruždić, naib u Pruscu

S

Sagir hadži Alijina džamija na Hridu: 10083/5
Ṣāliḥ b. Ḥasan-paša: 10111
Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šam'ī-zāde (Šemić): 9973
Ṣāliḥ Hromo-zāde (Hromić): 10088
Salim ef. Muftić: 10009/6
Sejfulah-ef. Boloban iz sela Treboje (kod Konjica): 10006/2
Sinanudin Sokolović iz Sarajeva: 9990/2
Skender Bejtulahović, iz sela Čolopek kod Tetova: 10111
Sokolović, v. Osman Asaf Sokolović
Soroš media centra iz Sarajeva: 10121
Suad Mešić iz sela Lepenica kod Tešnja: 10156
Sućeska, v. Ervin Sućeska iz Sarajeva
Sulaymān: 9940
Svrzo, Mehmed-efendija, sin Muhammed-agin: 10135

Š

Ša'bān: 9942
Šemić, v. Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šam'ī-zāde (Šemić)

T

Teftedarević, v. Hasan-beg Teftedarević

U

Ujedinjene medrese u Banjoj Luci: 10122
'Uṯmān b. Muḥammad iz Gördesa: 9991
'Umar Ḥaqqī:101042

V

Višegrađani, v. Ibrāhīm Višegrađanin iz Novog Pazara

Y

Yaḥyā Ḫulūṣī al-Bosnawī: 10089
Yegen Muḥṣṭafā Beg-zāde Muḥammad Amīn, defterdar bosnanskih timara: 9952/6
Yūsuf b. 'Abdullāh, učenik 'Uṯmān-ef. al-Bosnawīje al-Madarīğīje: 10180
Yūsuf b. Aḥmad: 10064

Z

Zehra bint Meho: 10061

INDEKS MJESTA I USTANOVA
INDEX OF PLACES AND INSITUTIONS

A

Albanija: 10105, 10111
Aleksandrija: 9998/2
Almija, selo u Egiptu: 9954
Amasija. 9958/5
Amerika: 10142/7
Amid: 10162
Anadolija: 10026, 10162
Antakija: 10067
Arkadija: 10089
Avlona, sandžak u Albaniji: 9904
Aya Sofija: 10034/1
al-Azhar, univerzitet: 9939/2, 10076/4

B

Badža (Beja) u Tunisu: 9904, 10084
Bagdad: 9952/1, 10111, 10114/1
Bahrejn: 9979/8
Balkan: 10110/3
Banja Luka: 9926, 9958/9, 10025/3, 10029, 10071, 10095, 10114/2, 10122, 10130,
Basra: 10056
Bihać: 10140/2
Bila: 10039
Bitolja: 10048
Blagaj: 10038/2
Bosanska Gradiška: 10136
Bosanski Novi: 10144
Bosna: 9905, 9958/10, 10056, 10100/1- 2, 10102/2, 10110/1 i 4, 10139, 10144
Bosna i Hercegovina: 9958/9, 10110/3, 10139, 10147, 10151 - 10152, 10155,
Bögürdelen (Šabac): 10056, 10106
Brčko: 10021/1
Brusa: 10039,
Bugarska: 10125
Bulak: 9906, 10076/4, 10104/2, 10106, 10114/1
Bursa: 10069/2, 101119/25

C

Carigrad: 9958/10, 9984/1, 3, 7 i 8, 9991, 9996/2, 10034/1, 10044/3, 10089, 10105, 10119/13, 23 i 28, 10130, 10133
Cizren: 9912
Crna Gora: 10155

Č

Čopelk, selo na Kosovu: 10111

D

Dalmacija: 10102/2
Damask: 10104/2
Debar: 10111
Delhi: 9996/2, 10102/3
Dnoluke kod Jajca: 10175/4
Donji Vakuf: 9904, 10181
Dubrave, selo kod Bos. Gradiške: 10136
Duvno: 10189

E

Egipat: 9906, 9954, 9996/2, 10056, 10066/3, 10070, 10104/2 - 10105, 10170, 10173/3, 10185
Evropa: 10042

Đ

Đenova: 10035/4

Dž

Džam: 9959/1, 10065
Džurdžan: 9997

F

Foča: 9941, 9958/9, 10000, 10012, 10065 - 10066/2, 10104/1
Fojnica: 10182
Fes: 10084, 10104/1 - 10105

G, Ğ

Galata: 10050
Galipolje: 10119/28
al-Ğazīra al-'Umariyya: 9912
Gedūs (danas Gediz u Turskoj): 10100/1 - 2
Gornji Egipat: 9998/2
Gornji Vakuf: 9904, 10158/4
Gördes: 9991
Gračanica: 9958/9
Gradačac: 10178
Granada: 9904, 10084, 10105
Grčka: 10089, 10152, 10156
Grude: 10176/1

H

Halep: 10119/3
Havarizm: 9997
Herat: 9959/1 - 2, 10065,
Horasan: 9959/1, 10065, 10102/4
Hrid, mahala u Sarajevu: 10083/5
Hrvatska: 10102/2

I

Indija: 9953, 9955/2,
Iran: 10076/4, 10102/4
Istanbul: 9951, 9994/5, 10056, 10070, 10089, 10102/3, 10104/1, 10114/1, 10119/1, 10144, 10175/2

J

Jajce: 10175/4

K

Kairo: 9906, 9939/2, 9952/1, 9996/2, 9998/2, 10076/4, 10084 - 10085, 10106 - 10107, 10114/1, 10119/3
Kalkandelen (Tetovo): 10049

Kalkuta: 9953, 9955/2, 10104/1
Kaniža: 10116
Kefa: 9981/3
Kerbela: 10055
Konjic: 9995, 10006/2
Kosovo: 10111
Kozarac: 10140/2
Kralupi: 10119/8
Kratovo: 10093/7
Kreta: 10056
Krim: 9981/3
Kruščica, selo kod Jajca: 10175/7
Kruševac: 9958/10, 10044/3
Kufa: 10002/2
Kuhandiz: 9959/2
Kütahya: 10100/1 - 2

L

Lepenica: 10157
Livno: 10147, 10176/1

LJ

Ljubuški: 10032

M

Mađarska: 10144
Makedovija: 10048 - 10049, 10093/7, 10111
Manastir (Bitolja): 10048
Manisa: 9991
Maroko: 10104/1
Medina: 10030/2
Mediteram: 10110/3
Mekka: 9981/3, 10056, 10067, 10083/2, 10124
Menteše: 10026
Moreja: 10089
Mostar: 9958/9, 9973, 10038/2, 10108 - 10109, 10147, 10170
Mrkotići: 10156
Muġla: 10026

N

Nikšić: 9925/8, 10039
Novi Pazar. 10142/6, 7 i 9
Novo Brdo: 9958/10, 10044/3

O

Onogošta, tvrđava: 9925/8
Ostrogon: 10142/9

P

Pljevlja: 9971/2, 10045, 10134
Pravište: 10156
Premedi (Permeti), kadiluk: 9904
Prevlje, selo kod Konjica: 10130
Prijedor: 10121, 10187
Prizren: 10119/27
Prusac: 9904 - 9905, 10142/8 - 9, 10147

Q

Qavarna: 9985/1

R

Rijad: 10119/7
Rim: 10119/23
Rovinj: 9905
Rozgrad: 10125
Rumelija: 9958/10, 10044/3, 10056, 10133

S

Sana: 9994/7
Sanski Most: 9994/7
Sarajevo: 9925/6, 9928, 9941, 9958/9, 9990/2, 9999 - 10000, 10002/4, 10003, 10005/8, 10008/4, 10011 - 100012, 10014, 10017, 10024 - 10025/3, 10026 - 10027, 10029, 10032, 10036, 10038/2 - 3, 10052 - 10054, 10056 - 10060, 10062, 10064 - 10065, 10081, 10097, 10106, 10119/8, 10121, 10141, 10146 - 10147, 10149, 10157, 10172/4, 10178 - 10179, 10183 - 10184, 10188 - 10189
Septa: 10105
Sirija: 10170
Skadar:10117/3
Skoplje: 10042, 10119/14, 10122,
Slavonija: 10144
Split: 9905
Srbija: 10155
Struga: 10158/4

Š

Šabac: 10017, 10056, 10106
Šam: 9952/5
Šeranš (kod Zakhoa)
Štokholm: 10144
Šturlić: 10106

T

Taberistan: 10111
Taškent: 10102/3
Tešanj: 10156 - 10157
Tetovo: 10049, 10111
Tigris: 9912
Travnik: 9942, 9956, 9964, 10039, 10066/3, 10112, 10143
Trebinje: 9955/1 - 2
Treboje: 10006/2
Trogir: 9905
Tunis: 9904, 10084
Turbe: 10162
Turska: 9991, 10042, 10100/1 - 2, 10152
Tus: 10076/4, 10102/4
Tuzla: 9919

U, Ü

Ulog: 9958/9, 10133
Üsküdar: 10035/1

V

Valona: 10105
Venecija: 9905
Visoka Porta: 9958/9
Visoko: 10143
Višegrad: 9958/9
Vitez: 9938

Z

Zadar: 9905
Zenica: 10170
Zvornik: 9929, 10102/2

Ž

Žabljak, mahala u Ljubuškom: 10032

KATALOŠKI INDEKS

9904	R-4186
9905	R-6637
9906	R-10404
9907	R-6959
9908	R-6960
9909	R-6958
9910	R-823
9911	R-8972
9912	R-9761
9913	R-3109
9914	R-10451
9915	R-8971
9916	R-3426
9917	R-7716
9918	R-9607
9919	R-8440
9920	R-7115
9921	R-8192
9922	R-5516
9923	R-9510
9924	R-9419
9925	R-2516
9926	R-3304
9927	R-9103
9928	R-10510
9929	R-4430
9930	R-7663
9931	R-9507
9932	R-7627
9933	R-4415
9934	R-9561
9935	R-9120
9936	R-9082
9937	R-4575
9938	R-6943
9939	R-9002
9940	R-8558
9941	R-10509
9942	R-9399
9943	R-9589
9944	R-9508
9945	R-9063
9946	R-815
9947	R-8368
9948	R-2283
9949	R-3047
9950	R-10194
9951	R-9142
9952	R-3140
9953	R-10529
9954	R-9067
9955	R-6506
9956	R-3545
9957	R-4904
9958	R-9057
9959	R-220
9960	R-5644
9961	R-8236
9962	R-6166
9963	R-9463
9964	R-5117
9965	R-8199
9966	R-10021
9967	R-2292
9968	R-9165
9969	R-10463
9970	R-3262
9971	R-3636
9972	R-1338
9973	R-4005
9974	R-3001
9975	R-2962
9976	R-1568
9977	R-1230
9978	R-818
9979	R-2430
9980	R-10465
9981	R-8369
9982	R-9271
9983	R-7756
9984	R-9363
9985	R-9762
9986	R-7594
9987	R-10441
9988	R-10413
9989	R-9378
9990	R-8938
9991	R-9400
9992	R-10513
9993	R-7709
9994	R-8613
9995	R-3097
9996	R-10501
9997	R-9074
9998	R-10442
9999	R-10468

10000	R-10508
10001	R-5225
10002	R-10426
10003	R-10432
10004	R-10410
10005	R-10407
10006	R-10444
10007	R-10524
10008	R-10516
10009	R-1275
10010	R-9346
10011	R-10469
10012	R-10523
10013	R-10528
10014	R-5468
10015	R-4354
10016	R-3179
10017	R-10438
10018	R-9820
10019	R-8293
10020	R-9748
10021	R-10437
10022	R-10412
10023	R-4032
10024	R-10514
10025	R-10481
10026	R-10490
10027	R-10496
10028	R-7585
10029	R-10494
10030	R-6369
10031	R-10459
10032	R-6952
10033	R-10415
10034	R-6211
10035	R-5588
10036	R-10499
10037	R-3555
10038	R-4262
10039	R-10526
10040	R-3282
10041	R-10521
10042	R-1337
10043	R-9170
10044	R-7614
10045	R-6906
10046	R-4725
10047	R-9274
10048	R-9612
10049	R-5796
10050	R-9750
10051	R-7710
10052	R-10428
10053	R-10525
10054	R-10421
10055	R-5662
10056	R-10436
10057	R-5421
10058	R-10482
10059	R-10492
10060	R-10483
10061	R-10456
10062	R-10440
10063	R-9117
10064	R-10489
10065	R-4417
10066	R-2902
10067	R-9370
10068	R-9116
10069	R-9650
10070	R-9471
10071	R-10308
10072	R-10239
10073	R-6784
10074	R-10511
10075	R-9243
10076	R-9623
10077	R-9512
10078	R-9244
10079	R-9403
10080	R-9402
10081	R-9497
10082	R-10464
10083	R-10425
10084	R-3277
10085	R-9770
10086	R-3295
10087	R-9362
10088	R-1750
10089	R-9097
10090	R-5946
10091	R-5253
10092	R-2933
10093	R-5415
10094	R-9279
10095	R-10234
10096	R-9838
10097	R-10419
10098	R-9134
10099	R-9536
10100	R-9144
10101	R-5492
10102	R-5581
10103	R-6324
10104	R-4796
10105	R-9096
10106	R-10518
10107	R-4862
10108	R-9023
10109	R-7532
10110	R-6962
10111	R-8347
10112	R-3500
10113	R-5977
10114	R-8510
10115	R-9051
10116	R-5679
10117	R-3329
10118	R-3450
10119	R-5864
10120	R-5832
10121	R-7819
10122	R-8491

10123	R-8488
10124	R-5640
10125	R-1262
10126	R-9550
10127	R-148
10128	R-8986
10129	R-6278
10130	R-3208
10131	R-8503
10132	R-5248
10133	R-5765
10134	R-8509
10135	R-1003
10136	R-9763
10137	R-9296
10138	R-6226
10139	R-10332
10140	R-8518
10141	R-7149
10142	R-9441
10143	R-3493
10144	R-10392
10145	R-5151
10146	R-10418
10147	R-6617
10148	R-5804
10149	R-7334
10150	R-10530
10151	R-7332
10152	R-7333
10153	R-10531
10154	R-10527
10155	R-3185
10156	R-10423
10157	R-6259
10158	R-664
10159	R-4822
10160	R-4359
10161	R-5666
10162	R-2298
10163	R-4842
10164	R-2249
10165	R-3422
10166	R-9700
10167	R-9485
10168	R-4584
10169	R-2683
10170	R-9374
10171	R-4804
10172	R-5880
10173	R-4651
10174	R-9480
10175	R-7276
10176	R-5294
10177	R-9686
10178	R-10472
10179	R-5508
10180	R-10512
10181	R-3217
10182	R-9092
10183	R-10471
10184	R-7337
10185	R-460
10186	R-6964
10187	R-5636
10188	R-6970
10189	R-10434
10190	R-10462

SIGNATURNI INDEKS

R-148	10127
R-220	9959
R-460	10185
R-664	10158
R-815	9946
R-818	9978
R-823	9910
R-1003	10135
R-1230	9977
R-1262	10125
R-1275	10009
R-1337	10042
R-1338	9972
R-1568	9976
R-1750	10088
R-2249	10164
R-2283	9948
R-2292	9967
R-2298	10162
R-2430	9979
R-2516	9925
R-2683	10169
R-2902	10066
R-2933	10092
R-2962	9975
R-3001	9974
R-3047	9949
R-3097	9995
R-3109	9913
R-3140	9952
R-3179	10016
R-3185	10155
R-3208	10130
R-3217	10181
R-3262	9970
R-3277	10084
R-3282	10040
R-3295	10086
R-3304	9926
R-3329	10117
R-3422	10165
R-3426	9916
R-3450	10118
R-3493	10143
R-3500	10112
R-3545	9956
R-3555	10037
R-3636	9971
R-4005	9973
R-4032	10023
R-4186	9904
R-4262	10038
R-4354	10015
R-4359	10160
R-4415	9933
R-4417	10065
R-4430	9929
R-4575	9937
R-4584	10168
R-4651	10173
R-4725	10046
R-4796	10104
R-4804	10171
R-4822	10159
R-4842	10163
R-4862	10107
R-4904	9957
R-5117	9964
R-5151	10145
R-5225	10001
R-5248	10132
R-5253	10091
R-5294	10176
R-5415	10093
R-5421	10057
R-5468	10014
R-5492	10101
R-5508	10179
R-5516	9922
R-5581	10102
R-5588	10035
R-5636	10187
R-5640	10124
R-5644	9960
R-5662	10055
R-5666	10161
R-5679	10116
R-5765	10133
R-5796	10049
R-5804	10148
R-5832	10120
R-5864	10119
R-5880	10172
R-5946	10090
R-5977	10113
R-6166	9962

R-6211	10034
R-6226	10138
R-6259	10157
R-6278	10129
R-6324	10103
R-6369	10030
R-6506	9955
R-6617	10147
R-6637	9905
R-6784	10073
R-6906	10045
R-6943	9938
R-6952	10032
R-6958	9909
R-6959	9907
R-6960	9908
R-6962	10110
R-6964	10186
R-6970	10188
R-7115	9920
R-7149	10141
R-7276	10175
R-7332	10151
R-7333	10152
R-7334	10149
R-7337	10184
R-7532	10109
R-7585	10028
R-7594	9986
R-7614	10044
R-7627	9932
R-7663	9930
R-7709	9993
R-7710	10051
R-7716	9917
R-7756	9983
R-7819	10121
R-8192	9921
R-8199	9965
R-8236	9961
R-8293	10019
R-8347	10111
R-8368	9947
R-8369	9981
R-8440	9919
R-8488	10123
R-8491	10122
R-8503	10131
R-8509	10134
R-8510	10114
R-8518	10140
R-8558	9940
R-8613	9994
R-8938	9990
R-8971	9915
R-8972	9911
R-8986	10128
R-9002	9939
R-9023	10108
R-9051	10115
R-9057	9958
R-9063	9945
R-9067	9954
R-9074	9997
R-9082	9936
R-9092	10182
R-9096	10105
R-9097	10089
R-9103	9927
R-9116	10068
R-9117	10063
R-9120	9935
R-9134	10098
R-9142	9951
R-9144	10100
R-9165	9968
R-9170	10043
R-9243	10075
R-9244	10078
R-9271	9982
R-9274	10047
R-9279	10094
R-9296	10137
R-9346	10010
R-9362	10087
R-9363	9984
R-9370	10067
R-9374	10170
R-9378	9989
R-9399	9942
R-9400	9991
R-9402	10080
R-9403	10079
R-9419	9924
R-9441	10142
R-9463	9963
R-9471	10070
R-9480	10174
R-9485	10167
R-9497	10081
R-9507	9931
R-9508	9944
R-9510	9923
R-9512	10077
R-9536	10099
R-9550	10126
R-9561	9934
R-9589	9943
R-9607	9918
R-9612	10048
R-9623	10076
R-9650	10069
R-9686	10177
R-9700	10166
R-9748	10020
R-9750	10050
R-9761	9912
R-9762	9985
R-9763	10136
R-9770	10085
R-9820	10018
R-9838	10096
R-10021	9966

R-10194 9950
R-10234 10095
R-10239 10072
R-10308 10071
R-10332 10139
R-10392 10144
R-10404 9906
R-10407 10005
R-10410 10004
R-10412 10022
R-10413 9988
R-10415 10033
R-10418 10146
R-10419 10097
R-10421 10054
R-10423 10156
R-10425 10083
R-10426 10002
R-10428 10052
R-10432 10003
R-10434 10189
R-10436 10056
R-10437 10021
R-10438 10017
R-10440 10062
R-10441 9987
R-10442 9998
R-10444 10006
R-10451 9914
R-10456 10061
R-10459 10031
R-10462 10190
R-10463 9969
R-10464 10082
R-10465 9980
R-10468 9999
R-10469 10011
R-10471 10183
R-10472 10178
R-10481 10025
R-10482 10058
R-10483 10060
R-10489 10064
R-10490 10026
R-10492 10059
R-10494 10029
R-10496 10027
R-10499 10036
R-10501 9996
R-10508 10000
R-10509 9941
R-10510 9928
R-10511 10074
R-10512 10180
R-10513 9992
R-10514 10024
R-10516 10008
R-10518 10106
R-10521 10041
R-10523 10012
R-10524 10007
R-10525 10053
R-10526 10039
R-10527 10154
R-10528 10013
R-10529 9953
R-10530 10150
R-10531 10153

PRILOZI
SUPPLEMENTS

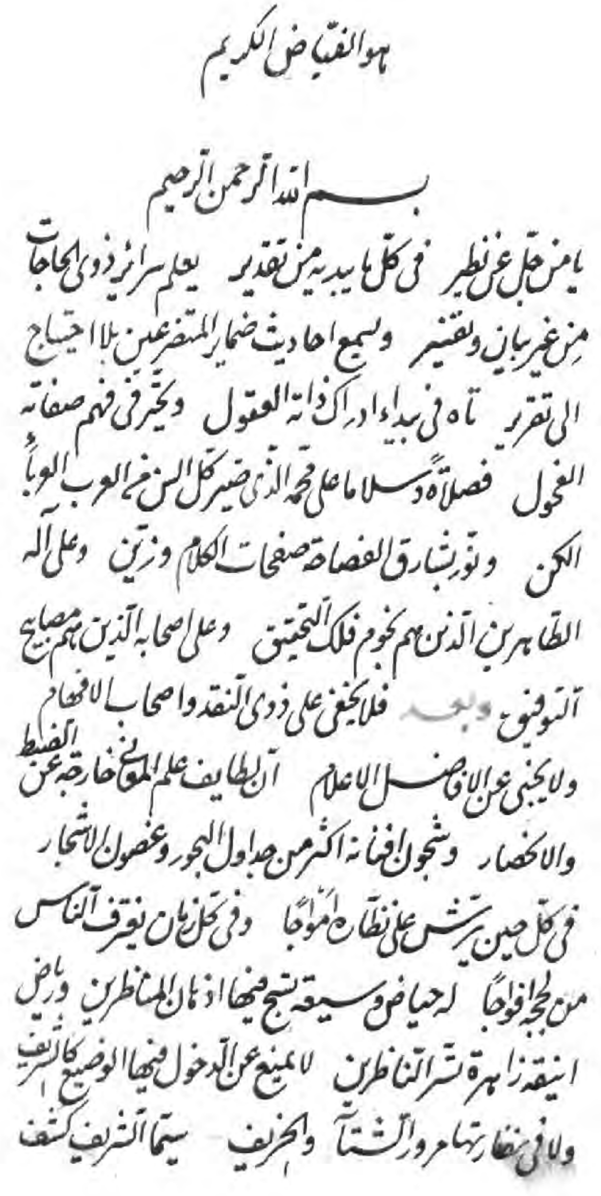

هو الفياض الكريم

بسم الله الرحمن الرحيم

يا من جل عن نظير في كل ما يبديه من تقدير يعلم سرائر ذوي الحاجات
من غير بيان وتفسير ويسمع احاديث ضماير المتضرعين بلا احتياج
الى تقرير تاه في بيداء ادراك ذاته العقول وتحير في فهم صفاته
الفحول فصلاة وسلاما على محمد الذي صير كل السن من العرب الوباء
الكن ونور بشارق الفصاحة صفحات الكلام وزين وعلى آله
الطاهرين الذين هم نجوم فلك التحقيق وعلى اصحابه الذين هم مصابيح
التوفيق وبعد فلا يخفى على ذوي النقد واصحاب الافهام
ولا يخفى عن الافاضل الاعلام ان لطايف علم المعاني خارجة عن الضبط
والانحصار وشجون افنانه اكثر من جداول البحور وغصون الاشجار
في كل حين يترشح على نطاق امواجا وفي كل زمان يغترف الناس
من لجة افواجا لاحياضه وسيعة تسيح فيها اذهان المناظرين ورياض
انيقة زاهرة تسر الناظرين لا يمنع عن الدخول فيها الوضيع كالشريف
ولا في نظار تهامه والشتاء والخريف سيما الشريف كشف

Početak djela *Ḥāšiya ʻalā Šarḥ Miftāḥ al-ʻulūm*. Napisao na arapskom jeziku Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde, umro 1073/1663. godine. Vidi br. 10066/2 (R-2902).

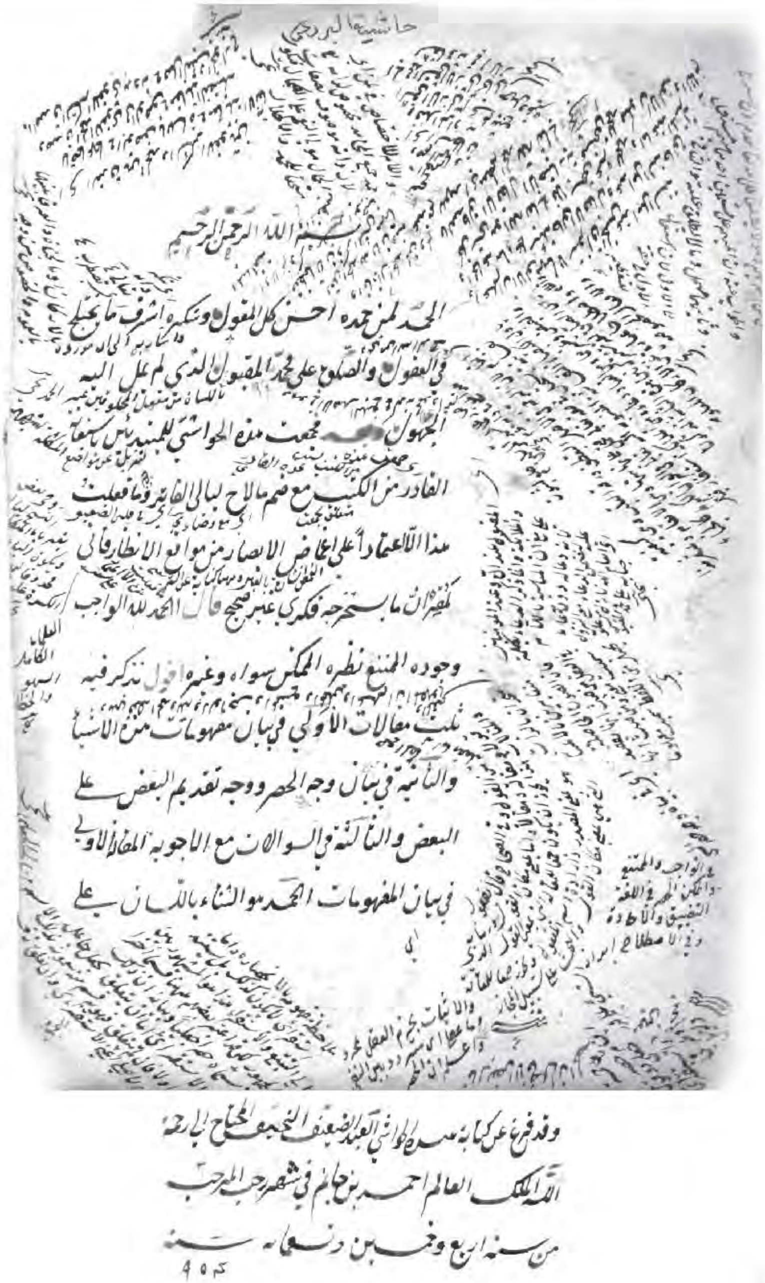

حاشية البردعي

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لمن حمده احسن كل المقول وشكره اشرف ما يختلج
في العقول والصلوة على محمد المقبول الذي لم يعل اليه
الجهول جمعت هذه الحواشي للمبتدين باسعاف
القادر من الكتب مع ضم ما لاح لبالي الفاتر وما فعلت
هذا الاعتماد اعلى اغماض الابصار من مواقع الانظار فالى
لمغفران ما يستخرجه فكري غير صحيح قال الحمد لله الواجب
وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه وغيره اقول نذكر فيه
ثلث مقالات الاولى في بيان مفهومات متن الاشياء
والثانية في بيان وجه الحصر ووجه تقديم البعض على
البعض والثالثة في السؤالات مع الاجوبة المقالة الاولى
في بيان المفهومات الحمد هو الثناء باللسان على

وقد فرغ عن كتابة هذه الحواشي العبد الضعيف النحيف المحتاج الى رحمة
الله الملك العالم احمد بن غانم في شهر رجب المرجب
من سنة اربع وخمسين وتسعمائة
٩٥٤

Početak djela *Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā Šarḥ al-Īsāġuğī li al-Kātī*.
Prepisao Aḥmad b. Ğānim u mjesecu redžebu 954/1547. godine.
Vidi br. 9933 (R-4415).

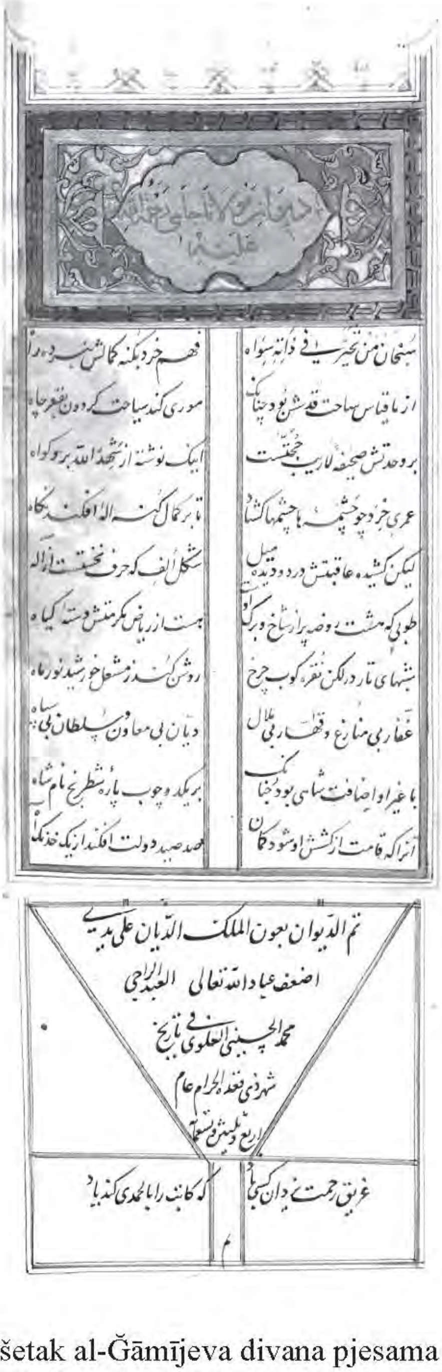

دیوان مولانا [illegible]
علیه

سبحان من تحیر فی ذاته سواه فهم خرد بکنه کمالش نبرده راه
از ما قیاس ساحت قدسش بود چنانک موری کند سیاحت گردون بقعر چاه
بر وحدتش صحیفه لاریب حجتست اینک نوشته از شهد الله برو گواه
عمری خرد چو چشمه با چشمها گشاد تا بر کمال کنه اله افکند نگاه
لیکن کشیده عاقبتش درد و دیده میل شکل الف که حرف نخست از اله
طوبی که هشت روضه پر از شاخ و برگ او هست از ریاض مکرمتش دسته گیاه
شبهای تار در لگن نقره کوب چرخ روشن کند ز مشعل خورشید نور ماه
غفار بی منازع و قهار بی ملال دیان بی معاون و سلطان بی سپاه
با غیر او اضافت شاهی بود چنانک بر یکدو چوب پاره شطرنج نام شاه
انرا که قامت از کشش او شود کمان صد صید دولت افکند از یک خدنگ آه

تم الدیوان بعون الملک الدیان علی یدی
اضعف عباد الله تعالی العبد الراجی
محمد الحسینی العلوی فی تاریخ
شهر ذی قعده الحرام عام
اربع وثلثین وتسعمایه

غریق رحمت یزدان کسی باد که کاتب را بالحمدی کند یاد

م

Početak i završetak al-Ǧāmījeva divana pjesama na perzijskom jeziku. Prepisao Muḥammad al-Ḥusaynī al-ʻAlawī u mjesecu zul-kadetu 934/1528. godine. Vidi br. 10065 (R-4417).

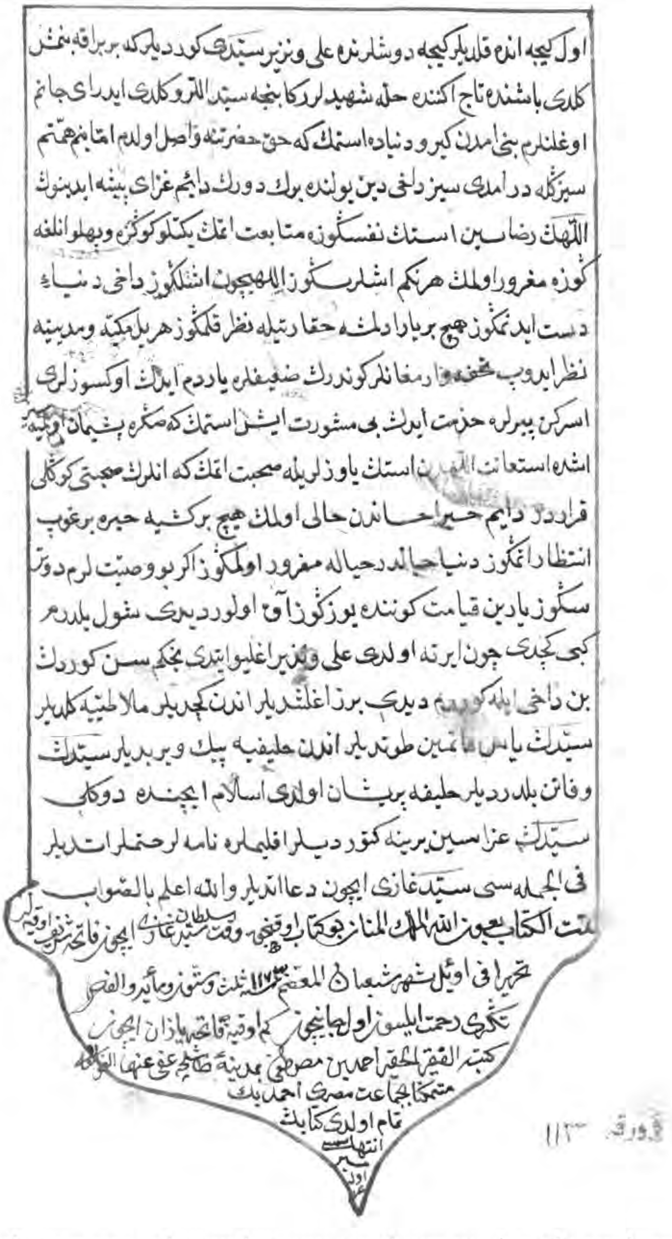

Završetak romana o legendarnom turskom nacionalnom junaku Ǧaʿfar b. Ḥusaynu, u narodu poznatom kao Sayyid Baṭṭāl Ġāzī. Prepisao Aḥmad b. Muṣṭafā u Miṣrī Aḥmad-begovu džematu u Pljevljima u mjesecu šabanu 1163/1749. godine. Vidi br. 10045 (R-6906).

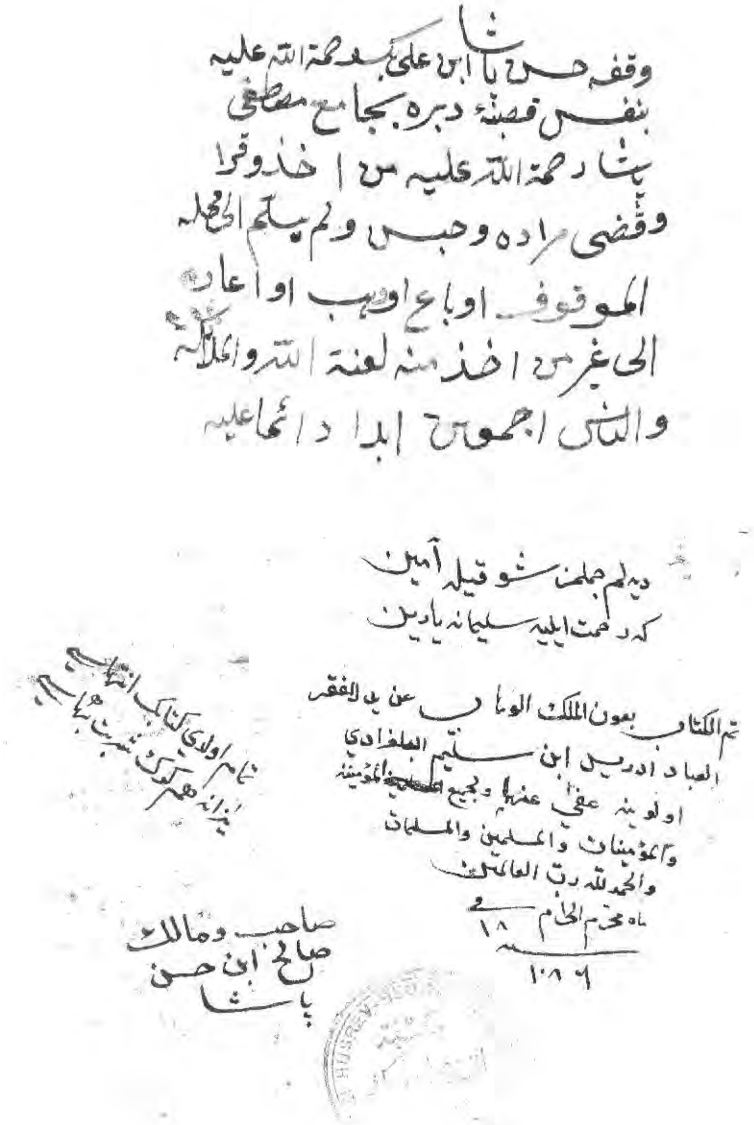

وقفه حسن پاشا ابن علی بک رحمة الله علیه
بنفس قصبهٔ دبره بجامع مصطفی
پاشا رحمة الله علیه من اخذ وقرا
وقضی مراده وحبس ولم یسلم الی محله
الموقوف او باع او وهب او اعار
الی غیر من اخذ منه لعنة الله والملائکة
والناس اجمعین ابدا دائما علیه

دیلم جلمز شو قیله آمین
کم رحمت ایله سلیمانه یادین

[illegible] اولادی کتابک انتهاسی
[illegible]

تم الکتاب بعون الملک الوهاب عن ید الفقیر
العباد ادریس ابن سلیم البلغرادی
اولو بیه عفی عنهما وجمیع [illegible] المؤمنین
والمؤمنات والمسلمین والمسلمات
والحمد لله رب العالمین
ماه محرم الحرام ۱۸
سنه ۱۰۸۶

صاحب ومالک
صالح ابن حسن
پاشا

Bilješke o prijepisu i uvakufljenju prijevoda Taberijeve historije na turskom jeziku. Prepisao u Beogradu Idrīs b. Salīm al-Baliġrādī 18. muharrema 1086/14. aprila 1675. godine, a uvakufio Ḥasan-pāša b. ʽAlī-beg za Muṣṭafā-pašinu džamiju u kasabi Debar.
Vidi br. 10111 (R-8347).

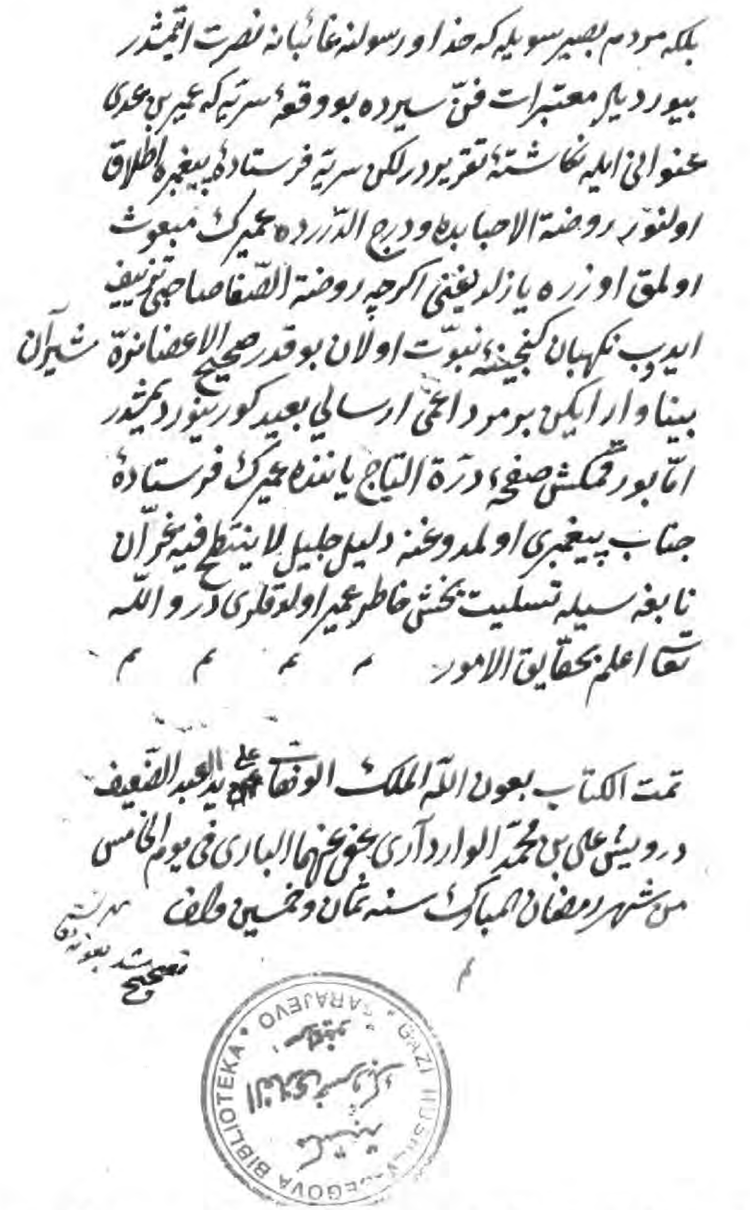

بلکه مردم بصیر سویلیه که خدا و رسولنه غائبانه نصرت ایتمشدر
بیورد یار معتبرات فن سیرده بو وقعهٔ سریه که عمیر بن عدی
عنوانی ایله نگاشتهٔ تقریر بیوردرلکن سریهٔ فرستادهٔ پیغمبره اطلاق
اولنور روضة الاحباب ده و درج الدرر ده عمیرک مبعوث
اولمق اوزره یازلدیغی اگرچه روضة الصفا صاحبی تزییف
ایدوب نگهبان گنجینهٔ نبوت اولان بو قدر صحیح الاعضانوه شیآن
بینا وار ایکن بو مرد اعمی ارسالی بعید گورینوردیمشدر
اما بو رقمکش صفحهٔ درة التاج یاننده عمیرک فرستادهٔ
جناب پیغمبری اولمدوغنه دلیل جلیل لا ینتطح فیه عنزان
نابغه سیله تسلیت بخش خاطر عمیر اولمقلری در والله
تعالی اعلم بحقایق الامور

تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب علی ید العبد الضعیف
درویش علی بن محمد الواردآری عفی عنهما الباری فی یوم الخامس
من شهر رمضان المبارک سنه ثمان وخمسین والف

تصحیح شد بعونه

Završetak prvog dijela djela *Durra at-tāğ fī sīra ṣāḥib al-mi'rāğ* koje je na turskom jeziku napisao Uways b. Muḥammad iz Skoplja, a 5. ramazana 1058/23. septembra 1648. godine prepisao Darwīš 'Alī b. Muḥammad al-Wārdārī. Vidi br. 10122 (R-8491).

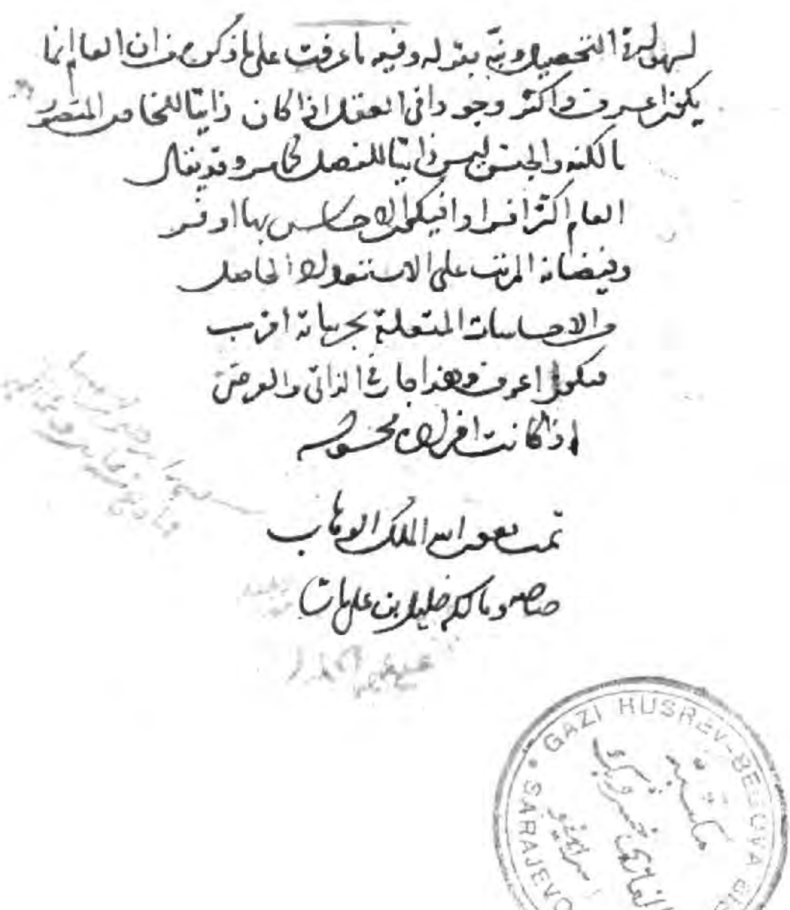

Završetak al-Ǧurǧānījeva djela *Ḥāšiya ʻalā Lawāmiʻ al-asrār fī Šarḥ Maṭāliʻ al-anwār* iz filozofije. Prepisao Ibrahīm b. Ismāʻīl 880/1475-76. godine za Ḫalīl b. ʻAlī-pašu. Vidi br. 9911 (R-8972).

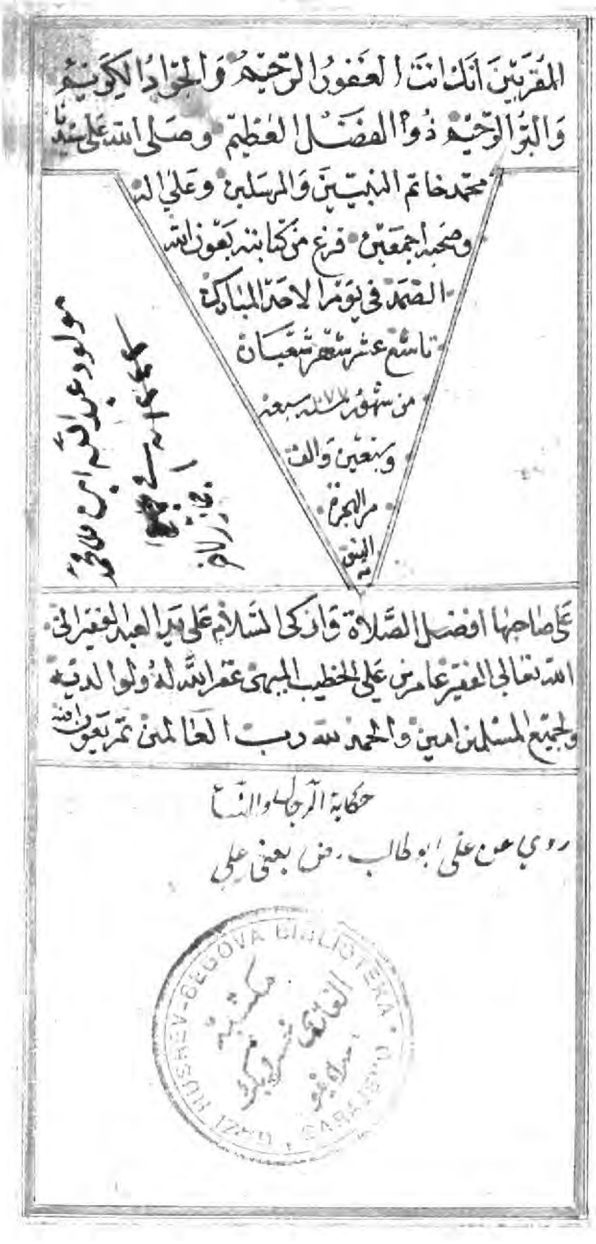

المقربين إنك أنت الغفور الرحيم والجواد الكريم
والبر الرحيم ذو الفضل العظيم وصلى الله على سيدنا
محمد خاتم النبيين والمرسلين وعلى آله
وصحبه أجمعين فرغ من كتابته بعون الله
الصمد في يوم الأحد المباركة
تاسع عشر شهر شعبان
من شهور سنة ١٠٧٧ سبعة
وسبعين وألف
من الهجرة
النبوية
على صاحبها أفضل الصلاة وأزكى السلام على يد العبد الفقير إلى
الله تعالى الفقير عامر بن علي الخطيب الميهي غفر الله له ولوالديه
ولجميع المسلمين آمين والحمد لله رب العالمين تم بعون الله

[illegible]

حكاية الرجاء والـ[illegible]
روي عن علي ابن طالب رض بعض علي

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA • SARAJEVO
مكتبة الغازي خسرو بك سراي بوسنة

Završetak al-Birgiwījeva djela *Ǧalā' al-qulūb*. Prepisao 'Āmir b. 'Alī al-Ḫaṭīb al-Miyahī (iz Almije u Egiptu) u nedjelju, 19. šabana 1077/15. februara1667. godine. Vidi br. 9954 (R- 9067).

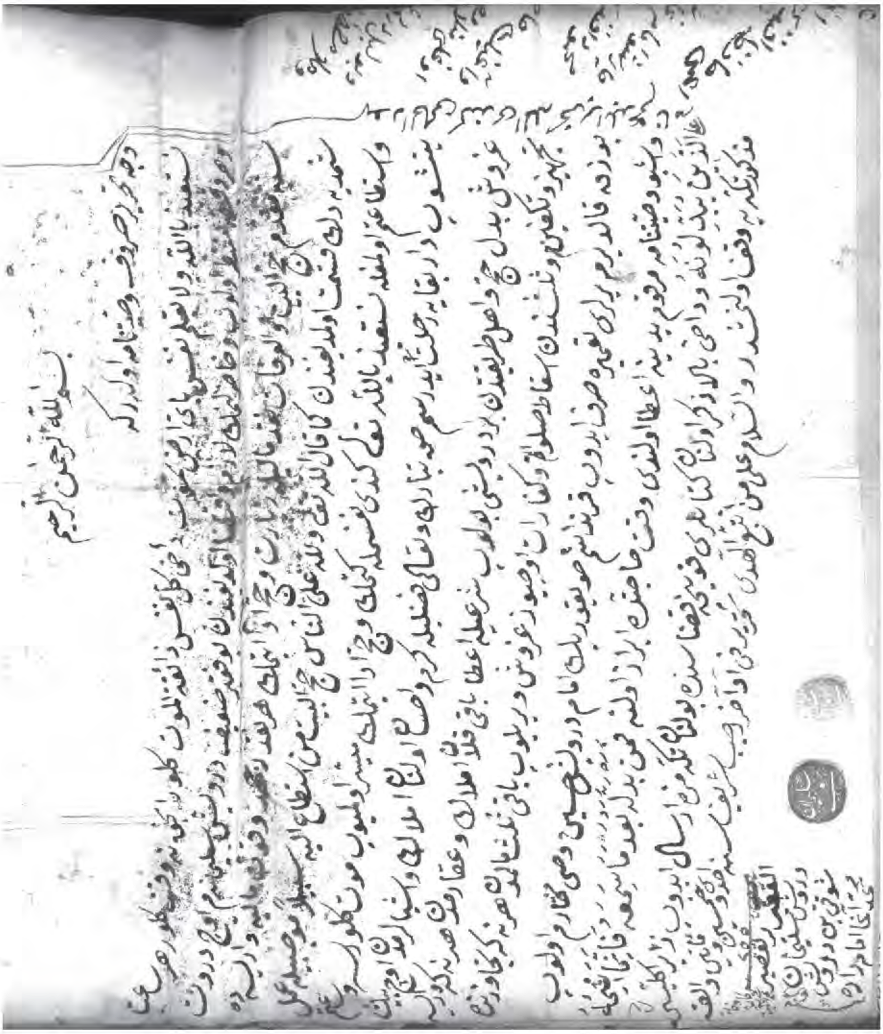

Vasijetnama derviša Sulejmana Ševkije, sina Muhammed-age Imamovića i oca tešanjskog muftije Mustafe Ševkije Užičanina iz 1251/1835. godine, na turskom jeziku. Vidi br. 10182 (R-9092).

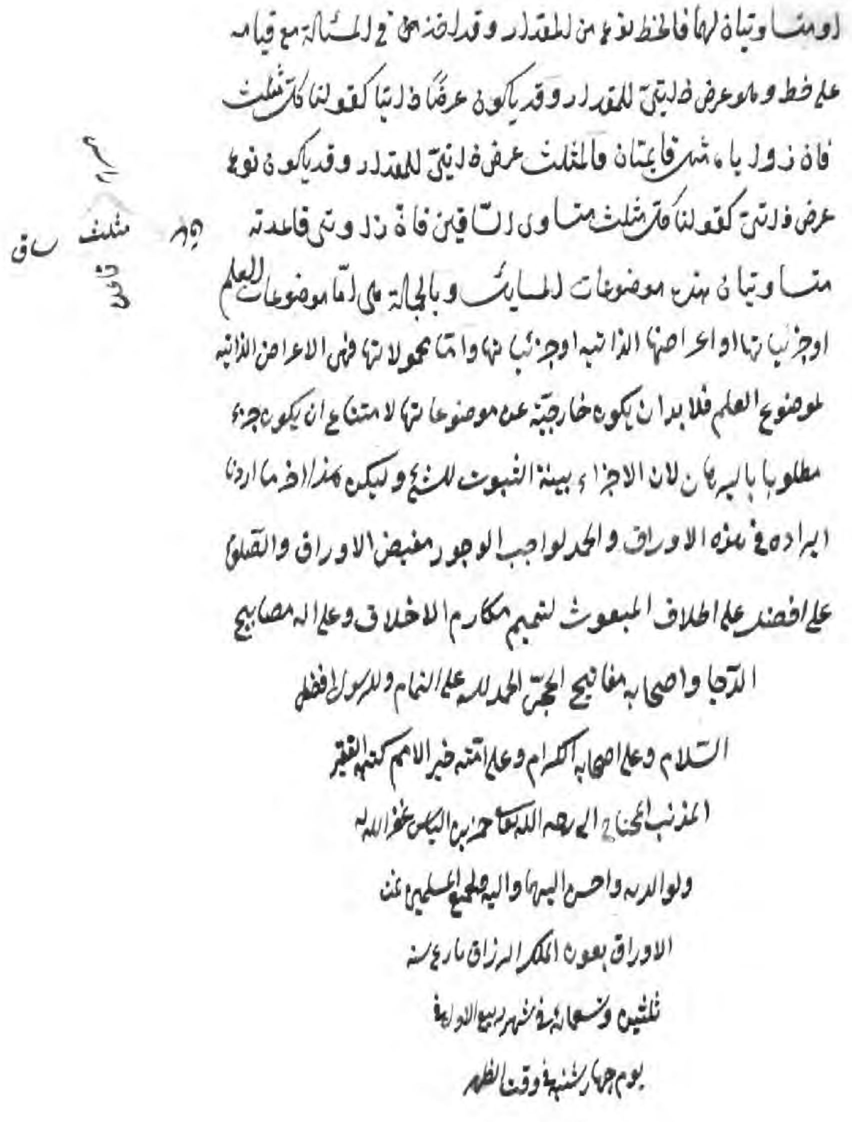

او متساويان لها فالخط نوع من المقدار وقد اخذ حدّ في المسألة مع قيامه
على خط وما هو عرض ذاتي للمقدار وقد يكون عرضًا ذاتيًا كقولنا كل مثلث
فان زواياه مثل قائمتين فالمثلث عرض ذاتي للمقدار وقد يكون نوع
عرض ذاتي كقولنا كل مثلث متساوي الساقين فان زاويتي قاعدته
متساويتان فهذه موضوعات المسائل وبالجملة فهي اما موضوعات العلم
او جزئياتها او اعراضها الذاتية او جزئياتها واما محمولاتها فهي الاعراض الذاتية
لموضوع العلم فلا بد ان يكون خارجة عن موضوعاتها لامتناع ان يكون جزء
مطلوبا بالبرهان لان الاجزاء بينة الثبوت للشيء ولنكتف بهذا فيما اردنا
ايراده في هذه الاوراق والحمد لواجب الوجود مفيض الاوراق والصلوة
على افضل على اطلاق المبعوث لتتميم مكارم الاخلاق وعلى آله مصابيح
الدجى واصحابه مفاتيح الحجى الحمد لله على التمام وللرسول افضل
السلام وعلى اصحابه الكرام وعلى امته خير الامم كتبه الفقير
المذنب المحتاج الى رحمه الله تعالى حمزه بن الياس غفر الله له
ولوالديه واحسن اليهما واليه ولجميع المسلمين تمت
الاوراق بعون الملك الرزاق تاريخ سنه
ثلثين وتسعمائة في شهر ربيع الاول في
يوم چهارشنبه وقت الظهر

مثلث ساق
قاعده

Završetak at-Taḥtānījeva djela *Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiyya fī Šarḥ ar-Risāla aš-šamsiyya* iz logike. Prepisao Ḥamza b. Ilyās 930/1524. godine. Vidi br. 9935 (R-9120).

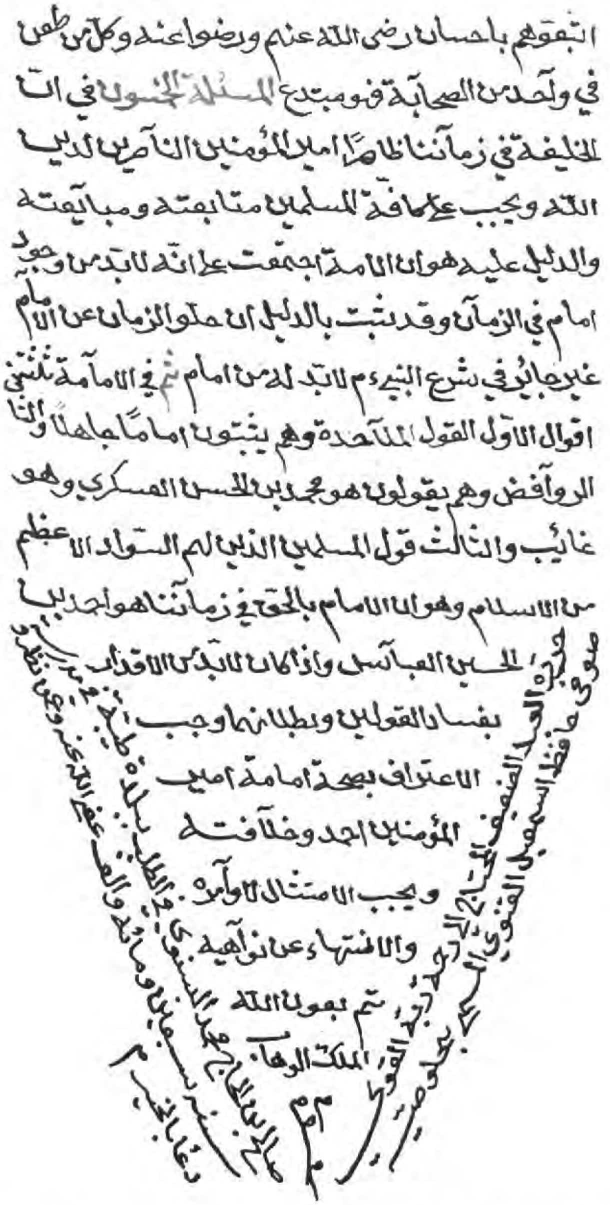

اتبعوهم باحسان رضي الله عنهم ورضوا عنه وكل من طعن
في واحد من الصحابة فهو مبتدع المسئلة الخمسون في ان
الخليفة في زماننا ظاهرا امير المؤمنين الناصر لدين
الله ويجب على كافة المسلمين متابعته ومبايعته
والدليل عليه هو ان الامة اجمعت على انه لا بد من وجود
امام في الزمان وقد ثبت بالدليل ان خلو الزمان عن الامام
غير جائز في شرع النبي ع م لا بد له من امام ثم في الامامة ثلث
اقوال الاول القول الملاحدة وهم يثبتون اماما جاهلا والثاني
الروافض وهم يقولون هو محمد بن الحسن العسكري وهو
غائب والثالث قول المسلمين الذين هم السواد الاعظم
من الاسلام وهو ان الامام بالحق في زماننا هو احمد بن
الحسن العباسي واذا كان لا بد من الاقرار
بفساد القولين وبطلانهما وجب
الاعتراف بصحة امامة امير
المؤمنين احمد وخلافته
ويجب الامتثال لاوامره
والانتهاء عن نواهيه
تم بعون الله
الملك الوهاب

Završetak ar-Rāzījeve rasprave *al-Masā'il al-ḫamsūn fī uṣūl al-kalām* iz dogmatike. Prepisao Ṣāliḥ b. al-ḥāğğ Muḥammad al-Bosnawī 1170/1756-57. godine u medresi Ḥāfiẓā Ismā'īla al-Qonawīje u Carigradu. Vidi br. 9984/8 (R-9363).

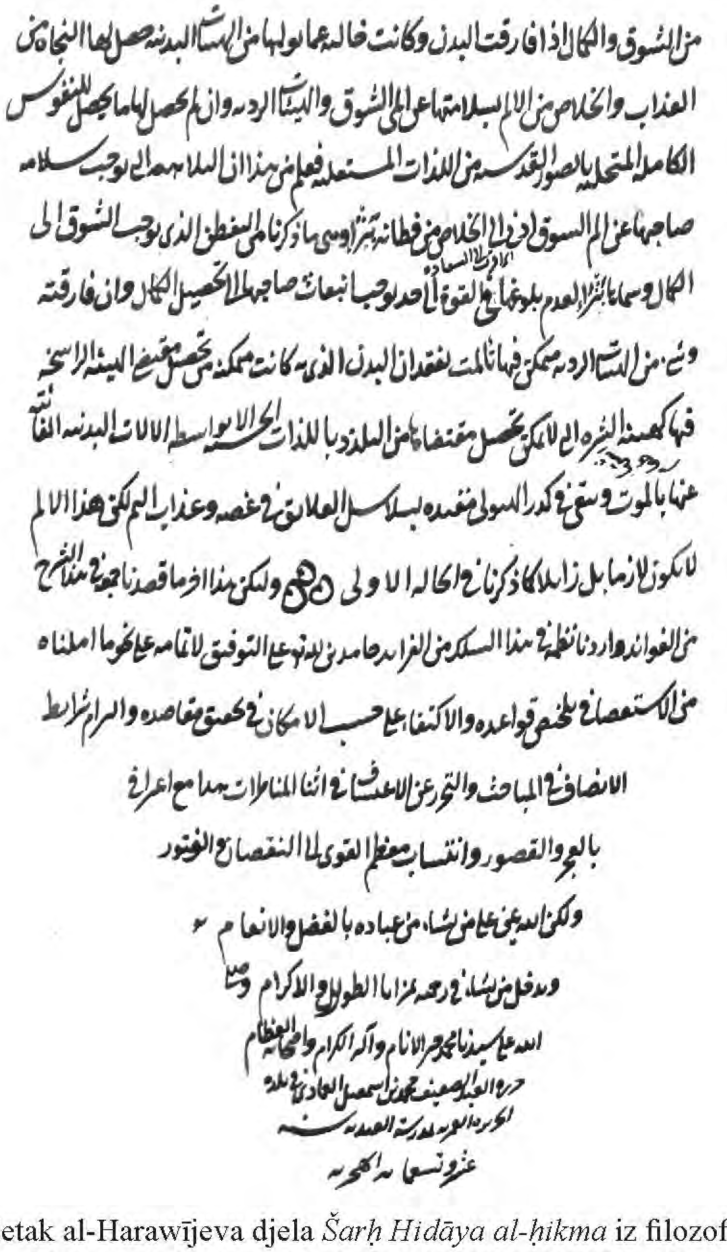

Završetak al-Harawījeva djela *Šarḥ Hidāya al-ḥikma* iz filozofije. Prepisao Muḥammad b. Ismā'īl al-'Imādī 910/1504-05. godine u *al-'Abdiyyi medresi* u gradiću *al-Ğazīra al-'Umariyya* (danas Cizren na obali Tigrisa u blizini tursko-sirijske granice). Vidi br. 9912 (R-9761).

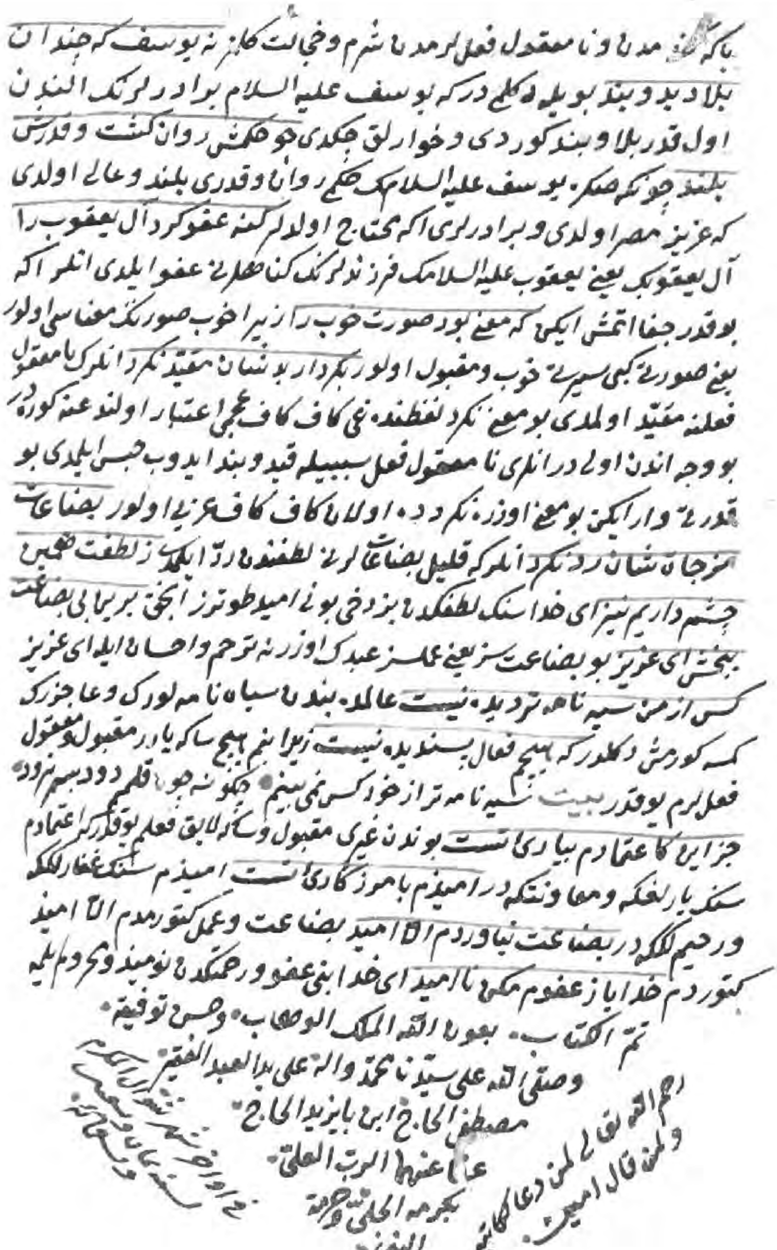

باكه [illegible] مدیی و نا معقول فعللرمدی شرم و خجالت كلور نه یوسف كه چندان
بلا دید و بند بوبله ده كلمی دركه یوسف علیه السلام برادرلرینك الندن
اول قدر بلا و بند كوردی و خوارلق چكدی چو حكمش روان كشت و قدرش
بلند چونكه صكره یوسف علیه السلامك حكمی روان و قدری بلند و عالی اولدی
كه عزیز مصر اولدی و برادرلری اكا محتاج اولدیلر كنه عفو كرد آل یعقوب را
آل یعقوبك یعنی یعقوب علیه السلامك فرزندلرینك كناهلرینی عفو ایلدی انلر اكا
بو قدر جفا اتمش ایكن كه معنی بود صورت خوب را زیرا خوب صورتك معناسی اولور
یعنی صورتی كبی سیرتی خوب و مقبول اولور بكردار بوشان مقید نكرد انلرك نامعقول
فعلنه مقید اولمدی بو معنی نكرد لفظنده نی كاف عجمی اعتبار اولندغنه كوره در
بو وجه اندن اولدر انلری نامعقول فعل سببیله قید و بند ایدوب حبس ایلمدی بو
قورتی وار ایكن بو معنی اوزره نكرد دی اولا كاف عربی اولور بضاعت
مزجاة شان رد نكرد انلرك قلیل بضاعتلرینی لطفنده رد ایلمدی ز لطفت همین
چشم داریم نیز ای خدا سنك لطفكدن بز دخی بونی امید طوتروز اینجی بر بهایی بضاعت
ببخش ای عزیز بو بضاعتسز یعنی عملسز عبدك اوزرینه ترحم و احسان ایله ای عزیز
كس از من سیه نامه تر دید نیست عالمده بندن سیاه نامه لورك و عاجزرك
كمسه كورمش دكلدر كه هیچ فعال پسندیده نیست زیرا بنم هیچ سالك یارار مقبول معقول
فعللرم یوقدر بیت سیه نامه تر از خود كسی نمی بینم چكونه چون قلمم دود بسر نرود
جز اینم كه اعتمادم بیاری تست بوندن غیری مقبول و سكا لایق فعلم یوقدر كر اعتمادم
سنك یارلغكه و معاونتكه در امیدم باموزگاری تست امیدم سنك غفارلغكه
و رحیملكه در بضاعت نیاوردم الا امید بضاعت و عمل كتورمدم الا امید
كتوردم خدایا ز عفوم مكن نا امید ای خدا بنی عفو و رحمتكدن نومید و محروم ایله

تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب وحسن توفیقه
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله علی ید العبد الفقیر
مصطفی الحاج ابن بایزید الحاج
عفا عنهما الرب العلی
بحرمة [illegible] وحرمة النبی

رحم الله تعالی لمن دعا لكاتبه ولمن قال آمین

[illegible]

Završetak komentara Šayẖ Sa‘dījeva *Būstāna*, koji je na turskom jeziku napisao Aḥmad Sūdī Bosnawī, a 998/1590. godine prepisao Muṣṭā al-ḥāğğ b. Bāyazīd al-ḥāğğ. Vidi br. 10052 (R-10428).

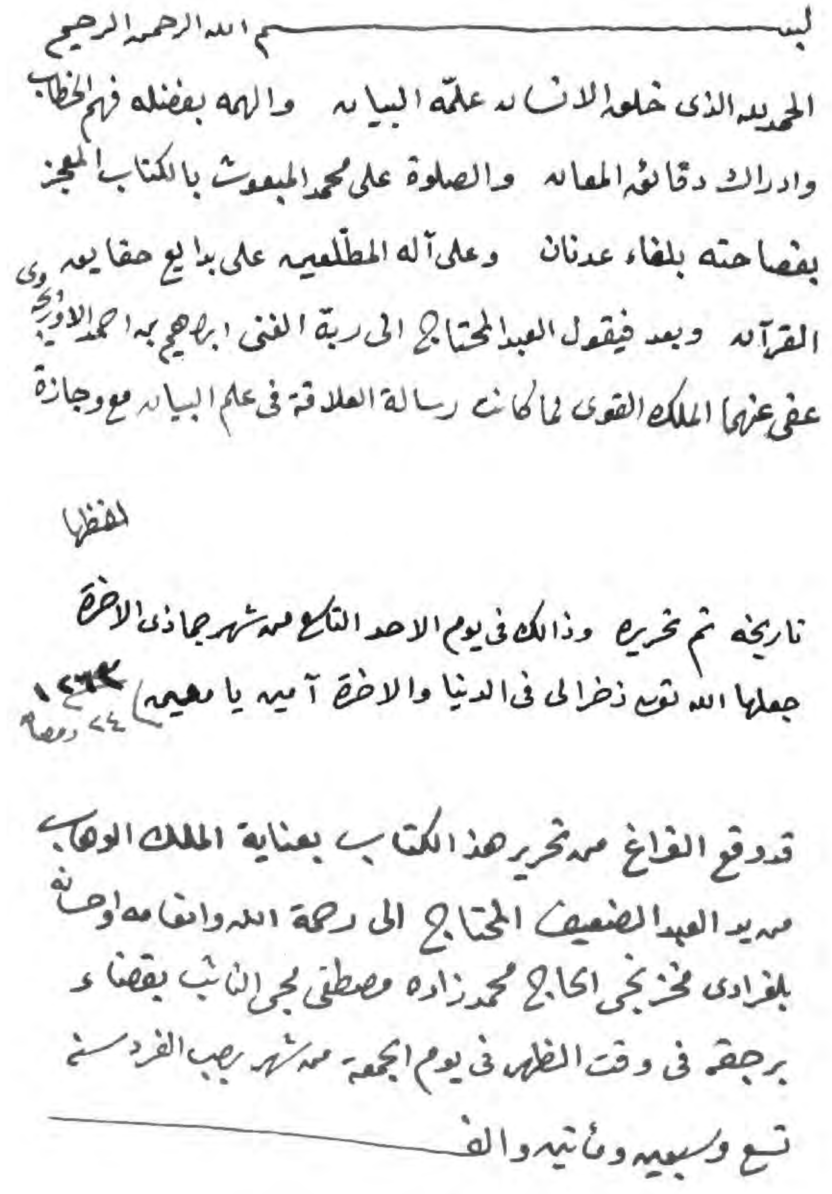

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان والهمه بفضله فهم الخطاب
وادراك دقائق المعانى والصلوة على محمد المبعوث بالكتاب المعجز
بفصاحته بلغاء عدنان وعلى آله المطّلعين على بدايع حقايقه وى
القرآن وبعد فيقول العبد المحتاج الى ربه الغنى ابراهيم بن احمد الاوزجوى
عفى عنهما الملك القوى لما كانت رسالة العلاقة فى علم البيان مع وجازة

لفظها

تاريخه تم تحرير وذالك فى يوم الاحد التاسع من شهر جمادى الآخرة
جعلها الله توشة ذخرا لى فى الدنيا والآخرة آمين يا معين ١٢٧٤
٢٤ رمضا

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعناية الملك الوهاب
من يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله وافقا من اوطانه
بلغرادى مخزنجى الحاج محمد زاده مصطفى محبى النائب بقضاء
برچقه فى وقت الظهر فى يوم الجمعة من شهر رجب الفرد سنة
تسع وسبعين ومائتين والف

Početak djela *Mirṣād al-ḥaḏāqa fī fahm al-ʻAlāqa* iz stilistike. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Aḥmad-āġā al-Užičawī, poznat i pod nadimcima Ḏikrī i Küçük-āġā. Prepisao Beliġrādī al- ḥāǧǧ Muḥammad-zāde Muṣṭafā Muḥbbī, naib u kadiluku Brčko 1279/1862. godine. Vidi br. 10021/1 (R-10437).

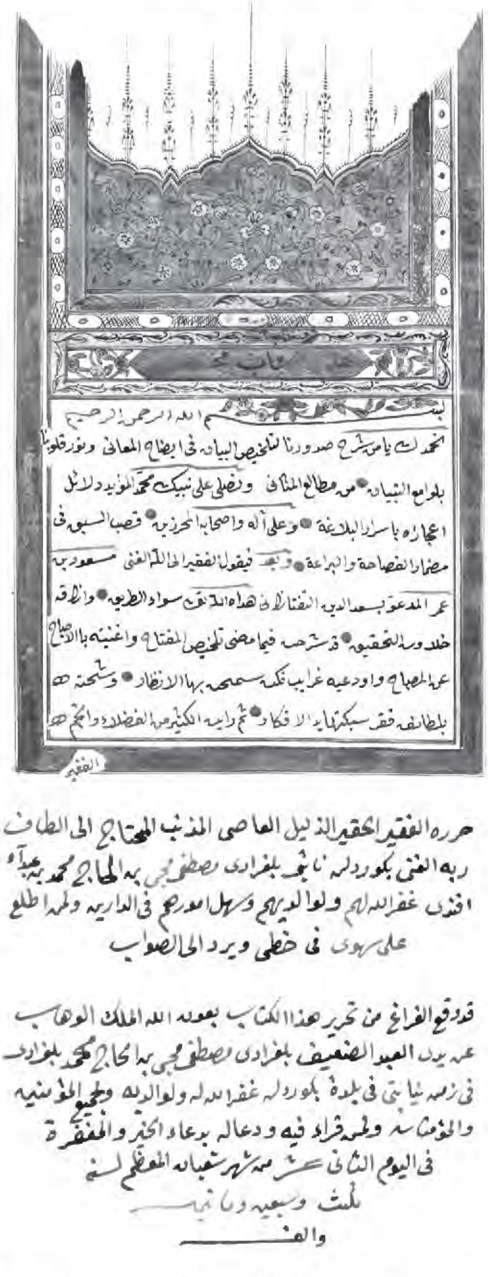

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله يا من شرح صدورنا لتلخيص البيان في ايضاح المعاني ونور قلوبنا
بلوامع التبيان من مطالع المثاني ونصلي على نبيك محمد المؤيد دلائل
اعجازه باسرار البلاغة وعلى آله واصحابه المحرزين قصب السبق في
مضمار الفصاحة والبراعة وبعد فيقول الفقير الى الله الغني مسعود بن
عمر المدعو بسعد الدين التفتازاني هداه الله سواء الطريق واذاقه
حلاوة التحقيق قد شرحت فيما مضى تلخيص المفتاح واغنيته بالاصباح
عن المصباح واودعته غرائب نكت سمحت بها الانظار ووشحته
بلطائف فقر سبكتها يد الافكار ثم رأيت الكثير من الفضلاء والجم

الفقير

حرره الفقير الحقير الذليل العاصي المذنب المحتاج الى الطاف
ربه الغني بكوردلنه نائب بلغرادي مصطفى محبي بن الحاج محمد بن عبد الله
افندي غفر الله لهم ولوالديهم وسهل امورهم في الدارين ولمن اطلع
على سهوي في خطي ويرد الى الصواب

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب
على يد العبد الضعيف بلغرادي مصطفى محبي بن الحاج محمد بلغرادي
في زمن نيابتي في بلدة بكوردلنه غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين
والمؤمنات ولمن قرأ فيه ودعا له بدعاء الخير والمغفرة
في اليوم الثاني عشر من شهر شعبان المعظم لسنة
ثلث وسبعين ومائتين
والف

Početak djela *al-Muḫtaṣr - Šarḥ Talḫīṣ al-Miftāḥ* iz stilistike, na arapskom jeziku. Prepisao Beliġrādī al- ḥāğğ Muṣṭafā Muḥbbī b. al-ḥāğğ Muḥammad b. ʻAbdullāh, naib u kadiluku Šabac 12. šabana 1273/9. aprila 1857. godine. Vidi br. 10017 (R-10438).

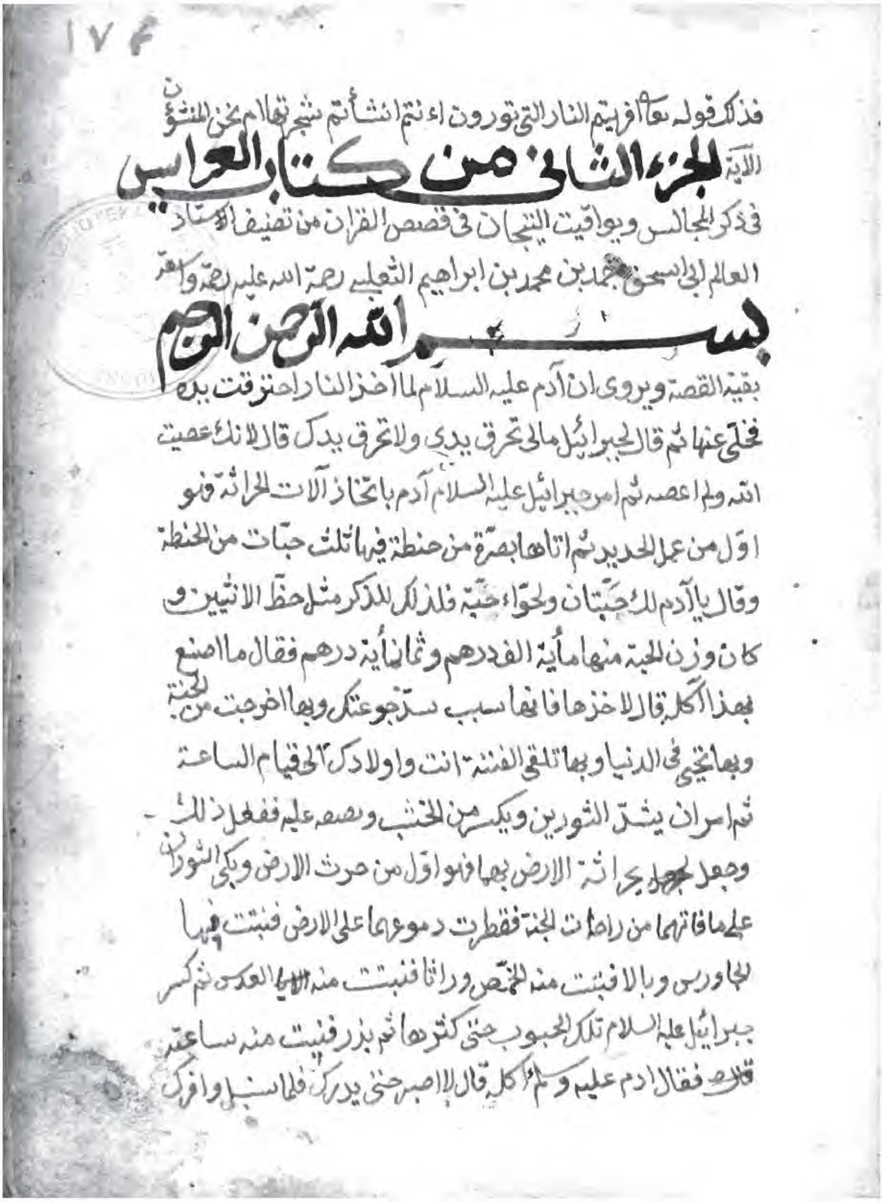

١٧٤

فذلك قوله تعا افرايتم النار التى تورون اانتم انشاتم شجرتها ام نحن المنشؤن

الاية الجزء الثانى من كتاب العرايس

فى ذكر المجالس ويواقيت التيجان فى قصص القران من تصنيف الاستاذ

العالم ابى اسحق احمد بن محمد بن ابراهيم الثعلبى رحمة الله عليه رحمة واسعة

بسم الله الرحمن الرحيم

بقية القصة ويروى ان آدم عليه السلام لما اخذ النار احترقت يده

فخلى عنها ثم قال لجبرائيل مالى تحرق يدى ولا تحرق يدك قال لانك عصيت

الله ولم اعصه ثم امر جبرائيل عليه السلام آدم باتخاذ آلات الحراثة فهو

اول من عمل الحديد ثم اتاها بصرة من حنطة فيها ثلث حبات من الحنطة

وقال يا آدم لك حبتان ولحواء حبة فلذلك للذكر مثل حظ الانثيين و

كان وزن الحبة منها مائة الف درهم وثمانمائة درهم فقال ما اصنع

بهذا اكله قال لا خذها فانها سبب سد جوعتك وبها اخرجت من الجنة

وبها تحيى فى الدنيا وبها تلقى الفتنة انت واولادك الى قيام الساعة

ثم امران يشد الثورين ويكسر من الخشب ويصنع عليه ففعل ذلك

وجعل بحراثة الارض بهما فهو اول من حرث الارض وبكى الثوران

على ما فاتهما من راحات الجنة فقطرت دموعهما على الارض فنبتت منها

الجاورس وبالا فنبتت منه الحمص وراثا فنبتت منه [illegible] العدس ثم كسر

جبرائيل عليه السلام تلك الحبوب حتى كثرها ثم بذر فنبتت منه ساعته

قال فقال آدم عليه وسلم آكله قال لا اصبر حتى يدرك فلما اسنبل وافرك

Početak drugog dijela aṯ-Ṯa‘labījeva djela *‘Arā’is al-maǧālis fī qiṣaṣ al-anbiyā’*. Prepisao nepoznati prepisivač prije 1049/1640. godine. Vidi br. 10106 (R-10518).

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Tehnički urednik
Faruk Špilja

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 978-9958-580-04-8
ISBN 1-905122-50-0

محبّي بن الحاج محمّد نائب بقضاء برچقه، علمًا بأنّه وصل إلى مكتبة الغازي خسرويك باعتباره نسخة فريدة وذلك عن طريق هبة من قبل السّيد كنعان قاضي زاده (قاضيتس) من مدينة سراييفو والّذي ينتسب إلى نسل النّاسخ المذكور.

ـ **مجموعة مصطفى شوقي الأوژيچه وي** (أنظر رقم ١٠١٨٢) وبالأحرى جزء منها حيث وردت إلى جانب مقتطفات وقطع من الكتب المختلفة باللّغتين العربيّة والتّركيّة عدد من الوثائق والمكاتبات الأصليّة الخاصّة بأبيه درويش سليمان شوقي وجدّه محمّد آغا إمام زاده و من بينها وصيّة أبيه سليمان المؤرّخة في أواخر رجب سنة ١٢٥١هـ/ ١٨٣٥م حيث يذكر عدد كبير من أسماء الأشخاص المرموقة من مدينتى أوژيچه وويشغراد ومن بينهما أخوه حسين الّذي سمّاه منفّذاً لوصيّته وأمره أن يحجّ بدلاً منه وأن يصرف ثلاثة آلاف قروش من ثلث ماله وأن يرسل كتبه بعد موته إلى زاوية شيخ الحاجي ميلي ـ بابا بقصبة فوينچه.

ومن الجدير بالذكر بأنّ هذا المجلّد يتناول حوالى عشرين مخطوطة تحتوي على كثير من الصّكوك والإنشاءات بما فيها والوثائق والمستندات والحجج الشّرعيّة المتعلّقة بالأشخاص والأماكن في أنحاء البوسنة والهرسك و صربيا وكرواتيا وألبانيا واليونان وبلغاريا وتركيا. نذكر منها المخطوطة تحت رقم ١٠١٤٤ الّتي تتضمّن أكثر من مائتين وثيقة تاريخيّة من النّصف الثّاني من القرن السّادس عشر والنّصف الأوّل من القرن السّابع عشر، علمًا بأنّها وصلت مؤخّراً إلى مكتبة الغازي خسرويك عن طريق هبة من كيليتشبيغوفيتس جواد وزنكا من مدينة ستوكهولم الّذين يرجع أصلهما إلى مدينة بوسانسكي نوفي في البوسنة.

نذكر هنا أيضًا المخطوطة تحت رقم ١٠١٤١ الّتي تفيد عن تواريخ وفيات أكثر من ١٣٠٠ مسلم ومسلمة في مدينة سراييفو من أوّل رجب ١٣١٨هـ/ ٢٥ أكتوبر ١٩٠٠م إلى ١٦ شعبان ١٣٢٣هـ/ ١٦ أكتوبر ١٩٠٥م، علمًا بأنّ هذه الوفيات سجّلت تحت عنوان **رثاء الرّجال عن سراى بوسنه** وذلك حسب وقوعها الزّمني على يد مصطفى أفندي عبّاس إمام مسجد موقرو زاده الحاج سنان الواقع بمحلّة تسيبيچيه. ومن الملفت للنّظر أنّ مصطفى أفندي سجّل معلومات دقيقة عن كلّ شخص وفي بعض الأحيان سجّل أيضًا عدد المشيّعين لجنازته.

وأخيراً، ليسعدني أن أذكر بالخير كلّ من أسهم في معاونتي في إعداد هذا المجلّد وتسليمه إلى أيدي القرّاء الباحثين في تراثنا الحضاري باللّغات الشّرقيّة وبصورة خاصّة الدّكتور مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسروبك والدكتورة ليلى غازيتس الّتي قامت بمراجعة هذا المجلّد وتصحيح ما وقع فيه من الأخطاء.

سراييفو في ١٤٣٤هـ/ ٢٠١٣م.

حاسو بوبارا

ـ **شرح بوستان لشيخ سعدي** (أنظر رقم ٥٢ - ١٠٠١) باللّغة التّركيّة الّذي ألّفه أحمد سودي البوسنوي المتوفّى سنة ١٠٠٧هـ/١٥٩٩م ونسخه الحاج مصطفى بن الحاج بايزيد في أواخر شهر شوّال سنة ٩٩٨هـ/ ١٥٩٠م، أى في زمن كان المؤلّف ما زال على قيد الحياة.

ـ **تاريخ طبري ترجمه سي** (أنظر رقم ١١١ - ١٠) باللّغة التّركيّة. يشتمل هذا التّاريخ على أخبار القرون السالفة ابتداء من خلق العالم إلى العام ٣٠٩ هـ/ ٩٢١م. وقد ألّفه العلاّمة محمّد بن جرير بن يزيد الطّبري المتوفّى سنة ٣١٠ هـ/ ٩٢٣م تحت عنوان تاريخ الأمم والملوك باللّغة العربيّة. وقد ترجم فيما بعد هذا التّاريخ إلى اللّغة الفارسيّة وفي النّصف الأوّل من القرن السّادس عشر الميلادي من اللّغة الفارسيّة إلى اللّغة التّركيّة في أربعة أجزء. أمّا هذه النّسخة فهي كاملة. أمّا الأجزاء الثّلاثة الأولى فقد استنسخها مجهول في سنة ٩٩٦هـ/١٥٥٨م وأضاف إليها الجزء الرّابع بتاريخ ١٨ محرّم ١٠٨٦هـ/ ١٤ ابريل ١٦٧٥م إدريس بن سليم البلغرادي في مدرسة حسن پاشا في بلغراد. وفيما بعد، وقف هذه النّسخة حسن پاشا بن علي بك في مسجد مصطفى پاشا ببلدة دبره الواقعة في مقدونيا بقرب من الحدود الألبانيّة. وفي عام ١٣٥٠هـ/١٩٢٣م كانت هذه النّسخة في ملك إسكندر بيت اللّه اوغلو من قرية چولپك في قضاء قالقانده لين بولاية قصوه الّذي أهداها إلى مكتبة الغازي خسرويك في مدينة سراييفو.

ـ **شرح على المقالة الرّوميّة لشهاب المصري**(أنظر رقم ١٠٠٦٦/٣) بمثابة ردّ شديد على أبيات أحمد بن محمّد بن عمر الخفاجي المصري الشّهير بشهاب المصري المتوفّى سنة ١٠٦٩هـ/ ١٦٥٩م الّتي جعلها ذمًا في أركان الدّولة العثمانيّة وأعيانها من مواليها ومشايخها وقرّائها وأرباب شأنها. وبالرّغم من الجهد المبذول لم نتمكّن من خلال الفهارس والمراجع المتناول في أيدينا من العثور على اسم مؤلّف هذا الشّرح. ومن الأرجح أنّ مؤلّفه شيح الإسلام مصطفى بن سليمان بن يوسف بالي زاده الّذي يرجع أصله إلى مدينة فوچه في البوسنة الشّرقيّة. تشير إلى هذه الإمكانيّة الحقائق التّالية:

أوّلا: يقع هذا الشرح في نفس المخطوطة الّتي وجدت فيه حاشية على شرح مفتاح العلوم لشيخ الإسلام بالي زاده المذكور.

ثانيًا: شيخ الإسلام بالي زاد كان من معاصري شهاب المصري و

ثالثًا: تولّى بالي زاده منصب قاضي القضاة بديار المصريّة قبل وصوله إلى منصب شيخ الإسلام بالدّولة العثمانيّة.

ـ **مرصاد الحذاقة في فهم العلاقة** (أنظر رقم ١٠٠٢١/١) وهو شرح على العلاقة الّتي ألّفها محمود بن عبد اللّه الأنطاكي المتوفّى في سنة ١١٦٠هـ/١٧٤٦م. وهذا الشّرح من مؤلّفات إبراهيم بن الحاجّ أحمد آغا الأوژيچه وي الشّهير بذكدي وكوچك آغا المتوفّى في السابع من محرّم سنة ١٢٦٧هـ/ ١٢ نوفمبر ١٨٥٠م. وقد نسخ هذا الشّرح سنة ١٨٦٢/١٢٧٩م بلغرادي مصطفى

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين المجلّد الثّامن عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسروبك في سراييفو، كنتيجة لمواصلة العمل على فهرسة المخطوطات بالتّعاون مع مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي من لندن، علمًا بأنّ هذا المجلّد أعدّ حسب الطّريقة المتّبعة في المجلّدات السّبعة عشر السّابقة لفهرس المخطوطات في مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو.

يتناول هذا المجلّد ٢٨٧ مخطوطة تحتوي على ما مجموعه ٦٠٤ عملاً كتابيًا من الفنون التّالية: مجمع علوم، فلسفة، منطق، تصوّف إسلامي، أخلاق، بحث ومناظرة، نحو وصرف، قواميس، أدب، طب وبيطرة، علم حساب، علمي هيئة ونجوم، تاريخ ومناقب، جيوغرافيا، صك وإنشاء، علوم سريّة، إجازة، مجاميع وثلاث مخطوطات باللّغة البوسنويّة المكتوبة بالحروف العربيّة. أمّا من حيث التّرتيب فإنّ هذا المجلّد يتبع المجلّد السّابع عشر وهو يشتمل على مخطوطات من الرّقم ٩٩٠٤ إلى الرّقم ١٠١٩٠ حسب تسلسل الأرقام الواردة في فهرس المخطوطات. ومن الجدير بالذّكر بأنّ هذا المجلّد، باستثناء حوالى ثلاثين مخطوطة وصلت إلى المكتبة مؤخّراً، يتناول مخطوطات لم تفهرس من قبل لأسباب مختلفة: لأنّها عبارة عن نسخ نادرة جداً أو لأنّها مخرومة الأوّل أو لأنّها مخرومة الأوّل والآخر معًا أو لأنّها عبارة عن قطع من مخطوطات مجهولة، ممّا زاد صعوبةً في تدقيق موضوعها وتحديد عنوانها واسم مؤلّفها وتاريخ نسخها وما إلى ذلك. أمّا ترتيب المخطوطات حسب مجال العلم فمن الملاحظ أنّ أغلبيّتها تتعلّق بعلوم المنطق والبحث والمناظرة، سواء كانت مخطوطات مستقلّة أو وجدت في المرتبة الأولى ضمن المجاميع ذات التّآليف مختلفة الفنون.

وبالرّغم من تلك الحقائق، فقد وجد في هذا المجلّد عدد لا بأس به من المخطوطات القديمة والنّادرة والفريدة الّتي ألّفت في بلادنا وعلى أيدي المؤلّفين البوسنويّين. ومن المخطوطات الّتي تستحقّ إهتمامًا خاصًا بالنّظر إلى تاريخ نشأتها:

- **حاشية على لوامع الأسرار في شرح مطالع الأنوار** (أنظر رقم ٩٩١١) من علم الفلسفة الّتي ألّفها باللّغة العربيّة علي بن محمّد بن علي السّيّد الشّريف الجرجاني المتوفّى سنة ١٨٦هـ/١٤١٣م ونسخها إبراهيم بن إسماعيل استجابة لطلب خليل بن علي پاشا سنة ٨٨٠ هـ/١٤٧٥م.

- **شرح هداية الحكمة** (أنظر رقم ٩٩١٢) من علم الفلسفة الّذي ألّفه باللّغة العربيّة أحمد بن محمود الهروي الخوارزمي المتوفّى سنة ٨٦٣ هـ/١٤٥٨م ونسخه محمود بن إسماعيل العمادي سنة ٩١٠ هـ/١٥٠٤م بالمدرسة العبديّة في بلدة الجزيرة العمريّة الواقعة في الضّفّة الغربيّة لنهر دجلة والقريبة من الحدود التّركيّة السّوريّة حاليًا.

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرويك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك والحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار أحد عشر مجلّداً من الفهرس العام للمكتبة، أى الأول والثاني (الطبعة الثانية) والمجلّدات من الرابع إلى السّابع عشر فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسرويك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

مصطفى يحيتس
مدير مكتبة الغازي خسرويك

تتضمّن فنونًا مختلفة. ولذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في هذه الفنون.

أرجو من اللّه تعالى العون والتّوفيق كى نُنجِزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى الدّكتور مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسروبك، والسيّد حاسو بوبارا الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، ١٤٣٤ هـ/٢٠١٣ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من اللّه وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان ثمانية عشرَ سنة في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاربه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو على أكثر من صعيد بُغية مرضاة اللّه تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوَّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى تقريبًا كلّ ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن اللّه.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمَّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ/١٩٩٩م، ثُمَّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ/ ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ/ ٢٠٠٠م، ثُمَّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ/٢٠٠١م، ثُمَّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ/٢٠٠٢م، ثمّ المجلّد الحادي عشر والمجلّد الثّاني عشر في العام ١٤٢٤هـ /٢٠٠٣م، ثمّ المجلّد الثّالث عشر في العام ١٤٢٥هـ/٢٠٠٤م، ثمّ المجلّد الرّابع عشر في العام ١٤٢٦هـ/ ٢٠٠٥م، ثمّ المجلّد الخامس عشر في العام ١٤٢٧هـ/٢٠٠٦م، ثمّ المجلّد السّادس عشر في العام ١٤٢٩هـ/٢٠٠٨م، ثمّ المجلّد السّابع عشر في العام ١٤٣١هـ/ ٢٠١٠م، وها نحن نُقَدِّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد الثّامن عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسروبك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس السبعة عشر السّابقة فهرسة ٩٩٠٣ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين. أمّا المجلّد الثّامن عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٩٩٠٤ حتّى الرّقم ١٠١٩٠، ويحتوي على ٢٨٧ مخطوطة فيها ما مجموعه ٦٠٤ عملاً كتابيًا.

يتناول هذا المجلّد مخطوطات سلمت لحسن الحظّ من الضّياع والتّلف، بما فيها مجاميع الّتي

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1-905122-50-0

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation; 2013
All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Al-Furqān Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفرقان للفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Gusrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-‘Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnawīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو

obradio Haso POPARA. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1434/2013

v, 18, 644 p. ; 24 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no. 139 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 64 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ١٣٩ سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٦٤)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-17.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foudation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80, 85, 93. Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45, 47, 51, 60, 61, 62, 63)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. POPARA, Haso, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foudation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series

ISBN 1-905122-50-0
ISBN 978-9958-580-04-8

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
22A Old Court Place, London. W8 4PL, U.K.

تنبيه

لا يجوز نشر أي جزء من هذا الكتاب أو اختزان مادته بطريقة الاسترجاع أو نقله على أي نحو أو بأي طريقة سواء كانت إلكترونية أو ميكانيكية أو بالتصوير أو بالتسجيل أو خلاف ذلك إلاّ بموافقة مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي على هذا كتابةً ومُقدما

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٦٤

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن عشر

إعداد

حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن – سراييفو
١٤٣٤ هـ / ٢٠١٣ م

منشورات الفرقان: رقم ١٣٩
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٦٤

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

Al-Furqan Islamic Heritage Foundation
22A Old Court Place
London
W8 4PL
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن عشر

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثامن عشر

إعداد

حاسو بوبارا

إصدار

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو

١٤٣٤هـ / ٢٠١٣م

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation

Riasat
of Islamic Community in B&H

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XIII

Prepared by
HASO POPARA

London - Sarajevo
1425 AH/2004 AD

A catalogue record for this book is available from the British Library

ISBN 1 873992 85 8

© Al-Furqan Islamic Heritage Foundation, 2004

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or
translated in any form, by print, photoprint, microfilm, or any
other means without written permission from the publisher.

(Cataloguing -in- Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

POPARA, Haso, comp.

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa, Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu = Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts [in] the Ghazi Husrev-Bey Library in Sarajevo = Fihris al-makhṭūṭāt al-'Arabīyah wa-al-Turkīyah wa-al-Fārisīyah wa-al-Būsnavīyah fī Maktabat al-Ghāzī Khusrū Bik fī Sarāyīfū

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو /

obradio Haso POPARA. - Sarajevo : Rijaset Islamske zajednice u BiH ; London : Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1425/2004

v, 13, 679 p. ; 25 cm. - (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no. 85 ; Islamic Manuscripts Catalogues Series ; no. 47 =

(منشورات الفرقان؛ رقم ٨٥. سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية؛ رقم ٤٧)

Previous vols. published with al-Furqān Foundation: vols. 4-12.- (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation Publication; no 33, 39, 41, 51, 52, 62, 69, 72, 80. IslamicManuscripts Catalogues Series; no. 22, 25, 27, 31, 32, 40, 43, 44, 45)

1. Manuscripts, Turkish- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
2. Manuscripts, Arabic- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
3. Manuscripts, Persian- Bosnia- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
4. Manuscripts, Bosnian- Bosna- Herzegovina- Sarajevo- Catalogs
5. Ghazi Husrev-Bey Library (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina) - Manuscripts

I. POPARA, Haso, comp. II. Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (London, Great Britain). III. Riasat of Islamic Community in B&H (Sarajevo, Bosnia-Herzegovina). IV. Title (English). V. Title (Transliterated). VI-VII. Series.

ISBN 1 873992 85 8

ISBN 9958-23-168-9

Published by Al-Furqān Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation

Riasat
of Islamic Community in B&H

Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 47

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN & BOSNIAN MANUSCRIPTS

IN THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY SARAJEVO

Volume XIII

Prepared by
HASO POPARA

London - Sarajevo
1425 AH/2004 AD

SADRŽAJ - CONTENTS

SADRŽAJ - CONTENTS V
FOREWORD VII
UVODNA RIJEČ IX
PREFACE XI
PREDGOVOR XIII
ITRODUCTION XV
UVOD XIX
IZVORI I LITERATURA XXIII
TRANSKRIPCIJA XXXI

TAṢAWWUF 1
- Arapski rukopisi (Arabic manuscripts) 3
- Turski rukopisi (Turkish manuscripts) 295
- Perzijski rukopisi (Persian manuscripts) 541
- Bosanski rukopisi (Bosnian manuscripts) 591

INDEKSI - INDEXES 597
- Indeks naslova (Title index) 599
- Indeks naslova u transkripciji (Title index in transcription) 619
- Indeks autora (Index of authors) 635
- Indeks prepisivača (Index of transcribers) 659
- Indeks vlasnika i vakifa (Index of owners and donators) 663
- Indeks mjesta (Index of places) 669
- Kongruencija brojeva I (Cataloguing index) 673
- Kongruencija brojeva II (Cataloguing index) 677

PRILOZI - SUPPLEMENTS 681

FOREWORD

Al-Furqan Foundation has now been working for ten years to serve and preserve the cultural heritage of Islam. It has convened conferences, held symposia and set up exhibitions. It has published catalogues of libraries and new editions of important manuscripts. The Foundation has contributed greatly to the scanning of manuscipts and their recording onto CD ROM, which will safe-guard preservation of cultural heritage. The Library has been furnished with its requirements of shelving and equipped with electronic apparatus needed to digitize its manuscripts on CD ROM. So far most of the Library collection of manuscripts has now been microfilmed and work continues apace to complete the project.

Al-Furqan Foundation has cooperated with the Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina in publishing this catalogue. This project has resulted in publication of Volume IV of the catalogue in 1419H/1998, Volume V and VI in 1420/1999, Volume VII in 1421/2000, Volume VIII in 1421/2000, Volume IX in 1422/2001, Volume X in 1423/2002, Volume XI and XII in 1424/2003 and now we are happy to present Volume XIII of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of the Library.

The previous twelve volumes listed entries for 7539 works, some of which contained more than one title. Volume XIII contains entries for manuscripts no. 7540 to no. 7818 with a total of 279 manuscripts (719 works with 545 different titles). The manuscripts have texts dealing with Tasawwuf as well as other works dealing with other fields. This catalogue will be of particular use to researchers of Islamic mysticism.

We pray to the Almighty to grant us success in achieving al-Furqan Foundation objectives to preserve human cultural and scientific heritage. Particularly, I thank dr. Mustafa Cerić, head of Riasat of Islamic Community in Bosnia and Herzegovina, Mr. Mustafa Jahić, chief librarian of the Gazi Husrev-beg Library and Mr. Haso Popara who compiled this volume. May their efforts all be crowned with success.

London, 1425/2004

Aḥmad Zakī Yamānī
Chairman
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation

UVODNA RIJEČ

Navršava se deset godina otkako fondacija al-Furqan putem organiziranja raznih simpozija, seminara i izložbi, publiciranja knjiga i kataloga te snimanja rukopisa, historijskih dokumenata, vakufnama i sidžila šerijatskih sudova, svestrano radi na zaštiti i očuvanju islamske baštine i kulture.

Ova fondacija ulaže ogromne napore na očuvanju i zaštiti rukopisne građe i štampanih knjiga koje se nalaze u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Time je dala svoj doprinos u njihovu spašavanju od propadanja tokom posljednjih događanja na ovim prostorima.

U tu svrhu, ova fondacija snabdjela je Biblioteku modernim policama i ormarima za čuvanje rukopisa i štampanih knjiga, savremenom elektronskom opremom za skeniranje rukopisa i dokumenata i njihovo pohranjivanje na CD ROM. Pored navedenog, ona svestrano pomaže i projekat mikrofilmovanja rukopisa i arhivske građe. Tako su do sada snimljeni na mikrofilm skoro kompletni spomenuti fondovi u ovoj biblioteci. Poslovi na ovom projektu se i dalje nastavljaju, kako bi se mikrofilmovanje rukopisa u najskorije vrijeme završilo.

Što se tiče kataloške obrade rukopisa, ona se odvija kako se samo može poželjeti, budući da al-Furqan u saradnji sa Rijasetom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, odmah po njihovoj obradi, osigurava štampanje kataloga. Tako su u okviru ovog projekta u 1419/1998. štampani četvrti, u 1420/1999. peti i šesti, u 1420/2000. sedmi, u 1421/2000. osmi, u 1422/2001. deveti, u 1423/2002. deseti, u 1424/2003. jedanaesti i dvanaesti, a evo sada, na zadovoljstvo ljubitelja naše rukopisne baštine, predajemo u štampu i trinaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U prethodnih dvanaest svezaka Kataloga Gazi Husrev-begove biblioteke obrađeno je ukupno 7539 rukopisa, od kojih su neki zbirke koje sadržavaju po više djela. Trinaesti svezak Kataloga sadrži rukopise od br. 7540 do br. 7818 sa ukupno 279 rukopisa, odnosno 719 djela sa 545 različitih naslova. U ovom svesku Kataloga obrađeni su rukopisi iz oblasti tesavufa kao i brojna djela iz drugih oblasti koja su se našla u zbirkama. Zato će izdavanje ovog sveska Kataloga biti od svestrane koristi za istraživače koji se bave izučavanjem islamskog misticizma.

Molim Uzvišenog Allaha da nam podari uspjeh i Svoju pomoć u ostvarenju ciljeva koje, na polju očuvanja tekovina čovječanstva sa svim svojim vrijednostima, poduzima al-Furqan - Fondacija za islamsko naslijeđe.

Upućujem riječi zahvalnosti dr. Mustafi Ceriću, reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, mr. Mustafi Jahiću, direktoru Gazi Husrev-begove biblioteke i gosp. Hasu Popari, koji je obradio ovaj svezak Kataloga. Želim im uspjeh i sve najbolje u njihovim budućim poslovima.

London, 1425/2004. god.

Aḥmad Zakī Yamānī
Predsjednik Fondacije za islamsko naslijeđe al-Furqan

PREFACE

It is with great pleasure and delight that we continue to publish the Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of Gazi Husrev-beg Library in Sarajevo. These catalogues are of great benefit to individual scholars as well as academic and cultural institutions dealing with research and study of cultural heritage. We thank Almighty Allah and express our gratitute to Sheikh Ahmed Zaki Yamani, founder and president of al-Furqan Islamic Heritage Foundation for making the publication of this catalogu possible and for the continuous efforts of the Foundation in preservation of invaluable manuscripts found in the library.

The Foundation, besides helping with publication of eleven previous catalogues, has continuously supported several projects including copying of manuscripts onto microfilm and CD ROM as well as preservation of manuscipts so that they could be accessible to all interested in researching this heritage. We hope that this fruitful cooperation will continue with publication of the remaining catalogues, copying of manuscripts and other similar support programmes.

We are deeply grateful to His Excellency Sheikh Ahmad Zaki Yamani for his efforts and we pray to Almighty Allah to reward him on the Day of Judgement. I would like also to thank the Vice Chairman of al-Furqān Foundation, Professor Ekmeleddin Ihsanoghlu, and to those members of staff at al-Furqān who have contributed to the completion of this project, which is of great benefit to all humanity.

Mustafa Jahic
Director,
Ghazi Husrev-Bey Library

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo objavljivati novu knjigu Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke sa željom da bude na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koje se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo, prije svega, uzvišnom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Jemaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije za islamsko naslijeđe iz Londona al-Furqān, koji ulaže velike napore na zaštiti i očuvanju rukopisa neprocjenjive vrijednosti, koji se nalaze u ovoj biblioteci.

Treba napomenuti da je Fondacija al-Furqān pomogla objavljivanje prethodnih jedanaest knjiga Katalog rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke. Osim toga Fondacija al-Furqān kontinuirano pomaže realizaciju projekata: snimanje rukopisa na mikrofilm i CD ROM te projekte očuvanja rukopisa kako bi bili dostupni svima koje interesira istraživanje ove baštine. Nadamo se da će se ova plodna saradnja i ubuduće nastaviti u objavljivanju i preostalih knjiga Kataloga, dovršetku snimanja rukopisa i drugoj vrsti pomoći.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekslenciji Šejh-Ahmedu Zekiju Jemaniju, moleći Uzvišenog Allaha da mu trud koji ulaže i ono što daje budu zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjem danu.

Našu zahvalnost dugujemo i prof. dr. Ekmeleddinu Ihsanogluu, potpredsjedniku Fondacije al-Furqān i zaposlenim u ovoj fondaciji koji učestvuju u realizaciji naših zajedničkih projekata.

Mustafa Jahić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

INTRODUCTION

It is our pleasure to be able to present to researchers and our intellectual community the thirteenth volume of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts of Gazi Husrev-beg Library. The latest in the series of catalogues provides opportunity for a greater accessibility to manuscripts of the Library as well as their easier usage.

Well-known is the fact that Gazi Husrev-beg Library in Sarajevo contains numerous valuable, rare and even unique manuscripts which found their way into the library from other libraries, madrasas, mosques and sufi lodges from all parts of Bosnia and Herzegovina. These manuscripts became part of the library collection by means of gift, purchase from private collections or as part of endowment (waqf). The manuscript collection is as large as it is diverse with respect to sub-topics it covers within the field of Islamic studies. The previous twelve volumes of catalogues have dealt with most of the manuscript collection.

Thirteenth volume of catalogue deals with manuscripts related to field of Tasawwuf - Islamic mysticism. These include works of some great Islamic thinkers and sheikhs of Taṣawwuf such as: Abū Ḥāmid al-Ġazālī (d. 505/1111), ʻAbdulqādir al-Ğīlānī (d. 561/1167), Aḥmad ar-Rifāʻī (d.578/1182), Fariduddīn ʻAṭṭār (d. 627/1229), Šihābuddīn as-Suhrawardī (d. 632/1240), Muḥyiddīn Ibn ʻArabī (d. 638/1240), Ğalāluddīn ar-Rūmī (d. 672/1273), Ṣadruddīn al-Qonawī (d. 672/1273), Arslan ad-Dimašqī (d. 699/1229), ʻAṭā'ullāh al-Iskandarī (d. 709/1309), ʻAbdulkarīm al-Ğīlī (d. 832/1428), ʻAbdurraḥmān al-Ğāmī (d. 898/1492), ʻAbdulwahhāb aš-Šaʻrānī (d. 973/1565), Muṣṭafā Šamʻī (d. 1009/1600), Ismāʻīl Ḥaqqī al-Brusawī (d. 1137/1724), ʻAbdulġanī an-Nābulusī (d. 1143/1731) and many others.

This volume of catalogue includes 279 manuscripts, 129 of which are in Arabic, 108 in Turkish, 40 in Persian and two manuscripts in Bosnian language, with a total of 719 written works with 545 different titles. It is possible in this catalogue to find some works which are related to other fields of study, since we have considered manuscripts for this catalogue on the principle of first work in a compilation.

We would like to point out here that while preparing this catalogue, we were faced with a number of difficulties such as:

- difficulty in deciding precisely the theme (topic) of a manuscript since some of these cover different fields of study, and Islamic mysticism being only one part. In some other works, the mystic style and characeter is dominant and this is especially the case with certain poems, prayers (dua), collection of sermons and biographies of Sufi sheikhs.

- a number of manuscripts which lack a beginning and an end and which were evidented under wrong titles
- a number of manuscripts with no title and by unknown author
- numerous titles for one work and ascription of work to other author
- damage sustained by certain works to the extent that it was difficult to read them

In order to find out what was right or wrong in certain manuscripts, we had to consult sources, literature and reading of other copies, be they hand-written or typed.

While preparing and classifying manuscripts and indeks for this catalogue, we used the same method as was used in previous volumes. We took the title of a work to be that which was mentioned in sources and other catalogues and name of author and, if applicable, surname and nickname with the date of his death (if it was known). Apart from this, we regularly cited the mentioned sources and literature, especially lexicon of writers *Mu'ğam al-mu'allifin - Tarāğum muṣannifī al-kutub al-'arabiyya* which was done by 'Umar Riḍā Kaḥḥāla.

Some of the manuscripts in this volume of catalogue are very old and hand-written by authors or copied during their life while others are very rare and even unique. A sample of these is as following:

- a copy of a work *Iḥyā' 'ulūm ad-dīn* by Imām al-Ġazālī, which was copied on 1. al-ğumāda al-ūlā 500/1106 (during the life of the author), which if perhaps the oldest known copy of the work (no. 7542). There are also two other copies of this work, of which the first was copied in 526/1131 (no.7543), and the second was copied in 562/1166 (no. 7544)
- copy of three volumes (third, fourth and fifth) of commentary of Maṯnawī in Persian by Muṣṭafā Surūrī (d. 969/1562), which was endowned by Darwīš-pāša al-Mostārī and which were brought to the library from Karadoz-beg library in Mostar (no. 7806-7808)
- unique copy of *Safīna an-nağāt li al-wuṣūl ilā ṭarīq ma'rifa al-ilāh by* Muḥammad b. Maš'al b. Sarāğ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī 1067/1657 (no. 7645)

In this catalogue, a sin previous ones, we find a significant number of works written by authors from Bosnia and Herzegovina. These include:

- *Kitāb ḫawātim al-ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz* (no. 7640) by 'Alī Dada al-Bosnawī, Šayḫ at-turba (d. 1007/1597)

- *Maqāṣid-i anwār 'ayniyya wa masa'id-i arwāḥ-i ṭayyiba-i ġaybiyya* (no.7731) by Ṣārī 'Abdullāh al-Bosnawī, Šāriḥ al-Fuṣūṣ (d. 1054/1644)
- *Kitāb-i ṭarīqat ṣūfiyya* (no. 7738) by 'Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī (from Prusac); died after 1038/1638.

Likewise, it should be noted that many works whether in Bosnian, Arabic, Turkish or Persian language were copied by scholars from this region.

Finally in presenting this catalogue to the reading public, I express my deepest gratitude to Mr. Mustafa Jahić, chief librarian of Gazi Husrev-beg Library who provided me with facilities for my work and especially dr. Lejla Gazić of the Oriental Institute in Sarajevo who reviewed this volume and provided useful suggestions.

Sarajevo, September 2004 Haso Popara

UVOD

Raduje nas da istraživačima i našoj naučnoj javnosti možemo ponuditi trinaesti svezak Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu i time dodati još jednu kariku na ovome zlatnom lancu, koji pruža mogućnost bližeg upoznavanja sa rukopisima Biblioteke, olakšava njihovo korišćenje i trasira put za njihovo ponovno oživljavanje.

Našim znanstvenicima i istraživačima, pa i šire, dobro je poznata činjenica da se u fondovima Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu nalazi mnoštvo vrijednih, rijetkih, pa čak i unikatnih rukopisa, koji su dospjeli iz drugih biblioteka, medresa, džamija i tekija brojnih gradova, kasaba, pa i zabačenih sela širom Bosne i Hercegvine i okolnih zemalja ili, pak, putem uvakufljenja, poklona i otkupa iz privatnih biblioteka i zbirki u vlasništvu građana Bosne i Hercegovine.

Rukopisna građa Gazi Husrev-begove biblioteke je obimna i raznolika tako da po svojoj tematici obuhvata najrazličitije islamske znanosti. Najveći dio ove građe katološki je obrađen u dosadašnjih dvanaest svezaka kataloga.

Trinaesti svezak kataloga obrađuje rukopise iz oblasti tesavvufa - islamskog misticizma. Među njima se nalaze i neka djela velikih islamskih učenjaka i šejhova tesavvufa kao što su: Abū Ḥāmid al-Ġazālī (umro 505/1111), ʻAbdulqādir al-Ġīlānī (umro 561/1167), Aḥmad ar-Rifāʻī (umro 578/1182), Farīduddīn ʻAṭṭār (umro 627/1229), Šihābuddīn as-Suhrawardī (umro 632/1234), Muḥyiddīn Ibn ʻArabī (umro 638/1240), Ǧalāluddīn ar-Rūmī (umro 672/1273), Ṣadruddīn al-Qonawī (umro 672/1273), Arslān ad-Dimašqī (umro 699/1229), ʻAṭā'ullāh al-Iskandarī (umro 709/1309), ʻAbdulkarīm al-Ǧīlī (umro 832/1428), ʻAbdurraḥmān al-Ǧāmī (umro 898/1492), ʻAbdulwahhāb aš-Šaʻrānī (umro 973/1565), Muṣṭafā Šamʻī (umro 1009/1600), Ismāʻīl Ḥaqqī al-Brusawī (umro 1137/1724), ʻAbdulġanī an-Nābulusī (umro 1143/1731) i mnogi drugi.

U ovom svesku kataloga obrađeno je 279 rukopisa, od čega 129 na arapskom, 108 na turskom, 40 na perzijskom i dva rukopisa na bosanskom jeziku, sa ukupno 719 pisanih djela i 545 različitih naslova. Budući da smo rukopise obrađivali po principu prvog djela u zbirci, i u ovom svesku kataloga našla su se neka djela koja pripadaju drugim disciplinama.

Ovdje bismo željeli napomenuti da smo se, prilikom izrade ovog sveska kataloga, susretali sa brojnim poteškoćama u vezi sa:

- preciznom identifikacijom tematike pojedinih rukopisa budući da neka djela obrađuju različite discipline od kojih su islamski misticizam i asketizam samo jedan dio, dok u drugima preovladava mistički stil i karakter, naročito u vezi sa pojedinim poemama, dovama, zbirkama propovijedi i biografijama sufijskih svetaca,
- mnoštvom rukopisa kod kojih nedostaje početak i kraj, a koji su u stalnoj inventarskoj knjizi zavedeni pod pogrešnim naslovom,
- mnoštvom djela sa nepoznatim nazivom i od nepoznatog autora,
- navođenjem više različitih naziva za jedno te isto djelo ili njegovim pripisivanjem drugom autoru i
- slabosti ili oštećenosti pisma pojedinih rukopisa do te mjere da ih je bilo teško čitati.

Da bi otkrili ono što nam je iz samih rukopisa bilo nepoznato i utvrdili šta je tačno, a šta pogrešno, u ovakvim slučajevima pribjegavali smo izvorima, literaturi i iščitavanju drugih primjeraka, kako onih pisanih rukom tako i štampanih.

Što se tiče metoda obrade i klasifikacije rukopisa i izrade indeksa u ovom svesku kataloga, pridržavali smo se istih pravila kao i u prethodnim svescima, pri čemu smo naslov rukopisa navodili prema naslovu kakav je naveden u izvorima i drugim katalozima, a ime autora, ili sāmo - zbog njegove poznatosti - ili sa dodatim prezimenom i nadimkom, uz obavezno navođenje godine njegove smrti, ukoliko nam je bila poznata. Uz sve to, redovno smo citirali navedene izvore i literaturu, u prvom redu Leksikon pisaca Mu'ğam mu'allifīn - Tarāğum muṣannifī al-kutub al-'arabiyya, koji je izradio 'Umar Riḍā Kaḥḥāla.

Neki od rukopisa obrađenih u ovom svesku kataloga su veoma stari, napisani rukom autora, ili prepisani još za života autora, ili blizu vremenu u kome je živio autor, dok su drugi veoma rijetki, pa čak i unikatni, od kojih ćemo ovdje spomenuti:

- primjerak djela Iḥyā' 'ulūm ad-dīn imama Gazalije, prepisan 1. džumadel-ula 500/1106. godine, tj. još za života autora, koji predstavlja jedan od najstarijih, a možda do sada i najstariji poznati primjerak ovog djela u svijetu (v. br. 7542), kao i još dva primjerka istog ovog djela, od kojih je prvi prepisan 526/1131. (v. br. 7543), a drugi 562/1166. godine. (v. br. 7544),
- primjerak tri sveska autografa (treći, četvrti i peti) komentara Mesnevije na perzijskom jeziku Mustafe Sururije (umro 969/1562), koje uvakufio Derviš-paša al-Mostārī, a koji su doneseni iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru (v. br. 7806-7808),

- autograf i unikatni primjerak djela Safīna an-nağāt li al-wuṣūl ilā ṭarīq ma'rifa al-ilāh koje je napisao Muḥammad b. Maš'al b. Sarāğ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī 1067/1657. godine (v. br. 7645).

Ovdje bismo, također, željeli napomenuti da su značajan broj djela u ovom - kao i u prethodnim svescima kataloga - napisali naši autori, Bosanci i Hercegovci. Takav slučaj je sa djelima:

- Kitāb ḫawātim al-ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz (v. br. 7640), koje je napisao 'Alī Dede al-Bosnawī, Šayḫ at-turba (umro 1007/1597),
- Maqāṣid-i anwār 'ayniyya wa maṣā'id-i arwāḥ-i ṭayyiba-i ġaybiyya (v. br. 7731), koje je napisao Ṣārī 'Abdullāh al-Bosnawī, Šāriḥ al-Fuṣūṣ (umro, 1054/1644) i
- Kitāb-i ṭarīqat ṣūfiyya (v. br. 7738), koje je napisao 'Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī (iz Prusca), umro poslije 1038/1638. godine.

Isto tako, treba napomenuti da su mnoga djela, kako na bosanskom tako i na arapskom, turskom, i perzijskom jeziku, prepisali alimi i prepisivači iz naših krajeva.

Na kraju, predajući ovaj svezak kataloga u ruke čitalaca, izražavam duboku zahvalnost svojim kolegama iz odjeljenja za rukopise, gospodinu mr. Mustafi Jahiću, direktoru biblioteke, koji mi je osigurao sve potrebne uvjete za rad i dr. Lejli Gazić, stručnom savjetniku Orijentalnog instituta u Sarajevu, koja je izvršila stručnu recenziju i ovog sveska kataloga, dala korisne sugestije i otklonila brojne nedostatke.

U Sarajevu, septembar 2004. godine. Haso Popara

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt	-Ahlwardt, Wilhelm: *Verzeichniss der arabischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Bd I-X. Berlin 1887-99. (Die Handschriften-verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin)
A. M.	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Hadiyya al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn.* I-II. Istanbul 1951/1955.
Anali	-*Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, V-VI/1978. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1978.
A. S. Levend	-Agâh, Sirri Levend: *Türk edebiyatı tarihi* I. cilt, Türk tarih kurumu basimevi - Ankara 1988.
Ateş FME	-Ateş, Ahmed: *Istanbul kütüphanelerinde Farsça manzum eserler I.* Istanbul 1968.
Badīriyya	-Ḫiḍr b. Ibrāhīm Salāma: *Fihris maḫṭūṭāt al-Maktaba al-Badīriyya* (Maktaba aš-Šayḫ Muḥammad b. Ḥabiš). I-II. al-Quds, 1407/1987.
Bagdad, Awqāf	-al-Ğibūrī, 'Abdullāh: *Fahras al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya fī Maktaba al-awqāf al-'āmma fī Baġdād.* Ğuz' III. Baġdād 1394/1974.
Bašagić	-Bašagić, Safvet-beg: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti*. Sarajevo 1912.
Blochet	-E. Blochet: *Cataloque des manuschrits turcs. Bibliotheque Nationale*. Tome I. Paris 1932.
Boškov	Boškov, Vančo: *Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Orijentalni institut u Sarajevu, posebna izdanja XV. Sarajevo 1988.
Bratislava	-Petraček, Karel; Blaškovič, Jozef; Vesely, Rudolf: *Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.

Brockelmann G	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Supplementband I-III. Leiden 1943 i 1949.
Brockelmann S	-Brockelmann, Carl: *Geschichte der arabischen Litteratur.* Grundband I-II. Leiden 1937, 1938 i 1942.
Enciklopedija LZ	-*Enciklopedija leksikografakog zavoda* 1-8. Jugoslavenski leksikografski zavod. Zagreb MCMLXVI
Dobrača	-Dobrača, Kasim: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak I. Sarajevo 1963.
Dobrača	-Dobrača, Kasim: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak II. Sarajevo 1979.
Fajić III	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak III. Sarajevo 1991.
Fajić V	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak V. London - Sarajevo 1999.
Fajić XI	-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XI. London - Sarajevo 203.
Fajić	-Fajić, Zejnil: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Sarajevo 1982.
Flügel	-Flügel, Gustav: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich-Königlichen Hofbibliothek zu Wien.* Bd. I-III. Wien 1865-67.
Gölpinarlı	-Gölpinarlı, Abdulbâki: *Mevlânâ Müzesi Yazmalar Kataloğu* I-III. Ankara, 1967-1972.
Hadžibajrić	-Hadžibajrić, Fejhullah: *Anali Gazi Husre- begove biblioteke,* Knjiga V-VI/1978. Gazi Husrev-begova biblioteka. Sarajevo, 1978.

Handžić	-Handžoć, Meḥmed: *al-Ǵawhar al-asnā' fī tarāğim 'ulamā' wa šu'arā' Būsna,* al-Qāhira, 1349/1930. -*Književni rad bosansko-hercegovačkih Muslimana.* Državna štamparija, Sarajevo 1934.
Hasandedić	-Hasandedić, Hivzija: Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa. Izdanje Arhiva Hercegovine Mostar. Svezak 2. Mostar 1977.
Ḥ. Ḫ.	-Ḥāğğī Ḫalīfa, Muṣṭafā b. 'Abdullāh Kātib Čalabī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn.* al-Muğallad I-II. Istanbul 1360/1941 - 1362/1943.
Ḥ. Ḫ., Ḏayl	-al-Bagdādī, Ismā'īl-paša: *Īḍāh al-maknūn fī aḏ-Ḏayl 'alā Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al-kutub wa al-funūn.* Cilt I-II. Istanbul 1945-47.
Jahić VI	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VI. London - Sarajevo 1420/1999.
Jahić VIII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VIII. London - Sarajevo 1421/2000.
Jahić XII	-Jahić, Mustafa: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak XII. London - Sarajevo 1423/2003.
Jerusalem	-Salameh, Khader I: *Catalogue of Arabic Manuscripts in Al-Budairi Family Library in Jerusalem.* Fascicule 1-2. Islamic Waqf Administration Al-Aqsa Mosque Library. Jerusalem, 1987.
Kaḥḥāla	-Kaḥḥāla, 'Umar Riḍā: *Mu'ğam al-mu'allifīn - Tarāğim muṣannifī al-kutub al'arabiyya.* Ğuz' I - XV. Bayrūt.
Kairo A	-*Fihris al-kutub al-'arabiyya al-mawğūda bi ad-Dār* 1921-1937. al-Ğuz' I-VIII. Dār al-kutub al-Miṣriya. al-Qāhira 1924 - 42.
Kairo F	-*Fihris al-maḫṭūṭāt al-'fārisiyya "allatī taqtanīhā ad-Dār al-kutub ḥattā 'ām* 1963" , al-Qism I-II. al-Qāhira 1966 - 67.

Kairo M	-Sayyid, Fu'ād: Dār al-Kutub. *Fihris al-maḫṭūṭāt. Našra bi al-maḫṭūṭāt allatī iqtanathā ad-Dār min sana* 1936 - 1955. al-Qism I-III. Al-Ǧumhūriyya al-'Arabiyya al-Muttaḥida. al-Qāhira 1380/1961 - 1383/1963.
Karatay A	-Karatay, Fehmi Edhem: *Arapaça Yazmalar Kataloğu.* C. I-IV. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1962-69.
Karatay F	-Karatay, Fehmi Edhem: *Farsça Yazmalar Kataloğu.* Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Karatay T	-Karatay, Fehmi Edhem: *Türkçe Yazmalar Kataloğu.* C. I-II.Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi. Istanbul 1961.
Kenderova	-Kenderova, Stoyanka: *Catalogue of Arabic Manuscripts in SS Cyril and Methodius National Library Sofia Bulgaria.* London 1995.
Kıbrıs	-Şeşen, Ramazan; Altan, Mustafa Haşim; Izgi, Cevat: *Kıbrıs Islam yazmaları kataloğu.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1515/1995.
Köprülü	-Şeşen, Dr. Ramazan; Izgi, Cevat; Akpınar, Cemil: *Fihris maḫṭūṭāt Maktaba Köprülü.* Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA). al-Muǧallad I-III. Istanbul 1986.
Kut	-Kut, Günay: Terğüman Gazetesi Kütüphanesi *Türkçe Yazmalar Kataloğu* I. Edebiyat Fakültesi Basimevi, Istanbul, 1989.
Lavić	-Lavić, Osman: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak X. London - Sarajevo 1423/2002.
Loebenstein	Loebenstein, Helene: *Katalog der arabischen Handschriften der Österreichischen National bibiliothek. Neuerwebungen* 1868-1968. Teil I. Wien 1970.
Mošin-Traljić	-Mošin, Vladimir-Traljić, Seid: *Vodeni znakovi XIII i XIV vijeka* I-II. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Historijski institut. Zagreb 1957.
Muftić	-Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik.* Sarajevo 1997.

Munğid	*-al-Munğid fī al-luġa wa al-ādāb wa al-'ulūm.* Bayrūt, aṭ-Ṭab'a al-ğadīda.
Nametak	-Nametak, Fehim: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IV. London-Sarajevo 1998.
an-Naqšibandī	- an-Naqšibandī, Usāma; Ẓamyā', 'Abbās: *Maḫṭūṭāt al-adab fī al-matḥaf al-'irāqī,* aṭ-Ṭab'a al-ūlā, al-Kuwayt 1406/1985.
OM	-Ṭāhir, Bursalī Meḥmed: *'Oṯmanlı mü'ellifleri.* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
OALT	-Ihsanoğlu,Ekmeleddin; Şeşen, Ramazan; Izgi, Celvet; Akpınar, Cemil; Fazlioğlu, Ihsan: *Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi* (History of astronomy literature during the Ottoman period). Islâm tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA). Cilt I-II, Istanbul 1997.
Pertsch	-Pertsch, Wilhem: *Verzeichnis der persischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Popara IX	-Popara, Haso: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak IX. London - Sarajevo 1422/2001.
Popara-Fajić	-Popara, Haso-Fajić, Zejnil: *Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa.* Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu. Svezak VII. London - Sarajevo 1420/2000.
QA	-Sāmi, Şamsuddīn: *Qāmūs al-a'lām,* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Qāḍiriyya	-Ra'ūf, 'Imād 'Abdussalām: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-Maktaba al-Qāḍiriyya.* Fī Ǧāmi' aš-šayḫ 'Abdulqāḍir al-Ǧīlānī. Baġdād 1980.
Rieu	-Rieu, Charles: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	-Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad.* 3. Riyad, 1979.

as-Sāmarrā'ī	-as-Sāmarrā'ī, Qāsim: *al-Fahras al-waṣfī li maḫṭūṭāt as-sīra an-nabawiyya wa muta'allaqātihā* I-III, aṭ-Ṭab'a al-ūlā. Ǧāmi'a al-Imām Muḥammad b. Sa'ūd al-islāmiyya, ar-Riyāḍ, 1414/1994.
Sarkīs	Sarkīs, Yūsuf Ilyān: Mu'ǧam al-maṭbū'āt al-'arabiyya wa al-mu'arraba. I-III. Kairo 1346/1928.
Sellheim	-Sellheim, Rudolf: *Arabische Handschriften.* Materialien zur arabischen literaturgeschichte. T. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, A1.)
Spaho	-Spaho, Fehim: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Hrvatskih zemaljskih muzeja u Sarajevu.* Sarajevo 1942.
Šabanović	-Šabanović, Hazim: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Şeşen	-Şeşen, Ramazan: *Muḫtārāt min al-maḫṭūṭāt al-'arabiyya an-nādira fī maktabāt Turkiya.* Islâm Tarih, Sanat ve Kültürünü Araştırma Vakfı (ISAR). Istanbul 1997.
Tehran	- Seyyid Abdollah Anwar: *A Catalogue of the Manuscripts in the National Libray*, Vol. 5, Persian Manuscripts, Tehran, 1974.
Tirana	-*Catalogue of Islamic Manuscripts in the National Library of Albania*, Tirana. Edited by 'Abd al-Sattār al-Ḥalwaǧī and Ḥabīb Allāh 'Aẓmī. London 1418/1997.
Trako	-Trako, Salih: *Katalog perzijskih rukopisa orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII, Sarajevo, 1986.
Trako-Gazić	Trako, Salih-Gazić, Lejla: *Katalog rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XX. Sarajevo 1997.
TÜYATOK	-*Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu* (The Union Catalogue of Manuscripts in Turkey) 07 I-V, Istanbul 1982-84.
Wiesbaden XIII1	-Flemming, Barbara: *Türkische Handschriften.* Teil I. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,1)
Wiesbaden XIII2	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,2)
Wiesbaden XIII3	-Sohrweide, Hanna: *Türkische Handschriften (and einige in den handschriften enthaltene persische und arabische werke).* Teil 3. Wiesbaden, 1974. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII3)
Wiesbaden XIII4	-Götz, Manfred: *Türkische Handschriften.* Teil 4. Wiesbaden, 1979. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIII,4)
Wiesbaden XIV1	-Eilers, Wilhelm; Heinz, Wilhelm: *Persische Handschriften.* Teil 1. Wiesbaden, 1968. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV,1)
Wiesbaden XIV1	-Divshali, Soheila; Luft, Paul: *Persische Handschriften.* Teil 2. Wiesbaden, 1980. (Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland. Band XIV, 2)
Wiesbaden XVIIB1	-Wagner, Ewald: *Arabische Handschriften.* Teil. 1. Wiesbaden 1976. (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland. Bd. XVII, B1).
aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A	-al-Ḥimṣī, Asmā': *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. 'Ulūm al-luġa al-'arabiyya, al-luġa, al-balāġa, al-'arūd, aṣ-ṣarf.* Dimašq 1393/1973.
aẓ-Ẓāhiriyya T	-al-Māliḥ, Muḥammad Riyāḍ: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. at-Taṣawwuf,* I-III, Dimašq 1398/1978.
aẓ-Ẓāhiriyya ṬIBB	-Ḥamārana, Sāmī Ḫalaf: *Fihris maḫṭūṭāt Dār al-Kutub aẓ-Ẓāhiriyya. aṭ-Ṭibb wa aṣ-ṣaydala.* Dimašq 1389/1969.
az-Zirikli	-az-Ziriklī, Ḫayruddīn: *al-A'lām,* I-III. Kairo, 1926-1928.
Zürich	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak I. Bošnjački institut. Zürich 1997.
Zürich-Sarajevo	-Nametak, Fehim; Trako, Salih: *Katalog arapskih, perzijskih, turskih i bosanskih rukopisa iz Zbirke Bošnjačkog instituta.* Svezak II. Bošnjački institut. Zürich-Sarajevo 2003.

Ždralović	-Ždralović, Muhamed: *Bosansko-hercegovački prepisivači djela u arabičkim rukoipisima*, I-II. Sarajevo1988.

TRANSKRIPCIJA

I Konsonanti

ا (ء)	’	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ğ (c, dž)	ف	f
چ	č	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k (ć)
خ	ḫ	ك (ڭ)	n
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š	ى	y, i
ص	ṣ		

II Vokali

ـَ	a (e)	ـَا (آ)	ā
ـُ	u (o, ü, ö)	ـُو	ū
ـِ	i (ı)	ـِى	ī

TESAVVUF
التصوّف

Arapski rukopisi

المخطوطات العربيّة

7540. R-9197

قصيدة البُستي النّونيّة

QAṢĪDA AL-BUSTĪ AN-NŪNIYYA

Kasida od 57 stihova, moralno-didaktičkog sadržaja, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfiʻī, Abū al-Fatḥ, rođen 360/971., umro 401/1010. godine.

Kaḥḥāla VII, 186; Ḥ. Ḫ. II, 1336; Ahlwardt VI, 7591-94; Brockelmann G I, 251 i S I, 445; Dobrača II, 1318/5; an-Naqšibandī, 1316-1318, str. 490-491; aẓ-Ẓāhiriyya (aš-Šiʻr), str. 279.

Početak (l. 1a):

أوله: زيادة المرء في دنياه نقصان   وربحه غير محض الخير خسران
وكلّ وجدان خطر لإثبات له   فإنّ معناه في التّحقيق فقدان...

Završetak ovdje (l. 4a):

آخره: ...خذها سواير أمثال مهذّبة   فيها لمن يبتغي التّبيان تبيان
ما ضرّ حسانها والطّبع صايغها   إن لمن يصغها فربع الشّعر حسان

تمّت ٥٧

L. 4; 18,5 x 12,5 (12 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tankim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7541. R-9332

شرح قصيدة البُستي النّونيّة لمجهول

ŠARḤ QAṢĪDA AL-BUSTĪ AN-NŪNIYYA LI MAĠHŪL

Komentar na al-Bustijevu kasidu *an-Nūniyya* (br. 7540), od nama nepoznatog autora. U komentaru se daju leksička i gramatička objašnjenja pojedinih riječi i sklopova kaside.

aẓ-Ẓāhiriyya (aš-Šiʻr), str. 279.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:

لا تَسْتَشِرْ غَيْرَ نَدْبٍ حَازِمٍ يَقِظٍ   قَد اسْتَوى فِيهِ اسْرَارٌ وَإِعْلَانُ

المعنى: من يحتاج إلى المشورة يجب عليه أن يستشير ذا عقل وصاحب حزم إذ الأحمق ضالّ إخفاء السرّ...

Završetak (l. 6a):

آخره: ...مَا ضَرَّ حِسَانُهَا والطّبع صَايِغُهَا   إِنْ لَمْ يَصِغْهَا قريع الشّعر حسانُ

ما للنّفي والإستفهام الضّر خلاف النّفع، المراد بالحسان قائلها والمراد به نفسه، القريع السّيّد، المعنى: خذ ما تلوت عليك أبيات مفتّحة والأمثال المهذّبة واستحسنها وعظّمها لأنّ ألفاظها في السّلالة أجرى من الماء ومعانيها أحلى من العسل وإن لم يكن صايغها مختار الشّعراء.

L. 6; 21 x 12,5 (15 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (l. 6a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio šejh Aḥmad 15. rebiul-ahira 1164/1751. godine.

تمّت القصيدة النّونيّة لأبي الفتح البستي... في ١٥ ربيع الآخر سنة ١١٦٤، سوّده الفقير شيخ أحمد.

7542. R-9335

شرح قصيدة البُستي النّونيّة لمجهول

ŠARḤ QAṢĪDA AL-BUSTĪ AN-NŪNIYYA LI MAĞHŪL

Naslov na početku crvenim slovima: هذه قصيدة أبي الفتح البوستي رحمه الله تعالى

Isto kao br. 7541.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: زِيَادَةُ المَرْءِ فِي دُنْيَاهُ نُقْصَانُ   وَرِبْحُهُ غَيْرَ مَحْضِ الخَيْرِ خُسْرَانُ

الزّيادة النّموّ، تجيئ لازمًا ومتعدّيًا، وهنا لازم لوقوعه في مقابلة النّقصان. المعنى: زيادة كلّ امرء في دنياه عزًا ومالاً يفضيان إلى الشّقاوة ويؤدّيان إلى النّدامة لنقصان في الحقيقة وما ربحه في المال في الدّنيا فهو خسران في التّحقيق إلاّ إذا كان خيرًا محضًا فإنّه ليس بخسران، والجمع بين الزّيادة والنّقصان طباق...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

...مَا كُلُّ مَاءٍ كَصداءٍ لِوَارِدِهِ   نَعَمْ وَلَا كُلُّ نَبْتٍ فَهُوَ سَعْدَانُ...

المعنى: ليس كلّ إنسان من دأبه إخفاء سرّ صديقه، بل إخفاء أسرار الأحرار شِنْشِنَةُ الكرام الأبرار. كما قيل: صدور الأحرار قبور الأسرار. كما ليس كلّ نبت كنبت سعدان في التّسمين والنّفعة لراعيه (شرح).

L. 10; 21 x 12,5 (15 x 6,5); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7543. R-1308

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1a: كتاب التّوبة وهو الأوّل من ربع المنجيات من كتاب إحياء علوم الدّين

Jedno od naobimnijih i najkapitalnijih djela iz oblasti tesavvufa i islamskih znanosti uopće. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu. Učitelji su mu bili dvojica najpoznatijih islamskih učenjaka svoga vremena, Abū an-Naṣr al-Ismā'īlī u Džurdžanu i Imam al-Ḥaramayn Abū al-Ma'ālī al-Ğuwaynī u Nisaburu. Jedno vrijeme je predavao na poznatoj školi *Niẓāmiyya* u Bagdadu, gdje je - pored studenata - njegova predavanja slušalo i do tri stotine profesora spomenute škole. Kasnije se preselio u Damask i tu proveo blizu dvadeset godina života. U međuvremenu je povremeno boravio u Hidžazu, Jerusalimu i Aleksandriji. Pred smrt se povukao u rodni Tus, gdje je napisao većinu svojih djela, među njima i إحيا، علوم الدّين. Tu ga je zatekla smrt 505/1111. godine.

Ovo djelo je toliko svestrano i iscrpno da je za njega rečeno: *Kada bi se zagubile sve knjige o islamu i ostao samo Iḥyā', on bi mogao nadomjestiti sve što je izgubljeno.* (*Ḥ. Ḫ. I, 23*).

Djelo je podijeljeno na četiri dijela (ربع):

ربع العبادات ـ ربع العادات ـ ربع المهلكات ـ ربع المنجيات

Prevedeno je na više svjetskih jezika i doživjelo je mnogobrojna izdanja. Na arapskom jeziku, u četiri sveska, prvi put je štampano u Bulāku u Egiptu, 1269/1852. godine.

Kaḥḥāla XI, 266-269; Ḥ. Ḫ. I, 23; Ahlwardt II, 1679; Köprülü I, 69; Zürich-Sarajevo II, 803; Sarkīs II, 1409; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 31-47, str. 25-33; Karatay a III, 4708; Brockelmann S I, 748/2.

Četvrti svezak (prvi dio)

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي بتحميده يستفتح كلّ كتاب، وبذكره يصدّر كلّ خطاب، وبحمده يتنعّم أهل النّعيم، وباسمه يتسلّى الأشقيا ، وإن أرخى دونهم الحجاب، وضرب بينهم وبين السّعدا ، بسور له باب باطنه فيه الرّحمة وظاهره من قبَله العذاب... أمّا بعد، فإنّ التّوبة عن الذّنوب بالرّجوع إلى ستّار العيوب و علاّم الغيوب، مبدأ طريق السّالكين ورأس مال الفائزين وأوّل أقدام المريدين...

Završetak (l. 218):

آخره: ...وقال السري: مارست كلّ شيئ من أمر الزّهد فنلت منه ما أريد إلاّ الزّهد في النّاس، فإنّي لم أبلغه ولم أطقه. وقال الفضيل رحمه الله: جعل الله الشرّ كله في بيت وجعل مفتاحه حبّ الدّنيا وجعل الخير كلّه في بيت وجعل مفتاحه الزّهد في الدّنيا. فهذا ما أردنا أن نذكره من حقيقة الزّهد وأحكامه، وإذا كان الزّهد لا يتمّ إلاّ بالتّوكّل فلنشرع في بيانه إن شاء الله تعالى.

L. 219; 22,3 x 15,5 (17 x 12); 20 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi bez kustoda sa naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan, mjestimično dohvaćen crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Rukopis se čuva u polukožnoj futroli, presvučenoj s vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 219a) bilješka da je njegovo prepisivanje završio 'Abdulğabbār b. 'Uṯmān..., 1. džumadel-evvela 500/1106. godine, dakle, još za vrijeme života autora.

كمل بحمد الله ومنّه وحسن توفيقه... وصلوة على سيّد المرسلين محمّد و آله الطّيّبين الطّاهرين... وفرغ من كتابته عبد الجبّار عثمان... في غرّة جماد الأوّل في سنة خمسمائة.

Ovo je, ujedno, i najstariji rukopis koji se čuva u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

Ispod bilješke napomena da je prijepis kolacioniran sa originalom:

وقعت المعارضة بالأصل والحمد لله تعالى.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a, 2a i 218b).

7544. R-387

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1a:

الجزء الثّاني (ال) جلد الرّابع من إحياء العلوم من ربع المنجيات من كتاب التّوحيد إلى تمام الكتاب

Isto kao 7543.

Četvrti svezak (drugi dio)

Početak (l. 1b):

أوّله: **كتاب التّوحيد والتّوكّل** الحمد لله المدبّر للملك والملكوت، المنفرد بالعزّة والجبروت، الرّافع للسّما ، بغير عماد، المقدّر فيها أرزاق العباد، الّذي صرف أعين ذوي القلوب والألباب عن ملاحظة الوسائط والأسباب إلى مسبّب الأسباب، ورفع هممهم عن الإلتفات إلى ما عداه والإعتماد إلى مدبّر سواه فلم يعبدوا إلاّ إيّاه... أمّا بعد، فإنّ التّوكّل منزل من منازل الدّين ومقام من مقامات الموقنين...

Završetak (l. 201a):

آخره: ...فهذه الأحاديث وما أوردناه في كتاب الرّجا ، يبشّرنا بسعة رحمة الله تعالى، فنرجو من الله تعالى أن لا يعاملنا بما نستحقّه ويتفضّل علينا بما هو أهله بمنّه وسعة جوده. تمّ كتاب آخر ربع المنجيات وهو آخر كتاب إحيا ، علوم الدّين.

L. 201; 25 x 15,5 (19 x 13); 22 retka. *Nasḫ*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki pisanih crvenim mastilom. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 201a) bilješka da je njegov prijepis završio Abū al-Ğarīr Bahā'ilī (!) b. 'Alī u mjesecu rebiul-evvelu 526/1131. godine:

وفرغ من نسخه أبو الجرير بهائلي بن علي... في ربيع الأوّل سنة ستّ وعشرين وخمسمائة ٥٢٦ والحمد لله والصّلوة على نبيّه محمّد وآله.

Na listu 201b bilješka krupnim slovima da je njegovo kolacioniranje sa više primjeraka izvršio Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. (!) al-Mawlawī, uoči utorka 1. džumadel-ula 678/1279. godine:

وقع الفراغ من مقابلتها بقدر الإمكان مع نُسَخٍ ظاهرها الصّحيحة في عشيّة يوم الثّلثا، في إحدى جمادى الأولى سنة ثمان وسبعين وستّمائة ٦٨٧ حامداً لله ومصلّيًا على نبيّه محمّد وآله أجمعين. سطره العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة الله محمّد بن عبد اللّطيف بن (!) المولوي.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka da je Darwīš Muḥammad b. al-Ḥazmī vlasnik rukopisa kojega je dobio od izvjesnog kadije po imenu 'Alī:

تملّكه الفقير درويش محمّد بن الحزمي من علي (ال) قاضي الحالي.

Na listu 1a tri bilješke o ranijim vlasnicima, od kojih je čitljiva samo jedna. U njoj se kaže da je vlasnik rukopisa Muḥammad Ibrāhīm b. 'Abdullāh Abū Ṭāhir:

صاحبه الرّاجي عفو الله محمّد إبراهيم بن عبد الله أبو طاهر.

Na listu 97a pečat ovalnog oblika, najvjerovatnije nekog od ranijih vlasnika, sa imenom Ibrāhīm b. Yūsuf:

يا عالما بحالي عليك اتّكالي الفقير إبراهيم بن يوسف.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a, 76a, 188a i 201b).

7545. R-7083

إحياء علوم الدّين
IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1b: كتاب المحبّة من كتاب إحياء علوم الدّين للإمام محمّد الغزالي

Isto kao 7543.

Četvrti svezak (dio drugog dijela)

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي تسبّح له الرّمال، وتسجد له الظّلال وتتدكدك من هيبته الجبال، خلق الإنسان من الطّين اللاّزب والصّلصال، وزيّن صورته بأحسن تقويم وأتمّ اعتدال، وعصم قلبه بنور الهداية عن ورطات الضّلال، وأذن له في قرع باب الخدمة بالغدوّ والآصال... أمّا بعد، فإنّ الدّنيا عدوّة الله عزّ وجلّ، بغرورها ضلّ من ضلّ، وبمكرها هازل من زلّ، فحبّها رأس الخطايا والسّيّئات، وبغضها أمّ الطّاعات ورأس القربات...

Završetak (l. 145a):

آخره: ...ويقال: الشّوق نار الله تعالى أشعلها في قلوب أوليائه حتّى يحرق بها ما في قلوبهم من الخواطر والإرادات والعوارض والحاجات، فهذا القدر كافٍ في شرح المحبّة والأنس والشّوق والرّضا. فلنقتصر عليه، والله الموفّق للصّواب. تمّ كتاب المحبّة والشّوق والرّضا والأنس. يتلوه كتاب النّيّة والإخلاص والصّدق وهو الكتاب السّابع من ربع المنجيات من كتب إحياء علوم الدّين.

L. 145; 25 x 16,5 (18,5 x 12); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 145b bilješka da je prijepis ovog sveska završio al-Farağ Muḥammad Muṣṭafā, u četvrtak, 20. zul-kadeta 562/1166. godine, a ispod bilješke napomena da je, koliko je mogao, kolacionirao sa dva originalna primjerka iz kojih ga je prepisao:

والفراغ من إتمامه وافق يوم الخميس العشرين من ذي القعدة من شهور سنة إثنين وستّين وخمسمائة (ال) هجريّة. الفرج محمّد مصطفى.

قوبلت هذه المجلّدة بنسختين الأصلين (!) الّذين (!) كتبتها منهما على قدر الوسع والطّاقة.

Sudeći po mastilu i rukopisu, ime prepisivača i bilješka o kolacioniranju su naknadno dopisani.

Na listu 145b dvije bilješke iz kojih se vidi da su ovaj svezak čitali Aḥmad i 'Alī b. Aḥmad Sa'īd. Ispod druge bilješke je podatak da je to bilo 5. ševvala 801/1399. godine:

طالع في هذا الكتاب الشّريف الرّاجي عفو ربّه أحمد

طالع في هذا الكتاب الشّريف الرّاجي عفو ربّه ورحمته وغفرانه علي بن أحمد سعيد غفر الله له ولوالديه ولمن دعا له... في خامس شوّال إحدى وثمانمائة.

Iz Odbora IZ Trebinje.

7546. R-1419

إحياء علوم الدّين
IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1b: المجلّد الثّالث وهو ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Treći svezak:

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تتحيّر دون إدراك جلاله القلوب والخواطر وتدهش في مبادي اشراق أنواره الأحداق والمناظر، المطّلع على خفيّات السّرائر، العالم على مكنونات الضّمائر، المستغني في تدبير مملكته عن المشاور والموازر، مقلّب القلوب وغفّار الذّنوب وستّار العيوب ومفرّج الكروب... أمّا بعد، فشرف الإنسان وفضيلته الّتي فاق بهاجملة من أصناف الخلق بإستعداده لمعرفة اللّه سبحانه هى في الدّنيا جماله وكماله وفخره وفي الآخرة عدّته وذخره...

Završetak (l. 292a):

آخره: ...ولذلك قيل: النّاس كلّهم هلكى إلاّ العالمون والعالمون كلّهم هلكى إلاّ العاملون والعاملون كلّهم هلكى إلاّ المخلصون والمخلصون على خطر عظيم ، فإذا المغرور هالك والمخلص الفارّ من المغرور على خطر، فلذلك لا يفارق الخوف والحذر قلوب أوليا، اللّه أبداً، فنسأل اللّه سبحانه وتعالى حسن الخاتمة، فإنّ الأمور بخواتيمها. تمّ كتاب الغرور وبه تمّ ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين.

L. 292; 19,2 x 13 (14,5 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih, pretežno, crvenim mastilom i rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, dobro očuvan. Rukopis se čuva u kožnoj futroli obloženoj sa vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 292a) bilješka da ga je za svoje potrebe prepisao Abū al-Muẓaffar Sa'd b. Muḥammad b. (ime nečitko) u subotu 8. safera 602/1205. godine.

وفرغ من تحريره صاحبه العبد المذنب المحتاج إلى عفو اللّه ورحمته أبو المظفّر سعد بن محمّد بن... كتبه يوم السّبت الثّامن من صفر... سنة إثنى وستّمائة رحم اللّه من نظر فيه ودعا له بالخير.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* naslov djela i imena dvojice ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. Ismā'īl Ḫulaydī i Küçük Ḥāğī Muḥammad-zāde:

من نعم اللّه تعالى على عبده الفقير مصطفى بن إسماعيل الشّهير بخليدي، عاملهما (اللّه) بلطفه الوفير وكرمه الكثير بشراء شرعىّ وإبتياع،

كوجك حاجي محمّد زاده،

Na listu 1a naslov djela, jedna poučna izreka u stihu i četiri bilješke sa imenima ranijih vlasnika: 'Alī b. Aḥmad b. Mūsā al-Hukārī (iz 650/1253. godine), Yā'qūb b. Sayyid 'Alī b. Ḥāğī al-Bursawī, Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Muḥammad, porijeklom iz Mihalidža (60 km zapadno od Bruse), nastanjen u Brusi i al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā, porijeklom iz Mihalidža, nastanjen u Brusi:

انتقل هذا الكتاب بحكم المبايع الصّحيحة إلى ملك الفقير إلى رحمة اللّه تعالى علي بن أحمد بن موسى الهكاري في رابع ذي الحجّة سنة خمسين وستّمائة، نفعه اللّه لما فيه،

انتقل بالبيع الشّرعىّ إلى ملك أضعف عباد اللّه وأحوجهم إلى رحمته يعقوب بن سيّد علي بن حاجب البرسوي منّ اللّه تعالى عليهم بالغفران وبلّغهم مدارج أهل العرفان بمنّه وكرمه وجوده،

ثمّ انتقل بالإرث إلى... الحقير مصطفى بن الحاجّ محمّد الميخاليجي مولداً والبروساوي مسكناً.

ثمّ انتقل بالبيع الشّرعىّ إلى ملك أضعف عباد اللّه وأحوجهم إلى رحمته الحاجّ محمّد بن الحاجّ مصطفى الميخاليجي مولداً والبروساوي مسكنًا عفى عنهما الباري.

Ispod bilješke posljednjeg vlasnika je otisnut i njegov lični pečat ovalnog oblika sa imenom Muḥammad b. Muṣṭafā.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a, 13a, 61a, 172a, 235a, 269a i 292b).

7547. R-3867

إحياء علوم الدّين
IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1b:

كتاب عجائب القلب وهو الأوّل من ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Treći svezak (prvi dio)

Početak (l. 1b) isti kao pod br. 7546.

Završetak (l. 215b):

آخره: ...**بيان القدر الواجب في نفى الحسد عن القلب**... الثّاني أن تحبّ ذلك وتظهر الفرح بمساءته إمّا بلسانك أو بجوارحك، فهذا هو الحسد المحظور قطعًا، والثّالث وهو بين الطّرفين أن تحسد بالقلب من غير مقت لنفسك على حسدك ومن غير إنكار منك على قلبك ولكن تحفظ جوارحك عن طاعة الحسد في مقتضاه وهذا في محلّ الخلاف، والظّاهر أنّه لا يخلو عن إثم بقدر قوّة ذلك الحبّ وضعفه. هذا آخر كتاب الحسد... ويتلوه كتاب ذمّ الدّنيا وهو الكتاب السّادس من ربع المهلكات وهو المجلّد الرّابع من كتاب إحياء علوم الدّين.

L. 215; 24,5 x 16,5 (19,5 x 12); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na listu 1a, rukom istog prepisivača, naveden završetak poglavlja *Rubʻ al-ʻādāt*. Poslije toga data bilješka da ga je prepisao Muḥammad b... (nečitko) al-Ḥaddād al-Mawṣilī, u utorak, 5. ramazana 670/1271. godine, u gradu Mosulu:

تمّ القول في ربع العادات بتوفيق الله خالق السّموات وذلك في يوم الثّلثاء خامس شهر رمضان سنة سبعين و ستّمائة بمحروسة الموصل على يد الفقير إلى الله تعالى محمّد بن ... الحدّاد الموصلي.

Na listovima 214a i 215a otisnut mali pečat ovalnog oblika, najvjerovatnije ranijeg vlasnika, na kome je čitljivo samo ime ʻAbdullāh.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7548. R-8465

إحياء علوم الدّين
IḤYĀʼ ʻULŪM AD-DĪN

Naslov na zaštitnom listu 1a: الجزء الثّالث والرّابع من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Treći i četvrti dio u jednom svesku

Nepotpun na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **كتاب (ذمّ) الغرور**... الحمد لله الّذي بيده مقاليد الأمور، وبقدرته مفاتيح الخيرات والشّرور... أمّا بعد، فمفتاح السّعادة التّيقّظ والفطنة ومنبع الشّقاوة الغرور والغفلة فلا نعمة على عباده أعظم من الإيمان والعرفة ولا وسيلة إليه سوى انشراح الصّدور بنور البصيرة، ولا نقمة أعظم من الكفر والمعصية ولا داعى إليها سوى عمى القلب بظلمة الجهالة...

Završetak (l. 236b):

آخره: ...فهذه الأحاديث وما أوردناه في كتاب الرّجاء يبشّرنا بسعة رحمة الله تعالى، فنرجو من الله تعالى أن لا يعاملنا بما نستحقّه ويتفضّل علينا بما هو أهله بمنّه وسعة جوده. هذا آخر ربع المنجيات وتمامه تمّ كتاب إحياء علوم الدّين، والحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين.

L. 237; 26,5 x 17 (20 x 14); 31 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kur'anski ajeti i značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom.

Djelo se završava kolofonom (l. 237a) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje završio ʻAbdulkarīm b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad al-Anğamīmī aš-Šāfiʻī, u utorak, 4. džumadel-ula 851/1447. godine:

وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة المباركة في يوم الثّلاثاء، رابع جمادى الأولى عام واحد وخمسين وثمانمائة على يد... عبد الكريم بن أبي بكر بن محمّد بن محمّد الأنجميمي الشّافعي...

7549. R-2503

إحياء علوم الدّين
IḤYĀʼ ʻULŪM AD-DĪN

Isto kao 7543.

Prvi svezak (prvi dio)

Na početku nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. **أوّل الموجود**: وسلوك طريق الآخرة مع كثرة الغوائل من غير دليل ولا رفيق متعب ومُكدُّ، وأدلّة الطّريق هم العلماء الّذين هم ورثة الأنبياء... **كتاب العلم** وفيه سبعة أبواب: **الباب الأوّل** في فضل العلم والتّعليم والتّعلّم. **الباب الثّاني** في فرض العين وفرض الكفاية من العلوم وبيان حدّ الفقه والكلام من علم الدّين وبيان علم الآخرة وعلم الدّنيا...

Završetak (l. 219a):

آخره: ...فهذه لا تترك (إلاّ) بأسباب مهمّة في الشّرع مثل قضاء الصّلوات وصلاة الاستسقاء والخسوف وتحيّة المسجد، فأمّا ما ضعف عنها فلا ينبغي أن يصادم به مقصود النّهى هذا هو الأوجه عندنا، واللّه تعالى أعلم بالصّواب. كمل كتاب أسرار الصّلاة.. يتلوه كتاب أسرار الزّكاة وهو الكتاب الخامس من كتب إحياء علوم الدّين.

L. 219; 17,5 x 13 (14,5 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki, pisanih rukom drugog prepisivača. Prvi i posljednji list originalnog prijepisa zagubljeni i naknadno dopisani rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIV ili XV stoljeća.

Na kraju djela (l. 219a) bilješka da je rukopis vakuf izvjesnog kadije ʻUṯmān-a:

وقف عثمان القاضي

7550. R-3824

إحياء علوم الدّين
IḤYĀʼ ʻULŪM AD-DĪN

Naslov na zaštitnom listu 1b: الرّبع الثّالث من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Treći svezak

Početak (l. 1b) kao pod br. 7546.

Završetak ovdje (l. 225b):

آخر الموجود: ...**بيان أقسام العجب وتفصيل علاجه... الثّامن العجب بالرّأى الخطأ**، قال اللّه تعالى: **أفمن زيّن له سوء عمله فرآه حسناً** وقال تعالى: **وهم يحسبون أنّهم يحسنون صنعاً**... فإن خاض في المذاهب والبدع والتّعصّب في العقائد هلك من حيث لا يشعر وهذا حقّ كلّ من عزم على أن يشتغل في عمره بشئ غير العلم... فنسأل اللّه تعالى العصمة...

L. 225; 26,5 x 17 (21 x 12,5 i 20 x 14); 19 i 31 redak. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku lijepo urađen unvan, bogato ukrašen zlatnom i plavom bojom, sa floralnim motivima. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, naknadno popravljan dužinom hrbata. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je ovaj rukopis - pod uslovom da se iz njega prepisuje, da se prema njemu vrši kolacioniranje prijepisa i da se iz nje ne iznosi - za svoju medresu u kasabi Mostar, uvakufio nama nepoznati vakif:

وقفت للّه تعالى بمدرستي الواقعة في قصبة موستار بشرط أن يستنسخ ويقابل فيها ولا يخرج عنها. فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7551. R-747

إحياء علوم الدّين
IḤYĀʼ ʻULŪM AD-DĪN

Naslov na zaštitnom listu 1a: الجلد الثّاني من ربع العادات من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Drugi svezak (prvi dio)

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: فالسّياسة والخشونة علاج الشّرّ، والمطايبة والرّحمة علاج الضّعف، فالطّبيب الحاذق هو الّذي يقدر العلاج بقدر الدّاء، فلينظر الرّجل أوّلاً إلى أخلاقها بالتّجربة ثمّ ليعاملها بما يصلحها كما يقتضيه حالها، **الخامس** الاعتدال في الغيرة وهو أن لا يتغافل عن مبادئ الأمور الّتي تخشى غوائلها ولا يبالغ في إساءة الظّنّ والتّعنّت وتجسّس البواطن...

Završetak (l. 273b):

آخره: ...ثمّ يتمارى بعد ذلك في صدقه وما أعظم توفيق من آمن به وصدّقه واتّبعه في كلّ ما ورد وصدر، فنسأل الله تعالى أن يوفّقنا للاقتداء به في الأخلاق والأفعال والأحوال والأقوال بمنّه وسعة جوده. تمّ هذا الكتاب وهو آخر ربع العادات ويتلوه الرّبع الثّالث وهو كتاب عجائب القلب من ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين.

L. 275; 20,5 x 14,5 (16 x 11); 21 redak. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan dužinom preklopa, hrbata i rubova korica. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete. Rukopis se čuva u kožnoj futroli, obloženoj ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na kraju dva zaštitna lista sa raznim bilješkama na arapskom i turskom jeziku, među kojima i dva recepta za spravljanje mehlema.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a, 49a, 113a, 223a i 273b).

7552. R-3820

إحياء علوم الدّين
IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na listu 1a: الأوّل من ربع العادات من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Drugi svezak (prvi dio)

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب آداب الأكل، الحمد لله الّذي أحسن تدبير الكائنات، وخلق الأرضين والسّموات، وأنزل الماء الفرات من المعصرات، فأخرج به الحبّ والنّبات، وقدّر الأرزاق والأقوات... أمّا بعد، فإنّ مقصود ذوي الألباب لقاء الله تعالى في دار الثّواب، ولا طريق إلى الوصول للقاء الله إلاّ بالعلم والعمل...

Završetak (l. 278a):

آخره: ...وروى فضالة بن عبد الله أنّ النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم قال: ثلاثة لا يسئل عنهم: رجل فارق الجماعة ورجل عصى إمامه فمات عاصيًا فلا يسئل عنهما وامرأة غاب عنها زوجها وقد كفاها مؤنة الدّنيا فتبرّجت بعده فلا يسئل عنها، وثلاثة لا يسئل عنهم رجل ينازع الله رداءه ورداؤه الكبرياء وإزاره العزّ ورجل في شكّ من الله وقنوط من رحمة الله. تمّ كتاب آداب الصّحبة ...ويتلوه إن شاء الله كتاب آداب العزلة.

L. 278; 26 x 18 (18,5 x 11,5); 21 redak. *Nasḫ*, krupniji, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani naizmjenično crvenim i plavim mastilom, krupnim slovima. Na listu 1a lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom i zelenom bojom. Unutar unvana kaligrafskim slovima lijepo napisani naslov djela i puno ime autora. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, mjestimično lijepljeni i nevješto popravljani. Na listovima u posljednjim lagama rukopisa vidljive tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, naknadno popravljan dužinom preklopa, hrbata i rubova korica. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na kraju djela (l. 278a) bilješka na arapskom jeziku da je ovaj primjerak, koliko je bilo moguće, kolacioniran sa drugim primjerkom koji je vjerodostojan, iako nije autograf:

بلغ مقابلةً وتصحيحًا بحسب الطّاقة على نسخة معتمدة غير نسخة الأصل

Na listovima 1b, 277b i 278a otisnut mali ovalni pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo samo ime 'Abdullāh. Isti pečat nalazi se otisnut i na rukopisu br. 7547.

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka grafitnom olovkom na turskom jeziku da je ovaj rukopis 1. šabana 1343/1925. godine, kao vakuf, donesen u biblioteku Salih-ef. Hasanagića iz zaostavštine merhuma Mustafa-ef. Hadžimahmutovića.

Na više mjesta, iznad teksta rukopisa naznaka krupnim slovima da je rukopis vakuf (وقف).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7553. R-3866

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Isto kao 7543.

Prvi svezak (prvi dio)

Na početku nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فأمّا ربع العبادات فأذكر فيه من خفايا آدابها ودقائق سننها وأسرار معانيها ما يضطرّ العالم العامل إليه، ممّن لا يكون من علماء الآخرة من لا يطلع عليه وأكثر ذلك ممّا أهمل في فنّ الفقهيّات... **كتاب العلم** وفيه سبعة أبواب: **الباب الأوّل** في فضل العلم والتّعليم والتّعلّم، **الباب الثّاني** في فرض العين وفرض الكفاية من العلوم وبيان حدّ الفقه والكلام من علم الدّين وبيان علم الآخرة وعلم الدّنيا...

Završetak (l. 182a):

آخره: ...فإنّ الله تعالى لا يقبل إلاّ من أحبّه ومن أحبّه تولاّه وأظهر عليه آثار محبّته وكفّ عنه سطوة عدوّه إبليس لعنه الله، فإذا أظهر ذلك عليه دلّ على القبول، وإن كان الأمر بخلافه فيوشك أن يكون حظّه من سفره العناء والتّعب. آخر كتاب الحجّ وأسراره... يتلوه كتاب آداب تلاوة القرآن.

L. 182; 25,5 x 18 (19 x 13); 21 redak, osim na listovima 164a-182b, gdje je po 29 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, mjestimično lijepljeni i nevješto popravljani. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Sa vanjske strane zadnje korice nalijepljena kožna korica ranijeg, originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Na listovima 181b i 182b otisnut mali ovalni pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo samo ime 'Abdullāh. Isti pečat nalazi se otisnut i na rukopisima br. 7547 i 7552.

Na više mjesta, iznad teksta rukopisa naznaka krupnim slovima da je rukopis vakuf (وقف).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7554. R-3739

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na zaštitnom listu 1a: الجزء الأوّل والثّاني من إحياء علوم الدّين للغزالي في مجلّد

Isto kao 7543.

Prvi i drugi dio u jednom svesku

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام حجّة الإسلام أبو حامد محمّد بن محمّد بن محمّد الغزالي، روّح الله ثراه وبيّض محياه: أحمد الله أوّلاً حمداً كثيراً متواليًا وإن كان يتضاءل دون حقّ جلاله حمد الحامدين. وأصلّي وأسلّم على رسوله ثانيًا صلوةً تستغرق مع سيّد البشر سائر المرسلين، وأستخيره تعالى ثالثًا فيما انبعث له عزمي من تحرير كتاب في إحياء علوم الدّين... **كتاب العلم** وفيه سبعة أبواب: **الباب الأوّل** في فضل العلم والتّعليم والتّعلّم...

Završetak (l. 397b):

آخره: ...ثمّ في انتشاره في أقطار العالم، ثمّ في إذعان ملوك الأرض له في عصره وبعد عصره مع ضعفه ويتمه، ثمّ يتمارى بعد ذلك بصدقه وما أعظم توفيق من آمن به وصدّقه واتّبعه في كلّ ما ورد وصدر، فنسأل الله تعالى أن يوفّقنا للاقتداء في الأخلاق والأفعال والأحوال والأقوال بمنّه وسعة جوده... تمّ كتاب آداب المعيشة وأخلاق النّبوّة... ويتلوه أوّل ربع المهلكات، إن شاء الله تعالى.

L. 397; 34,2 x 24,5 (25,5 x 17,7); 27 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prvih šesnaest i tri posljednja lista originalnog prijepisa zagubljeni i naknadno dopisani na listovima sa vodenim znakom, rukom drugog prepisivača. Listovi razasuti, po lagama odvojeni od poveza i dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Pojedini listovi lijepljeni i nevješto popravljani. Tekst obrubljen crvenom i plavom linijom. Citati iz Kur'ana i značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, naknadno popravljan dužinom hrbata i preklopa. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima, bogato ukrašena zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7555. R-176

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na zaštitnom listu1a: الجلد الأوّل من إحياء علوم الدّين ربع العادات بتمامها

Isto kao 7543.

Prvi svezak

Početak (l. 1b):

أوّله: أحمد الله أوّلاً حمداً كثيراً متواليًا وإن كان يتضاءل دون حقّ جلاله حمد الحامدين، وأصلّي وأسلّم على رسوله ثانيًا صلوةً تستغرق مع سيّد البشر سائر المرسلين، وأستخيره تعالى ثالثًا فيما انبعث له عزمي من تحرير كتاب في إحياء علوم الدّين... **كتاب العلم** وفيه سبعة أبواب: **الباب الأوّل** في فضل العلم والتّعليم والتّعلّم، **الباب الثّاني** في فرض العين وفرض الكفاية من العلوم وبيان حدّ الفقه والكلام من علم الدّين وبيان علم الآخرة وعلم الدّنيا...

Završetak (l. 181a):

آخره: ...وقال بعض العلماء: من أخذ مهناة في الأيّام الخمسة في الدّنيا لم ينل مهناة في الآخرة وأراد به العيدين والجمعة وعرفة وعاشوراء. ومن فواضل الأيّام في الأسبوع يوم الخميس والإثنين ترفع فيهما الأعمال إلى الله تعالى وقد ذكرنا فضائل الأشهر والأيّام للصّيام في كتاب الصّوم فلا حاجة إلى الإعادة والله أعلم. هذا آخر ربع العبادات من كتاب إحياء علوم الدّين ويتلوه ربع العادات، إن شاء الله تعالى، والحمد لله ربّ العالمين وصلوته على سيّدنا محمّد...

L. 181; 30 x 21 (22 x 13); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na prvom zaštitnom listu na strani a dat sadržaj djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, oštećen crvotočinom, naknadno popravljan dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak prepisan prije 1070/1659. godine, budući da je, prema bilješci na listu 1a, te godine njegov vlasnik bio Ḥāğī Muḥammad b. 'Alī b. Ḥāğī Bakr b. 'Uṯmān Ṭarīzāwī (ili Ṭurayzāwī):

قد تملّكه الفقير... حاجي محمّد بن علي بن حاجي بكر بن عثمان طريزاوي غفر الله له ولوالديه... حرّر سنة ألف وسبعين بعد الهجرة النّبويّة.

Na istom listu bilješke sa imenima još dvojice vlasnika: Muḥammad Amīnī b. Yūsuf-paša iz Basre (iz 1139/1726. godine) i 'Abdullāh Fāyiq b. Mīr Muḥammad Amīnī b. Yūsuf-paša (iz 1165/1751. godine):

من مواهب الله الّتي لا يحاط بحصرها ومنّته الّتي لا يقام بشكرها على عبده الفقير... محمّد أميني بن يوسف باشا، نوّره الله بنور قدسه وجعل يومه خيراً من أمسه في البصرة المحميّة على طريق الهديّة، سنة ١١٣٩

ثمّ جاء(ت) نوبة تملّكه بهبة المالك المقدّم... وأنا الفقير إلى برّ ربّه القدير عبد الله فايق بن مير محمّد أميني بن يوسف باشا في غرّة ب سنة ١١٦٥

Ispod bilješke drugog vlasnika otisnut je i vlastiti pečat četverouglog oblika sa natpisom: لا تنس محمّد يا الحقّ

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima: 1a, 2a, 24a i 181b iz 1173/1759. godine).

7556. R-3581

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na preklopu: ربع العبادات من كتاب إحياء علوم الدّين

Isto kao 7543.

Prvi svezak

Početak (l. 1b) kao pod br. 7554.

Završetak (l. 345b) kao pod br. 7555.

L. 345; 20,5 x 13,5 (15 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedine lage listova odvojene od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 345b) bilješka da je prijepis ovog primjerka završio Sulaymān b. Ayyūb Ḫawāğa u mjesecu saferu 1170/1756. godine:

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة نهار الثّلثاء ، في وقت الظّهر من شهر صفر (سنة)
سبعين ومائة وألف. كتبها الفقير... سليمان بن أيّوب خواجه...

Na više mjesta (listovi 1a, 98a, 234a i 345a) bilješka krupnim slovima da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru:

وقف كتبخانه ، قره كوز محمد بك در موستار

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7557. R-4866

Zbirka (مجموع), 9

L. 333; 21 x 15 (16 x 8,5); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i interlinearnih komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom ili nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa i odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-311b

إحياء علوم الدّين

IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN

Naslov na drugom zaštitnom listu na strani *a*:

هذا (ال) جلد الرّابع من إحياء العلوم للغزالي نورّ الله تعالى مرقده وجعل الجنّة مثواه

Isto kao 7543.

Četvrti svezak (drugi dio)

Početak (l. 1b):

أوّله: كتاب **الأكل** الحمد لله الّذي أحسن تدبير الكائنات، فخلق الأرض والسّموات وأنشأ (أنزل) الماء الفرات من المعصرات وأنشأ الحبّ والنّبات... أمّا بعد، فإنّ مقصوده ذوي الألباب لقاء الله تعالى في (دار) الثّواب ولا طريق للوصول إلى لقاء الله تعالى إلاّ بالعلم ولا يمكن المواظبة عليها إلاّ بسلامة البدن...

Završetak (l. 311b):

آخره: ...ثمّ يتمارى في صدقه وما أعظم توفيق من آمن به وصدّقه واتّبعه في كلّ ما ورد وصدر، فنسأل الله تعالى أن يوفّقنا للاقتداء به في الأخلاق والأفعال والأحوال والأقوال بمنّه وسعة جوده، إنّه سميع مجيب. تمّ كتاب أخلاق النّبوّة وآداب المعيشة وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليماً مثيراً... كمل الرّبع الثّاني من كتاب إحياء علوم الدّين وهو ربع العادات ويليه إن شاء الله تعالى أوّل المهلكات.

Na kraju djela bilješka (l. 311b) da je Muḥarram b. Abū Bakr b. 'Alīšāh at-Tašnawī (iz Tešnja) prijepis završio 27. ramazana 1078/1668. godine:

تمّ الكتاب عن يد الفقير الحقير إلى الله تعالى محرّم بن أبي بكر بن عليشاه التّشنوي... في
٢٧ رمضان في وقت العصر...سنة ١٠٧٨

2. L. 312a-317a

الرّسالة في مسائل من الفنون

AR-RISĀLA FĪ MASĀ'IL MIN AL-FUNŪN

Kratka rasprava o deset pitanja (المسائل العشر) iz raznih naučnih disciplina, posvećena Maḥmūdu Šihābuddīnu, četrnaestom vladaru iz dinastije Behmenida (vl. u Indiji 1482-1518). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. As'ad ad-Dawwānī aṣ-Ṣiddīqī aš-Šāfi'ī, Ğalāluddīn, umro 908/1502., 918/1512. ili 928/1522. godine.

Kaḥḥāla IX, 47-48; Ḥ. Ḫ. I, 890; A. M. II, 224; Brockelmann G II, 217.

Početak ovdje (l. 312a):

أوّله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، والإعتصام بكرمه العميم، اللّه محمود في كلّ فعاله وهو المشكور على جزيل نواله... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى اللّه تعالى ولطفه الحقيقي محمّد بن أسعد الدّواني الصّدّيقي لاحظه اللّه بنظره التّوفيقي: إنّي كنت ... مشعوفًا بأن أسلك في سلك خدام حضرت من فات سلاطين الأيّام... لا سيّما بالنّسبة إلى العلماء الأعلام، الّذين هم عظماء الإسلام، أعني السّلطان بن السّلطان بن السّلطان، ناصر آيات الدّين بالسّيف والسّنان والحجّة والبرهان، ناشر آيات العدل والإحسان، الّذي شاع آثار جوده في تخوم الآفاق... اهتزّت الشّمس بوقوعها على مواطئ قدميه وافتخر السّماء بدورانه حول رأس من لاح نور رأفته من سواد بلاد الهند، كما لاح نور الباصرة من سواد البصرة، فوصل هذا النّور لذلك النّور إلى القريب والبعيد... عماد السّلطنة والخلافة والدّنيا والدّين، سلطان محمود خلّد اللّه ظلال خلافته... فألّفت هذه **الرّسالة في المسائل من الفنون**... **المسألة الأولى** في أصول الحديث والفقه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 317a):

ناقص في اخره. آخر الموجود: ...فباعتبار الجهتين صارت صالحةً لتوسّطها بين جانبَيْ القدم والحدوث، فمن جهة الإستمرار جاز صدورها من القديم، ومن جهة الحدوث صارت واسطةً في صدور الحوادث عن القديم، قلنا ما ذهبتم إليه باطل من وجوه...

3. L. 317a-317b

بحث تصليه وترضيه

BAḤṮ-I TAṢLIYA WA TARḌIYA

Naslov na početku crvenim slovima: بو بابده بحث تصليه وترضيه در

Kratka rasprava na turskom jeziku o izgovaranju naglas riječi صلى اللّه عليه وسلم pri spomenu imena poslanika Muhammeda i riječi رضى اللّه عنه pri spomenu nekog od njegovih drugova (ashaba), od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 317a):

أوّله: تصليه وترضيه انبيا كرامدن بري ذكر اولندقدن صكره صلّى اللّه عليه وسلّم يا صلوات اللّه عليه ديمك ويا خود اللّهمّ صلّ على محمّد ديمك واصحاب كرام ذكر اولندقده رضى اللّه عنه ديمكدر ائمّه دين رضوان اللّه تعالى عليهم أجمعين...

Završetak ovdje (l. 317b):

آخره: ...**بحث خامس** ديمشلركلدي امدي بعض وأعظلرْ اثناء وعظده خلقه صلوة على النّبيّ عـ م تكليفني ايدوب، بعضلر اقزلر اول خصوصده دخي چند آنْ موضوع بحث اولاجق مرتبه دكل

عادته مبني بر حالدر مَنْشَا مشايخ بيننده ساير وداير اولان اختلاف وتنافردر كه بو اختلاف ضمننده نيجه مصلحت كوردلر تكم تفصيلي كلجكدر.

4. L. 317b-320b

بحث دخان

BAḤṮ-I DUḪĀN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: بحث دخان

Kratka rasprava na turskom jeziku o pokuđenosti pušenja duhana sa vjerskog stanovišta, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 317b):

أوّله: دخان بحثي در اقتضا حسبيله بر زمان خلق جهان ايچدكلور، دخان بحثنده بر رساله تسويد ايدوب بياضه چقرمامش ايدم حالا بو مقامده اول رساله، مآلي يازيلوب مسودّهٔ القا اولندي لكن آنده اول غايت اولنان ترتيب تكلّفي بر طرف قلنوب بو رساله طرزي اوزره واردات اسلوبنده يازلدي قبل البحث دخانك ظهورينه تعليمده آني بيان ايده لم...

Završetak ovdje (l. 320b):

آخره: ...**تتمّة**: مرحوم سلطان مرادك منعي (ونحن مأمورين باطاعت اولي الأمر) وشدّتي زمانده خلقك نيجه سي لوله ايله ايچمك اقدام ايدميوب ورقي دوكوب بورننه چكمك ايله دفع آرزو ايدرلردي لكن صكره اول حماقتدن فراغت اتدلر زيرابي بروا ايچلور اولدي...

شعر

طاغتْ بُودُ خانك بُولُودن صبر ايْله   عَقْلُك كونشينه اولدي چو حايل كرم ايله

مصراع

لذّتْ وطعْمي دُخَانك شَهْد له سُكّرده يوق ديو ايچر بلدكتان قلمز أوْلى بو هر كه بو بابده كِنْــتِــه دخل وتعرّض اولنميه والسّلام.

5. L. 320b-321a

بحث قهوه

BAḤṮ-I QAHWA

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: بحث سادس قهوه در

Kratka rasprava na turskom jeziku o pijenju kahve, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 320b):

أوله: قَهْوَه دُرْ بو بابده دخي سلفك نيجه نزاع واقع اولمشدي اصلي يمن ديارندن ظهور ايلوب دخان كبي عالمه منتشر اولدي، بعض مشايخ يمن طغْلرني مسكن ايدوب... مشايخ وصوفيّون وغيري استعمال ايلديلر طقوز يوز اللي حدونده كميلر ايله رومه كلدكده عظيم انكار اولنوب حرمتنه فتوالر...

Završetak ovdje (l. 321a):

آخره: ايكنجي درجه ده يابس قالور وبيوستيله نَوْمي منع ايدر مزاجه كوره مطلقًا ادراري واردر امزجه، يابسه اصحابنه خصوصًا سوداوي مزاجه چُوْقلق مناسب دكلدر بلكه مخالفدر كثرة استعمال سهر ووسواس سوداوى يه سبب اولور ايچلدكي تقديره سكّر ايله ايچله لكن مرطوب المزاجه خصوصًا نسوانه غايت موافقدر انلو آغر قهوه لري چوق چوق ايچمك كرك سوداوي أولماق شرطيله كثرتي آنلره ضرر ايتمز.

6. L. 321a-321b

بحث برش وأفيون وسائر مكيّفات

BAḤṮ-I BARŠ WA AFYŪN WA SĀ'IR MUKAYYIFĀT

Naslov na početku crvenim slovima: بحث سابع برش وافيون وسائر مكيفّات(!)

Kratka rasprava na turskom jeziku o upotrebi indijske konoplje, opijuma i drugih narkotika, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 321a):

أوله: برش وأفيون وسائر مكيّفات استعمالنده در أرباب ابتلا بو سوزلرنه بلأدردرْ ايسه دخي چونكه صدد نفس امر بياننده در بو بابده كلام حقّ وقول اسبق بودركه انسان حالنه اوفق وشاننه اليق اولان اصل خلقت اوزره قالوب فطرة سليمه يي... أفيون كرك برش وسائر مكيّفيات مداواة قبيلندن اولوب بر علّته ومرض استعمالنه ايجاب اتدوكچه غداذنْ دوايه عدول أيلميه لر زيرا طبيعتي اسكيدر...

Zavšetak (l. 321b):

آخره: ...وبعد الإبتلاء كيف اربابنه دخل وتعرّض حماقتدر، وكلّي خطادر نهايتسوز هنوز ابتلا دامنه دوشمينلري غفلتدن ايقاظ وكيف اربابنك... تنبيه ونصيحتدر: اعط اخاك تمرةً، فإن أبي فجمرةً.

7. L. 321b-322a

بحث أبوَيْ الرّسول صلعم

BAḤṮ-I ABAWAY AR-RASŪL ṢL'M

Naslov na početku بحث ثامن ابوين رسول اكرم صلّى الله عليه وسلم در

Kratka rasprava na turskom jeziku o roditeljima poslanika Muhammeda a.s., od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg djela na turskom jeziku.

Početak ovdje (l. 321b):

أوله: بو بحث دخي معركه آدا أولمغيله يازلدى، **تنبيه:** اولا بعض خالي الذّهن بي نوا بو مقوله بحث خاشاشان شريف نبوي يه نقص وازا ايجاب واقتضا ايدرْ زعمي ايله مطلق جايز دكلدر صانبْ نا اَهَلْ حقنده وارد اولان متعلري اهله ايراد وبو مغلّطه ايله سدّ باب مطارحه ايلمك مراد ايدر خبري يوق كه علم جواب وسؤال وقانون اوزره هر بابدن قيل وقالدُرْ...

Završetak ovdje (l. 322a):

آخره: ...**سؤال:** انبيانك والديني واولادي مؤمن اولمق لازمدر **جواب:** لازم دكلدر حضرت ابراهيم عليه السّلامك پدري آزر كه اهل تاريخ قاتنده براسمي دخي تارُخْدر وحضرت نوحك أوغلي كنعان اهل ايماندن دكل ايدوكي نظم كريمده مسطور در ومنصوص اولندوغندين قطع نظر لزوم دعواسي ابدن انبيا حقّنده جايزات...

Listovi 323-324 slobodni.

8. L. 325b-330b

تفسير سبحانك اللّهمّ وبحمدك

TAFSĪR SUBḤĀNAKA ALLĀHUMMA WA BI ḤAMDIKA

Naslov na početku crvenim slovima: تفسير سبحانك اللّهمّ وبحمدك

Komentar vokacije سبحانك اللّهمّ وبحمدك na arapskom jeziku. Napisao, kako se u uvodu kaže, 'Abdulḥalīm b. Luṭfullāh. Moguće je da je ovdje riječ o 'Abdulḥalīm-u b. Luṭfullāh-u ar-Rūmī-ji, vrhovnom kadiji u Bosni, umro 1051/1641. godine, ali za to nemamo dokaza, jer izvori koji ga spominju (*Kaḥḥāla V, 97-98; A. M. I, 505; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 356; Köprülü III, 589/1*) u popisu njegovih djela ne navode i ovo djelo.

Početak (l. 325b):

أوله: الحمد لله الّذي علم ذاته بالعلم الذّاتي الّذي لا تصل إليه الإدراكات والفهوم، وأمر بتنزيه حضرة الجمع وينبوع الفيض والجود الّتي هى أحديّة العلم والعالم والمعلوم... أمّا بعد، فأنا

الفقير إلى الله عبد الحليم بن لطف الله المتوجّه إلى حضرة المجع الوحداني... وقع لي مبشّرة صحيحة مخزونة في الأمر الثّابت المكتوم بالإذن لشرح سبحانك اللّهمّ والخ.

Završetak (l. 330b):

آخره: ...وأمّا تقديم الإثبات في آية الكرسيّ في قوله تعالى: اللّهُ لا إلهَ إلاّ هُوَ فبالنّظر إلى حقيقة التّوحيد عند الكامل المحقّق، ويدلّ على هذا إثبات الصّفات القديمة المعدودة المعلومة عنده. تمّ تمام.

9. L. 330b-333b

رسالة في تحقيق إعراب أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم
RISĀLA FĪ TAḤQĪQ I'RĀB A'ŪḎU BILLĀH MIN AŠ-ŠAYṬĀN AR-RAĞĪM

Naslov na početku crvenim slovima: تفسير أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم

Kratka rasprava u kojoj je data gramatička analiza *Euzubile* na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Rasprava je - kako se u uvodu kaže - posvećena veziru Muṣṭafa-begu.

Početak (l. 330b):

أوله: الحمد لله الحامد المحمود حمداً مختصًا بمقام الجمع بنبوع الفيض والجود الذي أمرنا وقت الشّروع لتلاوة القرآن بالإستعاذة من الشّيطان الرّجيم وعند الإبتداء لسائر الأفعال خصوصًا في إبتداء الصّلوات ذات الركوع والسّجود... أمّا بعد، فهذه **رسالة في تحقيق إعراب أعوذ بالله من الشّيطان الرّجيم** وتدقيق الأسرار الموضعة في نظمه المشهود وجعلتها وسيلةً إلى خدمة مصطفى بيك أخ آصف الزّمان الوزير عظيم الشأن، دعاؤه الخالص منّا المقصود... **أعُوذُ**: لفظه الخبر ومعناه الدّعاء...

Završetak (l. 333b):

آخره: ...وإن جعل القوم المجموع منصوبًا محلاً تسامحًا إلاّ أنّ الفرق بين الطّرف اللّغو والمستقرّ أنّ الكلام لا يتمّ بدون المستقرّ لكونه عمدة فيه وجزء بخلاف اللّغو، فإنّه يتمّ الكلام بدونه إذا لم يقع عمدة فيه وجزء منه، والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل. تمّ تمام.

Na kraju zbirke, na listu 333b, nalazi se fragment iz nekog tefsirskog djela u kome se komentariše kur'anski ajet: ...**والّذين هم في صلواتهم خاشعون**

Sudeći po rukopisu, djela pod rednim br. 8 i 9 prepisana su naknadno, rukom drugog prepisivača.

7558. R-6426

مختصر الجزء الثّالث من كتاب إحياء علوم الدّين لمجهول
MUḪTAṢAR AL-ĞUZ' AṮ-ṮĀLIṮ MIN KITĀB IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN LI MAĞHŪL

Skraćena prerada trećeg dijela (الجزء الثّالث وهو المهلكات) Ġazālī-jevog djela إحياء علوم الدّين (br. 7543.), od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قام فينا رسول الله صلّى الله عليه وسلّم مقامًا، يعني خطيبًا فما ترك شيئًا يكون في مقامه ذلك إلى قيام السّاعة إلاّ حدّثه، حفظه من حفظه ونسيه من نسيه قد علمه أصحابي هؤلاء، وروى إبن إسحق أنّ أبيّ بن خلف كان إذا لقى النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم بمكّة يقول له: يا محمّد إنّ عندي فرسًا أعلفه كلّ يوم فرقٌ من ذرّة أقتلك عليها، فيقول عليه السّلام: بل أنا أقتلك إن شاء الله تعالى...

Završetak (l. 114a):

آخره: ...وقال إبراهيم بن أدهم: لم أفرح في عمري شيئ مثل فرحي ثلاثة أشياء: الأوّل أنّه كان عليّ بلاس من شعر فأكلني فقعدت في الشّمس لأقلّبه فلم أره من تراكم القمّل عليه، الثّاني كنت في مركب فيها رجل فرنجيّ فجعل يأخذ بلحيتي فيهزّها ثمّ يقول: هكذا يفعل في التّيوس في بلادنا، ففرحت بذلك حيث لم ير أحقر منّي، والمرّة الثّالثة: كنت في بعض الطّريق وإذا بجنديّ صدفني فوقف بي وقال لي: أين العمران فأشرت إلى المقابر فأخذ لجنديّ يضرب رأسي ضربًا شديدًا فطأطأته وجعلت أقول: إضرب...

L. 114; 25 x 18 (20 x 12,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Komentari i bilješke pisani su naknadno rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije nekog od kasnijih vlasnika. Listovi bez kustoda.

Povez kožni, originalan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (l. 114a) da je njegov prijepis završio 'Umar b. Ḥusayn b... al-Awzā'ī al-'Izzī al-Ḥanafī, 12. džumadel-evvela 885/1480. godine:

تمّ الجزء الثّالث وهو المهلكات ويتلوه إن شاء الله ربع المنجيات على يد الفقير إلى الله تعالى كاتبه لنفسه ولمن شاء الله من بعد عمر بن حسين بن... الأوزاعي العزّي الحنفي لطف الله تعالى به في ثاني عشر جماد الأوّل سنة ٨٨٥ والحمد لله ربّ العالمين وصلواته على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

Nema podataka o mjestu prijepisa.

Na unutrašnjoj strani prve korice četiri bilješke na turskom jeziku o događajima u Banja Luci u periodu od 1207/1793. do 1211/1798. godine:

U prvoj bilješci stoji da je u petak, 6. ševvala 1207/1793. godine, umro bosanski valija Qara Ṣāliḥ-aga, Ḥusāmuddīn-paša:

في شوّال ٦ جمعه شنبه سي سنه ١٢٠٧ بوسنه واليسي قره صالح آغا حسام الدّين پاشا وفات ايلدي.

U drugoj bilješci stoji da je u četvrtak, 5. džumadel evvela 1209/1795. godine, u svome uredu u Banja Luci ubijen Ğāfī Qādın-zāde al-Ḥāğğ Muḥammad-ef.

في جماذي الأوّل ٥ پرشنبه كوني بنيالوقه جافي قادين زاده الحاجّ محمّد أفندي بنيالوقه ده مكتبده قتل اولندي.

U trećoj bilješci stoji da je u petak, 2. redžeba 1209/1795. godine, uoči Lejle-i Regā'iba, umro banjalučki muftija al-Ḥāğğ Muḥammad-efendi koji je ranije službovao u Konji:

في رجب ايكنجي كوني جمعه شنبه سي ليله، رغائبده استادم بنالوقه مفتسي سابق قونوي اختيار الحاجّ محمّد أفندي وفات ايلدي رحمة الله عليه رحمةً واسعةً وأسكن الله روحه الشّريف في جنّته الأعلى.

U četvrtoj bilješci sa datumom petak, 10. zul-kadeta 1211/1797. godine se govori o kupovini neke kuće u Banja Luci.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7559. R-7589

مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار
MIŠKĀT AL-ANWĀR FĪ LAṬĀ'IF AL-AḪBĀR

Zbirka savjeta i uputa na osnovu citata iz Kur'ana, Hadisa i izreka učenih i svetih ljudi (الأوليـــــاء), sa naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u

pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine. Djelo je podijeljeno na 48 poglavlja (باب). Doživjelo je više štampanih izdanja. Prvi put je štampano u Kairu 1322/1904. godine. Prevedeno je na više stranih jezika, između ostalog i na hebrejski. Engleski prijevod ovog djela štampan je u Londonu 1924. godine.

Kaḥḥāla XI, 266; Ḥ. Ḫ. II, 1693; Ahlwardt VII, 8745; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1844, str. 671-673; al-Ğibūrī II, 4125, str. 492-493; Fajić III, 2270-2272; Zürich I, 181; Hasandedić, 587; Kibris, 503, str. 287-288.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي نوّر قلوب أوليائه بأنوار معرفته، وصفّى صدورهم بملاحظة صفات حضرته. وجعلهم عاكفين على بساط عزّته، وكشف عن سبحات وجهه فأحرقهم بنار محبّته... وبعد. فقد انكشف لأرباب القلوب ببصيرة الإيمان واقتباس العلم من أنوار القرآن أن لا وصول إلى سعادة الإنسان إلاّ بإخلاص العلم والعمل. فإنّ النّاس كلّهم هالكي (هلكى) إلاّ العالمون، والعالمون كلّهم هالكي (هلكى) إلاّ العاملون، والعاملون كلّهم هالكي (هلكى) إلاّ المخلصون، والمخلصون على خطر عظيم. فسنح في خاطري أن أجمع كتابًا جامعًا يجمع شيئًا من آيات القرآن وسنن الرّسول وكلمات الأوليا، ونكت المشايخ وحكم أهل العرفان... وسمّيته **بمشكاة الأنوار في لطائف الأخبار**... **الباب الأوّل في الإستعاذة**...

Završetak (l. 296b):

آخره: ...**الباب الثّامن والأربعون** في صفة الجنّة... قال: فرجع إليها ونظر فيها، فإذا هي قد حفّت بالشّهوات فرجع، فقال: وعزّتك لقد خشيت أن لا ينجو منها أحدٌ إلاّ دخلها. وهذا يبسط قوله صلعم: حفّت الجنّة بالمكاره وحفّت النّار بالشّهوات. تمّت بحمد الله تعالى.

L. 298; 20 x 13,7 (16 x 8); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista. Na trećem zaštitnom listu na strani *b* i na listu 1a dat sadržaj djela po poglavljima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane po jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 296a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Islām 1095/1684. godine:

قد وقع إتمام هذا الكتاب في تاريخ خمس (!) وتسعين وألف من الهجرة النّبويّة عن يد مصطفى بن إسلام غفر الله لهما...

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* i na drugom zaštitnom listu veoma sitnim slovima i u zbijenim redovima, rukom drugog prepisivača, ispisana dova pod nazivom دلائل اليمن والبركات koju je sastavio Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Murād an-Naqšibandī al-Ḥusaynī, umro 1264/1848. godine (*A. M. II, 371* i *O. M. I, 169*), koja počinje riječima:

اللّهمّ يا أرحم الرّاحمين، بحبيبك محمّد عليه منك أفضل الصّلوة وأكمل التّحيّات وأتمّ التّسليمات والبركات، إنّي قصدتك ووجّهت وجهيّ إليك كما أخبرت عن عبدك ورسولك وخليلك إبراهيم على حبيبك محمّد...

Na listovima 197b i 198a sitnim slovima i u zbijenim redovima, pod naslovom سؤال أربعين, nabrojani Poslanikovi a.s. odgovori na 40 pitanja koja su mu preko Ibn ʻAbdussalāma postavili Jevreji iz Medine. Ova rasprava ovdje počinje riječima:

الحمد لله وكفى، وسلام على عباده الذين اصطفى، وبعد، لما جاء المشركون واتّفقوا أن يأخذوا من كتب من (ال) مسائل المغلقة وجاؤوا مع إبن عبد السّلام وهم كانوا يهوداً الأوّل: أخبرنا عن خلق العوالم يا محمّد وفي أيّ يوم خلق؟ فأجاب: خلق في ستّة أيّام، أولها يوم الأحد وآخرها يوم الجمعة...

Na listu 1a bilješka sa ličnim pečatom iz 1252/1836. godine da je vlasnik rukopisa bio Muftī-zāde Muḥammad Ṣāliḥ Nūrī:

من نعم الله القدير على عبده الفقير مفتي زاده محمّد صالح نوري عفى عنه ربّه وعن والديه... سنة ١٢٥٢

7560. R-8700

منهاج العابدين

MINHĀĞ AL-ʻĀBIDĪN

Djelo o pobožnosti i čistoći duše, protkano islamskim misticizmom. Napisao na arapskom jeziku, kao svoje posljednje djelo, Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfiʻī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine. Djelo je podijeljeno na sedam poglavlja pod nazivom عقبات (*Prepreke*) i četiri pod nazivom موبقات (*Teški grijesi*). Bilo je mnogo rašireno - kao priručnik za vazove i vjersko obrazovanje - veoma popularno i rado čitano, što najbolje potvrđuje veliki broj njegovih rukopisnih primjeraka širom islamskog svijeta, pa i u našim krajevima. Prevedeno je na više svjetskih jezika, a na arapskom je prvi put štampano u Kairu 1288/1871. godine.

Kaḥḥāla XI, 266-269; Ḥ. Ḫ. II, 1876-1877; Ahlwardt III, 3265; Köprülü I, Sarkīs II, 1415; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1967-1973, str. 780-784; al-Ğibūrī II, 4178-4184, str. 508-509; Gölpinarlı III, 1461/I, str. 178; Karatay a III, 5038-5041, str. 120-121; TÜYATOK 34-IV, 567, str. 301-302; Fajić III, 1996-2005.

Početak (l. 1a):

أوّله: حدّثني الشّيخ ... عبد الملك بن عبد الله... قال: أملى عليّ... حجّة الإسلام أبو حامد محمّد بن محمّد بن محمّد الغزالي الطّوسي، رفع الله تعالى درجته في الجنّة هذا الكتاب وهو آخر كتاب صنّفه ولم يلتمسه منه إلاّ خواصّ أصحابه وهو الحمد لله الملك الحكيم، الجواد الكريم، العزيز الرّحيم الّذي فطر السّماوات والأرض... إعلموا إخواني أسعدكم الله وإيّانا بمرضاته أنّ العبادة ثمرة العلم وفائدة العمر وحاصل العبد وبضاعة الأولياء...

Završetak (l. 215b):

آخره: ...فهذا ما أردنا أن نذكره في شرح كيفيّة سلوك طريق الآخرة وقد وفينا بالمقصود، وصلّى الله على خير مولود دعا إلى أفضل معبود محمّد النّبيّ صلّى الله عليه وعلى آله وسلّم تسليماً. وهو حسبي ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

L. 220; 17 x 12 (10,5 x 6,5); 13 redaka. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Na listovima 218b-219b 28 stihova od Šihābuddīn-a as-Suhrawardī-ja.

Povez kožni sa preklopom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa i obložen impregniranim platnom zelene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listovima: 21b, 22a, 41b, 42a, 61b, 62a, 98b, 99a, 108b, 109a i 212a bilješka krupnim slovima, dužinom cijele margine, da je rukopis uvakufio Aḥmad b. Muṣṭafā i da je bilješku napisao Ibn Muḥammad Mūsā, bivši kadija u Mudaniji (kod Bruse u Turskoj):

وقف أحمد بن مصطفى، راجي رحمة وفصل (فضل) حدا. حرّره الفقير إبن محمّد موسى القاضي بمُدانية سابقًا.

Ispod bilješke njihovi lični pečati sa natpisima:

راجي لطف حدا أحمد بن مصطفى

إلهى أنت ذو فضل ولى الخطايا، فاعف عنّي، الفقير إبن محمّد موسى

Iz Odbora IZ Travnik.

7561. R-8317

منهاج العابدين

MINHĀĞ AL-'ĀBIDĪN

Isto kao br. 7560.

L. 148; 25 x 18 (16 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima oštećeni zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 147a) bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. Muḥammad al-Mostārī, Trūlawī-zāde, 1283/1866-67. godine:

تمّت (!) الكتاب بعون الله الملك الرّؤف الرّحيم بيد أضعف العباد محمّد بن محمّد الموستاري الملقّب بترولوي زاده... سنة ثلاثة وثمانين ومائتين وألف.

7562. R-8319

منهاج العابدين

MINHĀĞ AL-'ĀBIDĪN

Isto kao br. 7560.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 3b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:... وبعد هذه المعرفة بالله تعالى وما يلزمه من الفرائض الشّرعيّة ظاهرًا وباطنًا استكمل العلم والمعرفة بالفرائض انبعث ليأخذ في العبادة ويشتغل بها فينظر فإذا هو صاحبِ جنايات وذنوب وهذا حال كثير من النّاس فيقول: كيف أقبل...

L. 4; 25 x 18 (19 x 10); 29 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan u zbijenim redovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi po rubovima oštećeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7563. R-8753

المنقذ من الضّلال

AL-MUNQIḎ MIN AḌ-ḌALĀL

Djelo iz oblasti tesavvufa, prožeto kritikom filozofskih učenja i mezhepskih neslaganja u islamu. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine.

Djelo je prevedeno na više svjetskih jezika. Na arapskom je prvi put štampano 1286/1869. godine u Istanbulu, na francuskom 1842. godine u Parizu, a na turskom u Istanbulu 1286/1869. godine.

Kaḥḥāla XI, 266; Ḥ. Ḫ. II, 1869; Ahlwardt II, 1725; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1961-1962, str. 775-778; al-Ğibūrī II, 4185-4186, str. 509; Karatay a IV, 4726, str. 16-17; Brockelmann S I, 775; Sarkīs II, 1551.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: وما استفدته أولاً من علم الكلام وما احتويته ثانيًا من طرق أهل التّعليم القاصرين لدرك الحقّ على تقليد الإمام وما ازدريته ثالثًا من طرق التّفلسف وما ارتضيته اخرًا من طريقة التّصوّف... إعلموا أحسن الله إرشادكم وألان للحقّ قيامكم أنّ اختلاف الخلق في الأديان والملل ثمّ اختلاف الأمّة في المذاهب على كثرة الفرق وتباين الطّرق بحر عميق

غرق فيه الأكثرون وما نجا منه إلاّ الأقلّون، وكلّ فريق يزعم أنّه النّاجي وكلّ حزب بما لديهم فرحون...

Završetak (l. 51):

آخره: ...وهذا العلم لا يحصل بأنواع العلوم الّتي يشتغل بها أكثر النّاس، فلذلك لا يزيدهم ذلك العلم إلاّ جرأةً على معصية اللّه تعالى. وأمّا العلم الحقيقي فيزيد صاحبه خشيةً وخوفًا ورجاءً... هذا ما أردت أن أذكره في ذمّ الفلسفة والتّعليم وآفاته... فنسأل اللّه العظيم أن يجعلنا ممّن أيّده واختاره وأرشده إلى الحقّ... وعصمه من شرّ نفسه حتّى لا يؤثر عليه سواه واستخلصه لنفسه حتّى لا يعبد إلاّ إيّاه، والصّلوة على نبيّه محمّد... وآله أجمعين.

L. 52; 15,5 x 10,5 (11 x 5,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa.

Djelo se završava kolofonom (l. 51b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Amīn b. Ṣāliḥ Čenedoru (!), 2. šabana 1232/1817. godine:

وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة... عن يد الفقير الحقير أمين بن صالح چنه طورو في (ال) يوم الثّاني من شهر شعبان المعظّم في سنة إثنى وثلاثين ومائتين وألف ١٢٣٢

7564. R-8946

وصيّة الشّيخ عبد القادر الجيلاني

WAṢIYYA AŠ-ŠAYH̱ 'ABDULQĀDIR AL-ĞĪLĀNĪ

Kratka oporuka na arapskom jeziku koju je svome sinu i učeniku ostavio Šayẖ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine.

Kaḥḥāla V, 307; Ḥ. Ḫ. II. 1211; Ahlwardt III, 3984; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2214, str. 163-164; Brockelmann G I, 435; Nametak IV, 187.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: وصيّة القطب الغوث الفرد الجامع الرّبّاني السّيّد الجليل سلطان أولياء الشّيخ محيي الدّين عبد القادر الكيلاني قدّس اللّه سرّه العزيز وقد سأله بعض أولاده الوصيّة قال له رضى اللّه عنه: يا ولدي أوصيك بتقوى اللّه عزّ وجلّ ولزوم الشّرع وحفظ حدوده وتعلّم العلم...

Završetak (l. 5a):

آخره: ...هذه وصيّتي لك ولمن يسمعها من المريدين، كثّرهم اللّه تعالى ويوفّقنا وإيّاك بما ذكرناه وبيّنّاه وجعلنا ممّن يقفوا آثار السّلف ويتّبع أخبارهم بحقّ سيّد المرسلين صلّى اللّه عليه وسلّم وعلى آله وصحبه تسليمًا كثيراً إلى يوم الدّين ورضى اللّه عن أصحاب رسول اللّه أجمعين، وحسبنا اللّه ونعم الوكيل.

L. 8; 18,5 x 8,5 (13 x 6,3); 15 redaka. *Nasẖ*, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i odvojeni od poveza. Na listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na listovima 5b-7b poučni stihovi na arapskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na turski jezik.

Na kraju djela (l. 5a-5b) stoji bilješka da je njegov prijepis završio al-Ḥāğğ Yūsuf b. al-Ḥāğğ 'Alī as-Sulaymānī al-Ḥanafī, u posljednjoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 988/1580. godine:

كتبه العبد الفقير... الحاجّ يوسف بن الحاجّ على السّليماني الحنفي مذهبًا القدري أمريًا...
وحرّر ذلك بتاريخ أواخر شهر ربيع الآخر من شهور سنة ثمانية وثمانين وتسعمائة.

Iz kolekcije Bičakčić Ševke iz Sarajeva.

7565. R-9821

Zbirka (مجموع), 11

L. 158; 15,5 x 11,5 (11,5 x 7); 11-13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska i unutrašnja strana korica i preklopa presvučene ukrasnim ebro papirom.

1. L. 2b-10b

أوراد الأيّام والأوقات
AWRĀD AL-AYYĀM WA AL-AWQĀT

Zbirka kur'anskih i hadiskih dova, namijenjena dervišima. Dove su podijeljene po danima u sedmici i odabranim trenucima u toku dana. Sabrao na arapskom jeziku Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine.

Kaḥḥāla V, 308; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 195-196, str. 140-141.

Početak (l. 2b):

أوّله: **هذا ورد يوم الأحد:** بسم اللّٰه الرّحمن الرّحيم، هو اللّٰه الّذي لا إله إلاّ هوالجميل الرّحمن الرّحيم اللّطيف الحليم الرّؤوف العفوّ المؤمن النّصير المجيب المغيث القريب السّريع القريب...

Završetak (l. 10b):

آخره: ...اللّهمّ كن لي جاراً من شرّهم جلّ ثناؤك وعزّ جارك وتبارك اسمك ولا إله غيرك، تفعل ما تشاء، وأنت على كلّ شيئ قدير. والحمد للّٰه ربّ العالمين.

2. L. 10b-15b

ورد الفاتحة
WIRD AL-FĀTIḤA

Naslov na početku: هذا يسمّى ورد الفاتحة للشّيخ عبد القادر الجيلاني قدّس سرّه العزيز

Dova nazvana po prvoj suri u Kur'anu (سورة الفاتحة). Sastavio na arapskom jeziku Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine.

Početak (l. 10b):

أوله: الحمد للّٰه ربّ العالمين، حمداً يفوق ويعلو ويفضل حمد الحامدين حمداً يكون لنا رضًا وحفظًا وذخراً عند ربّ العالمين، دَحَى(دَحَى) الأقاليمَ واختار موسى الكليمَ وأحيا العظام وهى رميمٌ وسمّى نفسه الرّحمن الرّحيم...

Završetak (l. 15b):

آخره: ...ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّٰه العليّ العظيم، وصلّى اللّٰه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا.

أوّل الفاتحة مع البسملة	صلوات شريف	ألم نشرح لك
٧ مرّة (مرات)	١٠٠ مرّة	٧٩ مرّة

إخلاص شريف مع البسملة	أيضا بمعنى تكرار الفاتحة مع البسملة ٧ مرّة (مرات)...	صلوات شريف
١٠٠٠ مرّة		١٠٠ مرّة

3. L. 17a-30a

الأوراد البهائيّة
AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Naslov na početku crvenim slovima: هذا أوراد بها ءالدّين النّقشبندي

Zbirka izabranih kur'anskih i hadiskih dova za razne prilike. Sastavio na arapskom jeziku poznati šejh nakšibendijskog reda Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, koji je tvrdio da ga je ovim dovama u snu podučio poslanik Muhammed. Otuda su u sufijskim krugovima i često komentarisane. Zbirka dova je štampana u Damasku 1352/1933. godine.

Kaḥḥāla VIII, 271-272; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2154, str. 114-115; Ḥ. Ḫ. I, 200-201; A. M. II, 173.

Početak (l. 17a):

أوّله: اللّهُمَّ أَنْتَ المَلِكُ الحَيُّ الحَقُّ المُبِينُ الّذي لا إِلهَ إِلاَّ أَنْتَ رَبِّي، لا إِلهَ إِلاَّ أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَاصَنَعْتُ...

Završetak (l. 30a):

آخره: ...اللّهُمَّ إِيمَانًا بِكَ وَتَصْدِيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، اللّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الكُفْرِ وَالفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ القَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالمَمَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Na listovima 30b-32a jedna kraća dova na arapskom jeziku, koja ovdje počinje riječima:

أقسم عليكم أيّتها الأرواح الرّوحانيّون والملائكة النّورانيّون بسم اللّٰه النّور أزا أزان أزا أزان نُورِ آل...أجيبوني طائعين وبما أمرتكم سامعين مسرعين بالعزّة الصّمديّة والقدرة الأبديّة...

4. L. 32a-34a

حرز علي كرّم اللّٰه وجهه
ḤIRZ 'ALĪ KARRAMA ALLĀH WAĞHAHU

Naslov na početku crvenim slovima: حرز علي كرّم اللّٰه وجهه

Dova za zaštitu u borbi i pobjedu nad neprijateljem. Sastavio na arapskom jeziku četvrti halifa ‘Alī b. Abū Ṭālib.

Početak (l. 32a):

أوله: إحْتَجَبْتُ بِنُورِ وَجْهِ اللهِ القَدِيمِ الكَامِلِ وَتَحَصَّنْتُ بِحِصْنِ اللهِ القَوِيِّ الشَّامِلِ وَرَمَيْتُ مَنْ بَغَى عَلَيَّ بِسَهْمِ اللهِ وَسَيْفِ اللهِ القَاتِلِ. اللّهُمَّ يَا غَالِبًا عَلَى أَمْرِهِ وَقَائِمًا فَوْقَ خَلْقِهِ... كُفَّ عَنِّي أَلْسِنَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ وَاغْلُلْ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ وَاجْعَلْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ سَدًّا مِنْ نُورِ عَظَمَتِكَ...

Završetak (l. 34a):

آخره: ...اللّهمّ اجعلني وجيهًا في الدّنيا والآخرة واجعلني للمتّقين إمامًا برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

5. L. 34a-37a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى

AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ’ ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku crvenim slovima: هذا قصيدة دمياطيّة

Kasida o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى) i molitvi pomoću njih. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine.

Kaḥḥāla VIII, 260; Dobrača I, 122/9, str. 78; Trako-Gazić, 42-43; A. M. II, 277; Ahlwardt III, 3753; Popara IX, 5800/2; Fajić XI, 6992/3; Nametak IV, 3083; Köprülü II, 1587/8 .

Početak (l. 34a):

أوله: بدأت ببسم الله والحمد أولا   على نعم لم تحصَ فيما تنزلا

Završetak (l. 37a):

آخره: ...كذا الأنبياء والآل والصّحب كلهم   وبعد فحمد لله ختمًا وأولا.

6. L. 37a-39b

القصيدة الميميّة للمرزوقي

AL-QAṢĪDA AL-MĪMIYYA LI AL-MARZŪQĪ

Naslov na početku crvenim slovima: هذا قصيده، مرزوقيّه

Kasida od oko 50 stihova na arapskom jeziku, poznata još i pod nazivom القصيدة المرزوقيّة. Spjevao pjesnik al-Marzūqī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 37a):

أوله: رَفَعْتُ أُمُورِي لِبَارِي النَّسَمْ   وَمُوجِدِنَا بَعْدَ سَبْقِ العَدَمْ
مُمِيتُ الخَلَائِقِ بَعْدَ الحَيَاةِ   وَمُنْشِي العِظَامِ وَمُحْيِي الرِّمَمْ

Završetak ovdje (l. 39b):

آخره: ...وَجَاوَزْتُ خَمْسِينَ وَلَمْ أَتَّعِظْ   وَلَمْ أَلْتَفِتْ لِمَعَالِي الهِمَمْ
تَكَرَّمْ عَلَى وَجْدٍ بِالرِّضَا   وَيَسِّرْ خَلَاصِي مِمَّا أَهَمْ.

7. L. 39b-41a

أوراد شريفة

AWRĀD ŠARĪFA

Naslov na početku crvenim slovima: أوراد شريفه

Kratka zbirka dova na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 37b):

أوله: بدأت ببسم الله يا عارف ما في معنى عونًا منه نترجّى رحيمًا رحماني... وبجاهك يا حنّان وفاتحة القرآن... يا واحد من لا ينام خرّجنا من الظّلام بنور شعشاني...

Završetak (l. 41a):

آخره: ...تقبّل مقال لساني تفعل من عادني بتعطّل بين فميه البرهان وبجاه همزة لعدوان تؤزًا فاتصدهم بالمجز أمن أوّل الطّرفاني، نختم قولي بالصّلوة على محمّد بالثّبات، إرحم قائلي ذي الأبيات النّاظر والسّاعي.

8. L. 41a-42b

دعوة إخلاص شريف

DA‘WA IḪLĀṢ ŠARĪF

Naslov na početku crvenim slovima: هذا دعوة إخلاص شريف

Kratka zbirka dova na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 41a):

أوله: اللّهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِقَافِ القُدْرَةِ وَالإِحَاطَةِ وَبِلَامِ اللَّوْحِ وَاللُّطْفِ وَبِهَاءِ الهَيْبَةِ وَالهِدَايَةِ وَبِوَاوِ الوِلَايَةِ...

Završetak (l. 42b):

آخره: ...اللّهُمَّ اكْفِنِي بِكَافِ كِفَايَتِكَ حَتَّى لَا أَلْتَجِي إِلَى أَحَدٍ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ...إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِالاحَاطَةِ جَدِيرٌ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

9. L. 42b-44a

عزمت شريف
‘AZĪMAT ŠARĪF

Naslov na početku crvenim slovima: عزمت شريف

Munadžat na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 42b):

أوله: سَلَامٌ عَلَىٰ مِنْكَ سَيِّدِي وَأَنْتَ سَنَدِي، سَوَاءٌ عِنْدَكَ سِرِّي وَجَهْرِي، تَسْمَعُ نِدَائِي وَتُجِيبُ دُعَائِي، مَحَوْتَ بِنُورِكَ ظُلْمَتِي وَأَحْيَيْتَ بِرُوحِكَ مَيِّتَتِي، فَأَنْتَ سَيِّدِي وَرَبِّي وَبِيَدِكَ سَعْيِي...

Završetak (l. 44a):

آخره: ...**وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللهِ، إِنَّ اللهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ**. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

10. L. 44b-49a

الرِّسالة الغوثيّة للجيلاني
AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI AL-ĞĪLĀNĪ

Naslov na početku crvenim slovima: غوثيّة پير عبد القادر كيلاني

Molitve skrušenosti i pokajanja u formi munadžata na arapskom jeziku. Sastavio Šayḫ ‘Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ‘Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine. Molitva na arapskom jeziku pod istim nazivom i gotovo identičnim sadržajem (الرِّسالة الغوثيّة) pripisuje se i Ibn Arebiju (br. 7571/3).

Ḥ. Ḫ. I, 879; Ahlwardt III, 3902; Gölpinarlı II, 2121/VII, str. 189.

Početak (l. 44b):

أوله: الْحَمْدُ لِلّٰهِ كَاشِفِ الْغُمَّةِ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ نَبِيِّهِ خَيْرِ الْبَرِيَّةِ وَشَفِيعِ الْأُمَّةِ، أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ اللهَ جَعَلَ قُلُوبَ الْعَارِفِينَ مَعَادِنَ أَسْرَارِهِ وَزَيَّنَهَا بِطَوَالِعِ أَنْوَارِهِ وَصَفَّاهُمْ مِنْ كُدُورَاتِ الْبَشَرِيَّةِ وَأَشْهَدَهُمْ مَجَارِيَ أَحْكَامِ الرُّبُوبِيَّةِ فَقَالَ الْغَوْثُ الْأَعْظَمُ الْمُسْتَوْحِشُ مِنْ غَيْرِ اللهِ، الْمُسْتَأْنِسُ بِاللهِ، قَالَ اللهُ: يَا غَوْثُ الْأَعْظَمِ، قُلْتُ: لَبَّيْكَ يَا رَبَّ الْغَوْثِ قَالَ: كُلُّ طَوْرٍ بَيْنَ النَّاسُوتِ وَالْمَلَكُوتِ فَهِيَ شَرِيعَةٌ، وَكُلُّ طَوْرٍ بَيْنَ الْمَلَكُوتِ وَالْجَبَرُوتِ فَهِيَ طَرِيقَةٌ، وَكُلُّ طَوْرٍ بَيْنَ الْجَبَرُوتِ وَاللَّاهُوتِ فَهِيَ حَقِيقَةٌ...

Završetak (l. 49a):

آخره: ...ثُمَّ سَأَلْتُ الرَّبَّ تَعَالَى عَنِ الْمِعْرَاجِ وَقَالَ لِي: يَاغَوْثَ الْأَعْظَمِ الْمِعْرَاجُ هُوَ الْمِعْرَاجُ عَنْ كُلِّ شَيْءٍ سِوَائِي وَكَمَالُ الْمِعْرَاجِ **مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى**، وَقَالَ لِي: يَاغَوْثَ الْأَعْظَمِ لَا صَلٰوةَ لِمَنْ لَا

مِعْرَاجَ لَهُ عِنْدِي يَاغَوْثَ الْأَعْظَمِ الْمَحْرُومُ عَنِ الْمِعْرَاجِ هُوَ الْمَحْرُومُ عَنِ الصَّلٰوةِ عِنْدِي. وَاللهُ الْمُوَفِّقُ وَعَلَيْهِ التُّكْلَانُ، تَمَّتِ الْغَوْثِيَّةُ...

11. L. 50a-157b

أنعام
AN‘ĀM

Molitvenik koji se sastoji iz nekoliko poglavlja iz Kur’ana, hadiskih i kur’anskih dova, te raznih zapisa na arapskom i turskom jeziku. Molitvenici ove vrste obično su služili i kao hamajlije.

Početak (l. 51a):

أوله: **الحمد لله الّذي خلق السّموات والأرض وجعل الظّلمات والنّور ثمّ الّذين كفروا بربّهم يعدلون...**

Završetak (l. 157b):

آخره: ...وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين إلى يوم الدّين، سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين، والحمد لله ربّ العالمين. تمّت تمام.

Na listu 158b bilješka da je djelo, a sudeći po rukopisu i cijelu zbirku, prepisao hafiz Muṣṭafā al-Ḫulūṣī Filibawī (iz Plovdiva u Bugarskoj) 1252/1836-37. godine.

كتبه الفقير حافظ مصطفى الخلوصي فلبوي سنة ١٢٥٢

Iz kolekcije Salka Ibrakovića iz džemata Pode, kod Travnika (otkupljeno 1969. godine).

7566. R-1496

Zbirka (مجموع), 12

L. 241; 20 x 14,5. Dimenzije teksta, pismo i broj redaka različiti od jednog do drugog djela. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur’anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama, a prvih 140 listova i sa originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-41b

آداب المريدين في التّصوّف

ĀDĀB AL-MURĪDĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Rasprava iz oblasti tesavvufa u kojoj su izložene osnovne crte sufijskog učenja i dati savjeti i upute za sljedbenike tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulqādir b. ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAbdullāh b. Saʻd as-Suhrawardī, Abū an-Nağīb, umro 563/1168. godine.

Kaḥḥāla V, 293; Ḥ. Ḫ. I, 43; Ahlwardt III, 3084; TÜYATOK 34/IV, 519, str. 273-274; A. M. I, 606; Brockelmann G I, 436 i S I, 780; Kairo 2/I, 260; al-Ğibūrī II, 3413, str. 297; Karatay a III, 5222/VI.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... إعلم أرشدك الله أنّ كلّ طالب لشيء لا بدّ له أن يعلم ماهيّته وحقيقته حتّى يتكامل له الرّغبة فيه ولا يصحّ لأحد أن يسلك طريق الصّوفيّة حتّى يعرف عقائدهم وآدابهم في ظاهرهم وباطنهم ويفهم إطلاقاتهم في محاوراتهم ويعرف إصطلاحاتهم في كلامهم...

Završetak (l. 41b):

آخره: ...قال الله تعالى: **ومن يتولّهم منكم فإنّه منهم**، جعلنا الله تعالى من الصّادقين وألحقنا بالمتحقّقين بمنّه وجوده وعصمنا من الفواحش ما ظهر منها وما بطن ووفّقنا لمرضاته ما خفى منها وما علن ونفعنا وجميع المسلمين بما جمعنا ولا يجعله علينا ولا على من نظر فيه وبالاً ولا يجعل حظّنا من ذلك جمعه وحفظه دون استعماله ومتابعته بجوده وسعة رحمته، إنّه عزّ اسمه قريب مجيب.

2. L. 43b-45a

قصيدة بانت سعاد

QAṢĪDA BĀNAT SUʻĀD

Poznato klasično arapsko pjesničko djelo spjevano u pohvalu poslanika Muhammeda. Napisao u formi kaside u kojoj se svaki stih završava slovom *lām* (ل) Kaʻb b. Zuhayr b. Abū Sulamī al-Māzūnī (ili al-Mazanī), umro 10/631. ili 26/645. godine. Kasida ima ukupno 57 bejtova. Prvi put je štampana u Leidenu (u Holandiji) 1748. godine.

Kaḥḥāla VIII, 144; al-Munğid fī al-adab wa al-ʻulūm, str. 439; Ḥ. Ḫ. I, 808; Ahlwardt VI, 7486-7487; Brockelmann G I, 38-39 i S I, 68-70; Dobrača I, 591/3 i 794/4; Nametak IV, 2628-2631/1; aẓ-Ẓāhiriyya (aš-šiʻr), 336; Sarkīs II, 1526.

Početak (l. 43b):

أوله: بَانَتْ سُعَادُ فَقَلْبِي الْيَوْمَ مَتْبُولُ مُتَيَّمٌ أثْرَهَا لَمْ يُفْدَ مَكْبُولُ...

Završetak (l. 45a):

آخره: لاَ يَقَعُ الطَّعْنُ إلاَّ فى نُحُورِهِمْ وَمَا لَهُمْ عَنْ حِيَاضِ الْمَوْتِ تَهْلِيلُ

Na listovima 45b-47b bilješke na arapskom i turskom jeziku o tome kako je nastala ova kasida i kako je poslanik Muhammed, kada mu ju je izrecitovao, njenog autora Kaʻba b. Zuhayr-a zaogrnuo svojim plaštom.

3. L. 48b-52b

القصيدة الطّنطرانيّة (التّرجيعيّة)

AL-QAṢĪDA AṬ-ṬANṬARĀNIYYA (AT-TARĞĪʻIYYA)

Hvalospjev u slavu poznatog velikog vezira Niẓāmul-Mulka koji je oko 480/1087. godine, na arapskom jeziku spjevao Aḥmad b. ʻAbdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, Muʻīnuddīn, Abū an-Naṣr, umro poslije 485/1092. godine. Između redaka je prepjev na turskom jeziku, pri čemu je svaki stih arapskog originala prepjevan sa dva stiha na turskom jeziku.

Kaḥḥāla I, 272; Ḥ. Ḫ. II, 1340; Trako-Gazić, 504; Ahlwardt VI, 7622; Flügel I, 461; Dobrača I, 397/5, str. 244; Nametak IV, 2667; Brockelmann G I, 252 i S I, 446; Sarkīs II, 1254; Bratislava, 494, str. 359.

Početak (l. 48b):

أوله: يَا جَلِيَّ الْبَالِ قَدْ بَلْبَلْتَ بِالْبِلْبَالِ بَال بِالنَّوى زَلْزَلْتَنِي وَالعَقْلُ فِي الزِّلْزَالِ زَل

آى مه نا مهربان اواره قلدك كوكلمي هجريله بي صبر ايدوپ بيچاره قلدك كلمي

فرقتك صحرالرنده دمبدم مجنون كبي

عقلمي زايل قلوب غمخواره قلدك كوكلمي

Završetak (l. 52b):

آخره: ...دُمْ عَلَى رَغْمِ العِدَى وَارْتَعْ بِعُودِ العِيدِ فِي دَوْلَةٍ غَرَّاءَ فِيهَا أدْوَمُ الألْطَافِ طَاف

دشمنك رغمينه دايم دولتك باقي اوله عيش ونوشك مجلسنده آى كون ساقي اوله

كندزك عيد سعادت بخش كيجك قدر اولوب

لطف يزدان عزّ شانه حافظ وواقي اوله

4. L. 53b-61b

شرح القصيدة الطّنطرانيّة (التّرجيعيّة)

ŠARḤ AL-QAṢĪDA AṬANṬARĀNIYYA (AT-TARĞĪ'IYYA)

Komentar kaside *aṭ-Ṭanṭarāniyya* (br. 7566/3). Kasidu je spjevao Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, Mu'īnuddīn, Abū an-Naṣr, umro poslije 485/1092. godine, a ovaj komentar na nju napisao je Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī, oko čije godine smrti se izvori ne slažu. Jedni izvori (*Kaḥḥāla IX, 122* i *Ḥ. Ḫ. II, 1341; an-Naqšibandī, 973, str. 382*) navode da je umro 749/1347., a drugi (*Ahlwardt VI, 7625; Dobrača I, 397/5* i *Nametak IV, 2668*) da je umro oko 900/1494. godine.

Kaḥḥāla IX, 122; Ahlwardt VI, 7625; Ḥ. Ḫ. II, 1341; an-Naqšibandī, 973, str. 382; Dobrača I, 397/5, str. 244-245 i II, 899/5; Nametak IV, 2668; Brockelmann G I, 252.

Početak (l. 53b):

أوّله: الحمد لله الّذي خصّ نوع الإنسان بالفصاحة والبيان، وشرّفه بالبلاغة والبيان والصّلوة على محمّد المصطفى من بني عدنان... أمّا بعد، فيقول... محمّد البهشتي الإسفرائني، طيّب الله ثراه وجعل الجنّة مثواه: لمّا كانت القصيدة التّرجيعيّة... شرحتها على وجه لا يفضي إلى الإطناب بالتماس بعض الأصحاب والله موفّق للصّواب...

Završetak (l. 61b):

آخره: ...والاستعارة كما في البيت الثّامن والعشرين وحسن المطلع كما في البيت الآخر مع أنّ كثرة الأبيات فيها تناسب ومراعاة النّظر وغيرها من الصّنايع، بل لعلّ ما تركته أكثر ممّا ذكرته، وهذا القدر من الإشارة كاف للمرشدين والطّالبين، الحمد لله على التّمام وللرّسول أفضل السّلام.

Na listu 62a-62b bilješke sa datumima rođenja i smrti pojedinih srodnika nama nepoznatog vlasnika rukopisa, u periodu između 1089/1678 i 1112/1700. godine.

5. L. 63b-72b

جوهرة التّوحيد مع شرحها

ĞAWHARA AT-TAWḤĪD MA'A ŠARḤIHĀ

Kratko djelo o islamskom monoteizmu. Napisao na arapskom jeziku u mesnevi stihovima Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Alī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn, umro 1041/1631. godine.

Kaḥḥāla I, 2; Ahlwardt II, 2044; Dobrača I, 730, str. 490 i II, 1327/4; Nametak IV, 2636/3; Brockelmann G II, 316 i S II, 436; al-Ğibūrī II, 2795-2796, str. 124; Şeşen, 445, str. 263.

Početak (l. 63b):

أوّله: الحمد لله على صلاته   ثمّ سلام الله مع صلوته
على نبيّ جاء بالتّوحيد   وقد خلا الدّين عن التّوحيد

Završetak (l. 72b):

آخره: ...هذا وأرجو الله أن يمنحنا   عن السّؤال مطلقًا حجّتنا
ثمّ الصّلوة والسّلام الدّائم   على النّبيّ دأبه المراحم
محمّد وصحبه وعترته   وتابعي لنهجه من أمّته.

Između redaka je kratak komentar pod nazivom: هداية المريد لجوهرة التّوحيد, od istog autora.

6. L. 74b-131b

الزّبدة في شرح قصيدة البردة

AZ-ZUBDA FĪ ŠARḤ QAṢĪDA AL-BURDA

Komentar na Busirijevu kasidu *al-Burda*. Napisao na arapskom jeziku Ḫālid b. 'Abdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ğirğāwī al-Azharī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī, Zaynuddīn, rođen 838/1435., umro 905/1499. godine. Autor je komentar završio 903/1497. godine.

Kaḥḥāla IV, 96; Ḥ. Ḫ. II, 1332-1333; Ahlwardt VII, 7791; A. M. I, 343; Köprülü II, 1593/19; Nametak IV, 2651; Brockelmann S II, 23; an-Naqšibandī, 835-847, str. 334-336; aẓ-Ẓāhiriyya (aš-ši'r), str. 246; Şeşen, 783, str. 425.

Početak (l. 74b):

أوّله: ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم، أمّا بعد، حمد الله مستحقّ التّحميد والتّهليل والتّكبير والتّسبيح، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد... فيقول العبد الفقير إلى مولاه الغنيّ خالد بن عبد الله الأزهريّ، عامله الله بلطفه الخفيّ قد سألتني أيّها الأخ الرّجيح أن أضع شرحًا لطيفًا على بردة المديح... فأجبتك لما سألت على وفق ما اخترت مقتصرًا فيه على القول الصّحيح...

Završetak (l. 131b):

آخره: ...ومعنى البيتين يا من هو الرّبّ اللّطيف بعباده أسألك أن تأمن سحب الصّلوة والتّسليمات الدّايمات على نبيّك الّذي جمعت فيه المكارم والخيرات... ويذكّرها العهد بالحمى والأوطان، فإنّك أمرتنا بالصّلوة والسّلام عليه قديمًا، فقلت: **إنّ الله وملائكته يصلّون على النّبيّ يا أيّها الّذين آمنوا صلّوا عليه وسلّموا تسليمًا** والحمد لله ربّ العالمين...

7. L. 133b-137b

(مجموعة أدعية)
(MAĞMŪ‘A AD‘IYA)

Kratka zbirka kur'anskih i hadiskih dova za razne prilike, od nama nepoznatog sastavljača.

Početak (l. 133b):

أوله: **فاتحة، آية الكرسيّ، قل يا أيّها الكافرون، إخلاص، معوّذتين،** سبحان اللّه والحمد للّه، ولا إله إلاّ اللّه واللّه أكبر، ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه إلى آخره، اللّهمّ صلّ على سيّدنا ونبيّنا محمّد عبدك وحبيبك ورسولك...ربّ اغفر لنا ولوالدينا ولأساتذنا ولمشايخنا...

Završetak (l. 137b):

آخره: ...**إنّ اللّه وملائكته يصلّون على النّبيّ**... اللّهمّ صلّ على سيّدنا محمّد في الأوّلين، وصلّ وسلّم على سيّدنا ونبيّنا محمّد في الآخرين... اللّهمّ اعف عنّا واغفر لنا وارحمنا واحشرنا في زمرتهم تحت لوائهم مع عبادك الصّالحين المفلحين، برحمتك يا أرحم الرّاحمين، اللّهمّ تقبّل منّا، الفاتحة.

8. L. 138b-163a

شرح أسماء الحسنى (منظوم)
ŠARḤ ASMĀ' AL-ḤUSNĀ (MANẒŪM)

Komentar na turskom jeziku 99 Božijih imena u mesnevi stihovima. Napisao Šayḫ Ilyās b. ‘Īsā al-Āqḥiṣārī Ṣāruḫānī (rođen u Akhisaru u sandžaku Saruhan u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je napisano 948/1541-42. godine.

O. M. I, 18; Kut I, 175, str. 152; Karatay t I, 424; Flügel III, 1993/13, str. 492; Rieu CTM, 240; Trako-Gazić, 151-152.

Početak (l. 138b):

أوله: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم   المستظهر الفتّاح القويم...
زهی صانع كه آچدي باب انعام   وجوده كلدي آدم نيچه انعام

Završetak (l. 163a):

آخره: ...تمام اولدي كتاب الحمد للّه   اميد دركه اوله مقبول دركاه
طقوز يوز قرق سكز اولدقده هجرت   بو نظمه ايردي حقدن عون نصرت
٩٤٨

9. L. 165b-184a

دعانامه، أبو السّعود
DU‘Ā-NĀMA-I ABŪ AS-SU‘ŪD

Rasprava o blagodatima raznih vrsta molitvi. Napisao na turskom jeziku, na molbu velikog vezira Semiz ‘Alī-paše, šejhul-islam Abū as-Su‘ūd Mehmed b. Mehmed al-‘Imādī, umro 982/1574. godine.

Boškov, IV/3, str. 130; Kut I, 180, str. 156; Wiesbaden XIII4, 173-175, str. 172-173; Blochet I, 32, str. 13; Dobrača 786/1, str. 534; Karatay t I, 408-409, str. 138; Pertsch, 22/2, str. 49.

Početak (l. 165b):

أوله: حمد وسپاس وستايش بي قياس اول سامع الأصوات ومجيب الدّعوات حضرتلرينه اولسونكم...

Završetak (l. 184a):

آخره: ...**إنّ اللّه لا يخفى عليه شيء في الأرض ولا في السّماء، وهو الّذي يصوّركم في الأرحام كيف يشاء. لا إله إلاّ هو العزيز الحكيم. شهد اللّه أنّه لا إله إلاّ هو والملائكة وأولو العلم قائمًا بالقسط، لا إله إلاّ هو العزيز الحكيم.**

10. L. 187b-207a

لوائح جامي
LAWĀ'IḤ-I ĞĀMĪ

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na perzijskom jeziku ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. Rasprava je napisana djelimično u prozi, a djelimično u mesnevi stihovima.

Ḥ. Ḫ. II, 1570; Pertsch VPH, 238/3; Karatay p, 62, str. 23; Ateş FME I, 585/31, 588/14, 593/9 i 632; Kairo p 2/II, 1962-1972.

Početak (l. 187b):

أوله: لا أحصي ثناء عليك، كيف وكلّ شيء يعود إليك، جلّ عن ثنايي جناب قدسك أنت كما أثنيت على نفسك، خداوندار سپاس تو بر زبان نمي آريم وستايش توبر توفي شماريم...

Završetak (l. 207a):

آخره: ...اى كز غمش اوفتاده چاكت سكفن   الوده مكن ضمير پاكت به سخن
چون لالي توان بود دروكر پس ازين   كب بكشاهي بنظره خاكت بدهين

11. L. 210b-218b

شروط الصّلوة (منظوم بالتّركيّة)

ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT (MANẒŪM BI AT-TURKIYYA)

Kratak spjev o namazu na turskom jeziku. Napisao, kako se na kraju spjeva kaže, 998/1589-90. godine, izvjesni Darwīš, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 210b):

أوله: اَلحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ   وَالصَّلوةُ عَلَى سَيِّدِنَا العالمينَ
أُولْ سُلْطَانْلَرْ سُلْطَانِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ   وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ
اُوْلاَ نَامِ خُدَا يَادْ ايدَه لِمْ   بَعْدَهُ بُو بِر قَلِرِينِي اَيْدَلِمْ

Završetak (l. 218b):

آخره: ...آخِرْ اتْدم بُو كِتَابِي بَنْ ضَعِيفْ   جُرْمْ وعِصْيَانيله بيچَارَه نَحِيفْ
يَادِ شَاهَه دُرْدُعَا بَاقِي كَلاَمْ   سُوزْ بُو رَاده آخِرْ أولدي وَالسَّلاَمْ
هِجْرَةَ نَبِيدَنْ كَچْمِشْدِي تَمَامْ   طُقُوزْ يُوزْ طُقْسَانْ سَكِزِي (!) اي هُمَامْ...
حَقْ تَعَالَى رَاسْتْ كَتُورَه ايشِينْ   كِيمكه بِرْ دُعَا ايله اكَا دَرْوِيشِينْ.

12. L. 219b-231b

أيّها الولد

AYYUHĀ AL-WALAD

Poučno djelo za mladež, odgojno-moralnog sadržaja, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine.

Kaḥḥāla XI, 266-169; Dobrača I, 115/6 i II, 609/2; Ahlwardt III, 3975-3977; Köprülü I, 705/3; Zürich I, 182-184; Ḥ. Ḫ. I, 216; Brockelmann G I, 423/32 i S I, 750; Tirana, 169, str. 129; Hasandedić, 105, Sarkis II, 1408-1411; Popara IX, 5437/2.

Početak (l. 219b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد وآله أجمعين. إعلم أنّ واحداً من الطّلبة المتقدّمين لازم خدمة... إعلم أيّها الولد المحبّ العزيز أطال الله بقائك بطاعته وسلك بك سبل أحبّائه أنّ منشور النّصيحة يكتب من معدن الرّسالة...

Završetak (l. 231b):

آخره: ...وأعذنا في الدّنيا من موجبات النّدامة يوم القيامة وخفّف عنّا ثقل الأوزار وارزقنا عيشة الأبرار واكفنا واصرف عنّا شرّ الأشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا وأمّهاتنا من النّار برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

Na listovima 232a-241a stihovi iz gornjeg djela sa prijevodom na turski jezik i razne bilješke na turskom i arapskom jeziku.

Sudeći po rukopisu, zbirku je prepisalo više različitih prepisivača. Njihova imena ni datum prijepisa nisu navedeni. Sa sigurnošću se može tvrditi da je zbirka prepisana prije 1089/1678. godine, jer su na listu 62a-62b navedeni datumi rođenja i smrti nekih osoba u periodu između 1089/1678 i 1112/1700. godine.

7567. R-5438

رسالة سيّد أحمد الرّفاعي

RISĀLA SAYYID AḤMAD AR-RIFĀ'Ī

Naslov na početku crvenim slovima: هذه رسالة سيّد أحمد الرّفاعي

Kratka rasprava o Božijim lijepim imenima (الأسماء الحسنى). Napisao na arapskom jeziku osnivač rifaijskog reda, Aḥmad b. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifā'ī al-Anṣārī, rođen 512/1118., umro 578/1182. godine.

Kaḥḥāla II, 25.

Početak (str. 1):

أوله: وهذه الأسماء العظيمة لله تعالى وهى ثلاثة عشر إسما منها سبعة أصول وستّة فروع، فالسّبعة: الأوّل للأنفس السّبعة وكلّ اسم من السّبعة له عدد، فالإسم الأوّل من الأسماء السّبعة فهو أوّل لا إله إلاّ الله عدد ... ...١ مائة ألف، فهذه للنّفس الأمّارة... والإسم الثّاني الله عدد ٨٤. ٧٨ ثمانية وسبعون (ألف) وأربعة وثمانون وهو للنّفس اللّوّامة...

Završetak (str. 3):

آخره: ...والله على كلّ شيئ قدير... والحمد لله ربّ العالمين.

Na str. 3-231, nalaze se razne dove, zapisi, izreke i fragmenti na arapskom i turskom jeziku. Zbog njihove brojnosti, ovdje navodimo samo njihove naslove, onako kako su navedeni u zbirci:

هذا افتتاح الذكر (str. 3)
كيف يفتح الذكر (str. 6)
قاعدة شريه سيّد الرّفاعي (str. 10)

هذه أوراد في كلّ يوم في أيّ وقت (str. 11)
هذه رواية طريقة رفاعيّة (str. 20)
هذه رساله جليله، مختصرة (str. 42)
إذا سال الدّم من موضع وفم (str. 62)
لضرب السّلاح في وقت الذكر (str. 67)
هذا الحزب لسيّد أحمد الرّفاعي قدّس الله سرّه العزيز (str. 71)
وهذا الحزب لسيّد الرّفاعي في يوم الجمعة (str. 77)
وهذا دعاء جلجلوتيّة (str. 82)
عن علي بن أبي طالب كرّم الله وجهه... من قرأ سورة الفاتحة (str. 91)
هذا دعاء الم نشرح لك / دعاء عظيم (str. 96)
أسماء الأنبياء وأسماء القطب (str. 101)
مثنويّة لسيّد إبراهيم الدّسوقي (str. 102)
هذا من كلام حضرت الشّيخ عبد القادر الكيلاني قدّس الله سرّه العزيز (str. 103)
في بيان صلوة الجنازة وهو صلوة للميّت (str. 105)
هذا دعاء صلوة الوضوء (str. 106)
وهذا دعاء مقاتل بن سليمان (str. 109)
فصل فيه دعاء آخر (Str. 111)
ومن ذكر هذه الأسماء بعد صلوة الصّبح (str. 112)
وهذه عشرون اسمًا أيضًا (str. 112)
دعاء آخر في ذلك وما روى عن الحسن البصرى رضى الله عنه (str. 118)
دعاء لرفع شرّ الظّلمة أو دعاء لشرّ العدوّ (str. 119)
فصل في صلوة الحاجة (str. 120)
فانده صفت وعدّه البسملة (str. 124)
بيان لقضاءِ اى أجاب وتسمّى صلوة كون (str. 129)
ودعا حاجت (str. 129)
فائدة دعاء روحانيّة مباركة منقولة (str. 133)
بيان صلوة الضّحى (str. 135)
دعوة سورة الفيل (str. 136)

دعوة سورة الكوثر (str. 137)
هذا دعاء الإستغفار (str. 140)
بش وقت وردي (str. 141)
تكفير أهل الإيمان (str. 143)
وهذه في بيان طبايع أربع الأحرف (str. 158)
فائده رفع بليّات ايچون (str. 164)
دعاء لرفع شرّ الجنّ والإنس... من قرأ سورة الكوثر (str. 166)
هذا دعاء لرفع شرّ الإنس والجنّ (str. 169)
فائده رفع جنّ ايچون (str. 171)
فائده لرفع جنّ ولعين شياطين ايچون (str. 172)
بيان عقد اللّسان (str. 173)
بيان آخر لعقد اللّسان (str. 174)
بيان لجلب الرّزق ايچون (Str. 180)
بيان لضرب الرّصاص (str. 180)
بيان لوجع الرّقيب (str. 181)
بيان لوجع الحلقوم (str. 181)
بيان لوجع الرّجلين (str. 181)
بيان لوجع الأذنين (str. 182)
بيان لوجع اليدين (str. 183)
بيان لعقد اللّسان / ديل باغي ايچون (str. 183)
بيان من أراد الرّزق (str. 186)
بيان لإبطال السّحر (str. 194)

Na ostalim listovima, zbog razljevenosti mastila, tekst nečitak.

Str. 231; 16,5 x 10,5 (12 x 6,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela, podnaslovi i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi slijepljeni. Na većini listova tekst oštećen vlagom. Tekst uokviren sa po dvije linije crvene boje. Na marginama ima dosta bilješki pisanih crvenim mastilom i rukom istog prepisivača. Na listovima 195-231 tekst oštećen i nečitljiv. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

Na strani 62 bilješka da je prijepis završen u mjesecu zul-kadetu 1281/1865. godine:

وكان الفراغ من نسخها في ذي القعدة سنة احدى وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti, nama nepoznati prepisivač. Nema podataka o mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7568. R-8898

Zbirka (مجموع), 3

L. 16; 10 x 14 (8,5 x 12); 10-14 redaka. Prvih šest listova pisani vokalizovanim *nashom*, krupnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Ostatak zbirke pisan *ta'līqom*, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Listovi bez kustoda.

Bez poveza.

1. L. 1b-5b

الحزب الصّغير للرّفاعيّ

AL-ḤIZB AṢ-ṢAĠĪR LI AR-RIFĀ'Ī

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: الحزب الصّغير للرّفاعيّ

Kratka zbirka kur'anskih i hadiskih dova. Sabrao rodonačelnik rifaijskog reda, Aḥmad b. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifā'ī al-Anṣārī, rođen 512/1118., umro 578/1182. godine.

Kaḥḥāla II, 25; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 590-591, str. 427-428.

Početak (l. 1b):

أوله: الحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ، إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ، إِهْدِنَا الصِّرَاطَ المُسْتَقِيمَ...

Završetak (l. 5b):

آخره: ...وَفِّقْنَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، أَصْلِحْنَا. رَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ البَيْتِ، إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. إِنَّمَا يُرِيدُ اللهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ البَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا. إِنَّ اللهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.

2. L. 5b-6b

الصّلوة للرّفاعيّ

AṢ-ṢALĀT LI AR-RIFĀ'Ī

Naslov na početku الصّلوة للرّفاعيّ

Zbirka salavata. Prema naslovu, sastavio na arapskom jeziku rodonačelnik rifaijskog reda, Aḥmad b. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifā'ī al-Anṣārī, rođen 512/1118., umro 578/1182. godine.

Kaḥḥāla II, 25.

Početak (l. 5b):

أوله: اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى نُورِكَ الأَسْبَقِ وَصِرَاطِكَ الْمُحَقَّقِ الَّذِي مَنْ أَبْرَزْتَهُ رَحْمَةً شَامِلَةً لِوُجُودِكَ وَأَكْرَمْتَهُ بِشُهُودِكَ وَاصْطَفَيْتَهُ لِنُبُوَّتِكَ وَرِسَالَتِكَ وَأَرْسَلْتَهُ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ وَسِرَاجًا مُنِيرًا...

Završetak (l. 6b):

آخره: ...فَهُوَ قَلْبُ القُلُوبِ، وَرُوحُ الأَرْوَاحِ، وَعِلْمُ الْكَلِمَاتِ الطَّيِّبَاتِ، القَلَمُ الأَعْلَى، وَالْعَرْشُ الْمُحِيطُ، رُوحُ جَسَدِ الكَوْنَيْنِ... وَبَرْزَخُ البَحْرَيْنِ، وَثَانِي اثْنَيْنِ، وَفَخْرُ الكَوْنَيْنِ، أَبُو القَاسِمِ، سَيِّدُنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، عَبْدُكَ، وَنَبِيُّكَ، وَرَسُولُكَ النَّبِيُّ الأُمِّيُّ... وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا بِقَدْرِ عَظَمَةِ ذَاتِكَ فِي كُلِّ وَقْتٍ وَحِينٍ.

3. L. 6b-9b

منظومة سيّدنا ومولانا زين العابدين

MANẒŪMA SAYYIDINĀ WA MAWLĀNĀ ZAYN AL-'ĀBIDĪN

Naslov na početku: منظومة سيّدنا ومولانا زين العابدين

Molitva za pomoć na arapskom jeziku. Sastavio u stihovima 'Alī b. al-Ḥusayn b. 'Alī b. Abū Ṭālib, Zayn al-'Ābidīn, umro 92/710. godine. Autor poeme je praunuk poslanika Muhammeda a.s., odnosno unuk 'Alī b. Abū Ṭāliba.

Početak (l. 6b):

أوله: عباد الله رجال الله
أعينونا بعون الله وكونوا عوننا لله
بحقّ الله رجال الله أعينونا بعون الله
فيا أقطاب ويا أوتاد ويا أبدال ويا أسياد...

Završetak (l. 9b):

آخره: ...وزين العابدين ملقى على أبوابكم حقًا
فحاشا بعده يشقى يا سادات... لله
بحقّ الله رجال الله أعينونا بعون الله
يا الله هو

تمّت تمام بعون الله الملك المنّان منظومة سيّدنا ومولانا زين العابدين صلوة الله عليه وعلى ساداتنا وعلى من يحبّهم وتمسّك بأثرهم أجمعين.

Na listovima 9b-14a nalazi se uputstvo na turskom jeziku za jemek-dovu pod naslovom في بيان صفره دعالري koje ovdje počinje riječima:

اولكي كيجه صفره قورلديغي وقت بويله ديه جك شيخ: سلام الله على الحسين وعلى أتباعه عدد ٣، ولعنة الله على قاتل الحسين وعلى أعدائه عدد ٣، **سلام عليكم طبتم بما صبرتم فنعم عقبى الدار، سلام قولاً من ربّ رحيم** عدد ٣...

Na listu 15a nalazi se kratka idžazetnama, napisana u mjesecu džumadel-ula 1245/1829. godine, kojom šejh Fayḍullāh Nūrī ar-Rifā'ī odobrava dervišu hadži Muṣṭafī b. Sayfullāhu da u svako doba, kada god zaželi, može učiti dove iz ove zbirke:

بهمّت پيرمز سلطانمز أبا العالمين السيّد أحمد الكبير الرّفاعي الحسيني، نفعنا الله بعلمه وروحانيّته، أذنت وأجزت أن تقرأ هذا الحزب بأيّ وقت تشاء يا ولدي الحاجّ درويش مصطفى بن سيف الله، وأنا الفقير خادم الفقراء الشّيخ فيض الله نوري الرّفاعي، جمادى الأولى سنة ١٢٤٥

Ispod bilješke nalaze se dva otiska ličnog pečata šejha Fayḍullāha.

7569. R-3344

عوارف المعارف
'AWĀRIF AL-MA'ĀRIF

Naslov na donjem presjeku listova krupnim slovima: عوارف المعارف

Jedno od temeljnih djela iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku 'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen 539/1144., umro 632/1234. godine. Djelo je podijeljeno na 63 poglavlja (باب). Prvi put je štampano u Egiptu 1293/1876. godine na marginama al-Gazālī-jina djela إحياء علوم الدّين.

Kaḥḥāla VII, 313; Ḥ. Ḫ. II, 1177-1178; Ahlwardt III, 2845; al-Ǵibūrī II, 3965-3967, str. 451-452; Flügel III, 1896, str. 329-332; Sarkīs II, 1060-1061; Cayhan II, 879-880, str. 360-361: Brockelmann G I, 440 i S I, 789; Köprülü I, 750-751, str. 365-366.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله العليّ العظيم شأنه، القويّ سلطانه، الظّاهر إحسانه، الباهر حجّته وبرهانه، المحتجب بالجلال، المتفرّد بالكمال... والصّلوة على نبيّه ورسوله محمّد وآله وأصحابه الأكرمين الأمجاد، ثمّ إنّ إيثاري لهدي هؤلاء القوم ومحبّتي لهم علمًا بشرف حالهم وصحّة طريقتهم المبنيّة على الكتاب والسنّة... هداني أن أذبّ عن هذه العصابة بهذه الصّبابة، وأؤلّف أبوابًا في الحقائق والآداب... وأجلّ الخ **عوارف المعارف** ، والكتاب يشتمل على ثلاثة وستّين بابًا... **الباب الأوّل** في منشأ علم الصّوفيّة...

Završetak (l. 242b):

آخره: ...عن أبي هريرة رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: إنّ الله تبارك وتعالى إذا أحبّ عبداً نادى جبريل إنّ الله قد أحبّ فلانًا فاحبّه فيحبّه جبريل، ثمّ نادى جبريل في السّماء إنّ الله قد أحبّ فلانًا فيحبّه أهل السّما، ويوضع له القبول في الأرض، والحمد لله وحده.

L. 242; 21 x 14 (16,5 x 8,5); 22 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prva dva lista tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom s bilješkom (l. 242b) da je njegov prijepis završio Muḥammad b. 'Alī b. Maḥmūd al-Buḫārī u srijedu 20. rebiul-evvela 699/1299. godine, iz primjerka koji je prepisan iz autografa:

تمّ الكتاب الموسوم بعوارف المعارف على يد الفقير إلى الله تعالى محمّد بن علي بن محمود البخاري... من نسخة نسخت من أصل المصنّف قدّس الله روحه ونوّر ضريحه، وذلك في يوم الأربعاء العشرين من شهر ربيع الأوّل من سنة تسع وتسعين وستّمائة.

Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi (s obzirom na papir sa vodenim znakom evropskog porijekla, vrstu mastila, pisma i poveza) da se navedeni podaci ne odnose na ovaj prijepis, nego na primjerak iz koga je prepisan. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, ovaj primjerak je prepisan mnogo kasnije, najvjerovatnije u XVII stoljeću.

7570. R-1691

فصوص الحكم
FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Poznato i često komentarisano mistično-filozofsko djelo na arapskom jeziku. Napisao Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Djelo je podijeljeno na 27 poglavlja (فص) i autor ga je - kako sam u uvodu kaže - napisao u Damasku 627/1229. godine, na osnovu jednog sna u kome je usnio poslanika Muhammeda a.s., koji mu ga je iz svoje ruke dao i naredio da ga objavi ljudima. Prevedeno je na više stranih jezika, među njima i na bosanski. Prvi put je štampano u Istanbulu 1252/1836. godine, sa komentarom koji je napisao naš autor, Muṣṭafā b. Sulaymān b. Yūsuf Bālī-zāde (Balić) ar-Rūmī al-Bosnawī (porijeklom, najvjerovatnije, iz Foče) i koji je jedno kraće vrijeme bio šejhul-islam u Osmanskom carstvu.

Kaḥḥāla XI, 40; Ḥ. Ḫ. II, str. 1261-1265; Ahlwardt III, 2876; aẓ-Ẓāhiriyya II, 1507-1515, str. 388-393; Zürich I, 241, str. 151-152; Köprülü II, 137; Sarkīs I, 179 i 521; ʻAfīfī, str. 47; Flügel III, 1898; Popara IX, str. 235; Brockelmann G I, 442 i S, 792/12; al-Ğibūrī II, 3998-4002, str. 459-460; Kıbrıs, 474, str. 274.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله منزل الحِكَم على قلوب الكَلِم بألسنة (بأحديّة) طريق الأمم من المقام الأقدم وإن اختلفت النّحل والملل لاختلاف الأمم... أمّا بعد، فإنّي رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلّم في مبشّرة أريتُها في العشر الآخِر من محرّم الحرام سنة ٦٢٧ بمحروسة دمشق المحميّة، وبيده عليه الصّلاة والسّلام كتاب، فقال لي: هذا كتاب فصوص الحكم... خذه واخرج به إلى النّاس ينتفعون به، فقلت: السّمع والطّاعة لله ولرسوله...

Završetak (l. 168a):

آخره: ...إذ لو عرف ما قال الجنيد: لون الماء لون إنائه، لسلّم كلّ ذي اعتقاد ما اعتقده، وعرف الله في كلّ صورة وكلّ معتقد، فهو ظانّ ليس بعالم ولذلك قال: أنا عند ظنّ عبدي بي... فإله المعتقدات تأخذه الحدود وهو الإله الّذي وسعه قلب عبده، فإنّ الإله المطلق لا يسعه شئ لأنّه عين الأشيا، وعين نفسه. والشّئ لا يقال فيه يسع نفسه ولا يسعها فافهم، والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل.

L. 174; 20,5 x 13 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen plavom, zlatnom, crvenom i zelenom bojom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica obrubljena okvirom ukrašenim zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prijepis stariji od 1123/1711. godine, jer je - prema jednoj bilješci na drugom zaštitnom listu, na strani *a* - te godine rukopis bio u vlasništvu kadije Muṣṭafe u kadiluku Bitola:

تمّ تملّكه الفقير إليه عزّ آلاؤه مصطفى القاضي بقضاء بي تولا سنة ١١٢٣ عفى عنه.

Na istom listu još jedna bilješka u kojoj se kaže da je vlasnik rukopisa Darwīš Murtaḍā (Murteza) b. Muḥammad al-Bārānī:

دخل في ملك الفقير إليه سبحانه وتعالى درويش مرتضى بن محمّد الباراني عفى عنهما الباري.

Ispod obje bilješke otisnuti su i pečati spomenutih vlasnika.

Na početku dva, a na kraju sedam zaštitnih listova sa raznim bilješkama i fetvama o Ibn ʻArebiju koje su izdali: Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl, Ibn as-Suʻūd al-ʻImādī, Abū al-Qāsim b. Ḥasan al-Bayḍāwī i Aḥmad b. Ḥağar al-ʻAsqalānī.

Na predzadnjem zaštitnom listu na strani *b* bilješka da je 1287/1870. godine as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd, Šayḫ-zāde iz ovog rukopisa prepisao još četiri primjerka:

بلطفه وكرمه تعالى اشبو نسخه دن درت عدد نسخه، استنساخ ايدوپ وأنا الفقير السيّد محمّد هاشم بن داود عارف شيخ زاده لسنة سبع وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Iz Kantamirijine biblioteke u Sarajevu.

7571. R-4630

Zbirka (مجموع), 3

L. 213; 17 x 13,5 (12 x 8); 11 redaka. *Nasḫ*, čitak, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Rukopis se čuva u naknadno izrađenom okviru od običnog kartona zelene boje.

1. L. 1b-203a

فصوص الحكم
FUŞŪŞ AL-ḤIKAM

Isto kao br. 7570.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ولهذا كان آدم خليفةً فإن لم يكن ظاهراً بصورة من استخلفه فيما استخلفه فيه فما هو خليفة، وإن لم يكن فيه جميع ما تطلبه الرّعايا الّتي اسْتُخْلِفَ عليها لأنّ استنادها عليه، فلا بدّ أن يقوم بجميع ما تحتاج إليه، وإلاّ فليس بخليفة عليهم، فما صحّت الخلافة إلاّ للإنسان الكامل، فأنشأ صورتَه الظّاهرةَ من حقائق العَالَم وصُوَرِه وأنشأ صورتَه الباطنة على صورته تعالى...

Na kraju djela (l. 203a) bilješka u kojoj se kaže da je ovaj primjerak prepisan u medresi *an-Nūriyya* u Damasku u prvoj dekadi mjeseca safera 838/1434. godine i da je dva puta kolacioniran sa originalom iz koga je prepisan:

نقلت وقوبلت مرّتين بوسع الطّاقة مع النّسخة الّتي قرأت على منشئ هذا الكتاب رضى الله عنه ونقلت من الأصل في مدرسة النّوريّة في مدينة دمشق حرسها الله من الآفات بتاريخ سنة ثمان وثلاثين وثمانمائة في شهر صفر في العشر الأوّل.

2. L. 203b-212a

نقش الفصوص
NAQŠ AL-FUŞŪŞ

Skarćena i prerađena verzija djela فصوص الحكم (br. 7570) na arapskom jeziku. Preradio isti autor, Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

Kaḥḥāla XI, 40; Ahlwardt III, 2888-2890; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2114, str. 76; Köprülü I, 745 i 891/2; Brockelmann G I, 442 i S I, 793/12; Bratislava, 209, str. 166-168.

Početak (l. 203b):

أوّله: قال شيخنا وسيّدنا وإمامنا محيي الدّين أبو عبد الله محمّد بن علي بن محمّد بن أحمد بن العربي الطّائي الحاتمي... **فصّ حكمة إلهيّة في كلمة آدميّة**: إعلم أنّ الأسماء الإلهيّة الحسنى تطلب بذاتها (بذواتها) وجود العالم، فأوجد الله تعالى العالم جسداً مسوّى وجعل روحه آدم، وأعني بآدم العالم الإنسانيّ وعلّمه الأسماء كلّها...

Završetak (l. 211b):

آخره: ...**فصّ حكمة فرديّة في كلمة محمّديّة صلّى الله عليه و سلّم**: معجزته القرآن فالجمعيّة إعجاز على أمر واحد، لما هو إنسان عليه من الحقائق المختلفة كالقرآن بالآيات المختلفة، لما هو كلام الله مطلقًا وبما هو كلام الله وحكاية الله، فمن كونه كلام الله مطلقًا هو معجزة وهو الجمعيّة وعلى هذا تكون جمعيّة الهمّة وما صاحبكم بمجنون، أى ما ستر عنه شئ ولا بضنين، فما بخل بشئ ممّا هو لكم... قال: ما ضلّ صاحبكم وما غوى، أى ما خاف حيرته لأنّه علم أنّ الغاية في الحقّ هى الحيرة، فقد اهتدى، فهو صاحب هدىً و بيان في إتيان الحيرة. والحمد لله.

Djelo se završava kolofonom (l. 212a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen zadnji dan mjeseca ševvala 837/1434. godine:

تمّت الكتاب بعون الملك الوهّاب في سلخ شوّال سنة سبع وثلاثين وثمانمائة.

3. L. 212a-213b

الرّسالة الغوثيّة لإبن عربي
AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI IBN ʻARABĪ

Molitve skrušenosti i pokajanja u formi munadžata na arapskom jeziku. Sastavio Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Njih ne treba miješati sa munadžatima sa istim nazivom i početkom koje je sastavio šejh ʻAbdulqādir al-Ǧīlānī (*Ahlwardt III, 3902*).

Ahlwardt III, 3903; Ḥ. Ḫ. I, 879; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 881, str. 643; Bratislava 217, str. 171; Flügel III, str. 498; Gölpinarlı II, 2121/VII, str. 189.

Početak (l. 212a):

أوله: الحمد لله كاشف الغمّة، والصّلوة على نبيّه خير الأمّة، أمّا بعد، قال: الغوث الأعظم المستوحش من غير الله، المستأنس بالله، قال لي: يا غوث الأعظم، قلت: لبّيك يا ربّ العرش (قال): كلّ طور بين النّاسوت والملكوت فهي شريعة، وكلّ طور بين الملكوت و الجبروت فهي طريقة، وكلّ طور بين الجبروت واللاّهوت فهي حقيقة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 213b):

ناقص في آخره.آخر الموجود: ...قال لي: يا غوث من سألني عن الرّؤية بعد العلم فهو محجوب بعد، فمن ظنّ أنّ الرؤوية غير العلم فهو... برؤية الرّبّ تعالى، قال: من رآني استغنى عن السّؤال في كلّ حال...

Iz kolekcije Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (pečat na unutrašnjoj strani zadnje korice).

7572. R-870

شرح فصوص الحكم للكاشاني
ŠARḤ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM LI AL-KĀŠĀNĪ

Naslov na prvoj korici: شرح فصوص الحكم لمولانا عبد الرّزّاق القاشاني

Komentar na Ibn ʻArabī-jevo djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Qāšānī), Kamaluddīn, Abū al-Ġanā'im, umro poslije 730/1329. godine.

Kaḥḥāla V, 215; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1270, str.193-194; Ḥ. Ḫ. 1263-4; Sarkīs II, str. 1486; A. M. I, 567; Brockelmann G I, 443; Karatay a III, 5093.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أول الموجود: **فص حكمة الهيّة في كلمة آدميّة** لمّا استعار الفص لنوع الإنسان وحقيقته المعبّر عنه بآدم كما قال في نقش الفصوص وأعني بآدم وجود العالم الإنسانيّ...كان قلب كلّ إنسان عارف بالله كامل فصّاً وهو محلّ حكمته المخصوصة به كما قال منزل الكلم على قلوب الكلم، فإنّ لكلّ نبيّ مرتبة من الكلام...

Završetak ovdje (l. 319b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...فإنّ من مدح الصّنعة فإنّما مدح الصّانع بلا شك، فإنّ حسنها وعدم حسنها راجع إلى صانعها... فثناؤه على ما اعتقده ثناؤه على نفسه، ولهذا يذمّ معتقد غيره، ولو أنصف لم يكن له ذلك، إلاّ أنّ صاحب هذا المعبود الخاصّ (!) جاهل لا شك في ذلك لاعتراضه على غيره، فما اعتقده في الله إذ لو عرف ما قال الجنيد لون الماء لون إنائه لسلّم لكلّ ذي اعتقاد ما اعتقده...

L. 319; 19,5 x 10 (16,5 x 8); 17 redaka. *Nasḫ*, teško čitljiv, pisan sitnim slovima i pretežno bez tačaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XV stoljeća.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7573. R-4733

شرح فصوص الحكم للقيصري
ŠARḤ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM LI AL-QAYṢARĪ

Komentar na Ibn ʻArabī-jevo djelo فصوص الحكم (br. 7570), sa dužim uvodom pod naslovom مطلع خصوص الكلم في معاني فصوص الحكم koji se, često, vodi kao zasebno djelo (br. 7574/1). Napisao na arapskom jeziku Dāwūd

b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Qayṣarī al-Qarmānī, umro 751/1350. godine.

Kaḥḥāla IV, 142; Ḥ. Ḫ. II, 1720; Ahlwardt III, 2881; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1855, str. 683-685; Köprülü I, 738; TÜYATOK 34/IV, 580; Brockelmann G II, 231/1 i S II, 323: al-Ğibūrī II, 4137, str. 496; Sarkīs II, str. 1537; Flügel III, 1899, str. 334-336; Bratislava 210, str. 168.

Početak uvoda (l. 1a), isti kao pod br. 7574/1.

Početak komentara (l. 64b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله أجمعين، قول الشّيخ رضى الله عنه: **الحمد لله مُنزِل الحِكَم على قلوب الكَلِم** شروع فيما يجب على جميع العباد من الحمد لله والثّناء عليه، ولذلك صدّر الحقّ تعالى كتابه العزيز بقوله: الحمد لله ربّ العالمين تعليمًا للعباد وتفهيمًا لهم طريق الرّشاد...

Završetak (l. 309a):

آخره: ...والله يقول الحقّ بلسان الكاملين، ويهدي سبيله للمتوجّهين إليه والطّالبين وهو الموفّق إلى الرّشاد، ومنه المبدأ وإليه المعاد، وهذا آخر ما أردنا بيانه، والحمد لله على التّوفيق والشّكر لوليّ الحقائق والتّحقيق.

L. 309; 21 x 15 (16,5 x 10); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom, tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Komentarisani tekst nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 309a) bilješka da je njegov prijepis završen uoči nedjelje, 1. redžeba 950/1543. godine:

وقع الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة (في) تاريخ خمسين وتسعمائة في غرّة شهر رجب المبارك المكرّم في ليلة الأحد.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na naslovnom listu bilješka ranijeg vlasnika po imenu 'Alī. Ispod bilješke je otisnut lični pečat vlasnika sa natpisom:

آمنت بالله العليّ العظيم، وتوكّلت على الحيّ القيّوم، ربّ سهّل أمور بند علي.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka da je rukopis poklon dr. Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

7574. R-5075

Zbirka (مجموع), 2

L. 144; 15,5 x 11 (11,5 x 8 i 11,5 x 9); 9 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi u početku pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Bilješke su pisane rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i dugotrajnom upotrebom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-118b

مطّلع خصوص الكلم في معاني فصوص الحكم
MUṬṬALA' ḪUṢŪṢ AL-KALIM FĪ MA'ĀNĪ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Uvod komentara na djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku Dāwūd b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Qayṣarī al-Qarmānī, umro 751/1350. godine. Autor je djelo, kako sam kaže, napisao nakon druženja sa Šayḫ 'Abdurrazzāq al-Kāšānī-jem. Uvod je poznat još i pod naslovom مقدّمات شرح فصوص الحكم. Uvod se sastoji od slijedećih dvanaest poglavlja (فصل):

- **الفصل الأوّل** في الوجود وأنّه هو الحقّ،
- **الفصل الثّاني** في أسمائه وصفاته تعالى،
- **الفصل الثّالث** في الأعيان الثّابتة والتّنبيه على المظاهر الأسمائية،
- **الفصل الرّابع** في الجوهر والعرض على طريق أهل الله،

- **الفصل الخامس** في بيان العوالم الكلّيّة والحضرات الخمس الإلهيّة،
- **الفصل السّادس** فيما يتعلّق بالعالم المثاليّ،
- **الفصل السّابع** في مراتب الكشف وأنواعها إجمالاً،
- **الفصل الثّامن** في أنّ العالم هو صورة الحقيقة الإنسانيّة،
- **الفصل التّاسع** في بيان خلافة الحقيقة المحمّديّة وأنّها قطب الأقطاب،
- **الفصل العاشر** في بيان الرّوح الأعظم ومراتبه وأسمائه في العالم الإنسانيّ،
- **الفصل الحادي عشر** في عود الرّوح ومظاهره إليه تعالى عند القيامه الكبرى،
- **الفصل الثّاني عشر** في النّبوّة والرّسالة والولاية.

Kaḥḥāla IV, 142; Ḥ. Ḫ. II, 1720; Ahlwardt III, 2881; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1855, str. 683-685; Köprülü I, 738; TÜYATOK 34/IV, 580; Brockelmann G II, 231/1 i S II, 323: al-Ǧibūrī II, 4137, str. 496; Sarkīs II, str. 1537; Flügel III, 1899, str. 334-336; Bratislava 210, str. 168; Karatay a III, 5094.

Početak (l. 2a):

أوله: الحمد لله الّذي عيّن الأعيان بفيضه الأقدس الأقدم وقدّرها بعلمه في غيب ذاته وتمّم ولطّف برش نور التّجلّي عليها وأنعم... وبعد، فيقول المولى الإمام العالم الفاضل الكامل، قدوة العارفين، صفوة المحقّقين، شرف الملّة والدّين، داود بن محمود بن محمّد القيصري، أدام الله ظلّه وكثر في العالم مثله: لمّا وفّقني الله تعالى وكشف عليّ أنوار أسراره...

Završetak (l. 118b):

آخره: ...الأوّل إن وصل إلى مقام الولاية فهو وليّ، وإن لم يصل فهو من الصّلحاء والمؤمنين المفلحين، والثّاني خبيث ساحر ولكلّ منهما التّعرّف في العالم. وهؤلاء إن ساعدهم الأسباب الخارجيّة استولوا على أهل العالم وصار كلّ منهم صاحب قرنه وزمانه... وإن لم يساعدهم الأسباب لم يحصل لهم ذلك، إلاّ أنّهم بأيّ شيء اشتغلوا كانوا فيه بالكمال ولا كمال إلاّ لله وحده. هذا آخر ما أردنا بيانه من المقدّمات وبعد، فلنشرع في بيان أسرار ما تضمّنه الكتاب.

2. L. 119b-142b

تائيّة في التّصوّف لمجهول
TĀ'IYYA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAǦHŪL

Kasida od nama nepoznatog autora na arapskom jeziku u mesnevi stihovima, u kojoj se svaki stih (بيت) završava sa slovom *tā* (ت). U kasidi se pjeva o islamskom misticizmu (التّصوّف), ekstazi (الوجد) i božijoj ljubavi (الحبّ الإلهي).

Aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 310, str. 219-220.

Početak (l. 119b):

أوّله: تنزّهت لمّا حللت بحضرتي   ووحّدت في ذلك المقام بنظرتي
وفي كثرتي شاهدت وحدتي الّتي   تعالت وجلّت أن تقاس بوحدتي
فهان عليّ الأمر من بعد عسْرِه   ولاح لي البرهان في عين شبهتي

Završetak (l. 142b):

آخره: ...وجملة ما ألقى من الغير والسوى   لمركز ذاتي جاذب بأعنّة
وجدت وجوداً لم أجده ثانياً وله   وشاهدت ذلك الحقّ في كلّ صبغة
وطالب غير الله في الأرض كلّها   كطالب ماء من سراب بقيعة

Na listovima 143a-144b stihovi o sufizmu od nepoznatog pjesnika.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na početku i kraju rukopisa).

7575. R-924

Zbirka (مجموع), 3

L. 164; 20,5 x 13 (13,7 x 6,5); 19 redaka. *Ta'līq*, čitak, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi razasuti, do 2 cm dubine dužinom hrbata dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-51a

ردّ الفصوص ـ شرح فصوص الحكم
RADD 'AL-FUṢŪṢ - ŠARḤ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Komentar na Ibn 'Arabī-jevo djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine. U njemu je autor oštro napao Ibn ʻArabī-jevo učenje, posebno ono koje je izložio u djelu فصوص الحكم. Al-Ǧibūrī u drugom svesku Kataloga Vakufske biblioteke u Bagdadu (*al-Ǧibūrī II, br. 4298, str. 546*), ovaj komentar pogrešno pripisuje Muḥammad b. Muḥammad al-Buḫārī-ji koji je umro oko 870/1465. godine.

Kaḥḥāla XII, 228-229; Ahlwardt III, 2891; TÜYATOK IV/07, 3291, str. 283; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 841, str. 609-610.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله المتعالي عمّا يقول ظالمون علواً كبيراً، والصّلوة والسّلام المتوالي على نبيّنا الصّادع بالحقّ بشيراً ونذيراً، وعلى آله وعترته الحافظين لشريعته... فيقول الفقير إلى الله الغنيّ مسعود بن عمر المدعوّ بسعد الدّين التّفتازاني، هداه الله إلى سواء الطّريق وأذاقه حلاوة التّحقيق، لمّا رأيت أباطيل كتاب الفصوص، أنطقني الله الحقّ على هذا النّسق:

كتاب الفصوص ضلال الأمم   ورين القلوب نقيض الحكم

Zavšetak (l. 51a):

آخره: ...فهذه جملة ما هدم به صاحب الفصوص بنيان الدّين... فسبحان من شرح بنور الإيمان صدور المؤمنين وختم بظهور السّخط والخذلان على قلوب الملحدين ولذلك يصدفون عن آياته... والله وليّ الإرشاد وإليه ينتهي سبيل الرّشاد، ومن يضلل الله فما له من هاد. تمّت.

2. L. 55b-139b

نعمة الذّريعة في نصرة الشّريعة - شرح فصوص الحكم

NIʻMA AḎ-ḎARĪʻA FĪ NUṢRA AŠ-ŠARĪʻA - ŠARḤ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Komentar na Ibn ʻArabī-jevo djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. U njemu autor kritikuje Ibn ʻArabī-jevo učenje izloženo u djelu فصوص الحكم.

Ḥ. Ḫ. II, 1264; Brockelmann G II, 432/5, str. 571; Karatay a III, 5099.

Početak (l. 55b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، وصلاته وسلامه على خير خلقه أجمعين محمّد سيّد المرسلين وخاتم النّبيّين... وبعد، فهذه أبحاث سنحت للخاطر الفاتر على مواضع من كتاب الفصوص قصدت بها نصرة الشّريعة وأهلها وبيان ضلال الفرقة الوجوديّة وجهلها وسمّيتها **نعمة الذّريعة في نصرة الشّريعة**...

Završetak (l. 139b):

آخره: ...قال الفقير إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي نزيل قسطنطينيّة المحميّة خطيب جامع السّلطان محمّد وإمامه: هذا آخر ما قاله في كتاب الفصوص المباين لقضايا العقول والنّصوص المذموم على العموم والخصوص وآخر ما تكلّمنا عليه في هذه الرّسالة... جعل الله تعالى ما قصدناه خالصاً لوجهه الكريم... وهو حسبنا ونعم الوكيل. تمّت.

3. L. 141b-164a

تسفيه الغبى في تنزيه ابن عربى

TASFĪH AL-ĠABĪ FĪ TANZĪH IBN ʻARABĪ

Rasprava na arapskom jeziku u kojoj je iznesena kritika i osuda učenja poznatog mistika Muḥyiddīna b. ʻArabīja. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī, umro 956/1549. godine. To je, zapravo, odgovor na raspravu koju je u odbranu Ibn ʻArabīja, pod nazivom تنبيه الغبي في تبرئة ابن عربي napisao ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻUṯmān b. Muḥammad b. Ḫiḍr b. Ayyūb b. Muḥammad b. Humāmuddīn al-Ḫuḍayrī as-Suyūṭī, Abū al-Faḍl, Ǧalāluddīn, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine. Autor je, kako na kraju stoji, raspravu napisao u zadnjoj dekadi mjeseca safera 945/1538. godine.

Ḥ. Ḫ. I, 404; Brockelmann G II, 432/5, str. 571; Dobrača II, 1428/3; aẓ-Ẓāhiriyya (taṣawwuf) I, 398. str. 284-285.

Početak (l. 141b):

أوّله: الحمد لله الّذي بنعمته تتمّ الصّالحات، والصّلوة والسّلام على حبيبه سيّدنا محمّد ذي المعجزات وعلى آله وأصحابه ذوي المتاجر الرّابحات. وبعد، فقد ذيّلت ما علّقته على كتاب الفصوص بما ذكرته أجوبة الفتاوى للسّيوطي المسمّاة تنبيه الغبي في تبرئة ابن عربي إمتثالاً لأمر من له الرّأي السّديد... وسمّيت ذلك **تسفيه الغبى في تنزيه ابن عربي**...

Završetak (l. 164a):

آخره: ...وأمّا في الآخرة، فقد قال سبحانه وتعالى: **وبدا لهم من الله ما لم يكونوا يحتسبون** ونحن نسأل الله تعالى أن يعطينا ما فيه صلاحنا ونفعنا في الدّنيا والآخرة... وهو وليّ ذلك وهو حسبنا ونعم الوكيل. قال محرّرها الفقير إبراهيم بن محمّد بن إبراهيم الحلبي خطيب جامع السّلطان محمد وإمامه بقسطنطينيّة المحميّة: قد يسّر الله بكرمه إتمام هذه الرّسالة في أواخر شهر صفر سنة خمس وأربعين وتسعمائة والحمد لله...

Sudeći po rukopisu, sva tri djela u ovoj zbirci prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Na listu 1a nalazi se bilješka sa imenom i pečatom ranijeg vlasnika al-Ḥāğğ Muṣṭafā al-Qāḍī:

استصحبه الفقير إليه عزّ شأنه الحاجّ مصطفى القاضي.

7576. R-6337

شرح فصوص الحكم للجامي
ŠARḤ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM LI AL-ĞĀMĪ

Komentar na Ibn ʻArabī-jevo djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. Komentar je poznat i pod nazivom فك خاتم الفصوص وكشف إبهام النّصوص (*aẓ-Ẓāhiriyya II, 1532, str. 409*). Autor je, kako sam na kraju kaže, komentar završio prvog džumadel-ahira 896/1490. godine.

Kaḥḥāla V, 122; Ḥ. Ḫ. II, 1262; Ahlwardt III, 2883; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1273, str. 191 i 1532, str. 409; Sarkīs I, 671.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: فالعلم الّذي هو عين تلك الحجب دائر بين كثيف هو الحجب الظّلمانيّة وبين لطيف هو الحجب النّوريّة وهو أى العلم عين الحجاب على نفسه أى الحاجب إيّاها عن شهود الحقّ وإنّما كان عينه لأنّ الحجاب ليس إلاّ الأجسام الطّبيعيّة والأرواح النّوريّة الّتي هى عين العلم أو هو عين الحجاب عن نفسه...

Završetak (l. 150a):

آخره: ...وهذا هو قول الحقّ الّذي لا سبيل إليه إلاّ لمن خلص من التّقييد بالاعتقادات الجزئيّة التّقليديّة، والله يقول الحقّ بلسان العبد وهو يهدي وينصف الدّليل عليه... لقد وفّق للفراغ عن فكّ ختام هذه الفصوص وكشف إبهام هذه النّصوص العبد المتذلّل بالشّخوص بين يدى عموم أهل الخصوص عبد الرّحمن بن أحمد الجامي، تجاوز الله سبحانه وتعالى عن خذال أقدامه و مزالق أقلامه غرّة جمادى الأولى المنتظم في سلك شهور سنة ستّ وتسعين وثمانمائة...

L. 150; 20 x 13 (14,5 x 7,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima, usljed dodira sa vlagom, mastilo se razlilo, tako da je tekst jedva čitljiv. Tekst uokviren linijom crvene boje. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom pisanih rukom istog prepisivača. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom sa floralnim motivima.

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī, u prvoj dekadi mjeseca šabana 1074/1664. godine:

بادر ووفّق للإتمام العبد المتذلّل بين يدي الخواصّ والعوامّ أحمد بن مصطفى الموستاري ...في أوائل شعبان المعظّم سنة أربع وسبعين وألف.

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka i pečat sa imenom ranijeg vlasnika Aḥmad b. Muḥammad:

استودعه الفقير أحمد بن محمّد.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7577. R-5114

Zbirka (مجموع), 3

Str. 100; 23 x 17 (18 x 10,5); 17-23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir žućkaste boje iz sveske sa plavim linijama. Listovi po lagama odvojeni od poveza, sa originalnom paginacijom i kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom maslinaste boje. Na unutrašnjoj strani prve korice veliki okrugli pečat sa natpisom Đorđe Arsenijević, abadžija, tel. 17-92, Beograd.

1. Str. 1-61

فاضحة الملحدين وناصحة الموحّدين في نقض فصوص الحكم
FĀḌIḤA AL-MULḤIDĪN WA NĀṢIḤA AL-MUWAḤḤIDĪN FĪ NAQḌ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Naslov djela i pogrešno ime autora na zaštitnom listu 1a:

هذه رسالة فاضحة الملحدين وناصحة الموحّدين نسبها بعض العلماء إلى العلاّمة علاء الدّين البخاري، كذا وجدته في كتبخانه العموميّة بايزيد ولي في دار العاليه

Rasprava u kojoj se oštro kritikuju i osuđuju, kao vjerolomna, Ibn ʻArabī-jeva shvatanja iznesena u njegovom poznatom djelu نصوص الحكم (br. 7570). Raspravu je na arapskom jeziku napisao Masʻūd b. ʻUmar b. ʻAbdullāh at-Taftāzānī, Saʻduddīn, rođen 712/1312., umro 791/1389. godine. Neki izvori (*Ḥ. Ḫ. II, 1215*) raspravu pogrešno pripisuju Muḥammad b. Muḥammad al-Buḫārī-ju, umro 841/1437. godine.

Kaḥḥāla XII, 228-229; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1431, str. 331-332; Ahlwardt III, 2891.

Početak (str. 1):

أوله: الحمد لله المتعالي عمّا يقول الظّالمون علواً كبيراً، والصّلوة والسّلام المتوالي على نبيّنا الصّادع بالحقّ بشيراً ونذيراً، وعلى آله وعترته الحافظين لشريعته وأصحابه النّاصرين لدينه وملّته، وبعد، فيقول الفقير إلى الله الغنيّ مسعود بن عمر المدعوّ بسعد الدّين التّفتازاني... لمّا رأيت أباطيل كتاب الفصوص أنطقني الحقّ على هذا النّسق، كتاب الفصوص ضلال الأمم ورين القلوب ونقيض لحكم الكتاب...

Završetak (str. 61):

آخره: ...فهذه جملة ما هدم به صاحب الفصوص بنيان الدّين المرصوص وجحد لما ثبت ببديهة العقل وقوامع النّصوص، وزعم أنّ تلك الزّندقة الملعونة الباطلة ببديهة العقل ذريعة إلى التّصوّف، ولذلك سوّل له الشّيطان أن سمّاها علم التّصوّف وصرّفه في ذلك الجهلة الملحدون وقلّدة الزّنادقة الجاحدون... **وسيعلم الّذين ظلموا أىّ منقلب ينقلبون...قد جائكم بصائر من ربّكم فمن أبصر فلنفسه ومن عمى فعليها**، والله ولىّ الإرشاد وإليه ينتهي سبيل الرّشاد. **ومن يضلل الله فما له من هاد.**

2. Str. 63-65

رسالة في الرّدّ على مذهب أهل المتصوّفة

RISĀLA FĪ AR-RADD ʻALĀ MAḎHAB AHL AL-MUTAṢAWWIFA

Kratka rasprava u kojoj se osuđuje i oštro kritikuje sufijsko učenje, naročito ono koje je iznio Ibn ʻArabī u svome djelu فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na arapskom jeziku Ibn Kamāl-pašin učenik (المعيد) Ibn Ṭūrḫān b. Ṭūrmuš as-Sanābī, čija nam godina smrti nije poznata.

Početak (str. 63):

أوله: الحمد لله المتعالي عمّا يقول الظّالمون علواً كبيراً، والصّلوة والسّلام على نبيّنا الصّادع بالحقّ بشيراً ونذيراً... وبعد، فيقول الفقير إلى الله الغنيّ ابن طورخان بن طورمش السّنابي: إعلموا أيّها المؤمنون أنّ مذهب أهل المتصوّفة مذهب باطل وضلالتهم أشدّ من ضلالة اثنى وسبعين فرقة وتفريق مذهبهم واجب علينا... فإنّهم ضالّون مضلّون وهم مذهب صاحب فصوص الحكم، فإنّ مذهبهم مصيبة عظيمة...

Završetak (str. 65):

آخره: ولزم أيضاً من هذا القول تعطيل الصّانع تعالى وتقدّس وتكذيب جميع الرّسل والأنبياء، وجميع الكتب المنزّلة من السّماء، واعلم أنّ مذهب المتصوّفين من الحلوليّة والوجوديّة كمذهب صاحب الفصوص. تمّت هذه الرّسالة من تصانيف بني (ابن) طورخان بن طورمس السنابي المعيد لإبن كمال باشا.

Djelo se završava kolofonom (str. 65) u kome je data bilješka da je njegovo prepisivanje započeo u biblioteci *al-Wafā'* u Istanbulu, a završio u Novom Pazaru Abdullatif Đulbija, sin Muharrema, sina bajraktara Sulejmana (kasnije muftija crnogorskih muslimana):

نسختها في اسلامبول في كتبخانه الوفا، وبعده في بلدة دار الجهاد يعني يكني پازار ولايت قوصوقه... وأنا الفقير إلى رحمة ربّه الغنىّ عبد اللّطيف كولبي بن محرّم بن سليمان علمدار، غفر الله له ولهم ولجميع المسلمين.

Nema podataka o godini prijepisa.

3. Str. 67-100

المطالب السّنيّة في قمع المراسم البدعيّة

AL-MAṬĀLIB AS-SUNNIYYA FĪ QAMʻ AL-MARĀSIM AL-BIDʻIYYA

Kratka rasprava o vjerovanju ortodoksnih sunita (عقيدة أهل السّنّة والجماعة). Napisao na arapskom jeziku ʻUṯmān-efendī, bibliotekar izvjesnog ʻAlī-paše u Istanbulu (حافظ الكتب لشهيد علي پاشا) koji je živio u 18. stoljeću. Rasprava je podijeljena na 6 poglavlja (منهج), dodatak (تذييل) i zaključak (خاتمة).

Dobrača I, 628/2, str. 411 i 740/1, str. 509-510; Köprülü II, 157; Bratislava, 105, str. 112; Spaho, 168, str. 77; Fajić XI, 6772/, 6850/2, 6950/1 i 6951/1.

Početak (str. 67):

أوله: الحمد لله الّذي وفّق أهل السّنّة والجماعة لحسن الإعتقاد وسلك بهم منهج الهدى والرّشاد... وبعد، فهذه عقيدة أهل السّنّة والجماعة رتّبت على ستّة مناهج لقّبت **بالمطالب السّنيّة في قمع المراسم البدعيّة** والتّذييل والخاتمة، الأوّل في الإيمان بالله وصفاته...

Završetak (str. 100):

آخره: ...ربّنا اغفر لنا ولإخواننا الّذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلاً للذين آمنوا، ربّنا إنّك رؤف رحيم، نسأل اللّه سبحانه من عظيم جوده وكبير كرمه منه أن يتوفّانا على يقين، وذلك كلّه أنّه ذوالفضل العظيم والطّول العظيم وحسبنا اللّه ونعم الوكيل ولا حول ولا قوّة إلاّ باللّه العليّ العظيم.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač, Abdullatif Đulbija (bilješka pod br. 2 u ovoj zbirci), koji ju je kasnije i uvakufio za Gazi Husrev-begovu biblioteku (pečati na str. 2, 15, 16, 45, 75 i 99 sa natpisom: *Muftija Abdullatif Đulbija, Nova Varoš 1369 - Ulcinj 1939, Gazi Husrevbegovoj biblioteci*)

7578. R-759

Zbirka (مجموع), 2

L. 118; 20,3 x 13 (16 x 6,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-3a

الرّسالة الغوثيّة لإبن عربي

AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI IBN 'ARABĪ

Isto kao br. 7571/3.

Završetak ovdje (l. 3a):

آخره: ...فقلت: يا ربّ وما علم العلم؟ قال لي: يا غوث، علم العلم هو مجل عن العلم، يا غوث، طوبى لعبد مال قلبه إلى المجاهدة وويل لعبد مال قلبه إلى الشّهوات... ثمّ سألت عن المعراج. قال لي: يا غوث، هو العروج من كلّ شئ سواى، وكمال العروج ما زاغ البصر وما طغى، يا غوث، لا صلوة لمن لا معراج له عنه، يا غوث، المحروم من الصّلوة هو المحروم من المعراج عندي. واللّه أعلم.

2. L. 5b-118a

نقد النّصوص في شرح نقش الفصوص

NAQD AN-NUṢŪṢ FĪ ŠARḤ NAQŠ AL-FUṢŪṢ

Komentar na Ibn 'Arabī-jevo djelo نقش الفصوص (br. 7571/2). Napisao na perzijskom jeziku 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1975; Ahlwardt III, 2888; Koprülü I, 745, str. 363; Brockelmann G I, 442 i S I, 793; Kairo 2/II, 2469, str. 222; Wiesbaden XIV1, 169, str. 140; Gölpinarlı I, 266, str. 269.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل صفايح قلوب ذوي الهمم قابلة لنقش فصوص الحكم... أمّا بعد، اين كلمه، چنداست أز نصوص أرباب خصوص كه در شرح معاني نقش الفصوص كه شيخ كامل قدوة القائلين بوحدة الوجود وأسوة الفائزين بشهود الحقّ في كلّ موجود... محيى الدّين بن محمّد بن علي العربي، قدّس اللّه سرّه كه أز كتاب فصوص الحكم اختصار فرموده است وبر أصول وأمّهات آن اقتصار نموده واين شرح مسمّى مي كردم بنقد النّصوص في شرح نقش الفصوص...

Završetak (l. 118a):

آخره: ...زان جام مدام مست و واله دارش بمحمّد وآله

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis završen u zadnjoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1022/1613. godine:

در أواخر جمادى الآخرة سنة ١٠٢٢

Nema podataka o prepisivaču ni mjesta prijepisa. Umjesto svoga imena, prepisivač je na kraju djela (l. 118a) u stihu rekao da se trudio da, koliko god je mogao, izbjegne moguće greške u prijepisu:

صحّحته مجتهداً وليس يخلو من غلط،
فقل لمن يلومني من ذا الّذي ما سا، قطّ

7579. R-694

محاضرة الأبرار ومسامرة الأخيار
MUḤĀḌARA AL-ABRĀR WA MUSĀMARA AL-AḪYĀR

Naziv djela i ime autora na donjem presjeku listova i na listu 1a:

كتاب المسامرة للشّيخ الأكبر الشّيخ محي الدّين إبن عربي قدّس الله سرّهٗ

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Djelo je prvi put u dva sveska štampano u Kairu 1282/1865. godine.

Kaḥḥāla XI, 40; Ḥ. Ḫ. II, 1610; Ahlwardt VII, 8365; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1791-1793, str. 620-623; Sarkīs I, 179-180; Flügel III, 385, str. 359; Brockelmann G I, 447 i S, 799/130; al-Ǧibūrī II, 4118-4121, str. 491-492.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي أطلع شمس الفوائد في محاضرة الأبرار، وجعل نظام القلائد في مسامرة الأخيار، وأودع الفرائد في مجاورة الأحرار، وأوضح الحكم في مجاراة الحكما، وأبان جوامع الكلم في مباراة العلما... أمّا بعد، فإنّي أودعت في هذا الكتاب الّذي سمّيته **محاضرة الأبرار ومسامرة الأخيار** ضروبًا من الآداب وفنونًا من المواعظ والأمثال والحكايات النّادرة والأخبار السّائرة وسير الأوّلين من الأنبيا، صلوات الله وسلامه عليهم أجمعين والأمم وأخبار ملوك العرب والعجم ومكارم الأخلاق وعجائب الإتّفاق وما روينا من الأحاديث النّبويّة في إبتدا، هذا الأمر...

Završetak (l. 516a):

آخره: ...**وصيّة عثمان بن عفّان رضى الله عنه**... وروينا من حديث الخرائطي قال: حدّثنا علي بن داود... فحضروا فإذا باب ودرجة وإذا بإمرأتين ناشرتى الشّعر على سرير عليهما حبرات مكفّفات بالدّيباج وبينهما... من فضّة مكتوب بالذّهب أنا حبّي وهذه أختي رضوى... انتهى كتاب مسامرات الأبرار ومحاضرات الأخيار بحمد الله وحسن توفيقه وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

L. 516; 21 x 15 (15 x 8,2); 19 redaka. *Nasḫ*, čitak, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane po jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, prepukao dužinom hrbata, po rubovima izlizan i popravljan, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je prijepis stariji od 1058/1648. godine, jer je, prema bilješci na listu 1a, te godine bio u posjedu vlasnika čije je ime neko namjerno izbrisao. Na istom listu bilješka bez datuma da je vlasnik rukopisa Ismā'īl al-Mawāhibī:

آل إلى توبة أحقر الورى وخادم طريق الفقرا، إسماعيل المدعوّ بالمواهبي، غفر الله له ولوالديه...

Na listovima 1a, 2a i 508a i 516a otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسروبك سنه ١٢٨٠

7580. R-8748

Zbirka (مجموع), 12

L. 373; 22 x 12,7 (13,5 x 7); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-145a

مواقع النّجوم ومطالع أهلّة الأسرار والعلوم
MAWĀQI' AN-NUĞŪM WA MAṬĀLI' AHILLA AL-ASRĀR WA AL-'ULŪM

Kapitalno djelo iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʿArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Autor je djelo napisao u mjesecu ramazanu 595/1199. godine u Almeriji u Andalusu. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1325/1905. godine.

Kaḥḥāla XI, 40; Ḥ. Ḫ. II, 1890; Ahlwardt III, 2908; Flügel III, 1907; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 2003-2005, str. 808-811; TÜYATOK I/07, 177; Brockelmann S I, 795/19; Sarkīs I, 179; Bagdād, Awqāf IV, 160.

Početak (l. 1b):

أوّله: لا إله إلاّ الله عدّة للقائه، الحمد لله وحده وصلوته على سيّدنا محمّد نبيّه وعبده، قال العبد الفقير إلى الله تعالى محمّد بن علي بن محمّد العربي الطّائي الحاتمي مسترق الحضرة الإلهيّة... الحمد لله الحيّ القيّوم المقسم بمواقع النّجوم... أمّا بعد، فيا ذا العقل السّليم والمتّصف بأوصاف الكمال والتّتميم...

Završetak (l. 145a):

آخره: ...قال العبد الفقير إلى رحمة ربّه: إنتهى الإلقاء الإلهي والإملاء الرّبّاني الرّوحاني وقد علم كلّ قلب مشربه وأخذ كلّ سرّ مطلبه... وصلّى الله على السّيّد الطّاهر المعصوم محمّد بن عبد الله بن عبد المطّلب الدّرّة البيضاء موصلنا إلى نيل هذه المقامات العليّة القدسيّة بالتّسليم والتّفويض لموارد القضاء، والحمد لله ربّ العالمين، ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم. تمّت **مواقع النّجوم** بحمد الله وحسن توفيقه. تمّت.

Na kraju djela (l. 145a) bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad ar-Rašīdlī:

تمّت على يد أضعف العباد... مصطفى بن الحاجّ محمّد الرّشيدلي غفر الله له ولمن أحسن إليه.

Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

2. L. 145b-154b

العجالة في التّوجّه الأتمّ

AL-ʿUǦĀLA FĪ AT-TAWAǦǦUH AL-ATAMM

Kratka rasprava na arapskom jeziku o tome kako je najispravnije da se sufija obraća Bogu u svojim molitvama. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʿAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʿAbdullāh aṭ-Ṭāʾī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʿArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Neki izvori (*Gölpinarlı III, 5024/XXIV, str. 281.*), ovu raspravu pripisuju Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. ʿAlī al-Qonawī-ju ar-Rūmī-ju, poznatom još i pod nadimkom Ṣadruddīn, umro 672/1273. godine.

Kaḥḥāla XI, 40; Ahlwardt III, 2995; Brockelmann S I, 800/149.

Početak (l. 145b):

أوّله: الحمد لله المنعم على الصّفوة من عباده بمزيّة الإجتباء، الباذل لهم جزيل المنح وسوابغ النّعماء، الّذي أخرجهم من باطن الوجود العلمي والظّلام الإمكاني العدمي إلى ظاهر عرصة الوجود العيني مجتمع الأنوار والأضواء... أمّا بعد، فهذه **عجالة تتضمّن التّعريف بكيفيّة التّوجّه الأتمّ الأولى** نحو الحقّ جلّ وعلا وكيفيّة تخلّص العزيمة وتحرير المطلب حالّ القصد إليه والإقبال... وبيان الصّراط الأقوم الطّريق الأقصد الأهمّ الّذي اختاره الحقّ سُبحاً لصفوته من الأنام ونبّه عليه في شرعه الّذي أرسل به نبيّه محمّداً خير الأنبياء عليه وعليهم السّلام... **المقدّمة** الّتي تبنى عليها تقرير كيفيّة التّوجّه الأعلى وشرائطه ولوازمه، إعلم أيّدنا الله وإيّاك بتسديده...

Završetak (l. 154b):

آخره: ...ويعرف أيضاً علوماً مندرجةً تحت هذه الكلمات غير ما ذكرنا يطول ذكر أنواعها وكيف تعيينها وبيانها فافهم، والله الموفّق والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل ويهدي من يشاء إلى صراط مستقيم... تمّت الرّسالة المسمّاة **بالعجالة** بعون الله تعالى.

3. L. 155b-213a

شجون المسجون وفتون المفتون

ŠUǦŪN AL-MASǦŪN WA FUTŪN AL-MAFTŪN

Djelo iz oblasti tesavvufa u kome su detaljno razrađena pitanja u vezi sa radom (العمل) i stjecanjem (الكسب). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʿAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʿAbdullāh aṭ-Ṭāʾī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʿArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

Kaḥḥāla XI, 40; Ḥ. Ḫ. II, 1028; Ahlwardt III, 2933; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1135-1137, str. 84-86; al-Ǧibūrī II, 3884, str. 427-428; Brockelmann G I, 446 i S I, 796/30; Şeşen, 479, str. 276.

Početak (155b):

أوّله: الحَمْدُ لِلهِ الّذي خَلَقَ الإنْسَانَ مِنْ طِينٍ وَجَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلاَلَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ، ثمّ وهب البالغين العاقلين قدرةً واختياراً ليمتحنهم في كلّ حينٍ، فهم بالخير والشّرّ مخيّرون ليجزيهم ما

كانوا يعملون، قال الله تعالى: **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ**... فكلّ من يقع عليه الجزاء فهو داخل تحت الفتنة...

Završetak (l. 213a):

آخره: ...واحضرهم وغابوا في سواه   فكلّ غائب والكلّ حاضر
وهذا حدهم والرّسم باقٍ   فكلّ ذاهب والكلّ ناظر
وإن رفع الزّمان فلا حدود   فكلّ أوّل والكلّ آخر.

Djelo se završava kolofonom (l. 213a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad ar-Rašīdlī:

تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد مصطفى بن الحاجّ محمّد الرّشيدلي ختم الله له وللمسلمين بالخير.

4. L. 214b-263a

مطالع الجود بتحقيق التّنزيه في وحدة الوجود

MAṬĀLI' AL-ĞŪD BI TAḤQĪQ AT-TANZĪH FĪ WAḤDA AL-WUĞŪD

Rasprava o Ibn 'Arebijevu učenju o panteizmu (وحدة الوجود) iznesenom u njegovoj izjavi سبحان من أظهر الأشياء، وهو عينها u djelu الفتوحات المكّيّة. Raspravu je na arapskom jeziku napisao Ibrāhīm b. al-Ḥasan al-Kūrānī aš-Šahrazūrī al-Kurdī aš-Šāfi'ī, Burhānuddīn, Abū al-Waqt, rođen 1025/1616., umro u Medini 1101/1690. godine. Autor je, kako na kraju sam kaže, raspravu završio 22. zul-hidždžeta 1088/1679. godine.

Kaḥḥāla I, 21; A. M. I, 35-36; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1852, str. 280-281, al-Ğibūrī II, 3244, str. 245; Ḏayl al-Kašf aẓ-Ẓunūn II, 500; Brockelmann G II, 385-386 i S II, 520-521; Şeşen (an-Nādira), 1316, str. 709-711.

Početak (l. 214b):

أوّله: الحمد لله الواسع الحكيم، عالم الغيب والشّهادة، العزيز الرّحيم، وأشهد أن لا إله إلاّ الله الأوّل الآخر الظّاهر الباطن وهو بكلّ شيء عليم... أمّا بعد، فقد أخبرنا شيخنا العارف بالله صفيّ الدّين أحمد بن محمّد المدني روّح الله روحه ونفعنا به عن الشّمس محمّد بن أحمد الرّملي عن شيخ الإسلام زين الدّين زكريّا بن محمّد الأنصاري عن الحافظ أبي الفضل أحمد بن علي بن حجر العسقلاني... عن علي بن أبي طالب رضى الله عنه وعنهم قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: العلم خزائن ومفاتحها السّؤال...

Završetak (l. 263a):

آخره: ...اللّهمّ إنّي أسألك التّوفيق... وصدق التّوكّل عليك وحسن الظّنّ بك، آمين! **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين**... تمّ تسويده ضحى يوم الإثنين ٢٢ من ذي الحجّة الحرام سنة ١٠٨٨ بمنزلي بظاهر المدينة على خير ساكنها أفضل الصّلوة والسّلام عدد خلق الله بدوام الملك العلاّم وحسبنا الله ونعم الوكيل.

5. L. 263b-289a

النّصوص في تحقيق الطّور المخصوص

AN-NUṢŪṢ FĪ TAḤQĪQ AṬ-ṬAWR AL-MAḪṢŪṢ

Rasprava o stepenima sigurne spoznaje (مراتب علم اليقين). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. 'Alī al-Qonawī ar-Rūmī, Ṣadruddīn, umro u Konji 672/1273. godine.

Kaḥḥāla IX, 43; Ḥ. Ḫ. II, 1956; Ahlwardt III, 3015; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2080, str. 44-45; Kairo I/II, str. 141; Brockelmann G I, 450/5 i S I, 807-808.

Početak (l. 263b):

أوّله: الحمد لله الذي أبان بمستقرّات الهمم مراتب علم اليقين وعينه وحقّه ودرجاته وأوضح بسكون قلق الطّالبين حال الوصول إلى منتهى شأو نفوسهم... المرتبة الأولى الإلهيّة أنّ العلم الوجداني الذّاتي يضاف إليه التّعدّد من حيث تعلّقه بالمعلومات ولا يتحقّق بإدراكها إلاّ من حيث تعيّناته وتعقّلاته...

Završetak (l. 289a):

آخره: ...بمعنى أنّ ما نقص في الظّاهر اندرج في الباطن وبالعكس والنّسب والإضافات صور أحكام وأحوال... فيظهر بعضها بعضًا بحسب الغالبة والمغلوبيّة المشار إليها آنفًا فافهم، والله أعلم بالصّواب، وصلّى الله على سيّدنا ونبيّنا محمّد وآله وصحبه وسلّم. آمين، والحمد لله ربّ العالمين.

6. L. 289b-299a

مرآة العارفين (ومظهر الكاملين) في ملتمس زين العابدين

MIR'ĀT AL-'ĀRIFĪN (WA MAẒHAR AL-KĀMILĪN) FĪ MULTAMAS ZAYN AL-'ĀBIDĪN

Rasprava na arapskom jeziku o tajnama sure الفاتحة, prožeta sufijskim učenjem o *savršenom čovjeku* (الإنسان الكامل). Prema bilješci na kraju djela

(l. 299b), napisao Šayḫ Muḥammad b. ʻIzzuddīn, poznatiji pod nadimkom Šīrīn al-Maġribī, umro 809/1406. godine.

Napomena: Neki izvori (*aẓ-Ẓāhiriyya II, 1820, str. 649; Gölpinarlı I, 1637/II, str. 207*) navode da je autor ove rasprave Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, umro 638/1240. godine, drugi (*Ḥ. Ḫ. II, 1648; al-Ǧibūrī II, 4111-4112, str. 489; A. M. I, 420*) da ju je napisao Šīrḫān-beg al-Hindī Masʻūd ad-Dahlawī, umro 836/1432. godine, a treći (*Köprülü II, 1594/4*), da ju je napisao Ṣadruddīn al-Qonawī, umro 672/1273. godine. Rasprava je poznata i pod nazivom مرآة العارفين في أسرار سورة فاتحة الكتاب (*Gölpinarlı I, 1637/II, str. 207*).

Ar-Riyāḍ V, str. 190.

Početak (l. 289b):

أوله: الحمد لله الّذي أخرج من النّون ما أدرج في القلم، وأبرز إلى الوجود في الجود ما أكنز في العدم، وافتق ما ارتق وأظهر ما كتم، وعلّم بالقلم الملقّب بأمّ الكتاب واللّوح المحفوظ المسمّى بالكتاب المبين ما لم يعلم... أمّا بعد، فإنّي أحببت سؤالك أيّها الولد الصّالح لمّا سألتني أن أثبت وأرقم لك في هذا المختصر شيئًا ممّا قدر الله لي في تحقيق فاتحة الكتاب الّتي هى أمّ الكتاب... وسمّيته **مرآة العارفين في ملتمس زين العابدين**...

Završetak (l. 299a-299b):

آخره: ...كما قال الله تعالى: **قل لو كان البحر مداداً لكلمات ربّي لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربّي ولو جئنا بمثله مدداً**، فاكتفينا على ما رقمنا ووقفنا عندها... **والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل**، والحمد لله وحده، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم، فهذه رسالة الشّيخ الصّمداني والعالم الرّبّاني شمس الملّة والدّين محمّد بن عزّ الدّين الشّهير بشيرين طيّب الله ثراه، وأكرم مثواه، ومتّعه وأرضاه، ورضى الله عنه وعن جميع المسلمين.

Na listovima 299b-302a nalazi se više fragmenata iz raznih sufijskih djela.

7. L. 302b-314a

رسالة كنه ممّا لا بدّ للمريد منه

RISĀLA KUNH MIMMĀ LĀ BUDDA LI AL-MURĪD MINHU

Rasprava o tome šta je sve potrebno sufiji da bi se približio svome Gospodaru. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻAlī b.

Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Rasprava je štampana u Kairu 1328/1910 i u Damasku 1339/1920. godine.

Kaḥḥāla XI, 40; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1702-1704, str. 546-548; Ahlwardt III, 2900; Ḥ. Ḫ. I, 887; Brockelmann S I, 794/15; Sarkīs I, 179; Köprülü I, 53/7 i III, 714/6.

Početak (l. 302b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين... سألتَ أيّها المريد المسترشد عن **كنه ما لا بدّ للمريد منه** فأجبتك في هذه الأوراق على ما سألت والله وليّ التّوفيق. إعلم أيّها المريد وفّقنا الله وإيّاك فيما يرضيه أنّ القرب (الرّزق) من الله لا يعلم إلاّ بتعريفه إيّانا (إيّاك) بذلك وتنبيه لنا وقد فعل ذلك والحمد لله، فأرسل الرّسل وأوضح السّبل الوصلة إلى السّعادة الأبديّة، فآمنّا وصدّقنا...

Završetak (l. 314a):

آخره: ...وفي قوله تعالى: **من كان يريد حرث الآخرة نزد له في حرثه ومن كان يريد حرث الدّنيا نؤته منها وما له في الآخرة من نصيب**، وقال في طلب الحلال: **تريدون عرض الدّنيا والله يريد الآخرة**، وقال فيمن أراد عمارة الدّنيا وتثمير (تنمية) المال: **وأنفقوا في سبيل الله ولا تلقوا بأيديكم إلى التّهلكة**، وهو رجوعهم إلى أموالهم بالنّظر فيها فأحسنوا إنّ الله يحبّ المحسنين، إنتهى كتاب كنه ما لا بدّ (للمريد) منه بحمد الله وحسن توفيقه.

8. L. 314b-338a

الدّرّة الفاخرة في تحقيق مذهب الصّوفيّة والمتكلّمين والحكماء

AD-DURRA AL-FĀḪIRA FĪ TAḤQĪQ MAḎHAB AṢ-ṢŪFIYYA WA AL-MUTAKALLIMĪN WA AL-ḤUKAMĀ'

Naslov na početku: هذه الرّسالة للعارف المحقّق عبد الرّحمن الجامي قدّس سرّه

Rasprava o tome kako o Bogu i Njegovim imenima i atributima uče sufije, apologetičari i filozofi. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine.

Kaḥḥāla V, 122; Ḥ. Ḫ. I, 741; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 736, str. 530; Ateş FME I, 588/18, str.408 i Gölpinarlı I, 250/2, str. 251; Sarkīs I, 671.

Početak (l. 314b):

أوله: الحمد لله الذي تجلّى بذاته لذاته، فتعيّن في باطن علمه مجالي ذاته وصفاته، ثمّ انعكس تلك المجالي إلى ظاهره من الباطن فصارت الوحدة كثرةً... أمّا بعد، فهذه **رسالة في تحقيق مذهب الصّوفيّة والمتكلّمين والحكماء** المتقدّمين وتقرير قولهم في وجود الواجب لذاته وحقائق أسمائه وصفاته وكيفيّة صدور الكثرة عن وحدته من غير نقض في كمال قدسه وعزّته وما يتبع ذلك...

Završetak (l. 338a):

آخره: ...بل الإعتبارات كلّها مترتّبة عليها وانبساط الوجود بالظّهور بصور القوابل ليس بالمرّة بناء، على أصل امتناع صدور الكثرة من الواحد الحقيقي، فيجب أن يظهر بصورة قابل من القوابل وينشئ منه الظّهور بصور سائر القوابل منشئًا بعضها من بعض، وأمّا انبساطه على القوابل لا يجادها في العين، فلا يلزم أن يكون على تلك النّسبة فيمكن أن يكون الصّادر أوّلاً بالوجود العيني أكثر من واحد كما ذهب إليه الصّوفيّة الموحّدة قدّس الله أسرارهم. تمّت الرّسالة بعون الله الملك الوهّاب، وإليه المرجع والمآب، والله أعلم بالصّواب.

9. L. 338b-341b

الرّسالة الغوثيّة لابن عربي
AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI IBN ʿARABĪ

Isto kao br. 7571/3.

10. L. 342b-344b

شرح التّائيّة لابن الفارض
ŠARḤ AT-TĀʾIYYA LI IBN AL-FĀRIḌ

Fragment iz komentara na Ibn al-Fāriḍ-ovu kasidu التّائيّة. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad al-Farġānī, Saʿduddīn, umro oko 700/1301. godine.

Kaḥḥāla VIII, 307; Ahlwardt VII, 7741/5.

Početak (l. 342b):

أوله: قال الشّيخ الإمام العالم العامل العارف الكامل المكمّل قدوة المحقّقين سعد الدّين سعيد الفرغاني... **فصل** إعلم أنّ أوّل اعتبار وتعيّن من الغيب هذه الوحدة الّتي أنشئت منها الأحديّة والواحديّة...

Završetak (l. 344b):

آخره: ...هذه المعاني الكائنة في الرّتبة الأولى متوحّدة العين متميّزة الحكم بالنّسبة وكلّ واحد من هذه المعاني قولاً وسمعاً وبصراً وقوّةً له في كلّ مرتبة من هذه المراتب اثر وحكم بانتفائه عن شخص النّسائي... ومن هنا يفهم معنى قوله تعالى: **صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لا يَرْجِعُونَ** أى من الدّنيا إلى الآخرة ومن بطن أوّل إلى بطن ثانٍ، فإنّهم كانوا سمعين بصرين متكلّمين في البطن الأوّل.

Na kraju fragmenta stoji bilješka na arapskom jeziku:

نقل من شرح تائيّة ابن الفارض للفرغاني رحمه الله، آمين.

11. L. 345a-347a

الغنية لطالبي طريق الحقّ
AL-ĠUNYA LI ṬĀLIBĪ ṬARĪQ AL-ḤAQQ

Fragment iz djela الغُنْيَة لطالبي طريق الحقّ u kome su date upute za sljedbenike tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Šayḫ ʿAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʿAlī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine. Djelo je štampano u Bulaku u Egiptu 1288/1871. i 1322/1904. i u Mekki 1314/1896. godine.

Kaḥḥāla V, 307; Ḥ. Ḫ. II. 1211; Ahlwardt III, 2836; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1426-1427, str. 326-328; Brockelmann G I, 435 i S I, 778; Köprülü I, 752-753; Sarkīs I, 727.

Početak (l. 345a):

أوله: قال الشّيخ عبد القادر الجيلي روّح الله روحه ونفعنا والمسلمين من بركاته... **فصل** ولأهل المجاهدة والمحاسبة وأولي العزم عشر خصال جرّبوها لأنفسهم، فإذا أقاموها وأحكموها بإذن الله تعالى ووصلوا إلى المنازل الشّريفة، **أوّلها**: أن لا يحلف العبد بالله صادقًا ولا كاذبًا، عامدًا ولا ساهيًا...

Završetak (l. 347a):

آخره: ...وكان لسانه في السّرّ والعلانية واحداً ومشيئته في السّرّ والعلانية واحدةً وكلامه كذلك والخلق عنده في النّصيحة واحداً ويكون من النّاصحين وهو لا يذكر من خلق الله واحداً بسوء أو يعيّره بفعل أو يحبّ أن يذكر عنده بسوء ويرتاح قلبه إذا ذكر عبد بسوء وهذا آفة العابدين وعطب السّالكين إلاّ من أعانه الله تعالى على لسانه وقلبه برحمته.

Na kraju fragmenta stoji bilješka na arapskom jeziku:

نقل من غنية الشّيخ عبد القادر الجيلاني

Na listu 347a jedan kraći fragment iz djela الفتوحات المكيّة Ibn ʿArabī-ja.

12. L. 347b-373b

مشكاة الأنوار ومصفاة الأسرار

MIŠKĀT AL-ANWĀR WA MIṢFĀT AL-ASRĀR

Na početku naslov djela i ime autora crvenim slovima:

هذا كتاب مشكاة الأنوار للإمام حجّة الإسلام أحمد بن محمّد الغزالي

Rasprava o tajnama Božijih svjetala i zastora, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus u pokrajini Horasan, gdje je i umro 505/1111. godine. Kao podloga za raspravu uzeti su 35. ajet iz kur'anskog poglavlja *an-Nūr* (اللّهُ نُورُ السَّمٰوٰتِ وَالأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ) i Poslanikove riječi: "*Allah ima sedamdeset hiljada zastora.*" (إنّ لله سبعين ألف حجاب). Rasprava je štampana u Kairu u Egiptu 1322/1904., 1325/1907., 1335/1917. i 1972. godine i u Halepu u Siriji 1922. godine. Djelo je prevedeno na engleski jezik i štampano u Londonu 1924. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1694; Ahlwardt III, 3207; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1844, str. 671-672; Köprülü I, 860/3 i II, 1603/9; Brockelmann G I, 423/34 i S I, 751.

Početak (l. 347b):

أوّله: الحمد لله فائض الأنوار وفاتح الأبصار وكاشف الأسرار ورافع الأستار، والصّلوة والسّلام على محمّد نور الأنوار وسيّد الأبرار وحبيب الجبّار وبشير الغفّار ونذير القهّار وقامع الكفّار وفاضح الفجّار، وعلى آله وأصحابه الطّيّبين الأخيار، أمّا بعد، فقد سألتني أيّها الأخ الكريم... أن أبيّن لك أسرار الأنوار الإلهيّة مقرونة بتأويل ما يشير إليه ظواهر الآيات المتلوّة والأخبار المرويّة مثل قوله تعالى: **اللّهُ نُورُ السّمٰوٰتِ وَالأَرْضِ**... مع قوله عليه الصّلوة والسّلام: إنّ لله سبعين ألف حجاب من نور وظلمة وأنّه لو كشفها لأحرق سبحات وجهه كلّ من أدرك ببصره....

Završetak (l. 373b):

آخره: ...وهذا ما حضرني في الوقت في جواب هذه الأسئلة مع أنّ السّؤال صادفني والفكر منقسم والخاطر متشعّب والهمّ إلى غير هذا الفنّ منصرف، ومقترحي عليه أن يسئل اللّه تعالى العفو عمّا طغى به القلم أو زلّت به القدم، فإنّ خوض غمرة الأسرار الإلهيّة حصير واستتار الأنوار الإلهيّة من وراء الحجب البشريّة غير يسير. تمّت كتاب **مشكاة الأنوار ومصفاة الأسرار** بحمد اللّه وحسن توفيقه.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 u ovoj zbirci (bilješka na l. 145a).

7581. R-244

منارات السّايرين إلى اللّه ومقامات الطّايرين باللّه

MANĀRĀT AS-SĀYIRĪN ILALLĀH WA MAQĀMĀT AṬ-ṬĀYIRĪN BILLĀH

Naslov na listu 1a: منارات السّايرين إلى الله

Komentar na djelo مقامات العارفين iz oblasti tesavvufa. Osnovno djelo napisao je al-Ḥusayn b. 'Abdullāh b. al-Ḥasan b. 'Alī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī, Abū 'Alī umro 428/1037., a ovaj komentar 'Abdullāh b. Muḥammad b. Šāhāwur al-Asadī ar-Rāzī, Nağmuddīn, rođen u Havarizmu 564/1168., umro u Bagdadu 654/1256. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (الفاتحة), deset poglavlja (باب) i zaključak (الخاتمة).

فاتحة الكتاب، إعلم أيّدك اللّه بروح منه... (l. 3b)
الباب الأوّل في مقام وفيه ثلاثة فصول... (l. 7a)
الباب الثّاني في مقام التّوحيد وفيه ثلاثة فصول... (l. 12a)
الباب الثّالث في مقام النّبوّة وهو يشتمل على عشرة فصول... (l. 18a)
الباب الرّابع في مقام الولاية وهو يشتمل على ستّة فصول... (l. 43b)
الباب الخامس في مقام الإنسان وفيه ثلاثة فصول... (l. 55a)
الباب السّادس في مقام الخلافة... وهو يشتمل على ثلاثة فصول... (l. 64a)
الباب السّابع في مقامات الإنسان عند رجوعه إلى ربّه وفيه أربعة فصول... (l. 69b)
الباب الثّامن في مقامات النّفس ومعرفتها وفيه عشرة فصول... (l. 74a)
الباب التّاسع في معرفة القلب ومقاماته في التّصفية وفيه فصلان... (l. 87a)
الباب العاشر في معرفة الرّوح ومقاماته وفيه فصلان... (l. 108a)

Kaḫḫāla VI, 122; A. M. I, 461; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1925, str. 739; Ahlwardt III, 3007-3008.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله المتوحّد في ذاته، المتفرّد في صفاته، المبدع في مبدعاته، المبدئ في مخترعاته، الّذي خلق ببديع فطرته وصنيع حكمته أوّل ما خلق روح المصطفى، ثمّ خلق منه روح الأنبياء والأولياء... فجعله أبا الأرواح كما جعل آدم أبا الأشباح... أمّا بعد، فقال شيخنا ومولانا الإمام الرّبّاني صفوة اللّه وخاصّته سلطان المشايخ والمحقّقين أبو بكر عبد اللّه بن محمّد بن شاهاور الأسدي الرّازي: قد إلتمس منّي بعض خلص أصحابي ممّن تمسّك بزيل إرادتي ولزم بابي أن أصنّف كتابًا كاملاً في شرح مقامات العارفين شاملاً لكرامات السّالكين جامعًا لمنازل السّايرين...وسمّيت هذا الكتاب **منارات السّايرين إلى اللّه ومقامات الطّايرين باللّه**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 157b):

آخرالموجود: ...وأقول ما قال الله تبارك وتعالى **إنّ هَذِهِ تَذكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إلىَ رَبِّهِ سَبِيلاً** على أنّي لم أدّع فيه العصمة على إمكان السّهو والغلط... وأوّل ناس أوّل النّاس، فالمتوقّع من كرم النّاظرين المتأمّلين فيه انّ اطلع عالم منصف على موضع سهو وغلط أن يصلحه بقلمه.

L. 157; 26 x 16 (16 x 8,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prva četiri lista originalnog prijepisa zagubljena i naknadno dopisana rukom drugog prepisivača na znatno mlađoj vrsti papira sa vodenim znakom. Papir ostalih listova (4-157) debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, po lagama odvojeni od poveza, dohvaćeni vlagom i crvotočinom, nevješto lijepljeni i popravljani. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

7582. R-4652

Zbirka (مجموع), 9

L. 101; 20,5 x 14 (15 x 8,5); 13-19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, nevješto popravljan i lijepljen platnom zelene boje. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-51a

المختار من كتاب التّحبير

AL-MUḪTĀR MIN KITĀB AT-TAḤBĪR

Na početku naziv djela i ime autora:

هذا مختار من كتاب التّحبير الّذي ألّفه الإمام الزّاهد العارف أبو القاسم عبد الكريم بن هوازن القشيري قدّس الله روحه ونوّر ضريحه، إختاره العبد الفقير إلى الله تعالى محمّد بن أبي بكر الرّازي رحمه الله

Izvod iz komentara lijepih Božijih imena, poznatog pod naslovom التّحبير في شرح أسماء الله الحسنى (*aẓ-Ẓāhiriyya I, 336, str. 237* i *Ahlwardt III, 3752*). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati sufijski šejh 'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik b. Ṭalḥa b. Muḥammad an-Nīsābūrī al-Qušayrī, Abū al-Qāsim, rođen 376/986., umro 465/1073. godine, a ovaj izvod iz njega sačinio je Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī al-Ḥanafī, poznat pod nadimcima Zaynuddīn i Abū 'Abdullāh, umro poslije 666/1268. godine.

Kaḥḥāla IX, 112; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1800, str. 630-631.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الله سبحانه وتعالى: **ولله الأسماء الحسنى** وصفها بالحسنى لما تتضمّنه وتدلّ عليه من صفات العلوّ والعظمة والكبرياء، أو لما يستحقّه الذّاكر لها والدّاعي بها من جزيل الثّواب وحسن المآب واشتقاق الإسم من السّموّ أو من السّمة، فمن عرف أسماء الله تعالى يجب اتّصافه بها فتعلو همّته من عبوديّته غير الله تعالى ويتّسم بعبوديّته...

Završetak (l. 51a):

آخره: ...وحكي عن الأحنف بن قيس أنّه كان يقول: أنا صبور ولست بحليم مع أنّه كان يضرب به المثل في الحلم، حكى أنّه (كان) يجئ من موضع وإنسان يتبعه ويتسافه عليه وهو يصبر. فلمّا قارب محلّته وقف وقال لذلك الرّجل: إن بقى في قلبك شئ فقل إنّي أكره أن يسمعك شبّان قومي فيقاتلونك بما تكره والصّبر الواجب على العبد هو الصّبر على ما أمر الله به من الطّاعات والصّبر عمّا نهى عنه من المحارم والسّكون تحت ما يجري من قضائه وقدره، ووفّقنا الله تعالى بذلك.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (l. 51a) da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, u Carigradu, u srijedu, u prvoj dekadi mjeseca džumadel-uhra 1133/1721. godine:

قد وقع الفراغ من ترقيم هذا الكتاب في يوم الأربعاء، في أوائل جماد الأخرى في البلدة الطّيبة المسمّاة بقسطنطينيّة، صانها الله تعالى عن جميع الآفات والبليّة لسنة ثلث وثلاثين ومائة

وألف على يد العبد الفقير إلى الله الحيّ الأحد أحمد بن محمّد الموستاري عفى عنهما الخالق الباري وعن سائر المؤمنين والمؤمنات، آمين.

Listovi 51b-54a slobodni.

2. L. 54b-59b

ذكر اصطلاحات أصحاب الحديث
DIKR IṢṬILĀḤĀT AṢḤĀB AL-ḤADĪṮ

Kratko djelo o terminologiji hadisa, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema završetku djela.

Početak (l. 54b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، وآله وصحبه أجمعين. وبعد، إنّ أنواع علم الحديث عشرون نوعًا، النّوع الأوّل: اشتراط الإسناد وهو شيئ عظيم القدر عند أصحاب الحديث والإسناد من الدّين، قال عبد الله بن مبارك: لو لا الإسناد لقال من شاء ما شاء...

Završetak (l. 59b):

آخره: ...وقد جوّز بعض المتأخّرين أن يقول المحدّث: أجزت لمن أدرك حياتي أن يروى عنّي كلّما صحّ، هذه روايتي عن شيوخي، هذا ذكر اصطلاحات أصحاب الحديث رحمهم الله تعالى أجمعين. الحمد لله باتمامه، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين.

3. L. 60b-63b

تفسير آية [ظهر الفساد في البرّ والبحر]
TAFSĪR ĀYA [ẒAHARA AL-FASĀD FĪ AL-BARR WA AL-BAḤR]

Komentar 41. ajeta iz poglavlja *ar-Rūm* (ظهر الفساد في البرّ والبحر...), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 60b):

أوّله: الحمد لله حقّ حمده، والصّلوة على أشرف أنبيائه ورسله محمّد وآله وأصحابه... وبعد، قال الله سبحانه وتعالى في سورة الرّوم بيانًا عقوبة عصاته في الدّنيا والآخرة: **ظهر الفساد** كالجدب ونقص المعاش وقلّة الرّبح في التّجارات والرّيع في الزّراعات ووقوع الموتان في النّاس والدّوابّ وكثرة المضارّ وقلّة المنافع ومحو البركات من كلّ شيئ... **في البرّ** في البوادي والمفاوز **والبحر** في القرى على الماء...

Završetak (l. 63b):

آخره: ...وهنا معنى قوله تعالى: **فأولئك يبدّل الله سيّآتهم حسنات**، اللّهمّ بدّل سيّآتنا حسنات وأدخلنا برحمتك في جنّاتك العاليات، آمين بحرمة رسولك الكريم صلّى الله عليه وعلى آله وأصحابه وتابعيهم أجمعين.

Djelo se završava kolofonom (l. 63b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Muḥammad al-Mostārī, 1128/1716. godine:

تمّمه العبد الفقير إلى الله الملك القدير أحمد بن محمّد الموستاري عفى عنهما الباري، سنة ١١٢٨

4. L. 64b-66b

طريق تلقين ذكر اسم الذّات على الطّريقة النّقشبنديّة
ṬARĪQ-I TALQĪN-I DIKR-I ISM AD-DĀT ‘ALĀ AṬ-ṬARĪQA AN-NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku: طريق تلقين ذكر اسم الذّات على الطّريقة النّقشبنديّة قدّس الله أسرارهم

Kratko uputstvo za izvođenju zikra po nakšibendijskom tarikatu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 64b):

أوّله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين، وعلى آله وأصحابه أجمعين، وبعد، الله تعالى تكريما وتشريفا انسان عاقلده...

Završetak (l. 66b):

آخره: ...وبو سلوك ايچون بر دخي... ذكر جامع نفى واثباتدر يعني كلمه، طيّبه، لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله معناسي معبود بالحقّ اولان... لكن بو ذكرك آراسي بر غير محلده بيان اولنور، وبالله سبحانه التّوفيق وصلّى الله تع على حبيبه وسلّم.

Na kraju djela (l. 66b) bilješka da je njegov prijepis završen 1122/1710. godine:

تمّت سنة ١١٢٢

5. L. 67b-72b

رسالة في آداب الطّريقة النّقشبنديّة
RISĀLA FĪ ĀDĀB AṬ-ṬARĪQA AN-NAQŠIBANDIYYA

Kratka rasprava o pravilima nakšibendijskog tarikata. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad Murād b. ‘Alī al-Kašmīrī an-Naqšibandī al-Buḫārī, rođen 1057/1647., umro 1130/1717. godine.

Kaḥḥāla XII, 11; A. M. II, 316.

Početak (l. 67b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّد المصطفين... وبعد، فإنّ الغاية القصوى من سرّ الإيجار (!) إنّما هو التّحقيق بكمال الإيمان والإسلام والإحسان... لدوام العبوديّة على طريق الإستهلاك المنعكس جماله من مجالي المتحقّقين... فلقد سبقت تلك الحسنى من مجلاها الجامع للحافظين به انعكاسًا وانصباغًا وتسلسلت بها الصّوفيّة عمومًا وخصّت معها سابقة العناية... وتسلسلت بها النّقشبنديّة...

Završetak (l. 72b):

آخره: لكن من شملت عليه العناية الأزليّة لا يقدر له المقدار لا يحمل عطايا الملك إلاّ مطاياه، ولمثل هذا فليعمل العاملون، قال وصنّفه الفقير محمّد مراد غفر الله له... والحمد لله ربّ العالمين، وصلّى الله على أحمده ومحمّده وعلى أحبّته وسلّم وبارك وكرّم.

Na kraju djela (l. 72b) bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Muḥammad (al-Mostārī) 1122/1710. godine:

نمّقه الفقير أحمد بن محمّد عفى عنهما الملك الأحد لسنة إثنى وعشرين ومائة وألف.

Listovi 73 i 74 slobodni.

6. L. 75b-78b

الطّبّ النّبوىّ

AṬ-ṬIBB AN-NABAWĪ

Naslov na početku crvenim slovima: طبّ النّبيّ صلى الله عليه وسلم

Kratka rasprava o liječenju raznih fizičkih i duševnih bolesti. Napisao na arapskom jeziku, na osnovu hadisa, al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī, Abū al-Qāsim, umro 406/1015. godine.

Kaḥḥāla IX, 175; Ahlwardt V, 6299; Popara-Fajić VII, 4418/3; Brockelmann S I, 254; Fajić XI, 6793/5.

Početak (l. 75b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين، هذا كتاب جمعه الأستاذ الإمام أبو القاسم المحدّث النّيسابوري من الأحاديث المرويّة عن رسول الله صلّى الله عليه وسلّم في الأدوية والأطعمة وترك الأسانيد بما صحّ عنده تحقيقًا، **باب الكتاب في الأدوية**...

Završetak (l. 78b):

آخره: ...**باب الفزع في النّوم**: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم إذا اضطجع إلى فراشه: بسم الله أعوذ بكلمات الله التّامّات... ومن همزات الشّياطين وأعوذ بك ربّ أن يحضرون. وروى أبو موسى الأشعري رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: حسن الخلق زمام من رحمة الله تعالى في أنفس صاحبه بين الملك والملك يجرّه إلى الخير والخير يجرّه إلى الجنّة وسوء الخلق زمام من عذاب الله تعالى في أنفس صاحبه الشّيطان والشّيطان يجرّه إلى الشّرّ والشّرّ يجرّه إلى النّار. تمّت أدوية رسول الله... والله أعلم وأحكم.

Listovi 80-83 slobodni.

7. L. 83b-89a

رسالة في العمل بربع المقنطرات

RISĀLA FĪ AL-ʻAMAL BI RUBʻ AL-MUQANṬARĀT

Rasprava o upotrebi kvadranta sa paralelnim krugovima za određivanje namaskog vremena, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U uvodu rasprave se kaže da je to skraćena prerada djela الورقات في العمل بربع المقنطرات koje je napisao ʻAbdullāh al-Mārdīnī, Ğamāluddīn, umro poslije 843/1439. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ove skraćene prerade.

Dobrača II, 1541/3; Ḥ. Ḫ. II, 1932; Ahlwardt V, 5843; O. A. L. T. II, str. 817; Iraq Museum Library, 256, str. 110.

Početak (l. 83b):

أوّله: الحمد لله على كلّ حال، والصّلوة والسّلام على نبيّه المبعوث بأشرف الخصال... وبعد، فهذه رسالة في العمل بربع المقنطرات سهلة لمن أراد أن يبتدئ في علم الميقات اختصرتها من الرّسالة المسمّاة بالورقات تأليف العلاّمة جمال الدّين الماردني رحمه الله تعالى مع زيادات لا بدّ منها. فأوّل ما يبتدئ بالرّسوم...

Završetak (l. 89a):

آخره: ...فصل في معرفة الماضي والباقي من اللّيل من الكواكب اطرح مطالع الكواكب المفروضة المثبوتة أو غيرها من مطالع الشّروق يبقى الباقي من اللّيل عند توسّطها واسقط مطالع الغروب من مطالع الكواكب يبقى الماضي من اللّيل عند التّوسّط... فمن قرأ هذه المقدّمة تسهل عليه أصلها والله تعالى أعلم بالصّواب.

8. L. 90b-92a

مدّه، بقاء الدّنيا حقنده رساله سي

MUDDA-I BAQĀ AD-DUNYĀ ḤAQQINDA RISĀLASI

Kratka rasprava o trajanju ovog svijeta. Napisao na turskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Fajić III, 2356/1.

Početak (l. 90b):

أوله: حمد بي حد وثناى لا يعد، اول خالق سموات بديع النظامه وصانع نيّرات عجيب الانتظامه لا يعد جواهر زواهر محامدات ذات بي شريكي ألسنه، أحوال موجودات علوى وسفلى ايله مذكور ووالي؛ معالي؛ ثنا، صفات...

Završetak (l. 92a):

آخره: ...بو حديث كوهر چينك وبو كلام رفعت نشينك مفهومي... وبو حديثدن ارباب عقوله بو معنا عايد اولور، والله أعلم بالصّواب على الايجاز والإطناب، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه ورزقنا الله علوم اليقين والمشى على الاستقامة والدّين، وجعل دنيانا وعاقبتنا خيراً... والحمد لله ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom (l. 92a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen 1131/1719. godine:

تمّت الرّسالة لإبن كمال عليه رحمة المتعال في سنة ١١٣١

9. L. 93b-97a

رسالة في العمل بربع المقنطرات

RISĀLA FĪ AL-‘AMAL BI RUB‘ AL-MUQANṬARĀT

Rasprava o upotrebi kvadranta (*rub‘tahte*) za izračunavanje namaskog vremena. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Rağab b. Ṭabuğā al-Mağdī al-Qāhirī aš-Šāfi‘ī, poznat pod nadimcima: Ibn al-Mağdī, Šihābuddīn i Abū al-‘Abbās, rođen 767/1366., umro 850/1446. godine u Kairu. Rasprava je podijeljena na uvod (مقدّمة) i deset poglavlja (فصول).

Kaḥḥāla I, 221; Ahlwardt V, 5846; Brockelmann G II, 128/4 i S II, 158-159; O. A. L. T. II, str. 817; Iraq Museum Library, 253-255, str. 109-110; Gölpinarlı III, 1042/XIII, str. 413.

Početak (l. 93b):

أوله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة الأستاذ الفاضل شهاب الدّين أحمد بن المجدي رحمه الله تع: الحمد لله حمد الشّاكرين وصلوته على سيّدنا محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين، وبعد، فهذه **رسالة في العمل بالرّبع المرسوم بالمقنطرات** وضعتها للمبتدى طريقًا إلى الوصول مشتملة على مقدّمة وعشر فصول، فالمقدّمة في تسمية رسومه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 97a):

آخره: **الفصل الثّامن** في معرفة سمت القبلة وإخراج الجهات ونصب المحراب... ضع الخيط على خطّ وسط السّماء، وابعد عن مدار الحمل في جهة الشّمال بقدر عرض مكّة... فما وقع تحت المرئ من السّموات فهو سمت القبلة وفضل الطّولين...

Listovi 98-101 slobodni.

7583. R-811

حلّ الرّموز ومفاتيح الكنوز

ḤALL AR-RUMŪZ WA MAFĀTĪḤ AL-KUNŪZ

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku poznati mistik i vaiz ‘Abdussalām b. Aḥmad b. Ġānim al-Maqdisī, poznat još i pod pseudonimom ‘Izzuddīn, umro 678/1279. godine.

Kaḥḥāla V, 223; Ahlwardt III, 3010-3011; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 661, str. 471-475; Ḥ. Ḫ. I, 686; A. M. I, 416; Gölpinarlı I, 1639/7, str. 219; Sarkis I, 165; al-Ğibūrī II, 3626, str. 357; Kibris, 530, str. 301; Brockelmann G I, 451/2.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي فتح بمفاتيح الغيوب أقفال القلوب، ورفع حجب السّرائر، وجلى بها أبصار البصائر، فظهر ما هو محجوب، وجلى عرائس الوجود في مرآة الشّهود... وبعد، فإنّه لمّا كانت المعاني جواهرَ وألفاظُ أصدافَها والحِكَمُ معادنَ والقلوبُ أهدافَها... وقد صعب على الأفهام تعليلها وعزب عن الأوهام تأويلها، أحببت أن أشرح منه ما إنشرح له صدري وسنح به فكري وبلغ إليه قدري، وذكرت فيه من العبارات ما ليس فيه إستعارة وقدّمت ذكر هذه الأحاديث وما فيها من الألفاظ المأثورة عن الرّجال المشهورة، وجعلتها أسّ الكلام... وسمّيتها **حلّ الرّموز ومفاتيح الكنوز**...

Završetak (l. 105a):

آخره: ...لا ينظرون إلى سوا محبوبهم　　شغلوا به عن سائر الأشغال
فهم إليك وسيلتي يا سيّدي　　ألا وصلت حبالهم بحبالي
وأخيبة الآمال أن أقصيتني　　عن بابهم وأخيبة الآمال.

تمّ الكتاب.

L. 105; 19,2 x 10,7 (15 x 7); 14 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i prljavštinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema crnim i jednom crvenom linijom, a sa unutrašnje strane jednom crnom i jednom crvenom linijom. Na pojedinim listovima, do 5 cm dubine u gornjem dijelu, tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7584. R-6680

Zbirka (مجموع), 6

L. 173; 23,5 x 17,5 (18 x 11); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski ajeti i hadisi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, po rubovima mjestimično izlizan i oštećen crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-19b

الحِكَمُ العطائيّة

AL-ḤIKAM AL-ʻAṬĀʼIYYA

Zbirka mudrih izreka sljedbenika sufijskih redova (أهل الطريقة). Sakupio na arapskom jeziku šejh šazilijskog reda Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. ʻAṭāʼullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn ʻAṭāʼullāh, Tāğuddīn, Abū al-ʻAbbās i Abū al-Faḍl, umro u Kairu 709/1309. godine. Djelo je dugo vremena bilo veoma popularno i često komentarisano.

Kaḥḥāla II, 121; Ḥ. Ḫ. I, 675-676; A. M. I, 103; al-Ǧibūrī II, 3621, str. 355-356; Ahlwardt VII, 8689-8699; Kibris, 481, str. 276-277; Brockelmann G II,117/10 i S II, 146; Köprülü III, 728/1, str. 378-379; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 651-60, str. 466-470; Flügel III, 1845, str. 276; Sarkīs I, 185.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وآله أجمعين. **حكمت** (!): من علامة الإعتماد على العمل نقصان الرّجاء عند وجود الزّلل، **حكمت** (!): إرادتك التّجريد مع إقامة الله تعالى إيّاك في الأسباب من الشّهوة الخفيّة ...**حكمت** (!): أرح نفسك من التّدبير، فما قام به غيرك عنك لاتقم به بنفسك...

Završetak (l. 19b):

آخره: ...**حكمت** (!): يا من احتجب في سرادقات عزّه عن أن تدركه الأبصار، **حكمت** (!): يا من تجلّى بكمال بهائه فتحقّقت عظمته للأسرار، **حكمت** (!): كيف تخفى وأنت الظّاهر، أم كيف تغيب وأنت الرّقيب الحاضر، والله الموفّق وبه أستعين. تمّت.

2. L. 21b-48a

نخبة المسألة – شرح التّحفة المرسلة

NUḪBA AL-MASʼALA - ŠARḤ AT-TUḤFA AL-MURSALA

Komentar na raspravu iz tesavvufa poznatu pod nazivom التّحفة المرسلة (br. 7752/4). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati sufijski šejh Muḥammad b. Faḍlullāh al-Burhānpūrī al-Hindī, umro u Burhanpuru u Indiji, 1029/1620. godine, a ovaj komentar ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine. Djelo je poznato još i pod nazivom القول المبين في بيان توحيد العارفين. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio 16. safera 1110/1698. godine.

Kaḥḥāla V, 271; Ahlwardt II, 2042; A. M. I, 590; Ḍayl II, 632; al-Ǧibūrī II, 4204, str. 514-515; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2043-52, str. 16-20.

Početak (l. 21a):

أوّله: الحمد لله الوجود الحقّ المبين، المضاف عند العقول إلى كلّ شئ بمقتضى حكمه المتين... أمّا بعد، فيقول شيخنا عبد الغني الشّهير بابن النّابلسي الدّمشقي الشّامي... هذا شرح لطيف العبارة وظاهر الإشارة وضعته على الرّسالة الّتي صنّفها... الشّيخ محمّد بن الشّيخ فضل الله الهندي في علم حقيقة الشّريعة وسرّ الطّريقة المصطفويّة وقد سمّاها **التّحفة المرسلة إلى النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم**، وسمّيت شرحها هذا **نخبة المسألة شرح التّحفة المرسلة**...

Završetak (l. 48a):

آخره: ...**فصل: أيّها الطّالب** لمعرفة وجود الحقّ سبحانه، **إذا غلب عليك الحال** باستغراقك في شهود الوجود الواحد الحقّ وعدم إمكانك أن تنضبط في الإسترسال معه **بفضل الله تعالى**، عليك

ومحض منّته لأنّ ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء... **لا تقدر حينئذ على نفى أنيّتك الوهميّة الّتي** سبق ذكرها قريبًا لأنّك تبقى تحت حكم الوارد الحقّ وهى حالة أهل الجذب الإلهي... وهذا آخر ما كتباه بالإختصار تبصرةً لأولي الأبصار، نفع الله تعالى طالبيه بما تضمّنه من علومه، ونفع بشرحنا هذا الّذي علمناه من فيض فضله العميم كلّ من تدبّر بفهومه. وقد فرغنا منه الخميس السّادس عشرمن صفر سنة عشر ومائة وألف من الهجرة النّبويّة...

3. L. 48b-111a

خمرة الحان ورنّة الألحان في شرح رسالة الشّيخ أرسلان

ḤAMRA AL-ḤĀN WA RINNA AL-ALḤĀN FĪ ŠARḤ RISĀLA AŠ-ŠAYḪ ARSLĀN

Komentar na raspravu iz tesavvufa na arapskom jeziku. Raspravu je napisao Arslān b. Ya'qūb b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān al-Ğa'barī ad-Dimašqī, umro 699/1300., a ovaj komentar 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio 24. redžeba 1108/1697. godine. Djelo je štampano u Kairu 1932 i u Damasku 1398/1969. godine.

Kaḥḥāla II, 224 i V, 271; Ahlwardt II, 2434; A. M. I, 592; Dobrača I, 731/28, str. 498; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 709-713, str. 506-509; al-Ğibūrī II, 3641, str. 359-360; Brockelmann S II, 475.

Početak (l. 48b):

أوله: الحمد لله الّذي طهّر قلوب أوليائه بمياه اليقين من دنس الأغيار، ورفع عن وجوه عقولهم قناع الغفلة والإغترار، وألبسهم حلل المعرفة والإعتبار... أمّا بعد، فيقول سيّدنا وأستاذنا وبركتنا وملاذنا... الشّيخ عبد الغنى بن الشّيخ إسماعيل بن النّابلسي القادرىّ طريقةً والنّقشبندىّ حقيقةً... هذا شرح أمطرته سماوات إلهامي وفاضت به علىّ في حضرة فتحي بحار التّجلّي السّامي ووضعته للرّسالة الشّريفة، بل الجوهرة المنيفة الّتي قذف بها بحر الفيض الأقدس في العالم الأنفس على لسان الأمجد الأفخم... سيّدي الشّيخ أرسلان المنسوب إلى دمشق والشّام لكونه نشأ فيها ومات... وسمّيته **خمرة الحان ورنّة الألحان في شرح رسالة الشّيخ أرسلان**...

Završetak (l. 111a):

آخره: ...وسقى قبراً حواه حيّاً   من عظيم اللّطف هتان
دائم الأزمان ما انعطفت   بالصّبا في الرّوض أغصان
وقولي بالتّاريخ غزلان   فلفظ غزلان بالحساب

تاريخ السّنة الّتي فرغنا فيها من تصنيف هذا الشّرح اللّطيف وكان مدّة التّصنيف ما ينوف على شهر، فالغين المعجمة ألف والزّاى سبعة واللاّم ثلاثون والألف واحدة والنّون خمسون وجملة ذلك ألف وثمانية وثمانون... قد فرغنا منها نهار الخميس الرّابع والعشرين من رجب المبارك من السّنة المزبورة...

4. L. 111b-167a

المعارف الغيبيّة - شرح القصيدة العينيّة الجيليّة

AL-MA'ĀRIF AL-ĠAYBIYYA - ŠARḤ AL-QAṢĪDA AL-'AYNIYYA AL-ĞĪLIYYA

Komentar na arapskom jeziku na kasidu *'Ayniyya* (العينيّة) u kojoj se pjeva o sufijskoj ljubavi. Kasidu je napisao Šayḫ 'Abdulkarīm b. Ibrāhīm b. 'Abdulkarīm b. al-Ğīlī al-Qādirī, Quṭbuddīn, umro 832/1428., a ovaj komentar 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio u mjesecu muharremu 1086/1675. godine.

Az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1862, str. 688-689; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 504; A. M. I, 594; Ahlwardt III, 3412.

Početak (l. 111b):

أوله: الحمد لله شارح صدور المؤمنين بأنوار التّوفيق، ومسيّر أمور الموحّدين إلى سلوك سبيل التّحقيق، والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد... أمّا بعد، فيقول... الشّيخ عبد الغني الشّهير بابن النّابلسي الحنفي الدّمشقي القادري... هذا شرح لطيف وضعته بالعجل على قصيدة بحر الحقائق الإلهيّة وترجمان الحضرة الرّبانيّة العارف الكامل... الشّيخ عبد الكريم الجيلي، قدّس الله روحه ونوّر ضريحه وهى قصيدته العينيّة الّتي هى الدّرّة المكنونة والجوهرة المصونة... وسمّيته **المعارف الغيبيّة**...

Završetak (l. 167a):

آخره: ...ونسأل الله تعالى أن ينفع بكتابي هذا جميع المسلمين والمسلمات في جميع الأزمان وأن يوفّقهم بفهمه على طريق الصّواب... وكان فراغي من تأليفه وتصنيفه يوم الجمعة المبارك ختام شهر محرّم الحرام من شهور سنة ستّة وثمانين وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلاة والسّلام.

5. L. 167b-169b

رسالة في حقيقة الجسم لإبن كمال پاشا

RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ĞISM
LI IBN KAMĀL-PĀŠA

Kratka rasprava o duši. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Rasprava je poznata i pod nazivima:

رسالة في حقّ الرّوح لمولانا إبن كمال پاشا – رسالة في بيان حال الرّوح بعد مفارقة الأجساد

Kaḥḥāla I, 238; Köprülü II, 330/24; Ahlwardt II, 2592; Brockelmann G II, 451/59 i S II, 670; Fajić III, 2292/14.

Početak (l. 167b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان أطواراً نفسًا وروحًا وجسمًا، وجعل ذلك التّركيب العجيب على خزائن أسراره طلسمًا... إعلم أنّ الشّخص الإنسانيّ بظاهره الكثيف جسدٌ ظلمانيٌ ناقص وكامل تامّ وزايل، وبباطنه اللّطيف جسمٌ نورانيّ سائر في الهيكل المحسوس سريان الماء في الورد والنّار في الفحم...

Završetak (l. 169b):

آخره: ...وهو الّذي أشار إليه عيسى بن (مريم) عليه السّلام بقوله: لن يلج ملكوت السّماوات من لم يولد مرّتين، وقال تعالى: **يا معشر الجنّ والإنس إن استطعتم أن تنفذوا من أقطار السّماوات والأرض** بالتّجرّد عن الهيئات الحسّيّة والتّعلّقات البدنيّة **فانفذوا**، وانخرطوا في سلك الأرواح الملكوتيّة والنّفوس الجبروتيّة واتّصلوا إلى الحضرة الإلهيّة، **لا تنفذون إلاّ بسلطان** أى بحجّة بيّنة (و) هى التّوحيد. نجز بعونه تعالى.

6. L. 170b-173b

وصيّة عبد الغني النّابلسي

WAṢIYYA ʻABDULĠANĪ AN-NĀBULUSĪ

Kratka risala na arapskom jeziku u obliku savjeta, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine.

Fajić III, 3508/5.

Početak (l. 170b):

أوّله: وصيّةٌ جامعة وبهجة لامعة، من اللاّزم في حقّ السّعيد الموفّق أن ينظر في نفسه أولاً كما يبتدي الصّغير بقراءة الحروف... ثمّ من اللاّزم في حقّ هذا السّعيد الموفّق أن يواظب على الإتّكال والتّسليم لمن هو قائم على كلّ نفس بما كسبت في جميع الأحوال والخصال...

Završetak (l. 173b):

آخره: ...إنّما قصدنا في هذه الرّسالة ذكر الله تعالى بنوع من الذكر مع أهل الإيمان في هذه الحالة، فيا أيّها السّعيد الموفّق، تمسّك بهذا القول المحقّق، فإنّه يثلج فؤاد الموحّدين ويحرّك ساكن العزم من قلوب العاشقين، والحمد لله على التّوفيق.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač. Bilješka o prijepisu nalazi se jedino na kraju četvrtog djela u zbirci (list 167a). U njoj se kaže da je prijepis djela završio Muḥammad b. al-Ḥāğğ ʻUṯmān b. al-Ḥāğğ Aḥmad b. Muṣṭafā ʻAzabağā-zāde (Azapagić), u četvrtak 21. rebiul-ahira 1284/1867. godine:

وكان الفراغ من كتابتها يوم الخميس، الواحد والعشرين من شهر ربيع الآخر سنة أربع وثمانين ومائتين وألف على يد الفقير محمّد بن الحاجّ عثمان بن الحاجّ أحمد بن مصطفى عزب اغازاده، غفر الله لهم.

Na kraju šestog djela (l. 173b), savjet na arapskom jeziku da ovu zbirku pročita svako ko želi da se duhovno uzdigne i spozna istinu. Savjet je, kako na kraju stoji, dao Muhammad Yeni-Pazārī (iz Novog Pazara), vjeroučitelj triju religija: islama, kršćanstva i judaizma u Tuzli i Sarajevu i bivši sudija u Novom Pazaru i Srebrenici:

من أراد أن يصل إلى معراج الأرواح وكشف العيون القلبيّ، نوليه بمطالعة هذا الكتاب، لأنّ الرّؤية الحقيقيّة والكشف لا يكون غير العلم كما بيّن في محلّه، فتبصّر، وأنا الفقير محمّد يكي بازاري، معلّمًا للملل الثّلاث من الإسلام والنّصرانيّة واليهوديّة في الطوزله والسراى بوسنه وكنت حاكمًا في بلدتي يكي بازار وسربرنيچه...

7585. R-806

إحكام الحكم في شرح الحِكَم

IḤKĀM AL-ḤUKM FĪ ŠARḤ AL-ḤIKAM

Naslov djela i ime autora navedeni na listu 1a:

كتاب شرح الحكم لسيّدنا الشّيخ العارف بالله تعالى الحبيب الملاطف عمدة المحقّقين وقدوة المدقّقين برهان الدّنيا والدّين أبو الطّيّب إبراهيم المواهبي الشّاذلي الآقسرائي الحنفي، أعاد الله علينا من بركاته

Komentar na arapskom jeziku na djelo الحكم العطائيّة (br. 7584/1). Osnovno djelo napisao je šejh šazilijskog reda Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. ʻAṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn ʻAṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-ʻAbbās i Abū al-Faḍl, umro u Kairu 709/1309. godine, a ovaj komentar Ibrāhīm b. Maḥmūd b. Aḥmad b. Ḥasan al-Āqsarā'ī al-Mawāhibī aš-Šāḏilī, Burhānuddīn, Abū aṭ-Ṭayyib, umro 908/1502. godine. Autor je komentar napisao za vrijeme svoga boravka u Mekki 903/1497. godine.

Kaḥḥāla I, 110; Ḥ. Ḫ. I, 675-676; Ahlwardt VII, 8694; A. M. I, 24.

Početak (l. 1b):

أوّله: قال الشّيخ... برهان الدّنيا والدّين أبو الطّيّب إبراهيم المواهبي الشّاذلي: يقول العبد الفقير من الفقر إلى الفقر عبد من هو لله عبد إبراهيم بن محمود بن أحمد بن حسن الآقسرائي الحنفي الشّاذلي المواهبي، غفر الله له... أحمد من أنبع من أعين قلوب من أخلص في الحكم ينابيع الحِكَمِ وأحكم احكامها على مناطات شرايع التّجريد والتّوحيد والتّفريد وحكم... وبعد، فلمّا كان كتاب الحكم للشّيخ... أحمد بن محمّد بن عبد الكريم بن عطاء الله الجذامي الإسكندري المالكي الشّاذلي... من أجلّ كتب التّوحيد وأدلّها على معاني أحكام التّوحيد... طلب منّي جماعة من الأحباب الأتقياء والمحبّين الأذكياء بمكّة المشرّفة المنيعة سنة ثلاث وتسعمائة... أن أقيّد ما أتلمّحه بالذّوق من أسرار أنوار هذه الحكم البديعة... فأجبتهم... إعتماداً على ما يفتح به الله الملك الوهّاب...

Završetak (l. 91a):

آخره: ...بأسمائك وصفاتك الدّالّ على كلّ ذلك بك والمعرف ما لا يدرك كنهه منك إلاّ لك، صلّ اللّهمّ أفضل وأكمل وأشمل صلاتك الّتي هي لك منك بك عليه وسلّم سلامك الأرضى الّذي ترضاه منك وبلّغهما إليه ما دامت صفاتك لازمةً لذاتك وتجلّيت منها بأنواع تعرفاتك، ورضي الله عن الصّحابة والتّابعين، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 91; 19,5 x 15 (16 x 9,5); 25 redaka. *Nasḫ*, dobro čitljiv, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i riječ قال kojom je citiran tekst osnovnog djela, pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi, dužinom gornjeg prereza, dohvaćeni vlagom i nevješto popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dobro očuvan.

Djelo se završava kolofonom (list 91a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio ʻAlī Ibrāhīm b. Yūnus aš-Šāfiʻī, u četvrtak 15. zul-kadeta 1110/1699. godine:

تمّ الشّرح المبارك على يد العبد الفقير الحقير علي إبراهيم بن يونس الشّافعي، لطف الله به، يوم الخميس المبارك خامس عشر ذي القعدة سنة عشر ومائة وألف.

Na istom listu bilješka u kojoj se kaže da je prijepis ovog rukopisa, poslije obavljenog tavafa oko Kabe i posjete Revdi (Poslanikovom mezaru u džamiji u Medini) 1110/1699. godine, naručio i tako postao njegovim vlasnikom kadija Abū aṣ-Ṣalāḥ al-Ḥāǧǧ ʻAbdullāh b. Yaʻqūb al-Āqḥiṣārī (Prušćak) al-Bosnawī:

استكتبت وملكت هذه النّسخة اللّطيفة بلطف الله اللّطيف عند رجوعي وعودي من طواف بيت الله اللّطيف ووداعي روضة نبيّنا محمّد عليه السّلام في السّنة العاشرة بعد المائة والألف، وأنا الفقير الضّعيف أبو الصّلاح الحاجّ عبد الله بن يعقوب القاضي الآقحصاري البوسنوي، غفر الله ذنوبهما بفضله وكرمه.

7586. R-3113

التّنوير في إسقاط التّدبير

AT-TANWĪR FĪ ISQĀṬ AT-TADBĪR

Na listu 1a naziv djela i ime autora crvenim mastilom:

كتاب التّنوير في إسقاط التّدبير، تصنيف الشّيخ الإمام الفاضل بن عطاء الله تاج الدّين قدّس الله روحه ونوّر ضريحه

Rasprava o ograničenosti čovjekove slobodne volje i nužnosti potpune predaje Bogu u svim prilikama, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. ʻAṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn ʻAṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-ʻAbbās i Abū al-Faḍl, umro u Kairu 709/1309. godine. Djelo je prvi put je štampano u Kairu 1300/1883. godine.

Kaḥḥāla II, 121; Ahlwardt III, 3089; Ḥ. Ḫ. I, 502; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 461-476, str. 330-332; Brockelmann G II, 117-118 i S II, 145; al-Ǧibūrī II, 3567-3569, str. 341-342; Köprülü II, 117; Sarkīs I, 185.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله المتفرّد بالخلق والتّدبير، الواحد في الحكم والتّقدير، الملك الّذي ليس له في ملكه وزير، المالك الّذي لا يخرج ملكه صغير ولا كبير... إعلم (يا) أخي جعلك الله من أهل حبّه وأتحفك بوجود قربه، وأذاقك من شراب ودّه، وأمّنك بدوام وصلته من اعراضه... وإنّ من طلب الوصول إلى الله تحقيق عليه أن يأتي بالأمر من بابه وأن يتوسّل إليه بوجود أسبابه وأهمّ ما ينبغي لك الخروج عنه والتّطهّر منه وجود التّدبير ومنازعة المقادير، فصنّفت هذا الكتاب مبيّنًا لذلك ومظهراً لما هنالك وسمّيته **التّنوير في إسقاط التّدبير** ليكون اسمه موافقًا مسمّاه...

Završetak (l. 57b):

آخره: ...اللّهمّ إنّا إليك محتاجون فاعطنا، وعن الطّاعة عاجزون فاقدرنا وهب لنا قدرةً على طاعتك، وعجزاً عن معصيتك، واستسلامًا لربوبيّتك، وصبراً على احكام إلهيّتك، وعزّاً بالانتساب إليك، وراحةً في قلوبنا بالتّوكّل عليك، واجعلنا ممّن دخل ميادين الرّضى... دائمين على خدمتك، محقّقين لمعرفتك، متّبعين لرسولك، وارثين عنه، وآخذين منه، ومحقّقين به، وقائمين بالنّيابة عنه، واختم لنا منك بخير يا ربّ العالمين.

L. 59; 18 x 13,2 (12,5 x 9); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 57b) bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Šaʻbān b. ʻAlī b. Šaʻbān aš-Šāfiʻī, 3. redžeba sedam stotina i neke godine (nečitko) po Hidžri:

وافق فراغه على يد فقير عفو الله تعالى أحمد بن شعبان بن علي بن شعبان الشّافعي غفر الله ذنوبه أذان ظهر الثّالث من رجب عام...(غير قابل للقراءة) وسبعمائة أحسن الله عاقبته.

Sa sigurnošću se može tvrditi da je prijepis stariji od 727/1326. godine, budući da je, prema bilješci na listu 1a, 1. muharrema te godine rukopis kupio Ibrāhīm b. ʻĪsā al-Anṣārī:

ملكه... بالابتياع الشّرعىّ إبراهيم عيسى الأنصاري... وذلك في مستهلّ شهر الله الحرام المعظّم شأنه من شهور سنة سبع وعشرين وسبعمائة.

Prema tome, ovaj primjerak je prepisan, ili za života autora, ili nedugo nakon njegove smrti, te se sa sigurnošću može smatrati jednim od najstarijih u svijetu.

Na istom listu bilješka još jednog kasnijeg vlasnika u kojoj se kaže da je rukopis početkom 890/1485. godine kupio Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd al-Maqdisī aš-Šāfiʻī:

ثمّ ملكه بالإبتياع الشّرعىّ الفقير محمّد بن محمّد بن محمّد بن داود المقدسي الشّافعي في سنة ٨٩٠

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka bez godine da je vlasnik rukopisa soḫta Ṣāliḥ b. Bayrām:

تملّكه (ال) عبد الفقير إليه سبحانه وتعالى صالح السوخته ابن بيرام عفى عنهما الباري.

Na listovima 58a-59b fragment iz neke zbirke dova koji je, prema bilješci na kraju (l. 59a), prepisao Muḥammad b. Abū Bakr aš-Šāḏilī al-Ġazzī, u srijedu 21. šabana 884/1479. godine:

كملت بحمد الله وحسن عونه وتوفيقه بتاريخ يوم الأربعاء شهر شعبان سنة ٨٨٤ على يد العبد الفقير إلى مولاه اللّطيف الخبير محمّد بن أبي بكر الشّاذلي الغزّي.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na prvom i zadnjem zaštitnom listu).

7587. R-2657

Zbirka (مجموع), 4

L. 128; 20,5 x 14,5 (16,5 x 9); 29 redaka. *Ta'līq* pisan vještom rukom, oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-82a

شرح منازل السّائرين للهروي

ŠARḤ MANĀZIL AS-SĀ'IRĪN LI AL-HARAWĪ

Komentar na poznato sufijsko djelo منازل السّائرين إلى الحقّ المبين (*Ḥ. Ḫ. II. 1828*). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAlī b. Ǧaʻfar b. Manṣūr al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl, umro 481/1089., a ovaj komentar aš-Šayḫ ʻAbdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšī (također al-Kāšānī i al-Qāšānī) Kamāluddīn, Abū al-Ġanā'im, umro 730/1329. godine. Autor je, kako sam na početku kaže, komentar posvetio veziru Ġiyāṯuddīn Muḥammad b. Rašīduddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ṭāhiru. Djelo je štampano u Fesu u Maroku, 1315/1897. i u Kairu 1954. godine.

Kaḥḥāla V, 215; Ḥ. Ḫ. II, 1828; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1293-1296, str. 209-211; Şeşen (an-Nādira), 1279, str. 695; Brockelmann S II, 280; Sarkis II, 1486.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي خصّ العارفين ما لا يعرفه إلاّ هو، وسلب عقولهم بنور وجهه فتحيّروا في سبحاته وتاهوا، ثمّ أفناهم عن بقاياهم ففاهوا في صعقهم بما فاهوا، ثمّ أحياهم به وآنسهم فنطقوا بالحقّ إذ شاهدوا محياه... وبعد، فإنّ بعض العرفاء والأحباب من خلصان الإخوان والأصحاب ... أن أشرح لهم الكتاب الموسوم بمنازل السّائرين من إملاء الشّيخ الموحّد المحقّق قدوة الأولياء أبي إسماعيل عبد الله بن محمّد الأنصاري الهروي قدّس الله روحه... فاستخرت الله تعالى وشرعت فيه...

Završetak (l. 82a):

آخره: ...ثمّ ختم بقوله نور يشرف من صبح الأزل فيلوح على هياكل التّوحيد آثاره لبيان معنى الفرق... ثمّ انّ هذا الفقير لمّا شرع في شرح هذا الكتاب وأمعن النّظر فيه وشهد لطائف أسراره ودقائق معانيه ازداد اعتقاده في حقّه بانكشاف ضعايقه وخوافيه لكنّ النّسخ كانت مختلفةً وألفاظها متباينةً يتبيّن من بعضها محض الخطأ والتّحريف... حتّى ساق إليه القدر الكاشف عن عناية القديم في حقّ الطّالب الصّادق ممّا قصدت الطّريق القويم نسخة مصحّحة مقروءة على الشّيخ قدّس سرّه العزيز موشّحة باجازة مكتوبة بخطّه الشّريف في تاريخ سنة خمس وسبعين وأربعمائة، فصحّحت بها المتن فشرحت منشرح الصّدر مجموع القلب على يقين من قولي... والحمد لله حمد الشّاكرين والذّاكرين وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين على نعمة كتابة **شرح منازل السّائرين** بعون ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Ibrāhīm b. Ḫalīl, u prvoj dekadi mjeseca muharrema 1090/1679. godine:

صدر تنميقه عن يد عبد الجليل الحقير إبراهيم بن خليل في أوائل شهر المحرّم (سنة) ١٠٩٠

2. L. 83b-85b

حلّ الأبيات الّتي وقعت في خزانة الأنفاس

ḤALL AL-ABYĀT ALLATĪ WAQA'AT FĪ ḪAZĀNA AL-ANFĀS

Komentar na turskom jeziku na nekoliko stihova iz djela خزانة الأنفاس na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Komentar je, kako u uvodu na arapskom jeziku stoji, napisao Šamsuddīn Muḥammad al-Buḫārī, poznatiji pod nadimkom Amīr Buḫārī, umro 833/1429. godine.

S. O. III, 159; Gölpinarlı III, 4925/VII, str. 258.

Početak (l. 83b):

أوله: الحمد لله الّذي نوّر قلوب العاشقين بنور الهداية واليقين، وبلغ مراتب العارفين إلى مدارج الكمال والتّمكين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد سيّد المرسلين وعلى آله وأصحابه أجمعين، وبعد، فيقول العبد الضّعيف الرّاجي رحمة الباري أمير البخاري... هذا حلّ **الأبيات الّتي وقعت في خزانة الأنفاس**... **دوش وقت صبحدم در چرخ پالان يافتم صبحدم وقت ديدوكي تجلّى** اقعالتمن عبارتدر كه سببي...

Završetak (l. 85b):

آخره: ...پس بنالد كه نخراهم ملكها ملك ان سجده مسلّم كن مرا، رزقنى الله تعالى وإيّاكم دقايق الكاشفين والشّاهدين ولكلّ الطّالبين والمشاهدين... رحمةً للعالمين برحمتك يا أرحم الرّاحمين، يا معين.

Na listovima 86b-88b nekoliko fragmenata iz djela مواقع النّجوم koje je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

3. L. 89b-91b

البحر المورود في المواثيق والعهود

AL-BAḤR AL-MAWRŪD FĪ AL-MAWĀṮĪQ WA AL-'UHŪD

Fragment iz djela البحر المورود في المواثيق والعهود (br. 7611) koje je na arapskom jeziku napisao 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Aš'arī al-Miṣrī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1278/1861. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ḥ. Ḫ. I, 227; Ahlwardt III, 3183; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 236-240, str. 165-167; Brockelmann G II, 335 i S II, 465/16; Sarkīs II, str. 1130; Köprülü II, 113; al-Ǧibūrī II, 3497-3498, str. 322; al-Qādiriyya III, 717, str. 72.

Početak ovdje (l. 89b):

أوّل الموجود: قال خاتم الأصمّ: من أراد أن يدخل في طريقنا هذا فلا بدّ له من أربع خصال المعبّر عنها بالموتات الأربعة، الأوّل: الموت الأحمر وهو عبارة عن مخالفة النّفس لقوله تعالى: **ونهى النّفس عن الهوى فإنّ الجنّة هي المأوى**...

Završetak ovdje (l. 91b):

آخر الموجود: ...ولا يخفى أنّ مجموع أهل الحضرة الإلهيّة ملائكة وأنبيا، وأوليا، لا غير وليس من صفات أحدهم محبّة الدّنيا بإجماع أهل الملل كلّها، ومن هنا قال عيسى عليه السّلام: حبّ الدّنيا رأس كلّ خطيئة... لا يمكّنُ من الوصول إلى حضرة الله عزّ وجلّ ولو عبد الله تعالى إلى قيام السّاعة، فعلم أنّ من لم يتزهّد في الدّنيا لم يصحّ له شروع في درجات القرب ولا قدر ذروتها. (نقل من (ال) **بحر المورود في المواثيق والعهود**).

4. L. 92b-128a

مرشد الأمم ـ نبذة في شرح الحِكَم العطائيّة

MURŠID AL-UMAM - NUBḎA FĪ ŠARḤ AL-ḤIKAM AL-'AṬĀ'IYYA

Komentar na zbirku mudrih izreka poznatu pod nazivom الحكم العطائيّة (br. 7584/1) koju je na arapskom jeziku sakupio šejh šazilijskog reda Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn 'Aṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-'Abbās i Abū al-Faḍf, umro u Kairu 709/1309. godine. Ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad al-Karkī, poznat još i pod nadimcima Ḫayruddīn i Ǧalāluddīn, umro 912/1506. godine. Djelo je veoma rijetko, budući da nama dostupni izvori koji spominju navedenog autora (*Kaḥḥāla I, 218; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn, II, 684; Ahlwardt III, 3355*), nigdje ne navode ovo djelo, a dokaz da ga je navedeni autor zaista napisao, jeste bilješka na kraju ovog rukopisa (list 128a) u kojoj stoji:

مؤلّف هذا الشّرح أحمد بن أحمد بن محمّد الملقّب بخير الدّين... ولهذا الشّارح رحمه الله تعالى تأليفات أخر غير هذا الشّرح اللّطيف والتّأليف المنيف ذكرها في هذا الشّرح منها: المسعدة في سراج المرشدة ونور الحدق في لبس الخرق والدّرّة في الولاية الكبرى والصّغرى...

Početak (l. 92b):

أوله: أمّا بعد، حمداً لله المجتبى من شاء بما شاء من أسرار وحِكَم، والصّلوة والسّلام على سيّدنا رسول الله المبعوث بجوامع الحِكَم وعلى آله وأصحابه ذوي الرّفعة والكرم، فهذا **مرشد الأمم** لنبذة ممّا أودعه تاج الدّين بن عطاء الله في الحكم إذ كلام أولياء الله منطوٍ على أسرار مصونة وجواهر مكنونة لا يكشفها غيرهم...

Završetak (l. 128a):

آخره: ...بما انطوت عليه الضّمائر وأكنّة السّرائر من أنواع القبائح والمثالب الّتي يعلمها ولا تسمع النّفس الأمّارة بالإقلاع منها اغتراراً بحلمه واستهانةً بنظره وعلمه... ألا هي بتوبة تمحو كلّ حوبة والرّغبة ناظرة لمن وقع نظره على هذا التّأليف وظهر له فيه خطأ أو تحريف أن يصلح منه

ما ألقاه محصّلاً وأن ينتهج في الإعتذار الطّريقة المثلى والحمد لله على التّمام والصّلوة والسّلام على خير الأنام.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao isti prepisivač kao pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 128a bilješka sa ličnim pečatom da je ovaj primjerak uvakufio Elči Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne:

وقف هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي الحاجّ إبراهيم باشا محافظ بوسنه.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

7588. R-3704

اصطلاحات الصّوفيّة

IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYA

Naslov na prvoj korici: رسالة في اصطلاحات الصّوفيّة

Djelo o sufijskoj terminologiji. Napisao na arapskom jeziku poznati sufija 'Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī, Kamāluddīn, Abū al-Ġanā'im, umro poslije 730/1329. godine. Djelo je podijeljeno na dva dijela (قـــ) i termini su u njemu poredani po alfabetu. Djelo je u sufijskim krugovima dugo vremena bilo veoma popularno. Prvi put je štampano u Kalkuti (u Indiji) 1845. godine.

Kaḥḥāla V, 215; Ḥ. Ḫ. I, 107; Ahlwardt III, 3460; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 116-122, str. 89-92; Brockelmann G II, 203-204 i S II, 280; al-Ġibūrī II, 3458-3460, str. 310-311; Köprülü II, 1594/3 i III, 142/3 i 671/7; Sarkis II, 1542; Flügel III, 1915, str. 371-372.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي نجانا من مباحث العلوم الرّسميّة بالمنّ والإفضال، وأغنانا بروح المعاينة عن مكابدة العقل والإستدلال، وأنقذنا ممّا لا طائل تحته من كثرة القيل والقال... وبعد، فإنّي لمّا فرغت من تسويد شرح كتاب منازل السّائرين وكان الكلام فيه وفي شرح فصوص الحكم وتأويلات القرآن الحكيم مبنيّاً على إصطلاحات الصّوفيّة، ولم يتعارفها أكثر أهل العلوم المنقولة والمعقولة... سألوني أن أشرحها لهم... فقصدت للإسعاف بسؤالهم وزدت على ذلك ترويحاً لقلوبهم... وكسرت هذه الرّسالة على قسمين: قسم في بيان المصطلحات... وقسم في بيان التّفاريع...

Završetak (l. 58a):

آخره: ...**والغين دون الرّين** وهو الصّدأ المذكور فإنّ الصّدأ حجاب رقيق يتجلّى التّصفية ويزول بنور التّجلّي لبقاء الإيمان معه، وأمّا الرّين فهو الحجاب الكثيف بين القلب والإيمان بالحقّ والغين ذهول عن الشّهود أو إحتجاب عنه مع صحّة الإعتقاد.

L. 58; 17 x 12,3 (12 x 7); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, obložen impregniranim platnom zelene boje.

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis završen 1259/1843. godine:

تمّ كتاب الإصطلاحات بتوفيق الله تعالى سنة ١٢٥٩

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7589. R-910

Zbirka (مجموع), 4

L. 121; 20,8 x 15 (15 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-43a

اصطلاحات الصّوفيّة
IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYA

Na listu 1a pogrešno navedeni naziv djela i ime autora:

هذه (!) هى (!) التّعريف بكيفيّة التّوجّه الأتمّ للمولى القونوى رحمة الله عليه

Ispod toga, neko naknadno dopisao grafitnom olovkom:

للشّيخ كمال الدّين أبي الغنائم عبد الرّزّاق بن جمال الدّين الكاشاني المتوفّي سنة ٧٣٠

Isto kao pod br. 7588.

Na kraju djela (l. 43a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio 'Abdulwahhāb b. al-Ḥāǧǧ Badruddīn, u petak 19. zul-kadeta 1008/1600. godine:

انتهت نساخة هذه (ال) مصطلحات الصّوفيّة للإمام القاشاني رضى الله عنه وأرضاه نهار الجمعة... تاسع عشر شهر ذي القعدة سنة ألف وثمانية... وكان ذلك على يد الفقير إلى الله الغنيّ... عبد الوهّاب بن الحاجّ بدر الدّين، غفر الله له ولوالديه...

2. L. 43b-53a

العجالة في التّوجّه الأتمّ
AL-'UĞĀLA FĪ AT-TAWAĞĞUH AL-ATAMM

Na listu 1a naziv djela i pogrešno ime autora crvenim krupnim slovima:

رسالة التّعريف بكيفيّة التّوجّه الأتمّ الأولى نحو الحقّ جلّ وعلا للشّيخ الإمام المحقّق صدر الدّين محمّد بن إسحاق القونوي رحمه الله تعالى.

Isto kao pod br. 7580/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci, u utorak 21. zul-hidždžeta 1008/1600. godine (bilješka na listu 53a).

3. L. 53b-58b

حلية الأبدال وما يظهر عنها من المعارف والأحوال
ḤILYA AL-ABDĀL WA MĀ YAẒHAR 'ANHĀ MIN AL-MA'ĀRIF WA AL-AḤWĀL

Kratka rasprava o položaju svetaca (مقام الأبدال). Napisao na arapskom jeziku, prilikom svoje posjete grobu Poslanikova nećaka 'Abdullāh b. 'Abbāsa u Taifu, 599/1203. godine, Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

Kaḥḥāla XI, 40; Ḥ. Ḫ. I, 688; Ahlwardt III, 2931; Brockelmann S I, 796/29; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 669-678, str.475-479; Köprülü I, 53/8; Dobrača I, 715/16, str. 478; al-Ğibūrī II, 3628-3631, str. 357-358; Bratislava, 215, str. 170.

Početak (l. 53b):

أوله: الحمد لله على ما ألهم وأن علّمنا ما لم نكن نعلم، وكان فضل الله علينا عظيمًا... أمّا بعد، فإنّي استخرت الله تعالى ليلة الإثنين الثّاني عشر من جمادى الأول سنة تسع وتسعين وخمسمائة بمنزل أبي أميّة بالطّائف في زيارتنا عبد الله بن عبّاس ابن عمّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم، وكان سبب استخارتي سؤال صاحبيّ أبي محمّد عبد الله الحبشي عتيق أبي الغنائم أبي الفتوح الحرّاني رحمه الله وابن عبد الله محمّد بن خالد الصّدفي التّلمساني وفّقهما الله أن أقيّد لهما في هذه الأيّام... ما ينتفعون به... وقيّدت لهما هذه الكرّاسة الّتي سمّيتها **حلية الأبدال وما يظهر عنها من المعارف والأحوال**...

Završetak (l. 58b):

آخره: ...يا من أراد منازل الأبدال   من غير قصد منه للأعمال
لا تطمعن بها فلست من أهلها   ان لم تزاحمهم على الأحوال
واصمت بقلبك واعتزل عن كلّ من   يدنيك من غير الحبيب الوال
وإذا سَهِرْتَ وجُعْتَ نلت مقامهم   وصحبتهم في الحلّ والتّرحال
بليت الولاية قسمت أركانه   سادتنا فيه من الأبدال
ما بين صمت واعتزال دايم   والجوع والسّهر النّزيه العال

تمّت وبالحمد عمّت، والحمد لله وحده، وصلّى الله على رسوله محمّد وآله وصحبه وسلّم، اللهمّ اجعلنا منهم، يا ربّ العالمين.

4. L. 58b-119b

تلقيح الأذهان ومفتاح معرفة الإنسان

TALQĪḤ AL-AḎHĀN WA MIFTĀḤ MA'RIFA AL-INSĀN

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

Ḥ. Ḫ. I, 480; Brockelmann S I, 801/194.

Početak (l. 58b):

أوله: **الحمد لله الّذي زيّن** سماء الدّين **(السّماء الدّنيا) بمصابيح** وجعل فيها **(وجعلناها) رجومًا للشّياطين**، وضرب لخليقته الأمثال مكملة أيّما إكمال، وجعل إصباح ضياء الشّموس ونور الأفلاك... وسمّيته **تلقيح الأذهان ومفتاح معرفة الإنسان** ليكون سبيلاً للسّبيل وشفاءً للعليل، والله الهادي وهو اقتصادي وعليه في كلّ الأمور اعتمادي. الباب الأوّل: إعلم أنّه لمّا كان وجود الإنسان من لطيف هو باطنه وكثيف هو ظاهره ليدرك بباطنه الغيب وبظاهره الشّهادة...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 119b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...والله سبحانه وتعالى أرسل الرّسل وشرع الشّرايع وحدّد الحدود، ومتى تعدّيت الحدّ الّذي حدّد لك الشّارع فقد أطعت الشّيطان... ورجال الله تعالى ليس في أنفسهم شيئ ولا تقييد بحال ولا تخلو منهم جند... فقد علمت حقيقة الرّحمة ومن لم يعلم ذلك قال: ليست الرّحمة هو ولا غير هو وهذا هو علم القطب...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 i 2 u ovoj zbirci.

7590. R-1450

نشر المحاسن الغالية في فضل مشايخ الصّوفيّة أصحاب المقامات العالية

NAŠR AL-MAḤĀSIN AL-ĠĀLIYA FĪ FAḌL MAŠĀYIḪ AṢ-ṢŪFIYYA AṢḤĀB AL-MAQĀMĀT AL-'ĀLIYA

Djelo iz oblasti tesavvufa u kome su opisana čuda (الكرامات) i vrline (المحاسن) svetaca (الأولياء) i sufijskih šejhova. Napisao na arapskom jeziku 'Abdullāh b. As'ad b. 'Alī b. Sulaymān b. Falāḥ al-Yāfi'ī al-Yamanī al-Makkī aš-Šāfi'ī, 'Afīfuddīn, rođen 700/1301. godine u Adenu u Jemenu, umro u Mekki 768/1367. godine. Djelo je podijeljeno na deset poglavlja (فصل). Prvi put je u dva sveska štampano u Jemenu 1329/1911. godine, na marginama djela جامع كرامات الأولياء od Yūsufa an-Nabhānī-ja.

Kaḥḥāla VI, 34; Ḥ. Ḫ. II, 1953; A. M. II, 465; Karatay a III, 5150, str. 157-158; Şeşen (an-Nādira), 1591, str. 849; Brockelmann G II, 176-177 i S II, 227; Kairo I, 370; TÜYATOK 34/IV, 586, str. 307; Sarkīs II, 1953.

Na početku nedostaje jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قال العبد الفقير إلى عفو الله تعالى الكريم عبد الله بن أسعد اليافعي الشّافعي عفا الله عنه هذه الأسولة (!) يحتاج في جوابها إلى شيء من البسط فإنّ ذلك مّا اختلف فيه الأنام وكثر فيه الكلام ودخل في الخوض فيه حتّى العوامّ ومن ليس له معرفة بالبراهين العقليّة الواقعة ولا علم بالأدلّة النّقليّة... ومّا شوهد من المشايخ أصحاب المقامات والكرامات والمعارف والأصول، وها أنا أشرع في إيضاح ذلك مستعينًا بالله ومفصّلةً في عشرة

فصول وسمّيته كتاب **نشر المحاسن الغالية في فضل مشايخ الصّوفيّة أصحاب المقامات العالية** وإيضاح الأدلّة على جواز عظام الكرامات لأوليا، وشهرتها وكثرة وقوعها في الأزمنة الحالية... **الفصل الأوّل** في الجواب عن السّؤال الأوّل...

Završetak (l. 312a-312b):

آخره: ...كان قاعداً يسمع فأخذه مّا يأخذ الفقرا، من الوجد والغيبة فرأى ثلاثةً قد خرجوا من القبّة الشّريفة العالية المنيفة وأحدهم وجهه كالقمر فجلس في الرّوضة الشّريفة وجلس أحد صاحبيه عن يمينه والآخر عن يساره واستقبلوا الجماعة الحاضرين للسّماع ولم يزالوا كذلك إلى آخر هذا المسجد وذكاني لمّا فرغت من الدّعا، التفت الأوسط بوجهه المنير إلى صاحبه الّذي عن يمينه وتبسّم ثمّ قاموا فدخلوا القبّة...

L. 313; 20 x 13,5 (14, 5 x 10); 15-17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto komentara i interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (l. 312b) bilješka da je njegov prijepis završio Zakariyyā b. 'Abdullāh u srijedu, posljednji dan mjeseca džumadel-ahira 831/1428. godine:

يقول العبد الفقير إلى الله زكريّا بن عبد الله قد فرغت من كتابة هذا الكتاب الشّريف يوم الأربعاء في سلخ جمادى الآخر سنة إحدى وثلاثين وثمانمائة، تمّت سنة ٨٣١

Nema podataka o mjestu prijepisa.

7591. R-3039

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف

BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Yūsuf b. 'Abdullāh b. 'Umar b. 'Alī b. Ḫiḍr al-Kurdī al-Kūrānī, poznat još i pod nadimcima Ǵamāluddīn i Abū al-Maḥāsin, umro 768/1367. godine. Djelo je poznato i pod nazivima:

السّلوك في باطن الأسرار- أسرار الطّالبين - بيان الأسرار للطّالبين الأبرار- رسالة في التّصوّف- رسالة في علم الظّاهر والباطن - سرّ الأسرار - الأسرار فيما يحتاج إليه الأبرار، كتاب بيان الأسرار للطّالبين...

Sastoji se iz 24 poglavlja (فصل):

الفصل الأوّل في رجوع الإنسان إلى وطنه،

الفصل الثّاني في بيان ردّ الإنسان إلى أسفل السّافلين،

الفصل الثّالث في بيان حوانيت الأرواح في الأجساد،

الفصل الرّابع في بيان عدم العلوم،

الفصل الخامس في بيان التّوبة،

الفصل السّادس في أهل التّصوّف،

الفصل السّابع في بيان الأذكار،

الفصل الثّامن في بيان شرائط الذكر،

الفصل التّاسع في بيان رؤية الله...

الفصل الرّابع والعشرون في بيان الخاتمة...

Napomena: Neki izvori (*Ahlwardt III, 3060; Bratislava, 224-225, str. 175-76*) ovo djelo pripisuju drugom autoru po imenu Sirāǧuddīn 'Umar al-Maylānī.

Kaḥḥāla XIII, 313-314; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1108, str. 59-60; Ḥ. Ḫ. I, 260; Köprülü III, 3/4; Ahlwardt III, 3060; Bratislava, 224-225, str. 175-76; Brockelmann, S II, 1010.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 4a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **الفصل العاشر في بيان الحجب الظّلمانيّة والنّورانيّة**، قال الله تعالى: **ومن كان في هذه أعمى فهو في الآخرة أعمى وأضلّ سبيلاً** والمراد منه عمى القلب كما قال الله تعالى: **فإنّها لا تعمى الأبصار ولكن تعمى القلوب الّتي في الصّدور** وسبب عماه حجاب الغفلة النّسيان بعد العهد من ربّه وسبب الغفلة هو الجهل من حقيقة الأمر الإلهي...

Završetak (l. 31b):

آخره: ...**الفصل الرّابع والعشرون** في بيان الخاتمة: ينبغي أن يكون السّالك فطنًا بصيرا ناظرا إلى خواتيم الأمور ومفكّرا في أدبارها...قال (ال) حسن البصري إنّ أوليا، الله بالخوف إرتقوا

إلى العلّيّين، فينبغي أن يكون الخوف غالبًا لئلاّ يخدعه البشريّة فيقطع سبيله من حيث لا يشعر... اللّهمّ يا هادى المضلّين، يا أرحم (يا رحيم) المذنبين علمك كافٍ عن المقال وكرمك عن السّؤال وصلّى الله على سيّد المرسلين محمّد وآله أجمعين...

L. 48; 14,5 x 10 (11 x 6,5); 13 redaka. *Nasb*, pisan oštrim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na listovima 32a-48a razne bilješke na arapskom jeziku iz oblasti fikha, akaida i hadisa i fragmenti preuzeti iz drugih djela.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7592. R-6228

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف

BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Isto kao br. 7591.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **الفصل التّاسع في بيان رؤية الدّنيا بواسطة مرآة القلب** بنظر الفؤاد إلى عكس أنوار الجمال كما قال الله تعالى: **مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى** وقال ع م: المؤمن مرآة المؤمن والمراد من المؤمن الأوّل قلب العبد المؤمن ومن الثّاني هو الله تعالى...

Završetak ovdje (l. 8b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**الفصل التّاسع عشر في بيان الوجد والصّفاء**، قال الله تعالى: **تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ**... والثّانية الحركات الإضطراريّة وهى الّتي تحصل بسبب آخر مثل قوّة الرّوح فلا تقدر النّفس على منعه لأنّ هذه الحركات غالبة على الحركات الجسمانيّة مثل حركات الحمّى، إذا غلب الحمّى عجزت النّفس عن تحمّله فلا اختيار لها حينئذ، فالوجد إذا غلب عليه الحركات الرّوحانيّة يكون...

L. 8; 19,5 x 14 (14 x 7,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

7593. R-1279

Zbirka (مجموع), 18

L. 121; 19,5 x 13,5 (14 x 8); 19 redaka. *Nasb* i *nasta'līq*, pisani oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom uvezivanja, na vanjskoj strani korica nalijepljene kožne korice od prvobitnog poveza, sa lijepo urađenim rozetama.

1. L. 1a-7b

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف

BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Isto kao br. 7591.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **الفصل السّابع في بيان الأذكار**، فقد هدى الذاكرين بقوله: **واذكروا الله كما هداكم** أى مراتب ذكركم وكما قال عليه السّلام: أفضل ما أقول أنا وما قال النّبيّون من قبلي لا إله إلا الله...

Završetak ovdje (l. 7b):

آخر الموجود: ..اللّهمّ يا هادى المضلّين، يا راحم المذنبين علمك كاف عن المقال وكرمك كاف عن السّؤال، وصلّى الله على سيّد المرسلين محمّد وآله أجمعين، واغفر لنا ولوالدينا وللمسلمين أجمعين، آمين، تمّت الرّسالة الشّريفة بتوفيق الله وسمّيت **ببيان الأسرار للطّالبين**...

Na kraju djela (l. 7b) bilješka da je njegov prijepis završen 1070/1659. godine:

- تمّت بعون الله تع سنة ١٠٧٠

Na listovima 8-10 razne bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

2. L. 11b-13b

الرّسالة الغوثيّة لابن عربي

AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI IBN 'ARABĪ

Isto kao br. 7571/3.

Završetak ovdje (l. 13b):

آخرالموجود: ...فقلت: يا ربّ، وما علم العلم؟ قال: علم العلم فهو الجهل عن العلم، يا غوث طوبى لعبد مال قلبه إلى المجاهدة وويل لعبد مال قلبه إلى الشّهوات. قال: سألت الرّبّ تعالى عن المعراج قال: يا غوث المعراج هو العروج عن كلّ شيئ ما سواى وكمال المعراج ما زاغ البصر وما طغى، يا غوث، لا صلوة لمن لا معراج له عندي، يا غوث، المحروم عن الصّلوة المحروم عن المعراج عندي. والله أعلم وأكرم. تمّت بعون الله.

3. L. 14a-15b

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب

WAṢIYYA AN-NABĪ 'ALAYHI AS-SALĀM LI AMĪR AL-MU'MINĪN 'ALĪ B. ABŪ ṬĀLIB

Oporuka i savjeti vjerovjesnika Muhammeda a. s. četvrtom halifi 'Alī b. Abū Ṭālibu, na arapskom jeziku. Postoji više verzija ove oporuke na arapskom i turskom jeziku, bez uslova vjerodostojnosti.

Dobrača I, 578/3, str. 364; Fajić III, 2301/1; Ahlwardt III. 3959.

Početak ovdje (l. 14a):

أوله: **ربّ زدني علمًا** وتمّم بالخير. روى عن رسول الله صلّى الله عليه وسلّم أنّه قال لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب كرّم الله وجهه: يا علي إنّي أصيك بوصيّة فاحفظها منّي وانقلها عنّي فإنّي أجمع لك فيها من سائر العلوم. إعلم أنّ للعاقل ثلث علامات: الاستعانة بالدّين واستعمال الحفاء والصّبر على البلاء...

Završetak ovdje (l. 15b):

آخره: ...واتّق دعوة المظلوم فإنّه ليس بينه وبين الله حجاب وأكرم الضّيف ولا تردّ السّائل. من سافر في طلب الحرام كان الشّيطان قرينه ولا راكب إلاّ كان الشّيطان رديفه ولا جمع رزقًا إلاّ وكان الشّيطان آكله ولا ينسى أحد ذكر الله عند المجامعة إلاّ وكان الشّيطان شريكه في ولده، من أكل الحلال صفى دينه ودمعت من خشية الله قلبه، من أكل الحرام مات قلبه ويضعف يقينه ونقص دينه وحجب الله دعوته، تمّ.

4. L. 16b-18a

رسالة في حقّ دوران الصّوفيّة

RISĀLA FĪ ḤAQQ DAWARĀN AṢ-ṢŪFIYYA

Kratka rasprava o kružnom kretanju sufija prilikom izvođenja plesa. Prema završetku, napisao na arapskom jeziku istanbulski muftija, 'Alī Čelebī-efendī, čija nam je biografija nepoznata.

Dobrača II, 860/2; Flügel I, 525, str. 520; Kairo I, 309.

Početak (l. 16b):

أوله: الحمد لله الملك المنّان العزيز المقتدر الدّيّان، الّذي فضّلنا بالعرفان بمعرفة نور القرآن والصّلوة على نبيّه... لما ألفت الرّسالة بالجنان... فحاولت تسويدها للعرفان لدفع عناد أهل الطّغيان معتذرا بالقصور والنّقصان...

Završetak (l. 18a):

آخره: ...فهذا جواب لمن طعن الذّكر الجهريّ بل توبيخ وأقول: أشار النّبيّ ع م إلى إعلانه وإكثاره وإجهاره وإلى الثّواب في قوله تعالى: **أذكروا الله ذكرًا كثيرًا** حتّى يقول المنافقون: إنّكم مراؤون. رواه أنس من صحيح البخاري، جعلنا الله وإيّاكم من زمرة الصّالحين الموحّدين. تمّت الرّسالة الشّريفة للمفتي علي جلبي أفندي.

Na listu 19b nalazi se fragment iz djela مرآة القلوب koji počinje riječima:

فصل في معرفة النّفس، قال النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم: من عرق نفسه فقد عرف ربّه وقال الإمام الغزالي: بيّن النّبيّ عليه السّلام أنّ معرفة النّفس وسيلة إلى معرفة الرّبّ والمراد من النّفس الرّوح الإنسانيّة...

Na listovima 20a-22a razne bilješke.

5. L. 22b-34b

جام كيتي نما في الحكمة

ĞĀMI GĪTĪ - NUMĀ FĪ AL-ḤIKMA

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، جام كيتي نماى

Kratka rasprava iz oblasti filozofije. Napisao na perzijskom jeziku Qāḍī Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498. godine. Rasprava je podijeljena na 30 poglavlja (مقصد).

Fajić V, 3302/5; Ḥ. Ḫ. I, 533; A. M. I, 316; Köprülü III, 434/1.

Početak (l. 22b):

أوله: سپاس حكيمي را كه افكار حكما وانظار علما، در معرفة... واين مختصر مسمّى بجام كيتي نما...

Završetak (l. 34b):

آخره: ...وبعد از استحكام عقايد دينيّة در كلمات متكلّمين وصوفيّة وحكما نظر... بمزيد استحكام ورسوخ موصوف كردد وبدرجه، يقين برسد إن شاء الله عن الرّسالة الموسومة بجام كيتي نما، والحمد لله.

Na listovima 35-36 razne izreke i stihovi na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

6. L. 37a

وصيّة الشّيخ السّهروردي لأحد من فقرائه

WAṢIYYA AŠ-ŠAYḪ AS-SUHRAWARDĪ LI AḤAD MIN FUQARĀ'IHI

Oporuka koju je svome sinu, 'Abdullāhu 'Imāduddīn Abū Muḥammadu, ostavio poznati sufijski šejh 'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ, rođen 539/1144., umro 632/1234. godine.

Kaḥḥāla VII, 313; Ahlwardt III, 3991; Köprülü II, 329/13; Brockelmann G I, 441 i S I, 790/18-19; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2203-2204, str. 154-155.

Početak (l. 37a):

أوله: أوصى شيخ الشّيوخ العالم الفاضل الكامل شهاب الملّة والدّين السّهروردي قدّس روحه قال: يا بنيّ، أصيك بتقوى الله وخشيته في السّرّ والعلانية ولزوم حقّ الله تع ورسوله عم وحقّ والديك وحقّ المشايخ أجمعين، فإنّ الله تعالى يرضى عنك ويحفظك في السّرّ والعلانية، ولا تدع قراءة القرآن ظاهراً وباطناً...

Završetak (l. 37a):

آخره: ...يا بنيّ، عليك بالخلوة كن فريداً وحيداً متفكّر القلب من خوف الله تعالى، تختصّ بكرمات الله، وعش في الدّنيا كأنّك غريب واخرج من الدّنيا كما دخلتها، فإنّك لا تدري ما اسمك غداً يوم القيامة، وفّقنا الله تعالى للعمل بما فيه من الوصيّة وعصمنا من خلافه، والحمد لله وليّ الانعام، والصّلوة على محمّد وآله وأصحابه خير الأنام، والله أعلم وأحكم.

7. L. 37b

فوائد العقائد

FAWĀ'ID AL-'AQĀ'ID

Fragment iz djela فوائد العقائد (br. 7593/13) koje je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnānī, 'Alā'uddīn, Abū al-Makārim, rođen 659/1261., umro 736/1336. godine.

Kaḥḥāla II, 69; Ḥ. Ḫ. II, 1299.

Početak ovdje (l. 37b):

أول الموجود: واعلم أنّ بناء مذهب أهل التّصوّف على قانون مذهب أهل السّنّة والجماعة غير أنّهم يوفّقون ويجمعون ما يمكن أن يوفّق ويجمع وما لم يمكن يختارون ما كان أشقّ على أنفسهم في المذاهب الحسنة السّنويّة لأهل السّنّة والجماعة...

Završetak (l. 37b):

آخره: ...يا أيّها الطّالب العاشق والسّالك الصّادق در مشارق الأرض ومغاربها لكى تجد أحداً منهم فإذا وجدتهم تمسّك زيلهم (!) واعتصم بحبلهم وكن في خدمتهم كالميّت بين يدي الغسّال، واغتنم صحبتهم حتّى تصل إلى الكمال، جعلنا الله تعالى والنّاظرين في هذا المقال من الواصلين إلى خدمتهم... والحمد لله وحده والصّلوة على من لا نبيّ بعده. (من كتاب الفوائد للمرحوم والمغفور له علاء الدّين السّمناني).

8. L. 38a-38b

شرح الأحاديث الثّلاثين

ŠARḤ AL-AḤĀDĪṮ AṮ-ṮALĀṮĪN

Komentar trideset odabranih hadisa. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/8; Brockelmann S II, 669/13.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 38a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: الخير كلّه بيدك والشّرّ ليس إليك. اليد مجاز عن القوّة المتصرّفة ولا يخفى وجه التّجوّز على من له قدم راسخ في علم البيان... باعتبار تنوّع التّصرّف في العالمين، عالم الشّهادة المسمّى بعالم الملك وعالم الغيب المسمّى بعالم الملكوت، ومن هنا انفتح وجه قوله تعالى: **ما منعك أن تسجد لما خلقت بيديّ**...

Završetak (l. 38b):

آخره: نفى الخطأ عن الصّنع وأصاب على ما مرّ تحقيقه فيما سبق وأثبته في المصنوع، ثمّ أشار بالإستتار إلى وجه إنتفائه عنه أيضًا بنوع من الإعتبار ولنا كلام آخر في هذا المقام وتوجيهه من المقولة أخرى أوردناه في رسالة معمولة في تحقيق هذه المقالة، والله أعلم بحقيقة الحال وحقيقة المقال (لإبن كمال پاشا في شرحه للأحاديث الثّلاثين).

9. L. 39b

شرح فاتحة الكتاب للإمام الجويني
ŠARḤ FĀTIḤA AL-KITĀB LI AL-IMĀM AL-ĞUWAYNĪ

Naslov na početku: شرح فاتحة الكتاب للإمام الجويني

Komentar prvog kur'anskog poglavlja (فاتحة الكتاب). Napisao na arapskom jeziku 'Abdulmalik b. 'Abdullāh b. Yūsuf b. 'Abdullāh b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ğuwaynī, Abū al-Ma'ālī, Imām al-Ḥaramayn, rođen 419/1028., umro 478/1085. godine.

Kaḥḥāla VI, 184; Ḥ. Ḫ. I, 443.

Početak (l. 39b):

أوله: قوله: **بسم الله** إشارة إلى الحقيقة الكاملة الّتي لا يحيط بها إدراك مدرك وهو في الأزل إله وفي الأبد إله، كان الله ولم يكن معه شيئ، فهو في الأزل إله، ثمّ برحمته خلق الخلق، فهو **الرّحمن** أي له رحمة بها يرحم على الخلق ولهذا لا يقال رحمن لغيره لأنّ أحدًا لا يخلق شيئًا...

Završetak (l. 39b):

آخره: ...فقال: **غير المغضوب عليهم** وهم الّذين يقطعون الطّريق عن السّالكين، وإذا أمن الطّريق بقى خوف الضّلال فإنّ الطّريق الآمن إذا سلك قد تشبّه عليهم المعالم، فقال: **ولا الضّالّين**، والله أعلم، فهذه لطيفة ما سبقت إلى استخراجها.

10. L. 40a-41a

تفسير آية [الله نور السّموات والأرض]
TAFSĪR ĀYA [ALLĀH NŪR AS-SAMĀWĀT WA AL-ARḌ]

Komentar 35. ajeta iz poglavlja *an-Nūr* (الله نور السّموات والأرض), na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 40a):

أوله: قوله تعالى: **الله نور السّموات والأرض** الآية، (قال) إبن عبّاس: هادي أهل السّموات والأرض، فهم بنوره إلى الحقّ يهتدون وبهدايته من حيرة الضّلال ينجون، و(قال) ضحّاك: منوّر السّموات والأرض، نوّر السّماء بالملائكة ونوّر الأرض بالأنبيا...

Završetak (l. 41a):

آخره: ...وقال الإمام الرّاغب: والشّجرة هى الزّيتون للدّين وجعلها لا شرقيّةً ولا غربيّةً تنبيهًا أنّها مصونة من الإفراط والتّفريط كما قال تعالى: **إنّ هذا القرآن يهدي للّتي هى أقوم** والزّيت القرآن، وبيّن أنّ القرآن يمدّ العقل مدّ الزّيت للمصباح وأنّه يكاد ويكفي لوضوحه وإن لم يعاضده العقل، والله يختصّ بذلك من يشا.

11. L. 41b

دعاء الشّيخ الأكبر لتصفية الباطن
DU'Ā' AŠ-ŠAYḪ AL-AKBAR LI TAṢFIYA AL-BĀṬIN

Na početku naslov i kratko objašnjenje o molitvi i njenom autoru:

دعاء الشّيخ الأكبر لتصفية الباطن – هذه خاصّة من الخواصّ الّتي ذكرها الشّيخ محيي الدّين العربي قدّس سرّه في الفتوحات لتصفية النّفوس الاصان (!) الدّنيّة والأخلاق الرّويّة والتّمتّعات الحيوانيّة والشّهوات النّفسانيّة وتحلية القلوب بالفضائل المكّيّة وهذه مجلبة للواردات الرّبّانيّة والنّعوت القدسيّة ومفتاح للكشوفات الكونيّة والشّهودات العيانيّة ومن داوم هذه... بعد خلوّ المعدة في كلّ من الصّلوات المفروضة و في اللّيالي شدّ تأخيرا من النّهار...

Molitva za pročišćenje duše. Sastavio na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Kako se u uvodu kaže, molitva je navedena u njegovom poznatom djelu الفتوحات المكّيّة

Početak (l. 41b):

أوله: والدّعاء هذا: بسم الله الرّحمن الرّحيم، اللّهمّ طهّر باطني وقلبي وروحي وسرّي وكلّيني من كلّ خبائة وقباحة ومن كلّ كدورة وظلمة ومن كلّ مراد ومقصود ومطلوب ومحبوب ومعشوق... حتّي من ملاحظة وجودي، تطهيراً لا يترك شيئًا من خبائة وقباحة وقدورة وظلمة...

Završetak (l. 41b):

آخره: ...وارفع بها ظلمة الإكراه المانعة عن إدراك حقائق الآيات... إنّك المحبّ المحبوب وإلهي المطلوب، يا مقلّب القلوب، ويا كاشف الكروب، أنت علاّم الغيوب، أنت ربّي وربّ كلّ شيئ، ستّار العيوب، غفّار الذّنوب، يا من لم يزل غفّاراً، برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

12. L. 42b-71a

لوامع الأنوار ـ شرح قصيده، خمريّة

LAWĀMI' AL-ANWĀR - ŠARḤ-I QAṢĪDA-I ḪAMRIYYA

Prijevod i komentar na perzijskom jeziku poznate kaside *Mīmiyya* (قصيده، ميميّه، خمريّه، فارضيّه). Kasidu mističnog sadržaja na arapskom jeziku, u mesnevi stihovima spjevao je ʻUmar b. ʻAlī b. al-Muršid b. ʻAlī al-Ḥamawī al-Miṣrī, Ibn al-Fāriḍ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine, a ovaj prijevod i komentar na perzijskom jeziku sačinio je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine.

Karatay p, 61; Ateş FME I, 585/10, 586/5, 588/5, 593/10, 594/4; Rieu CPM I, 808b; Blochet, 101, 2142; Ḥ. Ḫ. II, 1338; Köprülü I, 732/2.

Početak (l. 42b):

أوله: سبحانه من جميل ليس لوجهه نقاب إلاّ النّور، ولا لجماله حجاب إلاّ الظّهور، رباعيه..

ای كشته نهان زغايت پيداني　　عين همه عالمي زپس بكتابي...

أمّا بعد، اين ورقي چندست در شرح الفاظ وعبارات وكشف رموز واشارات قصيده، ميميّه، خمريّه، فارضيّه قدّس الله سرّ ناظرها در وصف راح محبّت...

Završetak (l. 71a):

آخره:　　رباعيه

...بي دعوى فضل جامي ولاف فقير　　در سلك بيان كشيد اين عقد كهر
وآن لحظه كه شد تمام آورد بدر　　تاريخ مه وسال وي از شهر صفر

۸۸۲

13. L. 42b-45a (na marginama)

فوائد العقائد

FAWĀ'ID AL-'AQĀ'ID

Naslov djela i ime autora na listu 45a:

هذه رسالة مسمّاة بفوائد العقائد للشّيخ العلاّمة علاء الدّين السّمناني وهو من أفاضل المشايخ المتقدّمين بعد الأصحاب عليه رحمة العزيز الوهّاب البرّ التّوّاب

Djelo iz oblasti akaida. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnānī, ʻAlā'uddīn, Abū al-Makārim, rođen 659/1261., umro 736/1336. godine.

Kaḥḥāla II, 69; Ḥ. Ḫ. II, 1299.

Početak (l. 42b):

أوله: الحمد لله على إيجاده المكتونات من كتم العدم واصطفائه من بينهم بني آدم بالجود والكرم، وإرشاده إيّاهم على متابعة حبيبه الكريم محمّد المتكلّم بجوامع الكلم، المبعوث إلى سائر الأمم، صلوات الله عليه وسلامه وعلى آله وأصحابه المختارين بين أهل العلم، وعلى التّابعين لهم بإحسان إلى يوم العرض الأعظم، وبعد، فاعلم أيّها المستكشف عن الاعتقاد لا يخلو إمّا أن يكون متمكّنًا، فإن كان متمكّنًا فلا يخلو إمّا أن يكون المعتقد مطابقًا لما تمكّن في الاعتقاد أو غير مطابق قيو الجهل...

Završetak ovdje (l. 45a):

آخره: ...والله تعالى أبدع الأمّهات وقدّرها، وأظهر المتولّدات ودبّرها، وسوّى قالب الإنسان وصوّره، ونفخ فيه من روحه، وجعل له السّمع والبصر والفؤاد ليشكره، وأرسل الرّسول إليه، وأنزل معه الكتاب والميزان والحديد... والتّوجّه لا ينفع إلاّ بعد تصقيل القلب وتصقيل القلب لا يحصل إلاّ بمراعات الشّروط الثّلاثه وهي السّياسه والطّهارة والعبادة والجمع بين الظّاهر والباطن فيها، وهذه الشّروط مسمّاة ومترجمة بفوائد العقائد.

14. L. 45b-49b (na marginama)

العجالة في التّوجّه الأتمّ

AL-'UĞĀLA FĪ AT-TAWAĞĞUH AL-ATAMM

Na početku naziv djela i pogrešno ime autora crvenim slovima:

رساله، مرشديّه، حضرت شيخ صدر الدّين القنوي عليه رحمة الباري

Isto kao pod br. 7580/2.

Završetak ovdje (l. 49b):

آخره: ...وعرف سرّ غلبه الله على أمره في مرتبة الأرواح مع الطّبائع وفي مرتبة الأخلاق والصّفات المحمودة مع المذمومة ومغلوبيّة الأرواح الإنسانيّة تحت أحكام الأمزجة الطّبيعيّة أولاً مع مغلوبيّتها ومفعوليّة سائر الأرواح العلويّة المقدّسة آخرا تحت أحكام الأسماء والصّفات الإلهيّة واستهلاك جملة الكون تحت السّطوة الذّاتيّة الإلهيّة، ويعرف أيضًا علومًا مندرجة في هذه الكلمات غير ما ذكرنا ويطول ذكر أنواعها، فكيف تعيينها وبيانها. فافهم، **والله يقول الحقّ ويهدي من يشاء إلى صراط مستقيم** (تمّت الرّسالة المنسوبة إلى ملك المشايخ الهداة إلى الصّراط السّويّ الشّيخ صدر الدّين القنوي المسمّاة بالرّسالة المرشديّة).

15. L. 50a-51b (na marginama)

رسالة الشّيخ أحمد الغزالي إلى عين القضاة الهمداني

RISĀLA AŠ-ŠAYḪ AḤMAD AL-ĠAZĀLĪ
ILĀ ʻAYN AL-QUḌĀT AL-HAMADĀNĪ

Naslov na početku crvenim slovima:

هذه رسالة للشّيخ الإمام أحمد الغزالي إلى عين القضاة الهمداني رحمة الله عليهما

Poslanica koju je napisao Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī, al-Ġazālī, Šihābuddīn, Abū al-Fatḥ umro 520/1126. godine i poslao svome suvremeniku ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. al-Ḥasan-u al-Mayānğī-ju, poznatijem pod nadimkom ʻAyn al-Quḍāt al-Hamadānī, umro 525/1131. godinī.

Kaḥḥāla II, 147.

Početak (l. 50a):

أوّله: قال الله تبارك وتعالى: **إنّ هذه تذكرة فمن شاء اتّخذ إلى ربّه سبيلاً**، إعلم أنّ علامة اعراض الله عن العبد اشتغاله بما لا يعنيه، ومن جاوز الأربعين ولم يغلب خيرُه شرَّه، فليتجهّز إلى النّار...

Završetak (l. 51b):

آخره: ...حقّ سبحانه وتعالى توفيق رفيق كرداند وسعادت ساعد وبضاعت ايمان از اضاعت مأمون وطاعت از ريا وسمعه بيرون بمنّه وفضله، ونعوذ بالله من الأذن لا يسمع وقلب لا يخشع وعلم لا ينفع، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين، آمين يا ربّ العالمين. تمّ.

---

16. L. 71b-85a

شرح تائيّهء ابن الفارض

ŠARḤ-I TĀʼIYYA-I IBN AL-FĀRIḌ

Prijevod i komentar na perzijskom jeziku poznate kaside *Tāʼiyya* (قصيده، تائيّه، فارضيّه). Kasidu mističnog sadržaja na arapskom jeziku, u mesnevi stihovima spjevao je ʻUmar b. ʻAlī b. al-Muršid b. ʻAlī al-Ḥamawī al-Miṣrī, Ibn al-Fāriḍ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine, a ovaj prijevod i komentar na perzijskom jeziku sačinio je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine.

Karatay p, 680/XXVII i 681/XVII; Ateş FME I, 586/9, 586/5, 588/6, 593/11, 594/2.

Početak (l. 71b):

أوّله: پاكا خداوندي كه صفحات كائنات نامه، سپاس وستايش اوست، وصحيفه، مكوّنات نسخه، بخشش وبخشايش اوير زبان... أمّا بعد، نموده مى آيد كه چون درين فرصت اين كمينه، بي بضاعت را مطالعه قصيده، تائيّه، فارضيّه موسومه بنظم الدّرّ... وبقدر قوّت واستطاعت استفاده، معاني وحقائق از شروح عربي وفارسي آن دست...

Završetak (l. 85a):

آخره: رباعيّة

...هم آرزوى خاطر افكارتويي   هم غاية مقصود دل زارتويي
هر خسته دل اختياري باري كروست   مارا زميان همه مختار تويي

17. L. 85b-107b

شرح رباعيّات

ŠARH-I RUBĀʻIYYĀT

Komentar rubaija mističkog sadržaja. Napisao na perzijskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine.

Karatay p, 679/IV; Ateş FME I, 586/10, 588/13, 588/6, 593/6, 594/25, 606/4.

Početak (l. 85b):

أوّله: حمدا لإله هو بالحمد حقيق در بحر نوالش... پاكا يگانه كه... امّا بعد، نموده مى شود كه پس از انشاء نامه، نامي وافشاء اين صحيفه كرامي، رباعي چند در اثبات وحدت وجود ... سمت اتمام گرفته بود...

Završetak (l. 107b):

آخره: رباعيّة في الخاتمه

جامي كه نه مرد خانقاه است ونه دير   ني يا خير از وقفه نه آگاه زسير
هم فاتحه هم خاتمه اش جمله توبي   فافتح بالخير ربّ واختم بالخير

18. L. 108b-120b

لوائح جامي
LAWĀ'IḤ-I ǦĀMĪ

Isto kao br. 7566/10.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač, 1070/1659. godine (bilješka na istu 7b).

7594. R-5713

Zbirka (مجموع), 3

L. 30; 22 x 15,5 (14,5 x 8,5); 15-19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski.

1. L. 1b-28b

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف
BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Isto kao br. 7591.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الحمد للّه القادر العليم، الفاطر الحكيم، الجواد الكريم، الرّبّ الرّحيم، منزل الذكر الحكيم والقرآن العظيم على المبعوث بالدّين القويم... وبعده، فاعلم أنّ العلم أشرف منقبة وأجلّ مرتبة وأبهى مفخرة وأربح متجرة يتوسّل به إلى توحيد ربّ العالمين... **الفصل الأوّل** في رجوع الإنسان إلى وطنه الأصليّ...

Djelo se završava kolofonom (l. 28b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen 25. rebiul-ahira 1175/1761. godine:

تمّت الرّسالة الشّريفة بتوفيق ربّ العالمين... سنة ١١٧٥ في ٢٥ من ماه ر

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 28b-29a

رسالة في تعداد الكبائر بالرّوايات
RISĀLA FĪ TA'DĀD AL-KABĀ'IR BI AR-RIWĀYĀT

Naslov na listu 28b crvenim slovima: رسالة في تعداد الكبائر بالرّوايات

Kratka rasprava o velikim grijesima, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Rasprava je nepotpuna i na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 28b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ذكر في المضمرات في شرح القدوري أنّ رسول اللّه سئل من رجل: متى يعلم الرّجل بأنّه من أهل السّنّة والجماعة فقال ع م: إذا وجد في نفسه عشرة أشياء فهو على السّنّة والجماعة، أوّلها يصلّي (ال) صلوة الخمس بالجماعة ولا يذكر أحداً منه بمنقصه ولا يخرج على السّلطان...

Završetak ovdje (l. 29a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...سادسها النّفس المرضيّة كما قال اللّه تعالى: **رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً** ولها أيضاً سبعة خصال وهي: التّخلّق بأخلاق اللّه والتّقرّب إلى اللّه تعالى والتّفكّر في اللّه تعالى والتّلطّف على خلق اللّه تعالى...

3. L. 29b-30b

الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها
AR-RISĀLA AL-MUŠTAMILA 'ALĀ FAḌĪLA AL-'IMĀMA WA SUNANIHĀ WA BAYĀN TASWĪMIHĀ

Kratka rasprava o nošenju, boji i načinu motanja turbana. Napisao na arapskom jeziku, na osnovu hadisa, fetvi i raznih fikhskih djela, Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī, čija nam je biografija nepoznata.

Nametak IV, 2702/3; Köprülü III, 705/7.

Početak (l. 29b):

أوله: الحمد لله الذي كوّر عناصر وجودنا بحكمته، وشرّف رؤسنا بشرف قدوم خير بريّته، ونوّر قلوبنا بلوامع نور متابعته... وبعد، فيقول العبد المفتقر إلى الغنيّ الباري محمّد بن يحيى

البخاري... هذه **الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها** على سبيل الإنحصار والإقتصار مرويّة عن الثّقات الأخبار مستنبطة عن الكتب المعتبرة من الفتاوى والأحاديث والأخبار...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: والأحاديث الّتي تدلّ على إرساله بين الكتفين مخصوصة بالغزاة وقت الركوب وسلف العلماء، والكبراء، قدّس الله أرواحهم أعرف وأعلم منّا بالأحاديث ومعانيها ولنا متابعتهم على الحقيقة متابعة الكتاب والسّنّة ومتابعتهم على جميع الأمّة فريضة، وقال الله تعالى: **ياأيّها الّذين آمنوا أطيعوا الله وأطيعوا الرّسول وأولي الأمر منكم** الآية...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7595. R-8984

Zbirka (مجموع), 6

L. 68; 20,5 x 12,2 (15 x 7,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa, vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-36a

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف

BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Isto kao br. 7591.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله القادر العليم، الفاطر الحكيم، الجواد الكريم، الرّبّ الرّحيم، منزل الذكر الحكيم والقرآن العظيم على المبعوث بالدّين القويم... وبعده، فاعلم أنّ العلم أشرف منقبة وأجلّ مرتبة

وأبهى مفخرة وأربح متجرة يتوسّل به إلى توحيد ربّ العالمين... **الفصل الأوّل في رجوع الإنسان إلى وطنه الأصليّ**...

Na listovima 37b-39 nekoliko fragmenata na arapskom i turskom jeziku iz raznih djela u kojima se govori o stepenima duše (مراتب النّفس) i Božijim atributima (صفات الله).

2. L. 39b-49b

رسالة عيسى أفندي بن الشّيخ مصلح الدّين أفندي

RISĀLA 'ĪSĀ-EFENDĪ B. AŠ-ŠAYḪ MUṢLIḤUDDĪN-EFENDĪ

Naslov na početku crvenim slovima:

رسالة عيسى أفندي بن الشّيخ مصلح الدّين أفندي رحمهما الله تعالى رحمةً واسعةً

Rasprava na arapskom jeziku iz oblasti tesavvufa. Prema završetku, sabrao iz više poznatih tesavvufskih djela (الإحياء - العوارف - وموعظة الواعظين وغيرها) 'Īsā b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 39b):

أوّله: الحمد لله المنزّه عن إشارة الأوهام، المقدّس بصفاته عن إدراك العقول والأفهام، الحكيم الّذي أنزل القرآن شفاءً للأرواح والأبدان، العليم الّذي خلق الإنسان (و) علّمه البيان... أيّها المؤمنون المسترشدون، نسأل الله أن يجعلنا من أمّة حبيبه محمّد المصطفى خالصًا في شريعته، ويحفظنا من الضّالّين المضلّين الملحدين...

Završetak (l. 49b):

آخره: ...فيهذا الزّمان ممّا استعاذ السّلف الصّالحون من الإدراك، فالخلاص منهم بالكتاب والسّنّة حتّى يكون العاقبة خيرًا، وأنا الفقير العبد الضّعيف... عيسى بن الشّيخ مصلح الدّين حرّرت هذه الأوراق مستعينًا من ربّ العالمين، آخذًا من كتب المعتبرة كالإحياء، والعوارف وموعظة الواعظين وغيرها مع ضمّ ما لاح لبالي حتّى ينتفع الصّادقين وتكون سببًا لدعاء الخير... لعلّ الله يرحم ويغفر لي بسبب رجاء المقتصدين بحرمة سيّد المرسلين، آمين ياربّ العالمين.

3. L. 50b-52b

الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسويمها

AR-RISĀLA AL-MUŠTAMILA 'ALĀ FAḌĪLA AL-'IMĀMA WA SUNANIHĀ WA BAYĀN TASWĪMIHĀ

Isto kao pod br. 7594/3.

Završetak ovdje (l. 52b):

آخره: وذكر في فتاوى الحجّة أنّ التّسويم على ستّة أنواع: للقاضي خمس وثلاثين إصبعًا وللخطيب إحدى وعشرين إصبعًا وللعلماء عشرون إصبعًا وللعوامّ سبع أصابع... فعلم من هذه الرّوايات أنّ أقلّ المرتبة في أداء السّنّة التّسويم قدر قبضة وما هو أقلّ من قبضة لا يؤدّي السّنّة، والله تعالى أعلم بالصّواب.

4. L. 53b-55a

رسالة في القصاص واستيفاء الحقوق يومَ الجزاء
RISĀLA FĪ AL-QIṢĀṢ WA ISTĪFĀ' AL-ḤUQŪQ YAWM AL-ĞAZĀ'

Kratka rasprava o odmazdi (القصاص) i poravnanju računa na Sudnjem danu. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī, umro 1116/1704. godine. Neki izvori (*Kaḥḥāla IX, 271* i *A. M. II, 265*), pogrešno navode godinu autorove smrti, 1010/1601. Kako se iz završetka vidi, autor je djelo završio u petak, 2. šabana 1103/1692. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 216; Brockelmann G II, 437/28 i S II, 648-649; A. M. II, 265

Početak (l. 53b):

أوله: الحمد لله على عباده الّذين اصطفى، إعلم أنّه اتّفق العلماء على ثبوت القصاص واستيفاء الحقوق يوم الجزاء حتّى عدّوه من العقائد الإسلاميّة وادّعوه في الكتب الكلاميّة على أنّ مطالب الحقوق غير الماليّة هو المظلوم واختلفوا في مطالب الحقّ المالي...

Završetak (l. 55a):

آخره: ...عصمنا الله تعالى عن الزّيغ والضّلال ووفّقنا لما يزلف لديه ويقرّب إليه... والحمد لله ربّ العالمين. تجزت هذه الرّسالة على يد العبد العاصي المذنب القاضي... محمّد بن حمزة عفى عنهما الملك ربّ العزّة، ضحى يوم الجمعة ثاني شعبان سنة ثلث ومائة وألف.

5. L. 56a-62b

الطّريقة المحمّديّة
AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Fragment iz zbirke pouka i propovijedi iz Kur'ana i hadisa, prožete sufijskim učenjem. Zbirku je na arapskom jeziku napisao Muḥammad b. Pīr ʿAlī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine. Zbirka je prvi put štampano u Istanbulu 1261/1845. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; aẓ-Ẓahiriyya (at-taṣawwuf) II, 1373-1379, str. 274-278; Ḥ. Ḫ. II, 1111; Şeşen (Kibris), 514, str. 293-294; Dobrača I, 436; Fajić III, 2164-2170; Zürich-Sarajevo II, 752-755; Köprülü II, 133 i III, 179; Brockelmann G II, 441/15 i S II, 655; Sarkīs I, 611.

Početak ovdje (l. 56a):

أوله: الإيمان والإسلام واحد هو تصديق النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم في جميع ما علم بالضّرورة... فلا يزيد ولا ينقص ويصحّ أن يقول من وجد فيه: أنا مؤمن حقًّا ولا ينبغي أن يقول: أنا مؤمن إن شاء الله تعالى، والإيمان بهذا المعنى مخلوق كسبيّ، وأمّا بمعنى هداية الرّبّ تعالى لعبده إلى معرفته فغير مخلوق...

Završetak ovdje (l. 62a-62b):

آخره: ...وأمّا كيفيّة خروج التّائب عن تبعات الذّنوب والمظالم، فقد بيّنّاها في جلاء القلوب... ولكن يقول: أستغفر الله وأسأله التّوبة لأنّه وعد الله بترك الذّنوب. قال الطّحاوي: والصّحيح جوازه لقوله عليه السّلام: ما من إنسان يكون في مجلس فيقول حين يريد أن يقوم: سبحانك اللّهمّ وبحمدك لا إله إلاّ أنت، أستغفرك وأتوب إليك إلاّ غفر له في ذلك المجلس.

6. L. 63a-65b

رسالة في أحكام الشّهيد
RISĀLA FĪ AḤKĀM AŠ-ŠAHĪD

Kratka rasprava o propisima oko ukopa mučenika (الشّهيد) poginulog na Božijem putu. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī, umro 1116/1704. godine. Neki izvori (*Kaḥḥāla IX, 271* i *A. M. II, 265*), pogrešno navode godinu autorove smrti, 1010/1601. Kako se iz završetka vidi, autor je raspravu završio u ponedjeljak, 11. rebiul-evvela 1108/1696. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; Brockelmann G II, 437/20.

Početak (l. 63a):

أوله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى، اعلم أنّ الشّهيد نوعان حكميّ شُرِعَ له نوع من الأحكام الدّنيويّة يختصّ به من سائر الموتى كعدم غسله ودفنه في ثيابه الّتي قتل فيها وكانت من جنس الكفن وطهارة دمه وهو مسلم مكلّف طاهر عن الجنابة والحيض والنّفاس مقتول ظلمًا بأيّ آلة قتل...

Završetak (l. 65b):

آخره: ...وفيه أيضًا عن المدايني أنّ إبراهيم وجماعة من الأنبياء عليهم الصّلوة والسّلام ماتوا فجأة وكنا صالحون... تجزت الرّسالة على يد العبد المذنب... محمّد بن حمزة عفى عنهما الملك

العافي وأثابهما من جنّة الخلد الخطّ الوافي يوم الإثنين حادي عشر أوّل اربعين (أوّل ربيعين) المنتظم في سلك سنة ثمانية ومائة وألف.

Na listovima 65b-67a nekoliko fragmenata o šehidu, preuzetih iz raznih fikhskih djela (الكافي - درر الحكّام - شرح المشارق - شرح شرعة الإسلام- شرح الكنز)

Cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač. Nema podataka o mjestu ni datumu prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7596. R-8948

الأوراد البهائيّة
AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Naslov na početku crvenim slovima: هذا اورادي شيخ پير محمّد بها ء الدّين

Zbirka izabranih kur'anskih i hadiskih dova za razne prilike. Sastavio na arapskom jeziku poznati šejh nakšibendijskog reda Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, koji je tvrdio da ga je ovim dovama u snu podučio poslanik Muhammed. Otuda su, u sufijskim krugovima, ove dove bile veoma popularne i često komentarisane. Zbirka dova je štampana u Damasku 1352/1933. godine.

Kaḥḥāla VIII, 271-272; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2154, str. 114-115; Ḥ. Ḫ. I, 200-201; A. M. II, 173.

Početak (l. 1b):

أوله: اللّهُمَّ أَنْتَ المَلِكُ الحَيُّ الحَقُّ المُبِينُ الذي لا إلهَ إلاّ أنْتَ ربّي، لا إلهَ إلاّ أنْتَ خَلَقْتَنِي وَأنَا عَبْدُكَ وَأنَا عَلى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَاصَنَعْتُ...

Završetak (l. 20a):

آخره: ...اللّهُمَّ إيمَانًا بِكَ وَتَصْدِيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ وَاتّبَاعًا لِسُنّةِ نَبِيّكَ مُحَمّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، اللّهُمَّ إنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الكُفْرِ وَالفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ القَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ المَحْيَا وَالمَمَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

L. 20; 15 x 10 (9,3 x 4,5); 11 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na naslovnom listu tekst uokviren crvenom linijom. Na prva dva lista ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Teufik-ef. Varenikovića iz Travnika (poklon).

7597. R-4492

شرح الأوراد البهائيّة
ŠARḤ AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Komentar na zbirku izabranih kur'anskih i hadiskih dova, poznatu pod nazivom الأوراد البهائيّة (br. 7596). Zbirku je na arapskom jeziku sastavio poznati šejh nakšibendijskog reda Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, a ovaj komentar na nju na arapskom jeziku napisao je Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adanawī al-Ḥanafī, koji je živio u 12/18. stoljeću.

Şeşen, br. 562, str. 313.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لوليّه والصّلوة على نبيّه محمّد وآله ما انتفع من نواله، أمّا بعد، فيقول العبد الفقير إلى عفو ربّه القدير مصطفى بن إبراهيم الأدني الحنفي عامله الله بلطفه الجلي والخفي: قد أشار إليّ بعض الأحباب، بل ألحّ عليّ بعض أولي الألباب على أن نجعل على الإختصار شرحًا لائقًا للأنظار لأوراد محمّد البهائي... فأجبت إلى حسن سؤاله حذرًا عن انكسار زجاج باله، فشرحت على ما وعدت متوكّلاً على الله في إتمام ما شرحت وهو حسبي ونعم الوكيل...

Završetak (l. 45a):

آخره: ...وسلام اى تسليم التّعظيم **من ربٍّ رحيم** أو سلام كثير منّا أو ثناء حسن من جانبنا، كذلك في شرح الشّمائل لعلي القاري **على المرسلين** بالأصالة **وعلى أتباعهم** بالتّبعيّة، **والحمد** اى الثّناء الحسن **لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لولا أن هدانا الله** على نصرهم وهلاك الكافرين أو على جميع النّعماء، **ربِّ العالمين** اى مالكهم وخالقهم ومصلح أمورهم ومعطي حاجاتهم ومجيب دعوتهم، وختم به الدّعاء لأنّه قيل هو أفضل صيغ الحمد لافتتاح القرآن به، كذا في شرح المشكاة، ولهذا قال العلماء: مستحبّ أن يختم الدّعاء بهذه الآية.

L. 45; 17,2 x 12 (12,5 x 6,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom.

Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Na kraju djela (l. 45b) bilješka da je njegov prijepis završio Darwīš Ḥusayn Ḥayātī, 21. ševvala 1293/1876. godine:

تمّ هذا الشّرح للأوراد بعناية الله الغفور لذنوب العباد، كتبه درويش حسين حياتي المنتسب إلى الشّيخ العارف الكامل أعني به السيّد الشّيخ محمّد صدقي النّقشبندي قدّس سرّه في ٢١ شوّال المكرّم سنة ١٢٩٣

Na listu 1a bilješka na arapskom jeziku da je rukopis iz kolekcije Sayfuddīn Fahmī b. ʻAlī Kamūrā-zāde iz Sarajeva:

من كتب سيف الدّين فهمي بن علي كمورا زاده من سراى بوسنه

Ispod bilješke otisnuta dva pečata sa imenom spomenutog vlasnika.

7598. R-6929

نزهة الأرواح وبهجة الأشباح
NUZHA AL-ARWĀḤ WA BAHĞA AL-AŠBĀḤ

Naslov djela na listu 1a: هذا كتاب نزهة الأرواح وبهجة الأشباح, a na prvoj korici i donjem prerezu listova samo نزهة الأرواح

Zbirka savjeta i uputa u vezi sa bračnim odnosom supružnika. Zbirka je prožeta mnoštvom kur'anskih ajeta, hadisa, mudrih izreka i primjera iz života istaknutih islamskih ličnosti sklonih isposništvu i misticizmu. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. ʻAlī b. Ismāʻīl al-Anṣārī al-Ḫazraǧī al-Bahnasī aš-Šāfiʻī, Šarafuddīn, rođen 736/1336., umro 800/1398. godine. Djelo je veoma rijetko i, prema nama dostupnim izvorima, samo još jedan njegov primjerak nalazi se u Balikesiru u Turskoj (*Šešen, al-Maḫṭūṭāt al-ʻarabiyyāt al-nādira fī maktabāt Türkiye, br. 963, str. 521*).

Şeşen, an-Nādira 963, str. 521; Kaḥḥāla X, 153; Brockelmann G II, 93 i S II, 109.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحَمْدُ للهِ الّذي فَضّلَنا عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ وَأَسْبَغَ عَلَيْنَا مِنْ نِعَمِهِ مَا جَلَّ وَدَقَّ... وَبَعْدُ، فَإِنَّ اللهَ بِلَطِيفِ حِكْمَتِهِ جَعَلَ بَيْنَ الزَّوْجَيْنِ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً لِحِفْظِ الوُجُودِ وَبَقَاءِ النَّسْلِ المَقْصُودِ، فَرَأَيْتُ أَنْ أَجْمَعَ مَا يُسْتَحْسَنُ مِنْ آدَابِ النِّسَاءِ وَالرِّجَالِ عِنْدَ الوِصَالِ وَالإِنْفِصَالِ وَمَا يَنْبَغِي مِنَ المَلَاحَةِ وَالجَمَالِ عَلَى طَرِيقِ الإِجْمَالِ وَمَا فِي الجِمَاعِ مِنَ المَنَافِعِ وَالمَضَارِّ فِي الإِقْلَالِ وَالإِكْثَارِ...

Završetak (l. 78b-79a):

آخره: ...وَقَدْ سُئِلَ الشَّافِعِيُّ عَنْهُ فَقَالَ: لَا خَيْرَ فِيهِ حِينَئِذٍ، وَالجُمْهُورُ عَلَى أَنَّ عَلَيْهَا رَفْعَ تَحَدِّيهَا وَالتَّحَرُّكَ لَهُ إِنْ طَلَبَهُ لِمَرَضٍ أَوْ هَرَمٍ وَلَوْ يَوَقَّفَ التَّمَتُّعُ بِهَا عَلَى اسْتِلْقَائِهَا لِمَرَضٍ اضْطَرَّهُ لِلاسْتِلْقَاءِ، وَجَبَ عَلَيْهَا الاسْتِلْقَاءُ. وَاللهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ. تَمَّ الكِتَابُ المُبَارَكُ بِحَمْدِ اللهِ وَعَوْنِهِ.

L. 79; 20,5 x 15,5 (15 x 11,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan i dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu niti godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na kraju djela (l. 79a) bilješka sa ličnim pečatom da je ovaj primjerak uvakufio Elčī Ibrāhīm-paša, tadašnji namjesnik Bosne:

وقفت هذه النّسخة لله العليّ الأعلى وأنا الحقير ايلچي إبراهيم پاشا محافظ بوسنه حالا

Iz Odbora IZ Travnik.

7599. R-380

مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق
MAŠĀRIʻ AL-AŠWĀQ ILĀ MAṢĀRIʻ AL-ʻUŠŠĀQ

Na listu 1a naslov djela i ime autora:

كتاب الجهاد المعروف بمشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق... للإمام العالم العلاّمة المجاهد في سبيل الله تعالى محي الدّين النّحاس

Djelo o borbi na Božijem putu (الجهاد) i čuvanju granica islamske države od napada neprijatelja (المرابطة), protkano sufijskim učenjem o iskrenosti (الإخلاص), pobožnosti (العبادة) i isposništvu (الزّهد), te poučnim pričama o junaštvu i ratnim pohodima (القصص والغزوات). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqi ad-Dimyāṭī, Ibn an-Nuḥās, umro 814/1411. godine. Djelo je podijeljeno na 33 poglavlja (باب) i zaključak (الخاتمة). Prvi put je štampano u Bulāku u Egiptu, 1242/1826. godine.

Kaḥḥāla I, 142-143; Ḥ. Ḫ. II, 1686; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1838, str. 664-65; Flügel II, 1414, str. 481; A. M. I, 119; Sarkīs II, str. 1848; Karatay a II, 2994, str. 242; Brockelmann G II, 76 i S II, 83.

Početak (l. 1b):

أوله: أحمدك اللّهمّ ربّي وأسألك أعلى رتب الشّهادة، وأشهد أن لا إله إلاّ أنت وأستودعك هذه الشّهادة وأستغفرك لما تعلمه عنّي وأنت عالم الغيب والشّهادة... أمّا بعد، فمن المعلوم أنّ الخلق كلّهم ملك لله وعبيد وأنّ الله تعالى يفعل في ملكه وملكوته ما يريد، **لا يسأل عمّا يفعل وهم يسئلون...**

Završetak (l. 197a):

آخره: ...فلا تنكر أيّها الأخ ما بنا من فساد الأحوال وما إليه أمرنا من النّقص آل بعد الكمال، إذ تركنا من الدّين شريعته العظمى... ولا نرى مندوحه عن الإجتهاد في طول الآمال وكثرة الأحوال... ربّ فلا تجعل ما ألّفته قرائحنا مردوداً إلينا بالطّرد والإبعاد وما سطرته أناملنا شهيداً علينا يوم يقوم الأشهاد، وارزقنا شهادةً ننال بها أعلى رتب الزّلفى لديك...اللّهمّ وصلّ أفضل صلوة وأكملها... وسلّم تسليماً كثيراً دائمًا أبداً. آخر كتاب **مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق.**

L. 200; 26 x 17,7 (20 x 11,5); 29 redaka. *Nasḫ*, čitljiv, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, bijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Tekst uokviren sa po dvije linije crvene boje. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis u tuđini, daleko od svoje porodice i prijatelja, na otoku Rodos, završio Ḥabīb b. al-Qāḍī ʻĪsā, poznat pod nadimkom Ibn as-Suyūfī, u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca safera 962/1554. godine:

وكان الفراغ من كتابة هذا الكتاب المبارك نهار الخميس المبارك في أواسط شهر سفر (صفر) من شهور سنة إثنى وستّين وتسعمائة هجريّة على صاحبها أفضل الصّلاة والسّلام وأكمل التّحيّة بتحرير قلم العبد الفقير... حبيب بن القاضي عيسى المشهور بابن السّيوفي في الغربى المقيم يوم تاريخه في دار الفتح رودوس، أفرج الله همّه وكشف غمّه وجمع شمله في أوطانه مع أهله وأصحابه وإخوانه.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a i 199b).

7600. R-1715

Zbirka (مجموع), 7

L. 158; 21 x 14 (14,5 x 7,5); 9 i 17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prvi list otkinut i zagubljen. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 2a-6b

الوصايا القدسيّة

AL-WAṢĀYĀ AL-QUDSIYYA

Zbirka savjeta i uputa protkanih sufijskim učenjem, koje je autor ostavio svojoj djeci i prijateljima. Napisao na arapskom jeziku Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫawāfī al-Ḫorāsānī, Zaynuddīn, rođen 757/1356., umro 838/1435. godine. Autor je, kako na kraju stoji, zbirku završio u prvoj dekadi mjeseca džumadel-ula 825/1422. godine u Jerusalimu (القدس الشّريف).

Kaḥḥāla XI, 214; Ahlwardt II, 3023; Ḥ. Ḫ. 2012; Brockelmann G II, 206; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2187, str. 142 i 2192-2198, str.146-150.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 2a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وإن رأى أنّه مات أو حمّله أحمالاً ثقالاً يمشّيه دلّ على غلبته على الشّهوة ويرى الشّهوة البطنيّة في صورة الغنم، كذلك في غالبيّتها ومغلوبيّتها، ويرى القوّة الغضبيّة في صورة الكلب الأسود أو الذّئب أو النّار المشتعلة بجمرات... ويرى الحرص في صورة النّمل كبارها إذا كانت قويّةً ومؤذية وصغارها كذلك...

Završetak (l. 6a-6b):

آخره: ...واعمل أنت على التّرتيب، فإنّي ما كتبت على التّبويب وأنت شاهدت حالي وتوزّع بالي، أسأل الله توفيق العمل بمقتضاها لي ولكم ولجميع الطّالبين بحرمة سيّد المرسلين، صلّى الله عليه وعلى آله وصحبه وعترته الأجمعين... وتحرّرت هذه الوصايا على يد العبد الفقير... أبي بكر بن محمّد بن محمّد بن علي المدعوّ بزين الخوافي... بالقدس الشّريف زادها الله شرفًا بمجاورتها ورزقنا العود إليها وملازمتها في أوائل جمادى الأولى لسنة خمس وعشرين وثمانمائة.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1005/1597. godine:

وقد وقع الفراغ في أوائل ذي الحجّة سنة خمس وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 7a-9a

الأوراد الزّينيّة

AL-AWRĀD AZ-ZAYNIYYA

Zbirka izabranih dova koje se uče poslije sabah-namaza i u drugim prilikama. Sastavio na arapskom jeziku Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫawāfī al-Ḫorāsānī, Zaynuddīn, rođen 757/1356., umro 838/1435. godine.

Kaḥḥāla XI, 214; Ḥ. Ḫ. I, 200; Brockelmann G II, 206 i S II, 285; Karatay a III, 5463, str. 261-262.

Početak (l. 7a):

أوله: هذه أوراد الشّيخ زين الدّين الخوافي رحمه الله عقبَ صلوة الفجر وغيرها، أستغفر اللهَ ثلاثًا، اللّهمّ إنّا نقدّم إليك بين يدى كلّ نفس وخطرة ولمحة ولحظة وطرفة يطوف بها أهل السّماوات وأهل الأرض وكلّ شيء هو في علمك كائن أو قد كان، نقدّم إليك بين يدى ذلك كلّه بعدد ذلك كلّه وكلّما ذكرك الذّاكرون وكلّما غفل عن ذكرك الغافلون... ثمّ سبحان الله ثلاثًا وثلاثين والحمد لله مثلها والله أكبر مثلها...

Završetak (l. 9a):

آخره: ...اللّهمّ اغفر لنا ولوالدينا ولمشايخنا ولأساتذنا ولإخواننا ولأصحابنا ولأصحاب الحقوق علينا ولمن وصّانا الدّعاء، وللمسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات الأحيا، منهم والأموات وصلّ وسلّم بجلالك على أشرف المرسلين محمّد خاتم النّبيّين وآله وصحبه أجمعين. **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.**

3. L. 9b-11b

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

Kasida iz islamske dogmatike. Napisao na arapskom jeziku ʻAlī b. ʻUṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine. Kasida je poznata i pod imenom: القصيدة اللاّميّة في التّوحيد

Kaḥḥāla VII, 148; Ḥ. Ḫ. II, 1349; Ahlwardt II, 2407-2424; al-Ġubūrī II, 2739-2741, str. 106; Zürich I, 136; Trako-Gazić, 495, Dobrača I, 115/3, str. 67; ar-Riyāḍ V, str. 174; Bratislava, 115-116, str. 117-118; Jahić VI, 4132/4 i VIII, 5245/3; Popara-Fajić VII, 4605/2; Sarkīs I, 499; A. M. I, 700; Nametak IV/4.

Početak (l. 9b):

أوّله: يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي
إله الخلق مولانا قديم وموصوف بأوصاف الكمال

Završetak ovdje (l. 11b):

آخر الموجود: لعلّ الله يعفوه بفضل ويعطيه السّعادة في المآل
وانّ الحقّ أدعو كلّ وقت لمن بالخير يومًا دعا لي

4. L. 12b-26b

الكتاب في العبادات والعلم والمعاملات لمجهول

AL-KITĀB FĪ AL-ʻIBĀDĀT WA AL-ʻILM WA AL-MUʻĀMALAT LI MAĠHŪL

Kraće djelo s područja fikha, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu se govori o obredoslovlju (في العبادات), znanju (في العلم) i poslovanju (في المعاملات). Moguće je da je ovo poglavlje iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 12b):

أوّله: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله،** والصّلوة على خير خلقه محمّد وآله وصحبه وسلّم. إعلم أنّ هذا الكتاب يشتمل على أربعة أقسام: الأوّل في العبادات والعبادة طاعة من يستحقّ لذاته أن يطاع، والطّاعة موافقة للأمر وهو طلب الفعل على سبيل الإستعلاء، وفي هذا القسم عشرة فصول...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 26b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**في الحلال والحرام** قال عليه الصّلوة والسّلام: طلب الحلال فريضة على كلّ مسلم وقال أيضًا: العبادة عشرة أجزاء، تسعة منها طلب الحلال. وقال عليه الصّلوة والسّلام: من أكل الحلال أربعين يومًا نوّر الله قلبه وأجرى ينابيع الحكمة من قلبه... وقال: من لم يبال من أين اكتسب المال لم يبال الله تعالى من أين يُدخله النّار...

5. L. 27b-32a

وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف

WAṢIYYA AL-IMĀM AL-A'ẒAM ABŪ ḤANĪFA LI ABŪ YŪSUF

Oporuka imama Nu'mān b. Ṯābit-a, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine, svome učeniku Abū Yūsuf-u. Oporuka sadrži savjete i upute o lijepom ophođenju sa ljudima.

Dobrača II, 1436/3; Kairo I, 375.

Početak (l. 27b):

أوله: وصيّة الإمام الأعظم لأبي يوسف بعد أن ظهر له الرّشد وحسن السّيرة والإقبال على النّاس، فقال: يا يعقوب: وقّر السّلطان وعظّم منزلته، وإيّاك والكذب بين يديه والدّخول عليه في كلّ وقت ما لم يدعك لحاجة علمته، فإنّك إذا كثرت إليه الإختلاف يتهاون بك وضعفت عنده منزلتك... فإنّ السّلطان لا يرى لأحد ما يرى لنفسه. وإيّاك وكثرة الكلام بين يديه فإنّه يأخذ عليك ما قلته ليرى لنفسه بين يدى حاشيته أنّه أعلم منك وأنّه يخطئك فتصغر في عين قوم...

Završetak (l. 32a):

آخره: ...ولا تنس من صالح دعائك واقبل هذه الموعظة منّي، وإنّما أوصيك لمصلحتك ومصلحة المسلمين، انتهى.

6. L. 33b-90a

الشّافية في الصّرف

AŠ-ŠĀFIYA FĪ AṢ-ṢARF

Djelo iz morfologije arapskog jezika. Napisao na arapskom jeziku 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī, poznat još i pod nadimcima: Ǧamāluddīn, Abū 'Amr i Ibn al-Ḥāǧib, rođen u Gornjem Egiptu 570/1174., umro u Aleksandriji 646/1249. godine.

Kaḫḫāla VI, 265-266; Ḥ. Ḫ. II, 1020; Ahlwardt VI, 6600; Jahić VI, 3723/6 i VIII, 4789/8; Bratislava 329, str. 242; Brockelmann G I, 305 i S I, 535; aẓ-Ẓāhiriyya LBAS, 480; Köprülü II, 1414/3.

Početak (l. 33b):

أوله: **الحمد لله ربّ العالمين**، وصلّى الله على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين، وعلى آله وصحبه أجمعين. وبعد، فقد سألني من لا يَسَعُني مضايقتُه ولا يوافقُني مخالفتُه أن أُلحِقَ بمقدّمتي في الإعراب مقدّمةً في التّصريف على نحوها... فأجبته سائلاً متضرّعًا أن ينفع بها كما بأختها والله الموفّق، التّصريف علم بأصول يعرف بها أحوال أبنية الكلم الّتي ليست بإعراب...

Završetak (l. 90a):

آخره: ...وإن جُهِلَ فإن أُمِيلَتْ فالياء، نحو متى وإلاّ فالألف، وإنّما كتبوا لدى بالياء لقولهم لديك وكلا يكتب على الوجهين لاحتماله، وأمّا الحروف فلم يكتب منها بالياء، غير بَلَى وإلَى وعَلَى وحَتَّى.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (l. 90a) da je njegov prijepis završen 1053/1643. godine:

تمّت الأوراق بالكتابة إلى النّهاية بقدرة الخلاّق والعناية... لسنة ثلث وخمسين وألف، والحمد لله على التّمام، والصّلوة والسّلام على رسوله محمّد وآله أجمعين.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

7. L. 91b-158a

شرح الأنموذج في النّحو

ŠARḤ AL-UNMŪḎAĞ FĪ AN-NAḤW

Komentar na djelo الأنموذج في النّحو s područja sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo na arapskom jeziku (Jahić VI, 3697/2) napisao je Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ǧārullāh, rođen 467/1075., umro 538/1144. godine, a ovaj komentar Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, poznat još i pod nadimcima Ġanī-zāde i Ǧamāluddīn, oko čije se godine smrti izvori ne slažu.

Kaḫḫāla X, 178; Ḥ. Ḫ. I, 185; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, 275; Dobrača II, 848/2; Jahić VI, 3725-3734; Köprülü I, 733/3 i II, 334/5; A. M. II/275.

Početak (l. 91b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل العربيّة مفتاح البيان، وصيّرها آلةً بها يحترز عن الخطأ في اللّسان... أمّا بعد، يقول العالم العامل العابد الفاضل... جمال الملّة والدّين محمّد بن عبد الغني الأردبيلي... لمّا رأيت مختصر الإمام الهمام علاّمة العالم، أستاذ بني آدم جار الله قدّس الله روحه، أعني أنموذجه في النّحو قليل اللّفظ كثير المعنى، صغير الحجم عزيز الفحوى مرغوبًا للمبتدئين وغيرهم مطلوبًا للسّالكين ولم يكن له شرح يليق قاصده ويلقي إليه مقاصده... والتزمت أن أكتب ألفاظ المتن بتمامها من أوّل كتابة الشّرح إلى إتمامها...

Završetak (l. 158a):

آخره: ...والمؤمّل ممّن يعثر على خلل فيه أن يصلحه بكرمه ويعصمني من لؤمته... والتّصنيف لا يوجد اللّطيف منه في الثّبات... وإنّي سبب فيه لمن ابتلى بترجمة الأضداد عصمنا الله من شرورهم وردّ إليهم بفضله كيد نحورهم. تمّت.

Uvakufio hadži Memiš-aga Kasumagić (Vidi bilješku vakifa na prvom zaštitnom listu sa natpisom, krupnim slovima الوقف الحاجّ ممش اغا i njegov veliki okrugli pečat na listovima 2a, 33a, 34a, 86a, 112a i 158a, iz 1284/1867. godine, na kome se može pročitati وقف ممش اغا قاسم اغا زاده ١٢٨٤).

7601. R-2597

Zbirka (مجموع), 34

L. 155; 21,5 x 15 (12,5 x 7,5); 14-20 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-13b

مصباح الأنس بين المعقول والمشهود
في شرح مفتاح غيب الجمع والوجود
MIṢBĀḤ AL-UNS BAYNA AL-MA'QŪL WA AL-MAŠHŪD
FĪ ŠARḤ MIFTĀḤ ĠAYB AL-ĞAM' WA AL-WUĞŪD

Komentar na djelo مفتاح غيب الجمع والوجود iz oblasti tesavvufa. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je poznati sufijski šejh Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. 'Alī al-Qonawī ar-Rūmī, Ṣadruddīn, umro 672/1273. godine, a ovaj komentar Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn, rođen 751/1350., umro 834/1431. godine.

Kaḥḥāla IX, 272-273; Ḥ. Ḫ. II, 1768; Ahlwardt III, 3214; al-Ğibūrī II, 3254, str. 248 i 4129, str. 493-494; Brockelmann G II, 234/20 i S II, 329/20.

Početak (l. 1b):

أوله: سبحانك اللّهمّ وبحمدك حمداً يرتضيه ذاتك الّذي لا يحوم حول عزّة إلاّ حمى ذكر... وبعد، فإنّ التّنفّر عن تشذّب آراء علماء الرّسوم بتنفّر تذبذب أهواء أمناء العلوم إلى حدّ لا يرجى تطابق طرائقهم ولا التّوافق بين سوابقهم ولواحقهم في كشف حقائق العقيدة وحلّ مزالق

الشّريعة... قلت للقلب: هنا نصيبك فدع ما يريبك إلى ما لا يريبك، وكما وجّهت تلقاء مدين ركب الخاطر ظهرت بركاته في الباطن والظّاهر ومن جملتها أن يسّرني الله لتكرار النّظر في حقائق مفتاح غيب الجمع والوجود الّذي صنّفه شيخنا الكامل... محمّد بن إسحق بن محمّد بن يوسف القونوي قدّس الله سرّه... أردت بسط كلامه على ما هو حقّ مقامه... وسمّيته **مصباح الأنس بين المعقول والمشهود في شرح مفتاح غيب الجمع والوجود**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...وبعد فتق الرّوح يحصل بين أحكام حقيقته الكونيّة وبين أحكام سرّه أعني الوجود العيني امتزاج وفعل وانفعال كما جرى بينه وبين النّفس أولاً، لكن هنا ينسب الفعل إلى السّرّ والإنفعال إلى الرّوح فيتولّد من شمّة الرّوح قلب قابل للتّجلّي الوجودي الباطني المشتمل على الشّؤون وكثرتها النّسبيّة مع ظاهرها الّتي هى صور علميّة ليتحقّق بالسّير في عرض هذه...

2. L. 14b-17a

رسالة في مسح الخفّ
RISĀLA FĪ MASḤ AL-ḪUFF

Naslov na početku crvenim slovima: هذه رسالة في مسح الخفّ لمولانا محيي الدّين

Kratka rasprava o valjanosti mesha po mestvama. Napisao na arapskom jeziku muftija Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, Muḥyiddīn, umro 945/1547. godine.

Kaḥḥāla XI, 73; Ḥ. Ḫ. I, 890; A. M. II, 241; TÜYATOK 34/IV, 471.

Početak (l. 14b):

أوله: الحمد لله الّذي خفّف التّكاليف الشّاقّة عن عباده، وما جعل عليهم من حرج في الدّين... أمّا بعد، فإنّ علماء الأمّة قبل هذا الزّمان كانوا يفتون إلى الآن بجواز المسح على الخفّين... وكانوا يمسحون عليها بأنفسهم على وجه الإعلان، حتّى يحصل لعوامّ النّاس الاطمئنان...

Završetak (l. 17a):

آخره: ...وقال أبو يوسف ومحمّد: يجزيه المسح على الجوربين، ولنختم الكلام بنقل مكالمة هذين الإمامين الهمامين وألفاظهما الشّريفة وعباراتهما المتبركة اللّطيفة، إذ قد جرت عادة الأنام على أكل الحلاوى في آخر الطّعام، نسأل الله الكريم الرّحمن، المفضل على عباده بأنواع الإحسان أن يحشرنا مع أئمّتنا الأبرار، ويرزقنا معهم القرر، ويجعلنا سعينا مشكوراً، وعملنا مبروراً...

ونحمد الله تعالى في الأوّل والآخر من الكلام ونصلّي على سيّدنا محمّد عليه أفضل الصلوة والسّلام.

3. L. 17b-23b

رسالة في المسح على الخفاف
RISĀLA FĪ AL-MASḤ ‘ALĀ AL-ḪIFĀF

Naslov na početku: هذه رساله في المسح على الخفاف لمولانا محيي الدّين حلبي المفتي

Kratka rasprava o valjanosti mesha po mestvama. Napisao na arapskom jeziku Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549. godine.

Kaḥḥāla I, 80; Ḥ. Ḫ. I, 890.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد للّه الّذي علّمنا علم الشّرائع والأحكام، وخلّصنا بنور العلم من ظلم الشّبه والأوهام، وأنعم علينا بالعقل السّليم ووفّقنا للتّمييز في الأفكار بين الصّحيح والسّقيم... أمّا بعد، فلمّا ورد أمر المطاع ممّن يجب لأمر الإتّباع بتحرير رسالة متعلّقة بمسألة **المسح على الخفاف** بعد ما وقع فيه الإختلاف، فامتثلت... وحرّرت رسالة مشتملة على المسائل المتعلّقة بها المنقولة عن الكتب المعوّل عليها...

Završetak (l. 23b):

آخره: ...عصمنا الله تعالى من تكثير الأوزار... ووفّقنا الاستغفار في آناء اللّيل وأطراف النّهار، وتقبّل استغفارنا وتجاوز عمّا ارتكبنا من الأوزار، وختم بالأعمال الصّالحة لنا الأعمار، وحشرنا مع السّعداء الأبرار، وجمعنا في دار القرار مع أئمّتنا الأخيار، والحمد للّه الموفّق لإتمام الكلام بأحسن ترتيب ونظام، وصلّى الله على نبيّنا محمّد... وعلى آله وأصحابه الكرام.

4. L. 24b-26b

رسالة في حقيقة الجسم والطّفرة لإبن كمال پاشا
RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ĞISM WA AṬ-ṬAFRA LI IBN KAMĀL-PĀŠA

Naslov na početku: هذه الرّسالة في تحقيق حقيقة الجسم لمولانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava o duši. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. Na istu temu i od istog autora postoji i druga rasprava pod naslovom رسالة في حقيقة الجسم (br. 7584/5).

Kaḥḥāla I, 238; Köprülü II, 330/23; Flügel III, 219; Kairo I VII, 437/16; Brockelmann G II, 451/59 i S II, 670.

Početak (l. 24b):

أوّله: الحمد للّه الّذي ذاته غير مشتبه بالجسم ولا بالجوهر الفرد ولا بالعرض، والصّلوة على من هو المراد من إيجاد العالم بالذّات والباقي مقصود بالغرض، والغرض من عرضنا في هذه الرّسالة من قرائد الفوائد على طبق الورق... في تحقيق حقيقة الجسم...

Završetak (l. 26b):

آخره: ...والمثل الأوّل للقدماء والثّاني للمتأخّرين، كيف يقول إنّ المثلين كلاهما للفريق الأوّل... أي على تقدير أن يكون المثل الأوّل مضروباً على هذا الوجه لكون المثل الثّاني معيناً عنه كما لا يخفى على المتأمّل، ثمّ انّ قوله لأنّه أبعد وأغرب مسلّم، لكن لو قيل: رأيت متحركين في غاية السّرعة في مسافة قليلة جداً أحدهما من مبدئها إلى منشئها والآخر على العكس يتحركان ولا يلتقيان أبداً. لكان أبعد وأغرب ممّا ذكره. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى.

5. L. 27a-28b

رسالة في تفصيل ما قيل في أبويْ الرّسول عليه السّلام
RISĀLA FĪ TAFṢĪL MĀ QĪLA FĪ ABAWAY AR-RASŪL ‘ALAYHI AS-SALĀM

Naslov na početku: هذه الرّسالة في تفصيل ما قيل في أبوى الرّسول عليه السّلام

Kratka rasprava o tome da li su roditelji poslanika Muhammeda a.s. umrli kao muslimani ili nisu i kakva će njihova sudbina biti na Sudnjem danu. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Köprülü II, 1602/37; Dobrača I, 398/4 i II, 1454/6; Flügel III, 381; Brockelmann G II, 450/32 i S II, 669; Zürich I, 227; Şeşen, 422.

Početak (l. 27a):

أوّله: الحمد للّه الّذي كرّم آدم عـ م وفضّل نسله بفضل إحسانه، والصّلوة على من خصّه اللّه تعالى بطهارة النّسب وحفظ آبائه من الدّنس تعظيماً لشأنه، وجعل قرنه خير القرون... اعلم أنّ السّلف اختلفوا في أنّ أبوى الرّسول صلّى الله عليه وسلّم هل ماتا على الكفر أم لا...

Završetak (l. 28b):

آخره: ...فحقّ المسلم أن يمسك لسانه عمّا يخلّ شرف نسب نبيّنا عليه السّلام بوجه من الوجوه، ولا خفاء في أنّ إثبات الشّرك في أبويه عـ م إخلال ظاهر بشرف نسبه الطّاهر، وبالجملة، هذه المسألة ليست من الإعتقاديّات فلا حظّ للقلب منها، وأمّا اللّسان فحقّه أن يصان عمّا تبادر

منه النّقصان، خصوصاً إلى وهم العامّة لأنّهم لا يقدرون على دفعه وتداركه. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

6. L. 29a-34a

رسالة في حشر الأجساد
RISĀLA FĪ ḤAŠR AL-AĞSĀD

Naslov na početku: هذه رسالة في حشر الأجساد لمولانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava o duhovnom i fizičkom proživljenju poslije smrti. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 283; Flügel III, 387; Köprülü II, 1602/46; Brockelmann G II, 450/34 i S II, 669; Dobrača I, 572/7; Zürich I, 229; Şeşen, 424.

Početak (l. 29a):

أوله: الحمد لله ربّ العباد، ومنه المبدأ وإليه المعاد، والصّلوة على من أخبر بحشر الأجساد محمّد خير من هدى إلى طريق الرّشاد... وبعد، فهذه رسالة مرتّبة في بيان المعاد الجسماني وتفصيل ما وقع فيه من الخلاف بين السّلف...

Završetak (l. 34a):

آخره: ...ولم يدر أنّ اللاّزم في الدّور هو أن يكون الشّيئ موجوداً ابتداءً قبل أن يكون موجوداً ابتداءً وهو مستحيل بالبديهة سواءٌ كان القبليّة ذاتيّة أو زمانيّةً، وفيما نحن فيه لا يلزم ما ذكر بل يلزم أن يعود وجود الشّئ بعدما زال عنه واستحالته غير ظاهرة وهل المشاجرة إلاّ فيه. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

7. L. 34b-36b

رسالة في الخواصّ والمزايا
RISĀLA FĪ AL-ḪAWĀṢṢ WA AL-MAZĀYĀ

Naslov na početku: هذه الرّسالة في الخواصّ والمزايا لمولانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava iz oblasti stilistike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 283; Ahlwardt VI, 7180; Kairo 1 VII, 441/53; Köprülü II, 1602/39 i III, 706/14; Brockelmann G II, 451/77 i S II, 670.

Početak (l. 34b):

أوله: الحمد لله لوليّه، والصّلوة على نبيّه، وبعد، فهذه رسالة رتّبناها في تحقيق الخواصّ والمزايا وبيان الفرق بينهما، فإنّه قد اشتبه على المناظرين في كتب البلاغة... قال صاحب المفتاح: البلاغة هي بلوغ المتكلّم في تأدية المعاني حدّاً له اختصاص بتوفّيه خواصّ التّراكيب حقّها وإيراد أنواع التّشبيه والمجاز والكناية على وجهها...

Završetak (l. 36b):

آخره: ...والعجب أن يخرج التّشبيه عن حدّ البيان ويجعله من أركانه بمجرّد توقّف الاستعارة عليه... على ما أفصح عنه المنقول في أوّل الرّسالة ممّا ذكره في تحديدها، ولقد أصاب فيه فلمّا ذكره انّ ملاك التّدرّب في فنون السّحر البيان هو المهارة فيه وأنّ الاستعارة من فروعه، وأمّا المنافات الظّاهرة بين موجب هذا الدّرج ومقتضى ذلك الإخراج فوجه اندفاعها مذكور فيما علّقناه على المفتاح من الحواشي. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

8. L. 37a-41b

رسالة في دفع ما يتعلّق بالضّمائر
RISALA FĪ DAF' MĀ YATA'ALLAQU BI AḌ-ḌAMĀ'IR

Naslov na početku: هذه الرّسالة فيما يتعلّق بالضّمير من المباحث لمولانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava o upotrebi ličnih zamjenica (الضّمائر) u arapskom jeziku. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 283; Köprülü II, 1580/44; Brockelmann G II, 453/116; Dobrača II, 1316/16.

Početak (l. 37a):

أوله: الحمد لله الّذي تولي السّرائر ووقف على الضّمائر، والصّلوة على محمّد المبعوث من أفضل القبائل وأكرم العشائر وعلى آله وأصحابه ما ثبت الأقطاب وتحرّك الدّوائر، وبعد، فهذه رسالة رتّبناها في دفع ما يتعلّق بالضّمائر من الأوهام الدّائرة على ألسنة خواصّ الأنام كأمثال السّائرة، منها ما شاع فيما بينهم وانتشر وارتكز في ضمائرهم...

Završetak (l. 41b):

آخره: ...وإنّما يلزم ذلك أن لو كان إرادتهما من الضّميرين بواسطة رجوعهما إلى اللّفظ... مراداً به نار الهوى على اعتبار تشبيهها بنار الفضا ولا يخفى ما فيه من تكلّف بارد وتعسّف شارد، فالصّواب إرجاعه إلى نار الهوى المتعلّق بساكني الفضا الّتي تفهم من مساق الكلام وتقضيها المقام. تمّت الرّسالة بعون الله الملك العلاّم.

9. L. 42a-44a

رسالة في تفضيل الإنس على الملك

RISĀLA FĪ TAFḌĪL AL-INS ʻALĀ AL-MALAK

Naslov na početku: هذه الرّسالة في تفضيل جنس الإنس على جنس الملك لمولانا كمال پاشا

Kratka rasprava o odabranosti pojedinih ljudi, kao što su Božiji poslanici, nad običnim melekima. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 283; Ḥ. Ḫ. I, 855; Ahlwardt II, 2510; Köprülü II, 1602/44; Brockelmann G II, 450/25 i S II, 669; Şeşen, 428.

Početak (l. 42a):

أوله: الحمد لله الّذي كرّم بني آدم وفضّله على كثير من مخلوقاته، والصّلوة على خير البريّة محمّد الّذي بلّغ أحكام الشّريعة وفصّلها تفصيلاً وعلى آله وأصحابه، وبعد، فهذه رسالة في تفضيل ما قيل في أمر التّفضيل. قال صاحب المواقف: لا نزاع في أنّ الأنبياء عليهم السّلام أفضل من الملائكة السّفليّة الأرضيّة، إنّما النّزاع في الملائكة العلويّة السّماويّة...

Završetak (l. 44a):

آخره: ...كما قال الله تعالى: **هل أنبّئكم على من تنزّل الشّياطين** إلى قوله: **وأكثرهم كاذبون**، فسّر المصنّف، يعني صاحب الكشّاف في قوله تعالى: وما يتّبع أكثرهم إلاّ ظنّا... وفي هذه الآية إشارة إلى أنّ التّعسّف ليس في تفسير الكثير بالجميع مطلقًا، بل فيه حال وقوعه في هذا المقام وسرّه ما نبّهناك عليه آنفًا. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

10. L. 44b-49a

رسالة في تحقيق الكلام النّفسي

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-KALĀM AN-NAFSĪ

Naslov na početku crvenim slovima:

هذه الرّسالة في شرح المقالة المنسوبة إلى صاحب المواقف في تحقيق الكلام النّفسي لمولانا كمال پاشا زاده

Komentar na djelo المقالة المفردة (*A. M. I, 141*) iz oblasti apologetike. Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, ʻAḍududdīn, rođen 807/1308., umro 756/1355. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/69 i III, 705/6; Şeşen, 892; A. M. I, 141; Brockelmann G II, 209/14.

Početak (l. 44b):

أوله: الحمد لله القديم كلامه، العظيم انعامه، والصّلوة على محمّد خاتم الرّسالة ومبلّغها بأفصح المقالة، وبعد، فهذه رسالة معمولة في شرح المقالة المفردة في تحقيق الكلام النّفسي المنسوبة إلى العلاّمة عضد الملّة والدّين عبد الرّحمن الإيجي قال: إعلم أنّ الأصحاب، أراد أصحاب المذاهب في المسألة المذكورة وهم الأشاعرة المنسبون إلى الحسن علي بن إسماعيل الأشعري المنتسب إلى موسى الأشعري...

Završetak (l. 49a):

آخره: ...ومن رام زيادة بتحقيق وفضل تدقيق في هذا المقام، فلينظر ما علّقناه على التّلويح عند تفصيل هذا الكلام في سلك المطالعة، يعني لما كان ماذكر حقّا واضحًا لا خفاء فيه فاحفظه، فإنّه جدير بذلك **والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل**.

11. L. 49b-51a

رسالة في بيان أسماء الله تعالى توقيفيّة

RISĀLA FĪ BAYĀN ASMĀʼ ALLĀH TAʻĀLĀ TAWQĪFIYYA

Naslov na početku: هذه الرّسالة في أسماء الله تعالى توقيفيّة لمولانا كال پاشا زاده

Kratka rasprava o imenima kojima se, po šerijatskim propisima, dozvoljeno obraćati Bogu (أسماء الله تعالى توقيفيّة). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/62; Brockelmann G II, 451/76 i S II, 670; Kairo 1 VII, 438/26; TÜYATOK 34/IV, 341; Şeşen, 429.

Početak (l. 49b):

أوله: **الحمد لله الّذي له الأسماء الحسنى**، والصّلوة على محمّد ذي المقصد الأسنى، فهذه رسالة مرتّبة في بيان أنّ أسماء الله تعالى توقيفيّة، أى يتوقّف إطلاقها عليه تع على الإذن من الشّارع فيه أو قياسيّة لا يتوقّف على الإذن فيه، بل إذا دلّ العقل على اتّصافه تع بصفة وجوديّة أو سلبيّة جاز أن يطلق عليه اسم يدلّ على اتّصافه...

Završetak (l. 51a):

آخره: ...ولا يذهب عليك أنّ ما نقله عن القرآن مبناه على عدم الفرق بين الإطلاق الّذي (هو) محلّ الخلاف والّذي خارج عنه وممّا ورد به التّوقيف في الخبر اسم الدّيّان والمراد... فاحفظها لأنّه يحصل بتكرار مجموعها وتعدادها مراداً، وأمّا ضبطها حصراً وتعداداً وعلمًا وإيمانًا وقيامًا بحقوقها. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى وتوفيقه.

12. L. 51b-55b

رسالة في بيان العقل

RISĀLA FĪ BAYĀN AL-ʻAQL

Naslov na početku: رسالة في العقل... لملانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava iz logike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

TÜYATOK 34/IV, 98; Ahlwardt IV, 5363.

Početak (l. 51b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان وعلّمه البيان وفضّله على سائر الحيوان بإدراك المعاني بالعقل، والصّلوة على سيّد البشر محمّد المبعوث إلى الأسود والأحمر... وبعد، **فهذه رسالة في بيان العقل** الّذي به شرف الإنسان...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 55b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...والّذي يدلّ على أنّ الأمر ليس كذلك وجوه: **الأوّل**: إنّه لا نزاع أنّ الجاهل قد يصدر منه العقل المحكم المتقن على سبيل الإتّفاق مرّةً واحدةً، والعاجز عن نظم الشّعر قد ينطق على سبيل الإتّفاق بمصراع من الشّعر، والجاهل بالخطّ قد يكتب حرفًا واحداً على سبيل الاحكام والإتقان والإتّفاق، والنّدرة...

13. L. 56b-58b

رسالة البشرى

RISĀLA AL-BUŠRĀ

Naslov na početku: هذه رسالة البشرى لمولانا كمال پاشا زاده رحمة الله عليه

Kratka rasprava o poslanstvu Muhammeda a.s.. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Dobrača II, 1316/6; Köprülü II, 1580/5; A. M. I, 141; Brockelmann G II, 451/75 i S II, 670.

Početak (l. 56b):

أوّله: الحمد لله خالق البشر ورازق الحشر، والصّلوة على محمّد سيّد البشر البشير المبشّر، الشّفيع المشفّع يوم الحشر وعلى آله وصحبه خير المعشر، وبعد، فهذه رسالة في شرح قوله عـ م: سأخبركم بأوّل أمري دعوة إبراهيم وبشارة عيسى ورؤيا أمّي الّتي رأت حين وضعتني وقد خرج منها نور أضا ءت لها قصور الشّام أخرجه أحمد بن حنبل...

Završetak (l. 58b):

آخره: ...قال ياقوت الحموي في معجم البلدان: بصري بالقصر والضّمّ في موضعين إحداهما الشّام من أعمال دمشق وهى قصبة كورة حوران مشهورة عند العرب قديمًا وحديثًا فتحت في سنة ثلث عشرة والأخرى قرية من قرى بغداد قرب عُكبرآ. انتهى كلامه، والمراد في الحديث هى الأولى لكان قوله عـ م في رواية أخرى: قصور الشّام، والحمد لله على التّمام.

14. L. 59a-61a

رسالة في بحث الحال

RISĀLA FĪ BAḤṮ AL-ḤĀL

Naslov na početku: هذه رسالة في بحث الحال لمولانا كمال پاشا زاده رحمه الله

Kratka rasprava iz oblasti apologetike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/66; Flügel III, 1791/13; Brockelmann G II, 451/69 i S II, 670.

Početak (l. 59a):

أوّله: الحمد لله الملك المتعال ذي الجلال والجمال... وبعد، فهذه رسالة مرتّبة في تحقيق مقال القائلين بالحال من أصحابنا وأصحاب الإعتزال في تحرير ما ذكروا في مقام الإستدلال... وهى أنّ المعتزلة القائلين بشيبه المعدوم في الخارج قالوا بثبوت الواسط بين الموجود والمعدوم...

Završetak (l. 61a):

آخره: ...وأمّا ما قيل مفهوم الموجود ومجمل يصحّ العقل تحليله إلى ذلك المعنى في بعض الصّور فلا تمّ (!) انّه يلزم صحّة تحليله في جميع الصّور حتّى يلزم في هذه الصّورة ثبوت الشّئ لنفسه... كما لا يخفى على من له أدنى تأمّل. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

15. L. 61b-63b

رسالة في بيان مِنْ التّبعيضيّة

RISĀLA FĪ BAYĀN MIN AT-TABʻĪḌIYYA

Naslov na početku: هذه رسالة في بيان من التّبعيضيّة لمولانا كمال پاشا زاده

Kratka rasprava o partitivnom značenju prijedloga مِنْ u arapskom jeziku. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü III, 706/10; Ḥ. Ḫ. I, 894; Flügel III, 1791/7; Brockelmann G II, 453/115 i S II, 672; Dobrača II, 1316/19.

Početak (l. 61b):

أوله: الحمد لله لوليّه، والصّلوة على نبيّه، إعلم أنّ البعضيّة المعتبرة من البعضيّة في الأجزاء لا البعضيّة في الأفراد على خلاف التّنكير الّذي يكون للتّبعيض على زعم الفاضل الشّريف فإنّ المعتبر فيه هى البعضيّة في الأفراد لا البعضيّة في الأجزاء...

Završetak (l. 63b):

آخره: ...وقال الإمام البيضاوي: وتعيده بالتّوبة خلاف الظّاهر ويدلّ على إطلاقه فيما عدا الشّرك قوله: **إنّ اللّه يغفر الذّنوب**، قوله تعالى: **إنّ اللّه لا يغفر أن يشرك به**، والتّعليل بقوله: **إنّه هو الغفور الرّحيم** على المبالغة.

16. L. 64a-64b

رسالة في توجيه التّشبيه في التّصلية
RISĀLA FĪ TAWĞĪH AT-TAŠBĪH FĪ AT-TAṢLIYA

Naslov na početku: رسالة في توجيه التّشبيه لمولانا كمال باشا زاده

Rasprava o poređenju stepena blagosiljanja Muḥammeda a. s. i njegove porodice sa blagosiljanjem Ibrahima a. s. i njegove porodice u riječima salavata اللّهمّ صلّ على محمّد وعلى آل محمّد كما صلّيت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم. Izvori se ne slažu u tome ko je autor ove rasprave. Jedni izvori (*TÜYATOK 34/IV, 344*) navode da ju je napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine, a drugi (*Ahlwardt II, 2291*; *Köprülü III, 704/35* i *Brockelmann G II, 217/9-10* i *S II, 307/10*) da ju je napisao Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣiddīqī ad-Dawwānī aš-Šāfi'ī, Ğalāluddīn, umro 928/1532., ili 908/1502., ili 918/1512. godine.

Kaḥḥāla IX, 47; Ahlwardt II, 2291; Köprülü III, 704/35 i Brockelmann G II, 217/9-10 i S II, 307/10; TÜYATOK 34/IV, 344.

Početak (l. 64a):

أوله: وله الحمد، وعلى نبيّه الصّلوة والسّلام، وعلى آله وصحبه الكرام. سمعت السّيّد الأجلّ الأكمل قدوة الأصفياء وأسوة الأولياء... عبد الرّحمن الحسيني البستي قدّس اللّه روحه... قال: كثر أقوال العلماء في توجيه التّشبيه الّذي يتضمّنه قولنا اللّهمّ صلّ على محمّد وعلى آل محمّد كما صلّيت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم من حيث أنّ هذه العبارة تقتضي أن تكون الصّلوة على النّبيّ المصطفى عليه أفضل الصّلوات والتّسليمات وعلى آله وصحبه أقلّ وأدون من الصّلوة على إبراهيم إذ وجه الشّبه يكون أقوى في المشبّه به من المشبّه...

Završetak (l. 64b):

آخره: ...قلت: كون وجه الشّبه في المشبّه به يكون باعتبار الظّهور والشّهرة... حتّى لا يلزم كون الصّلوة على إبراهيم وآله أفضل من النّبيّ وآله... ليعلم أنّ الصّلوة على النّبيّ ع م وآله أفضل من الصّلوة على إبراهيم وآله، إذ هذا المعنى لا يعلم من هذه العبارة إلاّ بهذا الوجه، كما لا يخفى على من له أدنى فطانة، واللّه الموفّق. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى.

17. L. 65b-76a

رسالة في وجوب الواجب
RISĀLA FĪ WUĞŪB AL-WĀĞIB

Naslov na početku: هذه الرّسالة في وجوب الواجب لمولانا كمال باشا زاده

Rasprava iz oblasti apologetike, o nužnosti postojanja bitka. Prema naslovu na početku, napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Početak (l. 65b):

أوله: الحمد لله واجب الوجوب... والصّلوة على من هو المراد من العالم والمقصود محمّد المبعوث إلى الأسود والأحمر... وبعد، فإنّ تحقيق وجوب الواجب عزّ وجلّ من أصل المطالب وأعلى المآرب... والمتأخّرون من المتعلّمين قد خلطوا فيه من الكلام، خلطوا وضلّوا عن طريق الحقّ الموصل إلى المرام وأضلّوا وإنّي أردت أن أبيّن في هذه الرّسالة... من يتبع كلمات القدماء بعد إحالة النّظر وإطالة الفكر في أقاويل الحكماء...

Završetak (l. 76a):

آخره: ...ولا يذهب عليك أنّه حال يلزم الإنكار بالحقائق وتعدادها في الحقيقة، وبالجملة مقالهم في هذا المقام لايخ عن الإضطراب، واللّه أعلم بالصّواب. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى وفضله وكرمه.

18. L. 76b-82b

رسالة في أنّ الفقر مع كونه سواد الوجه
في الدّارين كيف كان فخراً لمفخر النّاس
RISĀLA FĪ ANNA AL-FAQR MA' KAWNIHĪ SAWĀD AL-WAĞH FĪ AD-DĀRAYN KAYFA KĀNA FAḪRAN LI MAFḪAR AN-NĀS

Naslov na početku: رسالة في احتياج ذات الممكن إلى الغير لمولانا كمال باشا زاده

Rasprava o tome kako je - iako teško i ponižavajuće - siromaštvo bilo ponos Božijeg poslanika Muhammeda a.s. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/29; Brockelmann G II, 450/39 i S II, 669.

Početak (l. 76b):

أوله: الحمد لمن ذاته تعالى بكمال الغنى أحقّ وأولى وما سواه بنقصان الفقر أليق وأحرى... وبعد، فإنّي سئلت في مدّة إقامتي بالقاهرة الطّاهرة عن أنّ الفقر مع كونه سواد الوجه في الدّارين كيف كان فخراً لمفخر النّاس فقلت في جوابه أنّ كون الفقر سواد الوجه جهة مدحٍ لا جهة ذمّ فلا ينافي الافتخار به، بل يساعده وتحقيق ذلك المراد من الوجه ذات الممكن فإنّ إطلاق الوجه على الذّات شايع في لسان العرب كما يقال أكرم اللّه تعالى وجهك أى ذاتك من الفقر...

Završetak (l. 82b):

آخره: ...ولا يذهب عليك أنّ مبنى هذا الاستدلال على أنّ العلم بالعلّة التّامّة يستلزم العمل بالمعلول وهذا المبنى غير مبين وموضح ولا بين في نفسه كيف والعمل يجوز أن يكون جهة العليّة أو كونها مستقلّة غير ظاهرة، فلا نجزم بمجرّد العلم ثبوتها بثبوت معلولها. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى.

19. L. 83a-84b

رسالة في تحقيق معنى الأيس واللّيس

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ MA'NĀ AL-AYS WA AL-LAYS

Naslov na početku: هذه رسالة في تحقيق معنى الأيس واللّيس لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava iz oblasti apologetike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/65; Ahlwardt IV, 5381-5382; Brockelmann G II, 452/93 i S II, 671; Flügel III, 1791/12; Kairo 1 VII, str. 437.

Početak (l. 76b):

أوله: الحمد للّه المتوحّد بالوجود، والمتفرّد بالقدم، الّذي أخرج العالم إلى نور الأيس والوجود من ظلمة اللّيس والعدم... وبعد، فهذه **رسالة مرتّبة في تحقيق معنى الأيس واللّيس**، فإنّه قد اشتبه على كثير من الفضلاء، حتّى ضلّوا فيه عن سواء الطّريق، فنقول من اللّه التّوفيق. إعلم أنّ الممكن وهو ما لا يقضي ذاته أن يكون موجوداً ولا أن يمون معدوماً لما كان صالحًا لأن يتوارد عليه الوجود والعدم على سبيل البدل...

Završetak (l. 84b):

آخره: ...والوجه عندي في بيان تقدّم اللّيس على الأيس بالذّات هو أن يقال إنّ صريح العقل حاكم بأنّ الممكن إنّما استعاد الوجود من الغير لأجل أنّه ليس بموجود في حدّ ذاته أو لو كان له وجود في ذاته لم يمكن أن يستعيد الوجود من الغير ولا يلزم بتحصيل الحاصل، فالوجود المستعاد من الغير معلّل بلا وجود الحاصل في حدّ ذاته فيثبت أنّ اللّيس سابق على الأيس سبقًا بالذّات، واللّه أعلم بالصّواب. تمّت الرّسالة بعون اللّه الملك الوهّاب.

20. L. 85a-96a

رسالة في تحقيق أنّ الممكن لا يكون أحد الطّرفين

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ ANNA AL-MUMKIN LĀ YAKŪNU AḤAD AṬ-ṬARAFAYN

Naslov na početku: رسالة في الرّجحان لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava iz apologetike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Brockelmann G II, 451/72.

Početak (l. 85a):

أوله: الحمد للّه الّذي رجّح وجود العالم على العدم بالقدرة والاختيار، والصّلوة على نبيّه المختار محمّد سيّد الأبرار وسند الأخيار وعلى آله الأطهار... وبعد، هذه **رسالة مرتّبة في تحقيق أنّ الممكن لا يكون أحد الطّرفين**، أى الوجود والعدم أولى به لذاته، فإنّه من معظم مباحث الإمكان على ما ذكر في كتب الحكمة والكلام...

Završetak (l. 96a):

آخره: ...ولكنّه مردود لأنّ الكلام على ما أفصح عنه الفاضل المذكور في وجوب الوجود بمعنى ضرورة ثبوت الوجود للماهيّة وامتناع العدم بمعنى ضرورة ابعاد العدّ عنهما والإخفاء في أنّهما متغايران ذاتا، لا في وجوب الوجود بمعنى اقتضاء الذّات ثبوت الوجود له وامتناع العدم بمعنى اقتضاء الذّات بمعنى ابتعاد العدم عنه، كما توهّمه الشّارح المذكور.

21. L. 96b-100a

رسالة مرتّبة في تحقيق الحقّ

RISĀLA MURATTABA FĪ TAḤQĪQ AL-ḤAQQ

Naslov na početku: هذه الرّسالة مرتّبة في تحقيق الحقّ لمولانا كمال باشا زاده

Rasprava iz oblasti apologetike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/31.

Početak (l. 96b):

أوّله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، وبعد، فهذه **رسالة مرتّبة في تحقيق الحقّ** في المسألة القائلة هل يجوز أن يستند القديم الممكن إلى المؤثر أم لا، وقد اشتهر الخلاف في هذه المسألة بين المتكلّمين والحكماء... قال الفاضل الكاتب في شرح الملخّص المشهور في الكتب إنّ هذه المسألة اختلف فيها أهل الملل من الإسلاميّين وغيرهم من الحكماء، وفي الحقيقة ليس كذلك لأنّ المليّون يسلّمون المؤثر في الشئ لو كان موجبًا بالذات...

Završetak (l. 100a):

آخره: ...وذلك الشئ زمانًا يقتضي اتّفاقها...تعلّق الإختيار على وجوب على المعلول الصّادر عن الفاعل المختار ممّا ذكره صاحب المواقف... من أن الإيجاب بالإختيار محقّق بالإختيار لا مناف له لا يكاد يصحّ على تقدير صدق ذلك الإتّفاق. تمّ بعون الله تعالى.

22. L. 100b-106b

رسالة في أنّ أزليّة الإمكان هل يستلزم إمكان الأزليّة أم لا

RISĀLA FĪ ANNA AZALIYYA AL-IMKĀN HAL YASTALZIMU IMKĀN AL-AZALIYYA AM LĀ

Naslov na početku:

رسالة في أنّ أزليّة الإمكان هل يستلزم إمكان الأزليّة أم لا لمولانا كمال باشا زاده

Rasprava iz oblasti apologetike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Brockelmann G II, 451/70; Flügel III, 1791/14.

Početak (l. 100b):

أوّله: الحمد لله لوليّه، والصّلوة على نبيّه، وبعد، فهذه **رسالة مرتّبة في تحقيق لزوم الإمكان للممكن**، فنقول وبالله التّوفيق: إعلم أنّ الإمكان لازم لماهيّة الممكن لا يجوز انفكاكها عنه أصلاً ولا يلزم أن لا يكون بالممكن ممكنًا...

Završetak (l. 106b):

آخره: ...وإذ لم يكن ممكنًا يكون واجبًا لعدم احتمال الإمتناع بثبوت وجوده، فالجواب المذكور على الوجه المسطور في كتب القوم لا يتمشّى عند من زعم صحّة المبنى المذكور فكان الشّارح الفاضل غافلاً عن هذا حين ردّ الجواب، والله أعلم بالصّواب. تمّ.

23. L. 107a-109a

رسالة في تحقيق معنى النّظم والصّياغة

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ MA'NĀ AN-NAẒM WA AṢ-ṢIYĀĠA

Naslov na početku: هذه رسالة في تحقيق معنى النّظم والصّياغة لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava iz stilistike. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü I, 1014/24, II, 1580/17 i III, 706/16; Brockelmann G II, 452/112 i S II, 671; Kairo I VII, 441/54.

Početak ovdje (l. 100b):

أوّل الموجود: اعلم (أنّ) أساس البلاغة وقاعدة الفصاحة نظم الكلم لا بمعنى ضمّ بعضها إلى بعض كيف جاء واتّفق، بل بمعنى ترتيبها على حسب ترتيب المعاني في النّفس فهو إذن نظم يعتبر فيه حال المنظوم بعضه مع بعض، ولهذا كان عند أرباب هذه الصّناعة نظيراً للنّسج والوشي والصّياغة وما أشبه ذلك ممّا يوجب اعتبار الأجزاء بعضها مع بعض...

Završetak (l. 109a):

آخره: ...وهو أنّ الاختلاف في كيفيّة الدّلالة غير منحصر في طريقى المجاز والكناية كما توهّمه صاحب المفتاح حيث قال انصباب علم البيان إلى التّعرّض للمجاز والكناية بناءً على ما قدّمه من أنّ التّفاوت في الدّلالة إنّما يمكن بالدّلالات العقليّة، وذلك بالطّريقين المذكورين... والتّفاوت المذكور في الدّلالة مرجعه إلى المعنى النّحوي لا إلى المعنى اللّغوي، فافهم هذا السّرّ الدّقيق فإنّه بالحفظ حقيق. تمّت بعون الله تعالى.

24. L. 109b-111b

رسالة في مسألة دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد

RISĀLA FĪ MAS'ALA DUḪŪL WALAD AL-BINT FĪ AL-MAWQŪF 'ALĀ AWLĀD AL-AWLĀD

Naslov na početku: رسالة في دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد لكمال باشا

Rasprava o tome da li potomci po ženskoj liniji imaju pravo na korištenje evladijet vakufa. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü I, 1014/22 i II, 1580/37; Brockelmann G II, 450/44 i S II, 670; Dobrača I, 399/6, str. 248; Flügel III, 1791/5, str. 216.

Početak (l. 109b):

أوّله: الحمد لله لوليّه، والصّلوة على نبيّه، والثّناء على خليفته في أرضه... وبعد، فإنّ المسألة السّائرة في البلاد الدّائرة على ألسنِ العباد وهى مسألة دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد، وقد ذكرت في حضرت من نظر رياض العلم بحسن ترتيبه... وهى حضرت السّلطان، خليفة الرّحمان، صاحب الزّمان... سلطان سليم خان في آل عثمان سلّمه الله في الدّارين... فأمرني باظهار ما هو الحقّ فيها، فإنّ باظهار الحقّ يظهر مراتب الرّجال، لا بتقادم الأزمنة والآجال...

Završetak (l. 111b):

آخره: ...**والسّابعة**: طبقة المقلّدين الذين لا يقدرون على ما ذكر ولا يفرّقون بين الغثّ والسّمين ولا يميّزون الشّمال عن اليمين، بل يجمعون ما يجدون... فالويل لهم ولمن قلّدهم كلّ الويل. تمّت الرّسالة بعون الله تعالى.

25. L. 112a-121a

رسالة في القضاء والقدر

RISĀLA FĪ AL-QAḌĀ' WA AL-QADAR

Naslov na početku: رسالة في القضاء والقدر لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o sudbini (القضاء، والقدر). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü I, 1014/17; Ḥ. Ḫ. I, 883; Brockelmann G II, 450/23 i S II, 669; Flügel III, 1918/8, str. 382; al-Ğibūrī II, 2994, str. 178.

Početak (l. 112a):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق العالم على أحسن النّظام بالقدرة والإختيار... وبعد، فإنّ مسألة الجبر والقدر من مهمّات المسائل وأمّهات الأصول وقد زلّ في مباديها أقدام الأفهام وضلّ في مواضيها عقول الفحول وأنا أريد أن أحقّق فيما بعون الحقّ وتوفيقه ما يوافق المعقول والمنقول...

Završetak (l. 121a):

آخره: ...تعالى(الله) عمّا توهّم الزّائغون بل عمّا تحقّق العارفرن علواً كبيراً، فهذا جور منه... يكذّب بعضهم بعضاً، وكفى ذلك للمسترشدين نقضاً ونقضاً. تمّ بعون الله تعالى وتوفيقه ولطفه.

26. L. 121b-125a

رسالة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق

RISĀLA FĪ TAṢḤĪḤ LAFẒ AZ-ZANDĪQ WA TAWḌĪḤ MA'NĀHU AD-DAQĪQ

Naslov na početku: رسالة في بيان أحكام الزّنديق لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o otpadniku od vjere (الزّنديق). Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1602/31; Brockelmann G II, 450/38 i S II, 669; Flügel III, 1919/2, str. 387; Ahlwardt II, 2792; TÜYATOK 34/IV, 341; Fajić III, 2121/11 i XI, 6790/7; Dobrača I, 572/8, str. 357; al-Ğibūrī II, 2999, str. 180.

Početak (l. 121b):

أوّله: الحمد لله وليّ التّوفيق، والصّلوة على النّبيّ الشّفيق، محمّد الهادي إلى طريق التّحقيق، وعلى آله وصحبه حماة الدّين الوثيق، وبعد، فهذه **رسالة معمولة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق** وترجيح حكمه الحقيق بالقول المطابق بالقواعد والمواقف للأصول، فنقول: لفظ الزّنديق فارسيّ معرّب على ما نصّ عليه أئمّة اللّغة...

Završetak (l. 125a):

آخره: ...والعجب ممّن وقف على حاله وتأمّل في مقاله وانكشف عنده وجه ضلاله... كيف يدّعي لنفسه كعبًا شامخًا في علم الفتوى ولا يستحيي من الخلائق أو قدمًا راسخًا في علم التّقوى ولا يخاف من الخالق. تمّت بعون الله تعالى.

27. L. 125b-126b

رسالة في زعم بعض القارئين إلى أنّ في سورة الفاتحة تسعة أسماء للشّياطين

RISĀLA FĪ ZA'M BA'Ḍ AL-QĀRI'ĪN ILĀ ANNA FĪ SŪRA AL-FĀTIḤA TIS'A ASMĀ' LI AŠ-ŠAYĀṬĪN

Kratka rasprava u kojoj se pobija tvrdnja nekih karija (زعم بعض القارئين) da se pri nepravilnom zastajanju u učenju Fatihe (قراءة سورة الفاتحة) mogu potkrasti imena devetorice šejtana. Prema uvodu, napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḫālid al-Qaršī (u izvorima al-Qūšī), umro poslije 681/1282. godine.

A. M. II, 134.

Početak (l. 125b):

أوله: أحمد اللّه تعالى من فاتحة الأمر إلى خاتمة العمر وأصلّي على النّبيّ صلعم المبعوث إلى السّود والحُمر وعلى آله وصحبه قامعي الكفر... وبعد، فقد زعم بعض القارئين إلى أنّ في سورة الفاتحة تسعة أسماء للشّياطين مثل: هِبَبْ مِمَا كِيَمْ كَنَعْ كَنَسْ مَصِيَا تَعَلَىْ يَعَلَىْ ونقلوا حديثًا فيه واعتقدوا أنّ من تلفّظ بها في الصّلوة تفسد صلوته أو يكفر، فينبغي للقارئ أن يقرأ الفاتحة مفصولةً مفصولةً وذلك أن يسكت على كلّ متحرك الآخر مثل أن يقول: **الحمد** فيسكت، ثمّ يبتدأ **لِلّهِ** فيسكت، ثمّ يبتدأ **رَبِّ العَالَمِينَ** هكذا إلى آخره كيلا يتلفّظ أسماء الشّيطان إذ في الوصل لا بدّ أنّها تتلفّظ ويلزم منه الفساد، ويقول الفقير إلى مولاه الغنيّ... محمّد بن عمر بن الخالد القرشي...

Završetak (l. 126b):

آخره: ...فصحّ ما ادّعيناه أنّه مجعول للملحدين أو منقول عدوٌ من عداة الدّين لإفساد صلوة المسلمين، عصمنا اللّه من أن نَضِلّ عن نهج الحقّ أو نَزِلّ عن جادّة الصّدق بفضله ومنّه وهو أرحم الرّاحمين. تمّت.

28. L. 127a-128a

حاشية على شرح التّجريد للجرجاني
ḤĀŠIYA ʻALĀ ŠARḤ AT-TAĞRĪD LI AL-ĞURĞĀNĪ

Naslov na početku: قال الفاضل السّيّد الشّريف الجرجاني في حاشيته للتّجريد

Fragment iz glose na komentar akaidskog djela *at-Tağrīd*. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aṭ-Ṭūsī, Abū Ğaʻfar, umro 672/1273. godine. Među brojnim komentarima *at-Tağrīd*-a je i onaj koji je napisao Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Iṣfahānī, umro 746/1345. godine, na koji je ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ğurğānī, poznat još i pod nadimkom as-Sayyid aš-Šarīf, umro 816/1413. godine, napisao gore spomenutu glosu koja je dugo vremena bila veoma popularna i izučavana po islamskim školama.

Kaḥḥāla VII, 216; Ahlwardt II, 1748; Dobrača I, 688, str. 449; Brockelmann S I, 926.

Početak ovdje (l. 127a):

أوّل الموجود: **قوله**: الوجود غير قابل للزّيادة والنّقصان... فزيادته إمّا وجود أو غيره، فإن كان الأوّل، فإمّا أن يكون عين الوجود الأوّل فيكون تحصيلاً للحاصل... فإن كان غيره فلا يجوز أن يكون الوجود الأوّل منبعثًا...

Završetak ovdje (l. 128a):

آخر الموجود: ...**قال**: والوجود لا ترد عليه القسمة والخ. **أقول**: هذا إذا قلنا إنّ الوجود مفهوم كلّي له أفراد كثيرة يتّصف بها الماهيّات اتّصافًا حقيقيًا كما هو مسطور في كتب القوم... وأمّا إن قلنا إنّ الوجود حقيقة محضة في حدّ ذاتها لا تعدّد فيها بوجه من الوجوه وهى قائمة بذاتها لا يتطرّق إليها عدم أصلاً ولا إمكان قطعًا وهى حقيقة الواجب...

29. L. 128b-129a

درر الفرائد (أو) رسالة في الفرائد
DURAR AL-FARĀʼID (AW) RISĀLA FĪ AL-FARĀʼID

Naslov na početku: من درر الفرائد لمولانا كمال باشا زاده

Fragment iz djela درر الفرائد. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmi, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. U fragmentu se govori o pozdravljanju muslimana sa nemuslimanima, o nadijevanju lijepih imena, smrti i proživljenju na onom svijetu.

Köprülü II, 1580/12.

Početak ovdje (l. 128b):

أوّل الموجود: قال المشايخ: لا بأس بردّ سلام أهل الذّمّة لما روى أنّه عليه السّلام (قال): إذا سلّم عليكم أهل الكتاب فقولوا: وعليكم. وفي الخانية قال محمّد: يقول المسلم: وعليكم، ينوي بذالك السّلام بحديث مرفوع إلى رسول اللّه صلعم انه قال: إذا سلّموا عليكم فردّوا عليهم أى وعليكم مثل ما قلتم...

Završetak ovdje (l. 129a):

آخر الموجود: ...الموت والحياة من مخلوقات عالم الأمر أى الملكوت قال اللّه تعالى: **خَلَقَ المَوْتَ وَالحَيَاةَ** والخلق هنا غير مقابل للأمر على المعنى اللّغوي، والكلّ منهما صورة مثاليّة في ذلك العالم، بها يرى ويشاهد ولقد جاء في الخبر عن خير البشر أنّ الموت يؤتى يوم القيامة في صورة الكبش والخ. تمّت.

30. L. 129a-130a

رسالة في الاستخلاف
RISĀLA FĪ AL-ISTIḪLĀF

Naslov na početku: رسالة الإستخلاف لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o zamjenjivanju imama i hatiba u održavanju hutbe i klanjanju džume namaza. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/19; Dobrača II, 1284; Brockelmann G II, 451/53 i S II, 670; Şeşen, 236, str. 167.

Početak (l. 129a):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، قال في الهداية: وليس للقاضي أن يستخلف على القضاء إلاّ أن يفوّض إليه ذلك بخلاف المأمور بإقامة الجمعة، وهذا ظاهر في جواز الاستخلاف بلا تفويض من السّلطان، لأنّ إقامة الجمعة لا تكون بدونها، فجواز الاستخلاف لإقامة الجمعة متضمّن لجواز الاستخلاف للخطبة...

Završetak (l. 130a):

آخره: ...وذلك أوضح، ولا دلالة لعدم خوف الفوات، فإنّ الإمام قادر على إزالة الحدث وإقامة الصّلوة قبل خروج الوقت، ومنهنا اتّضح أنّ المراد من الاستخلاف لإقامة الجمعة الاستخلاف للخطبة لا الاستخلاف للصّلوة كما توهّم القائل السّابق ذكره. تمّت الرّسالة بعونه تعالى.

31. L. 130a

رسالة في الاستئجار على تعليم القرآن

RISĀLA FĪ AL-ISTI'ĞĀR 'ALĀ TA'LĪM AL-QUR'ĀN

Naslov na početku: رسالة الإستيجار على تعليم القرآن لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o tome da je, sa vjerskog stanovišta, dozvoljeno platiti nekome uslugu za podučavanje Kur'anu. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/25 i III, 706/23; Brockelmann G II, 449/2 i S II, 668.

Početak (l. 130a):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة على نبيّه، إعلم أنّ بعض مشايخنا استحسنوا الاستيجار على تعليم القرآن اليوم لظهور التّواني في الأمور الدّينيّة، ففي الامتناع يضيع حفظ القرآن وعليه الفتوى، قال الفقيه أبو اللّيث في النّوازل وبه نأخذ... الاستيجار لتعليم الفقه لا يجوز كالاستيجار لتعليم القرآن...

Završetak (l. 130a):

آخره: ...وهذا يخالف الغرّة المنقول آنفًا من الخانية وما في الخلاصة من أنّه نقل عن ركن الإسلام أبي الفضل الكرماني أنّه كان يكتب على الفتوى پذ صبي معلّم را خشنود كند قال رح

استاذنا الشّيخ الإمام ظهير الدّين: هكذا كان يكتب. وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

32. L. 130a-130b

رسالة في جواز صلوة الجمعة في الموضعين

RISĀLA FĪ ĞAWĀZ ṢALĀT AL-ĞUMU'A FĪ AL-MAWḌI'AYN

Naslov na početku: رسالة في تعدّد الجوامع في المصر الواحد لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o tome da li se u jednom mjestu može klanjati džuma namaz na dva mjesta. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/24; Brockelmann S II, 672/144.

Početak (l. 130a):

أوله: ممّا أملاه الفاضل الشّهير بكمال باشا زاده في تعدّد الجوامع قال: في الحضر ولا يجوز للموضعين عند الإمام وعند يعقوب يجوز لموضعين منه فقط، ثمّ شرط أن يكون فيها نهر كبير فاصل وجوّزها محمّد في مواضع منه وعلى هذا مشى في الكنز...

Završetak (l. 130b):

آخره: ...وقالوا على قول أبي يوسف **الأوّل** إنّ الجمعة الصّحيحة هي السّابقة، فعلى هذا قالوا: يتعيّن أن يصلّي بعد الجمعة أربعًا بنوي آخر ظهر أدركت وقته ولم يصلّ بعد منه وتقرأ في جميعها لإحمال النّفليّة. تمّ وكمل.

33. L. 130b-134a

رسالة في تحقيق تعريب الكلمات الأعجميّة

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ TA'RĪB AL-KALIMĀT AL-A'ĞAMIYYA

Naslov na početku: رسالة التّعريب لمولانا كمال باشا زاده

Kratka rasprava o arabiziranju stranih riječi u arapskom jeziku. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Köprülü II, 1580/22; Ahlwardt VI, 7105-7106; Ḥ. Ḫ. I, 853; Brockelmann G II, 452/109 i S II, 671.

Početak (l. 130b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل مبنى كلام العرب على المبنى والمعرّب وفصّله على العربي والمعرّب، والصّلوة على محمّد... وبعد، فهذه **رسالة مرتّبة في تحقيق تعريب الكلمة الأعجميّة** وتفصيل أقسامه وتمييز عمّا يشابهه وليس منه فإنّه دقيق جداً قلّما يتفطّن له...

Završetak (l. 134a):

آخره: ...فإنّ **يار** في لغة العجم بمعنى المصلح، ومنه شهريار ومنها قفس فإنّه معجم قفص، تمّت الرّسالة بعون الله تعالى... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين... **والحمد لله ربّ العالمين**.

34. L. 137b-155a

شرح المقدّمة الشّريفة المشتملة على عقائل الحقيقة

ŠARḤ AL-MUQADDIMA AŠ-ŠARĪFA AL-MUŠTAMILA ʻALĀ ʻAQĀʼIL AL-ḤAQĪQA

Komentar na neko djelo pod nazivom *al-Muqaddima* iz oblasti apologetike, od nama nepoznatog autora. Naslov prema uvodu.

Početak (l. 137b):

أوله: أحمد الله تعالى حمد من خاض بمشاهدة الجمال، وفنى عن نفسه بظهور الحقّ وبروز سلطان الجلال، وأصلّي على من هو أحمد الحامدين بلسان الحال والمقال وعلى آله وأصحابه خير أصحاب وخير آل بما تموّجت البحار وأرست الجبال، وبعد، فإنّ من هو حاوي المكارم والفضائل، جامع الفنون ... بحسن ظنّه بي الفقير أشار إلى هذا الفقير أن أشرح هذه **المقدّمة الشّريفة المشتملة على عقائل الحقيقة** ونخب الطّريقة، فامتثلت أمره المطاع، رجاءً لحصول الإنتفاع مع قلّة بضاعتي... قال المصنّف قدّس الله سرّه العزيز: إعلم أنّ تحقيق الحقّ مبنيٌ على مقدّمة...

Završetak (l. 155a):

آخره: ...ونقل عن بعضهم أيضًا أنّه أحصى نجوم السّماء في نفس واحد وهذا أمر عجيب وفعل غريب لا يعلمه إلاّ العلماء بالله تعالى، فمن كان قادراً على التّكلّم بلسان الحال يمنعه الملك المتعال فله ارجاع الاختلافات والأقوال إلى جانب اللّفظ والقال... إذ ليس فيه اختلاف ولا بحث ولا سؤال، والله سبحانه وتعالى أعلم بحقيقة الحال، **والحمد لله ربّ العالمين** على التّمام، والصّلوة على سيّدنا محمّد... ما دارت السّماوات حول القطب بقدرة الملك العلاّم.

Na listovima 155b-157b fragment iz Ibn Sirīnog tumača snova.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7602. R-4494

Zbirka (مجموع), 3

L. 152; 14,5 x 9,5 (9 x 4,5); 11 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-16a

رسالة في التّصوّف

RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF

Rasprava iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku šejh bajramijskog reda Mehmed b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn, umro poslije 865/1461. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; A. M. II, 202; O. M. I, 12-13.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله منوّر قلوب أوليائه بأنوار الغيوب، ومطهّر عقول أصفيائه من أستار الغفلة والعيوب، كلّت الألسن في المجاوزة عن وصف إدراك جلاله، وحارت الأعين في المشاهدة عن بروق إشراق جماله... وبعد، فإنّ البليّة قد عمّت وطريقة الحقّ قد طمست ولم يبق من السّائرين إلى الله إلاّ اسم، واتّخذ أكثر أهل الفرق من أهل الطّرق من الخلائق آلِهَتَهُمْ أهوائهم كما قال الله تعالى: **أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ** ...

Završetak (l. 16a):

آخره: ...فمن قال في هذا الزّمان بأنّ الجهر بالتّكبير بدعة فقد أراد أن يطفئ نور الله قال الله تعالى: **يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ**...فهذه ما حضرنا من مائدة فائدة الذّكر بالجهر، من ذاق طعم ومن لم يذق لم يطعم، والله الهادي وهو حسبنا ونعم الوكيل، والحمد لله وكفى، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المصطفى.

Na kraju djela (l. 16a) bilješka da je njegov prijepis završen u posljednjoj dekadi mjeseca safera 988/1580. godine:

تمّ بعون الله في أواخر شهر صفر لسنة ثمان وثمانين وتسعمائة.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 17b-75a

الرّسالة النّوريّة

AR-RISĀLA AN-NŪRIYYA

Rasprava iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku šejh bajramijskog reda Mehmed b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn, umro poslije 865/1461. godine.

Kaḥḥāla IX, 271; A. M. II, 202; O. M. I, 12-13; Brockelmann G II, 232 i S II, 324.

Početak (l. 17b):

أوّله: الحمد لله الّذي زيّن الأبدان بالشّرايع وآثارها، وزيّن النّفوس بآدابها وأقدارها، وزيّن القلوب بالشّواهد وأنوارها، وزيّن الأرواح بالمعارف وأسرارها، وزيّن الأسرار بالطّوالع وأثمارها، وجعل المحبّة والمحنة تَوْمَيْنِ والبلاء والولاء متلازمين...

Završetak (l. 75a):

آخره: ...فإن بقى بعد ذلك ارتياب لقوم يجحدون، فبأىّ حديث بعده يؤمنون، رحم الله امرءً نظر فيه بنظر الاتّصاف معرضًا عن المراء واللّجاج... آمين يا ربّ العالمين. تمّ.

Na kraju djela (l. 75a) bilješka da je njegov prijepis završen 988/1580. godine, u gradu Göynük (u Turskoj), iz primjerka koji je napisao autor, Šayḫ Āq Šamsuddīn aṣ-Ṣiddīqī:

كتبت من النّسخة الّتي كتبت بخطّ الشّيخ آق شمس الدّين الصّدّيقي قدّس الله سرّه العزيز، ووقع الفراغ... في سنة ثمان وثمانين وتسعمائة في محروسة كوينك حميت عن الآفات.

3. L. 76b-151b

رسالة في دفع مطاعن الصّوفيّة

RISĀLA FĪ DAF‘ MAṬĀ‘IN AṢ-ṢŪFIYYA

Godine 856/1549. među šejhovima sufijskih redova rasplamsala se oštra polemika o pojedinim stavovima koje je u svojim djelima, naročito *Fuṣūṣ al-Ḥikam*-u, zastupao Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ‘Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. U nekim od tih polemika aš-Šayḫ al-Akbar je optužen za bogohuljenje (أنّه ادّعى الألوهيّة). U odbranu njegova učenja stao je šejh bajramijskog reda, Mehmed b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn, umro poslije 865/1461. godine, pišući raspravu pod gore navedenim naslovom.

Kaḥḥāla IX, 271; A. M. II, 202; O. M. I, 12-13; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 763, str. 548; Köprülü I, 705/5.

Početak (l. 76b):

أوّله: يا نور أيّدنا بالنّور، وثبّتنا على النّور، واحشرنا في زمرة أهل النّور مع البقاء بالنّور، الحمد لله الّذي تجلّى لذاته بذاته، وعلّمنا منطق الطّير، وأظهر حقائق أسمائه وصفاته، وحفظنا من رؤية الغير، وأبدع بمفاتيح غيب كرمه مظاهرها الغيبيّة في عين ذاته... لمّا سمعنا أعجب ما سمعنا في زماننا سنة ستّ وخمسين وثمانمائة وهو أنّ بعض مشايخ زماننا أنكروا على قول الشّيخ الأكبر محيي الدّين العربي المغربي المالكي... نقلنا في هذه الأوراق بعضًا معروفًا شايعًا بين النّاس من أقوال المشايخ الّذين كانوا معتقدي الشّيخ... نصرةً للشّيخ العربي...

Završetak (l. 151b):

آخره: ...بل اشتغل بالتّأمّل والتّفحّص والإستبصار وأظهر على العلماء من الصّغار والكبار على أن لا دخل في الحكاية عن ذوي الأبصار... فإن بقى بعد الوجدان ريب لقوم يجحدون، **فبأيّ حديث بعده يؤمنون.**

Na kraju djela (l. 151b), bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završen 988/1580. godine:

تمّت الأوراق بعون الملك الخلّاق، تاريخ سنة ثمان وثمانين وتسعمائة.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka bez datuma da je vlasnik rukopisa Ibrāhīm b. Muḥammad:

ثمّ دخل إلى سلك ملك الفقير إبراهيم بن محمّد عفى عنهما

Iz biblioteke Ulema-i medžlisa.

7603. R-8374

Zbirka (مجموع), 2

L. 40; 18 x 12,5 (11,5 x 6,5); 17 redaka. *Ta‘līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi, Božija imena i stihovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1a-13a

شرح منظومة أسماء الله الحسنى للدّمياطيّ
ŠARḤ MANẒŪMA ASMĀ'ALLĀH AL-ḤUSNĀ LI AD-DIMYĀṬĪ

Naslov na početku crvenim slovima: اوراد شرح دمياطي

Komentar na spjev o Božijim lijepim imenima. Osnovno djelo na arapskom jeziku pod naslovom قصيدة في التّوسّل بأسماء الحسنى napisao je Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn, umro 921/1515. godine, a ovaj komentar Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā al-Burnusī al-Fāsī al-Mālikī, poznat još i pod nadimcima: Zarrūqī, Šihābuddīn i Abū al-Faḍl, rođen 846/1442., umro 899/1493. godine.

Kaḥḥāla I, 155; Ahlwardt III, 3755.

Početak (l. 1a):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العامل ذو المواهب السّنيّة والفتوحات الرّبّانيّة سيدي أحمد بن أحمد بن محمّد بن عيسى البرنسي الّذي عرف بزرّوقي الفاسي: الحمد لله ربّ العالمين، الرّحمن الرّحيم، التّوّاب الهادي إلى الحقّ والصّواب، العالم بخفيّات والجليّات، المحيط بالجزئيّات والكلّيّات، الّذي لا رادّ لقضائه ولا مانع لعطائه... أمّا بعد، فها أنا أذكر شيئًا من خواصّ النّظم الشّيخ الوليّ الصّالح الصّوفيّ نور الدّين... الدّمياطي نفعنا الله به وبأمثاله...

Završetak (l. 13a):

آخره: ...وادع بدعاء مستجاب في كلا الحاجتين وتضم ما تريد وتسمّي ما أردت هلاكه أو خيره بدعاء مستجاب إن شاء الله تعالى يجاب في وقت يريد لا في وقت تريد فيما يختاره لا فيما تختاره والكلام يطول شرحه وفضائله لا تحصر، والله أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين.

2. L. 13b-40b

شرح القصيدة الجلجلوتيّة
ŠARḤ AL-QAṢĪDA AL-ĞALĞALŪTIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: هذا شرح أوراد جلجلوتي

Komentar na kasidu *Tā'iyyu* poznatu pod nazivom القصيدة الجلجلوتيّة (*Köprülü II, 350/2*). Kasidu je spjevao 'Alī b. Abū Ṭālib, a ovaj komentar na arapskom jeziku nama nepoznati autor.

Početak (l. 13b):

أوّله: صلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وآله وصحبه وسلّم. الحمد لله الّذي تسمّى بالأسماء الحسنى، واتّصف بالصّفات العلى، وتقدّس بعلوّ ذاته عن النّقايص... أمّا بعد، فلمّا كانت القصيدة الوحيدة والدّرّة اليتيمة العزيزة المنظومة التّائيّة الّتي حوت أجلّ فنون العلوم الرّوحانيّة الّتي نظمها الإمام الولي والنّور البهي والسّراج المضي، وارث علوم النّبيّ سيّدنا ومولانا علي بن أبي طالب كرّم الله وجهه... أجبت أن أضع عليها شرحًا يداوي كلّ داء... قال الإمام رضى الله عنه نفعنا الله به وببركاته:

بدأت ببسم الله روحي به اهتدت إلى كشف أسرار بباطنه انطوت

أقول: بدأ رضى الله عنه بقوله: **بدأت** عملاً بقول النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم ملّ امر ذي بالٍ لا يبدأ ببسم الله فهو أجذم...

Završetak ovdje (l. 40b):

آخر الوجود: ...**ربّك فكبّر** والسّبعة المتقدّمة أولاً هو المشهور أنّه الإسم الأعظم والسّبعة الأحرف لأنّها تشعر بالخير... وقيل إنّها مشعرة بالعذاب على بيّنة أيضًا... وقد وصفناها مرتّبةً وفيها وأشكالها وأسمائها وأيّامها وملائكتها وخدّامها وطبايعها في جدول مسبّع وهذه صورة كما ترى فافهم... وبالله التّوفيق.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7604. R-9444

السّرّ الصّفيّ في مناقب شمس الدّين محمّد الحنفي
AS-SIRR AṢ-ṢAFĪ FĪ MANĀQIB ŠAMSUDDĪN MUḤAMMAD AL-ḤANAFĪ

Opširna biografija imama Šamsuddīna, Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī at-Tamīmī-ja al-Bakrī-ja aš-Šāḏilī-ja al-Ḥanafī-ja (umro 847/1443), sa mnoštvom priča, događaja i nadnaravnih čuda (كرامات) iz njegova života. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. 'Umar b. 'Alī b. Ḥusāmuddīn al-Būṣīrī al-Batanūnī aš-Šāḏilī al-Ḥanafī, umro poslije 900/1490. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1308/1891. godine.

Kaḥḥāla VII, 159; A. M. I, 739; Brockelmann G II, 123/1; Sarkīs I, 44.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ويؤيّد هذا ما قدّمت لك من قصّة الإمام أبي بكر الصّدّيق رضى الله تعالى عنه كيف أحيا الله تعالى الولد بدعوته وسيأتي أيضًا في كلام الشّيخ أنّ الله تعالى أحيا الموتى لمن هو دون الإمام من أوليائه الصّادقين وأقول أيضًا: شمل الحديث المذكور...

Završetak (l. 122a):

آخره: ...إنتهى كلام الأستاذ رضى الله تعالى عنه وهذا شرذمة من بعض كراماته وأقواله، نفعنا الله تعالى به والمسلمين، آمين، وتمّ الكتاب المبارك بحمد الله تعالى وعونه وحسن توفيقه...

L. 122; 20,5 x 15,5 (15 x 8,5); 25 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 122a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio ʻAbdullāh ad-Dilğamūnī al-Ḥanafī, u četvrtak, 4. zul-hidždžeta 1083/1674. godine:

وكان الفراغ منه في يوم الخميس المبارك الرّابع من شهر ذي الحجّة الحرام على يد أفقر العباد عبد الله الدّلجموني الحنفي، غفر الله له...

7605. R-4868

الجواهر السّنيّة في الكرامات والنّسبة الأحمديّة

AL-ĞAWĀHIR AS-SANIYYA FĪ AL-KARĀMĀT WA AN-NISBA AL-AḤMADIYYA

Djelo o porijeklu, životopisu i nadnaravnim čudima (الكرامات) osnivača bedevijskog reda, Ahmada al-Badawī-ja. Napisao na arapskom jeziku Zaynuddīn ʻAbduṣṣamad, umro 900/1494. godine. Djelo je podijeljeno na 5 poglavlja (باب) i zaključak (الخاتمة).

Ahlwardt IX, 10102-10103; Brockelmann G II, 123/33.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي أطلع أنوار الأحمديّة في سما، الشّهود وجلا جمالها في مرآة الوجود، فأشرقت أنوارها حتّى اقتبس منها كلّ موجود... وبعد، فلمّا كانت الطّريقة الأحمديّة واضحةً يهتدي بها الضّالّون ويتوسّل بها إلى بلوغ مقاصدهم السّالكون... سألني من تجب عليّ مرافقته... أن أجمع بعض كرامات الأستاذ في خمسة أبواب وخاتمة... وسمّيتها **بالجواهر السّنيّة في الكرامات والنّسبة الأحمديّة**... الباب الأوّل في نسبه الشّريف رضى الله عنه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 94b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

فهو الولي بن الولي بلا مراء   وهو الّذي يغني بفيض هباته
وهو الشّريف بن الشّريف حقيقةً   ومُدّ أهل الله من نسماته
وله كرامات أضائت بهجةً   عنها بكلّ الفكر في كلماته
سارت بها الركبان شرقًا وغربًا   في كل قطر ثمّ في.......

L. 94; 20 x 14 (14 x 9); 19 redaka. *Nasḫ-tadwīnī*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi nevješto popravljani. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papita. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa bio Ḥasan b. Muḥammad:

ملك الفقير ربّه الغني حسن بن محمّد عفى عنه.

7606. R-6469

Zbirka (مجموع), 3

L. 82; 20,5 x 15 (16 x 10); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan dosta neujednačeno. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Prilikom posljednjeg uvezivanja, na početku i kraju, dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-39a

البرق الوامض في شرح يائيّة ابن الفارض
AL-BARQ AL-WĀMIḌ FĪ ŠARḤ YĀ'IYYA IBN AL-FĀRIḌ

Naslov na listu 1a: البرق الوامض في شرح يائيّة ابن الفارض لخاتمة الحفّاظ الجلال السّيوطي

Komentar na arapskom jeziku na Ibn al-Fāriḍ-ovu kasidu kod koje se svaki bejt završava na slovo *yā* (ى), po čemu je i dobila ime *Yā'iyya* (القصيدة اليائيّة). Kasidu je napisao poznati sufijski pjesnik 'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī al-Miṣrī, Ibn al-Fāriḍ, rođen 576/1181., umro 632/1235. godine, a ovaj komentar 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Uṯmān b. Muḥammad b. Ḫiḍr b. Ayyūb b. Muḥammad b. Humāmuddīn al-Ḫuḍayrī as-Suyūṭī, Abū al-Faḍl, Ğalāluddīn, rođen 849/1445., umro 911/1505. godine.

Kaḥḥāla V, 128-131; Ḥ. Ḫ. II, 2048; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 253-256, str. 176-178; A. M. I, 786; Brockelmann G II, 156; Ahlwardt VI, 7117/7.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد للّه ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين. هذا شرح على القصيدة البديعة البليغة اليائيّة نظم الأستاذ العارف وليّ اللّه تعالى، سراج أهل المحبّة شرف الدّين عمر بن الفارض رضى اللّه عنه وأعاد علينا من بركاته يبيّن ما حوته من لغة وإعراب وبديع وجناس وضرب وأمثال واقتباس... وسمّيته **البرق الوامض في شرح يائيّة ابن الفارض** وهو عمر بن علي بن المرشد بن علي الحموي الأصل...

Završetak (l. 39a):

آخره: **ذَهَبَ العُمْرُ ضَيَاعًا وَانْقَضَى بَاطِلاً   إِذْ لَمْ أَفُزْ مِنْكُمْ بِشَيْءٍ**
غَيرِ مَا أُولِيتُ مِنْ عَقْدِي وِلاَ   عِتْرَةِ المَبْعُوثِ حقًّا قصي

يجوز في غير الجرّ على الصّفة وعلى البدل لأنّه استثناء من غير موجب والنّصب كما هو أحد الوجهين فيه وقرئ بالبدل والنّصب قوله تعالى: مَا فَعَلُوهُ إلاّ قَلِيلٌ وإلاّ قَلِيلاً، وقوله: أوليت بالبناء للمفعول، وعقدي بفتح العين من عقدتُ العهدَ والولا، بفتح الموالاة، وعِتْرَةُ الرّجل بكسر العين المثناة الفوقيّة نَسلُهُ ورهطه الأدْنَوْنَ والمبعُوثُ المُرْسَلُ وحقًا نَصْبُ على المصدر وقُصَىَ اسمُ الجدّ الأعلى لرسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم...

Na kraju djela (l. 39a) bilješka da je njegov prijepis završen u utorak, 24. rebiul-ahira 1025/1616. godine:

تمّ الكتاب بعون الملك الوهّاب يوم الثّلاثاء أربع وعشرين من ربيع الآخر عام خمسة وعشرين وألف، غفر اللّه لكاتبه ولقارئه...

2. L. 41b-50a

الجوهر الرّفيع ووجه المعاني في معرفة أنواع البديع
AL-ĞAWHAR AR-RAFĪ' WA WAĞH AL-MA'ĀNĪ FĪ MA'RIFA ANWĀ' AL-BADĪ'

Spjev o vrstama i pravilima služenja stilskim figurama u arapskom jeziku (أنواع البديع). Napisao poznati pjesnik i stilističar 'Abdurraḥmān b. Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Yūsuf al-'Alawī al-Yamānī az-Zabīdī, Wağīhuddīn, rođen 860/1456., umro 920/1514. godine.

Kaḥḥāla V, 112; Ahlwardt VI, 7376; A. M. I, 544; Brockelmann G II, 181 i S II, 233.

Početak (l. 41b):

أوّله: **بَرَاعَةُ المطلعِ**
سَلْ مَا بِسَلْمَى رَبَّةَ السَّلَمِ   وَخُصَّ طَيْبَةَ مَأْوَى الطِّيبِ وَالكَرَمِ
تَجْنِيسُ التَّلْفِيقِ
فَمُذْ رَأَى نَظَرِي بَرْقًا أَضَرَاقَ دَمِي   مِنْ طَيْبَةٍ لَمْ أطِقْ يَوْمًا أرَى قَدَمِي...

Završetak (l. 50a):

آخره: **الرُّجُوعُ**
مَا قَصَّرَتْ هِمَّتِي فِي المَدْحِ فِيهِ بَلَى   قَدْ قَصَّرَتْ غَيْرَ أَنِّي اسْوَةُ الخَدَمِ

بَرَاعَةُ الخِتَامِ

صَلَّى عَلَيْهِ بِعَدِّ الرَّمْلِ مُنْشِئُنَا   وَعَدِّ نَبْتِ الثَّرَى وَالوَابِلِ الثُّجَمِ

خِتَامُ الخِتَامِ

والآلِ والصَّحْبِ مَا غَنَّتْ مُطَوَّقَةٌ   عَدَّ النُّجُومِ وَلَمْحِ الطَّرْفِ وَالنَّسَمِ

تمّت والحمد لله وحده.

3. L. 52b-82b

نتائج الألمعيّة في شرح الكافية البديعيّة

NATĀ'IĞ AL-ALMA'IYYA FĪ ŠARḤ AL-KĀFIYA AL-BADĪ'IYYA

Komentar na kasidu الكافية البديعيّة (أو) القصيدة البديعيّة (*aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 334 i Ahlwardt VI, 7349)* napisanu u pohvalu poslanika Muhammeda. Osnovno djelo i gore spomenuti komentar na arapskom jeziku napisao je 'Abdul'azīz b. Sarāyā b. 'Alī b. Abū al-Qāsim b. Aḥmad b. Naṣr b. Abū al-'Izz b. Sarāyā b. Bāqī b. 'Abdullāh b. al-'Arīḍ as-Sanbasī al-Ḥillī, Ṣafiyyuddīn, rođen 677/1278., umro 752/1315. godine.

Kaḥḥāla V, 247; Ḥ. Ḫ. I, 233; aẓ-Ẓāhiriyya 'UL'A, str. 334 i 376-378; Ahlwardt VI, 7351; Köprülü II,1627/15; Brockelmann G II, 159-160 i S II, 199-200.

Početak: (l. 52b):

أوّله: الحمد لله الذي حلّل لنا سحر البيان، وجعل تلقيه بالعقول مشاهداً بالعنان... وبعد، فإنّ أحقّ العلوم بالتّقديم وأجدرها بالاقتباس والتّعليم بعد معرفة اللّه العظيم، معرفة حقائق كلامه الكريم وفهم ما أنزل في الذكر الحكيم...

براعة المطلع:

إنْ جِئْتَ سَلْعًا فَسَلْ عَنْ جِيرَةِ العَلَمِ   وَاقْرَا السَّلَامَ عَلَى عُرْبٍ بِذِي سَلَمِ...

Završetak (l. 82b):

آخره: ...وهذا آخر ما صنّف في عصري، وأكثر هذه الكتب موجودة عندي وتخلف عندي غيرها ممّا لم أضطرّ إلى مطالعته لقلّة اشتهاره... والحمد للّه حقّ حمده وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا.

Na kraju djela (l. 82b) bilješka da je njegov prijepis završen 8. safera 1010/1601. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka da je vlasnikom rukopisa postao al-Amīr al-Ḥāğğ 'Uṯmān Ketḥoda (ćehaja) 'Azzabāq (?), u utorak, 10. rebiul-evvela 1171/1757. godine:

دخل في نوبة الفقير إلى اللّه تعالى الأمير الحاجّ عثمان كتخدا عزّباق... في يوم الثّلاثاء عاشر ربيع (ال) أوّل من شهور سنة ١١٧١

7607. R-9135

خلاصة السّلوك في نيل الرّفعة والسّموك

ḪULĀṢA AS-SULŪK FĪ NAYL AR-RUF'A WA AS-SUMŪK

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: كتاب خلاصة السّلوك

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Ḥāğī b. Sa'īd al-Qaysī, umro 967/1559. godine. Djelo je, kako u uvodu stoji, podijeljeno na 58 poglavlja.

Şeşen (al-Maḫṭūṭāt an-Nādira), 701, str. 378; Brockelmann S II, 1020/32.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد للّه ربّ العالمين**، والصّلوة على رسوله محمّد وآله أجمعين، وبعد، فقد قال الفقير إلى رحمة ربّه القدسي حاجي بن سعيد القيسي غفر اللّه له ولوالديه: إنّي أخلصت هذا الكتاب من الحقائق ليكون ذريعةً إلى معرفة الدّقائق وسمّيته **خلاصة السّلوك في نيل الرّفعة والسّموك** ورتّبته على ثمان وخمسين بابًا، الباب الأوّل في العقل...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 10b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**فصل في الإشارات**: قال عبد العزيز: إنّ اللّه تعالى جعل الخوف عشر أجزاء، فحبس تسعة لا يطيق حملها أحد وجعل الباقي عشرة أجزاء، تسعة للملائكة وجزء للسّماء، والجبال والجنّ والإنس والطّيور والدّوابّ، ولذلك وصف الملائكة بقوله: **يخافون ربّهم من فوقهم وهم من خشيته مشفقون**، وقال سهل بن عبد اللّه: النّاس كلّهم موتى إلاّ العلماء، كلّهم نائمون إلاّ الخائفون. وقال سفيان الثّوري: خوف اللّه لا يشبه خوف المخلوقين...

L. 10; 19,5 x 14 (14 x 8); *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po mastilu, papiru i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7608. R-1589

Zbirka (مجموع), 6

L. 185; 19,5 x 14,5 (15 x 9); 17 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-180b

الجواهر والدّرر الصّغرى
AL-ĞAWĀHIR WA AD-DURAR AṢ-ṢUĠRĀ

Naslov djela i ime autora na listu 1a:

كتاب الجواهر والدّرر الصّغرى من كلام سيّدي على الخواص تأليف تلميذه الإمام العلامة الورع الزّاهد سيّدي عبد الوهّاب الشّعراني طاب ثراه

Djelo iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen u Kalkašandu u Egiptu, 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. U njemu je autor, kako sam u uvodu kaže, iznio učenje svoga učitelja, Šayẖ ʻAlī al-Ḫawāṣṣa, kod koga je učio trideset godina i od koga se posljednjih deset godina nije odvajao. Autor je djelo završio 944/1537. godine. Prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ḥ. Ḫ. I, 618; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 531-533, str. 386-389; A. M. I, 641; Şeşen, 486, str. 279; Brockelmann G II, 337/23 i S II, 464; Sarkīs II, 1130-31.

Početak (l. 1b):

أوله: أحمَدُ اللهَ رَبَّ العَالمِينَ، وأصلي وأسلم على سيّدنا محمّدٍ وعلى سائر الأنبياء والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد، فهذه جَوَاهِرُ ودُرَرٌ التقطتُها من كلام شيخي وقدوتي إلى الله تعالى الشّيخ الكامل... سيدي علي الخواص... وقد صحبته نحو ثلاثين سنةً منها عشر سنين ملازمةً فكتبت كلّ كلمة سمعتها منه تتعلّق بآية أو حديث أو غيرهما أحفظها وأرقمها عندي في قرطاس إلى أن صار ذلك نحو مجلّدات... على أنّي أوضحت كثيراً من كلامه بما رأيته وفهمته... وسمّيته **بالجواهر والدّرر**...

Završetak (l. 180b):

آخره: ...وسألته رضى الله عنه عن الزّوج لم سمّى بالعشير هل لكون اجماع الزّوجين كان عن عقد والمعاشرة الصّحبة... الّتي ترجع إلى عقد واحد كعقد العشرة مثلاً أم سمّى به لأمر آخر، فقال رضى الله عنه: لا أعلم، وليكن ذلك آخر الكتاب، **والحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لولا أن هدانا الله.**

Na kraju djela je prepisivačeva bilješka da je autor djelo završio 17. rebiul-evvela 944/1537. godine:

وكتبه مؤلفه عبد الوهّاب بن أحمد في سابع عشر ربيع الأوّل سنة أربع وأربعين وتسعمائة.

2. L. 180b-181b

إجازة شيخ الإسلام شهاب الدّين الفتوحي الحنبلي
IĞĀZA ŠAYẖ AL-ISLĀM ŠIHĀBUDDĪN AL-FUTŪḤĪ AL-ḤANBALĪ

Recenzija djela الجواهر والدّرر (br. 7608/1). Napisao na arapskom jeziku vrhovni kadija hanbelijskog mezheba u Egiptu, Šayẖ al-Islām Aḥmad b. ʻAbdulʻazīz b. ʻAlī b. Ibrāhīm b. Rašīd al-Futūḥī, poznat još i pod nadimcima Šihābuddīn i Ibn an-Naǧǧār, rođen 862/1458., umro 949/1542. godine.

Kaḥḥāla I, 276.

Početak (l. 180b):

أوله: إجازة سيّدنا ومولانا شيخ الإسلام شهاب الدّين الفتوحي الحنبلي فسح الله في أجله، الحمد لله الّذي فتح لقلوب أوليائه ما أغلق على غيرهم من إدراك المعاني ومنحهم مَزِيدَ قربه وجَعَلَهُمْ من أهل حزبه... وبعد، فقد وقفت على أماكن هذا التّأليف المسمّى بالجواهر والدّرر... وتأمّلت ألفاظه تأمّلاً يشفي السّقيم ويهدي من ضلّ إلى الصّراط المستقيم لما اشتمل عليه من الآيات والذّكر الحكيم، ووجدت تلك النّفايس لم يحوها إنس ولا بشر... وكيف لا وهى ملتقطة من أمواج البحر الزّاجر... **توقد من شجرة مباركة يكاد زيتها يضىء ولو لم تمسسه نار نور على نور يهدي الله لنوره من يشاء ومن لم يجعل الله له نوراً فما له من نور...**

Završetak (l. 181b):

آخره: ...**ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء**، قد استحقّ مؤلّفه الثّناء الحسن فقد أحسن فيما وضع وأجاد فيما ألّف وبلغ الغاية في تحرير ما جمع وما ذلك إلاّ من عناية الله مالك الممالك، جمل الله الوجود بوجوده وأفاض عليه سحايب كرمه وجوده، ونفع ببركاته، وبارك في حياته، وزوّده بالحسنى، وبوّأه المحلّ الأسنى، وختم لنا وله بالخير الجزيل وهو حسبنا ونعم الوكيل. كتبه أحمد بن عبد العزيز بن علي الفتوحي الحنبلي الشّهير بابن النّجّار غفر الله له ولجميع المسلمين، آمين.

3. L. 181b-182b

إجازة الشّيخ شهاب الدّين الحنفي

IĞĀZA AŠ-ŠAYḪ ŠIHĀBUDDĪN AL-ḤANAFĪ

Recenzija djela الجـواهر والدّرر (br. 7608/1). Napisao na arapskom jeziku šejh hanefijskog mezheba, Aḥmad b. Muḥammad b. Yūnus b. Ismā'īl b. Maḥmūd as-Su'ūdī al-Miṣrī al-Ḥanafī, Šihābuddīn, poznatiji pod nadimkom Ibn aš-Šalabī, umro 1021/1612. godine.

Kaḥḥāla II, 78-79.

Početak (l. 181b):

أوّله: إجازة سيّدنا ومولانا الشّيخ الصّالح المحقّق شهاب الدّين الحنفي الشّهير بابن الشّبْلي (الشّلبي)، الحمد لله مجري العرفان في (على) لسان من اختصّه من الإنسان وموشح قلب العارف بأنواع المعارف فنطق بالجواهر واليواقيت والدّرر والمرجان... أمّا بعد، فقد وقفت على مواضع من هذا الكتاب... فما هو إلاّ روضة فانحة أزهارها، يانعة ثمارها، مشرقة نجومها وأقمارها...

Završetak (l. 182b):

آخره: ...زاده الله علمًا أعلامه مرفوعة، وحلمًا بثمراته لا مقطوعة ولا ممنوعة وأرزاقًا من حلّ بأيدي البركات مشفوعة، وأدام النّفع به وأوصل أسباب الخير بسببه... وأدخلنا أجمعين في شفاعة سيّدنا محمّد عليه أفضل الصّلوة والسّلام، قال ذلك وكتبه أحمد بن يونس بن إسماعيل الحنفي الشّهير بابن الشّبلي، بلغه الله تعالى مناه ورزقه من فضله جميع ما يتمنّاه، وما ذلك على الله بعزيز حامداً ومصلّيًا ومسلّمًا.

4. L. 182b-183a

إجازة الشّيخ ناصر الدّين اللّقاني

IĞĀZA AŠ-ŠAYḪ NĀṢIRUDDĪN AL-LAQĀNĪ

Recenzija djela الجـواهر والدّرر (br. 7608/1). Napisao na arapskom jeziku poznati šejh malikijskog mezheba, Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b.

'Abdurraḥmān al-Laqānī al-Mālikī, Nāṣiruddīn, rođen 873/1468., umro 957/1551. godine.

Kaḥḥāla IX, 203; Brockelmann S II, 435.

Početak (l. 182b):

أوّله: إجازة سيّدنا ومولانا الشّيخ الإمام العالم العامل... ناصر الدّين (نصر الدّين) اللّقاني المالكي رحمه الله: الحمد لله الّذي أشرق شموسَ المعارف في قلوب طهّرها وزكّاها، وأفاض ينابيع الحكم والدّقايق على نفوس شرّفها وصفّاها وكشف لهم من حقايق المعارف ما جلّ قدره وعن سرائر أخفاها... وبعد، فقد وقفت على هذا الكتاب الشّريف المنيف اللّطيف الّذي فاق ساير الكتب في لطافة نظمها ودقّة معناها...

Završetak (l. 183a):

آخره: ...وبالجملة فهي لمعة نورانيّة ارتفع محلّها وسناؤها وارتفع في الخافقين سناها وعمّ نفعها الخاصّة والعامّة فكانت كالشّمس وضحاها، جعلنا الله تعالى ممّن ذاق مذاقها وتحلّى بحلاها وورد مواردها الشّافية... وحشرنا مع مؤلّفها وسلك بنا طريقته الّتي ما ضلّ من اقتداها، كتبه الفقير الحقير ناصر الدّين (نصر الدّين) بن حسن اللّقاني المالكي... والحمد لله ربّ العالمين وصلوته وسلامه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

5. L. 183a-184a

إجازة الشّيخ عبد القادر الشّاذلي

IĞĀZA AŠ-ŠAYḪ 'ABDULQĀDIR AŠ-ŠĀḎILĪ

Recenzija djela الجـواهر والدّرر (br. 7608/1). Napisao na arapskom jeziku poznati šejh šazilijskog reda 'Abdulqādir b. Muḥammad b. Aḥmad aš-Šāḏilī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī i učenik Ğlaāluddīna as-Suyūṭī-ja, umro 935/1529. godine.

Kaḥḥāla V, 298.

Početak (l. 183a):

أوّله: إجازة الشّيخ الصّالح محي الدّين عبد القادر الشّاذلي، أحد أصحاب الشّيخ جلال الدّين السّيوطي رحمه الله. بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله وكفى، وسلام على عباده الّذين اصطفى، وبعد، فقد وقفت على هذا الكتاب المسمّى بالجواهر والدّرر، فوجدته بحراً قد زخر، بحاد في إدراكه البصر، وتكلّ عن معرفته العقول والفكر، مشحونًا بالجواهر والدّرر واليواقيت والمعارف السّاطعة...

Završetak (l. 184a):

آخره: ...وتالله لا يوجد لها سوق عند غيرهم تباع فيه ولا يعرف ثمنها إلاّ عارف بنيه، وأين العارف الماهر بقيمة هذه الجواهر، فالجاهل بمعادن الجواهر محجوب وعن المعرفة بها مسلوب،

فالحذر الحذر ممّن وقع له هذا الكتاب أن يطلع عليه غير أهله ولو بالنّظر، قال ذلك وكتبه العبد الفقير... عبد القادر بن محمّد الشاذلي غفر اللّه له ذنوبه وستر عيوبه وخلله وختم بالصّالحات عمله، والحمد للّه وكفى، وسلام على عباده الّذين اصطفى، تمّ ذلك بحمد اللّه وعونه وحسن توفيقه، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد من لا نبيّ بعده، والحمد للّه وحده.

6. L. 184a-185a

قصيدة البُستي النّونيّة

QAṢĪDA AL-BUSTĪ AN-NŪNIYYA

Isto kao 7540.

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Džino-zade:

وقفت كما وقفت سائر الكتب وأنا أضعف العباد جينو زاده عفى اللّه عنه.

Ispod bilješke otisnut lični pečat vakifa sa natpisom:

وقف جينو زاده عبد الباقي أفندي

7609. R-5743

المنن الوسطى

AL-MINAN AL-WUSṬĀ

Skraćena prerada sufijskog djela لطائف المنن. I osnovno djelo i ovu njegovu skraćenu verziju na arapskom jeziku napisao je ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen u Kalkašandu u Egiptu, 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. Autor je, kako u bilješci prepisivača na kraju djela stoji, djelo završio u Egiptu, u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 957/1552. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1963, str. 778-779; A. M. I, 641.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ثمّ دخولي لقضاء حوائج النّاس من أبوابها وزيادة الإحسان إلى كلّ من كفر بواسطتي... ثمّ حمايتي من الأكل هدايا الظّلمة وأعوانهم... ثمّ شهودي أنّ جميع ما أتحمّله من الأهوال في الدّنيا ادمان ليوم القيامة...

Završetak (l. 60a):

آخره: ...وقد جلوت عليك يا أخي جملةً صالحةً من أخلاق المريدين الصّالحين ففتّش نفسك ممّا وجدت نفسك قد تخلّقت به، فاشكر اللّه تعالى عليه وما وجدتها لم تخلق به فاستغفر اللّه تعالى وجدّ في الطّلب، فإنّ اللّه تعالى يقول: **والّذين جاهدوا فينا لنهدينّهم سبلنا والحمد للّه الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لولا أن هدانا اللّه**. قال المؤلّف: وكان الفراغ من كتابة هذا الكتاب على يد منشئه عبد الوهّاب بن أحمد الشّعراني الشّافعي في مستهلّ ربيع الأوّل سنة تسع وخمسين وتسعمائة بمصر المحروسة.

L. 60; 20 x 13,5 (15 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani i dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren dvjema linijama crvene boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7610. R-5578

تنبيه المغترّين في القرن العاشر على ما خالفوا فيه سلفهم الطّاهر

TANBĪH AL-MUĠTARRĪN FĪ AL-QARN AL-ʻĀŠIR ʻALĀ MĀ ḪĀLAFŪ FĪHI SALAFAHUM AṬ-ṬĀHIR

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulwahhāb b. Aḥmad b. ʻAlī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Šaʻrānī al-Anṣārī aš-Šāfiʻī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen u Kalkašandu u Egiptu 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1282/1861.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ḥ. Ḫ. I, 488; Ahlwardt III, 3099; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 445-451, str. 319-322; Brockelmann G II, 337 i S II, 464-467; Sarkīs II, 1130.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: **وكان** أخي الشّيخ فضل الدّين يقول: إنّما أكثر من الأعمال الصّالحة في بعض الأوقات ليصير معي شئ من الأعمال يوم القيامة أعطي منها خصمائي الّذين لهم عليّ تبعة من مال أو عرض **وقلت** مرّةً لسيّد على الخواصّ رضى اللّه عنه ألا تأخذ على أصحابك العهد بأن لا أحداً يستغيب (؟) أحداً في مجلسك؟ فقال: آخذ العهد بذلك...

Završetak (l. 64a):

آخره: ...يا داود، لخدمتك على وجهك في الثّلج أهون عليك من مناقشتي لك في الحساب وعزّتي وجلالي لأوقفنّ الخصوم بين يدىّ وأسئل كلّ واحد منهم عن وزن الخردلة. **إنتهى** ما سمعته من مواعظ الزّبور وقد جمعت مواعظه كلّها في جزء فاطلبه، والحمد لله ربّ العالمين، وليكن ذلك آخر كتاب تنبيه المغترّين في آخر القرن العاشر على ما خالفوا فيه سلفهم الطّاهر، والحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله.

L. 64; 20,5 x 14 (16 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan tupim perom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajniji citati pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa preklopom, presvučen impregniranim platnom, novijeg datuma. Zadnja kožna korica i preklop originalnog poveza sa lijepo urađenim rozetama sa floralnim motivima, nalijepljeni preko platnenog omota.

Djelo se završava kolofonom (l. 64a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muhibbuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥibbuddīn b. al-Ḫaṭīb as-Sulamī, uoči ponedjeljka 12. ramazana 1097/1686. godine:

وكان الفراغ من كتابة هذه النّسخة الشّريفة لبلة يسفر صباحها عن نهارها الإثنين ثاني عشر رمضان المعظّم سنة سبع وتسعين وألف... على يد أضعف الخلق إلى رحمة الخالق محبّ الدّين بن إبراهيم بن محبّ الدّين بن الخطيب السّلمي غفر الله له ولوالديه...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7611. R-1859

البحر المورود في المواثيق والعهود

AL-BAḤR AL-MAWRŪD FĪ AL-MAWĀṮĪQ WA AL-'UHŪD

Naslov djela i ime autora dati na prvom zaštitnom listu na strani *b*:

هذا كتاب البحر المورود في المواثيق والعهود للشّيخ الإمام عبد الوهّاب التلمساني الشّعراني

a na preklopu futrole: كتاب العهود والمواثيق للإمام الشّعراني

Djelo u kome je autor detaljno izložio prisege na vjernost i oporuke (عـــهـــود ومـــواثيق) blizu stotinu sufijskih prvaka koji su živjeli i djelovali u

Egiptu u desetom stoljeću po Hidžri. Napisao na arapskom jeziku 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā al-Aš'arī al-Miṣrī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu 1278/1861. godine.

Kaḥḥāla VI, 218-219; Ḥ. Ḫ. I, 227; Ahlwardt III, 3183; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 236-240, str. 165-167; Brockelmann G II, 335 i S II, 465/16; Sarkīs II, str. 1130; Köprülü II, 113; al-Ǧibūrī II, 3497-3498, str. 322; al-Qādiriyya III, 717, str. 72.

Početak (l. 1b):

أوّله: أقول وأنا عبد الوهّاب بن أحمد بن علي بن أحمد بن محمّد بن موسى بن أبي عبد الله سلطان تلمسان عفى الله عنه وعن مشايخه: الحمد لله ربّ العالمين، وأصلّي وأسلّم على سيّدنا محمّد... وبعد، فهذه عهود ومواثيق أخذت علينا من مشايخنا الّذين أدركناهم في القرن العاشر بأرض مصر وهم نحو مائة شيخ ذكرناهم وذكرنا مناقبهم في خاتمة كتاب الطبقات الّتي ألّفناها...

Završetak (l. 175b):

آخره: ...وإن ظننت أنّه تعالى يدخلك الجنّة ويعطيك فيه ما لا عين رأت ولا أذن سمعت ولا خطر على قلب بشر... وليكن هذا آخر العهود والمواثيق، وقد تمّت بعون الله الملك المعبود الّذي هو بكلّ لسان وغيره من إنسان وغيره محمود، ولكلّ خير الدّنيا والآخرة مؤمّل مقصود، سبحانه وتعالى لا ربّ لنا سواه، ولا نعبد إلاّ إيّاه، والصّلوة والسّلام على خير الأنام، وموضح شرايع الإسلام، سيّدنا محمّد وعلى آله وتابعي منواله، والحمد لله، وصلّى الله على من لا نبىّ بعده.

L. 175; 21,2 x 15 (14 x 9); 19 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih pretežno, rukom vlasnika 'Abdulḥalīma. Većina bilješki je napisana na vlasnikovu putu na hadždž 1077/1666-1078/1667. godine i ispod njih je navedeno mjesto u kome su zapisane. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli oštećenoj crvotočinom. Futrola je sa vanjske strane obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 175b) bilješka da je njegov prijepis završen u utorak, 20. džumadel-ula 1022/1613. godine:

ووافق الفراغ من تعليق هذه العهود المباركة نهار يوم الثّلاثا، في عشرين في شهر جمادي الأولى سنة إثنين وعشرين بعد الألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka iz 1041/1631. godine da je vlasnik rukopisa Muḥammad al-Batrūnī al-ʻAlawānī:

من منّ اللّه تعالى على عبده الفقير محمّد البتروني العلواني سنة إحدى وأربعين وألف.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka da je putem poklona vlasnikom rukopisa postao kadija u Halepu ʻAbdulḥalīm:

دخل في ملك الفقير (إليه) سبحانه وتعالى عبد الحليم القاضي بمدينة حلب المحميّة على طريق الهبة.

Na listu 175b dvije bilješke ovog posljednjeg, tada već smijenjenog kadije u Šamu i Halepu.

U prvoj stoji da je spomenuti vlasnik na putu na hadž 1078/1667. godine, kada je imao preko sedamdeset godina starosti, kod sebe imao samo mushafi-šerif i ovaj rukopis, da je u odlasku i povratku dvadeset puta proučio cio Kur'an napamet, te da je čitao ovaj rukopis i na marginama njegovih listova pisao bilješke i svoje komentare:

طالعت هذا الكتاب في طريق الحجّ ذهابًا وإيابًا لمّا أنّه لم يوجد في تختراوني سوى مصحف شريف وهذا الكتاب وقد تيسّر (لي) ختمات قرآنيّة من ظهر القلب إلى عشرين القرآن العظيم ووقع بعض تعليقات في هوامش هذا الكتاب ممّا رأيته في الكتب المعتبرة والعبد الفقير الحاجّ عبد الحليم المنفصل عن قضاء الشّام والحلب... والحمد للّه الّذي يسّر (لي) أداء حجّة الإسلام بعد تجاوز السّنّ السّبعين وزيارة روضة سيّد المرسلين ومراقد الصّحابة وقبور الأولياء الكرام والصّالحين... تمّت المطالعة في أثناء شهر ربيع الآخر لسنة ثمان وسبعين وألف.

U drugoj bilješci pisanoj crvenim slovima stoji da je spomenuti vlasnik, kada se krajem rebiul-ahira (1078/1667) vratio kući, sve ukućane zatekao žive i zdrave, te da je sudbina htjela da se njegova trogodišnja kćerka Rabīʻa razboli i umre od kuge 45 dana nakon njegovog povratka, a 53 dana iza nje, i njegova druga kćerka, dvanaestogodišnja Saliha:

فلمّا وصلت في أواخر ربيع الآخر من طريق الحجّ إلى أهلنا وعيالنا وجدنا كلّهم سالمين وحمدنا اللّه سبحانه وتعالى، ومن القضاء والقدر أنّه (كان) لي بنتان: رابعة بنت ثلاث سنين ماتت مطعونةً في خمسة وأربعين يومًا بعد الوصول، وصالحة بنت إثنى عشر سنًا ماتت كذلك في ثلاثة وخمسين بعده، واحترق القلب غاية الإحتراق **إنّا للّه وإنّا إليه راجعون**، وفوّضت أمري إلى اللّه في كلّ حال أريد عوضًا في الدّنيا والآخرة وهو الكريم المتعال الجواد المنعم المحسن الرّؤف الرّحيم، بل هو أرحم الرّاحمين، المحرّر الحاجّ عبد الحليم.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu (pečat na listovima 1a, 2a, 42a, 87a, 140a i 175b).

7612. R-7662

جلاء القلوب

ĞALĀʾ AL-QULŪB

Zbirka savjeta i uputa protkanih sufijskim učenjem o temeljima islamskog vjerovanja (أصول الدّين), asketizmu (الزّهد في الدّنيا), pobuđivanju želje za životom na budućem svijetu (التّرغيب في الآخرة), poticanju na izvršavanje vjerskih obreda (الحثّ على أداء العبادات والنّوافل), te razvijanju blagosti i nježnosti srca (والرّقائق وتليين القلوب). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Ḥ. Ḫ. I, 592; Ahlwardt III, 3049-3050; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 502, str. 365-366; al-Ğibūrī II, 3579, str. 345; Dobrača I, 1154, str. 67 i II, 1592/2; Zürich I, 201; Fajić III, 2115; Hasandedić, 145; Bratislava, 97, str. 109; Köprülü II, 1592/3 i III, 136/1; Brockelmann G II, 440/5 i S II, 654.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد للّه الّذي جعل اللّيل والنّهار خِلفةً لمن أراد أن يذكّر أو أراد شكوراً، وخلق الموت والحياة ليبلوكم أيّكم أحسن عملاً**... أمّا بعد، فقد روى مسلم رح في صحيحه عن تميم الدّاري رضي اللّه عنه أنّ النّبيّ صلّى اللّه عليه و سلّم قال: الدّين نصيحة الدّين نصيحة. قالو: لمن يا رسول اللّه؟ قال: للّه ولرسوله ولكتابه ولأئمّة المسلمين وعامّتهم...

Završetak (l. 36b):

آخره: ...وخلّصنا من الخطايا والآثام، وطهّرنا من الذّنوب والمعاصي واجعل لنا حظّاً وافراً من رحمتك... واعف عنّا وعافنا وارض عنّا وارضنا واغفر لآبائنا وأمّهاتنا ومعلّمينا ولمن أحسن إلينا ولمن ظلمناهم بأيدينا وألسنتنا... إنّك أنت الغفور الرّحيم والجواد الكريم و(ال) برّ الرّحيم وذوالفضل العظيم.

L. 36; 20 x 11,5 (14,8 x 6); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, ukrašen zlatnom, plavom i zelenom bojom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Dužinom gornjeg prereza listovi do 5 cm dubine dohvaćeni vlagom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom s vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crvene boje. Na ostalim listovima i tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka da je rukopis za svoje potrebe nabavio al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā al-Qāḍī:

استصحبه الفقير إليه عزَّ شأنه الحاجّ مصطفى القاضي.

Ispod bilješke otisnut pečat vlasnika sa natpisom Muṣṭafā (مصطفى).

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

7613. R-5222

Zbirka (مجموع), 2

L. 93; 14,5 x 10 (10 x 5); na listovima od 1b-46a 15, a od 47b-93b 12 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan rukom više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na marginama listova 47b-58a ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, ispucao, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-46a

جلاء القلوب
ǦALĀ' AL-QULŪB

Isto kao pod br. 7612.

2. L. 47b-93a

تعليم المتعلّم
TA'LĪM AL-MUTA'ALLIM

Djelo o vjersko-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao na arapskom jeziku al-Farġānī-jev učenik, Burhānuddīn az-Zarnūǧī, umro poslije 593/1190. godine.

Kaḥḥāla III, 43; Dobrača I, 152/2, str. 124; Zürich I, 209-214; Ahlwardt I, 111; Brockelmann S I, 837; Köprülü III, 31/2; Hasandedić, 121/2; Popara-Fajić VII, 4655/2.

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله الّذي فضّل بني آدم بالعلم والعمل على جميع العالم، والصّلوة والسّلام على محمّد سيّد العرب والعجم... وبعد، فلمّا رأيت كثيراً من طلاّب العلم في زماننا يجدّون إلى العلم ولا يصلون... أردت وأحببت أن أبيّن لهم طريق التّعلّم على ما رأيت في الكتب... وسمّيته **تعليم المتعلّم في طريق التعلّم**...

Završetak (l. 93a):

آخره: ...ولا بدّ من أن يتعلّم شيئاً من علم الطّبّ... الّذي جمعه الشّيخ الإمام أبو العبّاس المستغفري في كتابه المسمّى بطبّ النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم يجده من يطلبه. والحمد لله ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom (l. 93b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Uṯmān b. Muṣṭafā, u ponedjeljak, u drugoj dekadi mjeseca ševvala 1041/1632. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة الشّريفة بعون الله الملك اللّطيف عن يد (ال) عبد الضّعيف... عثمان بن مصطفى في أواسط شهر شوّال في يوم الإثنين... سنة إحدى وأربعين وألف.

Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, ova bilješka se odnosi samo na djelo pod br. 2, dok je djelo pod br. 1 u ovom kodeksu prepisano znatno kasnije, najvjerovatnije, u XIX stoljeću, i naknadno uvezano sa drugim djelom koje je prepisano ranije.

7614. R-8524

Zbirka (مجموع), 2

L. 122; 19,5 x 12,5 (14 x 7,5); 15-17 redaka. *Nasḫ* i *nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan.

1. L. 1b-42a

جلاء القلوب
ǦALĀ' AL-QULŪB

Isto kao pod br. 7612.
Listovi 43-47 slobodni.

2. L. 48a-122a

كتاب شمائل النّبيّ
KITĀB ŠAMĀ'IL AN-NABĪ

Naslov na početku crvenim slovima: كتاب شمائل النّبيّ صلى الله عليه وسلّم

Životopis poslanika Muhammeda a.s. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Īsā b. Sūra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī at-Tirmiḏī, Abū 'Īsā, rođen 210/825., umro 279/892. godine.

Kaḥḥāla XI, 104-105; Dobrača I, 151/4, str. 123; Kenderova, 67; Fajić V, 3560 i XI, 6711-6712/1; Ahlwardt IX, 9634; Ḥ. Ḫ. II, 1059; Brockelmann G I, 162 i S I, 268-269.

Početak (l. 48a):

أوله: أخبرنا الشّيخ الإمام الحافظ أبو ذرّ أحمد بن الشّيخ الإمام العامل العالم برهان الدّين أبو الوفا إبراهيم بن محمّد بن خليل... حدّثنا أبو عيسى محمّد بن عيسى بن سورة الحافظ التّرمذي: باب صفة النّبيّ صلى الله عليه وسلّم أخبرنا أبو رجا ، قُتيبةُ بن سعيد عن مالك بن أنس أنّه سمعه يقول: كان صلى الله عليه وسلّم ليس بالطّويل البائن ولا بالقصير...

Završetak (l. 122a):

آخره: ...حدّثنا محمود بن علي قال: سمعت أبي يقول: قال عبد الله بن المبارك: إذا ابتليت بالقضا ، فعليك بالأثر. حدّثنا محمّد بن علي... عن إبن سيرين قال: الحديث دين فانظروا ممّن تأخذون دينكم. تمّ الكتاب بعون الله وحسن توفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 1182/1786-67. godine, jer je te godine vlasnik rukopisa bio Ismā'īl 'Abdī Aġā-zāde (bilješka na listu 42a):

قد تملّكه الفقير إسماعيل عبدي آغازاده عفى الله عنهما ، سنة ١١٨٢

Iz Odbora IZ Travnik.

7615. R-8360

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 20 x 14 (13 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Na marginama ima dosta bilješki i komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije nekog od ranijih vlasnika. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-45b

جلاء القلوب
ǦALĀ' AL-QULŪB

Isto kao pod br. 7612.
Listovi 46-47 slobodni.

2. L. 48b-71b

معدّل الصّلوة
MU'ADDIL AṢ-ṢALĀT

Kraće djelo o islamskoj molitvi *(namazu)*. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; Dobrača I, 448/3; Ahlwardt III, 3529; A. M. II, 252; aẓ-Ẓāhiriyya II, 181-183; Zürich I, 81; Köprülü II, 1595/5; Hasandedić, 23/3; Fajić III, 2065/2; Jahić VI, 3966/2; Ḥ. Ḫ. 242; Lavić X, 5887/1; Sarkis I, 611.

Početak (l. 48b):

أوله: الحمد لله الذي أمر عباده باقامة الصّلوة وتعديلها ، وجعلها رأس الدّين وعروة الإسلام وأفضل أعمالها ونوراً ونجاةً ومفتاحًا... والصّلوة والسّلام على أفضل رسله محمّد خير من عدلها وسوّاها بلا منكر وآله وصحبه الّذين مكّنوا في الأرض فأقاموا الصّلوة وآتوُا الزكوة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر...

Završetak (l. 71b):

آخره: ...والجمهور على كراهيّتها، هذا إذا وجد الفرجة قبله. وأمّا إذا لم يوجد لا يكره ولا يلزم في المختار جذب رجل إلى جنبه من الصفّ المقدّم. تمّ التّمام بعون اللّه تعالى وحسن توفيقه.

Na listovima 72-74 fragment iz nekog fikhskog djela na arapskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Zufera Beślića iz Goražda (bilješka na prvom zaštitnom listu, na strani *a*).

7616. R-1570

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب

ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ĞALĀ' AL-QULŪB

Naslov na preklopu i na listu 1a: ضياء القلوب شرح جلاء القلوب

Komentar na djelo جلاء القلوب (br. 7612). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī ar-Rūmī, Taqiyyuddīn, rođen 929/1523., umro 981/1573. godine, a ovaj komentar, također na arapskom jeziku, Isḥāq b. Ḥasan az-Zanğānī at-Tūqātī, umro 1100/1678. godine. Autor je komentar završio u subotu, 19. ševvala 1095/1684. godine, što je izrazio u šifrovanim razlomcima.

Kaḥḥāla II, 232; Ahlwardt III, 3051; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1360, str. 264; al-Ğibūrī II, 3942, str. 445; Dobrača II, 1399/2; Tirana, 184-185, str. 141-142; Brockelmann G II, 440 i S II, 654; Kibris 523, str. 298.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد للّه الّذي جعل اللّيل لباسًا والنّار نشورًا**، وعيّن أوقات العبادة أيّامًا وشهورًا، والصّلوة والسّلام على من ملأ العالم نضرةً وسرورًا... وبعد، فيقول العبد الجاني إسحق بن حسن الزّنجاني ثمّ التّوقاتي... إنّي إشتغلت برهنةً من العمر المرغوب بتدريس الرّسالة المسمّاة بجلاء القلوب... لكن لمّا صعب حلّ معاقدها على الطّالبين وعسر فهم مقاصدها على الرّاغبين ولم أجد له شرحًا... جمعت بذلك ما يذلّل صعاب عباراتها ويسهّل الوصول إلى معانيها وإشاراتها مصرّحًا بالنّقل ما ذكرته من شروح الأحاديث والتّفاسير... ثمّ سمّيته **بضياء القلوب**...

Završetak (l. 181b):

آخره: **أقول**: ...تمّ تبييضه بعون اللّه تعالى وتبارك في يوم السّبت المبارك وهو العشر التّاسع من الثّلث الثّاني من السّدس الرّابع من النّصف الثّاني من العشر الخامس من العشر العاشر من المائة بعد الألف من هجرة من له العزّ والشّرف، حامدًا للّه تعالى ومصلّيًا على خاتم الأنبياء، وعلى آله الأتقيا، وصحبه كنجوم الهدى.

L. 181; 20,5 x 14 (15 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līq*-a, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, popravljan i nevješto lijepljen. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 181b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Oruč sin Hasanov, u subotu, 20. zul-hidždžeta 1116/1705. godine:

قد وقع الفراغ من كتبها (!) في اليوم (!) السّبت العشرون يومًا (!) ذي الحجّة المبارك بين الظّهر والعصر عن يد العبد الضّعيف اورج بن حسن... تاريخ سنة ١١١٦

Na listu 1a bilješka da je rukopis za Gazi Husrev-begovu medresu, pod uslovom da se iz nje ne iznosi, ne prodaje i ne daje u zalog, uvakufio 'Abdullāh b. 'Abdullāh:

قد وقف هذه النّسخة الشّريفة عبد اللّه بن عبد اللّه في المدرسة الخسرويّة بشرط أن لا يخرج ولا يباع ولا يرهن، فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما إثمه على الّذين يبدّلونه.

Na listu 1a otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسربيك سنه ١٢٨٠

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7617. R-3354

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب

ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ĞALĀ' AL-QULŪB

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*: جلاء القلوب شرحي

Isto kao br. 7616.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ما يذلّل صعاب عباداتها ويسهّل الوصول إلى معانيها وإشاراتها مصرّحًا بالنّقل ما ذكرته... ثمّ سمّيته بضياء **القلوب** ليكون اسمه موافقًا لمسمّاه، فالمأمول من كرم من نظر فيه أن يستغفر الله له ولوالديه، فإنّ الغفران من أمر الدّين...

L. 118; 21 x 12 (14,5 x 7); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 118a) bilješka da je njegov prijepis završio Ḫalīl b. Aḥmad b. Sulaymān-efendī iz Gračanice, 4. safera 1154/1741. godine (dato u šifrovanim razlomcima):

وقع الفراغ من استنساخه بعناية الله تعالى وإحسانه على يد خليل بن أحمد بن سليمان أفندي... وهو أضعف العباد السّاكن في ناحية البلاد وهى غرادچانيچه... يوم الرّابع وهو العشر الرّابع من الثّلث الأوّل من السّدس الأوّل من العشر الرّابع من العشر السّادس من بعد المائة والألف من هجرة من له العزّ والشّرف، شاكراً على نعمائه ومصلّيًا على نبيّه وآله.

Na listu 117b bilješka krupnim crvenim slovima da je rukopis uvakufio al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendī al-Gradčāničawī (iz Gračanice):

وقف الحاجّ خليل أفندي الغرادچانيچه وي.

7618. R-4436

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب

ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ǦALĀ' AL-QULŪB

Naslov na listu 1a: ضياء القلوب شرح جلاء القلوب

Isto kao br. 7616.

L. 166; 20,6 x 14 (15 x 8); 19 redaka. *Nasḫ* pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst na naslovnoj strani uokviren dvjema, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 166b) bilješka da je djelo prepisao Muṣṭafā b. Aḥmad, muftija u kasabi Virān Šehir (u Anadoliji u Turskoj).

Nema podataka o godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke nekadašnje medrese u Zvorniku.

7619. R-1962

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب

ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ǦALĀ' AL-QULŪB

Naslov na početku: هذا كتاب ضياء القلوب

Isto kao br. 7616.

L. 88; 20,6 x 15,2 (16 x 9); 25 redaka. *Nasta'līq* pisan oštrim perom i nevještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na početku nevješto urađen unvan, ukrašen zelenom bojom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst na naslovnoj strani uokviren dvijema linijama zelene boje. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i nešto interlinearnih bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7620. R-1194

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب
ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ĞALĀ' AL-QULŪB

Na listu 1a naslov djela i imena autora osnovnog djela i komentara:

كتاب ضياء القلوب شرح جلاء القلوب للعلامة محمّد أفندي البرجلي و شارحه العلامة الزّنجاني رحمهما الله تعالى

Isto kao br. 7616.

L. 116; 21 x 15 (15 x 8,5); 25 redaka. *Nasḫ* pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7621. R-1933

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب
ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ĞALĀ' AL-QULŪB

Naslov na početku: ضياء القلوب

Isto kao br. 7616.

L. 88; 22 x 15,5 (16 x 8,5); 25 redaka. *Ta'līq* pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je rukopis uvakufio Svrzo Muhamed-ef., sin Muhamed-agin, 1931. godine:

وقف اسويرزو محمّد أفندي بن محمّد آغا ١٩٣١

Na istom listu i na listu 87a otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانهء غازي خسروبك سنه ١٢٨٠

7622. R-2737

Zbirka (مجموع), 3

L. 141; 18 x 12 (13,5 x 7); 21 redak. *Ta'līq* pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, mjestimično oštećen crvotočinom. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-126a

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب
ḌIYĀ' AL-QULŪB FĪ ŠARḤ ĞALĀ' AL-QULŪB

Naslov na početku: ضياء القلوب

Isto kao br. 7616.

Na kraju djela (l. 126a) bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Fayḍullāh, u petak poslije sabah-namaza 1242/1826. godine:

قد وقع الفراغ من تحريرها يوم الجمعة بعد الصّبح لسنة إثنى وأربعين ومائتين وألف... عن يد أضعف العباد مصطفى بن فيض الله غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما.

2. L. 131b-137a

كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع
KIFĀYA AL-QANŪ‘ FĪ AL-‘AMAL BI AR-RUB‘ AL-MAQṬŪ‘

Naslov na početku: هذا (!) رساله، في العمل بالرّبع الشّمالي

Kompendij iz astronomije o mjerenju ugla i određivanju geografskog položaja nekog mjesta pomoću kvadranta (*rub‘-tahte*). Napisao na arapskom jeziku Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī, muvekkit džamije al-Azhar (موقّت الجامع الأزهر) u Kairu, rođen 826/1423., umro 907/1501. godine. Ovo je, zapravo, skraćena verzija druge risale od istog autora pod nazivom إظهار السّرّ المودوع في العمل بالرّبع المقطوع. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة) i 15 poglavlja (باب)

Kaḥḥāla XI, 188; Ahlwardt V, 5848; Ḥ. Ḫ. II, 1500; OALT I, str. 163; Dobrača I, 734/8, str. 503; A. M. II, 216; Brockelmann G II, 168/8 i S II, 216/8; Jahić XII, 7280/2; aẓ-Ẓāhiriyya astr., 220; Jerusalem II, 594.

Početak (l.131b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... وبعد، فهذه رسالة مختصرة في العمل بالرّبع الشّمالي المقطوع إختصرتها من رسالتي المسمّاة **بإظهار السّرّ المودوع** ورتّبتها على مقدّمة وخمسة عشر بابًا وسمّيتها **كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع**، فالمقدّمة في وصف رسومه وتسميتها وما يتعلّق بها...

Završetak (l. 137a):

آخره: ...**الباب الخامس عشر** في معرفة الماضي والباقي من اللّيل من جهة الكواكب المعلومة المطالع إذا توسّط الكواكب في اللّيل فالق مطالع الغروب من مطالعه بفضل الماضي من اللّيل عند توسّطه... وكذا تفعل بمطالع طلوعه وبمطالع مغيبه والله سبحانه وتعالى أعلم.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo br. 1 u ovoj zbirci 1245/1829. godine (bilješka na kraju risale na listu 137a):

تمّ تمام سنة خمسة وأربعين ومائتين وألف.

3. L. 137b-141b

رسالة في العمل بالرّبع المجيّب
RISĀLA FĪ AL-‘AMAL BI AR-RUB‘ AL-MUĞAYYAB

Naslov na početku: هذا (!) رساله، ربع طرف الجيب ماردني

Risala na arapskom jeziku o upotrebi kvadranta *(rub‘-tahte)* za određivanje namaskog vremena. Napisao Šayḫ Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī, rođen 826/1423., umro 907/1501. godine. Risala se sastoji od uvoda (المقـدّمـة) i dvadeset poglavlja (باب). Poznata je i pod nazivom الرّسالة الفتحيّة.

Kaḥḥāla XI, 188; Köprülü III, 296/2, str. 141; Ahlwardt V, 5819; OALT I, str. 167-168; Dobrača II, 1540/2; Jahić XII, 7306/2; Brockelmann G II, 216/7; Bratislava, 295-96; aẓ-Ẓāhiriyya astr, 174; as-Sāmarā’ī, 320; Jerusalem II, 586.

Početak (l. 137b):

أوّله: قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة، وحيد دهره وفرد (فريد) عصره أبو عبد الله محمّد: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه الطّاهرين، وبعد، فهذه **رسالة في العمل بالرّبع المجيّب** مشتملة على مقدّمة وعشرين بابًا، **فالمقدّمة** في تسمية رسومه، فأوّلها المركز وهو الخرم الّذي فيه الخيط...

Završetak (l. 141a):

آخره: ...**الباب العشرون**: في معرفة العمل بالكواكب أقسم بعدّ الكواكب مقام الشّمس واستخرج منه سعة المشرق وغايته وكذا ارتفاعه الّذي لا سمت له إن كان بعده شماليًا وهو أقلّ من العرض ونصف قوسه وقوسى ظهوره... وإن ألقيت مطالعه من مطالع الشّرق المستقبل يبقى الباقي من اللّيل عند توسّط وإن تساوى الباقي لحصته الفجر توسّط أوّل وقت الفجر. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo br. 1 i 2 u ovoj zbirci.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā‘īl-beg, pod uslovom da se on ne iznosi iz kuće:

اشبو نسخه شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورينه أولاديّت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat spomenutog vlasnika i vakifa.

Na listovima 1a, 2a 61b, 85a, 136b, 137b i 141b otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسرويك سنه ١٢٨٠

7623. R-8361

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Opširna zbirka pouka i propovijedi iz Kur'ana i hadisa, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1261/1845. godine.

Kaḥḥāla IX, 123-124; aẓ-Ẓahiriyya (at-taṣawwuf) II, 1373-1379, str. 274-278; Ḥ. Ḫ. II, 1111; Şeşen (Kibris), 514, str. 293-294; Dobrača I, 436; Fajić III, 2164-2170; Zürich-Sarajevo II, 752-755; Köprülü II, 133 i III, 179; Brockelmann G II, 441/15 i S II, 655; Sarkīs I, 611.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: عن... ابن الحارث رضى الله عنه أنّ النّبىّ عـ م قال: ما من أمّة ابتدعت بعد نبيّها في دينها بدعةً إلاّ أضاعت مثلها من السنّة... عن ابن عبّاس رضى الله عنه أنّه قال: قال رسول الله عـ م: أبى الله أن يقبل عمل صاحب بدعة حتّى يدع بدعته...

Završetak (l. 198b):

آخره: ...وكلّ هذه بدعة منكرة... وقد بيّنّا ذلك في رسالتنا (رسائلنا) السّيف الصّارم وإنقاذ الهالكين وإيقاض (إيقاذ) النّائمين وجلاء القلوب فعليك بها وطالعها حتّى تعلم حقيقة مقالنا، ونقول: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لولا أن هدانا الله. ربّنا لا تزغ قلوبنا بعد إذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة، إنّك أنت الوهّاب**... والحمد لله ربّ العالمين.

L. 199; 20 x 14,5 (14 x 8,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen, od čega je ostao samo kožni hrbat.

Djelo se završava kolofonom (l. 198b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Bakr b. Muṣṭafā, u srijedu, u mjesecu ša'bānu 1101/1689. godine, u Bajazidovoj medresi u Bagdadu:

قد تمّ هذه النّسخة الشّريفة المباركة في يوم الأربع وقت الظّهر في شهر شعبان في ديار بغداد في مدرسة بايزيدي في سنة إحدى ومائة وألف. كاتبه وصاحبه بكر بن مصطفى غفر الله لهما.

Na listu 199b bilješka da je 1121/1709. godine, vlasnik rukopisa bio Muḥammad b. 'Uṯmān Ğarrāḥ-zāde:

صاحب ومالك محمّد بن عثمان جرّاح زاده مقصود بما كتاب البغدادي سفر قزيل باش تاريخ سنة ١١٢١

7624. R-7106

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا أمّةً وسطًا خيرَ أمم، والصّلوة والسّلام على من أوتى النّبوّة والحكم وعلى آله وأصحابه المقتدين به في القصد والشّيم... وبعد، فإنّ العقل والنّقل متوافقان والكتاب والسّنّة متطابقان على أنّ الدّنيا فانية سريعة الزّوال والخراب... فأردت أن أصنّف **الطّريقة المحمّديّة** وأجيت أن أبيّن السّيرة الأحمديّة حتّى يعرض عليها عمله كلّ سالك...

L. 145; 20,8 x 13,5 (14,7 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, bogato ukrašen floralnim motivima u plavoj, crvenoj, zelenoj i zlatnoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama i između redova ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 145b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio al-Ḥāğğ Aḥmad b. al-Ḥāğğ 'Uṯmān, u Banja Luci, u ponedjeljak, u mjesecu saferu 1162/1749. godine:

تمّ تصنيف محمّد بن پير علي... المسمّى بالطّريقة المحمّديّة والسّيرة الأحمديّة عن يد أحقر العباد الحاجّ أحمد بن الحاجّ عثمان غفر الله له ولوالديه في بلدة بنالوقه في اليوم (يوم) الإثنين في شهر صفر الخير لسنة إثنى وستّين ومائة وألف.

Na listu 145b, bilješka da je vlasnik rukopisa Munlā Ḥāmid b. Muḥārem-hodža Turbedār i da je u mjesecu džumadel-ahiru 1316/1899. godine, u Fejziji medresi u Travniku, djelo čitao muftija Ḥāzim Munlā-efendi:

صاحب ومالك منلا حامد بن محارم حوجه توربدار... قرئت (من) قبَل المفتي الحاج حازم منلا أفندي في تراونيك في مدرسه، فيضيّه جمادى الأخرى سنة ١٣١٦

7625. R-8513

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّله: كتاب أنزلناه إليك مبارك ليدبّروا آياته وليتذكّر أولو الألباب الله نزّل أحسن الحديث كتابًا متشابهًا مثانى تقشعرّ منه جلود الّذين يخشون ربّهم ثمّ تلين جلودهم وقلوبهم إلى ذكر الله ذلك هدى الله يهدي به من يشاء ومن يضلل الله فما له من هاد وإنّه لكتاب عزيز لا يأتيه الباطل من بين يديه ومن خلفه تنزيل من حكيم حميد...

L. 186; 21 x 14,5 (15,4 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Djelo se završava kolofonom (l. 186a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis u utorak, u mjesecu rebiul-evvelu 1167/1753. godine, završio Muḥammad:

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد محمّد غفر الله ذنوبه وستر عيوبه في شهر ربيع الأوّل في يوم سه شنبه في وقت الظّهر... سنة ١١٦٧

Iz Odbora IZ Janja.

7626. R-8520

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Početak (l. 1b) kao pod br. 7624.

L. 133; 21,3 x 14,5 (15,4 x 7,5); 19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na marginama i između redova ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

7627. R-7631

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Početak (l. 1b) kao pod br. 7624.

L. 244; 21 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan, bogato ukrašen floralnim motivima u plavoj i zlatnoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema debelim zlatnim linijama, a na ostalim listovima crvenom linijom. Na prvih deset listova, po marginama i između redova ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave sastavljene od devet zvijezda šestokraka.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 1a ovalni pečat ranijeg vlasnika sa natpisom Nu'mān Zuhdī, iz 1305/1887-1888. godine.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića is Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

7628. R-5374

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: القسم الثّاني في الأخلاق الذّميمة وتفسيرها وغوائلها وسببها وعلاجها تفصيلاً، إعلم أنّي تتبعتها فوجدتها ستّين: الأوّل الكفر بالله العياذ بالله تعالى منه وهو أعظم المهلكات على الإطلاق، فنقول وبالله التّوفيق هو عدم الإيمان...

Završetak ovdje (l. 206b):

آخر الموجود: ...رزّاق **قطن مج**: عن راشد بن سعد رضى الله عنه مرسلاً ووجهه المعقول أنّ الماء في طبعه إحالة كلّ شيئ إلى نفسه، فإذا لم يظهر أثر النّجاسة يظهر أنّها انقلبت ملحًا فإنّها طاهرة عند غيره أيضًا لإنقلاب الحقيقة وأصله الخمر إذا صارت خلاً، وقال مالك وعطاء وثوري والنّخعي وأحمد: بول ما يؤكل لحمه وروثه طاهران...

L. 206; 18,5 x 12,5 (11,5 x 6,8); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7629. R-6292

الطّريقة المحمّديّة

AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7623.

Nepotpuno na početku i na kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: الغناء المحرّم الّذي يسمّونه وجداً، إنتهى. وأقبح التّغنّي ما كان في القرآن والذّكر والدّعاء، وقد مرّ شيئ منه في آفات اللّسان... **والصّنف الرّابع في آفات العين.** إعلم أنّ غضّ البصر مأمور به. قال الله تعالى: **قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا أَبْصَارَهُم**...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: ...الصّنف السّادس في آفات البطن هى إدخال الحرام لعينه أو لغيره وما يقرب منه وما يملكه خبيثًا بالعقد الفاسد ونحوه (l. 6a) عن إبن جبير رضى الله عنه أنّه قال: أصاب النّبيّ عليه السّلام جوع يومًا فعمد إلى حجر فوضعه على بطنه ثمّ قال: ألا ربّ مهين لنفسه وهو لها مكرم.

L. 6; 20,5 x 15 (15,5 x 9); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7630. R-7364

Zbirka (مجموع), 2

L. 215; 20 x 13 (15 x 7,5); 13 i 19 redaka. *Ta'līq*, pisan rukom više različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa dvije vrste vodenih znakova, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

1. L. 1b-91b

الطّريقة المحمّديّة

AT-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: هذا كتاب طريقة المحمّديّة

Isto kao pod br. 7623.

2. L. 92a-215b

أحسن الحديث في شرح الأربعين

AḤSAN AL-ḤADĪṮ FĪ ŠARḤ AL-ARBA'ĪN

Zbirka od četrdeset izabranih hadisa. Sabrao i na turskom jeziku opširno protumačio Muḥammad b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom Okğī-zāde, umro 1039/1630 godine.

Kaḥḥāla II, 212-213; Ḥ. Ḫ. I, 17 i 53; Köprülü III, 28; O. M. II, 78-79; A. M. II, 276; Karatay t II, 2874; Spaho I, 120, str. 52.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 92a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حدّ اوسطي عفّت، در جانب افراطي شرّه وطرف تفريطي جمود طبيعت...غضب حكمه، حكمت واديله مضبوط، وشير شرزه، شهوت سلسله، حكم شريعت ايله مربوط... **نظم:** بين التّعزّز والتّذلّل دربة، مقبوله، في عين كلّ موفّق...

Završetak (l. 215b):

آخره: اى مصنّف اكر توان در اصلاح بكوش
در عيب نظر مكن كه بي عيب خداست.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7631. R-9817

مختصر الطّريقة المحمّديّة

MUḪTAṢAR AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Naslov na listu 1a: الجزء الثّاني من مختصر الطّريقة المحمّديّة

Skraćena verzija djela الطّريقة المحمّديّة (br. 7623). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine. S obzirom na to da djelo nije kompletno, iz nama dostupnih izvora nismo mogli ustanoviti ko je autor ove skraćene prerade.

Drugi dio:

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: ومنه الذّهاب إلى الضّيافة ووصيّة الميّت بلا دعوة (أبو داود) عن عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما أنّه قال: قال رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم: من دعى فلم يجب فقد عصى الله ورسوله ومن دخل على غير دعوة دخل سارقًا...

Završetak ovdje (l. 57a):

آخره: ...عن ابن مسعود رضى الله تعالى عنه أنّ رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلّم قال: إذا كنتم ثلاثةً فلا يتناج إثنان دون الآخر حتّى تختلطوا بالنّاس... ولا تباشر المرأة المرأة فيصفها لزوجها كأنّه ينظر إليها...

L. 57; 20,5 x 16 (16 x 12); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo plavo. Obična sveska sa širokim linijama, plave boje. Na naslovnom listu tekst uokviren plavom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Prijepis je, najvjerovatnije, iz prve polovine XX stoljeća.

7632. R-9769

الوسيلة الأحمديّة شرح الطّريقة المحمّديّة

AL-WASĪLA AL-AḤMADIYYA ŠARḤ AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Komentar na arapskom jeziku na djelo الطّريقة المحمّديّة (br. 7623) sa naglašenom sufijskom intonacijom. Osnovno djelo napisao je Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine, a ovaj komentar - također na arapskom jeziku - Rağab b. Aḥmad al-Āmidī al-Qayṣarī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro poslije 1087/1676. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1261/1845. godine.

Kaḥḥāla IV, 152; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2179, str. 134-135; Ḥ. Ḫ. II, 1112; O. M. III, 17; Köprülü III, 161-164, str. 77-78; Brockelmann, G II, 441 i S II, 655; Sarkīs II, 1806.

Početak (l. 1a):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا لمعرفته (لعرفه) القويم، وأكرمنا بنور توفيقه إلى الصّراط المستقيم، وشرّفنا بحمل أمانته بعد عجز أرضه وسماواته.... أمّا بعد، فيقول الفقير إلى الله الصّمد... رجب بن أحمد عصمه الله الكبير الكريم عن الخطايا والمعاصي ومن الإعتقاد العقيم: لمّا كان الكتاب المسمّى بالطّريقة المحمّديّة والسّيرة الأحمديّة... وسمّيته **بالوسيلة الأحمديّة والذّريعة السّرمديّة في شرح الطّريقة المحمّديّة**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 90b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...إعلم أنّ العلوم الفلسفيّة هى الحكمة الباحثة عن أحوال الأعيان الموجودة على ما هى عليه في نفس الأمر بقدر الطّاقة البشريّة وهى تنقسم إلى الحكمة العلنيّة والنّظريّة والعمليّة... والنّظريّة أيضًا تنقسم إلى ثلاثة أقسام...

L. 90; 25,5 x 16 (18 x 8,8); 25 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen, također crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

7633. R-7003

الوسيلة الأحمديّة شرح الطّريقة المحمّديّة

AL-WASĪLA AL-AḤMADIYYA ŠARḤ AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7632.

Završetak ovdje (l. 353b):

آخره. ...اللّهمّ اشفعني في دار الدّنيا من دار الآخرة... واختم لي بخير واجعل لي لسان صدق في الآخرين وصلّ وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى سائر الأنبياء والمرسلين. **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين.**

L. 353; 31 x 20 (24 x 11); 31 redak. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen, također crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 353b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Abdullāh b. Maḥmūd, imam u Ibrāhīm-pašinoj džamiji blizu kapije Silivri u Istanbulu, u subotu, u mjesecu džumadel-evvelu 1124/1712. godine:

تحريراً في شهر جمادى الأوّل في يوم السّبت في وقت العصر سنة أربع وعشرين ومائة وألف... وقع الفراغ من تحرير هذه النّسخة عن يد (ال) ضعيف النّحيف الفقير المذنب المحتاج إلى رحمة الله تعالى عبد الله بن محمود الإمام بجامع إبراهيم پاشا بقرب باب سلوري.

Između zadnje korice i zaštitnih listova uložen fragment od četiri lista iz nekog biografskog djela o poslaniku Muhammedu a. s., na kojima su date tabele najvažnijih događaja iz njegova poslanstva, pod naslovom:

هذا جدول يحتوي على وقايع النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم من حين مبعثه إلى وفاته.

Fragment se završava kolofonom, u kome se na dnu nalazi kružnica sa bilješkom da ga je završio Yūsuf b. Ḥasan b. 'Abdulhādī, uoči nedjelje, 2. zul-kadeta 881/1477. godine:

فرغ من العبد يوسف بن حسن بن عبد الهادي عفا الله عنه ليلة الأحد ثاني شهر ذي القعدة سنة ٨٨١

Sa lijeve i desne strane kolofona nalaze se još dvije kružnice u kojima je data bilješka da je prepisivanje tabela završio Yūsuf b. Imrullāh (ili Amrullāh), u drugoj dekadi mjeseca redžeba 1007/1600. godine:

فرغ هذه النّسب على يد فقير عفو الله تعالى خادم طريقة سيّد الكونين الفقير يوسف بن امر الله غفر الله سبحانه وتعالى ذنوبه وستر عيوبه بمنّه وكرمه و ذلك في أواسط شهر رجب المرجّب سنة سبع وألف.

7634. R-7086

الوسيلة الأحمديّة شرح الطّريقة المحمّديّة

AL-WASĪLA AL-AḤMADIYYA ŠARḤ AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 7632.

L. 584; 25,5 x 15 (16,5 x 9,3); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 584b) bilješka da je njegov prijepis završen u mjesecu rebiul-evvelu 1132/1720. godine:

وقع الفراغ من كتابته في ربيع الأوّل سنة ١١٣٢

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

7635. R-4784

الوسيلة الأحمديّة شرح الطّريقة المحمّديّة

AL-WASĪLA AL-AḤMADIYYA ŠARḤ AṬ-ṬARĪQA AL-MUḤAMMADIYYA

Isto kao br. 7632.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وهو الّذي يقود الدابّة، والمراد هنا المقتدى به وأئمّة عطف تفسير له جمع إمام كسنان وأسنّة غلب على من يقتدي به في الخير...أى يتّبع آثارهم لبقائها على السّير الأحمدي...

Završetak ovdje (l. 404a):

آخره: ...والحمد لله ربّ العالمين أوّلاً وآخراً باطناً وظاهراً، قد تمّ تبييض هذا الشّرح المسمّى **بالوسيلة الأحمديّة على الطّريقة المحمّديّة** في غرّة ربيع الأوّل من شهور سنة سبع وثمانين والف بعد الألف هجرة النّبويّة عليه أفضل الصّلوة وأكمل التّحيّة بمنزلي بمدينة الخيرات الكثيرة على يد أفقر العباد إلى رحمة الله تعالى يوم التّناد الشّيخ الحاجّ رجب بن أحمد عفى عنهما الصّمد الرّاجي من الله العطايا والهبات وهو الّذي يقبل التّوبة عن عباده ويعفو عن السّيّئات، والحمد لله على التّمام.

L. 404; 25,5 x 16 (18 x 9,3); 25 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Unutrašnja strana zadnje korice obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 404a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio aš-Šayḫ Ḥasan b. aš-Šayḫ Muṣṭafā, u Čelebi Pazaru (Rogatici) 15. šabana 1163/1750. godine:

قد وقع الفراغ من هذه النّسخة الشّريفة بعون اللّه العافي واللّطف الكافي... (على يد) الشّيخ حسن بن الشّيخ مصطفى بچلبي بازاري... في نصف شعبان المعظّم سنة ثلث وستّين ومائة وألف من الهجرة النّبويّة.

7636. R-9331

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة

AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Rasprava sa područja propovijedi o vjerovanju i vjerskim dužnostima, prožeta kritikom učenja pojedinih sufijskih redova i njihovih šejhova. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn ar-Rūmī, poznatiji pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1888; A. M. I, 142; Brockelmann S II, 672; Dobrača II, 1030/5; Fajić III, 2147/11 i XI, 6991/2; Popara IX, 5652/2.

Napomena: Neki izvori (*Ahlwardt II, 1864* i *Şeşen, 448, str. 264*) navode da je autor ovog djela Yaḥyā b. 'Umar, Minqārī-zāde ar-Rūmī, umro 1088/1677. godine.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: والأمر بالمعروف والنّهى عن المنكر، واعلم (أنّ) علم الباطن أفضل من علم الظّاهر لأنّ العلم الباطني هو الّذي فضّله العلماء، وأعظموا شأنه وجاءت في فضله الآيات والآثار. فالعلم الباطني وهو علم باللّه تعالى بالتّوحيد وعلم الإيمان واليقين وعلم المعرفة... فكلّ هذه لا تحصل إلاّ بالعلم القلبي...

Završetak (l. 18b):

آخره: ...وكذلك حمل السّمر على الإستغفار، فإنّه صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم كان يتناول الطّعام ويقول: فإنّه في السّموات بركة وهلمّوا إلى الغداء المبارك وهى أمور تدرك بالتّواتر والحسّ بطلانها وبعضها بغالب الظّنّ وذلك في أمور لا يتعلّق بها الإحساس، وكلّ ذلك حرام وضلالة وإفساد في الدّين على الخلق ولم ينقل شيئ في ذلك عن الصّحابة ولا عن التّابعين رضوان اللّه عليهم أجمعين.

L. 18; 21 x 12,5 (15,5 x 6); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (l. 18b) u kome je data bilješka da ga je za svoga šejha Ahmeda, muderrisa u Žepču, 1169/1755. godine, prepisao Ḥusayn Ḫawāğa... až-Žapčawī (iz Žepča):

كتبها حسين خواجه ابشرالقروي الژپجه وي لأستاذه الشّيخ أحمد المدرّس بژپجه سنة ١١٦٩

7637. R-9334

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة

AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Isto kao pod br. 7636.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: فانظر كيف بدأ اللّه تعالى بنفسه أولاً في الشّهادة على وحدانيّته وثنّى بملائكته وثلّث بأهل العلم. قال إبن عبّاس رضى اللّه تعالى عنه: خلق اللّه الأرواح قبل الأجساد بأربعة آلاف سنة وخلق اللّه الأرزاق قبل الأرواح بأربعة آلاف سنة، ثمّ خلق اللّه الخلق وشهد بنفسه لنفسه...

Završetak ovdje (l. 17b):

آخر الموجود: ...واعلم أنّ البدعة على قسمين بدعة حسنة وبدعة سيّئة... وأمّا البدعة الّتي أحدثها المجتهدون باجتهادهم في الدّين والعادة مخالفة لكتاب اللّه تعالى وسنّة رسوله صلّى اللّه عليه وسلّم هى بدعة سيّئة، كما قال الإمام فخر الإسلام علي البزدوي رحمة اللّه تعالى جهل من خالف في اجتهاده.

L. 17; 20,7 x 12,5 (15 x 6); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7638. R-9739

Zbirka (مجموع), 3

L. 49; 21 x 12,5 (14,5 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-46a

الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة

AR-RISĀLA AL-MUNĪRA LI AHL AL-BAṢĪRA

Naslov na početku crvenim slovima: رسالة منيرة في التّصوّف لإبن كمال باشا

Isto kao pod br. 7636.

Djelo se završava kolofonom (l. 46a) sa bilješkom da je njegov prijepis završen 13. ramazana 1154/1741. godine:

تمّت الرّسالة بعون الله تعالى في اليوم الثّالث عشر من شهر رمضان المبارك لسنة أربع وخمسين ومائة وألف، سنة ١١٥٤

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 47b-48b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، قصيده، برده، شريف لشيخ البوصيري

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine.

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2; Nametak IV, 2635-2642; Zürich I, 390-393; Şeşen, 778, str. 423; Trako-Gazić, 9-21; Popara IX, 5751/4; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1.

Početak (l. 47b):

أوله: أمِنْ تذكُّرِ جيرانٍ بذي سَلَمِ مزجْتَ دمعًا جرَى مِنْ مُقلةٍ بدَمِ

Završetak (l. 48b):

آخره: مَا رنَّحتْ عذَباتُ البَانِ ريحُ صبًا وأطربَ العيسَ حَادي العيسِ بالنَّغَمِ

3. L. 48b-48b

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 7600/3.

Djela pod br. 1 i 2 prepisana su naknadno, rukom drugog prepisivača.

Iz Odbora IZ Janja.

7639. R-2173

الكشف الغيوبي في طبقات الشّرنوبي

AL-KAŠF AL-ĠUYŪBĪ FĪ ṬABAQĀT AŠ-ŠARNŪBĪ

Naslov na listu 1a: طبقات الشّيخ أحمد الشّرنوبي

Djelo o čudima (كـرامـات) četverice velikih autoriteta (الأقطاب الأربعة) islamskog misticizma: Aḥmada al-Badawīja, Ibrāhīma ad-Dusūqīja, Aḥmada ar-Rifā'īja i 'Abdulqādira al-Ġīlānīja. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad al-Bulqīnī po diktatu svoga šejha Aḥmada aš-Šarnūbīja, umro 994/1585. godine. Djelo je prvi put štampano u Kairu u Egiptu 1281/1864. godine, pod naslovom كرامات الأقطاب الأربعة ومناقبهم وفضلهم.

Kaḥḥāla IX, 120; Ahlwardt III, 3371; Köprülü III, 178; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1370, str. 272 i 1634, str. 497-498; Sarkis I, 587; Brockelmann G II, 339.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي أحلّ أوليا ءه دار المقامة، وحلّ أحبابه حلل الكرامة فأقام قائمهم اللّيالي الطّوال... أمّا بعد، فيقول العبد الفقير إلى الله تعالى محمّد البُلْقيني أنّه لمّا أراد الله سبحانه وتعالى ومنّ وتفضّل عليّ بأخذ العهد على القطب الغوث سيدي أحمد بن عثمان الشّرنوبي وسألته عن فروع الشّريعة... فقال لي: يا مريدي أفيدكم علم الطريقة والحقيقة...

Završetak (l. 32a):

آخره: ...ثمّ يستغفرون الله ألف ليلة ونهار حتّى يغفر الله عن الذي أسقا (!) الذّمّيّ فأوصيك لا تتبع غير طريقتنا هذه... والله أعلم، تمّت الطّبقات بحمد الله وعونه، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 32; 20 x 14,5 (14 x 9); 23 retka. *Nash*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a bilješka krupnim crvenim slovima da je vlasnik rukopisa Šayḫ 'Alī Maḥfūẓ Baštakī:

مالك الفقير شيخ علي محفوظ بشتكي.

7640. R-4723

خواتم الحكم وحلّ الرّموز وكشف الكنوز

ḪAWĀTIM AL-ḤIKAM WA ḤALL AR-RUMŪZ WA KAŠF AL-KUNŪZ

Djelo na arapskom jeziku sastavljeno od 360 pitanja i odgovora iz oblasti tesavvufa, prava i dogmatike. Napisao ‘Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, poznatiji pod nadimcima: ‘Alī Dede, ‘Alā’uddīn i Šayḫ-i Turbe, umro početkom rebiul-evvela 1007/oktobra 1598. godine. Autor je, kako sam u uvodu kaže, djelo završio na raskrsnici milenija, 1000/1591-92. godine, u turbetu sultana Sulejmana kod Sigeta, a ne u Mekki, kako navode neki izvori (*Ḥ. Ḫ. I, 686* i *O. M. I, 115; Handžić,*). Kroz cijelo djelo provlači se direktan utjecaj Ibn ‘Arabīja. Djelo je štampano u Kairu 1314/1896. godine.

Kaḥḥāla VII, 243; Šabanović, str. 96-100; Handžić, al-Ǧawhar al-Asnā’ str. 104-106; Ahlwardt III, 3479; A. M. I, 750; Brockelmann G II, 427 i S II, 635; al-Ǧibūrī II, 3642-3644, str. 361-362; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 714, str. 510-511; Sarkīs II, 1362.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد، فهذه فهرس الكتاب وبرنامجه مرتّب على إثنى عشر موقعًا من مواقع نجوم الحكمة على عدّة الشّهور الإثنى عشر وعلى عدّة البروج الإثنى عشر... وأودعت في كلّ موقع ثلاثين سؤالاً على عدد شهور القمري الكاملي الأحمدي... السّؤال الأوّل: ما الحكمة في كون كلمة التّوحيد على سبعة كلمات وأربعة وعشرين حرفًا...

Završetak (l. 267a):

آخره: ...ممّا ورد في الصّحيح عن أنس رضى الله عنه قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: لا تقوم السّاعة حتّى يقال في الأرض الله، الله، وبه تمّ الكتاب، والحمد لله أوّلاً وآخراً، والصّلوة والسّلام على خاتم النّبيّين باطنًا وظاهراً، ونسأل الله باسمه الأعظم وأسمائه الحسنى ووجهه الكريم وسلطانه القديم أن يمنّ علينا وعلى إخواننا... واحشرنا تحت لواء حبيبه محمّد صلّى الله تعالى عليه وسلّم، آمين.

L. 267; 20 x 12 (15,5 x 7); 21 redak. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama ojačanim sa vanjske strane linijom plave boje. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka (l. 267a) da je njegov prijepis završio Ibrāhīm b. Šāhīn:

قد تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب على يد أضعف العباد الفقير الحقير الرّاجي عفو ربّه وشفاعة نبيّه محمّد صلّى الله عليه وسلّم إبراهيم بن شاهين غفر الله له ولوالديه ولأستاذه ولجميع أمّة محمّد.

Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa.

Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Fehima Begovića iz Sarajeva (otkupljen 10. februara 1969. godine).

7641. R-8841

جامع الفضائل وقامع الرّذائل

ĞĀMI‘ AL-FAḌĀ’IL WA QĀMI‘ AR-RAḌĀ’IL

Naslov na listu 1a: جامع الفضائل وقامع الرّذائل

Djelo moralno-didaktičkog sadržaja, prožeto sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī, al-Hudā’ī, umro 1038/1629. godine.

Kaḥḥāla XII, 194; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 357; Ḥ. Ḫ. I, 567; O. M. I, 187; Fajić III, 2253/8; Brockelmann G II, 445 i S II, 661/7; Köprülü II, 1583/3; TÜYATOK 34/IV, 522.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان في أحسن تقويم، ورفع مراتب العارفين بقدر معرفتهم **وفوق كلّ ذي علم عليم**... فسبحان الّذي بيده الملك والملكوت **وهو ربّ العرش العظيم**، والصّلوة على من أرشد الخلق بأعدل وجه إلى صراط مستقيم، **إنّه لعلى خلق عظيم** وبالمؤمنين رؤف رحيم... وبعد، فهذه رسالة وضعتها على أبواب وفصول وإرشاداً للطّالبين... وسمّيتها **جامع الفضائل وقامع الرّذائل**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 36b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**الباب الثّاني** في قسم الورع... قال الله تعالى: **وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ** يجب على طالب الحقّ أن يطهّر ذيله عن لوث الدّنيا ويقطع قلبه عنها، فإنّ الورع هو تطهير القلب عن دنس التّعلّق بالحرام في الشّريعة والطّريقة والحقيقة، قال رسول الله صلّى الله عليه

وسلّم لأبي هريرة: كن ورعًا تكن أعبد النّاس...وقال أبو بكر رضى الله عنه: كنّا ندع سبعين بابًا من الحلال خوفًا من أن نقع في باب من الحرام...

L. 36; 21 x 14,2 (14,5 x 8,5); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na listu 1a sadržaj djela po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i u donjem dijelu, do 5 cm dubine, oštećeni zubima glodara. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih naknadno rukom drugog prepisivača, najvjerovatnije, nekog od kasnijih vlasnika. Budući da su pri dnu listovi oštećeni zubima glodara, nije moguće ustanoviti da li su bili sa kustodama ili bez kustoda.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7642. R-8442

جامع الفضائل وقامع الرّذائل

ĞĀMI' AL-FAḌĀ'IL WA QĀMI' AR-RAḌĀ'IL

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a* i na donjem presjeku listova: هذا كتاب جامع الفضائل

Isto kao br. 7641.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: في فضيلة العلم والعلما، قال الله تع: **وعلّم آدم الأسماء كلّها ثمّ عرضهم على الملائكة فقال أنبؤني بأسماء هؤلاء إن كنتم صادقين، قالوا سبحانك لا علم لنا إلاّ ما علّمتنا، إنّك أنت العليم الحكيم**...

Završetak ovdje (l. 240b):

آخر الموجود: ...والمعنى أنّ رؤية الله تعالى خصّت للنّبيّ المختار صلى الله عليه وسلّم في الدّنيا ليلة الإسراء، والرّاجح عند أكثر العلماء، أنّ رسول الله صلى الله عليه وسلّم راى ربّه بعين رأيه ليلة الإسراء، كما ذكره الإمام النّووي رزقنا الله تعالى الفوز بهذه السّعادة العظيمة الّتي لا مقصد وراءها وهو المقصد الأقصى والمطلب الأعلى من هذا الجمع والتّأليف ولم يكن على ظنّي أن يجيء على هذا الوجه المنيف.

L. 240; 20,7 x 12,8 (15 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, bogato ukrašen floralnim motivima u plavoj, crvenoj i zlatnoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Kur'anski ajeti nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 240b) bilješka da je njegov prijepis završen u posljednjoj dekadi njeseca rebiul-ahira 1169/1756. godine:

وكان الفراغ في أواخر ربيع الآخر من شهور سنة تسع وستّين ومائة وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها ألوف التّسليم والتّحيّة...

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na prvom zaštitnom listu imena dvojice ranijih vlasnika: as-Sayyid Ibrahīm i 'Abdurraḥmān Ğumhūr:

كتبه الفقير السّيّد إبراهيم عفى عنه،

ملكه المذنب المحتاج إلى رحمة ربّه عبد الرّحمن جمهور.

7643. R-9673

Zbirka (مجموع), 5

L. 121; 21 x 14 (15 x 8,5); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na vanjskoj strani zadnje korice i preklopa lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1a-14b

جامع الفضائل وقامع الرّذائل
ĞĀMI‘ AL-FAḌĀ’IL WA QĀMI‘ AR-RAḌĀ’IL

Isto kao br. 7641.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فقال: لك أجران أجر السرّ وأجر العلانيّة، ثمّ اعلم أنّ المخلص لا يخلو عن الحظّ والنّجاة الكبرى والسّعادة العظمى للمخلصين، ولذلك قال في كتاب الله تعالى: **إلاّ عبادك منهم المخلصين**...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخره: ...قال الشّيخ عبد الله الأنصاري: أتعرف ما توحيد الصّوفيّة... فأجاب بهذه الأبيات:

ما وحّد الواحد من واحد   إذ كلّ من وحده جاحد
توحيد من ينطق عن نعته   عارية أبطلها الواحد
توحيده إيّاه توحيده   ونعت من ينعته لا حد

تمّت الرّسالة الشّريفة.

2. L. 15b-20a

كشف القناع عن وجه السّماع
KAŠF AL-QINĀ‘ ‘AN WAĞH AS-SAMĀ‘

Kratka rasprava o slušanju (السّـــــــماع) s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā’ī, umro 1038/1629. godine.

Kaḥḥāla XII, 194; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1670, str. 520; Ḥ. Ḫ. II, 1493; Ahlwardt V, 5516; O. M. I, 187; Brockelmann S II, 661/7; Köprülü II, 1583/8 i III, 708/3; Fajić III, 2254/4.

Početak (l. 15b):

أوّله: الحمد لله الّذي لا تأخذه غفلة ولا نوم، والصّلوة على سيّدنا محمّد أفضل من نهى عن السّيّئة وأمر بالحسنة... وبعد، فهذه رسالة سمّيتها **بكشف القناع عن وجه السّماع**، إعلم أنّ السّماع سرّ من أسرار الله تعالى يظهر في الصّادقين من العشّاق ولا يعرفه حقّ المعرفة إلاّ من ذاقه...

Završetak (l. 20a):

آخره: ...ولا يغرنّك أيضًا سماع أهل البدع وأوضاع الملحدين الّذين اتّبعوا الباطل وتهاونوا في أمر الدّين واختاروا الهوى واتّبعوا ما تتلوا الشّياطين فهم لم يسلكوا الطّريق بآدابها ولم يأتوا البيوت من أبوابها. وعليك بسير الصّالحين ومتابعة سيّد المرسلين وملازمة باب ربّ العالمين، اللّهمّ إنّا نسألك التّوفيق والعناية والهداية في البداية والنّهاية. تمّت الرّسالة الشّريفة.

3. L. 20b-27a

فتح الباب ورفع الحجاب
FATḤ AL-BĀB WA RAF‘ AL-ḤIĞĀB

Rasprava iz oblasti tesavvufa u kojoj se govori o tome kako vjernik u stanju zanosa i transa svojim srcem doživljava Boga. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā’ī, umro 1038/1629. godine. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (الباب):

الباب الأوّل في خلق الإنسان (l. 20b)،
الباب الثّاني في التّوبة (l. 21a)،
الباب الثّالث في جامعيّة الإنسان (l. 23a)

Kaḥḥāla XII, 194; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1434, str. 334; Ḥ. Ḫ. II, 1231; Ahlwardt III, 3107; O. M. I, 187; Brockelmann G II, 445 i S II, 661/2; Köprülü II, 1583/4; Fajić III, 2254/2.

Početak (l. 20b):

أوّله: الحمد لمن له العظمة والكبرياء، والصّلوة على سيّد الأنبياء ومرشد الأولياء... وبعد، فهذه رسالة في تحقيق بعض ما خصّه الله تعالى بالإنسان من الفضائل والكرامات والإحسان وسمّيتها **بفتح الباب ورفع الحجاب** وجعلتها على ثلاثة أبواب... الباب الأوّل في خلق الإنسان...

Završetak (l. 27a):

آخره: ...وروى أنّه وقف صبيّ في بعض المغازي ينادى عليه في يوم صائف شديد الحرّ، فأقبلت امرأة حتّى أخذت الصّبيّ وألصقته إلى صدرها ثمّ ألقت ظهرها على البطحاء وجعلته على بطنها تقيه بحرّ وقالت: إبني، إبني، فبكى النّاس وتركوها... فأقبل رسول الله صلّى الله عليه وسلّم حتّى وقف فأخبروه فسرّ برحمتهم ثمّ بشّرهم وقال: أعجبتم من رحمة هذه لإبنها؟ قالوا: نعم، قال: فإنّ الله تعالى أرحم بكم جميعًا من هذه بإبنها فتفرّق المسلمون على أفضل سرور وأعظم بشارة. تمّت الرّسالة الشّريفة بعون الله تعالى.

4. L. 27b-37b

مفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة

MIFTĀḤ AṢ-ṢALĀT WA MIRQĀT AN-NAĞĀT

Kratka rasprava o namazu. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā'ī, umro 1038/1629. godine. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (الباب):

الباب الأوّل في كيفيّة إقامة الصّلوة (l. 27b)،

الباب الثّاني في فضائل (l. 31a)،

الباب الثّالث في فضائل الجمعة (l. 33b)

Kaḥḥāla XII, 194; Ḥ. Ḫ. II, 1762; O. M. I, 187; Brockelmann S II, 661/8; Köprülü III, 115/6; Fajić III, 2254/6.

Početak (l. 27b):

أوّله: الحمد لله الّذي أمر عباده بالمحافظة على الصّلوات والصّلوة الوسطى، والصّلوة على من دنى **فتدلّى فكان قاب قوسين أو أدنى**... وبعد، فهذه رسالة سمّيتها **بمفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة** وجعلتها على ثلاثة أبواب... الباب الأوّل في كيفيّة إقامة الصّلوة...

Završetak (l. 37b):

آخره: ...واتّبع سبيل من أناب إلى الله فإنّ الطّرق كلّها مسدودة على الخلق إلاّ على من اقتفى أثر سيّد المرسلين واجتهد في إقامة أمّ الدّين، واعبد ربّك حتّى يأتيك اليقين. تمّت رسالة مفتاح الصّلوة بعون الله.

5. L. 38b-121b

خلاصة الأخبار في أحوال النّبيّ المختار

ḪULĀṢA AL-AḪBĀR FĪ AḤWĀL AN-NABĪ AL-MUḪTĀR

Djelo u kome se govori o stvaranju svijeta, Ademu i Havi, o Muhammedu a.s., te o znanju, spoznaji i veličanju Božijeg jedinstva. Napisao na arapskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Muḥammad al-Üsküdārī, al-Hudā'ī, umro 1038/1629. godine. Djelo je podijeljeno na pet poglavlja (الباب):

الباب الأوّل في خلق العالم (l 38b.)،

الباب الثّاني في خلق آدم وحوّاء (l. 46a)،

الباب الثّالث في نشأة النّبيّ محمّد (l. 58b)،

الباب الرّابع في العلم والمعرفة (l. 97b).

الباب الخامس في التّسبيح والذكر والدّعاء والتّوحيد (l. 105b)

Kaḥḥāla XII, 194; Ḥ. Ḫ. I, 717; O. M. I, 187; Brockelmann G II, 444-5 i S II, 661/8; Köprülü II, 1583/1 i III, 708/1; Fajić III, 2254/1.

Početak (l.'38b):

أوّله: الحمد لله الّذي علّم الإنسان ما لم يعلم وجعل آدم خليفة في العالم وقدّم في الأزل ما تأخّر وما تقدّم... وبعد، فهذه رسالة في أحوال النّبيّ المختار سمّيتها **بخلاصة الأخبار... الباب الأوّل** في خلق العالم...

Završetak (l. 121b):

آخره: ...فعليك بالإجتهاد في أمر الدّين واتّباع سنّة سيّد المرسلين وكن على سير الصّالحين واعبد ربّك حتّى يأتيك اليقين. تمّت الرّسالة المسمّاة بخلاصة الأخبار بعون الله الغفّار وتوفيقه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na zadnjem zaštitnom listu, na strani *a*, bilješka i pečat bivšeg vlasnika Aḥmad b. Muḥammada:

تملّكه الفقير إليه سبحانه وتعالى أحمد بن محمّد عفى عنه.

7644. R-1649

Zbirka (مجموع), 6

L. 164; 21 x 14 (15 x 9); 15-19 redaka. *Maġribī*, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajniji sklopovi riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen žutom, crvenom i zelenom bojom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Tekst na prvih dvadesetak listova uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 4b-67b

المنهج الحنيف في معنى اسمه تعالى اللّطيف
AL-MANHAĞ AL-ḤANĪF FĪ MA'NĀ ISMIHĪ TA'ĀLĀ AL-LAṬĪF

Rasprava o značenju Božijeg imena *al-Laṭīf* (اللّطيف), tajnama brojčane vrijednosti slova (الحروف) kojima je napisano i odabranosti molitvi u kojima se spominje ovo ime. Djelo je podijeljeno na uvod (المقدّمة), dva poglavlja (البابين) i zaključak (الخاتمة). Napisao na arapskom jeziku Abū Bakr, Muḥammad b. Ṣāliḥ b. 'Abdullāh b. Ḥaydar al-Kutāmī aš-Šāfi'ī al-Azharī, umro u Egiptu 1051/1641. godine.

Kaḥḥāla X, 83-84; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1978-79, str. 789-790; A. M. II, 80.

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد لله لطيف الصّنع، وصانع اللّطف على الدّوام، وأفضل الصّلوة وأتمّ السّلام على نبيّنا محمّد المبعوث بالنّبوّة والرّسالة إلى جميع الأنام... وبعد، فهذه نبذة لطيفة في معنى اسمه تعالى اللّطيف وما فيه من الخواصّ... وسمّيتها **بالمنهج الحنيف في معنى اسمه تعالى اللّطيف**...

Završetak (l. 67b):

آخره: ...وأمّا الخاتمة في كيفيّة استعمال اسمه تعالى لطيف... فعن أبي الدّرداء رضى الله عنه عن النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم قال: كلّ شيء يتكلّم به... فإنّه مكتوب عليه، فإذا أخطأ خطيئة وجب أن يتوب إلى الله... والحمد لله أوّلاً وآخراً ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم وحسبنا الله ونعم الوكيل وصلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا والحمد لله ربّ العالمين، إنتهت.

Djelo se završava kolofonom (l. 67b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Alī b. aš-Šayḫ al-Imām Muḥammad b. Sālim b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Mizwār al-Ḫubyārī, u četvrtak, 10. zul-kadeta 1239/1824. godine:

وكان الفراغ من تسويد هذه النّسخة ضحوة يوم الخميس العاشر من ذي القعدة الحرام سنة ١٢٣٩ على يد كاتبه لنفسه ولمن شاء الله من بعده من المؤمنين علي بن الشّيخ الإمام محمّد بن سالم بن أحمد بن القاسم المزوار الخبياري مسكنًا المالكي مذهبًا الأشعري اعتقاداً غفر الله له ولوالديه ولمشايخه... آمين، يا ربّ العالمين.

Na listovima 68a-99b nalaze se uputstva za izradu šifrovanih pečata za zaštitu (zapisa) sa Božijim imenom *al-Laṭīf* (اللّطيف) pod naslovima:

تصاريف اسمه تعالى اللّطيف (v. l. 69b)

فصل في تصاريف الخاتم المخمّس خالي الوسط (v. l. 93b)

2. L. 100b-101b

نزهة الإقتباس في وضع المخمّس خالي الوسط
NUZHA AL-IQTIBĀS FĪ WAḌ' AL-MUḪAMMAS ḪĀLĪ AL-WASAṬ

Uputstvo za izradu šifrovanog pečata za zaštitu (zapisa) u obliku kvadrata podijeljenog na kolone od po pet vodoravnih i vertikalnih polja, popunjenih brojčanim vrijednostima slova Božijeg imena *al-Laṭīf* (اللّطيف), sa praznim poljem u sredini (المخمّس خالي الوسط). Sastavio u mesnevi stihovima na arapskom jeziku Muḥammad b. Qāsim b. 'Alī al-Qaysī al-Fāsī, Abū 'Abdullāh, porijeklom iz Granade u Andalusu, umro u Fesu u Maroku 1012/1603. godine.

Kaḥḥāla XI, 141; A. M. II, 265.

Početak (l. 100b)

أوّله: الحمد لله والشّكر لذي الجلال   ألا وهو الله ذو الكمال
ثمّ صلوته على الدّوام   على النّبيّ وآله الكرام

Završetak (l. 101a):

آخره: والجلب جلبان كجلب الرّزق   أو جلب حيوان كليف النّطق
عدّل كما الأسماء على المطابق   كالغني الفتّاح ثم الرّازق...

إنتهى بحمد الله تعالى وحسن عونه وتوفيقه كتاب **نزهة الإقتباس في وضع المخمّس خالي الوسط**... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وسلّم.

3. L. 103b-136b

تحفة الموالي في شرح سلك عقد اللآلي في المخمّس الخالي الوسط
TUḤFA AL-MAWĀLĪ FĪ ŠARḤ SILK 'IQD AL-LA'ĀLĪ FĪ AL-MUḪAMMAS AL-ḪĀLĪ AL-WASAṬ

Komentar na djelo: سلك عقد اللآلي في المخمّس خالي الوسط u kome se daju uputstva za izradu tabele za izračunavanje namaskih vremena. Prema početku, osnovno djelo je napisao Sayyidī Yūsuf al-Fāsī, čija nam je biografija nepoznata, a ovaj komentar Muḥammad b. Qāsim b. 'Alī al-Qaysī al-Fāsī, Abū 'Abdullāh, porijeklom iz Granade u Andalusu, umro u Fesu u Maroku 1012/1603. godine.

Kaḥḥāla XI, 141; A. M. II, 265.

Početak (l. 103b):

أوّله: الحمد لله الّذي قصرت عن معرفة كنهه الأوهام، وعجزت عن الإحاطة بذاته الأنام... وبعد، فيقول أقلّ عبيد الله تقوى محمّد بن قاسم بن القاضي: لمّا وقفت على ختم الفقيه العلاّمة... سيّدي يوسف الفاسي في كيفيّة المخمّس الخالي الوسط جمع فيه كلّ ما ذكره المتقدّمون في ذلك وسلك في بيانه وترتيبه أحسن المسالك... رأيت أن أضع عليه شرحًا يبيّن ألفاظه... فاستعنت الله على ذلك إذ هو حسبنا ونعم الوكيل وسمّيته **تحفة الموالي في شرح سلك عقد اللآلي في المخمّس الخالي الوسط**...

Završetak (l. 131b):

آخره: ...**قيل:** يعلّق فوق الماء و **قيل:** يطلق في الماء... ومنها أنّ الجدول **قيل:** يجعل حال الصّلوة مكان السّجود بعضهم قسم الملائكة الأربع على قسمين وبعضهم قسم (على) أربعة أقسام كما تقدّم. تمّ مطلوبنا والحمد لله، **وما كنّا لنهتدى لولا أن هدانا الله**، وصلّى الله على سيّدنا ومولانا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا بدوام ملك الله.

Djelo se završava kolofonom (l. 131b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Alī b. aš-Šayḫ al-Imām Muḥammad al-Mizwār al-Ḫubyārī, u petak, 20. muharrema 1240/1824. godine:

كمل بحمد الله وحسن عونه، والحمد لله ربّ العالمين. وكان الفراغ من كتابته يوم الجمعة في عشرين ٢٠ في محرّم الحرام فاتح شهور عام ١٢٤٠ على يد كاتبه له ولمن شاء الله من بعده علي بن الشّيخ الإمام محمّد المزوار الخبياري غفر الله له ولوالديه، آمين.

Na listovima 132a-140b nalaze se uputstva za izradu šifrovanih pečata za zaštitu (zapisa) sa Božijim imenima.

4. L. 141a-143a

كتاب كشف الأستار والغلط عن أوضاع المخمّس الخالي الوسط

KITĀB KAŠF AL-ASTĀR WA AL-ĠALAṬ 'AN AWḌĀ' AL-MUḪAMMAS AL-ḪĀLĪ AL-WASAṬ

Na početku naziv djela i ime autora:

كتاب كشف الأستار والغلط عن أوضاع المخمّس الخالي الوسط للشّيخ سيّدي محمّد بن أحمد بن أبي القاسم الغازي الجزولي رحمه الله تعالى ورضى عنه بمنّه وكرمه، آمين.

Uputstvo za otkrivanje grešaka u izradi pečata za zaštitu (zapisa) u obliku kvadrata podijeljenog na kolone od po pet vodoravnih i vertikalnih polja, popunjenih brojčanim vrijednostima slova Božijih imena sa praznim poljem u sredini (المخمّس خالي الوسط). Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Ġāzī al-Ġazūlī al-Ḥumaydī al-Fāsī, umro poslije 1016/1607. godine. Naslov djela i ime autora dati prema bilješci na početku.

Kaḥḥāla VIII, 309; Brockelmann S II, 698.

Početak (l. 141a):

أوّله: بتوفيق ذي التّوفيق وقفت صنعتي بتوفيق وقف قلبه بقصر مودّتي

Završetak (l. 143a):

آخره: ...وأسأل الله أن يحفظنا من زيغ الشّيطان بجاه سيّد ولد عدنان، سيّدنا محمّد صلّى الله عليه وسلّم وعلى آله وصحبه وسلّم تسليمًا كثيرًا كثيرًا دائمًا.

5. L. 143a-144b

فصل فإذا أردت العمل بكهيعص

FAṢL FA IḎĀ ARADTA AL-'AMAL BI KĀF-HĀ-YĀ-'AYN-ṢĀḌ

Uputstvo za izradu pečata za zaštitu (zapisa) od skraćenica kojima počinju pojedina kur'anska poglavlja. Prema početku, uputstvo je na arapskom jeziku sastavio Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu, umro 505/1111. godine.

Početak (l. 143a):

أوّله: قال الشّيخ الإمام سيّدي أبو حامد الغزالي رحمه الله تعالى ورضى عنه بمنّه، **فصل** فإذا أردت العمل **بكهيعص حم عسق** المقرونة بالآيات الكريمة... فاكتبها على صورة... في أيّ يوم تريد وتقسم على صاحب اليوم أن تقضى حاجتك فإنّه يفعل بإذن الله...

Završetak (l. 144b):

آخره: ...وانقهرت له الملوك والأكابرة... يابدوح باسمك الممدوح أن تؤلّف بين الرّوح والرّوح روح كذا وأرواح كذا، إنتهى. والله تعالى يفعل ما يريد وهوالموفّق.

6. L. 145b-163b

مقصورة ابن دريد
MAQṢŪRA IBN DURAYD

Kasida od 229 stihova na arapskom jeziku, u kojoj autor hvali dvojicu Mīkā'īlovih sinova (إبني ميكائيل), halifinih namjesnika u Perziji i opisuje svoje putovanje iz Basre u Perziju, te žal za Basrom i prijateljima s kojima se morao rastati. Spjevao poznati pjesnik Muḥammad b. al-Ḥasan b. Durayd b. 'Atāhiyya al-Azdī al-Baṣrī, Abū Bakr, rođen 223/838., umro 321/932. godine.

Kaḥḥāla IX, 189-190; Ahlwardt VI, 7544-7549; Ḥ. Ḫ. II, 1807-1808; Köprülü II, 1627/20; Brockelmann G I, 111-112; aẓ-Ẓāhiriyya (aš-Šiʻr), str. 383-384; an-Naqšibandī, 1783-84, str. 613-614; Sarkīs I, 101-102.

Početak (l. 145b):

أوله: يَا ظَبيَةً أَشْبَهَ شَيْئٍ بِالْمَهَا   تَرْعَى الْخُزَامَى بَيْنَ أَشْجَارِاللِّوَى
إمَّا تَرَى رَأْسِي حَاكَى لَوْنَهُ   طُرَّةُ صُبْحٍ تَحْتَ أَذْيَالِ الدُّجَى...

Završetak (l. 163b):

آخره: رَضِيتُ بِاللّٰهِ فَنِعْمَ الْمُرْتَضَى   لِكُلِّ أَسْبَابٍ غُدُوٌّ وَمَسَا
عَجِبْتُ لِمَنْ وَكُلَّ الْمَوْتَ بِهِ   كَيْفَ تَلَذُّ عَيْنَهُ طِيبَ الْكَرَا

Djelo se završava kolofonom (l. 163b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Alī b. Muḥammad b. Sālim b. Aḥmad b. al-Qāsim al-Ǧazūlī al-Ḫubyārī, 25. ramazana 1250/1835. godine:

انتهت مقصورة بن دريد بحمد الله وحسن عونه وتوفيقه في ٢٥ رمضان المعظّم في سنة ١٢٥٠ على يد العبد الفقير المقرّ بالعجز والتّقصير الرّاجي لطف ربّه الغفّار...علي بن محمّد بن سالم بن أحمد بن القاسم الجزولي الخبياري مسكنًا... عفى الله له ولوالديه ولمشايخه ولمن نظر فيه.

7645. R-7029

سفينة النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله
SAFĪNA AN-NAĞĀT LI AL-WUṢŪL ILĀ ṬARĪQ MAʻRIFA AL-ILĀH

Naslov djela i puno ime autora na listu 1a crvenim krupnim slovima:

كتاب سفينةُ النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله تأليفُ الشّيخ الإمامِ والحبرِ الهمامِ العالم العلاّمة والعمدة الفهّامة محمّد بن مَشْعَل بْن سَرَاج بن محمّد الدُميري الشّافِعي نفع الله تعالى به السلمين

Obimno djelo iz oblasti tesavvufa, napisano na osnovu djela poznatih sufijskih učenjaka, s posebnim osvrtom na djela 'Abdulwahhāba aš-Šaʻrānīja. Napisao Muḥammad b. Mašʻal b. Sirāǧ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfiʻī, umro poslije 1067/1657. godine. U nama dostupnim izvorima, nigdje se ne spominje ni ime autora, ni djelo sa ovakvim naslovom. Budući da je ovo autograf, moguće je da je ovo i jedinstven primjerak u svijetu. Djelo je podijeljeno na uvod (المقدّمة) i 12 poglavlja (باب):

المقدّمة (l. 6a).
الباب الأوّل في ذكر العقل والعلم وشرفهما (l. 19b).
الباب الثّاني في تنزيه ذات المولى جلّ وعلا (l. 36b).
الباب الثّالث في ذكر آداب النّفس والجوارح (l. 47a).
الباب الرّابع في ذكر ما ينبغي للمريد والسّالك (l. 74b).
الباب الخامس في ذكر ما تبنى منه الطّريق (l. 100a).
الباب السّادس في ذكر مراتب السّلوك إلى منازل الملوك (l. 147a).
الباب السّابع في ذكر أقاويلهم في التّصوّف وأهله وآدابهم (l. 176b).
الباب الثّامن في ذكر أقاويلهم في المحبّة وما يتعلّق بها (l. 204a).
الباب التّاسع في جواز رؤية الله تعالى نومًا ويقظةً ورؤية النّبيّ نومًا ويقظةً (l. 211b).
الباب العاشر في ذكر آداب القوم... في الصّحبة والأكل والشّرب والنّوم(l. 224a).
الباب الحادى عشر في ذكر آدابهم... في السّماع والزّواج والسّواك (l. 232b).
الباب الثّاني عشر في ذكر آدابهم في المرض والإبتلاء، والموت وزيارة القبور (l. 246a).

Početak (l. 1b):

أوله: يقول العبد الذّليل، الرّاجي عفو ربّه الجليل، الواثق بمولاه والغنى به عمّا سواه محمّد بن مشعل بن سراج بن محمّد الدّميري الشّافعي، غفر الله تعالى ذنوبه وستر في الدّارين عيوبه، آمين، بحمدك اللّهمّ يا قديم الإحسان... أمّا بعد، فقد تكلّم النّاس في طريق الوصول إلى معرفة الله تعالى قديمًا وحديثًا... وقد ابتدأتها بذكر مقدّمة مفيدة مشتملة في كيفيّة السّلوك على طرق عديدة... ثمّ رتّبتها على إثنى عشرة من الأبواب، معتمدا فيها فيض الكريم الوهّاب، وسمّيتها **سفينة النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله**... **الباب الأوّل** في ذكر العقل والعلم وفضلهما وشرفهما...

Završetak (l. 260a):

آخره: ...ونسأل الله تعالى أن يختم أعمالنا بالصّالحات والعفو والعافية قبل الممات وبعد الممات... ويغفر لنا ولوالدينا ومشايخنا وإخواننا، وأن يقبضنا وإيّاهم على كلمة لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله، ورحم الله من رأى خلَلي فسدّها وتجاوز عن عيوبي ولم يعدها... وصلّى الله على سيّدنا محمّد نبيّ الرّحمة وشفيع الأمّة، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 261; 20 x 14 (16 x 7,5); 21 redak. *Nash*. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 261a) u kome je data bilješka da je autograf, tj. da je ovaj primjerak sam autor, Muḥammad b. Maš'al b. Sarāǧ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī, napisao svojom rukom u četvrtak, 10. šabana 1067/1657. godine:

قال ذلك بفيه وكتبه بيده الفانية أفقر العباد وأحوجهم إليه يوم التّناد محمّد بن مشعل بن سراج بن محمّد الدّميري الشّافعي، غفر الله تعالى ذنوبه وستر في الدّارين عيوبه، وذلك بتاريخ يوم الخميس المبارك، عاشر شهر شعبان من شهور سنة سبعة وستّين وألف، والحمد لله وحده.

Na svakom desetom listu bilješka da je autor djelo kolacionirao:

بلغ مقابلته بحسب الطّاقة والله تعالى أعلم. كتبه مؤلّفه عفى الله تعالى عنه.

Na listu 1a dva pečata ranijih vlasnika. Na jednom od njih čitljivo je ime Darwīš Yaḥyā.

Iz kolekcije Danila Bukinca iz Bečeja (poklon).

7646. R-4368

Zbirka (مجموع), 3

L. 126; 21 x 14 (17,5 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski ajeti i hadisi pisani crvenim mastilom ili nadvučeni crvenom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, mjestimično oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

I. L. 2b-69b

السَّير والسّلوك إلى ملك الملوك

AS-SAYR WA AS-SULŪK ILĀ MALIK AL-MULŪK

Naslov na početku: كتاب السَّير والسّلوك

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku poznati muftija iz Halepa, Qāsim b. Ṣalāḥuddīn al-Ḫānī al-Ḥalabī al-Qādirī, rođen 1028/1619., umro 1109/1697. godine. Djelo se sastoji od uvoda (المقدّمة), deset poglavlja (الباب) i zaključka (الخاتمة).

Kaḥḥāla VIII, 104; Ahlwardt III, 3287; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 1123, str. 73; Sarkīs II, 1483; al-Ǧibūrī II, 3881, str. 426; Kibris, 487, str. 279; Brockelmann G II, 344/1 i S II, 472/1; Flügel III, 1926, str. 395-397.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي أهبط بحكمته أسرار ذاته من سماء العماء إلى أرض الطّبيعة الكلّيّة... وبعد، فإنّ سلوك طريق الحقّ من أخلاق الأنبياء والمرسلين وخلاصة عباد الله الصّالحين الذين قال في حقّهم ربّ العالمين: **إنّ عبادي ليس لك عليهم سلطان**...ولمّا شاع بين من أقعدهم الكسل والإهمال عن التّرقّي إلى الدّرجات العلى ولم يتجاوزوا إدراك الحواسّ الظّاهرة... كتبت هذه الرّسالة وبيّنت فيها كيفيّة السّلوك وأحوال السّالكين... وسمّيتها **السّير والسّلوك إلى ملك الملوك** ورتّبتها على مقدّمة وعشرة أبواب وخاتمة. **فالمقدّمة** في تعريف ما يحتاج إلى ذكره هنا من اصطلاحات أهل التّحقيق...

Završetak (l. 69b):

آخره: ...وأمّا العارفون الأقوياء، فإنّه لا يضلّهم إلاّ بما يناسبهم من أنواع الضّلال وما ذكرناه من أنواع الأضلال قليل بالنّسبة إلى ما يظهر به لعنه الله تعالى من الأنواع ولا تقدر أيّها الأخ على ردّها إلاّ بالتّمسّك بالشّريعة وصحبة العلماء العاملين، وصلّى الله تعالى على أشرف الأنبياء والمرسلين، والحمد لله ربّ العالمين.

2. L. 70b-99b

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف
BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Naslov na početku krupnim crvenim slovima: هذا كتاب طريقة السّالكين

Isto kao br. 7591.

Početak ovdje (l. 70b):

أوّله: الحمد لله القادر العليم، الفاطر الحكيم، الجواد الكريم، الرّبّ الرّحيم، منزل الذّكر الحكيم والقرآن العظيم على المبعوث بالدّين القويم... وبعده، فاعلم أنّ العلم أشرف منقبة وأجلّ مرتبة وأبهى مفخرة وأربح متجرة يتوسّل به إلى توحيد ربّ العالمين... **الفصل الأوّل** في رجوع الإنسان إلى وطنه الأصليّ...

Djelo se završava kolofonom (l. 99b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u kasabi Travnik 1305/1887. godine:

كتب في قصبة تراونيك سنة ١٣٠٥

3. L. 100b-126a

منازل العارفين
MANĀZIL AL-ʻĀRIFĪN

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Šamsuddīn as-Siwāsī, umro poslije 1006/1579. godine. Djelo je podijeljeno na četiri poglavlja (المنازل). U prvom se govori o spoznaji duše (في معرفة النّفس), u drugom o spoznaji Boga (في معرفة الله سبحانه و تعالى), u trećem o spoznaji ovog svijeta (في معرفة الدّنيا) i u četvrtom o spoznaji budućeg svijeta (في معرفة الآخرة). Prema bilješki na kraju, autor je djelo završio u mjesecu rebiul-evvelu 1006/1579. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1829; O. M. I, 95; A. M. I, 620; Karatay t II, 3007/X; G. Kut, 132; Gölpinarli II, 2467/X, str. 386; Wiesbaden XIII2, 94, str. 68.

Početak (l. 100b):

أوّله: حمد وثنا اول باركاه اعلايه سزا واردركه خيام افلاكي بي طناب وبلا عمل(!) بساط زمين اوزره قوروب... وبعده، اشبو طقوز يوز طقسان اوچ تاريخنده بو حقير قاسي شمس الدّين سيواسي أمور دينيه ونظام عالمه متعلّق تغيّرات كثيرة مشاهده اتمكين تشوّش بال واختلال احواليله حاصل اولان... بو كلام شريفك ترجمه سنه شروع اولنوب بو رساله، درت منزل اوزره حصر اينوب منازل العارفين... **المنزل الأوّل** في معرفة النّفس، **المنزل الثّاني** في معرفة الله تعالى، **المنزل الثّالث** في معرفة الدّنيا، **المنزل الرّابع** في معرفة الآخرة. **أمّا المنزل الأوّل**...

Završetak (l. 126a):

آخره: اللّهمّ ارزقنا ذوقًا سليمًا وأخرجنا من الدّنيا عارفًا... وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وأزواجه وعشيرته أجمعين، والحمد لله أوّلاً وآخراً وله الشّكر ظاهراً وباطنًا. رفع القلم من تحريره وتأليفه بعون الله ولطفه في أوائل شهر ربيع الأوّل لسنة ستّ بعد ألف. مصنّف مرحوم حضرتلرينك تصنيف تاريخي بودر.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 i 2 u ovoj zbirci.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* pečat (najvjerovatnije ranijeg vlasnika) sa natpisom ʻAbdullāh Zuhdī (عبد الله زهدي).

Iz kolekcije porodice Mustajbegović (otkupljeno).

7647. R-6767

تمام الفيض
TAMĀM AL-FAYḌ

Sufijsko-filozofsko djelo pisano u prozi na arapskom jeziku. Napisao Ismāʻīl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Autor je (kako u razlomcima izraženom datumu na kraju kaže) djelo završio u četvrtak, 15. redžeba 1111/1692. godine u Brusi, u kući koju je učenim ljudima namijenio as-Sayyid Muḥammad Saytarī.

O. M. I, str. 28-31; A. M. I, str. 219-220; Brockelmann G II, 440.

Početak (l. 1b):

أوّله: نحمدك يا من جعل المظاهر ألسنة محامده، وأرجع الأمر كلّه إليه من محموده وحامده، على ما جعلت العلماء ورثة الأنبياء، وكلّما مات منهم أحد أبدلت مكانه آخر من الأدباء الأمناء، إحياءً بهؤلاء الأحياء للطّريقة السّالكة إلى جنابك، وإرشاداً لكلّ من انتحى نحو بابك، إلى أن ينتهي سلسلة الولاية إلى آخرها، وينتقل كلّيّة الأمر إلى باطنها من ظاهرها... وبعد، فيقول الفقير الموضوع كالتّراب المقرون بقيد الذّلّ والاغتراب الشّيخ عبد الحقّ إسماعيل حقّي الجلوتي بالجيم نزيل البلدة الفائقة... وهي بلدة بروسه حماها الله تعالى عن الآفات في جميع الأوقات... فشرعت في سرده ... وسمّيت هذا الكتاب **بتمام الفيض**....

Završetak (l. 195a):

آخره: ...وقد وقع الإتمام في ضحوة الخميس وهو العشر الخامس من الثّلث الثّاني من السّدس الأوّل من النّصف الثّاني من العشر الأوّل من العقد الثّاني من الألف الثّاني من الهجرة النّبويّة عليه ألف ألف تحيّة بيد مسوّده الفقير الشّيخ إسماعيل حقّي بن مصطفى الجلوتي بالجيم المنزوي في دار السّيّد محمّد سيتري المشروطة للعلماء، من الدّور المشتملة عليها بلدة بروسه. اللّهمّ اجعل ساكنيها على هناء، عيش ورفاهيّة حال عمومًا وخصوصًا واجعل معظم أغديتهم نفحات ولمعات ورشحات وفتوحات وفصوصًا ونصوصًا وارفع ألوية الصّدق فيها إلى أن تبلغ عنان السّماء، واجر أنهار الإخلاص إلى أن تصير كالدّماء، إنّك أنت الفيّاض في الباطن والظّاهر والوهّاب في الأوّل والآخر. تمّت.

L. 195; 24 x 15 (18,3 x 8,6); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane dvjema tankim linijama crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dohvaćen crvotočinom, prepukao dužinom preklopa.

Djelo se završava kolofonom (l. 195b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis, iz primjerka koji je svojom rukom napisao autor, a na molbu Muḥammad Karīm b. Muḥammad Amīna, završio Ḥāfiẓ Muṣṭafā, učenik Yūsuf Yasārī-efendije, posljednjeg dana mjeseca rebiul-ahira 1247/1831. godine:

قد تمّ هذا الكتاب في آخر ربيع الآخر عن يد العبد الضّعيف الحافظ مصطفى من تلاميذ يوسف يساري أفندي، و كتب هذا الكتاب من خطّ مؤلّفه الشّيخ إسماعيل حقّي قدّس الله سرّه العالي، بالتماس محمّد كريم بن محمّد أمين، عليهما ألطاف ربّ العالمين، في سلخ ر سنة ١٢٤٧

Iz kolekcije Ahmed-ef. Tuzlića.

7648. R-927

تمام الفيض
TAMĀM AL-FAYḌ

Isto kao br. 7647.

L. 222; 20,5 x 15 (15,5 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na početku 15 zaštitnih listova sa detaljnim sadržajem djela po poglavljima. Na početku lijepo urađen unvan ukrašen zlatnom bojom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske i unutrašnje strane dvjema tankim linijama crne boje. Tekst na ostalim listovima uokviren dvjema crvenim linijama. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na vanjskoj strani korica i preklopa lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7649. R-6387

تمام الفيض
TAMĀM AL-FAYḌ

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* naslov: تمام الفيض للشّيخ إسماعيل حقّي

Isto kao pod br. 7647.

L. 282; 21,3 x 13,2 (15 x 7,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole, ukrašen zlatnom i zelenom bojom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom s vanjske i unutrašnje strane tankom linijom crne boje. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, prepukao dužinom preklopa. Na vanjskoj strani korica i preklopa lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prjepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 1a bilješka sa imenom ranijeg vlasnika Ḥāfiẓ ʻUṯmān b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad:

حافظ عثمان بن الحاجّ أحمد عفي عنهما

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7650. R-5775

Zbirka (مجموع), 16

L. 186; 20,7 x 13,5 (16 x 7,5); 27 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti, bilješke po marginama i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista. Na prvom zaštitnom listu, na strani *a*, dat sadržaj zbirke po djelima. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vođenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara, pisanih crvenim mastilom, pretežno rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, oštećen crvotočinom i prepukao dužinom hrbata.

1. L. 1b-2a

رموزات إسماعيل حقّي الجلوتي
RUMŪZĀT ISMĀ'ĪL ḤAQQĪ AL-ĞALWATĪ

Naslov na početku: هذا رموزات كلام إسماعيل حقّي الجلوتي البروسه وي قدّس الله سرّه

Kratka rasprava na arapskom jeziku o značenju حم عسق sa početka kur'anskog poglavlja الشّورى, prožeta sufijskim učenjem. Raspravu je, kako na početku stoji, napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Ovo je, zapravo, izvod iz njegova komentara Kur'ana poznatog pod nazivom روح البيان في تفسير القرآن

Kaḥḥāla II, 266-267; Şeşen, 84, str. 65; Köprülü I, 101; O. M. I, 28-32; Sarkīs I, 441-442.

Početak (l. 1b):

أوّله: ذكر الثّعلبي... أنّ النّبيّ عليه السّلام لمّا نزلت هذه الآية عرفت البكا، في وجهه أى أثر الحزن والملالة فقيل: يا رسول الله: ما أحزنك؟ قال: أخبرت ببلايا تنزل (على) أمّتي من خسف ومسخ ونار تحشرهم وريح تقذف بهم في البحر وآيات متتابعات بنزول عيسى وخروج يأجوج ومأجوج... وميم مهلكه وعين عذابه...

Završetak (l. 2a):

آخره: ...وقال ابن عبّاس رضى الله عنه: الحاء حكم الله والميم ملك الله والعين علوّ الله والسّين سناء الله والقاف قدرة الله أقسم الله بها. فكأنّه يقول: فبحكمي وملكي وعلوّي وسنائي وقدرتي لا أعذّب عبدًا قال لا إله إلاّ الله مخلصًا... ومعناه على ما قال أبو اللّيث في تفسيره: لا يعذّبه عذابًا دائمًا خالدًا. (من روح البيان للشّيخ حقّي قدّس سرّه الباري).

2. L. 2a-3b

روح البيان في تفسير القرآن
RŪḤ AL-BAYAN FĪ TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Naslov na početku: كذلك من كلمات المشار إليه من روح البيان لشيخ حقّي قدّس سرّه الباقي

Fragment iz komentara Kur'ana poznatog pod nazivom روح البيان koji je napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. U fragmentu se govori o dolasku pravednog vladara (Mehdije) i drugim predznacima smaka svijeta.

Kaḥḥāla II, 266-267; Şeşen, 84, str. 65; Köprülü I, 101; O. M. I, 28-32; Sarkīs I, 441-442.

Početak (l. 2a):

أوّله: إعلم يا مستطيع الرّموز ويا متكشّف الكنوز أنّ المهديّ المنتظر الّذي هو أحد الخلفاء الإثني عشر يقوم على رأس المائتين بعد الألف... ثمّ يظهر الدّجال بعد مضي سنتين من قيام المهدي وظهوره، ثمّ تطلع الشّمس من مغربها بعد عشرين سنةً من ظهور الدّجّال... ولا خير في الزّمان بعد وفاة عيسى عليه السّلام ويمكث في الأرض أربعين سنةً ويكون أكثر الأشراط في زمانه ومنها خروج يأجوج ومأجوج...

Završetak (l. 3b):

آخره: ...ولهذا كثرت الفتن ووقع الهرج والمرج ولو قيل في ذلك لإستهزؤوا بالقائل لأنّ الله تعالى أراد خراب الدّنيا ولا يكون ذلك إلاّ بانقراض العدل ولا يقوم العدل للسّلطان إلاّ بإشارة الأقطاب... ثمّ تقول إذا أردت اللّهمّ بعبادك فتنةً فاقبضنا إليك غير مفتونين وانصرنا على القوم الكافرين ولو يموت بعد حين..

3. L. 4a-7a

من فيوضات إسماعيل حقّي البروسه وي
MIN FUYŪḌĀT ISMĀ'ĪL ḤAQQĪ AL-BRUSAWĪ

Naslov na početku: من فيوضات المشار إليه إسماعيل حقّي قدّس سرّه الباقي

Fragment iz rasprave koju je na turskom jeziku pod nazivom فيوضات napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 29/58.

Početak ovdje (l. 4a):

أوّل الموجود:

بولان سرّي بوكون علم لدني بلوردلر   بلنا بو سرّي بحر ولده چوق كُهر بولوردلر
بولنلر كوهر علم الهي يي بودر ياده   كهر كبي قتي عزّتلو حرمتلو اولوردلر...

بعد ذا آدم لفظنده اولان حروف أحمد ومحمّده اولان حروف در الف تقديم اولنديغي بوندن اقدم ذكر اولنان سرّ ايچوندركه أحمد أبو الأرواح در...

Završetak ovdje (l. 7a):

آخر الموجود: ...بو قدر معارف وحقايق حاصل اولمغي چوق كورمه ونيچون بو مقوله لره چوق بزه ان اولدي... تمّت الكلام بعون الله العلاّم.

4. L. 8a-38b

تحفهٔ عمريّه
TUḤFA-I 'UMARIYYA

Naslov na početku: هذا كتاب تحفة العمريّة للشّيخ إسماعيل حقّي قدّس سرّه الباقي

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Autor je raspravu napisao 1132/1719. godine.

O. M. I, 29/58.

Početak (l. 8a):

أوله:

يا ربّ كمال صنعكي دال اولدي هر نهال   وار هر نهال تازه ده بيك ميوهٔ كمال...

Završetak (l. 38b):

آخره: ...ودعا آل كرام واصحاب ذوي الاحترام حضورينه درود بي انتها ودر زبان حال وحزب موظف لسان مقال اولديغي بي اشتباهدر، تاريخ كتاب بنظم شيرين وبحروف جوهرين كه عبارت از حروف منقوط است ايراد نجامه تحفهٔ عمري بعطا، أحمد بلطف صمد ديدر حقّي... سنه ١١٣٢

5. L. 38b-46b

تحفهٔ خاصكيّه
TUḤFA-I ḪĀṢAKIYYA

Naslov na početku: هذا كتاب تحفة الخاصكيّة للشّيخ إسماعيل حقّي قدّس سرّه الباقي

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 29/54; Flügel III, 1988, str. 482; A. M. I, 219.

Početak (l. 38b):

أوله: لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله، اي رسالك عارف واي سالك ملك معارف كلمهٔ توحيدك لفظ معناسنده اولان اسرار كثير وصورت وحقيقتنده اولان حقايق وخبريه اشجار اقلام وبحار مداد وطبقات ارض وسما اوراق اولسه...

Završetak (l. 46b):

آخره:
جدّك ابراهيم واسماعيل درر   هم حسيب اولدك جهانده وهم نسيب
ايلسك كه يوسفه عرض جمال   چون زليخا اولور يدي دل قريب
اشتا اول حقّيء بيجاره به   روز محشرده قوم انّي غريب

Djelo se završava kolofonom (l. 46b) u kome je data bilješka da ga je prepisao al-Ğalwatī Altūnī-zāde, as-Sayyid aš-Šayḫ Ḥāfiẓ Aḥmad-efendī, 25. rebiul-ahira 1216/1801. godine:

تمّت الرّسالتين الشّريفتين عن يد الجناب الجلوتي الشّهير بآلتوني زاده... السيّد الشّيخ حافظ أحمد افندي... في اليوم الخامس والعشرين من ربيع الآخر سنة ستّة عشر ومائتين وألف.

6. L. 47b-52a

رسالهٔ لبّ الحقائق
RISĀLA-I LUBB AL-ḤAQĀ'IQ

Naslov na početku: رسالهٔ لبّ الحقايق

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Prema uvodu, napisao na turskom jeziku Sayyid Amīr 'Alī Hāšimī, umro poslije 839/1435. godine.

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله أوّلاً وآخراً، والصّلوة على نبيّه ظاهراً وباطنًا، أمّا بعد، بو رسالنك محرّري وبو مقامك مقرّري سيّد امير علي المشتهر بهاشمي بلّغه الله إلى المعارف والحقايق حضرتلري ايله بيوررلر كه... حقايق ودقايق مراتب وجودي عبارات مغلقه ايله مرقوم رقم تحرير ايلمشلردر وسالكلرندن بروزلر يقين حاصل اولماز... **وبو رساله يه لبّ الحقايق** آد ويرلدي ومن الله التّوفيق والإعانه على ترك التّحقيق في تاريخ جماد الأولى لسنه تسع وثلاثين وثمانمائه، اى طالب لبّ حقايق ومفسّر سرّ دقايق بلكل كه اصول اصطلاح صوفيّه...

Završetak (l. 52a):

آخره: ...اللّهمّ ارزقنا بفضلك يا ربّي هر كمسنه ده كه بو شهود حاصل اولدي كندي اصلنه واصل اولدي واشيادن منفصل اولدي... أستغفر الله من الذّنب الّذي أعلم ومن الّذي لا أعلم، والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وسلّم تسليمًا كثيراً، والحمد لله ربّ العالمين، تمّت تمام.

7. L. 52b-99b

حجّة البالغة

ḤUĞĞA AL-BĀLIĠA

Na početku naslov: كتاب حجّة البالغة للشّيخ إسماعيل الحقّي البروسه وي قدّس سرّه الباقي

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā‘īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Autor je, kako na kraju stoji, raspravu napisao 1133/1720. godine.

O. M. I, 29/34; A. M. I, 219.

Početak (l. 52b):

أوّله: الحمد لله العليّ الأعلى على ما أسدى وأولى، والصّلوة الأوفى على النّبيّ الأطيب الأطهر الأصفى، المبعوث بأقوى البرهان الّذي هو القرآن... وبعد، فيقول... إسماعيل حقّي تداركه الله تعالى بمزيد التّرقّي: هذا كتاب حجّة البالغة سمّاه الحقّ تعالى قبل أن أشرع فيه لأنّه حجّة الله على خلقه فيما يحويه ووضعته على اللّغة التّركيّة ليسهل الأخذ والعمل لأنّ من يعرف العربيّة من أهل الرّوم أقلّ...

Završetak (l. 99b):

آخره: ...والله الهادي ومنه التّوفيق للوصول إلى منزل التّحقيق... وهذا ما اورد عن الشّيخ إسماعيل الحقّي نزيل الأسكدار وفي هذا الكتاب الجليل المقدار من الأسرار الإلهيّة والمعارف الرّبّانيّة والحقايق الرّحمانيّة وذلك في أيّام قليلة من أواخر شهر شوّال وأوائل شهر ذي القعدة الحرام

المنتظمين في سلك شهور سنة ثلاث وثلاثين ومائة وألف من هجرة من يرى من قدام وخلف ... والحمد لله ربّ العالمين.

8. L. 100b-108b

التّحجّي في حروف التّهجّي

AT-TAḤAĞĞĪ FĪ ḤURŪF AT-TAHAĞĞĪ

Naslov na početku: رسالة التّحجّي في حروف التّهجّي للشّيخ إسماعيل الحقّي البروسه وي

Kratka rasprava o postanku slova, pisma i jezika, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Ismā‘īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 29/48; A. M. I, 219.

Poćetak (l. 100b):

أوّله: الحمد للمبدأ الأوّل المشار إليه، والصّلوة والسّلام على سرّ اللاّم الّذي هو بالألف مؤلّف ومن تبعه من كلّ آلف غير مختلف، وبعد، فيقول الفقير الشّيخ إسماعيل الحقّي جعل الله كلّ ما يستقبله من الزّمان من باب التّرقّي هذه **رسالة التّحجّي في حروف التّهجّي** أرسلها الله تعالى إليّ على يد ملك الإلهام فوضعتها بعد حسن التّلقّي... أمّا الفتح، فاعلم أنّ آدم عليه السّلام الّذي أنزل عليه حروف التّهجّي فتكلّم بجميع ما في الدّنيا من اللّغات المختلفة، ولذا لا تسمع لغةً إلاّ وأصولها من تلك الحروف...

Završetak (l. 108b):

آخره: ...هذا آخر ما أمليناه من أسرار هذا المقام بطريق الإجمال من الكلام، فإنّ ظروف الحروف لا تسع بحور المعاني فلا جدوى في إكثار الألفاظ والمباني وذلك في سنة العقد الثّاني بعد القاف والغين من هجرة من كان وجوده من جميع جهاته عين العين حامداً لمن أرسل رسوله بأفضل الكتاب ومصلّيًا على من هو مفتاح الفتّاح الوهّاب على الطّاهرين وأصحابه الطّيّبين أجمعين. تمّت تمام.

9. L. 108b-137b

مفتاح المسائل

MIFTĀḤ AL-MASĀ'IL

Naslov na početku: هذا مفتاح المسائل بحضرت الشّيخ سليمان ذاتي الكشاني قدّس الله سرّهٗ

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Sulaymān Ḏātī al-Kaššānī, učenik Ismā‘īla Ḥaqqīja al-Ğalwatīja, umro 1151/1738. godine.

O. M. I, 72; Wiesbaden XIII2, 13, str. 12-13.

Početak (l. 108b):

أوله: الحمد لله الّذي ألهمنا سؤال السّائلين من الطّالبين، وعلّمنا جواب الكاملين من أهل الحقّ واليقين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد سيّد الأنبيا، وسند الأصفياء المرسلين، وعلى آله وأصحابه أجمعين، وبعد، اوّلا معلوم اوله كه محروسه، مدينه، ادرنه حماها الله تعالى عن الآفات والبليّة كه بعد قسطنطينيّه روم ايلنده سيّد البلدان وابتداء محفل ملوك آل عثمان...

Završetak (l. 137b):

آخره: ...شمس تبريز ست مردي كو چو مولانا قدّس أسرارهم وكثّر في العالم أمثالهم، اللّهمّ احشرنا مع جميع الطّالبين والعاشقين معهم كما قلت في حقّهم: **الا إنّ أولِيَاءَ اللهِ لا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ ولا هُمْ يَحْزَنُونَ.**

10. L. 138a-153a

سوانح النّوادر في معرفة العناصر

SAWĀNIḤ AN-NAWĀDIR FĪ MA‘RIFA AL-‘ANĀṢIR

Na početku naslov djela i ime autora:

هذا مجمع العناصر ومنبع السّرائر للشّيخ سليمان الذّاتي الكشاني من خلفاء حضرت الشّيخ الشّيوخ إسماعيل الحقّي البروسه وي الجلوتي قدّس الله أسرارهما ونفعنا بهما وبحقّهما

Zbirka pjesama sufijskog karaktera. Spjevao na turskom jeziku poznati sufijski pjesnik Ḏātī Sulaymān-efendi Kaššānī, umro 1151/1738. godine.

O. M. I, 72; Nametak IV, 2757/2.

Početak (l. 138a):

أوله: هو الله الّذي اول وآخر   هو الله الّذي باطن وظاهر

Završetak (l. 153a):

آخره: منبّه اهلنه كاه رغبت ايلر   معاش اهليله كاهي عشرت ايلر...
ديلرسن اوله سن بحر حقيقت   بو ذاتينك سوزينه ايله رغبت

تمّت الكلام بعون الله العلاّم.

11. L. 153b-162b

معراجيّه، اسماعيل حقّي

MI‘RĀĞIYYA-I ISMĀ‘ĪL ḤAQQĪ

Na početku naslov djela i ime autora:

هذا معراجيّة للعبد الفقير الشّيخ إسماعيل الحقّي شرّفه الله تعالى ببريق التّجلّي ومزيد التّرقّي وفيها من المحسنات صنعة الإلتزام والتّبجيل والتّقارب جعلها الله مرقاةً للوصول إلى جناب الرّفيع بحرمة حبيبه الشّفيع.

Spjev u mesnevi stihovima o miradžu (معراج) poslanika Muhammeda a.s. Spjevao na turskom jeziku Ismā‘īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 29/67; Karatay t II, 1489.

Početak (l. 153b):

أوله: كلبرو اى بلبل باغ صفا   ناله پرواز كلستان وفا
قمري، هو هوزن سروسنا   طوطي، كوينده، مدح وثنا

Završetak (l. 162b):

آخره: بودرر لخواهمز يا مصطفا   اوله لم پا جمله امّت در صفا

تمّت المقال بعون الله ذو الجلال والجمال.

12. L. 162b-167b

در بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة

DAR BAYĀN TAḤQĪQ ITTIṢĀL AL-HUWIYYA ILĀ AN-NAFS BI AL-ḤARAKA

Naslov na početku: من كلام الشّيخ مستقيم زاده قدّس سرّه العزيز

Kratka rasprava o duši na osnovu tri ajeta (6-8) iz poglavlja الإنفطار i nekoliko stihova iz Mesnevije. Napisao na turskom jeziku Sa‘duddīn Sulaymān-efendī, Mustaqīm-zāde, umro 1202/1787-78. godine.

O. M. I, 168-169; Karatay t II, 2297.

Početak ovdje (l. 162b):

أوله: در **بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة** وبيان الحقيقه المحمّديّه السّاريه للوجود وهى النّفس بالحركه باشارت اين آيه كريمه **بسم الله الرّحمن الرّحيم: يا أيّها الإنسان ما غرّك بربّك الكريم، الّذي خلقك فسوّاك فعدلك، في أيّ صورة ما شاء ركّبك. لتركبنّ طبقًا عن طبق فما لهم لا يؤمنون.** وباشارة اين بيت مولوي عن مثنوي قدّس الله سرّه، المعنوي اتّصالي بي تكيف بي قياس هست ربّ النّاس را باجان ناس، السّلام عليكم ورحمة الله وبركاته ومغفرته، وأمّا بعد، فهل اولكم على قرب حبيب أقرب ممّا اولكم عليه..

Završetak (l. 167b):

آخره: مستقيمك قدرين اكله بيل يقين   متصلدر انبيايه بالختام
رحمة للعالمينك سرّني   آشكاره سنده بولدي اي انام

تمّت الكلام بعون الله الملك العلاّم

13. L. 168a-184a

شرح رساله، فيوضات شاكري
ŠARḤ-I RISĀLE-I FUYŪḌĀT-I ŠĀKIRĪ

Na početku naslov djela i ime autora:

شاكري قدّس سرّه الأعلى حضرتلرينك لغز طريقيله مجاز نطق شريفلرينك شرح وبيان الشّيخ السّيّد محمّد ذهني الكشّاني من خلفا، الشّيخ ذاتي الكشّاني حضرتلرينك رساله، شريفاري در

Komentar rasprave iz oblasti sufijske terminologije, protkane mesnevi stihovima. Prema naslovu na početku, raspravu je na turskom jeziku napisao izvjesni šejh Šākirī, a ovaj komentar na nju šejh Sayyid Muḥammad Ḏihnī al-Kaššānī, učenik šejha Sulaymāna Ḏātīja al-Kaššānīja.

O. M. I, 72.

Početak (l. 168a):

أوله: حمداً لمن ستر الحقيقة وأبرز المجاز، وصلوة على سيّد العراق والحجاز... اشبو سيّد محمّد ذهني الكشّاني... مطلع فيوضات شاكري يعني متن رساله، مرقوم:

سد وطولدروم بر كويه هوالندي بوز اولدي　　كور كلدم قينادي كوپكلندي توز اولدي

سُدْ غداىٔ سباحدر وانك حقيقتي علمدر كه غداى ارواحدر اكر علم اولمسه روح اولور سُدْ اولديغي وقتده جسيم اولديغي كبي وسُد قشردر علم اكا لبّ اولمشدر وقشر لبّي حفظ ايدر...

Završetak (l. 184a):

آخره: ...هر نبيّنك نبوّتي ضمننده اولان ولايتي نبوّتندن افضلدر بو تقدير شيخنك ولايتي نبوّتندن افضل اولور لكن ولايت خاصّه سي جهتندن (!) انبيا ومرسلين جمله شيخندن افضلدر، والحمد للّه العزيز المنّان، والصّلوة على سيّدنا محمّد من بني عدنان، وعلى آله واصحابه الّذين وصلوا الى معارف الرّحمن.

14. L. 184b-184b

خلاصه، سؤال علم عبوديّت وربوبيّت
ḪULĀṢA-I SU'ĀL-I 'ILM-I 'UBŪDIYYAT WA RUBŪBIYYAT

Naslov na početku crvenim slovima: خلاصه، سؤال علم عبوديّت وربوبيّت

Kompendijum neke rasprave o islamskom vjerovanju, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 184b):

أوّله: پس بنده، عاقل ومؤمن كامل اوزره اهم الرموز كه ابتدا فرض عين اولان علم حالني تعليم وبعده اكسير اكبر وكبريت احمر عزيز سرّ مايه... العلم علمان علم عبوديّت وعلم ربوبيّت ... علم عبوديّت اولان احكام شرعده تكليفاتي واجراده كمال سعى وغيرت وعلم ربوبيّت اولان باب شريعتدن جامع طريقه دخول ومحراب معرفته وصول بولوب...

Završetak (l. 184b):

آخره: زيرا اكسير معرفت وجوهر حقيقت طالباني... وابراز خالص كبي محك امتحان خلوصده، نقره، اعتقادي كامل العيار بولنميه نقور اعماله اعتبار اولنماز ضربخانه، فضل الهيده تغارده، قبول وخزانه، عامره، عليّنه وصول بولمز، فافهم.

15. L. 185a-185a

خلاصه، مفهوم سير سلوك
ḪULĀṢA-I MAFHŪM-I SAYR-I SULŪK

Naslov na početku crvenim slovima: خلاصه، مفهوم سير سلوك

Kompendijum neke rasprave na turskom jeziku o islamskom vjerovanju, prožet sufijskim učenjem, od nama nepoznatog autora.

Karatay t II, 2123/II.

Početak (l. 185a):

أوله: دين محمّد كه اقسام ثلاثه اوزره در: **إنّ الدّين عند اللّه الإسلام**، شريعت، طريقت، حقيقت. اصول شريعت بش ركندر: بنى الإسلام على خمس، بري قلب ولسان ايله كلمه، شهادت وبري تمام اركانله اداى صلوة وبري رعايت شروطله صيام در وايكيسي زكوة ايله حجدر...

Završetak (l. 185a):

آخره: ...جناب فياض مطلق وربّ الفلق راضيّه مرضيّه... **فادخلي في عبادي وادخلي جنّتي** خطابنه مخاطب اصحاب ناجيه وارباب عاليه كروهنه ملحق ايليه آمين بجاه نبيّ الامين آمين. تمّت تمام.

16. L. 185b-186a

مراتب الطّريق
MARĀTIB AṬ-ṬARĪQ

Na početku naslov djela i ime autora, crvenim krupnim slovima:

هذا مطلب في مراتب الطّريق لمولانا الشّيخ عبد القادر الكيلاني قدّس سرّه الرّحماني

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Šayḫ ʻAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʻAlī b. Mūsā al-Ǧīlānī, umro 561/1167. godine. U popisu autorovih djela u nama dostupnim izvorima nismo pronašli raspravu sa ovakvim naslovom i početkom.

Početak (l. 185b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، وصلّى الله على محمّد وآله وصحبه أجمعين، المقام الأوّل: لا إله إلاّ الله، المقام الثّاني: الله، المقام الثّالث: هو، المقام الرّابع حقّ، المقام الخامس حيّ، المقام السّادس: قيّوم، المقام السّابع قهّار، ومعنى لا إله إلاّ الله لا معبود بحقّ إلاّ الله...

Završetak (l. 186a):

آخره: ...وهذه الأذكار هى الأصل وباقي الأذكار من أسماء الله تعالى فروع، والله الموفّق لكلّ خير، تفسير اسم محمّد عليه الصّلوة والسّلام: الميم الأوّل: ملكه، والحاء: حكمة الله، والميم الثّاني: مودّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام، والدّال: دوام الله تعالى، فاحفظ فافهم. تمّ تمام.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač (bilješka pod djelom br. 5 u ovoj zbirci).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7651. R-3315

غاية المطلوب في محبّة المحبوب

ĠĀYA AL-MAṬLŪB FĪ MAḤABBA AL-MAḤBŪB

Na početku naslov djela i ime autora: عبد الغني النّابلسي محبوب نامه كتاب

Djelo iz oblasti islamskog misticizma u kome centralno mjesto zauzimaju izreke i primjeri ljubavi prema Bogu. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio u nedjelju, 3. rebiul-evvela 1097/1686. godine.

Kaḥḥāla V, 271; A. M. I, 593; Ḏayl II, 142; Kairo II, 334; Brockelmann S II, 474.

Početak (l. 1b):

أوّله: والله لكلّ شيء عليم، قال الله تعالى في كتابه الكريم: **وتحسبونه هيّنًا وهو عند الله عظيم**، وقال تعالى تخصيصًا في حقّ القوم الكافرين. .**وقطع دابر القوم الّذين ظلموا والحمد لله ربّ العالمين**... وبعد، فيقول العبد الفقير إلى مولاه الغنيّ عبد الغني بن النّابلسي الحنفي: هذا كتاب جليل القدر طلع في ظلمة ليلة الجهالة مثل طلوع البدر...

Završetak (l. 137b):

آخره: وقد أتينا نظمنا هنا في ديواننا الّذي سمّعناه (سمّيناه) ديوان الحقايق... ولنا فيه من هذا القبيل نظم كثير... وفي هذا المقدار كفاية والله وليّ التّوفيق... قال مؤلّفه قدّس الله سرّه: قد فرغنا من تحرير هذه الرّسالة نهار الأحد الثّالث من شهر ربيع الأوّل سنة سبع وتسعين وألف.

L. 137; 23,5 x 16,5 (16 x 9); 21 redak. *Nasḫ*, čitak, pisan vještom rukom i krupnim slovima, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela bilješka, bez oznake datuma, da je djelo prepisao ʻAbdullāh as-Sarāylī, zvani Rušdija:

كتبه الحقير... عبد الله السّرايلي المعروف بالرّشديه.

Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz prve polovine XX stoljeća.

7652. R-8947

Zbirka (مجموع), 2

L. 20; 17 x 12 (12 x 8); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na marginama ima nešto komentara u vezi sa tekstom, pisanih crvenim mastilom, rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-18a

الفتح القدسيّ والكشف الأنسيّ

AL-FATḤ AL-QUDSĪ WA AL-KAŠF AL-UNSĪ

Zbirka skrušenih molitvi koje se uče pred zoru (تتلى في السّحر). Sabrao na arapskom jeziku poznati putopisac i sufijski pjesnik Muṣṭafā b. Kamāluddīn b. ʻAlī b. Kamāluddīn b. ʻAbdulqādir aṣ-Ṣiddīqī al-Bakrī al-Dimašqī al-Ḥanafī al-Ḫalwatī al-Qādirī, poznatiji pod nadimkom Quṭbuddīn al-Bakrī, rođen u Damasku 1099/1688., umro u Kairu 1162/1749. godine. Zbirka je poznata još i pod nazivom ورد السّحر i autor ju je sakupio u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 1122/1710. godine, za vrijeme svoje posjete Jerusalimu (البيت المقدس). Djelo je prvi put štampano u Bejrutu 1330/1912. godine.

Kaḥḥāla XII, 271-272; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1446-47, str. 343-344; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 168.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الذي أوْرَدَ من أراد المقام المحمود، وخصّ أهل الأوراد من العباد بنفحات الجود ومنحهم من الواردات الإلهيّة ما رقّاهم بها إلى منازل السّعود... وبعد، فاعلم أيّها المريد الملازم على اقتطاف أزهار الأوراد من رياض الإمداد... أنّي لمّا رأيت النّفوس متعشّقةً في ذلك، راغبةً فيما هنالك، عَنَّ لي أن أضع للإخوان ورداً يقتبسون من نوره... وسمّيته **بالفتح القدسي والكشف الأنسي**...

Završetak (l. 18a):

آخره: ...يا الله، يا حيّ، يا قيّوم، لا إله إلاّ أنت، يا الله، يا ربّنا، يا واسعَ المغفرة، يا أرحمَ الرّاحمين. آمين. ثمّ يذكر الله تعالى حتّى يطلع الفجر ويختم بفاتحتين: إحاهما للمصنّف والثّانية لأهل الطّريق ويقوم للصّلاة، إنتهى. وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم، تمّت.

2. L. 18b-20a

قصيدة ياأرحم الرّاحمين لباعلوي

QAṢĪDA YĀ ARḤAM AR-RĀḤIMĪN LI BĀʻALAWĪ

Na početku, naslov kaside i ime autora:

هذه القصيدة من تأليف سيّدنا ومولانا الإمام ذي النّورين الجامع بين علمى الباطن والظّاهر السّيّد الشّريف عبد الله بن حسين بن طاهر باعلوي... قالها راجيًا من ربّه قبول دعائه.

Molitva (دعـــاء) u formi kaside, u mesnevi stihovima. Sastavio na arapskom jeziku sufijski pjesnik iz Hadrameuta ʻAbdullāh b. Ḥusayn b. Ṭāhir Bāʻalawī al-Ḥaḍramī, rođen 1191/1778., umro 1272/1855. godine.

Kaḥḥāla VI, 46.

Početak (l. 18b):

أوّله: يا أرحم الرّاحمين، يا أرحم الرّاحمين   يا أرحم الرّاحمين، فرّج على المسلمين
يا ربّنا، يا كريم، يا ربّنا، يا رحيم،   أنت الجواد الحليم وأنت نعم المعين...

Završetak (l. 20a):

آخره: واختم بأحسن ختام إذا دنا الإنصرام   وحان حين الحمام وزاد رشح الجبين
ثمّ الصّلاة والسّلام على شفيع الأنام   والآل نعم الكرام والصّحب والتّابعين.

Prepisao hadži hafiz Mustafa-ef. Čadordži, imam iz Sarajeva (bilješka na unutrašnjoj strani prve korice). Nema podataka o godini prijepisa.

Na listu 1a bilješka ranijeg vlasnika Muhamed-efendije Imamovića i Ḥfz. Akifa Handžića, učenika drugog razreda Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu. Bilješka je datirana 31. decembra 1927. godine.

صاحب ومالك إماموويچ محمّد أفندي غورنيه ترغووقه بروى ۲، كاتب حانجيچ زاده حافظ عاكف بوسنه وهرسك مديته، سرايه واقع غازي خسرويك مدرسه ايكنجي صنف في ۳۱ كانون الأوّل سنة ۱۹۲۷

Iz kolekcije h. hfz. Asim-ef. Sirće (otkupljeno).

7653. R-5483

Zbirka (مجموع), 2

L. 48; 18 x 12 (12,5 x 7,3); 16 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova dohvaćena vlagom i odvojena od poveza. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-35b

تحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب

TUḤFA AL-AḤBĀB FĪ AS-SULŪK ILĀ ṬARĪQ AL-AṢḤĀB

Komentar na risalu o kodeksu ponašanja sljedbenika nakšibendijskog reda. Osnovno djelo pod naslovom رسالة في آداب الطّريقة النّقشبنديّة napisao je poznati šejh nakšibendijskog reda, Muḥammad Murād b. ʻAlī al-Kašmīrī al-Buḫārī an-Naqšibandī, rođen 1057/1647., umro 1130/1718. godine, a ovaj komentar Muḥammad b. Murād b. ʻAlī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī al-Buḫārī, rođen 1094/1683., umro 1169/1755. godine.

Kaḥḥāla XII, 11; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 339-342, str. 239-241; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 237; Ahlwardt II, 2194-2197; al-Ǧibūrī II, 3523-3524, str. 330.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي شرح صدور العارفين لمكاشفة الأسرار، ونوّر قلوب الواصلين لمشاهدة جماله من وراء الأستار... وبعد، فإنّ رسالة السّلوك والأدب المسمّاة بسلسلة الذّهب الّتي ألّفها العالم الرّبّاني... الشّيخ محمّد مراد نفعنا الله تعالى منه بالإمداد، ولمّا كانت رسالة شريفة مشتملةً على خلاصة الأصول النّقشبنديّة على وجه الإيجاز والإختصار أردت أن أشرحها... فشرحتها بعون الله الملك الوهّاب بهذا الشّرح المستطاب وسمّيته **بتحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب**...

Završetak (l. 35b):

آخره: ...وصلّى الله على أحمده ومحمّده ويجوز إضافة العلم إذا كان بين المضاف والمضاف إليه خصوصيّة لا توجد تلك الخصوصيّة بين غيرهما كما يقال زيد الخيل لأنّ لزيد خصوصيّة مع الخيل... وقد ورد أنّ كلّ عمل يكون في أوّله الحمد لله والصّلوة على النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم وكذلك يكون ختامه بهما وكذلك العمل يكون مقبولاً، تمّت تمام.

2. L. 36a-48b

شرح منظومة أسماء الله الحسنى للدّمياطيّ

ŠARḤ MANẒŪMA ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ LI AD-DIMYĀṬĪ

Isto kao br. 7603/1.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7654. R-8796

تحفة السّالكين ودلالة السّائرين لنهج المقرّبين

TUḤFA AS-SĀLIKĪN WA DALĀLA AS-SĀ'IRĪN LI NAHĞ AL-MUQARRABĪN

Djelo iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku šejh halvetijskog reda, Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnūdī al-Aḥmadī aš-Šāfi'ī al-Ḫalwatī al-Azharī, poznat još i pod nadimkom al-Munayyir, rođen u Samnūdu u Egiptu 1099/1688., umro u Kairu 1199/1785. godine. Autor se školovao na univerzitetu *al-Azhar* u Kairu, na kome je kasnije predavao kao profesor i dospio do položaja Šejhu-l-Azhara.

Kaḥḥāla X, 212; Ahlwardt III, 3057; Ḍayl I, 250; Brockelmann G II, 353.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **الباب الثّاني في الذكر وآدابه والحثّ على استعماله** إعلم أنّ الذكر هو ترداد اسم المذكور بالقلب واللّسان ولا شيء أقرب لطريق الوصول إلى الله عزّ وجلّ منه، فهو علم على وجود ولاية العبد الشاغل به، فمن وفّق للذكر أعطى منشور الولاية...

Završetak (l. 116b):

آخره: ...فافهم الرّموز من اللّغوز تفتح لك الكنوز وفي هذا القدر كفاية لمن وفّقه الله تعالى، والحمد لله أوّلاً وآخراً وأسأل الله أن ينتفع به الإخوان مدّة دور الزّمان، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه السّادة الأمناء في كلّ وقت وآوان، آمين يا مستعان.

L. 117; 18,5 x 12 (13 x 6); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen. Od nekadašnjeg poveza ostali samo dijelovi kožnog hrbata.

Djelo se završava kolofonom (l. 116b), u kome je data bilješka da djelo prepisano iz primjerka koji je prepisan iz autografa, a prepisao ga je Darwīš Ṣāliḥ Niyāzī al-Fočawī (iz Foče), u mjesecu zul-hidždžetu 1244/1829. godine:

نقلت هذه النّسخة من النّسخة الّتي استنسخت من نسخة المؤلف، نفعنا الله به وبعلومه، حرّره الفقير الحقير درويش صالح نيازي الفوچوي غفر الله لنا ولمشايخنا ولوالدينا ولجميع إخواننا، آمين، سنة إربع وأربعين ومائتين وألف في (شهر) ذي الحجّة الشّريف.

Iza toga bilješka (l. 117a) da je prepisivač ovaj primjerak poklonio šejhu 'Abdurraḥmān-efendiji:

كتبته هديّةً لشيخي الشّيخ حضرت عبد الرّحمن أفندي ملتمساً منه الدّعاء والهمّة.

7655. R-6398

Zbirka (مجموع), 2

L. 80; 21,5 x 14,5 (13,5 x 8); 13-15 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene tankom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-76b

كشف الكروب في فتح جميع الأبواب واللّغوب
في شرح الدّور الأعلى لإبن عربي
KAŠF AL-KURŪB FĪ FATḤ ĞAMĪ' AL-ABWĀB WA AL-LUĞŪB FĪ ŠARḤ AD-DAWR AL-A'LĀ LI IBN 'ARABĪ

Komentar na zbirku molitvi, poznatu pod nazivom الدَّوْر الأعلى (br. 7686/7). Osnovno djelo na arapskom jeziku sastavio je Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyiddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayẖ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku, a ovaj komentar Ḥusayn b. Ismā'īl b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥiṣārī, umro poslije 1205/1791. godine. Autor je, kako sam u uvodu kaže, djelo napisao 1205/1791. godine.

Kaḥḥāla III, 315; A. M. I, 327; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn II, 365.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين. أمّا بعد، فيقول العبد الفقير إلى مولاه القدير حسين بن إسماعيل بن مصطفى الحصاري: قد خطر ببالي يومًا من أيّام شهر جمادى الأولى لسنة خمس ومائتين وألف أن أشرح شرحًا لطيفًا على الحزب... المسمّى **بالدّور الأعلى**... للشّيخ ...محيي الدّين العربي الأندلسي... راجيًا من الله تعالى عفو ما فعلت من الذّنوب وستر ما لم أعلم من العيوب وآملاً منه بكتابي **بكشف الكروب في فتح جميع الأبواب واللّغوب**...

Završetak (l. 76b):

آخره: ...هذا آخر ما جمعناه، فالمرجوّ من الإخوان ان لا ينسوني من الدّعا، لأنّي **شعر** أَمُوتُ وتبقى كلمات قد جمعتها، فيا ليت من يقرأ كتابي دعا لنا، لعلّ إلهي بعفو عنّي بفضله ويتجاوز

تقصيري وسوء أفعالنا، وصلّى الله على محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين. قد تمّ الكتاب بعون المعين ذي القوّة المتين.

Djelo se završava kolofonom (l. 76b), u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Uṯmān Nūrī..., 17. safera 1285/1868. godine:

عثمان نوري في ١٧ ص سنة ١٢٨٥

2. L. 78b-80b

قصيدة بانت سعاد
QAṢĪDA BĀNAT SU'ĀD

Isto kao 7566/2.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1. u ovoj zbirci.

7656. R-5674

Zbirka (مجموع), 3

L. 39; 22 x 16 (16 x 11,5); 21 redak. *Nasẖ*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na pojedinim listovima nevješto urađeni pečati sa malim kvadratima, popunjenim šifrovanim riječima ili samo slovima. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-29a

عطيّة العاطي في استخراج جواهر نظم الدّمياطي
'AṬIYYA AL-'ĀṬĪ FĪ ISTIḪRĀĞ ĞAWĀHIR NAẒM AD-DIMYĀṬĪ

Na listu 1a naslov djela i ime autora crvenim slovima:

كتاب عطيّة العاطي في استخراج جواهر نظم الدّمياطي للشّيخ الفقيه الإمام العلاّمة المحقّق الطّلع المدقّق المحدّث المفسّر الكاشف الرّبّاني أبو العبّاس أحمد بن محمّد بن عبد الله الفاسي مولدًا ومنشئًا والمراكشي مسكنًا، تغمّده الله برحمته وأسكنه فسيح جنانه...

Komentar na ad-Dimyāṭījevu kasidu o Božijim lijepim imenima القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى (br. 7565/5). Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī al-Miṣrī ad-Dimyāṭī, Šamsuddīn, umro 921/1515., a ovaj komentar na nju napisao je Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh (b. ʻAbdulqādir) al-Fāsī, Abū al-ʻAbbās, umro poslije 1211/1796. godine. Kako u uvodu kaže, autor je komentar napisao na molbu Abū ʻAbdullāha, vladara gradova Marakeša i Fesa u Maroku.

Kaḥḥāla II, 71.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي تنزّه عن التّكييف والتّحديد والحلول في المقام، وجلّ عن الجهة، وتعالى عن المكان والتّقييد بالزّمان والأعراض في الأفعال... وبعد، فقد سألني أمير المؤمنين المدينتين العظيمتين مراكش وفاس وما عداهما من المدن والقرى سيّدنا ومولانا أبو عبد الله بن ساداتنا ومولانا الشّرفاء السّلاطين المعظّمين المحترمين المتّصلة سلالتهم بسيّد المرسلين... أن أجعل له شرحًا على نظم الشّيخ العالم الوليّ الصّالح الصّوفي نور الدّين الدّمياطي... فأجبت سؤاله...

Završetak (l. 29a):

آخره: فقابل يا إلهي بالرّضى منك واكفني صروف زماني مكثرًا ومقللاً...
وإله والصّحْبُ والرّسل كلّهم وبعد فحمد الله ختمًا وأولاً

قلت: خاصيّة هذه الأبيات السّتّة من نظم الشّيخ رحمه الله تعالى ورضى عنه لقبول الدّعاء، وبلوغ المراد والصّلح والتّجاوز والعفو والرّحمة والنّصر على الأعداء، واثبات الأمر واصلاح الحال وفيها خوائص عجيبة..وهذا الخاتم وهذا الدّعاء المستجاب المشار إليه في أوّل الكتاب المنسوب لسيّدي محمّد بن زرّوق رحمه الله تعالى ونفعنا به وبعلومه في الدّنيا والآخرة...

2. L. 29b-30b

القصيدة الميميّة للمرزوقي

AL-QAṢĪDA AL-MĪMIYYA LI AL-MARZŪQĪ

Isto kao br. 7565/6.

3. L. 31a-39a

خواصّ القرآن لمجهول

ḪAWĀṢṢ AL-QUR'ĀN LI MAĞHŪL

Rasprava o tajnom značenju pojedinih kur'anskih ajeta, raspoređenih po poglavljima, od nama nepoznatog autora. U raspravi su navedeni ajeti iz sljedećih poglavlja:

سورة آل عمران – سورة النّساء – سورة المائدة – سورة الأنعام – سورة الأعراف – سورة الأنفال – سورة براءة – سورة يوسف – سورة الرّعد – سورة إبراهيم – سورة الحجر – سورة الكهف – سورة النّحل – سورة الإسراء – سورة مريم – سورة طه – سورة الأنبياء.

Fajić XI, 6983.

Početak (l. 31a):

أوله: سورة آل عمران
وجعل لكم من أزواجكم بنين – يدلّ على أنّه يرزق أولادًا وخدمًا
ما يملكون من قطمير – يدلّ على (أنّه) لا ينال ملكًا ولا يقدر عليه

Završetak (l. 39a):

آخره: سورة الأنبياء
لأهب لك غلامًا زكيًا – يدلّ على أنّه يرزق ولدًا صالحًا
لا يملكون كشف الضرّ عنكم – يدلّ على أنّه لا ينال ولاية ولا غيره

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7657. R-5471

Zbirka (مجموع), 4

L. 43; 17,3 x 12,2 (11,5 x 8); 12 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, mjestimično vokalizovani. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih pretežno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1b-2a

نسبة خرقة مولانا محمّد المغربي

NISBA ḪIRQA MAWLĀNĀ MUḤAMMAD AL-MAĠRIBĪ

Naslov na početku: نسبة خرقة مولانا محمّد مغربي قدّس سرّه

Lanac sufijskih šejhova preko kojih je šejh Muḥammad b. ʻIzzuddīn b. ʻĀdil b. Yūsuf at-Tabrīzī, poznatiji pod pseudonimom Šīrīn al-Maġribī, dobio titulu *ḫirqa*.

Početak (l. 1b):

أوله: بسم الله الرّحمن الرّحيم، وصلّى الله على محمّد وآله أجمعين، أمّا بعد، فقد أخذ المرشد الكامل المكمّل العارف المحقّق محمّد بن عزّ الدّين بن عادل بن يوسف التّبريزي المعروف بشرين المغربي أدام الله بركاته العلم وتلقين من شيخ بهاء الدّين الهمداني وهو من شيخ قطب الدّين الهمداني وهو من أبيه ضياء الدّين...

Završetak (l. 2a):

آخره: ...وكذلك أخذ الشّيخ المذكور من عبد المؤمن سراوي وهو من عزّ الدّين طاهر السّراوي وهو من شيخ محمود مكّي وهو من شيخ شهاب الدّين سهروردي وهو من أبي نجيب السّهروردي رضوان الله عليهم أجمعين.

Na listovima 3-7 razne priče, snovi i dove na arapskom i perzijskom jeziku.

2. L. 8a-9b

رساله، لقمان حكيم
RISĀLE-I LUQMĀN-I ḤAKĪM

Naslov na početku: هذا رساله، لقمان حكيم

Kratka rasprava o Lukmanu Mudrom, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 8a):

أوله: بدانكه اين اسوله است كه از لقمان حكيم پرسيده اند وايشان شريف جواب ارزاني فرموده اند اوّل پرسيدند كه از مردمان كه خردمند تر آنك نيكوخوى تركفتشد كه حكيم تر كفت آنكه حكمت...

Završetak (l. 9b):

آخره: وفضيل كفت با فاسق خوش خوى دوست دوستترا زان دارم كه با عابد بد خوى، والله اعلم بالصّواب.

3. L. 10a-11a

منتخبة من كتاب كنز الحكمة
MUNTAḤABA MIN KITĀB KANZ AL-ḤIKMA

Naslov na početku: هذه منتخبة من كتاب كنز الحكمة

Kratak izbor iz djela كنز الحكمة na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 10a):

أوله: قال سبحانه وتعالى: **يُؤْتِي الحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَى الحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا**، وقال تعالى: **أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالحِكْمَةِ وَالمَوْعِظَةِ الحَسَنَةِ**. وقال النّبيّ صلى الله عليه وسلّم: الحكمة ضالّة المؤمن در خبر ست مجالست باكُبَرا كُنِيد وسؤال از علما واختلاط با حكما ودر خبر ستكه در انجيل ذكر امت مرحومه بود مهتر عيسى عليه السّلام پرسيد كه ايشان...

Završetak (l. 11a):

آخره: ...وكفت اند حكمت اقتدا بخالق است در اخلاق كقوله عليه السّلام: تخلّقوا بأخلاق الله وقال أيضًا كرّم الله وجهه: ثلاث مهلكات بخل وهوى وعجب ثُلُثُ الإيمان حياء، وثُلُثُه جود وثُلُثُه عقل، كافر سخيّ أرجى الجنّة من مسلم شحيح، والله أعلم.

Na listovima 11b-12a nekoliko hadisa o darežljivosti.

4. L. 12b-43b

كتاب في مناقب الأولياء
KITĀB FĪ MANĀQIB AL-AWLIYĀ'

Fragment iz nekog djela o životopisu svetaca (مناقب الاولياء), na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 12b):

أوّل الموجود: نقلت از خضرت مخدوم از بعض شيخان خضرت شيخ سعيد ابو الحسين قدّس الله سرّه العزيز...

Završetak ovdje (l. 43b):

آخر الموجود: اِسْتَادِ دُعَاءِ طَيْرِ رُومي: فقيه ابو بكر از جعفر حديث كرد كه مردي را ويدنلر كه در كعبه طواف مي مرد هفت اندام... آن مرغ باز آمد ودعا خواندن كرفت تا تمام بخواند وبرفت ومن آن دعا ياد كرفتم وشب وروز...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7658. R-6243

من المناقب الصّوفيّة لمجهول
MIN AL-MANĀQIB AŞ-ŞŪFIYYA LI MAĞHŪL

Naslov na početku: من المناقب الصّوفيّة

Fragment iz nekog opširnijeg djela na arapskom jeziku, u kome se govori o biografijama sufijskih prvaka, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الموجود: يا من نجّى يوسف من العبوديّة، يا من ليس له باب ينادي ولا صاحب يغشى ولا وزير يؤتى ولا غيره ربّ يدعى ولا يزداد على الإلحاح إلاّ كرمًا وجوداً، صلّى الله على محمّد وآله، وأعطني سؤلي إنّك على كلّ شيئ قدير. قال: انتبهت وقد برأت. قال: تمسكوا بهذا الدّعا، فإنّه كنز من كنوز العرش...

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود: ...وقال من غلبة طفحات عشقه المطلق: أنا الحقّ. وسكر نديم آخر فقال: سبحاني ما أعظم شأني، فما وجدت سبيلاً فسل سبيلاً ترد سلسبيلاً. وقوله في الحلاّج: طار واحد من العارفين إلى أفق الدّعوى بأجنحة أنا الحقّ، تلفّظ بغير لغته تعرّض لحتفه وهلكته ظهر عليه عتاب من الملك من مكني انّ الله غنىّ عن العالمين وانشب في اهابه مخلب كلّ نفس ذائقة الموت، قال له: شرع سليمان الزّمان لم تكلّمت بغير...

Na listovima 13b-14b fragment s početka nekog fikhskog djela u kome se govori o čistoći (الطّهارة), vjerskom kupanju (الغسل) i abdestu (الوضوء).

Fragment počinje riječima:

الحمد لله على منّة الإسلام، والشّكر لله على نعمة السّمع والبصر والكلام، وأستغفر الله من جميع الآثام، والصّلوة والتّسليم على محمّد خير الأنام وعلى آله وأصحابه الكرام... ومن أوامره تعالى الطّهارة ومن آفاتها الوسوسة وأصلها الجهل...

L. 15; 21,5 x 15 (14,3 x 7); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispeturani. Na marginama ima nešto komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 15b nekoliko bilješki na arapskom jeziku sa datumima rođenja i smrti nekih osoba u periodu između 1027/1618 i 1163/1750. godine.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

7659. R-2210

Zbirka (مجموع), 6

L. 146; 19,5 x 13 (13 x 6); 14 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene. Na listovima 123a do 132b tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-6a

وصول الفيض القدسي عن الذّات الأحديّة
WUŞŪL AL-FAYḌ AL-QUDSĪ 'AN AḌ-ḌĀT AL-AḤADIYYA

Kratka rasprava sa područja islamskog misticizma, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Fajić III, 2147/13.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين، إعلم أنّ وصول الفيض القدسيّ عن الذّات الأحديّة على نوعين... فالنّوع الأوّل من الفيض بتوسّط الصّفات والنّوع الثّاني للبعض بتوسّط الصّفات أيضًا... لا يظهر إلاّ على الآحاد من الأوليا، المحمّديّ... كما بيّنته في رسالة الجذبة...

Završetak (l. 6a):

آخره: ...والصّفات الرّبّانيّة التي هى مبادى، الفيوض لوجودات الأشيا، وتوابع وجوداتها وحقيقة الكعبة اى الحقيقة الأحمديّة فوق تلك الأسما،، وهذه الحقيقة الأحمديّة عبارة عن المرتبة

المسلّمات بالشّؤنات التي هي مبدأ الصّفات، فعلى هذا حقيقة الكعبة تكون مبتدعةً لحقائق الأشياء، ومسجوداً لله تعالى، تمّت تمام.

2. L. 7b-63b

نور الإيضاح ونجاة الأرواح

NŪR AL-ĪḌĀḤ WA NAĞĀT AL-ARWĀḤ

Kraće djelo o osnovnim vjerskim dužnostima, namazu i postu, po hanefijskoj pravnoj školi (mezhebu). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ, rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine. Autor je djelo završio u Kairu (Egiptu) 1032/1622. godine. Djelo je doživjelo više štampanih izdanja, a prvi put je štampano u Kairu 1276/1859. godine.

Kaḥḥāla III, 265-266; Sarkīs II, 1117-1118; aẓ-Ẓāhiriyya II, 270-271; Ahlwardt III, 3534; Tirana, 146, str. 122; Zürich I, 71; al-Ǵibūrī I, 1924-1944, str. 568-573; Ḥ. Ḫ. II, 1982; Dobrača II, 1436/4; Brockelmann G II, 313 i S II, 430; Köprülü II, 76/2; Karatay a II, 4179-4180; Hasandedić, 44; Popara IX, 5626-5632.

Početak (l. 7b):

أوله: **الحمد لله ربّ العالمين**... قال العبد الفقير إلى مولاه الغنيّ أبو الإخلاص حسن الوفائي الشّرنبلالي الحنفي: إنّه إلتمس منّي بعض الأخلاء، عامَلَنا الله وإيّاهم بلطفه الخفيّ أن أعمل مقدّمةً في العبادات... وسمّيته **نور الإيضاح ونجاة الأرواح**...

Završetak (l. 63b):

آخره: ...وهذا ما تيسّر جمعه للعاجز الفقير بعناية مولاه القويّ القدير الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله... ويرزقنا ما تقرّ به عيوننا حالاً ومآلاً، آمين، وصلّى الله تعالى على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين. تمّت تمام.

3. L. 64b-120b

مرشد المتأهّل

MURŠID AL-MUTA'AHHIL

Zbirka uputa za bračni život, kako za one koji su oženjeni, tako i za one koji se namjeravaju oženiti. Napisao na arapskom jeziku Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyīddīn, umro 821/1418. godine. Djelo je podijeljeno na devet poglavlja (فصل).

Kaḥḥāla XI, 153; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Köprülü II, 337/1; aẓ-Ẓāhiriyya II, str. 166; Şeşen, 1000, str. 531; Bratislava, 309, str. 231-232; al-Ǵibūrī I, 1826, str. 542; O. M. I, 144; Brockelmann G II, 315; Dobrača I, 402/4, str. 252; Hasandedić, 628/1, str. 237; Popara IX, 5637-5639.

Početak (l. 64b):

أوله: **الحمد لله الّذي خلق من الماء بشراً وجعله نسبًا وصهراً**، وصلّى الله على سيّدنا محمّد المبعوث بشيراً ونذيراً... أمّا بعد، فلمّا رأيت نساء الزّمان يتزيّنّ بزيّ الفاحشات وعشين في الأسواق... ويخرجن إلى الحمّام على أعين النّاس... فأردت أن أبيّن الحال في مختصر شريف القال وأبيّن فيه آداب النّكاح وما يتعلّق به... **وسمّيته بمرشد المتأهّل** وجعلته مشتملاً على تسعة فصول، **الفصل الأوّل** في ترغيب النّكاح...

Završetak (l. 120b):

آخره: ...وكذا لا فرق بين مَنْ فَعَلَ ذلك من ماله أو من مال اليتيم... قال النّبيّ عليه السّلام: خير بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يحسن إليه وشرّ بيت من المسلمين بيت فيه يتيم يساء إليه، وليسعى على الأرملة والمساكين، فإنّه الجهاد وقيام اللّيل وصيام النّهار. اللّهمّ أحيني مسكينًا وأمتني مسكينًا واحشرني مع المساكين، اللّهمّ إنّي أسألك فعل الخيرات وترك المنكرات وحبّ المساكين، آمين، يا ربّ العالمين، والحمد لله على التّمام.

4. L. 123b-132b

المنبّهات على الإستعداد ليوم الميعاد

AL-MUNABBIHĀT ʻALĀ AL-ISTIʻDĀD LI YAWM AL-MĪʻĀD

Zbirka savjeta i uputa vjersko-moralnog sadržaja, sastavljena na osnovu hadisa i mudrih izreka. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuğrī, čija nam je biografija nepoznata. Ovo kratko djelo ima više verzija i u rukopisima se pripisuje raznim autorima, između ostalog i Abū Ḥanīfi, kao što je slučaj u ovom primjerku. Djelo je sigurno napisano prije 885/1480. godine, jer iz te godine, koliko je nama poznato, datira najstariji prijepis (*Kenderova, 135, str. 214*). Djelo je poznato i pod nazivom المنبّهات على الأمور الواجبات i u štampanom izdanju (Istanbul 1315/1897) pogrešno je pripisano Ibn Ḥağar al-ʻAsqalāniju.

Dobrača I, 543/4, str. 334; Ahlwardt VII, 8705-8706; Brockelmann G II, 69/34 i S II, 74; Kenderova, 135-137, str. 213-217; Fajić III, 2129/5 i XI, 6902/5; Ḥ. Ḫ. II, 1848; Popara IX, 5384/3.

Početak (l. 123b):

أوله: الحمد لله الذي أنزل القرآن فأعجز به جميع الأنام، وخصّنا به دون سائر الأمم... وبعد، فهذا الكتاب يسمّى **المنبّهات على الأمور الواجبات** للإمام أبي حنيفة النّعمان بن ثابت رضى الله

عنه مشتمل على عشرة أبواب فمنها ما يكون مثنى ومنها ما يكون أربعًا إلى تمام العشرة... فأمّا ما يكون مثنى فمنه ما روى عن النّبيّ عليه السّلام أنّه قال: خصلتان لا شيء أفضل منهما: الإيمان باللّه تعالى والنّفع للمسلمين وخصلتان لا شيئ أخبث منهما: الشّرك باللّه والاضرار للمسلمين...

Završetak ovdje (l. 132b):

آخر الموجود: ...قال بعض الحكماء: عشرة خصال يبغضها اللّه تعالى على عشرة أنفس: البخل على الأغنياء، والكبر على الفقراء، والطّمع على العلماء، وقلّة الحياء على النّساء. وحبّ الدّنيا على الشّيوخ، والكسل على الشّباب، والحدّة على السّلطان، والجبن على الغزاة، والرّياء على العبّاد، والعجب على الزّهّاد. والحمد للّه الّذي بنعمته وجلاله تتمّ الصّالحات.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u Skoplju 26. redžeba 1182/1768. godine:

في اسقوبيه في سنة ١١٨٢ في رجب المرجّب في ستّ وعشرين.

5. L. 134b-140b

الفقه الأكبر
AL-FIQH AL-AKBAR

Kraće djelo o islamskom vjerovanju. Napisao na arapskom jeziku imam Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa, rođen 80/699., umro 150/767. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1287; Dobrača I, 114/4, str. 65; Fajić III, 2257/3; Kaḥḥāla XIII, 104-105; Ahlwardt II, 1923; Köprülü III, 31/3; Şeşen, 359, str. 224; Hasandedić, 23/2; Brockelmann S I, 285; Bratislava 106, str. 113-114, Popara IX, 5287/3.

Početak (l. 134b):

أوّله: قال الإمام الأعظم، المقتدي المقدّم، سراج الأمّة، منهاج اللّه، أبو حنيفة نعمان بن ثابت الكوفي رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً قال: أصل التّوحيد وما يصحّ الإعتقاد عليه يجب أن يقول: آمنت باللّه واليوم الآخر وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر والبعث بعد الموت والقدر خيره وشرّه من اللّه تعالى والحساب والميزان والجنّة حقّ والنّار حقّ...

Završetak (l. 140b):

آخره: ...وخروج الدّجّال ويأجوج ومأجوج وطلوع الشّمس من مغربها ونزول عيسى عليه السّلام من السّماء، وسائر علامات القيامة على ما وردت به الأخبار الصّحيحة حقّ كائن، واللّه يهدي من يشاء الى صراط مستقيم، تمّت تمام بعون اللّه الملك الوهّاب.

6. L. 141b-146a

رسالة في الاستنجاء
RISĀLA FĪ AL-ISTINǦĀ'

Kratka rasprava na arapskom jeziku o čišćenju poslije obavljene prirodne potrebe, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Dobrača II, 1245/3.

Početak (l. 141b):

أوّله: الحمد للّه وسلام على عباده الّذين اصطفى. إعلم أنّه يسنّ الاستنجاء وهو إزالة النّجو اي ما يخرج من البطن بنحو حجر أو مدر يمسح مخرجه بيده اليسرى حتّى ينقّيه...

Završetak (l. 146a):

آخره: ...ولو حشت المرأة فرجها الدّاخل وغيّبت القطن كلّه فسد صومها لأنّه من الجوف إجماعًا بخلاف الرّجل إذا حشى ذكره فغيّبه كلّه. قال الشّيخ الإمام أكمل الدّين بن الهمام وما نقلت عن خزانة الأكمل إنّه إذا حشى ذكره بقطنة فغيّبها يفسد صومه... ممّا تقضي ببطلانه حكاية الإتّفاق على عدم الفساد في أقطار الدّهن ما دام في قصبة الذكر ولا شكّ في ذلك، واللّه تعالى أعلم.

Na kraju rasprave bilješka bez godine da je njen prijepis završio Muḥammad b. Ḥamza:

تحرّت الرّسالة بعون اللّه تعالى على يد عبده الضّعيف... محمّد بن حمزة.

Sudeći po rukopisu, to je isti prepisivač koji je u Skoplju 1182/1768. godine prepisao i djelo br. 4 u ovoj zbirci (bilješka na listu 132b).

Na listu 133a tri otiska pečata sa imenom Ismā'īl (عبده إسماعيل), a na listu 146a po četiri otiska pečata sa imenom Ibrāhīm (عبده إبراهيم) i Muṣṭafā (عبده مصطفى). Najvjerovatnije je riječ o imenima ranijih vlasnika rukopisa.

7660. R-5600

الدرّ النّظيم في فضائل بسم اللّه الرّحمن الرّحيم
AD-DURR AN-NAẒĪM FĪ FAḌĀ'IL BISM ALLĀH AR-RAḤMĀN AR-RAḤĪM

Kratka rasprava na arapskom jeziku o višestrukoj koristi od učenja besmele sa uputstvom za njeno učenje u raznim prilikama, od nama nepoznatog autora. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (باب) i zaključak (خاتمة).

Brockelmann S. N. II, 101.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي أطلع من أفق السّعادة شمسًا مقرونةً بأعظم شرف، وجعل وجودها رحمةً لعباده وسببًا لتعمير بلاده... وبعد، فقد عنّ لي أن أذكر في هذا الرّقيم ما وقفت عليه من خواصّ بسم الله الرّحمن الرّحيم مع فوائد خيرها عميم وجبرها عظيم وأحزاب نافعة وأدعية دافعة... وجعلت ذلك مرتّبًا على ثلاثة أبواب وخاتمة، وسمّيته **الدرّ النّظيم في فضائل بسم الله الرّحمن الرّحيم، الباب الأوّل** في خواصّها...

Završetak (l. 4b):

آخره: ...فإذا وصلت إلى قوله تعالى: **أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَى وَهُوَ الْخَلاَّقُ الْعَلِيمُ** كرّرته أربع مرّات وتقول بعد الرّابعة قادر على أن يهلك فلان بن فلان في هذه السّاعة ثمّ تكمل السّورة وتخطّ بإصبعك على الطّوبة، فإذا أكملت قراءة السّورة على هذه الصّنعة ثلاث مرّات تصلّي على الأجرة صلوة الجنازة وتقول: هذه جنازة فلان بن فلان، ثمّ ترميها إلى الماء الّذي بين يديك، فإنّ الغريم يهلك من ساعته.

L. 5; 19 x 14,5 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama, dohvaćeni vlagom i ispreturani.

Povez otkinut i zagubljen.

Djelo se završava kolofonom (l. 4b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad al-Bosnawī u Carigradu:

أتمّه العبد الفقير محمّد البوسنوي في بلدة قسطنطينيّة صينت عن الآفات والبليّة.

Nema podataka o godini prijepisa. Sudeći po papiru i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na listu 5a jedna hadiska dova za pobjedu muslimanske vojske nad nevjernicima. Dova počinje riječima:

اللّهمّ صلّ على محمّد وعلى جميع أنبيائك، اللّهمّ انصر جيوش المسلمين وافتح لهم فتحًا مبينًا...

a završava se sa:

اللّهمّ شتّت شمائل أعدائنا وفرّق جمعهم... وخرّب بنيانهم وخذهم بأخذ عزيز مقتدر إنّ أخذك أليم شديد.

7661. R-5845

Zbirka (مجموع), 12

L. 82; 21 x 14,5 (18,5 x 10,5); 17-28 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani rukama različitih prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različit, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na listovima 34b-44a uokviren crvenom linijom. Na marginama ima naknadno pisanih komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Pojedini listovi odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-4b

رسالة في الفرق الضّالّة

RISĀLA FĪ AL-FIRAQ AḌ-ḌĀLLA

Kratka rasprava na arapskom jeziku o zabludama batinijskih sekti čije se učenje kosi sa učenjem ortodoksnog islama, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Nametak IV, 2668/3.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: بكلّ شيئ محيط، لا اتّحاد له ولا حلول لدى أصحاب عرفان، وأقول: إعلم أنّ غلاة المتصوّفة الملاحدة الباطنيّة أربعة: الوجوديّة والإتّحاديّة والحلوليّة والظّهوريّة، وغالب المتصوّفة كالمولويّة والخلوتيّة والسّعديّة والقدريّة والكلشنيّة وغيرها مشعّبة من هذه الأربعة ولذا يحبّونها ويثنون عليها ويجعلونها من العارفين الواصلين المحقّقين الكاملين. أمّا الوجوديّة فيقولون: الوجود المطلق مع كونه عين الواجب قد انبسط على هياكل الموجودات وظهر فيها فلا يخلو عنه شيئ من الأشياء بل هو عينها وحقيقتها...

Završetak (l. 4b):

آخره: ...وقد قال العلاّمة السّعد في شرح العقائد فهذا كفر وضلال أيضًا، فإنّ أكمل النّاس في المحبّة والإيمان هم الأنبياء، خصوصًا حبيب الله تعالى عليه السّلام مع أنّ التّكليف في حقّهم أتمّ وأكمل. وأيضًا لو جاز هذا في الشّرع لبيّنه الله تعالى في الكتاب أو نبيّه في السّنّة أو عالم مجتهد تفقّه في اجتهاده كالأئمّة الأربعة رحمهم الله تعالى وقد أشار المصّ (المصنّف) بهذا البيت إلى ردّ جميع ذلك فلله ردّه، والله أعلم.

2. L. 5b-10a

من كلمات الإمام علي رضى الله عنه

MIN KALIMĀT AL-IMĀM 'ALĪ RAḌIYA ALLĀH 'ANHU

Izbor iz hazreti Alijinih izreka, poredanih po alfabetu, od nama nepoznatog sakupljača.

Dobrača I, 450/3, str. 278 i II, 1255/3.

Početak ovdje (l. 5b):

أوّله: إيمان المرء يعرف بإيمانه. إظهار الغنى من الشّكر. أدب المرء من ذهبه. أخوك من واساك في الشّدّة. أدّب عيالك تنفعهم. أحسن إلى المسيئ تسدّه. إخوان هذا الزّمان جواسيس العيون. إستراحة النّفس في اليأس... ب: برّ الوالدين سلف...

Završetak (l. 10a):

آخره: ...ى: يأتيك ما قدّر لك. يعمل النّمّام في ساعة فتنة أشهر. برّ الصّدقة في العمر. يأتيك الرّزق كما تطلبه. يأمن الخائف إذا وصل إلى ما يخافه... يوم العدل على الظّالم أشدّ من يوم الظّلم على المظلوم...

Na listovima 10b-14a razne dove, bilješke i stihovi na turskom jeziku.

3. L. 15b-26a

شرح آمنت بالله للقارصي

ŠARḤ ĀMANTU BILLĀH LI AL-QĀRṢĪ

Naslov na početku: رساله، مقدّمة الإسلاميّة تأليف الحاجّ داود القاضي الحنفي

Kratka početnica iz islamskog vjerovanja (*Ilmihal*). Napisao na turskom jeziku Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro poslije 1169/1756. godine.

Kaḥḥāla IV, 142; Lavić X, 6007/2; Dobrača I, 659/6, str. 429; A. M. I, 363; Fajić XI, 6968.

Početak (l. 15b):

أوّله: **الحَمْدُ لله رَبِّ العَالمِينَ**، الَّذِي هَدَانَا لِلإِسْلَامِ، وَجَعَلَنَا مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ، وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ الْكِرَامِ، بُونْدَنْ صُكْرَه مَعْلُومْ أُولَه كِه بَنْ الْحَاج دَاوُد بِنْ مُحَمَّدْ القَاضِي الْحَنَفِي دِيرَمْكِه (ويرمكه) عَقَايِدِ اَهْلِ سُنَّتْ وَالْجَمَاعَتْدَه ضَرُورِيَاتِ دِينِيَه... آمَنْتُ بِاللهِ اِيمَانْ كَتُورْدُمْ اللهُ تَعَالَى يَه كِه مَوْجُودْ وَكَمَالْ صِفَتْلَرِيلَه مُتَّصِفْدُرْ...

Završetak (l. 26a):

آخره: ...وَبَعْضِ مُحَقِّقِينْ عِنْدِنْدَه بِرْكُوِي مَرْحُومْ كِي اعْتِقَادِه مُتَعَلِّقَه أُولَانْ اَحْكَامَه دِين وَمِلَّتْ دِيرْلَرْ وَعَمَلَه مُتَعَلِّقَه أُولَانْ اَحْكَامَه شَرْعْ وَشَرِيعَتْ دِيرْلَرْ، وَاللهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ وَإِلَيْهِ الْمَرْجِعُ وَالْمَآبُ وَالْحَمْدُ لِلهِ عَلَى التَّمَامِ...

4. L. 27b-33b

التّصريح في شرح التّسريح لعلي القاري

AT-TAṢRĪḤ FĪ ŠARḤ AT-TASRĪḤ LI 'ALĪ AL-QĀRĪ

Kratka rasprava o održavanju i češljanju brade. Napisao na arapskom jeziku 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, rođen u Heratu, umro u Mekki 1014/1606. godine.

Kaḥḥāla VII, 100; Ahlwardt V, 5446; Köprülü II, 1590/13, str. 280; Brockelmann G II, 398/78; Ḍayl Kašf az-Ẓunūn II, 541.

Početak (l. 27b):

أوّله: الحمد لله الّذي زيّن العباد بما أراد، وبيّن طريق المراد للزّهّاد والعبّاد، والصّلوة والسّلام الأتمّان الأعمّان على محمّد قامع أرباب المناد وقاطع أصحاب الفساد... أمّا بعد، فيقول المفتقر إلى برّ ربّه الباري علي بن سلطان محمّد القاري غفر الله ذنوبه وستر عيوبه بلطفه الخفيّ وكرمه الوفيّ إنّ سيّدنا ومعتمدنا في سندنا... يعقوب الكرخي... ذكر في رسالته الأنسيّة بمقالته القدسيّة عن بعض المفسّرين أنّه قال في قوله تعالى: **يا بني آدم خذوا زينتكم عند كلّ مسجد** المراد به تسريح اللّحية...

Završetak (l. 33b):

آخره: ...وفي السّنّة إذا رأى وجهه في المرآة يقول: اللّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خُلُقِي، و سئل أبو يزيد: هل لحيتك أفضل أم ذنب الكلب فقال: إن متّ على الإسلام فلحيتي أفضل وإلاّ فذنب الكلب أفضل. فحكم (فختم) الله لنا بالحسنى وبلغنا المقام الأسنى، والحمد لله وحده وصلّى الله تعالى على من لا نبيّ بعده وعلى آله وصحبه ومن يكون حزبه وجنده.

Na kraju djela (l. 33b) bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. Ḥasan u posljednjoj dekadi mjeseca šabana 1130/1717. godine:

تمّت الرّسالة عن يد أفقر الورى محمّد بن حسن في أواخر شهر شعبان لسنة ثلاثين ومائة وألف.

5. L. 34b-44a

شفاء داء المطعان في معاوية بن أبي سفيان

ŠIFĀ' DĀ' AL-MIṬ'ĀN FĪ MU'ĀWIYA IBN ABŪ SUFYĀN

Naslov na početku: هذا رساله، شفاء داء المطعان في معاوية بن أبي سفيان رضى الله عنهما

Rasprava koja sadrži odgovor onima koji napadaju halifu Muaviju. To je, zapravo, pobijanje stava pripadnika nekih derviških redova koji, u svojoj pretjeranoj ljubavi prema halifi Aliji i njegovom potomstvu, previše napadaju halifu Muaviju. Napisao kadija Hasan-efendī, nastanjen u Podgorici. Najvjerovatnije je riječ o Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Podgorīčewī-ju, umro 1166/1755. godine, koji je prema Ahlawardtu (III, 3046), sačinio još i skraćenu preradu poznatog aš-Ša'rānī-jeva djela لواقح الأنوار القدسيّة في بيان قواعد الصّوفيّة. Djelo je podijeljeno na dva poglavlja (باب).

Dobrača II, 1892/5; Ahlwardt III, 3046.

Početak (l. 34b):

أوّله: نحمدك يا قديم الإحسان على ما أنعمت علينا من جزيل النّعم الّتي هى الوجود والفطرة والعقل السّليم... أمّا بعد، فلمّا أحدث سوء مكاسب بعض النّاس رَيْنًا على قلوبهم فصارت ألسنتهم كَأسِنَّة حدادٌ يطعنون بها في بعض الأصحاب وشاعت ذلك في البلاد خصوصًا في حوالينا ممّن لا يتخاشى سوء الحساب... جمعت نبذةً من الآيات والأحاديث وأقوال العلماء ممّا يتعلّق بأحوال الأصحاب... ورتّبته على بابين: **الأوّل** في ذكر ما يتعلّق بأحوال الأصحاب... **والثّاني** في ذكر مضامين الواردات إجمالاً ما خطر ببالي ممّا يناسب المقام...

Završetak (l. 44a):

آخره: ...فما دليلك على الطّعن فيهم أيّها المطعون طعنك الطّاعون، الا تخاف ان ترافقك محبوبك فرعون والشّيطان الملعون. اللّهمّ اذهب عنّي وعن عيالي الهمّ والحزن ووفّقنا لما ترضاه من القول والفعل واغفر لي ولوالدىّ... بحرمة النّبيّ الأميّ الهاشميّ محمّد صلى الله عليه وسلّم وبحرمة الخلفاء الأربعة الرّاشدين وحضّار مشهدى البدر والحديبيّة وشهدائها وأصحاب بيعة الرّضوان والسّابقين بالإيمان والمهاجرين والأنصار وجميع أصحاب خير الأبرار... وبحرمة الأئمّة الأربعة المجتهدين... اللّهمّ يسّر لنا شفاعتهم يوم الدّين، **والحمد للّه الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا اللّه** ربّ العالمين. تمّت تمام.

6. L. 46a-70b

حقائق تفسير القرآن

ḤAQĀ'IQ TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Naslov djela i ime autora na listu 70b:

من الحقايق للسّلمي رحمه الله واسمه محمّد بن الحسين بن موسى أبو عبد الرّحمن السّلمي النّيسابوري رضى الله عنه

Fragment iz komentara Kur'ana حقائق تفسير القرآن, poznatog još i pod nazivom حقائق السّلمي, prožet sufijskim učenjem. Napisao poznati sufija i poznavalac hadisa, Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Mūsā b. Ḫālid b. Sālim al-Azdī as-Sulamī an-Nīsābūrī, Abū 'Abdurraḥmān, rođen 325/937., umro 412/1021. godine.

Kaḥḥāla IX, 259-259; Dobrača I, 167, str. 138.

Početak ovdje (l. 46a):

أوّل الموجود: رحم الله عليًا، اللّهمّ ادر الحقّ معه حيث دار وبخاري ومسلم بن عازب... أنت منّي وأنا منك... ما تريدون من عليّ إنّ عليًا منّي وأنا منه وهو وليّ كلّ مؤمن... يا أيّها النّاس إنّما أنا بشر مثلكم يوشك أن يأتيني رسول ربّي فأجيبت وأنا تارك فيكم الثّقلين: كتاب الله فيه الهدى والنّور فخذوا بكتاب الله واستمسكوا به...

Završetak ovdje (l. 70a):

آخر الموجود: ...كما قال النّبيّ صلّى الله تعالى عليه وسلّم حاكيًا عن ربّه تعالى أنّه قال: ما تقرّب إلىّ عبدي بمثل أداء ما افترضت عليه ولا يزال العبد يتقرّب إلىّ بالنّوافل حتّى أحبّه الحديث وقال بعضهم: يستغنمون الخلوة في اللّيالي والذكر عند غفلة الخلق بالنّهار وقال الحسن البصري: نهارهم في خشوع وليلهم في خضوع جعلنا اللّه تعالى من عباده الموصوفين بهذه الأوصاف المحمودة بفضله وكرمه (من الحقايق للسّلمي رحمه اللّه).

7. L. 71b-72b

الغنية لطالبي طريق الحقّ

AL-ĠUNYA LI ṬĀLIBĪ ṬARĪQ AL-ḤAQQ

Kratka zbirka savjeta i uputa za sljedbenike tesavvufa. Napisao na arapskom jeziku Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ġīlānī, umro 561/1167. godine. Djelo je štampano u Bulaku, u Egiptu 1288/1871. i 1322/1904. i u Mekki 1314/1896. godine.

Kaḥḥāla V, 307; Ḥ. Ḫ. II. 1211; Ahlwardt III, 2836; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1426-1427, str. 326-328; Brockelmann G I, 435 i S I, 778; Köprülü I, 752-753; Sarkīs I, 727.

Početak ovdje (l. 71b):

أوّله: قال غوث الثّقلين سيّدي شيخ محيي الدّين عبد القادر الكيلاني رضى الله تعالى عنه: لأهل المجاهدة والمحاسبة وأولي العزم عشر خصال جرّبوها لأنفسهم، فإذا أقاموها وأحكموها بإذن الله تعالى ووصلوا إلى المنازل الشّريفة، **أوّلها**: أن لا يحلف العبد بالله عزّ وجلّ صادقًا ولا كاذبًا، عامدًا ولا ساهيًا...

Završetak (l. 72b):

آخره: ...وكان لسانه في السّرّ والعلانية واحداً ومشيئته في السّرّ والعلانية واحدةً وكلامه كذلك والخلق عنده في النّصيحة واحداً ويكون من النّاصحين وهو لا يذكر من خلق الله واحداً بسوء أو يعيّره بفعل أو يحبّ أن يذكر عنده بسوء ويرتاح قلبه إذا ذكر عبد بسوء وهذا آفة العابدين وعطب النّسّاك وهلاك الزّاهدين إلاّ من أعانه الله تعالى على حفظ لسانه وقلبه.

8. L. 72b-73a

وصيّة الشّيخ عبد القادر الجيلاني
WAṢIYYA AŠ-ŠAYḪ 'ABDULQĀDIR AL-ĞĪLĀNĪ

Kratka oporuka na arapskom jeziku koju je svome sinu i učeniku ostavio Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine.

Kaḥḥāla V, 307; Ḥ. Ḫ. II. 1211; Ahlwardt III, 3984; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) III, 2214, str. 163-164; Brockelmann G I, 435; Nametak IV, 187.

Početak ovdje (l. 72b):

أوّله: وقال أيضًا رضى الله عنه في وصيّته: أوصيك بتقوى الله تعالى وطاعته ولزوم ظاهر الشّرع وحفظ حدوده وسلامة الصّدر وسماحة النّفس وبشاشة الوجه وبذل النّدى وكفّ الأذى وحمل الأذى والفقر وحفظ حرمات المشايخ وحسن العشرة مع الإخوان والنّصيحة للأصاغر وترك الخصومة...

Završetak (l. 73a):

آخره: ...هذه وصيّتي لك ولمن يسمعها من المريدين، كثّرهم الله تعالى ويوفّقنا وإيّاك بما ذكرناه وبيّنّاه وجعلنا ممّن يقفوا آثار السّلف ويتّبع أخبارهم بحقّ سيّد المرسلين صلّى الله عليه وسلّم وعلى آله وصحبه تسليمًا كثيراً إلى يوم الدّين ورضى الله عن أصحاب رسول الله أجمعين، وحسبنا الله ونعم الوكيل.

Na listu 73a fragment iz nekog tesavvufskog djela koje je napisao Šayḫ 'Alī b. 'Abdullāh b. 'Abdulġabbār aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima Nūruddīn i Abū al-Ḥasan, rođen 591/1190., umro 656/1258. godine.

Fragment počinje riječima:

قال القطب الربّاني الشّيخ نور الدّين أبو الحسن علي بن عبد الله الشّاذلي رضى الله عنه: العاقل من عقل عن الله تعالى ما أراد به ومنه... والّذي يريد الله تعالى بالعبد أربعة أشياء: إمّا بليّة أو نعمة أو طاعة أو معصية...

9. L. 75a-75b

كتاب في الحديث لمجهول
KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog hadiskog djela, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 75a):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: من قذف مملوكه وهو برئ ممّا قال جلد يوم القيامة إلاّ أن يكون كما قال. وقال ابن عمر: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: من ضرب غلامًا له حدًّا لم يأته أو لطمه فإنّ كفّارته أن يعتقه...

Završetak (l. 75b):

آخره: ...وعن أبي هريرة أنّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم قال: لا ينظر الله يوم القيامة إلى من جرّ إزاره بطراً. وعن أبي عمر قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: من جرّ ثوبه خيلاء لم ينظرالله إليه يوم القيامة وقال: بينما رجل يجرّ إزاره من الخيلاء خسف به فهو يتجلجل من الأرض إلى يوم القيامة وقال: ما أسفل من الكعبين من الإزار من النّار.

Na listu 76a bilješke i stihovi na turskom jeziku.

10. L. 76b-76b

ألقاب الطّعام باصطلاحات الصّوفيّين
ALQĀB AṬ-ṬA'ĀM BI IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYĪN

Naslov na početku: ألقاب الطّعام باصطلاحات الصّوفيّين

Nazivi jela u sufijskoj terminologiji, od nama nepoznatog sakupljača. Nazivi su dati na arapskom jeziku sa interlinearnim prijevodom na turski jezik.

Početak (l. 76b):

أوله: مؤذّن الأكبر بساط الرّحمة قوت الرّوح قبّة الإسلام زعيم المالكة

سود قيماغي صوفره نان پلاو تومّاج

Završetak (l. 77a):

آخره: النّحس مشهّي أبو الحسن كوفي أبو المولى

بونغور سركه تورروپ كباب

Na listovima 77a-79a razne bilješke, izreke i dove na turskom i arapskom jeziku.

11. L. 79b-80b

سگرنامه
SINIR-NĀMA

Kratka rasprava o proricanju sudbine pomoću crta lica, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 79b):

أوله: **اكر** بر كشي نك باشنك اورتاسي سگرسه مال ودرلته بوله **اكر** باشنك چوره سي سگرسه مال وهم اولولق... وكوگلي حوش اوله **اكر** بركشنك باشنك صاغ ياني سگرسه قومي اوزرينه اولولق بوله وهم سوزي كچر اوله...

Završetak (l. 80b):

آخره: اكر صول آياغيك سگرسه... بر يره سفر ايدر سلامتلكله ايريشه شاذ اوله إن شاء اللّٰه تعالى ومنه التّوفيق. تمّت.

Na listu 81a-81b razne dove i zapisi na arapskom i turskom jeziku.

12. L. 82a-83b

لاميّة العجم وحلية أهل النّعم
LĀMIYYA AL-ʻAĞAM WA ḤILYA AHL AN-NIʻAM

Naslov na početku: هذه قصيدة لاميّة العجم

Kasida u mesnevi stihovima, u kojoj je autor opisao sebe i oplakao vrijeme u kome je živio. Spjevao na arapskom jeziku al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAbduṣṣamad al-Iṣfahānī aṭ-Ṭuġrā'ī, poznat još i pod nadimcima: Mu'ayyiduddīn, al-Mu'īd i Abū Ismā'īl, rođen 453/1061., umro 513/1109. godine. Kasida je dugo vremena bila veoma popularna i rado čitana, tako da su na nju napisani brojni komentari, a dosta rano je prevedena na više evropskih jezika. Prvi put je štampana u Oksfordu 1661. godine, a potom u Drezdenu 1756., u Frankfurtu 1769., u Kairu 1868. i u Istanbulu 1300/1882. godine.

Kaḥḥāla IV, 36; Ḥ. Ḫ. II, 1537-39; Ahlwardt VI, 7656-58; Köprülü II, 1627/18; Sarkis II, 1241; Brockelmann S I, 439; Flügel I, 467, str. 457 i III, 512/42.

Početak (l. 82a):

أوله: أصَالَةُ الرَّأْيِ صَانَتْنِي عَنِ الخَطَلِ وَحِلْيَةُ الفَضْلِ زَانَتْنِي لدَى العَطَلِ...

Završetak (l. 83b):

آخره: قَدْ رَشَّحُوكَ لأمْرٍ ان فَطِنْتَ لَهُ فَارْبَأْ بِنَفْسِكَ أنْ تُرْعَى مَعَ الهَمَلِ.

Na listu 1a pečat (vjerovatno nekog od ranijih vlasnika) sa natpisom Sayyid Muḥammad (سيّد محمّد), a na listu 14b bilješka da je vlasnik rukopisa as-Sayyid Muḥammad b. Sayyid ʻAbdulkarīm:

صاحب السيّد محمّد بن سيّد عبد الكريم.

Ispod bilješke otisnut lični pečat na kome je čitljivo ime Muḥammad (عبده محمّد).

7662. R-8945

مخزن الأسرار لأخيار الأمّة والأبرار
MAḪZAN AL-ASRĀR LI AḪYĀR AL-UMMA WA AL-ABRĀR

Naslov na početku krupnim slovima: هذا كتاب مخزن الأسرار

Djelo o islamskom vjerovanju, prožeto sufijskim učenjem, od nama nepoznatog autora. Većina teksta je na arapskom jeziku, iako unutar djela ima dosta stihova i izreka na perzijskom i turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الذي خلق الإنسان من نور ذاته، وعلّمه من علوم أسمائه وصفاته، وألهمه أن يتخلّق بأخلاقه وأفعاله، والصّلوة والسّلام على خاتم الرّسل وأفضلهم وعلى آله وأصحابه الذين قال في حقّهم: أصحابي كالنّجوم بأيّهم اقتديتم اهتديتم... وبعد، الّتي في روعي أن أكتب من بعض وارداتي أوراقًا ومن بحار العلوم لأراضي القلوب اغراقًا وسمّيته **مخزن الأسرار لأخيار الأمّة**

والأبرار... اعلموا أنّ الدّين عبارة عن أن يؤمن بالله وبما جاء من عند الله إجمالاً وتفصيلاً... ثمّ اعلموا أنّ أهل الدّين على ثلاثة أصناف: أحدها أخصّ الخواصّ وثانيها الخواصّ وثالثها العوامّ... أمّا أخصّ الخواصّ هم الّذين علموا وعملوا وسلكوا منهج المشايخ قدّس الله تعالى أرواحهم العزيزة... وفنوا في ذواتهم وبقوا ببقاء الله...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 59b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**فصل** اعلم أنّ الرّوح والد بارّ مشفق... والنّفس والدة زنجيّة سيّئة الخُلق ومن اجتماعهما وازواجهما تولد أطفال معنويّة، ومن القلب ومن ازدواج القلب والرّوح يتولّد سائر التّولّدات المعنويّة الرّوحيّة والسّرّيّة، ويقال: تولّد الولد وظهوره من رحم الأمّ تولّد صوري، وهذه التّولّدات تولّد معنوي وكمال الإنسان وعروجه إلى عالم اللاّهوت بهذه التّولّدات المعنويّة...

L. 59; 20,5 x 13,5 (14,5 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz Odbora IZ Janja.

7663. R-4861

المجموع الشّريف يحتاج إليه الأغنياء أكثر من الفقراء

AL-MAĞMŪ' AŠ-ŠARĪF YAḪTĀĞU ILAYHI AL-AĠNIYĀ' AKṮAR MIN AL-FUQARĀ'

Uputstvo za one koji žele da im molitve budu uslišane i da im se razne želje ispune, protkano sufijskim shvatanjem o učenju pojedinih kur'anskih ajeta i poglavlja. Napisao na arapskom jeziku 'Abdurraḥmān b. 'Alī b. Aḥmad al-Qurayšī aš-Šāfi'ī, Abū al-Ġawṯ, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na 130 poglavlja (باب).

Početak (l. 1b):

وبعد قال الشّيخ الإمام العالم العلاّمة... أبو الغوث عبد الرّحمن بن علي بن أحمد القريشي الشّافعي... يا أخي وفّقنا الله وإيّاك لمرضاته وأرشدنا جميعًا لطاعته، إنّي كنت كثير الطّلب لتحصيل خواصّ منافع كتاب الله المبين الّذي جمع الله فيه علم الأوّلين والآخرين وعلم ما كان وما هو كائن إلى يوم الدّين... فأنعمت النّظر في كتاب الله ومطالعته... وجمع المنافع المناسبة من سوره وترتيب آياته... وهذه **المجموع الشّريف يحتاج إليه الأغنياء أكثر من الفقراء**... فإنّي حقّقتها من كتب الخواصّ المعتمدة وقد قرّبتها في هذا الكتاب لكلّ سالك وبوّبتها مائة وثلاثين بابًا... **الباب الأوّل** لمن أراد أن يرى النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 123b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**الباب السّادس والتّسعون** لمن طلب الوصول إلى علم الكيميا... من أراد ذلك فليكشف قوله تعالى في سورة الرّعد **أنزل من السّماء ماءً فسالت أودية بقدرها**... إلى قوله **وبئس المهاد**... ومن سورة غافر **الّذي جعل لكم الأرض قرارًا** إلى قوله ربّ العالمين...

L. 123; 21 x 15 (15,5 x 9,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i prepukao dužinom hrbata.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7664. R-9415

كتاب في التّصوّف لمجهول

KITĀB FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela iz oblasti sufizma, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّل الموجود: وانعكست تلك الأنوار على صفحات الكاينات من جميع الأقطار، يرى الذّاكر أنّ هذه الوجودات ما كانت حقيقةً وإنّما هي مجازيةٌ ممكنة غير واجبة ويشاهد هذا الوجود الحقّ الواجب الأزليّ الأبديّ... وينوي لا موجود إلاّ الله أي لا وجود الحقيقيّ ولا يزال يكرّر لا إله إلاّ الله بهذا المعنى حتّى يضمحلّ جميع ظلمات الكاينات في نظر شهوده ويظهر نور التّوحيد...

Završetak (l. 28b):

آخر الموجود: ...فتمسّك أيّها الطّالب بهذه الوصايا وأيقن بفضل الله عليك بالمواهب والعطايا والمزايا... وعلّق همّتك بالفنا إن كنت طالب الوصل واللّقا، واعلم أنّك ما دمت متمنّيًا وقوع شيئ ما لك فأنت لست بسالك في طريق الفنا، فجرّد همّتك عن المتمنّيات من الكشوفات الكونيّة والكرامات...

L. 28; 20,5 x 15 (15 x 9); 15 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7665. R-6318

كتاب في الزّهد لمجهول

KITĀB FĪ AZ-ZUHD LI MAĞHŪL

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani a: كتاب تفسير الزّهد في الدّنيا

Djelo o asketizmu na arapskom jeziku, s naglašenom sufijskom intonacijom, od nama nepoznatog autora. Djelo je podijeljeno na 122 poglavlja (باب):

باب تفسير الزّهد في الدّنيا (l. 1b)،
باب تفسير الدّنيا (l. 2a)،
باب رفض الدّنيا (l. 4a)،
باب فضل الزّهد في الدّنيا (l. 5a)،

باب ذكر المال وفتنته (l. 6a)،
باب آفة الدّنيا (l. 7b)،
باب القنوع والإكتفاف بالكفاف (l. 10a)،
باب من لم يهتم برزقه ولم يدّخر لغد شيئا (l. 13a)،
باب من إختار الشّدّة والبلاء على النّعمة والرّخاء (l. 14b)،
باب صرف الدّنيا عن المؤمن (l. 16b)،
باب ترك الشّهوات (l. 17a)...
باب ذكر الشّيوخ والشّباب وما ينبغي لهما (l. 206a)،
باب ذكر الموت فجاءةً والموت من الغرق (l. 207a)،
باب ذكر الفتق (l. 208b)،
باب ذكر الطّبّ (l. 210b).

Početak (l. 1b):

أوّله: **باب تفسير الزّهد في الدّنيا** عن رسول الله صلى الله عليه وسلّم: ما عبد الله بشيء أفضل من الزّهد في الدّنيا. وقال أبو سليمان الدّاراني: قد سمعنا في الزّهد كلامًا كثيرًا، فالزّهد عندنا ترك كلّ شيء يشغل عن الله تعالى...

Završetak (l. 211a):

آخره: ...وقال يحيى بن الحسين: إن أردت أن لا تحتاج إلى الطّبيب فاجعل الخلق ميزان البطن فإنّ ما أفسده الجوع يصلح بدانق وما أفسده الشّبع لا يصلح بمائة درهم. وقال: الجوع شديد مع سبعين دواء والشّبع نعمة مع سبعين داء. وقال المدائني: كل من الطّعام ما تشتهيه والبس من اللّباس ما يشتهيه النّاس والبطنة تذهب الفطنة... تمّت بحمد الله وعونه.

L. 211; 16,5 x 10,5 (12 x 6,5); 17 redaka. *Nasḫ*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7666. R-3195

Zbirka (مجموع), 11

L. 53; 16 x 10,8 (13 x 8,5); 21 redak. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo na prva 44 lista crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom, a na listovima 45-54 slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir prva 44 lista, debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, a ostalih listova tanak, glat, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Imena i tekst osnovnog djela nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom više prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 2a-5b

رسالة في التّصوّف لمجهول

RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĠHŪL

Fragment iz neke rasprave iz oblasti tesavvufa na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 2a):

أوّل الموجود: لفساد مزاج الدّماغ كذلك يصيب بعض المقامات ويخطأ بعضها والإصابة والخطأ فيها أسباب لا يحتمل المقام بيانها... وجميع ما نبّهنا عليه ويتعلّق به من المباحث الشّريفة فقد ذكرناها في مقدّمات شرح الفصوص، فمن أراد ذلك فليطلب هنالك. **المقصد الثّاني** في طريق الوصول إلى أصل الأصول وفيه فصول: **الفصل الأوّل** في النّبوّة...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود:

فناديت في شكري التّحول مراقبي بجملة أسراري وتفصيل سريرتي

السّيرة الطّريقة لما اطلع مراقبي على حالي ناديته بلسان الحال والباطن بمجموع أسراري وجملتها وتفصيل طريقتي، وفي بعض النّسخ: في شكري النّحول أى ما دامت في شكري الحاصل من النّحول مراقبي... ومعنى: على التّمييز وفي بعض النّسخ وصفا مقام معنى أى ظهرت للرّقيب.

Na listovima 6a-8b razne bilješke i stihovi na arapskom, perzijskom i turskom jeziku, te nekoliko hadisa (izreka) poslanika Muhammeda a. s.

2. L. 8b-11a

(رسالة في أنواع الظّلم لمجهول)

(RISĀLA FĪ ANWĀ' AẒ-ẒULM LI MAĠHŪL)

Kratka rasprava o vrstama nepravde (أنواع الظّلم) na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju.

Početak (l. 8b):

أوّله: الحمد لله الّذي ليس كمثله شيئ وهو السّميع البصير، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله... قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: الظّلم ثلاثة: ظلم لا يغفر وظلم لا يترك وظلم عسى الله أن يتركه. فالظّلم الّذي لا يغفر هو الشّرك بالله تعالى والظّلم الّذي يترك هو ظلم العباد بعضهم بعضاً والظّلم الّذي عسى الله أن يتركه هو ظلم الإنسان نفسه...

Završetak (l. 11a):

آخره: ...واعلم أنّ هذه الخصال من أمّهات خبائث القلب ولها مغرس واحد وهو حبّ الدّنيا، ولذلك قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: حبّ الدّنيا رأس كلّ خطيئة... تمّت الرّسالة الشّريفة.

Na listovima 11a-23a razne izreke i stihovi koje su izrekli al-Ǧunayd al-Baġdādī (l. 11a), Ḥāfiẓ Šīrāzī (l. 11b-12a), Šayḫ Naǧmuddīn (l. 12a), 'Abdurraḥmān al-Ǧāmī (l. 12b-13a), Farīduddīn 'Aṭṭār (l. 13a), Ṭālib al-Makkī (l. 13b), nekoliko hadisa poslanika Muhammeda a. s. (l. 14a-15b), kur'anski ajeti (l. 16a-16b), jedan fragment iz djela *al-Fawā'id* (l. 17a-17b), pitanja i odgovori vezani za dženaze-namaz (l. 18a), stihovi iz *Mesnevije* Ǧalāluddīna Rūmīja (l. 18a-18b), jedan fragment iz *Tefsira* Abū al-Layṯa as-Samarqandija (l. 19b), stihovi aš-Šablīja i Abū Manṣūra al-Ḥallāǧa (l. 20a), stihovi Šayḫa Abū al-Wafā-a i Šayḫa Naǧmuddīna (l. 21a-21b), jedan fragment iz komentara *Mesnevije* (l. 22a-22b) i jedan fragment iz komentara *al-Qaṣīda at-Tā'iyya* Dāwūda al-Qayṣarīja (l. 23a).

3. L. 23b

رساله، وجوديّه لسيّد الشّريف

RISĀLA-I WUǦŪDIYYA LI SAYYID AŠ-ŠARĪF

Naslov na početku crvenim slovima: هذه رسالة لمولانا سيّد الشّريف رحمه الله

Prijevod na perzijskom jeziku kratke rasprave o bitku koju je na arapskom jeziku napisao ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, rođen u Džurdžanu u Perziji, 740/1339., umro u Širazu 816/1414. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; Karatay p, 81, str. 30.

Početak (l. 23b):

أوله: وجود من حيث هو هو غير وجود ذهني وخارجيست بل كه هر وجودي از ذهني وخارجي نوع از انواع وهو من حيث هو هو...

Završetak (l. 23b):

آخر الموجود: امّا حقيقت وجود لا بشرط لا شيئ وشرط شيئ هويّت ساريت در جميع موجودات...

بيت:

او لطيفت ودر همه ساري آب حيوان بجوى ما جاري

Na kraju djela (l. 23b) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Mirzā b. Ibrāhīm 961/1457. godine:

تمّت هذه الرّسالة الشّريفة بعون الله تعالى في يد أحقر العباد محمّد بن مرزا بن إبراهيم سنة ٩٦١

Na listovima 24a-25a komentar na arapskom jeziku nekoliko fragmenata iz *Mesnevi*-je Ǧalāluddīna ar-Rūmīja.

4. L. 25b-26a

(رساله، ترتيب عناصر اربعه لمجهول)

(RISĀLA-I TARTĪB-I ‘ANĀṢIR ARBA‘A LI MAǦHŪL)

Kratka rasprava iz oblasti filozofije, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Naslov prema početku.

Početak (l. 25b-26a):

أوله: اى طالب راه حقيقت بدانكه ترتيب عناصر اربعه چنان است اوّل كره، آتش ايست ودر جوف او كره، هوا بعد از ان آب بعد از ان خاك ودليل بر فوقيّت آتش آنيست كه آتش ميل بالا دارد چنانكه در شمعها وچراغها وغيرها مشاهده ميكنم...

Završetak (l. 26a):

آخره: وازين معنى حضرت حقّ جلّ وعلا خبر ميدهد قوله تعالى: **فاتّقوا النّار الّتي وقودها النّاس والحجارة** ودزين مقام روشن استحالت عناصر اربعه راه هر چند ضايع وبدايع وعجايب وغرايب صنع صانع تعالى وتقدّس بسيار است وبيشمار. تمّت الرّسالة الشّريفة بعون الله تعالى.

Na kraju djela (l. 26a) bilješka da ga je prepisao Muḥammad b. Mirzā b. Ibrāhīm 961/1457. godine:

كتبه أحقر العباد محمّد بن مرزا بن إبراهيم... تاريخ احدى وستّون وتسعمائة. تمّت.

Na listovima 26b-29a stihovi i izreke Ǧalāluddīn Rūmīja, Farīduddīn ‘Aṭṭāra, Sanā’īja, Šayḫ Ilāhī-ja, ‘Abdurraḥmān al-Ǧāmīja, Sulṭān Walada i Muḥyīddīn ‘Arabīja, jedan hadis o proživljenju poslije smrti, te nekoliko stihova iz *Mesnevije*, čiji su naslovi ispisani crvenim mastilom:

مثنوي مولانا جلال الدّين (l. 26b)،
بيت خوجه عطّار فرمايد (l. 27a)،
خوجه سنائي فرمايد (l. 27a)،
مولانا جلال الدّين قدّس الله سرّه العزيز (l. 27b)،
شيخ إلهي قدّس الله سرّه فرمايد (l. 27b)،
مولانا جامي قدّس سرّه (l. 27b)،
سلطان ولد قدّس الله سرّه فرمايد (l. 27b)،
شيخ محي الدّين العربي قدّس الله سرّه فرمايد (l. 28a)،
قال النّبيّ عليه السّلام (l. 28a)،
شعر (l. 29a)،
مثنوي (l. 29a)،
بيت (l. 29a)،
مثنوي (l. 29a).

5. L. 29b

حكاية شاه الكرماني

ḤIKĀYA ŠĀH AL-KARMĀNĪ

Priča sufijskog sadržaja o Kerman caru i mladiću, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 29b):

أوله: الحمد لله الغفور الرّحيم الودود، والصّلوة على نبيّه محمّد وآله الموعود بالمقام المحمود، حكى أنّ شاه الكرماني خرج للصّيد وهو ملك كرمان فأمعن في الطّلب... فإذا هو بشابّ راكب على سبع وحوله سباع...

Završetak (l. 29b):

آخره: ...فبينما الشّابّ يحدّث شاه إذ خرجت عجوز بيدها شربة ماء... فشربه وقال: ما شربت ماءً ألذّ منه ولا أبرد ولا أعذب، ثمّ غابت العجوز فقلت: من هذه؟ فقال الدّنيا... فلمّا رأى شاه ذلك تاب إلى اللّه تعالى وخرج من ملكه وكان من أمره ما كان.

6. L. 29b-30a

حكاية ذي النّون المصري

ḤIKĀYA ḌUNNŪN AL-MIṢRĪ

Kratka priča sufijskog sadržaja, na arapskom jeziku, o Ḍunnūn al-Miṣrīji i narovom plodu, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 29b):

أوّله: حكى عن ذي النّون المصري قدّس اللّه سرّه أنّه قال: كنت في الجبل فاشتهيت الرّمّان فمددت يدي إلى رمّانة فكسرتها فإذا هى شديد الحموضة فرميتها...

Završetak (l. 30a):

آخره: ...فلمّا كان بعد ساعة رأيت شخصًا وقد قطعه الجذام وأسقط أعضاؤه وأذهب سمعه وبصره... وقال: يا ذا النّون، ليس ألم هذا البلاء في جسمي بأعظم من شهوة الرّمّان في دينك فلا تدخل بيني وبين سيّدي.

7. L. 30a

حكاية أبي يزيد البسطامي

ḤIKĀYA ABŪ YAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Kratka priča sufijskog sadržaja, na arapskom jeziku, o Abū Yazīd al-Bisṭāmīju, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 30a):

أوّله: حكى عن أبي يزيد البسطامي قدّس اللّه سرّه أنّه قيل له: ما راحة البدن؟ قال: الزّهد في الدّنيا. قيل: فما راحة القلب؟ قال: الزّهد في الآخرة...

Završetak (l. 30a):

آخره: ...قال له بعض الحاضرين: امنن عليّ بخرقة من ثيابك قال: لو انسلخت عن جلدي لمّا اشتريته لك ولكن ذرّة من خرقة خير لك من ألف خرقة.

8. L. 30b-32a

حكاية عن الشّيخ الدّينوري

ḤIKĀYA 'AN AŠ-ŠAYḪ AD-DĪNAWARĪ

Kratka priča sufijskog sadržaja, na arapskom jeziku, o Šayḫ ad-Dīnawarī-ju, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 30b):

أوّله: حكى عن الشّيخ الإمام العالم شيخ الزّهّاد وقدوة العبّاد ممشاد الدّينوري قدّس اللّه سرّه أنّه قال: كنت جالسًا بالرّباط بطرابلس متفكّرًا في عظمة الملك القدّوس وإذا بفقير قد دخل عليّ وسلّم عليّ...

Završetak (l. 32a):

آخره: ...وسقاهم شرابًا طهورًا من الشّوائب والأكدار والملائكة يدخلون عليهم من كلّ باب سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدّار.

9. L. 32a

حكاية عن مالك بن دينار

ḤIKĀYA 'AN MĀLIK IBN DĪNĀR

Kratka priča sufijskog sadržaja, na arapskom jeziku, o Mālik b. Dīnāru i mladiću, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 32a):

أوّله: حكى عن مالك بن دينار أنّه قال: خرجت إلى مكّة فرأيت في الطّريق شابًا إذا جنّ اللّيل يرفع رأسه نحو السّماء ويقول: يا من تسرّه الطّاعات ولا يضرّه المعاصي ، هب لي ما يسرّك واغفر لي ما لا يضرّك...

Završetak (l. 32a):

آخره: ...ثمّ مضى، فما رأيته إلاّ بمنى وهو يقول: اللّهمّ إنّ النّاس قد ذبحوا وتقرّبوا إليك وليس لي شيئ أتقرّب به إليك إلاّ نفسي فتقبّلها منّي، ثمّ شهق شهقةً وخرّ ميّتًا.

Na listovima 32b-33a izreke i stihovi koji se pripisuju Ǧalāluddīn Rūmīju i Ǧunayd al-Baġdādī-ju.

10. L. 33b-41a

حكايات

ḤIKĀYĀT

Zbirka poučnih priča i događaja iz života poslanika Muhammeda, Isāa i Musāa a. s., pojedinih sufijskih šejhova, prvih halifa i drugih islamskih autoriteta, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Zbirka je prožeta brojnim hadisima i mudrim izrekama. Na početku priča stoje sljedeći podnaslovi pisani crvenim mastilom:

حكى عن ذي النّون المصري قدّس الله سرّه العزيز (l. 33b)،
حكى أنّ شابًا على عهد رسول الله (l. 34a)،
حكى أنّه كان لعمر رضى الله عنه جارية (l. 35a)،
حكى أنّ أبا بكر الصّدّيق رضى الله عنه جلس في داره يومًا (l. 35b)،
حكى عن أبي علي الدّوزبادي (l. 36a)
حكى عن عيسى عليه السّلام أنّه قال: يا ربّ أرني وليًا من أوليائك (l. 36a)،
حكى عن بعض المشايخ أنّه كان إذا سافر مريد له يقول: (l. 26b)،
حكى عن العبّاس أنّه كان في مجلس (l. 37a)،
حكى عن بعض المشايخ أنّه كان يخصّ بعض مريديه (l. 37a)،
حكى عن بعض الصّالحين أنّه قال للخضر عليه السّلام: (l. 37b)،
حكى أنّه كان لموسى عليه السّلام أخ في الله (l. 37b)،
قال الشّبلي قدّس الله سرّه: لقيت جاريةً حبشيّةً (l. 38a)،
قال بعض الصّالحين رضى الله عنه (l. 38a)،
قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم أصدق المؤمنين إيمانًا(l. 38b)،
حكى عن الحسن رضى الله عنه (l. 38b)،
حكى عن عيسى عليه السّلام أنّه رأى الدّنيا في بعض مكاشفاته(l. 39a)،
دخل رجل على أحمد بن حنبل فقال له: (l. 39a)،
روى عن عبد الله بن عبّاس رضى الله عنه (l. 39a)،
حكى أنّ شابًا من أهل الصّلاح والخير أمر بمعروف (l. 39b)،
حكى عن عبد الرّحمن الشّامي رحمه الله (l. 39b)،
حكى عن بعض الصّالحين أنّه دخل على سهل التستّري قدّس الله سرّه (l. 40a)،
قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم يومًا (l. 40b)،
حكى أنّ عبد الله بن جعفر الطّيّار رضى الله عنه (l. 40b).

Početak (l. 33b):

أوّله: حكى عن ذي النّون المصري قدّس الله سرّه العزيز أنّه قال: خرجت إلى جبل الكام فأقمت فيه أيّامًا وسألت الله تعالى أن يجمع بيني وبين وليّ من أوليائه...

Završetak (l. 41a):

آخره: ...فما تصلّي على المختار واحدةً إلاّ يصلّي عليك ربّنا عشراً. تمّت الحكايات بعون الله سبحانه وتعالى.

11. L. 45a-52a

في بيان فضيلة تأخير السّحور وتعجيل الإفطار وغيره

FĪ BAYĀN FAḌĪLA TA'ḪĪR AS-SAḤŪR
WA TA'ĞĪL AL-IFṬĀR WA ĠAYRUHU

Naslov na početku crvenim slovima: في بيان فضيلة تأخير السّحور وتعجيل الإفطار

Rasprava na arapskom jeziku o tome kako je sehur (jelo pred zoru, prije posta) najbolje ostaviti što kasnije, a sa iftarom (jelom na kraju posta) požuriti odmah po zalasku Sunca. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg fikhskog djela.

Početak (l. 45a):

أوّله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: تسحّروا فإنّ (في) السّحور بركة، هذا الحديث من صحاح المصابيح رواه أنس رضى الله عنه والمحفوظ فيه عند أصحاب الحديث... وهو اسم ما يؤكل وقت السّحر الّذي هو آخر اللّيل، أي سدسها...

Završetak ovdje (l. 52a):

آخره: ...وحكى أنّ واحداً من العصاة استغفر ربّه وتضرّع إلى الله، فالله سبحانه لم يلتفت إليه، وتضرّع ثانيًا، فالله تعالى لم يلتفت إليه قطعًا، فإذا تضرّع ثالثًا وبكى بكاءً طويلاً قال الله تعالى للملائكته: اشهدوا يا ملائكتي لقد استحييت من عبدي وليس له ربّه غيري، فقد غفرت له.

Na listovima 52b-53a kratka rasprava o tome kako će svaka duša (čovjek) iskusiti smrt (كلّ نفس ذائقة الموت) i kako je život na ovom svijetu varljiv (وما الحياة الدّنيا إلاّ متاع الغرور), na listu 53b nekoliko hadisa o jutarnjoj molitvi (صلاة الضّحى), a na listu 54a jedan fragment iz djela (روضة العلما.).

7667. R-4467

Zbirka (مجموع), 5

L. 228; 22 x 14 (15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Na marginama ima nešto komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-79b

شرح كتاب الواردات
ŠARḤ KITĀB AL-WĀRIDĀT

Naslov na početku هذا كتاب واردات, a na listu 1a واردات شرحي

Komentar na arapskom jeziku djela واردات iz oblasti tesavvufa. Prema uvodu, onovno djelo napisao je Badruddīn as-Sīmāwī, Abū al-Barakāt, (*O. M. I, 39*), a ovaj komentar, nama nepoznati autor. Autor je, kako stoji u tekstu, omentar je završio u ponedjeljak, 9. džumadel-evvela 1305/1887. godine.

Početak (l. 1b):

أوله: بدأ المحقّق بدر الدّين بالبسملة لوجوه: الأوّل: أنّ اسم الله المتّصف بالرّحمن الرّحيم له تجلّي فعلي، مثلاً إذا أكلت أو شربت وقلت بسم الله الرّحمن الرّحيم أنت تلاحظ أنّ الأفاعيل لهذا الفعل... وكنت فانيًا عن هذا الفعل فهذا تجلّي به عليك وهو أوّل سلوك الحقيقة...

Završetak (l. 79b):

آخره: ...ومن هذا المقام قال الشّيخ الأكبر في ترجمان الأشواق: طلعت في العيان شمسًا فلمّا أفلت أشرقت بأفق جناني، فافهم وباللّه التّوفيق. تمّ هذا الشّرح في اليوم الإثنى (يوم الإثنين) التّاسع من جمادى الأوّل لسنة خمسة وثلاثمائة وألف من الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل التّحيّة. الحمد للّه الّذي منح بفضله كتاب الواردات على قلب بدر الدّين أبي البركات كتاب جليل عظيم (ال) قدر ومقامه حقّ أن يكتب على صفحات السّموات شرحته شرحًا كشف الغطاء عن سرّه بحر محيط جامع الأسرار والتّحقيقات، بحر الحقيقة لا برّ له ولا ساحل له. تمّت بحمد اللّه ذي الفضل والنّعمات توجّهت إلى السّلطان البدر الدّين (بدر الدّين) عند تمامه فقال تاريخه بك تحقّق بالواردات سنة ١٣٠٥ تمّت تمام.

2. L. 81b-127a

رساله، توحيد
RISĀLA-I TAWḤĪD

Naslov na početku: هذا رساله، توحيديه تأليف يكيد باشي قدّس سرّه العزيز

Rasprava o islamskom monoteizmu, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda, Yıgıtbaši Aḥmad b. ʻĪsā Ṣaruḫānī Ḫalīfaoğlu, Šamsuddīn Marmarawī, umro 910/1504. godine. Rasprava je podijeljena na 12 poglavlja (فصل).

اوّلكي فصل اعتقادات بلدرر،
ايكنجي فصل شريعتي بلدرر،
اوچنجي فصل مايه يي بلدرر،
دردونجي فصل تلقين بلدرر،
بشنجي فصل ذكر دوامي بلدر،
التينجي فصل توحيد بلدرر،
يدنجي فصل حقائق انسان بلدرر،
سكزنجي فصل ارواحي بلدرر،
طقوزنجي فصل واقعاتك تعبير اتن بلدرر،
اوننجي فصل رؤيت انبيايي بلدرر،
اون برنجي فصل تجلّيات ورؤيت اللّه بلدرر،
اون ايكنجي فصل علم حكمتي بلدرر.

O. M. I, 197-198; Wiesbaden XIII2, 116, str. 86; Karatay t I, 210.

Početak (l. 81b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. قال اللّه تعالى: **وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا** وقال تعالى: **هُوَالَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ**... محمّد رسول اللّه حقّ تعالى عزّ وجلّ خاتم الأنبياء، وتاج الأصفياء، رحمة للعالمين... بوكتابك اسمه رساله، توحيد ديتلوب اون ايكي فصل اوزره بيان اولندي **اوّلكي فصل** اعتقاد بلدرر...

Završetak (l. 127a):

آخره: ...يعني انسانك نفسي التون وكمش كبي بر قيمتلو نسنه ايدي قچن بو نفس تلقينله توحيد واسما نارتدن پشه پشدوكي مقداري قوتي اولور تلقين قوتي يتشدوكي مقداري اخلاق زحايم كندو طبيعتنه دونده روب خالص قلور امدي هر كشي مرادني عادت اللّه جاري اولدوغيچون محلدن طلب قلارسه اميذدركه محروم اوليه انشاء اللّه تعالى آمين، يا معين بحقّ سيّد المرسلين، برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

3. L. 127b-167b

رساله، مبدأ ومعاد

RISĀLA-I MABDA' WA MA'ĀD

Naslov na početku: هذا رساله، مبدأ ومعاد تأليف شيخ محمّد افندي نسفي قدّس الله سرّه

Prijevod kratke rasprave iz oblasti tesavvufa sa perzijskog na turski jezik. Raspravu je na perzijskom napisao 'Azīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī, umro 533/1138-39. godine, a na turski jezik preveo Abū Aḥmad, Sulaymān Amīr Muḥammad b. Sulaymān, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 127b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين والعاقبة للمتّقين... امّا بعد، بو رسالنك مؤلّفي ومجموعنك مصنّفي عزيز بن محمّد النّسفي عاملهما الله في دار البقاء، بلطفه الخفي وكرمه الوفي... بو رساله فارسي دلنجه ايكي باب وهر بابني اوچ فصل اوزرينه يازوب آدني مبدأ ومعاد رساله سي (L. 128a)... وبو فقير... ابو أحمد سليمان أمير محمّد بن سليمان جعل الله... في الآخرة مكانه في غرف اعلى الجنان...

Završetak (l. 167a):

آخره: ...بو رساله كفايت ايدر، والحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على سيّدنا محمّد وآله الطّيّبين الطّاهرين.

Na kraju djela (l. 127a) bilješka da je njegov prijepis završio Darwīš Yūsuf, 5. safera 1168/1754. godine:

تم فراغ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في خامس من صفر سنة ١١٦٨ على يد (ال) عبد الضّعيف درويش يوسف غفر الله لنا ولمشايخنا.

4. L. 169b-195a

رساله، قادري

RISĀLA-I QĀDIRĪ

Rasprava iz oblasti tesavvufa, na turskom jeziku. Prema uvodnoj pjesmi od 21 stiha, napisao Qādirī, čija nam je biografija nepoznata.

Trako-Gazić, 564/1.

Početak ovdje (l. 169b):

أوّل الموجود: بسم الله ديو بن بشلدم   قدرت الله ايله هر ايش اشلدم
الله اديله اولانك هر ايشي   اخلاص ايله اولور هر جنبشي...

پس همان آدم اولاته بوكوك   جاندن استه سنده حقّي اى ملك
دكله ايدي قادرينك سوزوني   كورمك استرسكا ودوستك يوزني

Završetak ovdje (l. 195a):

آخر الموجود: وصلاح وعبادات وتوحيد اوزره اولسه جماله وصفايه ايروب محبوب حق اولور ولي اولور والله اعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب. وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه اجمعين. تمّت تمام.

5. L. 195b-210a

كتاب عونيّه في ترجمه، غوثيّه

KITĀB-I 'AWNIYYA FĪ TARĞAMA-I ĠAWṮIYYA

Naslov na početku: كتاب عونيّه في ترجمه غوثيّه

Prijevod i kratki komentar molitve skrušenosti i pokajanja u formi munadžata na turskom jeziku, koju je na arapskom jeziku pod nazivom الرّسالة الغوثيّة (br. 7565/10), sastavio Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine. Prema uvodu, molitvu je preveo i komentarisao derviš as-Sayyid Aḥmad Rašīd an-Naqšibandī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 195b):

أوّله: الحمد لله الّذي زيّن صدور الذّاكرين بأسرار لا إله إلاّ الله... بعد ازين سبب تحرير سطور اولدركه سلطان اوليا، ومرجع الاصفيا سيّد الاقطاب وممدّ الابدال... عبد القادر الكيلاني قدّس الله سرّه السّامي... كلمات قدسيّه كه غوثيّه تسميه اولنمشدر عربي عباره... محتاج تأويل واحتياج كشف وتوضيح ايدر بر تركي شرح مختصر... بو عبد كثير القصور المحتاج الى عفو ربّه الغفور احقر الورى خادم الفقرا، درويش السّيّد أحمد رشيد النّقشبندي المعروف بنائب محكمه داؤد پاشا... ملاحظه سيله اسمنه **عونيّه في ترجمه، غوثيّه** تسميه اولنوب...

Završetak (l. 210a):

آخره: ...**يا غوث، لا صلوة لمن لا معراج له عندي** اى غوث نماز يوقدر شول كمسنه ايچون كه يتم عندمده آنك معراجي اوليه **يا غوث، المحروم عن الصّلوة هو المحروم عن المعراج عندي**، والحمد لله أوّلاً وآخراً وظاهراً وباطناً، وصلّى الله على سيّدنا ونبيّنا وشفيع ذنوبنا محمّد وعلى آله وصحبه اجمعين. آمين يا معين.

Na kraju djela (l. 210a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Defterdarević Darwīš 'Abdulkarīm Zuhdī an-Naqšibandī as-Sarāyī, sin Muḥammada Amīna, sina Muṣṭafe, sina ʻAbdulkarīma, sina Ismāʻīl-efendije, defterdara Bosne, u petak, 27. zul-kadeta 1289/1872. godine:

تمّت الغوثيّة بعون اللّه تعالى من يد الفقير... دفترزاده درويش عبد الكريم زهدي النّقشبندي السّرابي بن محمّد أمين بن مصطفى بن عبد الكريم بن إسماعيل أفندي دفتردار بوسنه يوم الجمعة في وقت الضّحى اليوم السّابع والعشرين من ذي القعدة الشّريفة سنة تسع وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والكمال والشّرف.

Listovi 211-228 neispisani.

Na listu 1a bilješka i pečat ranijeg vlasnika Sejfuddīna Fehmije Kemure:

من كتب سيف الدّين فهمي كمورا

Iz biblioteke Ulema-i-medžlisa.

7668. R-6279

رساله في التّصوّف لمجهول
RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĠHŪL

Fragment iz neke rasprave iz oblasti tesavvufa na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1a):

أوّله: **واعلم** أنّ من إدّعى لنفسه شيخوخةً فإنّه لا يخلو من إثنين: أحدهما إن كان عالمًا حليمًا معرضًا عن حبّ الدّنيا وورعًا في الشّبهات وأفعاله وأقواله على مقتضى الشّرع... فإنّه خليفة اللّه تعالى ورسوله تحقيقًا، كما قال: اللّهمّ ارحم خلفائي وقيل: من خلفاؤك؟ قال عليه الصّلوة والسّلام: خلفائي هم الّذين يأتون من بعدي من علماء أمّتي يحبّون سنّتي ويعلّمونها عباد اللّه إعلاءً لدينه وإحياءً لشريعتي، والأخرى إن كان على خلاف هذه الخصال المذكورة، فإنّه خليفة الشّيطان تحقيقًا كما قال اللّه تعالى: **يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ**...

Završetak (l. 8b):

آخره: ...واعلم أنّ الصّوفيّين في هذا الزّمان لا يتعلّمون أحكام الشّريعة من علماء الدّين، بل يعلّمهم شيوخهم ما يقتضى هواء أنفسهم من الشّطح... ولا فائدة لهذا الجنس من الكلام إلاّ أنّه يشوّش القلوب ويدهش العقول وتجرّ الأذهان ويحمل على أن يفهم منها معان غير ما أريد بها ويكون فهم كلّ واحد ممّن سمعها على مقتضى هواه وطبعه، فقد قال رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم: من حدّث أحدكم قومًا بحديث لا يفهمونه كان عليهم فتنةً، وقال علي رضى اللّه عنه: كلّم النّاس بما يعرفون ودعوا ما ينكرون...

L. 8; 20 x 13,5 (14 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Turski rukopisi
المخطوطات الترّكيّة

7669. R-6764

كيمياى سعادت ترجمه سي
KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT TARĞAMASĪ

Naslov na početku: كتابِ ترجمه، إحياء علوم الدّين مسمّى كيميا، سعادت

Prijevod na turski jezik djela كيمياى سعادت (br. 7778). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tusu, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine. Prijevod na turski jezik III i IV sveska sačinio je Naṣūḥ Nawālī Āqḥiṣārī, umro 1003/1595. godine.

O. M. II, 43.

Početak (l. 1b):

اوّله: **الحمد لله ربّ العالمين** والصّلوة على نبيّه وآله أجمعين. أمّا بعد، شويله معلوم اوله كه كيمياى سعادت كتابندن دين يوليك معلومه سن بيان ايدن اركاندن اوچينجي ركن... **أصل أوّل** رياضت نفسي وأخلاق سيّئه نك علاجن وأخلاق حسنه نك اله كتورمسنك تدبير بيان ايدر **أصل ثاني** بطن وفرجك اشتهاسن دفع ايتمك علاجن وبونلرك فسادن ومضرّتن ازاله قلمغي بيان ايدر...

Završetak (l. 230a):

آخره: ...بو دعايي يزلش كوردم: **ياهادى المضلّين، ياراحم المذنبين، يامقيل عثرات العاثرين، إرحم عبدك ذا الخطر العظيم والمسلمين كلّهم، واجعلنا مع الأحياء والمرزوقين الّذين أنعمت عليهم من النّبيّين والصّدّيقين والشّهداء والصّالحين، آمين ياربّ العالمين.** ودعانك معناسي بودر يا آزمشلره هدايت ويريجي وكنهاكارلره رحمت قليجي وخطا ايليسنلروك خطاسن بغشليجي بو خطر عظيم صاحبي اولن قولكي عفو ايله وجميع مسلمانلره مغفرت ايله وبزي ابدى حيات بولن دوستلروكدن قيل كه انلر نبيلر وصدّيقلر وشهيدلردر ياربّ العالمين بزوم دعامزي سن مستجات قيل تمّت.

L. 231; 26,2 x 16,5 (21,5 x 10,5); 25 redaka. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje strane jednom tankom linijom crne boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan i dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a lični pečat i bilješka da je ovaj primjerak za 44 dirhema za svoje potrebe nabavio Ṭuzlawī-zāde Muḥammad b. Aḥmad 15. ramazana 63. godine, najvjerovatnije, 1263/1847. godine:

اشتريت هذه النَصخة (النَسخة) الشّريفة بأربعين وأربع (!) غروش وصاحبه الفقير الحقير إلى رحمة ربّه الغنىّ طوزلوي زاده محمّد بن أحمد ١٥ ن سنة ٦٣

Na istom listu otisnuti pečati još dvojice bivših vlasnika. Na jednom od njih čitljivo je ime Ibrāhīm (إبراهيم قدم سيّد الكونين).

Iz kolekcije Ahmed-ef. Tuzlića (poklon).

7670. R-628

كيمياى سعادت ترجمه سي

KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT TARĞAMASĪ

Naslov na listu 1a كيمياى سعادت ترجمه سي, a na listu 1b ترجمه إحياء العلوم

Isto kao br. 7669.

L. 260; 23,5 x 14 (17 x 7); 29 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi nadvučeni linijom crne boje. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, zapadnog porijekla. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan i dobro očuvan. Vanjska strana korica nevješto obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa 'Izzetī Ṣāliḥ, kadija u Bosna Brodu (Zenici):

بفضله وكرمه تعالى دخل في يد الفقير عزّتي صالح القاضي ببوسنه برودي غفر لهما.

Na listovima 1a, 2a, 156a i 260a otisnut je veliki ovalni pečat ranijeg vlasnika i vakifa Hromo-zāde 'Izzet Ṣāliḥ-ef. iz 1284/1867. godine sa natpisom:

وقف حرومو زاده عزّت صالح أفندي ١٢٨٤

7671. R-2941

كيمياى سعادت ترجمه سي

KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT TARĞAMASĪ

Prijevod na turski jezik izvoda iz djela كيمياى سعادت (br. 7778). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine, a ovaj prijevod na turski jezik je od nama nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الإنسان من علق ونفخ فيه من روحه وجعله عاقلاً سميعًا بصيراً...
بوننجكره معلوم اوله كه بو رساله كيميائى سعادت نام كتابك ترجمه سندن... باب اوّل: آدم
كند وحقيقتني بلمك وبياننده در پس اكاه اوله كه حق تعالى حضرتلرينك ذات شريفي بلمك
كليدي آدم كند ونفسي بلمك در وبو كلامك حقيقتنه من عرف نفسه فقد عرف ربّه روايتي دليل
ناطق وسنريهم آياتنا في الآفاق وفي أنفسهم حتّى يتبيّن لهم أنّه الحقّ آيتي شاهد صادقدر...

Završetak (l. 88a):

آخره: مسئله: ...بر صبي اسير اولوب اهل اسلام ولايتنه جقدقده اوله اكر ابوينك بريسي انك
ايله اسير اولديسه اوزرينه نماز قلنور واكر بريسي انك ايله اسير اوله لكن اسلامه كيرسه ينه
اوزرينه نماز قلنور واكر اسلامه كير مديسه اول صبينك نمازي قلنمز مكركم كنديسي عاقل اولوب
واسلامي اكليور مسلمان اولديسه...

L. 88; 18,5 x 12 (12 x 8,5); 19 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7672. R-1668

Zbirka (مجموع), 2

L. 95; 21,3 x 15 (16,5 x 10); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, mjestimično oštećen crvotočinom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-83b

ترجمه كيمياى سعادت
TARĞAMA-I KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT

Naslov na prvoj korici: كيمياى سعادت للإمام غزالي

Prijevod na turski jezik skraćene verzije djela كيمياى سعادت (br. 7778). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine, a ovaj prijevod na turski jezik je od nama nepoznatog prevodioca.

Karatay t I, 133.

Početak (l. 1b):

أوّله: شكر وسپاس وحمد بي قياس اول ملك النّاس وإله النّاسه اولسونكه اساني كندي معرفتنه ومحبّتنه مظهر وقلب انساني كندي جماله مظهر اولسون ايچون خلق ايلدي ودنيايي

مزرعة آخرت... بعد تحقيق إمام حجّت الإسلام أبو حامد محمّد بن محمّد الغزالي قدّس سرّه ونوّر قبره كيمياى سعادت نام كتابنك اولده عنوان مسلماني نه ايديكن كماليله بيان ايليوب واني بش فصل اوزرنه اختصار ايلدي. فصل أوّل: معرفة نفس بياننده...

Završetak (l. 83b):

آخره: ...اللّهمّ إنّا نسئلك أن تلهمنا رشدنا، وتحقّق مقصدنا، وتوقظنا من غفلتنا، وتحشرنا في زمرة المتّقين، وتلحقنا بعبادك الصّالحين، يا أكرم الأكرمين ويا أرحم الراحمين، آمين بحرمة سيّد المرسلين. تمّ تمام.

Na kraju djela (l. 83b) bilješka da je njegov prijepis završen 1185/1771. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 86b-95a

علم حال لمجهول
'ILM-I ḤĀL LI MAĞHŪL

Ilmihal na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu su ukratko obrađeni imanski i islamski šarti (شروط الإيمان والإسلام).

Početak (l. 86b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم النّبيّين وعلى آله وصحبه أجمعين. أمّا بعد، هر إنسانه أولا فرض اولان تصحيح اعتقاد علمن اوكرنمكدر سين معلوم اولسون ركن إيمان ايكيدر: بريسي قلبده تصديق ايكينجي لسانده اقراردر...

Završetak (l. 95a):

آخره: ...دردنجي بناسي غنيلر هر سنه بر كرّه ماللرندن زكوة ويرمكدر، بشنجي بناسي قوّت ماليه وبدنيّه صاحبلرينه عمر بر كرّه حجّ اتمكدر. تمّ تمام سنة ١١٨٥

Prepisao isti prepisivač iste godine kao i djelo br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 1a bilješka da je vlasnikom rukopisa postao 'Izzet Ṣāliḥ, smijenjeni kadija u kadiluku Āqčaḥiṣār (kod Skadra u Albaniji):

بفضله وكرمه ولطفه تعالى دخل في يد الفقير إليه عزّ شأنه وتعالى عزّت صالح المنفصل عن قضا، آقچه حصار عفي عنه.

Na listovima 1a, 2a, 32a i 82a otisnut je veliki ovalni pečat ranijeg vlasnika i vakifa, Hromo-zāde 'Izzet Ṣāliḥ-efendī, iz 1284/1867. godine:

وقف حرومو زاده عزّت صالح أفندي ١٢٨٤

7673. R-8504

Zbirka (مجموع), 4

L. 101; 20 x 14 (14 x 8); 15 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i bijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Tekst uokviren debelom crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena impregniranim platnom smeđe boje. Prilikom posljednjeg povezivanja, na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

1. L. 1b-88b

ترجمهء كنز الحقائق وكشف الدّقائق

TARĞAMA-I KANZ AL-ḤAQĀ'IQ WA KAŠF AD-DAQĀ'IQ

Prijevod na turski jezik djela زبدة الحقائق في كشف الدّقائق s područja islamskog misticizma. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Alī b. al-Ḥasan al-Mayānğī, poznatiji kao 'Ayn al-Quḍāt al-Hamadānī, umro 525/1131. godinī. Djelo je, za vrijeme vladavine sultana Selima I (1512-1520), na turski jezik preveo izvjesni 'Ašqī. Postoji i arapska verzija ovog djela (*Ḥ. Ḫ. II, 951-952; Ahlwardt II, 1727; Flügel III, 1932, str. 413*). Neki izvori (*Kairo p 2/1, 366, str. 84-85*) ovo djelo pogrešno pripisuju Farīduddīnu 'Aṭṭāru, umro 627/1229.

Karatay t I, 149; O. M. II, 305; Kairo p 2/1, 366, str. 84-85; Flügel III, 1934, str. 414; Wiesbaden XIII2, 22, str. 19-20.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد وسپاس وشكر بي قياس اول خلاّق عالم ورزّاق بني آدم واجب الوجوده... شيخ محمّد عين القضاة همداني قدّس الله سرّه العزيز حضرتلرينك كنز الحقائق وكشف الدّقائق نام كتابن ترجمه ايدوب... الخ.

Završetak ovdje (l. 88b):

آخره: ...اللّهمّ أمرينه امتثال ايلرنتكه حضرة رسول اكرم صلعم بيورر **لي مع الله وقت لا يسعني فيه غير ربّي** بو مقاعده حقّله در نغسله وخلقله دكلدر، تمّ بالخير.

Na kraju djela (l. 88b) bilješka da je njegov prijepis završio 'Abd Riḍwān b. Ğa'far, u mjesecu ramazanu 1030/1621. godine:

وقد تمّ وكمل (!) هذه الأوراق بعنايت (بعناية) الملك الخلاّق عن يد (ال) عبد الضّعيف. عبد رضوان بن جعفر في شهر رمضان سنة ١٠٣٠

2. L. 90a-93a

تاريخ آل عثمان

TĀRĪḪ-I ĀLI 'UṮMĀN

Fragment iz historije osmanske dinastije iz doba vladavine sultana Osmana II (vl. 1618-1622), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu se govori o postavljanju visokih državnih službenika i drugim mjerama koje je poduzimao sultan Osman u cilju učvršćavanja svoje vlasti.

Početak ovdje (l. 90a):

أوّله: مرحوم ومغفور له سلطان عثمان خان حضرتلرينك... بيان ايدر الواقع شهر رجب المرجّب سنه ثلاثين واحدى وألف... اشبو ماه رجبك بشنجي كوني كه بازار كونيدر... سلطان عثمان حضرتلري قرمان ايلديكي سابقا وزيرم اولان حسين پاشا استانبولده قايم مقام اولان وكورجه محمد پاشا ادرنه محافظه سنه وجغال زاده محمود پاشا طونه يالنه محافظيه تعيين ايدوب وسابقا قايم مقام اولان احمد پاشا بورسه محافظه ده اولان يحيى قبان باقي پاشا يرينه دفتردار اولان... وباقي پاشا وتشانجي مصطفى پاشا وجركس محمد پاشا... وبيك سپاهي وسلحدار وبوز صولاق وايكي بيك يكجري... بو مذكورلري يوم مزبوره تعيين ايدوب سعادتلو سلطان عثمان خان بيورروب بو كون اوتاغ اوسكداره كجسون...

Završetak ovdje (l. 93a):

آخره: ...شمدي دوري اخر اولوب سلطان مصطفى دوله يلي (!) پادي شاه اولدر (!) دوله يلي(!) جوق پاشا سون صكوني حقّ تعالى خير لر ميسو قلسون آمين بحرمت سيّد المرسلين.

3. L. 93b-95b

شرح دعاء سرخ باد

ŠARḤ-I DU'Ā-I SURḪ BĀD

Komentار na turskom jeziku dove protiv crvenog vjetra سرخ باد (*Dobrača II, 1561/1; Ahlwardt III, 3649/37* i *Popara IX, 5657/6*), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 93b):

أوّله: الله أكبر، أيّها الملكان الأكبران الأسودان، أعوذ بالله عمّا قضى الله ربّي وربّكما وخالقي وخالقكما ورازقي ورازقكما وحافظي وحافظكما من جميع الآفات والعاهات والعلل

والجنون والجذام والبرص والأمراض والأسقام بحقّ هذه الأسماء العظام...شرح سرخ باد ديكر اوج كون اقيه اولّ كونده بر كرّه، ايكنجي كونده اوج كرّه، اوچنجي كونده طقوز كرّه اوقيه لر ان شاء الله صحّت وعافيت بودر... بسم الله اخرج، وبالله اخرج، وبحقّ تورات موسى اخرج، وبحقّ زبور داود اخرج...

Završetak (l. 95b):

آخره: ...**وله ما سكن في اللّيل والنّهار وهو السّميع العليم، و ننزّل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين ولا يزيد الظّالمين إلاّ خساراً**، ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

4. L. 96a-101b

شرح كتاب في الفقه لمجهول
ŠARḤ KITĀB FĪ AL-FIQH LI MAĠHŪL

Fragment iz komentara nekog fikhskog djela na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njemu se govori o propisima vezanim za uzimanje abdesta i o onome šta kvari abdest.

Početak (l. 96a):

أوله: فُسِّرَتْ: فَسَال منها ماءٌ خالص اجتذب من الخارج والْتَأَمَتْ عليه، أو دمٍ، أو صديدٍ، أىْ ماءٌ أصفرَ رقّ عن الدّم أو القيح إن سال عن رأس الجُرْح ينقض الوضوء، وإن لم يَسِل عن رأس الجُرْح لا ينقضه... وهو إختيار صاحب المحيط وفي الهداية: إذا خرج بالعصر لا ينقض...

Završetak (l. 101b):

آخره: ...وكذا من عَلِمَ أنّه قَعَدَ للوضوء وشكّ هَلْ توَضّأ أم لا، فهو على وضوء، ومن عَلم أنّه جلس لقضاء الحاجة وشكّ هل قضاها أم لا، فعليه الوضوء نظراً إلى القرينة، ولو تيقّن أنّه لم يغسل عضواً من أعضاء الوضوء، ونَسِيَ أىّ عضو هو ذكر في النّوازل أنّه يغسل الرّجلَ اليُسرَى ومن رأى بللاً بعد الوضوء لا يعلم هل هو ماء أو بول، إن كان أوّل ما عرض له أعاد الوضوءَ، وإن كان الشّيطان يُرِيبُه...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1.
Iz Odbora IZ Banja Luka.

7674. R-7222

Zbirka (مجموع), 2

L. 27; 20,5 x 16,2 (17 x 10,5); 10 redaka. *Nasḫ*, pisan nalivperom, krupnim slovima, sa velikim proredom i vještom rukom. Mastilo plavo,

slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična sveska sa širokim linijama plave boje. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski.

1. L. 1b-23

ترجمة الرّسالة الغوثيّة للجيلاني
TARĠAMA AR-RISĀLA AL-ĠAWṮIYYA LI AL-ĠĪLĀNĪ

Prijevod i kratak komentar na turskom jeziku molitve skrušenosti i pokajanja u formi munadžata, koju je na arapskom jeziku pod nazivom الرّسالة الغوثيّة (br. 7565/10) sastavio Šayḫ ʿAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʿAlī b. Mūsā al-Ġīlānī, umro 561/1167. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli sa sigurnošću utvrditi ime prevodioca na turski jezik. Ovdje se ne radi o istom prijevodu koji bilježi Katalog Zürich I, 526, str. 314.

Napomena: Molitva na arapskom jeziku pod istim nazivom i gotovo identičnim sadržajem (الرّسالة الغوثيّة) pripisuje se i ʿIbn ʿArabī-ju (br. 7571/3).

Početak (l. 1b):

أوله: قال سيّدنا عبد القادر (ال) جيلاني قدّس سرّه: **الحمد لله** جميع حمد ايديجيلرك حمدي ازلدن تا ابده وارنجه جمله صفات كامله يى مستجمع اولان **واجب الوجوب** مخصوصدر قولدن الله تعالى يه حمد رعايادن پادشاهه اوغل وشاكر ودرويشدن والدين وارشاد وشيخه حمد فقرادن اغنيايه بو درت شينه حمد اولنور بري حقيقتدر اوچي مجازدر، حقيقت اولان قولدن الله تعالى يه اولان حمددر ما عدالري مجازدر **كاشف الغمّة** اوليله الله ذوالجلال والكمالدر... **أمّا بعد، فإنّ الله جعل قلوب العارفين معادن أسراره** تحقيقًا الله تبارك وتعالى عارفلرك قلبلريني اسرارينك معدنلري قلدي **وزيّنها بطوالع أنواره** ودخي قلبلريني كندو انوار ذاتنك طلوعاتيله تزيين وتنوير بيوردي...

Završetak (l. 23b):

آخره: ...**ما زاغ البصر وما طغى** سرينه وصولدر **يا غوث لا صلوة لمن لا معراج له عندي** اى غوث نماز بوقدر شول كمسنه ايچون كه بنم عند مده آنك معراجي اولميه، يا غوث المحرم عن الصّلوة هو المحروم عن المعراج عندي اى غوث نمازدن محروم اولان بنم عند مده معراجدن محروم اولان اولدر، **والله أعلم**.

Na kraju djela (l. 23b) dvije bilješke na arapskom jeziku. U prvoj se kaže da je djelo prepisao Uzūnī-zāde (Uzunović) as-Sayyid Muḥammad As‘ad al-Bosnawī al-Qādirī u mjesecu džumadel-ahiru 1211/1797. godine:

حرّر في شهر جماد الآخر سنة ١٢١١قد استنسخ (ه) الفقير اوزوني زاده السّيّد محمّد أسعد البوسنوي القادري عفى عنه الباري،

a u drugoj da je iz njega ovaj primjerak prepisao imam Gazi Husrev-begove džamije u Sarajevu hadži hfz. Asim Sirćo-zāde, sin rahmetli hfz. Ahmeda, sina rahmetli Munla Ibrahima, sina rahmetli hadži Fejzullaha u ponedjeljak, 26. safera 1360/ 24. marta 1941. godine.

وأنا قد استنسختها وحرّرتها يوم الإثنين ٢٦ في شهر صفر الخير سنة ١٣٦٠ وفي ٢٤ مارس افرنكي سنة ١٩٤١ وأنا الفقير الحقير الإمام بجامع الخسرويّة في السّراى سركو زاده الحاجّ حافظ عاصم بن المرحوم حافظ أحمد بن المرحوم منلا إبراهيم بن المرحوم الحاجّ فيض اللّه.

2. L. 24a-27a

في آداب الطّريقة القادريّة

FĪ ĀDĀB AṬ-ṬARĪQA AL-QĀDIRIYYA

Naslov na početku krupnim slovima: في آداب الطّريقة القادريّة

Fragment iz nekog sufijskog djela na arapskom jeziku, u kome se govori o pravilima izvođenja zikra u kadirijskom redu. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi o kome je djelu riječ ni ko je njegov autor.

Početak (l. 24a):

أوّله: أمّا الذكر (في) الطّريقة القادريّة بضربة واحدة أن يجلس الذّاكر على ركبتيه كما في الصّلوة ويأتي باللّفظ المبارك **الله** من وسط صدره بالشّدّة والجهر ويضربه أمام وجهه متجلاً (!) بأنّ النّور ظهر من فمه وبعد الضّرب يمدّ صوته الخيالىّ مدّاً طويلاً ومع ذلك الصّوت الخيالي يتخيّل ذلك النّور سعيًا مثل خيمة نورانيّة محيطة بتمام بدنه ثمّ يسكت، وحين السّكوت يلاحظ الذّات البحت ويتصورّ بأنّه الخيمة النّورانيّة نزلت في بدنه، وطريق الذكر بضربتين أن يجلس على ركبتين كما في الصّلوة ويأتي باللّفظ المبارك اللّه من وسط صدره ...

Završetak (l. 27a):

آخره: ...وإذا تأتي ذلك كما ينبغي يظهر نور آخر، وهذه الأنوار حجب حضرت الذّات سبحانه وطيّها، أمّا سريع أو بطيئ باختيار القادر المختار وطريق إليها هى الإحاطة والتّعمّق. وبعد نفي النّفس قد يظهر توحيد الصّفات وحاصله سعة السّالك حتّى يرى كلّ شئ منه، وقد يرى ذاته وسيعًا بحيث يظنّ أنّه العلم بتمامه فيه، فعلى تقدير ظهور التّوحيد الصّفاتيّ ينبغي الإعراض عنه وأن لا يتوجّه إليه في جانب عن عبادة المقصود، وبعد طى المراتب الأنوار فالوصول إلى معارفت (!) الذّات والسّير الّذي يقع بعد ذلك هو السّير في اللّه.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci (bilješka na listu 27a).

Iz kolekcije hadži hfz. Asim-ef. Sirće.

7675. R-6137

Zbirka (مجموع), 2

L. 231; 17 x 11,5 (12 x 8); 9 redaka. *Ta'līq*, vokalizovan, pisan vještom rukom, oštrim perom, sa velikim proredom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku, naknadno umetnuta tri zaštitna lista i dat sadržaj zbirke po poglavljima. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Originalni povez otkinut i zagubljen. Zbirka je naknadno uvezana u polukožni povez, približnih dimenzija, od nekog štampanog djela na arapskom jeziku.

1. L. 1b-173a

خواصّ الأسما. الأربعين

ḪAWĀṢṢ AL-ASMĀ' AL-ARBA'ĪN

Prijevod na turski jezik rasprave o postizanju tajanstvene moći i ostvarenja raznih želja pomoću izgovaranja četrdeset Božijih imena. Ovu raspravu, s naglašenom sufijskom intonacijom, na perzijskom jeziku (br. 7782) napisao je Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, poznatiji pod nadimcima: Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn i al-Maqtūl, rođen u Suhraverdu u 549/1154., pogubljen u Halepu 587/1191. godine. U njoj je autor uz svako Božije ime dao po dva komentara, jedan kraći (صـغـيـر) i drugi duži (كـبـيـر). Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je prevodilac ovog djela na turski jezik.

Gölpinarlı I, 198/II, str. 177.

Početak (l. 1b):

أوله: سپاس وستايش أول خالقيچون جل جلاله كه ازلي حكمتوك تدبيري لم يزل قدرتوك تأثيري محضا يوقلقدن عالم غيبوك وشهادتوك وجودن ظهوره كتوردي وألو آدلروك خاصة سبيله، اكي عالمي سقلر وجمله موجوداتك هر برسني بر اسم سبيله قايم دتمشدر ودخي كندنوك وارلغنه دلالت ادجي اتمش... اما بعد، نقلدر قطب الأوليا زبدة الأصفيا والأتقيا سلطان العارفين والحكما شيخ شهاب الدين مقتول حضرتلريندن كه قرق اسمدر تنكرينوك آدلرندن كه آدم أغلانلرندن هيچ بركشي يوقدر كه بو آدلره محتاج أولميا أول آدلروك خاصيتلري چوقلغندن وجمله ارواح وملائكة وجن وانس ويلدزلر وفلكلر...

Završetak (l. 173a):

آخره: ...**اسم اينست** يا غياثي عند كل كربة ومعاذي عند كل شدة ومجيبي عند كل دعوة أسألك بحق هذه الأسماء، أن تصلي على محمد وآل محمد وأمنا من عقوبات الدنيا والآخرة وأن تصرف قلوبهم عن الأبصار الظلمة المريدين بي السوء وعن كل محذور ومخوف (مخوف) ومن شر ما يضمرونه إلى خير ما يملكه غيرك. اللهم هذه الدعاء (مني و) منك الإجابة... وصلى الله على خير خلقه محمد وآله أجمعين الطيبين الطاهرين.

2. L. 175b-231a

شرح الأسماء الحسنى
ŠARḤ AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku crvenim slovima: هذا شرح الأسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena (الأسماء الحسنى) na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 175b):

أوله: **الحمد لله رب العالمين**، والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه أجمعين وسلم تسليما إلى يوم الدين، وبعد، بدرستي (!) قسمت أولندي أسماء الحسنى أوچ قسم أزره، **قسم أول:** هر اسموك يلكز ذكرين وخاصيتين، بيان ادر **قسم ثاني** أسماى اكثر بيان ادر...

Završetak (l. 231b):

آخره: ... **اسماؤه تعالى:** الجميل الجليل بنلروك تكبير بودر ال ال ح ج م ح ص ى ال ل ى م **ل ل ى ه** شرف شمدة بر التون يزكا بنلر رسم أولنلر ياخود بر پاره قرشونه اى دتلدغي وقت رسم أولنلر وداير سنه **فوقيه الله سيئات ما مكروا وحاق بآل فرعون سوء العذاب، إنا نحن نزلنا الذكر وإنا له لحافظون** يازله وآكا قزل كل ياغي وعود هندي دتزله وغاليه ومسك محلول وزعفران وكل وسوى درتله أندن أول صفيحه. كتورب يدي كون بو أوچ ذكر أولنه آني كتورن قچان بر يره ورسه أول موضعوك... اللهك ادينله. تم الكتاب... والله الموفق الهادي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7676. R-8531

ترجمه، تذكرة الأوليا،
TARĞAMA-I TAḎKIRA AL-AWLIYĀ'

Naslov na početku krupnim crvenim slovima: كتاب تذكرة الأوليا

Prijevod na turski jezik sufijskog djela تذكرة الأوليا، (*Karatay t I, 1139, str. 336; Gölpinarlı I, 1505, str. 189-190; Ateş FME I, 122/I, str. 87; Tehran V, str. 302*). Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine, a ovaj prijevod na turskom jeziku je od nama nepoznatog prevodioca.

Kaḥḥāla VIII, 209; Karatay t I, 1139, str. 366.

Početak (l. 3b):

أوله: وبه نستعين. شكر وثنا اول خالقه كم بوغكن بزى وار ايلدى وايمان ومعرفت وعلم وأدب روزى قلدى وكتنو وخلايقى بز قلار نابلدردي ودخى كندكوركلو ديدارنه وعد ايلدى... اما بعده بو كتاب تصنيف ادن مرحوم مغفور ثقة السلف بقية الخلف فريد الدين خوجه عطار قدس الله سره...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 318b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**نقلدر:** كم حسنين كرذكي زندان ايچنده اوج يوز كشي واردر چونكم زندانه كرد وآيتدي اهل اكز دلرسين...

L. 318; 19 x 12 (16 x 9); 17 redaka. *Nasḫ tadwīnī*, vokalizovan, pisan oštrim perom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima i jednom dužom dovom na arapskom jeziku. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućakaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, nevješto popravljani i lijepljeni, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Po marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i jakom svjetlošću ili toplotom, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Delića iz Gračanice (poklon).

7677. R-7659

ترجمهٔ تذكرة الأولياء
TARĞAMA-I TAḎKIRA AL-AWLIYĀ'

Isto kao pod br. 7676.

Početak ovdje (str. 1):

أوّله: الحمد للّه القويّ القديم العليم الخبير المنزّه عن الشّرك والوزير... امّا بَعْدَه بُو كِتَابِ تَصْنِيفْ اَدِنْ مَرْحُومْ مَغْفُورْ ثِقَةُ السّلفِ بَقِيّةُ الْخَلَفِ فَرِيدُ الدّين خُوجَه عَطّارْ قَدّسَ اللّه سِرّهُ...

Završetak ovdje (str. 779):

آخر الموجود: ...نقلدر كيم چونكم منصوري احدلر ابليس لعين قرشوسنه كچدي ايتدي يا منصور سن انا الحقّ ددن وبن انا الخير ددم سكا رحمت اولدي وبكا لغت اولدي سبب ندر ددي حلاّج ايتدي سبب اولدور كيم سن بنلك ايلدوك وبن بنلكي كندو زمدن اراق ايلدم انكيچون رحمت بولدم ددي رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً.

Str. 800; 20,5 x 14,5 (15 x 10); 13-15 redaka. *Nasẖ*, sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i pojedini citati pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, po rubovima izlizani i nevješto popravljani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (str. 800) bilješka na turskom jeziku da je prijepis djela završen 20. rebiul-evvela 1306/1888. godine:

اشبو كتاب تكميل ايليان اللّه راضي اولسون جمله مزدن آمين يا معين... تاريخيدر ٢٠ ربيع الأوّل سنه ١٣٠٦

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

7678. R-4877

Zbirka (مجموع), 2

L. 109; 21,5 x 15,5 (15 x 9,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom.

1. L. 1a-46a

اسرار نامه ترجمه سي
ASRĀR-NĀMA TARĞAMASI

Naslov na početku: كتاب اسرار نامه من كتاب خواجه عطار قدّس سرّهٔ

Poema sufijskog sadržaja u mesnevi stihovima, na turskom jeziku. Poemu je na perzijskom jeziku (*Ateş, 220/1, str. 84*) spjevao Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine, a ovaj prepjev na turskom jeziku sačinio je Aḥmadī Tāğuddīn Ibrāhīm b. Ḥiḍr.

Kaḥḥāla VIII, 209; Karatay t II, 2851/1.

Početak (l. 1a):

أوّله: چو بسم اللّه وور هر اشده مفتاح   انكله باشله كم فتح ايده فتّاح

Završetak (l. 46a):

آخره: فاتحه در هرسون آخر جواب   سوز بود واللّه اعلم بالصّواب
تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب.

Na kraju djela (l. 46a) bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad, 6. šabana 1154/1741. godine:

سوّده الفقير أحمد غفر اللّه له... في ٦ شعبان سنة ١١٥٤

2. L. 47b-80a

رسالة في الفرائض لابن لالي
RISĀLA FĪ AL-FARĀ'IḌ LI IBN LĀLĪ

Rasprava iz oblasti nasljednog prava, na turskom jeziku. Prema uvodu, napisao as-Sayyid Muṣṭafā b. Muḥammad b. Aḥmad, poznatiji pod pseudonimom Ibn Lālī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 47b):

أوّله: الحمد لله الّذي خلق الأرض والسّموات وأظهر أنواع الموجودات، وخلقنا ورزقنا من الطّيّبات، ثمّ يميتنا ثمّ يحيينا بعد الممات... وبعد، بو عبد مذنب ومحتاج إلى رحمة الله المتعال السّيّد مصطفى بن محمّد بن أحمد الشّهير بابن لالي ايدر حضرت رسول اكرم صلّى الله تعالى عليه وسلّم: تعلّموا الفرائض وعلّموها النّاس فإنّها نصف العلم وبو بيورديغي حديث شريفنه امتثال ايدوب...

Završetak (l. 80a):

آخره: ...ثمّ تنتقل هذه الحكم إلى جهة عموميّة ابوى ابويه و خولتهما ثمّ إلى اولادهم كما في العصبات، فصورة عمومته ابوى ابويه وخولتهما هكذا:

أب				أمّ			
أب		أمّ		أب		أمّ	
عمّ	خال	عمّ	خال	عمّ	خال	عمّ	خال
بنت	بنت	بنت	بنت	بنت	بنت	بنت	بنت
٨	٤	٤	٢	٤	٢	٢	١

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis završen u četvrtak, u zadnjoj dekadi mjeseca muharrema 1163/1749. godine:

قد وقع الفراغ عن تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الخميس من شهر أواخر محرّم الحرام سنة ١١٦٣

Na listovima 80b-109b razne bilješke, obrasci, dove, te fragmenti iz fetvi Abū as-Su'ūda.

Na početku i na kraju zbirke (l. 1a i 109b) pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Garčević Muhamed Fahri, Banjaluka.*

7679. R-9668

مفيد - شرح پندنامهٔ عطّار
MUFĪD - ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Komentar mistično-didaktičke poeme پند نامه (br. 7799) koju je na perzijskom jeziku spjevao poznati klasični pjesnik-mistik, Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj komentar na turskom jeziku napisao je 'Abdī 'Abdurraḥmān Zārī (u službi na carskom dvoru u Istanbulu, a zatim valija u Bosni, Basri, Egiptu, Rumeliji i na Kreti, gdje je i umro u mjesecu redžebu 1103/1692). Komentar je, kako je navedeno u uvodu, napisan na molbu dvorskog službenika Ahmed-age.

Trako, 326-337; Trako-Gazić, 263-274; Ateş FME I, 98; Wiesbaden XIII3, 308.

Početak (l. 1b):

أوّله: اثنيه، تعظيم آرا، وادعيه، ترجى نما، اول خداى بي همتا، وخالق كلّ اشيايه، لائق سز ادركم، انبياى عظامنك واولياى كرامنك چراغ پند ونصيحتلريله...

Završetak (l. 143a):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح كسي   كين نصايح را بخواند بسي

محصول بيت: حقّ تعالى حضرتلرينك رحمتي شول كمسه نك روحنه اولسون كه بو نصيحتلري چوق اوقيه.

L. 146; 21 x 14 (16,5 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na listu 144b bilješka da je njegov prijepis završio mostarski muftija Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl-efendī b. 'Alī-efendī al-Kašfī, u petak, zadnji dan mjeseca šabana 1171/1758. godine:

قد بلغ سير اقدام الأقلام بتمام الإقدام والإهتمام إلى فضاء الختم والإتمام على يد أحوج عباد الله العزيز العلاّم الحقير إبراهيم بن حسين بن إسماعيل أفندي بن علي أفندي الكشفي المفتي بموستار صينت عن الآفات والنّحوسة، في آخر شعبان المعظّم في يوم الجمعة المبارك بين الظّهر والعصر... في سلك شهور سنة إحدى وسبعين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف...

Iz kolekcije Teufika Varenikovića iz Travnika (poklon).

7680. R-9744

مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار

MUFĪD - ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I ‘AṬṬĀR

Naslov djela na prvoj korici: مفيد شرح پند نامه عطار

Isto kao br. 7679.

L. 88; 22,5 x 15 (18 x 9,5); 19 redaka. *Nasta‘līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Husein-age Ćata, iz Šitareva kod Višegrada (poklon).

7681. R-9671

Zbirka (مجموع), 3

L. 117; 20,2 x 14 (16 x 8); 21 redak. *Nasta‘līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-99b

مفيد ـ شرح پندنامهء عطّار

MUFĪD - ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I ‘AṬṬĀR

Isto kao pod br. 7679.

---

2. L. 100b-111a

قواعد الفرس

QAWĀ‘ID AL-FURS

Gramatika perzijskog jezika na arapskom. Napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Ahlwardt VI, 6848; Flügel I, 216; Kairo p, 1752; Trako, 57-59; Jahić VI, 4206/1; Zürich I, 381; Popara-Fajić VII, 4226/2; Hasandedić, 436/26; Brockelmann S II, 671.

Početak (l. 100b):

أوّله: الحمد لله الّذي منحني من تواتر نعمائه تدوين العلم قواعد الفرس بكرام ألطافه... وبعد. فلمّا دعاني من خلّص إخواني وأحبّ أعواني أن أكتب لهم رسالة في بيان العجم وافيةً لعلمَيْ الصّرف والنّحو بلا خروج إلى العجم استخرجتها من فكري الفاتر ونظري القاصر... وسمّيتها لإحوائها على بيان قواعده **قواعد الفرس**...

Završetak (l. 111a):

آخره: ...واعلم أنّ قا ووا لا يدخلان إلاّ على المصدر والفعل لأنّهما مختصّان بمعنى الحدوث. تمّت بعون الله تعالى.

3. L. 111b-117b

الأمثلة المختلفة في اللّغة الفارسيّة

AL-AMṮILA AL-MUḪTALIFA FĪ AL-LUĠA AL-FĀRISIYYA

Djelo iz perzijske morfologije na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Jahić VI, 4206/2.

Početak (l. 111b):

أوّله:

كَرْد	كُنَدْ	كَرْدَنْ
فعل ماضي مفرد ومذكّر يا مفرد مؤنّث معناسي ايلدي برار يا عورت كچمش زمانده	فعل مضارع معناسي ايلر	مصدر معناسي ايلمك

Završetak (l. 117b):

آخره: اولينه يا دخي زائد قلورلر گاه گاه نى بَجُزْ تُو نيست كَسْ دَرْخَانهِ مَنْ اي سپاه. تمّت تمام.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti, nama nepoznati prepisivač, 24. zul-hidždžeta 1220/1806. godine (bilješka na listu 99a):

سنة ١٢٢٠ شهر ذي الحجّة ٢٤

7682. R-9738

سعادت نامه ـ شرح پندنامهء عطّار

SA'ĀDAT-NĀMA- ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Prijevod mistično-didaktičke poeme پند نامه (br. 7785) koju je na perzijskom jeziku spjevao poznati klasični pjesnik-mistik, Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Ovaj prijevod sa kratkim komentarom na turskom jeziku napisao je Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī iz Prizrena, umro poslije 1009/1600-1601. godine.

Trako, 308-325; Trako-Gazić, 183-200; Ḥ. Ḫ. I, 225; Flügel III, 416; Pertsch, VPH, 776; Rieu, CTM, 154; Dobrača I, 460; Zürich-Sarajevo II, 1019; Spaho I, 126/3, str. 59 .

Početak (l. 1b):

أوله: شكر وسپاس بي قياس شول قادر قيومه كه لطف بي غايت وكرم بي نهايتدن معجز شعار نبوّت دثار رسوللر كوندردي...

Završetak (l. 46a):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح كسي

حقّ تعالى حضرتلرينيك رحمتي شول كمسه نك روحنه اولسون كين نصايح را بخواند بسي كه بو نصيحتلري چوق اوقيه.

L. 46; 20 x 13,5 (16,5 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Nedostaju listovi 2-8. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 46a) bilješka da je njegov prijepis završio Ḥusayn b. Ibrāhīm b. 'Alī, u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1022/1613. godine:

قد وقع (فراغ) هذه النّسخة عن يد العبد الفقير الحقير... حسين بن إبراهيم بن علي غفر الله لهم... وحرّر هذا الكتاب في شهر أوائل ربيع الآخر في تاريخ سنة إثنى وعشرين وألف.

Iz Odbora IZ Trebinje.

7683. R-3511

سعادت نامه ـ شرح پندنامهء عطّار

SA'ĀDAT-NĀMA- ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Isto kao br. 7682.

L. 74; 20 x 13,5 (16,5 x 7); 21 redak. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete u obliku baklave, sastavljene od 9 šestokrakih zvijezda.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio al-Ḥāǧī 'Umar, iz kasabe Konjic.

7684. R-9815

سعادت نامه ـ شرح پندنامهء عطّار

SA'ĀDAT-NĀMA- ŠARḤ-I PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Isto kao pod br. 7682.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 87b):

آخره: ...در بيان دوستي را نشايد دوست كر باشد زيانكار اى پسر اى پسر اكر دوست
زيانكار اولا تو طمع زان دوست بر دار اى پسر...

L. 90; 14,5 x 10 (11 x 6); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, usljed čega se na pojedinim listovima mastilo razlilo. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Preklop otkinut i zagubljen. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je vlasnik rukopisa bio Mulā 'Uṯmān b. al-Ḥāǧǧ Maḥmūd:

صاحب ملا عثمان بن الحاجّ محمود غفر الله ذنوبه وستر عيوبه.

Na istom listu namjerno izbrisani ime i pečat još jednog ranijeg vlasnika.

7685. R-8300

شرح فصوص الحكم لمجهول
ŠARḤ-I FUṢŪṢ AL-ḤIKAM LI MAǦHŪL

Komentar na Ibn 'Arabījevo djelo فصوص الحكم (br. 7570), na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: اكرچه حَقيقَتدَه ظلّ دكُل ايسه، يعني لسان مُحَقّقدَه اكاذات
دينلمز ايسه، أمّا كرُوظلّك ذاتي كبي در اول ظلّ شخص مزبور ايله تَقومدَه وآنسور عَدَم تحقّقدَه
نتكه لسان متكلمدَه معتبردر بري عرض و بريِ جَوْهَردُر، أمّا مُشبَّه اولن ظِل كه عَالمْدرُ...
فاعرف عَينَك و من أنتَ وما هويّتُكَ وما سنتُكَ إلى الحقّ وبما أنتَ عالمٌ... الوسيلة الأحمديّة

Završetak (l. 426b):

آخره: ... قوله: فالمعتقدات تأخذه الحدود وهو الإله الّذي وسعه قلب عبده، فإنّ الإله المطلق لا
يسعه شيء لأنّه عين الأشياء وعين نفسه، والشّيء لا يقال فيه يسع نفسه ولا لايسعها فافهم، والله
يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل... معلوم عارفين اوله كه قلب انسان كه لحم صنوبريدر نفسندن بر
شيء مقيّد وعوارض تعيّن ايله معيّن وحدود وتشخّص ايله شخصدر... أمّا واحد بعد واحد اولور
دفعه اولمز اشته نطق لسان كاملين وشهود عرفان مكاشفين بودر، فهم عارفين كرك، والحمد لله
على التّوفيق والشّكر لوليّ الحقايق والتّحقيق...

L. 426; 21 x 13 (13 x 7); 19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Tekst osnovnog djela pisan crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Emina Islamovskog iz Struge (bilješka na posljednjem zaštitnom listu na strani *b*).

7686. R-5769

Zbirka (مجموع), 10

L. 27; 20,5 x 15,5 (15,5 x 12); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan nalivperom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo plavo, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren sa po dvije tanke crvene linije. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 2a-6a

غوثيّهء محي الدّين عربي ترحمه سي

ĠAWṮIYYA-I MUḤYIDDĪN 'ARABĪ TARĞAMASI

Naslov na početku krupnim slovima: هذا غوثيّة محي الدّين عربي قدّس الله سرّهُ

Prijevod na turski jezik molitve skrušenosti i pokajanja u formi munadžata, koju je na arapskom jeziku pod nazivom الرّسالة الغوثيّة (br. 7571/3) sastavio Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime prevodioca na turski jezik.

Početak (l. 2a):

أوّله: آخر سلطان، سرير مقال، اختر رخشان، سيّد كمال، اول جناب ربّ الأرباب، وملك الرّقاب والملك والملكوت، ربّ العزّة والجبروت، خالق بي مثال، رزّاق بي زوال، حقّ جلاله وعمّ نواله حضرتلرينك حمد فائقي وثناى...اول قطب أوليا، كرام وأكابر مشايخ عظام شيخ محي الدّين عربي قدّس الله أسراره حضرتلرينك رساله، غوثيّه سن ترجمه اتيمكه... امثال اولدي على الله توكّلي ويه استعاني غوث أعظم كه شيخ محي الدّين عربي حضرتلريدر بيورر حقّ جلّ وعلا حضرتلري بكا خطات ايدوب بيوررلركه يا غوث أعظم بزه جواب ويروب ديدمكه لبّيك اى غوثك ربّي...

Završetak (l. 6a):

آخره: ...وشيخ حضرتلري بيور ديدكه ربّم سؤال ايدوب ديدمكه معراج ندر جواب ويروب بيور ديدكه... ودخي حضرت حقّ بيور ديد ياغوث أعظم معراج اوليان كمسه نك نمازي دخي يوقدر. تمّت رساله، غوثيّه بعون الله تعالى.

2. L. 6b-7b

رساله، قبله نامه بحال متصوّفين

RISĀLA-I QIBLA-NĀMA BA ḤĀL-I MUTAṢAWWIFĪN

Naslov na početku: رساله، قبله نامه بحال متصوّفين

Kratka rasprava o stanju i duhovnom napredovanju sufija, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 6b):

أوّله: صاحب قبله اولده مخصوص اولوب، صاحب قبله اول كمسنه لردركه ادا، فرائض ايلدكلرندن ركوع وسجود وقيام وقراءت محجوب اوليوب قبله، آداب اوزرينه ثابت قدم ادا، فرائض ايدرلر، بوقبله ده بش محراب اولوب، بريسي محرابدر بوتن محرابنده ظاهر پادشاه سلامك تصرّفلري... ايكنجي مقام بوتده نيچه مدّت برزخ چيكيلور زيرا كندو... ايجنجي مقام روح انساني طلوع ايدب الهام ربّاني ظهور ايدر وخواصّ خمسه ظاهرده اولان زمام بودر بصر بصيرت بوعقل زمامدن فتح اولور سري دخي بوتدن ظهور ايدر...

Završetak (l. 7b):

آخره: ...اول جوهر كلمه، توحيده كلوب علم اليقين عين اليقين حقّ اليقين وحدانيّت سين مكشوف ظهوره كلوب بحر عدمدن وحدانيّت جيمه سين قورووب سلطان عشق كبريايه حاكم اولقدر بو مقامه اولا علم حاصل اولقدر... صكره مقام حاصل اولقدر مقامدن صكره تمكين بولقدر تمكين لازمدر... مراتب كمال اولقدارده وجود بولور وجميع انبيانك واوليانك صفتي بودر واعمالي بودر وطريق محمّديّه بودر بوتدن غيري حقيقته يول اولماز، تمّت.

3. L. 7b-8a

رساله، نقطه

RISALĀ-I NUQṬA

Naslov na početku: هذا الرّسالة نقطة البيان أمير المؤمنين على بن أبي طالب كرّم الله وجهه

Prijevod na turski jezik kratke risale iz oblasti islamskog misticizma koja se pripisuje 'Alī b. Abū Ṭālib-u, umro u Kufi 41/661. godine. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći ime prevodioca na turski jezik.

Wiesbaden XIII3, 98, str. 77.

Početak (l. 7b):

أوّله: معرفت باينده ايلرسك هوش باده سنك رمزي دائم سكايش

امدي حضرت علي كرّم الله وجهه ورضى الله تعالى عنه حضرتلري بانك التنده كه نقطه بنم بيورمشدر، يعني بو نقطه بي رمز طريقيله ايراد ايتمكدن مراد بودركه جمله اشيانك حقيقت بر جوهر اولمشدر اول جوهر بنم ديمكدر قرآن يكرمي سكز حرفدر وجمله نك اصلي بر الفدر والفك اصلي نقطه در...

Završetak (l. 8a):

آخره: ...صفت حقك سكز صفاتي واردر اول صفاتلريك اولوسي اسم علميدر بري دخي قادردر وحيدر ومريددر وسميعدر وبصيردر ومتكلمدر واسم هودر... اللّهمّ يسّر لنا هذا الذّوق باسم سبحانه وتعالى، تمّت.

4. L. 8a-11b

رسالهء سؤال وجواب
RISĀLA-I SU'ĀL WA ĞAWĀB

Naslov na početku: هذا رسالهء حضرت مصري افندي عن بعض سؤال وجواب قدّس سرّه

Prijevod na turski jezik risale s područja islamskog misticizma koju je na arapskom jeziku u formi pitanja i odgovora (سـؤال وجـواب) sastavio Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī Miṣrī-efendī, umro 1105/1694. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime prevodioca na turski jezik.

Kaḥḥāla XII, 50; Wiesbaden XIII2, 76, str. 53.

Početak (l. 8a):

أوّله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى جميع الأنبياء، والمرسلين وآلهم وصحبهم أجمعين، وبعده، اكر بزدن (بزه) سؤال ايدرلرسه كه تصوّفك ابتداسي ندر جواب ويرروز كه ايمانك التي اركاني واردر أوّل اركان الله تعاليٰنك وارلغنه... وملكلرينه ورسوللرينه وقيامت كوننه وخير وشرّ اللّهك تقديريله اولديغنه دل ايله اقرار وكوكل ايله تصديقدر تصوّفك ابتداسي بودركه، اكر سؤال ايدرلرسه كه تصوّفك انتهاسي ندر جواب ويررزكه تصوّفك انتهاسيده بو التي اركان ايمان دل ايله اقرار كوكل ايله تصديقدر...

Završetak (l. 11b):

آخره: ...حضرت پيغمبر عليه السّلام عليكم بدين العجائز بيوردي بو صفاتي بيلوب تصوّف يولن شرع يولنده بشقه بر يول ظن ايدوب راه ضلالته دوشميه لر عواميله خواص ما بيننده فرقلري مراتب معرفتده ايدركين بلوب ايمان تقليديدن ايمان تحقيقيه يه سفر ايتمكه طالب وراغب اوله. تمّت بعون الله الملك المتعال.

5. L. 12a-14a

أوّل سورهء فاتحهء كريمه إجمالي بيان اولنر
AWWAL SŪRA-I FĀTIḤA-I KARĪMA IĞMĀLĪ BAYĀN OLUNUR

Na početku djela bilješka na turskom jeziku:

بو لوح مباركده يازيلان كلمات شريفه لوح درونه توحيد حقّي اثبات وما سوائي ابطال ايچوندر أوّل سورهء فاتحهء كريمه اجمالي بيان اولنر مفسّرين محقّقين رحمهم الله حضراتندن نقل وترجمه طريقيله ويسّره بر طريق ايشان قدّس سرّهم

Izbor i prijevod na turskom jeziku komentara početka sure الفـاتحـه od nama nepoznatog autora i prevodioca.

Početak (l. 12a):

أوّله: ثمّ النّظم الكريم معناى اولدركه جمله كمال صفتلري الله تعالى حضرتلرينه مخصوصدر مثلا غيب بيلمك وهر نسنه اوزره قادر اولمق وجميع أشيا اكا محتاج اولوب اول تصرّف قيلمق وزيري ونظيري دوكيلي اولميوب دوكلي مخلوقاتي يارادن ورزقلرينويرن الله تعالى اولوب اصلا بر غيرك بوخصوصده قارشسي اولمق كبر شرك تقريب ايله الله تعالى حضرتلرينه ملكلري وبعض انبيا واوليايي تصرّفده شريك قيلوب قوله تعالى: **هؤلاء شفعائنا عند الله ما نعبدهم إلاّ ليقرّبونا إلى الله زلفى** ديدلري در وسوزلرين ابطال وتوحيد حقّي اثبات ايدر حقّ سبحانه وتعالى جميع قولرينه دوكلي اوقاتده بو سورهء شريفه نك اوقومه سزده امر بيورمشلردر شرك خفى درديته... **ربّ العالمين** امريله الله كه دوكلي عالملرك ربّسيدر يعني جمله ملكلري وفلكلري وانبياني واولياني وسائر مخلوقاتي يوقدن يار ادوب...

Završetak (l. 14a):

آخره: ...بوزك سوردركه مولايه هردم قيلمه اعمالي دلا حالك رشوت جناني اولكه قصد اكتساب ايلر زلال چشمهء حضر اوزليوب ميل شراب ايلر زماني كلمينجه صاغه كيم دولت شتاب ايلر خدا البته بركون صبرايلر ايده فتح باب ايلر دلا حالك نه دهرك قطينه (!) نه شاهه عرض ايله جهان ملكن يوقدن وار ايلين الله عرض ايله.

6. L. 14a-15a

رسالهء حضريّه جديده
RISĀLA-I ḤIḌRIYYA-I ĞADĪDA

Naslov na početku: حضرت شيخ محمّد المصري النّيازي افنديلك حضريته جديد رساله سيدر

Prijevod na turskom jeziku kratke rasprave o Mūsāovom a.s. druženju sa Hidrom a.s. Raspravu zasnovanu na kur'anskom kazivanju u suri الكهف, na arapskom jeziku je napisao Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Miṣrī-efendī, umro 1105/1694. godine. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ime prevodioca na turski jezik.

Kaḥḥāla XII, 50; Gölpinarlı III, 1648/XI, str. 454.

Početak (l. 14a):

أوّله: **قال هذا فراق بيني وبينك سأنبّئك بتأويل ما لم تستطع عليه صبراً، أمّا السّفينة فكانت لمساكين يعملون في البحر فأردت أن أعيبها وكان وراءهم ملك يأخذ كلّ سفينة غصباً** سفينه دن مراد صلاح وتقوادر زهد وورع وعملدر، حضرت حضر عليه السّلام موسى عليه السّلام ايله جمع صلاح اهلنه يول كوستردبكه هر صلاح اهلي اولان...

Završetak (l. 15a):

آخره: ...ايمدي آنيك ناديله بو كره موسى عليه السّلام كندي حالي اولق اوزره يازلمشيدي بو
كره مجمع معناسي اوزره يازلدي اولكي رساله حضريه... بو رساله حضريه جديد اولسون والله
يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل.

7. L. 15b-17a

الدّور الأعلى لابن عربي
AD-DAWR AL-A'LĀ LI IBN 'ARABĪ

Zbirka molitvi prožetih sufijskim izrazima i shvatanjem. Sastavio na arapskom jeziku Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn 'Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku. Zbirka je poznata još i pod nazivom حـزب ابن عـــربي. Zbirka je štampana u Istanbulu (bez godine izdanja) i Damasku 1385/1965 i 1389/1969. godine.

Aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 593, str. 429 i 769-772, str. 554-555.

Početak (l. 15b):

أوله: اللّهُمَّ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ بِكَ تَحَصَّنْتُ فَاحْمِني بِحِمَايَةِ وِقَايَةِ حَقِيقَةِ بُرْهَانِ حِرْزِ أَمَانِ بِسْمِ اللهِ
وَأَدْخِلْنِي يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ مَكْنُونَ غَيْبِ سِرِّ دَائِرَةِ كَنْزِ مَاشَاءَ اللهُ، لاَ حَوْلَ وَلاَقُوَّةَ إلاَّ بِاللهِ، وَاسْبِلْ
عَلَيَّ يَاحَلِيمُ يَاسَتَّارُ كَنَفَ سِرِّ حِجَابِ صِيَانَةِ نَجَاةِ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ...

Završetak (l. 17a):

آخره: ...أَسْأَلُكَ اللّهُمَّ بِحُرْمَةِ هَذِهِ الأَسْمَاءِ، وَالآيَاتِ وَالْكَلِمَاتِ سُلْطَانًا نَصِيرًا وَفَرَجًا قَرِيبًا
وَصَبْرًا جَمِيلاً وَقَلْبًا قَرِيرًا وَقَبْرًا مُنِيرًا وَرِزْقًا غَزِيرًا وَعِلْمًا بَرِيرًا وَحِسَابًا يَسِيرًا وَمُلْكًا فِي جَنَّةِ
الْفِرْدَوْسِ كَبِيرًا وَصَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَشَفِيعِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي أَرْسَلْتَهُ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ الَّذِينَ جَاهَدُوا بَيْنَ يَدَيْهِ وَكَانُوا لَهُ مُعِينًا وَنَصِيرًا، وَصَلَّ اللّهُ عَلَى سَيِّدِنَا
وَمَوْلاَنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا. تَمَّتْ.

8. L. 17b-19b

رساله، عبيديّه، نقشبنديّه
RISĀLA-I 'UBAYDIYYA-I NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku: هذا رساله، عبيديّه، نقشبنديّه

Risala na turskom jeziku o pravilima nakšibendijskog reda. Napisao Bahğat 'Alī-efendī Qonawī b. Abū Bakr b. Ḥasan b. Ḥusayn, umro 1238/1823. godine.

O. M. I, 47.

Početak (l. 17b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، وبعد،
اكر سؤال اتيسه لر سلسله، خوجكان نقشبنديّه درويشلرك اعتقادي ندر جواب ويررلر كه اهل
سنّت والجماعه اعتقادي اوزره در دوام عبوديّت شرطيله ودائما حقّ سبحانه وتعالى حضرتلرندن
آگاهلقله زيرا عبادت اتيمك همان امره امتثالدن غيري فائده سي...

Završetak (l. 19b):

آخره: ...بيوتلر اصحابيله بعد المجاهده صحبتله اولور حتّى محقّقين قدّس الله أسرارهم
بيورمشلردر كه شيوخ اوچدر شيخ الخرقه وشيخ الذكر وشيخ الصّحبت صحبت شيخي جمله دن اتمّ
واولى واعلادر بيورديلر زيرانه اولورسه صحبتله اولمشدر بعض وقت مجموع بر اولور بعض
ايكيسي بر اولور بعض بشقه بشقه واقع اولور مانع دكلدر انكيچون ديمشلردركه من لا شيخ له
فشيطان شيخه...

9. L. 20a-24a

طريقت نقشبنديّه، سلسله نامه سي
ṬARĪQAT-I NAQŠIBANDIYYA-I SILSILA NĀMASI

Rasprava djelimično na arapskom, a djelimično na turskom jeziku, u kojoj je prikazan lanac (سلسله) šejhova nakšibendijskog reda. Napisao šejh nakšibendijskog reda Bahğat 'Alī-efendī Qonawī b. Abū Bakr b. Ḥasan b. Ḥusayn, umro 1238/1823. godine.

O. M. I, 47; Karatay t I, 218, str. 74-75.

Početak (l. 20a):

أوله: وبك نستعين، إهدنا الصّراط المستقيم، حمداً لك بذاتك لذاتك العليا، والصّلوة والسّلام
على رسولك المجتبا (المجتبى) سيّدنا ونبيّنا ومولانا محمّد المصطفا (المصطفى) الّذي نزل في
شأنه: عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى، وعلى آله وأصحابه نجوم الهدى، أمّا بعد، فيقول الفقير... بهجت علي
قنوي بن أبي بكر بن حسن بن حسين: إنّي أخذت الطّريقة العليّة النّقشبنديّة عن شيخي وسيّدي
ومعتمدي ومكان الرّوح من جسدي قدوة الواصلين ودليل السّالكين الوارث الكامل العامل الواصل
خواجه محمّد أمين بروسوي النّقشبندي قدّس الله سرّه وهو أخذ عن شيخه خواجه محمّد اكاه آغاى
النّقشبندي وهو أخذ من...خواجه مصطفى رضاء الدّين النّقشبندي...

Završetak ovdje (l. 24a):

آخره: ...بو دخي مرتبه، ثانيه دن اوقدر (!) بعد المجاهده فهم اولنور نقله شيخنا وسيّدنا ومولانا خواجه محمّد أمين أفندي بروسوي قدّس اللّه سرّه العزيز ونوّر مرقده الشّريف، آمين يا معين.

10. L. 24a-24b

نعت شريف
NA'T-I ŠARĪF

Naslov na početku: نعت شريف بهجت علي افندي

Nat (hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda) na turskom jeziku. Prema naslovu, napisao šejh nakšibendijskog reda Bahğat 'Alī-efendī Qonawī b. Abū Bakr b. Ḥasan b. Ḥusayn, umro 1238/1823. godine.

O. M. I, 47.

Početak (l. 24a):

أوله: كوى مهدنده غريبم بي نوا كلام سكا   بن وطندن فارغم وصلت سرا كلام سكا

Završetak (l. 24b):

آخره: يا رسول اللّه كلام اصلم ايله قبول   فرعكي حبّ وطندن رد ايدوب ائمه ملول

Na listu 1a fragment iz komentara al-Kāšānijeve risale o tevhidu. Ispod fragmenta bilješka da ga je prepisao Muḥammad Munīb:

كتبه محمّد منيب من شرح رساله، علم توحيد لعبد الرّزّاق القاشاني قدّس اللّه سرّه.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač. Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa. Prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7687. R-299

إرشاد المريد إلى المراد في ترجمه مرصاد العباد
IRŠĀD AL-MURĪD ILĀ AL-MURĀD FI TARĞAMA MIRṢĀD AL-'IBĀD

Prijevod na turski jezik sufijsko-filozofskog djela što ga je na perzijskom jeziku napisao 'Abdullāh b. Maḥammad b. Šāhāwur al-Asadī ar-Rāzī, poznat još i pod pseudonimom Nağmuddīn Dāya, rođen u Havarizmu 564/1168, umro u Bagdadu 654/1256. godine (br. 7810). Djelo je na turski jezik preveo Qāsim b. Muḥammad Qaraḥiṣārī u doba osmanskog sultana Murada II (vl. 1421-1451).

Trako, 31, str. 28; Zürich I, 528, str. 315-316; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Flügel III, 417; Rieu, CPM I, 38; Pertsch VHT, 22; Wiesbaden XIII2, 85, str. 60-61; Karatay t I, 147.

Početak (l. 1b):

أوّله: حَمْدِ بي پَايَانْ وَثَنَاي بي كَرَانْ أول پَادشَاهَ كه يَرَادلِشُكْ وُجُودي أنكْ عَطاسي نَتيجَسيدر وَهَر مَوجُودكْ قَوَامي أنكْ وُجُودِنَه حَمْدْ وَثَنَا اشْتكله دِرْكه وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِه... أَمَّا بَعْدُ. بلكزْ اي عَزِيزْ قَرنْداشلَرمْ وَاي تَقْوِيدَه مَعَاوِنلَرمْ...

Završetak (l. 178b):

آخره: ...صبح وشام بو ورد اوزره بر دوام اولدي الهي سَقَلَيُودُتْ ذاتني خطرلردن جوركن ملّه، سلامه اول قوام اولدي ايدركز اشبو دعايه جميعكز آميندعا أُفَنْدي وبس آخر كلام اولدي تمّت الكتاب.

L. 178; 26,5 x 19 (18,5 x 12,5); 17 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebru papirom.

Na kraju djela (l. 178b) bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad Čalabī, 17. ševvala 1053/1643. godine.

Na listu 1a bilješka da je rukopis uvakufio Svrzo Muhamed-ef., sin Muhamed-age 1931. godine:

وقف اسويرزو محمّد أفندي بن محمّد آغا ١٩٣١

7688. R-1292

إرشاد المريد إلى المراد في ترجمه مرصاد العباد
IRŠĀD AL-MURĪD ILĀ AL-MURĀD FI TARĞAMA MIRṢĀD AL-'IBĀD

Naslov na prvom listu na strani a: إرشاد المريد إلى المراد في ترجمه مرصاد العباد

Isto kao br. 7687.

L. 163; 20 x 14 (14 x 8,5); 21 redak. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i uložen između prve korice i listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Na listu 1a dvije bilješke sa imenima ranijih vlasnika aš-Šayḫ Paštaḥālǧī-zāde, al-Ḥāǧǧ Aḥmad-efendī iz 1270/1853 i Maḥmūd Ḥamdī iz 1277/1860. godine:

الشَّيخ پشتحالجي زاده الحاج أحمد أفندي سنة ١٢٧٠
صاحبه و مالكه محمود حمدي سنة ١٢٧٧

Ispod bilješke drugog vlasnika otisnut je i lični pečat sa imenom Maḥmūd (محمود).

Na listu 1a otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسرويك سنه ١٢٨٠

7689. R-2348

شرح مثنوي معنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*: جلد اوَل من شرح شمعي للمثنوي

Komentar *Mesnevije* Ǧalāluddīn-a Rūmī-ja (br. 7799). Napisao na turskom jeziku u 6 svezaka Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī, umro poslije 1009/1600-01. godine. Autor je djelo posvetio silahdaru sultana Murata III (vl. 1574-1595) Hasan-agi, na čiji poticaj je i napisao ovaj komentar.

Ḥ. Ḫ. II, 1587; Trako, 342-343; Karatay t, II, 2176-2189; O. M. II, 225; Gölpinarlı II, 2069-2076. str. 130-135; Trako-Gazić, 201-202; Flügel I, 514; Rieu, CTM, 154-155.

Prvi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوَّل الوجود: بشنو ازني جون حكايت ميكند   از جداييها شكايت ميكند
دكله نيدن چون حكايت ايليه   اير ولقلردن شكايت ايليه

Završetak (l. 238b):

آخره: ... صبرآرد آرزوواتي شتاب، آرزو ومقصودي صبر حاصل ايلر شتاب وعجله حاصل ايلمز يعني آرزو ومقصودك حصولي صبر ايله ميسّر اولور سرعت وعجله ميسّر اولماز، مَنْ لاَ صَبْرَ لَهُ لا إيمَانَ لَهُ. صبر كن والله اعلم بالصّواب. جميع خصوصده صبر ايله والله تعالى صواب نه ايدكنى عالم... مردم روحاني سرور بشاشته وصول بولاسن.

L. 238; 20,5 x 15 (18 x 10); 23 retka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prva dva lista originalnog prijepisa zagubljena i naknadno dopisana, rukom drugog prepisivača. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i nevješto popravljani. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, prepukao i lijepljen dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 238b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u mjesecu zul-kade 1005/1597. godine:

تمّ شرح الجلد الأوّل بعناية الله عزّ وجلّ من المثنوي الشّريف (و) هو الكتاب اللّطيف، في شهر ذي القعدة من شهور سنة ألف وخمس.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka bez datuma da je rukopis za Šehdi Osman-efendijinu biblioteku u Sarajevu uvakufio Ṣāliḥ b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad, pod uslovom da se u slučaju potrebe posuđuje jedan po jedan svezak samo šejhovima Isa-begove tekije i uz preporuku da - dok je živ - nadzor nad njim vrši Muhamed-ef. Kaukči-zade, a poslije njega sarajevski muftija:

قد وقفت هذا الكتاب المستطاب حسبة لله تعالى وقفًا شرعيًا شرط أن يوضع في دار الكتب المرحوم شهدي عثمان أفندي وأن يعار لدى الإقتضا، بطريق المناوبة جلداً واحداً بعد واحد إلى مشايخ زاوية المرحوم عيسى بك فقط ويحفظ في غير الإقتضا، ويوضع إلى دار الكتب المذكور

آنفًا، ولهذا الخصوص نرجو النّظارة الحسبيّة من محمّد أفندي المعروف بكوقچي زاده في حياته وبعده ممّن كان المفتي في شهر سراى بوسنه ضاعف اللّه أجرهم.

حرّره أحقر عباد اللّه الصّمد صالح بن الحاجّ محمّد جانب ترسانه.

Ispod bilješke pečat vakifa.

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7690. R-1605

شرح مثنوي معنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov djela i ime autora na listu 1a: جلد ثاني شرح شمعي للمثنوي

Isto kao br. 7689.

Drugi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: بعد اداء ما وجب من حمد اللّه القدير والصّلوة على نبيّه البشير والنّذير وصحبه الكرام والأخيار وآله الأمجاد والأبرار لازم اولان وصف ظلّ اللّه في العالم وملاذ وملجأ بني آدم در كه سلطان مراد خان حضرتلري در كه سلطان سلاطين جهان، فريد زمان... أيّد اللّه خلافته واقباله بو اوصافله مرصون اولان سعادتلو... حضرتلري جانبدن مثنوي، شريفك لسان تركيله شرح اولنمش ايچون...

Završetak ovdje (l. 417b):

آخره: ...چونكه معجزه وكرامت كوره انكار وعنادي زياده اولور وابدي ضلالت وخسران ده قالور مثنوي، شريفيك جلد ثاني لسان تركي ايله طقوز يوز طقسان يدي رجبنك يكرمنجي كوني انك شارحي شمعي تمام اولدي.

L. 417; 21 x 15 (18,5 x 10,5); 23 retka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Prva laga listova odvojena od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, presvučen impregniranim platnom zelene boje. Originalna zadnja korica od kože sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima, nalijepljena preko platnene presvlake.

Podaci o prepisivaču i godini prijepisa koji su stajali u bilješci na kraju djela (l. 417a), prilikom posljednjeg uvezivanja, nepažnjom knjigovesca odsječeni, tako da je čitljiv samo početak bilješke:

حرّرتها هذه النّسخة من نسخة شيخي حضر الشّير بابا...ذي الحجّة.... سنة...

Sudeći po rukopisu, ovaj drugi svezak prepisao je isti prepisivač koji je prepisao i prvi svezak (br. 7689), 1005/1597. godine.

Na listu 1a ista bilješka o vlasniku i vakifu kao i u prvom svesku (br. 7689).

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7691. R-397

شرح مثنوي معنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Isto kao br. 7689.

Šesti svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: للّه الحمد قبل كلّ كلام بصفات الجلال والإكرام... سبب شرح قسم سادس از مثنوي شريف بلسان تركي سنه خمس وتسعين وتسعمائه ربيع الاولنك... بو شمعي، حقير بر تقصيره مثنوي، شريفك لسان تركي ايله شرح اولنمسي ايچون فرمان عالي شان امير شدي لاجرم امتثالا للامر العالي فوري شروع اولنوب سنه اثنى والف محرّمنك اواخرنده بش دفترك شرحي حقّ سبحانه وتعالى حضرتينك عزّ اسمه عون وعنايتي وحضرت مولانانك قدّس اللّه سرّه العزيز... تمام اولوب تسليم اولندي ليكن دفتر ساديك شرحنه شروع اولنمدين...

Završetak ovdje (l. 356b):

آخره: ...يعني فضل وفضيلت دعويسي ترك ايدوب أيّله لكله متّصف اول زيرا خداى تعالى نك رحمت ورضاسي كبر وغرور ودعوى ده ميسّر اولماز بلكه انكسار وتواضع وسكنت ده ميسّر اولور بعناية اللّه عزّ وجلّ.

L. 356; 27,7 x 16,5 (20 x 10); 29 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva i posljednja laga listova dužinom hrbata dohvaćena vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 356a) sa bilješkom na arapskom jeziku da ga je iz autografa prepisao autorov učenik, Muṣṭafā b. Ḥasan, u nedjelju, 8. džumadel-ula 1018/1609. godine:

وقع الفراغ من كتب (كتابة) شرح المجلّد السّادس من المثنوي الشّريف والكتاب المنيف من خطّ شارحه ومؤلّفه مولا شمعي رحمه الله بلطفه الجليّ الخفيّ، وهو أستاذي، يوم الأحد من ثامن شهر جمادى الأولى سنة ثماني عشرة وألف على يد أفقر الورى بل تراب اقدام الفقرا، مصطفى بن حسن...

Na listu 1a ista bilješka o vlasniku i vakifu kao i u prvom svesku (br. 7689).

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7692. R-365

شرح مثنوي معنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov na listu 1a: شرح المثنوي النّصف الأوّل من الجزء الخامس

Isto kao br. 7689.

Peti svezak (Prva polovina)

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد هاى بي كران وثنا هاى بي پايان حقّ سبحانه وتعالى صفتنه اولسون كه عالمي كنج عدمدن فضاى وجوده كتورب آسمانِ برني **وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ** حسبنجه كواكب نوراني ايله منوّر ومزيّن ايدوب...

Završetak ovdje (l. 230b):

آخره: ...يعني بو خصوص ده باكه خطا اسناد ايلمك لايق دكل در زيرا الكلام صفة المتكلّم حسبنجه چونكه بنم عقل وهوشم پرشاني اولا بنم كلام وكفتارم هم پرشان اولور انيس العشّاق تام كتابك آخرنده مسطوردر كه...

L. 230; 29 x 18 (23 x 12); 25 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom. Preklop otkinut i uložen između zadnje korice i listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prepisivač ovog sveska izvjesni 'Alī Ḥalīfa koji je svoje ime naveo u bilješci na kraju druge polovine petog sveska (br. 7693) i da je on prepisan prije 1130/1717. godine, jer na listu 1a nalazimo bilješku u kojoj stoji da je te godine rukopis bio u vlasništvu kadije 'Alī-ja u Egiptu:

انتقل إلى نوبة الفقير إليه عزّ شأنه على القاضي بديار المصريّة سنة ١١٣٠

Na listu 1a ista bilješka o vlasniku i vakifu kao i u prvom svesku (br. 7689).

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7693. R-209

شرح مثنوي معنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov na listu 1a: تكمله جلد خامس شرح شمعي للمثنوي شريف

Isto kao br. 7689.

Peti svezak (Druga polovina)

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: الكلام صفة المتكلّم كلامدن مراد بودر كه كلام متكلّمه تابع در يعني بر كمسنك قلبي مسرور اوله انك كلامي لطيف وخوب اولور خاطري حزين وپرشان اوله انك...

Završetak ovdje (l. 271a):

آخره: ...فاروق لفظيله ترياق فاروقه اشارت واردر سبب سعادت دارين اولان مثنوى، شريفك دفتر خامسي سنه احدى وألف شهر جماد الاولى نك اوايلنده حقّ سبحانه وتعالى صفتنك عنايت وتوفيقي ايله اتمام وحسن اختتام بولدي لسان تركي ايله شارحي اولان شمعى، حقيرك خطيله، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 271; 30 x 18,5 (22 x 12); 25 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 271a) u kome je data bilješka da ga je prepisao izvjesni 'Alī Ḫalīfa:

تمّت شرح دفتر پنجم از مثنوي معنوي مولوي على يدى الفقير الحقير علي خليفة...

Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je i ovaj svezak prepisan prije 1130/1717. godine, jer na listu 1a prve polovina Petog sveska (br. 7692) koji je prepisao isti prepisivač, nalazimo bilješku u kojoj stoji da je te godine rukopis bio u vlasništvu kadije 'Alīja u Egiptu.

Na listu 1a ista bilješka o vlasniku i vakifu kao i u prvom svesku (br. 7689).

Iz Šehdijine biblioteke u Sarajevu.

7694. R-223

فاتح الأبيات
FĀTIḤ AL-ABYĀT

Komentar *Mesnevije* Ğalāluddīna Rūmīja (br. 7799). Napisao na turskom jeziku u 6 svezaka Ismā'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī, umro 1041/1631. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1587; Karatay t II, 2174; A. M. I, 218; O. M. I, 24-25; Gölpinarlı II, 2083/I, str. 141; Köprülü I, 732/1.

Šesti svezak

Početak (l. 1a):

أوله: الحمد لله الّذي جعل القسم السّادس من كتاب المثنوي المعنوي الإلهي الرّبّاني مظهر العجائب وصيّره من بين أخواته الخمسة كالجهة الفوقيّة المزيّنة بنجوم العلوم الّتي يهتدي بها السّالكون في ظلمات بحر الحوادث... أمّا بعد، حمدا لله العزيز الغفّار والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد المختار، اين مجلّد ششم را نيز برآن اعتبارات سابقه قياسي كن زيرا اين مجلّد نيز بدان اعتبارات مذكوره...

Završetak (l. 318a):

آخره ... (بيت) خاموش كه خاموشي بهترز عسل نوشي در سوز عبارترا بكذار اشارت را ديوب ختم بيورلر. تمّت تمام بعون الله الملك المنّان.

L. 318; 28,7 x 19 (21,5 x 12); 33 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, vještom rukom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prva laga listova po rubovima dohvaćena vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog pepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Djelo se završava kolofonom (list 318a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Ahmad az-Za'īm, poznat kao mufessir Čāuš-zāde al-Bosnawī, nastanjen u blizini kasabe Čajniče, u drugoj dekadi mjeseca safera 1056/1646. godine:

اين نسخه، دلپذير وكتاب عديم النّظير اختتام يافت بقلم شكسته رقم اضعف الفقرا بنده، آل مولانا أحمد الزّعيم الشّهير بمفسّر جاوش زاده البوسنوي السّاكن بقرب قصبه، چاينيچه في وقت ضحى في أواسط صفر الخير سنة ستّ وخمسين وألف من الهجرة النّبويّة.

7695. R-5785

فاتح الأبيات
FĀTIḤ AL-ABYĀT

Naslov djela na početku شرح أبيات مثنوي لإسماعيل أنقروي a na listu 1a i na hrbatu جامع الأبيات

Isto kao br. 7694.

Prvi svezak

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الحمد لله فاتح أبيات القلوب بمفاتح أبيات المثنوي المرغوب، صايد أبيات النّفوس بمصايد أحكام الشّرع المطلوب... أمّا بعد، حمدا لله فاتح الأبواب والصّلوة على سيّد أولي الألباب، بو كتاب مستطابوك تحريرنه مباشر اولمغه باعث معاشر فقرادن بو فقير له معاشر اولن عرفا ديباجه، مثنويده اولن ابيات ثماني عشرة شرح وبيانمز كوروب...

Završetak ovdje (l. 116a):

آخره:

مثنوي

صبرآرد آرزوراني شتاب   صبر كن والله اعلم بالصّواب

ارزو ومرادي صبر اتمك وحبس نفس ونفس يولنه كتمك حاصل ايدر شتاب وعجله كتورمز صبر ايله كه الله تبارك وتعالى بو تأخيرك صوابنه بل هركار وتدبيرك مرجع ومآبنه اعلم در صبر مفتاح فرج ومصباح درون پر حرج ومنهاج اعلاى كللرجدر(!) صبر نصف ايمان ورأس عرفان وايقاندر فضايل صبر قتي چوق واثار وخواصه نهايت يوقدر، الحمد لله على توفيق الاتمام والصّلوة على سيّد الانام. تمّت تمام.

L. 116; 19,5 x 14 (16,5 x 10); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom *tal'īqa*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je djelo prepisano prije 25. muharrema 1198/1783. godine, budući da na listu 1a stoji bilješka da je rukopis tada bio u vlasništvu Aḥmada aš-Šawqīja:

من مواهب الملك القدير لعبده أحمد الشّوقي عفى عنه في ٢٥ م سنة ١١٩٨

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7696. R-6078

فاتح الأبيات
FĀTIḤ AL-ABYĀT

Isto kao br. 7694.

Prvi svezak.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود: هذا كتاب المثنوي ها حرف تنبيه در وفي الحقيقة اسم اشارتدن دكلدر بلكه مشار اليه اوزره تنبيه دن اوتوري ايراد اولمشدر وذا اسم اشارتدر وضع اصليسي محسوساته اشارت اولمق ايچوندر، پس اكر ديباجه، كتاب مثنويدن اوّل ايسه مشار اليه ذهنده بالقوّة حاضر اولان

امور معلومه اولور، وعند العقول وقوعي متحقّق اولدوغي اعتباريله محسوس منزله سنه تنزيل اولنمش اولور...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 30b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...وبونلردن ما عدا فِيمَا أَغْوَيْتَنِي ديمك ايله مولاسنه بالمشافهه خطاب ايلمكه جرأت اتدي پس بو كستا خلقله جرأت وجسارتي سببله مردود ومطرود اولوب ورحمت حقدن محروم ومغبون قالدي پس سالكه بو قصّه لردن حصه بو اولدي كه كستا خلقدن حذرايله وعكن اولدوغي مرتبه ادب بولنه كيده والله اعلم.

L. 30; 28,5 x 19 (18 x 8); 31 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim papirom plave boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7697. R-5833

لمحات لمعات البحر المعنوي ـ شرح جزيره، مثنوي
LAMAḤĀT LAMA'ĀT AL-BAḤR AL-MA'NAWĪ - ŠARḤ-I ĞAZĪRA-I MAṮNAWĪ

Komentar 360 odabranih stihova iz *Mesnevije* Ğalāluddīna Rūmīja (br. 7799). Izbor pod nazivom جزيره، مثنوي na perzijskom jeziku sačinio je Yūsuf al-Wardārī ar-Rūmī al-Mawlawī, zv. Sinačāk, umro 953/1546. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku - po nagovoru jedne uvažene osobe iz osmanske familije, da bi *Mesneviju* približio i onima koji ne poznaju perzijski jezik - napisao je derviš 'Ilmī-dede al-Bağdādī al-Mawlawī, umro 1020/1611. godine.

Wiesbaden XIII2, 618; Flügel I, 520, str. 520; Pertsch VTH, 17; Gölpinarlı II, 2092, str. 152; Karatay t II, 2194; Ḥ. Ḫ. II, 1588; O. M. I, 117; Trako, 345-346; Trako-Gazić, 225-226.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي حدّ وثناء بي عدّ اول حيّ بي زواله كه بنده كان صاحب دلانه ظلمات جهالتدن نجات ويروب آب حيات عرفانه يتشدردي وعلم اليقين واسطه سيله عين اليقينه واصل ايدوب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak (l. 100b):

آخره: ...بو معنينك حقيقتنه مطّلع اولمق ممكن دكلدر جهد وسعى ايدوب توفيق حقّه رفيق اولوب آلت حقّ اولمغه سعى ايتمك كردكر. تمّت النّسخة الشّريفة المسمّى بشرح جزيره، المثنوي المكنّى بلمحات لمعات بحر المعنوي.

. L. 100; 20 x 14,2 (14 x 7); 17 redaka. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi u gornjem dijelu dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ebro papirom.

Na kraju djela (l. 100b) bilješka na margini, pisana rukom drugog prepisivača, da je ovaj primjerak prepisan u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 979/1571. godine:

وكان الفراغ من هذه النّسخة المباركة في أواسط شهر ربيع الآخر من شهور سنة تسع وسبعين وتسعمائة...

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7698. R-1165

Zbirka (مجموع), 2

L. 61; 21 x 15 (16,5 x 10 i 15 x 7,5); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na početku nevješto urađen unvan u obliku kupole, ukrašen plavom, žutom, zelenom i crvenom bojom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-40a

كلشن راز
GULŠAN-I RĀZ

Naslov na početku krupnim slovima: كتاب كلشن راز

Prepjev na turski jezik poznate sufijske poeme koju je na perzijskom jeziku ispjevao Šayḫ Maḥmūd Šabistarī, umro 720/1320-21., a na turskom jeziku pod istim nazivom parafrazirao Alwān Šīrāzī 829/1425-26. godine. Djelo je posvećeno osmanskom sultanu Muratu II (vl. 1425-1451).

Trako-Gazić, 107-108; Wiesbaden XIII1, 366; Flügel III, 459-460; Blochet I, N. F., 267; Gölpinarlı II, str. 419.

Početak (l. 1b):

أوّله: نَفَسْ أورْدي نَفَسْ رَحْمَتْ نَسِيمي مُعَطَّرْ أولدي جَانْ دِلْ حَرِيمِي
أزَلْ كُوكْبِيدَه كُورْ نِعْمَتْ سَخَايِنْ آبَديسي بِنَه دكدي دَوْلَتْ آنْ

Završetak ovdje (l. 40a):

آخر الوجود ...حَقِيجُونْ نِيتْ اِتْدَمْ حَقْدَ هَرْ دَمْ تَمَامْ اِتدُمْ سِرِّي اللّٰهُ أعلَم

Na kraju djela (l. 40a) bilješka da je njegov prijepis završen u ponedjeljak, 21. safera 1053/1643. godine:

تمّت بِعَوْنِ اللّٰه تعالى وَحُسْنِ تَوْفِيقِه سفرآنيك يكرمي برنده بازارايرته سي كُوني تاريخ بيك الّي اوج، تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 42b-62b

كتاب في بيان فضائل الصّلوة على النّبيّ
KITĀB FĪ BAYĀN FAḌĀ'IL AṢ-ṢALĀT 'ALĀ AN-NABĪ

Naslov na početku crvenim slovima: كتاب في بيان الصّلواة على النّبيّ صلعم

Rasprava o vrijednosti donošenja salavata na poslanika Muhammeda a.s., na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Rasprava je zasnovana na kur'anskim ajetima i hadisima.

Početak (l. 42b):

أوله: الْحَمْدُ لله رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآله وَصَحْبِه أَجْمَعِينَ. أَمَّا بَعْدُ، قَالَ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: **إِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا**، تَفْسِيرِ لُبَابْدَه بُو آيَتِ شَرِيفِكْ تَفْسِيرِنْدَه يَزْمِشْكَه بُو آيَتِ كَرِيمَه رَسُولِ اكْرَمْ... نَازِلْ أُولْدُقْدْ (!)...

Završetak (l. 62b):

آخره: ...بِرْ دُعَا تَعْلِيم أَيْلَه كه اُدُكْ بَرَكَاتِيلَه طَاعُونْدَنْ امِينْ أُولَمْ رَسُولِ اكْرَمْ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ بُيُورُرْ... اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ بَعْدَدَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَدَوَاءٍ، هَرْ كِيمْ بَاكَه بُونُوعِلَه صَلَوَاةْ ويرسَه طَاعُوتْدَنْ اَمَانْ بُودْ بِاِذْنِ اللّٰهِ تَعَالَى.

Na kraju djela (l. 62b) bilješka da je njegov prijepis završen 1114/1702. godine.

تمّت سنة ١١١٤

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ġannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, pod uslovom da se ne iznosi iz kuće:

اشبو نسخهء شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورنه أولاديّت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat spomenutog vlasnika i vakifa.

7699. R-8363

غريب نامه ـ معارف نامه

ĠARĪB-NĀMA - MA'ĀRIF-NĀMA

Velika religiozno-sufijska poema spjevana u mesnevi stihovima na turskom jeziku, sa poznatim uvodom na perzijskom. Spjevao 'Alī b. Muḫliṣ b. Šayḫ Ilyās, poznat još i pod nadimkom 'Āšiq-paša, rođen 670/1272. u Karamanu u Anadoliji, umro u Kiršehiru 733/1332-33. godine. Djelo je završeno 730/1329-30. godine, kako je izraženo u dva stiha na kraju:

بو كتابوك ختم اوش اولدي تمام   طبطلو بوز داستان كلدي تمام
يدي يوز اوتوز يلنده هجرتوك   سوز اردي ختمنه بو فكرتوك

Trako-Gazić, 60-63; Nametak IV, 2712-2713; Flügel I, 615; H. Ḫ. II, 1725; Kut I, 100; Blochet I, A. F. 313, str. 134; Karatay t II, 2254-57; Rieu, CTM, 160; O. M. I, 109; Pertsch, 206; Wiesbaden XIII3, 275, str. 234-35.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: الْحَمْدُ لله وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ، حَمْدْ بِي حَدْ وَسِپَاسْ بِي قِيَاسْ وَخُدَاوَنْدِي رَا كه خَالِقِ زَمِين... وَبَعْدُ، وَصَدْ هَزَارَانْ هَزَارْ صَلٰوةِ صَلَوَاتْ وَتُحَفْ تَحِيَاتْ بِرُوحِ پَاكِ اشْرَفِ كَايِنَاتْ وَرَسُولِ مَوْجُودَاتْ...

Završetak (l. 312a):

آخره: ...هر كه دكلرسه بو سوزي اي جليل   رَحْمَتُوك اوْلَسُون اكاهَر دَم دَكيل

L. 312; 25,5 x 17 (19,5 x 12,5); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Pojedini listovi nevješto popravljani i lijepljeni. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Korice od lijepo urađene drvene ploče obložene kožom. Koža sa hrbata otkinuta i zagubljena.

Djelo se završava kolofonom (l. 312a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. Ibrāhīm, u mjesecu redžebu 866/1462. godine:

تمّت (!) الكتاب بعون الله الملك الوهّاب (على يد) العبد الضّعيف... محمّد بن إبراهيم... في شهر رجب، تاريخ سنة ستّ وستّين وثمانمائة هجريّة نبويّة مصطفويّة.

7700. R-5905

Zbirka (مجموع), 8

L. 117; 20 x 14,5 (17 x 11); 15-19 redaka. *Nasḫ, ta'līq* i *nasta'līq*, u zavisnosti od djela i prepisivača, pisani nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, ispremetani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa i nevješto popravljan. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-10b

شرح الأوراد البهائيّة

ŠARḤ AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Komentar zbirke izabranih kur'anskih i hadiskih dova za razne prilike, te uputstvo kako se uče. Zbirku je na arapskom jeziku sastavio poznati šejh nakšibendijskog reda Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine (br. 7596), a ovaj komentar na turskom jeziku napisao je Šayḫ Ḥasan b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Kut I, 124-125, str. 101-102.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله العليّ الأعلى، والصلوة والسّلام على خير الورى، محمّد المصطفى وآله المجتبى، أمّا بعد، شيخ حسن بن علي ايدر كه بو اورادي شيخ پير بهاني دبرلر (!) هر كمسه كه بو اورادي اوقسه يدي يوز بيك كلك كلوب حاضر اولور...

Završetak (l. 10b):

آخره: ...اول كمسه حسنه اوله لطول العمر بر كمسه دلسه كه عمري اوزون اوله كركدر كه بو اورادي هر كون اوقيه وقتاكه بو محلّه يتشه كه، اللّهمّ زدني علمًا ونوراً در اوچ كره ياقوىّ، يادائم، ياحيّ، ياباقي، ديه اول كمسه نك عمري اوزون اوله محمّد بن يحيى ايدر اكرام اوغلانندن اولومي دفع اتمكه چاره اوليدي، بو اوراد اوقومغله اولوردي. تمّ.

2. L. 11b-12a

رسالة إلى الشّيخ أحمد الصّفدي

RISĀLA ILĀ AŠ-ŠAYḪ AḤMAD AṢ-ṢAFADĪ

Prijepis privatnog pisma na arapskom jeziku, koje je sin ili neko od učenika uputio svom šejhu Aḥmadu aṣ-Ṣafadīju. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi o kojem je šejhu Aḥmadu riječ, budući da postoji više šejhova sa ovim imenom.

Početak (l. 11b):

أوله: الحمد الآلاء (!) ومنعم النّعماء، هادى العبيد، الّذي أنزل على حبيبه (ال) نظم المجيد، والصّلوة على من أقرّ النّاس بها عليه بأقرّ السّديد وعلى آله وأصحابه ذوي القدر السّعيد، وبعد، فيا سبّاح نهر الحقائق وغوّاص بحر الدّقائق أبي وسيّدي الشّيخ أحمد الصّفدي...

Završetak (l. 12a):

آخره: ...هذا الافتخار في الرّفعة كالشّمس والقمر هو المخدوم ابن العماد الّذي كان معنا في الحجّ الله يحفظه ويزيد عمره، يا شيخ ذلك المخدوم الله يحفظه، أعني ابن العماد أحرق نار محبّتي إليه قلبي، والله لا يخرج عن خاطري ليلاً ونهاراً... وإن كان عنده من محبّتي مقدار ذرّة على مقتضاء من القلب إلى القلب سبيل أرجو منه أن يكتب الورقة ويرسل (ها) إليّ ولو كان بمقدار إصبع لأنّها تكون علينا التّبرّك والبركة باقي عزّت واقبال، بالغدوّ والآصال، لكم مستدام إلى يوم القيام.

3. L. 12a-13b

رسالة إلى الشّيخ عبد الحيّ

RISĀLA ILĀ AŠ-ŠAYḪ 'ABDULḤAYY

Prijepis privatnog pisma na arapskom jeziku, koje je neko od učenika uputio svom šejhu 'Abdulḥayy b. Aḥmad b. Muḥammad ad-Dimišqīju, poznatijem pod nadimkom Ibn al-'Imād, umro 1089/1679. godine. Kako stoji na kraju pisma, pomenuti šejh bio je imam u Selimijji džamiji u Damasku.

Početak (l. 12a):

أوله: باسمه سبحانه وتعالى، فارج فضائل صفوة الأصفياء، وعارف محاسن مجالس الأتقياء، مختار سلسلة الأولياء، وارث علوم الأنبياء، معدل آلاء الفصاحة، ومنبع بحر البلاغة، مكمّل العلوم العربيّة، ومحدّث الكلام النّبويّة، سيّدي وسندي الشّيخ عبد الحيّ أدامه الله تعظيمًا حلمًا وزاده الله فضلاً وعلمًا، تحيّتي تحيّتي كرّةً بعد الأولى وسلامي وسلامي مرّةً بعد الأخرى... كيف حالكم، الله يحفظكم...

Završetak (l. 13b):

آخره: ...ومحرّر هذه الحروف أحقر عبيدكم وإمامنا إبراهيم يسلّم عليكم ويرجو الدّعاء منكم وقال: تاريخ قيام السّاعة الّذي هو فلا أقسم بالواحد الفرد الصّمد الّذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفواً أحد، أقسم بالحروف يكون مائتين وواحداً... بالعكس يكون ألف فيكون ألف ومائتان

وواحد... هذا توجيهه واستخراجه ووقع في مدينة قونيه باقي عمركم بالفضل مستدام إلى يوم القيام إن شاء الله تعالى تيسّر بأن نلمس أنامل شيخ عبد الحيّ إمام جامع السّليميّة الشّام في طرف الصّالحيّة.

Na listovima 14a-22b recepti na turskom jeziku za liječenje raznih bolesti. Tekst je protkan brojnim talismanima i zapisima (vefkovima).

4. L. 23a-31b

الحزب الأعظم والورد الأفخم

AL-ḤIZB AL-A'ẒAM WA AL-WIRD AL-AFḪAM

Naslov na početku: هذا دعاء ورد الأعظم لعلي القاري

Zbirka kur'anskih i hadiskih dova koju je sabrao 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn, umro 1014/1606. godine.

Kaḥḥāla XI, 100-101; Dobrača I, 770, str. 533-534; Fajić XI, 7023/2; Ahlwardt III, 3783; Bratislava, 193, str. 159.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 23a):

أوّل الموجود: بسم الله الرّحمن الرّحيم، فاتحة الكتاب... **ولا الضّالّين، آمين، ربّنا تقبّل منّا، إنّك أنت السّميع العليم، ربّنا آتنا في الدّنيا حسنةً وقنا عذاب النّار، ربّنا أفرغ علينا صبراً وثبّت أقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين...**

Završetak ovdje (l. 31b):

آخر الموجود: ...فاغفر لي ما قدّمت وما أخّرت وما أسررت وما أعلنت وما أنت أعلم به منّي، أنت المقدّم وأنت المؤخّر، لا إله إلاّ أنت ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله. اللّهمّ اغفرلي وارحمني وعافني واهدني وارزقني واجبرني وارفعني...

Na listovima 32a-40b recepti na arapskom i turskom jeziku za liječenje raznih bolesti. Tekst je protkan brojnim talismanima i zapisima (vefkovima).

Na listovima 41a-45a fragment iz nekog fikhskog djela na turskom jeziku u kome se govori o sedždi.

5. L. 46a-46b

تفصيل دوائر النّفس

TAFṢĪL DAWĀ'IR AN-NAFS

Rasprava na turskom jeziku o sedam faza duhovnog razvoja, prema sufijskom učenju, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 46a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اوچنجو دائره نفس ملهمه در مثلا ناقص انسانلر كورنسه صفات ملهمه درعورتلر وكفره وعريان واشق وقزيل باش وملاحده... وبونك امثالي كورسه يعني اقل اللّحيه وسرحوش وحرامي...

Završetak ovdje (l. 46b):

آخر الوجود: ...يدنجي دائره نفس صافيه در صفتلري... تفصيل دائره نفس صافيه صافيه احوالن يدنجي دائره بيان ايدر مثلا انسان روياسنده يغمورسه رحمة اللّهه دلالت ايدر قار كورسه صالغه، رحمته دلالت ايدر ايرمقلر وچشملر ودريالر اخلاص صفيدر وكشف وسلوك دائره سيدر... بو مقدار ايله اكتفا اولندي زيرا بونلرك ضبطي مشكللر انجق همان طالب حقّ اولنلره تنبيه وارشاد. بو قدر وجه تحرير اولندي... سالك اولنلر عامل اولدلر.

Na listovima 47a-61a zapisi i dove za razne prilike, na arapskom i turskom jeziku.

6. L. 61b-62b

فضائل القرآن

FAḌĀ'IL AL-QUR'ĀN

Naslov na početku crvenim slovima: فضائل القرآن عظيم الشّان

Rasprava na turskom jeziku o pohvaljenosti učenja Kur'ana u raznim prilikama, od nama nepoznatog autora. U raspravi je navedeno i uputstvo za pojedine odlomke Kur'ana i vrijeme u kojem se uče za ispunjenje određenih želja.

Početak (l. 61b):

أوّله: خبرده واردْ اولمشدرْ بر كمسنه ديلرسه ملكُ الموْت عليْهِ السّلام الله تعالى نك امْريله جانكي آسانلقيله اله وعذاب قبري دخي كورمْيه وقيامتْ اسيلرين وجهنّم عذابن كورمْيه بو طريق ايله ختم قرآن عظيم ايدوبْ... اوّلا پاك ابدسْتْ الوب پاك لباس كيه ومحكمْ اعتقادْ ايله برْ خلوتْ يرده اوتوروبْ...

Završetak (l. 62b):

آخره: ...وَيَه وَقُرآنِ عَظِيمِي قِرَاءَتْ ايدُوبْ وَالضُّحَى سُورَه سِنْدَنْ إِخْلَاصْ سُورَه سنَه وَارِنْجَه تَكْبِيرْ اَتْمَكَه بَشْلَيَه وَإِخْلَاصدَنْ فَاتِحَه، شَرِيفَه وَارِنْجَه، بُو تَكْبِيرِي أُوقِيَه: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ، اللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الحَمْدُ.

Na listovima 63b-69b razne dove i zapisi na arapskom i turskom jeziku.

7. L. 70a-83b

(كتاب في الفأل لمجهول)

(KITĀB FĪ AL-FA'L LI MAǦHŪL)

Djelo na arapskom jeziku o proricanju sudbine na osnovu brojčane vrijednosti slova pojedinih kur'anskih ajeta, od nama nepoznatog autora. U djelu su navedeni i odlomci iz Kur'ana koje treba učiti prije otvaranja knjige radi dešifrovanja slova u cilju spoznaje da li nešto treba ili ne treba uraditi. Djelo je nepotpuno i na početku i kraju i sadrži sljedeća poglavlja:

هل بروع (!) إلى الحجّ أم لا (l. 71b)،

هل الخبر صحيح أم لا (l. 72a)،

هذا لحفظ الأمانات خير أم لا (l. 72b)،

هذا لطلب المناصب العالية وسائر المرادات (l. 73a)،

في جودة البيع والشّراء، نافع أم لا (l. 73b)،

أخلص المحبوس من الحبس أم لا (l. 74a)،

هل يصير حرب أو صلح (l. 74b)،

الشّهادة في قضاء الأمور جائز أم لا (l. 75a)،

مشتري العبد نافع أم لا (l. 75b)،

سفر البرّ نافع أم لا (l. 76a)،

هذه النّفس حاملة أم لا (l. 76b)،

الجنين ذكر أو أنثى (l. 77a)،

الزّرع نافع أم لا (l. 77b)،

سفر البحر نافع أم لا (l. 78a)،

تعبير المنام خير أم لا (l. 78b)،

مشتري الحيوان نافع أم لا (l. 79a)،

تزوّج هذه المرأة نافع أم لا (l. 79b)،

هذه في معرفة الغالب والمغلوب (l. 80a)،

القرض والدّيون يتحصّل أم لا (l. 80b)،

المسافر يجيئ سريعًا أو بطيئًا (l. 81a)،

عاقبة هذا الأمر خير أم لا (l. 81b)،

عقد النّكاح نافع أم لا (l. 82a)،

هذا الفعل جيّد أم ردئ (l. 82b)،

في بيان قضاء الحاجات أم لا (l. 83b).

Početak ovdje (l. 70a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: لا ترك القطاطيب المقالي (!) ولا تسمع مقالات النّساء، ولا تجلس مع أصحاب القرامي (!) إذا قالت : حذام فصدّقوها فإنّ القول ما قالت حذامي، وكذا إذا أصات (!) الكلب وهرّ قلهذا لا يجوز الطّيرة في الشّرع وجاز فيه الفأل لأنّ النّبيّ عليه السّلام يحبّ الفأل ويكره الطّيرة، وعن أنس رضى الله عنه أنّه قال عليه السّلام: لا عدوى ولا طيرة ويعجبني الفأل قال: كلمة طيّبة...

Završetak ovdje (l. 83b):

آخر الموجود: ...الغالب هل هو حيّ أم ميّت:

ا ه ا و ل ١م ٢و ٣ل ٤ع ٥ن...

و د ه ل ن ن سنة ظ شا...

Na listovima 84a-85b razne dove, zapisi i vefkovi na arapskom i turskom jeziku.

8. L. 86a-112b

الأوراد البهائيّة

AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Naslov na početku: پير بهاء الدّين نقشبندي اورادي شريف

Isto kao br. 7565/3.

Na listovima 113a-117b razne dove i zapisi na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7701. R-4324

Zbirka (مجموع), 4

L. 75; 17,5 x 12 (12 x 7,5); 9-13 redaka. *Nasẖ* i *ta'līq*, pisani nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom, dohvaćen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-40a

شرح الأوراد البهائيّة
ŠARḤ AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Naslov na početku crvenim slovima: هذا شرح حضرت پير محمّد بهاء الدّين

Isto kao pod br. 7700/1.

2. L. 41b-57a

الأوراد البهائيّة
AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Isto kao pod br. 7565/3.

Na listovima 57b-58a jedna kraća dova za razne prilike, na arapskom jeziku, koja ovdje počinje riječima:

أقسم عليكم أيّتها الأرواح الرّوحانيّون والملائكة النّورانيّون بسم اللّه النّور... أجيبوني طائعين وبما أمرتكم سامعين مسرعين بالعزّة الصّمديّة والقدرة الأبديّة...

---

3. L. 59b-60a

نيّت اوراد بهائي
NIYYAT-I AWRĀD-I BAHĀ'Ī

Naslov na početku crvenim slovima: هذا نيّت اوراد بهائي رحمة الله عليه

Nijet na turskom jeziku koji se izgovara za dušu šejha Muḥammada Bahā'uddīna, prije učenja dova koje je on sastavio pod nazivom الأوراد البهائيّة (7565/3).

Početak (l. 59b):

أوّله: بسم الله الرّحمن الرّحيم، نيّت ايلدوم شيخ پير محمّد بهائي حضرتلرينك روحيچون اوچ اخلاص ايله بر فاتحه اوقيه...

Završetak (l. 60a):

آخره: ...واوراد شريفلرن حرمتيچون وبركاتيچون، يا ربّ سن قبول ايله آمين، يا ربّ العالمين، بحرمة سيّد المرسلين.

Na listovima 61b-63b dova na arapskom jeziku za razne prilike, koja ovdje počinje riječima:

الحمد لله المتوحّد بالوحدانيّة، الأوّل الله، والآخر الله، والظّاهر الله، والباطن الله، ومحمود الحامدين الله...أقسمت عليكم غَنْقَنْ طهْطائِلْ وأقسمت عليكم بل بُغْضَلائِلْ على هذا الأمر بحقّ سورة طه وبحقّ سورة الرّحمن... أن تجيبوا بالسّمع والطّاعة...

Listovi 63b-69a slobodni.

4. L. 69b-73b

الأوراد البهائيّة النّقشبنديّة مع شرحها باللّغة التّركيّة
AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA AN-NAQŠIBANDIYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA

Naslov na početku krupnim slovima: هذا لغت اوراد شيخ پير محمّد بهائي رحمه الله

Komentar na *Zbirku izabranih kur'anskih i hadiskih dova*, poznatu pod nazivom الأوراد البهائيّة (br. 7565/3). Zbirku je na arapskom jeziku sastavio poznati šejh nakšibendijskog reda, Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, a ovaj komentar na zbirku, na turskom jeziku, napisao je njegov učenik Ḥamza b. Šimšād.

Köprülü III, 102/4; Ḥ. Ḫ. I, 200.

Početak (l. 69b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، بو اضعف العباد حمزة بن شمشاد عفى عنه الملك الجواد قچانكم حضرت شيخ پير محمّد بهائنيك اورادين اوقمغه مداومت ايلدوم چوق فائده لر كوردوم وبو اورادين خواصلرين بيان ايديم...

Završetak ovdje (l. 73b):

آخر الموجود: ...بو اورادي اوقيوب اول عورتك اوزرينه اوفوره في الحال قان كسيله اسم بودور: ك ے ل نبا ء م س ت ق رشخديداً شخديداً اكر تجربه ايتمك ديلرسن اول يازيلو كتوركل بو اورادي وقيغد كندن حجامت ايتدر اصلا قان چقميه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, rukopisu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

R-9760

7702.

Zbirka (مجموع), 6

L. 94; 22 x 12 (20 x 11); 17-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, evropskog porijekla. Imena i tekst osnovnog djela nadvučeni crvenom linijom. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski, sa kožnim hrbatom.

1. L. 1b-20a

شرح خواصّ اوراد پير محمّد بهاء الدّين

ŠARḤ-I ḪAWĀṢṢ-I AWRĀD-I PĪR MUḤAMMAD BAHĀ'UDDĪN

Naslov na početku: هذا شرح اورادي شيخ پير محمّد بهاء الدّين رحمة الله عليه

Komentar na *Zbirku izabranih kur'anskih i hadiskih dova*, poznatu pod nazivom الأوراد البهائيّة (br. 7565/3). Zbirku je na arapskom jeziku sastavio poznati šejh nakšibendijskog reda, Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband, rođen 728/1328., umro 791/1389. godine, a ovaj komentar na njegovu zbirku,

na turskom jeziku, napisao je Šayḫ Ḥasan b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Kut I, 124, str. 101.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله العليّ الأعلى، والصّلوة والسّلام على خير الورى محمّد ع م المصطفى وإليه المجتبى، أمّا بعد، شيخ حسن بن علي ايدر هم كمكه بو اورادي اوقسه يدي يوز بيك ملك كلوب وبيك جنّ وبيك پري حاضر اوله لر روايتدر كه بر كمسه بو اورادي اون ايكي كرّه اوقسه حضر پيغمبري دوشنده يا اشكاره كوره...

Završetak (l. 20a):

آخره: ...بر كمسه نك بولنده طاش اولسه بو اورادي يازوب صونله ايچوره لر قرق كون دكبز باذن الله تعالى شفا بوله.

2. L. 20a-23a

الأوراد البهائيّة النّقشبنديّة مع شرحها باللّغة التّركيّة

AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA AN-NAQŠIBANDIYYA MA'A ŠARḤIHĀ BI AL-LUĠA AT-TURKIYYA

Isto kao br. 7701/4.

3. L. 24a-54a

حسبحال السّالك في اقوال المسالك

ḤASBIḤĀL AS-SĀLIK FĪ AQWĀL AL-MASĀLIK

Naslov na početku: طريقت نقشبنديّه نك اصولني حاوي حسبحال السّالك في اقوام المسالك

Rasprava o učenju i pravilima ponašanja sljedbenika nakšibendijskog reda. Napisao na turskom jeziku neki Ḥamdī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na sljedeća poglavlja:

مقدّمه في بيان مسائل احدى عشره (l. 24a)،

بيان الارادت (l. 25a)،

بيان كيفيّة التّوجّه (l. 25b)،

بيان توجّه الصّافي الخالص عن القيود (l. 26a)،

بيان آداب المريد في التّوجّه (l. 26b)،

بيان مقام لطائف (l. 27b)،

بيان نقل الذكر في اللّطائف (l. 28a)،

بيان قلب انساني (l. 28b)،

بيان روح انساني(l. 29a)،

بيان فضيلة الذكر والذكر الخفىّ (l. 29b)،

بيان اختيار الذكر للسّالك (l. 30a)،

بيان الفرق بين الذكر والتّذكّر (l. 30b)،

بيان تلقين النّفى والاثبات (l. 30b)،

بيان معنى نسبت (l. 31a)

بيان فضيلة النّسبة الصّدّيقيّة (l. 31b)،

بيان الشّهود والوصول (l. 31b)،

بيان كيفيّة محافظة النّسبة وكمال اهلها (l. 32b)،

بيان فائدة الصّحبة مع اهل الصّدق (l. 33a)،

بيان الرّابطة واربابها (l. 33b)،

بيان الافاضة والاستفاضة (l. 35a)،

بيان اللّطائف ومتعلّقاتها (l. 35b)،

بيان تربيّة اللّطائف (l. 35b)،

بيان تربيّة القالب الانسان (l. 36a)،

بيان تربيّة النّفس (l. 36b)،

بيان تربيّة القلب (l. 37a)،

بيان تربيّة الرّوح (l. 38a)،

بيان تربيّة خفى يعني روحك سرّي (l. 38b)،

بيان السّير والسّلوك (l. 39a)

بيان اساس سلوك اولان كلمات ثمانيه (l. 40b)،

بيان آداب الشّغل (l. 41a)،

بيان محافظت ياد داشت (l. 41a)،

بيان انوار اللّطائف (l. 41b)،

بيان مراقبه، احديّت في دائرة الامكان (l. 41b)

بيان الراتب اجمالاً (l. 42a)،

مراقبة المعيّة في دائرة الولاية الصّغرى (l. 42a)،

مراقبه، لطيفه، قلب من تجلّي الافعال من الحضرة الأدميّة (l. 42b)،

مراقبه، لطيفه، روح من تجلّي الصّفات الثّبوتيّة من الحضرة النّوحيّة والابراهميّة (l. 43a)

مراقبه، لطيفه، سرّ من الشّؤنات الذّاتيّة من حضرة الموسويّة (l. 43a)،

مراقبه، لطيفه، خفى من تجلّي الصّفات السّلبيّة من الحضرة العيسويّة (l. 44a)،

مراقبه، لطيفه، اخفى من الشّان الجامع لجميع الشّؤن من الحضرة المحمديّة (l. 44a)،

بيان الشّؤن إلهيّة (l. 44b)،

بيان مراتب التّجلّي (l. 44b)،

بيات مراتب التّوحيد (l. 45a)،

بيان التّجلّي البرقي (l. 45b)،

بيان دائره، ولايت كبرى ومراقبه، اقر بيّت (l. 46a)،

بيان مراقبه، محبّت (l. 46b)،

بيان مراقبه، مسمّى الاسم الظّاهر (l. 46b)،

بيان ولايت عليا وسير العناصر الثّلاثة سوى التّراب (l. 47b)،

بيان مراقبه، مسمّى الاسم الباطن (l. 47b)،

بيان كمالات ثلاثة يعني كمالات النّبوّة والرّسالة واولي العزم (l. 48a)،

بيان كمالات الرّسالت (l. 48b)،

بيان كمالات اولي العزم (l. 48b)،

بيان حقائق الهيّه، معبوديّه وحقائق انسانيّه (l. 48b)،

بيان حقائق انبيائيّه (l. 49b)،

بيان منشا، الحقيقة المحمّديّة وحقائق الاشيا، اجمالاً (l. 50b)،

بيان احوال المتوجّهين الى الله وتعالى من الرّجال والعبّاد والاقطاب اجمالاً (l. 50b)

بيان سلسله، خواجكان صدّيقيّه، نقشبنديّه قدّس الله تعالى اسرارهم العليّه (l. 51b)

بيان معنى الخلوتيّه والجلوتيّه (l. 53a).

Početak (l. 24a):

أوّله: الحَمْدُ لله الّذي أحَبَّ ظُهُورَ ذاته في مرآةِ أسْمَائه وَصِفَاته، وَأبْرَزَ مَا أبْرَزَ مِنْ مَكْنُونِ مَعْلُومَته، ثُمَّ اصْطَفَى مِنْهُمْ لِنَفْسه صَفْوَةَ عِبَاده بِسَابِقِ عِنَايَته... وبعد، طريقت صدّيقيّه، نقشبنديّه ده مشايخ كرامك سير وسلوك بابنده وضع وبيان بيوردقلري قواعد واصولك نفعي اشمل وفهمي

اسهل اولمق رجاسيله سادات فخامك كتب موثوق بها لرندن سالك صادق حسبحال اولان اصول طريقتي خدمت اخوانه... بو رساله ترتيب اولنوب نامي **حسبحال السّالك في اقوال المسالك** تسميه اولندي حقّ جلّ وعلا حضرتلري كمال جودندن اشبو حمدي بنده سني... مقدّمه في بيان مسائل احدى عشره...

Završetak (l. 54a):

آخره: ...ولكن انلردن چوق كمسه لر جيم ايله جلوته ومقام دعوته يتشوب جلوت رتبه سي جائز اولمشلردر، قدّس اللّه تعالى اسرارهم، ونفعنا ببركات انفاسهم، والحقنا بهم، وحشرنا في موكبهم في الدّنيا والآخرة، آمين، وصلّى اللّه تعالى على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد للّه ربّ العالمين.

4. L. 54a-55a

شمائل النّبيّ الأكرم صلّى اللّه تعالى عليه وسلّم
ŠAMĀ'IL AN-NABĪ AL-AKRAM ṢALLĀLLĀH 'ALAYHI WA SALLAMA

Opis ličnosti Božijeg poslanika Muhammeda a. s., sa interlinearnim prijevodom na turskom jeziku. Ovo je, najvjerovatnije, skraćena verzija djela الشّمائل النّبويّة, koje je napisao Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī, Abū 'Īsā, umro 279/892. godine.

Dobrača I, 151/4, str. 123; Ahlwardt IX, 9634; Kenderova, 67; Ḥ. Ḫ. II, 1059; Fajić V, 3650 i XI, 6711; Brockelmann G I, 162.

Početak (l. 54a):

أوله: كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَخمًا مُفَخَّمًا
رسول اللّه صلّى اللّه عليه وسلّم حضرتلري: جمال وملاحتي جامع اولوب هيبتلو ومعظم ايدي
أَحْسَنَ النَّاسِ وَجْهًا أَبْيَضَ مَلِيحًا مشرَبًا بَيَاضُه بِحُمْرَةٍ
ناسك كوزل يوزلوسي ايدي بياض وغايت مليح ايدي بياضلغي قرمزيلغه قارشمش ايدي

Završetak (l. 55a):

آخره: ...جُلّ نَظَرِهِ الْمُلاحَظَةُ صَلّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِه وَأصْحَابِه
اكثري اوقاتده نظري كوز اوجيله اولوب واكثر احوالي عجائب وآيات حقّ سبحانه وتعاليك كراماتي اول حضرتك اوزرينه واهل بيتنك واصحاب واحبابك

جبروته تفكّر ملاحظه ايدي
وَسَلَّمَ اجْمَعِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
جمله سي اوزرينه اولسون.

تمّت تمام.

Listovi 56-80 slobodni.

5. L. 81a-86a

أوراد يحيى أفندي
AWRĀD YAḤYĀ EFENDĪ

Naslov na početku: هذا أوراد سيّدي يحيى قدّس اللّه سرّهُ العزيز

Zbirka kur'anskih i hadiskih dova namijenjena dervišima. Sakupio Sayyid Yaḥyā-ef. aš-Širwānī, čija nam je biografija nepoznata.

Karatay t II, 2899; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 208, str. 148-149.

Početak (l. 81a):

أوله: اللّهمّ يا ستّار يا غفّار يا عزيز يا جليل يا جبّار، يا مقلّب القلوب والأبصار، ويا مدبّر اللّيل والنّهار، ويا عالم الضّمائر والأسرار، خلّصنا من عذاب القبر والنّار...

Završetak (l. 86a):

آخره: ...اللّهمّ استجب دعائنا واشف مرضانا وارحم موتانا، لا إله إلاّ اللّه لا إله إلاّ اللّه، لا إله إلاّ اللّه محمّد رسول اللّه... ونسأله التّوبة والمغفرة والهداية، إنّه هو التّوّاب الرّحيم، واعف عنّا يا كريم، واغفر لنا ذنوبنا يا رحمن يا رحيم يا ملك يا قدّوس يا اللّه.

Listovi 87-89 slobodni.

6. L. 90a-93a

ورد الصّبح
WIRD AṢ-ṢUBḤ

Naslov na početku: طريق خلوتي - پيرمز الشّيخ علي المكّي

Zbirka jutarnjih kur'anskih i hadiskih dova, namijenjenih dervišima halvetijskog reda. Prema naslovu na početku, sakupio Pīr aš-Šayḫ 'Alī al-Makkī, a prema Katalogu *aẓ-Ẓāhiriyya* (*aẓ-Ẓāhiriyya III, 2164, str. 123*), Aḥmad al-Qayṣarī al-Ḫalwatī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 90a):

أوله: لا إله إلاّ الله وحده لا شريك له وله الحمد، يحيي ويميت وهو على كلّ شيئ قدير (١٠ مرّات)، لا إله إلاّ الله وحده، صدق وعده ونصر عبده وأعزّ جنده وهزم الأحزاب وحده...

Završetak ovdje (l. 93a):

آخره: ...رحمة الله وبركاته عليكم اهل البيت ويطهّركم تطهيراً، **إنّ الله وملائكته يصلّون على النّبيّ، يا أيّها الذين آمنوا صلّوا عليه وسلّموا تسليمًا**، والحمد لله ربّ العالمين. تمّت الحزب الشّريف المبارك.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je zbirka prepisana prije 1292/1875. godine, budući da na zadnjem zaštitnom listu na strani *b* stoji bilješka da je te godine zbirka uvakufljena.

Iz kolekcije dr. Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva.

7703. R-721

فضائل الجهاد - ترجمة مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق

FAḌĀ'IL AL-ĞIHĀD - TARĞAMA MAŠĀRI' AL-AŠWĀQ ILĀ MAṢĀRI' AL-'UŠŠĀQ

Naslov na početku i na donjem presjeku listova: هذا كتاب فضائل الجهاد

Prijevod na turski jezik djela مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق (br. 7599). Osnovno djelo na arapskom jeziku napisao je Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī ad-Dimyāṭī, Ibn an-Nuḥās, umro 814/1411. godine, a ovaj prijevod na turski jezik sačinio je Bāqī, Maḥmūd 'Abdulbāqī-efendī, umro 1008/1600. godine.

O. M. II, str. 99; Wiesbaden XIII1, 384, str. 297; Bratislava, 418, str. 301; Karatay t, I, 366.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد وثنا، بي پايان، اول هادي سبيل سداد، جلّ جناب كبرياي عزّ الأضداد والأنداد، حضرتنه اولسون كه وعده، كريمه **وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا**... شيخ الأنام، مقتدي الإسلام، الحبر الفاضل، والعالم الكامل، شمس الملّة والدّين القويم، مولانا أحمد بن إبراهيم، تغمّده الله بغفرانه العميم، جمع وتأليف ايدوب **مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق** ايله مسمّى قلدوغي كتاب شريف ممدوح السنه، انام ومقبول طبايع خاصّ وعام واقع اولمشدر... بو فقير وحقير عبد الباقي جزاه الله يوم التّلاقي، نيّت وعزمت قلديكه...

Završetak (l. 313b):

آخره: ...وصلّ بجلالك على أشرف خلقك محمّد سيّد الأنبيا، والمرسلين وعلى آله وصحبه الطّيّبين الطّاهرين أجمعين، برحمتك يا أرحم الرّاحمين... اللّهمّ اغفر لنا ولوالدينا ولأستاذنا ولمشايخنا ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحيا، منهم والأموات برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

L. 313; 22 x 15,5 (16 x 10,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na početku rukopisa se nalazi jedna, a na kraju tri lage slobodnih listova. Tekst uokviren crvenom linijom. Tekst osnovnog djela i kur'anski ajeti nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan i dobro očuvan. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 313b) u kome je data bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Munlā Aḥmad b. al-Ḥāğğ Abū Bakr-āğā, nastanjen u tvrđavi Spuž, u četvrtak, u mjesecu džumadel-ula 1181/1767. godine:

وسوّده الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه الغفور منلا أحمد بن الحاجّ أبو بكر آغا المتمكّن في قلعه، اسپوزي... وقد وقع الفراغ في يوم الخميس من شهر جمادى الأولى سنة إحدى وثمانين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Na istom listu bilješka da je vlasnik rukopisa zapovjednik tvrđave Žabljak, Ḥusayn-āğā b. 'Alī-āğā Dizdār, poznat kao 'Umar Kethodā-zāde:

صاحب ومالك حالا ژابياق قلعه سنك عزبان اغاسي حسين اغا بن علي اغا ديزدار المعروف (ب) عمر كتخدا زاده لر غفر الله لهما...

Na drugom zaštitnom listu na strani *a* bilješka da je ovaj primjerak otkupio Muhammad Bāqī Ğino-zāde iz zaostavštine Šeyḫ-zāde efendī-je (Šehovića), a potom uvakufio:

قد تملّكه الفقير عن مخلّفات شيخ زاده افندي محمّد باقي جينو زاده ...وقف كما وقفت سائر النسخ لرضات الله

Ispod bilješke otisnut lični pečat vlasnika sa natpisom:

حسبي الله وحده وكفى، عبده محمّد باقي

Na istom listu i na listovima 1a, 2a, 23a, 80a, 120a i 313b otisnut pečat vakifa sa natpisom: وقف عبد الباقي افندي جينو زاده

7704. R-8721

Zbirka (مجموع), 3

L. 100; 26 x 11 (12 x 7); 13 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i ispreturani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Bez poveza.

1. L. 1b-39b

رساله، آخرتنامه

RISĀLA-I ĀḪIRAT-NĀMA

Rasprava o zagrobnom životu, protkana islamskim misticizmom. Napisao na turskom jeziku 'Abdulmağīd b. Firište, 'Izzuddīn, at-Tirawī, umro 833/1430. godine koji na listu 2a za sebe kaže da je sljedbenik izvjesnog Faḍlullāha, šejha sekte hurufija.

Kut, 140, str. 114-115; Gölpinarlı II, 2467, str. 387 i III, 2916, str. 90-91; Wiesbaden XIII2, 260. str. 178.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، وصلّى الله على مظهر ذات أحديّة محمّد وآله أجمعين. أمّا بعد، فقير عبد المجيد بن فرشته عزّ الدّين، أصلح الله شأنه... ديدي امدي بونك أمثالي آيت وحديث چوقدور امدي بو رساله صاحبي فرشته اوغليدر وبنده، فضل الله در دنيا بياننده وآخرت بياننده... وبو رساله نك اسمني **آخرت نامه**...

Završetak (l. 39b):

آخره: ...وير نوع دخي اولدركه حضرادن يدي وصلوة يوم الجمعة اون بش وصلوة سفر اون بربش اوج (!) قسم اوزرينه اولديغي سرّي بودر، والله تعالى أعلم وأحكم، تمّت الكتاب آخرت نامه.

Na kraju djela bilješka crvenim slovima (l. 39b) da je njegov prijepis završio Beliğrādī Muṣṭafā Muḥibbī kadija u Bögürdelenu (Šapcu) 1261/1845. godine:

تمّت (!) الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في (عن) يد أضعف الورى بلغرادي مصطفى محبّي الكاتب بمحروسة بكوردلن، سنة ١٢٦١(!).

2. L. 41b-90b

سعادت نامه، إلهي

SA'ĀDET-NĀMA-I ILĀHĪ

Izbor i prijevod na turski djēlā o mističnoj ljubavi, poznatih pod nazivima: محبّت نامه - عرش نامه - جاودان نامه. Osnovna djela na perzijskom jeziku napisao je as-Sayyid Muḥammad al-Ḥusaynī, Kisūdār (كيسودار) ili Kiṭūdār (كيتودار), umro 825/1421). Izbor iz njih napravio je i na turski jezik preveo 'Abdulmağīd b. Firište, 'Izzuddīn, at-Tirawī, sljedbenik izvjesnog Faḍlullāha, šejha sekte hurufija, umro 833/1430. godine. Prijevod je, kako na trećem listu na strani a stoji, završen u mjesecu saferu 826/1423. godine.

Kut, 140, str. 114-115; Wiesbaden XIII2, 260-262, str. 178-179; Gölpinarlı III, 2916, str. 90-91; Ḥ. Ḫ. II, 1141; Karatay t I, 134, str. 44; Flügel III, 1968/1 i 1969, str. 460-462.

Početak (l. 41b):

أوله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه، حضرت أحديّه حمد اتكدن صكره رسول الله حضرتنه سلام، صكره معلوم ومفهوم اولديكم، بو علم تأويل كه علم الهيدر وهم علم لدندركه **وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا**...بو علم لدنيّه، فضليّه جاودان نامه دن وعرش نامه دن ومحبّت نامه دن استخراج ايلدي حاك أقدام الفقر بنده، فضل الهي فقيه عبد المجيد بن فرشته عزّ الدّين التّيروي بلذا حضرت رسالت هجرتيك سكز يوز يكرمي آلتي يلنده صفر اينده تمام اولدي **وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى**...بسم الله الرّحمن الرّحيم: **وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا** حضرت أحديّة كه آدم تعليم أسماء كلّ كه ايتمشدر...

Završetak (l. 90b):

آخره: ...ودخي **وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ** ديدى على النّار (ديمدي) وعلى الرّيح ديمدي عرشك خود بياني كچدى كه مراد عرشدن ندر، فافهم.

Djelo se završava kolofonom (l. 90b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Beliğrādī Muḥammad Nā'ilī:

تمّت (!) كتاب سعادت نامه بعون الله عن يد (ال) فقير الحقير بلغرادي محمّد نائلي، غفر الله له ولوالديه.

3. L. 91b-100b

عشق نامه

'IŠQ-NĀMA

Prerada i prijevod na turski jezik perzijskog spjeva عشق نامه o mističnoj ljubavi. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je as-Sayyid Muḥammad al-Ḥusaynī, Kīsūdār (كيسودار) ili Kīṭūdār (كيشودار), umro 825/1421), a ovu preradu i prijevod na turski jezik sačinio je 'Abdulmağīd b. Firište, 'Izzuddīn, at-Tirawī, sljedbenik izvjesnog Faḍlullāha, šejha sekte hurufija, umro 833/1430. godine.

Wiesbaden XIII2, 260, str. 178; Gölpinarlı III, 2916, str. 90-91; Ḥ. Ḫ. II, 1141; Karatay t I, 134, str. 44; Flügel III, 1968/1 i 1969, str. 460-462.

Početak (l. 91b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على مظهر ذات الأحديّة محمّد وآله أجمعين، حضرت أحديّته حمد وثنا ايدوغمز دن صكره طريق استقامتده كه صراط مستقيمدر وعلم الهيدر طالب ارباب صفا واخوان وقايه لازم اولدركه هر احواله وهر طواري بيلمك كه شريعتده وحقيقتده فرض وسنّت إلهي وواجباتي...حضرت رسالت عليه السّلام بيورمشدركه لاتعطوا الحكمة إلى غَيْرِ أَهْلِهَا فَتَظْلِمُوهَا وَلاَ تَمْنَعُوا عَنْ أَهْلِهَا فتظلموها... علم باطندركه علم تأويلدر كه **وَلاَ يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ** كه راسخان علم اولانلردن مراد صاحب بياندر ومهدي زماندركه كلدي وحقايق وأسرار بيان ايلدي كه لاَ مَهْدِيٌّ إِلاَّ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ وَالْمَهْدِي مِنْ عِتْرَتِي مِنْ أَوْلاَدِ فَاطِمَةَ...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 100b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...ايمدي اى طالب فكر ايله آنلر ايله برابر اولمقا... آنلرك اعتقاد باطللري... كلّ خطادر دائما شرعه مخالفه ايش اشلمك تارك صلوة كبيدر تارك صلوة مردوددر...

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo br. 2 u ovoj zbirci.

7705. R-5735

Zbirka (مجموع), 2

L. 109; 20,3 x 14,6 (14 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Kur'anski ajeti i značajnije riječi nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene impregniranim platnom crne boje.

1. L. 1a-99b

عشق نامه

'IŠQ-NĀMA

Isto kao br. 7704/3.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: الباب الثّالث في المعراج وما يتعلّق به بسم الله الرّحمن الرّحيم عن قتاده عن أنس بن مالك رضى الله عنهما أنّ نبيّ الله ص م حدّثهم عن ليلة أسرى به: بينما أنا نايم في الخطيم وربّما قال في الحجر مضطجعاً أتاني آت فشقّ ما بين هذه إلى هذه يعني ثغرة نحره إلى شعره واستخرج قلبي، ثمّ اتيت بطست من ذهب مملوء إيمانًا فغسل قلبي... وفي رواية ثمّ غسل البطن بماء زمزم ثمّ ملأ إيمانًا وحكمةً ثمّ اتيت بدابّة دون البغل وفوق الحمار أبيض يقال له البراق... اى طالب اسرار إلهي وكلمه، نا متناهي بلك محمّد رسول الله قايمًا بالقسط سرّني بلميجه ودخي زمّة وسطًا سرّنب بلميجه جبرائيل كلمدي براق كتورمدي بر كجه حطيم ايچنده حجر إسماعيل اوزرنده مضطجع...

Završetak (l. 99b):

آخره: ...**وأنزل الله عليك الكتاب والحكمة وعلّمك ما لم تكن تعلم وكان فضل الله عليك عظيمًا ولئن شئنا لنذهبنّ بالّذي أوحينا إليك ثمّ لا تجد لك علينا وكيلاً إلاّ رحمةً من ربّك إنّ فضله كان عليك كبيراً. وتمّت كلمة ربّك صدقًا وعدلاً لا مبدّل لكلماته، الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدي لو لا أن هدانا الله.**

Na kraju djela (l. 99b) bilješka da je njegov prijepis završen u drugoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 958/1551. godine:

تمّت (!) الكتاب الإلهي المسمّى بعشق نامه، إلهي لاهوتي عزّ فضله وجلّت كلمته ولا إله غيره والنّسخ في أواسط شهر ربيع الآخر سنة ٩٥٨

2. L. 100a-108a

رسالة في التّصوّف لمجهول
RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĞHŪL

Kratka risala iz oblasti islamskog misticizma na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 100a):

أوله: شكر وسپاس حضرت خالقي را كه از فواتح كلام تفرقه، صوري ومعنوي مارا در سلك نظام كشيد وحمد بي قياس علمي را كه آغاز وانجام مارا در آينه، صورت ومعنى، الف لام بما نمود عزّه شانه وعمّ احسانه ودر ودبر نبيّ اميّ الكتاب صلّى الله عليه وآله واولاد واصحاب... كما قال تعالى: إنّ القلوب بين الإصبعين من أصابع الرّحمن يقلّبها كيف يشا،...

Završetak (l. 108a):

آخره: ...وعاقبت الأمر دايره، خلقت را بدو نقطه، وجود ايشان كه عاشق ومعشوق ومحبّت ومحبوب وناظر ومنظور اند تمام كرد والحمد لله الّذي أذهب عنّا الحزن إنّ ربّنا لغفور شكور والسّلام على من اتّبع الهدى.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci u mjesecu rebiul-ahiru, 958/1551. godine.

7706. R-8244

Zbirka (مجموع), 2

L. 31; 16 x 11 (12 x 6); 13 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan oštrim perom, nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-23a

مقامات اوليا
MAQĀMĀT-I AWLIYĀ

Naslov na početku crvenim slovima: كتاب مقامات اوليا

Djelo o položaju svetaca (أوليـا،). Napisao na turskom jeziku Šayẖ Āq Šamsuddīn, Mehmed b. Ḥamza, umro 863/1458. godine. Djelo je podijeljeno na dvadeset poglavlja (باب).

O. M. I, 12-14; A. M. II, 202; Karatay t I, 1179/I, str. 379 i II, 2849/IV, str. 308/309; Pertsch VTH, 35/4, str. 68-69; Wiesbaden, XIII3, 74, str. 58

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد، وآله وصحبه أجمعين، شكر اول اللّهه كيم جميع عالمك خالقدر ومجموع برادلمش انك مخلوقدر... هر قولك كمال همان محمد بن حمزه... بو كتابه **مقامات اوليا** ديو آد ويردم يكرمي بابدر **اولكي باب** عالمده مرشد كمدر ومريد كمدر وارشاد كمك حقّدر...

Završetak ovdje (l. 23a):

آخر الموجود: ..واكلر كيم حقدن غيري كيمسنك وجودي يوقدر همان حق وجوديدر اول وقت عالم اولور والسّلام.

2. L. 23b-31a

مناقب آق شمس الدّين
MANĀQIB-I ĀQ ŠAMSUDDĪN

Naslov na početku crvenim slovima: مناقب آق شمس الدّين قدّس سرّه

Biografija Mehmed b. Ḥamze, Šayẖ Āq Šamsuddīna (umro 863/1458. godine). Napisao na turskom jeziku Šayẖ Amīr Ḥusayn-efendī Anīsī, čija nam je biografija nepoznata.

Karatay t I, 1163; O. M. III, 191.

Početak (l. 23b):

أوله: الحمد لله الّذي نوّر قلوب العارفين بنور أحديّته، وعطّر أرواح المشتاقين بنسيم محبّته، وبيّن للمرسلين والأنبيا، والأوليا، مناهج عبوديّته... أمّا بعد، ذكر مناقب اوليا، الله سبب نزول رحمة إله اولدغيچون كما قال النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم عند ذكر الصّلحا،: تنزّل الرّحمة من السّما، وحكايات اوليا... اعني شيخ محمد آق شمس الدّين قدّس الله سرّه العزيز حضرتلرينيك بعض مناقب واحواللري تحرير وبعض كلمات مقاللري تسطير اولندي على طريق الإختصار...

Završetak ovdje (l. 31b):

آخر الموجود: ...فتح قسطنطينيّه سنه خمسين وثمانمائه تاريخنده مرحوم سلطان محمد خان يكرمي بر ياشنده پادشاه اولدي بر يلدن صكره ادرنه ده علما وامرا واعيان ولايتله قسطنطينيه فتحنك مشاوره ايلدي بر كمسه مباشرت ايلمكه راضي اولدي اصحاب رسول الله صلّى الله عليه وسلّم.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7707. R-8455

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Prijevod i kratak komentar na turskom jeziku djela مغارب الزّمان لغروب الأشياء في العين والعيان (Ḥ. Ḫ. II, 1746). Osnovno djelo - po nagovoru i pod nadzorom svoga učitelja, šejha al-Ḥāğī Bayrāma, osnivača bajramijskog reda - napisao je na arapskom jeziku Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yāzicī-oğlū (Yāzicī-zāde), Ibn al-Kātib, umro u Galipolju 855/1451. godine. Prvih pet poglavlja (*maġārib*) ovog djela:

الأوّل في ترتيب الموجودات و النّظام،
الثّاني في خطاب الله تعالى مع الأنبياء العظام،
الثّالث في كلمات الله تعالى مع الملائكة،
الرّابع في خطاب الله تعالى يوم القيامه،
الخامس في كلمات الله تعالى في أعلى المقام

na turski jezik je preveo i pod naslovom أنوار العاشقين prokomentarisao autorov brat, Aḥmad Bīğān, Yāzicī-oğlū, umro 859/1454. godine, dok je drugi dio preradio i u stihovima na turskom jeziku prepjevao sam autor pod nazivom الرّسالة المحمّديّة koji je poznat i pod skraćenim nazivom samo kao محمّديّة.

Ḥ. Ḫ. II, 1746; Fajić III, 2321; Karatay t, 136, str. 45; O. M. I, 17b; Flügel III, 1684, str. 124; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 176, str. 128-129; Gölpinarlı II, 4817, str. 242.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمدُ لله اولْ پادشاهه كمْ كندُونُكْ ذاتني وصفاتني وأفعالني توحيد ايلدي افضلِ دلالاتله، وكندُوي تفريد ايلدي جُود وجلالْ وكمالْ وأكملْ كمالاتله... أمّا بعدهُ، حقْ تعالى اوّلكه رُوحِ أعظمي وسِرّ احاديثِ محمّد مصطفا...

Završetak (l. 257a):

آخره: ...مُناجات معَ قاضي الحاجات: إلهي إلهي نجه فرحْ اولايِن سكا عاصي اولْمشكَنْ ونجه فرحْ اولمايينْ سني رحيم بِلمشكَنْ ونجه سندنْ نسنه استيايِنكه خطا ارجي...وآخرتمْ بو

كتابله مشرّفْ اوله ودخي بني محجوبْ ايلمه حضراتِ قدسكدن وبكا كشفْ ايله عالمِ غيبكدنْ. يا إله العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين.

L. 257; 30 x 19,5 (22 x 12); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, izlizani, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi naknadno lijepljeni i nevješto popravljani. Tekst uokviren dvjema crvenim linijama. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, po rubovima korica izlizan, oštećen vlagom i crvotočinom i odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 157a) bilješka da je djelo prepisao Ḥasan ʻAbdullāh, učenik Bālī Ḫalīfe Uskūbīja 22. redžeba 932/1526. godine:

كتبه الحقير حسن عبد الله من تلاميذ بالي خليفه، اوسكوبي في تاريخ ٢٢ رجب المرجّب سنة ٩٣٢

Na listovima 1a, 2a, 10a, 90a,100a, 120a,140a, 185a,194a i 257a pečat sa natpisom *Biblioteka merhum hadži ʻAlī-bega Lāqī*:

مكتبة مرحوم الحاجّ علي بك لاقي

7708. R-497

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Naslov na donjem presjeku listova: أنوار العاشقين

Isto kao br. 7707.

Završetak ovdje (l. 298a):

آخره: ...ودخي بني محجوبْ ايلمه حضراتِ قدسكدن بكا كشفْ ايله عالمِ غيبكدنْ، ياإلهَ العالمين و يا خيرَ النّاصرين برحمتك يا ارحمَ الراحمين.

L. 298; 25 x 18 (18 x 13); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan sa ispisanom besmelom zlatnim slovima. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Prvi list otkinut i naknadno nalijepljen na drugi zaštitni list. Pojedini listovi naknadno lijepljeni i nevješto popravljani. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 298a) bilješka da je prijepis djela završio Aḥmad b. Ḥasan, 23. muharrema 949/1542. godine:

تمّت (!) الكتاب بعون الله الملك الوهّاب تحريراً في(ال) يوم الثّالث و(ال) عشرين من شهر محرّم الحرام من شهور سنة تسع وأربعين وتسعمائة. الفقير أحمد بن حسن.

Na listu 1a bilješka da je njegovom kupovinom vlasnikom rukopisa postao ʻAbdulkarīm Zuhdī b. Muḥammad Amīn b. Muṣṭafā b. ʻAbdulkarīm, zvani Defterdār-zāde (Defterdarević):

تملّكه بالشّراء الشّرعيّ وأنا الفقير عبد الكريم زهدي بن محمّد أمين بن مصطفى بن عبد الكريم المدعوّ بدفتردار زاده.

Ispod bilješke pečat ovalnog oblika sa natpisom: عبد الكريم زهدي

Na listovima 1a, 2a i 298a stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine, sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسرويك سنه ١٢٨٠

7709. R-2547

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Naslov na listu 6b: هذا كتاب أنوارُ العاشقين

Isto kao br. 7707.

L. 273; 19,5 x 13,5 (17 x 9); 23 retka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi po lagama odvojeni od poveza i naknadno lijepljeni. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 268a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Muḥammad u mjesecu rebiul-evvelu 1045/1635. godine:

كتبه الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة الله تعالى مصطفى بن محمّد غفر الله له ولوالديه. وقد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب الشّريف في شهر ربيع الأوّل سنة خمس وأربعين وألف.

Na drugom zaštitnom listu na strani a četiri puta otisnut pečat ranijeg vlasnika sa natpisom *Ḥāfiẓ al-Ḥāǧǧ Muḥammad* (حافظ الحاجّ محمّد) iz 1189/1775. godine.

7710. R-1447

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Naslov na početku: هذا كتاب أنوارُ العاشقين

Isto kao br. 7707.

L. 322; 20,5 x 14,5 (16 x 10); 13 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i krupnim slovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom linijom crvene boje. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 321b) bilješka na arapskom jeziku da je djelo prepisao Ibrāhīm b. Raǧab, u mjesecu saferu 1048/1638. godine:

تمّت (!) هذا الكتاب الشّريف في شهر صفر المظفّر (سنة) ثمان وأربعين وألف... على يد العبد الضّعيف النّحيف المحتاج إلى رحمة الله تعالى إبراهيم بن رجب غفر الله له ولوالديه وأحسن إليهما وإليه.

Iz biblioteke Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (vidi pečat na listu 1a).

7711. R-2529

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-'ĀŠIQĪN

Naslov na početku: هَذَا كِتَابُ أَنْوَارُ العَاشِقِينَ

Isto kao br. 7707.

L. 332; 20,5 x 14,5 (15,5 x 10,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 332) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Muḥammad, 1. rebiul-ahira 1064/1654. godine:

قد وقع الفراغ عن تحريرها من يد العبد الضّعيف المحتاج إلى رحمة ربّه اللّطيف مصطفى بن محمّد غفر الله له ولوالديه... في أوّل شهر ربيع الآخر سنة أربع و ستّين وألف.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ǧannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, pod uslovom da se on ne iznosi iz kuće:

اشبو نسخه، شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورنه أولاديّت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat spomenutog vlasnika i vakifa.

Na listovima 1a, 22a, 73a, 163a i 332b otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسرويك سنه ١٢٨٠

7712. R-7599

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-'ĀŠIQĪN

Naslov na početku: هَذَا كِتَابُ أَنْوَارُ العَاشِقِينَ وسراج الدّين

Isto kao br. 7707.

L. 260; 30 x 21 (24 x 15); 20 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst na prva dva i zadnja dva lista uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa. Na koricama nevješto urađene rozete. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 260a) sa bilješkom na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio 'Alī b. Muḥammad u tvrđavi Vranduk 1148/1735. godine:

كتبه الحقير الفقير علي بن محمّد عن قلعه، وراندق غفر الله له ولوالديه... لسنة ثمان وأربعين ومائة وألف.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

7713. R-8458

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-'ĀŠIQĪN

Naslov na početku: أَنْوَارُ العَاشِقِينَ

Isto kao br. 7707.

L. 236; 30 x 20 (23 x 12); 19 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 236b) sa bilješkom na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Aḥmad b. Ḥasan-aġā, nastanjen u kasabi Spuž, u petak ujutro, u mjesecu ramazanu 1174/1760. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب عن يد... أحمد بن حسن آغا المتمكّن في قصبه، إسبوژ ...في يوم الجمعة وقت الضّحى في شهر رمضان الشّريف من شهور سنة أربعة وسبعين ومائة وألف من الهجرة النّبويّة.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva (otkupljen).

7714.

R-7067

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*: هذا كِتَاب أَنْوَارُ العَاشِقِينَ

Isto kao br. 7707.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: فَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ. فَصْلٌ فِي بَيَانِ تَرْتِيبِ الْمَوْجُودَاتِ: قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللّٰهُ الْعَقْلُ اي طَالِبِ أَسْرَارِ إِلٰهِي قَجَنْ كِيمْ حَقْ تَعَالَى أَوَّلْ عَقْلِي يَرَتْدِي كَلْدِي كَلْدِي كِنْدِي كِنْدِي

L. 268; 26,5 x 18,5 (18 x 11,5); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedini listovi lijepljeni i naknadno popravljani. Tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Na koricama lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom. Unutrašnja strana preklopa obložena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* ime ranijeg vlasnika Ṣāliḥ b. Ḫawāǧa Ḥusayn b. Ḫalīl b. ʻUmar b. ʻUṯmān b. ʻAlī b. ʻAbdullāh:

صاحبه صالح بن خواجه حسين بن خليل بن عمر بن عثمان بن علي بن عبد الله.

7715.

R-8535

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *a*: أَنْوَارُ العَاشِقِينَ

Isto kao br. 7707.

Na početku nedostaje oko dva lista teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: ايلدم امدي سند اخي كل بو كتاب كه مغارب الزّماندر توركي دليه دندر كل تاكيم بو بزم ايلك قومي داخي معارفدن وانوار علمدن فايده كورسونلر بن غريب مسكين داخي انوك مبارك سوزيله اشبو كتاب كيم آدي انوار العاشقين در كليبوليده تمام ايلدم...

L. 343; 20 x 13,5 (16 x 10,5); 14 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, vokalizovan, pisan oštrim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i zubima glodara, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i preklopa, odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7716.

R-8680

أنوار العاشقين

ANWĀR AL-ʻĀŠIQĪN

Isto kao br. 7707.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: قُدُّوسي وَسِرّ سُبْحَانيدرْ عِلْم اسْرَارْدَنْ وَنُورِ رَبَّانيدرْ نُورُ الأَنْوَارْدَنْ لَجَانكه حَقْ تَعَالى بَكَا تَوْفِيقْ وِيرْدِي ايسه احَاديث قُدْسِيَّه بِي وكَلِمَات قُدْسِيَّه بِي جَمْعْ اِيْتَكه كه حَقْ تَعَالى حضرتلرِيندَنْ پَيْغَمْبَرِلَرْ ايله أولان كَلِمَاتِنْ ذِكْرْ اِيتدمْ وَاَصْفِيَا ايله أولان...

L. 295; 28 x 19 (24,5 x 15); 18 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan oštrim perom, vještom rukom i sa velikim proredom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, dohvaćen vlagom i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7717. R-5848

مزكّي النّفوس
MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Djelo iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku. Napisao šejh kadirijskog reda 'Abdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, poznatiji pod nadimcima Ešref-oğlu i Ešref-zāde, umro 874/1469. godine. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1281/1864. godine.

Kaḥḥāla VI, 35-36; Ḥ. Ḫ. II, 1660; Karatay t I, 148; Wiesbaden XIII2, 28, str. 23; O. M. I, str. 17; TÜYATOK 34/IV, 582, str. 305.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: دخي واردر رسول حضرتي انلر حقنده بيورر **ثلاث منكنّ فهو منافق** يعني ديمك اولوركم اوچ خصلت واردركم اول اوچ خصلت اولسه تمام منافقدر وهر كيمده كم اول اوچك بريسي اولسه منافقلغوك اوچ بخشندن بريسي اندن درتاكم اني ترك ايدوب توبه اتمينجه منافق صفتندن قورتلمز تمام مسلمان اولمز...

Završetak (l. 210a):

آخره: ...**اولئك الّذين هدى الله فبهداهم اقتده** ويونلرك قموسي حقّ تعالى حضرتنك جمالنه مشتاق عاشقلردر وصادقلردر واصللردر وكمال معرفته بي نظيرلر ايدي وشويله بيلرسز.

L. 210; 19 x 13 (15,5 x 9); 23 retka. *Ta'līq*, pisan vještom rukom u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Na kraju djela (l. 210a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završen 19. rebiul-evvela 998/1590. godine:

تمّ (١) الكتاب بعون الله الملك الوهّاب، تحريراً في ١٩ شهر ربيع الأوّل سنة ٩٩٨

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na istom listu namjerno izbrisano ime vakifa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b* bilješka i pečat ranijeg vlasnika Munlā Ismā'il Šayḫ-zāde, iz kasabe Hafsa, iz 1119/1707. godine:

كتبه الفقير منلا إسماعيل شيخ زاده بقصبه حفصه سنة ١١١٩

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7718. R-8422

مزكّي النّفوس
MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Isto kao br. 7717.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: يا ابا هريره وارايمدي اولمزدن اوكدين بو دنيادن كوگلني گوتور... پس سلطان ابراهيم بن ادهم آنكيچون سلطانلغي ترك ايدوب درويش لكن اختيار اتدي، كندي مرشد ايشكنه براقدي عالمك غصّه سندن قورتلمش ايدي...

L. 247; 20 x 14 (16 x 8,5); 23 retka. *Nasḫ* sa mješavinom ta'līqa, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka uginulih insekata. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

Na kraju djela (l. 247a) bilješka da je njegov prijepis završen 22. zul-hidždžeta 1044/1635. godine:

كراجبّادن بري تاريخين ايدرسه سؤال   اول بيك قرق دوردي سالي اعداد ايلسون

تاريخ سنه

١٠٤٤

ذو الحجّه نك يكرمي ايكسنده

7719. R-6311

مزكّي النّفوس

MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Naslov na listu 1a krupnim slovima: هذا الكتاب مزكّي النّفوس

Isto kao br. 7717.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على أشرف الخلق وأحسن الخلق سيّدنا محمّد المختار وعلى آله وأصحابه الرّاشدين، أمّا بعد، بلكل بو آدم اوغلنلرينيك نفسلريكم واردر ودرت قسمدر اولكي قيسمي امّاره لك اوزره در ايكنجي قيسمي لوّامه لك اوزره در اوچنجي قيسمي ملهمه لك اوزره در دردنجي قيسمي مطمئنّه لك اوزره در...**وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ** يعني ديمك اولوركم نفس أمّاره دن...

L. 168; 20,5 x 14,5 (17 x 11,5); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Prvi list originalnog prijepisa zagubljen i naknadno dopisan rukom drugog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

Na kraju djela (l. 168a) bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā 12. šabana, ... godine. (Dio lista na kome je stajala godina je otkinut, pa nije moguće ustanoviti o kojoj se godini radi):

قد وقع الفراغ عن يد (ال) عبد الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير محمّد بن الحاجّ مصطفى غفر الله له ولوالديه في يوم الثّاني عشر من شهر شعبان المبارك لسنة...(مخروم السّنة).

Sudeći po papiru, povezu, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Kadire Čano iz Sarajeva (otkupljeno).

7720. R-3929

مزكّي النّفوس

MUZAKKĪ AN-NUFŪS

Isto kao br. 7717.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: اوْلاَن دَخِي جَميعِ قَرِنْدَه لَرْ ساغشنجه جَميعِ يريُوزنْدَه أولاَن جَوزلَر ساغشنجه وآي كُونْ يلدزلَرْ ساغشنجه الحَاصل يرْدْ وكُوكْرَه أولاَنْ نه دكلُو واريسه هَپُوسنُكْ ساغشنجه أولونه حَقْ تعالى بَاشْ ويرْدِي وأوّل بَاشلُوكْ هَرْ بِرِنْدَه...

L. 431; 21 x 14 (15 x 9,5); 13 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom ta'līqa, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom crne boje. Na vanjskoj strani zadnje korice nalijepljena korica originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima. Prilikom posljednjeg povezivanja na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Na kraju djela (l. 431a) bilješka da je njegov prijepis završio Darwīš 'Alī, u mjesecu šabanu 1122/1710. godine:

تمّ (!) الحروف بعون اللّه الملك الرّؤف بيد العبد الحقير...درويش علي غفر اللّه له ولوالديه ... وقع الفراغ من تحريره في شهر شعبان الشّريف لسنة ١١٢٢

Ispod bilješke otisnut pečat ovalnog oblika sa natpisom Muḥammad Šākir (محمّد شاكر).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7721. R-2786

Zbirka (مجموع), 11

L. 194; 15 x 10 (10 x 6,5); 14 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi po rubovima dohvaćeni vlagom. Na listovima 159b-194b, značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-29a

ديوان روشني
DĪWĀN-I RŪŠANĪ

Naslov na prvoj korici ديوان روشني, a na početku i na unutrašnjoj strani prve korice قصيده، منظومه اوكده برآز ناقص

Zbirka pjesama (divan) na turskom jeziku, sa naglašenom mističkom intonacijom. Spjevao šejh halvetijskog reda Dede 'Umar Rūšanī, umro u Tebrizu 892/1487. godine. Neki izvori (*Wiesbaden XIII2, 436, str. 311-312*) ovo djelo navode pod nazivom عشق نامه. Djelo se sastoji iz poglavlja:

در بيان تصوّف كويد (l. 6a)،
صفت زمين (l. 6a)،
در بيان مبغوض حقّ است (l. 7b)،
در تحمّل بروباري كويد (l. 8a)،
در ترك غضب نفساني كه قرين شيطانيست كويد (l. 9a)،
در بيان انكه... حقارت نبايد نكرستن اكر مورچه باشد (l. 11a)،

قتل كردن امير المؤمنين علي كرّم اللّه وجهه خوشا كسبي كه عيش... (l. 13a)،
حكايت در عجز كويد (l. 14a)،
چند بيتي در حيرت ميكويد (l. 14b)،
دشنام دادن بايزيدرا آن يزيدي وتأويل كردن (l. 15a)،
حكايت آن مرد تاجر وشيخ شبلي در حساب مال (l. 15b)،
حكايت صم درين معنى (l. 16b)،
حكايت شيخ شبلي بامرد فقاعي (l. 17a)،
تأويل خواب آن مرد خود بين (l. 17b)،
حكايت آن عابد كه بر ريش مشغول بود ولذّت عبادت نمي يافت (l. 20a)،
حكايت آن مرد كرسنه كه خود را سير نمايد (l. 22a)،
حكايت بر سبيل تمثيل بالشّيخ مرايي (l. 24a)،
حكايت آن شيخ فاضل (l. 25b)،
حكايت جلال الدّين رومي ودكلو ميكويد (l. 26b) ،
حكايت شيخ شبلي وخياركويد (l. 27a)،
حكايت شيخ شبلي و سعتر برّي كويد (l. 28a)،
خاتمه (l. 27b)

O. M. I, 69; Wiesbaden XIII2, 436-437, str. 311-312; Zürich I, 576; Karatay T II, 2279; Flügel I, 746, str. 695-696; Blochet, A. F., 299 i S., 275.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:

چراغم نوركيله قيل منوّر   دماغم عطركيله قيل معطّر
صقنغل بسينمي بد قوخولردن   كوزم وجهكسوز اولن اويخولردن

Završetak (l. 29a):

آخره: نبيّنك هجرتندن كچمش اينان   سكز يوز سكز وطقوز بل اي جان
بوني كم اوقوسه بود راميدم   مرامهاكر ياخود مريدم
بكا اخلاصله ايده دعايي   بازانه دكليانه هم شبابي
آله العالمينك رحمتي بول   كم اولز عالمي غرق ايلسه اول

تمّ تمام

2. L. 29b-54a

چوبان نامه
ČOBĀN-NĀMA

Prepjev na turskom jeziku priče o Mūsāu i čobanu (قصّه، شوبان), preuzete iz *Mesnevije* Ǧalāluddīn-a ar-Rūmī-ja (br. 7799). Priču je, kako na kraju stoji, na turski jezik prepjevao siromah Rūšanī, tj. Dede ʻUmar Rūšanī, šejh halvetijskog reda, umro u Tebrizu 892/1487. godine. Djelo se sastoji iz poglavlja:

در مدح جلال الدّين والحقّ رومي قدّس سرّه (l. 30a)،
رفتن موسى عليه السّلام بطور (l. 30b)،
مناجات كردن شبان (l. 31a)،
شنيدن موسى عـ م كلام شبان وسؤال كردن (l. 32a)،
جواب دادن شبان بموسا (بموسى) عـ م (l. 32a)،
عتاب موسى عليه السّلام چوبانرا (l. 32a)،
بيخود شدن شوبان (l. 32b)،
عتاب حقّ جلّ وعلى(علا) با موسى عـ م (l. 33b)،
عتاب حقّ جلّ وعلى(علا) با موسى عـ م (l. 35b)،
حيرت موسى ار سخن خدا (l. 36b)،
جستن موسى عـ م شوبانرا(l. 36b)،
كفتن موسى عـ م شوبانرا(l. 37a)،
شادشدن شوبان (l. 37b)،
طنز ديكر با موسى عليه السّلام (l. 38a)،
در بيان كفتن اسرار خدا شوبان (l. 39a)،
دعا كردن شوبان با موسى (l. 39b)،
نصيحت (l. 40a)،
بيان حال موسى عليه السّلام (l. 40b)،
حكايت موسى عـ م بآن كوسفند (l. 41a)،
مناجات (l. 41a)،

حكايت شوبان بآن سك حقّ شناس (l. 42b)،
مناجات (l. 43a)،
مناجات ديكر (l. 43b)،
مناجات ديكر (l. 43b)،
مناجات ديكر (l. 44a)،
مناجات (l. 47b)،
مناجات (l. 49a)،
نصيحت (l. 49b)،
تمثيل (l. 51a)،
حيرت موسى عـ م ار سخن خداى تعالى (l. 52a)،
تمثيل (l. 52b)،
تمثيل (l. 53a)،
خاتمه (l. 53a).

O. M. I, 69; Wiesbaden XIII2, 436-437, str. 311-312; Blochet, S., 275; Flügel I, 746, str. 695-696.

Početak (l. 29b):

أوّله: حمد تا محدود وثناى تا معدود مر خدايرا عزّ وجلّ در باغ ازل طوطي شيرين زبان ناطقه، جانرا بشكر: **فَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ** ونطق عبابي دار وقمر، مقري دلرا دركلشن: **فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ** بكلام موسايي زبان كشاده... اين فقير التماس كردند ازين حقير قصّه، شوبان كه جون كنج در كنج مثنوى، معنوى، مولويست نهان بزبان تركي كنم ترجمان تا ازين بوستان براى ودوستان ياد كار حاند در تركستان

بتركي كشيدم من اورا رقم   كه رشكش كند هم عرب هم عجم
جو موسى عصا شد قلم در يدم   شباني كنم بعد ازين دمبدم...

والله المستعان على ما نقول... **در مدح جلال الدّين والحقّ ورومي قدّس سرّه**(l. 30a)...

Završetak (l. 54a):

آخره: روشني مسكين سوزي بودر تمام   وير صلواتي نبي به و السّلام
قصّه، شوبان ابجون اى اصل دل   فخر جهان فخرفي تاريخ بل

تمت تمام.

3. L. 54b-104a

در بيان مدح مثنوي
DAR BAYĀN-I MADḤ-I MAṮNAWĪ

Naslov na početku crvenim slovima: در بيان مدح مثنوي

Spjev u pohvalu *Mesnevije* Ǧalāluddīna ar-Rūmīja (br. 7799). Spjevao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda Dede ʻUmar Rūšanī, umro u Tebrizu 892/1487. godine. Djelo se sastoji iz poglavlja.

در بيان مدح مثنوي (l. 54b)،
نَیْ نامه على سبيل النَّصيحه (l. 57b)،
تشبيه شخص كامل به في وسرّي مخفيست در ناله، وي كويد (l. 61b)،
در بيان نعت سخن (l. 62b)،
چند بيتي در سرِّ صوكويد (l. 63a)،
در بيان حال كويد (l. 65b)،
در بيان پروش يافتن از عشق ميكويد (l. 68b)،
در بيان كه مقصود از في ابدال حقّ است (l. 71a)،
در بيان عشق وعاشق ميكويد (l. 72a)،
تمثيل (l. 72a)،
در بحر ديكر (l. 72b)،
نيز در بيان عشق ميكويد (l. 73b)،
در بيان شراب معنوي ميكوريد (l. 74a)،
در بيان اسرار صوفي ميكويد از زبان مرشد (l. 77b)،
در بيان تشبيه لفظ صو باصوفئ مراقب (l. 81a)،
در بيان خاستن موسى عليه السّلام از حقّ تعالى بنده، خاص (l. 81b)،
در بيان صو ميكويد (l. 83b)،
در بيان تشبيه صو باكل (l. 86a)،
در بيان تلوين صاحب ارشاد ميكويد (l. 86b)،
در بيان مدح علاء الدّين رومي برادر روشني رحمة الله عليه (l . 89b)،
در بيان تمكين يافت سالك درتلوين ميكويد (l. 90a)،
سلسله نامه (l. 93b)،
ترجيعات (l. 95a)،

ترجيع ديكر (l. 95b)،
ترجيع ديكر (l. 97b)،
ترجيع ديكر (l. 100b)،
ترجيع ديكر (l. 102a).

O. M. I, 69; Wiesbaden XIII2, 436-437, str. 311-312; Blochet, S., 275; Flügel I, 746, str. 695-696.

Početak (l. 54b):

أوّله: در بيان مدح مثنوي
ای شده عطشان بحر مثنوي   آشنايي كن به بحر مثنوي
كه اوست در بحر معاني تشنه جو   غوطه خور چند انكه بتواني در او

Završetak (l. 104a):

آخره: روشني نك مهري طوتا وارلغك   كوكلك اوينك اچلوب روزي
روشن ايده ظلمتني كوكلكك   مردمك ديده كيمي روشني كيج
طشه كوزت بقمه چرر بوشمه...   رند جهان اول يوري طوقنمه

4. L. 104a-141a

مدح رسول الله
MADḤ-I RASŪLULLĀH

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda a. s. Spjevao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda Dede ʻUmar Rūšanī, umro u Tebrizu 892/1487. godine.

Flügel I, 746, str. 695-696.

Početak (l. 104a):

أوّله: ابتداء غزليّات
صلّوا على نبيّنا خواجه، جمله انبيا   سرور تاج اصفيا سيّد فخر اوليا
صوفى، صفّه، صفا موفى، قبّه، وفا   صدر نشين اصفيا تكري حبيبي مصطفا

Završetak (l. 141a):

آخره: كشي عابد كرك عابد كركمز   ولي زاهد كرك زاهد كركمز
قبخ سر سر قبخ سر سر قبخ سر سر
دوكرسك باره صه قر لغوج اولمز
تمّت.

5. L. 141b-142b

قصيدهٔ روشني
QAṢĪDA-I RŪŠANĪ

Naslov na početku crvenim slovima: قصيدهٔ روشني

Kasida na turskom jeziku s naglašenom mističkom intonacijom. Spjevao šejh halvetijskog reda Dede ʻUmar Rūšanī, umro u Tebrizu 892/1487. godine.

Početak (l. 141b):

أوله: اى عاشق صادق بيا برخير وقت صبحدم
وى طالب لايق بيا برخيروقت صبحدم
كرعاشقي بيدار شودر درجست وجوي تارشو
روطالب ميلاد شو برخير وقت صبحدم.

Završetak (l. 142b):

آخره: اى روشني درويش شو اشكسته ودلرينش شو
در فكر كارخويش شو بر خيرت وقت صبحدم.

6. L. 142b-143a

رباعيّات سلطان كلشني
RUBĀʻIYYĀT-I SULṬĀN GÜLŠANĪ

Naslov na početku: رباعيّات سلطان كلشني

Rubaije na perzijskom jeziku, s naglašenom sufijskom intonacijom. Spjevao šejh halvetijskog reda Ibrāhīm Gülšenī, učenik Dede ʻUmara Rūšanīja, umro 940/1533. godine.

O. M. I, 19-20; Ateş FME I, 565, str. 368-369.

Početak (l. 142a):

أوله: كسي واقف شد از سرّ حقيقت   كه او دانش كزين شد از شريعت
شريعت را حقيقت هر كه دانست   كند ادراك از وجيود طريقت...

Završetak (l. 143a):

آخره: از شرع بكن توكيش ودينت   ملّت كه بود زوين كزينت
چون شرع صراط مستقيم كو   كزوي بكني زدل يقينت.

7. L. 143b-145a

مثنوىٔ شريفه
MAṮNAWĪ-I ŠARĪFA

Spjev u mesnevi stihovima, na perzijskom jeziku, s naglašenom mističkom intonacijom. Spjevao šejh halvetijskog reda Ibrāhīm Gülšenī, učenik Dede ʻUmara Rūšanīja, umro 940/1533. godine.

O. M. I, 19-20; Ateş FME I, 565, str. 368-369.

Početak (l. 143a):

أوله: شرع را كن تو شفيعت تازنار   بروهاند مرترا روز شمار
كسب نوري كن زشر الله بخود   تاز ظلمت بر رهى اى بي خرد

Završetak (l. 145a):

آخره: هرچه خواهِ اهل دنيست اى كزين   هست در شرعت زخور روشن مبين
چون كتاب توكجا جامع كتاب   كه زاكملت وبود دروي خطاب.

8. L. 145a-158b

رباعيّات كلشني
RUBĀʻIYYĀT-I GÜLŠANĪ

Naslov na početku: وله رباعيّات

Rubaije na turskom jeziku, s naglašenom sufijskom intonacijom. Spjevao šejh halvetijskog reda Ibrāhīm Gülšenī, učenik Dede ʻUmara Rūšanīja, umro 940/1533. godine.

O. M. I, 19-20 .

Početak (l. 145a):

أوله: حقّ بسم الله الرّحمن الرّحيم   شرعدر هادي صراط مستقيم
حقّ ديدي طغري بولكدر شرعچون   چيمك اندن دوغرو يولدر قديم

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 158b):

آخره: طوترسك پندي وعزّت بولورسك   ايكي عالمده سرورلك بولورسك
دعادم دولتك اولور زياده   اولورسك اوليه ادك جهانده...

9. L. 159b-184b

مشكلات مثنوي
MUŠKILĀT-I MAṮNAWĪ

Naslov na početku: مشكلات مثنوي

Rječnik u kome su data objašnjenja pojedinih riječi i sintagmi upotrijebljenih u *Mesnevīji* Ğalāluddīna ar-Rūmīja (br. 7799), od nama nepoznatog autora.

Karatay p, 310, str. 118; Kairo p II, 2169, str. 150.

Početak (l. 159b):

أوله: بدانكه اين كلمات چند است از لغتهاى مثنوي وبينات معنوي كه مصباح ظلام وهم تشبهت وخيالات وشك وريب است جمع كرده آمد وقتي كردر... ومذاكره، آن اشتغال مي نمودند از اول تا آخر مذاكره كرده كلمه، كه در وخفاى بود از عربي وفارسي وپهلوي از كتابهاى معتمد عليه استخراج... **باب ألف**: ابتدا آغاز كاركردن...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 184b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...ع: عيشة ضنكًا زيتن تنك فَكْ... ل: لَعَمْرُكَ قسم است بمدّت حيات محمّد عليه السّلام، العمر زندكاني وفي لَعَمْرُكَ عين مضموم بو مفتوح كرد انيد داند بواسطه، كثرت استعمال **ملوك** پادشاهان **الملك والملكه والملكوت** پادشاهي **مملوك** خريده...

Na listovima 185-187 fragment iz nekog djela na perzijskom jeziku.

10. L. 188a-189a

تفسير قوله تعالى [سنريهم آياتنا...]
TAFSĪR-I QAWLIHĪ TAʻĀLĀ [SANURĪHIM ĀYĀTINĀ...]

Komentar 53. ajeta iz poglavlja *Fuṣṣilat* (**سنريهم آياتنا في الآفاق وفي أنفسهم**), prožet sufijskim učenjem, na perzijskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 188a):

أوله: بدان أعزك الله في الدّارين كه اين كلمه، چند است... وعقل وعشق ونفس واين چهار يكي أمّاره ويكي لوّامه وملهمه ومطمئنّه است وچنانكه در قسمت باد تعلّق بروح دارد وآب تعلّق بآب دارد وآتش بعشق دارد وخاك تعلّق بنفس دارد ونفس أمّاره تعلّق بآتش ولوّامه تعلّق بباد دارد وملهمه تعلّق بآب دارد ومطمئنّه تعلّق بخاك دارد دكر خداى تعالى هرچه دوآفاق آفريده است در نفس آفريده است قوله تعالى: **سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ**...

Završetak (l. 189a):

آخره: ...پس روى بخداى آور از آدم به كه مسجود ملائكه است روى مكردان از وجه كه لوح محفوظ است پس بخوان تارستكار باشي، والله أعلم بالصّواب.

11. L. 189b-194b

حكمت خلقت آدم
ḤIKMAT-I ḪALQAT-I ĀDAM

Kratka rasprava na perzijskom jeziku o stvaranju Adema a. s. i polemici između njega i meleka o tome ko je kod Boga odabraniji. Rasprava je prožeta sufijskim učenjem i zasnovana je na kur'anskim ajetima (30-35. ajet) iz poglavlja *al-Baqara*. Rasprava je nepotpuna na početku, pa nismo mogli utvrditi ko je njen autor.

Početak ovdje (l. 198b):

ناقص في أوله. أول الموجود: دوش ديدم كه ملائكه در ميخانه زدند مراد از دوشن عالم غيبت كه از روى عالم شهادت مقدّم است واز ميخانه مقام عشق ومحبّتيست كه مراد جناب حضرت باريست ومراد از درزدن سؤاليست از حكمت خلقت آدم چنانكه حضرت كريم در كلام قديم ميفرمايد: **قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ** يعني دران زمان فرشتكان در آن ميخانه، عشق وجزبه را ودر كاه حضرت خدارا...

Završetak (l. 194b):

آخره: ...چنانكه حضرت قديم در كلام قديم ميفرمايد: **وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ** وحضرت مولانا ميفرمايد:

از قدح گردر عطش آبي خوريد دردرون آب حقّ را ناظري...

Na kraju djela bilješka da ga je prepisao Badruddīn Wārdārī, sljedbenik Sulṭāna (Ibrāhīma) Gülšenija, bez naznake mjesta i godine prijepisa:

كاتبه افقر الورى ومتشبّه فقرا بدرالدّين وارداري كا از بندكان سلطان كلشني قدّس سرّه.

Sudeći po papiru, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 164b bilješka da je rukopis uvakufio al-Ḥāğğ Ibrāhīm-efendi iz Silistre i na čuvanje povjerio šejhu Abdullahu Kaukčiji i njegovim muškim potomcima:

واقف الكتاب سليسترلي الحاجّ إبراهيم أفندي ووضيعت ولاء الكتاب على قاوقچي زاده الشّيخ عبد الله وأولاده الذكور.

7722. R-3582

Zbirka (مجموع), 2

L. 154; 20,7 x 14 (16 x 10); 21 redak. *Ta'līq,* mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Na prvom zaštitnom listu na strani *a* lijepo urađen crtež kužnice podijeljene na osam jednakih polja. U njima su upisane strane svijeta i šifrovani brojevi. Iznad kružnice je napisan naslov هذا دائره رجال الغيب. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi u dvije posljednje lage razasuti i odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Pojedine riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom i prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

1. L. 1b-125b

زاد المشتاقين
ZĀD AL-MUŠTĀQĪN

Naslov djela i ime autora na prvom zaštitnom listu na strani *a*:

هذا كتاب تصوّفات بتأليف شيخ إلهي قدّس الله سرّه العزيز

Rasprava o tajnama sufijskog učenja (العلم اللدني). Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ 'Abdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, umro 896/1490. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 947; O. M. I, 91-92; A. M. I, 470; Gölpinarlı III, 917, str. 285; Flügel III, 1971, str. 462.

Početak (l. 1b):

أوّله: شكر اول اللّهه كه اولجيدر عماده كايناتي خلق اتمزسزن، وموصوفدر انك ذاتي استواسك يرخلقندن فارغ اولوب سمواتي خلق اتمزسزن، وقرآني ليله، قدرده اندردي سوره اتله وآياتيله ومنازل بروج ده سيّارات قلدي تقديرات ايله، وحضرت رسولي صلّى اللّه عليه وسلّم سير اتدردي مسجد حرام دن مسجد اقصايه وارينجه قاب قوسينه وارپ... بو كتابه **زاد المشتاقين** ديو محبلر اراسنده جلوه ورالر...

Završetak (l. 125b):

آخره: ...بلكه هر بلده وهر زمانده بلكه هر انده ظهور ازدياد اوزرينه در **كلّ يوم هو في شأن** مثل ظهوري ازدياد اوزرنه اولدوغنه... جميع مقاماتي تفصيلله كورب اهل الله دن اوله سن بمنّه وجوده.

Djelo se završava kolofonom (l. 125b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā, u utorak 19. safera 1017/1608. godine:

ختمت هذه (هذا) الكتاب في أشرف السّاعات في يوم ثلاث (!) في شهر صفر المظفّر تاسع عشر... في تاريخ سنة سبع عشر (!) وألف... كتبه (ال) عبد الفقير مصطفى الدّاعي إلى الله تعالى.

U jednoj drugoj bilješci, na prvom zaštitnom listu na strani a, navedeno je puno ime prepisivača Muṣṭafā b. Muḥammad aṣ-Ṣofiyawī (iz Sofije).

Listovi 126-131 slobodni.

2. L. 132b-154b

مقامات اوليا
MAQĀMĀT-I AWLIYĀ

Naslov na početku: هذا كتاب مقامات اوليا

Isto kao pod br. 7706/1.

Završetak ovdje (l. 154b):

آخر الموجود: بو لدون علمنده بحري اولد ونكه كي خوش نشآن
درّ جواهرلر نثار ايت عالمده خوش خوش نشآن

Prepisao isti prepisivač kao i djelo br. 1 u ovoj zbirci, Muṣṭafā b. Muḥammad aṣ-Ṣofiyawī, 1. rebiul-evvela 1017/1608. godine, u Medini.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* i listovima 1a i 125b, bilješke da je vlasnik rukopisa Bosnawī (Bošnjak)'Alī Čauš, nastanjen u Medini:

بوكتاب مدينه، منوّره ده ساكن اولان بوسنوي علي چاوش...

Na listu 1a bilješka sa ličnim pečatom da je vlasnik rukopisa Aḥmad b. Muḥammad:

من منّ الله الملك القدير على عبده الفقير أحمد بن محمّد عفى عنهما الباري.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7723. R-5493

مسلك الطّالبين والواصلين (والعابدين)

MASLAK AṬ-ṬĀLIBĪN WA AL-WĀṢILĪN
(WA AL-‘ĀBIDĪN)

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani *b*: كتاب مسلك الطالبين والعابدين

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ ‘Abdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, umro 896/1490. godine.

Wiesbaden XIII2, 58, str. 44; Karatay t I, 156; O. M. I, 91; Flügel III, 1971, str. 462; Blochet S, 15, str. 173; Ḥ. Ḫ. II, 1678; Pertsch VHT, 81.

Na početku nedostaje jedan list teksta.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كنت كنزاً مخفيًا فأحببت أن أعرف فخلقت الخلق لأعرف ضعيف كويد اقتضاى ذات باكش سرزده كنت كنزاً بر همه كشورزده ومخلوقات اچنده انساني قابليّت واستعداد معرفت كرامتيله مكرّم ايلدي... كلام قديمنده بيورر **وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ** ونيابت وخلافت منصبنه انساني نصيب ايلدي كما قال الله تعالى: **إِنِّي جَاعِلٌ فِي الأَرْضِ خَلِيفَةً**... بو كتابه مسلك الطّالبين والعابدين ديو آد ويروك **وَلَنَا فِيهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ** في تقليل الكلام مع الأدلّة على المرام...

Završetak (l. 74a):

آخره: ...وجميع أموركده اللّهه تبارك وتعالى حضرتلرينه توكّل ايده سن **وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ** وهذا صراط ربّك المستقيم اميد دركه حقّ تعالى حضرتلرينه واصل اولاسن. تمّ الكتاب.

L. 74; 16,3 x 10,5 (12,5 x 6,7); 19 redaka. *Ta‘līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema linijama plave boje i jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren plavom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da ga je prepisao Yūsuf b. Aḥmad al-Wārdārī:

كتبه الفقير الحقير يوسف بن أحمد الواردارى عفا عنهما الغفور (ال) رحيم الباري.

Nema podataka o mjestu niti godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, povezu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7724. R-1430

Zbirka (مجموع), 20

L. 252; 21 x 15 (18 x 12); 31 redak. *Ta‘līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Na početku dva zaštitna lista. Na drugom zaštitnom listu na strani *b* dat sadržaj zbirke po naslovima djela. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi djela, naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi mjestimično dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom. Unutrašnja strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-27a

مسلك الطّالبين والواصلين (والعابدين)

MASLAK AṬ-ṬĀLIBĪN WA AL-WĀṢILĪN
(WA AL-‘ĀBIDĪN)

Naslov na početku: هذا كتاب مسلك الطّالبين والواصلين شيخ عبد الله إلهي السّيماوي

Isto kao 7723.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّله: حمد وثناى بي حدّ وشكر بي نهايه حضرت الله كه هو موجودك وجودي انك وجودي حمدنه وثناسنه ليلاً ونهاراً مشغولدر **وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ**... أمّا بعد، بعض يارانك وطالب قرانداشلرك عربي يه وفارسي يه زياده قدرتلري اولمدوغي سببدن بو كتاب تركي دلجه اختيار اولندي...

Završetak ovdje (27a):

آخره: ...وجميع اموركده الله تعالى يه توكّل ايده سن **وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا** اميد دركه حقّ تعالى نك رضاسن بولوب وحقّ تعالى يه واصل اوله سن. تمّ

هذا الكتاب المبارك المسمّى بمسكل الطّالبين والواصلين تأليف الشّيخ الأعظم والقطب الأفخم فخر العارفين وذخر الواصلين المشتهر بالهي رحمة اللّه عليه.

Na kraju djela bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad Dānišī, u drugoj dekadi mjeseca safera 1051/1641. godine:

كتبه الفقير المذنب أحمد دانشي... في أواسط شهر صفر المظفّر لسنة ١٠٥١

2. L. 27b-41a

معارف سلطان ولد قدّس سرّه

MA'ĀRIF SULṬĀN WALAD QUDDISA SIRRUH

Naslov na početku krupnim slovima i crvenim mastilom:

معارف سلطان ولد قدّس سرّه ترجمه، محمود بن قاضي ميناس الشّهير بميناس اوغلي

Prijevod na turski jezik nekog djela iz oblasti tesavvufa, najvjerovatnije sa arapskog, od nama nepoznatog autora. Prema naslovu na početku, na turski jezik preveo Maḥmūd b. Qāḍī Mīnās, poznat kao Mīnās-oğlu, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 27b):

أوّله: **الحمد للّه ربّ العالمين**، والصّلوة والسّلام على خير البريّة محمّد وآله وصحبه أجمعين، هم شكر اول اللّهه كيم جميع عالمك وير اولمسك خالقي در ودخي هر شي ده احاطه سي واردر نه اولدوغن بلور اندن آخر كمسنه نك حقّي دكلدر كه جميع اشياده نه واردر بله حقّك وحدانيّتي...فيقول العبد الفقير محمود بن قاضي ميناس الشّهير بميناس اوغلي احسن اللّه عاقبتهما: اى طالب معرفت ربّاني واى قاصد اطلاع صنايع سبحاني بيل كيم حقّ سبحانه وتعالى بو جميع موجوداتي وير ادلمشي كيم مركز عدمدن دايره وجوده كلدي...

Završetak (l. 41a):

آخره: ...يا خود وير ضعيف الحال كمسه يي... بو مثاللرعاقل وعارف وفاضل اهل معارف اولان درويشانه وابد الآن سيدراللّه اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّ.

Na kraju djela (l. 41a) bilješka da je njegov prijepis završio derviš Aḥmad Dānišī:

تحريراً في أوائل شهر ربيع الأوّل لسنة ١٠٥١ كتبه العبد الضّعيف المذنب درويش أحمد دانشي الكاتب.

3. L. 41b-43a

ارشادنامه، حقيقت پيام

IRŠĀD NĀMA-I ḤAQĪQAT PAYĀM

Naslov na početku crvenim slovima: ارشادنامه، حقيقت پيام

Rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo fragment iz nekog opširnijeg djela.

Početak (l. 41b):

أوّله: فصل عالمده مرشد كيمدر ومريد كيمدر وارشاد دكيمك حقّي در اني بلدرر بيل كه عالمده مرشد شول كمسنه در كه مجموع شيده كندي وجودني كورمش اوله كندودن عالم وعارف وهر وجهله كندودن آرتق عالمده بركشي اوليه جميع شي ده تصرفي اوله اشته مرشد بو صفتلر كشي در ومريد دخي شول صفتلر كشي دركه جميع برزخي كچمش اوله...

Završetak (l. 43a):

آخره: ...مراد ايدرسه بش وقت نمازي كعبه ده قيلر بو مقوله كمسه لره زمين وزمان كون ومكان حايل اولمز انلردن كرك ظاهرده كرك باطنده برك صاقنمق كركدر زيراكه انلركندولرين بلمزلر آنشدر آنشه يقين اولمق كركدر نته كيم مقبول كردكار حضرت شيخ عطّار سورمشلردر كه نظم:

قرب سلطان آتش سوزان بود   بابدآن الفت هلاك جان بود

4. L. 43b-45a

حلّ الأبيات الّتي وقعت في خزانة الأنفاس

ḤALL AL-ABYĀT ALLATĪ WAQA'AT FĪ ḪAZĀNA AL-ANFĀS

Naslov na početku crvenim krupnim slovima:

سيّد شمس الدّين بخاري عليه رحمة الباري حضرت مولانانك غزل شريفنه ديدوكي شرحدر

Isto kao 7587/2.

5. L. 45b-53b

مقالات حضرت حاجي بكتاش ولي

MAQĀLĀT-I ḤAḌRAT-I ḤĀĞĪ BAKTĀŠ WALĪ

Naslov na početku crvenim slovima: مقالات حضرت حاجي بكتاش ولي

Kratka zbirka propovijedi na turskom jeziku, protkana sufijskim učenjem. Napisao Ḥağī Baktāš Walī, umro 738/1337. godine.

Početak (l. 45b):

أوله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والصّلوة على خير خلقه سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، حقّ سبحانه وتعالى آدمي دورت در... پس ايمدي بني آدمه جمله دن لازم اولان اولدركه كندولرين بله لر معرفت كلوب جاني... امّا عابدلرك طاعتلري نمازدر اورجدر وزكوة در ونفير عام اولدقده قچميوب وآر مقدار وهم جنابتندن غسل... قوله تعالى: **وقودها النّاس والحجارة أعدّت للكافرين**...

Završetak (l. 53b):

آخره: ...قال النّبيّ عليه الصّلام: حبّ الدّنيا رأس كلّ خطيئة (و) ترك الدّنيا رأس كلّ عبادة، قوله تعالى: **فأمّا من طغى وآثر الحياة الدّنيا فإنّ الجحيم هى المأوى** وهم دنيايي سومك حقّ تعالى نك خوشنودلغن بولقدر باقي كلام مبارك وخيرلو سوز قرآن عظيم الشّانده تفسيرلرنده وحديث نبويده وكلمات مصطفويده موجوددر انلري مطالعه يه قادر اولنلر سرّ خدايه واقف اولورلر الله اعلم بالصّواب. تمّ.

6. L. 54b-59a

مرآت العوالم
MIR'ĀT AL-'AWĀLIM

Naslov na početku krupnim slovima: مرآت العوالم مرحوم عالي افندي

Kratko djelo iz historije, s posebnim osvrtom na priče i legende o stvaranju svijeta. Napisao na turskom jeziku 'Ālī-efendī, Muṣṭafā b. Aḥmad, umro 1008/1599. godine. Kako u uvodu sam kaže, autor je djelo napisao 995/1587. godine i posvetio ga sultanu Muratu III (vl. 1574-1595).

H. H. II, 1649; Wiesbaden XIII4, 327-328, str. 316; Karatay I, 519; Gölpinarlı III, 1072/II, str. 451; Flügel II, 94.

Početak (l. 54b):

أوله: سپاس بسيار اول صانع كردكار وخالق پروردكار جناب شريفنه كه اون سكز بيك عالمي وهزاران هزار مخلوقات بني آدمي يوقدن وار ايلدي وحضرت آدمدن اوّل هربري مرتّب ومكمّل وانواع مخلوقاتله مزيّن ومرتّل نجه يوز بيك عالملري دخي بيدار ايلدي زهى عوالم كوناكون ورازق ملل وصانع امم متخالفه الشيّون كه آثارينه حدّ وغايت وشواهد قدرت اقتدارنه انتها ونهايت بولنمدي لا سيّما طلعت نور احمدي وخلقت خلعت روح محمّدي...

Završetak (l. 59a):

آخره: ...كمال يقين واطمينان ايله بو آثاري تصديق قيله وختام قرآنده رجا اولنان فاتحه، شريفه يي مصنّف روحندن دريغ قلميه، اللّهمّ اجب دعاء من دعاني وحقّه رجاء من رجاني بحرمة سبع المثاني.

Na kraju djela (l. 59a) bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad Dānišī b. Ibrāhīm, sljedbenik Ṣāčlī Muḥammad-efendi Qabbānija (iz Qabbāna u Iranu), 29. džumadel-ahira 1051/1641. godine:

تمّت في ٢٩ شهر جمادى الآخر لسنة ١٠٥١ كتبه العبد الحقير كثير التّقصير أحمد دانشي بن ابراهيم من فقراء قبّاني صاچلي محمّد افندي عفى عنهما.

7. L. 59a-62a

مناقب اوليا
MANĀQIB-I AWLIYĀ

Naslov na početku crvenim slovima مناقب اولياى جمال الدّين محمّد نوري

Kratka biografija svetaca (اوليـــا،) na turskom jeziku. Prema naslovu, napisao Ğāmāluddīn Muḥammad Nūrī, čija nam je biografija nepoznata. Moguće je da je ovo izvod iz nekog opširnijeg sufijskog djela.

Početak (l. 59a):

أوله: حمد وسپاس ودرود بي قياس اول خالق جنّ وناسه كه بني آدمي تكريم وعلم لدني تعليم ايدوب **ورفع بعضكم فوق بعض درجات**... أمّا بعد، أيّها الولي عليك سلام الله العليّ بلكي سبب تسويد وثيقه، دعا وباعث تقيّد صحيفه، ثنا اولدركه وآلي ممالك يونان افلاطون زمان امير امراء آل عثمان منبع العدل والإحسان... اعني حضرت حسن پاشا يسّر الله ما يريد وما يشاء سعادتله محبيه، قوتيه يه كلوب مراقد اوليا، ومقابر اتقيا،... محرّر رساله، **مناقب جمال الدّين محمّد نوري**...

Završetak (l. 62a):

آخره: ...خاتمه حضرت فخر عالم حبيب اكرم صلى الله عليه وسلّم بيوررلر كه صلحا ذكري ... رحمت إلهي ومغفرت لامتناهي واصل اولور ايله اولسه ختام كلامي دعاى دوام دولت صاحب احتشام ايله... سامع اخوان واحبّانك مرادلريله بو مؤلّف ومحرّر ثنا كويلرين بر مراد ايدي ويره وبو مناقب سنيه يي مستمع اولنلر خير دعادن فراموش اتميه لر والله المستعان، **وأفوّض أمري إلى الله إنّ الله بصير بالعباد**، لا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم.

8. L. 62a-63b

مفتاح جنّت
MIFTĀḤ-I ĞANNAT

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، مفتاح جنّت بتأليف فريدون بك

Kratka zbirska savjeta i uputa namijenjena vladarima. Napisao na turskom jeziku Farīdūn Aḥmad at-Tawqī'ī, umro 991/1583. godine. Zbirka je podijeljena na osam poglavlja (باب):

باب اوّل مؤمن پاك دين اوصافنده در
باب ثاني صالح ومصلح القابنده در
باب ثالث صديق وصادق وخير خواهموافق صفاتنده در
باب رابع عهده وفا وسرّ اخفا ايدنلرن احوالنده در
باب خامس ارباب نفاق واصحاب شقاق بياننده در
باب سادس حسود طالح ومفسد غير مصلح اطوارنده در
باب سابع ايكي يوزلي عيّاب وپريشان سوزلو كذّابك اقوال ناپسنديده سنده در
باب ثامن مرابي وغمّاز وهرجايي وهمّازك تفصيلنده در

Ḥ. Ḫ. II, 1760; Karatay t, II, 2982/II.

Početak (l. 62b):

أوله: محامد بي انتها اول قادرحكيمك ذات بي همتاسنه لايق وسز ادركه مراتب نوع انساني متفاوت قلوب هر فرده استعداد ذاتي سنه كوره فيض ايدوب حقيقتده واحد واصلده متّحد ايكن اختيار جزويلري حسبنجه كيمن مؤمن كيمن منافق كيمن صالح كيمن فاسق ايلدي بر صانع در كه... سبحان من تحيّر العقول في حكم افعاله وتصوّراته بيت فعل برحكمت وذواتي قادر هر كسك وضعنه حاضر ناظر وصلوات بي ريب وريا سيّد انبيا محمّد مصطفايه اليق واولى دركه حبل متين شرع مبينه تمسّك ايدن مؤمنين آلآم دنيا واموال عقباً دن سالمين اولوب **وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الأَنْهَارُ**..

Završetak (l. 63b):

آخره:... **باب ثامن** مرابي وغمّاز وهرجايي وهمّازك تفصيلنده در قال الله تبارك وتعالى: **يُرَآؤُنَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ اللّهَ إِلاَّ قَلِيلاً** وكما أنزل خير البريّة و **وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ**... سورلمش ديّوسلق ايلهاكلمش سيرتي قبيح خلقي فضيح مردود بني آدم منفور امم خور وحقير مستحقّ عذاب سعير مقهور جناب كبريا زاد الله تعالى مرضاً وغرضاً، الله أعلم بالصّواب.

9. L. 63b-70a

رساله، نصايح جنديّه
RISĀLA-I NAṢĀYIḤ ĞUNDIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، نصايح جنديّه بتصنيف فريدون بك

Zbirka savjeta i uputa za one koji služe u vojsci. Napisao na turskom jeziku Farīdūn Aḥmad at-Tawqī'ī, umro 991/1583. godine. Zbirka je podijeljena na tri poglavlja (باب):

باب اوّل نصايح جنديه در
باب ثاني ادعيه، مأثوره در وقتي نصايح جنديه دن
باب ثالث تعابي، حربيه در

Početak (l. 63b):

أوله: حمد تا محدود وشكر وثنا غير معدود اول خالق ودود وربّ كريم معبود حضرتنه اولسون كه رسل انبياى نا معاردن صكره ملوك وسلاطين كامكار لري وسيله، نظام عالم وذريعه، انتظام بني آدم قلدي، وصلوات بي غايت وورود تحيّات بي نهايت اول سيّد كونين ورسول ثقلين حضرتلرينك روضه، پاك مطهّرنه وروح پر فتوح منوّرنه تحفه اولسون كه اشرف اديانه هدايتله عباد الله مشرّف ومغتنم اولدي وجميع آل واصحابي ودخي اول تحفه دن پر بهره اولسونلر كه حمات دين وهنات صراط مستقيم وميين ورعات شرع قويم متين... رساله بودركه اوچ قلندي باب اوّل نصايح جنديه در يعني شكره وسرّ شكره مناسب ومتعلّق نصيحتلري بيان ايدر وبو نصايح جنديه دن بري كتم سرّ در...

Završetak (l. 70a):

آخره: ...وظلمماتك بعض شرايطنه خلل ايرشدوكي سببدن اثري مفيد اولمدوغي علما، اسلامك تجربه ايله معلوم لري اولدي ايسه نوع عبادت متضمّن اولمين اعمالدن فارغ اولوب وقسم عبادتدن اولانه مقتصر ومقيّد اولديلر مثلا وفق واسما وادعيه مأثوره وآيات وسورقرآن... كيم حضرت رسولدن عليه السّلام واصحاب كرامندن مرويّ اولنان وسابقده مسطور دخي بونلردر. تمّت النّصايح الجنديّه بعون الله الملك الأحد.

10. L. 70b-77a

واقعه نامه، ويسي
WĀQI'A-NĀMA-I WAYSĪ

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: واقعه نامه، مرحوم ويسي افندي

Kratak pregled najvažnijih događaja u povijesti svijeta na turskom jeziku. Napisao, prema jednoj predodžbi u snu, Uways b. Mehmed Üsküpī, zvani Waysī-efendī, umro u Skoplju 1037/1628. godine. Djelo je poznato i pod nazivom خواب نامه

Karatay t I, 591; TÜYATOK, 34/IV, 1155, str. 601; Wiesbaden XIII1, 222-225, str. 184-185, XIII3, 127-128, str. 103-104 i XIII4, 269-272, str. 250-252; Fajić III, 2583/15: Rieu t, 29a; Flügel II, 27; Blochet S, 598, str. 8.

Početak (l. 70b):

أوّله: نسيم چن آرآى حمد وثنا اول پادشاه جهان آفرين حضرتلرينك طراوت بخش حديقه سي اولسون كه جويبار شميشر عدل آيين ايله روى زميني لاله زار امن وامان ايلدي...

Završetak (l. 77a):

آخره: ...مفصّلاً بو جواهر كلماتي سلك تحريره چكوب پايه، سرير اعلايه ايثار اتمك جان عزيزنه منّت بلكي سرمايه، سعادتدر ديدكده كلبانك خروس صبح عالمي بيدار ايدوب مجلس بو مرتبه ده قالدي. تمام.

11. L. 77b-78b

غزل سلطان مراد خان ابن سليم خان بشرح صبحي

ĠAZAL-I SULṬĀN MURĀT ḪĀN IBN SALĪM ḪĀN BA ŠARḤ-I ṢUBḤĪ

Naslov na početku: غزل سلطان مراد خان ابن سليم خان بشرح صبحي

Komentar na turskom jeziku jednog gazela sultan Murata b. Salīm-hāna, od nekog Ṣubḥīja. Pod ovim imenom ima više pisaca i pjesnika, pa sa sigurnošću nismo mogli utvrditi o kojem je ovdje riječ.

Početak (l. 77b):

أوّله: **الحمد للّه ربّ العالمين**، الّذي جعل الموجود على وجوده دليلاً، وأوضح للسّائرين إلى جنابه الأقدس سبيلاً، والصّلوة على رسوله محمّد المصطفى من الخلائق حبيبًا وخليلاً، وبعد، اين عجالة الوقت در شرح و بيان اين فيض إلهي ونطق پاد شاهي لا زال ناظم درّه معززًا في الدّنيا والآخرة، آمين يا ربّ العالمين، وإنّي معترف بقصور بضاعتي في هذه الصّناعة وأسأل اللّه التّوفيق وهو ملهم الصّواب ونعم الرّفيق من الفيض الشّريف...

Završetak (l. 78b):

آخره: ...الحمد للّه بتوفيقه على الإتمام والإختتام بدعآى سلطان الإسلام والمسلمين أيّده اللّه تعالى بعزّته، آمين ثمّ آمين، بحقّ محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد للّه ربّ العالمين.

12. L. 79a-85b

مناقب امير سلطان

MANĀQIB-I AMĪR SULṬĀN

Naslov na početku crvenim slovima: مناقب حضرت امير سلطان قدّس سرّه

Legenda na turskom jeziku o životu jednog sufijskog šejha i sveca, poznatog pod imenom Amīr Sulṭān (770/1368-833/1429), čiji se mezar nalazi u Brusi. Napisao Šawqī Muḥammad b. Aḥmad, umro 962/1555. godine.

O. M. III, 72; Gölpinarlı III, 4940, str. 267; Karatay t I, 677/II.

Početak (l. 79a):

أوّله: ابتدا، كلام حيّ قديم اولدي بسم رحيم حمد كريم
موجد كائنات ومبدع وجود كلدي اندن وجوده هر موجود...

روايت ايدرلر كه زمان سابقده بخاري خلقتدن بر پير روشن ضمير بر بيكس واريدي غايتده محبّ آل پيغمبر ايدي اول وقتن مسند عزّ وسعادت وآب روى سيادت وسرّ حشيمه، اوليا بروسه ده مدفون اولان امير سلطان عليه الرّحمة والغفران...

Završetak (l. 85b):

آخره: ...حقّ تعالى حضرتنه بيحدّ وبي نهايه شكرلر ايلدي بعده بزم ايله بر قچ كلمات سويلشوب فارغ اولدي ديو بيور ديلر سلطان سادات حضرتلرينك مجلس شريفلري تمام اولوب... اول قرم ولايتدن آتدوغي اوقلري امير سلطان بروسه ده دقع ايلدي بارك زهى كرامت عظيمه قدّس اللّه سرّه العزيز.

13. L. 87b-137b

تذكرة الشّعراء للطيفي

TAḎKIRA AŠ-ŠU‘ARĀ’ LI LAṬĪFĪ

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: تذكرة الشّعراء لطيفي چلبي

Opširna biografija pjesnika. Napisao na turskom jeziku ‘Abdullaṭīf al-Qasṭamūnī, Laṭīfī, umro 990/1582. godine. Djelo je podijeljeno na tri dijela. U prvom su obrađene biografije šejhova, u drugom biografije sultana i prinčeva, a u trećem biografije osmanskih pjesnika do 1546-47. godine. Imena ličnosti su poredana alfabetskim redom. Djelo je prvi put štampano u Istanbulu 1314/1896. godine. Prema podacima Barbare Flemming, djelo je prevedeno na njemački i štampano 1905. godine.

Nametak IV, 2948; Karatay t I, 1215, str. 392-395; Blochet I, A. F. 247, str. 105; Kut I, 216, str. 191-193; O. M. III, 134; Ḥ. Ḫ. I, 387; Flügel II, 382; Gölpinarlı I, 208, str. 188-189; Wiesbaden XIII1, 260-263, str. 212-214.

Početak (l. 87b):

أوله: مطلع موزون كلام قديم، محامد منظومه، فصاحت نظام، ومدايح منشوره، بلاغت انتظام، اول مفيض فيض والهامه وملهم خير الكلامه كه لسان انسانه الفاظ رنكين ايله نطق فصيح وعبارات عبرت قرين ايله بيان مليح وبروب وظايف اسمآ، ذاتنده ومعارف كبريا، صفاتنده...

Završetak (l. 137b):

آخره: دعادن ياد ايدن جان حزينم جهان دارندن ايمان ايله كتسون
دعا اولمزسه باري جان ودلدن ديه لطف ايليوب حقّ رحمت اتسون

14. L. 137b-150a

منازل قطب العارفين ومفاصل اصحاب السّالكين

MANĀZIL QUṬB AL-ʻĀRIFĪN WA MAFĀṢIL AṢḤĀB AS-SĀLIKĪN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: منازل قطب العارفين جفايي

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Pīr Ḥusayn b. Pīr Ḥasan Ḫalwatī, Ğafāyī, čija nam je biografija nepoznata. Djelo je podijeljeno na sedam poglavlja (مقاله):

مقاله، أوّل حضرت آدم دن عليه السّلام حضرت سلطان انبيا محمّد مصطفايه...

مقاله، ثاني حضرت رسول اكرم صلّى الله تعالى عليه وسلّم دن...

مقاله، ثالث رجال الغيبك اورادين وتصرّف وهر مقامه نصرت اتمه سن بيان ايدر...

مقاله، رابع طالب حقّ تعالى انلريلرك مرتبنه يتشوب قطع مراتب ايدوب...

مقاله، خامس خواص اسما، الحسنى وآنك تصرّفاتي كه عالم ملكده وعالم ملكوتده...

مقاله، سادس عالم ملك وعالم ملكوت برزخنده تصرّف اولنان دايره لري بيان ايدر...

مقاله، سابع شول سوره لري وشول دعوتلري بيان ايدر كه حضرت سلطان انبياد محمّد...

S. O. II, str. 77.

Početak (l. 137b):

أوله: **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله**، حمد الحامدين وصفحات الحقايق التّوحيد الوحدة الموحّدون والمحمّدة ببدايع الحكمه الواصفون عن درك الادراك كمالاته المعنويّة والصّوريّة... وصلّى الله على سيّدنا الأوّلين والآخرين... أمّا بعد، قال الفقير... پير حسين بن پير حسن خلوتي المشتهر بجفايي... بو رساله يي ابتدم كه اول عالي لايق اولوب نسخه، شريفة وقواعد لطيفة مصباح قوانين حكمت ومفتاح خزاين حشمت ووارد عالم غيب هدايتشعار وجاذب روح القدس دن إلهام وحي ربّاني شويله وقوع بولدي كه بر ترتيب بالا اصاله وترتيب والا رساله **منازل قطب العارفين ومفاصل اصحاب السّالكين**...

Završetak (l. 150a):

آخره: ...اولكي وآخري وآباد آن اولوب آخر نفسي توبه وتوفيق ايله ختم اوله ودشمنه ظفر بولوب هر وجهله غالب اوله الكبيرة ٣٣٢ المتعال ٥٤١ هر كيم بو ايكي اسم ملازم اولسه بعون الله تعالى مشكل ايشلر اكا آسان اوله وجميع مخلوقاتنك كوزنه شيرين كورينوب عزّت وحرمتله عمر كچوره... بو عوامك مشربي دكل خواصدركه كلّ اناس مشربه انلرك حقّنده كيم ارباب قلوب واصحاب مكاشفه دررلر الحقّ ١٠٨ بو اسم شريف لازم اولان كمسه تجلّي ذاته مظهر اولور كه مرتبه، منصور حلّاج در قدّس الله سرّه العزيز.

15. L. 151b-211b

تذكرة الشّعراء لحسن چلبي

TAḎKIRA AŠ-ŠUʻARĀʼ LI ḤASAN ČALABĪ

Naslov na početku: أز تذكرة الشّعراء حسن چلبي أز حرف شين باحرف نون

Opširna biografija pjesnika. Napisao na turskom jeziku Ḥasan Čalabī b. ʻAlī b. Amrullāh, Qınālı-zāde, umro 1012/1604. godine. Imena pjesnika su poredana alfabetskim redom. Naš primjerak je nepotpun i sadrži pjesnike čija imena počinju od slova شين do slova نون.

Ḥ. Ḫ. I, 387; Karatay t I, 1216; Blochet I, A. F. 246, str. 104; Kut I, 217-218, str. 193-195; Wiesbaden XIII1, 265-266, str. 215-216 i XIII4, 309-310, str. 295-296; Flügel II, 387.

Početak (l. 151b):

أوّل الوجود: شيخي مرحوم بو سنان افنديك فرزند ارجمندي حسين افنديك اوغليدر نامي محمّد در رقم نجابت جبهه، خلقسنده مكتوب بر جوان معدود ومحسوب ايدي بر بار مرادت منشأت طلب عرفان هناق اول وجانته آب حيات كبي لذيذ ومطلوب وبياض وسواد كتاب نظير بصيرتنده خطّ زنكار...

Završetak (l. 211b):

آخر الوجود: ...شاهم عالم تجريد تعلّق دامي مسكن قلدي قارونه يرالتنده شيراز مار اسمعفر ياقن افلاكي سر تاسير ايكنجون... ايمدك جان عزيزي چاه مختدن خلاص مصر حسنك يوسفي بر دلم بابه مالكي.

16. L. 213b-219b

رساله، تعريف باب الأبواب
RISĀLA-I TA'RĪF BĀB AL-ABWĀB

Prijevod na turski jezik neke rasprave sa perzijskog jezika, od nama nepoznatog pisca i prevodioca. Gornji naslov je prema rukopisu.

Početak (l. 213b):

أوله: حمد نامحدود اول صاحب الفيض والجود وعالم السرّ بود ونابوده كه جان مسافري در بند عدمدن باب الابواب وجوده كتوردي ودرود نا معدود اول سرور موجود اته كه بنده، پر عصياني غضب سبحاني دن تشفع روز جزايله... أمّا بعد، كوش وارباب هوشه پوشيده اولميه كه بو رساله، شريفه ومقاله لطيفه كه تعريف باب الابواب وتوصيف قدرت مسبّب الاسباب بيانده در لباس لسان فارسي ايله ملبّس اولوب وبعض كتاب ناقابل وسيله سيله اخراج معناى اصلي دن دوريّتله مقتبس اولوب... لسان فارسي دن زبان تركي يه ترجمه ايتمك...

Završetak (l. 219b):

آخره: ...بر نفس حضور ايتمكه قوميوب على الاتصال آزرده وپژمرده ومرده قله سن اللّه تعالى هدايتلر ايليه بنهي اللّه وإيّاكم من نومة الغافلين واحشرني وإيّاكم في زمرة الصّالحين. والحمد للّه ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على خير النّبيّين، وعلى آله وصحبه أجمعين.

Listovi 220, 221 i 222 slobodni.

17. L. 223b-230b

مناقب شيخ إلهي
MANĀQIB-I ŠAYH̱ ILĀHĪ

Naslov na početku: مناقب حضرت شيخ إلهي وسؤال وجواب حقيقت انتساب

Biografija šejha Ilāhīja na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo izvod iz nekog opširnijeg biografskog djela. Günay Kut (br. 164, str. 142) navodi djelo sa ovakvim naslovom, čiji se početak i kraj ne slažu sa našim primjerkom.

Početak (l. 223b):

أوله: حمد وسپاس اول خالق جنّ وناس جنابنه ارزاني دركه خلقت انساني خلعت كرمنايله معزّز ومكرّم ايلدي وزمره، انسانده انبيا واولياىي كزيده قلوب ايكي جهانده عشق وشوقيله مشرّف ومحترم ايلدي امّا بعد، حضرت شيخ الشّيوخ شيخ إلهي كه مشايخ عظامك سر افرادي وعلماى ذوالاحترامك فضيلت عبادتله ومسلم وممتازي ايدي...

Završetak (l. 230b):

آخره: ...محمّد التي آرآسته بو معنى محقق قالور ناچار سرويرمكي اختيار ايدندي تاكه غافلر آگاه اوله لر وهم كتني صحيفه، عالمده ولوح طبيعت بني آدمده بر نشان اوله تا قيامته دك هر اشاراتدن وهر عبارتدن چقدي ذات بچون خدا دخي چون وچرآدن منزّهدر واللّه اعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب.

18. L. 230b-240b

سير شريف لآلتي پارمق
SAYR-I ŠARĪF LI ALTIPARMAK

Naslov na početku krupnim crvenim slovima: از سير شريف التي پرمق افندي

Fragment iz biografije poslanika Muhammeda a. s. na turskom jeziku, najvjerovatnije, prijevod nekog biografskog djela sa arapskog ili perzijskog jezika. Preveo na turski jezik Mehmed b. Mehmed al-Uskūbī, Altıparmak, umro 1033/1623. godine.

Početak ovdje (l. 230b):

أوّل الوجود: مقاله، ثانيه حضرت سلطان انبيا محمّد مصطفانك فضيلتي بيانده در، لطايف واشارات ومعارف وعبارات ذكر اولنور مطالعه ايدن واوقويان وديكلين اخواندن مأمولدركه بر دقيقه فوت ايتميوب تأمّل ايله ملاحظه بيوره لر وكما ينبغي تفصيل ايليرلر بو مقاله ده ايكي وظيفه ذكر اولنور بري اهل عبارتك سوقنه متعلّق وبري ارباب اشارتك ذكر موافق، لطيفه اولى اول حضرتك تفضيلي على وجه التّفصيل انبياى كرام اوزره بيان ايدر...

Završetak ovdje (l. 240b):

آخر الوجود: ...يا شيخ چونكم اويانديم پدرمك يوزين آچدم كوروم كه يوزي منوّر وكوزلري مكتحل صاحبي صقلي لطيف رايحه لر ايله معطّر اولمش اللّهه شكر ايتدم بعده عهد ايلدم كه على الدّوام اول حضرتك صلواته مشغول اوطم تاكم شفاعتنه مظهر اولوب، تهالكدن نجات بعلم سيقان ايتدي صحيح سويلرسن بعده امر ايتدي ساكردلري بو قضيّه يي كتابه يازه لره انتفاع ايده لر.

Na listu 241 stihovi na turskom jeziku pjesnika: Nā'ila Čelebija, Ḍa'īfī- efendije i Fahīma Ḥalabīja.

19. L. 242b-246b

غزل دانشي بشرح خود
ĠAZAL-I DĀNIŠĪ BA ŠARḤ-I H̱ŪD

Naslov na početku crvenim slovima: غزل دانشي بشرح خود نامش هفت كنجست

Nekoliko gazela sa komentarom na turskom jeziku. Napisao ʻAlī-dede Dānišī, umro 1095/1683. godine.

O. M. II, 173; Gölpinarlı II, 664, str. 448-450.

Početak (l. 242b):

أوّله: حمد بيحد اول متكلّم سخن آفرينه كه كن لفظي ايله كون مكاني كتم عدمدن عالم وجوده كتورب جميع موجوداته حيات ويردي ودرود بيعد اول معلّم مردمان فضيلت آينيه كه وعلّم الإنسان ما لم يعلم... سيّما صلات وسلام اول مفخر الاسلام سيّد الأنام سلطان انبيا برهان اوليا محمّد مصطفى حضرتلرينك روضه، مطهّره لرينه...

در وصف حضرت شاه رسالت پناه   نبوّت دستكاه محمّد رسول الله صلّى الله..
سير ايدن سيرنده، مرآت رخ پيغمبري   نيلسون كندين كورب آينيه، اسكندري
ظاهري پاك ومصفا باطني سر خدا   وجهي وار فرمان براولسه حكمنه انس وري

Završetak (l. 246b):

آخره:

رباعي

قلسون نظر اشكمه آچقلر   احوالمه يانسون جكري يانقلر
زيرا كه نظر كرده، فيض حقدر   الله دير الله ايشيدر عاشقلر

بيت ديكر

مرادي جمله نك بر دركرك باطن كرك ظاهر
سوزي بو دانشي، مستمندك اول وآخر...

20. L. 246b-252a

ديكرغزل دانشي بشرح خود
DĪĞER ĠAZAL-I DĀNIŠĪ BA ŠARḤ-I ḪŪD

Naslov na početku: ديكر غزل دانشي بشرح خود نامش هشت بهشت

Još nekoliko gazela sa komentarom na turskom jeziku od ʻAlī-dede Dānišīja, umro 1095/1683. godine.

O. M. II, 173; Gölpinarlı II, 664, str. 448-450.

Početak (l. 246b):

أوّله: اي هشت بهشته فروبر شاه جهان   وي هفت حجيمي ايلين آبادان
قطع ايله تكاور دلك پيوندين   تاكيم ايده عرصه، فلكده جولان

Završetak (l. 252a):

آخره:

قطعه، ديكر

سير چوق اتشيا عالمه   بوده عاشقلره بر سير اولسون
ناكه خيرله ذكر ايله نك   آخري عاقبتي خير اولسون.

Na listovima 252b-253b stihovi na turskom jeziku pjesnika Yaḥyā-efendije i Dānišīja.

Iz kolekcije Salih-ef. Čelića (vakuf).

7725. R-3853

فتوح المجاهدين لترويح قلوب المشاهدين
(ترجمه، نفحات الأنس)
FUTŪḤ AL-MUĞĀHIDĪN LI TARWĪḤ QULŪB AL-MUŠĀHIDĪN
(TARĞAMA-I NAFAḤĀT AL-UNS)

Naslov na listu 1a: كتاب فتوح المجاهدين لترويح قلوب المشاهدين ترجمه، نفحات الأنس

Prijevod sa perzijskog djela نفحات الأنس من حضرات القدس (br. 7811) na turski jezik. Osnovno djelo na perzijskom napisao je ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine, a ovaj prijevod na turski jezik sačinio je Maḥmūd b. ʻUṯmān Lāmiʻī, umro 938/1532. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 1967-1968; Wiesbaden XIII1, 254, str. 208; Karatay t I, 1150-1157.

Početak (l. 1b):

أوّله: **نحن نقصّ عليك أحسن القصص بما أوحينا إليك هذا القرآن وإن كنت من قبله لمن الغافلين. ذلك من أنباء الغيب نوحيه إليك، إن هو إلاّ ذكر للعالمين.** افتتاح نفحات أنفاس أرباب انسكه هر نفس مهب ملاطفه، ربوبيتدن هبوب ايلركه، ان في أيّام دهر كم نفحات الا فتعرضوا لها. شول جميلك حمدي هو اسند تدركه مرائي قلوب أوليا، جمال وجه كريمنه بروجهله مجالي المشدركه...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 274b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...وچوق سلطان ولد اوللدن (!) هر كمسه كه انلري مولا جلال الدّينله كوره ايدي... قرنداش ظنّ ايدردي واندنصكره سلطان انلري لارنده دن قونيه يه دعوت

ايلدي ومولانا بهاء الدّين ولد انده جوار رحمته اولشدي قونيه حصارندن طاشره مولانا جلال الدّين... معروف ومشهوردر زيارت اولنور...

L. 274; 26,5 x 17,8 (17,5 x 8,5); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i imena značajnijih ličnosti pisani crvenim mastilom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom i crvenom bojom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Prva i posljednja laga listova dohvaćena vlagom i crvotočinom. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom linijom crne boje. Na ostalim listovima, tekst uokviren crvenom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima, tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom crne boje. Rukopis se čuva u kožnoj futroli, obloženoj sa vanjske strane ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na više mjesta (listovi 1a, 2a, 175b i 236a) bilješka krupnim slovima da je rukopis vakuf Karađoz-begove biblioteke u Mostaru:

وقف در كتبخانه، قره كوز محمّد بك در موستار.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7726. R-8470

فتوح المجاهدين لترويح قلوب المشاهدين
(ترجمه، نفحات الأنس)
FUTŪḤ AL-MUĞĀHIDĪN LI TARWĪḤ QULŪB AL-MUŠĀHIDĪN
(TARĞAMA-I NAFAḤĀT AL-UNS)

Na prvom zaštitnom listu na strani a pogrešno napisan naziv djela:

في أنواع الكرامات وخوارق العادات

Isto kao br. 7725.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **أبو بكر زقاق كبير** قدّس الله تعالى سرّه شيخ الإسلام بونلري طبقه، ثالثه دن دوقشدرآدي محمّد بن نصر مصري در أبو بكر زقاق صغير وأبو بكر دقينك استاذيدر جون زقاق كبير دنيادن كيتدي أبو بكر كتاني ايتدي انقطع حجّة الفقراء، في دخولهم مصر. يعني فقيرلرك مصره وارمغه عذرلري قالمدي جنيدك اصحابندن واقرانندن ايدي واول ديمشدر كه بو طريقك ثمني يعني قيمتي انسانك روحيدر...

Završetak ovdje (l. 218b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...**ابن الفارض الحموي المصري** قدّس الله تعالى روحه كنيتي ابو حفص در آدي عمردر بني سعد قبيله سندن كه رسولك صلّى الله تعالى عليه وسلّم مرضعه سي حليمه نك قبيله سي در... (l. 219b) شعر: عن كلّ لطف فيه لفظ كاشف... يعني قصيده كه شاد قوداك ايتدم يا رسول الله...

L. 219; 24,5 x 16,5 (18,5 x 9,7); 25 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i imena značajnijih ličnosti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Pojedine lage listova odvojene od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto komentara i bilješki pisanih, pretežno, rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Mehmeda Kelerdžića iz Sarajeva.

7727. R-2596

شرح سبحة الأبرار
ŠARḤ SUBḤA AL-ABRĀR

Naslov na listu 1a i donjem prerezu listova: شرح سبحة الأبرار

Komentar mistično-didaktičke poeme سبحة الأبرار na turskom jeziku, koju je na perzijskom jeziku, u mesnevi stihovima, spjevao

ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. Komentar je napisao Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī iz Prizrena, umro poslije 1009/1600-01. godine.

Trako, 455; Nametak IV, 2843; Trako-Gazić, 217; Bratislava, 501, str. 363/364; Rieu , CTM, 154-155; Ḥ. Ḫ. II, 975, Blochet S, 372.

Početak (l. 1b):

أوّله: سپاس بي نهايت وثناى بي غايت شبيه وشريكدن منزّه اول صانع بي نظيره اولسون كه... در بيان شدن سبحة الأبرار مولانا جامي قدّس سرّه العزيز مولانا جامي حضرتلرينك قدّس الله سرّه العزيز سبحة الأبرار نام كتابده كه سرّ توحيد سبحاني رموز ونكات يزداني وأسرار ومعارف صمداني دقايق وحقايق رحماني... بو كتاب شريفنك نفعي طالبينه عموم اوزره اولسون ايچون بو شمعي حقير بر تقصير بو كتاب شريفي جهانده زياده لطف وكرم ونام نيك واخلاق حميده... تركيله شرح ايدوب...

Završetak (l. 178b):

آخره: ...بو شرح شريف كه شمعي حقيرك خطي ايله در اكا بيك طقوز سنه ماه صفرك يكرمي برنجي بنجشنبه كوني بعد العصر حسن اختتام ميسر اولدي حامداً ومصلّياً أولاً وآخراً والحمد لله ربّ العالمين ارحم من كان في هذا الدّين. تمّ بالخير.

L. 179; 21 x 14 (16 x 9); 23 retka. *Taʻlīq*, pisan vještom rukom, u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i stihovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, mjestimično oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao i nevješto lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 1028/1619. godine:

حرّر في أوائل شهر ربيع الآخر سنة ثمان وعشرين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka na arapskom jeziku sa ličnim pečatom da je iste godine kada je i prepisan, 1028/1619., rukopis za 320 dirhema za svoje potrebe kupio i postao njegovim vlasnikom Aḥmad b. Muḥammad:

تمّ ساقه سائق التّقدير إلى نوبة الملك العبد الفقير الرّاجي شفاعة محمّد المصطفى أحمد بن محمّد غفر الله لهما والتجاوز عن سيّئاتهما بحرمة حبيبه الأمين آمين سنة ثمان وعشرين وألف. اشتريت بثلاثمائة وعشرين درهماً. مبلغ ٣٢٠

Na istom listu još jedna bilješka sa ličnim pečatom, bez oznake godine, da je vlasnik rukopisa Muḥammad Sa'īd al-Muẓaffarī:

دخل في ملك الفقير محمّد سعيد المظفّري

Na prvom i posljednjem listu pečat ranijeg vlasnika i vakifa sa natpisom *Vakuf Merhum Salim-ef. Muftića 1357-1938.*

7728. R-5689

Zbirka (مجموع), 4

L. 94; 21 x 15 (16 x 11); 17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan krupnim slovima i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa i nevješto popravljan. Vanjska strana preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-44a

رسالهٔ توحيد
RISĀLA-I TAWḤĪD

Naslov na početku: رسالهٔ شريفه اسمها توحيد في طريق التّصوّف للأبرار واهل التّحقيق

Isto kao pod br. 7667/2.

2. L. 44a-69a

جامع الأسرار
ǦĀMIʻ AL-ASRĀR

Naslov na početku: هذه رسالة شريفة جامع الأسرار في طريق التّصوّف

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Spjevao u mesnevi stihovima, na turskom jeziku, šejh halvetijskog reda, Yıgıtbašī Aḥmad b. ʻĪsa Ṣaruḫānī Ḫalīfeoğlu, Šamsuddīn Marmarawī, umro 910/1504. godine. Rasprava je podijeljena na poglavlja:

في بيان الاسماء، اصول مناجات (l. 44b)،
في بيان المايه عن المرشد الكامل الى قلب الطّالب (l. 45a)،
في بيان محبّت الله تعالى ونعت الرّسول (l. 46a)،
في بيان طريق وبيان طريق التّصوّف والاحتراز عن الحاد المختلفة (l. 49a)،
في بيان وجود الواجب والحقايق ووجود الممكنات (l. 551a)،
في بيان تنزّل الحقايق والارواح والانفاس الى بدن الانسان (l. 52b)،
في بيان اوّل المخلوقات للعالم (l. 54a)،
في بيان عالم الظّاهر وعالم البرزخ وعالم الاسرار وبيان غالب ومغلوب (l. 56a)،
في بيان اصحاب اليمين واصحاب الشّمال وبيان الوجود والارواح والنّفوس... (l. 56b)،
في بيان خلقت الانسان على فطرة الاسلام وبيان السّعادات والشّقاوات... (l. 59a)،
في بيان التّجلّيات ورؤية الله المشرّعة من العارفين (l. 60b)،
في بيان تمثيل النّفس (l. 61a)،
في بيان تمثيل الرّوح (l. 61a)،
في بيان تمثيل السّلوك نفس امّاره ووحدت الرّوح (l. 61b)،
في بيان قصيده، نفس امّاره يعني قصيده، توحيد (l. 61b)،
في بيان تمثيل السّلوك نفص اللّوامه ووحدت الرّوح والنّفس (l. 62b)،
في بيان قصيده، نفس اللّوامه (l. 63a)،
في بيان تمثيل السّلوك نفس ملهمه ووحدت الرّوح والنّفس (l. 63b)،
في بيان قصيده، نفس ملهمه (l. 63b)،
في بيان تمثيل سلوك نفس مطمئنّه ووحدت الرّوح والنّفس (l. 64a)،
في بيان قصيده، نفس مطمئنّه (l. 64a)،
في بيان تمثيل سلوك نفس راضيه ووحدت الرّوح والنّفس (l. 64b)،
في بيان قصيده، نفس راضيه (l. 64b)،
في بيان تمثيل سلوك نفس مرضيّه ووحدت الرّوح (l. 65b)،
في بيان قصيده، نفس مرضيّه (l. 65b)،

في بيان تمثيل سلوك نفس صافيه ووحدت الرّوح والنّفس (l. 66a)،
في بيان قصيده، نفس صافيه (l. 67a)،
في بيان تعبيرات الواقعات في علم البرزخ (l. 67b)،
في بيان خاتمة الكتاب بلغراد (l. 69a)،

O. M. I, 197-198; Wiesbaden XIII3, 289, str. 251 i XIII/2, 113, str. 85.

Početak (l. 44a):

أوّله: ابتدا قلدق كتابه فضل بسم الله ايله   ذكر اولسون هم دخي توحيد ذات الله ايله
اولا هر مؤمنك توحيد در واجب خبر   آخرتده هم بودر ختم كلامي معتبر...

Završetak (l. 69a):

آخره: في بيان خاتمة الكتاب بلغراد

شهر بلغراده ختم اولدي كتابك آخري   خوش بنا اولدي وليكن باطني وظاهري
شيخمز استادمز چون هم دخي اولسون دعا   طالبي حقّ اولنه همّتلري اولاقوا...
خاتم اولان دست قدرتده محمّد حقيچون   فاتحه اوقينه آل اولاد اصحاب احمد حقيچون

Na kraju djela (l. 69a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca džumadel-evvela 995/1587. godine:

تحريرا في أوائل جمادى الأوّل سنة ٩٩٥

Nema podataka o prepisivaču.

Na listovima 69b-71a razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

3. L. 72b-75b

عبرتنما

ʻIBRAT-NUMĀ

Naslov na početku krupnim slovima:

عبرت نماى لامعي زاده، مشايخ كرامن واقع اولان طىّ مكان وزمانه متعلّق حكايات بر عبرتنما

Kratka zbirka poučnih priča, poznata i pod nazivom عبرت نامه. Sakupio na turskom jeziku Maḥmūd b. ʻUṯmān al-Bursawī, Lāmiʻī Čalabī, umro 938/1531. godine.

O. M. II, 492-493; Karatay t I, 1491; Flügel III, 1873-76, str. 302-303; Bratislava 506, str. 367-368; Wiesbaden XIII3, 317, str. 227-228 i XIII/1, 373, str. 291; Pertsch VTH, 451-453, str. 442-444; Blochet, A. F., 17-18, 386-387 i S., 528, 1316.

Početak ovdje (l. 72b):

أوّل الموجود: **حكايت**: سلفدن بري ديمشدركه شاهده بر كيمسه پيغمبرلك دعواسن ايلمش بنده حكوب حبسله كتورديلر پس اول كمسنه، كورمك ايچون اول حبس اولندوغي يره قپوجيره بعض ويروپ ايچر وكرم واول كمسه، كمال مرتبه عقل اوزرينه بولدم پس اكا ايتدم...

Završetak ovdje (l. 75b):

آخر الموجود: ...پس امدي حقّ سبحانه وتعالى هر شئ قادر وبعض قوللرينه بويله قدرت اظهار ايدوپ از اچق زمان ايچنه چوق احوال وامور وزمانلر كوسته مشدر وتحقيق بر قچ كيمسه يه... واقع اولمشدر شكر اولنمز، انّه على كلّ شيئ قدير.

4. L. 76b-94b

رسالة في أطوار السّلوك المسمّاة بالأطوار السّبعة

RISĀLA FĪ AṬWĀR AS-SULŪK AL-MUSAMMĀT BI AL-AṬWĀR AS-SAB'A

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku poznati sufijski šejh Isḥāq al-Qaramānī, Ǧamāluddīn, umro 930/1524. godine.

Kaḥḥāla II, 236; O. M. I, 51; Ḥ. Ḫ. I, 846; Karatay t II, 2948/VII.

Početak (l. 76b):

أوّل الموجود: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على محمّد وآله أجمعين، اى طالب بلكل كيم بني آدم جزئيّات اعتباريله نهايتسز اطواردن مركّبدر. امّا كلّيات اعتباريله يدي طور اوزره در هر بر طورده سالك فنا بولب كچمينچه (!) مقصود... اولكي طور مقام صدور در اخلاق ظلمانيّه نوك منبعيدر ومعدنيدر كيم انوك سبيلي انسان افعال خبيثه ظاهر اولور...

Završetak (l. 94b):

آخره: ...ويوندن صكره غيري نچه احوال بو مقامك اهلندن ظهور ايلر وبو مقامك اهلنه طريق مشايخده غوث اعظم دنيلور اسم اعظمه مظهر اولدوغيچون ودخي طور محمديّه دنيلور اخلاق محمديّه بو طورك اهلندن ظهور ايتد... والله اعلم واحكم.

Na kraju djela (l. 94b) bilješka da je njegov prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 995/1587. godine:

تحريراً في أوائل ربيع الآخر سنة ٩٩٥

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti, nama nepoznati prepisivač.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7729. R-4481

Zbirka (مجموع), 3

L. 75; 19,5 x 14 (14,5 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-18a

رسالة في أطوار السّلوك المسمّاة بالأطوار السّبعة

RISĀLA FĪ AṬWĀR AS-SULŪK AL-MUSAMMĀT BI AL-AṬWĀR AS-SAB'A

Naslov na prvom zaštitnom listu: رسالة في أطوار السّلوك المسمّاة بالأطوار السّبعة

Isto kao pod br. 7728/4.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: ...انسانيّه ده باقيدر اكثر يا آثاردن حالي اولمز پس ايمدي اصل مقصود هر نسنه نك اصلي فرع دكلدر ايله اولسه سالك تقدر دخي عالم اولسه قلب انسانيّه متصرّف بر عالم ربّاني به محتاجدر...

2. L. 18b-71a

مقصد أقصى

MAQṢAD-I AQṢĀ

Djelo iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku 'Azīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī, umro 533/1138-39. godine. Djelo je podijeljeno na sedam poglavlja (فصل). Na perzijski jezik preveo ga je Kamāluddīn Ḥusayn al-Ḫawārizmī, 845/1441. godine.

Kaḥḥāla VI, 281; Ḥ. Ḫ. II, 1805-1806; Kairo p 1, II, 2274-76; Wiesbaden XIV1, 14, str. 17; Flügel III, 1965, str. 457-458; Gölpinarlı II, 302/IV, str. 31 i II, 306/II, str. 37.

Početak (l. 18b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين محمّد وآله الطّاهرين، أمّا بعد، چنين گويد أضعف الضّعفا، وخادم الفقرا، عزيز بن محمّد النّسفي كه

چون درویشان کثّرهم اللّه تعالی امثالهم ازین بیچاره در خواست کردند که می باید که در معرفت ذات خدای وصفات خدای تعالی وافعال خدای تعالی در معرفت ولایت ونبوّت ودر معرفت ظاهر وباطن انسان ودر معرفت مبدأ ومعاد انساني... فصل اوّل در بیان آنك رونده کیست وراه چیست...

Završetak (l. 71a):

آخره: ...ودر بند آن باش که از تو آزاري بکسي نرسد وبقدر آنکه می تواني راحت می رسان واینست کار آدمي واینست خلاص آدمي سخن ونجات آدمي واللّه اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. .

3. L. 71b-75a

أوصاف خلوت وشروطها
AWṢĀF-I ḪALWAT WA ŠURŪṬUHĀ

Prijevod na turski jezik rasprave o povlačenju i osamljivanju sufija (خلوت), kao i o uslovima za takvo osamljivanje, od nama nepoznatog prevodioca. Prema uvodu, raspravu je na arapskom jeziku napisao, 'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh as-Suhrawardī, Šihābuddīn, rođen 539/1144., umro 632/1234. godine. U popisu djela spomenutog autora ne navodi se djelo sa ovakvim naslovom. Moguće je da je to poglavlje iz nekog njegovog opširnijeg djela.

Početak (l. 71b):

آخره: **الحمد للّه ربّ العالمين**، والعاقبة للكتّقين، ولا عدوان إلاّ على الظّالمين، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله أجمعين. **أوصاف خلوت** كلام شيخ ملك المشايخ زاهد الزّمان شيخ عالم شيخ شهاب الدّين السّهروردي رحمة اللّه عليه رحمةً واسعةً شويله بيورر كم مشايخك خلوتي اوچ نوع اوزره در...

Završetak (l. 75a):

آخره: ...**شرط سابع** كندو كوكلي شيخ كوكلنه... وجه شروح اوزره عمل ايله ان شاء اللّه مرادينه واصل اوله بعون اللّه تعالى... ودخي مشايخ خدمتنده تربيه... هر بر مقامده... فافهم واللّه أعلم بالصّواب.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Ulema-i medžlisa.

7730. R-6209

رسالة في أطوار السّلوك المسمّاة بالأطوار السّبعة
RISĀLA FĪ AṬWĀR AS-SULŪK AL-MUSAMMĀT BI AL-AṬWĀR AS-SAB'A

Naslov na početku: اطوار سبعه في النّفس الأمّاره

Isto kao br. 7728/4.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: بدنيّه به ميل ايلر ولذّات حسيّه امرايلر وقلب جهتله سفليّه يه جذب ايلر پس امدي جميع شروروك واخلاق ذميمه نك وافعال خبيثه نك منشاء در، يعني بو مقامده نفس سلطانلر وحاكملر...

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...پس امدي سالك هر مقامده استعداد اعتباريله **اذكروني اذكركم** خطابنه خطاب اولور يعني اولاسزيرده كزي رفع ايلمك اندن صكره بن قلدغم برده، دفع ايليم ومقامده واقع اولان...

L. 15; 20 x 14,5 (10 x 5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i ispreturani. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7731. R-3254

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 24,5 x 18 (18 x 9); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan. Korice obložene ukrasnim ebro papirom sa vanjske i unutrašnje strane.

1. L. 1b-73a

مقاصد أنوار عينيّه ومصاعد أرواح طيّبه، غيبيّه

MAQĀṢID-I ANWĀR-I ʻAYNIYYA WA MAṢĀʻID-I ARWĀḤ-I ṬAYYIBA-I ĠAYBIYYA

Prijevod rasprave iz oblasti islamskog misticizma sa perzijskog na turski jezik. Osnovno djelo na perzijskom jeziku المقاصد النّاجيه napisao je 977/1569. godine Šayḫ ʻAlī Yār b. Siyāwuš al-Fārisī aṣ-Ṣūfī, a na turski jezik 1038/1629. godine preveo Ṣārī ʻAbdullāh (ʻAbdī) efendī al-Bosnawī al-Bayrāmī, poznat i pod nadimcima Šāriḥ al-Fuṣūṣ i Ġā'ibī, umro 1054/1644. godine.

Handžić (al-Ǧawhar al-Asnā...), 113/60, str. 94-100; O. M. I, 43; A. M. I, 476; Karatay t I, 175; Kairo p I, 405, str. 95.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد بي حد اول ذات احد حضرتلرينه اولسونكه فتح خزائن جود وحلّ طلسم غيب وجود ايچون قلب غيب مطلق وسرّ عماء مغلقدن حضرات الهيئة غيبيّه وحقائق اعيان ثابته، علميّه افاضه، جداول فيض وبسط بساط جود وكرم ايلدي...

Završetak (l. 73a):

آخره: ...فاجعل عذابك للعبادة عذوبة وارحم برحمتك الّتي تسبق عبادكه اولان عذابي عذوبته تبديل ايله وعبادكه اولان غضب سابقه اولان رحمت ايله. الحمد لله على الإتمام والصّلوة والسّلام على الدّوام وعلى آله العظام وأصحابه الكرام.

Na kraju djela (l. 72b) bilješka sa podacima o vremenu nastanka djela i njegova prijevoda na turski jezik:

وقع الفراغ من تأليف المقاصد على يد مؤلّف (ال) عبد الفقير المحتاج إلى ربّه العليّ الكبير علي بن سياوش... في شهور سنة سبع وسبعين وتسعمائة وتوفيق إلهي وتأييد قدسي وغيبي ايله بوكتابك ترجمه سي تمام اولدي يوم الجمعة وقت الأذان الأوّل وهو اليوم الثّامن والعشرين شهر رمضان المبارك سنة ثمان وثلاثين وألف، والحمد لله ربّ العالمين.

Zatim slijedi bilješka na arapskom jeziku (l. 72b-73a) u kojoj pored imena prevodioca stoji da je ovaj prijepis završio izvjesni Ismāʻīl, koji je održavao vazove po džamijama u Istanbulu, u mjesecu šabanu 1154/1751. godine, te da je ovaj primjerak prepisao za šejha po imenu Muḥammad Amīn, zvanog Sirr Ṭarīq-zāde:

تمّ الكتاب المقاصد بعون الله ولطفه للعارف الكامل الشيخ الشّارح الفصوص (شارح الفصوص) عبدي أفندي البوسنوي البيرامي من خلفاء شيخ حسن قبادوز البروسوي قدّس الله سرّهما، وأنا العبد الضّعيف خويدم فعال الفقراء سمّى الذّبيح إسماعيل الواعظ النّاصح (في) بعض جوامع استنبول، حرّر هذه النّسخة الجليلة لأجل الشّيخ الشّيوخ (شيخ الشّيوخ)، قدوة العارفين، عمدة الواصلين، شمس الحقّ والحقيقة والدّين، شيخ محمّد أمين العريف بسرّ طريق زاده، أدام الله تعالى ظلال إرشاده على مفارق الطّالبين لسنة ١١٥٤ شعبان المعظّم، وسلام على المرسلين، والحمد لله ربّ العالمين.

Međutim, sudeći po mastilu, papiru i povezu, ova bilješka ne može se odnositi na naš primjerak, već na primjerak iz kojega je prepisan. To potvrđuje i bilješka na arapskom jeziku, koju je na listu 75a naknadno dopisao nekadašnji vlasnik rahmetli Mehmed Handžić, u kojoj on kaže da je ovaj primjerak prepisao Garib Muhamed Ševki, knjigovezac iz Sarajeva, umro poslije 1300/1883. godine.:

ناسخ هذين الكتابين غريب محمّد شوقي السّرايي البوسنوي كان مجلّداً بمدينة سراى بوسنه توفّي بعد ثلاثمائة وألف بعد الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلوة والتّحيّة كتبه محمد بن محمد الخانجي البوسنوي عفا الله عنه في ربيع الأوّل سنة ١٣٥١ بسراى بوسنه.

2. L. 73b-75a

شرح بيت المثنوي

ŠARḤ-I BAYT AL-MAṮNAWĪ

Komentar na turskom jeziku na jedan stih iz *Mesnevije* Ǧalāluddīna Rūmīja (7799). Komentar je napisao Ṣārī ʻAbdullāh (ʻAbdī) efendī al-Bosnawī al-Bayrāmī, poznat još i pod nadimcima Šāriḥ al-Fuṣūṣ i Ġā'ibī, umro 1054/1644. godine.

Handžić (al-Ǧawhar al-Asnā...), 113/60, str. 94-100; O. M. I, 43.

Početak (l. 73b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة على مغني الأوّلين والآخرين من الملأ الأعلا الرّوحانيّين ومن الأسفل البشرين الكاملين، محمّد وعلى آله وصحبه أجمعين، جلال الدّين رومي قدّس الله سرّه مثنويي تمام كتابنده ايلر بيت:

كفت المعنى هو الله شيخ دين بحر معنيهاى ربّ العالمين

بو بيتك معرفتي بر مقدّمنك تقديمنه موقوفه در وبر مقدّمه دخي اولدركه الله اسمنك احاطه وجمعيتنده عالمك تربيه واصلاحنه متوجّه اولان اسما، الهيّه دن هر بر اسم ايچون ايكي مدلول واردر: بريسي ذات الهيّه در كه اول وجهيله اسم مسمّانك وذاتنك عيني در..

Završetak (l. 75a):

آخره: ...بو اسراره مطّلع اوليان ناسك سوء ظننذن تهذيب وكلام وارث محقّق وعارفك مكاشفك اول اسراره اطّلاع ومعرفته ترغيب ايلدي وصدرالدّين قونوينك علوم حقائق الهيّه واسرار معاني غيبيّه ده محاذات كلّيّه سنه نظر ايله ذكر اولنان محلّده معناى كلّيدن امر شامل ايله تعبير ايلدي **سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين.**

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci. (Vidi bilješku Mehmeda Handžića na listu 75a).

Na listu 1a rukom istog prepisivača dat pregled šejhova bajramijskog reda pod naslovom:

سلسله، طريقه، بيراميّه، شطاريّه است

Iz kolekcije Mehmeda Handžića iz Sarajeva (lični pečat ovalnog oblika na listovima 1a, 73a i 75b).

7732. R-987

Zbirka (مجموع), 2

L. 69; 23,7 x 15,7 (17 x 9); 23 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani plavim ili crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa kožnim hrbatom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-65b

مقاصد أنوار عينيّه ومصاعد أرواح طيّبه، غيبيّه

MAQĀṢID-I ANWĀR-I 'AYNIYYA WA MAṢĀ'ID-I ARWĀḤ-I ṬAYYIBA-I ĠAYBIYYA

Isto kao br. 7731/1.

Djelo se završava kolofonom ispod kojeg je data bilješka (l. 65b) da je njegov prijepis završio šejh nakšibendijskog reda 'Abdullāh Našāṭī, zvani Ḥuzbāšī-zāde (Huzbašić), 27. rebiul-ahira 1302/1885. godine u kasabi Fojnica:

استنسخه الفقير الحقير خادم الفقرا، النّقشبند الشّيخ عبد الله نشاطي المدعوّ بحوزباشي زاده عفى الله عنه بلطفه، آمين، في ٢٧ ربيع الآخر سنة ١٣٠٢ الهجريّة در قصبه، فوينيچه.

Prijepis je sačinjen iz primjerka koji je u mjesecu šabanu 1154/1751. godine, prepisao izvjesni Ismā'īl, vaiz po istanbulskim džamijama, za nekog šejha po imenu Muḥammad Amīn, zvanog Sirr Ṭariq-zāde. (Vidi bilješku na listu 65a-65b, uz napomenu da se ista ova bilješka nalazi i na kraju djela u rukopisu br. 7731).

2. L. 66b-69b

شرح بيت المثنوي

ŠARḤ-I BAYT AL-MAṮNAWĪ

Isto kao pod br. 7731/2.

Prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci (Vidi bilješku na listu 69a).

Na listu 1a rukom istog prepisivača dat pregled šejhova bajramijskog reda pod naslovom:

سلسله، طريقه، بيراميّه، شطاريّه است

Na istom listu bilješka na turskom jeziku da je rukopis uvakufio Nailī-ef. Uvejzović (ili Vejzović) iz Mostara:

مستار حاكمي اويسويك نائلي افنديك وقفيدر.

7733. R-7028

كتاب ترشيحات

KITĀB-I TARŠĪḤĀT

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Naṣūḥ Čalabī Muṣṭafā al-Belġrādī (Āqšehirlī), umro 985/1577. godine. Djelo je podijeljeno na četiri poglavlja (مقاصد).

Wiesbaden XIII2, 73; Karatay t I, 146; Flügel III. 1980, str. 472.

Početak (l. 1b):

أوّله: نهايتسز شكرلر اول خداى ربّ العالمينه، اولسونكه عقول عقلا بيدا، احديّتنده عاجز وحيران وفهوم بلا صحرا، صمديّتنده واله وسرگردان وافهام خلايق آنك... واوهام بني آدم آنك معرفتنده حاصر، وغايتسز سپاسلر اول خالق كونين ورازق عالمينه اولسونكه...

Završetak ovdje (l. 175a):

آخره: ...ولكن لمّا قال الله تعالى في نعيم الجنّة انّه **عطاءً غير مجذوذ** وقال: **لا مقطوعةٍ ولا ممنوعةٍ** بهذا قلنا بالخلود في النّعيم والدّار ولم يرد مثل هذا قطّ في عذاب النّار، فلهذا لم نقل به وهنا أسرار غامضة لا يحلّ كشفها.

L. 175; 20 x 14 (14,5 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, odvojen od listova rukopisa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a bilješka i lični pečat ranijeg vlasnika na kome je čitljivo ime Muṣṭafā b. 'Uṯmān:

ملكه الفقير إليه سبحانه وتعالى مصطفى بن عثمان عفى عنهما.

7734. R-5744

Zbirka (مجموع), 7

L. 28; 20,5 x 13 (13 x 7); 17 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i razasuti. Na pojedinim listovima tamne fleke. Tekst uokviren sa po dvije crvene linije. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a-6a

قيافت نامهء حمدي
QIYĀFAT-NĀMA-I ḤAMDĪ

Na početku naslov djela i ime autora: قيافت نامهء مولانا حمدي رحمة الله عليه

Djelo u mesnevi stihovima o fizionomiji. *Kiyāfat-nama* je disciplina koja ima za cilj upoznati ljudsku prirodu i moral na osnovu oblika, boje i osobine dijelova ljudskog tijela. Ovo djelo napisao je na turskom jeziku Ḥamdī Čalabī Āq Šamsuddīn, ar-Rūmī, umro 995/1586. godine.

Kut I, 393, str. A. M. I, 335; O. M. II, 135; 364; Pertsch t, 31/1, str. 62; Rieu 211b, Flügel II, 1512, str. 589; Nametak IV, 3014/5 i 3054/3; Fajić V, 3320/12; Blochet I, S 1253, str. 212; Karatay t II, 2942/IX.

Početak (l. 1a):

أوّله: ايلدم اول كركه حمد وسپاس يوقدرر نعمتينه حد وقياس
احسن ايلدي شكل انساني جمله حيواندن اعلم اتدي اني

Završetak (l. 6a):

آخره: در بيان بنده ناظم
غير قو حمدي حالوكه نظر ايت سعي ايدوب كندو سنلكك كذر ايت...
اوّل آخر چو سندن اولدي كريم سندن آخر سعادتن ديلرم.
تمّ تمام.

2. L. 6b-7b

شرح رسالة في حقيقة الجسم لمجول
ŠARḤ RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ĠISM LI MAĠHŪL

Naslov na početku crvenim slovima: اسرار الإشارات واطوار الإستعارات شيخ سلم

Komentar na turskom jeziku rasprave o duši koju je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. (br. 7752/8). Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovog komentara.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 6b):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: حقائق تفسيرده امام جعفر صادقدن رضى الله تعالى عنه حكايت ايدر أنّه قال في كتاب الله تعالى: **ولكلٍّ وجهة هو موليها**...

Završetak (l. 7b):

آخره:

بيت

مادر پياله عكس رخ يارودیده ايم
ای پنجر زلزّت شرب مدام

فبالجمله هر مقامده بر مناسبت رقيقه اعتبار اولنور ولو لا الاعتبارات لبطلت الحكمة. تمّت تمام.

3. L. 8a-10a

الفتاوى السّراجيّة

AL-FATĀWĀ AS-SIRĀĞIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: مسائيل شرعيّة ومشاعيل سراج الدّين أحمديّة

Fragment iz zbirke fetvi koju je na arapskom jeziku, iz raznih fikhskih djela, sabrao ʻUmar b. ʻAlī b. Fāris al-Kinānī al-Ḥanafī, poznat još i pod nadimcima: Qārī al-Hidāya, Sirāğuddīn i Abū Ḥafṣ, umro 829/1426. godine.

Kaḥḥāla VII, 300-301; aẓ-Ẓāhiriyya II, 26-28; A. M. I, 792; Dobrača II, 1686-88; Brockelmann G II, 81 i S II, 91; Lavić X, 6099/1.

Početak ovdje (l. 8a):

أوّل الموجود: ولو قال: يا حمار، يا ثور، يا خنزير... وقال: يا ابن الحمار، فلا شيئ في ذلك، ولو قال: يا كلب، لم يعزّر. هكذا ذكره في الأصل، وحكى عن الفقيه أبي جعفر الهندواني أنّه كان يقول في عرف ديارنا يعزّر. وقال شمس الأئمّة السّرخي: الأصحّ عندي أنّه لا يعزّر...

Završetak ovdje (l. 10a):

آخر الموجود: ...**إصلاح إيضاح في كتاب الحدود**: ومشايخنا أفتوا في أنت عليّ حرام أو الحلال عليه حرام أو حلال... وإذا حلف بهذه الألفاظ على فعل في المستقبل وليست له إمرأة عليه الكفّارة وإن كانت له إمرأة وقت الحلف وماتت قبل الشّرط أو بانت إلى عدّة ثمّ باشر الشّرط، الصّحيح أنّه لا يطلّق الإمرأة المتزوّجة وعليه الفتوى لأنّ حلفه صار حالفًا باللّه تعالى وقت الوجود فلا ينقلب طلاقًا.

4. L. 10a-15a

الفتاوى البزازيّة

AL-FATĀWĀ AL-BAZZĀZIYYA

Naslov na početku: بزازيّة في كتاب الطّلاق في فصل الثّاني في الكنايات

Fragment iz zbirke fetvi koju je na arapskom jeziku, iz raznih fikhskih djela, sabrao Ḥāfiẓuddīn b. Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb, poznatiji pod nadimkom Ibn al-Bazzāz al-Kardarī, rođen 729/1329., umro 817/1413. (ili 827/1424) godine. Autor je fetve završio 812/1409. godine.

Kaḥḥāla III, 177-178; Ḥ. Ḫ. I, 242; Ahlwardt IV, 4823; aẓ-Ẓāhiriyya I, str. 105; Dobrača II, 1681; Köprülü II, 1606/18; Lavić X, 6095; al-Ğibūrī I, 1653-1657, str. 496-497; Sarkīs I, str. 555.

Početak ovdje (l. 10a):

أوّل الموجود: قال لها فلان: كار كرده أم، فقالت: نكرده أم، فقال: اكركرده، تو طلاق وقع بإقرار الزّوج أوّلاً. وإن حلف على أنّها لم يفعل قالت له: أنا عليك حرام... لا يقع لأنّه إظهار الكراهيّة...

Završetak ovdje (l. 15a):

آخر الموجود: ...ومن قصد قتل نفس مؤمن كان عدواً لله ولا يكون رحمته عند الآخرة، ومن ترك الأدب والحياء يكون مثل البهيمة، والله أعلم.

5. L. 15b-18a

رساله، اطوار ستّه

RISĀLA-I AṬWĀR-I SITTA

Na početku ime autora i naziv djela: شيخ بالي افنديك اطوار قليشدن منقول

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda Bālī-efendī aṣ-Ṣofiyāwī, umro 960/1553. godine.

Kaḥḥāla III, 38; O. M. I, 42; A. M. I, 230.

Početak ovdje (l. 15b):

أوّل الموجود: خلافت ايكي قسم در، بري صوريّه وبري معنويّه در، صوريّه اولدركه شريعتك ظاهرنده عدالت ايچون نصب اولندي پس امدي حضرت رسول صلّى الله تعالى عليه وسلّم دن صكره حضرت ابو بكر رضى الله عنه خليفه اولدي...

Završetak ovdje (l. 18a):

آخر الموجود: ...حضرت موسى عليه السّلام ايله حضرت خضر قصّه سي كه علم الدّين احكامنده خضره تابع اولدي بو معلوم در كه خضر عليه السّلام موسى دن افضل دكلدر عليه سلام الله، پس امدي حقّ بودر كه... وبو مقام قطب الأقطاب در وبرزخ كبرى در... وهر شئ ده حقّي مشاهده قلور وهر برنده ني حرف بي صوت كلام الهي ظاهر... كه لا عين رأت ولا أذن سمعت.

6. L. 19a-27a

شهر انكيز عزيزي بك
ŠEHR-ENGĪZ-I 'AZĪZĪ-BEG

Na početku naslov poeme i ime autora crvenim slovima:
شهر انكيز عزيز بك پرآمي زنان مشهور آن جهان مقبولان زمان

Poema od oko 220 mesnevi stihova, u kojoj se govori o ljepotama grada i vrlinama njegovih stanovnika. Napisao na turskom jeziku pjesnik 'Azīzī-beg, umro 993/1585. godine.

A. S. Levend, Türk Edebiyatı Tarihi I, str. 163-164.

Početak (l. 19a):

أوله: كل اى طبع نظر پاز وسخن سآن   شكاء بكر فكره ايله پروآن
سوزنك دخترليني اشكار آيت   بو دير نظمي يه نقش نكار آيت

Završetak (l. 27a):

آخره: مراد نجه دنوپ چرخي فلكلر   جهان طور دقچه دورسون بو ملكلر
عزيزي كل سوز وكي اختتام آيت   بو رنكين نامه، بونده تمام آيت...

Na listovima 27a-27b jedna poduža bilješka na turskom jeziku o šejhu Aḥmadu al-Būnīju (Aḥmad b. 'Alī b. Yūsuf al-Būnī al-Qaršī, Abū al-'Abbās), umro 622/1225. godine, koja počinje riječima:
شيخ امام احمد بوني رحمة الله عليه رحمةً واسعةً. فضلاء مغرب ايچنده افضل علمادر ومشايخ كه آم ايچنده شيخ كامل ومرشد فاضل در زمانه، مسنده قطب الأقطابدن اولوپ تصرّف عالمه قادر در...

7. L. 27b-28b

صورت مكتوب براى قپودان علي پاشا زاده
ṢŪRAT-I MAKTŪB-I BARĀ-YI KAPUDĀN-I 'ALĪ PĀŠA-ZĀDE

Naslov na početku crvenim slovima: صورت مكتوب براى قپودان علي پاشا زاده

Obrazac pisma kapetana 'Alī-paše, na turskom jeziku.

Početak (l. 27b):
أوله: فصوص جواهر دعوت محبّت شعور ونصوص نوالم تحيّات زاكيات مودّت نشوركه... ديان خاتم نشان اچره مرصوص ومذكور... على ممرّ السّنين والشّهور...

Završetak (l. 28b):
آخره: ...ومستوجب انقياد غبطت كآمرآني ايدوكنه اشتباه بيورلمه باقي چون عرض تجديد اخلاص محبّت واختصاصدر، بوقدر ايله اكتفا اولندي.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7735. R-5787

تحفة العاشقين
TUḤFA AL-'ĀŠIQĪN

Moralističko djelo s naglašenom sufijskom intonacijom, podijeljeno na trideset poglavlja (باب). Napisao na turskom jeziku Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī iz Prizrena, umro poslije 1009/1600-01. godine.

O. M. II, 258.

Na početku nedostaje jedan list.

Početak ovdje (l. 1a):
ناقص في أوله. أوّل الموجود: لا يقدر كه شان شريفلرينده **لولاك لولاك ما خلقت الأفلاك** نازل ولكه لعلى خلق عظيم وارد اولمشدر... امّا بعد... وبنده، اصحاب طريقت بي كس ونا مراد وفقير وحقير وغمجوار ويرعذر وكثير التّقصير اعني شمعي البريزريني أحسن الله أحواله إلى يوم الدّين (l. 1b)... بو جريده، مشوّش الارقام ورساله، متغاير الاقلام على طريقة التّصوّف اجمال وجهي ايله اوتوز باب اوزره تحرير اولنوب وتحفه، مجلس غبطت نما وهديّه، محفل نصرت فزا العين **تحفة العاشقين** ديو تسميه اولندي(l. 3a)...

Završetak (l. 51b):
آخره: ...بو قليل البضاعه نك رسالـسي ايچنده مندرج اولان ايت شريفه واحاديث لطيفه نك عزّت وحرمته... عليه افضل الصّلوات واكمل التّحيّات ... وباقي صحابه، عظام وتابعين كرامك وساير انبيا واوليا وعلما صاحب الاحترام ومشايخ ذوي الاحتشامك... منظور ومشرّف ايله آمين يا ربّ العالمين ويا خير النّاصرين ويرحم الله لمن قال آمين.

L. 51; 19,5 x 13,5 (14 x 8,5); 17 redaka. *Nasẖ* sa mješavinom *ta'līqa*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po rubovima izlizani. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom linijom crne boje. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen. Od nekadašnjeg poveza ostao samo kožni hrbat.

Na kraju djela (l. 51b) bilješka da ga je u mjesecu saferu 1080/1669. godine prepisao al-Ḥāğğ Ḥusayn b. Muḥyī, iz primjerka koji je prepisan u trećoj dekadi mjeseca zul-hidždžeta 1055/1646. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرّسالة الشّريفة والمقالة اللّطيفة في أواخر ذي الحجّة الشّريفة لسنة خمس وخمسين وألف... تحفة العاشقين ديركورنلر بو تحفكي شمعي صقليه بلادن استادن... كتبه الفقير الحاجّ حسين بن محيي في ماه صفر سنه ١٠٨٠

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7736. R-5443

فضائل كلمهء توحيد
FAḌĀ'IL-I KALIMA-I TAWḤĪD

Kratka rasprava o islamskom monoteizmu, s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na turskom jeziku izvjesni Waysī-efendi. Postoji više autora sa ovim imenom. Moguće je da je ovdje riječ o Uways b. Mehmed Üsküpīju, zvanom Waysī-efendī, koji je umro u Skoplju 1038/1629. godine.

Karatay t II, 2965/I.

Početak (str. 1):

أوله: اي درويش **فضائل كلمهء توحيد** لا إله إلاّ الله ده خرده كاري قلم معجز شيم بر طريق ورق بلاغتده بر توده جوهر وير ثمن مروادید تر عرض ایده بم بك بككوشواده بنا كوش سامعه قبول...

Završetak (str. 60):

آخره: ...اكر اول عزيزان پاك رامن اول يوم وعد ووعيده زمان عيد سعيد وصال لا يزالي... جمال ذوالجلالي صلاى كرسنه جشمان نا بخانه محشر... كوشه نشين خوان سفره نفاى ربّاني اوله لر عطيه سنيه سبحانيدن بعيد ميدر.

Str. 61; 17,5 x 11 (12,5 x 6); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst na naslovnom listu uokviren dvjema, a na ostalim listovima jednom linijom crvene boje.

Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom paginacijom.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7737. R-984

Zbirka (مجموع), 2

L. 133; 23,5 x 14 (15 x 6); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, sitnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, kur'anski ajeti, značajnije riječi i pojedini citati iz osnovnog djela pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-43a

فضائل كلمهء توحيد
FAḌĀ'IL-I KALIMA-I TAWḤĪD

Isto kao pod br. 7736.

Završetak ovdje (l. 43a):

آخر الوجود: ...سايبان حمايت غفاري ايجاب ايلركه پناه آرنده، كنوز رحمتم اولان مجرمان اهل ايماني شحنه، سياستكاه دوزخه ويرميم.

رحمت عامست ومانوميد ازان رحمت نه ايم
شفقتي فرما اكرچه لايق شفقت نه ايم.

Djelo se završava kolofonom (l. 43a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u drugoj dekadi mjeseca džumadel-ahira 1209/1794. godine:

تمام شد اين نسخهء شريف مستطاب بعون الله الملك الوهّاب بقلك شكستـه في شهر اواسط جمادى الآخر لسنة تسع ومائتين وألف بعد هجرة من له العزّ والشّرف.

2. L. 44b-133a

رياض الرّحمة
RIYĀḌ AR-RAḤMA

Naslov na početku crvenim slovima: رياض الرّحمة

Djelo iz oblasti propovjedništva, protkano sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku šejhul-islam Fayḍullāh-efendī, umro 1115/1703. godine.

Karatay t II, 2948/I; O. M. I, 395-396.

Početak (l. 44b):

أوله: جوينده، فيض لا يزالي سرمست سخن حسين آلي مرحومك بو جواهر كرانمايه، بي بها نتيجه، تخيّلات قلب پر صفا سيّد كه رياض الرّحمة ايله مسمّى در ويه العون... كلد ستنه، شاد اب حمد وستايش كه باغ بي خار اخلاصدن بر جيده، دست تعظيمدر عطر ساى بزمكاه تقديس جناب... **إنّ اللهَ يَغفِرُ الذُّنوبَ جَميعًا** مشام جان عاصيانه... بوى راحت رسان تسليتدر شو لعلّ رحمة ربّي حين يقسمها تأتي على حسب العصيان في القسم...

Završetak (l. 133a):

آخره: ...قادر پر كمال پاد شاه ذوالجلال بي زوال... لطف ازليدن بنده سنه عنايت ايلديكي خلعت ايماني كبـر وآله، **رَبَّنَا لا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْـدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْـمَـةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ**، آمين يا ربَّ العالمين بحرمة سيّد الأنبياء والمرسلين، وصلّى اللّه عليه وعلى آله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين وسلّم تسليمًا.

Na kraju djela (l. 133a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Fayḍullāh Ismā‘īl, u subotu 27. džumadel-ahira 1215/1800. godine:

الحمد للّه على من (!) يسّر في إتمام هذه النّسخة الشّريفة عن يد أضعف العباد فيض اللّه إسماعيل... في يوم السّبت قبل الظّهر سبع وعشرين من جمادى الآخر سنة خمسة عشر ومائتين وألف.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je isti prepisivač (Fayḍullāh Ismā‘īl).

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 23. ševvala 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio prepisivačev sin, Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā‘īl-beg, pod uslovom da se ne iznosi iz kuće:

اشبو نسخه، شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض اللّه بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورنه أولاديّت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث والعشرين من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat spomenutog vlasnika i vakifa.

Na listovima 1a, 22a, 73a, 163a i 332b otisnut stari pečat Gazi Husrev-begove biblioteke iz 1280/1863. godine sa natpisom:

وقف كتبخانه، غازي خسرويك سنه ١٢٨٠

7738. R-8528

كتاب طريقة صوفيّة
KITĀB-I ṬARĪQAT-I ṢŪFIYYA

Naslov crvenim slovima na listu 1a: هذا كتاب طريقة صوفيّة

Prijevod na turski jezik nekog djela s područja islamskog misticizma, koje je na perzijskom napisao Šihābuddīn, ‘Umar-efendī, čija nam je biografija nepoznata. Kako se u uvodu kaže, djelo je u Banja Luci, 1038/1628-29. godine, preveo ‘Abdusṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī (iz Prusca), čija nam je biografija, također, nepoznata. Djelo je podijeljeno na 41 poglavlje (باب), od kojih u našem primjerku nedostaju poglavlja: 14-16, 18. i 23-24. Ovdje ćemo ih navesti radi - eventualno kasnije - preciznije identifikacije ovog djela.

اولكي باب علم صوفيّه نك ظاهر اولماسني بيان ايدر (l. 7a).

ايكنجي باب صوفيّه نك حسن استماعلرين بيان ايلر (l. 9b).

اوچنجي باب علم صوفيّه يي بيان ايلر (l. 17a).

دردنجي باب صوفيّه نك شرح حالي واختلاف راهي بيان ايلر (l. 19a).

بشنجي باب ماهيّت تصوّفي بيان ايلر (l. 21a).

التنجي باب بو طائفه بو اسم ايله موسومه اولملرين بيان ايلر (l. 22b).

يدنجي باب تصوّفي بيان ايلر واول كمسه كيم انلره تشبّه ايلر (l. 23b).

سكزنجي باب ملامت صوفيّه يي بيان ايلر (l. 25a).

طقوزنجي باب نفس وذاتلرين تصوّفه نسبت ايليانلري بيان ايلر (l. 27b).

اوننجي باب شيخ ومقتدى اولانلرك احوالين بيان ايدر (l. 29a).

اون برنجي باب خادم ومتخادم احوالين شرح وبيان ايدر (l. 34a).

اون ايكنجي باب خرقه، مشايخي وكسوه، صوفي بيان ايدر (l. 35b).

اون اوچنجي باب خانكاه ده ساكن اولانلك فضيلتين بيان ايلر (l. 41a).

اون يدنجي باب فرائض قضاتلندن اولان عباداتي بيان ايلر (l. 46a),

اون طقوزنجي باب صوفي مكتسبك احوالين بيان ايلر (l. 51b).

يكرمنجي باب رزق فتوحاتي بيان ايلر (l. 58b).
يكرمي برنجي باب مجرّدان ومتاهّلانك احواللرين بيان ايلر (l. 65b).
يكرمي ايكنجي باب سماعي اقرار وانكار ايلمك احوالين بيان ايلر (l. 69a).
يكرمي بشنجي باب سماعك آدابين بيان ايلر (l. 74b).
يكرمي التنجي باب اربعينات خصائصين بيان ايلر (l. 77b).
يكرمي يدنجي باب خلوتك فتوحاتين بيان ايلر (l. 79b).
يكرمي سكزنجي باب خلوت نشينك كيفيّتي حالين بيان ايلر (l. 81b).
يكرمي طقوزنجي باب كيفيّت اخلاق بيان ايلر (l. 84b).
اوتوزنجي باب تفاضيل اخلاق بيان ايل (l. 86a).
اوتوز برنجي باب آداب صوفيّه يي بيان ايلر (l. 90b).
اوتوز ايكنجي باب اهل قربك آدابين بيان ايلر (l. 91b).
اوتوز اوچنجي باب طهارتك آداب ومقدّماتين بيان ايلر (l. 93b).
اوتوز دردنجي باب آبدستك آداب واسرارين بيان ايلر (l. 95a).
اوتوز بشنجي باب ارباب قربه مخصوص اولان ابدست آدابين بيان ايلر (l. 97a).
اوتوز التنجي باب نمازين فضيلتين وآنك منزلتين بيان ايلر (l. 98a).
اوتوز سكزنجي باب نمازك آدابين بيان ايدر (l. 103a).
اوتوز طقوزنجي باب صيامك فضيلتين بيان ايدر (l. 104b).
قرقنجي باب صوفيلرك صوم وافطارده اختلافلرين بيان ايدر (l. 106a).
قرق برنجي باب اوقات تهجّد قسمت وتعيينين بيان ايدر (l. 106b).

Početak (l. 4b):

أوّله: الحمد لله، نستعينه ونستغفره، ونؤمن به ونتوكّل عليه، ونعوذ به من شرور أنفسنا ومن سيّئات أعمالنا، من يهدي اللّه فلا مضلّ له ومن يضلل فلا هادي له... وبعد، بو كتابك مترقّمي وبو ابوابك مترجمي عبد الصّمد إبراهيم بن محمّد الآقحصاري غفر لهما الباري... سنة ثمان وثلاثين بعد ألف تاريخنده بانه لوقه المحميّه حماها اللّه من البليّه ده...شيخ بزركوار امام نامدر شهاب الدّين عمر افندي عجم دلنجه بر سواد ايجاد ايدوب لكن الفاظ وعباراتندن عوام روم بي بهره ومحروم اولماغله بو فقير حضرت حقدن استخارت واستعانتندن صكره شيخك ترتيب وايرادي اوزرينه بو كتاب مستطابي زبان پارسدن زبان تركي يه اوزرينه ترجمه ايلدم (l. 5a)... وبو كتاب قرق بر باب اوزرينه ترقيم اولينوب **طريقت صوفيّه** تسميه اولندي وبه الحول والقوّة (l. 6a) ... اوّلكي باب علم صوفيّه نك ظاهر اولماسني بيان ايدر، عن موسى الأشعري رضى ال عنه، عن النّبيّ صلّى اللّه عليه وسلّم انّه قال: إنّما مثلي ومثل ما بعثني به كمثل رجل أتى قومًا (l. 7a).

Završetak (l. 109b):

آخره: ... يسّر الله طريقًا بك يا ملتمسي، وأستغفر الله العظيم لي ولسائر المسلمين، إنّه هو الغفور الرّحيم، والحمد لله أوّلاً وآخرًا وظاهرًا وباطنًا، وصلّى الله على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 110; 19,5 x 12,5 (16 x 8); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi i kur'anski ajeti nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica presvučena vještačkom kožom, smeđe boje.

Na listu 110a-110b fragment iz neke rasprave o tesavvufu. Prema bilješci na kraju (l. 110b), fragment je prepisan iz primjerka koji je u trećoj dekadi mjeseca šabana 1028/1716. godine prepisao Mehmed b. Mehmed, Altı Parmak:

حرّر في أواخر شعبان المعظّم سنة إثنى وعشرين بعد الألف، حرّره الحقير محمد بن محمد خادم الفقراء الشّهير بآلتي پارمق افندي المرحومك قدّس سرّه العزيز خطّ وقلميله اولان طريقت ثماني شريفك صورتيدر.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

7739. R-4726

Zbirka (مجموع), 3

L. 134; 20,5 x 15 (15 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, ukrasni znakovi i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti, ispreturani i po lagama odvojeni od poveza. Na većini listova, dužinom donjeg presjeka, tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa.

1. L. 1b-11b

طريقت نامه، محمود افندي
ṬARĪQAT-NĀMA-I MAḤMŪD-EFENDĪ

Na početku naslov djela i ime autora: كتاب طريقت نامه، محمود افندي قدّس سره

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku šejh dželvetijskog reda, Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Hudā'ī, rođen u Sivasu, umro u Üsküdaru, 1038/1629. godine.

Kaḥḥāla XII, 189; A. M. II, 415; Wiesbaden XIII4, 143, str. 142; Blochet I, S., 486, str. 369; Flügel I, 700, str. 652.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي تجلّى بذاته لذاته، فأظهر ما أظهر، والصّلوة والسّلام على من بلّغ الرّسالة، وأنذر عشيرته الأقربين، وبشّر من بشّر، وعلى آله وأصحابه وأحبّائه المتأدّبين بآداب من تأدّب بما زاغ البصر، حمد شول اللّه كه ذات شريفيله كندو ذاتنه تجلّى ايلدي وعالم موجوداتدن اظهار ايلدوكيني اظهار ايلدي...

Završetak (l. 11b):

آخره: ...وآداب طريقتي رعايتده تمام دقّت ايدوب نيجه حالات سنيّه واذواق مقامات عليّه واصل اولمشلر حقّ سبحانه وتعالى جملموزي طوغري يولندن آيرميه، آمين يا معين.

2. L. 12b-27b

رسالة نجاة الغريق في الجمع والتّفريق
RISĀLA NAĞĀT AL-ĠARĪQ FĪ AL-ĞAM' WA AT-TAFRĪQ

Naslov na početku: رسالة في الجمع والتّفريق سمّيتها بنجاة الغريق

Zbirka pjesama sufijsko-moralističke sadržine. Spjevao na turskom jeziku Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Hudā'ī, rođen u Sivasu, umro u Üsküdaru, 1038/1629. godine.

Kaḥḥāla XII, 189; A. M. II, 415; Wiesbaden XIII2, 354, str. 245 i XIII/3, 234, str. 198; Blochet I, S., 486, str. 370; Flügel I, 700, str. 652, Rieu, CTM, 234; Trako-Gazić, 231; Köprülü III, 102/4.

Početak (l. 12b):

أوّله: خدايه حمد ومنّت اوّل آخر   كه اولدر ظاهر وباطنده ظاهر
ظهوري پرده اولمشدر ظهوره   كوزي اولان دليل استرمي نوره

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 27b):

آخر الموجود: كشيه تفسيدر اقرب اولاني   بلورسن طشره دن بونده قلاني
رسول اتدن احبّ اوليجق اكا باب   قلانيني قياس ايله اكا واب...

3. L. 28b-133b

الهيّات
ILĀHIYYĀT

Na početku naslov djela i ime autora: الهيّات مرحوم محمود افندي قدّس سرّه العزيز

Zbirka pjesama sufijsko-moralističke sadržine. Spjevao na turskom jeziku, u mesnevi stihovima, Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimkom al-Hudā'ī, rođen u Sivasu, umro u Üsküdaru, 1038/1629. godine.

Kaḥḥāla XII, 189; A. M. II, 415; Wiesbaden XIII2, 349-354, str. 242-245; Blochet I, S., 486, str. 370; Flügel I, 700, str. 652-653; Nametak IV, 3039/1.

Početak (l. 28b):

أوّله: توحيدله اولور هر درده درمان   حقّه توحيدله ايرمش ايرنلر
توحيدله اولور هر مشكل آسان   حقّه توحيدله ايرمش ايرنلر...

Završetak ovdje (l. 133b):

آخر الموجود: كشيه نفع وضق (!) حقدن كلوركن   موحّد اشبو معناني بيلاركن
قويه اسنادي زيد وعمره بكره   همان سعي ايده كون استغفاره شكره

تمّت

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7740. R-9757

Zbirka (مجموع), 13

L. 121; 19 x 13,5 (16,5 x 9 i 15 x 8); 21-23 retka. Nasta'līq, mjestimično vokalizovan, pisan rukom više različitih prepisivača.

Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1a-22b

إيضاح الحكم ـ شرح هياكل النّور

ĪḌĀḤ AL-ḤIKAM - ŠARḤ HAYĀKIL AN-NŪR

Komentar na turskom jeziku filozofsko-mističkog djela koje je na arapskom jeziku pod nazivom هيــــاكل النّور napisao Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, poznatiji pod nadimcima: Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn i al-Maqtūl, rođen u Suhraverdu u 549/1154., pogubljen u Halebu 587/1191. godine. Komentar je napisao Ismā'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī, umro 1041/1631. godine.

Ḥ. Ḫ. II, 2047; O. M. 24; Wiesbaden XIII3, 37, str. 30.

Početak (l. 1a):

أوله: حمد بي حساب اول حكيم وصفات وحليم، مفتّح الأبواب ومسبّب الأسباب كه كردن عقول اصحاب حكمت وارباب... **ومن يؤتى الحكمة فقد أوتى خيراً كثيراً وما يذكّر إلاّ أولو الألباب**... امّا بعد، بو عليل غليل وحقير وذليل اعني شيخ إسماعيل المولوي الأنقروي يسّر الله له ولإخوانه الدّنيوىّ والآخروىّ الحلم الصّورىّ والمعنوىّ تقرير وبيان ايدوب... بوكه ايضاح حكم ديمكله آد ويروب...

Završetak (l. 22b):

آخره: ...امّا اوت ايچمك وسفر ايتمك يره مزدر قمر ساعتنده سفره وارمق وباغ واكن اكمك ويمك ايچمك وايلچي كوندرمك واوغلان قز اره ويرمك غايت ايودر بو ساعتده اوغلان طوغــه دولتلو اولا، والله تعالى اعلم بحقيقة الحال وهو المبدء والمآل.

Djelo se završava kolofonom (l. 22b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Aḥmad b. 'Alī 1115/1703-04. godine:

تمّت بعون الله عن يد أحمد بن علي سنة ١١١٥

2. L. 23b-32b

مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطوائف الأمم

MUḪTAṢAR FĪ BAYĀN MAQĀLĀT AHL AL-'ĀLAM WA AL-MAḎĀHIB AL-MUḪTALIFA LI ṬAWĀ'IF AL-UMAM

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، صدر الدّين زاده

Rasprava iz oblasti akaida. Napisao na turskom jeziku Muḥammad al-Amīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī, umro 1036/1627. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (مقدّمة), deset poglavlja (عشرة أبواب) i zaključak (خاتمة).

Kaḥḥāla IX, 73-74.

Početak (l. 23b):

أوله: الحمد لله الّذي جعلنا من الفرقة النّاجية وعصمنا من الاعتقادات الزّائفة، والصّلوة على نبيّنا محمّد الهادي إلى سبيل الرّشاد وعلى آله الّذين سلكوا سبيل السّداد، وبعد، فيقول... محمّد الأمين بن صدر الدّين الشّرواني إنّ هذا **مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطوائف الأمم** أوردتها على سبيل الإجمال... ورتّبته على مقدّمة وعشرة أبواب وخاتمة...

Završetak (l. 32b):

آخره: ... بو مقوله كمسنه لردر **إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ** ولا معين إلاّ إيّاه قال على كرّم الله وجهه: الإنسان أوّله نطفه مذره وآخره جيفه قذره... والحمد لله على كلّ حال. تمّت.

3. L. 32b-33b

رساله، اصطلاحات علماء سلف

RISĀLA-I IṢTILĀḤĀT-I 'ULAMĀ'-I SALAF

Naslov na početku: رساله، اصطلاحات علماء سلف

Kratka rasprava o terminologiji učenjaka iz prvih generacija islama, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 32b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين الطّيّبين الطّاهرين، أمّا بعد، إصطلاحات علماء: **العقل**: عقله ويرلر كه جناب حقّ جلّ شانه عقل ودماغ ايچنده...

Završetak (l. 33b):

آخره: ...الدّعا: محرم راز حقّ اولقدر ارباب دعايه محال بر شي آملر جميع رجا وتمنّا دن مستغنيلردر، وبالله التّوفيق بعون الله. تمّت.

Na listovima 34b-35a ispisana Božija imena (أســـمــا، الله الحـــسنى) sa brojčanom vrijednosti slova, na listu 35b jedna molitva nekog šejha Wafāa pod naslovom ورد شيخ وفا رحمة الله عليه, a na listovima 36a-37a izreke ʻAlī b. Abū Ṭāliba.

4. L. 37a-38b

رسالة في أوجه الذكر

RISĀLA FĪ AWĞUH AḎ-ḎIKR

Kratka rasprava o sedam vrsta zikra, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 37a):

أوله: قال أهل الإشارة: الأذكار على سبعة أوجه: ذكر باليدين وذكر بالرّجلين وذكر بالأذنين وذكر بالعينين وذكر بالقلب وذكر بالرّوح وذكر باللّسان...

Završetak (l. 38b):

آخره: ...وأمّا الذكر باللّسان (فهو) تلاوة القرآن والتّسبيح والتّحميد والتّهليل والتّوحيد، فإذا ذكرت الله تعالى مع ضعفك وهو بقدرته وعظمته وجلاله وكبريائه يذكرك كما قال الله تعالى: **فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ** يعني فاذكروني بالإخلاص والتّذلّل أذكركم بالرّحمة والتّفضّل... فاذكروني بالمجاهرة أذكركم بالمشاهدة. تمّت بعون الله الملك الوهّاب.

Na listovima 38b-39b nekoliko rasprava na turskom jeziku o raznim vjerskim pitanjima u formi pitanja i odgovora (مسئله وجواب).

5. L. 42b-56a

مختصر في بيان الاعتقاد

MUḪTAṢAR FĪ BAYĀN AL-IʻTIQĀD

Kratka rasprava o islamskom vjerovanju (في بيــان الإعـــتـقــاد). Napisao Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī, čija nam je biografija nepoznata. Pisac u uvodu kaže da je djelo prvo napisao na perzijskom jeziku, te da ga je kasnije, na molbu svojih učenika i prijatelja, preveo na arapski jezik. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (باب):

الباب الأوّل في بيان الاعتقاد (l. 43b)،

الباب الثّاني في بيان ألفاظ الكفر وأحكامها (l. 47a)،

الباب الثّالث في مسائل الاستحسان (l. 52b)

Dobrača I, 737/1 i II, 1030/9; Ahlwardt IX, 10310, str. 599; Brockelmann S I, 292.

Početak (l. 42b):

أوله: الحمد لله المتوحّد بأزليّة الوجود والذّات المتفرّد بقديم النّعوت والصّفات، ذاته منزّه عن التّغيير واختلاف الحالات... أمّا بعد، فيقول العبد المفتقر إلى رحمة الله تعالى يحيى بن أبي بكر الحنفي... لمّا اتّفق منّي تأليف مختصر بالفارسي في بيان الإعتقاد وانتشر ذلك بين الطّالبين بالإجتهاد، سأل منّي جملة من الطّلبة والخلّان أن أكتب مسائله عربيًا فصيح البيان ليسهّل حفظه للمبتدئين والإخوان، فأجبتهم إلى ذلك مستعينًا بالله فإنّه الموفّق والمستعان... وكان المختصر على ثلاثة أبواب. الباب الأوّل في بيان الإعتقاد...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 56a):

ناقص في آخره. آخر الموجود:... **الفصل السّادس في مسائل متفرّقة**... وصوت الدّفّ والشّبابة حرام، وكذلك الرّقص وتمزيق الثّياب وإن كان في مجلس القرآن والوعظ، وشهادة من يحضر هذا النّوع من المجالس لا تقبل. وقال أبو حنيفة رحمه الله: إستماع الغناء من الذّنوب، دلّ على ذلك قوله تعالى: **ومن النّاس من يشتري لهو الحديث**، قال ابن عمر رضى الله عنهما: لهو الحديث الغناء.

6. L. 58b-68b

أربعين إبن كمال باشا

ARBAʻĪN IBN KAMĀL-PĀŠĀ

Zbirka od 40 hadisa koje je sabrao i na arapskom jeziku kratko prokomentarisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine.

Kaḥḥāla I, 238; Ḥ. Ḫ. I, 54; Dobrača I, 571/1; Fajić XI, 6790/1; Köprülü II, 1585/1; Brockelmann G II. 450/13 i S II. 669.

Početak (l. 58b):

أوله: الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد، فقد روى عن عليّ بن أبي طالب كرّم الله وجهه أنّ رسول الله صلى الله عليه وسلّم قال: من حفظ على أمّتي أربعين حديثًا من أمر دينها بعثه الله تعالى يوم القيامة من زمرة الفقها، والعلما،...

Završetak (l. 68b):

آخره: ...ولا يذهب عليك أنّ المعنى الأخير يأباه قوله: ولا عتاق، فإنّ المعنى المذكور لا يتمشّى في عتاق.

Djelo se završava kolofonom (l. 68b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen 996/1588. godine:

تمّت هذه الرّسالة الشّريفة لحلّ عبارات الأحاديث اللّطيفة لمولانا كمال پاشا زاده جعله الله من أهل السّعادة سنة ٩٩٦

7. L. 68b-75a

رسالة في تحقيق الكلام النّفسي

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-KALĀM AN-NAFSĪ

Naslov na početku: رسالة شريفة في تحقيق الكلام النّفسي لإبن كمال پاشا

Isto kao br. 7601/10.

Djelo se završava kolofonom (l. 75a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Farhād u mjesecu džumadel-uhra 996/1588. godine

تمّت الرّسالة الجليلة الشأن بعون ذي اللّطف الملك المنّان على يد أفقر العباد مصطفى بن فرهاد المحتاج إلى رحمة الله الوهّاب في شهر جمادى الأخرى لسنة ستّ وتسعين وتسعمائة.

8. L. 78b-86b

قصيده، عدني افندي

QAṢĪDA-I ʻADNĪ-EFENDĪ

Naslov na početku i u sadržaju zbirke na listu 58a: قصيده، عدني افندي مرحوم

Kasida od 206 bejtova na turskom jeziku. Prema naslovu na početku kaside i sadržaju zbirke datom na listu 58a, kasidu je spjevao neki ʻAdnī-efendī. Pod ovim imenom poznato je više pjesnika. Dobrača (II, 899/12) ovu kasidu navodi pod naslovom منظومة تركية في فضل العلم والعبادة ومحاسن الأخلاق i na osnovu njenog završetka pretpostavlja da ju je spjevao Ğān Mamī Ṭānī, umro 1008/1599. godine.

Dobrača II, 899/12.

Početak (l. 78b):

أوّله: كوش هوشله طوت ايا جوهر حكمت جويا   سكا بو درلري نظم ايلوب اتدم اهدا
كمى آيات واحاديث وكمى اخبار كرام   بوقدر بونده بنم كندو كلامم قطعا

Završetak (l. 86b):

آخره: من بي جرميله لا يعقل وهشيار ايله   بزم بي وقت ومكاني اكا قيل جاى صفا
ثاني، انّ مع العسريله شرح صدر ايت   فاني في الله اولنه لازم اولور يسر بقا

تمّت تمام.

9. L. 87b-88b

رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين

RISĀLA FĪ ĀDĀB AL-BAḤT WA AL-MUNĀẒARA LI ʻAḌUDUDDĪN

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao na arapskom jeziku ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īğī, ʻAḍududdīn, rođen 708/1308., umro 756/1355. godine.

Kaḥḥāla V, 119-120; Ahlwardt IV, 5293; Brockelmann G II, 208; Köprülü III, 323/13; Ḥ. Ḫ. I, 43; Fajić V, 3335/3; Popara-Fajić VII, 4254/2.

Početak (l. 87b):

أوّله: لك الحمد والمنّة، وعلى نبيّك الصّلوة والتّحيّة. إذا قلت بكلام تامّ إن كنت ناقلاً فتطلب الصّحّة أي فتطلب صحّة النّقل فعليك تصحيحه بأيّ طريق يمكن أو مدّعياً فالدّليل، أي فيطلب الدّليل على تلك الدّعوى وذلك الدّليل مركّب من مقدّمتين كما بيّن في المنطق...

Završetak (l. 88b):

آخره: ...ويمتنع أن يقال لا. ثمّ إنّ الكلام مركّب عن الحروف... ثمّ إنّ الكلام لفي الفؤاد وإنّما جعل الكلام على الفؤاد دليلاً لئلاّ يلزم شئ لمن هذا الشّئ. تمّت الرّسالة.

10. L. 89b-94a

در بيان قاعده، روزنامه، جديده، محمّديّه

DAR BAYĀN-I QĀʻIDA-I RŪZNĀMA-I ĞADĪDA-I MUḤAMMADIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: در بيان قاعده، روزنامه، جديده، محمّديّة

Uputstvo za pravilno korištenje tabela kalendara na turskom jeziku. Tabele je izradio Šayḫ Wafā'(*Jahić XII, 7350*), a ovo uputstvo nama nepoznati autor.

Početak (l. 89b):

أوله: الحمد لله محوّل الشّهور والأعوام، والصّلوة على رسوله محمّد خير الأنام، وعلى آله وأصحابه العظام ما كرّرت اللّيالي والأيّام، أمّا بعد، روزنامه، وفائيّه ده قچ مشكلري حلّي ميسّر... روزنامه، وفائيّه ده سكز مشكلر واردر...

Završetak (l. 94a):

آخره: ...**مثلاً** بيك يكرمي بر سالده بو جدولده دورت وار اون عدد اوزرينه آني... اون دورت اولدي سال مذكورك روزنامه، عتيقه نك سال دائره سي اا حرف يكشنبه ج وسال ٤ اولمش اولور وقس على هذا. تمّت تمام.

Na listu 95a tabela početka mjeseca muharrema za hidžretske godine 1081-1110.

Na listovima 96-100 razne bilješke i stihovi na arapskom i turskom jeziku.

11. L. 101b-114a

شرح بدء الأمالي لمجهول

ŠARḤ BAD' AL-AMĀLĪ LI MAĞHŪL

Komentar kaside بدء الأمالي na arapskom jeziku. Kasidu je napisao Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn, umro 569/1173. ili 575/1179. godine, a ovaj komentar nama nepoznati autor.

Karatay a III, 4755, str. 32.

Početak (l. 101b):

أوله: **يقول العبد في بدء الأمالي لتوحيد بنظم كاللآلي**

المراد بالعبد نفسه، البدء الإبتداء، الأمالي جمع الإملاء وهو الكتابة في ظهر القلب من غير إستعانة بكتاب. المراد بالتّوحيد توحيد الله تعالى وهو الإقرار باللّسان والتّصديق بالجنان أنّه أحد في ذاته واحد في صفاته...

Završetak (l. 114a):

آخره: **لعلّ الله يعفوه بفضل ويعطيه السّعادة في المآل**

العون مصدر بمعنى الفاعل، أراد بهذا العبد لنفسه، الإبتهال التّضرّع. تقول على سبيل الإلتماس: كونوا ناصري هذا العبد بذكر الخير في حال تضرّعكم إلى الله تعالى واستغفاركم منه لعلّ الله يجاوز عن سيّئاته بفضله وكرمه ببركة دعائكم ويجعل عاقبة أمره خيراً، جزاه الله جزاءً حسنًا وعفى عنه... إنّه وليّ التّوفيق.

Na kraju djela (l. 114a) bilješka da je njegov prijepis završen 4. rebiul-evvela 988/1580. godine:

قد وقع التّسويد لهذه النّسخة الشّريفة المباركة في اليوم الرّابع لشهر ربيع الأوّل من تاريخ سنة ثمان وثمانين وتسعمائة.

12. L. 114b-115a

بدء الأمالي

BAD' AL-AMĀLĪ

Isto kao br. 7600/3.

Litovi 116-117 slobodni.

13. L. 118a-121a

شروط الصّلوة لمجهول

ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT LI MAĞHŪL

Kratka rasprava o uslovima za valjanost namaza, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 118a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: رسول الله عـ م. عن الإسلام فقال: ما الإسلام؟ قال رسول الله: أن تشهد أن لا إله إلاّ الله وأنّ محمّدًا رسول الله وأن تقيم الصّلوة... الصّلوة فريضة قائمة وشريعة ثابتة فالفرض على نوعين: فرض العين وفرض الكفاية...

Završetak (l. 121a):

آخره... والتّاسع والعشرون إذا فرغ من هؤلاء أن يسلّم عن يمينه ثمّ يساره وما سوى هؤلاء آداب كمسح الوجه بعد السّلام والقراءة من الأدعية المأثورة، والحمد لله.

7741. R-8526

منهاج الفقراء

MINHĀĞ AL-FUQARĀ'

Naslov na listu 1a: منهاج الفقراء الإلهيّة المريدين سبيل الأخرويّة

Djelo iz oblasti tesavvufa, s posebnim osvrtom na mevlevijski red. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī, umro

1041/1631. godine. Djelo je podijeljeno na tri poglavlja (قسم). U prvom se govori o tarikatu (في الطّريقة), u drugom o tajnama vjerozakona (في أسرار الشّريعة), a u trećem o fazama duhovnog napredovanja (في مراتب السّلوك).

Ḥ. Ḫ. II, 1877; Karatay t I, 169-171, str. 55-56; A. M. I, 218; Flügel III, 1976, str. 465-466; Gölpinarlı III, 5114, str. 298; Wiesbaden XIII2, 88.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي علّمنا علوم الدّينيّة اللّدنيّة، وعلّمنا على الشّريعة المصطفويّة و(ال) طريقة المولويّة، وكملنا بكمالات المشايخ الصّافية الصّوفيّة... فسبحان من جعل الشّريعة والطّريقة عين الحقيقة، ولكم العقلاء لا يفقهون بالقوّة النّظريّة والبدعة والضّلال... أمّا بعد، حمدا لله المتعالي والصّلوة على نبيّه السّامي، بو كتاب شريفك تصنيفنه باعث وبادي وبو مجموعه لطيفك تأليف... بو فقير مولوي اعني شيخ رسوخ الدّين إسماعيل بن أحمد الأنقروي، ثبّت الله قدمه على الشّريعة النّبويّة والطّريقة المولويّة اول وقتده كه إرشاد فقراء مولويّة...

Završetak (l. 221a):

آخره: ...قال شيخ الإسلام في آخر منازل السّائرين: أمّا (ال) توحيد الثّالث فهو توحيد الله لنفسه... يعني توحيدك اوچنجي مرتبه سي شول توحيد الهيدر كه جناب حق انى كندو ذاتنه مختص قلدي... الحمد لله أولاً وآخراً وباطنًا وظاهراً على تيسيره وتسهيله في زمن الأيسر. اللّهمّ اجعله للسّالكين سبيلاً بلا ضرر وطريقًا بلا كدر وللطّالبين دليلاً بالخير والظفر... وصلّى الله على سيّدنا محمّد..

L. 221; 21 x 15,5 (16 x 9,3); 18 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele i žućakaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Kur'anski ajeti i citati iz drugih djela nadvučeni crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan. Na koricama lijepo urađene rozete u obliku baklave, sastavljene od po četiri elementa sa floralnim motivima. Unutrašnja strana korica presvučena ukrasnim papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije iz XVIII stoljeća.

Rukopis je iz Karabati-tekije iz Tetova, 1940. godine Fejzulahu Hadžibajriću iz Sarajeva poklonio hfz. Zubejr iz Tetova, a ovaj kasnije, 19. juna 1982. godine, uvakufio za Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu (bilješka vakifa na posljednjem zaštitnom listu).

7742. R-1388

منهاج الفقراء
MINHĀĞ AL-FUQARĀ'

Naslov na donjem presjeku listova: منهاج الفقراء

Isto kao br. 7741.

L. 214; 23,5 x 15 (16 x 7,5); 23 retka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Na početku tri zaštitna lista sa sadržajem djela po poglavljima. Na listu 1b lijepo urađen unvan u crvenoj boji. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom i krupnim slovima. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Prve tri lage listova odvojene od poveza. Na naslovnom listu tekst uokviren dvjema, a na ostalim listovima jednom crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, prepukao dužinom hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom zelene boje.

Na kraju djela (l. 214a) bilješka na turskom jeziku da je njegov prijepis završen u prvoj dekadi mjeseca safera 1263/1846. godine.

ختم هذا المختصر... في أوائل شهر صفر سنة بيك ايكي يوز التمش اوج... تمّت الكتاب.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz biblioteke Elči Ibrāhim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na listu 214b).

7743. R-4856

Zbirka (مجموع), 3

L. 63; 23,5 x 14,5 (12,3 x 7,5); 19 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom *ta'līqa*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi i kur'anski ajeti nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom plave boje.

1. L. 1b-7b

معيار الطّريقة
MI'YĀR AṬ-ṬARĪQA

Kratka rasprava o šabanijskom redu. Napisao na turskom jeziku 'Umar Fu'ādī-efendī, umro 1046/1636. godine.

O. M. I, 118-119.

Početak (l. 1b):

أوّله: وحمده كما يليق بكماله، المستوعب كلّ وصف كريم... وبعد، ارباب انتباهه خفي اولميه كه جمليه اهم والزم وجميع مطالب وماديدن اقدم واعظم اولان معرفة الله زيرا حقّ جلّ وعلا عزّتله بيورر **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون**...

Završetak (l. 7b):

آخره: ...وباقي ركعتلرده دخي بويله الاّ ايكنجي ركعتده ودردنجي ركعتده اعوذ اوقيه وجماعتله قلديسه امام دكل اعوذ بسمله وفاتحة وضم (!) سورة اوقوميه هر ايكي ركعتده يوز اللي تسبيح اولور درت ركعتده اوچيوز تسبيح ايدر هر ركعتده قرآندن اول اون بش تسبيح ايدر باقي يرلرده اون تسبيح ايدر بو نمازي بويلجه فخر كائنات صلّى الله عليه وسلّم عمّ مكرّملري حضرت عبّاس رضى الله عنهما ايلدي حواجه صبيان تعليم ايلديكي.

2. L. 9b-62a

مصلح النّفس
MUṢLIḤ AN-NAFS

Naslov na početku: هذه الرّسالة المسمّاة بمصلح النّفس وأحوالها وبيان مراتب النّفس وصفاتها

Rasprava o duši, prožeta tesavvufskim učenjem. Napisao na turskom jeziku 'Umar Fu'ādī-efendī, umro 1046/1636. godine. Kako se iz završetka vidi, autor je raspravu završio 1035/1625. godine.

O. M. I, 118-119.

Početak (l. 9b):

أوّله: الحمد لله الّذي عرّف طالب نفسه بحكم كلام من عرف نفسه، والصّلوة والسّلام على محمّد الّذي كان مظهراً حقيقيّاً لمضمون قوله... كنت كنزاً مخفيّاً، وعلى آله وأصحابه الّذين وقفوا على سرّ قول الحقّ: فأحببت أن أعرف فخلقت الخلق، بعد حمد خداى قديم... عباره پر اسراريله حق تعالى دن حكايه بيوردقلري حديث قدسيدن فهم اولنان اولدركه انسانك... ودخي عمل شريعتدن وسلوك طريقتدن مرادي تحصيل تجلّيات... ودخي من عرف نفسه فقد عرف ربّه...

Završetak (l. 62a):

آخره: ...خاتمة الرّساله ونتيجه المقاله اولدركه طالب صادق ورساله اولنتدي بو محله كلنجه اولان ترتيبات وترغيباتك معاني سي... يدنجي مرتبه سي اولان روح القدس مقامي حاصل اولدقده خداى مطلق عالمنده تجلي ذات ومقام... زيرا نفس مرضيه نك صفات حميده ربانيه لرنيك حالي وحكمي بو كمالي ايجاب ايدركه عارف اهل حاله معلومدر. الله اعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب ومن رجع إليه بالسّنّة والكتاب فله الحسن المآب والثّواب. بلطف الله الملك الوهّاب تمّ البياض والتّصحيح بكتابة العبد الضّعيف محرّر الرّساله الفؤادي النّحيف في سنة خمس وثلاثين وألف.

3. L. 62b-63a

ورد شريف شرحي
WIRD-I ŠARĪF ŠARḤĪ

Naslov na početku پر شوق درويش طالبه اولان احوالنك بعضني بياندر . a na hrbatu i kraju djela ورد شريف شرحي

Kratak komentar virda šabanijskog reda. Napisao na turskom jeziku 'Umar Fu'ādī-efendī, umro 1046/1636. godine.

O. M. I, 118-119.

Početak (l. 62b):

أوّله: درويش صادق حالت جوانه سنده وابتداء سلوكنده وجميع احوال واعمال واطوارنده مجاهده واذكارنده حبّ إلهي ايله عشق وشوقيسي وحركات پر شوق وذوقيسي مقرردر...

Završetak (l. 63a):

آخره: ...وبو خصوصده شمعله درويش تشبيهدن اولان وجه تشبيه وجهت جامعه ظاهر وباطن عارف اولان اخوان صفايه معلومدر ورد شريف شرحي لعمر الفؤادي رحمة الله عليه.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7744. R-7643

ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ
MĪZĀN AL-ḤAQQ FĪ IḪTIYĀR AL-AḤAQQ

Djelo iz oblasti islamske etike i filozofije, protkano sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Qosṭanṭīnī al-Ḥanafī, poznatiji pod nadimcima Kātib Čalabī i Ḥāğī Ḫalīfa, rođen 1017/1609., umro 1067/1657. godine. Djelo je podijeljeno na uvod (مقدّمة), 21 poglavlje (بحث) i zaključak (خاتمة). Djelo je štampano 1972. godine, nakon što ga je latiničnom pismu prilagodio Orhan Şaik Gökyay.

Kaḥḥāla XII, 262-263; Bratislava, 414, str. 298; Blochet S., 1132 i 1149; Rieu, str. 254; Kut I, 88-90, str. 72-73; Karatay t I, 1482-83, str. 485; Wiesbaden XIII1, 379, str. 294 i XIII/3, 129, str. 104; Hasandedić, 353/3.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل العقل حجّةً في خلقه وأيّد الشّرع به فيما يفرق بين الباطل وحقّه، والصّلوة والسّلام على محمّد المبعوث... وبعد، اول آفرينشد بر وميان ارباب دانشده عقل ايله نقل تومان ومعقول ومنقول فرسي دهان ايديكي مسلّم ومعارج يقينيّه مسلك برهان مدارج مسلّم اولغل بحث ونظر وادبلرندن معقول...

Završetak (l. 123a):

آخره: ...وبو مقامده دخي كلام بونكله انجامه ايروب رساله تمام اولدي حقّ سبحانه وتعالى جمله مزه حسن خاتمه ميسّر ايليه وطريق برهان ورضاني رحماندر آيرميه بمنّه وفضله وكرمه ، آمين، يا معين بحرمت سيّد المرسلين، وصلّى الله عليه وعلى آله أجمعين واصحابه المكرّمين.

L. 123; 20 x 14 (12,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom. Na listu 1a sadržaj djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, oštećeni zubima glodara i po lagama odvojeni od poveza. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 123a) bilješka da je njegov prijepis završen 20. džumadel-ula 1179/1766. godine.

تحريراً في ماه جمادى الأولى يوم ٢٠ لسنة تسع وسبعين ومائة وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

7745. R-1906

ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ
MĪZĀN AL-ḤAQQ FĪ IḪTIYĀR AL-AḤAQQ

Naslov na početku: هذا كتاب ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ

Isto kao br. 7744.

L. 48; 23 x 16 (17,5 x 10,5); 21 redak. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, sa preklopom, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 48b) bilješka da je njegov prijepis u mjesecu rebiul-ahiru 1227/1812. godine, u nahiji Visoko, kasabe rudnika Vareš, završio Ṣāliḥ b. Ḥusayn b. Muṣṭafā:

سوّده الفقير الحقير صالح بن حسين بن مصطفى در ناحيه ويسوقه عن قصبه معدن وارش، غفر الله لهما ولمن نظر فيها في شهر ر سنة ١٢٢٧

Na listu 1a dvije bilješke o ranijim vlasnicima. U prvoj se kaže da je vlasnikom rukopisa postao Mulā Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Aḥmad-efendi Kalajdžić, iz Sarajeva, nastanjen u mahali Sinan-vojvode hatun, u Sarajevskoj tvrđavi:

دخل في ملك الفقير الحقير... ملا صالح بن الحاجّ حافظ أحمد أفندي الملقّب قلايجي السرايي، ساكن در محله سنان ويووده خاتوني در قلعه سراى بوسنه،

a u drugoj da ga je 1344/1925. godine uvakufio Svrzo Ismet-efendi b. Vejsil-efendi u Sarajevu:

وقد وقف هذه النّسخة اسورزو عصمت افندي بن ويسل افندي المشهور در سراى بوسنه سنة ١٣٤٤

7746. R-5618

Zbirka (مجموع), 4

L. 87; 22,3 x 16,6 (16 x 11); 17 redaka. *Nasḫ* i *ta'līq*, pisani sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na listovima posljednje lage, dužinom donjeg presjeka listova, tamne fleke, usljed kojih je tekst oštećen i teško čitljiv. Naslovi poglavlja i značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst osnovnog djela pisan krupnim slovima. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-47b

ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ
MĪZĀN AL-ḤAQQ FĪ IḪTIYĀR AL-AḤAQQ

Naslov na početku: هذا رساله، ميزان الحقّ بكاتب چلبي مصطفى افندي

Isto kao br. 7744.

Djelo se završava kolofonom (l. 47b), u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio ʻAlī b. Ismāʻīl-efendī, 7. ramazana 1159/1746. godine.

تمّت هذه نسخه، شريفه على يد (ال) عبد الضّعيف علي بن إسماعيل افندي، غفر الله ذنوبهما في يوم سبعه قبل الزّوال ماه رمضان شريف سنة ١١٥٩

Nema podataka o mjestu prijepisa.

Listovi 48-49 slobodni.

2. L. 50b-52b

الأحكام الملخّصة في حكم الماء الحمّصة
AL-AḤKĀM AL-MULAḪḪAṢA FĪ ḤUKM AL-MĀ' AL-ḤIMMAṢA

Naslov na početku crvenim slovima: رسالة في الكيّ لشرنبلالي الحنفي

Kratka rasprava o fikhskim propisima u vezi sa uzimanjem abdesta i potiranjem dijelova tijela na kojima je prethodno izvršena kauterizacija (الكي). Napisao na arapskom jeziku Ḥasan b. ʻAmmār b. ʻAlī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū Iḫlāṣ, rođen 994/1585., umro 1069/1659. godine.

Kaḥḥāla III, 265; Ahlwardt III, 3638 i IV, 5002/4; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 37; Kairo 1, 400; Köprülü III, 142/2; Dobrača II, 1766; Brockelmann G II, 313/8 i S II, 431; Popara IX, 5411/2.

Početak (l. 50b-52b):

أوّله: الحمد لله الّذي شرع لنا ديناً غير ذي عوج، وكلّفنا بما لم يجعل علينا فيه من حرج، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد المبعوث رحمةً للعالمين... وبعد، فيقول العبد المضطرّ إلى كرم الله تعالى ذي المنن أبو الإخلاص حسن الشّرنبلالي الحنفي عامله الله تعالى بلطفه الجليّ الخفيّ... هذه نبذة يسيرة في جواب حادثة شهيرة سمّيتها **الأحكام الملخّصة في حكم الماء الحمّصة...**

Završetak (l. 52b):

آخره: ...وذلك الماء الّذي شرب منه الكلب، بل يقول إنّه نجس لا يطهر مستعمله إلاّ بالغسل سبعًا مع واحدة بالتّراب وإذا لم يتترّبْ لا يطهر ولوغسله ألف مرّة بالماء فقط. وقد ذكرت ذلك في رسالتي الّتي سمّيتها بالعقد الفريد في بيان الرّاجح من جواز التّقليد وذكرت فيها أنّ التّلفيق باطل بالإتّفاق على التّحقيق. فمن أراد ذلك فليطالعها وليراجعها، وهذا آخر ما تيسّر جمعه... تمّت بعناية الله تعالى.

3. L. 53a-55a

رسالة في بيان كيّ الحمّصة
RISĀLA FĪ BAYĀN KAYY AL-ḤIMMAṢA

Naslov na početku: هذه رسالة في الكيّ للشّيخ عبد الغني النّابلسي الحنفي

Kratka rasprava o fikhskim propisima u vezi sa uzimanjem abdesta i potiranjem dijelova tijela na kojima je prethodno izvršena kauterizacija (الكي). Napisao na arapskom jeziku ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī al-Ḥanafī an-Nābulusī, rođen 1050/1641., umro 1143/1731. godine.

Kaḥḥāla V, 271-273; Brockelmann G II, 345-348 i S II, 474.

Početak (l. 53a):

أوّله: الحمد لله وسلام على عباده الّذين اصطفى وبعد، فيقول... مولانا عبد الغني افندي ابن العلاّمة إسماعيل افندي النّابلسي الحنفي، عامله الله بلطفه الخفيّ: هذه رسالة عملتها في حكم ماء الحمّصة الّتي توضع على الكيّ في البدن فتجذب المادّة إليها على حسب ما افترعه بعض الأطبّاء الحذّاق لنفع معلوم عند أهله وهل هذا الخارج من البدن إلى الحمّصة ناقض للوضوء إذا تلطّخت به الخرقة أو الورقة الموضوعة فوق الحمّصة أم لا...

Završetak (l. 55a):

آخره: ...إذا تلطّخت الورقة الموضوعة والخرقة المربوطة بها لا يكون ذلك نجسًا ما دام لاصقًا بالموضع. فإذا انفصلت الورقة أو الخرقة وفيها من الدّم أو القيح أو الصّديد ما زاد على قدر الدّرهم... لو أعادها أو حملها لا تصحّ صلاته. وإن كانت قدر الدّرهم أو دونه لم تبطل الصّلاة.

قال المؤلّف: هذا مقدار ما يسّر الله لنا في الجواب عن هذه المسألة، والله الموفّق، لا ربّ غيره، والحمد لله ربّ العالمين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم. آمين. تمّت تمام.

Listovi 56-58 slobodni.

4. L. 59b-87a

تخميس الكواكب الدّرّيّة - قصيدة البردة للبوصيري

TAḪMĪS AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA -
QAṢĪDA AL-BURDA LI AL-BŪṢĪRĪ

Dopuna (تخميس) Būṣīrī-jeve kaside الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة, spjevane u slavu poslanika Muhammeda, poznate još i pod nazivom قصيدة البردة, po ogrtaču (البردة) kojim je, u snu, poslanik Muhammed a.s. zaogrnuo njenog autora. Kasidu je na arapskom jeziku spjevao Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, umro 694/1294. godine, a ovu dopunu (تخميس), od po tri svoja stiha na svaka dva stiha osnovnog djela, spjevao je 863/1459. godine Muḥammad b. 'Abduṣṣamad al-Makkī al-Fayyūmī, Nāṣiruddīn, čija nam godina smrti nije poznata.

Köprülü III, 724/6; Wiesbaden XVIIB1, 369, str. 305; Ahlwardt VII, 7811/1, 7812/d i 7814/1; Bagdad Waqf, 230, str. 218-219; Nametak IV, 2637/3.

Početak (l. 59b):

أوّله: قال الشّيخ... شرف الدّين أبو عبد الله محمّد البوصيري... هذه الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة...

مَا بَالُ قَلْبِكَ لاَ يَنْفَكُّ ذَا اَلَمِ
مُذْ بَانَ اَهْلُ الحِمَي وَالْبَانِ وَالْعَلَمِ
وَانْهَلَّ مَدْمَعُكَ الْقَانِي بِمُنْسَجِمِ
اَمِنْ تَذَكُّرِ جِيرَانٍ بِذِي سَلَمِ   مَزَجْتَ دَمعًا جَرَى مِنْ مُقْلَةٍ بِدَمِ...

Završetak (l. 87a):

آخره:

تَخُصُّهُ ثُمَّ بَاقِي اَهْلَهُ النُّجَبَا
وَصَحْبِهِ خَيْرَ مَنْ فِي اللهِ قَدْ صَحِبَا
تُعْلَى لَهُ وَلَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ رُتَبَا
مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتُ الْبَانِ رِيحُ صَبَا   وَاَطْرَبَ العِيسَ حَادِي العِيسَ بِالْغَمِ

تمّت القصيدة بحمد الله وحسن توفيقه، والحمد لله وحده، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه وسلّم تسليماً كثيراً كثيراً.

Na kraju djela (l. 87a) bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završio Muṣṭafā b. Ḫalīl, 10. muharrema 1173/1759. godine.

حرّره العبد الفقير إلى الله تعالى مصطفى بن خليل حامداً لله... في عام ثلاثة وسبعين ومائة وألف في شهر محرّم الحرام في يوم عاشوراء.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7747. R-5514

Zbirka (مجموع), 2

L. 111; 16 x 10,8 (10,5 x 6); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-109b

ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ

MĪZĀN AL-ḤAQQ FĪ IḪTIYĀR AL-AḤAQQ

Naslov na početku: هذه رسالة، كاتب چلبي رحمة الله عليه في ميزان الحقّ

Isto kao pod br. 7744.

2. L. 110a-111a

رسالة في حقّ الدّخان

RISĀLA FĪ ḤAQQ AD-DUḪĀN

Naslov na početku: هذه رسالة للشّيخ عبد الغني الشّامي في حقّ الدّخان

Kratla rasprava o pušenju. Prema naslovu na početku, napisao na arapskom jeziku aš-Šayḫ 'Abdulganī aš-Šāmī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 110a):

أوله: الحمد لله وليّ التّوفيق والهادي إلى سواء الطّريق... أمّا بعد، فهذه عجالة مسوّدة في إثبات الطّريق مع مزاحمة الإشتغال على وجه التحقيق... إعلم أنّ الدّخان قد ظهر استعماله في جميع البلاد وأصرّ على حرمته بعض من أهل العناد وأكثروا في هذه المسألة، فقصدت في بيان ما هو الواقع...

Završetak (l. 111a):

آخره: ...وأيضًا ولا نسلّم أنّه ذي رائحة كريهة لأنّ دوام شربه يوالي رائحته ولا يجب أصلاً ولا يفرق قبح رائحته وحسنه إلاّ الطّبع السّليم على ما حرّر في الكتب من أشراف وهم يشربون خصوصًا في الحرمين الشّريفين. وأمّا إذا قلت إنّه بدعة يكون حرامًا، قلنا: كلّ ليس بحرام مثلاً قطعًا عن البدعة الحسنة الوعظ والتّذكّر بالأجرة.

Na kraju djela (l. 111a) bilješka da je prepisano 18. rebiul-ahira 1211/1796. godine.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7748. R-9674

Zbirka (مجموع), 2

L. 54; 19,5 x 14 (15 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ,* pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Značajnije riječi i pojedini stihovi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Na marginama ima dosta bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom.

1. L. 1b-20b

واردات
WĀRIDĀT

Naslov djela i ime autora na početku crvenim slovima: هذا رساله، قائمي

Zbirka pjesama u formi kasida, prožeta sufijskim učenjem i proročanstvima zasnovanim na onomantiji, nauci o proricanju budućih

događaja (علم الجفر). Spjevao na turskom jeziku šejh halvetijskog reda, Qā'imī Ḥasan-efendī, rođen u Sarajevu, gdje je bio imam Ilyās-pašinog džemata i šejh Sinanove tekije, odakle se - zbog sukoba sa sarajevskom ulemom i pod pritiskom javnog mnijenja - morao preseliti u Zvornik gdje je živio sve do svoje smrti, najvjerovatnije, 1102/1690-91. godine. Ukopan je na Kuli kod Zvornika. Nad grobom mu je podignuto turbe, uz koje je dograđena tekija. To su dugo vremena bila kultna mjesta (*zijaretgāh*) gdje je narod dolazio radi ispunjenja raznih želja.

Trako-Gazić, 253; Nametak IV, 2738; Bratislava, 482, str. 346; Šabanović, str. 353-357; Karatay t II, 2432, str. 158-159; Bašagić, Bošnjaci..., str. 380; Wiesbaden XIII2, 417-418, str. 296-298.

Početak (l. 1b):

أوله: يحمد الله بو دملرده بزه توفيق ايدوب باري
صناشدك خواجيه حقه ايده لم قوتلو بازاري

Završetak ovdje (l. 20b):

آخره: صنمك بكيم بويله قالورهب بونلري حنكارالور
قلمز بوايش ايدن بولور زندارينى بويانه بق...

2. L. 21b-53a

قصيده، قائمي
QAṢĪDA-I QĀ'IMĪ

Pjesma u formi kaside, sa naglašenom sufijskom intonacijom. Spjevao na turskom jeziku Qā'imī Ḥasan-efendī, rođen u Sarajevu, umro Zvorniku, 1102/1690-91. godine.

Početak (l. 21b):

أوله: حمد لله بولدي صحّت دونلري پاك ايلين
غيرت ايدوب اهل ديني شول قرحناك ايلين

Završetak (l. 53a):

آخره: اول مد بيتنه ايلر شفاعت
توبه اونده ايله قناعت
بو قلقدن اوزكه چوقدر خلاصه
بودر نتيجه هب عام وخاصه.

Djelo se završava kolofonom (l. 53a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen u drugoj polovini mjeseca džumadel-ula 1133/1721. godine u gradu Agriboz (u Grčkoj):

تمّت الكتاب بعون اللّه الملك الوهّاب تحريراً في أواسط جماد الأولى لسنة ثلاثة و ثلاثين ومائة وألف في ديار اغريبوز، سنة ١١٣٣

Na listu 1a pečat bivšeg vlasnika Sejfudina Kemure iz 1331/1913. godine, sa natpisom:

هذا كتاب كمورا شيخ سيف الدّين فهمي بن علي علمدار بن إبراهيم زعيم بن صالح آغا بن مصطفى بن إبراهيم بن محمّد بن حسن سرايلي، في ٢٧ رجب سنة ١٣٣١

7749. R-9455

Zbirka (مجموع), 2

L. 4; 20 x 13,2 (14 x 8); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi pisane crvenim mastilom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

1. L. 1a

رساله، لطيفه
RISĀLA-I LAṬĪFA

Naslov na početku crvenim slovima: رساله، لطيفه للشّيخ مصري محمّد افندي

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Miṣrī-efendī, umro 1105/1694. godine.

O. M. I, 172-175.

Početak (l. 1a):

أولّه: بو تركچه رساله نك بو طرزه تسويد نه ايكي شيئ باعث اولدي بري بوكي بو صوفيلرك لغزلرنده بعض سوزلر وار كه عاوام ناس بلكه علمانك بعض ناقص اولنلري اول سوزلري ايشتدكده بونلري شول مذاهب باطله صاحبلرندن ظنّ ايدرلر...

Završetak (l. 1a):

آخره: ...ودخي بنم قرنداشم بو نسخه يي يانكوزده كيدرمك واستنساخ ايدن امّي ومبتدي صوفيلردن منع دخي ايتمك بر كون سحر شغلده ايكن بويلجه الهام اولوب مبتدي قرنداشلر ايچون تسويدنه جرات اولندي والسّلام.

2. L. 1b-4b

رساله، سؤال وجواب
RISĀLA-I SU'ĀL WA ĠAWĀB

Isto kao br. 7686/4.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 4b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...حضرت پيغمبر عليه السّلام: كلّموا النّاس على قدر عقولهم بيوردي زيرا هر سوزي هر كشي سوئك بعضسني بعض خلق اكليامز غلط دوشر صوفيلرك اوني صقلا دقلري بو امره، امتثال ايچوندر. **سؤال:** بر كمسه صوفيلرك بلدكي علمي بلميه شرعك ظاهر يله عمل ايلسه واكا قناعت ايلسه اول كمسه نك ايمانده واسلامنده...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, mastilu i papiru, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7750. R-8186

شرح الأسماء الحسنى
ŠARḤ AL-ASMĀ' AL-ḤUSNĀ

Na početku naslov djela i ime autora, crvenim krupnim slovima:

هذا شرح الأسماء الإثنى عشر بقطب العارفين محمّد المصري النّيازي الخلوتي قدّس سرّهٔ العزيز

Komentar Božijih imena (الله - عليّ - هو - قهّار - حيّ - عظيم - حقّ - واحد - قيّوم - صمد), s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na turskom jeziku Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Miṣrī-efendī, umro 1105/1694. godine. Neki izvori (*Gölpinarlı III, 1073/XII, str. 454*) ovaj komentar navode pod naslovom رساله، وحدت وجود

Kaḥḥāla XII, 50; Gölpinarlı III, 1073/XII, str. 454; O. M. I, str. 173.

Početak (l. 1b):

أولّه: **لا إله إلاّ الله** معناى اوّل عبادته لائق الله تعاليدن غيري يوقدر معناى ثاني يعني هر كوكلده مقصود... غيري مقصود يوقدر... معناى ثالث اندن غيري موجود يوقدر، يعني هر موجودك حقيقتي اولدر اسملر اعتباريله غيري وهم اولنورسه ده امدي عارفه لازمدركه كوكلنده حقدن غيري موجود...

Završetak (l. 7b):

آخره: ...يَوْمَ تُبَدَّلُ الأَرْضُ غَيْرَ الأَرْضِ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ انك نقدي اولمشدر زيرا جميع دنيايي وآخرتي وميزاني وجنّتي كچمش صقله هو هو اولمشدر بوندن برله ينه آمه ده وويرمه ده وخلقه عاقلانه معامله ايتمكدن... اللّه تعالى ميسر ايله ايمدي بوحالده اولان كمسنه دائم الأحد اسمين ذكرده در... دلي ساكته اولسن.

Na listovima 8a-10a, duža molitva sa uputstvom za uslišavanje raznih želja. Molitva počinje riječima:

اللّهمّ يا منتهى الحاجات، ويا من عنده نيل الطّيّبات، ويا من لا بيع نعمه بالأثمان، ولا يكدّر عطاياه بالإمتنان... اللّهمّ إنّي أسألك بأمانة جبرائيل ورسالته، وقوّة ميكائيل وقرينه، وعبادة إسرافيل ونفخته، وهيبة عزرائيل وقبضته...

L. 10; 24 x 16 (14 x 7); 19 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Citati iz Kur'ana nadvučeni crvenom linijom. Po marginama ima nešto bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7751. R-8608

Zbirka (مجموع), 12

L. 115; 20 x 14 (12,5 x 7); 11-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima. Unutrašnja strana preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-40a

رساله لبّ اللّبّ وسرّ السرّ
RISĀLA-I LUBB AL-LUBB WA SIRR AS-SIRR

Izbor iz Ibn 'Arabījevih djela فصوص الحكم (br. 7570) i الفتوحات المكّيّة, na turskom jeziku. Izbor je napravio i na turski jezik preveo Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Miṣrī-efendi, umro 1105/1694. godine. Neki izvori (*Gölpinarlı I, 1662/I, str. 250 i 1665/I, str. 255-256*) ovo djelo pripisuju Ismā'īl-u Ḥaqqī-ji al-Bursawī-ju, umro 1137/1724. godine.

Kaḥḥāla II, 266-267; Wiesbaden XIII2, 610, str. 412-413; Kut I, 113, str. 92-93; O. M. I, str. 172-175; Gölpinarlı I, 1662/I, str. 250 i 1665/I, str. 255-256 .

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمدُ لوليّه، والصّلوةُ على نبيّه. أمّا بعد، بو رساله نك تحريرينه باعث واملا وانشاسنه سبب وداعي اولدركه، قطب الآفاق حضرت الشّيخ محي الدّين عربي قدّس سرّهٗ حضرتلرينك فتوحات مكّيّه ده حقيقت ومعرفته متعلّق مسائلك لبّ ومغزى بر قاچ مسئلر...الفاظ معادنلرك تركچه ترجمه اولنمقله... بو رساله لبّ اللّبّ وسرّ السرّ ديو تسميه اولندي...

Završetak (l. 40a):

آخره: ...مراد ايده نك انسان كامل اتكينه خلوص قلب واعتقاد تام برله يا پشوب تسليم ايله من لم يذق لم يعرف تحرير ايله اولز. واللّه أعلم بالصّواب.

Na kraju djela (l. 40a) bilješka bez datuma da je njegov prijepis završio Ḥasan al-Plawna, učenik Sufyān al-Wahbī al-Baġdādija:

تمّت الرّسالة الجليلة اللّطيفة اللّذيذة على يد أضعف العباد وتراب أقدام الطّلاّب حسن البلونه من تلاميذ سفيان الوهبي البغدادي.

2. L. 41b-50b

الرّسالة الغوثيّة للجيلاني
AR-RISĀLA AL-ĠAWṬIYYA LI AL-ĞĪLĀNĪ

Isto kao br. 7565/10.

3. L. 51a-86b

وسيلة الوصول إلى حضرة الرّسول
WASĪLA AL-WUṢŪL ILĀ ḤAḌRAT AR-RASŪL

Naslov na početku: هذه الرّسالة المسمّاة بوسيلة الوصول إلى حضرة الرّسول

Zbirka salavata. Sastavio na arapskom jeziku Muḥammad Sa'dī b. Yūsuf al-Imām as-Sulṭānī al-Ḫalwatī, čija nam je biografija nepoznata. Zbirka je podijeljena na devet poglavlja (فصل).

Brockelmann S II, 1008/115.

Početak (l. 51a):

أوله: الحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي جَعَلَ الصَّلٰوةَ عَلَى حَبِيبِه سَبَبًا لِنَجْحِ الحَوَائِجِ وَنَيْلِ المَقَاصِدِ، وَعَوْنًا لِمَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مُسَاعِدٌ، وَمُرْشِدًا لِمَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ رَاشِدٌ، وَغِنَاءً لِكُلِّ ذِي فَاقَةٍ فَاقِدٍ، وَنُورًا فِي قَبْرِ كُلِّ مُنِيبٍ رَاقِدٍ... وَبَعْدُ، فَهٰذِهِ رِسَالَةٌ جَلِيلَةُ المِقْدَارِ فِي الصَّلٰوةِ عَلَى السَّيِّدِ المُخْتَارِ، مَنْ عَرَفَ قَدْرَهَا اسْتَغْنَى عَنْ غَيْرِهَا، سَلَكْتُ فِيهَا سَبِيلَ الإِيجَازِ... وَحَصَرْتُهَا فِي تِسْعَةِ فُصُولٍ، فِي كُلِّ فَصْلٍ مِنْهَا غَايَةُ المَأْمُولِ...

Završetak (l. 86b):

آخره: ...وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى وَسَلَّمَ عَلَيْكَ صَلٰوةً تُرْضِيكَ وَتُرْضِيهِ وَتَرْضَى بِهَا عَنِّي، وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ وَأَزْوَاجِكَ وَأَنْصَارِكَ وَخُلَفَائِكَ وَأَحِبَّائِكَ وَأَحْبَابِكَ وَعَلَى عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَأَهْلِ الأَرَضِينَ، وَحَسْبُنَا اللهُ تَعَالَى وَحْدَهُ وَنِعْمَ الوَكِيلُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ العَلِيِّ العَظِيمِ، وَصَلَّى اللهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، وَالحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ.

4. L. 87a-96a

حزب الجيلاني
ḤIZB AL-ĞĪLĀNĪ

Naslov na početku crvenim slovima:

هَذَا الحِزْبُ الرَّبَّانِيُّ لِسَيِّدِي عَبْدِ القَادِرِ الجِيلَانِيِّ قَدَّسَ اللهُ سِرَّهُ العَزِيزَ يُقْرَأُ بَعْدَ صَلٰوةِ الصُّبْحِ

Zbirka molitvi i pokajanja (أدعية واستغفارات) koje se uče poslije jutarnje molitve (بَعْدَ صَلٰوةِ الصُّبْحِ). Sastavio na arapskom jeziku Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānī, umro 561/1167. godine.

Aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 601, str. 434.

Početak (l. 87a):

أوله: بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ، اللهُ الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ...

Završetak (l. 96a):

آخره: ...وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ كُلَّمَا ذَكَرَكَ الذَّاكِرُونَ وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِكَ الغَافِلُونَ، وَحَسْبُنَا اللهُ تَعَالَى وَنِعْمَ الوَكِيلُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ العَلِيِّ العَظِيمِ، أَسْتَغْفِرُ اللهَ العَظِيمَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الحَيَّ القَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ... اللّٰهُمَّ آمِينَ، يَا رَبَّ العَالَمِينَ.

5. L. 96a-99a

حزب الدّافعة
ḤIZB AD-DĀFI'A

Naslov na početku crvenim slovima: هذا دعاء حزب الدّافعة وقيل حزب الظفر

Zbirka molitvi na arapskom jeziku za zaštitu od neprijatelja i pomoć u borbi protiv njega, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 96a):

أوله: بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ. (اللّٰهُمَّ) وَالْجِمْ عَنِّي كُلَّ مَارِدٍ لَعِينٍ وَخَضَعَ وَذَلَّ كُلُّ ذِي سَطْوَةٍ مَكِينٍ وَتَلَاشَتْ (!) عَنِّي مَكَائِدَ الإِنْسِ وَالجِنِّ أَجْمَعِينَ، بِأَسْمَاءِ اللهِ رَبِّ العَالَمِينَ...

Završetak (l. 98b-99a):

آخره: ...وَشَتِّتْ جَمْعَهُمْ بِكهيعص وبِحمعسق وبِطه وبِيس بِالطَّوَاسِيمِ بِالحَوَامِيمِ بِن وَالقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ وَبِالطُّورِ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ وَالبَيْتِ المَعْمُورِ وَالسَّقْفِ المَرْفُوعِ وَالبَحْرِ المَسْجُورِ، فَوَلُّوا مُدْبِرِينَ عَلَى أَدْبَارِهِمْ خَاشِعِينَ فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا فَوَقَعَ الحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ بِأَلْفِ أَلْفِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ العَلِيِّ العَظِيمِ، وَصَلَّى اللهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، وَالحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ العَالَمِينَ.

6. L. 99a-105a

حزب النّصر
ḤIZB AN-NAṢR

Naslov na početku crvenim slovima:

هذا حزب النّصر للإمام أبي المعالي وقيل إنّه للشّيخ أبي الحسن الشّاذلي قدّس الله سرّهما ونوّر ضريحهما

Zbirka molitvi za zaštitu od neprijatelja i pomoć u borbi protiv njega. Sastavio na arapskom jeziku osnivač šazilijskog reda, Šayḫ ʻAlī b. ʻAbdullāh b. ʻAbdulǧabbār aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima Nūruddīn i Abū al-Ḥasan, rođen 591/1190., umro 656/1258. godine.

Kaḥḥāla VII, 137; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 603-607, str. 436-438; Ahlwardt III, 3684/1 i 3879; Brockelmann G I, 449 i S I, 805/8; Köprülü II, 336/15.

Početak (l. 99a):

أوله: اللّٰهُمَّ بِسَطْوَةِ جَبَرُوتِ قَهْرِكَ، وَبِسُرْعَةِ إغَاثَةِ نَصْرِكَ، وَبِغَيْرَتِكَ لانتِهَاكِ حُرُمَتِكَ، وَبِحِمَايَتِكَ لِمَنِ احْتَمَى بِآيَاتِكَ، وَبِأَسْمَائِكَ وَصِفَاتِكَ وَآيَاتِكَ، يَا اللّٰهُ، يَا اللّٰهُ، يَا سَمِيعُ، يَا سَرِيعُ، يَا قَرِيبُ، يَا مُجِيبُ...

Završetak (l. 104b-105a):

آخره: ...يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا قَهَّارُ، أَسْئَلُكَ بِمَا أَوْدَعْتَهُ عِزْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ قَوِيِّ أَسْمَائِكَ الْقَهْرِيَّةِ... اكْسُنِي ذَلِكَ السِّرَّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ حَتَّى أَلِينَ بِهِ كُلَّ صَعْبٍ وَأُذَلِّلَ بِهِ كُلَّ مَنِيعٍ وَجَبَّارٍ عَنِيدٍ بِقُوَّتِكَ، يَا مُقْتَدِرُ، يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ، يَا قَهَّارُ، **وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ، إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ**، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا دَائِمًا، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

7. L. 105a-107a

دعاء محيط

DU'Ā' MUḤĪṬ

Naslov na početku crvenim slovima: هَذَا الدُّعَاءُ مَوْسُومٌ بِدُعَاءِ مُحِيطٍ

Molitva na arapskom jeziku od nama nepoznatog autora. Ova molitva se susreće i pod imenom دعاء التَّهْلِيل

Ahlwardt III, 3649/14.

Početak (l. 105a):

أوله: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ ثَلَاثًا بِعَدَدِ كُلِّ تَهْلِيلٍ هَلَّلَهُ الْمُهَلِّلُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ، أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ بِعَدَدِ كُلِّ اسْتِغْفَارٍ اسْتَغْفَرَهُ الْمُسْتَغْفِرُونَ، سُبْحَانَ اللّٰهِ بِعَدَدِ كُلِّ تَسْبِيحٍ سَبَّحَهُ الْمُسَبِّحُونَ...

Završetak (l. 106b-107a):

آخره: ...اللّٰهُمَّ ارْحَمْنَا مَعَ جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الأَحْيَاءِ وَالأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. يَا اللّٰهُ، يَا اللّٰهُ... يَا حَيُّ، يَا قَيُّومُ، يَا سُبُّوحُ، يَا قُدُّوسُ،

رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ... يَا مَنْ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، يَا خَيْرَ النَّاصِرِينَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

8. L. 107a-110a

دعاء النّور

DU'Ā' AN-NŪR

Naslov na početku crvenim slovima: هذا دعاء النُّورِ

Molitva na arapskom jeziku, od nama nepoznatog sastavljača. Molitva je dugo vremena bila veoma popularna, pa je u cijelosti učena napamet. Često se susreće u molitvenicima.

Ahlwardt III, 3649/67 i 3673/8.

Početak (l. 107a):

أوله: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللّٰهُمَّ يَا نُورَ النُّورِ فِي نُورٍ تَنَوَّرْتَ بِالنُّورِ وَالنُّورُ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ، اللّٰهُمَّ يَا جَلِيلُ تَجَلَّلْتَ بِالْجَلَالِ وَالْجَلَالُ فِي جَلَالِ جَلَالِكَ يَا جَلِيلُ، اللّٰهُمَّ يَا قَدِيمُ تَقَدَّمْتَ بِالْقِدَمِ وَالْقِدَمُ فِي قِدَمِ قِدَمِكَ يَا قَدِيمُ...

Završetak (l. 110a):

آخره: ...اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي بِحُرْمَةِ هَذِهِ الأَسْمَاءِ، وَأَسْئَلُكَ (أَنْ) تَصْرِفَ عَنِّي وَعَنْ صَاحِبِ هَذَا الدُّعَاءِ السُّوءَ وَالْبَلَاءَ وَالْغُمُومَ وَالْهُمُومَ وَجَمِيعَ الآفَاتِ وَعَنِ الأَوْلَادِ وَالآبَاءِ وَالأَقْرِبَاءِ وَالأُمَّهَاتِ وَالْعَشِيرَةِ وَأُسْتَاذِي وَشَيْخِي وَجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ

9. L. 110a-110b

دعای جبرائیل

DU'Ā-I ĞABRĀ'ĪL

Naslov na početku: این دعای جبرائیل است اسم اعظم میکویند

Džibrilova molitva ili Molitva najuzvišenijeg i najodabranijeg Božijeg imena (دعاء الإسم الأعظم). Za ovu molitvu se vjeruje da sadrži najodabranije Božije ime i da se pomoću njega ispunjava svaka želja.

Ahlwardt III, 3649/5 i 3673/18.

Početak (l. 110a):

أوله: بِسْمِ اللّٰهِ يَا كَرِيمُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا حَكِيمُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا رَحْمَنُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا رَحِيمُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا حَفِيظُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا أَوَّلُ، بِسْمِ اللّٰهِ يَا آخِرُ...

Završetak (l. 110b):

آخره: ...بِسْمِ اللّٰهِ يَا ذَالْجَلَالِ وَالإِكْرَامِ، يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، يَا كَرِيمُ، يَا رَحِيمُ، يَا رَحْمَنُ، يَا اللّٰهُ.

10. L. 110b-111b

دعاء سبع آيات

DU'Ā' SAB' ĀYĀT

Naslov na početku crvenim slovima: هفت آيه اين است

Molitva koja se sastoji od sedam odabranih ajeta iz Kur'ana.

Ahlwardt III, 3649/35.

Početak (l. 110b):

أوله: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلاَّ مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا، هُوَ مَوْلاَنَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ...

Završetak (l. 111b):

آخره: ...وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ، قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ، قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ.

11. L. 111b-112b

دعاء أربع آيات

DU'Ā' ARBA' ĀYĀT

Naslov na početku crvenim slovima: اين چهار آيه از محي الدّين است قدّس سرّه

Molitva koja se sastoji od četiri odabrana ajeta iz Kur'ana. Poznata je i pod nazivom دعاء محي الدّين عربي

Početak (l. 111b):

أوله: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ (مُوسَى) إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا (مَلِكًا) نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ...

Završetak (l. 112a-b):

آخره: ...وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ.

Na kraju djela (112b) bilješka bez datuma da je gore navedene molitve prepisao izvjesni Ismā'īl... (ostalo nečitko):

تَمَّتِ الأَدْعِيَاتُ بِعَوْنِ اللّٰهِ فِي (عن) يَدِ (ال) حَقِيرِ الْمُذْنِبِ إِسْمَاعِيل...

12. L. 113b-114b

دعاء دلائل الخيرات

DU'Ā' DALĀ'IL AL-ḪAYRĀT

Naslov na početku: هذا دعاء دلائل الخيرات

Molitva koja se uči poslije čitanja zbirke salavata poznate pod imenom دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصلوة على النّبيّ المختار koju je sabrao Muḥammad b. Sulaymān al-Ǧazūlī, umro 870/1465. godine (Dobrača I, 758, str. 525).

Početak (l. 113b):

أوله: اللّٰهُمَّ اشْرَحْ بِالصَّلوٰةِ عَلَيْهِ صُدُورَنَا، وَيَسِّرْ بِهَا أُمُورَنَا، وَفَرِّجْ بِهَا هُمُومَنَا، وَاكْشِفْ بِهَا غُمُومَنَا، وَاغْفِرْ بِهَا ذُنُوبَنَا، وَاقْضِ بِهَا دُيُونَنَا، وَأَصْلِحْ بِهَا أَحْوَالَنَا، وَبَلِّغْ بِهَا آمَالَنَا، وَتَقَبَّلْ بِهَا تَوْبَتَنَا...

Završetak (l. 114b):

آخره: ...فَاعْفُ عَنَّا يَا خَيْرَ مَأْمُولٍ وَيَا خَيْرَ مَسْؤُولٍ، إِنَّكَ عَفُوٌّ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Ismail-ef. Selimovića, iz Zvornika (otkupljeno).

7752. R-255

Zbirka (مجموع), 41

L. 172; 26,5 x 17,5. Dimenzije teksta, broj redaka i vrsta pisma variraju. Više vrsta različitog mastila, crne, crvene i plave boje, lošeg kvaliteta, poroznog na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, bijele, tamnobijele, plave, zelene i žute boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren grafitnom olovkom. Listovi sa kustodama i naknadno, grafitnom olovkom, dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena platnom.

1. L. 1b-25b

رسالهء مصري أفندي
RISĀLA-I MIŞRĪ-EFENDĪ

Naslov na početku crvenim slovima: هذا رسالهء مصري قدّس الله سرّه

Kratka rasprava o značenju pojedinih kur'anskih ajeta, lijepih Božijih imena, te o Hasanu i Husejnu, unucima poslanika Muhammeda a. s., s naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na turskom jeziku Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Mişrī-efendī, umro 1105/1694. godine. Autor je raspravu napisao 1103/1691. godine, u sedamdesetoj godini života (l. 21a).

Kaḥḥāla XII, 50.

Početak (l. 1b):

أوّله: مصري حضرتلرينيك بو رسالهء تسويد مرادي طرف سلطاندن دنيالق رجاسيچون دكلدر يا خود اشرافدن ومشايخدن وعلمادن وسائر اهل اسلامدن پسند وافر ايچون دكلدر... انجق بر امانتدر طرف حقدن وحى اولندم خدمتمدر بلا غرض اصحابنه تسليم ايلدم قبول ايدن اتسون ايتمين كندي بيلور **لا إكراه في الدّين قد تبيّن الرّشد من الغيّ** الآية في سورة البقرة **بسم اللّه الرّحمن الرّحيم** وبه نستعين: **قولوا آمنّا باللّه وما أنزل إلينا وما أنزل إلى إبراهيم وإسماعيل وإسحق ويعقوب والأسباط وما أوتى موسى وعيسى وما أوتى النّبيّون من ربّهم لا نفرّق بين أحد منهم ونحن له مسلمون.** قوله تعالى: **والأسباط** انبيايه وشمولي واردر زير الف لام ايله كلدي الف لام جنس ايچوندر...

Završetak (l. 25b):

آخره: ...**هل ينظرون إلاّ أن تأتيهم الملائكة أو يأتى ربّك أو يأتى بعض آيات ربّك يوم يأتي بعض آيات ربّك لا ينفع نفسًا إيمانها لم تمن آمنت من قبل أو كسبت في إيمانها خيراً قل فانتظروا إنّا منتظرون** بو آينك ما صدقى سبطينك رسالتلرينه اناغيان كمسه لردر امام حسن وامام حسينك عليهما الصّلوة والسّلام... اولكي ايمانيده كفر اولور جمله انبيايه كافر اولمش اولور تجزي قبول ايتمز. تمّت.

2. L. 25b-27a

رسالهء در حقّ دور
RISĀLA-I DAR ḤAQQ-I DAWR

Naslov na početku crvenim slovima: رسالهء در حقّ دَوْر

Kratka rasprava na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora, o tome kako je sve što postoji, od najelementarnijeg do Savršenog čovjeka (إنسان كامل), emanacija Božijih ideja (عقل كلّ) i kako će se, konačno, sve vratiti svome Praiskonu.

Početak (l. 25b):

أوّله: مبدأ معاد ارواحي دور وجود اشباحي بلدرر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه فيض عام اولا وجود ساري ايچون عقل كلدن... وانلردن طبايع اربعه يه وانلردن عناصر اربعه يه تا خاكه كلنجه يه دك مجموع طريق مبدأدر وخاكدن معدنه واندن نباته واندن حيوانه واندن انسانه واندن انسان كامله كلنجه يه...

Završetak (l. 27a):

آخره: ...وجميع اوقاتنده خلقيله صلح وصلاح قيلوب تفويض امور هر غمدن ازاد اولوب سعادة ابديّه بولمشدر زيرا كه انسان كامل اولوب عقل كلّه واصل الشدر وبو دائرهء وجودي بر حكيم الهي رمز ايدوب قوس عروجنه ابيات خمسه ايله غمز ايدوب عيان قلمشدر والسّلام. تمّت تمام.

3. L. 27b-28a

نظم فارسي
NAẒM-I FĀRSĪ

Naslov na početku crvenim slovima: نظم فارسي

Pet mesnevi stihova na perzijskom jeziku, sufijskog sadržaja, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 27b):

أوّله: از جمادي مردي نامي شدم   وز نما مردم بحيوان برزدم...

Završetak (l. 28a):

آخره: بار ديگر از ملك قربان شوم   انچه اندر وهم نا بدآن شوم.

Na istom listu, poslije bilješke na turskom jeziku u kojoj se kaže بوانسان كامل كندي حالني بيان ايله بو معناى عيان ايتمشدر، nalazi se spjev od devet stihova na turskom jeziku, u kojima se objašnjavaju gore navedeni stihovi na perzijskom. Prema posljednjem stihu:

هر كيم استر بو نيازي در دمندي اول زمان   سوزلريني اوقوسنكيم سرّينه مهمان اوله،

spjev je sastavio izvjesni Niyāzī, najvjerovatnije, Muḥammad al-Malāṭī, poznatiji pod nadimkom Niyāzī al-Mişrī-efendī, umro 1105/1694. godine, koji je napisao i djela pod br. 1 i 2 u ovoj zbirci.

Poslije spjeva, dat je kratak komentar u prozi, koji se na listu 28a završava riječima:

بس شكل دائره، وجود كما هو بر كورينور وقاب قوسين سرّي انده بيلنور. تمّت الرّسالة.

Poslije lista 28, naknadno je ubačen jedan list, na kome je, u pet koncentričnih krugova, prikazano kako se sve postojeće kreće u krugu. U prvom krugu predstavljeni su Božiji atributi (صفات ذاتيّة).

4. L. 29a-30b

التّحفة المرسلة إلى النّبيّ (صلّى الله عليه وسلّم) في وحدة الوجود

AT-TUḤFA AL-MURSALA ILĀ AN-NABĪ (ṢALLALLĀH 'ALAYHI WA SALLAMA) FĪ WAḤDA AL-WUĞŪD

Na početku krupnim slovima naslov djela i ime autora:

بي نقط تفسير صاحبي مشهور اولان فضل الله هندي حضرتلرينك رساله، ناوره سيدر

Rasprava o važnosti šeriata i tajnama puta poslanika Muhammeda a.s., prožeta panteističkim učenjem. Napisao na arapskom jeziku poznati sufijski šejh Muḥammad b. Faḍlullāh al-Burhānpūrī al-Hindī, umro u Burhanpuru u Indiji, 1029/1620. godine. Autor je raspravu napisao 999/1591. godine. Rasprava je štampana u Kairu 1344/1926. godine, zajedno sa komentarom pod naslovom القول المتين في بيان توحيد العارفين koji je napisao 'Abdulġanī b. Ismā'īl an-Nabulusī al-Ḥanafī ad-Dimašqī, umro 1143/1731. godine.

Kaḥḥāla XI, 130; Ahlwardt II, 2040; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 457-360, str. 254-255; A. M. II, 271; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 257; Brockelmann G II, 418 i S II, 617; Şeşen, 797, str. 430-431; Dobrača I, 731/26, str. 497; al-Ğibūrī II, 2755-2757, str. 111-112.

Početak ovdje (l. 29a):

أوّل الموجود: إعلموا يا إخواني أسعدكم الله تعالى وإيّانا أنّ الحقّ سبحانه وتعالى هو الوجود وأنّ ذلك الوجود ليس له شكل ولا حدّ، مع هذا ظهر وتجلّى بالشّكل والحدّ ولم يتغيّر عمّا كان عليه من عدم الشّكل والحدّ، بل هو الآن كما كان...

Završetak (l. 30b):

آخره: ...**فصل**: أيّها الطّالب إذا غلب عليك الحال بفضل الله لا تقدر على نفي أنيّتك الوهميّة، بل لم يبق فيك إلاّ إثبات الحقّ سبحانه وتعالى رزقنا الله وإيّاكم لهذا المقام بحرمة النّبيّ عليه الصّلوة والسّلام.

5. L. 31a-31b

رسالة أرسلان الدّمشقي في التّوحيد والتّصوّف

RISĀLA ARSLĀN AD-DIMAŠQĪ FĪ AT-TAWḤĪD WA AT-TAṢAWWUF

Naslov na početku: شيخ ارسلان دمشقي حضرتلرينك رساله، رعناليدر

Kratka rasprava o islamskom monoteizmu, protkana sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku Arslān b. Ya'qūb b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān al-Ğa'barī ad-Dimašqī, poznatiji pod nadimkom al-Šayḫ Arslān, umro u Damasku 699/1300. godine.

Kaḥḥāla II, 224; Ḥ. Ḫ. I, 867; az-Ziriklī I, 277; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 857-859, str. 624-625; Ahlwardt II, 2427; Gölpinarlı III, 1062/V, str. 441.

Početak ovdje (l. 31a):

أوّل الوجود: كلّك شرك خفيّ ولا يبيّن لك توحيدك إلاّ إذا خرجت عنك، وكلّما أخلصت عنك يكشف لك أنّه هو لا أنت، واعلم أنّ كلّ ممكن من هذه الحوادث متّصف بالوجود كما أنّ الحقّ سبحانه وتعالى متّصف بالوجود، فهو في القديم قديم وفي الحادث حادث، فتستغفر منك، وكلّما وجدت بأنّ لك الشّرك فتجدّد له في كلّ ساعة ووقت توحيداً وإيماناً...

Završetak (l. 31b):

آخره: ...كلّما اجتنبت ذلك قوّى توحيدك، الخلق حجاب وأنت حجاب، والحقّ ليس بمحجوب وهو محتجب عنك بك وأنت محجوب عنك بهم، فانفصل عنك تشهده، والسّلام.

6. L. 32a-48a

القصيدة العينيّة الجيليّة

AL-QAṢĪDA AL-'AYNIYYA AL-ĞĪLIYYA

Na početku naslov kaside i ime autora:

يديوز التمش يدي رجالندن عبد الكريم جيلي حضرتلرينك قصيده، عينيّه سيدر

Kasida *'Ayniyya* o mističnoj ljubavi, u mesnevi stihovima, na arapskom jeziku. Spjevao poznati sufijski šejh i pjesnik 'Abdulkarīm b. Ibrāhīm b. 'Abdulkarīm al-Ğīlī, Quṭbuddīn, rođen 767/1365., umro 832/1428. godine. Kasida je poznata i pod nazivima:

النّوادر العينيّة في البوادر الغيبيّة - الدّرّة العينيّة في الشّواهد الغيبيّة - عينيّة الجيلي

Kasida je dugo vremena je bila veoma popularna i često komentarisana.

Kaḥḥāla V, 313; Ahlwardt III, 3411; aẓ-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1412, str. 311; an-Naqšibandī, 1917, str. 646-647; az-Ziriklī IV, 51; Köprülü III, 137/3, str. 67; Brockelmann G II, 206 i S II, 284/19.

Početak (l. 32a):

أوله: فؤاد به شمس المحبّة ساطع   وليس لنجم العذل فيه مواقع
صحا النّاس من سكر الغرام وما صحا   وأفرق كلّ وهو في الحان جامع
حميا هواه عين قهوة غيره   مدامًا دوامًا تقتنيها الأضالع

Završetak (l. 48a):

آخره: قفوت بها آثار أحمد تابع   فأعجب متبوعٍ وما هو تابع
نبيٌ له فوق المكانة رتبة   ومن عينه للنّاهلين منابع
عليه سلام الله منّي دائمًا   سلامي على نفسي النّفيسة واقع

7. L. 48b

وصيّة جامعة وبهجة لامعة
WAṢIYYA ĞĀMI'A WA BAHĞA LĀMI'A

Naslov na početku krupnim slovima: وصيّة جامعة وبهجة لامعة

Spjev od pet poučnih stihova na arapskom jeziku, u mesnevi formi, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 48b):

أوله: نور بادي من جانب الوادي   ليل مقمر وروض مثمر
سراج وهّاج وبحر عجاج   اشارة حاجب وعبارة واجب

Završetak (l. 48b):

آخره: روض أريض وإمداد عريض   دواء شافي وعلاج وافي من داء خافي
هبوب صبا من جانب الجنأ   نفحة طيب وثمرة غضى رطيب.

8. L. 49a-50b

رسالة في حقيقة الجسم لإبن كمال پاشا
RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ĞISM LI IBN KAMĀL-PĀŠA

Isto kao br. 7584/5.

Završetak ovdje (l. 50b):

آخره: ...وقال تعالى: يا معشر الجنّ والإنس إن استطعتم أن تنفذوا من أقطار السّماوات والأرض بالتّجرّد عن الهيئات الحسّيّة والتّعلّقات البدنيّة فانفذوا وانخرطوا في سلك الأرواح الملكوتيّة والنّفوس الجبروتيّة واتّصلوا إلى الحضرة الإلهيّة لا تنفذون إلاّ بسلطان اى بحجّة بيّنة هي التّوحيد. تمّ بعونه تعالى. تمّت تمام.

Na listovima 51a-55b razne bilješke na turskom jeziku i popis knjiga nekog od ranijih vlasnika.

9. L. 56a-57a

مناجات يكي پازاري
MUNĀĞĀT-I YENI PĀZĀRĪ

Munadžat na turskom jeziku. Sastavio u formi spjeva od 32 distiha, izvjesni Yeni Pāzārī (iz Novog Pazara), čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 56a):

أوله: اى واقف ضميرم   واى شاه دستكريم...

Završetak (l. 57a):

آخره: ربّي بمدح أحمد   من بوسنوى، كم را
جديد پازاري   وارحم (!) بمالي
في يوم التّنادي   بسم الرصميرا (!)
تمّت المناجات ليكي پازاري.

10. L. 59b-76a

الأنوار المحمديّة في شرح رسالة الوجود للسّيّد الشّريف الجرجاني
AL-ANWĀR AL-MUḤAMMADIYYA FĪ ŠARḤ RISĀLA AL-WUĞŪD LI AS-SAYYID AŠ-ŠARĪF AL-ĞURĞĀNĪ

Komentar na raspravu o bitku (الرّسالة الوجوديّة), s naglašenom sufijskom intonacijom. Osnovno djelo napisao je 'Alī b. Muḥammad b. 'Alī al-Ğurğānī al-Ḥusaynī, as-Sayyid aš-Šarīf, rođen u Džurdžanu u Perziji, 740/1339., umro u Širazu 816/1414. godine, a ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Autor je, kako na kraju kaže, komentar završio u petak, 13. zul-kadeta, 1279/1863. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386; Ḍayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 146; Gölpinarlı III, 1062/IV, str. 441.

Početak (l. 59b):

أوّله: الحمد لله (حمد) الكاملين، والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين، وعلى آله وصحبه أجمعين، أمّا بعد، قال الشّيخ... محمّد نور العربي: **بسم الله الرّحمن الرّحيم**، الكلام على سرّ البسملة لا يكاد ينحصر لأنّه كتاب مسطور في رقّ منشور وإليه الإشارة بقوله تعالى: **الم ذلك الكتاب لا ريب فيه** وهو الكتاب النّاطق وكتابنا ينطق بالحقّ فافهم...

Završetak (l. 76a):

آخره: ...قد فصّلناه لك في ارتباط المراتب بعضها ببعض كما سبق وللمتكلّم بلسان الحال إرجاع الإختلاف في هذا الشّأن إلى جانب اللّفظ والمقال... والحمد لله على التّمام وقت الجمعة ثلث عشر ذي القعدة سنة ١٢٧٩سنة تسع وسبعين ومائتين وألف من هجرة من له المجد والشّرف... هذا **الشّرح الأنوار المحمّديّة شرح الرّسالة الوجوديّة** وأنا الفقير محمّد نور العربي السّاكن بأسكوب... تمّت تمام.

11. L. 76a-78a

رسالة المقدّمة لمطالع فصوص الحكم

RISĀLA AL-MUQADDIMA LI MAṬĀLIʻ FUṢŪṢ AL-ḤIKAM

Na početku naslov djela i ime autora:

رساله، مقدّمه لمطالع فصوص الحكم لحضرت شيخ محمّد نور العربي

Komentar na uvodni dio poznatog tesavvufskog djela فصوص الحكم. Osnovno djelo (br. 7570) napisao je Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku, a ovaj komentar na arapskom jeziku napisao je aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386; Gölpinarlı III, 1064/III, str. 443; Zürich I, 243.

Početak (l. 76a):

أوّله: حمده (حمدا) له وصلوة عليه وبعد، فيقول كثير المساوي محمّد الشّرقاوي السّاكن بأسكوب إنّه لا بدّ لمن طالع فصوص الحكم للشّيخ الكامل محيي الدّين العربي من استحضار هذه المقدّمة حتّى يعلم أنّه ما طالع من أي مرتبة علم اليقين وعين اليقين وحقّ اليقين، فأقول إنّ مراتب التّوحيد ثلاثة. الأوّل مرتبة علم اليقين وهي مشاهدة حقائق العالم...

Završetak (l. 78a):

آخره: ...يخصّ حكمها على صاحب التّمكين لكونها مخصوصةً بصاحب التّمكين في التّلوين الواقع في الحيرة المذكورة وهذه المرتبة على المقامات ولما تحقّق بها الشّيخ الأكبر بفصوصه مرتبة علم اليقين ومرتبة علم (عين) اليقين ومرتبة حقّ اليقين، وبالله التّوفيق لا إله غيره، فسبحان من جعل ظهوره حجاب ذاته والحمد لله على التّمام.

12. L. 78b-79a

سرّ الأذان المحمّدي

SIRR AL-AḎĀN AL-MUḤAMMADĪ

Naslov na početku: رساله، مراد ويشين في بيان الأذان

Kratka rasprava o ezanu i smislu svake izgovorene riječi u njemu. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386; Gölpinarlı III, 1064/II, str. 442.

Početak (l. 78b):

أوّله: الله تعالى يه حمد وثنا اولسونكه اذان محمّدي يى شعائر اسلامدن قيلوب سنّت نبويّه... حالده بش وقت ده جماعت مسلمين دعوت ايلدي معلوم اوله كه تجلّيات إلهيّه اوجدر، اولكيسي تجلي آثار جماليدر...

Završetak (l. 79a):

آخره: ...فلاح دعوت ايلدي، بعده بر دفعه الله أكبر الله أكبر ديوب صفات قيديله مقيّد اولميوب هر بر آثار وهر بر صفات ايله مقيّد اولان ذاتدر واحديته اشارت ايدوب بلا شبهه ولا شاهد عين مشهور اولوب لا إله إلاّ الله اوقنور والله الهادي. تمّت **رسالة أذان المحمّديّة** لحضرت شيخنا محمّد نور العربي لا زالت تجارته لن تبور والحمد لله ربّ العالمين. تمّت تمام.

13. L. 79b-80b

دائرة الوجود في بيان المقام المحمود

DĀ'IRA AL-WUĞŪD FĪ BAYĀN AL-MAQĀM AL-MAḤMŪD

Na početku, naziv djela i ime autora krupnim slovima:

دائرة الوجود في بيان مقام المحمود لحضرت الشّيخ محمّد نور العربي

Kratka rasprava o mekamima, predstavljenim u obliku koncentričnih krugova. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Prema završetku, autor je raspravu završio u Štipu (u Makedoniji) 17. rebiul-ahira, 1290/1873. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 79b):

أوله: الحمد لله المتجلّي بذاته لذاته، الظّاهر بأفعاله وصفاته، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد مرشد الخلق إلى الأعلى بمقام **ثمّ دنى فتدلّى فكان قاب قوسين أو أدنى**... أمّا بعد، معلوم اول كه حضرت خلّاق متعال حضرتلري قرآن عظيمده بيورر **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون**...

Završetak (l. 80b):

آخره: ...ودائره نك نصفي آخر كه جمع وحضرت الجمع وجمع الجمع حقّ اليقين كه منتهى حقيقت عين حقّ ومشاهده ايدر مقام سبع احديّة الجمع كه دائره قطبني هر بر مقامك خط مستقيمله اتّصالي واردر وبونده بو دائره دائرة الوجود في بيان المقام المحمود ناميله تمام اولدي. والله المستعان، **الحمد لله الّذي هدانا لهذا وما كنّا لنهتدى لو لا أن هدانا الله ولا حول ولا قوّة إلاّ بالله العليّ العظيم**... اولف في محروسه، اشتيب في ١٧ ر سنة ١٢٩٠

14. L. 81a-83b

رساله، مدار واحديّت ومركز احديّت

RISĀLA-I MADĀR-I WĀḤIDIYYAT WA MARKAZ-I AḤADIYYAT

Naslov na početku: رساله، مدار واحديّت ومركز احديّت

Rasprava na turskom jeziku o mekamima, predstavljenim u obliku koncentričnih krugova. Prema završetku, napisao izvjesni Muḥammad Kamāluddīn al-Ḫalwatī al-Malāmī, čija nam je biografija nepoznata. Prema svome sadržaju, ovo je samo proširena rasprava koju je na istu temu napisao aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji kao Nūr al-'Arab i(br. 7752/13).

Početak (l. 81a):

أوله: الحمد لله الأحد، وصلّى الله على سيّدنا محمّد ،آله وصحبه الأمجد... اشبو رساله، شريفه ومقاله، منيفه مقامات سلوك حقيقتي بر دائره بيان ايدوب مدار واحديّت ومركز احديّت وفنا ومعراج وتدنيدر واوچي دخي مقامات الجزيه وبقا ولاجل الارشاد نزول وتدلّيدر وبري دخي مقام احديّتيدر ايدي مرشد كامل وسالك حقيقت اولا اوج شيئله امرايدر **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون**...

Završetak (l. 83b):

آخره: ...بو مقامه اشارت ايلمشدر احسن وجه اولان وارشددر مرشد كامل تلقينله وحدت عين كثرت وكثرت عين وحدت مشاهده اولنوب الله ديه **وما رميت إذ رميت ولكنّ الله رمى** كروسي بونا شاهدر ولساني ما رأى إلاّ اللّهدر، والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل وانا الفقير محمّد كمال الدّين الخلوتي الملامي، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله اجمعين، والحمد لله ربّ العالمين. تمّت تمام.

15. L. 84a-85a

بيان تجلّي الحقّ على المراتب

BAYĀN TAĞALLĪ AL-ḤAQQ 'ALĀ AL-MARĀTIB

Naslov na početku: هذا رساله، الطّريق شيخنا محمّد نور الدّين العربي

Kratka rasprava o četrdeset faza tesavvufskog poimanja manifestacije Bog-čovjek. Sastavio na arapskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 84a):

أوله: احديّت واحديّت الوهيّت رحمانيّت رحميّت ربوبيّت مالكيّت هويّت انيّت
١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩

... وبيان السّالك والمسلوك والسّلوك وانتها، السّلوك وابتدائها وعلاماتها الأوّل ما فيه ابتدا، السّلوك وانتهائه والظّاهر مع ما فيه... الآخر مع ما فيه الباطن مع ما فيه...

Završetak (l. 85a):

آخره: ...وهذه صفة من يكون وجود الموصول لا صفة الواصل والوصال والوصول ولا صفة العاشق والعشق، بل صفة المعشوق لأنّ التّفاوت بين هذه الأشياء يكون في نظر من ليس (له) نظر فإذن الإتّفاق بينهما بل الجميع سواء عنده. تمّت الرّسالة الأحديّة الوجوديّة المباركة يا أخي.

16. L. 85a-86a

من تقرير الشّيخ محمّد نور العربي

MIN TAQRĪR AŠ-ŠAYḪ MUḤAMMAD NŪR AL-ʻARABĪ

Izvod iz filozofsko-mistične rasprave o manifestaciji Boga (الحق). Napisao na arapskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Prema završetku, autor je djelo završio 8. ševvala 1293/1876. godine.

Početak (l. 85a):

أوّله: إعلم أنّ الحقّ تارةً يتجلّى للأشياء بما يظهرها ويوجدها ويوصلها إلى كمالاتها، وتارةً بما يعدمها... فإنّ بعض الأسماء يقتضي الظّهور وبعضها البطون فيكون متجلّيًا في زمان واحد بالإيجاد والإعدام.

Završetak (l. 86a):

آخره: ...اعلم أنّ الرّوح من حيث جوهره وتجرّده وكونه من عالم الأرواح المجرّدة مغاير للبدن وتعلّقه بالبدن تعلّق التّدبير والتّصرّف، فإنّما بذاته غير محتاج إليه في بقائه، ومن حيث أنّ البدن تعلّق التّدبير والتّصرّف قائمًا بذاته، غير محتاج إليه في بقائه، ومن حيث أنّ البدن صورته ومظهر كمالاته وقوّة في عالم الشّهاده، فهو محتاج إليه غير منفكّ... فليس بينهما مغايرة بهذا الإعتبار ومن علم كيفيّته ظهور الحقّ في الأشياء وأنّ الأشياء من أيّ وجه عينه ومن أيّ وجه غيره، فافهم ولاتغفل كن ساعيًا للفهم واخدم للفاهم المفهوم ترشد إن شاء الله تعالى. هذا من تقرير شيخنا محمّد نور العربي (ال) مصري الأسكوبي حرّره سنة ١٢٩٣ في ٨ شوّال.

17. L. 86b-95b

الدّوائر والأفلاك في بيان تصرّفات صاحب الملك والأملاك

AD-DAWĀ'IR WA AL-AFLĀK FĪ BAYĀN TAṢARRUFĀT ṢĀḤIB AL-MULK WA AL-AMLĀK

Naslov na početku krupnim slovima: رساله دوائر الأفلاك

Filozofsko-mistična rasprava o nebeskim sferama i odnosu Gospodara svjetova naspram stvorenja. Napisao na turskom jeziku al-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 86b):

أوّله: الحمد لله الّذي أدار فلك التّوحيد والأسرار... وبعد، فهذه دوائر الأفلاك في بيان تصرّف الملك والأملاك تأليف (ال) شيخ الكامل... محمّد نور العربي قال: ايمدي بو رساله ده وجود حقّي ووجود خلقي هر برسيتك فلك بيان وشرح اولنور فلك اوّل فلك الذّاتدر معلوم اوله كه ذات بحث ادراك علمي وشهوديدن منزّه ومبرّادر زيرا رؤيت آخرويّه ومعارف دنيويّه تجلّيات ربوبيّه ايله اولور يعني آنجق جمال حقّ آثار ايله ظاهر اولوب ربوبيّت ايله ذوق اولورقال الله تعالى: **وجوه يومئذ ناضرة إلى ربّها ناظرة** وقال النّبيّ عليه السّلام: ستروِن ربّكم كما ترون القمر ليلة البدر...

Završetak (l. 95b):

آخره: ...**وجعلنا من الماء كلّ شيئ حيّ أفلا تتفكّرون**، فلك التّراب اسم مميّتك مظهريدر هر شيئك اماته سي بو فلكك روحانيّتي اولان اسم مميّتك... وبو فلكك دخي اسم قادردر بوندن اوتوري معدن ونبات وحيوان وانسان تشبّث... قال الله تعالى: **وعلّم آدم الأسماء كلّها** امّا آدم شريستنه بو جمعيّت موجود اولدي. والله يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم.

18. L. 96a-97b

دعاء الإسم الأعظم لعلي بن أبي طالب

DUʻĀ' AL-ISM AL-AʻẒAM LI ʻALĪ IBN ABŪ ṬĀLIB

Dova kojoj se, zbog toga što sadrži najuzvišenije Božije ime (الإسم الأعظم), pripisuje čudvotvorna moć i za koju se vjeruje da ju je sastavio i učio ʻAlī b. Abū Ṭālib (hazreti Alija). U uvodnoj bilješci prije samog teksta dove se kaže da je ona, poslije dvanaestog imama, bila zagubljena, ali da je kasnije pronađena kod Ahmada al-Badawīja (osnivača bedevijskog reda). U bilješci se navodi i uputstvo za njeno učenje.

Početak (l. 96a):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين، والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين. اللّهمّ إنّي أسألك بحق اسمك العظيم الأعظم... يا الله بحقّ اسمك العظيم الأعظم الأوّل بذكرك القائم، يا الله...

Završetak (l. 97b):

آخره: ...اللّهمّ اقض لنا في يومنا خيراً وارزقنا فيه الشّكر والذّكر الحكيم والعفاف وسماحة النّفس والسّلامة والثّبات والفهم والرّشد والتّوفيق والمراد والرّضا والتّوبة والعفو والعافية في الدّين والدّنيا والآخرة، برحمتك يا أرحم الرّاحمين، وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليماً كثيراً، والحمد للّه ربّ العالمين. تمّت أوراد إمام على رضى اللّه عنه.

19. L. 98a-99a

شرح الأبيات بالتّركيّة
ŠARḤ AL-ABYĀT BI AT-TURKIYYA

Komentar sedam stihova mističnog sadržaja, pisanih u mesnevi formi. Stihovi su na arapskom jeziku, a komentar na turskom. Nisu nam poznata imena ni autora stihova, ni autora komentara.

Početak (l. 98a):

أوله: **ظَنَنْتُ ظُنُونًا بِأنَّكَ أنْتَا   وَمَا أنْ يَكُونُ وَلاقَطْ كُنْتَا**

يعني ظنّ كثيره ايله وجودسنك اولديغك ظنّ ايدرسن ووارلق كندينه نسبت ايلرسن حالبوكه بو شيئ دكللك اصلا وقطعا سنك وارلغك يوقدرسن بن دكلسون...

Završetak (l. 99a):

آخره: **فَلاَ يَكُونُ مَعَ اللهِ شَيْئٌ لِئَلاَّ   يَهُونُ فَيِشرْكِكَ هِنْتَا**

وجوده حقّ تعالى نك شريكي ونظيري يوقدر، كان اللّه ولا شيئ معه اثر فحواسنجه وجود شريكي يوقدر، لكن تجلّياتده كثرت اولديغندن (!) معيّته تشبيه ملاحظه اولنور قرآن عظيم الشّانده **فَهُوَ مَعَكُمْ أيْنَمَا كُنْتُمْ** ودخي **لاَ تَحْزَنْ إنَّ اللهَ مَعَنَا** وارد اولدي... **فَيِشرْكِكَ هِنْتَا** يعني شرك ارتكات اجكلك سكا قولاى اولور، والحمد للّه ربّ العالمين.

20. L. 99a-111a

المجال الزّهري ـ شرح الصّلوات الكبرى لإبن عربي
AL-MAĞĀL AZ-ZAHRĪ - ŠARḤ AṢ-ṢALAWĀT AL-KUBRĀ LI IBN ʻARABĪ

Naslov na početku krupnim slovima: شرح صلوات الكبرى

Komentar zbirke salavata, poznate pod nazivom الصّلاة الكبرى (*aẓ-Ẓāhiriyya II, br. 1341, str. 249-50*). Zbirku je sabrao Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyīddīn, Ibn ʻArabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku, a ovaj komentar na arapskom jeziku napisao aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḫusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Autor je, kako stoji na kraju, komentar završio u mjesecu džumadel-ahira 1283/1866. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 99a):

أوله: الحمد للّه الّذي شعشع من ظلمة العلماء نور محمّد الشّفيع فاشفع به تعالى فجعله صورة الإسم البديع. فكان صلّى اللّه عليه وسلّم الإسم الأعظم الّذي أضاءت بلوامع سواطعه السّماوات... أمّا بعد. فقد سألني بعض المحبّين أن أشرح (ال) الصّلوة الكبرى للشّيخ الأكبر والمسك الأوفر والنّور الأظهر محمّد محيي الدّين إبن عربي قدّس سرّه، فأجبت لذلك ولست أهلاً لا هنالك... متوسّلاً بالشّيخ قدّس سرّه واللّه المستعان وعليه التّكلان. قال الشّيخ قدّس سرّه: إعلم أنّ كلاًّ من العلماء رحمهم اللّه...

Završetak (l. 111a):

آخره: ...أعني الوجدان الدّائم الحقيقيّ لا الوجدان الطّبعي كما يظهر لأهل الذكر القبر الدّائم ما انتشرت طرّة ليل الكيان... وليل الكيان هو غيب الممكنات وسفر جبين العيان، أى ما دام وجود الممكنات، آمين... تمّ الشّرح المسمّى **بالمجال الزّهري على الصّلوة الكبرى** للشّيخ الأكبر قدّس سرّه الأظهر على يد شارحه السّيّد محمّد نور العربي السّاكن بأسكوب في يوم الأربعة (!) من جمادى الآخر في سنة ثلاث وثمانين ومائتين وألف من هجرة من له العزّ والشّرف.

21. L. 111b-112a

روح البيان لإسماعيل حقي البروسوي
RŪḤ AL-BAYĀN LI ISMĀʻĪL ḤAQQĪ AL-BRUSAWĪ

Fragment iz tefsira Kur'ana روح البيان في تفسير القرآن koji je napisao Ismāʻīl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. U fragmentu se komentariše 43. ajet iz poglavlja *al-Baqara*.

Početak (l. 111a):

أوله: **يا أيّها الّذين آمنوا** يعني مدّعي الإيمان **لا تقربوا الصّلوة وأنتم سكارى** أى لا تجدوا القربة في الصّلوة وأنتم سكارى من الغفلات وتتبّع الشّهوات لأنّ كلّ ما أوجب للقلب الذّهول عن اللّه فهو ملتحق بالسّكر، ومن أجله جعل السّكر على أقسام: فسكر من الخمر وسكر من الغفلة لإستيلاء حبّ الدّنيا وأصعب السّكر سكرك من نفسك...

Završetak (l. 112a):

آخره: ...**فتيمّموا صعيداً طيّباً** وهو تراب أقدام الرّجال الطّيّبين من سوء الأخلاق والأعمال **فامسحوا بوجوهكم** تراب أقدامهم وتمسّكوا بأيديكم أذيال كرمهم مستسلمين بصدق الإرادة لأحكامهم **إنّ الله كان عفواً** يعفو عنكم التّعصّب وعدم الإنقطاع إليه بالكلّيّة ولعلّه يعفو عنكم التّلوّث بالدّنيا الدّنيّة بهذه الخصلة المرضيّة **غفوراً** بكم آثار الشّقوة من غبار الشّهوة، فإنّهم يسعد بهم لأنّهم قوم لا يشقى بهم(من تفسير روح البيان).

22. L. 112a

فرح الرّوح في شرح محمّديّه
FARAḤ AR-RŪḤ FĪ ŠARḤ MUḤAMMADIYYA

Fragment iz komentara na poznato djelo na turskom jeziku الرّساله المحمّديّه - محمّديّه (br. 7707). Komentar na turskom jeziku pod nazivom فرح الرّوح napisao je Ismā'īl Ḥaqqī al-Ġalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

Wiesbaden XIII2, 6, str. 7; O. M. I, 28-30.

Početak (l. 112a):

أوّله: معلوم اوله كه اعداد دورت مرتبه در: آحاد وعشرات ومآت والوف در انسانده دخي مرتبه يه مقابل دورت مرتبه واردر كه نفس وقلب وروح وسرّ در...

Završetak (l. 112a):

آخره: ...هر كشك علمنك ثوابي صفا، سرّي وخلوصي نيّتي قدر در مرتبه، سرّ طريق كبرى اوزره عمل اولنان اكسير... آنك بر درهم بين السّما، والأرض سيم وزايله مالاً مالدر.(من شرح محمّديّه حقي).

23. L. 112b

فرح الرّوح في شرح محمّديّه
FARAḤ AR-RŪḤ FĪ ŠARḤ MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7752/22.

Početak ovdje (l. 112b):

أوّله: آدم عليه السّلام احسان اولنان مساجدن يرينه شيطانه مزابل ويرلدي نقدار سردار برلري واراسه جمله سني مزابلده داخلدر...

Završetak ovdje (l. 112b):

آخر الموجود: ...وحمام شيطان اوى اولغله ضرورتسز انده نماز قلمق مكروهدر وسلام ويرمك بوقدر ديو تصريح اولنشدر خصوصا عصردنصكره سحر اعلايه دك حمامه كرمكدن احتراز اولمق كركدر زيرى شيطانك انتشاري زمانيدر ضرورت اولورلر چراغله ورفيق ايله دخول ايتمك لازمدر.(من شرح محمّديّه حقي).

24. L. 112b

روح المثنوي
RŪḤ AL-MAṮNAWĪ

Fragment iz komentara *Mesnevije*, poznatog pod nazivom روح المثنوي koji je na turskom jeziku napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ġalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 28-30; Gölpinarli II, 2061, str. 125; Karatay t II, 2195-96.

Početak (l. 112b):

أوّله: معلوم اوله كه بر سالك مبتدي بر اهل فيضه مقارين اولوب آنك لبِّ جان بخشندن... اسرار ديكه قادر اولز وسويلمكه لائق سز بولماز زيرا طريق ملاميّه نك حكمي خدمت وذكر دائمي قلب ذوقه اتك...

Završetak (l. 112b):

آخره: ...يونس امره دن بوقدر مقالات توحيد وكلمات عرفان صادر اولمش كه كمسيه مقدور دكلدر آنك ايچون بو بابده خاتمه المتأخّرين در... وتركي سوزلره آنك كلماتنه معادل كلمشدر. (من شرح مثنوي حقي).

25. L. 113a-115a

حقيقة اليقين وبيان سلوك الملاميّة
ḤAQĪQA AL-YAQĪN WA BAYĀN SULŪK AL-MALĀMIYYA

Naslov na početku: حقيقة اليقين وبيان سلوك الملاميّة

Kratka rasprava na turskom jeziku o istinskoj spoznaji Boga (حقيقة اليقين) i kodeksu ponašanja sljedbenika melamijskog reda, od nama nepoznatog autora. Kako se iz završetka vidi, djelo je završeno u Istanbulu 12. muharrema 1290/1873. godine.

Početak (l. 113a):

أوله: معلوم اوله كه خلق ما سوى الله اثبات ونفى اقمده دورت قسم اوزره در. الأوّل بو قسم اعتباراً وحقيقة ما سوى اثبات ايدرلري...

Završetak (l. 115a):

آخره: ...هذا آخر ما تيسّر من بيان سلوك الملاميّة بعون الله تعالى في الأستانه العليّة في ليلة الثّاني عشر من شهر محرّم الحرام سنة ١٢٩٠ من هجرة سيّد الأنام عليه الصّلاة والسّلام.

26. L. 115a

روح البيان لإسماعيل حقي البروسوي

RŪḤ AL-BAYĀN LI ISMĀ'ĪL ḤAQQĪ AL-BRUSAWĪ

Fragment iz tefsira Kur'ana روح البيان في تفسير القرآن, koji je napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. U fragmentu se komentariše 27. ajet iz poglavlja *Ibrāhīm*.

Početak (l. 115a):

أوله: تجلّي الأفعال هو ما ينكشف لقلب السّالك من أفعاله تعالى، فإذا تجلّى الحقّ على السّالك بفعل من أفعاله انكشف للسّالك جريان قدرة الله في الأشياء. فيرى أنّه تعالى هو المحرك... ولكنّ **يثبّت الله الّذين آمنوا بالقول الثّابت**...

Završetak (l. 115a):

آخره: ...وذلك بعد فناء صفات السّالك ظهر على السّالك بعض آثار تلك الصّفات بفضل الله تعالى مثلاً إذا تجلّى الحقّ عليه بصفة السّمع صار يسمع نطق الجمادات وغيرها... والفناء عمّا سوا الله وهو المرتبة الأحديّة هي المرتبة المستهلك فيها جميع الأسماء والصّفات وتسمّى جمع الجمع سير سلوك. (من روح البيان لحقي)

27. L. 115b-118a

رسالة برهان السّالكين

RISĀLA BURHĀN AS-SĀLIKĪN

Na početku naslov djela i ime autora:

رساله، برهان السّالكين لحضرة الشّيخ محمّد نور العربي طال بقاه

Rasprava o vjerovanju i kodeksu ponašanja sljedbenika tesavvufa. Prema naslovu, napisao na arapskom jeziku Muḥammad Nūr al-'Arabī aš-Šarqāwī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Početak (l. 115b):

أوله: إعلم أنّه يجب على كلّ مكلّف أن يعرف ما يجب في الله تعالى عزّ وجلّ، وإنّما قلنا أن يعرف لأمره بالمعرفة. قال تعالى: **وما خلقت الجنّ والإنس إلاّ ليعبدون**. قال إبن عبّاس رضى الله عنه: أي ليعرفوا والمعرفة هي التّوحيد...

Završetak (l. 118a):

آخره: ...وأمّا الأحديّة فهي تمكين لا تلوين فيها، وأمّا هذا السّير عن الله فهو السّير عن الحقّ... والله يقول الحقّ وهو يهدي السّبيل المستقيم، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين.

28. L. 141a-118a

عيون الهدايه

'UYŪN AL-HIDĀYA

Naslov na početku krupnim slovima: هذا رساله، عيون الهدايه

Rasprava o bektašijskom učenju o nepogrešivosti dvanaestorice imama. Napisao na turskom jeziku Rasmī Aḥmad-efendī al-Girīdī iz grada Retimo (grč. Rethimnon) na ostrvu Kritu, umro 1193/1779. godine.

Kaḥḥāla I, 134; O. M. III, 58-59; Wiesbaden XIII2, 250, str. 172-73 i XIII3, 85, str. 67.

Napomena: Listovi 118-141 su pogrešno složeni i ukoričeni, tako da je početak djela došao na listu 141a, a završetak na listu 118a.

Početak (l. 141a):

أوله: صحايف عصيان كريدي رسمي بو طرزيله تحقيق حال وبو شرح ما في البال ايدركه حقّ سبحانه وتعالى...

Završetak (l. 118a):

آخره: ...**يا أيّتها النّفس المطمئنّة إرجعي إلى ربّك راضية مرضيّة فادخلي في عبادي وادخلي جنّتي** اشبو نفس امّاره دن نفس لوّامه يه... خلق عظيم آيه كريمه سيله مجلي اولقلغنه چالشلیدرمنه هو **والسّلام على من اتّبع الهدى**. تمّت تمام.

29. L. 142a

رسالة في بيان (ال) حضرة العيسويّة والموسويّة والمحمّديّة

RISĀLA FĪ BAYĀN (AL) ḤAḌRA AL-'ĪSAWIYYA WA AL-MŪSAWIYYA WA AL-MUḤAMMADIYYA

Naslov na početku: رساله، مشاهد التّوحيد لحضرة نور

Kratka rasprava o islamskom monoteizmu (التّوحيد), protkana sufijskim shvatanjem o tijesnoj povezanosti Isaovog, Musaovog i Muhammedovog učenja. Napisao na arapskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Početak (l. 142a):

أوّله: الحمد لله المتوحّد في ذاته وصفاته وأفعاله، الظّاهر بأسمائه وآثاره، القائم على كلّ نفس بآياته وبيّناته، والصّلوة والسّلام على صاحب المقام الأحد الّذي شرب من مشربه من هو متحقّق بأحديّته، وبعد، فهذه **رسالة في بيان حضرت (الحضرة) العيسويّة والموسويّة والمحمّديّة** الّتي عليها مدار سلوك العارفين...

Završetak (l. 142a):

آخره: ...وجمع الجمع والتّوحيد الصّرف هو أحديّة الجمع كما قال الله تعالى لمحمّد صلّى الله عليه وسلّم: **وما رميت إذ رميت ولكنّ الله رمى**، والله أعلم، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وأصحابه أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين، تمّت تمام.

30. L. 142b

من كلام الشّيخ محمّد نور

MIN KALĀM AŠ-ŠAYḪ MUḤAMMAD NŪR

Promišljanja aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwīja, poznatijeg pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjenog u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine, o pojmovima *omiljen* (المحبوب) i *omražen* (المغضوب), kroz prizmu sufijskog učenja.

Početak (l. 142b):

أوّله: المحبوب محبوب في الأزل والمغضوب مغضوب في الأزل، فالمحبوب لا يكون مغضوبًا أبداً والمغضوب لا يكون محبوبًا أبداً. فما جرى على المحبوب نعمة إلهيّة ولو كان مصيبة وما جرى على المغضوب فهو نقمة ولوكان نعمة دنيويّة...

Završetak (l. 142b):

آخره: ...**يا أيّها النّاس أنتم الفقراء إلى الله والله (هو) الغنيّ الحميد** ومن صريح الآية يعرف جميع الصّفات النّفسيّة والسّلبيّة والثّبوتيّة، هذا ظاهره (ظاهرها)، وأمّا بطونها السّبعة فيفهم من صريحة توحيده في أفعاله وصفاته وذاته والتّدنّي والتّدلّي وجمع الجمع الأحديّة. (تمّت كلام شيخنا محمّد نور).

31. L. 142b

فرح الرّوح في شرح محمّديه

FARAḤ AR-RŪḤ FĪ ŠARḤ MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7752/22.

Početak ovdje (l. 142b):

أوّله: نور حقدن غير كورميوب شهود ووحدت صاحب اولقدار تجريد موحّدي اناقدن تقطيع ايتمكدر

Završetak (l. 142b):

آخره: ...تقرير توحيد موحّدي انفسدن تقطيع ايتمكدر الحاصل سالك بو لباس اجسام... سرينه واصل اولمز (من شرح محمّديه حقي).

32. L. 143a-144b

رساله، مرشد العشّاق الصّغرى

RISĀLA-I MURŠID AL-ʻUŠŠĀQ AṢ-ṢUĠRĀ

Na početku naslov djela i ime autora:

رساله، مرشد العشّاق صغرى لحضرت الشّيخ الولي محمّد نور اسكوبي طال بقائه

Vodič za ljubitelje tesavvufa. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-ʻArabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Postoji i arapska verzija ovog djela, pod nazivom مرشد العشّاق

Gölpinarlı III, 1064/V.

Početak (l. 143a):

أوّله: معلوم اوله كه ايمانك اوچ مرتبه سي واردر، اولكي مرتبه سي ايمان استدلاليدر وبو مرتبه نك وجه تحصيل علم اليقين ايله اولور وبونك ايكي طرف واردر اولكي طرف استدلال بالشلر...

Završetak (l. 144b):

آخره: ...حق اليقين بر مقامدر آنا مقام التّمكين في التّلوين ومقام الختام ومقام الاتّحاد درلر، بو مقامده نه كثرت ونه وحدت ونه تا، خطاب ثابت اولور، بو مقامنك لساني... والحمد لله على التّوفيق. تمّت تمام اولدي.

33. L. 144b-145a

رسالة في بيان (ال) حضرة العيسويّة والموسويّة والمحمّديّة

RISALA FĪ BAYĀN (AL) ḤAḌRA AL-'ĪSAWIYYA WA AL-MŪSAWIYYA WA AL-MUḤAMMADIYYA

Naslov na početku: رساله، مشاهد التّوحيد لحضرت شيخنا محمّد نور

Isto kao br. 7752/29.

34. L. 145a-146b

فرح الرّوح في شرح محمّديّه

FARAḤ AR-RŪḤ FĪ ŠARḤ MUḤAMMADIYYA

Isto kao pod br. 7752/22.

Početak ovdje (l. 145a):

أوله: قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم: الفقر سواد الوجه... وقال الخالق الباري تبارك وتعالى: **رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُوالعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لاَ يَخْفَى عَلَى اللهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ المُلْكُ اليَوْمَ لِلهِ الوَاحِدِ القَهَّارِ**...

Završetak (l. 146a):

آخره: ...وفي الحديث: حبّ الفقر والمساكين من أخلاق الأنبياء والمرسلين ومجالستهم من أخلاق الصّالحين والفرار منهم من أخلاق المنافقين. (من شرح محمّديّه حقي).

35. L. 147a-149b

الرسالة في بيان الصّفات الثّبوتيّة

AR-RISĀLA FĪ BAYĀN AṢ-ṢIFĀT AṮ-ṮUBŪTIYYA

Rasprava o Božijim atributima (صفات ثبوتيّه). Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 147a):

أوله: الحمد لله الّذي جعل العالم دليلاً على وجوده وثبوت صفاته وأمرنا بالتّذكّر فيه لتذكّر صفاته وأسمائه... أمّا بعد، معلوم اوله كه جيانك اوقودوقلري علم حالده مذكور اولان صفات... ودخي صفات ثبوتيّه صفات ديمك يعني ذات واجب الوجود ايله قائم وثابتلردر...

Završetak (l. 149b):

آخره: ...بونلن اونوري علم دخي حجابلر دبولر علم الطباع صورة المعلوم في العقل علم معلومي صورتلر نفس الامره على ما هي عليه حقايق دكلدر... خبري نفس الامرده مطابق اولوب حقيقة الامره اولان علم ايقاده ايدر ومرشدك ايرشادي عين اليقين ايقاده ايدر. اللّهمّ أرنا الأشياء كما هي وصلّى الله عليه وسلّم (من شرح شيخنا محمّد نور).

36. L. 149b-151a

تتمّة الرّسالة في بيان الصّفات الثّبوتيّة

TATIMMA AR-RISĀLA FĪ BAYĀN AṢ- ṢIFĀT AṮ-ṮUBŪTIYYA

Dodatak raspravi o Božijim atributima (br. 7752/35). Napisao isti autor, aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 149b):

أوله: وبو شرح بودر كه رسول الله صلّى الله عليه وسلّم بيورورلر من قال لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله خالصاً من قلبه دخل الجنّة منطوق شريفي جميع عقائدي اسلامي جامعدر زيرا لا إله إلاّ الله معناسي لا مستغني عن كلّ ما سواه ومحتاج إليه كلّ ما عداه...

Završetak (l. 151a):

آخره: ...قال الله تعالى: **ليس كمثله شيء وهو السّميع البصير**، منطوق شريفي شاهددر امّا كلمه، توحيد نفي واثبات بينلريني جامعدر واول سبيله صفات سلبيّه وصفات ثبوتيّه شامللر وبالله التوفيق. تمّت التتمّة شيخنا محمّد نور.

37. L. 151a-152a

رسالة في تجلّيات الحقّ سبحانه وتعالى

RISĀLA FĪ TAĞALLIYĀT AL-ḤAQQ SUBḤĀNAHŪ WA TA'ĀLĀ

Kratka rasprava o otkrovenjima Boga (تجلّيــــــــات الحق), pojedinim poslanicima i svecima na ovom svijetu. Napisao na arapskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine.

Kaḥḥāla XII; 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 151a):

أوله: في تجلّيات الحقّ سبحانه وتعالى في دار الدّنيا للأنبياء والأولياء، قال الله تعالى: **فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا** ثمّ اعلم أنّ التّجلّي هو إظهار الحقّ سبحانه نور أسمائه أو صفاته أو ذاته لبعض عباده بقربة منه، وذلك التّجلّي قد يكون من حيث الظّاهر كما كان لموسى عليه السّلام ولنبيّنا صلّى الله عليه وسلّم... وقد يكون من حيث الباطن...

Završetak (l. 152a):

آخره: ...ثمّ اعلم أنّ وصول العبد إلى الله تعالى عبارة عن ظهور النّور من التّجلّي الإلهي في قلبه من غير لون ولا كيف... وهذا النّور يتنوّر جميع قواه وحواسه وجميع أجزاء بدنه حتّى لا يبقى جزء منه إلاّ يأخذ صفة من ذلك النّور... وبعد ذلك ينشرح صدره وينكشف قلبه ويحصل منه الإسلام الحقيقي والإيمان اليقين على نور من ربّه... ويكون من **الّذين لاخوف عليهم ولا هم يحزنون**. تمّت تمام.

38. L. 152b-155a

رسالة الرّشاد في المبدأ والمعاد

RISĀLA AR-RAŠĀD FĪ AL-MABDA' WA AL-MA'ĀD

Naslov na početku: رساله، المبدأ والمعاد

Rasprava o početku (المبدأ) i kraju (المعاد), protkana sufijskim učenjem. Napisao na arapskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Rasprava je, kako se u uvodu kaže, podijeljena na uvod (المقدّمة), dva poglavlja (أصلين) i zaključak (الخاتمة).

Kaḥḥāla XII, 81-82; A. M. II, 386.

Početak (l. 152b):

أوله: قال شيخنا العالم العلامة... حضرة الشّيخ نور العربي المصري الأسكوبي البدري... الحمد لله الّذي تجلّى بوجوده السّرمدي الّذي لا مبدأ له الدّائم الأبدي: إعلم أنّ هذه **الرّسالة في المبدأ والمعاد** ورتّبتها على مقدّمة وأصلين وخاتمة عقول، فالمقدّمة في بيان المراتب الإلهيّة...

Završetak (l. 155a):

آخره: ...لأنّ القائل بها يثبت شيئًا ليس قائمًا بالوجود الحقّ (و) كيف يكون الحقّ تعالى غير الكون والكون قائم به وكيف يكون عين الكون وكان ولا كون، والحمد لله ربّ العالمين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، يارب العالمين.

39. L. 155b-157b

رسالة مرشد العشّاق الكبرى

RISĀLA MURŠID AL-'UŠŠĀQ AL-KUBRĀ

Na početku naslov djela i ime autora:

هذا رساله، الشّريفه مرشد العشّاق لمولانا ومرشدنا الشّيخ الكامل العارف بالله السّيّد محمّد نورالعربي البدري نسبًا والاسكوبي مسكنًا أطال الله عمره وأفاض علينا من فيوضاته، آمين

Veliki vodič za ljubitelje tesavvufa. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, poznatiji pod nadimkom Nūr al-'Arabī, nastanjen u Skoplju (u Makedoniji), umro 1305/1888. godine. Djelo je poznato i pod nazivom دليل العشّاق (*A. M. II, 386*). Postoji i njegova skraćena verzija na turskom jeziku pod nazivom رسالة مرشد العشّاق الصّغرى (br. 7752/32).

Kaḥḥāla XII, 81-82; A. M. II, 386; Gölpinarlı III, 1064/V.

Početak (l. 155b):

أوله: الحمد لله الّذي تجلّى بذاته لأحبابه العشّاق فوحّدوه أولاً بالأفعال على الإطلاق وشاهدوا مفاتيح الصّفات الكلاميّة من أثر اسمه الخلاّق وعرجوا بها إليه فالكلّ إلى جماله مشتاق... وبعد، معلوم اوله كه طريق معرفت اوج قسمدر: اولكيسي علم اليقيندر...

Završetak (l. 157b):

آخره: ...لكن بذوب الثّلج يرفع حكمه ويوضع حكم الماء والأمر واقع، تجمّعت الأضداد في واحد لها وفيه تلاشت فهو عنهنّ ساطع. وصلّى الله على سيّدنا محمّد. تمّت المسمّات(!) **بمرشد العشّاق الكبرى** لحضرت شيخنا محمّد نور العربي.

Na listovima 158a-160b više sufijskih izreka na arapskom i turskom jeziku koje se pripisuju Nūr al-'Arabiju i Ismā'īl Ḥaqqī al-Brūsawiju.

40. L. 161a-162a

قصيده، تحسين أفندي

QAṢĪDA-I TAḤSĪN-EFENDĪ

Kasida na turskom jeziku u kojoj se govori o unutrašnjem raspoloženju njenog autora. Spjevao na turskom jeziku Ḫawāǧa Taḥsīn-efendī, umro 1298/1880. godine.

Gölpinarlı III, 965, str. 326; O. M. I, 300.

Početak (l. 161a):

أوله: مرغ جانم اولق استر فارغ دار فنا   ايلمز اسكي فقدر(!) بويدتله اكتفا

Završetak ovdje (l. 162a):

آخره: حلقه، عمرم همان تنك اولمده صبح مسا   عجّلوا بالتّوبة قبل الموت در عاجل دوا

Listovi 163-165 slobodni.

41. L. 168b-167b

قصيده، يكي پازاري
QAṢĪDA-I YENI PĀZĀRĪ

Kasida o mističnoj ljubavi, oko 40 stihova, u mesnevi formi. Spjevao na turskom jeziku, sa arapskim početkom i završetkom, izvjesni Yeni Pāzārī (iz Novog Pazara), čija nam je biografija nepoznata.

Napomena: Listovi su pogrešno složeni i uvezani, tako da se početak nalazi na listu 168b, a završetak na listu 167b.

Početak (l. 168b):

أوله: قد صرفنا العمر في قيل قال   يا نديمي قم فقد ضاق المجال
واسقني تلك المدام السّلسبيل   إنّها لتهدي إلى خير السّبيل

Završetak (l. 167b):

آخره: فاغسلوا يا قوم عن لوح الفؤاد   كلّ علم ليس ينجي في المعاد
طهّروا يا قوم عن لواح الفؤاد   كلّ حكر لا ينجي بالسّداد...

Na listovima 169-172 razne bilješke na arapskom i turskom jeziku.

7753. R-5781

شرح الأصول العشرة
ŠARḤ AL-UṢŪL AL-ʻAŠRA

Na listu 1a naslov djela i ime autora krupnim slovima:

شرح الأصول لتيسير طريق الوصول من تصنيفات الشّيخ إسماعيل حقّي البروسوي

Komentar na djelo o deset principa sufijskog učenja. Osnovno djelo pod nazivom الأصـــول العـــشـــرة, poznato kao i رســـالة في الطّرق, napisao je na arapskom jeziku Aḥmad b. ʻUmar b. Muḥammad ar-Rāzī al-Ḫaywaqī al-Kubrā, Abū al-Ǧannāb, Naǧmuddīn, rođen 540/1145., umro 618/1221. godine, a ovaj komentar na turskom jeziku napisao je Ismāʻīl Ḥaqqī al-Ǧalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

Kaḥḥāla II, 34; Ahlwardt III, 3272; Brockelmann G I, 440 i S I, 786-787; Ḏayl Kašf aẓ-Ẓunūn I, 92; O. M. I, 28-31.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي وضع الأصول لتأسيس بناء الوصول، والصّلوة والسّلام على حضرة الرّسول الّذي هو مفتاح كلّ مسئول... وبعد، فهذا شرح للأصول العشرة المنسوبة إلى الشّيخ العارف المشتهر بأبي الجنّاب نجم الدّين الكبرى قدّس الله سرّه وعمّم برّه، التمس منّي بعض الأصحاب أن أوضحها باللّسان التّركي الجلي ليكون أقرب إلى فهم الكلام الجملي، فأجبته رجاءً الوصول من طريق الأصول... قال حضرة الشّيخ: الطّرق ألى الله بعدد أنفاس الخلايق معلوم اول كه بو مقاله كلمات شهيره...

Završetak (l. 41a):

آخره: ...الحمد لله تعالى بو شرح لطيف وبيان منيف منقار قلم حقّي وسز چكيده وامضاء اختتام كشيده... والسّلام على تابعي الهدي وداخلي مجلس النّدى، فإنّ الكلام معهم ومع من استمع إليهم وسمعهم، والله الفاتح ورسوله الخاتم وله النّسيب وصحبة الحسيب.

L. 41; 21 x 14 (16 x 8); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Djelo se završava kolofonom (l. 41a) u kome stoji bilješka da je njegov prijepis završio ʻAbādī-zāde Ḥusnī (ili Ḥasanī) Ḥusayn, 1158/1745. godine:

قد وقع الاستنساخ عن يد العبد الضّعيف عبادي زاده حسني حسين عفى الله عنهما لسنة ثمان وخمسين ومائة وألف.

Na listu 1a bilješka da je vlasnik rukopisa Muḥammad Ṣādiq, poznat po svome ocu Kethoda-zāde (Ćehajću):

تشرّف باستصحابه الفقير محمّد صادق الشّهير بوالده كتحداسي زاده

Nema podataka o mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7754. R-5950

Zbirka (مجموع), 3

L. 55; 23 x 15,5 (18 x 9,5); 23-25 redaka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, bijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-15b

كتاب الخطاب
KITĀB AL-ḪIṬĀB

Naslov na početku crvenim slovima كتاب الخطاب للشّيخ إسماعيل حقّي, a na listu 1a نبذة من أوائل كتاب الخطاب لإسماعيل حقّي

Djelo o islamskom vjerovanju i obredoslovlju, protkano sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. U ovom djelu autor je izložio učenja trojice sufijskih šejhova: Muḥyiddīna al-'Arabīja, Ṣadruddīna al-Qonawīja i 'Uṯmāna Āt Pāzārīja.

O. M. I, 31; Flügel III, 1987, str. 481.

Početak (l. 1b):

أوله: ای کوکل تاج سرّ سرّ سخن حسن عنواندر بسمله دن
بسمله حرف خداور تحقیق کافر اولور اني انكار ايدن...

أمّا بعد، بو محتاج... الشّيخ إسماعيل حقّي غفر الله ذنب وجوده بفيض فضله وجوده وأيّده بتأييد الملكوتي وأفاض عليه عطائه وإحسانه الكلي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 15b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...تفاوت اسما بولنور زيد وبكو وعمروده... ومشهوردركه ديمشلردر لو لا الإعتبارات لبطلت الحقائق وبركمسه نظر عقلي ايله تعين...

Listovi 16-21 slobodni.

2. L. 22b-52a

كتاب النّجاة
KITĀB AN-NAĞĀT

Naslov na početku crvenim slovima: هذا كتاب النّجاة لإسماعيل حقّي

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine.

O. M. I, 31; Flügel III, 1986, str. 480; TÜYATOK 34/IV, 302, str. 148; Wiesbaden XIII2, 46, str. 37.

Početak (l. 22b):

أوله: حمد كثير وثناى عظيم اول عليّ كبير اولان مولاى كريمه كه ذات جليلي والله غنيّ عن العالمين وصفتيله موصوف ايكن برق تجليس ايله عالم عدم نور وجود ايله روشن اولدي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 52a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...اوقومق ويازمق لازم دكلدر ديركلري مطلق دكلدر زيرا اعلم صفت شريفه الهيه در وعلم حال اساس الاحوالدر پس بر كمسه باقيه اولق دلسّه اولا علم حال شرعي...

3. L. 53b-55a

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف
BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Na početku pogrešano navedeni naslov djela i ime autora:

هذه رسالة مسمّاة بكاشف الأسرار للشّيخ علي السّمرقندي قدّس سرّه

Isto kao br. 7591.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 55a):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ... **والسّادسة** أنّ هذا الإسم له باعتبار لطافته ونظافته، والسّابعة أنّ إطلاقه على سبيل المجاز باعتبار تعلّقه بالبدن وتمثّله بصورة البشر بناءً على إطلاقه عليه لأجل ملاحته لا لأجل استحقاره ونظراً إلى بداية حاله وهو الإنسان الكامل لأنّ نسبته مع الله، والجسم والجسماني ليس محرمًا، لقوله عليه السّلام: لي مع الله وقت لا يسع فيه ملك مقرّب ولا نبيّ مرسل...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po povezu, papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 1a namjerno izbrisano ime ranijeg vlasnika.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7755. R-4690

Zbirka (مجموع), 2

L. 184; 23 x 14,5 (16,5 x 8); 23 retka. *Nasḫ,* pisan veoma vještom rukom. Na početku lijepo urađen unvan u obliku kupole sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu, tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema crnim, a sa unutrašnje zlatnom i crnom linijom. Kur'anski citati nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima, bogato ukrašene zlatnom bojom.

1. L. 1b-171b

متفرّقات شيخ اسماعيل حقّي
MUTAFARRIQAT-I ŠAYḪ-I ISMĀ'ĪL ḤAQQĪ

Naslov na početku crvenim slovima: متفرّقات شيخ حقّي

Djelo iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Autor je, kako sam na kraju kaže, djelo završio u ponedjeljak, 4. redžeba 1134/1722. godine u Üsküdaru.

O. M. I, 29; Karatay t I, 187,

Početak (l. 1b):

أوّله: معلوم اولا كه تفرّق تجمّعك ضديدركه مقتضاسي تركيب وكثرتدر وهر نسنه نك اصلي بسيط در كه انده قواي مختلفه يوقدر مركّب اولدقده انحلال اعتباريله مرجعه عنصرديرلر. . .

Završetak (l. 171b):

آخره: . . .بوكتاب لطائف مشحون ومعارف مقرون. . . بيك يوز اوتوز درت سنه سي حاوي اولديغي شهر الله الاصمّ ماه رجبيك دردينجي ضحووه، يوم اثنين ده اسكدارده انجامه، رسيده

اولدي وختم ختام بولدي. . . والحمد لله على آلائه ونعمائه والشكر له على مزيد فضله وعطائه. . . حمداً متّصلاً وثناءً متسلسلاً إلى يوم الدّين، بل إلى ابد الآبدين. تمّ تمام.

2. L. 172b-184a

معراجيهء اسماعيل حقّي
MI'RĀĞĞIYA-I ISMĀ'ĪL ḤAQQI

Naslov na početku crvenim slovima: هذه معراجيّة للعبد الفقير إسماعيل حقّي

Poema o miradžu na turskom jeziku. Spjevao 1121/1709-10. godine, u mesnevi stihovima Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Poema je podijeljena na deset pjevanja i završnu pjesmu, ukupno 477 bejtova. U završnom pjevanju autor je naveo svoje ime.

Karatay t II, 2489; O. M. I, 28-32; Zürich I, 598.

Početak (l. 172b):

أوّله: كلبرواى بلبل باغ صفا ناله پرداز كلستان وفا
قمريّ هو هوزن سروورسنا طوطئ كوينده، مدح وثنا

Završetak (l. 184a):

آخره: شيخ اسماعيل حقّي به نظر ايله كيم لطفك اوليدر منتظر
تشنكان دهره چون سن مفيض كوثر فيضكدن ايله مستفيض
بودرر دخواهمز يا مصطفا اوله لم يا جمله امّت در صفا

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je zbirka prepisana prije 15. safera 1291/1874. godine, jer je, prema bilješci na listu 1a, tada bila vlasništvo Muḥammada Yeni Pazarīja:

(قد) ساقه التّقدير إلى يد الفقير محمّد يكني بازاري في ١٥ صفر الخير سنة ١٢٩١

Iz kolekcije kadije Ahmed-ef. Selimovića.

7756. R-2779

Zbirka (مجموع), 7

L. 160; 17,5 x 12 (14 x 9); 13-15 redaka. *Nasta'līq,* pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1b-51b

برهان العارفين
BURHĀN AL-‘ĀRIFĪN

Naslov na početku: هذا رساله، برهان العارفين

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku Salīm Bābā Dīvāne, umro 1170/1756-57. godine. Rasprava je podijeljena na jedanaest poglavlja (الباب).

O. M. I, 86; Wiesbaden XIII3, 76, str. 59-60; Kut I, 96-97, str. 78-80; Gölpinarlı I, 1664/1, str. 254 i II, 2468/VI, str. 396.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه ربّ العالمين... بو فقير حقير سليم ديوانه جذبة من جذبات الرّحمن توازي عمل الثّقلين... بلا حرف ولاصوت صادر اولان علم لدني تحرير اون بر باب اوزره بنا اولسون ديو **برهان العارفين** تسميه اولندي... **الباب الأوّل** معرفة النّفس ومعرفة الرّبّ بيانندە در...

Završetak (l. 51b):

آخره: ...هر كيم توحيد ايدرم ديرسه مشركدر، وصلّى اللّه على خير البريّة وشمس النّبوّة والرّسالة محمّد وعلى آله واصحابه واتباعه ومن سلك مسلك الفقراء...

2. L. 53b-63a

در بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة
DAR BAYĀN-I TAḤQĪQ-I ITTIṢĀL AL-HUWIYYA ILĀ AN-NAFS BI AL-ḤARAKA

Naslov na početku:

كلام شيخ مستقيم زاده قدّس اللّه سرّهٔ العزيز در بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة باشارة اين آيت كريمه

Isto kao pod br. 7650/12.

Početak ovdje (l. 53b):

أوّله: **يا أيّها الإنسان ما غرّك بربّك الكريم، الّذي خلقك فسوّاك فعدلك، في أيّ صورة ما شاء ركّبك. لتركبنّ طبقًا عن طبق فما لهم لا يؤمنون.** وباشارة اين بيت مولوي عن مثنوي قدّس اللّه سرّه، المعنوي اتّصالي بي تكيف بي قياس، هست ربّ النّاس را باجان ناس، السّلام عليكم ورحمة اللّه وبركاته ومغفرته، وأمّا بعد، فهل اولكم على قرب حبيب أقرب ممّا اولكم عليه... وهو الزّكي، وإنّ الزّكي هو الّذي عبارة عن روحك كما أطلقه المولوي في بيته باجان النّاس وكما أطلقه الصّوفية النّفس المجرّدة والحقيقة المحمّديّة...

3. L. 64b-108a

(رسالة في التّصوّف لمجهول)
(RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAǦHŪL)

Rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 64b):

أوّله: **سنريهم آياتنا في الآفاق وفي أنفسهم حتّى يتبيّن لهم أنّه الحقّ.** اى طالب بيل واكاه اول نكه آفاقده واردر سنك نفسنده دخي واردر پس هر كمسه كم عالمك نشانلرين كندي نفسنده بيلدي اللهي بيلدي نته كم بوحديثده بيورر من عرف نفسه فقد عرف ربّه...

Završetak (l. 108a):

آخره: ...اى يار بونك چاره سي شيخ مرشد صحبتندن محروم كندوكي بوقدر مكربيكده بر اوله. واللّه أعلم بالصّواب واليه المرجع والمآب، تمّت.

4. L. 108b-113a

سالكلرك اعتقادلري واحواللري حقّي بيلمك ايچون
SĀLIKLERIN I‘TIQĀDLARĪ WA AḤWĀLLERĪ ḤAQQĪ BILMEK IÇŪN

Rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 108b):

أوّله: الله حمد ايدوب محمّد صلوات كتوردكدن صكره شروع بو رساليه كيم انده بيان اولنه سالكلرك اعتقادلري واحواللري حقّي بيلمك ايچون وصفاتن اكلامق ايچون ايمدي اى طالب سالك شويله معلوم اوله كه حقّ تعالينك وحدانيّتي نته كم حقّ تعالى قرآن ايچون بيان ايتدي **لوكان فيهما آلهة (إلاّ اللّه) لفسدتا**....

Završetak (l. 113a):

أوّله: ...بونلرك دليل هم عقلدر وهم نقلدر وهم كشفيدر هم تجلّى هم الهام هم غيبني هم وجداني هرنه طريقندن اولورسه اولسون مشاهده ايدرلر شويله بلنه، الحمد للّه الّذي جعلنا من أهل التّحرير تمّت الكتاب بعناية الملك العزيز القدير.

5. L. 113a-115a

روحك مقاملري
RŪḤUN MAQĀMLARĪ

Kratka rasprava na turskom jeziku o odgoju i položaju duše. Prema bilješci na kraju rasprave, napisao aš-Šayḫ ʻAbdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, umro 896/1490. godine.

Početak (l. 113a):

أوله: مقدمة، تحقيق بلكل بز عالم اجسامه كلمزدن عالم ارواحده ايدك وعالم ارواحه كلمزدن اول عالم عمّانده ايدك ودخي عالم عمّان عالم معانيدر عبارتدر صور علمندن يعني جميع موجوداتك الله تعالينك علمنده كه صورتلردن عبارتدر ودخي عالم عمّانه نقوش علميه اعتباريله....

Završetak (l. 115a):

آخره: ...مناجاة داود عليه السّلام: يا إلهي لكلّ ملك خزينته فأين خزينتك؟ فقال عزّ وجلّ: يا داود لي خزينة أعظم من العرش وأوسع من الكرسيّ وأزين من الملكوت... أرضها المعرفة وسماءها الإيمان وشمسها الشّوق وقمرها ونجومها الخواطر وسحابها ومطرها الرّحمة وأشجارها الطّاعة... ولها أربعة أبواب: الحلم والعلم والصّدق والصّبر. (هذا كتاب منلا إلهي رحمة الله عليه).

6. L. 115b-118b

سرّ بعض سور وآيات القرآن
SIRR BAʻḌ SUWAR WA ĀYĀT AL-QUR'ĀN

Kratka rasprava na arapskom jeziku o tajnama značenja pojedinih kur'anskih poglavlja i ajeta, od nama nepoznatog autora. Naslov prema sadržaju. Rasprava je prožeta sufijskim učenjem.

Početak (l. 115b):

أوله: بدأت بسم الله الرّحمن الرّحيم وبالحمد لله ربّ العالمين وهما بحران مملوان بأسرار وخواصّ، والخواصّ للخواصّ لا للعوام لأنّهم كالبهائم، فغوصت في بحرهما لأخرج اللّؤلؤ والمرجان، فبالتّوفيق المراد ربّ العالمين، التّكوين وهو عالم الأصل الّذي هو الأمّ اى **الفاتحة** وهو امّ الكتاب وسبع **المثاني** الّذي هو سبع آيات مشيراً إلى سبع نقاط الّذي هو أجزاء الألف الّذي هو مبدئ المخارج الحروفي الّذي ركب القرآن والإنسان منهم كما بيّن في محلّه، وهما يجمعان جميع الآيات والعوالم كما يجتمع المولود سبع خطوط نورانيّة وهى الوجهان والشّفتان والأذنان والجبهة وهو عين أمّه حوّاء عليها السّلام... وهو **أمّ الكتاب** كما ورد في كلام القديم: **لقد خلقنا الإنسان في أحسن تقويم**...

Završetak (l. 118b):

آخره: ...فلذا قال عليه السّلام: أوّل ما يحاسب به العبد في يوم الحشر الصّلوة، فإذا كان قوله وفعله وخلقه موافقًا في الميزان، فذلك العبد يكون نائلاً إلى سعادة أبديّة... **فمن ثقُلَتْ موازينه فأولئك هم المفلحون**. فهو سرّ معنى قوله تعالى: **الم ذلك الكتاب لا ريب فيه**. اى في الأوقات الخمسة والكتاب الكريم ووجه الإنسان وجه الله تعالى، والسّلام على من اتّبع الهدى، ويقرأ المؤذّنون بالأذان الشّريف في الأوقات الخمسة المباركة بخمس عشرة كلمة في كلّ وقت فاضرب في خمسة أوقات بلغ خمس وسبعين وزد كلمتين بلغ سبع وسبعين. تمّت تمام بعون الملك العلاّم.

7. L. 120b-158b

بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف
BAYĀN ASRĀR LI AṬ-ṬĀLIBĪN FĪ AT-TAṢAWWUF

Isto kao br. 7591.

Na kraju djela (l. 158b) bilješka da je njegov prijepis završio u Sarajevu al-Ḥāǧǧ Muḥammad Saʻīd al-Mawlawī al-Bosnawī, Muʻīd-zāde (Muidović), 1326/1908. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعناية الوهّاب من يد الفقير المحتاج إلى رحمة ربّه القدير الحاجّ محمّد سعيد المولوي البوسنوي المعروف بمعيد زاده غفر الله له ولوالديه.... في شهر سراى بوسنه في سنة ١٣٢٦

Iz kolekcije dr. Muhameda Muidovića iz Sarajeva (poklon).

7757. R-8473

تسهيل الطّريقة
TASHĪL AṬ-ṬARĪQA

Skraćena prerada i prijevod na turski jezik knjige propovijedi i savjeta iz Kur'ana i hadisa. Osnovno djelo pod nazivom الطّريقة المحمّديّة (br. 7623) napisao je na arapskom jeziku Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn, umro 981/1573. godine. Da bi ga učinio dostupnim i onima koji ne znaju arapski jezik, djelo je na turski jezik pod nazivom تكملة الطّريقة preveo Yūsuf Widādī. Budući da je ovaj prijevod bio prilično opširan, njega je 1184/1770. godine preradio i skratio Bābādāğlı Ibrāhīm-efendī i nazvao تسهيل الطّريقة. S obzirom na to da je i naš primjerak prepisan u Mitrovici na Kosovu, moguće je da je i navedeni autor porijeklom sa Kosova ili iz Makedonije.

O. M. I, 259; Zürich I, 513.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد بي حد اللّه الصّمد حضرتلرينه اولسونكه لسان اسامي ترجمان جنان ايليوپ آنده زمان اولان معيايني (!) بيانه قدرة احسان ايلدي وصلوة وسلام رسول نبوّة ختام اوزرينه اولسونكه امّتنه طريقت محمّديّه يي كمال مرتّبه رغبتله بلدرب اول يوله دلالت قلدي... وبعد، طريقت محمّديّه كه برجلي محمّد افندي نام فاضلك تأليفي وعند العلماء مقبول تصنيفيدر كه سالك راه هدايت اولنلره رهبر وطالب نور حقيقت ارنلرينه شمس حاور مشابه سنده بر شريف كتاب در، امّا لسان عربي ايله اولوپ لغت عربيه دن چندان ذوقياب اولمينلره نفع وفائده سي قليل اولمغين... بو عبد فقير بابا طاغلي ابراهيم... تنقيح واختصار وجهيله تسطير ايليوپ **تسهيل الطّريقة** تسميه ايلدي...

Završetak (l. 236b):

آخره: ...امدي بو حكايه دن فهم اولنديكه جميع عالمك مرجعي تقوى در اهل تقوى عملي مقبول اولمغه مخصوصدر قال اللّه تعالى: **إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ** والحمد للّه ربّ العالمين وصلّى اللّه على سيّدنا محمّد وآله وصحبه أجمعين.

L. 236; 23 x 15,5 (17,5 x 9,5); 23 retka. *Nasta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Na početku tri zaštitna lista na kojima je dat sadržaj djela po poglavljima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi mjestimično dohvaćeni vlagom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dohvaćen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Na koricama i preklopu nevješto urađene rozete u obliku baklave.

Djelo se završava kolofonom (l. 236b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Alī Šayḫ-oğlū nastanjen u Mitrovici (na Kosovu), u mjesecu rebiul-ahiru 1253/1837. godine:

قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب (علي يد) علي شيخ اوغلي ميتروچه ده ساكن في شهر ربيع الآخر الشّريف سنة ثلاث وخمسين ومائتين وألف.

Rukopis je za Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu poklonio prof. Sivčević (bilješka na prvom zaštitnom listu na strani *a*).

7758. R-7436

Zbirka (مجموع), 5

L. 53; 16,5 x 11 (13 x 7,5); 13-17 redaka. *Nasḫ* sa mješavinom ta'līqa, pisan tupim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Značajnije riječi nadvučene. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-19a

مرشد السّالكين
MURŠID AS-SĀLIKĪN

Naslov na početku: رساله، طورحالي

Rasprava s područja islamske tradicije, prožeta sufijskim učenjem. Napisao na turskom jeziku Šayḫ Muṣṭafā-efendī, Ṭurḥālī, umro 1197/1782. godine. Rasprava je podijeljena na: uvod (مقدمه), četiri poglavlja (مقصد) i zaključak (خاتمه).

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد للّه الّذي وحّد ذاته **بقل هو اللّه أحد**، والصّلوة والسّلام على النّبيّ الهاشميّ سيّدنا محمّد وعلى آله وأصحابه... أمّا بعد، بو رساله، طريق سلوكنده... **مرشد السّالكين** تسميه ايلدم... بو رساله بر مقدّمه وبر خاتمه ودورت مقصد اوزرينه ترتيب ايلدم، امّا مقدّمه ربّ العالمين حضرتلري سلوك حقنده برقاچ شرائطلر بياننده در...

Završetak (l. 19a):

آخره: ...شكره اللّه تعالى جميع مخلوقاتي عيان كوستردي جمله دن برقايش باجاق وتيه كوزكي يعني قايش باجاق ديدكلري... انلرك قامتلري قرق ارشون دها زياده در وعورتلري بو عورتلركبيدر وغايت دليلردر انك مكانلري قاف طاغرك ارقاسيدر.

Na kraju rasprave (l. 19a) bilješka da je njen prijepis završen u mjesecu redžebu 1258/1842. godine:

تمّت بعون اللّه الملك الوهّاب في شهر رجب شريف سنه ١٢٥٨

2. L. 19b-25b

ديوان ذاتي

DĪWĀN-I ḌĀTĪ

Fragment iz divana pjesama sufijskog karaktera. Spjevao na turskom jeziku poznati sufijski pjesnik Ḍātī Sulaymān-efendi Kaššānī, umro 1151/1738. godine. Divan je prvi put štampan u Istanbulu 1257/1841. godine.

Wiesbaden XIII2, 480-481, str. 349-350; O. M. I, 71-72; Nametak IV, 2757.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 19b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:

اوله دلا عاقل ايسك دولت دنيايه حريص
نيجه براى جان اوله سين كثرت غوغايه حريص

Završetak (l. 25b):

آخره: خدايا سكا لايق نسنه سي يوق   بو ذاتي لطفله احسانه كلدي

تاريخ تأليف

اتمامنه بو نظمك حق قلدي عناياتي   بر ساعت ميمونده ختم اولدي عباراتي
بوسالي همايون ابجدله قيله استخراج   يوز اللي بر ايله تاريخ دي اكا ذاتي

3. L. 25b-33b

سوانح النّوادر في معرفة العناصر

SAWĀNIḤ AN-NAWĀDIR FĪ MA'RIFA AL-'ANĀṢIR

Isto kao pod br. 7650/10.

Završetak ovdje (l. 33b):

آخره: آستان خانقاهكده قودم جانيله باش   روز وشب ايله مشرف خدمتكله المدد
دل اقامت ايتدي جانا وصلنك محرابنه   ذاتي ادني بي شاد ايت رؤيتنكله المدد

Na listovima 35a-38a uputstvo za učenje raznih dova tokom dana u sedmici.

---

4. L. 38b-40b

رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديّه

RASĀ'IL LI ṬARĪQA 'ALLIYYA-I NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku krupnim slovima: هذا رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديّه

Rasprava o nakšibendijskom redu na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 38b):

أوّله: الحمد لله الذي جعل الآداب مفتاحاً للقرب والولايه، وسبباً لإكتساب الفيض من أرباب النظر والعناية... فنسألك اللهمّ العصمت (العصمة) والحمايت (الحماية) والهدايت (الهداية) والتّوفيق إلى (ما) تحبّ من العمل والوقاية... أمّا بعد، ارباب الباب خفي اوليه كه اصحاب باختص بلكه انبيا عليه (عليهم) الصّلوة والسّلام حضراتندن اصل فيض اكتساب اكتسابي ايكي نسنه موقوفدر وبعضلر اوج شيئه منوط ديمشلر...

Završetak (l. 40b):

آخره: ثالث عشرده سلسله شريفه قرايتنك استحبابنه اشارت اولديغندن وبو تقرب انلردن استمداد ومندولره توسّل مراد اولديغندن تمام سلسله، شريفه بو رساله مسكيت الختام قلمنك مناسب اولدي وتصلّ (نصلّي) ونسلّم على سيّد الأنام واله البررت (البررة) الكرام أجمعين... والحمد لله ربّ العالمين.

5. L. 41a-47a

الرّسالة النّقشبنديّة لمجهول

AR-RISĀLA AN-NAQŠIBANDIYYA LI MAĠHŪL

Naslov na početku: الرّسالة النّقشبنديّة

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U raspravi se daju uputstva i savjeti sljedbenicima nakšibendijskog reda.

Početak (l. 41a):

أوّله: الحمد لله أكمل حمده وأتمّه، والصّلوة والسّلام على محمّد... امّا بعد، ايّا الطّالب المسترشد وفّقكم الله على ما يحبّ اى عزيز معلوم اوله كه طالب حقّ اولان مريده لازمدر كه مرشد طرفندن فيضك كسبنه سبب اولان آدابه مراعت ايدوب...

Završetak (l. 47a):

آخره: ...وارزقنا التّوفيق والإستقامة على طاعتك وحبّك وحبّ من يحبّك وحبّ عمل يقرّبنا إلى حبّك وامنن علينا بالإقبال إليك والإعراض عمّا سواك واختم لنا بذلك، وصلّ وسلّم وبارك على جميع الأنبياء والمرسلين ابد الآبدين في كلّ لحظة وحين، والحمد لله ربّ العالمين.

Na kraju rasprave (l. 47a) bilješka da ju je prepisao Ḥasan az-Zuhdī:
تمّت الرّسالة النّقشبنديّة عن (يد) حسن الزّهدي.

Nema podataka o mjestu ni godini prijepisa.

7759. R-4396

Zbirka (مجموع), 2

Str. 123; 20 x 14 (16 x 8); 19 redaka. *Nasta'līq*, pisan vještom rukom. Mastilo plavo, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Obična sveska sa širokim linijama. Listovi sa originalnom paginacijom.

1. Str. 1-37

تخميس على قصيدة عبد الله البوسنوي

TAḪMĪS 'ALĀ QAṢĪDA 'ABDULLĀH AL-BOSNAWĪ

Dopuna (تخميس) kaside 'Abdullāh-ef. al-Bosnawīja (Bošnjaka) u kojoj se veliča Ibn 'Arabījevo djelo فصوص الحكم (br. 7570). Napisao na turskom jeziku šejh hadži Omer Lutfi-ef. Pačarizi iz Prizrena, rođen 13. januara 1870. godine u Prizrenu, umro 25. oktobra 1928. godine u Pizrenu. U ovoj dopuni, hadži Omer Lutfi-ef. je ispred svakog od 105 Bošnjakovih bejtova, dodao po 3 svoja distiha.

Hadžibajrić, Anali GHB, Knjiga V-VI, str. 187-204.

Početak (str. 2):

أوله: هبوب ايتدي جهانه اول نسيم باغ رباني
احاطه ايلدي فيض بتون صحراى امكاني
ظهوره كنز مخفي دن كلنجه جود واحساني
*** نفس اوردي هويتدن بنه انفاس رحماني ***
*** معارف جوهرين آتدي كناره بحر سبحاني***

Završetak (str. 37):

آخره: الهي لطف قيل بو لطفي يه آج كنج وهابي
كنوز فيض رحمتدن آكا فتح ايله ابوابي
وسيله ايلدم غفرانكه بالجمله اصحابي
*** جمالكله رض شا دامت جميع ارواح اقطابي ***
*** وصالك آينه قايدبي(؟) الهي قلب خاصاني ***

Na kraju djela (str. 37) bilješka da ga je prepisao vekil šejha melamijske tekije u Prizrenu, Salih Čavoli iz Peći:
كتبه الفقير پريزرنده ملامي تكيه سنك شيخ وكيل ايپكلي صالح چاوولي.

2. Str. 38-127

تخميس على غزليّات عارف حكمت بك

TAḪMĪS 'ALĀ ĠAZALIYYĀT 'ĀRIF ḤIKMET-BEG

Dopuna (تخــمـيـس) gazela Arif Hikmet-bega Herseglije, Stočevića Rizvanbegovića. Napisao na turskom jeziku šejh hadži Omer Lutfi-ef. Pačarizi iz Prizrena, rođen 13. januara 1870. godine u Prizrenu, umro 25. oktobra 1928. godine u Prizrenu. U ovoj dopuni hadži Omer Lutfi-ef. je ispred svaka 2 stiha dodao po 3 svoja stiha.

Hadžibajrić, Anali GHB, Knjiga V-VI, str. 187-204.

Početak (str. 38):

أوله: جهاني نور ايله توار ايدرسك
او روزي عالمه سيار ايدرسك
بوكوني هر زمان اعمار ايدرسك
*** الهي دهري يوقلدن وار ايدرسك ***
*** بتوري بود ايله دوار ايدرسك ***

Završetak (str. 127):

آخره: كور ولمزسه ندر سود وضرر دوران فاني در
اكر آق لمازسه وجدان راهبر دوران فاني در
باقيلمازسه ندر يعلم خير وشرّ دوران فاني در
*** بيلمزسه سادات بشر دوران فاني در ***
*** اوني تفرين ايدر ميزان حكمت در مزارستان ***

Prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci (bilješka na str. 123) 11. VII 1957. godine.

Za Gazi Husrev-begovu biblioteku poklonio prepisivač, Salih Čavoli iz Prizrena.

7760. R-9349

Zbirka (مجموع), 7

L. 100; 20,5 x 15,5 (16,5 x 14); 16-19 redaka. *Nasta'līq*, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo plavo i crno, porozno na dodir sa vlagom. Obična pisanska sveska. Značajnije riječi nadvučene crvenom ili plavom linijom. Na listu 1a dat sadržaj zbirke. Listovi bez kustoda.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom.

1. L. 2a-52a

تحفه، سليم سامي
TUḤFA-I SELIM SĀMĪ

Naslov na listu 1a: تحفة حجي شيخ سليم سامينك اثريدر

Tesavvufsko-tarikatska poema od 1596 bejtova u jedanaestercu, sa prijevodom na bosanski jezik. Spjevao na turskom jeziku h. hfz. Selim Sami-ef. (Jašarević, Drejta), muderris i šejh iz Vučitrna, umro 1951. godine. Autograf poeme se čuva kod nasljednika h. hfz. Fahri-ef. Iljaza u Đakovici, a ovaj prijepis i prepjev uvoda na bosanski jezik završio je Fejzullah ef. Hadžibajrić 26. avgusta 1981. godine.

ŠEBI-ARUS, Sarajevo, 1403/1982, str. 26-39.

Početak (l. 2a):

أوله: يَكْ بَيَكْ هب بر صفر كن كائنات
كوسترر ينجه مرآتيله مأت
Sav je svemir nula, jedna po jedna,
u ogledalu vidi ih se stotine

في الاصل بر قيمتي حائز دكل
واحدي امّا مضاعف ايلر اول
Sama nula nije ništa, nje nema,
al uz jedan vrijednost je golema.

Završetak (l. 52a):

آخره: هم تبصّر له تصرّف ايلسون
ناقه، نفسي كري يه دوغسون
وقعه، مجنوندن آلسون عبرتي
حقّه، طوغر سورسون اسْبِ همّتي
Završeno prevođenje 26/8. 81.

2. L. 53a-72b

شرح الأوراد القادريّة الرّزّاقيّة
ŠARḤ AL-AWRĀD AL-QĀDIRIYYA AR-RAZZĀQIYYA

Naslov na početku: شرح الأوراد القادريّة الرّزّاقيّة

Komentar zbirke izabranih kur'anskih i hadiskih dova, koje su za razne prilike učili sljedbenici kadirijskog reda. Prema bilješci na kraju, komentar je na turskom jeziku napisao h. hfz. Selim Sami-ef. (Jašarević, Drejta), muderris i šejh iz Vučitrna, umro 1951. godine.

ŠEBI-ARUS, Sarajevo, 1403/1982, str. 29.

Početak (l. 53a):

أوله: (الحمد) هر نوع حمد وثنا (لله) الله عظيم الشّانه مخصوصدر كه (ربّ العالمين) بتون عالملرك مربيسي (الرّحمن) دنياده هر كسه بول بول رحمت واحسان ايديجي (الرّحيم) آخرتده أحق سود كلرنه لطف وانعام ايديجي (مالك يوم الدّين) يوم قيامتك مستقلّ بر حاكمي اولان...

Završetak (l. 72b):

آخره: ...دعا ايتمكريني كنديلرندن صداقتلري نامنه رجا ايلرم، ومن الله التّوفيق وبيده أزمة التّحقيق. تمّت.

Na kraju djela (l. 72b) bilješka na arapskom jeziku da je ovaj primjerak prepisao Fayḍī, tj. Fejzullah Hadžibajrić, 3. ramazana 1359/5. oktobra, 1940. godine, uz napomenu da je autor ovog djela njegov šejh hadži Selim Sami-efendi.

كتبت هذه التّرجمة في اليوم الثّالث من شهر رمضان سنة ألف وثلاثمائة وتسع وخمسين ٥ وكتوبر ١٩٤٠ (وأنا) الفقير الحقير فيضي. وهذا الكتاب تأليف شيخي المحترم الأستاذ الحاجّ سليم سامي أفندي.

3. L. 73a

قصيدة البكري لقضاء الحوائج
QAṢĪDA AL-BAKRĪ LI QAḌĀ' AL-ḤAWĀ'IĞ

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda a.s., u 36 bejtova na arapskom jeziku. U bilješci na početku stoji da ga je spjevao al-Quṭb al-Kabīr, Sayyid Muḥammad b. Abū al-Ḥasan al-Bakrī al-Miṣrī, čija nam je biografija nepoznata, te da se njegovim recitovanjem poslije noćne molitve ostvaruju želje:

القطب الكبير سيّدي محمّد بن أبي الحسن البكري المصري وهى مجرّبة لقضاء الحوائج. تقرأ في آخر اللّيل بعد ما تيسّر من الصّلوة ويكرّر بيت - **عجّل بإذهاب الّذي أشتكي** - ٧٢ مرّةً.

Početak (l. 73a):

أوله: ما أرسل الرّحمن او يرسل   من رحمة تصعد أو تنزل
في ملكوت الله أو ملكه   من كلّ ما يختصّ أو يشمل

Završetak (l. 73a):

آخره: فأنت باب الله اى إمرئ   أتاه من غيرك لا يدخل
عليك صلّى الله ما صافحت   زهر الرّوابي نسمة شمال

4. L. 74a-74b

المقصد المجرّد في معرفة الإسم المفرد

AL-MQAṢD AL-MUĞARRAD FĪ MA'RIFA AL-ISM AL-MUFRAD

Na početku naslov: المقصد المجرّد في معرفة الإسم المفرد لإبن عطاء الله الإسكندري

Kratka rasprava o Božijem imenu *Allāh* (الله) na arapskom jeziku. Prema naslovu na početku rasprave, napisao Ibn 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī, tj. šejh šazilijskog reda čije je puno ime Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ğuḏāmī aš-Šāḏilī, poznat još i pod nadimcima: Ibn 'Aṭā'ullāh, Tāğuddīn, Abū al-'Abbās i Abū al-Faḍl, umro u Kairu 709/1309. godine.

Brockelmann G II, 118 i S II, 145.

Početak (l. 74a):

أوله: وأصل **لا إله إلاّ الله** هو إثبات الألوهيّة وإخلاص إفراده ونفي ما سواه من الألوهيّة وتنزيهه من أضداده وأنداده، وبفهم معناه وسرّه يصحّ الإسلام... (**الله**) وقد اختلف العلماء في هذا الإسم هل هو مشتقّ أو لا، والكلام فيه من ثلاثة أوجه: **أحدها** من طريق اللّغة **والثّاني** من طريق الحكمة **والثّالث** من طريق المعرفة...

Završetak (l. 74b):

آخره: ...فكذلك هذا الإسم من بين أسمائه وخصوصيّته وفضله وشرفه، فمن خواصّه أنّه في ذاته إسم كامل في حروفه، تامّ في معناه، خاصّ بأسراره، مفرد بصفته، فكان أولاً: الله -لله - له - هو... فكان كلّ حرف منه تامّ المعنى، كامل الخصوصيّة، لم يتغيّر منه معنى ولا اختلف بتفريق حروفه... ولا نقصت منه حكمة، ولكلّ لفظة منه معان عجيبة مستقلّة بذاتها غريبة... وغيره من الأسماء كلّها ليس كذلك.

5. L. 75a-81b

لواقح الأنوار في طبقات الأخيار

LAWĀQIḤ AL-ANWĀR FĪ ṬABAQĀT AL-AḪYĀR

Fragment pod naslovom مناقب سيّدنا پير عبد القادر الكيلاني iz djela poznatog kao i طبقات الشّعراني الكبرى i الطّبقات الكبرى. Napisao na arapskom jeziku 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Anṣārī aš-Šāfi'ī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib, rođen u Kalkašandu u Egiptu, 898/1493., umro u Kairu 973/1565. godine. U djelu su obrađene biografije sufijskih šejhova do početka 10. stoljeća po Hidžri. U ovom fragmentu naveden je samo dio koji se odnosi na 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ğīlānija, umro 561/1167. godine. Djelo je prvi put štampano u Bulāku, u Egiptu 1276/1859. godine.

Kaḥḥāla VI, 218; Ḥ. Ḫ. II, 1567; Ahlwardt IX, 10037; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) II, 1755-1758, str. 589-591; Köprülü I, 1102 i III, 393; Sarkis II, str. 1132.

Početak (l. 75a):

أوله: ومنهم أبو صالح سيّدي عبد القادر الجيلاني رضى الله تعالى عنه وهو ابن موسى بن عبد الله بن يحيى الزّاهد بن محمّد بن داود بن موسى بن عبد الله بن موسى الجون بن عبد الله المحض بن الحسن المثنى بن الحسن بن علي بن أبي طالب رضى الله تعالى عنهم أجمعين. ولد رضى الله عنه سنة سبعين وأربعمائة وتوفّى سنة إحدى وستّين وخمسمائة ودفن ببغداد...

Završetak (l. 81b):

آخره: ...وكان رضى الله عنه يقول: كلّما جاهدت النّفس وغلبتها وقتلتها بسيف المجاهدة أحياها الله عزّ وجلّ ونازعتك وطلبت منك اللّذات والشّهوات المحرّمات منها والمباح لتعود معها إلى المجاهدة والمقاتلة ليكتب لك نوراً وثواباً دائماً وهو معنى قول النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم: رجعنا من الجهاد الأصغر إلى الجهاد الأكبر... وكان يقول: كلّ مؤمن مكلّف بالتّوقّف والتّفتيش عند حضور ما قسم له فلا يتناوله ولا يأخذه حتّى يشهد له الحكم بالإباحة...والله تعالى أعلم. (الطّبقات الكبرى للقطب الرّبّاني سيّد عبد الوهّاب الشّعراني... صحيفة: ١٠٨-١١٣).

6. L. 82a-84b

حقّك قلمي روحدر

ḤAQQIN QALAMĪ RUḤDUR

Mističko-didaktički spjev od 42 bejta, na turskom jeziku. Spjevao šejh Omer Lutfi Pačarizi iz Prizrena 1929. godine. Spjev je, kako na kraju stoji, 27. 11. 1986. godine, poslije zikra u (Sinanovoj) tekiji, na bosanski jezik preveo Fejzullah-ef. Hadžibajrić.

Početak (l. 82a):

أوله: حقّك قلمي روحدر انسانه مناسب   لوح دل محفوظده قرآنه مناسب
برهان كمالات خدا اولدي بو عالم   انواع فيوضاتي او برهانه مناسب

Završetak (l. 84b):

آخره: مستغرق درياى معاصي يم الهي   يوق دفتر اعمالكم او ميزانه مناسب
كوستركرم ؤ لطفكي عصيانه باقمه   لطف ايت بني كور قلزم غفرانه مناسب

7. L. 85a-85b

هل يصل ثواب قراءة القرآن إلى الميّت

HAL YAṢIL ṮAWĀB QIRĀ'A AL-QUR'ĀN ILĀ AL-MAYYIT

Kratka rasprava o tome da li sevabi od učenja Kur'ana dopiru do umrlog. Prema bilješci na kraju rasprave, napisao Aḥmad Muḥammad Ibrāhīm, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 85a):

أوله: قال الله سبحانه وتعالى: **وأن ليس للإنسان إلاّ ما سعى**، وظاهره المطلق يدلّ على أنّ الميّت لا ينتفع بعمل غيره في البرّ والعبادة، ولكن رسول الله صلعم يقول: ولد الإنسان من سعيه ويؤخذ منه أنّ أعمال البرّ والعبادة التي يهديها أو يهب الولد ثوابها لأبيه الميّت تنفعه إذ تعتبر من سعيه الخاصّ لأنّها من سعي ولده وولد المرء من سعيه...

Završetak (l. 85b):

آخره: ...وكان صلّى الله عليه وسلّم يعلّمهم في زيارة الموتى أن يقولوا: السّلام عليكم أهل الدّيار من المؤمنين والمسلمين، وإنّا إن شاء الله بكم لاحقون، نسأل الله لنا ولكم العافية - رواه مسلم وأحمد وابن ماجّة - إذن، جاز لنا أن نسأل الله أن يهب الميّت عافية ورحمة وهما أمران لا نملكهما، كان من الجائز - من باب اولى - أن نسأل الله سبحانه أن يتفضّل بقبول ما نهب للموتى ما لنا من ثواب عبادتنا وقراءتنا. (أحمد محمّد إبراهيم).

Listovi 86-96 slobodni, a na listovima 97-99 razne bilješke na arapskom jeziku o sedam vrsta duše (أمّارة - لوّامة - ملهمة - مطمئنّة - راضية - مرضيّة - كاملة) i sigurnoj spoznaji (علم اليقين).

Iz kolekcije Fejzullah-ef. Hadžibajrića iz Sarajeva.

7761. R-948

Zbirka (مجموع), 4

L. 162; 20,3 x 14 (15 x 10,5); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vođenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom. Na koricama se naziru lijepo urađene rozete u obliku baklave, sastavljene od po 8 šestouglih elemenata, s Davudovom zvijezdom u sredini.

1. L. 1b-125a

كتاب طوائف عشره

KITĀB-I ṬAWĀ'IF-I 'AŠARA

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: هذا كتاب طوائف عشره

Djelo iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora, sa dosta stihova na perzijskom jeziku, naročito iz *Mesnevije* Ǧalāluddīna ar-Rūmīja.

Početak (l. 1b):

أوله: حمد بي حدّ أول خالق بي بدله هژده هزار عالم انك مخلوقاتدر قدرتي يوزندن وثنا بي عد أول رازق لم يزل كه دكلي صاحب دم انك مرزوقاتدر شفقتي يوزندن وشكري كران أول أحد قيته كه جميع اعتقادي بي نهايه انك احديتندن صادر اولمشدر... **نظم بزبان فارسي:**

از جانب محبوب شد اظهار محبت   اشيا همه كشتند آن آثار محبت

Završetak (l. 125a):

آخره: اولوب اوزينك اسرارينه واقف   اولور بر حق شناسي مرد عارف
اكر اولورسه معناسنه عامل   اولور هر لحظه مولى سنه واصل

دافي نه ديبين اي مرد حق بني
كه بوندن دافي اولي اولى بني

تمّ تمام.

2. L. 126b-145b

الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة
مع التّرجمة التّركيّة

AL-KAWĀKIB AD-DURRIYYA FĪ MADḤ ḪAYR AL-BARIYYA - QAṢĪDA AL-BURDA MA'A AT-TARĞAMA AT-TURKIYYA

Naslov na početku crvenim slovima: قصيده، برده، شريف

Hvalospjev u slavu poslanika Muhammeda. Spjevao na arapskom jeziku Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn, rođen 608/1211., umro 694/1294. godine. Na početku hvalospjeva nalazi se kraći uvod na turskom jeziku sa sadržajem kaside po poglavljima. Između redaka je prijevod na turski jezik, od nama nepoznatog prevodioca.

Kaḥḥāla IX, 28-29; Ahlwardt VII, 7789; Bratislava, 381, str. 267; Dobrača I, 435/2; Nametak IV, 2635-2642; Zürich I, 390-393; Şeşen, 778, str. 423; Trako-Gazić, 9-21; Popara IX, 5751/4; Fajić XI, 6799/3; Hasandedić, 51/1.

Početak (l. 126b):

أوّله: أمِنْ تَذكُّرِ جيرَانٍ بِذِي سَلَمِ مَزَجْتَ دَمعًا جَرَى مِنْ مُقْلَةٍ بِدَمِ

اَكْدُكْمِي ذِي سَلَمْدَه أُولَانْ اَهْلِ جِيرَتِي

كِمْ قَانْ يَاشْ اَغْلَمَقْ كُوزُكُك أُولْدِي عَادَتِي

Završetak (l. 145b):

آخره: مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتُ الْبَانِ رِيحَ صَبًا وَأطْرَبَ العِيسَ حَادِي العِيسَ بِالنَّغَمِ

ما دامكه صبا بدغن بانك اسدادر

يا خوذ سوندرر دوي حادي نغمتي

Na kraju djela (l. 145b) bilješka, nama nepoznatog prepisivača, da je prijepis završio u posljednjoj dekadi mjeseca šabana 1044/1634. godine, iz primjerka koji je prepisao Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā, Lālī, u prvoj dekadi mjeseca rebiul-evvela 954/1547. godine:

تمّت القصيدة البردة في مدح النّبيّ خير البريّة عن يد المحتاج إلى الله المتعال سيّد أحمد بن مصطفى الشّهير بلالي في أوائل ربيع الأوّل سنة أربع وخمسين وتسعمائة من (ال) هجرة النّبويّة... تمّت الحروف في أواخر شهر شعبان سنة أربع رأربعين بعد ألف.

---

3. L. 146b-156a

من الدّعوات المجرّبة

MIN AD-DA'AWĀT AL-MUĞARRABA

Naslov na početku crvenim slovima: من الدّعوات المجرّبة

Izvod iz nekog djela o namazu i dovama, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora, pisano djelimično u prozi, a djelimično u mesnevi stihovima. Izvod u našem primjerku se sastoji od sljedećih poglavlja:

من الدّعوات المجرّبة (l. 146b).

في تخصيص الوتر (l. 147a).

في بيان الوتر (l. 147a).

في بيان قصر الصّلوة في السّفر (l. 147b).

صلوة قصرينه باعث كيمدر (l. 147b).

أيضًا في قصر الصّلوة (l. 147b).

اوقات خمسدني كونتده اولان نمازده قرآءة قرآن اخفايله وكجلرده وجمعه وعيدلندن جهريله اولدوغينه سبب ندر (l. 148b).

في سبب الجهر والاخفا في الصّلوة (l. 148b).

جميع صلوتده قبل القرآن ثنايله بدا اولدوغني بلدورر (l. 149a).

في بيان العرش (l. 149b).

ركوع بر سجده ايكي اولدوغني بيان ايدر (l. 150a).

في بيان الركوع والسّجود (l. 150a).

ذكر اولنان تحيّاتك ثوابني وفضيلتي بيان ايدر (l. 150b).

في بيان التّشهّد (l. 150b).

هر صلوتك اولكده ويا آخرده ويا اوسطنده صلوات شريفه اوقندوغين بيان ايدر (l. 151a)

في بيان صلوة النّبيّ عـ م (l. 151a).

تشهّدن صكره صلواة اقنود سببي ندر (l. 151b).

في بيان افضل صلوات على نبيّنا عليه السّلام (l. 152b).

سبب شروط الصّلوة وهي ثمانية (l. 153a).

باب اركان الصّلوة وهي ستّة (l. 153a).

باب ما وجب في الصّلوة وهو سبعة (l. 153a).

باب سنن الصّلوة وهى أربعة عشر (l. 153b)،
باب ما يستحبّ في الصّلوة وهى خمسة وعشرون (l. 153b)،
باب ما يكره في الصّلوة وهو عشرة (l. 154a)،
باب ما يفسد في الصّلوة وهى اربعة عشر (l. 154a)،
باب فرائض الوضوء وهى أربعة (l. 154b)،
باب سنن الوضوء وهى عشرة (l. 154b)،
باب ما يستحبّ في الوضوء وهى ستّة (l. 154b)،
باب آداب الوضوء وهى ستّة (l. 155a)،
باب نوافل الوضوء وهى ستّة (l. 155b) ،
باب ما يكره في الوضوء وهى ستّة (l. 155b)،
باب منهيّ الوضوء وهى ستّة (l. 155b)،
باب نواقض الوضوء وهى سبعة (l. 155b)،
باب فرائض الغسل وهى ثلاثة (l. 155b)،
باب سنن الغسل وهى ستّة (l. 155b)،
ما يوجب الغسل وهى (هو) إثنان (l. 155a)،
باب (ال) غسل المسنون وهى أربعة (l. 156a).

Početak ovdje (l. 146b):

أوّل الموجود: **من الدّعوات المجرّبة**: أن يقول لدفع الغموم ورفع السّموم وعلاج الأبدان من كلّ مرض عارض في كلّ وقت وآن: **يَا عَلِيُّ، يَا عَظِيمُ، يا حَكِيمُ، يَا عَلِيمُ**، قال النّبيّ ع م: لا تدعوا على أنفسكم إلاّ بالخير، فإنّ الملائكة يوقفون على ما تقولون، مصابيح...

Završetak (l. 156a):

آخره: ....باب (ال) غسل المسنون وهى أربعة:

درت محلده غسل اتيمك واجب اولدي   وقفة واحرام يوم الجمعه ايله يوم عيد
حمد لله اشبو شيرين ترجمه اولدي تمام   مصطفى حضرتلرينيك روحنه يوزبيك سلام

تم تمام.

4. L. 159b-162b

رساله افلاطون
RISĀLA-I AFLĀṬŪN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: رساله افلاطون

Rasprava na turskom jeziku o štetnosti pretjeranog jela i pića, od nama nepoznatog autora. Rasprava je spjevana u mesnevi stihovima. U nama dostupnim izvorima nismo mogli pronaći djelo sa ovakvim početkom.

Početak (l. 159b):

أوّله: اطبّانوك بودر بندي كلامي   صقين افراطيله يميه طعامي
هر امراضك اصلي چوق يمكدر   كيجه بيدار وكوندز اويومقد

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 162b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

يلمنزكيجه كرم خشك اولوراول   اكا موزج اقيتجه اچمه صويز بوك
بري قاندر اتوك برسي سودا   بري بلغم در برسي صفرا

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 2 u ovoj zbirci (bilješka na listu 145b).

Iz biblioteke Elči Ibrāhīm-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na prvom i posljednjem zaštitnom listu).

7762. R-143

أنوار العارفين
ANWĀR AL-ʿĀRIFĪN

Naslov na početku crvenim krupnim slovima: هذا كتاب أنوار العارفين

Djelo iz oblasti propovjedništva, s naglašenom sufijskom intonacijom. Prema uvodu, napisao na turskom jeziku Dūrġūt b. Muhammad al-Ḫaṭīb, čija nam je biografija nepoznata.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمدْ وسپاسْ وستايش بي قياس، اول سامع الاصوات ومُجيب الدّعوات اولان صانع بي مثال حضرتنه اولسونكيم علوم اوّلين وآخرين انك علمي درياسندن بر قطره... وصلوت وسلام اول صدر صفه، انبيا، ومفخري موجودات اصفيا، المعروف بالحقّ الوسيم والموصوف بالخُلُق العَظيم اوْزرينه اولسونكم مقام قابَ قوسَيْن اوْ ادْنى... ودخي آل عظام واصحاب كرام اوزُرينه اولسونكم بأيّهم اقتديتم اهتديتم مضمونيله موصوف اولوب شرع مُحَمّدي ودين احْمَدي... وبوآلام روزكارلّه ما لا مال وپريشان البال اولان عبد ضعيف طورغود بن محمّد الخطيب...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 128b):

آخره: ...إلهي وسيّدي ومولائي كيمدر اول قوللر وكلم بن انلرك لبّيك صدآلرندن مدهوش اولديم ديدي الله سبحانه وتعالى يا إبراهيم آنلرْ بنم حبيبمك اوُمّتي آصوْاتيدرُ ديدي اندن ايتدي ياربّي ايمدي چونكم اول قوللرك سنك امريكه اِطاعَتْ واِجَابَتْ قيلوب بنم دعوتيم قبول اتديلر دِيلرَم كه بَنْ دَخي آنلره...

L. 131; 30 x 10,5 (27,5 x 7,5); 41 redak. *Ta'līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima dosta bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski sa platnenim hrbatom, oštećen i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je prijepis stariji od 1135/1722. godine, jer se ta godina navodi u nečitkoj bilješci nekog od ranijih vlasnika (l. 129a).

Na prvom zaštitnom listu na strani a bilješka da je vlasnik rukopisa derviš bektašijskog reda 'Abdullāh b. 'Uṯmān:

دخل هذا (ال) كتاب (ال) مسمّى (ب) أنوار العارفين في ملك درويش عبد الله بن عثمان بكتاشيا.

Ispod bilješke otisnut lični pečat vlasnika sa natpisom:

درويش عبد الله بكتاشي

7763. R-7705

پير نامه
PĪR-NĀMA

Naslov na početku krupnim crvenim slovima: هذا پير نامیء شريف بودر

Popis imena 26 prvaka (pirova) sufijskih redova, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Dobrača I, 144/3; Blochet I, A. F. 196, str. 82.

Početak (l. 1b):

أوّله: السّلام عليكم يا أهل شريعت، السّلام عليكم يا أهل الطّريقت، السّلام عليكم يا أهل الحقيقت، السّلام عليكم يا أهل المعرفت، وسلام على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين، أمّا بعد، حمداً لله والصّلاة والسّلام على محمّد وآله الكرام وأصحابه العظام... قال الله تعالى: إنّ رحمةَ الله قريبٌ مِنَ المُحْسِنِينَ... پير وپيران عزيز عزيزان قطب العارفين يعني سلطان محمود داني بن حضرت عبّاس قدّس الله روحه العزيز...

Završetak (l. 18b):

آخره: ...كيروب الله دوست ديه السّلام عليكم يا أهل حقيقت، السّلام عليكم يا أهل معرفت... فاتحه سوره سين آخر ق وارتجه اوقيه تمّت تمام.

L. 19; 17 x 11,5 (10 x 5,5); 9 redaka. *Nasta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i ukrasni znakovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Usljed dodira sa vlagom, na pojedinim listovima mastilo razlijeveno. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na kraju djela (l. 19a) bilješka iz 1184/1770. godine, da je vlasnik rukopisa bio Ṣāliḥ Popāṭa ili Poyāṭa-zade iz Pljevalja:

صاحب صالح پوپاطه (أو پوياطه) زاده عن طاشليجه في سنة ١١٨٤

Sudeći po mastilu i rukopisu bilješke, moguće je da je navedeni vlasnik, ujedno i prepisivač ovog djela.

7764. R-4625

Zbirka (مجموع), 2

L. 92; 21 x 16 (16,5 x 10); 15-17 redaka. *Ta'līq*, pisan krupnim slovima, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima dosta bilješki u vezi sa tekstom, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski sa platnenim povezom, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-54b

حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي
ḤIKĀYA AŠ-ŠAYḪ AL-ʻĀRIF BĀYAZĪD AL-BISṬĀMĪ

Priča odgojno-mističkog sadržaja, od nama nepoznatog autora. U njoj se govori o snovima Abū Yazīda al-Bisṭāmīja, jednog od pobožnih ljudi iz petog stoljeća po Hidžri i njegovim dogodovštinama sa puta na hadž. Priča je prvobitno napisana na arapskom jeziku, a kasnije ju je nama nepoznati prevodilac preveo na turski jezik. U našem primjerku je prijevod priče na turskom jeziku.

Trako-Gazić, 527; Bratislava, 470, str. 339; Flügel II, 248; Karatay t II, 2939/VIII; an-Naqšibandī (Bagdād), 325, str. 149; Popara-Fajić VII, 4339/2.

Početak (l. 1b):

أوله: حكايت الشّيخ العارف بايزيد البسطامي قدّس الله سرّهُ العزيز... حكايتدر شيخ الامامدن قطب الرّباني أبو البايزيد البسطاميدن رحمة الله عليه ونفعنا ببركاته في الدّنيا والآخرة، آمين، ايتديكم ايّام سياحتده واحوال خلوتده...

Završetak (l. 54b):

آخره: ...بو قدر انبيالردن كوزين اولوپ جمله مخلوقات شفاعتنه محتاج اوله، الحمد لله ثمّ الحمد لله، إلهي اوجيبك حرمتنه (!)... عام قوللرك اول رسولك حاكيايندن ويرميوب شفاعتندن محروم ايلمه آمين يا معين بحرمة طه ويس.

Na kraju djela je bilješka da je njegov prijepis završen 1205/1790. godine. Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

2. L. 54b-89a

(مجموعة في الموعظة)
(MAĞMŪʻA FĪ AL-MAWʻIẒA)

Zbirka propovijedi o odabranim noćima i mjesecima po hidžretskom kalendaru i o molitvama koje se u njima obavljaju, od nama nepoznatog autora. Zbirka sadrži fragmente iz raznih djela na arapskom i turskom jeziku, kao što su:

شرح شرعة الإسلام ـ حياة القلوب ـ خالصة الحقائق ـ مشكاة القلوب ـ ذخر العابدين ـ إحياء علوم الدّين ـ زهرة السّالكين ـ موعظة الواعظين ـ مشكاة الأنوار ـ روضة العلماء ـ مفتاح السّعادة ـ سراج الظّلام

Zbirka se sastoji od sljedećih poglavlja:

ليلة الرّغائب (l. 54b).
هذا كتاب اعمال صالح (l. 56a).
فضائل رمضان المبارك (l. 65a).
رجب شريفك فضيلتني بيان ايدر (l. 70b).
فضائل ليلة المعراج (l. 72b).
فضائل شعبان (l. 76b).
فضائل برات (l. 77b).
صفة صلوة التّسبيح (l. 78b).
فضيلت رمضان شريف (l. 81b).
فضائل قربان (l. 89b).

Na listovima 91b-92a navedeni su obrasci hutbi na arapskom jeziku (propovjedi petkom) za mjesece ramazan (خطبة رمضان), šaban (خطبة شعبان) i redžeb (خطبة رجب).

Iz kolekcije Muhamed-Emina Muslibegovića, posjednika iz Mostara (pečat na listu 92b).

7765. R-5316

Zbirka (مجموع). 4

L. 140; 20 x 12,3 (15 x 6,5); 16-17 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi djela i poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir glat, različite debljine, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, originalan, dobro očuvan. Unutrašnja strana korica djelimično presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1a-55b

رساله، قادري
RISĀLA-I QĀDIRĪ

Rasprava iz oblasti tesavvufa, na turskom jeziku. Prema uvodnoj pjesmi od 21 stiha, napisao Qādirī, čija nam je biografija nepoznata.

Trako-Gazić, 564/1.

Početak (l. 1a):

أوله: آني انسان ديو برآدين اكمكوز   سيزآني حيواة برينه بغلد كوز
آدم اولدوركم بيله مولاسيني   جاندن ايچر و اكورر خداسيني
پس همان آدم اولانه بوكوك   جناندن استه سنده حقّي اى ملك
دكله ايمدي قادرينك سوزوني   كورمك استرسكا ودوستك يوزني

Završetak (l. 55b):

آخره: ...يسّرنا الله وإيّاكم هذه المرتبة العالية والدّرجة العالية... بورساله، دلپزيري مع الانظيرك وجود جبهيدن ومحياي جميلدن زباني بلاغت ولساني فصاحت فضل اقناع وحجّت امتناع رفع ادوب... ميسّر ايله آمين بحقّ سيّد المرسلين.

2. L. 56a-93b

رساله، مقالات حاجي بكتاش ولي

RISĀLA-I MAQĀLĀT-I ḤĀĞĪ BAKTĀŠ WALĪ

Naslov na početku: هذا رساله، مقالات سلطان حاجي بكتاشي ولي رحمه الله

Zbirka izreka, savjeta i uputa na turskom jeziku, koja se pripisuje poznatom mistiku Ḥāğī Bektāš Walīju al-Ḫorāsānlīju. Zbirka je pod naslovom *Makālāt Ḥāci Bektāş Velī*, štampana u Ankari 1990. godine. Zbirka je podijeljena na 11 poglavlja.

Početak (l. 56a):

أوله: شكر ومنّت وسپاس اول تكري تبارك وتعالى حضرتلرينه اولسونكم بو ضعيف قوللريني وار ايلدي ودخي بزلره ايمان واسلام روزي قلدي وجمله مخلوقاتك رزيقلرين معلوم ومقسوم قلدي... اول اسرار سوزلو وكلامي طوزلو... وصاحب كنج علوم اول قطب معلوم حاجي بكتاش الخراساني قدّس الله سرّه العزيز...

Završetak (l. 93b):

آخره: ...دنياي سومك حقّ تعالنك حشنورلغك بولقدر قوله تعالى: **وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى** باقي كلام مطوّل كتابلرده معلوم اولنه الأبيلنه بونلر كفايتدر، والله اعلم بالصّواب وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله اجمعين وسلّم تسليمًا كثيرًا. تمّت تمام بعون الله الملك الوهّاب.

3. L. 94a-110a

رساله، منلا إلهي

RISĀLA-I MUNLĀ ILĀHĪ

Naslov na početku crvenim slovima: هذا رساله، منلا إلهي رحمت الله عليه

Rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku aš-Šayḫ ʻAbdullāh Ilāhī as-Sīmāwī, umro 896/1490. godine.

Početak (l. 94a):

أوله: الحمد لوليّه، والصّلوة والسّلام على نبيّه وآله، امّا بعد، اى سالك طريقت إلهي واى طالب معرفت نامتناهي اسعدك الله في الدّارين بحرمت رسول الثّقلين وامام الحرمين بلكل كه علوم غاليه نك نهايتي يقدر وكلمات كسبيه نك منافع چوقدر، امّا علم تصوّف عبدي مولاسيهايركورر وصحبت صادقلرين محبوبندن خير وبرور الهي: **خَلِّصْنَا عَنِ الاشْتِغَالِ بِالمَلاهِي وَأَرِنَا الأشْيَاءَ كَمَا هِيَ**...

Završetak (l. 110a):

آخره: ...حقّ تعالى حضرتك عنايتي واوليائك وانبيائك ومشايخك وعلمائك... جميع امّت محمّد طالبلرينه جملهزدن اوزرينه حاضر اوله آمين... واغفر لقارئه وسامعه وكاتبه ولجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات والطّيّبين والطّيّبات، برحمتك يا أرحم الرّاحمين.

4. L. 110b-140a

شرح أسماء الحسنى

ŠARḤ ASMĀʼ AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku: هذا كتاب اسماء الحسنى

Komentar 99 Božijih imena na turskom jeziku, u mesnevi stihovima. Napisao Šayḫ Ilyās b. ʻĪsā al-Āqḥiṣārī (rođen u Akhisaru u Anadoliji), umro 967/1559. godine. Djelo je završeno 948/1541-42. godine.

Trako-Gazić, 151-152; Kut I, 178; Popara IX, 5788/5; Rieu, CTM, 240; Flügel III, 492; Fajić XI, 7125/1.

Početak (l. 110b):

أوله: فتحت باسم ذات ذي العلا   هو الله القديم بالبقا
تعالى شانه عمّا يقولون   تقدّس ذاته ممّا برينون

Završetak ovdje (l. 140a):

آخره: يا ذا الجلال والاكرام
كل امدي درد جانا ذو الجلال ايت   جلالت اسمنه قرق وصال ايت...
كه بيك يوز عدد در ساعتده خرشيد   دوني قدراوله مشغولك كوني عيد.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7766. R-8754

أصول الطّريقة النّقشبنديّة

UṢŪL AṬ-ṬARĪQA AN-NAQŠIBANDIYYA

Na listu 1a naknadno dopisan naslov: أصول الطّريقة النّقشبنديّة

Rasprava o učenju i pravilima lijepog ponašanja sljedbenika nakšibendijskog reda, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1b):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: در بيان تفسير الآيت قلب سليم، **يوم لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم** نفع ويرمز سكاچون مال واولاد خلوص قلبه سعى ايله...تفسيرني قلب سليميك سالكي بن ايدم تحقيق بياني سن اوله سن مالكي اى طالب ومولا وراغب وجه اجلا اول كوني خاطر ايدنكه سيزه نافع اولان... **وابتغوا إليه الوسيلة** امر شريفمه انشاد ايدوب...

Završetak (l. 50b):

آخره: ...سيّد الكونين ورسول الثّقلين عليه وعلى آله افضل الصّلوات واكمل التّحيّات حضرتلرندن... ودخي سبحانه وتعالى حضرتلرينه عروج ايتديلر حبيب حضرت اولديلر سلسله، شريفيه سلسله الذّهب ديرلر التون زنجير ديمك اولور هر كميك بو يني بو زنجيرمكجه عزيزلري اساميلري ايله... **يؤتي الحكمة من يشاء ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيراً كثيراً** وصلّى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه المحبّين...الطّاهرين وعلى جميع الانبياء والمرسلين، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 58; 15,5 x 10 (10 x 6,5); 11 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, nevještom rukom i sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i dohvaćeni vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Na listovima 51b-58b, rukom drugog prepisivača, ispisana kur'anska poglavlja *al-Fatḥ*, *al-Wāqi'a* i *al-Mulk*.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7767. R-4404

Zbirka (مجموع), 2

L. 24; 21 x 15 (16,5 x 9,5); 19 redaka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom. Kur'anski ajeti i značajnije riječi nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

I. L. 1b-11b

رسالة في التّصوّف لمجهول

RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĞHŪL

Rasprava iz oblasti tesavvufa, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U njoj se na početku tumači hadis-i kudsi كنت كنزاً مخفيّاً o kome postoji više rasprava na turskom jeziku pod nazivom كنز مخفي. Iz nama dostupnih izvora nismo mogli ustanoviti o kojoj se tačno raspravi radi.

Početak (l. 1b):

أوّله: حمد بي غايت وثنا، مالا نهايت اول واجب الوجود وفاعل المختار وصفات كمالاتله متّصف الله تبارك وتعالى يه اولسونكم ارادت مفتاحيله قدرت خزينه سي قپوسن ايچوب علم كون اظهار المحبوب كنت كنزاً مخفيّاً اردت ان اعرف وبا خود احببت ان اعرف مقتضاسنجه سمت العالمين حقايق اشياى ارسال ايلدي ودخي صلوات بي پايان وسلام...

Završetak (l. 11b):

آخره: ...وذلك أنّه ربّما يوفق بعض الفقراء، في الحركة ويتحرّك بحركة موزونة غير مدّع بها حالاً ووجداً يجعل حركته في طريق الباطن لأنّها وإن لم يكن محرّمةً في حكم الشّرع ولكنّها غير محلّلة بحكم الحال لما فيها من اللّهو فتصير حركته ورقصه من قبل المباحات الّتي تجري عليه من الضّحك والملاعبة مع الأهل والأولاد ويدخل ذلك في باب التّرويح للقلب وربّما صار ذلك عبارة بحسن النّيّة إذ نوى به استجمام النّفس، كما نقل عن أبي الدّرداء، أنّه قال: إنّي لأستجمّ نفسي بشئ من الباطل ليكون عونًا لي على الحقّ من العوارف.

2. L. 12a-22a

شرح رسالة في حقيقة الجسم لمجهول
ŠARḤ RISĀLA FĪ ḤAQĪQA AL-ĞISM LI MAĞHŪL

Komentar na turskom jeziku rasprave o duši koju je na arapskom jeziku napisao Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, poznat pod nadimkom Ibn Kamāl-pāša, umro 940/1533. godine. (br. 7752/8). Iz nama dostupnih izvora nismo mogli utvrditi ko je autor ovog komentara.

Početak (l. 12a):

أوله: **الحمد لله العليّ العظيم**، والصّلوة والسّلام على نبيّه محمّد شفيع مطاع كريم... وبعد، بو رسالنك تحريرنه سبب حادث وبو مقالنك تسطير موجب باعث اولدركه... تمهيد: مرحوم ومغفور له كمال پاشا زاده رحمه الله هيكل رساله سنده ديمشدر كه: إعلم أنّ الشّخص الإنسانيّ بظاهره الكثيف جسد ظلمانيّ ناقص كامل تامّ زايل، وبباطنه اللّطيف جسم نورانيّ سار في الهيكل المحسوس سريان الماء من الورد والنّار في الفحم كامل غير قابل للزّوال... بوندن معلوم اولديكه انسانك ظاهري وار ايمش كه قالبي مرتبه سيدر وباطني وار ايمش كه روحي مرتبه سيدر....

Završetak (l. 22a):

آخره: **بيت**

مادر پياله عكس رخ يارو ديده ايم　　　ای پنجر زلزّت شرب مدام

فبالجمله هر مقامده بر مناسبت رقيقه اعتبار اولنور ولو لا الاعتبارات لبطلت الحكمة. تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sa sigurnošću se može tvrditi da je zbirka prepisana prije 1229/1814. godine, jer iz te godine, na unutrašnjoj strani zadnje korice, nalazimo bilješku ranijeg vlasnika, derviša Sabita Ablakovića:

بو شيخ رساله حاصب راچيچ شيخ محمّد آغا بن محمّد آغا طريق خلوتي محمّد ولي شيخ سرّي پير خلوتي قدّس الله سرّه الشّيخ شعبان ولي يا حضرت پير دستكيير كتبه الفقير الحقير (المعترف) بالعجز والتّقصير ابليقوويك درويش ثابت رحمة الله عليهم أجمعين سنة ١٢٢٩ ماه مبارك شعبان يوم ٧

Na prvom zaštitnom listu, na strani *a*, bilješka da je rukopis Gazi Husrev-begovoj biblioteci poklonio Ibrahim-beg Halilbašić.

7768. R-4210

Zbirka (مجموع), 2

L. 64; 21,5 x 15,6 (15 x 9,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L.1b-16b

بيان اصطلاحات اولياء كرام
BAYĀN-I IṢṬILĀḤĀT-I AWLIYĀ-I KIRĀM

Naslov na početku: رسالهء انفس

Kraća rasprava iz oblasti sufijske terminologije, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo samo izvod iz nekog opširnijeg sufijskog djela na turskom jeziku.

Početak (l. 1b):

أوله: مطلع ابات كلام قديم حمد بي كران اول منّان ذو الجلال والاحسان اوزرينه اولسونكه...شريعت اسمانده نجم ناطر اولوب أصْحَابِي كَالنُّجُمِ بِأَيِّهِمْ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ انلرك شاننده وارد اولشدر رضوان الله تعالى عليهم اجمعين در **بيان اصطلاحات اولياء كرام**....

Završetak (l. 16b):

آخره: ...توحيد صفات جميع اشياده اولان صفاتلر... همه اون در ايجمن قرق ونها نخانه، جمع با الله همه اوست ثمّ بالله اوست. تمّت الرّسالة.

2. L.17a-61b

شرح قصيدهء فريده
ŠARḤ QAṢĪDA-I FARĪDA

Naslov na početku: شرح رسالهء اصطلاحات نامهء الشّيخ حقّي قدّس سرّه

Komentar kaside koju je na turskom jeziku spjevao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ǧalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. Komentar je napisao, najvjerovatnije, neki od njegovih učenika.

Početak (l. 17a):

أوله: مستمسكًا باسم اللّٰه الجليل ومتبركًا بحمده الجميل ومتوكّلاً على كرمه الجزيل الّذي ألهمنا بتجلّيات كنوزه... بوند نصكره معلوم خواصّ وعوام اوله كه راه حقده پيرمز وجاه افاقده دستكيرمز اولان عمدة العارفين وزبدة الكاملين المكملين قطب عالم حضرت شيخ اسماعيل حقّي قدّس سرّه الباقي... جمله، تاليفاتدن بري بو **قصيده، فريده** كه مانند عروس بين القصايد اولماسنده اشتباه يوقدر بو حقير بر تقصير قليل البضاعه وكثير الشّناعه ذاتيه كشف مشكلاتنه..

Završetak (l. 61b):

آخره:

بيت

ما وحّد الواحد من واحد　　إذ كلّ من وحده جاحد
توحيد من ينطق عن نعته　　عارية أبطلها الواحد
توحيده إيّاه توحيده　　ونعت من ينعته لا حد

شهد اللّه أنّه لا إله إلاّ هو كلّ من عليها فان ويبقى **وجه ربّك ذو الجلال والإكرام، كلّ شيء هالك إلاّ وجهه له الحكم وإليه ترجعون.**

Na kraju djela (l. 61b) bilješka da je njegov prijepis završen 10. ševvala 1256/1840. godine:

تمّت (!) الكتاب من شهر شوّال المكرّم في يوم عشر لسنة ستّة وخمسين ومائتين وألف.

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

7769. R-6319

Zbirka (مجموع), 2

L. 62; 17 x 11,5 (12,5 x 7,5); 11 redaka. *Nasẖ*, vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-55a

رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديه
RASĀ'IL LI ṬARĪQA 'ALLIYYA-I NAQŠIBANDIYYA

Isto kao br. 7758/4.

2. L. 55b-62a

رابطه رساله سي
RĀBIṬA-I RISĀLASĪ

Kratka rasprava iz oblasti teavvufa. Napisao šejh halidijskog reda Ḫālid Ḍiyā'uddīn al-Baġdādī, poznatiji pod nadimkom Mawlānā Ḫālid, umro poslije 1242/1826. godine.

O. M. I, 66-67.

Početak (l. 55b):

أوله: اى عزيز معلوم أولسونكه رابطه محبتك فرعيدر اكر بر كمسنه ده محبت أولميه أنده رابطه أولمز پس رابطه استفاضه يه موقوفدر. بر كمسنه ده رابطه أوله اكا ترقي واستفاضه ممكن أولور... بو طريقده طريق رابطه تسميه أولندي پس رابطه صوفيه...

Završetak (l. 62a):

آخره: ...پس بر كمسنه بو شروط محرر أوزره مراقبه يه مداومت ايلسه بلا كيف مشاهده جلال وجمال الهي اكا فتح اولور وأول كمسنه مرشد كامل أولوب تلقين مريدينه وارشاديته قابليت كسب ايتمش أولور. تمت تمام.

Na kraju djela (l. 62a) bilješka da je njegov prijepis završio Sayyid Ḥāfiẓ 'Alī az-Zuhdī, 27. rebiul-ahira 62. godine (najvjerovatnije 1262/1845. godine):

حرّره سيّد حافظ علي الزّهدي في ٢٧ ر سنة ٦٢

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku je prepisao isti prepisivač.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7770. R-3549

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 25 x 18 (19 x 10,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

1. L. 1b-5b

الرّسالة المنظومة في آداب الذكر النّقشبندي
AR-RISĀLA AL-MANẒŪMA FĪ ĀDĀB AḎ-ḎIKR AN-NAQŠIBANDĪ

Naslov na početku crvenim slovima: الرّسالة المنظومة في آداب الذكر النّقشبندي

Poema u mesnevi stihovima o nakšibendijskom zikru, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 1b):

أوله: الا اى طالب فيضي طريقت   ويا اى راغبي راهي حقيقت
ايشت تعريف ايدم آداب ذكري   قلم تفهيم سكا اركان فكري

Završetak (l. 5b):

آخره: حياتي جاودانيلر كلوپ توانادن   بقا اندر بقا اندر بقا دار اولميان بلمز
بوسرّي سير باللّهه ايرم...كوزم نوري   لقا اندر لقا اندر لقا دار اولميان بلمز
تمّت تمام.

2. L. 6a-8b

الرّسالة المنظومة في حقّ النّصيحة ومصاحبة الإخوان
AR-RISĀLA AL-MANẒŪMA FĪ ḤAQQ AN-NAṢĪḤA WA MUṢĀḤABA AL-IḪWĀN

Naslov na početku: الرّسالة المنظومة في حقّ النّصيحة ومصاحبة الإخوان

Poema u mesnevi stihovima o savjetovanju i prijateljstvu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 6a):

أوله: بحمد لله صفاكلدي جهانه پر صفاسندن   جهاني پرضيا ايلر جمالي پر ضياسندن
آچلدي بلبلك نجتي كلي خمريه ميل ايلري   جهاني مست لال ايله فغاني حوب صداسندن

Završetak (l. 8b):

آخره: ايله وصفكله مزيّن بودلي ويرانه مى   قالمدي هيچ چره درمانم محمّد مصطفى
خاك دركاهنده سورم روئي قيلم فدا   امتكدندر بو نوري يا محمّد مصطفى
تمّت تمام.

Poema se završava kolofonom u kome je data bilješka da ju je 1300/1883. godine prepisao šejh ʿAbdullāh Našāṭī:

كتبه الحقير الفقير شيخ عبد اللّه نشاطي عفي عنه الباري بلطفه، سنة ١٣٠٠

Najvjerovatnije je riječ o šejhu nakšibendijskog reda ʿAbdullāhu Našāṭīju iz Fojnice, zvanom Ḥuzbāšī-zāde (Huzbašić), koji je prepisao i rukopis br. 7732.

Na listu 1a bilješka na turskom jeziku da je rukopis uvakufio Naili-efendija Uvejzović (ili Vejzović) iz Mostara:

مستار حاكمي اوويسويك نائلي افنديك وقفيدر.

7771. R-4447

Zbirka (مجموع), 12

L. 50; 23,5 x 17,5 (18 x 10); 31-35 redaka. *Taʿlīq*, pisan tupim perom, u zbijenim redovoma i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom.

1. L. 1b-9b

رسائل لطريقة النّقشبنديّة
RASĀʾIL LI ṬARĪQA AN-NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku krupnim slovima: رسائل لطريقة النّقشبنديّة

Rasprava o nakšibendijskom redu sa imenima šejhova, od nama nepoznatog autora. Rasprava je na turskom jeziku, izuzev uvoda koji je napisan na arapskom.

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد لله ربّ العالمين،** والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد الّذي (هو) شفيع المذنبين لأهل الطّريقة في الدّين... اللّهمّ اهدنا إلى طريق الحقّ ولبيان الطّريق (ال) نقشبندي عن مبدأ الطّريق وطرق سائري والسّلاسل وسلسلة الذّهب، **في بيان الذكر** قال الله تعالى في حديث قدسيّ: كنت كنزاً مخفيًا فأحببت أن أعرف فخلقت خلقي لأعرف... اشبو رساله مزده ذكر الله حقنده كي كفت وامر نبوي اولديغي وجه اوزره بيانته شروع اولدي...

Završetak (l. 9b):

آخره:... **شهد الله أنّه لا إله إلاّ الله (هو) والملائكة واولو العلم قائمًا بالقسط، لا إله إلاّ هو العزيز الحكيم، إنّ الدّين عند الله الإسلام،** نويت أن أغتسل من الفناء، ولتطهير النّفس من أرباب الطّريقة والشّريعة ومن خروج أعمال الدّنيا لتقرّب إلى الله تعالى.

2. L. 9a-14a

الأوراد البهائيّة
AL-AWRĀD AL-BAHĀ'IYYA

Isto kao pod br. 7565/3.

Na marginama listova 9a-14a nalazi se komentar na turskom jeziku na ovu zbirku od nama nepoznatog autora, pod naslovom هذا شرح أوراد بهائي koji počinje riječima:

الحمد لله الّذي هدانا لقراءت (!) هذه الأوراد الشّريف لجميع المرادات الدّنيا والآخرت...

3. L. 15a-16a

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة)
BĀB ŠURŪṬ AṢ-ṢALĀT (WA HIYA SITTA)

Naslov na početku krupnim slovima: هذا كتاب شروط الصّلوة

Poglavlje o uvjetima za namaz, najvjerovatnije fragment iz nekog opširnijeg fikhskog djela, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Napomena: Ovo nije nijedan od zasebnih radova o istoj temi koji se pod naslovima: *Šurūṭ aṣ-ṣalāt, Fiqh al-Kaydānī* i *Muqaddima aṣ-ṣalāt,* pripisuju Ibn Kamāl-paši, Kaydānīju i Fanārīju.

Dobrača I, 144/5; Šabanović: Književnost Muslimana BiH..., str. 179-180; Ždralović, I, str. 160-161; Popara IX, 5309/2

Početak (l. 15a):

أوّله: الحمد لله الّذي جعلنا من أمّة محمّد عليه الصّلوة والسّلام... **باب شروط الصّلوة وهى ستّة،** الأوّل: الوضوء بالماء الطّاهر عند وجود الماء، أو التّيمّم بما يكون من جنس الأرض كالتّراب والرّمل والجصّ والحجر والكهل (الكحل) والزّرنيخ عند عدم الماء، فإن كان يجد الماء لا يجوز التّيمّم، إلاّ أنّه مريض يخاف أن يستعمل الماء...

Završetak ovdje (l. 16a):

آخره: ...**والرّابع عشر الإغماء،** فهذه كلّها تفسد الصّلوة سواءً كان الفاعل عامداً أو ناسيًا (فـ) يجب إعادة الصّلوة في الوقت.

4. L. 16b-28a

رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديه
RASĀ'IL LI ṬARĪQA 'ALLIYYE-I NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku krupnim slovima: هذا رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديه

Isto kao br. 7758/4.

Na kraju djela (l. 28a) bilješka na arapskom jeziku da ga je, uz dozvolu šejha 'Abdullāṭīf b. Šayḫ 'Abdurraḥmān Sirrīje, prepisao derviš nakšibendijskog reda 'Uṯmān Šukrī b. Ğa'far:

حرّره الفقير من أحقر العباد السّالكين في (ال) طريقة النّقشبنديّة مأذونًا من شيخ عبد اللّطيف بن شيخ عبد الرّحمن سرّي غفر الله لهما عثمان شكري بن جعفر.

5. L. 30b-34b

آداب الذّاكرين بخان السّالكين
ĀDĀB AḌ-ḌĀKIRĪN BA ḪĀN AS-SĀLIKĪN

Naslov na početku crvenim mastilom: آداب الذّاكرين بخان السّالكين

Kratka rasprava o kodeksu lijepog ponašanja sljedbenika nakšibendijskog reda, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 30b):

أوّله: الحمد لله الّذي فتح على أوليائه أبواب التّوفيق بمداومة الذكر والتّوحيد... والصّلوة والسّلام على سيّدنا محمّد الّذي توسّل به الأوّلون والآخرون وعلى آله وأصحابه الّذين كانوا لأعداء الدّين على البلاء الصّابرين، بل الشّاكرين، أمّا بعد، رزقنا الله تعالى وإيّاكم بعلم العارفين وآداب الصّوفيّين وسقانا من كأس العاشقين وأقداح الواصلين... امدي معلوم اوله كه

الله تعالى حضرتلرينك رضاء شريفلريني نيّت حسنه ايله طريقت عليّه نقشبنديّه دخوله طالب وراغب اولان...

Završetak (l. 34b):

آخره: ...هذا ختمه، خواجكان دعاسي بودر دعاى مزبوريله اشبو رساله مزك اتمامي ميسّر شدر، والحمد لله حقّ حمده، والصّلوة والسّلام على خير خلقه محمّد وآله وصحبه أجمعين..

Djelo se završava kolofonom (l. 34b),, u kome je data bilješka da ga je, uz dozvolu šejha 'Abdullāṭīf b. Šayḫ 'Abdurraḥmān Sirrīje, prepisao derviš nakšibendijskog reda Šayḫ Šukrī, tj. 'Uṯmān Šukrī b. Ǧa'far 8. ševvala 1301/1884. godin:

وأنا الكاتب الفقير كثير الذّنب والتّقصير أحقر من فقراء السّالكين من (ال) طريقة العليّة النّقشبنديّة مأذونًا من حضرت شيخنا شيخ عبد اللّطيف بن شيخ عبد الرّحمن سرّي قدّس الله أسرارهما وأحسن إليهما... وقد وقع الفراغ من هذا (هذه) رساله، آداب الذّاكرين بعد الظّهر في اليوم الثّامن من شهر شوّال المكرّم لسنة إحدى وثلثمائة بعد الألف من حجرة (هجرة) من له العزّ والشّرف و(أنا) شيخ شكري غفر الله له ولوالديه.

Ispod bilješke je lični pečat prepisivača sa natpisom عثمان

6. L. 35b-40a

مرآت النّفس

MIR'ĀT AN-NAFS

Naslov na početku krupnim crvenim slovima: هذا رساله، مرآت النّفس

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Wiesbaden XIII2, 131, str. 94.

Početak (l. 35b):

أوله: اللّهمّ يا مصرّف القلوب، صرّف قلوبنا نحو رضانك، اللّهمّ يا مقلّب القلوب ثبّت قلبي على دينك، حمد بي حدّ اولمالك احد كه ظلاّم (علاّم) غيب وكمونلدن ابراز وجود نوراني وايجاد وجود امكاني ايدوب... بو رساله، مرآت النّفس ديمكله مرسومدر مقدّمه اولان حديث شريفدن مقصد اقصى ومطلب اسنى قرآن عظيم الشانك تفصيلات مؤخّره سنده... **ما من دابّة في الأرض إلاّ هو آخذ بناصيتها إنّ ربّي على صراط مستقيم...**

Završetak (l. 40a):

آخره: ...**يا أيّتها النّفس المطمئنّة إرجعي إلى ربّك راضيةً مرضيّة، فادخلي في عبادي وادخلي جنّتي** آيت كريمه مقتضاسينجه بو نفس صاحبني اخصّ خواصّ در عبادت وعبوديّت وعبوديتك نه ايدوكي... بو اشارتدر قرآن عظيمده حقّ تعالى حضرتلري ابليسه إنّ عبادي ليس لك عليهم سلطان... بو رساله، اوقيوب بازاني ومطالعه ايده ني وخطاسنين اصلاح ايده ني... آمين يا ربّ العالمين.

Djelo se završava kolofonom (l. 40a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Uṯmān Šukrī-efendi u subotu, 17. ševvala 1301/1884. godine:

قد تمّت هذه الرّسالة في شهر شوّال في سبع عشر يوم (!) يوم السّبت لسنة إحدى وثالث مائة (ثلاثمائة) بعد الألف. صاحب الكتاب عثمان شكري أفندي طريقت عليّة نقشبنديّة.

7. L. 40b-42b

رساله، سؤال وجواب

RISĀLA-I SU'ĀL WA ĞAWĀB

Naslov na početku: هذا رساله، مولانا نيازي المصري قدّس الله سرّه

Isto kao 7686/4.

Završetak ovdje (l. 42b):

آخره: ...**جواب سجده، شكر واسجدوا (وكن من السّاجدين) واعبد ربّك حتّى يأتيك اليقين** بو ايشدن بو مراد دكل...واقرأ سوره سنده وشقّه ايتلرده تتكم روح البيانده لوجه الله بيان بيرولش تمّت تمام.

8. L. 43a-45b

رساله، محبوب

RISĀLA-I MAḤBŪB

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa. Napisao na turskom jeziku šejh nakšibendijskog reda Ṣādiq Mehmed Erzinǧānī, umro 1209/1794. godine.

Wiesbaden XIII2, 98, str. 74 i XIII3, 71, str. 55; O. M. I, 107; Karatay t I, 203; Kut I, 128, str. 104.

Početak (l. 43a):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعلنا من الحامدين... والصّلوة والسّلام على رسولنا محمّد وعلى أهل بيته... أمّا بعد، طالب ديدار وسالك راه حقيقت اولان اخوان مؤمنينه دعالر اولنوب طرفمزدن اشبو رساله هديه اولنمشدر زيرا پدر اولاد معنويسنه نصح وپنددن زياره هديه سي اولماز...

Završetak (l. 45b):

آخره: ...البتّة دقّتله مطالعه ايدن سالك كندي حالني فكر ايتد كده كندوسي مقام جهتدن قنغي شهرده ساكندر وقنغي محلّه ده الفت انصاف ايدوب اكا كوره حركت ايدر باب رضايي بولوب بيلوب حمد ايدر بو رساله مك نامي محبوب اولديغي ايچون اى پسر دفع غمدر اكا تاريخ ايله اني تاج سر والسّلام.

Djelo se završava kolofonom (l. 45b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis, u nedjelju, u mjesecu ševvalu 1300/1883. godine, završio ‘Uṯmān Šukrī iz Sarajeva, sljedbenik šejha nakšibendijskog reda Muḥammad Bahā’uddīn Uwaysī al-Buḫārīja (umro 791/1389. godine):

قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرّسالة المرغوبة... للشّيخ العالم الفاضل العامل العارف المحبوب الكامل الصّادق أفندي قدّس اللّه سرّه العزيز اسكداري موطنًا وارزنجاني مولدًا... حرّره الفقير سالك في طريق النّقشبند محمّد بهاء الدّين أويسي البخاري بمدينة سراى ساكن عثمان شكري غفر اللّه له ولوالديه ولجميع المؤمنين قد فرغ في يوم الأحد (من) شهر شوّال سنة ثلث مئت (ثلاثمائة) وألف.

List 46 pogrešno uvezan, a prema onome što se vidi iz kustoda, trebao je doći poslije lista 44.

9. L. 47a-48a

العقائد والطّرق

AL-‘AQĀ’ID WA AṬ-ṬURUQ

Naslov na početku: هذا من العقائد والطّرق

Kratka rasprava o vjerovanju i islamskom misticizmu na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 47a):

أوّله: طريقنا الّذي (هو) أقرب إلى اللّه تعالى وأوضحها وأرشدها، وكثرة عددها محصورة في ثلاثة أنواع، أحدها طريق أرباب المعاملات بكثرة الصّوم والصّلوة وتلاوة القرآن والحجّ والجهاد وغيرها من الأعمال الظّاهرة وهو طريق الإحسان وهم الأخيار، فالواصلون بهذا الطّريق في الزّمان

الطّويل أقلّ من القليل. وثانيها طريق أصحاب المجاهدات والرّياضيّات في تبديل الأخلاق وتزكية النّفس وتصفية القلب وتجلية الرّوح...

Završetak (l. 48a):

آخره: ...كما قال عزّ وجلّ: **أَوَمَنْ كَانَ مَيْتاً** اى من كان ميتاً من الأوصاف الظّلمانيّة والسّحر الإنسانيّة **فَأَحْيَيْنَاهُ** بأوصاف الرّبانيّة **وَجَعَلْنَا لَهُ نُوراً** (**يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ**) من أنوار أحوالهم **كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ** إذ من بقى في ظلمات السّحر الإنسانيّة **لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا** لا بالهديّة المؤمنيّة ولا بتوارث الولاية.

10. L. 48b-49a

الصّلوة على النّبىّ

AṢ-ṢALĀT ‘ALĀ AN-NABĪ

Zbirka salavata. Sastavio na arapskom jeziku Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā’ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, poznat još i pod nadimcima: Muḥyiddīn, Ibn ‘Arabī i aš-Šayḫ al-Akbar, rođen 560/1166. godine u Mursiji (šp. Murcia) u Andalusu, umro 638/1240. godine u Damasku.

Početak (l. 48b):

أوّله: يقول الفقيه الشّيخ الأكبر محيي الدّين ابن عربي قدّس اللّه سرّه: صلّوا على المصطفى فإنّ الصّلوة أمان من الآفات والخطرات... فاطلبوا بها جملة الخيرات والبركات صحيحًا مجرّبًا منها بقوله تعالى: بسم اللّه الرّحمن الرّحيم، يا عالم السّرّ والخفيّات، يا ربّ، يا اللّه... الصّلوة والسّلام عليك يا رسول اللّه، الصّلوة والسّلام عليك يا حبيب اللّه، الصّلوة والسّلام عليك يا شفيع اللّه...

Završetak (l. 49a):

آخره: ...السّلام عليك يا رسول الثّقلين، السّلام عليك يا سيّد من في الكونين وشفيع من في الدّارين، السّلام عليك يا صاحب القبلتين، السّلام عليك يا نور المشرقين وضياء المغربين، السّلام عليك يا جدّ السّبطين الحسن والحسين... وعلى عترتك وأولادك وأحفادك وأزواجك وإخوانك وخلفائك ونقبائك ونجبائك وأصحابك... سلام اللّه عليك وملائكته والنّاس أجمعين إلى يوم الدّين، والحمد للّه ربّ العالمين.

11. L. 49b

رموزات إسماعيل حقّي الجلوتي

RUMŪZĀT ISMĀ‘ĪL ḤAQQĪ AL-ĞALWATĪ

Isto kao br. 7650/1.

12. L. 49b-50a

روح البيان في تفسير القرآن

RŪḤ AL-BAYĀN FĪ TAFSĪR AL-QUR'ĀN

Fragment iz komentara Kur'ana poznatog pod nazivom روح البيان, koji je napisao Ismā'īl Ḥaqqī al-Ğalwatī, al-Brūsawī, rođen 1063/1653., umro 1137/1724. godine. U fragmentu se govori o dolasku pravednog vladara (Mehdije) i drugim predznacima smaka svijeta.

Kaḥḥāla II, 266-267; Şeşen, 84, str. 65; Köprülü I, 101; O. M. I, 28-32; Sarkīs I, 441-442.

Početak (l. 49b):

أوّله: إعلم يا مستطيع الرّموز ويا متكشّف الكنوز أنّ المهديّ المنتظر الّذي هو أحد الخلفاء الإثنى عشر يقوم على رأس المائتين بعد الألف... ثمّ يظهر الدّجال بعد مضي سنتين من قيام المهدي وظهوره، ثمّ تطلع الشّمس من مغربها بعد عشرين سنةً من ظهور الدّجّال... ولا خير في الزّمان بعد وفاة عيسى عليه السّلام ويمكث في الأرض أربعين سنةً ويكون أكثر الأشراط في زمانه ومنها خروج يأجوج ومأجوج...

Završetak (l. 50a):

آخره: ...ولهذا كثرت الفتن ووقع الهرج والمرج ولو قبل في ذلك لإستهزؤوا بالقائل لأنّ الله تعالى أراد خراب الدّنيا ولا يكون ذلك إلاّ بانقراض العدل ولا يقوم العدل للسّلطان إلاّ بإشارة الأقطاب... ثمّ نقول إذا أردت اللّهمّ بعبادك فتنةً فاقبضنا إليك غير مفتونين وانصرنا على القوم الكافرين ولو بموت بعد حين.

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku, izuzev listova 9-14 koji su ubačeni naknadno, prepisao isti prepisivač, 'Uṯmān Šukrī b. Ğa'far (bilješke na listovima 28a, 34b, 40a i 45a).

Iz Biblioteke Ulema-i-medžlisa.

7772. R-9767.

Zbirka (مجموع), 2

L. 5; 20,5 x 14,5 (16 x 11,2); 23 retka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom, krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi, pojedini citati i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

---

1. L. 1b-3a

رسالهء ادبيّه

RISĀLA-I ADABIYYA

Naslov na listu 1a:

هذا رسالهء ادبيّه مع قواعد جفريّه (و) قاعدة جدول المغيّبات من علم الرّمل من رسالة القانونيّة اقتضا ايدوب اصولات

Kratka rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku. Napisao Naṣūḥ b. Ḥāğī 'Alī, čija nam je biografija nepoznata. U raspravi se daju uputstva muridima kako će se ponašati u skladu sa propisima tarikata. Autor ju je napisao na molbu jednog svog prijatelja i podnio na uvid izvjesnom šejhu Sinanu, koji ju je nazvao *Risāla-i adabiyya*.

Zürich-Sarajevo II, 1051, str. 289.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي هدانا إلى الصّراط المستقيم، وجعلنا من زمرة السّالكين... والصّلوة والسّلام على الرّسول النّبيّ... وبعد، بلكل واكاه اولغيل قجان بر طالب حقّ طريق تصوّفه شروع ايلسه... بو احقر الورى و اعوج نصوح بن حاجي علي غفر الله له ولوالديه... جمع اولوب رسالهء ادبيّه ديو تسميه اولدي طريقت قردشلري مستفيد اولوب...

Završetak (l. 3a):

آخره: ...ومسجده كيريجك اوّل صاغ اياغن صوقه چقجق صول اياغن چيقره وخلادن كلور كن ايرغن صول الله اله ومصافحه اتدوكي وقتين براليسه اقيه اكي البله ايده. تمّت تمام.

2. L. 3a-5a

وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب

WAṢIYYA AN-NABĪ 'ALAYHI AS-SALĀM LI AMĪR AL-MŪ'MINĪN 'ALĪ IBN ABŪ ṬĀLIB

Oporuka Božijeg poslanika Muhammeda a. s. svom zetu i četvrtom halifi 'Alī b. Abū Ṭālibu, sa prijevodom na turski jezik. Postoji više verzija ove oporuke.

Početak (l. 3a):

أوّله: امام علي رضى الله عنه بر كون رسول الله صلّى الله عليه وسلّم حضورنه كلدي رسول حضرت كوريديكم امام علي متفكّردر نبوّت قوّتيله بلديكم امام علينك بر حاجتي واردر ايتدي يا علي كوكلكده بر مراد واردر... امام علي ايتدي يارسول الله: دلّني على أقرب الطّرق إلى الله وأسهلها على عبادة وأفضلها عند الله تعالى بكا بر يقين يول كوستر...

Završetak (l. 5a):

آخره: ...وبعض مشايخ ديمشلر اولّ مبدء اكنجي علمه معاشه، اوچينجي محاده، دوردنجي مراده، اكر هر عزيزوك سوزينه زمزينه تأويلنه مقيّد اولور سوز سوز اوزار مراد قالور يوقدر دخي كافيدر والله اعلم. تمّت تمام.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Fejzullah-ef. Hadžibajrića iz Sarajeva (poklon).

7773. R-5369

المجالسة الأدبيّة في الطّريقة الصّوفيّة

AL-MUĞĀLASA AL-ADABIYYA
FĪ AṬ-ṬARĪQA AṢ-ṢŪFIYYA

Naslov na hrbatu: المجالسة الأدبيّة في الطّريقة الصّوفيّة

Kratka rasprava o kodeksu lijepog ponašanja sufija. Napisao na turskom jeziku ʻAlā'uddīn b. ʻAbdurraḥmān b. ʻAbdullāh, čija nam je biografija nepoznata. Rasprava je podijeljena na tri poglavlja (مجالس):

مجلس اولّ مريد ايله شيخ اراسندن اولان معامله وآداب مريد احوالين بيان ايدر،

مجلس ثاني خلوت وعزلت واطوار سبعه اوزره... بيان ايدر،

مجلس ثالث مراتب توحيد واهل توحيد مقاماتن بيان ايدر.

Početak ovdje (l. 1a):

أولّ الموجود: وصلوة بي غايه وسلام بي نهايه اول حبيب اكرم ورسول مكرّم محمّد مصطفى يه اولسونكه... امّا بعد، بو احقر الورى علاء الدّين بن عبد الرّحمن بن عبد اللّه، غفر اللّه لهم أجمعين ايتدي زمانمز وآوانمز خلاني طريق حقّي طالب ومشايخ عظام مسلكينه راغب وليكي جر طبيعتده مستغرق وخواب غفلتده... بعضي كاهل وبعضي عاطل وبعضي منكر وبعضي باطل اولمق ايله طريق حقّ مندرس وآثار سلوك منطمس ومنتكس كوروند كونه بناءً في الجمله ايقاظ واتّعاز ايچون بعضي نيّات صالحات وآداب مستحبّات ترقيمي عزم خاطر اولدي بفضل اللّه الكريم اهل سلوكده رزائل مذكوره نك قمع رفعنه مفتاح فتح باب اوله وبوكه **المجالسة الأدبيّة في الطّريقة الصّوفيّة**...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 51b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...اولى وصفني نفس امّارهء بالسّوء در نظم جليلده: **إنّ النّفْسَ لأمّارةٌ بِالسُّوءِ** ودخي إنّ أعدى عدوك النّفس الّتي بين جنبيك ناظردر بري دائره نك هر بريسنده مريدنه كونه شكل ايله متّصف اولورسه قنغي كناهه ارتكاب اتمشدر اندن معلوم اولور دائرهٔ امّاره ده ذكر اولنان اشياء نكلين كور بجلب نفس امّاره...

L. 51; 18,5 x 13,5 (14 x 7,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti, ispreturani, dohvaćeni vlagom i odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom crvene boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7774. R-7628

Zbirka (مجموع), 2

L. 123; 21,5 x 15,5 (18 x 12,5); 16 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisani oštrim perom i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi lijepljeni i naknadno popravljani. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, dohvaćen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-111a

مرشد سالكين لمجهول

MURŠID-I SĀLIKĪN LI MAĞHŪL

Naslov na početku: هذا كتاب مرشد سالكين كتاب لطيف في الوعظ والنّصيحة

Djelo moralno-didaktične sadržine, na turskom jeziku, s naglašenom sufijskom intonacijom, od nama nepoznatog autora. Moguće je da je ovo prijevod nekog djela sa arapskog ili perzijskog jezika.

Početak (l. 1b):

أوله: قال الله تعالى جلّ جلاله: مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ (لِمَنْ) نُرِيد... بوندن اتري حقّ تعالى كمال لطفندن وكمال خُلقندن بيوردي مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ ددي يعني هر كمسكه بزدن عاجله دلسه يعني دنيا دلسه...

Završetak (l. 111a):

آخره: ...حقّ تعالى رحمت اتسون اول كشيه بو كناه كار مجرم قولي دعادن انتميه لر خير دعايله اكه لر، تمّت كتاب مرشد سالكين بعون الله الملك المعين وحسن توفيق لما يحبّ ويرضى. تمّت.

Na listovima 111a-112b poglavlje o namazu (باب نمازي آدابلر) iz nekog fikhskog djela na turskom jeziku.

2. L. 112b-120b

مناجات موسى
MUNĀĞĀT-I MŪSĀ

Naslov na početku crvenim slovima: مناجات موسى عليه السّلام

Munadžat (Razgovor s Bogom i molitva) Musa a. s. na turskom jeziku.

Dobrača I, 787/8, str. 544-545; Fajić III, 2529/8.

Početak ovdje (l. 112b):

أوله: حقّ تعالى موسى پيغمبره ايتدي يا موسى قيامت صوصلغندن امين اولمق دلرمسن ايتدي بلى دلرم. حقّ تعالى ايتدي استغفار ايله موسى ايتدي نجه ايله موسى ايتدي...

Završetak ovdje (l. 120b):

آخره: ...يا موسى بنم مكرمدن امين اوله بنم رحمتمدن اميدك كسمه يا موسى سلامم ورحمتم سنك ازركا اولسون. يا موسى سن بنمله اول بن دخي... مَنْ مَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهُ. تمّت بعون الله الملك الوهّاب.

Na listovima 121a-123b razne dove, stihovi i bilješke na arapskom i turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu, povezu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice.

7775. R-6110

Zbirka (مجموع), 5

L. 106; 18 x 12 (15 x 9,5); 13-15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Kur'anski ajeti i hadisi nadvučeni crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, sa platnenim hrbatom. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim papirom.

1. L. 1a-16b

رسالة في التّصوّف لمجهول
RISĀLA FĪ AT-TAṢAWWUF LI MAĞHŪL

Rasprava iz oblasti tesavvufa na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora. U raspravi se govori o petnaest stupnjeva sufijskog napredovanja.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: وتركستان مشايخلري دمشلردر كه فقرك پيشواسي صدقدر وشيخ سريري سقطي رحمة الله عليه ايدر فقرك پيشواسي معرفتدر... ودخي دمشلردر كه درويش كركدر كه... وهر درويش بو اون بش مقامي... اوّل مقامي توبه در...

Završetak (l. 16b):

آخره: ...بو ضعيف بيچاره كناهكار قوللّرين وآثارلرمزي بار لغيوب عنايت هدايت وتوب وتوفيق ميسّر ايدوب رحمت وجنّت قيلوير... دفع بلا ردّ قضا قبول دعا ايچون صورت دمده آخر نفسده توب وتوفيق عمل صالح ايمان قرآن رحمت بيزار ايچون... بلال حبشي روحيچون حضرت رسول اللهك مبارك روحيچون الله رضاسيچون الفاتحه. تمّت تمام.

2. L. 19a-50a

مناجات موسى
MUNĀĞĀT-I MŪSĀ

Isto kao pod br. 7774/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 19a):

ناقص في أوله. أول الموجود: بَنِمْ نعْمَتْلرِمي وَرَحْمَتمي ذكْرْ ايدَرلَرْ وَعَذابْلَرمْدَنْ قُوللَرُومي قُورقُودلَرْ... يَا مُوسَى مُحَمَّدْ عَلَيْهِ السَّلامْ رَحْمَتْدُرْ وَبَرَكَاتدُرْ وَبَكَا ايمَانْ كَتُورَنْلَرْ مُحَمَّدْ عَلَيْهِ السَّلامَه صَلوَاتِ چُوقْ كَتُورسِنْ...

Završetak ovdje (l. 50a):

آخر الموجود: ...يَا مُوسَى قَچَانْ سَكَا فَقيرلِقْ كَلسَه شَاذْلِقْ اَيْله سَنْ دِدِي، تَمَّتْ الكِتَابُ بِعَوْنِ اللهِ تَعَالى.

3. L. 50b-67a

شرح دعاء ايمان
ŠARḤ-I DU'Ā-I ĪMĀN

Naslov na početku crvenim slovima: هذا شرح دعاء ايمان

Komentar na turskom jeziku molitve za jačanje imana (vjerovanja), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 50b):

أوله: صَبَاحْ نَمَازِنُكْ سُنَّتي ايله فَرْضي اَرَاسنْدَه اشْبُو دُعَاء اُوقُيَه لَرْ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيم، يَا حَيُّ يَقَيُّـومُ، يَابَديعَ السَّمـوَاتِ وَالأرْضِ، يَا ذَالجَلالِ وَالإكْرَامِ أَسْأَلُكَ أَنْ تُحْيِيَ قَلْبِي بِنُورِ مَعْرِفَتِكَ...

Završetak (l. 67a):

آخره: ...اللّهي سَيِّدِي ومولاي بواكد وكيمز نسنه لري جان قولاغيله دكلمك وصدق اخلاصيله توفيق رفيق ايدوب هدايت بغشلغل كه اسلام ديني ايچنده قدمز ثابت ومحكم اولان آمين، يا اله العالمين، وصلّى الله على سيّدنا محمّد وآله وصحبه اجمعين. تمّ رسالة الإيمان.

4. L. 67b-94b

تفسير سورة النّبأ بالتّركيّة لمجهول
TAFSĪR SŪRA AN-NABA' BI AT-TURKIYYA LI MAĞHŪL

Komentar sure النّبأ na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 67b):

أوله: عمّ سوره سينك تفسيرين روشن قلم وتركي دلنجه سويليم سوره، النّبأ وهى احدى وأربعون آية امدي مفسّرين اغز بركدروب اتّفاق ايدوب، عمّ سوره سين جبريل عليه السّلام هجرتدن سكز آى اون اوچ كون اولدن كتورب وبو سوره قرق آيت در...

Završetak (l. 94b):

آخره: ...يعني آدم عليه السّلام طپرقدن يارادلدي ديواكا سجده ايلمدي اى كاشكي بن داخي طپرق اولیدم ديه هيچ فائده اقيه اشده بو اراده عمّ تفسيري تمام اولدي...

5. L. 94b-106b

معراج النّبي
MI'RĀĞ AN-NABĪ

Kratka rasprava na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora, u kojoj se govori o nekim događajima vezanim za nebesko putovanje (معراج) poslanika Muhammeda a.s.

Početak (l. 94b):

أوله: اى عاشقان واى صادوقان واى مؤمنان اى حقك دوستلري واى حبيب الله امّتلري صلّى الله عليه وسلّم بلك كم بر كون اول صدر بدر عالم واول سيّد ولد آدم عليه السّلام مفخر العرب والعجم اول صدر صفّه، صفا وماه قبّه، وفا محمّد مصطفى صلّى الله عليه وسلّم حضرتلري مسجد ايچنده اوتورمش ايدي اى يوزن اصحابلرينه دونمشيدي بالدن طتلو وشكردن شيرين كلمات طيلرندن سويلردي ويبورديكم يا اصحابي حقّ تعالى اول كچه كم امريله بن قولن معراج معراجه اغدردي...

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 106b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...داخي طاموتفسي در پس رسول الله صلّى الله عليه وسلّم حضرتلري عالمده كه طاموبه رحمت اولوغي بو وجهله در امدي مؤمنلرسيز خود اول سلطانك مخلص امّتي سز وهردمك وتماز صوكنده اكا صلواة كتورك اميذدر كه سيزه ودخي شفاعت ايدوب رحمت اولا ان شاء الله تعالى...

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Otkupljeno iz kolekcije Habibe Huremić iz Sarajeva.

7776. R-1616

تعريفات في علم التّصوّف
TA'RĪFĀT FĪ 'ILM AT-TAṢAWWUF

Naslov na vanjskoj strani prve korice: تعريفات في علم التّصوّف

Djelo o definicijama i terminologiji tesavvufa, na turskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: اول قول تعالى سوزندن در اندن صكره اشرف مخلوقات وافضل موجودات محمد مصطفا (مصطفى) سوزدن در كه جامع در جميع مراتب كونيّه ومراتب الهيته زيره كه مطلوب بالذات... اندن صكره اول برهان الواصلين سلطان الكاملين علي سوزدن در كرّم الله وجهه، اندن صكره محقّقلر سوزدن در كه علماء شرف...

Završetak ovdje (l. 92b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...نتاكم رهابين نصارى ومجوسي واحبار يهودي وحكماء فلاسفه... بونلر دخي علوم عقليّه يه وزهده وفراسته وكرامة مشغول اولورلر، امّا بونلره اشبو مقامات استدراج ومكر وفتنه در... واهل تنصرون تمييز ايله وقتاله...

L. 92; 21 x 15 (16 x 9,5); 13 redaka. *Nasẖ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Značajnije riječi nadvučene crnom linijom. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, prepukao dužinom hrbata, odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, povezu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu na strani *b*, dvije bilješke iz kojih se vidi da je rukopis, u vrijeme dok je bio muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, nabavio Aḥmad b. Muṣṭafā, a potom uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu:

استصحب هذا الكتاب أحمد بن مصطفى عفى عنه وعن أبويه الرّبّ الصّمد الّذي شرّف الكعبة والصّفا أوان تدريسه في سراى بوسنه في مدرسه، خسروبك.

وقف المدرّس الحاجّ أحمد أفندي في مدرسه، غازي خسروبك، وقف الغازي خسروبك.

Perzijski rukopisi
المخطوطات الفارسيّة

7777. R-5949

مناجات ونصائح عبد الله الأنصاري
MUNĀĞĀT WA NAṢĀ'IḤ-I 'ABDULLĀH AL-ANṢĀRĪ

Naslov na početku: مناجات ونصائح خواجه عبد الله الأنصاري عليه رحمة الباري

Fragment iz moralističkog djela s naglašenom sufijskom intonacijom, pisan rimovanom prozom. Napisao na perzijskom jeziku 'Abdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismā'īl, rođen u Kuhandizu 369/1005., umro u Heratu 481/1088. godine.

Trako, 27; Karatay p, 30-31; Gölpinarlı III, 5440/I, str. 327; Pertsch, VHP, 3; Flügel III, 445; Rieu, CPM I, 35; Kairo 2, II, 2293, str. 180.

Početak ovdje (l. 1b):

أوّل الموجود:

قطعه

ایکه دردت بیدلان را بوی درمان آمده یاد تو م عاشقان را مونس جان آبده

Završetak ovdje (l. 12b):

آخر الموجود:

شوی نیسکي را نیك خر خواري بدی را بد سکاری بدی را نیکي کن

يقول عبد الله الأنصاري عليه الرّحمة

والغفران والسّلام.

L. 12; 23,5 x 14,5 (16 x 7); 9 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom, krupnim slovima, sa velikim proredom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslov djela napisan plavim, a naslovi poglavlja crvenim mastilom. Papir tanak, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Korice obložene impregniranim platnom plave boje.

Djelo se završava kolofonom (l. 12b) sa bilješkom da je njegov prijepis završio Mawlānbeg-zāde 'Abdurraḥmān Nāğim an-Naqšibandī as-Sulaymānī 1307/1889-90. godine.

الرّاقم الرّاجي عفو (الملك) الرّاحم مولان بك زاده عبد الرّحمن ناجم النّقشبندي السّليماني عفي عنه سنة ١٣٠٧، وصلى الله على سيّدنا محمّد وعلى آله وصحبه وسلّم.

Međutim, ova bilješka se ne odnosi na prepisivača i godinu prijepisa našeg primjerka, već na primjerak iz koga je prepisan, budući da istu bilješku o prepisivaču i godini prijepisa nalazimo i u drugim izvorima koji bilježe ovo djelo (*Gölpinarlı III, 5440/I, str. 327*).

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7778. R-8486

كيمياى سعادت
KĪMIYĀ-I SA'ĀDAT

Naslov na početku: كتاب كيمياى سعادت

Poznato i veoma popularno djelo na perzijskom jeziku iz oblasti etike (الأخـــلاق) i propovjedništva (الموعظة), prožeto sufijskim učenjem. Napisao Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, poznatiji pod nadimcima: Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām i Zaynuddīn, rođen 450/1058. godine u kasabi Tus, u pokrajini Horasan u Iranu, gdje je i umro 505/1111. godine. Ovo je, zapravo, skraćena verzija djela إحيـــاء علوم الدّين (br. 7543) koje je autor prethodno napisao na arapskom jeziku, a potom sačinio kompendij na perzijskom jeziku pod spomenutim naslovom.

Kaḥḥāla XI, 266-269; Ḥ. Ḫ. II, 1533-1534; Pertsch p, 248-249, str. 36-37; Kairo p 2, 1857, str. 77; Gölpinarlī I, 1689, str. 277; Karatay p, 33-41, str. 12-14

Početak (l. 1b):

أوله: شكر وسپاس فراوان بعدد ستاره، آسمان وقطره، باران وبرك درختان وريك بيابان...

Završetak (l. 354a):

آخره: فنقول في خاتمة الكلام إنّا نعوذ بك من عقابك وبرضاك من سخطك ونعوذ بك (منك) لا يحصى (لا أحصى) ثناء عليك كما أثنيت على نفسك، وصلّى الله على محمّد وآله أجمعين الطّيّبين الطّاهرين، والحمد لله ربّ العالمين أولاً و آخراً.

L. 354; 24 x 16,5 (17 x 11,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Na naslovnom listu i na početku poglavlja (listovi 78b, 158b i 254b) lijepo urađeni unvani sa floralnim motivima, bogato ukrašeni plavom, zlatnom i crvenom bojom. Naslovi poglavlja napisani bijelom bojom unutar zlatnog polja u unvanu. Značajnije riječi i imena pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane dvjema crnim i jednom debelom plavom linijom, a sa unutrašnje strane tankom linijom crne boje. Papir debeo, hrapav, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma.

Djelo se završava kolofonom (list 354a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio 'Alī b. Maḥmūd b. 'Alī Mobārak al-Karmānī u mjeseca džumadel II 900/1495. godine:

تمام شد كتاب كيميا، سعادت در ماه جمادى الثّاني عام تسعمائة على يد الفقير المحتاج إلى رحمة الله التعالي علي بن محمود بن علي مبارك الكرماني عفى عنهم.

Na listu 1b na margini bilješka da je rukopis vakuf Šayḫa Ḥusayn-efendī al-Wā'iẓa.

وقف شيخ حسين أفندي الواعظ.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

7779. R-1328

حديقة الحقيقة وشريعة الطّريقة
ḤADĪQA AL-ḤAQĪQA WA ŠARĪ'A AṬ-ṬARĪQA

Naslov na listu 1a: حديقة حكيم سنائي

Velika poema mistično-didaktične sadržine koju je u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku spjevao Mağdūd b. Ādam al-Ġaznawī, poznat još i pod nadimcima: Abū al-Mağd i Ḥakīm Sanā'ī, rođen 473/1080., umro 525/1131., ili 535/1141., ili 545/1150. godine. Poema je poznata i pod skraćenim nazivima حديقة حكيم سنائي ili samo حديقة سنائي

Ḥ. Ḫ. I, 645; A. M. II, 4; Wiesbaden, XIV2, 57; Karatay p, 391-392; Pertsch VPH, 717, str. 747; Flügel I, 498; Kairo 2/I, 503, str. 123; Ateş FME I, 31-32, str. 25-26.

Početak (l. 1b):

أوله: اى درون پرور برون آراى   وى خرد بخش بي خرد بخشاى
خالق ورازق زمين وزمان   حافظ وناصر مكين ومكان...

Završetak (l. 175b):

آخره: ذكر تاريخ انجام كتاب
پانصد وسي وچار رفته زعام   پانصد وسي وپنج گشت تمام
باد بر مصطفى درود وسلام   ابد الدّهر صد هزاران عام

L. 175; 23 x 16,5 (17 x 10,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom.

Papir srednje debljine, glat, žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen 1284/1867. godine:

تمام شد اين كتاب در تاريخ سنه ١٢٨٤

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na prvom zaštitnom listu na strani *a*, bilješka ranijeg vlasnika iz 1319/1901. godine (kasnije namjerno brisana), u kojoj stoji da je vlasnik rukopisa pripadnik nakšibendijsko-halidijskog reda, Sejfudina b. Ali Kemura iz Sarajeva:

من كتب سيف الدّين بن علي كمورا سرايلي نقشبندي خالدي، سنة ١٣١٩

Na listu 1a bilješka na bosanskom jeziku: *Poklon Dra Muniba Muidovića.*

7780. R-3006

مقصد اقصى

MAQṢAD-I AQṢĀ

Na prvom zaštitnom listu na strani *a* naziv djela i puno ime autora:

كتاب مقصد الأقصى للشّيخ الفاضل عزيز بن محمّد النّسفي رحمه الله

Djelo iz oblasti islamskog misticizma. Napisao na arapskom jeziku ʿAzīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī, umro 533/1138-39. godine. Djelo je podijeljeno na sedam poglavlja (فصل). Na perzijski jezik preveo Kamāluddīn Ḥusayn al-Ḫawārizmī, 845/1441. godine.

Kaḥḥāla VI, 281; Ḥ. Ḫ. II, 1805-1806; Kairo p 1, II, 2274-76; Wiesbaden XIV1, 14, str. 17; Flügel III, 1965, str. 457-458; Gölpinarlı II, 302/IV, str. 31 i II, 306/II, str. 37

Početak (l. 1b):

أوّله: **الحمد لله ربّ العالمين**، والعاقبة للمتّقين، والصّلوة والسّلام على سيّد المرسلين محمّد وآله الطّاهرين، أمّا بعد، چنين گويد أضعف الضّعفا، وخادم الفقراء عزيز بن محمّد النّسفي كه چون درويشان كثّرهم الله تعالى امثالهم ازين بيچاره در خواست كردند كه مى بايد كه در معرفت ذات خداى وصفات خداى تعالى وافعال خداى تعالى در معرفت ولايت ونبوّت ودر معرفت ظاهر وباطن انسان ودر معرفت مبدأ ومعاد انساني... فصل اوّل در بيان آنك رونده كيست وراه چيست...

Završetak (l. 38b):

آخره: ودر بند آن باش كه از تو آزاري بكسي نرسد وبقدر آنكه مى تواني راحت مى رسان وابنست كار آدمي وابنست خلاص آدمي سخن ونجات آدمي والله اعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب.

L. 38; 16,5 x 12,5 (12,5 x 9); 16 redaka. *Nasḫ*, sa mješavinom *ta'līqa*, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, originalan. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 38b) sa bilješkom da je prijepis djela završio Sayyid Hāšim b. Sayyid Aḥmad al-Ḥusaynī, 873/1468. godine:

تمّت بحمد الله وحسن توفيقه... حرّره الفقير الحقير المحتاج إلى رحمة الله الغنيّ سيّد هاشم بن سيّد أحمد الحسيني سنة ثلاث وسبعين وثمانمائة.

Na listu 1b bilješka krupnim slovima da je rukopis uvakufio Šayḫ Muṣliḥuddīn-efendī al-Užičawī (Užičanin):

وقف شيخ مصلح الدّين أفندي الأوزيجه وي

7781. R-4840

مقصد اقصى

MAQṢAD-I AQṢĀ

Isto kao br. 7780.

L. 76; 17,5 x 10,5 (12 x 6); 13 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, crvotočinom i prljavštinom. Tekst uokviren tankom crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Djelo se završava kolofonom (l. 73a) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završen 9. džumadel-ula 994/1586. godine:

تمّ الكتاب بعون اللّه الملك العزيز الوهّاب... في (ال) يوم التّاسع من شهر جمادى الأولى سنة ٩٩٤

Ispod bilješke pečat prepisivača ili ranijeg vlasnika na kome se može pročitati ime Muḥammad Ṣāliḥ (بنده، آل محمّد صالح).

Na listovima 74-76 razne bilješke na perzijskom i arapskom jeziku.

Iz kolekcije porodice Serdarević iz Zenice.

7782. R-5698

شرح چهل اسماء باري
ŠARḤ-I ČAHL ASMĀ'-I BĀRĪ

Naslov na hrbatu: شرح چهل اسماء باري لشيخ شهاب الدّين مقتول

Komentar četrdeset lijepih Božijih imena, s naglašenom sufijskom intonacijom. Prema uvodu i naslovu na hrbatu, napisao na perzijskom jeziku Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, poznatiji pod nadimcima: Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn i al-Maqtūl, rođen u Suhraverdu u 549/1154., pogubljen u Halepu 587/1191. godine.

Početak (l. 1a):

أوله: ستايش آفريد كاري را جلّ جلاله كه بتقدير حكمت ازلي وتأثير قدرت لم يزلي ان نابود محض بود وعالم غيب وشهادت بيداكرد وبخاصيت اسامي عظام پرد وعالم رانكه ميداد دو جمله، موجودات... بعده، نقلت از شيخ شهاب الدّين مقتول كه اين چهل اسم از اسما باري تعالى جلّ جلاله وعزّ ثناؤه است كه هيچ افريده از بني آدم نباشد كه بدين اسمها عاجز نباشد از بسياري خاصيّت اين اسمها وجمله، ارواح جنّ وانس وملائكه وآسمان وعرش وستاركان وزمين ووحوش وطيور وهرجه خداى تبارك وتعالى افريده است.. **خاصيّت اسم اوّل** انست كه بنزد پاد شاهان...

Završetak (l. 15a):

آخره: ...خاصيّت اسم چهل آنست كه اكركسي بكاري فرومانده باشد... ويادر زندان بود وهر چندنكه دعا كندو رازي كند دعا ورازي او قبول نباشد اين اسم نودونه بار هر روز بخواند چهل روز متوالي بخواند تا صاحب دعوت شود وخداى تعالى بفرياد او رسد ودردل خلق رحيم شود وشفقت دردل مردم اندازد وبسيار شرح اين است وعجايب.

L. 15; 21,5 x 16,5 (15 x 9,5); 17-19 redaka. *Nasta'līq*. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir deblji, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Na prvih deset listova tekst uokviren crvenom linijom. Značajnije riječi nadvučene. Listovi sa kutodama.

Povez kartonski.

Na kraju djela (l. 15b) bilješka da je njegov prijepis završen u mjesecu džumadel-ahiru 1152/1739. godine:

قد وقع الفراغ من تسويد هذه النّسخة المباركة... وقت العصر من شهر جمادى الآخر سنة ١١٥٢

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7783. R-6372

منطق الطّير
MANṬIQ AṬ-ṬAYR

Poema mistično-didaktičkog sadržaja, u mesnevi stihovima na perzijskom jeziku, čiji je autor Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn 'Aṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine. Poema je podijeljena na 43 pjevanja (مقالات).

Kaḥḥāla VIII, 209; Karatay p I, 494-498, str. 173-175; Nametak IV, 3206; Trako, 261-263; Trako-Gazić, 342-344; Flügel I, 516-517, str. 509-511; Rieu, CPM II, 576; Gölpinarlı II, 321-322, str. 66-67; Ateş FME I, 118/3, 119/2, 120/4, 122/8, 124-132; Wiesbaden XIV1, 118, str. 100-101

Početak (l. 1b):

أوله: آفرين جان آفرين پاك را   انكه جان بخشيد وإيمان خاك را

Završetak (l. 86b):

آخره: كفت عطّار از همه مردان سخن   كر تو مردي بخيرش يادكن

L. 86; 20,5 x 15 (15 x 10,5); 21 redak. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Pojedini listovi nevješto popravljani. Između listova ima dosta prašine, prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, originalan, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i preklopu lijepo urađene rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 86b) sa bilješkom da je prijepis djela završen u Carigradu, u zoru, u petak, 20. muharrema 900/1494. godine:

قد تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في وقت الفجر يوم الجمعة عشرين شهر مبارك المحرّم سنة تسعمائة في مدينة قسطنطينيّة.

Nema podataka o prepisivaču.

Na listu 1a bilješka i pečat ranijeg vlasnika Muṣṭafe Sāmī-ja:

دخل إلى سلك ملك الفقير إليه سبحانه وتعالى مصطفى سامي غفر له.

Iz kolekcije Besim-ef. Korkuta.

7784. R-7620

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Pjesničko djelo moralno-didaktične sadržine, s naglašenom mističkom orijentacijom. Spjevao na perzijskom jeziku poznati klasični pjesnik - mistik, Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nisābūrī, poznatiji pod pseudonimom Farīduddīn ʻAṭṭār, rođen 513/1119., umro 627/1230. ili 629/1232. ili 632/1235. godine.

Trako, 264-307; Trako-Gazić, 345-388; Spaho I, 125/3, str. 57-58; Zürich I, 402-403; Nametak IV, 3199/2; Bratislava, 414-415; Ateş, FME I, 96; Rieu, CPM II, 579; Pertsch, VPH, 774-777; Flügel I, 509-510.

Početak (l. 1b):

أوّله: ابتدا كردم بنام كرد كار خالق خلق از صغار از كبار
حمد بي حدّ آن خداى پاك را آنكه ايمان داد مشتى خاك را

Završetak (l. 23a):

آخره: ور نيارد اين وصيّت را بجاى دور ميماند (!) بي شكى او از خداى

L. 28; 20,5 x 15 (17 x 7,5); 20 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i zubima glodara. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Listovi 24-28 slobodni.

Djelo se završava kolofonom (l. 23a) sa bilješkom da je njegov prijepis završio Ibrāhīm, u Carigradu, u mjesecu šabanu 1028/1619. godine:

تمّت هذه النسخة الشّريفة المرغوبة عن يد إبراهيم المحتاج إلى رحمة ربّه العليم وأتمّه في بلدة قسطنطينيّة ...في شهر شعبان سنة ١٠٢٨

Na listu 24a bilješka da je rukopis 10. redžeba 92., tj. 1292/1875. godine, za 6 groša, u kasabi Zenici, kupio Nuʻmān b. Muḥammad-efendi Čaršimamović:

اشترى هذه النسخة الشّريفة ايزنيجه قصبه لي چارشو اماما زاده نعمان بن محمّد افندي بستّ غروش في ١٠ رجب سنة ٩٢

Iz kolekcije Muhameda Čaršimamovića iz Sarajeva, porijeklom iz Zenice (poklon).

7785. R-9818

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao br. 7784.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: **در بيان ستايش عقل**
هر كه عقلست ودانش اى عزيز دور بايد بودنش از چار چيز...

Završetak ovdje (l. 33b):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح آن كسي كين نصايح را بخواند اويسي
تمّ الكتاب بعون الله الملك الوهّاب.

L. 16; 18,5 x 11 (14,5 x 7); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla.

Listovi dohvaćeni vlagom, prljavštinom i zubima glodara. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7786. R-9775

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao br. 7784.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله وآخره.

أوّل الموجود: هست سلطاني مسلّم مرورا   نيست كس را زهره، چون وچرا
آن يكي را كنج ونعمت مي دهد   و آن ديكري را رنج رزحمت مي دهد

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: مردره را نام وننك ازخلق نيست   نفرتش از جامهاىٔ دلق نيست
هركه را ذوق نكو نامي بود   خاص مشمارش كه اوعامي بود.

L. 8; 15 x 10 (10 x 7); 13 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima popravljani. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa, kao ni o ranijim vlasnicima. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7787. R-9776

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله وآخره.

أوّل الموجود: صحبت نا جنس جان كاهي بود   جمله را زينحال آكاهي بود
چون ترا نا جنس آيد كر نظر   اى پسر چون باد ازوي دركذر

Završetak ovdje (l. 8b):

آخر الموجود: هر كه اورا معرفت حاصل نشد   هيچ با مقصود خود واصل نشد
نفس خود را چون شناسي با هوا   حقّ تعالى را بداني با عطا

L. 4; 19,5 x 13,5 (15 x 8); 17 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa, kao ni o ranijim vlasnicima. Sudeći po papiru, mastilu i rukopisu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7788. R-9786

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله.

أوّل الموجود: ذكر چشم از خوف حق بكريسين   باز در آيات حق نكرسين
استماع قول رحمن ذكر كوش   ناتوادني روز شب در ذكر كوش

L. 13; 19,5 x 15 (14 x 7); 15 redaka. *Nasta'līq*, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica presvučena ukrasnim ebro papirom.

Djelo se završava kolofonom (l. 13a) sa bilješkom da je prepisano u mjesecu muharremu 1258/1842. godine.

Iz Odbora IZ Travnik.

7789. R-8595

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Završetak ovdje (l. 33b):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح كسي   كين نصايح را بخواند اويسي

L. 33; 22,5 x 15 (18 x 10); 15 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom i i nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, ispucao dužinom hrbata i preklopa, naknadno nevješto popravljan.

Na kraju djela (l. 33b) bilješka da ga je prepisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Fayḍullāh, u kasabi Fojnica 1285/1868-69. godine:

تمام شد بر دست ضعف الحط الكتاب (!) إبراهيم بن صالح بن فيض الله در قصبه، فوينچه.

Iz kolekcije Muhameda Hadžijahića iz Sarajeva (poklon).

7790. R-9790

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أول الموجود: **در پاد شاهانرا همي زبان دارد**

چار خصلت اى برادر در جهان   پاد شاهان را همي دارد زبان

پادشاه چون در ملاء حندان شود   بي كمان از هيبتش نقصان شود

Završetak ovdje (l. 8bb):

آخره: مر ترا از دادن جان چاره نيست   ره زنت جز نفسك امّاره نيست

L. 8; 20,5 x 15,5 (14 x 9,5); 11 redaka. *Nastaʻlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani krupnim slovima i crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7791. R-2765

Zbirka (مجموع), 2

L. 88; 20,5 x 14 (16,5 x 8); 15 redaka. *Nastaʻlīq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 1b-31b

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao br. 7784.

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: حمد بي حدّ آن خداى پاك را   آنكه ايمان داد مشتى خاك را

Završetak (l. 31b):

آخره: قاريا بر من مكن قهر وعتاب   كر خطايي رفته باشد در كتاب

هر خطايي رفته را تصحيح كن   از كرم والله اعلم بالصّواب.

Djelo se završava kolofonom (l. 31b) u kome je data bilješka na arapskom jeziku da je njegov prijepis završen u utorak, u mjesecu muharremu 1063/1652. godine:

قد وقع الفراغ من هذه النّسخه الشّريفة في وقت العصر يوم الثّلاثاء... من شهور المحرّم الحرام سنة ١٠٦٣

Listovi 42-34 slobodni.

2. L. 35b-88a

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Poznati perzijsko-turski riječnik napisan u mesnevi stihovima, namijenjen početnicima. Napisao derviš mevlevijskog reda Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī, rođen u selu Muġla u provinciji Menteše u Anadoliji 885/1480., umro 957/1550. godine.

Trako, 110-178; Nametak IV, 3190-3200; Popara-Fajić VII, 3693-3646; Zürich-Sarajevo II, 960-962; Pertsch, VPH, 208; Rieu, CPM II, 139; Flügel I, 135; Karatay t II, 2047-2056, str. 23-24.

Početak (l. 35b):

أوّله: بنام خالق وحيٍّ وتوانا قديم وقادر وبينا ودانا
ثنا وحمد وشكر بي نهايه سپاس ومنّت بي حدّ وغايه

Završetak (l. 88a):

آخره: شاهديه هر كيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى

Na kraju djela (l. 88a) bilješka da je njegov prijepis završen 1063/1652. godine:

تمام شد بعون واحد سنه ١٠٦٣

Nema podataka o prepisivaču ni mjestu prijepisa.

Na listu 1a bilješka na bosanskom jeziku *Poklon Dra Muidovića*, tj. Muniba Muidovića.

7792. R-8240

Zbirka (مجموع), 2

L. 113; 21 x 14 (16 x 7); 17-19 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i žućkaste boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi oštećeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Na marginama ima dosta bilješki i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa.

1. L. 3b-24b

پند نامه عطار
PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Početak (l. 3b) kao pod br. 7791/1.

Završetak (l. 26b) kao pod br. 7789.

Djelo se završava kolofonom (l. 26b) sa bilješkom da je njegov prijepis završio Qarahoġa-zāde 'Abdulwahhāb, u drugoj dekadi mjeseca muharrema 1187/1773. godine:

تمام شد بر دست أضعف الكتّاب قره خواجه زاده عبد الوهّاب في أواسط م سنة ١١٨٧

Na listovima 25-70 kraći fragmenti iz raznih djela, stihovi, dove, mudre izreke, zagonetke i bilješke privatnog karaktera, na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

2. L. 71b-73a

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء اللّه الحسنى
AL-QAṢĪDA AD-DIMYĀṬIYYA FĪ AT-TAWASSUL BI ASMĀ' ALLĀH AL-ḤUSNĀ

Naslov na početku crvenim slovima: قصيدة دمياطيّة على أسماء ربّ البريّة

Isto kao br. 7565/5.

Prepisao isti prepisivač kao i djelo pod br. 1 u ovoj zbirci (bilješka na listu 73a).

Listovi 74-113 slobodni ili sa raznim bilješkama na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Iz kolekcije Halime Hadžiahmetović iz Visokog (poklon).

7793. R-9388

Zbirka (مجموع), 2

L. 57; 18 x 11 (13,5 x 7,5); 15 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-31a

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Naslov na početku crvenim slovima: هذا پند نامهء شيخ عطار رحمة الله عليه

Isto kao pod br. 7789.

2. L. 32b-56b

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 7791/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7794. R-9736

Zbirka (مجموع), 2

L. 72; 20 x 14,5 (15 x 9); 13 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, oštećen vlagom i crvotočinom, odvojen od listova rukopisa. Prva korica otkinuta i zagubljena. Na zadnjoj korici lijepo urađena rozeta sa floralnim motivima.

1. L. 1b-34b

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Završetak ovdje (l. 34b):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح آن كسي   كين نصايح را بخواند اوبسي

2. L. 35a-71b

تحفهء شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 7791/2.

Nepotpuno na početku.

Početak ovdje (l. 35a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود:

دخي اصْحابْ واليَنه كه بُونلر   آنك شرْعينه أولديلرْ مُسَخَّرْ

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

7795. R-7093

Zbirka (مجموع), 2

L. 80; 20,5 x 12,5 (15 x 9); 11-13 redaka. *Nastaʻlīq*, mjestimično vokalizovan, pisan krupnim slovima i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni, sa preklopom, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara.

1. L. 1b-40a

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Završetak ovdje (l. 35a):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح آن كسي كين نصايح را بخواند اوبسي

Na kraju djela (l. 40a) bilješka da ga je prepisao Sulaymān b. Muḥammad 1213/1798. godine.

سوّده سليمان بن محمّد سنة ١٢١٣

2. L. 41b-79a

تحفهء شاهدي
TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 7791/2.

Sudeći po rukopisu, prepisao isti prepisivač kao i pod br. 1 u ovoj zbirci.

Na listu 80b bilješka iz 1292/1875. godine, da je vlasnik rukopisa bio Aḥmad b. Ṣāliḥ iz sela Nuhović:

صاحب أحمد بن صالح عن قريه، نوحويك، حرّره في ٨ محرّم سنة ١١٩٢

7796. R-1278

Zbirka (مجموع), 4

L. 34; 19,5 x 14 (16 x 9); 16-20 redaka. *Nasḫ, ta'līq* i *nasta'līq*, pisani rukom više prepisivača. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir različite debljine, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakovima, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na prvih 6 listova tekst uokviren crvenom linijom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, sa platnenim hrbatom.

1. L. 1a-6b

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوّله وآخره.

أوّل الموجود: آدمي را چارچيز آرد شكست باتو كويم كوش دار اى حقّ پرست
دشمن بيسار ووام بي شمار شغل بي حدّ وعيال پر قطار

Završetak ovdje (l. 6b):

آخر الموجود: بهر خدمت هركه بربندد كمر از درخ ست معرفت يابد ثمر
هركه خادم شد جنانش ميدهند هم ثواب غازيانش ميدهند.

2. L. 7a-14b

كتاب في الحديث لمجهول
KITĀB FĪ AL-ḤADĪṮ LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela iz oblasti hadisa, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 7a):

أوّل الموجود: أدخله مع المنافقين إلى النّار. وعنه عليه السّلام أنّه قال لجبريل عليه السّلام: هل تعرف أحداً من أمّتي أشرّ من شارب الخمر؟ قال: نعم، والّذي بعثك بالحقّ نبيًّا تارك الجماعة أشرّ من شارب الخمر والزّنا واللّواط وسفك الدّماء، وأكل أموال اليتامى ظلمًا...

Završetak ovdje (l. 14b):

آخر الموجود: ...فأوّل من يصل إلى حضرة القدس نبيّنا محمّد صلّى اللّه عليه وسلّم... وهى أوسع من الدّنيا بسبعين مرّة غرس اللّه تعالى فيها بيد قدرته سبعين ألف شجرة... وفي كلّ قصر سبعون ألف شبّاك على كلّ شبّاك سبعون ألف أريكة... فينزل اللّه تعالى أهل خاصّته في تلك القصور...

3. L. 15a-25b

كتاب في البلاغة لمجهول
KITĀB FĪ AL-BALĀĠA LI MAĞHŪL

Fragment iz nekog djela o arapskoj stilistici, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak ovdje (l. 15a):

أوّل الموجود: إلى غير ذلك. والحاصل أنّ اسم الجنس باللاّم إمّا أن يطلق على نفس الحقيقة من غير نظر إلى ما صدقت هى عليه من الأفراد وهو تعريف الجنس والحقيقة... وإمّا عليها مع ملاحظة الأفراد كلّها وهو الإستغراق ومثله كلّ مضاف إلى نكرة وإمّا على حصّة معيّنة منها واحداً كان أو إثنين أو جماعةً...

Završetak ovdje (l. 25b):

آخر الموجود: ...ويروى في غير الإعراب الثّلث الخبر على أنّه صفة المعنى والنّصف على أنّه حال منه والرّفع على أنّه خبر مبتدأ محذوف، وإنّا قدّم الإسم على أخويه والفعل على الحرف لأنّ الإسم...

4. L. 26a-32b

كتاب الطبّ المنظوم
KITĀB AṬ-ṬIBB AL-MANẒŪM

Fragment prepjeva djela منافع النّاس iz oblasti medicine, na turskom jeziku. U djelu se govori o čuvanju zdravlja i liječenju od raznih bolesti. Napisao Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī, umro 975/1567. godine. Autor je djelo posvetio sultanu Selimu II (974/1566-982/1574).

Jahić XII, 7207/1.

Početak ovdje (l. 26a):

أوّل الموجود: **معالجه استسقاء بطني**

اِشْتِ اِمْدِي نَدُرْ بُو اِسْتِسْقَا   لَحْمِ زَقِي وُ بَطْنِي دُرجَانَا
بَطْنِي أُولسَه اِيچرْ اَكَا مُغْلاَبْ   بَعْدَهُ شَرْبَتَيْنِ اِيده شَرَابْ

Završetak ovdje (l. 32b):

آخر الموجود: **شراب هنديا**

خُوبْدُرْ هندُبَا شَرَابِ دَخِي   مَنْفَعَتْلُو اُولُورْ لَعَاجِي اخِي...

Na listovima 33-34 stihovi iz nekog pobožnog spjeva na turskom jeziku.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru i rukopisu, zbirku je prepisalo više prepisivača, najvjerovatnije, u XVIII stoljeću.

Na unutrašnjoj strani prve korice bilješka na bosanskom jeziku *Gazi Husrefbegovoj knjižnici darovao Buturović Derviš, penz. šer. sudija. Sar. 19. I 1947.*

7797. R-9682

Zbirka (مجموع), 2

L. 47; 19 x 13 (15,5 x 9); 17-19 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Na pojedinim listovima tekst uokviren crnom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni sa preklopom, dohvaćen vlagom i crvotočinom, nevješto popravljan.

1. L. 1b-42b

پند نامه عطّار
PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Završetak ovdje (l. 42b):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح آن كسي   كين نصايح را بخواند اوسي

2. L. 44b-47a

دعاء ختم القرآن
DU'Ā' ḪATM AL-QUR'ĀN

Naslov na početku crvenim slovima: هذا دعاء ختم القرآن بودر

Hatma-dova (dova koja se uči poslije učenja cijelog Kur'ana), sastavljena, uglavnom, iz kur'anskih i hadiskih dova.

Početak (l. 44b):

أوله: صدق الله العظيم العلاّم، وبلغ رسوله الكرام ومن على ذلك ما قال ربّنا وخالقنا ورازقنا ومولانا... اللّهمّ ربّنا تقبّل منّا ختم القرآن وتجاوز عنّا ما كان في تلاوة من الخطأ والنّسيان...

Završetak (l. 47a):

آخره: ...اللّهمّ انصر من نصر الدّين واخذل من خذل المسلمين يا ربّ العالمين، سبحان ربّك ربّ العزّة عمّا يصفون وسلام على المرسلين، والحمد لله ربّ العالمين. تمّ.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

Iz kolekcije Bahrije Abdagić iz Donjeg Vakufa.

7798. R-6922

Zbirka (مجموع), 2

L. 69; 16 x 10,3 (12,3 x 6,5); 13 redaka. *Nasta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i plave boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na naslovnom listu tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom s vanjske strane dvjema, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Na ostalim listovima tekst uokviren crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa.

1. L. 1b-35a

پند نامه عطّار

PAND-NĀMA-I 'AṬṬĀR

Isto kao pod br. 7784.

Završetak ovdje (l. 35a):

آخره: رحمت حقّ باد بر روح آن كسي
كين نصايح را بخواند اوبسي

Listovi 36-38 slobodni.

2. L. 39b-71b

تحفۀ شاهدي

TUḤFA-I ŠĀHIDĪ

Isto kao pod br. 7791/2.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu, mastilu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVIII stoljeća.

Na listu 38a dva pečata ranijih vlasnika, na kojima se mogu pročitati imena Ismā'īl i Muṣṭafā. Na unutrašnjoj strani zadnje korice pečat ranijeg vlasnika iz 1277/1860-61. godine, na kome je čitljivo ime Nu'mān.

Iz kolekcije Omerčić Abdulaha iz Babića kod Gračanice (poklon).

7799. R-3066

مثنوي معنوي

MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov na početku krupnim slovima مثنوي المولوي

Filozofsko-sufijska poema u mesnevi stihovima. Spjevao na perzijskom jeziku Mawlānā Ğalāluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Balḫī ar-Rūmī al-Qonawī, rođen u Belhu 6. rebiul-evvela 604/ 30. septembra 1207., živio u Konji gdje je i umro 5. džumadel-ula 672/ 17. decembra 1273. godine.

Djelo se dijeli na šest svezaka (مجلد) i u njemu se, uz mnoštvo priča moralno-didaktičke prirode, daju upute dervišima za život i vladanje. U ovom primjerku sadržani su prvi i drugi svezak. Djelo je prevedeno na turski, arapski, urdu, njemački, engleski, francuski, kao i mnoge druge jezike i doživjelo brojna izdanja.

Trako, 339-341; Zürich I, 404; Trako-Gazić, 390-392; Flügel I, 514-520; Ateş FME I, 160/1, str. 113; Rieu, CPM II, 584; Pertsch, VPH, 782-791; Karatay p, 503-522; Gölpinarlı II, 2011-2032, str. 78-95; TÜYATOK 07/I, 456 i 2070-71

Početak ovdje (l. 1b):

أوله: بشنو ازني چون حكايت ميكند
از جداييها شكايت ميكند
كز نيس ان تامرا ببريده اند
از نفيرم مرد و زن ناليده اند

Završetak ovdje (l. 140b):

آخره: دركف داود آهن كشت موم
موم برحه بود دركف او اى ظلوم
بود لقمان بنده شكلي خواجه اى
بندكي بر ظاهرش ديباجه اى...

L. 140; 20,5 x 13,3 (14,5 x 9,5); 21 redak. *Nasḫ*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i u zbijenim redovima. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Posljednje tri lage listova odvojene od poveza. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, oštećen vlagom, crvotočinom i zubima glodara. Vanjska strana korica obložena ukrasnim papirom.

Na kraju prvog sveska (l. 103a) bilješka da je njegov prijepis završio Maḥmūd b. Kamāluddīn al-Ġarbī (ili al-ʻAwnī), u mjesecu šabanu 891/1486. godine:

تمّ المجلّد الأوّل من المثنوي المعنوي بحمد الله وتوفيقه في شهر شعبان المعظّم سنة إحدى
وتسعين وثمانمائة على يدى محمود بن كمال الدّين الغربي (او العوني)... سنة ٨٩١

Iz biblioteke Elći Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (pečat na listu 1a).

7800. R-2559

مثنوي معنوي
MAṮNAWĪ-I MAʻNAWĪ

Na početku naknadno dopisan naslov djela: مثنوي ربع الجلد الأوّل

Isto kao br. 7799.

Prvi svezak.

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: باز كفتن بازركان باطوطي آنجه ديد   از طوطيان هندوستان
...كرت برهان بايد و حجّت مها   باز خوان من آية أوْ نُنْسها.

L. 51; 19,5 x 13 (15 x 8,5); 17 redaka. *Taʻlīq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima, teško čitljiv. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na pojedinim listovima tamne fleke, kao znak oboljenja papira. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, originalan, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Međutim, sa sigurnošću se može tvrditi da je ovaj primjerak prepisan prije 1076/1666. godine, jer na listu 1a nalazimo bilješku u kojoj stoji da je ovaj primjerak u ponedjeljak, 13. zul-kadeta 1076/1666. godine, uvakufio Šāhīn Aḥmad-aġā, Dar-as-Saʻāda:

وقف وحبس وأكّد وتصدّق فخر الأغاوات ومؤتمن الملوك والسّلاطين الأميري الكبيري شاهين
أحمد آغا دارالسّعادة، دام بقاؤه جميع هذا الكتاب على أن يقرأ فيه من هو تحت يده من عتقائه
وغيرهم من أهل القرآن والعلم وقفاً صحيحاً شرعياً مقبولاً لا مراعياً. وذلك ابتغاء مرضاة الله
وطلباً للثّواب من الله الوهّاب يوم **لا ينفع مال ولا بنون إلاّ من أتى الله بقلب سليم** فلا يباع ولا
يوهب ولا يورث ولا يغيّر ولا يبدّل **فمن بدّله بعد ما سمعه فإنّما اثمه على الذين يبدّلونه إنّ الله
سميع عليم.** تحريراً في يوم الإثنين ثالث عشر شهر ذي القعدة الحرام سنة ستّة وسبعين وألف من
الهجرة النّبويّة على صاحبها أفضل الصّلوة والسّلام وحسبنا الله ونعم الوكيل.

Iznad bilješke otisnut pečat ovalnog oblika sa imenom vakifa.

7801. R-8516

مثنوي معنوي
MAṮNAWĪ-I MAʻNAWĪ

Isto kao br. 7799.

Peti svezak.

Početak (l. 1b):

أوّله: در بيان آنك شريعت همچو شمعست كه ره مي نمايد، بي آنك شمعي بدست آوري راه
رفته نشود وكاري كرده نشود... (l. 3b)

شه حسام الدّين كه نور انجمست   طالب اغاز سفر پنجمست
اى ضياء الحقّ حسام الدّين راد   اوستادان صفارا اوستاد...

Završetak (l. 140b):

آخره: دوست شوزز خوى ناخوش شوبرى   ناتاز خمره، زهر هم شكر خورى
زان نشد فاروقرا زهرى كزند   كه بدان ترياق فاروقيش قند
والله اعلم بالصّواب، والحمد لله ربّ العالمين.

L. 140; 22 x 15,5 (18 x 11,5); 17 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, čitak, pisan vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi pisani crvenim mastilom. Papir debeo, grub, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla, osim listova 1-7 i 140 koji su naknadno dopisani na papiru evropskog porijekla sa vodenim znakom. Većina listova dohvaćena vlagom. Između listova ima dosta prljavštine i ostataka od uginulih insekata. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez kartonski, novijeg datuma. Vanjska strana korica obložena impregniranim platnom smeđe boje. Prilikom koričenja, na početku i kraju, dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Iz Odbora IZ Banja Luka.

7802. R-4316

مثنوي معنوي
MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Isto kao br. 7799.

Fragment sa početka prvog sveska.

Početak (l. 1b):

أوّله: هذا كتاب المثنوي وهو اصول اصول الدّين في كشف اسرار الوصول واليقين وهو فقه الله الاكبر وشرع الله الازهر وبرهان الله الاظهر مثل نوره كمشكاة فيها مصباح يشرق اشراقا...

بشنو ازني چون حكايت ميكند   از جداييها شكايت ميكند
كز نيس ان تامرا ببريده اند   از نفيرم مرد و زن ناليده اند

Završetak ovdje (l. 50b):

آخر الموجود: ور بگرييم ابر پر رزق ويم   ور بخنديم آن زمان برق ويم.

L. 50; 19,2 x 13 (16 x 8,5); 17 redaka. *Ta'līq*, pisan nevještom rukom, sa dosta grešaka, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Papir srednje debljine, tamnobijele i žućkaste boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po lagama razasuti. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XIX stoljeća.

7803. R-9823

مثنوي معنوي
MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Fragment iz sedmog sveska *Mesnevije* koji je apokrifan.

Početak ovdje (str. 1):

أوّل الموجود: اى ضياء الحقّ حسام الدّين سعيد   دولت پاينده فقرت بر مريد
چونكه از چرخ ششتم كردي گذر   بر فرازي چرخ هفتم كن مقر

Završetak ovdje (str. 60):

آخر الموجود: فرق كوي وچشم كوي وموي كوي   دست كوي پاى كوي وروى كوي
ميكند اعداد ليكن او يكي است   واحديت منفصل از خواجه انيست

Str. 60; 21 x 17 (17 x 12); 20 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, mastiljavom olovkom. Papir tanak, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Na marginama ima nešto bilješki suhom olovkom, pisanih rukom Fejzulah-ef. Hadžibajrića. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Prepisao Mehmed Mujezinović iz Sarajeva.

7804. R-9824

مثنوي معنوي
MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Naslov na str. 1. ديباجه، دفتر هفتم مثنوي مولوي

Fragment sa početka sedmog sveska *Mesnevije* koji je apokrifan.

Početak ovdje (str. 1):

أوّل الموجود: مجلّد هفتم از جمله، دفاتير مثنوي وطوامير معنوي كه خزينه، ازهار اماني وكنجينه، انوار معاني اسرار الله است چشمه، زنده كاني دلان حضر قدمان اكاهست...

Završetak ovdje (str. 40):

آخر الموجود: كريدي از عقل اشرف هيچ چيز   خود نبودي عقل از انيكويه عزيز
مكرم مشهور حاتم شاه طي   قال: العقل أعزّ من كلّ شيئ.

Str. 40; 21 x 17 (17 x 12); 20 redaka. *Nasḫ*, pisan vještom rukom, mastiljavom olovkom. Papir tanak, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, evropskog porijekla. Listovi razasuti. Na marginama ima nešto bilješki suhom olovkom, pisanih rukom Fejzulah-ef. Hadžibajrića. Listovi bez kustoda i sa originalnom paginacijom.

Prepisao Mehmed Mujezinović iz Sarajeva.

7805. R-928

Zbirka (مجموع), 4

L. 73; 21 x 15 (16,5 x 11,5, 15 x 7,5 i 18 x 12,5); 26 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi djela, poglavlja i značajniji citati pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom. Pojedine lage listova odvojene od poveza. Na marginama ima dosta komentara i bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom različitih prepisivača. Listovi sa kustodama.

Povez katronski.

1. L. 1a-52a

مثنوي معنوي

MAṮNAWĪ-I MA'NAWĪ

Isto kao br. 7799.

Prvi svezak.

Na početku nedostaje dio teksta od 35 bejtova.

Početak ovdje (l. 1a):

ناقص في أوله. أوّل الموجود: حكايت عاشق شدن پادشاه بر كنيزك وخريدن پادشاه اورا ورنجور شدن كنيزك وتدبير شاه در معالجهٔ او

بشنوید ای دوستان این داستان   خود حقیقت نقد حال ماست آن
بود شاهي در زماني پیش ازین   ملك دنیا بودش وهم ملك دین

Završetak ovdje (l. 51b):

آخره: كفتن امير المؤمنين علي كرّم الله وجهه با قرين خودكه چون خدو انداختي در روى من نفس من جنبيد واخلاص عمل نماند مانع كشتن تو آن بودشد.. (l. 52a)

سخت خاك آلود مي آيد سخن   آب تيره شد سر چه بند كن
تا خدايش باز صاف وخوش كند   او كه تيره كرد هم صافش كند
صبر آرد آرزو را نه شتاب   صبر كن والله اعلم بالصّواب.

Na listovima 53-60 razne dove, hadisi, stihovi iz *Mesnevije* i mudre izreke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

2. L. 60b-67b

ترجمهٔ ابيات مثنوي

TARĞAMA-I ABYĀT-I MAṮNAWĪ

Nekoliko stihova iz *Mesnevije* (br. 7799) s prijevodom i kratkim komentarom na turskom jeziku, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak (l. 60b):

أوّله: الحمد لله ربّ العالمين... أمّا بعد، اهل دللردن بري محبّت الله ايله قلبي دري... قطب عالم، ومعدن حكم، مقرّب حضرت قيّومي جلال الدّين الرّومي مثنوي شريفلرنده اهل دنيا حقنده بيوردقلري بيت لردن برقاج بيت تركي لسان اوزره ترجمه اولنه... صبر وقناعت طرفنه كده لر كما قال الله تبارك وتعالى: **تلك الدّار الآخرة نجعلها للّذين لا يريدون علوّاً في الأرض ولا فساداً، والعاقبة للمتّقين...**

Završetak (l. 67b):

آخره:

بيت

زبانم را چنان ران بر شهادت   كه باشد ختم كارم بر سعادت
اللّهمّ آمين،
آمين.

3. L. 68a-68b

أقرب الطّرق إلى الله

AQRAB AṬ-ṬURUQ ILĀ ALLĀH

Kratka rasprava o tri vrste puteva koji vode do spoznaje Boga, prožeta naglašenom sufijskom intonacijom. Napisao na arapskom jeziku Aḥmad b. 'Umar b. Muḥammad ar-Rāzī al-Ḫayūqī al-Kubrā, Naǧmuddīn, Abū al-Ğanān (ili Abū al-Ğannāb), rođen u Ḫayūqu u Havarizmu, 540/1154., umro 618/1221. godine.

Kaḥḥāla II, 34; Ḥ. Ḥ. I, 876; az-Ẓāhiriyya (at-taṣawwuf) I, 142, str. 104-105; Gölpinarlı II, str. 69; A. M. I, 90; Brockelmann G I, 440 i S I, 786-787; al-Ǧibūrī II, 3798-3799, str. 403-404

Početak (l. 68a):

أوّله: الحمد للّه الّذي كشف رموز كنوز معرفته لكلّ طالب وجلّى شموس محبّته لكلّ راغب من رفع إليه قصّته... وبعد، قال الشّيخ نجم الدّين الكبرى قدّس اللّه سرّه: الطّرق إلى اللّه بعدد أنفاس الخلايق وطريقنا الّذي نشرع في شرحه أقرب الطّرق إلى اللّه وأوضحها وأرشدها، وذلك لأنّ الطّرق مع كثرة عددها محصورة في ثلاثة أنواع: إحداها طريق أرباب المعاملات بكثرة الصّوم والصّلوة وتلاوة القرآن... وثانيها طريق أصحاب المجاهدات والرّياضات... وثالثها طريق السّائرين إلى اللّه تعالى والطّائرين باللّه وهو طريق الشّطّارين من أهل المحبّة...

Završetak (l. 68b):

آخره: ...ومن يموت بإرادته عن هذه الأوصاف الظّلمانيّة يحييه اللّه تعالى بنور رعايته كما قال اللّه تعالى: **أومن كان ميتًا فأحييناه وجعلنا له نوراً يمشي به في النّاس كمن مثله في الظّلمات ليس بخارجٍ منها** أى من كان ميتًا عن أوصافه الظّلمانيّة في الشّجرة الإنسانيّة جعلناه بأوصافنا الرّبّانيّة وجعلنا له نوراً من أنوار جمالنا يمشي به في النّاس أى في ساير النّاس يمشي بالفراسة وشاهد أحوالهم كمن مثله في الظّلمات أى كمن يبقى في الشّجرة الإنسانيّة ليس بخارج منها لا بزهريّة المؤمنين ولا بثمار الولاية والنّبوّة، واللّه أعلم بالصّواب وإليه المرجع والمآب. تمّ تمام.

4. L. 69a-70b

رساله، در بيان آداب طريقت نقشبنديّه

RISĀLA-I DAR BAYĀN-I ĀDĀB-I ṬARĪQAT-I NAQŠIBANDIYYA

Naslov na početku: رساله، در بيان آداب طريقت خواجه بهاء الدّين النّقشبندي قدّس سره

Kratka rasprava na perzijskom jeziku o ponašanju sufija (derviša) nakšibendijskog reda, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 69a):

أوله: شكر سپاس مير خالقي را كه سجده هزار عالم را بيا فريد صلوات بسيار وتحيّات بي شمار بر آن شاه دين قبله، ارباب يقين اعني محمّد مصطفى صلّى اللّه عليه وسلّم وعلى آله واصحابه اجمعين وبعد، ازين بعض طائفه اند كه در طلب سلسله، نخشبنديّه (نقشبنديّه) است..

Završetak (l. 70b):

آخره: **بيت:** حضوري كر همي خواصي ازو غايت مشو حافظ، متى لا تلق من تهوى دع دنيا واهلها، ديكر طريقه، زندكانيست... المريد بين يدى المرشد كالميّت بين يدى الغسّال. تمّت الرّسالة بعون اللّه تعالى.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, mastilu i pismu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

7806. R-3770

شرح مثنوي

ŠARḤ-I MAṮNAWĪ

Naslov na listu 1a: شرح جلد ثالث مثنوي

Komentar *Mesnevije* Ǧalāluddina Rūm-ja (br. 7799). Napisao na perzijskom jeziku Muṣṭafā b. Ḫawāǧa Ša'bān al-Galiboli, Musliḥuddin zv. Surūrī, rođen u Galipolju 897/1492., umro u Istanbulu 969/1562. godine. Autor u uvodu navodi svoj pseudonim (Surūrī) i ističe da ga je sultan Mustafa pozvao na dvor. Tom prilikom, on je sultanu poklonio prvu knjigu svoga komentara Mesnevije. Na poticaj sultana, on je nastavio sa komentarisanjem Rumijeva djela.

Kaḥḥāla XII, 256; Trako, 344; Ateş, FME I, 240, str. 149; H. Ḫ. II, 1587; Kairo p 2/I, 1556-1557, str. 350; Karatay p, 526-527, str. 183-184; O. M. II, 225; Gölpinarlı II, 2043-2059. str. 112-123.

Treći svezak

Početak (l. 1b):

أوله: حمد وسپاس حكيمي را كه حكمتهاى او جنود غيب است... امّا بعد، اين سروري كمينه ومستمند ديرينه چون شرح مجلّد دوم كتاب مثنوي را...واين شرح دوم را چون با تمام انجاميد رغبت طالبان حقيقت انجامي ديد داعيه، روحانيّه وجاذبه، روحانيّه بشرح مجلّد سوم اقدام اقدام را در ميدان تحريركلام...

Završetak (l. 247a):

آخره:
اى روح بخش بي بدل وي لذّت علم وعمل
باقي بهانه است ودغل كين علّت آمد وان دعا

اللّهمّ يا مفتّح الأبواب ويا مسبّب الأسباب افتح علينا بابًا من فيض رأفتك، واجعل لنا سببًا من فضل رحمتك ولله الحمد. تمام شد شرح مجلّد سوم از كتاب مثنوي مولوي.

L. 247; 30,3 x 19 (21,5 x 11); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Prva i zadnja laga listova odvojena od poveza. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, oštećen vlagom, izlizan po rubovima korica i prepukao dužinom hrbata.

Djelo se završava kolofonom (l. 247a) u kome je data bilješka na arapskom jeziku da je ovaj primjerak napisan u drugoj dekadi mjeseca safera 959/1552. godine:

تمّ تأليف الكتاب في أواسط صفر المظفّر لسنة تسع وخمسين وتسعمائة هجريّة هلاليّة.

Na listu 1a bilješka da je ovaj primjerak vakuf merhuma Darwīš-pāše al-Mostārī-je (iz Mostara), sa naznakom da je autograf:

وقف المرحوم درويش پاشا الموستاري عليه رحمة الملك الباري بخطّ شارحه سروري أفندي المرحوم.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7807. R-3780

شرح مثنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ

Naslov na zaštitnom listu 1a: الجلد الرّابع من المثنوي المعنوي بخطّ شارحه سروري افندي

Isto kao br. 7806.
Četvrti svezak
Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله الّذي نوّر قلوب أوليائه بأنوار العرفان، وأجرى بفيض فضله ينابيع المعاني والبيان... امّا بعد، بدانكه عاجز ترين بندكان ملك قدير بنده، كمينه وكمترين سروري الحقير چون از تأليف شرح مجلّد سوم از كتاب مثنوي فارغ شد تأليف شرح جلد چهارم از مشرق دل او بازغ ودر شرح وبيان مجلّدات كذشته...

Završetak (l. 193a):

آخره: آينه جوراست كوربي نفاق ختم كن والله اعلم بالوفاق...

حكايت: ابو بكر واسطي مي كنت(!) بدانكه... لله الحمد تمام شد شرح مجلّد چهارم از كتاب مثنوي مولوي وان حكايات اين شارح فقير آورد وبا سرخ اشارات كرد، دويست وهشتاد حكايت است.

L. 193; 30,3 x 19 (21,5 x 11); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele bije, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, sa hrbatom od impregniranog platna zelene boje. Na vanjskoj strani zadnje korice nalijepljen ostatak od kožne korice originalnog poveza sa lijepo urađenom rozetom sa floralnim motivima, a na vanjskoj strani prve korice samo izrezana rozeta. Prilikom koričenja, na početku i kraju dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Na kraju djela (l. 193a) bilješka na arapskom jeziku da je ovaj primjerak napisan u trećoj dekadi mjeseca rebiul-ahira 962/1555. godine:

تمّ تأليف الكتاب في أواخر ربيع الأوّل لسنة إثنتين وستّين وتسعمائة هجريّة هلاليّة.

Na prvom zaštitnom listu na strani a, bilješka vakifa Darwīš-pāše al-Mostārī-je (iz Mostara), sa naznakom da je ovaj primjerak autograf:

الجلد الرّابع من المثنوي المعنوي بخطّ شارحه سروري افندي نوّر الله مضجعه، وقف درويش پاشا الموستاري رحمة الله عليه رحمةً واسعةً.

Na listu 1a bilješka vakifa u kojoj stoji da je on u svojoj vakufnami uslovio da ovaj komentar može koristiti samo muderris i njegov pomoćnik, iz bojazni od oštećenja, da se iz njega ne prepisuje, te da je i ovaj četvrti svezak autograf:

شرط الواقف في وقفيّته أن لا يستعمل ولا يتداول هذا الشّرح اللّطيف العزيز إلاّ المدرّس النّاقل المعين له ولا يتجزى ولا يستنسخ منه ولا يستكتب لأنّه يندرس ويضيع ويفوت الإفادة والإستفادة، وهذا المجلّد أيضاً بخطّ شارحه سروري افندي رحمة الله عليه رحمةً واسعةً.

Iznad bilješke je otisnut pečat ovalnog oblika s imenom vakifa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7808. R-3769

شرح مثنوي
ŠARḤ-I MAṮNAWĪ

Naslov na listu 1a شرح جلد خامس از مثنوي بخطّ شارحه سروري

Isto kao br. 7806.
Peti svezak

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لله الّذي جعل العارفين عالمين ببعض رموزاته، والشّكر لله الّذي سيّرهم في ميادين استاره ومحجوزاته... امّا بعد، اين بنده، فقير سروري حقير شرح دفترهاى مثنوي را مسودّة كرده بود... مجلّد پنجم از مجلّدات مثنوي كه مبني است بر اشارات معنوي ومشتمل بر اصناف حكمت إلهي وانواع رموز وغوامض نا متناهي...

Završetak (l. 279a):

آخره: زان نشد فاروقرا زهي كزند كه بدان باق فاروقيش قند

ان ترياق فاروقي اوقند بود از ان كزندنكر، الحمد لله على التّمام كه شرح مجلّد پنجم تمام شد از كتاب مثنوي وان حكايات اين شارح فقير آورد وباسرخ اشارات كرد چهار صد وچهل حكايت است.

L. 279; 30,3 x 19 (21,5 x 11); 25 redaka. *Nasḫ*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir debeo, glat, tamnobijele bije, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i po rubovima izlizani. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez polukožni, originalan, dohvaćen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata. Zadnja korica otkinuta i zagubljena.

Na kraju djela (l. 279a) bilješka na arapskom jeziku da je ovaj primjerak napisan u srijedu, 6. džumadel-evvela 963/1556. godine:

تمّ تأليف الكتاب يوم الأربعاء السّادس من جمادى الأوّل لسنة ثلث وستّين وتسعمائة هجريّة هلاليّة.

Na listu 1a bilješka vakifa Darwīš-pāše al-Mostārī-je (iz Mostara):

وقف درويش پاشا الموستاري.

Na istom listu bilješka vakifa u kojoj stoji da je on u svojoj vakufnami uslovio da ovaj komentar može koristiti samo muderris i njegov pomoćnik, iz bojazni od oštećenja, da se iz njega ne prepisuje, te da je i ovaj peti svezak autograf:

شرط الواقف في وقفيّته المعمول بها أن لا يستعمل ولا يتداول هذا الشّرح اللّطيف العزيز الّذي لا ثانى له في الوجود ولا نظير له في العالم إلاّ المدرّس النّاقل المذكور لا يتجزى ولا يستنسخ منه ولا يستكتب لأنّه يندرس ويضيع ويفوت الإفادة والإستفادة، وهذا الجلد الخامس بخطّ شارحه سروري افندي رحمه اللّه.

Iznad bilješke je otisnut pečat ovalnog oblika s imenom vakifa.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

7809. R-390

شرح مثنوي

ŠARḤ-I MAṮNAWĪ

Na listu 1a, pogrešno ime autora: شرح جلد ثالث شمعي للمثنوي

Isto kao br. 7806.

Treći svezak

Početak ovdje (l. 1a):

أوّل الوجود: چون شرح ديباجه، مثنوي اين دفتر وبيان سخن مختصر تمام شد پس ازين در شرح منظوم وسرّ مكتوم شروع كنيم... اى ضياء الحقّ حسام الدّين بيار حسام الدّين طلب كرده بود كه حضرت مولانا كتابي... كه در ظاهر افسانه وسخن رندانه باشد ودر باطن الظاهر سرّ يار پوشيده كفته باشد... اين سوم دفتر كه سنت شد سه بار...

Završetak (l. 381a):

آخره: اى روح بخش بي بدل وي لذّت علم وعمل

باقي بهانه است ودغل كين علّت آمد وان دغا

اللّهمّ يا مفتّح الأبواب ويا مسبّب الأسباب افتح علينا بابًا من فيض رأفتك، واجعل لنا سببًا من فضل رحمتك ولله الحمد ربّ العالمين.

L. 381; 26,5 x 14,5 (17,5 x 7,5); 33 retka. *Ta'līq*, pisan sitnim slovima u zbijenim redovima, teško čitljiv. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i kur'anski ajeti pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, bijele i tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

Prvih deset listova, također na perzijskom jeziku, ne pripadaju ovom djelu.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz Šehdijine biblioteke (pečat na listu 1a).

7810. R-8489

مرصاد العباد من المبدأ إلى المعاد

MIRṢĀD AL-‘IBĀD MIN AL-MABDA’ ILĀ AL-MA‘ĀD

Sufijsko-filozofsko djelo pisano u prozi, mjestimično protkano stihovima. Napisao na perzijskom jeziku ‘Abdullāh b. Muḥammad b. Šāhādur al-Asadī ar-Rāzī, poznat još i pod pseudonimom Nağmuddīn Dāya, rođen u Havarizmu 564/1168, umro u Bagdadu 654/1256. godine. Autor je učenik šejha Nağmuddīna Kubrā’a, osnivača derviškog reda kubravija ili dahabija. U djelu se tretira razvojni put ljudske duše kroz tri razvojna stupnja: prvobitno stanje (المبدأ), život na ovom svijetu (المعاش) i budući život (المعاد). Djelo je podijeljeno na pet poglavlja (باب), a svako poglavlje na više potpoglavlja (فصل):

باب أوّل در دیباجه کتاب (سه فصل)،
باب دوم در بیان مبدأ موجودات (پنج فصل)،
باب سوم در بیان معاش خلق (بیست فصل)،
باب چهارم در بیان معاد نفوس سعدا واشقیا (چهار فصل)،
باب پنجم در بیان سلوك طوایف مختلف (هشت فصل).

Autor je djelo završio 1. redžeba 620/1223. godine u gradu Siwāsu i, kako sam na kraju kaže, napisao ga je na sreću i dobrobit seldžučkog sultana Abū al-Fatḥa Kayqubāda I (vl. 1219-1237).

Kaḥḥāla VI, 122; Trako, 30; Ḥ. Ḫ. II, 1655; Flügel III, 1939, str. 417; Rieu CPM I, 38; Kairo P II, 2137, str. 134.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد لله المجيب المحبوب، الطّالب والمطلوب، الغالب وما سواه مغلوب، زيّن قلوب العارفين بالألفة... وأشهد أن لا إله إلاّ اللّه وحده لا شريك له... وخلاصه از جملكي آفرينش وجود انسان بود... ومقصود از وجود انسان معرفت ذات وصفات حضرت خداوندي است...

Završetak (l. 190a):

آخره:

يا ربّ توم رين سايه يزداني را   بكذار بدين جهان جهان باني را
اندر كنف عاطفت خوشيش(!) دار   اين حامي بيضه مسلماني را

والحمد لله ربّ العالمين وصلوته على خير خلقه محمّد و آله وأصحابه أجمعين، وحسبنا اللّه ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النّصير وإليه المعاد والمصير.

L. 190; 23 x 14,5 (18 x 10); 23 retka. *Nasḫ*, pisan tupim perom, vještom rukom i u zbijenim redovima. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja, značajnije riječi i ukrasni znaci pisani crvenim mastilom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama ima nešto bilješki i komentara u vezi sa tekstom. Listovi sa kustodama.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom preklopa. Vanjska strana korica i preklopa obložena ukrasnim ebro papirom.

Na kraju djela (l. 190a) bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. al-Marzubān b. Šāh Ḫusraw b. al-Marzubān 24. zul-kadera 673/1274. godine:

كتبه (!!) عبد المذنب المحتاج إلى رحمة اللّه تعالى محمّد بن المرزبان بن شاه خسرو بن المرزبان فرغ من تحرير هذا الكتاب في رابع وعشرون (!) ذي القعدة سنة ثلث وسبعين وستّمائة الهجريّة.

Na listu 1a bilješka da je rukopis vakuf Ḥusayn-efendije al-Wā‘iza:

وقف حسين أفندي الواعظ

Iz Odbora IZ Banja Luka.

7811. R-2729

Zbirka (مجموع), 7

L. 61; 18,5 x 12,2 (13,3 x 7,2); 19 redaka. *Ta‘līq*, pisan oštrim perom, sitnim slovima i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir srednje debljine, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Značajnije riječi nadvučene crvenom linijom. Na marginama pojedinih listova ima dosta bilješki i komentara, pisanih naknadno, rukom drugog prepisivača, vjerovatno nekog od kasnijih vlasnika. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kožni, sa preklopom, originalan, dobro očuvan. Vanjska strana korica i preklopa presvučena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 2b-21a

انيس العارفين
ANĪS AL-‘ĀRIFĪN

Naslov na listu 1a: كتاب فارسي منظوم في التّصوّف

Pjesničko djelo moralno-didaktičnog sadržaja s naglašenom sufijskom intonacijom. Djelo se sastoji od 26 dužih i kraćih pjesama na perzijskom jeziku. Napisao ‘Alī b. Naṣr b. Hārūn b. Abū al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī, poznat pod pseudonimima: Mu‘īnuddīn, al-Qāsimī i Qāsim al-Anwār, rođen u Sarabu, u okolini Tebriza, 757/1356., umro u Hargirdu, u okolini Džama, 837/1433-34. godine.

Trako, 439; Rieu CPM II, 635-636; Ḥ. Ḫ. I, 198; Flügel III, 506; Pertsch, VPH, 860; Ateş FME I, 508/2, 509/2, 510/2, 511; Kairo p II, 2377, str. 300; Trako-Gazić, 452.

Početak (l. 2b):

أوّله: منت خدايرا جلّت عظمته وعلت كلمته كه بشعشعه انوار اسرار شموس ارواح اقمار قلوب انسان را يعني سيّارات سموات... بنده، فقير إلى ربّه الخبير علي بن نصر بن هارون بن ابي القاسم الحسيني التّبريزي المشهور بالقاسمي...

يا مغيث المذنبين معطي السّؤال   يا انيس العارفين يا ذا الجلال

Završetak ovdje (l. 21a):

آخره: پس وجود ست وبعد از ان تجريد   هست تفريد وجمع پس توحيد
قاسمي يارانك اين دارد   هركه اين داشت محض دين دارد

Djelo se završava kolofonom (l. 21) u kome je navedena bilješka da je njegov prijepis završen 967/1559-60. godine:

الحمد لله على التّمام والصّلوة على نبيّه الكرام وعلى آله واصحابه العظام، سنة سبع وستّين وتسعمائة.

2. L. 22a-22a

شرح دعاء سرخ باد
ŠARḤ-I DU‘Ā-I SURḪ BĀD

Isto kao pod br. 7673/3.

---

3. L. 22b-24a

من كلام عاشق پاشا
MIN KALĀM ‘ĀŠIQ-PĀŠA

Naslov na početku من كلام عاشق پاشا

Fragment od 66 stihova na turskom jeziku, koje je spjevao ‘Alī b. Muḫliṣ b. Šayḫ Ilyās, poznat još i pod nadimkom ‘Āšiq-paša, rođen 670/1272. u Karamanu u Anadoliji, umro u Kiršehiru 733/1332-33. godine. Stihovi su, najvjerovatnije, iz njegova divana, poznatog pod nazivom غريب نامه (br. 7699).

Početak (l. 22b):

أوّله: بنيه كلدي كوكلم برقاج او كوت   عقله شربتدر بو سوزلر جانه قوت
هم اكوتدر اكليانه هم ادب   هم عطادر يول ورانه هم نسب

Završetak (l. 24a):

آخره: عاشقيدر عاشق اول يول وارنك   يول ايچنده اول رياسز آرّه نك
انكچون طور مدين فكرنده در   سزلري تسبيح اولب ذكرنده در
اول ارندن حقّ نرى آيرمسون   دنيه اخرطوغري يولدن آيرمسون

4. L. 25b-45b

اصطلاحات الصّوفيّة
IṢṬILĀḤĀT AṢ-ṢŪFIYYA

Isto kao pod br. 7588.

Nepotpuno na kraju.

Završetak ovdje (l. 45b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: ...باب **الغين** الغراب كناية عن الجسم الكلّي في غاية البعد عن عالم القدس... **الغوث** هو القطب حين ما يلتجأ إليه ولا يسمّى في غير ذلك الوقت غوثًا... الغيب المكنون والغيب المصون هو سرّ الذّات وكنهها الّذي لا يعرفه إلاّ هو ولهذا كان مصونًا عن الأغيار مكنونًا عن العقول والأبصار والغين دون الرّين...

5. L. 46a-47b

رسالة في تحقيق معنى الأيس واللّيس
RISĀLA FĪ TAḤQĪQ MA‘NĀ AL-AYS WA AL-LAYS

Isto kao pod br. 7601/19.

6. L. 48b

رسالة في تحقيق المبدأ والمعاد

RISĀLA FĪ TAḤQĪQ AL-MABDA' WA AL-MA'ĀD

Naslov na listu 1a: في تحقيق من أيّ موضع جئنا إلى هذا العالم

Kratka filozofska rasprava o tome odakle smo došli na ovaj svijet i kuda idemo. Napisao na arapskom jeziku poznati filozof al-Ḥusayn b. 'Abdullāh b. al-Ḥasan b. 'Alī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī Abū 'Alī, poznatiji pod nadimkom Ibn Sīnā (Avicenna), rođen 370/980., umro 428/1037. godine. Rasprava je napisana u obliku četiri pitanja (المسألة) i odgovora (الجواب).

Köprülü II, 1602/9.

Početak (l. 48b):

أوله: الحمد لله حمد الشّاكرين، والصّلوة على سيّد المرسلين... **المسألة الأولى**: إنّا من أيّ موضع جئنا إلى هذا العالم؟ **الجواب**: إعلم أنّ من ذلك العالم جئنا إلى هذا العالم...

Završetak (l. 48b):

آخره: ...**الجواب**: إعلم أنّا نكون في البرزخ أيقاظًا...كما يكون المؤمن مستيقظًا يجد اللّذات ومعينها، كذلك يجد الكافر عذابًا... والسّلام على من اتّبع الهدى. تمّت رسالة ابن سينا.

Na listu 49a-50b razne izreke i stihovi na perzijskom jeziku poznatog pjesnika 'Abdurraḥmāna al-Ğāmīja.

7. L. 51a

رسالة في الحديث القدسي [كنت كنزًا مخفيًّا]

RISĀLA FĪ AL-ḤADĪṮ AL-QUDSĪ [KUNTU KANZAN MAḪFIYYAN]

Naslov na listu 1a: رسالة في حديث القدسي كنت كنزًا مخفيًا

Kratka rasprava o kudsi hadisu كنت كنزًا مخفيًا فأحببت أن أعرف فخلقت الخلق, na arapskom jeziku, od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 51a):

أوله: قال الله تعالى في (ال) حديث القدسيّ: كنت كنزًا مخفيًا فأحببت أن أعرف فخلقت الخلق لأعرف، ولمّا كانت الماهيّات كنّا باعتبار ماهيّتنا مع الحقّ في الكنز المخفيّ فبانّ كون ذات الحقّ في مقام الخفاء لا يكون إلاّ بجميع صفاته وأسمائه...

Završetak (l. 51a):

آخره: ...فلذلك يتميّز السّعيد عن الشّقيّ فيهما فظهر لك معنى حديث الرّسول ع م: السّعيد سعيد في بطن أمّه والشّقيّ شقيّ في بطن أمّه ومعنى حديث الرّسول: السّعيد قد يشقى والشّقيّ قد يسعد ومعنى حديث آخر: كلّ مولود يولد على فطرة الإسلام ثمّ أبواه يهوّدانه وينصّرانه ويمجّسانه. تمّت الرّسالة.

Na listovima 51b-61b dove, stihovi i citati iz raznih sufijskih djela na arapskom i turskom jeziku.

Na listu 1b bilješka sa pečatom da je ovu zbirku njen vlasnik Sulaymān b. Aḥmad poklonio svome mlađem sinu, As'adu Muḥammadu:

وهبت هذه المجموعة لولدي الصّغير المدعوّ أسعد محمّد وقبضتها له ولايةً وأنا العبد الفقير إلى ربّه القدير سليمان بن أحمد عفي عنهما.

Na listu 1a bilješka krupnim slovima da je ovaj primjerak 3. ševvala, 1289/1872. godine, kao evladijet vakuf, svojim muškim potomcima ostavio Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg, pod uslovom da se ne iznosi iz kuće:

اشبو نسخهء شريفه جنّتي زاده مصطفى بك بن فيض الله بك بن إسماعيل بك أولاد ذكورنه أولاديت وقفيدر بشرط أن لا يخرج من البيت. حرّر في اليوم الثّالث من شهر شوّال المكرّم لسنة تسع وثمانين ومائتين وألف.

Ispod bilješke otisnut lični pečat spomenutog vlasnika i vakifa.

7812. R-6358

نفحات الأنس من حضرات القدس

NAFAḤĀT AL-UNS MIN ḤAḌARĀT AL-QUDS

Naslov na početku كتاب نفحات الأنس من حضرات القدس

Djelo o sufijskim redovima i najznačajnijim sufijskim predstavnicima, koje je na molbu vezira 'Alī Šīr Nawā'ija (umro 906/1501) na perzijskom jeziku napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džam u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. Ovo je, kako sam autor u uvodu kaže, zapravo, prerada i dopuna djela koje je prije njega pod naslovom طبقات الصّوفيّة, napisao Muḥammad b. Ḥusayn as-Sulamī an-Nisābūrī, Abū 'Abdurraḥmān, umro 412/1020. godine. U djelu je obrađeno 614 najpoznatijih sufijskih šejhova i učenjaka.

Ḥ. Ḫ. II, 1967-1968; Flügel III, 1944, str. 424-425; Kairo p II, 2459, str. 219; Pertsch: 2/8, 14/14; 38/2; 592-596; Wiesbaden XIV1, 311, str. 242; Karatay p, 173-174; Ateş FME I, 585/7; Tehran V, str. 178.

Početak (l. 1b):

أوّله: الحمد للّه الّذي جعل مرائي قُلوبَ أوليائه مَجَالِيَ جَمَالِ وجهه الكريم، وألاحَ منها على صفايحِ وجوههم لوايحَ نوره القديم... والصّلوة على أفضل من إرتفع حجُبُ الكون عن بصر بصائرهم وانكشف سرّ سريان وجوده السّاري في الكلّ على سرايرهم، فما رَأوا في الوجود إلاّ إيّاه...

Završetak (l. 170b):

آخره: این نسخه، مقتبس ز انفاس کرام کز وي نفحات أُنْسَتْ آید بمشام
از هجرت خیر (ال)بشر وفخر انام در هشتصد وهشتاد وسیّم گشت تمام
والحمد للّه على الإتمام والصّلوة والسّلام على خير الأنام
وعلى آله البررة الكرام وصحبه المهرة العظام

L. 175; 18 x 13,4 (13 x 9); 23 retka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, sitnim slovima, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i imena ličnosti pisani crvenim mastilom. Na početku deset zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, glat, bijele i tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Na pojedinim listovima tamne fleke kao znak oboljenja papira. Listovi bez kustoda.

Povez kožni sa preklopom, oštećen vlagom, odvojen od listova rukopisa, naknadno popravljan i lijepljen dužinom hrbata i preklopa. Na koricama i vanjskoj strani preklopa utisnute rozete sa floralnim motivima.

Djelo se završava kolofonom (l. 170b) u kome je data bilješka da je njegov prijepis završio Muḥammad b. Ḥāğī-bābā al-Qasṭamūnī, u nedjelju, 12. redžeba 912/1506. godine u Carigradu:

وقع الفراغ من تنميقه بعون اللّه وحسن توفيقه وقت الصّبح من يوم الأحد الثّاني عشر من شهر رجب المرجّب سنة إثنى عشر وتسعمائة في دار الخلافة قسطنطينيّة حميت عن الآفات والبليّة على يد تراب الأقدام الفقير محمّد بن حاج بابا القسطموني غفر اللّه لهما...

Na listovima 171b-174b fragment prijevoda na turski jezik risale pod nazivom ترجمه، صورت مكتوب كمال الدّين عبد الرّزّاق الكاشاني čiji početak ovdje glasi:

... إمداد تأييد وتوفيق وأنوار توحيد وتحقيق حضرت أحديّتدن ظاهر أظهر، باطن أنوارنه ومولاناى أعظم شيخ الإسلام، حافظ أوضاع الشّرع، قدوة أرباب الطّريقة، مقيم سرادقات الجلال، مقوّم أستار الجمال، علاء الحقّ والدّين، غوث الإسلام والمسلمينك، متوالي اولسون، ودرجات تخلّقوا بأخلاق اللّه مدارجنده متعالي اولسون...

Na drugom zaštitnom listu na strani a bilješka bez datuma da je vlasnikom rukopisa postao Muhammad b. Muṣṭafā Wā'iẓ-zāde:

انتقل إلى سلك ملك الفقير محمّد بن مصطفى الشّهير بواعظ زاده، يسّر اللّه أمره في الدّارين، آمين يا معين

Na listu 1a pečat ranijeg vlasnika sa natpisom Muḥammad b. 'Umar.

7813. R-8681

نفحات الأنس من حضرات القدس

NAFAḤĀT AL-UNS MIN ḤAḌARĀT AL-QUDS

Naslov na listu 1a i donjem presjeku listova: نفحات الأنس

Isto kao br. 7812.

L. 385; 24,3 x 17 (16 x 10); 20 redaka. *Nasḫ*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, krupnim slovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i imena ličnosti pisani crvenim mastilom. Na početku devet zaštitnih listova sa sadržajem djela po poglavljima. Papir srednje debljine, hrapav, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Na marginama ima nešto bilješki u vezi sa tekstom, pisanih rukom istog prepisivača. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma, obložen impregniranim platnom zelene boje. Na vanjskoj strani zadnje korice nalijepljen dio originalne kožne korice sa lijepo urađenom rozetom. Prilikom posljednjeg uvezivanja, na početku i kraju, dodan po jedan zaštitni list bijele boje.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVI stoljeća.

Na listu 1a ime ranijeg vlasnika Muḥammad Akram:

تملّكه محمّد أكرم

Na istom listu i pečat vlasnika sa natpisom:

يا مفتّح الأبواب، معين حال محمّد

Iz kolekcije Sakib-ef. Hodžića, imama iz Bileće (zamjena za štampani primjerak).

7814. R-5481

أشعّة اللّمعات
AŠI''A AL-LAM'ĀT

Komentar na djelo اللمعات (*Ḥ. Ḫ. II, 1563; Kairo p II/2, 1957, str. 97; Flügel p III, 1961, str. 446 i Ateş FME I, 265, str. 166*) iz oblasti islamskog misticizma. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao je Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-'Irāqī, umro 688/1289. godine, uzimajući za njegovu osnovu djelo فصوص الحكم (br. 7570) od Muḥyiddīn 'Arabija (umro 638/1240. godine), a ovaj komentar napisao je 'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt, rođen 817/1414. godine u kasabi Džām u Horasanu, umro u Heratu 898/1492. godine. Završetak djela predstavlja *qit'a* od tri stiha koja sadrži kronogram pisanja djela, 885/1480. godinu.

Kaḥḥāla I, 38; Ḥ. Ḫ. II, 1563; Kairo p II/2, 81, str. 21; Karatay p, 678/XIV, str. 234 i 679/VI, str. 235; Trako, 38; Pertsch, VPH, 281-283; Ateş FME I, 585/18, str. 398, 586/4, str. 403 i 593/5, str. 413; Tehran V, str. 519.

Početak (l. 1b):

أوله: لو لا لمعات برق نور القدم   من نحو حمى الجود وحى الكرم
من يخرجنا من ظلمات العدم   او يعصمنا من هفوات القدم...

أمّا بعد، نموده مي آيد كه درآن وقت كه شيخ عالم عامل عارف عاشق صاحب النثر الفايق والنّظم الرّايق... فخر الدّين إبراهيم الهمداني المشتهر بالعراقي بصحبت قدوة العلماء المحقّقين وأسوة العرفاء الموحّدين أبو المعالي صدر الحقّ والملّة والدّين محمّد القونوي قدّس الله سرّه رسيد است واز وى حقايق فصوص الحكم شنيده مختصري فراهم آورده وآنرا بسبب اشتمال برلمعه، چند از بوارق آن حقايق لمعات نام كرده بعبارات خوش...

Završetak (l. 122a):

آخره: رباعيّة في الخاتمة

توحيد حقّ اى خلاصه، مخترعات   باشد سخن يافتى از ممتنعات
رونقى وجود كن كه از خود يامي   سرّي كه نيابي از فصوص ولمعات

قطعة في التّاريخ

باثام هستي است جامي اسير   محى الله آثار آثامه
بتسويد اين شرح توفيق يافت   مقرا بذلات أقلامه
واذ قال أتممته قد بدا   بما قال تاريخ إتمامه

٨٨٥

L. 122; 17,5 x 12 (11,5 x 6,5); 15 redaka. *Ta'līq*, pisan tupim perom i vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja i značajnije riječi pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele i bijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i prljavštinom, razasuti i po lagama odvojeni od poveza. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi sa kustodama.

Povez polukožni, oštećen vlagom i crvotočinom, prepukao dužinom hrbata i odvojen od listova rukopisa. Preklop otkinut i zagubljen.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po pismu, papiru i povezu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Iz kolekcije Osmana Asafa Sokolovića iz Sarajeva.

7815. R-8840

رشحات عين الحياة
RAŠAḤĀT-I 'AYN AL-ḤAYĀT

Naslov na drugom zaštitnom listu na strani a كتاب الرّشحات

Opširna biografija šejhova nakšibendijskog reda. Napisao na perzijskom jeziku 'Alī b. al-Ḥusayn al-Wā'iẓ al-Kāšifī, Faḫruddīn, aṣ-Ṣafī, umro 939/1532. godine. Autor je djelo završio 909/1503. godine.

Kairo p 1 I, 1235-1238; Karatay p, 181-183: Ḥ. Ḫ. I, 903.

Početak (l. 1b):

أوله: الحمد لمن رش رشحات الحقايق والحكم على قلوب العارفين بفيضه الأقدس الأقدم...

أمّا بعد، چنين كويد فقير بي بضاعت وحقير خالي از استطاعت علي بن الحسين الواعظ الكاشفي المشتهر بالصّفي ثبّته على محبّت أوليائه وشرّف بكمال متابعت أصفيائه كه چون بميامن ألطاف إلهي...

Završetak (l. 377a):

آخره: رباعيّه

آمد رشحات ما كثير البركات   چون آب خضر منفجر از عين حيات
يابند محاسبان سنجيده صفات   تاريخ تمامش از حروف رشحات...

L. 377; 24,5 x 14,5 (17 x 9); 15 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan tupim perom i veoma vještom rukom. Na naslovnom listu lijepo urađen unvan sa floralnim motivima, bogato ukrašen zlatnom, plavom, zelenom i crvenom bojom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, porozno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Tekst uokviren debelom zlatnom linijom, ojačanom sa vanjske strane sa dvije crne i jednom plavom linijom, a sa unutrašnje jednom tankom linijom crne boje. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, bez vodenog znaka, istočnog porijekla. Listovi razasuti i po lagama ispreturani. Pojedini listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Listovi sa kustodama.

Povez otkinut i zagubljen. Od nekadašnjeg poveza ostali samo komadići na hrbatu, po kojima se može zaključiti da je povez bio kožni.

Djelo se završava kolofonom u kome je data bilješka na arapskom jeziku (l. 377a) da je njegov prijepis završen u četvrtak, u mjesecu rebiul-evvelu 972/1564. godine:

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب في يوم الخميس من شهر ربيع الأوّل سنة ٩٧٢ والحمد لله وحده...

Nema podataka o imenu prepisivača ni mjestu prijepisa.

Na većini listova naznaka krupnim slovima da je rukopis vakuf (وقف), a na listu 1a i ime vakifa Darwīš-āġā (وقف درويش آغـــا) sa ličnim pečatom ovalnog oblika.

7816. R-198

جواهر الأسرار وزواهر الأنوار
(اللّباب المعنوي في انتخاب المثنوي)
ǦAWĀHIR AL-ASRĀR WA ZAWĀHIR AL-ANWĀR (AL-LUBĀB AL-MA'NAWĪ FĪ INTIḪĀB AL-MAṮNAWĪ)

Naslov na prvom zaštitnom listu na strani a:

جواهر الأسرار وزواهر الأنوار من الشّيخ حسين بن علي الكاشفي الواعظ البيهقي

Komentar na pojedina poglavlja iz *Mesnevije* Ǧalāluddīna ar-Rūmīja. Napisao na perzijskom jeziku Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, poznatiji pod pseudonimom Kamāluddīn al-Wā'iẓ, umro u Heratu 910/1504. godine. Na početku komentara, autor je dao deset poglavlja (عشر مقالات) u kojima je objasnio učenje, pravila i terminologiju mevlevijskog reda, te pregled njegovih šejhova.

Kaḥḥāla IV, 34; Kairo p I, 478-479; Ḥ. Ḫ. II, 1588; Ateş FME I, 236-239; Gölpinarlı II, 1693, str. 158; Pertsch VPH, 774/2.

Nepotpuno na početku i kraju.

Početak ovdje (l. 3a):

ناقص في أوّله. أوّل الموجود: كفت عبد الله شيخ مغربي اين طبقه، ثانيه است...شيخ الاسلام كفت الحاكه خلق را تاريكي بود وبرا روشني بود مَنْ نديدم ظلمتي در شصت سال... وسخن شيخ عبد الله را زيرا تشب همي رفتيم در دنيال(!)...

Završetak ovdje (l. 77b):

ناقص في آخره. آخر الموجود: يعني بقضاء إلهي كمـــبر جاد وعاشق شهزاده، خوب رويور(!) جادوي كردش عجوز كابلي سحر كرد شاهزاده را آن پيره زن روسي كه بردزان رشك سحر بابلي چنان سحر كرد كه بان سحر رشك مي كرد سحر چاه بابل كه آن سحر هاروت وماروت است... يعني شاهزاده عاشق آن پيره زن قبيحه شد تا عروس وآن غروسي را بهشت تا عروس خودرا وسوروا ترك كرد يك سيه (!) ديوى وكابولي زني آن پيره زن يك سياه...

L. 82; 28,5 x 18 (21 x 10); 29 redaka. *Ta'līq*, mjestimično vokalizovan, pisan oštrim perom, u zbijenim redovima i veoma vještom rukom. Mastilo crno, kvalitetno, otporno na dodir sa vlagom. Naslovi poglavlja pisani crvenim mastilom. Papir tanak, glat, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Listovi dohvaćeni vlagom i crvotočinom. Na većini listova tamne fleke kao znak oboljenja papira. Tekst osnovnog djela nadvučen crvenom linijom. Listovi od 79-82 slobodni. Listovi sa kustodama i naknadno dopisanom folijacijom.

Povez kartonski, novijeg datuma. Prilikom koričenja, na početku i kraju, dodana po dva zaštitna lista.

Nema podataka o prepisivaču, mjestu ni godini prijepisa. Sudeći po papiru, pismu i mastilu, prijepis je, najvjerovatnije, iz XVII stoljeća.

Bosanski rukopisi
المخطوطات البوسنويّة

7817. R-3322

Zbirka (مجموع), 5

L. 13; 23 x 16 (19,5 x 11,5); 17 redaka. *Nasḫ*, vokalizovan, pisan tupim perom i nevještom rukom. Mastilo crno, slaba kvaliteta, pomazno na dodir sa vlagom. Papir debeo, hrapav, tamnobijele boje, sa vodenim znakom, evropskog porijekla. Na prvih 6 listova tekst uokviren linijom crne boje. Listovi sa kustodama i originalnom folijacijom.

Povez kartonski, prepukao dužinom platnenog hrbata. Vanjska strana korica obložena ukrasnim ebro papirom.

1. L. 1b-2b

إلهي آقو حُوكَشْ دَرْوِيشْ بِتِي لِشيخ سرّي

ILĀHĪ AKO HOĆEŠ DERVIŠ BITI LI ŠAYḪ SIRRĪ

Ilahija na bosanskom jeziku, pisana arapskim pismom (alhamijado), veoma omiljena u našem narodu. Napisao Abdurrahman Sirri-efendija, Šejh Sirrija, rođen u Fojnici 1199/1785., umro i ukopan na Oglavku, 1263/1847. godine, gdje mu je godinu dana kasnije njegov murid, Ali-paša Stočević Rizvanbegović podigao turbe. U našem primjerku, ilahija je pogrešno pripisana Ilhamiji إلهي إلهامي بابا دده

Mehmed Handžić, Izabrana djela, Knjiga I, str. 422-423; Trako-Gazić, 486/1.

Početak (l. 1b):

أوله: آقُو حُوكَشْ دَرْوِيشْ بِتِي وَلَا سِرْجَه أوچِيسْتِتِي
بُوغُو شِرْكَه نَه كِنِتِي لا إله إلاّ الله

Završetak (l. 2b):

آخره: إيمَان إينُوكْ قَازْوِيَه لا إله إلاّ الله
تِي سِرِيتُو بُوجُوتِي تَرْ بُوقَالُو نَمُوتِي
سِرجَمْ ذِكْرْ أُوكِي تِي لا إله إلاّ الله.

2. L. 2b-3a

إلهي آه دَرْوِيشُ أُوتْوُورِي أوچِي لِشيخ سرّي

ILĀHĪ AH DERVIŠU, OTVORI OČI LI ŠAYḪ SIRRĪ

Ilahija na bosanskom jeziku, pisana arapskim pismom (alhamijado), veoma omiljena u našem narodu. Napisao Abdurrahman Sirri-efendija, Šejh Sirrija, rođen u Fojnici 1199/1785., umro i ukopan na Oglavku, 1263/1847. godine.

Mehmed Handžić, Izabrana djela, Knjiga I, str. 422-423; Trako-Gazić. 486/1.

Početak (l. 2b):

أوله: آه دَرْوِيشْ أُوتْوُورِي أُوچِي   بَاطِلْقَه تِي نَه أُوچِي
تَوْحِيدْ سرچَمْ پرَاوُو أُوجِي   ثُوَابْ حُوكَشْ نَفْسَه مُوجِي

Završetak (l. 3a):

آخره: هَمَانْ شَيْخَه دُوبْرَا ترَاژِي   لَافْ نَه كِينِي اِي نَه لَاژِي
يَارْ سِرِّنَه نَاكَه لَاژِي   أُو الِفُ سِرُهْ ترَاژِي
سبحان اللّه، سلطان اللّه   حقّ   لا إله إلاّ اللّه، هو

3. L. 3a-5b

عبديه
'ABDIYA (AVDIJA)

Naslov na početku نصيحت عبدي

Religiozno-didaktički spjev na bosanskom jeziku, pisan arapskim pismom (alhamijado). Spjevao 1283/1866. godine Jusuf-beg Čengić, zvani Pašić iz Foče. Pjesma je dobila naziv po Avdiji, autorovom bratiću ili nekom bliskom rođaku, koga on savjetuje u pjesmi. Pjesma ima 43 strofe, a svaka strofa ima po četiri stiha. Ovu pjesmu prvi put je izdao Kapetanović u svom *Narodnom blagu* (str. 409-415) 1887. godine.

Nametak IV, 3234-3236; Mehmed Handžić, Izabrana djela, Knjiga I, str. 425-426.

Početak (l. 3a):

أوله: حَايْدَه عَبْدِيَه تِي نَوَازْ   قلَانَاىْ پَاتْ وَقْتِي نَمَازْ
ترَكْ نَه كِينِي بُوژِي فَرْض   آزَا بُوغَه عَبْدِي...

Završetak ovdje (l. 5b):

آخر الموجود: نَامَحْشَرُ كَه بِتِي فِغَانَه   وِيدِّيه كَشْ عَبْدِي
نَاكَه دَا پركاو(!) وُسُودَه   ازِبُتْ كِينَه سوَه لُودَه
نَا صَبَاحْ سَه نَبُودَه   غَافِلْ تِسُو عَبْدِي.

4. L. 6a-6b

قادونه
KADUNE

Religiozno-didaktički spjev na bosanskom jeziku posvećen ženama, pisan arapskim pismom (*alhamijado*), od nama nepoznatog autora.

Početak (l. 6a):

أوله: سلوشَايْتَه وِي قَدُونَه   شتُوكُو بَا وامَه قَازَاتْ
تَاكُو بَا وامَه لَاژِي قَازَات   نَاسِيتْ وِي پرِعَايْتَه أُودْمَنَه

Završetak (l. 6b):

آخره: تَسپَاوَايْتَه پوسوُ تُوكْ   بُودِتَه چُوبَقُو أُوپُومُوكْ
أُو مِيلُوسْتِي أُو دراغُوسْتِي   قَدُونَه

Na kraju djela (l. 6b) bilješka da je prijepis završen 1292/1875. godine.

5. L. 7b-13b

شروط إسلام ونصايح الأنام بلسان بوسنوي
ŠURŪṬ-I ISLĀM WA NAṢĀYIḤ AL-ANĀM BA LISĀN-I BOSNAWĪ

Naslov na početku:

ترجمه، عبد الكريم زهدي أفندي شروط إسلام ونصايح الأنام بلسان بوسنوي

Prepjev sa turskog na bosanski jezik nepoznatog nam djela o islamskom obredoslovlju. Prema naslovu na početku, prepjevao Abdulkerim Zuhdi-efendi (Defterdarević), umro 1291/1874. godine. Nama dostupni izvori (Šabanović, str. 584-585) ne spominju ovaj njegov rad.

Početak (l. 7b):

أوله: أوُوِسْ تُرْسقِي شَرْطِي سوَاقُمَه بُوسَانْسقِي
أُووْ أُوكِتِي پُكِنَامْ اِي دراَغُوغْ بُوغَه سپُومِي نَامْ

Nepotpuno na kraju.
Završetak ovdje (l. 13b):

ناقص في آخره. آخر الموجود:

قَدْ اِمَامُو مِي نَغَه نَترَاژِمُو درُوغُوغَه
سوَاقِيَه حُوشْ أُودْ نَغَه نَقْنَامِيَه وَزِيرْ

Sudeći po rukopisu, cijelu zbirku prepisao je nama nepoznati prepisivač 1292/1875. godine (bilješka na listu 6b).

7818. R-9777

ترجمة پند نامه عطّار باللّغة البوسنويّة

TARĞAMA-I PAND-NĀMA-I ʻAṬṬĀR BI AL-LUĠA AL-BOSNAWIYYA

Isto kao pod br. 7799., samo s interlinearnim prijevodom pojedinih poglavlja na bosanskom jeziku. Prijevod je na privatnim dersovima u toku 1946. godine u Sarajevu usmeno kazivao prof. dr. Šaćir Sikirić, a arapskim pismom na bosanskom jeziku zapisivao hadži hafiz Asim-ef. Sirćo.

L. 31; 21 x 15 (19 x 13); 13-19 redaka. *Nasẖ*, pisan naliv perom i suhom olovkom. Obična sveska sa plavim linijama, bez korica. Listovi 1b, 2b, 3, 6b, 7b, 8a, 30b i 31 slobodni. Bez kustoda.

Bez poveza.

Iz kolekcije hafiza Asim-ef. Sirće.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA
(اسماء الكتب)

ا

إجازة شيخ الإسلام شهاب الدّين الفتوحي الحنبلي: ٢/٧٦٠٨
إجازة الشّيخ شهاب الدّين الحنفي: ٣/٧٦٠٨
إجازة الشّيخ عبد القادر الشّاذلي: ٥/٧٦٠٨
إجازة الشّيخ ناصر الدّين اللّقاني: ٤/٧٦٠٨
أحسن الحديث في شرح الأربعين: ٢/٧٦٣٠
إحكام الحكم في شرح الحِكَم: ٧٥٨٥
الأحكام الملخّصة في حكم الماء الحمّصة: ٢/٧٧٤٦
إحياء علوم الدّين: ٧٥٤٣ - ١/٧٥٥٧؛ *٧٥٥٨؛ *٧٥٦٩؛ *٧٦٦٩؛ ٢*/٧٧٦٤؛ *٧٧٧٨
آداب الذّاكرين بخان السّالكين: ٥/٧٧٧١
آداب المريدين في التّصوّف: ١/٧٥٦٦
أربعين إبن كمال باشا: ٦/٧٧٤٠
إرشاد المريد إلى المراد في ترجمه مرصاد العباد: ٧٦٨٧ - ٧٦٨٨
ارشادنامه، حقيقت پيام: ٣/٧٧٢٤
از تذكرة الشّعراء، حسن چلبي: ١٥*/٧٧٢٤
از سير شريف التي پرمق افندي: ١٨*/٧٧٣٤
أسرار الإشارات وأطوار الإستعارات شيخ سلم: ٢*/٧٧٣٤
أسرار الطّالبين: *٧٥٩١
الأسرار فيما يحتاج إليه الأبرار: *٧٥٩١
اسرار نامه ترجمه سي: ١/٧٦٧٨
أشعّة اللّمعات: ٧٨١٤
اصطلاحات الصّوفيّة: ٧٥٨٨
اصطلاحات الصّوفيّة: ١/٧٥٨٩
اصطلاحات الصّوفيّة: ٤/٧٨١١
أصول الطّريقة النّقشبنديّة: ٧٧٦٦
الأصول العشرة: *٧٧٥٣
أطوار سبعة في النّفس الأمّارة: *٧٧٣٠
إظهار السّرّ المودوع في العمل بالرّبع المقطوع: ٢*/٧٦٢٢
أقرب الطّرق إلى الله: ٣/٧٨٠٥
ألقاب الطّعام باصطلاحات الصّوفيّين: ١٠/٧٦٦١
إلهي آقو خوكشْ دَرْويشْ بني لشيخ سرّي: ١/٧٨١٧
إلهي آه دَرْويشْ أوتوردي أوجي لشيخ سرّي: ٢/٧٨١٧

الهيَات: ٣/٧٧٣٩
الأمثلة المختلفة في اللّغة الفارسيّة: ٣/٧٦٨١
أنعام: ١١/٧٥٦٥
الأنموذج في النّحو: ٧*/٧٦٠٠
أنوار العارفين: ٧٧٦٢
أنوار العاشقين : ٧٧٠٧ - ٧٧١٦
الأنوار المحمديّة في شرح رسالة الوجود للسّيّد الشّريف الجرجاني: ١٠/٧٧٥٢
أنيس العارفين: ١/٧٨١١
أوراد الأيّام والأوقات: ١/٧٥٦٥
أوراد بهاء الدّين النّقشبندي: ٣*/٧٥٦٥
الأوراد البهائيّة: ٣/٧٥٦٥؛ ٧٥٩٦؛ *٧٥٩٧؛ ٨/٧٧٠٠؛ ٢/٧٧٠١؛ ٢/٧٧٧١؛ ٤*/٧٧٠١؛ ١*/٧٧٠٢؛
الأوراد البهائيّة النّقشبنديّة مع شرحها باللّغة التّركيّة: ٤/٧٧٠١؛ ٢/٧٧٠٢
الأوراد الزّينيّة: ٢/٧٦٠٠
أوراد سيّدي يحيى: ٥*/٧٧٠٢
أوراد شرح دمياطي: ١*/٧٦٠٣
أوراد شريفة: ٧/٧٥٦٥
أورادي شيخ پير محمّد بهاء الدّين: ٧٥٩٦*
أوراد يحيى أفندي: ٥/٧٧٠٢
أوصاف خلوت وشروطها: ٣/٧٧٢٩
أوّل سوره، فاتحه، كريمه إجمالي بيان اولنر: ٥/٧٦٨٦
الأوّل من ربع العادات من كتاب إحياء علوم الدّين: ٧٥٥٢*
إيضاح الحكم - شرح هياكل النّور: ١/٧٧٤٠
أيّها الولد: ١٢/٧٥٦٦

ب

باب شروط الصّلوة (وهى ستّة): ٣/٧٧٧١
بحث أبويْ الرّسول صلعم: ٧/٧٥٥٧
بحث برش وأفيون وسائر مكيّفيّات: ٦/ ٧٥٥٧
بحث تصليه وترضيه: ٣/ ٧٥٥٧
بحث دخان: ٤/٧٥٥٧
بحث قهوه: ٥/ ٧٥٥٧
البحر المورود في المواثيق والعهود: ٣/٧٥٨٧؛ ٧٦١١
بدء الأمالي: ٣/٧٦٠٠؛ ٣/٧٦٣٨؛ ١١*/٧٧٤٠، ١٢؛
البرق الوامض في شرح يائيّة ابن الفارض: ١/٧٦٠٦
برهان العارفين: ١/٧٧٥٦
بزّازيّة في كتاب الطّلاق في الفصل الثّاني في الكنايات: ٤*/٧٧٣٤
بيان أسرار للطّالبين الأبرار: ٧٥٩١*
بيان أسرار للطّالبين في التّصوّف: ٧٥٩١ - ١/٧٥٩٣؛ ١/٧٥٩٤؛ ١/٧٥٩٥؛ ٢/٧٦٤٦؛ ٣/٧٧٥٤؛ ٧/٧٧٥٦
بيان اصطلاحات اولياء كرام: ١/٧٧٦٨
بيان تجلّي الحقّ على المراتب: ١٥/٧٧٥٢
بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة: ١٢/٧٦٥٠

پ

پند نامه عطار: *٧٦٧٩؛ *٧٦٨٢؛ ٧٧٨٤ - ١/٧٧٩١؛ ١/٧٧٩٢؛

١/٧٧٩٣؛ ١/٧٧٩٤؛ ١/٧٧٩٥؛ ١/٧٧٩٦؛ ١/٧٧٩٧؛ ١/٧٧٩٨
پير نامه: ٧٧٦٣
پير بهاء الدّين نقشبندي اورادي شريف: ٨*/٧٧٠٠

ت

التّائيّة: ١٠*/٧٥٨٠
تائيّة في التّصوّف لمجهول: ٢/٧٥٧٤
تاريخ آل عثمان: ٢/٧٦٧٣
تتمّة الرّسالة في بيان الصّفات الثّبوتيّة: ٣٦/٧٧٥٢
التّحبير في شرح أسماء الله الحسنى: ١*/٧٥٨٢
التّحجّي في حروف التّهجّي: ٨/٧٦٥٠
تحفة الأحباب في السّلوك إلى طريق الأصحاب: ١/٧٦٥٣
تحفه، خاصكيّه: ٥/٧٦٥٠
تحفة السّالكين ودلالة السّائرين لنهج المقرّبين: ٧٦٥٤
تحفه، سليم سامي: ١/٧٧٦٠
تحفه، شاهدي: ٢/٧٧٩١؛ ٢/٧٧٩٣؛ ٢/٧٧٩٤؛ ٢/٧٧٩٥؛ ٢/٧٧٩٨
تحفة العاشقين: ٧٧٣٥
تحفه، عمريّه: ٤/٧٦٥٠
التّحفة المرسلة: ٢*/٧٥٨٤
التّحفة المرسلة إلى النّبيّ (صلّى الله عليه وسلّم) في وحدة الوجود: ٤/٧٧٥٢
تحفة الموالي في شرح سلك عقد اللآلي في المخمّس الخالي الوسط : ٣/٧٦٤٤
تخميس على غزليّات عارف حكمت بك: ٢/٧٧٥٩
تخميس على قصيدة عبد الله البوسنوي: ١/٧٧٥٩
تخميس الكواكب الدّريّة - قصيدة البردة للبوصيري: ٤/٧٧٤٦
تذكرة الأولياء: *٧٦٧٦
تذكرة الشّعراء لحسن جلبي: ١٥/٧٧٢٤
تذكرة الشّعراء للطيفي: ١٣/٧٧٢٤
ترجمه، ابيات مثنوي: ٢/٧٨٠٥
ترجمه إحياء العلوم: *٧٦٧٠
ترجمة پند نامه عطار باللّغة البوسنويّة: ٧٨١٨
ترجمه، تذكرة الأولياء: ٧٦٧٦؛ ٧٦٧٧
ترجمه الرّسالة الغوثيّة للجيلاني: ١/٧٦٧٤
ترجمه، كنز الحقائق وكشف الدّقائق: ١/٧٦٧٣
ترجمه كيمياى سعادت : ١/٧٦٧٢
تسفيه الغبي في تنزيه ابن عربي: ٣/٧٥٧٥
تسهيل الطّريقة: ٧٧٥٧
التّصريح في شرح التّسريح لعلي القاري: ٤/٧٦٦١
تعريفات في علم التّصوّف: ٧٧٧٦
التّعريف بكيفيّة التّوجّه الأتمّ للمولى القونوي: ١*/٧٥٨٩
تفسير آية [ظهر الفساد في البرّ والبحر]: ٣/٧٥٨٢
تفسير آية [الله نور السّموات والأرض]: ١٠/٧٥٩٣
تفسير سبحانك اللّهمّ وبحمدك: ٨/٧٥٥٧

تفسير سورة النّبأ بالتّركيّة لمجهول: ٤/٧٧٧٥
تفسير قوله تعالى [سنريهم آياتنا...]: ١٠/٧٧٢١
تفصيل دوائر النّفس: ٥/٧٧٠٠
تكملة الطّريقة: ٧٧٥٧*
تلقيح الأذهان ومفتاح معرفة الإنسان: ٤/٧٥٨٩
تمام الفيض: ٧٦٤٧ - ٧٦٤٩
تنبيه الغبي في تبرئة ابن عربي: ٣*/٧٥٧٥
تنبيه المغترّين في القرن العاشر على ما خالفوا فيه سلفهم الطّاهر: ٧٦١٠
التّنوير في إسقاط التّدبير: ٧٥٨٦

ج

جامع الأبيات: ٧٦٩٥*
جامع الأسرار: ٢/٧٧٢٨
جامع الفضائل وقامع الرّذائل: ٧٦٤١ - ١/٧٦٤٣؛
جام كيتي نما في الحكمة: ٥/٧٥٩٣
جاودان نامه: ٢*/٧٧٠٤
جزيرهء مثنوي: ٧٦٩٧*
جلاء القلوب: ٧٦١٢ - ١/٧٦١٤؛ ١/٧٦١٥؛ ٧٦١٦*
جلاء القلوب شرحي: ٧٦١٧*
جواهر الأسرار وزواهر الأنوار (اللّباب المعنوي في انتخاب المثنوي): ٧٨١٦
الجواهر السّنيّة في الكرامات والنّسبة الأحمديّة: ٧٦٠٥
الجواهر والدّرر: ٢*/٧٦٠٨ - ٥*
الجواهر والدّرر الصّغرى: ١/٧٦٠٨
جوهرة التّوحيد مع شرحها: ٥/٧٥٦٦
الجوهر الرّفيع ووجه المعاني في معرفة أنواع البديع: ٢/٧٦٠٦

چ

چوبان نامه: ٢/٧٧٢١

ح

حاشية على شرح التّجريد للجرجاني: ٢٨/٧٦٠١
حجّة البالغة: ٧/٧٦٥٠
حديقة الحقيقة وشريعة الطّريقة: ٧٧٧٩
حديقة حكيم سنائي: ٧٧٧٩*
حرز علي كرّم الله وجهه: ٤/٧٥٦٥
حزب ابن عربي: ٧*/٧٦٨٦
الحزب الأعظم والورد الأفخم: ٤/٧٧٠٠
حزب الجيلاني: ٤/٧٧٥١
حزب الدّافعة: ٥/٧٧٥١
الحزب الصّغير للرّفاعيّ: ١/٧٥٦٨
حزب النّصر: ٦/٧٧٥١
حسب حال السّالك في اقوال المسالك: ٣/٧٧٠٢
حضرت شيخ محمّد المصري النّيازي افنديڭ حضريّه جديده رساله سيدر: ٦*/٧٦٨٦
حقائق تفسير القرآن: ٦/٧٦٦١
حقائق السّلمي: ٦*/٧٦٦١
حقّك قلمي روحدر: ٦/٧٧٦٠

حقيقة اليقين وبيان سلوك الملاميّة: ٢٥/٧٧٥٢
حكايات: ١٠/٧٦٦٦
حكاية أبي يزيد البسطامي: ٧/٧٦٦٦
حكاية ذي النّون المصري: ٦/٧٦٦٦
حكاية شاه الكرماني: ٥/٧٦٦٦
حكاية عن الشّيخ الدّينوري: ٨/٧٦٦٦
حكاية الشّيخ العارف بايزيد البسطامي: ١/٧٧٦٤
حكاية عن مالك بن دينار: ٩/٧٦٦٦
حكمت خلقت آدم: ١١/٧٧٢١
الحِكَمُ العطائيّة: ١/٧٥٨٤؛ ٧٥٨٥*؛ ٤*/٧٥٨٧؛
حلّ الأبيات الّتي وقعت في خزانة الأنفاس: ٢/٧٥٨٧؛ ٤/٧٧٢٤
حلّ الرّموز ومفاتيح الكنوز: ٧٥٨٣
حلية الأبدال وما يظهر عنها من المعارف والأحوال: ٣/٧٥٨٩
حياة القلوب: ٢*/٧٧٦٤

خ

خالصة الحقائق: ٢*/٧٧٦٤
خزانة الأنفاس: ٢*/٧٥٨٧
خلاصة الأخبار في أحوال النّبيّ المختار: ٥/٧٦٤٣
خلاصة السّلوك في نيل الرّفعة والسّموك: ٧٦٠٧
خلاصهء سؤال علم عبوديّت وربوبيّت: ١٤/٧٦٥٠
خلاصهء مفهوم سير سلوك: ١٥/٧٦٥٠
خمرة الحان ورنّة الألحان في شرح رسالة الشّيخ أرسلان: ٣/٧٥٨٤
خواب نامه: ١٠*/٧٧٢٤
خواتم الحكم وحلّ الرّموز وكشف الكنوز: ٧٦٤٠
خواصّ الأسماء الأربعين: ١/٧٦٧٥
خواصّ القرآن لمجهول: ٣/٧٦٥٦

د

دائرهء رجال الغيب: ٧٧٢٢*
دائرة الوجود في بيان المقام المحمود: ١٣/٧٧٥٢
در بيان تحقيق اتّصال الهويّة إلى النّفس بالحركة: ٢/٧٧٥٦
در بيان قاعدهء روزنامهء جديدهء محمّديّه: ١٠/٧٧٤٠
در بيان مدح مثنوي: ٣/٧٧٢١
درر الحكّام: ٦*/٧٥٩٥
درر الفرائد (أو) رسالة في الفرائد: ٢٩/٧٦٠١
الدّرّ النّظيم في فضائل بسم الله الرّحمن الرّحيم: ٧٦٦٠
الدّرّة الفاخرة في تحقيق مذهب الصّوفيّة والمتكلّمين والحكماء: ٨/٧٥٨٠
دعاء أربع آيات: ١١/٧٧٥١
دعاء الإسم الأعظم لعلي بن أبي طالب: ١٨/٧٧٥٢
دعاء حزب الدّافعة: ٥*/٧٧٥١
دعاء ختم القرآن: ٢/٧٧٩٧

دعاء دلائل الخيرات: ١٢/٧٧٥١
دعاء سبع آيات: ١٠/٧٧٥١
دعاء الشّيخ الأكبر لتصفية الباطن: ١١/٧٥٩٣
دعاء محيط: ٧/٧٧٥١
دعانامه، أبو السّعود: ٩/٧٥٦٦
دعاء النّور: ٨/٧٧٥١
دعاى جبرائيل: ٩/٧٧٥١
دعوة إخلاص شريف: ٨/٧٥٦٥
دلائل الخيرات وشوارق الأنوار في ذكر الصّلوة على النّبيّ المختار: ١٢*/٧٧٥١
الدّوائر والأفلاك في بيان في تصرّفات صاحب الملك والأملاك: ١٧/٧٧٥٢
الدّور الأعلى: ١*/٧٦٥٥
الدّور الأعلى لإبن عربي: ٧/٧٦٨٦
ديكرغزل دانشي بشرح خود: ٢٠/٧٧٢٤
ديوان ذاتي: ٢/٧٧٥٨
ديوان روشني: ١/٧٧٢١

ذ

ذخر العابدين: ٢*/٧٧٦٤
ذكر إصطلاحات أصحاب الحديث: ٢/٧٥٨٢

ر

رابطه رساله سي: ٢/٧٧٦٩
الرّبع الثّالث من كتاب إحياء علوم الدّين: *٧٥٥٠
ربع العادات من كتاب إحياء علوم الدّين: *٧٥٥١
ربع العبادات من كتاب إحياء علوم الدّين: *٧٥٥٦
ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين: *٧٥٤٦
رباعيّات سلطان كلشني: ٦/٧٧٢١
رباعيّات كلشني: ٨/٧٧٢١
ردّ الفصوص . شرح فصوص الحكم: ١/٧٥٧٥
رسائل لطريقة عليّه، نقشبنديّه: ٤/٧٧٥٨؛ ١/٧٧٦٩؛ ١/٧٧٧١؛ ٤/٧٧٧١
رسالة في احتياج ذات الممكن إلى الغير لمولانا كمال باشا زاده: ١٨*/٧٦٠١
رسالة في أحكام الشّهيد: ٦/٧٥٩٥
رساله، آخرتنامه: ١/٧٧٠٤
رسالة في آداب البحث والمناظرة لعضد الدّين: ٩/٧٧٤٠
رسالة في آداب الطّريقة النّقشبنديّة: ٥/٧٥٨٢؛ ١*/٧٦٥٣
رساله، ادبيّه: ١/٧٧٧٢
رسالة أرسلان الدّمشقي في التّوحيد والتّصوّف: ٥/٧٧٥٢
رسالة في الإستنجار على تعليم القرآن: ٣١/٧٦٠١
رسالة في الإستخلاف: ٣٠/٧٦٠١
رسالة في الإستنجاء: ٦/٧٦٥٩
الرّسالة في أسماء اللّه تعالى(ال) توقيفيّة لمولانا كمال باشا زاده: ١١*/٧٦٠١
رسالة في إصطلاحات الصّوفيّة: *٧٥٨٨

رساله، اصطلاحات علماء سلف: ٣/٧٧٤٠
رساله، اطوار ستّه: ٥/٧٧٣٤
رسالة في أطوار السّلوك المسمّاة بالأطوار السّبعة: ٤/٧٧٢٨؛ ١/٧٧٢٩؛ ٧٧٣٠
رساله، افلاطون: ٤/٧٧٦١
رساله، انفس: ١*/٧٧٦٨
رسالة في أنّ أزليّة الإمكان هل يستلزم إمكان الأزليّة أم لا: ٢٢/٧٦٠١
رسالة في أنّ الفقر مع كونه سواد الوجه في الدّارين كيف كان فخراً لمفخر النّاس: ١٨/٧٦٠١
(رسالة في أنواع الظّلم لمجهول): ٢/٧٦٦٦
رسالة في أوجه الذكر: ٤/٧٧٤٠
رسالة برهان السّالكين: ٢٧/٧٧٥٢
رساله، برهان العارفين: ١*/٧٧٥٦
رسالة في بحث الحال: ١٤/٧٦٠١
رسالة البشرى: ١٣/٧٦٠١
رسالة في بيان أحكام الزّنديق: ٢٦*/٧٦٠١
رسالة في بيان أسماء اللّه تعالى توقيفيّة: ١١/٧٦٠١
رسالة في بيان حال الرّوح بعد مفارقة الأجساد: ٥*/٧٥٨٤
رسالة في بيان (ال) حضرة العيسويّة والموسويّة والمحمّديّة: ٢٩/٧٧٥٢، ٣٣
الرسالة في بيان الصّفات الثّبوتيّة: ٣٥/٧٧٥٢
رسالة في بيان العقل: ١٢/٧٦٠١
رسالة في بيان كيْ الحمَصة: ٣/٧٧٤٦
رسالة في بيان مِنْ التّبعيضيّة: ١٥/٧٦٠١
رسالة في تجلّيات الحقّ سبحانه وتعالى: ٣٧/٧٧٥٢
رسالة التّشحجي في حروف التّهجي: ٨*/٧٦٥٠
رسالة في تحقيق إعراب أعوذ باللّه من الشّيطان الرّجيم: ٩/٧٥٥٧
رسالة في تحقيق أنّ الممكن لا يكون أحد الطّرفين: ٢٠/٧٦٠١
رسالة في تحقيق تعريب الكلمات الأعجميّة: ٣٣/٧٦٠١
رسالة في تحقيق الكلام النّفسي: ١٠/٧٦٠١؛ ٧/٧٧٤٠
رسالة في تحقيق المبدأ والمعاد: ٦/٧٨١١
رسالة في تحقيق معنى الأيس واللّيس: ١٩/٧٦٠١؛ ٥/٧٨١١
رسالة في تحقيق معنى النّظم والصّياغة: ٢٣/٧٦٠١
(رساله، ترتيب عناصر اربعه لمجهول): ٤/٧٦٦٦
رسالة في تصحيح لفظ الزّنديق وتوضيح معناه الدّقيق: ٢٦/٧٦٠١
رسالة في التّصوّف: ١/٧٦٠٢
رسالة في التّصوّف لمجهول: ١/٧٦٦٦
رساله في التّصوّف لمجهول: ٧٦٦٨
رسالة في التّصوّف لمجهول: ٢/٧٧٠٥
رسالة في التّصوّف لمجهول: ١/٧٧٦٧
رسالة في التّصوّف لمجهول: ١/٧٧٧٥
(رسالة في التّصوّف لمجهول): ٣/٧٧٥٦
رسالة في تعداد الكبائر بالرّوايات: ٢/٧٥٩٤
رسالة في تعدّد الجوامع في المصر الواحد: ٣٢*/٧٦٠١

رسالة في حقيقة الجسم والطّفرة لإبن كمال باشا: ٤/٧٦٠١
رسالة في الخواصّ والمزايا: ٧/٧٦٠١
رسالهء در بيان آداب طريقت نقشبنديّه: ٤/٧٨٠٥
رسالهء در حقّ دور: ٢/٧٧٥٢
رسالة في دفع ما يتعلّق بالضّمائر: ٨/٧٦٠١
رسالة في دفع مطاعن الصّوفيّة: ٣/٧٦٠٢
رسالهء دوائر الأفلاك: ١٧*/٧٧٥٢
رسالهء ربع طرف الجيب ماردني: ٣*/٧٦٢٢
رسالة في الرّجحان لمولانا كمال پاشا زاده: ٢٠*/٧٦٠١
رسالة في الرّدّ على مذهب أهل المتصوّفة: ٢/٧٥٧٧
رسالة الرّشاد في المبدأ والمعاد: ٣٨/٧٧٥٢
رسالة في زعم بعض القارئين إلى أنّ في سورة الفاتحة تسعة أسماء للشّياطين: ٢٧/٧٦٠١
رسالهء سؤال وجواب: ٤/٧٦٨٦
رسالهء سؤال وجواب: ٢/٧٧٤٩
رسالهء سؤال وجواب: ٧/٧٧٧١
رسالة سيّد أحمد الرّفاعي : ٧٥٦٧
رسالة إلى الشّيخ أحمد الصّفدي: ٢/٧٧٠٠
الرّسالة في شرح المقالة المنسوبة إلى...كمال پاشا زاده: ١٠*/٧٦٠١
رسالة شريفة جامع الأسرار في طريق التّصوّف: ٢*/٧٧٢٨
رسالة التّعريب لمولانا كمال پاشا زاده: ٣٣*/٧٦٠١
رسالهء تعريف باب الأبواب: ١٦/٧٧٢٤
رسالة التّعريف بكيفيّة التّوجّه الأتمّ الأولى نحو الحقّ جلّ وعلا: ٢*/٧٥٨٩
رسالة في تفضيل الإنس على الملك: ٩/٧٦٠١
الرّسالة في تفضيل جنس الإنس على جنس الملك: ٩*/٧٦٠١
رسالة في تفصيل ما قيل في أبوىْ الرّسول عليه السّلام: ٥/٧٦٠١
رسالة في توجيه التّشبيه في التّصلية: ١٦/٧٦٠١
رسالهء توحيد: ٢/٧٦٦٧؛ ١/٧٧٢٨
رسالهء جام كيتي نماى: ٥*/٧٥٩٣
رسالة في الجمع والتّفريق: ٢*/٧٧٣٩
رسالة في جواز صلوة الجمعة في الموضعين: ٣٢/٧٦٠١
رسالة في الحديث القدسي[كنت كنزاً مخفيّاً]: ٧/٧٨١١
رسالة في حشر الأجساد: ٦/٧٦٠١
رسالهء حضرت مصري أفندي: ٤*/٧٦٨٦
رسالهء حضريّه جديده: ٦/٧٦٨٦
رسالة في حقّ الدّخان: ٢/٧٧٤٧
رسالة في حقّ دوران الصّوفيّة: ٤/٧٥٩٣
رسالة في حقّ الرّوح لمولانا ابن كمال پاشا: ٥*/٧٥٨٤
رسالة في حقيقة الجسم: ٤*/٧٦٠١
رسالة في حقيقة الجسم لإبن كمال پاشا: ٥/٧٥٨٤؛ ٨/٧٧٥٢

رسالة الشّيخ أحمد الغزالي إلى عين القضاة الهمداني: ١٥/٧٥٩٣
رسالة إلى الشّيخ عبد الحيّ: ٣/٧٧٠٠
رسالة في الطّرق: *٧٧٥٣
رسالهء الطّريق: ١٥*/٧٧٥٢
رسالهء عبيديّهء نقشبنديّه: ٨/٧٦٨٦
رسالة في العقل لمولانا كمال پاشا زاده: ١٢*/٧٦٠١
رسالة في علم الظّاهر والباطن: *٧٥٩١
رسالهء في العمل بالرّبع الشّمالي: ٢*/٧٦٢٢
رسالة في العمل بالرّبع المجيّب: ٣/٧٦٢٢
رسالة في العمل بربع المقنطرات: ٧/٧٥٨٢
رسالة في العمل بربع المقنطرات: ٩/٧٥٨٢
رسالة عيسى أفندي بن الشّيخ مصلح الدّين أفندي: ٢/٧٥٩٥
الرّسالة الغوثيّة: ١*/٧٦٧٤؛ ١*/٧٦٨٦؛
الرّسالة الغوثيّة لإبن عربي: ٣/٧٥٧١؛ ١/٧٥٧٨؛ ٩/٧٥٨٠؛ ٢/٧٥٩٣
الرّسالة الغوثيّة للجيلاني: ١٠/٧٥٦٥؛ ٢/٧٧٥١
رسالة فاضحة الملحدين وناصحة الموحّدين: ١*/٧٥٧٧
الرّسالة الفتحيّة: ٣*/٧٦٢٢
رسالة في الفرائض لإبن لالي: ٢/٧٦٧٨
رسالة في الفرق الضّالّة: ١/٧٦٦١
الرّسالة فيما يتعلّق بالضّمير من المباحث لمولانا كمال پاشا زادة: ٨*/٧٦٠١
رسالهء قائمي: ١*/٧٧٤٨
رسالهء قادري: ٤/٧٦٦٧؛ ١/٧٧٦٥
رسالهء قبله نامه بحال متصوفين: ٢/٧٦٨٦
رسالة في القصاص واستيفاء الحقوق يومَ الجزاء: ٤/٧٥٩٥
رسالهء قصيدهء بردهء شريفه لشيخ البوصيري: ٢*/٧٦٣٨
رسالة في القضاء والقدر: ٢٥/٧٦٠١
رسالة كنه مّا لا بدّ للمريد منه: ٧/٧٥٨٠
رسالة في الكبر للشرنبلالي: ٢*/٧٧٤٦
رسالهء لبّ الحقائق: ٦/٧٦٥٠
رسالهء لبّ اللّبّ وسرّ السرّ: ١/٧٧٥١
رسالهء لطيفه: ١/٧٧٤٩
رسالهء لقمان حكيم: ٢/٧٦٥٧
رسالهء مبدأ ومعاد: ٣/٧٦٦٧؛ ٣٨*/٧٧٥٢
رسالهء محبوب : ٨/٧٧٧١
الرّسالة المحمّديّة: *٧٧٠٧؛ ٢٢*/٧٧٥٢
رسالهء مدار واحديّت ومركز احديّت: ١٤/٧٧٥٢
رسالهء مرآت النّفس: ٦*/٧٧٧١
رسالهء مراد ويشين في بيان الأذان: ١٣*/٧٧٥٢
رسالة مرتّبة في تحقيق الحقّ: ٢١/٧٦٠١
رسالة مرشد العشّاق الصّغرى: ٣٢/٧٧٥٢
رسالة مرشد العشّاق الكبرى: ٣٩/٧٧٥٢
رسالهء مرشديّه، حضرت شيخ صدر الدّين القونوي: ١٤*/٧٥٩٣
الرّسالة في مسائل من الفنون: ٢/ ٧٥٥٧

رسالة في مسألة دخول ولد البنت في الموقوف على أولاد الأولاد: ٢٤/٧٦٠١
رسالة في المسح على الخفاف: ٣/٧٦٠١
رسالة في مسح الخفّ: ٢/٧٦٠١
رسالة مسمّاة بفوائد العقائد: ١٣*/٧٥٩٣
رسالهء مشاهد التّوحيد لحضرة نور: ٢٩*/٧٧٥٢، ٣٣*
الرّسالة المشتملة على فضيلة العمامة وسننها وبيان تسوعها : ٣/٧٥٩٤؛ ٣/٧٥٩٥
رسالهء مصري أفندي: ١/٧٧٥٢
رسالهء مفتاح جنّت: ٨*/٧٧٢٤
رسالهء مقالات حاجي بكتاشي ولي: ٢/٧٧٦٥
رسالهء مقدّمة الإسلاميّة: ٣*/٧٦٦١
رسالهء مقدّمه لمطالع فصوص الحكم: ١١*/٧٧٥٢
الرّسالة المنظومة في آداب الذكر النّقشبندي: ١/٧٧٧٠
الرّسالة المنظومة في حقّ النّصيحة ومصاحبة الإخوان: ٢/٧٧٧٠
رسالهء منلا إلهي: ٣/٧٧٦٥
الرّسالة المنيرة لأهل البصيرة: ٧٦٣٦ – ١/٧٦٣٨
رسالهء ميزان الحقّ: ١*/٧٧٤٦
رسالة نجاة الغريق في الجمع والتّفريق: ٢/٧٧٣٩
رسالهء نصايح جنديّه: ٩/٧٧٢٤
الرّسالة النّقشبنديّة لمجهول: ٥/٧٧٥٨
الرّسالة نقطة البيان أمير المؤمنين علي بن أبي طالب: ٣*/٧٦٨٦
رسالهء نقطه : ٣/٧٦٨٦
الرّسالة النّوريّة: ٢/٧٦٠٢
رسالة في وجوب الواجب: ٧/٧٦٠١
رسالهء وجوديّه لسيّد الشّريف: ٣/٧٦٦٦
رشحات عين الحياة: ٧٨١٥
رموزات إسماعيل حقّي الجلوتي: ١/٧٦٥٠؛ ١١/٧٧٧١
روح البيان لإسماعيل حقي البروسوي: ٢١/٧٧٥٢، ٢٦؛
روح البيان في تفسير القرآن: ١*/٧٦٥٠ – ٢؛ ١٢/٧٧٧١
روحك مقاملري: ٥/٧٧٥٦
روح المثنوي: ٢٤/٧٧٥٢
روضة العلماء: ٢*/٧٧٦٤
رياض الرّحمة: ٢/٧٧٣٧

ز

زاد المشتاقين: ١/٧٧٢٢
زبدة الحقائق في كشف الدّقائق: ١*/٧٦٧٣
الزّبدة في شرح قصيدة البردة: ٦/٧٥٦٦
زهرة السّالكين: ٢*/٧٧٦٤

س

سالكلرك اعتقادلري واحواللري حقّي بيلمك ايچون: ٤/٧٧٥٦
سبحة الأبرار: ٧٧٢٧*
سراج الظّلام: ٢*/٧٧٦٤
سرخ باد: ٣*/٧٦٧٣
سرّ الأذان المحمّدي: ١٢/٧٧٥٢

سرّ الأسرار: ٧٥٩١*
سرّ بعض سور وآيات القرآن: ٦/٧٧٥٦
السّرّ الصّفيّ في مناقب شمس الدّين محمّد الحنفي: ٧٦٠٤
سعادت نامهء إلهي: ٢/٧٧٠٤
سعادت نامه ـ شرح پندنامهء عطّار: ٧٦٨٢ – ٧٦٨٤
سفينة النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله: ٧٦٤٥
سكرنامه: ١١/٧٦٦١
سلسلهء طريقهء بيراميّهء شطّاريّه: ٢*/٧٧٣٢
سلك عقد اللآلي في المخمّس خالي الوسط: ٣*/٧٦٤٤
السّلوك في باطن الأسرار: ٧٥٩١*
سوانح النّوادر في معرفة العناصر: ١٠/٧٦٥٠؛ ٣/٧٧٥٨
سير شريف لآلتي پارمق: ١٨/٧٧٢٤
السّير والسّلوك إلى ملك الملوك: ١/٧٦٤٦

ش

الشّافية في الصّرف: ٦/٧٦٠٠
شجون المسجون وفتون المفتون: ٣/٧٥٨٠
شرح الأبيات بالتّركيّة: ١٩/٧٧٥٢
شرح الأحاديث الثّلاثين: ٨/٧٥٩٣
شرح الأسماء الإثنى عشر: ٧٧٥٠*
شرح الأسماء الحسنى: ٢/٧٦٧٥
شرح الأسماء الحسنى: ٧٧٥٠
شرح أسماء الحسنى: ٤/٧٧٦٥
شرح أسماء الحسنى (منظوم): ٨/٧٥٦٦
شرح الأصول العشرة: ٧٧٥٣
شرح الأصول لتيسير طريق الوصول: ٧٧٥٣*
شرح آمنت بالله للقارصي: ٣/٧٦٦١
شرح الأنموذج في النّحو: ٧/٧٦٠٠
شرح أوراد بهائي: ٢*/٧٧٧١
شرح الأوراد البهائيّة: ٧٥٩٧؛ ١/٧٧٠٠؛ ١/٧٧٠١
شرح أوراد جلجلوتي: ٢*/٧٦٠٣
شرح الأوراد القادريّة الرزّاقيّة: ٢/٧٧٦٠
شرح اورادي شيخ پير محمّد بهاء الدّين: ١*/٧٧٠٢
شرح بدء الأمالي لمجهول: ١١/٧٧٤٠
شرح بيت المثنوي: ٢/٧٧٣١؛ ٢/٧٧٣٢
شرح التّائيّة لإبن الفارض: ١٠/٧٥٨٠
شرح تائيّه ابن الفارض : ١٦/٧٥٩٣
شرح جهل اسماء باري: ٧٧٨٣
شرح خواصّ اوراد پير محمّد بهاء الدّين: ١/٧٧٠٢
شرح دعاء ايمان: ٣/٧٧٧٥
شرح دعاء سرخ باد: ٣/٧٦٧٣؛ ٢/٧٨١١
شرح رباعيّات : ١٧/٧٥٩٣
شرح رسالهء اصطلاحات نامهء الشّيخ حقّي: ٢*/٧٧٦٨
شرح رسالة في حقيقة الجسم لمجهول: ٢/٧٧٣٤
شرح رسالة في حقيقة الجسم لمجهول: ٢/٧٧٦٧
شرح رسالهء فيوضات شاكري: ١٣/٧٦٥٠

شرح سبحة الأبرار: ٧٧٢٧

شرح شرعة الإسلام: ٦*/٧٥٩٥؛ ٢*/٧٧٦٤

شرح صلوات الكبرى: ٢٠*/٧٧٥٢

شرح فاتحة الكتاب للإمام الجويني: ٩/٧٥٩٣

شرح فصوص الحكم للجامي: ٧٥٧٦

شرح فصوص الحكم للقيصري: ٧٥٧٣

شرح فصوص الحكم للكاشاني: ٧٥٧٢

شرح فصوص الحكم لمجهول: ٧٦٨٥

شرح قصيدة البُستي النّونيّة لمجهول: ٧٥٤١

شرح قصيدة البُستي النّونيّة لمجهول: ٧٥٤٢

شرح القصيدة الجلجلوتيّة: ٢/٧٦٠٣

شرح القصيدة الطّنطرانيّة (التّرجيعيّة): ٤/٧٥٦٦

شرح قصيدهء فريده : ٢/٧٧٦٨

شرح كتاب في الفقه لمجهول: ٤/٧٦٧٣

شرح كتاب الواردات: ١/٧٦٦٧

شرح الكنز: ٦*/٧٥٩٥

شرح مثنوي: ٧٨٠٦ - ٧٨٠٩

شرح مثنوي معنوي : ٧٦٨٩ - ٧٦٩٣

شرح المشارق: ٦*/٧٥٩٥

شرح المقدّمة الشّريفة المشتملة على عقائل الحقيقة: ٣٤/٧٦٠١

شرح منازل السّائرين للهروي: ١/٧٥٨٧

شرح منظومة أسماء الله الحسنى للدّمياطيّ: ١/٧٦٠٣؛ ٢/٧٦٥٣

شفاء داء المطعان في معاوية بن أبي سفيان: ٥/٧٦٦١

شروط إسلام ونصايح الأنام بلسان بوسنوي: ٥/٧٨١٧

شروط الصّلوة لمجهول: ١٣/٧٧٤٠

شروط الصّلوة (منظوم بالتّركيّة): ١١/٧٥٦٦

شمائل النّبيّ الأكرم صلّى الله تعالى عليه وسلّم: ٤/٧٧٠٢

شهر انكيز عزيزي بك: ٦/٧٧٣٤

شيخ بالي افنديتك اطوار: ٥*/٧٧٣٤

ص

الصّلاة الكبرى: ٢٠*/٧٧٥٢

الصّلوة على النّبيّ: ١٠/٧٧٧١

الصّلوة للرّفاعيّ: ٢/٧٥٦٨

صورت مكتوب براى قپودان علي پاشا زاده: ٧/٧٧٣٤

ض

ضياء القلوب: *٧٦٢١ - ١*/٧٦٢٢

ضياء القلوب في شرح جلاء القلوب: ٧٦١٦ - ١/٧٦٢٢

ط

طبّ النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم: ٦*/٧٥٨٢

الطّبّ النّبويّ: ٦/٧٥٨٢

طبقات الشّعراني الكبرى: ٥*/٧٧٦٠

طبقات الشّيخ أحمد الشّرنوبي: *٧٦٣٩

طبقات الصّوفيّة: *٧٨١٢

الطّبقات الكبرى: ٥*/٧٧٦٠

طريق تلقين ذكر اسم الذّات على الطّريقة النّقشبنديّة: ٤/٧٥٨٢

طريقت خلوتي - پيرمز الشّيخ علي المكّي: ٦*/٧٧٠٢

الطّريقة المحمّديّة: ٥/٧٥٩٥؛ ٧٦٢٣ - ١/٧٦٣٠؛ *٧٦٣١ - *٧٦٣٢؛ *٧٧٥٧؛

طريقت نامهء محمود افندي: ١/٧٧٣٩

طريقت نقشبنديّهء سلسله نامه سي: ٩/٧٦٨٦

طريقت نقشبنديّه نك اصولني حاوي حسبحال السّالك في اقوام المسالك: ٣*/٧٧٠٢

ع

عبديه: ٣/٧٨١٧

عبرت نامه: ٣*/٧٧٢٨

عبرتنما : ٣/٧٧٢٨

عبرت نماى لامعي زاده: ٣*/٧٧٢٨

العجالة في التّوجّه الأتمّ: ٢/٧٥٨٠؛ ٢/٧٥٨٩؛ ١٤/٧٥٩٣

عرش نامه: ٢*/٧٧٠٤

عزيمت شريف: ٩/٧٥٦٥

عشق نامه: ٣/٧٧٠٤؛ ١/٧٧٠٥

عطيّة العاطي في استخراج جواهر نظم الدّمياطي: ١/٧٦٥٦

العقائد والطّرق: ٩/٧٧٧١

علم حال لمجهول: ٢/٧٦٧٢

عوارف المعارف: ٧٥٦٩

العينيّة: ٤*/٧٥٨٤

عيون الهداية: ٢٨/٧٧٥٢

غ

غاية المطلوب في محبّة المحبوب: ٧٦٥١

غريب نامه ـ معارف نامه: ٧٦٩٩

غزل دانشي بشرح خود: ١٩/٧٧٣٤

غزل سلطان مراد خان ابن سليم خان بشرح صبحي: ١١/٧٧٣٤

الغنية لطالبي طريق الحقّ: ١١/٧٥٨٠؛ ٧/٧٦٦١

غوثيّة پير عبد القادر كيلاني: ١٠*/٧٥٦٥

غوثيّهء محي الدّين عربي ترجمه سي: ١/٧٦٨٦

ف

فاتح الأبيات: ٧٦٩٤ - ٧٦٩٦

فاضحة الملحدين وناصحة الموحّدين في نقض فصوص الحكم: ١/٧٥٧٧

الفتاوى البزازيّة: ٤/٧٧٣٤

الفتاوى السّراجيّة: ٣/٧٧٣٤

فتح الباب ورفع الحجاب: ٣/٧٦٤٣

الفتح القدسيّ والكشف الأنسيّ: ١/٧٦٥٢

فتوح المجاهدين لترويح قلوب المشاهدين (ترجمه، نفحات الأنس): ٧٧٢٥ - ٧٧٢٦

الفتوحات المكّيّة: ٤*/٧٥٨٠؛ ١*/٧٧٥١

فرح الرّوح في شرح محمّديّه: ٢٢/٧٧٥٢، ٢٣، ٣١، ٣٤

فصل فإذا أردت العمل بكهيعص: ٥/٧٦٤٤

فصوص الحكم : ٧٥٧٠ - ١/٧٥٧١، *٢؛ *٧٥٧٢؛ *٧٥٧٣؛ ١*/٧٥٧٤؛ ١*/٧٥٧٥، *٢؛ *٧٥٧٦؛ ١*/٧٥٧٧، *٢؛ *٧٦٨٥؛ ١*/٧٧٥١؛ ١١*/٧٧٥٢؛ ١*/٧٧٥٩؛ *٧٨١٤

فضائل الجهاد – ترجمة مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق: ٧٧٠٣

فضائل القرآن: ٦/٧٧٠٠

فضائل كلمه، توحيد: ٧٧٣٦؛ ١/٧٧٣٧

الفقه الأكبر: ٥/٧٦٥٩

فوائد العقائد: ٧/٧٥٩٣

فوائد العقائد: ١٣/٧٥٩٣

في آداب الطّريقة القادريّة: ٢/٧٦٧٤

في أنواع الكرامات وخوارق العادات: *٧٧٢٦

في بيان فضيلة تأخير السّحور وتعجيل الإفطار وغيره: ١١/٧٦٦٦

ق

قادونه: ٤/٧٨١٧

القصد المجرّد في معرفة الإسم المفرد: ٤/٧٧٦٠

قصيدة بانت سعاد: ٢/٧٥٦٦؛ ٢/٧٦٥٥

قصيدة أبي الفتح البوستي: *٧٥٤٢

القصيدة البديعيّة: ٣*/٧٦٠٦

قصيدة البردة: ٤*/٧٧٤٦

قصيده، برده، شريف: ٢*/٧٧٦١

قصيدة البُستي النّونيّة: ٧٥٤٠؛ ٦/٧٦٠٨

قصيدة البكري لقضاء الحوائج: ٣/٧٧٦٠

قصيده، تائيّه، فارضيّه: ١٦*/٧٥٩٣

قصيده، تحسين أفندي: ٤٠/٧٧٥٢

قصيدة في التّوسّل بأسماء الحسنى: ١*/٧٦٠٣

القصيدة الجلجلوتيّة: ٢*/٧٦٠٣

قصيدة دمياطيّة: ٥*/٧٥٦٥

القصيدة الدّمياطيّة في التّوسّل بأسماء الله الحسنى: ٥/٧٥٦٥؛ ١*/٧٦٥٦؛ ٢/٧٧٩٢

قصيده، روشني: ٥/٧٧٢١

القصيدة الطّنطرانيّة (التّرجيعيّة): ٣/٧٥٦٦

قصيده، عدني افندي: ٨/٧٧٤٠

القصيدة العينيّة الجيليّة: ٦/٧٧٥٢

قصيده، قائمي: ٢/٧٧٤٨

القصيدة اللاّميّة في التّوحيد: ٣*/٧٦٠٠

قصيدة لاميّة العجم: ١٢*/٧٦٦١

قصيده، مرزوقيّه: ٦*/٧٥٦٥

القصيدة المرزوقيّه: ٦*/٧٥٦٥

قصيده، ميميّه، خمريّه، فارضيّه: ١٢*/٧٥٩٣

القصيدة الميميّة للمرزوقي: ٦/٧٥٦٥؛ ٢/٧٦٥٦

القصيدة اليائيّة: ١*/٧٦٠٦

قصيدة ياأرحم الرّاحمين لباعلوي: ٢/٧٦٥٢

قصيده، يكي بازاري: ٤١/٧٧٥٢

قواعد الفرس: ٢/٧٦٨١

القول المبين في بيان توحيد العارفين: ٢*/٧٥٨٤

قيافت نامه، حمدي : ١/٧٧٣٤

ك

كاشف الأسرار: ٣*/٧٧٥٤

الكافي: ٦*/٧٥٩٥

الكافية البديعيّة: ٣*/٧٦٠٦

كتاب اسرار نامه: ١*/٧٦٧٨

كتاب أنوار العارفين: *٧٧٦٢

كتاب أنوار العاشقين: *٧٧٠٩ - *٧٧١١

كتاب أنوار العاشقين وسراج الدّين: *٧٧١٢

كتاب البحر المورود في المواثيق والعهود: *٧٦١١

كتاب في البلاغة لمجهول: ٣/٧٧٩٦

كتاب بيان الأسرار للطّالبين: *٧٥٩١

كتاب في بيان فضائل الصّلوة على النّبيّ: ٢/٧٦٩٨

كتاب تحفة الخاصكيّة للشّيخ إسماعيل حقّي: ٥*/٧٦٥٠

كتاب تحفة العمريّة للشّيخ إسماعيل حقّي: ٤*/٧٦٥٠

كتاب تذكرة الأولياء: *٧٦٧٦

كتاب ترجمه، إحياء علوم الدّين مسمّى كيمياء سعادت: *٧٦٦٩

كتاب ترشيحات: ٧٧٣٣

كتاب تصرّفات شيخ إلهي: ١*/٧٧٣٢

كتاب في التّصوّف لمجهول: ٧٦٦٤

كتاب تفسير الزّهد في الدّنيا: *٧٦٦٥

كتاب التّنوير في إسقاط التّدبير: *٧٥٨٦

كتاب التّوبة من ربع المنجيات من كتاب إحياء علوم الدّين: *٧٥٤٣

كتاب جامع الفضائل: *٧٦٤٢

كتاب الجهاد المعروف بمشارع الأشواق ومصارع العشّاق: *٧٥٩٩

كتاب الجواهر والدّرر الصّغرى: ١*/٧٦٠٨

كتاب حجّة البالغة للشّيخ إسماعيل الحقّي البروسه وي: ٧*/٧٦٥٠

كتاب في الحديث لمجهول: ٩/٧٦٦١

كتاب في الحديث لمجهول: ٢/٧٧٩٦

كتاب الخطاب: ١/٧٧٥٤

كتاب خلاصة السّلوك: *٧٦٠٧

كتاب الرّشحات: *٧٨١٥

كتاب في الزّهد لمجهول: ٧٦٦٥

كتاب سفينة النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله: *٧٦٤٥

كتاب السّير والسّلوك: ١*/٧٦٤٦

كتاب شرح الحكم: *٧٥٨٥

كتاب شروط الصّلوة: ٣*/٧٧٧١

كتاب شمائل النّبيّ: ٢/٧٦١٤

كتاب ضياء القلوب: *٧٦١٩

كتاب ضياء القلوب شرح جلاء القلوب: *٧٦٢٠

كتاب الطبّ المنظوم: ٤/٧٧٩٦
كتاب طريقة السّالكين: ٢*/٧٦٤٦
كتاب طريقة صوفيّة: ٧٧٣٨
كتاب طريقة المحمّديّة: ١*/٧٦٣٠
كتاب طريقت نامه، محمود افندي: ١*/٧٧٣٩
كتاب طوائف عشره: ١/٧٧٦١
الكتاب في العبادات والعلم والمعاملات لمجهول: ٤/٧٦٠٠
كتاب عجائب القلب من ربع المهلكات من كتاب إحياء علوم الدّين: ٧٥٤٧*
كتاب عطيّة العاطي في استخراج جواهر نظم الدّمياطي: ١*/٧٦٥٦
كتاب العهود والمواثيق للإمام الشّعراني: ٧٦١١*
كتاب عونيّه في ترجمه، غوثيّه: ٥/٧٦٦٧
(كتاب في الفأل لمجهول): ٧/٧٧٠٠
كتاب كشف الأستار والغلط عن أوضاع المخمّس الخالي الوسط: ٤/٧٦٤٤
كتاب كلشن راز: ١*/٧٦٩٨
كتاب كيمياى سعادت: ٧٧٧٨*
كتاب المحبّة من كتاب إحياء علوم الدّين: ٧٥٤٥*
كتاب مخزن الأسرار: ٧٦٦٢*
كتاب المسامرة للشّيخ الأكبر: ٧٥٧٩*
كتاب مسلك الطّالبين والعابدين: ٧٧٢٣*
كتاب مسلك الطّالبين والواصلين: ١*/٧٧٢٤
كتاب مشكاة الأنوار للإمام حجّة الإسلام أحمد بن محمّد الغزالي: ١٢*/٧٥٨٠
كتاب مقصد الأقصى للشّيخ عزيز بن محمّد النّسفي: ٧٧٨٠*
كتاب في مناقب الأولياء: ٤/٧٦٥٧
كتاب ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ: ٧٧٤٥*
كتاب النّجاة: ٢/٧٧٥٤
كتاب نزهة الأرواح وبهجة الأشباح: ٧٥٩٨*
كتاب نفحات الأنس من حضرات القدس: ٧٨١٢*
كتاب واردات: ١*/٧٦٦٧
كرامات الأقطاب الأربعة ومناقبهم وفضلهم: ٧٦٣٩*
الكشف الغيوبي في طبقات الشّرنوبي: ٧٦٣٩
كشف القناع عن وجه السّماع: ٢/٧٦٤٣
كشف الكروب في فتح جميع الأبواب واللّغوب في شرح الدّور الأعلى لإبن عربي: ١/٧٦٥٥
كفاية القنوع في العمل بالرّبع المقطوع: ٢/٧٦٢٢
كلشن راز: ١/٧٦٩٨
كنز مخفي: ١*/٧٧٦٧
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة: ٤*/٧٧٤٦
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة: ٢/٧٦٣٨
الكواكب الدّرّيّة في مدح خير البريّة ـ قصيدة البردة مع التّرجمة التّركيّة: ٢/٧٧٦١

كيمياى سعادت: ٧٦٦٩*؛ ٧٦٧١*؛ ١*/٧٦٧٢؛ ٧٧٧٨
كيمياى سعادت ترجمه سي: ٧٦٦٩-٧٦٧١

ل

لاميّة العجم وحلية أهل النّعم: ١٢/٧٦٦١
لطائف المنن: ٧٦٠٩*
لغت اوراد شيخ پير محمّد بهائي: ٤*/٧٧٠١
اللّمحات: ٧٨١٤*
لمحات لمعات البحر المعنوي ـ شرح جزيره، مثنوي: ٧٦٩٧
لوائح جامي: ١٠/٧٥٦٦؛ ١٨/٧٥٩٣
لواقح الأنوار في طبقات الأخيار: ٥/٧٧٦٠
لوامع الأنوار ـ شرح قصيده، خمريّه: ١٢/٧٥٩٣

م

متفرّقات شيخ اسماعيل حقّي: ١/٧٧٥٥
مثنوى، شريفه: ٧/٧٧٢١
مثنوي معنوي: ٧٧٩٩ - ١/٧٨٠٥
مثنوي المولوي: ٧٧٩٩*
المجال الزّهري ـ شرح الصّلوات الكبرى لإبن عربي: ٢٠/٧٧٥٢
المجالسة الأدبيّة في الطّريقة الصّوفيّة: ٧٧٧٣
مجمع العناصر ومنبع السّرائر: ١٠*/٧٦٥٠
(مجموعة أدعية): ٧/٧٥٦٦
(مجموعة في الموعظة): ٢/٧٧٦٤
المجموع الشّريف يحتاج إليه الأغنياء أكثر من الفقراء: ٧٦٦٣
محاضرة الأبرار ومسامرة الأخيار: ٧٥٧٩
محبّت نامه: ٢*/٧٧٠٤
محمّديّه: ٧٧٠٣*؛ ٢٢*/٧٧٥٢
المختار من كتاب التّحبير: ١/٧٥٨٢
مختصر في بيان الإعتقاد: ٥/٧٧٤٠
مختصر في بيان مقالات أهل العالم والمذاهب المختلفة لطوائف الأمم: ٢/٧٧٤٠
مختصر الجزء الثّالث من كتاب إحياء علوم الدّين لمجهول: ٧٥٥٨
مختصر الطّريقة المحمّديّة: ٧٦٣١
مخزن الأسرار لأخيار الأمّة والأبرار: ٧٦٦٢
مدح رسول الله: ٤/٧٧٢١
مدّة بقاء الدّنيا حقنده رساله سي: ٨/٧٥٨٢
مرآة العارفين في أسرار سورة فاتحة الكتاب: ٦*/٧٥٨٠
مرآة العارفين (ومظهر الكاملين) في ملتمس زين العابدين: ٦/٧٥٨٠
مرآت العوالم: ٦/٧٧٢٤
مرآت النّفس: ٦/٧٧٧١
مراتب الطّريق: ١٦/٧٦٥٠
مرشد الأمم ـ نبذة في شرح الحكم العطائيّة: ٤/٧٥٨٧
مرشد السّالكين: ١/٧٧٥٨
مرشد سالكين لمجهول: ١/٧٧٧٤

مرشد المتأهّل: ٣/٧٦٥٩
مرصاد العباد من المبدأ إلى المعاد: ٧٨١٠
مزكّي النّفوس: ٧٧١٧ - ٧٧٢٠
المسائل العشر: ٢*/٧٥٥٧
مسائيل شرعيّة ومشاعيل سراج الدّين أحمديّة: ٣*/٧٧٣٤
مسلك الطّالبين والواصلين (والعابدين): ٧٧٢٣ - ١/٧٧٢٤
مشارع الأشواق إلى مصارع العشّاق: ٧٥٩٩؛ *٧٧٠٣
مشكاة الأنوار: ٢*/٧٧٦٤
مشكاة الأنوار في لطائف الأخبار: ٧٥٥٩
مشكاة الأنوار ومصفاة الأسرار: ١٢/٧٥٨٠
مشكاة القلوب: ٢*/٧٧٦٤
مشكلات مثنوي: ٩/٧٧٢١
مصباح الأنس بين المعقول والمشهود في شرح مفتاح غيب الجمع والوجود: ١/٧٦٠١
مصلح النّفس: ٢/٧٧٤٣
المطالب السّنيّة في قمع المراسم البدعيّة: ٣/٧٥٧٧
مطالع الجود بتحقيق التّنزيه في وحدة الوجود: ٤/٧٥٨٠
مطلب في مراتب الطّريق: ١٦*/٧٦٥٠
مطلع خصوص الكلم في معاني فصوص الحكم: *٧٥٧٣؛ ١/٧٥٧٤
معارف سلطان ولد قدّس سرّه: ٢/٧٧٢٤
المعارف الغيبيّة – شرح القصيدة العينيّة الجيليّة: ٤/٧٥٨٤
معدّل الصّلوة: ٢/٧٦١٥
معراج النّبي: ٥/٧٧٧٥
معراجيّه، اسماعيل حقّي: ١١/٧٦٥٠؛ ٢/٧٧٥٥
معيار الطّريقة: ١/٧٧٤٣
مغارب الزّمان لغروب الأشياء في العين والعيان: *٧٧٠٧
مفتاح جنّت: ٨/٧٧٢٤
مفتاح السّعادة: ٢*/٧٧٦٤
مفتاح الصّلوة ومرقاة النّجاة: ٤/٧٦٤٣
مفتاح غيب الجمع والوجود: ١*/٧٦٠١
مفتاح المسائل: ٩/٧٦٥٠
مفيد ـ شرح پندنامه، عطّار: ٧٦٧٩ - ١/٧٦٨١
مقاصد أنوار عينيّه ومصاعد أرواح طيّبه، غيبيّه: ١/٧٧٣١؛ ١/٧٧٣٢
المقاصد النّاجية: ١*/٧٧٣١
مقالات حضرت حاجي بكتاش ولي: ٥/٧٧٢٤
المقالة المفردة: ١٠*/٧٦٠١
مقامات اوليا: ١/٧٧٠٦
مقامات اوليا: ٢/٧٧٢٢
مقامات العارفين: *٧٥٨١
مقدّمة لمطالع فصوص الحكم: ١١/٧٧٥٢
مقصد أقصى: ٢/٧٧٢٩؛ ٧٧٨٠-٧٧٨١
مقصورة ابن دريد: ٦/٧٦٤٤
مناجات موسى: ٢/٧٧٧٤؛ ٢/٧٧٧٥
مناجات ونصائح عبد الله الأنصاري: ٧٧٧٧
مناجات يكي پازاري: ٩/٧٧٥٢
منارات السّايرين إلى الله ومقامات الطّايرين بالله: ٧٥٨١

منازل السّائرين إلى الحقّ المبين: ١*/٧٥٨٧
منازل العارفين: ٣/٧٦٤٦
منازل قطب العارفين ومفاصل اصحاب السّالكين: ١٤/٧٧٢٤
منافع النّاس: ٤*/٧٧٩٦
مناقب آق شمس الدّين: ٢/٧٧٠٦
مناقب امير سلطان: ١٢/٧٧٢٤
مناقب اوليای جمال الدّين محمّد نوري: ٧*/٧٧٢٤
مناقب سيّدنا پير عبد القادر الكيلاني: ٥*/٧٧٦٠
مناقب شيخ إلهي: ١٧/٧٧٢٤
مناقب اوليا: ٧/٧٧٢٤
المنبّهات على الإستعداد ليوم المعاد: ٤/٧٦٥٩
المنبّهات على الأمور الواجبات: ٤*/٧٦٥٩
منتخبة من كتاب كنز الحكمة: ٣/٧٦٥٧
منطق الطّير: ٧٧٨٣
منظومة سيّدنا ومولانا زين العابدين: ٣/٧٥٦٨
من تقرير الشّيخ محمّد نور العربي: ١٦/٧٧٥٢
من الدّعوات المجرّبة: ٣/٧٧٦١
من فيوضات إسماعيل حقّي البروسه وي: ٣/٧٦٥٠
من كلام الشّيخ محمّد نور: ٣٠/٧٧٥٢
من كلام عاشق پاشا: ٣/٧٨١١
من كلمات الإمام علي رضى الله عنه: ٢/٧٦٦١
من المناقب الصّوفيّة لمجهول: ٧٦٥٨
المنقذ من الضّلال: ٧٥٦٣
المنن الوسطى: ٧٦٠٩
منهاج العابدين: ٧٥٦٠ - ٧٥٦٢
منهاج الفقراء: ٧٧٤١ - ٧٧٤٢
المنهج الحنيف في معنى اسمه تعالى اللّطيف: ١/٧٦٤٤
مواقع النّجوم: ٢*/٧٥٨٧
مواقع النّجوم ومطالع أهلّة الأسرار والعلوم: ١/٧٥٨٠
موعظة الواعظين: ٢*/٧٧٦٤
ميزان الحقّ في اختيار الأحقّ: ٧٧٤٤ - ١/٧٧٤٦؛ ١/٧٧٤٧

ن

نتائج الألمعيّة في شرح الكافية البديعيّة: ٣/٧٦٠٦
نخبة المسألة – شرح التّحفة المرسلة: ٢/٧٥٨٤
نزهة الأرواح: *٧٥٩٨
نزهة الأرواح وبهجة الأشباح: ٧٥٩٨
نزهة الإقتباس في وضع المخمّس خالي الوسط: ٢/٧٦٤٤
نسبة خرقة مولانا محمّد المغربي: ١/٧٦٥٧
نشر المحاسن الغالية في فضل مشايخ الصّوفيّة أصحاب المقامات العالية: ٧٥٩٠
النّصوص في تحقيق الطّور المخصوص: ٥/٧٥٨٠

٧*/٧٥٨٢
الوصايا القدسيّة: ١/٧٦٠٠
الوسيلة الأحمديّة شرح الطّريقة المحمّديّة: ٧٦٣٢ - ٧٦٣٥؛
وسيلة الوصول إلى حضرة الرّسول: ٣/٧٧٥١
وصول الفيض القدسي عن الذّات الأحديّة: ١/٧٦٥٩
وصيّة الإمام الأعظم أبي حنيفة لأبي يوسف: ٥/٧٦٠٠
وصيّة جامعة وبهجة لامعة: ٧/٧٧٥٢
وصيّة الشّيخ السّهروردي لأحد من فقرائه: ٦/٧٥٩٣
وصيّة الشّيخ عبد القادر الجيلاني: ٧٥٦٤
وصيّة الشّيخ عبد القادر الجيلاني: ٨/٧٦٦١
وصيّة عبد الغني النّابلسي: ٦/٧٥٨٤
وصيّة النّبيّ عليه السّلام لأمير المؤمنين علي بن أبي طالب: ٣/٧٥٩٣؛ ٢/٧٧٧٢

هـ

هل يصل ثواب قراءة القرآن إلى الميّت: ٧/٧٧٦٠

نصيحت عبدي: ٣*/٧٨١٧
نظم فارسي : ٣/٧٧٥٢
نعت شريف: ١٠/٧٦٨٦
نعمة الذّريعة في نصرة الشّريعة ـ شرح فصوص الحكم: ٢/٧٥٧٥
نفحات الأنس: ٧٧١٣*
نفحات الأنس من حضرات القدس: ٧٧٢٥*؛ ٧٨١٢ - ٧٨١٣
نقد النّصوص في شرح نقش الفصوص: ٢/٧٥٧٨
نقش الفصوص : ٢/٧٥٧١؛ ٢*/٧٥٧٨؛
نور الإيضاح ونجاة الأرواح: ٢/٧٦٥٩
نيّت اوراد بهائي: ٣/٧٧٠١

و

واردات: ١/٧٧٤٨
واردات شرحي: ١*/٧٦٦٧
واقعه نامه، ويسي: ١٠/٧٧٢٤
ورد شريف شرحي : ٣/٧٧٤٣
ورد الصّبح: ٦/٧٧٠٢
ورد الفاتحة: ٢/٧٥٦٥
الورقات في العمل بربع المقنطرات:

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A, Ā,'A,

'Abdiya (Avdija): 7817/3
Ādāb al-murīdīn fī at-taṣawwuf: 7566/1
Ādāb ad-ḏākirīn ba ḫān as-sālikīn: 7771/5
al-Aḥkām al-mulaḫḫaṣa fī ḥukm al-mā' al-ḥimmaṣa: 7746/2
Aḥsan al-ḥadīṯ fī šarḥ al-arba'īn: 7630/2
Alqāb aṭ-ṭa'ām bi iṣṭilāḥāt aṣ-ṣūfiyyīn: 7661/10
al-Amṯila al-muḫtalifa fī al-luġa al-fārisiyya: 7681/3
An'ām: 7565/11
Anīs al-'ārifīn: 7811/1
Anwār al-'ārifīn: 7762
Anwār al-'āšiqīn: 7707 - 7716
al-Anwār al-muḥammadiyya fī šarḥ Risāla al-wuǧūd li as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī: 7752/10
al-'Aqā'id wa aṭ-ṭuruq: 7771/9
Aqrab aṭ-ṭuruq ilā Allāh: 7805/3
Arba'īn Ibn Kamal-pāšā: 7740/6
Asrār-nāma tarǧaması: 7678/1
Aši''a al-lam'āt: 7814
'Aṭiyya al-'āṭī fī istiḫrāǧ ǧawāhir naẓm ad-Dimyāṭī: 7656/1
(Avdija) = 'Abdiya (Avdija)
'Awārif al-ma'ārif: 7569
Awrād al-ayyām wa al-awqāt: 7565/1
al-Awrād al-bahā'iyya: 7565/3; 7596; 7700/8; 7701/2; 7771/2
al-Awrād al-bahā'iyya an-naqšibandiyya ma'a šarḥihā bi al-luġa at-turkiyya: 7701/4; 7702/2
Awrād šarīfa: 7565/7
Awrād Yaḥyā-efendī: 7702/5
al-Awrād az-zayniyya: 7600/2
Awṣāf-i ḫalwat wa šurūṭuhā: 7729/3
Awwal sūra-i Fātiḥa-i karīma iǧmālī bayān olunur: 7686/5
Ayyuhā al-walad: 7566/12
'Azīmat šarīf: 7565/9

B

Bāb šurūṭ aṣ-ṣalāt (wa hiya sitta): 7771/3
Bad' al-amālī: 7600/3; 7638/3; 7740/12
al-Baḥr al-mawrūd fī al-mawāṯiq wa al-'uhūd: 7587/3; 7611
Baḥṯ-i abaway ar-rasūl ṣl'm: 7557/7
Baḥṯ-i berš wa afyūn wa sā'ir makayyifāt: 7557/6

Baḫt-i duḫān: 7557/4
Baḫt-i qahwa: 7557/5
Baḫt-i taṣliya wa tarḍiya: 7557/3
al-Barq al-wāmiḍ fī šarḥ Yā'iyya Ibn al-Fāriḍ: 7606/1
Bayān al-asrār li aṭ-ṭālibīn fī at-taṣawwuf: 7591 - 7593/1; 7594/1; 7595/1; 7646/2; 7754/3; 7756/7
Bayān-ı iṣṭilāḥāt-ı awliyā-i kirām: 7768/1
Bayān taǧallī al-ḥaqq 'alā al-marātib: 7752/15
Bayān taḥqīq ittiṣāl al-huwiyya ilā an-nafs bi al-ḥaraka: 7650/12
Burhān al-'ārifīn: 7756/1

Č
Čobān-nāma: 7721/2

D, Ḍ, Ḏ
Dā'ira al-wuǧūd fī bayān al-maqām al-maḥmūd: 7752/13
Dar bayān-i madḥ-i maṯnawī: 7721/3
Dar bayān-i qā'ida-i rūznāma-i ǧadīda-i muḥammadiyya: 7740/10
Dar bayān-i taḥqīq-i ittiṣāl al-huwiyya ilā an-nafs bi al-ḥaraka: 7756/2
Da'wa iḫlāṣ šarīf: 7565/8
ad-Dawā'ir wa al-aflāk fī bayān taṣarrufāt ṣāḥib al-mulk wa al-amlāk: 7752/17
ad-Dawr al-a'lā li Ibn 'Arabī: 7686/7
Diğer ġazal-i Dānišī ba šarḥ-i ḫūd: 7724/20
Ḏikr iṣṭilāḥāt aṣḥāb al-ḥadīṯ: 7582/2
Dīwān-ı Ḏātī: 7758/2
Dīwān-ı Rūšanī: 7721/1
Ḍiyā' al-qulūb fī šarḥ Ǧalā' al-qulūb: 7616 - 7622/1
Du'ā' arba' āyāt: 7751/11
Du'ā' Dalā'il al-ḫayrāt: 7751/12
Du'ā' Ǧabrā'īl: 7751/9
Du'ā' al-ism al-a'ẓam li 'Alī Ibn Abū Ṭālib: 7752/18
Du'ā' muḥīṭ: 7751/7
Du'ā-nāma-i Abū Su'ūd: 7566/9
Du'ā' an-nūr: 7751/8
Du'ā' sab' āyāt: 7751/10
Du'ā' aš-Šayḫ al-Akbar li taṣfiya al-bāṭin: 7593/11
Du'ā' ḫatm al-Qur'ān: 7797/2
Durar al-farā'id (aw) Risāla fī al-farā'id: 7601/29
ad-Durra al-fāḫira fī taḥqīq maḏhab aṣ-ṣūfiyya wa al-mutakallimīn wa al-ḥukamā': 7580/8
ad-Durr an-naẓīm fī faḍā'il bism Allāh ar-raḥmān ar-raḥīm: 7660

F
Faḍā'il al-ǧihād - Tarǧama Mašāri' al-ašwāq ilā maṣāri' al-'uššāq: 7703
Faḍā'il-i kalima-i tawḥīd: 7736 - 7737/1
Faḍā'il al-Qur'ān: 7700/6

Fāḍiḥa al-mulḥidīn wa nāṣiḥa al-muwaḥḥidīn fī naqd Fuṣūṣ al-ḥikam: 7577/1
Faraḥ ar-rūḥ fī šarḥ Muḥammadiyya: 7752/22 - 23, 31, 34
Faṣl fa iḏā aradta al-'amal bi kāf-hā-yā-'ayn-ṣāḍ: 7644/5
al-Fatāwā al-bazzāziyya: 7734/4
al-Fatāwā as-sirāǧiyya: 7734/3
Fatḥ al-bāb wa raf' al-ḥiǧāb: 7643/3
Fatḥ al-qudsī wa al-kašf al-unsī: 7652/1
Fātiḥ al-abyāt: 7694 - 7696
Fawā'id al-'aqā'id: 7593/7 i 13
Fī ādāb aṭ-ṭarīqa al-qādiriyya: 7674/2
Fī bayān faḍīla ta'ḫīr as-saḥūr wa ta'ǧīl al-ifṭār wa ġayruhū: 7666/11
al-Fiqh al-akbar: 7659/5
Fuṣūṣ al-ḥikam: 7570 - 7571/1
Futūḥ al-muǧāhidīn li tarwīḥ qulūb al-mušāhidīn(Tarǧama-i Nafaḥāt al-uns): 7725 - 7726

Ǧ, Ġ, G
Ǧāmi' al-asrār: 7728/2
Ǧalā' al-qulūb: 7612 - 7613/1; 7614/1; 7615/1
Ǧāmi' al-faḍā'il wa qāmi' ar-raḍā'il: 7641 - 7643/1
Ǧāmı gītī - Numā fī al-aḥkām: 7593/5
Ġarīb-nāma - Ma'ārif-nāma: 7699
Ǧawāhir al-asrār wa zawāhir al-anwār (al-Lubāb al-ma'nawī fī intiḫāb al-Maṯnawī): 7816
al-Ǧawāhir as-saniyya fī al-karāmāt wa an-nisba al-aḥmadiyya: 7605
al-Ǧawāhir wa ad-durar aṣ-ṣuġrā: 7608/1
al-Ǧawhar ar-rafī' wa waǧh al-ma'ānī fī ma'rifa anwā' al-badī': 7606/2
Ǧawhara at-tawḥīd ma'a šarḥihā: 7566/5
Ġawṯiyya-i Muḥyiddīn 'Arabī tarǧaması: 7686/1
Ġāya al-maṭlūb fī maḥabba al-maḥbūb: 7651
Ġazal-i Dānišī ba šarḥ-i ḫūd: 7724/19
Ġazal-i Sulṭān Murāt Ḫān Ibn Salīm Ḫān ba šarḥ Ṣubḥī: 7724/11
Gulšan-i rāz: 7698/1
al-Ġunya li ṭālibī ṭarīq al-ḥaqq: 7580/11; 7661/7

Ḥ, Ḫ, H
Ḥadīqa al-ḥaqīqa wa šarī'a aṭ-ṭarīqa: 7779
Ḥall al-abyāt al-latī waqa'at fī Ḫazāna al-anfās: 7587/2; 7724/4
Ḥall ar-rumūz wa mafātīḥ al-kunūz: 7583
Hal yaṣil ṯawāb qirā'a al-Qur'ān ilā al-mayyit: 7760/7
Ḫamra al-ḫān wa rinna al-alḥān fī šarḥ risāla aš-Šayḫ Arslān: 7584/3
Ḥaqā'iq tafsīr al-Qur'ān: 7661/6
Ḥaqīqa al-yaqīn wa bayān sulūk al-malāmiyya: 7752/25

Ḥaqqın qalamī rūḥdur: 7760/6
Ḥasbiḥāl as-sālik fī aqwāl al-masālik: 7702/3
Ḥāšiya ‘alā šarḥ at-taǧrīd li al-Ǧurǧānī: 7601/28
Ḥawāṣṣ al-asmā’ al-arba‘īn: 7675/1
Ḥawāṣṣ al-Qur’ān li maǧhūl: 7656/3
Ḫawātim al-ḥikam wa ḥall ar-rumūz wa kašf al-kunūz: 7640
al-Ḥikam al-‘aṭā’iyya: 7584/1
Ḥikāya Abū Yazīd al-Bisṭāmī: 7666/7
Ḥikāya Ḏunnūn al-Miṣrī: 7666/6
Ḥikāya ‘an Mālik Ibn Dīnār: 7666/9
Ḥikāya ‘an aš-Šayḫ ad-Dīnawarī: 7666/8
Ḥikāya Šāh al-Karmānī: 7666/5
Ḥikāya aš-šayḫ al-‘ārif Bāyazīd al-Bisṭāmī: 7764/1
Ḥikāyāt: 7666/10
Ḥikmat-ı ḫalqat-ı Ādam: 7721/11
Ḥilya al-abdāl wa mā yaẓhar minhā min al-ma‘ārif wa al-aḥwāl: 7589/3
Ḥirz ‘Alī karrama Allāhu waǧhahu: 7565/4
al-Ḥizb al-a‘ẓam wa al-wird al-afḫam: 7700/4
Ḥizb ad-dāfi‘a: 7751/5
Ḥizb al-Ǧīlānī: 7751/4
Ḥizb an-naṣr: 7751/6
al-Ḥizb aṣ-ṣaġīr li ar-Rifā‘ī: 7568/1
Ḥuǧǧa al-bāliġa: 7650/7
Ḫulāṣa al-aḫbār fī aḥwāl an-nabī al-muḫtār: 7643/5
Ḫulāṣa-i mafhūm-i sayr-i sulūk: 7650/15
Ḫulāṣa-i su’āl-i ‘ilm-i ‘ubūdiyyat wa rubūbiyyat: 7650/14
Ḫulāṣa as-sulūk fī nayl ar-ruf‘a wa as-sumūk: 7607

I, ‘I

‘Ibrat-numā: 7728/3
Īḍāḥ al-ḥikam - Šarḥ Hayākil an-nūr: 7740/1
Iǧāza aš-Šayḫ ‘Abdulqādir aš-Šāḏilī: 7608/5
Iǧāza Šayḫ al-islām Šihābuddīn al-Futūḥī al-Ḥanbalī: 7608/2
Iǧāza aš-Šayḫ Nāṣiruddīn al-Laqānī: 7608/4
Iǧāza aš-Šayḫ Šihābuddīn al-Ḥanafī. 7608/3
Iḥkām al-ḥukm fī šarḥ al-Ḥikam: 7585
Iḥyā’ ‘ulūm ad-dīn: 7543 - 7556; 7557/1
Ilāhī Ah dervišu, otvori oči li Šayḫ Sirrī: 7817/2
Ilāhī Ako hoćeš derviš biti li Šayḫ Sirrī: 7817/1
Ilāhiyyāt: 7739/3
‘Ilm-i ḥāl li maǧhūl: 7672/2
Iršād al-murīd ilā al-murād fī tarǧama Mirṣād al-‘ibād: 7687 -7688
Iršād nāma-i ḥaqīqat payām: 7724/3
Iṣṭilāḥāt aṣ-ṣūfiyya: 7588-7589/1; 7811/4
‘Išq-nāma: 7704/3 - 7705/1

K

Kadune: 7817/4
al-Kašf al-ġuyūbī fī ṭabaqāt aš-Šarnūbī: 7639
Kašf al-kurūb fī fatḥ ǧamī‘ al-abwāb wa al-luġūb fī šarḥ ad-Dawr al-a‘lā li Ibn ‘Arabī: 7655/1
Kašf al-qinā‘ ‘an waǧh as-samā‘: 7643/2
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya - Qaṣīda al-burda: 7638/2;
al-Kawākib ad-durriyya fī madḥ ḫayr al-bariyya - Qaṣīda al-burda ma‘a at-tarǧama at-turkiyya: 7761/2
Kifāya al-qunū‘ fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-maqṭū‘: 7622/2
Kīmiyā-i sa‘ādat: 7778
Kīmiyā-i sa‘ādat tarǧamasī: 7669 - 7670
Kīmiyā-i sa‘ādat tarǧamasī: 7671
Kitāb-i ‘awniyya fī tarǧama-i ġawṯiyya: 7667/5
Kitāb fī balāġa li maǧhūl: 7796/3
Kitāb fī bayān faḍā’il aṣ-ṣalāt ‘alā an-nabī: 7698/2
(Kitāb fī al-fa’l li maǧhūl): 7700/7
Kitāb fī al-ḥadīṯ li maǧhūl: 7661/9
Kitāb fī al-ḥadīṯ li maǧhūl: 7796/2
Kitāb al-ḫiṭāb: 7754/1
al-Kitāb fī al-‘ibādāt wa al-‘ilm wa al-mu‘āmalāt li maǧhūl: 7600/4
Kitāb kašf al-astār wa al-ġalaṭ ‘an awḍā‘ al-muḫammas al-ḫāli al-wasaṭ: 7644/4
Kitāb fī manāqib al-awliyā’: 7657/4
Kitāb an-naǧāt: 7754/2
Kitāb šamā’il an-nabī: 7614/2
Kitāb-i ṭarīqat-i ṣūfiyya: 7738
Kitāb-i taršīḥāt: 7733
al-Kitāb fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7664
Kitāb-i ṭawā’if-i ‘ašara: 7761/1
Kitāb fī aṭ-ṭibb al-manẓūm: 7796/4
al-Kitāb fī az-zuhd li maǧhūl: 7665

L

Lamaḥāt lam‘āt al-baḥr al-ma‘nawī - Šarḥ-i ǧazīra-i maṯnawī: 7697
Lāmiyya al-‘aǧam wa ḥilya ahl an-ni‘am: 7661/12
Lawā’iḥ-i Ǧāmī: 7566/10; 7593/18
Lawāmi‘ al-anwār - Šarḥ-i Qaṣīda-i ḫamriyya: 7593/12
Lawāqiḥ al-anwār fī ṭabaqāt al-aḫyār: 7760/5
(al-Lubāb al-ma‘nawī fī intiḫāb al-Maṯnawī) = Ǧawāhir al-asrār wa zawāhir al-anwār (al-Lubāb al-ma‘nawī fī intiḫāb al-Maṯnawī)

M

al-Ma‘ārif al-ġaybiyya - Šarḥ al-Qaṣīda al-‘ayniyya al-ǧīliyya: 7584/4

Maʻārif-nāma = Ġarīb-nāma

Maʻārif Sulṭān Walad quddisa sirruhū: 7724/2

Madḥ-i Rasūlullāh: 7721/4

al-Maǧāl az-zahrī - Šarḥ aṣ-ṣalawāt al-kubrā li Ibn ʻArabī: 7752/20

(Maǧmūʻa adʻiya): 7566/7

(Maǧmūʻa fī al-mawʻiẓa): 7764/2

al-Maǧmūʻ aš-šarīf yaḥtāǧu ilayhi al-aǧniyā' akṯar min al-fuqarā: 7663

Maḫzan al-asrār li aḫyār al-umma wa al-abrār: 7662

Manāqib-i Amīr Sulṭān: 7724/12

Manāqib-i Āq Šamsuddīn: 7706/2

Manāqib-i awliyā: 7724/7

Manāqib-i Šayḫ Ilāhī: 7724/17

Manārāt as-sāyirīn ilallāh wa maqāmāt aṭ-ṭāyirīn billāh: 7581

Manāzil al-ʻārifīn: 7646/3

Manāzil Quṭb al-ʻArifīn wa mafāṣil aṣḥāb as-sālikīn: 7724/14

al-Manhaǧ al-ḥanīf fī maʻnā ismihī taʻālā al-laṭīf: 7644/1

Manṭiq aṭ-ṭayr: 7783;

Manẓūma sayyidinā wa mawlānā Zayn al-ʻĀbidīn: 7568/3

Maqālāt-i ḥaḍrat-i Ḥāǧī Baktāš Walī: 7724/5

Maqāmāt-i awliyā: 7706/1; 7722/2

Maqāṣid-i anwār-i ʻayniyya wa maṣāʻid-i arwāḥ-i ṭayyiba-i ġaybiyya: 7731/1; 7732/1

Maqṣad-i aqṣā: 7729/2; 7780 - 7781

al-Maqṣad al-muǧarrad fī maʻrifa al-ism al-mufrad: 7760/4

Maqṣūra Ibn Durayd: 7644/6

Marātib aṭ-ṭarīq: 7650/16

Maslak aṭ-ṭālibīn wa al-wāṣilīn (wa al-ʻābidīn): 7723 - 7724/1

Mašāriʻ al-ašwāq ilā maṣāriʻal-ʻuššāq: 7599

Maṭāliʻ al-ǧūd bi taḥqīq at-tanzīh fī waḥda al-wuǧūd: 7580/4

al-Maṭālib as-sunniyya fī qamʻ al-marāsim al-bidʻiyya: 7577/3

Maṯnawī-i maʻnawī: 7799 - 7805/1

Maṯnawī-i šarīfa: 7721/7

Mawāqiʻ an-nuǧūm wa maṭāliʻ ahilla al-asrār wa al-ʻulūm: 7580/1

Miftāḥ-i ǧannat: 7724/8

Miftāḥ al-masā'il: 7650/9

Miftāḥ aṣ-ṣalāt wa mirqāt an-naǧāt: 7643/4

al-Minan al-wusṭā: 7609

Min ad-daʻawāt al-muǧarraba: 7761/3

Min fuyūḍāt Ismāʻīl Ḥaqqī al-Brūsawī: 7650/3

Minhāǧ al-fuqarā': 7741 - 7742

Minhāǧ al-ʻābidīn: 7560 - 7562

Min kalām ʻĀšiq-pāša: 7811/3

Min kalām aš-Šayḫ Muḥammad Nūr: 7752/30

Min kalimāt al-imām ʻAlī raḍiya Allāh ʻanhu: 7661/2

Min al-manāqib aṣ-ṣūfiyya li maǧhūl: 7658

Min taqrīr aš-Šayḫ Muḥammad Nūr al-ʻArabī: 7752/16

Miʻrāǧiyya-i Ismāʻīl Ḥaqqī: 7650/11; 7755/2

Miʻrāǧ an-nabī: 7775/5

Mir'āt al-ʻārifīn (wa maẓhar al-kāmilīn) fī multamas Zayn al-ʻĀbidīn: 7580/6

Mir'āt al-ʻawālim: 7724/6

Mir'āt an-nafs: 7771/6

Mirṣād al-ʻibād min al-mabda' ilā al-maʻād: 7810

Miṣbāḥ al-uns bayna al-maʻqūl wa al-mašhūd fī šarḥ Miftāḥ ġayb al-ǧamʻ wa al-wuǧūd: 7601/1

Miškāt al-anwār fī laṭā'if al-aḫbār: 7559

Miškāt al-anwār wā miṣfāt al-asrār: 7580/12

Miʻyār aṭ-ṭarīqa: 7743/1

Mīzān al-ḥaqq fī iḫtiyār al-aḥaqq: 7744 - 7746/1; 7747/1

Muʻaddil aṣ-ṣalāt: 7615/2

Mudda-i baqā' ad-dunyā ḥaqqinda risālası: 7582/8

Mufīd - Šarḥ-i Pand-nāma-i ʻAṭṭār: 7679 - 7681/1

al-Muǧālasa al-adabiyya fī aṭ-ṭarīqa aṣ-ṣūfiyya: 7773

Muḥāḍara al-abrār wa musāmara al-aḫyār: 7579

al-Muḫtār min Kitāb at-taḥbīr: 7582/1

Muḫtaṣar fī bayān al-iʻtiqād: 7740/5

Muḫtaṣar fī bayān maqālāt ahl al-ʻālam wā maḏāhib al-muḫtalifa li ṭawā'if al-umam: 7740/2

Muḫtaṣar al-ǧuz' aṯ-ṯāliṯ min kitāb Iḥyā' ʻulūm ad-dīn li maǧhūl: 7558

Muḫtaṣar aṭ-Ṭarīqa al-muḥammadiyya: 7631

al-Munabbihāt ʻalā istiʻdād li yawm al-miʻād: 7659/4

Munāǧāt-i Mūsā: 7774/2; 7775/2

Munāǧāt wa naṣā'iḥ-i ʻAbdullāh al-Anṣārī: 7777

Munāǧāt-i Yenī Pazārī: 7752/9

al-Munqiḏ min aḍ-ḍalāl: 7563

Muntaḫaba min kitāb Kanz al-ḥikma: 7657/3

Muršid al-mutaʻahhil:7659/3

Muršid as-sālikīn: 7758/1

·Muršid as-sālikīn li maǧhūl: 7774/1

Muršid al-umam - Nubḏa fī šarḥ al-Ḥikam al-ʻaṭā'iyya: 7587/4

Muṣliḥ an-nafs: 7743/2

Muškilāt-ı Maṯnawī: 7721/9

Mutafarriqāt Ismāʻīl Ḥaqqī: 7755/1

Muṭṭalaʻ ḫuṣūṣ al-kalim fī maʻānī Fuṣūṣ al-ḥikam: 7574/1

Muzakkī an-nufūs: 7717 - 7720

N

Nafaḥāt al-uns min ḥaḍarāt al-quds: 7812 - 13

Naqd an-nuṣūṣ fī šarḥ Naqš al-Fuṣūṣ: 7578/2

Naqš al-Fuṣūṣ: 7571/2
Našr al-maḥāsin al-ğāliya fī faḍl mašāyiḫ aṣ-ṣūfiyya aṣḥāb al-maqāmāt al-‘āliya: 7590
Natā'iğ al-alma‘iyya fī šarḥ al-Kāfiya al-badī‘iyya: 7606/3
Na‘t-i šarīf: 7686/10
Naẓm-i fārisī: 7752/3
Ni‘ma aḍ-ḍarī‘a fī nuṣra aš-šarī‘a - Šarḥ Fuṣūṣ al-ḥikam: 7575/2
Nisba ḫirqa mawlānā Muḥammad al-Mağribī: 7657/1
Niyyat-i Awrād-i Bahā'ī: 7701/3
Nuḫba al-mas'ala - Šarḥ at-Tuḥfa al-mursala: 7584/2
Nūr al-īḍāḥ wa nağāt al-arwāḥ: 7659/2
an-Nuṣūṣ fī taḥqīq aṭ-ṭawr al-maḫṣūṣ: 7580/5
Nuzha al-arwāḥ wa bahğa al-ašbāḥ: 7598
Nuzha al-iqtibās fī waḍ‘ al-muḫammas ḫālī al-wasaṭ: 7644/2

P

Pand-nāma-i ‘Aṭṭār: 7784 - 7791/1; 7792/1; 7793/1; 7794/1; 7795/1; 7796/1; 7797/1; 7798/1
Pīr-nāma: 7763

Q

Qaṣīda-i ‘Adnī-efendī: 7740/8
al-Qaṣīda al-‘ayniyya al-ğīliyya: 7752/6
Qaṣīda al-Bakrī li qaḍā' al-ḥawā'iğ: 7760/3
Qaṣīda Bānat Su‘ād: 7566/2; 7655/2
Qaṣīda al-Bustī an-nūniyya: 7540; 7608/6
al-Qaṣīda ad-dimyāṭiyya fī at-tawassul bi asmā' Allāh al-ḥusnā: 7565/5; 7792/2
al-Qaṣīda al-mīmiyya li al-Marzūqī: 7565/6; 7656/2
Qaṣīda-i Qā'imī: 7748/2
Qaṣīda-i Rūšanī: 7721/5
Qaṣīda-i Taḥsīn-efendī: 7752/40
al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya (at-tarğī‘iyya): 7566/3
Qaṣīda yā arḥam ar-rāḥimīn li Bā‘alawī: 7652/2
Qaṣīda-i Yenī Pazārī: 7752/41
Qawā‘id al-furs: 7681/2
Qiyāfat-nāma-i Ḥamdī: 7734/1

R

Rābiṭa-i risālası: 7769/2
Radd Fuṣūṣ - Šarḥ Fuṣūṣ al-ḥikam: 7575/1
Rasā'il adabiyya: 7772/1
Rasā'il li ṭarīqa ‘illiyya-i naqšibandiyya: 7758/4; 7769/1; 7771/4
Rasā'il li ṭarīqa an-naqšibandiyya: 7771/1
Rašaḥāt-ı ‘ayn al-ḥayāt: 7815
Risāla fī ādāb ‘alā aṭ-ṭarīqa an-naqšibandiyya: 7582/5
Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li ‘Aḍududdīn: 7740/9
Risāla-i Aflāṭūn: 7761/4
Risāla-i āḫirat-nāma: 7704/1
Risāla fī aḥkām aš-šahīd: 7595/6

Risāla fī al-‘amal bi ar-rub‘ al-muğayyab: 7622/3
Risāla fī al-‘amal bi rub‘ al-muqanṭarāt: 7582/7
Risāla fī al-‘amal bi rub‘ al-muqanṭarāt: 7582/9
Risāla fī anna azaliyya al-imkān hal yastalzimu imkān al-azaliyya am lā: 7601/22
Risāla fī anna al-faqr ma‘a kawnihī sawād al-wağh fī ad-dārayn kayfa kāna faḫran li mafḫar an-nās: 7601/18
(Risāla fī anwā‘ aẓ-ẓulm li mağhūl): 7666/2
Risāla Arslān ad-Dimašqī fī at-tawḥīd wa at-taṣawwuf: 7752/5
Risāla-i aṭwār-i sitta: 7734/5
Risāla fī aṭwār as-sulūk al-musammāt bi al-aṭwār as-sab‘a: 7728/4; 7729/1; 7730
Risāla fī awğuh aḏ-ḏikr: 7740/4
Risāla fī baḥṯ al-ḥāl: 7601/14
Risāla fī bayān al-‘aql: 7601/12
Risāla fī bayān asmā' Allāh ta‘ālā at-tawqīfiyya: 7601/11
Risāla fī bayān (al) ḥaḍra al-‘īsawiyya wa al-mūsawiyya wa al-muḥammadiyya: 7752/29 i 33
Risāla fī bayān kayy al-ḥimmaṣa: 7746/3
Risāla fī bayān min at-tab‘īḍiyya: 7601/15
Risāla fī bayān aṣ-ṣifāt aṯ-ṯubūtiyya: 7752/35
Risāla burhān as-sālikīn: 7752/27
Risāla al-bušrā: 7601/13
Risāla fī daf‘ maṭā‘in aṣ-ṣūfiyya: 7602/3
Risāla fī daf‘ mā yata‘allaqu bi aḍ-ḍamā'ir: 7601/8
Risāla-i dar bayān-i ādāb-i ṭarīqat-i naqšibandiyya: 7805/4
Risāla-i dar ḥaqq-i dawr: 7752/2
Risāla fī al-farā'iḍ li Ibn Lāl: 7678/2
Risāla fī al-firaq aḍ-ḍālla: 7661/1
Risāla fī ğawāz ṣalāt al-ğumu‘a fī al-mawḍi‘ayn: 7601/32
ar-Risāla al-ğawṯiyya li al-Ğīlānī: 7565/10; 7751/2
ar-Risāla al-ğawṯiyya li Ibn ‘Arabī: 7571/3; 7578/1; 7580/9; 7593/2
ar-Risāla fī al-ḥadīṯ al-qudsī [Kuntu kanzan maḫfiyyan]: 7811/7
Risāla fī ḥaqīqa al-ğism li Ibn Kamāl-pāša: 7584/5; 7752/8
Risāla fī ḥaqīqa al-ğism wa aṭ-ṭafra li Ibn Kamāl-pāša: 7601/4
Risāla fī ḥaqq dawarān aṣ-ṣūfiyya: 7593/4
Risāla fī ḥaqq ad-duḫān: 7747/2
Risāla fī ḥašr al-ağsād: 7601/6
Risāla fī al-ḫawāṣṣ wa al-mazāyā: 7601/7
Risāla-i ḫiḍriyya-i ğadīda: 7686/6
Risāla ‘Īsā-efendī b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn-efendī: 7595/2
Risāla fī al-istiğār ‘alā ta‘līm al-Qur'ān: 7601/31

Risāla fī al-istiḫlāf: 7601/30
Risāla-i iṣṭilāḥāt-i 'ulamā'-i salaf: 7740/3
Risāla fī al-istinǧā': 7659/6
Risāla Kunh mimmā lā budda li al-murīd minhu: 7580/7
Risāla-i laṭīfa: 7749/1
Risāla-i lubb al-lubb wa sirr as-sirr: 7751/1
Risāla-i lubb al-ḥaqā'iq: 7650/6
Risāla-i Luqmān-i ḥakīm: 7657/2
Risāla-i Miṣrī-efendī: 7752/1
Risāla-i mabda' wa ma'ād: 7667/3
Risāla-i maḥbūb: 7771/8
Risāla-i muršid al-'uššāq al-kubrā: 7752/39
Risāla-i muršid al-'uššāq aṣ-ṣuġrā: 7752/32
Risāla-i madār-i wāḥidiyyat wa markaz-i aḥadiyyat: 7752/14
ar-Risāla al-manẓūma fī ādāb aḏ-ḏikr an-naqšibandī: 7770/1
ar-Risāla al-manẓūma fī ḥaqq an-tṣīḥa wa muṣāḥaba al-iḫwān: 7770/2
Risāla-i maqālāt-i Ḥāǧī Baktāš Walī: 7765/2
Risāla fī mas'ala duḫūl walad al-bint fī al-mawqūf 'alā awlād al-awlād: 7601/24
ar-Risāla fī masā'il min al-funūn: 7557/2
Risāla fī masḥ al-ḫifāf: 7601/3
Risāla fī masḥ al-ḫuff: 7601/2
ar-Risāla al-munīra li ahl al-baṣīra: 7636 - 7638/1
Risāla-i Munlā Ilāhī: 7765/3
Risāla al-muqaddima li maṭāili' Fuṣūṣ al-ḥikam: 7752/11
Risāla murattaba fī taḥqīq al-ḥaqq: 7601/21
ar-Risāla al-muštamila 'alā faḍīla al-'imāma wa sunanihā wa bayān taswīmihā: 7594/3; 7595/3
Risāla naǧāt al-ġarīq fī al-ǧam' wa at-tafrīq: 7739/2
ar-Risāla an-naqšibandiyya li maǧhūl: 7758/5
Risāla-i naṣāyiḥ ǧundiyya: 7724/9
Risāla-i nuqṭa: 7686/3
ar-Risāla an-nūriyya: 7602/2
Risāla-i Qādirī: 7667/4; 7765/1
Risāla fī al-qaḍā' wa al-qadar: 7601/25
Risāla-i qibla-nāma ba ḥāl-ı mutaṣawwifīn: 7686/2
Risāla fī al-qiṣāṣ wā istīfā' al-ḥuqūq yawm al-ǧazā': 7595/4
Risāla fī ar-radd 'alā maḏhab ahl al-mutaṣawwifa: 7577/2
Risāla ar-rašād fī al-mabda' wa al-ma'ād: 7752/38
Risāla Sayyid Aḥmad ar-Rifā'ī: 7567
Risāla-i su'āl wa ǧawāb: 7686/4; 7749/2; 7771/7
Risāla ilā aš-Šayḫ 'Abdulḥayy: 7700/3
Risāla aš-Šayḫ Aḥmad al-Ġazālī ilā 'Ayn al-Quḍāt al-Hamadānī: 7593/15
Risāla ilā aš-Šayḫ Aḥmad aṣ-Safadī: 7700/2

Risāla fī ta'dād al-kabā'ir bi ar-riwāyāt: 7594/2
Risāla fī tafḍīl al-ins 'alā al-malak: 7601/9
Risāla fī tafṣīl mā qīla fī abaway ar-rasūl 'alayhi as-salām: 7601/5
Risāla fī taǧalliyāt al-Ḥaqq subḥānahū wa ta'ālā: 7752/37
Risāla fī taḥqīq anna al-mumkin lā yakūnu aḥad aṭ-ṭarafayn: 7601/20
Risāla fī taḥqīq i'rāb a'ūḏu billāh min aš-šayṭān ar-raǧīm: 7557/9
Risāla fī taḥqīq al-kalām an-nafsī: 7601/10; 7740/7
Risāla fī taḥqīq al-mabda' wa al-ma'ād: 7811/6
Risāla fī taḥqīq ma'nā al-ays wa al-lays: 7601/19; 7811/5
Risāla fī taḥqīq ma'nā an-naẓm wa aṣ-ṣiyāġa: 7601/23
Risāla fī taḥqīq ta'rīb al-kalimāt al-a'ǧamiyya: 7601/33
Risāla-i ta'rīf bāb al-abwāb: 7724/16
Risāla-i tartīb-i 'anāṣir arba'a li maǧhūl: 7666/4
Risāla fī at-taṣawwuf: 7602/1
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7775/1
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7767/1
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7756/3
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7666/1
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7668
Risāla fī at-taṣawwuf li maǧhūl: 7705/2
Risāla fī taṣḥīḥ lafẓ az-zandīq wa tawḍīḥ ma'nāhu ad-daqīq: 7601/26
Risāla fī tawǧīh at-tašbīh fī at-taṣliya: 7601/16
Risāla-i tawḥīd: 7667/2; 7728/1
Risāla-i 'ubaydiyya-i naqšibandiyya: 7686/8
Risāla fī wuǧūb al-wāǧib: 7601/17
Risāla-i wuǧūdiyya li Sayyid aš-Šarīf: 7666/3
Risāla fī za'm ba'ḍ al-qāri'īn ilā anna fī sūra al-Fātiḥa tis'a asmā' li aš-šayāṭīn: 7601/27
Riyāḍ ar-raḥma: 7737/2
Rubā'iyyāt-i Gülšanī: 7721/8
Rubā'iyyāt-i Sulṭān Gülšanī: 7721/6
Rūḥ al-bayān li Ismā'īl Ḥaqqī al-Brūsawī: 7752/21; 7752/26
Rūḥ al-bayān fī tafsīr al-Qur'ān: 7650/2; 7771/12
Rūḥ al-Maṯnawī: 7752/24
Rūḥun maqāmları: 7756/5
Rumūzāt Ismā'īl Ḥaqqī al-Ǧalwatī: 7650/1; 7771/11

S, Ṣ

Sa'ādat-nāma-i Ilāhī: 7704/2
Sa'ādat-nāma - Šarḥ-i Pand-nāma-i 'Aṭṭār: 7682 - 7684
Safīna an-naǧāt li al-wuṣūl ilā ṭarīq ma'rifa al-Ilāh: 7645
aṣ-Ṣalāt li ar-Rifā'ī: 7568/2

aṣ-Ṣalāt ʻalā an-nabī: 7771/10
Sāliklerin iʻtiqādları wa aḥwallerī ḥaqqī bilmek içün: 7756/4
Sawāniḥ an-nawādir fī maʻrifa al-ʻanāṣir: 7650/10; 7758/3
Sayr-i šarīf li Altıparmak: 7724/18
as-Sayr wa as-sulūk ilā malik al-mulūk: 7646/1
Sınır-nāma: 7661/11
Sirr al-aḏān al-muḥammadī: 7752/12
Sirr baʻḍ suwar wa āyāt al-Qurʼān: 7756/6
as-Sirr aṣ-ṣāfī fī manāqib Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanafī: 7604
Ṣūrat-ı maktūb-i barā-yı kapudān-ı ʻAlī Pāša-zāde: 7734/7

Š

aš-Šāfiya fī aṣ-ṣarf: 7600/6
Šamāʼil an-nabī al-akram ṣallallāh ʻalayhi wa sallama: 7702/4
Šarḥ al-abyāt bi at-turkiyya: 7752/19
Šarḥ al-aḥādīṯ aṯ-ṯalāṯīn: 7593/8
Šarḥ āmantu billāh li al-Qārṣī: 7661/3
Šarḥ al-asmāʼ al-ḥusnā: 7750
Šarḥ asmāʼ al-ḥusnā: 7675/2
Šarḥ asmāʼ al-ḥusnā: 7765/4
Šarḥ asmāʼ al-ḥusnā (manẓūm): 7566/8
Šarḥ al-Awrād al-bahāʼiyya: 7597; 7700/1; 7701/1
Šarḥ al-Awrād al-qādiriyya ar-razzāqiyya: 7760/2
Šarḥ Badʼ al-amālī li maǧhūl: 7740/11
Šarḥ-i bayt al-maṯnawī: 7731/2; 7732/2
Šarḥ-i duʻā-i īmān: 7775/3
Šarḥ-i duʻā-i Surḫ bād: 7673/3; 7811/2
Šarḥ-i čahl asmāʼ-i Bārī: 7782
Šarḥ Fātiḥa al-Kitāb li al-imām al-Ǧuwaynī: 7593/9
Šarḥ Fuṣūṣ al-ḥikam li al-Ǧāmī: 7576
Šarḥ-i Fuṣūṣ al-ḥikam li maǧhūl: 7685
Šarḥ Fuṣūṣ al-ḥikam li al-Kāšānī: 7572
Šarḥ Fuṣūṣ al-ḥikam li al-Qayṣarī: 7573
Šarḥ-i ḫawāṣṣ-i awrād-i Pīr Muḥammad Bahāʼuddīn: 7702/1
Šarḥ Hayākil an-nūr = Īḍāḥ al-ḥikam - Šarḥ Hayākil an-nūr
Šarḥ kitāb fī al-fiqh li maǧhūl: 7673/4
Šarḥ kitāb al-Wāridāt: 7667/1
Šarḥ Manāzil as-sāʼirīn li al-Harawī: 7587/1
Šarḥ Manẓūma asmāʼ Allāh al-ḥusnā li ad-Dimyāṭī: 7603/1; 7653/2
Šarḥ-i Maṯnawī: 7806 - 7809
Šarḥ-i Maṯnawī-i maʻnawī: 7689 - 7693
Šarḥ al-muqaddima aš-šarīfa al-muštamila ʻalā ʻaqāʼil al-ḥaqīqa: 7601/34
Šarḥ Qaṣīda-i farīda: 7768/2
Šarḥ Qaṣīda al-Bustī an-nūniyya li maǧhūl: 7541- 7542
Šarḥ al-Qaṣīda al-ǧalǧalūtiyya: 7603/2
Šarḥ al-Qaṣīda aṭ-ṭanṭarāniyya (at-tarǧīʻiyya): 7566/4
Šarḥ-i Risāla-i fuyūḍāt-i Šākirī: 7650/13
Šarḥ Risāla fī ḥaqīqa al-ǧism li maǧhūl: 7734/2
Šarḥ Risāla fī ḥaqīqa al-ǧism li maǧhūl:: 7767/2
Šarḥ-i rubāʻiyyāt: 7593/17
Šarḥ aṣ-ṣalawāt al-kubrā li Ibn ʻArabī = al-Maǧāl az-zahrī - Šarḥ aṣ-ṣalawāt al-kubrā li Ibn ʻArabī
Šarḥ Subḥa al-abrār: 7727
Šarḥ-i at-Tāʼiyya-i Ibn al-Fāriḍ: 7593/16
Šarḥ at-Tāʼiyya li Ibn al-Fāriḍ: 7580/10
Šarḥ al-unmūḏaǧ fī an-naḥw: 7600/7
Šarḥ al-uṣūl al-ʻašra: 7753
Šehr-engīz-i ʻAzīzī-beg: 7734/6
Šifāʼ dāʼ al-miṭʻān fī Muʻāwiya Ibn Abū Sufyān: 7661/5
Šuǧūn al-masǧūn wa futūn al-maftūn: 7580/3
Šurūṭ-i islām wa naṣāyiḥ al-anām ba lisān bosnawī: 7817/5
Šurūṭ aṣ-ṣalāt li maǧhūl: 7740/13
Šurūṭ aṣ-ṣalāt (manẓūm bi at-turkiyya): 7566/11

T, Ṭ

Taḏkira aš-šuʻarāʼ li Ḥasan Čalabi: 7724/15
Taḏkira aš-šuʻarāʼ li Laṭīfī: 7724/13
Tafṣīl dawāʼir an-nafs: 7700/5
Tafsīr āya [Allāh nūr as-samāwāt wa al-arḍ]: 7593/10
Tafsīr āya [ẓahara al-fasād fī al-barr wa al-baḥr]: 7582/3
Tafsīr-i qawlihī taʻālā [sanurīhim āyātinā...]: 7721/10
Tafsīr subḥānaka allāhumma wa bi ḥamdika: 7557/8
Tafsīr sūra an-Nabaʼ bi at-turkiyya li maǧhūl: 7775/4
at-Taḥaǧǧī fī ḥurūf at-taḥaǧǧī: 7650/8
Taḫmīs ʻalā ġazaliyyāt ʻĀrif Ḥikmet-beg: 7759/2
Taḫmīs al-Kawākib ad-durriyya - Qaṣīda al-burda li al-Būṣīrī: 7746/4
Taḫmīs ʻalā Qaṣīda ʻAbdullāh al-Bosnawī: 7759/1
Tāʼiyya fī at-taṣawwuf li al-maǧhūl: 7574/2
Taʻlīm al-mutaʻallim: 7613/2
Talqīḥ al-aḏhān wa miftāḥ maʻrifa al-insān: 7589/4
Tamām al-fayḍ: 7647 - 7649
Tanbīh al-muġtarrīn fī al-qarn al-ʻāšir ʻalā mā ḫālafū fīhi salafuhum aṭ-ṭāhir: 7610
at-Tanwīr fī isqāṭ at-tadbīr: 7586
Tarǧama-i abyāt-i Maṯnawī: 7805/2
Tarǧama-i Kanz al-ḥaqāʼiq wa kašf ad-daqāʼiq: 7673/1

Tarǧama-i Kīmiyā-i sa'ādat: 7672/1

(Tarǧama-i Nafaḥāt al-uns) = Futūḥ al-muǧāhidīn li tarwīḥ qulūb al-mušāhidīn (Tarǧama-i Nafaḥāt al-uns)

Tarǧama-i Pand-nāma-i 'Aṭṭār bi al-luġa al-bosnawiyya: 7818

Tarǧama-i Taḏkira al-awliyā': 7676 - 7677

Tarǧama ar-risāla al-ġawṯiyya li al-Ǧīlānī: 7674/1

Ta'rīfāt fī 'ilm at-taṣawwuf: 7776

Tārīḫ-i Āl-i 'Uṯmān: 7673/2

aṭ-Ṭarīqa al-muḥammadiyya: 7595/5; 7623 - 7630/1

Ṭarīqat-i naqšibandiyya-i silsila nāması: 7686/9

Ṭarīqat-nāma-i Maḥmūd-efendī: 7739/1

Ṭarīq-i talqīn-i ḏikr-i ism aḏ-ḏāt 'alā aṭ-ṭarīqa an-naqšibandiyya: 7582/4

Tasfīh al-ġabī fī tanzīh Ibn 'Arabī: 7575/3

Tashīl aṭ-ṭarīqa: 7757

at-Taṣrīḥ fī šarḥ at-tasrīḥ li 'Alī al-Qārī: 7661/4

Tatimma ar-Risāla fī bayān aṣ-ṣifāt aṯ-ṯubūtiyya: 7752/36

aṭ-Ṭibb an-nabawī: 7582/6

Tuḥfa al-aḥbāb fī as-sulūk ilā ṭarīq al-aṣḥāb: 7653/1

Tuḥfa al-'āšiqīn: 7735

Tuḥfa-i ḫāsakiyya: 7650/5

Tuḥfa al-mawālī fī šarḥ silk 'iqd al-la'ālī fī al-muḫammas al-ḫālī al-wasaṭ: 7644/3

at-Tuḥfa al-mursala ilā an-nabī (ṣallallāh 'alayhi wa sallama) fī waḥda al-wuǧūd: 7752/4

Tuḥfa as-sālikīn wa dalāla as-sā'irīn li nahǧ al-muqarrabīn: 7654

Tuḥfa-i Selīm Sāmī: 7760/1

Tuḥfa-i Šāhidī: 7791/2; 7793/2; 7794/2; 7795/2; 7798/2

Tuḥfa-i 'umariyya: 7650/4

U, 'U

al-'Uǧāla fī at-tawaǧǧuh al-atamm: 7580/2; 7589/2; 7593/14

Uṣūl aṭarīqa an-naqšibandiyya: 7766

'Uyūn al-hidāya: 7752/28

W

Wāqi'a-nāma-i Waysī: 7724/10

Wāridāt: 7748/1

Waṣāyā al-qudsiyya: 7600/1

al-Waṣīla al-aḥmadiyya Šarḥ aṭ-Ṭarīqa al-muḥammadiyya: 7632 - 7635

Waṣīla al-wuṣūl ilā ḥaḍrat ar-rasūl: 7751/3

Waṣiyya 'Abdulġanī an-Nābulusī: 7584/6

Waṣiyya ǧāmi'a wa bahǧa lāmi'a: 7752/7

Waṣiyya al-imām al-a'ẓam Abū Ḥanīfa li Abū Yūsuf: 7600/5

Waṣiyya an-nabī 'alayhi as-salām li amīr al-mu'minīn 'Alī b. Abū Ṭālib: 7593/3; 7772/2

Waṣiyya aš-Šayḫ 'Abdulqādir al-Ǧīlānī: 7564; 7661/8

Waṣiyya aš-Šayḫ as-Suhrawardī li aḥad min fuqarā'ihi: 7593/6

Wird al-fātiḥa: 7565/2

Wird aṣ-ṣubḥ: 7702/6

Wird-i šarīf šarḥī: 7743/3

Wuṣūl al-fayḍ al-qudsī 'an aḏ-ḏāt al-aḥadiyya: 7659/1

Z

Zād al-muštāqīn: 7722/1

az-Zubda fī šarḥ Qaṣīda al-burda: 7566/6

INDEKS AUTORA

A, ʻA

ʻAbdī ʻAbdurraḥmān Zārī: 7679

ʻAbdulʻazīz b. Sarāyā b. ʻAlī b. Abū al-Qāsim b. Aḥmad b. Naṣr b. Abū al-ʻIzz b. Sarāyā b. Bāqī b. ʻAbdullāh b. al-ʻArīḍ as-Sanbasī al-Ḥillī, Ṣafiyyuddīn: 7606/3

ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. ʻAbdulġanī b. Ismāʻīl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, an-Nābulusī: 7584/2 - 4 i 6; 7651; 7746/3; 7752/4

aš-Šayḫ ʻAbdulġanī aš-Šāmī: 7747/2

ʻAbdulḥalīm b. Luṭfullāh: 7557/8

ʻAbdulḥalīm b. Luṭfullāh ar-Rūmī: 7557/8

ʻAbdulkarīm b. Hawāzin b. ʻAbdulmalik b. Ṭalḥa b. Muḥammad an-Nīsābūrī al-Qušayrī, Abū al-Qāsim: 7582/1*

Šayḫ ʻAbdulkarīm b. Ibrāhīm b. ʻAbdulkarīm b. al-Ǧīlī al-Qādirī, Quṭbuddīn: 7584/4; 7752/6

Abdulkerim Zuhdi-efendi (Defterdarević): 7817/5

ʻAbdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl: 7777

ʻAbdullāh b. Asʻad b. ʻAlī b. Sulaymān b. Falāḥ al-Yāfiʻī al-Yamanī al-Makkī aš-Šāfiʻī, ʻAfīfuddīn: 7590

ʻAbdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī, Ešref-oġlu, Ešref-zāde: 7717

ʻAbdullāh b. Ḥusayn b. Ṭāhir Bāʻalawī al-Ḥadramī: 7652/2

aš-Šayḫ ʻAbdullāh Ilāhī as-Sīmāwī: 7722/1; 7723; 7756/5; 7765/3

ʻAbdullāh al-Mārdīnī, Ǧamāluddīn: 7582/7*

ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. al-Ḥasan al-Mayānǧī, ʻAyn al-Quḍāt al-Hamadānī: 7673/1

ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAlī b. Ǧaʻfar b. Manṣūr al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl: 7587/1; 7777

ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Šāhāwur al-Asadī ar-Rāzī, Naǧmuddīn: 7581; 7687; 7810

ʻAbdullaṭīf al-Qasṭamūnī, Laṭīfī: 7724/13

ʻAbdulmaǧīd b. Firište, ʻIzzuddīn, at-Tīrawī: 7704/1-3

ʻAbdulmalik b. ʻAbdullāh b. Yūsuf b. ʻAbdullāh b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ǧuwaynī, Abū al-Ma'ālī, Imām al-Ḥaramayn: 7593/9

'Abdulqādir b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Sa'd as-Suhrawardī, Abū an-Naǧīb: 7566/1

Šayḫ 'Abdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. 'Alī b. Mūsā al-Ǧīlānī: 7564 - 7565/1, 2 i 10; 7580/11; 7650/16; 7661/7 - 8; 7667/5; 7674/1; 7751/4

'Abdulqādir b. Muḥammad b. Aḥmad aš-Šāḏilī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī: 7608/5

'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša'rānī al-Aš'arī al-Miṣrī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib: 7587/3; 7608/1; 7609 - 7611; 7760/5

'Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Uṯmān b. Muḥammad b. Ḫiḍr b. Ayyūb b. Muḥammad b. Humāmuddīn al-Ḫuḍayrī as-Suyūṭī, Abū al-Faḍl, Ǧalāluddīn: 7575/3; 7606/1

'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. 'Abdulǧaffār b. Aḥmad al-Īǧī, 'Aḍududdīn: 7601/10*; 7740/9

'Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt: 7566/10; 7576; 7578/2; 7580/8; 7593/12 i 16 - 17; 7666/2 i 4; 7725*; 7727*; 7811/6; 7812; 7814

Abdurraḥmān b. 'Alī b. Aḥmad al-Qurayšī aš-Šāfi'ī, Abū al-Ġawṯ: 7663

'Abdurraḥmān b. Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Yūsuf al-'Alawī al-Yamānī az-Zabīdī, Waǧīhuddīn: 7606/2

Abdurrahman Sirri-efendija, Šejh Sirrija: 7817/1- 2

'Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Qāšānī), Kamaluddīn, Abū al-Ġanā'im: 7572; 7587/1; 7588

'Abdussalām b. Aḥmad b. Ġānim al-Maqdisī, 'Izzuddīn: 7583

'Abduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī: 7738

Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. 'Alī al-Ḫawāfī al-Ḫorāsānī, Zaynuddīn: 7600/1-2

Abū Bakr, Muḥammad b. Ṣāliḥ b. 'Abdullāh b. Ḥaydar al-Kutāmī aš-Šāfi'ī al-Azharī: 7644/1

Abū al-Futūḥ = Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn, al-Maqtūl

Abū al-Ġawṯ = Abdurraḥmān b. 'Alī b. Aḥmad al-Qurayšī aš-Šāfi'ī, Abū al-Ġawṯ

Abū Ḥanīfa = Nu'mān b. Ṯābit-a, Abū Ḥanīfa

Abū al-Iḫlāṣ = Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ

Abū al-Layṯ as-Samarqandī: 7666/2

Abū Manṣūr al-Ḥallāǧ: 7666/2

Abū as-Su'ūd Mehmed b. Mehmed al-'Imādī: 7566/9; 7570

al-Adanawī = Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adanawī al-Ḥanafī

'Adnī-efendī: 7740/8

Aḥmad b. 'Abdul'azīz b. 'Alī b. Ibrāhīm b. Rašīd al-Futūḥī, Šihābuddīn, Ibn an-Naǧǧār: 7608/2

Aḥmad b. 'Abdurrazzāq aṭ-Ṭanṭarānī, Mu'īnuddīn, Abū an-Naṣr: 7566/3 - 4

Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā al-Burnusī al-Fāsī al-Mālikī, Zarrūqī, Šihābuddīn, Abū al-Faḍl: 7603/1;

Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad al-Karkī, Ḫayruddīn, Ǧalāluddīn: 7587/4

Aḥmad b. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifā'ī al-Anṣārī: 7567; 7568/1 - 2

Aḥmad Bīǧān, Yāzicī-oğlū: 7707

Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī ad-Dimyāṭī, Ibn an-Nuḥās: 7599; 7703*

Aḥmadī Tāǧuddīn Ibrāhīm b. Ḫiḍr: 7678/1

Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn 'Aṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-'Abbās, Abū al-Faḍl: 7584/1; 7585 - 7586; 7587/4*; 7760/4

Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh (b. 'Abdulqādir) al-Fāsī, Abū al-'Abbās: 7656/1

Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnānī, 'Alā'uddīn, Abū al-Makārim: 7593/7 i 13

Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuǧrī: 7659/4

Aḥmad Muḥammad Ibrāhīm: 7760/7

Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī, al-Ġazālī, Šihābuddīn, Abū al-Fatḥ: 7593/15

Aḥmad b. Muḥammad b. Yūnus b. Ismā'īl b. Maḥmūd as-Su'ūdī al-Miṣrī al-Ḥanafī, Šihābuddīn, Ibn aš-Šalabī: 7608/3

Aḥmad al-Qayṣarī al-Ḫalwatī: 7702/6

Aḥmad b. Raǧab b. Ṭabuǧā al-Maǧdī al-Qāhirī aš-Šāfi'ī, Ibn al-Maǧdī, Šihābuddīn, Abū al-'Abbās: 7582/9

Aḥmad Rašīd an-Naqšibandī: 7667/5

Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, Ibn Kamāl-paša: 7582/8; 7584/5; 7593/8; 7601/4 - 26 i 29 - 33; 7636; 7681/2; 7734/2; 7740/6; 7767/2*; 7771/3*

Aḥmad b. 'Umar b. Muḥammad ar-Rāzī al-Ḫaywaqī al-Kubrā, Abū al-Ǧannāb, Naǧmuddīn: 7753*; 7805/3

'Alā'uddīn b. 'Abdurraḥmān b. 'Abdullāh: 7773

al-'Alawī = 'Abdurraḥmān b. Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b.

Muḥammad b. Yūsuf al-ʻAlawī al-Yamānī az-Zabīdī, Waǧīhuddīn
ʻAlī b. ʻAbdullāh b. ʻAbdulǧabbār aš-Šāḏilī, Nūruddīn, Abū al-Ḥasan: 7661/9; 7751/6
ʻAlī b. Abū Ṭālib: 7565/4; 7568/3*; 7593/3*; 7603/2*; 7686/3; 7740/3; 7752/18; 7772/2*
ʻAlī-dede Dānišī: 7724/19 - 20
ʻAlī Dede = ʻAlī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, ʻAlī Dede, ʻAlā'uddīn, Šayḫ-i Turbe
ʻĀlī-efendī, Muṣṭafā b. Aḥmad: 7724/6
ʻAlī b. al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Abū Ṭālib, Zayn al-ʻĀbidīn: 7568/3
ʻAlī b. al-Ḥusayn al-Wāʻiẓ al-Kāšifī, Faḫruddīn, aṣ-Ṣafī: 7815
ʻAlī Čelebī-efendī: 7593/4
Pīr aš-Šayḫ ʻAlī al-Makkī: 7702/6
ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf: 7601/28; 7666/3
ʻAlī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfiʻī, Abū al-Fatḥ: 7540
ʻAlī b. Muḫliṣ b. Šayḫ Ilyās, ʻĀšiq-paša: 7699; 7811/3
ʻAlī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, ʻAlī Dede, ʻAlā'uddīn, Šayḫ-i Turbe: 7640
ʻAlī b. Naṣr b. Hārūn b. Abū al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī, Muʻīnuddīn, al-Qāsimī i Qāsim al-Anwār: 7811/1
ʻAlī-paša: 7734/7
ʻAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn: 7661/4; 7700/4
ʻAlī b. ʻUmar b. ʻAlī b. Ḥusāmuddīn al-Būṣīrī al-Batanūnī aš-Šāḏilī al-Ḥanafī: 7604
ʻAlī b. ʻUṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāǧuddīn: 7600/3; 7740/11*
Šayḫ ʻAlī Yār b. Siyāwuš al-Fārisī aṣ-Ṣūfī: 7731/1
Altıparmak = Mehmed b. Mehmed al-Uskūbī, Altıparmak
Alwān Šīrāzī: 7698/1
al-Āmidī = Raǧab b. Aḥmad al-Āmidī al-Qayṣarī ar-Rūmī al-Ḥanafī
Amīr Buḫārī = Šamsuddīn Muḥammad al-Buḫārī, Amīr Buḫārī
Šayḫ Amīr Ḥusayn-efendī Anīsī: 7706/2
Anīsī = Šayḫ Amīr Ḥusayn-efendī Anīsī
al-Anqarawī = Ismāʻīl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī
al-Anqarawī = Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī
al-Anṣārī = ʻAbdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl

al-Anṣārī = ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAlī b. Ǧaʻfar b. Manṣūr al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʻīl
al-Anṣārī = Aḥmad b. ʻAlī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifāʻī al-Anṣārī
al-Āqḥiṣārī = ʻAbduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī
Āqḥiṣārī = Naṣūḥ Nawālī Āqḥiṣārī
al-Āqsarā'ī = Ibrāhīm b. Maḥmūd b. Aḥmad b. Ḥasan al-Āqsarā'ī al-Mawāhibī aš-Šāḏilī, Burhānuddīn, Abū aṭ-Ṭayyib
Āq Šamsuddīn = Mehmed b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn
al-Ardabīlī = Muḥammad b. ʻAbdulġanī al-Ardabīlī, Ġanī-zāde, Ǧamāluddīn
Arslān b. Yaʻqūb b. ʻAbdullāh b. ʻAbdurraḥmān al-Ǧaʻbarī ad-Dimašqī, Šayḫ Arslān: 7584/3*; 7752/5
Arif Hikmet-beg Herseglija, Stočević, Rizvanbegović: 7759/2*
al-Asadī = ʻAbdullāh b. Muḥammad b. Šāhāwur al-Asadī ar-Rāzī, Naǧmuddīn
ʻĀšiq-paša = ʻAlī b. Muḫliṣ b. Šayḫ Ilyās, ʻĀšiq-paša
ʻAṭṭār = Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Fariduddīn ʻAṭṭār
al-Āydīnī = Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī
ʻAyn al-Quḍāt = ʻAbdullāh b. Muḥammad b. ʻAlī b. al-Ḥasan al-Mayānǧī, ʻAyn al-Quḍāt al-Hamadānī
al-Azdī = Muḥammad b. al-Ḥasan b. Durayd b. ʻAtāhiyya al-Azdī al-Baṣrī, Abū Bakr
al-Azdī = Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Mūsā b. Ḫālid b. Sālim al-Azdī as-Sulamī an-Nīsābūrī, Abū ʻAbdurraḥmān
al-Azharī = Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnūdī al-Aḥmadī aš-Šāfiʻī al-Ḫalwatī al-Azharī, al-Munayyir
ʻAzīzī-beg: 7734/6
ʻAzīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī: 7667/3; 7729/2; 7780

B

Bābādāġli Ibrāhīm-efendī: 7757
Badruddīn as-Sīmāwī, Abū al-Barakāt: 7667/1*
al-Baġdādī = al-Ǧunayd al-Baġdādī
al-Baġdādī = Ḫālid Ḍiyā'uddīn al-Baġdādī, Mawlānā Ḫālid
al-Baġdādī = ʻIlmī-dede al-Baġdādī al-Mawlawī
Bahǧat ʻAlī-efendī Qonawī b. Abū Bakr b. Ḥasan b. Ḥusayn: 7686/8 - 10
al-Bahnasī = Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. ʻAlī b. Ismāʻīl al-Anṣārī

al-Ḫazraǧī al-Bahnasī aš-Šāfi'ī, Šarafuddīn
al-Bakrī = Sayyid Muḥammad b. Abū al-Ḥasan al-Bakrī al-Miṣrī, al-Quṭb al-Kabīr
al-Bakrī = Muṣṭafā b. Kamāluddīn b. 'Alī b. Kamāluddīn b. 'Abdulqādir aṣ-Ṣiddīqī al-Bakrī al-Dimašqī al-Ḥanafī al-Ḫalwatī al-Qādirī, Quṭbuddīn al-Bakrī
al-Balḫī = al-Ḥusayn b. 'Abdullāh b. al-Ḥasan b. 'Alī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī, Abū 'Alī
al-Balḫī = Mawlānā Ǧalāluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Balḫī ar-Rūmī al-Qonawī
Bālī-efendī aṣ-Ṣofiyāwī: 7734/5
Bāqī = Maḥmūd 'Abdulbāqī-efendī, Bāqī
al-Batanūnī = 'Alī b. 'Umar b. 'Alī b. Ḥusāmuddīn al-Būṣīrī al-Batanūnī aš-Šāḏilī al-Ḥanafī
al-Bayhaqī = Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, Kamāluddīn al-Wā'iẓ
al-Belġrādī = Naṣūḥ Čalabī Muṣṭafā al-Belġrādī (Āqšehirlī)
al-Bihištī = Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī
al-Birgiw = Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn
al-Bosnawī = 'Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, 'Alī Dede, 'Alā'uddīn, Šayḫ-i Turbe
al-Bosnawī = Šārī 'Abdullāh ('Abdī) efendī al-Bosnawī al-Bayrāmī, Šāriḥ al-Fuṣūṣ, Ǧā'ibī
al-Brūsawī = Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī (Bursawī)
al-Buḫārī = 'Azīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī
al-Buḫārī = al-Ḥusayn b. 'Abdullāh b. al-Ḥasan b. 'Alī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī, Abū 'Alī
al-Buḫārī = Muḥammad b. Muḥammad al-Buḫārī
al-Buḫārī = Muḥammad Murād b. 'Alī al-Kašmīrī an-Naqšibandī al-Buḫārī
al-Bulqīnī = Muḥammad al-Bulqīnī
al-Burhānpūrī = Muḥammad b. Faḍlullāh al-Burhānpūrī al-Hindī
Burhānuddīn az-Zarnūǧī: 7613/2
al-Burnusī = Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad b. 'Īsā al-Burnusī al-Fāsī al-Mālikī, Zarrūqī, Šihābuddīn, Abū al-Faḍl
al-Būṣīrī = 'Alī b. 'Umar b. 'Alī b. Ḥusāmuddīn al-Būṣīrī al-Batanūnī aš-Šāḏilī al-Ḥanafī
al-Būṣīrī = Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn
al-Bustī = 'Alī b. Muḥammad al-Bustī aš-Šāfi'ī, Abū al-Fatḥ

Č

Čengić = Jusuf-beg Čengić, Pašić

D, Ḍ Ḏ

ad-Dahlawī = Širḫān-beg al-Hindī Mas'ūd ad-Dahlawī
Ḍa'īfī- efendī: 7724/18
ad-Damīrī = Muḥammad b. Maš'al b. Sirāǧ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī
Dānišī = 'Alī-dede Dānišī
Darwīš: 7566/11
Ḏātī = Sulaymān Ḏātī al-Kaššānī
Dāwūd b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Qayṣarī al-Qarmānī: 7573 - 7574/1; 7666/2
Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī ar-Rūmī al-Ḥanafī: 7661/3
ad-Dawwānī = Muḥammad b. As'ad ad-Dawwānī aṣ-Ṣiddīqī aš-Šāfi'ī, Ǧalāluddīn
ad-Dayrūṭī = Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn
Dede 'Umar Rūšanī: 7721/1-5
Defterdarević = Abdulkerim Zuhdi-efendi (Defterdarević)
ad-Dimyāṭī = Aḥmad b. Ibrāhīm b. Muḥammad ad-Dimašqī ad-Dimyāṭī, Ibn an-Nuḥās
ad-Dimyāṭī = Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn
Drejta = Selim Sami-ef. (Jašarević, Drejta)
Dürġūt b. Muḥammad al-Ḫaṭīb: 7762

E

Erzinǧānī = Ṣādiq Mehmed Erzinǧānī
Ešref-oġlu = 'Abdullāh b. Ašraf b. Muḥammad al-Miṣrī ar-Rūmī Ešref-oġlu, Ešref-zāde

F

Fahīm Ḥalabī: 7724/18
al-Fanārī = Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, Muḥyiddīn
al-Fanārī = Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn
al-Farġānī = 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāǧuddīn
al-Farġānī = Muḥammad b. Aḥmad al-Farġānī, Sa'duddīn
Farīduddīn 'Aṭṭār = Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Farīduddīn 'Aṭṭār
Farīdūn Aḥmad at-Tawqī'ī: 7724/8 - 9
Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-'Irāqī: 7814
al-Fārisī = Šayḫ 'Alī Yār b. Siyāwuš al-Fārisī aṣ-Ṣūfī
al-Fārūqī = Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband
al-Fāsī = Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh (b. 'Abdulqādir) al-Fāsī, Abū al-'Abbās

al-Fāsī = Muḥammad b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Ġāzī al-Ǧazūlī al-Ḥumaydī al-Fāsī

al-Fāsī = Muḥammad b. Qāsim b. ʿAlī al-Qaysī al-Fāsī, Abū ʿAbdullāh

Fayḍullāh-efendī: 7737/2

al-Fayyūmī = Muḥammad b. ʿAbduṣṣamad al-Makkī al-Fayyūmī, Nāṣiruddīn

Fu'ādī-efendī = ʿUmar Fu'ādī-efendī

al-Futūḥī = Aḥmad b. ʿAbdulʿazīz b. ʿAlī b. Ibrāhīm b. Rašīd al-Futūḥī, Šihābuddīn, Ibn an-Naǧǧār

G, Ġ, Ǧ

al-Ǧaʿbarī = Arslān b. Yaʿqūb b. ʿAbdullāh b. ʿAbdurraḥmān al-Ǧaʿbarī ad-Dimašqī

Ǧafāyī = Pīr Ḥusayn b. Pīr Ḥasan Ḫalwatī, Ǧafāyī

Ġāʾibī = Ṣārī ʿAbdullāh (ʿAbdī) efendī al-Bosnawī al-Bayrāmī, Šāriḥ al-Fuṣūṣ, Ġāʾibī

al-Galibolī = Muṣṭafā b. Ḫawāǧa Šaʿbān al-Galibolī, Muṣliḥuddīn, Surūrī

al-Ǧalwatī = Ismāʿīl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī

Ǧāmāluddīn Muḥammad Nūrī: 7724/7

al-Ǧāmī = ʿAbdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ǧāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt

Ǧān Mamī Ṭānī: 7740/8

al-Ġazālī = Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī, al-Ġazālī, Šihābuddīn, Abū al-Fatḥ

al-Ġazālī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfiʿī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuǧǧa al-Islām

al-Ġaznawī = Maǧdūd b. Ādam al-Ġaznawī, Abū al-Maǧd, Ḥakīm Sanāʾī

al-Ǧazūlī = Muḥammad b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Ġāzī al-Ǧazūlī al-Ḥumaydī al-Fāsī

al-Ǧazūlī = Muḥammad b. Sulaymān al-Ǧazūlī

al-Ǧīlānī = Šayḫ ʿAbdulqādir b. Abū Ṣāliḥ b. ʿAlī b. Mūsā al-Ǧīlānī

al-Ǧīlī = Šayḫ ʿAbdulkarīm b. Ibrāhīm b. ʿAbdulkarīm b. al-Ǧīlī al-Qādirī, Quṭbuddīn

al-Ǧirǧāwī = Ḫālid b. ʿAbdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ǧirǧāwī al-Azharī al-Miṣrī aš-Šāfiʿī, Zaynuddīn

al-Girīdī = Rasmī Aḥmad-efendī al-Girīdī

al-Ǧuḏāmī = Aḥmad b. Muḥammad b. ʿAbdulkarīm b. ʿAṭāʾullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn ʿAṭāʾullāh, Tāǧuddīn, Abū al-ʿAbbās, Abū al-Faḍl

Gülšenī = Ibrāhīm Gülšenī

al-Ǧunayd al-Baġdādī: 7666/2

al-Ǧurǧānī = ʿAlī b. Muḥammad b. ʿAlī al-Ǧurǧānī, as-Sayyid aš-Šarīf

al-Ǧuwaynī = ʿAbdulmalik b. ʿAbdullāh b. Yūsuf b. ʿAbdullāh b. Yūsuf b. Muḥammad al-Ǧuwaynī, Abū al-Maʿālī, Imām al-Ḥaramayn

al-Güzelḥiṣārī = Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī

H, Ḥ, Ḫ

al-Ḥaḍramī = ʿAbdullāh b. Ḥusayn b. Ṭāhir Bāʿalawī al-Ḥaḍramī

Ḥāfiẓuddīn b. Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb, Ibn al-Bazzāz al-Kardarī: 7734/4

Ḥaǧī Baktāš Walī: 7724/5; 7765/2

Ḥāǧī Ḫalīfa = Muṣṭafā b. ʿAbdullāh al-Qosṭanṭīnī al-Ḥanafī, Kātib Čalabī, Ḥāǧī Ḫalīfa

Ḥāǧī b. Saʿīd al-Qaysī: 7607

Ḥakīm Sanāʾī = Maǧdūd b. Ādam al-Ġaznawī, Abū al-Maǧd, Ḥakīm Sanāʾī

al-Ḥalabī = Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī

al-Ḥalabī = Qāsim b. Ṣalāḥuddīn al-Ḫānī al-Ḥalabī al-Qādirī

Ḫālid b. ʿAbdullāh b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Aḥmad al-Ǧirǧāwī al-Azharī al-Miṣrī aš-Šāfiʿī, Zaynuddīn: 7566/6

Ḫālid Ḍiyāʾuddīn al-Baġdādī, Mawlānā Ḫālid: 7769/2

al-Ḥallāǧ = Abū Manṣūr al-Ḥallāǧ

al-Hamadānī = ʿAbdullāh b. Muḥammad b. ʿAlī b. al-Ḥasan al-Mayānaǧī, ʿAyn al-Quḍāt al-Hamadānī

al-Hamadānī = Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-ʿIrāqī

Ḥamdī: 7702/3

Ḥamdī Čalabī Āq Šamsuddīn, ar-Rūmī: 7734/1

Ḥamza b. Šimšād: 7701/4

al-Ḫānī = Qāsim b. Ṣalāḥuddīn al-Ḫānī al-Ḥalabī al-Qādirī

al-Harawī = ʿAbdullāh b. Abū Manṣūr Muḥammad al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʿīl

al-Harawī = ʿAbdullāh b. Muḥammad b. ʿAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʿAlī b. Ǧaʿfar b. Manṣūr al-Anṣārī al-Harawī, Abū Ismāʿīl

al-Harawī = ʿAlī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn

al-Harawī = Ḥusayn b. ʿAlī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, Kamāluddīn al-Wāʿiẓ

Šayḫ Ḥasan b. ʿAlī: 7702/1

Ḥasan b. ʿAmmār b. ʿAlī aš-Šurunbulālī al-Wafāʾī, Abū al-Iḫlāṣ: 7659/2; 7746/2

Ḥasan Čalabī b. ʿAlī b. Amrullāh, Qınālı-zāde: 7724/15

Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Podgoričewī: 7661/5

al-Ḥātamī = Muḥammad b. ʿAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʿAbdullāh aṭ-Ṭāʾī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, Muḥyiddīn, Ibn ʿArabī, aš-Šayḫ al-Akbar al-Ḫawāfī = Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫawāfī al-Ḫorāsānī, Zaynuddīn

Ḫawāǧa Taḥsīn-efendī: 7752/40

al-Ḫawārizmī = Kamāluddīn Ḥusayn al-Ḫawārizmī

al-Ḫawārizmī = Maḥmūd b. ʻUmar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ǧārullāh

al-Ḫaywaqī = Aḥmad b. ʻUmar b. Muḥammad ar-Rāzī al-Ḫaywaqī al-Kubrā, Abū al-Ǧannāb, Naǧmuddīn

al-Ḫazraǧī = Muḥammad b. ʻAbdurraḥmān b. Muḥammad b. ʻAlī b. Ismāʻīl al-Anṣārī al-Ḫazraǧī al-Bahnasī aš-Šāfiʻī, Šarafuddīn

Herseglija = Arif Hikmet-beg Herseglija, Stočević, Rizvanbegović

al-Hindī = Muḥammad b. Faḍlullāh al-Burhānpūrī al-Hindī

al-Hindī = Širḫān-beg al-Hindī Masʻūd ad-Dahlawī

al-Ḥiṣārī = Ḥusayn b. Ismāʻīl b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥiṣārī

al-Ḫorāsānī = Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad b. ʻAlī al-Ḫawāfī al-Ḫorāsānī, Zaynuddīn

al-Hudāʼī = Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī, al-Hudāʼī

al-Ḫuḍayr = ʻAbdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr b. ʻUṯmān b. Muḥammad b. Ḫiḍr b. Ayyūb b. Muḥammad b. Humāmuddīn al-Ḫuḍayrī as-Suyūṭī, Abū al-Faḍl, Ǧalāluddīn

al-Ḥuǧrī = Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥuǧrī

al-Ḥumaydī = Muḥammad b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Ġāzī al-Ǧazūlī al-Ḥumaydī al-Fāsī

al-Ḥusayn b. ʻAbdullāh b. al-Ḥasan b. ʻAlī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī, Abū ʻAlī: 7581; 7811/6

Ḥusayn b. ʻAlī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, Kamāluddīn al-Wāʻiẓ: 7816

al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAbduṣṣamad al-Iṣfahānī aṭ-Ṭuǧrāʼī, Muʼayyiduddīn, al-Muʻīd, Abū Ismāʻīl: 7661/12

Pīr Ḥusayn b. Pīr Ḥasan Ḫalwatī, Ǧafāyī: 7724/14

Ḥusayn b. Ismāʻīl b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥiṣārī: 7655/1

al-Ḥusaynī = aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, Nūr al-ʻArabī

al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī, Abū al-Qāsim: 7582/6;

I

Ibn ʻArabī = Muḥammad b. ʻAlī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ʻAbdullāh aṭ-Ṭāʼī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, Muḥyiddīn, Ibn ʻArabī aš-Šayḫ al-Akbar

Ibn ʻAṭāʼullāh = Aḥmad b. Muḥammad b. ʻAbdulkarīm b. ʻAṭāʼullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn ʻAṭāʼullāh, Tāǧuddīn, Abū al-ʻAbbās, Abū al-Faḍl

Ibn al-Bazzāz = Ḥāfiẓuddīn b. Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb, Ibn al-Bazzāz al-Kardarī

Ibn al-Fāriḍ = ʻUmar b. ʻAlī b. al-Muršid b. ʻAlī al-Ḥamawī al-Miṣrī, Ibn al-Fāriḍ

Ibn al-Ḥāǧib = ʻUṯmān b. ʻUmar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī, Ǧamāluddīn, Abū ʻAmr, Ibn al-Ḥāǧib

Ibn Kamāl-pāša = Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, Ibn Kamāl-pāša

Ibn al-Kātib = Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yāzicī-oǧlū (Yāzicī-zāde), Ibn al-Kātib

Ibn Lālī = Muṣṭafā b. Muḥammad b. Aḥmad, Ibn Lālī

Ibn an-Naǧǧār = Aḥmad b. ʻAbdulʻazīz b. ʻAlī b. Ibrāhīm b. Rašīd al-Futūḥī, Šihābuddīn, Ibn an-Naǧǧār

Ibn Sīnā = al-Ḥusayn b. ʻAbdullāh b. al-Ḥasan b. ʻAlī b. Sīnā al-Balḫī al-Buḫārī, Abū ʻAlī

Ibn Sīrīn: 7601/34*

Ibn aš-Šalabī = Aḥmad b. Muḥammad b. Yūnus b. Ismāʻīl b. Maḥmūd as-Suʻūdī al-Miṣrī al-Ḥanafī, Šihābuddīn, Ibn aš-Šalabī

Ibn Ṭūrḫān b. Ṭūrmuš as-Samībī: 7577/2

Ibrāhīm Gülšenī: 7721/6 - 8

Ibrāhīm b. al-Ḥasan al-Kūrānī aš-Šahrazūrī al-Kurdī aš-Šāfiʻī, Burhānuddīn, Abū al-Waqt: 7580/4

Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. ʻAlī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn: 7566/5

Ibrāhīm b. Maḥmūd b. Aḥmad b. Ḥasan al-Āqsarāʼī al-Mawāhibī aš-Šāḏilī, Burhānuddīn, Abū aṭ-Ṭayyib: 7585;

Ibrāhīm b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī al-Ḥanafī: 7575/2 - 3; 7601/3

Ibrāhīm Šāhidī b. Hudāʼī-dede Muġlāwī: 7791/2

al-Īǧī = ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad b. ʻAbdulġaffār b. Aḥmad al-Īǧī, ʻAḍududdīn

ʻIlmī-dede al-Baġdādī al-Mawlawī: 7697

Šayḫ Ilyās b. ʻĪsā al-Āqḥiṣārī Ṣāruḫānī: 7566/8; 7765/4

al-ʻImādī = Abū as-Suʻūd Mehmed b. Mehmed al-ʻImādī

al-ʻIrāqī = Faḫruddīn Ibrāhīm b. Šahriyār al-Hamadānī al-ʻIrāqī

ʻĪsā b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn: 7595/2

al-Iṣfahānī = al-Ḥusayn b. ʻAlī b. Muḥammad b. ʻAbduṣṣamad al-Iṣfahānī aṭ-Ṭuǧrāʼī, Muʼayyiduddīn, al-Muʻīd, Abū Ismāʻīl al-Iṣfahānī = Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Iṣfahānī

al-Isfarā'inī = Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī

Isḥāq b. Ḥasan az-Zanǧānī at-Tūqātī: 7616

Isḥāq al-Qaramānī, Ǧamāluddīn: 7728/4

al-Iskandarī = Aḥmad b. Muḥammad b. 'Abdulkarīm b. 'Aṭā'ullāh al-Iskandarī al-Ǧuḏāmī aš-Šāḏilī, Ibn 'Aṭā'ullāh, Tāǧuddīn, Abū al-'Abbās, Abū al-Faḍl

Isma'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī: 7694; 7740/1; 7741

Ismā'īl Ḥaqqī b. aš-Šayḫ Muṣṭafā al-Ǧalwatī, al-Brūsawī (Bursawī): 7647; 7650/1 -5, 7 - 8 i 11; 7752/21 -22, 24, 26 i 39; 7753; 7754/1 - 2; 7755/1 - 2; 7768/2; 7771/12

al-Iznīqī = Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Iznīqī ar-Rūmī, Muḥyīddīn

J

Jašarević = Selim Sami-ef. (Jašarević, Drejta)

K

Ka'b b. Zuhayr b. Abū Sulamī al-Māzūnī: 7566/2

Kamāluddīn Ḥusayn al-Ḫawārizmī: 7729/2; 7780

Kamāluddīn al-Wā'iẓ = Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, Kamāluddīn al-Wā'iẓ

al-Kardarī = Ḥāfiẓuddīn b. Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb, Ibn al-Bazzāz al-Kardarī

al-Karkī = Aḥmad b. Aḥmad b. Muḥammad al-Karkī, Ḫayruddīn, Ǧalāluddīn

al-Kāšānī = 'Abdurrazzāq b. Aḥmad al-Kāšānī (al-Qāšānī), Kamaluddīn, Abū al-Ġanā'im

al-Kāšifī = 'Alī b. al-Ḥusayn al-Wā'iẓ al-Kāšifī, Faḫruddīn, aṣ-Ṣafī

al-Kāšifī = Ḥusayn b. 'Alī al-Kāšifī al-Bayhaqī al-Harawī, Kamāluddīn al-Wā'iẓ

al-Kašmīrī = Muḥammad Murād b. 'Alī al-Kašmīrī an-Naqšibandī al-Buḫārī

al-Kaššānī = Sayyid Muḥammad Ḍihnī al-Kaššānī

al-Kaššānī = Sulaymān Ḏātī al-Kaššānī

Kātib Čalabī = Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Qosṭanṭīnī al-Ḥanafī, Kātib Čalabī, Ḥāǧī Ḫalīfa

al-Kinānī = 'Umar b. 'Alī b. Fāris al-Kinānī al-Ḥanafī, Qārī al-Hidāya, Sirāǧuddīn, Abū Ḥafṣ

Kīsūdār = as-Sayyid Muḥammad al-Ḥusaynī, Kīsūdār (Kiṭūdār)

al-Kūrānī = Ibrāhīm b. al-Ḥasan al-Kūrānī aš-Šahrazūrī al-Kurdī aš-Šāfi'ī, Burhānuddīn, Abū al-Waqt

al-Kūrānī = Yūsuf b. 'Abdullāh b. 'Umar b. 'Alī b. Ḫiḍr al-Kurdī al-Kūrānī, Ǧamāluddīn, Abū al-Maḥāsin

al-Kurdī = Ibrāhīm b. al-Ḥasan al-Kūrānī aš-Šahrazūrī al-Kurdī aš-Šāfi'ī, Burhānuddīn, Abū al-Waqt

al-Kurdī = 'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī, poznat još i pod nadimcima: Ǧamāluddīn, Abū 'Amr, Ibn al-Ḥāǧib

al-Kurdī = Yūsuf b. 'Abdullāh b. 'Umar b. 'Alī b. Ḫiḍr al-Kurdī al-Kūrānī, Ǧamāluddīn, Abū al-Maḥāsin

al-Kutāmī = Abū Bakr, Muḥammad b. Ṣāliḥ b. 'Abdullāh b. Ḥaydar al-Kutāmī aš-Šāfi'ī al-Azharī

L

Lāmi'ī = Maḥmūd b. 'Uṯmān Lāmi'ī

al-Laqānī = Ibrāhīm b. Ibrāhīm b. Ḥasan b. 'Alī al-Laqānī al-Mālikī al-Miṣrī, Burhānuddīn

al-Laqānī = Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Abdurraḥmān al-Laqānī al-Mālikī, Nāṣiruddīn

Laṭīfī = 'Abdullaṭīf al-Qasṭamūnī, Laṭīfī

M

Maǧdūd b. Ādam al-Ġaznawī, Abū al-Maǧd, Ḥakīm Sanā'ī: 7779

Maḥmūd 'Abdulbāqī-efendi, Bāqī: 7703

Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī, al-Hudā'ī: 7641; 7643/2 - 5; 7739/1 -3

Maḥmūd b. Qāḍī Mīnās, Mīnās-oğlu: 7724/2

Maḥmūd Šabistarī: 7698/1*

Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ǧārullāh: 7600/7*

Maḥmūd b. 'Uṯmān Lāmi'ī: 7725; 7728/3

al-Malāṭī = Muḥammad al-Malāṭī, Niyāzī Miṣrī-efendi

al-Maqdis = 'Abdussalām b. Aḥmad b. Ġānim al-Maqdisī, 'Izzuddīn

Mas'ūd b. 'Umar b. 'Abdullāh at-Taftāzānī, Sa'duddīn: 7575/1; 7577/1

al-Maqtūl = Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn, al-Maqtūl

al-Mārdīnī = 'Abdullāh al-Mārdīnī, Ǧamāluddīn

al-Mārdīnī = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Mārdīnī

al-Marzūqī: 7565/6

al-Mawāhibī = Ibrāhīm b. Maḥmūd b. Aḥmad b. Ḥasan al-Āqsarā'ī al-Mawāhibī aš-Šāḏilī, Burhānuddīn, Abū aṭ-Ṭayyib

Mawlānā Ǧalāluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥusayn

al-Balḫī ar-Rūmī al-Qonawī: 7666/2* - 4* i 9*; 7689*; 7694*; 7697*; 7721/2* - 3* i 9*; 7731/2*; 7799; 7806*; 7816*
Mawlānā Ḫālid = Ḫālid Ḍiyā'uddīn al-Baġdādī, Mawlānā Ḫālid
Mawlānā Muṣṭafā Šam'ī: 7682; 7689; 7727; 7735
al-Mayānǧī = 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Alī b. al-Ḥasan al-Mayānǧī, 'Ayn al-Quḍāt al-Hamadānī
al-Māzūnī = Ka'b b. Zuhayr b. Abū Sulamī al-Māzūnī
Mehmed b. Ḥamza, Āq Šamsuddīn: 7602/1 - 3; 7706/1
Mehmed b. Mehmed al-Uskūbī, Altıparmak: 7724/18
Mīnās-oğlu = Maḥmūd b. Qāḍī Mīnās, Mīnās-oğlu
al-Miṣrī = 'Abdulqādir b. Muḥammad b. Aḥmad aš-Šāḏilī al-Miṣrī aš-Šāfi'ī
al-Miṣrī = 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā al-Aš'arī al-Miṣrī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib
al-Miṣrī = Sayyid Muḥammad b. Abū al-Ḥasan al-Bakrī al-Miṣrī, al-Quṭb al-Kabīr
Miṣrī-efendī = Muḥammad al-Malāṭī, Niyāzī Miṣrī-efendī
al-Miṣrī = aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, Nūr al-'Arabī
al-Mostārī = 'Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, 'Alī Dede, 'Alā'uddīn, Šayḫ-i Turbe
Muġlāwī = Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā'ī-dede Muġlāwī
Muḥammad b. 'Abdulġanī al-Ardabīlī, Ġanī-zāde, Ǧamāluddīn: 7600/7
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Iṣfahānī: 7601/28
Muḥammad b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. 'Alī b. Ismā'īl al-Anṣārī al-Ḫazraǧī al-Bahnasī aš-Šāfi'ī, Šarafuddīn: 7598
Muḥammad b. 'Abduṣṣamad al-Makkī al-Fayyūmī, Nāṣiruddīn: 7746/4
Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī al-Ḥanafī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh: 7582/1
Sayyid Muḥammad b. Abū al-Ḥasan al-Bakrī al-Miṣrī, al-Quṭb al-Kabīr: 7760/3
Muḥammad b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Ġāzī al-Ǧazūlī al-Ḥumaydī al-Fāsī: 7644/4
Muḥammad b. Aḥmad ad-Dayrūṭī ad-Dimyāṭī al-Miṣrī, Šamsuddīn: 7565/5; 7603/1; 7656/1
Muḥammad b. Aḥmad al-Farġānī, Sa'duddīn: 7580/10
Muḥammad b. Aḥmad az-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband: 7565/3; 7596 - 7597; 7700/1; 7701/4; 7702/1; 7805/4

Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh aṭ-Ṭā'ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, Muḥyiddīn, Ibn 'Arabī, aš-Šayḫ al-Akbar: 7570; 7571/2 - 3; 7572* - 7573*; 7575/1* - 3*; 7576* - 7577/1* - 2*; 7578/2*; 7579 - 7580/1* - 3*, 7* i 11*; 7587/2*; 7589/3 - 4*; 7593/11; 7602/3; 7640*; 7655/1*; 7674/1*; 7685*; 7686/1 i 7; 7751/1; 7752/11* i 20; 7759/1*; 7771/10
Muḥammad b. 'Alī b. Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, Muḥyiddīn: 7601/2
Muḥammad al-Amīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī: 7740/2
Muḥammad b. As'ad ad-Dawwānī aṣ-Ṣiddīqī aš-Šāfi'ī, Ǧalāluddīn: 7557/2; 7601/16
Muḥammad al-Bihištī al-Isfarā'inī: 7566/4
Muḥammad al-Bulqīnī: 7639
Muḥammad b. Faḍlullāh al-Burhānpūrī al-Hindī: 7584/2*; 7752/4
Muḥammad b. Ḥamza al-Āydīnī al-Güzelḥiṣārī: 7595/4 i 6
Muḥammad b. Ḥamza b. Muḥammad ar-Rūmī al-Fanārī, Šamsuddīn: 7601/1;
Muḥammad b. Ḥasan b. 'Alī b. 'Abdurraḥmān al-Laqānī al-Mālikī, Nāṣiruddīn: 7608/4
Muḥammad b. al-Ḥasan b. Durayd b. 'Atāhiyya al-Azdī al-Baṣrī, Abū Bakr: 7644/6
as-Sayyid Muḥammad al-Ḥusaynī, Kisūdār (Kiswdār): 7704/2-3
Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnūdī al-Aḥmadī aš-Šāfi'ī al-Ḫalwatī al-Azharī, al-Munayyir: 7654
Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Mūsā b. Ḫālid b. Sālim al-Azdī as-Sulamī an-Nīsābūrī, Abū 'Abdurraḥmān: 7661/6; 7812
Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Farīduddīn 'Aṭṭār: 7662/2 i 4; 7673/1*; 7676*; 7678/1*; 7679*; 7682*; 7783 - 7784
Muḥammad b. 'Īsā b. Sūra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī at-Tirmiḏī, Abū 'Īsā: 7614/2
Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. 'Alī al-Qonawī ar-Rūmī, Ṣadruddīn: 7580/2 i 5 - 6*; 7601/1*; 7754/1*
Muḥammad b. 'Izzuddīn b. 'Ādil b. Yūsuf at-Tabrīzī, Šīrīn al-Maġribī: 7580/6;7657/1
Muḥammad Kamāluddīn al-Ḫalwatī al-Malāmī: 7752/14*
Muḥammad al-Malāṭī, Niyāzī Miṣrī-efendī: 7686/4 i 6; 7749/1; 7750; 7751/1; 7752/1 i 3
Muḥammad b. Maš'al b. Sirāǧ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī: 7645
Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī: 7622/2

Muḥammad b. Muḥammad al-Buḫārī: 7575/1; 7577/1

Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī: 7796/4

Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aṭ-Ṭūsī, Abū Ǧa'far: 7601/28*

Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi'ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuǧǧa al-Islām: 7543; 7558*; 7559 - 7560; 7562; 7566/12; 7580/12; 7593/15; 7644/5; 7669*; 7671*; 7672/1*; 7778

Muḥammad b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī, Okǧī-zāde: 7630/2

Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Murād an-Naqšibandī al-Ḥusaynī: 7559

Muḥammad Murād b. 'Alī al-Kašmīrī an-Naqšibandī al-Buḫārī: 7582/5; 7653/1*

Muḥammad b. Murād b. 'Alī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī al-Buḫārī: 7653/1

aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, Nūr al-'Arabī: 7752/10 - 17, 20, 29 - 30, 32, 35 - 39

Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgiwī (al-Birgilī), Taqiyyuddīn: 7595/5; 7612; 7615/2 - 7616; 7623; 7631*- 7632; 7757

Muḥammad b. Qāsim b. 'Alī al-Qaysī al-Fāsī, Abū 'Abdullāh: 7644/2 - 3

Muḥammad b. Quṭbuddīn al-Izniqī ar-Rūmī, Muḥyīddīn: 7659/3

Muḥammad Sa'dī b. Yūsuf al-Imām as-Sulṭānī al-Ḫalwatī: 7751/3

Muḥammad b. Sa'īd b. Ḥammād b. Muḥsin b. 'Abdullāh al-Būṣīrī, Abū 'Abdullāh, Šarafuddīn: 7638/2; 7746/4*; 7761/2

Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yāzicī-oğlū (Yāzicī-zāde), Ibn al-Kātib: 7707*

Muḥammad b. Sulaymān al-Ǧazūlī: 7751/12

Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḫālid al-Qaršī (al-Qūšī): 7601/27

Muḥammad b. Yaḥyā al-Buḫārī: 7594/3

al-Murādī = Muḥammad b. Murād b. 'Alī al-Murādī al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Ḥanafī al-Buḫārī

Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Qosṭanṭīnī al-Ḥanafī, Kātib Čalabī, Ḥāǧī Ḫalīfa: 7744

Šayḫ Muṣṭafā-efendī, Ṭurḫālī: 7758/1

Muṣṭafā b. Ḫawāǧa Ša'bān al-Galibolī, Muṣliḥuddīn, Surūrī: 7806

Muṣṭafā b. Ibrāhīm al-Adanawī al-Ḥanafī: 7597

Muṣṭafā b. Kamāluddīn b. 'Alī b. Kamāluddīn b. 'Abdulqādir aṣ-Ṣiddīqī al-Bakrī al-Dimašqī al-Ḥanafī al-Ḫalwatī al-Qādirī, Quṭbuddīn al-Bakrī: 7652/1

Muṣṭafā b. Muḥammad b. Aḥmad, Ibn Lālī: 7678/2

Mustaqīm-zāde = Sa'duddīn Sulaymān-efendī, Mustaqīm-zāde

N

an-Nābulusī = 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. 'Abdulġanī b. Ismā'īl b. Aḥmad b. Ibrāhīm ad-Dimašqī aṣ-Ṣāliḥī an-Naqšibandī al-Qādirī, an-Nābulusī

Nā'ilī Čelebī: 7724/18

an-Naqšibandī = Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Muḥammad b. Šayḫ Murād an-Naqšibandī al-Ḥusaynī

an-Nasafī = 'Azīz b. Muḥammad an-Nasafī al-Buḫārī

Naṣūḥ Čalabī Muṣṭafā al-Belġrādī (Āqšehirlī): 7733

Naṣūḥ b. Ḥāǧī 'Alī: 7772/1

Naṣūḥ Nawālī Āqḥiṣārī: 7669

Nidā'ī = Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī

an-Nīsābūrī = 'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik b. Ṭalḥa b. Muḥammad an-Nīsābūrī al-Qušayrī, Abū al-Qāsim

an-Nīsābūrī = al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Ḥabīb an-Nīsābūrī, Abū al-Qāsim

an-Nīsābūrī = Muḥammad b. Ibrāhīm an-Nīsābūrī, Farīduddīn 'Aṭṭār

Niyāzī = Muḥammad al-Malaṭī, Niyāzī Miṣrī-efendī

Nu'mān b. Ṯābit, Abū Ḥanīfa: 7600/5; 7659/4-5

Nūr al-'Arabī = aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, Nūr al-'Arabī

O

Okǧī-zāde = Muḥammad b. Muḥammad ar-Rūmī al-Ḥanafī, Okǧī-zāde

Omer Lutfi-ef. Pačarizi: 7759/1 - 2; 7760/6

P

Pačarizi = Omer Lutfi-ef. Pačarizi

Pašić = Jusuf-beg Čengić, Pašić

al-Podgoričewī = Ḥasan b. Ṣāliḥ b. Muḥammad al-Podgoričewī

Q

Qāḍī Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī: 7593/5

Qādirī: 7667/4; 7765/1

al-Qādirī = Qāsim b. Ṣalāḥuddīn al-Ḫānī al-Ḥalabī al-Qādirī

Qā'imī Ḥasan-efendī: 7748/1 - 2

al-Qārī = 'Alī b. Sulṭān Muḥammad al-Harawī al-Qārī al-Ḥanafī, Nūruddīn

Qārī al-Hidāya = 'Umar b. 'Alī b. Fāris al-Kinānī al-Ḥanafī, Qārī al-Hidāya, Sirāǧuddīn, Abū Ḥafṣ

al-Qarmānī = Dāwūd b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Qayṣarī al-Qarmānī

al-Qārṣī = Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī ar-Rūmī al-Ḥanafī
al-Qaršī = Muḥammad b. 'Umar b. al-Ḫālid al-Qaršī (al-Qūšī)
al-Qaršī = 'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ
Qāsim al-Anwār = 'Alī b. Naṣr b. Hārūn b. Abū al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī, Mu'īnuddīn, al-Qāsimī, Qāsim al-Anwār
al-Qāsimī = 'Alī b. Naṣr b. Hārūn b. Abū al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī, Mu'īnuddīn, al-Qāsimī, Qāsim al-Anwār
Qāsim b. Ṣalāḥuddīn al-Ḫānī al-Ḥalabī al-Qādirī: 7646/1
al-Qasṭamūnī = 'Abdullaṭīf al-Qasṭamūnī, Laṭīfī
al-Qayṣarī = Aḥmad al-Qayṣarī al-Ḫalwatī
al-Qayṣarī = Dāwūd b. Maḥmūd b. Muḥammad al-Qayṣarī al-Qarmānī
al-Qayṣarī = Rağab b. Aḥmad al-Āmidī al-Qayṣarī ar-Rūmī al-Ḥanafī
al-Qaysī = Muḥammad b. Qāsim b. 'Alī al-Qaysī al-Fāsī, Abū 'Abdullāh
al-Qaysūnī = Darwīš Muḥammad b. Muḥammad Čalabī al-Anqarawī Nidā'ī al-Qaysūnī
Qınālı-zāde = Ḥasan Čalabī b. 'Alī b. Amrullāh, Qınālı-zāde
al-Qonawī = Bahğat 'Alī-efendī Qonawī b. Abū Bakr b. Ḥasan b. Ḥusayn
al-Qonawī = Mawlānā Ğalāluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Balḫī ar-Rūmī al-Qonawī
al-Qonawī = Muḥammad b. Isḥāq b. Muḥammad b. Yūsuf b. 'Alī al-Qonawī ar-Rūmī, Ṣadruddīn
al-Qosṭanṭīnī = Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Qosṭanṭīnī al-Ḥanafī, Kātib Čalabī, Ḥāğī Ḫalīfa
al-Qurayšī = Abdurraḥmān b. 'Alī b. Aḥmad al-Qurayšī aš-Šāfi'ī, Abū al-Ġawṯ
al-Qušayrī = 'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik b. Ṭalḥa b. Muḥammad an-Nīsābūrī al-Qušayrī, Abū al-Qāsim
al-Quṭb al-Kabīr = Sayyid Muḥammad b. Abū al-Ḥasan al-Bakrī al-Miṣrī, al-Quṭb al-Kabīr
Quṭbuddīn = al-Bakrī Muṣṭafā b. Kamāluddīn b. 'Alī b. Kamāluddīn b. 'Abdulqādir aṣ-Ṣiddīqī al-Bakrī al-Dimašqī al-Ḥanafī al-Ḫalwatī al-Qādirī, Quṭbuddīn al-Bakrī

R

Rağab b. Aḥmad al-Āmidī al-Qayṣarī ar-Rūmī al-Ḥanafī: 7632
Rasmī Aḥmad-efendī al-Girīdī: 7752/28

ar-Rāzī = Muḥammad b. Abū Bakr b. 'Abdulqādir ar-Rāzī al-Ḥanafī, Zaynuddīn, Abū 'Abdullāh
ar-Rāzī = 'Abdullāh b. Muḥammad b. Šāhāwur al-Asadī ar-Rāzī, Nağmuddīn
ar-Rāzī = Aḥmad b. 'Umar b. Muḥammad ar-Rāzī al-Ḫaywaqī al-Kubrā, Abū al-Ğannāb, Nağmuddīn
ar-Rifā'ī = Aḥmad b. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥusaynī ar-Rifā'ī al-Anṣārī
Rizvanbegović = Arif Hikmet-beg Herseglija, Stočević, Rizvanbegović
ar-Rūmī = Aḥmad b. Sulaymān b. Kamāl-paša, Šamsuddīn, ar-Rūmī, Ibn Kamāl-pāša
ar-Rūmī = Mawlānā Ğalāluddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥusayn al-Balḫī ar-Rūmī al-Qonawī
Rusūḫī = Ismā'īl b. Aḥmad al-Anqarawī, Rusūḫī
Rūšanī = Dede 'Umar Rūšanī

S, Ṣ

Ṣādiq Mehmed Erzinğānī: 7771/8
Ṣadruddīn Muḥammad b. Isḥāq al-Qonawī: 7580/2; 7754/1
Sa'duddīn Sulaymān-efendī, Mustaqīm-zāde: 7650/12
aṣ-Ṣafī = 'Alī b. al-Ḥusayn al-Wā'iẓ al-Kāšifī, Faḫruddīn, aṣ-Ṣafī
Salīm Bābā Dīvāne: 7756/1
as-Samarqandī = Abū al-Layṯ as-Samarqandī
as-Samnānī = Aḥmad b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnānī, 'Alā'uddīn, Abū al-Makārim
as-Samnūdī = Muḥammad b. al-Ḥusayn b. Muḥammad b. Aḥmad as-Samnūdī al-Aḥmadī aš-Šāfi'ī al-Ḫalwatī al-Azharī, al-Munayyir
as-Sanābī = Ibn Ṭūrḫān b. Ṭūrmuš as-Sanābī
Sanā'ī = Mağdūd b. Ādam al-Ġaznawī, Abū al-Mağd, Ḥakīm Sanā'ī
Ṣārī 'Abdullāh ('Abdī) efendī al-Bosnawī al-Bayrāmī, Šāriḥ al-Fuṣūṣ, Ġā'ibī: 7731/1-2; 7759/1*
Ṣāruḫānī = Šayḫ Ilyās b. 'Īsā al-Āqḥiṣārī Ṣāruḫānī
Ṣāruḫānī = Yıgıtbašī Aḥmad b. 'Īsā Ṣaruḫānī Ḫalīfaoğlu, Šamsuddīn Marmarawī
Sayyidī Yūsuf al-Fāsī: 7644/3
Sayyid Muḥammad Ḏihnī al-Kaššānī: 7650/13
Selim Sami-ef. (Jašarević, Drejta): 7760/1 - 2;
Sibṭ al-Māridīnī = Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. Muḥammad, Sibṭ al-Māridīnī
Sikirić = Šaćir Sikirić
as-Sīmāwī = aš-Šayḫ 'Abdullāh Ilāhī as-Sīmāwī
as-Sīmāwī = Badruddīn as-Sīmāwī, Abū al-Barakāt
Sinačāk = Yūsuf al-Wardārī ar-Rūmī al-Mawlawī, Sinačāk

Sirri-efendija = Abdurrahman Sirri-efendija, Šejh Sirrija
as-Siwāsī = Šamsuddīn as-Siwāsī
aṣ-Ṣofiyāwī = Bālī-efendī aṣ-Ṣofiyāwī
Stočević = Arif Hikmet-beg Herseglija, Stočević, Rizvanbegović
Ṣubḥī: 7724/11
as-Suhrawardī = ‘Abdulqādir b. ‘Abdullāh b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Sa‘d as-Suhrawardī, Abū an-Nağīb
as-Suhrawardī = ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. ‘Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ
as-Suhrawardī = Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi‘ī, Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn i al-Maqtūl
Sulaymān Amīr Muḥammad b. Sulaymān, Abū Aḥmad, 7667/3
Sulaymān Ḍātī al-Kaššānī: 7650/9 - 10; 7758/2
Sulṭān Walad: 7666/4
Surūrī = Muṣṭafā b. Ḫawāğa Ša‘bān al-Galibolī, Muṣliḥuddīn, Surūrī
as-Suyūṭī = ‘Abdurraḥmān b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Abū Bakr b. ‘Uṯmān b. Muḥammad b. Ḫiḍr b. Ayyūb b. Muḥammad b. Humāmuddīn al-Ḫuḍayrī as-Suyūṭī, Abū al-Faḍl, Ğalāluddīn

Š

Šabistarī = Maḥmūd Šabistarī
Šaćir Sikirić: 7818
Šāhidī = Ibrāhīm Šāhidī b. Hudā’ī-dede Muġlāwī
aš-Šāmī = aš-Šayḫ ‘Abdulġanī aš-Šāmī
Šam‘ī = Mawlānā Muṣṭafā Šam‘ī
Šamsuddīn Marmarawī = Yıgıtbašī Aḥmad b. ‘Īsā Ṣaruḫānī Ḫalīfaoğlu, Šamsuddīn Marmarawī
Šamsuddīn Muḥammad al-Buḫārī, Amīr Buḫārī: 7587/2
Šamsuddīn as-Siwāsī: 7646/3
aš-Ša‘rānī = ‘Abdulwahhāb b. Aḥmad b. ‘Alī b. Aḥmad b. Muḥammad b. Mūsā aš-Ša‘rānī al-Aš‘arī al-Miṣrī aš-Šāḏilī, Abū al-Mawāhib
aš-Šarqāwī = aš-Šayḫ Muḥammad Nūruddīn al-Ḥusaynī an-Naqšibandī al-Miṣrī aš-Šarqāwī, Nūr al-‘Arabī
Šawqī Muḥammad b. Aḥmad: 7724/12
aš-Šayḫ al-Akbar = Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā’ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, Muḥyīddīn, Ibn ‘Arabī, aš-Šayḫ al-Akbar
Šayḫ Arslān = Arslān b. Ya‘qūb b. ‘Abdullāh b. ‘Abdurraḥmān al-Ğa‘barī ad-Dimašqī, Šayḫ Arslān
Šayḫ-i Turbe = ‘Alī b. Muṣṭafā al-Mostārī, al-Bosnawī, ‘Alī Dede, ‘Alā’uddīn, Šayḫ-i Turbe
Šejh Sirrija = Abdurrahman Sirri-efendija, Šejh Sirrija
Šihābuddīn, ‘Umar-efendī: 7738*
aš-Šīrāzī = ‘Abdurraḥmān b. Aḥmad b. Muḥammad aš-Šīrāzī al-Ğāmī, Nūruddīn, Abū al-Barakāt
Širḫān-beg al-Hindī Mas‘ūd ad-Dahlawī: 7580/6
Šīrīn al-Maġribī = Muḥammad b. ‘Izzuddīn b. ‘Ādil b. Yūsuf at-Tabrīzī, Šīrīn al-Maġribī
aš-Širwānī = Muḥammad al-Amīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī
aš-Širwānī = Sayyid Yaḥyā-ef. aš-Širwānī
aš-Šurunbulālī = Ḥasan b. ‘Ammār b. ‘Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā’ī, Abū al-Iḫlāṣ

T, Ṭ

at-Tabrīzī = ‘Alī b. Naṣr b. Hārūn b. Abū al-Qāsim al-Ḥusaynī at-Tabrīzī, Mu‘īnuddīn, al-Qāsimī, Qāsim al-Anwār
at-Tabrīzī = Muḥammad b. ‘Izzuddīn b. ‘Ādil b. Yūsuf at-Tabrīzī, Šīrīn al-Maġribī
at-Taftāzānī = Mas‘ūd b. ‘Umar b. ‘Abdullāh at-Taftāzānī, Sa‘duddīn
aṭ-Ṭā’ī = Muḥammad b. ‘Alī b. Muḥammad b. Aḥmad b. ‘Abdullāh aṭ-Ṭā’ī al-Ḥātamī al-Mursī al-Andalusī, Muḥyīddīn, Ibn ‘Arabī, aš-Šayḫ al-Akbar
Ṭālib al-Makkī: 7666/2
at-Ṭanṭarānī = Aḥmad b. ‘Abdurrazzāq at-Ṭanṭarānī, Mu‘īnuddīn, Abū an-Naṣr
at-Tawqī‘ī = Farīdūn Aḥmad at-Tawqī‘ī
at-Taymī = ‘Umar b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. Muḥammad b. ‘Abdullāh b. ‘Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ
at-Tirawī = ‘Abdulmağīd b. Firište, ‘Izzuddīn, at-Tirawī
at-Tirmiḏī = Muḥammad b. ‘Īsā b. Sūra b. Mūsā b. aḍ-Ḍaḥḥāk as-Sulamī at-Tirmiḏī, Abū ‘Īsā
aṭ-Ṭuġrā’ī = al-Ḥusayn b. ‘Alī b. Muḥammad b. ‘Abduṣṣamad al-Iṣfahānī aṭ-Ṭuġrā’ī, Mu’ayyiduddīn, al-Mu‘īd, Abū Ismā‘īl
at-Tūqātī = Isḥāq b. Ḥasan az-Zanğānī at-Tūqātī
Ṭurḫālī = Šayḫ Muṣṭafā-efendī, Ṭurḫālī
aṭ-Ṭūsī = Aḥmad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī, al-Ġazālī, Šihābuddīn, Abū al-Fatḥ
aṭ-Ṭūsī = Muḥammad b. Muḥammad b. Ḥasan aṭ-Ṭūsī, Abū Ğa‘far
aṭ-Ṭūsī = Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad aṭ-Ṭūsī aš-Šāfi‘ī al-Ġazālī, Abū Ḥāmid, Ḥuğğa al-Islām

U, 'U, Ü

'Umar b. 'Alī b. Fāris al-Kinānī al-Ḥanafī, Qārī al-Hidāya, Sirāğuddīn, Abū Ḥafṣ: 7734/3

'Umar b. 'Alī b. al-Muršid b. 'Alī al-Ḥamawī al-Miṣrī, Ibn al-Fāriḍ: 7580/10*; 7593/12* i 16*; 7606/1*

'Umar Fu'ādī-efendī: 7743/1 - 3

'Umar b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. 'Abdullāh b. 'Ammawayh al-Qaršī at-Taymī al-Bakrī as-Suhrawardī, Šihābuddīn, Abū Ḥafṣ: 7569; 7593/6; 7729/3

al-Üsküdārī = Maḥmūd b. Faḍlullāh b. Maḥmūd al-Üsküdārī, al-Hudā'ī

Üsküpī = Uways b. Mehmed Üsküpī, Waysī-efendī

al-Ūšī = 'Alī b. 'Uṯmān b. Muḥammad al-Ūšī al-Farġānī, Sirāğuddīn

'Uṯmāna Āt Pāzārī: 7754/1

'Uṯmān b. 'Umar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī, poznat još i pod nadimcima: Ğamāluddīn, Abū 'Amr, Ibn al-Ḥāğib: 7600/6

Uways b. Mehmed Üsküpī, Waysī-efendī: 7724/10; 7736

W

Šayḫ Wafā': 7740/10

al-Wafā'ī = Ḥasan b. 'Ammār b. 'Alī aš-Šurunbulālī al-Wafā'ī, Abū al-Iḫlāṣ

al-Wardārī = Yūsuf al-Wardārī ar-Rūmī al-Mawlawī, Sinačāk

Waysī-efendī = Uways b. Mehmed Üsküpī, Waysī-efendī

Y

al-Yāfi'ī = 'Abdullāh b. As'ad b. 'Alī b. Sulaymān b. Falāḥ al-Yāfi'ī al-Yamanī al-Makkī aš-Šāfi'ī, 'Afīfuddīn

Yaḥyā b. Abū Bakr al-Ḥanafī: 7740/5

Yaḥyā b. Ḥabaš b. Amīrik as-Suhrawardī aš-Šāfi'ī, Abū al-Futūḥ, Šihābuddīn i al-Maqtūl: 7675/1; 7740/1*; 7782

Yaḥyā-efendī: 7724/20

Sayyid Yaḥyā-ef. aš-Širwānī: 7702/5

Yāzicī-oğlū = Aḥmad Bīğān, Yāzicī-oğlū

Yāzicī-oğlū = Muḥammad b. Ṣāliḥ b. Sulaymān Yāzicī-oğlū (Yāzicī-zāde), Ibn al-Kātib

Yeni Pāzārī: 7752/9 i 41

Yıgıtbašī Aḥmad b. 'Īsā Ṣaruḫānī Ḫalīfaoğlu, Šamsuddīn Marmarawī: 7667/2; 7728/2

Yūsuf b. 'Abdullāh b. 'Umar b. 'Alī b. Ḫiḍr al-Kurdī al-Kūrānī, Ğamāluddīn, Abū al-Maḥāsin: 7591

Jusuf-beg Čengić, Pašić: 7817/3

Yūsuf al-Wardārī ar-Rūmī al-Mawlawī, Sinačāk: 7697

Yūsuf Widādī: 7757

Z, Ẓ

az-Zabīdī = 'Abdurraḥmān b. Ibrāhīm b. Ismā'īl b. 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Yūsuf al-'Alawī al-Yamānī az-Zabīdī, Wağīhuddīn

az-Zamaḫšarī = Maḥmūd b. 'Umar b. Muḥammad al-Ḫawārizmī az-Zamaḫšarī, Abū al-Qāsim, Ğārullāh

az-Zanğānī = Isḥāq b. Ḥasan az-Zanğānī at-Tūqātī

Zāri = 'Abdī 'Abdurraḥmān Zāri

az-Zarnūğī = Burhānuddīn az-Zarnūğī

Zayn al-'Ābidīn = 'Alī b. al-Ḥusayn b. 'Alī b. Abū Ṭālib, Zayn al-'Ābidīn

Zaynuddīn 'Abduṣṣamad: 7605

Zuhdi-efendi = Abdulkerim Zuhdi-efendi (Defterdarević)

aẓ-Ẓuhūrī = Muḥammad b. Aḥmad aẓ-Ẓuhūrī al-Fārūqī an-Naqšibandī, Bahā'uddīn, Šāh Naqšiband

INDEKS PREPISIVAČA

A, ʻA

ʻAbādī-zāde Ḥusnī (ili Ḥasanī) Ḥusayn: 7753
ʻAbd Riḍwān b. Ǧaʻfar: 7673/1
ʻAbdulǧabbār ʻUṯmān...: 7543
ʻAbdulkarīm b. Abū Bakr b. Muḥammad b. Muḥammad al-Anǧamīmī aš-Šāfiʻī: 7548
ʻAbdullāh ad-Dilǧamūnī al-Ḥanafī: 7604
ʻAbdullāh b. Maḥmūd: 7633
ʻAbdullāh Našāṭī: 7770/2
ʻAbdullāh as-Sarāylī, Rušdija: 7651
Abdullatif Đulbija, sin Muharrema: 7577/2 i 3
ʻAbdulwahhāb b. al-Ḥāǧǧ Badruddīn: 7589/1
Abū al-Ǧarīr Bahā'ilī (!) b. ʻAlī: 7544
Abū al-Muẓaffar Saʻd b. Muḥammad: 7546
Aḥmad: 7541
Aḥmad: 7678/1
Aḥmad b. ʻAlī: 7740/1
Aḥmad Čalabī: 7687
Munlā Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ Abū Bakr-āġa: 7703
Aḥmad Dānišī: 7724/1
Aḥmad Dānišī b. Ibrāhīm: 7724/6
Aḥmad b. Ḥasan: 7708
Aḥmad b. Ḥasan-aġā: 7713
Aḥmad b. Muḥammad al-Mostār: 7582/1, 3, i 5
Aḥmad b. Muṣṭafā al-Mostārī: 7576
Aḥmad b. Šaʻbān b. ʻAlī b. Šaʻbān aš-Šāfiʻī: 7586
al-Ḥāǧǧ Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ ʻUṯmān: 7624
Ahmad az-Zaʻīm, Čāuš-zāde al-Bosnawī: 7694
ʻAlī Ḫalīfa: 7692 - 7693
ʻAlī Ibrāhīm b. Yūnus aš-Šāfiʻī: 7585
ʻAlī b. Ismāʻīl-efendī: 7746/1
ʻAlī b. Maḥmūd b. ʻAlī Mubārak al-Karmānī: 7778
ʻAlī b. Muḥammad: 7712
ʻAlī b. aš-Šayḫ al-Imām Muḥammad b. Sālim b. Aḥmad b. Abū al-Qāsim al-Mizwār al-Ḫubyārī: 7644/1, 3
Alī b. Muḥammad b. Sālim b. Aḥmad b. al-Qāsim al-Ǧazālī al-Ḫubyārī: 7644/6
ʻAlī Šayḫ-oġlū iz Mitrovice: 7757
Amīn b. Ṣāliḥ Čenedoru (!): 7563

Hafiz Asim Sirćo-zāde, sin Ahmeda: 7674/1; 7818

B

Badruddīn Wārdārī: 7721/11
Bakr b. Muṣṭafā: 7623
Beliġrādī Muṣṭafā Muḥibbī kadija u Bögürdelenu (Šapcu): 7704/1
Beliġrādī Muḥammad Nā'ilī: 7704/2

D

Darwīš 'Alī: 7720
Darwīš Ḥusayn Ḥayātī: 7597
Darwīš Ṣāliḥ Niyāzī al-Fočawī (iz Foče): 7654
Darwīš Yūsuf: 7667/3
Defterdarević Darwīš 'Abdulkarīm Zuhdī an-Naqšibandī as-Sarāyī: 7667/5

F

al-Farağ Muḥammad Muṣṭafā: 7545
Fayḍullāh Ismā'īl: 7737/2
Fejzullah Hadžibajrić: 7760/2

Ğ, G

al-Ğalwatī Altūnī-zāde, as-Sayyid aš-Šayḫ Ḥāfiẓ Aḥmad-efendī: 7650/5
Garib Muhamed Ševki iz Sarajeva: 7731/1

Ḥ, Ḫ

Ḥabīb b. al-Qāḍī 'Īsā, Ibn as-Suyūfī: 7599
Ḫalīl b. Aḥmad b. Sulaymān-efendī iz Gračanice: 7617
Ḥasan 'Abdullāh, učenik Bālī Ḫalīfe Uskūbīja: 7707
Ḥasan al-Plawna, učenik Sufyān al-Wahbī al-Baġdādija: 7751/1
aš-Šayḫ Ḥasan b. aš-Šayḫ Muṣṭafā: 7635
al-Ḥāğğ Ḥusayn b. Muḥyī: 7735
Ḥusayn Ḫawāğa... až-Žapčawī (iz Žepča): 7636
Ḥusayn b. Ibrāhīm b. 'Alī: 7682

I

Ibrāhīm: 7784
Ibrāhīm b. Ḫalīl: 7587/1
Ibrāhīm b. Ḥusayn b. Ismā'īl-efendī b. 'Alī-efendī al-Kašfī: 7679
Ibrāhīm b. Rağab: 7710
Ibrāhīm b. Ṣāliḥ b. Fayḍullāh iz Fojnice: 7789
Ibrāhīm b. Šāhīn: 7640
Ismā'īl: 7731/1; 7732/1

M

Maḥmūd b. Kamāluddīn al-Ġarbī: 7799
Mawlānbeg-zāde 'Abdurraḥmān Nāğim an-Naqšibandī as-Sulaymānī : 7777
Mehmed Mujezinović iz Sarajeva: 7803 - 7804
Muḥammad: 7625
Muḥammad b. Abū Bakr aš-Šāḏilī al-Ġazz: 7586
Muḥammad b. 'Alī b. Maḥmūd al-Buḫārī: 7569
Muḥammad al-Bosnawī: 7660
Muḥammad b. al-Ḥaddād al-Mawṣilī: 7547
Muḥammad b. Ḥāği-bābā al-Qasṭamūnī: 7812
Muḥammad b. Ḥamza: 7659/6
Muḥammad b. Ḥasan: 7661/4
Muḥammad b. Ibrāhīm: 7699
Muḥammad b. Maš'al b. Sarāğ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'ī: 7645
Muḥammad b. Mirzā b. Ibrāhīm: 7666/3 - 4
Muḥammad b. Muḥammad al-Mostārī, Trūlawī-zāde: 7561
Muḥammad b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā: 7719
Muḥammad b. al-Marzubān b. Šāh Ḫusraw b. al-Marzubān: 7810
al-Ḥāğğ Muḥammad Sa'īd al-Mawlawī al-Bosnawī, Mu'īd-zāde (Muidović): 7756/7
Muḥammad b. al-Ḥāğğ 'Uṯmān b. al-Ḥāğğ Aḥmad b. Muṣṭafā 'Azabaġā-zāde (Azapagić): 7584/6
Muḥarram b. Abū Bakr b. 'Alīšāh at-Tašnawī (iz Tešnja): 7557/1
Muhibbuddīn b. Ibrāhīm b. Muḥibbuddīn b. al-Ḫaṭīb as-Sulamī: 7610
Muṣṭafā: 7722/1
Muṣṭafā b. Aḥmad, muftija u kasabi Virān Šehir (u Anadoliji u Turskoj): 7618
Ḥāfiẓ Muṣṭafā, učenik Yūsuf Yasārī-efendije: 7647
Mustafa-ef. Čadordži iz Sarajeva: 7652/2
Muṣṭafā b. Farhād: 7740/7
Muṣṭafā b. Fayḍullāh: 7622/1
Muṣṭafā b. Ḫalīl: 7746/4
Muṣṭafā b. Ḥasan: 7691
Muṣṭafā al-Ḫulūṣī Filibawī (iz Plovdiva u Bugarskoj): 7565/11
Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Muḥammad ar-Rašīdlī: 7580/1 i 3;
Muṣṭafā b. Islām: 7559
Muṣṭafā b. Muḥammad: 7709, 7711

O

Oruč sin Hasanov: 7616

Q

Qarahoġa-zāde 'Abdulwahhāb: 7792/1

S, Ṣ

Salih Čavoli iz Peći: 7759/1 - 2
Mulā Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Aḥmad-efendī Kalajdžić iz Sarajeva: 7745
Sayyid Aḥmad b. Muṣṭafā, Lālī: 7761/2
Sayyid Ḥāfiẓ 'Alī az-Zuhdī: 7769/2
Sayyid Hāšim b. Sayyid Aḥmad al-Ḥusaynī: 7780

Sirćo = Hafiz Asim Sirćo-zāde, sin Ahmeda
Sulaymān b. Ayyūb Ḥawāğa: 7556
Sulaymān b. Muḥammad: 7795/1

U, ʻU

ʻUmar b. Ḥusayn b... al-Awzāʻī al-ʻIzzī al-Ḥanafī: 7558
ʻUṯmān b. Muṣṭafā: 7613/2
ʻUṯmān Nūrī: 7655/1
ʻUṯmān Šukrī: 7771/8
ʻUṯmān Šukrī-efendī: 7771/6
ʻUṯmān Šukrī b. Ğaʻfar: 7771/5 i 12
Uzūnī-zāde (Uzunović) as-Sayyid Muḥammad Asʻad al-Bosnawī al-Qādirī: 7674/1

Y

Yūsuf b. Aḥmad al-Wārdārī: 7723
al-Ḥāğğ Yūsuf b. al-Ḥāğğ ʻAlī as-Sulaymānī al-Ḥanafī: 7564
Yūsuf b. Imrullāh (ili Amrullāh): 7633
Yūsuf b. Ḥasan b. ʻAbdulhādī: 7633

Z

Zakariyyā b. ʻAbdullāh: 7590

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA I VAKIFA

A, ʻA

Abdagić = Bahrija Abdagić iz Donjeg Vakufa
ʻAbdulḥalīm, kadija iz Halepa: 7611
ʻAbdulkarīm Zuhdī b. Muḥammad Amīn b. Muṣṭafā b. ʻAbdulkarīm, zvani Defterdār-zāde (Defterdarević): 7708
ʻAbdullāh: 7547
ʻAbdullāh: 7552-7553
ʻAbdullāh b. ʻAbdullāh: 7616
ʻAbdullāh Fāyiq b. Mīr Muḥammad Amīnī b. Yūsuf-paša: 7555
ʻAbdullāh b. ʻUṯmān: 7762
ʻAbdullāh Zuhdī: 7646/3
Abdullatif Đulbija, muftija iz Crne Gore: 7577/3
Šejh ʻAbdurraḥmān-efendī: 7654
ʻAbdurraḥmān Ğumhūr: 7642
Ablaković = Sabit Ablaković
Abū aṣ-Ṣalāḥ al-Ḥāğğ ʻAbdullāh b. Yaʻqūb al-Āqḥiṣārī (Pruščak) al-Bosnawī: 7585;
Aḥmad: 7545;
Šejh Ahmed, muderris iz Žepča: 7636
Aḥmad b. Muḥammad: 7576
Aḥmad b. Muḥammad: 7643/5
Aḥmad b. Muḥammad: 7722/2
Aḥmad b. Muḥammad: 7727
Aḥmad b. Muṣṭafā: 7560; 7776
Aḥmad b. Ṣāliḥ iz sela Nuhović: 7795/2
Aḥmad aš-Šawqī: 7695
Ahmed-ef. Selimovića, kadija iz Sarajeva: 7755/2
Ahmed-ef. Tuzlić: 7647; 7669
Ḥfz. Akif Handžić: 7652/2
ʻAlī: 7573
ʻAlī (kadija): 7544
ʻAlī, kadija u Egiptu: 7692-7693
ʻAlī b. Aḥmad b. Mūsā al-Hukārī: 7546
ʻAlī b. Aḥmad Saʻīd: 7545
Šayḫ ʻAlī Maḥfūẓ Baštakī: 7639
al-Amīr al-Ḥāğğ ʻUṯmān Ketḫoda (ćehaja) ʻAzzabāq: 7606/3
Arsenijević = Đorđe Arsenijević iz Beograda
Asʻad Muḥammad: 7811
Ḥfz. Asim-ef. Sirćo: 7674/2; 7818

B

Bahrija Abdagić iz Donjeg Vakufa: 7797/2
Begović = Fehim Begović iz Sarajeva
Besim-ef. Korkut: 7558; 7576; 7649; 7665; 7769/2; 7783
Biblioteka hadži 'Alī-bega Lāqīja: 7707
Biblioteka Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku: 7574/2; 7586 - 7587/4; 7592; 7624; 7658; 7710; 7742; 7761; 7799
Biblioteka medrese u Zvorniku: 7618
Biblioteka Ulema-i medžlisa: 7602/3; 7667/5; 7729/3; 7771/12
Bičakčić Ševka iz Sarajeva: 7564
Bosnawī (Bošnjak)'Alī Čauš, nastanjen u Medini: 7722/2
Bukinac = Danilo Bukinac iz Bečeja
Buturović Derviš iz Sarajeva: 7796/4

Ć

Ćehajić = Muḥammad Ṣādiq, Kethoda-zāde (Ćehajić)

Č

Čano = Kadira Čano iz Sarajeva
Čaršimamović = Muhamed Čaršimamović
Čaršimamović = Nu'mān b. Muḥammad-efendī Čaršimamović
Čelić = Salih-ef. Čelić

D

Danilo Bukinac iz Bečeja: 7645
Dar-as-Sa'āda = Šāhīn Aḥmad-aġā, Dar-as-Sa'āda
Darwīš-āġā: 7815
Darwīš Muḥammad b. al-Ḥazmī: 7544
Darwīš-pāše al-Mostārī: 7806 - 7808
Darwīš Murtaḍā (Murteza) b. Muḥammad al-Bārānī: 7570
Darwīš Yaḥyā: 7645
Defterdarević = 'Abdulkarīm Zuhdī b. Muḥammad Amīn b. Muṣṭafā b. 'Abdulkarīm, Defterdār-zāde (Defterdarević)
Delić = Osman Delić iz Gračanice

Đ

Đorđe Arsenijević iz Beograda: 7577
Đulbija = Abdullatif Đulbija, muftija iz Crne Gore

Dž

Džino-zade: 7608/6

E

Elči Ibrāhīm-paša, namjesnik Bosne: 7587/4; 7598
Emin Islamovski iz Struge: 7685

F

Fehim Bgović iz Sarajeva: 7640
Fejzulah-ef. Hadžibajrić iz Sarajeva: 7741; 7760/7

Ğ, G

Garčević Muhamed Fahri iz Banja Luke: 7678/2
Ğannatī-zāde Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg: 7622/3; 7698/2; 7711; 7811
Ğīno-zāde =Muhammad Bāqī Ğīno-zāde

H, Ḥ

Habiba Huremić iz Sarajeva: 7775/5
Hadžiahmetović = Halima Hadžiahmetović iz Visokog
Hadžibajrić = Fejzulah Hadžibajrić iz Sarajeva
Hadžijahić = Muhamed Hadžijahić iz Sarajeva
Halilbašić = Ibrahim-beg Halilbašić
al-Ḥāğğ Ḥalīl-efendī al-Gradčānīčawī (iz Gračanice): 7617
Halima Hadžiahmetović iz Visokog: 7792/2
Munlā Ḥāmid b. Muḥārem-hodža Turbedār: 7624
Handžić = Mehmed Handžić
Handžić = Ḥfz. Akif Handžić
Ḥasan b. Muḥammad: 7605
Hodžić = Sakib-ef. Hodžić, imama iz Bileće
Hromo-zāde 'Izzet Ṣāliḥ-efendī: 7670; 7672/2
Huremić = Habiba Huremić iz Sarajeva
Ḥusayn-āġā b. 'Alī-āġā Dizdār, 'Umar Kethodā-zāde, zapovjednik tvrđave Žabljak: 7703
Šayḫ Ḥusayn-efendi al-Wā'iẓ: 7778; 7810

I

Ibrāhim: 7659/6
Ibrāhim: 7669
Ibrahim-beg Halilbašić: 7767/2
al-Ḥāğğ Ibrāhim-efendī iz Silistre: 7721/11
as-Sayyid Ibrahīm: 7642
Ibrāhīm b. 'Īsā al-Anṣārī: 7586
Ibrāhīm b. Muḥammad: 7602/3
Ibrāhīm b. Yūsuf: 7544
Ibraković = Salko Ibraković iz džemata Pode kod Travnika
Imamović = Muhamed-efendija Imamović
Islamovski = Emin Islamovski iz Struge
Ismā'īl: 7659/6
Ismā'īl: 7798/2
Ismā'īl 'Abdī Aġā-zāde: 7614/2
Ismā'īl al-Mawāhibī: 7579
Ismail-ef. Selimović iz Zvornika: 7751/12
Munlā Ismā'īl Šayḫ-zāde, iz kasabe Hafsa: 7717
'Izzetī Ṣāliḥ, kadija u Bosna Brodu (Zenici): 7670

K

Kadira Čano iz Sarajeva: 7719
Kantamirijina biblioteka u Sarajevu: 7570
Karabati-tekija u Tetovu: 7741

Karađoz-begova biblioteka u Mostaru: 7547; 7550; 7552-7554; 7556; 7588; 7720; 7722/2; 7725; 7806 -7808
Kasumagić = Memiš-aga Kasumagić
Kelerdžić = Mehmed Kelerdžić iz Sarajeva
Kemura = Sayfuddīn Fahmī b. 'Alī Kamūrā-zāde iz Sarajeva
Korkut = Besim-ef. Korkut
Küçük Ḥāğī Muḥammad-zāde:7546

M

Maḥmūd Ḥamdī: 7688
Mehmed Handžić: 7731/1
Mehmed Kelerdžić iz Sarajeva: 7726
Memiš-aga Kasumagić: 7600/7
al-Mostārī = Darwīš-pāše al-Mostārī
Muftić = Salim-ef. Muftić
Muhamed-Emin Muslibegovića iz Mostara: 7571/3; 7764/2
Muhamed Čaršimamović: 7612; 7627; 7677; 7712; 7744; 7774/2; 7784
Muhamed Hadžijahić iz Sarajeva: 7573; 7702/6; 7713; 7789
Muhamed-efendija Imamović: 7652/2
Muhamed Muidović iz Sarajeva: 7756/7
Muḥammad: 7661/12
Muḥammad Akram: 7813
Ḥāfiẓ al-Ḥāğğ Muḥammad: 7709
as-Sayyid Muḥammad b. Sayyid 'Abdulkarīm: 7661/12
Muḥammad b. 'Abdullaṭīf b. (!) al-Mawlawī: 7544;
Muḥammad b. Aḥmad, Ṭuzlawī-zāde: 7669
Ḥāğī Muḥammad b. 'Alī b. Ḥāğī Bakr b. 'Uṯmān Ṭarīzāwī (ili Ṭurayzāwī): 7555
Muḥammad Amīnī b. Yūsuf-paša iz Basre: 7555
Muhammad Bāqī Ğīno-zāde: 7703
Muḥammad al-Batrūnī al-'Alawānī: 7611
Muḥammad Hāšim b. Dāwūd, Šayḫ-zāde: 7570
Muḥammad Ibrāhīm b. 'Abdullāh Abū Ṭāhir: 7544
Muḥammad Karīm b. Muḥammad Amīn: 7647
Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd al-Maqdisī aš-Šāfi'ī: 7586
Muḥammad b. Muṣṭafā: 7546
Muhammad b. Muṣṭafā Wā'iẓ-zāde: 7812
al-Ḥāğğ Muḥammad b. al-Ḥāğğ Muṣṭafā: 7546
Muḥammad Ṣādiq, Kethoda-zāde (Ćehajić): 7753
Muhammad Sa'īd al-Muẓaffarī: 7727
Muḥammad Ṣāliḥ: 7781
Muftī-zāde Muḥammad Ṣāliḥ Nūrī: 7559
Muḥammad Šākir: 7720

Muḥammad b. 'Umar: 7812
Muḥammad b. 'Uṯmān Ğarrāḥ-zāde: 7623
Muidović = Muhamed Muidović iz Sarajeva
Muidović = Munib Muidović
Munib Muidović: 7779; 7791
Muṣṭafā: 7659/6
Muṣṭafā: 7798/2
Muṣṭafā (kadija u Bitolu): 7570
Mustafa-ef. Hadžimahmutović: 7552
Muṣṭafā b. Ismā'īl Ḫulaydī: 7546
Muṣṭafā b. al-Ḥāğğ Muḥammad: 7546
al-Ḥāğğ Muṣṭafā al-Qāḍī: 7575/3; 7612
Muṣṭafā Sāmī: 7783
Muṣṭafā b. 'Uṯmān: 7733
Mustajbegović = Porodica Mustajbegović: 7646
Šayḫ Muṣliḥuddīn-efendī al-Užīčawī (Užičanin): 7780

N

Nailī-ef. Uvejzović (ili Vejzović) iz Mostara: 7732; 7770
Nu'mān b. Muḥammad-efendī Čaršimamović: 7784
Nu'mān: 7798/2
Nu'mān Zuhdī: 7627

O

Odbor IZ Banja Luka: 7673/4; 7738; 7778; 7801; 7810
Odbor IZ Janja: 7625 - 7626; 7638; 7662
Odbor IZ Travnik: 7560; 7598; 7614; 7788
Odbor IZ Trebinje: 7545; 7682
Omerčić Abdulah iz Babića kod Gračanice: 7798/2
Osman Delić iz Gračanice: 7676
Osman Asaf Sokolović iz Sarajeva: 7567; 7609 - 7610; 7628; 7650; 7657; 7664; 7686; 7695 - 7697; 7700/8; 7717. 7723; 7728; 7734/7; 7735 - 7736; 7746/4; 7747; 7753 - 7754; 7765/4; 7773; 7776; 7782; 7814

P

aš-Šayḫ Paštaḥālğī-zāde, al-Ḥāğğ Aḥmad-efendī: 7688
Popāṭa = Ṣāliḥ Popāṭa ili Poyāṭa-zade iz Pljevalja
Porodica Mustajbegović: 7646/3
Porodica Serdarević iz Zenice: 7781

S, Ṣ

Sabit Ablaković: 7767/2
Sakib-ef. Hodžić, imama iz Bileće: 7813
Ṣāliḥ b. Bayrām: 7586;
Mulā Ṣāliḥ b. al-Ḥāğğ Ḥāfiẓ Aḥmad-efendī Kalajdžić, iz Sarajeva: 7745
Salih-ef. Čelić: 7724/20
Ṣāliḥ b. Ḫawāğa Ḥusayn b. Ḫalīl b. 'Umar b. 'Uṯmān b. 'Alī b. 'Abdullāh: 7714

Ṣāliḥ b. al-Ḥāǧǧ Muḥammad: 7689

Salih-ef. Hasanagić: 7552

Salim-ef. Muftić: 7727

Ṣāliḥ Popāṭa ili Poyāṭa-zade iz Pljevalja: 7763

Salko Ibraković iz džemata Pode kod Travnika: 7565/11;

Sayfuddīn Fahmī b. ʻAlī Kamūrā-zāde iz Sarajeva: 7597; 7667/5; 7748/2; 7779

Sayyid Muḥammad: 7661/12

Selimovića = Ahmed-ef. Selimovića, kadija iz Sarajeva

Selimovića = Ismail-ef. Selimović iz Zvornika

Serdarević = Porodica Serdarević iz Zenice

Sirćo = Ḥfz. Asim-ef. Sirćo

Sivčević: 7757

Sokolović = Osman Asaf Sokolović iz Sarajeva

Sulaymān b. Aḥmad: 7811

Svrzo Ismet-efendī b. Vejsil-efendī iz Sarajeva: 7745

Svrzo Muhamed-ef., sin Muhamed-agin: 7621; 7687

Š

Šāhīn Aḥmad-aġā, Dar-as-Saʻāda: 7800

Šehdijina biblioteka u Sarajevu: 7543 - 7544; 7546; 7551; 7555; 7572; 7599; 7611; 7616; 7620; 7689 - 7693; 7809

T, Ṭ

Teufik-ef. Vareniković iz Travnika: 7596; 7679

Ṭuzlawī-zāde = Muḥammad b. Aḥmad, Ṭuzlawī-zāde

U, ʻU

al-Ḥāǧī ʻUmar iz Konjica: 7683

ʻUṯmān (kadija): 7549

Ḥāfiẓ ʻUṯmān b. al-Ḥāǧǧ Aḥmad: 7649

Mulā ʻUṯmān b. al-Ḥāǧǧ Maḥmūd: 7684

Uvejzović = Nailī-ef. Uvejzović (ili Vejzović) iz Mostara

Užičanin = Šayḫ Muṣliḥuddīn-efendī al-Užīčawī (Užičanin)

V

Vareniković = Teufik-ef. Vareniković iz Travnika

Vejzović = Nailī-ef. Uvejzović (ili Vejzović) iz Mostara

W

Wāʻiẓ-zāde = Muhammad b. Muṣṭafā Wāʻiẓ-zāde

Y

Yāʻqūb b. Sayyid ʻAlī b. Ḥāǧī al-Bursawī: 7546

Z

Hafiz Zubejr iz Tetova: 7741

Zufer Bešlić iz Goražda: 7615/2

INDEKS MJESTA

A

Aden: 7590

Agriboz: 7748/2

Akčahisar: 7672/2

Akhisar (u Anadoliji): 7566/8; 7765/4

Albanija: 7672/2

Aleksandrija: 7542

Almerija: 7580/1

Anadolija: 7566/8; 7618; 7699; 7791/2; 7811/3

Andalus: 7570; 7571/2-3; 7579; 7580/1-3, 7; 7587/2; 7589/3-4; 7593/11; 7602/3; 7644/2-3; 7655/1; 7686/1, 7; 7752/11, 20; 7771/10

Ankara: 7765/2

B

Babići (kod Gračanice): 7798

Bagdad: 7543; 7575/1; 7581; 7810

Balikesir: 7598

Banja Luka: 7558; 7624; 7673/4; 7738; 7778; 7801; 7810

Basra: 7555; 7644/6; 7679

Bečej: 7645

Bejrut: 7652/1

Belh: 7799

Beograd: 7577

Bileća: 7813

Bitol: 7570

Bosna: 7598; 7667/5; 7679

Bosna Brod (Zenica): 7670

Bögürdelen (Šabac): 7704/1

Brusa: 7546; 7560; 7647; 7724/12

Bugarska: 7565/11

Bulak: 7542; 7580/11; 7599; 7661/7; 7760/5

Burhanpur: 7752/4

C

Carigrad: 7582/1; 7660; 7783-7784; 7812

Č

Čajniče: 7694

Čelebi Pazar (Rogatica): 7635

D

Damask: 7542; 7570; 7571/1-3; 7579; 7580/1-3, 7; 7584/3; 7587/2; 7589/3-4; 7593/11; 7596; 7602/3; 7652/1; 7655/1; 7686/1, 7; 7700/3; 7752/5, 11, 20; 7771/10

Donji Vakuf: 7797/2

Drezden: 7661/12

Đ

Đakovica: 7760/1

Dž

Džam: 7566/10; 7576; 7578/2; 7580/8; 7593/12, 16-17; 7725; 7727; 7811/1; 7812; 7814
Džurdžan: 7543; 7666/3; 7752/10

E

Egipat: 7542; 7569; 7580/11-12; 7599; 7608/1; 7609-7610; 7639; 7644/1; 7654; 7659/2; 7661/7; 7679; 7692-7693; 7760/5

F

Fes: 7587/1; 7644/2-3; 7656/1
Foča: 7570; 7654; 7817/3
Fojnica: 7770/2; 7789; 7817/1-2
Frankfurt: 7661/12

G

Galipolje: 7707; 7806
Goražde: 7615/2
Gornji Egipat: 7600/6
Gračanica: 7617; 7676; 7798/2
Granada: 7644/2-3
Grčka: 7748/2

H

Hadrameut: 7652/2
Hafsa: 7717
Hagrid: 7811/1
Halep: 7580/12; 7611; 7646/1; 7675/1; 7740/1; 7782
Hawarizm: 7581; 7804/3; 7810
Herat: 7566/10; 7576; 7578/2; 7580/8; 7593/12, 16-17; 7661/4; 7725; 7727; 7777; 7812; 7814; 7816
Hidžaz: 7542
Holandija: 7566/2
Horasan: 7543; 7559; 7560; 7563; 7566/10; 7566/12; 7576; 7578/2; 7580/8; 7580/12; 7593/12, 16-17; 7644/5; 7669; 7671; 7672/1; 7725; 7727; 7778; 7812; 7814

I

Indija: 7588; 7752/4
Iran: 7543; 7559; 7560; 7563; 7566/12; 7644/5; 7669; 7671; 7672/1; 7778
Istanbul: 7570; 7577/2-3; 7595/5; 7604; 7623; 7632-7633; 7659/4; 7661/12; 7686/7; 7752/25; 7758/2

J

Janja: 7625-7626; 7638/3; 7662
Jemen: 7590
Jerusalim: 7542; 7600/1

K

Kairo: 7559; 7560; 7579; 7580/7; 7580/12; 7582/9; 7584/1, 3; 7585-7586; 7587/1, 3-4; 7608/1; 7609-7611; 7622/2; 7639-7640; 7652/1; 7654; 7659/2; 7661/12; 7752/4; 7760/5
Kalkašand: 7608/1; 7609-7610; 7760/5

Kalkuta: 7588
Karaman: 7699; 7811/3
Kiršehir: 7699; 7811/3
Konja: 7558; 7799
Konjic: 7683
Kosovo: 7757
Kreta: 7679
Krit: 7752/28
Kufa: 7686/3
Kuhandiz: 7777

L

Leiden: 7566/2; 7580/12
London: 7559

M

Makedonija: 7752/10-13, 15-17, 20, 27, 29-30, 32, 35-39; 7757
Marakeš: 7656/1
Maroko: 7587/1; 7644/2-3; 7656/1
Medina: 7580/4; 7585; 7722/2
Mekka: 7580/11; 7585; 7590; 7640; 7661/4,7
Menteše: 7791/2
Mihalidž: 7546
Mitrovica: 7757
Mostar: 7547; 7550; 7552; 7553; 7554; 7556; 7571/3; 7588; 7720; 7722/2; 7725; 7732/2; 7764/2; 7770/2; 7806-7808
Mudanija: 7560
Mugla: 7791/2
Murcia: 7570; 7571/2-3; 7579; 7580/1-3, 7; 7587/2; 7589/3-4; 7593/11; 7602/3; 7655/1; 7686/1, 7; 7752/11, 20; 7771/10

N

Nisabur: 7543
Nova Varoš: 7577/3
Novi Pazar: 7567/2; 7584/6; 7752/9, 41
Nuhovići: 7795/2

O

Oglavak: 7817/1-2
Oksford: 7661/12

P

Peć: 7759/1
Perzija: 7644/6; 7666/3; 7752/10
Pljevlja: 7763
Plovdiv: 7565/11
Pode: 7565/11
Podgorica: 7661/5
Prizren: 7682; 7727; 7735; 7759/1-2; 7760/6
Prusac: 7738

R

Retimo (grč. Rethimnon): 7752/28
Rodos: 7599
Rogatica: 7635
Rumelija: 7679

S

Samnud: 7654
Sarab: 7811-1

Sarajevo: 7542; 7544; 7546; 7551; 7555; 7567; 7570; 7572; 7573; 7584/6; 7597; 7599; 7609-7612; 7616; 7620; 7627-7628; 7640; 7650/16; 7652/2; 7657/4; 7664; 7677; 7686/10; 7689-7693; 7695-7697; 7700/8; 7702/6; 7712-7713; 7717; 7719; 7723; 7726; 7728; 7731/1-2; 7734/7; 7735-7736; 7741; 7744; 7745-7747; 7748/2; 7753-7754; 7756/7; 7757; 7765/4; 7771/8; 7772/2; 7773-7777; 7779; 7782; 7784; 7789; 7803-7804; 7814; 7818
Saruhan: 7566/8
Siget; 7640
Silistra: 7721/11
Sirija: 7580/12
Sivas: 7739/1-3; 7810
Skadar: 7672/2
Skoplje: 7659/6; 7724/10; 7736; 7752/10-13, 15-17, 20, 27, 29-30, 32, 35-39
Sofija: 7722/1
Spuž: 7703; 7713
Srebrenica: 7584/6
Struga: 7685
Suhraverd: 7675/1; 7740/1; 7782

Š

Šabac: 7704/1
Šam: 7611
Širaz: 7666/3
Šitarevo: 7680
Štip: 7752/13

T

Tebriz: 7721/1-5; 7811/1
Tešanj: 7557/1
Tetovo: 7741
Travnik: 7560; 7565/11; 7574/2; 7586; 7587/4; 7592; 7596; 7598; 7614; 7624; 7658; 7679; 7710; 7741; 77614; 7788; 7799
Trebinje: 7545; 7682
Turska: 7560; 7598; 7618
Tus: 7543; 7559; 7560; 7563; 7566/12; 7580/12; 7644/5; 7669; 7671; 7672//1; 7778
Tuzla: 7584/6

U

Ulcinj: 7577/3

Ü

Üsküdar: 7739/1-3; 7755/1

V

Vareš: 7745
Visoko: 7745; 7792
Viran Šahir: 7618
Višegrad: 7680
Vranduk: 7712
Vučitrn: 7760/1-2

Z

Zenica: 7627; 7670; 7677; 7712; 7744; 7774; 7781; 7784
Zvornik: 7618; 7748/2; 7751

Ž

Žepče: 7636

KONGRUENCIJA BROJEVA I

R-143	7762	R-1165	7698	R-2529	7711	R-3770	7806
R-176	7555	R-1194	7620	R-2547	7709	R-3780	7807
R-198	7816	R-1278	7796	R-2559	7800	R-3820	7552
R-209	7693	R-1279	7593	R-2596	7727	R-3824	7550
R-223	7694	R-1292	7688	R-2597	7601	R-3853	7725
R-244	7581	R-1308	7543	R-2657	7587	R-3866	7553
R-255	7752	R-1328	7779	R-2729	7811	R-3867	7547
R-299	7687	R-1388	7742	R-2737	7622	R-3929	7720
R-365	7692	R-1419	7546	R-2765	7791	R-4210	7768
R-380	7599	R-1430	7724	R-2779	7756	R-4316	7802
R-387	7544	R-1447	7710	R-2786	7721	R-4324	7701
R-390	7809	R-1450	7590	R-2941	7671	R-4368	7646
R-397	7691	R-1496	7566	R-3006	7780	R-4396	7759
R-497	7708	R-1570	7616	R-3039	7591	R-4404	7767
R-628	7670	R-1589	7608	R-3066	7799	R-4436	7618
R-694	7579	R-1605	7690	R-3113	7586	R-4447	7771
R-721	7703	R-1616	7776	R-3195	7666	R-4467	7667
R-747	7551	R-1649	7644	R-3254	7731	R-4481	7729
R-759	7578	R-1668	7672	R-3315	7651	R-4492	7597
R-806	7585	R-1691	7570	R-3322	7817	R-4494	7602
R-811	7583	R-1715	7600	R-3344	7569	R-4625	7764
R-870	7572	R-1859	7611	R-3354	7617	R-4630	7571
R-910	7589	R-1906	7745	R-3511	7683	R-4652	7582
R-924	7575	R-1933	7621	R-3549	7770	R-4690	7755
R-927	7648	R-1962	7619	R-3581	7556	R-4723	7640
R-928	7805	R-2173	7639	R-3582	7722	R-4726	7739
R-948	7761	R-2210	7659	R-3704	7588	R-4733	7573
R-984	7737	R-2348	7689	R-3739	7554	R-4784	7635
R-987	7732	R-2503	7549	R-3769	7808	R-4840	7781

R-4856	7743	R-5905	7700	R-7436	7758	R-8531	7676
R-4861	7663	R-5949	7777	R-7589	7559	R-8535	7715
R-4866	7557	R-5950	7754	R-7599	7712	R-8595	7789
R-4868	7605	R-6078	7696	R-7620	7784	R-8608	7751
R-4877	7678	R-6110	7775	R-7628	7774	R-8680	7716
R-5075	7574	R-6137	7675	R-7631	7627	R-8681	7813
R-5114	7577	R-6209	7730	R-7643	7744	R-8700	7560
R-5222	7613	R-6228	7592	R-7659	7677	R-8721	7704
R-5316	7765	R-6243	7658	R-7662	7612	R-8748	7580
R-5369	7773	R-6279	7668	R-7705	7763	R-8753	7563
R-5374	7628	R-6292	7629	R-8186	7750	R-8754	7766
R-5438	7567	R-6311	7719	R-8240	7792	R-8796	7654
R-5443	7736	R-6318	7665	R-8244	7706	R-8840	7815
R-5471	7657	R-6319	7769	R-8300	7685	R-8841	7641
R-5481	7814	R-6337	7576	R-8317	7561	R-8898	7568
R-5483	7653	R-6358	7812	R-8319	7562	R-8945	7662
R-5493	7723	R-6372	7783	R-8360	7615	R-8946	7564
R-5514	7747	R-6387	7649	R-8361	7623	R-8947	7652
R-5578	7610	R-6398	7655	R-8363	7699	R-8948	7596
R-5600	7660	R-6426	7558	R-8374	7603	R-8984	7595
R-5618	7746	R-6469	7606	R-8422	7718	R-9135	7607
R-5674	7656	R-6680	7584	R-8442	7642	R-9197	7540
R-5689	7728	R-6764	7669	R-8455	7707	R-9331	7636
R-5698	7782	R-6767	7647	R-8458	7713	R-9332	7541
R-5713	7594	R-6922	7798	R-8465	7548	R-9334	7637
R-5735	7705	R-6929	7598	R-8470	7726	R-9335	7542
R-5743	7609	R-7003	7633	R-8473	7757	R-9349	7760
R-5744	7734	R-7028	7733	R-8486	7778	R-9388	7793
R-5769	7686	R-7029	7645	R-8489	7810	R-9415	7664
R-5775	7650	R-7067	7714	R-8504	7673	R-9444	7604
R-5781	7753	R-7083	7545	R-8513	7625	R-9455	7749
R-5785	7695	R-7086	7634	R-8516	7801	R-9668	7679
R-5787	7735	R-7093	7795	R-8520	7626	R-9671	7681
R-5833	7697	R-7106	7624	R-8524	7614	R-9673	7643
R-5845	7661	R-7222	7674	R-8526	7741	R-9674	7748
R-5848	7717	R-7364	7630	R-8528	7738	R-9682	7797

R-9736	7794	R-9760	7702	R-9777	7818	R-9818	7785
R-9738	7682	R-9767	7772	R-9786	7788	R-9821	7565
R-9739	7638	R-9769	7632	R-9790	7790	R-9823	7803
R-9744	7680	R-9775	7786	R-9815	7684	R-9824	7804
R-9757	7740	R-9776	7787	R-9817	7631		

KONGRUENCIJA BROJEVA II

7540	R-9197	7569	R-3344	7598	R-6929	7627	R-7631
7541	R-9332	7570	R-1691	7599	R- 380	7628	R-5374
7542	R-9335	7571	R-4630	7600	R-1715	7629	R-6292
7543	R-1308	7572	R- 870	7601	R-2597	7630	R-7364
7544	R- 387	7573	R-4733	7602	R-4494	7631	R-9817
7545	R-7083	7574	R-5075	7603	R-8374	7632	R-9769
7546	R-1419	7575	R- 924	7604	R-9444	7633	R-7003
7547	R-3867	7576	R-6337	7605	R-4868	7634	R-7086
7548	R-8465	7577	R-5114	7606	R-6469	7635	R-4784
7549	R-2503	7578	R- 759	7607	R-9135	7636	R-9331
7550	R-3824	7579	R- 694	7608	R-1589	7637	R-9334
7551	R- 747	7580	R-8748	7609	R-5743	7638	R-9739
7552	R-3820	7581	R- 244	7610	R-5578	7639	R-2173
7553	R-3866	7582	R-4652	7611	R-1859	7640	R-4723
7554	R-3739	7583	R- 811	7612	R-7662	7641	R-8841
7555	R- 176	7584	R-6680	7613	R-5222	7642	R-8442
7556	R-3581	7585	R- 806	7614	R-8524	7643	R-9673
7557	R-4866	7586	R-3113	7615	R-8360	7644	R-1649
7558	R-6426	7587	R-2657	7616	R-1570	7645	R-7029
7559	R-7589	7588	R-3704	7617	R-3354	7646	R-4368
7560	R-8700	7589	R- 910	7618	R-4436	7647	R-6767
7561	R-8317	7590	R-1450	7619	R-1962	7648	R- 927
7562	R-8319	7591	R-3039	7620	R-1194	7649	R-6387
7563	R-8753	7592	R-6228	7621	R-1933	7650	R-5775
7564	R-8946	7593	R-1279	7622	R-2737	7651	R-3315
7565	R-9821	7594	R-5713	7623	R-8361	7652	R-8947
7566	R-1496	7595	R-8984	7624	R-7106	7653	R-5483
7567	R-5438	7596	R-8948	7625	R-8513	7654	R-8796
7568	R-8898	7597	R-4492	7626	R-8520	7655	R-6398

7656	R-5674	7692	R- 365	7728	R-5689	7764	R-4625
7657	R-5471	7693	R- 209	7729	R-4481	7765	R-5316
7658	R-6243	7694	R- 223	7730	R-6209	7766	R-8754
7659	R-2210	7695	R-5785	7731	R-3254	7767	R-4404
7660	R-5600	7696	R-6078	7732	R- 987	7768	R-4210
7661	R-5845	7697	R-5833	7733	R-7028	7769	R-6319
7662	R-8945	7698	R-1165	7734	R-5744	7770	R-3549
7663	R-4861	7699	R-8363	7735	R-5787	7771	R-4447
7664	R-9415	7700	R-5905	7736	R-5443	7772	R-9767
7665	R-6318	7701	R-4324	7737	R- 984	7773	R-5369
7666	R-3195	7702	R-9760	7738	R-8528	7774	R-7628
7667	R-4467	7703	R- 721	7739	R-4726	7775	R-6110
7668	R-6279	7704	R-8721	7740	R-9757	7776	R-1616
7669	R-6764	7705	R-5735	7741	R-8526	7777	R-5949
7670	R- 628	7706	R-8244	7742	R-1388	7778	R-8486
7671	R-2941	7707	R-8455	7743	R-4856	7779	R-1328
7672	R-1668	7708	R- 497	7744	R-7643	7780	R-3006
7673	R-8504	7709	R-2547	7745	R-1906	7781	R-4840
7674	R-7222	7710	R-1447	7746	R-5618	7782	R-5698
7675	R-6137	7711	R-2529	7747	R-5514	7783	R-6372
7676	R-8531	7712	R-7599	7748	R-9674	7784	R-7620
7677	R-7659	7713	R-8458	7749	R-9455	7785	R-9818
7678	R-4877	7714	R-7067	7750	R-8186	7786	R-9775
7679	R-9668	7715	R-8535	7751	R-8608	7787	R-9776
7680	R-9744	7716	R-8680	7752	R- 255	7788	R-9786
7681	R-9671	7717	R-5848	7753	R-5781	7789	R-8595
7682	R-9738	7718	R-8422	7754	R-5950	7790	R-9790
7683	R-3511	7719	R-6311	7755	R-4690	7791	R-2765
7684	R-9815	7720	R-3929	7756	R-2779	7792	R-8240
7685	R-8300	7721	R-2786	7757	R-8473	7793	R-9388
7686	R-5769	7722	R-3582	7758	R-7436	7794	R-9736
7687	R- 299	7723	R-5493	7759	R-4396	7795	R-7093
7688	R-1292	7724	R-1430	7760	R-9349	7796	R-1278
7689	R-2348	7725	R-3853	7761	R- 948	7797	R-9682
7690	R-1605	7726	R-8470	7762	R- 143	7798	R-6922
7691	R- 397	7727	R-2596	7763	R-7705	7799	R-3066

7800	R-2559	7805	R- 928	7810	R-8489	7815	R-8840
7801	R-8516	7806	R-3770	7811	R-2729	7816	R- 198
7802	R-4316	7807	R-3780	7812	R-6358	7817	R-3322
7803	R-9823	7808	R-3769	7813	R-8681	7818	R-9777
7804	R-9824	7809	R- 390	7814	R-5481		

PRILOZI

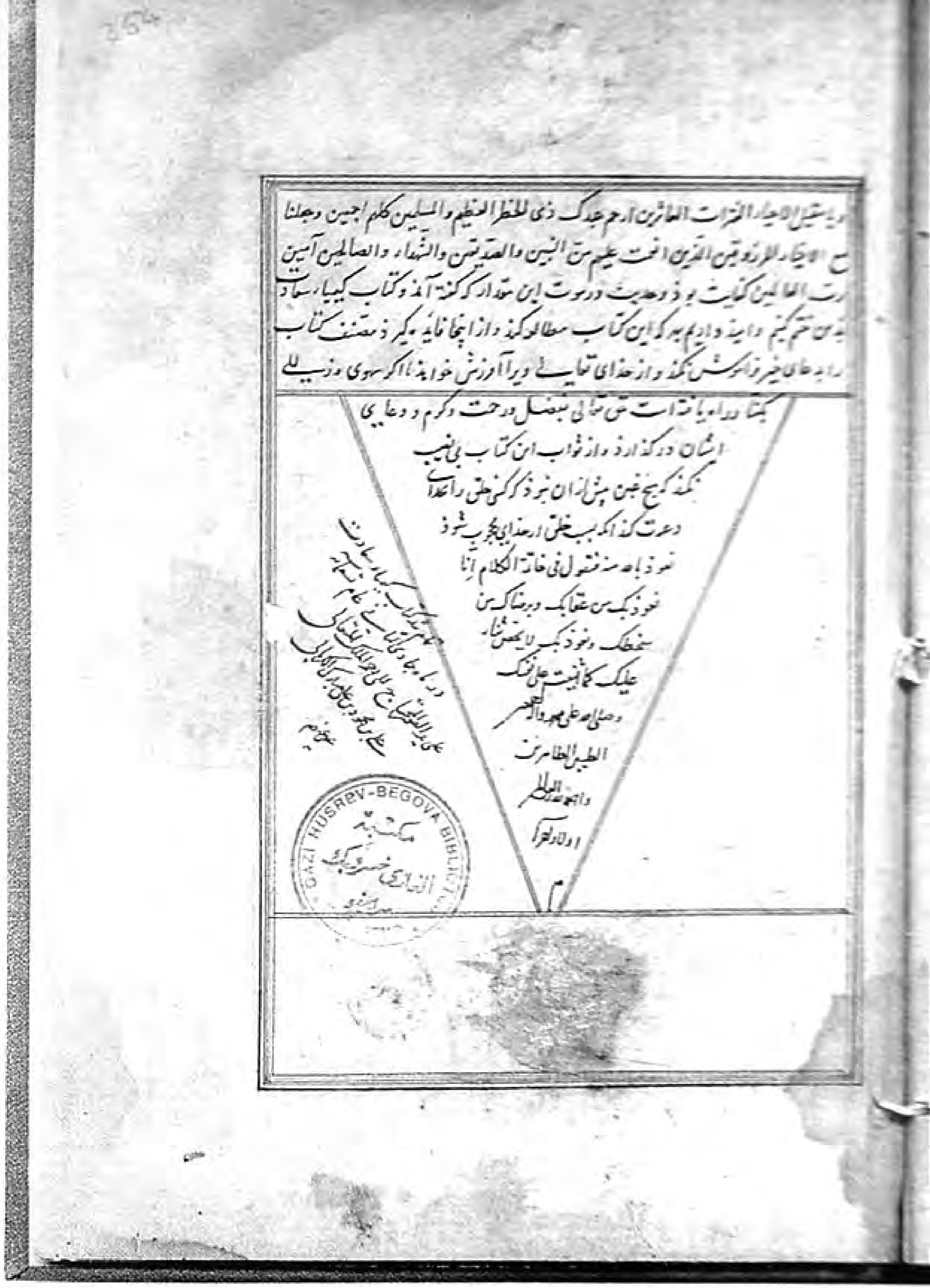

Završetak sa kolofonom djela KĪMIYA-I SA'ĀDA na perzijskom jeziku. Prepisao 'Alī b. Muḥmūd b. 'Alī Mubārak al-Karmānī 900/1495. godine (R-8486; L. 354a)

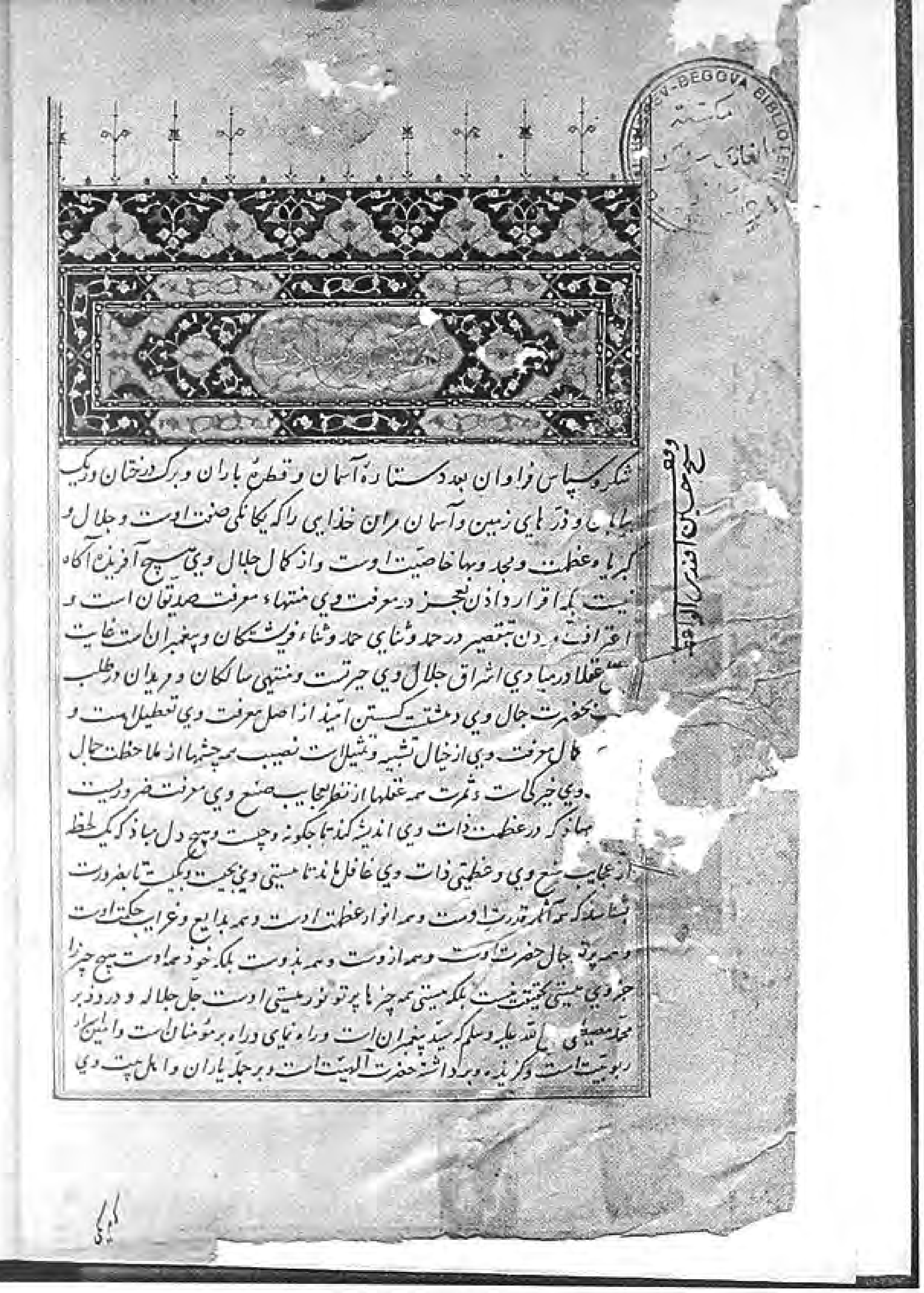

Naslovna strana djela *KĪMIYA-I SA'ĀDA* na perzijskom jeziku. Prepisao 'Alī b. Muḥmūd b. 'Alī Mubārak al-Karmānī 900/1495. godine. (R-8486; L. 1b)

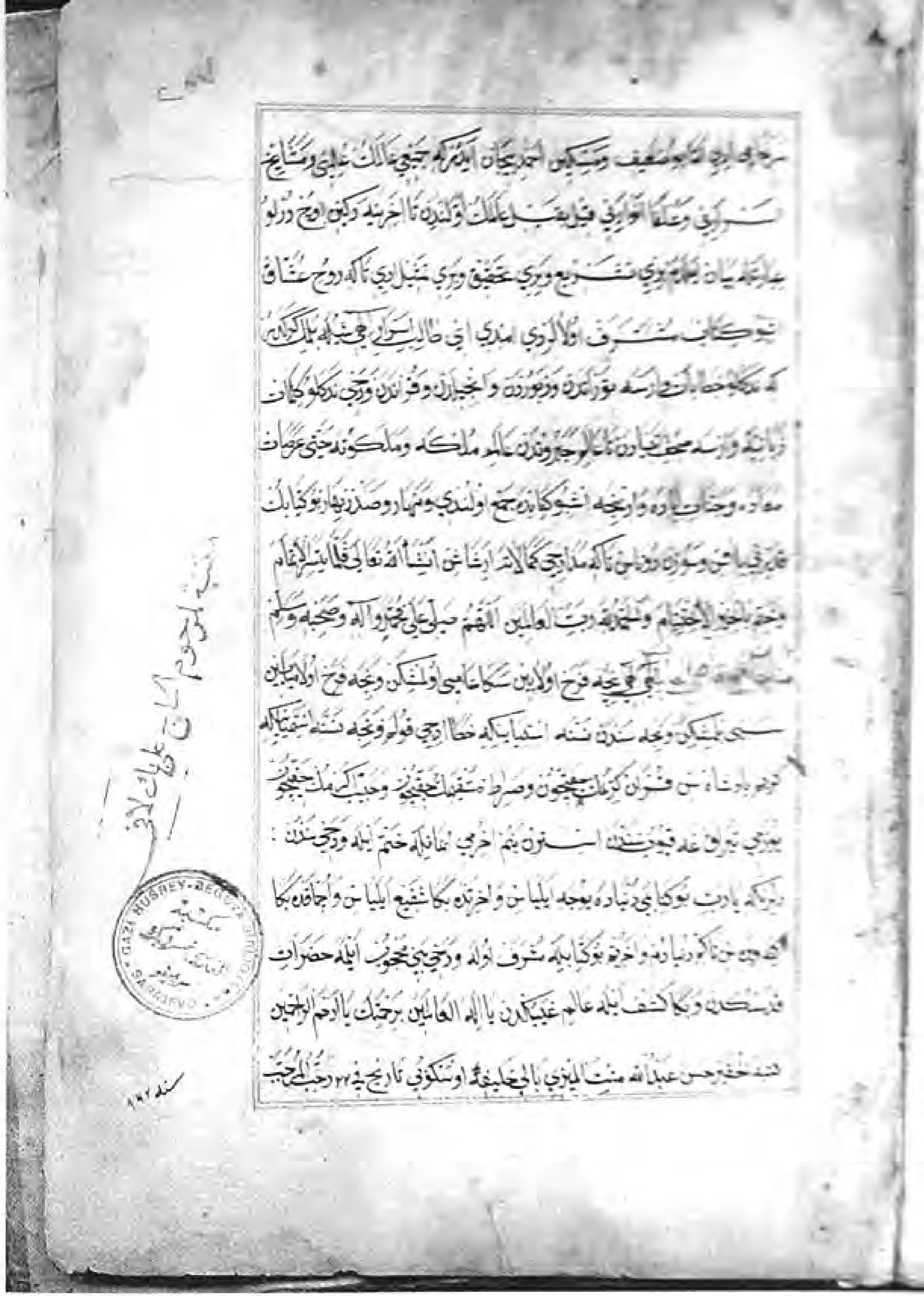

Završetak djela *ANWĀR AL-'ĀŠIQĪN*. Prepisao Ḥasan 'Abdullāh, učenik Bālī Ḫalīfe Uskūbija, 22. redžeba 932/1526. godine (R-8455; L. 267a)

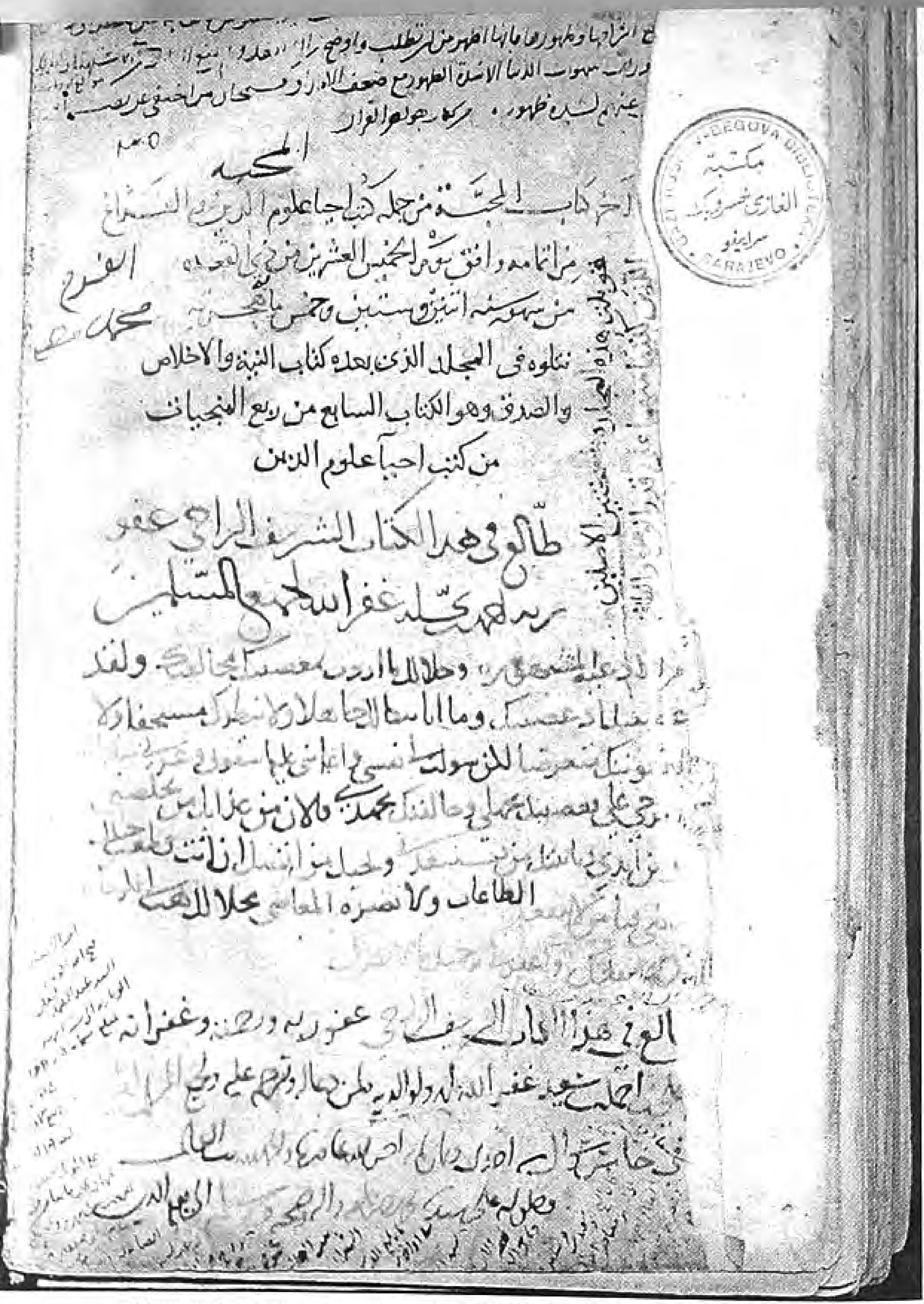

Završetak četvrtog sveska djela *IḤYA' 'ULŪM AD-DĪN* sa bilješkama o prijepisu u četvrtak, 20. zul-kadeta 562/1166. godine i njegovim kolacioniranjem sa dva originalna primjerka. (R-7083; L. 145b)

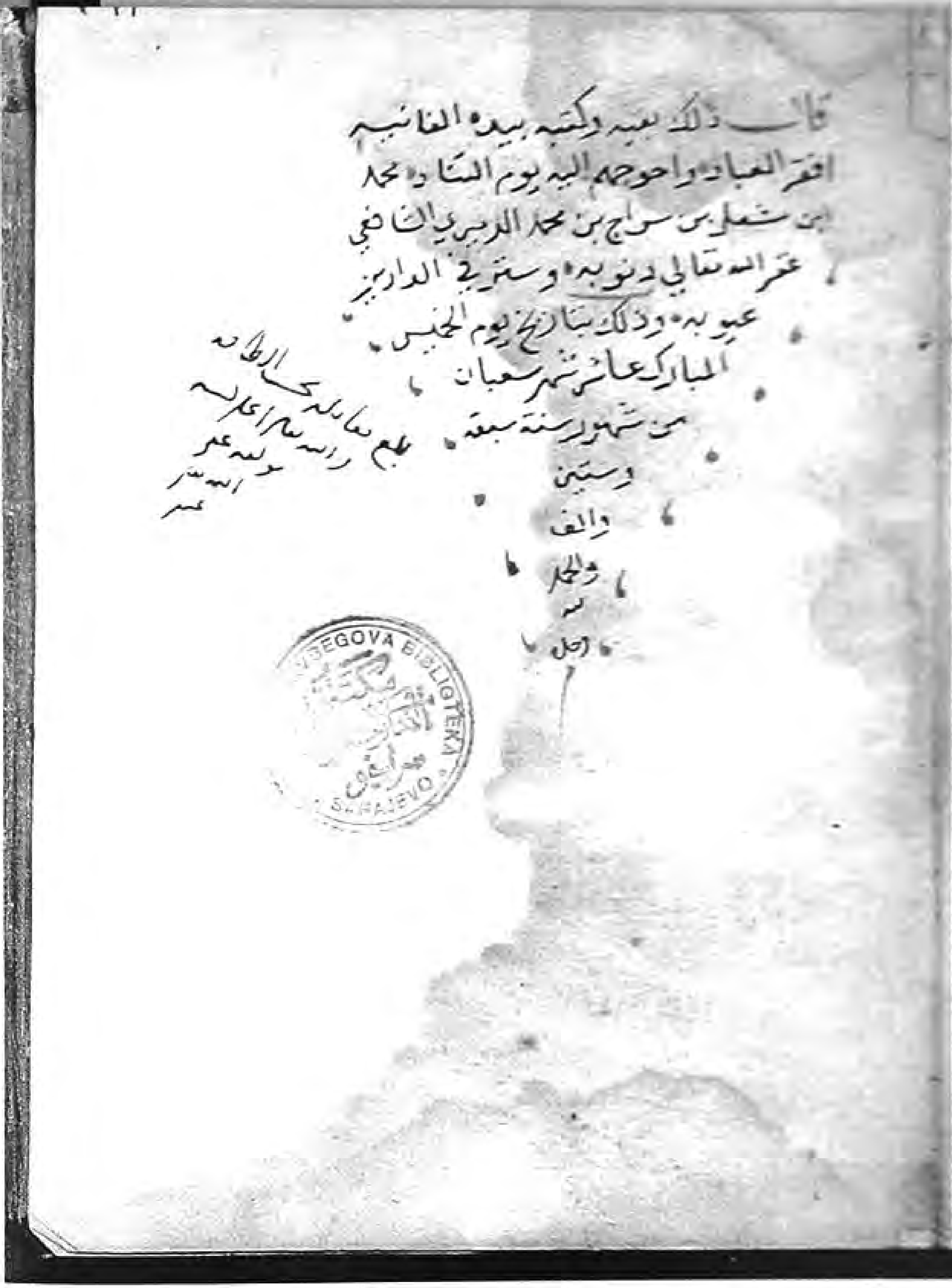

تم ذلك بعونه وكتبه بيده الفانية
افقر العباد واحوجهم اليه يوم التناد محمد
بن مشعل بن سراج بن محمد الدميري الشافعي
غفر الله تعالى ذنوبه وستره في الدارين
عيوبه وذلك بتاريخ يوم الخميس
المبارك عاشر شهر شعبان
من شهور سنة سبعة
وستين
والف
والحمد
لله
وحده

Završetak autografa i jedinstvenog primjerka u svijetu djela *SAFĪNA AN-NAĞĀT LI AL-WUṢŪL ILĀ ṬARĪQ MA'RIFA AL-ILĀH.* Napisao Muḥammad b. Maš'al b. Sirāğ b. Muḥammad ad-Damiri aš-Šāfi'ī 1067/1659. godine (R-7029; L. 261a)

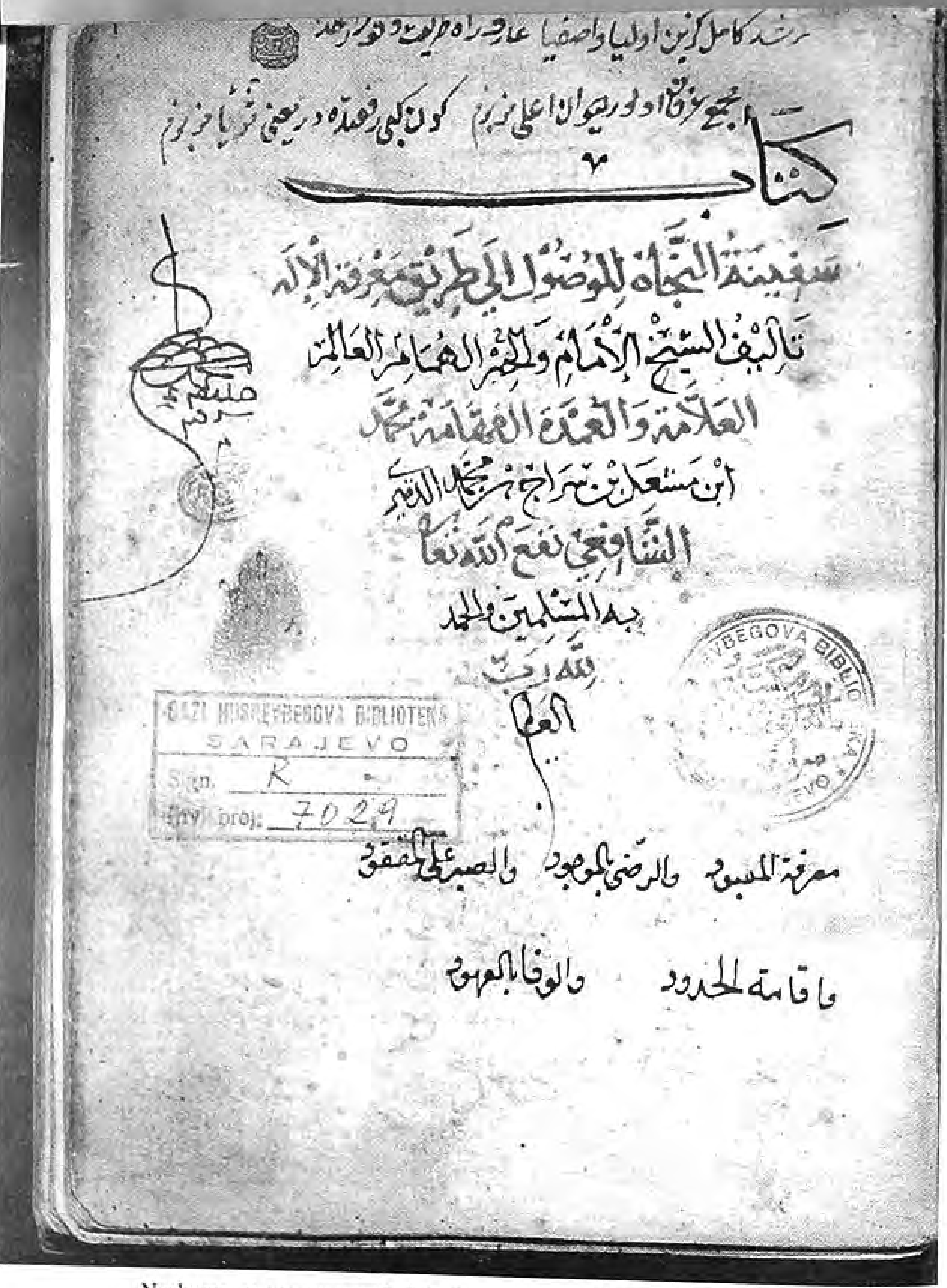

مرشد كامل كزين اوليا واصفيا عارف راه طريقت دور زمند

مجمع برق حق اودر ديوان اعلى نزيرم كورنكلى رفعده دريعنى ثريا نزيرم

كتاب

سفينة النجاة للوصول الى طريق معرفة الإله

تأليف الشيخ الإمام والحبر الهمام العالم

العلامة والعمدة الفهامة محمد

ابن مشعل بن سراج بن محمد الدميري

الشافعي نفع الله تعالى

به المسلمين والحمد

لله رب

العالمين

GAZI HUSREVBEGOVA BIBLIOTEKA
SARAJEVO
Sign. R
Inv. broj: 7029

معرفة المعبود والرضى بالموجود والصبر على المفقود

وإقامة الحدود والوفا بالعهود

Naslovna strana autografa i jedinstvenog primjerka u svijetu djela *SAFĪNA AN-NAĞĀT LI AL-WUṢŪL ILĀ ṬARĪQ MA'RIFA AL-ILĀH.* Napisao Muḥammad b. Maš'al b. Sirāğ b. Muḥammad ad-Damīrī aš-Šāfi'i 1067/1659. godine (R-7029; L. 1a)

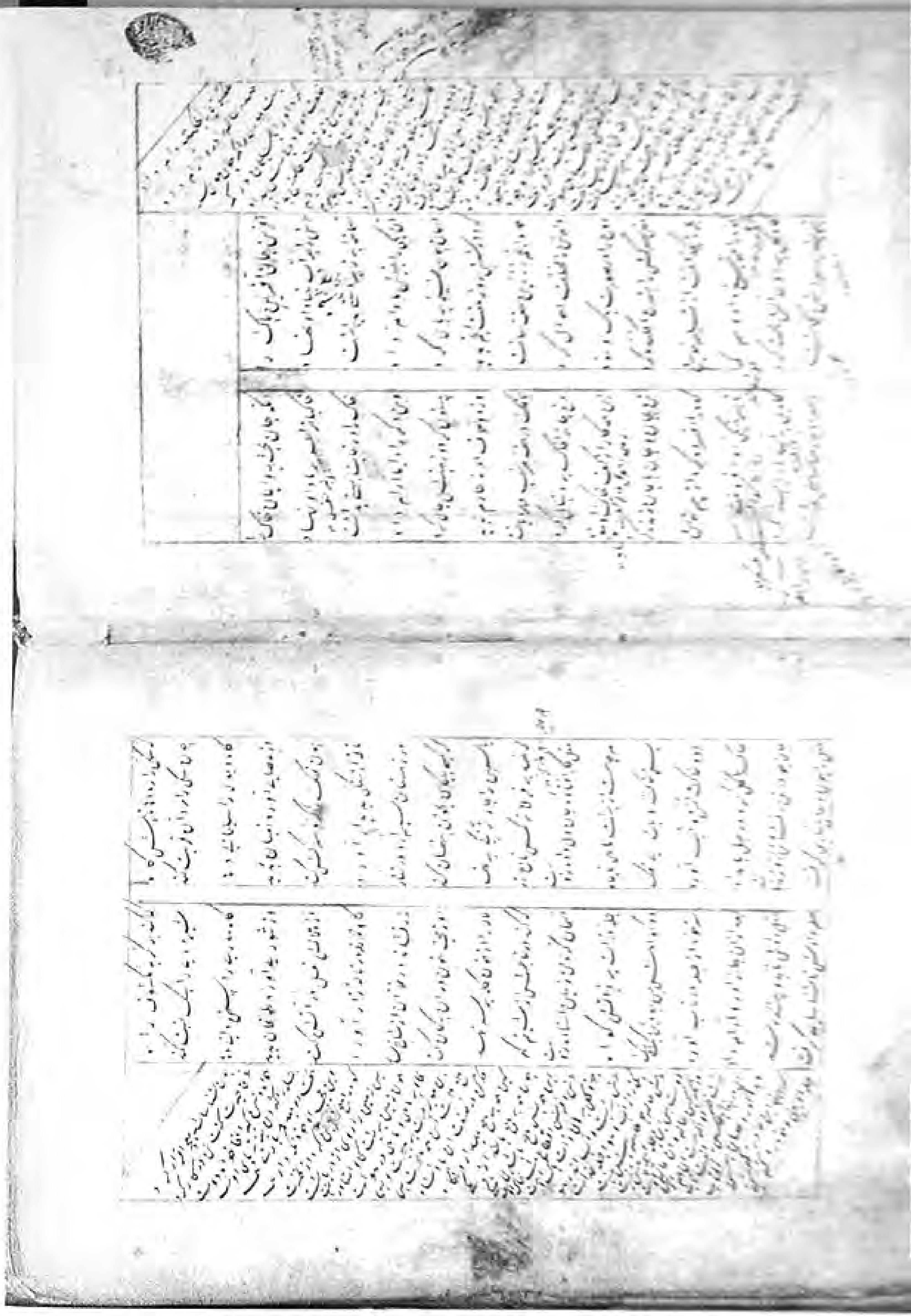

Početak djela *MANṬIQ AṬ-ṬAYR* Fariduddīna 'Aṭṭāra. Prijepis nepoznatog prepisivača iz 900/1494. godine (R-6372; L. 1b i 2a)

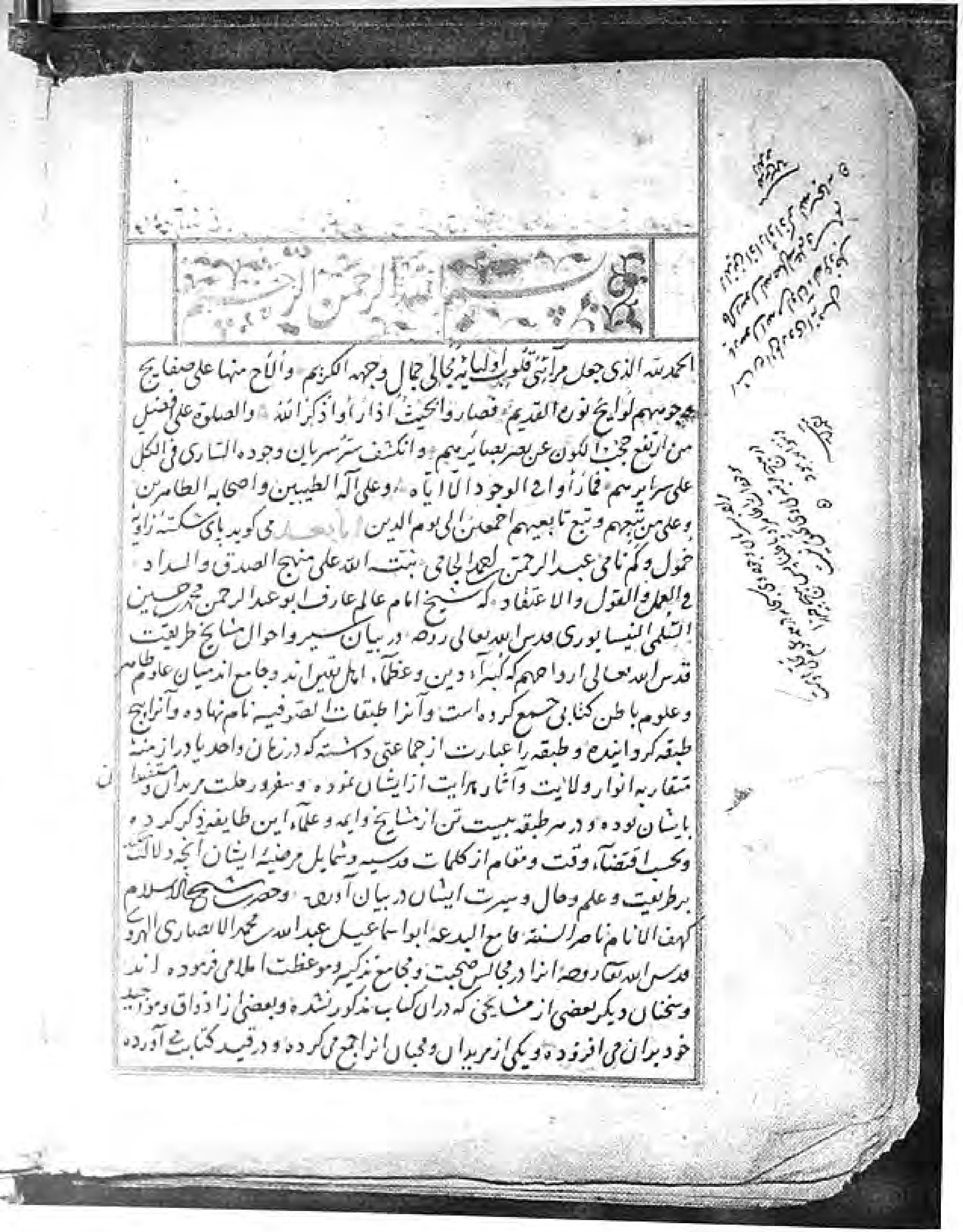

بسم الله الرحمن الرحيم

Početak djela *NAFAḤĀT AL-UNS MIN ḤAḌARĀT AL-QUDS* ʿAbdurraḥmāna al-Ǧāmija, na perzijskom jeziku. Prepisao Muḥammad b. Ḥāǧī-bābā al-Qasṭamūnī, u nedjelju, 12. redžeba 912/1506. godine u Carigradu (R-6358; L. 1b)

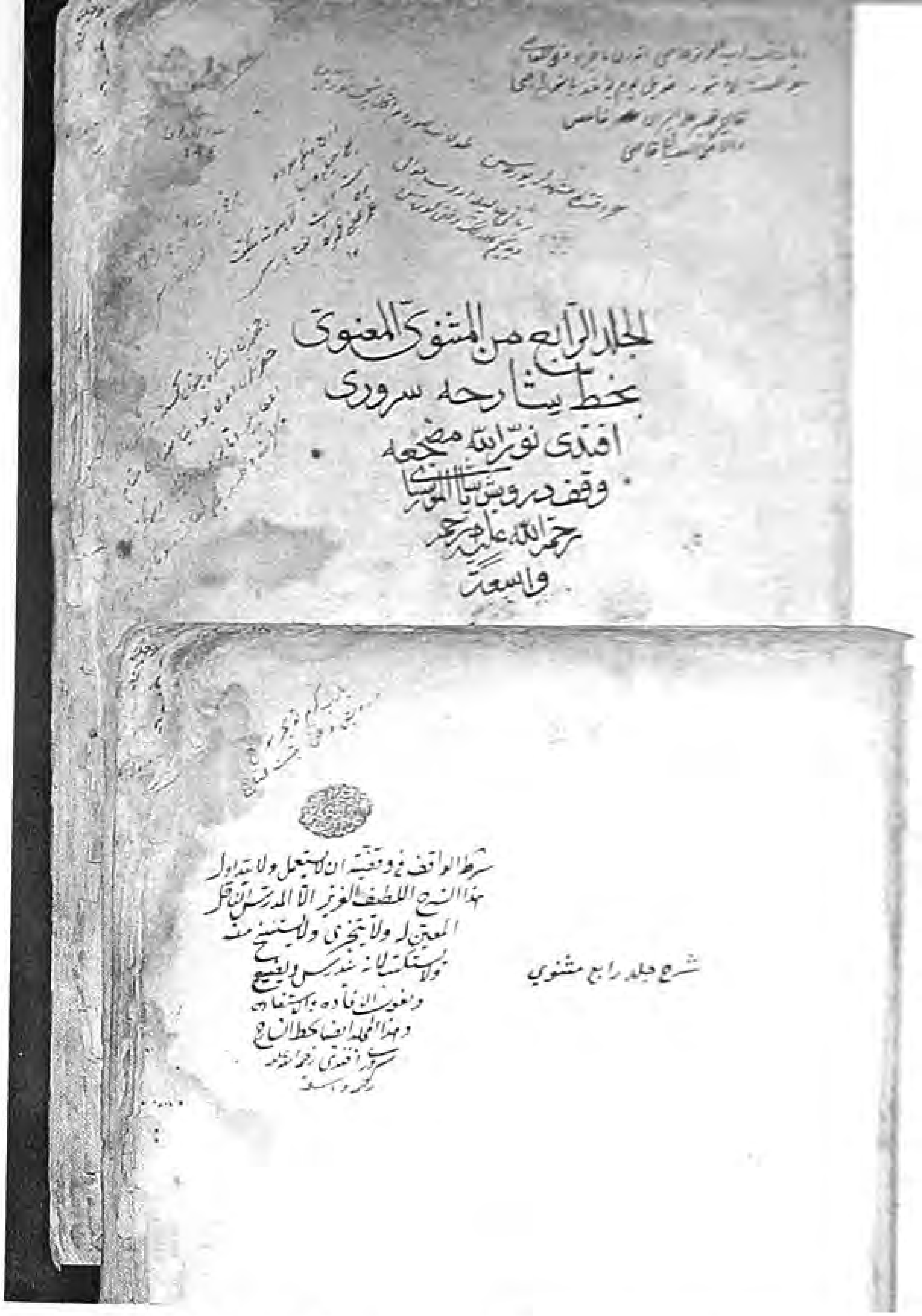

الجلد الرابع من المثنوي المعنوي
بخط شارحه سروري
افندي نور الله مضجعه
وقف درويش پاشا الموستاري
رحمه الله عليه رحمة
واسعة

شرح جلد رابع مثنوي

Bilješke o uvakufljenju autografa četvrtog sveska Sururijeva komentara *Mesnevije* Ǧalāluddīna ar-Rūmija, na perzijskom jeziku, iz 962/1555. godine. Uvakufio Darwiš-pāšā al-Mostarī. (R-3780; L. 1a i 2a)

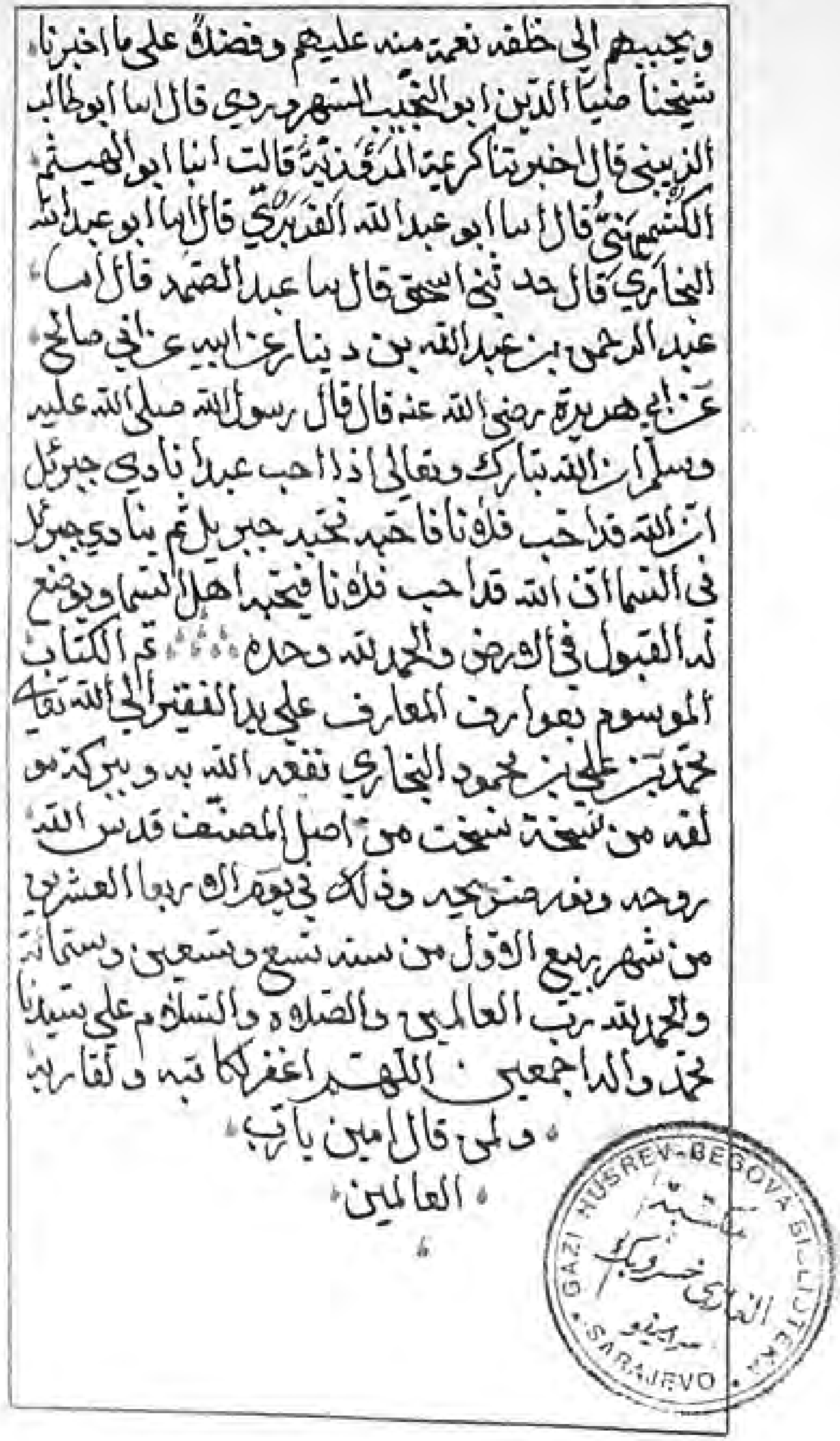

ويحببهم الى خلقه نعمة منه عليهم وفضلا على ما اخبرنا
شيخنا ضياء الدين ابو النجيب السهروردي قال انا ابو طالب
الزينبي قال اخبرتنا كريمة المروزية قالت انا ابو الهيثم
الكشميهني قال انا ابو عبد الله الفربري قال انا ابو عبد الله
البخاري قال حدثني اسحق قال انا عبد الصمد قال انا
عبد الرحمن بن عبد الله بن دينار عن ابيه عن ابي صالح
عن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم ان الله تبارك وتعالى اذا احب عبدا نادى جبرئيل
ان الله قد احب فلانا فاحبه فيحبه جبريل ثم ينادي جبريل
في السماء ان الله قد احب فلانا فيحبه اهل السماء ويوضع
له القبول في الارض والحمد لله وحده تم الكتاب
الموسوم بعوارف المعارف على يد الفقير الى الله تعالى
محمد بن علي بن محمود البخاري نفعه الله به وببركة مو
لفه من نسخة نسخت من اصل المصنف قدس الله
روحه ونور ضريحه وذلك في يوم الاربعاء العشرين
من شهر ربيع الاول من سنة تسع وتسعين وستمائة
والحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا
محمد واله اجمعين اللهم اغفر لكاتبه ولقاريه
ولمن قال امين يا رب
العالمين

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA SARAJEVO

Završetak Suhrawardījeva djela *'AWĀRIF AL-MA'ĀRIF.* Prepisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad al-Buḫārī, u srijedu, 20. rebiul-evvela 699/1299. godine iz primjerka koji je prepisan iz autografa (R-3344; L. 242b)

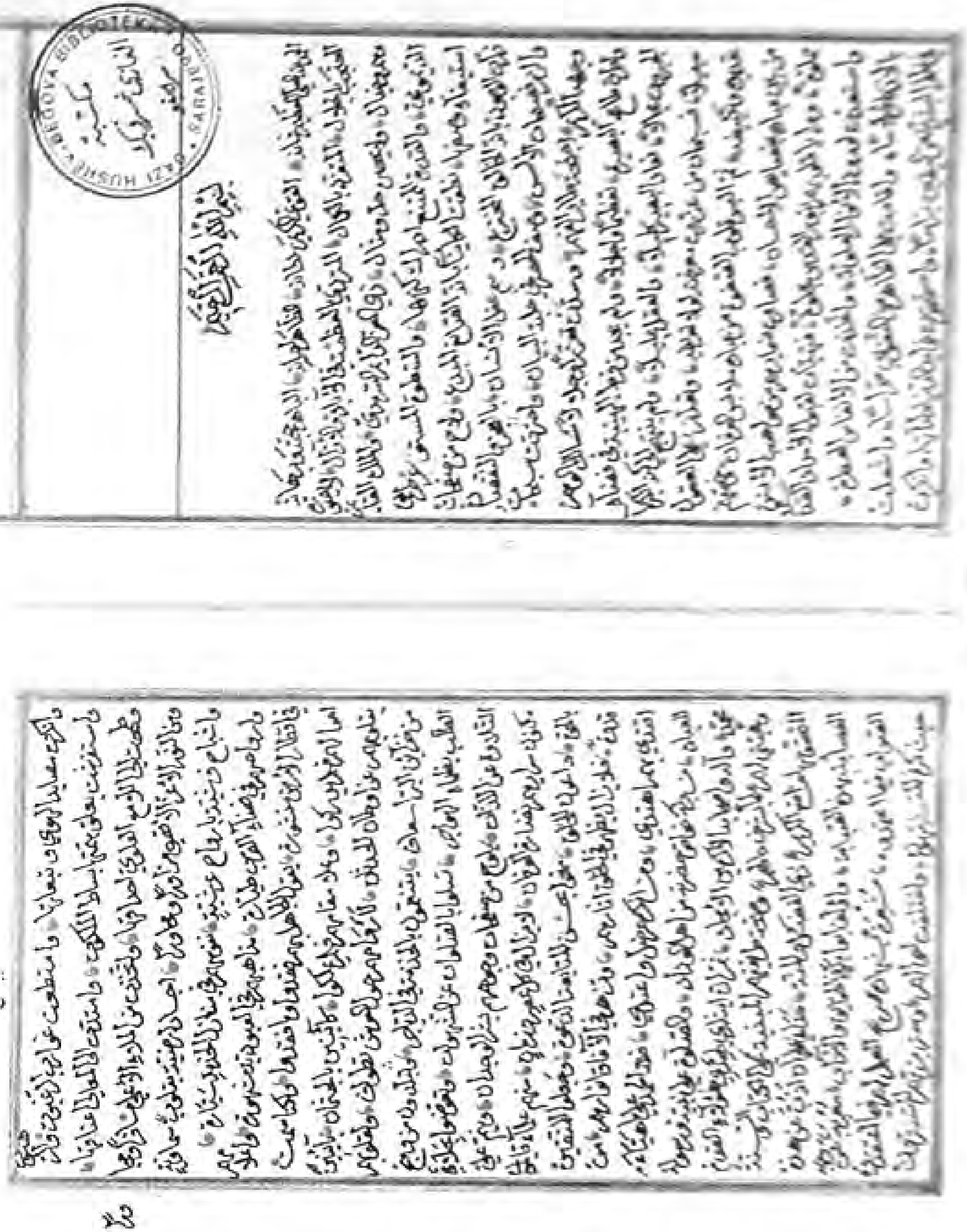

Početak Suhrawardījeva djela *'AWĀRIF AL-MA'ĀRIF.* Prepisao Muḥammad b. 'Alī b. Muḥammad al-Buḫārī, u srijedu, 20. rebiul-evvela 699/1299. godine iz primjerka koji je prepisan iz autografa (R-3344; L. 1b i 2a)

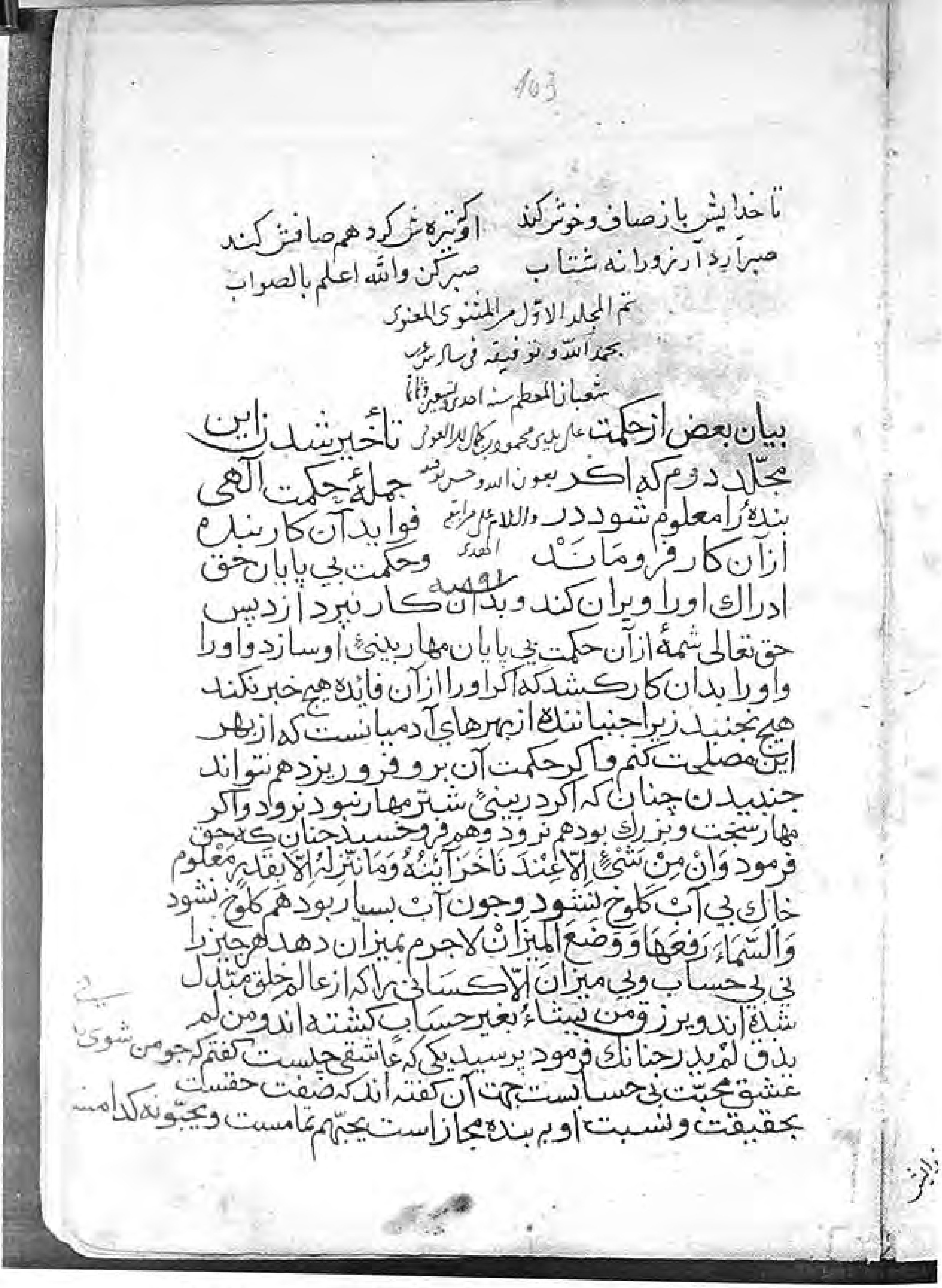

103

تا خدایش باز صاف و خوش کند   او تیره‌اش کرد هم صافش کند
صبر آرد آرزو را نه شتاب   صبر کن والله اعلم بالصواب

تم المجلد الاول من المثنوي المعنوي
بحمد الله وتوفيقه في سابع عشر
شعبان المعظم سنه احدى وتسعين (۸۹۱)
على يدي محمود بن كمال الدين العوني
بعون الله وحسن توفيقه
[illegible]

بیان بعض از حکمت تأخیر شدن این
مجلد دوم که اگر جملهٔ حکمت الهی
بنده را معلوم شود در فواید آن کار بنده
از آن کار فرو ماند و حکمت بی پایان حق
ادراک او را ویران کند و بدان کار نپردازد پس
حق تعالی شمه‌ای از آن حکمت بی پایان مهار بینی او سازد و او را
و او را بدان کار کشد که اگر او را از آن فایده هیچ خبر نکند
هیچ نجنبد زیرا جنبانندهٔ از بهرهای آدمیانست که از بهر
این مصلحت کنم و اگر حکمت آن بر وی فرو ریزد هم نتواند
جنبیدن چنانک اگر در بینی شتر مهار نبود نرود و اگر
مهار سخت و بزرگ بود هم نرود و هم فرو خسپد چنانک حق
فرمود وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ
خاک بی آب کلوخ نشود و چون آب بسیار بود هم کلوخ نشود
وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ لا جرم بمیزان دهد هر چیز را
نی بی حساب و بی میزان الا کسانی را که از عالم خلق مبدل
شده‌اند و یرزق من یشاء بغیر حساب گشته‌اند و من لم
یذق لم یدر چنانک فرمود پرسید یکی که عاشقی چیست گفتم که چو من شوی
عشق محبت بی حسابست جهت آن گفته‌اند که صفت حقست
بحقیقت و نسبت او با بنده مجازست یحبهم تمامست و یحبونه کدامست

Završetak prvog sveska *Mesnevije* Ǧalāluddīna ar-Rūmīja. Prepisao u mjesecu šabanu 891/1486. godine Maḥmūd b. Kamāluddīn al-ʻAwnī.
(R-3066; L. 103b)

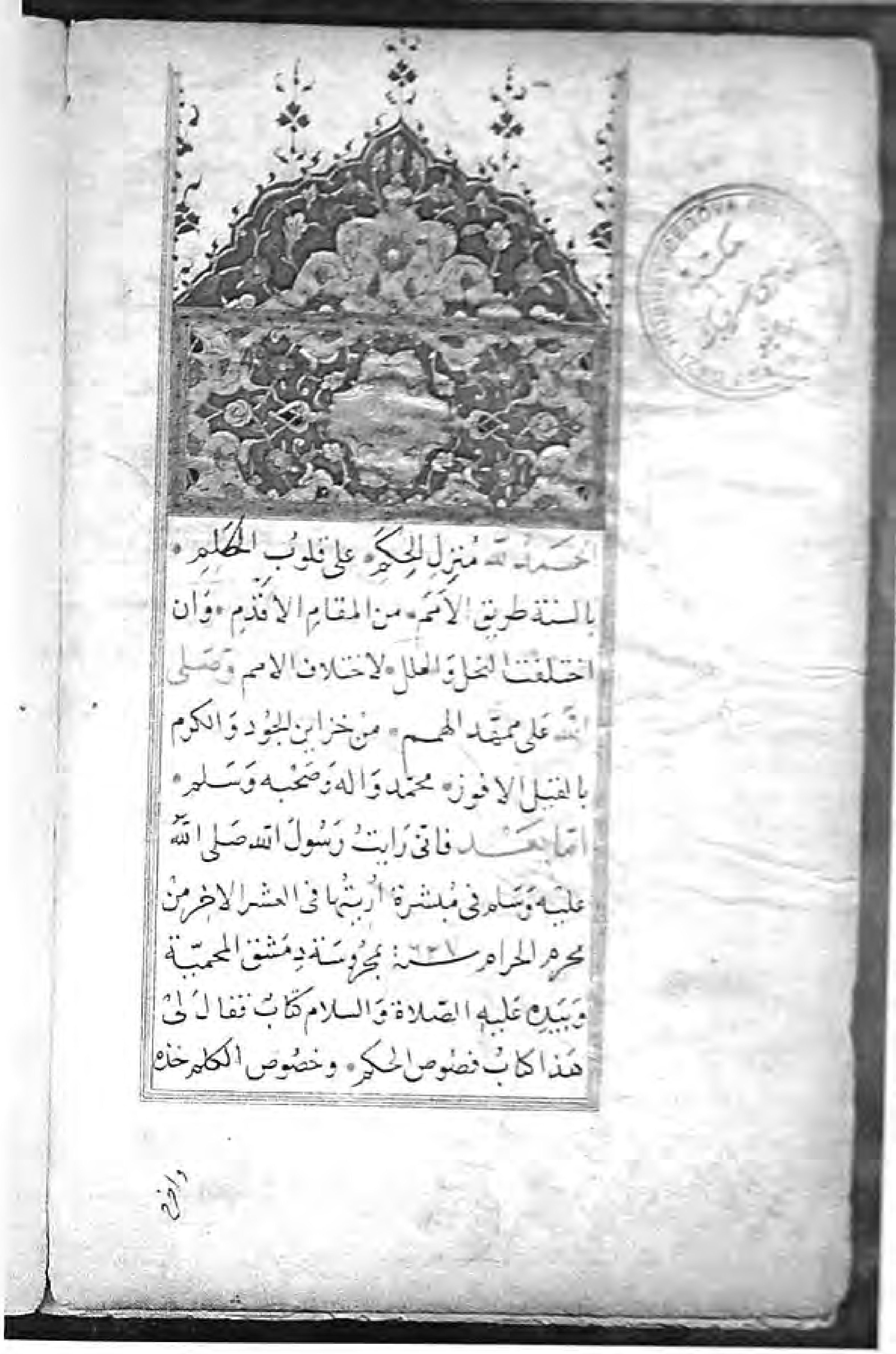

الحمد لله منزل الحکم على قلوب الکلم
باحدية الطريق الامم من المقام الاقدم وان
اختلفت النحل والملل لاختلاف الامم وصلى
الله على ممد الهمم من خزائن الجود والكرم
بالقيل الاقوم محمد وآله وصحبه وسلم
اما بعد فاني رأيت رسول الله صلى الله
عليه وسلم في مبشرة أريتها في العشر الاخر من
محرم الحرام سنة ٦٢٧ بمحروسة دمشق المحمية
وبيده عليه الصلاة والسلام كتاب فقال لي
هذا كتاب فصوص الحكم وخصوص الكلم خذه

Naslovna strana Ibn ʻArabījeva djela *FUṢŪṢ AL-ḤIKAM* (R-1691)

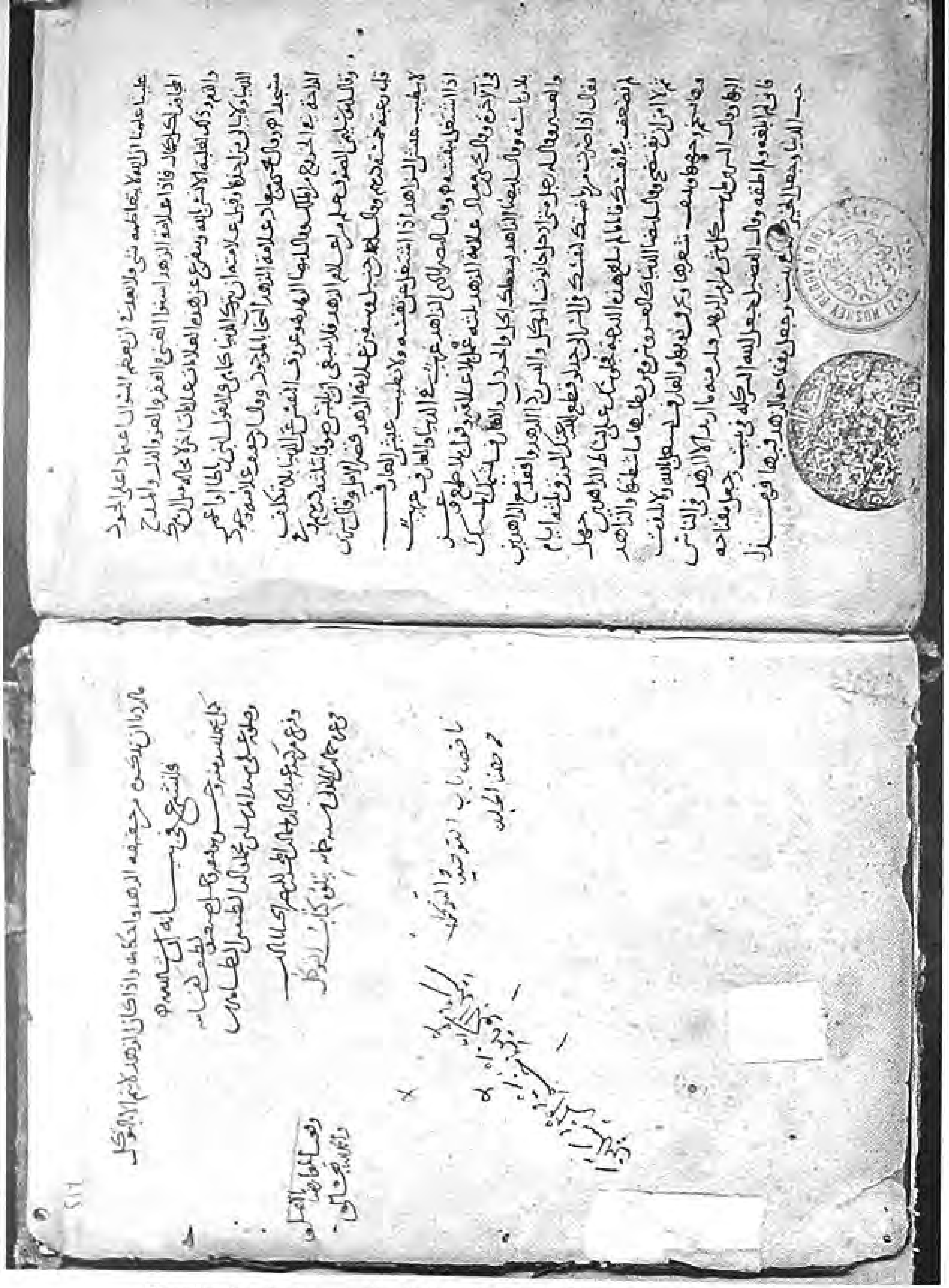

Završetak četvrtog sveska djela *IḤYĀ' 'ULŪM AD-DĪN* sa bilješkom da je njegov prijepis završio 'Abdulǧabbār b. 'Uṯmān 1. džumadel-evvela 500/1106. godine (R-1308; L. 218b i 219a)

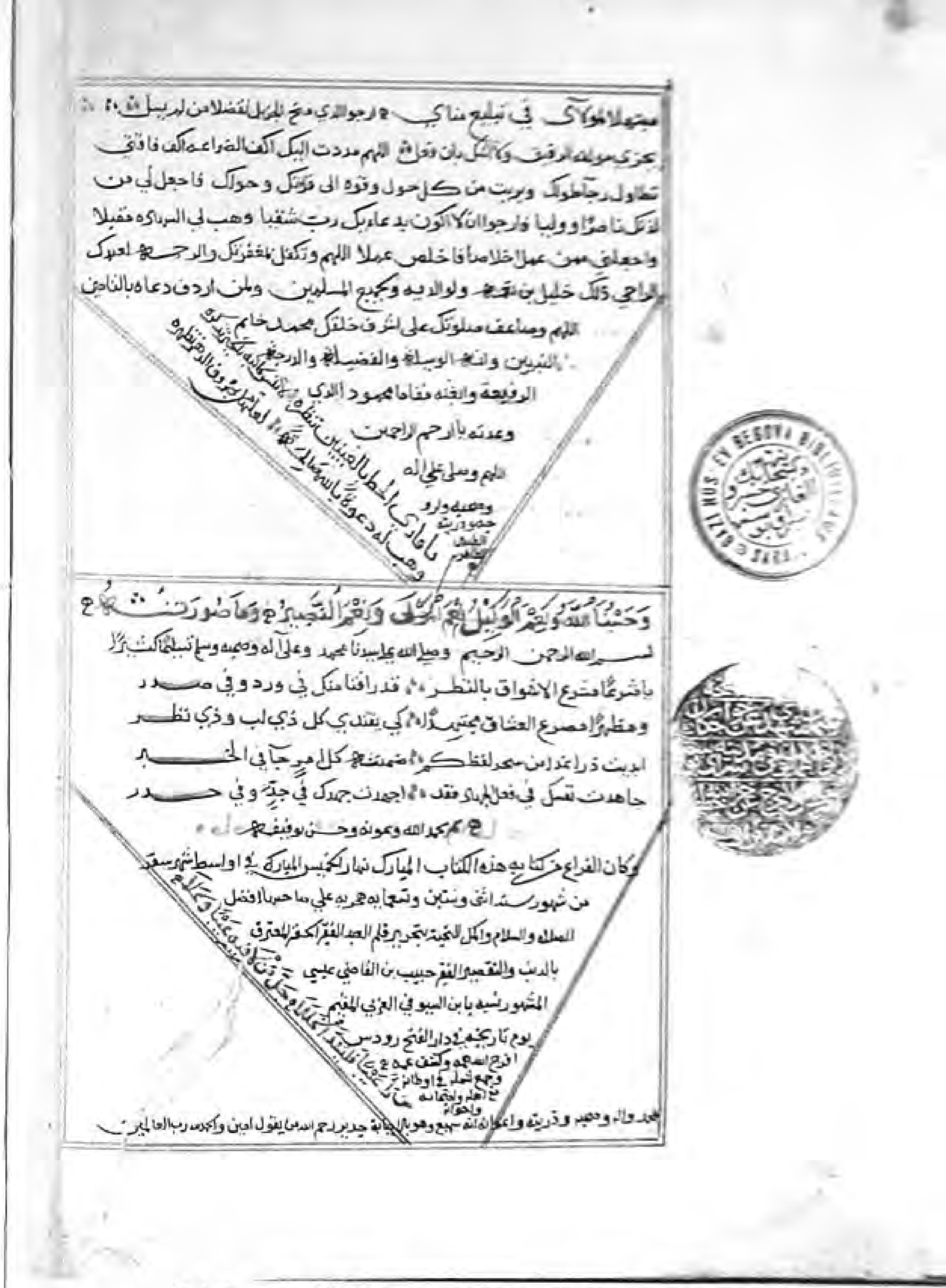

Kolofon sa bilješkom o završetku prijepisa djela *MAŠĀRI' AL-AŠWĀQ ILĀ MAṢĀRI' AL-'UŠŠĀQ*. Prepisao na otoku Rodos Ḥabīb b. al-Qāḍī 'Īsā, Ibn as-Suyūfī, u četvrtak, u drugog dekadi mjeseca safera 961/1554. godine (R-380; L. 205b)

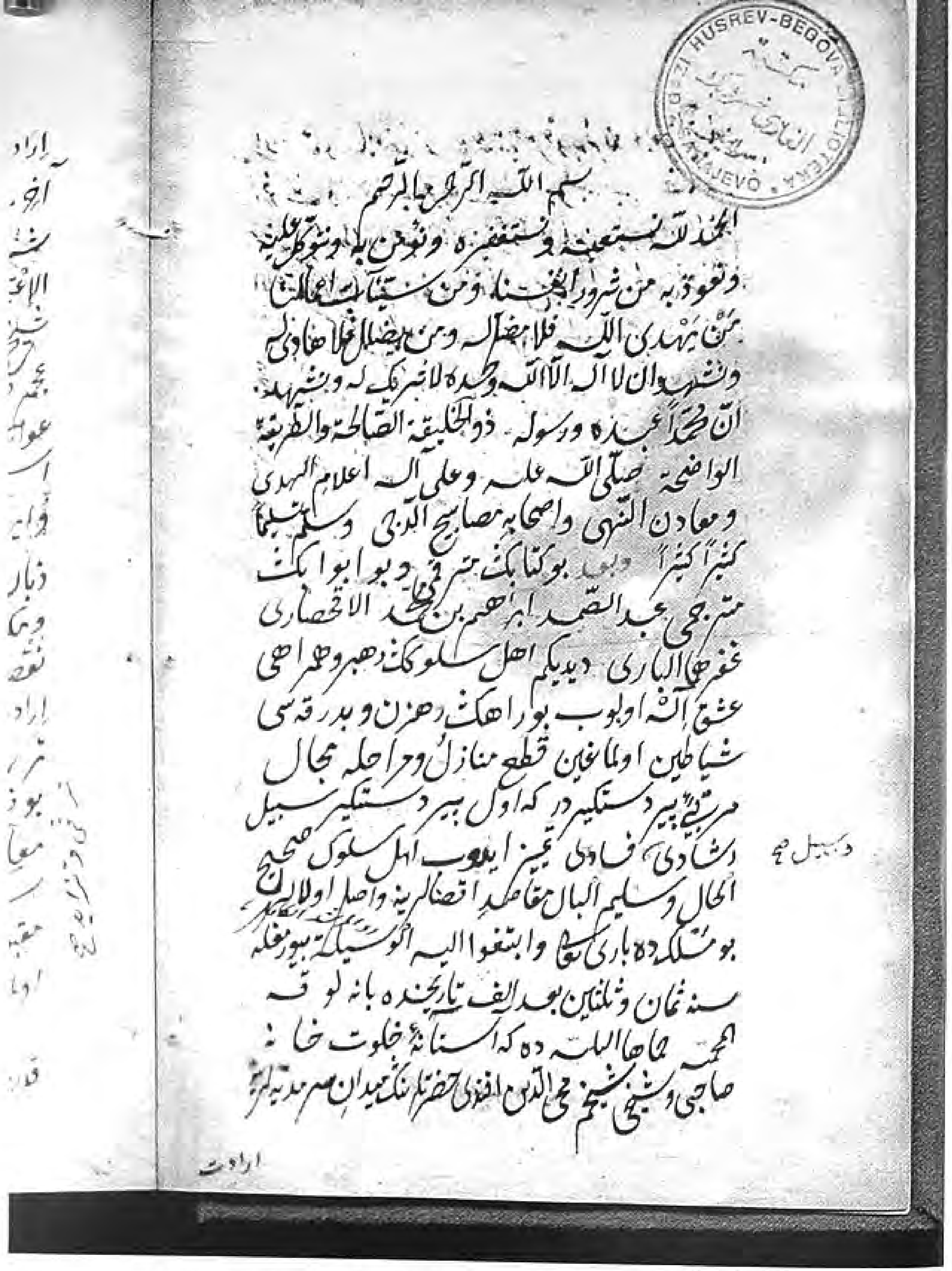

Naslovna strana djela *KITĀB-I ṬARĪQAT-I ṢŪFIYYA*, koje je 1038/1628-29. godine, u Banja Luci sa perzijskog na turski jezik preveo ʻAbduṣṣamad Ibrāhīm b. Muḥammad al-Āqḥiṣārī (R-8528; L. 1b)

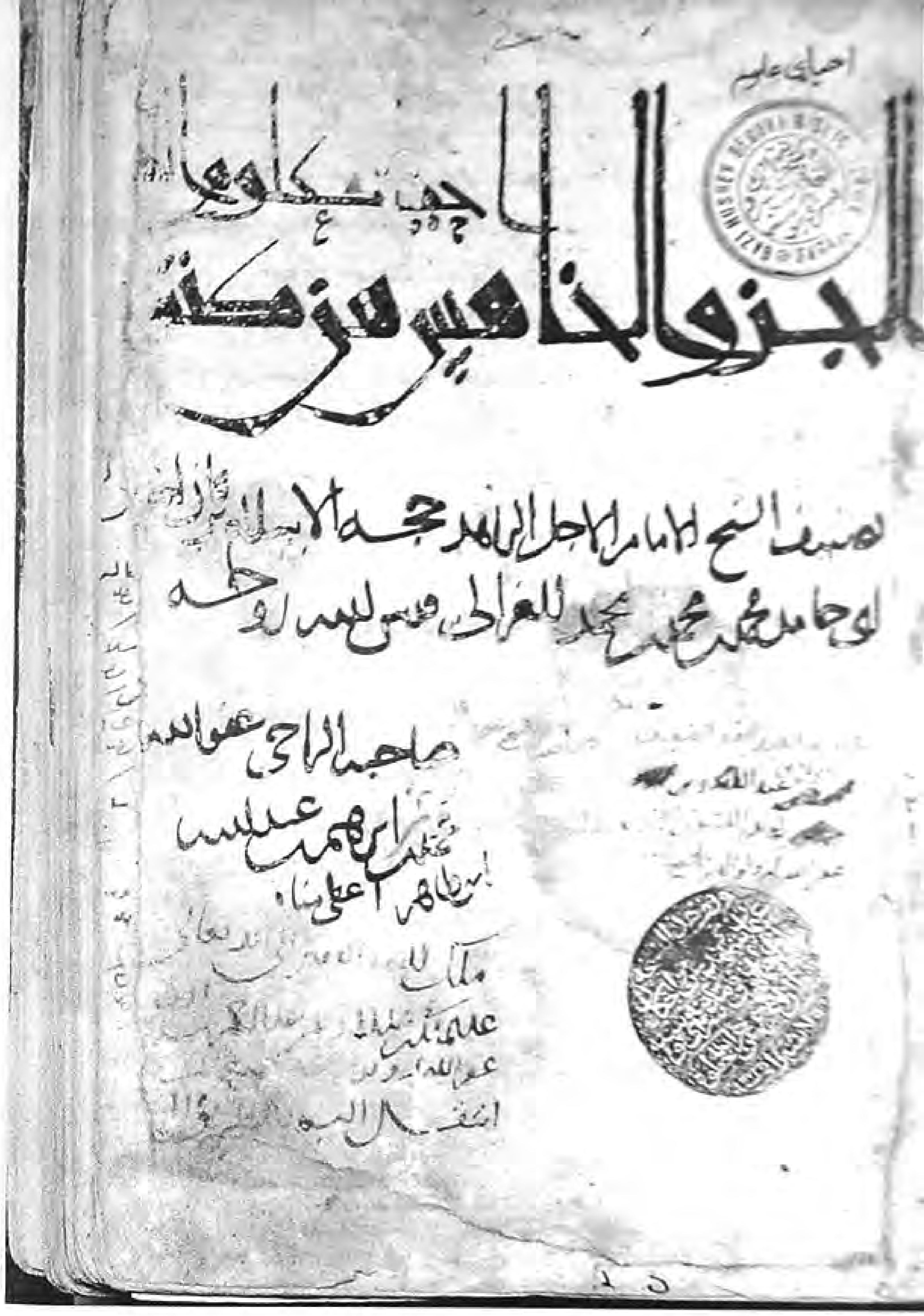

Početak drugog dijela četvrtog sveska djela *IḤYA' 'ULŪM AD-DĪN*. Prijepis iz mjeseca rebiul-evvela 526/1131. godine (R-387; L. 1b)

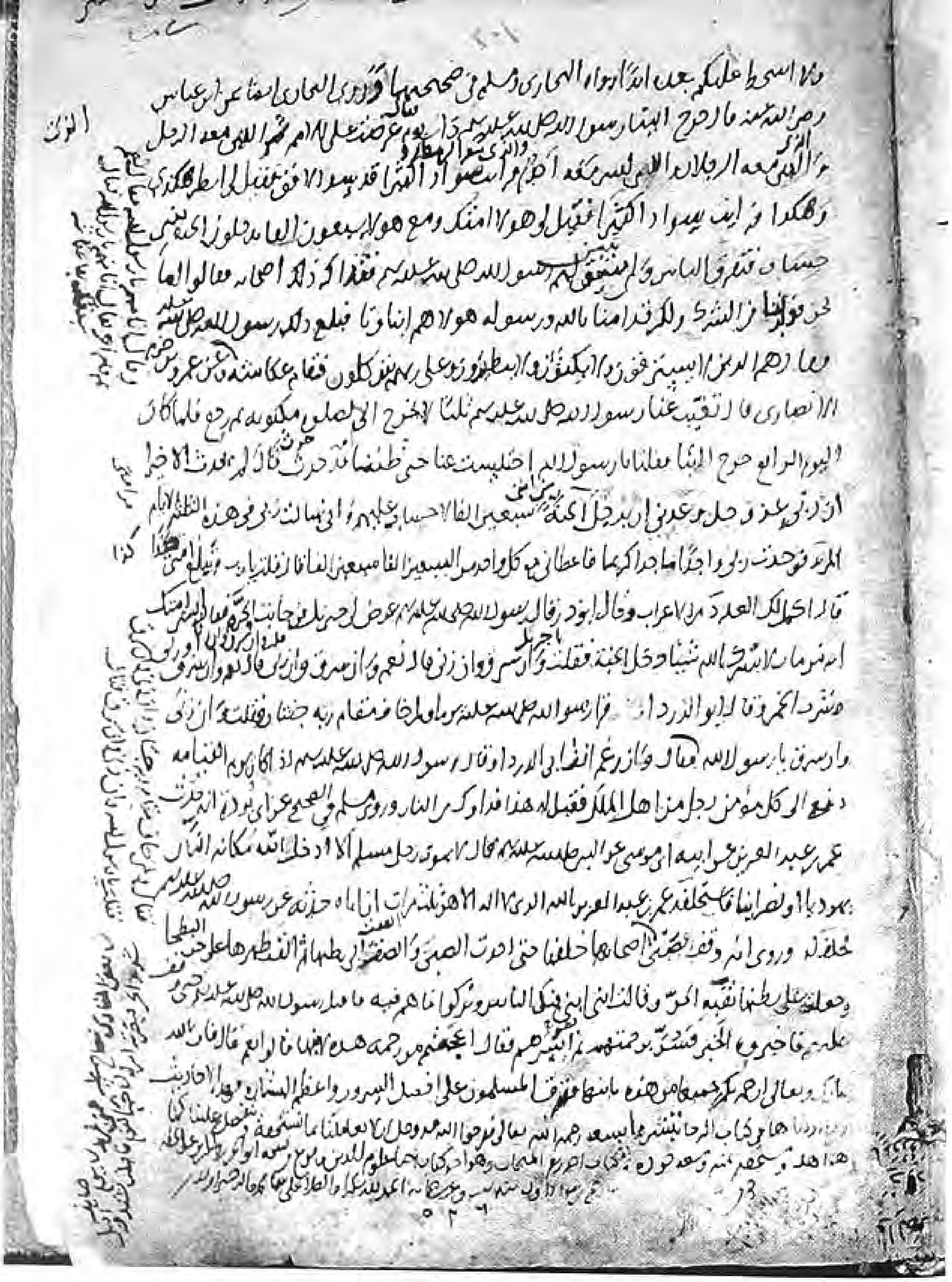

Završetak drugog dijela četvrtog sveska djela *IḤYA' 'ULŪM AD-DĪN*. Prepisao u mjesecu rebiul-evvelu 526/1131. godine Abū Ğarīr Bahā'ilī b. 'Alī. (R-387; L. 201b)

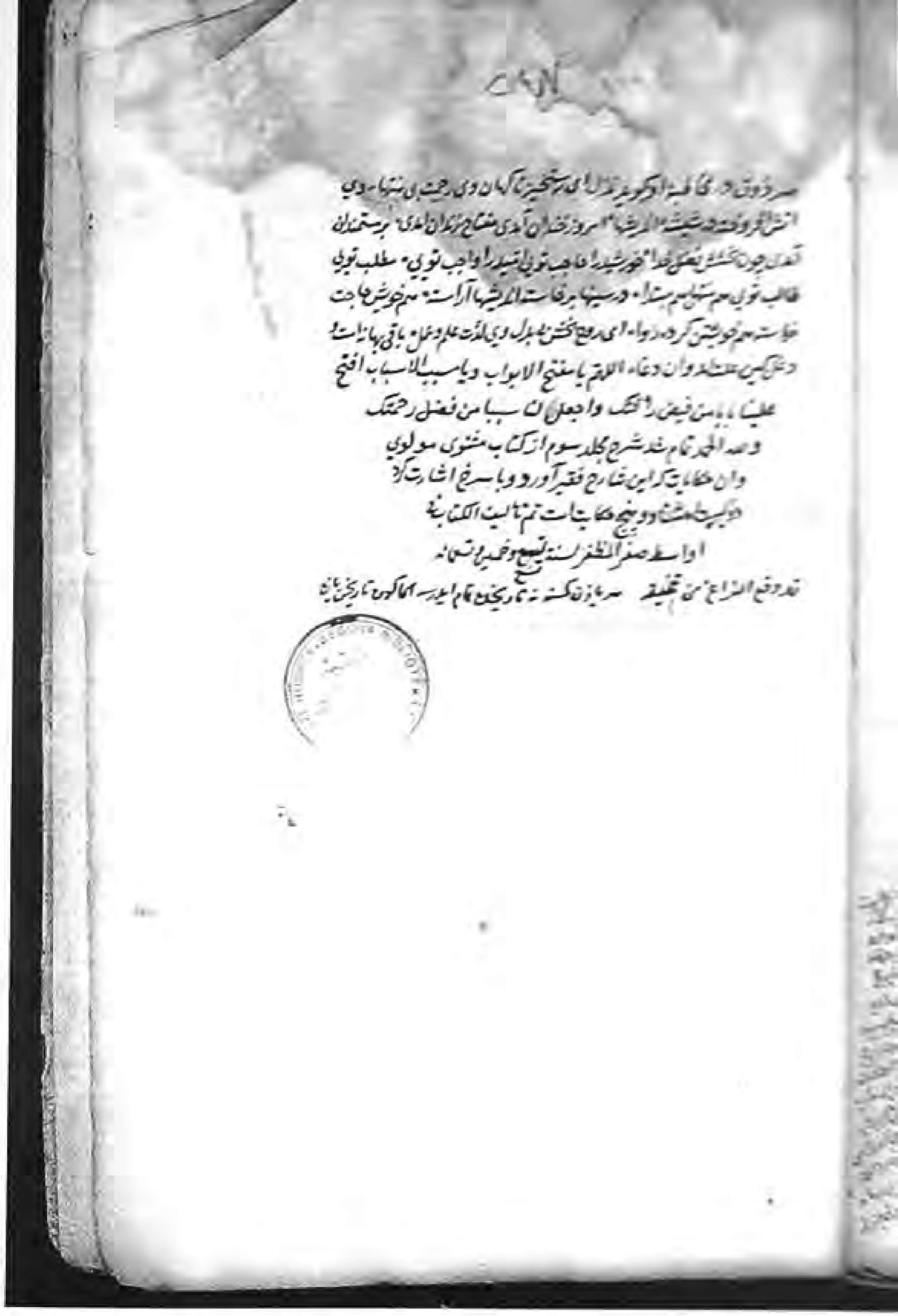

Završetak autografa trećeg sveska Surūrijeva komentara Mesnevije Ğalāluddīna ar-Rūmīja, na perzijskom jeziku, iz druge dekade mjeseca safera 959/1552. godine (R-3770; L. 247a)

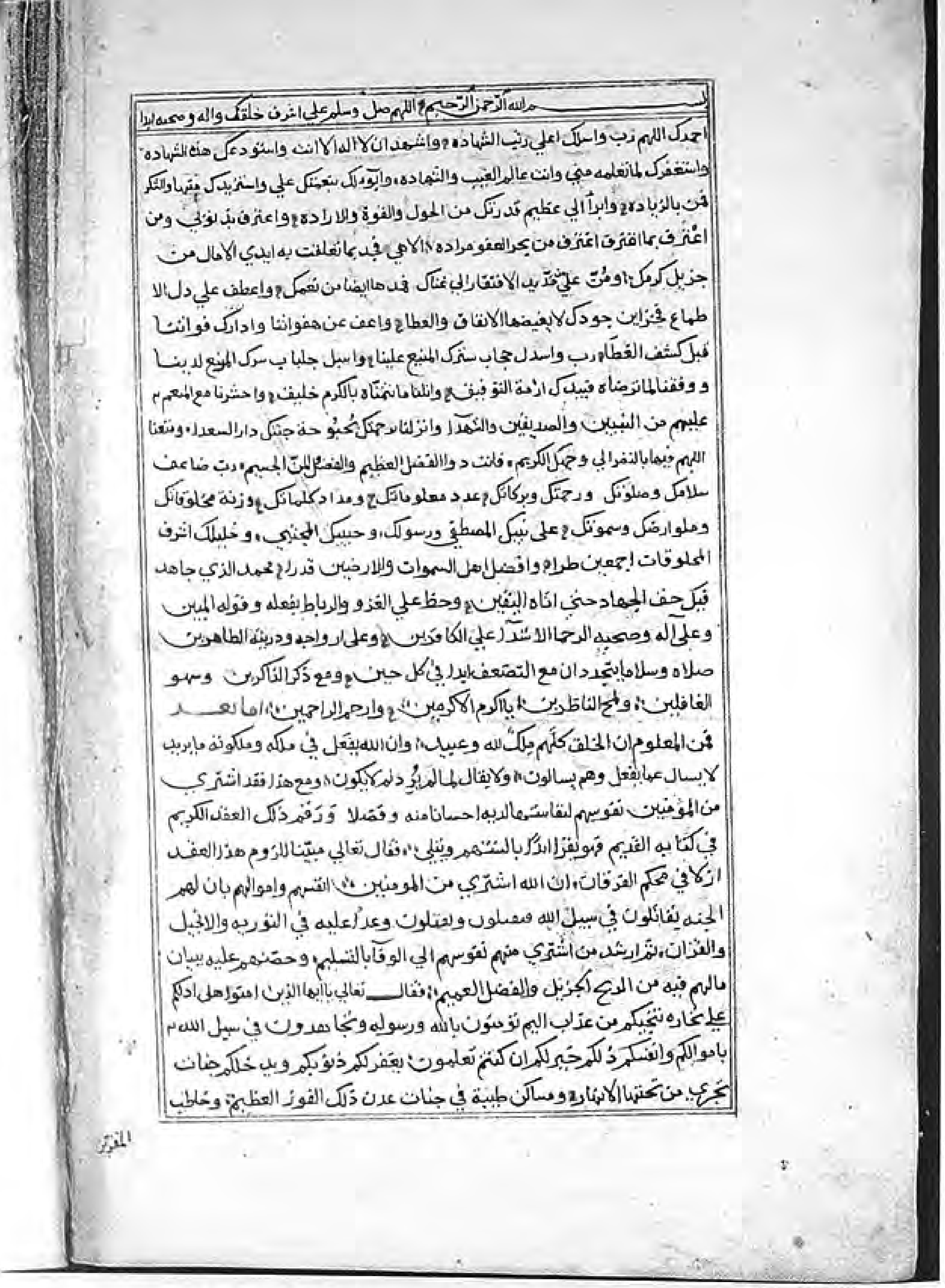

Početak djela *MAŠĀRI' AL-AŠWĀQ ILĀ MAṢĀRI' AL-'UŠŠĀQ.* Prepisao na otoku Rodos Ḥabīb b. al-Qāḍī 'Īsā, Ibn as-Suyūfī, u četvrtak, u drugoj dekadi mjeseca safera 961/1554. godine (R-380; L. 1b)

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavački centar *El-Kalem*

Lektor
Tarik Jakubović

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-168-9
ISBN 1-873992-85-8

ونودّ أن نشير إلى أنّنا خلال عملنا على وضع هذا المجلّد واجهنا كثيراً من صعوبات وعقبات نذكر منها:

- صعوبة تعريف موضوع بعض المؤلّفات تعريفاً صوفياً دقيقاً، لأنّ بعض الكتب تضمّ علوماً مختلفة، حيث التّصوّف والزّهد واحد منها، وبعضها يغلب عليه صبغة التّصوّف أو العاطفة الصّوفيّة والأسلوب الصّوفي، وبصورة خاصّة تلك الّتي تتعلّق ببعض الأشعار والأدعية والأوراد والوعظ وطبقات الأولياء وتراجمهم. فقد ألحقنا مثل هذه المؤلّفات بكتب التّصوّف وضمنّاها إلى هذا المجلّد.
- كثرة مخطوطات مخرومة الأوّل والآخر سُجلت تحت عنوان خاطئ في سجلّ المكتبة،
- كثرة الكتب مجهول الإسم والمؤلّف،
- تعدّد الأسماء للمخطوط الواحد أونسبته خطأً إلى غير مؤلّفه،
- سوء بعض الخطوط لدرجة تصعب معه القراءة.

وفي مثل هذه الحالات كنّا نعمد إلى المراجع والمصادر وقراءة نسخ أخرى، مخطوطة منها أو مطبوعة، حتّى ينكشف لنا المجهول ويتّضح لنا الصّحيح عن الخاطئ.

أمّا المنهج المتّبع في الفهرسة وضوابط ترتيب المخطوطات وطريقة إعداد الكشّافات في هذا المجلّد فقد سلكنا نفس المبادئ الّتي طُبّقت في وضع المجلّدات السّابقة، حيث سمّينا المخطوطة كما وردت في فهارس المخطوطات المختلفة وأدرجنا اسم المؤلّف، إمّا مسبوقاً بلقبه وكنيته ونسبته أو خالياً من كلّ ذلك لشهرته مع تقييد تاريخ وفاته، إشارة إلى المصادر والمراجع الّتي كانت في متناول أيدينا وفي مقدّمتها كتاب **معجم المؤلّفين** لعمر رضا كحّالة.

ومن اللّفت للنّظر أنّ بعض المخطوطات المعالجة في هذا المجلّد قديمة جداً حيث كتبت بيد مؤلّفها أو نُسخت في حياة المؤلّف أو في عصر قريب من حياة المؤلّف، بينما الأخرى نادرة وحتّى فريدة في العالم، نذكر منها:

- نسخة من كتاب **إحياء علوم الدّين** للإمام الغزالي، يعود تاريخ نسخها إلى غرّة جمادى الأولى سنة ٥٠٠ هـ / ١١٠٦م، أى إلى حياة المؤلّف، الأمر الّذي يجعلها من أقدم أو أقدم نسخة معروفة حتّى الآن في العالم (أنظر رقم ٧٥٤٢)، إضافة إلى نسخة أخرى من نفس الكتاب يعود تاريخ نسخها إلى سنة ٥٢٦ هـ/ ١١٣١م (أنظر رقم ٧٥٤٣) ونسخة ثالثة مقابلة يعود تاريخ نسخها إلى سنة ٥٦٢ هـ/ ١١٦٦م (أنظر رقم ٧٥٤٤)،
- نسخة من المجلّدات الثّلاث (الثّالث والرّابع والخامس) من **شرح مثنوي** باللّغة الفارسيّة كُتبت بيد مؤلّفها مصطفى سروري المتوفّي سنة ٩٦٩هـ / ١٥٦٢م، علماً بأنّها وقف درويش باشا الموستاري وأنّها وصلت من مكتبة قره جوز بك في بلدة موستار (أنظر الأرقام: ٧٨٠٦ - ٧٨٠٨)،

- نسخة فريدة من كتاب **سفينة النّجاة للوصول إلى طريق معرفة الإله** كتبت بيد مؤلّفها محمّد بن مشعل بن سراج بن محمّد الدّميري الشّافعي سنة ١٠٦٧هـ / ٧٦٥٧م (أنظر رقم ٧٦٤٥).

ونودّ أن نشير أيضًا إلى أنّ بعض المؤلّفات الواردة في هذا المجلّد - شأنها شأن غيرها من المؤلّفات في المجلّدات السّابقة - نشأت على أيدي المؤلّفين البوسنويّين، منها:

- **كتاب خواتم الحكم وحلّ الرّموز وكشف الكنوز** لعلي ده ده البوسنوي، الملقّب بشيخ التّربة، المتوفّي سنة ١٠٠٧هـ / ١٥٩٧م (أنظر رقم ٧٦٤٠)،
- **مقاصد أنوار عينيّه ومصاعد أرواح طيّبه، غيبيّه** لصاري عبد اللّه البوسنوي، الشّهير بشارح الفصوص، والمتوفّي سنة ١٠٥٤هـ / ١٦٤٤م (أنظر رقم ٧٧٣١) و
- **كتاب طريقت صوفيّة** لعبد الصّمد إبراهيم بن محمّد الآقحصاري، المتوفّي بعد عام ١٠٣٨هـ / ١٦٢٨(أنظر رقم ٧٧٣٨)

والجدير بالذكر أيضًا أنّ العديد من المخطوطات، سواءٌ كانت باللّغة العربيّة أو التّركيّة أو الفارسيّة أو البوسنويّة، نسخت على أيدي العلماء والنّسّاخ البوسنويّين.

وأخيراً أضع هذا المجلّد من الفهرس الوصفي بين يدي القارئ معبّراً عن شكري الجمّ لزملائي العاملين معى في قسم المخطوطات والسيّد مصطفى باحيتش، مدير المكتبة الّذي هيأ لي كلّ أسباب العمل وبصورة خاصّة للدكتورة ليلى غازيتش المستشارة في معهد الإستشراق في سرايبفو الّتي قامت بمراجعة هذا المجلّد وتصحيح ما وقع فيه من الأخطاء.

وإنّه ليسعدني أن أذكر بالخير كلّ من أسهم في معاونتي وأن أتمنّى على الّذين يقرؤون هذا الكتاب تنبيهي إلى أخطاء قد وقعت فيها أو ملاحظات تساعد على أن يكون هذا العمل كاملاً، علمًا بأنّ الكمال للّه سبحانه وتعالى وحده، وأنّ الكمال ليس من صفات خلقه، فكلّ نقص فيه فهو منّي، وكلّ كمال فيه فهو من عند اللّه تعالى.

سرايبفو في ١٤٢٥هـ/٢٠٠٤م.

حاسو بوبارا

المقدّمة

يسرّنا أن نقدّم للباحثين المجلّد الثّالث عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة بمكتبة الغازي خسروبك في سراييفو، ليكون حلقة جديدة في هذه السّلسلة الذّهبيّة الّتي تساعد على معرفة كلّ ما في هذه المكتبة من مخطوطات، تيسيراً للإنتفاع بها وتمهيداً لإحيائها.

ولا يخفى على العلماء والباحثين ما تحويه مكتبة الغازي خسروبك من نفائس المخطوطات الإسلاميّة وما انفردت به منها، بفضل ما اجتمع فيها من مكتبات ومدارس ومساجد وزوايا كانت منتشرة في مدن وقصبات وقرى نائية في أنحاء البوسنة والهرسك والبلاد المجاورة لها، إضافة إلى المدّ الوفير من المخطوطات الّتي وصلت إلى المكتبة عن طريق وقف أو هبة أو شراء من مكتبات خاصّة أو جمعها ممّن يملكها من مواطني البوسنة والهرسك.

والمخطوطات في مكتبة الغازي خسروبك متعدّدة الجوانب ومشتملة على مختلف العلوم الإسلاميّة، وقد تمّت فهرسة الجزء الأكبر منها في المجلّدات الإثنى عشر السّابقة.

أمّا المجلّد الثّالث عشر فهو يتناول مخطوطات التّصوّف الإسلامي ذات أهميّة كبرى لأنّ فيها مؤلّفات كبار العلماء وشيوخ التّصوّف أمثال: حجّة الإسلام الغزالي (المتوفّي ٥٠٥ هـ/ ١١١١م) وعبد القادر الجيلاني (المتوفّي ٥٦١ هـ/ ١١٦٧م) وأحمد الرّفاعي (المتوفّي ٥٧٨ هـ/ ١١٨٢م) وفريد الدّين عطّار (المتوفّي ٦٢٧ هـ/ ١٢٢٩م) وشهاب الدّين السّهروردي (المتوفّي ٦٣٢ هـ/ ١٢٣٤م) ومحيي الدّين بن عربي (المتوفّي ٦٣٨ هـ/ ١٢٤٠م) وجلال الدّين الرّومي (المتوفّي ٦٧٢ هـ/ ١٢٧٣م) وصدر الدّين القونوي (المتوفّي ٦٧٢ هـ/ ١٢٧٣م) وارسلان الدّمشقي (المتوفّي ٦٩٩ هـ/ ١٢٢٩م)، وعطاء الله الإسكندري (المتوفّي ٧٠٩ هـ/ ١٣٠٩م)، وعبد الكريم الجيلي (المتوفّي ٨٣٢ هـ/ ١٤٢٨م) وعبد الرّحمن الجامي (المتوفّي ٨٩٨ هـ/ ١٤٩٢م) وعبد الوهّاب الشّعراني (المتوفّي ٩٧٣ هـ/ ١٥٦٥م)، ومصطفى شمعي (المتوفّي بعد ١٠٠٩ هـ/ ١٦٠٠م) وإسماعيل حقّي البروسوي (المتوفّي ١١٣٧ هـ/ ١٧٢٤م) وعبد الغني النّابلسي (المتوفّي ١١٤٣ هـ/ ١٧٣١م) وغيرهم.

يتناول هذا المجلّد ٢٧٩ مخطوطة مجلّدة منها: ١٢٩ باللّغة العربيّة، ١٠٨ باللّغة التّركيّة، ٤٠ باللّغة الفارسيّة ومخطوطتين باللّغة البوسنويّة وفيها ما مجموعه ٧١٩ عملاً كتابيًا و٥٤٥ عنوانًا مختلفًا. وبما أنّنا اعتمدنا نظام وصف المخطوطات على أساس أوائل العناوين، فقد وجد في هذا المجلّد بعض المؤلّفات الّتي تخصّ فنونًا غير التّصوّف الإسلامي وذلك بسبب وجودها داخل المجاميع الّتي تضمّ أكثر من تأليف واحد.

أرجو من الله تعالى العون والتّوفيق كي تُنجِزَ ما تهدف مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي إلى إنجازه في ميادين التّراث الإنساني وعلومه، وأوجّهُ كلمةَ شُكر إلى فضيلة الدكتور مصطفى تسيريتش رئيس علماء البوسنة والهرسك، والأستاذ مصطفى يحيتس مدير مكتبة الغازي خسروبك، والسيّد حاسو بوبارا الّذي أعدّ هذا المجلّد، وأتمنّى السّؤدُدَ والتّوفيق للجميع.

لندن، ١٤٢٥ هـ/ ٢٠٠٤ م

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسّسة الفرقان للتّراث الإسلامي

تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسروبك خدمة جليلة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية في مجالات التراث الإسلامي المخطوط. و قد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالي الشيخ أحمد زكي يماني رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهوداً مشكورةً لإنقاذ مكتبة الغازي خسروبك والحفاظ على نفائس تراثها الإسلامي، والجدير بالذكر أنه رعى مِن قبلُ إصدار أحد عشر مجلّداً من الفهرس العام للمكتبة، أى الأول والثاني (الطبعة الثانية) والرابع والخامس والسادس والسابع و الثامن والتّاسع والعاشر، والحادي عشر والثّاني عشر فجزاه الله خيراً. وبالإضافة إلى فهرسة المخطوطات ونشر فهارسها، لا بد لنا من التنويه أن مؤسسة الفرقان تساعد مكتبة الغازي خسروبك في تصوير مخطوطاتها على الميكروفيلم و CD-ROM وفي احتياجاتها الأخرى في ميدان صيانة مخطوطاتها وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون. ونحن نأمل متابعة التعاون والمعونة المثمرة بُغْيَةَ إتمام إصدار ما تبقى من أجزاء الفهرس العام، والله من وراء القصد، وهو نعم المولى ونعم النصير.

وإنني أتقدم بجزيل الشكر إلى رئيس مؤسسة الفرقان معالي الشيخ أحمد زكي يماني، داعياً من الله تعالى أن يجعل بذله وعطاءه ذخراً في ميزان حسناته.

وإنّني أشكر نائب رئيس مؤسّسة الفرقان، الأستاذ الدكتور أكمل الدّين إحسان أوغلي وجميع العاملين في مؤسّسة الفرقان الّذين ساهموا في تنفيذ هذا المشروع الإنساني.

مصطفى يحيتس
مدير مكتبة الغازي خسروبك

Recenzent:
Dr. Lejla Gazić

مراجعة:
الدكتورة ليلى غازيتش

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

017: 091.1 411.21 : 027.2 (497.6)
017: 091.1 512.161 : 027.2 (497.6)
017: 091.1 222.1 : 027.2 497.6)
017: 091.1 163.4 (497..6) : 027.1 (497.6)

GAZI Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)

Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa / Gazi Husrev-begova biblioteka - London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation; Sarajevo: El-Kalem, 2004. - Knj. <13> ; 24 cm

Tekst na bos., arap., tur., per. i engl. jeziku

Od sveska 7 naslov je Katalog arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa. - Na spor. nasl. str. : Catalogue of the Arabic, Turkish, Persian and Bosnian manuscripts

Sv. - Vol. 13. / obradio Haso Popara, - 2004.
XXV, 679, (6) str., XVI str. listova s tablama.

ISBN 1-873992-85-8 (Al-Furqān)
ISBN 9958-23-168-9 (El-Kalem, sv. 13)
1. The Gazi Husrev-bey Library in Sarajevo vidi
Gazi Husrev-begova biblioteka (Sarajevo)
COBISS, BIH ID 5778950

Izdavači: Al-Furqan Fondacija za islamsko naslijeđe.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

بسم الله الرحمن الرحيم

تقديم

بتوفيق من الله وبفضله أكملت مؤسّسة الفرقان عشرَ سنوات في خدمة التّراث الإسلامي على إختلاف مشاريه، وذلك من خلال مؤتمراتها وندواتها ومعارضها، وما نَشَرَتْه من كُتُب وفهارس، وما صوّرته من مخطوطات ووثائق ووقفيّات وسجلات محاكم شرعيّة، وما بذلته من جهود لإنقاذ مكتبة الغازي خسرويك في سراييفو عاصمة البوسنة والهرسك على أكثر من صعيد بُغية مرضاة الله تعالى، ثمّ حفظ هويّة تلك البلاد، وذلك بالمحافظة على تراثها من الضّياع في خصم الصّراع اللاإنساني، فقد تمّ تجهيز المكتبة بكلّ ما تلزمه من رُفوف لحفظ الكُتُب المخطوطة والمطبوعة، كما تمّ تزويدها بوحدة الكترونية لتصوير المخطوطات والوثائق على الأقراص CD ROM، وتطوّرَ مشروع تصوير المخطوطات على الميكروفيلم حتّى غطّى تقريبًا كلّ ما تملكه المكتبة من مخطوطات ووثائق تاريخيّة، وما زال العمل مستمراً بأقصى صرعة لإتمام تصوير كلّ ما في المكتبة بإذن الله.

أمّا من ناحية الفهرسة فالعمل فيها على ما يرام حيث أنّ مؤسّسة الفرقان تتولى إصدار الفهرس بالتّعاون مع رئاسة الجماعة الإسلاميّة في البوسنة والهرسك، وقد تمّ في هذا الإطار إصدار المجلّد الرّابع سنة ١٤١٩هـ / ١٩٩٨م، ثُمّ تمّ إصدار المجلّد الخامس والمجلّد السّادس في العام ١٤٢٠هـ / ١٩٩٩م، ثُمّ المجلّد السّابع في العام ١٤٢٠هـ / ٢٠٠٠م، ثمّ المجلّد الثّامن في العام ١٤٢١هـ / ٢٠٠٠م، ثُمّ المجلّد التّاسع في العام ١٤٢٢هـ /٢٠٠١م، ثُمّ المجلّد العاشر في العام ١٤٢٣هـ /٢٠٠٢م، ثمّ المجلّد الحادي عشر والمجلّد الثّاني عشر في عام ١٤٢٤هـ / ٢٠٠٣م، وها نحن نُقَدِّمُ لعشّاق التّراث المخطوط المجلّد الثّالث عشر من فهرس المخطوطات العربيّة والتّركيّة والفارسيّة والبوسنويّة في مكتبة الغازي خسرويك.

لقد تضمّنت مجلّداتُ الفهرس الاثنى عشر السّابقة فهرسة ٧٥٣٩ مخطوطة يتضمّن بعضها عدّة عناوين. أمّا المجلّد الثّالث عشر فيتضمّن فهرسة المخطوطات من الرّقم ٧٥٤٠ حتّى الرّقم ٧٨١٨، ويحتوي على ٢٧٩ مخطوطة فيها ما مجموعه ٧١٩ عملاً كتابيًا و٥٤٥ عنوانًا مختلفًا. وأمّا موضوع هذا المجلّد فهو التّصوّف الإسلامي إلاّ أنّ موضوعات مختلفة من مجالات شتّى وجدت ضمن المجاميع، ولذا يُعْتَبَرُ إصدار هذا المجلّد من الفهرس خدمة جليلة للباحثين في علم التّصوّف.

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية : رقم ٤٧

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثالث عشر

إعداد

حاسو بوبارا

لندن - سراييفو
١٤٢٥هـ / ٢٠٠٤م

منشورات الفرقان: رقم ٨٥
سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٤٧

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثالث عشر

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي

فهرس المخطوطات

العربية والتركية والفارسية والبوسنوية
في
مكتبة الغازي خسروبك في سراييفو

الجزء الثالث عشر

إعداد

حاسو بوبارا

لندن - سراييفو
١٤٢٥ هـ / ٢٠٠٤ م